BIBLIA SACRA POLYGLOTTA,

COMPLECTENTIA

Textus Originales, { HEBRAICUM, cum Pentateucho Samaritano, } { CHALDAICUM, GRÆCUM.

Verſionumque antiquarum, { SAMARITANÆ, GRÆCÆ LXXII Interp. CHALDAICÆ, SYRIACÆ, } { ARABICÆ, ÆTHIOPICÆ, PERSICÆ, VULG. LAT.

Quicquid comparari poterat;

Cum Textuum, & Verſionum Orientalium Tranſlationibus Latinis:

EX

VETUSTISSIMIS *MSS.* UNDIQUE CONQUISITIS,
optimisque Exemplaribus impreſsis, ſummâ fide collatis.

Quæ in prioribus Editionibus deerant ſuppleta.
Multa, antehac inedita, de novo adjecta.
Omnia eo ordine diſpoſita, ut Textus cum Verſionibus uno intuitu conferri poſſint.

Cum APPARATU, APPENDICIBUS, TABULIS, VARIIS LECTIONIBUS, ANNOTATIONIBUS, INDICIBUS, &c.

Opus totum in ſex Tomos tributum.

Edidit BRIANUS WALTONUS, S. T. D.

Rationes quibus Opus hoc ſuſceptum,
Quorum Auſpiciis & munificentia promotum,
Quorum collatis ſtudiis & laboribus perfectum,
Quidque in hac Editione præ reliquis præſtitum,
Sequens Præfatio indicabit.

LONDINI,
Imprimebat THOMAS ROYCROFT, Regiæ
MAIESTATIS in Linguis *Orientalibus* Typographus,
MDCLX.

BIBLIOTHECA BODLEIANA

AD
BIBLIA SACRA
POLYGLOTTA
APPENDIX.

In quo varij Tractatus, Annotationes, Lectiones variæ,

Hebr. Samarit. Arab.
Græc. Chald. Æthiop.
Lat. Syr. Pers.

Cum Indicibus, &c.

QUÆ
TOMUM SEXTUM CONSTITUUNT.

Quorum Catalogum verſa Pagina exhibet.

LONDINI
Imprimebat THOMAS ROYCROFT,
M DC LVII.

INDEX eorum quæ hoc ultimo Tomo exhibentur.

I. TRactatus de Codicum Hebræorum variis lectionibus, *quæ* Keri *&* Ketib *dicuntur; eorum origine, numero*, &c. *Item de variantibus lectionibus* Orientalium *&* Occidentalium, Ben Aſcher *&* Ben Napthali, *cum ſingularum Catalogis*, Paraſcharum *item &* Haphtararum *Tabulis*. 1 — 16.

II. Chaldaicæ Paraphraſeως *Editionis noſtræ cum illa in Bibliis Regiis Collatio, ubi diſcrepantiæ annotantur, cum Annotationibus & Obſervat. doctiſſimis*. 17 — 72.

III. Syriacæ *verſionis Vet. Teſt. cum aliis vetuſt. Codd. Syr. MSS. Uſſerianis, Pocockiano & Cantabrigienſi collatio, cum notis & obſervationibus circa loca variantia*. 1 — 50, & 51 — 56.

IV. Pentateuchus Samaritanus *cum Textu Hebraico collatus, diſcrepantiæ omnes collectæ, loca etiam in quibus Text. Samar. cum verſione Græca τῶν ό convenit, utrumque vero ab Heb. differt*. 19 — 34

V. *Annotationes & Obſervationes doctiſſimæ ad* Textum & verſionem Samarit. *ſpectantes*. 1 — 19.

VI. Notæ *& obſervationes doctiſſimæ in Pſalmos, Cantic. Canticorum & Nov. Teſt. verſionis* Æthiopicæ. 34 — 55

VII. Annotationes *in Pentateuchum* Perſicum *& in* 4. *Evangelia* Perſica. 56 — 98.

VIII. Arabica *verſio* Pentat. *cum R. Saadiæ verſione, tam quæ in Codd. MSS. quam quæ in Bibliis Conſtantinopolitanis extat, collata*. 1 —

IX. Flam. Nobilii *notæ in Græcam LXXII editionem Romanam, in quibus ex antiquis Eccleſiæ Scriptoribus, & libris tam MSS. quam impreſſis, Hebr. Græc. Samarit. Lat. Syr. Chald.* &c. *textus explicatur vel confirmatur, quibus varia a Nobilio prætermiſſa ex Scholiis Romanis, Jo. Druſio & aliis, vel Latine tantum ab ipſo ex Græcis Scriptoribus citata, ipſis Scriptorum verbis adductis, adjecimus*. 1 — 1

X. Editio Romana *LXXII Interpret. cum aliis* editionibus Hodiernis, Veneta *&* Complutenſi, *ex quibus reliquæ profluxerunt, & cum quibuſdam MSS. exemplaribus collata, omniaque loca variantia collecta*. 1 — 108.

XI. *Ejuſdem collatio cum aliis MSS. vetuſtiſſimis*, Cottoniano *per Geneſin*, Cantabrigienſi *per libros Chronic.* Rupifucaldiano *per Eſaiam* Card. Barberini *per Minores Prophetas*. 109. & p. 121 — 140.

XII. Andr. Maſii *notæ in Joſuam, cum Aſteriſcis, Obelis, Lemniſcis, Hypolemniſcis*, &c. *ex vetuſtiſſ. exemplari* Syriaco *ante mille annos exarato, collecta*. 110 — 120.

XIII. Lovanienſium *Theologorum collationes Vulg. Lat. Vet. Teſt. cum aliis exemplaribus, item cum Textu Hebr. verſionibus Chald. Græc. Syr. & Latinis Eccleſiæ Patribus*. 1 — 24.

XIV. Patricii Junii *Annotationes quas paraverat ad* MS. Alexandrini *editionem, in quibus Codicem illum antiquiſſ. cum Textu Hebr. & veteribus Eccleſiæ Scriptoribus, aliiſque Græcis editionibus confert*. 1 — 36.

XV. *Ex viri ſummi* Hug. Grotii *Annotatis in univerſam Scripturam Excerpta de locis variantibus, cum ejuſdem de ſingulis judicio*. 37

XVI. Variæ lectiones Græcæ N. Teſt. *tam quas collegerat* Rob. Stephanus *ex* XVI *Codicibus MSS. quam ex plurimis aliis vetuſtiſſimis exemplaribus collectæ & in unum corpus digeſtæ*. 1 — 36.

XVII. Lucæ Brugenſis *libelli duo de Græcis & Latinis varietatibus Evangeliorum, & Lovan. Theolog. Collationes Vulg. Lat. Nov. Teſt. cum Textu Græc. Syr. & Latinis Scriptoribus*. 1 — 36.

v. n.º III. p. 51. XVIII. *In Syriacam verſionem* N. Teſt. *notæ Mart. Troſtii; ex variis codicibus collectæ, cum aliis quibuſdam a nobis nuper adjectis*.

XIX. Propriorum *nominum, Hebraicorum, Græcorum, Chaldaicorum*, explicatio. 1 — 53

XX. *Rerum & Verborum per totam Scripturam* Index, *ſecundum Libros, Capita & Verſus*. 54 — 96.

VARIÆ LECTIONES HEBR. קרי וכתיב

De notis marginalibus קרי וכתיב *quæ in omnibus fere Bibliorum Hebraicorum editionibus extant, & plerumque varias antiquiſſimorum codicum lectiones à Maſorethis collectas denotant, in prolegom. egimus, ubi earum naturam, authores, & uſum explicavimus. Hic duplicem earum catalogum exhibemus, in quibus etiam diſcrepantias quæ in celebrioribus Bibliorum editionibus, aliiſque tam Judæorum quàm Chriſtianorum ſcriptis, in iis recenſendis reperiuntur, annotari curavimus; cùm multis perſuaſum ſit, earum numerum certum eſſe, & in omnibus codicibus eundem. Primus eſt ſecundùm ordinem librorum, capitum & verſuum, adjectis editionibus ubi diſcrepant, quod à nullo hactenus factum vidimus. Secundus eaſdem refert, ſed ſecundùm claſſes ad quas ſingulæ reducuntur, in quo Clariſſ. Lud. Capellum, Criticæ ſuæ lib. 3. præeuntem habuimus. Hiſce adjicimus lectiones varias inter Codices Ben Aſcher & Ben Naphtali, item Orientalium & Occidentalium Judæorum. De quibus etiam quædam in dictis Proleg. obſervavimus.*

Notarum quæ in ſequentibus Catalogis occurrunt explicatio.

L. vel leg. *legitur.* leg. non ſcrib. *legitur non ſcribitur.* ſcrib. non leg. *ſcribitur non legitur.* Ven. *vel* Bomb. *Editio Veneta Bombergi.* R. vel Reg. *editio Regia per Ariam Montanum.* Plant. *editio Plantiniana in* 4. Int. *Biblia Interlinearia.* Steph. *editio Rob. Stephani.* Munſt. *editio Munſteri in* 4. *& in fol.* El. *Elias Levita.* Targ. *Targum.* Talm. *Talmud.* Aven. *Avenarius in Gram. Hebr.* Maſ. mag. *Maſora magna.* Maſ. par. *Maſora parva.* Maſ. fin. *Maſora finalis.* Ed. 3. *tres editiones; Bombergiana, Regia, & Plantin.* Ed. 4. *editiones quatuor; Bomb. Reg. Plant. Interlin.* ag. *agnoſcit.* non ag. *non agnoſcit.* ib. *ibidem.* id. *idem.* B. W.

GEN.

CAP. 8. Verſ. 17. הַוְצֵא leg. היצא. 10. 19. וּצְבֹיִם leg. וצבוים. 14. 2. צְבֹיִים l.
צבוים. 14. 8. idem. 24. 14. הַנַּעֲרָ l. הנערה. 24. 16. id. 24. 28. id. 24. 33. וַיִּישָׂם l. ויושם.
24. 57. הַנַּעֲרָ l. הנערה. 24. 58. id. 25. 23. גוים l. גיים. 27. 29. וְיִשְׁתַּחֲוּ l. וישתחוו.
ita Bomb. Plant. Interl. 30. 11. בָּגָד l. בא גד. 33. 4. צַוָּארָו l. צואריו. 34. 3.
הַנַּעֲרָ l. הנערה. ib. id. 12. id. 36. 5. יְעִישׁ l. יעוש. 36. 14. id. 36. 15. תֵּימָן l.
תימן. 39. 20. אֲסוּרֵי l. אסירי. 39. 22. הָאֲסוּרִם l. האסירם. 43. 28. וְיִשְׁתַּחֲוּ
l. וישתחוו. ita B. Pl. ſed Int. circulum tantùm inſcribit.

EXOD.

CAP. 4. Verſ. 2. מַזֶּה l. מה זה. 13. 11. וּבְאֲךָ l. יבאך. 16. 2. וַיִּלּוֹנוּ l. וילונו.
16. 8. תַלּוֹנוּ l. תלינו. 21. 8. לֹא l. לו. 22. 27. כְּסוּתֹה l. כסותו. ita B. Pl. ſic Int.
circulum inſcribit. 27. 11. וְעַמֻּדָו l. ועמדיו. ita R. Pl. Int. ſed B. inter Chaſiras numerat. 28. 28. מִטַּבְּעֹתָו l. מטבעתיו. 32. 17. בְּרֵעֹה l. ברעו. 32. 19. מִיָּדָו
l. מידיו. 35. 11. בְּרִיחָו l. בריחיו. 37. 8. קְצוֹתָו l. קצותיו. 39. 21. מִטַּבְּעֹתָו
l. מטבעתיו. 39. 33. בְּרִחָו l. בריחיו.

LEVIT.

CAP. 9. Verſ. 22. יָדָו l. ידיו. 11. 21. לֹא l. לו. 16. 21. יָדָו l. ידיו. 21. 5.
יִקְרְחֹה l. יקרחו. 23. 13. וְנִסְכֹּה l. ונסכו. ita B. Pl. ſed Int. circulum inſcribit tantùm. 25. 30. לֹא l. לו.

NUM.

CAP. 1. 16. קְרוּאֵי l. קריאי. 3. 51. הַפְּדֻיִם l. הפדוים. 10. 36. וּבְנֻחֹה l.
ובנוחו. ita B. Pl. 12. 3. עָנָו l. עניו. 14. 36. וַיַּלִּונוּ l. וילינו. ita B. Pl. Int. 16. 11.
תַלּוֹנוּ l. תלינו. 21. 32. וַיּוֹרֶשׁ l. ויורש. 26. 9. קְרוּאֵי l. קריאי. 32. 7. תְּנִואוּן
l. תניאון. 34. 4. וְהָיָה l. והיו.

DEUTERON.

CAP. 2. 33. בָּנָו l. בניו. 5. 10. מִצְוֹתָו l. מצותיו. 7. 9. id. ita B. ſed R. Pl. Int. ſcribunt קׄ Keri intra textum. 8. 2. id. ita Ed. 4. 21. 7. שָׁפְכָה l. שפכו. 22. 15.
הַנַּעֲרָ l. הנערה. bis. v. 16. id. 20. id. 21. id. 23. id. 24. id. 25. id. 26. id. bis. 27. id. 28. id. 29. id. ſed in his 13. locis Pl. & Int. ſexies tantùm notant קׄ Keri in margine cæteris in locis ſupraſcripto tantùm circulo. 27. 10. מִצְוֹתָו l. מצותיו. 28. 27. וּבַעֲפֹלִים l. ובטחרים.
28. 30. יִשְׁגָּלֶנָּה l. ישכבנה. ita Ed. 4. ſed Munſt. Steph. non notant. 29. 23. וּצְבֹיִים
l. וצבוים. 33. 9. בָּנָו l. בניו.

JOS.

CAP. 2. Verſ. 13. אַחְוֹתַי l. אחיותי. 3. 4. וּבֵינָו l. וביניו. ita B. R. Int. 3. 16.
בָּאָדָם l. מאדם. 4. 18. בַּעֲלוֹת l. כעלות. 5. 1. עָבְרָנוּ l. עברם. 6. 4. בְּשָׁמְעֲכֶם
l. כשמעכם. ita B. 6. 6. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 6. 8. תֹּקְעוּ l. תקעי. 6. 12. הוֹלֵךְ l. הלוך. 7. 21. וָאֶרְאֶה l. וארא. 8. 11.
בֵּינָו l. ביניו. Ita B. R. Int. ſed Pl. inter Chaſiras numerat. 8. 12 לָעִיר l. לעי. ita
R. Pl. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 8. 16. בָּעִיר l. בעי. 9. 7. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר.
10. 24. הֶהָלְכוּא l. ההלכו. ita B. & Aven. ſed nulla ex Ed. reliquis notat קׄ Keri. 11. 16.
וּשְׁפֵלָתֹה l. ושפלתו. 15. 4. וְהָיָה l. והיו. 15. 47. הַגָּבוּל l. הגדול. 15. 48.
וְשׂוֹכֹה l. ושוכו. 15. 53. וְיָנוּם l. וינום. 15. 63. יָוכְלוּ l. יכלו. 16. 3. תֹּצְאֹתָו l.
תצאתיו. 16. 6. שִׁלֹה l. שלו. ita B. 18. 8. id. ita B. 18. 9. id. ita B. 18. 10. לִבְנֵי.
Pl. Int. B. ſcribunt in margine, *alius codex* לפני. 18. 12. וְהָיָה l. והיו. ita B. 18. 14. id.
ita B. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 18. 19. id. ita B. & Int. 18. 19. תּוֹצְאוֹתָיו l.
תוצאות. ita B. 18. 24. הָעַמֹּנִי l. העמונה. 19. 22. וְשַׁחֲצוּמָה l. ושחצימה.
19. 29. וְהָיוּ l. והיו. 20. 8. גֹּלָן l. גולן. 21. 10. רִאשֹׁנָה l. ראשנה. 21. 27.
גֹּלָן l. גולן. 22. 7. מֵעֵבֶר l. בעבר. 22. 24. בֵּינֵינוּ l. בינינו. ita R. & Int. Sed B.
inter Chaſiras numerat. Pl. circulum inſcribit. 22. 34. l. עֵד. ita Pl. & Munſt. in fol.
24. 3. וָאַרְבֶּ l. וארבה. 24. 7. וָאָבִאָה l. ואביא. 24. 15. בְּעֵבֶר l. מעבר.

JUDIC.

CAP. 1. Verſ. 27. יֹשְׁבֵי l. ישבי. 4. 11. בְּצַעֲנַנִּים l. בצעננים. 6. 5. יָבֹאוּ l. ובאו.
6. 39. אַל. Pl. notat in margine, *alius codex legit* עַל. 7. 13. צְלוּל l. צליל. 7. 21.
וַיָּנִיסוּ l. וינוסו. 9. 8. מָלְכָה l. מלוכה. 9. 12. מָלְכִי l. מלוכי. 11. 37. וְרֵעֹתָי
l. ורעיתי. 12. 3. וָאָשִׂימָה l. ואשימה. ita R. & Int. ſed B. & Pl. habent קׄ Keri intra
textum. 13. 17. דְבָרְךָ l. דבריך. ita B. Int. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 13. 18.
פֶּלִאי l. פלי. 16. 18. לִי l. לה. 16. 21. הָאֲסִירִים l. האסורים. 16. 25. כְּטוֹב
l. כיטוב. ita Ed. 4. ſed Aven. כי טוב ſcribit, legit כיטוב. ib. הָאֲסִירִים l.
האסורים. 16. 26. וַהֲמִשֵׁנִי l. והימשני. 17. 2. וְאַתְּ l. ואתי. 19. 3. לַהֲשִׁיבוֹ
l. להשיבה. 19. 21. וַיָּבָל l. ויבול ita B. ſed Pl. inter Jethiras numerat. Int. circulum inſcribit.
19. 25. בַּעֲלוֹת l. כעלות. 20. 13 l. בני. 21. 20. וַיְצַוּ l. ויצוו. 21. 22. לָרִיב
l. לרוב.

RUTH.

CAP. 1. Verſ. 8. יַעַשׂ l. יעשה. ita B. R. Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 2. 1.
מוֹדַע l. מידע. 3. 3. וְשַׂמְתְּ l. ושמתי. ib. שִׂמְלֹתַיִךְ l. שמלתך. ita B. ſed
Pl. Int. R. ſcribunt קׄ Keri intra textum. ib. וְיָרַדְתְּ l. וירדתי. 3. 4. וְשָׁכַבְתְּ l.
ושכבתי. 3. 5. l. אלי. 3. 12. אם ſcrib. non leg. 3. 14. מַרְגְּלוֹתָו l. מרגלותיו.
ita B. 3. 17. l. אלי. 4. 4. וְאֵדְעָה l. ואדע. 4. 5. קָנִיתָ l. קניתי.

1. SAM.

CAP. 2. Verſ. 3. וְלֹא l. ולו. 2. 9. חֲסִידָו l. חסידיו. ita B. 2. 10. מְרִיבָו l.
מריביו. ita B. R. Int. ib. עָלָו l. עליו. ita B. R. Int. 3. 2. וְעֵינָו l. ועיניו. ita B.
3. 18. id. ita B. R. Int. 4. 13. יַךְ l. יד. 4. 19. לָלַת ſec. Jarhi id. valet quod ללדת. Sed nulla
ex Ed. 4. agnoſcit. 5. 6. בַּעֲפֹלִים l. בטחרים. ita B. R. 5. 9. id. ita B. R. Int. 5. 12. id. ita
B. R. Int. 6. 4. עֲפֹלֵי l. טחרי. ita B. 6. 5. id. ita B. 7. 9. וַיַּעֲלֵהוּ l. ויעלהו. 8.
3. בְּדַרְכָּו l. בדרכיו. ita B. 9. 1. מִבֶּן יָמִין l. מבנימין. 9. 26. הַגָּגָה l. הגגה.
10. 21. לְמִשְׁפְּחֹתָו l. למשפחתיו. ita B. 11. 6. בְּשָׁמְעוֹ l. כשמעו. ita B. 11. 9.
בְּחֹם l. כחם. 12. 10. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. 13. 8. וַיּוֹחֶל l. וייחל. 13. 19. אָמְרוּ l.
אמר. 14. 27. וַתָּאֹרְנָה l. ותראנה. ita B. R. Int. 14. 32. וַיַּעַשׂ l. ויעט. ib.
שָׁלָל l. השלל. 15. 16. וַיֹּאמְרוּ l. ויאמר. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 17.
7. וְחֵץ l. ועץ. 17. 17. הַקָּלִיא l. הקלי. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat קׄ Keri. 17. 23. מִמַּעַרְכוֹת l. ממערות. 18. 1. וַיֶּאֱהָבֵהוּ l. ויאהבו. 18. 6. לָשִׁיר l.
לשור. 18. 7. בַּאֲלָפָיו l. באלפו. ita B. 18. 9. עֹוֵן l. עוין. 18. 14. דְּרָכָיו l. דרכו.
ita B. 18. 22. עֲבָדָיו l. עבדו. ita B. 19. 18. בְּנָוֹת l. בניות. 19. בְּנָיוֹת l. בנוית.
ita B. R. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. 19. 23. נָוֹית l. ניות. ita B. R. Int. ib. בְּנָוֹית
l. בניות. 20. 1. מְנָוֹת l. מניות. ita B. circulum inſcribit Int. 20. 2. עָשָׂה לו
l. לא יעשה. 20. 24. עַל l. אל. 20. 38. הַחֵצִי l. החצים. ita B. 21. 11. בַּאֲלָפָיו l. באלפו.
ita B. ib. בְּרִבְבֹתָו l. ברבבתיו. ita B. 22. 13. אֵלָו l. אליו. 22. 17. אָזְנָו l. אזני.
22. 18. לְדוֹיֵג l. לדואג. ib. id. 22. 22. id. 23. 5. וַאֲנָשָׁו l. ואנשיו. ita B. ſed Pl. Int.
R. ſcribunt קׄ Keri intra textum. 24. 9. מִן הַמְּעָרָה l. מהמערה. 24. 19. וְאַתָּ l.
ואתה. 25. 3. כְּלִבּוֹ l. כלבי. 25. 18. אֲבוֹגַיִל l. אביגיל. ib. עֲשׂוּוֹת l. עשויות.
25. 22. ○ Int. in margine, *alius codex* אור. 25. 34. וַתָּבֹאתִי l. ותבאתי. 26. 5.
סְבִיבֹתָו l. סביבתיו. ita B. R. Int. 26. 7. מְרַאֲשֹׁתָו l. מראשתיו. ita B. R. etiam
Int. circulum inſcribit. ib. סְבִיבֹתָו l. סביבתיו. ita B. R. Int. 26. 11. מְרַאֲשֹׁתָו l.
מראשתיו. ita B. 26. 16. id. ita B. 26. 22. הַחֲנִית l. חנית. 27. 4. יָוסַף l. יסף.
27. 8. וְהַגִּרְזִי l. והגזרי. 29. 5. בַּאֲלָפָו l. באלפיו. ita B. ib. בְּרִבְבֹתָו l.
ברבבתיו. ita B. 30. 6. בָּנָו l. בניו. ita B. R. Int. 30. 24. הַיֹּרֵד l. היורד.

2. SAM.

CAP. 1. Verſ. 8. וָאֹמַר l. ויאמר. 1. 11. בִּבְגָדָו l. בבגדיו. ita B. R. Int. 1. 16.
דָּמֶיךָ l. דמך. ita B. & Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 2. 23. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita
B. 3. 2. וַיִּוָּלְדוּ l. ויולדו. ita B. 3. 3. לְאַבִיגַיִל l. לאביגל. ita B. R. Int. 3. 12.
תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. 3. 15. לָוִשׁ l. ליש. 3. 25. מְבוֹאֲךָ l. מובאך. 5. 2.
הָיִיתָה מוֹצִיא l. היית המוציא. ib. וְהַמֵּבִיא l. והמבי. 5. 8. שְׂנֻאֵי l. שנאו.
5. 24. בְּשָׁמְעֲךָ l. כשמעך. ita B. 6. 23. וָלֶד Pl. in margine notat, *alius codex habet*
ילד. B. Int. R. ſcribunt ילד, & notant occidentales ſcribere ולד. 8. 3. l. פְּרָת.
ita B. Int. R. Steph in quarto. Sed Pl. ſcribit פרת intra textum. 10. 9. בְּיִשְׂרָאֵל l.
ישראל. 12. 9. בְּעֵינָו l. בעיני. 12. 20. שִׂמְלֹתָו l. שמלותיו. ita B. 12. 22. יְחָנַּנִי
l. וחנני. 12. 24. וַיִּקְרָא l. ותקרא. 12. 31. בַּמַּלְכֵּן l. במלבן. 13. 8. וַתָּלָושׁ l.
ותלש. ita B. ſed Int R. Pl. inter Jethiras numerant. 13. 32. שִׂימָה l. שומה. 13.
33. אם ſcrib. non leg. 13. 34. עֵינָו l. עיניו. ita B. 13. 37. עַמִּיחוּר l. עמיהוד. 14.
7. שׂוּם l. שים. 14. 11. מֵהַרְבַּית l. מהרבת. 14. 21. עָשִׂיתִי l. עשית. 14. 22.
עַבְדּוֹ l. עבדך. 14. 30. וְהוֹצִיתוּהָ l. והציתוה. 15. 8. יָשִׁיב l. ישוב. 15. 20.
אֲנִיעֲךָ l. אניעך. 15. 21. אם ſcrib. non leg. 15. 28. בְּעַבְרוֹת l. בערבות. 16. 2.
וְלַהֶלֶחֶם l. והלחם. 16. 8. תַּחְתָּו l. תחתיו. ita B. 16. 10. כִּי l. כה. ib. וְכִי l.
כי. 16. 12. בְּעֵינִי l. בעוני. ib. קִלְלָתִי l. קללתו. ita B. 16. 18. לֹא l. לו. 16.
23. legitur איש. 17. 12. בְּאַחַת l. באחד. ita R. B. Int. 17. 16. בְּעַבְרוֹת l.
בערבות. 18. 3. לַעְזוֹר l. לעזור. 18. 8. נְפֹצֶת l. נפוצת. 18. 12. וְלֹא l. ולו. 18. 13.
בְּנַפְשׁוֹ l. בנפשי. ita B. Pl. Int. 18. 17. לְאֹהָלָו l. לאהליו. ita B. 18. 18. בְּחַיָּו l. בחייו.
ita B. 18. 20. l. כֵּן. ita Ed. 4. ſed non ag. Talm. 19. 6. לֹא l. לו. 19. 31. בַּיַּרְדֵּן l.
הירדן. 19. 40. וַיַּעֲבִירֻו l. העבירו. 20. 5. וַיִּיחֶר l. ויוחר. 20. 6. עֵינֵנוּ l. עינינו. ita R.
Sed B. & Pl. inter Chaſiras numerant. Circulum inſcribit Int. 20. 8. וְעָלָו l. ועליו. ita B.
20. 14. וַיִּקָּלֲהוּ l. ויקהלו. 20. 23. הַכְּרֵי l. הכרתי. 20. 25. וּשְׁיָא l. ושוא. 21. 4.
לִי l. לנו. 21. 6. יִנָּתֶן l. יתן. 21. 9. וְהֵם l. והמה. ib. תְּחִלַּת l. בתחלת. 21.
12. תְּלָוּם l. תלאים. ib. שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים l. שמה פלשתים. 21. 16 וְיִשְׁבִּי l.
וישבי. 21. 20. מָדוֹן l. מדין. 21. 21. שִׁמְעִי l. שמעא. 22. 8. וַיִּתְגָּעַשׁ l. ויתגעש.
22. 14. וַיְהֻמֵּם l. ויהם. 22. 22. מִשְׁפָּטָו l. משפטיו. ita B. ſed Pl. & Int. ſcribunt קׄ
Keri intra textum. 22. 33. דַּרְכִּי l. דרכו. 22. 34. רַגְלַי l. רגליו. 22. 51. מִגְדּוֹל l.
מגדיל.

מגדול. 23. 8. העצנו l. העצני. ita B. ib. אחד l. אחרת. ita B. 23. 9. ואחרו l.
ואחריו. ita B. ib. דדי l. דודו. ib. גברים l. הגבורים. 23. 11. ואחרו l. ואחריו.
Ita B. R. Int. 23. 13. שלשים l. שלשה. 23. 15. מבאר l. מבר. ita B. 23. 16. id.
ita B. 23. 18. השלשי l. השלשה. 23. 20. חי l. חיל. ib. האריה l. הארי. ib.
הבאר l. הבר. ita B. 23. 21. אשר l. איש. 23. 35. חצרו l. חצרי. 23. 37. נשאי
l. נשא. ita B. ſed R. Pl. Int. inter Jethiras numerant. 24. 14. רחמו l. רחמיו. ita B.
24. 16. האורנה l. הארונה. 24. 18. ארניה l. ארונה. 24. 22. בעינו l. בעיניו.
ita B.

1. REG.

CAP. 1. Verſ. 27. עבדיך l. עבדך. ita B. ſed Int. inter Jethiras numerat. 1. 33. על
l. אל. 1. 37. יהי l. יהיה. 1. 47. אלהיך l. אלהים. 2. 24. ויושיבני l. ויושיבנו.
ita B. ſed Int. R. Pl. inter Jethiras numerant. 4. 7. אחד l. האחד. 5. 3. רגלו l.
רגליו. 6. 5. יצוע l. יציע. 6. 6. id. ita B. reliquæ circulum inſcribunt. 6. 10. היציע
l. יציע. ita B. 6. 16. מירכותי l. מירכתי. ita B. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant.
6. 21. ברתיקות l. ברתוקות. 6. 38. משפטו l. משפטיו. ita B. 7. 20. שבכה
l. השבכה. 7. 23. וקוה l. וקו. 7. 36. ומסגרתיה l. מסגרתיה. ita B. ſic Int. Pl.
circulum קר ו inſcribunt. 7. 45. האהל l. האלה. 8. 48. בנית l. בניתי. ita B. Pl.
9. 9. וישתחו l. וישתחוו. ita B. R. Int. 9. 18. תמר l. תדמור. 10. 5. משרתו
l. משרתיו. ita B. 12. 7. וידבר l. וידברו. 12. 12. ויבו l. ויבא. 12. 21. ויבאו
l. ויבא. 12. 33. מלבד l. מלבו. 14. 2. אתי l. את. 14. 25. שושק l. שישק.
15. 15. וקדשו l. וקדשי. 15. 18. מלך l. המלך. 16. 26. ובחטאתיו l. ובחטאתו.
16. 34. ובשגיב l. ובשגוב. 17. 14. תתן l. תת. ita Int. B. R. ſed Pl. legit תן.
17. 15. הוא והיא l. היא והוא. 18. 5. מן בהמה l. מהבהמה. 18. 42. ברכו
l. ברכיו. ita B. 19. 4. אחת l. אחד. 20. 41. מעל l. מעלי. 21. 8. הספרים l.
ספרים. 21. 21. מבי l. מביא. ita Int. B. Pl. ſed R. inter Chaſiras numerat. 21. 29.
אבי l. אביא. ita B. Int. Pl. ſed R. inter Chaſiras numerat. 22. 13. דבריך l. דברך.
ita B. 22. 49. עשר l. עשה. ib. נשברה l. נשברו.

2. REG.

CAP. 2. Verſ. 16. הגיאות l. הגאיות. 3. 24. ויבו l. ויכו. 4. 2. לכי l. לך.
4. 3. שכניכי l. שכניך. 4. 5. מצקת l. מוצקת. 4. 7. נשיכי l. נשיך. ib. בניכי
l. ובניך. 4. 16. אתי l. את. 4. 23. id. ita B. ib. הלכתי l. הלכת. 4. 34. כפו l.
כפיו. ita B. 5. 9. בסוסו l. בסוסיו. ita B. 5. 12. אבנה l. אמנה. 5. 18. נא
ſcrib. non leg. 5. 25. מאן l. מאין. 6. 10. והזהירה l. והזהירו. 6. 13. איכה l.
איכו. ita B. 6. 25. חריונים l. דביונים. 7. 12. בהשדה l. בשדה. 7. 13. ההמון
l. המון. 7. 15. בהחפזם l. בחפזם. ita B. ſed R. Int. Pl. inter Jethiras numerant.
8. 1. אתי l. את. ita B. & Int. Pl. circulum קר י inſcribunt. 8. 10. לא l. לו. 8. 17.
שנה l. שנים. 9. 15. לגיד l. להגיד. 9. 25. שלשה l. שלשו. 9. 33. שמטהו
l. שמטוהו. ita B. ſed Pl. Int. R. inter Jethiras numerant. 9. 37. והית l. והיתה.
10. 27. למחראות l. למוצאות. 11. 1. וראתה l. ראתה. 11. 2. הממותים l.
המומתים. 11. 4. המאיות l. המאות. 11. 9. id. 11. 10. id. ita B. Pl. ſed Int. circulum inſcribit tantùm. 11. 15. id. 11. 18. מזבחתו l. מזבחתיו. 11. 20. מלך
l. המלך. 12. 9. בימין l. מימין. 12. 11. יד l. ידי. ib. הפקדים l. המפקדים.
13. 6. החטי l. החטיא. 14. 2. יהועדין l. יהועדן. ita B. ſed Pl. R. Int. inter Jethiras numerant. 14. 6. ימות l. יומת. 14. 7. המלח l. מלח. 14. 12. לאהלו l.
לאהליו. ita B. 14. 13. ויבאו l. ויבא. 15. 25. מלך l. המלך. 16. 6. וארומים
l. ואדומים. ita B. R. Int. 16. 15. ויצוהו l. ויצוה. 16. 17. ואת l. את. 16. 18.
מיסך l. מוסך. 17. 13. נביאו l. נביאי. 17. 16. שנים l. שני. 17. 21. וידא l.
וידח. 17. 24. וספרוים l. ומספרוים. ita B. R. Int. 17. 31. אלהה l. אלהי. ib.
ספרים l. ספרוים. ita B. R. Int. ſed Pl. ſcribit קר Keri intra textum. 18. 27. הריהם
l. צואתם. ib. שיניהם l. מימי רגליהם. 19. 23. ברכב l. ברב. ita B. Pl. Int.
ib. קצה l. קצו. 19. 25. להשות l. להשאות. 19. 31. צבאות leg. non ſcrib. 19.
37. בניו leg. non ſcrib. 20. 4. העיר l. חצר. 20. 13. נכתה l. נכתו. ib. כל leg.
non ſcrib. ita Pl. Munſt. quarto, Int. 20. 18. יקח l. יקחו. 21. 12. שמעיו l. שמעה.
22. 5. ויתנה l. ויתנהו. ib. בבירת l. בירת. 23. 10. בני l. בן. 23, 33. במלך l.
ממלך. 23. 36. זבידה l. זבודה. 24. 10. עלה l. עלו. 24. 14. עשרה l. עשרת.
ita. B. 24. 15. אולי l. אילי. 24. 18. חמיטל l. חמוטל. 25. 12. ולגבים l.
וליוגבים. ita B. 25. 17. אמה l. אמות.

1. PARALIP.

CAP. 1. Verſ. 6. ודיפת l. וריפת. ita R. ſed Pl. ſcribit קר Keri intra textum. 1. 46.
עיות l. עוית. 1. 51. עליה l. עלוה. 2. 55. ישבו l. ישבי. 3. 24. הודיוהו l.
הודויהו. ita B. R. Int. 4. 7. יצחר l. וצחר. 4. 20. ותולון l. ותילון. 4. 41
המעינים l. המעונים. 6. 26. בנו l. בני. 6. 35. ציף l. צוף. 7. 1. ישיב l. ישוב.
ita B. R. 7. 10. יעיש l. יעוש. ita R. Int. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 7. 31.
ברזית l. ברזות. 7. 34. יחבה l. וחבה. ita B. 8. 25. ופניאל l. ופנואל. 9. 4.
בנימן l. בני מן. ita Ed. 4. & Maſ. ſed Steph. Munſt. fol. & quarto diviſim ſcribunt ſine
Keri. 9. 33. פטירים l. פטורים. 9. 35. יעואל l. יעיאל. 11. 11. השלושים l.
השלישים. 11. 20. ולא l. ולו. ita Ed. 4. Steph. Munſt. 11. 44. ויעואל l. ויעיאל.
ita B. R. Int. 12. 3. ויזואל l. ויזיאל. ita B. R. 12. 5. החריפי l. החרופי. ita B. ſed
Pl. habet קר Keri intra textum, ut & Int. 12. 15. גדיתיו l. גדותיו. 12. 18. השלושים
l. השלישים. ita B. R. Int. 14. 1. חירם l. חורם. ita B. Pl. Int. 16. 38. ידיתון l.
ידותון. ita R. Pl. Int. 20. 5. יעור l. יעיר. 22. 7. בנו l. בני. 23. 9. שלמות l.
שלמית. ita B. R. Int. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 24. 24. שמור l. שמיר. ita
B. Pl. Int. 26. 25. ושלמית l. ושלמות. 27. 12. לבנימיני l. לבן ימיני. ita B.
27. 29. שטרי l. שרטי. ita B. & Steph. 29. 16. היא l. הוא.

2. PARALIP.

CAP. 3. Verſ. 17. הימיני l. הימני. ita B. 4. 11. חירם l. חורם. ita E. R. 9. 10.
id. ita B. 9. 29. יעדי l. יעדו. 11. 18. בן l. בת. 13. 19. עפרין l. עפרון. 17. 8.
ושמרימות l. ושמירמות. ita R. Pl. Int. 18. 8. מיכהו l. מיכיהו. 24. 27. ורב l.
ירב. 26. 11. יעואל l. יעיאל. ita B. R. Int. 26. 21. החפשות l. החפשית. ita B.
R. Int. 29. 8. לזעוה l. לזועה. 29. 13. יעואל l. יעיאל. ita B. R. Int. 29. 14.
יחואל l. יחיאל. ita B. R. Int. 32. 21. ומיציאו l. ומיציאי. 33. 16. ויכן l. ויבן.
ita B. R. Int. 34. 6. בחר בתיהם l. בחרבתיהם. 34. 9. וישבי l. וישבו. 35. 3.
המבונים l. המבינים. 35. 6. והכונו l. והכינו. ita B.

ESDR.

CAP. 2. Verſ. 46. שמלי l. שלמי. ſic B. Steph. 2. 50. נפיסים l. נפוסים. 3. 3.
ויעל l. ויעלו. 3. 7. יפוא l. יפו. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat קר Keri. 4. 2.
ולא l. ולו. ita Ed. 4. ſed Munſt. quarto non notat קר Keri. 4. 4. ומבלהים l.
ומבהלים. ita B. R. Int. 4. 7. כנותו l. כנותיו. ita B. 4. 9. ארכוי l. ארכויא.
ib. דהוא l. דהיא. ita B. 4. 11. עבדיך l. עבדך. ita B. 4. 12. ושורי l. ושוריא.
ſic B. & El. ſed reliquæ ſcribunt קר Keri intra textum. 6. 17. לחטיא l. לחטאה. ita
B. Int. 7. 18. עליך l. עלך. ita B. ib. אחיך l. אחך. ita B. 7. 25. דינין l. דיינין.
ita B. R. Int. 7. 26. לשרשו l. לשרשי. ita B. R. Int. 8. 13. יעואל l. יעיאל.
8. 14. וזבוד l. וזכור. ſic B. Steph. 8. 17. ואוצאה l. ואצוה. ib. הנתונים l.
הנתינים. ita B. R. Int. 8. 25. ואשקילה l. ואשקלה. ita Int. Pl. ſed R. inter Jethiras numerat. 10. 2. עולם l. עילם. ita B. 10. 12. כדבריך l. כדברך. ita B. ſed
Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 10. 29. ירמות l. ורמות. ita B. 10. 35. כלוהי l.
כלוהו. 10. 37. ויעשו l. ויעשי. 10. 43. ידו l. ידי. 10. 44. נשאי l. נשאו.

NEHEM.

CAP. 2. Verſ. 13. המ l. הם. 3. 15. ויעמידו l. ויעמיד. 3. 20. זבי l. זכי. ſic
B. & Steph. ſed Pl. R. Munſt. ſcribunt זכי intra textum. 3. 30. אחרי l. אחריו. 3. 31.
id. ita B. Pl. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. 4. 13. בצחחיים l. בצחיחים. ita B.
& Int. ſed R. inter Jethiras numerat. 4. 15. ונשוב l. ונשב. ita B. 5. 9. ויאמר l.
ואמר. ita B. 7. 3. ויאמר l. ואמר. ita R. 7. 43. להודוה l. להודיה. ita B. 7.
52. נפושסים l. נפישסים. 9. 6. את l. אתה. 9. 17. וחסד l. חסד. ita B. 10.
19. נובי l. ניבי. ita B. 11. 17. ידיתון l. ידותון. 12. 9. וענו l. ועני. 12. 14.
למלוכי l. למליכו. 12. 16. לעדיא l. לעדוא. 12. 46. ראש l. ראשי.

ESTH.

CAP. 1. Verſ. 5. ממלוארת l. ובמלאורת. 1. 16. מומכן l. ממוכן. 3. 4.
באמרם l. כאמרם. 8. 14. עתודים l. עתידים. 9. 19. הפרזים l. הפרוזים.
ita B. Int. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 9. 27. וקבל l. וקבלו. 10. 1. אחשרש l.
אחשורוש.

JOB

CAP. 1. Verſ. 10. את l. אתה. 2. 7. עד l. ועד. ita B. 5. 18. וידו l. וידיו. ita
B. R. 6. 2. והיתי l. והותי. ita B. 6. 21. לא l. לו. ita B. R. Int. ſed Steph. ſcribit
לו in textu. 6. 29. ושבי l. ושבו. 7. 1. על l. עלי. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt
קר Keri intra textum. 7. 5. וגיש l. וגוש. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt וגוש in textu.
9. 13. תחתו l. תחתיו. ita B. R. 9. 30. במו l. במי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt
קר Keri intra textum. 10. 20. יחדל l. וחדל. ita B. R. Int. ib. ישית l. ושית. ita B.
R. Int. 13. 15. לא l. לו. ita B. 14. 5. חקו l. חקיו. ita B. R. 15. 15. בקדשו l.
בקדשיו. ita B. R. ſed Pl. ſcribit קר Keri in textu, ut & Int. 16. 16. חמרמרה l.
חמרמרו. ita B. R. ſed Int. & Pl. circulum tantùm קר ה inſcribunt. 17. 10. יבאו l. ובאו.
ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri intra textum. 19. 29. שדין l. שדון. ita B. R. ſed
Int. & Pl. ſcribunt קר Keri intra textum. 21. 13. יבלו l. יכלו. ita B. R. Int. 21. 20. עינו
l. עיניו. ita B. R. 24. 1. וידעו l. וידעי. ita B. R. 24. 4. ענוי l. עניי. ita
B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri intra textum. 24. 6. יקצירו l. יקצורו. ita B. R. ſed
Int. & Pl. ſcribunt קר Keri intra textum. 26. 12. ובתובנתו l. ובתבונתו. ita B. ſed R.
Int. Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 26. 14. דרכו l. דרכיו. ita B. R. ib. גבורתו l.
גבורתיו. ita B. R. 30. 11. יתרו l. יתרי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in
textu. 30. 13. להיתי l. להותי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 30.
22. תשיה l. תשוה. ita B. R. ſed Pl. Int. ſcribunt קר Keri intra textum. 31. 7. מאום
l. מום. ita Pl. R. Int. 31. 11. הוא l. היא. ita B. ib. והיא l. והוא. 31. 20. חלצו
l. חלציו. ita B. R. 33. 19. וריב l. ורוב. ita B. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu.
33. 21. ושפו l. ושפי. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 33. 28. נפשי l.
נפשו. ita B. R. Int. ib. וחיתי l. וחיתו. ita B. R. Int. 37. 12. בתחבולתו l.
בתחבולתיו. ita B. R. 38. 1. מנ l. מן. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt מן intra
textum. 38. 12. ידעתה שחר l. ידעת השחר. 38. 41. ילדו l. ילדיו. ita B. R.
39. 12. ישוב l. ישיב. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 39. 26. כנפו l.
כנפיו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 39. 30. ואפרחו l. ואפרחיו.
ita B. R. 40. 1. מנ l. מן. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt מן in textu. 41. 1. יעירנו
l. יעורנו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 41. 3. לא l. לו. ita B. R.
ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 42. 2. ידעת l. ידעתי. 42. 10. שבית l. שבות.
ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt קר Keri in textu. 42. 16. וירא l. ויראה. ita B. ſed Int.
& Pl. ſcribunt קר Keri in textu.

PSALM.

PSAL. 5. Verſ. 9. הַוְשַׁר l. הישר. 6. 4. וְאַתְּ l. ואתה. 9. 13. עֲנָיִים l. ענוים. 9. 19. עֲנָוִים l. עניים. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 10. 5. דְּרָכָו l. דרכיו. 10. 10. וְדָכָה l. ידכה. ib. חֵלְכָּאִים l. חל כאים. ita B. R. 10. 12. עֲנָיִים l. ענוים. 11. 1. נוּדוּ l. נודי. 16. 10. חֲסִידֶיךָ l. חסידך. ita R. ſed B. Int. Pl. inter Jethiras numerant. 17. 11. סְבָבוּנִי l. סבבונו. 17. 14. וּצְפִינְךָ l. וצפונך. 22. 17. כָּאֲרִי l. כרו. ita R. & Int. 24. 4. נַפְשׁוֹ l. נפשי. 24. 6. דֹּרְשָׁו l. דורשיו. 26. 2. צָרְופָה l. צרפה. 27. 5. בְּסֻכֹּה l. בסכו. ita B. R. Int. 30. 4. מִיָּורְדִי l. מירדי. 38. 21. רָדְופִי l. רדפי. 39. 1. לִידִיתוּן l. לידותון. 41. 3. יְאֻשַּׁר l. ואשר. 49. 15. וְצִירָם l. וצורם. 51. 4. הַרְבֵּה l. הרב. 54. 7. יָשׁוּב l. ישיב. 55. 16. יַשִּׁימָוֶת l. ישי מות. ſic B. R. Int. 56. 7. יִצְפִּינוּ l. יצפונו. 58. 8. חִצָּו l. חציו. ita B. R. Pl. 59. 11. חַסְדּוֹ l. חסדי. 59. 16. יְנוּעוּן l. יניעון. 60. 7. וַעֲנֵנוּ l. וענני. 66. 7. יָרִימוּ l. ירומו. 71. 12. חִישָׁה l. חושה. 71. 20. הִרְאִיתַנוּ l. הראיתני. ib. תְּחַיֵּנוּ l. תחיני. ib. תַּעֲלֵנוּ l. תעלני. Hoc & præcedens circulo tantùm notat Pl. 72. 17. יִנִּין l. ינון. 73. 2. נְטוּי l. נטיו. ib. שֻׁפְּכָה l. שפכו. ita B. R. Int. 73. 10. יָשִׁיב l. ישוב. 73. 16. הִיא l. הוא. 74. 6. וְעַתְּ l. ועתה. 74. 11. חֵוקְךָ l. חיקך. 77. 1. יְדִיתוּן l. ידותון. 77. 12. אֶזְכּוֹר l. אזכיר. 79. 10. בַּגִּיִם l. בגוים. 85. 2. שְׁבוּת l. שבית. 89. 18. תָּרִים l. תרום. 90. 8. שַׁתְּ l. שתה. ita B. R. Pl. 92. 16. עַלְתָה l. עולתה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 96. 3. ○ l. את. ita R. Pl. & Talm. 100. 3. וְלֹא l. ולו. ita B. R. 102. 24. כֹּחוֹ l. כחי. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 105. 18. רַגְלָיו l. רגלו. 105. 22. שָׂרָו l. שריו. ex mente R. Idi in Bereſchith Rabba. 105. 28. דְּבָרוֹ l. דבריו. 105. 40. שְׂלָו l. שליו. 106. 16. חֲסָדָו l. חסדיו. ita B. 108. 7. וַעֲנֵנוּ l. וענני. 119. 79. וְיֹדְעוּ l. ויודעי. ita B. ſed Int & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 119. 147. לִדְבָרֶיךָ l. לדברך. ita B. ſed R. & Int. inter Jethiras numerant. 119. 161. וּמִדְּבָרֶיךָ l. ומדברך. ita B. ſed R. & Int. ut v. præced. 123. 4. לִגְאֵיוֹנִים l. לגאי יונים. ita B. R. 126. 4. שְׁבוּתֵנוּ l. שביתנו. 129. 3. לְמַעֲנוֹתָם l. למעניתם. 139. 6. פְּלָאיָה l. פליאה. 139. 16. וְלֹא l. ולו. ita B. R. 139. 20. נְשׂוּא l. נשו. ſed nulla ex Ed. 4. notat τὸ Keri. 140. 10. יְכַסּוּמוֹ l. יכסימו. 140. 11. יִמִּיטוּ l. ימוטו. 140. 13. יָדַעְתָּ l. ידעתי. ita B. R. ſed Pl. ſcribit τὸ Keri intra textum, ut & Int. 145. 6. וּגְדֻלּוֹתֶיךָ l. וגדולתך. 147. 19. דְּבָרוֹ l. דבריו. ita B. R. 148. 2. צְבָאוֹ l. צבאיו. ita B. R.

PROV.

CAP. 1. Verſ. 27. כְּשַׁאֲוָה l. כשואה. 2. 7. וְצָפַן l. יצפון. 2. 8. חֲסִידָו l. חסידיו. ita B. R. 3. 15. מִפְּנִיִּים l. מפנינים. 3. 27. יָדֶיךָ l. ידך. 3. 28. לְרֵעֲיךָ l. לרעך. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 3. 30. תָּרוֹב l. תריב. 4. 3. לִפְנֵי l. לבני. ſic Pl. Int. Steph. R. Munſt. fol. & 4. 4. 16. יִכְשׁוֹלוּ l. יכשילו. 6. 13. בְּעֵינָו l. בעיניו. ita B. R. ſed Int. Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. ib. בְּרַגְלָו l. ברגליו. ita B. R. 6. 14. מְדָנִים l. מדינים. 6. 16. תּוֹעֲבוֹת l. תועבת. ita B. R. ſed Int. circulum tantùm לד ו inſcribit, Pl. ſcribit τὸ Keri in textu. 8. 17. אֹהֲבַיהָ l. אהבי. ita B. Steph. R. quomodo & legunt & ſcribunt Pl. Munſt. Int. 8. 35. מֹצְאִי l. מצא. ita B. R. 11. 3. וְשַׁדָּם l. ישדם. 12. 14. יָשׁוּב l. ישיב. ita B. R. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. Pl. habet τὸ Keri in textu. 13. 20. הָלוֹךְ l. הולך. ita B. R. ib. וַחֲכָם l. יחכם. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 14. 21. עֲנִיִּים l. ענוים. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 15. 14. וּפְנֵי l. ופי. 16. 19. עֲנִיִּים l. ענוים. 16. 27. שְׂפָתוֹ l. שפתיו. 17. 13. תָּמִישׁ l. תמוש. 17. 27. וְקַר l. יקר. 18 17 יָבֹא l. ובא. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 18. 19. וּמִדְוָנִים l. ומדינים. 19. 7. לֹא l. לו. 19. 16. יוּמָת l. ימות. 19. 19. גְּרָל l. גדל. 20. 4. יְשָׁאַל l. ושאל. 20. 16. נָכְרִיִּם l. נכריה. 20. 21. מְבֻחֶלֶת l. מבהלת. ſic B. R. ſed Int. Pl. Steph. Munſt. fol. & quarto habent intra textum τὸ Keri. 20. 30. תַּמְרִיק l. תמרוק. 21. 9. מִדְוָנִים l. מדינים. 21. 19. id. ita B. R. ſed Int. & Pl. habent τὸ Keri in textu. 21. 29. יָכִין l. יבין. ſic B. R. Int. ib. דְּרָכָיו l. דרכו. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 22. 3. וְיִסְתָּר l. ונסתר. 22. 20. שָׁלְשׁוֹם l. שלישים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 22. 25. אֹרְחֹתָו l. ארחתיו. ita B. R. 23. 5. הֲתָעוּף l. התעיף. ita B. R. Int. ib. וְעָיף l. יעוף. 23. 24. גּוֹל l. גיל. ib. יָגוֹל l. יגיל. ib. יוֹלֵד l. ויולד. ib. וְיִשְׂמַח l. ישמח. ita Int. B R. ſed Pl. ſcribit ישמח in textu. 23. 26. תִּרְצֶנָה l. תצורנה. 23. 29. מִדְוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 23. 31. בַּכִּיס l. בכוס. 24. 17. אוֹיִבֶיךָ l. אויבך. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 25. 24. מִדְוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 26. 2. לֹא l. לו. ita B. R. 26. 21. מִדְוָנִים l. מדינים. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 26. 24. בִּשְׂפָתָו l. בשפתיו. ita B. R. 27. 20. וַאֲבַדּוֹה l. ואבדו. ita Ed. 4. ſed Avenarius אבדון 27. 24. דוֹר l. ודור. 28. 5. וּמְבַקְשֵׁי l. מבקשי. ita Avenarius, ſed nulla ex Editionibus quatuor agnoſcit. 28. 16. שֹׂנֵאי l. שונא. ita Bamb. Reg. Plant. ſed Inter. inter Jethiras numerat. 30. 10. אֲדֹנָו l. אדניו. ita B. R. 30. 18. וְאַרְבַּע l. וארבעה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 31. 4. אוֹ l. אי. 31. 16. נָטַע l. נטעה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu. 31. 18. בַּלַּיְל l. בלילה. ita B. R. ſed Int. & Pl. ſcribunt τὸ Keri in textu.

ECCLESIAST.

CAP. 4. Verſ. 8. עֵינוֹ l. עיניו. 5. 8. הִיא l. הוא. 5. 10. רְאִית l. ראות. ita B. R. Pl. ſed Int. tantùm circulum inſcribit. 7. 23. אַתְּ l. אתה. 9. 4. יְבֻחַר l. יחבר. 10. 20. הַכְּנָפַיִם l. כנפים. ita B. Pl. R. ſed Int. inter Jethiras numerat. 11. 9. וּבְמַרְאֵי l. ובמראה. ita B. R. 12. 6. יִרְחַק l. ירתק.

CANT. CANTIC.

CAP. 1. Verſ. 17. רַחִיטֵנוּ l. רהיטנו. 2. 11. הַסְּתָו l. הסתיו. 2. 13. לְכִי l. לך. 4. 9. בְּאַחַד l. באחת.

ESAIAS.

CAP. 3. Verſ. 15. מַלָּכֶם l. מה לכם. 3. 16. נְטוּוֹת l. נטויות. 5. 29. וְשָׁאַג l. ישאג. 9. 3. לֹא l. לו. 9. 7. לְםַרְבֵּה l. למרבה. ita R. B. ſed præter illas nulla editio notat τὸ Keri. Solus El. vult duas eſſe voces. 10. 6. וּלְשִׂימוֹ l. ולשומו. 10. 13. וַעֲתִידֹתֵיהֶם l. ועתודתיהם. ib. כַּאבִּיר l. כביר. 10. 32. בֵּית l. בת. 12. 5. מְיֻדַּעַת l. מודעת. 13. 16. תִּשָּׁגַלְנָה l. תשכבנה. 15. 2. וְרִיבוֹן R. notat corrigi ודיבון. B. Pl. Int. Steph. Munſt. utraque ſcribunt דיבון ſine Keri. Sed in B. Maſ. mi. notat codicem emendatum ſcribere ריבון. 16. 3. הָבִיאוּ l. הביאי. ib. עֲשׂוּ l. עשי. 23. 12. כִּתִּיִּים l. כתים. 23. 13. בַּחִינָו l. בחוניו. 25. 10. בְּמִי l. במו. 26. 20. דְּלָתֶיךָ l. דלתך. ita B. Int. Pl. ſed R. inter Jethiras numerat. 28. 12. אָבוֹא l. אבו. ita Aven. ſed nulla ex Ed. 4. notat τὸ Keri. 28. 15. שִׁיט l. שוט. ib. עָבַר l. יעבור. 29. 11. הַסֵּפֶר l. ספר. 30. 6. עֲוָרִים l. עירים. ita B. Int. Pl. 30. 32. בָּהּ l. בם. 30. 33. הִוא l. היא. 32. 7. עֲנָוִים l. עניים. ita B. Pl. Int. 32. 15. וְכַרְמֶל l. והכרמל. 36. 12. חֲרָאֵיהֶם l. צואתם. ib. שֵׁינֵיהֶם l. מימי רגליהם. 37. 30. וְאָכוֹל l. ואכלו. 41. 23. וְנִרְאֶא l. ונראה. 42. 20. רָאִית l. ראות. 42. 24. לִמְשׁוֹסֶה l. למשיסה. ita Ed. 4. ſed Aven. ſcribit משיסה l. משיסה. 44. 24. מֵאִתִּי l. מאתי. ita Ed. 4. Aven. verò ſcribit diviſim legit conjunctim. 45. 2. אֲוַשֵּׁר l. אישר. 46. 11. עֲצָתוֹ l. עצתי. 47. 13. הָבְרוּ l. הברי. 49. 5. לֹא l. לו. ita Ed. 4. ſed Steph. Munſt. non agnoſcunt τὸ Keri. 49. 6. וּנְצִירֵי l. ונצורי. 49. 13. יִפְצְחוּ l. ופצחו. 52. 2. הִתְפַּתְּחוּ l. התפתחי. 52. 5. מֹשְׁלָו l. משליו. ita B. R. 53. 4. ○ l. הוא. ita Steph. Munſt. in quarto. 54. 16. הֵן l. הנה. 55. 11. l. את. ita Pl. Steph. Munſt. quarto, Talm. 55. 13. תַּחַת l. ותחת. ita B. R. Pl. 56. 10. צֹפָו l. צפיו. 57. 19. נִוב l. ניב. 60. 21. מַטָּעַו l. מטעי. 62. 3. וּצְנִוף l. וצניף. 63. 9. לֹא l. לו. ita Ed. 4. Steph. circulum inſcribit. 65. 4. וּפְרַק l. ומרק. ita B. R. Steph. Munſt. in fol. 65. 7. עַל l. אל. 66. 17. אַחַד l. אחת.

JEREM.

CAP. 2. Verſ. 15. נִצְּתָה l. נצתו. 2. 16. וְתַחְפַּנֵס l. ותחפנחס. ita B. Int. Pl. & Steph. ſed Munſt. in fol. ſcribit τὸ Keri intra textum. 2. 20. אֶעֱבוֹד l. אעבור. 2. 24. נַפְשׁוֹ l. נפשה. 2. 25. וְגוֹרְנֵךְ l. וגרונך. 2. 27. יְלִדְתָּנִי l. ילדתנו. 2. 33. לִמַּדְתִּי l. למדת. ita B. ſic Pl. R. Int. circulum לד ו inſcribunt. 3. 2. שֻׁגַּלְתְּ l. שכבת. 3. 4. קָרָאתִי l. קראת. 3. 7. וַתֵּרֶאה l. ותרא. 3. 19. תִּקְרְאוּ l. תקראי. ita B. R. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. ib. תָשׁוּבוּ l. תשובי. 4. 5. וְתִקְעוּ l. תקעו. 4. 19. אֹחוּלָה l. אוחילה. ib. שָׁמַעְתִּי l. שמעת. ita B. R. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 4. 30. וְאַתְּי l. ואת. ita B. R. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 5. 7. אֶסְלוֹחַ l. אסלח. 5. 8. מְיֻזָּנִים l. מיוזנים. 5. 24. וְיוֹרֶה l. יורה. 6. 7. בּוֹר l. ביר. 6. 21. יֹאבֵדוּ l. ואבדו. 6. 25. תֵּצְאִי l. תצאו. ib. תֵּלְכִי l. תלכו. 6. 29. מֵאֵשְׁתָּם l. מאש תם. 7. 22. הוֹצִיא l. הוציאי. 8. 1. וְיוֹצִיאוּ l. יוציאו. 8. 6. בִּמְרֻצָתָם l. במרוצתם. 8. 7. וְסוּס l. וסים. 9. 8. שׁוֹחֵט l. שחוט. 10. 5. יִנָּשׂוּא l. ינשאו. ita Maſ. Aven. ſed nulla ex Ed. 4. agnoſcit τὸ Keri. 10. 13. אֶרֶץ l. הארץ. 10. 17. יוֹשַׁבְתִּי l. יושבת. ita R. B ſed Pl. numerat inter Jethiras, Int. circulum inſcribit. 13. 16. יָשִׁית l. ושית. 13. 20. שְׂאִי l. שאו. ita B. ſed Pl. & Int. ſcribunt שאו intra textum. 14. 3. צְעוּרֵיהֶם l. צעיריהם. 14. 14. וְאֱלוּל l. ואליל. ib. וְתַרְמוּת l. יתרמית. ib. לָהֶם in alio quidem Codice לכם legi notant R. & E. ſed. Int. Pl. Munſt. fol. & 4. ſcribunt לכם ſine Keri. 15. 4. לְזַוְעָה l. לזועה. 15. 8. אַלְמְנוֹתָו l. אלמנותיו. ita B. R. 15. 9. בָּאָה l. בא. 15. 11. שֵׁרוּתִךָ l. שריתיך. 15. 16. דְּבָרֶיךָ l. דברך. ita Int. B. R. ſed Pl. circulum tantùm inſcribit. 16. 16. לְדַוָּגִים l. לדיגים. 17. 8. יִרְאֶ l. יראה. 17. 10. כִּדְרָכָו l. כדרכיו. ita R. B. 17. 11. יָמָו l. ימיו. ita B. R. 17. 13. יְסוּרַי l. וסורי. ita R. B. 17. 19. עָם l. העם. 17. 23. שׁוֹמֵעַ l. שמוע. 17. 24. בָּהּ l. בו. 18. 3. וְהִנֵּהוּ l. והנה הוא. 18. 10. הָרָעָה l. הרע. 18. 14. שְׁבוּלֵי l. שבילי. ita R. B. 18. 16. שְׁרוּקוֹת l. שריקות. 18. 22. שׁוּחָה l. שיחה. 18. 23. וְהָיוּ l. ויהיו. 19. 2. הַחַרְסוּת l. החרסית. 19. 15. מֵבִי l. מביא. 21. 9. יִחְיֶה l. וחיה. 21. 12. מַעַלְלֵיהֶם l. מעלליכם. 22. 2. שְׁמַע R. notat, *alius codex* שִׁמְעִי. 22. 4. וַעֲבָדָו l. ועבדיו. ita B. 22. 6. נוֹשָׁבָה l. נושבו. 22. 23. יֹשַׁבְתִּי l. ישבת. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. ib. מְקֻנַּנְתִּי l. מקננת. ib. נֶחַנְתִּי l. נחנת. 23. 18. דְּבָרִי l. דברו. ita R. B. ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 24. 9. לְזַוְעָה l. לזועה. 25. 4. אֲשְׁכֵּם l. השכם. ſed omnes Ed. ſcribunt השכם intra textum ſine Keri. 25. 7. הַכְעִסוּנִי l. הכעיסנו. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 25. 13. וְהֵבֵאוּתִי l. והבאתי. ita R. B. ſed Int. & Pl. inter Jethiras numerant. 26. 6. הַזֹּאתָה l. הזאת. 26. 18. מִיכָיָה l. מיכה. 28. 1. בַּשָּׁנַת l. בשנה. 29. 14. שְׁבִיתְכֶם l. שבותכם. 29. 18. לְזַוְעָה l. לזועה. 29. 23. הַוֹּידֵעַ l. היודע. 31. 21. הָלָכְתִּי l. הלכת. ita B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 31. 38. l. באים. 31. 39. קָוֶה l. קו. 31. 40. הַשְּׁרֵמוֹת l. השדמות. 32. 1. בַּשָּׁנַת l. בשנה. 32. 4. וְעֵינָו l. ועיניו. ita B. R. 32. 23. וּבְתֹרוֹתְךָ l. ובתורתך. 32. 35. הַחֲטִי l. החטיא. 33. 26. אָשִׁיב l. אשוב. 34. 11. וַיִּכְבִּישׁוּם l. ויכבשום. ita Int. B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 34. 17. לְזַוְעָה l. לזועה. 37. 4. הַכְּלִיא l. הכלוא. 37. 19. וְאַיֵּו l. ואיה. 38. 2. יִחְיֶה l. וחיה. 38. 11. הַסְּחָבוֹת l. סחבות. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 38. 16. את ſcribitur non legitur. 39. 12. אם ſcribitur non legitur. 39. 16. מבי l. מביא. 40. 3. דבר l. הדבר. 40. 8. עופי l. עיפי. 40. 16. תעש l. תעשה. 41. 17. כמוהם l. כמהם. 42. 6. אנו l. אנחנו. 42. 20. התעתים l. התעיתם. 43. 10. שפרורו l. שפרירו. 43. 11. ובאה l. ובא. 46. 11. הרביתי l. הרבית. ita R. B. Pl. sed Int. tantùm circulum τῷ י inscribit. 48. 4. צעוריה l. צעיריה. Sed B. alt. edit. malè צעירוה. 48. 5. הלחות l. הלחית. 48. 7. כמיש l. כמוש. ib. יחד l. יחדו. 48. 18. ישבי l. ושבי. 48. 20. הילילי l. הלילו. ib. וזעקי l. וזעקו. 48. 21. מופעת l. מיפעת. 48. 27. נמצאה l. נמצא. ita B. Pl. sed Int. inter Jethiras numerat. 48. 44. הניס l. הנס. ita B. R. Pl. sed Int. inter Jethiras numerat. 48. 45. יצאה l. יצא. ita Aven. 49. 25. תהלה l. תהלת. ita B. 49. 30. עליהם l. עליכם. ita B. R. 49. 36. עולם l. עילם. 49. 39. אשוב l. אשיב. ib. שבית l. שבות. 50. 6. היה l. היו. ib. שובבים l. שובבום. 50. 8. יצאו l. צאו. ita B. R. Pl. sed Int. numerat inter Jethiras. 50. 11. תשמחי l. תשמחו ib. תעלזי l. תעלזו. ib. תפושי l. תפושו. ib. ותצהלי l. ותצהלו. 50. 15. אשויתיה l. אשיותיה. 50. 29. לה legitur non scribitur. 50. 44. ארוצם l. אריצם. 51. 3. ידרך scribitur non legitur. 51. 13. שכנתי l. שכנת. ita R. B. sed Pl. & Int. circulum tantùm inscribunt. 51. 34. אכלנו l. אכלני. ib. הממנו l. הממני. ib. הציגנו l. הציגני. ib. בלענו l. בלעני. ib. הדיחנו l. הדיחני. 52. 1. חמיטל l. חמוטל. 52. 11. בבית l. בית. 52. 20. האחד l. אחד. ita R. B. sed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 52. 21. קומה l. קומת. 52. 31. הכליא l. הכלוא. 52. 32. מלכים l. המלכים. 52. 33. חיו l. חייו ita B. & R.

LAMENT. JER.

CAP. 1. Verſ. 6. מן בת l. מבת. 1. 18. עמים l. העמים. 2. 2. לא l. ולא. 2. 13. אעודך l. אעידך. 2. 14. שביתך l. שבותך. 2. 19. בליל l. בלילה. 3. 10. אריה l. ארי. 3. 20. ותשיח l. ותשוח. 3. 39. חטאו l. חטאיו. ita B. R. 4. 3. תנין l. תנים. ita B. R. ib. כי ענים leg. una dictio, ita B. R. 4. 12. וכל l. כל. 4. 16. זקנים l. וזקנים. 4. 17. עודינה l. עודינו. ita B. R. Int. ſed Pl. tantùm circulum τῷ ה inſcribit. 4. 21. יושבתי l. יושבת. 5. 1. הביט l. הביטה. 5. 3. אין l. ואין. 5. 5. לא l. ולא. 5. 7. אינם l. ואינם. ib. אנחנו l. ואנחנו. 5. 18. שהשמם l. ששמם. ita Aven. ſed Ed. 4. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 5. 21. ונשוב l. תשובה.

EZECH.

CAP. 1. Verſ. 7. וידו l. וידי. 1. 14. רצוא l. רצו. ita Aven. ſed Ed. 4. non agnoſcunt. 3. 15. ואשר l. ואשב. 3. 20. צדקתו l. צדקתיו. ita Aven. 4. 6. הימני l. הימני. 4. 15. צפועי l. צפיעי. 6. 3. ולגאיות l. ולגיאות. 7. 1. ארבעת l. ארבע. 7. 21. וחללוה l. וחללוהו. ita B. R. 8. 6. מהם l. מה הם. 9. 4. אלו l. אליו. ita B. R. 9. 5. על l. אל. ib. עיניכם l. עינכם. ita B. R. 9. 11. כאשר l. ככל אשר. 12. 14. עזרה l. עזרו. ita B. R. Pl. ſed Int. circulum tantùm τῷ ה inſcribit. 14. 4. בה l. בא. 16. 13. ששי l. שש. ita B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. ib. אכלתי l. אכלת. ita B. R. 16. 19. נתתי l. נתת. 16. 20. ילדתי l. ילדת. ita R. B. 16. 22. זכרתי l. זכרת. ita R. B. 16. 25. תזנותך l. תזנותיך. 16. 31. עשיתי l. עשית. ita R. B. ſed Pl. inter Jethiras numerat ut v. 47. & 51. ib. הייתי l. היית. ita B. R. 16. 36. נתתי l. נתת. ita B. R. 16. 43. זכרתי l. זכרת. ita B. ib. עשיתי l. עשית. ita B. R. 16. 47. idem, ita B. R. 16. 51. אחותך l. אחותיך. ita B. R. ib. עשיתי l. עשית. ita B. R. ſed Pl. inter Jethiras numerat. 16. 53. שבותהן l. שביתהן. ib. שבית l. שבות. ib. idem bis. 16. 59. ועשית l. ועשיתי. 17. 6. פארת l. פארות. ita B. R. 17. 21. מברחו l. מברחיו. ita B. R. 18. 14. וירא l. ויראה. 18. 19. רשע l. הרשע. 18. 20. חטאתו l. חטאתיו. ita B. R. 18. 22. מדרכו l. מדרכיו. ita B. R. 18. 23. צדקתו l. צדקתיו. ita B. R. 18. 28. וישוב l. וישב. ita R. B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 22. 18. לסוג l. לסיג. 23. 14. כשדיים l. כשדים. ita B. ſed R. inter Jethiras numerat. 23. 16. ותעגב l. ותעגבה. 23. 42. סובאים l. סבאים. ita B. R. 23. 43. עת l. עתה. ib. יזנה l. יזנו. ita B. R. 25. 7. לבג l. לבז. 25. 9. וקריתמה l. וקריתימה. 27. 3. הישבתי l. היושבת. ita B. R. 27. 6. כתים l. כתיים. ita B. R. 27. 15. והובנים l. והבנים. ita B. R. 29. 4. חחיים l. חחים. 29. 7. בכפך l. בכף. 30. 16. תחיל l. תחול. 31. 5. סרעפתו l. סרעפתיו. ita B. R. 32. 32. חתיתו l. חתיתי. 33. 14. צדקתו l. צדקתיו. ita B. R. 33. 16. חטאתו l. חטאתיו. ita B. R. 34. 25. ביעורים l. ביערים. 35. 9. תישבנה l. תשובנה. 35. 12. שממה l. שממו. 36. 13. אתי l. את. ita B. R. circulus inſcribitur τῷ י in Pl. & Int. ib. גויך l. גוייך. 36. 14. id. 36. 15. id. 37. 16. חברו l. חבריו. ib. id. 37. 19. id. ſed 2. poſterioribus locis circulus tantùm inſcribitur in Int. & Pl. 37. 22. יהיה l. יהיו. 39. 25. שבית l. שבות. 40. 6. במעלתו l. במעלתיו. ita B. R. 40. 9. ואילו l. ואיליו. ita B. R. 40. 15. היאתון l. האיתון. Unicum hoc Keri agnoſcitur in marg. in Pl. hoc cap. ut & in Int. 40. 21. ותאו l. ותאיו. ita B. R. ib. ואלו l. ואליו. ita R. B. ib. ואלמו l. ואלמיו. ita B. R. & ita ad finem hujus cap. 40. 22. וחלונו l. וחלוניו. ib. ואילמו l. ואילמיו. ib. ותמרו l. ותמריו. ib. ואילמו l. ואילמיו. 40. 24. אילו l. איליו. ib. ואילמו l. ואילמיו. 40. 25. ולאילמו l. ולאילמיו. 40. 26. עלותו l. עלותיו. ib. ואילמו l. ואילמיו. ib. אילו l. איליו. 40. 29. ותאו l. ותאיו. ib. ואלו l. ואליו. ib. ואלמו l. ואלמיו. ib. ולאלמו l. ולאלמיו. 40. 31. ואילמו l. ואילמיו. ib. אילו l. איליו. ib. מעלו l. מעליו. ut & v. 34. & 37. 40. 33. ותאו l. ותאיו. ut & v. 35. ib. ואלו l. ואליו. ib. ואלמו l. ואלמיו. ut & v. 34. & v. 36. ib. ולאלמו l. ולאלמיו. ib. אילו l. איליו. ut & v. 36. & v. 37. bis. 41. 8. מיסדות l. מוסדות. 41. 15. ואתוקיהא l. ואתיקיהא. 42. 5. יוכלו l. אכלו. ita Pl. 42. 9. ומתחתה לשכות l. ומתחת הלשכות. ib. המבוא l. המביא. 42. 14. ילבשו l. ולבשו. 42. 16. אמות l. מאות. 43. 11. צורתו l. צורתיו. ita B. R. ib. id. ita B. R. ib. תורתו l. תורתיו. ita B. R. 43. 26. וכפרו l. יכפרו. ib. ידו l. ידיו ita B. R. 44. 5. תורתו l. תורתיו. ita B. R. 44. 24. לשפט l. למשפט. ib. ושפטהו l. וישפטהו. 45. 3. חמש l. חמשה 45. 5. יהיה l. והיה. 46. 9. יצאו l. יצא. 46. 15. ועשו l. יעשו. 46. 19. בירכתם l. בירכתים. 47. 10. יעמדו l. עמדו. 47. 11. בצאתו l. בצאתיו. ita B. R. 47. 12. והיו l. והיה. 48. 8. בתוכה l. בתוכו. ita B. R. 48. 14. יעבור l. יעביר. 48. 15. בתוכה l. בתוכו. ita B. R. 48. 16. חמש ſcrib. non leg. 48. 18. תבואתה תבואתו. 48. 21. בתוכה l. בתוכו. ita B. R.

DANIEL.

CAP. 2. Verſ. 4. עבדיך l. עבדך. ita B. Nota nullum in Daniele notari Keri in 2. 5. לכשדיא l. לכשדאי. ita B. 2. 9. הזמנתון l. הזדמנתון. ita B. Int. Steph. Munſt. in fol. ſed R. Pl. Munſt. in quarto ſcribunt τὸ Keri intra textum. 2. 10. שדיא l. כשדאי. ita B. 2. 22. ונהירא l. ונהורא. ita B. 2. 33. מנהון l. מנהין. ומנהון l. ומנהין. ita B. ſed Int. circulum tantùm τῷ ו inſcribit. Hæc duo eodem mo habentur v. 41. in B. 2. 38. דארין l. דיירין. ita B. 2. 39. ארעא l. ארע. ita B. Pl. & Int. inter Jethiras numerant ut verb. ſeq. ib. תליתיא l. תליתאה. ita B. 2. רביעיא l. רביעאה. ita B. 2. 42. מנהון l. מנהין. ita B. & Int. ib. Idem. Ita ſed Pl. & Int. ſcribunt τὸ Keri intra textum. 3. 3. וקאמין l. וקיימין. ita B. 3. קיתרס l. קתרוס. ita B. 3. 7. id. 3. 10. אנתה l. אנת. ita B. Atque ita in pronomine ה abundare ſæpius notat B. quod in aliis editionibus non obſervatur. 3. עליך l. עלך. ib. לאלהיך l. לאלהך. 3. 19. אשתנו l. אשתני. 3. 25. יעיא l. רביעאה. ita B. 3. 27. עליא l. עלאה. ita B. 3. 29. שלה l. שלו ita B. 3. דארין l. דיירין. 3. 32. עליא l. עלאה. 4. 4. עללין l. עלין. ita B. ib. שדיא l. כשדאי. ita B. 4. 9. ידרון l. ידרן. 4. 13. אנושא l. אנשא. & v. 14. ita B. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. 4. 14. עליא l. עלאה. ita B. ſed Int. circulum tantùm inſcribit. ib. עליה l. עלה. ita B. 4. 16. לשנאיך l. לשנאך. ita B. ib. עריך l. לערך. ita Pl. 4. 21. עליא l. עלאה. ita B. & v. 22. & 29. 4. 22. עליך l. לך ita B. ut & v. 23. & 29. 4. 24. וחטיך l. וחטאך. ita B. 4. 31. ולעליא l. עלאה v. 32. דארי l. דיירי bis v. hoc ita B. & Int. 5. 5. נפקו l. נפקה. 5. 7. מונכא l. והמניכה. 5. 8. עללין l. עלין. ita Pl. ſed B. habet τὸ Keri intra textum. Int. culum tantùm inſcribit. 5. 10. עללת l. עלת. ita B. Pl. ſed Int. inter Jethiras rat. 5. 14. עליך l. עלך. ita B. 5. 16. תוכל l. תכול. ita B. ib. המונכא והמניכה. ita B. & v. 29. 5. 18. עליא l. עלאה. ita B. ut & v. 21. 5. 19. עין l. זייעין. ita B. 5. 21. שוי l. שויו. ita B. ib. עליה l. עלה. ita B. 5. 31. יא l. מדאה. ita B. & Int. 6. 13. עליך l. עלך. ita B. 6. 25. דארין l. דיירין. & Int. 6. 26. זאעין l. זייעין. ita B. & Int. 6. 28. פרסיא l. פרסאה. ita B. 4. נפיה l. נפה. ita B. ſed Int. Pl. habent τὸ Keri in textu. 7. 5. שניה l. שנה. B. 7. 7. רביעיא l. רביעאה. & ſic v. 23. 7. 8. ביניהון l. ביניהן. ita B. Int. ſcribit τὸ Keri intra textum, ut & Plant. etiam in præcedenti. ib. אתעקרו איתעקרה. 7. 10. אלפים l. אלפין. ita B. ib. רבון l. רבבן. ita B. 7. כלהון l. כלהין. ita B. ib. שניה l. שנה. ita B. 7. 20. ונפלו l. ונפלה. 7. עליא l. עלאה. ita B. 8. 11. הרים l. הרם. ita B. 9. 12. דבריו l. דברו. 9. פקחה l. פקח. ita B. ſed Pl. & Int. inter Jethiras numerant. 9. 24. לחתם ולהתם. 11. 10. ובנו l. ובניו. ita B. ib. ויתגרו l. ויתגרה. ita B. ib. מעוה מעוזו. ita B. 11. 12. ירום l. ירם. 11. 39. הכיר l. יכיר.

HOS.

CAP. 6. Verſ. 10. שעריריה l. שערוריה. 8. 12. רבו l. רבי. 9. 16. לי בל. 10. 10. עינתם l. עונותם.

JOEL.

CAP. 3. Verſ. 6. אשוב l. אשיב. 3. 24. נקיא l. נקי. ita Maſ. & Aven. ſed null Ed. 4. notat τὸ Keri.

AMOS.

CAP. 8. Verſ. 4. ענוי l. עניי. 8. 8. ונשקה l. ונשקעה. 9. 6. מעלותו l. מעלותיו. ita B. R.

OBAD.

Verſ. 11. שערו l. שעריו. ita Bomb. & Reg.

JON.

CAP. 1. Verſ. 14. נקיא l. נקי. ita Maſ. & Aven. ſed nulla ex Ed. 4. agnoſcit.

MICH.

CAP. 1. Verſ. 8. שילל l. שולל. 1. 10. התפלשתי l. התפלשי. 3. 2. עה l. רע. ita B. Pl. Int. circulum tantùm τῷ ה inſcribit.

NAH.

CAP. 1. Verſ. 3. וגדול l. וגדל. ita B. R. 2. 6. בהליכותם l. הליכתם ita B. & R. ſed Pl. inter Jethiras numerat, ut & Int. 3. 3. יכשלו l. וכשלו B. & R.

HABAC.

CAP. 3. Verſ. 4. עזה l. עזו. ita B. & R. 3. 14. פרזו l. פרזיו. ita B. R. Pl.

SOPH.

CAP. 2. Verſ. 7. שבותם l. שביתם.

HAGG.

CAP. 1. Verſ. 8. ואכבד l. ואכבדה.

ZACH.

CAP. 1. Verſ. 16. וקוה l. וקו. 2. 4. אלו l. אליו. ita B. & R. 4. 2. אמר ואמר. 11. 2. הבצור l. הבציר. 14. 2. תשגלנה l. תשכבנה. 14. 6. קפאון וקפאון.

Catalogus ſecundus Variarum Lectionum Hebraicarum קרי וכתיב*, prout in certas Claſſes diſtribuuntur ſecundùm methodum Clariſſ. Lud. Capelli Crit. Sacr. Lib. 3.*

CAP. II. Nullæ ſunt in toto Keri & Cetib variæ lectiones circa puncta & accentus, ſed tantùm circa literas ſeu conſonas quas vocant, vel circa integras dictiones.

Quæ ſunt circa dictiones integras oriuntur ex vocum omiſſione, additione, compoſitione, diviſione, vel permutatione.

Quæ ſunt circa literas ſunt vel circa ſerviles, vel radicales, & inter ſerviles, circa literas אהוי *Ehevi* longè frequentius occurrunt. Ambæ verò vel ſunt ex literarum omiſſione, additione, metatheſi ſeu tranſpoſitione, vel ex earum invicem permutatione.

Circa integras dictiones, in primo ordine ſunt voces quæ intra textum non ſcribuntur ſpatio vacuo relicto, aut punctis ſolis adſcriptis, literis in margine ſcriptis, cum hac marginali nota, קרי ולא כתיב. id eſt, *legitur hæc vox, licet non ſcribatur*: hujuſmodi ſunt 13. I. בני. Judic. 20. 13. II. אלי. Ruth. 3. 5. & v. penult. III. פרת. 2. Sam. 8. 3. IV. איש 2 Sam. 16. ult. V. כן. 2 Sam. 18. 20. VI. צבאות. 2. Reg. 19. 31. VII. בנין. 2 Reg. 19. ult. VIII. באים. Jer. 31. 38. IX. לה. Jer. 50. 29. X. עד. Joſ. 22. ult. XI. כל. 2 Reg. 20. 13. XII. הוא. Eſa. 53. 4. XIII. את. Eſa. 55. 11. & Pſal. 96. 2.

Ex his in Talm. Maſſecheth Nedarim cap. 4. in Gemara, notantur tantum ſex. viz. II. III. IV. VIII. IX. XIII. El. Lev. agnoſcit octo priores. Maſora mag. decem quæ recenſentur in veſtib. Deuter. viz. I. II. III. quæ duplex. IV. V. VI. VII. VIII. IX. illæ antiquæ, reliquæ recentiores: ex his 13. paucæ neceſſario ſupplendæ viz. IV. V. VIII. & fortaſſe prima, reliquæ ſenſu integro manente omitti poſſunt. III. פרת. in textu ſcribitur in Plant. & Munſt. utraque; & ſic legerunt LXX. & Vulg. Lat. X. עד. Joſ. 22. non eſt in Aven. Bomb. Reg. Steph. in quarto, nec Targ. agnoſcit. XI. כל. 2 Reg. 20. 13. non eſt in Bomb. Steph. in quarto, Reg. Munſt. in fol. nec LXX. aut Vulg. Lat. agnoſcunt. Idem כל. Ezech. 9. ult. eſt in omnibus Editionibus Heb. at non agnoſcitur à LXX. & Vulg. Lat. XII. הוא. Eſa. 53. 4. habetur in Plant. Steph. Munſt. in 4. Vulg. Lat. ag. in Bomb. & Reg. relinquitur vacuum ſpatium at non notatur in margine Keri. XIII. את. Eſa. 55. 11. ſic apud Plant. Steph. Munſt. in 4. deeſt in Munſt. fol. & Bomb. At Pſal. 96. 2. eadem vox notatur in Plant. & Reg. Munſt. in 4. habet vacuum locum cum circulo ſuperſcripto, ſed nihil in margine. at Munſt. in fol. habet את ſine Keri. Steph. in 4. non agnoſcit. Bomb. habet circulum in textu, cum nota marg. יפה. pulchre, recte, quod ſcilicet ſic ſcribi debet ſine את. & ſic Maſ. par.

CAP. III. Quæ ſcribuntur ſed non leguntur, habent hanc notam marg. כתיב ולא קרי *ſcribitur ſed non legitur.* Et his nulla puncta ſubſcripta ſunt: talium numerantur 5. in Talm. loco citato, & in omnibus Editionibus. I. אם in locis 4. Ruth. 3. 12. 2 Sam. 13. 33. & 15. 21. Jer. 39. 12. II. vox eſt נא. 2 Reg. 5. 18. III. את. Jer. 38. 16. IV. ידרך. Jer. 51. 3. Sept. & Vulg. Lat. non agnoſcunt, & Vulg. Lat. legit ſenſu plane contrario, *Non tendat qui tendit arcum ſuum*, legit enim ejus author אל pro אר. V. eſt חמש. Ezech. 48. 16. In hoc ſolo neceſſariò vox redundat, in reliquis ſenſus conſtare poteſt manente voce quæ redundare putatur.

CAP. IV. Quædam voces in contextu ſcribuntur ac ſi unica vox eſſent, quas diviſim legendas monet Keri marginale. Maſ. par. ad Gen. 30. 2. & Exod. 4. 2. & Deut. 33. 2. notat 15. hujuſmodi ſic El. Lev. At Avenarius tantum 9. inter quas numerat אלקום. Prov. 30. 30. pro quo legendum vult אל קום. ſed hoc non agnoſcunt Bomb. Plant. Reg. Quidam 11. tantum numerant. I. בגד pro בא גד. Gen. 30. 11. ſic Targ. ſed Sept. & Vulg. Lat. legunt conjunctim. II. מזה pro מה זה. Exod. 4. 2. III. Eſa. 3. 15. מלכם pro מה לכם. IV. Ezech. 8. 6. מהם pro מה הם. V. Jer. 6. 29. מאשתם pro מאש תם. VI. Jer. 18. 3. והנהו pro והנה הוא. In his 6. vocibus nulla eſt diſſenſio inter Ed. 3. VII. Pſal. 10. 10. חלכאים pro חל כאים. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. Steph. Munſt. fol. non agnoſcunt τὸ Keri. VIII. Pſal. 55. 16. ישימות pro ישיא מות. Sed Plant. conjunctim ſcribit ſine Keri. Steph. & Munſt. fol. ſcribunt intra textum diviſim ſine Keri. quomodo ſane videntur legiſſe LXX. & Vulg. Lat. IX. 1 Par. 9. 4. בנימן pro בני מן. ut Bomberg. Reg. & Plant. Sed Steph. & Munſt. fol. & 4. ſcribunt diviſim intra textum ſine Keri; quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. X. 1 Par. 27. 12. לבנימיני. ut Bomberg. Plant. Steph. Sed Reg. & Munſt. fol. & quarto diviſim ſcribunt intra textum ſine Keri. Vulg. Lat. diviſim legit. LXX. habent ὁ ἐκ γῆς Βενιαμίν. XI. Pſal. 123. 4. לגאיונים pro לגאי יונים. ut Reg. & Bomberg. ſequuti Sal. Jarhi. Sed Plant. Steph. 4. & Munſt. fol. & 4. legunt diviſim ſine Keri. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Kimhi in hunc locum explicat ſecundùm τὸ Keri & τὸ Cetib. His undecim Maſ. mag. ad 1 Paral. 27. 12. quatuor addit, viz. Deut. 33. 2. אשדת pro אש דת. Job. 38. 1. מנהסערה pro מן הסערה. Job. 40. 6. idem. Sed in libris impreſſis in hoc ultimo loco ſcribitur מנ סערה, diviſim utrobique & מנ pro מן. Nehem. 2. 13. המפרוצים pro הם פרוצים.

CAP. V. Quædam voces diviſim ſcribuntur, ſed conjunctim leguntur, quas Elias Grammaticus quinque tantùm numero eſſe dicit. Maſora octo, quot exhibet in ſpecie 2 Par. 34. & forte in Eli. Lev. ח legendum pro ה. Nos ex collatione variarum Ed. hæc loca obſervavimus. I. 1 Sam. 9. 1. מבן ימין pro מבנימין. II. 1 Sam. 24. 9. מן המערה pro מהמערה. III. 1 Reg. 18. 5. מן בהמה pro מהבהמה. IV. Thren. 1. 6. מן בת pro מבת. V. 2 Paralip. 34. 6. בחר בתיהם. quomodo ſcribitur in Bomberg. & Plant. & Kimhi & Jarhi monent ſcribi pro בחרבתיהם. quomodo ſcribunt Steph. & Munſt. in fol. & quarto. VI. Thren. 4. 3. כי ענים. quomodo ſcribunt Bomberg. & Reg. pro כיענים. quomodo Plant. Steph. Munſt. in fol. & quarto. VII. Eſa. 9. 7. לםרבה. hanc vocem Editiones omnes ſcribunt conjunctim. Bomberg. Reg. cum Keri in margine. Steph. Plant. Munſt. in fol. & quarto ſine Keri. Sed LXX. Vulg. Lat. Targ. & Eli. Lev. legunt diviſim. Sex his vocibus Aven. in Gram. tres alias addit. I. 1 Par. 27. 12. לבן ימיני. II. Jud. 16. 25. כי טוב. III. Eſa. 44. 24. מי אתי. quomodo legerunt Sept. & Vulg. Lat. videtur legiſſe. Jonathan ſequitur τὸ Keri.

CAP. VI. Quædam voces ſunt quarum loco, quia obſcœniores viſæ, aliæ magis honeſtæ à Rabbinis ſubſtituuntur per τὸ Keri. Quarum I. eſt Deut. 28. 30. ישגלנה pro quo legunt ישכבנה. II. תשגלנה. Eſa. 13. 16. & Zach. 14. 2. pro quo legunt תשכבנה. III. Jerem. 3. 2. שגלת pro quo legunt שכבת. IV. בעפלים. Deut. 28. 27. & 1 Sam. 5. 6. 9. & 12. pro quo legunt בטחרים. Sed notandum in tribus poſtremis locis Sam. Bomberg. & Reg. ſolùm notare τὸ Keri. V. עפלי. 1 Sam. 6. 4. pro quo legunt טחרי. VI. עפליכם. 1 Sam. 6. 5. pro quo legunt טחריכם. Sed notandum quod in his duobus locis ſola Bomberg. notat τὸ Keri. VII. חראיהם. 2 Reg. 18. 27. & Eſa. 36. 12. pro quo legunt צואתם. VIII. למחראות. 2 Reg. 10. 27. pro quo legunt למוצאות. IX. חריונים. 2 Reg. 6. 25. pro quo legunt דביונים. X. שיניהם. 2 Reg. 18. 27. & Eſa. 36. 2. pro quo legunt מימי רגליהם. Hæ ſunt quæ circa integras dictiones verſantur, quæ ſequuntur ſunt circa literas.

CAP. VII. Quædam voces per Metatheſin literæ alicujus Radicalis aliæ fiunt, quæ ſecundùm Eliam undecim ſunt. Præter אהוי ſerviles Maſora in genere notat 62. eſſe, quas recenſet Maſ. mag. fin. in litera *Vau*. I. Eccleſ. 9. 4. יבחר pro יחבר. II. 1 Sam. 27. 8. והגרזי quomodo legit etiam Vulg. Verſ. pro גזרי. quomodo legit Targum, & legendum monent Maſorethæ per marginale Keri. III. 2 Sam. 15. 28. בעברות pro בערבות. quomodo legit Targum, Vulg. Verſ. & LXX. IV. 2 Sam. 20. 14. ויקלהו pro ויקהלו. V. 1 Reg. 7. 45. האהל pro האלה. VI. Ezech. 42. 16. אמות pro מאות. VII. Prov. 23. 26. תרצנה pro תצרנה. quomodo legerunt LXX. & Targ. VIII. Eſd. 2. 46. שמלי pro שלמי. quomodo Bomb. & Steph. monent legendum, & legerunt LXX. Vulg. Lat. hic habet *Semlai*. Sed Nehem. 7. 48. *Selmai* IX. Eſd. 4. 4. ומבלהים pro מבהלים. quomodo Bomb. Reg. Steph. & Munſt. legi volunt. X. Eſd. 8. 17. ואוצאה pro ואצוה. quod Munſt. fol. in textum admittit. Sed in quarto in textu habet ואוצאה. cum nota τὸ Keri, ut & reliquæ omnes editiones. Sed ſecundùm τὸ Cetib reddiderunt Vulg. Lat. & LXX. XI. 1 Par. 27. 29. שטרי pro שרטי. quomodo Bomb. Steph. legendum notant. Verùm Reg. Plant. Munſt. fol. & 4. nihil notant, nec ullum hic agnoſcunt Keri. Vulg. Lat. etiam & LXX. ſequuti ſunt τὸ Cetib. Reliquas vi. in Maſ. loco ſupra dicto.

CAP. VIII. Quædam lectiones variæ oriuntur ex literæ alicujus Radicalis additione, omiſſione & permutatione: quas Maſora 62. eſſe notat. Quarum aliæ ſunt Radicales, aliæ ſerviles. Radicales autem iſtæ literæ ſunt ג ד ח ע פ צ ר. *Gimel* bis ponitur pro *Ajin*. Ezech. 25. 7. לבג pro לבז. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. Rurſus c. 47. 13. גה pro זה. quomodo Targum & omnes, atque ſic legendum cenſent Avenarius & Elias Levita Grammaticus. Editiones tamen omnes nullum hic habent Keri, Bomb. tantùm annotat *alibi non inveniri ſcriptam hanc vocem per He.* *Daleth* bis legitur non ſcriptum, ſemel ſcribitur pro *Vau*, bis pro *Reſch*, ter pro *Cheth*. Non ſcriptum I. 1 Reg. 9. 18. תמור pro תדמור. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuti ſunt τὸ Cetib. II. Dan. 2. 9. הזמנתון pro הזדמנתון. quomodo Munſt. fol. Steph. Bomb. legendum monent. Sed Reg. Plant. Munſt. 4. ſcribunt cum *Daleth* intra textum ſine Keri. Alius eſt locus in quo *Daleth* videtur deficere, neque tamen numeratur inter Kerioth. 1 Sam. 4. 19. ללת pro ללדת. *Daleth* pro *Vau* ſcribitur, 1 Reg. 12. 33. מלבד pro מלבו. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targum. *Daleth* bis ſcribitur pro *Reſch*. I. Jer. 2. 20. אעבד pro אעבר. quomodo legit Targ. Jon. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuti ſunt τὸ Cetib. II. Eſd. 8. 14. וזבוד pro וזכור. quomodo legendum notant Bomb. Steph. & Aben Ezra. LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. *Daleth* ter ponitur pro *Tau*. I. Cant. 4. 9. II. 2 Sam. 23. 8. III. Eſa. 66. 17. ubi אחד pro אחת. Avenarius quartum addit, 1 Reg. 19. 2. ubi אחד etiam pro אחת. Sed Bomb. Plant. Reg. Steph. Munſt. non agnoſcunt. *Cheth* bis legitur non ſcriptum, ſemel pro *Tau* ſemel pro *Ajin*, quater pro *He*. Non ſcriptum. I. Jer. 2. 16. ותחפנס pro ותחפנחס. quomodo Bomb. Plant. Steph. Sed Reg. non agnoſcit illud Keri, neque Munſt. in fol. Idem in 4. habet תחפנס intra textum ſine Keri, quomodo legerunt LXX. II. Jer. 42. 6. אנו pro אנחנו. Sed orientales Judæi אנו. & ſcribunt & legunt. *Cheth* ſcribitur loco *Tau* Eccleſ. 12. 6. ירחק pro ירתק. loco *Ajin* 1 Sam. 17. 7. חץ pro עץ. Sed tantùm R. B. & Plant. agnoſcunt illud Keri. Loco *He*. I. Cantic. 1. 17. רחיטנו pro רהיטנו. Sed tantum R. B. & Plant. notant illud Keri. II. 2 Sam. 13. 37. עמיחור pro עמיהוד. Sed tantùm R. Plant. & Bomb. notant illud Keri. Hieron. in Tradit. Hebr. in lib. Reg. ſequitur τὸ Cetib, Vulg. Lat. & LXX. τὸ Keri. III. Dan. 9. 24. ולחתם. quomodo LXX. & Tertullianus, pro ולהתם. quomodo Vulg. Lat. IV. Prov. 20. 21. מבחלת pro מבהלת. quam lectionem annotant Bomb. & Reg. At Plant. habet per *Cheth*, Steph. & utraque Munſteri per *He* ſine Keri. *Ajin* non ſcribitur, Amos. 8. 8. נשקה pro נשקעה. quomodo legit Targ. & videntur legiſſe LXX. & Vulg. Lat. *Ajin* ponitur pro *Tſade*, 2 Reg. 20. 4. העיר pro חצר. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. legerunt. *Ajin* ponitur pro *Aleph* quater. I. 1 Sam. 20. 24. II. 1 Reg. 1. 33. III. Eſa. 65. 7. IV. Ezech. 9. 5. in quibus על pro אל. Avenarius duo alia loca addit, ſed non inveniuntur in Plant. vel Bomb. *Phe* ponitur pro *Mem*, Eſa. 65. 4. פרק pro מרק. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targum. Sed Editio Plant. & Munſt. in 8. non notant τὸ Keri. *Phe* ponitur pro *Beth*, Prov. 4. 3. לפני. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. Targum, pro לבני quomodo legendum monent Plant. Steph. Munſt. utraque, & Reg. Sed Bomb. non numerat hanc vocem inter *Kerioth* ſed *Sebirim*. *Tſade* πλεονάζει quinquies, idque in eadem voce ſc. מחצצרים. 1 Par. 15. 24. 2 Par. 5. 13. & 7. 6. & 13. 14. & 29. 28. *Reſch* πλεονάζει quater. I. 2 Par. 5. 12. in voce מחצררים. II. & III. Joſ. 8. 12. & 16. in עיר pro עי. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. IV. 2. Sam. 23. 21. *Reſch* ſcribitur loco *Beth*, Ezech. 3. 16. ואשר. quomodo LXX. pro ואשב. quomodo Vulg. Lat. & Targ. *Reſch* quater ponitur pro *Daleth* quod Elias notat, & Maſora mi. ad 2 Sam. 13. 37. & 2 Reg. 16. 6. I. 2 Sam. 13. 37. עמיחור pro עמיהוד. II. 2 Reg. 16. 6. וארומים quomodo Targ. pro ואדומים. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. III. Jer. 31. 40. השרמות quomodo LXX. pro השדמות. Vulg. Lat. legit diviſim שדי מות. IV. Prov. 19. 19. גרל pro גדל. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. His alius additur nempe Eſa. 15. 2. וריבון pro ודיבון. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. & Reg. legendum notat. Sed Plant. Steph. Munſt. utraque דיבון ſcribunt ſine Keri. Bomb. ſcribit דיבון & in margine Maſ. mi. annotat Cod. emendatum ſcriptum habere ריבון.

CAP. IX. Quædam lectiones variæ verſantur circa literas Serviles (ſive ſint actu Serviles ſive de radice vocis) ב כ ל מ נ ש ת. & in his ſunt præcedentibus longè frequentiores. *Beth* quater πλεονάζει. I. 2 Sam. 10. 9. II. 2 Reg. 22. 5. III. Jer. 52. 2. IV. Prov. 28. 8. Sed hoc loco in Plant. non comparet ב πλεονάζον. *Beth* ſemel deficit, viz. 2 Sam. 21. 9. תחלת pro בתחלת. *Beth* Radicale quater pro *Caph* ponitur. I. 2 Reg. 3. 24. ויבו. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro ויכו. quomodo legit Targ. II. Job. 21. 13. יבלו pro יכלו. quomodo LXX. & Targ. Vulg. Lat. utrique lectioni favet. Bomb. & Reg. agnoſcunt τὸ Keri, Plant. Steph. Munſt. utraque non. III. Eſd. 8. 14. de quo loco vide c. 8. IV. Nehem. 3. 20. זבי pro זכי. quomodo Bomb. & Steph. & LXX. Sed Plant. Reg. Munſt. Vulg. Lat. non agnoſcunt τὸ Keri. *Beth* Servile ſepties ponitur pro *Caph*. Eli. Lev. & Maſ. in univerſum (tam ב Radicale quàm ſervile) undecies poni notant; & voces reperiuntur in Maſ. fin. in litera *Beth*. I. Joſ. 4. 18. II. Joſ. 16. 4. III. Jud. 19. 25. IV. & V. 1 Sam. 11. 6. VI. Eſth. 3. 4. VII. 2 Sam. 5. 25. Sed hoc poſtremo loco, ut & 1 Sam. 11. 6. & Joſ. 6. 4. Bomb. tantùm notat τὸ Keri. *Beth* ſemel ponitur pro *Daleth*, ſc. Joſ. 15. 47. הגבול pro הגדול. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Targ. *Beth* ſemel ponitur pro *He*, ſc. 2 Sam. 19. 32. בירדן pro הירדן. *Beth* Radicale bis pro *Mem* Radicali. I. 2 Reg. 5. 12. אבנה. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro אמנה. quomodo Targ. II. Dan. 11. 18. וישב. quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro וישם. quomodo Bomb. & Steph. Sed Plant. Reg. Munſt. utraque non agnoſcunt τὸ Keri. *Beth* Servile quater pro *Mem* Servili. I. Joſ. 3. 16. באדם pro מאדם. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. II. Joſ. 24. 15. בעבר. quomodo LXX. pro מעבר. III. 2 Reg. 12. 19. בימין pro מימין. IV. 2 Reg. 23. 33. במלך pro ממלך. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. legerunt. *Beth* pro *Phe* Joſ. 18. 10. לבני. quomodo LXX. Vulg. Lat. & Targ. pro לפני. Sed Plant tantùm & Bomb. notant τὸ Keri. *Caph* Radicale redundat, 2 Reg. 19. 23. ברכב pro ברב. quomodo legitur Eſa. 37 23. LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. Sed Reg. non agnoſcit τὸ Keri, Eli. Lev. verò agnoſcit. Ezech. 29. 7. בכפך pro בכף. El. Lev. non agnoſcit τὸ Keri. Vulg. Lat. Targ. ſequuntur τὸ Keri, LXX. videntur legiſſe בכפם aut mutaſſe ך ſecundæ perſonæ in affixum tertiæ. *Caph* Radicale ſemel deficit, viz. 1 Sam. 17. 23. ממערות pro ממערכות. ubi LXX. Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi tueri conatur τὸ Cetib. *Caph* ponitur pro *Beth* ter, quæ recenſet Maſora 2 Sam. 12. ult. Prov. 21. 29. 2 Par. 33. 16. tot notat etiam El. Lev. I. 2 Sam. 12. 31. במלכן pro במלבן. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi tueri conatur τὸ Cetib. II. Pr. 21. 29. יכין pro יבין. Bomb. & Reg. notant τὸ Keri. Pl. Steph. Munſt. utraq; non agnoſcunt. LXX. ſequuntur τὸ Keri. Vulg. Lat. Aq. Sym. τὸ Cetib. III. 2 Par. 33. 16. יכן pro יבן. ubi Bomb. Reg. notant τὸ Keri, non autem Plant. utraque Ed. Munſt. habet יבן. cùm tamen ipſe in Verſione ſua reddat, *reparavit*. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Eli. Lev. in Tab. ſecunda hunc locum non agnoſcit, ut nec primum,

& tamen notat *Caph* ter poni pro *Beth*. *Caph* finale ſemel ponitur pro *Daleth* viz. 1 Sam. 4. 13. יך pro יד ubi LXX. Vulg. Lat. Targ. ſequuntur τὸ Keri. Kimhi conatur aliquem ſenſum elicere ex Cetib. *Caph* finale ſemel ponitur pro *Mem* finali. viz. 1 Reg. 1. 46. אלהיך pro אלהים ubi neque LXX. neque Vulg. Lat. nec Targ. agnoſcunt affixum illud. *Lamed* vel redundat vel deficit. Redundat ſemel, viz. 2 Sam. 16. 2. ולהלחם ubi LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. Sunt præterea 3. loci alii viz. Dan. 4. 4. & 5. 8, 10. Sed ſine neceſſitate. Eli. Lev. vult *Lamed* quater in univerſum redundare in ſupradictis iſtis locis. *Lamed* deficit ſemel, viz. 2 Sam. 23. 20. חי pro חיל ubi Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Et ſanè 1 Par. 11. 22. ubi idem narratur, legitur חיל. Sed LXX. legerunt הוא. Aven. alium locum addit, viz. Eſa. 42. 24. ubi ait ſcribi משיסה pro למשיסה. Sed Bomberg. Reg. & Plant. habent למשוסה cum Keri למשיסה. *Mem* redundat, vel deficit, vel ponitur pro alia litera. Redundat bis in fine vocis, viz. I. 2 Sam. 22. 14. ויהמם pro ויהם. Sed Pſal. 18. 15. ubi idem repetitur, legitur ויהמם. Et ſanè LXX. Vulg. Lat. & Targ. utrobique agnoſcunt affixum tertiæ perſonæ. II. 2 Reg. 17. 18. שנים pro שני. Maſora verò notat quinquies fieri; voces & loca recenſentur. Prov. 20. 16. *Mem* deficit ter, viz. I. 2 Reg. 12. 12. הפקדים pro המפקדים. II. 2 Reg. 17. 24. וספרוים ubi Bomberg. & Reg. legi volunt ומספרוים. Sed Plant. nullum agnoſcit Keri. III. Ezech. 44. 24. לשפט pro למשפט. Sed LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. omittit vocem. Maſ. quinquies deficere notat. *Mem* ſemel ponitur pro Beth, viz. Joſ. 22. 7. מעבר pro בעבר. *Mem* bis ponitur pro *He* fœminino, I. 2 Sam. 23. 13. שלשים pro שלשה quomodo legitur 2 Par. 11. ubi idem narratur. LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri. II. Prov. 20. 6. נכרים pro נכריה. LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Keri, Vulg. Lat. τὸ Cetib. *Mem* finale ponitur ſemel pro *Samech* viz. Joſ. 15. 53. וינום pro וינוס. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. *Mem* Plurale ponitur pro *Nun* ſecundùm Bomberg. ſolam Dan. 7. 10. אלפים pro אלפין. *Mem* clauſum ponitur pro initiali aperto. Eſa. 9. 7. de quo loco vid. cap. 5. Contra *Mem* apertum ponitur pro clauſo, Nehem. 2. 13. המ pro הם. *Nun* vel redundat, vel deficit, vel pro alia litera ponitur. Redundat ter, viz. I. 2. Sam. 21. 6. ינתן pro יתן. II. 1. Reg. 17. 14. תתן. Ubi Bomberg. & Reg. legi volunt תת. Plant. תן. III. Prov. 15. 14. פני pro פי LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Keri, Maſ. par. & mag. notant ſepties redundare; loca & voces recenſentur ad 2 Sam. 21. 6. & 2 Par. 11. 18. *Nun* deficit ter. viz. I. Judic. 4. 11. בצענים pro בצעננים. Vulg. Lat. videtur ſequi τὸ Cetib. LXX in Vatic. Ed. habent πλεονεκτούντων, unde videntur legiſſe בצעים, in aliis codd. ἀναπαυομένων qui ita reddiderunt legerunt בשאננים. II. 2 Sam. 21. 4. לי pro לנו. III. Prov. 3. 15. מפניים pro מפנינים. *Nun* initiale pro finali ponitur Job. 31. 8. & 40. 1. מנ pro מן in Bomberg. Reg. & Steph. at non in Plant. & Munſt. *Nun* ſemel ponitur pro *Tau*, viz. 2 Par. 11. 18. בן pro בת. *Nun* ponitur pro *Mem* finali Joſ. 5. 1. עברנו pro עברם. LXX. & Vulg. Lat. videntur ſequi τὸ Keri. II. Thren. 4. 3. תנין pro quo Reg. & Bomberg. legi volunt תנים. Plant. Steph. Munſt. nihil hic notant. *Schin* redundat in voce יששכר. Ita Aven. poſt Eli. Lev. at nullibi numeratur illa vox in Maſora inter Kerioth. Elias in Tab. 2. Orat. 1. notat illud *Schin* ſecundùm Ben Aſcher redundare, ſecundum verò Ben Naphthali prius *Schin* cum Scheva notari ſic יששכר. *Schin* ſemel ponitur pro *Teth*, viz. 1 Sam. 14. 33. ויעש pro ויעט quomodo legitur paulò poſt, cap. 15. 16. *Thau* vel redundat, vel deficit, vel mutatur in aliam literam. Redundat bis viz. I. Ezech. 7. 2. ארבעת pro ארבע. II. Mich. 1. 10 התפלשתי pro התפלשי. Sed Maſ. notat ſepties ſcribi & non legi, & voces exhibet ad 1 Reg. 19. 4. *Thau* ſemel deficit viz. 2 Sam. 20. 23. הכרי pro הכרתי. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri; atque ita legendum eſſe liquet ex c. 8. 18. ubi idem narratur. Sed Maſora notat undecies deficere. Loca exhibentur in principio libri Judicum, & in fine Eccleſiaſtis. *Thau* bis ponitur pro *Daleth*, viz. I. 1 Reg. 19. 4. אחת pro אחד. II. 2 Sam. 17. 11. באחת pro באחד. *Thau* bis ponitur pro *He*, viz. Jer. 28. 1. & 32. 1. בשנת pro בשנה.

C A P. X. Circa literas אהוי variæ lectiones ſunt frequentiſſimæ, tum quia interdum moventur interdum quieſcunt, tum quia ſunt matres lectionis, & ſono vel figurâ affines. *Aleph* πλεονάζειν in medio dictionis annotat Maſ. fin. locis 48. Avenarius 47. El. Lev. 41. Reg. 13. Bomberg. & Plant. 11. tantùm. Sed Aven. in multis fallitur. ex. gr. in 1 Sam. 14. 33. & Pſal. 99. 6. in quibus corrigenda eſt potiùs Maſoretharum punctatio. & in Num. 11. 25. Mich. 4. 8. Eſa. 40. 25. Ezech. 47. 8. 1 Reg. 11. 39. Zach. 11. 5. Jud. 13. 18. in voce פלאי. Joſ. 21. 12. voce דאר. Joſ. 10. 20. voce מראן. 2 Reg. 20. in בראדך. In nonnullis *Aleph* ſcribitur ad deſignandum vocalem A vel E (cùm enim Hebræa ſcribebantur ſine vocalium notis tum literæ אוי veniebant ſæpe loco vocalium) viz. Oſeæ 10. 14. in וקאם. 2 Sam. 12. & Prov. 10. in ראש *pauper*. Prov. 13. in ראשים. Prov. 30. in ראש *paupertas*. Prov. 6. in ראשך *paupertas tua*. Nehem. 13. 16. in דאג. Ezech. 16. in שאטים & שאטות. Ezech. 25. in שאטך. Prov. 24. 7. Ezech. 27. 16. Job. 28. 18. in ראמות. Jud. 4. in בלאט. Eccleſ. 12. 5. in וינאץ. Quæ omnia ſunt à quieſcentibus Ain Vau. Poſſunt & huc referri באוקים & האוקים. Jer. 40. In duabus vocibus *Aleph* eſt loco ה quieſcentis viz. Nehem. 5. 7. נשאים, & Deut. 24. 10. משאת quò referri poſſunt רבוא & רבאות. Eſd. 2. & Dan. 11. In aliis vocibus *Aleph* non abundat, ſed variat vocem & vocis ſignificationem, viz. 2 Sam. 23. מבאר bis & הבאר. Jer. 20. 13. בארות. Job. 31. 7. & Dan. 1. 4. מאום. 2 Sam. 11. 25. ויראו המראים. Item 1 Sam. 18. 29. ויאסף & Exod. 5. 7. תאספון, in quibus *Aleph* videtur poni loco Jod primæ radicalis. Sed pleraque hæc omnia in Plant. numerantur inter anomala. In fine πλεονάζειν Maſ. par. initio Proverb. & ad cap. 10. 24. Joſue, fin. mag. & Avenarius annotant 12. locis. Joſ. 10. 24. Eſa. 28. 12. Ezech. 20. in אבוא. Pſal. 139. 20. Jer. 10. 5. Joel 4. 19. Jon. 1. 14. 1 Sam. 17. 17. Eccleſ. 11. 3. Eſd. 3. 7. voce יפוא. Ezech. 1. 14. Ezech 41. 15. voce אטיקיהא, ubi הא affixum eſt formæ Chaldaicæ non Hebraicæ: quorum tamen τὸ Keri non occurrit in aliqua trium Editionum, Bomberg. Reg. aut Plant. *Aleph* deficere Maſ. par. ad Mich. 1. 15. annotat locis 9. Reg. 15. Bomberg. & Plant. 14. Avenarius quinque tantùm dictionibus, quarum duæ tantùm notantur in Bomberg. Reg. & Plant. viz. 2 Sam. 21. 12. in תלום pro תלאום & Job. 15. 30. in בשו pro בשוא. *Aleph* tranſponitur ſecundùm Aven. & Eli. Lev. ſemel tantùm, viz. 1 Sam. 14. 27. in תראנה pro תארנה. ubi Reg. & Bomberg. quoque tranſponi notant, ut & Ezech. 17. 6. in פראת pro פארות. Plant. nuſquam. Semel autem initio ad præcedentem dictionem rejici notant tantùm Eli. Lev. & Bomberg. viz. Eſd. 4. 12. *Aleph* ponitur pro *Cheth* ſecundùm Ed. 3. ſemel tantùm viz. 2 Reg. 17. 21. in וידא pro וידח. *Aleph* ponitur pro *He* Jerem. 25. 4. in אשכים pro השכים quod tamen inter Kerioth non ponitur in ulla Editione. In Plant. Ezech. 31. 5. גבהא cum circulo ſupernè ſcribitur. Sed Bomberg. nullum hîc notat τὸ Keri. *Aleph* ponitur pro *Jod* ſecundùm Reg. bis, ſecundùm Plant. ſemel, ſecundum Bomberg. novies, ex. gr. Dan. 2. 37. דארין pro דיירין & c. 3. 4. קאמין pro קיימין. Verùm in ejuſmodi utraque lectio defendi poteſt, cùm ſenſus non mutetur, aut vocis ſignificatio. Ponitur pro *Vau* in voce לא pro לו ſecundum Plant. locis 9. Bomberg. 17. Aven. & Reg. 15. ut & Maſ. par. Lev. 11. 21. quibus 15. locis annumerari ait Aven. ab aliquibus tria alia, viz. Eſa. 49. 5. Job. 6. 21. Pſal. 139. 16. Sed Buxtorf. in Lex. Rad. לא duo tantùm addit. viz. Eſa. 49. 5. Par. 11. 20. Hæc lectio momentoſa eſt quia mutat ſenſum negativum in affirmativum, quare ſingula loca expendemus. I. Exod. 21. 8. ubi Targ. Vulg. Lat. legerunt לו quomodo & LXX. ſecundùm Ed. Vat. & Codd. al. Alii tamen Codd. LXX. ſequuntur τὸ Cetib, quomodo & Auguſt. Quæſt. in Gen. II. Lev. 11. 21. ubi Targ. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. III. Lev. 25. 30. ubi Targ. & LXX. legerunt לו. IV. 1 Sam. 2. 3. Ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri, quomodo etiam Targ. videtur legiſſe. Symmachus ſequutus eſt τὸ Cetib. LXX. legerunt ואל. V. 2. Sam. 16. 18. ubi Targ. LXX. & Vulg. ſequuntur τὸ Keri. VI. 2 Reg. 8. 10. ubi LXX. Targ. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. VII. Ezræ. 4. 2. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequutur τὸ Keri. Plant. Munſt. in quarto non notant τὸ Keri. Ab. Ezra notat, ſed & τὸ Cetib. tuetur. VIII. Job. 13. 15. Bomberg. ſola notat hîc; τὸ Keri. Sed Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. LXX. legerunt אל. IX. Job. 41. 3. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Neque notarunt hîc τὸ Keri Ab. Ezra Jarhi, & R Levi in Comment. ad hunc locum. Bomberg. & Reg. tantûm agnoſcunt. X. Prov. 19. 7. ubi Chald. Vulg. Lat. & LXX. (ut videtur) ſequuntur τὸ Cetib. Reg. Bomberg. Plant. notarunt τὸ Keri, cujus meminit etiam Jarhi. XI. Prov. 26. 2. ubi LXX. Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Solæ Ed. Bomberg. & Reg. notarunt τὸ Keri. Ab. Ezra, Jarhi, & R. Levi utramque tuentur lectionem. XII. Pſalm. 100. 3. ubi LXX. Symmach. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, illos Euſebius & Theophylactus, ſed Targ. τὸ Keri; quod Reg. Bomberg. & Plant. notarunt. XIII. Pſal. 139. 16. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. Syr. Interp. ſequuntur τὸ Cetib. Solæ Bomberg. & Reg. notarunt τὸ Keri. Jarhi agnoſcit τὸ Keri & utramque lectionem tuetur, Ab. Ezra ſolùm τὸ Cetib. Kimhi utrumque interpretatur, τὸ Keri autem magis probat. XIV. Eſa. 9. 3. ubi Targ. & LXX. (ut videtur) ſequuntur τὸ Keri. Vulg. Lat. τὸ Cetib. Editiones Reg. Bomberg. & Plant. notant τὸ Keri. XV. Eſa. 63. 9. ubi LXX. Targ. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Jarhi agnoſcit tantùm τὸ Cetib. Editiones Plant. Bomberg. & Reg. notant τὸ Keri. Steph. etiam τῷ לא circulum ſuperſcribit. His ab aliis tres loci annumerantur. I. Eſa. 49. 5. Sym. Theodot. Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Aquila & Targum τὸ Keri; quomodo & Jarhi exponit. Kimhi utramque tuetur lectionem, ſed τὸ Keri præponit. Editiones Reg. Bomberg. & Plant. notant τὸ Keri. II. 1 Paral. 11. 20. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, quomodo etiam legitur 2 Sam. 23. & Reg. Bomberg. Plant. Steph. & Munſt. legendum monent. III. Job. 6. 21. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, Targ. τὸ Cetib. Editionum ſolæ Bomb. & Reg. notant τὸ Keri. Munſt. & Steph. habent לו intra textum. Adhuc alia duo reſtant loca quibus א ponitur pro ו. I. 2 Sam. 18. 12. לא pro לו, ubi LXX. Chaldæi & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri, quomodo legendum monent Reg. Bomberg. Plant. Steph. II. 2 Sam. 19. 6. ubi Bomberg. Plant. Reg. notant τὸ Keri, Munſt. Steph. & ſcribunt & legunt לא quod Interp. omnes reddunt *ſi*.

C A P. X I. Quædam variæ lectiones oriuntur ex litera *He* quæ modò abundat modò deficit, modò ponitur pro alia litera, modò loco ſuo movetur. Abundat initio, medio, aut fine vocis. Initio, ut Aven. & Ed. tres locis octo. Medio, ut Aven. locis 5. ut Ed. tres 4. non enim numerant Thren. 5. 18. Fine, ut Aven. Reg. & Plant. locis 20. ut Maſ. par. in Gen. 27. 3. locis 21. ut Bomberg. 32. Sed Bomberg. notat *He* per Keri in verbo אנתה apud Danielem, quod Ed. aliæ non obſervant. *He* quod initio vocis cenſetur abundare eſt ה demonſtrativum: quod in medio eſt ה demonſtrativum præcedente literâ ſervili. ut בהשדה 2 Reg. 7. שהשמם Thren. 5. שהתקיף Eccleſ. 6. & בשהסכל Eccleſ. 10. at בהחפזם. 2 Reg. 7. legi poteſt בהחפזם. Loca in quibus *He* abundat in fine ſunt. Thren. 3. & 2. & 2 Sam. 23. אריה. Jer. 13. & Mich. 3. הרעה. Gen. 27. צידה. 1 Reg. 7. Jer. 31. & Zach. 1. וקוה. Prov. 27. ורעה *& ſodalis*. Jer. 3. ותראה. Joſ. 7. ואראה. Ruth. 1. יעשה. Dan. 6. פקחה. Joſ. 24. ואביאה. Pſal. 51. הרבה. Jer. 15. & 43. באדה. Jer. 48. אש יצאה. Sed hæc fruſtra notantur, cùm tam Cetib quàm Keri frequenter dicatur. Cætera ſunt Jer. 26. 6. הזאתה. Jer. 48. נמצאה. Prov. 8. 17. אהביה pro אהבי. quomodo LXX. Vulg. Lat. Targ. legerunt. Bomberg. Reg. Steph. notant τὸ Keri; Plant. Munſt. אהבי recipiunt in textum ſine ullo Keri. *He* deficit initio, medio, vel fine vocis. Initio, ut Aven. Eli. Lev. Maſ. par. in Reg. 7. 20. & Ed. tres locis 13. Sed cum cenſetur deficere initio vocis eſt *He* demonſtrativum. Medio, ſecundùm omnes ter. Eſa. 32. 15. ו כרמל. 2 Reg. 9. 15. ל גיד. 1 Sam. 18. 1. ויאהבו. Fine, ut Aven. Reg. locis 28. ut Eli. Lev. & Bomberg. 29. ut Plant. 25. idque non numeratis illis quibus נער occurrit pro נערה, quomodo in ſola Lege ſemel & vicies occurrit. Inter cætera ſunt hæc, Thren. 2. & Prov. 31. בליל. 1 Sam. 9. הנג. Ezech. 45. חמש. Prov. 20. וארבע. 2 Sam. 21. והמ. Eſa. 54. והג. Pſal. 6. Eccleſiaſt. 7. Nehem. 9. Job. 1. & 1 Sam. 24. עת. Prov. 31. נטע. Thren. 5. הביט. In quibus planum eſt ה non deficere, cùm tam unum quam alterum dici poſſit. Sed in והית. 2 Reg. 9. 37. videtur deficere. *He* pro *Aleph* ponitur in fine vocis, viz. Ezech. 14. 3. בה pro בא qui locus cenſetur inter Kerioth in Ed. 3. LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Targ. Kimhi & Jarhi in hunc locum τὸ Keri. *He* in fine ponitur pro Schurec, ut Aven. locis 19. ut Bomberg. 17. ut Reg. & Eli. Lev. 14. ut Plant. 11. Ex his Maſ. par. in Joſ. 15. 4. notat ſexies eſſe והיה pro והיו. cùm 5. tantùm notentur in Ed. 3. & Aven. viz. Num. 34. 4. & Joſue 15. 4. & 18. ter. Inter hæc 14. loca eſt Thren. 4. 17. עודינה pro עודינו, quomodo LXX. & Vulg. ubi vide reliqua. *He* in fine ponitur pro affixo ו ut Bomberg. locis 21. ut Reg. 16. ut Plant. 12. *He* pro *Jod* ponitur, ut Aven. ter. ut Ed. 3. bis tantùm. viz. I. Dan. 11. 39. II. Jud. 16. 18 לה pro לי. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & Chald. III. 2 Reg. 8. 17. שנה pro שנים. Sed eſt enallage numeri. *He* pro *Tau* ponitur, ut Aven. & Plant. bis, ut Reg. ter. ut Bomberg. quater. viz. 2 Reg. 25. 17. Sed eſt enallage numeri. Jerem. 52. 20. Sed eſt enallage ſtatus abſoluti pro conſtructo. & 49. 25. Plant. non notat τὸ Keri. 2 Reg. 24. 14. ſecundùm Bomberg. tantùm. *He* pro *Nun* ſemel ſecundum Aven. occurrit, viz. Prov. 27. 20. אבדה pro אבדון. Sed tres Ed. legunt אבדו. *He* pro *Cheth* ſemel ponitur ſecundùm Ed. tres. viz. 2 Reg. 20. 4. Affixum הם pro כם. ut Aven. Maſ. par. in Jerem. 21. 12. Eli. Lev. Bomberg. & Reg. bis occurrit; ut Plant. ſemel. viz. Jerem. 21. 12. מעלליהם pro מעלליכם. & Jerem. 49. 30. עליהם pro עליכם. quem locum Plant. non notat. vi. etiam Jer. 14. 14. *He* in fine vocis poſitum jungitur voci ſequenti, ut Aven. Eli. Lev. Ed. tres, ter. I. 2 Sam. 5. 2. הייתה מוציא pro היית המוציא. II. Ezech. 42. 9. ומתחתה לשכות pro ומתחת הלשכות. III. Job. 38. 12. ידעתה שחר pro ידעת השחר. Contrà ſecundùm Bomberg. ſemel initio vocis poſitum rejicitur ad vocem præcedentem, viz. 2 Sam. 21. 12. שם הפלשתים pro שמה פלשתים. Plant. nihil habet in marg. tantùm habet duo craſſa puncta, quorum alterum præcedit, alterum ſequitur שם.

C A P. XII. Variæ ſunt lectiones quæ occurrunt circa literam *Vau*; quæ vel abundat, vel deficit, vel tranſponitur, vel in aliam literam mutatur. Abundat, initio, medio aut fine vocis. Initio, ut Aven. Maſ. fin. & par. (ad 2 Reg. 11. 1.) undecies, quibus nonnulli addunt (inquit Aven.) Dan. 9. 5. ut Reg. & Plant. novies. Ex his 12. locis 5. tantùm ſunt in quibus abundat. viz. Prov. 23. וישמח. Nehem. 9. 6. וחסד. 2 Reg. 16. 17. ואת הכיור. 2 Sam. 16. 10. וכי יהוה. 1 Reg. 7. 36. ומסגרותיה. In medio abundat, ut Aven. in locis 70. ut Bomberg. in 48. ut Plant. in 41. ut Reg. in 38. tantùm. Ex his 70. locis viginti ſunt in quibus ו cenſetur abundare ob ſequens Maccaph, ut 1 Sam. 22. & 1 Paral. 18. לשאול־לו pro לשאל־לו. &c. Sed ſine neceſſitate, cùm dici poſſit vel hæc à generali regula excipi, vel Maccaph ſine neceſſitate adponi. Quater cenſetur abundare ob præpoſitum voci ו converſivum. ut Ezech. 18. וישוב pro וישב. &c. In aliis cenſetur abundare ob ה paragogicum. viz. Jud. 9. מלוכה. Pſal. 26. צרופה. Ezr. 8. אשקולה. ſic in infinitivo cum affixis, Pſal. 38. רדופי. & in imperat. fœm. 1 Sam. 28. קסומי. Jud. 9. מלוכי. Sed hæc potius excipienda ſunt à regula. Cætera ſunt Deut. 32. & Mich. 1. & 4. במותי ארץ. 1 Reg. 6. מירכותי. Jer. 25. והבאותי. 1 Sam. 27. יוסף. Joſ. 15. יוכלו. Dan. 11. ירום. Eſa. 37. 30. ואכול. Jer. 25. הכעיסוני. Pſal. 140. יכסומו. 2 Sam. 14. והוציתוה. Jer. 5. חטאותיכם. Nehem. 9. חטאותינו. Pſal. 25. & 1 Reg. 16. חטאות. Jer. 25. 12. כמלאות Job. 22. במלאות. Dan. 9. & 1. Paral. 29. & 2 Paral. 36. למלאות. Jud. 8. קראות. 2 Paral. 8. אוניות. Eſth. 9. הפרוזים. Thren. 1. מחמודיהם. Pſal. 101. מלושני. Jud. 4. את־נאוד. Ruth. 3. 14. בטרום. Eſa. 42. למשוסה. Nehem. 13. 23. אשדודיות עמוניות. Ez. 27. הובנים. Quæ omnia regularia fieri queant, ſi aliter punctentur. Reſtat locus Ezech. 23. 43. ubi סובאים *Sabæi.* Sed LXX. legerunt סובאים οἰνωμένους. Vulg. Lat. הבאים. *Vau* in fine abundat, ut Aven. in locis 13. ut Maſ. (& exhibet 1 Reg. c. 12. ab initio) Eli. Lev. & Bomberg. in 11. ut Reg. in 10. ut Plant. in 9. tantùm. Tria loca quæ adferuntur ab Aven. viz. Jud. 8. Eſth. 9. & 2 Reg. 9. ſunt ſine Keri in Ed. 3. Ex tredecim locis ſunt novem in quibus ו nota Pluralis numeri cenſetur abundare, ex. gr. Joſ. 6. & 9. Jud. 8. & 1 Sam. 13. ויאמרו. 1 Reg. 12. & 2. Reg. 14. ויבאו. Ezech. 46. יצאו. Eſth. 9. וקבלו. Neh. 3. ויעמידו. Quorum in nonnullis eſt enallage numeri, in nonnullis tam quadrat Pluralis quam Singularis, ob nomen collectivè ſumptum. Cæteri 4. ſunt 2 Reg. 16. 15. 2 Reg. 9. 33. שמטוהו. 2 Sam. 22. 34. qui unicus eſt locus ubi ו abundat. Joſ. 18. 19. in Bomberg. תוצאותיו cum Keri תוצאות. Sed in Plant. ſcribitur & legitur תוצאות. *Vau* deficit initio, medio, vel fine vocis. Initio *Vau* Copulativum deficit, ut Aven. in locis 11. ut Eli. Lev. & Maſ. par. in Dan. 2. 43. in 12. ut Bomberg. in 9. ut Reg. & Plant. in 7. tantùm. Horum omnium 3. tantùm ſunt loci, in quibus jure cenſetur deficere. viz. Prov. 23. 24. וולד חכם. Prov. 27. לדור דור. 2 Reg. 4. ואת בניך. In medio *Vau* deficit, ut Aven. bis, ut Bomberg. ſepties, ut Reg. ſexies, ut Plant. quater. Eli. Lev. in libro Maſſoreth negat unquam deficere in medio. Avenarii loca ſunt. I. Eſth. 10. 1. אחשרש pro אחשורש. quomodo legi vult Arias Montanus. II. 2 Reg. 17. 31. ספר ים pro ספרוים. quod Keri notant Bomb. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ספרוים. *Vau* deficit in fine, ut Maſ. mag. Eli. Lev. Præf. tertiâ in Maſoram, in locis 18. ut Aven. & Bomberg. in 17. ut Plant. in 13. ut Reg. & nota marginalis ad Jarhi in Pſal. 144. in Ed. Bomberg. in 12. tantùm. Septendecim horum ab Aven. nominatorum 11. ſunt in quibus ו nota pluralis numeri cenſetur deficere ex. gr. 1 Sam. 13. אמר פלשתים. Sed in his aut enallage eſt numeri, aut tam ſingularis quàm Pluralis quadrat. Cæteri loci ſunt. Eſa. 37. 30. ואכול. 1 Sam. 7. 9. ויעלה. in duobus aliis locis ubi *Vau* affixi הו cenſetur deficere eſt enallage generis. Jer. 48. יחד pro יחדו. Nehem. 3. bis אחרי pro אחריו. *Vau* tranſponi notat Maſ. locis 62. quæ ſingula adducit. Ut Bomberg. in 33. ut Reg. in 29. ut Plant. in 28. ut Aven. in 23. Loci ſunt Prov. 19. 16. יומת. 2 Reg. 14. 6. ימות. 2 Reg. 11. 2. הממותים. Pſal. 73. 2. נטוי רגלי. Jer. 15. 24. 29. 34. & 2 Par. 29. לזועה. 2 Sam. 24. אורנה. 2 Sam. 3. מבואך. Jer. 9. 8. שוחט pro שחוט. quod LXX. reddiderunt τιτρώσκουσα. Vulg. Lat. *vulnerans.* Eſth. 1. 16. מומכן pro ממוכן. Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. habent Μουχαῖος. quibus omnibus non refert utro modo legas. Sed in his melior videtur lectio τοῦ Keri. viz. Prov. 13. 20. ubi Reg. Bomberg. הלוך pro הולך: Sed Plant. & ſcribit & legit הולך. Jer. 17. 23. שמוע. Joſ. 6. 12. הליך. 2 Sam. 18. 8. נפוצת. Jer. 2. 25. גרונך. Joſ. 20. 8. גולן. Jer. 8. 6. במרוצתם. *Vau* ponitur loco *Aleph* bis tantùm ſecundùm omnes. I. 1 Sam. 20. 2. לו pro לא. II. 1 Reg. 12. 12. ויבו pro ויבא. Sed Aven. omiſſo hoc ultimo loco affert. 1 Sam. 2. 16. לו pro לא. Sed 3. Ed. non agnoſcunt τὸ Keri. Pro *Beth* ponitur. Dan. 7. 10. ſed ſecundum Bomberg. tantum. Pro *Caph* finali ſemel ſecundum omnes ponitur, nempe 2 Sam. 14. 22. *Vau* pro *He* ponitur ut Aven. & Reg. locis 6. ut Bomberg. & Plant. 8. I. Ezech. 47. 11. II. Dan. 11. 10. ויתגרו pro ויתגרה. ut Bomberg. Sed Plant. & legit & ſcribit יתגרה ſine ullo Keri. III. Jud. 19. 3. להשיבו pro להשיבה. IV. Jer. 2. 22. נפשו pro נפשה. V. Jer. 37. 19. איו pro איה. VI. 2 Sam. 19. 40. ויעבירו pro העבירו. *Vau* ponitur pro *Jod* initio dictionis in locis 12. Sed ut Maſ. mag. in 10. quæ recenſet. Prov. 11. 3. Prov. 2. 7. Pſal. 10. 10. Eſa. 5. 29. Ezech. 44. 23. & 46. 15. 2 Paral. 24. v. ult. ירב, quod Vulg. Lat. & Interp. omnes recentiores legunt ורב, ſicut & LXX. videntur legiſſe. Prov. 17. v. 27. וקר pro יקר. LXX. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Prov. 12. 3. & 13. 19. & 23. 5. In duobus his poſterioribus Plant. non agnoſcit τὸ Keri, ſed ſolum τὸ Cetib. cum Jod. In ultimo agnoſcunt τὸ Keri Bomberg. & Reg. Exod. 13. 11. Ezech. 43. 26. וכפרו. *Vau* in medio vocis ponitur pro *Jod* ut Bomberg. locis 116. ut Reg. 99. ut Aven. 97. ut Plant. 91. ut Maſ. magna fin. 75. ut Eli. Lev. Præf. 3. in Maſoram; non numeratis iis in quibus הוא occurrit pro היא. quod fit, ut Maſ. mag. Bomberg. & Reg. ter, ut Plant. bis. Sed pleraque ex his ſunt ſupervacanea, cum per ו integro ſenſu legi poſſint. Exempla ejuſmodi variæ Lectionis ab Aven. adferuntur 28. aut 30. quorum vix unum aut alterum eſt in quo neceſſario ו ponitur pro י. puta. Nehem. 1. 9. והבואתים. Rurſus aliquoties occurrit Paül Cal cum Schurec, quod legi volunt per Hirie magnum. ex. gr. Gen. 39. 20. 22. אסורי. Num. 26. 9. קרואי. Eſth. 8. עתודים. 1 Reg. 6. יצוע. Zach. 11. 2. הבצור. Item nomina aliquot fœminina terminata ות mutantur ſine neceſſitate in ית. ex. gr. שבות quinquies vel ſexies mutatur in שבית. Sic Jer. 19. החרסות. 2 Par. 26. החפשות. Pſal. 129. 3. למענותם. Sic aliquoties occurrit ענוים quod mutant in עניים ut & מדונים. Prov. 18. & 21. 23. 25. 26. Jer. 16. דונים pro דיגים. Et in quibuſdam nominibus propriis, 1 Reg. 14. 25. ubi LXX. habent Σουσακίμ Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. Ezr. 8. 14. & 1 Par. 9. & 11. & 2 Par. 26. & 29. יעואל pro יעיאל. quibus omnibus in locis LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Jer. 49. 36. עולם pro עילם. ubi LXX. Αἰλάμ. 1 Par. 29. יחואל pro יחיאל. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Jer. 48. 12. 21. הלחות & מופעת. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. 2 Par. 13. 19. עפרון. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Paral. 23. 9. שלמות. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. Nehem. 7. 52. נפושסים. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Nehem. 10. 20. נובי. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. 1 Sam. 19. & 20. aliquoties occurrit nomen *Naioth* quod c. 19. 18. ſcribitur נוית & legitur נוית. at v. 19. & v. 23. bis ſcribitur נוית. ut & c. 20. 1. LXX. ubique habent Ναυάθ ſequuti τὸ Cetib prius; Vulg. Lat. ubique *Naioth*, ſequutus τὸ Keri. 1 Par. 20. & 24. 1 Sam. 25. LXX. ſequuntur τὸ Keri. *Vau* loco *Jod* in fine vocis ponitur, ut Plant. & Maſora, locis 48. (quæ voces enumerat Maſ. initio. I. 1 Samuelis) ut Bomberg. in 49. ut Aven. in 47. ut Reg. in 46. ut Plant. in 41. Quæ omnia referri poſſunt ad enallagen numeri & perſonæ, paucis exemptis nominibus propriis. Ad enallagen numeri referri poſſunt. Pſal. 11. 1. Eſa. 16. 2. Jer. 3. 19. תקראו, תשובו pro תקראי, תשובי. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Decies affixum נו cenſetur poni pro ני. ex. gr. Pſal. 71. 20. ter. Jer. 51. 34. quinquies. Ad enallagen perſonæ poſſunt referri iſta, primò 10. in locis affixum ו tertiæ perſonæ cenſeri poſitum pro י primæ perſonæ, ex. gr. Eſa. 46. v. ult. עצתו pro עצתי. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Deinde plur. ו pro י ex. gr. 2 Sam. 12. 9. בעיניו pro בעיני. quomodo legit Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur (ut videtur) τὸ Cetib. 1 Reg. 5. 3. רגליו. quomodo legerunt LXX. Vulg. Lat. & legi vult. Reg. pro רגלו. quomodo legunt Bomberg. & Plant. Job. 24. 1. וידעו pro וידעי. quomodo legi volunt Bomberg. & Reg. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. Eſa. 60. 21. מטעו pro מטעי. quomodo Vulg. Lat. Deinde pro forma conſtructa י ex. gr. Pſal. 119. 79. וידעו pro וידעי. ut Bomberg. & Reg. at Plant. & ſcribit & legit וידעי. Joſ. 6. 8. Eſa. 47. 15. 2 Sam. 5. 8. שנאו pro שנאי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 1 Reg. 15. 15. קדשו ubi LXX. legerunt קדשיו. 2 Reg. 17. 13. נביאו. quomodo LXX. pro נביאי. quod ſequitur Vulg. Lat. Ezech. 1. 7. וידו. 1 Par. 6. 26. בנו quomodo Plant. pro בני. quomodo Vulg. Lat. Bomberg. & Reg. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. 2 Par. 32. 21. ומיציאו. Oſee. 8. 12. רבו. Job. 9. 30. במו pro במי. quomodo legi notant Bomberg. & Reg. & legerunt LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. Plant. & ſcribit & legit במי. Prov. 31. 1. או pro אי. quomodo Vulg. Lat. Reſtant 7. nomina propria, viz. 1 Sam. 25. כלבו pro כלבי. 2 Sam. 21. 16. ישבו pro ישבי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 2 Sam. 23. 8 העצנו pro העצני. quomodo legi notant Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit העצני. LXX. ſequuntur τὸ Keri. 2 Sam. 23. 35. חצרו pro חצרי. quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. Eſd. 10. 41. ידו quomodo Vulg. Lat. pro ידי. quomodo LXX. Eſd. 10. 37. ויעשו quomodo LXX. (qui acceperunt pro verbo עשה *facere*) pro ויעשי. quomodo Vulg. Lat. Nehem. 12. 10. וענו pro ועני. quomodo Vulg. Lat.

CAP. XIII. Quædam variæ Lectiones occurrunt circa literam *Jod*; quæ abundat, deficit, tranſponitur, & loco aliarum literarum venit. Abundat initio, medio, & fine vocis. Initio ſecundùm omnes bis tantùm viz. I. Jer. 50. 8. יצאו pro צאו. LXX. ἐξέλθετε. Vulg. Lat. *egredimini.* II. Ezech. 47. 10. יעמדו pro עמדו. *Jod* medio abundat, ut Bomberg. locis 109. ut Aven. 87. ut Reg. 71. ut Plant. 65. Quæ variæ Lectiones potiſſimum oriuntur ex 3. cauſis. viz. I. vel ex affixo יךָ poſito pro ךָ, ut Pſal. 16. 10. חסידיך. 1 Reg. 1. 27. עבדיך. Cujuſmodi numerat Aven. 22. & præterea alia duo viz. יךְ pro ךְ Cant. 2. 14. ומראיך. & יכם pro כם. Ezech. 9. עיניכם pro עינכם. II. Vel ex affixo יו poſito pro ו, ut Pſal. 105. 19. רגליו. Cujuſmodi numerant Aven. & Maſ. 7. vide Maſ. fin. in litera Vau. Multò autem plura & hujus & præcedentis exempla habet Bomberg. Porrò hæc omnia ad enallagen numeri referenda ſunt, niſi quòd Jod verè videatur abundare in Pſal. 16. 10. & 1 Reg. 1. 27. III. Vel ex eo quòd nomina in ים terminata inveniuntur aliquoties cum gemino *Jod*, ut היהודיים. Eſth. 9. 16. & 18. פלשתיים. 1 Par. 4. בשדיים. Ezech. 23. & 2 Par. 36. כתיים. Eſa. 23. לודיים. 1 Par. ערביים. 2 Par. 26. In cæteris omnibus perinde eſt utrum ſequaris τὸ Cetib. an τὸ Keri, ex. gr. Jer. 34. 11. ויכבישום. 2 Par. 34. 2. ויקטירו. Dan. 8. 11. הרים. Quæ ſcribi poſſunt in Hiphil ſecundùm τὸ Cetib. 2 Par. 32. 31. Ezech. 35. 8. Joſ. 19. 29. 2 Sam. 19. 40. In 2 Sam. 1. 8. Nehem. 5. 9. & 7. 3. Zach. 4. 2. ſcribitur ויאמר pro ואמר. & ſane ſenſus poſtulat primam perſonam. In his exemplis mutatur conjugatio, aut tempus, aut perſona verbi; in ſequentibus tantùm forma vocis ut Eſth. 4. 4. Jer. 9. 17. & Pſal. 45. 16. & 1 Sam. 10. 7. Quibus Aven. addit, 2 Reg. 9. 2. & Eſa. 43. 23. והביאת. 2 Reg. 19. 25. & Eſa. 37. 26. הביאתיה. Cant. 3. 4. שהביאתיו. Sed in his tribus vocibus Ed. 3. non notant τὸ Keri. Pſal. 21. 1. Amos. 9. 8. Eſa. 59. 4. Jer. 25. 4. Sed in 3. poſterioribus Ed. 3. non notant τὸ Keri. 1 Par. 25. 1. 2 Par. 8. 10. Ezech. 4. 6. & 2 Par. 3. v. ult. Zach. 1. 4. Quò referenda eſt vox מאיות. quæ quater occurrit 2 Reg. 11. Nempe punctandum מֵאיוֹת à מֵאָה. *centuria.* In quibuſdam *Jod* notat vocalem *i* vel *e* quâ vox eſt efferenda, ut Job. 15. 7. Joſ. 21. 10. Prov. 20. 20. באישון. ubi ſola Bomberg. notat τὸ Keri. Exod. 25. 31. תיעשה pro תעשה. quod numerat Aven. inter τὸ Kerioth, non autem Ed. 3. Reliqua pauca ſunt, viz. 2 Reg. 8. 21. הסביב pro הסבב. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. Ezech. 11. 6. ומלאתים. Jer. 48. 44. הניס. 2 Sam. 14. 11. מהרבית. 2 Sam. 21. שבעתים. 2 Par. 34. 5. מובחותים. Jud. 16. 25. כיטוב. Eſa. 44. 23. מיאתי. Eſa. 10. 31. בירת. 2 Reg. 14. 2. יהועדין pro יהועדן. ut Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Jer. 26. 18. מיכיה pro מיכה. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib.

Jod in fine abundat, ut Aven. & Plant. locis 47. ut Bomberg. in 49. ut Reg. 46. ut Maſ. in 43. tantùm (quæ loca & voces recenſet in veſtibulo 1 Reg.) Hæc omnia ad tres Claſſes revocari poſſunt. Prima, eorum quæ in 2. perſona ſing. fœm. ſcribuntur cum Jod, ex. gr. Jer. 2. 33. & 13. 20. למדתי pro למדת. Cujuſmodi Aven. 16. numerat. Quæ videntur à Pronomine אתי. (quæ quinquies ita ſcribitur, nempe 1 Reg. 14. 2. Reg. 4. bis. Jer. 4. & Ezech. 36.) deduci. Præſertim cùm & Syriacè אנתי. *tu fœmina* dicatur, & 2. perſona ſing. fœm. in Jod terminetur. Secunda, quæ in Benoni fœm. ſing. ſcribuntur cum Jod, ex. gr. Jer. 22. 23. ישבתי. *habitans.* Cujuſmodi ſunt 7. in quibus Jod non eſt ſupervacaneum ſed Paragogicum. Tertia, eorum in quibus affixum fœm. ſing. ךְ habet Jod adjunctum, ex. gr. 2 Reg. 4. 2. Cant. 2. 13. & 4. לכי pro לך. 2 Reg. 4. 7. נשיכי & בניכי & v. 3. שכניכי. Quæ forma revera eſt Syriaca; & 600. aliis in locis in Prophetarum libris non notatur τὸ Keri. Reliqua pauca ſunt, viz. 2 Sam. 23. 37. נשאי pro נשא. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Prov. 28. 16. שנאי. 2 Reg. 23. 10. בני. Oſee. 9. 16. בלי. Ruth. 4. 5. קניתי. & hic certè videtur ſenſus poſtulare τὸ Keri. 1 Sam. 25. 34. ותבאתי. Ezech. 16. 13. ששי. In quo loco *Jod* abundat. 2 Sam. 14. 21. עשיתי pro עשית. Sed hunc locum non agnoſcit Maſora; LXX. quoque & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib.

Jod deficit initio, medio, & fine vocis. Initio ut Ed. 3. ter, ut Aven. bis. viz. I. Eſa. 28. 15. עבור pro יעבור. II. 1 Sam. 20. 2. עשה pro יעשה. *Jod* deficit in medio vocis ſæpiſſimè. In affixo plurali maſculino deficit, ut Bomberg. in locis 115. (quorum 33. ſunt in c. 40. Ezech.) ut Reg. in 80. ut Aven. in 76. ut Maſ. & Eli. Lev. in 56. (Vide Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Plant. in 18. tantùm, non numeratis illis quæ habentur c. 40. Ezech. In eodem affixo, cùm additur nominibus fœmininis pluralibus terminatis in ותיו. deficit, ut Aven. locis 34. ut Bomberg. in 33. ut Reg. in 23. ut Plant. in 9. tantùm. Sed in his Maſorethæ notarunt τὸ Keri tantùm ad tollendum homonymiam vocis (utrum ſit Plur. an Sing. numeri.) In affixo Maſculino יךָ & fœminino יךְ. deficit, ut Aven. ſæpiſſime, (ſed nec loca notat nec numerum definit) ut Bomberg. & Reg. ſexies, ut Plant. quater tantum. De quibus idem judicium eſto ac de præcedentibus. Præter affixa *Jod* deficit, ut Aven. in locis 16. ut Reg. & Plant. in 21. ut Bomberg. in 22. ex. gr. 2 Sam. 22. 8. ויתגעש. Jer. 18. v. ult. ויהיו. 2 Reg. 5. 25. מאין. Prov. 6. 14. מדנים. 2 Sam. 25. 18. עשוות. Eſa. 5. 16. נטוות. Ezech. 16. 51. אחותיך. Joſ. 2. 13. אחותי. 1 Sam. 18. 9. עון *intuens.* 1 Sam. 30. 24. הורד. 2 Par. 18. 8. מכהו. Et in hoc quidem loco rectè Maſorethæ legunt cum Jod. Ezech. 46. 19. בירכתם pro בירכתים. Sed nonnunquam dualis numerus terminatur etiam in ם ut שנים. Idem eſto judicium de nomine urbis Hieroſolymæ, quod quinquies tantum occurrit cum Jod, Maſorethæ tamen ſemper legi volunt, atque hoc modo punctant יְרוּשָׁלַיִם. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſemper legerunt יְרוּשָׁלֵם. Quod quis ſuſpicetur ab illis factum ex occulto odio adverſùs Græcam τῶν LXX. Interpretationem. Hoc enim animadvertere licet in punctatione nominum Propriorum, quorum occurrunt pluſquam 2000. rariſſimè Maſorethas ſequi lectionem τῶν LXX. Eadem eſt ratio hujus nominis cùm ſcribitur cum *He* in fine; nam quia ſemel occurrit ſcriptum cum *Jod*, viz. 2 Par. 32. 9. propterea ubicunque occurrit cum *He* in fine, etiamſi ſit ſine *Jod* in medio, legi tamen volunt cum *Jod* ירושלימה. cum tamen punctari & legi poſſit ירושלמה. quomodo legebant illi qui inde efformarunt nomen Ἱεροσόλυμα, quomodo non ſemel vocatur in Novo Teſtamento, ut & apud Ethnicos Scriptores, & in Machab. libris & 3. Eſdræ. Eadem eſt ratio nominis קריתים. *Jod* in fine vocis deficit, ut Aven. in locis 13. ut Maſ. mag. (loca etiam & voces exhibet Job. 7. ab initio) & Maſ. par. (in 1 Reg. 8. 48.) locis 12. ut Bomberg. in 10. ut Reg. & Plant. in 9. tantùm. viz. 2 Reg. 8. בנירת. Job. 42. 2. ידעת. Ezech. 16. 59. עשית. Jer. 7. 22. הוציא. Jud. 1. 27. יושב. 2 Reg. 12. 11. יד. & 17. 31. אלה. Nehem. 12. 46. ראש. 1 Reg. 20. 41. מעל. Job. 15. 22. צפו pro צפוי. Job. 41. 25. העשו pro העשוי. quomodo LXX. videntur legiſſe. Sed nullum notatur Keri in Ed. 3. Eccleſ. 2. 11. יד pro ידי. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. Job. 7. 1. על pro עלי. ſola trium Ed. Plant. & ſcribit & legit עלי. *Jod* tranſponitur, ut Aven. in locis 14. ut Reg. in 12. ut Bomberg. in 16. ut Plant. in 10. tantùm. I. Pſal. 73. 2. נטוי pro נטיו. II. Jud. 12. 3. ואשימה pro ואשמה. III. Jud. 16. 26. והימשני pro והמישני. IV. Ezech. 40. 15. היאתון pro האיתון. Vulg. Lat. videtur ſequi τὸ Cetib LXX. πύλη ἔξωθεν. V. Jer. 50. 15. אשויתיה pro אשיותיה. VI. Prov. 31. 24. הילכות pro הליכות. quomodo Bomberg. & Reg. Sed Plant. non notat τὸ Keri. VII. Pſal. 139. 6. פלאיה pro פליאה. VIII. Jer. 29. 23. הוידע pro היודע. IX. Ezech. 6. 3. ולגיאות pro ולגאיות. X. 2 Par 17. 8. שמרימות quomodo LXX. & Vulg. Lat. pro שמירמות. XI. 1 Par. 1. 46. עוית pro עיות. quomodo legitur. Gen. 36. 35. & utrobique habet Vulg. Lat. *Avith*. LXX. utrobique Γεθθαίμ videntur legiſſe עִתִּים. 1 Sam. 19. quinquies occurrit נוית pro ניות. *Jod* commutatur & pro *Aleph*, *He*, *Vau*, *Nun* & *Tau*. Pro *Aleph* ut Bomberg. quater, ut Reg. & Plant. ter, nempe in *Doeg* quod 1 Sam. 22. ter ſcribitur דויג pro דואג. *Jod* pro *He* ponitur, ut Maſ. in locis ſex (voces & loca adducuntur in Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Aven. in 5. ut Bomberg. & Reg. in 4. ut Plant. in 5. I. Joſ. 18. 24. העמוני pro העמונה. LXX. ſequuntur τὸ Cetib. Vulg. Lat. τὸ Keri. II. 2 Sam. 21. 21. שמעי pro שמעה, vel שמעא. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. III. 2 Sam. 16. 10. כי pro כה. ut LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. IV. 2 Sam. 23. 18. השלשי pro השלשה. quomodo LXX. & Vulg. Lat. V. Eccleſ. 11. 9. ובמראי pro ובמראה. quomodo Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ובמראה. His addit Maſora VI. Mal. 3. 5. ומטי. quamvis noſtri libri hodie nullum exhibeant hîc Keri. *Jod* ponitur pro *Vau* initio, medio, & fine vocis. Initio ut Aven. Maſ. par. & mag. (vide Maſ. fin. in litera *Jod*) in locis 22. ut Bomberg. in 20. ut Reg. in 18. ut Plant. in 14. tantùm. Horum 22. locorum undecim ſunt in quibus vox eſt fut. pro præterit. cum *Vau* copulativo & converſivo ex. gr. Prov. 20. 4. ישאל pro ושאל. Sex ſunt in quibus fut. eſt verbi pro Imperativo cum *Vau* copulativo, ex. gr. Job. 10. 20. יחדל ישית pro וחדל ושית. Ejuſmodi ſunt cætera, excepto Jer. 48. 25. Jer. 28. 12. יסורי. Zach. 14. 6. יקפאון pro וקפאון. quomodo LXX. & Vulg. Lat. legerunt. Sed de hoc loco dubitat Nachmanides. Eſd. 10. 29. ירמות pro ורמות. quomodo LXX. & Vulg. Lat. 1 Par. 4. 7. יצחר pro וצחר. ut LXX. Sed Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. 1 Par. 7. 34. יחבה pro וחבה. ut Vulg. Lat. Sed LXX. ſequuntur τὸ Keri. *Jod* pro *Vau* ponitur in medio vocis, ut Bomberg in locis 113. ut Reg. in 102. ut Plant. in 92. ut Eli. Lev. 75. (niſi forte legendum ſit 70. quomodo habetur in Tab. 2.) ut Maſ. 70. ut Aven. in 97. Horum varietates pauciſſimæ ſunt neceſſariæ. Sunt enim loca 13. in quibus futur. Hiph. ponitur pro futuro Cal, ex. gr. Pſal. 77. 12. אזכיר pro אזכור. atque ita de reliquis. Tria ſunt in quibus verba Conjugationis Hiph. ponuntur pro Niph. ut Pſal. 140. 11. ימיטו pro ימוטו. Exod. 16. 2. & Num. 14. 36. ter ילינו pro ילונו. Pſal. 72. 17. ינין pro ינון. Tria ſunt in quibus fut. Pihel ſcribitur pro fut. Hiph. ex. gr. Num. 21. 32. ויירש. 2 Sam. 20. 5. וייחר. 1 Sam. 13. 8. וייחל. Sic in verbis שום & חוש. 2 Sam. 13. 31. Eſa. 10. 5. Gen. 24. 33. Pſal. 71. 13. Sexies occurrit שבית pro שבות. cùm tamen utraque forma uſurpetur, & quinquies עניים pro ענוים. cùm tamen utraque ſignificatio quadrare poſſit. Item aliquot verba formâ פקיד ſcribuntur pro פקוד. ex. gr. Jer. 37. 4. & 52. 31. הכליא pro הכלוא. Pſal. 17. 14. צפינך. 1 Paral. 9. 33. פטירים. Num. 1. 16. קריאי. Eſa. 49. 6. נצירי. Eſa. 23. 13. בחיניו. Prov. 20. v. ult. תמריק. Oſee. 6. 10. שעריריה. 1 Reg. 6. 21. רתיקות. Eſa. 10. 13. עתידותיהם. Job. 7. 5. גיש. Pſal. 49. 15. צירם. Jer. 18. 22. שיחה. Eſa. 28. 15. שיט. Quæ aliter punctata rectè legantur ſecundùm τὸ Cetib. In Prov. 23. 31. בכיס pro בכוס. ubi rectè notatur τὸ Keri. Job. 33. 19. וריב pro ורוב. Sed Reg. & Plant. & ſcribunt & legunt ורוב. Quatuor ſcribuntur in Ben. Puhal. pro Ben. Hophal. viz. Eſa. 12. 5. מידעת. Ruth. 2. 1. מידע. Ezech. 41. 8. מיסדות. 2 Reg. 4. 5. מיצקת. Sed Mich. 1. 8. pro שילל rectè habet Keri שולל. 2 Reg. 16. 18. מיסך pro מוסך. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Quinquies *Jod* ponitur pro *Vau* Holem, cùm tamem rectiùs ſcribatur per Holem defectivum, ut Gen. 25. 23. & Pſal. 79. 10. גיים. Idem dicendum de צביים. quod bis occurrit Gen. 14. ſemel Deut. 29. Porrò Job. 6. 2. והיתי pro והותי, quomodo Bomberg, ut & c. 30. v. 13. Sed Plant. utrobique & ſcribit & legit והותי. Jud. 11. 37. ורעיתי. 1 Par. 12. 15. גדיתיו. Oſee. 10. 10. עינותם pro עונותם. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 1 Par 4. 41. המעינים pro המעונים. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. 2 Sam. 21. 20. ubi LXX. ſequuntur τὸ Keri, Vulg. Lat. τὸ Cetib. 2 Sam. 21. 20. דמין pro מדון. Job. 19. 29. שדין pro שדון. Sed Plant. & ſcribit & legit שדון. LXX. videntur legiſſe שדן vel שדון pro שדהון. Jer. 5. 6. שבבים pro שובבים. 2 Sam. 22. 51. מגדיל pro מגדול. Sed LXX. Vulg. Lat. & Targ. ſequuntur τὸ Cetib. Eſa. 42. 20. ראית pro ראות. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Eccleſ. 5. 10. ראית pro ראות. Reliqua ſunt nomina decem propria, viz. Jer. 48. 7. כמיש. 1 Par. 6. 35. ציף pro צוף. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Nehem. 12. 15. לעדיא pro לעדוא. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequutur τὸ Cetib. Pſal. 39. & 77. in titulo ידיתון pro ידותון. Sed LXX. & Vulg. Lat. utrobique ſequuntur τὸ Cetib. 2 Par. 4. 11. חירם pro חורם. Ita Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit חירם. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Par. 8. 25. פניאל pro פנואל. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit פניאל. LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 1 Reg. 16. 34. ובשניב pro ובשנוב. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. 2 Reg. 23. 36. זבידה pro זבודה. Ita Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit זבודה. Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. aliter legerunt, quàm hodie legatur; habent enim Ἰελδάφ. 2 Reg. 24. 18. חמיטל pro חמוטל Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Gen. 36. 5. 14. יעיש pro יעוש. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Sic & 1 Par. 7. 10. ubi etiam LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. & 1 Par. 8. 38. ubi LXX. videntur legiſſe יעש. & c. 23. 10. ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Keri. LXX. videntur legiſſe יועש. Item 2 Par. 11. 18. ubi Vulg. Lat. *Jehus*, LXX. τὸ Ἰεὺς. Porrò in his omnibus non numerantur loca in quibus Pronomen היא ſcribitur pro הוא. quod fit, ut Maſ. (quam vide Pſal. 73.) Aven. & Ed. 3. quinquies. viz. Pſal. 73. 16. Eccleſ. 5. 8. Job. 31. 10. 1 Reg. 17. 5. ubi Vulg. Lat. ſequitur τὸ Cetib. LXX. τὸ Keri. 1 Par. 29. 16. *Jod* in fine vocis ponitur pro *Vau*, ut Maſ. in locis 26. (Vide Maſ. fin. in litera *Jod*) ut Aven. in 24. ut Bomberg. in 22. ut Reg. in 21. ut Plant. in 15. tantùm. Quorum 20. poſſunt referri ad enallagen numeri vel perſonæ, viz. Jer. 6. 25. תצאי & תלכי pro תצאו & תלכו. quomodo legerunt LXX. & Vulg. Lat. Sic c. 2. 10. & 48. 20. Job. 33. 21. ושפי pro ושפו. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit ושפו. Job. 6. 29. ושובי pro ושובו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Eſd. 10. v. ult. נשאי pro נשאו. 2 Par. 34. 9. וישבי pro וישבו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Sexies affixum ני primæ perſonæ ſingularis ponitur pro נו tertiæ, & bis pro נו primæ perſ. plur. ex. gr. Pſal. 17. 11. סבבוני pro סבבונו Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Jer. 11. 25. ילדתני pro ילדתנו. Sed LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Cetib. Job. 33. 28. נפשי & וחיתי pro quo Bomb. & Reg. legi volunt נפשו & וחיתו. quomodo Vulg. Lat. etiam legit. Sed LXX. ſequuntur τὸ Cetib. 1 Sam. 27. 1. מידי pro מידו. ut Aven. Sed Ed. 3. non notant τὸ Keri. 2 Sam. 16. 12. קללתי pro קללתו. ut Bomberg. Sed Reg. & Plant. nullum hic agnoſcunt Keri. Jer. 23. 18. דברי pro דברו. ut Bomberg. & Reg. Sed Plant. & ſcribit & legit דברו. quomodo etiam Vulg. Lat. Eſa. 25. 10. במי pro במו. ubi LXX. & Vulg. Lat. ſequuntur τὸ Keri. Superſunt quatuor nomina propria virorum. viz. 2 Sam. 23. 8. דודי pro דודו. ubi LXX. ſequuntur τὸ Cetib, Vulg. Lat. τὸ Keri. Eſd. 10. 35. כלוהי pro כלוהו. ubi Vulg. Lat. legit כליהו. Nehem. 12. 13. מלוכי pro מליכו. Lat. *Milicho*, LXX. habent Ἀμαλούχ מלוך. 2 Par. 9. 29. יעדי pro יעדו. Vulg. ſequitur τὸ Keri; LXX. vero habent Ἰωήλ. *Jod* pro *Nun* ponitur ſecundum Ed. omn. ſemel, viz. Prov. 22. 3. *Jod* pro *Tau* ponitur ſecundum Aven. Reg. & Bomberg. ſemel, viz. 2 Sam. 12. 24. ויקרא pro ותקרא. Sed Plant. & ſcribit & legit ויקרא. *Jod* & *Aleph* ſimul occurrunt pro *Aleph* & *He* ſecundum Bomberg. ſolum in locis 18. apud Danielem & Eſdram. *Jod* & *Vau* ſimul ponuntur ſecundùm Plant. pro *Aleph* ſemel. viz. Ezech. 42. 5. יוכלו pro אכלו. Sed Reg. nihil hic notat. Bomberg. ſcribit יוכלו, notátque in margine non amplius inveniri ita ſcriptum.

VARIÆ LECTIONES HEBR.

Inter Ben ASCHER & Ben NAPHTALI.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	GEN.	B. Nephtali.	B. Aſcher.		B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וחיתו־ארץ	וְחיתו ארץ :	1. 24.	כִּי עתה הרחיב	כי־עתה הרחיב	26. 22.	קרא שֵׁם הַמָּקום	קרא שם־המקום	33. 17.
מִכָּל־עץ הגן	מכּל עץ הגן	2. 6.	עלי קִלְלָתְךָ	עלי קִללתך	27. 15.	וַיֶּאהב את הַנער	וַיֶּאהב את	34. 3.
והשקה אֶת־כל	והשקה אֶת כל	2. 6.	וְיִתֶּן לך האלהים	וְיִתֶּן־לך האלהים	27. 28.	ונתתי לך וּלזרעך	ונתתי לך	17. 8.
בעצבון תאכֲלנה	בעצבון תאכֲלנה	3. 17.	וְיִשְׁתחוו לך	וישתַחֲוו לך	27. 29.	אלוף קרח	אלוף־קרח	36. 16.
אֲשֶׁר בראתי	אֲשר בראתי	6. 7.	וַיַּעקבני	וַיַּעקבני	27. 36.	וִיִתנכלו	ויתנכלו אותו	37. 18.
הִתְהַלֶּךְ־נח	הִתהלךְ נח	6. 9.	וְעַל חרבך	וְעַל־חרבך	27. 40.	יְפֵה תאר	יפה תאר	39. 6.
אֶת כל היקום	אֶת־כל היקום	7. 4.	וְיִתֶּן־לך	וְיִתֶּן־לך את	28. 4.	שֵׁם יוסף	ויקרא שֵׁם־יוסף	41. 45.
ובכל־דגי הים	וּבכל דגי הים	9. 2.	יִשָּׂשכָר	יששכר	30. 18.	כִּי לֹא לו יהיה	כי לא־לו יהיה	38. 9.
וַיִּמְצְאוּ־בקעה	וַיִּמצאו בקעה	11. 2.	יעקב מן־הַשָּׂדֶה	ויבא יעקב מִן	30. 16.	אֶת כל מאומה	אֶת־כל מאומה	39. 23.
ויאֹהל עד סדום	וַיֶּאהל עד סדום	13. 12.	וְכָל שֶׂה	וְכָל־שֶׂה חום	30. 32.	וליוסף יֻלַּד	וליוסף יֻלַּד	41. 50.
ויהי כּהוציאם	ויהי כהוציאם	19. 17.	וּבְהַעֲטִיף	וּבְהַעֲטִיף	30. 42.	אֶת כל	אֶת כל אשר	41. 56.
אֶת בן הגר	אֶת־בן הגר	21. 9.	אל המחנה	אל הַמַּחֲנֶה	32. 8.	בְּהִתחננו	בְּהִתחננו	42. 21.
גֵר ותושב	גֵר־ותושב	23. 4.	המחנה	והיה המחנה	32. 8.	כִּמְרגלים	כִּמְרַגְּלִים	42. 30.
לא־אדני	לֹא אדֹנִי	23. 11.	כי יפגשך דגש	כי יפגשך רפי	32. 17.	הֲיֵשׁ לכם	היש־לכם אב	44. 19.
וְאֶת־הצמידים	וְאת הצמידים	24. 30.	לא אשלחך	לא אשלחך	32. 26.	אֶל עבדך	אֶל עבדך אבי	44. 24.
תשב הַנערה	תשב הַנערה	24. 55.	על־כֵּן ראיתי	כי עַל כֵּן ראיתי	33. 10.	בנימן אחיו	בנימין אחיו ימנה	45. 14.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ימנָה וישוה	יְמְנָה וישוה	Gen. 46. 17.
ובנֵי דן	ובני־דן	46. 23.
לבֵית יעקב	לבית־יעקב	46. 27.
יהיֶה־לעם	יִהיה לעם	48. 19.
וַיגרשום	וַיגרשום	Exod. 2. 17.
הַמדברים	הם הַמדברים	6. 27.
כי־טוֹב	כִּי טוֹב לנו	14. 12.
אז יָשִׁיר	אז ישִׁיר משה	15. 1.
ויאמִנו ביי	ויאמִינו ביי	14. 31.
זה אלי וְאנוהו	זה אלי וְאנוהו	15. 2.
עם זו גאלת	עם זו גאלת	15. 13.
וְתִטעמו	וְתִטעמו	15. 17.
כל הַמחלה	כָּל הַמחלה	15. 26.
אֶל־כל עדת	אֶל כל עדת	16. 9.
עַל־הצור	עַל הצור	17. 6.
אוֹ־ירה יירה	או ירה יירה	19. 13.
לא יִהיה־לך	לא יִהיה לך	20. 3.
כי יגנָב	כי יִגנב	22. 1.
עַל־כל	עַל כל דבר	22. 9.
כֵּן־תעשה	כֵּן־תעשה	22. 30.
לא אֲגָרְשֶׁנּו	לא אגָרשנו	23. 29.
וַיחזו	וַיחזו	24. 11.
וְאת שמות	וְאת שמות	28. 10.
לכהֲנו לי	לכהנו לי	28. 1.
אוֹ בגשתם	אוֹ בגשתם	28. 43.
וקנמֹן	וקנמָן	30. 23.
אֶת־זרעכם	אֶת זרעכם	32. 13.
כִּי פרעה	כי־פרעה	32. 25.
אֶל כל עדת	אֶל־כל עדת	35. 4.
אֶת התכלת	את־התכלת	35. 25.
אֶל בצלאל	אֶל־בצלאל	36. 2.
על־השלחן	עַל השלחן	37. 16.
וְחָמֵשׁ	וְחָמֵשׁ אמות	38. 1.
אֶת כל כלי	אֶת־כָּל כלי	38. 3.
ומִן־התכלת	ומִן התכלת	39. 1.
מִטבעתיו	מִטַבְּעתיו	39. 21.
וְאֶת האבנט	וְאֶת האבנט	39. 29.
ומכנסֵי בד	ומכנסי־בד	Levit. 6. 10.
ומִן הדם	ומן הדם	8. 30.
הַמעלה	הַמעלה	11. 45.
יִפֹּל עליו	יפול עליו	11. 32.
בְּעור הַבָּשָׂר	בְּעור־הבשר	13. 3.
או בִשְׁתי	או בְשתי	13. 48.
או־מִן השתי	או מִן השתי	13. 56.
עֵץ הָאֶרֶז	עֵץ הארז	14. 6.
על המשכב	עַל המשכב	15. 23.
עמִיתך	עמִיתך	18. 19.
ומזרעך	ומִזרעך	18. 20.
אֶל כל עדת	אֶל כל עדת	19. 2.
מות־יומת	מוֹת־יומת	20. 10.
או בת אמו	אוֹ־בת אמו	20. 17.
שתים	שְׁתים	23. 17.
שַׁבתכם	שַׁבתכם	23. 32.
אֶת־מועדי	אֶת מועדי	23. 44.
וְהיתה	וְהיתה	25. 6.
ולִבהמתך	ולִבהמתך	25. 7.
אֶת־כספך	אֶת כספך	25. 37.
כִּי־עבדי	כִּי־עבדי	25. 42.
ואִם מעט	ואִם מעט	25. 52.
ואם־מך	וְאִם מך	27. 8.
וְכָל עֶרכך	כל־עֶרכך	27. 25.
ויתילדו	ויתילד	Num. 1. 18.
כֵּן חָנו	כֵּן חנו	2. 34.
עַל המשכן	עַל־המשכן	3. 26.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וכלה אהרן	וכלה אהרן	Num. 4. 15.
בֶּן אהרן	בֶּן אַהֲרֹן	4. 16.
הַמאררים	הַמאררים	5. 22.
ונזרעָה	ונזרעָה	5. 29.
כֵּן עשו	כן־עשו	8. 20.
עַל המשכן	על־המשכן	9. 15.
ובהאריך	וְבהאריך	9. 19.
אֶספה	אֶספה	11. 16.
והִתיצבו	והתיצבו	11. 16.
אם את כל	אִם את כל	11. 22.
וַיאסף	וַיאסף	11. 30.
אִם יהיה	אִם־יהיה	12. 6.
הַבמחנים	הַבמחנים	13. 20.
הֲיֵשׁ־בה	הֲיֵשׁ בה	13. 21.
וְאֶל כל עדת	וְאֶל כל עדת	13. 27.
וכל־מנאצי	וְכָל מנאצי	14. 23.
וַיִתאבלו	וַיתאבלו	14. 39.
והַכנעני	והַכנעני	14. 43.
וַיכתום	וַיכתום	14. 45.
אֲשֶׁר בְּתוֹכְכם	אֲשֶׁר בתוככם	15. 14.
כָּל העדה	כָּל־העדה	15. 24.
בֶּן־אהרן	בֶּן־אהרן	16. 37.
זֶה יהיה	זה יהיה	18, 9.
בכור הבהמה	בְּכור הבהמה	18. 15.
וְהיתה	וְהיתה	19. 9.
לך וְלזרעך	לך ולזרעך	18. 19.
הוא יִתחטא	הַוא יִתחטא	19. 12.
אֵין צמיד	אין צמיד	19. 15.
הַכנעני	הַכנעני	21. 1.
שֵׁם המקום	שם המקום	21. 3.
דגש 1. Sam. 22. 17.	לסבב לפגע	21. 4.
נתן סיחֹן	נתן סיחֹן	21. 23.
עַל הנהר	עַל הנהר	22. 5.
וַיְדברו	וַידברו	22. 7.
וקבנו לי	וקבנו לי	23. 13.
מה פָּעַל אל	מה פָּעל	23. 23.
אִם יהיה	כִּי אִם יהיה	24. 22.
אֶל־שפטי	אל שפטי	25. 5.
בֶּן אהרן	בֶּן־אהרן	25. 7.
וְהיתה	וְהָיְתָה	27. 11.
אֶת השבי	אֶת־השבי	31. 12.
אֶת הנחשת	אֶת־הנחשת	31. 22.
אֶת הבדיל	אֶת־הבדיל	31. 22.
וחֶצית	וְחֶצית	31. 27.
הָעושה	העוֹשֶׂה	32. 13.
וְהיתה	והיתה	32. 22.
וְאת נבו	וְאֶת־נבו	32. 38.
מִמחרת	מִמחרת	33. 3.
מוֹת יומת	מות־יומת	35. 17.
אֶת נחלת	אֶת־נחלת	36. 2.
טוֹב הדבר	טוב־הדבר	Deut. 1. 14.
ולא תיראון	וְלֹא תיראון	1. 29.
וְנלחמנו	וְנלחמנו	1. 41.
וַיכתו	וַיכתו	1. 44.
דגש	כַאשר תמו רפי	2. 16.
אשר־אעבור	אעבור	2. 29.
וַיחרם	ויחרם	2. 34.
אֶת גדלך	את־גדלך	3. 24.
כְמעשיך	כְמעשיך	3. 24.
כִּי־לֹא	כִּי לא־	3. 27.
את־הדברים	אֶת הדברים	4. 9.
וְהיה כי	וְהיה כי	6. 10.
ונשל גוִים	ונשל גוִים	7. 1.
וְהחסר	וְהחסר	7. 9.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וְהיה עקב	וְהיה־עקב	Deut. 7. 12.
בְלבבך	בִלבבך	8. 2.
עַם־גדול	עַם גדול	9. 2.
אֲשֶׁר יצאת	אֲשֶׁר יצאת	9. 7.
עַל הלחות	עַל הלחת	10. 4.
תִשְׁתֶּה־מים	תִשתה מים	11. 11.
ובשכבך	וְבשכבך	11. 19.
אֶת גבולך	אֶת־גבולך	12. 20.
אֶת־הצבי	אֶת הצבי	12. 22.
לִירְאה בִירְאה Pſal. 2. 11.	לְיִרְאה בִירְאה	14. 23.
בִישְׂרָאל	בְיִשְׂראל	17. 4.
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר־תשלאך	14. 26.
בתחך־לו	בתתך לו	15. 10.
אשר יבחר	אשר־יבחר	15. 20.
עַל ממלכתו	עַל־ממלכתו	17. 20.
הגוִים־האלה	על הגוִים האלה	20 15.
אֲשֶׁר פרית	אֲשֶׁר פרית	21. 8.
בְשור ובחמור	בְשור ובחמור	22. 10.
וְאם בשדה	וְאם בשדה	22. 25.
והחזִיק בה	והחזִיק־בה	22. 25.
אֲשֶׁר ינצל	אֲשֶׁר ינצל	23. 15.
לְעַשֵּׂר	לַעְשֵׂר	26. 12.
כָּל־דברי	כָּל־דברי	27. 3.
הקִים אותך	הקִים אותך	29. 13.
בְיום ההוא	ביום־ההוא	31. 17.
נשבֶעתי	נשבַעתי	31. 20.
אֶת מריך	אֶת־מריך	31. 27.
וַיכננך	וַיכננך	32. 6.
יִמצאהו	יִמצאהו	32. 10.
מלעיל	שנותי מלרע	32. 41.
רְבבות	רבבות	33. 17.
יערפי טל	יַערפו טל	33. 28.
וַיֵּתֵא	וַיֵּתֵא	33. 21.
יהושע	JOS.	
וַישכבו	וַישכבו	2. 1.
וְהחייתם	וְהחייתם	2. 13.
הַכנעני	הַכנעני	5. 10.
מִמחרת	מִמחרת	5. 11.
ויאמר לו דגש	וַיאמר לוֹ רפי	5. 13.
אֶת מחנה	אֶת מחנה	6. 17.
וַיחרימו	וַיחרימו	6. 20.
הַמרגלים	הַמרגלים	6. 22.
וְאת רחב	וְאת רחב	6. 23.
אֲשֶׁר ילכדנו	אֲשֶׁר ילכדנו	7. 14.
וְאֶת בניו	וְאֶת בניו	7. 24.
וְכָל ישראל	וְכָל ישראל	7. 24.
וְשפטיו	וְשפטיו	8. 33.
כִּי קרובים	כִּי קרובים	9. 16.
יהושֻׁע	יהוֹשֻׁע	10. 1.
אל הַמחנה	אל הַמחנה	10. 6.
אֶת כל הארץ	אֶת כל הארץ	10. 40.
שְׂפַת הים	על שְׂפַת הים	11. 4.
כֵּן עשה	כן עשה	11. 15.
המלְכים	המלְכים	11. 18.
אֶת כל האדם	אֶת כל האדם	11. 14.
מִבעלה	מִבעלה	15. 10.
וַיִתהלכו	וַיִתהלכו	18. 4.
וְהִתחלקו	וְהִתחלקו	18. 5.
וגבל אתו	וגבָל אתו	18. 20.
ואת בעשתרה	וְאֶת בעשתרה	21 27.
אֶל כל עדת	אֶל כל עדת	22. 18.
וְהַנשיאים	וְהַנשיאים	22. 32.
וְהִתחתנתם	וְהִתחתנתם	23. 12.
אֶל קַנוא	אל־קנא	24. 19.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
שפטים		JUD.
מְנַאקְחָם	מְנאקחם	2. 18.
אֶת מעברות	אֶת מעברות	3. 28.
שֵׁשׁ מאות	שֵׁשׁ־מאות	3. 31.
וַיִמכרם	וַימכרם	4, 2
הֲיֵשׁ פֹּה	הֲיֵשׁ פֹּה	4. 20.
וּפְנַע בנו	ופנע בנו	8. 21.
כָּל ישראל	ויזנו כָל ישראל	8. 26.
וַיִבצרו	וַיִבצרו	9. 27.
עַל כל	עַל כל אשר	9. 44.
וְאֶת	וְאֶת העשתרות	10. 6.
וַיִרצצו	וירצצו	10. 8.
אֶת כל	אֶת כל	10. 8.
וַיִתלקטו	וַיִתלקטו	11. 3.
אֶל מלאכי	אֶל מלאכי	11. 13.
וְהָיָה כי	וְהָיָה כי	
וַיֹאחז	ויאחז	16. 3.
וּמְחִיתְךָ	וּמְחִיתְךָ	17. 10.
שֵׁשׁ מאות	שֵׁשׁ מאות	18. 11.
ואֶת הכהן	ואֶת הכהן	18. 24.
ויקראו	וַיִקראו	18. 29.
הִנֵה־נא	הִנֵה נא	19. 9.
מִן־מעשהו	מִן מעשהו	19. 16.
מִבֵית לחם	מבית לחם	19. 18.
וְנִבְעָרָה	ונבעֲרָה	20. 13.
מִמְעָרֵה	ממערה גבע	
יִתְפַּלֶל	יתפלל לו	1. Sam. 2. 25.
שִׂים לפניך	שִׂים לפניך	9. 21.
כי רָעַתְכֶם רבה	כי רעתכם	12. 17.
הַדָּרְבָן	הַדָּרְבָן	13. 21.
אֶת ממלכות	את־ממלכות	15. 28.
לַמְסִלָּה	לַמְסִלָּה	Jud. 21. 19.
יִתְהַלְכוּ	יתהלכו	21. 24.
שְׁמָר לך	שְׁמָר לך	Exod. 34. 11.
אשר על	אשר על	
קוֹל הצאן	קול־הצאן	1.Sam. 15. 14.
אֶתֵּן לך	אתן־לך	18. 17.
שמואל		1. SAM.
לְהִשְׁתַּחֲוֺת	להשתחות ולזבח	1. 3.
אִישׁ בנימן	איש בנימן	4. 12.
וַתֹּאמְרוּ	ותאמרו	10. 19.
מִמַּחֲנֶה	מִמחנה	13. 16.
וַיִמְאָסְךָ	וַימאסך	15. 23.
נְ בשבא	להרגך נ	24. 10.
וּשְׁאֶלְתֶּם	ושאלתם	25. 5.
אֶת כל	אֶת כל	25. 21.
ותדבר נא	ותדבר־נא	25. 24.
אֶת נערי	את נערי	25. 25.
דגש	לרדפך רפי	25. 29.
בְיַד־הנביאים	בְיד הנביאים	28. 19.
וַיִמְצָאוּ	וַיִמְצָאוּ	30. 11.
אֶת הגדוד	אֶת הגדוד	30. 23.
מִמַּחֲנֶה	מִמחנה	2. Sam. 1. 3.
וְאֶקְבְּצָה	ואקבצה	3. 21.
וְאֶת בענה	וְאֶת בענה	4. 9.
וּבְשָׂרְךָ	ובשרך	5. 1.
מְפִיבֹשֶׁת	מְפיבשת	9. 6.
מלכים		1. REG.
וְאֶת־הגברים	וְאֶת הגברים	1. 10.
מִכִּסֵּא	מכסא	1. 37.
אֶת עמך	אֶת עמך	3. 8.
צְפֵה־עץ	צְפֵה עץ	6. 15.
מִירְכְתֵי	מִירכתי	6. 16.
אֶל מחזה	אֶל מחזה	7. 4.

B. Nepthali.	B. Aſcher.	
ועל המסגרות	ועַל המסגרות	1. Reg. 7. 29.
לכלהנה	לכלהנה	7. 37.
לְשׁוּם	לְשׁוּם	21. 7.
שֵׁשׁ מאות	שֵׁשׁ מאות	10. 19.
לירבעם	לירבעם	11. 31.
לְדָוִד	לְדָוִד	11. 36.
עַל המזבח	עַל המזבח	12. 32.
אֶל בן	אֶל בן	15. 18.
וַיְשרתהו	וַיְשרתהו	19. 21.
וְזהבך	וזהבך	20. 3.
אֶל עבדך	אל־עבדך	20. 9.
וַיַחנו אלה	וַיַחנו אלה	20. 29.
אֶל השדה	אל־השדה	2. Reg. 4. 39.
בהשתחויתי	בהשתחויתי	5. 18.
אֶת־נעמן	אֶת־נעמן	5. 6.
אשר־למלך	אשר־למלך	11. 10.
מִן הסוסים	מִן הסוסים	7. 13.
וראה שם	וראה שם	9. 2.
אֶת יבלעם	אֶת יבלעם	9. 27.
את־החנית	אֶת החנית	11. 10.
את הברית	אֶת הברית	23. 3.
כָּל־הקדשים	כָּל־הקדשים	12. 18.
לֹא סר	לא־סר	13. 2.
שְׁבַע עשרה	שבע־עשרה	16. 2.
וַיְחפאו	וַיְחפאו	17. 9.
וַיַעבידו	וַיַעבידו	17. 12.
עַל חזקיהו	על־חזקיהו	18. 14.
דְבַר	דבר־שפתים	18. 20.
הֲמבלעדי	הֲמבלעדי	18. 25.
דְבַר המלך	דבר־המלך	18. 28.
עַל הבית	על־הבית	10. 5.
אִם מעשה	אם־מעשה	19. 18.
קטרו־שמה	קטרו שמה	23. 8.
אֲשֶׁר על	אשר על	23. 12.
וְאֶת המזבחות	וְאֶת־המזבחות	23. 12.
תְשַׁע עשרה	תשע־עשרה	25. 8.
ישעיה		ISA.
ובפרשכם	וּבפרשכם	1. 15.
וְנוכחה	ונוכחה	1. 18
וְאִם תאמנו	וְאִם תאמנו	1. 20.
וְאִנקמה	וְאנקמה	1. 24.
וּמשקרות	ומשקרות	3. 16.
ויסקלהו	וַיְסקלהו	5. 2.
וְלבבך	ולבבך	7. 4.
אֶת־כל	אֶת־כל	
אִם יהיה	אִם יהיה	
וְהִתנחלום	והתנחלום	14. 2.
יְיליל	יְיליל	15. 7.
מוֹשֵׁל ארץ	מוֹשֵׁל	16. 1.
ובכלי נמא	ובכלי־גמא	18. 2.
לְבַד בך	לְבַד בך	26. 13.
ישב הארץ	יֹשב הארץ	24. 17.
וְהָיתה	וְהָיתה	
אוֹר הלבנה	אור הלבנה	30. 26.
כֵּן־תרנם	כֵּן־תרנם	33. 23.
קו תהו	קו תהו	33. 11.
וְאֵין־שם	וְאֵין־שם	34. 12.
אל־ישעיה	אֶל־ישעיה	39. 8.
תערכו־לו	תַערכו לו	40. 18.
אִתְּךָ אני	אתך־אני	43. 5.
הלא־שקר	הלא שקר	44. 20.
וּמִתפללים	וּמִתפללים	45. 20.
וַיֶהמו	וַיֶהמו	51. 15.
אֵין מנהל לה	אין־מנהל	51. 18.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וְאֶת עצומים	וְאת עצומים	Iſa. 53. 12.
וּברחמים	וברחמים	54. 7.
לָמָּה־	לָמָּה תשקלו	55. 2.
בְּלוא	בְּלוא	Jerem. 2. 11.
וַיִגרשו	וַיִגרשו	Iſa. 57. 20.
אֲשֶׁר	אֲשֶׁר	58. 2.
וַיְנטלם	וַיְנטלם	63. 9.
המתקדשים	הַמִתקדשים	66. 17.
ירמיהו		JER.
הַמעלה	הַמעלה	2. 6.
אִם תכבסי	אִם תכבסי	2. 22.
אשר־נקרא	אשר נקרא	7. 10.
הַמעשים	הַמעשים	7. 13.
וְהָיתה	וְהָיתה	7. 33.
וַיִדרכו	וַיִדרכו	9. 2.
לַמקוננות	לַמקוננות	9. 17.
וְאינם	ואינם	10. 20.
בֶּן יחזקיהו	בן־יחזקיהו	15. 4.
ואין־בם	וְאֵין בם	16. 19.
וְהָיה	וְהָיה	17. 6.
אל אִישׁ	אל אִישׁ־	18. 11.
בֵּית־מלך	בֵּית מלך	22. 11.
אין־חפץ	אֵין חפץ	22. 28.
אֵת אשר	אֵת אשר	23. 25.
הַנבאים	הַנבאים	23. 16.
מֶלֶךְ־בבל	מֶלֶךְ בבל	25. 1.
אֶת כל	אֶת־כל	25. 4.
וְכמעשה	וכמעשה	25. 14.
וִיללת	וִיללת	25. 36.
לְהִנבא	לְהִנבא	26. 12.
כָּל קהל	כָּל־קהל	26. 17.
והתפללו	והתפללו	29. 7.
הַנבאים	הַנבאים	29. 19.
וְעַל בני	וְעַל בני	31. 12.
אכתבנה	אכתבנה	31. 33.
וְכָל חילו	וְכָל חילו	34. 1.
וּבמשרפות	וּבמשרפות	34. 5.
שֶׁבַע	שֶׁבַע	34. 14.
אֲשֶׁר	אשר שלחתם	42. 9.
שׁוּבוּ נא	שׁוּבוּ נא	35. 15.
בֶּן־שמעיהו	בֶּן שמעיהו	26. 20.
אִם הִכיתם	אִם־הכיתם	37. 10.
ויקח אֶת־	ויקח אֶת	38. 14.
הַמִבלעדי	הַמִבלעדי	44. 19.
וידעו	וְידעו	44. 28.
כּוֹס זהב	כוס־זהב	51. 7.
ונספרה	וְנספרה	51. 10.
יחזקאל		EZECH.
ואני בְּתוֹךְ־	ואני בְּתוֹךְ	1. 1.
אשר בית	אֲשֶׁר בֵּית	8. 6.
כָּל־הישבים	כָּל הישבים	12. 19.
ושכלתה	ושכלתה	14. 15.
ואתן־נזם	ואתן נזם	16. 12.
וַתִּיפִי	וַתִּיפִי	16. 13.
וקטרתי	וקטרתי	16. 18.
לְכָל מאהביך	לכל־מאהביך	16. 33.
וַתשחדי	וַתשחדי	16. 33.
בתוכהנה	בתוכהנה	16. 53.
כנעת בה דגש	הלא כנערת רפי	17. 10.
וַיִתנוהו	וַיִתנוהו	19. 9.
וַיִזבחו	וַיִזבחו	20. 28.
הִתאחדי	הִתאחדי	21. 16.
בְּקסם	בקסם	21. 23.
גודר	גוֹדר	22. 30.

על

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
עַל מאוהביה	על מאַהביה	Ezech. 23. 5.
אֶת־אהליה	אֶת־אהליבה	23. 36.
וְנוסרו	ונוסרו	23. 48.
קמץ	אז תובַל פתח	
הבראך	הבראך	28. 15.
לראות־בך	לראות בך	12. 2.
בלא נעיא	וידעו בנעיא	28. 24.
ויף	וייף	31. 7.
אל־ההרים	אל־ההרים	31. 12.
ותדלח מים	ותדלח־מים	32. 2.
ידברו	ידברו	32. 21.
היורת צאני־	היורת צאני	34. 6.
אֶל־הרעים	אֶל־הרעים	34. 9.
ירדפך	ירדפך	35. 6.
בית־ישראל	בית ישראל	35. 15.
והסיבתי	והסיבתי	7. 22.
המחולל	המחולל	36. 23.
הלזו	הלזו	36. 35.
יטמאו	יטמאו	43. 7.
קהלך דגש	קהלך רפי	38. 13.
ויצאו	ויצאו	39 9.
אתן לגוג	אתן לגוג	39. 11.
כל מעלם	כל מעלם	39. 26.
ואל־הכתף	ואל הכתף	40. 40.
עַל אחריה	עַל־אחריה	41. 15.
והחק	והחק	45. 14.
מכל	מכל	43. 11.
ומשרתים	ומשרתים	44. 11.
אֶל שערי	אֶל־שערי	44. 11.
אשר לא	אשר לא	44. 25.
לבתים	לבתים	45. 4.
והיה	והיה	45. 4.
בכל מועדי	בכל־מועדי	45. 17.
עם־הארץ	עם הארץ	45. 22.
ומבשלות	ומבשלות	46. 43.
בנחלה	בנחלה	46. 17.
אשרי	אשרי ישרץ	47. 9.
אשר תרימו	אשר־תרימי	45. 13.
תרי עשר	Duodecim.	
והיה מספר	והיה מספר	Hoſ. 2. 1.
והיה	והיה במקום	1. 10.
ואין חסד	ואין חסד	4. 1.
ירחצו־	ירחצו	Ezech. 43. 9.
כי יילילו	כי יילילו	Hoſe. 7. 14.
אכתב לו	אכתב לו	8. 12.
אם־יגדלו	אם־יגדלו	9. 12.
ולא־איש	ולא איש	11. 9.
ויתחנן לו	ויתחנן לו	12. 5.
ונשלמה	ונשלמה	14. 3.
אשר לא	אשר־לא	14. 4.
כל־הגוים	כל־הגוים	Joel 3. 7.
עַל המזבח	עַל־המזבח	Amos 9. 1.
כל־הגוים	כל־הגוים	Obad. 15.
אשר כנעניכם	אשר כנענים	20.
אֶל־חנון	אֶל־חנון	Jonas 4. 2.
על נינוה	על נינוה	4. 11.
בין־ימינו	בין ימינו	4. 11.
אם־יועצך	אם יועצך	Micha 4. 9.
ומענניכם	ומעוננים	5. 11.
תדרך	תדרך	6. 15.
מה־ו תחשבון	מה תחשבון	Nah. 1. 9.
לא־לו	לא לו	Hab. 1. 6.
העליזה	העליזה	Zeph. 2. 15.
שוב ב־אבן	שוב אבן	Hag. 2. 16.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
לעת־ערב	לעת ערב	Zach. 14. 7.
וראמה	וראמה	14. 10.
ופנה דרך	ופנה דרך	Mal. 3. 1.
ובעשקי	ובעשקי	3. 5.
דברי הימים	1. PARA.	
בני־פרץ	בני פרץ	2. 4.
וימצאו	וימצאו	4. 40.
ואהרן	ואהרן	6. 49.
ויתנו	ויתנו	6. 40.
וימצאו	וימצאו	10. 8.
כל ישראל	כל־ישראל	11. 1.
עצמך ובשרך	עצמך ובשרך	11. 1.
המתחזקים	המתחזקים	11. 10.
ויתיצבו	ויתיצבו	11. 14.
וישיהו	וישיהו	12. 6.
ומן־הגוי	ומן־הגוי	12. 8.
את־עמשי	את עמשי	12. 18.
וממנשה	וממנשה	12. 19.
וגם־הקרו־	וגם הקרובים	12. 40.
ובבקר	ובבקר	12. 40.
בית עובד	בית עובד	13. 13.
ולשרתו	ולשרתו	15. 2.
להעלות	להעלות	13. 6.
וישיה	וישיה	23. 20.
ומעשה	ומעשה	23. 28.
ישראלה	ישראלה	25. 14.
ויפקדם	ויפקדם	26. 32.
ואת בתיו	ואת בתיו	2. Par. 8. 1.
לבנות־לך	לבנות לך	1. Par. 25. 16.
המחלקות	המחלקות	27. 1.
כל־רכוש	כל רכוש	28. 1.
שלמה	שלמה	28. 6.
להתנדב	להתנדב	29. 17.
ויברכו	ויברכו	29. 20.
ומנצחים	ומנצחים	2. Par. 2. 2.
שם הימיני	שם־הימיני	3. 17.
למחצרים	למחצרים	5. 13.
והחסד	והחסד	6. 14.
ויתפללו	ויתפללו	7. 14.
להיות שמי	להיות שמי	7. 16.
ויחזק	ויחזק	8. 3.
התיצבו	התיצבו	11. 13.
את־מעכה	את מעכה	11. 20.
ושבע	ושבע	12. 13.
חומה	חומה	14. 6.
עודד	עודד	15. 8.
הפוך	הפוך	18. 33.
ומקח	ומקח	19. 7.
התיצבו	התיצבו	20. 17.
וימצאו	וימצאו	20. 25.
וינצלו	וינצלו	20. 25.
בחתחברך	בהתחברך	20. 37.
עַל עמדו	עַל־עמדו	20. 34.
עַל עזיהו	עַל־עזיהו	26. 18.
נביא ליי	נביא ליי	18. 6.
ויזעקו	ויזעקו	32. 20.
יתקדשו	יתקדשו	29. 35.
וישרם	וישרם	32. 30.
המדברים	המדברים	33. 18.
ויבשלו	ויבשלו	35. 13.
בהעלות	בהעלות	35. 14.
תהלות	PSALM.	
כי אם־	כי אם	1. 2.
ובתורתו	ובתורתו	1. 2.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ובחרונו	ובחרונו	Pſal. 2. 5.
אספרה	אספרה	2. 7.
פן יאנף	פן־יאנף	2. 12.
נסה עלינו	נסה עלינו	4. 7.
אור פניך	אור פניך	4. 7.
וישמחו	וישמחו	5. 12.
בשוב איבי	בשוב־איבי	9. 4.
ישפט	ישפט	9. 9.
נודע יי	נודע יי	9. 17.
במזמות זו	במזמות זו	10. 2.
תדרש	תדרש	10. 13.
עד אנה	עד אנה	13. 1.
מפלטי	מפלטי	18. 49.
כבוד אל	כבוד אל	19. 1.
בכל הארץ	בכל הארץ	19. 5.
עדות־יי	עדות יי	19. 8.
מצות־יי ברה	מצות יי ברה	19. 9.
טהורה	טהורה	19. 10
הנחמדים	הנחמדים	19. 11.
מפשע	מפשע	19. 14.
יתן־לך	יתן לך	20. 5.
והתפרדו	והתפרדו	22. 15.
כי לא בזה	כי לא בזה	22. 25.
דשנת בשמן	דשנת בשמן	23. 5.
והנשאו	והנשאו	24. 7.
הבגדים	הבגדים	25. 3.
ולמדני	ולמדני	25. 5.
ועתה	ועתה ירום	27. 6.
אל־תחרש	אל תחרש	28. 1.
ומשירי	ומשירי	28. 7.
לא יוציא הריש	ירעם יוציא הריש	17. 34.
קול יי	קול־יי	29. 3.
וירקידם	וירקידם	29. 6.
ויחשף	ויחשף	29. 9.
לצור מעוז	לצור מעוז	31. 3.
צוררי	מכל צוררי	31. 12.
ולשכני	ולשכני	31. 12.
הצילני	הצילני	31. 16.
בשועי	בשועי	31. 23.
אהבו	אהבו	31. 24.
וכל מעשהו	וכל־מעשהו	33. 4.
ויגרשהו	ויגרשהו	34. 1.
לכו בנים	לכו בנים	34. 12.
ואת־דכאי	ואת דכאי	34. 19.
למנצח	למנצחי	36. 1.
וירממהו	וירממהו	107. 32.
אל בקצפך	אל־בקצפך	38. 2.
כי־שנתי	כי עונתי	38. 5.
אהבי	אהביו	40. 17.
אשמרה לפי	אשמרה לפי	39. 2.
מכל פשעי	מכל פשעי	59. 4.
ויעלני	ויעלני	40. 3.
לעשות	לעשות	40. 9.
ימלטהו	ימלטהו	41. 2.
באמר אלי	באמר אלי	42. 4.
ותהמי	ותהמי	42. 12.
אֶל תהום	אל־תהום	42. 8.
באמרם	באמרם	42. 11.
מאיש	מאיש	43. 1.
למנצח אין [illegible]	למנצחי	45. 1.
על־דבר אמת	על דבר אמת	45. 5.
בקרותיך	ביקרותיך	45. 10.
נצבה שגל	נצבה שגל	45. 10.
ובית אביך	ובית אביך	45. 11.

על־כן

B. Mephtali.	B. Ascher.	Psalm.
עַל כֵּן עַמִּים	עַל־כֵּן עַמִּים	45. 18.
יְשַׂמְּחוּ	יְשַׂמְּחוּ	46. 5.
לְכוּ חֲזוּ	לְכוּ חֲזוּ	46. 9.
לַמְנַצֵּחַ אין בו פסק	לַמְנַצֵּחַ ׀ פסק	47. 1.
לִשְׁאוֹל	לִשְׁאוֹל	49. 15.
זֹבֵחַ	זֹבֵחַ	50. 23.
וּבִגְבוּרָתְךָ	וּבִגְבוּרָתְךָ	54. 3.
לֹא שָׂמוּ	לֹא שָׂמוּ	54. 5.
תּוֹרִידֵם	תּוֹרִידֵם	55. 24.
יָשׁוּבוּ	יָשׁוּבוּ	56. 10.
לְהִתְהַלֵּךְ	לְהִתְהַלֵּךְ	56. 14.
כִּי בְךָ	כִּי בְךָ	57. 2.
מִמִּתְקוֹמְמַי	מִמִּתְקוֹמְמַי	59. 2.
וּמֵאַנְשֵׁי	וּמֵאַנְשֵׁי	59. 3.
יַרְאֵנִי	יַרְאֵנִי	59. 11.
וְאֶת אֲרַם	וְאֶת אֲרַם	60. 2.
תְּרַצְּחוּ	תְּרָצְּחוּ	62. 4.
כְמַעֲשֵׂהוּ	כְמַעֲשֵׂהוּ	62. 13.
וְהַמֶּלֶךְ	וְהַמֶּלֶךְ	63. 12.
הָאָרֶץ	הָאָרֶץ	65. 10.
יְכַחֲשׁוּ	יְכַחֲשׁוּ	66. 3.
אֶעֱשֶׂה	אֶעֱשֶׂה	66 15.
יָאֵר	יָאֵר	67. 2.
נַעֲרִי	נֹעַר	68. 31.
וְאַל תֶּאְטַר	וְאַל תֶּאְטַר	69. 16.
וְלַמְנַחֲמִים	וְלַמְנַחֲמִים	69. 21.
תְּנָה עָוֹן	תְּנָה עָוֹן	69. 28.
יְהַלְלוּהוּ	יְהַלְלוּהוּ	69. 35.
רִדְפוּ	רִדְפוּ	71. 11.
וְאֵין עֹזֵר	וְאֵין עֹזֵר	72. 12.
בִּסְבָךְ	בִּסְבָךְ	74. 5.
שִׁבַּרְתָּ	שִׁבַּרְתָּ	74. 13.
כִּי־מָלְאוּ	כִּי־מָלְאוּ	74. 20.
זְכֹר חֶרְפָּתְךָ	זְכֹר חֶרְפָּתְךָ	74. 22.
בְּקוּם לַמִּשְׁפָּט	בְּקוּם־לַמִּשְׁפָּט	76. 10.
עַל ידותון	עַל־ידותון	77. 1.
וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ	וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ	77. 13.
וַיְנַהֲגֵם	וַיְנַהֲגֵם	78. 52.
וְהַצִּילֵנוּ	וְהַצִּילֵנוּ	79. 9.
אֱלֹהֵיהֶם	אֱלֹהֵיהֶם	79. 10.
אַרְזֵי אֵל	אַרְזֵי אֵל	80. 11.
אַל תֶּחֱרַשׁ	אַל־תֶּחֱרַשׁ	83. 2.
וּבְסוּפָתְךָ	וּבְסוּפָתְךָ	83. 16.
וְגַם־כָּלְתָה	וגם־כָּלְתָה	84. 3.
אֶת מִזְבְּחוֹתֶיךָ	אֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ	84. 4.
נִירְשָׁה לָּנוּ	נִירְשָׁה לָּנוּ	83. 13.
הֲלֹא־אַתָּה	הֲלֹא אַתָּה	85. 7.
אֵל רַחוּם	אל־רַחוּם	86. 15.
אַתָּה תְשַׁבְּחֵם	אַתָּה	89. 10.
אַתָּה יְסַדְתָּם	אַתָּה	89. 12.
פִּזַּרְתָּ	פִּזַּרְתָּ	89. 11.
דִּבַּרְתָּ	דִּבַּרְתָּ	89. 20.
וּבַנְּהָרוֹת	וּבַנְּהָרוֹת	89. 26.
וּבִנְגָעִים	וּבִנְגָעִים	89. 33.
אִם לְדָוִד	אִם־לְדָוִד	89. 36.
כָּל גְּדֵרֹתָיו	פָּרַצְתָּ כָל	89. 41.
הֶעֱטִיתָ	הֶעֱטִיתָ	89. 46.
וּמֵעוֹלָם	וּמֵעוֹלָם	90. 2.
אַתָּה אֵל	אַתָּה אֵל	90. 2.
וּבַחֲמָתְךָ	וּבַחֲמָתְךָ	90. 7.
וּנְרַנְּנָה	וּנְרַנְּנָה	90. 14.
וּמַעֲשֵׂה	וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ	90. 17.
וְסֹחֵרָה	וסֹחֵרָה	91. 4.
בְּמַעֲשֵׂה	בְּמַעֲשֵׂה	92. 5.

B. Nephtali.	B. Ascher.	Pſalm.
דְּשֵׁנִים	דְּשֵׁנִים	92. 15.
אַדִּירִים	אַדִּירִים	93. 4.
אֵל־נְקָמוֹת	אֵל־נְקָמוֹת	94. 1.
יִתְאַמְּרוּ	יִתְאַמְּרוּ	94. 4.
לִפְנֵי	נִבְרְכָה־לִפְנֵי	95. 6.
אִם בְּקוֹלוֹ	אִם בְּקוֹלִי	95. 7.
יִרְעַם	יִרְעַם	96. 11.
יִשְׁפֹּט	יִשְׁפֹּט	96. 13.
הַמְעַטְּרֵכִי	הַמְעַטְּרֵכִי	103. 4.
הִרְחִיק	הִרְחִיק	103. 12.
גְּבוּל	גְּבוּל	104. 9.
יִבָּהֵלוּן	יִבָּהֵלוּן	104. 29.
הִתְהַלְלוּ	הִתְהַלְלוּ	105. 3.
פָּתַח	פָּתַח	105. 41.
בְּמַעַלְלֵיהֶם	בְּמַעַלְלֵיהֶם	106. 29.
וְקַבְּצֵנוּ	וְקַבְּצֵנוּ	106. 47.
וּמֵאֲרָצוֹת	מֵאֲרָצוֹת	107. 3.
וַיִּלָּחֲמֻנִי	וַיִּלָּחֲמוּנִי	109. 3.
אַל יְהִי	אַל יְהִי	109. 12.
הַמַּגְבִּיהִי	הַמַּגְבִּיהִי	113. 5.
אֲנִי עַבְדְּךָ	אֲנִי עַבְדְּךָ	116. 16.
לְךָ אֶזְבַּח	לְךָ אֶזְבַּח	116. 17.
מִן הַמֵּצַר	מִן־הַמֵּצַר	118. 5.
אַל־תַּעַזְבֵנִי	אַל תַּעַזְבֵנִי	119. 8.
וְתוֹרָתְךָ	וְתוֹרָתְךָ	119. 29.
וְאַל תַּצֵּל	וְאַל תַּצֵּל	119. 43.
וְאֶתְהַלְּכָה	וְאֶתְהַלְּכָה	119. 45.
וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע	וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע	119. 47.
אֶל־מִצְוֹתֶיךָ	אֶל מִצְוֹתֶיךָ	119. 48.
תְּנַחֲמֵנִי	תְּנַחֲמֵנִי	119. 82.
מִכָּל מְלַמְּדַי	מִכָּל מְלַמְּדַי	119. 99.
מִמִּשְׁפָּטֶיךָ	מִמִּשְׁפָּטֶיךָ	119. 102.
וּמִשְׁפָּטֶיךָ	וּמִשְׁפָּטֶיךָ	119. 108.
אַל־יַעַשְׁקֻנִי	אַל־יַעַשְׁקֻנִי	119. 122.
כְחַסְדֶּךָ	כְחַסְדֶּךָ	119. 124.
אֲנִי שָׁלוֹם	אֲנִי שָׁלוֹם	120. 7.
עִם־אָהֳלֵי	עִם אָהֳלֵי	120. 5.
שֶׁשָּׁם	שֶׁשָּׁם	122. 4.
הִנֵּה	הִנֵּה	123. 2.
שֶׁהָיָה	שֶׁהָיָה	124. 1.
נְתָנָנוּ	נְתָנָנוּ	124. 6.
לְמַעַן	לְמַעַן	125. 3.
שָׁוְא לָכֶם	שָׁוְא לָכֶם	127. 2.
זְכוֹר־יי	זְכוֹר יי	132. 1.
אֲלַמְּדֵם	אֲלַמְּדֵם	132. 12.
הַרְרֵי	הַרְרֵי	133. 3.
מַעֲלֶה	מַעֲלֶה	135. 7.
אֵין יֶשׁ	אֵין־יֶשׁ	135. 17.
וַיִּפְרְקֵנוּ	וַיִּפְרְקֵנוּ	136. 24.
עַל עֲרָבִים	עַל עֲרָבִים	137. 2.
שִׁיר יי	שִׁיר־יי	137. 4.
אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ	אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ	137. 5.
עֹלָלַיִךְ	עֹלָלַיִךְ	137. 9.
וַתַּעֲנֵנִי	וַתַּעֲנֵנִי	138. 3.
לְדָבָר רָע	לְדָבָר רָע	141. 4.
עַד אֶעֱבוֹר	עַד אֶעֱבוֹר	141. 10.
בְּמַעֲשֵׂה	בְּמַעֲשֵׂה	143. 5.
לַעֲשׂוֹת	לַעֲשׂוֹת	143. 10.
בְּנֵי נֵכָר	בְּנֵי נֵכָר	144. 7.
שֶׁכָּכָה	שֶׁכָּכָה	144. 15.
וּגְבוּרָתְךָ	וּגְבוּרָתְךָ	145. 11.
אֶת־הַמְיַחֲלִים	אֶת־הַמְיַחֲלִים	147. 11.
הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ	הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ	147. 14.
בְּצִלְצְלֵי	בְּצִלְצְלֵי	150. 5.

B. Nephtali.	B. Ascher.	
איוב		J O B
שִׁבְעַת	שִׁבְעַת	1. 3
וְהָיָה	וְהָיָה	1. 1
אַל־יִדְרְשֵׁהוּ	אַל יִדְרְשֵׁהוּ	3. 4
תִּשְׁכָּן	תִּשְׁכָּן	3. 5
וְאֶל מִצִּנִּים	וְאֶל־מִצִּנִּים	5. 5
וּפָקַדְתָּ	וּפָקַדְתָּ	5. 24
וְאַתָּה דַּע	וְאַתָּה דַּע	5. 25
כִּמְרִירֵי	כִּמְרִירֵי	3. 5
וַיָּבֹא רֹגֶז	וַיָּבֹא רֹגֶז	3. 26
אֲנִי רָאִיתִי	אֲנִי רָאִיתִי	5. 3
הֲיֵשׁ בִּלְשׁוֹנִי	הֲיֵשׁ־בִּלְשֹׁנִי	6. 30
הֲיָם־אָנִי	הֲיָם אָנִי	7. 12
אֶת עֲוֹנִי	אֶת עֲוֹנִי	7. 21
יְעוּת־צֶדֶק	יְעַוֵּת צֶדֶק	8. 3
הֲיִגְאֶה	הֲיִגְאֶה	8. 11
אִם־יְבַלְּעֶנּוּ	אִם־יְבַלְּעֶנּוּ	8. 18
לֹא־יֵשׁ	לֹא יֵשׁ	9. 33
וְאֵימָתוֹ	וְאֵימָתוֹ	9. 34
וְאֶל־עָפָר	וְאֶל עָפָר	10. 9
וּבַעֲצָמוֹת	וּבַעֲצָמוֹת	10. 11
וַתֹּפַע	וַתֹּפַע	10. 22
יַשֶּׁה לְךָ	יַשֶּׁה לְךָ	11. 6
וּמִצָּהֳרַיִם	וּמִצָּהֳרַיִם	11. 17
מִי אֵין	מִי אֵין	12. 3
וְאֵימָתְךָ	וְאֵימָתְךָ	13. 21
אָרְחוֹתָי	אָרְחוֹתָי	13. 27
וּשְׂבַע רֹגֶז	וּשְׂבַע רֹגֶז	14. 1
תִּשְׁטֹף	תִּשְׁטֹף	14. 19
וַיַּהֲלֹךְ	וַיַּהֲלֹךְ	14. 20
וְזֶה־חָזִיתִי	וְזֶה־חָזִיתִי	15. 17
אַל תְּכַסִּי	אַל תְּכַסִּי	16. 18
בְּלֹא־יוֹמוֹ	בְּלֹא יוֹמוֹ	15. 32
וַיָּקָם־בִּי	וַיָּקָם בִּי	16. 8
טָרַף	טָרַף	16. 9
מִתְקוֹמָמָה	מִתְקוֹמָמָה	20. 27
תַּנְחֻמֹתֵכֶם	תַּנְחוּמֹתֵיכֶם	21. 2
הֶאָנֹכִי	הֶאָנֹכִי	21. 4
נֵר רְשָׁעִים	נֵר רְשָׁעִים	21. 17
מָתְקוּ לוֹ	מָתְקוּ לוֹ	21. 33
עֲרָבָה	עֲרָבָה	24. 5
וּמִבְּלִי	וּמִבְּלִי	24. 8
יִקְטָל	יִקְטָל	24. 14
וְצוּר־יָצוּק	וְצוּר יָצוּק	29 6
וַתְּאַשְּׁרֵנִי	וַתְּאַשְּׁרֵנִי	29. 11
וְיִחֵלּוּ	וְיִחֵלּוּ	29. 21
וַתִּתְבּוֹנָן	וַתִּתְבּוֹנָן	30. 23
וַיָּבֹא אֹפֶל	וַיָּבֹא אֹפֶל	30. 26
וּבוּז־מִשְׁפָּחוֹת	וּבוּז מִשְׁפָּחוֹת	31. 34
וַיִּחַר־אַפּוֹ	וַיִּחַר אַפּוֹ	32. 5
וְהוֹחַלְתִּי	וְהוֹחַלְתִּי	32. 16
וְכָל דְּבָרַי	וְכָל דְּבָרַי	33. 1
עַל מִשְׁפָּטִי	עַל מִשְׁפָּטִי	34. 6
אַנְשֵׁי	אַנְשֵׁי	34. 8
וּתְחוֹלֵל	וּתְחוֹלֵל	35. 14
אֶתֵּן צֶדֶק	אֶתֵּן־צֶדֶק	36. 3
הֲיֵשׁ לַמָּטָר	הֲיֵשׁ־לַמָּטָר	38. 28
תִּשְׂחַק	תִּשְׂחַק	39. 18
הַתְשַׂחֶק	הַתְשַׂחֶק בּוֹ	40. 24
אֵין־עַל	אֵין־עַל עָפָר	41. 24
משלי		P R O V
אִם יְפַתּוּךָ	אִם־יְפַתּוּךָ	1. 10
אִם תְּבַקְשֶׁנָּה	אִם־תְּבַקְשֶׁנָּה	2. 4
כִּי אֶת	כִּי אֶת אֲשֶׁר	3. 12

תמך

B. Nepthali.	B. Aſcher.	
יתמך	יתמך	Prov. 4. 4.
ונהמת	ונהמת	5. 11.
ואמרת	ואמרת	5. 12.
עשה זאת	עשה זאת	6. 3.
כי־באת	כי באת	6. 3.
לך אל	לך אל נמלה	6. 6.
בהתהלכך	בהתהלכך	6. 22.
נתעלסה	נתעמלסה	7. 18.
צרור	צרור	7. 20.
אני חכמה	אני חכמה	8. 12.
וליועצי	וליועצי	12. 20.
אור צדיקים	אור צדיקים	13. 9.
תרומם גוי	תרומם גוי	14. 34.
אם־בהתגלות	אם בהתגלות	18. 2.
ימלא פיהו	ימלא פיהו	20. 17.
אם אין־לך	אם אין־לך	22. 27.
למה יקח	למה יקח	22. 27.
לשון שקר	לשון־שקר	26. 29.
אל־תתהלל	אל תתהלל	27. 1.
למי אוי	למי אוי	23. 29.
ובית אחיך	ובית אחיך	27. 10.
ענה כסיל	ענה כסיל	26. 5.
על־ריב	על ריב	26. 17.
אל תתן־לי	אל תתן לי	30. 8.
ומי יי	ומי יי	30. 9.
ומיץ אף	ומיץ אף	30. 33.
ומה	ומה בר	31. 2.
יראת יי	יראת יי	31. 30.
רות		RUTH.
הנערה	הנערה	2. 5.
קציר השעורים	קציר־השעורים	2. 23.
הלא־בעז	הלא בעז	3. 2.
יי את האשה	יתן יי את האשה	4. 11.
שיר השירים		C. CANT.
שעטרה לו	שעטרה לו	3. 11.
אנהגך	אנהגך	8. 2.
וראינה	צאינה וראינה	3. 11.
במלות תיבות	שלהבתיה	8. 6.
קהלת		ECCLE.
בכל־מעשי	בכל־מעשי	2. 11.
שעמלו	שעמלו	2. 21.
וישתבחו	וישתבחו	8. 10.
המעשה	את המעשה	3. 11.
וכצפרים	וכצפרים	9. 12.
הטוחנות	הטוחנות	12. 3.
למד־דעת	עוד למד דעת	12. 9.
וכמשמרות	וכמשמרות	12. 11.
את כל מעשה	את כל־מעשה	8. 17.
קינות		THRENI
בהתעטפם	בהתעטפם	2. 12.
ונחקורה	ונחקורה	3. 40.
מגילה		ESTHER
והנערה	והנערה	2. 4.
ואת מאמר	ואת מאמר	2. 20.
את המן	את־המן	3. 1.
כתב־הדת	כתב הדת	4. 8.
להתחנן־לו	להתחנן־לו	4. 8.
מה לעשות	מה לעשות	6. 6.
האחשדרפנים	האחשדרפנים־	8. 9.
להקהל	להקהל	8. 11.
דניאל		DAN.
אשר אין בהם	אין־בהם	1. 4.
וללמדם	וללמדם	1. 4
וידברו	וידברו	2. 4.

B. Nepthali.	B. Aſcher.	
ומן־נצבתא	ומן־נצבתא	Dan. 2. 41.
ונבוכד נאצר	ונבוכד נאצר	3. 2.
עזרא		EZRA.
לאוצרות	לאוצרות	Nehem. 12. 44.

נשלם חלוף הכתובים

Catalogum hunc variarum lectionum B. Aſcher & B. Nephtali prout in exemplari Baſileenſi legitur hic exhibemus; in quo tamen verba ſola habentur, locis non annotatis: ea itaque, nequid deeſſet, non ſine magna moleſtia adjecimus. Ordo librorum & capitum Bibliorum Hebr. aliquatenus in eo ſervatur, ſed hoc non perpetuum, unde loca nonnulla pluſculum difficultatis antequam reperirentur exhibuerunt, pauca Lectori indaganda relinquere coacti fuimus. Sicubi in aſſignandis locis aberravimus, id partim vitio exemplaris, partim preli feſtinationi tribuendum. Quæ ex Pentateucho ſunt contulimus cum alio Catalogo qui repertus eſt ad calcem Pentateuchi in exemplari Bibliorum Hebraicorum A. C. 1304. ſive anno mundi juxta Judaicam computationem 5064. ut perhibetur, ſcripto, quod Cl. Seldeni bibliotheca nobis ſuppeditavit; Ordo illic cum noſtro per omnia idem non eſt. Quædam in eo habentur quæ in noſtro deſunt, ideoque hic ſubjicere viſum eſt.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
להשתחוות לך	להשתחוות לך	Gen. 37. 10.
וארד להצילו מיד	וארד להצילו מיד	Exod. 3. 8.
כי לא־יתן אתכם	כי לא יתן אתכם	3. 19.
ובחדר משכבך	ובחדר משכבך	8. 3.
נטה את־מטך	נטה את־מטך	8. 16.
כי אם אינך משיב גש	כי אינך־משיב דערב	8. 21.

Corruptus & confuſus eſt hic locus. Vide etiam Gen. 20. 7. nam ordo illum locum, verba hunc potius indicant.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
כי השערה אביב	כי השערה אביב	Exod. 9. 31.
לכו נא הגברים	לכו נא הגברים	10. 11.
דברו אל כל עדת	דברו אל־כל עדת	12. 3.
ונתת על־חשלחן	ונתת על השלחן	25. 30.
וכהנו לי	וכהנו־לי	28. 41.

Hic locus unà adducitur cum לכהנו לי v. 1.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אל תאמר בלבבך	אל תאמר בלבבך	Deut. 9. 4.

Quædam contrà quæ in noſtro leguntur illic deſunt, quæ ſequuntur. Exod. 6. 27. Deut. 14. 23. & 17. 4. unà cum Pſ. 2. 11. Item Deut. 14. 26. & 15. 10. 20.

Reliquas ejus à noſtro variationes ordine hîc proponemus.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
מכל עץ הגן	מכל עץ־הגן	Gen. 2. 16.

Hoc in noſtro malè citatur ex verſ. 6.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אשר בראתי	אשר־בראתי	6. 7.

Hinc exemplar noſtrum correximus, ubi erat בראותו.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וימח את־כל היק	וימח את כל היק	7. 23.

In noſtro citatur ex verſ. 4.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וימצאו בקעה	וימצאו בקעה	11. 2.
עלי קללתך	עלי קללתך	27. 13.
ויתן לך	ויתן־לך	27. 28.

Sic c. 28. 4. ſed abſque Makkaph.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
אם יב עש אל־המ	אם יב עש אל המחנ	32. 8.
והיה המחנה	והיה המחנה	Ib.
כי יפגשך	כי יפגשך	32. 17.
ויא לא אשלחך	ויאמ לא אשלחך	32. 26.
כי־על כן ראיתי	כי על־כן ראיתי	33. 10.
על כן קרא שם המ	על כן קרא שם־המ	33. 17.
ויאהב את הנער	ויאהב את הנער	34. 3.
ונתתי לך ולזרעך	ונתתי לך ולזורעך	17. 8.

Varia lectio videtur hîc eſſe in voce ולזורעך quam juxta ordinem melius petas ex c. 35. 12. Nudas enim voces diſcrepantes initio poſitas eſſe probabile eſt, quibus aliæ deinceps antecedentes vel conſequentes, ut de locis melius conſtaret, ex ſcribentium arbitrio adjectæ ſunt; quarum omnium hîc rationem non habuimus, quod ſæpe nihil ad rem faciant, licet in illis etiam exemplaria diſſentiant: ſubinde autem in illis erratum eſſe locorum ordo manifeſtò prodit.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ויהי יוסף יפה תאר	ויהי יוסף יפה־תאר	Gen. 39. 6.
וליוסף ילד שני בני	וליוסף יולד שני בנים	41. 50.
את כל אשר בהם	את־כל אשר בהם	41. 56.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ימנה וישוה	ימנה וישוה	Gen. 46. 17.
ויבאו הרעים ויגרש	ויבאו ה־עים ויגרש	Exod. 2. 17.
כי טוב לנו במצרים	כי טוב לנו במצרים	14. 12.

Hic locus habetur Num. 11. 18. vi. ſupra ad Gen. 17. 8.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
ויאמינו ביי ובמש	ויאמינו ביי ובמ	14. 31.
אז ישיר משה	אז ישיר משה	15. 1.
כל־המחלה	כל־המחלה	15. 26.
אמר אל כל עדת	אמר אל־כל עדת	16. 9.
כי יגנב־איש	כי־יגנב איש	22. 1.
כן תעשה לשרך	כן־תעשה לשרך	22. 30.
לא אגרשנו מפניך	לא אגרשנו מפניך	23. 29.
ויחזו אל האלהים	ויחזו אל האלהים	24. 11.

אל pro את.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
לכהנו לי וכהנו לי	לכהנו־לי וכהנו־לי	28. 1.
כי־פרעה אהרן	כי פרעה אהרן	32. 25.
ומן התכלת והארג	ומן־התכלת וא	39. 1.
ואת־האבנט	ואת האבנט	39. 29
ומכנסי־בד	ומכנסי בד	Levit. 6. 10.
ומן הדם יתן על	ומן־הדם יתן על	8. 30.

Ultima ſunt ex c. 4. 18. vi. quæ ſupra notavimus.

B. Nephtali.	B. Aſcher.	
וכל אשר יפל עליו	וכל אשר יפל עליו	11. 32.
בעור הבשר	בעור הבשר	13. 3.
או מן השתי	או מן־השתי	13. 56.
את עץ הארז	את עץ־הארז	14. 6.
ואם על־המשכב	ואם על המשכב	15. 23.
אל כל עדת בני	אל־כל עדת בני	19. 2.
בת אביו או־בת אמו	בת אביו או בת אמו	20. 17.
שתים שני עשרני	שתים שני עשרני	23. 17.
כי־עבדי הם	כי עבדי הם	25. 42.
ואם מעש נש	ואם־מעט נש	25. 52.
ואם מך־הוא מע	ואם מך הוא מע	27. 8.
וכל־ערכך יהיה	וכל־ערכך יהיה	27. 25.
ויתילדו על משפ	ויתילדו על	Num. 1. 18.
כן חנו לדגליה	כן־חנו לדגליה	2. 34.
וכלה אהרן ובניו	וכלה אהרן־ובניו	4. 15.
ופקדת אלעזר בן אה	ופקדת אלעזר בן־א	4. 16.
אספה לי שבעים	אספה־לי שבעים	11. 16.
אם את כל דגי	אם־את־כל דגי	11. 22.
ואל כל עדת	ואל־כל עדת	13. 27.
כי העמלק והכנעני	כי העמלק והכנעני	14. 43.
או אשר־בתוכב	או אשר בתוככם	15. 14.
אמר אל אלעזר בן	אמר אל אלעזר בן־	16. 37.
זה יהיה לך	זה־יהיה לך	18. 9.
ואת בכור־הבה	ואת בכור הבמה	18. 15.
אין־צמיד פתיל	אין־צמיד פתיל	19. 15.
וישמע הכנעני	וישמע הכנעני	21. 1.
ויקרא שם המקום	ויקרא שם־המקום	21. 3.
ולא נתן סיחן	ולא נתן סיחן	21. 23.
אשר על הנהר	אשר על־הנהר	22. 5.
וידברו אליו	וידברו אליו	22. 7.
מה פעל אל	מה פעל אל	23. 23.
כי אם יהיה לבער	כי אם־יהיה לבער עץ	24. 22.
ויאמר משה אל שפט	ויאמר משה אל־שפ	25. 5.
והיתה לבני ישראל	והיתה לבני ישראל	27. 11.
העשה הרע פת	העשה הרע קמ	32. 13.
ויכתו אתכם בשע	ויכתו אתכם בשעי	Deut. 1. 44.
אשר יעש כמעש	אשר יעש כמעש	3. 24.
את אשר בלבבך	את אשר בלבבך	8. 2.
יאריך ימים על־ממ	יאריך ימים על ממ	17. 20.
מערי הגוים האל	מערי הגוים האל	20. 15.
כי תכלה לעשר	כי תכלה לעשר	26. 12.
ימצאהו	ימצאהו	32. 10.
אם שנתי	אם שנתי	32. 41.

Omnia Deuteronomii loca literis fugientibus ab exteriore parte membranæ ſcripta ſunt, adeo ut de lectione eorum vix conſtaret: eorum tamen nonnulla, quoad oculorum acie percipi potuerint, hic adduximus. Quædam præterea ſunt loca quæ libri noſtri aliter legunt quàm in hoc Catalogo exhibentur. Deut. 2. 34. ונחרם. Idem occurrit cap. 3. 6. quorum alterum ordo hic poſtulat: ſed Catalogus, tum Mſ. tum excuſus, habent ויחרם, quod extra ordinem habetur. Num. 21. 3. Joſ. 18. 20. leg. יגבל. Pro שמר לך, quod inter loca Jud. & 1. Sam. citatur ex libro Exod. lege שמור לך. 1. Sam. 9. 24. proximus autem ei locus eſt c. 15. 7. ejuſdem libri. 1. Par. 12. 8. leg. הגדי. Job 41. 24. leg. עפר. Pſalm. 79. 9. leg. והצילנו pro והצלני, quod Pſalm. 144. 7. habetur. Pſalm. 92. 5. leg. במעשי pro במעשה, quod in Pſal. 143. 5. extat. ſic pro וירממהו, quod non niſi Pſal. 107. 32. legitur, idque plene ſcriptum וירוממוהו, ordo omnino legendum ſuadet וירוממך, ex Pſal. 37. 34. Prov. 30. 9. leg. מי ſine ו. Eccl. 8. 10. leg. וישתכחו. Eſa. 1. 20. leg. תמאנו. Ezech. 15. 14. leg. וחק. Hoſ. 14. 4. leg. אשור. Hæc, & ſiqua alia ſunt h jusmodi, eruditorum judicio relinquentes prout in exempla reperta ſunt ſumma cum fide expreſſimus: unum correxim בנערת. Ezech. 17. 10. quod illic erat בנערת. Idem d ſequente Catalogo judicium, in quo tamen Venetæ exempla ris ope nonnulla emendavimus.

VARIÆ LECTIONES HEBR.

Inter Occidentales & Orientales, ſive Judæos in terra Iſrael & in Babylonia degentes.

	Occidentales.	Orientales.
JOS.	יהושע	
7. 21.	וארא בשלל וארא' כתי'	וארא כת' וארא' קרי
8. 12.	ויקח בחמשת בין בית אל	בין בית און כתי' בית אל קרי
8. 13.	ב' פסו' לעיר כתיב וקרי	לעיר כתיב לעי קרי
10. 26.	ויכם וימיתם כתיב וקרי	וימיתום כתיב וימתם קרי
19. 38.	חרם ובית ענת כתיב וקרי	חרום כתיב חרם קרי
13. 1.	אתה וקנתה מלא	אתה זקנת חסר
18. 14.	אל קרית בעל	על קרית בעל
15. 51.	וגשן וחילון	גשן כתיב וגשן קרי
22. 22.	אם במרד ואם במעל	אם במרד אם
22. 20.	ועל כל עדת ישראל	ואל כל עדת ישראל
24. 8.	ואביא אתכם אביאה כתיב	ואביא כתיב ואביאה קרי
JUD.	שופטים	
1. 21.	ואת היבוסי ישב ק' וכתיב·	ישב כתיב ישבי ק'
8. 3.	כדברו הדבר הזה כתי' וקרי	כדברי כתיב בדברו קרי
9. 33.	ופשטת על העיר	אל העיר
11. 31.	היוצא והעליתיהו קרי וכתיב	והעלותיהו כתיב
19. 3.	על לבה להשיבה להשיבו כתי'	להשיבו כתיב וקרי
20. 36.	אשר שמו אל הגבעה	על הגבעה
20. 42.	אל דרך המדבר	על דרך
13. 17.	כי יבא דבריך רך כתיב	דברך כתיב וקרי
1. SAM.	שמואל	
4. 15.	ועיניו קמה	קמה כתיב קמו קרי
15. 6.	פן אספך עמו קרי וכתיב	עמי כתיב עמו קרי
18. 25.	כי במאה ערלות	כי אם במאה
22. 9.	והוא נצב על עבדי שאול	אל עבדי שאול
2. Sam. 13. 21.	והמלך דוד שמ' את כל הדברי'	שמע כל הדברים האלה
14. 7.	המשפחה על שפחתך	אל שפחתך
13. 33.	אל נא ישם אדני אל לבו	על לבו
6. 23.	לא היה לה ילד כתיב וקרי	ולד כתיב ילד קרי
15. 3.	ראה דבריך טובים	דברך כתיב
13. 32.	היתה שומה כתיב וקרי	שימה כתיב שומה קרי
1. REG.	מלכים	
3. 20.	ואמתך ישנה מלא	ישנה חס'
17. 4.	לכלכלך שם	לכלכלך שמה
7. 34.	וארבע כתפת אל	כתפת על
16. 12.	וישמר ומרי אל בעשא	על בעשא
19. 3.	ויקם וילך אל נפשו	על נפשו
21. 7.	תעשה מלוכה על	תעשה מלוכה אל
2. Reg. 1. 12.	ויען אליהו וידבר	ויאמר
9. 37.	והיתה נבלת איזבל	והיית כתיב
19. 9.	וישמע אל תרהקה	על תרהקה
14. 13.	ויפרץ בחומת ירושלם בשער	משער
8. 16.	ובשנת חמש מלך יהורם	מלך יורם
9. 15.	להגיד ביזרעאל	לגיד כתיב וקרי
10. 31.	ויהוא לא שמר מעל חטאות	מעל חטאת
17. 4.	אל סוא מלך מצרים	סיא כתיב סוא קרי
17. 24.	ומעוה ומחמת כתיב ה'	ומעוה כתיב א'
17. 31.	אלהי ספרוים כתיב קרי	ספרים כתיב וספרויים קרי
19. 20.	התפללת אלי אל סנחריב	על סנחריב
18. 29.	אל ישיא להציל אתכם מידו	מידי כתיב
18. 37.	ויבא אליקים ויגידו לו דברי	ויגידו לו את
21. 12.	אשר כל שמעה	שמעו כתיב וקרי
23. 12.	ואת המזבחות עלית	עלות כתיב עלית קרי

	Occidentales.	Orientales.
ESA	ישעיה	
6.	ועוד בה עשיריה	עשיריה חס'
14.	יורדי אל אבני בור	יורדי על אבני בור
21.	לקראת צמא התיו מים	היתיו ב' יודין
38.	כסוס עגור כתיב כן וקרי	כסים עגור כתיב כסוס קרי
23.	לא תוסיפי כתים קומי כתיב וקרי	כתיים כתיב כתים קרי
37.	וישמט על תרהקא	אל תרהקא
27.	יציץ ופרח ישראל	יציץ יפרח כתיב ופרח קרי
44.	לצולה חרבי ונהרתיך חס'	ונהרותיך מלא
45.	יוצר הארץ ועושה מלא	יצר הארץ חסר
46.	השיבו פשעים על לב	והשיבו כתיב השיבו קרי
49.	כה אמר יי' יצרי מבטן חס'	יוצרי מלא
51.	שמעו אלי יודעי צדק מלא	ידעי צדק חס'
53.	ומכאובינו סבלם	ומכאובינו מלא
56.	אל יאמר בן הנכר הנלוה על יי'	הנלוה אל יי'
56.	והביאתים אל הר קדשי	והביאותים אל הר
57.	דרכך יגעת לא אמרתי	לא אמרתי כתיב
59.	הרה עמל והולד און מלא	והלד און חס'
66.	ונקדה רוח וחרד על דברי	אל דברי
JE	ירמיה	
5.	אשר אתה בוטח בהנה מלא	בטח בהנה חסר
6.	כרתו עצה ושפכו	כרתו עצה מפיק
6.	היא העיר הפקד כלה	הפקד כלו
9.	כי אני יי' עושה חסד משפט	חסד ומשפט
10.	והצרותי להם למען	והצירותי מלא
11.	כה אמ' יי' הנני מביא ולא אשמע	ואל אשמע
12.	ויעלה נשיאים מקצה הארץ	מקצה ארץ
8.	ותר וסים ועגור	ותור וסוס ועגור כתיב
15.	קדחתם באפי עליכם תוקד	עליכם תיקד
43.	ויהי ככלות לדבר אל כל ישר'	לדבר על כל העם
29.	ולקח מהם קללה ישימך יי'	כצדקיה וכאחב כתיב וקרי
29.	שלום העיר אשר הגליתי קרי	אשר הגולתי אשר הגליתי קרי
32.	את החתום המצוה והחקים	את החתום ואת המצוה והחקים
33.	ואגידה לך גדלות ובצרות	גדלות ובצורות כתי' ובצרות ק'
32.	על כל דרכי בני אדם	על כל דרכי בני האדם
32.	וישימו שקוציהם בבית	ישימו כתיב וישימו קרי
36.	ויהי כקרא יהודי	כקרוא כתי' כקרוא קרי
39.	ויצו נבוכד נצר על ירמיהו	אל ירמיהו
44.	ומאז חדלנו והסך לה נסכים	ולהסך לה נסכים
45.	בשנה בכתבו את הדברים	בשנת כתיב בשנה קרי
46.	אשר היה על נהר פרת	אל נהר פרת
42.	אם טוב ואם רע אשר אנחנו	אשר אנו כתיב וקרי
48.	אמרו איכה נשבר מטה	איך נשבר כתיב איכא קרי
48.	אל אנשי קיר חרש בחלילים	כחללים תנינא דפסו'
48.	הנס מפני הפחד הניס כתיב	הניס כתיב וקרי
49.	כי מי כמוני ומי יעידני ק' דאדו'	ומי יעודני כתיב
50.	התעום הרים שבבים כתיב	שובבים כתיב וקרי
50.	עצת יי' ומחשבתיו	ומחשבותיו מלא
48.	הקריות והמצרות נתפשה	נתפשו כתיב
50.	השמיעו אל בבל רבים	על בבל
50.	בימים ההם ובעת ההיא	בימים ההמה
50.	ותצהלו כאבירים מלא	כאברים חסר
51.	ומשל על משל	אל משל
52.	ככל אשר עשה יהויקים	כל אשר עשה

קאל

	Occidentales.	Orientales.
EZECH.	יחזקאל	
1. 13.	היא מתהלכת בין	הוא מתהלכת כתיב היא קרי
5. 11.	וגם אני אגרע קרי	וגם אני אגרע כתי' אגרע קרי
7. 22.	ובאו בה פריצים מלא	ובאו בה פרצים חסר יוד קדמ'
7. 7.	באה הצפירה מלא	הצפרה חסר ומוסירין ב' חסר
11. 8.	חלליכם ומלאתם חוצה חלל'	ומלאתים כתיב
13. 17.	שים פניך על בנות עמך	אל בנות
14. 19.	או דבר אשלח אל בנות הארץ	על הארץ ההיא
14. 21.	נותרה בה אשר הבאתי על יר'	אל ירושלם
16. 13.	ומלבושך שש ומשי	ששי כתיב שש קרי
17. 7.	כפנה שרשיה עליו	כנפה
21. 14.	הנבא והך כף אל כף	והך כף אל כף
23. 19.	ותרבה את תזנותיה	ותרב כתיב ותרבה קרי
25. 9.	בעל מעון	וקריתימה כתיב וקרי
22. 4.	ותבא עד שנותיך	עת שנותיך כתיב עד קרי
27. 31.	והקריחו עליו קרחה	קרחא כתיב
38. 4.	החיים כתיב חיים קרי	ונתתי חחים כתיב וקרי
27. 6.	אלונים מבשן מאיי כתים	כתיים סו' פסו'
31. 11.	ואתנהו ביד אל גוים חסר	ביד אל גוים מלא
37. 24.	ועבדי דוד מלך עליהם	ועבדי דויד ביוד
41. 4.	והנה אל פני ההיכל	על פני ההיכל
43. 20.	ונתתה על ארבע קרנותיו	אל ארבע
43. 26.	שבעת ימים יכפרו	וכפרו כתיב יכפרו קרי
Duodecim.	תרי עשר	
Hose. 14. 5.	כי שב אפי ממנו	ממני
Joel 1. 12.	כי הוביש ששון מן בני אדם	מן בני כתיב מבני קרי
4. 12.	אשר מכרתם אתם שמה	שמה כתיב שם קרי
Amos 3. 6.	אם יתקע שופר ויו' לא עשה	לא עשה מפיק ה"א
Nahum 2. 12.	איה מעון אריות מרעה הוא	ומרעה היא
3. 8.	התיטבי מנוא אמון	התטיבי כתיב התיטבי קרי
2. 6.	יזכרו אדיריו יכשלו בהליכתם	בהלוכתם כתיב
Hab. 3. 19.	למנצח בנגינותי	בנגונותי
Soph. 2. 6.	אך תיראי אותי תקחו מוסר	תקחו כתיב תקחי קרי
Hab. 2. 16.	וקי קלון על כבודך	אל כבודך
Zach. 3. 7.	ועל גבר עמיתי	עמיתו כתיב עמיתי קרי
14. 4.	ועמדו רגליו ביום ההוא	ועמדו ורגליו ביום ההוא
14. 13.	ועלתה ידו על יד רעהו	אל יד רעהו
1. PARALIP.	דברי הימים	
6. 44.	איתן בן קישי	איתן בן קושי כת' קישי ק'
7. 28.	עד איה ובנותיה ב' מלין	חדא מלה כתיב ערעיה
7. 36.	סוח וחינפר	סיח כתיב סוח ק'
12. 3.	ויזואל ופלט	ויזיאל ופלט כתיב וק'
10. 14.	ויסב את המלוכה	את המלוכה כתי' המלוכ' ק'
17. 6.	לרעות את עמי	את עמו כתיב עמי ק'
16. 29.	השתחוו ליי'	והשתחוו
25. 27.	לעשרים לאליאתהי	לאליתא
2. Par. 1. 5.	ויעש מזבח נחשת	מזבח הנחשת כתיב
15. 2.	ויצא לפני אסא שמעני	שמעוני מלא
24. 24.	כי במצער אנשים	כי במעצר אנשים
PSALM.	תהלות	
17. 14.	והניחו יתרם לעלליהם	לעולליהם
22. 24.	וגורו ממנו כל זרע ישראל	יגורו כתיב וגורו ק'
43. 3.	יביאוני אל הר קדשך	יבואוני כתיב יביאוני ק'
45 16.	בשמחת חסר	בשמחות מלא
109.4.	תחת אהבתי ישטנוני	ישטונני
58. 10.	בטרם יבינו סידתיכם	סירתכם חסר
110.1.	לדוד מזמר חסר	לדוד מזמור מלא
139.20.	אשר ימרוך	אשריאמרוך
JOB.	איוב	
2. 7.	מכף רגלו עד כתיב ועד ק'	ועד קדקדו כתיב עד ק'
5. 5.	ושאף צמים חילם	ישב צמים
18. 13.	יאכל בדיו	יאכל בדוי כתיב
6. 21.	כי עתה הייתם לו	הייתם לא כתיב לו ק'
17. 10.	ואולם כלם תשובו באו נא	ובאו נא כתיב
22. 24.	ושית על עפר בצר	ישית כתיב
26. 12.	ובתבונתו מחץ רהב	ובתכונתו
34. 14.	ישים עליו לבו	ישיב אליו כתיב
32. 11.	עד תחקרון מלין	מלים
31. 7.	ובכפי דבק מאום	מאומה כתיב מום ק'
41. 1.	לא אוכר כי יעורנו	כי יעירני
37. 19.	הודיעני מה נאמר	הודיעני כתיב הודיענו ק'
PRO.	משלי	
5. 19.	דדיך ירוך בכל עת	דדיך ירויך בכל עת כתי' ירוך
8. 19.	טוב פריי	טוב פריו כתיב
12. 18.	יש בוטה כמדקרות	יש ביטה כתיב
18. 20.	מפרי פי איש תבואת	תביאת כתיב תבואת ק'
21. 31.	סוס מוכן התשועה	התשעה כתיב
18. 19.	אח נפשע ומדונים כתיב	ומדינים
21. 19.	טוב שבת ומדונים כתיב	ומדינים
28. 17.	עד בור ינוס	עד בר
RUTH.	רות	
3. 16.	ותאמר כל	את כל אשר עשה
2. 11.	ויען בועז כל אשר עשית	את כל אשר עשית כתיב
1. 6.	ותקם היא וכלתיה	ותקם הוא וכלתיה כתיב
2. 7.	ותבא ותעמוד מלא	ותעמד חסר
1. 9.	ותשינה קולן	ותשאנה קולן
3. 9.	ופרשת כנפך חסר	כנפיך מלא
4. 18.	ואלה תולדות פרץ	ואלה תלדת
C. CANTIC.	שיר השירים	
1. 9.	לססתי ברכבי פרעה	לסוסתי
7. 1.	כמו חלאים מעשה	מעשי כתיב
ECCLE.	קהלת	
5. 5.	וחבל את מעשה ידיך	את מעשי כתיב
3. 9.	מה יתרון העשה	העושה מלא
4. 1.	ושבתי אלי העשוקים	העשקים תרויהון חס'
7. 3.	אל בית אבל משתה	המשתה כתיב
12. 5.	האדם אל בית עולמו	על בית עולמו
9. 9.	כי הוא חלקך בחיים	כי היא חלקך כתיב
THREN.	קינות	
2. 14.	משאות שוא ומדוחם	ומדוחים מלא
4. 17.	עודינה תכלינה כתיב	עודינו כתיב כן ק'
4. 14.	בלא יוכלו יגעו	בלא יכלו יגעו חס'
3. 22.	חסדי יי' רחמיו	רחמו כתיב רחמיו ק'
3. 52.	צוד צדוני כצפר חס'	כצפור מלא
5. 21.	השיבנו יי' אליך	השיבנו אדני
ESTHER.	מגילה	
2. 14.	אל יד שעשגז	על יד שעשגז
2. 21.	בימי' ההם ומרדכי אחשורש	אהשורוש
3. 12.	ויקראו ספרי המלך קדמא	אחשורוש מלא
10. 1.	וישם המלך אחשרש	אחשורוש מלא
DANIEL.	דניאל	
3. 21.	באדין גוברי' אלך פטשיהון	פטשיהן
3. 28.	ויהבו גשמהון	גשמיהון כתיב
5. 8.	אדין עלית ופשרא כתיב	ופשרה כתיב וקרי
6. 19.	בשפרפרא חרא מלא	בשפרפרא תרין מלין
9. 17.	על מקדשך השמם	אל מקדשך
9. 8.	לנו בשת הפנים למלכינו	למלכינו ולשרינו
9. 7.	לך יי' הצדקה ביום	כהיום הזה
11. 6.	ולא תעצור כוח הזרוע	כח הזרוע
2. EZRA.	עזרא	
4. 5.	אל תכס על עונם	ואל תכס אל עונם
7. 3.	והעמיד משמרות	והעמד משמרות כתיב
6. 2.	ונודעה יחדיו בכפירים	בכפירים כתיב ככפירים ק'
12. 35.	ומבני הכהנים בן מיכה	מיכיה כתיב מיכה ק'
8. 6.	ויקדו וישתחוו	וישתחו כתיב וישתחוו ק'
13. 10.	ואדעה כי מניות נתנה	לא נתנה כתיב נתנה ק'
1. Ezra. 10. 3.	ועתה נכרת ברית בעצת	בעצת כתיב בעצות ק'

תמו הפלוגתות מכל המקרא סמדינחאי ומערבאי

Ne Pagina hæc vacaret, appoſuimus INDICEM ALPHABETICUM PARASCHARUM *ſive* SECTIONUM, *ſecundum quas Judæi lectionem Legis Moſis Sabbathinam ſingulis annis abſolvere, & ex ea in libri ſuis loca citare ſolent; una cum Hiphtaris, ſive Lectionibus Propheticis, quæ ſingulis Paraſchis reſpondent.*

Paraſcha.		Haphtara.
אַחֲרֵי מוֹת	29. Levit. 16. 1.	ויהי דבר ה׳ וגו׳ ואתה בן אדם התשפוט. Ezech. 22. uſque ad וידעת כי אני ה׳. v. 16.
אֵלֶּה מַסְעֵי	43. Num. 33. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum אלה הנחלות אשר נחלו. Joſ. 19. 51. uſque ad ואת מגרשיהן. c. 21. 3. Juxta conſuetud. Germanorum & Hiſpanoru שמעו דבר ה׳ בית יעקב. Jer. 2. 4. uſque ad היו אלהיך יהודה. v. 28. Hinc tranſilientes Germani adjiciunt v. 4. c. 3. Hiſpani verò v. 1. & 2. c. 4.
אֵלֶּה פְקוּדֵי	23. Exod. 38. 21.	Juxta conſuetudinem Germanorum ותשלם כל המלאכה. 1. Reg. 7. 51. uſque ad מארץ מצרים. c. 8. 21. Vi. infra Par. ויקהל.
אֱמוֹר	31. Levit. 21. 1.	והכהנים הלוים. Ezech. 44. 15. uſque ad לא יאכלו הכהנים. v. ult.
אַתֶּם נִצָּבִים	51. Deut. 29. 10.	שוש אשיש בה׳. Eſa. 61. 10. uſque ad כל ימי עולם. c. 63. 9. Juxta conſuetudinem Italorum ויאסף יהושע. Joſ. 24. uſque ad י הוא אלהים. v. 18.
בֹּא אֶל פַּרְעֹה	15. Exod. 10. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum הדבר אשר דבר ה׳ אל ירמיה. Jer. 46. 13. uſque ad ונקה לא אנקך. v. ult. Secundùm Italo בעת ההיא יובל שי ליהוה. Iſa. 18. ult. uſque ad ונחלתי ישראל. c. 19. ult.
בְּהַעֲלֹתְךָ	36. Num. 8. 1.	רני ושמחי. Zach. 2. 10. uſque ad תשאות חן חן לה. c. 4. 7.
בְּהַר	32. Levit. 25. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum ויאמר ירמיהו. Jer. 32. 6. uſque ad הממני יפלא כל דבר. v. 27. vi. Par. ſequentem.
בְּחֻקֹּתַי	33. Levit. 26. 3.	ה׳ עזי ומעזי. Jer. 16. 19. uſque ad כי תהלתי אתה. c. 17. 14. Sed hæc Haphtara juxta conſuetudinem Italorum pertinet ad Paraſch. בהר, hujus verò Paraſchæ Haphtara eſt ויהי דבר ה׳ וגו׳ בן אדם הנבא. Ezech. 34. uſque ad נאם אדני יהוה. v. 15.
בָּלָק	40. Num. 22. 2.	והיה שארית יעקב. Mic. 5. 6. uſque ad והצנע לכת עם אלהיך. c. 6. 8. Sed Itali incipiunt à v. 4. capitis 5.
בְּמִדְבַּר	34. Num. 1.	והיה מספר בני ישראל. Hoſ. 1. 10. uſque ad וידעת את ה׳. c. 2. 20.
בְּרֵאשִׁית	1. Geneſ. 1.	Secundum conſuetudinem Italorum הן עבדי אתמך בו. Eſ. 42. 1. uſque ad ואחרי לא יהיה. c. 43. 10. Sed Germani & Hiſpani incipiunt à v. 5. c. 4
הַאֲזִינוּ	53. Deut. 32. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum שובה ישראל. Hoſ. 14. 2. uſque ad finem, deinde adjiciunt תקעו שופר. Joel. 2. 15. uſque ad עמי לעולם. v. ul Juxta conſuetudinem Hiſpanorum וידבר דוד לה׳. 2. Sam. 22. uſque ad עד עולם. v. ult. Juxta conſuetudinem Italorum כה אמר אדני. Ezech. 1 22. uſque ad והשיבו וחיו. c. 18. ult.
הַדְּבָרִים	44. Deut. 1.	חזון ישעיהו. Eſa. 1. uſque ad ושביה בצדקה. v. 27.
וְאֵלֶּה מִשְׁפָּטִים	18. Exod. 21. 1.	הדבר אשר היה אל ירמיהו. Jer. 34. 8. uſque ad finem. Germani & Hiſpani adjiciunt v. 26. c. 33. & abſolvunt ad את שבותם ורחמתים. v. 2 Sed Itali abſque illis verſibus duobus pergunt uſque ad ונשב בירושלים. c. 35. 11.
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת	13. Exod. 1.	Juxta conſuetudinem Germanorum הבאים ישרש יעקב. Eſ. 27. 6. uſque ad ונוקשו ונלכדו. c. 28. 13. deinde adjiciunt v. 22. & 23. c. 2 Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum דברי ירמיהו. Jer. 1. uſque ad נאם ה׳. c. 2. v. 3.
וָאֵרָא	14. Exod. 6. 2.	כה אמר ה׳ בקבצי את בית ישראל. Ezech. 28. 25. uſque ad וידעו כי אני ה׳. c. 29. v. ult. Itali à verſu 24. incipiunt.
וָאֶתְחַנַּן	45. Deut. 3. 23.	נחמו נחמו עמי. Eſa. 40. uſque ad איש לא נעדר. v. 26.
וְזֹאת הַבְּרָכָה	54. Deut. 33. 1.	Nulla aſſignatur Haphtara huic Paraſchæ, ſed Haphtara feſti *Lætitiæ Legis* eſt ויהי אחרי מות משה. Joſ. 1. uſque ad רק חזק ואמץ. v. ult.
וַיִּגַּשׁ אֵלָיו	11. Geneſ. 44. 18.	ויהי דבר ה׳ וגו׳ ואתה בן אדם קח לך. Ezech. 37. 15. uſque ad מקדשי בתוכם לעולם. v. ult.
וַיְהִי בְּשַׁלַּח	16. Exod. 13. 17.	ודבורה אשה נביאה. Jud. 4. 4. uſque ad ותשקט הארץ ארבעים שנה. c. 5. ult.
וַיְהִי מִקֵּץ	10. Geneſ. 41. 1.	ויקץ שלמה. 1. Reg. 3. 15. uſque ad כל ישראל. c. 4. 1.
וַיְחִי יַעֲקֹב	12. Geneſ. 47. 28.	ויקרבו ימי דוד למות. 1. Reg. 2. uſque ad ותכן מלכתו מאד. v. 12.
וַיֵּלֶךְ	52. Deut. 31. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum & Germanorum דרשו ה׳. Eſa. 55. 6. uſque ad אקבץ עליו לנקבציו. c. 56. 8. Juxta conſuetudinem Hiſpanorum שובה ישראל. Hoſ. 14. 2. uſque ad finem, deinde adjiciunt Micah. 7. 18. uſque ad מימי קדם. v. ult.
וַיֵּצֵא	7. Geneſ. 28. 10.	ועמי תלואים. Hoſ. 11. 7. uſque ad על תלמי שדי. c. 12. 12.
וַיַּקְהֵל	22. Exod. 35. 1.	Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum וישלח המלך שלמה. 1. Reg. 7. 13. uſque ad אלפים בת יכיל. v. 26. Secundùm conſuetudinem Germanorum ויעש חירם. 1. Reg. 7. 40. uſque ad להיכל זהב. v. 50. At ſecundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum Haphtara hæc uſque ad finem v. 51. pertinet ad Paraſch. פקודי.
וַיִּקְרָא	24. Levit. 1.	עם זו יצרתי. Eſa. 43. 21. uſque ad ובישראל יתפאר. c. 44. 23.
וַיֵּרָא	4. Geneſ. 18. 1.	ואשה אחת מנשי בני הנביאים. 2. Reg. 4. uſque ad ותשא את בנה ותצא. v. 37. Sed nonnullæ congregationes Haphtaram abſolvunt poſt v. 23.
וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב	9. Geneſ. 37. 1.	כה אמר ה׳ על שלשה פשעי ישראל. Amos. 2. 6. uſque ad מי לא ינבא. c. 3. 8.
וַיִּשְׁלַח	8. Geneſ. 32. 3.	Secundùm conſuetudinem Germanorum. ויברח יעקב. Hoſ. 12. 13. uſque ad ופשעים יכשלו בם. c. 14. ult. Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum. חזון עבדיה. Obad. 1. uſque ad finem.
וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ	17. Exod. 18. 1.	בשנת מות המלך עזיהו. Eſa. 6. uſque ad finem v. 6. c. 7. deinde v. 6. cap. 9. uſque ad ה׳ צבאות תעשה זאת. v. 7. Sed Hiſpani abſolvunt Haphtaram ad finem c. 6.
חַיֵּי שָׂרָה	5. Geneſ. 23. 1.	והמלך דוד זקן. 1. Reg. 1. uſque ad יחי המלך דוד לעולם. v. 31. Itali adjiciunt tres verſus proximè ſequentes.
חֻקַּת הַתּוֹרָה	39. Num. 19. 1.	ויפתח הגלעדי. Jud. 11. uſque ad מפני בני ישראל. v. 33.
כִּי תָבוֹא	50. Deut. 26. 1.	Juxta conſuetudinem Italorum אז יבנה יהשע. Joſ. 8. 30. uſque ad המקום אשר יבחר. c. 9. 27. Juxta conſuetudinem Germanorum & Italorum קומי אורי. Eſa. 60. uſque ad בעתה אחישנה. v. 22.
כִּי תֵצֵא	49. Deut. 21. 10.	Juxta conſuetudinem Italorum ויאספו פלשתים. 1. Sam. 17. uſque ad ויהוה יהיה עמך. v. 37. Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum רני עקרה. Eſa. 54. uſque ad אמר מרחמך ה׳. v. 10.
כִּי תִשָּׂא	21. Exod. 30. 11.	Secundùm conſuetudinem Germanorum ויהי ימים רבים ודבר ה׳. 1. Reg. 18. uſque ad אכלי שלחן איזבל. v. 19. Secundum conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum וישלח אחאב. 1. Reg. 18. 20. uſque ad הוא האלהים. v. 39.
לֶךְ לְךָ	3. Geneſ. 12. 1.	למה תאמר יעקב. Eſa. 49. 27. uſque ad בקדוש ישראל תתהלל. c. 41. 16. Sed Itali incipiunt à verſu 25. c. 49.
מַטּוֹת	42. Num. 30. 2.	Juxta conſuetudinem Italorum ויתן משה למטה בני ראובן. Joſ. 13. 15. uſque ad כאשר דבר להם. v. 33. Juxta conſuetudinem Germanorum & Hiſpanorum דברי ירמיהו בן חלקיהו. Jer. 1. uſque ad תבא אליהם נאם ה׳. c. 2. 3. Quando verò conjungunt Par. מטות cum Par. מסעי legunt Jer. 1. ad Par. פנחס. & legunt Jer. 2. 4. ad מטות & מסעי.
מְצוֹרָע	28. Levit. 14. 1.	וארבעה אנשים. 2. Reg. 7. 3. uſque ad וירמסו אתו העם בשער וימת. v. ult. Itali incipiunt ab initio capitis, à fine verò tranſilientes adjiciunt v. 13. c. 23.
נֹחַ	2. Geneſ. 6. 9.	רני עקרה. Eſ. 54. uſque ad ולקדוש ישראל כי פארך. c. 55. 5.
נָשֹׂא	35. Num. 4. 21.	ויהי איש אחד מצרעה. Jud. 13. 2. uſque ad בין צרעה ובין אשתאול. v. 25.
עֵקֶב	46. Deut. 7. 12.	ותאמר ציון. Eſa. 49. 14. uſque ad תודה וקול זמרה. c. 51. 3.
פִּנְחָס	41. Num. 25. 10.	ויד ה׳ היתה אל אליהו. 1. Reg. 18. 46. uſque ad וילך אחרי אליהו וישרתהו. c. 19. 21.
צַו	25. Levit. 6. 8.	כה אמר ה׳ צבאות. Jer. 7. 21. uſque ad finem v. 3. c. 8. deinde v. 23. c. 9. uſque ad finem v. 24. באלה חפצתי נאם ה׳.
קְדֹשִׁים	30. Levit. 19. 1.	Secundùm conſuetudinem Germanorum הלוא כבני כשיים. Amos. 9. 7. uſque ad אמר ה׳ אלהיך. v. ult. Secundùm conſuetudinem Hiſpanorum & Italorum ויהי דבר ה׳ בן אדם דבר את זקני ישראל. Ezech. 20. 2. uſque ad כי אני ה׳ אלהיכם. v. 20.
קֹרַח	38. Num. 16. 1.	ויאמר שמואל אל העם. 1. Sam. 11. 14. uſque ad לעשות אתכם לו לעם. c. 12. 22.
רְאֵה	47. Deut. 11. 26.	עניה סוערה. Jer. 54. 11. uſque ad ולקדוש ישראל כי פארך. c. 55. 5.
שְׁלַח לְךָ	37. Num. 13. 2.	וישלח יהושע בן נון. Joſ. 2. uſque ad כל ישבי הארץ מפנינו. v. 24.
שְׁמִינִי	26. Levit. 9. 1.	ויוסף עוד דוד. 2. Sam. 6. uſque ad כן דבר נתן אל דוד. c. 7. 17.
שֹׁפְטִים	48. Deut. 16. 18.	Juxta conſuetudinem Italorum ויהי כאשר זקן שמואל. 1. Sam. 8. uſque ad לכו איש לעירו. v. ult. Secundùm conſuetudinem quarundam congregationum אנכי אנכי הוא מנחמכם. Eſa. 51. 12. uſque ad ומאספכם אלהי ישראל. c. 52. 12.
תַזְרִיעַ	27. Levit. 12. 1.	ואיש בא מבעל שלישה. 2. Reg. 4. 42. uſque ad כברת ארץ. c. 5. 19.
תּוֹלְדוֹת יִצְחָק	6. Geneſ. 25. 19.	משא דבר ה׳ אל ישראל. Mal. 1. uſque ad כי מלאך ה׳ צבאות הוא. c. 2. 7.
תְּצַוֶּה	20. Exod. 27. 20.	אתה בן אדם הגד את בית ישראל. Ezech. 43. 10. uſque ad נאם אדני יהוה. v. ult.
תְּרוּמָה	19. Exod. 25. 1.	וה׳ נתן חכמה לשלמה. 1. Reg. 5. 12. uſque ad את עמי ישראל. c. 6. 13.

VARIÆ LECTIONES

Et OBSERVATIONES in Chaldaicam Paraphraſin.

SAMUEL CLERICUS Studioſo & benevolo Lectori S.

ITa comparatum eſſe opus hoc Biblicum (quod à Cl. & admodum reverendo viro D. D. Waltono, cui ſummum ejus adornandi curæ incubuit, Waltonianum appellare liceat) ut ſtudioſorum uſui alio quocunque, à quibusvis in hoc genere antehac elaborato, longè accommodatius ſit, cùm ex omnibus ejus partibus, tum ex Chaldaicæ Paraphraſeos in eo diſpoſitione æquo æſtimatori abundè conſtabit. Cùm enim varia Targum, ſeu modò dictæ Paraphraſeos, exemplaria circumferantur, eaque plurimum inter ſe diverſa; quorum præcipua ſunt Regium ſive Antuerpienſe, Venetum aliquoties excuſum, & Baſileenſe, ut quæ ſingula univerſos, qui quidem Chaldaicè habentur, V. T. libros complectantur: horum nos poſtremum, ſive Baſileenſe, tanquam omnium accuratiſſimum nobis propoſuimus, cujus fidem in hoc opere ſequeremur. Neque tamen ita hoc elegimus, ut reliqua, quaſi digna quorum nulla prorſus ratio habeatur, exauctoremus: imò, ſi rectè res perpendatur, ita in hoc excudendo illis conſultum eſt, ut eadem opera Lectori unà exhibeantur. Quid enim aliud eſt Baſileenſis editio quàm Veneta emendata, & innumeris quibus antea fœdata eſt corruptelis magni Buxtorfii operâ vindicata & quaſi ſibi reſtituta? Hac ratione quicquid ſani Venetæ inerat, in Baſileenſi, adeoque etiam in editione noſtra, idem reperire eſt: labes verò ac mendas ſibi ſublatas nemo ſanæ mentis conqueretur. Quòd ſi cui animus fuerit porrò ſcire quid in hac re & qua ratione ab eo præſtitum ſit, deſiderio ejus hac etiam in parte Babylonia ejus, cùm edita fuerit, abundè ſatisfaciet. In illo utiliſſimo opere ſive Commentario Cl. J. Buxtorfii patris ז'ל (quem ante annos circiter quadraginta ab eo confectum, necdum in lucem editum, filius ejus Johannes הנכבד מאביו, nuper ad nos tranſmiſit) non ſolum eorum, quæ in Venetis depravata in Baſileenſibus reſtituuntur & caſtigantur, ratio redditur, ſed & variarum editionum differentiæ expenduntur, vocum & phraſium difficiliorum genuini ſenſus ex aliorum locorum collatione, nonnunquam etiam ex Rabbinicis & Talmudicis ſcriptis eruuntur, atque alia Chaldaicæ linguæ ſtudioſis non minus utilia præſtantur, ut eo nomine illis commendatiſſimum eſſe debeat. De Regio exemplari proximum eſt ut aliquid dicamus, cui tot egregiorum virorum, Ximenii, Ariæ Montani, Raphelengii, aliorumque dignitate & eruditione præſtantium labores pretium jure conciliant: hoc autem in opere noſtro integrum haberi haud immerito affirmari queat, cùm omnes ejus à Baſileenſi variationes, etiam minutiſſimæ quæ quidem alicujus momenti videri poſſent, quantâ fieri potuit diligentiâ collectæ hic exhibeantur. Quamvis autem quædam earum ejuſmodi ſint, ut exiliores nonnullis quàm quæ hìc annotari mereantur primâ fronte videri poſſint, nec ipſe forſan earum causâ λεπτολογίας notam effugiam: ſciant tamen illi non omnium palata uno modo ſapere, cùm quæ aliis nauſeam aliis ſalivam movere poſſint, maluiſſe autem nos quiddam hìc redundare potiùs, quàm ut deeſſe aliquid jure cauſarentur; vix quicquam denique hìc eſſe quod non aliquo modo, ſi non rerum pondera ſectantibus, verborum ſaltem orthographiæ & rei grammaticæ ſtudioſis uſui eſſe poſſit. His adjunximus variantes lectiones Conſtantinopolitanæ editionis Pentateuchi, cùm is liber jam rarior eſſe cœperit. Quia autem in editione Baſileenſi tranſlatio Latina deerat, eam quæ in opere Regio habetur textui noſtro adaptavimus, mutatis illis quæ exemplarium diverſitas mutari requirebat, ac diverſo charactere plerumque notatis. Hìc monendus eſt Lector accentus etiam, qui in libris noſtris Hebraicis reſpondentes in Pentateucho cernuntur, nobis ſub differentiæ rationem venire, ita ut nonnunquam diſtinctio accentuum tranſlationis mutationi occaſionem præbeat, licet verba Chaldaica in utroque exemplari ſint eadem. Exemplo res clarior fiet. Gen. 1. 11. in Regiis ſic legitur; Et dixit Deus, Germinet terra germinationem herbæ cujus filius ſementis ſeminatur: in noſtris pauſa Sakeph katon occupans vocem דתאה indicat vocem עשבא pertinere ad inciſum ſequens, ita ut paulò aliter apud nos in hoc & ſequenti verſu hæc verba legantur. Aliquando verbis etiam Latinis eiſdem manentibus diſtinctio diverſa diverſum parit ſenſum, ut in illo Gen. 3. 6. ubi Regia habent; & dedit etiam marito ſuo, & comedit cum ea. Sed ordini verborum huic interpretationi reclamanti accedit in noſtris accentus diſtinctivus Tiphcha, qui voci עמה appoſitus ejus cum præcedentibus cohærentiam oſtendit. Eſt & ubi dictionis unius variatio alterius vel etiam plurium in eadem ſententia ſignificationem mutet, ita ut eadem vox in Regiis & noſtris variè reddatur: exemplo ſit, Gen. 4. 1. ubi קניתי in Regiis redditur, poſſedi, in noſtris, acquiſivi, quòd verba ſequentia מן־קדם יי ſic poſtulare viderentur, ubi Regia tantùm קדם יי. Quòd ſi cuipiam tranſlatio textui non ſatis aptè alicubi congruere videatur; ſciat, nobis initio operis propoſitum fuiſſe ibi ſolummodo (ut ſupra dictum) eam mutare, ubi exemplarium Regii & Baſileenſis diverſitas neceſſariò id requirebat: in progreſſu tamen deprehendimus, exemplar textus Chaldaici, ex quo facta eſt tranſlatio Latina, ſaltem Pentateuchi, quæ in opere Regio habetur, planè diverſum fuiſſe ab eo quod in eodem opere exprimitur, quod ex his & hujuſmodi locis quamplurimis liquidiſſimè conſtat. Gen. 19. 27. in Regiis legitur, דשמש תמן, quod vertendum, ubi miniſtraverat, pro quo tamen tranſlatio habet, ubi ſteterat: hinc patet Interpretem in ſuo codice legiſſe, דקם תמן. Gen. 42. 36. legitur, ושמעון ליתוהי, i. e. & Simeon non eſt, ubi Interpres addit, hìc, quòd codex quo uſus eſt habuerit, ut in Conſtantinopolitano legitur, ושמעון לא הוה הכא: neque enim Vulgatum interpretem in hoc ſecutus eſt, quod de præcedenti loco dici poſſet. Exod. 8. 26. legitur אנחנא נסבין, i. e. nos accipiemus, quod tamen ille vertit, nos immolabimus, nullâ aliâ neceſſitate niſi quòd codex ejus habuerit אנחנא נכסין. Num. 8. 15. legitur ותדכי i. e. & mundabis; ſed in tranſlatione eſt, & unges, quod argumento eſt codicem quo uſus eſt Interpres habuiſſe ותרבי. Plura hujuſmodi proferre in promptu eſſet, ſed exemplorum multitudine ſuperſedemus, cùm jam allata rem propoſitam ſatis luculenter demonſtrent. Cùm autem tranſlationem jam ex alio factam, ut probavimus, ſuo exemplari adaptarent Complutenſes, eos enim in Pentateucho ſecuti ſunt Antuerpienſes, idem illis evenit quod & nobis nonnunquam, ut locus ſubinde unus aut aliter diſcrepans eorum diligentiam fugerit; quod tamen illi non indicârunt, ut nos fecimus. Hinc factum eſt quòd, in noſtra etiam editione, Latina quibuſdam in locis Chaldaica minus accuratè reddant, cùm ea emendare extra noſtrum propoſitum fuerit: pauca tamen emendavimus, reliqua, eaque longè plura, (nam omnia non auſim dicere) inter notas noſtras obſervata reperiet Lector. Variantes porrò lectiones tum Chaldaicas tum Latinas nudè plerumque proponere ſatis habuimus; partim quòd vel ſic in nimiam excreſcerent molem, partim quòd Babylon â ſuâ Cl. Buxtorfius maximâ nos hujus laboris parte levaverit: apud quem plenâ volâ ſuppeditatum invenire licebit, quicquid hìc deſiderabitur; ut è contra hìc nonnulla, neque forſan inutilia, ab illo prætermiſſa, aliquando etiam ex Hebræorum commentariis à nobis obſervata habentur. Conſtantinopolitanum codicem ubi, ut plerumque fit, unà cum Regio citamus, non ita accipiendum eſt acſi in omnibus minutiis convenirent, ſed in eo cujus gratiâ potiſſimùm locus adducitur. E. gr. Gen. 8. 2. in noſtris legitur ואסתכרו ex conjugatione Ithpael, ſive gravi, ibi notamus Reg. & Conſt. habere ואסתכרו ex Ithpeal, ſive levi, licet in Conſt. ſit vocalis Camets ſub litera כ: ſic cap. 9. 9. pro מקים participio Pael notamus Reg. & Conſt. habere מקים ex Aphel, cùm tamen in Conſt. ſit מקים: hujuſmodi enim differentias, quando una (præſertim cognata) vocalis pro alia ponitur, aut Scheva ſimplex pro compoſito, &c. cùm nihili ſint & pene infinitæ, in exemplaribus etiam Regiis & Baſileenſibus prætereundas eſſe plerumque duximus, iis ferè ſolummodo notatis quæ in nominibus ſaltem formam, in verbis conjugationem, vel in utriſque ſenſum diverſum efficiunt. Ubi denique ex Regiis aliquid adducimus, & partem deinceps ejus aliquam ex Conſtantinopolitana aliâve editione, intelligendum eſt reliquam ejus partem in illa editione eodem modo ac in noſtra ſe habere, licet ubique illud non moneamus. Atque hæc ſunt quæ de hiſce annotatiunculis Lectores admonendos eſſe duxi, quarum conficiendarum munere mihi demandato pro tenuitate mea utcunque defunctus ſum. Meæ verò quicquid fuit, vel in eis vel in opere ipſo, operæ, id ſi in Dei O. M. gloriam & Eccleſiæ ejus utilitatem vel minimùm cedat, ut eo nomine hallucinationum & defectuum meorum veniam conſequar, nihil eſt quod ampliùs expectem: at ſi laudis inſuper quicquam meritum eſſe videatur, id totum eidem ſummo Numini, cujus inſtinctu incepta, cujus ductu & auſpiciis totius operis moles ſtupendâ planè providentiâ ad exitum perducta eſt, ſummo jure aſcribendum erit; nobis interim Pſaltis illud convenientiſſimè uſurpantibus,

לא לנו יהוה לא לנו כי לשמך תן כבוד

Notarum quibus uſi ſumus explicatio.

R. *Biblia Regia.* C. *Pentateuchus Conſtantinopolitanus.* Amſt. *Amſtelodamenſis Manaſſis B. Iſrael.* Ven. mi. *Venetus cum triplici Targum in octavo.* Ven. *vel* Ven. ma. *Biblia Veneta in fol. editionis ſecundæ Bombergi.* Baſ. *Baſileenſia.* Bab. *Buxtorfii patris Babylonia, de qua in præfatione.* Ar. Maur. *Arabs Mauritanus, ſive verſio Arabica Pentateuchi à Judæis in Mauritania olim facta, & Erpenii operâ edita; quæ non rarò, in locis præſertim difficilioribus, Chaldæum Paraphraſten ſequitur. Ubi* Arabs *uterque laudatur huic Saadias adjungitur.*

GENESIS.

CAPUT I.

VErſ. 2. R. ורוחא דייי *& ſpiritus Dei*, nomine Dei per tria ייי ut ubique expreſſo, ſed in C. per duo ſemper, etiam ubi unà cum R. citamus, ut Gen. 4. 1. & alibi paſſim. v. 11. R. *Germinationem herbæ.* v. 12. *Germen herbæ*, ſed accentuatio hìc ut in præcedenti verſu indicat potiùs appoſitionem quàm regimen: ideoque diſtinctione poſt vocem *germen* adhibitâ, pro *herbæ* ſubſtituimus *herbam.* Ib. R. C. לזנוהי. v. 17. R. *eas*: mutavimus in *ea*, ut referatur etiam ad *luminaria.* v. 20. C. ירחשון. Ib. R. על אפי אויר רקיע שמיא *ſuper faciem aeris firmamenti cœlorum.* v. 24. R. לזנהא in plurali: ſed in C. & noſtris eſt לזנה quod vertendum; *ſecundùm ſpeciem ſuam.* v. 27. C. בצלם אלהים. Vi. Cl. Buxtorfii Babyloniam. v. 29. R. דבה אבא דאילנא *in qua eſt fructus arboris.* C. פרי Ib. C. דלכון יהי. v. 30. R. *& omni reptili quod reptat.* Vocem *reptili* ut redundantem omiſimus. v. 31. R. והא טב לחדא *& ecce bona valde.* Vi. etiam c. 2. 18. & Num. 24. 1.

CAP. II.

Verſ. 1. R. *& omnis exercitus*: ſed in Chaldæo eſt plurale, ſicut etiam in utraque verſione Arabica, Mauritana ſcilicet & Saadiæ. v. 2. R. וחמיד יי ביומא שביעאה עבידתיה *Et delectatus eſt Deus in die ſeptimo opere ſuo.* v. 3. R. *ut faceret* i. e. *à faciendo.* v. 4. R. דברא יי אלהא *quo creavit Dominus Deus.* אלהא paſſim pro אלהים quod eſt Hebraicum. v. 5. R. וכל־אילן חקלא עד לא יהא *& omnem arborem agri antequam eſſet.* Ib. R. יצמח, C. יצמח. Ib. R. ארי לא אמטר *quia non pluerat*, C. לא אחית יי אלהים מיטרא. v. 6. R. C. ומשקי ית כל אפי ארעא ſic etiam v. 5. & 7. ארעא pro אדמתא, & c. 3. 23. v. 7. *& fuit homini*, vel *in homine.* Sic Arabs Mauritanus وكانت في الانسان لنفس ناطقة Ib. R. והוה אדם *& fuit homo.* v. 8. R. ושוי תמן *& poſuit ibi.* v. 14. R. ושום נהרא תליתאי חדקל *Et nomen fluvii tertii, Hidecel.* v. 17. R. C. דאכלי, ut ſupra v. 9. v. 18. R. לא טב *Non eſt bonum.* v. 19. C. מה יקרא להון. v. 21. R. ואפיל יי אלהא *& immiſit Dominus Deus.* Ad verbum *cadere fecit.* Ib. C. ונסיב חד. Ib. *& replevit carne locum ejus.* Sic prorſus Ar. Maur. lectionem noſtram his verbis expreſſit وملا باللحم موضعها:

eſt autem Hypallage, ad verbum ſic, *implevit carnem loco ejus*, vel *pro ea*. R. ושוי בשרא תחותוהי *& poſuit carnem pro ea*. Sic & C. תחותוהי vi. Bab. v. 22. R. ובנא ייי ית עלעתא, licet in tranſlatione ſit, *Dominus Deus*. v. 23. C. לדא תתקרי. Ib. C. איתנסיבא דא. v. 24. C. וית אמיה. Ib. R. לבשרא חדא. v. 25. R. ולא הוו מתכלמין.

CAP. III.

Verſ. 1. R. C. וחויא הוה חכים *Et ſerpens erat ſapientior*. Ib. R. מכל חיות חקלא דעבד ייי אלהא. v. 2. R. C. מפרי *De fructu*. ſic v. 3. v. 5. R. C. ויתפתחון. Ib. C. חכמין ידעין. v. 6. R. *& comedit cum ea*. v. 8. C. קל ייי אלדים מהלך. v. 11. R. דפקדתינך. Ib. R. *ex ea comediſti?* v. 13. R. עבדת. v. 14. R. חיות חקלא. v. 15. R. ובין בנהא, verte *& inter filios ejus*: eſt enim plurale. Ib. R. הוא יהא נטר לך *Ipſe obſervabit tibi*. C. דכיר ſine לך. Ib. R. בסופא. v. 16. R. תיובתך *converſio tua*. Vi. Bab. v. 17. R. בצער תיכלנה C. תיכלונה. v. 19. C. בדעת דאפך. v. 22. R. *eſt unicus in ſeculo, ex ſe ſciens*. v. 23. R. C. ית ארעא. C. דאתנסיב מתמן. v. 24. R. ואשריה מדנח לגנתא *& collocavit ad Orientem horti*, redundante affixo. Verſionem hic non mutavimus, quamvis מלקדמין pleriſque ſit, *ab initio*. Vi. cap. 3. 15. & 4. 16. & Deut. 2. 10. 12. 20. Ib. A. Ezra legit כרביא, unde à nonnullis etymologiam vocis peti innuit, acſi dicas *ſimiles pueris*, quod ipſi minus probatur. Ib. *acutum gladium*, ad verbum *aciem gladii*, i. e. *mucronem* vel *laminam*, Gallice, *lame*, quo ſenſu R. Sal. citat vocem שנן ex Talmud Sanh.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. C. קניתי גבר קדם ייי *Poſſedi virum coram Domino*. ſed C. קניתי גברא. vi. Bab. v. 4. R. מבוכרי עאניה ומתרביהון, C. מבכירי. In noſtris pro *adipibus* lege *pinguibus* adjectivè, vel *pinguioribus* aut *præpinguibus*, ut litera geminata ſignificationem intendat. Ib. ſequitur in R. וקבל ייי ברעוא להבל ולתקרובתה *& ſuſcepit Dominus cum beneplacito Abel & munus ejus*. C. והות רעוא מן קדם ייי. v. 5. R. C. ולקין ולתקרובתיה Ib. R. לא קבל ברעוא *Cain autem & munus ejus non ſuſcepit cum beneplacito*. Ib. C. ותקיף רוגזא דקין. Ib. R. ונפלו אפוהי *& ceciderunt vultus ejus*. Sic etiam v. 6. ולמה דנן נפלו אפך *& quare ceciderunt vultus tui?* Vi. Bab. v. 7. in R. deeſt עובדך clauſulæ ſecundæ. Ib. R. דהוא עתיד ליתפרעא. v. 8. R. C. ואמר קין *Et loquens Cain*. Ib. R. C. על הבל *Contra Abel*. v. 9. R. לא ידעית *Neſcio*. v. 10. R. קבלן. v. 11. R. דפתחת ית פומהא, verbo præfigitur ד, quod in noſtris ſeparatim legitur; id cùm paſſim fiat, & contraria ratione, hic ſemel monuiſſe ſufficiat. Ib. R. C. למסב *ut ſuſciperet*. v. 13. verte, *Major eſt iniquitas mea, quàm ut dimittatur*: vel *dimittas*. Eſt enim activum למשבק, cui præfixum מ præcedenti poſitivo comparativi vim tribuit. v. 14. R. ומן קדמך אהא מטמר *& à facie tua ero abſconditus*; vi. Bab. v. 15. R. כל דקטלין לקין *omnes qui occiderint Cain*, vi. Bab. v. 16. R. בארעא דנוד לקדומא דעדן *in terra Nod, ad Orientem Eden*. vi. Bab. v. 17. R. כשמא דבריה. v. 20. in R. & C. deeſt כל. Ib. R. ומרי גתין. Vi. Bab. v. 21. R. דכל די ממנן על פום כנורא ואבובא *canentium in cithara & organo*. videtur autem interpres legiſſe דכל דמנגן (neglecta tamen inter vertendum voce כל quod ſupplevimus) ut habetur in editione Conſtantinopolitana, & Amſtelodamenſi, & Veneta minori, pro ממנן quod *præfectum* ſignificat. v. 22. R. הוא הוה רבהון *qui fuit magiſter*. v. 23. R. *uxoribus ſuis Adæ & Sellæ: Audite vocem meam uxores Lamech*, ſed accentuum ratione aliter diſtingui poſtulante, ſuppoſuimus *Ada & Sella* in vocativo. Ib. R. אציתא. Ib. ארי לא גבר קטלת *Quoniam non occidi virum*. v. 24. R. ארי לשבעה דרין יתפרעון לקין הלא ללמך שבעין ושבעה *Quoniam ſi in ſeptem generationes vindicta dabitur de Cain, nonne de Lamech in ſeptuaginta & ſeptem?* C. ארי לשבע, reliqua ut in noſtris. v. 25. R. ארי שוי לי ייי *quoniam poſuit Deus mihi*. Corrige autem in noſtris יהב, juxta quam lectionem Arabs uterque habet رزقني *dedit mihi*. Ib. R. ארי קטליה קין *quia interfecit eum Cain*. v. 26. R. בכין שריאו בני אנשא לצלאה *tunc incœperunt filii hominum orare in nomine Domini*. C. etiam שריאו pro חלו, quod à radice חול nobis derivatur. Vi. etiam Bab.

CAP. V.

Verſ. 1. R. C. תולדת *generationis*, in Hebræo eſt pl. quomodo etiam hìc fecimus ob ſolius vocalis indicium. Ib. R. בדמותא דייי. v. 3. R. בדמותה כצלמה *ad ſimilitudinem ſuam ſecundùm imaginem ſuam*: v. 18. R. ותרין, ſic v. 20. Ib. C. ותרתין. v. 22. R. בתר דחלתא דייי. v. 23. R. & C. והוו. v. 24. R. ואזל חנוך בתר דחלתא דייי וליתוהי. v. 26. & 28. R. C. ותמנין, ſic alibi. v. 29. C. דלטיא, א pro ה, ſic רומא cap. 6. 15. קולתא cap. 24. 16. ורחמא cap. 24. 67. & alia ſimilia.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. C. שפירן אינין. v. 3. in C. deeſt בדיל. Ib. R. בישין וארכא *peſſima. & terminus*. v. 4. R. בתר כן העלו בני רברביא לות בנת. C. דעללין, reliqua ut in noſtris. Ib. R. וילדן להון *& genuerunt eis*. C. וילידן מנהון, vi. Bab. Ib. R. דמן עלמא. v. 5. R. C. וגלי קדם ייי ארי סגיאת *Et palam fuit coram Domino* &c. Ib. R. C. מחשבת ליביה לחוד ביש כל יומא *cogitationis* &c. ſimile vide c. 5. 1. prætermiſit autem Interpres vocem לחוד *tantummodo*. v. 6. R. C. abeſt ית אינשא במימריה. Ad finem v. 6. C. addit, ואמר שפיר עבדית די בראתינון ברקיעא. v. 7. lege *deſuper faciem*: ut cap. 7. 4. vel *à facie*. v. 13. R. קיצא דכל בשרא עלת. Ib. R. C. עובדיהון בישיא. v. 17. R. C. טופנא per Cholem: de notatione autem hujus vocis, ut & Hebr. מבול, propriorum etiam בבל & שנער vide quæ habet R. Sal. ad hunc verſum. Ib. R. כל די בארעא ימותון *omnia quæ in terra ſunt, morientur*. v. 20. R. C. מכל רחשא ſine præfixo ו.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. דכיתא & דליתהא דכיתא, ſic v. 8. C. די לא דכיא היא. At v. 8. דליתהה דכיא. v. 11. R. בשבעא עשרא. Ib. יתבזעו & יתפתחו C. אתפתחא. v. 16. R. C. ואגין ייי עלוהי *& protexit Dominus ſuper eum*. v. 17. R. ארבעין יומין ſic cap. 8. 6. v. 20. R. C. חמש עשרה אמין מלעילא. Ib. R. וחפו טוריא *& operuerunt montes*. v. 21. R. בחיתא ובכל רחשא, ſine priori ו. Sic autem רחשא etiam v. 23. & alibi. v. 22. R. C. דנשמתא רוחא דחיי. v. 2 R. ואשתאר.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. C. ואסתכרו. Ib. R. & C. וכוי שמיא. v. 4. R. שבעה עשר v. 6. C. כוא דתיבותא. v. 7. R. ושלח ſic v. 8. Ib. lege, *egrediebatur egrediendo*. v. 11. R. מחית בפומה. Interpres præteriit vocem מחית, verte itaque, *detulit ore ſuo*. I Amſtelodamenſibus eſt מחת ex participio præterito; ſi ita legas, ſententiam integram ſic vertere licebit: *Et ecce folium olivæ decerptum, poſitum* (vel *delatum*) *in ore ejus*: vi. etiam Bab. v. 13. C. וחד. Ib. R. *prima die menſis*, neglecto בקדמאה *in primo*, menſe ſc. Ib. C. נגיבו bis. v. 17. R. תפיק עמך. Ib. ויפשון cum Daghes, rectè, eſt enim à פש v. 20. R. בעירא דכיאתא. Ib. R. C. עופא דכיא. Ib. R. עלוון *holocauſtum*, ſed eſt plurale. Ib. C. במדבחא. v. 21. C. מזעורוהי. Ib. R. ית כל חייא. C. חיא. 22. R. ויומי ולילי לא יבטלון *& dies & noctes* &c. Elias in Thisbite legit בטלון in Methurgeman יבוטלון, Amſtelod. יבטלון rectius.

CAP. IX.

Verſ. 2. R. חוות pluraliter, C. חית. Ib. [illegible] ובידכון. v. 3. R. ירוקא דעשבא v. 5. R. ומידא דאינשא מידא דגבר דישוד דמא. v. 6. R. *cum teſtibus*, p *ſententiam judicum*, &c. Sed mutata diſtinctione, prout accentus & res ipſa poſtulare videbantu voces ipſas nonnihil immutavimus. Ib. R. בצלמא ייי, Amſt. בצלם אלהין. בצלמא אלדים, ubi eſt ד pro ה, non errore ſed ſtudio, ne nomen Dei profanaretu v. 7. R. אתילדו *generationemque facite*, cùm tamen in Chaldæo ſit aſyndeton. v. 9. R. C. מקים ex Aphel, uti verbum v. 11. v. 10. R. וית כל נפשא. Ib. C. ובבעירא Ib. R. חיתא דארעא bis. Ib. C. דעמכון. v. 11. R. ממי טופנא. v. 12. R. לדרת עלמא. v. 13. C. לאת קימא. v. 14. C. ותהי בעננותי. v. 15. R. C. בשרא ולא יהא עוד. v. 17. R. דא את קימא דאקמית. Pro את, quod in Baſileenſibus erat, poſuimus את ut Buxtorfium voluiſſe dubium non eſt: ſupple autem in verſione, *quod ſtatui*. v. 18. R. דנפקין. Ib. C. חם ſine ו. v. 19. R. אתבדרת. C. איתבדרו בכל ארעא. v. 20. R. C. ושרי. v. 23. R. מחזרין וחפו, repetito מחזרין ex Aphel. C. מאחזרין utrobique. v. 26. R. ייי אלהא דשם. v. 27. R. C. יפת ייי ליפת וישרי שכינתיה במשכני דשם *& habitet gloria ejus* &c. Arabs Mauritanus ويسكن نوره, quod cum abſque punctis ſit utroque modo redd poteſt, *habitet*, vel *habitare faciat lumen ſuum*. Sed in C. eſt במשכניה. Obſervat autem hic R. Salomon verbum יפת, quo hìc etiam in Hebræo alluditur ad nomen Japhet, Chaldæum eſſe, Hebræo ירחיב alibi reſpondens, ut Deut. 12. 20.

CAP. X.

Verſ. 1. R. C. שם וחם *Sem, & Cham*. v. 4. Elias notat Targum pro כתים hìc habere איטלייא *Italia*, hoc de Targ. Hieroſolymitano intelligendum, quod abbreviaturâ illâ ת״י ipſe voluit, licet Interpreti ejus id non fuerit animadverſum. v. 5. R. אתפרדו נגוות עממיא בארעהון. v. 8. R. למהוי גבר בארעא *eſſe potens in terra*. v. 9. R. גבר תקיף bis. Obſervavimus in Targum voces גבר *vir*, & גבר *potens, robuſtus*, inter ſe confundi, ut hæc pro illa aliquando uſurpetur, & vice verſa: ideo ſignificationem priorem & in hoc verſu retinuimus, & in præcedenti adhibuimus. v. 10. R. C. והות ריש. 11. R. נפק אשור *egreſſus eſt Aſur*; in noſtris eſt אתוראה ellipticè pro לאתוראה, ſic in Arabica Saadiæ خرج الموصل, pro الى الموصل ut eſt Gen. 25. 18. quæ locutio cùm interpolatori ejus duriuſcula videretur, quòd ellipſin hanc non animadverteret, pro الموصل ille ſubſtituit اشور, ut in editione Pariſienſi & noſtra. Eandem ellipſin in Hebræo jampridem obſervarunt viri magni, Druſius, Junius, & qui fuſè hanc rem explicat Bochartus; his aſtipulatur Jonathan, qui hìc diſertè tradit Nimrodum egreſſum ex illa terra regnaſſe in Aſſyria. Sed nequis putet אתוראה gentile tantùm eſſe, non autem proprium regionis nomen, ut hìc reddimus, videat Gen. 2. 14. in Onkelo edit. Reg. & Gen. 25. 18. in T. H. ubi eadem etiam ellipſis; eſt enim אתוריה illic idem quod hic אתוראה, ut ex Grammatica notum, à quo videtur profluxiſſe græcum Ἀτουρία apud Strabonem. Sunt & alia loca Targumica ubi hæc vox pro regione accipitur, vel ſaltem accipi deberet, licet interpretes ubique fere pro gentili habeant: hoc in loco quod nobis viſum eſt ſecuti ſumus, ita tamen ut aliter ſentientibus ſuo judicio uti per nos liberum ſit. Ib. R. וחבורת קרתא. v. 13. R. ית לודים וית ענמים וית להבית וית נפתחים, ſed in להבית eſt ת pro ם Typographi lapſu, malè etiam in tranſlatione *Ananim*. v. 18. R. וית צלמודאי ubi tranſlatio habet *Samarathæos*, vi. Num. 21. 15. Ib. C. זרעית כנען. v. 19. R. C. תחום כנענאי *terminus Chananæorum*. Ib. C. ארמה ſine ו. v. 20. R. C. לישניהון בארעהון ſic etiam v. 31. Ib. C. לעממהון. v. 21. R. *Et de Sem nati ſunt: ipſe quoque eſt pater omnium filiorum Heber, frater Japheth major*. At accentuatio in noſtris huic verſioni repugnat. v. 25. R. אתיליד. v. 30. R. מותבניהון. C. מותבניהון. v. 31. R. לעממיהון. v. 32. R. אתפרשו. Ib. C. נגות עממיא.

CAP. XI.

Verſ. 2. C. במטלהון ממדינחא. v. 3. C. ונוקידינון יוקדתא. Ib. R. חמרא הות להון. v. 4. C. הב נבנה. v. 5. C. על עובד קרתא ועל מגדלא. v. 7. C. ישמעון גבר. v. 8. C. ומנעו למבני. v. 9. rectius vertas, *vocavit nomen ejus*, ut cap. 19. 22. Vi. etiam cap. 16. 14. ubi קרא maſc. non poteſt referri ad Hagar, ſed indefinitè accipiendum eſt. v. 13. R. C. ותלת שנין *& tribus annis*: Sed Arabs Mauritanus habet وثلثين سنة *& triginta annis*. Vi. Bab. v. 16. R. ארבע ותלתין. v. 26. C. וית נחור. v. 28. R. בחיי תרח *vivente Thare*. Vi. Bab. Ib. R. בארע ילדותיה. C. בארעא דילדותיה.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. וארבי שמך. C. וארבי. v. 5. R. וית כל נפשתא *& omnes anima* v. 6. R. בכין שרי בארעא *tunc morabatur in terra*. v. 12. R. C. ויהי כד יחזון. v. 13. R. אמרי כען דאחתי את בדיל דיוטיב לי בדיליכי. C. דאחת את &

דיוטב לי בדילך. v. 14. R. בר על C. עאל. v. 15. R. יתה לות פרעה. v. 19. R. דאחתי היא.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. יקיר לחדא *honoratus valde.* Sic Arabs Mauritanus متكرم جدا, unde videtur non legiſſe תקיף cum noſtris. C. תקיף. Vi. Bab. v. 3. R. למשכניה. v. 5. R. C. הוו עאן. v. 7. R. C. והוה מצותא בין רעי בעירי דאברם ובין רעי בעירי דלוט, ſed C. בעירא utrobique. v. 8. R. מצותא ביני ובינך ובין רעיתי ובין רעיתך ארי גברין. v. 10. R. C. כולה בית שקיא קדם חבלות יוי. Ib. R. למטי צער *ad introitum Sogor.* Simile vide cap. 25. 18. v. 14. R. לוט מלותיה זקיף. C. מעמיה. v. 15. R. C. ארי ית כל ארעא דאת.

CAP. XIV.

Verſ. 2. C. סדרו קרבא. v. 3. R. הוא ימא דמלחא *quæ eſt mare ſalis.* v. 4. R. ובתלת עשרה *& in tertio decimo.* Vi. Bab. v. 6. R. C. בטוריא *in montibus.* v. 7. R. C. היא רקם. Ib. R. & C. ית כל חקל *omnem regionem.* v. 8. R. & C. וסדרו. v. 10. R. בירן בירן מסקן חימרא, quod verbatim reddas, *putei, putei* (i. e. *erat repleta* vel *ſcatens puteis*) *producentes bitumen.* C. etiam מסקן. v. 11. R. קניניהון דסדום. Ib. R. וית כל מיכלהון *& omnes cibos eorum:* v. 15. R. C. בליליא. Verſum autem juxta verborum ordinem ſic vertas licet: *Et diviſus eſt contra* (i. e. *diviſis copiis adortus eſt*) *eos nocte, ipſe & ſervi ejus, & percuſſerunt eos: & perſecutus eſt,* &c. v. 16. R. C. לוט אחוהי *Loth fratrem ſuum,* v. 17. R. מפנא הוא בית דיסא. Sed noſtram lectionem confirmat R. Salomon & C. v. 19. C. לאל עלאה. v. 21. C. סב לך. v. 22. R. C. ידי *manum meam.*

CAP. XV.

v. 1. R. הוה מימר מן קדם יוי *factus eſt ſermo à facie Domini.* Ib. C. עם אברם. v. 2. *Filius gubernator* vel *filius alimoniæ domus meæ*, quòd tota domus mea juxta os illius alatur, ſi verò mihi eſſet filius, eſſet præfectus meis filius meus. Ita R. Salomon. Eſt autem in Regiis ובר פרנסאה. Vi. etiam Bab. v. 3. R. ירת יתי. v. 4. R. והא מימר מן קדם יוי ליה למימר לא ירתינך *Et ecce ſermo à facie Domini factus eſt ad eum* &c. v. 7. C. מאור כשדאי. v. 9. R. ועזין תלתא. In ſequentibus autem corrige ושפנינא in noſtris. v. 10. R. C. בשורה. v. 11. R. ותריך יתהון *& ejecit eas.* v. 12. R. C. והוה שמשא למיעל *Et factum eſt cùm ſol occumberet*, in noſtris eſt והות, ut in Ar. Maur. وكانت fœm. talis itaque erit conſtructio: *Et fuit Sol ad occumbendum*, (i. e. *occubiturus*) *& ſomnus* &c. aliter v. 17. ubi etiam C. והות. Ib. R. קבל רב. v. 13. Elias ſcribit vocem Hebraicam ועבדום reddi in Targum וישתעבדון בהון. v. 14. R. דיפלחון דאין אנא. Vi. Bab. v. 15. C. תתבנים. v. 18. R. לבנך. Ib. R. C. עד נהרא רבה נהרא פרת.

CAP. XVI.

Verſ. 4. *deſpexit dominam ſuam.* Melius reddas, *deſpecta eſt domina ejus*: ſicut verſu proximo וקלית *deſpecta ſum.* v. 5. R. אמתי בידך *ancillam meam in manu tua*: Ib. C. אעדיאת. v. 6. C. דתקן. Ib. C. ועניהא. R. ועניה. Vi. Bab. v. 11. R. ותיליד בר ותקרי. v. 13. R. הא אנא שריתי חזיא *Ecce ego cœpi* &c. C. האף הכא שריתי. v. 14. R. יתחזי עלהא, citatur apud R. Sal. ut eſt in noſtris. Ib. C. הא היא בין.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. ויתגלי, in futuro ut v. 13. capitis præced. v. 4. R. C. לאב סגי, ſic v. 5. ſed abſque ל in Regiis. v. 7. R. *inter verbum meum, & inter te; & inter filios tuos poſt te in generationibus ſuis in pactum ſempiternum: ut ſim tibi in Deum, & filiis tuis poſt te.* Hæc aliter in noſtris habentur ex editione Pariſienſi, cùm ad manus non eſſet Antuerpienſis donec excuderetur Pentateuchus. C. לאלה infra verò c. 28. 21. לאלה. v. 10. R. דא קיימי דתטרון. Ib. R. & C. מגזר abſque ל. v. 11. R. ית בשרא דערלתכון ויהא לאת, ſic fere C. v. 13. C. ויהי קיימי. v. 15. R. שמה שרי ſine ית. v. 16. C. ומלכין. v. 17. R. הלבר מאה שנין יתיליד *Nunquid homini centum annorum naſcetur filius?* Hæc autem non eſſe dubitantis ſed admirantis obſervat R. Salomon, ideoque Paraphraſtes Hebræum ויצחק *& riſit* exponit per וחדי *& gaviſus eſt*, eò quod verbo Dei crederet: quò illud Servatoris noſtri Joh. 8. 56. ſpectare videtur. Infra autem cap. 18. 12. ubi de Sara ſermo fit, Paraphraſtes habet וחייכת *& riſit*, i. e. *deriſit* ſive *ſubſannavit*, per incredulitatem ſc. unde increpari merita eſt illa, non autem ille, ut obſervat idem R. Salomon. Ib. *Etſi Sara*, videtur eſſe Apoſiopeſis, hoc vel non abſimili modo ſupplenda; *Etiamſi Sara* fœcunda & nondum effœta eſſet, ſed majoris miraculi erit *ſi filia nonaginta annorum pariet.* v. 19. R. C. לקיים עלם ולבנוהי *in pactum æternum, & filiis ſuis.* v. 20. C. ואפיש יתי ואסגית. v. 21. C. ית יצחק. Ib. R. בשתא אחרנא. v. 23. R. זבינת. C. זביניה. Ib. R. ית בשר ערלתהון. v. 24. R. במגזריה בשרא דערלתיה. v. 26. R. יתגזר. C. איתגזר. v. 27. R. מן בר עממין יתגזרו עמיה: C. אתגזרו.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. & C. רחמין קדמך *gratiam coram te.* v. 6. C. סאוון. v. 7. R. ולות תורין. v. 8. R. ונסב שמך וחלב, ſed errore Typothetæ pro שמן. Ib. C. משמשן עליהון. v. 10. C. בעידן ſed in Regiis & noſtris eſt כעידן, quod potius vertendum *ſecundum* vel *juxta tempus* &c. Vi. etiam v. 14. Ib. *& oſtium erat à tergo ejus*, Angeli ſc. ut exponit R. Salomon. Sed in textu Hebr. eſt tantùm והוא אחריו, in Chald. והוא אחורוהי, *& ipſum*, vel in maſculino, *& ipſe erat à tergo ejus.* i. e. Angelus loquens cum Abraham erat poſt tentorium, inquit A. Ezra: idem addit nonnullos dicere, oſtium tentorii Saræ fuiſſe poſt tentorium Abraham; Jonathan denique & Targ. Hieroſ. de Iſmaele intelligunt: ſatius igitur fuiſſet rem dubiam in medio reliquiſſe. v. 12. *Et riſit.* Vi. ſupra cap. 17. v. 17. v. 15. R. ארי דחלית. Ib. C. דחילית. Ib. R. לא אלהין חייכת. v. 16. Elias legit, לאלוויתהון. Vide Babyloniam Buxtorfii. v. 19. R. ארי ידעתיניה בדיל *quia novi quòd* &c. Vi. Bab. Ib. C. דיפקיד. Ib. R. ית דמליל לאיתאה עלוהי *quod loquutus eſt ut adduceret ſuper eum.* v. 20. R. דסדום. Elias legit סדומאי. v. 21. lege, *ſicut clamor eorum.* Ib. C. נמירא אם תיבין ואם לא אתפרע. v. 25. C. ויהא כזכאה. Ib. R. הדיין דכל ארעא לא ברם יעביד דינא. C. כל ארעא.

Vi. Bab. v. 27. lege: *Ecce nunc multum loquutus ſum* &c. ut v. 31. v. 28. R. חסרון מחמשין. v. 29. R. למללא עמיה *loqui cum eo.* v. 31. R. בדיל העשרין. v. 32. R. ברם בזמנא הדא.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. ואתו תרין מלאכיא *Et venerunt duo angeli*, &c. Sed verbum על indifferenter uſurpatur in Targum pro Hebr. בוא, ita ut nonnunquam ſimpliciter *venire* ſignificet. Vi. Levit. 14. 35. Ib. R. C. בתרעא דסדום. v. 2. R. ותקדמתון. Ib. C. ותהכון לאורחתכון. Ib. R. C. ברחובא rectiùs. Camets enim præfixi ad compenſationem articuli demonſtrativi adhiberi ſolet, quo Chaldæi carent. v. 3. R. C. ואתקף בהון. v. 4. R. אנשין דסדום. C. אינשי סדום. Vi. Bab. v. 8. R. תרתין בנת דלא ידעונין גבר *quæ non cognoverunt virum*: tranſtulimus autem acſi punctatio eſſet ידעגן. C. ידעונין. Vi. Bab. Ib. R. Sal. legit בטלל שריתי. v. 10. R. לביתא, quæ forma in Regiis ſæpe occurrit, etiam proximo verſu. Sic לעינא. cap. 24. 16. 42. v. 12. R. הכא הלא חתנך, *hic generos tuos.* Vi. Bab. v. 14. R. כמחאיך. C. כמחאיך ſic cap. 21. 9. v. 16. R. בידוהי *manus ejus.* Ib. C. וביד אתתיה. Ib. R. C. וביד תרתין. Ib. R. ברחם. v. 17. *ne pereas*] Chald. *ne vapules.* v. 18. R. C. בבעו כען רבוני *Obſecro nunc, domini mei*: Sic Ar. Maur. يا موالي. R. Sal. legit בבעו כען יי, eodem modo editio Amſtelodamenſis. Vi. Bab. v. 19. R. רחמין בעינך *miſericordiam in oculis tuis*; Ib. R. & C. טיבותך & בישתא. v. 22. R. למעבד מדעם. Ib. R. & C. שמה דקרתא. v. 23. R. אתא לצוער *venit in Sogor.* Vi. ſupra v. 1. v. 26. R. קמתא דמילחא. v. 27. R. C. דשמש תמן, quod ſignificat potiùs, *ubi miniſtraverat.* v. 28. R. ועל כל אפי ארעא דמישרא וחזא והא סלק, lege, *contra omnem faciem terræ campeſtris* &c. v. 29. R. ושלח. v. 33. R. ובמקמה. C. ובקומה, ſic v. 35. v. 38. R. וצעירתא.

CAP. XX.

Verſ. 1. לארעא דדרומא. v. 2. C. דאחת היא ſic v. 5. & cap. 26. 7. 9. v. 3. R. בחזוא דליליא *in viſione noctis*: Ib. R. אתתא דנסבת. v. 7. R. C. איתת גברא. Ib. R. נביאה הוא. v. 8. R. C. ית כל פתגמיא. In noſtris quia abeſt כל delenda eſt vox *univerſa.* Ib. C. באודניהון ודחילו. v. 11. R. דחלא דיוי. v. 12. R. C. אחת בת אבא. Vi. notam ad v. 2. ſupra, & cap. 12. 13. v. 13. Corrige in noſtris, *manuum.* Ib. R. & C. דין טיבותיך דתעבידי. Ib. R. דנעול לתמן *in quem ingrediemur*, pro דנהך *perveniemus*, vel *ibimus.* v. 16. C. דיקר עינין, ubi in noſtris eſt ד pro ר. Ib. R. ועל כל מה דאמרת ואתוכחת *& ſuper omnia quæ dixiſti, eſtoque reprehenſa.* C. וית כל מה, cætera ut in Regiis. Vi. Bab. v. 17. R. ואתרווחו, quod melius forſitan reddatur, *dilatati ſunt.* i. e. explicante R. Salomone, aperti ſunt meatus (genitales ſc.) eorum, & genuerunt, illud enim (inquit ille) eſt partus eorum; virorum ſc. cum verbum ſit maſculinum. Ita clarior erit antitheſis, cùm refrigerandi & concludendi actus inter ſe non opponantur.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. ואעדיאת quod alibi paſſim legitur עדיאת. Vi. Bab. Ib. R. לזמן דמליל יתיה יוי, quod videtur potius reddendum, *in tempore quo locutus fuerat illud Dominus.* i. e. ſe illud facturum. Vel ſic, *in tempore quod locutus fuerat Dominus*, ut R. Salomoni placere videtur. v. 6. R. כל דישמע יחדי לי. v. 8. R. C. דיתחסיל & ואתחסיל, ubi in noſtris corrigendum דאתחסיל. v. 10. C. תריך אמתא. v. 13. R. לעם. v. 14. R. C. במדברא. Corrige autem in noſtris במדבר. Ib. R. דברא דשבע. C. דבאר שבע. v. 15. R. *unam arborem.* v. 16. R. C. ארחקת. v. 17. R. C. ית קליה דרביא באתר. v. 18. R. לעם רב סגיא. v. 23. R. לי ולברי. C. לי ובברי ובר ברי. v. 25. R. והוכח אברהם עם אבימלך. Ib. דאניסו. v. 29. R. אינין שבע חורפאן האלין דאקימת בלחודיהון. Vi. Bab. v. 30. R. שבע חורפאן תיסב. Ib. לסהיד. Ib. R. C. בירא הדין. v. 32. R. C. לארע פלשתאי. v. 33. *Et plantavit arborem*] אילנא olim lectum fuiſſe ex. A. Ezra conſtare videtur, qui Hebr. אשל interpretatur אילן, & ex Targ. Jonathan Exod. 26. 28. ubi mira nugantur de hac arbore. R. C. ונצב נצבא בבירא דשבע *Et plantavit plantationem in Berſabee*: Hinc Ar. Maur. وغرس غرسا. Ib. R. אלה עלמא.

CAP. XXII.

Verſ. 2. C. לארע פולחנא ואסקהי. Vi. Bab. v. 3. R. אעי דעלתא, at v. 6. ſine ד. v. 12. C. בעולימא. v. 13. R. וזקף אברהם ית עינוהי וחזא והא דיכרא בתר דאתחד *Et levavit Abraham oculos ſuo,, & vidit: & ecce aries, poſtquam apprehenſus eſt.* Apud R. Salomonem ſic legitur, וזקף אברהם עינוהי בתר אילין, fere ut in noſtris; ſicut etiam in C. niſi quod deſit חדא. Vi. Bab. v. 14. R. וצלי ופלח *Et oravit atque immolavit.* Ib. R. C. ואמר *Et dixit.* v. 18. C. לממרי. v. 19. R. לעלימוהי. Ib. לבירא דשבע & בבירא דשבע.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. למספדא. v. 4. R. ואקבר ית מתי. v. 6. R. C. לא ימנע מינך. v. 8. R. אם אית רעוא לנפשיכון. Ib. בעפרון. v. 9. R. C. בכסף. v. 10. lege, *omnibus ingredientibus portam.* C. עלי תרע, ſic v. 18. v. 11. R. יהביתה, bis. v. 13. C. אם עבדת לי. Ib. R. קבל מני ואקבר ית מיתי לתמן. v. 15. R. C. ארע שויא. Ib. R. ביני ובינך. v. 16. C. סלעין דכסף מתקבל סחורא. v. 19. C. על אפי, ſine ד.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. C. שו כען. v. 3. R. כנענאה דאנא יתב. v. 7. C. לבנך. v. 8. R. זכאי. v. 10. R. מגמלי רבוניה ואזל וכל שפר רבוניה. v. 11. C. עם בירא. Ib. דנפקו. v. 12. R. יוי אלהא דרבוני, at v. 27. אלהיה. v. 14. R. ואשת. Vi. Bab. Ib. R. C. ואף גמלך, ſic v. 46. v. 17. C. אשקיני כען. v. 18. R. ונחתת. Vi. Bab. v. 19. R. ושצי לאשקיותיה *Et cùm ceſſâſſet bibere*, malè, cùm ſit ex Aphel. v. 21. C. וגבר מסתכל. v. 22. R. עשר סלעין דדהב הוה מתקלהון. v. 23. R. C. חוי כען. Ib. R. כשר לנא למבת. v. 27. R. C. אלהיה דרבוני, ſic v. 42. Ib. R. דלא שבק טיבותיה *qui non dimiſit miſericordiam ſuam,*

ſuam. v. 29. C. לברא לעינא. v. 30. R. על גמליא. v. 35. R. וכספא ודהבא. v. 37. R. C. בארעהון, redditur itaque, *Chananæorum, in quorum terra ego habito*: ut כנענאה ſit collectivum, pro quo in C. & Ven. eſt כנענאי. v. 39. R. לא תיזיל. v. 45. R. עד לא שציתי *antequam ceſſarem* &c. abſque אנא. Ib. C. בלבי. v. 46. R. ואוחיאת ונחתת קולתה מעלה. *Et feſtinavit & depoſuit hydriam ſuam deſuper ſe* &c. Vi. ſupra v. 18. Ib. C. ואשתיתי. Ib. R. ואף ית גמליא אשקיאת: v. 47. R. על אפהא. v. 56. R. C. לות רבוני. v. 57. R. דהיא אמרת. Vi. Bab. v. 59. R. C. ושלחו. v. 60. R. C. הוי לאלפין ולרבון, verte, *eſto in millia & myriades*. v. 61. R. ועלימותהא. Vi. Bab. Ib C. ואזלת. v. 62. R. בארעא דדרומא. v. 63. R. לעדן מפני רמשא. v. 67. R. בתר דמיתת אמיה, *poſtquam mortua eſt mater ejus*. C. דמית.

CAP. XXV.

v. 3. R. הוו משירין. v. 4. R. C. עיפה. v. 6. R. *Filiis autem concubinæ Abrahæ*, ſed לחינתא, eſt plurale, ut Hebr. הפילגשים. Ib. C. לקידומא. Ib. R. לארע בני מדינחא, *in terram filiorum Orientis*. C. לארע מדינחא. v. 8. R. ושבע יומין ויתכנש, *& plenus dierum: congregatuſque eſt*. v. 9. R. למערת כפלתא. v. 10. R. תמן יתקבר. v. 12. C. אמתה דשרה. Sic v. 13. בוכרידה דישמעאל, qualia multa paſſim occurrunt. v. 15. Lege, *Adar*, eſt enim חדר in Regiis ac Venetis majoribus: ſed minora cum triplici Targum & C. habent חדד, ex qua lectione enatus eſt חריפא, *Acutus* apud Jonathanem. In Sam. utroque legitur ࠇࠃࠃ, ſed in Ar.Maur. حدر. v. 18. R. C. עד חגרא. Ib. R. למטי אתור. v. 22. Verbum *concepi* eſt ſupplementum interpretis: paulo aliter R. Salomon, *Quare ego deſideravi & oravi pro conceptu?* Aben Ezra, *Quare ego in conceptu ab aliis diverſa ſum?* Vide præterea Targ. Jon. & Hieroſolymitanum. v. 23. R. ותרין מלכון. Ib. C. תתקף. v. 26. R. וקרו שמיה, ut verſu præcedenti, licet hîc reddatur per ſingulare. v. 27. pro נחשרכן, C. videtur legere נחשרבאן, ut ſit vox à Perſis deſumpta, quibus نخچیر eſt *Venatio*, unde fit نخچیروان *Venator*: litera enim ג accedit proximè ad ſonum ش , و autem & ב (pro quo codices facili errore habent כ) ejuſdem organi ſunt, adeoque inter ſe permutabiles, quin & Perſis terminationes بان & وان, perinde habentur. Quod ſiquis vocem eſſe compoſitam cum Rabbinis maluerit, qno minus judicio ſuo utatur nihil impedimus. v. 29. R. ואתא עשו, *& venit Eſau*. v. 30. Magis ad verbum reddas licet; *Ciba-me nunc de ruffo ruffo* (i. e. *valde ruffo*) *hoc*, C. סמוקא סמקא.

CAP. XXVI.

v. 3. R. C. ולבנך. Sic v. 4. לבנך & ית בנך. v. 5. R. דקביל אברהם במימרי. v. 9. R. אחת היא. C. דאחת. Sic. v. 7. Ib. R. דילמא אמורת עלה, *ne fortè moriar propter eam*. v. 10. Omiſit interpres vocem דמיחד, *peculiaris, ſingularis in populo*, i.e. Rex, inquit R. Salomon, conſentiente Jonathane. In C. deeſt חד. v. 11. R. בגברא הדין ובאתתה. v. 13. R. סגי ורבי. C. ורבי. v. 14. R. C. ופלחנא סגי. v. 15. R. וכל ביריא דחפרו. C. בירי, ſic & v. 18. Ib. R. ביומי דאברהם, ſic v. 18. Ib. R. טמונון. Vi. Bab. v. 18. R. ית בירין דמיא דחפרו, *puteos aquarum quos foderant*. Ib. C. די קרא להן. v. 20. R. C. שמה דבירא. v. 22. R. יפתי יוי לנא, *dilatabit nos Dominus*; v. 23. R. ויסתלק מתמן לבירא דשבע. v. 25. R. משכניה, abſque ל. v. 26. C. אתא לותיה. Ib. וסיעת רחמוהי. v. 28. R. C. דהות. Ib. R. *& inter nos & te*: ubi prius *&* redundat. v. 29. R. ושלחונך. Vi. Bab. v. 33. R. C. וקרא יתה. Ib. R. שמה דקרתא בירא דשבע. v. 35. R. מסרבן ומרגזן.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. וכהיאן. Vi. Bab. v. 2. R. לא ידעית יומא. Ib. C. יום מותי. v. 3. Corrige, וצוד. v. 4. R. C. ואעיל לי. v. 5. R. *ad venandum ut afferret venationem*. v. 7. R. איתי לי. v. 8. R. קביל במימרי למה דאנא *acquieſce verbo meo, quod ego* &c. v. 9. R. C. כמה דרחים. v. 12. R. C. ואיתי עלי לווטין. v. 13. C. יתאמר. Ib. R. לוטיא עלך אלהין ברכן ברי *maledictiones ſuper ſe, niſi benedictiones, fili mi*: v. 15. Lege, *Et tulit Rebecca* &c. nomen *Rebecca* in editione noſtra à Typotheta omiſſa ob anguſtiam paginæ reponi non potuit. v. 16. R. משכי דגדיי בר עזי. C. דגדי בני עזיא. v. 17. R. ביד יעקב. v. 22. R. C. ידוהי דעשו. v. 25. C. קריב לי. Ib. R. ואיכל מציד ברי בדיל דיתברכינך. v. 26. R. ונשיק לי ברי. v. 27. R. C. ונשק ליה. Ib. C. ריח לבושוהי. Ib. חזו. Ib. R. כריחא דחקלא דברכיה יוי. v. 28. C. ויהב לך. v. 29. C. וישתעבדן. Ib. R. C. לאחך, eſt enim לאחוך formæ potius ſingularis, *fratri tuo*. Ib. R. ומברכך. v. 31. R. ואיתי לאבוהי. v. 32. Lege, *Et ait illi Iſaac pater ejus*: v. 34. R. צוחא רבא. C. צוחא. Ib. R. אף אנא אבא. Sic v. 38. v. 35. R. בחכמתא. v. 36. R. ואכמני, א pro ח, de voce ipſa vi. Bab. v. 37. R. שויתיה לך. Ib. R. וחמר סעדתיה ולך הכא מה אעבד. v. 42. R. ויתחוא: corrige autem in noſtris, *inſidiatur*. v. 44. R. דיתתוב רגזא. C. דתתוב חמתא. Vi. Bab. v. 45. R. אתכל מתרויכון. v. 46. R. בנת חת אם נסב.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. C. לפדן דארם. Sic v. 6. & 7. & cap. 33. 18. & alibi paſſim. v. 3. R. ויפשינך. v. 7. R. למימר אבוהי ואמיה, *verbo patris & matris ſuæ*. v. 11. R. ויערע. Vi. Bab. v. 13. R. אלהא דאברהם. Ib. דאת שכיב עלהא. v. 16. R. ברם בקשטא. *Utique in veritate*. v. 17. *Quàm terribilis*, vel, *Quantus eſt terror loci iſtius?* obſervat enim R. Sal. דחילו eſſe ſubſtantivum inſtar סוכלתנו, & כסו, quod habetur v. 20. v. 19. R. בקדמיתא. v. 20. R. לחמא & וכסוי. Vi. Bab.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. לארע. v. 2. R. עלהא. v. 6. lege *venit*, in præſenti, ut v. 9. in præterito: in Hæbræo utrobique eſt באה, quod hîc in ultima illic in penultima accentum habere obſervat R. Salomon, eaque diverſitate diverſa indicari tempora, Chaldæis vocibus ad idem confirmandum adhibitis, oſtendit. v. 7. R. יומא רבא. Ib. בעירא. v. 8. R. ית ענא. v. 11. R. ונשק, ſic v. 13. v. 12. C. ארי בר ſecundò ſine ו. v. 24. C ויהב לבן ית זלפה. v. 26. R. לא יתעבד כדין. v. 27 R. שבועתא דדא. Ib. C. אוחרנין, ſic v. 30. v. 28. R. ועבד יעקב כדין. Ib. R. C. לאנתו, a contra cap. 30. 4. R. לאתו. v. 31. R. וגלי קדם יוי ארי שניאתא. *Et manifeſtum fuit coram Domino* &c. v. 33. R. ית שמיה. v. 34. R. ואמרת כען זמנא.

CAP. XXX.

Verſ. 2. R. דמעיך, *ventris tui*. v. 8. R. קביל בעותי יוי בהתחננותי. Ib כאחתי אף יתיהב. v. 13. R. תשבחתא. Corrige in noſtris, *laudabunt*. v. 14 R. C. יברוחין, per Cholem, ſic in ſequentibus. v. 15. R. ותסבין אף. Ib. שכב עמיך. v. 18. R. ארי יהבית. v. 19. R. C. בר שתיתאי. v. 20. R. הב יוי יתי חולק טב. *Dedit mihi Deus optimam partem*: noſtra autem lectio ſic reddi poteſt; *Dedit Dominus illum mihi partem bonam*. Ib. R. יהא מדורא דבעלי. v. 26. R. C. בהן. Ib. C דפלחתך. v. 30. R. ותקף לסגי. v. 31. R. ית פתגמא. v. 33. R. תסהיד עלי זכותי ביום מחר. Ib. R. C. גנובא הוא. v. 37. Lege, *virgas populeas recentes*, vel *virides*. Ib. R. ודדלוז. Ib. בהון. v. 39. R. אתיחמן ענא לחטריא וילידן. v. 41. R. מבכרתא. Ib. ית חטריא לקבליהן דענא. v. 42. R. א משוי והוו.

CAP. XXXI.

Verſ. 1. R. דהוו אמרין. v. 5. R. אפי דאבוכן. Ib. דקדמוהי ואלהיה דאבא מימריה הוה בסעדי, *& verbum Dei patris mei* &c. v. 7. R. שקר. שקר. v. 8. R. וילידן, ſic v. 43. דילידן. v. 13. R. דיתגלי עלך. Ib. קיימת *ubi voviſti*, ſine copulativo. v. 14. R. העד כען לנא. v. 18. R. יתי קנינידה דיקנא, quod ab interprete neglectum ſic vertas licet, *pecora acquiſitionis ſuæ quæ acquiſiv* v. 29. R. רמשא, abſque ב. v. 36. R. ומה סורחני. v. 37. R. שו כען, *nunc*. v. 39. R. חבירא, abſque ד. v. 40. R. C. הוה נחית. Ib. R. ונדדת, C. ſed abſque daghes, quod in ea editione ut & Mappik frequenter deeſt. v. 41. *Egi in domo tua*, vel *fui*: ad verbum, *Iſti viginti anni mihi in domo tua*, i. e. exacti ſunt. R. contra verborum & accentuum ordinem, *Iſtis viginti annis ſervivi tibi in domo tua: quatuordecim* &c. v. 42. R. אלהיה דאבא אלהיה דאברהם ודחיל ליה. v. 43. R. חזי לי. v. 45. R וארמה קמא. v. 53. R. ואלהיה דנחור. Ib. אלהיה דאבוהון. v. 54. R וביתו. v. 55. R. C. יתהון.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. C. משרי. Ib. R. דין. Ib. C. שמיה, ſic v. 30. & cap. 33. 17. v. 3. C חקלי ſine ל. R. חקלא דאדום *regionis Idumeæ*. v. 4. R. כדנן תימרון. v R. C. עאן, quam tamen vocem prætermiſit Interpres. v. 6. R. אזיל לקדמותך. v C. וימחיניה. Ib. R. C. ויהא, acſi משריתא eſſet maſc. Vi. Bab. Ib. C. תשתאר. v. 11. R. יתיה דילמא ייתי ויקטלינני אמא, *& interficiat matrem*. v. 13. R. מדאיתי. V Bab. v. 15. R. C. ותורי עשרה. v. 17. R. ושאילינך. Ib. ולמאן אלין. v. 18. R דמשתלחא. v. 19. R. תשכחון. v. 23. R. C. ואעבר ית דיליה *& tradu omnia ſua*. v. 24. R. וישתאר. Ib. גבר עמיה עד מיסק צפרא. v. 26. R אשלחינך & שלחני. Ib. C. ברכת לי. v. 27. R. מה שמך. Vi. Bab. v. 30. C מלאכיא. v. 31. R. C. כמא דעבר.

CAP. XXXIII.

Verſ. 1. R. מאה גברין. v. 2. R. C. וית בניהן קדמיתא. v. 3. R. C. אחוהי. v. 4. R. ונפיף ליה. v. 5. R. דחס יוי. Vi. Bab. Ib. R. & C. ת עבדך. v. 6. R. C. אינין ובניהן. Ib. R. וסגידן. v. 8. R. מן לך כל. Supple in verſione, *omnis*. Ib. R. C. דערעית. v. 10. R. בבעו כען אם כען *Obſecro nunc ſi inveni nunc* v. 11. C. רחים עלי קדם יי. v. 12. C. ניטל, ſic etiam apud R. Salomonem in illa editione legitur נטל ונהך, *proficiſcamur & eamus*, ut in Hebr. ubi reliqua omnia R. exemplaria impreſſa, & Mſ. Cl. Seldeni exhibent טול. v. 13. R. וימותון. C וימותן. v. 14. R. C. עד דאעול. v. 17. R. ולגיתיה עבד. v. 18. R. C לקביל קרתא, *è regione civitatis*. v. 19. R. משכניה. Ib. C. מיד.

CAP. XXXIV.

Verſ. 2. R. ונסיב יתה. v. 3. R. ומליל תנחומין על לבא, *& locutus eſt conſolationes*, &c. v. 5. Verte, *quòd violâſſet*, vel *contaminâſſet Dinam filiam ſuam*, ſic v. 13. Ib. C עם גיתיהון. v. 7. R. *De agro: cùmque audiſſent quod factum fuerat, indignati ſunt viri*, turbato ordine verborum, & quibuſdam redundantibus: paulò autem poſt verte, *ignominiam feciſſe*. Ib. R. ית ברתא דיעקב וכדין. Sic v. 19. בברתא דיעקב. v. 9. R. אתחתנא בננא. Vi. Bab. v. 14. C. ערלתא. v. 19. R. C. ולא אוחר. v. 21. R פתיית v. 27. R. ובזו. v. 28. R. C. בזו, *deprædati ſunt*. v. 29. R. *& omnes mulieres eorum captivaverunt, atque deprædati ſunt omnia*. v. 30. R. ואשתצי. v. 31. C. יתעביד.

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. דאתגלי לך. v. 3. R. בעידן עקתי. v. 7. R. תגלי ליה מלאכא *apparuit ei angelus*. C. אתגלו. v. 8. R. C. בכותא. v. 10. ſupple, *Nomen tuum* *Jacob*: v. 11. R. שליטין ſine ד. v. 13. R. ויסתלק מעלוהי. v. 14. R. C קמתא דאבנא. Ib. ניסוכין. v. 16. Quid propriè ſignificet כרוב haud minus in incerto eſt quàm Hebr. כברת, quod, aliis aliud ſtatuentibus, Menahem interpretatur *multum viæ*: eodem modo licebit interpretari כרוב, ſed ita ut כ pro ſervili habeatur, quod A. Ezra & poſt eum alii faciunt in voce Hebræo: hac ratione talis erit verſio, *cùm adhuc eſſet quaſi multum terræ* &c. v. 17. R. במקשיותה. v. 18. R. מיתהה, C. מיתת. v. 2 R. C. קמא, ſecundo verò loco קמת. Ib. R. יומא הדין. v. 21. R. להלאה. v. 22. C. עם בלהה לחינתא. R. לחינת אבוהי. v. 23. R. בוכרא. v. 27. R. ממרא ſine ל.

CAP. XXXVI.

Verſ. 6. R. C. לארע אחרי. v. 7. R. סני מלמיתב, verte, *major quàm ut habitarent*: Vi. not. in cap. 4. 13. v. 12. R. לגש לאליפז בר עשו נפק מינה עמלק. v. 19. R. רברביהון. v. 20. C. חוראי יתבי. v. 27. R. C. אלין ſine ו. v. 3 R. C. קדם דמלך. v. 35. R. ית מדין *Madian*. v. 37. R. מרחובי. v. 39. R C. מצרף. v. 43. R. אבוהי דאדום.

CAP

CAP. XXXVII.

Vers. 2. R. C. שבע עשרה שנין כד הוה. Ib. R. ית טיפהון בישא לות אבוהון. Vi. Bab. v. 3. *Filius sapiens*, quòd quæcunque ipse pater vel jam didicerat, vel porro disceret, ei traderet, ut R. Salomoni placet. v. 5. C. סנו יתיה. v. 7. R. מסתחרן אסרותכון. v. 8. R. למסני יתיה. v. 9. R. אחרו. Ib. R. C. סגדן לי. v. 10. R. C. על ארעא. v. 14. R. *Vade, obsecro, nunc*, redundante adverbiorum uno. Ib. ית שלמא דאחך וית שלמא דענא. Ib. R. C. ואתיבני פתגמא. v. 15. R. C. טעי. v. 16. R. חוי. C. חוי. v. 19. R. C. אתי. v. 22. R. לא תושדון. Ib. C. ויד לא. Ib. R. מידיהון. v. 24. R. ריקא. v. 25. R. טעונין. Vi. Bab. Pro שעף R. Salomon habet שעוה *ceram*, sic etiam Jonathan. Eodem modo legisse videtur Arabs Maur. qui شعا vertit, nisi idem forsan sint שעף & שעוה. v. 26. R. אתהני. Elias in Thisbite affert lectionem nostram. Ib. R. C. על דמיה *sanguinem ejus*: in Venetis abbreviatè videtur lectum fuisse דמ׳, unde omissâ virgulâ illâ abbreviationis indice, quod alibi factum subinde observavimus, varia nata est lectio. Vi. Exod. 12. 6, 15. v. 27. R. C. ונזבניניה. Vi. Bab. v. 28. R. בעשרין סלעין דכסף *viginti siclis argenti*. v. 31. C. צפירא. v. 32. R. ושלחו. Ib. C. ואיתיו לאבוהון. v. 34. R. ושוי שקא וגו׳, *& posuit saccum in lumbis suis*. v. 35. R. כדאבילא, una voce, *super filium meum lugens*. C. לברי בידאבלנא. v. 36. R. למצראי *in Ægypto*, vertendum potius, *Ægyptiis*.

CAP. XXXVIII.

Vers. 1. R. מעם אחוהי וסטא לות גברא. v. 2. R. גבר תגרא, omissa voce בת, etiamsi translatio habeat *filiam hominis mercatoris*, hanc mendam secuta est etiam Parisiensis editio. C. בת גבר כנענאי. v. 9. R. יתקרי זרעא והוי כד עליל. v. 11. R. בבית אבוהא. v. 12. R. C. וסגיאו. Ib. R. ויתנחם יהודה וסליק לות גזזי עאניה הוא וחירה חבריה *& Hyra socius ejus*. Vi. Bab. C. על גזזי. v. 14. R. ואעדיאת ית לבושי. Ib. ויתכסיאת, & ויתקנת, & יתיהבת. v. 15. R. לנפקת ברא. v. 17. R. אנא אשדר גדיא בר עיזי. v. 20. ושלח יהודה ית גדיא בר עיזי בידא דרחמיה. v. 21. C. אתרא. Ib. דהיא. Ib. R. לא הות הכא, sic v. 22. v. 22. R. לא אשכחתיהא. Vi. Bab. v. 23. C. נהי חוך. v. 25. C. לחמודא. v. 26. R. מני היא מעדיא *ex me ipsa concepit*; hic Arabs Maur. Chaldæum, quod passim facit, secutus habet مني حامل. v. 28. R. C. קדמיתא.

CAP. XXXIX.

Vers. 1. R. גבר מצראי מידא דערבאי. Ib. R. C. דאחתוהי לתמן. Sic v. 2. R. מצראי. v. 3. R. ארי הוה מימרא. v. 5. C. והות ברכתא. v. 6. R. דהוה אכל. Ib. שפירא. v. 7. C. ליוסף. v. 8. R. C. מה די בביתא *quicquam eorum quæ in domo sua sunt*. v. 9. C. לית רב. v. 11. R. והוה ביומא. v. 12. R. לשוקא, sic deinceps. v. 14. lege in nostris, *voce alta*, ut in Ar. Saad. & Maur. عال: est autem in Regiis רבא *magna*. v. 16. Fieri potest ut ואנחת sit à נוח litera ו quiescente elisa, & punctatione nonnihil immutatâ pro ואניחת *& quiescere fecit* vel *sivit* i. e. ut Interpres habet, *retinuit*: at rectius & simplicius deducitur à ינח, à quo etiam Hebr. ותנח. Nam à נחת in fœminino, quod hic convenit, dicendum esset ואנחתת, vel elisa prima radicali ואחתת. Vi. etiam Bab. Ib. R. עד על רבוניה לביתיה. v. 20. R. ויהביה לבית אסירי אתר דאסירי מלכא תמן אסירין. Sic & C. דאסירי מלכא. v. 21. R. קדם רב, *coram principe*. Ar. Maur. بحضرة رئيس. v. 22. R. הוא הוה מתעבד *ipse faciebat*. R. Sal. במימריה הוה מתעבד. Vi. Bab.

CAP. XL.

Vers. 1. R. בית שקיא למלכא* ubi vel deesse vocem רב asterisco notatur, vel redundare בית. C. שקיא דמלכא. Vi. Bab. v. 2. R. C. ורגיז. v. 3. R. במטרא. Ib. לבית אסירי אתר דיוסף. v. 5. R. וחלמו חלם. v. 6. R. *Venitque*, quod rectum, sed conjunctio in Parisiensibus omissa est. v. 7. C. מדין. R. C. אפיכון. v. 8. R. פשרן חלמא. C. פושרן חלמיא. v. 11. R. על כסא *in calice*. v. 13. C. קדמיתא. v. 14. R. C. יוטיב לך. Ib. R. ותדכרינני לות פרעה *& recordaberis mei apud Pharaonem*. v. 15. R. מגנב אתגנבית. Vi. Bab. v. 20. R. *& recordatus est capitis principis pincernarum, & capitis &c.* acsi esset וידכר. C. ואדכר. Ar. Maur. وذكر, Saad. فذكر. Vi. Bab.

CAP. XLI.

Vers. 1. R. שנין דיומין ופרעה חלם. v. 3. R. וקמן. v. 4. R. ואכלן תורתא בישן למחזי. C. בישן מחזי. Ib. R. C. שפירן למחזי. v. 6. R. שבליא לקיין. v. 7. R. ובלען, sic v. 24. v. 8. R. לכל חרשי מצראי ולכל. v. 9. R. ית סורחני. *Peccati mei*. v. 12. C. עברי. R. גבר כפשרן חלמיה. Ib. R. C. פשר. v. 15. R. ומפשר יתיה. C. ותפשר. Vi. Bab. v. 16. R. בר מן חכמתי. Ib. אתותב. v. 18. redundat vox *pulchra* in versione. v. 19. R. C. סליקן בתריהן חשיכן. Vi. Bab. Ib. דיכותהן. v. 20. R. ואכלן תורתא חסירתא. v. 21. R. עלן & ועלן. Ib. ומחזיהון ביש כיד בקדמיתא. v. 22. & sequentibus, R. שבליא. v. 23. נצן *inanes*, i. e. inquit R. Sal. quibus nihil inest nisi הנץ *flos*, semine vacuæ. v. 25. corrige in nostris חד. Sic cap. 42. 11. v. 26. R. שבע שנין bis, sic v. 48. at v. 27. C. שבע שניא אינין. v. 27. R. חסירתא ובישתא דסלקן. Ib. ושקיפן קדום. v. 28. R. ית דייי עתיד למעבד אחזי ית פרעה. v. 30. R. בתריהון. v. 32. R. דנן תרתין זמנין, *bis duabus vicibus*. v. 33. ומניניה. v. 35. R. ויצרון. C. ויוצרון, tanquam ab אצר. In utroque autem est אלין absque præfixo ה. v. 36. R. גניז לארעא בשבע שני כפנא דתהוין *servatum in terra &c.* Ar. Maur. لاهل الارض *populo terræ* juxta lectionem nostram. v. 37. lege, *omnium servorum suorum*. v. 39. R. דאודע. R. C. ית כל דא. Ib. R. דכותך. v. 43. C. ברתיכא תניתא. v. 44. R. ובר מן מימרך, in C. deest מן. v. 45. R. & C. פוטיפרע, una voce, sic v. 50. v. 46. R. C. ועבר שליט *& transivit dominans in universam terram*: in præcedenti autem versu quamvis non sit כל, translatio tamen habet *universam*. v. 49. R. C. מלממני. v. 55. R. לות פרעה ללחמא *ad Pharaonem pro pane*. v. 56. R. למצרים. v. 57. R. תקיף, sic cap. 43. 1.

CAP. XLII.

Vers. 1. R. עיבורא. Ib. למה דנן. v. 7. R. מה דימליל. v. 8. Verbum Ch. אשתמודע, ut & Hebr. הכיר, tum *cognoscere* tum *agnoscere* significat: unde R. Salomon ex Midras Agada hanc expositionem affert; *Et agnovit Joseph fratres suos*, utpote qui illorum sibi in manus traditorum fraterni juris memor misertus sit: *at illi non agnoverant eum*, cùm sc. incidit illis in manus, ut fraternè cum illo agerent. v. 9. R. ודכיר. C. ואדכר. Ib. R. דחלים. Observat autem R. Salomon vocem בדקא hic non satis aptè exprimere Hebr. ערות, cùm hæc *discoperturam*, illa verò *rupturam* significet. v. 15. lege, *probabimini*. v. 16. R. שלחו & וידבר, utrumque ex Kal. sic & C. nisi quod prius punctetur שלחו. v. 17. R. בבית מטרא. v. 20. R. ויתהמנון. C. ויתמהמנון, inusitatâ formâ. v. 21. C. בעקת. Ib. R. אתת עלנא, sed nostra lectio, quam & reliqua exemplaria præferunt, à R. Salomone citatur. v. 23. R. שמיע. v. 24. R. ודבר מנהון. v. 26. R. C. עיבוריהון. v. 28. C. ותהו גבר באחוהי. v. 30. R. C. קשין. v. 33. R. ועיבורא. Ib. R. סיבו. C. סבו, sic cap. 43. 11, 12. v. 35. R. C. והא גבר. v. 36. R. C. ליתוהי, pro quo in Regiis repetito in C. legitur לא הוה הכי, & sic legisse videtur Interpres Latinus. Ib. R. כולהון.

CAP. XLIII.

Vers. 2. R. כד ספיקו למיכל, sed hæc lectio improbatur R. Salomoni; quòd non sit eadem ratio hujus loci ac Gen. 24. 22. Cameli enim *cessarunt* bibere quòd sat bibissent, Jacobi verò domestici frumento jam absumpto inediâ laborabant: mavult itaque reddi שציאו, quod cæteri etiam codices exhibent. Ib. C. מעט עבורא. v. 4. & 5. R. משלח. v. 6. R. העד כען לכון. v. 7. R. משאל שאיל. v. 10. R. נתעכבנא. Vi. Bab. Ib. R. תיבנא. C. תבנא. v. 11. בטנים quid sint fatetur R. Salomon se nescire, reperisse autem in expositionibus Alphabeticis R. Machir esse *pistacia*, sibi verò videri *mala persica* esse: in Ch. est בוטנין, quod Interpres neglexit, nos in genere *nuces* reddimus, de specie dispiciant docti; pro eo autem quod in Ar. Maur. habetur مستق, procul dubio legendum فستق *pistacia*, juxta sententiam R. Machir. v. 12. R. בידכון bis. Ib. R. C. שלו הות. v. 14. R. כמא דתכולית אתכלית. C. כמא דאתכולית. v. 15. *Et tulerunt*. Chal. ונסיבו de munere & argento, ודברו de Benjamin: neque enim Chaldaicè sicut Hebraicè idem verbum significat *accipere* rem & personam, cùm res manu capiatur, persona verò ducatur, ut observat R. Salomon. v. 16. R. לדממנא. Vi. Bab. Ib. ונכוס. Ib. *in prandio*, non malè, est enim שירותא, *primus pastus* Chaldæis, hic autem Metonymicè pro Hebr. צהרים adhibetur, quòd alias in Targum reddi solet טיהרא, ex observatione R. Salomonis. v. 18. R. וית חמרנא, *& asinos nostros*, absque למדבר. v. 22. R. וכספא אחרנא אתיבנא. v. 23. R. סימא. Vi. Bab. v. 27. R. השלם לאבוכון. Ib. העד כען הוא קיים. v. 33. R. ותוהו גבריא. v. 34. R. ונטל חולקין מן קדמוהי לותהון וסגיאת *Et datæ sunt eis portiones à facie ejus: & major fuit*. Ib. R. C. מחולקי כולהון.

CAP. XLIV.

Vers. 4. R. C. מן קרתא. C. לא רחיקו. Ib. למה שלמתון. v. 7. R. *dominus noster*. v. 8. R. אתיבנא לותך. C. אתבנהי. Vi. Bab. v. 9. R. ימות *moriatur*: v. 14. C. ואתא יהודה. v. 15. R. C. מה עובדא הדא דעבדתון. v. 16. R. ומן קדם ייי *à facie enim Dei*. Ib. R. C. אשתכח חובא. R. דעבדך *servorum tuorum*. v. 22. R. וימות. v. 29. C. בדוונא לשאול, ut v. 31. v. 33. R. C. תחות עלימא. v. 34. C. אסק לבית אב.

CAP. XLV.

Vers. 1. R. C. עלוהי. Ib. R. מלותי & עם אחוהי. v. 2. R. ושמע בית פרעה, *audivitque domus Pharaonis*. Ar. Maur. juxta lectionem nostram اهل بيت *populus domus*, quod Saad. effert unâ sed æquipollenti voce آل. v. 5. R. דזבינתון יתי. Ib. R. C. הכא, sic v. 8. & 13. Ib. קדמיכון. v. 7. R. C. רבא. v. 11. C. דלמא תשתצי. v. 12. R. חזן. v. 14. C. על צואריה דבנימין. Ib. על צורוהי. v. 16. R. אחוהי דיוסף. v. 17. R. טעונו. C. טעינו בעירכון. v. 18. R. ית שפר ארעא דמצרים, sic v. 20. v. 21. R. על מימר פרעה. v. 22. R. וחמש. v. 23. R. כדא עשרה. Ib. מטובא דמצרים ועשר. v. 24. R. לא תתנצון. v. 26. C. והרי.

CAP. XLVI.

Vers. 1. R. לאלהא אבוהי דיצחק. C. ונכים נכסין לאלהיה דאבוהי יצחק. Vi. Bab. v. 4. R. ישוי ידיה. v. 5. R. C. מבירא דשבע. Ib. R. טפליהון. v. 7. R. C. וכל בנוהי איתי. v. 8. C. בוכריה. v. 9. R. C. וחצרון *& Esron*, v. 10. R. כנענאה. Vi. Bab. v. 12. R. ומיתו. v. 15. R. ברתיה כל נפשת. v. 18. R. שית עשר. v. 20. R. ואתיליד. v. 25. R. שבעה. v. 26. R. עם יעקב. v. 28. R. *& venit*, cum in Ch. sit ואתו. v. 29. R. ית רתיכיה. v. 30. R. מתנחם אנא. Vi. Bab. Ib. את קיים. v. 32. R. וגבריא רעי ענא ארי מרי *quia possessores*. v. 33. R. ויהי כד יקרי. v. 34. R. ועד כען.

CAP. XLVII.

Vers. 1. *& boves eorum*, deest in Regiis. Ib. ואינון, *& ipsi stant*. v. 3. R. רעי ענא. v. 6. R. גיתי. v. 7. R. ואקמיה. Vi. Bab. v. 9. desunt hæc in Regiis, *fuerunt dies annorum vitæ meæ*. v. 11. R. בארעא דרעמסס. v. 13. R. תקיף. v. 14. lege, *omne argentum*. v. 17. R. ובחמריא. v. 18. R. ושלימא. Vi. Bab. v. 19. R. נמות לקבלך. Ib. R. C. בר זרעא, sic R. v. 23. v. 20. R. וזבן יוסף. v. 21. R. אעבר

R. אעבר יתהון. Ib. מסייפי תחום מצראי, *à finibus termini Ægypti*, quod potius vertendum eſſet, *Ægyptiorum*. v. 22. R. ארע כומריא לא זבין, ſic v. 26. ארע abſque ד ſequente. Vi. Bab. כומריא *ſacerdotes Idololatricos* à nigredine dictos plerique volunt, Elias verò ſic apellatos mavult quòd ſimul recluſi viverent. Vi. ipſum in Thisbi, in radice כמר. v. 24. R. C. באעולי עללתא. Ib. C. יהי לכון. Ib. R. ולמיכליכון & לטפליכון. v. 25. R. *invenimus gratiam*.

CAP. XLVIII.

Verſ. 1. R. אבוך שכיב מרע, *pater tuus jacet infirmus*. Vi. Bab. v. 4. C. מפשינך ואסגינך. Ib. R. *& filiis tuis*. v. 6. R. באחסנתיהון. v. 11. R. C. מחזי ſine ל. v. 13. R. *ad ſiniſtram Iſrael*, in Pariſienſibus deeſt nomen *Iſrael*. v. 15. C. אלהא דפלחו. v. 17. R. וסעדא. Vi. Bab. v. 19. R. יהי לעם. v. 21. R. בסעדיכון ואתיב יתכון לארע אבהתכון: Vi. Bab.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. & 2. R. אתכנשו. v. 4. R. הכמיא, una voce. Vi. Bab. Ib. לבית משכבי. v. 6. R. ברזהון. Ib. למהך, quam ſententiam ſic vertere licet, *cùm congregarentur ad eundum non deſcendi de gloria mea*. v. 8. R. ולא בהתיתא בך לך יודון, ubi בך ad verbum præcedens adhæreſcere videtur, *non confuſus es in vel apud te, non puduit te*. v. 9. R. *Dominium erit ei in principio*; quod ſequitur autem ſic verte, *ſed in fine magnificabitur rex de domo Juda*: de Davide hoc intelligit R. Salomon, qui principio *catulus* erat, cùm regnante Saule educeret & introduceret Iſraelitas, in fine autem *leo*, cùm regem ſibi illum conſtituiſſent. Si hujuſmodi interpretatio admitti poteſt, quidni de diverſis perſonis pari imò majore ratione accipere liceat, ut *Catulus* Davidem, *Leo* verò Chriſtum deſignet, quem ſub finem regni Judæ affuturum verſus proximè ſequens (ipſomet R. Sal. interprete) prædicit. Ib. R. C. ולית מלכו, *neque erit regnum* &c. Ib. R. דתזדעזעיניה. v. 10. עד עלמא abeſt à Regiis. v. 11. Notatu dignum eſt Paraphraſten hic reſpexiſſe ad illud השער היאתון, Ezech. 40. 15. acſi היאתון illic *templum* ſignificaret, (quod tamen aliter ibi reddit Jonathan) ideoque hæc verba בני אתנו reddidiſſe יבנון היכליה. Porro duplici paraphraſi hanc priorem verſus partem exprimi, omnia verò ad Chriſtum accommodari docet R. Sal. Ib. R. מילת מילת צבע. C. מילא מילא, ſic etiam geminatum habetur in reliquis omnibus exemplaribus editis, miror itaque in Baſileenſibus, quæ ſequuntur noſtra, alterum omiſſum eſſe: certè ex mente Buxtorfii minimè factum fuiſſe, tum ex Babylonia ejus, tum ex Lexico conſtat, ubi ſic vertit, *Veſtimentum ejus ex melota eſt, melotâ coloratâ*. v. 12. Neſcio quid interpreti Latino in mentem venerit, cùm reddiderit נעווהי *colles ejus*, niſi forſan quod præceſſerit, *montes ejus*: melius reddas *torcularia ejus*, יקבים שלו, qua ſignificatione etiam נעוא citatur à R. Salomone ex Talmud, tract. de Idololatria. v. 13. R. עד צידון. v. 15. R. ודישתארון, C. ודיאשתארון, in quo utraque lectio quodammodo exprimitur. v. 17. lege, *manebit in via, & quaſi aſpis* &c. Ib. גברין במשרית *robuſtos in caſtris*. v. 18. in Regiis ad hunc modum habetur; לפורקנך סבירית ייי אמר אבונא יעקב לא לפרקניה דגדעון בר יואש דהוא פורקן שעה ולא לפורקניה דשמשון בר מנוח דהוא פורקן עבר אלא לפורקניה דמשיח בן דוד דהוא עתיד לאיתאה ית בני ישראל ליה ולפורקניה סניאת נפשי: *Salutare tuum expecto, Domine, dixit pater noſter Jacob: Non expecto ſalutare Gedeon filii Joas, quæ eſt ſalus temporalis: neque ſalutare Samſon filii Manuæ, quæ eſt ſalus tranſitoria: ſed expecto redemptionem Chriſti, filii David, qui venturus eſt ad accerſiendum ſibi filios Iſrael; cujus redemptionem deſiderat anima mea.* Habentur etiam hæc, ſed paulò aliter, inter Toſephoth ſive additamenta ad finem Geneſeos edit. Conſtantinopolitanæ, & in editione Ven. min. ad finem Pentateuchi. Vi. Bab. v. 19. R. יעברון בנוהי, ſed interpres omiſit בנוהי. v. 22. R. C. דיתברך. v. 23. R. מרי פלגוותא *viri diſſenſionum*. Vi. Bab. v. 24. R. נביאותא *prophetis*, C. ut noſtra נביאותיה quemadmodum citatur etiam à R. Salomone. Ib. R. דהב טב, *aurum optimum*. Ib. אחסין *corroboravit*, ſine copula. Ib. שבטיא דישראל. v. 27. R. קרבנא ולעידן. v. 28. R. תרי עשר. Ib. דמליל עמהון. v. 29. R. עם אבהתי.

CAP. L.

Verſ. 1. R. ונשיק ליה, ſic Exod. 4. 27. & 18. 7. v. 2. R. ית אסותא & וחנטו אסותא. C. אסוותא duplici ו. Vi. Bab. v. 3. R. כן שלמין. v. 8. R. טפליהון, ſic v. 21. & Exod. 10. 10. 24. טפליכון. v. 11. R. אבלא תקיף. v. 12. R. ליה כמא. v. 15. R. אחוהי דיוסף. v. 17. R. ארי בישא. Ib. אלהיה דאבוך. v. 19. R. לא תדחלון ארי דחיל מן קדם ייי אנא *quoniam ego timeo à facie Dei*. Hic Arabs uterque Chaldæi Interpretis veſtigiis inſiſtit. v. 20. R. עלי בישתא.

EXODUS.

CAPUT I.

Verſ. 5. R. עם יוסף. v. 7. R. בלחדא לחדא. v. 8. R. גזירה דיוסף. v. 9. R. עמא דבני. v. 10. R. תערעיננא קרבא. v. 12. R. דמענין. v. 14. R. ובליבני. v. 16. R. מילדן. Ib. אם ברא הוא ותקטלון יתיה ואם ברתא היא תקיימונה: Vi. Bab. v. 17. R. כמא די מליל להן *ſicut locutus fuerat eis*. v. 18. R. עבדתון פתגמא הדין וקיימתון *& reſervatis filios?* ita etiam legitur verbum poſterius apud R. Sal. C. וקיימתין & עבדתין, ſic cap. 2. 20. R. שבקתון. C. שבקתין. Vi. etiam cap. 2. 18. v. 19. R. ואמרת. Vi. Bab. v. 21. R. להן. v. 22. R. מן יהודאי *ex Judæis*. Ib. לנהרא תרמוניה.

CAP. II.

Verſ. 1. R. מבית לוי. v. 6. R. וחזיתיה ית רביא. Ib. R. C. וחסת, R. *& miſertus eſt*, quod minimè congruum. Ib. R. ואמרת מן בני יהודאי דין. v. 9. R. ואוניקיה לי. Vi. Bab. v. 11. R. עם אחוהי, *cum fratribus ſuis*. Ib. מצראי מחי גבר. C. & Ven. ma. מצראי & יהודאי, quæ forma pluralis eſt. v. 12. R. ואטמרתיה. v. 16. R. ואתאן ודלאן ומליאן. Ib. ית ענא. v. 17. R. ופרקינין & וטרדינין. Vi. Bab. v. 18. C. אוחיתין, ita reliqua omnia exemplaria præter Regia & Baſileenſia, in quibus eſt אוחיתון, acſi ea forma communis eſſet generis, non tantùm maſculini ut grammatici ſtatuunt. Vi. ſupra cap. 1. 18. v. 23. R. דהוה קשיא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לאתר שפר רעיא דמדברא, *ad locum optimi paſtus in deſerto*: præpoſitio etiam *poſt* in noſtris diverſo charactere notari debuit. v. 2. R. ויתגלי, ſic alibi paſſim י pro א. v. 4. R. וגלי קדם ייי *Et revelatum eſt coram Domino*. v. 5. R. להלאה. Ib. ארע קדיש הוא: *terra ſancta eſt*. v. 6. R. אלהיה דאבך, & ſic deinceps ut v. 15. Ib. אפוהי ſine ל. Ib. לצת יקרא. v. 7. R. מן קדם שלטוניהון. Vi. Bab. Sequitur ib. ארי גלי קדמי כיביהון. v. 9. R. עלת לקדמי. Ib. ית דוחקא דמצראי דוחקין להון. v. 12. R. C. אתא, nam אתא verbum eſt, *venit*. Ib. R. ארי אנא. v. 13. R. אתי לבני. v. 17. R. אסיק יתכון משעבוד מצראי לארע. v. 18. R. ויקבלון מינך *Et obedient tibi*. Ar. Maur. ويسمعون امرك, *obedient verbo tuo*, ſicut in noſtris. Ib. למלכא. v. 19. R. למהך אלהין מן קדם דחילא תקיפא *niſi propter timorem fortem*. C. דחלא, reliqua ut in lectione noſtra, quam laudat R. Salomon ex nomine R. Jaacob filii R. Menahem, adductâ prius expoſitione Rabbinica totidem verbis ei reſpondente, ולא בשביל שידו חזקה, *neque [dimittet] propterea quòd manus ejus ſit valida*. v. 20. R. ואשלח. v. 22. R. ית מצראי.

CAP. IV.

Verſ. 3. R. רמוהי. Vi. Bab. Ib. C. לחוי. v. 4. R. ברנביה. Vi. Bab. v. 7. R. תב ידך לעיטפך. v. 10. C. גבר מלול. v. 11. R. או פקיחא. Vi. Bab. v. 13. R. ביד דכשר למשלח. v. 17. C. אתיא abſque ית, ſic v. 21. R. כל מופתיא. v. 20. In omnibus exemplaribus legitur על חמרא in ſingulari pro Hebræo על־החמר *ſuper aſinum*: de ſeptuaginta autem ſenibus accipiendum eſt quod ſcribit A. Ezra, coactos fuiſſe illud reddere על נושא אדם, prout ipſi ſonant Græca ἐπὶ τὰ ὑποζύγια in Gemara legitur על נושא בני אדם. v. 23. R. ויפלחון קדמי ואם סריב, ubi tamen Verſio Latina habet, *ut ſerviat coram me in deſerto*. v. 25. R. אתיהב חתנא לי *detur mihi ſponſus meus*. v. 30. In Venetis majoribus & C. legitur abbreviatè פתגמ׳, cui addito א in Baſileenſibus fit פתגמא, legendum ut in reliquis exemplaribus פתגמיא in plurali, Hebr. הדברים. v. 31. R. ית שעבודהון.

CAP. V.

Verſ. 1. R. שלח in Kal, cujus futurum habetur v. 2. Sic cap. 7. 16. שלחני & שלח. Vi. etiam cap. 10. 7. & cap. 13. 17. v. 3. lege, *revelatum eſt*, ſed in Regiis eſt אתקרי עלנא. Ar. Maur. lectionem noſtram אתגלי iiſdem ac totidem fere literis reddit تجلى. Ib. finem verſus ſic vertas, *ne fortè occurrat nobis morte aut occiſione*. v. 4. R. מעיבידתהון. Vi. v. 13. v. 5. R. מדסגיאין. v. 7. R. ומדקדמוהי, ſic v. 8. & 14. Ib. יזלון ויגבון. v. 13. R. עיבידתכון in ſingulari ut ſupra v. 4. ubi tamen redditur per plurale. Ib. כד יתיהב לכון. v. 14. R. אף אתמלי אף יומא הדין. v. 15. R. למה את עביד הדין. v. 20. R. מלות פרעה, ſic cap. 10. 6. & è contra cap. 11. 8. v. 22. R. למה aſyndetως ut in Hebræo. v. 23. verte, *malè fuit populo huic*.

CAP. VI.

v. 1. R. למשה. v. 6. R. בדרעא מרממא. v. 7. R. ואהא לכון. Ib. ואפיקית יתכון *qui eduxi vos*. v. 9. R. לבני ישראל, ſic v. 13. *Locutúſque eſt Moyſes filiis Iſrael*: neglectâ ab interprete particulâ כן. Ib. מעייק רוחא ומפלחנא דהוות קשיא. v. 11. lege, *de terra ſua*. v. 20. R. בת אחת אבוהי ליה לאנתו *filiam ſororis patris ſui* &c. quæ lectio ab omnibus diverſa eſt. LXX. habent, θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Vulgatus & quidam alii Interpretes, *patruelem ſuam*. Ar. Maur. & Saadias habent عمته *amitam ſuam*, ſive *ſororem patris ſui*, ut in noſtris. v. 29. R. דאנא ממליל לך *quæ ego loquor tibi*.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. על מצרים ואפיק ית חילי. v. 5. R. ארימית ית מחת. v. 7. R. תמנין bis. v. 9. R. הבו לכון מופת. v. 14. R. אתיקר לבא, ſed R. Salomon legi mavult יקיר, quòd nomen ſit כבד. v. 19. R. ועל אריתיהון *& ſuper rivos eorum*. Ib. בית כנישות. v. 22. R. מצראי *Ægyptiorum*, quæ verſio hic etiam in noſtris retineri potuiſſet, ut ſupra cap. 3. v. 17. & 19. & infra cap. 9. v. 4. & 6. & cap. 11. 3. & alibi factum: contra v. 19. hujus capitis in Regiis על מיא דמצראי *ſuper aquas Ægypti*, pro דמצרים, ut eſt cap. 8. 6. in R. & C. ſic בגו מצראי *in medio Ægypti* cap. 11. 4. in Regiis. Vi. etiam Gen. 47. 21.

CAP. VIII.

Verſ. 5. R. ועל אריתיא ועל אגמיא. v. 12. C. מן קדם פרעה. v. 13. R. C. כפתגמא. Ib. ומן דרתא *& de atriis*, v. 16. R. ותהי לקלמיתא, ut עפרא ſit fœmininum: ſic v. 17. in utroque membro הוות קלמיתא, cùm in Venetis & Baſileenſibus in poſteriori, ubi refertur ad עפרא, ſit הוה, ſicut in noſtris etiam legendum, at C. illic etiam הוות קלמתא. v. 20. R. ותתעתר, ſic cap. 9. 13. v. 21. R. אם ליתך משלח. v. 22. R. דעמי קאים עלה. Vi. Bab. v. 24. R. *& in domum ſervorum ejus, & in omnem terram Ægypti. corrupta eſt* &c. Horum verborum in noſtris alia eſt diſtinctio. v. 26. R. למעבד כדין. Ib. *nos immolabimus*, exemplar quo interpres uſus eſt videtur habuiſſe נכסין pro נסבין, per metatheſin & antitheſin literarum ſimilium כ & ב. Ib. R. ית בעירא דמצראי דחלין ליה *animal quod ipſi colunt*, ubi in noſtris eſt דדחלין, ideoque expreſſimus vocem *Ægyptiorum* in obliquo, quæ in Regiis ſubintelligitur in recto. v. 28. R. ותדבחון. v. 30. R. מלות פרעה *à Pharaone*. Vi. ſupra cap. 5. 20.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. ותמליל ליה *& loquere ei*: v. 3. R. הויה בגיתך. v. 4. R. בעירא דמצראי, ſic v. 6. Ib. מכל. v. 6. R. מיומא דבתרוהי. v. 7. R. מבעירא דישראל, quamvis tranſlatio ſit ut in noſtris. v. 8. R. סיבו. Ib. ut & v. 10. פיחא. Ib. לעיני פרעה *ante oculos Pharaonis*. Corrige autem in noſtra editione ויזרקניה. v. 9. R. &

R. *& in jumentis & pecoribus*, cùm in textu ſit ועל בעירא tantùm. Ib. & v. 10. R. דאשלח, ſic cap. 19. 21. & v. 28. hujus cap. וסני. v. 14. R. ללבך. v. 15. R. סני, in futuro. Vi. Bab. v. 17. R. & C. כבישת, Hebr. מסתולל, ex cujus radice eſt מסלה, pro quo in Targum adhiberi ſolet אורח כבישא *via ſtrata, agger*. Utraque dictione Hebraicâ & Chaldaica hoc indicante, Pharaonem populo Iſraelitico inſultare, eoſque opprimere & quaſi conculcare, non aliter ac via publica à prætereuntibus premitur & calcatur: ut hac obſervatione inſinuare velle videtur R. Salomon. v. 18. R. בעידנא. v. 19. R. כנוש ית גיתך, *congrega pecora tua quæ ſunt in agro*; quaſi Interpres non legerit verba ſequentia, וית כל־דלך. Ib. R. C. לביתא, Baſ. לביתה, ſed Affixi hic nullus eſt uſus, contenti igitur ſumus nudo ה, quod in Venetis majoribus ex Hebræo locali remanſit. v. 20. R. וית גיתיה לביתא, tranſlatione nihilominus præferente, *in domos*. v. 21. R. ואמהו. v. 23. R. ומהלכא אשתא. v. 24. R. לעמא. v. 25. R. חקלא שבק ſine ו. v. 28. R. ואשלח, at cap. 10. 10. כד אשלח. v. 31. R. אביב וכתניא ſine ד. v. 33. R. עד ארעא *ad terram*. v. 34. R. ויקר ליביה. C. ויקרי ליביה. v. 35. R. שלח, formâ Hebr. C. שלח, ſic cap. 10. 20. & 11. 10. גבעולין.

CAP. X.

Verſ. 1. R. C. אתותי אלין. v. 8. R. דאזלין. v. 10. R. יהי כען. Ib. pro ſimplici *ſtat* meliùs forſan vertas *circunſtat* vel *circundat*: i. e. quacunque faciem vertatis vobis obverſatur. v. 11. R. *coram domino Deo veſtro*: ſed textus habet tantùm קדם יוי. v. 15. R. שמשא דארעא, abſque כל: in hoc verſu & quinto Interpres ſenſum verborum, non verba ipſa reddidit, quæ ita ſonant; *cooperuitque oculum ſolis terræ*, vel *ſolem oculum terræ*, ut שמשא appoſitum ſit exegeticon. Eandem locutionem vi. Num. 22. 5, 11. Ib. R. כל פרי. v. 17. lege, *dimitte*, ut in Regiis. v. 20. R. ואתקיף, ſic v. 27. v. 26. מניה prius abeſt à Regiis.

CAP. XI.

Verſ. 3. R. בעיני מצראי. v. 5. R. די בבית רחיא *quæ eſt in domo molarum*. v. 7. R. דתדעון ארי אפריש יוי. v. 8. R. ונפק מן קדם פרעה.

CAP. XII.

Verſ. 3. R. C. גבר אימר. v. 4. R. ואם יזער. C. יזער. Ib. R. C. מלאתמנאה. v. 5. C. בר שתיה. v. 6. R. ארבעה עשר, ita C. ſed abbreviatè עשר, ex qua abbreviatione forſan nata eſt lectio Regiorum, voce nondum punctatâ: tale vide infra v. 15. Ib. R. C. כל קהל. v. 9. R. C. ואף לא כד מבשלא. v. 13. R. ותהי דמא. Ib. ולא יהא לכון. v. 14. R. לדריכון. v. 15. R. פטיר, voce per abbreviationem facta ex פטירן, ut in ſequentibus habetur: C. hìc & v. 17. פטיר, quod legendum פטירא, uti in reliquis exprimitur lectio noſtra. v. 16. R. ברם דמתאכל. v. 17. R. לקים עלם. v. 18. R. בארבעת עשרא, contra ac v. 6. Ib. R. חד ועשרין. v. 19. R. חמיר, ſic c. 13. 7. פטיר, ut contra eodem verſu R. חמירא. v. 21. R. אתנגידו וסיבו לכון מבני ענא. v. 22. R. ולתרין ספיא, at verſu proximo vice verſa על תרתין ספיא. v. 23. R. ואתגלי in præterito, contrà ubi noſtra præteritum Regia ſolent habere futurum, ut ſupra de hoc verbo aliquoties notatum. Ib. R. לבתיכון. v. 25. R. דיתן יוי. v. 29. R. על כרסי מלכותיה. Ib. די בבית אסירי, ita omnia exemplaria reliqua excuſa & Mſ. Weſtmonaſterienſe. v. 30. R. בליליא, ſic v. 31. Ib. v. 30. דלא הוה ביה מיתא *in qua non eſſet aliquis mortuus*. v. 32. R. דברו. Ib. צלו ſine præfixo ו. v. 34. R. לישתהון. Vi. Bab. v. 36. R. ותרוקינו. Vi. Bab. v. 37. R. רגלאין בר מן טפלא, abſque גברא. v. 38. R. ותורי גיתי תקיף לחדא. v. 39. R. ארי לית חמיע. v. 40. R. ומותבניהון דבני ישראל. v. 48. R. וארי יתגייר עמכון. Ib. גזר ליה כל דכורא *circuncidetur omnis maſculus ejus*. Ar. Maur. اختن له *circuncide ei*, in imperativo, quemadmodum præcedens lectio reddenda erat. Ib. ובכל חילוני *& omnis prophanus*. v. 49. R. דיתגייר.

CAP. XIII.

Verſ. 3. R. C. בתקוף ידא, ſic v. 14. & C. etiam v. 16. v. 4. R. יומא דין. v. 5. R. לארע כנענאה, ita v. 11. habentur etiam reliqua in hoc verſu in ſingulari emphatico, verſionem itaque retinuimus etiam ob convenientiam cum Hebræo. v. 7. R. שבעא יומין, ſic verſu præcedenti. v. 8. R. לבנך. v. 9. R. ולדוכרן. Ib. בידא תקיפא, ſic v. 16. v. 10. R. ית קיימא הדא לזמנה. v. 13. R. וכל בוכרא דחמרא, abſque פתח *quod aperit vulvam*. Ib. ותקפיה. v. 14. in noſtris lege, *cùm interrogaverit te &c.* v. 15. R. ולדא דוכריא. v. 17. R. שלח, ſic cap. 18. 27. ושלח. Vi. ſupra c. 5. 1. Ib. R. קריבא הוא. v. 18. R. ימא דסוף *maris rubri*. v. 21. R. לאשריותהון באורחא ובליליא *ut pararet eis locum manſionis in via; & in nocte &c.* Vi. Bab. v. 22. R. לא עדי. Ib. ואף לא עמודא דאשתא.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. בין מגדלא ובין ימא קדם בעיל צפון לקבליהון *è regione eorum &c.* v. 6. R. ועקים. Ib. דבר עמיה, ſic v. 21. ודבר. v. 7. R. על כולהון. v. 9. R. כל סוסון *omneſque equi &c.* Vi. Bab. Ib. קדם ſine ל, ut v. 2. v. 12. R. פסק מננא *Recede à nobis*. v. 16. R. ויבזעהו ויעלון. Vi. Bab. v. 19. R. ואזל מבתריהון *& abiit poſt eos*: ubi in noſtris eſt ואתא, quod propriè ſignificat motum ad locum, ut אזל à loco & על in locum; licèt hæc differentia ubique non obtineat. v. 20. R. משריתא דמצראי. v. 24. R. במטרות, ſed R. Sal. citat מטרת. v. 25. R. גלגלי רתיכוהי. Ib. אערוק. v. 29. R. מימיניהון ומשמאליהון plurali forma: ita ſupra v. 22. v. 30. R. ופריק יוי. Ib. וחזו ישראל *& viderunt Iſraelitæ &c.* Sic verſu proximo, ubi tamen tranſlatio eſt ſingularis.

CAP. XV.

Verſ. 1. R. אתגאי על גיותנא וגאותא דיליה היא סוסיא ורוכביה, ſic v. 21. C. ורכביה, at v. 21. ut in noſtris. Vi. Bab. v. 2. R. מקדשא. v. 4. R. שדי בימא ושפר גברוהי. v. 7. R. ובסגיות. Ib. C. שיצינון. v. 8. R. תהומין. v. 11. את prius in Regiis legitur דארת, poſterius deeſt: tranſlatio autem totius verſus ſic habetur; *Non eſt abſque te, quoniam tu es Deus dominus: nullus eſt præter te Deus fortis in ſanctitate: terribilis laudabilis, faciens mirabilia.* v. 13. R. דברתהי בטיבותך. Verbum autem סוברהי, quod ſequitur, *portandi* ſignificatione acceptum, Hebræo נהלת ad amuſſim non reſpondere docet R. Salomon. v. 14. R. כל דהוו יתבין *omnes qui habitant*. v. 15. R. אחדתינון דיתיתא. Ib. *qui habitabant*. v. 16. R. תפיל, ſic C. & Veneta majora, ſed minora & Amſt. תפיל *cadere facias*, *injicias eis terrorem & timorem*. Ib. בסגיות, ut ſupra v. 7. deeſt autem ית ארנונא *Arnon*, & ית ירדנא *Jordanem*. v. 17. R. אתר בית שכינתך *locum domus majeſtatis tuæ*. Ib. *ſanctuarium Domini &c.* reclamante accentu Sakeph katon. Sed & Ar. Maur. habet يا رب *ô Domine*, ut in membro præcedenti: ex Genitivo itaque Vocativum fecimus, alias legendum eſſet מקדשא דיוי. v. 18. קאם *durat*, abeſt à Regiis. v. 19. R. כד על סוסוות. v. 20. R. C. בידהא. v. 21. R. רמא בימא, ut v. 1. v. 23. R. מרירין אינין. v. 24. R. ואתרעמו: obſervat R. Sal. hoc verbum, ut & Hebr. וילנו, efferri paſſivâ vel reciprocâ formâ, hinc participia מתרועם, מתלונן, non רועם, לונן, quali fere locutione Gallus diceret, *complaignant ſe*. Ib. R. מה נשתה formâ Hebraicâ. v. 26. R. C. ודכשר קדמוהי. Ib. R. ותצית. Ib. דשויתי במצראי לא אשוינון עלך *non ponam eos ſubter te*: v. 27. R. תרתא עשרה. Ib. ושבעין.

CAP. XVI.

Verſ. 3. R. על מימרא דיוי *per verbum Domini &c.* Ar. Maur. بين يدي الله *coram Domino*, ut in noſtris. Ib. כד הוינא אכלין *quando comedebamus*, ſine copulativo. v. 6. R. ברמשא, ſic v. 7. ובצפרא. Ib. כד שמיע ית תורעמותכון קדם יוי *eò quòd auditum ſit murmur veſtrum coram Domino*. C. בדשמיען. Ib. R. ארי אתרעמתון. C. מתרעמתון. Vi. Bab. v. 8. R. בדיתן יוי. Ib. למשבע כד שמיע & תורעמותכון bis in ſingulari ut verſu præcedenti. Sic Ar. Maur. بين يديكم. Vi. etiam LXX. & reliquas verſiones in Bibliis noſtris. v. 9. R. ארי שמיע קדמוהי תורעמותכון *quia auditum eſt coram eo murmur veſtrum*. v. 10. R. לכל כנישתא *ad omnem congregationem*. v. 12. R. שמיע קדמי ית תורעמות. v. 13. R. שלו וחפאת. v. 19. R. גבר לא יצנע *Nullus reponat*. v. 21. R. ודאשתאר מניה. Ib. כד חמא. v. 23. R. ניח שבתא hic pro ניח Pariſienſes ſubſtituerunt שבא ex Venetis. v. 28. R. ואורייתי. C. ואורייתי. v. 29. in Regiis tranſpoſitæ habentur voces גבר & אינש, ita ut hæc priorem illa poſteriorem locum occupet. v. 31. R. מנא והוא כבר זרע. v. 32. R. מלי עומרא. Noſtra lectio, quam ſequuntur C. & Veneta majora (nam reliqua legunt מלי) ſic verti poſſet, *Implete gomor ex eo*, *ſervandum in generationes veſtras*. Sic Ar. Maur. املوا الكيلة. v. 34. R. ית משה. v. 35. R. עד מיתיהון לארעא יתיבתא. Ib. עד מיתיהון לסיפי.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. למשתי לעמא. v. 2. R. מה נצן אתון עמי מה מנסן אתון. v. 3. R. וצחי. Ib. בצחותא. v. 5. R. ודבר עמך. Ib. טול בידך. v. 7. R. האית שכינתא דיוי שריא ביננא *Utrum majeſtas Domini in medio noſtrûm habitat*. v. 9. R. *pugna contra Amalech cras. Ego ſtabo &c.* noſtræ diſtinctioni, vi accentus factæ, reliquæ verſiones aſtipulantur, præter Græcam & Syriacam. v. 11. R. כד ארים. v. 12. R. סעידין לידוהי. Ib. והוו ידוהי. Vi. Bab. v. 14. R. כתוב. Ib. ושו. v. 15. R. קדם אל *coram Deo*, v. 16. R. לאגחא קרבא מן קדם יוי abſque דעתיד *Fore*. Ib. מדרי עלמא.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. בתר דפטרה. v. 3. R. בארעא נכראה. v. 4. R. ארי אלהא דאבא מימריה הוה בסעדי ושזבני *quia verbum Dei patris mei &c.* v. 5. R. C. לורת משה. v. 7. R. ואתו למשכנא. v. 8. R. ולמצראי. v. 9. R. דשיזבינון מידא דמצראי. v. 10. R. מגו דחוק מרוות מצראי *de medio anguſtiæ dominii Ægyptiorum*. v. 11. R. דלית אלהא. v. 13. R. מיומא דבתרוהי. v. 16. R. *& legem ejus*. v. 19. R. ית פתגמיהון *verba eorum in conſpectum Domini*. v. 21. R. רבני אלפי רבני מאוותא, abſque intercedente copula, ſic & רבני עשרייתא, quæ omnia eodem modo habentur etiam v. 25. v. 26. R. ית פתגמא קשיא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. לקדמות מימרא דיוי *in conſpectum verbi Dei*. v. 4. R. כד על כנפי. v. 5. R. במימרי. v. 7. R. וסדר. v. 12. R. ותתחים. Ib. אסתמרו לכון מלמיסק לטורא, ſic cap. 23. 21. & 34. 12. Deut. 9. 4. אסתמר. v. 13. R. C. במינר ubi corrigendum in noſtris, *ſubtracta fuerit*. Ib. מרשן למיסק לטורא. v. 15. R. לצת איתתא. v. 16. R. במהויהון בצפרא. Ib. וברקן. v. 18. R. תנן, ſic cap. 20. 18. v. 19. ותקיף. Ib. מתעני. v. 22. R. דלמא יתקוף. Sic v. 24. לקדם יוי דלמא יתקוף בהון *ne fortè iraſcatur contra eos*. v. 25. R. לעמא.

CAP. XX.

Verſ. 3. R. יהא & אחרן. v. 4. R. צלם וכל דמו דבשמיא. v. 5. R. מרדין. R. & C. בתר חובי אבהתהון. v. 7. R. לא תימי ית שמא. v. 14. R. לא תינוף. v. 17. R. לא תחמיד, utrobique. Ib. R. C. ביתא דחברך. v. 19. R. ולא יתמליל עמנא מימר מן קדם יוי *& non loquatur nobiſcum verbum à facie Domini*. v. 20. abeſt à Regiis לכון *vobis*. v. 21. R. קריב. v. 24. R. ותיכוס עלוהי. Ib. מן ענך ומן תורך בכל אתרא דאשרי שכנתי לתמן אשלח ברכתי *de ovibus tuis & de bobus. In omni loco in quo habitare fecero gloriam meam, ibi mittam &c.* Sic Ar. Maur. من غنمك ومن بقرك, à quo parum differt Saad. v. 25. R. יתהן. Ib. עלהא. Ib. R. & C. ותחלינה. Vi. Bab.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. דתסדר. v. 2. R. ובשתא שביעיתא *& in anno ſeptimo*. v. 4. R. *& pepererit*. Ib. לרבונהא. v. 5. R. בר חורין abſque ל. v. 6. R. C. או לות מזוותא *aut ad poſtem*. Ib. R. ויירצע. Ib. עביד פלח. v. 7. R. עבדיא. v. 8. R. אם

R. אם בישתא בעיני רבונהא דקימה ליה *quam ſibi deſponderat.* v. 12. R. דימחי גבר וימות *& mortuus fuerit.* v. 14. R. C. מן קדם מדבחי, indè noſtra verſio, *de conſpectu altaris mei.* v. 15. & 17. R. לאבוהי ולאמיה. v. 21. R. ברם אם יומא חד *ſed ſi die uno.* v. 22. R. אתנבאה. Ib. בעלא דאיתתא. Ib. R. C. על מימר דיניא *per ſententiam judicum.* Ar. Maur. علي امر الحكام. v. 26 & 27. R. יפטריניה. v. 28. C. וארי יגח תורא. Ib. R. *Et quando bos viri cornu percuſſerit virum &c.* v. 29. R. מאתמלי ומדקדמוהי ויתסהיד, ſic voces duæ priores v. 36. v. 31. R. או בר. Ib. או בת ישראל יגח תורא pro לבת. Sic v. 32. אם עבדא. Ib. 32. R. כסף תלתין. v. 34. R. *ſolvet argentum, quod reddet &c.* v. 35. R. ויפלגון ית דמיה, ſic in fine verſus יפלגון. v. 36. R. *& non cuſtodivit eum, dominus ejus ſolvet &c.*

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. או יזבניניה. v. 3. C. ואם עינא. Ib. R. ואם לית ליה *& ſi non habuerit.* v. 4. R. ואם אשתכחא *ſi autem inventum fuerit.* Ib. גנבתא. Ib. כד אינון חיין. v. 6. R. ארי תיפוק נור. C. יתפק. Vi. Bab. Ib. R. ותשכח כובין ותיכול גדישין או קמתא או חקלא *& ſuccenderit acervos, aut ſegetem, aut agrum integrum, reddet qui &c.* v. 12. R. אם *Si*, abſque copulativo. v. 13. R. ייתי סהדין דתבירא *afferat quod dilaceratum eſt in teſtimonium*, ſed hæc violenta eſt conſtructio, cui verborum etiam ordo, & accentus Athnach in noſtris repugnat. v. 14. R. או מית. v. 16. in Baſileenſibus erat וארי דשדל, ubi reliqua omnia exemplaria habent ישדל. v. 21. R. deeſt ליה *eum.* v. 22. R. ויתום. v. 23. R. יקבל. v. 24. R. ותהוין נשיכון. Ib. יתמין. v. 25. R. לעמי לעניא דעמך *populo meo, pauperi qui habitat tecum.* Ar. Maur. لقومي للفقير *populo meo, pauperi.* Ib. חבוליא. v. 26. R. C. תתיביניה, ſic cap. 23. 4. v. 27. R. בלחודה, cujus dictionis Interpres rationem non habuit, reliquæ tranſlationes habent, *ſolum.* v. 29. R. מלייך ודמעך לא תאחר *Primitias frumenti tui & vini non tardabis reddere.* דמעך generalius reddimus *liquores*, vinum nempe & oleum, licet R. Saadias de oleo ſolo intelligat, ita ut vox præcedens מלאה comprehendat oblationem tam de frumento quam de torculari, teſte A. Ezra: ipſe tamen dicit eam eſſe כנוי לתירוש *muſti apellationem.* Ar. Maur. نبيذك وزيتك *vinum tuum & oleum tuum.* Vi. Bab. Ib. R. בוכרא דבנך. v. 30. R. וביומא תמינאה. v. 31. R. מן חיות ברא *à beſtia agri.* Vi. Bab.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. שמע דשקרא. v. 2. Rabbi Salomon ſic legit; לא תמנע מלאלפא מה דמתבעי לך על דינא. Ib. R. בתר סגיאין. v. 4. R. דטען. v. 7. R. מפתגמין בטלין תהי רחיק *A verbis ocioſis procul eris.* Ib. R. ודיפוק זך מן דינא. v. 8. R. מעור עיני חכימין. v. 9. R. C. ואתון ידעתון. v. 11. R. C. תשמטינה, ſic etiam in omnibus exemplari bus ותרטשינה, quod in Regiis ſolis legitur ותרטשינה ex Pael. v. 12. R. תעביד עיבידתך. v. 13. R. על פומכון *in ore veſtro.* v. 16. R. במפקת שתא. v. 19. R. C. לבית מקדשא. Ib. R. לא תיכול *Non comedes.* Ar. Maur. لا تاكل لحما بجبن *non comedes carnes cum caſeo.* Vi. infra cap. 34. 26. v. 24. R. לא תסגדון. v. 27. R. אשלח קדמך ואתבר *& conteram &c.* Ar. Maur. واقتل *& interficiam.* Sed apud R. Salomonem legitur ואשגש, ut in noſtris. Vi. Bab. v. 28. R. ואשלח. v. 29. R. לא אתרכיניה. Ita etiam cum Affixo ſingulari verſu proximo, quod pluraliter utrobique redditur. Ib. ויסגי עלך. v. 30. R. עד דתפיש ותחסין. v. 31. R. עד ימא ſine ו. Ib. וממדברא עד פרת *Et à deſerto uſque ad Euphratem.* Ib. ואתרכינון מן קדמך. v. 33. R. ולא תפלח ית טעותהון *neque ſervias idolis eorum.* Ib. ארי לתקלא יהון לך.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. לקדם יוי, contrà v. 2. קדם יוי. v. 3. R. כל עמא כחדא *omnis populus ſimul.* v. 4. R. ית כל פתגמיא דיוי. Ib. ותרתא עשרה קמא. Ib. R. C. לתרי עשר. v. 5. R. ית בכורי. Ib. ונכסו. v. 8. R. הא דם קימא. v. 11. R. לא הות נזקא. Ib. deeſt ברעוא *cum beneplacito.* Ib. באלו הוו אכלין. v. 17. R. כחזו אשא. C. אישתא.

CAP. XXV.

Verſ. 5. R. ומשכי bis per Chirek, ut paſſim: ססגונא autem ſine ד, ſic verſu proximo רבותא. v. 8. R. מקדשא. v. 11. R. זיר דדהב, & ſic poſtea per ז. Vi. infra c. 37. 26. v. 14. R. על סטרי ארונא. v. 17. R. פותיה & אורכיה. v. 18. R. *de auro ductili:* nos ob accentum Athnach hæc ita diſtinximus, ut *ductili*, ſubaudito *opere*, cum ſequentibus cohæreat. v. 19. R. מסטרא bis. v. 20. R. לקביל bis, ſic v. 27. & 37. v. 22. R. ואזמן. v. 29. R. דיתנסך בהון. Ib. יתהון. v. 31. R. דדהב דכי נגיד תתעביד מנרתא שדהא וקנהא, melius vertas, *ductile fiet candelabrum.* v. 34. R. ארבעא כלידין. v. 35. R. כן לשתא קנין *ſic facies ſex calamis.* v. 38. R. דדהב דכי ut v. 31. ſic cap. 28. 22. v. 40. R. דאת מתחזי, ſic cap. 26. 30.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. שזיר per Tſeri, ut ubique. v. 3. R. תהוין, ſec. perſ. pl. f. pro יהוין tertiâ, ut ſupra cap. 22. 24. & infra cap. 28. 21. bis. v. 4. abeſt à Regiis בסטרא *in latere:* tranſlatio itaque ſic habetur, *in loco quo jungenda eſt*, ut verſu proximo. C. בסטרה utrobique. v. 5. R. דבירת לופי תנינא מכוונן ענוביא חדא לקביל חדא *reſpicientibus ſe mutuò anſulis, ita ut anſula ſit è regione alterius.* v. 7. R. חד עשרי יריען תעביד יתהון. v. 8. R. אמין bis ſine ב. v. 9. R. שתיתאה לקביל. Contrarium vide Levit. 25. 21. v. 10. R. מסטרא דבירת. v. 12. R. יריעתא דיתירת. v. 13. R. באורך יריעת משכנא. v. 14. R. C. והופאה per ה in fine, ut præcedens. v. 17. R. תרתין צירין, ſic cap. 36. 22. Ib. חדא עם חדא *una cum alia.* v. 19. R. עשרין, ut ubique. v. 21. R. דפא חדא priori loco, ſed in poſteriori חד ut in noſtris. v. 23. R. בסופיהון in plurali, ſic v. 27. סופיהון v. 24. R. ברישיהון *in capite ſuo.* Ar. Maur. الى راسه *ad caput ejus*, juxta verſionem noſtram. v. 25. R. כסף ſine ד, contra cap. 27. 10. & 38. 12. דכסף. v. 26. R. עברין: in tranſlatione autem ſic, *Et facies quinque vectes de lignis ſetim, ad continendas &c.* 28. initio, Elias legit ואריח מציעאה. Thisb. rad. מצע. Ib. R. מעבר. v. 30. R. ותקים. v. 31. R. דתכלא, ſic v. 36. & cap. 27. 16. & 28. 33. & 36. 37. Ib. deſunt hæc verba, יעביד יתה, tranſlatio nihilominus habet, *facies illud.* v. 33. R. תתן מגיו. v. 35. R. משכנא, rectè ſine ד.

CAP. XXVII.

Verſ. 2. verte, *ſuper quatuor angulos ejus.* Ib. R. דנחשא, ſic v. 11. & 17. & cap. 38. v. 4. R. על ארבע סטרוהי. v. 7. R. ויתעלון *Et inducentur.* Arabs Mauritan ويدخل *& inducet*, congruenter lectioni noſtræ. v. 9. R. מאה אמין, ſic v. v. 11. R. מאה באורכא. Ib. deſunt hæc verba Latina, *& columnæ ejus viginti.* v. R. עובד צייר, ſic cap. 36. 37. v. 17. R. מכבשין כסף ווידהון כסף. v. 19. R. וכל סיכי דרתא. v. 21. R. מעם בני ישראל, deerant etiam in tranſlatione hujus verſus hæc verba, *& filii ejus.*

CAP. XXVIII.

Verſ. 4. R. וכתונין מרמצן מצנפין *& tunicas ſtrictas*, i. e. *teſſellatas* vel *ocellatas*, (Maur. وثوبية مثقبة) Sic infra v. 39. verbum ותרמיץ redditur, *Et ſtringes*, de cauſa interpretationem hic retinuimus, mutato ſolùm numero: cujus tamen ipſe Interpre rationem non habet in voce מצנפין, quam, vulgatum Interpretem ut in præcedentibus cutus, ſingulariter vertit *cidarim.* Eadem incuria vox אחוך *fratri tuo* ab eo prætermittitur. 6. R. דדהבא, ſic v. 15. Ib. וצבע. v. 11. R. דאבן טבא. Ib. גלוף דעזקן *ſicut ſculptura quæ fit in anulis.* Ib. משקען מרמצן בדהב תעביד יתהון *circundatos incluſos auro facies eos*, ubi מרמצן participium eſt, nobis verò ſubſtantivum ſic poſtulante voce דדהב, ſicut v. 13. *cælaturas* autem reddimus, quòd cap. 39. 6. in Regiis ita reddatur: nam uncinos hic reddere minimè convenit. v. 12. lege, *ſuper humerulos ſuperhumeralis.* 14. R. ותרין תיכין. Ib. מתחמן תעביד יתהון. v. 17. R. שלמות אבן טבא *impletionem lapidis pretioſi.* Arabs uterque الجوهر, quod idem. v. 18. R. ושבזין. 20. R. ופנתירי. v. 22. R. תיכין מתחמן, ut ſupra v. 13. & infra cap. 39. 15. 24. R. על תרין עזקתא. v. 26. in fine R. מלגו. v. 27. R. ותתן יתהון. 28. R. לעזקת אפודא. v. 30. R. במיעליה לקדם יוי. v. 31. R. מעיל אפודא. v. 32. R. ויהי פום רישיה. Ib. R. דלא יתבזע *ut non rumpatur.* R. ית עוית *iniquitates*, in pl. ſic Arabs uterque ذنوب. Ib. R. לכל מתנן. 40. R. המינין וקובעין. Ib. ולתושבחא. v. 41. R. תקדיש יתהון וישמשון קדמי. v. 43. R. ולא ימותון *& non ſuſcipient peccatum, ne moriantur.* Ar. Maur. totidem plane literis, ولا يموتون.

CAP. XXIX.

Verſ. 2. R. סלת חיטין. v. 3. R. על סלא חדא. v. 5. R. תתקין ליה. v. 7. R. ותיסב ית משח דרבותא ותריק. v. 9. R. תתקן להון קובעין. v. 10. R. C. ותקריב ית תורא. v. 11. R. בתרע משכן זימנא *in oſtio tabernacu fœderis*, At contra v. 32. לתרע. Ar. Maur. utrobique في باب. v. 13. R. וליין ית בשרא דתורא וית תרבא דעליהון, ſic v. 22. v. 14. R. ית בשרא דתורא וית משכיה. v. 18. R. עלתא, ita paſſim, C. hic עלתא, alibi fere עלתא. v. 20. R. על אליון ידיהון. v. 24. R. C. על ידי אהרן. Ib. R. ועל ידי בנוהי ותרים. v. 25. R. ותיסב יתהון מידהון *Et tolles ea de manibus eorum.* Sic Arabs uterque من ايديهم. v. 26. R. ית חדיא, ſic v. 27. Ib. ותרים יתיה, ſic & C. יתיה. v. 28. R. ארי אפרשותא הוא. Ib. מנכסי קודשיהון. v. 30. R. כהנא דיתרבא תחותוהי. v. 33. R. לקרבא ית קרבניהון. Sic v. 35. R. תקריב קרבניהון. v. 36. R. ותדכי ית מדבחא. v. 37. R. קדש קודשין, ſic cap. 40. 10. v. 39. initio, R. ית אימרא חדא. v. 41. R. וכנסכה. v. 46. initio, C. יי אלהכון.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. לאסקא עלוהי קטורת. v. 4. R. על תרתין זויתיה. v. 6. R. קדם פרוכתא דעל. v. 7. R. ויסיק עלוהי אהרן קטורת. Ib. באתקנותיה. Vi. Bab. v. 9. R. ואף לא עלתא ומנחתא ונסכא לא תנסכון עלוהי *neque holocauſtum, neque munus, neque libamen libabitis ſuper eo.* v. 10. R. על קרנוהי חדא בשתא מדם חטאת כפוריא הדא זמנא בשתא *ſuper cornua ejus ſemel in anno ſanguine ſacrificii quod fit pro expiatione peccati. ſemel in anno &c.* horum verborum alia nobis eſt interpunctio. v. 13. & 14. R. כל דעבר. v. 15. R. ית אפרשותא דיוי *ſeparationem Domini.* v. 16. R. ותיסב ית כסף כפוריא. v. 23. R. מרא דכיא. v. 24. R. מלי הינא. v. 29. R. קדש קדשין. vi. ſupra cap. 29. 37. v. 31. R. קדמי לדריכון *coram me in generationes veſtras.* Ar. Maur. لكم pro لي. v. 33. R. גבר דיבסם כותיה ודיתן. v. 34. R. *& galbanum aromatizans*, ſed hæc ſeparanda eſſe docet accentus. v. 35. R. לקודשא. v. 37. Corrige in noſtris, *ſanctum.*

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. דרביתי. v. 3. R. רוחא מן קדם יוי *ſpiritu à facie Dei.* Ar. Maur. روح علم من عند الله *ſpiritu ſcientiæ divinitus*, ſic fere Saadias pro eo quod in noſtris legitur רוח נבואה *ſpiritu prophetiæ.* Sic infra cap. 35. 31. v. 5. R. בכל עיבידתא. v. 8. R. וית מדבח קטורת בוסמין. v. 14. C. ותתרון, male. Ib. R. C.

R. C. דיהלינה, Ven. & Amſt. דיהלינה. v. 17. R. ארי בשתא *quoniam in ſex.*

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. ואיתיאו לותי. v. 6. R. ואסתחר עמא למיכל. v. 10. R. ויתקוף רגזי, ſic v. 11. & 22. v. 12. R. בנו טוריא. Ib. ואתיב מן בישא דחשיבתא. v. 13. R. הוי דכיר לאברהם. Ib. ותמלילתא עמהון. v. 14. R. דחשיב למעבד. Vi. ſupra v. 12. v. 16. R. עובדא דייי אינון. Ib. כתבא מן קדם ייי הוא *erat ſcripta à facie Dei.* v. 19. R. כד קריב. v. 21. lege, *peccatum magnum?* v. 25. *ut contaminaret eos nomine peſſimo.* Videtur potius vertendum, *ut capere vel acquirere faceret eos nomen peſſimum:* ut לאסבותהון, ſit infinitivus à נסב, unde regulariter & ſimplicius deducitur quàm à סאב. v. 26. R. C. ואתכנשו לותיה. v. 27. R. וגבר ית קריביה. v. 28. *in die illa*, hæc ab Interprete omiſſa erant. v. 29. R. קריבו קרבניכון יומא דין *Obtuliſtis oblationes veſtras hodie.* Melius vertas in imperativo, *Offerte.* Ar. uterque اكملوا واجبكم *exolvite debitum veſtrum.* Ib. ולמיתן עליכון. v. 30. R. והוה מיומא דבתרוהי. Ib. איסק לקדם ייי. v. 34. R. דבר ית עמא לאתרא דמלילית.

CAP. XXXIII.

Verſ. 1. R. *Filiis tuis dabo eam terram fluentem lacte & melle.* quæ poſtrema verba ad verſum tertium pertinent, ubi Chaldaica habentur etiam in Regiis. v. 2. R. ואמוראי *& Amorrhæos*, ſic וחואי. v. 3. R. ארי לא אסיק שכנתי בינך *in medio tui.* v. 5. R. וגלי קדמי מה אעביד לך. v. 7. R. C. וקרי ליה. Ib. R. והוה כל דתבע. Ib. נפיק, ut & v. 8. Ib. דמברא למשריתא. v. 11. R. כמא דממליל גבר. Ib. ותאיב. Ib. C. לא יעדי. v. 12. R. לא אודעתני. v. 13. Corrige in noſtris הודעני. v. 16. R. ארי אשכחנא רחמין. Ib. משנין מכל. v. 17. R. ברם ית פתגמא. v. 19. R. אעבר כל יקרי *tranſire faciam omnem gloriam meam.* Ib. ואיחון על מן דאיחון. v. 20. R. ית אפי יקרי *faciem gloriæ meæ.* v. 23. R. ית דברת יקרי. Ib. lege, *& videbis id &c.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 1. R. דתברתא. v. 3. R. וגבר לא יסק. v. 7. R. סלח לדתיבין לאוריתיה ודלא. Ib. מסעד חובי. v. 9. R. לעווינא ולחובנא ותחסיננא. v. 10. R. ויחזי כל עמא דאת ביניהון *Videbitque omnis populus, in cujus medio tu es.* Ib. ארי דחיל הוא. v. 12. R. ליתבי ארעא *cum habitatoribus terræ*, ſic v. 15. Ib. עליל עלהא. v. 16. R. ותיסב מבנתיה לבנך ויטעון בנתיה בתר טעותהן ויטעיין. Vi. Bab. v. 18. R. תיכול פטירין. v. 19. R. דילי abſque הוא. Ib. תקדיש דיכרין, ordine inverſo. v. 20. R. וכל בוכרא *& omne primogenitum.* v. 22. R. במיפק שתא. v. 25. R. ולא יביתון בר מן מדבחא תרבי נכסת חגא עד צפרא *neque manebunt extra altare adipes victimæ ſolemnitatis uſque mane.* v. 26. R. לא תיכול *Non comedes*, ut ſupra cap. 23. 19. Niſi quod Ar. hic habeat كما. v. 28. R. עם ייי *cum Domino.* Ib. לא שתי. v. 29. R. נחית משה מן טורא. Ib. לוחי סהדותא. Ib. C. ארי סני. v. 31. R. דכנשתא. v. 34. R. מעדי ית בית אפי, abſque Affixo. Ib. ומתמליל. v. 35. R. ית סבר אפי משה *aſpectum vultus Moyſi.*

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. ואבניש, ſicut etiam à R. Salomone citatur. v. 2. R. שבת שבתא, ut cap. 31. 15. at Levit. 16. 31. & 23. 3, 32. שבת שבתא. v. 5. R. סיבו מנכון. Ib. ייתינה ית אפרשותא. v. 6. C. ומעזי, ita etiam in Ven. & Amſt. punctatur hæc vox. v. 8. R. בוסמיא למשח ſine ו præfixo. v. 11. R. ית עברוהי. C. per pathach ſed abſque daghesh in ב, ut ſupra cap. 26. & capite proximo 36. v. 12. R. וית כפורתא *& propitiatorium.* v. 17. R. ית עמודהא. Ib. *& baſes ejus.* Affixum ſingulare reddidimus pluraliter, quòd referendum videretur ad *columnas.* v. 18. R. סיכי דרתא. v. 21. R. רוחיה עמיה איתיו. Vi. etiam v. 29. at v. 26. è converſo eſt ית pro עם. v. 22. R. C. גבריא עם נשיא. Ib. ושבבין עזקן, abſque intercedente copulâ. C. ושבכין. Vi. Num. 31. 50. v. 23. R. ובוץ שזיר ומעזי ומשכי. Ib. ומשכי דססנונא איתיו. v. 24. R. כספא ונחשא איתיו. v. 25. R. עזלא ומיתן. Ib. R. C. וית ארגונא *& purpuram.* Ib. R. וית צבע זהורי *& coccinum.* v. 26. R. דיתרעי לבהן יתהן בחכמתא עזלן ית מעזי. v. 28. R. ולמשח רבותא. v. 29. R. דאיתרעי לבהון עמהון. v. 31. R. רוחא *ſpiritu*, abſque נבואה *prophetiæ.* Vi. ſupra cap. 31. 3. v. 35. R. *& in omni opere textoris, & doceant textifices*; ſed hæc ipſa verba Chaldaica ומחי עבדי כל עבידתא, ut in Regiis habentur, hanc Interpretationem ullo modo ferent; multo minus in noſtris, ubi etiam Accentus Athnach in voce ומחי, illam à ſequentibus dirimens, ei obſtat.

CAP. XXXVI.

Verſ. 1. R. חכמתא וסכלתנו. v. 3. R. ואינון איתיו לותיה עוד. v. 6. R. ועברו כרוז. v. 7. R. ואשתאר, in fine verſus, ubi in C. & reliquis eſt ויתרת. v. 8. R. C. עבד יתהון, & v. 14. in R. v. 11. R. דבירת לופי bis, in fine autem תניתא pro תנינא, ſic v. 12. & 17. & cap. 37. 3. v. 14. R. חד עשרי. v. 18. R. דנחשא. Ib. ללפיף. C. ללפאה. v. 19. R. דמשכי bis. v. 29. R. אל עזקתא חדא. v. 32. ad finem, R. לדפי סטר משכנא לסופיהון. v. 35. R. תכלא ſine ד, contra ac v. 37. ubi in R. eſt דתכלא. Vi. ſupra cap. 26. 31. v. 36. R. *& effudit*, ſic cap. 37. 3.

CAP. XXXVII.

Verſ. 1. R. תרין אמין. v. 5. R. סטרי ארונא. Ib. deſunt hæc Latina, *ad portandum arcam.* v. 7. R. *de auro ductili.* Vi. ſupra cap. 25. 18, 31, 37. v. 8. R. כרוב חד, & rurſus וכרוב. v. 9. R. פרישן גדפיהון. v. 13. R. זויתיה דלארבע רגלוהי. v. 14. R. הוו pro הואה, ſic v. 25. v. 16. R. וית בזיכוהי וית מכילתיה וית קסותא דיתנסך בהון דדהב דכי. v. 19. חיזור ושושן, atque ita deinceps vox prior. v. 21. R. מינה ter abſque ד. v. 23. R. וציבתהא. v. 25. R. ית מדבח קטורת. v. 26. R. דיר, at v. 12. & ubique antè per ז, ut ſupra cap. 25. 11. notatum, ac ſi deditâ operâ codices diſcreparent. C. etiam & Ven. minora & hic & v. 12. habent ד.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1. R. ית מדבח עלתא. v. 9. R. סרדי דרתא, ſic cap. 39, 40. v. 15. R. ולעברא תניתא. v. 17. R. וכיבושיהון דכסף. Ib. וחפא רישיהון דכסף ואינון מכבשין דכסף *& cooperuit argento capita earum. Illæ quoque &c.* v. 18. R. אורכיה ורומיה בפותיה *ſicut latitudo ejus.* v. 19. R. דכסף וחפא רישיהון וכיבושיהון דכסף *& operuit capita earum & cælaturas earum argento.* v. 21. R. דאתמניא. Ib. על פולחן ליואי *per miniſterium Levitarum.* v. 23. R. ובוצא. v. 24. R. והוה דהב ארמותא עשרין. v. 25. R. מאת ככר ואלף ושבע מאה ושבעין. v. 27. R. והוה מאת ככרא דכספא. Ib. מאת & למאת. v. 28. R. וית אלפא ושבע מאה ושבעין וחמש. Ib. וכבש יתהון. v. 29. R. ונחשא דארמותא שבעין. v. 31. R. דתרע.

CAP. XXXIX.

Verſ. 2. R. דדהבא. v. 4. R. כתפין עבדו ליה מלפפן. v. 5. R. כעובדוהי. Ib. deeſt in tranſlatione, *& coccino.* v. 6. R. מרמצן בדהב כתב מפרש כגלוף דעיזקא על שמהת *in cælaturis aureis ſcriptos diſtinctè quaſi ſculptura annuli &c.* v. 9. R. וזרתא & וזרתא. v. 11. R. ושבזיז. v. 12. R. כנקרי תרקיא. v. 13. R. משקען מרמצן בדהב *incluſi ſtrictique auro.* Vi. not. ad cap. 28. 11. v. 17. R. על תרין עיזקן. v. 19. R. מלגיו. v. 20. R. על תרתין כתפי. Ib. בית לופיה מעלוי להמיין *juncturæ ejus.* v. 21. R. בחוטא דתכלתא, ita v. 31. Ib. ולא מתפריק. v. 22. R. ית מעילא דאיפודא. v. 23. R. ופום מעילא בגויה *Et os pallii in medio ejus.* v. 27. R. ית כתוניא דבוצא. v. 28. R. קובעיא. Ib. וית מכנסין דבוץ שזיר: *Et femoralia ex byſſo retorta*, ſed hæc Latina habentur initio v. 29. ut in Vulgata. v. 29. R. דתכלא. v. 30. R. deeſt כגלוף דעזקא, contra ac verſ. 6. ſupra. Ib. קדש לייי. v. 32. R. עיבידת פולחן משכן זימנא. v. 34. R. דמשכי דדיכרי מסמקי ſic דמשכי דססגונא. v. 36. R. וית כל מנוהי. Sic v. 37. R. וית בוצינהא. Ib. דסידרא. v. 40. R. וכל מאני פולחן. v. 43. lege, *fecerant illud*, ut in Regiis.

CAP. XL.

Verſ. 2. R. דמשכן זימנא, ſic v. 6. & 29. v. 3. R. ותחפי על ארונא. v. 4. R. ותסדר ית סידריה. v. 5. R. לאסקא קטורת בוסמין קדם ארונא. Sic & v. 6. קדם ſine ל. v. 17. R. בחד יומא לירחא. v. 19. R. ופרש. v. 23. R. ואסדר עלוהי ex Aphel. Vi. Levit. 24. 3. 4. v. 24. R. על צידא דמשכנא, apud R. Sal. legitur צדא levi diſcrimine: contrà Num. 3. 29. in Regiis legitur שדא. v. 27. R. ואסיק עלוהי קטורת. v. 31. R. ויקדשון מניה. v. 36. R. C. מעילוי. v. 37. R. C. דאסתלקותיה. v. 38. R. ארי עננא דייי *Nubes enim Domini.* Ib. ואישתא תהי ליליא ביה *& ignis erat &c.*

LEVITICUS.

CAPUT I.

Verſ. 2. R. מן תורי. v. 9. R. *holocauſti oblatio eſt*, ſed hoc eſſet עלתא דקורבן, cùm illic legatur ſimpliciter קורבן, ut in noſtris, ubi accentus inter duas voces diſtinctionem facit: v. 13. intervenit etiam הוא, ſimiliter tamen in Regiis redduntur verba. v. 10. R. מן בני ענא קרבניה, ſic cap. 3. 6. v. 12. R. ויסדר, ſic cap. 6. 12. v. 16. R. וירמי יתיה. Ib. דמושדין קיטמא, lectionis hujus, quòd convenientior videretur, verſionem retinuimus: at reliqui codices noſtram confirmant; lege itaque ſi placet, *ubi comburunt cineres.* Amſt. & Ven. min. דמקדין. Vi. Bab.

CAP. II.

v. 2. R. ית אדכרתה, ſic v. 9. & cap. 5. 12. v. 4. & 5. R. סלת. v. 7. R. מנחתא דרדתא. v. 8. R. למדבחא. v. 10. R. ודאישתאר, ut v. 3. Vi. etiam c. 7. 9. v. 12. R. C. קורבן קדמי. Ib. R. לא יסקון לאתקבלא ברעוא. v. 14. R. פרוכן דכיכן. v. 16. R. ית אדכרתה מגרשה. Ib. C. וממשחא. Ib. R. על כל לבונתה.

CAP. III.

Verſ. 2. lege ut in Reg. *filii Aharon ſacerdotes ſanguinem per circuitum altaris.* v. 9. Elias legit, לקבל שורא. Interpres omiſit hæc verba, *& adipem qui operit inteſtina*, ſupplenda ſunt igitur in noſtris. v. 13. R. לקדם משכן זימנא.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. חד מנהן. v. 4. R. זימנא קדם ייי. v. 5. R. וייתי יתיה. v. 7. R. מדבחא דקטורת. v. 8. R. תרבא דתורא. Ib. דחפי ית גוא. v. 9. lege, *auferat illud.* v. 11. R. וית משכא דתורא. Ib. *& cum inteſtinis, & fimo ejus.* Adhibitâ diſtinctione inter hæc verba & proximè præcedentia, caſum etiam mutavimus. v. 12. R. למברא למשריתא. Ib. על אעיא בנורא. v. 17. R. לקדם פרוכתא. v. 22. R. דרבא יחוב *Quando Princeps peccaverit per ignorantiam & fecerit &c.* cùm in fine verſus ſit vox בשלו etiam in Regiis, interpretationem ejus illuc tranſtulimus. v. 27. R. במעבדיה חד מפקודיא. v. 28. R. או יתידע. Ib. וייתי ית קרבניה. Ib. שלמתא נקיבתא. v. 31. R. וית כל תרבא. v. 33. R. באתר דיכוס ית עלתא. v. 35. R. כמא דאתעדא. Ib. על חובתיה דחב.

CAP. V.

Verſ. 2. R. *& poſtea ipſe ſcivit quod peccavit*, pro *& polluatur &c.* ex v. 5. v. 3. R. בכל סובתיה דיסתאב. Vi. Bab. v. 4. או לאוטבא לכל דיפריש. C. די יפריש אנשא. v. 5. ſupple initio verſus, *Eritque cùm peccaverit in uno ex his*, quæ in Regiis deſunt. v. 6. R. C. וייתי ית אשמיה. v. 7. R. ית אשמיה דחב. v. 8. R. לות כהנא. Ib. קדמיתא ſine ב. v. 9. R. ודישתאר מדמא, contra c. 7. 16, 17.

& 14. 18. v. 11. R. לתרתין שפנינין fœmininè, ut ſupra v. 7. Vi. c. 14. 22. v. 15. R. לקדם ייי. v. 17. R. חדא מכל פיקודיא.

CAP. VI.

Verſ. 3. lege, *quæ facit homo* &c. v. 4. R. דאתפקד לותיה. v. 6. R. וית אשמיה ייתי לקדם ייי. v. 9. R. היא עלתא על דמתוקדא. Ib. יקדא, ſic in ſequentibus. v. 10. R. ומכנסין דבוץ ילבש, ſic v. 11. וילבש. v. 12. R. C. נכסת, quæ forma ſingularis eſt, in noſtris eſt נכסת formæ pluralis, Hebr. השלמים. v. 16. R. ודאשתאר מינה. Ib. C. ייכלוניה. v. 18. R. ייכלונה. v. 20. R. ביומא דרבי, ſic cap. 7. 36. Ib. פלגותא, bis. v. 21. R. תתעביד רביכא *fiet tenera, offerat eam coctam*,&c. Vi. Bab. C. רביכא. Vi. etiam infra. cap. 7. 12. ubi Interpres hanc vocem prætermittit. v. 25. R. באתרא די. v. 27. R. ודידי מן דמה על לבושוהי *ſuper veſtimenta ſua*. v. 28. R. וישתטף ex Ithpehal, ſic infra cap. 15. 12.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. C. קדש קדשין הוא. v. 7. R. כחטאתא כאשמא. Ib. כהנא דיכפר ביה. v. 9. R. דמקרב. v. 12. R. רביכא, ut ſupra cap. 6. 21. v. 14. R. מכל קרבנא. Ib. C. דזריק ית דם. v. 16. R. ואם נדר. Ib. R. C. דיקריב ית נכסתיה. Ib. ודאשתאר, ſic v. 17. Vi. ſupra cap. 5. 9. v. 18. R. C. לא יתחשב ליה in Ithpael, ſic cap. 17. 4. v. 21. R. בסאבת אנשא. Ib. או בכל שקץ מסאב *aut omnem abominationem immundam*. v. 25. R. דיקרב מינה קרבנא. v. 26. R. לעופא ולבעירא, pro *ovibus* autem corrige in noſtris, *avibus*. v. 30. R. ייתיין ית קרבניא. Ib. חדיא bis. Ib. לארמא יתיה ארמא. Vi. Bab. v. 33. R. דיליה תהי. v. 38. R. ביומא דפקדותיה.

CAP. VIII.

Verſ. 4. Corrige in noſtris פקיד, & v. 8. ית אוריא. v. 12. R. על ריש אהרון. v. 13. R. קובעין. v. 18. R. וקריב ית דכר עלתא. v. 24. R. אורניהון & רגליהון, quæ tamen ſingulariter illic redduntur. v. 25. & 26. R. & C. שקא pro שוקא, ut & alibi C. v. 29. R. C. ית חדיא. Ib. R. וארמיה *& elevavit illud elevatione coram Domino de ariete oblationum, fuitque in portionem Moyſi ſicut* &c. v. 30. R. ועל לבושוהי *& ſuper veſtimenta ejus*, Ar. Maur. وعلى ثيابه. v. 31. R. כמא דפקידית למימר *ſicut præcepi, dicens*. v. 33. R. יקריב ית קרבניכון.

CAP. IX.

Verſ. 2. R. וקריב קדם ייי. v. 3. R. C. ועגל ואימר בני שנה. v. 5. R. וקריבו ית דפקיד *Obtuleruntque ea* &c. v. 7. R. ועביד. C. ועבד bis. v. 9. R. וקריבו. Vi. Bab. v. 10. R. וית כלייתא, ſic v. 19. וכולייתא plurali formâ, ut & ſupra cap. 3. & 4. at cap. 7. 4. על כלייתא. v. 11. C. למברא, ſic 14. 8. in Regiis. v. 16. & 17. R. וקריב. v. 20. & 21. R. חדיתא. v. 24. R. ואכלת & ונפקת, ſic cap. 10. 2. Ib. וחזו.

CAP. X.

Verſ. 4. R. ית אחיכון. v. 6. C. ית יוקידתא. v. 7. R. רבות קדשא דייי. v. 8. R. עם אהרן *cum Aaron*. v. 15. R. לארמא ארמא. Vi. Bab. v. 16. R. מבעא תבעיה. v. 18. verte, *ſicut præcepi*. v. 19. R. קריבו ית חטאתהון וית עלתהון. Ib. וערען יתי.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. ועם אהרן *& cum Aaron*, ſic c. 14. 33. & 15. 1. v. 3. R. ומטילפא. C. ומטלפן טילפין, uti etiam à R. Salomone citatur. Vi. Bab. v. 4. R. *camelum*. Ib. R. & C. ad finem verſus, ופרסתא : ſequitur in Regiis לא סדיקא, ſic v. 5. & 6. ſine Affixo, ut & v. 7. v. 7. R. ומטילפא. C. ומטלפן, ut ſupra v. 3. Finem v. 10. & initium v. 11. ſic verte ; *abominatio ſunt vobis. Et abominatio erunt vobis :* hujuſmodi anadiplôſin vide cap. 14. v. 30. 31. quam etiam Interpres, ut hanc, compendio reddidit. v. 11. R. מבשריהון pluraliter, ut in tranſlatione. v. 16. R. ונצא ſine ית. v. 18. R. ובותא וקתא. Vi. Bab. Ib. C. וירקריקר. v. 19. R. וחוריתא. v. 26. R. וטלפין לא איתהא מטילפא ופשרא לא איתהא מסקא. Ib. כל דיקרב בנבלתהון *omnis qui tetigerit morticinia eorum*. v. 27. R. C. על ארבע. v. 29. R. וצבא. v. 32. R. C. או שק. Ib. R. דיתעביד, ſic c. 13. 51. v. 33. C. תתברון. v. 34. Verba illa in tranſlatione, *& aliquid horum tetigerit*, nihil habent in textu Chaldæo cui reſpondeant. Ib. R. דישתיתי. Vi. Bab. v. 36. R. בית כנישות. v. 42. R. לא תיכלונון. v. 45. R. דאסקית. v. 46. R. ודכל priore loco, ולכל in poſteriore.

CAP. XII.

Verſ. 4. R. בדם דכי. Vi. Bab. v. 5. R. C. ואם נקבא. Ib. R. ארבעת עשר יומין, at quia in noſtris deeſt vox יומין interpretationem ejus, cùm omitti non poſſet, alio charactere notavimus. v. 7. R. עלהא. R. C. ותדכי.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. ויתתי. Vi. Bab. v. 5. R. *Videbitque eam*. v. 10. R. והא עמיק חורא. v. 12. R. ותחפי. v. 13. R. בשריה וידכי. Vi. Bab. Ib. אתהפך, ſic v. 17, 20, & 25. & v. 16. ויתהפך, ubique autem למחור per Segol. v. 14. R. דאתחזי. v. 15. R. סנירותא הוא. v. 18. R. שחנא ויתסי. v. 21. R. שערא למחור, ſic v. 26. v. 28. R. עומק כואה. v. 40. R. *calvus & mundus eſt*. v. 41. R. C. מלקביל. v. 42. R. או בגלושותא. Vi. Bab. v. 43. R. סנירותא משך בשרא. v. 45. R. לא תסתאבון, ſecundo loco abſque ו præfixo. v. 46. R. יהי מותביה ; quod de voce יומין ſupra c. 12. 5. dictum, idem hîc de verbo יהי dicendum. v. 49. R. ירוק. R. C. סמוק. v. 51. Interpres omiſerat hæc verba, *aut in ſubtegmine*. v. 55. R. C. תוקדוניה, ſic v. 57. Ib. 55. R. תברא הוא. Ib. apud R. Sal. edit. Baſ. & Ven. mag. בשחיקותיה, quod mendoſum videtur, cùm in aliis ejus editionibus legatur ut in noſtris. v. 56. R. ויבזע, v. 58. R. דתתחור. Obſerva hoc verbum חור in præcedentibus ubique adhiberi pro Hebr. כבס, cui eidem in proximis verbis reſpondet יצטבע : hujus differentiæ rationem ſic exponit R. Salomon, quòd in illis locis lotio eſſet ad mundandum vel dealbandum, cùm hoc ultimo immerſio ſufficeret ; ubicunque verò, inquit, בס *immerſionem* tantùm denotat, Chaldaicè redditur per יצטבע. v. 59. R. לדכאותיה.

CAP. XIV.

Verſ. 10. R. שלמתא, & ſic alibi. C. שלמתא. v. 13. R. באתרא דיכוס. v. 16. R. דעל ידיה שמאליתא ſic v. 27. v. 22. R. ותרין שפנינין maſculinè ſic cap. 15. 14, 29. & Num. 6. 10. contrà cap. 5. 11. v. 26. R. שמאליתא, ut ſupra v. 16. & verſu ſequente. v. 35. R. וייתי דדיליה. v. 37. R. מן כותלא. C. כותלא. v. 40. R. וישלפון, ſic v. 43. דשליפו. v. 41. R. דקליפו, ut v. 43. v. 42. C אבנין אוחרנין ויעלון. Ib. R. באתר אבניא. v. 45. R. ויתרע. Ib. *& omnem pulverem domus educent extra* &c. v. 49. R. תרין צפרין ואעא. v. 51. R. צפרא דנכיסתא. v. 57. R. C. ביומא & וביומא.

CAP. XV.

Verſ. 3. C. סאובתיה היא. v. 9. R. מרכבא דירכוב. v. 11. C. יצבע v. 13. R. ויסחי בשריה ex Aphel, ſic v. 16. contra cap. 16. 24. ויסחי, ſic cap. 1 15, 16. v. 14. R. וייתי ex Aphel, cùm in noſtris legatur וייתי ex Kal, ſolâ punctorum differentiâ, ideoque verſionem non mutavimus : neque enim punctorum authoritas in Targum tanti apud nos fuit, ut ubique verſionem eis conformem redderemus ; accedit hîc quod conjugationes Kal & Aphel verbi אתא in Targum nonnunquam inter ſe confundi obſervavimus. Fatendum interim noſtram lectionem Hebræo magis convenire : verte itaque, ſi mavis *& veniet* ; ubi ſi intelligas *cum iis*, perinde erit ac ſi diceres, *& adducet ea* ; ſi modò Chaldaicè dicere liceat וייתי בהון, ſicut Arabicè وياتي بهم, vel ut in noſtr يجي, quo nihil uſitatius. v. 16. R. שכבת זרעא, ſic v. 17. & 18. at cap. 22. שכבת. v. 19. Baſ. דא יהי דובה, pro דא reliqua omnia exemplaria habent דם, ergo emendavimus. v. 23. C. במקרבה ביה. v. 25. R. C. ידוב דוב. Ib. C סואבתה. Ib. R. in fine verſus, *erit immunda*, abſque *erit* poſteriore. v. 26. R. תשכב C. די ישכוב, ut in fine v. 24. rectè, hîc male. Ib. R. כסואבות ריחוקה. v. R. בסואבתהון בסאביהון ית משכני. v. 32. R. תפוק מיניה שכבת זרעא. v. 33. R. עם מסאבא.

CAP. XVI.

Verſ. 3. R. בדא יעול אהרן. Ib. C. בקודשא. v. 4. C. כנסי דבוץ יהא. Ib. R. ובמצנפתא, redundante ב. Ib. וילבישינון. v. 5. R. *& tolles* &c. v. C. ית תרין. v. 12. R. חפנוהי. C. חופנוהי. v. 13. R. ויחפי ענן. v. R. וקדם abſque ל, ſic v. 15. v. 15. R. C. ויעביד ית דמיה. v. 16. R. סואבת ſic v. 19. in fine autem hujus verſus בנו סואבתהון. v. 21. corrige in noſtris, *bas*. v. 22. R. דלא יתבא. v. 27. R. יתפקון *efferent*. Interpres videtur leg יפקון. v. 30. R. תדכון. C. תרכון pravè. v. 33. poſt *quoque expiabit*, adde, *&* *per ſacerdotes*, quæ clauſula Latina in Regiis deeſt.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. או עזא *ſive capram*, contrà cap. 22. 27. v. 4. R. C. א איתיניה לקרבא. Ib. יתחשיב in Ithpahel. Vi. ſupra 7. 18. Ib. R. מגו עמיה *de medio po ſui*, ſic v. 9. v. 5. R. וייתנון לקדם ייי *afferantque ea Domino*. v. 7. R. א ירבחון. v. 8. R. ביניהון דיסיק עלתא, ubi tamen tranſlatio eſt ut in noſtris, juxta quam etiam in Ar. Maur. eſt في وسطكم. At v. 10. & 13. R. ביניהון *eos*. Ib. 10. R. ואישיצי יתיה. Vi. Bab. v. 11. R. C. בדמא הוא. v. 12. R. fine לא ייכלון דמא. v. 13. R. C. ביניהון. Ib. R. דיצוד ציד. v. 14. R. ad finem דמיה הוא.

CAP. XVIII.

Verſ. 5. R. לחיי עלמא. v. 6. R. לכל דקריב. v. 12. R. יבא דאבוך הוא, ſic v. 13. קריבא דאמך הוא. v. 17. R. וברתה, ut ſupra v. 10. רתך איתרת ſic cap. 19. 29. & alibi paſſim hac formâ. v. 18. R. בחייהא. v. 20. R. Ib. שכבתך, ſic v. 23. Ib. in tranſlatione, *ut ſeminis commixtione contamineris in ea*. v. R. ומזרעך *Et de ſemine tuo non dabis ut transferatur ad Moloch*. Ib. *nomen Domini Dei tui*. 24. R. דאנא מגלי. v. 28. R. כמא דרוקינת ית עממיא. v. 29. R. שתצין נפשתא. v. 30. corrige in noſtris, *faciatis*.

CAP. XIX.

Verſ. 11. R. לא תנגבון. v. 15. R. בדינא. Ib. ולא תהדר. v. 18. R. תרחם לחברך. v. 19. R. לא תזרע. v. 20. R. והיא אמתא. Ib. in fine א אתחרת. v. 21. R. לקדם ייי. v. 23. R. מרחק לאבדא. v. 34. R. ותירחם ליה. v. R. במשחתא. v. 36. והינין דקשוט.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. ומן גיורא. Vi. Bab. Ib. דבית ישראל. v. 4. R. יהביה מזרעיה. v. 11. R. גלי. v. 16. R. ואיתתא דתקרב לכל בעירא *ad omne jumentum* &c. ſequitur ib. *occides mulierem, jumentum quoque occiſione occidatur*. v. 18. R. שכב ית איתתא Vi. v. 20. Ib. ית סואבת. Vi. cap. 16. 16. v. 19. R. ית קריבתיה. v. 20. R. דישכב ית איתת אחבוהי עריתא דאחבוהי. Ib. R. C. בלא ולד, ſic v. v. 22. R. ולא תרחק יתכון ארעא דאנא מעיל יתכון לתמן. v. 25. R. פא מסאב לדכי *avem immundam & mundam*, epitheta tranſpoſita leguntur in verſione Vulgat & inde in Pariſienſibus & noſtris. Ib. lege, *& in omni* &c.

CAP. XXI.

Verſ. 2. lege, *pro conſanguineis ſuis*, vel potius in ſing. *conſanguineo ſuo qui propinquus eſt ei*. Ib. R. לאימיה לאבוהי, abſque copula. v. 5. lege, *barbæ ſuæ*. Ib. R. C. בבשרהון v. 6. R. ולא יחללון. Ib. R. C. אינון מקרבין. v. 7. R. יתתא מטעיא ומחלא. Ib. דמתרכא מבעלה, ita Ven. min. & Amſt. ſed C. דמתרכא, Ven. maj. & Baſ. præ דמתרבא, correximus autem ex v. 14. v. 8. R. *quia ſanctus ſum ego* &c. ſine interpunctione. v. 9. R. ארי תתחל. C. תתחל. Ib. R. C. היא מחלא. v. 14. R. מטעיא, ut ſupra v. 7. v. 20. R. או חגיר או חרים. C. חרים. v. 21. Fin huj hujus verſus & verſus proximi tranſlatio ſic in Regiis habetur : *non accedat ut offerat.* v. 22. *Oblationem Dei ſui. De ſanctificatis autem quæ offeruntur Deo ſuo veſcetur de ſanctis ſanctorum.*

CAP. XXII.

Verſ. 2. R. וְיִפְרְשׁוּן. Vi. Bab. Ib. וְלָא יְחַלּוּן. C. יְחַלוּן, ſic v. 15. & cum Affixo v. 9. Vi. etiam v. 32. Ib. R. דְאִנּוּן מְקַדְּשִׁין. v. 3. R. דְיִקְרַב מִכָּל זַרְעֲכוֹן. Ib. וְסוֹבְתֵיהּ contractè, ut & v. 6. v. 11. R. וְכָהֵין אֲרֵי יִקְנֵה, ſic v. 12. & 13. מִבֵּית R. וּבַת כָּהֵין. v. 13. C. כְּרַבְיוּתָא. v. 16. R. בְּמֵיכְלֵיהוֹן. v. 18. R. שְׁלִיכֹם דְּכַר R. יִשְׂרָאֵל. Ib. דִיקָרֵיב קָרְבָּנֵיהּ. Ib. דִיקָרְבוּן קֳדָם יְיָ. v. 19. R. בְּתוֹרֵי. Ib. in tranſl. *pro nobis.* v. 23. R. וְלִנְדְּרָא לָא יִתְרְעֵי. v. 24. deeſt in Regiis, *aut enervatos.* Vi. Deut. 23. 1. v. 27. R. אוֹ עֵז אֲרֵי. v. 32. R. וְלָא תְחַלּוּן. C. תַחֲלוּן. Vi. ſupra v. 2.

CAP. XXIII.

v. 2. R. דְתִעְרְעוּן יָתְהוֹן מְעָרַע קַדִּישׁ אִלֵּין אִנּוּן *quas vocabitis invocatione ſancta, hæc ſunt.* Vi. Bab. v. 3. R. מוֹתְבָנֵיכוֹן, ſic v. 14, 21, 31. & alibi. v. 4. R. מְעָרַע קַדִּישׁ דִיתְעָרְעוּן *quas vocabitis vocatione ſancta in t. ſ.* v. 7. R. כָּל עִיבִידַת פּוּלְחָנָא, ſic v. 8, 21, 25, 35, & 36. v. 10. R. וְתַחְצְדוּן. v. 12. R. אִרְמוּתְכוֹן. v. 13. R. תְּרֵי עֶשְׂרוֹנִין. v. 14. R. עַד כְּרַן abſque ב. Ib. יַת קוּרְבַּן אֱלָהֲכוֹן. v. 15. R. שַׁלְמָן תְּהֶוְיָן, ſecunda perſona pro tertia, vi. Exod. 26. 3. v. 16. lege ut in Regiis, *& offeretis* &c. v. 18. R. *& arietes duo erunt* &c. v. 21. R. *vocatione ſancta, ſanctus erit vobis.* v. 22. R. בְּמֶחְצְדָךְ וְלִקְטָא דַחֲצָדָךְ. v. 29. R. דְלָא מִתְעַנֵּי. v. 32. R. שְׁבַת שַׁבְּתָא הִיא. Vi. Exod. 35. 2. C. שַׁבָּא שַׁבְּתָא. v. 38. R. נִדְבַתְכוֹן. C. forma plurali נִדְבָתְכוֹן. v. 39. R. בַּחֲמֵשַׁת עַשְׂרָא. Ib. קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין, ut v. 41. v. 43. R. בִּמְטַלַּת עֲנָנֵי אוֹתֵיבִית *in umbraculo nubis meæ* &c. C. עֲנָנִי.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. & 4. R. יְסַדַּר, ut Exod. 27. 21. ſic v. 8. hujus capitis cum Affixo, יְסַדְּרִינֵּיהּ. v. 6. R. תַּרְתֵּין סִדְרִין שִׁית בְּסִדְרָא. v. 7. R. לְאַדְכָּרְתָּא קָרְבָּנָא. C. לְאַדְכַּרְתָּא. v. 10. C. בַּר אִתְּתָא בַּר יִשְׂרָאֵל bis in eodem verſu & ſic etiam v. 11. hoc ultimo loco Ven. maj. & Baſ. habent יַת אִתְּתָא, quod ex reliquis correximus. v. 12. R. עַד דְיִתְפְּרַשׁ. v. 23. R. בְּאַבְנַיָּא.

CAP. XXV.

Verſ. 5. R. יַת כְּתֵי חֲצָדָךְ לָא תַחְצַד. v. 8. R. שְׁבַע שְׁמִטִּין bis. v. 11. R. וְלָא תַחְצְדוּן יַת כַּתְהָא. v. 14. R. וַאֲרֵי תְזַבְּנוּן. Ib. אוֹ תִזְבְּנוּן מִן יַד. Sic v. 15. תִזְבְּנוּן מִן חַבְרָךְ. v. 16. R. לְפוֹם סַגִּיוּת. v. 17. Lege juxta ordinem verborum, *vir proximum ſuum.* v. 21. R. בְּשַׁתָּא שְׁתִיתֵיתָא. Vi. Exod. 26. 9. Sic v. 22. תְּמִינֵיתָא. v. 25. R. וּבֵינֵי דְאַחוּהִי. v. 28. R. בְּיַד דְּזָבֵן. v. 30. R. לִדְזָבַן יָתֵיהּ. C. לִידְזַבַּן. v. 32. R. יְהֵי לְלֵיוָאֵי. v. 35. R. וְתַתְקֵיף בֵּיהּ. Vi. Bab. v. 38. in fine R. לֶאֱלָהּ, ſic cap. 27. 45. v. 44. R. מִן בְּנֵי עַמְמַיָּא *de filiis populorum.* v. 46. R. לְמֵירַת אַחְסָנָא לְעָלַם, tranſlatio autem hujus verſus in Regiis ſic habetur : *Et dimittetis eos in poſſeſſionem filiis veſtris poſt vos, ut poſſideant eos in æternum, & ſerviant eis. Fratres autem* &c. v. 47. R. דְעִמָּךְ אוֹ לְאַרְמָאֵי, hæc vox *Aramæum* ſive *Syrum* propriè ſignificat, generalius verò *gentilem* quemlibet : hac ſignificatione Syris frequens eſt, & hic accipi videtur, verte itaque, *aut gentili de familia peregrini*, ſeu *proſelyti.* v. 48. R. בָּתַר דְּאִזְדַּבַּן : פֻּרְקָנָא יְהֵי לֵיהּ חַד מֵאַחוּהִי יִפְרְקִינֵּיהּ. v. 49. R. אַחְבוּהִי unâ voce, bis, Vi. cap. 20. 20. v. 50. R. עִם זְבִנֵיהּ. v. 51. adde in fine, *de argento emptionis ſuæ.* v. 52. R. יְתֵיב יַת פֻּרְקָנֵיהּ. v. 53. R. כַּאֲגִיר שְׁנָה בִשְׁנָה.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. *nec imaginem, & ſtatuam non erigetis vobis.* Ib. וְאֶבֶן סַגְדָּא. v. 2. R. דִּדְחָלִין. v. 8. R. חַמְשָׁא לִמְאָה. Ib. יְעִירְקוּן ex Kal, ſic v. 17. וְתֵעֶרְקוּן rectius, eſt enim illic intranſitivum. Vi. etiam v. 36. v. 9. R. וְאֶתְפְּנֵי בְּמֵימְרִי לְאוֹטָבָא. v. 13. C. וְתַבְרִית. v. 16. in fine R. וְיֵיכְלוּנֵּיהּ שַׂנְאֵיכוֹן. v. 19. R. וְאֶתַבַּר. v. 20. R. וְיֵיסוּף. v. 21. R. וְלָא תֵיבוּ. v. 25. R. וְיִתְפַּרְעוּן. v. 29. R. בְּנָתֵיכוֹן. v. 31. R. חָרְבָּה. Vi. v. 33. v. 32. R. וְיִצְדוּן. v. 33. R. יְהוֹן חָרְבָּה. v. 34. R. בְּכֵן תַּרְעֵי. v. 35. in fine R. יָתְבִין בַּהּ. v. 36. R. C. דְּשָׁקִיף. Ib. R. וְיֵעֶרְקוּן כְּמֵיעֲרַק. Ib. deſunt in tranſlatione hæc verba, *cadentque nemine perſequente.* v. 37. R. וְלָא תְהֵי לְכוֹן תְּקוּמָה. Ib. וְיִתַּקְלוּן. v. 39. R. וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן בְּכוֹן יִתְמַסְּוּן בְּחוֹבֵיהוֹן בְּאַרְעָתָא דְסָנְאֵיכוֹן. Ib. דַּאֲחַדוּ בִידֵיהוֹן עִמְּהוֹן יִתְמַסְּוּן. v. 40. R. בְּשִׁקְרֵיהוֹן דְּשַׁקַּרוּ בְּמֵימְרִי *quæ prævaricati ſunt in verbum meum.* v. 42. R. C. וּדְכִירְנָא, ſic v. 45. v. 43. C. וְתַרְעֵי & יַרְעוּן ex Aphel, ſic v. 34. & 41. Ib. 43. R. רְחֵיקַת נַפְשְׁהוֹן. v. 44. R. בְּרַם דָּא. v. 45. R. C. לֶאֱלָהּ.

CAP. XXVII.

Verſ. 3. deeſt in Regiis vox *maſculi.* v. 4. R. וְאִם נְקֻבָּה. v. 7. R. אִם דְּכַרָא וִיהֵי. v. 9. R. C. מִינֵּיהּ קֳדָם. v. 10. R. לָא יְחַלְּפִינֵּיהּ *Non immutabit eum*, ſic v. 12. *appreciabit eum*, minimè congruè, utrobique enim præcedit *animal.* v. 11. R. דְּלָא יְקָרְבוּן. v. 16. R. C. כּוֹר שְׂעָרִין. v. 22. C. *conſecraverit.* v. 24. R. לִדְדִילֵיהּ אַחְסָנַת. v. 25. R. הָוְיָא סִלְעָא pro יְהֵי. v. 33. R. יְחַלְּפִינֵּיהּ bis, ex Pael ut v. 10. ſic melius convenit cum infinitivo חַלָּפָא.

NUMERI.

CAPUT I.

VErſ. 5. C. וְאִלֵּין גּוּבְרַיָּא abſque שְׁמָהַת. Notetur hic editionem Conſtantinopolitanam in hoc libro fere ad finem rarius à Regia diſcedere, cùm alibi Venetæ majori in pleriſque quàm proximè accedat. v. 17. R. C. וּדְבַר מֹשֶׁה. v. 18. R. וְאִתְיַחֲסוּ *& numerati ſunt per genealogias & familias ſuas.* v. 19. R. C. וּמְנָנוּן. v. 20. R. בְּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל, ſed Interpres omiſit. v. 29. R. וְאַרְבְּעַת אַלְפִין. v. 51. R. C. יִפְרְקוּן יָתֵיהּ. Ib. וּבְמֵישְׁרֵי. v. 52. R. C. גְּבַר עַל מֵשְׁרוּהִי.

CAP. II.

Verſ. 2. R. C. בְּאָתִין. Vi. Bab. Ib. מִקְּבֵל. v. 3. R. C. וּדְשָׁרַן, ſic v. 5. & ſæpiùs in hoc capite. Ib. R. מַשְׁרִית ſic alibi. v. 9. R. C. וְתַמְנַן. v. 13. R. וְתִשְׁעָה. v. 14. R. דְּעוּאֵל *Debuel.* v. 17. R. C. וְנָטֵל מַשְׁכְּנָא. Ib. R. בְּגוֹ מַשְׁרְיָתָא. v. 24. R. לְמַשְׁרִית. Ib. R. C. וּתְמַנְיָא אַלְפִין *& octoginta milia*, ſed legendum *octo*, ut cuivis numerorum ſummam ſubducenti facilè conſtabit : pro *octoginta* legitur v. 9. תְּמָנַן vel תְּמָנַן. Ib. בִּתְלִיתֵיתָא. v. 31. R. לְמַשְׁרִיתָא דְדָן. C. לְמַשְׁרִיָּא. v. 32. R. C. מַשְׁרְיָתָא. v. 34. R. לְזַרְעִיתֵיהּ. C. לְזַרְעִיתֵיהּ.

CAP. III.

Verſ. 1. R. C. יַת מֹשֶׁה *ad Moyſen.* v. 4. R. בְּקָרְבֵיהוֹן אֶשָּׁתָא נוּכְרֵיתָא. Ib. עַל אַהֲרֹן abſque אַפֵּי, quod ab interprete tamen lectum fuit. v. 10. R. C. תְּמַנֵּי וְיִטְּרוּן יַת כְּהֻנְּתְהוֹן. v. 15. in fine R. תִּמְנִנּוּן. C. תִּתְמְנוּן. v. 16. R. כְּמָא דְאִתְפַּקַּד. v. 19. R. C. וְחֶבְרוֹן. v. 20. C. לְזַרְעִיתְהוֹן. v. 21. R. זַרְעִית, atque ita deinceps. v. 25. lege, *tegitur*, ut in R. Ib. *quod eſt in oſtio* &c. v. 26. R. C. וְסִרְדֵי דַּרְתָּא. Vi. verſ. 37. v. 28. R. C. מַטְּרַת קֻדְשָׁא. v. 31. R. C. וּמַדְבְּחַיָּא וּמָאנֵי קֻדְשָׁא. v. 32. R. C. מַתְּחוּת fine ד. v. 36. R. C. עַמּוּדוֹהִי עֲבָרוֹהִי aſyndetως. v. 37. R. C. דַּרְתָּא, ut verſ. 26. abſque præfixo ד conſtructionis nota, cujus opus nullum, cum nomen præcedens ſit in forma conſtructa : ſic etiam cap. 4. 32. v. 40. R. C. כָּל בּוּכְרַיָּא, ſic verſ. 43. Ib. 40. בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. Ib. יַת חֻשְׁבַּן שְׁמָהָתְהוֹן. v. 46. R. C. וְיַת פֻּרְקֵי. Ib. מִבּוּכְרַיָּא. v. 48. R. C. פֻּרְקֵי דְיַתִּירִין. v. 50. R. C. מִן בּוּכְרַיָּא.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. *Suſcipe*, quamvis verbum Chald. plurale ſit, ut in noſtris : ſic verſ. 23. *numerabis.* v. 3. R. C. לְמִפְלַח פָּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא. v. 5. R. C. וְיִפְרְקוּן יַת פָּרוּכְתָּא. Ib. C. וִיכַסּוּן, ſic verſ. 8. v. 7. R. C. יַת מְנִיקִּיָּא. Ib. נִיסוּכִין. v. 9. C. מָנֵי שִׁמּוּשַׁהּ. v. 10. R. *Et ponent ſuper illud & ſuper omnia vaſa ejus coopertorium* &c. v. 11. R. C. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תִּכְלָא. Sic v. 12. R. C. תִּכְלָא. Ib. C. וִיכַסּוּן יָתֵיהּ. Ib. R. C. עַל אֲרִיחַיָּא. v. 13. R. C. אַרְגְּוָנָא. v. 14. R. דִּישַׁמְּשׁוּן. Vi. Bab. Ib. וְיַת מַגְרְפְיָתָא וְיַת מַזְרְקַיָּא. v. 15. R. *conſumabit*, & ſic alibi unicâ m. v. 16. R. וּדְמַסִּיר לְמִטַּר אֶלְעָזָר. C. וּדְמַסִּיר אֶלְעָזָר, male omiſſo לְמִטַּר. Ib. R. C. מַסְרַת כָּל מַשְׁכְּנָא, vi. Bab. v. 17. R. C. וְעִם אַהֲרֹן. v. 23. R. תִּמְנוּן יָתְהוֹן. v. 27. R. C. תְּהֵי כָּל פָּלְחַן. Ib. R. בְּמַטְּרַת. v. 30. R. C. תִּמְנִינּוּן. v. 32. R. C. תִּמְנוּן. v. 33. R. C. זַרְעִית, & ſic verſ. 37. & verſ. 46. לְזַרְעִיתְהוֹן. v. 38. R. לְבֵית, contrà v. 42. R. C. וּלְבֵית. v. 48. in fine R. *& octoginta juxta verbum Domini.* v. 49. *Conſtituitque eos* &c. Neſcio quid viderit Interpres, Chaldaica enim illic ut in noſtris habentur.

CAP. V.

Verſ. 2. R. C. carent דַּאֲנָשָׁא. v. 7. R. C. וִיוַדּוּן יַת חוֹבֵיהוֹן דַּעֲבַדוּ, vi. Bab. v. 8. R. C. וְאִם לֵית לְגַבְרָא, ante hæc quædam habuiſſe videtur exemplar quo Interpres uſus eſt. Ib. R. C. דִּמְתִיב קֳדָם יְיָ, lege autem in noſtris, *redditur.* v. 10. R. מַעֲשַׂר קֻדְשׁוֹהִי. v. 14. ſub initio R. C. וְהִיא מְסָאֲבָא. Ib. ad finem וְקַנֵּי יַת קַנְאֲתָא הוּא אִיתְּתֵיהּ. v. 15. R. C. קֶמַח. R. שְׂעָרִין. C. שַׂעוּרִין. Ib. R. C. קַנְאֲתָא הוּא ſic verſ. 18. C. v. 18. R. C. וְיִפְרַע. Ib. יְהוֹן מַיָּא מְרִירַיָּא. v. 19. R. C. וְיֵימֵי, ſic verſ. 21. vi. Bab. Ib. R. יָתִיךְ. C. יָתִיךְ, ſic verſ. 21. Ib. R. הֲוִי זַכָּאָה. C. הָוְיָא. v. 21. C. בְּמוֹמָתָא דִלְוָטוּ. Ib. R. C. יַת יַרְכִּיךְ. v. 22. R. C. יַרְךְ. v. 24. R. C. לִלְוָט pro לְמָרַר, ſic verſ. 27. v. 26. R. C. אַדְכָּרְתַהּ. v. 27. R. וְשַׁקְּרַת. Ib. R. C. מְעָהָא וְתִתְמְסֵי יַרְכַּהּ. Ib. לִלְוָט בְּגוֹ עַמַּהּ. v. 30. R. C. אוֹ גְבַר דְּיִעְבַּר. v. 31. R. C. וִיהֵי זַכָּאָה.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. C. אֲרֵי יַפְרֵישׁ לְמִדַּר. v. 3. R. C. וְיַבִּישִׁין. v. 5. R. C. יוֹמַיָּא דִּינְזַר. Ib. יְהֵי יְרַבֵּי פֵּרוּעַ. v. 7. R. C. אֲרֵי כְּלִילָא דֶּאֱלָהֵיהּ. Vi. Bab. v. 12. R. C. וְיִזַּר קֳדָם יְיָ. Ib. אֲרֵי מְסָאַב נִזְרֵיהּ. v. 14. R. בַּת שַׁתַּהּ. Ib. R. C. שַׁלְמָתָא. Vi. Levit. 4. 28. & 14. 10. v. 15. R. C. סֹלֶת. Ib. וְאֶסְפּוֹגִין, ſic v. 20. per Segol, & alibi in Regiis. v. 19. R. C. יַת דְּרוֹעָא. v. 23. R. C. כַּד תֵּימְרוּן לְהוֹן. v. 25. R. C. שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ וִירַחֵם עֲלָךְ. v. 26. R. יִסַּב יְיָ רַעֲוָתֵיהּ מִינָךְ וִישַׁוֵּי. C. יְקַבֵּל יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ, noſtram autem lectionem ſic verte; *Tollat Dominus vultum ſuum ad te.* Vi. Bab.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. C. וְרַבִּינוּן. v. 2. R. C. וְקָרִיבוּ. v. 3. R. C. וְאַיְתִיוּ יַת קֻרְבַּנְהוֹן עֶגְלָתָא. Ib. וְתוֹרָא לְחַד. v. 5. R. C. קַבֵּיל מִנְּהוֹן. v. 7. R. C. לְקֳדָם יְיָ קֳדָם. v. 8. R. C. תּוֹרֵי. v. 9. R. בְּכַתְפָּא. v. 10. R. C. וְיַת אַרְבַּעַת מַדְבְּחָא. v. 13. C. מְנַסְתָּא דִכְסַף חַד, ſic v. 25. & R. etiam v. 31. & ſequentibus aliquot. Ib. R. C. הֲוָה מַתְקָלַהּ, ſed in C. eſt א pro ה affixo, & ſic in 11. reliquis. Ib. דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין. v. 14. R. C. בָּזִכָּא. Ib. deeſt הִיא, ut in ſequentibus. Ib. מַלְיָא קְטוֹרֶת בֻּסְמִין. Vi. v. 86. v. 17. R. *Et in ſacrificio* &c. ſic v. 41. & 65. Ib. R. C. דִּכְרֵי חַמְשָׁא, & ſic deinceps. Ib. בְּנֵי שְׁנָה, & ſic paſſim in hoc cap. Ib. קֻרְבַּן נַחְשׁוֹן. v. 18. R. C. רַבָּא דְיִשָּׂשכָר. v. 20. R. *Mortariolum unum aureum* &c. & ſic v. 38. & 44. ſed quia ſtatim ſequitur *auri*, omiſimus illud *aureum*, cùm in Chaldæo ſit ſolummodo דִּדְהַב. v. 25. R. *phialam unam auream* &c. ſed lege nobiſcum, *argenteam* : eſt enim illic etiam in Chald. דִּכְסַף. v. 53. R. C. אִמְּרִין. v. 60. in Baſ. mendoſe legitur, בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה, quod ex Typothetarum incuria factum, characteres ex v. 36. eâ voce non mutatâ, huc transferentium. v. 70. lege, *de capris unum* &c. v. 74. R. C.

בויבא

בַּזִיכָא חֲדָא, ut in præcedentibus. v. 80. R. C. מַתְקַל עֲשַׂר. v. 84. R. C. מְנִיסֵי כְּסַף תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי מַזְרְקֵי כְּסַף תְּרֵי עֲשַׂר בָּזִכֵּי דַהֲבָא תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי. v. 85. R. C. הֲוָה מַתְקְלָה דִמְנִיסְתָּא חֲדָא דִכְסַף וְשַׁבְעִין דְמִזְרְקָא. Ib. תְּרֵי אַלְפִין. v. 86. R. C. בָּזִכֵּי דַהֲבָא תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי. Ib. מַלְיָן קְטוֹרֶת בְּסַמִּין. Ib. הֲוָה מַתְקְלָה דְבָזִכָּא. v. 87. R. C. וּצְפִירֵי עִזִּין. v. 88. R. C. דִכְרֵי שִׁתִּין גַּדְיֵי שִׁתִּין. v. 89. R. C. וְכַד עָלֵיל. Ib. R. וְשָׁמַע. Ib. in tranſlatione : *ſuper aream teſtimonii. Loquebaturque cum eo de medio duorum Cherubim.*

CAP. VIII.

Verſ. 4. נְגִידָא דִדְהַב *ex auro ductili ab haſtili ejus* &c. Vi. Exod. 25. 18. & Bab. Ib. C. כְּחֵזוּא דְאַחְזִי. v. 7. R. C. לְדַכּוֹאֵיהוֹן, ſic v 21. v. 9. R. C. קֳדָם מַשְׁכַּן. v. 12. R. C. עַל רֵישׁ תּוֹרֵי וַעֲבֵד *ſuper caput boum & fac* &c. v. 15 R. *& unges eos*, Interpres videtur legiſſe, וְתַרְבֵּי pro וְתַדְכֵּי. v. 16. R. C. קָרֵיבִית יַתְהוֹן לְפָלְחָנִי *applicavi eos ad cultum meum.* v. 19. C. וִיהָבִית ſequitur in R. & C. יַת לֵיוָאֵי יְהִיבִין לְאַהֲרֹן *dono datos Aharon.* v. 24. R. C. עֶשְׂרִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין. v. 26. R. C. מַטְּרָא וּפָלְחַן. Ib. בְּמַטְּרַתְהוֹן.

CAP. IX.

Verſ. 3. C. בְּאַרְבְּעָא עַשְׂרָא, ſic v. 5. v. 8. R. C. מָה דְיִתְפַּקַּד. v. 13. R. C. מִלְמֶעְבַּד. v. 14. R. C. וְכַד חָזֵי לֵיהּ. v. 19. R. יְנַטְרִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. C. וְנַטְרוּן. Ib. corrige, *verbi Domini.* v. 20. & 21. R. C. וְאִית דַּהֲוֵי. v. 21. R. C. עַד צַפְרָא fine ו. Ib. אוֹ יוֹמָם.

CAP. X.

Verſ. 2. R. *de argento ductili* &c. Vi. cap. 8. 4. Ib. R. C. לְעָרָעָא כְּנִשְׁתָּא. v. 3. R. C. וְיִתְקְעוּן בְּהוֹן. v. 5. R. C. וְיִטְּלָן מַשְׁרִיתָא. v. 8. R. C. בַּחֲצֹצְרָת וִיהוֹן. v. 9. R. C. וְיֵעוּל דָּכְרָנְכוֹן. v. 11. R. C. בְּעֶשְׂרִין בְּיַרְחָא. v. 18. C. וּנְטַל, ut v. 14. ſic & v. 22. & 25. Ib. 18. R. טֶקֶס מַשְׁרִית, ſed v. 25. מַשְׁרִית. v. 33. R. C. נְטִיל קֳדָמֵיהוֹן. Ib. לְאַתְקָנָא. Ib. בֵּית מֵישְׁרֵי. v. 34. R. מַטֵּיל עֲלָוֵיהוֹן, ita C. ſed aliter punct. מַטִּיל עֲלָוֵיהוֹן. v. 35. R. סָנְאָךְ וְיֵעָרְקוּן. C. punctat סַנְאָךְ וְיֵעָרְקוּן. v. 36. R. C. וּבְמִשְׁרוֹהִי יֵמַר. Ib. R. רִבְוָת אַלְפַיָּא. Vi. Bab.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. C. וּצְוַח עַמָּא לְמֹשֶׁה. v. 3. R. שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא, ſic v. 34. v. 4. R. יֵאכְלִינַנָּא בִּישְׂרָא. C. יְאַכְלִינַנָּא, ſic v. 18. v. 5. R. C. וְכָרְתִי. Vi. Bab. v. 6. R. C. תְּאִיבָא. v. 8. R. C. וּדְצָבֵי דָאִיךְ בִּמְדוֹכְתָא. Ib. וַהֲוֵי טַעְמֵיהּ. Ib. R. Sal. legit, דליש במשח. v. 9. R. C. בְּלֵילְיָא. v. 10. R. לְזַרְעִיָּתְהוֹן. C. לְזַרְעִיתְהוֹן. Ib. corrige, רוּגְזָא. v. 12. R. C. וְאִם בְּנֵי fine ו. Ib. דְּתֵימַר לִי. v. 13. R. C. מְנָן לִי. v. 14. R. C. לְכָל עַמָּא. v. 15. lege בְּבִישְׁתִּי. v. 20. Tranſlatio in Regiis incipit, *Donec in faſtidium* &c. his verbis, *ſed uſque ad menſem dierum* : verſui 19. appoſitis. Ib. R. C. דְּקַצְתּוּן בְּמֵימְרָא. Ib. C. נְפַקְתָּא haud rectè. v. 22. R. C. הַעָאן וְתוֹרִין יִתְנַכְּסוּן לְהוֹן, ſic Amſt. & Ven. mi. ſed Ven. ma. & Baſ. יִתְכַּנְסוּן, quod verte ſis, *congregentur*, ut idem ſit quod ſequens יִתְכַּנְשׁוּן. Nos in hoc & hujuſmodi locis quæ mendæ ſuſpecta habuimus, tranſlationem ei quod rectius judicavimus conformem fecimus, vel ut hic jam factam reliquimus. v. 24. R. C. סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא. v. 25. R. C. וּמִתְנַבַּן. v. 26. R. C. וְאִשְׁתְּאָרוּ. Ib. בִּכְתִיבַיָּא. Patach ſub literis בכל, ſequente Dagheſh Hebraicum eſt. v. 28. C. מְשַׁמְּשׁוּנֵיהּ. Ib. R. C. מֵעֲלֵמוּתֵיהּ, noſtra lectio ſonat potius, *de juvenibus ejus*, quod Hæbræo etiam magis convenit. v. 29. R. C. רְעֵינָא abſque לי præcedente. v. 32. R. C. עֲשַׂר דְּגוֹרִין. v. 33. R. C. בִּשְׂרָא עַד דְּהוּא בֵּין. v. 34. in fine R. C. דְּשָׁאִילוּ. v. 35. R. C. חֲצֵרוֹת fine ל, ut in Hebræo.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. C. בְּרַם בְּמֹשֶׁה מַלֵּיל. v. 3. R. C. עִנְוְתָן לַחֲדָא. v. 6. R. C. בְּחֶזְוָין אֲנָא מִתְגְּלֵי לְהוֹן *apparebo eis*, legendum enim in noſtris *ei*, quod neſcio quo caſu aliter factum. Vi. Bab. v. 7. R. C. בְּכָל עַמִּי, noſtra lectio reddenda erat, *in omni domo mea*, juxta Hebr. v. 8. R. C. מַלֵּילְנָא עִמֵּיהּ. Vi. Bab. Ib. וְלָא בְּחֶדְוָן וּדְמוּת *& ſimilitudinem* &c. & ſic in noſtris tranſlatio corrigenda. v. 11. R. דִּיטְפַשְׁנָא וְדִיסְרַחְנָא. C. diviſim דִּי טְפַשְׁנָא וְדִי סְרַחְנָא. Vi. cap. 15. 23. v. 12. R. C. תִּתְרַחַק. Ib. וְיִתַּסֵּי.

CAP. XIII.

Verſ. 20. R. אִם בְּכַרְכִּין. C. בְּכַרְכִּין. v. 21. R. C. וְאִתַּקַּפוּן. v. 23. R. וַאֲתוֹ עַד חֶבְרוֹן. v. 24. R. C. נַחְלָא דְאַתְכָּלָא. Ib. בַּאֲרִיחָא. v. 25. C. עַל עֵיסַק אַתְכָּלָא דְקַצִּיצוּ מִתַּמָּן. v. 27. R. C. וְאַחֲזִינוּן יַת אִבָּא. v. 28. R. *Et narraverunt eis* &c. Ib. *ad quam miſiſtis nos*, ſed Chaldaica illic habentur, ut in noſtris. v. 31. R. C. לְוָת מֹשֶׁה, ſed v. 33. לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. Ib. v. 33. אֱנָשִׁין דְּמִשְׁחָא. v. 34. R. C. כְּקַמְצִין.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. C. לְוָי bis. v. 8. R. C. אִם רַעֲוָא בְּנָא יְיָ *Si voluntas Domini fuerit nobiſcum, introducet nos in terram hanc, & tradet nobis terram quæ fluit lacte & melle*, ad verbum redde, *quæ facit lac & mel*, & ſic v. 28. cap. præced. v. 11. R. עַד אֵימָתַי bis. v. 12. R. C. לְעַם סַגִּיא וְתַקִּיף. v. 14. R. C. וַיֵּימְרוּן לְדָיְתֵב בְּאַרְעָא. Ib. חֲזוּ שְׁכִינַת יְקָרָךְ יְיָ in noſtris autem lege, *gloriæ Domini*. v. 15. R. C. וְתִקְטוֹל. v. 16. R. C. וְקַטְלִינוּן. v. 17. R. C. וּכְעַן סַגִּי כְעַן חֵילָא קֳדָמָךְ יְיָ, lege autem in noſtris, *coram Domino*. v. 18. in R. & C. deeſt וּקְשׁוֹט, tranſlatio autem in R. ſic habetur, *& multum benefaciens*. Ib. וּלְדְלָא תָּיְבִין. v. 19. R. C. טֵיבוּתָךְ. v. 22. R. C. בְּמֵימְרִי. v. 24. R. C. in fine, וּבְנוֹהִי יְרְתוּנַהּ. Vi. Bab. v. 26. R. C. וְעִם אַהֲרֹן *& cum Aaron*, ſic cap. 16, 20, & 19, 1. v. 27. R. יַת תֻּרְעֲמוּת, ſic cap. 17. 5. v. 28. R. C. קַיָּם אֲנָא. v. 29. R. C. עֶשְׂרִין. v. 33. R. C. עַד דִּיסוּפוּן. v. 34. R. *dies pro anno, dies pro anno ſupputabitur* : & ſic geminatum quoque in noſtris legendum. v. 36. R. וּגְבַרַיָּא per Kibbuts, ut in ſequentibus aliquoties, quæ in C. ſcribuntur per Schurek. v. 39. R. C. עַם כָּל. v. 40. R. C. וּסְלִקִין לְאַתְרָא דַּאֲמַר. v. 45. R. C. וּטְרַדוּנוּן.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. C. לְפָרְשָׁא, ſic v. 8. v. 4. R. C. דְּפִיל בְּרַבְעוּת. v. 12. R. C כְּמִנְיָנָא דְתַעְבְּדוּן. v. 15. C. קְהָלָא וּקְיָמָא חַד. v. 16. R. C. ינא חַד v. 23. R. דְּפַקִּיד יְיָ יַתְכוֹן, ita C. niſi quod hic ut & v. 12. relativum די ſeorſim ſc batur; quod & aliàs fit, ubique autem notare non erit opus. v. 27. R. יזא בַּת שַׁתָּא C. בַּר שַׁתָּא. v. 28. R. C. עַל אֱנָשָׁא. v. 29. C. וּלְגִיוֹרָא. v. 30. C. אֱנָשׁ דִּי תַעְבֵּד pravè. v. 31. R. C. אֲרֵי עַל פִּתְגָמָא דַיְיָ בְּסַר. v. 32. R. C. ר כַּד מְגַבֵּב. v. 34. R. C. לָא אִתְפָּרַשׁ מָה יִתְעֲבֵיד לֵיהּ. v. 35. R. C. מִבְּרָא לְמַשְׁרִיתָא, ſic cap. 19, 9. v. 36. lege, *eduxerant*. v. 38. R. C. ל גַּדְפֵּי כְּסוּתְהוֹן Ib. עַל כְּרוּסְפְּדָא דְגַדְפָּא. v. 39. R. C. וִיהוֹן לְכוֹן. Ib. C. א תַטְעוּן בָּתַר הַרְהוֹר. Hic non convenit Aphel, ſuſpicari itaque poſſet quis mendam eſſe Typographica ex tranſpoſitione vocalium Pathach & Chirek in verbo & ſequenti nomine factum : ni הִרְהוּר in adverſa pagina in illa editione eſſet, quod rectè etiam per Chirek effertur, ſic in R. notatur hic & alibi.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. C. בֶּן פֶּלֶת. v. 3. R. וְאִתְכַּנַּשׁוּ. Ib. R. *Sufficiat vobis quòd univerſi* v. 7. R. C. וְהָבוּ בְהֵן. Ib. הוּא דְקַדִּישׁ. v. 10. R. C. וּבְעַן אַתּוּן abſque עַן in noſtris lege, *& nunc quæritis* &c. v. 13. R. C. מֵאֲרַע. C. עַבְדָּא. Sic verſ. לְאַרַע. v. 15. R. C. וְלָא אַבְאֵשִׁית לְחַד. v. 16. R. C. ן וּמְזַמְּנִין קֳדָם יְיָ. v. 17. R. C. עֲלֵיהֵן קְטוֹרֶת, ſic v. 18. bis cum affixo fœminino. v. 19. R. C. נָשׁ עֲלֵיהוֹן. v. 21. R. C. אִתְפְּרַשׁוּ. Ib. כְּשַׁעְתָּא. v. 22. R. C. ל אֱלָהָא Ib. הַגַּבְרָא. v. 24. deſunt in R. hæc verba Latina; *Loquere cum congregatione dicen* v. 30. R. C. וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵא יְיָ וְתִפְתַּח אַרְעָא יַת פּוּמַהָא. Ib. R. חַיִּין, ut & verſ. 33. ſed C. כִּיד hoc verſu, verſ. 33. כַּד. Ib. 30. R. C. רְיָא הָאִנּוּן קֳדָם יְיָ. v. 32. R. וּפְתַחַת אַרְעָא יַת פּוּמַהָא. v. 33. R. C. אֲבָדוּ מִגּוֹ. Vi. Bab. v. 37. R. יַרְחֵק. C. יַרְחִיק לְהַלָּא. Ib. R. C. אֲרֵי אִתְקַדָּשׁוּ. v. R. C. דְּאִתְחַיַּבוּ. Ib. יַתְהוֹן טַסִּין רְדִידִין. Ib. אֲרֵי קָרִיבְנוּן. Ib. R. אִתְקַדַּשׁוּ ut verſ. 37. v. 41. R. *contra Aaron*, omiſſo *Moyſe* ab interprete. v. 49. R. C. רְבַעַת עַשְׂרָא.

CAP. XVII.

Verſ. 8. R. C. וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבַתְרוֹהִי. Ib. R. וְכַפִּית שִׁקְדִין. C. שְׁגְדִין, ſic legitur apud R. Sal. v. 9. R. C. לְכָל בְּנֵי. v. 10. R. C. קֳדָם pro קֳדָם Ib. R. תֻּרְעֲמוּתְהוֹן. Elias in Thisb. rad. רעם legit תֻּרְעוּמוּתֵיהוֹן. Vi. Bab. C. וְלָא תְמוּתוּן. v. 12. R. C. חַרְבָּא וְהָא. Ib. דְּמִיתוּ. v. 13. C. ית הוּא אֲנַחְנָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. lege, *propitiabitis*. v. 5. R. C. וְתִטְּרוּן יַת *Cuſtodietiſque* &c. v. 6. מַתְּנִין יְהִיבִין. v. 7. R. C. פָּלְחַן מַתְּנָן. v. 8. R. C. עִם אַהֲרֹן. v. R. וְכָל אַשְׁמְהוֹן דִּיתִיבוּן, ita C. ſed abſque ו copulativo. v. 10. R. C. קֹדֶשׁ קֻדְשַׁיָּא תֵּיכְלִינֵיהּ. v. 11. R. מַתְּנַתְהוֹן, plurali formâ. C. מַתְּנַתְהוֹן. Ib. C לְכָל אַרְמוּת. Ib. R. C. כָּל דִּידְכֵי. v. 12. R. C. רֵאשֵׁהוֹן דְּיִתְּנוּן. v. 1 R. C. בְּאַרְעֲהוֹן דְּיִתְּנוּן קֳדָם. Vi. Bab. v. 15. R. C. יְהֵי דִּילָךְ. v. 16. C. כְּסַף חֲמֵשׁ סִלְעִין, lege autem in noſtris, *argenti*. v. 17. ad finem, C. רְבַּן R. caret. v. 18. R. C. וּבִשְׂרְהוֹן. Ib. R. כְּחַדְיָא. C. כַּחֲדִיָא. v. 19. כָּל אַפְרָשׁוּת. v. 22. R. C. וְלָא יִקְרְבוּן. v. 23. lege, *peccata eorum* : v. R. C. וְעִם לֵיוָאֵי. Ib. וְתַפְרְשׁוּן מִנֵּיהּ. v. 28. R. *accipitis*. v. 29. R. אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ, *ſeparationem coram Domino* &c. v. 30. R. בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן. Bab. v. 32. R. לָא תַחְלוּן וְלָא.

CAP. XIX.

Verſ. 4. C. מִן דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ. v. 9. C. חַטָּאתָא הוּא. R. הוּא. v. 1 R. C. וְיִצְבַּע דְּמִכְנֵישׁ. Ib. בֵּינֵיהוֹן *inter eos*, ita etiam Ven. mi. ſed Ven. ma. & Am noſtram lectionem præferunt, aſtipulantibus Græcâ & Samaritanâ verſionibus. v. 13. in fi R. C. סוֹבְתֵיהּ בֵּיהּ. v. 14. R. כָּל דְּעָלֵיל. v. 18. R. מְאָנַיָּא. Ib. R. וְעַל נַפְשָׁתָא דַּהֲוָאָה.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. וְאִתְקְבֶרַת, ita C. ſed cum duplici Pathach. v. 2. R. C. א הֲווֹ מַיָּא. Ib. R. וְאִתְכַּנַּשׁוּ. v. 4. R. C. וּלְמָה אַיְתֵיתוּן יַת קְהָלָא. v. 5. R C. וּמַיָּא לָא אִית לְמִשְׁתֵּי. v. 6. R. C. וְעָלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. Ib. corrige, הָלָא v. 8. R. C. סַב יַת חֻטְרָא וּכְנוֹשׁ יַת כְּנִשְׁתָּא. Ib. R. וְיִתֵּן מֵימוֹהִי. v. 10. R C. וּכְנַשׁוּ מֹשֶׁה. v. 11. R. C. תַּרְתֵּין זִמְנִין. v. 17. Dictio *vineam* malè notat in noſtris charactere diverſo, cum nulla ſit illic differentia inter exemplar Reg. & Baſ. v. 18. R. C בְּקַטְלִין. Ib. לְקַדְמוּתָךְ, ſic v. 20. לְקַדְמוּתֵיהּ, & c. 21. 23. abſq; affixo : & alibi paſſim. v. 21. R. C. לְמִשְׁבַּק. Vi. Bab. v. 29. R. C. דְמִית, abſque particula אֲרֵי, quam tamen reliqui codices exhibent. R. Sal. videtur legiſſe, דהא מית, ſed Interpretis erro imputat, quòd non benè conveniat cum præcedentibus : malè enim dici contendit, חֲזוֹ כָל כְּנִשְׁתָּא דהא מִית, *Et viderunt omnis congregatio* &c. quòd vim cauſalem habeat דהא, cui tamen locus eſſe poſſit ſi in Hebræo legatur וייראו, hoc ſenſu; *Et timuerunt omnis congregatio eò quòd mortuus eſſet Aaron.* A morte enim ejus nubes gloriæ, quæ illis præſidio erant ſublatas eſſe nugantur; qua de re vi. Targ. Jon. & Hieroſ.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. C. וּשְׁבָא מִנְּהוֹן שִׁבְיָא. v. 5. *coram Domino*] lege, *in verbum Domini* ſed in R. C. eſt וְאִתְרַעַם עַמָּא קֳדָם יְיָ. Ib. בְּמֵיכְלֵיהּ קְלִיל. v. 7. R. C. לְוָת מֹשֶׁה. Ib. R. יַת חִיוְיָא. C. חִיוְיָא, ut in noſtris, quod collectivè ſumendum v. 9. R. C. וַעֲבַד מֹשֶׁה חִיוְיָא. Ib. וַהֲוֵי כַּד נָכֵית. Ib. וּמִסְתַּכַּל בְּחִיוְיָא. v. 1 R. C

R. C. בְּמֵגוּת עַבְרָאֵי. R. in tranſlatione, *tranſeuntium in deſertum quod eſt* &c. acſi בְּמַדְבְּרָא referendum ſit ad עַבְרָאֵי, & illud *tranſeundi* ſignificatione, non autem ut proprium loci nomen accipiendum: nos retulimus ad verbum וּשְׁרוֹ, *& caſtrametati ſunt in deſerto quod* &c. huic conveniunt reliquæ omnes verſiones; quin & accentuatio indicat diſtinguendum eſſe inter עבראי & במדברא. Vi. Bab. ad verſ. 44. capitis 33. v. 14. R. C. בִּסְפַרָא קְרָבִין. Vi. Bab. Ib. עַל נַחְלֵי, fine ד. v. 15. R. C. וּשְׁפִיךְ נַחְלַיָּא. Ib. לְקָבֵל לְחֵית. C. לְחַיַת. Interpres hic & alibi retinuit nomen Hebræum, ſic Geneſ. 10. 17. *Cinæos* habet pro Chald. אַנְתּוֹסָאֵי, & verſ. 18. *Samarathæos* pro צַלְמוֹדָאֵי, & verſ. 33. hujus capitis & alibi, *Baſan* pro מַתְנַן. Cap. 32. 8. *Cades Barne* pro רְקַם גֵּיאָה. Vi. etiam verſ. 2. ejuſdem capitis. Deut. 3. 14. *Machati* pro אַפִּקִירוֹס. v. 16. C. מִתַּמָּן abſque ו. Ib. R. C. הוּא בֵּירָא דַּאֲמַר. v. 17. R. סַקִּי. C. סְקִי. v. 18. R. C. בֵּירָא חֲפַרוּהָא. Ib. כְּרוּהָא. Ib. מִמַּדְבְּרָא fine ו. v. 19. R. לְרַמְתָא, ita C. ſed abſque Dagheſch. v. 20. R. וּמֵרָמָתָא. R. C. לְחֵילְתָא. Ib. בֵּית יְשִׁימוֹת *Beth-jeſimoth*. v. 22. R. C. לָא נִסְטֵה בַּחֲקַל. v. 23. R. C. וַאֲגַח קְרָבָא. v. 24. R. C. וִירִיתוּ. v. 26. lege, *erat*. Ib. R. C. עַד אַרְנוֹנָא. v. 27. R. C. יאמְרוּן מַתְלַיָּא, ſed C. per Tſere יֵאמְרוּן, quod magis Chaldaicum. v. 28. R. C. וְעָבְדֵי קְרָבָא כְּשַׁלְהוֹבִיתָא. Ib. R. קְטִילוּ עַמָּא. C. קְטָלוּ. Ib. C. דְּפָלְחִין בֵּיהּ דַּחֲלַת רָמְתָא. R. בֵּית דַּחֲלַת רָמְתָא. v. 29. R. בְּשִׁבְיָה, quod Hebraicum, ita C. niſi quod pro ה in fine ſit א ex Chaldaiſmo. v. 30. C. וּמַלְכוּ, minus congruè. Ib. R. Sal. habet עַד pro עֲדָא, quod reſpondere ait verbo Hebræo פָּסַק, menda fortaſſe eſt, ſed quæ in omnia ejus exemplaria mihi viſa invaſit. Ib. R. C. סַר וּצְדִיאוּ. v. 32. R. C. וּכְבַשׁוּ כַּפְרָנָהָא.

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. C. בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב. v. 2. R. דַּעֲבַד יִשְׂרָאֵל. C. דַעֲבַד. R. C. לֶאֱמוֹרָאָה. v. 3. R. C. לְמוֹאֲבָאָה, ſic verſ. 4. v. 6. R. יַדְעְנָא יַת דִּתְבָרֵךְ מְתַבְּרַךְ וְדִיתְלוּט לִיט, ita fere C. niſi quòd verbum primum punctetur ut in noſtris יָדַעְנָא, ultimum verò pravè וְדִיתְלוּט. v. 7. R. C. בִּידֵיהוֹן. v. 11. R. C. הָא עַמָּא נְפַק. v. 13. C. אֲרֵי רַעֲוָא קֳדָם יְיָ דְּלָא לְמִשְׁבְּקִי. v. 17. R. C. אֲרֵי יְקָרָא. v. 20. R. C. לְוָת בִּלְעָם. Ib. דְּאִמַּלֵּיל. v. 22. R. לְשָׂטָן לֵיהּ. C. לְשָׂטָן. Vi. Bab. v. 23. R. C. בְּאוֹרְחָא, cum vocali Cholem, ut in verſu præcedenti & aliquoties præterea in hoc verſu. Hujuſmodi varietates licet paſſim in hac & aliis dictionibus occurrant, ubique tamen notare tanquam ſupervacaneum ſuperſedemus. v. 24. R. מִכָּא וְאַתְרָא דְנָדִירָא מִכָּא, repetita voce אַתְרָא. v. 25. R. C. וְאִדְחֲקַת עִם כּוּתְלָא. Ib. C. לְכוּתְלָה. v. 29. lege, *quia nunc*. v. 33. R. וְאִילוּפוֹן לָא. Ib. R. יָתָךְ קְטֵלִית. C. קְטָלִית. v. 34. R. C. אֲרֵי אַתְּ מְעַתַּד. Ib. R. C. אִם בִּישׁ קֳדָמָךְ, *Si diſplicet coram te*, Ar. Maur. ان قبح بحضرتك. v. 36. R. *in urbe Moab*. v. 39. C. וְאַעֲלֵיהּ לְקִרְיַת, i. e. *& introduxit eum in urbem*. v. 40. R. C. וְעָאן וְשַׁדַּר לְבִלְעָם.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. C. עַל כָּל מַדְבַּח, ſic verſ. 14. v. 5. R. בְּפוּם בִּלְעָם. v. 6. R. C. וְהָא הוּא מְעַתַּד. v. 7. R. C. יַת יִשְׂרָאֵל. v. 8. R. C. לָא לַטְיֵהּ fine ד. Ib. R. C. וּמָה אֲתָרֵיךְ. v. 9. R. לָא יִתְדָּנוּן, quod redde, *non adjudicabuntur*, vel *damnabuntur conſumptioni*, ſic explicante R. Salomone ex Jer. 46. 28. v. 10. C. מַאן דִּיכוּל לְמִמְנֵי. Ib. R. C. וִיהֵי סוֹפִי. v. 11. R. C. דְּבַרְתָּךְ וְהָא בָרְכָא בְרַכְתְּ לְהוֹן. v. 13. R. C. לְחוּד קְצָתֵיהּ. v. 17. C. וְהָא הוּא מְעַתַּד, ut verſu 6. R. וְהָא מְעַתַּד, abſque הוּא. v. 19. R. *Num ſicut* &c. interrogativè, minus commodè: ſequitur enim paucis interjectis, *nec juxta opera* &c. abſolute. Ib. R. C. ad finem verſus, וְלָא יַעְבֵּד, cui lectioni appoſita eſt tranſlatio interrogativa, cùm noſtram ſimpliciter vertas meliùs; *quod ipſe dixit, faciet*. v. 20. R. C. וַאֲבָרְכִינּוּן. Ib. בִּרְכָתִי מִנְּהוֹן. v. 22. R. אֱלָהָא דְאַפֵּיקִינּוּן. C. אֱלָהֵהּ, unde videtur orta lectio noſtra, uti ſupra obſervavimus Exod. 12. 6. v. 23. R. C. לָא נַחְשַׁיָּא. Ib. בִּדְבֵית יַעֲקֹב. Hic autem locus videtur ſic vertendus; *Non enim volunt auguria ut bene ſit domui Jacob, neque divinationibus placet multitudo domus Iſrael*: ubi forſan metonymicè intelligendi ſunt *Augures & Divinatores*, qualis fuit Balaam. v. 25. R. C. לָא תְלוּטִינֵּיהּ. Ib. לָא תְבָרְכִינֵּיהּ, utrumque cum Affixo ſingulari, contra ac verſ. 20. v. 26. R. C. כֹּל דִּי יְמַלֵּיל. v. 27. R. C. לְאַתְרָא אוּחֲרִי מָאִים יְהֵי רַעֲוָא. v. 28. R. C. רֵישׁ רָמְתָא דִּפְעוֹר דְּאִסְתַּכְיָא, *in verticem collis Phogor, qui reſpicit* &c.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. C. אֲרֵי טַב קֳדָם יְיָ. Ib. וְשַׁוִּי לְעֶגְלָא. v. 3. R. C. אֲמַר בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר וְאֵימַר, ſic verſ. 4. אֵימַר דְּשָׁמַע, ſed in his omnibus C. legit אִימַר, ſic v. 15, & 16. Ib. v. 4. R. C. דְּחָזוּ. Ib. R. קֳדָם שַׁדַּי abſque מִן. v. 5. R. C. בֵּית מוֹתְבָךְ יִשְׂרָאֵל. v. 7. R. C. וְתִתְנַטַּל. v. 8. R. C. יֵיכְלוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל, in noſtris lege, *devorabunt filii Iſrael* &c. v. 9. R. C. וְלֵית מַלְכוּ דִּיזַעְזְעִינֵּיהּ מְבָרְכָךְ יְהוֹן. Vi. Bab. v. 10. R. C. וְסַקְפִּינּוּן. Ib. לְמֵילַט שַׂנְאַי דְּבַרְתִּיךְ, ubi in noſtris vertendum, *vocavi te*. Ib. מְבָרְכָתָא. v. 13. R. C. טָבָא אוֹ בִּישָׁא מֵרְעוּתִי דִּמַלֵּיל יְיָ יָתֵיהּ אֲמַלֵּיל. v. 14. R. C. דְּיַעְבֵּד abſque מָה. v. 15. R. C. בַּר בְּעוֹר. v. 16. R. C. דְּחָזוּ. Ib. C. חָזֵי. v. 17. R. C. מִדְּבֵית יַעֲקֹב & מִדְּבֵית יִשְׂרָאֵל: delenda eſt in noſtris utrobique vox *domo*. v. 18. R. C. וִיהֵא אֲדוּמָאָה יְרוּתָא וִיהֵא יְרוּתָא. v. 19. R. C. וְיֵאבֵד, per א, ſic v. 20. יֵאבֵד, & v. 24. יֵאבְדוּן. v. 21. R. שַׁלְמָאָה cum puncto ſiniſtro, ſic verſ. 22. C. cum ש utrobique puncto carente. v. 22. in C. & R. deeſt עַד־מָה, *quouſque*. v. 23. R. C. יְיָ. Ib. lege ut in R. *quando faciet Deus hæc*. v. 24. R. C. וְצִיעָן, lege in noſtris, *& turmæ*. Ib. יִצְטָרְחָן מִן רוֹמָאֵי, *venient à Romanis*, ſic legit etiam Elias. Hinc Ar. Maur. من الرمانيين. Verbum יִצְטָרַח, cujus hic uſus eſt, derivatur à צְרַח quod *clamare* ſignificat, ut & Ar. صرخ: ſenſus igitur videtur eſſe, *cum clamore militari & ſtrepitu ingruent*; vel, *convocabuntur, cogentur*, quo ſenſu Hebraicè diceretur יִוָּעֲקוּ. Verbum Arabicum *opitulandi* etiam ſignificationem habet, quæ hujus forſan loci poteſt eſſe. Vi. Bab. Ib. R. C. וִישַׁעְבְּדוּן, quod activum, in noſtris legendum potius, *& ſubjicientur*. Obſervat autem R. Sal. non eſſe morem ſcripturæ adhibere vocem עֵבֶר abſque addito נָהָר, eo ſenſu quo Paraphraſtes hic accepit. v. 25. in fine R. לְאַרְחֵיהּ, pro quo in C. repetitur לְאַתְרֵיהּ.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. בְּשִׁטִּים. C. בְּשִׁיטִים. R. C. וּשְׁרֵי. v. 2. R. טַעֲוָתְהֶן, bis cum Aff. fœm. C. טַעֲוָתְהֶן, formâ ſingulari. v. 3. R. C. לְפָלְחֵי בַעֲלָא פְּעוֹר, ſic verſ. 5. dele in noſtris utrobique vocem *cultoribus*, ſicut etiam Deut. 4. 3. v. 4. C. וְדִין וּקְטוֹל. Ib. לָקֳבֵל שִׁמְשָׁא. Ib. R. deeſt in tranſlatione nomen *Moyſi*, Ib. *morte coram* &c. v. 14. R. בַּר סָלוּ. Ib. R. C. לְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן. v. 17. R. C. וְתִקְטְלוּן יָתְהוֹן, *& occidite eos*: ſic in priore clauſula, *Affligite*, licet illic ſit אָעֵיק verbum ſingulare.

CAP. XXVI.

Verſ. 2. R. *Accipe*, quamvis verbum Chald. plurale ſit. v. 14. R. אִלֵּין זַרְעִית, Sic v. 15. R. C. לְזַרְעִיתְהוֹן, atque ita deinceps in R. ſæpius punctatur hæc vox, & in ſing. & in plurali, in C. in plurali tantùm. v. 17. R. C. זַרְעִית אֲרוֹד. v. 23. R. C. לְתוֹלָע זַרְעִית. Ib. זַרְעִית פּוּוָה. v. 25. R. C. וְאַרְבְּעָא אַלְפִין, ſic verſ. 43. v. 31. R. C. זַרְעִית אַשְׂרִיאֵל. v. 33. R. C. בַּר חֵפֶר. Ib. R. מַחְלָה וְנֹעָה. v. 36. lege, *Iſti autem*. v. 40. R. C. זַרְעִית אַרְדְּ. v. 41. ut & antè aliquoties in hoc capite & poſt, melius forſan legas *quorum*, & *eorum*; erat enim ille numerus hominum, non cognationum aut familiarum. v. 46. R. C. שָׂרַח. v. 51. R. C. וּשְׁבַע מְאָה. v. 55. R. C. תִּתְפְּלֵיג אַרְעָא לִשְׁמָהַת. v. 57. Verte, *Et iſti ſunt numeri Levitarum* &c. v. 58. R. C. זַרְעִית לֵיוָאֵי. v. 62. R. C. לָא אִתְיְהֵב לְהוֹן. v. 65. R. *in ſolitudine, & nullus vir remaneret ex eis*, ſed majore diſtinctione ad vocem בְּמַדְבְּרָא vi accentus Athnach factâ, quod ſequitur de impletione dicti Dominici accipimus. Vi. verſionem Interlinearem, Græcam, & Arabicam. Ib. R. & C. habent גַּבְרָא pro אֱנָשׁ.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. C. וְקָרִיבָא. Ib. C. לְזַרְעִית. R. לְזַרְעִיַּת, juxta id quod ad verſ. 15. cap. præced. dictum. v. 4. lege, *cognationis ſuæ*. v. 6. R. C. לְמֹשֶׁה, ſic cap. 31. 25. v. 7. R. C. אֲחוּדַת pro אֲחִידַת. v. 8. R. לִבְרַתֵּיהּ. C. לִבְרַתֵּיהּ, ſic verſ. 9. R. בְּרַתָּא, quomodo & alias hæc vox in illa editione punctari ſolet. v. 9. C. לַאֲחוּהִי. v. 14. C. כְּמָא דְשַׁקַּרְתּוּן. Ib. R. C. בְּמֵימְרִי. v. 16. R. C. אֱלָהָא רוּחַיָּא. Ib. C. גְּבַר מְמַנָּן עַל כְּנִשְׁתָּא. v. 17. R. C. דְּלֵית לְהוֹן רָעֵי. v. 19. R. C. קֳדָם אֶלְעָזָר, abſque præfixo לְ.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. C. סְדוּר לְקוּרְבָּנִין. v. 3. R. C. דִּתְקָרְבוּן. Ib. בְּנֵי שְׁנָה, ita ſæpius in hoc capite & ſequenti. v. 8. R. *facies oblationem quæ ſuſcipitur* &c. v. 9. R. C. סָלְתָא מִנְחָתָא. v. 10. R. C. עֲלַת שַׁבַּת דְּתִתְעֲבֵיד בְּשַׁבַּת עַל עֲלַת. v. 14. R. C. רֵישׁ יָרַח בְּאִתְחַדְּדוּתֵיהּ. v. 15. R. C. בַּר עִזִּין, ſic cap. 29. 5. in C. v. 17. R. וּבַחֲמֵשָׁא עַשְׂרָא, ſic c. 29. 12. Ib. C. פַּטִּירָא יִתְאֲכִיל. v. 18. R. C. עֲיבִידַת פָּלְחָנָא, ſic v. 25, 26. & in cap. ſequenti. v. 20. R. C. וּתְרֵי. v. 23. R. C. דִּי לַעֲלָתָא תְּדִירָא. v. 26. R. C. חַדְתָּא. Ib. R. בַּעֲצַרְתְּכוֹן. C. בְּעַצְרָתְכוֹן. v. 27. R. C. וְשִׁבְעָא, ſic v. 28. וּתְרֵין. ubi Interpres non tranſtulit hæc verba דְּפִילָא בְּמָשַׁח. v. 29. R. C. כֵּן לְשִׁבְעָה אִמְּרִין, *ſic fiet per ſeptem agnos*.

CAP. XXIX.

Verſ. 4. R. C. כֵּן לְשִׁבְעָה, ut in præcedenti nota. v. 6. R. C. וַעֲלָתָא תְּדִירָא. Ib. R. C. כַּד חֲזֵי, ſic verſ. 18. v. 7. R. C. וּבְעַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא. Ib. כָּל עֲבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעַבְדוּן. v. 9. C. לְתוֹרָא חַד. v. 11. R. C. לְחַטָּאתָא בַּר מִחַטָּאתָא דְכִפּוּרַיָּא. v. 13. R. C. תּוֹרֵי תְלָתָא עֲשַׂר. v. 16. C. מֵעֲלָתָא תְּדִירָא. v. 18. R. C. לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי, ſic in ſequentibus. v. 22. R. C. וּצְפִיר חַטָּאתָא, ſic verſ. 28. & 31. v. 31. R. C. מִנְחָתָהּ, ſic v. 34. v. 35. R. C. כְּנִישִׁין תְּהוֹן לְכוֹן. v. 37. R. C. וּלְאִמְּרַיָּא. v. 39. R. C. וְנִדְבָתֵיכוֹן.

CAP. XXX.

Verſ. 3. R. C. לְמֵיסַר אִיסָּר. Sic v. 4. וְתֵיסַר אִיסָּר. v. 5. R. דַּאֲסָרַת, ac deinceps ſic aliquoties. v. 6. R. C. יָתַהּ, bis pro יָתְהוֹן, quod melius hîc reddetur, *eis*, ut verſ. 9. & 12. ubi eadem etiam differentia in Chaldæo. v. 7. R. C. וְנִדְרַהָא עֲלַהָא. v. 9. R. C. דִּישְׁמַע בַּעְלַהּ יַעְדֵּי יָתַהּ וִיבַטֵּיל יַת נִדְרַהּ. Ib. C. דַּעֲלַהָא, ſic verſ. 15. etiam in R. v. 11. R. נִדְרַת אוֹ אֲסָרַת אִיסָּר. v. 12. R. C. לָא אַעְדֵּי יָתַהּ, *neque contradixit ei*. Ib. וְכָל אֱסָרֵי דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן, *& omnia vincula quibus obligavit animam ſuam firma erunt*. Sed in C. eſt דַּאֲסַרַת cum duplici Patach, ut in noſtris, & ſic aliquoties in hoc capite. Ar. Maur. وكل عقد الذي عقدت عل نفسها يثبتون. v. 13. R. C. וְלָאִסָּר, ſed in C. neque Dagheſch comparet, quod, ut alibi diximus, in ea editione familiariter omittitur, neque י quieſcens, ut nec ſupra verſ. 4. & 11. quomodo etiam verſu ſequenti ſcribitur אֱסָר, ſed in R. אֱסָר. v. 15. C. יְקוּם יָתְהוֹן אֲרֵי שְׁתֵיק. R. שְׁתִיק. v. 17. R. בֵּין אַבָּא לִבְרַתֵּיהּ.

CAP. XXXI.

Verſ. 3. R. C. וזיוו מנכון גברין, ſed in C. eſt Schurek loco Kibbuts: & ſic paſſim in hac & aliis dictionibus, ex. gr. R. גברא, פלחנא, סלתא &c. C. נוברא, פולחנא, סולתא &c. quod ubique notare moleſtum & inutile. Idem de aliis, præſertim cognatis vocalibus, ut Kamets & Pathach, Tſere & Segol, Cholem & Kamets catuph, dicendum. Ib. R. פרענות עמא, abſque דין. v. 6. R. C. וחצוצרת יבבא. v. 12. R. למישריא דמואב. C. למשריא. v. 14. R. מאותא, ſic infra in hoc capite. C. מאותא. v. 16. C. הא אנון. R. C. הואן לבני. v. 17. R. C. דתדע גבר למשכבי דכורא. v. 19. R. C. כל דקטול. Ib. R. דיקרב. C. בקטולא. v. 22. C. וית נחשא ית פרזלא. R. C. ית אבצא וית אברא, ſed in his pro Chateph pathach C. habet Pathach ſimplex, quomodo etiam Segol & Kamets pro Chateph ſegol & Chateph kamets in illa editione frequentiſſimè occurrunt, quod etiam monuiſſe ſatis ſit. v. 23. R. C. ותעברון בנורא, abſque Affixo. Ib. יתדי. v. 24. R. C. ותדכון. v. 26. R. C. דברתא דשביא. v. 30. R. C. דאתחד. v. 32. R. C. שאר ביזא דבזו. Ib. מנין ענא. v. 33. R. *ſeptuaginta quinque milia:* & v. 34. *ſexaginta quinque milia:* utrumque male; quod ex Chaldæo, ubi ut in noſtris legitur, & ex utriuſque numeri dimidia parte verſ. 38. & 39. liquidò conſtat. v. 37. R. C. והוה דנסיב קדם ייי. Ib. R. ושבעין. v. 41. R. C. ית דנסיב. v. 43. R. *trecentæ & triginta & quingentæ*, omiſſo *ſeptem millia*, & *trecentæ* in fœminino poſito ut conveniat cum *ovibus*, ineptè prorſus: ſi enim maximè verus eſſet hic numerus, melius & compendioſius diceretur octingentæ & triginta. Sed Chaldaica ut in noſtris habentur. Mirari ſubit tot ſphalmata & ſolœciſmos paſſim in tam præſtanti opere occurrere: paucos porrò ſubjiciemus. Supra verſ. 40. *triginta duo animæ.* v. 5. & cap. 1. 4. & cap. 13. 3. *de unoquoque tribu.* cap. 24. 6. *cedri quæ plantati ſunt.* cap. 34. 15. *Duo tribus.* Levit. 14. 16. *in oleo qui eſt.* cap. 27. 10. & 12. *eum*, cùm utrobique præcedat *animal.* Hos ſive Interpretis ſive Typographi lapſus non alio animo (ideoque nec plures, quamvis in promptu eſſet) proferimus, quàm ut oſtendamus illos etiam, qui iſti editioni operam navârunt, homines fuiſſe: quò in nos cenſores noſtri mitiores eſſe diſcant, nec ſicubi in tanto opere, tam incredibili celeritate peracto, cæſpitaverimus, quaſi facinus inauditum ac dirum nefas nobis impingant. v. 47. R. דאתחד, ut verſ. 30. C. mendoſe דאתחדח. v. 48. R. דיממנן די לאלפי. v. 50. R. C. ית קרבנא דייי, in noſtris lege, *oblationem coram Domino.* Ib. R. ואשבבין. C. ושבבין. Vi. Bab. v. 51. in fine, R. C. דעובד. v. 52. R. C. שיתא עשר. Ib. C. ושבע. v. 53. R. C. גברין דחילא בזו.

CAP. XXXII.

Verſ. 1. R. C. ית ארעא דיעזר וית ארעא דגלעד. v. 3. R. C. שכללתא ומלבשתא שופן דבית נמרה ובית חשבני ואלעלה ושבם. Sequuntur in R. ובירת חושבני בעיל דבבא וסיעת בירת קבורתא דמשה. C. ונבו ובעון ובעון. Interpres nomina Hebræa, fere ut in Vulgato habentur, retinuit, niſi quod *Nabo* ſcribat per *a*, & *Seban* vice verſa per *e*, & *Eſebon* abſque aſpiratione. v. 4. R. C. דמחא ייי ית יתבהא קדם, in noſtris lege, *quam percuſſit Dominus* &c. Ib. R. C. כשר, ſic verſ. 1. v. 5. in R. deeſt hoc, *in poſſeſſionem.* v. 6. R. C. יעלון לקרבא. v. 7. R. מלעבר לארעא דיהב. v. 10. R. וקיים, quod deeſt in C. v. 13. R. C. ואזחרינון. Ib. דעבדו דביש. v. 14. R. C. קמתון חלף אבהתכון. v. 16. R. C. ואמרין חטרין דעאן, ſed in C. eſt ואמרין & חוטרין, quod verſ. 24. habetur cum Schurek. Vi. quæ notavimus ad verſ. 3. cap. præced. v. 18. R. לבתנא. v. 19. R. C. מעברא דירדנא מדינחא. v. 20. R. C. אם תזדרזון. v. 25. R. C. ואמרו בני גד, *Dixeruntque filii Gad* &c. v. 27. R. C. כל דמזריז לחילא. v. 32. C. אחסנתא, abſque Affixo. v. 33. R. C. ית מלכות סיחון מלכא דאמוראה וית מלכוות. v. 38. R. C. וקרו, abſque א in fine, quod in noſtris redundare videtur, niſi ex Arabiſmo ſit: deeſſe contrà verſ. 39. in Affixo verbi, quod in illis legitur, וכבשוהא.

CAP. XXXIII.

Verſ. 7. R. בעיל צפון. v. 8. R. C. מן קדם חירתא, *de conſpectu Hiroth:* Arabs Maur. من فم الحيروث, noſtram lectionem ſecutus eſt. Ib. deeſt in tranſlatione proprium nomen *Ethan.* v. 16. 17. R. דמשאלי. v. 22. R. בקהלתה, ה in fine, quod in C. abbreviate ſcribitur, at v. 23. R. C. מקהלתה. Ib. R. C. טורא דשפר, & v. 24. מטורא דשפר. v. 25. C. ושרו בקהלתא. Deinde repetun verſus 23. 24. & 25. prorſus ut in noſtris habentur. v. 29. C. במוסרות, omiſſi ſta one חשמונה. v. 36. R. *in deſertum Sin:* v. 45. R. C. מעיים pro מעיזתא quod verte, *de vadis.* v. 52. in R. deeſt כל ante יתבי, vertendum autem in noſtri *omnes habitatores.* Ib. C. ותיבדון, ex forma conjugationis Kal, quæ hic minimè conve licet ſtatim repetatur. v. 53. R. ותירתון ית ארעא, ubi in noſtris vertendum ut i verſu præcedenti, *Et ejicietis habitatores terræ:* niſi autem hic eſſet ית יתבי verſio ſtare poſ illud ex verſu præcedenti huc irrepſiſſe videtur, cùm nihil ſit in Hebræo cui reſpondeat in h verſu. Antiquam tamen eſſe lectionem hinc conſtat quod Ar. Maur. habeat etiam طردون سكان الارض. v. 54. R. תזערון ית אחסנתהון לדיפוק. Ib. שבטא דאבהתכון. v. 55. R. נטלן זין. Ib. C. מקפנכון, & ſimile quid videtur legi Interpres: ſed in R. eſt מפקניכון, fere ut in noſtris, omiſſo tamen ſequente לכון. V Bab. Ib. R. ויעיקון לכון.

CAP. XXXIV.

Verſ. 2. R. דתפל לכון באחסנא, *quæ ſorte cadet* &c. in noſtris lege, *divid* v. 3. R. ממדברא דסין על ידי ארומאה, ſed v. 4. לצין, ut in noſtris. Ib. v. R. למסקני עקרבים. v. 5. R. לימא מערבא, *ad mare Occidentis.* Ar. الى المغرب, *ad Occidentem*, ſicut in noſtris. v. 6. R. מא רבא ותחומיה. v. 7. R. להר טורא, ſic verſ. 8. מהר, abſque ו. Ib. v. 8. R. פקני תחומא. v. 9. R. לזיפרן. v. 11. R. על כתף ים גינוסר. v. 12. R. מא דמלחא. v. 15. lege, *Jordanem Hiericho*, ut cap. 33. 48, 50. licet ab Interprete nomen Hiericho omiſſum ſit. v. 18. R. C. תדברון לאחסנא.

CAP. XXXV.

Verſ. 2. R. ורוח לקרויא די בסחרניהון. v. 3. R. הוין קרויא להון למיתב ורויחיהון. Ib. R. ולכל חיתהון. v. 5. R. לרוח קידומא, & in tribus ſequentibus ל pro ית. Ib. דין יהי לכון רוחי. In noſtris lege, *Hæc er eis* &c. v. 6. R. ועליהן. Ib. ותרין. v. 8. R. תסגון. v. 11. R. ערוק לתמן, ſic verſ. 26. דייערוק. v. 15. R. ולתותבא דביניהון יהוין. In noſ lege, *qui ſunt inter vos.* Prior pars hujus verſus in R. refertur ad verſum præcedentem, poſt vocem *eos*, ubi periodo clauditur, altera pars hoc modo ſequatur; *Eruntque ſex urbes* ſed hoc abſque neceſſitate, imò contra fidem omnium exemplarium, quorum in nullo legit ויהוין. v. 16. C. דברזלא. v. 17. R. C. ביד, ſic verſ. 18. Ib. v. 18. הוא במיסת דימות ביה. eſt enim מאנא maſculinum. v. 20. R. C. ם בשנאה דחדי. v. 21. lege, *percuſſerit eum.* Ib. מן דינא deeſt in R. & C. v. 22. R. מחהי או רמא. In noſtris lege, *impulit eum.* Vi. Bab. v. 26. R. C. ן תחום. Ib. R. דייעירוק. C. די יערוק. v. 27. R. C. לירת ליה דמא. v. 30. R. כל דיקטול נפש. Ib. R. באנש. v. 33. R. דאתון יתבין בה. Ib. וא יחייב. Ib. R. לא יתכפר. v. 34. R. ולא תסאב.

CAP. XXXVI.

Verſ. 2. Verte; *Domino meo præcepit Dominus* &c. v. 3. R. C. בטי בני ישראל. Ib. C. ותתמנע אחסנתהון, ubi corrige in noſtris, *earum.* Ib. R. C. אחסנת שבטא דיהוין להון. v. 6. R. C. יהוין לנשין. v. 8. R. ברתא מירתת, ſic etiam C. מירתת. v. 9. R. C. ולא תסחר אחסנתא. v. 1 R. כן עבדא. C. עבדא. v. 11. R. לבני אחבוהן. v. 12. R. שבטא דורעית. C. דורעית. v. 13. R. C. פקיד ייי ית משה לבני ישראל.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT. I.

Verſ. 1. R. ארגיוו על בשרא, abſque præfixo ד. v. 3. R. בחד עשר ירחא. v. 8. R. עולו, abſque Dagheſch: Hoc verbum unà cum ſequentibus uſque ad די קיים, deeſt in C. v. 11. R. דאבהתהון, ſed Interpres videtur legiſſe ut in noſtris habetur. v. 12. C. לחודי. v. 13. R. וסכלתנין ומנדעין, ſed v. 15. R. ומנדען. Vi. Bab. v. 15. R. רבני חמשין, ſine præfixo ד. Ib. עשוריתא. C. עסוריתא. v. 16. R. בין אחוכון ותדינון. Ib. בין גבר. v. 17. R. מקדם אנש ארי. v. 22. in fine R. דניעול להן. v. 25. R. בידהון. Ib. ואחיתו לותנא. v. 26. R. C. וסרבתון. v. 28. R. C. תברו. v. 30. R. C. יגיח לכון קרב בכל דעבד. v. 37. R. לא תיעול לתמן, ſic v. 38. יעול לתמן, & cap. 4. 14. & alibi, עברין לתמן. v. 40. R. אתפניו. Ib. ימא דסוף. v. 42. R. לית שכינתי שריא בינכון. v. 44. R. C. דנתזן דברותא.

CAP. II.

Verſ. 7. R. ממרא דייי אלהך עמך, quorum verborum cum præcedentibus hujuſmodi tranſlatio illic eſt; *per deſertum magnum hoc iſtis quadraginta annis, verbum Domini Dei tui fuit tecum.* Ib. לא מנעתא מדעם. Vi. Bab. v. 8. R. מלות אחנא. v. 9. ית מואבאי. v. 10. R. *à principio.* v. 11. R. גבריא מתחשבין. v. 14. R. גברי מגיחי קרבא. v. 20. R. ארע גבריא. C. גבראי. Ib. in fine R. חשבני. v. 21. R. מן קדמיהון, *à facie eorum.* Ib. R. C. ותריכנון, ſic v. 22. v. 23. R. ועוואי דיתבין בפציח, *qui habitant in villis* &c. Vi. Bab. Ib. מן קפוטקאה. Vi. Bab. v. 25. R. למיתן זיעתך ודחלתך, *dare terrorem tuum* &c. Vi. Bab. v. 26. R. ממדברא דקדמות. v. 27. R. לא נסטי ימינא ושמאלא *non declinabimus* &c. Sed prima pluralis aliquando uſurpatur pro ſingulari. v. 30. R. ולא אבי. C. אבא. v. 34. R. ההוא וגמרנא ית כל קרויא גבריא. C. וגמרנא. v. 37. R. לחוד לארע בני עמון לא קריבתא. C. לארע abbreviatè.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לאורח מתנן. v. 3. R. ויהב ייי אלהנא. Ib. ומחיניה עד דלא. Vi. Bab. v. 4. R. מלכותיה דעוג, ſic v. 13. v. 5. Baſ. סקפן, ſed R. & reliqua omnia exemplaria habent מקפן, quemadmodum correximus. Ib. R. סגיאן לחדא ſine præfixo ד. v. 6. R. כל קרויא גבריא, abſque ית quod in reliquis editionibus non comparet, præter Ven. ma. Baſ. & C. nec in Hebræo eſt את. v. 7. R. ועדי. Ib. בונא. v. 11. R. דברזלא, per ב, at contra cap. 8, 9. & alibi per פ: indifferenter enim utroque modo ſcribitur. v. 12. R. ירתנא. v. 13. R. טרכונא לכל מתנן ההוא מתקרי, quorum tranſlatio cum præcedentibus ſic ibi connectitur; *tribui Manaſſe omnem regionem provinciæ Argob. Omnis illa provincia* &c. v. 16. R. ולשבט, formâ Hebraicâ ut ſupra v. 12. Ib. ותחומיה ועד יובקא נחלא. v. 17. R. מירמתא, ſic cap. 4, 49. v. 19. R.

ידענא. Ib. יתבון. v. 20. R. לירותתיה דיהבית. C. לירותתיה. v. 21. R. חזאן. C. חזאן, ſic cap. 4. 3. ubi vide Bab. v. 22. R. יגיתלכון קרב. v. 23. R. ההוא. v. 24. R. אדוני יהוה את שריתא לאחזאה. Ib. בארעא מלרע *in terra deorſum*. Ib. וכגבורתך. Vi. Bab. v. 28. R. ותקיפהי ועלימהי.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. שמעו. v. 3. R. בתר פלחי בעלא פעור, ubi in noſtris legendum tantùm, *poſt Beel-phegor*. Vi. Num. 25, 3. v. 4. R. ואתון דדבקתון. Vi. Bab. v. 8. Lege, *pono*. v. 9. R. דחזאה עינך. v. 10. R. למדחל יתי. C. יתי קדמי, ambigens ſc. Scriba utram potiùs lectionem præferret, utramque retinuit. Ib. in fine verſus R. ילפין. v. 17. R. כל ציפר דפרח דתיעוף באויר, ubi in locum vocis גדפא omiſſæ ſuccedente דפרח, ei verò ejuſdem ſignificationis verbo ſuccenturiato, ſenſus non variatur. Mirari autem eſt Eliam in Thisbi, ubi vocabulum אויר ex primo Geneſeos capite citat, ſcribere ſe illud amplius non invenire in toto Targum, cùm & hìc & alibi occurrat. v. 18. R. כל רוחשא. v. 19. ad finem R. תחות ſine præcedente די. v. 21. R. לארעא טבא pro טבתא, ſic v. 22. v. 23. R. דילמא תנשון. v. 25. lege, *Domini Dei tui*. v. 27. R. בעממיא. Ib. R. C. דאגלי ייי יתכון. v. 29. verte, *Et quæretis* &c. Ib. Abeſt à Regiis מן קדמוהי, quod in C. & noſtris redundare videtur: tale vide ſupra v. 10. v. 30. R. ויערעונך כל פתגמיא. Vi. Bab. Ib. עד דחלתא דייי אלהך ותקבל במימריה. v. 31. R. לא ירטשינך ולא יחבלינך. Vi. Bab. v. 32. R. ומסיפי abſque ל. Ib. in fine כותיה ſine ד. v. 33. R. קל מימרא דייי ממללת, ubi participium fœm. refertur non ad ייי ſed ad קל, quod alias tamen maſ. eſt: hinc Interpres reddidit *loquentem*, non ut in reliquis verſionibus *loquentis*. Ib. R. ויתקים. v. 34. R. או ניסין דעבד. C. ניסין עד, ſed omnino mendoſe. Ib. R. לעינך *ante oculos tuos*. v. 35. R. C. הוא אלהא, ſic v. 39. v. 37. R. וחלף דרחם. Ib. ויתרעי. Ib. in C. deeſt בחיליה, illic igitur במימריה reddit Hebræum בכחו; ita legentibus vertendum erit, *verbo ſuo magno*. v. 39. R. ועל ארעא *& in terra*, abſque שליט, & בר מניה. v. 40. initio R. ותיסר, ſed proculdubio menda eſt. v. 41. R. C. בכן יפריש. v. 42. R. ויערוק לחד. v. 43. R. בארעא דמישרא לשבטא דראובן. Ib. לשבטא דגד. v. 44. R. דסדר משה. v. 45. R. אלין סהדותא. Vi. Bab. v. 46. R. בארעא דסיחון מלכא דאמוראה דיתיב בחשבון דקטל משה. v. 47. R. וית ארעא דעוג. Ib. ממדנח שימשא.

CAP. V.

Verſ. 1. R. שמעו ישראל. v. 2. & 3. corrige, *pepigit*. v. 8. R. צלם, Hebraicâ formâ. v. 9. R. רביעאי & תליתאי, quieſcente א, quod in C movetur, תליתאי, רביעאי: hæc pluralia cùm ſint ſic reddas licet, *in generationem tertiorum & quartorum*, Hebræo convenientiùs. Ib. R. בתר חובי אבהתהון. v. 14. R. deeſt hoc, *Deo tuo*. Ib. כל עבידא את ובנך ובנתך. v. 20. סהיד שקר, ſed noſtra lectio melius convenit cum tranſlatione. v. 21. R. ולא תחמד. Ib. ותוריה. v. 22. R. עם pro עם, mendoſè. v. 23. R. כשמעכון. Vi. Bab. v. 24. & 26. R. יומא דין, ſic cap. 27. 9. Ib. in fine ויתקיים. v. 26. R. בישרא דישמע ית קל מימרא דייי קימא ממללא. v. 27. R. קרב את ותקבל ית כל דיימר. In noſtris verte, *& audi*, ſic cap. 6, 4. קביל ישראל. v. 29. R. למדחל יתי *ut timerent me*. Ib. דיוטב להון, ſic v. 33. ויוטב. v. 30. R. אזל אמר להון. v. 31. R. ואת הכא הוי קאים.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. ודא תפקדתא וקימיא. v. 2. R. בדיל דתדחל ית ייי *ut timeas Dominum Deum tuum*. v. 3. R. דיוטב לך, ſic v. 18. Vi. cap. 5. 29. Ib. ארע עבדא חלב. v. 5. R. ותרחם. v. 7. R. ותתנינון לבנך *Et narrabis ea* &c. Ar. Maur. وتحكيهن. C. ותתנינון, ex quo punctulo uno abjecto & reliquorum ſedibus mutatis præcedentem lectionem efficias. R. David explicans verbum יתנו Jud. 5. 11. *docendi* ſignificationem habere ait, exemplo hoc Targumico ad illud confirmandum adducto ותתנינון לבניך. Vi. etiam Bab. v. 11. R. ובתין מלין כל טב. v. 13. R. תקיים. Vi. Bab. v. 15. R. ארי אלהא קנא. Ib. שכנתיה שריא בינך *habitat in medio tui*. v. 19. initio R. למנבר, mendoſè. Ib. in fine R. C. כמא דמליל ייי *ſicut locutus eſt Dominus*. v. 20. R. סהדותא וקימיא. v. 24. R. למדחל ית ייי אלהנא כמיטב.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. גמרא תגמר. v. 4. R. C. ארי יטעין ית ברך מבתר דחלתי. v. 5. initio R. אלהין כדין. Ib. C. תרעון. Ib. R. תקצצון וצלמי טעותהון *& imagines idolorum eorum*. v. 6. C. חביב לכל עממיא. v. 7. R. צבי ייי, ſic cap. 10, 15. Vi. Bab. v. 8. R. מיד פרעה. v. 9. R. לאלף דרין. v. 10. R. C. ולא מאחר *& non differt*. v. 12. R. ית קימיא וית חסדא. v. 16. R. ית טעותהון ארי תקלא הוא לך. v. 17. initio R. דלמא תימר. v. 18. C. אדכרא תדכר. Vi. Bab. Ib. R. ולכל מצראי. Vi. Exod. 7, 22. v. 19. R. וידא תקיפתא. v. 24. R. ית שמהון. v. 25. R. לא תחמד. Ib. דעליהון.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. לאודעותך. Ib. יתקיים אנשא. Ib. מימרא דייי יתקיים אנשא. Noſtram lectionem ſic vertas licet; *ſed in omni prolatione verbi à facie Domini vivet homo*. v. 5 R. כמא דמאליף גבר ית בריה ייי אלהך מאלפינך. v. 7. R. מעלינך לארעא טבא. Ib. ומבועי עינון. v. 9. R. דלא במסכנות תאכול. C. במסכינו, cum abbreviationis nota. Ib. R. מדעם abſque præcedente כל. v. 10. R. טבא דיהב לך. v. 13. R. ועננך יסגון, abſque לך *tibi*. v. 14. R. ויתקף ליבך ותנשי. In noſtris verte, *Exaltetur cor tuum* &c. Vi. etiam v. 19. v. 15. R. אתר חיון, abſque ד. v. 17. R. קנו לי, ubi in noſtris eſt כנש, ſic itaque vertas, *coegit mihi opes has*.

v. 18. R. הוא דיהב. Ib. C. עיצה pro חילא. v. 19. R. ויהי אם מנשא תנשי ית ייי *oblitus fueris Domini*. Vi. Bab. v. 20. R. דייי מגלי מן קדמיכון. In noſtris verte, *quos Dominus perdit* &c. Ib. R. in fine אלהך.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. למיעל לתרכא עממין in noſtris verte, *& poſſideas populos*. Vi. Bab. v. 4. R. לא תאמר בלבך כד יתבר. C. בדיתבר, pravè. Ib. R. בזכותי אתיני ייי. Ib. תריכינון מן קדמך, at v. 5. מתריכינון, quod melius vertas, *ejicit*. v. 7. R. הוי דכיר pro אדכר. v. 8. R. ארגזתון קדם ייי והוה רגז מן קדם ייי בכון. v. 9. R. לא שתיתי. C. שתיתי, ubi Dagheſch indicium eſt Aphæreſeos א. Vi. Bab. v. 12. R. סטו בפריע. v. 15. R. על תרתין ידי. v. 17. R. ותברתינון. v. 20. R. C. בעידנא ההוא fœm. ſic cap. 10. 1. & 8. v. 23. R. על מימרא דייי. Sic Ar. Maur. وبالعزم امر الله. Lectionem noſtram verte, *in decretum Domini Dei veſtri*. v. 25. lege, *conſumeret vos*. v. 27. R. לא תתחבר. Ib. ולחוביהון ולחטאיהון.

CAP. X.

Verſ. 1. in fine R. דאע. v. 9. C. & Baſ. אחוהי formâ ſingulari. R. אחוהי. v. 10. R. בזמנא הדא לא אבה. v. 11. R. ויעלון. v. 12. R. C. למדחל ית ייי in noſtris verte, *coram Domino*. v. 13. R. דיוטב לך, ſic cap. 12. 25, 28. v. 16. R. טפשות. v. 17. R. C. אלה אלהין. Vi. Bab. Ib. R. מסב אפין, abſque ל. v. 18. R. דין יתים. C. ייתם. v. 19. R. ותרחמון.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. ידיה תקיפא. v. 6. R. ית פומהא, ut Num. 16. 30, 32. v. 9. Hæc Latina, *& filiis eorum*, deſunt in R. Ib. ארע עבדא. v. 10. R. משקרת. Vi. Bab. v. 11. R. תשתי מיא. Vi. Bab. v. 12. R. *requirit eam ſemper, oculi* &c. Accentus Athnach præcedit vocem תמיד in Hebr. & תדירא in Chald. quo indicantur inchoare inciſum poſterius: hoc verſio Interlinearis & Arabica ſolùm obſervant; ſed Gr. διαπαντὸς & Sam. ࠕࠌࠉࠃ cum antecedentibus vel conſequentibus indifferenter jungi poſſunt. Ib. מריש שתא ועד סוף שתא. v. 14. R. ואתן מטרא דארעכון. v. 22. R. ולמהך בארחן. In noſtris autem verte; *ut ambuletis in omnibus viis* &c. v. 24. R. ועד ימא מערבאה. Plagam *Orientalem* Judæis *Anteriorem* mundi partem eſſe notum. Hinc lacus Aſphaltites ſive mare ſalſum Hebr. dicitur הים הקדמוני *Mare Orientale* vel *Anterius*; mare Mediterraneum verò הים האחרון, quod hìc in noſtris libris Chaldaice redditur ימא בתראה. Ar. Maur. البحر الاخراني, Saad. الاخر, Syr. ܝܡܐ ܐܚܪܝܐ, *Mare Poſterum* vel *Poſterius*. v. 26. R. חזי דאנא יהיב. v. 27. R. ית ברכתא דתקבלון לפקודיא. v. 29. Lege, ut in R. *in terram ad quam* &c. Ib. דאת עליל לתמן. v. 31. lege, *ut ingrediamini ad poſſidendum terram*.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. דיהב ייי אלהך דאבהתך. v. 3. R. תקצצון ותאבדון ית שמהון. v. 11. R. דאתרעי ייי, ſic v. 14. Ib. מעשרתכון ואפרשות ידכון. v. 13. R. בכל אתר דתחזי. v. 14. R. בחד מן שבטך. v. 15. R. בכל רעות נפשך, ſic v. 20. 21. Ib. דיהב, ſic v. 21. C. דיהיב. v. 17. R. נדרך דתדר ונדבתך. v. 20. R. ארי תרעי נפשך. v. 21. lege, *præcepi*. v. 22. C. כן תיכלוניה. v. 25. lege, ut R. *ſi feceris*. v. 26. R. לחוד מעשרי קדשך. v. 28. R. עד עלם. v. 29. R. לתרכא יתהון מקדמך ותתריך יתהון. Vi. ſupra cap. 9, 1. v. 30. R. דלמא תתקל. Verbum Hebr. ינקש in ſignificatione מוקש minus rectè à Paraphraſte reddi contendit R. Salomo. Suſpicari forſan poſſet quis eum aliter legiſſe quàm hodie in libris noſtris legatur, quod tamen doctis inquirendum relinquimus. v. 31. R. לא תעביד כדין. v. 32. R. ית כל תפקדתא דאנא: in noſtris lege, *omne verbum* &c.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. או מופת. v. 3. R. רחמין קדם ייי. v. 4. R. בתר דחלתא דייי. Ib. ולדחלתיה תתקרבון. Vi. Bab. v. 7. R. דרחיקין. v. 8. R. ולא תקבל מיניה. In noſtris lege, *neque obedias verbo ejus*. v. 14. R. אתעבידא. v. 15. R. קרתא ההוא. v. 16. C. תל חרוב. Ib. in R. deeſt vox Lat. *perpetuæ*, quamvis in Chaldæo ſit לעלם. v. 18. R. תקבל במימרא, ſic cap. 15, 5. etiam C.

CAP. XIV.

Verſ. 1. Lege in noſtris, *inter oculos veſtros*. v. 4. R. ונדיין. v. 7. R. ומסדיקי. v. 8. R. C. פרסתא. Ib. R. פשר. Ib. ובנבלתהון לא תקרבון. v. 16. R. ית קדיא וקיפופא ובותא. v. 21. lege, *peregrino incircumciſo* &c. v. 22. lege, *omnes fructus ſeminis tui*. Ib. R. דיפוק לחקלא שתא שתא. C. דיפק. v. 23. R. ובכורי תורך. v. 26. C. בחמר ſine ו.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. מרי רשו דירשי. Ib. *non repetat à fratre ſuo*, his vocibus, *à proximo ſuo vel*, omiſſis. v. 3. R. ודיהי לך עם אחוך, ſic & C. עם אחוך. v. 6. R. ברכך כמא דמליל. Ib. לא תזוף. v. 7. R. מחדא מאחך. Ib. lege אלהך. Ib. R. C. לא תתקיף ית לבך ולא תקמוט. v. 8. R. initio אלהין מפתח. Ib. in fine, דיחסר ליה. v. 9. R. דילמא יהי פתגם. Ib. שנת שביעיתא. Ib. ותבאיש עינך באחוך. v. 10. R. מנתן תתן ליה ולא יבאיש. v. 11. R. אנא מפקד לך. Ubi Interpres habet, *ego præcipio tibi hodie*. Ib. לאחך. v. 12. R. לבר חורין, ſic v. 13. v. 14. R. דברכך ייי. v. 16. R. C. ארי רחמך. v. 18. R. על חד תרין אגרא דאגירא. v. 19. R. דאתיליד. Ib. ולא תיגז. v. 20. R. שתא בשתא. v. 21. R. כל מדעם ביש.

CAP. XVI.

Verſ. 1. Hæc verba, ועבד לך נסין *& fecit tibi mirabilia*, deſunt in Regiis. v. 2. R. מן ענא abſque בני. v. 3. R. C. לחם עוני. v. 6. R. ומן מפקך. Elias obſervat vocem Hebr. מועד in Targum per זמן ubique reddj, ut vocem עת per עדן. Vi.

Thisbi in radice ומן. v. 9. R. שבעה שבועיין תמני לך מדשרי מגלא, verba duo priora eodem modo recurrunt in fine verſus. v. 11. R. ותחדי. Hæc autem ויתמא וארמלתא דבינך באתרא, in editione Baſileenſi Typothetæ incuria omiſſa ſunt. v. 14. ועבדך deeſt in C. v. 16. R. C. ריקנון. Vi. Bab. v. 19. R. *non accipies perſonam.* v. 20. R. קשטא קשטא תהי רדיף. v. 21. R. לא תנצוב לך, ubi in noſtris pro *ibi*, lege *tibi*. v. 22. R. דרחיק ייי.

CAP. XVII.

Verſ. 2. R. דיעביד דביש. v. 3. R. ולשמשא ולסיהרא. v. 4. R. ואתחוה לך. v. 5. R. לקרוך, pro לתרע בית דינך *ad portam domus judicii tui.* Ar. Maur. في محلك *in habitatione tua.* Vi. Bab. v. 9. lege, *verbum judicii.* v. 10 & 11. R. דילפונך. v. 11. R. דיחוון לך לימינא ולשמאלא. v. 12. R. או מן דינא. v. 13. R. וידחלון ולא ירשעון עוד. C. וידחלון. v. 15. R. גבר נכרי דלא. v. 16. R. C. ולא יתיב. Ib. לאסגאה ליה סוסוון. v. 18. R. על כורסי מלכותיה ויכתוב. v. 20. R. דלא למסטי מן תפקדתא לימינא ולשמאלא.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. מן נכסי נכסיתא. Ib. דרועא ולועא וקובתא. v. 4. R. תתן ליה. In noſtris verte, *ſeparabis ei.* v. 5. R. ארי ביה יתרעי. v. 9. R. כתועבתא דעממיא האינון. v. 10. R. מעבר בריה וברתיה. Ib. קסם & מענן. Vi. Bab. v. 11. lege, *requirat.* v. 12. R. ארי מרחק קדם ייי כל עביד אילין ובדיל תועיבתא האלין. v. 13. R. בדחלתא, ſine Affixo. C. בדחלתא. v. 15. R. מאחך דכותי, ſic v. 18. דכותך. v. 16. R. אלהי. v. 18. R. פתגמי נביאותי. v. 19. R. דלא יקבל מן פתגמי דימליל. v. 20. R. ודי מליל, ſic initio v. 22. די מליל, quod præteritum.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. למערוק לתמן. v. 4. R. דקטול. v. 5. R. C. בברזלא למקצי אעא. R. Sal. in commentario ad 2. Sam. 6. 6. legit, בנרונא, quæ vox Chaldaica aliàs non reperitur. v. 11. R. ויכמון ליה. v. 14. R. לא תשני. v. 15. R. C. בגבר. Corrigendum autem in noſtris, *contra virum*, & paulò poſt, *deliƈtis*. Ib. בכל חטא דיחטי. v. 17. R. C. תרין גבריא. Ib. R. וקדם כהניא. v. 18. R. סהיד שקר סהדא. C. סהדא, etiam abſque ו. Ib. R. באחוהי. v. 19. R. כמא דחשיב. v. 20. R. C. ודישתארון ישמעון וידחלון.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. ויתקרב. v. 3. lege, *acceditis.* v. 4. R. ארי ייי אלהך. Vi. Bab. v. 5. R. C. וימללון סרכיא עם עמא. v. 7. R. C. יתקטל, ut in v. 5. & 6. v. 8. R. C. ויסופון. Vi. Bab. v. 9. lege in noſtris, *conſummaverint.* v. 11. R. שלם תתיבינך. v. 12. R. עימך קרבא. v. 14. R. ית עדאה דסנאך דיהב. v. 16. R. לא תיחי כל נשמא. v. 18. R. יילפון. Vi. Bab. Ib. תועבתהון דעבדין. v. 19. R. לא תחבל, ex Pael ut v. 20. v. 20. R. ברקומין. Ib. דהיא עבדה עמך קרבא.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. C. לא ידע מן. v. 3. R. דלא נגידת בנירא. v. 4. R. לנחלא בייר דלא. Ib. ויקפון תמן. v. 5. R. C. בני לוי. v. 6. R. דקריבין לקטולא יסחון. v. 9. R. ואת תפלי אשדי דם זכי. In noſtris autem lege, *reatum ſanguinis innocentis &c.* v. 10. R. שביהון. C. שביהון. v. 11. R. בשביא per א. C. per ה, abſque Mappik. v. 15. R. ארי יהוין. Ib. R. C. רחומתא & שנואתא, ſic in ſequentibus. Vi. Bab. v. 16. R. *Et evenerit dies &c.* Ib. *rerum quæ habuerit.* v. 19. R. C. ויחדון. Vi. Bab. v. 23. R. C. לא תבית.

CAP. XXII.

Verſ. 2. R. ולא ידעת ליה. Ib. עד דתבע. v. 3. R. ותשכחיניה. Ib. לאתכסאה. Vi. Bab. v. 5. R. בתיקוני איתא. v. 8. R. חובת קטול. Ib. יפול. v. 12. Corrige in noſtris, *veſtimenti tui.* v. 14. R. וקריבית לותה. v. 15. R. לתרע, ſine præfixo ו. Ib. אתרא, abſque Affixo. v. 16. R. ברתי, qua forma venit etiam verſu ſequente, & alibi paſſim. Ib. in fine וסנינה, ita C. ſed per ש. v. 18. R. ויסבון סבי. Ib. וילקון. Vi. Bab. ſic ילקיניה. cap. 25. verſ. 2, 3. v. 19. R. ויגבון יתיה. Ib. על בתולתא דישראל. v. 21. R. *domus judicii patris ſui:* Quis non videt Interpretem hic legiſſe בית דין אבוהא, ut habetur in C. Ib. R. C. וימות. Vi. Bab. v. 22. R. C. דישכב, bis, ſic verſ. 25. & 29. Ib. וימותון, ubi in noſtris lege, *occidantur.* Ar. Maur. ويقتلون اياهم. Ib. C. מבינך, ut verſ. præcedenti. v. 23. R. וישכחה. Vi. Bab. v. 24. Lege, *lapidabitis.* v. 25. R. C. וימות. v. 27. R. C. צוחת. Ib. דפריק לה.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. דפסיק ודמחבל ודנזיר דמשלף, poſteriora duo non vertit Interpres, quòd exemplar quo uſus eſt ea non habuerit: hoc eò veri ſimilius fit, quòd nullum aliud exemplar nobis viſum ea agnoſcat. Sunt autem priorum exegetica, margini forſan ab aliquo primùm aſcripta, ac poſtea, ut fieri amat, in textum aſcita: ex Levit. 22. 24. ubi tamen pro משלף eſt שליף, mutato etiam ordine, deſumpta videntur. v. 2. ad finem R. C. לא ידכי להון. v. 3. R. C. לא ידכי עמונאי. Ib. R. ומואבאי למיעל, illud autem למיעל deeſt in C. ut & verſ. 2. poſt ממזרא. v. 4. R. דלא ערעו. C. ערעו, malè omiſſo דלא. v. 5. R. ית לוטיא לברכתא *in benediƈtionem.* v. 7. R. לא תרחק bis. v. 8. R. דאתילידו להון, ſed in C. deeſt להון. Ib. R. ידכון להון. v. 9. R. למשריתא *in caſtris.* v. 10. R. מקרה. v. 11. R. ויהי לעידן רמשא יסחי. Ib. *ad caſtra.* v. 12. R. ואתר מתקן תהי לך. Vi. Bab. v. 13. R. על אזנך. Ib. ית מפקנך. v. 14. R. ולמסר סנאך בידך, pro ולממסר, verte autem in noſtris, *coram te.* Ib. ויהי משריתך קדיש, ubi diſcrepantia eſt generis. Vi. Gen. 32. 8. Ib. R. C. מלאוטבא לך. v. 15. R. לרבוניה, abſque יד. v. 1 בדיוטיב ליה. v. 17. R. C. אתתא אמה, ſed in C. eſt א in fine. v. 18 לביתא דייי *in domum domini &c.* Ib. ארי מרחקא דייי, ſic cap. 25. 16. etiam & cap. 27. 15. v. 19. in fine R. דיתרבי. v. 20. R. C. דאת עליל תמן, ſed C. eſt עליל. v. 21. R. C. תדר. Ib. לשלמיה. Vi. Bab.. v. 22. R. C. abſque præfixo מ. v. 23. R. *coram domino Deo tuo, & quod ſponte locutus es ore tuo.* R. C. כנפשך למשבעך.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. C. ויתן בידה. Ib. ſequitur in C. ויפטרינה, pravè. v. 3. in fine לאתו, reſoluto נ per Daghes, quod uſitatum. v. 4. R. C. למתוב לנסבה, ſic poſterius cap. 25. 8. & verſ. 19. hujus capitis לנסביה, ubi Vi. Bab. Ib. R. *coram do Deo tuo.* Cùm non legatur in textu niſi קדם ייי, ut in noſtris. v. 5. R. C. עם pro פתנם. v. 6. R. C. לא תסב. v. 7. R. C. גבר דיגנוב. Ib. R. גר ביה ויזבניניה. C. ויתגר, reliqua ut in R. Vi. Bab. v. 8. R. דילפון יתכון. Vi. cap. 20. 18. C. abbreviate דילפי, quod legendum דילפו pro דילפון. v. 10. R. ארי תרשי. v. 11. R. C. יפיק לוותך. v. 15. R. C. ארי מסכן הוא. Ib. הוא מסר. v. 16. R. C. לא ימותון. Vi. Bab. v. 17. R. C. דייר יתים niſi quod in C. ſit יתם. Vi. cap. 27. 19. v. 19. R. ארי תחצור. Ib. R. C. שי ſic cap. 25. 19. לא תנשי, quod forſan legendum תנשי pro תתנשי. Vi. cap. 26.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. גברין ויתקרבון לות דינא וידנינון. Vi. Bab. In noſtris verte, *a dices.* v. 2. R. *erit modus plagarum, uſque ad numerum quadragenarium &c.* Ib. לקיניה rectius apud Eliam in Thisbi ילקיניה ex Aphel. v. 4. C. לא תחוד. Vi. Bab. Ib. בדישיה. v. 5. R. לגבר חלוני. Ib. ויסבינה ליה לאינתו ויבמינה. R. על שום אחוהי. v. 7. R. לא אבי יבמי. C. יבמי. Vi. Bab. v. 8. R. *ſe res civitatis*, licet in Chald. ſit קרתה *civitatis ſuæ.* v. 9. R. C. תקרב יבמתיה ליה. Ib. in fine ית בית אחוהי. v. 10. R. C. שרי סנא. v. 11. R. C. ינצון גברין כחדא גברא ואחוהי. Ib. ית בעלה מידא דמחוהי. v. 14 C. רבא וזעירא. v. 18. R. C. דערעך באורחא וקטיל. Ib. ולא דחיל יקרא דייי.

CAP. XXVI.

Verſ. 2. R. C. דתיתי מארעך. v. 3. R. *quam juravit Dominus dare patribus noſtris:* hæc verſio verum ſenſum verborum Chaldaicorum, quæ perinde habentur ac in noſtris, ſatis apertè exprimit, ſi non alium ab eo ingerit; quocirca eam nonnihil immutavi v. 5. R. C. רב תקיף, nulla intercedente copula. v. 8. R. C. ובחיזו רבא. In ſtris vertendum, *& in viſionibus magnis.* v. 9. R. C. ואיתיננא. Vi. Bab. Ib. א עבדא, ſic v. 15. & cap. 27. 3. v. 10. R. C. ותצנעיניה קדם ייי אלהך. Vi. Quod reliquum eſt hujus verſus deeſt in C. v. 11. R. C. ותחדי, ex forma Aphel hic non convenit, ſic cap. 27. 7. & cap. 28. 63. R. יחדי. v. 12. R. C. א דמעשרתא. v. 13. R. C. פליתי קדש מעשרא. Ib. לניורא, ſine ו. Ib. ל תפקדתך. Ib. ולא אנשיתי. Vi. Bab. v. 14. R. C. א פליתי מיניה בדמסאב. In noſtris lege, *nec permutavi ex eis pro immundo.* Vi. Bab. *Ib.* מית קבילית במימרא דייי אלהי, ſic verſ. 17. ולקבלא במימריה, & cap. 27. 19. R. במימרא, & 28. ſæpius. v. 15. R. *quam dediſti mihi*, ubi tamen textus habet דיהבת לנא.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. טר ית כל. v. 6. R. אבנין שלמן. v. 9. C. עם משה pravè. R. עם כל ישראל rectiùs. v. 14. R. לכל גבר ישראל קלא רמא. v. R. מרחקא דייי *abominationem Domini.* Ib. ידי אומן. Ib. C. ויתיבון, & ſic verſu præcedenti. v. 18. deeſt in C. v. 19. R. דין דייר יתים, ut ſupra cap. 24. 17. גיורא יתם. v. 24. R. חבריה, ſine ל. v. 25. R. ליט דמקבל *qui accep* v. 26. R. ליט דלא יקיים.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. R. כל ברכתא האלין. v. 7. R. באורחא חד. Ib. בשבעה אורחין ſic verſ. 25. v. 9. R. יקימינך. v. 10. R. יתקרי עלך. v. 13. R. חלש ותהי לחוד לעילא. v. 14. R. C. ולא תסטי. Ib. R. למפלחינון. v. 20. C. מאירתא. Vi. Bab. Ib. R. ית שגושיא, abſque copula: ipſam autem vocem prætermi Interpres, quam nos reddidimus *conturbationem.* Ib. דשבקת לדחלתי. v. 21. R. שצי in futuro. C. ſeparatim די ישצי. v. 22. R. ובדלקתא. v. 24. R. דתשתצך. Vi. Bab. ſic v. 45. 51. & 61. v. 25. R. תביר קדם בעלי דבבך. v. 27. R בשחנא דמצראי ובטחרי *& hæmorrhoidis.* v. 28. R. שפשותא ובסמאותא. v. 29. R. בטהרי כמא דממשש. Vi. Bab. Ib. ת אורח טובך ותהי לחוד עשיק. v. 30. R. C. תנצב, ſic verſ. 39. Ib. R. ולא תחלליניה. Vi. Bab. v. 32. R. עם אוחרי. Ib. בנללהן. v. 33. R. עשיק ורציץ. Vi. Bab. v. 34. R. עינך דתחזי ſic cap. 28. 67. v. 38. R. לחקלא. Ib. יחסליניה גובאה. v. 40. R. משחא לא תשוף. Vi. Bab. v. 42. R. יתריך סקאה: ubi in noſtris verte, *poſſidebit locuſta* ſic Ar. Maur. يرثه الجراد. Vi. Bab. v. 44. R. לא תוזפיניה. Ib. תקיף & לחלש. v. 46. R. לאתין. v. 47. R. בחדוה ובקשיטות לבא: Heb ובטוב לבב, ad quod proprius accedit noſtra lectio ובשפירות לבא *in pulchritudine vel bonitate cordis.* Vi. Bab. Ib. מסניות כולא. v. 48. R. C. דיגרי. Ib. ר פרזלא. v. 49. R. דישתדי. Ib. עם דלא תקבל בלישניה. v. 50. R. א ירחם. v. 52. R. ויעיק לך. Vi. Bab. Ib. ד דכביש שורך כריכתא ותקיפתא דאת רחיץ. In noſtris vertendum, *excelſos & munitos.* Ib. בכל ארעא ויעיק לך, ut in principio verſus, ſed hic in C. deeſt לך. v. 54. in fine R. דישתאר. v. 56. R. פנקותא

מדפנקיתא ומרכיכו, quorum poſterius Interpres neglexit. Ib. in fine וברתה, abſque ב præfixo. v. 57. R. דיפקון מנהא. v. 58. In R. deeſt pronomen *hoc* poſt *terribile*, licet in Chald. ſit הדין. v. 59. R. מחן סגיאן והימנן ומרעין בישין והמנין. Vi. Bab. v. 60. R. ויתיב בך. Ib. מצראי. v. 61. R. אף כל מרעין וכל מחאן די לא כתיב בספר אוריתא הדין יסקינין יי עלך עד דתשתצך: v. 62. R. עם דמנין. Ib. למסני. v. 63. R. לאוטבא יתכון. Ib. ותטלטלון. v. 64. R, ותפלח תמן. v. 65. In R. deeſt *illic*, licet adſit Chald. תמן. Ib. לב תהי וחשכו עינין ומפחן נפש. Vi. Bab.. v. 66. R. מלקביל. v. 67. R. מתהורת לבך דתהי תהי. Vi. Bab. Ib. דתחזי, ut ſupra cap. 27. 34.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. ית בני ישראל. v. 3. R. דחזו עינך. Vi. Bab. v. 4. R. ואף לא עינין למחזי. v. 5. R. לא יהיפו מעל רגלך. In noſtris verte, non *receſſerunt à pedibus tuis*. Ar. Maur. لا انقطع *calceus tuus non diſruptus*, vel *ſolutus fuit de pede tuo*. Vi. Bab. v. 6. R. וחמר ומרוי לא שתיתון *& vinum & quicquid inebriare poteſt non bibiſtis*. v. 8. R. וכבשנא ית ארעהון. In noſtris lege, *& cepimus*. v. 9. R. בדיל דתשכלון ית כל דתעבדון. Vi. Bab. v. 13. R. בדיל לקימא יתך. Ib. לעם, & לאלה, abſque א emphatico. Ib. R. C. ליצחק, abſque ו copulativo. v. 15. legendum, *coram Domino Deo noſtro*. v. 16. R. ית דיתיבנא. Ib. וית דעברנא ביני עממיא דעברתון. v. 18. R. גבר או איתא. v. 19. R. כמשמעיה. v. 21. R. לבישו מכל שבטי ישראל. v. 22. R. ית מחתא דארעא. v. 23. כהפכתא סדום. v. 26. R. *& adoraverunt portenta* &c. prætermiſſo להון, quod illic in textu habetur. Ib. דלא ידעינון. Vi. Bab. Ib. ולא אוטיבא, quemadmodum etiam adducitur apud R. Sal. v. 29. R. דמטמרן.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. C. ותתיב. Ib. R. דאגלייך. Vi. Bab. v. 3. R. ויתוב ויכנשינך. v. 4. R. אם יהוין גלותך. Ib. ומתמן יקרבינך. Vi. Bab. v. 7. R. דרדפוך. v. 9. R. לטבא כמא דחדי. C. דחדי. v. 12. R. C. לשמיא ויסבה. v. 13. R. מן יעיבר לנא. C. יעבר, ſequitur autem in utroque לעברא דימא. v. 14. R. C. קריב לך. v. 15. R. דיהבית. Baſ. mendoſe די־חבית. Ib. in fine R. C. וית בישא. v. 16. R. C. ולמהך. Ib. עליל לתמן. Vi. ſupra ad cap. 1. 37. v. 20. R. C. לממריה ולאתקרבא, contrà verſ. 2. R במימריה, cujuſmodi alia vide ſupra ad cap. 26. 14.

CAP. XXXI.

Verſ. 4. lege, *Seon & Og*. v. 6. R. תקיפו ועלימו, ſic verſ. 7. & 23. ועלים. Elias obſervat dupliciter ſcribi, ſed hæc in pleriſque exemplaribus per א. C. תקפו ועלמו, verſ. 7. & 23. ועלם. Vi. Bab. v. 7. in fine R. C. תחסנינה להון. v. 8. R. ולא ירחקינך, ex Pael. v. 11. Redundat in noſtris *coram Domino*, poſt *iſtam*. v. 12. C. וטפליא. v. 13. R. C. דלא ידעו. v. 14. R. C. קריבו. v. 16. R. C. שכיב. Ib. וישנון. v. 17. R. C. ויתקף רגזי בהון בעדנא ההוא וארחקינון ואסלק. Ib. ויהון למיבז. Lege in noſtris, *in conſumptionem*. Ib. בעדנא ההיא. In noſtris legendum, ſicut etiam in membro præcedenti, *in die illo*. Ib. בישתא האילין. v. 18. R. C. בעידנא ההיא על כל בישתא דעבד *quæ fecit*. v. 19. R. *& docete illud*. Sed verbum Chald. eſt ſingulare ut in noſtris. Ib. R. C. דתהי קדמי תשבחתא. In noſtris lege, *ut ſit mihi*. v. 20. in fine R. C. ית קימי. v. 21. *cogitatio ejus*, licet in textu ſit יצרהון. v. 22. in fine R. C. ית בני ישראל. v. 23. R. C. ומימרי יהי בסעדך. In noſtris lege, *& verbum ejus*. v. 26. R. C. סבו. Ib. בסטר ארון. v. 27. R. ידענא. Ib. R. C. עד דאנא קיים. v. 28. R. C. כנשו לותי. v. 29. R ידענא, ut ſupra verſ. 27. C. utrobique ידענא.

CAP. XXXII.

Verſ. 4. R. מן קדם זכי. C. זכי. v. 5. R. C. דאשניו עובדוהי. Ib. R. ואשתניו. C. ואשניו. v. 7. R. אדכר. C. אדכר. Ib. R. אסתכלו. Ib. R. C. לאבוך. v. 8. R. באחסנות עילאה. v. 10. R. C. אליפינון פתגמי אוריתיה. v. 11. R. פרס נרפוהי. C. פרים. v. 13. R. C. אשרינון. Ib. אוכלינון, ſine præfixo ו. v. 15. R. C. שבק, ſine ו. Ib. C. פרקיה, ſine ד. v. 16. R. בתועיבתא. v. 17. R. דלא ידעינון. C. ידעונין. v. 18. in fine, R. אלהא דברך, licet in tranſlatione ſit, *qui fecit te*. Ar. Maur. ونسيت ربا خالقك *& oblitus es Dominum creatorem tuum*. v. 21. R. C. בלא דחלן ארגיזו קדמי בפלחן טעואן. v. 22. R. C. ושיצי. v. 23. R. C. בישין. v. 26. R. יחול רגזי. v. 30. R. C. ירדוף חד אלפא. Ib. deeſt ארי. v. 32. C. בישן. Ib. R. C. ברישי. Ib. C. חוין, & ſic verſu ſequente. Ib. במררותהון, verte, *ſicut amaritudo* vel *fel eorum*. v. 35. R. C. לעידן דינלון. v. 39. R. C. ולית אלה. v. 42. C. אירוי גירדי. Ib. R. וחרבי תקטל. Ib. R. C. ושבן. v. 43. R. שבחו עממיא דינא דעמיה, ubi Interpres lectioni noſtræ adhæret. Ib. R. C. מתפרע, participium, quod in noſtris eſt futurum. v. 46. R. דתפקדונון. C. דתפקדונון. Vi. Bab. v. 49. R. C. הדין לטורא. v. 50. lege, *ad populum tuum*. Ib. in fine R. ויתכנש לעמיה. v. 51. R על דסריבתון במימרי. Vi. Bab. v. 52. R. C. ארי מקביל.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. C. רבות קדישין. v. 3. initio R. C. ברם חביבינון. Ib. מדברין, abſque præfixo ד. v. 6. R. C. לחיי עלמא. v. 7. R. C. במפקידה לקרבא. Ib. לשלם. Ib. עבדן לידה פורענותא מסנאוהי. Ib. R. מבעלי דבבוהי. C. מבעל דבבא. v. 8. R. C. קדמך דנסיתוהי. v. 11. R. C. קביל ברעוא, in imperativo. v. 12. R. מגין. R. C. כל יומיא. v. 13. R. C. עינות תהומין, ubi in noſtris legendum, *fontium & abyſſorum*. Ib. deeſt in fine מלרע *deſubter*. v. 14. R. C. עללן ſine ו. Ib. R. מבול שמשא ועבדא. C. מיבול & ועבדא. v. 16. R. C. ומטוב ארע ומלאה רעי ליה. Verte, *gratus*, vel *acceptus fuit ei cujus* &c. vel ſic, *Et de bonis terræ & plenitudinis ejus benevolè largitus eſt ei is cujus majeſtas* &c. Ib. יתיין כל אלין. v. 17. lege, *fines terræ*. v. 18. C. במחבך, legendum במהכך *cum iveris*. R. *cum ſederis*, licet in textu ſit במהכך, ut in noſtris. v. 19. R. C. וסימן דמטמרן בחלא יתגליין להון. v. 20. R. C. דיפתי לגד. Ib. ויקטל. v. 21. R. C. ויתקבל. Ib. והוא נפיק ועאל. v. 25. R. C. תקיף כפרזלא וכנחשא מותבך *Fortis ſicut ferrum & ſicut æs erit habitatio tua*. v. 27. R. מדור אלהך, ſed Affixum non expreſſit Interpres. v. 28. R. C. בלחודוהי. Ib. בארע עבדא. v. 29. R. C. תקוף סעדך ודמן קדמוהי.

CAP. XXXIV.

Verſ. 1. R. C. ואחזייה. v. 2. R. C. ארע אפרים. Ib. ארע יהודה עד ימא מערבאה *uſque ad mare Occidentale*. Vi. ſupra cap. 11. 24. v. 3. R. בקעת ירחו. Ib. C. דקליא, ſine ד præfixo. v. 4. R. אחזיתך. C. חזיתך. Vi. Bab. Ib. R. C. ותמן, abſque ל. v. 8. R. C. אבליה דמשה. v. 9. R. C. מלי pro אתמלי. Ib. R. חכמתא. C. חכמה, Hebraicâ formâ. v. 10. R. נביאה. Ib. C. יי ליה, vocibus tranſpoſitis.

JOSUE.

CAPUT I.

VErſ. 3. R. רגליכון. Ib. יהבתה. v. 4. R. ולבנן הדין. Ib. נהרא פרת. Ib. יהון תחומכון. v. 5. R. כן יהי מימרי בסעדך, ſic erit *verbum meum in auxilium tuum*. Ib. ולא ארחקינך. v. 7. R. ימינא ושמאלא. v. 8. R. יימם ולילי. Ib. in fine ית ארחתך ובכן תכשיט. v. 12. R. ולשבטא דראובן ולשבטא גד. v. 14. R. וטפליכון. Ib. in fine ותסעדון יתהון, Ven. & Baſ. יתכון, quod hic non convenit. v. 16. R. ככל דפקדתנא *Juxta omne* &c.

CAP. II.

Verſ. 2. R. ואתאמר. Ib. אתו הלכא. v. 5. R. ולא ידעית. v. 7. R. באורח ירדנא. Ib. R. David legit עד מגיזתא, ad 2. Sam. 19. 17. v. 11. R. רוח באנש. Ib. corrige in noſtris, *Deus veſter*. Ib. R. הוא אלהים. v. 13. R. וית אחותי. v. 14. R. מסירן חלף נפשיכון לממת אם לא תחוון. Vi. Bab. v. 16. R. יערעון. Ib. in fine, תהכון לארחכון. v. 17. R. דא, pro הדא. v. 19. R. קטוליה, bis. Vi. Bab. Ib. עמך בביתא. v. 23. R. תרין גבריא.

CAP. III.

Verſ. 6. R. ית ארונא דקיימא ועברו. v. 7. R. יומא דין אשרי. Ib. בעיני כל ישראל בדיל דידעון. v 8. R. כמימטיכון. v. 10. R. ארי אלהא קיים יתרעי. v. 11. R. דרבון כל עלמא עבר *Domini totius mundi* &c. Vi. Bab. v. 12. R. דברו, ſic cap. 4. 2. Ib. תרי עשר גברין משבטי ישראל. Ib. in fine לשבטא. v. 13. R. דיי דרבון. v. 14. R. נטלו עמא ממשכניהון. Noſtra lectio ſonat, *ex civitatibus ſuis*, quod hic alienum. v. 16. R. דרחיקין לחדא.

CAP. IV.

Verſ. 3. R. ממיקם רגלי *de ſtatione pedum*. Ib. תרתא עשרה אבניא ותעברון יתהון. Ib. בבירת מבתא. Vi. Bab. v. 6. R. ארת בניכון. Ita meliùs legitur quàm את, vel אַת, ut in Ven. & Baſ. v. 16. R. *Jube ſacerdotes ferentes*. Ib. *& exeant*. v. 17. *Et juſſit Joſue ſacerdotes*, cum accuſativo ut in verſu præcedenti, quem caſum Interpres frequenter adhibet poſt verbum *jubeo*. v. 18. R. ונחת. Vi. Bab. Ib. in fine כיפוהי. v. 21. R. לאבהתהון. v. 23. initio, R. ארי דיבש ייי. v. 24. R. קדם ייי אלהכון.

CAP. V.

Verſ. 1. R. אמוראה, ſic cap. 9. 10. v. 3. R. דקרו לה *quem vocaverunt*. v. 4. R. דנפקו ממצרים דכריא כל גברי. v. 6. corrige in noſtris, *annis*. v. 9. R. אעדיתי. Ib. מנכון וקרא שמיה, Ven. mi. in Haphtara diei primæ Paſchatis ex hoc capite, מעליכון. v. 10. R. & Ven. mi. בארבעה. Ib. in fine, R. דיריחו. v. 11. R. מבתר יומא טבא דפסחא *poſt diem feſtum Paſchatis*. Ib. פטיר וקליא. v. 12. R. ופסק מנא ביומא. v. 13. R. הלמסעדנא את אתי. v. 14. R. מלאכא דשליח.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. הות אחידא, vocibus tranſpoſitis. In Ven. mi. abeſt הות. Ib. ומתקפא בעברין דנחשא מן קדם בני ישראל לית דנפיק מנה ולית דעלל לנוה, לית דנפק מינה לאגחא קרבא ולית דעליל לנוה למשאל בשלמא non erat qui prodiret ex ea, nec qui ingrederetur eam : non erat qui prodiret &c. Sic Ven. miniſi quod illic ſit מתקפא, ut in noſtris, & בנוה utrobique. v. 2. Baſ. יהושע pro ליהושע. v. 3. R. ותסחרון, ex Aphel. Ib. כל גברי חילא דקרבא omnes viri virtutis belli, גִּבָּרֵי pro גַּבְרֵי. Vi. quæ notavimus ad Gen. 10. 9. v. 4. R. קדם ארונא דייי ante arcam Domini. v. 5. R. ויהא במיגד בקרן דכרא. Ib. יבבון. Vi. Bab. Ib. תחותוהי. v. 6. R. ושבעא כהניא יסבין שבעא שופריא דקרן דכרא. v. 8. R. לות עמא ושבעא כהניא נסיבו שבעא. Ib. אזלין ותקעין ambulantes & clangentes. v. 11. R. ועלו למשריתא. v. 18. initio R. לחוד, ſine ו copulativo. v. 20. R. יבבא רבתא. v. 23. R. וית אחהא. Ib. ואשרינון. Vi. Bab. v. 25. R. בגו בני ישראל. Ib. in fine, לאללא ית יריחו ad explorandum Jericho. v. 26. R. בבכריה ישכללינה. v. 27. ad finem R. והוה מימריה סני ורבי & fuit verbum ejus magnum & amplificatum. In noſtris horum alterutrum in verſione redundat.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. כתרין אלפין או כתלתא אלפין גבריא. Ib. לא תרגיש לתמן כל עמא. v. 5. R. ושיתא גברין. v. 6. R. ובזע יהושע לבושה. v. 7. R. ולוי פון דשרינא. v. 8. R. בבעו ייי מה. Ib. למיפך קדם, ut verſ. 12. v. 9. R. ואת עבד & tu fac. v. 11. initio, R. חבו ישראל. v. 13. R. לא תיכלו למיקם קדם בעלי דבביכון non valebitis ſtare ante auctores inimicitiarum veſtrarum. v. 14. R. ויתקרב לזרעין. v. 15. R. בנורא הוא וכל. v. 17. R. ויתאחד ית זרעית זרח & deprehenſa eſt proſapia Zerahh. Vi. Bab. v. 18. Corrige in noſtris, domum ejus. v. 19. R. שו כען. Ib. אודאה, Elias in Thisbite per ה ab initio ſcriptum adducit. Ib. מה עבדת לא תכסי מיני. v. 21. R. אצטלי בבלי. Ib. ורגתנון ונסבתנון. Ib. וכספא תחותיהון, ſic verſu proximo. v. 22. R. ורהטו למשכניה & cucurrerunt ad tabernaculum ejus. v. 23. R. ולות כל ישראל & ad omnem Iſraelem. v. 24. R. ונסיב ית כספא וית אוצטלא & tulit argentum, & ſtolam. v. 25. R. בתר דרגמו.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. גברין גיברי. v. 4. R. מאחרי קרתא לא תרחקון. Ib. מתקניא, & ſic cap. 3. 24. & 4. 3. Vi. Bab. v. 5. Corrige in noſtris, egredientur. v. 6. R. עד דנינוד. v. 7. R. מן כמנא ותתרכון ית יתבי קרתא & extirpabitis habitatores urbis. v. 8. R. ויהא במיחדכון. Vi. Bab. v. 11. R. וכל עמא דעבדי. Ib. מקבל קרתא ושרו. v. 13. בליליא ההוא. v. 14. R. דמתקן ליה. v. 15. R. ואפכו למדברא & verterunt ſe verſus deſertum. v. 16. R. כל עמא דבעי omnis populus qui in Ghai. v. 17. R. כדפתיחא, una voce. Sic verſ. 23. כדחי. v. 18. R. ברמחא די בידך על עי די בידך. v. 21. R. כמנא. v. 22. R. במציעין אילין. v. 25. initio, R. והוה כל Et fuit, omnes. Ib. in fine, אנשי דעי. v. 27. R. בזו להון בני ישראל. In noſtris vox [*filii*] hoc modo uncinulis includenda eſt. v. 28. R. תל חרוב לעלם לצדו. v. 29. R. במעלנא דתרע. v. 33. ad finem R. ית עמא דישראל populum Iſraelis.

CAP. IX.

Verſ. 4. R. ואזודו. Paraphraſtes videtur legiſſe in Hebræo ויצטירו per ד, quod R. David obſervat & miratur. Nam צדה viaticum ex eadem radice per זוודין in Targum transferri ſolet. v. 5. ut oblecæ : ſed ex verſu 12. & ex Interpretis notis præfationi ejus ſubjunctis conſtat legendum eſſe obleæ, quemadmodum correximus. v. 7. R. מאים ביני את יתב ואיכדין אגזר עמך קיים Forſan inter me tu habitas ; & quomodo pangam tecum fœdus? Elias legit דלמא, Thisb. in שמא. v. 10. R. אמוראה Emorrhæi. v. 19. in fine R. לאנזקה להון. Totus hic verſus deſideratur in editione Pariſienſi. v. 21. R. ויהון לקטי, ſic verſ. 23. ולקטי. v. 24. R. אתחואה אתחוא. v. 25. R. כשפר וכתקין בעינך ſicut pulchrum & ſicut rectum in oculis tuis. v. 26. R. מידא דבני ישראל.

CAP. X.

Verſ. 1. R. ית ישראל. v. 2. R. רבתא מן עי. v. 4. R. ונמחי ית גבעון & delebimus Gibghon. v. 5. in fine R. עלהא. v. 10. R. ומחנון מחתא רבתא. v. 13. R. עמא דישראל. Ib. ולא דחק. v. 14. R. ארי ייי במימריה אגיח quoniam Dominus in dicto illius &c. v. 18. R. אבנין רברבן לפומא ad oſtium. v. 19. in fine, R. בידכון in manu veſtra. v. 21. R. למקדה לשלם. v. 23. וית מלכא דחברון, atque ita in reliquis (excepto rege Lachis) וית. v. 24. R. גברי עבדי קרבא facientes bellum. v. 27. R. ורמונון במערתא. v. 28. R. ומחהא, ſic verſu 32. v. 30. R. דבה לא אישתאר בה משיזב non relicta eſt in ea evaſio. v. 39. R. וגמרו ית כל נפשתא דבה. Ib. כך עבד. v. 40. R. ית כל יתבי ארעא טורא omnes habitatores terræ montis. Ib. ושפלתא, ſic cap. 11. 2, 16. & alibi. Ib. כל נשמה, ſic cap. 11. 11, 14. ſed abſque Mappik, quod forſan melius hinc abeſſet. v. 41. R. ארעא דגושן. v. 42. R. וזמנא, ſine ב. Ib. deeſt במימריה in verbo ſuo.

CAP. XI.

Verſ. 2. initio, R. ולמלכיא. v. 3. initio, R. וכנענאה. Ib. ואמוראי, in plurali, ſicut etiam reliqua quæ ſequuntur. Ib. in fine בארעא מצפיא. v. 7. R. עמיה לותהון cum eo ad eos. v. 8. R. חריצי מיא. Kimchi & Jarchi hunc locum citantes legunt חריצי ימא. Sunt autem, inquiunt illi, Salinæ ſive foſſæ ad hanc rem factæ; in quas derivatæ aquæ marinæ ſalſæ, & à Solis calore aduſtæ, fiunt Sal. In Veneta etiam & Baſileenſi editione legitur ימא : ſed ob convenientiam cum Hebræo, & ne verſionem mutare cogeremur, correximus ex Regiis מיא. v. 10. R. וית מלכה נמר לפתגם דחרב. In noſtris ſimpliciter vertendum, interfecit gladio. v. 13. R. אוקד בנורא יהושע incendit in igne Joſue. v. 14. initio R. וכל עדאה קירויא. Vi. Bab. Ib. בזו להון. v. 16. R. וית כל ארע דרומא. v. 17. R. דסליק, ſic cap. 12. 7. Ib. וית מישר & plan em. v. 18. R. עם כל מלכיא. v. 19. R. אילהין חיואי. v. 20. R. לא יהון עליהון רחמין. v. 21. R. טור יהודה. v. 22. R. לא אשתארו גבריא in Gad, ſed in textu eſt בגת. v. 23. Baſ. ית ארעא, omiſſo כל, quod ex Ven. & reſtituimus. Ib. R. בפלגותהון.

CAP. XII.

Verſ. 1. in fine R. מישר מדינחא. v. 2. R. מלכא דאמוראה. Ib. רעא דגלעד, ſic v. 5. Ib. יובקא נחלא, noſtra lectio דנחלא, habetur etiam Deut. 3. in Jonathane, & Onkelo editionis noſtræ. v. 7. R. לשבטיא דישראל. v. 8. a finem, R. חיואי, abſque ו copulativo, Hivæum. v. 22. R. דיקנעם לכרמל. v. 2 R. דעממי לגלגל.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. עלתא ביומיא. v. 2. R. כל תחום. In noſtris vertendum pluraliter omnes termini, juxta Hebr. v. 3. R. על ארע כנענאי מתחשבא, ubi in noſtris corrigendum, Chenaghanæorum. Ib. עואי ואשדודאי. v. 4. R. ל ארע כנענאי ומערתא דכל צידונאי עד אפקה omnium Sidoniorum &c. v. 5. R. רע גיבלאי Terra Gebalæorum, neglecto copulativo ab Interprete : quod tamen initio verſus 6. & 8. habetur & in textu & in verſione, quamvis utrobique abſit ab Hebræo. v. 6. R. ריצי מיא Vi. ſupra ad cap. 11. 8. & Bab. v. 7. R. לתשעת שבטין ולפלגות. v. 8. ועימיה שבט ראובן ושבט גד. Ib. deeſt vox מדנחא, ſed in tranſlatione nihil minus legitur, ad Orientem. v. 11. R. וארע גלעד. Vi. ſupra ad cap. 12. 2. Ib. in fi עד סלך. v. 12. R. הוא אישתאר, abſque ו copula. v. 14. R. וד לשבטא דלוי. v. 19. R. וצרת שחר בטורא דעמק in monte vallis. Sed apud R. Sal. Ja & R. David Kimhi legitur בטורא דמישרא, ut in noſtris. v. 20. R. שפך רמתא & effluxionem Ramatha. Vi. Deut. 3. 17. & 4. 49. in Onkelo & Jonathane. v. R. קסומא. v. 23. R. ותחומא, abſque Affixo, contrà ac cap. 15. 12. ſed & Jarhi Kimhi hic etiam legunt ותחומיה. Vi. inſuper Onk. & Jon. Deut. 3. 16, 17. Ib. רוי ישראל ופציחיהן urbes Iſrael & villæ earum. Vi. Bab. v. 25. R. רע בני עמון. v. 26. R. רמת המצפה Ramath Miſzpeh. v. 27. R. לכות סיחון מלכא דחשבון ירדנא ותחום עד סוף ימא דגינוסר uſque ad finem &c. v. 29. R. פלגות שבטא. Hujus lectionis, quòd melius convenire videretur, verſionem retinuimus. והות לפלגות שבטא דמנשה. Sed Interpres videtur legiſſe, דבני מנשה. 30. R. וכל מתנן כל מלכות עוג. v. 31. R. ארע דגלעד. Legendum vel רעא ut cap. 12. 2. vel גלעד, abſque præfixo ד, ut ſupra verſ. 11. Ib. רוי מלכות עוג. v. 32. R. ואילין דאחסין. v. 33. R. דיהב ליה ייי, omiſſo הא דישראל Deus Iſrael.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. בעדבא, ד pro ר. Ib. פלגון להון אחסנתיהון כמא דפקיד ייי ית משה diviſæ ſunt eis poſſeſſiones ſuæ : juxta id quod præcepit Dominus Moyſi. v. 4. ורווחיהון לבעיריהון ולקניניהון. v. 10. R. וכען ארי קיים. Ib. אול עם ישראל במדברא, ſic apud R. Davidem in commentario. In noſtris vertendum, quando ambulavit Iſrael in deſerto. v. 11. R. כחילי דבכן וכחילי ſicut virtus mea quæ tunc &c. Vi. Bab. v. 12. R. וקירויא רברבין.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. דרומא, ſine ל. v. 3. R. ונפק, ſic verſ. 4. & 11. bis. Ib. עקרבים terminatione Hebraicâ. v. 4. לתחומא דימא ad terminum maris : ſic verſ. 11. 7. R. והוו מפקנוהי לעין קצרא. Atque ſic correximus pro קצרא, quod in Ven. Baſ. Vi. Bab. v. 8. R. וסליק, in præterito bis, ut & ſupra verſ. 6. ſic verſ. 6. & & cap. 16. 6. ועבר. Ib. v. 8. ירושלם. v. 9. R. ויסחר, ex Aphel, & ſic poſt aliquoties. Ib. ותאר תחומא לבעלה & reſpexit terminus ad Baghala. Sic verſ. 11 ותאר תחומא לשכרון. Attamen R. Salomon & R. David verbum תאר, à Jonathane per יסחר ubique reddi affirmant. v. 12. R. ימא רבה ותחומה & termini ej Sic etiam apud R. David legitur ותחומיה. Vi. cap. 13. 23. v. 13. R. ולק בגו v. 14. R. & Seſſai, male. v. 16. R. דימחי. Ib. ברתי לאנתו. Sic cum Affixo tertiæ perſonæ ad finem verſ. 17. v. 18. R. ומלכתיה. v. 19. in fine R. תחותאה v. 21. R. והואה קרויא. v. 36. R. קירויא ארבע עשרי, ſic verſ. 41. קירויא שית עשרי. v. 38. R. ומצפה. v. 51. R. חד עשרה. Ib. & vici ejus. Sed Affixum plurale eſt ut in noſtris. v. 52. R. ורומה & Rumah. v. 53. R. וינום Et Jan In Hebræo ſcribitur per ם, legitur per ס. v. 57. R. קרוין עשרא. v. 62. R. והנבשן וקרתא דמלחא Et Haniphſan, & urbs Salis.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. למי יריחו. Ib. דסליק מיריחו בטורא דביתאל. v. 2. Corrige in noſtris, prodiit. v. 3. R. לתחום ליפליט. Ib. והוו. Sic verſ. 8. v. 7. R. ולנערת. v. 10. R. ית כנענאה דיתבין Chananæum qui habitantes. Vi. Bab. Ib. בגו בני אפרים. In noſtris vertendum, in medio domus Ephraim.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. עבד קרבין והוו ליה ארע, faciens bella, & fuerunt ei &c. Sic verſ. והוו, Et fuerunt. v. 4. R. וקריבא. Ib. in fine, אבוהון. Vi. Bab. v. 5. R. עשרא לבר מארע גלעד. Sic verſu ſequente, וארע גלעד. v. 6. R. אחסינא אחסנא. v. 7. R. למימינא לות יתבי. v. 9. R. ויהון מפקנוהי. Sic cap. 19. 14, 22. v. 10. R. והוי ימא. v. 11. R. בשבט יששכר. v. 12. R. ושרי. v. 14. R. ליהושע Joſue, in dativo. Ib. אחסנא חד ועדבא חד ואנא poſſeſſionem unam & funem unum, & ego &c. v. 15. R. ותתקין ex Aphel. Ib. בארעא דפריזאי. Ib. טורא דבית אפרים mons domus Ephraim. Vi. Bab. v. 16. ולדבבית מישר יזרעאל. v. 17. R. לבני יוסף. In noſtris legendum, domus

Joſeph. Ib. R. ולא יהי לכון. v. 18. R. להון. Noſtra lectio convenit cum Hebræo, ubi eſt לו in ſingulari.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. לשילו per ו, & ſic poſtea aliquoties. v. 4. R. ויתהלכון. v. 5. R. ותפלגון יתה לשבעא. v. 6. R. ותיתון לותי הכא. Lege in noſtris, *& afferetis* &c. Ib. עדבין הכא *ſortes*, in plurali, ſic verſ. 10. v. 7. R. ושבטא דגד ושבטא דראובן *& tribus Gad, & tribus Ruben.* v. 11. R. ונפק, in præſenti, contra ac cap. 15. 3. v. 12. R. וסליק תחומא. Ib. ad finem, למדברא. v. 13. R. דלעיבר לוז. Ib. לעטרות. Ib. in fine, ארעתא. v. 16. in colo poſteriore, R. לחילת הנום *ad vallem Henom*, abſque בר *filii*; ſed nec in Hebræo illic eſt בן. v. 17. R. לגלגלא דלקביל *ad Gilgela* &c. v. 19. R. והוו מפקני מציפונא. Ib. תחומא. Ib. לציפונא. v. 20. לידה, fœmininé. Rectius in noſtris לידה, ut referatur ad עדבא vel ad שבטא, quæ præceſſerunt verſ. 11. Heb. אתו. v. 21. R. והואה קרויא. v. 23. R. ועוים. v. 24. R. וכפר עמוני ועפני. v. 25. R. והרמה *& Harama.* v. 26. R. והמצפה והכפירה *Et Hamiſzpeh.* v. 28. R. וצלע האלף ויבוס *Et Szelagh, & Eleph, & Jebuzz.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. והות אחסנתהון. v. 13. R. לגיתה חפר. v. 18. R. והכסלות. v. 22. R. מפקנוהי דתחומא *exitus ejus termini Jordanis:* abſque pronomine affixo. v. 27. R. *Jipkhahh*, pro *Jiphthahhel* quod poſtulat textus. Ib. in fine, מציפונא *à Septentrione.* v. 29. R. ותאב תחומא bis. v. 30. R. קירוין עשרין ותרין. v. 34. R. ונפק מתמן לחקוק. Ib. ובאשר מערע. v. 40. R. נפק עדבא. v. 41. in fine, R. ועיר שמש. v. 46. R. ומי הירקון והרקון. v. 47. R. לפתגם דחרב ואחסינו יתה. v. 50. R. בטורא דבית אפרים, *In monte domus Ephraim.* v. 51. R. אילין אחסנתי דאחסינו.

CAP. XX.

Verſ. 4. R. קרתא ההיא *urbis ejus*, ut in inciſo ſequente. Ib. ויכנשון, ex Kal. v. 7. ad finem, R. בארע דבית יהודה *in terra domus Judah.* v. 8. R. ראמות, ſed in tranſlatione eſt *Rimoth.* v. 9. R. כל דיקטול. Vi. Bab. Ib. ביד גאל דמא.

CAP. XXI.

Verſ. 1. in fine, R. דבני ישראל. v. 2. R. בידא דמשה. Ib. ורוחיהון. Contra verſ. 26. ורוחיהן. v. 3. R. מאחסנתיהון. Ib. וית רוחיהן. Sic verſ. 8. v. 4. R. ומשבט בנימין. Ib. קרוין תלת עשרה. v. 5. in fine, R. עשרא. v. 6. R. תלת עשר. Sic verſ. 33. v. 9. R. משבטא דבית יהודה *ex tribu domus Juda.* v. 10. in initio, R. והוו. Ib. מבני לוי *Ex filiis Levi.* Ib. עדבא קדמאה. v. 11. R. בטורא דבית יהודה *in monte domus Juda.* Ib. וית רוחהא. Sic verſu ſequenti ac ſæpius deinceps, etiam verſ. 36, & 37. v. 20. R. לליואי דאשתארו. v. 21. R. קטוליא, pluraliter, quamvis tranſlatio ſit ſingularis ut in noſtris. v. 27. R. מזרעית ליואי, ſic verſ. 40. v. 29. R. וית ירמות *Et Jarmuth.* v. 36, & 37. deſunt in Ven. & Baſ. ſupplevimus itaque ex Regiis. Vi. Bab. v. 38. R. בגלעד, more Hebraico. v. 42. R. קרתא קרתא ורוחהא *urbs urbs, & ſpacia ejus.* v. 44. R. קדמיהון מכל, abſque priore מן. v. 45. in fine, R. יתקיימו.

CAP. XXII.

Verſ. 4. R. לאחוכון, formâ ſingulari. Sic verſ. 8. עם אחוכון. Ib. איתפנו. Ib. לארע אחסנתיהון. Ven. & Baſ. אחסנתהון. Pro הון Affixo tertiæ perſonæ poſuimus כון ſecundæ, quod ſenſus hic omnino poſtulat, unde Interpres etiam in Regiis reddidit *poſſeſſionum veſtrarum.* Idem judicium de verſu 19. ubi omnia exemplaria habent אחסנתהון. v. 5. R. בדחלתיה. v. 8. R. ובלבושין סגיאין. v. 9. R. לארע גלעד לארע אחסנתיהון. v. 10. R. לגלגלי *ad Gilgelas.* Sic v. 11. בגלגלי *in Gilgelis.* Ib. v. 11. ad finem, לעיבר בני ישראל. v. 13, & 15. R. לארע גלעד, ut ſupra verſ. 9. v. 16. R. כדנן אמרו. Ib. דשקרתון במימר אלהא דישראל. v. 17. R. והוה מחתא. v. 18. R. מבתר דחלתא דיוי ויהי *de poſt timorem Domini*, &c. v. 19. R. ברם אם מסאבא ארע אחסנתהון עיברו לכון לאחסנת *Profectò ſi polluta terra poſſeſſionis veſtræ, tranſite vobis ad poſſeſſionem.* Vi. ſupra verſ. 4. v. 20. R. שקר שקר בחרמא. Ib. גברא חד. v. 22. R. קדמוהי גלי *ante eum manifeſtum.* Ib. ידע אם במימרד ואם בשקרא שקרנא. v. 23. R. למבני. v. 24. R. מפתגמא עבדנא. Ib. מה לכון חולק *Quæ vobis pars* &c. Interrogatio autem in noſtris tollenda eſt. v. 25. R. ותחומא יהב. v. 27. R. מחר לבננא, per tranſpoſitionem vocum. v. 29. R. לממרד. Vi. Bab. Ib. ולמנחתא *& ad munus.* v. 32. R. מארע גלעד לארע דכנען. v. 34. R. סהיד למדבחא *teſtem altare*; vi. Bab. Ib. in fine, האלהים.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. והוה לזמן. Ib. סחור סחור. v. 2. R. סבית עלית ביומיא. v. 3. R. ית כל עממיא האילין. Ib. in fine, *pacem dedit vobis.* Interpres videtur legiſſe מניח. v. 7. R. דאישתארו האילין עמכון ובשם. Ib. in fine, להון. v. 10. R. מגיח לכון קרבא כמא דמליל לכון. v. 13. R. לתבר ולתקלא. v. 14. R. הא *Ecce.* Ib. חד מכל. Ib. ולא בטיל מנהון פתגמא חד *& non ocioſum fuit ex illis verbum unum.* v. 15. R. ככל פתגמיא תקניא. Ib. ית כל פתגמא בישא. Ib. מעלוי ארעא טבתא הדא דיהב.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. R. מעבר פרת ודבריה יתיה *& ſuſcepi eum in omni terra* &c. Ib. *filium ejus*, ſed in textu eſt בנוהי, ſicut in noſtris. v. 6. R. ואפקית, abſque יי, quod redundat in Ven. & Baſ. & inde in noſtris. v. 7. R. ואיתי עליהון. Vertendum, *Et venire fecit*, in tertia perſona. v. 8. R. לארע אמוראי. Ib. בידכון *in manus veſtras.* v. 10. in fine, R. מידהון *de manu eorum.* v. 11. R. ואגיחו קרבא עמכון. Ib. *& Emorrhæi*, licet in textu Chal. nulla ſit conjunctio. Ib. וחיואי *& Hhivæi.* Ib. בידיכון *in manibus veſtris.* v. 12. pro ערעיתא Kimhi legit ארעיתא, & rationem nominis aſſignat, quod homini obſtet, & ei in faciem involet, ab ארע deducens, qua voce utitur Targum pro Heb. קרה *Occurrit.* Ib. R. ותרכת יתהון *& ejecit illos.* Ib. מלכי אמוראה *reges Emorrhæi.* v. 13. R. ויתיבתון בהון. v. 15. R. ית מן. Ib. די מעבר פרת ואם ית טעותא דאמוראה דאתון. v. 17. R. ית אתיא רברבתא האילין ונטרנא; ut redundet וית, quod in noſtris habetur ex Ven. & Baſ. v. 18. R. יתבי ארעא *habitatores terræ.* Ib. ואף אנחנא *& etiam nos.* v. 19. R. לא תיכלון. Ib. אל קנוא. Ib. מן קדם דין *ab ante quem.* v. 20. R. לטעות עממיא. v. 24. R. קדם יוי אלהנא *Ante Dominum Deum noſtrum.* v. 26. Hujus verſus membrum prius ſic adducitur à Kimhi in commentario. ויהושע כתב ית פתגמיא האילין בספרא ואצנע בספר אוריתא דיוי. Verbum ואצנענון abeſt à Regiis, ubi tranſlatio ſic habetur, *Et ſcripſit Joſue verba hæc in libro legis Domini.* Ib. R. תחות אלתא. Vi. Bab. Vox אלתא, ut & Hebr. אלה, hic non *quercum*, ſed *poſtem januæ* denotat, ut R. Salomoni & R. Davidi placet. Nam אלה *quercus*, per בוטמא in Targum reddi ſolet. v. 27. R. דכתיבין עלהא. R. David legit עלה. Ib. deeſt in Regiis ולסעדו *& in teſtimonium.* v. 32. R. חקלא דזבן יעקב מן בני חמור. v. 33. R. בטור דבית.

JUDICES.

CAPUT I.

VErſ. 3. R. בכנענאה. v. 4. R. ומחונון בבזק עשרא. v. 6. R. ואפך אדני בזק *Et vertit Adoni-Bezeq.* Ib. קרצולי, per צ loco ס, & ſic verſu proximo. Vi. Bab. v. 7. R. מקצצין. v. 9. R. בכנענאה. Sic v. 10. לות כנענאה. v. 12. in fine, R. ברתי לאנתו. Sic v. 13. cum Affixo tertiæ perſonæ. v. 14. R. ומלכתיה, quod habetur apud R. Sal. ut in noſtris. Ib. אחסנא, & ſic verſ. 15. Ib. v. 15. R. ארע בית שקיא. Ubi in noſtris vertendum, *locum domus irrigationis.* v. 16. R. מקרית יריחו, ſic apud Kimhi. Ib. R. עם בית יהודה למדבר *cum domo Jehuda* &c. Ib. בדרום ערוד. v. 19. R. Sal. legit ובתר כן דחבו. Ib. R. רתיכי. Rectius apud R. Dav. רתיכין, ut in noſtris. v. 24. R. אחזינא. v. 26. R. לארע חיתאי. v. 27. R. ושרי כנענאה. v. 28. R. ומני ית כנענאה *& numeravit Chenaghanæum.* v. 29. R. לא תריכו ית כנענאי *non extirpavere Chenaghanæum.* v. 32. R. דבני אשר *de filiis Aſer.* Sic v. 33. דבני נפתלי *De filiis Neptali.* v. 35. R. ושרו אמוראי *Et cœperunt Emorrhæi.* Ib. ותקיפת בית יוסף *Et preſſa eſt domus Joſeph.* Quid hic ſibi voluit Interpres haud ſatis liquet; certè in noſtris, ubi adeſt יד ut in Hebræo, aliena erit iſta interpretatio: melius Buxtorfius in Babylonia, *Et ingraveſcebat manus domus Joſephi.*

CAP. II.

Verſ. 1. R. לבוכים. Ib. דעמכון. v. 3. R. יהוין לכון לתקלא. v. 4. R. גברא דיוי *Vir Dei.* Ib. עם כל בני ישראל *cum omnibus filiis Iſrael.* v. 5. R. שמה דאתרא. v. 7. R. כל יומי, licet ſtatim ſequatur וכל יומי. v. 9. R. בתמנת סרח. v. 10. R. לבית אבהתוהי *ad domum patrum ſuorum.* Vi. Bab. Ib. דלא ידעו. v. 12. R. טעותא מטעות עממיא *poſt errores ab errore populorum.* Ib. וסנידו להון. v. 14. R. ביד בוזזין ובזו יתהון ומסרינון *in manu direptorum, & diripuerunt eos; & tradidit eos.* v. 16. R. ופרקינון מיד בוזזיהון. v. 17. R. ואף מן נגודיהון. Vi. Bab. Ib. ולא עבדו כן. v. 18. R. נגודין, & bis præterea in eadem forma. Vi. verſum præcedentem. Ib. ארי מתיב יוי ממה דאמר *nam converſus eſt Dominus ab eo quod dixit, & excepit* &c. Ib. מדחקיהון ומשעבדיהון *ab oppreſſoribus eorum, & ab humiliatoribus eorum.* v. 19. R. והוי כד מית נגודא. Ib. למפלחהון ולמסגד להון. v. 20. R. *& dicit.* Malè, cùm in Chaldæo verbum ſit præteritum ואמר. v. 22. R. דתקנן מן קדם יוי. v. 23. in R. deeſt כל *omnes.* Ib. ולא מסרינון, Ven. מסרינון, ſed Baſ. מכרנון.

CAP. III.

Verſ. 2. ad finem, Baſ. להון pro לחוד. Ib. in fine R. ידעין להון *cognoſcentes illos.* v. 3. R. טורא דלבנן. v. 7. R. ופלחו לבעליא. v. 9. R. פריק לבני. v. 10. R. ומסר יוי בידיה. Ib. מלכא דארם. In noſtris adjiciendum verſioni Latinæ, *quæ ad Perath.* v. 13. R. קרתא דיריחו. v. 14. R. תמני עשר שנין. v. 15. R. בר שבט בנימין גבר גמיד. R. Sal. legit גבר גמיד יד ימיניה. v. 16. ad finem R. דימינא, abſque Affixo. v. 20. R. ואהוד עאל. Ib. פתגמא דיוי אית לי. v. 21. R. מעל ירכה דימינא וקבעה. v. 24. R. ועבדוהי אתו וחזו. v. 26. R. עד איתעכוביהון. Ib. in fine, לשעירת. Vi. Bab. v. 28. R. ית מגוזת ירדנא על מואבאי *vadum Jordanis ſuper Moabitas.* v. 29. R. ית מואבאי. Ib. וכל גיבר חילא. v. 30. R. ואיתברו מואבאי. v. 31. R. David legit בפרשא דתורא, ad 1. Sam. 13. 20.

CAP. IV.

Verſ. 5. R. והיא יתבא בקרתא בעטרות דבורה בין הרמה ובין ביתאל בטורא

בשורא דבית אפרים וסלקין לותה בית ישראל לדינא *Et fuit habitans in urbe in Ghataroth Debora, inter Rama & inter Bethel, in monte domus Ephraim: & aſcendentes ad eam domus Iſrael ad judicium.* cæteris omiſſis. His autem verbis (juxta mentem Paraphraſtæ noſtri) non tam deſignatur locus habitationis ejus, quàm oſtenditur eam fœminam perdivitem fuiſſe, cui ex diverſis locis facultates ſuppetebant. *Pulverem* vel *terram albam* eam intelligit R. Salomon quam figulis vendebant, licet alii agrum ſativum interpretentur, qui ſc. *gravibus canebat ariſtis*, ſeu *albeſcebat ad meſſem*, juxta illud Servatoris Joh. 4. 35. v. 10. R. ית שבט זבולן וית שבט נפתלי. v. 11. R. עם מישר אנניא *prope planiciem lacuum.* v. 14. R. נפק *exiens.* v. 15. Corrige in noſtris, *ad verbum gladii.* v. 16. R. בתר רתיכיא. v. 19. R. צחינא, una voce. v. 20. R. האית הכא. Ib. in fine לית. v. 21. R. בידהא. Ib. וקשרת ית סיכתא. Vi. Bab. Ib. ונעצרת. R. Sal. habet ונעיצרת, ſic Elias in Thisbite. v. 22. R. דמימת *qui mortuus.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. בר אבינועם בעידנא ההוא *Filius Abinoghám in tempore illo.* Quæ his interjiciuntur in noſtris, ut & alia plura in hoc capite, in Regiis ut ſupervacanea rejecta ſunt. v. 2. באוריתא *in legem*, abeſt à Regiis, ſed à Kimhi lectum eſt, qui Targum hujus verſus in commentario ſuo laudat. Ib. R. איתגברו אינון. Ib. מעל תחום כל. Ubi in noſtris legendum, *qui expulerant eos de omni termino.* Ib. ומשיריתיה, ſine דאתעבד לישראל, abſque להון. Ib. לאלפא, ſine copulativo. v. 3. R. שמעו מלכיא ואציתו שלטוניא אמרת דבורה *Audite reges, & attendite dominatores, dixit Deborah &c.* Ib. ומודא *& confitens.* v. 4. R. ייי ביום אתגליותך להון משעיר בהופעית יקרך ועל תחומי ארעא דאדום *Domine, in die revelari te illis de Seghir, & in oſtenſione gloriæ tuæ, ſuper terminos terræ Edom, &c.* abſque illis quæ initio verſus in noſtris habentur. v. 5. Quæ uncinulis incluſa ſunt abſunt à Regiis. Ib. R. איתרגיף ואיתרגיש וסליק תנגידה. v. 6. R. בשבילין מתקנין. v. 7. R. דהואה יתבין. Ib. אצטדיאו ואטלטלו. Vi. Bab. Ib. בגו בית ישראל *in medio domus Iſrael.* v. 8. R. בית ישראל *domus Iſrael.* Ib. R. וכד תבו לאוריתא *& cum redierunt ad legem.* Ib. דכד אתא עליהון סנאה ומעיקא בארבעין אלפין אחדי סייפין וגו׳ *& quando venit ſuper eos oſor & tribulator in quadraginta millibus tenentium gladios &c.* Ib. ובשיתין *& in ſexaginta*, adjecta copula: ſic ſtatim, ובתמני & ובשבעין. Ib. גירריא, abſque ורתיכוהי, quod in noſtris, paucis interjectis, ſequitur. Ib. in fine, לא יכילו לאנחא קרבא בישראל *non potuerunt ad ineundum prælium cum Iſrael.* v. 9. R. וכדו. Vi. Bab. Ib. בבי כנישתא *in domo congregationis.* v. 10. poſt medium, R. יהון אזלין, ubi in noſtris vertendum, *qui fuerunt ambulantes.* Ib. in fine, deeſt בארעא דישראל *in terra Iſrael.* v. 11. R. בית מתובית מכסין וכמנת ליסטין על גובין בית שקיא דמיא אתרא דיתעבידא להון ניסין וגבורן לדבית ישראל מלקדמין אתר דהואה בנת ישראל נפקן לממלי מיא דחלין לאשמעא קל טרפת פרסת רגלאי מן קדם כמנת סנאה ומעיקא *domus ſeſſionis abſconditorum, & inſidiæ latronum ſuper lacus domus irrigationum aquarum, locum quo facta ſunt illis ſigna, & fortitudines domui Iſrael ab antiquis, locum quo fuerant filiæ Iſrael exeuntes ad implendum aquas, metuentes ad audire faciendum vocem ſtrepitus pedum ab ante inſidias oſoris & affligentis.* Vi. Bab. Ib. ועל זכותיה. v. 12. R. תושבחתא. v. 14. R. ואגיח קרבא *& inivit bellum.* At paulo poſt, קטיל, abſque copulativo, quod ab Interprete nihilominus adhibitum eſt. Ib. נחתו מרשמין *deſcenderunt ſignati.* Ib. ומשבט. Ib. בקולמוס דספר, abſque חד, R. David legit בקולמוס דספרא. v. 15. R. ושאר שבטיא דישראל *& reliquæ tribus Iſrael.* In noſtris ושאר שבטא *& reliqui tribûs*, i. e. *qui reliqui ſunt de tribu Iſſachar:* ſequitur itaque *miſſi*, maſculinè. v. 16. R. בין תחומיא למשמע בשורא למדע אידא משרי נצחא בקרבא למהוי עימיה לברק אתון אמרין דילך אנחנא ולסיסרא אתון אמרין דילך אנחנא הכדין וגו׳ *inter terminos, ad audiendum legationem ad ſciendum manum exercitus vincentem in prælio ad eſſe cum eo: Barak vos dicentes, Tui nos; & Ziziſaræ vos dicentes, Tui nos; num ita &c.* Vi. Bab. Ib. in fine, מחשבת ליבא. v. 17. R. שרו. Ib. גזו עברו ירדנא *vadunt, tranſmiſerunt Jordanem:* quod apud R. D. legitur גזו ועברו, intercedente copula. Ib. על ספר ימא. Ib. ובנונון ויתיבו בהן. Vi. Bab. v. 18. deſunt hæc in R. קדם ייי *coram Domino.* Ib. R. כל יתבי ארעא *omnes habitatores terræ.* R. David legit cum noſtris, כל עממי ארע. v. 19. R. אתו מלכיא אגיחו קרבא *Venerunt reges, inierunt bellum,* abſque ſequenti קרבא. v. 21. R. דאיתעבידא. Vi. Bab. Ib. R. לישראל מלקדמין היא נחלא. v. 22. R. בכין אישתלפא טופרי סוסותהון מפניך. v. 23. R. נביאה דייי, ſed apud Kimhi ſcribitur נבייא. Ib. לסעודן עמא דייי לסעודן עמא דייי כד אגיח וגו׳ *ad auxilia populi Domini, ad auxilia populi Domini quando inivit &c.* v. 24. R. דמשמשן, in fœminino rectiùs. v. 25. R. שאל יתהא *petiuit eam.* Sed R. David legit מינדה. Ib. R. קריבת. v. 26. R. ידה לסיכתא אושיטת וימינא, præcedentibus omiſſis. Ib. R. פעת מוחיה. Ib. אעברת בצדעיה *tranſivit in tempore ejus*; abſque סכתא, quemadmodum etiam adducitur à R. Davide. v. 28. R. בעד מן הרכא *In uſque ex feneſtra.* Vi. Bab. Ib. pro ומדיקא R. David habet ואוריקדה *proſpiciendi* ſignificatione, ut ipſe ait; legendum itaque ואוריקדה. Ib. ad finem, R. מיתין לי. v. 29. ad finem, deeſt in R. ואמרא *& dixit.* v. 30. R. ומפלגין *& dividentes.* abſque הלא initio verſus. Ib. לכל חד, & ſic apud Kimhi. v. 31. Deeſt in Regiis כסיסרא, initio verſus, & paulo poſt צדיקיא: ſed hoc poſterius à R. Davide legitur. Ib. R. לאזהרדה כמיפק שמשא *& miſericordiæ ejus erunt futuræ ſplendeſcere, ſicut exire Solem.*

CAP. VI.

Verſ. 1. R. ביד מדינאי. Sic verſ. 13. v. 2. R. *fecerunt ſibi Iſrael:* ſed in Chal. eſt בני ישראל, ut in noſtris. Ib. וית מערתא וית מצדתא. v. 3. in fine R.
עליהון *ſuper eos.* v. 4. R. ושרן עליהון *Et tenderunt ſuper eos.* Ib. לא משארין
v. 8. R. מארעא דמצרים *de terra Ægypti.* v. 9. R. מצראים ומיד כל
v. 11. R. אבוהי דעזר *patris Gheſer*; v. 12. in initio, R. ואתחזי ליה. v.
R. ולמה ערענא כל אילין *& ad quid acciderunt nobis omnia hæc?* v. 14. R. אתפני
ליה מלאכא דייי *Et reverſus eſt ei angelus Domini.* v. 15. R. בבעו אדני. Se
R. David legit בבעו ייי, ut in noſtris: ſubjicit idem, Gedeonem, juxta ſententiam Pa
phraſtæ, Angelum quaſi Deum ipſum ſanctum benedictum ſic compellâſſe, cùm nondum ſci
eum eſſe Angelum. Ib. deeſt הלא. v. 16. R. ית מדינאי *Midianæos.* v. 17. R
רחמין קדמך *miſericordias ante te.* v. 18. R. מכאן עד מיתי לותך ואסיק
afferam. v. 19. R. לתחות אלתא *ad-ſubtus quercum*, R. D. legit אלנא jux
noſtra. v. 20. R. וית פטיריא. v. 21. R. אסתלק. v. 24. R. למא עד
Ib. בעפרא דאבוהי דעזר. v. 25. R. אינורא דבעלא דאביך. v.
R. עלותא *holocauſta.* v. 27. in fine, R. בליליא. v. 28. R. שרתא
דעלוהי קציצא, Baſ. אשרתא, ſine præfixo copulativo. Ib. R. מסק. Vi. B
v. 31. R. יהב ליה. Ib. ואם צרוך *& ſi utilitas.* v. 38. R. מא דבתרוהי
mendoſè pro ביומא. Ib. ונפק טלא מן גיזתא מלא לקנא מיא *& exivit*
vellere &c. v. 39. R. לא יתקוף. Ib. א הדא בגיזתא יהא כען יובשא
בגיזתא *ſiccitas in vellere*

CAP. VII.

Verſ. 3. R. אכריז כען *clamare fac nunc.* v. 4. R. ויהי דאימר, Baſ. אמר
quod hîc non convenit. v. 5. R. בלחודוהי. v. 6. R. גברי. v. 8. R. תקף
Vi. Bab. v. 11. R. מה די ממללין ובתר כן יתקפן ידך ותחות *quid loque*
tes, & poſtea fortificabuntur manus tuæ &c. v. 12. R. כנובא. v. 14. in fine,
משריתיה *caſtra ejus.* v. 15. R. *ad caſtra ad Iſrael.* Ib. in fine, ת משריתא
דמדינאי. v. 16. in fine R. בדיא. Sic verſ. 19. v. 18. R. בסחרנות.
Baſ. דמקטלא, deeſt in Regiis. Vi. Bab. v. 20. R. שופריא *buccinas*, abſque pr
fixo ב. v. 23. R. משבט נפתלי *ex tribu Nephthali.* Ib. ן שבט אשר ומן
כל שבטיא דמנשה *& ex omnibus tribubus Menaſſe.* v. 24. R. ר טורא
דאפרים *in omnem montem Ephraim.* Ib. ויחודו עליהון. Vi. Bab. Ib. ל אינש
דבית אפרים *omnis homo domus Ephraim.* v. 25. R. רברבי מדינאי *principes Ma*
næorum.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. במדינאי *in Midianæos.* v. 3. R. ומה יכלנא. Ib. ת רוחתהון
v. 4. R. גברא דעימיה. v. 8. R. ומליל עמהון כהדא. v. 10.
כחמשא עשר אלפין. Ib. גברי שלפי סיפא. De voce גברי vide quæ nota
ad Gen. 10. 9. v. 12. R. וכבש ית תרין מלכי. Vi. Bab. v. 16. R. ער
ית כובי. Ib. וגריד עליהון *& radere fecit ſuper eos.* Vi. Bab. v. 18. R. חוא
v. 20. R. עד כען הוא יניק. v. 21. initio R. ואמרו *& dixerunt.* v. 2
fine R. ארי ערבאי קטילו *nam Arabes occiderunt.* Vi. Bab. v. 26. R. ליא
& coronas, pluraliter, ſicut etiam apud R. Davidem habetur. R. Sal. נקיא וכלליא
v. 28. R. ואיתכנעו מדינאי *Et humiliati ſunt Midianæi.* v. 30. R. ן סגיאן
v. 35. R. הוא גדעון *ipſe Gidghon.*

CAP. IX.

Verſ. 2. R. יתבי בית שכם *habitatores domus Sechem.* v. 3. lege, *ante omnes ha*
tatores. v. 4. R. גברין סריקין ובקרים *viros vacuos & libertos.* Vi. Bab. v.
R. טורא דבגריזים. v. 10. R. לתאנתא. Sic v. 11. abſque ל. v.
R. לגפנא איתא כען מלוכי *Veni nunc regna.* v. 15. lege, *habitate*, abſque conj
ctione, ut in Regiis. v. 16. R. ובשלימותא. v. 17. R. ם דאגיח קרבא
אבא *Verùm quod inivit bellum pater meus.* v. 23. R. רוח בישא. v. 24. R. מהון
Ib. *manum ejus*, ſed in Chal. eſt ידוהי. v. 27. R. ושתיו ולטיטו. v. 28.
שלטוניה. v. 31. R. ואחוהי. Ib. צרין על קרתא עלך *anguſtiantes ſuper*
bem ſuper te. v. 33. R. דעמיה נפקין לותך *exeuntes ad te.* v. 34. R. בע
v. 37. Rabbi Salomon legit, מעם תוקפא דארעא. R. Dav. מתוקפא. Ib.
fine, R. מעוננים. v. 38. R. דקצצתא בידה. Vi. Bab. Ib. ק בבעו כען
exi, precor, nunc. v. 39. R. קדם בעלי שכם *ante poſſeſſores Sechem,* v. 40.
ונפלו קטילין. Vi. Bab. v. 43. initio, R. ודבר. Ib. in fine, וקטלינון *& oc*
dit eos. v. 44. R. ואבימלך ומשריתא *& Abimelech, & turmæ,* abſque כל *om*
v. 45. R. אגיח בקרתא, fine קרבא. v. 47. R. אתכנישו. v. 48.
ונטלדה ושוי על כתפיה. v. 52. R. וקריב. v. 53. R. אתתא.
רכב ריחי. v. 55. R. וחזו אנש ישראל. v. 57. R. לוטת יותם.

CAP. X.

Verſ. 1. R. בר אחבוהי. R. Salomon & R. David ſtatuunt דודו eſſe nomen pro
prium: hic tamen obſervat, alia exemplaria Targum habere בר דודו; alia אח אבוהי
quaſi Thola filius patrui Abimelech fuiſſet. Vi. Bab. Ib. R. משבטא דישכר *de tri*
Iſſachar. v. 4. R. להן קרת *illis vocavit.* Ib. בארע גלעד. v. 8. R. ני עשר שנין
Ib. בארע. v. 9. R. בדבית יהודה ובני בנימן ובני אפרים *in eos qui*
mus Jehuda, & filiis Benjamin, & filiis Ephraim. v. 10. R. פולחנא דאלהנא *cultu*
Dei noſtri. v. 11. R. ומן אמוראי. v. 12. R. מן קדמי. Ib. מן ידיהון
manibus eorum? v. 15. R. יומא הדין, ſic cap. 12. 3. contrà Joſ. 22. 22. & alibi
ubi in noſtris eſt הדין. v. 16. R. ואתקצר נפשו. Vi. Bab. v. 17. R. מצפיא
in Miſpeia. v. 18. R. גברא דישרי. Ib. לרישא.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. גלעדאה. v. 2. R. איתתא משבטא אוחרי *mulieris de tribu*

Vi. Bab. v. 3. R. בְּאַרַע טוֹב *in terra Tob.* Sic apud Kimhi. Vi. Bab. v. 4. R. וַהֲוָה לִזְמַן *Et fuit ad tempus.* v. 5. R. מֵאֲרַע טוֹב. Vi. ſupra verſ. 3. v. 12. R. לִי וְלָךְ. v. 15. R. יָת אֲרַע מוֹאָבָאֵי וְיָת אֲרַע בְּנֵי עַמּוֹן *terram Moabæorum, &c.* ſic verſ. 18. v. 17. R. וְלָא קַבֵּיל מַלְכָּא דֶאֱדוֹם. Ib. וְלָא אֲבָא *& non voluit*, ſcil. *rex Moab.* v. 18. R. יָת אֲרַע אֱדוֹמָאֵי *terram Edomæorum.* Sic bis in hoc verſu, מוֹאָבָאֵי *Moabæorum.* v. 20. R. וּשְׁרוֹ בְּיַהַץ. v. 21. in fine, R. בְּאַרְעָא הַהִיא. v. 23. R. לְמֵירְתַהּ. Vi. Bab. v. 25. R. וְאִם קְרָבָא *& ſi bellum.* v. 26. R. וּבַעֲרְעוֹר. v. 27. R. וַאֲנָא לָא חָבֵית. Ib. עִמִּי *mecum.* Ib. דְּעָבֵד דִּינָא *qui faciens judicium.* v. 29. R. רוּחַ גְּבוּרְתָּא : ſic adducit Kimhi ad cap. 6. 14. hujus libri. Ib. in fine verſus, R. יָת בְּנֵי עַמּוֹן. v. 31. R. וִיהֵי מִיפַּק דְּיִפּוֹק *& erit egrediens quod egreditur.* v. 33. R. קֳדָם, ſine præcedente מִן. v. 34. R. לְמִצְפַּיָא לְבֵיתֵיהּ וְהָא בְּרַתֵּיהּ נָפְקָא לְקַדְמוּתֵיהּ *& ecce filia ejus exiens &c.* Ib. לֵית לֵיהּ מִינַּהּ *non erat ei ab ea.* Vi. Bab. v. 35. R. חֲזָא יָתַהּ וּבְזַע. Ib. הֲוֵית בְּעוֹכְרַי. v. 36. R. יָת פּוּמָךְ. Ib. דַּעֲבַד ייי לָךְ *fecit Deus tibi.* v. 37. R. תַּרְתֵּין יַרְחִין. Sed verſ. 39. תְּרֵין, ut in noſtris. v. 38. R. וְחַבְרָתְהָא. v. 39. R. וּתְבַת לַאֲבוּהָא. Ib. לָא יָדְעָה גְּבַר וַהֲוָה. De additione ad hunc verſum conſule Kimhi, & Bab.

CAP. XII.

Verſ. 2. deeſt in Regiis vox אֲנָא *ego.* Ib. מִידֵיהוֹן *de manibus eorum.* v. 3. R. בְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא *propter ad occidendum.* v. 6. R. שׁוּבֶּלְתָּא, per Segol. Ib. סוּבֶּלְתָּא וְלָא מַתְקִין. Ib. מִדְּבֵית אֶפְרָיִם *ex-de domo Ephraim.* v. 8. R. מִדְּבֵית לֶחֶם *ex-de Bethlehhem.* v. 9. R. וּתְלָתִין כַּלָּן אַעֵיל. v. 11. R. דְּמִשִּׁבְטָא דִזְבוּלֻן *de-ex tribu Zebulun.* v. 12. R. דְּמִבֵּית זְבוּלֻן *de-ex domo Zebulun.* Ib. בְּאֵילוֹן בְּאַרַע שֵׁבֶט זְבוּלֻן *in Eilon in terra tribus Zebulun.* v. 14. in fine, R. תְּמָנֵי שְׁנִין. v. 15. R. שֵׁבֶט אֶפְרָיִם.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. וּמְסָרִינּוּן ייי בְּיַד פְּלִשְׁתָּאֵי. v. 7. R. וְתֵילְדִין בַּר. v. 8. in fine, R. דְּיִתְיְלִיד. v. 9. R. *Et Manoahh & maritus ejus &c.* redundat conjunctio & poſterior. v. 10. R. דַּאֲתָא יוֹמָא דִּיכֵי, apud Kimhi habetur בְּיוֹמָא דִיכֵי. v. 14. R. כְּכֹל דְּפַקֵּידְתַּהּ תִּיטַּר *ut omnia, &c.* v. 16. R. אִם תְּיַחֲדִינַּנִי. Vi. Bab. v. 17. R. מַן שְׁמָךְ. v. 19. R. וּמְפָרֵשׁ לְמֶעְבַּד. Vi. Bab. v. 23. R. אִלּוּ רַעֲוָא מִן קֳדָם ייי.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. וּכְעַן סַבוּ כְּעַן *& nunc accipite nunc.* Ib. לְאִינְתּוּ. v. 3. R. וַאֲמַר לֵיהּ *Et dixit illi.* Ib. הֲלֵית בִּבְנָת. v. 4. R. וַאֲרֵי תִּסְקְפָא הִיא *& quòd adinventionem.* v. 8. R. וּזְר לְמֶחֱזֵי. v. 11. R. תְּלָתִין גֻּבְרִין. In noſtris lege, *triginta ſodales.* v. 12. R. שִׁבְעָא יוֹמֵי. v. 15. R. קְרֵיתוּן לָנָא. R. Sal. & R. David legunt יתנא. v. 16. R. חוּדִיתָא חַדְתָּא. v. 17. R. שִׁבְעָא יוֹמִין. v. 20. R. וַהֲוָה אִתְּתָא, quod incongruum. Ib. לְחַבְרֵיהּ, quemadmodum citatur etiam à R. Davide.

CAP. XV.

Verſ. 1. R. בְּגַדְיָא. v. 2. R. וִיהַבִיתַהּ, Ven. סְנֵיתָא וִיהַבִיתַהּ : in verbo priore eſt א loco ה Affixi 3. perſ. fœm. qualia nonnulla ex Pentateucho Conſtantinopolitano notavimus ſupra ad Gen. 5. 29. ſic in fine hujus verſus etiam in noſtris eſt חִלּוּפָא, ubi Regia habent חִלּוּפַהּ *commutatio ejus.* v. 3. R. הָדָא זִמְנָא. Ib. אֶעְבֵּיד עִמְּהוֹן *faciam cum eis*, abſque præcedente אֲרֵי *nam.* v. 4. R. וְשַׁוִּי בְּעוֹרָא חֲדָא. v. 5. R. מִגְּדִישָׁא וְעַד קָמַיָא וְעַד כַּרְמַיָא וְעַד זֵיתַיָא *ab acervo & uſque ad ſegetes, & uſque ad vineas, & uſque ad olivas.* Sic & R. David citat וְעַד זֵיתַיָא, qui Hebr. וזית collective ſumptum exponit וְזֵיתִים. v. 10. R. אֱנָשֵׁי דְבֵית יְהוּדָה *homines domus Jehuda.* v. 11. R. *ex domus Jehuda.* Ib. שַׁלִּיטִין בְּנָא. v. 13. R. גְּדִילָן חַדְתָּן. v. 14. R. וַהֲוָה גְּדִילָתָא *& fuit funes.* Ib. דַּאֲרַח בֵּיהּ. R. David legit, דאחר ביה נורא *quod corripuit ignis.* Ib. R. וְאִתְפְּסִקוּ אֵיסוֹרוֹהִי *& defecerunt vincula ejus.* v. 16. R. דְּגוֹרִין דְּגוֹרִין *acervos acervos.* v. 18. R. עֲבַדְתְּ עַל יְדָא דְעַבְדָּךְ. v. 19. R. וּבְזַע אֱלֹהִים *Et rupit Deus.* Verborum proximè ſequentium triplicem ex diverſis exemplaribus lectionem adducit R. David. 1. juxta libros noſtros, יָת כֵּיפָא דִבְלוֹעָא. 2. יָת כָּכָא דִבְלוֹעֵהּ. 3. רוּמוֹא דִבְלַעְאָ. Vi. Bab. Ib. R. הָא הִיא קַיְמָא בְּלֶחִי *ecce ipſe conſtans &c.*

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. לְעוֹת. v. 2. Initium hujus verſus ſic adducit R. David. לעותא איתחואו למימר, ubi legendum לעותאי. v. 5. R. בְּמָה חֵילֵיהּ סַגִּי וּבְמָה. v. 7. R. אִם יֵיסְרוּנִי בְּשִׁבְעָה. v. 9. R. כְּמָא דְמִתְפַּסֵּק. v. 10. R. שַׁקַּרְתְּ בִּי, ſic verſ. 13. Ib. עִמִּי כַּדְּבִין כְּעַן חֲוִי לִי *nunc annuncia mihi.* v. 11. R. אִתְעֲבִידַת בְּהוֹן עֲבִידְתָּא. v. 12. R. בְּהוֹן וַאֲמַרַת. Ib. in fine, מֵעַל דְּרָעוֹהִי כְּחוּט. v. 13. R. כַּדְּבִין חֲוִי לִי, ſine כְּעַן. Vi. ſupra verſ. 10. Ib. אִם תִּשְׁתַּן. Vi. Bab. v. 14. R. David, אכסין דנרדאין. Vi. Bab. v. 17. R. וְאֶהֱוֵי כְּכָל אֱנָשָׁא. In noſtris legendum, *ut unus ex filiis hominis.* v. 18. deeſt in Regiis בְּרַם *tantùm.* v. 21. R. וְנַקַּרוּ. Ib. in fine, אֲסִירֵי. R. David legit, והוה טחין בבית רחיא, ex hac verſione ſimplici & literali, alienam & abſurdam eorum interpretationem redarguens, qui *molendi* verbum eo ſenſu hic accipiunt, quo uſurpatur Job 31. 10. v. 22. R. וּשְׁרֵי שְׂעַר. v. 23. R. דְּבַח רַב. v. 24. R. וְדַאֲסְגִּי יָת קְטִילְנָא. v. 25. R. קְרוֹן לְשִׁמְשׁוֹן *Vocemus Simſon.* Vi. Bab. v. 26. R. דְּבֵיתָא מִתְקַן עֲלֵיהוֹן, ſic verſ. 29. Ib. וְאִסְתְּמֵךְ עֲלֵיהוֹן. v. 27. R. גְּבַר וְאִתְּתָא. v. 28. R. ייי יֵעוֹל דָּכְרָנִי כְּעַן קֳדָמָךְ *Domine, intret memoria mei nunc ante te.* In noſtris legendum, *Domine Deus.* Ib. בְּזִימְנָא הָדָא *in vice hac.* Ib. in fine, דְּנַקַּרוּ פְּלִשְׁתָּאֵי, deeſt לִי *mihi.* v. 30. ad finem, R. מִדְּקַטַל.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה גְּבַר מִטּוּרָא דְאֶפְרַיִם *Et fuit vir de monte Ephraim.* v. 2. R. דְּאִינְּסִיב, contractè pro דְּאִתְנְסִיב. v. 5. R. וַהֲוָה לֵיהּ לְכוֹהֵן *& fuit illi ſacerdoti.* Vi. Bab. v. 7. R. מִדְּבֵית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה *ex-de Bethlehhem domus Jehuda.* Ib. וְהוּא לֵוָאָה. v. 8. R. דְּיִשְׁכַּח, ex Kal. v. 9. R. מִבֵּית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה *ex Beth-lehem domus Jehudah.* v. 10. R. וּלְכָהֵן, ſic v. 12 לְכָהֵן. Ib. וּפַרְנוּסָךְ. v. 13. R. לְכָהֵן *ſacerdoti*, ut verſ. 5.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. אַחְסָנָא לְמִיתַּב. Ib. לָא אִתְפְּלֵיגַת, abſque לְהוֹן. Ib. בְּגוֹ שִׁבְטַיָא. v. 2. R. גֻּבְרִין בְּנֵי חֵילָא. Vi. ſupra ad Gen. 10. 9. Ib. וּלְמִבְדְּקַהּ *& ad rimandum eam.* ubi in noſtris eſt א loco Affixi. Vi. ſupra cap. 15. 2. v. 3. R. אִינּוּן עִם בֵּית מִיכָה. Ib. עֲבִיד כָּא. v. 4. R. וְאֶהֱוֵי לֵיהּ לְכָהֵן *& ero ei ſacerdoti.* Vi. cap. 17. 5. v. 5. R. וְנֵידַע הֲתַצְלַח. Ib. in fine, אֱלָהָא. v. 6. R. אוֹרְחָכוֹן, ſic & apud Kimhi אתקין יי' ארחכון. v. 7. R. וְשָׁרַן. Ib. וּרְחוּקִין אִינּוּן. v. 8. R. אֲחֵיהוֹן. Ib. לְצָרְעָה וּלְאֶשְׁתָּאוֹל *ad Szarghah & ad Eſhtaol.* v. 10. R. בִּידְכוֹן *In manu veſtra.* v. 14. R. אַרְעָא דְלַיִשׁ. Ib. וּצְלֵם וּמַתְּכָא *& ſimulachrum & fuſum?* v. 15. R. וַאֲתוֹ pro וְעָלוּ. Vi. Gen. 19. 1. Ib. לְבֵית מִיכָה. v. 16. R. בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא דְּמִבְּנֵי דָן *qui ex filiis Dan.* v. 17. R. גֻּבְרִין דַּאֲזָלִין. Ib. אֲתוֹ לְתַמָּן נְסִיבוּ יָת צֶלֶם *venerunt eò, tulerunt ſimulachrum.* v. 19. R. וְאִיתָא עִמַּנָא *& veni nobiſcum.* Vi. ſupra, ad Exod. 14. 19. Ib. לְאַב וּלְכָהֵן. Ib. ad finem וּלְזַרְעוּ. v. 21. R. יָת טַפְלָא. v. 23. R. וּקְרוֹ לְבֵית דָן *Et vocârunt domum Dan.* v. 24. R. יָת דַּחֲלָתִי דַּעֲבָדִית נְסֵיבְתּוּן וְדַבַּרְתּוּן *accepiſtis & tuliſtis.* Ib. וּמָה דֵין אַתּוּן אָמְרִין וְגוֹ' *& quid hoc? vos dicentes &c.* v. 25. Pro דִּילְמָא יִשְׁלְטוּן. R. David citat hinc, וישלטון בכון. Ib. R. גֻּבְרִין מְרִירֵי נַפְשָׁן וְתוֹסֵיף. Vi. Bab. Ib. וְנֶפֶשׁ, per duplex Segol ex forma Hebraica: ſic in hoc capite & præcedenti צֶלֶם, & אֶלֶף, qualia multa paſſim occurrunt quæ ſingula ſuis notare locis nimium περιέργου ἀκριβείας eſſet. v. 26. R. לְאוֹרְחָתְהוֹן. v. 27. R. וְדַבַּרוּ. Ib. וַאֲתוֹ עַד לַיִשׁ עַל עַמָּא *& venerunt uſque Lais &c.* v. 28. R. אֲרֵי רְחִיקִין אִינּוּן מִצִּידוֹנָאֵי *quoniam diſtantes illi à Sidoneis.* v. 29. R. כְּשׁוּם דָן. v. 30. R. לְשִׁבְטָא דִבְנֵי דָן *tribui filiorum Dan.* v. 31. R. יָת צֶלֶם מִיכָה דַּעֲבַד כָּל יוֹמִין.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה גַּבְרָא. Ib. legendum in noſtris, *in finibus montis domus Ephraim.* v. 3. R. לְמַלָּלָא. Ib. וְחַזְיֵיהּ. v. 6. R. לַחֲתְנֵיהּ *genero ſuo.* v. 8. R. וְאַקְדִּימוּ בְּצַפְרָא *Et anticipaverunt in aurora.* v. 9. R. פְּנָא יוֹמָא. Ib. לְחוֹד בְּדִי יוֹמָא דֵין בֵּית כָּא. Vi. Bab. Ib. וְתַקְדְּמוּתוּן מְחַר. v. 12. R. לְקִרְיַת בְּנֵי עַמְמַיָא. v. 13. R. אֵיתָא וְנִתְקָרֵיב *Veni, & applicabimur.* v. 15. R. דְּיִכְנֵישׁ *qui congregare faciat.* ſic verſ. 18. v. 16. R. אֲתָא מִן עִיבִידְתֵּיהּ. Ib. בְּנֵי שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין *filii tribus filiorum Binjamin.* v. 17. R. בִּרְחוֹבָא דְּקַרְתָּא. v. 19. Vocem עַבְדָּךְ tam de viro quam de concubina ejus dici obſervat R. David, acſi dixiſſet עִמַּנָא *nobiſcum* : pluraliter itaque legendum, *cum ſervis tuis*, juxta Hebr. עִם עֲבָדֶיךָ. v. 20. R. בִּרְחוֹבָא. Vi. Gen. 19. 2. v. 22. R. אִינּוּן מוֹטְבִין. Ib. גֻּבְרֵי. v. 23. in fine, R. קְלָנָא הָדָא. v. 29. ad finem, R. אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. v. 30. R. וִיהֵי כָּל דְּחָזֵי. Ib. לָא הֲוָה. Ib. עֲלָהָא, ſic cap. 20. 9.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. וַאֲרַע גִּלְעָדָאָה. Ib. lege in noſtris, *ad ante Dominum.* v. 4. R. דְּלְשִׁבְט בִּנְיָמִין. v. 5. R. עֲנוּהָא. v. 9. R. דֵּין פִּתְגָמָא. v. 12. R. גֻּבְרִין בְּכָל שִׁבְטֵי בִנְיָמִין *in omnibus tribubus Binjamin.* *Familiæ* nomen pro *tribu* aliquando uſurpari, & viciſſim, obſervat R. David : hîc itaque per *tribus Binjamin* intelliguntur decem familiæ magnæ ab illo ortæ. v. 20. R. וּנְפַקוּ אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל *Et exierunt viri Iſrael*, in plurali, ſicut etiam in hoc verſu repetitur. Ib. עִם בְּנֵי בִנְיָמִין. v. 21. R. עֶשְׂרִין וְתַרְתֵּין אַלְפִין. v. 22. R. בַּאֲתַר דְּסַדַּרוּ קְרָבָא תַּמָּן *ubi ordinaverunt prælium ibi.* v. 25. R. וּנְפַקוּ דְּבֵית בִנְיָמִין *Et exierunt de domo Binjamin.* Corrige in noſtris *exiit.* Ib. R. רַמָּן, ut & ſupra verſ. 21. v. 28. R. בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא קָאֵים *filius Elghazar ſacerdos ſtans.* v. 31. R. בִּכְבַשׁ אָרְחָתָא דַּחֲדָא דְּסָלְקָא *quæ una quæ aſcendit.* v. 32. R. כְּקַדְמֵיתָא. Ib. לְכִבְשַׁיָא. v. 33. R. וּכְמָנָא דְיִשְׂרָאֵל. v. 35. R. וּתְבַר ייי יָת דְּבֵית בִנְיָמִין *Et fregit Dominus de domo Binjamin.* v. 36. R. אַתְרָא לִדְבֵית בִנְיָמִין *locum iis qui domus Binjamin.* v. 37. R. אוֹחוּ וְאִתְנְגִידוּ. v. 38. R. מַתְקַן. Vi. Bab. v. 39. R. קְטִילִין בֶּאֱנָשׁ. v. 40. R. לַאֲחוֹרֵיהוֹן *ad poſteriora ſua.* v. 41. Elias legit, וּגְבַר יִשְׂרָאֵל. Tiſb. rad. חזר. Ib. R. אֲרֵי קְרִיבַת דְּתֵיתֵי עֲלֵיהוֹן בִּישְׁתָּא. v. 42. R. אַדְבְּקוּנוּן וְאֵינָשֵׁי כְּמָנָא. Ib. מִיכָן וּמִיכָן. v. 43. R. טַלְטִילוּ יָת בִּנְיָמִין וּרְדַפּוּנוּן מִבֵּית נְיָחֵיהוֹן *Diſperſerunt Binjamin, & perſecuti ſunt eos à domo requietionum eorum.* Sed R. David legit ניחהון in ſingulari, ut in noſtris. Ib. מִדְנַח שִׁמְשָׁא *ad ortum Solis.* v. 44. R. כָּל אִלֵּין, ſine præcedente יָת. v. 46. R. *omnes hi facientes belli.* Ubi tamen in Chal. eſt גֻּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא. v. 48. R. וְעַד כָּל.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. ובכו בכו סגיא. v. 4. R. והוה ביומא *Et fuit in die.* Ib. ונכסת *& oblationem.* v. 5. R. מכל שבטיא *ex omnibus tribubus.* Ib. שבועתא רבא. v. 6. R. ואתנחמו דבית ישראל *Et pœnitentiâ ducti ſunt domus Iſrael.* Ib. אחידון. v. 10. R. ושלחו לתמן. v. 11. R. דידעה משכבי. v. 12. R. למשכבי דכורא *quæ non noverunt virum ad concubitum maſculi.* Ib. יתהן. v. 17. R. לדבית בנימין *iis qui domus Binjamin.* v. 18. R. יט נברא דיתן ונו׳ *Maledictus vir qui dabit uxorem filiis Binjamin.* Sed in textu eſt לדבית בנימין, ut in noſtris. v. 19. Apud Kimhi legitur, מזמן לזמן ממועד למועד. v. 21. R. תחטפון לכון. Ib. לארע שבט בנימין. v. 22. R. חנינן להון. Vi. Bab. Ib. סופיקנא למיתן להון גבר אתתיה. v. 23. in fine R. בהן.

R U T H.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. והוה ביומי נגוד נגודיא. Vi. Bab. Ib. ונפק *& exiit.* Obſervet Lector ea, quæ in tranſlatione hujus verſus Italico, quem vocant, charactere habentur, in Regiis deſiderari: atque idem deinceps in genere notandum de omnibus hoc characteris genere excuſis, de quibus in hiſce notis nihil dictum erit. Hic verò poſtrema verba ſic potius vertenda ſunt in noſtris; *Quando autem erat fames hæc gravis in terra Iſrael, exiit vir magnus &c.* v. 7. Supple hæc ex Regiis: ומהלכן בארחא למיתב לארע יהודה *& ambulantes in via ad redeundum ad terram Jehudah.* v. 8. R. עם בעליכן, & עמכן. v. 9. R. ותשכחון. Ib. in fine, קלהון ובכיאן. v. 10. R. ואמרן לה. Ib. in fine R. *revertemur ad terram tuam.* Sed in Chal. eſt ניתוב לעמך. v. 11. R. למה אתון אזלן עמי *ad quid vos venitis mecum?* Ib. העד כען אית לי וולדין במעי *num uſque nunc ſunt mihi nati in viſceribus meis.* Ib. in fine לגברין *in viros?* v. 12. R. ארום סיבית מלמהוי מבעלא לגבר *ab eſſe maritatam viro.* Sic denuo in hoc verſu, מבעלא. v. 13. קליל reddidimus adjectivè, *parvulum*; Mercerus adverbialiter, *parumper*: Vi. etiam cap. 3. 10. Mallet idem ſtatim legi למסבה, cum Affixo maſculino, *ut eum accipiat in virum.* Deſunt hæc in Regiis, juxta ea quæ notavimus ad verſ. 1. hujus capitis. Ib. R. ארום מריר לי לבי יתיר מנכון. v. 14. R. ונטלן קלהן ובכין. Ib. poſt לחמותה ſubjicitur in R. ואזלת לארחהא *& ivit ad viam ſuam.* v. 15. R. לות עמהא. v. 16. R. למתוב מבתריך. Ib. ולכל אתר דתבית אבת מה דנטרין עמיך אהא נטרא כאילו הוו *& in omni loco quo pernoctabis, pernoctabo. quod cuſtodit populum tuum, erit cuſtos meus, ut ſi fuerunt.* Ib. ואלהך *& Deus tuus.* v. 17. R. בכל מה דתמותי אמות. Ib. ad finem, מותא יפריש. v. 19. R. עד דעלן לבית לחם *uſque quo aſcenderunt ad Bethlehem*: melius vertas cum Mercero, *ingrederentur*, *intrarent*, vel *venirent*, ſic ſtatim in hoc verſu & in verſu 22. v. 19. R. ואכנישו כל יתבי קרתא עליהן. Vi. Bab. v. 20. R. לא תהוון קראן. Ib. קרון לי מרירא ברם אמריר *vocate mihi Amaram quoniam &c.* v. 21. R. אסהיד בי חובתי ושדי אבאיש לי. v. 22. R. ויתבת נעמי *Et ſedit Naghami.* Ib. ורות מואביא כלתה. Ib. ואינון עלן לבית לחם. *Et illæ aſcenderunt in Bethlehem.* Vi. ſupra ad verſ. 19. Ib. ובההוא יומא. Ib. in fine, מן שערין.

CAP. II.

Verſ. 1. R. לגברהא. Ib. מן יחוס, Elias legit, דמן יחוס. Thisb. in יחס. v. 2. R. מואביה. v. 3. R. ואורע ית ארעותא אחסנת חקלא דהורת *& accidit accidens poſſeſſioni agri &c.* Elias legit וארע ארעותא, Mercerus ואורע ארעה, ita correxit Venetorum lectionem אירעהא, ſicut cap. præced. verſ. 6. ex כלתהא fecit כלתה, & ex בעלהא verſ. 9. בעלה. v. 6. R. ריבא דמן עמא *Puella quæ ex populo.* Ib. מחקל מואב. v. 7. R. מה דישתאר. Ib. ואתעכבת כאן מן צפרא *& commorata eſt hic à manè.* Ven. ואיתעכבית. Ib. זעירא דין. v. 8. R. הלא קבילת, Ven. קביל. Ib. מכאן למיזל לאומא אחריתי. v. 9. R. עיניך תהא מסתכלא *Oculus tuus erit obſervans.* Ib. דיחצדון תמן ותיזילי בתריהון. Ib. בדיל דלא יקרבון ביך לביש *ut ne appropinquent in te ad malum.* Ib. צחיא למוי, Ven. צהירת. Ib. מן מוי די מליין, Mercerus legit דימלין. v. 11. R. אתחוא לי כל טיבותא *denuntiatum eſt mihi omne bonum.* Ib. וארע ילדותיך. v. 12. R. לאתניירא ולאתכסאה תחות. v. 13. R. ואמרת אשכחית *Et dixit: Inveni.* Ib. ארי נחמתני. Ib. למהוי חולקי עם חדא מן אמהתך. v. 14. R. קריבי ותיכלין לחמא *Accede & comedes panem.* Ib. בסטר חצודיא ואושיט לה קלי ואכלת *in latere meſſorum, & porrexit illi toſtum &c.* Ib. ואשארת, rectius quàm in Venetis & noſtris. v. 15. R. ולא תכספונהא. v. 16. R. מן עתריא ואף משבק תשבקון לה מן אסריא *relinquetis ei ex fa-cis, & etiam ſinere ſinetis illi ex ligatis.* v. 17. initio R. ולקטת שבלין. Ib. ת שבלין דצברת והורת. Ib. in fine verſus, שערין, ſic verſ. 23. v. 18. R. ה דאבנשת. Ib. מזונה דשיירת לה מן שבעה *cibum ſuum quem reliquit illi ex ſaturitate.* v. 2 ad finem R. מפריקנא הוא. Vi. Bab. v. 21. R. ם דיביא דילי תסתופין. Ib. ית כל חצדא דילי *omnem meſſem quæ mihi.* v. 22. R. פקין עם עלימתיה. Vi. Bab. v. 23. R. ואדבקת בעולמתוי. Ib. למעבד *ad faciendum,* למצבר.

CAP. III.

Verſ. 1. R. לא אנוח. Ib. בנין דיוטב לך. v. 2. R. ר שעורין ברוחא דליליא. v. 3. R. בשמנין. Ib. תכשיטיך *ornamenta tua.* Elias legi ותשוי תכשיטך עלך. v. 4. initio, R. והוה בעידן, abſque דמכיה. Ib. תהא מינדה עיטא *& erit ab eo conſilium.* v. 6. R. ועבדת כל דפקדתיה *fecit omnia quæ juſſit eam.* v. 8. R. ה נברא ואתרכיך בשריה כליפתא. Ib. וחזא והא אתתא דמכא *& aſpexit, & ecce mulier dormiens.* Ven. דמכא. R. מאן אנת ברתי *Quæ tu filia mea?* Ib. ארי פריק את. v. 10. R. ם ייי ברתי, abſque מן. Ib. בתראי מן קדמאי. Ib. בתר עלימיא. v. 11. כל דתימרי לי אעביד, abſque ליך. v. 12. R. ארי פריק אנא. Ib. ליה למפרק יתיר מני. v. 13. R. אם יפרקנך גברא דחזי ליה. Ib. לא צבי. v. 14. R. ודמכת קביל ריגלוי עד עידן צפרא *uſque ad tempu tutini.* Ib. עד דלא *uſque ut non.* Ib. ארי אתת. v. 17. R. יהב לי, ſine רא. Ib. לא תהכי.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. בית דין דאתרא דסנהדרין. Elias legit cum noſtris abſque תרא. Tisb. in סנהדר. Ib. גברא דצניען ארחתיה. v. 3. R. לפריקא. R. אהא מתרדה בך ואגלה ית אדנך *Ero perforans in te, & revelabo aurem tuam.* זבן כל קביל יתבי בי דינא דסנהדרין וקביל סבי עמי *coram ſedentibus judicii Zanhedrin, & coram &c.* Ib. ם רעיתך למפרק פרוק ואם לית רעותך למפרק חוי לי. Ib. לית בר מינך למפרוק ואנא אהא פריקא בתרך *eſt præter te ad redimendum, & ego ero redemptor poſt te.* Pro למתב *ad habitandum*, quòd noſtris, Mercerus putat legendum למסב *ad accipiendum.* v. 5. R. נותך ית חקלא מידא. Ib. אביה איתת שכיבא תהא קני ליבמה יתה בנין דיקום שמא דשכיבא על אחסנתיה *Et Ruth* (in Chal. eſt ומן ידא דרות) *Mo uxoris jacentis, eris emens ad propinquandum eam; iccirco ut ſurgat nomen jacentis ſuper poſſeſſionem lius.* v. 6. R. ואמר פריקא כי האי גונא *Quia iſto colore.* Elias in Thisbite legi כהאי גונא. Vi. Bab. Ib. ולית לי רשו *& non eſt mihi facultas.* Ib. רוק לך את דלית לך אתתא ית אחסנתי *redime tibi tu, quia non eſt tibi uxor, poſſeſſionem me* v. 7. R. דשקלן וטלן *quo ponderantes, aut ferentes.* Vi. Mercerum hic, & Bab. ad Ca 3. 8. Ib. R. ומחלפן, ex Aphel. Ib. טלע גבר נרתקיה *excalciavit vir vaginam ſu* Elias in Thisbite in voce תיק affert lectionem noſtram. Ib. והכי נהיגין. v. 8. וטלע ית נרתקה וקנא מניה *& detraxit vaginam ſuam & emit ab eo.* omiſſa mentio nominis *Boghaz.* v. 9. deeſt in R. אתון *vos.* Ib. R. ולמחלון. v. 10. מואביה, ut verſ. 5. Ib. למיקם, abſque בנין. Ib. ולא ישתצי. v. 11. ית בית אבוכון ישראל *domum patris veſtri Iſrael.* v. 14. R. שמא דייי. למקימא נפש ולכלכלא בין צדיקי ישראל *inter juſtos Iſrael.* v. 15. R. v. 16. R. ושויאת יתיה בעיטפתה. v. 22. R. הוא ישי דאוליד, ubi tamen tranſlatio habet, *& Jiſai genuit David.* Adde, *regem Iſrael*, quas voces Interpres omiſit.

S A M U E L. I.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. גבר פלינ, R. David legit גברא. v. 2. R. והוו לפננה. v. 3. R. David legit, יומא דמועדא: & verſ. 5. איתמנע לה ולד. v. 7. R. וכן עבד שנה בשנה. Ib. ולא אכלא. v. 8. R. ולמה לא אכלת ולמה באיש לליבך *& cur malè eſt cordi tuo?* v. 9. R. ובתר ואישתיו *& poſtquam biberant.* Ib. בסטר סיפא *in latere poſtis.* In noſtris redditur, *in latere liminis*, quia præcedit על מוזי *juxta poſtes*, quod abeſt à Regiis. v. 11. R. ולא תרחיק. Ib. Magis ad mentem Paraphraſtæ vertas, *& timor hominis non erit ſuper eo.* Acſi in Hebræo legerit ומורא, per א. Ita R. David. v. 12. R. ויהא מדאסגיאת. Ib. ועלי מוריך לה *& Gheli expectans illam.* Sed R. Sal. & R. David legunt אוריך. v. 13. R. David habet כד מצלא בלבה. v. 15. R. ואמרית עלבון נפשי. Apud R. Davidem eſt עולבן. v. 19. R. דכרנה לקדם ייי *recordatio ad ante Dominum.* Affixo neglecto. v. 21. R. ית דבח מועדא, R. Sal. & R. David citant ית דבח מועדיא. Ib. R. David ולאשלמא. v. 23. R. עבידי דתקין *Fac quod firmum.* Ib. ברם אם יקיים. v. 24. Elias in Thisbite legit ורביא יניק. v. R. מסרתיה ויהא. Apud Kimhi legitur, דיהא משמש, juxta lectionem noſtra Ib. כל יומין דהוא קיים ישמש *miniſtrabit.*

CAP. II.

Verſ. 1. כבר שמואל ברי עתיד למיהוי נביאה על ישראל. Hæc & reliqu quæ in verſibus ſequentibus de regibus Gentium & Iſraele, habentur, à R. Davide tanqua Jonathanis verba citantur; quamvis in Regiis ut ſupervacanea rejecta ſint: quin & eade à R. Salomone lecta eſſe videntur, qui verba verſ. 3. אל תרבו תדברו, quaſi ad Penin nam dicta intelligenda eſſe ſcribit, juxta ſenſum literalem; at verò juxta ſenſum allegori cum, prout in Targum interpretatur Jonathan. Vi. Bab. Ib. R. איתפתח פומי *aperium os meum.* v. 3. R. רברבן רברבן *magnalia magnalia.* Ib. על כל עובדוהי מתיח דינא *Dominus ſuper omne factum ſuum extendens judicium.* v. 4. R. שתי דגיברי יתברן v. 5. R. חבו לאגרא בלחם מזון פומהון *in pane cibi oris ſui.* Ib. ודדהון *fuerunt.* Sic verſu præcedenti. Ib. אתת עקרא דלא ילדה עתידא ליתמלי ודמליא

בנין יסופן *& mulier sterilis quæ non peperit, futura ad implendum, & plenæ filiis finierunt.* v. 6. R. ויי דהוא שליט *Dominus qui ipse regnans.* Ib. מחירת, sine copula. Ib. לחיי עלמא *ad vitas sæculi.* v. 9. R. ורשיעיא עברי מימריה *& improbi transgressores dicti sui.* v. 10. R. בקל רם ישקיף יעביד פורענות דין מגוג *in voce excelsa impellet, faciet ultionem de Gog.* Ib. deest in Regiis עמיה. v. 12. R. גברין רשיעין. Ib. מן קדם ייי *ab ante Dominum.* Sic verſ. 20. v. 13. Elias in Thisbite legit, ונימוסי כהניא. v. 14. Pro ובקע, correximus וקבע ex Regiis, & ex cap. 19. 10. Vi. Bab. v. 15. R. ואף עד לא יתסקון תרביא למדבחא ואתי *Et etiam nondum &c.* v. 16. R. ואמר לא ארי *& dixit: Non; quoniam.* Vi. Bab. v. 17. R. והוה חוב. Ib. ארי בזו גבריא. Ib. R. David legit, ית קרבנא דיוי, ſingulariter ut in Hebræo. v. 20. in fine, R. לאתריה. v. 24. R. לא בני. v. 25. R. ויפלי, quod rectius videtur: ſic enim in Pael hoc verbum Hebraico בער, reſpondere ſolet, quo ſenſu Paraphraſtes hic adhibuit, ut R. Davidi videtur; apud quem paulò poſt in eodem verſu legitur ממן יבעיה. v. 27. R. על בית אבוך *ſuper domum patris tui.* v. 29. R. בנכסת קודשי *in mactationem ſanctam meam.* Ib. ית בנך קדמותא. Vi. Bab. v. 30. R. בכין כדנן אמר *Propterea ſic dixit.* Ib. יתשטון. v. 31. R. ית תקוף דרעך, juxta quam lectionem melius reddas; *fortitudinem brachii tui, & fortitudinem brachii domus patris tui:* cùm in Hebræo ſit זרע *brachium*, non זרע *ſemen.* v. 32. R. ותהא מיסתכל ותהי חזי. Vi. Bab. Ib. *quæ peccaverunt.* Ib. deeſt קדמך, nec habetur apud Kimhi, à quo hic verſus citatur. v. 33. R. ואנש לא איפסק *Et homo non deficiet.* Ib. וכל סגיאות. v. 35. R. וכרעותי. R. David legit, די במימרי וברעותי.

CAP. III.

Verſ. 2. R. ביומא ההוא *in die illo.* Ib. שריא למכהי ולא יכיל *& non potens.* v. 3. R. וקלא דייי מהיכלא דייי *& vox Domini è templo Domini.* Vi. Bab. v. 6. & v. 8. ſub initio, R. מקרי ſine ל. Sic v. 7. מדע. v. 9. R. ארי שמע *Nam audiens.* v. 10. R. ואתגלי ליה יקרא דייי *Et revelata eſt ei gloria Domini.* v. 12. R. אקים לעלי. Ven. אקים. Ib. R. על אנש ביתיה *ſuper hominem domus ejus.* v. 16. R. וקרא עלי לשמואל. v. 17. R. יעביד ייי לך. Ib. פתגמא מכל. v. 18. R. דתקין קדמוהי *quod rectum ante ipſum.* v. 19. R. ולא בטיל. Ib. in fine, חדא *unum*, pro דארעא *terræ*, ut cum noſtris legit R. David. v. 21. R. לאיתגלאה. Ib. כפיתגמא דייי *juxta verbum Domini.*

CAP. IV.

Verſ. 2. R. וסדרו. v. 3. R. ניסב כען לנא *accipiemus nunc nobis.* Ib. ויהך ביננא. Ib. ובדיל *& propter.* Ita citatur à R. Davide. v. 8. R. אילין, abſque reduplicatione, ſic etiam apud R. Davidem. Ib. R. ית מצראי. v. 9. R. לגברין גברין, quemadmodum recurrit ad finem verſus. Ib. in fine, קרב. v. 10. R. והות מחתא. Ib. ואתקטילו. Ib. גבר ריגלי. Vi. Bab. v. 12. R. משבטא דבית בנימין *ex tribu domus Binjamin.* Ib. in fine רמי ברישיה *conjectæ in capite ejus.* v. 13. R. הוה ליביה זע על ארונא *fuit cor ejus tremens &c.* Ib. בקרתא ואישתגישת *in urbe &c.* v. 17. R. מן קדם *ab ante.*

CAP. V.

Verſ. 3. R. אנש אשדוד, ſic verſ. 7. v. 4. R. מחתן על סקופתא. v. 5. R. וכל עלין *& omnes intrantes.* v. 9. R. שגוש רב לחדא. Ib. in fine, בטחוריא. Ita etiam à Kimhi citatur, apud quem verba præcedentia ſic leguntur ולקו יתהון. v. 10. R. והוה כד אתא ארונא. v. 11. R. ולא יקטול. Ib. ארי הוה. Ib. תקיפא. Ib. לתמן. v. 12. R. בטחוריא, ut ſupra verſ. 9.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. והוה ארונא. v. 3. R. משלחין אתון *mittentes vos.* Ib. אשמיה *expiationis ejus*, ſic verſ. 4. 8. v. 4. Ven. ואמר מניין, ubi verbum eſt ſingulare, ita etiam Baſ. Ib. R. מחתא חדא שריא. Interpres videtur legiſſe שויא. v. 6. R. שלחונון. v. 8. R. ותשלחון יתיה. v. 9. R. סליק pro יסק. Ib. קריבת לנא. v. 12. R. אזלו מיזל ונעין *& iverunt eundo &c.* v. 13. R. ובית שמשא קצדין. v. 14. R. מבית שמש וקמת תמן *de Beth-Semes, & ſtetit ibi.* v. 19. R. David legit, על דחדיאו ודחזו ית ארונא דיוי. Ib. R. חמשין אלפין, R. Sal. & R. David. habent אלפי, ut in noſtris. v. 20. R. מן יכל. Ib. ולאי דין אתר יסתלק.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. ואתקינו לבכון בפלחנא דייי *& firmate cor veſtrum in cultu Domini.* v. 6. R. ומליאו מיא ושפכו לבהון בתיובתא קדם ייי *& impleverunt aquas, & effuderunt cor ſuum in pænitentia ante Dominum.* R. Salomon & R. David hunc locum prout in noſtris legitur afferunt. v. 8. R. לא תשתוק מיננא. v. 9. R. עלתא גמיר *holocauſtum conſumptum.* v. 11. R. ונפקו אינש ישראל מן מצפיא. v. 13. R. בתחום ארעא דישראל *in terminum terræ Iſrael.* Ib. והוה מחתא. v. 14. R. ובין אמוראה.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. דיינין לישראל. v. 2. R. בריה בוכרא. Ib. בבארא דשבע *In Beera de Sabagh.* v. 3. R. וצלו דינא. Vi. Bab. v. 6. R. למידיננא. v. 9. R. נמסא דמלכא דימלך, ſic verſ. 11. ſed R. David legit נימוסא. v. 11. Interpres omiſit pronomen *veſtros*, licet in textu ſit בניכון. v. 12. R. איבריא למינר, ſine ו copula: in ſequente verò clauſula R. David legit ואומניא. v. 15. R. ויתן pro ויהב. v. 16. in fine, R. ית עיבידתה. v. 18. R. בעידנא ההיא *in tempore illo*, ſic etiam in fine verſus. v. 22. R. ותמליך עליהון *& regnare fac ſuper eos.*

CAP. IX.

Verſ. 2. R. דשפיר מיניה. Ib. רב מכל עמא. In noſtris legendum, *altus*, vel *procerus.* v. 4. R. ועבר בטורא דאפרים. Ib. R. David legit בארעא דרומא. Vi. etiam cap. 13. 17. & 2. Reg. 4. 42. Ib. R. ועברו בארע מדברא *& tranſierunt in terra deſerti.* Vi. Bab. Ib. ועברו בארע שבט בנימין *& tranſierunt in terram tribus Benjamin.* v. 5. R. דבה נביאיא *in qua Prophetæ.* R. Sal. & R. David legunt דבה נביא, non addito דיוי. Ib. R. לעלמה דעמיה. v. 6. R. וגברא יקיר ויתנבי קשוט *& vir honorabilis; & vaticinabitur veritatem.* R. David hæc adducit juxta lectionem noſtram, apud quem ſequentia verba ſic leguntur, כל מה דיתנבי אתקיימא יתקיים. Ib. R. כען ניזיל לתמן דלמא יחוי *nunc ibimus eò &c.* v. 7. R. וזודין עטרו ממננא *viatica defecerunt de vaſis noſtris.* R. David hæc affert juxta ac in noſtris leguntur, ſed abſque עדן. Ib. R. מדעם ſine ו, ſic apud R. Sal. ſicut paulo poſt R. מה עמנא, atque ita etiam Kimhi, qui in præcedenti loco legit ומדעם, cum libris noſtris. v. 8. R. וזוא חד, ita Kimhi & Elias, ſed R. Sal. habet חדא. Ib. R. ואתן *& dabo.* v. 9. R. אמר נביא, ubi tamen tranſlatio habet, *dixit vir.* Ib. חזויא, bis, ſic verſ. 11. & præterea aliquoties in hoc capite. Vi. Bab. v. 12. Ven. ואתיברת יתהון ואמרת. Ib. R. אית כא. v. 13. R. כין תשכחון. Ib. פריס על מזונא ובתר כן *benedicens ſuper cibum, & poſteà.* Vi. Bab. Ib. Elias legit יאכלון זמיניא, Thiſb. in זמן. Ib. R. כיומא דין. v. 16. R. בעידנא הדין מחר אשלח, ſic R. David. Ib. מארע שבט. Ib. R. David legit, ארי גלי קדמי עולבנא דעמי. v. 20. R. למבעיהן. R. David ſequitur lectionem noſtram, ſic pergens יומא דנן תלת יומין. Ib. R. עליהן. Ib. דילך ודכל. v. 21. R. שבטי בנימן ולמה מללתא לי *tribuum Binjamin? & quare locutus es mihi* v. 22. R. David legit, ואעלינון לבית אסחרות. Ib. R. אתרא בריש.

CAP. X.

Verſ. 1. מני, non eſt in Regiis, uti nec יתהן. v. 3. R. וישכחונך. Ib. R. David legit לבית אל. Ib. R. גדיין. Ib. תלתא פתין, ſic R. David. Ib. גרב דחמר. v. 4. R. תרתין גריצין. R. David legit גריסן. Ib. R. מידהון *de manu eorum.* v. 5. R. דבה ארונא. Ib. לתמן. v. 7. R. אתקין לך מני *parato tibi*, ſic R. Sal. & R. David. v. 8. R. ולנכסא נכסת. v. 9. R. כד אתפני *quando reſpexit*, abſque כתפיה. v. 14. R. אחבוהי, unâ dictione, ſic in verſibus ſequentibus. Vi. Levit. 25. 49. Ib. לא אשכחננון *non reperiremus eas.* v. 21. R. וקריב ית שבטא דבית בנימן לזרעיתיה ואיתאחד *Et applicuit tribum domus Binjamin &c.* v. 24. R. יצלח מלכא. Vi. Bab. v. 25. R. ית נמסא דמלכותא *ſtatutum regni.* v. 26. R. גברין דחלי חטאה *viri timentes peccatum*, ſic R. Sal. & R. David, apud quos ſequitur ut in noſtris דיתיהב, pro quo in Regiis eſt ויתיהב.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. כל אנש יביש. v. 2. R. אם תעבדון כהדא *Si facietis hoc.* v. 3. R. בכל תחום עמא דישראל *in omni termino populi Iſrael.* v. 7. huc referendum videtur quod R. David ſcribit ad 1. Sam. 13. 20. צמד בקר reddi in Targum פדן דתורי. v. 8. R. ואנשי יהודה, ſic verſ. 9. לאנשי יביש. Vide verſ. 15. v. 9. R. כמיחם שמשא. v. 12. R. מן דין, ſed R. David legit cum noſtris, מא דין: idem pro לממלך, quod ſequitur paulò poſt, habet למילך, minus convenienter. Ib. R. איתו, pro איתו, ex Aphel. Vi. quæ notavimus ad Lev. 15. 14. v. 15. R. וכל אנש ישראל *& omnis homo Iſrael*, contra ac ſuprà notatum ex verſ. 8. & 9.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. לכל אנש ישראל *ad omnem hominem Iſrael.* v. 2. R. קשית וסבית *& ego antiquatus ſum & ſenui.* Ib. מנעורי *à juventute mea.* v. 3. R. שחדית, *munere accepi.* Vi. Babyloniam Cl. Buxtorfii, & Lexicon ejuſdem Chaldaicum in radice שחד, ſignificatione ſecunda & tertia. Ib. R. ומן דמן קבילית *& à quo accepi.* Ib. מיניה בדינא *ab eo in judicio.* v. 4. R. מידא דאנש. v. 6. Delenda eſt in noſtris vox *Teſtis.* v. 7. R. כל זכוותא, ſine ית. v. 8. R. בארעא הדין *in terra hac.* Vi. Bab. v. 9. R. וביד, bis pro ובידא. v. 11. R. ית ירבעל *Jerubaghal.* v. 12. R. אתא לגליכון. Vi. Bab. In noſtris vertendum, *venit contra vos.* v. 14. R. ותהון אף אתון. Ib. דימלך *qui regnabit.* v. 16. initio, R. ואף *Et etiam*, ſic verſ. 23. v. 17. & 18. R. קלין ומטר. v. 18. R. וצלי שמואל *& oravit Semuel.* Ib. ודחלו *& timuerunt.* v. 19. R. אלהנא *Deum noſtrum.* v. 20. R. אתון עבדתון *Vos feciſtis.* Vi. Bab. v. 22. R. מן קדם ייי *ab ante Dominum.*

CAP. XIII.

Verſ. 2. Particula כן, abeſt à Regiis. Ib. R. תרתין אלפין. Ib. ובטורא דבית אל. Ib. בגבעתא דבנימן *in Gibghatha Binjamin.* Contra verſ. 15. לגבעתא דבית בנימן. v. 3. & 4. R. ית איסטרטיג. v. 5. R. עם ישראל *cum Iſrael.* v. 6. R. טינריא ובנגביא. v. 8. Deeſt in Regiis pronomen ליה, quod tamen apud Kimhi legitur, ubi hunc locum adducit. v. 9. R. קריבו לותי עלתא. v. 11. R. יומיא. Ib. אתכנישו. v. 13. R. ולא נטרתא *& non cuſtodiſti.* v. 17. R. ממשרית פלשתאי תלת משרין. Ib. לארע דרומא, ubi R. David habet לארעא, qui ſimilem phraſin adducit ex cap. 9. 4. ubi tamen בארעא דרומא reddit בארץ שליש in Hebræo, non בארץ שעלים, vel שעולים, ut ipſe quod illic ſcripſerat oblitus hic ſtatuit. v. 19. R. יהודאי. v. 20. R. לארע פלשתאי, ſic R. David. v. 21. R. פינמרת, Elias legit לחרפא בהון פנימרת. Thiſb. rad. פגם. Ib. ולאפצא זקרת. Vi. Bab. v. 22. R. ולא משתכחא. R. David legit, לא משתכח, ubi deeſt etiam copula. Ib. בידא דכל עמא. Ib. ומשתכחא לשאול.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. שיפולי רמון *planiciei granati*, abſque ב præfixo. Ib. in fine גבריא. v. 9. R. אתעכבו עד מקריבנא לותכון, ſine præcedenti לנא. v. 10. R. סקו לותנא. v. 11. R. לאיסטרטיג. Ib. מן חוריא. v. 13. R. מטענין. R. David legit, ונפלו כד טעינין חרבא קדם יהונתן. Ib. R. ממתרת בתרוהי. v. 14. R. David legit, פדן דתוריא בחלקא. v. 19. R. David legit, אזל מזל וסגי חבריה. v. 20. R. שגוש רב לחדא. v. 22. R. וכל אנשי ישראל דאטמרו. Ib. אפכו. v. 24. R. אידחיק, cum duplici י. R. David אדחק. Ib. R. ולא טעים. v. 27. R. ואתיב יתיה לפומיה *& retulit ipſum ad os ſuum.* v. 30. initio, R. ארי ברם *verum enimvero.* v. 33. & 34. R. קריבו. v. 36. R. עד נהר צפרא.

Ib. Corrige in noſtris, *Accedemus huc.* v. 37. R. בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל. v. 38. R. אִתְקְרָבוּ הָכָא. Ib. הֲוָה הוּבָא. v. 40. R. הֲוֹן לְעִבְרָא חֲדָא. v. 41. R. David legit, אייתיניה בקושטא. v. 43. R. לְיוֹנָתָן & יוֹנָתָן. v. 48. R. וְשֵׁיזִיב יַת דְּבֵית יִשְׂרָאֵל *& eruit* homines *domus Iſrael.* v. 52. R. וַהֲוָה קְרָבָא תַקִּיף.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. כְּעַן אֵיזִיל, ſic in eodem verſu עַד יָנִיק, ſine copulâ. Sed Elias in Thisbite legit וְעַד. v. 4. R. גְּבַר רַגְלִי וְעַשְׂרָא. Ib. יַת אֱנָשׁ דְּבֵית יְהוּדָה *hominum domus Jehuda.* v. 9. R. וּשְׁמִינַיָּא. v. 12. R. וְהָא מְתַקֵּן. Kim. מתקין. v. 17. R. הֲלָא מְשָׁרְיוּתָךְ. Kimhi legit, הלא אם שריותך חזי הויתא שיט וגו׳. Ib. R. הִיא גַּרְמָא לָךְ *ipſum occaſionem dedit tibi.* Quæ verò parentheſi incluſa ſtatim ſequuntur, diverſo charactere inſignita quòd è Regiis abſint, à R. Salomone tanquam ex Jonathane ad hunc modum citantur; שבטא דבנימן עבר בימא בריש כל עמא. v. 20. R. וְיַת דְּבֵית עֲמָלֵק גַּמְּרֵית *& homines domus Ghamalec confeci.* v. 21. R. דִּיחֶרְמוּן. R. Sal. & R. David diviſim legunt cum Venetis די חרמון. v. 22. R. הָרַעֲוָא. Ib. הָא קַבָּלָא. Ib. לְאַצָּתָא. v. 23. R. אֲרֵי כְּחוֹבֵי גֻבְרַיָּא *Nam ut culpæ virorum &c.* ſic R. David, ſed R. Sal. legit כחוב גברא. Sequitur apud R. Davidem, דשאלין בקסמיא וגו׳: apud R. Sal. verò ſic, דשאלין בקסמא כן חובת כל אינוש דמסרב על מילי נביא, ubi deſunt nonnulla. Ib. R. עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא דַייָ *ſuper verba legis Domini.* Ib. דִּטְעַן. Vi. Bab. Ib. וְרַחֲקָךְ *& elongavit te.* v. 24. R. וּבִסְרֵית עַל פִּתְגָּמָךְ. v. 28. R. דְּתַקְנִין עוֹבָדוֹהִי מִינָּךְ *quòd rectiora ſint facta illius præ te.* v. 29. R. גְּזַר עֲלָךְ. v. 32. R. מָרוּר מוֹתָא.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. עַל שָׁאוּל *ſuper Saulem*, ſic verſ. ult. capitis præcedentis & cap. 19. 9. Ib. מַלֵּי קַרְנָךְ. v. 2. R. עֶגְלַת תּוֹרִין. v. 3. R. וּתְזַמֵּין. Ib. וַאֲנָא אֲחַוִּינָךְ. v. 4. R. וְאִתְכְּנִישׁוּ. R. David habet ואתכנשו. Ib. R. מֵיתָךְ. v. 5. R. בְּשֵׁירוּתָא. Ib. in fine, קוּדְשַׁיָּא *ſanctitatum.* v. 7. R. לָא כְּמָא. v. 13. R. וּמְשַׁח יָתֵיהּ *& unxit eum.* Ib. רוּחַ גְּבוּרָה. Sic & R. Sal. & R. Jeſaias : at R. David habet רוח נבואה, ut in noſtris, ubi in tranſlatione legendum, *ſpiritus prophetiæ.* Vi. Bab. v. 16. R. דִּיָדַע לְנַגָּנָא. v. 18. R. בְּרָא לְיִשַׁי. Ib. בְּרֵיוֵהּ *aſpectu ſuo.* R. David legit, ונבר שפיר בריוה. v. 19. R. וַאֲמַר שְׁלַח לִי. v. 20. R. טְעוֹן חֲמָרָא בְלַחְמָא *oneratum aſinum pane.* Sic fere R. David, טעון חמרא בלחם. v. 22. in fine, בְּעֵינָי *in oculis meis.* v. 23. R. עַל שָׁאוּל *ſuper Saul.* Ib. יַת כִּנָּרָא. Ib. וּמִתְרְוַח. Ib. וּמִסְתַּלְּקָא מֵעֲלוֹהִי *& aſcendit deſuper eum.*

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. וְאִתְכְּנִישׁוּ לְסוֹכוֹ דְלִשְׁבַט. Sic v. 2. אִתְכְּנִישׁוּ. v. 5. R. וּמַתְקַל שִׁרְיָנָא. v. 6. R. מַטַּל בֵּין כַּתְפוֹהִי *geſtata inter humeros ejus.* Ven. וּמַטַּל דִּנְחָשׁ. R. David & R. Solomon legunt etiam ומטל, ſed abſque דנחשא, quod omnino redundare videtur. v. 8. R. וְקָם וְאַכְלִי עַל סִדְרֵי קְרָבָא דְיִשְׂרָאֵל *Et ſtetit, & intonuit ſuper ordines belli Iſrael.* R. David, וקם ואכריז על סדרי קרבא דישראל וגו׳. Ib. R. לְמָה אַתּוּן נָפְקִין לְסַדָּרָא קְרָבָא עִם פְּלִשְׁתָּאֵי הֲלָא אֲנָא גָלְיַת פְּלִשְׁתָּאָה *Ad quid vos exeuntes ad ordinandum bellum cum Peliſtæis? nonne ego Goliath Peliſthæus.* Vi. Bab. v. 13. R. דַּאֲזַלוּ בִּקְרָבָא *qui iverunt in bello.* v. 15. R. אָזֵיל וְתָאֵב. v. 16. R. וְקָרֵיב פְּלִשְׁתָּאָה מַקְדִּים. v. 17. R. טוֹלְמִין דְּלַחְמָא הָאִלֵּין *tortas panis has.* R. David affert lectionem noſtram. v. 20. R. עַל נְטִירָא וּנְטַל וַאֲזַל כְּמָה דְפַקְּדֵיהּ *ſuper cuſtodiam &c.* v. 22. R. וְאָתָא וּשְׁאַל. v. 25. Lege in noſtris, *& erit vir qui &c.* v. 26. R. סִדְרֵי עַמָּא דַייָ. v. 28. R. רוּגְזֵיהּ דֶּאֱלִיאָב. v. 30. Deeſt in Regiis vox פִּתְגָמָא. v. 31. R. וְדַבְּרוּהִי *& duxerunt eum.* v. 33. R. לִפְלִשְׁתָּאָה *ad Peliſthæum.* v. 34. R. David ſcribit in nonnullis exemplaribus Chaldaicis eſſe ואף דוב׳, hinc conſtat aliter in ejus exemplari lectum fuiſſe. v. 35. R. וְשֵׁיזֵבִית מִן פּוּמֵיהּ. v. 36. R. עָרְלָאָה הָדֵין. v. 37. R. מִיַּד אַרְיָא וּמִיַּד דּוּבָא. v. 39. R. לָא אִילּוּף. Ib. אֲרֵי לָא אִילּוּפֵית *quia non doctus fui.* R. Sal. & R. David lectionem noſtram adducunt. Vi. Bab. Ib. R. מִנֵּיהּ *de ſe.* v. 40. R. שְׁעוּעֵי. R. Jeſaias habet שעיעי. Ib. R. וּבְטַרְמִילֵיהּ. R. Sal. legit ובתורמילה. R. David & R. Jeſaias ובתרמיליה. v. 42. R. וְסָמוֹק וְשַׁפִּיר *& ruffus, & pulcher.* v. 43. R. הֲכַלְבָּא שָׁטֵי. Ib. וְלָטֵט. Ib. בְּטַעֲוָתֵיהּ. v. 44. R. אִיתָא עֲלַי. Ib. וּלְבְעִירָא דְחַקְלָא *& feris agri.* v. 45. R. הָא אַתְּ אָתֵי *Ecce tu veniens.* Ib. אֱלָהָא סִדְרֵי דְיִשְׂרָאֵל. v. 46. R. פִּגְרֵי מַשִּׁרְיַת *cadavera exercitus.* Ib. אֱלָהָא קַיָּמָא בְּיִשְׂרָאֵל *Deus permanens in Iſrael.* v. 47. R. נָצְחָן קְרָבָא *victorem bellum.* v. 49. R. וְאַחֲזַר וּמְחָא *& convolvit & percuſſit.* v. 51. R. בִּפְלִשְׁתָּאָה *in Peliſthæo.* Ib. וּפְסַק בַּהּ. v. 52. R. וְקָמוּ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל. Ib. קְטִילֵי. Vi. Bab. v. 55. R. חֵי נַפְשָׁךְ. Ib. אִם יָדַעְנָא. v. 56. R. שְׁאַל לָךְ אַתְּ *Pete tibi tu.* v. 57. R. וְאַיְתְיֵיהּ לִקְדָם.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. לְמֵיתַב לְבֵית *ad redeundum ad domum.* v. 4. R. וּשְׁלַח *Et miſit.* v. 5. R. דִּשְׁלַח לֵהּ. v. 6. R. וּבְחֶדְוָא *& in lætitia.* v. 8. R. לָא אִשְׁתְּאַרַת לֵיהּ עוֹד אֵילָהֵין. v. 10. R. וַהֲוָה מִיּוֹמָא. v. 11. R. וְאֶבְרְזִינָּהּ, cum Affixo fœminino : in noſtris eſt maſculinum, quod unà cum præcedenti ad Davidem referendum eſſe videtur, ut non malè vertas; *Percutiam Davidem, & affigam eum ad parietem.* Vi. cap. 19. 10. v. 14. R. בְּכָל אָרְחָתֵיהּ מַצְלַח *in omnibus viis ſuis &c.* R. Sal. & R. David legunt מצליח. v. 17. R. עֲבֵיד קְרָבִין וְאַגִּיחַ קְרָבָא עִמֵּיהּ דַּייָ. In noſtris legendum, *facienti bellum meum.* v. 18. R. בְּרַם וַרְעִית אַבָּא *verùm & proſapia patris mei.* Sic apud Kimhi. v. 19. R. דִּמְטָא אִיתְיְהַבָא יַת מֵירַב. v. 20. R. יַת דָּוִד. Ib. וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא *& pulchruit verbum.* v. 21. R. לְתַקְלָא. Ib. מִן תַּרְתֵּין תִּתְחַתַּן בְּיוֹמָא דֵין. Interpres videtur legiſſe ut in noſtris, בִּי יוֹמָא דֵין & מִתְּרֵין, in maſculino, ſic enim reddit; *& dixit Saul, In uno de duobus gener fies mihi hodie.* Ubi omiſſa eſt etiam vox *Davidi*, licèt in Chaldæo ſit לְדָוִד. Vi. Bab. v. 25. R. לְאִיתְפְּרָעָה מִסַּנְאֵי מַלְכָּא. v. 26. R. וְלָא שְׁלִימָה יוֹמַיָּא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. אִיפּוֹק וְאֵקוּם לְוָת אַבָּא. R. David legit לקדם אבא. v. לָא חָטָא, ſine לָךְ. v. 5. R. וּלְמָה אַתְּ חָאֵיב *& quare tu culpabilis.* v. וְקַיֵּים שָׁאוּל קַיָּים הוּא ייי *& juravit Saul, Permanens ipſe Dominus.* v. 8. R. סֵיפַת עוֹד קְרָבָא לְמֶהֱוֵי *Et addidit adhuc bellum eſſe.* v. 9. R. עַל שָׁאוּל *ſuper Saul,* וּמוֹרְנִיתֵיהּ *& haſta ejus.* Sic verſ. 10. בְּמוֹרְנִיתֵהּ *in haſta ſua.* v. 10. R. מִבְרְזָה *& ad perforandum*, quaſi ה, paragogicum eſſet, non pronomen Affixum. Ib. וְאִיתְפְּטַר. 11. R. לְבֵית דָּוִד. v. 13. R. וְיַת נוֹדָא דְעִיזַיָּא *& pellem caprarum*, ſic R. Da R. Joſaias, & poſtea verſ. 16. v. 14. R. וַאֲמַרַת מְמַרַע הוּא. v. 17. R. לַחַתְּ יַת בַּעֲלֵי דְבָבִי. v. 20. R. וַחֲזָא *& vidit.* v. 22. R. הֵיכָא שְׁמוּאֵל. v. 23. וְאָזַל תַּמָּן. v. 24. R. וּשְׁלַח. Ib. וּנְפַל בִּרְשָׁן. Quid propriè ſignificet בִּרְשָׁן, ſatis liquet; tradit R. Salomon authore R. Menahem, eum ex ore cujuſdem Arabis aud ברשן, in lingua Arabica idem eſſe quod משׁוּגָע *inſanus, furore correptus* : hanc ipſam vo Arabicam reperire non potuimus, proximè tamen accedit verbum برشم *mærorem & in diam præ ſe ferre, obtutum defigere*, quæ hominis mentis alienatæ ſunt. Tritum illud, *In brevis eſt* : Saulem autem iracundiâ & rabie in Davidem tunc temporis percitum fuiſſe no quod dubitemus.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. וּמִדֵּין יְכַסֵּי אַבָּא *occultabit pater meus.* v. 3. R. וְחֵי נַפְשָׁךְ. v. וְיִתְעֲבֵיד לָךְ. In noſtris lege, *& faciam tibi.* v. 5. R. בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה *in die* Lectio noſtra citatur à R. Davide. Sic cap. 20. 12. ubi in exemplaribus etiam noſtris בְּיוֹמָא, ille habet דיומא. v. 8. R. בִּקְיָימָא דַייָ. v. 11. R. אִיתָא וְנִיפּוֹק *& exibimus.* v. 12. R. פִּתְגָּמִין תַּקְנִין. v. 13. R. וּתְהָךְ בִּשְׁלָם. v. 15. R. וְשֵׁיצֵי ייי. v. 16. R. וְאִיתְפְּרַע ייי, ſine לֵיהּ, quod in citatione horum verborum R. Salomonem legitur. v. 18. R. לִמְחַר *Ad craſtinum.* Ib. יְהֵא מְרוּחַ, ex Pael verſ. 25. v. 19. R. וּבִתְלָתוּת יוֹמָא. R. David affert lectionem noſtram. v. 20. בְּקֶשֶׁת שַׁדִּי *in arcu ſagittario.* v. 21. R. אַיְתִי יַת גִירַיָּא. Ib. הָא גִירָא מִנָּךְ, ſic verſ. 22. *Ecce jaculum à te & illuc abi &c.* v. 23. R. מְרָא דַייָ סָהִיד בֵּינָא וּבֵינָךְ עַד עָלְמָא *dictum Domini teſtis inter me & inter te uſque in ſeculum.* v. 25. corrig *accubuit.* Ib. R. עַל שִׁוְיָא דִמְתַקַּן לֵיהּ. Ib. בִּסְטַר דְשָׁאוּל *in latere Saulis.* v. R. עִירוּעַ הֲוָה לֵיהּ. v. 27. R. מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי דַּהֲוָה עִיבּוּר, *à die &c.* El in Thisbite, rad. עבר, ſic adducit, מִיּוֹמֵי דְבַתְרוֹהִי וְהוּא עִבּוּר. R. David & Jeſaias legunt ביומא, cum noſtris. v. 28. R. יַת שָׁאוּל לְמֵימַר *Sauli, dicendo.* 29. R. וְהוּא דְפַקֵּיד לִי *& ipſum quod præcepit mihi.* Ib. לָא עַל לְפָתוֹרָא *Non in ad menſam.* v. 30. R. בְּבַר יִשַׁי. v. 33. R. לְמִמְחֵהִי. v. 34. R. פָּתוֹרָא בִּתְקוֹף רְגַז. v. 36. R. וַאֲמַר לְעוּלֵימָא. In noſtris lege, *Adoleſcenti ſuo.* Ib. גִירַיָּא דַּאֲנָא שָׁרֵי, ſic poſtea in hoc verſu שְׁרָא per ר, & in verſu etiam ſequenti. Vi. Bab. v. 38. R. א תְעַכַּב. v. 40. R. אוֹבִיל לְקַרְתָּא, ſine Affixo. v. 41. R. גְּבַר יַת חַבְרֵיהּ עַד דָּוִד אַסְגֵּי *& fleverunt vir ſocium ſuum &c.* v. 42. R. אֵיזֵיל בִּשְׁלָם. Ib. בֵּינָנָא וּבֵינָךְ.

CAP. XXI.

Verſ. 2. Deeſt in Regiis vox קֳדָמַי, ſed apud R. Davidem legitur : in noſtris redde, me. v. 4. R. וַאֲמַר לֵיהּ לֵית לְחֵם. Ib. יְדֵי אֱלָהֵין לְחֵם דְּקוּדְשָׁא. v. 5. וְהָווּ מָנֵיהוֹן דְעוּלֵימַיָּא *ipſorum adoleſcentium.* Ib. וְהוּא לָא בְּאוֹרַח *& ipſe non in* Vi. Bab. v. 6. R. דְּמִעֲדָן. Ib. אִיתְנַסְבוּתֵיהּ. v. 7. R. אֲדוֹמָאָה. v. 8. וְאִילּוּ *Et forſan.* Ib. וְאַף זֵינַי לָא נְסֵבִית *& etiam arma mea &c.* Sic R. David utraque. v. 9. in fine, R. הַבְהָנָהּ לִי. Vi. Bab. v. 11. R. הֲלָא לְדֵין מְשַׁמְּעִין in noſtris verte, *nonne hunc laudantes.* Ib. בְּרִבְבוֹן. Vi. Bab. ad Levit. 26. 8. v. 13. וְשַׁנִּי יַת מַדְּעֵהּ *& mutavit cognitionem ſuam.* Ib. וּמְשָׁרֵיט דָּשֵׁי : melius Kimhi, משרט על דשי. v. 14. R. הָכְדֵין חֲזֵיתוּן *Ecce ut hunc vidiſtis.*

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. וְכָל בֵּית אֲבוּהִי *& omnis domus patris ejus.* v. 5. R. אַרַע דְבֵית יְהוּדָה *ad terram domus Juda.* v. 7. R. בְּנֵי שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִן *filii tribus filiorum Benjamin.* Ib. אַלְפֵּי. v. 8. R. וְלֵית דְּכָאֵיב לִי מִנְּכוֹן עֲלַי *& non eſt qui doleat mihi &* Ib. כְּיוֹמָא הָדֵין *ſicut die hac.* v. 10. R. וּשְׁאֵיל לֵיהּ. v. 13. R. שְׁאֶלְתְּ לֵיהּ. Vi. Bab. v. 14. R. וְיַקִּיר בְּבֵיתָךְ. v. 15. R. שְׁרֵיתִי. Ib. וְכָל בֵּית *& omni dom* v. 17. R. לִרְהַטַיָּא. v. 18. R. לְשַׁלּוֹט *ad poteſtatem exercendum.* Ib. מָנַן וְחַמְשָׁא גַּבְרָא. v. 19. R. קַרְתָּא דְכָהֲנַיָּא מְחָא *urbem ſacerdotum percuſſit.* v. 20. R. וְאִשְׁתֵּיזַב בַּר חַד. v. 22. R. וַאֲנָא גְרָמֵית *& ego occaſio fui.* Elias in Thisbite, rad. גרם, adducit ſine copula. Ib. בְּכָל בֵּית אֲבוּךְ *in omni domo patris tui.* v. 23. R. Sal. legit, ארי מאן דבעי וגו׳.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. בִּקְעִילָה וְאִינּוּן. v. 7. R. אֲרֵי אִיתְמְסַר. v. 9. R. Sal. legit כמין ית בישתא. v. 11. R. הַסְבֵיר לְמֵיחַת כְּמָה דִשְׁמַע. Lege in noſtris, *Num cogitat Saul deſcendere &c.* v. 14. R. וּבְעָהִי. v. 15. R. לְמִבְעֵיהּ לְמִקְטְלֵיהּ *ad quærendum & ad occidendum ſe.* v. 16. R. לְחוּרְשָׁה וְתַקִּיף. v. 18. R. אָזַל לְאָרְחֵיהּ *ivit in viam ſuam.* Sic R. David. v. 19. R. מִטַּמַּר עִמָּנָא בִּמְצָדָתָא בְּחוּרְשָׁא. v. 21. R. בְּרִיכִין אַתּוּן. v. 22. R. אָמְרִין לֵהּ *dicentes ei.* v. 23. R. מִכָּל מַטְמוֹרְיָתָא. Ib. אִיתוֹהִי בְּאַרְעָא וְאֶבְלַשׁ *& erit ſi ille non eſt in terra,* acſi Interpres legiſſet וְהָוֵי אִם לֵיתוֹהִי. v. 24. R. לִקְדָם שָׁאוּל. v. 25. R. לְמַדְבְּרָא דְּמָעוֹן. v. 26. R. מִתְבְּהֵת לְמֵיזַל. Vi. Bab. v. 28. Poſterior pars hujus verſus ad hunc modum habetur apud R. Davidem, כיף פלגותי אתרא דאתפליג ביה לבא מלכא דשאול למיזל לכא ולכא. Elias legit כֵּיף פַּלְגוּתָא. Thisb. rad. פלג.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. בִּמְצָדָת. v. 2. R. בְּמַדְבַּר עֵין גַּדִי. v. 3. R. וְיַת גִּבָּרוֹהִי. Ad verba ſequentia ſcribit R. David ſe neſcire qua ratione inductus Jonathan reddiderit עֲלִים pe per כיפיא. v. 4. Interpres neglexit vocem יתבין *ſedentes.* v. 5. ad finem, מעילא לשאול. v. 8. R. קם במערתא. v. 12. R. ולא קטלתך. Ib. ולא סטית לך *& non adverſatus ſum tibi.* Ib. in fine, למקטלי. In noſtris redde, *ad occidendum eam.* v. 14. R. מתליא מלקדמין *aſſimilatores ab antiquis.* R. David etiam legit מלקדמין, ſine præfixo ד, reliqua ut in noſtris. Ib. R. מרשיעיא תיפוק. v. 16. R. וגלי קדמוהי דינין דיני *& manifeſta ante eum judicia.* Vi. Bab. Ib. in fine, מנך, pro quo in noſtris eſt ממך, formâ magis Hebraica quem Chaldaicâ. Vide 2. Sam. 19. 43. v. 19. R. ית דמסרני, ſine præcedente copulâ. v. 22. R. ולא תפסק. v. 23. R. למצדיא *ad præſidia.*

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. בביתיה ברמתה *in Ramathi.* Ib. ונפק לה למדברא דפארן *& fugit ſibi in deſertum ad Paaran.* v. 2. R. ית עאניה בכרמל. v. 3. R. ישפירת ראו. v. 4. R. David legit והוא מורעיית כלב, ſed R. Jeſaias affert lectionem noſtram. v. 7. R. וכען רעיא דילך. Ib. לא אנויקננון. R. David habet, לא אנויקינון. v. 9. R. עם נבל ית פתגמיא. v. 10. R. סגיאין, ſine ד. v. 11. R. *tonſoribus*, ſine pronomine *meis.* v. 14. R. אזגדין. v. 17. R. גבר רשיע. v. 18. R. וחמש סון קליא *& quinque Zzavan polentæ.* Ib. דעינבין יבישין. v. 20. R. ונחתא בסטר: in Kimhi edit. Baſ. legitur בסתר טורא, ſed in Veneta, qua uſi ſumus, editione בסטר, juxta textum Jonathanis. v. 21. R. *quæ illis in deſerto.* v. 22. R. כדין יעביד ייי *Sic faciat Dominus.* Ib. עד נהר צפרא. v. 24. R. ונפלת קדם ריגלוהי *& cecidit ante pedes ejus.* v. 26. R. וחי נפשך די מנעך ייי מלמשפך דמא, abſque זכאי. v. 28. R. David legit ארי קרביה דעמיה דיי, in fine, R. ביומך. v. 29. R. וקם אנש. v. 30. R. והוה ארי יקיים. Ib. ויפקדינך. v. 31. ליצפא. R. David legit cum ה in fine, ליצפה. v. 32. R. דשלחיך יומא הדין לקדמותי. v. 34. R. אילולפון, voce unâ. Ib. עד נהר צפרא, ſic verſ. 36. Ib. ידע מדע. v. 35. in fine, R. אפיך. v. 38. R. ותבר ייי. v. 39. Baſ. & Ven. חסודי, per Tſeri. R. חיסדי. Ib. R. ושאל לאביגיל. v. 40. R. לאביגיל. v. 42. R. עלימתהא אזלין לקיבלה ואולת. v. 43. R. תרויהן.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. ואתו אנש זיף. Ib. בגבעת חכילה דעל. v. 3. R. דעל אורחא. v. 8. R. במורניתה ואברוינה *in haſta ſua, & configam eum.* R. David legit במורניתא, ut in noſtris. v. 10. R. אלהין ייי ימחיה *niſi Dominus percutiat eum.* v. 11. R. ידי. Ib. וכען סב כען ית מורניתא. v. 12. R. דחזי, & דידע, in præſenti; contrà verſ. 14. ואמר, in præterito: utrumque juxta Hebr. v. 15. R. הלא גברא את, apud Kimhi legitur גבר גיבר, ut in noſtris. v. 16. R. בני גברי חייבי *filii debitores.* Ib. חזי אי מורניתא. v. 18. R. ולא בידי חובא *& non in manu mea culpa.* v. 19. R. יתקבל קורבני: lege in noſtris, *accipiat ſacrificium meum.* Ib. R. מלמידר. Vi. Bab. Ib. deeſt in R. nomen דוד, quod tamen legitur apud R. Sal. & R. Davidem qui hunc locum adducunt. Ib. R. Jeſaias legit לטעמיא. v. 20. R. לא יתאשד. v. 21. R. דיקרת, ſed verſ. 24. diviſim די יקרת. Hæc forma cum duplici Segol pro Pathach in R. paſſim occurrit, ut אמרת, cap. 28. aliquoties, & alibi multa ejuſmodi. v. 25. R. אצלחא תצלח.

CAP. XXVII.

Verſ. 1. R. כען אתמסר *Nunc tradar.* v. 2. R. בר מעכה *filium Maghakah.* v. 4. in fine, R. למבעיה. v. 6. R. למלכא *regi.* v. 7. R. יומין וארבעה ירחין *dies & quatuor menſes*, ita etiam apud Kimhi. v. 8. R. וגרזאי *& Girgezæum.* Ib. R. דמעלנא. R. Salomon legit מן מעלנא דחגרא. v. 9. R. ומחי. Ib. ואתתא, ſic verſ. 11. Ib. ונסיבו *& ceperunt.* v. 12. R. בעמיה ישראל. Ib. Deeſt עבד in Regiis.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. R. ית דיעבד. v. 3. R. אנש קרתיה *homines civitatis ejus.* R. David adducit lectionem noſtram. v. 7. R. ואיהך לותה ואבעי מנה. v. 8. R. ותרין גברין. Ib. ואתא *& venit.* v. 12. R. בקל רם *in voce alta.* v. 13. ad finem, R. דסליק. v. 14. R. וכרע שאול. v. 18. R. למימרא דייי. Ib. בדבית עמלק *in homines domus Ghamalek.* v. 19. R. ואף ית משרית ישראל *& etiam caſtra Iſrael.*

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. בעין די. v. 4. R. התיב ית גברא. Ib. ולא יהא לנא לסטן *& non erit nobis in Zzatan.* Ib. ובמה. v. 5. in fine, R. בריבון. v. 7. R. ואיזל לשלם. v. 9. in fine, R. לקרבא. v. 10. in fine, R. ותהכון.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. ועמלקאי. Ib. ומחו ית צקלג ואוקידו. v. 2. in fine, R. לארחתהון. v. 3. R. והא קלוא. v. 4. R. עד דלא הוות. v. 6. R. ואתקף דוד. v. 7. in fine, R. לות דוד. v. 8. R. וארדבקינה. Vi. Bab. Ib. ארי אדבקא. v. 10. in fine, R. ית נחלא דבסור, ſic per ס, in verſu præcedenti, & verſ. 21. v. 11. R. לדוד. Ib. ואכל ואשקוהי. v. 12. R. ותרתין איתכלין. Ib. ולא שתי. Ib. יומין. v. 13. R. עבדא דגברא. v. 16. R. אכלין ושתין. Ib. מארע, & ומארע. v. 17. R. דיזמא דבתרוהי, ſic etiam R. David. Ib. R. עולם, ſine גבר. Ib. על ינקיא ואפכו. Vi. Lexicon noſtrum Orientale. v. 19. R. כל דשבו להון *omnia quæ captivaverant eis.* v. 20. R. ותורי דבירו. v. 21. R. למאתן גבריא דאתמנעו. Ib. ואותיבונין. v. 22. R. ורשיע מגבריא. v. 24. R. כחולק דנחית לקרבא וכחולק דאשתאר *ſicut pars deſcendentis ad bellum, ſic pars relicti.* Ib. יפלגון. v. 16. R. לסבי דבית יהודה *ad ſenes domus Jehuda.* v. 29. R. בקרוי ירחמאלה *in urbibus Jerahhmelah.*

CAP. XXXI.

Verſ. 1. R. אנש ישראל. v. 2. R. מלכישוע, conjunctim. v. 3. R. קשתיא. R. David legit קשתין. Ib. Ven. למיגר, per ר, ſic apud Kimhi ejuſdem editionis. Vi. Bab. ad 2. Sam. 1. 18. v. 4. R. ויתעלבון בי. R. David legit ויתעלצון, ubi mendam arguit vox כמתלעב in exemplum adducta. v. 7. in fine, R. בהן. v. 9. R. בארע פלשתאי. v. 12. R. וית גופיא דבנוהי.

SAMUEL II.

CAPUT I.

Verſ. 4. R. ואמר דאפך. v. 17. R. ית אליא הדא. v. 18. R. ית בני יהודה למיגד. Vi. Bab. v. 19. R. איתעתדתון על ישראל *ſteterunt ſuper Iſrael.* R. David adducit ſine על, ut in noſtris. Vi. Bab. v. 20. R. ולא תבסרון *& ne bene nuncietis.* Ib. דילמא ידוצן. v. 21. R. טורי בגלבוע. Vi. Bab. Ib. מינה חלתא. R. David & R. Sal. habent מיניה. v. 23. R. מנשריא קלילין ומאריותא. v. 25. R. בגו עבדי קרבא *inter bell gerantes.* v. 27. R. אתקטלו.

CAP. II.

Verſ. 2. R. וסליק לתמן. Ib. in fine, דבכרמל. v. 9. R. David legit, דבית אשור. Ib. R. ועל יזרעאל, & ועל ישראל כולהון, utrumque abſque דבית. v. 13. R. בריכתא דגבעון. v. 16. R. ואתקטלו כחדא *& occiſi ſunt ſimul.* Ib. אחסנת גבורת קטיליא *Hereditatem fortitudinis occiſorum.* R. Sal. & R. David legunt ut in noſtris. v. 17. R. ואיתבר אבנר. v. 19. R. ועל שמאלא *& ſuper ſiniſtram.* v. 20. R. ואתפני אבנר לאחורוהי. v. 22. R. למימר לות עשהאל. v. 23. R. והוו כל *& fuerunt omnes.* v. 25. R. לסיעא הדא. Elias citat לסיעה חד Thiſb. in סעה. Ib. R. רמא חדא. v. 27. Deeſt עמא in R. v. 30. R. תשע עשר,

CAP. III.

Verſ. 1. R. והוה קרבא תקיף. Ib. ובית דוד אזיל ותקיף *& domus David ambulabat & prævalebat.* v. 6. R. כד הוה קרבא. v. 7. R. ואמר איש־בשת לאבנר *& dixit Iboſeth ad Abner.* v. 8. R. David legit הלא רישא אנא, ſine כלבא, ſic etiam legiſſe videtur R. Salomo. v. 10. R. מלכותא. v. 11. R. מדדחיל מנה. v. 12. R. והא ידי. v. 13. R. שאיל מינך. Ib. מיתיותך. Vi. Bab. v. 16. R. עד עלמת. v. 19. R. קדם בני בנימן *ante filios Benjamin.* Sic in fine verſus, כל בני בנימן *omnium filiorum Benjamin.* v. 20. R. ואתא אף אבנר *Et venit etiam Abner.* Ib. ועמיה עשרין גברין. v. 22. R. אתו ממשריתא *venerunt de caſtris.* v. 25. in fine, R. דאת עביד. v. 26. R. מלות דוד *à David.* v. 27. R. בשיליה. v. 29. R. על רישא דיואב ועל. Ib. R. Jeſaias legit, ומתקיף באנר. Vi. Bab. v. 32. R. ובכא על קברא *& flevit ſuper ſepulchrum.* v. 34. R. איתקרבא. Ib. גברין רשיעין. Vi. ſupra ad Gen. 10. 9.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. ואיתרשלא. Ib. רישי תרתין משרין *capita duorum exercituum.* v. 4. R. בתרתין ריגלוהי. Ib. בכורא דשאול. Ib. תרבינתיה ואפכת. v. 6. initio, R. והא אתו. In noſtris lege, *& illi venerunt.* v. 7. R. משכביה. Ib. וקטלוהי ופסקו ית רישיה. v. 10. R. מתנה בבסורתא *donum pro nuncio.* R. David legit, מתנא בבשורתיה. v. 11. R. גברין רשיעין. v. 12. R. וקטלונון וקציצו.

CAP. V.

Verſ. 1. R. הא אנחנא קריבך ובשרך אנחנא. v. 3. R. לות מלכא לחברון. v. 4. R. וארבעין *& quadraginta.* v. 6. R. יתב ארעא ואמר *habitatorem terræ, & dixit.* Ib. לא יעול דוד הכא. v. 8. R. ית חטאיא, ſine copulativo. Ib. רחיקת נפשא. v. 9. R. מן מליתא ולגיו. Vi. Bab. v. 10. R. אזל וסני. Ib. אלהי צבאות. v. 11. ואבנין, deeſt in Regiis. R. David adducit juxta lectionem noſtram, quæ ſic vertenda; *ligna & lapides.* v. 18. R. ואתרטישו. v. 20. R. במישר גבריא, ut verſ. præcedenti 18. & ſic etiam in fine hujus verſus, ſed abſque præpoſitione ב. Ib. ית סנאי קדמי. Ib. R. David legit כמה דמתבר מאן דחסף, reliqua ut in noſtris. Ib. R. דמלי מיין. Ib. שמא דאתרא.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. ואוסיף עוד דוד למכנש *Et addidit adhuc congregare omnes &c.* Sic etiam legit R. Jeſaias. v. 2. R. שמא שמא *nomen nomen.* Epizeuxis eadem in Hebr. v. 3. R. מדברין. v. 4. R. אתן עם ארונא *venientes cum arca.* v. 6. R. אתר מתקן. Ib. ואחד ביה ארי מרגוהי. v. 13. R. שיתא דרגין. Vi. Bab. v. 15. R. וקל שופרא. v. 16. R. אתא לקרתא. Ib. corrige in noſtris *cribrantem.* Ib. ובסרת ליה בלבה. v. 17. R. ואעילו ית ארונא. Ib. ואקימו יתיה בגו משכניה *& ſtatuerunt eam intra tentorium ſuum.* v. 22. R. דאת אמרה בעיניהן. v. 23. R. ולד.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. עם נתן *cum Nathan.* v. 5. in fine, R. בה. v. 7. R. דמלילית לכל חד משבטיא. v. 10. R. ואשוי אתר מתקן קדמי לעמי. Ib. בני רשיעיא. v. 12. R. ארי ישלמון יומך. Ib. ואקים. Ib. דתוליד בתר כן ואתקין. v. 14. R. אנא אהוי ליה לאב והוא יהי קדמי כבר *& ipſe erit ante me ut filius.* Ib. גברין ובמרדות. v. 16. R. יהא מתקן, ſic v. 26. v. 17. R. כן מליל נתן. v. 18. R. ואמר לית אנא כמיסת *& dixit; Non ſum pro ſufficientia.* Ib. ומה ביתי. v. 21. R. וכרעותך עבדתא ית כל רברביא האלין *& ſecundùm voluntatem tuam feciſti &c.* Vi. Bab. v. 22. R. כבר שמענא אמרין קדמנא. Hæc leguntur apud R. David Kimhi ut in noſtris. v. 23. R. ומי כעמך ישראל. Ib. R. David legit שלוחין, cum Venetis. v. 25. R. ועל ביתיה *& ſuper domum ejus.* v. 27. R. גליתא ית אזן עבדך *revelâſti autem ſervi tui.* Ib. ית צלותא הדא. v. 29. R. יתברכן: ſed R. David legit, יתברכון.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. דְמֵי יַתְהוֹן. v. 3. R. הֲדַדְעֶזֶר Hhadar Ghezer. Sic in ſequentibus. v. 4. initio, R. וְאַחַד דָוִד. R. David legit ואסר. v. 7. R. יַת שִׁלְטֵי דְדַהֲבָא. v. 8. R. וּמִבְּאֵרוֹת & ex Beeroth. v. 11. in fine, R. דְכַבַּשׁ. v. 12. R. וּמִמּוֹאֲבָאֵי & de Moabæis. v. 13. R. וַעֲבַד דָוִד תַּמָּן מַשְׁרִירָת Et fecit David ibi habitacula. v. 18. R. עַל קַשָּׁתַיָא וְעַל קַלָעַיָא. Vi. Bab.

CAP. IX.

Verſ. 7. R. וְאוֹתֵיב לָךְ. Ib. עַל פָּתוֹרָא דִילִי ſuper menſam, quæ mea eſt. v. 11. R. כַּחֲדָא מִבְּנֵי.

CAP. X.

Verſ. 2. R. עַל אֲבוּהִי וַאֲתוֹ. Ib. לְאַרַע. v. 3. R. וּלְמִבְדְקָה. Vi. Bab. v. 4. initio, R. וּדְבַר חָנוּן. v. 8. R. וְסַדַּרוּ קְרָבָא. v. 12. R. תְּקֵף וְנִתַּקֵּף. v. 15. R. וַחֲזָא אֱנָשׁ אֲרָם. Et vidit omnis vir Aram. v. 16. R. רַב חֵילָא: hinc vocem רב, quæ in Ven. & Baſ. deeſt, in noſtris reſtituimus. v. 18. R. מְחָהִי percuſſit. v. 19. R. וְאַשְׁלִימוּ יַת יִשְׂרָאֵל.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. וְהַלִּיךְ עַל אִיגָּר. Ib. מֵעַל אִגְּרָא deſuper tecto. v. 6. R. שְׁלַח לִי יַת אוּרִיָה. v. 11. R. בְּמַטְלַיָא. Ib. וְחֵי נַפְשָׁךְ. v. 13. R. וַאֲכַל וּשְׁתִי קֳדָמוֹהִי & comedit & bibit coram eo. v. 20. R. הֲלָא יְדַעִיתוּן. v. 23. R. וּנְפַקוּ עֲלָנָא בְּחַקְלָא & exierunt ſuper nos in agro. v. 24. R. וְשַׁדוּ קַשָּׁתַיָא. Ib. מֵעַל שׁוּרָא deſuper muro. v. 25. R. כִּדְנַן תֵּימַר. Ib. לָא יַבְאֵשׁ. Ib. תִּקְטֹל. v. 26. R. וְסַפְּדַת, ita ſupra verſ. 8. וּנְפַקַת, & alia hujus formæ paſſim occurrunt in Regiis. v. 27. R. וַעֲבָרַת אֶבְלָא.

CAP. XII.

Verſ. 3. R. אִימַּרְתָּא חֲדָא וְעֵירְתָא דְזַבְּנָהּ. Vi. Bab. Ib. מִפִּתֵּיהּ אָכְלָה. v. 4. R. וַאֲתָא אָרְחָא. v. 6. R. עַל חַד אַרְבְּעָה ſuper unam quatuor. R. David citat ארבעין, ut habetur in noſtris. v. 7. R. יְיָ אֱלֹהִים אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל Dominus Elohim Deus Iſrael. Sic & verſ. 11. יְיָ אֱלֹהִים Dominus Elohim. v. 8. R. בְּחֵינָךְ, verte, in ſinum tuum. Interpres in mente habuit vocem לְחֵינָךְ, vel לְחֵינְתָךְ. v. 9. R. קֳדָמַי וְיַת אוּרִיָה ante me? & Uriah. v. 14. R. עֲמֵיהּ דַיְיָ. v. 15. R. לְבֵיתֵיהּ וְתַבַּר. v. 18. R. הָא כַּד הֲוָה Ecce quando fuit. Ib. in fine, בִּישְׁתָּא. v. 20. R. מֵאַרְעָא וְאַסְחִי וְשַׁף & lavit ſe, & unxit ſe. v. 22. R. David legit, העד רביא קיים. v. 24. R. וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ. Ib. וַיְיָ רַחֵם לֵיהּ. v. 25. in fine, בַּעֲבוּר יְיָ. v. 28. R. וּשְׁרוֹ עַל קַרְתָּא. v. 29. in fine, R. וְכַבְשַׁהּ. v. 31. R. וְנַדַּר יַתְהוֹן בְּשׁוּקַיָא & laceravit illos in plateis.

CAP. XIII.

Verſ. 5. R. יוֹנָדָב שְׁכַב. Ib. אֲחָתִי וּתְוֹכְלִינַנִי. Ib. in fine, מִן יְדָהָא. v. 7. R. אֲחוּיִךְ, ſic verſ. 20. bis. v. 8. R. וַאֲזָלַת תָּמָר לְבֵית אַמְנוֹן ad domum Amnon. v. 9. R. וּנְפַקוּ כָּל אֱנָשׁ & egreſſi ſunt omnes homines. v. 12. R. בְּבָעוּ אֲחִי, tranſpoſitis vocibus. v. 13. R. אוֹבִיל יַת חִסּוּדִי. v. 15. R. וּסְנָהּ אַמְנוֹן. Ib. סַנְאַתְהּ דִי סְנָהּ מֵרַחֲמְתָא דְרַחְמַהּ. v. 16. R. אַתְּ אֲמַרְתְּ tu dixiſti. v. 17. R. וַאֲגִיף דַשָּׁא. v. 18. R. כֵּן לָבְשֵׁי. v. 19. R. וַאֲזָלָא מֵיזַל וְצָוְחָא. v. 23. R. עִם דְבֵית אֶפְרַיִם apud viros domus Ephraim. v. 29. R. גְבַר עַל כּוּדַנְתֵּיהּ. v. 32. R. לָא יֵימַר מַלְכָּא. Lege in noſtris, Non dicat dominus meus. Ib. אֱלָהֵין אַמְנוֹן. Ib. הֲוָה כְּמִינָא. R. David legit, הות כמינא. v. 33. R. אִתְקְטָלוּ occiſi ſunt. v. 35. R. כְּפִתְגָם עַבְדָךְ. v. 36. R. בְּכִיָא סַגִיאָה. v. 37. R. עַמִּיהוּד Ghamihhud. Ib. יוֹמִין סַגִיאִין diebus multis.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. אֲרֵי בְּלִבָּא דְמַלְכָּא quòd eſſet in corde regis. v. 2. R. וּדְבַר מִתַּמָּן. Ib. דְמִן יוֹמִין quæ à diebus. v. 3. in fine, R. בְּפֻמַּהָא. Sic verſu proximo, עַל אַפַּהָא. v. 4. initio, R. David legit, ואתת איתתא, cujus etiam lectionis rationem hanc innuit, quòd de adventu ejus prius quam de locutione ejus ad regem mentio ſit facienda. Ib. R. וַאֲמֶרֶת פְּרוֹק מַלְכָּא. v. 5. R. וַאֲמֶרֶת בְּרַם אִתְּתָא אַרְמַלְתָּא. R. Sal. & R. David legunt בקושטא. v. 6. R. וּמְחָא חַד יַת חַד. v. 7. R. כָּל זַרְעִיתָא. Ib. יַת יְרוּתָא וּבְעַן. v. 8. in fine, R. עֲלָךְ. v. 10. in fine, R. לְאַנְזָקָא לָךְ. v. 14. R. דְמָאִית הָא כְּמַיָא. R. David affert lectionem noſtram. Vi. Bab. Ib. in fine, R. מִנֵּיהּ בִּידוּר. v. 15. R. תְּמַלֵּיל כְּעַן Loquatur nunc. Ib. יַת פִּתְגָמָא הָדֵין verbum hoc. v. 21. R. וְאֵיזִיל וְאָתֵיב ito & reduc. v. 22. R. עַל אַרְעָא ſuper terram. Ib. in fine, דְעַבְדָךְ ſervi tui. v. 25. R. רִגְלֵיהּ. v. 30. R. אַחְסָנַת יוֹאָב, & ad finem verſus יַת אַחְסַנְתָּא, abſque Affixo. v. 32. R. וְאֶשְׁלַח יָתָךְ לְוָת מַלְכָּא.

CAP. XV.

Verſ. 2. R. וְקָרֵי אַבְשָׁלוֹם לֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ. Ib. מֵחֲדָא שִׁבְטַיָא. v. 4. R. כָּל גַּבְרָא. Ib. וְאַדְנִינֵיהּ. R. Sal. & R. David legunt ואידנינֵיה. v. 5. R. וְנַשֵּׁק לֵיהּ. v. 6. R. קֳדָם מַלְכָּא ante regem. v. 12. R. מִלּוּכָא דְדָוִד. v. 14. R. וְיִדְבְּקִינַנָא וְיִכְמוֹן עֲלָנָא יַת בִּישְׁתָּא & inſidietur ſuper nos malum. v. 17. R. וְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ & omnis populus qui cum illo. Ib. R. David legit באתר דרחיק, & ſic etiam R. Salomon. v. 18. R. קַשָּׁתַיָא. Ib. גִּבָּרַיָא דַאֲתוֹ. v. 19. R. נֻכְרָאֵי. Ib. וְאַף גָּלֵי אַתְּ, ſine particula אם, quem tamen legit R. David. v. 20. R. וַאֲנָא אָזֵיל לַאֲתַר. Ib. וְאָתֵיב יַת אֲחוּךְ. v. 21. R. קַיָּם הוּא יְיָ וְחֵי רִבּוֹנִי. Ib. אִם לְחַיֵּי, abſque copulativo. Sic verſ. 22. עֲבַר, & verſ. 25. יְתִיבִינַנִי. v. 27. R. חָזוֹיאָה אַתְּ תְּתוּב. R. David legit חוויא. Vi. Bab. Ib. R. בַּר אֶבְיָתָר. v. 30. R. מְבַכֵּךְ. v. 32. R. רֵישׁ טוּרָא caput montis. R. Sal. & R. David legunt in plurali טוריא. Ib. וְהָא לְקַדְמוּתֵיהּ חוּשַׁי אַרְכָּאָה. v. 33. R. לְמִטּוֹל, ſic cap. 19. 35. v. 34. Ven. & Baſ. אֲחִי עַבְדָךְ דַאֲבוּךְ, correximus ex Regiis עַבְדָּא. v. 35. R. & erunt, ſed in textu eſt וִיהוֹן, ut in noſtris.

CAP. XVI.

Verſ. 1. Deeſt in Regiis vox יַבְשִׁין. R. David legit רעינבין יבישין. v. 2. L in noſtris Aſini. v. 5. R. עַד עָלְמַת. Sic cap. 17. 18. בְּעָלְמַת, & cap. 19. מֵעָלְמַת. v. 6. R. וְכָל גִּבָּרַיָא. Vide notam noſtram ad Gen. 10. 9. v. 7. R. D vid legit גבר דחייב קטול. Ib. R. וּגְבַר רְשִׁיעַ. v. 8. R. אָתֵיב יְיָ עֲלָךְ, mu to verborum ordine. v. 12. R. מֵאִים גַּלְיָא. v. 13. R. וּמְשַׁדֵּי עַפְרָא. v. 17. עִם חַבְרָךְ וּלְמָה. v. 21. R. לְוָת לְחֵינָתָא. Ib. וִישְׁמַע. Ib. אִתְגְרֵיתָא מֵאֲבוּךְ וְיִתַּקְּפָן. Vi. Bab. v. 22. R. לְוָת לְחֵינָתָא, formâ plurali ut in verſu præcedenti, a que ita in Venetis etiam utrobique: mirandum itaque in Baſileenſibus legi לְחֵינְתָּא, qu ſingulare.

CAP. XVII.

Verſ. 2. R. כַּדְהִי מְשַׁלְהֵי. v. 3. R. David legit, כד יתיבון כלהון. v. 8. וּמְרִירֵי נַפְשָׁן. Ib. in fine, עִם עַמָּא. v. 9. R. הוּא טְמִיר. Ib. ה מַחֲתָא. v. 10. R. מִמְסָא יִמְסֵי אֲרֵי יָדַע. v. 11. R. כְּדֵין מְלַכִית Sic conſulo. Ib. ל כֵּיף יַמָּא. v. 12. R. מִן אַתְרַיָא דְנִשְׁתְּכַח תַּמָּן ex locis in quo invenietur. v. 14. אֱנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל. v. 15. R. וּכְדֵין וּכְדֵין מְלַכִית אַף אֲנָא & ſic & ſic conſului. v. 16. R. בְּמֵישְׁרָא בְּמַדְבְּרָא in planicie quæ eſt in deſerto. Ib. דִילְמָא יִתְהַנֵי. Vi. v. 17. R. וְאִינוּן יֵיזְלוּן וִיחַוּוֹן. v. 19. R. דְקִלִין. R. David habet דקילן, de lectione Vi. Bab. v. 22. R. עַד נְהַר צַפְרָא, & ſupra 1. Sam. 25. 22, 34, 36. R. matrem Joab, malè. v. 26. R. בְּאַרְעָא דְגִלְעָד.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. אַלְפֵי. v. 3. R. לֵב bis pro emphatico לִבָּא, quod in noſtris. R. לְמָאוַן וּלְאַלְפִין. v. 5. R. אִסְתַּמַּרוּ, ſic verſ. 12. v. 6. R. וָה קְרָבָא. v. 7. R. עַמָּא דְיִשְׂרָאֵל. Ib. וַהֲוָה תַמָּן מַחֲתָא. v. 8. R. וַהֲוָת תַּמָּן Et fuit præliantes diſperſi ſunt ſuper facies &c. Vi. Bab. Ib. מִדִּקְטִילַת. v. 11. R. עֲלַי לְמִתַּן abſque פּוּן. v. 12. R. עַל יְדֵי אֲלַף. v. 13. R. עֲבָדִית פּוּן בְּנַפְשִׁי שִׁקְרָא Aut faciam utique &c. v. 14. R. מִבְּכֵין אֲנָא אַשְׁרֵי nunc ego manebo. v. 15. R. שְׂרָה עוּלֵימִין. v. 16. R. אֲרֵי זְעֵר יוֹאָב. Vi. Bab. v. 18. R. יַת קָמְתָא. v. 20. כְּבַשַׂר אַתְּ לְבַסָּרָא יוֹמָא הָדֵין. v. 21. R. מָה דַחֲזֵיתָא id quod vidiſti. v. 22. וִיהֵי מָה. Ib. in fine בְּסוּרְתָא מִתְיַהֲבָא, ſic & R. David. v. 23. R. אוֹרַח מֵישְׁרָא וַאֲקְדֵים. v. 25. R. הִיא בְּסוּרְתָא. v. 27. R. בְּסוּרְתָא טָבָא. 30. R. אִתְעַתַּד בְּדֵין. v. 33. R. צְבֵית דְמֵיתִית.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. בְּמֶהֶפְּכוּתְהוֹן בִּקְרָבָא. v. 4. R. וְצָוַח. v. 6. R. חֲזֵיתָא. v. 7. R. וּמַלֵּיל עִם לִבָּא & loquere cum corde. Ib. וּתְהֵא בִישָׁא דָא לָךְ מִנְּעוּרָךְ וְעַד כְּעַן. v. 9. R. וְהָא פָּרְקָנָא & ecce redemit nos. v. 10. R. ה אֲנַחְנָא שָׁתְקִין ut quid ſilemus. v. 11. R. עִם סָבֵי cum ſenioribus. v. 14. R. לְחוּ לְוָת מַלְכָּא. v. 17. R. מִשִּׁבְטָא דְבֵית בִּנְיָמִן ex tribu domus Binjamin. Ib. v. 18. R. וְאַעְבַּרוּ מְנוֹתָא & tranſire fecerunt ſcapham. R. David legit ut in noſt עברו. Ib. וּלְמֶעְבַּד תַּקִּין. v. 20. R. אֲתֵיתִי. v. 21. R. הַחֲלַף דֵין. v. R. אֲרֵי תְהוֹן לִי. v. 24. R. רִגְלוֹה. R. David & R. Jeſaias legunt רגלוהי. in fine, R. בִּשְׁלָמָא. v. 26. R. אֲרֵי מְחַגַּר עַבְדָךְ. v. 28. R. רי לָא הֲווֹ. Ib. לְמִקְבַּל, abſque ו. v. 31. R. וַעֲבַר עִם מַלְכָּא. Vi. Bab. v. 32. R. תְּמָנַן שְׁנִין. At verſ. 35. תְּמָנַן. Ib. בְּמוֹתְבֵיהּ בְּמַחֲנַיִם. v. 35. R. וְאִם אֶשְׁמַע num audiam. v. 36. R. תַּשְׁלוּמְתָּא הָדָא. v. 37. R. יְתוּב כְּעַן. Ib. אָבָא וְאִמָּא. v. 41. R. וְכָל גִּבָּרֵי, contra ac ſupra cap. 16. 6. v. 42. R. מָה דְנַן תְּקֵף. Ib. אֲכִילְנָא. v. 43. R. David legit, רעינא ממך. Vide ſupra 1. Sam. 16. Ib. R. וּמְדֵין אֲשִׁיטְתָּנִי.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. מִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִן. Ib. לֵית לָנָא. v. 3. R. David legit שירין quod non convenit genere. v. 5. R. יַת בֵּית יְהוּדָה. v. 6. R. עַן דִלְמָא יַבְאֵשׁ. Ib. וּכְעַן דְבַר quæſo accipe. v. 8. R. בְּנַדְנָהּ. Vi. Bab. v. 11. R. בְרָא קָם עִילָווֹהִי. v. 12. R. מִתְרַף. v. 13. R. כַּד אַפְּכֵיהּ. v. 14. R. לְאָבֵל. 15. R. וּצְבַרוּ מְלִיתָא. Ib. R. Sal. & R. David legunt וַאֲפִיקָא. Vi. Bab. v. R. אֲנַחְנָא מַשְׁלִימִין. Ib. לְחַבָּלָא קָרֵי. v. 21. R. יָתֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי. v. R. בְּחָכְמְתָהָא. v. 23. R. מְמַנָּא עַל קַשָּׁתַיָא præfectus ſuper jaculatores. v. R. וַאֲדוֹנִירָם Et Adoniram. v. 25. R. וְשִׁישָׁא סַפְרָא Et Siſa ſcriba. v. 26. R. וְאַף עִירָא דְמִתְּקוֹעַ Et etiam Ghira qui erat ex Thecoagh, abſque voce יָאִירָאָה. Sic & R. David, & R. Salomon, & R. Jeſaias. Vi. cap. 23. 26. Tekoitam reſpectu patriæ, Jairitam reſpectu familiæ, à patre vel avo Jair, dictum putat R. David: niſi forſan Tekoa, quod R. Salomoni placet etiam, ab olei illic naſcentis copia cujus ad lucernas uſus erat, alio nomine vel ſaltem epitheto Jair dicta fuerit; ut idem ſit יָאִיר & יִצְהָר, à lucendo utrumque dictum. Vide etiam R. Davidem ſupra ad cap. 14. 2.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. מִשְּׁאָר אֱמוֹרָאָה. Ib. בְּדִקְנֵי. v. 3. R. וּבְמָה אֲכַפַּר. v. R. לֵית אֲנַחְנָא בְּרִיכִין לְמִיסַּב Non nos benedicimus accipiendo, & paulò poſt, accidend v. 5. R. וּדְחַשִּׁיב עֲלָנָא. v. 6. R. וְנִצְלְבִינּוּן. R. David legit, נצלובינון. v. 8. R. חַמְשַׁת. Ib. דִּרְבִיאַת. Ib. דִמְּחוֹלַת. v. 9. R. ד גִבְעוֹנָאֵי וּצְלַבוּנּוּן. v. 10. R. דִנְחַת עֲלֵיהוֹן מִטְרָא deſcendit ſuper illos pluvia. Ib. וְלָא שַׁבְקָה. v. 12. R. מִשּׁוּרֵי דְבֵית שַׁן. Ib. בְּגִלְבּוֹעַ. v. 14. R. צְלוּת דָיְרֵי אַרְעָא. v. 15. R. וַהֲוָה עוֹד קְרָבָא, ſic verſ. 18, 19, & 2 Ib. ad finem verſus, בִּפְלִשְׁתָּאֵי in Peliſthæos. v. 16. R. בִּבְנֵי גִּבָּרַיָא ex filiis buſtorum. v. 19. R. מָחֵי פָּרוֹכְתָּא דְבֵית מַקְדְּשָׁא. R. David חי פרוכתא דבית מקדשא דמבית לחם. Ultima verba deſunt in Regiis. v. 20. R. שִׁית עֶשְׂרִין וְאַרְבַּע מִנְיָן.

CA

CAP. XXII.

Verſ. 3. R. אֱלָהִי תָּקְפִּי. Ib. דְּבָבַי דּוּחֲצָנִי. Ib. סַמְכָנִי verbum, pro nomine סוּמְכָנִי, ad hunc itaque modum habetur tranſlatio: *quòd extolleret cornu meum, in liberatione ſua fulcivit me. ecce fuit &c.* Ita ſtatim פַּרְקָנִי *liberavit me.* Ib. in fine, שֵׁיזְבַנִי. R. David legit ואף מיד כל חטופין ואנסין שויב יתי. v. 5. Lege in noſtris, *anguſtia.* Ib. R. וְחֵיל לֵית. v. 7. R. וּבְעוּתִי מִן קֳדָמוֹהִי מִתְקַבְּלָא בְּאֻדְנוֹי *ab ante ipſum ſuſcipiebatur in auribus ejus.* v. 8. R. וְשִׁכְלוּלֵי *& fundamenta.* v. 9. R. סְלֵיק תְּנָנַת רְגוּזֵיהּ כְּאֶשָּׁא בָּעֲרָא מִן קֳדָמוֹהִי מְשֵׁיצֵי. Ib. דְּלְקָא מִמֵּימְרֵיהּ. Ven. mi. in Targum Haphtaræ diei ſeptimi Paſchatis, דְּלְקַן מִמֵּימְרֵיהּ. Totius autem verſus tranſlatio in Regiis ſic habetur: *Aſcendit fumus indignationis ejus ſicut ignis comburens, ab ante illum; conſumit increpatio ejus, ſicut carbones ignis, ſuccenſa à dicto ejus.* v. 11. R. עַל כְּרוּבַיָּא וְדַבַּר בִּתְקוֹף *Super Cherubaia, & deduxit &c.* v. 12. R. אַשְׁרֵי, abſque præfixo copulativo; ſic paulò poſt, עֲנַן יְקָר, ubi in noſtris vertendum, *& nube gloriæ.* v. 13. R. דְּלְקָא מִמֵּימְרֵיהּ *ſuccenſa eſt à dicto ejus.* Vi. ſupra verſ. 9. v. 16. R. עִמְקֵי יַמָּא וְאִתְגְּלִיאוּ. v. 17. R. דַּבְּרַנִי וְשֵׁיזְבַנִי *gubernavit me & eripuit me.* v. 18. R. יְשֵׁיזְבִנַּנִי מִשָּׂנְאַי. v. 19. R. קַדְּמוּנִי. R. David legit, יקדמוני. Ib. Corrige in noſtris, *migrationis.* Ib. R. וַהֲוָה. Ib. סְמָךְ. v. 20. R. לִרְוָחָא. v. 24. R. נְטַר נַפְשִׁי כָּל יוֹמַי מֵחוֹבִין *omnibus diebus meis à peccatis.* v. 27. R. מַחְשְׁבָן בִּישָׁן *cogitationes malas.* v. 28. R. וְיַת עַם חֲשִׁיךְ *& populum miſerum.* v. 30. R. אֱלָהִי. Ita ſupra in fine verſus 22. v. 31. R. אֱלָהָנָא דְּכֵיוָנָא *Deus noſter eſt &c.* Ib. הִיא תְּקוֹף לְכָל דְּמִתְרַחֲצִין עֲלוֹהִי *ipſa eſt fortitudo omnibus &c.* v. 32. R. לֵית אֱלָהָא אֶלָּא יְיָ וְלֵית דְּתַקִּיף *Non eſt Deus niſi Dominus, nec qui ſit fortis.* v. 33. R. וּמַתְקַן. v. 34. R. תַּקְפֵי יְקִימִנַּנִי. v. 35. R. וּמַתְקֵף כְּקֶשֶׁת נְחָשָׁא דְּרָעַי *ut arcum æneum.* v. 36. R. תְּקוֹף פֻּרְקָנָךְ וּפְרַקְתַּנִי *fortitudinem liberationis tuæ & liberâſti me.* v. 37. R. תְּחוֹתִי וְלָא אוֹדַעְזְעָה. v. 38. R. רְדָפִית שָׂנְאַי. Ib. עַד דְּגַמַּרְתִּינּוּן, ex Paël, & ſic verſu ſequente וְגַמַּרְתִּינּוּן. v. 39. R. לְמֵקָם קֳדָמַי *ſtare ante me.* v. 41. R. מַחְזוּרֵי קְדָל *vertentes cervicem,* abſque קֳדָם. Ven. mi. מַחְזוּרֵי קְדַל קֳדָם, ubi utramque lectionem habes. v. 43. R. כְּטִין שׁוּקִין בַּעֲטִית. v. 44. R. לְכָל עַמְמַיָּא *omnibus gentibus.* v. 45. R. לְשְׁמַע אוּדֶן יִשְׁתַּמְעוּן לִי, Ven. mi. לְמִשְׁמַע אוּדֶן יִשְׁתַּמְעוּן לִי. v. 47. R. וּמֵרְמָא אֱלָהָא תְּקוֹף פֻּרְקָנָנָא *& ex alto Deus noſter robur &c.* v. 48. R. דַּעֲבַד פֻּרְעָנוּתָא. Ib. תְּחוֹתִי, ſic verſ. 37, & 40. v. 49. R. וּפָרִיקִי. Ib. תְּגַבְּרִינַּנִי מִמַּשְׁרְיַת חָטוֹפִין תְּשֵׁיזְבִינַּנִי *roborabis me, ab exercitu raptorum eripies me.* v. 51. R. מַסְגֵּי פוּרְקָן לְמֶעְבַּד *Qui multiplicat liberationem facere.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. מְשִׁיחַ בְּמֵימַר אֱלָהָא. Ib. R. בְּחִיךְ בְּסִים. Vi. Bab. v. 3. R. אֲמַר דָּוִד אֲמַר אֱלָהָא. Ib. שַׁלִּיט, ſine ד. quæ ſic redduntur, *Dixit David, Dixit Deus Iſrael ſuper me, locutus eſt fortis Iſrael dominator in filiis hominis.* R. David legit ut in noſtris, אמר דוד אלהא דישראל. Ib. הוּא מְשִׁיחָא דַּעֲתִיד לִיקוּם. v. 4. R. לַאֲנְהָרָא בִּזִיהוֹר יְקָרְכוֹן *ut luceatis in luce gloriæ veſtræ.* Ib. וּכְשִׁמְשָׁא דְּמַזְהַר בְּלָא עֲנָנִין בִּזִיהוֹר יְקָרֵיהּ הָא כְּבָרָא דְּמִסְבְּרָא בְּשְׁנֵי בִּיצָרְתָא *& ſicut Sol qui ſplendet abſque nubibus in ſplendore gloriæ ſuæ: ecce ſicut ager &c.* v. 5. R. יַתִּיר מִכָּדִין. Ib. ad finem, עוֹד לְקַבְלֵיהּ *amplius contra ipſum.* Tranſpoſitis vocibus. v. 6. R. וְכָל בַּר אֱנָשׁ חָיֵיס *& omnis filius hominis parcit.* v. 7. R. וְאַף כֵּן כָּל אֱנָשׁ *Et ſic omnis homo.* R. David citat abſque כן. Ib. R. לָא יְכִלִין, ſine præfixo ד. Ib. מוּרְנִין וְרוּמְחִין. v. 8. initio, R. וְאִלֵּין *Et hæc.* R. David affert, ut in noſtris legitur, ſine ו. Ib. שַׁפִּיר בְּרֵיוֵיהּ. Ib. גִּיבַּר בִּגְבוּרְתָא. Ib. מְתַקַּן בְּמָאנֵי זֵינָא וְנָפֵק *& exiens,* ſic וְנָצַח. v. 9. R. בַּר אַחְבוּהִי בַּר אֲחוֹהִי *filius patrui ejus filii Akhokh.* R. David legit, בר דודו, ſic etiam verſ. 24. Ib. Ven. & Baſ. כְּתַלְתָא גִּבָּרַיָּא, correximus ex Regiis בִּתְלָתָא. v. 10. R. עַד דִּי לְאִיאַת יְדֵיהּ וְאִדְבִּיקַת. Ib. וְעַמָּא תָּבוּ *& populus redierunt.* v. 11. R. דְּמִן הָרָר, apud R. Davidem adjicitur טוּרָאָה, ut in noſtris: in tranſlatione Latina in Regiis eſt *Hadar,* ſed aliter infrà v. 33. Ib. R. מַלְיָא דְטְלוֹפְחִין. v. 12. R. וְשֵׁיזְבֵהּ. Ib. R. & Ven. לִמְעָרַת עֲדֻלָּם *in ſpeluncam Ghadulam.* v. 17. R. לְמֶעְבַּד, ſine præfixo מ. Ib. גִּבָּרַיָּא, Ven. גִּבָּרַיָּא. v. 18. R. & Ven. וְהוּא חֲבִית. Vi. Bab. v. 19. R. מִן תְּלָתָא גִּיבָּרַיָּא *Præ tribus robuſtis.* Ib. וּלְתְלָת גְּבוּרָן *& uſque ad tres fortitudines.* Ita citatur etiam à R. Salomone. v. 20. R. וְלֵיהּ עוּבָדִין. Ib. רַבְרְבֵי מוֹאָבָאֵי *magnates Moabæorum.* R. Sal. & R. David adducunt lectionem noſtram. v. 22. R. בִּתְלָתָא גִּבָּרִין. Sic v. 23. מִן גִּיבָּרִין. v. 24. R. בַּר אַחְבוּהִי, ut ſupra verſ. 9. v. 26. R. חֶלֶץ דְּמִן פִּרְעָתוֹן *Hheleſz qui ex Pirghathon.* v. 33. R. שַׁמָּא דְּמִן הָרָר, omiſſo טוּרָאָה, ut ſupra verſ. 11. v. 34. R. בַּר מַעֲכָתִי *filius Maghachati.* v. 35. R. חֶצְרוֹ *Hheſzraf.* v. 36. R. דְּמִשְּׁבַט גָּד *qui ex tribu Gad.* v. 39. R. וְשִׁבְעָה.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. בְּכָל שִׁבְטַיָּא. Ib. וּמְנוֹ יַת עַמָּא וְאִידַּע. v. 3. R. חָזְיָן. v. 4. R. מִן קֳדָם מַלְכָּא *ab-ante regem.* v. 5. R. דְּשִׁבְטָא גָד, R. David legit דבשבט גד. v. 6. R. וּלְאַרְעָא, R. David legit, ולארע דרומא, ut in noſtris; fatetur tamen ſe neſcire, cur Paraphraſtes vocem תחתים reddiderit per דרומא. Quod ſequitur apud eum דמתמן menda videtur. v. 7. R. וְעָלוּ לִמְבְצַר צוֹר *& intrarunt ad munitionem Szor.* Vi. Bab. v. 8. R. לְסֵיפֵי תִשְׁעָה יַרְחִין וְעֶשְׂרִין יוֹמִין *à fine novem menſium &c.* v. 9. R. אַלְפִּין גִּבָּרֵי חֵילָא. v. 11. R. חוֹזָאָה דְּדָוִד. v. 13. R. וְאִם תְּלָתָא יַרְחִין תְּהֵי עָרוֹק. Ib. מוֹתָנָא בְּאַרְעָךְ. v. 15. R. דְּמִתְּסַק: R. Salomon legit דאתסק in præterito, ſed R. David habet דמיתסק, juxta libros noſtros. v. 16. R. מַלְאֲכָא דַּייָ *angelum Domini.* Ib. בְּאִדְּרֵי דַּאֲרַוְנָה *in areis Araunah.* v. 20. R. עָבְרִין עֲלוֹהִי. Ib. עַל אַפּוֹהִי *ſuper faciem ſuam.* v. 21. R. לְמִזְבַּן מִינָךְ יַת אִידְרָא *Ut emam à te aream.* Ib. וְתִתְכְּלֵי מוֹתָנָא. v. 22. R. תּוֹרַיָּא לַעֲלָתָא, abſque דִּכְשִׁירִין. Sic v. 23. deeſt in R. לְמַלְכָּא; contrà verò in quibuſdam exemplaribus ſic legi monet R. David, יהב ארוון למלכא די בעא מיניה מלכא. In Venetis etiam ſuprà verſ. 21. pro אֲרַוְנָה, legitur אֲרַוּוֹן. v. 25. R. צְלוֹתָא דְּדָיְירֵי. Ib. מֵעַל עַמָּא דְּיִשְׂרָאֵל *à populo Iſrael.*

REGUM I.

CAPUT I.

Verſ. 2. R. יִבְעוֹן. Ib. וְתַשְׁחִין. v. 4. R. וַהֲוַת לְמַלְכָּא, rectius per verbum fœm. ſermo enim eſt de *Abiſag.* v. 5. R. רָדְפִין קֳדָמוֹהִי. v. 7. R. אֲדֹנִיָּהוּ. In hoc & hujuſmodi nominibus ו in fine modò adeſt, modò non. Sic verſ. 10. וּבְנָיָהוּ *& Benajahu.* v. 9. R. עֵין קַצְּרָא, Sed R. Salomon & R. David legunt per ד, ut in noſtris. Ib. R. אֲחוֹהִי. Ib. R. וְכָל גַּבְרֵי שִׁבְט יְהוּדָה *& omnes viros tribus Jehudah.* v. 12. R. וְאֶמְלְכִינָךְ. v. 13. R. וְהוּא יְתִיב, ut infrà verſ. 17. v. 14. R. הָא עַד דְּאַתְּ, ſine præeunte ו. Ib. אֵעוּל בַּתְרִיךְ. v. 18. R. וּכְעַן רִיבּוֹנִי *& nunc domine mi.* Contrà verſ. 20. וְאַתְּ רִבּוֹנִי *Et tu domine mi.* In priore loco in Hebræo legitur וְעַתָּה, adjectâ notâ Maſorethica, *tria eſſe quæ Lectorem fallere poſſint, cùm legenda videantur* אתה, *legantur tamen* עתה: in poſteriore וְאַתָּה, ubi ſimiliter R. David annotat, *fieri poſſe ut per errorem legatur per* ע, *cùm ſenſus eò magis accedat.* In MS. Bibliorum codice Seldeniano utrobique legitur וְאַתָּה. v. 19. R. לְסַגֵּי, ſic verſ. 25. v. 21. R. וּבְנִי שְׁלֹמֹה מִתְרְכִין. v. 22. R. וְהָא עַד. v. 28. R. וְקָמַת קֳדָם מַלְכָּא. v. 33. R. דִּבְרוּ עִמְּכוֹן. v. 35. R. וְעַל דְּבֵית יְהוּדָה *& ſuper* populum *domus Jehudah.* v. 36. R. אֱלָהֵיהּ דְּרִיבּוֹנִי. v. 37. R. מִכָּרְסֵי מַלְכוּתָא. v. 38. R. וְקַשָּׁתַיָּא וְקַלָּעַיָּא, ſic verſ. 44. v. 41. R. זְמִינַיָּא, ſic verſ. 49. v. 42. R. עַד דַּהֲוָה מְמַלֵּיל וְהָא יְהוֹנָתָן. v. 48. R. וְעֵינַי חָזְיָן. v. 51. R. כְּיוֹמָא הָדֵין. Ib. דְּלָא יִקְטוֹל. v. 52. in fine, R. יִתְקְטִיל, ſine ו.

CAP. II.

Verſ. 2. R. וְתִתְקַף וּתְהֵי. v. 3. R. וְסַהֲדְוָתֵיהּ כְּמָה. Ib. וּלְכָל אֲתַר. v. 4. R. יַת אָרְחָתְהוֹן. v. 5. R. דְּקַטִּילִינּוּן בְּעַרְמִימוּתֵיהּ, ſic etiam legit R. David. Ib. וּדְמֵי דִּמְחַשִׁיב דִּמְהוֹן, quod ſic forſan verti poſſet, *& ſimilis fuit,* vel *aſſimilavit ſe, quaſi reputaret ſanguinem illorum.* Noſtra verò lectio ſic, *quaſi reputaretur ei ſanguis eorum &c.* Ib. בְּאִיסְפַּנְקֵי. v. 8. R. בַּר שִׁבְטָא דְּבִנְיָמִן. Ib. וְהוּא לְוָטַנִי. Vi. Bab. v. 14. R. עִמָּךְ וַאֲמַרַת. v. 17. R. יַת אַפָּךְ וְיִתֵּן לִי. v. 19. R. עַל כָּרְסוֹהִי וְשַׁוִּי כָּרְסְיָא לְאִמֵּיהּ דְּמַלְכָּא. v. 22. R. אַחִי קְשׁוֹט מִנִּי *frater meus ornatior me.* Vi. Bab. Ib. בְּעֵצָה חֲדָא הֲווֹ *in conſilio uno fuerunt.* R. David legit, בעצה דא. v. 23. R. יַעְבֵיד לִי יְיָ. v. 26. R. דַּייָ אֱלָהָא. v. 32. R. בִּתְרֵין גַּבְרִין. v. 33. R. וִיתוּבוּן דִּמְהוֹן. Ib. בְּנוֹהִי לְעָלַם. v. 34. R. וּשְׁלַט בִּידֵיהּ, ſic verſ. 46. v. 44. R. וְאַתֵּיב יְיָ *& reddidit Dominus.* v. 45. R. וְכָרְסֵי מַלְכוּתֵהּ דְּדָוִד יְהֵא מְתַקַּן. v. 46. אִתְקְנַת.

CAP. III.

Verſ. 2. R. עַל בְּמָתָא. v. 4. R. אַסֵּיק שְׁלֹמֹה. v. 5. R. וַאֲמַר יְיָ שְׁאַל. v. 6. R. בִּקְשׁוֹט וּבִזְכוּ. Ib. ad finem, עַל כָּרְסוֹהִי. v. 8. R. בְּגוֹ עַמָּא, ſine Affixo. Ib. לָא יִתְחַשְׁבוּן, abſque ד. v. 9. R. לֵב סָבַר. Ib. in fine, יַת עַמָּא סַגִּי הָדֵין, ſed R. David legit סגיאה. v. 11. R. סָבְרוּתָא. v. 12. R. וְסָכְלְתָן דְּדִכְוָתָךְ. v. 15. R. אֲרוֹנָא דִקְיָמָא. v. 16. R. תַּרְתֵּין נְשַׁיָּא. Ib. וְקָמַאָה. v. 18. R. כַּחֲדָא וְלֵית נֻכְרִי. Ib. תְּרֵין אֲנַחְנָא. v. 20. R. מִלְוָתִי, convenientius quàm מִלְוָתֵיהּ quod in noſtris ex Venetis & Baſileenſibus habetur. v. 21. R. וְקָמֵית בְּצַפְרָא. v. 22. R. אֱלָהֵן בְּרִי חַיָּא *ſed filius meus eſt vivus.* Sic poſtea in hoc verſu & in ſequenti, אֱלָהֵין בְּרִיךְ מֵיתָא. Ib. וּמְמַלְּלָן קֳדָם מַלְכָּא *& locutæ ſunt ante regem.* v. 25. R. לִתְרֵין וְהַבוּ פַּלְגֵּהּ לְחַדָא וּפַלְגֵיהּ לְחַדָא *in duo, & date partem ejus uni, & partem ejus alteri.* v. 26. R. אִתְגּוֹלַלוּ. v. 27. R. הָא הִיא אִמֵּיהּ.

CAP. IV.

Verſ. 3. Pro סַפְרָא, quod in Baſileenſibus, ex R. & Ven. correximus סַפְרַיָּא, quod & ſenſus poſtulat. v. 7. R. תְּרֵי עֲסַר אִיסְטְרָטִיגִין. Ib. מְטֵי לְחַד. v. 9. R. וְאֵילוֹן בֵּית חָנָן. v. 10. R. שׁוֹכֹה וְכָל אַרְעָא דְּחֵפֶר. v. 12. R. דִּבְסְטַר צָרְתָן. v. 13. R. בַּר גֶּבֶר. Ib. דִּילְהוֹן עֲבִרִין. v. 14. R. דִּילֵהּ מַחֲנָיִם *cujus erat Mahhanaim.* v. 16. R. דְּמִשְּׁבַט אָשֵׁר ea *quæ* erant *de tribu Aſſer.* v. 18. R. בְּשִׁבְטָא דִּבְנֵי בִנְיָמִן *in tribu filiorum Binjamin.* v. 19. R. גְּבַר בַּר אוּרִי בְּאַרַע גִּלְעָד אַרַע סִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה. v. 21. R. בְּכָל מַלְכְוָתָא מִן פְּרָת אַרַע פְּלִשְׁתָּאֵי *omnibus regnis à Perath terra Peliſthæorum.* R. David hæc citat ut in noſtris leguntur. v. 23. R. וְעוֹפָא פַּטִּימָא, R. David legit ut in noſtris, ועופיא פטימיא, & ſic ad initium verſus, פטימיא, ubi in exemplaribus omnibus excuſis eſt דפטמא. v. 24. R. וְכָל מַלְכֵי *& omnibus regibus.* v. 26. R. אֻרְוַת סוּסָוָן. v. 28. R. וְשַׂעֲרַיָּא וְתִבְנָא. v. 29. R. סַגִּיא לַחֲדָא. v. 30. R. וְסַגִּיאַת חָכְמַת שְׁלֹמֹה. v. 31. R. וְחַכִּים מִכָּל. v. 32. R. תֻּשְׁבַּחְתֵּיהּ. v. 33. R. וּמַלֵּל עַל אָעַיָּא מֵאַרְזָא דִּי בְלִבְנָן וְעַד אֵזוֹבָא דִּינְפַק

דְנָפֵק בְּכוֹתְלָא וּמַלֵּל עַל בְּעִירָא Et locutus eſt ſuper lignis à cedro quæ eſt in Libnan, & uſque ad hyſſopum quæ prodit de pariete: & locutus eſt ſuper jumentis. R. David legit ואתנבי על מלכי בית דוד וגו׳, ut in noſtris.

CAP. V.

Verſ. 3. Lege in noſtris, *nomini Domini.* Ib. R. עַד דִּימְסַר. v. 4. R. לֵית סָטָן. v. 6. R. וִיקַצְּוּן לִי אַרְזִין. Ib. דְּיָדַע לְמִיקַץ. v. 8. R. אַסּוּפֵּיק יַת כָּל, ſic v. 9. תְּסוּפֵּיק יַת צָרְכֵי לְמִתַּן. v. 11. R. יְהַב לְחִירָם עַשְׂרִין, צָרְכָךְ d finem verò verſus, יְהִיב. Ib. שַׁתָּא בְּשַׁתָּא. v. 12. חָכְמְתָה. v. 14. R. עַשְׂרָא אַלְפִּין גַּבְרָא בְּיַרְחָא מִשְׁתַּנַּן *decem millia virorum, in menſe viciſſim.* Ib. וּתְרֵין יַרְחִין בְּבֵיתֵיהּ. v. 16. R. אִיסְטַרְטִיגַיָּא דִּלְשְׁלֹמֹה דִּמְמַנַּן עַל עֲבִידְתָּא *anteſignanorum Selomoh qui præpoſiti erant ſuper opus*, juxta ordinem verborum in Hebræo. v. 17. R. וַעֲקָרוּ. Ib. אַבְנִין טָבָן *lapides bonos*, ſed R. David legit יקרן, cum libris noſtris.

CAP. VI.

Verſ. 3. R. עֶשֶׂר אַמִּין פּוּתְיֵהּ. v. 4. R. וּסְתִימָן מִלְּבַר, R. David legit מלבר, ſequentia verò ſic, וחפין כלינסא בית אבהרת. v. 5. R. זְוָזָא סחור סחור אַקִּף עַל כָּתְלֵי בֵיתָא סְחוֹר סְחוֹר לְהֵיכְלָא *prominentiam in circuitu, gyravitque parietes domus circumcirca templum.* v. 6. R. וּתְלִיתָאָה. Ib. אֲרֵי שְׁלָמַן נִפְקְתָא עֲבַד לְגִיו לְבָרָא *quia projecturam fecit in medio forinſecus.* v. 7. R. מְטַקַּס. v. 12. R. דַּאֲרָת בְּנֵי, malè in Baſ. בְּנֵי. Ib. וְאִם יַת דִּינַי. v. 13. R. וְלָא אַרְחֵיק. v. 15. R. וְעַד כָּתְלַיָּא, & ſic verſu ſequente. R. David citat ex hoc verſu ſine copulativo, ut in noſtris. Ib. וְחַפֵּי יַת אוּשֵׁי. v. 16. R. חֲפֵי נְסָרִין מִלְּגָיו לְבֵית. v. 18. R. וְנִסְרִין דְּאַרְזַיָּא חֲפֵי בֵּיתָא, ac rurſus, דַּאֲרָזַיָּא, apud R. Sal. legitur ut in noſtris, דארזא, in ſingulari. v. 19. R. בְּנוֹ מְשַׁחְתָּא בֵּיתָא *in medio domus.* v. 22. R. דִּי לְבֵית כַּפּוּרֵי. v. 25. R. מְשַׁחְתָּא חֲדָא וְעִיבְרָא חַד. v. 29. R. וּגְלַף קְלִיעִין. v. 31. R. אֵילוֹהִי וְסִפּוֹהִי מְטַקְסִין *ſuper liminaribus ejus & poſtibus ejus inter ſe ordinatis.* R. David legit אילא וספוהי, quod proprius accedit ad Hebr. v. 32. R. וְשׁוֹשַׁנִּין וְחַפֵּי, ſic verſ. 35. Ib. עַל צוּרַת דִּיקְלַיָּא. v. 33. R. דַּאֲעֵי זֵיתָא מִן רְבִיעֲתָא, R. Salomon & R. David afferunt lectionem noſtram. v. 34. R. וְתַרְתֵּי דָשִׁין. Ib. דְּדַשָּׁא תִנְיָנָא. v. 35. R. וּגְלַף כְּרוּבִין. v. 37. R. בְּשַׁתָּא, ſine ו. v. 38. R. מִיסַף אַבִּיבַיָּא, R. David habet איבביא, juxta ac in noſtris legitur.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. וְקְרוֹנָתְהוֹן דְּאַרְזַיָּא. Vi. Bab. v. 3. R. וְחַפֵּי נְסָרִין. Sic verſ. 7. & 11. v. 4. R. תְּלָתָא סִדְרִין וְזוּי לָקֳבֵיל זוּי. R. David legit, וכלונסא תלתא סידרין זוי לקביל זוי, ſic & R. Sal. habet כלונסא, per ו, & זוי ſine copulativo. v. 5. R. מְרַבְּעִין. Ib. וּמְקָבֵיל זוּי לָקֳבֵיל זוּי, ut in verſu præced. v. 7. Corrige in noſtris, *præpararetur.* Ib. R. Sal. legit, כוסרייה לבית דין, ſed R. David magis accedens ad lectionem noſtram, כורסיה בית דינא. Idem paulò poſt habet פורסדא pro פרוסדא, & idem eſſe ait quod פרוזדור in celebri illo apophthegmate R Jacob in Pirke Aboth cap. 4. ubi etiam quædam exemplaria פרוסדור per ס habere teſtatur. R. Sal. legit ut in noſtris פרוסדא. Ib. R. וְעַד אוּשַׁיָּא, ſic R. David & R. Salomon. Vi. Bab. v. 8. R. כְּעוֹבָדָא הָדֵין. v. 9. Lege, *menſuram.* Ib. R. וּמְשַׁכְלְלִין. v. 10. R. וּמְשַׁכְלַל בְּאַבְנִין טָבִין, ſic verſ. 11. טָבִין pro טָבָן. v. 12. R. יַת חָכְמְתָא. Ib. דְּמֵרִישׁ אָעֵי אַרְזַיָּא. Ib. גְּוַיְיתָא. v. 14. R. אוּמָּן נְחָשָׁא. Ib. וְיַת סַכְלְתָנוּתָא. Ib. עֲבִידָא & עֲבִידְתֵּיהּ. v. 15. R. תְּמַנְיָא עַשְׂרֵי & תַּרְתָּא עַשְׂרֵי, quæ apud R. Davidem leguntur ut in noſtris. v. 16. R. קְרוֹנָתָן, & ſic verſ. 18. Ib. מַתִּיךְ נְחָשָׁא. Ib. רוּמֵיהּ דִּקְרוֹנְתָא, & rurſus רוּמֵיהּ דִּקְרוֹנְתָא תִּנְיָנָא: ſic deinceps maſculinè. v. 17. R. סְרִיגִין עוֹבַד סְרִיגוּ, & ſic, עוֹבַד גְּדִילוּ. v. 18. Lege, *in circuitu.* v. 19. R. וּקְרוֹנָתְהוֹן *Et coronæ earum.* v. 20. R. וּקְרוֹנָתְהוֹן עַל. Ib. R. Sal. legit לקבל דובקא. v. 23. R. עֶשֶׂר אַמִּין מִשִּׂפְתֵיהּ וְעַד שִׂפְתֵיהּ. Sic verſ. 24. לְסִפְתֵיהּ. v. 24. R. מַקְפִּין לְיַמָּא. v. 25. R. לְמַעַרְבָא *ad Occaſum*, prius quàm לְדָרוֹמָא *ad Meridiem*: idem ordo eſt in Hebræo. Ib. R. מְתַקַּן עֲלֵיהוֹן מִלְּעֵילָא. v. 26. R. וְשִׂפְתֵיהּ כְּעוֹבַד שִׂפַּת כּוֹס. Ib. R. David legit, לקיט כשושנתא. Ib. R. בַּרְטִיבָא. v. 27. R. וּתְלָתָא אַמִּין. v. 28. R. בְּסִיסָא גְדַנְפִּין לְהֵן, ſingulare eſt Hebr. מכונה, quod obſervat etiam R. David à Jonathane reddi בסיסא. v. 29. R. צִיַּר אַרְיָון. Ib. כַּנְּתָא מִלְּעֵילָא. v. 30. R. כִּתְפִין לְהֵן. Ib. כִּתְפִין מַתְכִין מִכְבַּשׁ. v. 31. R. לִקְרוֹנָתְהוֹן. Ib. וּפוּמַהּ סַגְלְגַל. Ib. מְרַבְּעִין. v. 32. R. וְרוּמַהּ דְּגַלְגְּלָא חֲדָא. v. 33. R. וְגַבֵּיהוֹן וְכִיבּוּשֵׁיהוֹן וְחִפּוּיֵיהוֹן *& coſtæ earum, & ſubligacula earum, & ligamina earum.* R. David legit, וחופיהון וכיבושיהון, eodem ordine quo in noſtris leguntur. v. 34. R. כִּתְפִין עַל אַרְבַּע זָוְיָן *ſuper quatuor angulos.* v. 35. R. רוּמֵיהּ. v. 37. R. כְּדָדָה עֲבַד יַת עֶשֶׂר. Ib. וּמִשְׁחָא חֲדָא וְעִבְרָא חֲדָא. v. 38. R. בַּרְטִיבָא מַחְסִיל כִּיוֹרָא. v. 38. R. מִשְּׂמָאלָא. Ib. יַמִּינָא קִידוּמָא. v. 40. R. וַעֲבַד חִירוֹם, per Cholem ut Hebraicè. v. 41. R. וְאַנְּנֵי קְרוֹנָתָן דְּעַל רֵישׁ, eædem voces eodem modo punctatæ iterum in hoc verſu & in proximo habentur: R. Sal. legit קרנוותא, ſuprà ad verſ. 18. v. 42. R. תַּרְתֵּין סִדְרִין. v. 43. R. וְיַת בְּסִיסַיָּא עַשְׂרָה וְיַת כִּיוֹרַיָּא עַשְׂרָה. v. 45. R. בְּבֵית מַקְדְּשָׁא, R. David legit ſine præfixo ב, ut in noſtris eſt. v. 46. R. בְּעוֹבֵי גַּרְגּוּשְׁתָּא, R. Sal. & R. David legunt, גרגישתא, ubi litera י indicat vocalem Chirek, quâ hæc vox in noſtris effertur. v. 48. R. מָנַיָּא דְּבֵית מַקְדְּשָׁא *vaſa domus ſanctuarii.* v. 49. R. וְשׁוֹשַׁנַּיָּא. Ib. וְצִיבְתַיָּא, ubi Baſ. pravè נְצִבְתַיָּא. v. 51. R. מַלְכָּא שְׁלֹמֹה *rex Selomoh*, juxta ordinem verborum in Hebræo. Ib. בְּאוֹצְרֵי בְּבֵית.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. וְאִתְכַּנִּישׁוּ. Ib. קְרָן לֵיהּ, ſed R. David & R. Sal. legunt יקרן, in noſtris habetur. v. 5. R. כְּנִישְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאִזְדַּמַּנוּ *congregatio fili Iſrael &c.* v. 6. R. דִּמְתַקַּן בְּנוֹ בֵּיתָא. v. 7. R. פְּרִיסִין. Ib. Lege in ſtris, *& vectes ejus.* v. 9. R. בַּאֲרוֹנָא מַחֲתִין תְּרֵין לוּחֵי *In arca depoſitæ ſun tabulæ.* v. 11. R. וְלָא יְכִלִין כָּהֲנַיָּא. v. 13. R. אֲתַר מְתֻקַּן, ſic verſ. מְתַקַּן. v. 16. R. לְמִן יוֹמָא דְּאַפֵּקִית. v. 21. R. קְיָמָא ליהון כְּתִיבִין דְּיוי *ſuper quas ſcripta ſunt verba fœderis Domini.* v. 23. R. דְּפָלְחִין קֳדָמָךְ *qui ſer tibi.* v. 24. R. כְּיוֹמָא הָדֵין *ſecundùm diem hanc.* v. 26. R. פִּתְגָמָךְ דְּמַלֵּילְתָּ *verba tua quæ locutus es.* v. 27. R. אֲרֵי מַן סָבַר וּמַן דָּמֵי דִּבְקֻשְׁטָא. Ib. יְכִלִין לְסוֹבָרָא יַת יְקָרָךְ. v. 28. R. יְיָ אֱלֹהִים. v. 29. R. Ib. R. David legit, באפי אתרא הדין. v. 31. R. דְּרָשֵׁי בִּידֵיהּ, R. David ducit lectionem noſtram. v. 32. R. לְחַיָּבָא חַיָּיב. v. 33. R. וְיִבְעוּן. v. 34. R. דְּקַיֵּמְתָּא לַאֲבָהָתְהוֹן *quam juraſti patribus eorum.* v. 37. R. Ib. אֲרֵי יְעִיקוּן לְהוֹן *cùm obſederint illos.* Ib. בַּאֲרַע קִרְוֵיהוֹן. Ib. v. 38. R. וְכָל בָּעוּתָא דִּתְהֵא. v. 41. R. מֵאֲרַע רְחִיקָא. v. 42. יְדָךְ תַּקִּיפָא וּדְרָעָךְ. v. 43. R. וְאַרְתְּ תְּקַבֵּיל. v. 45. R. David legit ut in noſtris, עולבנהון, quod ſingulare juxta ac Hebr. מִשְׁפָּטָם. R. וְיִשְׁתְּבוּן שִׁבְיֵהוֹן *& captivati fuerint captivitate ſua.* Vi. Bab. Ib. רְחִיקָא, v. 47. R. בַּאֲרַע שִׁבְיֵיהוֹן. v. 48. R. בַּאֲרַע, ut verſu præcedenti. Ib. אַרְעֲהוֹן. v. 56. R. בְּיַד מֹשֶׁה. v. 57. R. וְלָא יְרַחְקִינַּנָא. v. 63 תַּרְתֵּין רִיבּוֹא, abſque וְעַשְׂרִין, quod in libris noſtris ex Ven. & Baſ. omnino dare videtur, quocirca nec Latinè illud expreſſimus: *duæ* enim *myriades*, h. e. רִבּוֹא ſunt *viginti millia*, quibus ſi alia *duo millia* adjicias, habebis *viginti & duo millia.* Ib. R. מְאָה וְתַרְתָּא רִיבּוֹא, i. e. *& ovium centum & duæ myriades*, ſive, *mille & viginti* hæc igitur clauſula rectius in noſtris habetur; nam *duodecim myriades*, ſeu עַסְרֵי רִבּוֹא, conficiunt *centum & viginti millia.* Interpretatio Latina utrobique rectè ſe v. 64. Pro רְחִיק correximus ex Regiis דְּחִיק. Ib. R. וְיַת מַנְחָתָא. v. 65. R. קְהָל רַב. Ib. אַרְבְּעָה עֲשַׂר. v. 66. R. חָדוּ וְשַׁפִּיר לִבְּהוֹן.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ שְׁמִיעַ קֳדָמַי יַת צְלוֹתָךְ *Et dixit Dominus* Ib. וְאַף רְעוּתִי *& etiam beneplacitum meum.* R. Sal. & R. David citant ut in אִם רעותי. v. 6. R. וּקְיָמַי דִּיהָבִית *& decreta mea &c.* v. 7. R. *quam ædificavi.* Sed in Chaldæo eſt דְּאַקְדֵּישִׁית, ut in noſtris. Ib. אַרְחֵיק. Ib. v. 8. R. David legit, דהוא עילאי יהא חרוב. Ib. R. וְיָנִיד. v. 11. R. וּבְכֵן יְהַב. Ib. בַּאֲרַע גְּלִילָא. v. 12. R. לְמִסְעַר. v. 13. R. אֲרַע כָּבוּל. v. 14. R. וְשַׁדַּר חִירָם, ſic verſ. 27. v. 15. R. דִּירוּשְׁלֵם *& muros Jeruſalem.* v. 16. R. וִיהָבַהּ מַתְּנָה לִבְרַתֵּיהּ. R. קִרְוֵי בֵּית אוֹצְרַיָּא *urbes domus repoſitoriorum.* Ib. in fine, שָׁלְטוֹנֵיהּ. R. דְּאִשְׁתְּאַרוּ. v. 21. R. לְמַסְּקֵי מִסִּין פָּלְחִין *in allatores tributorum* v. 22. R. *quia erant illi viri belligeratores.* v. 25. R. קְטוֹרֶת בּוּסְמִין, R. David בוסמיא. v. 26. R. וּסְפִינָא עֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה. v. 27. R. לְדַבָּרָא יַמָּא *& peritos regendi maris.* R. David affert lectionem noſtram.

CAP. X.

Verſ. 1. R. לְנַסָּיוּתֵיהּ בְּמַתְלִין *ut tentaret eum in parabolis.* v. 2. R. סַגִּיאָן. Ib. נְמַלִּין טְעִינִין בּוּסְמִין. v. 3. R. וְלָא הֲוָה מִדַּעַם. v. 5. וּמֵקַם מְשׁוּמְשָׁנֵיהּ. Ib. וַעֲלָוָתֵיהּ, ſed R. David legit ועלתיה, ut in noſtris. Ib. R. אִשְׁתְּאַרַת. v. 7. R. לָא אִתְחֲוָאָה לִי פַּלְגוּת מַה. v. 8. R. עַבְדָּךְ *& beati ſervi tui.* v. 10. R. כִּכְּרֵי דַּהֲבָא וּבֻסְמִין. Ib. כְּבֻסְמַנַיָּא. v. 11. R. דְּמַתְיָא דַּהֲבָא. Vi. Bab. Ib. R. אַלְמוּגַיָּא. R. דַּהֲבָא דְּאַתָּא לִשְׁלֹמֹה. Ib. וְשִׁיתִּין. v. 16. R. דִּדְהַבָּא טָבָא, R. vid דדהבא, ſine ד ſervili, ut in noſtris. v. 19. R. וְאַשְׁדְּתָא, formâ ſingulari etiam ad finem verſus. v. 21. R. מְקֵירַת מַלְכַיָּא *refrigerii regum.* Ib. in fine, ſine præpoſito ל. v. 22. R. אֲרֵי סְפִינַת אַפְרִיקָא. Elias legit, דְּאַפְרִיקִי. v. 25. R. וּמָנֵי כַסְפָּא *& vaſa argenti.* v. 27. R. לְסַגֵּי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. דְּלָא יַטְעַן. Ib. טַעֲוָתְהֵן בָּהֵן, ſic verſ. 8. לְטַעֲוָתְהֵן. v. 7. שִׁקּוּץ מוֹאֲבָאֵי. v. 11. R. חֲלַף דַּהֲוָה דָא. Ib. יַת מַלְכוּתָךְ מִינָּךְ *tuum à te.* v. 12. R. לָא אַעְבְּדִינַּהּ. Ib. מִיַּד בְּרָךְ אַעְדֵּינַהּ. v. 13. in noſtris, *Jeruſalem urbem quam volui.* In Regiis deeſt vox קַרְתָּא. v. 15. R. Sal. יַת קְטִילַיָּא, & in Hebræo eſt אֶת הַחֲלָלִים. v. 17. R. וַעֲרַק הֲדַד *Et* *Hadad.* v. 19. R. אֲחָתָא דְתַחְפְּנֵס. v. 20. R. בְּגוֹ בְּנֵי פַרְעֹה *in medi orum Pharghoh.* Ib. רְבֵי בֵּית פַּרְעֹה. Deeſt in noſtris vox רְבֵי, retinuimus tam terpretationem ejus uncinulis incluſam & alio charactere notatam; quod in hoc tomo quenti fit, quoties aliquid ſupplendi ſenſus gratiâ inſeritur: at ſine ea hic locus in forſan reddi potuiſſet, *& fuit Genubath domeſticus Pharghoh*; ſic enim דְּבֵית in quodammodo adjectivè nonnunquam accipi ſolet. v. 21. R. שְׁכֵב דָּוִד. v. 23. הֲדַר עֶזֶר *Hadargheſer.* v. 24. R. רַב מַשְׁרִיתָא. v. 29. Deeſt in Regiis nomen אֲנוּן. v. 30. R. וּסְדַקָהּ לִתְרֵי עֲשַׂר סִידְקִין. v. 31. R. סִידְקִין אֲרֵי כְּדֵין. v. 32. R. בְּדִיל עַבְדִּי דָוִד. v. 35. R. לָךְ. v. 36. R. דְּאִיתְרְעֵיתִי בַהּ. v. 37. R. בְּכָל דְּרָעוּא נַפְשָׁךְ. v. 38. דְּכָשַׁר קֳדָמַי *quod rectum eſt ante me.* v. 39. R. וְאַעְנֵי *Et humiliabo.* Vi. Bab. R. סְפַר פִּתְגָמֵי שְׁלֹמֹה.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. Lege, *Et ivit Kelhabgham.* v. 3. R. בְּכָל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל *cum omni eccleſia Iſrael.* v. 4. R. אָקִיל מִפַּלְחָנָא *allevia de ſervitio patris tui duro.* v. 7. R. וְתִפְלְחִנּוּן וְתַעֲנִינּוּן מִלִּין טָבָן. R. David legit טבן. v. 10. R. כִּדְנַן תֵּימַר. Ib. אָקִיל מִינָּנָא כִּדְנַן תְּמַלֵּל עִמְּהוֹן. v. 13. R. פִּתְגָּמִין קָשִׁין *verba dura.* v. 14. R. בְּמַלְכָּא דְיַנְקַיָּא. v. 15. R. בְּדִיל לְקַיָּמָא יְיָ יַת פִּתְגָּמֵיהּ *ut firmaret Dominus verbum ſuum.* v. 16. R. מָה לָנָא חוּלַק בְּדָוִד *Quæ eſt nobis pars in David?* Kimhi legit לית לנא, ut in noſtris. v. 20. R. וּקְרוֹ יָתֵיהּ לִכְנִשְׁתָּא. Ib. שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה *tribus domûs Jehudah.* v. 21. R. יַת כָּל דְּבֵית יְהוּדָה וְיַת שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין *omnes viros domus Jehudah, & tribum filiorum Binjamin.* Ib. עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *cum filiis Iſrael.* v. 22. R. שְׁמַעְיָה נְבִיָּא קֳדָם יְיָ. v. 23. R. מַלְכָּא שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּלְכָל בְּנֵי יְהוּדָה וּבִנְיָמִין *regem tribus domus Jehudah, & ad omnes filios Jehudah & Binjamin.* v. 24. R. קְרָב. Ib. וְקַבִּילוּ יַת פִּתְגָּמָא דַייָ. v. 27. R. נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא. v. 28. R. עֶגְלֵי דְדַהֲבָא. v. 31. R. יַת בֵּית בָּמָן. v. 32. R. דְשִׁבְט יְהוּדָה. Ib. לְוָת כּוּמְרַי. v. 33. R. בַּחֲמִשָּׁא עַשְׂרָה יוֹמָא בְּיַרְחָא.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. וְאִתְנַבֵּי וּקְרָא עַל אֱגוֹרָא *Et prophetavit & clamavit contra aram.* v. 3. R. וּמִשְׁתְּפִיךְ קִטְמָא דַעֲלוֹהִי, ſic verſ. 5. וְאִשְׁתְּפִיךְ. v. 4. R. לַאֲתָבוּתֵהּ לֵהּ. v. 6. R. וּבְעִי. v. 10. R. וַאֲזַל בְּאוֹרַח אָחֳרִי. v. 11. R. וּנְבִיָּא שִׁקְרָא חַד סָבָא וּשְׁמֵיהּ מִיכָה יָתֵיב *Et propheta mendax unus ſenex, & nomen ejus erat Michal &c.* R. David obſervat in quibuſdam exemplaribus ſcriptum eſſe illud, וּשְׁמֵיהּ מִיכָה, Rabbinorum quoque nonnullos in hac ſententia eſſe eum fuiſſe Michah, (ſic enim legendum in Regiis pro *Michal,*) cùm alii *Amaſiam* ſacerdotem Bethel, alii *Iddo* prophetam, alii *Jonathanem filium Gerſom* fuiſſe dicant. Quiſquis verò fuerit, Samariæ priùs habitâſſe & illinc in Bethel commigraſſe ex hiſtoria Joſiæ, 2 Reg. 23. 18. colligunt. Ib. R. וְאִשְׁתְּעִיאוּנּוּן. v. 12. R. וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן *Et locutus eſt cum eis.* Ib. מִשִּׁבְט יְהוּדָה, ſic verſ. 14. v. 13. R. וּרְכֵיב עֲלוֹהִי. v. 20. R. עִם נְבִיָּא דַּאֲתִיבֵיהּ *cum propheta qui reduxerat illum.* v. 22. R. עִמָּךְ לְמֵימַר *tecum, dicendo;* v. 24. R. וַהֲוָה נְבֵלְתֵּיהּ. Ib. לְקִבְלֵהּ, acſi נְבֵלְתָּא, maſculini eſſet generis. v. 25. R. שִׁקְרָא, ut ſuprà verſ. 11. & infrà verſ. 29. ubi in poſteriore parte verſus legitur דִּנְבֵי שִׁקְרָא. v. 30. R. וַוי עַל אָחִי. v. 31. R. בָּתַר דִּקְבַר יָתֵיהּ, ſed Interpres videtur legiſſe דְּקַבְרוּ, vertit enim, *poſtquam ſepelierunt.* v. 33. R. דְּרָעֵי מְקָרֵיב.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. מְרַע אֲבִיָּה. Vi. Bab. v. 2. Corrige in noſtris, *ut non cognoſcant.* Ib. R. וְהָא תַמָּן. v. 3. R. וְתִסְּבִין בִּידָךְ עַשְׂרָה. Ib. וְכִיסְנִין וּזְלוּעַ. Vi. Bab. Ib. וְהוּא יְחַוֵּי *& ille indicabit.* v. 4. R. אֲרֵי קָמָא עֵינוֹהִי *& ſteterant oculi ejus.* v. 5. R. וְהָא אִתַּת. Ib. פִּתְגָּמָא מִנָּךְ. Ib. אֲרֵי מְמַרַע הוּא. v. 6. R. קָל רִיגְלָהָא עָלְלָה. Ib. עֲלָךְ פִּתְגָּמִין קָשִׁין. v. 8. R. וִיהַבְתָּא לָךְ, ubi א eſt pro ה. Vi. ſuprà notata ad Jud. 15. 2. v. 9. R. וּמַתְּכָא *& conflatile.* v. 10. R. עַל בֵּית יָרָבְעָם *ſuper domum Jerabgham.* Ib. אָחִיד, ſine ו copulativo. Ib. וְאַפְלֵי בָּתַר יָרָבְעָם כְּמָה דִּמְנַדְּרִין בְּגַלְלָא עַד דִּמְסַיֵּף. Vi. Bab. v. 11. R. בְּמֵימְרָא דַייָ. Vi. Bab. v. 12. R. לְבֵיתָךְ. Ib. וִימוּת רַבְיָא. v. 13. R. וְיִסְפְּדוּן עֲלוֹהִי. v. 14. R. וִיקִים יְיָ קֳדָמוֹהִי. v. 16. R. וְיִמְסַר יְיָ יַת יִשְׂרָאֵל *Et tradet Dominus Iſrael.* v. 17. R. לְתִרְצָה rectè, ת in noſtris eſt ex Hebræo תִּרְצָתָה. v. 19. R. לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. v. 20. Corrige in noſtris, *Nadab.* v. 21. R. אַרְבְּעִין וְחַד שְׁנִין. v. 22. R. וַעֲבַדוּ דְבֵית יְהוּדָה *Et fecerunt populi domus Jehudah.* Ib. דַּעֲבַדוּ קַדְמֵיהוֹן בְּחוֹבֵיהוֹן דְּחָבוּ *quæ fecerunt majores eorum, &c.* v. 26. R. וּנְסֵיב יַת כָּל מָאנֵי בֵּית מַקְדְּשָׁא דַייָ וְיַת אוֹצְרֵי *& cepit omnia vaſa domûs &c.* v. 27. R. עַל יַד רַבָּנֵי *in manu magiſtrorum.* v. 28. R. וַהֲוֵי בִּזְמַן דְּעָלֵיל. Ib. לְדוּבָא רְהַטַיָּא. Vi. Bab. v. 29. R. לְמַלְכַיָּא דְבֵית יְהוּדָה *regum domus Jehudah?*

CAP. XV.

Verſ. 1. R. וּבִשְׁתָּא תַּמְנֵיָא עַשְׂרֵי. v. 3. R. כְּלִבָּא דְדָוִד. v. 4. R. קַיֵּם יְיָ *firmavit Dominus.* Ib. יַת בְּרֵיהּ בַּתְרוֹהִי *filium ejus poſt eum.* v. 5. R. לָא סְטָא, aſyndetως. Ib. בְּפִתְגָּם אוּרִיָּה חִתָּאָה. v. 6. R. וּקְרָבָא הֲוָה, ſic verſu ſequente & 16. ut verſ. 32. הֲוַת, fœmininè ut in noſtris. v. 7. R. לְמַלְכַיָּא דְבֵית, ſic infrà verſ. 23. v. 13. R. אַעְדִּי מִמַּלְכוּתַהּ דַּעֲבַדַת טַעֲוָתָא. Ib. יַת טַעֲוָתָא, א pro ה. Vi. cap. 14. 8. v. 15. R. יַת קֻדְשֵׁי אֲבוּהִי. Ib. וְקֻדְשֵׁי דְבֵית מַקְדְּשָׁא *& ſancta domus ſanctuarii.* R. David habet lectionem noſtram. Ib. וּדְהַב וּמָנַיָּא. v. 17. R. בְּדִיל דְּלָא לְמִשְׁבַּק נָפֵיק *ut non permitteret exeuntem.* Verbum לְמִשְׁבַּק paulo aliter in noſtris *deſinendi* ſeu *deſiſtendi* ſenſu accipitur. v. 18. R. דְּאִשְׁתַּאֲרוּ בְּאוֹצְרֵי. Ib. וּבְאוֹצְרֵי בֵּית מַלְכָּא *& in theſauris domus regis.* v. 19. R. בֵּינָא וּבֵינָךְ וּבֵין אַבָּא. v. 20. R. וּשְׁדַר. Ib. עַד כָּל אֲרַע שִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי. v. 21. R. וִיתֵיב בְּתִרְצָה. R. David legit בתרעיתא, ut in noſtris. Vi. Bab. Nominis תרצה, quod ille à רְצַץ *frangere* deducit, etymologiam aliam, à רְצָה *velle, bene velle,* colligere licet ex Cant. 6. 3. ubi illud כְּתִרְצָה *ſicut Tirſah,* periphraſticè redditur בִּזְמַן דִּצְבוּתָיךְ לְמֶעְבַּד רְעוּתִי *in tempore quo vis facere voluntatem meam.* LXX. magis conciſè reddiderunt *ὡς εὐδοκία ſicut beneplacitum,* quò reliqui etiam Interpretes eos ſecuti reſpexiſſe videntur. Quid quòd nomen תַּרְעִיתָא, ex Targum ab ipſo hîc adductum, melius à רְעָה *velle,* quàm à רְעַע *frangere* deducitur, cùm nullibi *fracturam* ſignificet, ſed *cogitationem, ſolertiam,* ſæpius? v. 23. R. לְמַלְכַיָּא *regum.* Ib. לְעִידָן סֵיבוּתֵיהּ מְרַע. Vi. cap. 14. 1. v. 25. R. מְלַךְ שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה, ſic verſ. 28. v. 26. R. וּבְחוֹבוֹהִי דְחַיֵּיב *& in peccatis ejus qui peccare fecit,* ſic verſ. 34. v. 29. R. יַת כָּל בֵּית יָרָבְעָם לָא אִשְׁתְּאַר כָּל נִשְׁמָה. Corrige in noſtris, *quouſque.* Ib. בִּידָא דְעַבְדֵּיהּ. v. 30. R. בְּאַרְגְּזוּתֵיהּ. v. 31. R. לְמַלְכַיָּא דְיִשְׂרָאֵל, ſic cap. 16. 5.

CAP. XVI.

Verſ. 9. R. רַבְּנֵי רְתִיכָא. Lectio noſtra adducitur à R. Davide. Ib. R. שָׁתֵי וְרָוֵי *bibens & ebrius.* Ib. אַרְצָא דִּי עַל בֵּיתָא *Arſa qui erat ſuper domum.* Legitur hoc etiam apud R. Davidem ut in noſtris. v. 11. R. כְּמִתְּבֵיהּ עַל כּוּרְסוֹהִי. v. 14. R. לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל. v. 15. R. עֶשְׂרִין וּשְׁבַע. Baſ. malè עַסְרֵי, quod ex Venetis correximus עַסְרִין. Vide infra, verſ. 23. Ib. R. שְׁבַע יוֹמִין. Ib. עַל גִּבְתוֹן. v. 19. R. עַל חוֹבוֹהִי דְּחָב *propter peccata ſua quæ peccavit.* v. 20. R. וּמְרָדֵיהּ. Ib. פִּתְגָּמֵי יוֹמַיָּא. v. 21. R. פַּלְגוּת עַמָּא הֲוָת. Ib. לְאַמְלָכוּתֵיהּ pro לְאַמְלָכְיוּתֵיהּ, ſic cap. 15. 30. בְּאַרְגְּזוּתֵיהּ, ubi in noſtris eſt בְּאַרְגְּזָיוּתֵיהּ. v. 23. R. לְאָסָא, abſque מַלְכָּא. Ib. תַּרְתֵּי עֶשְׂרֵי שְׁנִין. Ven. & Baſ. ut in noſtris עַסְרִין, non bene: veriſimile autem eſt Correctorem Baſileenſem, hunc locum emendare in animo habentem, in alterum v. 15. ubi vox eadem rectè erat, incidiſſe, eoq; modo pro una menda duas feciſſe. Poſito itaque hic עַסְרֵי, & illic repoſito עַסְרִין omnia rectè ſe habebunt. v. 24. R. כְּרַכָּא שׁוֹמְרוֹן, at in fine verſus, דְטוּרָא דְשׁוֹמְרוֹן, minus convenienter. v. 25. R. וְאַבְאֵישׁ מִכָּל *& pejus fecit omnibus.* v. 29. R. לְאָסָא מְלַךְ. v. 31. R. מַלְכָּא דְצִידוֹנָאֵי *regis Szidonæorum.* v. 33. Lege, *& addidit Akhab.* v. 34. R. לְשַׁכְלָלוּתַהּ. R. David legit pronomen ſeparatim, ut in noſtris. Ib. R. דְּמַלֵּיל בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. וְתִסְתַּתַּר. v. 9. R. לְצָרְפַת דִּי לְצִידוֹן *ad Szarphath in Szidon.* v. 10. R. וַאֲתָא בִּתְרַע. v. 13. R. וְתַפִּיקִין לִי. v. 14. R. לָא תֶחְסַר, rectè, cùm præcedat nomen fœmininum וּצְלוֹחִיתָא, ſic verſ. 16. לָא חֲסֵרַת. v. 15. R. הִיא וְהוּא וֶאֱנָשׁ בֵּיתַהּ. Vi. cap. 14. 8. v. 17. R. מְרַע בַּר אִתְּתָא. Vi. cap. 14. 1. v. 18. Lege, *rememorares.* v. 20. R. יְיָ אֱלֹהִים, ſic verſ. 21. v. 22. R. נַפְשֵׁיהּ דְרַבְיָא.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. וַהֲוָה לִזְמַן *& fuit in tempore.* Ib. עַל אַרְעָא *ſuper terram.* v. 5. R. נִשְׁכַּח עִסְבָּא וּנְקַיֵּים סוּסָוָת. v. 6. R. לְמֶעְבַּד בַּהּ, mendoſe pro לְמֶעְבַּר. Ib. אַחְאָב הֲלַךְ *Akhab ambulavit,* ſic ſtatim וְעוֹבַדְיָה הֲלַךְ *& Ghobadiah ambulavit.* v. 7. redundat *in* præpoſitio ante *in occaſum,* etiam in R. v. 10. R. תַּמָּן, ſine ל. Ib. וְאוֹמֵי. v. 12. R. עַד דַּאֲנָא. Ib. וְרוּחַ. Ib. וְלָא יַשְׁכְּחִינָךְ וְיִקְטְלִינַּנִי. Baſ. וְיִטְלְנַנִי. Ib. R. מִזְעוּרַי. v. 13. R. מְאָה גַּבְרָא. v. 17. R. אֵלִיָּה, ſine ו paragogico, & ſic aliquoties præterea in hoc capite. v. 18. R. בְּדִשְׁבַקְתּוּן. v. 21. R. לְתַרְתֵּין פַּלְגּוּן. R. David legit לתרין פלגון, ſicut in noſtris. Ib. R. בָּתַר בַּעְלַיָא *poſt Baghalaia.* v. 22. R. הָא אֲנָא *Ecce ego.* v. 24. R. וְיִשְׁלַח מִימְרֵיהּ וְיֵחוֹת. v. 25. R. תּוֹרָא חַדָא וְעִבִידוּ. v. 26. R. וְלֵית דְּעָנֵה וּמְשַׁתְּטַן. Apud R. Sal. & R. Davidem legitur ut in noſtris, ואשטתו. v. 27. R. בְּקָל רָם *voce alta.* v. 29. R. וְלֵית דְּמַצִּית. v. 31. R. כְּמִנְיַן שִׁבְטֵי. v. 34. R. אַרְבְּעָה כַּדִּין. Ib. עַל עֲלָתָא. Ib. תְּלִיתוּ וְתַלִּיתוּ. v. 35. R. מְלָא מַיָּא. v. 37. R. בְּרַחֲמוּתָךְ יָתְהוֹן. v. 38. R. וּנְפַלַת. Ib. וַאֲכַלַת יַת עֲלָתָא. v. 39. R. וַחֲזָא כָּל עַמָּא. v. 40. R. וֶאֱנָשׁ לָא יִשְׁתֵּיזֵיב. Ib. לְנַחֲלָא דְקִדְרוֹן וְנַכְסִינּוּן תַּמָּן *ad torrentem Kedron, &c.* v. 42. R. לְרֵישׁ כַּרְמְלָא. v. 44. R. deeſt סְלֵיק prius, poſterius legitur סְלִיקָא. Ib. אִזְדְּרַז. v. 45. R. עַד דְּמוֹרוּ. Ib. עֲנָנִין וְרוּחָא.

CAP. XIX.

Verſ. 3. R. David legit, לְשֵׁיזָבָא יַת נַפְשֵׁיהּ. Ib. R. דִּלְשִׁבְט יְהוּדָה. v. 4. R. אֲנָא מִטְרַף בְּדִין וּכְעַן *conturbabor in hoc? &c.* Apud R. Davidem legitur ut in noſtris, מיטרף כדין. v. 10. R. אֱלָהֵי צְבָאוֹת, ſic v. 14. Ib. לְמִקְטְלִי *ut occidant me.* Ita etiam verſ. 14. v. 11. R. וְהָא יְקָרָא דַייָ מִתְגְּלֵי *& ecce gloria Domini revelatur.* Ib. וְקָדָמוֹהִי מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי רוּחָא, ſic apud R. Sal. & R. Dav. ex quibus correximus, cùm in Ven. & Baſ. hîc רוּמָא, ſed in ſequentibus רוּחָא. v. 12. R. וּבָתַר מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי זִיעָא מַשְׁרְיַת מַלְאֲכֵי אֶשָּׁתָא *Et poſt exercitum angelorum commotionis, exercitus angelorum ignis.* Ib. בַּחֲשָׁאי, cum א quieſcente, ſic apud Eliam in Thiſbite. v. 14. R. בֵּית יִשְׂרָאֵל. Lege in noſtris, *filii Iſrael.* v. 15. R. לְמַדְבְּרָא דְדַמֶּשֶׂק. v. 19. R. רָדֵי תְּרֵי עַשְׂרֵי פַּדָּנִין דְּתוֹרַיָא. R. David legit, תרין עשר פדנין דתורא. Baſ. כִּתְרֵי, per כ, ſed emendavimus ex Venetis. Ib. R. בְּחַד בִּתְרֵי עֲשַׂר, hoc à R. Davide adducitur ut in noſtris. v. 20. R. אֶשּׁוֹק כְּעַן.

CAP. XX.

Verſ. 6. R. וִיהֵא כָּל רִגְגָא דְעֵינָךְ. v. 10. R. אִם יִסְפֵּק. Ib. בִּשְׁעָלֵי פַּרְסָא דְרִיגְלֵי. R. David hæc adducit ut in noſtris leguntur. v. 11. R. וּסְלֵיק מִינֵּהּ. v. 12. R. אִיזְדָּרְזוּ וְאִזְדָּרְזוּ עַל קַרְתָּא *Expedimini: & expedierunt ſe adverſus urbem.* R. David affert lectionem noſtram. v. 15. R. תְּלָתִין, ſine copula. Ib. יַת עַמָּא, abſque interveniente כָּל. v. 16. R. וּבֶן הֲדַד שָׁתֵי רָוֵי. Ib. מַלְכִין מְסַעֲדִין לֵיהּ. v. 20. R. עַל סוּסְוָא. Vi. Bab. v. 21. R. וּגְמַר יַת רְתִיכַיָּא. Noſtra lectio וּנְמִיר habetur apud R. Davidem. Vi. Bab. v. 23. R. תַּקִּיפוּ מִינַּנָא. v. 27. R. וְאִיזְדַּמַּנוּ. v. 28. R. וַאֲמַר לְמַלְכָּא. v. 30. R. וּבַר הֲדַד אַפֵּךְ וְעָל. v. 31. R. מַלְכֵי גַבְרֵי חִסְדָּא אִינּוּן *reges ſunt viri miſericordiæ.* v. 32. R. הָעַד כְּעַן. v. 34. R. אָתֵיב וְשׁוּקִין תְּמַנֵּי. v. 35. R. מִתַּלְמִידֵי נְבִיַּיָא *de diſcipulis prophetarum.* R. David legit מתלמידי נבייא, ubi duplicatio literæ י pluralem numerum indicat. v. 38. R. בְּמַעְפְּרָא עַל עֵינוֹהִי. R. David legit במעפרת עינוהי, ex alio tamen exemplari affert במעפרא עלי אפוהי. R. Sal. legit במעפורתא, i. e. inquit ille, סודר *ſudarium.* v. 39. R. וְהוּא צָוַח. v. 40. R. וַהֲוָה עִם עַבְדָּךְ. v. 41. R. נְבִיַּיָא, quod rectius punctatur נְבִיַּיָּא, ex forma plurali. Vi. ſupra verſ. 35. v. 42. R. גְּבַר חַיָּיב. R. David legit גבר דחייב.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. די ביזרעאל. v. 2. R. קריב בסטר ביתי *propinqua in latere domus meæ.* Ib. דמי מה דשוי. v. 4. R. נסים ודוי. v. 6. R. יזבעאלאה, ſic verſ. 7, 15, & 16. v. 7. R. במלכותך *in regno tuo.* R. David legit, במלכותא. v. 8. R. ושדרת אגרין. Ib. דבקרתיה *qui erant in civitate illius.* Vocem præcedentem R. David legit תורבינא, in ſingulari, ut in Venetis. Vi. Bab. v. 11. R. ותורביניא. Ib. כמה דכתיב. Ib. לותהון. v. 13. R. גברי בני רישעא. Ib. ורגמוהי. v. 16. R. למירתה, ſic verſ. 18. ſed כרמא eſt maſculinum. Vide initium capitis hujus. v. 23. R. David obſervat Paraphraſten habere באחסנת, acſi vox Hebræa בחל eſſet pro בחלק, ablatâ literâ ק. v. 24. R. ודימות בחקלא, abſque ליה. v. 25. R. דחשיב. v. 26. R. אמוראי.

CAP. XXII.

Verſ. 3. R. הידעיתון. Ib. שתקין מלמיסב. v. 5. R. ביומא הדין, Ven. ביומא דין. v. 6. R. לרמות גלעד, ſic verſ. 15. Ib. בידא דמלכא. v. 8. R. הוא מיכה *ille eſt Micha.* v. 9. R. לגואה חדא ואמר אבע מיכיהו *& dixit, Accelerare fac Michajahu.* Vi. Bab. v. 10. R. מלכא דשבטא דבית יהודה *rex tribus domus Jehudah.* Ib. R. על כרסוהי, ſic verſ. 19. Ib. מתנבן. v. 13. R. למקרי למיכיהו. Ib. ל הד שוי תקן קדם מלכא *locutione una ponunt rectum ante regem;* pro שוי forſan legendum שוי, ut hujuſmodi ſenſus *locutio una æqualis, vel pariter recta eſt ante regem.* v. 14. R. ית דיימר לי ייי. v. R. לרמת גלעד *in Ramoth Gilghad,* ſic verſ. 29. v. 16. R. במה זימנין. דלא תמליל עלי. v. 19. R. שרי על כרסוהי. v. 21. R. מר ליה ייי במה את יכיל *& dixit, in quo prævalebis?* v. 22. R. ואהא. Ib. נביא שקרא דיליה *omnium prophetarum mendacii qui ſunt illi.* Ib. ביד לך רעותך *& fac tibi voluntatem tuam.* Vide Targum Toſiphta ſive addititium, apud Kimhi. v. 25. ואת עליל תוון. v. 26. R. ית מיכיהו. v. 27. R. ואוכלוהי. Ib. מיתא בשלמא. v. 28. R. מן קדם ייי. v. 30. in fine, R. ל לקרבא. v. 31. R. קרב עם. v. 32. R. רבני רתיכא. v. 34. R. דיבקי שיריינא *inter juncturas loricæ.* Ib. ארי אתמרעית, abſque אנא. Lectio noſtra laudatur à R. vide. v. 35. R. מתקף וקאים. Ib. דמא דמחוותא. v. 38. R. רתיכא *currum.* v. 43. R. בכל אורח אסא. v. 44. initio, R. לחוד במתא. v. R. וגבורתיה דעבד *& fortitudines ejus quas fecit.* Ib. ודאגיח, abſolute, abſque quente voce קרבא. Ib. על ספר פתגמי יומיא למלכיא. v. 48. איסטרטיגא מלכא. v. 49. R. ארי איתברא. v. 52. R. לך שבטא

REGUM II.

CAPUT I.

VErſ. 3. R. ואתנבי להון *& vaticinare illis.* Ib. אלהא קיים, ſic verſ. 6. v. 6. R. אית שלח. Ib. לתמן, ſic verſ. 16. v. 8. R. בעיל סערין. v. 10. R. ואם נביא *Et ſi propheta.* Ib. ונחתת אשתא מן קדם ייי מן שמיא *& deſcendit ignis à Domino de cœlo,* ſic verſ. 12. v. 11. R. רב חמשין אחרנא *magiſtrum quinquagenorum alterum,* ſic verſ. 13. תליתאה *tertium,* bis. v. 12. R. ואתיב אליהו ואמר ליה *Et reſpondit Eliah & dixit ei.* v. 13. R. ובעא מניה *& precatus eſt eum.* Ib. ונפש דעבדך. v. 14. R. אשתא מן קדם ייי. In noſtris lege, *ignis de cœlo.* Ib. R. חמשין קדמאי. v. 17. R. דמליל לאליהו *quod locutus erat ad Eliahu.* Ib. מלך שבטא דבית יהודה. v. 18. R. למלכי ישראל.

CAP. II.

Verſ. 2. R. תיב כען *Sede quæſo,* ſic verſ. 4, & 6. v. 3. R. ייי דבר ית ריבונך מנך *Dominus accipit dominum tuum à te,* ſicut verſ. 5. v. 6. R. לירדנא *ad Jardena.* v. 9. R. עד לא איודבר, ſic verſ. 10. דאנא מידבר. v. 12. R. דטב ליה לישראל *ipſi Iſrael.* Ib. ומפרשין. Hæc leguntur apud R. Davidem, ut in noſtris. Ib. R. ואתקף בלבושוהי וסדקינון לתרין סדקין. v. 15. R. נחת רוחיה. v. 16. R. נטליה רוחא. v. 17. R. עד סגי, R. David legit ut in libris noſtris, סגיא. v. 19. R. דריבוני חזי. Ib. in fine, מתכלא. v. 20. R. ואיתיאו ליה. v. 21. R. מות ותכלו *mors & orbitas.* v. 22. R. ואיתסיאו. v. 23. R. והוא סליק. Ib. ויינקין דערקין נפקו. v. 24. R. וחזנון. Ib. ונפקא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. תמניא עשרין. v. 3. R. לא סטא מינהון. v. 4. R. מרי גיתא ומתיב תקרבתא. R. David legit, מרי גיתי. v. 5. R. ומרד מלכא. v. 7. R. מלך שבטא דבית יהודה *regem tribus domus Jehudah.* Ib. מרד בי. Ib. סוסותי כסוסותך. v. 9. R. ומלכא דיהודה *& rex Jehudah,* contra ac v. 7. Ib. ולא הוו מיא. v. 10. R. ביד מואב *in manum regis Moab.* v. 13. R. נביאי דאבוך. Ib. חובי דשעתא ההיא *peccata temporis hujus.* R. Sal. legit ut in noſtris, ſicut etiam R. David, niſi quod addat עלנא hoc modo, לא תידכר עלנ׳ חובי׳ דשעתא ההיא *ne memineris in nos peccata* &c. Vi. Bab. Ib. R. בידא דמואב *in manum Moab.* v. 15. R. כד מנגן דמנגן. v. 19. R. וכל קריא כריכא. v. 20. R. מיא אתין. v. 23. R. דמא דין. v. 25. R. וכל אחסנא שפירתא. Ib. עקרו. Ib. ואסתחרו קלעיא. v. 27. in fine, R. לארעא דישראל *in terram Iſrael.*

CAP. IV.

Verſ. 1. Quæ deſunt hic in Regiis, à R. Davide ad hunc modum citantur, כד קטילת איזבל רשיעת וגו׳. Apud eundem vide Toſiphta, ſive additamentum Targumicum ſatis prolixum in hunc locum, ſicut etiam ad verſ. 6, & 7. v. 3. R. מן כל שבביכי. Vi. Bab. v. 5. R. באפה. v. 6. R. עוד מניא. Ib. ואמר ברה ליה לית עוד מניא *& dixit filius ejus: Non ſunt amplius vaſa.* v. 7. R. ובנייכי. Ib. במה דאשתאר. v. 8. R. בזמן מעברוהי. v. 12. R. קרי לשונמיתא. v. 13. R. כל עסקתא הדא, R. David legit עסקא. Ib. Ven. & Baſ. אם רב חילא, ſed proculdubio legendum עם, ut ex R. correximus. v. 16. in fine, R. לאמתך, R. David legit cum noſtris, באמתך. v. 17. R. כעידן דהות קיימא, R. David hic etiam affert lectionem noſtram. v. 19. R. אובילהי לאמיה. v. 22. R. ואתמטי עד נביא דייי ואתיב. v. 23. R. ואמרת שלם, recte ut verſ. 26. v. 25. R. שונמיתא דיכי. v. 28. R. ואם לא, R. David legit ſine ו. v. 29. R. זרין חרצך. Ib. ואזיל. Ib. תשבח. v. 30. R. ואמרת אמא דרביא. v. 34. R. ואלהירת. Vi. Bab. Ib. בשרא דרביא. v. 35. R. ואלהירת ואתמקמק רביא עלוהי. Vi. hic etiam Bab. Ib. ופתח רביא. v. 36. R. ואתרת לוותיה *& venit ad illum.* v. 39. R. ירקנין, R. David legit ירוקנין. Ib. R. ולקט ביניה פקעי. R. David habet פיקעי, ubi י indicat vocalem Chirek, quâ notatur hæc vox in noſtris. v. 42. R. ועשרין טולמין דלחם שערין *ginti placentas* &c.

CAP. V.

Verſ. 1. R. והוה לקי בסגירותא. v. 6. R. ת מלכא דישראל. v. 9. R. ביתא לאלישע. v. 10. R. ואיתסי, ſic verſ. 13, & 14. & verſ. ותיתסי, & verſ. 12. ואתסי. v. 14. R. כפתגמא דנביא. v. 15. R. קיים. v. 17. R. עלוה ודבח. v. 18. R. לבית רמון, & paulo poſt רמון *in domo Rimon.* v. 26. R. ית כספא, & ית לבושיא.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. נבר שרי חדא. v. 5. R. נפל, ſine ו. v. 8. R. ית מישרנא *ſtatio caſtrorum noſtrorum:* ſed יהי, abeſt à textu. v. 9. R. למלכא דישראל. R. רזי. v. 13. R. אזילו וחזו. v. 14. R. סגיאן. v. 15. R. וסוסון *& equi.* 18. R. ואמר ייי מחי *& dixit: Domine, percute.* v. 19. R. לא דא אורחא. לגברא דאתון בען. v. 20. R. והא בשמרון *& ecce erant in Somron.* v. 21. האקטול אקטול. Ib. אית קטיל. v. 25. R. בחמש סלעין. v. 26. R. רבוני. v. 32. R. מן קדמוהי. Ib. *filius occiſoris huc:* ſed in textu eſt לא הדין ut in noſtris.

CAP. VII.

Verſ. 2. R. ואתיב גברא *Et reſpondit vir fortis.* Vide ſuprà Gen. 10. Ib. לכא סמיך. Ib. פתח. Ib. כפתגמא הדין *ſecundum verbum iſtud?* Contrà verſ. 19. תמא הדין, ſine כ. v. 3. R. יתבין הכא. v. 4. R. וכען איתו. v. 5. R. שריית ארם. v. 6. R. וית מלכי מצרים *& reges Miſzraim.* v. 8. R. שכנא דחד. Ib. וטמרו וחבו. v. 9. R. יומא דין יומא דבסורא. Ib. עיננא חובנא. Ib. לבית מלכא. v. 11. R. וקרו נטרי תרעיא. v. 12. R. ידעו ארי. 14. R. ודברו. Ib. סוסון, ſic R. David. v. 15. R. באיתבעתיתהון. Vi. v. 16. R. ובזו. v. 17. R. על ידיה. v. 18. R. כעידן הדין. v. 19. R. ייי, ſine præfixo copulativo.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. דאחי, ſic verſ. 5. & 6. Ib. אף עתיד, ſine ו. v. 2. R. ארע פלשתאי. v. 3. R. מארע פלשתאי ונפקת. v. 4. R. ומלכא ממליל. v. 5. R. א איתתא *ecce mulier.* Elias legit דא. v. 6. R. גואה חד. R. David legit גואא. Bab. Ib. R. חקלא, ſine Affixo; niſi א Affixi fœm. ה locum ſuppleat, ut ſupra aliquoties notatum. v. 7. R. לדמשק. Ib. ממרע ואתחוה. Ib. אתמטא נביא *ductus eſt Propheta.* v. 8. R. ממרעי דין. v. 10. R. ואחזיני. v. 12. R. קטול ינקיהון. v. 15. R. ונסיב גונבא. Vi. Bab. v. 16. R. in fine etiam ſicut in med מלך שבטא דבית יהודה *regis tribus domus Jehudah.* v. 17. R. deeſt הוה. v. R. ולא הות רעוא. Ib. לחבלא ית בית יהודה *diſperdere domum Jehudah.* לקימא ליה מלכו *quòd firmaret illi regnum.* v. 23. R. למלכיא. v. 24. R. קרתא דדוד אבוהי *in civitate David patris ſui.* v. 27. Ven. & Baſ. בבית אחאב, v. 29. R. למסער, ſic cap. 9. 16. & cap. 10. 13. Ib. ממרע הוא.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. וסב מנא. v. 4. R. תלמידא דנביא דייי *diſcipulus prophetarum Domini.* R. David & R. Salomon adducunt ſine דייי. v. 7. R. ואתפרע. Ib. נביא. 8. R. ואבד כל בית. v. 10. R. ופתח. v. 12. R. Lege, *unxi te.* v. 13. R. ם דרג שעיא *in gradu horarum.* Sic etiam à R. Davide citatur. v. 15. R. רעוא נפשכון. v. 16. R. ורכיב יהוא ואתא ליזרעאל. Ib. מלך שבטא. R. דבר רכבא *Accipe currum.* v. 25. R. רמהי. Ib. דכיר אנא. Ib. לוהי מטל v. 26. R. גלן קדמוהי. v. 27. R. באורח בית גינא. v. 28. R. רושלם. v. 29. R. בר אחאב מלכא דישראל *filii Ahhab regis Iſrael.* v. 31. R. טיל ית רבוניה. v. 32. R. תלתא גואין. v. 35. R. ופיסת ידיא. v. 36. R. ליל ביד עבדיה אליה דמתותב. In noſtris vertendum, *quod locutus eſt per manum ſervi* &c. v. 37. R. David legit דמבדר; quod Elias, in Thisbite in radice זבל hunc l cum adduceas, omittit.

CA

CAP. X.

Verſ. 1. R. וכתב יהוא איגרין. v. 2. R. אגרתא הדא. Ib. בני רבונכון. v. 4. R. תרין מלכין. v. 7. R. ודברו. Ib. ונכסו שבעין. v. 10. R. לא בטיל. Ib. מפתגמא דייי חד דמליל *de verbo Domini, unum, quod locutus eſt.* v. 12. R. רעיא בארחא. v. 14. R. ואמר אחדונון. Ib. לגוב בי כנישא. Noſtra lectio ſonat, *ad medium domus* &c. v. 18. R. אחאב פלח. Ib. ויהוא *at Jehu.* v. 19. R. וכל דישגא. Ib. בחכמה בדיל לאבדא. v. 20. R. בכנישא. v. 21. in fine, R. ספא לספא. v. 22. R. לדי ממנא על קמטריא. R. Sal. & R. David legunt קומטריא per ו, quo indicatur vocalis Schurek vel Kibbuts. Ib. R. אפיק לבוש, at in fine verſus לבושיא. v. 23. R. בית בעלא, ut in Hebr. abſque præfixo ל. v. 24. initio, R. ועלו למעבד. Ib. מן נבריא דאנא. v. 29. R. לחוד חובי. v. 30. R. רביעאין יהבון לך. v. 31. R. מכל חובי ירבעם בר נבט דחייב *ab omnibus peccatis Jarabgham filii Nebat &c.* v. 32. R. שרי רוגזא. v. 33. R. ארע גלעד ארע שבט גד ושבט ראובן ושבט מנשה. Ib. וארע גלעד. v. 34. R. וכל גבורתיה *& omnis fortitudo ejus.* Ib. למלכיא דישראל.

CAP. XI.

Verſ. 3. R. מיטמר. v. 5. R. עלי שבתא, ſic verſ. 7. נפקי שבתא. v. 6. R. משתדלי *ſollicitè* : in noſtris eſt מדאשתלי, à radice שלה, quæ inter alia *errare* & *oblivisci* ſignificat : hinc Cl. Buxtorfius in Lexico Chald. Talm. Rab. ex prima ſignificatione reddit, *ne alicubi erretur* : aliam tamen interpretationem affert in Babylonia ſua, quam illic vide. v. 8. R. ותקפון דעל מלכא *& circundabitis* ea *quæ* ſunt *circa regem.* Ib. בידיה, omiſſio literæ ה in noſtris virgulâ voci ſupernè impoſitâ indicari debuit ; ſed prout in Venetis & Baſileenſibus invenimus, relinquere viſum eſt. Hujuſmodi quædam ſuprà notavimus. Ib. לגיו מן סדריא *intra ordines*, ita etiam R. Salomon, ſed R. David legit ut in noſtris. In Regiis etiam verſ. 15. habetur ut in hoc verſu, redditur tamen illic, *extra ordines.* v. 13. R. ית קל דרגנין עמא *vocem ovantium populi.* In noſtris eſt דרקדנין *plaudentium*, pedibus ſc. i. e. *ſaltantium* & *choreas agentium*, juxta illud Virgilianum, *Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt.* Vi. Bab. Ib. R. ועלת לות עמא. v. 16. R. ושויאו לה אתר. Ib. דסוסותא. v. 17. R. ובין מלכא. v. 18. R. כומרא דבעלא. v. 19. R. באורח רהטיא בבית מלכא *per viam curſorum in domum regis.*

CAP. XII.

Verſ. 2. Abeſt à Regiis vox כמא, quæ in noſtris redundare videtur : reddidimus *quatenus*, ut hoc modo ſignificetur eum non ex proprio ingenio ſic feciſſe, ſed quouſque & quamdiu ſolummoda à Jehojada ſacerdote ita inſtitutus eſt. v. 4. R. דעבר על מנין גברא *quod tranſit ſuper computum viri*, גבריא, in noſtris reddimus *virorum*, non *fortium* aut *robuſtorum*, quòd in Hebræo ſit איש. Vide ſuprà ad Gen. 10. 9. v. 5. R. ואינון יתקפון ית בידקא. v. 6. R. למלכא יואש ; ſic alibi יורם, ubi in noſtris eſt יהורם. v. 7. R. אלהן לבידקא *ſed ad rupturas.* v. 9. R. ונקב חרכא בדשיה. Ib. בימינא *in dextera.* Ib. ויהבון תמן כהניא נטרי היכלא *& dederunt ibi ſacerdotes cuſtodes templi.* R. Sal. & R. David legunt אמרכליא, ut in noſtris. v. 10. R. סגי כספא בארונא. v. 11. R. ויהבון ית כספא דמתקם. Ib. עבדי עיבידתא. Ib. ומפקין ליה לנגרי *& impendebant illud in fabros.* v. 12. R. ית בדק מקדשא דייי ולכל. v. 13. R. מזמריא מורקיא חצוצרתא כל מן דדהב ומן דכסף. v. 16. R. וכסף חטאתא. Ib. ליה יהבין. Ven. יתבין. v. 18. R. מלכיא דבית יהודה. Ib. ובגינזי בית מלכא ושדר *& in gazis domus regis &c.* v. 19. R. למלכיא. v. 20. R. ומרדו מרד.

CAP. XIII.

Verſ. 6. R. לא סטו מחובי בית ירבעם *à peccatis domus Jarabgham.* v. 7. R. גבר ריגלי. v. 8. R. למלכיא דישראל *regum Iſrael*, ſic verſ. 12. v. 13. R. יתיב על כרסוהי. v. 16. R. אחית ית ידך. v. 17. R. פתח כוין. Ib. עד דתשיצינון *quouſque conſumas eos.* v. 20. R. ומשריית מואבאי עלה *& exercitus Moabæorum intrârunt.* v. 21. R. בגרמי אלישע. v. 25. R. מיד יהואחז *de manu Jehoahhaz.*

CAP. XIV.

Verſ. 6. R. לא ימתון אבהן. Ib. לא ימתון על פום אבהן אנש בחוביה ימותון. In noſtris lege, *ſed quiſque* &c. יומתון verò ſonat, *morte afficientur*, ſed forma eſt Hebraica non Chaldaica. v. 10. R. ותפול את *ut cadas tu.* v. 11. in fine, R. לשבט יהודה. v. 13. R. ואתא לירושלם *& venit in Jeruſalem.* Ib. ופרט בשורא. Ib. R. מתרע שבט אפרים עד תרע זויתא *à porta tribus Ephraim* &c. v. 21. R. ודברו כל עמא דארעא *omnis populus terræ.* v. 23. R. מלך על ישראל. Ib. ארבעין וחד. v. 25. R. אלהא דישראל עם עבדיה *Deus Iſrael cum ſervo ſuo Jonah filio Amithai propheta.* v. 27. R. ולא יהא רעוא. Ib. על יד ירבעם *per manum Jarabgham.*

CAP. XV.

Verſ. 1. R. מלך עוריה. v. 2. R. וחמשין ותרין שנין. v. 4. R. עד כען עמא מדבחין ומסקין בוסמין *adhuc uſque populus ſacrificabat* &c. ſic verſ. 35. v. 6. R. למלכיא, ſic verſ. 36. ut alibi ſæpius. v. 7. R. בקרתא דבית דוד *in civitate domus David.* v. 10. R. לקביל עם. R. Sal. & R. David legunt ut in noſtris קדם עמא. v. 11. R. על ספר פתגמי יומיא למלכיא דישראל. v. 12. R. בנין רביעין יתבון. Vi. ſupra cap. 10. 30. v. 15. R. על ספר פתגמי *in libro verborum.* v. 16. R. תרעא ſine Affixo. Ib. in fine, בזע. v. 18. R. לא סטא מכל חובי *non declinavit ab omnibus peccatis.* v. 19. R. לתקפא מלכותא. v. 20. R. על כל גברי, ſine copulativo, quod Interpres nihilominus expreſſit. v. 25. R. וית אריה. Ib. מבני גלעד *de filiis Gilghad.* v. 29. R. וית גלעד וית גליל כל ארע שבט נפת In noſtris legendum, *omnem terram tribus Naphthali.*

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. מלך שבטא דבית יהודה *regis tribus domus Jehudah.* v. 6. R. ואדומאי אתו *& Edumæi venerunt in Eilath.* In Hebræo ſcribitur ארמים, inquit R. David, quòd rex Aram ceperit eam, & ejus ope Edomæi habitarent : ſed legitur אדומים per Daleth, quòd ad filios Edom pertineret, ut ſuprà expoſuimus. v. 8. R. בית מקדשא, abſque ב ſervili præfixo. v. 9. R. לקיר *in Kir.* Vi. Bab. v. 13. R. *& ſparſit victimam.* v. 15. R. וכל דם עלה. Ib. ניכסת קודשין. v. 19. R. הא אינון כתיבין. In noſtris legendum, *nonne illa ſcripta ſunt?*

CAP. XVII.

Verſ. 4. R. שתא בשתא. v. 9. R. דלא כשרן. v. 11. R. בכל במתא. v. 12. R. ופלחו לטעותא דאמר *& ſervierunt idolis &c.* v. 13. R. כל ספר וכל מליף. v. 14. R. ולא הימינו *& non crediderunt.* v. 15. R. בתר טעוות עממיא *poſt errores gentium.* v. 18. R. מארע. Ib. ולא אשתאר. Ib. שבטא דיהודה. v. 19. initio, R. ואף *Et etiam.* v. 20. R. מארע בית שכינתיה *de terra domus majeſtatis ſuæ*, ſic verſ. 23. v. 22. R. לא סטו מנהון. v. 23. R. מעל ארעתהון. v. 24. R. ומכות ומעוה *& ex Chuth, & ex Ghanah.* v. 29. R. טעותיה ואחיתו בבית במתא דעבדו *in domo excelſorum quam fecerant.* v. 31. R. ועואי *Et Ghivæi.* Ib. ואנשי ספרוים. Corrige in noſtris, *homines.* v. 34. R. כנימוסי. Ib. ליתיהון דחלין. Ib. וליתנון עבדין כגזירתהון וכדחזי. v. 35. R. מטעות עממיא לא תסג. v. 37. R. ולא תדחלון טעות, ſic verſ. 38. v. 40. R. בנימוסיהון קדמאי, per ב, contra ac verſ. 34. v. 41. R. ואף בניהון.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. בשתא תליתאה. v. 4. R. ותבר ית קמתא. Ib. וקץ ית אשירתא ופסק ית חויא. v. 10. R. וכבשוה. v. 12. R. למימרא דייי אלההון. v. 14. in fine, R. דדהב. v. 15. R. בבית מקדשא. v. 16. R. וית סקופהא *& limina ejus.* Vi. Bab. v. 17. R. David in commentario ad Joſ. 13. 7. citat hinc, חקל משטא קצריא, ſed in Venetis illic etiam legitur קצריא per ר. Vi. Bab. in locum illum. v. 19. R. מלכא רבתא. Vi. Bab. v. 20. R. במלל ספוון במילך וגבורתא אעביד. Ven. במלל סיפוון במילך וגבורא, ſic & R. David. v. 21. R. ויבועינה. Ib. לכל דאתרחיץ עלוהי. v. 23. R. רכבין עליהון. v. 24. R. ואתרחיצתא לך על מצרים *ut confidas in Ægypto.* v. 25. R. לאתרא הדין לחבלותיה. Ib. סק על אתרא הדין וחבליה *Aſcende contra locum hunc &c.* v. 28. R. וקם רב שקה ואכלי בקל רב. Ib. שמעו ית פתגמיא דמלכא רבתא. v. 29. R. לא יטעי, quemadmodum correximus pro יטעי, quod in Ven. & Baſ. Ib. R. מן ידי *de manu mea.* v. 31. R. גבר ית פירי גפנוהי. v. 32. R. לארע טבא כארעכון. In Hebræo eſt כארצכם, hîc igitur omnino legendum כארעכון, ut nos correximus & Interpres legit, quamvis in Ven. & Baſ. etiam ſcribatur per ב. Ib. ſequitur ארע, ter in forma conſtructa. Ib. וחי, abſque ן paragogico quod in Imperativis minus uſitatum. v. 33. R. טעות עממיא *Errores gentium*, i. e. *idola*, quo ſenſu frequenter occurrit hoc vocabulum, ſicut etiam דחלא *Timor, terriculamentum*, ut hoc loco in noſtris, & in verſibus ſequentibus. Sed hoc poſterius pro vero etiam Deo uſurpatur Deut. 32. 15. in Targ. Hier. v. 34. R. אן דחלא דחמת, ſic ואן דחלא דספרוים. Ib. הלא טלטילנון ואגלינון מלכא דאתור *nonne tulit eos & migrare fecit illos rex Athur?* Vi. Bab. Ib. R. ארי שיזיבא ית שמרון מן ידי, ſic verſ. 35. דשיזיבא, & מן ידי bis. v. 37. R. כדמבזעין *cum diſcidiſſent.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. ואתכסי סקא. v. 2. R. ספריא וית סבי. Ib. מכסן שקין. v. 4. R. ית פתגמי רב שקה דשלחיה, ſic ſtatim על פתגמיא, utrobique deeſt כל. Ib. די שמיען קדם ייי אלהך. R. David legit דשמעין קדמוהי, juxta lectionem noſtram, quam ſic vertas licet : *ut faciat ultionem ſuper omnibus verbis quæ audita ſunt coram eo Dominus Deus tuus.* v. 5. R. חזקיהו לות ישעיהו. ו in fine hujuſmodi nominum in noſtris exemplaribus frequenter omittitur, quod ſuprà etiam monuimus. v. 6. R. לא תדחלון *Ne timeatis.* Ib. lege in noſtris, *audiſti.* Ib. R. דחסידו עלמי מלכא דאתור. Interpres neglexit vocem מלכא. v. 7. R. ואפליניה בחרבא, rectè. In Venetis eſt ואעליניה, ubi errorem Typographi facilè agnoſcas, quo poſita eſt litera ע pro proxima פ : mirandum autem in Baſileenſibus, quæ noſtris præiverunt, vocem non eſſe reſtitutam, ſed punctationem potius mutatam, præſertim cum vox אעלניה vix ullum ſenſum commodum hîc efficiat. Altum de ea in Babylonia ſilentium, retinuimus autem, quòd à Buxtorfio ſtudio ſic factum videretur : verſionem tamen à Regiis non mutavimus, juxta quod ſupra monuimus ad Num. 8. 22. v. 10. R. כדין תימרון. v. 11. R. מלכי אתור. v. 14. R. ית איגרתא. Ib. ופרטינון, & וקרנון. v. 15. R. שריא כרוביא *manet in Cherubaia.* Ib. דלית בר מינך. v. 16. R. פתגמי סנחריב. v. 17. R. מלכיא דאתור. v. 20. R. לחזקיהו למימר. v. 21. R. מבסרא עלך מעיקא עלך *deſpexit te, moleſtè egit adverſum te.* Vi. Bab. Ib. in fine, R. עמא די בירושלם, ubi lectio noſtra affertur à R. Davide. v. 22. R. ארימתא קלך. Ib. ואמרת מלין דלא כשרן *& dixiſti* &c. v. 23. R. ואמרת. Ib. בתקוף כרכיהון. Ib. מקדשיהון. Ib. ואכבוש. v. 24. R. מיין נכראין ושפחירת בפרסת. v. 25. R. מיומי קדם. Ib. ודא הוה לך. v. 26. R. אתקצר. Ib. כעשב אגריא דסלק עד לא מטא *ſicut herba tectorum quæ aſcendit, eo uſque non perveniat.* v. 28. R. ואשוי שירין בליסתך. v. 29. R. בשתא הדא *in anno hoc.* Ib. ובשתא תניתא. v. 32. R. ולא יקשירת. Ib. in fine, מליימא. v. 34. R. בדילי *propter me*, ſic cap. 20. 6. v. 35. R. במשריתא אתוראה. v. 37. R. לארע קרדו.

CAP. XX.

Verſ. 1. R. לאינש ביתך. v. 2. R. ואסחר חזקיה ית אפוהי לכותל *Et vertit Hhizkiah &c.* v. 3. in fine, R. בכי סגיאה. v. 4. R. לדרתא מציעתא. v. 5. R. אלהא דדוד. Ib. גלי קדמי דמעתך. v. 6. Ven. & Baſ. על יומא, correximus יומך, ut in Regiis rectè habetur. v. 7. R. סבו דבלת *Accipite maſſam*

Ib. in fine, ואתחטי, ut ſupra cap. 5. 14. v. 9. R. פתגמא הדין verbum hoc. Ib. היאך טולא עשר שען, ſic poſtea aliquoties שען, ubi in noſtris eſt שעין, ut verſ. 11. in fine, ubi R. David exhibet lectionem noſtram. v. 11. R. אבן שעת דנחתת. Elias legit שעיא in Thisbite, ſicut etiam R. David in commentario. v. 12. R. ארי מרע חזקיה. v. 13. R. ית כל גנזוהי omnes theſauros ſuos. Ib. וית כל בית מנוהי & omnem domum vaſorum ſuorum. Ib. ולא הוה מדעם. Ib. שלטוניה. v. 14. R. מה אמרו גבריא האינון ומנן אתו עלך. Ib. מארע. v. 17. R. ודי גנזו & quod theſaurizarunt. Ib. ויתביל לבבל & deferetur ad Babel. v. 20. R. למלכיא.

CAP. XXI.

Verſ. 5. R. דרת בית. v. 6. R. ועגין ונחיש. v. 8. R. ככל דפקידתינון juxta omnia quæ præcepi eis. v. 11. R. דבקדמוהי. v. 12. R. די כל דישמעינה. v. 13. vox צרות, deeſt in Regiis, ſed apud Kimhi habetur: videtur legendum צדות, quò reſpicit verſio noſtra: idem ſentit Buxtorfius in Babylonia, ſed in Lexico in voce מתקולת, col. 2625. reddit, pondus afflictionis. v. 14. R. וארטש. Ib. ויהון למבז. v. 15. R. דעבדו דביש. v. 16. R. עד דמלא. Ib. סיפא בסיפא. v. 17. R. למלכיא regum, ſic verſ. 25. v. 21. R. בכל אורח דאזל אבוהי. v. 22. R. בארחן דתקנן in viis quæ rectæ erant. v. 23. R. וקטלו. v. 25. R. ודעבד & ea quæ fecit. v. 26. R. וקברו Et ſepelierunt.

CAP. XXII.

Verſ. 1. R. תמני, ſic verſ. 3. בתמני עשר. Ib. verſ. 3. בית מקדשא, abſque ל præfixo, ut verſ. 4. abſque ב. v. 5. R. על יד עבדי in manu facientium, ſic verſ. 9. Ib. דממנן בבית. v. 7. R. לא מתחשב. v. 9. R. לות מלכא ואתיב. v. 13. R. ועל דאשתאר בישראל וביהודה & ſuper eo quod relictum eſt in Iſrael & Jehudah. Ib. על פתגמי סיפרא הדין. v. 14. R. לות חולדה נביאתא. Ib. in fine, עמדה, rectiùs. v. 18. R. פתגמיא די שמעתא verba quæ audiſti. v. 19. R. וללוטא.

CAP. XXIII.

Verſ. 2. R. וכל יתבי ירושלם & omnes habitatores Jeruſalem. Ib. וכהניא ונביאיא & ſacerdotes & prophetæ. R. David legit cum noſtris, ספריא; adjicit Prophetas à Paraphraſte vocari Scribas, i. e. diſcipulos, (ſapientum ſc. vel Prophetarum) quòd alii illic non eſſent Prophetæ, vel tunc temporis Hieroſolymis abeſſent, unde neceſſe habuit Rex ad Huldam prophetida mittere. Sic Eſa. 3. 2. שופט ונביא Judex & Propheta, in Targum redditur, דין וספר Judex & Scriba. Ib. R. וסדר קדמיהון & expoſuit illis. v. 3. R. וית סהידותיה. Ib. ובכל נפשא. v. 4. R. בנחלא דקדרון in torrente Kidron, ſic verſ. 6. ubi redditur, in torrentem. v. 6. in fine, R. בני גליא, Kimhi adducit abſque בני, ut in Ven. addit idem גליא, eſſe nomen idoli cujuſdam, de quo in Rabbinorum ſcriptis obſervat, בית גליא, vocari (per ludibrium ſc.) בית כריא. Vi. Buxt. Lex. in כרה v. 7. R. דאקדיש טעותא quas conſecraverat idolis. R. David affert lectionem noſtram. v. 8. R. עד בארא דשבע uſque ad Bera-ſebagh. Ib. ל שמאל גברא במעלני תרע קרתא in introitibus portæ &c. R. David legit ut in noſtris habetur. v. 11. R. עלני בית in introitu domus. R. David hic etiam lectionem noſtram profert: ut & paulò poſt in eod verſu legit גוואה, pro quo in R. eſt גואה, & ſic cap. 25. 19. ubi ille legit v. 12. R. תרע, ſic verſ. 15. v. 14. R. ומלא ית אתריהון. v. 15. R. חטי ית ישראל. Ib. אגורא ההוא. Ib. ואדקה & comminuit illud. Sic præteritum eſt cu Affixo, at juxta lectionem & verſionem noſtram infinitivus. v. 16. R. על אגורא. in noſtris, ſuper aras, in plurali ut verſ. 17. ubi eadem in Regiis lectio. Ib. R. תנבי נביא quod prophetaverat propheta. v. 17. R. משבט יהודה. v. 18. R. טוהי ית גרמי נבי שקרא. v. 19. R. ככל עובדיא דעבד. v. 22. R. ריא דדנו. Ib. מלכיא דישראל. v. 24. R. דאתחזון. v. 26. R. ביהודה contra J Sic cap. 24. 3. ubi redditur, in Jehudah. v. 27. R. וארחיק. Vide Bab. Ib. ירושלם וית ביתא דאמרית Jeruſalem, & domum de qua dixeram. v. 28. R. ספר פתגמי יומיא. v. 33. R. וככר דהבא.

CAP. XXIV.

Verſ. 2. R. וית משרית מואבאי & exercitus Moabæorum. v. 3. R. מארע, ſic 20. v. 4. R. א ית ירושלם דם זכאין ולא הות רעוא קדם יוי למשבק & impleverat Jeruſalem ſanguine innocentium, & non fuit voluntas Domini parcere. v. 5. למלכיא. v. 7. R. מנחלא דמצרים. v. 13. R. ואוצרי בית מלכא, ſicu Hebræo etiam eſt ואוצרות abſque את. Ib. R. מני דדהבא. v. 14. R. א אשתאר & non relicti ſunt. v. 15. R. וית רברבוהי. R. David legit per נ, u noſtris. v. 16. R. שבעת אלפין. Ib. ואומניא ותרעיא אלפא & artifices &c. גברי גברין, ſic cap. 25. 4. גברי עבדי. v. 17. R. אחבוהי, unâ dictione. v. R. הות דא בירושלם.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. וכל משריתיה. Ib. ובנא עלה. In noſtris lege, & ædificaverunt. v. R. תרע בין שוריא על גינתא. Ib. ואזלו & abierunt. v. 5. R. פא משרית כסדאי. Ib. משריתיה איתבדרא מיניה. v. 6. R. ומליל עימיה: in noſ lege, & locuti ſunt, pluraliter uti in Hebræo. v. 7. R. וית בני צדקיהו נכסו. בשלשלו דנחש. v. 9. R. ית בית מקדשא domum ſanctuarii. v. 10. R. א כל משרית. v. 11. R. וית שמיעין. R. David legit שמועיא. v. 12. R. D legit בכרמין ובחקלין, tranſpoſitis vocibus, quo ordine Hæbræis meliùs reſpondent. 14. R. כל מאני דנחשא. v. 17. initio, R. ותמני עשר אמין. Ib. נתהון & דקרונתהון, & ſine præfixa litera קרונתהון. v. 19. R. וחמשא גברין & que viros. Sic convenit cum Hebræo. v. 23. R. חילותא אינון וגבריא. Ib. מעכה filius Maghachah. v. 24. in fine, R. ויוטיב לכון. v. 25. R. ה גברין עימיה v. 27. in fine, R. ואפיק יתיה מבירת אסירי & eduxit illum de domo vinctorum. R. ית כרסוהי.

ESTHER.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. הוא אחשורוש דמלך מן הנדיא ועד מערבא דכוש Ahhaſueros qui imperavit ab Hendia & uſque ad occidentem Chus. Quæ his interjecta in noſtris leguntur abſunt à Regiis, ea autem in interpretatione Latina Italico, quem vocant, charactere diſcernuntur à reliquis quæ agnoſcuntur à Regiis & Hebraicis plerunque conformia ſunt. Non opus erit igitur ea ubique diſertis verbis deſignare, cùm hoc diſcrimine animadverſo ipſemet Lector nullo negotio illa obſervare poſſit. Idem ſupra monuimus ad initium libri Ruth, hic autem repetimus ne ſemel tantùm dictum minus attentos fugeret. v. 2. על כרסי מלכותיה די בשושן ſuper ſolium regni ſui quod erat in Suſan. Ib. voci מדהא, quam provinciam reddidimus affinis videtur Syr. ܡܕܐܬܐ vectigal, quippe quod ex provinciis cogatur. Tailerus in tranſlatione ſua hujus libri, quæ noſtrâ jam excuſâ demum prodiit, reddit Medos Babelis; an ſatis commode judicent eruditi. Vide etiam Jo. Buxtorfii Lexicon Chaldaicum & Syriacum. Locus forſan corruptus eſt, ſic reſtituendas, וכד צדא כורש מדאה ית בבל & quando devaſtaret Cyrus Medus Babel. Vide verſ. 4. Hanc conjecturam noſtram confirmat editio Hanovienſis, in qua hæc ita leguntur. v. 3. R. בשתא תליתאה למלכותיה עבד משתיא לכל רברבנוהי ועבדוהי אוכלוסי פרס ומדי אסטרטיגין ורבנין דממנן על פלכיא אכלין ושתין וחדין קדמוהי Anno tertio regni ſui fecit convivium omnibus magnatibus ſuis & ſervis ſuis, exercitibus Paraz & Madai, anteſignanis & magiſtris qui præfecti erant regionibus, comedentes & bibentes & gaudentes ante illum. על גנזי מילתא reddimus ſuper ſtratis ovillis, i. e. ſarcinis melotarum, quales in repoſitoriis ſeu theſauris recondi ſolent. Buxtorfius conjicit legendum גנזי. v. 4. R. ואחזי להון ית עתרא יקר מלכותה וסגא תקוף מלכותה Et oſtendit eis opulentiam gloriæ regni ſui, & magnitudinem roboris regni ſui. v. 5. Elias hinc citat מדקדקיהון עד סביהון, Fagius interpres illius in Targum Hieroſolymitano haberi ſcribit, quod nobis nondum videre contigit; niſi Targum ſecundum ſit, in quo hoc loco lacuna nunc cernitur. Vide infrà ad cap. 3. 9. & 4. 1. Ib. R. גואה די למלכא interioris qui erat regis. v. 6. R. צביען כארגונא דלין עלוי סגלגלין דכסף רפיסן עלוי מרמרין סמקין ירקין וברקין ומרוקין וחורין אותיב יתהון עלוי ערסא דמלתין די מתחן על דרגשין דדהב טב וכסף שרין שנוי כביש קרסטלינין ומרמרין ודורא די בכרכי ימא רבא tinctis, ut purpura; pendentia à fibulis rotundis argenteis; ſtrata ſuper marmora rubra, viridia, coruſcantia, ſubtilia & candida, quæ collocavit ſuper lectos acervorum qui extenſi erant ſuper ſtrata auri boni & argenti loricati variegati, ſtrati chryſtallis, marmoribus & filorum perplexionibus, quæ munitionibus maris magni afferuntur. Vocem דורא ſive דורא, Interpres hic reddit filorum perplexiones, Tailerus funes, ſive funiculum figuratum; quid ſibi velit uterque haud ſatis capio. v. 7. R. לאשקיותהון. Ib. ומניא ממניא אשתניו & vaſa à vaſi tabantur. Ib. דחזי למשתי. v. 8. R. כהלכת. Ib. דאנס. Ib. ן שית טעם כרעות גבר וגבר. v. 9. R. עבדת משתא נשיא. v. 11. R. תאה ית מלכתא קדם מלכא בכלילא דמלכותא על רישהא לאחואה לעממיא ורברבניא ית שפרהא Ut adducerent Vaſthi reginam ante regem cum coro ſuper caput ejus, ut oſtenderet gentibus & magnatibus pulchritudinem ejus. v. 12. R. א דמלכא די ביד רבניא. v. 13. R. במנדעא דעידניא היכדין יאה. Ib. ם חכים וידע ante ſapientem & cognoſcentem. v. 14. R. ודקריבו Et ii ſunt qui proximi illi. v. 15. R. במלכתא ושתי. v. 16. R. לא עילוי מלכא. Ib. כל פלכיא v. 19. R. אין קדם מלכא ישפר. Ib. ומלכותה יתן, א pro ה, Affixo fœmi poſitum ſuprà aliquoties notavimus. Idem judicium de voce præcedenti רישא. v. 2 ארום רבא היא quia magna eſt, viz. מלכותיה ditio ejus. v. 21. R. תגמא דממוכן. v. 22. R. מסרכן, rectè. Ib. ממללא לישן גברא loqueretur lingua in imperfecto, juxta quod præcedit, ut omnis homo dominaretur. Senſus cauſâ tempus in mutavimus.

CAP. II.

Verſ. 1. R. למדכר ית ושתי וית דעבדת וית דאתגזר עלהא recordari V & quod fecerat, & quod decretum fuerat adverſus eam. v. 2. R. יבעון למלכא Quæ regi. Ib. שפירן חיזו. v. 3. R. בכל פילכי מלכותיה אפטרופין, vocibus tra poſitis. Ib. רב מלכא. v. 5. R. קדם אלהה ante Deum ſuum. Ib. מיה מתקרי מרדכי. Ib. שבטא דבנימן. v. 6. R. עם גלותא דאתגליאת. v. 7. R. L Et quare vocabant eam Hadaſſam? interrogativè. Ib. ימתא שפירת חיזו ושפירת ריוו ובעידן דמית אבוהא ואמה נסב יתה & puella &c. & quo tempore mortui fue pater ejus & mater ejus, ſuſceperat illam Mardochi. v. 8. R. עלימתן סגיאן. v. 9. רבותהא. Ib. לבושין דמלכותא. Ib. מתן לשמשותה דחזין למתן לה מן בית מלכא quæ dignæ eſſent dari illi ex domo regis. v. 10. R. בית ילדותהא ארום פקיד עלהא מרדכי דלא תחוי & domum cognationis ſuæ, quia præceperat Mardechai &c. v. 11. R. הוה מרדכי אזל ומצלי ibat Mordechai & orabat. Ib. תא דבירת. Ib. למדע ית שלם אסתר. v. 12. R. מסוף דהוי לה. Ib. ן שלמין. Ib. שיתא ירחין בסמתר ושיתא ſex menſes in unguento & ſex. Cæterùm ואנפקנון, Buxtorfius pater in Lexicon legit אנפיקינון ſine ו ab initio, quod non teſt eſſe copulativum, cùm vox præcedens ſit in regimine: hanc lectionem ſequitur verſio ſtra. Vide ipſum in voce טבסא. Miror autem unde Tailerus didicerit טבסא, vel apud illum haud rectè ſcribitur חכסא, *taxum* ſignificare, ejuſve in pſilothris uſum eſſe, ut eo nomine Buxtorfium Juniorem erroris arguere non dubitaverit. Vide hîc Babyloniam, invenies Patrem etiam haud abſque ratione nobiſcum unà in eodem errore eſſe, ſi modò error ſit. Sed *parcius iſta viris.* v. 13. R. *quo perfecti erant* abſque בָּתַר. Ib. עִמְּהָא מִן בֵּית נְשַׁיָּא. v. 14. R. לְשַׁמּוֹשֵׁי יַת מַלְכָּא. Ib. בָּתַר כֵּן לָא תְתוּב לְוָת מַלְכָּא *poſt hoc non revertebatur ad regem.* v. 15. R. כָּל מִידְעַם, ſine ל præfixo. Ib. וַהֲוָת אֶסְתֵּר מַשְׁכְּחָא טִיבוּ בְּעֵינֵי כָּל חָזְהָא *& invenit Ezzther gratiam in oculis omnium* &c. v. 17. Lege in noſtris *cubiculi* pro *cubili.* v. 18. R. וַהֲווֹ קָרוֹ לֵיהּ *quod vocaverunt.* v. 19. R. וּמָרְדְּכַי יָתֵב *Mardechai ſedebat.* v. 20. R. לָא חַוְּיַת *Non indicaverat Ezzther*, abſque præcedentibus. Quæ paulò poſt ſequuntur Taſlerus ſic vertit, *in diebus menſtrui* ſui *abſtinuit à pulmentis, & vinum gentium peregrinum non guſtavit.* Menſtrua patientibus pulmenta eſſe illicita nuſquam antehac legiſſe memini. Vi. cap. 3. 8. v. 21. R. מָרְדְּכַי יָתֵב בִּתְרַע מַלְכָּא. Ib. pro בְּכֵין, in noſtris omnino videtur legendum בְּכֵין *tunc*, uti reddidimus : ſic cap. 7. 7. mendoſe legitur בְּחֵין pro בְּכֵין. Ib. R. תְּרֵין רַבְנֵי מַלְכָּא.

CAP. III.

Verſ. 1. R. מִזַּרְעִית אֲגָג. v. 4. R. אֲרֵי חֲוִי לְהוֹן דְּהוּא יְהוּדִי. v. 6. R. לְאוֹשָׁטָא יְדָא *extendere manum.* Ib. *qui erant in omni regno Ahhaſueros.* Sed Chaldaica horum illic deſunt. v. 7. R. הוּא יַרְחָא דְנִיסָן בִּשְׁנַת תְּרֵיסַר לְמַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ רְמָא פִּירָא *ipſe eſt menſis Niſan* &c. Sic in fine, הוּא יַרְחָא דַאֲדָר *ipſe eſt menſis Adar.* v. 8. R. מִתְבַּדַּר וּמִתְפָּרַשׁ. Ib. פִּלְכֵי מַלְכוּתָךְ. Ib. לֵיתֵיהוֹן נָטְרִין וּלְמַלְכָּא לֵית לֵיהּ שׁוּם טִימֵי *illi non obſervant : regi autem* &c. v. 9. R. אִין קֳדָם מַלְכָּא שַׁפִּיר יִתְכְּתֵב לְאוֹבָדֵיהוֹן. Ib. עַל יְדָא דְעָבְדֵי מַטְבְּעָא *ſuper manus cudentium monetam.* Sic apud Eliam in Thisbite, rad. טבע, ex Targ. Hieroſ. i. e. ſecundo, ubi ſic legitur. Quæ ſtatim ſequuntur in noſtris verba וּמַן יָכִיל וגו׳, interrogativè forſan legenda ſunt, *Et quid valet, quantum continet?* iſta ſumma ſc. ut verba ſequentia reſponſum habeant : *minarum ſexaginta myriades* &c. Utcunque verſio noſtra ſenſum eorum attigiſſe videtur. Cùm enim talentum ſit ſexaginta minarum, *decem millia talentorum* erunt minarum ſexaginta myriades ſive ſexcenta millia. Notetur porro, cùm ſinguli Iſraelitarum dimidium ſicli in redemptionem animæ dare tenerentur, Hamanem hic internecionem eorum centuplo pluris licitari ; mina ſiquidem quinquaginta ſiclorum ſive centum drachmarum erat. Vide Targum ſecundum hujus verſus, ubi centum drachmas in caput promiſiſſe, drachmarum verò ſummam *decem millia talentorum* eſſe dicitur. Vide etiam cap. 4. 1. Targ. ſec. v. 10. R. וְאַעְדִּי מַלְכָּא יַת עִזְקְתֵיהּ. v. 11. R. וְעַמָּא מְסִירִין. Ib. לְמֶעְבַּד מִנֵּהּ כְּמָא דְיוֹטִיב קֳדָמָךְ *ut facias ex ea* &c. v. 12. R. בִּתְלֵיסַר יוֹמִין. Ib. עַמָּא וְעַמָּא פִּילְכָא וּפִלְכָא בְּרוֹשֶׁם כְּתָבְהָא כְּמַמְלַל לִישָׁנֵיהּ. Ib. כְּתִיב וּמְפָרַשׁ *ſcriptum & expoſitum*, poſtrema duo in Venetis etiam leguntur ut in Regiis. v. 13. R. בְּיוֹמָא חַד בְּיוֹמָא דִתְלֵיסַר יוֹמָא לְיַרְחָא תְּרֵיסַר. Vi. Bab. v. 14. R. גְּזֵרְתָא, ſine Affixo. v. 15. R. וְקַרְתָּא דְשׁוּשַׁן הֲוָת מִתְעַרְבְּלָא *& civitas Suſan erat coarctata.*

CAP. IV.

Verſ. 1. R. יַת כָּל דְּאִתְעֲבֵד וּבְזַע מָרְדְּכַי יַת לְבוּשׁוֹהִי *omnia quæ acta erant : & ſcidit Mardechai veſtimenta ſua.* Decretum à rege in Judæos ſancitum ſuperorum conſenſu duplici de cauſa ratum fuiſſe tradit R. Salomon : quod imaginem tempore Nebuchadnezzar adoraſſent, & convivium Ahhaſueri participaſſent. Poſteriorem tantùm aſſignat Paraphraſtes, cujus mentem haud ſatis aſſecutus eſt hîc Tailerus. Vide cap. 1. 5. Eo quod *de ſigillo ex luto* dicitur, ad illud Job. 38. 14. alludi videtur. Ib. R. וּנְפַק בְּגוֹ קַרְתָּא וּקְבֵל *& exivit in medium urbis & clamavit.* Illud autem quod ex hoc verſu in Thisbite voce דרדק, & pleraque alia quæ ab Elia ex hoc libro illic adducuntur, in Targum ſecundo habentur. Commentatores Hebræi R. A. Ezra & R. Sal. Jarhi an Targum alterutrum viderint dubium facit quòd vix ullibi laudent, cùm in aliis libris, hîc præſertim, frequentiſſimè id facere ſoleat. v. 2. R. וְאָתָא עַד פַּלְטֵירָא *Et venit uſque ad palatium.* Ib. לִתְרַע פַּלְטֵירִין *portam palatiorum.* v. 3. R. וּבְכָל פִּילְכָא וּפִילְכָא אֲתַר דְּפִתְגַם גְּזֵרַת מַלְכָּא וּגְזֵירַת דִּינָא מָטֵי *& in qualibet regione & loco quo verbum decreti regis & decreti judicii pertigit.* v. 4. R. וְעָלָן עוּלֵימְתָן דְּאֶסְתֵּר. v. 5. R. וּקְרַת אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ *Et vocavit Ezzther Hathach.* Vide Bab. Ib. לְבוּשֵׁי דְשַׁדְּרַת לֵיהּ *veſtimenta quæ miſerat ei.* v. 6. R. וּנְפַק הֲתָךְ, per ה ut in verſo præcedenti, & ſic in ſequentibus. Ib. דִּלְקֳדָם פַּלְטֵירִין דִּלְמַלְכָּא *quæ erat ante palatia regis.* v. 7. R. לְהָמָן וְיַת מָמוֹן כַּסְפָּא *Haman : & copiam argenti.* Ib. עַל יְדֵיהוֹן דְגִזְבְּרִין *ſuper manus theſaurariorum.* v. 8. R. וְיַת דִּיטַגְמָא דִי כְתַב. Ib. וּלְפַקָּדָא עֲלַהָא, ſic in fine verſus עִמַּהָא. v. 11. R. וְכָל עַבְדֵי מַלְכָּא *Omnes autem ſervi regis.* v. 13. R. יָתִיר מִכָּל יְהוּדָאֵי *unica ex omnibus Jehudæis.* v. 14. R. מִשְׁתַּק תִּשְׁתְּקִי. Ib. אִין לְעִידָנָא הָדָא אַתְּ מָטְיָא לְמַלְכוּתָא *an ad tempus hoc tu contigeris ad regnum?* v. 16. R. וְצוּמוּ עֲמִי. Ib. אֲצוּם הָכְדֵין *jejunabo ſimiliter.* Ib. וְהֵיכְמָא דְהוֹבֵידֵת כְּדֵין אוֹבֵד *& erit quomodocunque peream, peream.* v. 17. R. וַעֲבַר וַעֲבַד *& tranſivit fecitque.* Tailerus lectionem noſtram reddit, *& omiſit gaudium feſti Paſchalis.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. וְקָמַת בְּדַרְתָּא דִבְבֵירַת מַלְכָּא גַוָּאָה כָּל קֳבֵיל. Ib. תְּרַע בֵּיתָא. Ib. Tailerus non malè, *conſpurcaretur ſtercore matulæ*, ut מְקַלְקְלָא ſit participium præteritum. Vi. Bab. Verbum verò אתנסב, à quo hîc eſt infinitivus לְאִתְנַסָּבָא non *reſtitui* ſignificat, ſed *accipi*, *duci*, peculiariter ut hîc *in uxorem* : א autem in fine eſt loco י Affixi primæ perſonæ, ut in מַלְכוּתָא verſ. 3, & 6. pro מַלְכוּתִי in Regiis, neque aliàs hoc inſolens. v. 2. R. אַטְעִינַת רַחֲמִין. Ib. Corrige in noſtris, *ſceptrum.* Ib. וּמַטַּת בִּידָהָא. v. 3. R. עַד פַּלְגוּת מַלְכוּתָא וְיִתְיְהֵב לִיךְ *uſque ad dimidium regni dabitur tibi.* Ib. pro טוֹבִידָה, quod in Ven. & Baſ. correximus טוֹבִיָּה, ut infra habetur verſ. 6. v. 4. R. אִין עַל מַלְכָּא יִשְׁפַּר יֵעוֹל מַלְכָּא *intret rex.* Ib. לְמִשְׁתְּיָא דַעֲבָדִית לֵיהּ *ad convivium quod feci ei.* v. 5. R. אוֹחִיו לְהָמָן *Feſtinate ad Haman.* v. 6. R. מַלְכוּתָא וְתִתְעֲבֵיד *regni, & fiet.* v. 7. R. וַאֲמָרַת שְׁאֵלְתִּי וּבָעוּתִי. v. 8. R. כְּפִתְגָמָא גְּזֵרַת מַלְכָּא. v. 9. R. חָדֵי וּבָדַח. Ib. וְלָא קָם וְלָא רָתַת מִנֵּיהּ *qui non ſurrexit & non tremuit ab eo.* אַרְכּוּבְתָא *genu* ſignificat, non *currum*, ut Tailerus vertit. Quid opus extenſione pedis ad oſtendendum quod ſcriptum erat è regione currus, aut quis ſcripturæ locus iis verbis deſignetur alii viderint. v. 11. Tailerus ad verbum reddit אִתְמַנֵּי עִם דּוּכְּסֵי *numeratus eſt cum ducibus.* Id ita intelligendum, ut reliquos regeret & iis præeſſet, haudquaquam verò æquales haberet. Vide cap. 3. 1. Sic Gen. 40. 4. de Joſepho dicitur וּמַנִּי יַת יוֹסֵף עִמְּהוֹן *conſtituit*, vel *præfecit Joſephum cum eis*, i. e. juxta Syrum & Arabem, *ſuper eos*, ut curam eorum ageret, & neceſſaria illis ſubminiſtraret. Porrò תְּמַנְיָא *octo* denotat non *octoginta*, ut ille ; pro eo dicendum eſſet תְּמָנָן. v. 11. R. וְסַגִּיאוּת בְּנוֹי וְיַת דְּרַבִּי יָתֵהּ *& multitudinem filiorum ſuorum, & quod magnificaverat eum.* v. 12. R. וְאַף לְעִדָּן מְחַר. v. 13. R. דְּאֵנָא חָזֵי. Ib. יָתֵב בִּתְרַע. v. 14. R. יַעְבְּדוּ אָע זְקִיף חַמְשִׁין אַמִּין וּבְצַפְרָא אֱמַר לְמַלְכָּא וְיִצְלְבוּן יַת מָרְדְּכַי עֲלוֹי וּמִן בָּתַר כֵּן עוּל קֳדָם מַלְכָּא לְבֵית מִשְׁתְּיָא בְּחֶדְוָה וּשְׁפַר פִּתְגָמָא קֳדָם הָמָן וַעֲבַד קִיסָא *Faciant lignum altum quinquaginta cubitorum, & in aurora dicito regi ut ſuſpendant Mardechai ſuper illud : & poſt hæc intrato coram rege in domum convivii in lætitia. & gratum fuit verbum ante Haman, & fecit lignum.* De ſignificatione vocis תַּרְאָ in hoc verſu, quam nos *catenam* reddidimus, Tailerus *lebetem* : vide quæ habet Buxtorfius in Lex. Chal. Talm.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. בְּלֵילְיָא הַהוּא נְדַד שִׁנְתֵּהּ דְּמַלְכָּא וַאֲמַר לְאַיְתָאָה קֳדָמוֹהִי יַת סִפְרָא דְּדָכְרָנַיָּא פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא וַהֲווֹ מִתְקְרִין קֳדָם מַלְכָּא *In nocte illa receſſit ſomnus regis, & dixit ut afferretur ante ſe liber monimentorum verborum dierum : & fuerunt lecta ante regem.* Hæc verba, דְּלָא אַעֲלַת אֶסְתֵּר וגו׳, quæ poſt medium verſus in noſtris leguntur, ſic vertit Tailerus, *quia Eſtheram ad convivandum mecum non introduxi, ſed Hamanem ſolum.* At verbum non eſt primæ perſonæ, ſed tertiæ fœmininæ. Poſt hæc aliquantum pro עַבְדֵי legimus עוֹבְדֵי דִינֵיהוֹן, hoc enim frequens ut Kamets chatuph ponatur pro Cholem : ubi ille ſic vertit, *ſervi juris eorum regis antiqui, qui coram eo fuere.* v. 2. R. עַל בִּגְתָן. Ib. מִנַּטְרֵי פַּלְטֵרִין *ex cuſtodibus palatiorum.* v. 6. R. וְאָתָא הָמָן *& venit Haman.* Ib. לְמַן יִצְבֵּי. v. 8. R. וְיֵיתוֹן, cum ו copulativo, at ſub finem verſus דְּיִתְיְהֵב, ſine eo. Ultima hujus verſus clauſula juxta A. Ezra ſic vertenda eſt, *& cujus capiti corona regia impoſita eſt*, ut ſermo non ſit de diademate regio, ſed de alia quadam corona ſive ornamento, quod equus quo vehebatur rex, quemque alicui ex ſervis ejus equitare licitum non erat, capite geſtare ſolebat : rem hanc notam eſſe ait, & verba ſanè tum Hebraica tum Chaldaica huic interpretationi optimè conveniunt. v. 9. R. לְבוּשָׁא וְסוּסְיָא. Ib. מֵרַבְרְבָנֵי מַלְכָּא. Ib. וְירַכְּבוּנֵהּ עֲלוֹי סוּסְיָא. v. 10. R. יַת לְבוּשׁ וְיַת סוּסְיָא. Ib. לְמָרְדְּכַי יְהוּדָאָה דְּיָתֵב בִּתְרַע פַּלְטֵרִין דְּמַלְכָּא לָא תִמְנַע *Mardechai Jehudæo qui ſedet in porta palatiorum regis : ne ſubtrahas.* v. 11. R. וּנְסֵב הָמָן. Ib. וְאַרְכְּבֵיהּ. Ib. וּקְרָא קֳדָמוֹהִי כְּדֵין אִתְעֲבֵד *ſic fit.* v. 12. R. וְתָב מָרְדְּכַי לִתְרַע *& rediit Mardechai ad portam.* Ib. וּמִתְעַטֵּף רֵישֵׁיהּ. v. 13. R. יַת כָּל דְּעַרְעֵיהּ. Ib. מִזַּרְעָא דִיהוּדָאֵי *ex ſemine Judæorum.* Ib. אֲרֵי מִנְפַּל תִּנְפּוֹל קֳדָמוֹהִי. v. 14. R. עַד כְּעַן. Ib. וְרַבְרְבָנֵי מַלְכָּא מְטוֹ וְאוֹחִיו.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. לְמִשְׁתֵּי חַמְרָא *ad bibendum vinum.* v. 3. R. שֵׁזוּב נַפְשִׁי מִן יְדָא דְסָנְאָה. Ib. מִן יְדָא דִבְעֵל דְּבָבָא *de manu auctoris inimicitiæ meæ.* Ubi juxta Interpretem א eſt loco י Affixi, ut ſupra ad cap. 5. 1. dictum. v. 4. R. אֲרֵי לֵית לִמְעִיקָא טוּמִין. Ib. לְשֵׁיצָאָה וּלְמִקְטַל וּלְאוֹבָדָא וְאִלּוּ. Ib. אִזְדַּבַּנְנָא וְרֻוחָא בְּאַנְזִיקָא. v. 5. R. דִּי אַמְלְכֵיהּ בְּלִבֵּיהּ. v. 6. R. וַאֲמֶרֶת אֶסְתֵּר *Et dixit Ezzther :* Ib. *eſt Haman malus hic.* Vox מַנִיכָא *torquem* propriè ſignificat, ſed pro diverſis corporis partibus diverſè redditur ; capiti impoſitum, ut hîc, *diadema* convenienter dicitur. v. 7. R. וּמַלְכָּא קָם *Et rex ſurrexit.* Pro בְּחֵין, quod in Ven. & Baſ. legendum in noſtris בְּכֵין. Ib. R. מִמִּשְׁתְּיָא דְחַמְרָא. Ib. לְמִתְבַּע עַל נַפְשֵׁיהּ חַיּוּתָא *ut quæreret pro anima ſua vitam.* v. 8. R. עַל דַּרְגָּשׁ דְּאֶסְתֵּר יָתְבָא עֲלַהָא. v. 9. R. מִן רַבְרְבָנַיָּא. Ib. הָא קִיסָא דְּזַמִּין, abſque בְּרַם, ut in verſu etiam præcedenti. Ib. קָאֵמָא בְּבֵיתָא דְהָמָן.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. יַת עִזְקְתֵיהּ *anulum ſuum.* Ib. רַבָּן וְסַרְכָן עַל גְּנִיזַיָּה דְּהָמָן *ſuper facultates Haman.* v. 3. R. וּבְכִיַת וּפְגָנַת וּפַיֵּסַת לֵיהּ *& ploravit, & clamavit, & ſupplicavit ei.* Ib. וְיַת זִמְמֵיהּ דִּי חֲשַׁב. v. 4. R. יַת תִּגְרָא. v. 5. R. אִין עַל מַלְכָּא יִשְׁפַּר, ſic cap. 9. 13. ut ſuprà cap. 5. 4. Ib. טַעֲמָא לְמִכְתַּב. Ib. פִּטְקַיָּא דְּשַׁדַּר הָמָן *epiſtolæ quas miſit Haman filius Hamdatha.* v. 6. R. דְּתִנְדַּן יַת עַמִּי. Vi. Bab. v. 7. R. וּלְמָרְדְּכַי יְהוּדָאָה. v. 8. R. וְאַתּוּן כְּתֻבוּ. Ib. וְסַתְמוּ בְּעִזְקַת סִטּוּמְתָּא. v. 9. R. בְּיַרְחָא תְּלִיתָאָה. Ib. וּשְׁבַע פִּלְכַיָּא. v. 10. R. וּכְתַב בְּשׁוּם *Et ſcripſit in nomine.* v. 11. R. דִיהַב מַלְכָּא סִיָּעָא לִיהוּדָאִין *auxilium Jehudæis.* v. 12. R. פִּלְכֵי מַלְכָּא. Ib. בִּתְלֵיסַר יוֹמִין לְיַרַח תְּרֵיסַר. v. 13. R. גְּזֵרְתָא בְּכָל פִּלְכָא. Ib. דִּיהוֹן יְהוּדָאֵי אִטְמוּסִין. v. 14. R. רְהָטוּנִין רָכְבֵי רַכְשָׁא עַרְטוֹלַיְנֵי נְפַקוּ מְבַהֲלִין וּזְרִיזִין בְּפִתְגָמָא דְּמַלְכָּא וּגְזֵרְתָא אִתְיְהֵיבַת בְּשׁוּשַׁן בִּירַנְתָּא. v. 15. R. בִּלְבוּשׁ מַלְכוּתָא תִּכְלְתָּא וְחִוָּרֵי וְהַמְנִיכָא דִּדְהַב רַבְּתָא וּגְלִימָא דְּבוּץ וְאַרְגְּוָן טָב וְקַרְתָּא דְּשׁוּשַׁן בַּדְחָא וְחַדְיָא : *in veſte regia hyacinthina & candida, & monili aureo magno, & cum amictu byſſi & purpuræ bonæ ; civitas autem Suſan exultabat & lætabatur.* Neſcio quamobrem hîc verterit Tailerus גְּדָא דִמְחוֹזָא *extremitas provinciæ.* Pro סְבִירִין יְדֵיהוֹן idem videtur legiſſe תְּבִירִין, ſic enim vertit, *frangebant manus ſuas*, ſed quo ſenſu aliis divinandum relinquimus. Quæ ſequuntur in editione Hanovienſe ad hunc modum habentur, וְאָזְלִין וַאֲמָרִין קֳדָם מָרְדְּכַי צַדִּיקָא וְאָמְרִין וּמְשַׁבְּחִין לְמָן דִּיהַב אַגְרָא v. 16. R. לִיהוּדָאִין הֲוָת נְהוֹרָא וְחֶדְוָא וּבְדִיחוּת לִבָּא וִיקָרָא *Jehudæis fuit lux & lætitia, & gaudium cordis & gloria.* v. 17. R. מֵעַמְמֵי אַרְעָא.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. ובתריסר ירחין. Ib. בתליסר יומין. Ib. דחשיבו בעלי דבביהון דיהודאי למשלט בהון ואתהפכת דישלטון. v. 2. R. יהודאי, ut verſ. 1. ſic verſ. 10. דיהודאי. Ib. לקטלא ית כל דתבעין *ad occidendum omnes quærentes.* Ib. באנפיהון. Ib. פחדיהון. v. 3. R. עלויהון ית יהודאין לארכונין *ſuper ſe Jehudæos principes.* v. 4. R. ארום רב מרדכי בבית מלכא ומשמעה נפק. Ib. אזיל ומתרברב. v. 5. R. וקטילת והובד *& occiſionis & perditionis.* v. 11. R. עאל מנין קטילין. v. 12. R. יהודאי ואובדו. Ib. בנוי דהמן דאשתארו ובכל פילכי מלכא *& decem filios Haman qui remanſerant. Et in reliquis regionibus regis.* In noſtris uti etiam in Baſileenſibus eſt ן pro ך. Ib. in fine, R. עד כען ויתעבד, Si quæ aliæ varietates à Regiis in ſecundo hujus verſus Targum fuerint, ex hiſce deprehendi poſſunt. Idem in proximo verſu & aliis, quorum duplex Targum habetur, obſervandum. v. 13. R. ישפר. Ib. אף מחר. Ib למעבד כגזרת יומא הדין *faciendi juxta decretum hodiernum.* v. 14. R. ומאה ותמניא Tailerus vertit, *Ita centum & octoginta*, pro *octo*, ut ſupra ad cap. 5. 11. dictum. Hoc & alia pauca, in quibus vir eruditiſſimus mihique quondam amicus lapſus eſt, à nobis eſſe notata, nemo, ut ſpero, ſuccenſebit; cùm veritatis amore, & nequis incautus in errorem abducatur, non contradicendi ſtudio id fiat. v. 15. R. ביום ארבע עשר. v. 16. R. ית נפשיהון ואשכחו ניחא. v. 17. R. ביומא תלת עשר Ib. ונחו בארביסר ביה *& quieverunt quarta decima ejuſdem.* v. 18. R אתכנשו בתליסר ביה ובארביסר ביה ונחו בחמיסר. v. 19. R. ארביסר, ut in ve præcedenti. Ib. חדוא ומשתיא. v. 20. R. פלכי מלכא. v. 21. R. ארביסר חמיסר, ut paulo ſupra. v. 22. R. ביומיא האנון בזמן דנחו *In diebus iſtis tempore q quieverunt.* Ib. מדבונא לחדוא ומאבלא. Ib. בהון יומי משתיא *in eis dies convivi* Ib. לחברה מתנן לחשוכי. v. 23. R. ית דשריו. Ib. וית די כתב *& quod ſcripſerat.* v. 24. R. יחוס אגג. Ib. ורמא פורא *projeceratque Phura.* v. 25. R. שא וממיה v. 26. R. על שום פורא. Ib. נטרין זמן, ſine ליה. Ib. יומי ניסא *dies miraculi.* Ib. עין ומה חזו *ſciantque: & cur viderentur.* v. 37. R. ועלוי כל דיוראין. Ib. in fine שם כתביהון וכזמניהון בכל שתא ושתא *juxta characterem ſcripturæ ſuæ, & juxta tempus eorum quolib anno.* v. 28. R. יחוס כהניא. Ib. ויחוסא דבית ישראל דשריא. Ib. וראין ודכרניהון לא ישתיצון. v. 29. R. ברתה דאביחיל. Ib. תקפא דניסא, que וית. Ib. ית אגרתא דפוריא. v. 31. R. באדר בזמן עובדיהון *in Adar in pore operis eorum.*

CAP. X.

Verſ. 2. R. וכל עובדי תקפיה. v. 3. R. ום מרדכי יהודאה אלקפטא למלכא. Ib. ן על כל יהודאין ומתרעי לסגי אחוי דמן שבטא דבנימין ע טבתא לעמא בית ישראל וממלל שלמא לכל זרעה דבית יעקב *& princeps ſuper omnes Jehudæos, & acceptus multitudini fratrum ſuorum, qui erant de tribu Benja quærebat bonum populo ſuo domui Iſrael, & loquebatur pacem omni ſemini ſuo, domui Jacob.*

JOB.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. בארע ארמיניא. Vi. Bab. Ib. ודחילא דייי *& timens Dominum.* Ib. מן בישא, ſic verſ. 8. v. 2. R. שבעא בנין ותלת בנתא. v. 3. R. שבעת אלפין דעאן ותלת אלפי גמליא. Ib. זוגין דתורי. Ib. ופלחנא סגי. Ib. עתיר מן כל. v. 4. R. והוו אזלין בנוהי ועבדין משתיא. Ib. ושלחין וקרין לתלת אחתיהון *& mittebant & vocabant* &c. v. 5. R. כד מחזורין יומי משתיא ושדר *& cùm in orbem tranſiſſent dies* &c. Ib. ואקדם בצפרא והוה מסיק עלון מנין כלהון. Ib. מאים חבו בני ולא צלו בשמא דייי בלבהון כדין וגו' *& non oraverint in nomine Domini in cordibus ſuis: ſic* &c. v. 6. R. והוה יום דינא רבא *Et fuit dies judicii magni.* Vi. Bab. Ib. למקם. Ib. ואתא לחוד שטנא ביניהון, adjicitur illic למקם קדם ייי *ut ſtaret coram Domino.* v. 7. R. ואמר שטנא קדם ייי מלפשפש בארעא ולמיזל *& dixit* Satan *coram Domino, A ſcrutando in terra & ambulando per eam.* v. 8. R. על עבדי *ſuper ſervum meum.* Ib. ארי לית דכותיה בכל ארעא *in univerſa terra.* Ib. ודחילא *& timens.* v. 9. R. הא מגן דחל איוב. v. 10. R. הלא אנת אגנת בדיליה ובדיל אנש ביתיה ועל כל דיליה מחזור *Nónne tu protexiſti* &c. Ib. וקניניה נפיש *& poſſeſſio ejus crevit.* v. 11. R. אושיט כען ידך ואנזק בכל דיליה *manum tuam & noce omnibus* &c. Ib. אין לא קדמך יצלי *niſi coram te oraverit.* v. 12. R. הא כל די ליה בידך *En univerſa quæ habet in manu tua ſunt.* Ib. ידך למנזק *manum tuam ad nocendum.* v. 13. R. יומי אתחולי שבועתא. Vi. Bab. Ib. מלכתא חמר. v. 14. R. ועזגד. Ib. תורתא. Ib. ואתנן רעין. v. 15. R. מלכתא דומרנד ודברתנון. Ib. לבלחודי, at contrà verſ. 16. & 17. בלחודי. v. 16. R. עד כדן דא ממלל. Ib. ונמרתנון. v. 17. R. עד כדן דין, ſic verſ. 18. Ib. כשדאי מניו תלתא אוכלוסין. Ib. ודברנון. Ib. אף אנא בלחודי *etiam ego ſolus:* ſed & לחוד, ſignificat *etiam.* v. 19. R. וקרב בארבעא זוית. Ib. אף אנא בלחודי *quoque ego ſolus.* v. 21. R. ערטולי, bis per ו. Ib. אתוב תמן לבי קבורתא *revertar illuc ad domum ſepulturæ.* Ib. וכדמתנסב יהא שמה דייי מברך *& nunc quia ablatum eſt, ſit* &c. v. 22. R. ולא הדר מלי *neque reddidit verba.*

CAP. II.

Verſ. 2. R. הי מנן את אתי. Ib. ית ייי. Ib. מלמשוט & וממהלכא. v. 3. R. על עבדי, ut cap. 1. 8. ſic לית דכותיה. Ib. ועד כען הוא מתוקף, ſic verſ. 9. את מתוקף. v. 4. R. אברא מטול אברא. v. 5. R. וברם אושיט כדון. Ib. לגרמיה ולנפשיה *os ejus & animam ejus.* v. 6. R. הא הוא מסיר *Ecce ipſe traditus eſt.* v. 7. R. מן פריסת רגליה ועד מוקדיה. v. 8. R. פחר לאתקרספא ביה. Vi. Bab. Ib. במצע קיטמא. v. 9. R. ברך. v. 10. R. דעבדן קלנא בית אבהתהון הא כדין. Ib. בספותיה, reliquis omiſſis. v. 11. R. למנד עלוהי *& moverent capita ſua in eum.* v. 12. Lege in noſtris, *& non cognoverunt.* Ib. R. ית מעיליה. Ib. על רישיהון. v. 13. R. על ארעא. Ib. דמתמלל עמיה פתגמא ארי חמו ארום רב.

CAP. III.

Verſ. 1. R. בתר כן, non præcedente מן. v. 2. R. ופום איוב *Et cecinit Job.* Vi. Bab. v. 3. in fine, R. איתברי גברא. v. 5. R. יטנעון יתיה. v. 8. R. ילטטון יתיה די לטטין. Ib. דאטמוסין למדבר באתערותהון אליתהון *qui parati ſunt, cùm ſuſcitantur, tollere lamentationem ſuam.* v. 9. R. נשף בורקיה. Vi. Bab. Ib. יסתכי לנהורא. Ib. קריצותא. v. 10. R פרתי דלסתי *portas maxillarum mearum.* Ven. פרתי, quod in Baſ. mutatum in פאתי: hujus mutationis Buxtorfius rationem non reddit. פתי vel פאתי eſt *latum, ſpatioſum*, unde פתאה *vicus, platea:* huc reſpicientes *meatum* reddidimus. Ib. R. כריסא, ſine Affixo. v. 15. R. קורטיהון. Vi. Bab. v. 17. R. רשיעי דעבדו תיובתא. Ib. תלמידי דאישתלהי. v. 18. R. בי רבא, ſic apud Eliam. v. 19. R. מכיפתא מן קדם ייי קירים דידיה *ab alligatione à facie Domini dominatoris ſui.* v. 20. R. למה יהב. v. 22. R. דהוון חדן. Ib. ישכחון. v. 24. R. תונחתי תעול. Ib. מימי אכליותי. v. 26. R. לא שלותי ולא שלית מבשורתא *Nonne diſſimulavi & nonne quievi, quoniam* Ib. מבשורתא דיקידתא דען *de incendio ovium.*

CAP. IV.

Verſ. 3. R. דחלשיא *infirmorum.* v. 4. R. בעבירתא תחייל. v. 5. כדן תיתי. v. 6. R. ושלימות ארחתך. v. 7. R. מן הוא דזכאי *quis eſt ipſe juſtus.* Ib. ואן תריצי. v. 8. R. שקר. v. 10. R. תחין כדביא *contremiſcere faciunt ſicut urſi.* v. 11. R. מעאל דמתיל לאריותא יהובד מדליות וגו' *Iſmahel autem qui comparatus eſt leoni peribit, eo quòd* &c. Ib. סטיסיא דאתפרשו מן אורחן *ſicut prædones* &c. Alterum hujus verſus Targum ex his cum le one Regiorum conferri poteſt ut ſupra monuimus. v. 12. R. אמר בתכיף ואלפת *dictum eſt verbum repentè* &c. v. 13. R. על בר נשא. v. 14. R. עי איברי v. 17. R. האפשר. Ib. יזדכי ואם. v. 18. R. לאכוי ישוה עילא v. 19. R. שיתאסיתהון. v. 20. R. רא לרמשא מתמחין מדליות *percuſſi ſunt:* &c. v. 21. R. אתנטל.

CAP. V.

Verſ. 2. R. יקטל רגוז קירים ושברא. v. 3. R. תי שטיא דנציב v. 6. R. מטול דלא נפק מן עפרא. v. 9. R. דעבד. Ib. סוף *quorum non eſt finis.* v. 10. R. דיהב. Ib. מחוז עממיא *provinciæ populorum.* R. Deeſt מטול ab initio. Ib. in fine, פרקנותא. v. 13. R. בחכמתהון אתיב עליהון *reddidit ſuper eos.* v. 14. R. בליליא ממששין. v. 16. ומלכתא דרשיעי טפות פמה *& conſilium impii* &c. Vi. Bab. v. 17. R. ſic cap. 8. 3, 5. & alibi paſſim. v. 18. R. מיתי מכאה. Lege in noſtris, *dolorem.* ובשביעיתא לא יקרב בך ביש ומעל מסתרתא. v. 19. R. v. 20. R. דמצראי. Ib. מקטילת חרבא. v. 21. R. במיוקא דלישן ביני עממיא *inter populos.* v. 22. R. לחבל. Ib. לחירת ארעא. v. 24. מקדשך ולא תנזק במשכן בית אלפנך *in tabernaculo domus doctrinæ tuæ.* Ib. ubi in noſtris legendum, *domus tabernaculi tui.* v. 26. R. לבי קבורתא *in domum pulturæ.* v. 27. R. קביל יתיה.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. במסחתא. v. 3. R. מן חלא דימיא, ſine יתיר. Ib. תלהיו v. 4. R. גרדי. Ib. אלהי יסדרון לי. v. 5. R. האפשר דמכרז *Nunquid teſt clamare.* Ib. ינוה תורא *aut mugiet bos.* Vi. Bab. v. 6. R. טעמא. v. 7. היך דותא. v. 8. R. יהב אלהא. v. 9. R. אלהא וממסכן *& pauperem me fecit.* Ib. ויעתר. v. 10. R. תיתא על רשיעיא ולא חס *cùm venerit tremor ſuper impios,* &c. v. 12. R. אין היך חילא דאבניא. R. סייע בי וחכמתא אתנדחת מני. In noſtris legendum, *aufugit à me.* R. כנגור & כמפקנות, utrumque ſine היך. v. 16. R. מצינתא. v. 17. הכדין דר טובענא בעידן דחבו *Talis fuit generatio diluvii in tempore quo peccaverunt.* אתנגרו. Ib. אתחמיו *& incaluerunt.* Vi. Bab. v. 18. R. סטי אורחתהון v. 21. R. ארום כען. Ib. in fine, ודחלתון *& timuiſtis.* v. 22. R. שולתי v. 23. R. ושיזבו יתי מיד. v. 25. R. מה בטימין. Ib. ה דכשר v. 27. R. יתים תשדון. v. 29. R. תובו כדין. Ib. רשעא *iniquitas.* R. ואין.

CAP. VII.

Verſ. 6. R. קלילין יתיר מגרדית. v. 9. R. כן דנחת. v. 11. Lege, *non bibebo.* v. 12. R. במצעה. v. 14. R. ומחזיוניא. v. 15. R. שנוקא. R. רחקית לא לעלם. v. 19. R. ולא. v. 20. R. נטר בר נשא.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. אימרת. v. 3. R. האפשר דאלה. v. 4. R. חבו קומוי. R. וישלם יאות *& pacificabit pulchritudinem.* v. 7. R. ויהי שירותך. v. 8. שאל כען לדרא קדמאה. v. 10. R. ומלבהון *& de corde ſuo.* v. 11. תואה

דיתנאה גומיא בלא ביסנא. v. 12. R. עד דהוא בפיותה. Vi. Bab. v. 13. R. אסרטי. Ib. וסבר דילטור & ſpes delatoris. v. 15. R. יתוקף בה. v. 17. R. עד אינר, ſine præcedente די. Ib. בי אבניא יעין. v. 18. R. אין יסלעמנידה מאתרה ומכדיב. v. 19. R. ומעפרא חורן. v. 20. R. לא ירחק. Ib. ולא יתוקף. v. 21. R. בחובא.

CAP. IX.

Verſ. 2. R. הכדן ומה יזדכי. v. 4. R. חכים. v. 5. R. מלכיא דקימין בטוריא ולא ידעו דהפכנון reges qui ſtant in montibus &c. v. 9. R. ואדרוני שטרי מזל מוליא & cubicula ſyderum, conſtellationem planetarum. v. 10. R. פרישן, ſine copula. v. 11. R. עלי ולא אחמי יתיה ſuper me, & non videbo eum. v. 12. R. מעלמא à ſeculo. v. 13. R. מרשיעיא תחותוי דיתין אוותניא דמסתייעין בסנעא ab impiis: ſub eo curvantur fortes qui auxiliantur in multitudine. Vi. Bab. v. 14. R. כר, ſine præcedente אף. v. 15. R. זכאית. v. 16 R. יצירת קלי. v. 17. R. בינתא. v. 18. R. ישבענני מרוריא. v. 20. R. אין אזדכי פמי. v. 22. R. חדא מכילתא היא לי Una menſura eſt mihi. v. 23. R. אם ברגוז ימית. Vi. Bab. Ib. מתמסין. v. 24. R. מן קדם דינהא יחפי à facie judicum ejus operit. Ib. אין לא דכי; hoc reddi poteſt, ſi non juſtus vel purus eſt. v. 25. R. ויומי קלילין. v. 26. R. חלפון היך ספינן דטעינין. Ib. דטאס. v. 27. R. אתנשי. v. 28. R. דחלית כלהון timui omnes. v. 30. R. אין אשתזגית במי. v. 31. R. הכדין בשוח. v. 32. R. אתיב יתיה. v. 33. R. על תרוינא. v. 34. R. לא תבעת. v. 35. R. לא הכא אנא בהדי.

CAP. X.

Verſ. 1. R. אתנגות נפשי. Vi. Bab. v. 2. R. תנצי בי. v. 3. R. התקין קומך. Ib. תרחק. Ib. רשיעיא. v. 5. R. הא כיומי. v. 7. R. על מנדעתך. v. 8. R. ידיך צירו יתי. Sic verſ. 11. אלבשת יתי, qualia cùm paſſim occurrant, ubique notare opus non erit. Idem ſtatuendum de aliis cujuſlibet perſonæ aut numeri pronominibus, ut cap. 12. 23. R. ומאבד יתהון. v. 9. R. היך טינא. Ib. תתיב יתי. v. 10. R. הלא כחלבא. v. 13. R. ואלין טמרתא. v. 15. R. מן יום דינא רבא à die judicii magni. v. 16. R. וארים ידיך. Lectio noſtra ſonat, manum ejus. v. 17. R. סהידיך. Ib. עמי מתחלפין. Ib. ומתחילין & militant. v. 18. R. לא תסכי יתי. v. 19. R. כמה דלא. Ib. מתיל מן כריסא perinde acſi de utero. v. 20. R. ופסקין. Ib. ושוי רוח עלי at pone mihi ſpacium. v. 21. R. עד לא. Ib. לארע. v. 22. R. ארע דתימוראה. Ib. יתוב בה בני נשא ומפעפעא בערע היך קבל ut habitent in ea filii hominum, ſed tenebreſcit in occurſum ſicut caligo.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. מרי שפון יזדכי. v. 3. R. בדבונך גבריא משתקין. v. 5. R. ספותיה. v. 6. R. בכופלא לחכמתא. Ib. אלה מעויתך. v. 7. R. האפשר. Ib. תשכח, bis, ut & alibi ſæpe ex Aphel, quod hîc notandum ut Lectoris moleſtiæ parcatur. v. 9. R. מארע. Ib. ופתיהא. v. 10. R. ומן. v. 11. R. גברי שקר. Ib. דחמי שקרא. v. 12. R. ועילא מרודא כבר יומי אתיליד in diebus naſcitur. v. 13. R. ותפרוש. Ib. ידך. v. 14. R. ולא תשרי. v. 15. R. ארום בכין. Ib. בלא מום. v. 17. R. ופעפועא דקבלא & obſcuritas tenebrarum. v. 18. R. ותשכב לרוחצן. v. 19. R. ולית דמניד. Ib. סגיאין. v. 20. R. ועיני רשיעיא ישתיצון. Ib. וסברהון מפחי נפש.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. בקשטא ידעית ארום In veritate cognovi quia. v. 3. R. דכותהון. Sed in tranſlatione eſt, ſicut vobis. v. 4. R. וחייך & irridet. v. 5. R. לרשיעיא דמן מחשבתא שליו. v. 6. R. בני ישמעאל דשלין. Ib. דמרגזין קדם אלהא. Ib. דאיתי עלוהי אלהא. Cætera ut in Targum poſteriori, ad quod prius exigendum. v. 9. R. ארום מימרא דיוי quoniam verbum Domini. v. 10. R. נפש דכל דחי. v. 12. R. בקשישי. Ib. ביונתא, ſic verſ. 13. וביונתא. v. 14. R. וסגר על אנש. Ib. ולא יתפתח. v. 15. R. הא יחוד. Ib. ומתהפכין. v. 17. R. מלכיא. v. 18. R. שלשלתא. v. 19. R. דמוביל רברבניא כד משתלשלין Qui ducit principes incatenatos. v. 24. R. עממיא populorum. Ib. ותעתענון. Vi. Bab. v. 25. R. ממשמשין חשוכא. Ib. ותעתעינון כרויי. In noſtris lege ſingulariter, quaſi ebrium.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. היך מנדעתכון ידעית. Ib. לא פרש. v. 3. R. ומכסוא עם. v. 4. Lege, idoli. v. 5. R. מן יתן Quis det ut. Sic cap. 14. 13. Quis dabit ut. v. 6. R. כען, ut in præcedentibus etiam aliquoties pro כדון. v. 7. R. הקדם אלהא תמללון Nunquid coram Deo &c. Ib. נכלן dolos? v. 8. R. הא אנפוהי, ſic in præcedentibus habuimus הא ſeparatum pro ה præfixo interrogativo, quod ſi poſthac occurrat, notare ſuperſedebimus. Ib. לאלהא תנצון. v. 9. R. היך כמתלעבא בבר נש. Ib. תתלעבון במימריה irridetis verbum ejus. v. 11. R. ודלוחיה יפול. v. 12. R. לקטם אגב טינא. v. 14. R. אטול בשרי בשני. Ib. ידי manuum mearum. v. 15. R. קומוי, ſic iterum in hoc & in proximo verſu, ſicut etiam in hoc libro præceſſit, hic ergo notâſſe ſufficiat, ſi quæ hujuſmodi poſthac reperientur. v. 17. R. קבלו, abſque copulativo, quod Interpres nihilominus expreſſit. Ib. ותנוי. v. 18. R. סדרית. Ib. אזכי. v. 19. R. כדון אשתק. v. 20. R. תרין. Ib. בכן מן קומך לא אטמר. v. 22. R. אתיבינך. v. 25. R. דשקיף תתבר. v. 26. R. ותורתינני עוירת.

CAP. XIV.

Verſ. 3. R. תעל בדינא. v. 4. R. מן יהב דכי גבר Quis dabit mundum virum. v. 6. R. abſque היך. v. 7. R. לאילן. Ib. ותוב. v. 8. R. אין מתסיב. v. 10. R. וגבר. Sic alibi forma abſoluta adhibetur in Regiis, ubi in noſtris eſt emphatica, & contrà; quam varietatem, cum ſenſui nihil adjiciat vel adimat, ſcrupuloſius obſervare non erit neceſſe. Ib. יתנגיד. v. 11. R. כנישותהון. Ib. פצידהון. v. 12. R. דמכיהון. v. 14. R. האפשר, ſic cap. 15. 8. & alibi. v. 16. R. פסיעותי תמני. v. 19. R. שאפו. v. 20. R. קלסטורדיה, Elias legit ut in noſtris. v. 22. R. עלוהי, cætera ut in Targ. poſteriore, quibuſdam omiſſis, quæ charactere diverſo indicantur in verſione Latina.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. דמכסן במלין דלא. v. 4. R. תפיש דחלתא תבצר. v. 5. R. ותתרעי לישן חכימין. v. 7. R. הבקדמאה. v. 8. R. ואטפי. v. 9. R. תתבין ולא עמנא. v. 10. R. רב מן אבך. v. 11. R. חזי למהוי גבך videtur eſſe apud te. v. 14. R. יזדכי, utrobique. Ib. דאתתא. v. 15. R. בקדישי עלא. v. 16. R. דשתי. v. 19. R. לבלחודיהון. Ib. חלוני ביניהון. v. 21. R. בארנוי. Ib. ביוותא ייתינה. v. 23. R. למוון אן. v. 24. R. מחורין יתיה היך מלך דמעתד לאסתחרא בלגיונין qui ſtat ut circumdetur legionibus. v. 25. R. ארום אושיט לאלה. v. 26. R. באקושי ריש תריסוי. v. 27. R. חפא זיוה. v. 28. R. שכונאין בקרויא. Ib. יתיבון & יתב. v. 29. R. divitiæ ejus. v. 31. R. בר נש filius hominis. v. 33. R. בתרה botrum ſuam. v. 35. R. מתכין ניכלא. Vi. Bab.

CAP. XVI.

Verſ. 4. R. דכמתכון. Ib. הלוי אירת. Ib. אחביר. Ib. ואניד עליכון. v. 5. R. אחילכון עליכון. v. 6. R. לא יתמנע non prohibebitur. v. 9. R. עאם עלי בבכוי כאומיל. v. 10. R. פתחו. v. 11. R. ממרט. Vi. Bab. v. 12. R שליו הוית. Ib. ושויני ליה לפלגסא. v. 15. Lege pulvere, abſque præpoſitione ſuper. v. 16. R. מן בכיתא. v. 17. R. חטופין. v. 18. R. אדמי. v. 19. R. האירת an num eſt. Ib. במרומם. v. 21. R. היך, ſine ו. v. 22. R. אתן ואיסרטיא.

CAP. XVII.

Verſ. 1. R. חבלה. Ib. דועכו. Ib. מתקנן. v. 2. R. מתלעבין עמי. v. 3. R. ערוב. Ib. לידי יקרב manum meam tangat? v. 4. R. אטשתא. Ib. לא תרורם יתהון. v. 6. R. ועתדתני למתלין בעממיא. Lege in noſtris, Et ſtatuit me. v. 8. R. וזכאי & juſtus. v. 9. R. ויוחד תריץ Et apprehendet rectus. Ib. ודכי אידיא יוסיף לאתחילא. v. 10. R. תובון ואתו convertimini & venite. v. 12. R. ליליא ליממא ישוון. v. 13. R. בית שוויי domum ſtrati mei. v. 16. R. טנדי, melius in noſtris טנדו, ſicut adducunt Aruch & Elias, qui dictionem compoſitam faciunt ex טן corpus & דו duo: vox eſt plane Perſica, in qua lingua تن & دو iſta ſignificant, ex eis verò compoſita dictio تندو Araneam, forſan quòd inſectorum modo ex duobus corporibus quaſi tenui filo conjunctis conſtare videatur. Ib. R. תחתן, in Aruch legitur מחתן, in voce טנדו.

CAP. XVIII.

Verſ. 2. R. למלין תבינון. v. 4. R. ארעא מלמיתב terra, ne habitetur, reliqua ut in Targ. priore, quod ſemper tenendum ubi nihil dicimus. v. 5. R. ניץ נוריה ſcintilla ignis ejus. v. 8. R. סריגותא. v. 9. R. יתחד בתקלא דפוחא יתקוף עלוי ניבריא. Vi. Bab. v. 12. Regia hîc Targum poſterius exprimunt. v. 13. R. דמותא. v. 14. R. למלך רגושתא. v. 15. R. דלית ליה ויבדר. Lectio noſtra videtur ſic vertenda, quòd nihil ſit ei. v. 16. R. יתיבשן, reliqua ut in Targ. poſt. v. 17. R. מארעא. Ven. מני ארעא דישראל. v. 20. R. אצטדיו. Ib. וקדמאי. Ib. in fine רתיתא tremor. v. 21. R. עוילא. Ib. דלא ידע ליה.

CAP. XIX.

Verſ. 2. Lege, confudiſtis. v. 4. R. בקשטא שגיתי. v. 6. R. דעו השתא Scitote nunc. Ib. עלי אחד cepit me. v. 7. R. הא אקבול חטוף. v. 9. R. מעלי אשלח. Ib. כלילא. v. 10. R. ואטל כקיסא. Sic verſ. 11. כמעיקוי, ſine היך, & verſ. 15. כבר, & alia hujuſmodi paſſim. v. 13. R. וידעי ברם & noti utique mei. v. 14. R. ואשתמודעי. v. 15. R. דדארי ביתי. v. 19. R. רחקו מני, eadem punctatio hujus verbi etiam in verſu præcedenti. v. 20. R. ובבשרי אדבקת. v. 21. R. מחתא מקדם אלהא plaga à facie Dei. v. 23. R. מן יתן דיכי Quis tribuat hic. v. 24. R. מן פרזלא. v. 25. R. ומבתר כן. Ib. עלי יקום conſurget ſuper me. v. 26. R. דאתפח. v. 27. R. ועיני חמון. v. 29. R. כד רגז אלה על סרחנותא. Ib. קטלין בחרבא.

CAP. XX.

Verſ. 2. R. דחישותי בי. Vi. Bab. v. 3. R. וכפוחא מביונתי. v. 4. R. מעידן דאשתוי. Ib. על pro עלוי, quod idem, quocirca nec eam differentiam in poſterum notare opus erit. v. 8. R. ויגלי כחזונא. v. 9. R. דסקרתיה. v. 10. R. ירעון במסכנין placabunt pauperes. Vi. Bab. Ib. משלמין. v. 11. R. חילוהי. v. 12. R. אין תבסם. Ib. ימנעינה continebit illud. v. 14. R. מתהפיך אירסא. Ib. דחורמנא aſpidis. v. 15. R. ופלט יתיה. v. 16. R. לשן תניניא lingua draconum. v. 17. R. וליואי. v. 18. R. כדתקפיה מתפרג מניה ולא יבוע cùm fortitudo ejus immutata fuerit ab eo, &c. שלחופיה juxta verſionem noſtram eſt verbum, ſed Buxtorfio nomen: ſic igitur verte, cum opulentiæ ejus datur immutatio. Ita melius reſpondet Hebraico תמורתו. v. 21. R. דמשיזב. v. 22. R. כד תתמלי, ſed legendum כד. Ib. כל ידא. v. 23. R. מטרא דפרענות בקרביה pluviam ultionis in bello ſuo. v. 24. R. מזיני קרבא דפרזלא arma bellica ferrea. v. 25. R. מתיקא, abſque Affixo, ſic apud Eliam in Thisbite. Ib. R. וברקא במרירתיה & fulgurat in fel ejus. Ib. ויהלך עלוהי. v. 26. R. תגמרניה נור גהנם. v. 28. R. מודלפין ביום רגזיה.

CAP. XXI.

Verſ. 2. R. תנחמתמון. v. 3. R. ומבתר כן דמללת. v. 4. R. הא
ברם אנא *Ecce profectò ego.* Ib. מה דין לא תתעיך. v. 7. R. מה דין,
ſeparatim ut ſuprà verſ. 4. quod & alibi ſit, quamvis brevitatis cauſâ ubique non notetur. Ib.
יחיון אתקפו לחדא קנו *confortati ſunt valde, & poſſederunt.* v. 8. R. בניהון מכון.
v. 9. R. שלמא מדלית. v. 10. R. יפקטן *in irritum jaciunt.* Vi. Bab. v. 13.
R. נמרין בטבא. Ib. ובמרגיעא קבורא. Ib. R. Sal. legit נחיתו. v. 14.
R. ויימרון לאלה. v. 16. R. הא לא אשתדר. v. 19. R. ויפרע *&*
ultionem reddet. v. 22. R. דלאל ילף. v. 23. R. בתקיף. Ib. כלה שלאנן.
v. 27. R. הא נלין קומוי. v. 28. R. האן, bis pro אן, quod & alibi obſervatum,
hic verò iterum monuiſſe ſatis ſit. Ib. פריסא. v. 29. R. וסטיוניהון. v. 30. R.
תברא. v. 32. R. ואיהוא. Ib. גדישן נעיר. v. 33. R. בסימו לה.
Ib. ובתרה. v. 34. R. ואיך, ſic adducit Elias. Ib. R. בכון שקרא *in vobis*
falſa?

CAP. XXII.

Verſ. 2. R. האפשר דלאלה ילף בר נש *filius hominis.* v. 4. R. המדחל
מנך יכסננך. v. 5. R. דסגיעתא. v. 6. R. אחך. v. 7. R. משלהי.
v. 8. R. דיליה. v. 9. R. ארמלן שלחתא. Ib. יתומי תשפף. v. 11.
R. ולא. v. 13. R. דהלאל אמטתא ידין *quòd Deus per caliginem judicet.*
v. 14. R. סתיר לה. Ib. ותקוף. v. 15. R. דמן עלמא *quæ eſt à ſeculo.* v. 16.
R. מן עלמא *à ſeculo.* v. 18. R. ומלכת רשיעי. v. 21. R. ותשלם.
Ib. טבא. v. 22. R. על לבבך. v. 23. R. תרחק עלתא. v. 24. R.
טינר דנחליא אופיר. Vi. Bab. v. 29. R. ארום דאתמאיך במימרך *Qui*
enim humiliatus fuerit in verbo tuo. Ib. ודשוח בסרחנא. Vi. Bab. v. 30. R. בזכותך.
Ib. אידיך.

CAP. XXIII.

Verſ. 4. R. מכסניותא. v. 7. R. יתקון עמה *ſe præparabit cum eo.* Ib. מן
מרי דיני. v. 8. R. אטיל וליתוהי. v. 9. R. צפונא, ſine ב præfixo. Ib.
כד מכוין *quando vertetur.* Ib. ולא אחזי. v. 10. R. אפוק. v. 11. R. ולא
עדית. v. 12. R. *oris mei*, ſed. in Chald. eſt פומוי. v. 13. R. והוא יחידי.
v. 15. R. מטול היכנא מקומוי.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. ודחכימין יתה *& qui ſciunt illum.* Vi. Bab. Unde poſthac Lectori petenda quæ à nobis omiſſa ſunt, cùm anguſtiis temporis conſtrictis ſingulas exemplarium differentias, præſertim quæ minoris momenti ſunt perſequi non liceat. v. 5. R. הא כמרודיא.
Ib. והכדין נפקו בעובדיהון *ſic egreſſi ſunt &c.* Ib. לבוזה דמשכח ליה מוונא
לטליו *ad prædam, unde depromitur ei cibus & pueris.* v. 6. R. דרשיעיא יכסחון.
v. 8. R. מקלוחא *A fluxu.* v. 10. R. ערטולאי, ſic verſ. 7. ſed abſque א.
Ib. בלא כסות וכפנין. v. 12. R. ונפשת קטילין. Ib. תצלי האפשר
דאלה *clamat: Nunquid poteſt eſſe quòd Deus.* v. 13. R. במרודין. v. 14. R.
וחשוכא. v. 15. R. ועינא דניופא נטרא נשף למימר. Ib. וממור.
v. 16. R. מתחתמין להון לא ידעו *obſignaverunt ſibi, & non cognoverunt.* v. 17. R.
פרענותא דטולא. v. 19. R. ציהיא. Ib. אנסו *rapuerunt.* Ib. שיול אתחיבו
infernus eos qui peccaverunt. v. 20. R. קיסא עיליתא. v. 21. R. דמירע עקרתא.
v. 22. R. וננר. v. 23. R. על אורחתהון. v. 24. R. וקיפו ועיר וליתוהי
חיבא *Exaltantur paululum &c.* Ib. והיך כל מה דעבדו אתפרעו במיא רתיחין
קלקלו ובמיא רתיחין טפוין ומידין והיך ריש שובלא יתמוללון *& juxta*
omnia quæ patrârunt pœnas luunt: in aquis ebullientibus opprobrio afficiuntur, & in aquis ferventibus præfocantur tum demum: & ſicut ſummitas ſpicæ conterentur. Vi. Bab. v. 25. R. ואין לא דיכי
האן הוא דיכדבינני *Et ſi non eſt ita &c.*

CAP. XXV.

Verſ. 2. R. ודלוחא עמה. Ib. שלמא. Ib. adjicitur in fine דילה *ſui*, ut in Targum altero. v. 4. initio, ומה יזכי, pro יזכי. Idem aliquoties jam ante obſervavimus. v. 5. R. שמשה *ſol ejus.* v. 6. R. כל דכן אנש דבחיוי רחשא, ſine אף.

CAP. XXVI.

Verſ. 8. in fine, R. תחותיה. v. 9. R. פרסהא כפרגודא עלוי ענני יקריה.
v. 10. R. נזר ואמר. Ex hac lectione remanſit in noſtris illud, *& dixit.* v. 12. R.
ובסכלתנותיה מחא גברא *percuſſit fortem.* v. 14. R. ורפפת מנה שמענא מלתא
גבורתיה מן יתבין. Ultimum hoc verbum in Regiis aliquoties in hoc libro quaſi ex conjugatione Ithpael punctari obſervavimus, in noſtris ex Ithpeal, hic vero ſemel pro omnibus notâſſe ſufficiat.

CAP. XXVII.

Verſ. 3. R. ארום עד כדון כלא נשמתי בי וגו׳ *Quoniam adhuc totus halitus eſt in me, & ſpiritus Dei eſt in naribus meis.* v. 6. R. ולא יהרהר לבבי מיומי *& non malè cogitabit cor meum* &c. v. 8. R. מה סבר. v. 9. R. ישמע אלהא. v. 10. R. יתפרנק
יקרי. v. 14. R. אין יסנון. v. 16. R. יתקן לבושין. v. 17. R. יהא לבש.
v. 23. R. ישקף עלויהון ידיהון ויכרבק עלוי. Vi. Bab.

CAP. XXVIII.

Verſ. 3. De ſignificatione vocis מפולמן, quæ in Regiis redditur *fortes*, vide Druſium in hunc locum & Bab. v. 4. R. מן אתר דמפלח *à loco culto.* Ib. דמתנשין מלמעבר
ברגלא. v. 6. R. אתרא, ſine די. Ib. אבנהא ועפלתין. v. 7. R. אורח אילן
חייא לא חכמתה *Semitam arboris vitæ nulla &c.* v. 8. R. בניא דאריון ולא זאר
עלוי ליונא. v. 11. R. מולחי נהריא זרז. Ib. מפיק. v. 13. R. ולא תשתכח
בארע וידנין דמתחטין. v. 14. R. ליתה עמי. v. 16. R. יקיר. v. 17. R.
ואיספקלריא. v. 18. R. ובירורין. v. 19. R. יקרא דאתי מכוש בפטלין
pretioſa quæ venit &c. Vi. Bab. v. 21. R. מעיני כל דחי *ab oculis omnis viventis.*
איטמרא. v. 22. R. בית אובדנא. Ib. במתיעבא. v. 23. R. הוא חכים
v. 27. R. בכן חמיה. v. 28. R. ביונתא, abſque היא.

CAP. XXIX.

Verſ. 2. R. כירחין קדמאין כיומיא דאלהא ינטרינני. v. 5. R. הוה, ſi
ד. Ib. חזור חזור בימי עולימי *in circuitu in diebus adoleſcentiæ meæ.* v. 8. R. קמו
וזקפו *ſurgebant & erigebant ſe.* v. 10. R. אדבקת. v. 11. R. שמעת אמרת.
13. R. דאבדא. v. 15. R. עינין הויתי *Oculus eram.* Ib. וטיול רגליא *& dambulatio pedum.* v. 16. R. אבא הויתי. v. 19. R. דמיא. v. 20. R. שתלחפא
בידי, per tranſpoſitionem. v. 23. R. ואורכין כמטרא. v. 24. R. יסתכלון
v. 25. R. ארחתהון, ſic jam aliquoties habuimus pro אורחיהון, poſthac verò no
opus erit notare ſi occurrat.

CAP. XXX.

Verſ. 1. R. דדעדקין, Elias legit דרדקין. Vi. Bab. v. 2. R. חור חילא
דידיהון *Veruntamen virtus &c.* Ib. הובד. v. 3. R. צדיא חשוך ברמשא *deſeriam*
tenebroſam in veſpere. v. 4. R. הובאי חלף. Ib. ועיקרי רתימין. v. 8. R.
דנבר. Ib. ישתתפון. v. 10. R. יתרחקון מני. v. 11. R. שרא
ואתיב יתי ודוממה *vinculum meum diſſolvit, & reſpondit mihi, & ſilentium.* v. 12.
יקומון רגלי. v. 13. R. צדיו שבילי. Ib. ולית *& non eſt.* v. 14. R.
v. 18. R. יתלבש כסותי *induebatur veſtimentum meum.* v. 20. R. ותתבין בי
Vide cap. 26. 14. v. 21. R. ידך. v. 22. R. בתשויתא. v. 25. R.
ידעית דמותא *Scio enim quòd morti.* v. 24. R. לגרמי יגרג מחתה *in oſſa &c.* ut
poſteriore Targ. in fine verò עליהון אספלעיתא. Vi. Bab. v. 25. R. בכיתי
hujus formæ exempla paſſim obvia ſunt, nec ſingula notare operæ pretium erit.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. יהיב לי *daret mihi.* v. 3. R. ותברא. v. 7. R. הלך לבבי. v.
R. אדרע. Ib. יתלשן. v. 13. R. אין רחקית דינא דעבדי. v. 15. R.
עבד יתה *qui in ventre fecit me, fecit illum.* v. 16. Lege, *deſii.* Ib. R. מסכניא
quod volebant pauperes. v. 17. R. ואכלת טולמא דלחמי בלחודי *buccellam panis*
ſolus. v. 18. R. ארום דמטליותי. v. 23. R. דלח. v. 24. R. ולפטלון
v. 25. R. ואין בסגעא סופקת ידי *& ſi in multitudine earum plauſi manu mea.* Vi. B
v. 29. R. בתברא *in interitu.* Ib. ואין אתערת כד אשכחנה בישא *& excitatu*
cùm inveniſſet eum malum. v. 33. R. אין חפית כאדם מרודי, abſque קדמוי, pro
forſan legendum קדמי, *ſicut Adam primus*, ὁ πρωτόπλαστος. v. 34. R.
ברנוש רבנותא *in tumultu principatus.* Ib. ולא אפוק. v. 35. R. יקבל, ſine
Ib. ריגרוני. v. 36. R. אכבננה *& circundarem illum.* v. 38. R. ארעי. v. 3
ונפשא דמרהא.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. דמן גניסרת. Ib. תקף רגזיה. v. 6. R. מנדעי עמכון *ſcientiam m*
vobiſcum. v. 7. R. וסגעי. v. 9. R. לא רברביא חכמין. v. 10. R. אמרת
Ib. אף אנא. v. 11. R. עד תפשפשון. v. 16. R. ישתקון קמו ולא וגו׳
quia tacuerunt, ſteterunt, & non &c. v. 17. in fine, R. לחוד אנא. Latina inte
tatio hujus verſus in noſtris omiſſa eſt, quæ in Regiis ſic habetur: *Reſpondebo quoque ego p*
meam: annunciabo ſcientiam meam etiam ego. v. 19. R. לא יתפתח, ſine ד. Ib. לנינין
ſed legendum היך, vertitur enim, *& ſicut.* v. 22. R. יסובר יתי *tollet me.* Vi. Bab.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. במוריגי. v. 5. R. תכול. v. 6. R ברם אנא v. 12. R.
דאתיבנך *juſtificatus es, quòd reſpondeam tibi.* v. 16. R. יגלה אדנא דבני. v. 18.
משחותא. Vi. Bab. Sic verſ. 22. לשחותא. v. 20. R. מן תונבא, abſque p
dente copula, quam tamen Interpres expreſſit. Ib. מרחקא נשמתא *abominatur ſpiri*
ejus, quaſi legerit נשמתיה. v. 21. R. בשריה מן למחמי *caro ejus ut non*
v. 22. R. לממיתיא *mortiferis.* v. 23. R. פרקליטא חדא *paracletus unus*, tranſp.
לבר נש. v. 25. R. אתקליש בשריה *Attenuatur caro ejus.* Vi. Bab. v. 26. R.
נש היך צדקתה *filio hominis &c.* v. 27. R. ולא יהוי. v. 28. R. פרק. Ib.
למעבר בשלחא *ne tranſeat per gladium.* v. 30. R. נפשיה מן שוחא
ejus &c.

CAP. XXXIV.

Verſ. 6. R. מטול דיני. v. 10. R. חכימי לבא *ſapientes corde.* Ib. in
ניכלא *dolus.* v. 14. R. ישוי לותה. Sic לותה יכנוש, in fine verſus. v. 1
על עפרא ישכוב. In noſtris lege, *in pulverem revertetur.* v. 17. R. דינא
יסתמר. Baſ. יסתמר. Vi. Bab. Ib. ואין זכאי רב יחיב *& num juſtum ma*
reum peraget? v. 18. R. דאתאמר *ut dicatur.* v. 19. R. אפי רברבניא.
ידוי, ut cap. 35. 7. ידך, & alia ſubinde hujuſmodi quæ nimis eſſet ſigillatim rece
v. 22. R. ברם לית חשוך *Non ſunt enim tenebræ.* v. 23. R. ישוי תוב. v.
R. ירהטון מימי נהרא דסגיעין בנומיא מדלית סוף *Currunt aquæ fluminis*
multæ ſunt in foveas ſine fine. Ib. מבתריהון חלופהון *ſequentes pro eis.* v. 25.
יהודע. Ib. ומדכאין. v. 26. R. דיחמון צדיקיא ויזכון דינא *in quo*
bunt juſti, & juſtificabunt judicium. v. 29. R. שכינתיה. v. 31. R. יתימר
dicas. v. 33. R. האפשר, ut verſ. 31. & alibi paſſim, uti jam monuimus. v.
R. אבא דבשמיא יבחן *Pater mi qui es in cœlis probetur.*

CAP. XXXV.

Verſ. 3. Elias in Thisbite hinc affert, מה צרוך מתעל סורחני. Pro
forte legendum אית על. v. 4. R. וית הבריך מן עמך *& ſociis qui tecum*
v. 6. R. וסגיעו מרודיך. v. 7. R. זכית. v. 12. R. קבלין ולא עני
verſ. 9. מקבלין, ex Pael. Ib. גיותנות בישין. v. 13. R. שקרא

v. 14, & 15. R. וכדין ארום. v. 15. R. אסער תקפה. Ib. לאפושי. v. 16. R. ללמא יפצא.

CAP. XXXVI.

Verſ. [illegible] R. דרמא לא ירחק. Interpres hic, ut in aliis quibuſdam quæ ſuis locis obſervantur lectionem noſtram exprimit. v. 7. R. מצדיקא *à juſto*. Ib. לעלמין. v. 8. R. באשלין דסגופא. Hujuſmodi plura jam notata ſunt; cùm verò utrovis modo legas ſenſus idem maneat, tales etiam varietates deinceps præteriri poſſunt. v. 10. R. דדמין. v. 12. R. בשלחא יעברון מעלמא *per gladium tranſibunt, & à ſeculo*. v. 13. R. רחמוי. v. 16. R. וברם פצאינך. v. 17. R. ודינא דחיבא גמרת דינא. v. 19. R. בעדן רתחא וכל וגו׳ *in tempore furoris, & omnes qui robuſti ſunt virtute?* omiſſo ſcil. משכחין. v. 20. R. לא תרחוק *ne longè fias*. Ib. לסלקא עממיא. v. 21. R. על דין. v. 22. R. אלה יתקיף. Ib. ומן *& quis*. v. 25. R. כל בר נש חמון. v. 28. R. כאסו *quaſi ſanitatem*. v. 30. R. מטרה *pluviam ſuam*. v. 32. R. חטוף ידיא. v. 33. R. יחוי עלוי, reliqua ut in Targum poſtremo.

CAP. XXXVII.

Verſ. 1. R. ויטפיו. v. 4. R. מכלי קל יכלי בקל *intonat ſonus inclamat voce.* v. 5. R. *mirabilia magna quæ facturus eſt quæ ignoramus.* Turbato verborum ordine, quòd abſit verbum עבד. v. 6. R. למבשלא. v. 7. R. ביד כל בר נש. Ib. עובדיה. v. 9. R. זועא. v. 11. R. בטחבות *in humiditate.* Vi. Bab. Ib. עננא. v. 12. R. תסקפתא. Ib. פלחי ארעא. Ib. בכל ארעתא דפקדינון על אפי תבל על ארעא *in univerſam terram quocumque præceperit eis ſuper faciem orbis terræ.* v. 13. R. וגלימתא. v. 15. R. התדע כד שוי אלהא גזירתא עלויהון. Ib. נהור ענניה *lux nubis ejus.* v. 16. R. התדע על מבשקרני עיבא פרישתא. v. 18. R. דחזותהון. v. 19. R. מן קדם חשוך. v. 20. R. אין מלל. v. 22. R. קדם אלה דחיל. v. 23. R. שדי לא אשכחנה מדבר *Omnipotentem non invenimus loquentem.* Ib. בסגעי, ac rurſus וסגעי חילא *& multa potentia.* v. 24. R. לא יחמי כל *non videbit* ſicut *omnes.*

CAP. XXXVIII.

Verſ. 2. R. מן דין דמחשיך מלכתא *qui obſcurat conſilium.* v. 8. R. וסגר בדשיא. v. 9. R. בשואותי. v. 10. R. ועברין *& vectes.* v. 11. R. וכא יתיבש *& hic ſiccabuntur.* Ib. גלליך *fluctus tui.* v. 12. R. למהוי צפר *ut eſſet diluculum.* v. 13. R. בסטרי ארעא *extrema terræ.* v. 14. R. ומתעתדין. v. 15. R. ויתכסי מחיביא נהורהון דצדיקי. In noſtris lege, *lux ſua.* Ib. R. ואדרעא דגברא אתברית *& brachium robuſti confringetur.* v. 16. R. העלתא עד מערב לסגור ימא *ad Occidentem ut concluderes mare.* v. 21. R. ידעת ארום *Sciebas verò quòd.* v. 23. R. לעדני. v. 24. R. מתקבל נהורא *ſuſcipitur lux.* v. 25. R. מאן פלג לשטפא דתהומא חריצי מיא ואורחא *Quis diviſit inundationi abyſſi ciſternas aquarum, & viam:* reliqua ut in Targum ſecundo, niſi quod abſit מתמן, & in fine ſit בקלין. v. 26. R. ומדברא דלית *& in deſertum* &c. v. 30. R. כאבנא מיא. Ib. ומטמרן. v. 32. R. בעדניה, Elias in Thiſb. rad. שטר, legit בזמניה. Ib. ועיש על בנהא *& veſperum ſuper filios ſuos.* v. 33. R. האפשר דידעתא. Ib. שטרא דגלגליה על ארעא. v. 34. R. התרים לעיבא, ſine אפשר. v. 36. R. או מן יהב לתרנגול ביונתא וגו׳ *aut quis dedit gallo intelligentiam* &c. ut in ſecundo Targum. v. 37. R. לויקא *utri:* reliqua ut in Targum poſteriore. v. 38. R. אישתאם. Vi. Bab. v. 39. R. האפשר דתצוד לליתא. v. 41. R. לות אלהא. Ib. טעין.

CAP. XXXIX.

Verſ. 2. R. דשלמין ותדע עדני. v. 3. R. חמטין. Ib. משדרן. v. 5. R. מן שלח. v. 8. in fine, R. יתבע. v. 10. R. האפשר דתקטר. Ib. נלימתא, ut cap. 37. 13. v. 11. R. סגא חילה. v. 13. R. ואין אברא. v. 14. R. ארום שבקת. v. 18. R. דבמרומא. v. 21. R. ויפול לקדמות זיני קרבא *& egreditur in occurſum armorum bellicorum.* v. 24. R. ברגוש ורגוז. v. 25. R. דרברבני. v. 26. R. פרש גדפוי. v. 27. R. מימר פמך *verbum oris tui.* v. 29. R. מסתכלין. v. 30. R. דמא.

CAP. XL.

Verſ. 1. R. מימרא דיוי *verbum Domini.* Ib. מן עלעולא. v. 2. R. זרו כדון כגברא. v. 11. R. הא כדון חיליה *Ecce nunc virtus ejus.* Ib. בפרתא. v. 12. R. זנבה היך ארזא. Ib. גבריה ושעבוזוהי משבשבין *membrum virile ejus & teſticuli ejus perplexi.* v. 17. R. דנחלין. v. 19. R. בעיניה. Ib. נקיב נחיריה *perforabitur naris ejus.* v. 21. R. אנמונא *circulum.* v. 22. R. דיסני לך בעותא. v. 23. R. לעבד פלח לעלם *in ſervitium perpetuum.* v. 25. R. יעבדון שירותא עלוי חבריא *Facientne prandium ſuper eum ſocii.* v. 26. R. במשכה.

CAP. XLI.

Verſ. 1. R. קדמי *coram me?* v. 2. R. כל דתחות כל שמיא. v. 3. R. כדבובוי. v. 6. R. מתריסין לה בחותם צאיר *protegunt eum ſignaculo ſtricto.* v. 7. R. חד בחד. v. 9. R. מקקוי תנהר. R. David legit וזיווי, ad 2. Reg. 4. 35. ubi hunc locum citat. v. 11. R. נפיח דעבד. Sic paſſim participia pro verbis, & vice verſâ: quæ res cum ab arbitrio eorum pendeat qui puncta appoſuerunt, nihil eſt cur nos uſque adeo ſolicitos reddat, ut ubique notemus. v. 13. R. וקדמוי תדוץ. v. 16. R. מן מספיה דחלון. v. 17. R. ולא תמות *& non morietur.* v. 18. R. יחשוב. v. 19. R. גיררא דקשתא. v. 20. R. ויגחך. Ib. רומחיא. v. 21. R. עלוי כסאן. Vi. Bab. ad Pſal. 40. 3. v. 22. R. מצילתא. v. 24. R. מדלא. v. 25. R. מלך הוא, tranſpoſitio. Ib. בני טורי *filios montium.*

CAP. XLII.

Verſ. 1. R. ית מימרא דיוי *ad Verbum Domini.* v. 3. R. מדלית מנדעא. Ib. היכנא, ſic verſ. 6. abſque ד. v. 6. R. על בני. v. 8. R. ותסקון עלותא *& offeretis holocauſta.* Ib. ואיוב עבדי, tranſp. v. 9. R. וצופר. Ib. היכמא דמליל להון. Ib. וסבר יוי *& acceptavit Dominus.* v. 10. R. מטול חברוי. Ib. דהודה לאיוב. In hoc verſu male notatur *verbum* charactere diverſo. v. 11. R. אנש חורפא. v. 14. R. תליתאה. v. 15. R. להון אבוהון אחסנתא. v. 16. in fine, R. דריא, ut contrà verſ. 17. יומין, ex forma abſoluta.

PSALMI.

PSAL. I.

Verſ. 1. R. טובוהי. Vi. Bab. Ib. ובארח. v. 2. R. רעותה. Ib. Elias in Thiſbite, rad. נמם legit ובנימוסי pro ובאורייתיה. v. 4. R. דתשקפנה זעפא *quam projicit ventus.* v. 5. R. מטול כן לא יקומון רשיעי ביום דינא רבא *Propterea non conſiſtent impii in die judicii magni.* Ib. וחטאי בסיעתהון דצדיקי, ſic verſu proximo ארחתהון דצדיקי: hujus conſtructionis, cùm admodum frequens ſit, hæc duo exempla ſunto, ne quotieſcunque occurrerit notare opus habeamus.

PSAL. II.

Verſ. 2. R. עם משיחה *cum Meſſia ejus.* v. 3. R. אמרין נתרע *Dicunt, Diſſolvamus.* Ib. ית שושלותהון. v. 6. R. על ציון טור קדשי *ſuper Sion montem ſanctum meum.* v. 7. R. אשתעי דאלהא קימא יוי אמר לי *Recitabo Dei pactum: Dominus dixit mihi.* Ib. חביב כבר לאבא את לי. v. 8. R. *fines terræ.* Nam abeſt vox שלטוני. v. 12. R. כזעיר תקפה טב לכל.

PSAL. III.

Verſ. 2. Lege, *infeſtatores.* v. 3. R. דאמרין. v. 5. R. מטר ובית מקדשיה, pro מטור בית, literâ ו, malè inter excudendum ex loco ſuo in alienum tranſlatâ: quod ex Dagheſch in litera ב, clarius liquet. Hoc non animadvertentes Pariſienſes vocalem Pathach literæ ט, ſuppoſuerunt, hoc modo מטר, quæ vox nihili eſt. v. 7. R. לא אדחל מרבון עממין דיחזור *Non timebo à myriadibus populorum &c.* v. 8. R. דרשיעי. v. 9. R. למן קדם. Ib. ועל *& ſuper.*

PSAL. IV.

Verſ. 1. R. על נגינתא *ſuper Neghinath.* Vi. Bab. v. 4. R. ודעו ארי. Ib. חסידא לה *miſericordem ſibi.* Ib. במקריה לה. v. 5. R. זועו מנה. v. 6. R. יצריכון. Ib. כנכסת *ſicut ſacrificium.* v. 8. R. וחמריהון סגיעו. Vi. Bab. ad hunc verſum & Pſal. 3. 3. v. 9. R. מטול דאנת יוי לבלחודי לרחצן תותבנני *ſecurè ſedere facies me.*

PSAL. V.

Verſ. 2. R. בינה רגגי *intellige deſiderium meum.* v. 3. R. אצית, ut verſu etiam præcedente. v. 5. R. דלא אלה צבי ברשעא אנת ולא יתיתב. Vi. Bab. v. 6. R. עברי שקר. v. 7. R. ממללי כדבא. v. 8. R. בסוגי, ſic verſ. 11. v. 9. R. תשבחתי. Ib. אורחך. v. 10. R. ארום דלית. Sic Pſal. 9. 5. & 11. & alibi ארום pro מטול ד. v. 11. R. מן מלכיהון. v. 12. R. ותטלל עליהון. Elias legit ותטיל. Thiſb. in טלית. Ib. במימרך דרחמין שמך *in verbo tuo amatores &c.*

PSAL. VI.

Verſ. 1. R. על כנרא *ſuper citharam,* abſque בנגינתא. Ib. נימין. v. 2. R. ברגזך תכסינני *in furore tuo corripias me.* v. 3. R. חוס עלי אלהא. v. 5. R. פרק יתי. v. 7. R. כל, abſque ב. v. 8. R. חשוכת מרוגז עיני. v. 9. R. קבל יוי קל *accepit Dominus vocem.* v. 10. R. פניעתי יוי קבל צלותי. v. 11. R. כל בעלי דבבי. Ib. ויבעתון כשעה.

PSAL. VII.

Verſ. 1. R. תרגמא דאוריתא *Interpretatio Legis.* v. 3. R. היך כאריא. Ib. יפשח ולית דפצי. v. 7. R. ברוגזך. v. 9. R. ידון. Ib. פרע לי. v. 10. R. לרשיעיא. Ib. לבא וכלין. v. 13. R. אם לא תאיב. v. 14. R. ואמטולתה אתקין זינא. v. 16. R. בשחתא דעבד. v. 17. R. ועל מוחה חטופה יחית.

PSAL. VIII.

Verſ. 1. R. כנרא. v. 2. R. תליל ומשבח שמך בכל ארעא *excelſum & laudabile eſt nomen tuum &c.* ut verſ. 10. v. 3. R. וינקיא אשתיתא. Ib. ונקם נקמתא *& ultorem.* v. 6. R. וחסרתיה. Hic in noſtris pronomen ſeparatum habetur, quod in Regiis frequenter fieri ſupra ad Job. 10. 8. obſervatum. v. 9. R. עברי ארחת ימא *tranſeuntes vias maris.*

PSAL. IX.

Verſ. 1. R. על מיתותא דבן *ſuper mortem filii.* v. 6. R. שמהתהון *nomina eorum.* v. 7. R. אשתציו וכרכיהון אצתדיו. Ib. שבקת מלמתב הובדת *deſeruiſti ne habitarentur: deleviſti.* v. 8. R. בשמי מרומא אתקן. Elias legit cum noſtris, תקין. v. 9. R. ידין ארעא *judicabit terram.* v. 11. R. ויתרחצון במימרך *Et confident in verbo tuo.* v. 13. R. דתבע יוי, ſed Interpres non expreſſit יוי. Ib. דמא דזכאין *ſanguinem mundorum.* Ib. ית צדקוי דכר ולא יתנשי קבלתא דענותני *juſtorum ſuorum &c.* v. 15. R. כלהון פרשותך *omnia mirabilia tua.* v. 16. R. בשחתא. Ib. דכמנו. Ib. רגלהון. v. 18. R. דאתנשיו דחלתא דאלהא *timoris Dei.* v. 19.

R. לעלמין מתנשי. Ib. סבורא דענותני. v. 20. R. לא יתעשן בר נש יתדינון. v. 21. R. עממיא דבני נשא אינון.

PSAL. X.

Verſ. 1. R. בעדני. v. 2. R. בגוות רשיעא *Arrogantia impii.* v. 3. R. דישתבח. Ib. רגגת. Ib. ודמברך גברא טלימא רחיק. v. 4. R. לא נלין, fine ד. v. 5. R. כל, fine ב. v. 9. R. למחפש עניא *ut deprehendat pauperem.* v. 12. R. קום ייי אלהא קים. Ib. לא תתנשי ענותניא. v. 13. R. אמר בלבביה לא תתבע. v. 15. R. ולא ישכחון. v. 16. R. לעלמי עלמין ייברו עממיא. v. 17. R. אדנך לצלותהון *aurem tuam ad orationes eorum.* v. 18. R. ומסכן לא יוסיפון תוב.

PSAL. XI.

Verſ. 1. R. לשבחא לדוד *Ad laudandum Davidi.* Ib. איכדין, Elias legit היכדין תימרון לנפשי. v. 3. R. מטול מה עבד צדיקא זכותא *cur operatur juſtus juſtitiam?* abſque זכאה. v. 4. initio, R. מימרא דייי *Verbum Domini.* Ib. ייי בשמי *Domini in cælis.* v. 5. R. מימרא דייי צדיקא בחן *Verbum Domini &c.* Ib. ורשיעא ורחים *& improbum & diligentem.* v. 6. R. מטרא דפורענותא על רשיעיא מפחין אשתא. v. 7. R. זכותא רחים. Ib. חמין.

PSAL. XII.

Verſ. 2. R. צדיקיא ארום ספו. In noſtris legendum, *conſumpti ſunt boni.* v. 3. R. גבר עם חבריה. Ib. שפותא שעיתא, ſic verſ. 4. v. 5. R. דאמרין ללישננא. Ib. מן הוא רבון. v. 6. R. אקום בדינא אמר ייי *exurgam in judicium, dicit Dominus.* Ib. עליהון בישתא, tranſpoſitis & mutatis vocibus. v. 7. R. מליא דייי מלין. Ib. היך סימא *ſicut argentum.* v. 8. R. לעלם. Contrà pſal. 15. 5. לעלמין. v. 9. R. דמהון.

PSAL. XIII.

Verſ. 3. R. מלכיא. Ib. יתרורם. v. 4. R. אלהי. In noſtris א eſt loco Affixi י. Sic pſal. 18. 7. & alibi, quod hic obſervandum ne ſæpius moneamus. v. 5. R. בעל דבבי בישא אשלטת בה *inimicus meus malus* &c. Ib. ארום שטאתי. v. 6. R. בטיבותך. Ib. דפרע.

PSAL. XIV.

Verſ. 2. R. בני אדם. v. 3. R. דעבד טב לית אף חד. v. 4. R. הלא ידעין. v. 5. R. דלחו דלוחא דשקר דלא חמי למדלח *timuerunt timore falſo, quo non decebat timere.* v. 6. R. דשוי ייי *poſuit Dominum.*

PSAL. XV.

Verſ. 1. R. ומן יזכי למשרי *& quis merebitur hoſpitari.* v. 2. partem priorem quæ in Baſileenſibus deeſt ex Regiis ſupplevimus. v. 3. R. בישתא וחסודא. v. 4. R. דשיט באנפוהי ודבסיר. Ib. in fine, ולא יפרג.

PSAL. XVI.

Verſ. 1. R. ייי ארום אתרחצת *Domine, quoniam &c.* v. 2. R. טבתי לא אתיהיבא. v. 3. R. אנון, ſequentibus omiſſis quæ ſic etiam verti poſſunt, *notam facite* &c. v. 4. R. ורשיעיא מסגן סלמניהון ומן בתר *Impii autem multiplicant* &c. Ib. שמהתהון & נסכיהון. v. 6. R. בבסימותא. Sic verſ. 11. בסימותא. v. 7. R. ית ייי, tranſp. Ib. רדאן. v. 8. R. מימרא דייי *Verbum Domini.* Ib. שכינתיה מן ימיני *majeſtas ejus à dextera mea.* v. 11. R. בסימותא *dulcedo.*

PSAL. XVII.

Verſ. 1. R. בלא שפתי דנכילו. v. 2. R. חמין *vident,* abſque תהוין. v. 3. R. ולא *& non inveniſti.* Ib. בישתא לא עברת ית פמי. v. 4. R. אכסנית *argui.* v. 6. R. אצלי אדנך לותי *inclina aurem tuam ad me.* Ib. שמע מלולי. In noſtris verte, *ſuſcipe orationem meam.* v. 7. R. פרע להון *ulciſcere illos.* Verba Latina ſenſus gratia retinuimus, licet Chald. in noſtris deſint. v. 8. R. בטלל שכינתך. v. 9. R. מחורין. v. 10. R. ברברבנותא. v. 11. R. חזרו עלנא *circumdederunt ſuper nos.* v. 14. R. במיתותא ומשתצין מארעא *morti, & abſciſi ſunt de terra.* Ib. יתמלי כריסהון *implebitur venter eorum.* v. 15. R. דאתער איקר *quo evigilaverit gloria.*

PSAL. XVIII.

Verſ. 3. R. מתיהב לי. v. 5. R. כאתתא. Ita etiam affertur à R. Salomone ex 2 Sam. 22. 5. Ex eo autem quod Targum illinc petat cùm hic idem habeatur, & vix alibi Hagiographorum Targum citet, cùm Onkeloſum & Jonathanem paſſim adducat, argumentum videtur colligi poſſe ipſum illud vel omnino non vidiſſe, vel dignum non judicâſſe quod à ſe laudaretur. v. 7. R. כד עיק לי. Ib. מהיכל קדשיה דבשמיא *de templo ſanctitatis ſuæ, quod eſt in cælis.* v. 8. R. ואשוירת. v. 9. R. סלק קטרא קדמוי *Aſcendit fumus coram eo.* v. 10. Deeſt vox יקריה in Regiis, ab Interprete tamen agnita. v. 12. R. *pluviam* : licet in Chaldæo ſit מטרין pluraliter ut in noſtris, ſed abſque דרעוא. v. 13. R. במזופיתיה היך נומרין *in increpatione ejus* &c. v. 14. R. בשמיא *in cælis.* v. 15. R. היך כגררין ובדרנון *tanquam ſagittas & diſperſit eos.* v. 16. R. ממזופיתך ייי *ab increpatione tua Domine.* v. 17. R. שלח מן רומא *Miſit ab excelſo.* Ib. ושזבני *& eripuit me.* v. 18. R. מבעלי דבבי *ab inimicis meis* in priore membro verſus, ומסנאי *ab oſoribus meis* in poſteriore. v. 21. R. ישלמנני ייי. v. 22. in fine, R. קדם אלהי *coram Deo meo.* v. 23. R. נלין לקבלי. v. 24. R. ואהי שלים. v. 26. R. ועם זרעיה יצחק *& cum ſemine ejus Iſaac.* v. 27. R. דהלך בברירותא *qui ambulavit in puritate.* Ib. מכל פסולא. Ib. ועם פרעה ועם מצראי. Ib. עמך ישראל. Interpres omiſit *Iſrael.* v. 28. R. עמך דחשיכין את עתיד למפרקהון *Quoniam tu populum tuum egenorum, tu,* inquam *ſalvaturus es.* v. 29. R. מנהר שרגי ייי אלהי ינהר קבלי *illuminabis lucernam meam : Dominus Deus illuſtrabit tenebras meas.* v. 31. R. בחירתא תריסא הוא לכליהון. Ib. מימרה *in verbo ejus.* v. 32. R. אומיא ועממיא *nationes & populi.* Ib. מך בית ישראל יימרון *populus autem tuus domus Iſrael dicet.* v. 35. R. מאלף. v. 36. R. קוף פרקנך *fortitudinem ſalutis tuæ.* v. 37. R. אסגעת פסיעתי *Multiplicâſti greſſus* Ib. ולא אזדעזעא רכובתי. v. 38. R. רדף בעלי דבבי ואדבקנון ולא אתוב *& comprehendam illos :* &c. Pro תבורת, quod in noſtris & Baſileenſibus, in Venet eſt תבירת quod Præteritum à תוב : probabile autem eſt Buxtorfium correxiſſe תוב. v. 39. R. ולא יכלין. v. 40. in fine, R. חמטתנון תחותי *inclinâſti eos ſub* v. 41. R. ויהבתינון מחזרי קדל קדמי *terga verterent coram me.* v. 44. R. לנותא דעממיא. Ib. מנית יתי ברישי עממיא *præfeciſti me in capita gentium.* יפלחנני. v. 45. R. בני נכראין יתכדבון *filii alienigenorum :* ſic verſ. 46. *filii neorum.* v. 47. R. אלהי *Deus meus.* Vide ſuprà ad pſal. 13. 4. v. 48. R. ענותא דילי. v. 49. R. ופריקי מן בעלי דבבי ועל דקימין. Ib. ברא חטופא דעמיה *à viro cum quo rapina eſt.* v. 50. R. אימר תשבחן. In noſtris verte, *tabo laudem.*

PSAL. XIX.

Verſ. 2. R. מחון & משתען. v. 3. R. מחוי מימרא *indicat verbum*, & cu מחוי מנדעא, abſque פתית. Vi. Bab. v. 4. R. ולא משתמעין קליהון & *audiuntur voces eorum.* v. 5. R. עיניתהון *proſpectus eorum.* Ib. משרוי *tabernaculum* v. 6. R. מגנוניה צריכוכא ובפלגות יומא יחדי היך גברא דמטי למרהט בתקוף באורח מעלניה בפניא *velut de thalamo ſuo deſiderabili : & in dimidio diei ut gigas, qui pervenit ut currat in fortitudine viam occaſus ſui ſub veſpera.* v. 9. R. חדין Ib. פקדנא דייי. v. 10. R. לעלם. Ib. זכין. v. 11. lege in noſtris, *favus.* 12 R. בדנטרנון חלופי היכנא אתעביד רביהון דישראל *eò quòd ſervaverit factus eſt princeps Iſraelitarum.* Vi. Bab. v. 14. R. איזין אהי *tunc enim fiam.*

PSAL. XX.

Verſ. 4. R. ידכר. At verſ. 8. נדכר ex Aphel. v. 7. R. שוחבה דשמיא קדישיא. Vi. Bab. v. 9. R. הנון. At alibi per א ab initio, ubi in noſtris eſt v. 10. R. מימרא דייי פרוק לן *Verbum Domini redime nos.*

PSAL. XXI.

Verſ. 2. R. ימלוך מלכא *regnabit rex.* Ib. כמה מרנן. v. 7. R. תשוינה, a que præcedente די. v. 8. R. דמלכא מתרחץ במימרא דייי *quòd rex confidit in Domini.* v. 9. R. ופורענות *& ultio.* v. 10. R. שתא ישלהבנון ותגסרנון בעור גהנם *igne inflammabit eos &c.* v. 13. R. תסדר אוריתך *ordinabis legem* v. 14. R. ונרוננא על גבורתך *& pſallemus ſuper virtute tua.*

PSAL. XXII

Verſ. 2. R. אלהי אלהי. v. 3. R. ולא תתקבל צלותי *nec ſuſcipitur oratio mea.* ולית שתיקותא לי. v. 4. R. מן בגלל תשבחתא דישראל. v. 5. initio, במימרך אתרחיצו *In verbo tuo confiſi ſunt.* Eodem ordine hæc verba illic habentur in hoc verſu & in ſequenti. v. 7. R. ולא גבר סבר. v. 8. R. מטלטלין *movent.* v. 9. R. שבחת *Laudes dixi.* Ib. ושזבני פצאה יתי מטול דיתרעי בי *eripuit me ; eruit me, quoniam complacuit ſibi in me.* v. 10. R. את הוא דאפקתני *Quoniam tu ille es qui* &c. Ib. רחצני *fiducia mea.* v. 11. R. מימרך אטלקית מכריסא מרחם אומי אלהי אנת : *juxta verbum tuum projectus ſum ab utero: à vulva matri* v. 12. R. לית דמסיע *non eſt qui adjuvet.* v. 13. R. לתורי נגחין סגיעין *tauris petentibus multis.* v. 14. R. פתחין עלי. Ib. ומתבר. v. 15. R. שעוה פיג במצע מעיני *ſicut cera, palpitans in medio* &c. v. 16. R. ליחתי *humor meus.* v. R. סיעת חייבין רשיעין *caterva peccatorum impiorum.* v. 18. R. ומבזן. v. 19. פתגיי. Vi. Bab. Ib. ערבא *fortem.* v. 20. R. תקוף חילי לסיועי סרהב *fort virtutis meæ* &c. v. 21. R. פצא מדקטלין. Ib. דרשיעא דמתיל לכלבא *imp qui comparatus eſt cani.* v. 22. R. תקיף היך אריא *fortis ſicut leonis.* Ib. מלכיא תקיפין וגיותנין היך רימנין *& ſuperbis unicornium inſtar.* v. 25. R. ותא דעניא *orationem pauperis.* Ib. מניה ובצלאותיה *ab eo : & dum precatur.* v. 26. R. תשבחתי Sed vocem כל, inſuper habuit Interpres. Ib. בכנישתא סגיעי עמא *in congregatione torum populorum.* v. 27. R. כל תבעוהי. Hic etiam Interpres præteriit vocem כל לבביכון. Sed in tranſlatione eſt pronomen tertiæ perſonæ, ideoque in noſtris etiam nuimus. Vide reliquas verſiones. v. 29. R. ארום דייי היא *Quia Domini eſt.* v. 32. ייתון בניהון *Venient filii eorum.* Ib. ויחוון צדקתיה לעמא.

PSAL. XXIII.

Verſ. 1. R. דזן לעמיה. Ib. לא חסרין. v. 2. R. שריני ועל מוי דניח ידברנני *& ſuper aquas* &c. v. 3. R. צדיקי מטול גבורת שמיה *juſtorum pter fortitudinem nominis ſui.* v. 4. R. לחוד כד איזיל במישר טולי מותא מביש. v. 5. R. רישי כהני *capita Sacerdotum.* v. 6. R. טיבותא.

PSAL. XXIV.

Verſ. 1. R. דייי היא ארעא. Ib. ובריתהא ומליתה *& creaturæ ejus atque pleni ejus.* Ib. ויתבין. v. 3. R. מאן יזכה למסק בטור *Quis merebitur aſcendere* &c. Ib. fine באתר קדשיה *in loco ſancto ejus.* Vide Bab. & confer quæ notavimus ad Gen. 37. v. 4. R. על מגן *in vanum.* v. 6. R. אפי שכינתיה לעלמין *faciei majeſtatis ejus æternum.* v. 7. R. מלך דאיקר.

PSAL. XXV.

Verſ. 2. R. במימרך אתרחצת *in verbo tuo confiſus ſum.* v. 3. R. חוד כל דסברין במימרך *qui ſperant in verbo tuo.* v. 5. R. דך יתי בקושטך ואלפני ארום את אלהא פורקני *Deduc me in veritate tua* &c. Ib. כל יומיא *cunctis diebus.* v. 12.
אורחא

בְּאוֹרְחָא דִיתְרְעֵי· v. 13. R. בְּטוּב עָלְמָא דְאָתֵי תָּאֵב in beatitudinem mundi venturi
reveretur. Ib. אַחְסַנָא pro אַרְעָא· Vi. Bab. v. 18. R. לְכָל חוֹבַי· v. 19. R.
סַנְיָעוּ· Ib. דְחָטוֹף· v. 20. R. אֲרוּם סְבָרֵית בְּמֵימְרָךְ quoniam speravi in verbo tuo.
Sic in nostris verſ. 21. ubi Regia habent עֲלָךְ in te. v. 22. R. פְּרוֹק אֱלָהָא·

PSAL. XXVI.

Verſ. 1. R. אֲנָא בִּשְׁלֵמוּתִי הַלְכֵית וּבְמֵימְרָא דַיְיָ אִתְרְחֵצִית ego in perfectione mea
ambulavi, & in verbo Domini &c. v. 2. R. וְלִבִּי & cor meum. v. 7. R. בְּקָל תֻּשְׁבַּחְתָּא·
Ib. פְּרִישָׁוָתָךְ· v. 8. R. מְזַמַּן לְמַשְׁכַּן אִיקָרָךְ paratum tabernaculo gloriæ tuæ. v. 9.
R. דַּם זַכַּאי ſanguinem innocentem. v. 10. R. וִימִינְהוֹן מַלְיָא & dextera eorum plena eſt.
v. 12. R. רַגְלִי קָמַת בִּתְרִיצוּתָא·

PSAL. XXVII.

Verſ. 1. R. מֵימְרָא דַיְיָ Verbum Domini. v. 2. R. כַּד יִקְרְבוּן· Ib. לְגַמָּרָא· Ib.
אִנּוּן אִתְקְלוּ· v. 3. R. לָא יִדְחַל· Ib. אֲנָא מִתְרְחֵיץ· v. 6. R. וּכְדוּן יִתְרָם·
Ib. וְאֶנְכֵּס בְּמַצַּע מַשְׁכְּנֵהּ נִכְסִין לְרַעֲוָא בְּיַבָּבָא in medio tabernaculi ejus ſacrificia ac-
ceptabilia cum jubilatione. Ib. וְאַבּוּעַ· v. 7. R. קָלִי אַצְלִי vocem meam cùm oravero. v. 8.
R. בְּעוֹ Exquirite. v. 9. R. לָא תַצְלֵי· Ib. פְּרוֹקְנִי, ſine ד· v. 10. R. שַׁבְקוּ· Ib.
וּמֵימְרָא דַיְיָ יְכַנּוֹשׁ יָתִי verbum autem Domini &c. v. 11. R. מְטוֹל תֻּשְׁבַּחְתָּא יְיָ
propter laudem Domini. Vi. Bab. v. 14. R. תְּקִף·

PSAL. XXVIII.

Verſ. 2. R. קַבֵּל קָל· v. 3. R. עָבְדֵי עֵילָא· Ib. וּבִישׁוּתָא בְּלִבְּהוֹן· v. 4.
R. פְּרַע לְהוֹן יְיָ הֵיךְ עוֹבָדֵיהוֹן Repende eis Domine &c. Ib. וּכְבִישׁוּת מַעַלְלֵיהוֹן
& ſecundum malitiam adinventionum eorum. Ib. הַב לְהוֹן וְהָתֵב tribue illis, & redde. Verbis
הַב & פְּרַע tranſpoſitis. v. 6. R. בְּרִיךְ מֵימְרָא דַיְיָ אֲרוּם שְׁמַע קָל צְלוֹתִי :
Benedictum verbum Domini, quoniam exaudivit vocem orationis meæ. v. 7. R. בְּמֵימְרֵהּ אִתְרְחֵיץ
לִבִּי וְאִסְתַּיַּעִית in verbo ejus confiſum eſt cor meum, & adjutus ſum. v. 9. R. וְזוּן יָתְהוֹן
& ciba eos.

PSAL. XXIX.

Verſ. 3. R. אִיקַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ gloriæ domus majeſtatis, omiſſo pronomine ab Interprete.
v. 5. R. מְחַבַּר, ex Pael, ut verbum ſtatim ſequitur. v. 7. R. מַנְסֵר· v. 8. R.
מַרְטֵט tremorem incutit deſerto, & rurſus, מַרְטֵט incutit terrorem verbum Domini, חֵיוָיָא דִי
בְּמַדְבְּרָא ſerpentibus qui ſunt in deſerto. v. 9. R. וּבְהֵיכַל בֵּית מַקְדְּשֵׁיהּ ac in templo
domus ſanctuarii ejus. Ib. יְקָרֵהּ gloriam ejus. v. 10. R. יְיָ בְּדָרָא דְטוֹבְעָנָא עַל כּוּרְסֵי
יְתֵב לְאִתְפְּרָעָא מִנְּהוֹן ſuper ſedem judicii ſedit &c. Ib. וְיָתֵב עַל כּוּרְסֵי רַחֲמִין ſedit-
que ſuper ſedem miſerationum.

PSAL. XXX.

Verſ. 1. initio, R. שְׁבַח, & in fine תֻּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד hymnus Davidi. v. 2. R.
אֲרוֹמִמְךָ יְיָ Exaltabo te Domine. Ib. in fine, לִי, ut in Hebræo. v. 4. R. מִלְּמֵחַת
לְבֵית קְבוּרְתָּא ne deſcenderem in domum ſepulchri. v. 5. R. וְאוֹדוּ אַדְכַּרוּ קֻדְשֵׁהּ &
confitemini, in memoriam revocate ſanctitatem ipſius. v. 6. R. יְבִית בְּכוּתָא וּבְצַפְרָא demora-
bitur fletus &c. v. 7. R. בְּשָׁלְוָתָא דְלָא אֶזְדַּעְזַע לְעָלְמִין in tranquillitate &c. v. 9. R.
קְרֵיתִי וּלְוָת אֱלָהִי· v. 10. R. אֶפְשַׁר דְּיוֹדוּן קֳדָמָךְ דְּשָׁכְבִין בְּעַפְרָא אֶפְשַׁר
דִיתַנּוּן קֻשְׁטָךְ nunquid poſſunt confiteri coram te qui jacent in pulvere? nunquid poſſunt annunciare
veritatem tuam. v. 13. R. דִישַׁבְּחוּנָךְ laudent te. Ib. אוֹדֵה קֳדָמָךְ confitebor tibi.

PSAL. XXXI.

Verſ. 3. R. לְטִינָר כְּרָךְ עֲשִׁין in petram munitam & fortem. v. 4. R. מִן בְּגַלַל· v.
5. R. תַּפֵּיק educes. Ib. דִכְמַנוּן אַמְטוּלָתִי quem abſconderunt propter me. v. 7. R.
בְּמֵימְרָךְ יְיָ אִתְרְחֵצִית, i. e. in verbo tuo, Domine, confiſus ſum. Sed Interpres lectionem
noſtram expreſſit. v. 8. R. בְּטוּבָךְ· v. 10. R. חֲשֵׁכַת מֵרוּגְזָא caligavit præ ira. v.
11. R. יִשְׁתֵּיצוּן בְּדָווֹנָא יוֹמַי וּשְׁנוֹתַי בְּתוּנַחְתָּא exciſi ſunt in mœrore dies mei &c. Ib.
אִתְּקַל בְּחוֹבִי corruit in peccato meo. Ib. מִתְכַּלְיָאוּ חֲשָׁכוּן præ conſumptione denigrata ſunt.
v. 12. R. יַתִּיר מִכָּל· v. 13. R. דְּמִתְיָאֵשׁ מִלִּבָּא qui deſpondet animum. Ib. לְמָאן
דִּפְחַר דְּמִתְחַבַּר in vos &c. v. 14. R. טָב וּבִישׁ, i. e. bonum & malum. Sed verſio Lati-
na in noſtris habetur per omnia, quamvis vox Chald. כְּחַדָא, illic etiam deſit. v. 15.
R. בְּמֵימְרָךְ הִתְרְחֵצִית in verbo tuo confiſus ſum. v. 16. R. בִּידָךְ אִנּוּן זִמְנַי· Ib.
פּוּרְקָנָךְ redemptionis tuæ. v. 18. R. לְבֵית קְבוּרְתָּא in domum ſepulchri. v. 19. R.
שִׂפְוָן דִּמְמַלְּלָן שִׁקְרָא דִּמְמַלְּלִין labia quæ loquuntur mendacium &c. v. 20. R. בְּמֵימְרָךְ
in verbo tuo. v. 21. R. מִגַּבְרֵי גְדוּד à viris exercitus. v. 25. R. לִבְּכוֹן כָּל דְּרַחֲצִין
בְּמֵימְרָא דַיְיָ cor veſtrum &c.

PSAL. XXXII.

Verſ. 1. R. טוּבוֹהִי דְּבַר נָשָׁא, ut verſ. ſeq. & ſic pſal. 33. 12. Beatus filius hominis.
Ib. חֶטְאֵהּ· v. 2. R. דְּלָא יַחְשֵׁב· Ib. וְלֵית בְּרוּחֵיהּ· v. 5. R. אוֹדֵה עֲלַי
מְרוֹדַי לַיְיָ· Verbum remiſiſti malè hic notatur charactere diverſo. v. 6. R. לְוָתָךְ לְעִידָּן
רַעֲוָתָא ad te &c. Ib. לְחוֹד לְעִידָּן דְּיֵיתוּן verùm in tempore quo venient. v. 7. R.
בְּסִטְרָךְ תִּטְּרִנַּנִי in latere tuo cuſtodies me. v. 9. R. דְּהֶדְיָא לָא יִקְרַב לְוָתָךְ ſimul &c.
acſi eſſet כְּחַדָא· v. 10. R. וּדְרָחֵיץ בְּמֵימְרָא דַיְיָ qui verò confidit in verbo Domini.
v. 11. R. תְּרִיצֵי רַעְיוֹנָא quorum ſunt rectæ cogitationes.

PSAL. XXXIII.

Verſ. 1. R. לִתְרִיצַיָּא יָאֵיא שְׁבָחָא, Elias habet יָאֵה תּוּשְׁבַּחְתָּא· v. 3. R.
קֳדָמוֹהִי coram eo. Ib. לְנַגְנָא pſallendo. v. 6. R. בְּמֵימְרָא דַיְיָ v. 7. R. דְּמַכְנֵשׁ·
v. 8. R. דְּחוּלוּ Timete. v. 12. R. עַמָּא דְּאִתְרְעִי· v. 13. R. חֲמָא לְוָת כָּל·
v. 14. R. אִסְתַּכַּל; at verſ. præced. אוֹדִיק, quod Elias in Thiſbite ex hoc verſu citat.
v. 16. R. בִּסְגֵעִי חֵילָא, & rurſus בִּסְגֵעִי תָּקְפָא, utrumque ſine Affixo. v. 17. R.
לָא יְשֵׁיזֵב· v. 18. R. וּלְסַבְרִין & ſperantes. v. 22. R. דְּסַבְּרִין לָךְ·

PSAL. XXXIV.

Verſ. 3. R. תִּשְׁתַּבַּח נַפְשִׁי· v. 7. R. קְרֵי וַיְיָ שְׁמַע clamavit & Dominus exaudivit.
v. 8. R. לְדַחֲלוֹהִי וְשֵׁיזְבִנּוּן· v. 11. R. אַרְיָוָתָא· v. 17. R. רְגִיזִין· v. 23. R.
פָּרִיק יְיָ·

PSAL. XXXV.

Verſ. 1. R. אִתְרַבְרַב יְיָ Magnificare Domine. v. 3. R. וּטְרוֹק תִּיקָא וְקוּם
לְאוּרְעוּת & claude thecam, & ſta in occurſum. Vi. Bab. v. 5. R. יְהוֹן· v. 6. R.
וְחַבְרִירַיָּא & caligines. v. 7. R. שִׁיחַ מְצַדְּתְהוֹן· v. 8. R. תֵּיתֵי לֵיהּ שִׁילְיָא
וְלָא יָדַע· Ib. תְּצִידֵיהּ· v. 10. R. פְּצֵא עַנְיָא מִדְּתַקִּיף· v. 11. R. דְלָא,
abſque מַן· v. 12. R. נַפְשִׁי, ſine לְ· v. 14. R. הֵיךְ אַחָא, at וְהֵיךְ אַבְלָא·
Interpres utrobique copulam expreſſit: ſic verſ. 15. לָא מַפְּקִין· v. 15. R. & neſcivi etiam,
ſi lacerarent: malè hæc ſic diſtinguuntur. v. 19. R. לָא יֶחְדוּן לִי· Ib. לְשִׁקְרָא·
v. 21. R. חֲמֵית עֵינָנָא· v. 22. R. לָא תִּרְחַק מִנִּי· v. 23. R. וְהָקִיץ·
v. 25. R. דְּלָא יֵאמְרוּן Ut non dicant. Ita rurſus Chald. v. 26. R. דְּחַדְּן עַל
בִּישׁוּתִי·

PSAL. XXXVI.

Verſ. 2. R. לִבֵּיהּ cordis ejus. v. 3. R. שַׁעַע· Ib. חוֹבֵיהּ peccatum ſuum. v. 7.
R. אֱלָהָא Deus, poſt צִדְקָתָךְ· Ib. וְדִינָךְ & judicia tua. v. 8. R. יִשְׁרוּן לְרָחְצָן·
v. 9. R. יִתְרְווּן מִדְּהַן· v. 10. R. בְּדִיל נְהוֹר יְקָרָךְ propter lucem gloriæ tuæ.
v. 12. R. לָא תְטַלְטֵל יָתִי non commoveat me.

PSAL. XXXVII.

Verſ. 1. R. לָא תִּתְגָּרֵג Ne æmuleris, ſic & verſ. 7, & 8. in poſtremo loco redditur, ne æmu-
latus fueris. Ib. לְמוֹדוֹן ut ſuperbias. v. 2. R. בְּסַרְהוֹבְיָא· v. 3. R. בְּאַרְעָא·
Ib. וַעֲסוּק & operam nava. v. 5. R. גְּלֵי קֳדָם יְיָ Manifeſta coram Domino. v. 6.
R. וְיַפֵּק Et educet ſicut lucem צִדְקָתָךְ juſtitiam tuam: & judicia tua ſicut meridiem. v. 7.
R. שְׁתוֹק אַמְתִּין Tace, præſtolare. v. 15. R. יִתַּבְּרָן· v. 16. R. צַדִּיקָא· v. 17.
R. דְּרָעֵי רַשִׁיעַיָּא תִּתַּבְּרָן וְסָעֵד צַדִּיקַיָּא יְיָ ſuſtentat autem juſtos Dominus. v. 18. R.
יָדַע יְיָ Cognoſcit Dominus. Ib. דִּשְׁלִימַי· v. 20. R. דִּבְבָא· Ib. vervecum impingua-
torum, qui tandem jugulantur; omiſſo ſcil. דְּמִן אוּלְּא· v. 22. R. בְּמֵימְרֵיהּ in verbo
ejus. Ib. וּדְמִלַּטְטִין בְּמוֹמָתֵיהּ & qui maledicuntur in jurejurando ejus. v. 25. R. וְלָא
חֲמֵית· v. 27. R. זוּר מִלְּמֶעְבַּד בִּישׁוּתָא וְעֵבֵד טַבְתָּא Recede à malè agen-
do &c. Ib. בְּגִין כֵּן תִּשְׁרֵי לְעָלַם ut habites in ſempiternum. v. 28. Vox miſericordes in
noſtris eodem cum reliquis charactere exprimi debuit. v. 37. R. אָרְחָא תְּרִיצוּתָא
iter rectum. Ib. סוֹף, abſque ד· v. 40. R. וְשֵׁיזְבִנּוּן שֵׁיזִיב לְהוֹם מֵחַיָּבַיָּא
וּפַרְקִנּוּן·

PSAL. XXXVIII.

Verſ. 2. R. תִּרְדֵּי לִי· v. 3. R. אִתְחַתְּתַן בִּי· v. 8. R. כַּפְלַי אִתְמְלִיו
קְדִיחוּתָא· v. 9. R. פַּנְמְיֵית Confractus ſum. v. 12. R. דְּרָחֲמַי· v. 13. R.
פִּיחִין· Ib. וּבְעָתֵי בִּישְׁתִּי· Ib. in fine, מְמַלְּלִין loquuntur. v. 14. R. הֵיךְ חֲרֵשִׁית
quaſi obſurduiſſem. Ib. דְּלָא פָּתַח qui non aperit. v. 19. R. אֲנָא אֲתְנֵי· v. 21. R.
בִּישָׁא חִלּוּפֵי טַבְתָּא· v. 22. R. לָא תִּרְחַק·

PSAL. XXXIX.

Verſ. 2. R. אוֹרְחִי· v. 5. R. אוֹדַע יָתִי יְיָ סוֹפִי Notum fac mihi Domine finem
meum. Ib. מֵעָלְמָא אֲנָא à ſeculo ego. v. 6. R. הָא קַלִּילִין Ecce leves. Ib.
קַיְמִין לְעָלַם vivent in æternum. v. 7. R. מְהַלֵּךְ גְּבַר· v. 9. R. חַסּוּדֵי סַכְלָא·
v. 12. R. אַתְּ רָדֵי בַּר נָשָׁא tu caſtigas hominem. Ib. הֵיךְ זְחִיל inſtar limacis. v. 13.
R. וְלִבְעוּתִי & ad petitionem meam.

PSAL. XL.

Verſ. 3. R. תַּקֵּן אַסְתּוֹרַי· v. 4. R. חֲדַת תֻּשְׁבַּחְתָּא קֳדָם אֱלָהָנָא hymnum
coram Deo noſtro. v. 6. R. וְרַעְיוֹנָךְ & cogitationes tuæ. v. 7. R. ad auſcultanda præ-
cepta tua: ſed in Chaldæo eſt פּוּרְקָנָךְ· v. 8. R. דְּאִתְכְּתִיבָא· v. 11. R. לִקְהָלָא
רַבָּא· v. 12. R. בְּגַלַל הֵיכְנָא· v. 13. R. חַכְפּוּ עֲלַי בִּישָׁן circumdederunt
me mala. Ib. וְרַעְיוֹנִי שְׁבַק יָתִי & cogitatio mea deſeruit me. v. 14. R. אִתְרְעֵי יְיָ
לְמִפְצָא יָתִי· v. 16. R. חֲדֵינָא lætati ſumus, pro חֲדוּא·

PSAL. XLI.

Verſ. 2. R. לְעַנְיֵי דְמִסְכְּנָא de rebus pauperis. v. 3. R. nec tradet: ſed in Chal. eſt
תִּמְסְרִנֵּהּ· v. 6. R. וְיֵיבַד· Vi. Bab. ad pſal. 40. 18. v. 7. R. וְכַד יֵיתֵי לְמִקְבַּל
Et cùm venerit &c. Ib. יְכַנֵּף עֵילָא· v. 9. R. טְלוֹמָא וְרַשִׁיעַ perverſum & improbum.
Ib. דִּין מְרַע· v. 10. R. בְּרַם הוּא אִתְרַבְרַב etiam magnificavit ſe. v. 11. R.
וְאוֹקִמְנִי מִן מַרְעִי ab infirmitate mea. v. 12. R. לָא יִתְגַּבַּר בְּעֵל דְּבָבִי עֲלַי
non invaleſcet auctor inimicitiæ meæ ſuper me. v. 14. R. אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל· Ib. וְיֵימְרוּן
& dicant.

PSAL. XLII.

Verſ. 2. R. הֵיךְ נַפְשִׁי· Ib. לְוָתָךְ אֱלֹהִים ad te Deus. v. 5. R. רְעוּת נַפְשִׁי
כַּד אֶעְבַּר תְּחוֹת טְלָלָא cogitationem &c. ſub umbraculo. Ib. לְבֵלְחוֹדִי· Ib. בִּיעַ
וְהוֹדוּתָא exultationis & confeſſionis. v. 6. R. וְתִרוּנְשִׁין· Ib. תּוּב אוֹדֵי קֳדָמוֹהִי
adhuc confitebor ei. Sic verſ. 12. ubi redditur, coram eo, ut & pſal. 43. 5. v. 7. R. מְטוּל
הֵיכְנָא יִדְכְּרִנָּךְ· Ib. מֵאַרַע· Ib. טוּרָא חֶרְמְנִי montis Hermonii. v. 9. R. שְׁבָחֵהּ
עִמִּי· Ib. לֶאֱלָהָא· v. 10. R. תֻּקְפִּי לְמָה אַנְשִׁיתָנִי Fortitudo mea quare &c. v. 11.
R. בִּדְקַטְלִין לִי וּמְפַשְּׁחִין גַּרְמַי בִּזְמַן דִּמְחַסְּדִין יָתִי מְעִיקַי Dum occidunt me, &
excoriant membra mea &c. Ib. כַּדְאָמְרִין לִי מְעִיקַי כָּל יוֹמָא quando dicunt mihi tota die
inimici mei. v. 12. R. אֲרוּם הוּא אֱלָהִי·

PSAL. XLIII.

Verſ. 1. R. דּוּן יָתִי אֱלָהָא· Ib. מֵעַם לָא חֲסִיד à gente non pia. Ib. וּטְלוּם·
Vi. Bab. v. 2. R. אֲרֵי אַנְתְּ אֱלָהָא· Ib. לְמָה אַנְשִׁיתָנִי לְמָה בִּקְבָלָא
אֵזִיל quare oblitus es mei? quare in tenebris incedam? v. 3. R. אִנּוּן יְדַבְּרֻנַּנִי יְעִילוּן·
Ib. מַקְדְּשָׁךְ ſanctuarii tui. Ib. וּלְמַדְרְשִׁי· v. 4. R. קָרְבְּנָא לְמַדְבְּחָא דַיְיָ·

In versione Latina corrige in nostris, *oblationem*. Ib. R. לְוָת אֱלָהָא דְמִנֵּיהּ *Deo, à quo est.* v. 5. R. וְתִרוֹנְשִׁין, ut psal. 42. 6, & 12.

PSAL. XLIV.

Verſ. 2. R. אֱלָהָא בְּאֻדְנַנָא *Deus* &c. v. 3. R. תְּבָרַת אֻמַּיָא. Elias legit לְאֻמַּיָא. v. 5. R. פּוּרְקָנַיָא. v. 6. R. בְּמֵימְרָךְ *In verbo tuo.* Ib. וּבִשְׁמָךְ *& in nomine tuo.* v. 9. R. בְּמֵימַר אֱלָהָנָא *In verbo Dei noſtri.* Ib. וּשְׁמָךְ יְיָ נוֹדֶה לְעָלְמִין *& nomen tuum Domine* &c. v. 10. R. בְּחֵילְוָתָנָא. v. 11. R. בְּבַשׁוֹ יָתָנָא. v. 14. R. שַׁוִּיתָנָא לְחִסוּדָא. v. 16. R. וּבְהַת אַפֵּי חַפָּא יָתִי. v. 17. R. מִקָּל מְחַסֵּד וּמְנַדֵּף. Ib. וּנְקוֹם נְקַמְתָנָא. v. 19. R. לָא נְזוֹר פְּלִין וְחוּחִין *diviſum elationibus.* Ib. וְאַסְטִיתָא אִיסְטַוְרְנָא מִתְּרִיצוּת. v. 20. R. אַמְאַכְתָּנָא. v. 21. R. וּפְרַשְׂנָא יְדָנָא בִּצְלוֹ לְטַעֲוַת עַמְמִין נֻכְרָאִין *& obtendimus manus noſtras in oratione* &c. v. 22. R. אֲרוּם קֳדָמוֹהִי גַלְיָין *quoniam ante ipſum manifeſta ſunt.* v. 24. R. אִתְגַּבַּר יְיָ *Invaleſce Domine.* v. 25. R. שְׁכִינְתָּךְ.

PSAL. XLV.

Verſ. 2. R. בְּעָא. Ib. מְמַלֵּל לִישָׁנִי מוֹחִי *loquutura eſt lingua mea feſtinanter.* v. 3. R. זִיוָךְ מְטוּל הֵיכְנָא בָּרְכָנָךְ אֱלָהָא לְעָלַם. v. 4. R. הֵיךְ גִּבָּרָא *ſicut fortis.* Ib. עַל כָּרְסֵי *ſuper thronum.* Ib. וְשַׁבְהוֹרָךְ. v. 5. R. וְשַׁבְהוֹרָךְ סַגִּיא בְּכֵן. הֵימָנוּת קְשׁוֹט וְעִנְוְתָנוּת צִדְקָתָא *fidei veritatis & manſuetudinis juſtitiæ.* v. 6. R. כּוֹרְסָךְ. v. 7. R. בַּעֲלֵי דְבָבֵי מַלְכָּא. Ib. וְגִירָרֵי קַשְׁתָךְ *& ſagittæ arcuum tuorum.* Ib. כּוּרְסָךְ ... כּוּרְסֵי יְקָרָךְ

כּוּרְסָךְ אֱלָהָא בִּשְׁמַיָא *ſedes tua Deus in cœlis.* Ib. מַלְכוּת תְּרִיץ חֻטֶר מַלְכוּתָךְ *regnum rectum* &c. v. 8. R. וְאַנְתְּ מַלְכָּא מְשִׁיחָא מְטוּל דְּרָחַמְתָּא *Tu autem ò rex Chriſte, propterea* &c. Ib. אֱלֹהִים אֱלָהָךְ *Deus Deus tuus.* v. 9. R. מוֹרָא דַכְיָא וְאַסְקִי וּמְכַּתְבָא. Ib. דְמִתְעַתַּד. v. 10. R. מִנֵּי יְחַדּוּנָךְ *inde lætificabunt te.* Ib. אַלְוָאִין. וגו׳ בְּפִרְשְׁגַן זִיוְתָךְ הֵיךְ אוּבְרִיזִין *& exarabitur in exemplari ſplendor tuus velut obrizo* &c. v. 11. R. וְתִחְמֵי. Ib. דְפַלְחָתָא בְּבֵית. v. 14. R. כָּל שְׁבַח שְׁפַר *Omne laudabile* &c. Ib. וְאוֹצָרֵי. פַּלְכִּין. Ib. דְמִטַּמְּרִין. Ib. יְקָרְבוּן קֻרְבָּנִין קֳדָם מַלְכָּא וְדוֹרוֹנִין לְכַהֲנַיָא *offerent in oblationes coram rege, & munera ſacerdotibus.* v. 15. R. חַבְרָיָתָהָא דְמִתְבַּדְּרִין *ſocii ejus* &c. v. 16. R. תַּתְיָן בְּחֶדְוָתָא וּבְיַע *cum gaudio & exultatione.* Ib. דְמַלְכָּא דְעָלְמָא *regis orbis.* v. 17. R. אֲבָהָתָךְ צַדִּיקַיָא יְהוֹן בְּנָךְ *patrum tuorum juſtorum erunt filii tui.* v. 18. R. אַדְכַּר שְׁמָךְ *Memorabo nomen tuum.* Ib. יוֹדוּ לְוָתָךְ *confitebuntur tibi.*

PSAL. XLVI.

Verſ. 1. R. לִבְנֵי קֹרַח עַל יְדֵיהוֹן אִתְאֲמַר בִּנְבוּאָה *filiis Korahh per manus eorum, dictum eſt in prophetis.* v. 2. R. סִיוּע בְּעָקְתָא. Ib. נַשְׁכַּח *inveniemus.* v. 3. R. כַּד וּמַחְדִּין קִרְוָתָא. Ib. הֵיךְ טוּרַיָא *ſicut montes.* v. 5. R. אַשְׁלְחִיפוּ אֲבָהָתָנָא. דֶאֱלָהָא. v. 6. R. אֱלָהָא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּמְצִעָהּ *Deus & majeſtas ejus* &c. v. 9. R. פִּסְקוּ מְסַדְּרֵי עוֹבָדֵי אֱלָהָא. Ib. בְּרַשִׁיעֵי. v. 10. R. קְרָבַיָא *bella.* v. 11. R. קְרָבָא וּדְעוֹן *Diſcedite ab acie belli & advertite.* Ib. אֱלָהָא רָמָא בְּעַמְמַיָא.

PSAL. XLVII.

Verſ. 2. R. קֳדָם אֱלָהָא *coram Deo.* v. 3. R. עַל כָּל יָתְבֵי אַרְעָא *ſuper omnes habitatores terræ.* v. 5. R. בֵּית מַקְדְּשָׁא יְקַר תֻּקְפֵּהּ דְיַעֲקֹב *domum ſanctuarii, gloriam fortitudinis Jaacob.* v. 6. R. שׁוּם אֱלָהָנָא *nomen Dei noſtri.* Ib. אֱלָהָא *Deus*, ſic bis verſu ſequenti, & pſal. 48. 4, 9. & alibi. v. 8. R. עַל כָּל יָתְבֵי *ſuper omnes habitatores.* v. 9. R. כָּל עַמְמַיָא *omnes populos.* Ib. כּוּרְסֵי יְקָרֵיהּ *thronum gloriæ ſuæ.* v. 10. R. עַמָּא דְמְהֵימְנִין *populus fidelium.* Ib. דַיְיָ אִנּוּן תְּרִיסֵי אַרְעָא וְעַל כֻּלְּהוֹן לַחֲדָא אִתְעַלָּה *Domini ſunt clypei terræ, & ſupra illos omnes vehementer exaltatus eſt.*

PSAL. XLVIII.

Verſ. 1. R. שִׁיר תֻּשְׁבַּחְתָּא *Canticum laudis.* v. 3. R. דִּמְשׁוּרָא דִצְפוּנָא קַרְתָּא *qui eſt diffuſio Aquilonis* &c. v. 6. R. וּפְרַשׁוּתָא. v. 7. R. זְוָעָא. v. 9. R. יֵימְרוּן כֻּלְּהוֹן כַּחֲדָא הֵיכְמָה *Dicent omnes ſimul* &c. v. 10. R. אַשְׁוִינָנָא אֱלָהָא טוּבָךְ *Coæquavit nos Deus benignitas tua.* Ib. בְּמִצַּע, ſic apud Eliam. v. 12. R. בּוּעָא בְתֻשְׁבְּחָן לְאוּכְלוּסוּתָא דִמְלְעֵילָא בִּירָנִיתָהָא כְּנִשְׁתָּא *exulta laudibus congregatio.* v. 14. R. *ad cætum qui eſt ſupra palatia ejus.* v. 15. R. דֵּין הוּא אֱלָהָא אֱלָהָנָא *hic eſt Deus, Deus noſter.*

PSAL. XLIX.

Verſ. 3. R. לְחוּד בְּנֵי אָדָם. v. 4. R. לִבִּי כֵּיוָנָא *cordis mei recta.* v. 6. in fine, lege in noſtris, *me.* v. 8. R. גַּבְרָא רְשִׁיעָא וְלָא יִתֵּן *vir impius* &c. v. 9. Vide Babyloniam. v. 10. R. וְלָא יֶחְמֵי *& non videbit.* v. 11. R. אֲרֵי יֶחְמֵי חַכִּימֵי רְשִׁיעָא דְמִיתִין מִיתוּתָא וּמִתְדָּנִין בְּגֵיהִנָּם כַּחֲדָא הֵיךְ כְּסִלָּא *Quoniam videbit ſapientes improbos qui moriuntur morte ſecunda, & adjudicantur gehennæ, unà ſicut inſipiens.* v. 12. R. מְטוּל דְאִתְגָּאוּ. v. 13. R. וּבַר נַשׁ *Et filius hominis*: de reliquis vide Bab. v. 14. R. יַתְנוּן סִרְחָנֵיהוֹן *peccata ſua.* v. 15. R. וְתַבְּרוּ חֲסִידַיָא וּפְלַחוּ בְּהוֹן וּתְרִיצַיָא *& contenrunt pios; ut ſerviant ſibi & rectos inſuper.* Ib. מְדוֹר בֵּית שְׁכִינְתָּא דִילֵיהּ *habitationem domus majeſtatis ejus.* v. 16. R. מִן גֵּיהִנָּם *à gehenna.* Ib. in fine, וִדַבְּרַנַּנִי לְחוּלָקֵיהּ בְּעָלְמָא דְאָתֵי *& inducet me in partem ſuam in ſeculum venturum.* v. 17. R. יַעְתַּר *dives ſit.* v. 18. R. וְלָא יֵיחוֹת. v. 19. R. *anima ejus.* Ib. תִּתְבָּרַךְ *benedicetur.* v. 21. R. בַּר נַשׁ, ut ſupra verſ. 13. Ib. וְלָא יִתְבַּיַּן *nec intelligit.* Ib. וְאִשְׁתְּוִי.

PSAL. L.

Verſ. 1. R. וּקְרָא *& vocavit.* Ib. וְעַד מַעֲלָנֵיהּ. v. 2. R. מִכַלַּל וְשֵׁירוּי *Perfectio & initium.* v. 3. R. לְיוֹם. v. 5. R. דְמַתִּילָא לְקֻרְבְּנַיָא *quæ ſimilis eſt oblationibus.* v. 6. R. וִיתַנּוּן. v. 7. R. שְׁמַעוּ *Audite.* v. 8. R. דְבִחַיךְ. v. 10. R. וְתוֹרָא דְרַבִיעַ וְרָעֵי כָּל יוֹמָא טוּרִין אַלְפָא : *accubantem & paſcentem.* Vi. Bab. v. 13. R. מִן יוֹמָא דְחָרוּב בֵּית מַקְדְּשָׁא לָא קַבֵּלֵית *A die deſtructionis domus ſanctuarii non accepi.* v. 14. R. נִדְרָיךְ דְנַדַּרְתְּ בְּסִינַי לְקַיָּמָא פִּקּוֹדַיָא *vota tua quæ voviſti in Sinai ut firmares præcepta.* v. 15. R. בְּמַרְדָא אֲמַר אֱלָהָא. v. 19. R. לִישַׁן תְּלִיתָאִי *lingua triplici.* Ib. מְדַבְּקָא. v. 20. R. תְּתֵב בְּאָחוּךְ *Stabi fratrem tuum.* Neb. תְּתִיב *Stas.* Cur ita verterint haud conſtat. Ib. כַּדְבוּבָא. v. 2 אֶהֱוֵי דוּגְמַת אֱלָהָא וַאֲנָא בִּתְקוֹף רֻגְזִי אֶתְפְּרַע מִנָּךְ אַכְסְנִנָּךְ *Ero ſimilitud ego verò in furore iræ ultionem ſumam de te; arguam te.* v. 22. R. דְּחִלַּת אֱלָהָא *Dei.* v. 23. R. בִּישָׁא וְכָבֵשׁ לֵיהּ *pravum, & compreſſerit illum.* Ib. יְקִיר לִי וְדִי יִצְדִּי. Ib. בְּפֻרְקָנָא דֶאֱלָהָא *redemptionem Dei.*

PSAL. LI.

Verſ. 6. R. לְבַלְחוּדָךְ. v. 7. R. *generare me, & in peccato fomitis pravi* &c. totum vide in Babylonia. v. 8. R. וּבְמַטְמוֹר לִבָּא. v. 9. R. מֵי אַדִּיוּתָא עַלְוֵי מְסָאֲבָא בְּאֵיזוֹבָא מִקְטַם. Eadem in Latinis tranſpoſitio. Ib. רְנְנִי תֻּשְׁבַּחְתָּא וּמִתַּלְגָא אַחְוַר. v. 10. R. תַּשְׁמְעִנַּנִי *Facies me audire.* Ib. v. 11. R. מְחוֹבַי וְכֻלְּהוֹן עֲוָיַי. v. 12. R. בְּרָא לִי. Ib. נִרְמַיָא. רוּחַ נִדְבוּתָא בְּנוּשְׁמִי *renova in corpore meo.* v. 14. R. אַתֵיב לְוָתִי. Ib. *ſpiritu munificentiæ.* v. 16. R. אֱלָהּ פֻּרְקָנִי תַּבּוּעַ תֻּשְׁבַּחְתָּךְ לִישָׁנִי צִדְקָתָךְ : *Deus, Deus redemptionis meæ: ſtillabit laudem lingua mea juſtitiæ tuæ.* v. 17. בְּאוֹרָיְתָךְ *in lege tua.* v. 18. R. קֻדְשִׁין. v. 20. R. בִּרְעוּתָךְ. v. 21. הַבְכֵן תִּצְבֵּי נִכְסַת קוּדְשִׁין דְזַכְוָתָא עֲלָתָא דְמִתַּסְקָא גְמִירָא דָא בְּכֵן *lationem ſanctorum juſtitiæ, oblationem iſtam, quæ offertur perfecta*: &c.

PSAL. LII.

Verſ. 3. R. גִּבַּר. Vi. Gen. 10. 9. v. 6. R. סַלְעֲמוּתָא. v. 7. R. עֵינָךְ v. 8. R. בְּפֻרְעֲנוּתָךְ *punitionem tuam.* v. 10. R. דְּוֵירַת עֲכוּף.

PSAL. LIII.

Verſ. 1. R. עַל חִנְגִּין עַל פֻּרְעֲנוּת *ſuper choros, ob retributionem.* v. 2. R. א לְאַחוֹרָא. v. 3. R. בְּנֵי נָשָׁא. Ib. הַאִית מַשְׂכִּיל. v. 4. R. אִשְׁתְּכַח כַּחֲדָא אִיטַּנְּפוּ. v. 5. R. הֲלָא יִדְעוּן עָבְדֵי. v. 7. R. דִּי יְהֵב. Ib. נוּת דְיִשְׂרָאֵל כַּד יַחֲזוֹר יְיָ גָּלְוַת עַמֵּיהּ *redemptionem Iſrael? quando reduxerit Dominus*

PSAL. LIV.

Verſ. 3. R. וּבְרוּחַ *& in ſpiritu.* v. 4. R. אֱלָהָא קַבֵּל *Deus accipe.* Ib. לְמֵימְרֵי פוּמִי *verba oris mei.* v. 6. R. הָא אֱלָהָא סָעֵד. v. 7. R. בִּישׁ *Convertat malum.* Ib. אַמְאַכְנוּן.

PSAL. LV.

Verſ. 2. R. אֲצֵית אֱלָהָא צְלוֹתִי. v. 4. R. אֲרֵי יַעְדוּן *quoniam teſtificab* v. 6. R. וְחֲפַרַת. v. 7. R. גַּרְפָּא. v. 8. R. אֲבוּרַת. v. 9. R. לָה וְעַלְעוֹלָא *ſublatæ & turbinis.* v. 12. R. אִתְרְגוּשְׁתָּא, hinc ſequitur verbum ſingular Ib. מִפַּלְמִיתָהּ שִׁקְרָא. v. 13. in fine, R. מִנֵּיהּ *ab eo.* v. 14. in fine, R. v. 15. R. נִתְדְּיִץ רָזָא *inibimus lætum ſecretum.* Ib. מַקְדְּשָׁא דַיְיָ. v. 16. R. שָׁא in ſingulari, unde ſententiam ſic reddidit Interpres; *& malum Doeg & Achitophel feret adverſum ipſos.* v. 18. R. וְאַרְגוֹשׁ וְיִשְׁמַע. v. 20. R. מַע קֳדָם אֵל *Audietur coram Deo.* Ib. לְעָלְמַיָא מִלְּקַדְמִין וְרַשִׁיעַיָא דְלָא מְהַשְׁנַיִן *in ſecul principio: peccatores autem qui non mutant.* Ib. בִּישָׁא וְלָא דַחֲלִין. v. 22. R. שַׁח דְפוּטְמִין *unctione pinguedinum.* v. 23. R. לְצַדִּיקָא *juſto.*

PSAL. LVI.

Verſ. 1. R. לְיוֹנְתָא שְׁתִיקוּתָא. v. 2. R. יָתְבֵי גַתָּאָה *ex incolis Gath.* R. הֲלָא סְכוּם עוּלְבָנִי בְּחֻשְׁבְּנָךְ. v. 9. R. בְּזִיקָךְ. Ib. אִתְרְחֵצַת *ſumma miſeriæ meæ* &c. v. 10. R. מַחֲזִירֵי קְדָל קֳדָמַי בְּיוֹמָא *vertentes cer coram me* &c. v. 11. R. בְּמַשְׁחָתָא דְרַחֲמִין. v. 13. R. קֻרְבָּנֵי.

PSAL. LVII.

Verſ. 3. R. ין עַכְּכוּבִיתָא לְמִגְמַר בְּפוּם אִיסְפְּלִידָא עוּזְלָא אַמְטוּלָתִי *qui accerſivit araneam ut perficeret in ore ſpeluncæ telam propter me.* Vi. Bab. v. 4. R. מַלְאֲכֵיהּ *aptabit angelum ſuum.* v. 5. R. נַפְשִׁי חַדְיָא *Anima mea acuitur.* Vi. Ib. כְּדְבֵינֵי גוּמְרַיָא *tanquam inter carbones.* Ib. in fine, חֲרִיפְתָּא. v. 8. R. חַלְתָּךְ *in timore tui.*

PSAL. LVIII.

Verſ. 2. R. תְּמַלְּלוּן תְּרִיצוּתָא. v. 3. R. אוּף רַשִׁיעֵי *Etiam impii.* Ib. ין תַּעְבְּדוּן נֻכְרָאִין רְשִׁיעַיָא מִן מְעָא תָּעוּ יִתְקְפוּן *manus veſtræ complectantur.* v. 4. R. v. 5. R. אִירְסָא לְהוֹן הֵיךְ גַּוַּן אִירְסָא דְחִוְיָא *Venenum eorum ſicut interius ven ſerpentis.* In noſtris eſt בְּגַוַּן, quod, ne longius ab interpretatione Regiorum diſcederemus, didimus, *in interiore eorum*: ſed hoc ſenſu potius dicendum eſſet בְּגַוְּהוֹן. Sit itaque, ut eſt, finale illud ן radicale, & lectio vera כְּגַוַּן, de qua vide Eliam in Thisbite, & Babyniam. v. 6. R. דְלָא מְקַבֵּל. Ib. אֲסוּרֵי נְחָשִׁין וּמִן רְטוֹנֵי רְטָן *ſed in tationibus incantantis.* v. 8. R. אַנְגִּיד גִּירְרוֹהִי. v. 9. R. וְלָא חֲמָיִן. v. 11 חִין בְּדְהִידֵי אַרְעָא. v. 12. R. אִסְטְוָרוּי יִשְׁווֹג בְּאַדְמָא דְרַשִׁיעָא *extenduntur in incolas terræ.*

PSAL. LIX.

Verſ. 4. R. מְטוּל חוֹבִי & מְטוּל סִרְחָנִי. v. 5. R. וּמְסַדְּרִין *& ordin abſque* קְרָבָא. v. 8. R. הוּא דִישְׁמַע. v. 10. R. עִשְׁנִי לְוָתָךְ. v. 11. גְשׁוּן אֱלָהִי טוּבִי. Ib. אֱלָהָא, ſine Affixo. v. 13. R. וְיִתְאַחֲדוּן. v. 15. R. *& frement.* v. 17. R. וְאֶבּוּעַ.

PSAL. LX.

Verſ. 2. R. עַל אוֹנֵר *per cuneum.* Ib. וּנְפַלוּ. v. 3. R. תְּקִפְתָּנָא רְגוּתָא עֲלָנָא אַשְׁקִיתָנָא כַּס דְלוּט *confregiſti nos; iratus es* &c. v. 5. R. בִּתְקוֹף רְתִחְתָּא *maledictionis.* v. 7. R. פְּרוּק יְמִינָךְ *redime dexiram tuam.* v. 8. R. אֱלָהָא מַלֵּל v. 10. R. דוּדֵי שִׁיווֹנִי. Ib. עַל פְּרִיקַת צַוְּרֵי קְדַל גַּבְרֵי אֱדוֹמָאֵי *ſuper ſturam colli cervicis* &c. Ib. יַבִּיבִי וְאִתְגַּבְּרִי *jubila & fortificare.* v. 14. R. בְּמֵימַר אֱלָהָא *In verbo Dei.*

PSAL. LXI.

Verſ. 1. R. על יד דוד *per manum Davidis.* v. 3. R. קדמך לותך *in conſpectu tuo, ad te.* Ib. על טור *ſuper montem.* v. 4. R. קשטא עשנא מבעל דבבא. Vi. Bab. v. 6. R. ירותא לעלמא דאתי *hæreditatem in ſeculo venturo.* v. 8. Lege, *ſeculs.* Ib. R. קדם אלהא *coram Deo.*

PSAL. LXII.

Verſ. 1. R. על ידא *per manum.* v. 3. R. לא אודעזע. v. 4. קטולין וצלו קומוי בכל, adjicitur in Regiis, כולכון. v. 9. R. קומוי והוהי לבכון *& orate coram eo toto corde veſtro, & dicite.* v. 10. R. כד יסבון גבריא במסחתא מתקלין מיזליהון *ſi acceperint homines ſtateram ponderantes fata ſua.* Vi. Bab. Ib. R. למאהון. v. 11. R. בטלומא. Ib. לא תתהבלון ממונא. Quæ ſic cum præcedentibus cohærent, *Ne confidatis in rapina, & violentia: nolite divitiis vani fieri.* v. 12. R. ותניתא דנא שמענא *& ſecundam iſtam audivimus.* In noſtris vertendum ſingulariter, *audivi.* v. 13. R. יאה למעבד. Ib. אגרת תשלם.

PSAL. LXIII.

Verſ. 1. R. מהוידה. Ib. בתחום, ſine ד. v. 2. R. אקדם בצפרא. Ib. צהית לותך נפשי מרגג לותך. v. 3. R. קדשך *ſanctitatis tuæ.* v. 4. R. טב חסדך. v. 5. R. ובשום *& in nomine.* v. 6. R. נפשי באוריתא *animam meam in Lege.* v. 7. R. במטרתא. v. 9. R. בתר אורחתך במימרי סעדת ימינך *poſt vias tuas: verbum meum ſuſtentavit dextera tua.* v. 10. R. לבית קבורתא *in domum ſepulturæ.* v. 11. R. מוהבות תעליא יהון. v. 12. R. פומהון דממללי.

PSAL. LXIV.

Verſ. 2. R. דבעל דבבא. v. 4. R. קשותהון. Ib. דקטל מריר. v. 5. R. בטמרא. v. 8. R. ויתנהון על מחתיהון *& inferet plagas eorum.* v. 9. R. ויטלטלון ברישיהון כל דחמי להון *& movebunt capita ſua &c.* v. 10. R. ויתנון עובדא דאלהא.

PSAL. LXV.

Verſ. 1. R. על יד דוד ושירתא *per manum Davidis & canticum.* v. 2. R. שבחתא דמלאכיא *laus Angelorum.* v. 5. R. טובוהי דתתרעי בה ותקרבנה לדחלתך קבל צלותנא *Beatus in quo tibi complacueris, & eum applicueris ad timorem tui.* v. 6. R. אלהא פרקננא *exaudi orationem noſtram Deus redemptio noſtra.* v. 7. R. דמתקן. v. 9. R. סיפי תהומיא *finium abyſſorum.* Ib. שבחא בפומהון, tranſp. v. 10. R. מקוביתא דאלהא דבשמיא דמליא מטרין ארעא דישראל *terræ Iſrael.* Ib. תקוף מרביני צמחיתהא רוה תשדך דברכתא *imbribus benedictionis.* v. 11. R. גיסהא *Vi ſulcorum germina ejus &c.* Ib. ברסיסי תמוגגנה צמחיתה תברך *guttis diſſolvis eam, germini &c.* Vi. Bab.

PSAL. LXVI.

Verſ. 1. R. שירתא ותשבחתא. v. 2. R. יקירו שמה *glorificate nomen ejus.* v. 3. R. מן קדמך *à conſpectu tuo.* v. 6. R. דהפך *Qui convertit.* Ib. לטור בית מקדשא *ad montem domus ſanctuarii.* v. 8. R. ייי *Domino.* v. 12. R. מרי מוזפנא *auctorem exactionis.* Vide Buxtorfii patris Lexicon Chald. in זוף & נוף, & ejuſdem Babyloniam in hunc locum. Ib. דנהנא כד בכור *tanquam fornace.* v. 13. R. לבית מקדשך *in domum ſanctuarii tui.* v. 20. R. בריך ייי.

PSAL. LXVII.

Verſ. 3. R. אורחתך, hæc forma in hoc & in aliis nominibus frequenter occurrit, licet brevitatis cauſa non ubique notemus. v. 5. R. קשוט *in veritate.* v. 6. R. אמיא כולהון. v. 7. R. ארעא דישראל *terra Iſrael.*

PSAL. LXVIII.

Verſ. 1. R. על יד דוד שבחא ושירתא *per manum Davidis &c.* v. 2. R. ויתבדרון *& diſperguntur.* v. 3. R. והיכמא דתתמסי שעוה. v. 4. R. קדם אלהא. v. 5. R. כורסי יקרא. Ib. ובועו. v. 7. R. מזוג זווגין, abſque præcedente די. Ib. לברזנא כחרא. Sequitur hic, למבני ביתא מנהון *ut ædificet domum ex eis.* Ib. בני ישראל *filios Iſrael.* Ib. מטול עובדי אבהתהון בעמודא דאשתא דכשרין פרקינון בפומבי *ſalvavit eos in pompa.* v. 8. R. בליליא ובעמודא דעננא בימא קומי עמך *in columna ignis nocte, & in columna nubis die &c.* v. 9. R. ענני שמיא אטיפו טלין דרעוא מן קדם שכינתא דייי *nubes cœlorum ſtillaverunt rores beneplaciti à conſpectu majeſtatis Domini.* Sic ad finem, דאתגלי עלויה שכינתא דייי *quod manifeſtata eſt ſuper illum majeſtas Domini Dei Iſrael.* v. 11. R. משרית כתי מלאכיא *exercitus cœtuum angelicorum.* v. 12. R. מימרא דייי יהב *Verbum Domini dedit.* Ib. הוון מבשרין. Ib. לאוכלוסין סגיעין *cœtibus multis.* v. 14. R. אמר אלהא דישראל אתון מלכיא אין דמכין אתון ביני *Dixit Deus Iſrael, Vos reges ſi dormitis &c.* Ib. האי כנישתא *ecce eccleſia.* Ib. זקיק, ſine ד. v. 15. R. בכן גהנם *tunc gehenna fuit.* v. 16. Vide Bab. v. 17. R. טוריא גיותניא. Ib. מימרא דאלהא. Ib. שכינתה בה *majeſtatem ſuam in eo.* Ib. הא טור דסיני מימרא דייי ישרי לעלמין *Verbum Domini in cœlis &c.* v. 18. in fine, R. בקדשא. v. 19. R. תיבין לאוריתא *qui revertuntur ad legem.* Ib. deeſt אלהים in fine verſus. v. 20. R. דכל יומא. Ib. טען יתנא מוסיף לנא *addens nobis.* Ib. וסעודנא. v. 22. R. דמהלך בחובוהי. v. 23. R. דישתנקו ובלוזינון נוניא וגו׳ *qui ſunt ſuffocati, & quos abſorpſerunt piſces &c.* v. 24. R. בפרענותהון דרשיעיא *vindictam improborum.* Ib. מבעלי דבביהון מנהון ישבעון. v. 25. R. הליכת אלהנא *Inceſſus Dei noſtri &c.* v. 26. R. עם מריכם, ſine די. Ib. מלך על כל עלמא. v. 27. R. במצע כנישיא. v. 28. R. *obruentes ipſos tribus, lapidibus: negotiatores filiorum Nephtali, ſuppeditantes cibum ipſis &c.* Chaldaica horum, & reliqua hujus verſus vide in Babylonia. v. 31. R. כנישת גברין *congregationem virorum.* v. 32. R. אוכמיא *nigri.* Vi. Bab. Ib. למפרש. v. 33. R. מלכות עממיא *Regna gentium.* Ib. קדם אלהא *coram Deo.* Contrà in fine verſus præcedentis eſt ייי *Domino*: & rurſus in hoc verſu, קדם ייי *cantate coram Domino.* v. 34. R. לדיתב על כרסי יקרה *thronum gloriæ ſuæ.* v. 35. R. איקר בעשנא *gloriam in fortitudine.* v. 36. R. ויימרון בריך אלהא *proinde dicant, Benedictus Deus.*

PSAL. LXIX.

Verſ. 1. R. על שושניא *ſuper lilia.* v. 3. R. טמעית כד בבוצא דמצו *Demerſus ſum tanquam in limo profundi.* Ib. ומלך תקיף היך ווטא דמיא דנגדין בתקוף *& rex fortis, ſicut alveus aquarum quæ rapiditate feruntur.* Sic fere verſ. 16. Vi. Bab. v. 4. R מלאורכא בצלו קדם ייי אלהי *ob perſeverantiam in oratione coram Domino Deo meo.* v. 5. R. על סהדותהון *ob teſtimonium eorum.* Ib. אתיב אשלם *reſtituam & reddam.* v. 10. R. טננת בית מקדשך גמרת יתי. v. 11. R. חסידותי. v. 12. R. ויהבית חלף כסותי שקין. v. 13. R. לותי יתבי תרע. v. 16. R. ולא יסלעם יתי שלטן תקיף ולא תתפתח *nec abſorbeat me princeps potens, & non aperiatur adverſum me gehenna ut claudat ſuper me os ſuum.* v. 17. R. אסתכל. v. 18. R. ולא תסלק *Neque auferas majeſtatem tuam.* v. 19. R. יתרברבן. v. 21. R. היא מרעא *ipſe morbo afficit.* Ib. הספידא *luctus.* Vi. Bab. v. 23. R. באבלי *in luctu meo.* Neb. באבלי, cujus interpretationem ſecuti ſumus. v. 26. R. תהי משכנהון. v. 27. R. ומן דכאיב. Ib. מנה ישתעון. v. 28. R. הב עויא. v. 31. R. אלהי בשבח. v. 32. R. בקרנוהי וטלפוהי *cum cornibus ſuis & ungularum fiſſionibus.* Vi. Bab. v. 33. R. חמין. v. 35. R. ישבחון לה. v. 36. R. ויתבון תמן *& habitabunt ibi.* v. 37. R. ישרין בנוה.

PSAL. LXX.

Verſ. 2. R. לפצאה יתי *ad liberandum me.* v. 3. R. ויחסדון. Ib. צבין בישתי. v. 4. R. יתכרעון היך בהתתהון *Incurventur juxta &c.*

PSAL. LXXI.

Verſ. 4. R. מידא דמרי עולא. v. 5. R. סברי. Ib. אלהי. Ita frequenter cum Affixo formæ ſingularis. v. 6. R. ממעיני אומי. Ib. לך תשבחתי *tibi laus mea.* v. 10. R. עלי בעלי דבבי בישו, eodem ordine habentur Latina. Ib. מתמלכין. v. 12. R. תרחק. Ib. ייי לסעודי זרז. v. 13. R. וישתיצון. v. 14. R. ואצלי ואוסיף *precaborque & adjiciam.* v. 15. R. צדקתך, ſic verſ. 16. v. 17. R. אלהא אלפתנא. Ib. ועד השתא. v. 18. R. תקוף דרועך. Ib. לדר חורן *generationi alteræ.* v. 20. R. דאחמיתן עקן סגיעין. In noſtris legendum, *oſtendiſti mihi.*

PSAL. LXXII.

Verſ. 3. R. לעמה בית ישראל. v. 4. R. ידון לעניי. v. 5. R. *coram lumine Lunæ*: omiſſo ſcil. קדמך. Ib. לדרי. v. 6. R. על ארעא *ſuper terram.* v. 8. R. ועד סטר ימא דאוקינוס *& uſque ad angulum maris Oceani*: at verſ. 10. retento etiam רבא, *maris magni Oceani.* v. 12. R. חשוכא. Ib. דסעיד. v. 14. R. נפשיהון *animas eorum.* v. 15. R. מדהב דאיתיו משבא. v. 16. R. ירגוש היך לבנן. v. 17. R. לעלם מדכר, tranſp. Ib. וקדם דאתברי שמשא *& antequam creatus eſſet Sol.* v. 18. R. עבד, ſine ד. Ib. לבלחודוהי. v. 19. R. לעלם וימלא.

PSAL. LXXIII.

Verſ. 2. R. כזעיר פון. v. 3. R. בעידן שלים *in tempore pacifico.* v. 4. R. על יום מיתותיהון. Ib. וגו׳ אתנטלון מחשבתהון ובריר ופטים *efferuntur cogitatus eorum: & terſum, & pingue, &c.* v. 6. R. מחטופין *de rapinis.* v. 7. R. דמות פרצופיהון *ſimilitudo vultuum eorum*: ideo præcedit in fœminino *mutata eſt.* Ib. עברו רוטביהון חפו על לוחי לביהון *progreſſæ rugæ eorum cooperuerunt tabulas cordis illorum.* Vi. Bab. v. 8. R. מרוטבא *præ humore.* v. 9. R. בצדיקי *in juſtos terræ.* v. 10. R. בגין כן על מימרא דייי דימחינון *Propterea decretum eſt verbo Domini ut percutiat eos.* Ib. היך מיין סגיעין *quaſi aquæ multæ.* v. 13. R. ברם אנא. v. 17. לבית מקדשא דאלהא אתבין לסופיהון *ad domum ſanctuarii &c.* v. 19. R. בשעתא, abſque ſequenti verbo כלו, cujus loco poſt אשתיציו *vaſtati ſunt* adjicitur שלימו *& conſumpti.* v. 22. R. בעירא. v. 23. R. תדירא נבך. v. 24. R. תדברנני בעלמא הדין ומבתר *deduces me in hunc mundum: &c.* Ib. עלי ponitur poſt לאיתאה. v. 27. R. דמתרחקין מפלחנך ייבדון *qui abhorrent à cultu tuo, &c.* Ib. כל דטעו. v. 28. R. למקרב בתר פלחנא דייי *accedere ad cultum Domini,* Ib. שויתי במימרא דייי רחצני למשתעיא *poſui in verbo Domini fiduciam &c.*

PSAL. LXXIV.

Verſ. 2. R. דשרית משכנך בה *in quo requievit tabernaculum tuum.* Vi. Bab. v. 4. R. אכלין מעקיך. v. 5. Lege, *contundet.* Ib. R. קיסא. v. 6. R. ומפסלת. Ib. מחין. v. 7. R. בית מקדשך *domum ſanctuarii tui.* v. 8. R. אמרין *Dicunt.* v. 9. R. נביאיא לא חזיינא. v. 11. R. מלמפרוק. v. 12. R. פרקניא *redemptiones.* v. 13. R. מוי דימא דסוף *aquas maris carectoſi.* Ib. על מוי דימא *in aquis maris.* v. 16. R. תקנתא. v. 17. R. תחומיא. v. 19. R. לא תנשי. Sic verſ. 23. v. 21. R. ועניא וחשיכא *tunc pauper & egenus.*

PSAL. LXXV.

Verſ. 2. R. אודינן לך אלהא אודינן. Ib. שכינת שמך *majeſtate nominis tui.* v. 7. R. בית מדברא *domo deſerti.* v. 9. R. לטלטלא בה מנדעא דרשיעיא *ad tollendam per illud &c.* Ib. מדין קדמאי *fuit ex priori.* Sine קשי. Vi. Bab.

PSAL. LXXVI.

Verſ. 1. R. ושירא *& canticum.* v. 3. R. בית שכינתה בציון. v. 4. R. תריסי וחרבא וסדרי *ſcuta & gladios, &c.* v. 6. R. בשנתיהון *in ſomniis ſuis.* Ib. גברי חילא *fortes robore.* v. 7. R. וארתיכין *& currus.* v. 8. R. אנת דחיל אנת ומן דיקום

PSAL. LXXVII.

Verſ. 2. R. קלי ברם קדם אלהא Vox mea utique coram Deo. Ib. ויצרת למימרי & attendet verbo meo. v. 3. R. רוח נבואה ſpiritus prophetiæ. v. 4. R. אצלי קדם ייי orabo coram Domino. v. 5. R. תמורתא. v. 8. R. לעלמיא ירחק. v. 10. R. ואין סלק. Ib. מלמכמר, Elias in Thisbite legit למכמר omiſſo מן quem vide. v. 11. R. ואמרת מרעיתי היא אשתניו. v. 12. R. עובדי ייי operum Domini. v. 17. R. מגו de medio. Ib. רתיתון. v. 18. R. כיפי.

PSAL. LXXVIII.

Verſ. 1. R. על ידיה. v. 5. R. ית אבהתנא. v. 6. R. דידעון. v. 8. R. דלא אתקן. v. 9. R. הפכו קדל. v. 11. R. דאחמי להון. v. 13. R. ויקיא vires. v. 14. R. היך בעננא יימם. Sed Interpres neglexit particulam היך. v. 16. R. מיא. v. 17. R. עוד למחטי לה למרנו עילאה. Ib. נולא מכיפא. Ib. נגדין דמיא. v. 18. R. למשאל מיכלא. v. 19. ſub initium, R. קדם אלהא coram Deo, mox autem קדם ייי, & ſic verſ. 21. v. 20. R. ודיבו מיא. Ib. ונחליא נגדין torrenteſque diſcurrerunt. v. 21. R. ולחוד רוגזא, ſine תקוף. v. 32. R. בפרישותיה. v. 35. R. פרק יתהון. v. 36. R. & Neb adjiciunt in fine, בעדן צלותהון in tempore orationis ipſorum. v. 37. R. לא מכון non erat rectum. v. 41. R. ונסיו קדם אלהא. v. 42. R. ית ניסיא miraculorum. v. 46. R. ומסר לזחלא עבורידהון. v. 47. R. ושקמיהון. v. 52. R. היך רעיא ſicut paſtor. v. 53. R. ולא דחלון. v. 54. R. דקנת. v. 56. R. ונסיו, ut ſupra verſ. 41. v. 58. R. ובצלמיהון. v. 62. R. לדקטלין. v. 64. R. בחרבא נפלו וארמלתוי gladio ceciderunt &c. In Targum ſecundo hujus verſus pro דכשרו, videtur legendum דבשרו. v. 65. R. היך גברא. v. 69. R. לעלם in ſeculum. v. 70. R. מעדריא דענא.

PSAL. LXXIX.

Verſ. 1. R. על ידא דאסף per manum Aſaph. v. 4. R. לשבבנא. Ib. וניחכא. v. 5. R. תתבער היך אשתא טנוותך. v. 6. R. ארי בשמך לא צלין quandoquidem in nomine &c. v. 11. R. דאסירא, ſing. juxta Hebr. אסיר, ſed Interpres reddit pluraliter. v. 12. R. לשבבנא, ut ſupra verſ. 4.

PSAL. LXXX.

Verſ. 1. in fine, R. שירתא. v. 3. R. לבני אפרים Filiis Ephraim. In Hebræo eſt לפני Coram. Ad hanc vocem Maſora notat *duo eſſe quæ Lectorem fallere poſſint*, ut ſc. per errorem putet legenda eſſe לבני. Horum alterum habetur Prov. 4. 3. Hinc in hujus loci Targum nata varia lectio, cui ſimilem ſuprà notavimus. 1. Reg. 1. 20. v. 6. R. דדמעא. v. 7. R. יתלעבון לנא ludibrio nos habuerunt. v. 9. R. עממיא דארעא. v. 11. R. חפון. Ib. בית מקדשה ובתי מדרשיה הא רבנין אלימין וגו׳ domus ſanctuarii ejus, & domus doctrinæ ejus: ecce præceptores fortes &c. v. 12. R. ינקיהא. v. 14. R. יתברנה Devaſtabit eam. Vi. Bab. v. 15. R. אלהא, ſic in aliis paſſim locis, in quibus noſtra habent אלהים. v. 19. R. ולא נזור Et non diſcedemus. v. 20. R. מגלותנא à captivitate noſtra. Ita ſuprà verſ. 8. ubi Pronomen omiſſum eſt ab Interprete.

PSAL. LXXXI.

Verſ. 3. R. ופקדו & frequentate. Ib. עם נבלא cum nablo. v. 4. R. יומא חגא דילנא die ſolennitatis noſtræ. v. 5. R. לישראל הוא והלכת. v. 6. R. ושלט על ארעא. Ib. אלפת ושמעת. v. 8. R. באתר טמור. v. 9. R. בך in te. Ib. במימרי. v. 10. R. לא יהון בניכון Non erunt filii veſtri. v. 11. R. אלהכון Deus veſter. v. 12. R. לא צבי במימרי. v. 14. R. דעמי ישמע. Elias legit, דעמי שמיע. v. 15. R. ועל מעיקיהון אתיב. v. 16. R. תקפתהון לעלם.

PSAL. LXXXII.

Verſ. 1. R. במצע דינין בקשוט דאין in veritate judicat. v. 5. R. בחושכא מהלכין. Ib. כל בסיסי omnes baſes. v. 8. R. דון יתבי.

PSAL. LXXXIII.

Verſ. 1. R. שיר תשבחתא Canticum laudis. v. 8. R. גבלאי. v. 10. R. במדין והיך. Ib. ולסיסרא וליבין. v. 11. R. רעיא דרמיס לעפרא in pulvere. v. 12. R. בלחורך. Ib. זבח וצלמונע כל. v. 15. R. דבערא חרשא. v. 19. R. וידעון. Ib. בלחורך.

PSAL. LXXXIV.

Verſ. 2. R. מה רחימין הנון משכניך. v. 3. R. לדרתך ייי atria tua Domine. Ib. אית לה דמתכשרין גווליתהא. Ib. ולחוד בסרי atque adeo caro mea. v. 4. R. על גבי מדבחך in ſuperficie altaris tui. v. 5. R. מקדשך בעלמא הדין ſanctuarii tui in ſeculo iſto. Ib. לעלמי עלמין in ſecula ſeculorum. v. 7. R. דעברין בעמקי. In Baſ. eſt עם pro על. Ib. R. ישוונה. Ib. לדיתבין באלפן qui immorantur in doctrina. v. 11. R. Pro *in exilio* Interpres habet *extrà*, diverſo à cæteris charactere quòd in textu nihil ei reſpondeat. Ib. רשעא impietatis. v. 13. R. טוביה לבר נש דמתרחצין.

PSAL. LXXXV.

Verſ. 5. R. פורקננא. Ib. מננא à nobis. v. 8. R. אחמי. Ib. ופורקנך תיהב & ſalutem tuam da. v. 11. R. אורעין. Elias in Thisbite legit ארעין. v. 13. R. מימרא דייי יתן verbum Domini dabit.

PSAL. LXXXVI.

Verſ. 2. R. את ייי אלהי tu Dominus Deus meus. v. 5. R. לאוריתא. v. 6. R. בקל. v. 8. R. באנגלי שמיא in angelis cœleſtibus. v. 12. R. אודי לך Confitebor tibi. Ib. ואיקר. v. 14. R. וכנישת תקיפין & caterva fortium.

PSAL. LXXXVII.

Verſ. 1. R. אתאמר שבח שירא dictus eſt hymnus, & canticum. v. 5. R. אתאמר. Ib. דוד מלכא דישראל David eſt rex Iſraelis. v. 6. R. חשבן כל עממיא. v. 7. R. תשבחתן על קרבניא.

PSAL. LXXXVIII.

Verſ. 1. R. לשבחא על צלותא לשבחא על שכלא ad laudandum pro oratione, ad canendum pro intellectu. v. 6. R. דלא תבו. Ib. ממצותא à præceptis. Vi. Ib. דלא דכרתנון quorum non recordatus es. Ib. יתפלגון. v. 7. R. כניבא. R. גזירך procellæ tuæ. v. 10. R. מעניותא. Ib. כל יומא פרשית לך. R. דאתמסרו בעפרא quæ tradita ſunt pulveri. v. 12. R. וקשטך. ועוד מטליותא. Ib. בארעא צהותא. v. 16. R. דיתודע בחשוך. Bab. v. 19. R. באפיהון & in conſpectu &c.

PSAL. LXXXIX.

Verſ. 2. R. חסדיא miſericordias. v. 3. R. אתבני. v. 6. R. לי שמיא angeli cœlorum. v. 7. R. דידמי לייי. v. 8. R. ברזהון. Ib. דיתב. v. 9. ...רא דצפונא. וקושטא חוור חוור לך. v. 12. R. אף דילך. v. 13. R. Deſertum Aquilonis. Ib. ארעא בראתנון תבור דבמערבא וחרמון tu creâſti: Tabor Occidente & Hermon. v. 18. R. עושניהון. Formæ pluralis nomen Interpres vertit ſingulariter, quod ſæpe facit & contrà. Ib. תרומם יקרנא. v. 19. R. ...סי ארעא ...ריתא ולקדיש protectionis terræ & ſancti. v. 20. R. הבכן מללתא בחוונא. Ib. v. 21. R. במשח קודשי. v. 23. R. ובן רשיעיא לא יסגפניה. Vi. v. 27. R. אלהי. v. 28. R. על כל מלכי ſuper omnes reges terræ. v. 40. R. fine ד. v. 43. R. אחדיתא. v. 44. R. סיפה חריפא gladium ejus acutum. Ib. ...פתא ולא אוקימתא ידיה & non confirmâſti manum ejus. v. 46. R. עולימוי. Ib. עלוידה. v. 49. R. ישיזב. v. 51. R. על עטפי. v. 53. R. ...למא הדין ולעלמא דאתי nec non in ſeculo venturo.

PSAL. XC.

Verſ. 1. R. לכל דר ודר. v. 3. R. ואמרת. v. 4. R. חשיבין. R. היך דמכין יהון quæ erit illis ſicut ſomni. v. 6. R. יציץ. Ib. ולרמשא autem. v. 7. R. ומחמתך אתבהלנא. v. 8. R. עויתן, ubi ן redundat. R. דידע. v. 12. R. מן יתכון quis diriget. Ib. מבני חכמתא conſtruit ſapientiam. v. 17. R. ייי אלהנא Domini Dei noſtri. Ib. præpara verba Legis &c. Vi. Bab. In Reg. eſt אוריתא, ſine Affixo.

PSAL. XCI.

Verſ. 7. R. ויפלון. v. 8. R. בעינך תסתכל. v. 9. R. excelſam poſuiſti. Bab. v. 10. R. ומזיקא atque nocumentum. v. 12. R. לאבנא. v. 15. קדמי ואעני.

PSAL. XCII.

Verſ. 5. R. בעובדי ניסך בעובדי וגו׳ in operibus miraculorum tuorum, in operibus v. 6. R. כמה הינון רברבין Quàm magnifica illa opera tua, &c. v. 7. R. נשא טפשא, mox verò ושטיא. v. 16. R. ייי תקיפי.

PSAL. XCIII.

Verſ. 4. R. מקלין דמיין. Ib. תברי ימא. Ib. in fine, ייי, ſine ד quod hîc redundat. v. 5. R. יאון.

PSAL. XCIV.

Verſ. 3. R. רשיעיא מצלחין ייי improbi proſperitate fruituri ſunt Domine. v. 7. R. לא חמי ייי Non videt &c. ſic verſ. 12. & alibi ייי pro יה. v. 9. R. אתנציבא Ib. ולא, at verſ. 10. לא. v. 13. R. דיכרה לרשיעיא שוחא. v. 19. R. בסנעי, qua forma frequentiſſime illic occurrit. v. 22. R. ויהי מימרא דייי erit verbum Domini.

PSAL. XCV.

Verſ. 1. R. ונשבחא. Ib. פרקננא. v. 5. R. דדילדה ימא. v. 9. חמין videntes.

PSAL. XCVI.

Verſ. 1. R. חדתי אנגלי. v. 4. R. ודחיל. v. 9. R. ...חוו מקפדה v. 11. R. ימא ומליידהא. v. 12. R. אדין ישבחון. v. 13. R. ...נו ועממיא

PSAL. XCVII.

Verſ. 6. R. יתנין אנגלי שמיא angeli cœleſtes. v. 7. R. ...רון קדמוהי כלהון אמיא. v. 10. in fine, R. פצאינון.

PSAL. XCVIII.

Verſ. 7. R. דדירין. v. 5. R. בכנרא וקל in cithara & voce.

PSAL. XCIX.

Verſ. 1. R. תזוע. v. 4. R. דינא רחם. v. 8. R. עניתא להון.

PSAL. CI.

Verſ. 1. קדם ייי, ſed Interpres pronomen expreſſit. v. 3. R. לא אשוי לקביל עיני Non ponam in conſpectu oculorum meorum. Ib. וסטין מפקודיא. v. 7. R. א יתיתב. v. 8. R. צפרא אגמר Manè perdam.

PSAL. CII.

Verſ. 1. R. אשתלהי. v. 2. R. ופנינתי קדמך תעול. v. 4. R. ...פין חררן chytropodes aduſti. v. 5. R. ויתיבש לבי & arefactum eſt cor meum. v. 15. R. עפרדה. v. 18. R. צלותא דמצתדין. v. 19. R. תתכתב דא Scribetur iſtud. Ib. ישבח אלהא. v. 25. R. מעלמא הדין de mundo iſto. Sic pſal. 103. à ſeculo iſto. v. 26. R. דאתבריו כל ברייתא. v. 28. R. משתלמין.

PSAL. CIII.

Verſ. 6. R. טלומין. v. 7. R. ארחידה. v. 11. R. ...היכמה דגביהין v. 12. R. היכמה דרחיק מדנח. Ib. ירחק. v. 13. R. ...היכמה דחים אבא Ib. חים מימרא דייי miſeretur verbum Domini. v. 14. R. ...קדמוהי גלי יצרא בישא דמתעי יתנא coram eo palam eſt concupiſcentia prava, quæ in errorem abripit nos. v. 15. R. ...מימרא דייי בשמיא אתקן כרסיה ומלכותא דילה יומוי. v. 19. R. Verbum Domini in cœlis paravit &c.

PSAL

PSAL. CIV.

Verſ. 1. R. אֱלָהִי ייי Domine Deus meus. v. 3. R. עַל עֲנָנִין קְלִילִין in nubibus leviſſimis. Ib. דְאָזִיל עַל עֲנָנִין qui obambulat ſuper &c. v. 10. R. בְּנַהֲרָוָתָא. v. 13. R. מִפֵּירֵי עוֹבָדָיךְ תִּשְׂבַּע אַרְעָא de fructibus operum tuorum ſatiabis terram. v. 15. R. דִמְחַדֵּי. v. 16. R. לִבְנָיָא. v. 19. R. לְמִמְנֵי בַהּ. v. 20. R. רַחֲשִׁין. v. 21. R. מִיכְלֵיהוֹן. v. 22. R. מְדוֹרֵיהוֹן רְבִיעִין. v. 25. R. וּפְאָתֵי. Ib. רַחֲשָׁא, ut ubicunque fere hæc vox occurrit. Ib. חֵיוָתָא זוֹטְרָתָא. v. 26. R. אִוְלָן. v. 27. R. סְבִירִין. v. 35. in fine, R. שַׁבָּחוּ אֱלָהָא laudate Deum. Sic in fine & principio etiam aliorum plurium Pſalmorum.

PSAL. CV.

Verſ. 7. R. מְתִיחַן. v. 8. R. דְפַקֵּד. Ib. לְאַלְפָךְ. v. 15. R. וְלִנְבִיאַי. v. 16. lege omne. v. 18. R. בְּשִׁיר דְפַרְזְלָא עָלַת נַפְשֵׁהּ in catenam ferream intravit anima ejus. v. 21. R. רִבּוֹן לְבֵיתֵהּ שַׁלִּיט. v. 26. R. שַׁדַּר מֹשֶׁה. v. 28. R. וְאַחְשְׁכִנּוּן. v. 30. R. רְחַשׁ אַרְעֲהוֹן. v. 32. R. אֲמַר לְמֶהֱוֵי מִטְרֵיהוֹן Juſſit pluvias eorum eſſe. v. 33 R. וּתְאֵנַתְהוֹן וְתַבַּר אִילָן. v. 34. R. גּוֹבַאי. Ib. וְלֵית. v. 35. כָּל פֵּירֵי omnes fructus. v. 36. R. וּקְטַל Et occidit. Ib. בְּאַרְעֲהוֹן in terra eorum. v. 38. R. דִלְוָתְהוֹן.

PSAL. CVI.

Verſ. 2. R. גְבוּרָתָא. v. 10. R. מִבְּעֵל דְבָבָא ab auctore inimicitiæ. v. 14. R. בְּאַתַר צָהִי in loco arido. v. 20. Pro. וּמוֹדְהֵם, Elias legit וּמְזוֹהֵם, Thisb. in לְכַלֵּךְ. Vi. Bab. v. 24. R. וְאִתְרַחֲקוּ בְּאַרְעָא רְגִיגְתָּה Et abominati ſunt &c. Ib. בְּפִתְגָמוֹי verbis ejus. v. 28. R. וְאִדַּבְּקוּן לְטַעֲוַת. Ib. נִכְסַת. v. 31. R. לְמֵחֵי לְדָר ut viveret in generationem. v. 32. R. וּבְאֵשׁ. v. 34. Ven. & Baſ. יַת עֲמִירֵהּ, mendoſe ut videtur. v. 35. R. וְאַלִּיפוּ. v. 38. R. אֲדַם בְּנֵיהוֹן. v. 39. R. וְסָאִבוּ בְעוֹבָדֵיהוֹן. v. 40. R. וּרְחֵיקַת מֵימְרֵהּ & abominatum eſt verbum ejus. v. 42. R. וְאִתְכַּבְּשׁוּ תְּחוֹת. v. 43. R. פַּצְאִנּוּן, ſic pſal. 107. 6. v. 44. R. כַּד שְׁמִיעַ קֳדָמוֹי וגו dum audiretur coram eo oratio eorum. v. 45. R. הֵיךְ סוֹגֵי טַבְוָתֵיהּ.

PSAL. CVII.

Verſ. 3. R. וּמִיַּמָּא סְטַר דָּרוֹמָא & de mari latere Auſtrali. v. 5. R. נַפְשְׁהוֹן בְּהוֹן תִּשְׁתַּלְהֵיָא in ipſis defecit. v. 7. R. וְהוֹלְכִנּוּן בְּאָרְחָא. v. 10. R. יָתְבֵי Habitantes, & ſtatim vinctos, omiſſo וַהֲווֹ, ex Chaldæo. v. 14. R. וְשַׁשְׁלְוָתְהוֹן. v. 18. R. כָּל אוֹכְלָא. v. 20. R. פִּתְגָם verbum. v. 22. R. נִכְסַת. v. 26. R. בְּבִישׁוּתָא תִּתְמְנַג. v. 29. R. וְשַׁתְקַן גַּלְלֵיהוֹן. v. 30. R. רְעוּתְהוֹן. v. 32. R. מְשַׁבְּחִין יָתֵהּ. v. 33. R. יַמָּא הֵיךְ צַהֲוָתָא. Interpres legit מַיָּא. Huic geminum vide Joſ. 11. 8. v. 34. R. פֵּרִי, ſic verſ. 37. v. 35. R. וְאַרְעָא צַדְיָא & terram deſertam. v. 36. R. כְּפִינִין וְתַקִּנוּ תַמָּן & conſtituerunt ibi. v. 38. R. וְסַנוּ. v. 39. R. מֵאֵינוּק בִּישָׁא. v. 40. R. רַבְרְבַיָּא וְאַטְעִינוּן. v. 41. R. וְשַׁגֵּב Et ſublevavit. Ib. מִמִּסְכְּנוּתָא. v. 42. R. יֶחֱמוּן. Ib. שׁוֹרַת פּוּמָא וְאִתְחַסְמַת. v. 43. R. וְיִתְבַּיְּנוּ.

PSAL. CVIII.

Verſ. 1. R. וְתֻשְׁבַּחְתָּא. v. 8. R. מַלֵּיל. Ib. שְׁכִינַת קֻדְשֵׁיהּ majeſtatis ſanctæ ſuæ. v. 10. R. מַלְכֵי אֱדוֹם reges Edom. v. 13. R. דִבְנֵי נָשָׁא.

PSAL. CIX.

Verſ. 4. R. שָׂטְנָן לִי, ſic verſ. 5. וְשַׁוּוּן. v. 10. R. וּמִטַּלְטַל. Ib. וִישַׁיְּלוּן וְיִבְעוֹן מַה דַהֲוָת quæ fuerit. v. 13. R. יִתְמְחֵי שְׁמֵיהּ deleatur nomen ejus. v. 17. R. וּרְחֵים לְוָטָא וְאָתֵית עֲלֵהּ. Ib. וְרַחֲקַת. v. 18. R. לְבוּשֵׁיהּ. v. 20. R. מֵעִם ייי וּדְמַלִּילוּ. v. 21. R. וְאַתְּ ייי אֱלָהָא Tu vero Domine Deus. v. 23. R. בְּצִלְיוּתֵהּ. v. 24. R. מִלְמֶהֱוֵי. v. 26. R. סְעוֹד יָתִי. v. 29. R. שָׂנְאַי. v. 30. R. אֲהוֹדֵי ייי.

PSAL. CX.

Verſ. 1. R. וְאוֹרִיךְ עַד זְמַן דְּאֲשַׁוֵּי בַּעֲלֵי דְבָבָךְ כְּבֵישׁ Expecta igitur donec ponam inimicos tuos. Cætera ut in Targum poſteriori. v. 2. R. מֵימְרָא דַייי Verbum Domini. v. 3. R. אַנְחוּתָךְ. v. 4. R. בְּמֵימְרֵהּ דַּאֲנָא מִתְמַנֵּי in verbo ſuo, me præfectum iri. Ib. בְּגַלַל זְכוּתָא דַהֲוֵית pro merito quòd fuerim.

PSAL. CXI.

Verſ. 6. R. תַּנֵּי לְעַמֵּהּ. v. 8. R. סְמִיכִין לְעָלְמֵי עָלְמִין in ſecula ſeculorum. v. 10. R. לְמִדְחַל קֳדָם ייי timere in conſpectu Domini.

PSAL. CXII.

Verſ. 1. R. טוּבוֹהִי דְּבַר נָשָׁא דִּדְחִיל מִן קֳדָם ייי à conſpectu Domini, ut paulo ſupra. v. 2. R. יְהוֹן בְּנוֹי. v. 5. R. טָבָא גַּבְרָא tranſp. v. 8. R. עַד זְמַן דְּיֶחְמֵי.

PSAL. CXIII.

Verſ. 4. R. רָמָא. v. 7. R. וּמִקִּלְקַלְתָּא מְרִים & de ſtercore &c. v. 8. R. לְאוֹתָבֵי, forſan legendum לְאוֹתָבֵיהּ, ut deſit in Regiis apex literæ ה reſectæ index.

PSAL. CXIV

Verſ. 3. R. כַּד אִתְגְּלֵי מֵימְרָא דַייי עַל יַמָּא דְּסוּף יַמָּא חֲמָא וְאַפֵּיךְ יוֹרְדְנָא חָזַר לַאֲחוֹרָא: Cùm apparuiſſet Verbum Domini ſuper mare carectoſum, mare vidit, & erupit Jordanis, & converſus eſt retrorſum. v. 6. R. מְטַפְּזִין. v. 8. R. לְעִינְוָן דְּמַיִין in fontes aquarum.

PSAL. CXV.

Verſ. 4. R. טַעֲוָתְהוֹן דְּעַמְמַיָּא Idola gentium. Ib. עוֹבָדֵי אִידֵי opera manuum. v. 5. R. וְלָא חָמְיָן. v. 8. R. עָבְדֵיהוֹן וְכָל & omnis. v. 9. R. דְּבֵית יִשְׂרָאֵל רְחִיצוּ Domus Iſrael confidite. Ib. סָעוֹדְהוֹן, ſic verſ. 10. 11. v. 14. R. יוֹסֵף ייי עֲלֵיכוֹן. In noſtris legendum, Apponat verbum Domini &c. v. 15. R. דַּעֲבַד. v. 17. R. מְשַׁבְּחִין קֳדָם ייי laudant coram Domino. Ib. נְחוֹתֵי. v. 18. R. נְבָרֵךְ אֱלָהָא מֵהַשְׁתָּא.

PSAL. CXVI.

Verſ. 3. R. עָקְתָא וְדַוְנָא אַשְׁכַּח. v. 6. R. שַׁרְנִינַיָּא. v. 7. R. לְבֵית נְיָחֵיכִי. v. 8. R. מִן דִּמְעֲתָא. v. 9. R. אֲהַלֵּךְ. v. 13. R. דְּפֻרְקָנָא redemptionis. v. 16. R. לְשׁוֹשַׁלְתִּי catenam meam. v. 17. R. קֳדָמָךְ אֲדַבַּח Coram te ſacrificabo. v. 19. R. בְּדַרְתַּיָּא דְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַייי ſanctuarii Domini.

PSAL. CXVIII.

Verſ. 5. R. אֱלָהָא, bis pro יָהּ. v. 10. R. אַקְפוּן יָתִי, at verſ. 11. אַקְפוּנִי. v. 12 R. הֵיךְ דַּבּוּרִיתָא דְלָקוֹן. v. 13. R. מִדְחָא דַחִיַת יָתִי חוֹבִי Impulſione impulit me peccatum meum. v. 14. R. עַל כָּל עַמְמַיָּא ſuper omnes gentes. v. 19. R. וְאֶשְׁבַּח אֱלָהָא. v. 22. R. בֵּינֵי בְּנוֹהִי, abſque הֲוָה. Ib. מֶלֶךְ וְשַׁלְטָן. v. 25. R. בְּבָעוּ מִנָּךְ ייי פְּרוֹק Obſecro te Domine confer ſalutem. Nos plurale fecimus Obſecramus, ut in membro etiam ſequente, quod verba adjuncta ſic poſtulent. v. 27. R. וְאַנְהַר & illuxit. Ib. תְּקָרְבִנֵּהּ וְתַרוֹן אַדְמָא ſacrificaveris eum, &c.

PSAL. CXIX.

Verſ. 1. R. אוֹרְחָא. v. 5. R. דְּאִתְקְנַת אוֹרְחָתִי לְמִנְטַר quod præparaverim vias meas &c. v. 6. R. לְכָלְהוֹן פִּקּוּדָיךְ. v. 9. R. יְדַכֵּי. Ib. אוֹרְחֵיהּ. v. 17. R. וְאֶחְיֵי & vivam. Ib. דִּבְרָיךְ, ut in verſu etiam præcedenti. v. 20. R. דִּינָיךְ judiciorum tuorum. v. 21. R. דְּטָעַן מִפִּקּוּדָיךְ. v. 22. R. אַעְדִּי מִנִּי חִסּוּדָא וּבַסְרָנוּתָא. v. 23. R. לְחוּר יִתְבִּין. v. 25. R. אַחֵי יָתִי vivifica me: ſic verſ. 40, 154, 156, 159. v. 26. R. אוֹרְחַי אִשְׁתָּעֵית Vias meas enarravi. v. 28. R. מִדְּוֹנָא. v. 42. R. סְבָרֵית בְּמֵימְרָךְ. v. 45. R. בִּפְתָיוּת אוֹרְחָךְ in latitudine viarum tuarum. v. 49. R. מִטּוּל דְּאוֹרְכְתָּנִי. v. 53. R. רְתֵיתָא אֲחַדְתָּנִי מֵרַשִׁיעַיָּא. v. 61. R. לָא נְשֵׁיתִי. v. 68. R. וּמוֹטִיב. v. 76. R. יְהוֹן כְּדוֹן חַסְדָּךְ Sint quæſo pietates tuæ. v. 83. R. הֵיךְ זַרְנוּקָא בְּקִטְרָא קְיָמָךְ לָא אַנְשֵׁיתִי. v. 87. R. כִּזְעֵיר פּוֹן. v. 90. R. וְקַיֵּמְתָּא & firmaſti. v. 91. R. יוֹמָא דֵין. v. 92. R. אֲדַיִן, ita ſuprà verſ. 6. v. 93. R. לָא אַנְשֵׁי. v. 96. R. סוֹפָא. v. 97. R. כְּמָה רְחֵימִית. Ib. כָּל יוֹמָא הוּא. v. 103. R. כְּמָה, ut verſ. 97. v. 105. R. שְׁרָגָא דִּמְנַהַר לְרַגְלִי. v. 106. R. לְמִטַּר דִּינֵי cuſtodire judicia. v. 109. R. כַּד עַל גַּב יְדִי acſi in ſuperficie &c. v. 110. R. קוּלָא pro פַּחָא. Ib. לָא טְעֵיתִי. v. 116. R. וְלָא תְּבַהֲתִנַּנִי מִסְּבָרוּתִי. v. 117. R. וְאֶנְעַנַּע בִּנְזִירָתָךְ. v. 118. R. כָּל דְּטָעַן. v. 120. R. מִדְּלוּחָךְ בִּשְׂרִי. v. 122. R. עָרֵב עַבְדָּךְ לְטָב Sponde pro ſervo tuo &c. v. 126. R. אַפִּישׁוּ adauxerunt. v. 132. R. כְּהִלְכְתָךְ לְרָחֲמֵי שְׁמָךְ pro conſuetudine tua &c. v. 136. R. טוֹפֵי. Ib. אוֹרָיְתָךְ Legem tuam. v. 144. R. צִדְקְתָא סַהֲדְוָתָךְ Juſtitia & teſtimonia tua. v. 148. R. מַטְּרָתָא בְּצַפְרָא. v. 150. R. קְרִיבוּ. v. 158. R. וְאִתְּדַנְרֵת. v. 167. R. וְאִרְחֲמִנּוּן.

PSAL. CXX.

Verſ. 2. R. מִשִּׂפְוָתָא à labio. v. 4. R. דְּגִבָּרִין, quod Interpres tamen reddidit ſingulariter. Ib. עִם גַּחֲלֵי רִתְמִין. v. 5. Legendum in noſtris juxta Regia, cum tabernaculis. v. 7. R. וְהִנּוּן.

PSAL. CXXI.

Verſ. 3. R. וְלָא יְנוּם. v. 6. R. שָׁלֵט. Ib. לָא יְמַחֲנָךְ. Ib. וְלֵילְיָא כַּד שָׁלְטָא.

PSAL. CXXII.

Verſ. 1. R. עַל מַסּוּקִין עַל יַד דָּוִד ſuper gradibus per manum Davidis. Ib. לְבֵית מַקְדְּשָׁא, ſic verſ. 5. v. 7. R. עַל חֵילָךְ וְשַׁלְוָתָא & tranquillitas.

PSAL. CXXIII.

Verſ. 2. R. וְהֵיכְמָה דְמוֹדִיקִין עֵינֵי אַמְהָתָא. Ib. עַד זְמַן דְּיֵחוֹס uſque ad tempus quo &c. v. 4. R. סַנְעָא שְׂבַעַת. Ib. תְּלְעֲבָא דְשַׁלְיָן.

PSAL. CXXIV.

Verſ. 1. R. מֵימְרָא דַייי דַהֲוָה Verbum Domini quod fuit. v. 3. R. תְּקוֹף. v. 4. R. מַיָּא דְיַמָּא aquæ maris. Ib. עֲבָרַת מַרְעִיתָא. v. 5. R. עֲבַר עֲלָנָא מַלְכָּא דְמַשִּׁרְיָתֵהּ מַתְלִין לְמוֹי דְיַמָּא זֵידוֹנַיָּא cujus caſtra comparantur aquis maris elatis. v. 7. R. צִפְּרָא דְאִשְׁתֵּיזְבַת מִקּוּלָּא וְתַקְלַיָּא קוּלָא אִתְּבַר quæ elapſa eſt de laqueo & offendiculis &c.

PSAL. CXXV.

Verſ. 2. R. וּשְׁכִינְתָּא דַייי. In noſtris vertendum, & verbum Domini. v. 5. R. יוֹלְכִנּוּן ייי בְּגֵיהִנָּם וְחוּלַקְהוֹן deducet Dominus in gehennam, & pars eorum.

PSAL. CXXVI.

Verſ. 1. R. נֶהֱוֵי דָּמְיָן הֵיךְ דְּמוּכַיָּא דְּמִתְּעָרִין מֵחֶלְמֵיהוֹן dormientibus qui evigilant à ſomniis ſuis. v. 2. R. אֲדַיִן יִתְמְלֵא חוּכָא פּוּמָנָא. Ib. בִּיעַ לְתֻשְׁבַּחְתָּא jubilatione ad hymnodiam. v. 4. R. גָּלוּתָנָא הֵיךְ כְּמָה דְּמִתְיַתְּבָא. Ib. נָבְעִין בָּהּ erumpunt in eam. v. 5. R. וְעַמָּא דְּזָרְעִין בָּהּ בְּדִמְעָתָא Et populi qui ſeminant in ea &c. Ib. בְּבִיעַ בְּחֶדְוָא יִקְצְרוּן cum exultatione & lætitia metent. v. 6. R. מְהַלְּכָא יְהָלֵךְ בְּבִכְיְתָא מְסוֹבַר בַּר זַרְעָא portans frumentum ſementis. Vi. Bab.

PSAL. CXXVII.

Verſ. 1. R. בֵּיתָא domum. v. 2. R. וְאָכְלֵי מְזוֹנַיָּא. v. 4. R. ſic merces erit operum bonorum eorum, qui Legi vacaverunt à pueritia. Vi. Bab. v. 5. R. לְגַבְרָא דִּימַלֵּי מִדְרְשֵׁיהּ.

PSAL. CXXVIII.

Verſ. 1. R. לְכָל דַּחֲלַיָּא. v. 3. R. דְּעָבְדָא. v. 4. R. הָא כִּי הֵיכְנָא. v. 5. R. מֵימְרָא דַייי Verbum Domini.

PSAL. CXXIX.

Verſ. 1. R. יֵימְרוּן. v. 5. R. יִבְהֲתוּן, ſic paſſim in Peal. v. 6. Baſ. נָתֵק בֵּיהּ ex Mſ.

PSAL. CXXX.

Verſ. 2. R. צְלוֹתִי. v. 3. R. תִּנְטַר אֱלָהָא. v. 6. R. אוֹרִיכַת לַייי מִנְּטוֹרֵי מַטְּרַת צַפְרָא.

PSAL. CXXXII.

Verſ. 5. R. לְבֵית מַקְדְּשָׁא. v. 12. R. עַד עָלְמָא uſque in ſeculum. v. 15. R. מְבָרַךְ אֲבָרֵךְ

PSAL. CXXXIII.

Verſ. 1. R. על מסוקין לדויד *ſuper gradibus ipſi David.* At pſal. 131. 1. על יד דויד *per manum Davidis.* Ib. R. בציון *in Sion.*

PSAL. CXXXIV.

Verſ. 1. R. על מטרת ut redundet בירת, priori loco. Idem judicium de קודשא. v. 2. poſt ידיכון, abſque qua voce Elias hæc adducit in Thisb. rad. דכן. Vi. etiam Bab.

PSAL. CXXXV.

Verſ. 3. R. שבחו קדם ייי *Laudate coram Domino.* Ib. טב עבד ייי *bonum fecit Dominus.* v. 4. R. בחר לה אלהא. v. 6. R. דאתרעי. v. 7. R. מטרין *pluviarum.* v. 8. R. דמצרים. v. 15. R. עובדי ידי. v. 18. R. עבדיהון כל דמתרחצין. v. 20. R. דבית לוי.

PSAL. CXXXVI.

Verſ. 4. R. לעבד, ſic verſ. 5. & 7. v. 6. R. עלוי מיא. v. 10. R. למחי מצראי במכתשין וקטל בכריהון *qui percuſſit Ægyptum plagis & occidit primogenita eorum.* v. 19. R. דאמוראי. v. 20. R. דבותנן, ut & pſal. 135. 11.

PSAL. CXXXVII.

Verſ. 2. R. במצעה. v. 3. R. דשירתא ובזוונא. v. 6. R. אין לא דכרנא ליך. Ib. אין לא אסיק ית ירושלם לדכרן טב *niſi aſcendere fecero Jeruſalem in memoriam bonam.* v. 7. R. דאדום ית יומא דחרבו ית ירושלם *diei qua deſtruxerunt &c.* v. 8. R. ליך ית תשלומת גמליך *retaliationem retributionis tuæ.* v. 9. R. טובוהי דמאן דיוחד.

PSAL. CXXXVIII.

Verſ. 1. R. קדם דיניא אשבחנך. v. 2. R. היכל קדשך *templo ſancto tuo.* Ib. lege, תקימנני ועל *magnificâſti.* v. 5. R. על כל כבשיא *in omnibus viis.* v. 7. R. נחירי *& ſuper nares.* v. 8. R. מימרא דייי יפרע להון בישא אמטולתי *Verbum Domini reddet &c.*

PSAL. CXXXIX.

Verſ. 4. R. ארום לית *Quoniam non eſt.* v. 6. R. פרישא מנדעא מני *Mirabilis eſt ſcientia præ me.* v. 8. R. ואימוך. v. 11. R. ולילייא מנהר עלי *nox verò lucet ſuper me.* v. 12. R. ברם חשוכא. v. 14. R. אודי קומך *confitebor coram te.* v. 16. R. יומי. v. 17. R. וקדמי כמה יקירין אנון רחמיך אלהא *Et coram me quàm honorabiles &c.* v. 21. R. ובדקימין לקבלך אנא מרגג. Vi. Bab. v. 23. R. פשפש יתי אלהא ודע. Ib. בחן יתי ודע.

PSAL. CXL.

Verſ. 2. R. פצא יתי אלהא. v. 3. R. די חשבו. Ib. מגרין קרביא. v. 5. R. מאידא דרשיעא מגברין מרי חטופין *à viris auctoribus iniquitatum.* v. 6. R. גיותניא קולא קדמי *laqueum ante me.* Ib. פרסון. Ib. לעלמין pro תדירא. v. 12. R. אנשא מרי חטוף ועבדין בישין *virum pravum & operatorem malorum.* v. 14. R. יתבון תריציא, meliùs vertas, *habitabunt*, vel *ſedebunt recti.*

PSAL. CXLI.

Verſ. 2. Lege in noſtris, *manuum mearum in oratione.* בצלו abeſt è Regiis. v. 4. R. לפתגם דביש למחשב מחשבן בישן ברשעא *cogitationes impias in impietate.* Ib. לאתחברא עם גברי *ut conjungar cum viris.* v. 5. in fine R. בבישותהון. v. 6. R. בידיהון דתקיפין דיניהון ותיבין *fortium judicum ſuorum: ſed revertuntur.* Ib. ארום במימרך *Quoniam ad te Domine Deus meus.* Ib. ארום לותך ייי אלהי *etenim in Verbum tuum.* v. 10. R. במצדתהון *in retiacula ſua.*

PSAL. CXLII.

Verſ. 1. R. על יד *per manum.* v. 5. R. על ימינך, pravè, unde nec Interpre- rationem habuit.

PSAL. CXLIII.

Verſ. 1. R. תשבחתא לדויד. v. 2. R. לא יזכי. v. 3. R. רדף. Ib. כא Ib. עלמא ההוא. v. 4. R. ואשתלהית *Et anxius fuit.* v. 6. R. צחיא 7. R. *in domum ſepulchri*, omiſſo ſc. גוב. v. 9. R. לפריקי. v. 10. R. טבא v. 11. R. בצדקתך תפיק מעקתא *educes &c.*

PSAL. CXLIV.

Verſ. 2. R. טובי וכרך תקפי *& arx fortitudinis meæ.* Ib. עממיא תחותי ש v. 6. R. ברקין *fulgurationes.* Ib. גררך ותשגושנון. v. 7. R. מידיהון. R. דיהב פרקנא. Ib. דאפצי. v. 11. R. ממלל מומתא.

PSAL. CXLV.

Verſ. 1. R. ייי אלהי. v. 4. R. וגבורתך. v. 14. R. דנפילין. v. מסברין ואת יהב לכלהון. v. 16. R. לכל חי *omne animal.* v. 18. R. יתה לכל דקרין. v. 20. R. רחמוי.

PSAL. CXLVI.

Verſ. 1. R. ית ייי *Dominum.* v. 2. R. קדם ייי *coram Domino.* v. 5. R. דאלהא דיעקוב. v. 9. R. ית גיורין *advenas.* Ib. וארחת *& viæ.*

PSAL. CXLVII.

Verſ. 1. R. ויאיא *& pulchra.* v. 2. R. גלותא דישראל יכנש. Vide Elia ten in כנש. v. 3. R. ארכא למרעיהון. v. 4. R. בשמהן קרי. v. בשקי גברין רהטונין דחפי. Ib. in fine עסבא. v. 10. R. דרכבין. Ib. יתרעי *fortium currentium &c.* v. 12. Totus omiſſus eſt in Baſ. præter ultimam vocem v. 14. R. שמן וטוב חטיא ישבעינך *oleo & bonitate frumentorum &c.* v. 15. R. v. 17. R. ומן קדם. Ib. למקם, abſque ליה. v. 18. R. חומתה. Ib. v. 19. R. דאוריתה *legis ſuæ.*

PSAL. CXLVIII.

Verſ. 1. R. *angeli excelſi*, deeſt enim illic כל חילו. v. 6. R. וקימנון. v. בני וכל נגודי ארעא. v. 11. R. חיותא. Ib. רחשא וכל צפרא דפרח. v. 12. R. רוקין ולחוד בתולתא *Adoleſcentes incorrupti &c.* v. 13. R. חודוי שבחתה. v. 14. R. איקר מלכותיה לעמה תשבחתא *gloriam regni ſui &c.* ישראל עמה *Iſrael populo ſuo.* Ib. שבחו אלהא *laudate Deum.*

PSAL. CXLIX.

Verſ. 1. R. תשבחתה דידה. v. 2. R. יחדי ישראל במאן דעבדיה *Iſrael &c.* Ib. במלכהון. v. 9. R. ובכנרין.

PSAL. CL.

Verſ. 4. R. בהרדבילין *tu chordis.* Vi. Bab. v. 5. R. צלין דמשמעין לבלחודיהון. Ib. בצלצלין דיבבא *cymbalis jubilationis.* v. 6. R. בח אלהא Ib. שבחו אלהא *laudate Deum*, ut alibi paſſim in Pſalmorum principio & fine.

PROVERBIA.

CAPUT. I.

Verſ. 8. R. ולא תטעי נמוסא. Sic cap. 6. 20. v. 15. Corrige, *tuum.* v. 17. R. פדחתא. v. 20. R. קלא. א pro ה, ut ſupra aliquoties notavimus. Sic cap. 5. 4. ואחריתא, & verſ. 8. דביתא, etiam in noſtris, & verſ. 19. וברחמותא. Hæc, & alia hujusmodi quæ ſubinde occurrunt, hinc originem traxiſſe videntur quòd pro ה à ſcribis compendium ſcripturæ affectantibus in fine vocis reſecto ab aliis indoctioribus reponeretur א. v. 28. R. הידין, ſic alibi. v. 33. R. ונשלה *& ſecurus erit.*

CAP. II.

Verſ. 4. R. תציצירה *effoderis illam.* v. 7. R. סבהיי pro שבהור, quod in noſtris reddendum *gloriam.* Vi. Bab. v. 12. R. דממליא מפרכיתא. v. 21. R. ודלא, ita redundabit antecedens ואלין. v. 22. R. נסופין, & נתעקרין.

CAP. III.

Verſ. 5. R. כלה לבך. v. 20. Lege, *ruptæ.* v. 21. R. לא נזל מעינך *ne recedat ab oculis tuis.* Sic cap. 4. 21. לא ניזלן וגו׳, ubi in noſtris etiam vertendum, *Ne vileſcant &c.* ut hîc. v. 25. R. מן דחליא. v. 35. R. דחכימי נסחן. Vi. Bab.

CAP. IV.

Verſ. 4. R. קמט מלוי. v. 5. R. מן מאמריה דפמי.

CAP. V.

Verſ. 4. R. גידי. v. 5. R. הלכתה מספכא. v. 10. R. דאחרני. v. 14. R. הוית לי בישין *habui mala.* Vi. Bab. v. 22. R. ובחבלי חטאוי נתפכר.

CAP. VI.

Verſ. 8. R. מתקנא. v. 28. R. מתכוין. v. 35. R. מהיבה ולא מתפים.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. דאחתי. Ib. ומנדעא. Vi. Bab. v. 5. R. דתנטרך. v. 6. R. דמן כותיא. Ib. ומן תורקין דירא. In verſione Chaldæo-Samaritana Deut. 22. legitur vox ࠕࠅࠓࠒ תורק pro Hebr. מעקה *lorica, peribolus tecti.* Ejuſdem ſignificati videtur hic eſſe תורקין, quo redditur Hebr. אשנב *Cancelli* ſc. vel *ſepimentum* ſolarii ſive ambulacri ſubdialis in ſumma ædium parte: Syrus ſimiliter reddit [illegible], qua eadem Jud. 5. 28. pro אשנב, itidem uſus *xyſtum* vertit. Vide quæ ad Deut 22. 8. notavit doctiſſimus, & linguarum tum Orientalium tum Occidentalium peritiſſimus, Edmundus ſtellus, cui loci ejus indicii gratia debetur. v. 10. R. דעלימי. v. 15. R. ושא Ib. דאמרת ארברתך *quòd dixeram &c.* v. 17. R. וברקמא וקנמא. v. צפריא לות פיחא *paſſeres &c.*

CAP. VIII.

Verſ. 9. R. דצבין. v. 12. R. וידיעתא. v. 15. R. משיחן. v. 16. R. לתי דרבני. Ib. וכלהון דיני בתריצותא *& omnes &c.* v. 17. R. דמקדמין. v. R. צדוי. Ib. וכד הוה. Vi. Bab.

CAP. IX.

Verſ. 6. Poſt מנכון, Regia apponunt שברי *inſipientes.* v. 11. R. דבי נסגאין *multi erunt.* v. 16. R. מטול דשבר. Vi. Bab.

CAP. X.

Verſ. 1. R. נחדי. v. 2. R. אוצרין דרשיעא *theſauri impietatis.* v. 11. R. חטופיא *injurias tegit.* v. 15. R. דעתריה וסימנא *divitiarum ejus, & pavor.* Vi. B v. 20. R. סמא *Argentum conflatum*, ſine נביא. v. 22. R. ניוסף. Sic verſ. 27. ף v. 23. R. עבירתא *ſcelus.* v. 28. R. סבריהון, & rurſus, וסבריא, pluraliter. 30. R. לא יקוערון *non habitabunt.*

CAP. XI.

Verſ. 8. R. על חלפוי. Vi. Bab. v. 20. Regia addunt in fine בארחתהון, ſed pres prætermittit. v. 16. R. נשבקין לבעלי דבבוי.

CAP. XII.

Verſ. 13. R. מתקל. v. 14. R. מן פרי. Sic cap. 13. 2. v. 18. R. דאמרין וגו׳ *ſunt qui dicant quaſi gladios tumultuoſos.* Vi. Bab. v. 25. R. מרחלא & מחדיא. 26. R. מטעי להון.

CAP. XIII.

Verſ. 2. in fine, R. תתחיות dejectione ſcil. ſatiabitur. Vi. Bab. v. 3. R. נפשה ופתח. Ib. סגו שניא multus terror. v. 11. R. יסגי ממונה. v. 12. R. טב מן דמשדי למעדרו מן תחלי illo qui pendit. Legendum videtur potius pendet. v. 19. R. ומתרחקא. Ib. פריקא מן בישתא eſt recedere à malo.

CAP. XIV.

Verſ. 1. Lege in noſtris, manibus ſuis. v. 2. R. ודעשיק. v. 3. R. וצערא & tribulatio. v. 8. R. דארחא ושטיותא וגו׳ & ſtultitia ſtultorum fraudulenta. v. 19. R. נתון על־תרעיא דצדיקא. Vi. Bab. v. 22. R. עולי תעין דחשלין Perverſi errant &c. v. 30. R. חסין fortis eſt, pro הכין. v. 31. R. נפשה animæ ſuæ. Ib. עלבא יקרה.

CAP. XV.

Verſ. 8. R. דבחיהון. v. 16. R. סמתא דורבתא theſauri multiplicationis. v. 19. R. ארחהון Via &c. v. 26. R. מחשבתא בישתא. v. 32. R. ודשמע.

CAP. XVI.

Verſ. 6. R. מסטיא avertit: at verſ. 17. מסטיא, ubi redditur per infinitivum. v. 17. R. בנפשה. v. 25. R. וסופה. v. 28. R. ודרתנא & ſuſurro. v. 30. R. גוה בשפותא annuens labiis ſuis. Sic præceſſit verſ. 27. ובשפותא, ſine Affixo.

CAP. XVII.

Verſ. 3. R. לבה, quod Interpres illic reddit, corda. v. 11. Baſ. מדירא, forſan pro מרידא. v. 14. R. מטעי דינא lis, dimittenda eſt. v. 17. R. חברא רחם.

CAP. XVIII.

Verſ. 1. R. ובכל־מלכתא. v. 6. R. ממטי לה לחרתא perducit eum ad rixam. v. 7. R. שניא הוא לה pavori eſt ei. v. 8. R. מדאבנן לה dolore afficient illum. Vi. Bab. v. 24. R. דבקרת.

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. דמתהלך. Ib. מן הוו דמתעקמן. v. 9. R. לא מודכא. v. 10. Dele in noſtris cum. v. 11. R. דנעבר חובא. v. 14. R. ירותתא הוא דאבהתא ſunt hæreditas à parentibus. v. 17. R. נוף. Ib. משתלם לה & retributio bona reddetur ei. v. 21. R. בלבי דגברין in corde virorum. v. 25. corrige, inſipiens. v. 29. R. זהרתא לגשמיהון verbera corporibus eorum, abſque דסכלי.

CAP. XX.

Verſ. 9. R. דזכי. v. 28. R. ומתקן, ut alibi paſſim ex Aphel.

CAP. XXI.

Verſ. 1. R. היך טפי. v. 2. R. מתקן לבי corda. v. 7. R. ריבונא rapina. Sic cap. 24. 2. Ib. ולא ענין וגו׳ non ſe ſubmiſerunt ut facerent. v. 13. R. אד־נקרא. v. 15. R. ושניא & terror.

CAP. XXII.

Verſ. 5. R. נשבא ופוחי. v. 18. R. בכרסך ונתקנון.

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. אתבין במן דשים. v. 8. R. וחבלת. v. 16. R ספותך labia tua. v. 24. R. נדוץ מדוץ. v. 33. R. בנכריתא & תהפוכתא, formâ plurali.

CAP. XXIV.

Verſ. 12. R. דתרעיתא וגו׳ Deus qui cogitationes cordis ſcrutatur, abſque הלא & דא. v. 17. R. דבעל דבבך. v. 24. R. אף־לא למימר neque dicere. Ib. דצדיק. v. 34. R. ותדרכך מסכנותך.

CAP. XXV.

Verſ. 3. R. ולא. Ven. ולבא. Hinc in Regiis redditur, cor inveſtigabile. v. 20. R. היך סמא למנא ſicut argentum vas, מנא & vas & veſtimentum denotat, ſignificatum poſterius in noſtris convenit. מלטיתא, in Regiis redditur tinea, in noſtris putredo, quod tinea præcedat. Vide Bab. ad cap. 12. 4. Ib. Corrige, irritat.

CAP. XXVI.

Verſ. 3. R. לחמרא. v. 4. R. שטיותה. v. 15. R. בשחתה ſub aſcella tua, lege ſua. v. 22. R. מרככן לה conterunt eum.

CAP. XXVII.

Verſ. 7. R. כל־מרם ומרירותא חלי לה. v. 14. R. לוטתא. v. 17. R. אפי. v. 22. R. סיעתא ובארדך Lique piſtillo. Vi. Bab.

CAP. XXVIII.

Verſ. 4. R. משתבחין, ſine ו. Ib. lege, convertantur. v. 10. R. נפל ושלמי, futurum, & ſic verſ. 14.

CAP. XXIX.

Verſ. 19. R. דידע ניר qui cognoſcit jugum. Vi. Bab. v. 24. R. נפסקוי סומתא.

CAP. XXX.

Verſ. 4. R. בריתא. v. 6. R. דלמא יכסנך. v. 15. R. בנן מהבהבן filiæ datæ. v. 16. R. רחמא. v. 22. R. וטפשא ישבע לחמא. v. 24. R. ומחכמין. v. 33. R. דמיצא.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. initio, R. מה־ברי Quale væ fili mi. v. 14. R. אלפה דתגריא. v. 29. R. ואת עברת. v. 30. R. דחלתה. Ib. היא תשתבחתא. v. 31. R. עובדיה.

ECCLESIASTES.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. פתגמי קהלת Verba Eccleſiaſtæ. Iterum monendus eſt Lector, ea quæ hic deſiderantur è Babylonia Cl. Buxtorfii petenda eſſe, cætera verò, de quibus ne illic quidem quidquam habetur, in Regiis deeſſe, quæ characterum in verſione Latina diverſitas indicat. v. 4. R. דרא אזל ודרא אתי וארעא לעלמי עלמין קימא Generatio abit & generatio venit & terra &c. v. 5. R. ועאל. Ib. ולאתרה שאף ואזל & ad locum ſuum anhelat & ambulat. Ib. ודנח, & דהוא דנח. v. 6. R. ואזל רוחא ועל־סחרנוהי תאב רוחא & ambulat ſpiritus, & per circuitus ſuos revertitur ſpiritus. v. 8. R. למללא מה דעתיד. Ib. ולא יכלא, bis. Ib. למיתי, pro למהוי. Ib. מלמשמע פתגמי. v. 9. R. מה־דהוה. Ib. הוא דעתיד, bis. Ib. כל־דרי עלמא. v. 10. in fine, R. די־הוו קדמנא. v. 11. R. ואף לבתריא, abſque præcedenti קדמאין. v. 13. R. לאללא חכמתא על־כל־מה־דאתעבד & ad explorandam ſapientiam de omni &c. Ib. דכר־עובדי. v. 14. R. והוא כלא & id omne. v. 15. R. די־סריבן ארחתה cujus viæ rebelles ſunt. Ib. חסיר באוריתא deficiens in Lege. v. 18. R. רגז מן קדם ייי.

CAP. II.

Verſ. 1. R. אמרת במימרי dixi in dicto meo. v. 2. R. צערי. Ib. דיעבדנה. v. 3. R. בבירת חמרא. v. 5. R. וכל־אילני פרין & omnes arbores fructiferas. v. 6. in fine, R. לאסקא ad incendendum, pro לאשקאה, quod reponendum ante מנהון. v. 7. R. תורין ועאן. v. 8. R. ומרובין דשדין מיא פושרי, & rurſus דשדין. Elias legit דשדיין. Vi. Thiſb. in פשר. v. 10. R. וכל־דבעו. Ib. ומכל בני־אנשא præ omnibus filiis hominis. Ib. ודן הוא חלקי טב דאודמן. v. 11. R. ובטרחתא די־טרחת. v. 12. R. ואסתכלת אנא, ut verſ. 11. Ib. דהא כבר אתגזרת. v. 13. R. יתיר מן שטותא כמותר. v. 15. R. כארעון דשטיא juxta accidens ſtulti. Ib. ומללית בלבבי. v. 16. R. דיהא סופא דצדיקא. v. 18. R. בדיל דאשבקנה. Ib. דייתי בתרי. v. 19. in fine, R. אף דין הבלו. v. 20. R תחות שמשא ſub Sole, ut & ſuprà verſ. 3. & infrà cap. 4. 1. v. 22. R. אית לגבר בכל טרחה. v. 23. R. ותקף רגז גונדה & fortitudo indignationis negotium ejus. v. 24. R. ויחזי. Ib. ית פקודיא דייי. Ib. דמצלח. v. 25. R. דיעסוק. v. 26. R. דשפיר מנה.

CAP. III.

Verſ. 3. R. לקטלא בחרבא ad occidendum gladio. v. 6. R. לתבוע ממונא. v. 7. R. לאחדאה. Hinc ד in Baſileenſibus & noſtris ab initio vocis לאחטא neſcio quo pacto poſitum. v. 11. R. אף ית אנשי עלמא מסר בלביהון בנין דלא יהודע etiam homines ſeculi hujus tradidit in corda ipſorum; ne innoteſcat. Ib. למהוי בסופא futurum ſit in fine. v. 13. R. מתנה דאתיהברת. v. 14. R. בין טב וביש. v. 15. R. מה־דהוה. Ib. הוא מבר הוא דאתי ומה־דעתיד id ipſum jam &c. Sic ſtatim, הוא כבר הוה וליום דינא רבא id jam fuit, &c. v. 17. R. ארום עדן מתעתד. v. 19. R. לית מדעם. v. 20. R. כל־דרי עלמא. v. 21. R. ומן הוא חכימא דידע Et quis &c. v. 22. R. וייטב לבה.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. ית־שכיביא. Ib. ולא חוו. v. 3. R. ולא אתברי בעלמא nec creatus eſt in mundo. v. 4. R. עיבדא דעבדו. v. 5. R. דעל משך quod eſt ſuper pellem. v. 6. בהניות נפש. v. 8. R. יחידי. Ib. למשבע עתרא, abſque Affixo. Ib. למה דין. v. 10. R. ואלו חד & ſi unus. Ib. בעדן די־יפל על ערשה in tempore quo decidet &c. v. 11. R. ואף אם דמכן Et etiam &c. Ib. ואתתא, ſine Affixo. v. 12. R. מתקלקלין. Ib. כל קבלה omnino adverſus eum. Ib. דמנדליא. Ib. דלא בבהילו אתנתק. v. 13. R. Major eſt qui eſt pauper, & ineſt in eo ſpiritus חכמתא ſapientiæ ab-ante Dominum, quàm rex ſenex וטפש & ſtultus: & ultra hæc non eſt cognitio ut admoneatur amplius. v. 14. R. מן בית אסירי נפק de domo vinctorum exivit. Ib. regni ſui. v. 15. R. דאזלין תחות שמשא עם רביא תנינא qui ambulant ſub Sole cum puero ſecundo. v. 16. R. דהוה קדמיהון אף לבתראי לא יחדון בה ארי אוף דין הבלו qui fuit ante illos: neque etiam poſteriores lætabuntur in eo: quia etiam hoc vanitas. v. 17. R. מלא חובין קדם ייי plenus peccatis ante Dominum. Ib. מן עובדין בישין. Ib. וליתוהי מתקבל & non eſt ipſum acceptum. Ib. בין טב ובין ביש.

CAP. V.

Verſ. 1. R. קדם ייי, ſine מן. Ib. על־כרסי יקרא. Ib. קלילין. v. 2. R. היכמא דייתי. Ib. בסניאות גוונין אף כדן קל־שטיא in multitudine negotiorum, ſic etiam vox ſtulti. v. 3. R. לית רעוא מן קדם ייי non eſt beneplacitum ante Dominum. v. 5. R. על כל מלך ſuper omne eloquium tuum. v. 7. R. מסכנא וגזלא ודין וצדקתא pauperis, & direptionem judicii & juſtitiæ. Ib. deeſt למימר. Ib. ארום אלהא אדיר על שמי מרומא נטר. Ib. לביש. v. 8. R. מתיהב בפציחין. v. 9. R. די ירחם למכנש ממון qui amabit congregare divitias: bis eiſdem verbis. v. 10. R. כד סניא טיבותא pro בזמן וגו׳. Ib. למרדה. Ib. לעלמא דאתי יהבית אגרתא בעינוהי. v. 11. R. בבירת קבורתה, ad finem verſus. v. 12. R. בישתא מרעיתא. Ib. ולית בה אסו. Ib. ולא יעבד מנה מדעם טב & non facit ex eis quicquam boni. Ib. לסוף, abſque copula. v. 13. R. בתרוהי ביד בריה poſt illum in manu filii ſui. v. 15. R. לעלמא דאתי ad ſeculum venturum. Ib. לקבלת רוחא ut reciperet ventum? v. 17. R. עניי ואכסניא pauperum & hoſpitum. Ib. די־יהב לה אלהא quem dederit ei Deus. v. 18. R. ית אגר חלקה שלים mercedem partis ſuæ perfectam. v. 19. R. יסתגיף.

CAP. VI.

Verſ. 2. R. על קריבה. v. 3. R. הי די־יהוון יומי חיוהי dies vitæ ejus. Ib. מודמנא ליה. v. 5. R. ולמבחן. v. 7. R. מתזן alitur, pro מיתין. v. 8. R. מה־יותר לחכימיא quid amplius eſt ſapientibus. Sic ſtatim שטיא redditur ſtultis. Ib. באלפן אוריתא in diſciplina Legis. v. 9. R. על מה דאית ליה ſuper eo quod ipſi eſt. Ib. ולמחמי אגר עובדוי. v. 11. R. ארום אית פתגמין.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. למהוי בסופוהי ut fiat in fine ejus. v. 2. R. על רישי. Ib. די־אתברי quo creatus eſt. v. 3. R. לבית אבלא in domum luctus ad conſolandam eam. Ib דבית אבלא, & לבית אבלא. Ib. ואן־אית בה & ſi eſt in ipſo. v. 4. R. עם רשיעיא improbos. Ib. ואיהו מרחם. v. 5. R. לב חכימיא עצב. v. 8. R. למתנה. v. 10. Ad finem, R. עד דיהובד. v. 11. R. ובעדן עקתך. Ib. מה הוה דיומין Quid fuit quod dies. v. 12. R. חכמת אוריתא עם אחסנתא. Ib. ויתיר למהוי גבר בענותנותא ut ſit vir cum manſuetudine. v. 13. R. היכמא דמסתמר. Idem participium mox recurrit. Ib. בעדן דיעבד. Ib. מנדעת חכמתא יקים ית מרהא. In noſtris legendum, ſapientiæ Legis. v. 15. R. והוטב לכל. Ib. ית־דין לקבל דין. v. 16. R. וזכותיה נטיר ליה. Ib. לאתפרעא ליום דינא רבא. v. 17. R. בנין לחיסא. Ib. כחכמת juxta ſapientiam. v. 18. R. הרהורי לבבך cogitationes cordis tui. Ib. ולא־תרחק ארחתך מבית אלפן de domo doctrinæ. Ib. עד־דלא־ימטי. v. 19. R. למגמל טיבו. Ib. נפק מן ידי־חובת כלהון exit de manibus omnium delictorum illorum. v. 20. R. וחכמתא תסיע לחכימא דיכבש ית יצרא בישא מטול דלא למחטי יתיר מן עשרתי שליטין דהוו בקרתא Et ſapientia auxiliabitur ſapienti qui ſubegerit concupiſcentiam malam, ideo ut non peccet magis quàm decem imperatores qui fuerint in civitate. v. 21. R. קדם ייי כל־יומי חיוהי ante Dominum omnibus diebus vitæ ſuæ, vocibus tranſpoſitis. v. 22. R. ברם לכל־פתגמיא Verùm ad omnia verba. Ib. דמלטט לך. v. 23. R. דלית הוא דכותך. Ib. ידיע בלבבך notum eſt in corde tuo. v. 24. R. כל־דא אמרת. Ib. אחכם ית כל־חכמת. Ib. אתרחקת. v. 25. in fine, R. בחכמתה. v. 26. R. עובדי צדיקיא. Ib. פרענות חובת שטיא. v. 27. R. מן מרירות. Ib. דהיא עבדא. Ib. אית בלבבה כפתן ידהא בדיל דלא למעבד עיבידתא ſic ut non faciant opus. Ib. ויתלכד בזנותיה. v. 29. R. ואית Et eſt. Ib. בכל אלן כשרה in omnibus his rectam. v. 30. R. ית אדם קדמאה.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. מן אית חכימא. Ib. ולמדע פשרי מליא בנבואה & ſcire ſolutiones eloquiorum in prophetia? v. 2. R. בשם מימרא דייי in nomine dicti Domini. v. 3. R. בדיל דלא לצלאה. Ib. אתבהיל מן קדמוהי. Ib. רבון כל־עלמא־די יצבי יעבד Dominus totius mundi &c. v. 5. R. ודין דקשוט & judicium veritatis. Ib. בלבא דחכימא in corde ſapientis. v. 6. R. דסגיאה עלוהי quod multum eſt in eo. v. 7. R. חכים דידע מה־דעתיד ſapiens qui ſciat &c. v. 8. R. בנין דלא יפוק ne exeat. v. 10. R. ואזלו. Ib. ואתנשיו. v. 11. R. פרענות רשיעיא. v. 12. R. אתגלי לי revelatum eſt mihi. v. 14. R. ואית חייבין דמטי להון טב. Ib. לא זכותהון אלהן למפרע non eſt meriti eorum, &c. Ib. וזכותא קלילא. Ib. אכלין אגרהון. v. 15. R. מן טרחיה ובחלקיה de labore ſuo, &c. Ib. לשלם לעלמא דאתי ad ſeculum venturum. v. 16. R. ארום הא־חכימא. Ib. טרחא הוא ליה. v. 17. R. דחילא היא ולית רשו לאנש. Ib. ית כל־עובד omne opus. Ib. לית ליה למשכח non erit illi invenire.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. על כל־מה־דיהי ביומיהון אף רחימתא דירחמינון גבר אף שנאתא דיסנינון גבר. v. 2. R. במולא ex providentia. Hanc vocem in diverſis hujus libri locis pro ratione cujuſque diverſè reddidimus. Aliàs fatum, ut in verſu proximo; aliàs providentiam, ut hic Regia; ubi cùm in noſtris plurale ſit, ſydera vertere coacti fuimus. Ib. ומן־שמיא atque ex cælo. Ib. ולמסאב ולמקרב נכסת קדשין. Ib. בא כחיבא דלא דחל מומתא כגבר דמומתא דחל: ſicut bonus, ſic peccator; qu timet juramentum, ſicut vir &c. v. 3. R. בכל דאתגזר תחות שמשא in omni conſtitutum eſt ſub Sole. Ib. ובתר יומוהי דאנשא & poſt dies hominis. Ib. ין חיבא juxta judicium peccatoris. v. 5. R. בנין דנטרו. v. 6. R. רחימותהון אף־שניאותהון. Ib. הובדא periit, juxta Interpretem. Sed quidni plurale ſit fœminin Ib. דמתעבד. v. 7. R. לכל־צדיקא וצדיקא. Ib. תי בלב טב חמרך חלף חמרך vinum tuum &c. Ib. דהוו צחין qui fuerunt ſitientes. Ib. אתרעין & יא quæ numero conveniunt, genere diſcrepant. v. 9. R. יך ובטרחותך די־אנת טרח. v. 14. R. וגברין גברי. Ib. זכותא. Ib. ותקיף לאתכנעא. במצדתין. Tam hæc quàm noſtra lectio melius forſan verteretur munitionibus ſeu propugculis, aggeribus ſcil. vallis, foſſis, &c. cum ab urbe ſermo tranſlatus ſit. v. 15. R. ישתכח בגו גופא. Ib. ושיזב יתה & eripuit illud. Ib. עבד קרבא. v. 16. R. מת צדיקא ſapientia juſti. Sic paulo poſt רשיעא improbi. Ib. צדיקא עניא, abſque tercedente copula. Sic poſtea פתגמי. Ib. ליתיהון מתקבלין non ſuſcipiuntur. v. R. מקבלת קל רשיעא דהוא שליט על־שטין דפנין quàm clamor vocis impro v. 18. R. חכמת חכימיא ſapientia ſapientum. Ib. ממני, abſque præcedenti יתיר

CAP. X.

Verſ. 1. R. הי כדבבא דגרים. Ib. דהוא דמי. v. 2. R. א דחכימא v. 3. R. דעבד מלין דלא כשרין לאתעבדא. v. 4. in fine, R. בנין v. 5. R. דחוית בעלמא. Ib. כפתגמא velut verbum. v. 6. R. שיעא ושטיא, quod Interpres reddidit aſyndetωs improbum ſtultum. Ib. ן די בידיהון facultatibus quas in manibus ſuis habent. v. 7. R. ית עבדיא דהוו מתגברין על־סוסון ורברבין אזלין Vidi ſervos prævalentes &c. v. 8. R. ותקפו גדרא & diſſiparunt materiem. v. 9. R. סגד לצלמיא דאבנין יצטער בהון ודיסגד לצלמיא דקיסין אתוקד בהון: Qui adorabit ſtatuas lapidum, anguſtiabitur in illis; & adoraverit ſtatuas lignorum, comburetur in illis. v. 10. R. יחובון עמא יתעבדון שמיא fient cæli. Ib. לא צלי. Ib. אוכלוסין אוכלוסין ſingulæ turbæ. Ib. יצריהון למבעי רחמין מן אלהא poſtulantes miſericordiam à Deo. v. 11. R. ן תליתי ביש triplici lingua malum. v. 13. R. פמה חולחולתא oris ejus am Contrà in fine verſus, שטותא ובישא ſtultitia & malum. v. 15. R. תא דחכימא. v. 16. R. בעדן די־ימלך עליך. Ib. א יקרבון תדירא v. 17. R. אוריתא ופקודיא Legis & præceptorum, ut verſu ſequenti. v. 20. R. תלוט עתירא ne maledicas diviti.

CAP. XI.

Verſ. 1. R. אושט פרנסותך Porrige alimentum tuum. Ib. למא הדין ובעלמא דאתי in ſeculo hoc & in ſeculo venturo. v. 3. R. אם־אתמלין. Ib. מרא דייי הוי ואף סבעא וגו׳ fiet. & etiam ſaturitas &c. Ib. תמן משתלחא mittitur eò. v. R. ארום חרשין וקוסמין מתילן etenim incantatores & arioli aſſimilantur. v. 7. שכינתא דייי לדעתיד. Ib. מן זיו שכינתיה. v. 8. R. ויהא דכר & eri mor. Ib. וחזי ליה לקבלא דינא. v. 9. R. חוו עינך דלא תסתכל בבישא. v. 10. R. דלא תגרם בישא.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. בישתא וימטון. Ib. in fine, רעות. v. 3. R. לא יכלון. v. R. ותתמנע מן־משכבא & prohibeberis à concubitu. Ib. ויסחרון, ex Aphel, ut mo ſequitur כספדיא דמסחרין. Pro ספדיא lamentantes ex adjunctis plus quam probab eſt Paraphraſten ſcripſiſſe ספריא Scribæ, adeoque in Hebræo legiſſe הסופרים. v. R. לגו קברך. v. 9. R. והוא הוה מאלף & ipſe docuit. v. 10. ad fine R. ובמימר סהדיא & in dicto teſtium. v. 11. R. אנסין לאלפא מנדעא Ib. ſicut qui doces bovem, omiſſa voce וזיקת. v. 12. Poſt אוריתא additur in Reg סגי multùm.

CANTICA.

CAPUT I.

VErſ. 1. R. אמר אדם. Ib. פתחו כלהון פמהון. Ib. דאתיהיב לה בר. Ib. כליל אתקדשות. v. 9. R. דאשתנקו פרעה cùm ſuffocatus eſt &c. v. 12. R. סריו כנרדא. Vide Buxtorfii Lexicon Chal. Talm. in נרד. v. 13. R. בי היא זמנא. Sic etiam verſ. 14. & cap. 2. 15. v. 17. R. ביומי מלכא.

CAP. II.

Verſ. 1. R. מן אורחתא דתקנן à viis quæ rectæ ſunt. v. 7. R. מן קדם, abſque copulativo. Ib. כל־דרא. v. 14. R. ונפקת קלא & deſcendit vox. Interpres videtur legiſſe ונחתת. v. 16. R. ותברו יתיה & confregerunt illum. Ib. ותבירא בפתגם, abſque intercedente copula.

CAP. III.

Verſ. 7. R. והיא ברכתא. v. 10. R. שלם יתיה. v. 11. R. דמטללתא דעבד tabernaculorum quam fecit: omiſſo ית חנא דמטללתא, quod in noſtris ſequitur.

CAP. IV.

Verſ. 9. R. זוטר די בנך minimi filiorum tuorum. v. 10. R. כמה שפירין. Sic paſſim in hoc libro pro כמה. Ib. חבתיך bis. Ib. לננפי. v. 11. R. בעורתא. v. 12. R. דנפשיהון. v. 13. R. בנין כן. Vertendum in noſtris, generant propin juſtos. v. 15. R. מדברין.

CAP. V.

Verſ. 2. R. ומסר יתהון ייי ביד & tradidit eos Dominus &c. v. 4. R. ד שמעת. v. 13. R. וספותיה חכימוי. v. 15. R. נצחן קרבא victori in bello.

CAP. VI.

Verſ. 8. R. ועסיקא בפתגמי. At alibi in hoc libro עסקא, ubi noſtra exemplaria habent עסיקא. Ib. וקלסו להון. Elias legit ויקלסו. v. 9. R. קריצתא ſicut mane. v. 10. R. דעמי.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. לנגדא. Interpres pro nomine habuit, & vertit ad carcerem. Noſtram lectionem melius reddas, ad cædendum vel flagellandum. v. 8. Elias hic adducit כלולבי דתמר ut legitur ſuprà cap. 2. 12. v. 13. R. ספריא. Sic cap. 8. 9. ספריהון.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. הויתי דכרא. Ib. ומסרא נפשי. v. 5. R. אבנא בארעא ſicut lapis quem projicit homo ſuper terram. v. 7. R. מלכי ארעא דמחילין. v. 13. R. ביני אמיא ויתבא. v. 14. ad finem, R. יסקון כהניא.

ISAIAS.

CAPUT I.

Verſ. 2. R. דאתרגיפת. v. 3. pro אוריא, R. David ad 2. Reg. 4. 26. legit אורויא. v. 6. R. בחוביהון *in peccatis ſuis.* v. 7. R. ובחוביכון *propter peccata veſtra*, ſic apud R. David. Ib. R. צדית ארעא *deſerta eſt terra.* Ib. ואתחלפת *& tranſlata eſt*; omiſſa ab Interprete voce מנכון. v. 8. R. במקטיא. v.17.R. דכו דאנים דינו דין יתמא קבלו קבילת ארמלתא *Subvenite vim patienti, judicate judicium pupilli, audite clamorem viduæ.* v. 20. R. ארי במימרא דיוי גזיר כן *quia in verbo Domini decretum eſt ita.* v. 24. R. לרשיעיא. v. 25. R. כל רשיעך *omnes improbos tuos.* Ib. כל חיבך *omnes peccatores tuos.* v. 31. R. ועובד ידיהון, quibus aſtipulatur R. David.

CAP. II.

Verſ. 8. R. לעובד *opus.* Ib. לדאתקנא *quod paraverunt.* v. 10. R. יעלון למערק בטנריא *Ingredientur ut fugiant in petris.* v. 11. R. ההוא. v. 16. R. בבירנית שפרא, ita apud R. David ועל כל ברניות שופרא. v. 21. R. ובשקיפי כיפיא *petrarumque foramina.* v. 22. R. לא איתוי.

CAP. III.

Verſ. 2. Apud R. David ודמשתאיל. v. 3. R. שר ורב. At prætermiſit interpres vocem שר. v. 5. R. ישלטון עלימא *Dominabitur puer.* v. 7. R. ולית מא דאתכסי ולא תמנני רב על עמא *Neque quo operiar, ne conſtituatis me principem ſuper populum.* v. 9. R. אשתמודעות אפיהון בדינא אסהר, apud R. David ita legitur אשתמודעת אפיהון בדינא אסהיד. v. 10. R. לצדיקיא *juſtis.* v. 14. R. עמיה. v. 17. R. David יקריהון יעדי. v. 18. R. בעדנא ההיא. v. 20. R. וקולמוסיא. v. 23. R. וכבנתיא, ſic apud Kimhi at 2. Sam. 17. 28. כבנתא. v. 24. R. יהבין, cujus verſionem omiſit interpres. Ib. בשפריהון. v. 25. R. ועבדי נצחניך, pro hoc legit Kimhi ועבדי מצותיך.

CAP. IV.

Verſ. 2. Kimhi legit ועבדי ארעא. v. 6. R. עלוהי. Ib. וממטר.

CAP. V.

Verſ. 2. Kimhi habet מדבחא. v. 4. R. דלא עבדת. v. 7. R. אמרת. v. 8. R. ואמרין. v. 11. R. חמר אנסא. v. 13. apud Kimhi בבוצירתא. v. 20. R. וחשוך לרשיעיא *& tenebræ impiis.* Ib. מררא לרשיעיא *amaritudo impiis.* v. 24. R. בסני תקפהון *In multitudine fortitudinis eorum.* Ib. רחקו *Abominati ſunt.* v. 30. R. כאתרגושת עמא *ſicut tumultus populi.* Ib. עקא דאתי עליהון *tribulatio veniet ſuper eos.*

CAP. VI.

Verſ. 1. R. ומנטל. v. 2. R. מכסי רגלוהי *velabat pedes ſuos*, at R. David גויותהון. v. 5. R. מלך עלמא *Regis ſeculi.* Ib. חזו עיני, ſic & Kimhi. v. 8. R. דאמר מן דאשלח. Ib. ומן ייזיל לנא *& quis ibit nobis.* v. 9. R. וחזן מחזן. Kimhi חזון מחזו. in Kimhi & R. חלמידך, ponitur poſt מחטאדה. v. 10. Pro טפש. Elias legit אטפש *Infatuatum vel incraſſatum eſt.* Convenit Gr. ἐπαχύνθη, ut Mat. 13. 15. & Act. 28. 27. hinc adducitur. Ib. לבא. Ib. ועינוהי טמטם *& oculos ejus claude.* v. 13. R. דמנתר. Ib. לארעא.

CAP. VII.

Verſ. 3. R. משטח קצריא. R. David ad Joſ. 15. 7. משטא קצריא. v. 7. R. ולא תהי. v. 9. R. למלי. v. 11. R. David ita legit דיתעביד לך נסין על ארעא או יתחזי לך בשמים. v. 13. R. הזעיר מנכון. v. 18. R. מארעא דמצרים *de terra Ægypti.* v. 20. R. מלכא עם משריתה *regem cum exercitu ſuo.* v. 23. R. שון אלף. v. 25. R. די בבית יהודה *qui ſunt in domo Juda.* Ib. ולא תעול.

CAP. VIII.

Verſ. 2. R. ותסהד. Ib. ביומי אוריה *in diebus Uriæ.* Ib. דאמרית בנבואת *quas dixi in prophetiam.* v. 7. R. אנא יוי מייתי ומסיק *Ego Dominus adducam & aſcendere faciam.* v. 10. R. אלהנא בסעדנא *Deus noſter eſt in adjutorium noſtrum.* v. 11. R. מרד־מרד. v. 21. R. יכל. v. 23. R. ישתלהי לדייתי *non deficiet qui veniat.*

CAP. IX.

Verſ. 1. R. עם ארע־־עם ארע *cum terra cum terra.* Ib. ימא ניסי. v. 3. R. מפלח. v. 4. R. כדרשמי כתמא. Ib. כן ייתון *ſic venient contra eos populi.* v. 5. R. קים עלמא. v. 10. R. שנאי דישראל רצין *hoſtes Iſrael Raſin.* v. 12. R. עד דאיתי *donec adduxit.* v. 15. R. דעמא הדין. v. 16. R. במרדיהון. v. 18. R. חרובת ארעא *deſerta eſt terra.* v. 20. R. ועל דא לא תבו *& in hoc non ſunt converſi.*

CAP. X.

Verſ. 3. R. דמרחיק. v. 6. R. אוריתי *legem meam.* v. 9. R. ככרכמיש. Ib. כארפד. v. 10. R. ומשומרון. v. 14. R. כבשת, pro hoc in noſtris leg. *collegi.* v. 15. R. הלא אנא *Nonne ego.* v. 16. R. ותחות יקרהון *& ſubtus gloria eorum.* v. 17. R. ויקטל. v. 21. R. קדם אל. v. 22. R. בית ישראל *domus Iſrael.* v. 24. R. בשוטה, pro quo in noſtris בשולטניה *in dominatu ſuo.* v. 25. R. מזעיר. v. 26. R. ועוד ייתי *& adhuc adducet.* Ib. על עמא *à populo.* v. 28. R. למכמש. v. 32. R. ענה ואמר. Ib. עלדה קם ומניד *Aſcendet & ſtabit & commovebit.* v. 34. R. ויקטל.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. בדחלתא דיוי *in timore Domini*, ſic verſ. 3. v. 4. R. וידון. Ib. לחשיבי. Ib. מאית רשיעא, mendoſé. v. 6. R. דובא, ſic verſ. 7. v. 10. R. דעתיד דיקום. v. 13. R. מדבית *de domo.* v. 14. R. לממחי ית. Ib. ישתמעון. v. 15. R. וירם ית.

CAP. XII.

Verſ. 4. R. אדכרו. v. 6. R. בנויך.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. יתב. Ib. דמתנדבין. v. 3. R. תקיפי תשבחתי *fortes laudis meæ.* v. 4. R. מלכות, addit interpres, *multorum.* v. 5. R. מסיפי שמיא יוי *à finibus cœli Dominus.* v. 8. R. ויעי *trementes ſicut.* v. 11. R. על יתבי תבל בישא. v. 18. R. ועל בניא *& ſuper filios.* Ib. עינהון. v. 19. R. כמהפכתא. v. 20. R. ולא יפרוס.

CAP. XIV.

Verſ. 2. R. וידברונון עממיא ויובלונון לאתריהון *& tollent eos populi & adducent eos in locum ſuum.* v. 4. R. מרותנא *ſubjectio noſtra.* Ib. חיביא *peccatorum.* v. 6. R. מחן ולא פסקן *percuſſionibus ſine ceſſatione.* v. 8. R. מלכין חדיו *Reges lætati ſunt.* Ib. מחבלנא. v. 13. apud R. Salomon איסק עילוי כל עמא. v. 16. R. ולך יסתכלון *& te proſpicient.* v. 18. R. Salomon legit בבית עולמים. v. 19. ואת אתרכינת מאתרך, ita legit R. David. v. 22. R. ואקום *& conſurgam.* v. 23. R. יוי אלהים, vocis poſterioris verſionem neglexit interpres. v. 26. R. על כל ארעא *ſuper omnem terram.* v. 30. R. לרחצא. v. 32. R. יתרחצון ויחדון *ſperabunt & lætabuntur.*

CAP. XV.

Verſ. 1. Raſhi legit אינון דמימין pro דמיכין, ut Kimhi habet cum R. & Ven. v. 2. R. ובכל רישיהון *& in omnibus capitibus ſuis.* v. 6. R. אף דתאה ירוק *fœnum quoque viride.* v. 7. R. על ימא *uſque ad mare.* v. 9. R. קטילין. Ib. משריתא.

CAP. XVI.

Verſ. 1. R. לטור *ad montem.* v. 10. R. חמר *Vinum.* Ib. pro יעצרון עצורין, R. Salomon ad cap. 15. 5. legit יעוערון בקלהון. v. 13. R. על מואב *ſuper Moab.* v. 14. R. גזר יוי *decrevit Dominus.* Ib. R. מזעיר.

CAP. XVII.

Verſ. 5. R. ובדרעיה. v. 7. R. על פלחן. v. 10. R. אלהא פרקניך. v. 12. R. יהמן. v. 13. R. ואזוף בה *increpabo ea.* v. 14. R. עד לא.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. כל יתבי תבל. v. 7. R. ולעמא דיתקף דאתקרי. Ib. לארעא *ad terram in qua invocatum eſt.*

CAP. XIX.

Verſ. 1. R. מן מצראי. v. 7. R. יבש *exſiccabitur.* v. 10. R. בית שתי מחא *locus irriguus ejus.* v. 11. R. מלקדמין. v. 14. R. דמרשש בחוביה *qui provolvitur in vomitu ſuo.* Vi. Buxtorf. Bab. v. 18. R. ביומא ההוא *In die illa.* Ib. דהיא חדא. v. 19. R. מתקן. v. 25. R. וכד תבו לאוריתי מתקרן *& quando converſi ſunt ad legem meam.*

CAP. XX.

Verſ. 3. R. דמהלך. v. 4. R. מצראי, ſic verſ. 5. v. 6. R. ואמר. Ib. אתר בית רחצננא *locus confidentiæ noſtræ*, omiſſo ab interprete בית.

CAP. XXI.

Verſ. 1. David ita legit, מטלן משרי' דאתו ממדברא במי ימא. R. Salomon autem eodem modo hæc effert verba quo habentur in noſtris. Ib. חסיין דאתן באורח, ita Kimhi & Regia, at R. Salomon ut in noſtris. v. 2. R. וכל דהוו *& omnes.* v. 6. R. דיחזי יחוי. v. 7. R. משרין סגיאן אתין *turbæ magnæ veniebant.* v. 8. R. ישעיה נביא *Eſaias propheta.* Ib. משרין סגיאן *turmarum multarum.* Ib. כאריא על *ſicut leo ſuper.* v. 9. R. צלמני. v. 10. R. דשמעת מן קדם יוי *quod audivi à facie Domini.* v. 13. R. בני דדן *filii Dedan.* v. 14. R. נדונין דמיא *utres aquarum.* v. 16. R. כל שניא *omnium annorum.* v. 17. R. ושאר תקוף *Et reſiduum fortitudinis.* Ib. דיוי צבאות אלהא *Domini exercituum*, prætermiſſo ab interprete אלהא.

CAP. XXII.

Verſ. 6. ſic legit R. David ועל שוריא דבקו תריסין. v. 7. Ita apud R. David, משרייך. v. 8. R. זין גנזי מקדשא. Elias legit, זיין בית מקדשא. v. 10. R. לאתקפא שורא. v. 11. R. ומקוה *Et lacum.* Ib. ודברה מלקדמין. v. 12. R. ולנווז ולמיסר. v. 13. R. ולא נחי *& non vivemus.* v. 17. R. מטלטל לך. v. 18. R. לאתר פתיות *in locum latum.* v. 20. R. וארבי, ex Pael ut apud Onkel. Exod. 31. 1. ubi idem etiam R. verbum in Hebr. v. 22. R. David לבושי אפודא. v. 25. R. ביומא ההוא *in die illo.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. R. מחוזיהון, male, ut opinor, in omnibus exempl. pro מחוזיכון. Ib. מלמיתן. Ib. אתו. v. 2. R. דהוו עלן בימא *qui tranſibant mare*: potius, *qui aſcendebant.* v. 7. R. קרבנין מארע. v. 10. R. כמימי. v. 12. R. לכון מנח. v. 14. R. אתבזיזו מחוז *devaſtata eſt provincia.*

CAP. XXIV.

Verſ. 1. Ita R. David ותחפיה בהתא. v. 3. R. תתדש ארעא *conculcabitur terra.* v. 9. R. עד ידי זמר. v. 10. R. אתאחדון. v. 14. R. בשמא דיוי *nomen Domini.* v. 15. R. במיתי אורא. v. 20. R. כערסלא. Ib. עלהא חובה ותפל.

CAP. XXV.

Verſ. 8. R. יתגזר. v. 10. R. דמדרש תבנא, haud dubiè perperam. v. 11. R. ויפרוס.

CAP.

CAP. XXVI.

Verſ. 1. R. תִּשְׁבַּחְתָּא הָדָא *Canticum iſtud.* v. 14. R. לְמֵיתִין, at in Venetis לְמִיתַין. v. 16. R. הֲווֹ דַחֲלִין *timebant.* v. 17. R. דִבְעִדָּן מֵילְדַהּ *quæ in tempore partûs ſui.* v. 18. R. כִּדְמַעְדַּיָא בְּעִדַּן מֵילְדַהּ *quaſi prægnantem in tempore partûs ſui.* v. 19. R. לְמֵיתִין, ut verſ. 14. Ib. אוֹרַיְתָא *legem.* v. 20. R. עָבֵד עוֹבְדִין. v. 21. R. יָתְבֵי אַרְעָא *habitatorum terræ.*

CAP. XXVII.

Verſ. 1. Ita legit R. Salomon דאיתרברב כסנחריב מלכא תנינא. Ib. R. יַת עַמָּא דְתַקִּיף *populum qui fortis eſt.* v. 3. R. אֱלָא חוֹבֵיהוֹן. v. 4. R. מִן קֳדָמַי. v. 5. R. יִתְעֲבֵיד. v. 6. R. יְתוּבוּן. v. 7. R. דְהוּא מָחֵי. v. 8. R. דַּהֲוַתָא כְּאִיל בַּהּ יְכִילוּן לַהּ *quâ metiebatur, metientur ei.* v. 11. R. יִתְקַצְּרָן חֵילֵיהוֹן יִבְהֲתוּן *diminuentur exercitus ejus, confundentur.* Ib. pro וּמַלְפָן. R. Salomon videtur legiſſe מדלקן. v. 12. R. וְעַד נַחְלָא.

CAP. XXVIII.

Verſ. 2. R. הָא מָאן תַּקִּיפָן וְחַסִּינָן אָתְיָן מִן קֳדָם יְיָ *Ecce quam terribilia & fortia veniunt à facie Domini.* v. 6. R. וּלְמֵימַר קְשׁוֹט דְדָאִין לִדְיָתְבִין בְּבָתֵּי דִינָא *Et in verbum veritatis ei qui judicat & habitantibus in domibus judicii.* v. 13. R. לְפֻרְקָן בְּעִדָּן *redemptionem in tempore quo.* v. 17. R. דִינָא תַּקִּיף *judicium forte.* v. 21. R. וּמַפְּלְחִין פָּלְחָן. v. 22. R. אֱסוּרֵיכוֹן. v. 25. R. אֲתִיב וְאֶכְנוֹשׁ יַתְהוֹן *convertam & congregabo eos.* Ib. זַרְעִין זַרְעִין לְשִׁבְטֵיהוֹן. Ib. הָא כְּזַרְעֵי חִטִּין עַל לְגִנִּין וְשַׂעֲרִין *ſicut congregantur ſemina tritici in horrea & hordeum.* v. 26. R. לְהוֹן אַלְפַן דִּין *ſunt eis doctrina &c.* v. 27. R. מְחַבְּטִין קִצְחָא.

CAP. XXIX.

Verſ. 1. R. cum R. Davide וַי מַדְבְּחָא מַדְבְּחָא *Væ altare altare.* Ib. R. שְׁנָה שְׁנָה. v. 2. R. מְחוֹר, ſemel tantum. v. 7. R. דִּמְעִיקִין לַהּ *& qui tribulat eam.* v. 13. R. רַחִיק מִדַּחֲלְתִי. v. 23. R. בְּנֵיהוֹן יְקַדְּשׁוּן *filii ſui ſanctificabunt.*

CAP. XXX.

Verſ. 6. R. בְּאוֹרַח עָקָא *in via tribulationis.* Ib. דְּלָא יְהַנוּן. v. 9. R. דְּלָא אָבוּ. v. 11. R. אַבְטְלוּנָא מִמַּסְטוּנָא. Vi. Buxtorf. Bab. v. 13. R. כְּשׁוּר מַקִּף *ſicut murus circumiens.* v. 16. R. סוּסָוָן. Ib. עַל כֵּן. v. 19. R. לְקָל קְבָלָךְ צְלוֹתָךְ *ad vocem clamoris tui orationem tuam.* v. 20. R. וְיִתֵּן לְכוֹן *& dabit vobis.* Ib. שְׁכִינְתֵּהּ *majeſtatem ſuam.* v. 26. R. עָתִיד לְאַנְהָרָא. v. 30. R. פְּסִילָן, ab Interprete omittitur, ejuſque loco transfertur בְּדוֹר, quod in Regiis non legitur.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. עַל דְעַבַרְתָּא *propter tranſgreſſionem.* v. 3. R. מִצְרָאֵי. v. 4. R. לָא מִתְחַבַּר. Ib. לָא מִתְעַכֵּב כֵּן *non demorabitur, ſic.* v. 6. R. אַסְגֵיתוּ לְמִטְעֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל *multum erraſtis domus Iſrael.* v. 7. R. דַעֲבַדָא. v. 8. R. מִן קֳדָם *à facie.*

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. קֳדָם, abſque מִן. Ib. בַּאֲרַע צַחְיָא *in terra ſitiente.* v. 5. R. לְרַשִׁיעַיָא צַדִּיקַיָא *Impii juſti.* v. 6. R. דְּאִנּוּן כְּצַחְיָא לְמַיָּא *quæ ſunt ſicut aquæ ſitibundo.* v. 9. R. שְׁלֵוְיָא, ſic verſ. 11. 18. Ib. אֲצִיתוּ. v. 12. R. וְעַל חַקְלֵי. v. 13. R. עַל אֲרַע עַמִּי. v. 17. R. עַד עָלְמָא *uſque in ſeculum.*

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. וְאַף פֻּרְקָנָא. v. 5. R. צִיּוֹן דַעֲבָדֵי. v. 6. R. וִיהֵי כְּמָא. v. 7. R. תִּתְגְּלֵי לְהוֹן *revelatus fueris eis.* R. David legit cum noſtris אתגלי. v. 8. R. אִרְחָן עַל דְּאַשְׁנִיו. Ib. בְּבִישְׁתָא אָתְיָא. v. 9. R. וּצְדֵי מַתְנָן *& vaſtus eſt Baſſan.* v. 14. R. וְלָאִתְמַסְּרָא. Ib. יְקִידוּת נוּר *incendio ignis.* v. 15. R. יִתְיְתְבוּן. v. 16. R. וְהוּא בַּאֲתַר. v. 18. R. הָכָא pro אֵיכָא ter. v. 23. R. אִית בְּהוֹן עַוְרִין *ſint in eis cæci.* Elias habet יִשְׁתַּאֲרוּ, juxta lectionem noſtram. v. 24. R. מִסְחוֹר סְחוֹר לִשְׁכִינְתֵּהּ *in circuitu majeſtatis ejus.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 3. R. וְיִתְמַסּוֹן טוּרַיָא. v. 4. R. וְיִתְמַסּוֹן כָּל שְׁמֵי שְׁמַיָּא *Et tabeſcent omnes cæli cælorum.* Sequitur apud R. Sal. ויתמחון שמיא וגו׳. Ib. R. כָּל מַשְׁרִיתְהוֹן. v. 5. R. דְחַיֶּבֶת בְּדִינָא. v. 6. R. רַבָּא בְּאַרְעָא. v. 9. R. נַחֲלָהָא דְרוֹמִי *torrentes Romani imperii.* Vi. Bab. v. 10. R. לְעָלַם עָלְמַיָּא לֵית דְעָדֵי בַהּ. v. 11. R. יִשְׁרוּן. v. 12. R. בְּנֵי חוֹרִין. v. 13. R. לִבְנַת נַעֲמִין *filiis ſtruthionum.* R. David affert lectionem noſtram. v. 16. R. וּבְמֵימְרֵהּ יִתְקָרְבָן *& in verbo ejus conjungentur.*

CAP. XXXV.

Verſ. 1. R. בַּאֲרַע צַחְיָא. v. 3. R. אֲמַר יְיָ נְבִיאַיָא *Dixit Dominus Prophetis.* R. David convenit cum noſtris. v. 4. R. מִתְגְּלֵי מָרֵי. v. 6. R. מַיִן וְנַהֲרִין. v. 7. R. יִסְגּוֹן קְנֵה *multiplicabuntur calamus*: vertendum in noſtris, *aſcendent.* v. 8. R. לָא יִתְעוֹן. v. 10. R. יְקָר יְהֵי. Ib. יְשַׁבְּחוּן. Ib. מִדְּבֵית יִשְׂרָאֵל.

CAP. XXXVI.

Verſ. 2. R. בְּמַשְׁרְיָן. Ib. בְּמוּקְתָא. v. 4. R. מַלְכָּא רַבּוֹנָנָא. v. 5. R. אֲמַרְתְּ *Dixiſti.* Ib. וּבִגְבוּרָה. v. 6. R. אֲרֵי אִתְרְחֵצְתָּא *Quoniam confidis.* v. 8. R. לְמַנְאָה לָךְ. v. 10. R. מֵימְרָא דַייָ סְלֵקֶת. v. 11. R. וְלָא תְמַלֵּל. Ib. דְעַל. v. 12. R. הַעַל רִבּוֹנָךְ. v. 13. R. דְאַשּׁוּר. v. 19. R. וְאָן דַחֲלַת *Et ubi eſt Deus.* v. 20. R. דְשֵׁיזֵבָא.

CAP. XXXVII.

Verſ. 4. R. קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ *coram Domino Deo tuo.* v. 6. R. כְּדְנַן תֵּימְרוּן. v. 16. R. יְיָ צְבָאוֹת אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל. Ib. אַתְּ הוּא אֱלָהָא *Tu es Deus.* v. 22. R. דִּי גְזַר *quod decrevit*, vert. in noſtris, *quod locutus eſt.* Ib. מְעִיקָא עֲלָךְ *tribulavit te.* v. 23. R. וְעַל מַן אִתְרַבְרַבְתָּא וּקְדָם *& ſuper quem magnificatus es, & contra.* v. 26. R. דִּשְׁלַט בְּהוֹן וְאַף עֲלָךְ *eò quod dominatus eſt eorum? etiam de te.* v. 27. R. וְכִירוֹק דִתְאָרֵהּ. Ib. אַגְרַיָא דְסָלֵק *tectorum quod tollitur.* v. 28. R. Salomon legit לְבָרָא, quod à Regiis abeſt. Ib. R. וּמֵיתָךְ. Ib. נְלוֹ bis pro נְלֵי. v. 31. R. עַפִּיהּ לְעֵילָא *ejus ſurſum.* v. 36. R. דְאַתּוּר מְאָה. Ib. מֵיתִין.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1. R. מָאִית אַתְּ. v. 3. R. וּבְלֵבָב שְׁלִים. Ib. קֳדָמָךְ עֲבָדִית *te fecerim.* v. 10. R. וְעַל דְּכַרְנִי *& quia recordatus eſt mei.* v. 12. Pro נדראין R. Sal. habet כנחל נידורדין. Hinc colligit Hebr. אורנ rapidi cujuſdam fluvii, *Araxi* ſan, nomen eſſe, quò trahit illud Jobi, cap. 7. 6. Ib. R. אֲרֵי גְלֵי *quia tranſmigravit.* noſtram lectionem confirmat R. Sal. v. 15. R. וְהָא אַסְּנִי *ecce enim multiplicavit.* R. הוּא יוֹדֵה. v. 21. R. וְיִשְׁטְחוּן עַל שִׁיחְנָא וְיִתַּסֵי *& extendant ſuper* *& ſanabitur.*

CAP. XL.

Verſ. 3. R. אָרְחָא קֳדָם יְיָ *viam Domino.* v. 4. R. וּדְמָן. v. 7. R. עַיָא דְעַמָּא. v. 9. R. דִּיבַסְּרוֹן לְצִיּוֹן. v. 12. R. מַתְקְנִין. Ib. לוֹ בְמַכְלְתָא. v. 14. R. דִבְעוֹ מִן קֳדָמַי *qui à facie mea quæſierunt.* v. 16. R. תָא רַבָּה *& animalia multa.* v. 17. R. עַמְמַיָּא לְמָא. v. 18. R. קֳדָם אֱלָהָא. R. בְּדָאָעָא דְלָא אָחַד. v. 21. R. עוֹבְדֵי סִדְרֵי לְכוֹן *vobis opus ordinis me* לְמִרְחַל מִן דִּבְרָא. v. 27. R. דִּינִי יַעְבַּר. v. 29. R. יב לְצַדִּיקַיָא

CAP. XLI.

Verſ. 2. R. נִקְשׁוֹט קָרִיב. v. 24. R. בְּרָה לְכוֹן. v. 26. R. י וְאַף. v. 27. R. הָא אִתָּן. R. Sal. legit, נבייא דמלקדמין לציון הא אתו.

CAP. XLII.

Verſ. 2. R. בִּבְרָא קָלֵהּ. v. 3. R. תַנְיָא דִכְקַנֵה רְעִיעַ לָא יִתַּבַּר *Manſuetos qui ſunt quaſi calamus quaſſatus non confringet.* Ib. לָא יִטְפֵי *non extinguet.* Hic à R. Salomone ad hunc modum affertur, תניא דאינון כקניא רעיעא לא יתברון וחשיכיא דאינון כבוצין טמי כנר כבה לא יטפון. Voces כנר כבה pri ſunt exegetica. v. 9. R. עַד לָא יֵיתוּן. v. 11. R. מֵרֵישׁ טוּרַיָא *de* *montium.* Sic apud R. Salomonem. v. 15. R. אוֹבִישׁ וְאַשְׁוֵי. v. 16. R. בַּר דְּכַסְמִין בְּאוֹרַח. v. 21. R. יְיָ רְעֵי לְזַכָּאוּתְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל וְרַבִּי *Domin* *luit ut juſtificaret Iſrael & magnificavit.* v. 25. R. עָבְדֵי קְרָבָא *bellatorum.* Ib. לֵב

CAP. XLIII.

Verſ. 2. R. בְּמַיָּא דְסוּף *mare carectoſum*: Voces ut ſunt in Venetis transfert Inter nec raro id quidem. Ib. R. וְלָא יִכְלוּ לְכוֹן *& non prævalebunt contra vos.* v. 6. אֵימַר *Dicam Aquiloni.* Ib. אַיְתִי בְנַי. v. 12. R. ת יַתְכוֹן מִשִּׁעְבּוּד מִצְרָאֵי *Ego redemi vos à ſubjectione Ægyptiorum.* v. 14. R. אַתְגְּלֵיתוּן לְבָבֶל *tranſmigr* *Babylonem.* Sic R. David, at R. Sal. hic legit cum noſtris. v. 17. R. כְבוּצִין עֲמֵי detur hoc potius vertendum *ſicut lucerna extincta.* Neque enim בּוּצִין poteſt eſſe plurale בּוּצָא, quod apud R. Sal. & in noſtris hîc legitur, cùm ſequatur adjectivum ſingula

CAP. XLIV.

Verſ. 9. R. צַלְמָנַיָּא. v. 12. R. עָבֵד מַפַּח נוּר. v. 14. R. לֵהּ תְּרַז. Ib. מְרַבֵּי. v. 15. R. וְנָסֵב מִנֵּהּ *& ſumpſit ex eo.* v. 17. R. abſque poſt סְגִיד. v. 20. R. הָא דְחַלְתֵיהּ. Ib. לִבֵּהּ טַפְשָׁא. Ib. שִׁקְרָא עֲבַדַת יְמִינִי *Annon mendacium operata eſt dextra mea.* R. David legit ut in noſtris. R. וְשַׁכְלְלֵית. v. 25. R. לְחַכִּימַיָּא. v. 26. R. מְקִים פִּתְגָם. Ib. תֵב v. 28. R. לְכוֹרֶשׁ.

CAP. XLV.

Verſ. 2. R. וּמֵישְׁרַיָּא אֶכְנוֹשׁ *& in campeſtribus ſternam viam.* R. Sal. legit ריא v. 5. R. לְמִפְלַח קֳדָמַי *ſervire coram me.* v. 8. R. תִּפְתַּח אַרְעָא. v. 9 דַעֲבִידִין. v. 14. R. אֱלָהָא בַּר מִנֵּהּ *Deus præter eum.* v. 20. R. ידְעִין Ib. צַלְמְנֵהוֹן, ut & ſuprà verſ. 16. צַלְמָנַיָּא.

CAP. XLVI.

Verſ. 7. R. מִנֵּהּ וְלָא יִתְבְּנֵהּ. v. 10. R. אַעְבֵּד. v. 11 אַיְתִינֵהּ.

CAP. XLVII.

Verſ. 5. R. יְקַר מַלְכוּת *Gloria regni Chaldæorum.* יְקַר abeſt ex Regiis. v. 1 דַהֲווֹ מְסַכַּן לְמַזָּלַת שְׁמַיָּא חָזָן. v. 14. R. שֵׁיצִינוּן *conſumpſit eos.*

CAP. XLVIII.

Verſ. 2. R. שְׁמֵהּ. v. 3. R. וּבַסַּרְתִּנּוּן בִּתְכֵיף *& annuntiavi ea: repentè.* R. יֵיתוּן. v. 6. R. הָאִתְגְּלֵיַת. Ib. דְלָא יְדַעְתִּנִין. v. 14. R. חֵם לֵהּ *propter dilectionem qua dilexit Iſrael.* v.15. R. וְאַצְלַחַת אוֹרְחֵהּ.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. R. נְגָוָן לִי *inſulæ mihi.* v. 12. R. Sal. legit דרומאי *Auſtralium.* R. נְבִיאָא אַף יַת אִלֵּין. v. 18. R. דְמִתְכַּנְשִׁין וְאָתְיָן. v. 22. R. כָל מַלְכְוָתָא. Ib. יֵיתְיָן. v. 24. R. הַאֶפְשַׁר דְאִתְנְסֵב. Ib. וַאֲמִיר עֲלָהּ Hujus verſus Targum poſterius etiam in Regiis habetur: ſequentis a. verſus Targum maxima ſui parte poſt ישתיזב poſteriori inſeritur. v. 26. R. מוֹנִין. Sic apud Ki Ib. R. כָּל בְּנֵי בִסְרָא *omnes filii carnis.*

CAP. L.

Verſ. 2. R. הַאִתְפַּקְרָא אִתְפַּקְרַת גְּבוּרְתִּי *nunquid deficiens defuit potentia mea.* Buxtorf. Bab. v. 7. R. וִידַעִית אֲרֵי לָא. v. 10. R. אֲמַר לְכָל עַמְמַיָּא *omnibus populis.* Ib. בְּקָל עַבְדוֹהִי נְבִיַּא *vocem ſervorum ſuorum prophetarum* Ib. חִיץ בִּשְׁמָא. v. 11. R. דִּין עַל דִּין. Ib. יהוֹן בְּנוּרָא וּשְׁבֵינָא נְשֵׁיהוֹן וְטַפְלֵיהוֹן *domos igni, & captivos ducimus uxores eorum, & parvulos eorum.* Ib. יָא גְּזֵירָה שְׁלִימוּ *& in hoc decreto conſumpti ſunt.* Ib. וּבְחֶרֶב דְתַקִּיפְתּוּן. Ib. קְלְתְכוֹן

CAP. LI.

Verſ. 2. R. וְקָרְבְתִּידֵהּ. v. 6. R. בְּכֵן תִּתְבְּלֵי. Ib. וּתִי לָא תֵחַת

justitia mea non deficiet. v. 7. R. אוריתא. v. 11. R. ופריקיא דייי יתובון *& qui redempti sunt à Domino convertentur.* v. 16. R. בפמי נביאיא ובטלל *in ore prophetarum & in umbra.* v. 19. R. עקת אתו עלך. Ib. יכלת למקם כד ארבעיתון *non potuisti consurgere, cum irruerint.* Vi. Buxtorf. Bab. v. 20. R. מטרפן. Ib. מצדין. Ib. ומוופיתא. v. 22. R. עתיד. Ib. למשתהא.

CAP. LII.

Verſ. 1. R. אתגלאה אתגלאה. v. 2. R. קרתא דקדשא ירושלם *Jerusalem civitas sancta.* R. David lectionem noſtram ſimpliciter affert. v. 7. R. ומשמע פרקן. Ib. מלכותה. v. 12. R. ועתיד לאכנשא. v. 13. R. יראם וינטל ויתקף *exaltabitur & elevabitur & confortabitur.*

CAP. LIII.

Verſ. 1. R. מן האמין. Ib. על דין. v. 2. R. בכל דיחזינה ויסתכל בה. v. 5. R. בית מקדשנא *domum sanctuarii nostri.* Ib. וכדנתינהי. Vi. Buxtorf. Bab. v. 7. R. וממלל מלא. v. 8. R. לותה ימטי *usque ad eum pervenient.* v. 10. R. לנקאה abſque בדיל. v. 12. R. בכן יתפלג.

CAP. LIV.

Verſ. 1. R. כאתתא, bis in hoc verſu. Ib. מבני רומי. Sic Elias. Vi. Buxt. Bab. v. 2. R. וקרוי ארעיך. v. 5. R. אלהא. v. 6. R. כאתתא. v. 7. Totus abeſt ex Venet. & Baſ. quem ex Regiis reſtituimus. v. 9. R. בך. v. 13. R. אוריתא. v. 14. R. ומאתברא. v. 16. R. נפחא ונפח בשחורין ומפיק *fabrum ferrarium sufflantem in prunas & diducentem.* v. 17. R. דיתקן.

CAP. LV.

Verſ. 1. R. דיצבי. v. 3. R. וקבלו אלפן אוריתי קבלו למימרי ותתקים *& suscipite disciplinam legis meæ, obedite verbo meo, & sustentabitur.* v. 5. R. יפלחונך. v. 7. R. ישבק. v. 8. R. כמחשבתי. v. 10. R. דיתוב. Ib. כמיסת לאכל.

CAP. LVI.

Verſ. 1. R. ועבידו. v. 2. R. טובי אנשא, pro hoc pravè in Venetis טובי. Ib. R. ובר אדם דיתקף. Ib. כל ביש. v. 4. R. דנטרין ית יומי. v. 5. R. עלמא אתן. v. 6. R. על עמא. Ib. מאהלותיה. v. 9. R. חיות חרשא. v. 10. R. ולא ידעין. Ib. יכלין למבח. v. 12. R. הדין רבא.

CAP. LVII.

Verſ. 2. R. אוריתא. v. 3. R. הכא עם. v. 8. R. אפתית משכבך וקצצת ליך מנהון רחמת משכבהון *dilatâsti cubiculum tuum & succidisti tibi ex eis, dilexisti cubiculum eorum.* v. 9. R. אונדיך. Ib. תקיפת. v. 10. R. נכסין סגיאין אשכחת *divitias multas invenisti.* v. 11. R. לאוריתי. v. 16. R. ולא לסופא יהי *nec in finem erit furor.* Vi. Buxtorf. Bab. Ib. R. עתיד לקימא. v. 19. R. לאוריתא קריב. v. 21. R. אמר אלהי.

CAP. LVIII.

Verſ. 2. R. דקשוט כאלו. v. 3. R. נביא אמר *propheta dixit.* v. 4. R. הא לתחרו. v. 5. R. הא בהדה היא תעניתא *Hoccine est jejunium.* Ib. יומא בדה. Ib. הלכפף. v. 6. R. הלדא היא. Ib. בדה פרדו. v. 11. R. פסקן מוהי. v. 13. R. ולקדישא דייי. Ib. ומלמללא מלין. Sic apud R. Dav.

CAP. LIX.

Verſ. 5. R. חיון חרמנין מפקן *aspidum educunt.* Ib. מפקן חיון. v. 13. R. לאחרא. Ib. מבתר. Ib. וסטיא מחן. v. 14. R. ואסתחר לאחורא דינא וזכותא מרחיק קמת ארי אתקלו ברחובא עבדי קשטא *Et conversum est retrorsum judicium, & justitia longè stetit, quia impegerunt in platea veraces.* v. 16. R. ויפרקנון בדרע. v. 17. R. ואתגלי למעבר.

CAP. LX.

Verſ. 4. R. בניכי מרחיק. Ib. על נססן. v. 5. R. ותתנהרין. R. David legit ותנהרין. v. 6. R. ייתון בדהב. v. 8. R. כיונין, abſque præced. הא. v. 13. R. ואשכרועין. Ib. ואתר משריות. v. 15. R. בית דוץ. v. 16. R. ובבזת מלכיהון. v. 18. R. חטופא. Ib. ותברא.

CAP. LXI.

Verſ. 3. R. ומשח חדוא. v. 4. R. יקימון ויחדתון. v. 7. R. חלף דאתבהיתון. Apud R. David legitur דבהתתון, à quo etiam prius לכון omiſſum eſt. Ib. R. ויבהתון עממיא.

CAP. LXII.

Verſ. 6. R. הא כעובדי *Ecce sicut opera patrum tuorum fuerunt recta.* R. David legit על עובדי. Ib. R. ונטירין קדמי. Ib. לא פסקין מדאמר *sic non cessant dicere.* v. 10. R. נבייא עברו *Prophetæ transite.* R. Salomon legit אמר נבייא. Ib. R. דהוה כאבן. v. 11. R. דכל עובדיהון. R. Salomon habet וכל. v. 12. R. פריקא דייי *redemptum à Domino.*

CAP. LXIII.

Verſ. 1. R. אלין דעתיד. Ib. פרענותא תקיפא. v. 2. R. ומישרן. Ib. במעצרתא, ſic verſ. 3. v. 6. R. ואדושנון. v. 7. R. נביא דייי. Ib. וכסניאות טבותיה. v. 8. R. לא יסקרון. v. 9. R. הוא ישיזבנון ונטלנון. v. 10. R. והוא אגיח. v. 11. R. דלמא יימרון. v. 14. R. דברתהי. v. 16. R. הוא רחמך. Ib. הוא ייי אלהנא. v. 17. R. אלפן אוריתא. v. 19. R. יהבת אוריתך *dedisti legem tuam.*

CAP. LXIV.

Verſ. 4. R. מתרעין קדמך *Placita fuerunt coram te.* Ib. טובא ורחמך הוו דכרין. v. 5. R. ומן קדם חובנא. R. Salomon ובחובנא. v. 7. R. וכען ייי רחמך *& nunc Domine tam &c.* v. 9. R. וירושלם צדיא. v. 10. R. הות לחורבנא.

CAP. LXV.

Verſ. 1. R. אוריתא לדלא. v. 3. R. ועמא. v. 5. R. דאמרין קרב להלאה *Qui dicunt, Accede illuc.* v. 12. R. ואמסר יתכון *Et tradam vos.* v. 17. R. די חדתן. v. 24. R. ואנא אקבל צלותהון ובעותהון *ego exaudiam orationem & deprecationem eorum.*

CAP. LXVI.

Verſ. 3. R. מסק דם קרבן *qui offert sanguinem oblationis.* v. 4. R. דיצפו. v. 6. R. קלא דייי.

JEREMIAS.

CAPUT I.

Verſ. 7. R. לכל אתר. v. 16. R. דיני עמהון. v. 18. R. למלכי דבית יהודה *& regibus. &c.*

CAP. II.

Verſ. 3. R. אנון. Ib. דמן דאכל. v. 10. R. דגלו מכרך לכרך. v. 12. R. ועל עובדין. Ib. דעבדו. v. 13. R. תרתין בישן. Ib. טיבא כמבוע *bona &c.* v. 15. R. קלהון ישוון. Ib. יצדין. v. 17. R. אורחא דתקנא. v. 23. R. David legit כינקתא קלילא דמקלקלא ארחהא. v. 24. R. מהלכא ברעות נפשה *ambulat in voluntate animæ suæ.* v. 25. R. לטעותא, abſque עממיא, quod R. David legit cum noſtris. v. 27. R. Salomon legit עלנא, quod abeſt è Regiis.

CAP. III.

Verſ. 2. Pro נגדין. R. David legit נגרין, quam lectionem exemplo ex Talmud adducto confirmat. v. 5. R. דיתנטרון ליך חובין. v. 6. R. ופלחין תמן *& colunt ibi idola.* v. 9. R. פלחי טעותא אבניא *cultoribus idolorum lapidum.* R. Salomon & R. David afferunt hæc ut in noſtris habentur. v. 11. R. זכית נפשה דמתחסנא *Justificavit animam suam illa quæ sese obstinat ne.* Ib. ממשקרא *magis quam falsaria domus.* v. 19. R. ואמני לכון.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. David habet בשמי, quod in Regiis deeſt. v. 4. R. דלמא תפוק כאשתא *ne forte egrediatur.* v. 6. R. אתא לציון. v. 10. R. נביי *prophetæ mei.* Ib. ולירושלם. Hæc apud Kimhi ut in noſtris leguntur. v. 14. R. רמותא אתפרקו. v. 15. R. דיגלון לעגלא *qui migraverunt ad vitulum.* R. Salomon legit על דפלחין לעגלא. v. 17. R. סרבת. v. 18. Ven. & Baſ. & R. David, [illegible]. Regia ומררא. Hoc ſecuti ſumus cùm in Hebr. ſit מר *amarum.* v. 2[illegible]. R. יתבי קרתא *habitatores civitatis.* Ib. בהן אנש. v. 30. R. מן אית ביך.

CAP. V.

Verſ. 1. R. ואם תשכחון. Ib. ובעי הימנותא. v. 6. R. [illegible]. Ib. תיובתיהון. v. 7. R. לה לכנשתא. Ib. קריתי בנין. Ib. [illegible]. v. 9. R. David legit, ואם עמא דכדין עובדיהון. Ultima vox deeſt in Reg[illegible] eſt מן ante עמא cùm ſequatur מנהון. v. 12. R. [illegible] ייי אתיא [illegible]ni &c. v. 14. R. אלהי צבאות. v. 15. R. עמא דלא תדע. [illegible] v. 17. R. לאשהובא בהון. v. 20. R. בדבית יעקב. v. 22. R. הא מן קדמי. v. 2[illegible] R. ועל דסטו. v. 24. R. דבזמן קים. v. 26. R. חיבין בנכלא. v. 30. R. הות בארעא.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. אשתמע בארעא. v. 6. R. אנוסין בנוה. v. 8. R. דלא אתיתבת. R. David legit per ו, ut in noſtris. v. 9. R. ועוד תתוב מחתך *& adhuc revertetur plaga tua.* R. David legit ותתיב. v. 11. R. David legit נבואת יי. In Regiis deeſt יי. v. 15. R. אף אתכנעו. v. 17. R. ואקימית. v. 22. R. הא אנא מיתי עמא מארע צפונא *Ecce ego adducam populum de terra Aquilonis.* v. 25. R. לדה מתכנשין. R. David, למתכנשין. v. 26. R. וחופו רישיכון. R. David, וחפו רישיכון. v. 29. R. בנו נורא. Ib. הואה בטילן. v. 30. R. הא ככסף.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. דאמרין למימר קדם *qui dicunt dicendo.* Ib. R. Salomon legit אנחנא מתחזין קדמוהי. Ib. R. פלחין ודבחין קדם היכלא. v. 6. R. תושדון באתרא. v. 16. R. בבעו ובצלו. v. 18. R. אעיא ואבהתן מדלקין, forte pro אבהתיהון, ut LXX. v. 20. R. חל על אתרא. v. 24. R. ולא שמעו ולא ארכנו *& non audierunt &c.* v. 29. R. ית עם דרא *populum generationis.* v. 31. R. ית במת.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. מבחיא. v. 5. R. תבו לממרד. v. 7. R. נטרו ית עדן מיעלהון. Ib. ית דינא דייי. v. 8. R. דשקר למופא. v. 9. R. חכימיא ואתברו. v. 14. R. חיזין ארי, ſic verſ. 17. v. 16. R. מקל מפסועית. R. Salomon & R. David legunt פסיעות. Vi. Bab. Ib. R. וייתון ויבוזון. v. 18. R. לדהון מן קדם. Ib. לבי דוה. v. 22. R. לית לי עובדין.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. במבוע דמען *quasi fontem lachrymarum.* v. 6. R. עויתהון בנכלין. v. 8. R. מחריף, abſque די, quod habent R. Salomon & R. David. Ib. R. ממלל [illegible]. v. 10. R. קל ובכי. v. 11. R. ליגרין. R. Salomon דגורין. v. 15. R. [illegible] *maledictionis pessimæ.* v. 21. R. עאל בבירניתנא. Ib. מרחובן. v. 26. R. מקפי פותן.

CAP. X.

Verſ. 1. R. פתגמא הדין *verbum istud.* v. 2. R. דמשוין בשמיא *quæ posita sunt in cœlo.* v. 4. R. מחפי לדהי במסמרין. v. 6. R. ארי רב את. v. 7. R. כל [illegible] abſque [illegible]. v. 8. R. [illegible] עד. v. 9. R. כספא דימפרח. v. 11.

R. דאם יימרון לכון. v. 12. R. לדעבד שמיא וארעא *qui fecit cælum, & terram.* R. David affert abſque שמיא, juxta Hebræum. v. 14. R. אטפשו כל עממיא *Inſipientes facti ſunt omnes populi.* Ib. בהיתו כל קיני. Ib. R. רוחא בהון. v. 17. R. בתקפיא *in munitionibus.* R. David habet בתוקפא, in ſingulari. v. 18. R. David legit דיקבלון חוביהון, abſque פורענות. v. 20. R. ולית דמתח. v. 25. R. לא תבעא ארי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. ותמללון על אנש. v. 3. R. דלא יקים ית פתגמי. v. 8. R. לפתגמי קימא. v. 9. R. אשתכח דמרדו באנש יהודה וביתבי ירושלם *Inventa eſt rebellio in viris Juda & in habitatoribus Jeruſalem.* v. 10. R. עם אבהתהון *cum patribus ſuis.* v. 11. R. עליהון בישתא ולא יכלין *ſuper eos* &c. v. 12. R. ויהכון אנשי. v. 14. R. וצלו ארי. v. 15. R. ליחטא סניאין. Vide Buxtorf. Bab. v. 16. R. מטלן באילנא *in arbore.* v. 20. R. דין דקשוט.

CAP. XII.

Verſ. 1. R. אורחת רשיעין מצלחן *viæ impiorum proſperantur.* v. 3. R. ליום קטול. v. 5. R. ברא ברובי ירדנא. R. Salomon legit די ברום. Ib. R. דאנא מיטיב. Ib. פון דאנא מחוינך. v. 6. Deeſt in Regiis nomen ירמיהו, quod apud R. Davidem habetur ut in noſtris. Ib. R. ארי אף אחך. v. 8. R. סלקת לקדמי *aſcendit in conſpectum meum.* v. 9. R. עלה חיות ברא למבזה *contra eam* (omiſſis quæ ſequuntur in noſtris) *beſtiæ agri ut diripiant eam.* v. 15. R. ויהי בתר.

CAP. XIII.

Verſ. 9. R. אתבר ית תקוף *conteram fortitudinem.* v. 10. R. דאזלין בהרהור. v. 11. R. בחרצי דגבר *lumbis viri.* v. 15. R. שמעו ואציתו. v. 16. R. ועד לא יתנגפן. Ib. וייתי עליכון *& venient ſuper vos.* v. 18. R. למלכא ולאתתה *Dic regi & uxori ejus.* v. 19. R. אתקבלת תשלימת עובדיהון *operum ſuorum.* R. Sal. איתקבלו תושלמות חוביהון. v. 20. R. עאן תשבחתיך *oves laudis tuæ.* v. 21. R. הוו מתרברבין. v. 23. R. ואף נמרא. Ib. אלופין למעבד. v. 27. R. ועצת חטאת *& conſilium peccati.*

CAP. XIV.

Verſ. 10. R. בפלחן טעותא. v. 16. R. ובניהון ובנתהון. v. 17. R. ולא ישתקון. v. 19. R. וית יתבי ציון. Ib. סליחות חובין. R. Dav. סליחת. v. 21. R. Poſt אבהתנא קדמך, ſequuntur hæ voces ארי חבנא קדמך, quæ referendæ ad finem verſus præcedentis.

CAP. XV.

Verſ. 4. R. מלכא דשבטא. v. 5. R. בשלמא לך. v. 8. R. סניאן קדמי. v. 10. R. ולמא דאנא רשינא תבע. v. 16. R. אלהי צבאות. v. 19. R. ייתינהון אנון לפתגמך *Obedient ipſi verbis tuis.* Sic & R. Sal. editionis Venetæ, ſed in Baſ. correctum eſt יתובון. v. 20. R. כשור דנחש תקיף *quaſi murum æneum, fortem.* Ib. יכלין.

CAP. XVI.

Verſ. 10. R. ויהי אם תחוי. v. 13. R. אבהתהון עליכון רחמין *patribus eorum.* v. 17. R. לא מתכסן מן קדמי *non ſunt opertæ à facie mea.* Ib. מקבל מימרי. v. 20. R. היעבד לה אנשא דחלן *Nunquid faciet homo ſibi deos?*

CAP. XVII.

Verſ. 2. R. כדאדכרא. v. 3. R. על דפלחין. v. 6. R. בלא ולד. v. 11. R. ולא בדינא. v. 13. R. מימוהי. v. 17. R. לי לתבר *mihi in interitum.* v. 20. R. פתגמיא דייי.

CAP. XVIII.

Verſ. 4. R. מאן אחרן. v. 17. כן omittitur in Regiis. Ib. R. תברהון.

CAP. XIX.

Verſ. 2. R. פתגמיא. v. 13. R. ונכסו נסכיהון.

CAP. XX.

Verſ. 4. R. לבבל ויקטלנון. v. 7. Pro ואשתבשית Elias legit ואשתבש. v. 8. R. לחסודין וללעב. R. David legit cum noſtris וללעג. v. 17. R. מבטנא והורת.

CAP. XXI.

Verſ. 4. R. בידיכון דאתון.

CAP. XXII.

Verſ. 4. R. מלכין דיתבין. v. 6. R. ברישי טוריא. Interpres reddit ſingulariter, ſicut apud R. Salomonem & in noſtris habetur. v. 13. R. בלא כדחזי ליה. v. 15. R. למלכא קדמאה. R. David legit במלכא. v. 21. R. מקבלא דין דא. v. 23. R. בית מלכיא *& in domo regum.* v. 27. R. למתב לתמן. v. 28. R. אם כמנא דלית *aut ſicut vas* &c. v. 29. R. פתגמא דייי *verbum Domini.* Sic apud Kimhi.

CAP. XXIII.

Verſ. 5. R. משיח דצדקא *Meſſiam juſtum.* v. 8. R. זרעא דבית ישראל. Ib. ומכל מדינתא *& de cunctis provinciis.* v. 14. R. ידי מבאשין. v. 16. R. אנון יתכון. v. 32. R. על נביי שקרא דמתנבן חלמין *ſuper pſeudoprophetas qui prophetant ſomnia.* v. 38. R. נבואה בשמא דייי *Prophetia in nomine Domini.* v. 40. R. ואיתי עליכון חסוד עלם *& adducam ſuper vos opprobrium* &c.

CAP. XXIV.

Verſ. 1. R. נבוכדרצר. Sic & cap. 25. 1, 9. cap. 29. 21. cap. 34. 1. v. 2. R. טבן לחדא. v. 3. R. טבתן טבן. v. 8. R. דלא מתאכלן. v. 10. R. וכפנא ומותא עד *& famem & peſtem* &c.

CAP. XXV.

Verſ. 1. R. על ירמיה. v. 6. R. למפלחהון ולמסגד להון. v. 7. R. בדיל לארגזא. v. 10. R. קל חתנין. v. 13. R. פתגמי *verba mea.* v. 1 R. אפלחו בהון. v. 15. R. יתך ביניהון *inter quos ego* &c. v. 17. R. לותהון *ad quos* &c. *Dominus.* v. 19. R. דמצרים. v. 20. R. מלכי ארע דעוץ *regibus te Huts.* v. 27. R. ופלו ולא. v. 33. R. בעדנא ההיא. v. 34. R. חופו רישיכון. Ib. דרויתון רגינין *qui ſatiati eratis deliciis.* Noſtra lectio laudatur à R. Davide.

CAP. XXVI.

Verſ. 3. R. דאנא מחשב. v. 14. R. וכען הא אנא *& nunc ecce ego.* v. 1 R. ייי לותכון.

CAP. XXVII.

Verſ. 4. R. כדן תימרון לרבוניכון. v. 12. R. ככל פתגמיא *juxta om verba.* v. 21. R. בבית מקדשא.

CAP. XXVIII.

Verſ. 1. R. נביא דשקרא. v. 5. R. שקרא abeſt ex Regiis; ut etiam verſu 15, &c. v. 6. R. כן יעבד ייי יהי רעוא *ſic faciat Dominus, & placeat.* v. 14. לה למפלחה *ei, ut ſerviant ei:* poſterior vox abeſt etiam ex Ven.

CAP. XXIX.

Verſ. 5. R. ית אבהון. v. 16. R. בקרתא הדא *in urbe hac.* v. 18. כדקטלין בחרבא.

CAP. XXX.

Verſ. 3. R. לאבהתהון ויירתונה *patribus eorum, & poſſidebunt eam.* v. 4. R. יהודה. v. 7. R. ולית. v. 8. R. ועניקיכון. v. 14. R. נשיוך משאל. v. 17. R. קרן ליך ציון. v. 20. R. ויהון בניהון. v. 21. R. מלכהון ומשיחהון. v. 23. R. נפקת.

CAP. XXXI.

Verſ. 2. R. דאסק ממצרים ספק *quem aſcendere fecit* &c. *tribuit.* Ib. חא לישראל v. 4. R. בתקונין. v. 5. R. נצבו שתלין. v. 6. R. דאתון אמרין *dicitis.* v. 8. R. וחגרין ייתון בהון *clauſi ſunt in eis venient.* v. 12. R. נני עאן. v. 13. R. יחדין כנישתא. Ib. מדווניהון *à mæſtitiis ſuis.* v. 15. רחל אליא ובכן במרר ירושלם בכיא *Rachel lamentatur & plorat ob amaritudinem ruſalem, plorat.* v. 18. R. עלנא יסורין. v. 20. R. הא כבר. v. 21. R. קרויא אלין *ad civitates has.* v. 26. R. וחזית דמכת ושנתי הנחתני *& vidi, dormivi ſomnium meum requiem dedit mihi.* v. 27. R. וית בית יהודה. v. 32. R. אפקותהון מארעא. v. 33. R. עם בני ישראל. v. 34. R. ולא ידכרון.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. ובכן. v. 7. R. אח אבוך אתי. v. 8. R. אח אבי, ut ve præced. & ſequent. & verſ. 12. Ib. שבטא דבנימן. v. 11. R. דזביני, ut in verſ. 12. in R. & noſtris. v. 14. R. וית שטרא דזביני. Ib. ת דחתים v. 17. R. ובאדרעך. Contra, verſ. 21. ובדרעא. v. 23. R. וערעת להון. R. מליתיא צברו על קרתא *aggeres congeſti ſunt contra civitatem.* v. 32. R. בישות. Ib. כהניהון ונביאיהון *ſacerdos eorum, &* &c. v. 35. R. קדמי למעבד v. 42. R. ממלל עמהון *locutus ſum cum eis.*

CAP. XXXIII.

Verſ. 9. R. ית כל טבתא. v. 11. R. בבית מקדשא. v. 13. R. נימן Ib. יתנהון עמא *diſcet populus.* v. 21. R. דקימת עם. v. 22. R. אכמא דלית *Ecce ſicut* &c.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. R. יספדון לך. v. 7. R. מגיחין, abſque קרבא. v. 14. R. ניהון v. 16. R. וכבשתון יתהון. v. 17. R. מן מותנא.

CAP. XXXV.

Verſ. 4. R. בני חנן. v. 9. R. וזרעא לא. v. 13. R. לתון אלפן v. 15. R. ארניכון.

CAP. XXXVI.

Verſ. 8. R. בבית מקדשא, ſic verſ. 10. v. 9. R. עמא דאתא. v. 10. מדנחא קדמאה *orientalis primæ.* v. 11. R. כל פתגמיא. v. 19. R. אטמר

CAP. XXXVII.

Verſ. 2. R. לפתגמיא. v. 4. R. ולא מסרו יתיה. v. 10. R. תא הדין v. 12. R. דבנימן. Ib. תמן לבנוהי ולאחוהי בנו *filiis ſuis & fratribus ſuis in m* v. 13. R. דממנא על תרעא ושמיה *conſtitutus ſuper portam, nomine.* v. 14. R. שר עלי *dicis de me.* v. 15. R. בבית אסירי.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 4. R. עבדי, abſque גברי. Ib. אלהן לבישא. v. 8. R. בד מלכא v. 9. R. מית לאתריה. v. 11. R. עבד מלך, at verſ. 12. ut in noſtris. v. R. בידא דגבריא. v. 18. R. מידהון. v. 21. R. אם מסרב את למפק v. 22. R. והא כל. Ib. אנשי שלמך. v. 23. R. דבבל תתאחד. v. R. ולא תכסי. v. 26. R. לבית יהונתן ספרא *in domum Jehonathan ſcribæ.*

CAP. XXXIX.

Verſ. 5. R. ורדפו משריית.

CAP. XL.

Verſ. 5. R. צבי למתב *vis habitare.* Ib. ומני ליה. v. 8. R. ני קרח *filii Careæ.*

CAP. XLI.

Verſ. 2. R. וקטלו יתיה. v. 8. R. מטמונין בחקלא. v. 12. R. אגחא קרבא. v. 17. למיטל למצרים.

CAP. XLII.

Verſ. 6. R. לדאנחנא. v. 16. R. ידבק יתכון במצרים *comprehendet Ægypto.* v. 17. R. ויהון כל. v. 22. R. לאתותבא לתמן.

CAP. XLIII.

Verſ. 4. R. וְכָל רַבְרְבֵי חֵילָוָתָא, ſic verſ. 5. v. 5. R. בְּאַרַע שִׁבְטָא דְבֵית in terra tribûs domûs. v. 11. R. וְיִמְחֵי יַת אַרְעָא. v. 12. R. וַעֲטַה יַת אַרְעָא דְמִצְרַיִם Et amiciet terram Ægypti.

CAP. XLIV.

Verſ. 1. R. בְּאַרְעָא דְמִצְרָאֵי. v. 6. R. וּלְצָדוּ. v. 8. R. לְשֵׁיצָאָה יַתְכוֹן. v. 9. Ven. & Baſ. אֲבָהָתְהוֹן, quod ex Regiis correximus. Ib. R. בְּאַרַע שִׁבְטָא דְבֵית in terra tribûs domûs. v. 12. R. וְיִתְרְמוֹן בְּחַרְבָּא & eadent. v. 14. R. וּלְמֵתַב לְמֵיתֵי לְמִתַּב תַּמָּן ut veniant & habitent illic. Ib. בְּאַרְעָא דְבֵית יְהוּדָה. v. 16. R. פִּתְגָם נְבוּאָה Verbum prophetiæ quod &c. v. 19. R. וּלְנַסָּכָא לַהּ. Ib. וּמְנַסְּכִין. v. 25. R. תַּעְבְּדוּן יַת נִדְרֵיכוֹן facitis vota veſtra. Ib. וּלְנַסָּכָא לָהּ נִסּוּכִין. לַהּ. v. 28. R. דְעָלוּ לְאַרְעָא quæ ingreſſæ ſunt in terram. v. 30. R. פַּרְעֹה חֲגִירָא Pharaonem claudum.

CAP. XLVI.

Verſ. 4. R. אַסְרוּ סוּסָוָתָא. v. 6. R. גִּבָּרָא בְּאַרַע. v. 8. R. בְּמַשְׁרְיָתֵיהּ. Ib. וּדְיָתְבִין בְּהֵן. v. 9. R. נוּגְדִין וּמַיְתָן extendentes & הֲוָה סָלֵק כַּעֲנָנָא דְחָפֵי portantes. v. 10. R. יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת Domino Deo exercituum, bis ita in hoc verſu. v. 19. R. אַתְקְנִי לָךְ. v. 22. R. יְהָכוּן עֲלֵיהוֹן ibunt contra eos. v. 25. R. וְעַל מִצְרָאֵי. v. 26. R. נְבוּכַדְנֶאצַּר. Ib. וּבִידָא דְעַבְדוֹהִי. v. 27. R. פָּרִיק לָךְ. v. 28. R. דְבַדַּרְתָּךְ לְתַמָּן.

CAP. XLVII.

Verſ. 1. R. עַד דְּלָא יְיתֵי.

CAP. XLVIII.

Verſ. 9. R. לְצָדוּ תְהֵוְיָן. v. 25. R. מַלְכוּת מוֹאֲבָאֵי. v. 26. R. וְיִתְדָּרְשׁוּן מוֹאֲבָאֵי Et triturabuntur Moabitæ. Vide Buxtorf. Bab. v. 29. R. וּמִתְפַּנְקֵיהוֹן. v. 31. R. וְעַל אֱנָשׁ. v. 35. R. מִן מוֹאֲבָאֵי. v. 36. R. עַל אֱנָשֵׁי כְּרַךְ. v. 42. R. דַּיְיָ אִתְרַבְרַבוּ. v. 45. Ven. & Kimhi חיליהון in plurali, quod non convenit verbo præced.

CAP. XLIX.

Verſ. 1. R. בְּקִרְווֹהִי יָתְבוּ. v. 8. R. עִדָּן סְעוֹרָן. v. 9. R. עֲלָךְ לָא מַשְׁאֲרִין. v. 11. R. לָא יִשְׁתַּבְקוּן. v. 16. בשנא דכיפ, Kimhi. Ib. R. אִם תְּרִים כְּנִשְׁרָא & exaltaveris quaſi aquila. v. 19. Kimhi ארי מאן כוותי ומאן. v. 21. R. אִשְׁתְּמַע קָלַהּ audita eſt vox ejus.

CAP. L.

Verſ. 4. R. בְּכֵין גְּלוֹ וּבְמִתַּבְהוֹן. v. 6. R. עָאן מְבַדְּרַיָּא. v. 7. R. מִמְּדוֹר קֻשְׁטֵהּ ab habitaculo veritatis ejus. v. 9. R. מֵאַרַע צִפּוּנָא. v. 12. R. אִתְּבֶרַת מְדִינַתְכוֹן contrita eſt provincia veſtra. v. 15. R. אִתְפַּרַּוּ שׁוּרָהָא deſtructi ſunt muri ejus. Ib. הוּא אִתְפַּרַעוּ. Ib. כְּמָא דַעֲבַדַת. v. 16. R. וְאָחֵד חַרְבָּא & tenentem gladium. v. 20. R. חוֹבֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל iniquitates domus Iſrael. v. 21. R. שְׁאַרְהוֹן. v. 23. R. דַּהֲוָה מָזִיעַ. v. 24. R. אִתְצַיְדַת לָךְ. v. 25. R. בְּאַרַע כַּסְדָּאֵי, ſic verſ. 35. v. 30. R. גִּבָּרֵי עָבְדֵי קְרָבָא. v. 34. R. רַשִׁיעֵי אַרְעָא, ſic etiam Kimhi. v. 37. R. עַל רְתִיכֵיהוֹן. v. 38. R. בְּמֵימְהָא וְיִבְשׁוּן. v. 41. R. מֵאַרַע צִפּוּנָא de terra Aquilonis. v. 44. R. וְהִיא לְדִיר רְעָן. v. 45. R. אַרְעָא דְכַסְדָּאֵי. Ib. מְרוֹרֵיהוֹן.

CAP. LI.

Verſ. 1. Kimhi legit ושפירי בקומיהון. v. 5. R. לָא אֲרֵי כִּדְנַן אֲמַר יְיָ Hæc enim dicit Dominus. v. 6. R. לָא תִתְקַטְּלוּן בְּחוֹבַהּ ne occidamini in peccato ejus. v. 7. R. מְנֵהּ רַוּוּ. v. 11. R. וּפַרְעֲנוּת הֵיכְלֵהּ. v. 13. R. עִדָּן סְעוֹרָן. v. 17. R. כָּל קֵינָאָה. Ib. שִׁקְרָא אַתִּיכְנוּן falſa ſunt quæ conflavit. v. 20. R. בָּךְ עַמְמִין סַגִּיאִין in te populos multos. v. 21. R. רְתִיכָא וְרָכְבֵהּ currum & aſcenſorem ejus. v. 25. R. מִן תַּקִּיפַיָּא à fortibus. v. 27. R. עַמְמַיָּא עָבְדֵי קְרָבָא populos bellatores. v. 31. R. יִרְהַט וְדִמְחַוֵּי. v. 36. R. וְאֶתְפְּרַע. v. 42. R. בְּסַגֵּי כְּמֵי יַמָּא. v. 44. R. נִכְסוֹהִי מִנֵּהּ. v. 49. R. אַף בְּבָבֶל. v. 57. R. וְלָא יְחוֹן לְעָלְמָא דְאָתֵי. In noſtris vertendum, non venient in ſeculum venturum.

CAP. LII.

Verſ. 3. R. עַל דְּאַרְגִּזוּ. v. 8. R. וּבְמֵישְׁרֵי. v. 14. R. תְּרַעָא כָּל מַשִׁרְיַת. v. 19. R. וְיַת מְנוֹרְתָא. v. 20. R. לְבֵית מַקְדְּשָׁא. v. 21. R. מַקַּף לֵהּ. v. 22. R. וְקְרוֹנַתָּן עֲלוֹהִי. Ib. דִקְרוֹנַתָּן. v. 29. R. מְאָה וּתְלָתִין. v. 32. R. מֵעֵל מִכָּרְסֵי.

THRENI.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. וְשָׁלִיטָא בְּאַפְרִיכַיָּא. v. 2. Pro *Auguſti* vertendum *Julii* hic & verſ. 5. alioqui *Tiſri* erit *October*, cùm inter eum & menſem *Ab* intercedat *Elul*. v. 7. R. הֲוָת דְּכִרָא. v. 11. R. אֲנַחְן, ut ſupra verſ. 4. אֲנִיחַן. v. 15. R. דִּבְתוּלְתְהוֹן. v. 19. R. בְּנֵי עַמְמַיָּא filios populorum. v. 20. R. תְּכַלַת חַרְבָּא.

CAP. II.

Verſ. 7. Ven. & Baſ. מְסַר בְּיַדהּ. Correximus ex Regiis בְּיַד. v. 17. Ven. & Baſ. אָרוֹם יְקַר. Ex Regiis fecimus אֲרִים. v. 20. R. וּנְבִיָּא & Propheta. Ib. Ven. & Baſ. דְּאוֹכַח יַתְהוֹן. Ib. R. יַתְכוֹן, quod ſecuti ſumus.

CAP. III.

Verſ. 9. R. שְׁבִילַי סְרָאוֹ ſemitæ meæ occluſæ ſunt. Ad finem lineæ ponitur סרב, tanquam Keri ſeu varia lectio, unde vox in textu circello inſignitur. Vi. Bab. v. 24. R. אֲמֶרֶת נַפְשִׁי dixit anima mea. v. 36. R. לְסָרְבָא. Elias legit per ב. v. 39. R. כָּל יוֹמֵי omnibus diebus, acſi interpres legerit כָּל יוֹמֵי. v. 47. R. אֵימְתָא, ſine ן. v. 49. R. וּמְמַלֵּל. v. 51. Elias legit מִנִּיוֹל.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. בְּנִין דִּילְדוּן. v. 6. R. וְסַגִּי חוֹבַת. Ib. Elias legit, דַּהֲפִיכַת כְּשַׁעְתָּא. v. 7. R. סִמְקוּ. v. 8. R. עַל גַּרְמֵיהוֹן. v. 11. R. בְּעוּר אֶשָּׁתָא. v. 20. R. מַלְכָּא מְשִׁיחָא Rex Meſſias. Vi. Bab. Ib. חֲבוּלֵיהוֹן דִּמְבַאֲשִׁין occiſionis ſceleratorum. v. 22. R. יִשְׁלַם עֲוַיָתֵךְ.

CAP. V.

Verſ. 1. Ven. & Baſ. יֶחֱזֵי, pravè. v. 14. R. וּמְרַדְהוֹן. v. 15. R. בְּטֵיל חֶדְוַת. v. 16. R. נְפַלָא.

EZECHIEL.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. מִסּוֹף תְּלָתִין שְׁנִין *in fine triginta annorum*. R. David hæc legit ut in noſtris habentur; ſed addit quædam exemplaria Targum habere פרת pro כבר, diſſidium quoque hac de re inter Rabbinos eſſe, R. Judam Chebar, fluvium eundem cum Euphrate, R. Hunâ ab eo diverſum eſſe contendente. Ib. R. וַאֲנָא הֲוֵיתִי בְּגוֹ. v. 6. R. Haud ſatis ſibi conſtant quæ Paraphraſtes habet de numero alarum ſive pennarum: ſedecim fuiſſe dicit ſingulis faciebus, ſedecim verò facies unicuique creaturæ, quo pacto ratione ſubductâ invenies ducentas quinquaginta & ſex fuiſſe creaturis ſingulis, cum ille non plures omnibus ſimul aſſignet. Melius itaque R. Sal. ſingulis faciebus quatuor alas tribuit, atque inde ſummam prædictam colligit. Forſan de ſpecie non de numero facierum intelligi debet, quod dicitur *ſedecim fuiſſe ſingulis faciebus*, i. e. humanæ, leoninæ, bovinæ, aquilinæ. v. 7. R. וּמְזִיעִין עָלְמָא וּמְנַצְנְצִן. R. David habet וּמְנַצְּצִין. v. 8. R. עֲבִידָא לְהוֹן. v. 11. R. פְּרִישָׁן מִלְעֵילָא. v. 13. R. וְזָהוֹרָא. v. 14. R. בְּאַנְפָּא עֵינָא לְמִחְזֵי *in facie habebant oculos ut viderent*. Noſtra lectio ad verbum ſonare videtur, *in claudendo oculo ad viſum*. i. e. *dum clauditur oculus & rurſus ad videndum aperitur, in ictu oculi convertebantur*: quemadmodum mox dicitur, *veloces erant quaſi aſpectus fulguris*. v. 24. R. מֶלֶךְ עָלְמָא *regem ſeculi*. Ib. בְּמִקְמֵיהוֹן מַשְׁתְּקִין גַּפֵּיהוֹן. Sic cum Affixis maſculinis apud R. Davidem. Diſcrepantias generis, quæ hic paſſim occurrunt, ſigillatim notare infinitum eſſet. v. 25. R. David legit לעבדוהי נבייא הוה קלא משתמע מעילוי רקיעא דעל רישיהון; quibuſdam omiſſis quæ in noſtris & Regiis habentur. v. 26. R. כְּמֶחֱזֵי אָדָם. R. David notat Paraphraſten non tranſtuliſſe hæc Hebraica, דמות כמראה אדם, diverſè itaque in diverſis exemplaribus ſuppleta ſunt. v. 27. R. דְּלָא יָכְלָא, bis. Ib. וּמִלְּרַע חֲזֵיתִי. R. David monet ſe in alio exemplari inveniſſe דלא אפשר לאסתכלא ביה ולרע, unde ſuſpicari ſubit quædam præterea in illius exemplari vel omiſſa, vel aliter ac in noſtris habentur lecta fuiſſe.

CAP. II.

Verſ. 6. R. David legit ובנו עַמְמַיָּא, ſed R. Sal. habet עַמָּא in ſingulari. v. 8. R. שְׁמַע יַת דַּאֲנָא מְמַלֵּל. v. 10. R. וְהִיא כְּתִיבָה.

CAP. III.

Verſ. 3. R. נַפְשָׁךְ תְּסַבַּע. v. 8. R. לָקְבֵיל, utrobique pro כָּקְבֵיל, ut & verſ. 9. ubi ſequitur בֵּית עֵינֵיהוֹן *contra frontes eorum*. v. 13. R. נָשְׁקָן חַד לְחַד *ſeſe invicem oſculantium*. R. David legit נקשן, & exponit דופקות זו בזו *ſe mutuò pulſantium*: juxta illud Dan. 5. 6. v. 18. R. דִּרְשִׁיעָא, pro דִּרְשִׁעָא, & ſic verſ. 19. v. 21. R. אַזְהַרְתֵּהּ לְצַדִּיקָא. Ib. לָא חָטָא. v. 23. R. שְׁרֵי. v. 24. R. וַאֲמַר לִי עוֹל. v. 25. R. גְּזֵרַת פִּתְגָמִי עֲלָךְ *ſtatui verbum meum ſuper te*. Sic apud R. Salomonem.

CAP. IV.

Verſ. 2. R. בְּצִיר. Sic Veneta. v. 5. R. בְּחוֹבֵיהוֹן *in peccatis eorum*. R. Sal. & R. David legunt etiam per ב.

CAP. V.

Verſ. 5. R. שַׁוִּיתָהָא סְחוֹר סְחוֹר מְדִינָתָא *poſui eam in circuitu provinciarum*. v. 11. R. אֶקְטוֹף דְּרָעִיךְ *conteram brachium tuum*. v. 15. R. וּבִתְקוֹף רְגַזִי *& in ira furoris mei*. v. 17. R. וְדֶבֶר וְדַם יְעִבַּר בָּךְ *& peſtilentia & ſanguis tranſibunt per te*.

CAP. VI.

Verſ. 4. R. וְיִתַּבְּרוּן, ſic verſ. 6. וְיִתַּבְּרָן. v. 9. R. Sal. legit ואינון יהון חזן, v. 13. R. בְּגוֹ פְּגוּל טַעֲוָתְהוֹן *in medio abominationis idolorum eorum*.

CAP. VII.

Verſ. 4. R. וְתִדְּעוּן *& ſcietis*. v. 7. R. תַּבְרָא. Ib. אִתְרְגוּשַׁת. Sequentia apud R. Salomonem ſic leguntur, ולא לאישתיזבא לרישי טוריא. Hanc lectionem ſecutus eſt Interpres, ſed R. David noſtram exhibet. v. 9. R. וְלָא יְחוּס מֵימְרִי וְלָא אֲרַחֵם כְּחוֹבַיִךְ אוֹרְחָתִיךְ. v. 10. R. שׁוּלְטָנָא. R. David, צמח שולטנא הופע רשעא *apparuit impietas*. v. 11. R. למסער, ſic R. David. Verte apud nos, *ad auxiliandum impiis*. v. 12. R. מִן קֳדָם יְיָ *à facie Domini*. v. 13. R. אֲרֵי מְזוּבְנָא. Kimhi, ארי מזבינא. v. 14. R. בְּאַחְזוּרַת. Ib. דְמִתַּקְנִין *qui accincti ſunt*. Ib. דְּאָזֵיל בִּקְרָבָא. v. 15. R. יְשֵׁיצוּנֵהּ. R. David habet ישיציניה, ſingulariter juxta Heb. v. 17. R. יִתְאַשְׁדוּן כְּמַיָּא. v. 19. R. יִסְבְּעוּן.

CAP.

CAP. VIII.

Verſ. 1. R. שתיתתא בשתיתתא. v. 12. R. ית יתבי ארעא. v. 16. R. Salomon legit ואינון מתחבלין וסנדרין.

CAP. IX.

Verſ. 1. R. מאן חבוליה. v. 9. R. לחדא לחדא nimis valdè. v. 10. R. לא יחוס מימרי. v. 11. R. לבושיא.

CAP. X.

Verſ. 4. R. ואתמלי. v. 11. R. אולין ולא. v. 17. R. רוח בריתא.

CAP. XI.

Verſ. 11. R. בגויה לבשרא. v. 19. R. דהוא תקיף. v. 21. R. ובתר. Ib. אורחתהון.

CAP. XII.

Verſ. 20. R. דהואה יתבן לרחצן quæ habitatæ fuerunt confidenter. v. 24. R. וקסם כדבין, pro quo in Baſ. & Ven. וכזב כדבין. Vide Buxtorf. Bab.

CAP. XIII.

Verſ. 2. R. נביי שקרא דישראל pſeudoprophetas Iſrael. v. 7. R. ומן קדמי à facie mea. v. 17. R. לבהון. Ib. עליהון. v. 18. R. אתון יכלין. Ib. R. & Kimhi נפשתכון. v. 19. R. דלא חזי להן דימותון אתון ממיתין quas non decebat mori, quas vos occiditis. Ib. דלא חזי להן דיתקימן אתון מקימין בכדבותכון quas non decebat vivere, quas vos vivificatis, cùm mentimini. v. 20. R. מחרשין. Ib. יתהון. Ib. מחרשין ית נפשתהון.

CAP. XIV.

Verſ. 13. R. ית מחת. v. 21. R. בישין.

CAP. XV.

Verſ. 3. R. כל מאן.

CAP. XVI.

Verſ. 2. R. ית כל תועבתהון omnes abominationes ſuas. v. 3. R. מארע כנענאה. Ib. והודעתה, at R. Salomon, ut in noſtris. Ib. R. ובדרע מרומם. Ita R. Salomon. Ib. R. Salomon אנא מתריך ית אמוראי. v. 5. R. Salomon דפרעה רשיעא. v. 6. R. Salomon מענן בשיעבודיכון. v. 8. R. פרקנכון. v. 11. R. בתקון פתגמי. Ib. דכתיבין על. Ib. משה נביאה ובקדושת. v. 12. R. ית ארון. v. 13. R. וירען דבוץ. Ib. לחדא לחדא. v. 17. R. מאני. v. 21. R. יתהון להון. v. 29. R. לעמא דארעא דכנען. Ita etiam in Venet. R. Salomon ut in noſtris. v. 36. R. ואתחזי. Ib. להון. v. 43. R. ולא עבדת ליך. v. 45. R. דאתרכו אבהן ubi ejecti ſunt patres. Ib. עמהן אבהן. v. 47. R. דאסגית לחבלא מנהן. v. 50. R. יתהון כמא. v. 55. R. תתובן לוולכן. v. 61. R. ותתדכרין ית אורחתיך. Ib. יתהן ליך. v. 62. R. קימי דעמיך. v. 63. R. ולא יהא לך.

CAP. XVII.

Verſ. 6. R. והות & ועבדת & ושלחת. v. 8. R. על מיין. v. 19. R. דאשני ואתן.

CAP. XVIII.

Verſ. 3. R. ממתל מתלא. v. 6. R. אתא טומאה לא עאל. v. 13. R. ויתקים לא. v. 14. R. כותהן. v. 15. R. בני ישראל. v. 16. R. משכונא לא משכן pignus non pignoraverit. v. 19. R. דין דקשוט וזכו judicium verum & juſtitiam. v. 20. R. אנש דיחטא הוא. v. 23. R. רעינא במותא. v. 24. R. הוא יתקים. v. 25. R. מפרשן bis: ſic verſ. 29. v. 27. R. מחוביה ab iniquitate ſua.

CAP. XIX.

Verſ. 10. R. והיא שתילא. Ib. R. David, לגפן דשתילא. v. 11. R. על מלכותא ſuper regna.

CAP. XX.

Verſ. 22. R. ואתיבת ית. v. 25. R. ומסרתנון ביד יצרהון טפשא, eodem etiam modo legit hæc verba R. Salomon. Ib. R. יתקיימון בהון in quibus non vivent. Ita etiam R. Salomon. v. 26. R. ארי אנא ייי. v 32. R. וכזרעית מדינתא & ſicut cognationes provinciarum. v. 40. R. קרבנהון. v. 41. R. בריח קרבן לרעוא In odore oblationis voluntariè. Ib. דאתבדרתון בהון. v. 47. Partem hujus verſus ex alio exemplari, multo aliter quam in noſtris ac Regiis leguntur, citat R. David cujus hæc verba הא אנא מגרי בך עמא דתקיף כאישתא ויקטול בך כל גבר עתיר וכל גבר מסכן לא ימנע בשלהוביתא דמשציא *Ecce ego concitabo contra te populum fortem tanquam ignem, & occidet in te omnem virum divitem, omnemque virum pauperem, nec reprimetur flamma conſumens*, pro ותקטיל in Regiis ותקטל. Noſtram etiam hujus commatis lectionem in quibuſdam exemplaribus reperiri aſſerit.

CAP. XXI.

Verſ. 7. R. יתאשדן כמיא. v. 12. R. בכל רברבי in univerſis principibus. v. 15. R. דאשתליפת. v. 23. R. לא הוו ידעין.

CAP. XXII.

Verſ. 12. באונסיא in rapinis. R. David. v. 14. R. ליומא דאנא in die quem ego. v. 18. R. David, כפסילת כספא הוו ſicut ſcoria argenti fuerunt.

CAP. XXIII.

Verſ. 4. R. משמשא. v. 10. R. עבדו בה fecerunt in ea. v. 11. R. רחמהא מניה amores ſuos præ illa. v. 20. R. שמשא. Vide Buxtorf Bab. v. 23. R. גברין וזמינין fortes & præparatos. v. 24. R. מסחור סחור. v. 25. R. David, רברבך ויקירך. Ib. R. תתוקד בנורא. v. 37. R. להון לפלחן. v. 38. R. עוד דא ארגזו. v. 39. R. ובנכסותהון ית בניהון. v. 42. R. דשלן שליוא בגוה qui ſumma fruebantur proſperitate, fuit in medio ejus. v. 44. R. מדינתא דעיצתהון. vide Buxtorf. Bab. v. 45. R. דם זכאי ארי ſanguinem innocentem, quia. v. 46. R. עליהן משרין. Ib. יתהן. v. 47. R. ובתיהן. v. 49. R. עליכן. Ib. טעותכן.

CAP. XXIV.

Verſ. 3. R. דיסקן משרין. v. 9. R. ואף אנא. v. 16. R. ר דמעתך emittes lachrymas tuas. v. 23. R. ברישיכון. Ib. על אחוהי.

CAP. XXV.

Verſ. 2. R. ואתנבי. v. 8. R. מה שנן. v. 9. R. תקוף מואבאי. v. R. ובמואבאי. v. 14. R. מן אדומאי.

CAP. XXVI.

Verſ. 9. R. יתן בשורך. v. 16. R. קדם תברהון. v. 17. R. ל יתבהא.

CAP. XXVII.

Verſ. 9. R. ביך שיטין remiges in te. v. 16. R. טבן ומרגלן.

CAP. XXVIII.

Verſ. 13. R. בסגי טוב. Sic R. Sal. apud quem deeſt כל ante עותרא; ſed R. David lectionem noſtram per omnia ſervat. Ib. R. דאת עביד חללין quòd factus ſis con tatibus. v. 14. R. ויהיבת לך רבותא & data eſt tibi magnitudo.

CAP. XXIX.

Verſ. 5. R. לחיות ארעא. v. 6. R. מצראי. Sic verſ. 14. & cap. 30. 6, 8. Vi. Exod. 7. 22. v. 7. R. David legit ביד מלך בבל תקיף. Reliqua vide in bylonia. v. 10. R. ועל מלכותך. Ib. צדו ואשתממו. R. David legit nob ושממו. v. 15. R. יפלחון, ex Aphel, ut alibi in hac locutione. v. 20. R. לח בה. v. 21. R. אקים פרקן ſuſcitabo redemptionem domui Iſrael. Sic etiam legit Ki

CAP. XXX.

Verſ. 8. R. כד איתי עממיא cùm adduxero populos. Sic R. David in Venetis. v. R. Ipſe & populus ejus. Ib. אתן לחבלא venient ad diſperdendam. v. 13. R. ואובד. R. D legit cum noſtris ואביד. Ib. in fine, R. בארעא דמצרים in terra Ægypti. v. 16. ואתן, pro ואיתי, contra ac verſ. 8. Ib. באשתא על מצרים. v. 21. R. תקוף מלכות פרעה fortitudinem regni Pharaonis. v. 23. R. לביני.

CAP. XXXI.

Verſ. 3. R. הא אתוראה דמי. Sic R. Sal. v. 4. R. Sal. legit ממיא סגין. Ib. R. בסומכותא אתקף. R. David, בסומכוותיה תקיף. R. Sal. ut in no v. 10. R. על כל מלכותיה ſuper omnia regna. Affixo ab Interprete neglecto. R. אתפרעה אתפרע מנה בחובה. v. 12. R. מלכי עממי ארעא omnes reges populorum terræ. v. 15. R. וחשוכת עלוהי. v. 17. R. רין מתקפהון בגו מלכותא contriti ſunt à fortitudine ſua in medio regnorum. R. David מתוקפיהון.

CAP. XXXII.

Verſ. 2. R. כתניניא בימיא ſicut dracones qui ſunt in mari. v. 7. R. בי שמיא ſicut ſtellæ cœli. v. 8. R. ונטירין קדמי & aſſervati coram me. v. באיתיותי תברי קרבך cùm adduxero contritionem meam intra te. R. Sal. & R. Dav gunt cum noſtris תבירי קרבך. v. 10. R. גבר על נפשיה. v. 12. R. בי גבריא Gladiis fortium. v. 13. R. & non conturbabit eas pes. Vi. Bab. v. 14. R. D monet in quibuſdam exemplaribus legi, אצדיתי למכיוותהון ומלכיהון בניח אדבר Tum ſubſannabo depreſſionem eorum, &c. v. 16. R. David legit תא היא נבואתא וגו׳. v. 20. R. לחרבא, abſque præcedente לה. v. 23. R. יהון כלהון, ut verſu præcedenti. v. 26. R. אתרגושתה סחרנותהון קבריהון כלהון & omnis multitudo ejus in circuitu &c. v. 27. R. דשלטו בארעא.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. R. למזהרא. v. 5. R. שופרא, ſine Affixo quod perperam in Ve Baſ. huic voci apponitur, cùm pertineat ad vocem קטולא mox ſequentem: Typo lapſus in proclivi hic fuit, utrâque voce lineam in iis editionibus claudente. Legendum it cum Regiis קטוליה. v. 11. R. במותה דרשיעא. v. 13. R. אמרת לצדיקיא. Sic v. 14. וכד אמרת לרשיעא, & verſ. 29. כד אתן. Item cap. 3 כד אמרין. v. 20. R. אנש כאורחתיה. v. 22. R. עד דאתא לותי ואתפתח פומי & apertum eſt os meum. v. 26. R. אתעתדתון, ſine copulativo, apud Kimhi. v. 27. R. די בחרבתא בחרבא. Ib. לשיציותהון ut conſumant v. 28. R. ויתבטל גאות תקפה & ceſſabit ſuperbia fortitudinis ejus. v. 30. R. עם אחוהי. v. 31. R. וייתון לותך. Ib. וישמעין. v. 32. R. שב v. 33. R. ובמיתה.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. R. David legit ואתמסרו לשיצאה. Sed monet in alio exemplari לאשתיצאה. v. 8. R. ולא תבעו פרנסי. Quod reddendum, & non quæ gubernatores mei. Sed Interpres pronomen omiſit. v. 13. R. ארעתא ואעילינון de terris &c. v. 14. R. יהי בית משריהון erit locus habitationis eorum. v. 21. ובתקפכון & in fortitudine veſtra. v. 28. R. לבזא בעממיא. v. 31. R. עלוהי. R. David habet עליהון.

CAP. XXXV.

Verſ. 2. ואתנבי עלוהי. v. 5. R. ותבבתא. v. 10. R. לי יהוין. v. 11. R. לאוטבא להון. Sic R. David. v. 12. R. ע קדמי ית כל ארגזותך Audita eſt coram me omnis irritatio tua.

CAP. XXXVI.

Verſ. 17. R. וסאבו יתה. v. 19. R. כאורחתהון בישא juxta viam il peſſimam. v. 26. R. David legit רשיעא, abſque ד. v. 33. R. תב ית קרויא. v. 35. R. ארעא דיכן דהות צדיא. v. 37. R. אשתאל במימרי, abſque v. 38. R. מלין אנשא עמא, abſque יהון.

CAP. XXXVII.

Verſ. 3. R. היחיון. v. 7. R. והא זיעא. v. 9. R. אתא רוחא. v.

ואסק. v. 16. R. וכתב עלוהי ליוסף דהוה שבטא *& ſcribe ſuper illam Joſeph, qui eſt tribus.* v. 19. R. ואעבדנון ללוחא חד *& faciam eos in tabulam unam.* v. 25. R. ויתבון על ארעא, ut mox ויתבון עלה.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 4. R. שירין בליסתך. Ib. לבשי גמר כלהון. v. 7. R. דאתכנשו עמך *quæ congregatæ ſunt tecum.* v. 8. R. דתבו עמה מקטולי חרבא *cujus populus reverſus eſt ab occidentibus gladio.* R. David ed. Ven. עמא מקטולי. v. 9. R. כאתרגושא. Ven. Baſ. habent per ב ab initio. v. 12. R. חרבתא דאתותבא. Ib. דאצלחו בנכסין. Sic & R. David, niſi quod pro ד habeat ו. v. 13. R. כנשתא משריתך. v. 15. R. ותהך מאתרך *& ibis de loco tuo.* v. 18. R. ידלק רגזי.

CAP. XXXIX.

Verſ. 9. R. במאני זינא. Sic verſ. 10. v. 14. Ven. & Baſ. עם דעדן. Sed legendum עם, ut ex Regiis emendavimus. Vi. R. Sal. v. 17. R. על קטילי *ad interfectos meos.* v. 18. R. מלכין רברבין וטורנין. v. 19. R. דמא לרוי *ſanguinem ad ebrietatem.* v. 20. R. על טורי עמי בשר סוסון ורתיכין גברין וכל גברי עבדי קרבא *ſuper montes populi mei carne equorum, & quadrigarum fortium & omnium bellatorum robuſtorum.* v. 25. R. וארחם על כל. v. 28. R. דעל דחבו *qui, pro eo quod &c.*

CAP. XL.

Verſ. 3. R. והוא קאם *& ipſe ſtabat.* v. 5. R. שית אמין באמיא באמתא. R. David legit ut noſtris, R. Sal. paulo aliter, שית אמין באמתא והיא אמתא ופשך. v. 13. R. David legit מאנרי תויא, in plurali. v. 14. R. אליא שתין רומהון אמתא חדא *frontes ſexaginta; altitudo earum unius cubiti erat.* In quibuſdam exemplaribus Targum ſe reperiſſe ſcribit R. David, ועבד אליא שתין אמין קומיהון, in aliis verò איליא שתין אמין רומיהון. v. 16. R. כותרתא, plurali forma ſicut etiam cap. 41. 26. v. 41. in fine, R. נכסין. v. 43. R. בית מטבחין מגיו לאולמיא. Ib. בשר קרבנא *caro oblationis.*

CAP. XLI.

Verſ. 7. R. וסלקא *& aſcendebat*, bis in hoc verſu. v. 9. in fine, דמלגיו. v. 13. R. דקביל וכתלהא. v. 21. R. כחזו יקרא. Sic apud Jarhi & Kimhi. v. 22. R. פתורא מדבחא. R. David in Venetis legit מקבל. R. Sal. mutato verborum ordine דלקביל מדבחא. v. 25. R. כותליא, abſque על præcedente. v. 26. R. וסקפיא.

CAP. XLII.

Verſ. 5. R. ארי נסיבו. R. David habet נסיבן. v. 6. R. מתלתין. Sic apud R. Sal. v. 12. R. דפתיחן.

CAP. XLIII.

Verſ. 7. R. ולא יסאבון. Ib. in fine, במתהון *& in excelſis ſuis.* v. 17. R. ומאתר דסלקין לה *& à loco per quem aſcendebant ad illud.* Eadem lectio venetorum; noſtra, quæ ad Hebr. magis accedit, à R. Davide deſumpta eſt. v. 21. R. David legit באתר דחזי בביתא, R. Salomon בדחזי לביתא abſque אתר. v. 24. R. ותקרבנון, ex Pael ut & verſ. 22. 23. Ib. ויסקון. v. 26. R. וידכון, ex Pael ut ſuprà verſ. 22. Ib. R. ויקרבון קרבניה. R. David legit pluraliter קורבניהון. v. 27. R. ברעוא קדמי *coram me voluntariè.* Sic & R. David.

CAP. XLIV.

Verſ. 1. R. באורח תרע, ſic verſ. 4. v. 2. R. ארי יקרא דייי אלהא דישראל יתגלי *quia gloria Domini Dei Iſrael &c.* v. 5. R. שו לבך. v. 9. R. כל בני עממיא. v. 10. R. בתר טעותהון *poſt idola ſua.* v. 11. R. ית עלתא. v. 13. R. ויקבלון אתכנעותהון. v. 17. R. ולא תהי עליהון כסות. v. 24. R. ידונינון *judicabunt eos.* v. 28. R. ותהי להון לחולק. Fruſtra eſt hic Nobilius, dum aſſerit Chaldæum convenire cum Vulgata, *non erit eis hæreditas.* v. 29. R. וחטאתא. Ib. ייכלון, abſque Affixo.

CAP. XLV.

Verſ. 1. Ven. & Baſ. ובפלגותהון. v. 2. R. חמש מאה אמין בחמש מאה אמין *quingenti cubiti per quingentos cubitos.* v. 4. R. שביק לבתיא. v. 7. R. לתחום מדנחא. v. 10. R. יהון לכון. v. 12. R. כלהון שתין מניא רבא מני קדשא יהי לכון *omnes ſexaginta ſunt mna magna: mna ſancta erit vobis.* Sic in Venetis. Vi. Bab. v. 14. R. מעשרא ביתא. v. 15. R. מפטימיא דישראל. Sic R. David. v. 22. R. תורא לחטאתא.

CAP. XLVI.

Verſ. 2. R. קודשוהי ויסגד. v. 5. R. ולאמריא מנחתא דתדבק. Ib. מלי הנא. Sic verſ. 7. v. 9. R. דדרומא. Sic præterea aliquoties in hoc verſu תרעא ſequente ד. v. 12. R. כמא דיעבד. v. 15. R. וית משחא. v. 16. R. היא דבנוהי תהא אחודתהון. v. 19. R. ללשכת קדשא. Ib. בסופיהן. R. David adducit cum Affixo maſculino. v. 22. R. מקטרן. R. Salomon legit מקטרין.

CAP. XLVII.

Verſ. 4. R. ומשח אלפא. v. 8. R. למישרא. v. 9. R. אתר דיעלון, bis. v. 12. R. על כיפוהי. v. 18. R. קדומא pro מדנחא. Sic cap. 48. 3, 4, 5, 6, & 7. Ib. מתחומא עד ימא. v. 22. R. ולגיוריא.

CAP. XLVIII.

Verſ. 9. R. דפתרשון, mendoſè pro דתפרשון. v. 16. R. ארבעה. Sic aliquoties. Ib. ומרוח מדנחא. v. 17. R. ולדרומא, & ולמערבא, & ולמדנחא. v. 18. R. ודישתאר. Sic verſ. 21. v. 34. R. ולרוח. Ib. ארבעת. v. 35. R. יתפרש מיומא דישרי. R. Salomon legit איתפרש מיומא דאשרי.

HOSEE.

CAPUT I.

VErſ. 3. R. ואם לא יתובון כמתר *ſed ſi non fuerint converſi, ſicut defluunt.* v. 4. R. David legit, קרי שמיה מבדריא. Ib. R. ובתר כן תבו אף אנון *Et poſtea converſi ſunt etiam ipſi.* Ib. דבבית אל ודי בדן *qui erant in Bethel & in Dan.* v. 9. R. לא יהא בסעדכון. v. 10. R. לביני עממיא. Ib. עברו על פתגמי אוריתא *tranſgreſſi fuerint verba legis.*

CAP. II.

Verſ. 3. R. כמא דחל רגזי *ſicut reſedit iracundia mea.* v. 4. R. ועל בנהא לא. v. 5. R. David תעו כנישתהון. Ib. R. דהות אמרה אהך בתר *quæ dicebat; Sequar.* Ib. וכל פרנוסי. v. 7. R. ואתוב לרבוני קדמאה *& revertar ad dominum meum priorem.* v. 8. R. אסגיתי לה. v. 12. R. חיות ברא, ſic verſ. 18. & cap. 4. 3. v. 13. R. ומסקא להון. v. 15. R. אעבד לה נסין. v. 21. R. אקבל לצלותכון.

CAP. III.

Verſ. 2. R. ויהבת כסף *Et dedi argentum.* Ita etiam legit David Kimhi, at R. Salomon ut in noſtris. Ib. R. נפשתהון.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. בית ישראל *domus Iſrael.* v. 5. R. ביומא. Ib. וכרתי כנשתך *Et excidam cœtum tuum.* Ita legitur apud R. David: atque huic lectioni aſtipulatur A. Ezra. v. 6. R. ועד דנשיתא. v. 8. R. חטאת עמי. v. 9. R. לכהנא. Ib. לאפסא קדשיכון *ad contaminandas ſolennitates veſtras.* Ib. לדבסיר בדיל לאתפרעא. v. 12. R. ומדמי בחטרה. Ib. בתר פלחן *poſt cultum.* v. 14. R. ארי ניפן. Ib. R. Salomon מסיען in Baſ. male pro מסתיען ut in Venet. Ib. R. אכלן ושתן. R. David legit ut in noſtris. v. 18. R. וניתא דרחמו. Ib. R. D. Kimhi דייתי להון קלנא, ut in Venet. aliter in Baſil. v. 19. R. Salomon מאינורי תועבתהון *ab aris abominationum ſuarum.*

CAP. V.

Verſ. 1. R. למלפיכון. Ita etiam R. David. v. 2. R. על כלהון. v. 3. R. טעו דבית אפרים. v. 6. R. סלק שכנתה *ſubduxit ſe majeſtas ejus.* v. 7. R. כען קימו יהון. v. 8. R. דמנבעתא דבנימין *qui erat de Gebaa Benjamin.* Ib. שמואל נביא *Samuelis prophetæ.* Ib. קדמי דבית מקדשא *coram me in domo ſanctuarii.* v. 9. R. דבית אפרים לצדו יהון *viri domus Ephraim in deſolationem erunt.* v. 13. R. לאסאה לכון *ſanitatem conferre vobis:* Pro hoc in Baſ. & Ven. לאסאה להון. v. 14. R. ארים מחת גברתי *extollam plagam potentiæ meæ.* v. 15. R. ואתוב. Ib. יתבעון דחלתי.

CAP. VI.

Verſ. 3. R. ונרדף. Ib. דמקשש. v. 4. Deeſt in Baſ. hæc clauſula, מה אעבד לכון דבית אפרים, quam ex Ven. ſupplevimus. v. 5. R. מימרי רעותי. v. 10. R. קימא דגזרת, in noſtris reddi poteſt, *pactum quod pactum eſt.* Ib. בביתאל ובדן *in Bethel & in Dan.* v. 11. R. לאסגאה חובין. Ib. ימטי קיצא *pertinget finis.*

CAP. VII.

Verſ. 2. R. ולא מחשבין. v. 4. R. דאזי לה *quem accendit ſibi.* Vide Buxtorf. Bab. v. 6. R. ארי אתקרבו למעבד עצת חטאין *Acceſſerunt enim ut opere complerent conſilium peccatorum.* v. 8. Deeſt in Baſ. hoc comma, בעממיא אנון אתערבו בית אפרים, quod ex R. & Ven. reſtituitur. v. 9. R. נכסיהון. Ib. לא ידעין למדחל מן קדמי אף *non norunt formidare à facie mea.* v. 11. R. David, דמן ליונה. v. 12. R. ויסורין איתי. v. 15. R. אנון מוספין לחשבא קדמי *ipſi addunt moliri coram me.* v. 16. R. מעקימות לשנהון *propter perniciem linguæ eorum.*

CAP. VIII.

Verſ. 6. R. והוא נבי. v. 7. R. ארי בית ישראל.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. ולאתור. v. 4. R. ברעוא קרבניהון. Ib. קרבנהון. v. 6. בהון abeſt ex Regiis. v. 7. R. ומשתעממין להון. Vide Buxtorf. Bab. Ib. R. David legit חטאיך. v. 8. R. מסכן דבית. Ib. דיקום להון. Ib. תקלן. v. 10. R. על מבוע דמין *juxta fontem aquarum.* Ib. ערע מימרי. v. 11. R. ועד דמנעו. v. 12. R. ארי אף וי להון. v. 13. R. טעותא בניהון, ſic etiam R. David. v. 16. R. טרפה מלעלא *folium ejus ſurſum.*

CAP. X.

Verſ. 1. R. גפן דנציב. v. 2. R. ויבון. v. 6. R. דבית ישראל. v. 8. R. עקא דיהון דמן. Ib. נפלן. v. 9. R. דבית ישראל. v. 11. R. פרקת יתכון. Ib. מצראי. Ib. מצואריכון. Ib. מכבשין קדמיהון. v. 12. R. בארחא דזכו *per viam juſtitiæ.*

CAP. XI.

Verſ. 3. R. רחים עליהון. v. 4. R. בלחיאתא. v. 8. R. מתגוללא רחמת אבהתכון *convoluta eſt commiſeratio patrum veſtrorum.* v. 9. R. עובדי כבני בשרא *opera mea qualia filiorum carnis.* v. 11. R. דתאיבא לגו שובכה *quæ revertitur ad columbare ſuum.* v. 12. R. בכדבין. Ib. ובנכלין. Ib. מתקפין בפלחנא דייי עד דגלא *validi fuerunt in cultu Domini, donec exulavit.*

CAP. XII.

Verſ. 3. R. הלא יעקב אבוכון *Nonne de Jahacob patre veſtro.* v. 5. R. ייי דכרנה *Domini memoriale ejus.* v. 6. R. דייי אלהך *Domini Dei tui.* v. 8. R. תשלמת חובין

retributionis peccatorum. v. 11. R. תחומי חקלין terminos agrorum.

CAP. XIII.

Verſ. 1. R. מדרברבין quòd principes fuerint. Ib. דחבו על דפלחו quia peccaverunt, in eo quod coluerunt. v. 2. R. אנון אמרין נביי quibus ipſi dicunt; &c. v. 5. R. צרכיכון neceſſaria: Pronomen veſtra omiſit Interpres. v. 7. R. דכמן על. v. 8. R. מימרי להון. v. 9. R. לאוריתי. v. 10. R. דאת אמר. v. 12. R. כל חטאיהון. v. 13. R. עלוהי והוא. v. 14. R. פרקתנון קטול à cæde redemi. Ib. למחבלא ועל דעברו.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. ועלמיהון. v. 3. R. ותקבל הא כטבין & ſuſcipias nos utique bonos. Ib. על מדבחך ſuper altari tuo. v. 9. R. כברון שפיר. v. 10. R. בהון qui incedunt per eas. Ib. חיי עלמא.

JOEL.

CAPUT I.

Verſ. 12. R. ורמוניא אף. v. 16. R. הא עד דאנחנא. v. 17. R. אתפנרו אוסניא.

CAP. II.

Verſ. 1. R. נביא אמר תקעו Propheta dic; Clangite. Ib. ויבבו. v. 2. R. דפרים טל. v. 3. R. בה לרשיעיא, Sic etiam R. David. v. 8. R. ולאתר. Ib. שליחין אזלין קטילין miſſi ſunt vadunt, & trucidantur. Ib. מםון. Huic expoſitioni aſtipulantur R. Salomon, Abravanel, &c. nec video quidni verior cenſeatur. v. 17. R. ולא תתן. Ib. ביני עממיא אן inter populos; Ubi. Ib. במימר אלההון verbo De[...] v. 20. R. ויהך ריחיה. v. 22. R. פרייהון. R. David, פירהון. v. 2[...] מלפיכון לזכו. R. David, ארי יהיב לכון ית מלפיכון לזכו. v. 26. R. בית ישראל.

CAP. III.

Verſ. 4. R. ברישכון, ſic verſ. 7. v. 5. R. חמדתי. Ib. להיכליכון. R. תחומהון. v. 8. R. וית בנתכון. v. 9. R. מגיחי קרבא. v. 1[...] אושידו דמהון. v. 18. R. דייי יפוק ויהי משקי ית.

AMOS.

CAPUT I.

Verſ. 1. R. ביומי עזיה מלכא דבית יהודה.

CAP. II.

Verſ. 1. R. בגירא בביתה pro calce domum ſuam. v. 7. R. כעפרא דארעא אזלין לות עלמתא. R. David legit בעפרא. Ib. ריש מסכניא. v. 8. R. מסחרין. R. Sal. legit מסתחרי. v. 13. R. באתריכון in locis veſtris. v. 15. R. ודאחיד. Ib. לא יתקים בקרבא non conſiſtet in prælio. Ib. ברגלוהי. Ib. ורכיב סוסון. v. 16. R. ערטילאי בלא זין יערק בעדנא ההיא fugiet tunc temporis.

CAP. III.

Verſ. 1. R. בני ישראל. Legendum in noſtris domus Iſrael. v. 5. R. וציד לית לה. v. 9. R. דארעא דמצרים. v. 11. R. בארעא ויבטיל. v. 14. R. אנוריא ויפלן altarium, &c.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. אי שלטונא ubi eſt poteſtas. v. 2. R. קים ייי אלהים בקדשה. v. 3. R. כנשין quaſi mulieres. Ib. וינלון יתכון. Sic & R. Sal. Sed R. David habet יתהון. v. 4. R. אתו לבית־אל. Ib. ומיתן אתון. v. 5. R. ומיתן לה. In noſtris verti poteſt, & adducunt ad eum. v. 12. R. בכן דא אעבד Propterea hoc faciam.

CAP. V.

Verſ. 2. R. שתא חדא anno uno. Ib. על ארעה ולית דיקימנה. v. 3. R. קרתא דנפקין מנה. v. 5. R. David legit לטעותא דבית אל. v. 8. R. מן קדם ייי דעבד à facie Domini qui fecit. Ib. משרין דסגיאן. R. Sal. legit סגיאן ſine ד. Et paulo poſt, ומדבר in Baſileenſibus; ſed Veneta habent ומבדר, ut in textu. v. 10. R. לדמוכח להון בית דינא qui corripit eos in domo judicii. Noſtra lectio R. Salomoni accepta referri debet. v. 16. R. לדידע א־יא ad eum qui ejulandi eſt peritus. R. David legit לידעי. R. Salomonis ab omnibus diverſa eſt lectio, ועביד מספדא יערע בדעביד איליא. v. 18. R. יי דמחמדין. v. 26. R. D[avid] monet in quibuſdam exemplaribus legi פתכריכון pro פתכומריכון. Ib. R. [..]תכון

CAP. VI.

Verſ. 2. R. הטבין. v. 4. R. ועמקין על ערסתהון. Vi. Bab. v. 5[...] דמנגנין. v. 7. R. יגלון. Ib. ויעדי מנהון מרוחין. Sic & R. David. [...] R. ייי אלהי צבאות Dominus Deus Sabaoth. Ib. מקדשא רבותה דיעקב ſ[anctuarium] amplitudinis Jacob. Sic R. David Venetæ editionis. v. 12. R. [..]ם יהי רדי בתוריא

CAP. VII.

Verſ. 2. R. עד לא שיצי antequàm conſummaſſet. Ib. דבית יעקב domu[s] [...] v. 6. R. רגוה מן דא אף היא לא תתקים. v. 7. R. [..]א מימרא דייי מעתד Verbum Domini ſtabat. Sic & R. David. v. 9. Dominus haud recte notatur d[...] charactere. v. 14. R. ומן קדם חובי עמי. v. 16. R. את אמר.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. דיימר. R. Sal. & R. David legunt abſque ד. v. 8. R. [..] כמשריתה R. Sal. legit במשריאן דסניאין. v. 11. R. למשתי מיא. Ib. [..]תנמיא דייי. v. 13. R. בעדנא ההיא. v. 14. R. דחלתך Deus tuus.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. Sal. legit בריש, & paulo poſt לחמן. Ib. R. לאטמרא [..]ידמון מן קדמי בביסי præterea ſi putaverint poſſe deliteſcere à facie mea &c. v. 5. R. [..]ק עלה ונו' aſcendetque contra eam rex. v. 6. R. דסגיאן כמי ימא quaſi aquas maris. Si[c] R. Salomon, niſi quòd habeat סגיאן abſque ד. v. 8. R. נטירא שיצאה, non [in]tercedente copula. v. 9. R. ולא נפל אבן, abſque מניה. v. 11. R. [..]גריהון אתקן ותשלט בבר־מלכותא & rupturas eorum reparabo &c. Ib. [..] משריתהה copioſas ejus legiones. v. 12. R. בדיל דיחסנון. Ib. [..]ר ייי בכן אבא עבד דא ait Dominus, ideo hoc facio. v. 13. R. ועצר, & בםפק, & וירבון.

ABDIAS.

Verſ. 2. R. David, יסביתך עשו רשיעא בעממיא exhibui te Eſau impie inter nationes. v. 6. R. אתגליו מטמורוהי. R. Salomon ut in noſtris. v. 7. R. אכלי לחם פתורך veſcentes pane menſæ tuæ. v. 8. R. מכרכא רבא דעשו ex arce magna Eſau? v. 9. R. Salomon יתבי ארעא דרומא. Ib. R. סכרכא רבא, ut verſ. 8. v. 11. R. ואף את. v. 12. R. ביום עקא. v. 16. R. David, כן ישתו כל עממיא. v. 18. R. ארי במימרא דייי גזיר כן ſiquidem v[erbo] Domini ita ſtatutum eſt. v. 19. R. David, ית טורא דעשו. Ib. R. David [..]תבי ארעא דגלעד. v. 21. R. David מטורא דציון de monte Sion. Ib. R. כרכא רבא ar[cem] magnam. Ib. [..]ריב על כל־יתבי ארעא ותהי מלכותא דייי קים לעלם ולעלמי עלמיא in inſtanti omnibus terræ incolis: eritque regnum Domini permanens in ſecula & per ſeculorum ſecula. Sic etiam R. David.

JONAS.

CAP. I.

Verſ. 5. R. לאקלא מעליהון. Ib. נחת. Ib. ושכב. v. 8. R. מן בישתא. v. 9. R. יהודאי. v. 12. R. ימא מנכון. v. 14. R. בחובת נפשה. v. 16. R. לדבחא דבחין ſacrificia ſacrificaturos. R. David legit ut in noſtris.

CAP. II.

Verſ. 4. R. עלי עברו. v. 7. R. וארעא נגרת. v. 9. R. טעותא דמאתר.

CAP. III.

Verſ. 5. R. ולבשו שקין. v. 6. R. לבוש יקרה. Ita etiam R. David. v. [...] R. ויתרחם עלנא מן & miſericordia fiet nobis à &c. Ita etiam R. David. Ib. [...] ניבד.

CAP. IV.

Verſ. 1. R. עד דהויתי קים על dum adhuc ſtabam in. v. 6. R. [..]סלק מעל v. 7. R. דיומא דבתרוהי ומחת. v. 11. R. עשרי רבוא אנשא.

MICHÆAS.

CAP. I.

Verſ. 5. R. ובחטאי בירת. v. 6. R. חקלין בית צדות. v. 7. R. בית דחלתהא. R. David ut in noſtris. v. 8. R. בשביא ארטלאין nudi in captivitatem. v. 11. R. מיתבי צאנן de habitatoribus Zaanan. v. 12. R. [..]סרבא למתב converti renuit. v. 15. R. David עדולם ויתון בתחום. v. 16. [...] כנשרא דנתרו גדפוהי, aſtipulatur R. Salomon.

CAP. II.

Verſ. 1. R. עַרְסָתְהוֹן. v. 3. R. עַל עַם דָּרָא הָדֵין *contra populum iſtius generationis.* v. 10. R. בְּדִיל טַמְיוּתָהּ אַתּוּן מְחַבְּלִין *ut eam polluatis, perditè agitis.* Ib. מסתיעין עלה. Ita legit R. Salomon. v. 11. R. וּמַלְפִין יַתְהוֹן. v. 12. R. David ita legit כנשא אכנשינון. Ib. R. תְּהִימָן מִסַּנֵי, pro quo malè in Venetis, תַּמַּן, rectiùs הַמַּן ut in Lex. ſuo Chald. Buxtorf. v. 13. R. בְּעֵל דְּבָבָא.

CAP. III.

Verſ. 5. R. מוֹבִיל, pro quo in Ven. & Baſ. מוֹכִיל, bis ita occurrit in hoc verſu. v. 11. R. וּנְבִיֵּי שִׁקְרָא בְּכַסְפָּא *& pſeudo prophetæ pro argento.* Ib. לָא תֵיעוּל עֲלָנָא.

CAP. IV.

Verſ. 5. R. כָּל עַמְמַיָּא יְחוּבוּן עַל *univerſi populi peccabunt ad.* Ib. נִתְרְחֵיץ בִּשְׁמָא דיוי *fiduciam collocabimus in nomine Domini.* v. 10. R. וְתַמָּן תִּשְׁתֵּזְבִין וְתַמָּן. v. 12. R. בְּמַלְכוּהִי אֲרֵי *conſilia ejus, quippe.* v. 13. R. וְאֶנְטַר קֳדָם יוי *conſumam autem coram Domino.* Ib. רִבּוֹן כָּל־אַרְעָא *dominatore univerſæ terræ.*

CAP. V.

Verſ. 2. R. דִּזְעֵר הֲוֵיתָא *quæ minima fuiſti.* v. 10. R. David, ית רתיכיהון.

CAP. VI.

Verſ. 1. R. קוּם אִתְוַכַּח עִם אֲבָהָתָא וְיִשְׁמְעוּן אִמְּהָתָא קָלָךְ *Surge judicio contende cum patribus, & audiant matres vocem tuam.* Firmat hanc lectionem etiam R. David. v. 2. R. יָת דִּינָא *diſceptationem.* Ib. דִּינָא סַדִּיר קֳדָם *judicium ordinatum eſt coram.* v. 3. R. אַסְהֵיד קֳדָמַי, quod ut in noſtris reddit Interpres. v. 6. R. בְּנֵי שַׁתָּא. v. 7. R. דִּכְרִין בְּרִבְוָת. v. 9. R. לִשְׁמָא דַיוי *nomen Domini.* Ib. שְׁמַעוּ מַלְכָּא וְשִׁלְטוֹנַיָּא *audite rex & præfecti.* v. 10. R. David, בבית רשיעא. v. 14. R. David ויהא עלך מרע במעך.

CAP. VII.

Verſ. 1. R. גְּבַר דְּלֵיהּ. v. 2. R. מְצַדִּין לִגְמִירָא *ad exterminium venantur.* v. 4. R. עִדָּן סַעֲרָן. v. 6. R. אֲרֵי בְּעִדָּנָא הַהִיא בְּרָא *Quia tempore illo filius.* Ib. מַתְקְלָא מַקְלָא לַחֲמָתַהּ. v. 7. R. אֲמַר נְבִיָּא וַאֲנָא *Dixit propheta; Ego autem.* Ib. בֵּאלָהָא. v. 8. R. David בעלת דבבותי. Ib. R. יָתְבַת כִּדְבִקְבְלָא. v. 9. R. כָּס לְוָט מִן *Calicem maledictionis.* v. 10. Elias legit ותחזוי רומי. Ib. R. בְּמַפַּלְתְּהָא *ruinam ejus.* v. 11. R. יִתְבְּנַיָּא *ædificabitur.* v. 12. R. וְקִרְוֵי תֻּקְפָהָא *& civitatibus fortitudinis ejus.* v. 13. R. David ולמני הורמני. v. 14. R. אֲמַר נְבִיָּא פַּרְנֵס *Dixit propheta; Paſce.* Ib. כְּחוּרְשָׁא *ſicut ſylva.* v. 15. R. כְּיוֹמֵי מַסְּקָהוֹן. v. 20. R. וְטַבְוַת אַבְרָהָם *& miſericordiam Abrahæ.* Ib. עַל מַדְבְּחָא. Ib. טָבְוָן וּקְשׁוֹט כְּמָא דְּקַיֵּימְתָּא *bona atque veritatem, ſicut à &c.* R. Salomon, תיהב קושט.

NAHUM.

CAPUT I.

Verſ. 6. R. כַּד אִתְגְּלֵי בְּרַחֲמָנוּתֵהּ. Ib. חֵמְתֵהּ pro רְגוֹזֵהּ repetito. v. 8. R. יַעְבֵּד לְכָל עַמְמַיָּא *cum omnibus gentibus.* v. 9. R. הוּא עָתִיד. In interpretatione Latina poſt *vobiſcum* ſuperflue adjicitur *de vobis.* Ib. לָא תִתְקַיֵּים בְּבֵית יִשְׂרָאֵל תַּרְתֵּין זִמְנִין עָקָא *non conſurget domui Iſrael bis anguſtia.* v. 10. R. וּכְמָא דִי טְעוּ.

CAP. II.

Verſ. 1. R. תַּקִּיפִי *obfirma,* & חַסִּינִי *corrobora.* v. 4. R. בְּרַחוֹבֵי קִרְיָא. Ib. in fine טָרְדִין. v. 8. R. וְאִנּוּן עָרְקִין. v. 9. R. סַפּוּ כָּל־מָנֵי. Sic R. Salomon at R. David סופו כל. v. 11. R. Salomon legit ושבקין תמן ביניהון, inverſo verborum ordine. R. David legit cum noſtris. v. 12. R. וּמְלֵן אוֹצְרֵיהוֹן.

CAP. III.

Verſ. 4. R. שַׁפִּירַת חֵן. v. 7. R. דִּמְנַחֲמִין לִיךְ. v. 8. R. מֵי יַמָּא שׁוּרָהָא *aquæ maris murus ejus?* v. 9. R. כּוּשׁ סַמְכוּתָהּ. v. 17. R. כְּזַחֲלֵי גוֹבָאי.

HABACUC.

CAPUT I.

Verſ. 9. R. כְּרוּחַ קִדּוּמָא *vento vehementi.* v. 10. R. וְצָבַר מִלֵּיתָא וְכָבֵישׁ לַהּ. v. 11. R. דְּרָאמַת רוּחֵהּ. v. 15. R. בְּחַרְמֵהּ. Sic verſ. 16. מֵיכְלֵהּ.

CAP. II.

Verſ. 1. R. וּמִסְכֵּינָא אֲנָא. v. 4. R. אָמְרִין בְּלִבֵּיהוֹן *dicunt in cordibus ſuis.* v. 13. R. הֲלָא מִחָן *Nonne plagæ.* R. David legit הא מחן תקיפין. Ib. R. וּמַלְכְוָתָא.

CAP. III.

Verſ. 3. R. David legit ומים תושבחתיה. v. 8. R. הָא עַל מַלְכְּוָן *En ſuper regna.* Ib. הוֹדַעְתָּא לְהוֹן. v. 13. R. תְּרַכְתְּ חַיָּבַיָּא. Ib. עַל צַוְּרֵי מַלְכֵי סַנְאֵיהוֹן תְּדָרוֹךְ *colla regum inimicorum ipſorum calcaſti.* v. 14. R. מַחְשְׁבָן בִּישָׁן *machinationes malas.* Ib. תַּבַּרְתִּנּוּן בְּרוּחַ *confregiſti eos vento.* Ib. עַל דִּדְחָקוּ *eò quòd oppreſſiſſent.* v. 16. R. מִצְרָאֵי. Sic R. Salomon. Ib. לְחַכִּימַי *ſapientes meos.* Ib. נְעֵית, pro וַעֲיַת. v. 18. R. עַל נִסַּיָּא *propter ſigna.* R. David habet in ſingulari ניסא. Ib. בֵּאלָהָא עָבֵד פֻּרְקָנִי.

SOPHONIAS.

CAPUT I.

Verſ. 5. R. עַל אִגּוֹרַיָּא. v. 10. R. מִן עוֹפְלָא וְתַבְרָא *à loco ſublimi* &c. Sic & R. David, ſed R. Salomon lectioni noſtræ authoritatem aſtruere videtur, dum ſcribit משנה, *ſecundam*, eſſe *portam avium*, quæ ab ea (*portâ ſc. piſcium*) *ſecunda* erat. In fine verſus R. David legit מן גובשתא, monens interim alia exemplaria habere מן גבעתא. v. 11. R. אִילֵּילוּ דְּיָתְבִין, abſque כָּל, quod ab Interprete tamen expreſſum eſt. Ib. אֲרֵי אִתְּבָרוּ. v. 12. R. עַל גַּבְרַיָּא.

CAP. II.

Verſ. 2. R. Salomon legit דתיהון דמן למוצא דנשבא, Regia habent דנסבא, ſed Interpres lectionem priorem ſecutus eſt. Vi. Bab. v. 5. R. Salomon legit עמא דמחייבין. R. David lectionem noſtram habet. v. 7. R. לְטָבָא קֳדָם יוי *in bonum coram Domino.* Ib. גָּלְוָתְהוֹן. v. 11. R. וְיִסְגְּדוּן לֵהּ וְיִבְעוֹן *& adorabunt eum & requirent.* v. 15. R. לְחֵיוְתָא כָּל־דְּיִעְבַּר עֲלַהּ. Ib. בִּידֵהּ.

CAP. III.

Verſ. 2. R. לָא שְׁמַעַת. Ib. וּלְפֻלְחָנָא דֶאֱלָהַהּ לָא אִתְקָרְבַת. v. 8. R. לְקָרְבָא מַלְכְוָתָא. Ib. כָּל־רַשִׁיעֵי אַרְעָא. v. 11. R. דִּי מְרַדְתְּ. Vi. Bab. v. 14. R. וּבוֹעִי. v. 19. R. הָא אֲנָא עָבֵד. R. Salomon & R. David citant ut in noſtris. v. 20. R. גָּלְוָתְכוֹן bis.

AGGÆUS.

CAPUT I.

Verſ. 4. R. בִּכְיוּרֵי אַרְזַיָּא. R. Sal. בנסרי דארזיא. v. 8. R. סַקוּ לְטוּרָא. v. 9. R. מִסְתַּכְּלִין אַתּוּן לְסַגִּי. Ib. R. David ואנא אשלח ביה מארתא. v. 11. R. וְקָרֵית יוּבְשָׁא עַל. v. 14. R. צְבָאוֹת אֱלָהָהוֹן *exercituum Dei ſui.*

CAP. II.

Verſ. 13. R. הֲיִתְאַסַּר וַאֲתִיבוּ *Nonne prohibebitur, & reſponderunt.* v. 20. R. מִן יוֹמָא הָדֵין *ex die iſta.* v. 24. R. וַאֲשַׁוֵּינָךְ כְּגַלּוּף.

ZACHARIAS.

CAPUT I.

Verſ. 21. R. אֱנָשׁ לְהַלָּכָא בְּקוֹמְתֵהּ וְקוּפָא וְאַתְאָה. Ita etiam legit R. David.

CAP. II.

Verſ. 8. R. דְּמָנֵיק לְכוֹן. v. 9. R. לְמַפְלְחֵיהוֹן.

CAP. III.

Verſ. 2. R. יִנְעַר יוי בָּךְ יְחַטְאָא וְיִנְעַר יוי. v. 4. R. וְאַלְבֵּשׁ יָתָךְ זַכְוָן. Ita etiam R. David. v. 9. R. וְאַעְדֵּי יָת חוֹבֵי *ſcelera auferam.*

CAP. IV.

Verſ. 5. R. מָה אִנּוּן אִלֵּין. v. 6. R. אֱלָהֵן בְּרוּחַ מֵימַר קֻדְשִׁי אָמַר *ſed ſpiritu verbi ſanctitatis meæ, dicit.* v. 7. R. יָת מְשִׁיחָא דְּאָמִיר *Chriſtus cujus* &c. v. 9. R. שַׁלְחַנִי לְוָתְכוֹן. v. 10. R. נִדְבָּכִין בְּאִלֵּין *ordines ſunt in his.* R. Salomon legit ut in noſtris. v. 13. R. מָה אִלֵּין.

CAP. V.

Verſ. 3. R. וְכָל דִּמְקַיֵּים. v. 10. R. עַמָּא הָדֵין דַּהֲווֹ *populum iſtum qui.*

CAP. VI.

Verſ. 2. R. בִּרְתִיכָא קַדְמֵיתָא. v. 5. R. בְּאַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא *in quatuor ventis cœli.* v. 6. R. נָפְקִין בָּתְרֵיהוֹן. v. 10. R. דַּאֲתוֹ מִבָּבֶל. v. 12. R. דַּעֲתִיד דְּיִתְגְּלֵי. v. 13. R. יִטּוֹל זִיו.

CAP. VII.

Verſ. 13. R. וַהֲוָה כְּמָא. v. 14. R. אֲרַע חֶמְדְּתָא.

CAP. VIII.

Verſ. 3. R. טורא דקדשא. v. 4. R. ברחובי ירושלם. v. 6. R. תתיקר. v. 14. R. ולא תב מימרי nec pœnituit verbum meum. v. 16. R. גבר דחלתי. v. 20. R. קרוין סגיאין. v. 22. R. מלכון רברבן. Ita etiam apud R. David. Lectio quæ in noſtris, ſonat reges magni.

CAP. IX.

Verſ. 3. R. כטין שוקין. v. 6. R. ויתבון בית ישראל. v. 9. R. כנישתא דציון יבבי cœtus Sion : jubila. v. 10. R. שלמא למלכותא. Ib. על סיפי ארעא. v. 11. R. במדבר צרי. v. 15. R. ויקטלונון. Ib. על כותל מדבחא.

CAP. X.

Verſ. 2. R. שקרא ממללין ללא מדעם. v. 3. R. כסוס תקיף. v. 5. R. כטין שוקין. v. 8. R. עליהון דיסגון. v. 10. R. יסופק להון. v. 11. R. מצראי יעדי.

CAP. XI.

Verſ. 2. R. נכסיא אתבזיזו. v. 4. R. ייי אלהים. Ib. לפרנסא ית עמי. v. 5. R. לית עלנא חובא. v. 10. R. גלו לבני עממיא migraverunt inter populos. v. 11. R. קימא גלו. v. 13. R. מקדשא דייי לתחות Domini ſub manu &c. v. 14. R. ואגליו יתה על דאשניו & captivum duxerunt eum, eò quòd irritum fecerant. v. 17. R. מיבש יבש.

CAP. XII.

Verſ. 2. R. כיד אניסין quaſi per vim in &c. v. 13. R. ית בית לוי גבריהון לחוד. Sic in reliquis זרעית pro זרעית.

CAP. XIII.

Verſ. 3. R. ארי יתנבי. Ib. ויחדון בה. Vi. Bab. v. 6. R. יחמנא Hæc vox juxta punctationem noſtram melius forſan, & Hebræo convenientius, reddatur ma rum noſtrorum. v. 7. R. ועל שלטוניא & principes. R. Sal. legit cum no שלטונא in ſingulari, at mox contrà קטול ית מלכיא. v. 8. R. ופון ותלתא. Sic verſ. 9. ית תלתא, pro quo R. David habet ית תליתאה.

CAP. XIV.

Verſ. 1. R. עתיד. R. David habet ut in noſtris, דעתיד. Idem legit in fine ve בנו ירושלם, ſed R. Sal. בנויך. v. 4. R. על טור זיתיא. Sic in Ve v. 7. R. Sal. legit כנהור יומא & כקבל ליליא. v. 8. R. נחא v. 10. R. באתרה. v. 13. R. David legit על ידא דחבריה. v. 14. in R. לסגי לחדא. v. 16. R. בזמן שתא בשתא למסגד. v. 17. מלך עלמיא, ut verſu præcedenti. v. 18. Pro תסק Baſileenſia habent תפק, exiverit. Ib. R. Sal. & R. David legunt ולא עליהון יסק נילוס. v. 19. מצראי. v. 20. R. יהי כל כרובת וגו׳ erunt omnes phaleræ equi ſanctificata Domino. v. 21. R. בבית דייי.

M A L A C H I A S.

CAPUT I.

VErſ. 4. R. David legit ונתוב, juxta Hebræum. Ib. R. דייתי ייי עליהון adducit Dominus &c. v. 5. R. דאפתי ית תחומא דישראל. R. Salomon legit, ואפתי ית תחום ארעא דישראל. v. 6. R. אן יקרי ubinam eſt honor meus ? v. 11. R. Salomon legit אבא מקבל. Ib. R. כקרבן דכי. R. Salomon וכאי.

CAP. II.

Verſ. 3. R. David legit בעללת ארעא. v. 5. R. אלפן אוריתא. Sic & R. David. Aliquando א pro Affixo primæ perſonæ adhibetur ; ſi hic ita accipiatur, lectio iſta conveniet cum noſtra. v. 9. R. לכל עממיא. v. 12. R. וישיצינה מקריב diſperdet eum Dominus ne offerat. v. 13. R. ודי מדנקן, rectè per fœmininum, quamvis R. Salomon habeat דמדנקין. v. 16. R. ולא תכם. Eadem in Venetis Apocope. v. 17 בדאתון.

CAP. III.

Verſ. 4. R. ויתקבל ברעוא קדם ייי Et ſuſcipietur voluntariè coram Domino. v. 6 Salomon legit ואתון דבית יעקב מדמן. v. 7. R. לאוטבא. v. 9. R. א כלהון בית ישראל populo univerſæ domus Iſrael. v. 12. R. ועבד בה. Veneta pravè Noſtram lectionem exhibet R. David. v. 16. R. ליקר שמה. v. 17. R. ורחאם

CAP. IV.

Verſ. 2. R. שמשא דזכו Sol puritatis. Ib. ותטולון ac augeſcetis. In noſtris eſt לון à נטל, quod hic abſolute tolli, efferre ſe, ſignificare videtur.

MOnendus eſt Lector nos in citandis Hebræorum commentariis exemplari Baſileenſi uſos eſſe, ſerius tamen deprehendiſſe plurima in Buxtorfio correcta quæ in Venetis aliter lecta erant, quod ne cui fraudi eſſet hic indicare viſum eſt. Atque ita tandem hiſce ann unculis & cum eis toti operi Biblico Divina benignitate ſupremam manum imponimus. Quod in iis præſtiti, pro ratione temporis ſatis a ſti & virium imbecillate, æquos ſpero Lectores boni conſulturos ; ſimul optans ut illis non minoris utilitatis ſint, quam mihi moleſtiæ fue Neque tamen (ut quod res eſt fatear, quo minus virum inſigniſſimum debita laude fraudem) ullo modo fieri potuit ut intra tempus præſtitutum abſolviſſem, niſi in partem laboris ultro acceſſiſſet Cl. D. Edmundus Caſtellus. Illius ergo ſunt annotata in Eſaiam, Jeremiam, & Ezech a capite nono uſque ad vigeſimum ſeptimum incluſive, item in Hoſeam, Joelem, Abdiam, Jonam, Michæam, Hagghæum, & Zach capita undecim priora.

עד הנה עזרנו יהוה

Variantes in Syriaca Verſione Veteris Teſtamenti Lectiones, e codicibus noſtris Mſſ. excerptæ ab *Herberto Thorndicio.*

AD LECTOREM ADMONITIO.

Contulimus ad Pentateuchum Par. primo manuſcriptum Pentateuchum Rev. in Chriſto Patris Jacobi Uſſerii Armachani, Hiberniæ Primatis, quem Us. appellamus, vetuſtatis non contemnendæ. Geneſis enim ejus, in calce, abſoluta ſcribitur Anno Alexandri milleſimo quingenteſimo viceſimo quarto, cujus initium in annum Chriſti duodecimum ſupra duodecies centeſimum incurrit. (Nam quod, Deuteronomium Anno MDVI. *abſolutum, in ejus fine ſcriptum eſt, viginti annorum mentionem omiſſam eſſe oportet) Præterea binos apographos, qui, præter Pſalmos, totam Veteris Teſtamenti Scripturam habebant, quorum alterum in Oriente ſibi deſcribi fecerat idem Jacobus; Ad cujus marginem ſubinde aſperſæ erant, manu neſcio cujus, variantes è Gregorio quodam Syro, Scholiaſte, ut opinor, quarundam Scripturæ partium, lectiones, quas, quoties operæ pretium videbatur, retulimus: Hunc in Pentateucho, Us. 2. appellamus, alibi, Us tantum. Alterum ex Oriente ſecum advexerat, vir non minus morum candore quam eruditione præſtans Edvardus Pococke. Pſalmorum autem exemplar unum ſuppeditavit idem Jacobus, ad cujus oram adſcriptas variantes lectiones, (quas ſerius deprehenderam ex editione Erpeniana excerptas) quoties operæ pretium videbatur exſcripſi; Bina autem idem Edvardus. Ad Prophetas autem contulimus Ms. Erpenianum qui nunc eſt Academiæ Cantabrigienſis: Quem propterea Cant. appello. Ad cujus calcem, etſi manu recentiori, anno Chriſtiano* MLXVI. *ſcribi cœptum eſſe, annotatum eſt. Monendus autem eſt Lector, in perſonis verborum, in quibus* ܘ *maſc. plurale, vel* ܝ *fœm. ſive ſingulare ſive plurale reticetur, ſine diſcrimine vel apponi* ܘ *&* ܝ *vel omitti ſolere ab eis qui Syriacos codices ſcribunt. Quæ ſcribendi* ἀδιαφορία *cum diverſam lectionem non efficiat, ut pote quæ ad eundem ſenſum exprimendum ab eis adhibetur, ſuperſtitioſæ & faſtidioſæ diligentiæ futurum fuiſſe uſu comperi, eam ubique annotare. Satis igitur viſum fuit, quædam hujus generis quaſi exempla ſubinde relinquere, quibus admoneri poſſet lector, quatenus in eis judicio ſuo niti debeat, in quibus uſus Syriaca ſcribentium nihil definiat. Eadem ratione, uſu Magiſtro doctus, puncta pluralis, non ea mente ab eis apponi, ut ſingularia intelligantur quibus appoſita non ſunt, (quæ ſcilicet toties apponuntur quoties ſcriba opus eſſe putat) non putavi hanc varietatem ſemper annotandam fuiſſe: exempla tantum reliqui, quæ lectorem ſui juris admoneant, præſertim ſicubi alius hinc ſenſus evadit. Denique, cum in Hebraicorum Nominum vocalibus rarus admodum ſit codicum Syriacorum conſenſus, nulla autem idonea diſcrepantiæ ratio, ſatis putavi, (fretus etiam ejus quem prius honoris cauſâ nominavi Jacobi judicio) ſubinde hanc varietatem, quoties res ferre videbatur, annotare. Conjecturas autem, quibus emendari verſionis Syriacæ lectio poſſe videbatur, ut inter legendum occurrentes aſpernatus non ſum, ita non ſponte ſe offerentes non quæſivi.*

CAPUT. I

VER. 2. ܘܐܪܥܐ] Mſſ. Us. 1. & 2. ܐܪܥܐ. male. Ib. ܘܒܘܗ] Ms. Us. ܘܒܗ. ſed eſt error Scribæ. v. 6. ܘܗܘܐ. ܘܦܪܫ.] Ms. Us. ܘܢܗܘܐ ܦܪܫ optime. v. 11. ܥܣܒܐ. ܕܡܙܕܪܥ ܙܪܥܐ.] videtur legendum. ܕܡܙܕܪܥ. ܙܪܥܗ interpungendo poſt ܬܕܐܐ ut ܥܣܒܐ ſit per appoſitionem, ut apud Onkelum דבר זרעיה nam ܕܡܙܕܪܥ. non poteſt eſſe activum: v. 12. ܕܦܫܪ] Ms. Poc. ܕܦܫܪ. v. 14. ܢܗܘܘܢ] Ms. Us. ܢܗܘܐ ut in Hebr. v. Gen. 39. 25. Levit. 10. 19. & 22. 13. vide etiam, Judith 9. 1. item Luc. 9. 28. Ib. ܘܠܙܒܢ̈ܐ] Mſſ. omnes ܘܠܙܒܢ̈ܬܐ. v. 16. ܬܪܝܢ] Ms. Us. ܟܠܬܪܝܢ. Ib. ܠܫܘܠܛܢܐ ܕܠܠܝܐ] Ms. Us. ܠܫܘܠܛܢܗ. v. 17. ܘܝܗܒ] deeſt ܘ in Ms. Us. per errorem ſcribæ. v. 18. ܢܘܗܪܐ ܠܚܫܘܟܐ] Ms. Us. ܚܫܘܟܐ ܠܢܘܗܪܐ. v. 21. ܕܐܪܚܫܘ] Ms. Us. non habet ܐ. Ib. deeſt in Us. ܘܟܠ ܦܪܚܬܐ ܕܦܪܚܐ ܠܓܢܣܗ per errorem ſcribæ. v. 24. ܒܥܝܪܐ] Ms. Us. ܘܒܥܝܪܐ ܠܓܢܣܗ male ex v. 25. v. 26. ܘܢܫܠܛܘܢ] Ms. Us. ܘܢܫܬܠܛܘܢ vide Cap. 3. v. 16. in Syr. v. 27. ܕܟܪ] Ms. Us. ܕܟܪܐ. Ib. ܘܢܩܒܐ] Ms. Poc. ܘܢܩܒܬܐ. v. 29. ܥܣܒܐ ܕܐܪܥܐ] res ipſa loquitur legendum eſſe ܥܣܒܐ ܕܙܪܥܐ ut in Hebr. facilis enim error τοῦ ܐ pro ܙ. Et ſic ſcriptum reperio in Us. Ibid. ܦܐܪ̈ܘܗܝ ܐܝܠܢܗ] Ms. Us. ܦܐܪܐ ܐܝܠܢܐ ܕܙܪܥܗ ܕܡܙܕܪܥ. ܠܟܘܢ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ. v. 30. ܘܟܠܗ] Ms. uterque ܘܠܟܠܗ recte. v. 31. ܘܗܘܐ] Ms. Us. ܗܘܐ Ms. Poc. ܘܗܘܐ ܪܡܫ ܘܨܦܪ. vera eſt lectio Us. Ib. ܕܐܫܬܐ] in Uſſ. ܕܫܬܐ.

CAP. II. v. 4. ܗܠܝܢ] Ms. Us. ܘܗܠܝܢ. v. 5. ܘܟܠܗܘܢ] ܐܝܠܢܐ ܕܚܩܠܐ ܗܘܘ Ms. Us. ܟܠܗܘܢ ܐܝܠܢܐ ܗܘܘ. forte legendum ܟܠܗ ܐܝܠܢܐ, & poſt ܗܘܘ, eſt enim ܐܝܠܢܐ ſine punctis pluralis in Mſſ. v. 8. ܩܕܡ] Ms. Us. uterque ܩܕܝܡ per ܝ ut apud Ferrarium. Sic etiam. v. 10. Et poſt una voce ܡܢܩܕܝܡ quod fortaſſe id vult quod Vulg. *a principio*, & Aqu. ἀπ' ἀρχῆς Sym. ἐκ πρώτης v. 10. ܠܡܫܩܝܘ ܠܦܪܕܝܣܐ] Uterque Ms. ܠܡܫܩܝܘܬܗ ܕܦܪܕܝܣܐ non ܠ. recte ut mihi videtur. Ib. ܦܪܫ] uterque ܗܘܐ ܦܪܫ. v. 11. ܕܚܕܪ] Ms. Us. ܗܘܐ ܕܚܕܪ ſic v. 13. v. 12. ܕܗܒܗ] Ms. Poc. ܕܗܒ̈ܐ in plurali. v. 15. ܘܐܢܚܬܗܝ] Poc. ܘܐܢܚܬܗ.

CAP. III. v. 2. ܡܢ] Ms Us. ܕܡܢ. v. 5. ܕܐܟܠܬܘܢ] Ms. Us. ܕܐܟܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. Ib. in omnibus Mſſ ܐܝܟ ܐܠܗ̈ܐ cum punctis pluralis. v. 6. ܕܥܝܢܐ] Mſſ. uterque ܠܥܝ̈ܢܐ in plurali. v. 7. ܦܪܙܘܡܐ] Ms. Poc. ܦܪܘܙܘܡܐ ſed eſt Græcum περιζώματα Lat. *campeſtria* S. Ambr. v. 10. ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ] Ms. Us. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ. v. 12. ܕܝܗܒܬ ܥܡܝ] ܥܡܝ non legitur in Ms. v. 16. ܘܗܘ] Poc. ܗܘ ܢܫܬܠܛ ܒܟܝ. v. 20. ܕܟܠܚܝ̈ܐ] duabus vocibus in Mſſ. v. 22. ܘܢܚܐ] Ms. Poc. ܢܚܐ. v. 23. 24. ܡܢ in Ms. Us. ܕܡܢ ſic Cap. 4. 16.

CAP. IV. v. 1. ܘܐܕܡ] Ms. Poc. ܐܕܡ, male ut videtur. v. 7. ܗܐ ܐܠ] Ms. Poc. ܘܗܐ ܐܠ. Us. 2. ܗܐ ܘܐܠ. v. 15. ܡܛܘܠ ܕܩܛܠ] Ms. uterque ܡܛܘܠ ܩܛܠ male ut videtur, ſed Ms Us. poſt ܐ habet punctum: quod videtur neceſſarium; niſi legamus ܟܠܡܢ quæ emendatio eſt tam neceſſaria, quam certa: v. 22. ܟܠ ܕܢܚܫܐ] Mſſ. ܟܠ ܢܓܪ ܕܢܚܫܐ. v. 23. ܕܡܠ̈ܬܝ] Ms. Us. ܕܡܡܠܠܬܝ ſic & Poc. v. 25. ܘܝܕܥ ܐܕܡ] Ms. uterque ܝܕܥ ܐܕܡ ܬܘܒ reſtituendo ܬܘܒ Us. 2. ܘܝܕܥ ܬܘܒ ܐܕܡ Ibid. ܘܩܪܬܫܡܗ] diviſim in Mſſ.

CAP. V. v. 5. ܟܠܗܘܢ ܫܢ̈ܘܗܝ] Ms. Us. ܟܠ ܝܘܡ̈ܘܗܝ Ms. Poc. ܟܠ ܫܢ̈ܘܗܝ. v. 10. ܬܡܢܐ ܡܐܐ] Ms. Us. una voce (ut & v. 19. & Poc. ܬܡܢܡܐܐ. v. 20.) Poc. ut impreſſum eſt. v. 12. 13. 15. Ms. uterque [illegible] ut poſtea impreſſum extat. ver. 20. ܘܡܝܬ] in Poc. ܘܐܡܝܬ ſic & in 22. & 27. v. 21. ܠܡܬܘܫܠܐ] libri noſtri ܠܡܬܘܫܠܚ. v. 25. ܘܬܡܢܝܢ] in Us. ܘܬܡܐܢܝܢ ſic & in 26. & 28. v. 31 deeſt in Us. ܘܫܒܥ quod ipſius manu in margine notatum eſt ſuppletum eſſe in altero Ms. ut & in Poc.

CAP. VI. v. 2. ܠܗܘܢ] In utroque Ms. ܠܗ̇ܘܢ ſic etiam v. 4. in Us. v. 4. ܘܡܟܝܢ] in Us. ܘܡܟܝܠ. Ib. ܓܢܒܪ̈ܐ ܕܫܡܗܬܐ proculdubio leg. ܓܢܒܪ̈ܐ etſi tum Mſſ. tum impr. ܓܢܒܪ̈ܐ. v. 5. ܕܚܫܝܒܬ] uterque Ms. ܕܚܫܒܬ. v. 10. ܘܐܘܠܕ] ܢܘܚ ܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝܢ Ms. Us. uterq; ܘܐܘܠܕ ܢܘܚ ܬܠܬܐ ܒܢ̈ܝܢ Poc. item, niſi quod habet ܬܠܬ. v. 13. ܕܟܠ ܒܣܪ] Mſſ. ܐܬܐ ܩܕܡܝ recte omnino. v. 14. ܩܢ̈ܝܐ ܬܚܦܝܗ̇] ſic punctatur in Us. ut & v. 15. ubi Poc. ܬܚܦܝܗ̇. Et hoc loco ſemel monuiſſe ſufficiet, Us. 1. tantæ vetuſtatis codicem, ſemper ܬܚܦ legere. Poc. ſemper ܬܚܦ. Ex quibus in unum conflatis lectio Pariſienſis ܬܚܦ conſtare videtur: quod idem uſu veniſſe videtur in ܚܦܝܪܐ ܟܠܠ & aliis ejuſdem formæ nominibus, quæ in Uſſer. primo leguntur ܚܦܝܪܐ ܟܠܠ in Poc. autem ſemper ܚܦܝܪܐ ܟܠܠ. v. 16. ܬܫܟܠܠܝܗ̇] Ms. uterque. ܬܫܟܠܠܝܗ̇ per Caph, cum his punctis in Poc. & Us. 2. v. 17. ܛܘܦܢܐ. ܡܝ̈ܐ] in Poc. ܛܘܦܢܐ ܕܡܝ̈ܐ recte omnino. v. 19. ܘܟܠܚܝܢ] in utroque Ms. diviſim per ܠ. v. 22. in utroque Ms. ܟܠ ܕܦܩܕܗ] nihilominus videtur ſcribendum eſſe ܒܟܠ ut in Hebr

CAP. VII. v. 11. ܒܫܢ̈ܝ ܚܝ̈ܐ] Mſſ. ܒܫܢ̈ܝܚܝ̈ܐ. Ib. ܐܬܬܪܝ Mſſ. ܐܬܬܪܝܘ. v. 15. ܟܠ ܒܣܪ] diviſim in Mſſ. v. 16. ܘܕܥܠ] Ms. uterque ܘܕܥܠܘ nota pluralis expreſſa, ſecundum ea quæ præmiſi. v. 23. ܘܐܫܬܚܪ] eſt ex correctione utriuſq; Ms. in Par. ܘܐܬܚܪ.

CAP. VIII. v. 4. ܒܫܒܥ ܥܣ̈ܪ] Ms. uterque ܒܫܒܥܣ̈ܪ puncta in Poc. v. 7. ܥܘܪܒܐ] Ms. Poc. ܥܘܪܒܐ ſic punctat. v. 11. ܘܐܬܬ] ad marg. Us. 2. annotatum eſt Gregorium legere ܘܗܦܟܬ. Ib ܐܚܝܕܐ ܒܦܘܡܗ̇] Mſſ. ܒܦܘܡܗ̇ ܐܚܝܕܐ. v. 13. ܡܥܠ ܐܦܝ] Ms. Poc. ܡܥܠ ܐܦ̈ܝ item Us. 2. v. 21 in Mſſ. utrumque legitur ܪܝܚܐ ܕܢܝܚܘܬܐ ܪܝܚܐ ܕܢܝܚܐ quamvis alterum videatur gloſſema, Ib. ܕܒܪܢܫܐ ܒܝܫ] in Poc. ܕܒܪܢܫܐ ܒܝܫܐ ܛܠܝܘܬܗ ܒܝܫ.

CAP. IX. v. 3. ܟܠܪܚܫܐ] duabus vocibus ܟܠ ܪܚܫܐ in Mſſ. ut alibi. v. 4. interpunctum eſt ubique poſt ܕܒܢܦܫܗ ܕܡܗ poteſtq; intelligi per hypallagen, in cujus anima eſt ſanguis ipſius, id eſt, in cujus ſanguine eſt anima ipſius. Sed videtur potius ܕ in ܕܒܢܦܫܗ redundare, etſi in Mſſ. comparet. v. 11. ܢܗܦܟ] Poc. ܢܗܦܘܟ male. v. 15. ܘܐܬܕܟܪ] Poc. ܐܬܕܟܪ Us. 2. ܐܬܕܟܪܘ male. Ib. ܕܒܝܢܝ] Poc. ܕܒܝܢܝ. Ib. ܢܗܘܢ] Mſſ. ܢܗܘܘܢ. v. 16. Ms. Us. ܕܟܠܒܣܪ, una voce. v. 17. diviſim ut et in Poc. ubi una voce editum eſt. v. 23. ܠܒܣܬܪܐܝܬ] in Poc. & Us. 2. duabus vocibus, apud Ferrarium citatur per Teth.

CAP. X. v. 2. ܘܡܫܟ. ܘܬܝܪܣ.] ܘܡܫܟ in Poc. item, ܘܬܝܪܣ. v. 3. ܘܪܝܦܬ] in Poc. ܘܕܝܦܬ. v. 4. ܘܕܘܕܢܝܡ] in Poc. ܘܪܘܕܢܝܡ ut & Gregorius. Ib. ܐܥܡܢܐ] in Us. ܐܥܡܢܐ item ܘܪܝܦܬ & ܘܬܘܓܪܡܐ. v. 5. ܕܓܙܪ̈ܬܐ. ܕܥܡ̈ܡܐ.] in Us. utroque ܕܓܙܪ̈ܬܐ ܕܥܡ̈ܡܐ. recte omnino v. 11. ܢܦܩ ܐܬܘܪܐ] in Poc. ܢܦܩ ܐܬܘܪܐ. Ib. ܘܟܠܢܐ] fortaſſe habet ܡ pro ܢ & ita poſt in 13. ܘܠܥܢܡܝܡ ܘܠܢܦܬܘܚܝܡ. ſane in nominibus præſertim propriis adeo frequens eſt ܡ in ܢ mutatio, ut, niſi alia ratio accedat, ſemper annotandam eam varietatem non putaverim. v. 13. ܠܠܘܕܝܡ-ܘܠܥܢܡܝܐ] in Poc. ܠܠܘܕܝܡ & ܘܠܥܢܡܐ v. 19. ܕܓܪܪ] in Poc. ܕܓܕܪ v. 25. ܒܝܘܡܗ] in Poc. ܒܝܘܡܘܗܝ. male, ut opinor. v. 28. ܘܠܫܒܐ] in Poc. ܘܠܫܒܐ v. 30. ܡܫܢܐ] in Poc. ܡܫܢܐ. ſic etiam Us. 2. & Gregorius.

CAP. XI. v. 1. ܘܡܡܠܠܐ] in Ms. utroque ſcriptum eſt ܘܡܡܠܠܐ ſcilicet quia alterum ܠ non effertur v. 6. ܠܐ ܢܬܟܠܘܢ ܡܢ ܟܠ ܕܐܬ] in Mſſ. legitur ܠܐ ܢܬܟܠܐ ܡܢܗܘܢ ܟܠܡܕܡ etſi in Poc. ultima vox diviſim ſcripta eſt. v. 7. ܠܫܢ̈ܐ] certa eſt lectio, etſi Hebr. aliud ſuadeant, propter utrumque Ms. in quibus puncta pluralis, & propter v. 9. v. 13. ܘܬܠܬ ܫܢܝܢ] in Us. ܘܬܠܬܝܢ ſed Us. 2. habet ut impreſſum eſt, quod Poc. confirmat :. Et certe Syriacus Int. Hebr. lectionem exprimere ſolet. Onkelus tamen hic legit תלתין. v. 29. ܕܐܝܣܟܐ] in Poc. ܕܐܝܣܟܐ v. 31. ܒܪ ܗܪܢ] in Mſſ. ܒܪܗ ܒܪ ܗܪܢ ܒܪܗ.

CAP. XII. v. 3. ܘܡܒܪܟܝܟ] Inſititium videtur aliunde : & tamen agnoſcitur a noſtris Mſſ. v. 5. ܘܐܬܘ ܠܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ] abeſt a Poc. ſicut a Græco. item ab Us. 2. v. 6. ܘܟܢܥܢܝܐ] cum punctis pluralibus in Us. v. 11. ܫܦܝܪܬ ܚܙܘܐ] habet punctum verbi in Us. ܫܦܝܪܬ ſed videtur legendum ܪ ܫܦܝܪܐ Us. 2. ܫܦܝܪܬܝ v. 14. ܚܙܐܘܗ̇] v. 15. ܘܚܙܐܘܗ̇] in Us. ܘܚܙܐܘܗ̇ utrobique: in Poc. eadem varietas, quæ in impreſſo, ſed ordine contrario. Ib. ܘܐܬܕܒܪܬ] in Poc. ܘܐܬܕܒܪܬ.

CAP. XIII. Videtur Syrus Int. v. 10. legiſſe in Hebr. צען pro צער & v. 18. ויאתה pro ויאהל.

CAP. XIV. v. 1. ܐܡܪܦܠ ܕܫܢܥܪ. ܘܐܪܝܘܟ ܕܐܠܣܪ. ܟܕܪܠܥܡܪ.] In Us. puncta ſunt ܕܫܢܥܪ, item ܘܐܠܣܪ. obſervandum autem eſſe etiam ibi ܟܕܪܠܥܡܪ in Poc. ܕܫܢܥܪ item ܐܡܪܦܠ item v. 9. v. 2. ܗܘ ܗܘ] in Poc. ܕܗܘܗܘ v. 4. ܘܒܬܠܬ ܥܣܪ̈ܐ] in Us. punctatum eſt ܘܒܬܠܬܥܣܪ̈ܐ una voce. v. 5. ܘܩܘܪܢܝܡ] in Us. ܩܘܪܢܝܡ ſine ܘ, item in Poc. v. 9. ܕܓܝܠܐ] in Poc. punctatum eſt ܕܓܝܠܐ v. 10. ܒܐܪ̈ܐ ܒܐܪ̈ܐ ܕܚܡܪܐ] in Poc. ܒܐܪܐ ܕܚܡܪܐ in Us. 2. lacuna loco ſecundi ܒܐܪ̈ܐ v. 13. ܕܫܟܘܠ] in Mſſ. ܕܐܫܟܘܠ v. 17. ܘܡܠܟܐ] in Mſſ. ܘܡܠܟ̈ܐ in plurali quod non congruit cum Heb. item in Poc. v. 18. ܫܠܝܡ] in Poc. diſerte ſcriptum eſt ܫܠܝܡ

CAP. XV. v. 2. ܕܕܪܡܣܘܩܝܐ] in Poc. ܕܕܪܡܣܘܩ Us. 2. ܕܕܪܡܣܘܩܝܐ v. 8. ܒܡܢܐ ܐܕܥ] in Poc. ܒܡܢܐ ܐܕܥ ܗܢܐ v. 18. in Mſſ. ſicut impreſſum eſt, ܐܬܠܗ ܐܪܥܐ, & vide ſimile 39. 12, 13. 18. niſi tamen & ibi exciderit ܠ & hic reponendum ſit, v. 19. ܘܠܩܕܡܘܢܝܐ] in Us. ܘܐܩܕܡܘܢܝܐ

CAP. XVI. v. 2. in Mſſ. ܐܬܒܢܐܐ cum duplici ܐ, etſi Heb. ſuadeat eſſe ܡ pro ܢ v. 6. ܒܥܝܢܝܟܝ] in Us. utroque ܒܥܝܢܝܟܝ v. 16. ܠܐܝܫܡܥܝܠ] in Us. ܠܐܝܫܡܥܐܝܠ.

CAP. XVII. v. 12. ܒܪ ܢܘܟܪܝܐ] in Us. ܒܪ ܢܘܟܪ̈ܝܐ cum punctis pluralis. v. 23. ܘܓܙܪܗ] in Poc. ܘܓܙܪ recte omnino.

CAP. XVIII. v. 7. ܠܥܠܝܡܐ ܘܝܗܒ] in Poc. ܠܥܠܝܡܐ ܝܗܒ item in Us. 2. v. 16. ܕܣܕܘܡ] in Poc. ܕܣܕܘܡ Us. 2. ܕܣܕܘܡ v. 17. ܐܡܪ. ܡܟܣܐ ܐܢܐ] in Mſſ. ܐܡܪ. ܠܐ ܡܟܣܐ ܐܢܐ v. 19. ܘܢܥܒܕܘܢ] in Poc. ܘܢܥܒܕܘܢ ſed ſolemnis eſt error, τȣ̃ ܘ pro ex adverſo.

CAP. XIX. v. 7. ܬܒܐܫܘܢ] in Poc. punctatum eſt ܬܒܐܫܘܢ v. 9. ܢܒܐܫ] forte pro ܢܒܐܫ v. 20. ܘܗܝ ܩܪܝܒܐ ܗܝ] in Poc. ܘܗܝ ܩܪܝܒܐ male videtur deeſſe ܗܝ v. 26. ܒܣܬܪܗ] Us. ܒܣܬܪܗ̇ fœmininum ut ſit, quamvis Hebr. & Chald. m v. 35. ܘܐܫܩܝܘܗܝ] in Us. ܘܐܫܩܝܝܘܗܝ item in Poc. cum dup ܝ, ad quorum prius punctum pertineat. in Us. 2. ܘܐܫܩܝܝܘܗܝ, autem ܘ illud ſecundæ manus, a qua codici illi aſcripta ſæp puncta obſervavi. v. 37. ܕܡܘܐܒܝܐ] in Us. ſecunda manu p ctatum eſt, ܕܡܘܐܒܝ̈ܐ Us. 2. ܡܘܐܒܝܐ.

CAP. XX. v. 1. ܒܝܬ ܪܩܡ ܠܚܓܪ] in Us. ܪܩܡ ܠ ܠܒܝܬ ܚܓܪ v. 9. ܕܐܝܬܝܬ] in Poc. ܐܝܬܝܬ ſine ܕ ܘܦܩܕܢ] in Poc. ܘܦܩܢ quod punctum manifeſtum eſt ad pertinere. v. 15. ܕܫܦܪ] in Us. ܕܫܦܪ in Poc. & Us. 2 in præterito. v. 17. ܘܐܣܝ] in Poc. ܘܐܣܝ ܐܠܗܐ ܠܗ.

CAP. XXI. v. 4. ܕܦܩܕܗ] in Us. ܕܦܩܕܗ ubi pthocho ܦ præcedentem pertinet ut nuper 20. 14. v. 7. ܕܝܠܕܬ] in U ܘܝܠܕܬ, ܘ pro ܕ & aperte in prima, in Us. ܕܝܠܕܬ ubi punctum detur primam notare ut in Hebr. cum tertia impreſſa ſit. ܡܣܒܪܝ] in Poc. ܡܣܒܪܝ ܣܒܪܬܠ quod nihil eſt niſi ſcribæ. v. 10. ܒܪ ܐܡܬܐ ܗܕܐ] in Marg. Us. notatur legen ܒܪܗ ܐܡܬܐ ܗܕܐ v. 14. ܕܒܐܪܫܒܥ] in Us. ܕܒܝܪܫܒܥ per ܝ in per ܐ. v. 20. ܘܝܠܦ ܗܘܐ] in Us. ܘܡܠܦ ܗܘܐ male in præte

CAP. XXII. v. 3. ܘܨܠܚ] in Poc. ܘܨܠܚ v. 12. ܝܚܝܕܝܟ] in Poc. ܝܚܝܕܝܟ item in Us. 2. in 16. v. 20. ܠ ܒܘܙ] in Us. ܘܠܒܘܙ v. 21. ܘܠܩܡܘܐܝܠ] in Us. utro ܘܠܩܡܘܐܝܠ v. 22. ܘܠܟܣܕ] in omnibus eſt ܟܣܕ Ib. ܘܠܦܠܕܫ ܘܠܝܕܠܦ] in Poc. ܘܦܠܕܫ ܘܝܕܠܦ ܘܠܒܬܘܐܝܠ] in Us. ܘܠܒܬܘܐܝܠ v. 24. ܘܠܬܚܫ] in ܘܠܬܚܫ.

CAP. XXIII. v. 8. ܐܢ ܪܚܡ ܢܦܫܟܘܢ] in Poc. ܪܚܡ ܢܦܫܟܘܢ. Ib. ܡܢ ܥܦܪܘܢ ܒܪ ܨܚܪ] in Poc. ܥܦܪܐ ܒܪ ܨܚܪ ܚܬܝܐ. v. 18. ܕܥܐܠܝܢ] in Mſſ. ܕܥܐܠܝܢ.

CAP. XXIV. v. 2. ܥܒܕܐ ܪܒ ܒܝܬܗ] in Poc. ܪܒ ܒܝܬܗ Us. 2. ܪܒܒܝܬܗ. v. 7. ܗܘ ܢܫܕܪ] in Poc. & U ܘܗܘ ܢܫܕܪ. v. 9. ܥܠ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ] in Poc. non habe ܗܢܐ. v. 12. ܘܥܒܕ] in Poc. ܘܥܒܕ puncto promoto, ut obſervatum eſt. Ib. ܩܕܡܝ] in Us. ܩܕܡܝ, ubi varieta prius obſervatam in hac voce punctanda repræſentatam v v. 15. ܠܡܡܠܠܐ] quid ſi legamus ܠܡܡܠܠܗ etſi contra fidem dicum? ſic ſtatim ſequitur v. 16. etſi v. 18. in Poc. ܠܡܡܠܠܐ v. 21. ܡܫܬܩܐ] Syriacus Int. legebat in Heb. משקה pro niſi legendum ܡܫܬܠܗ quod non dubito verum eſſe. v. ܩܕܫܐ] in Us. ܩܕ̈ܫܐ ܕܕܗܒܐ per notam pluralis. v. 44. in Us. ut & in Poc. ܘܐܬܡܪܝܢ. v. 47. ܘܫܐܠܬܗ̇] in Poc. ܫܐܠ v. 50. ܘܥܢܘ ܠܒܢ ܘܒܬܘܐܝܠ] in Poc. ܘܒܬܘܐܝܠ ܘܥܢܘ. Ib. ܡܢ ܡܪܝܐ] in Us. ܡܪܝܐ v. 54. ܫܕܪܘܢܝ] in P ܫܕܪܘܢܝ. v. 55. ܬܐܙܠ] in Us. ܬܐܙܠܝܢ. item in Poc. v. 58. ܘܩܪܘܗ̇. in Mſſ. ܘܩܪܐܘܗ̇ ut alibi ſæpius: item ſtatim ܐܙܠ ܐܢܐ] in M ܐܢܐ. v. 63. ܘܣܪܐ ܗܘܐ] in Poc. ܘܣܪܐ ܗܘܐ ܗܘܐ

CAP. XXV. v. 2. ܘܫܘܚ] in Us. ܘܫܘܚ v. 4. ܘܥܦܪ. ܘܐܒܝܕܥ.] in Us. utroque ܘܐܒܝܕܥ, item ܥܦܪ in Poc ܥܦܪ in Us. 2. ܥܦܪ. v. 15. ܘܬܝܡܐ] in ܘܬܝܡܐ item in Poc. Ad mentionem Laban Syri. ver. aſcriptum eſt Marg. Us. in hæc verba.

ܠܒܢ ܗܘ ܐܪܡܝܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܗܘܪܝܐ ܥܠ ܫܡ ܗܘܪܢ ܐܪܡܝܬܐ

ܗ̇ܘ ܕܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ ܘܡܠܟ ܒܒܝܬ ܢܗܪ̈ܝܢ ܘܐܬܩܪܝܬ ܐܪܥܐ ܟܠܗ̇ ܕܝܘܪܬܢܘܬܗ. ܣܘܪܝܐ. ܩܕܡ ܓܝܪ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܐܪ̈ܡܝܐ ܡܬܩܪܝܢ ܗ̄ܘܘ. ܘܟܕ ܐܡܠܟ ܥܠܝܗܘܢ ܣܘܪܘܣ ܗܝܕܝܢ ܐܬܩܪܝܘ ܣܘܪ̈ܝܝܐ. ܣܘܪܝܐ ܕܝܢ ܕܚܠܠܐ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܠܐܕܝܩܝܐ ܘܚܠܒ ܘܣܠܘܩܝܐ ܘܚܡܬ ܘܫܝܙܪ ܘܚܡܨ ܘܩܣܪܝܐ ܘܟܠܗ̇ ܐܬܪܐ ܕܫܐܡ : ܘܗܠܝܢ ܐܪ̈ܡܢܝܐ ܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܪ̈ܡܝܐ ܣܘܪ̈ܝܝܐ ܐܢܘܢ. Aramæus, Syrus eſt. Syria de nomine Syri dicta eſt, qui interfecit fratrem ſuum & regnavit in Meſopotamia, & vocata eſt omnis terra poſſeſſionis ejūs Syria. Antea Syri vocabantur Aramæi, & cum demum regnaret eis Syrus, tunc Syri dicti ſunt. Ad Cœloſyriam pertinet Antiochia, Laodicea, Chaleb, Seleucia, Hamath, Shaizru, Emeſa, Cæſarea, omniſque regio Sham : Armeni autem Aramæi non ſunt, ſed Syri ſunt. V. 23. ܠܥܡܡܝܢ] in Poc. ܠܥܡܝܢ item in Us. 2. v. 24. ܠܡܐܠܕ & ܘܬܐ̈ܡܐ.] in Poc. ܬܐ̈ܡܐ male ut videtur, ut poſt ܠܡܐܠܕ. v. 26. ܒܪ ܫܬܝܢ ܫܢܝ̈ܢ] in Us. ܒܪ ܫܬܝܢ ܫ̄ in Poc. ܒܪ ܐܫܬܝܢ. v. 34. ܘܒܣܪ ܥܠ] in marg. Us. ܘܐܠ item in Us. 2. etſi Syriaſmus hoc non poſtulet.

CAP. XXVI. v. 5. ܢܡܘܣ̈ܝ] in Us. ܢܡܘܣܝ̈ in Poc. ſine punctis. v. 13. ܕܪܒܐ] in Us. ܕܪܒܐ in præſenti. v. 14. ܒܗ ܦܠܫܬ̈ܝܐ] non eſt in Us. In Us. 2. ad marginem aſcriptum extat. v. 22. ܘܐܫܬܢܝ] in Poc. ܐܫܬܢܝ item in Us. 2.

CAP. XXVII. In Us. in Tit. Cap. ܒܘܪ̈ܟܬܐ plur. v. 9. ܐܝܟ ܕܪܚܡ] in Us. ܐܝܟ ܕܪܚܡ in præterito, itēm. v. 14. in Poc. præſens utrobique, ut & in Us. 2. v. 20. ܡܢܐ] in Poc. ܡܢܐ male. v. 42. ܘܐܬܚܘܝ ܡܠܘ̈ܗܝ] abeſt hoc loco ܝ plurale ab omnibus Mſſ. v. 44. ܥܕܡܐ ܕܬܬܢܝܚ ܚܡܬܗ ܕܐܚܘܟ] ܡܢܟ In Mſſ. ܥܕܡܐ ܕܬܬܢܝܚ ܚܡܬܗ ܕܐܚܘܟ. ܘܥܕܡܐ ܕܢܦܘܫ ܚܡܬܗ ܕܐܚܘܟ ܡܢܟ.

CAP. XXVIII. v. 3. ܘܢܣܓ̈ܝܟ] in Poc. & Us. 2. ܘܐܣܓܝܟ. v. 4. ܒܘܪ̈ܟܬܗ] in Us. ܒܘܪܟܬܗ in ſingulari ſecundum Heb. recte. Ut & in Cap. 27. v. 41. etſi ibi Mſſ. conſentiant impreſſo. v. 13. ܕܐܬܠܝܗ̇] in Us. ܕܐܬܠܝܗ̇ ſine nota præſentis quæ in Poc. extat. v. 17. ܘܕܚܠ ܘܐܡܪ ܕܕܚܝܠ ܗܢܐ ܐܬܪܐ] additum ad Hebr. extat in Mſſ. ūt & poſt ܘܐܡܪ. v. 18. ܟܐܦܐ] in Poc. ܟ̈ܐܦܐ in plūr. male, ſequitūr enim ܘܐܩܝܡܗ̇. v. 19. ܫܡܗ ܠܘܙ] in Us. ܠܘܙ ܗ̄ܘܐ ܫܡܗ forte legendum ܕܠܘܙ. v. 20. ܘܢܛܪܢܝ ܒܗ̇ ܒ] in Poc. ܘܢܛܪܢܝ ܒܐܘܪܚܐ ſine ܒܗ̇. ſed male, natus ēnim errore repetitione τῆς ܒ.

CAP. XXIX. v. 4. cum ויאמר ſemper in hoc ſermone Jacobi cum paſtoribus & deinceps reddatur per ܐܡܪ obſervandum eſt, ſemper notari puncto præſentis niſi initio v. 5. in Poc. ubi punctum infra vocem notat præteritum, quod idcirco videtur vitioſum. v. 8. ܟܢܘܫܘܗܝ ܥܕܪܐ] in Us. ܕܥܕܪܐ recte. Ita enim prius, & in Poc. v. 21. ܢܫܠܡܘܢ] in Poc. ܢܫܠܡܘ male ūt videtur. v. 33. ܘܩܪܬ ܫܡܗ] in Poc. ܩܪܬ ܫܡܗ.

CAP. XXX. v. 1. ܘܐܠܐ] in Us. dūabus vocibus ܘܐܢ ܠܐ ſic Greg. in Us. 2. v. 3. ܘܐܬܒܢܐ] in Us. ܘܐܬܒܢܝ ut & in Poc. Ibid. in Mſſ. etiam ܐܬܒܢܝܐ ubi Hebr. congruit ܐܬܒܢܝܐ. v. 8. ܟܬܫܐ ܥܡ ܚܬܝ] in Us. ܟܬܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܟܬܫܬ ܥܡ ܚܬܝ ܘܐܦ ita etiam in Poc. plenius: v. 13. ܒܛܘܒ̈ܬܐ.] in Mſſ. ܒܛܘܒܬܐ neque enim adſunt puncta pluralis, ſed male, nam ad marg. Us. 2. ܒܛܘܒܢܝ ܐܫܬܒܚܬ ܠܝ ܒܢܬܐ errore ܕ in ܒ mutatum eſt. v. 14. ܗܒܝܠܝ] in Us. ܗܒ ܠܝ ſic etiam in Poc. Us. 2. ܗܒܝ ܠܝ. v. 38. ܘܫܩ̈ܝܢ] in Us. videtur ſcriptum ܘܫܩܝ̈ܢ nam ſane utrumque reperitur ܫܩܐ & ܫܩܝܐ non ſolum apūd Ferr. ſed & v. 41. v. 39. ܘܝܠܕܢ ܥܢ̈ܐ ܐܡܪ̈ܐ] in Poc. ܘܝܠܕܢ ܥܢ̈ܐ ܟܠ ܪ̈ܩܥܬܐ ſed ܟܠ ܪ̈ܩܥܬܐ redundat.

CAP. XXXI. v. 1. ܟܠ ܕܐܝܬ ܗ̄ܘܐ ܠܐܒܘܢ] in Poc. ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܐܒܘܢ. v. 12. ܟܠ ܕܥܒܕ ܠܟ ܠܒܢ] in Us. ܕܥܒܕ ܠܟ ܠܒܢ ſic & in Poc. v. 13. ܕܡܫܚܬ ܠܝ ܬܡܢ ܩܝܡܬܐ ܘܢܕܪܬ ܠܝ ܬܡܢ ܠܐܠܗܐ ܕܚܙܐ] in Poc. ܕܡܫܚܬ ܠܝ ܬܡܢ ܠܐܠܗܐ ܕܚܙܐ quatuor reliquis vocibus male omiſſis. ver. 14. ܘܝܪܬܘܬܐ ܒܒܝܬ ܐܒܘܢ] in Us. ܘܝܪܬܘܬܐ ܒܒܝܬ ܐܒܘܢ. v. 15. ܙܒܢܢ] in Us. ܙܒܢܢ. v. 22. ܒܝܘܡܐ ܕܬܠܬܐ] in Us. ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ. v. 26. ܟܫܒ̈ܝܬܐ ܕܚܪܒܐ] deeſt in Poc. ܟܫܒ̈ܝܬܐ male ut opinor v. 29. ܡܢ ܛܒܬܐ ܥܕܡܐ ܠܒܝܫܬܐ] in Poc. ܡܢ ܒܝܫܬܐ ܘܥܕܡܐ ܠܛܒܬܐ v. 41. ܒܒܢ̈ܬܟ] in Poc. ܒܒܢܬܟ male, opinor. v. 46. ܘܥܒܕܘ ܝܓܪܐ] deeſt in Us. ſed extat in Poc. idque rectum.

CAP. XXXII. v. 11. ܘܡܫܬܘܕܝܢܝܢ] in Poc. ܘܡܫܬܘܕܝܢܝ ſine ܝ ante ܢ. v. 12. ܘܐܚܒܛ] in Us. ܘܐܚܒܛ. v. 15. ܘܬܘܪ̈ܐ ܥܣܪܐ] ſic in utroque Ms. quamvis viginti in Lat. Ibid. ܐܬܢ̈ܐ] in Poc. ܘܐܬܢ̈ܐ male, nam Us. ut impreſſum eſt ſine ܘ. v. 18. ܕܢܦܩ] in Us. ܕܢܦܩ in præſenti, ut poſt ܐܬܐ, in Poc. nullum eſt punctum. v. 19. ܠܬܠܝܬܝܐ] in Poc. ܠܬܠܝܬܝܐ in margine tamen ut impreſſum eſt. Ib. ܕܪܕܝܢ] in Us. ܕܪ̈ܕܝܢ ſcilicet in plurali, in Poc. nullum eſt punctum. v. 22. ܒܡܥܒܪܐ] quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo, certum eſt legendum ܠܡܥܒܪܐ. v. 28. ܥܡ ܡܠܐܟܐ ܘܥܡ ܓܒܪܐ] in Us. ܕܐܬܥܫܢܬ ܥܡ ܓܒܪܐ ܘܥܡ ܡܠܐܟܐ inverſo ordine. v. 31. ܘܢܚܬ ܪܘܚܗ ܕܡܫܡܫܢ] non legitur in Mſſ. ut nec in Hebr. etſi in Poc. & Us. 2. forte leg. ܕܢܚܬ. v. 32. ܕܢܫܝܐ] non habet in Mſſ. punctum ܫ̇ reliqua extant ut impreſſa ſunt.

CAP. XXXIII. v. 2. ܘܐܚܪܝ̈] in utroque ܘܚܪܝ̈ ſine ܐ. v. 6. ܘܩܪܒ] in Us. ܘܩܪܒܘ in Poc. ܘܩܪܒܘ ſequitur enim in omnibus ܘܣܓܕܘ. v. 8. ܕܦܓܥܬ ܒܗ̇] forte ܕܦܓܥܬ ܒܗ ut in Hebr. Ibid. ܕܐܫܟܚ] in Mſſ. ܕܐܫܟܚܬ v. 10. ܡܘܗܒܬܝ ܕܗܫܐ] in Poc. & Us. 2. ܗܫܐ ܡܘܗܒܬܝ male. v. 17. ܡܛܠܬܐ] videtur ſcribendum ܡܛܠ̈ܬܐ in plur. v. 18. ܟܕ ܐܬܐ] in Us. ܐܬܐ in præt.

CAP. XXXIV. v. 5. ܕܛܡܐܬ] in Us. ܕܛܡܐܘ quod videtur rectum, habes autem idem in plurali v. 7. 13. & 27. v. 18. ܘܫܦܪ] in Us. ܘܫܦܪܝ ſic & in Poc. Ib. ܒܥܝܢ̈ܝ] in Us. ܒܥܝܢܝ. v. 24. ܘܫܡܥܘ] in Us. ܘܫܡܥܘ item in Poc. v. 26. ܘܢܦܩܘܗ̇] in Us. ܘܢܦܩܘ.

CAP. XXXV. v. 9. ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܐܠܗܐ] in Us. ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ & rectum eſt ut in Hebr. v. 11. ܥܡܐ ܘܟܢܫܐ] in Us. ܘܥܡܐ. v. 14. ܢܘܩ̈ܝܐ] in Us. ܢܘܩܝܐ in ſing. ut in Hebr. recte : item in Poc. v. 23. ܘܙܒܘܠܘܢ] in Poc. punctatum eſt. ܘܙܒܘܠܘܢ item prius ܕܐܬܝܠܕ] ܕܐܬܝܠܕ ſic Us. v. 26. v. 27. ܠܡܡܪܐ ܐܒܘܗܝ] in Poc. ܕܡܡܪܐ in Us. ܕܡܡܪܐ Us. 2. ܠܡܡܪܐ. v. 28. ܘܫܢ̈ܘܗܝ] in Us. ܘܫܢܘܗܝ.

CAP. XXXVI. v. 4. ܠܐܠܝܦܙ] in Poc. ܠܐܠܝܦܙ item v. 41. v. 5. ܘܐܗܠܝܒܡܐ] in Us. ܘܐܗܠܝܒܡܐ ubi pthocho ad primam ſyllabam pertinet, ut prius : v. 2. ܘܠܐܗܠܝܒܡ (ubi Us. 2. & Poc. ܘܠܐܗܠܝܒܡܐ) ut & v. 5. & 14. & 18. item 25. v. 15. ܪܒܐ ܬܝܡܢ] in Poc. ܪܒܐ ܬܝܡܢ ut & in Us. 2. Ib. ܩܢܙ] in Mſſ. punctatum eſt ܩܢܙ & hoc manū ſcriptoris, nam in his nominibus appoſita eſt, in Us. alia manu, punctatio ab ea diverſa quæ impreſſa eſt, cujūs rationem fere non habūi. v. 20. 21. ܠܘܛܢ ܘܫܘܒܠ] ܘܫܘܒܠ Us. ut & Poc. ܠܘܛܢ, ܘܫܘܒܠ, ܘܨܒܥܘܢ. v. 22. ܚܘܪܝ] in Us. ܚܘܪܝ ut & in Poc. & in Hebr. v. 23. ܘܐܘܢܡ] in Poc. ܘܐܘܢܡ. v. 32. ܕܢܗܒܐ] fortaſſe legendum ܕܢܗܒܐ

gendum ܕܝܗܘܒ ſecundum Hebr. etſi Mſſ. non addicant. notandum econtra v. 24. ܐܝܐ quod eſt איא in Hebr. ut ſcias has literas inter ſe permutari. v. 38. & 39. ܒܪ ܥܟܒܘܪ] in Mſſ. ܒܪ ܥܟܒܘܪ hoc nomen ſemper ſic legitur & in Regum libris.

CAP. XXXVII. v. 2. ܠܐܒܘܗܘܢ] in Us. ܠܒܘܗܘܢ. v. 3. ܕܦܘܣܬܐ] in Poc. punctatum invenio ܕܦܘܣܬܐ. ver. 4. ܘܣܢܐܘܗܝ] in Us. utroque ܘܣܢܐܘܘܗܝ ſic v. 18. in Us. utroque ܘܚܙܐܘܘܗܝ ut etiam in Poc. v. 17. ܐܡܪ ܠܗ] in Us. ܐܡܪ in præſenti. v. 25. in Poc. & Us. 2. poſt ܘܠܘܛܐ additum eſt ܘܩܛܦܐ. v. 30. ܛܠܝܐ ܐܝܢܐ ܗܘ] quid ſi legamus ܛܠܝܐ ܠܝܬ ܗܘ? ſecundum Hebr. v. 32. ܘܫܕܪܘܗ] ad marg. Us. notatur legendum ܘܫܠܚܘܗ. ver. 35. ܠܡܒܝܐܘܬܗ] in Us. ſcriptum eſt ܠܡܒܐܝܐܘܬܗ.

CAP. XXXVIII. v. 1. ܥܪܘܠܡܝܐ] videtur non ſolum metaplaſmum paſſum, ܪ pro ܕ ſed etiam metatheſim ܥܪܠܡܝܐ item in Poc. ſed ver. 12. ܥܪܘܠܡܝܐ ubi in Uſſ. ut prius. v. 5. ܟܙܝܒ] in Us. ſcriptum videtur ܟܫܠܠ ſic n. clarius. v. 11. item ver. 14. tamen aliter. 39. 26. v. 8. ܘܝܒܡܝܗ] in Poc. ܘܝܒܡܝܝܗ per duplex ܝ ſed eiſdem punctis, in Uſſer. 2. ܘܐܝܒܡܝܗ ſed in margine reſtituitur ܘܝܒܡܝܗ ex Gregorio. v. 9. ܗܘܐ ܥܠ ܕܢܦܠ] in Poc. poſt ܗܘܐ additum eſt ܕܙܪܥܗ v. 11. ܬܒܝ] in Poc. ܬܒܝ v. 12. ܚܒܪܗ] in Poc. ܗܘ ܘܚܒܪܗ ܪܥܝܗ. v. 14. ܒܐܪܙܝܣܐ] in Poc. & Us. 2. ܒܪܙܝܣܐ ſic. v. 19. in Uſſ. v. 24. ܘܐܬܢܛܪܬ] in Uſſ. ܘܐܬܢܛܪܬ v. 25. ܫܒܝܩܐ] quid ſi legamus ܫܒܝܩ? v. 26. ܙܕܝܩܐ ܗܝ] ſi ܙܕܝܩܐ victorem ſignificat, ſuſpicandum videtur rectius lectum iri hoc loco ܙܕܩܐ ܗܝ etiam invitis Mſſ.

CAP. XXXIX. v. 8. ܐܫܬܡܥ] non dubito legendum eſſe ܐܫܬܡܥ quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo. v. v. 22. v. 9. ܕܐܬܬܗ] in Poc. ܕܐܬܬܐ male.

CAP. XL. v. 5. ܚܠܡܐ] in Poc. & Us. 2. ܚܠܡܐ in plurali. v. 41. 11. item ver. 8. v. 8. ܗܘ ܕܦܫܩ ܗܘ] in Poc. & Us. 2. ܗܘ ܕܦܫܩ ܗܘ male. v. 10. ܘܗܘܘ] in Us. ܗܘܘ ſine ܘ. v. 16. ܦܬܘܪ] in Poc. ܦܬܘܪ. v. 17. ܟܢܦܐ] in Poc. ܟܢܦܐ in ſingulari, item in Us. utroque.

CAP. XLI. v. 3. ܥܠ ܣܦܬ ܢܗܪܐ] in Us. ܥܠ ܣܦܬ. v. 8. ܚܟܝܡܘܗܝ] in Us. ܚܟܝܡܘܗܝ ſic v. 11. ܚܟܝܡܐ. v. 13. ܠܝ ܐܗܦܟ] in Poc. ܐܬܗܦܟܬ. v. 18. ܘܫܦܝܪܢ ܚܙܘܐ] in Poc. ܘܫܦܝܪܢ ܚܙܘܝܗܝܢ videtur legendum ܫܦܝܪܢ. v. 21. ܘܟܠܝܢ] in Uſſ. utroque ܘܟܠ quamvis poſt ܕܟܠܝܢ. v, 25. ܚܠܡܐ ܚܕ ܗܘ] in Us. ܗܘ ܚܕ ܦܪܥܘܢ ܚܠܡܐ quod & ad marginem Us. 2. notatum eſt e Gregorio. v. 27. ܕܫܦܝܦܢ] in Poc. ܕܫܦܝܦܢ. v. 30. ܘܬܬܢܫܐ] in Poc. ܘܬܬܢܫܐ item in Us. 2. v. 34. ܘܢܦܩܕ] in Us. ܘܢܦܩܕ quod cum Hebr. non convenit. v. 38. ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ] in Poc. ܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ v. 43. ܘܐܪܟܒܗ ܥܠ] in Us. utroque plenius impreſſo ܘܐܪܟܒܗ ܥܠ ܡܪܟܒܬܐ quod Hebr. poſtulat. ſic & in Poc. v. 44. ܪܓܠܗ] in Poc. ܘܪܓܠܗ. v. 45. ܐܣܢܬ] quamvis Mſſ. conſentiant impreſſo, puto tamen per errorem, quo ſupra notavi in propriis ܣ ſæpe ſcriptum eſſe pro ܫ, eſſe ſcriptum ܐܣܢܬ pro ܐܫܢܬ Us. 2. infra. 47. 20. ܐܣܢܬ.

CAP. XLII. ܘܚܙܐ] in Poc. & Us. 2. ܘܚܙܐ & ſane ܘ ſæpe redundat in Syriaſmo. vide ver. 13. v. 9. ܐܬܝܬܘܢ] in Us. ܐܬܝܬܘܢ ſic etiam ver. 12. v. 14. ܗܘ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܓܫܘܫܐ] in Us. neceſſario additum eſt. ܐܢܬܘܢ. v. 16. ܘܐܬܚܒܫܘ]

in Poc. ܘܐܬܚܒܫܘ proclivi lapſu. v. 18. ܘܚܝܘ] in Us. ܘܚܝܘ. v. 19. ܒܒܝܬ ܡܛܪܬܟܘܢ] in Poc. ܒܒܝܬ ܡܛܪܬܟܘܢ ver. 33. impreſſum eſt. v. 21. ܒܐܘܠܨܢܐ ܕܢܦܫܗ] in Poc. ܒܐܘܠܨܢܐ ܕܢܦܫܗ. v. 30. ܓܫܘܫܐ ܕܐܪܥܐ] in Poc. ܐܪܥܐ ܓܫܘܫܐ v. 34. ܠܘܬܝ] in Us. ܠܘܬܝ. v. 37. ܐܫܠܡܝܘܗܝ] in Us ܐܫܠܡܝܘܗܝ.

CAP. XLIII. v. 4. ܘܢܙܒܢ] in Us. ܘܢܙܒܢܘ. v. ܡܢ ܬܡܢ] in Poc. ܡܢ ܬܡܢ item in Us. 2. v. 11. ܘܐܘܬܒܘ] in Poc. ſingulare, quod verum videtur. Ib. ܘܫܩܘܠܘ] in Poc. ܘܫܩܘܠܘ item in Us. 2. v. 14. ܘܢܫܒܘܩ] in Poc. ܢܫܒܘܩ per ܝ. v. 19. ܘܩܪܒܘ] in Poc. ܘܩܪܒܘ. v. 25. ܐܟܠܝܢ] in Poc. ܐܟܠ ܠܚܡܐ item in Us. 2. v. 27. ܘܫܐܠ] in Poc. ܘܫܐܠ. v. 28. ܐܒܘܢ] in Poc. poſt ܐܒܘܢ inſertum eſt ܥܒܕܟ ܠܟܘܢ ſenſui turbando. v. 29. ܕܚܢ ܒܟܘܢ] in Poc. ܕܚܢ v. 31. ܠܡܛܥܡܘܢ ܠܚܡܐ] in Poc. ܠܡܛܥܡܘܢ ܠܚܡܐ ܠܗܘܢ item in Us. 2. v. 32. ܕܛܘܡܐܬܐ ܗܝ] in Us. ܕܛܘܡܐܬܐ ܗܝ v. 34. ܡܢܬܐ ܡܢ ܡܢܬܗܘܢ] in Us. ܡܢܬܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ etſi in margine emendatum eſt ܡܢܬܗܘܢ v. 47. 24.

CAP. XLIIII. v. 2. ܐܘܦܩܬܐ] in Poc. ܐܘܦܩܬܐ. v. ܘܒܗ male legi videtur ܘܒܗ etſi Mſſ. conſentiant impreſſo pro ܘܒܗ. v. 30. ܢܦܫܗ ܐܝܟ] in Us. ܢܦܫܗ ܐܝܟ ܢܦܫܗ recte, item in Poc. v. 31. ܘܡܐܬ ܛܠܝܐ] in Us. ܘܡܐܬ ܛܠܝܐ præterito male. v. 34. ܕܠܐ ܢܫܟܚ] in Poc. ܕܠܐ ܢܫܟܚ.

CAP. XLV. v. 4. & 5. ܕܙܒܢܬܘܢܢܝ] in Us. ita punctum eſt ܕܙܒܢܬܘܢܢܝ quod punctum debetur ipſi ܕ. v. ܒܟܠܗ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ] in Us. utroque ܒܟܠܗ ܡܨܪܝܢ ܠ v. 10. ܕܓܘܫܢ] in Us. ܕܓܘܫܢ. v. 23. ܘܡܛܥܢܐ ܚܡܪܐ] in Us. ܘܡܛܥܢܐ ܚܡܪܐ. Ib. ܘܡܛܥܢ ܐܬܢܢ] habet ܐ in Poc. & Us. 2.

CAP. XLVI. v. 6. ܘܩܢܝܢܗܘܢ] in Us. ܘܩܢܝܢܗܘܢ plur. v. 7. ܘܒܢܬܗ ܘܒܢܝ ܒܢܘܗܝ ܥܡܗ] in Us. ܘܒܢܝ ܒܢܘܗܝ ܥܡܗ. Ib. ܘܟܠܗ ܙܪܥܗ] in Us. ܘܟܠܗ ܙܪܥܗ ܥܡܗ v. 10. ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ] in Us. ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ. v. ܘܫܡܥܘܢ ܘܐܘܗܕ ܘܝܡܝܢ] in Us. ܘܫܡܥܘܢ ܒܪ ܟܢܥܢܝܬܐ in Poc. ܘܐܘܗܕ ܘܝܡܝܢ ܘܫܡܥܘܢ ܒܪ. v. 15. ܗܠܝܢ ܒܢܘܗܝ ܕܝܥܩܘܒ] in Us. ܗܠܝܢ ܒܢܝܐ ܕܝܥܩܘܒ. v. 17. ܘܫܘܝܢ] in Poc. ܘܫܘܝܢ. v. ܘܫܬܠܚܡ] in Us. ܘܫܬܠܚܡ ܕܝܠܕܬ. v. 21. ܘܡܘܦܝܡ ܘܚܦܝܡ ܘܐܪܕ] in Us. ܘܡܘܦܝܡ ܘܚܦܝܡ. Ib. ܘܐܪܕ ܘܐܕܪ] in Poc. ܘܐܕܪ ܘܐܪܕ post ܘܐܪܕ & ܘܐܕܪ. v. 29. ܠܐܘܪܥܗ] detur ſine ratione plurale eſſe etſi Mſſ. conſentiant. v. ܐܦܝܗ] in Poc. & Us. 2. ܘܐܦܝܗ. v. 32. ܩܢܝܢܝܗܘܢ] in Poc. ܩܢܝܢܗܘܢ melius, ut ver. 34. ܡܕܡ quod idem eſt.

CAP. XLVII. v. 1. ܕܓܘܫܢ] in Poc. ܕܓܘܫܢ item v. Ib. ܘܗܐ ܐܝܬܝܗܘܢ] in Poc. ܘܗܐ ܐܝܬܝܗܘܢ quomodo & Us. ut ſæpe impreſſum eſt. v. 3. ܠܗ ܦܪܥܘܢ] in Us. ܘܠܗ ܦܪܥܘܢ item in Poc. v. 12. ܠܚܡܐ ܠܦܘܡ ܛܠܝܗܘܢ] in Us. ܠܦܘܡ ܛܠܝܐ ut in Hebr. v. 14. ܕܐܫܬܟܚ] in Us. ܕܐܫܬܟܚ. ver. in Poc. & Us. 2. ܘܟܠܗ ܡܨܪܝܢ ܥܠܡܐ. Ib. ܕܙܒܢܘ] in Us. ܕܙܒܢܘ ubi pthocho ad ܕ. pertinere vides. v. 22. in Us. ܕܠܐ ܙܒܢ. v. 27. ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܫܢ] in Us. utroque ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܐܪܥܐ ܕܓܘܫܢ.

CAP. XLVIII. v. 2. ܐܬܐ] videtur melius legi ܐܬܐ in præſenti etſi Mſſ. conſentiant impreſſo. Nota hic ver. 3. ܐܬܚܙܝ per ܝ, quod alicubi ſine ܝ ſcriptum invenimus. v. 9. ܗܒ ܐܢܘܢ] in marg. Us. notatur ſcribendum ܩܪܒ ܐܢܘܢ ܠܘܬܝ

quod impreſſum non eſt, & in textu eraſum erat. v. 10. ܕܡܪܝܢ] in Us. ܕܡܪܘ vide a. Samariticum ubi ſcribitur ࠌࠓࠐࠌ v. 11. ܠܐ ܣܒܪܬ] in Poc. ܠܐ ܣܒܪܬ.

CAP. XLIX. In Tit. uterque habet ܒܘܪܟܬܐ ܕܝܥܩܘܒ ܕܐܬܢܒܝ. v. 4. ܬܘܣܦ] in Us. ܬܘܣܦ quod punctum ad ܬ pertinet, ut poſitum eſt in Poc. v. 5. in Poc. & Us. 2. non legitur ܐܚܐ. v. 6. ܒܪܓܙܗܘܢ] in Poc. ܘܒܪܓܙܗܘܢ. Ib. ܥܩܪܘ] in Us. ܥܩܪܘ. v. 27. ܕܐܒܐ ܢܐܟܘܠ ܒܨܦܪܐ. ܘܠܪܡܫܐ ܢܦܠܓ ܢܚܛܘܦ] in Us. utroque ܕܐܒܐ ܢܚܛܘܦ ܒܨܦܪܐ. ܘܠܪܡܫܐ ܢܦܠܓ. v. 28. ܒܘܪܟܬܗ] in Poc. ܒܘܪܟܬܗ. v. 29. ܡܬܟܢܫ] in Us. ܡܬܟܢܫ cum puncto ſub ܒ, ut impreſſum leg. v. 33. ubi in Poc. punctatum eſt ſecundum impreſſum. v. 30. ܕܒܚܩܠܐ] in Poc. ܕܒܚܩܠܐ male. v. 31. ܬܡܢ] in Poc. ܬܡܢ.

CAP. L. v. 3. ܘܡܠܘܗܝ] in Us. ܘܡܠܘܗܝ ut prius, ſic & in Poc. v. 8. ܕܓܫܢ] in Poc. ſic punctatum eſt ܕܓܫܢ. v. 23. ܠܬܠܝܬܝܐ] in Poc. ܠܬܠܝܬܐ male. Ib. de annis Joſephi 110. notatum eſt in margine Uſſer. ܫܢܝܐ ܡܐܐ ܘܥܣܪ ܐܝܟ ܕܣܝܡܢ. ܫܒܥܣܪ ܒܐܪܥܐ ܕܟܢܥܢ ܘܥܣܪ ܒܥܒܕܘܬܐ: ܘܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܬܠܬ ܘܟܕ ܫܠܝܛ ܗܘܐ ܠܦܪܥܘܢ ܬܡܢܝܢ. ܐܝܬ ܕܐܡܪܝܢ ܕܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܬܠܬ ܘܦܠܓܐ. *Anni centum & decem ex hac diſpoſitione: Septendecim in terra Canaan: In ſervitute decem: In carcere tres: cum vicarius eſſet Pharaonis octoginta: Sunt qui dicunt, in carcere tres cum dimidio.*

In Uſ. ad calcem Geneſis. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܐܘܪܝܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܘܪܫܐ ܠܒܝܬ ܫܘܐܠܐ ܬܠܬܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܘܩܦܠܐܘܢ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܝܟ ܡܫܠܡܢܘܬܐ ܕܥܒܪܝܐ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ: ܦܬܓܡܐ ܕܝܠܗܘܢ ܕܟܠܗ ܐܪܒܥܐ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܕ ܒܦܫܝܛܬܐ ܡܦܩܬܐ.
Finis primi libri legis, cujus ſectiones ſunt triginta quatuor, capita autem viginti quinque ſecundum traditionem LXXII. *Verſus autem quos continet omnes, quater mille ſexcenti triginta unus, in editione ſimplici.*

EXODUS.

CAP. I.

IN Tit. Uſſ. ܬܘܒ ܡܦܩܢܐ ܗܘ ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܐܘܪܝܬܐ in Poc. ut impreſſum eſt, niſi quod præmittit ܬܘܒ. v. 4. ܘܓܕ] in Poc. punctatum eſt ܘܓܕ. v. 10. ܢܬܚܟܡ ܥܠܘܗܝ] in Us. ܢܬܚܟܡ ܥܠܝܗܘܢ. v. 11. ܘܠܪܥܡܣܝܣ] in Us. punctatum eſt ܘܠܪܥܡܣܝܣ. v. 22. ܘܦܩܕ] in Poc. ܘܦܩܕ quod eſt conjug. primæ.

CAP. II. v. 3. ܘܫܒܩܬܗ] in Poc. punctatum eſt ܘܫܒܩܬܗ. Ib. ܒܠܓܝܣܐ] in Us. ܒܓܝܣܐ ſine ܠ. v. 9. ܐܝܢܩܝܗܝ] in Poc. ܐܝܢܩܝܗܝ, ut & in Us. 2. v. 23. ܐܬܬܢܚܘ] in Poc. ܐܬܬܢܚܘ Us. 2. male ܐܬܬܢܚܘ.

CAP. III. v. 5. ܐܬܪܐ ܩܕܝܫܐ] in Us. ܐܬܪܐ ܗܘ ܩܕܝܫܐ ut & in Poc. & Us. 2. v. 14. ܐܗܝܗ ܐܫܪ ܐܗܝܗ] in Mſſ. ſic punctatum eſt ܐܗܝܗ ܐܫܪ ܐܗܝܗ. v. 17. ܘܕܝܒܘܣܝܐ] in Us. ܕܝܒܘܣܝܐ quæ puncta ad ܝ pertinent. v. 19. ܒܐܝܕܐ] in Mſſ. ܒܐܝܕܗ.

CAP. IV. v. 9. ܠܬܪܬܝܢ ܐܬܘܬܐ] in Poc. ܠܬܪܬܝܢ ܐܬܘܬܐ. v. 11. ܘܐܠܡܐ] in Poc. ܐܠܡܐ ſine ܘ. v. 25. ܘܐܚܝܬ] videtur legendum ܘܐܫܬ etſi Mſſ. conſentiant impreſſo. Ib. ܐܢܬ ܠܝ] in Us. ܐܢܬ ܠܝ, male ut videtur, ſed errore uſitato, ܝ pro ܢ, ſic & in Poc. v. 27. ܘܢܫܩܗ] in Us. ܘܢܫܩܗ ea punctandi ratione, quam obſervavimus. ſic v. 28. ܕܦܩܕܗ. v. 31. ܘܗܝܡܢܘ] in Us. ܘܗܝܡܢ.

CAP. V. v. 6. ܠܫܠܝܛܢܘܗܝ] in Us. ܠܫܠܝܛܢܘܗܝ. v. 10. ut impreſſum eſt v. 13. ܫܠܝܛܢܐ at v. 14. ܫܠܝܛܢܘܗܝ in Poc. ſemper ut impreſſum eſt. ut & in Us. 2. v. 17. ܒܛܝܠܝܢ] in Us. ܒܛܝܠܝܢ in Poc. ܒܛܝܠܝܢ.

CAP. VI. v. 4. ܕܩܝܡܬ] in Poc. ܘܩܝܡܬ male ܘ pro ܕ. v. 16. ܘܡܪܪܝ] in Poc. ܘܡܪܪܝ. v. 17. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ] in Mſſ. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ. v. 21. ܘܢܦܓ] in Poc. ܘܢܦܓ. v. 24. ܘܐܒܝܐܣܦ] in Poc ܘܐܒܝܐܣܦ quamvis autem Us. uterque conſentiat impreſſo, videtur tamen ubique error ſcripturæ, pro ܘܐܒܝܐܣܦ ut poſt in ܦܘܛܝܐܝܠ pro ܦܘܛܝܐܝܠ. v. 26. ܗܘ ܗܪܘܢ] in Us. ܗܘܝܘ.

CAP. VII. v. 3. ܐܩܫܐ] puncta ⁂ ܐܩܫܐ confirmantur a Mſſ. v. 4. ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ] in Us. plenius, ut in Hebr. ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܐܦܩ ܚܝܠܘܬܝ ܘܥܡܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ intercideran, quæ inter duo ܡܨܪܝܢ interjecta erant. v. 7. ܬܡܢܐܝܢ] in Us. ܬܡܢܐܝܢ ut alibi: hic autem bis. v. 26. ܢܦܠܚܘܢܢܝ] in Us. ܢܦܠܚܘܢܢܝ forte, ut ܘ ad ܪ pertineat in Poc. enim, ut & Us. 2. ܢܦܠܚܘܢܢܝ. v. 19. ܪܩܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܘܥܠ ܪܩܐ quod confirmat puncta apposita.

CAP. VIII. v. 6. ܘܣܠܩܝ] in Us. ܘܣܠܩܝ ܥܪܩܕܥܐ Us. 2. ܘܣܠܩܘ qnod eſt pro ܘܣܠܩܝ. v. 9. ܕܐܬܠܘܢ] in Us. ܐܬܠܘܢ. Ib. ܘܢܦܩܘܢ] in Us. ܘܢܦܩܘܢ lege ܢܦܩܘܢ ut ſit ܥܪܩܕܥܐ non ܠܟܠܗ. v. 13. ܘܡܝܬܘ ܥܪܩܕܥܐ] in Us. ܘܡܝܬܘ. v. 15. ܪܘܚܬܐ] in Poc. ܪܘܚܬܐ ܗܘܬ ut & in Us. 2. v. 17. ܘܗܘܬ ܡܚܘܬܐ] ſic etiam in Mſſ. legitur ut fœm. ſit ܡܚܘܬܐ. v. 19. ܒܝܬ ܥܡܗ] in Us. ܒܝܬ ܥܡܗ. v. 26. ܕܡܨܪܝܐ ܟܕ] ad Marg. Uſſer. 2. notatum eſt e Grego. legere nonnullos ܠܐ ܕܡܨܪܝܐ ut in Hebr. v. 27. ܕܐܡܪ ܠܢ] in Us. ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܢ male ex Heb.

CAP. IX. ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ.] in Poc. ܘܡܫܡܫܢܘܗܝ. v. 8. ܦܝܚܐ] in Us. ܡܠܐ in Poc. ܡܠܐ. v. 9. ܘܫܚܢܐ] in Poc. ܘܫܚܢܐ ut poſt. v. 11. v. 14. ܡܚܘܬܝ] in Us. ܡܚܘܬܝ in plur. quod verius. v. 16. ܗܘ ܗܕܐ ܡܛܠ] in Poc. ܗܘ ܗܢܐ ܡܛܠ. v. 32. ܕܐܬܒܣܡܢ] Poc. ܕܐܬܒܣܡܢ. v. 33. ܘܡܛܪܐ] in Poc. ܘܡܛܪܐ ܠܐ ܢܦܠ.

CAP. X. v. 9. ܕܐܝܕܥܝܬܐ ܗܘ] in Us. ܕܐܝܕܥܝܬܐ ܗܘ. v. 12. ܕܐܪܒܐ] notatur in Marg. Uſſ. legi etiam ܕܩܡܨܐ. v. 17. ܘܢܥܒܪ ܡܢܝ ܡܘܬܐ] in Poc. ܘܢܥܒܪ ܡܢܝ.

CAP. XI. v. 5. ܒܪܗ ܕܝܬܒ] in Poc. ܒܪܗ ܕܝܬܒ ut & in Us. 2. v. 6. ܐܝܠܝܠܬܐ] in Us. ܐܝܠܝܠܬܐ ut etiam Cap. 12. 30. v. 7. ܢܒܚ] in Poc. ܢܒܚ ut & in Us. 2.

CAP. XII. v. 4. ܢܣܒ ܗܘ] in Poc. ܢܣܒ ܗܘܐ ut & in Us. 2. v. 8. ܒܡܪܝܪܬܐ ܢܐܟܠܘܢܝܗܝ] in Poc. ܒܡܪܝܪܬܐ itaque ſtatim. v. 13. ܘܐܦܨܐ] in Us. ܘܐܦܨܐ in Poc. v. 23. ܘܢܦܨܐ. v. 14. ܠܕܪܝܟܘܢ] in Us. ܠܕܪܝܟܘܢ bis in Uſ. 2. cum ܐ & ſine ܐ. v. 16. ܩܪܝܐ] in Us. ܩܪܝܐ in Poc. ܩܪܝܐ & in Us. 2. Ib. ܠܟܠ ܢܦܫ] Us. ܠܟܠ ܢܦܫ. Ib. ܬܬܥܒܕ ܗܘ] Us. uterque ܗܘ item Poc. v. 17. ܦܛܝܪܐ] videtur eſſe plur. quia Hebr. המצות etſi in Mſſ. non eſt notatum, v. 33. ܕܢܫܕܪܘܢ ܐܢܘܢ ܡܢ] in Poc. ܕܢܫܕܪܘܢ ܐܢܘܢ ܡܢ. v. 34. ܘܥܠܬܐ] in Us. ܥܠܬܐ in Poc. ܘܥܠܬܐ quod videtur rectum: in Us. 2. ܥܠܬܐ. v. 25. ܘܬܛܪܘܢ] quod in Mſſ. etiam extat, videtur reſtituendum Cap. 11. 2.

v. 39. ܘܐܦܝܘܗܝ] in Us. ܘܐܦܝܘܘܗܝ. Ib. ܒܣܥܘܢ] in Poc. ܢܣܥܘܢ in preſenti, male. v. 42. ܕܢܛܪ ܗܘܐ] forte legendum ܕܢܛܪ ܗܘ etiam contra Mſſ. v. 48. ܠܡܥܒܕܗ] in Us. ܠܡܥܒܕܗ. v. 51. ܟܠ ܚܝ̈ܠܘܬ] videtur ſcribendum ܟܠ ܚܝ̈ܠܘܬܗܘܢ etſi Mſſ. non addicant.

CAP. XIII. v. 1. ܘܦܬܚ . ܟܠ ܒܘ̈ܟܪܐ] Poc. plenius. ܘܦܬܚ ܒܘ̈ܟܪܐ ܟܠ ܡܪܚܡܐ ܟܠ. v. 3. in Poc. ܡܨܪܝܐ pro ܡܨܪܝܢ. v. 4. ܕܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ] in Mſſ. ܢܦܩܝܢ ܐܢܬܘܢ ſine ܕ male, ut videtur.

CAP. XIV. v. 2. ܠܡܥܡܪܬܗ ܠܘܩܒܠܗܘܢ] in Us. ܠܡܥܡܪܬܗ ܕܠܘܩܒܠܗܘܢ quod eſt maſc. v. 4. ܘܐܬܝܩܪ] in Us. ܘܐܬܝܩܪ ut in Heb. v. 9. ܪܟܒܗ ܘܦܪܫܗ] in Poc. ܘܪܟܒܗ ܘܦܪܫܗ abundante ܘ Syriace. v. 14. vide num genuina ſint quæ noſtri etiam codices habent. ܡܪܝܐ ܩܪܒ ܚܠܦܝܟܘܢ ܘܐܢܬܘܢ. v. 25. ܘܐܣܪ̈ܘ] in Uſſ. ܘܐܣܪ bene: ſic n. etiam in Poc. ſic & Hebr. & Sam. Ib. ܥܒܕ] in Us. ܥܒܕ in præſenti, bene.

CAP. XV. v. 5. ܐܝܟ ܟܐܦܐ] in Mſſ. ܐܝܟ ܟܐ̈ܦܐ v. 11. ܕܚܝܠܐ] Poc. ܕܫܒܝܚܐ. v. 15. ܘܡܠܟ̈ܐ] uidetur legendum ܘܡܠܟܝ̈ܐ. v. 22. vide annon ubique ſcribi debeat ܡܕܒܪܐ ܕܫܘܪ ut in Heb. & Sam. etſi in Syriacis codicibus ubique per ܕ. v. 24. ܘܐܬܪܥܡܘ] in Uſſ. ܘܐܬܪܥܡ. v. 25. ܘܚܘܝܗ] in Poc. ܘܚܘ̇ܝܗ.

CAP. XVI. v. 4. ܐܢ ܡܗܠܟܝܢ] in Poc. ܡܗܠܟܝܢܐܢ. v. 16. ܠܡܢܛܘ] in Poc. ܠܡܢܛ. & poſt ܡܫܘܚܬܐ ܡܫܘܚܬ & ſic v. 18. ܡܫܘܚܬ. v. 18. ܘܐܝܢܐ ܕܒܨܪ] in Us. ܘܕܒܨܪ v. 23. ܩܘܕ̈ܫܐ] in Us. ܩܘܕܫܐ ſine nota pluralis. v. 33. ܡܠܐ] in Us. ܡܠܐ promotis punctis. v. 36. ܗܘܐ] in Us. ܗܘܐ in præterito.

CAP. XVII. v. 1. ܘܠܝܬ ܡܝ̈ܐ] In Us. plenius. ܠܝܬ ܗܘܘ ܡܝ̈ܐ. v. 7. ܢܣܝܘ] in Poc. ܢܣܝܘ ܟܠ. v. 15. ܡܪܝܐ ܢܣܝ] in Us. ܡܪܝܐ ܢܣܝ item in Poc.

CAP. XVIII. v. 1. ܘܐܦܩ] in Us. ܕܐܦܩ puto verum eſſe quod verſum eſt, ܘܕܐܦܩ. v. 5. ܕܒܪܐ] in Us. ܕܒܪܐ vides promota puncta. item ܠܛܘܪܐ] ܠܛܘܪܗ in Poc. & Us. 2. v. 7. ܘܫܐܠܘ] in Poc. ܘܫܐܠܘ cum puncto ſuperno. v. 26. ܕܩܫܝܐ] in Us. ܕܩܫܝܐ in Poc. ut prius, ܕܩܫܐ.

CAP. XIX. v. 5. ܕܕܝܠܝ ܟܠܗ] in Poc. ܕܕܝܠܝ ܗܝ ut & in Us. v. 6. ܡܠܟܘܬܐ. ܘܟܗܢܐ] videtur leg. ܡܠܟܘܬܐ ܕܟܗܢܐ etſi Mſſ. conſentiant impr. niſi forte ſecutus fuerit lectionem Apoſtoli βασιλεῖς ϗ ἱερεῖς. Apoc. 1. 6. v. 13. ܩܪܢܐ] in Us. ܩܪܢܐ ut prius, in Poc. ܩܪܢܐ.

CAP. XX. v. 6. ܠܐܠܦܐ ܕܪ̈ܚܡܝ] in Us. ܠܐܠܦܐ ܕܕܪ̈ܚܡܝ. v. 11. ܕܫܒܬܐ] in Us. ܕܠܫܒܬܐ. v. 17. ܠܐ ܬܪܓ] in Us. ܠܐ ܬܪܓ
ܒܥܠܬܗ ܕܚܒܪܟ . ܠܐ ܬܪܓ in Poc. utrobique per ܐ v. 20. ܠܡܢܣܝܘܬ ܗܘܐ] in Us. ܘܡܢܣܝܘ ܟܠ. v. 25. ܘܬܦܣܠܗ] in Us. ܘܬܦܣܠܝܗܝ.

CAP. XXI. In Tit. Us. ܕܟܠ ܦܘܩܕ̈ܢܐ ܘܕܝ̈ܢܐ. v. 6. ܥܒܕ] in Us. ܥܒܕ etiam cum nomen eſt. v. 8. ܢܦܪܩܝܗ] in Us. ܢܦܪܩܝܗ in Aphel recte. v. 18. ܐܘ ܒܫܘܛܪܐ] in Us. ܐܘ ܒܫܘܛܪܐ. v. 19. ܘܐܢ ܢܩܘܡ] in Poc. ܘܐܢ ܢܩܘܡ ܕܐܫܬܡ. v. 29. ܘܐܣܗܕ] in Us. ܘܐܣܗܕܘ. v. 36. ܢܓܘܚܐ ܗܘܐ] in Poc. ܢܓܘܚܐ ܗܘ unde videtur corrigendum in v. 29.

CAP. XXII. v. 3. & 4. ܒܓܢܒܬܗ] in Us. ܒܓܢܒܘܬܗ ſed correctum eſt in marg. v. 4. ܓܢܒܬ
v. 4. ܚܝ ܒܐܝܕܘܗܝ] in Poc. non reperitur ܚܝ. v. 9. ܬܘܪܬܐ
in Us. ܕܬܘܪܬܐ. Ib. ܕܝܢܐ] ܩܕܡ ܕܝ̈ܢܐ in plur. ſenſu poſtulante. ſic & v. 8. v. 16. ܡܟܣܦ] in Poc. ܡܐܟܣܦ. v. 2
ܕܡܟܣܦܢ] in Us. ܡܟܣܦܢ ſine ܕ. v. 30. ܕܠܬܡܢܝܐ] in Us. ܠܬܡܢܝܐ.

CAP. XXIII. v. 2. ܠܡܥܒܕܘܬܗ] in Poc. ܠܡܥܒܕܘܬܗ. v. 4. ܕܒܥܠܕܒܒܐ] in Mſſ ܕܒܥܠܕܒܒܟ ante v. 14. Titulus miniatus in Us. ܥܠ ܥܐܕܐ ܕܦܛܝ̈ܪܐ. v. 15. ܬܛܪ] interpunge poſt ܬܛܪ ex utroque Mſſ. v. 16. ܕܟܢܫ] in Poc. ܡܢ ܕܟܢܫ item in Us. v. 23. ܘܐܡܘܪܝܐ] in Us. ܐܡܘܪܝܐ

CAP. XXIV. v. 3. ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪ] in Us. ܐܡܪ in præſenti. item v. 7. ubi item in Poc. v. 8. ܟܠ
ܕܡܐ] in Us. ܘܙܪܩܗ in Poc. & Us. 2. ܘܙܪܩܗ ܟܠ

CAP. XXV. v. 5. ܕܣܣܓܘܢܐ] in Us. ܣܣܓܘܢܐ
v. 17. ܦܬܝܗ] in Poc. ܦܬܝܗ & ſic. v. 23. v. 26.
ܐܪܒܥ ܙܘܝ̈ܬܐ ܕܪ̈ܓܠܘܗܝ in Us. ܐܪܒܥ ܙܘܝ̈ܬܐ ܕܪܓܠܘܗܝ
ܟܠ ܕܪܓܠܘܗܝ videtur tamen hæc clauſula redundare. ver.
ܡܢܩ̈ܝܬܐ] puto ſcribendum ܡܢܩܝ̈ܬܐ ex ſeq. Mſſ. non
vant. v. 31. ܘܫܘܫܢܝܗ] in utroque ܘܫܘܫܢܗ. v. 36.
ܝ v. 35. ܩܢ̈ܝܗ] in Us. ܩܢܝܗ ſemper.

CAP. XXVI. v. 3. ܡܬ̈ܢܩܦܢ] in Poc. ܡܬܢܩܦܢ
trobique: ܟ autem in ܡܢܩܦܬܐ ubique caudam habet,
in Us. 2 quod hic ſæpe per ܢ. expreſſum eſt cum ipſu
non exprimitur. v. 9. ܘܬܥܘܦ] in Us. utroque ܘܬܥܘܦ
ut puncta ad ܕ pertineant; & ſtatim ܘܬܥܦ] in
ܘܬܥܦ. v. 11. ܘܬܩܦܘܗܝ] Us. ܘܬܩܦܘܗܝ Us. 2. ܘܬܩܦ
v. 23. ܠܙܘܝܬܐ] videtur legendum ܠܙܘܝ̈ܬܐ in plurali:
Mſſ. non addicant, ut v 24. v. 30. ܘܬܩܝܡ] in Us. ܘܬܩܝܡܝܘܗܝ
Us. 2. ܘܬܩܝܡ. v. 31. ܠܟܪܘܒܘܗܝ] in Us. ܠܟܪܘܒܘܗܝ
v. 33. ܕܦܐ] in Us. ܕܦ̈ܐ in plurali. videtur autem legi קרשים, & voluiſſe intelligi, loco aſſerum in lateribus futur velum columnis appenſum.

CAP. XXVII. v. 11. in Us. ܠܐܘܪܟܐ ܣܗܪ̈ܐ in plur.
ut v. 14. v. 15. ܡܢ ܣܗܪܝܢ] deeſt in Us. videtur au
legendum. ܡܢ ܥܒܪ ܣܗܪܝܢ vel ܣܗܪܐ vel ܠܣܗܪܐ
Poc. ut impreſſum eſt. v. 16. ܕܙܚܘܪܬܐ] ſic & Mſſ. tamen
taſſe leg. in plur. ܕܙܚܘܪ̈ܬܐ, v. 16. ܕܬܟܠܬܐ] in Poc. ܬܟܠܬܐ
in Us. ܬܟܠܬܐ ut in Heb.

CAP. XXVIII. v. 4. ܦܪܙܘܡܐ ܘܦܪܬܐ] in Us. ܦܪܙܘܡܐ
ܕܦܪܬܐ neceſſario. v. 7. ܡܩܦܢ ܒܗ] in Us. ܡܩܦܢ
ܢܗܘܘܢ ܒܗ bene v. 16. ܙܪܬ ܘܙܪܬ] in Mſſ. puncta ext
ܙܪܬ ܘܙܪܬ. v. 19. ܘܡܕܡܘܢ] in Us. ܘܡܕܡܕܘܢ per ܝ v.
ܘܟܢܩܝܢ ܟܝܩܝܢ ܟܦܐ] in Poc. ܘܟܢܩܝܢ ܟܝܩܝܢ ܟܦܐ per
v. 24. ܘܟܠ ܬܐܡ ܫܛܦܘܗܝ] in Us. ܕܟܠ recte. v.
ܫܡܪܫ] in Us. ܫܡܪܫ ſubſcriptum eſt punctum manu dive
ſa. v. 34. ܘܙܓܐ ܙܓܐ ܕܕܗܒܐ videtur ſcribendum
ܙܓ̈ܐ ܕܕܗܒܐ nam in Us. ut impreſſum eſt. v. 39. ܘܙܪܝܩܐ]
Us. ܕܙܪܝܩܐ in ſingulari.

CAP. XXIX. v. 28. ܕܫܠܡܝ̈ܗܘܢ] in Us. ܫܠܡܗܘܢ
male ut opinor in ſingulari. v. 31. ܩܕܫܐ] in Us. ܩܕܝܫܐ
ܝ quod abeſt ab impreſſo.

CAP. XXX. v. 23. ܦܠܓܘܬܗ] in Poc. ܦܠܓܘܬ

ſine affixo. Ib. ܗܘ̄ ܡܬܠܬܐܝܢ] Us. 2. ܗܘ̄ ܘܡܬܠܬܐܝܢ. v. 25. ܒܣܡ. ܡܒܣܡܐ] in Us. 1. ܒܣܡ. ܡܒܣܡܢ ܡܒܣܡܐ ܒܣܡ ܡܒܣܡܢ ܡܒܣܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ. ܩܘܕܫܐ. in Us. 2. ܡܒܣܡܢ ܡܒܣܡܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ. ܘܩܘܕܫܐ. Interpunge poſt ܡܒܣܡܢ & lege ܡܫܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܩܘܕܫܐ ܗܘ̄ ex Heb Poc. notaverat ad oram libri ܒܣܡ ܡܒܣܡܢ. v. 32. ܠܐ ܢܬܫܚܘܢ] in Us. ܠܐ ܢܫܬܚܘܢ bene ut videtur. v. 33. ܕܡܒܣܡ] in Uſſ. ܕܢܒܣܡ. v. 34. ܒܣܡܐ] videtur legendum ܣܒ ܠܟ ܒܣ̈ܡܐ in plurali.

CAP. XXXI. v. 1. ܒܫܡܐ] in Us. ܒܫܡܗ. v. 3. ܘܡܠܠ ܒܚܟܡ.] quid ſi legamus ܕܡܠܠ ܒܚܟ̇ܡ? frequens enim error eſt ܘ pro ܕ & contra. v. 6. ܠܐܚܝܗܘܢ] in Poc. ܠܐܚܝܗܘܢ. v. 13. ܫܒ̈ܬܐ] non videtur plena oratio in ܫܒ̈ܬܐ, nec ſatis Heb. reſpondent, niſi addas ܕܝܠܝ, ſed Mſſ. non juvant. v. 18. ܒܓܡܪܗ ܕܡܪܝܐ ܠܡܠܠܘ] in Us. utroque ܒܓܡܪܗ ܠܡܠܠܘ, ſine ܕܡܪܝܐ ut in Heb. ſic & in Poc.

CAP. XXXII. v. 17. ܒܝ ܡܬܟܬ̇ܫܝܢ] in Poc. ܒܝ ܡܬܟܬܫ̇ܝܢ. v. 18. ܕܡܬܟܬ̣ܠܐ] in Poc. ܕܡܬܟܠܐ item in Us. 2. v. 20. ܘܦ̈ܠܗ̇] in Poc. ܘܦ̇ܠܗ̇. v. 23 ܒܚܝܡ] in Poc. ܒܚ̇ܝܡ. v. 24. ܐܬܠܘ ܕܗܒ. ܘܐܬܠܘ ܗܘ ܠܗ] in Poc. ܠܗ ܐܬܠܘ ܗܘ ܠܗ ܘܐܬܠܘ ܗܘ in Us. ܐܬ̇ܠܘ. Ib. ܘܐܪܡܝܬܗ̇] in Us. ܘܐܪܡܝܬܗ̇.

CAP. XXXIII. v. 19. ܒܫܡܗ ܡܪܝܐ] in Us. utroque ܒܫܡܐ ܡܪܝܐ item in Poc. & ita impreſſum. 3. 4. 5. ita & in Mſſ. fortaſſe legendum ܕܡܪܝܐ. Ib. ܘܐܪܚܡ] in Poc. ܕܐܪܚܡ.

CAP. XXXIV. v. 7. ܥܠ ܒܢ̈ܝܐ] in Poc. ܥܠ ܒܢܝܐ ſed dilutius ſcriptum. v. 10. ܐܢܐ ܐܬܠܒܟ̈ܝܢ] in Us. ܐܬܠܒܟܝܢ Titulus ad v. 18. in Us. ܥܠ ܦܨܚܐ ܘܦܛܝܪ̈ܐ quare videtur ibi legendum ܥܐܕܐ ܦܛܝܪ̈ܐ etſi Mſſ. non addicant, ſcribitur autem ܥܐܕܥܐܕܐ in Us. & hic & poſt. v. 21. ܒܙܪܘܥܐ] in Us. ܒܙܪܥܐ in ſing. ſic & in Poc. Titulus v. 22. non legitur in Us. in Poc ܥܠ ܥܐܕܐ ܕܫܒ̈ܘܥܐ.

CAP. XXXV. v. 17. ܘܣܝܪܐ] in Poc. ܘܣܝܪ̈ܐ in plurali, quod videtur rectum. v. 21. ܕܐܬܢܫܒ] in Us. ܕܐܬܢܫܒܗ bis. v. 30. ܒܫܡܐ] in Us. ܒܫܡ̇ܗܝܢ. v. 35. ܢܝܪ̈] in Poc. ܢܝܪ male ut puto.

CAP. XXXVI. v. 1. ܘܒܚܟܡ] in Us. ܘܒܚܟܡܘ. Ib. ܚܟܡܐ ܘܦܘܠܚܢܐ] in Us. 2. ܚܟܡܐ ܕܦܘܠܚܢܐ. v. 7. ܘܐܘܬܪ.] in Us. ܘܐܘܬܪܘ. v. 15. ܚܕܬܥܣܪ̈ܐ] in Poc. ܚܕܐ ܥܣܪܐ. v. 19. ܦܪ̈ܣܐ] in Us. ܦܪܣܐ in ſingulari, contra ac in ܣܪ̈ܐ. Ib. ܘܩܪ̈ܡܐ] in Us. ܘܩܪܡܐ in ſingulari, ut & in Us. 2.

CAP. XXXVII. v. 5. ܦܬܘܪܗ̇] in Us. ܦܬܘܪܗ̇. v. 9. ܘܡܛܠܠܝܢ] in Us. ܘܡܛܠܠܝܢ item in Poc. v. 16. ܡܢܩܝ̈ܬܐ] in Poc. & Us. 2. ܡܢܩܝܝܬܐ. v. 18. ܩܢ̈ܝܐ ܡܢܪܬܐ] in Poc. ܩܢܝܐ ܡܢ ܡܢܪܬܐ pro ܕܡܢܪܬܐ ſic & in Us. 2. v. 19. ܒܫܩܕܐ] in Us. ܒܫܩܕܐ, item in 21.

CAP. XXXVIII. v. 12. ܘܠܣܛܪܐ ܕܡܥܪܒܐ] in Us. inductum videtur ܕܦܘܪܐ ante ܕܡܥܪܒܐ. ut verſu. 9. & 13. eraſus enim eſt locus dictionis unius. v. 18. ܕܬܪ̈ܥܐ.] in Poc. ܕܬܪܥܐ ut & ſupra. 36. 20. Ib. ܠܘܩܒܠ ܬܪ̈ܥܐ] in Us. utroque ܠܘܩܒܠ ܬܪܥܐ in ſing. male ut pūto. v. 19. ܘܩܘܡܕܐ ܕܢܚܫܗܘܢ] in Poc. ܘܩܘܡܕܐ ܕܢܚܫܗܘܢ. ܘܩܘܡܕܐ ܕܢܚܫܗܘܢ v. 25. ܕܡܢ̈ܝܢܐ] in Us. utroque ܕܡܢܝܢܐ in plur. bene ſic & in Poc. v. 28. ܘܩܘ̈ܡܕܐ] in Us. ܘܩܘܡܕܐ in ſing. male ut videtur:

CAP. XXXIX. v. 3. ܘܦܫܛܘ] in Poc. ܘܦ̇ܫܛܘ ܚܘܛܐ. v. 9. ܙܪܬ̈] in Us. punctatur ܙܪܬ. v. 25. ܡܢ ܚܘܪ.] Us. addit ܡܢ ܚܘܪ ܬܟܠܬܐ ܘܐܪܓܘܢܐ ܘܙܚܘܪܝܬܐ ܥܠ ܫܦܘܠܘܗܝ ܕܡܥܝܠܐ ܚܕܪ ܚܕܪ ܘܥܒܕܘ ܙܓ̈ܐ ܕܕܗܒܐ ܕܟܝܐ ܘܝܗܒܘ ܙܓ̈ܐ ܒܝܬ ܪܘ̈ܡܢܐ ܥܠ ܫܦܘܠܘܗܝ ܕܡܥܝܠܐ ܚܕܪ ܚܕܪ ܒܝܬ ܪܘ̈ܡܢܐ ܡܢ ܚܘܪ ܬܟܠܬܐ ſcribe ܬܟܠܬܐ ܘܐܪܓܘܢܐ ܘܙܚܘܪܝܬܐ ܥܠ ܫܦܘܠܘܗܝ ܕܡܥܝܠܐ ܚܕܪ ܚܕܪ ܘܥܒܕܘ ܙܓ̈ܐ ex Heb. manifeſtum eſt, repetitione ejūſdem vocis excidiſſe hæc omnia. v. 32. ܘܫܠܡܬ] in Us. ܘܫܠܡ ut in Hebr.

CAP. XL. v. 23. ܥܪ̈ܩܐ ܕܡܫܟܢܐ] in Ms. ܥܪܩܐ ܡܫܟܢܐ. v. 35. ܛܠܠ̊] in Poc. ܛ݁ܠܠ In calce hujus libri in Us. 1.

ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܡܦܩܢܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܬܪܝܢܐ ܕܐܘܪܝܬܐ. ܦܬܓ̈ܡܘܗܝ ܕܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܘܦܬܓ̈ܡܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫܡܐܐ ܘܫܬܝܢ.

Finis libri Exodi filiorum Iſraelis, qui eſt ſecundus Legis : Sunt autem ſectiones ejus viginti ſex, et verſus ter mille quingenti ſexaginta.

LEVITICI.

CAP. I.

VER. 2. ܡܢ ܬܘܪ̈ܐ] in Poc. ܘܡܢ ܬܘܪ̈ܐ. item in Us. 2. v. 14. ܡܢ ܫܘܦܢܝ̈ܢܐ] in Poc. ܡܢ ܫܘܦܢܝܢܐ. Ib. ܒܢܝܐ] in Us. 2. ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܘ̈ܢܐ plur. v. 16. ܘܢܫܕܐ] legendum ſecundum Heb. ܘܢ̇ܫܕ̇ܐ eſt enim ܕ & in Us. etſi non in Poc. in Mſſ. autem eſt ܘܦܘܪܬܗ pro ܘܦܘܪܬܗ.

CAP. II. v. 2. ܡ̇ܠܐ] in Us. ܡܠܐ in Poc. ܡ̣ܠܐ. v. 7. ܕܡܬܬܩܢ] in Us. punctatum eſt ܕܡܬܬ̈ܩܢܐ. in Poc. eſt ܘ pro ܕ male. in Us. 2. ܕܡܬܬܩܢ ſed lege ܕܡܬܬܩܢ. v. 12. ܩܘܪܒܢܐ ܕܪܝܫܝ̈ܬܐ] in Us. ܩܘܪܒܢ̈ܐ ܕܪܝܫܝܬܐ. videtur legendum ܩܘܪܒܢܐ ܕܪܝܫܝܬܐ ex Hebr.

CAP. III. v. 7. ܘܐܢ ܡܢ ܐܡܪ̈ܐ ܗܘ] in Us. ܘܐܢ ܐܡܪܐ ܗܘ ut in Heb. v. 10. ܘܚܪܙ ܟܒܕܐ] in Us. ܘܚܪܙ. v. Ex. 29. 13, item v. 15. item 4. 9. v. 13. ܕܡܢܗ̇] in Us. ܕܡܢܗ̇ fœm. quod cætera requirunt, etſi in Poc. ܕܡܢܗ ſine puncto fœm. ſequitur in Us. v. 14. ܡܢܗ̇] ܡܢܗ̇ quare videtur reſtituendum eſſe punctum fœm. in ܩܘܪܒܢܗ. v. 14. ܩܘܪܒܢܐ ܩܘܪܒܢܗ ܡܢܗ ܠܡܪܝܐ] in Us. ܩܘܪܒܢܐ ܩܘܪܒܢܗ ܡܢܗ̇ ſecundum Hebr. v. 15. ܟܘܠܝܬܐ] ſcribendum ܟ̇ܘܠܝܬܐ etſi Mſſ. non addicant, ſic & Cap. 4. v. 9. 35.

CAP. IV. v. 2. ܒܦܘܩܕܢܝܢ] in Poc. ܒܦܘܩ̈ܕܢܝܢ cum punctis pluralis. v. 12. ܠܫܘܦܟܗܘܢ] in Us. ܠܫܘܦܟܗܘܢ, ܘ redundante ut alibi obſervatum eſt, ſic & in Poc. v. 32. ܘܐܢ ܐܡܪ̈ܐ] in Us. ܘܐܢ ܐܡܪܐ in ſing. quod verſum eſt *de agnis* quaſi deeſſet ܡܢ in Poc. ܘܐܢ ܡܢ ܐܡܪ̈ܐ item in Us. 2.

CAP. V. v. 4. ܒܡܘܡ̈ܬܐ] in Us. ܒܡܘܡܬܐ. v. 8. ܘܢܦܠ ܥܠ ܚܛܗܘ] in Us. ܕܥܠ ܚܛܗܘ bene admodum : error inde, quod ܥܠ præceſſerat. v. 16. ܡܢ ܩܘܕ̈ܫܐ] in Mſſ. ܡܢ ܩܘܕܫܐ in ſingul.

CAP. VI. v. 10. ܠܒܘܫܐ ܕܒܘܨܐ] in Us. ܠܒܘ̈ܫܐ in plur. bene, ut in Hebr. Ib. ܥܠ ܒܣܪܗ] in Us. ܥܠ ܒܣܪܗ. v. 12. ܕܢܫܬܠܡ] in Poc. ܕܢܫܬܠܡ in ſing. ut & in Us. 2. v. 16. ܦܛܝܪܐ]

ܦܪܡܐ] videtur cauda ܡ̈ ܩ loco ܢ ut ſupra notatum: expreſſum eſt ܢ in Mſſ. ſic v. 26. 27. Cap. 6. 6. v. 20. ܠܡܫܘ̈ܚܬܐ] in Us. ܠܡܫܚܝܬܐ v. 29. ܟܠ ܕܟܪܐ] in Us. ܕܟܪ̈ܐ in plur. bene, item in Poc.

CAP. VII. v. 4. ܟܘܠܝܬܗ] ut ſupra. Mſſ. non juvant. v. 6. ܕܟܪܐ] in Uſs. ܕܟܪ̈ܐ in plur. ut ſupra. v. 8. ܕܡܩܪܒ] in Poc. bis ܡܩܪܒ v. 12. Mſſ. addunt fini verſus, ſecundum Hebr. ܒܡܫܚܐ ܕܦܝܠܢ ܣܡܝܕܐ ܕܡܪܒܟܐ ܓܪܝܨܐ. tantum deeſſe videtur ܘ initio clauſæ: *ſimilam recentem, placentas oleo delibutas*: legendum autem eſt in eis quæ ſtatim ſequuntur; ܟܠ ܣܡܝܕܐ ܕܦܝܠܢ in plur. etſi ſine Mſſ. v. 14. ܕܦܘܪܫܢܐ] in Mſſ. ܦܘܪܫܢܐ ſine ܕ ſed tum omittendum eſſet ܡܢ ante ܡܢ quod Hebraica non ferunt. v. 18. ܬܬܐܟܠ. ܕܬܬܐܟܠ] in Mſſ ܬܬܐܟܠܘܢ & ܬܐܟܠܘܢ & v. 20. ܕܬܐܟܠܘܢ & ܬܐܟܘܠ. & v. 21. ܬܩܪܒܘܢ & ܬܐܟܘܠ. ſed tamen ibi ܢܩܪܒ. item v. 25. bis. item in Poc. quæ hic retuli, ut ſcias quid ſibi indulgeant ſcribæ Syriacorum. v. 21. ܛܘܡܐܬܐ] in Poc. ܛܘܡܐܬܐ ܒܒܣܪܐ quod videtur referre vocalem ad ܛ aliter ac impreſſum eſt.

CAP. VIII. v. 2. ܕܦܛܝܪܐ] quid ſi legamus ex Heb. ܕܦܛܝܪ̈ܐ ſic enim ſcriptum eſt in Uſs. 2. non v. 26. ubi eadem ratio. v. 13. ܘܐܠܒܫ] vide an leg. ſit. ܘܐܠܒܫ ut in Hebr. eſt enim ܘܐܠܒܫ paulo alienius v. 16. ܘܐܣܩ] In Uſs. ܘܐܣܩ ut ante in Poc. ܘܐܣܩ. item v. 25. in utroque. v. 24. ܠܒܢ̈ܝܗ] in Poc. ܠܒܢ̈ܝܗ v. 26. ܢܣܒ] in Poc. ܘܢܣܒ v. 35 ܕܡܛܪܬܗ] in Us. ܕܡܛܪ̈ܬܗ. item in Poc. in Uſs. 2. ܡܛܪܬܗ in ſing. v. 36. ܘܥܒܕ in Mſs. ܘܥܒܕܘ.

CAP. IX. v. 2. ܕܕܟܪܐ] in Poc. ܕܕܟܪܐ per Pthohho v. 19. ܘܠܟܠܝ̈ܬܐ ܘܡܪܩܥܐ ܕܚܠܒܐ] in Uſs. ܘܡܪܩܥܐ ſing. forte legendum, ܕܚܠܒܐ ܘܡܪܩܥܐ. vel ܚܠܒܐ ut in Hebr. in Poc. ܘܟܠܝ̈ܬܐ ܕܡܪܩܥܐ ܕܚܠܒܐ

CAP. X. v. 4. In proprio ܡܝܫܐܝܠ] habes exemplum ܝ pro ܢ, errore in codicibus ſcripturæ Syriacis inolito, ut ſupra notavi. Ib. ܘܐܠܨܦܢ] in Uſs. ܘܐܠܨܦܢ Ib. ܥܡܘܡܝܗ] in Poc. ܥܡܘܡܗ fine ܘ in Uſs. 2. ܥܡܘܡܗ. v. 6. ܡܘܬܐ] forte legendum ܡܘܬܐ etſi in Uſs. ut impr. eſt, item in Poc. v. 12. ܟܠ ܒܢ̈ܘܗܝ] in Uſs. ܟܠ ܒܢܝ ut antea. v. 14. ܕܕܟܪܐ] in Poc. ܕܕܟܪܐ v. 15. ܕܬܐܪܢܐ] in Uſs. ܕܬܐܪܐ male. v. 17. ܕܬܛܥܘܢ ܚܛܗܐ] hic etiam per ܢ in Mſs. ut ſupra.

CAp. XI. v. 5. ܦܪܣܬܗ] in Poc. ܦܪܣܬܐ v. 11. ܬܬܟܠܘܢ] quid ſi legamus ܬܬܟܠܘܢ ut poſt v. 24. in Uſs. ܬܬܟܠܘܢ Poc. ܘܠܦܓܪܝܗܘܢ ܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ. v. 13. ܦܪܣܬܐ] in Uſs. ܦܪܣܬܐ ܡܢ in ſing. v. 16. ܘܟܘܟܒܐ] in Poc. ܘܟܘܟܒܐ. apud Ferr. ܟܘܟܒܐ. v. 17. ܘܩܩܐ] in Uſs. ܘܩܩܐ apud Ferr. ܩܩܐ ut & in Us. 2. v. 22. ܠܓܢܣܗ] in Uſs. ܠܓܢܣܗ ܚܓܐ in fœm. v. 33: ܬܬܒܪܘܢ] in Us. ܬܬܒܪܘܢ in Poc. ܬܬܒܪܘܢ Ib. ܛܡܐ] in Poc. ܛܡܐ v. 42. omiſſum in noſtris poſt ܐܪܥܐ ܟܠ] ܠܐ ܬܐܟܠܘܢ ܡܛܠ ܕܡܣܠܝܘܢ. ܠܐ ܬܛܘܫܘܢ ܢܦܫ̈ܬܟܘܢ ܒܟܠ ܪܚܫܐ ܕܪܚܫ ܥܠ ܐܪܥܐ. v. 43. ܘܠܐ ܬܬܛܘܫܘܢ ܒܗܘܢ. ܘܠܐ ܬܬܛܘܫܘܢ ܕܠܐ ܬܐܟܠܘܢ ܟܠ ܪܚܫܐ ܕܪܚܫ ܥܠ ܐܪܥܐ. hæc in Mſs. noſtris plene extant. v. 47. ܘܡܦܪܫܝܢ] in Poc. & Uſs. 2. ܘܠܦܪܫܝܢ.

CAP. XII. v. 8. ܠܐ ܡܛܝܐ] in Uſs. ܡܛܝܐ.

CAP. XIII. v. 3. ܘܢܚܙܝܘܗܝ] in Poc. ܘܢܚܙܝܘܗܝ Us. 2. ܘܢܚܙܝܘܗܝ. v. 4. ܒܡܫܟܗ] in Uſs. ܒܡܫܟܗ Poc. ܒܡܫܟܗ v. 6. ܕܟܝܬܐ] in Uſs. ܕܟܝܬܐ v. 10. ܒܡܫܟܢܐ] in Uſs. ܒܡܫܟܢܐ in plur. male v. 34. ܕܒܡܫܟܐ] in Uſs ܒܡܫܟܐ. ܘܠܐܪܥܐ] ܘܠܐܪܥܐ ut ſupra v. 39. ܕܒܣܪܗܘܢ] in Poc. & Uſs. ܕܒܣܪܗܘܢ v. 40. ܕܒܣܪܗܘܢ] Poc. ܕܒܣܪܗܘܢ v. 42. ܣܚܝܦ] In Uſs. ܣܚܝܦ ut ſit leve.

CAP. XIV. v. 4 ܕܡܬܕܟܐ] in Uſs. ܕܡܬܕܟܐ ut ſit lev v. 10. ܘܡܟܝܠܬܐ] in Uſs. ܘܡܟܝܠܬܐ apud Ferr. ܡܟܝܠܬܐ quare videri debet ita ſcriptum fuiſſe in libris quos ille tra vit: ita enim & in Poc. & in Uſ. v. 15. 21. in Uſs. 2. ܡܟܝܠܬܐ v. 14. ܬܦܠܐ] in Poc. ܬܦܠܐ in plurali, & ut in Uſs. 2. v. ܢܦܘܩ] in Uſs. ܘܢܦܘܩ. Ib. ܘܢܦܩܘܢܗ] in U ܘܢܦܩܘܢܗ quod videtur indicare legendum ܘܢܦܩܘܢܗ v. 43. ܕܐܬܢܟܣܘ] in Uſs. ܕܐܬܢܟܣܘ ܒܬܪ̈ܐ communis ge ris eſt apud S. Iſaac Syrum Ferrarius. v. 48. ܘܢܚܙܐ ܕܠܐ] Poc. ܣܓܝ ܕܠܐ ܐܦ ܘܢܚܙܝܗ male. Ib. ܕܐܬܛܫܝܘ] in U ܕܐܬܛܫܝܘ ut prius.

CAP. XV. v. 2. ܕܒܣܪܗ] Uſs. 2. ܕܒܣܪܗ. v. 3. ܕܪܝܪ ܒܣܪܗ ܡܢ ܕܘܒܗ ܐܘ ܚܬܝܡ ܒܣܪܗ ܡܢ ܕܘܒܗ. Us. non habet ܐܦ ſed tantum ܕܪܝܪ & utrobique ܒܣܪ nec Us ubi tamen eſt ܡܢ ſecundo loco, ut & in Poc. utrobi confer. Sam. verſ. v. 13. 15. & 19. ࠁࠃࠌࠀࠕࠄ v. 4. ܕܒܗ] Us 2. ܕܒܗ ܕܝܬܒ ܥܠܘܗܝ ܕܒܗ ܘܡܐ v. 13. ܕܢܬܕܟܐ ܢܛܪ] in Uſs. ܢܛܪ ܕܢܬܕܟܐ v. 14. ܒܢܝ̈ ܝܘܢܐ] in Poc. ܒܢܝ̈ ܝܘܢܐ plurali, ut in Arab. فرخي حمام. v. 19. ܕܒܣܪܗ .. ܒܣܪܐ uterque Uſ. diſtinguit poſt ܕܒܣܪܗ quod in Heb. aliter ſe habe & ſane ſi ſequamur Hebr. legendum erit ܕܒܣܪܐ ſenſu expe tiori. v. 25. ܕܕܡܐ] in Us. 1. punctatum eſt ܕܕܡܐ v. ܬܗܘܐ ܕܕܘܒܗ ܒܗ ܕܪܘܩ ܡܢ ܒܛܡܐܘܬܗ. ܠܘܬ ܛܡܐܘܬܐ in Uſ. 1. ܒܛܡܐܘܬܗ ܠܘܬ (in Uſ. 2. ܒܛܡܐܘܬܐ) ܛܡܐܘܬܐ ܬܗܘܐ ܕܪܘܩ ܡܢ Ibid. ܛܡܐܬܐ.] punctatum eſt in Uſ. 2. ܛܡ Ib. ܢܛܡܘܢ ܐܘ ܕܢܬܛܡܘܢ] non legitur in Us. 1. legi in Us. 2. & in Poc.

CAP. XVI. Tit. ܒܕܒܚܐ ܡܢ ܡܪܝܡ] Uſs. 1. legit ܒܕܒܚܐ Poc. ܡܪܝܡ ܒܕܒܚܐ ܡܪܝܡ quod neceſſarium videtur v. 5. ܓܒܝܢ in Us. ſcriptum eſt ܓܒܝܢ item v. 7. & deinceps fine ܢ per punctum. v. 12. ܡܠܐ] v. 16. ܕܚܛܗ̈ܐ punctatio ܡܠܐ quam expreſſerunt Pariſ. eſt Pocochiani codicis, Uſs. 1. ſemper ſcribit ܡܠܐ ut ܚܛܗ̈ܐ v. 16. quod tamen punct pertinet ad ſecundam literam. Poc. ibi ܕܚܛܗ̈ܐ. Ib. ܢܥܒܕ Uſ. 2. ſcribit ܘܢܥܒܕ cum puncto ſuperne. v. 14. utrobiq; ܢܥܒܕ v. 19. ܘܢܕܕܝܗ] Uſs. 2. ܕܢܕܕܝܗ male v. 25. ܢܦܩ] in Po ܢܦܩ quod eſt leve, item ſtatim v. 27. ܢܦܩܘܢ] ܢܦܩܘܢ & in Uſs. 1. & 2. v. 28. ܠܡܫܪܝܬܐ] in Uſs. ܠܡܫܪܝܬܐ prius v. 26. & ut in Hebr.

CAP. XVII. Tit. ܘܟܠ ܡܢ ܕܐܟܠ ܕܡܐ] non compa in Uſs. 1. v. 5. ܢܝܬܘܢ ܕܢܗܘܘܢ] in Poc. ܕܢܗܘܘܢ ܢܝܬܘ v. 6. ܘܢܣܒ] Poc. ܘܢܣܒ quod eſt leve; item v. 8. ܢܣܒ quod oſtendit errorem ſcribæ in punctando. Uſs. 2. ܘܢܣܒ, prius, utrobique. v. 13. ܐܘ ܦܪܚܬܐ] Poc. ܐܘ ܦܪܚܬܐ ſine v. 16. ܚܛܝܬܗ] in Uſs. 2. ܚܛܝܬܗ.

CAP. XVIII. v. 4. ܒܗܘܢ ܕܬܗܠܟܘܢ ܘܬܛܪܘܢ] in Uſs. ܒܗܘܢ ܕܬܗܠܟܘܢ ܘܬܛܪܘܢ ܠܐ v. 6. ܠܩܪܝܒ ܒܣܪܗ] in Uſs. ܟܠ ܕܠܩܪܝܒ ܒܣܪܗ v. 7. ܕܐܒܘܟ ܥܪܛܠܘܬܗ] in Poc. ܥܪܛܠܘܬܗ quia male ſuperſcriptum erat punctum fœm. ſubſcripſit ma v. 9. ܐܘ ܡܢ ܒܝܬ ܐܒܘܟ] in Poc. ܐܘ ܒܝܬ ܐܒܘܟ ſine

v. 18. ܘܠܡܥܩ] in Uſs. 2. ܕܠܡܥܩ recte. v. 21. ܠܡܥܒܕܘ] in Poc. ܠܡܥܒܪܘ v. 26. ܘܠܐ ܠܥܡܡܝ ܚܕ] in verſu 30. ܐܚܪܢܝܢ v. 30. ܡܪܝܐ ܐܠܗܘܬܟܘܢ] in Poc. ܡܪܝܐ ܐܠܗܘܬܟܘܢ in Uſs. 2. ܡܪܝܐ ܐܠܗܟܘܢ.

CAP. XIX. v. 4. ܠܐ ܬܬܦܢܘܢ] in Poc. ܠܐ ܬܬܦܢܘܢ v. 11. ܠܐ ܬܓܢܒܘܢ] in Poc. & Uſs. 2. ܘܠܐ ܬܓܢܒܘܢ. ܘܠܐ ܬܟܕܒܘܢ ܘܠܐ ܬܓܙܘܢ ܐܢܫ v. 15. in Uſs. 1. Titulus ܥܠ ܡܫܡܫ ܕܡܫܦܛ v. 19. ܬܙܪܥܘܢ] in Poc. ܬܙܪܥܘܢ v. 20. ܚܐܪܐ] in Uſs. 1. ܚܐܪܬܐ apud Ferrarium ܚܐܪܐ in Poc. ܚܪܐ in Uſs. 2. ܚܐܪܐ v. 26. ܠܐ ܬܬܢܚܫܘܢ] in Poc. ܠܐ ܬܢܚܫܘܢ in Uſs. 2. ܬܢܚܫܘܢ. v. 27. ܦܐܬܐ in Uſs. 2. ܦܐܬܐ v. 31. ܙܟܘܪܐ] in Uſs. 2. ܙܟܘܪܐ apud Ferr. per ܘ.

CAP. XX. v. 10. ܕܢܓܘܪ ܐܢܬܬܐ] in Uſ. 2. ܕܢܓܘܪ ܠܐܢܬܬܐ v. 18. ܟܡܫܢܝܬܐ] in Uſs. 1. ܟܡܫܢܝܬܐ ut ſupra ſequitur ܘܢܓܠܐ ܦܘܪܫܢܗ ܡܥܒܕܢܐ ܘܓܠܐ. ܗܘܝܘ ܓܠܐ ܡܥܒܕܢܐ ܕܕܡܗ̈ ܐܢܫ. ܦܘܪܫܢܗ ܟܒܕܗܘܢ. Ib. ܐܢܫ. ܥܡܗܘܢ ܘܠܐ ܗܘ v. 19. ܘܠܐ ܬܓܠܐ Tit. v. 21. in Uſs. 1. ܥܠ ܢܣܒܐ ܘܢܫ̈ܐ v. 23. ܒܢܡܘܣܐ] in Uſs. 1. ܒܢܡܘ̈ܣܐ. in plur. neceſſario.

CAp. XXI. v. 4. ܢܬܛܢܦ] in Uſs. 2. ܢܬܛܢܦ v. 11. ܠܐ ܢܩܪܘܒ] in Uſs. 1. ܢܩܪܘܒ quod eſt leve. v. 14. ܡܫܬܒܩܬܐ] Uſs 1. 2. ܕܡܫܬܒܩܬܐ male, item Poc. v. 18. ܕܫܪܝܥ] in Poc. ܫܪܝܥ item in Uſs. 1. v. 20. ܕܬܒܪܝܢ] in Uſs. 1. ܬܒܪܝܢ.

CAP. XXII. v. 2. ܢܬܦܪܫܘܢ] in Poc. ܢܬܦܪܫܘܢ male v. 8. ܕܐܬܒܪ] forte legendum ܘܬܒܝܪܐ ex Heb. v. 9. ܚܛܗܐ] videtur legendum ܚܛܗܐ in ſing. ut et v. 16. ſic ſcriptum eſt hoc loco in Poc. v. 21. ܐܘ ܕܒܚܐ ܕܢܩܪܒ ܢܕܪܐ ܡܫܡܠܝܐ] in Poc. & Uſs. 2. ܐܘ ܕܢܩܪܒ ܕܒܚܐ male. Ib. ܡܢ ܬܘܪܐ ܐܘ ܡܢ ܥܢܐ] in Poc. & Uſs. 2. ܡܢ ܬܘܪܐ ܐܘ ܡܢ ܥܢܐ item in Uſs. 1. v. 23. ܕܫܪܝܥ] in Uſs. 1. ܕܫܪܝܥ unde videtur ſignificari ܝ v. 28. ܘܬܘܪܐ ܐܘ ܥܢܐ ܠܗ ܘܠܒܪܗ] in Poc. ܘܬܘܪܐ ܐܘ ܥܢܐ ܠܗ ܘܠܒܪܗ foem.

CAP. XXIII. v. 7. ܦܘܠܚܢ] in Uſs. 1. ܦܘܠܚܢ. v. 15. ܫܒ̈ܥܐ ܫܒܘܥܝܢ] in Uſs. 2. ܫܒܘܥܝܢ quod poſtulat conſtructio,. apud Ferrarium ܫܒܘܥܝܢ nec foem. dicitur nec maſc. ita etiam eſt in Uſs. 1. eſt igitur plurale ܫܒܘܥܬܐ quod ſequitur. v. 18. ܥܠ ܟܒܫܐ] in Uſs. 2. ܫܒܥܐ ܟܒܫܝܢ ܕܡܢ ܫܢܬܐ v. 19. ܚܛܗܐ] forte ܚܛܗܐ in ſing. ut prius. v. 24. ܕܘܟܪܢܐ] in Uſs. 2. ܕܘܟܪܢܐ v. 27. ܚܘܣܝܐ] in Uſs. 1. ܚܘܣܝܐ in ſing. ut in Heb. & antea in Syr. v. 36. ܟܢܫܐ] in Uſs. 1. ܟܢܫܐ recte. Poc. ܟܢܫܐ in Uſs. 2. ܟܢܫܐ v. 40. ܘܬܚܕܘܢ] videtur ſcribendum ܘܬܚܕܘܢ quaſi ܘ omiſſo propter ܚ.

CAP. XXIV. Tit. in Uſs. 2. ܥܠ ܫܪܓܐ ܕܡܢܪܬܐ v. 4. ܡܢܪܬܐ] Uſs. 1. ܡܢܪܬܐ recte, & Poc. Tit. v. 10. ܕܒܪ ܐܢܬܬܐ ܕܡܓܕܦ] Uſs. 1. ܕܒܪ ܐܢܬܬܐ ܕܓܕܦ ܥܠ ܫܡܐ bene. Poc. ܕܓܕܦ in ſing. niſi omiſſa ſunt puncta: ſic etiam Uſs. 2. v. 11. ܘܦܪܫ] Uſs 2. ܘܦܪܫ. ut ſit grave.

CAP. XXV. v. 8. ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܕܫܢܐ] in Uſs. 1. ܫܒܥ ܫܢܝ̈ܐ ܕܫܢܐ unde videri poteſt & prius corruptum, ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܕܫܢܐ in Uſs. 1. poſt v. 34. Tit ܥܠ ܡܘܪܩܢܐ.

CAP. XXVI. v. 1. ܕܡܬܟܬܒܐ ܕܨܠܡܐ] in Uſs. 1. ܕܡܬܟܬܒܐ ܘܨܠܡܐ v. 8. ܥܣܪܐ] Poc. ܥܣܪܐ in ſing. ut in Uſs. 1. in Uſ. 2. ܥܣܪܐ v. 13. ܘܬܬܒܪ] in Mſs. ܘܬܒܪ quod eſt grave. ſic v. 19. ܐܬܒܪ] Mſs. ܐܬܒܪ Poc. ܘܐܬܒܪ. v. 14. Tit. ܕܒܪܟܬܐ ܘܠܘܛܬܐ] Uſs. 1. ܕܒܪܟܬܐ ܘܠܘܛܬܐ.

CAP. XXVII. Tit. in Uſs. 1. ܕܢܕܪܐ ܕܢܕܪ ܘܕܡܫܡܠܝܐ ܕܡܬܩܕܫ ܘܡܕܡ ܕܚܪܡ ܘܕܡܥܣܪܐ item in Poc. niſi quod deeſt ܘܕܡܥܣܪܐ. v. 2. ܢܕܪ] in Uſs 1. ܢܕܪ in plur. male. v. 8. ܢܕܪ ܢܕܪܐ] in Uſs. 1. ܢܕܪ ܢܕܪܐ in præſenti, ut & in Poc. item in Uſs. 2. v. 15. ܒܥܠܝܗܘܢ ܕܡܩܕܫܝܢ ܒܣܝܡܐ] in Uſs. 1. ܒܣܝܡܐ. ܢܬܠ ܕܡܩܕܫ ܒܣܝܡܐ ſed in Uſs. 2. v. 15. & 19. ܒܣܝܡܐ & ܒܣܝܡܐ ܕܡܩܕܫ fine ܕ v. 21. ܕܚܪܡܐ] in Poc. ܕܚܪܡܐ item v. 28. & 29. v. 22. ܘܠܐ ܗܘܐ] videtur legendum ܕܠܐ ܗܘܐ etſi codices non addicant. v. 27. ܬܡܝܡܬܐ] in Uſs. 2. ܬܡܝܡܬܐ. v. 28. ܠܐ ܢܬܦܪܩ] Uſs. 2. ܠܐ ܢܬܦܪܩ v. 32. ܥܠ ܚܘܛܪܐ] Poc. ܘܥܠ ܚܘܛܪܐ In fine. ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܟܗܢܐ ܕܒܢܝ ܠܘܝ] Poc. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܠܘܝܐ̈.

Cap. I. NUMERI.

Titulus libri in Poc. ܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܡܢܝܢܐ ܣܦܪܐ ܕܡܢܝܢܐ ܐܘ ܐܪܒܥܐ in Uſs. 2. tantum ܣܦܪܐ ܕܡܢܝܢܐ ܕܐܘܪܝܬܐ in Uſs. 1. ܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܡܢܝܢܐ ܣܦܪܐ ܕܐܪܒܥܐ ܕܐܘܪܝܬܐ lege ܕܡܢܝܢܐ in plurali. v. 5. 6. ܕܐܠܝܨܘܪ ܒܪ ܫܕܝܐܘܪ] Uſs. uterq; ܕܐܠܝܨܘܪ & ܫܕܝܐܘܪ ſic & Poc. item Cap. 2. 10. Uſ. 1. item 2. 12. v. 10. ܘܦܕܗܨܘܪ] Uſs. 1. ܦܕܗܨܘܪ recte. v. 13. ܦܓܥܐܝܠ] in Poc. ܦܓܥܐܝܠ v. 15. ܕܥܝܢܢ ܥܝܢܢ] Uſs. 1. ܥܝܢܢ in plur. melius. ſemel in Poc. aliquoties in Uſs. 2. ܥܝܢܢ v. 22. 38. ܠܒܢܝ ܫܡܥܘܢ] Uſs. 2. in Simeone & Dane ܠܒܢܝ ܕܫܡܥܘܢ in Manaſſe v. 34. ܠܒܢܝ ܕܡܢܫܐ & ſequitur ܒܡܢܝܢܗܘܢ v. 44. ܚܕ ܚܕ] Poc. ܚܕ ܚܕ ܠܒܝܬ ܐܒܗܘܗܝ v. 47. ܠܫܒܛܐ] Uſs. 1. ܫܒܛܐ in ſing. recte. item 2. & Poc. v. 51. ܢܬܩܪܒ] in Uſs. 2. ܢܬܩܪܒ v. 53. ܪܘܓܙܐ] Uſs. 1. ܪܘܓܙܐ tamen. v. 22. ܘܪܘܓܙܐ & ita Poc.

CAP. II. v. 11. ܘܡܢܝܢܐ] Uſs. 1. & 2. ܘܡܢܝܢܐ v. 24. ܕܒܝܬ] ܐܦܪܝܡ in Poc. ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ Uſs. 2. ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ f. legendum ܕܒܝܬ ܐܦܪܝܡ v. 25. ܥܡܝܫܕܝ] Uſs. 1. ܥܡܝܫܕܝ v. 27. ܠܦܓܥܐܝܠ] Uſs. 1. ܠܦܓܥܐܝܠ v. 31. ܒܡܫܪܝܬܐ] in Uſs. 1. & Poc. ܒܡܫܪܝܬܐ Uſs. 2. ܒܡܫܪܝܬܐ ut in Poc. & Uſs. 2. Cap. 3. 16. ܡܠܬܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܒܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ] Uſ. 2. ܒܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ v. 4. ܕܒܢܝܐ ܐܗܪܘܢ] Uſs. 1. ܐܗܪܘܢ ܒܢܝܐ v. 13. ܗܘ ܕܒܝܘܡܐ] Uſs. 2. ܕܒܝܘܡܐ ܗܘ v. 17. ܘܡܪܪܝ] Poc. ܘܡܪܪܝ v. 18. ܓܪܫܘܢ ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ] Uſs. 1. & Poc. ܠܒܢܝ ܘܫܡܥܝ item v. 21. ut in Exod. v. 26. Uſs. 1. ܘܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ pro ܘܬܫܡܫܬܗܘܢ ܘܠܟܠ] bene etſi codices non addicant. v. 30. ܐܠܝܨܦܢ] Uſs. 1. ܐܠܝܨܦܢ v. 31. ܡܕܒܚܐ] videtur ſcribendum ܘܡܕܒܚܐ in plur. ex Heb. v. 32. ܕܢܛܪܝܢ] Uſs. 1. ܕܢܛܪܝܢ v. 33. ܘܡܘܫܝ] Uſs. 1. ܘܡܘܫܝ v. 39. ܡܠܟܐ] Uſs. 1. ܡܠܟܐ Poc. & Uſs. 2. ܡܠܟܐ quomodo notare ſolent tertiam præteriti ſing. foem. v. 41. ܘܒܥܝܪܐ] Uſs. 1. ܘܒܥܝܪܐ male. v. 46. ܒܘܟܪܐ ܕܒܢܝ] videtur ſcribendum ex Heb. ܕܝܬܝܪܝܢ. ܥܠ ܠܘܝܐ deeſt ܥܠ ܠܘܝܐ ܡܢ ܒܘܟܪܐ. in Poc. & Uſſ. 2. v. 47. ܚܡܫ ܚܡܫ ܡܬܩܠܝܢ] Mſſ. ܚܡܫ ܚܡܫ ܡܬܩܠܐ recte.

CAP. IV. v. 12. ܒܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ] videtur ſcribendum ܒܗ ܡܫܡܫܝܢ ex Heb. etſi codd. non conſentiant v. 13. ܘܢܫܕܘܢ] Uſſ. 1. ܘܢܫܕܘܢ Ib. ܐܪܓܘܢܐ] Mſſ. ܐܪܓܘܢܐ in plur. ut & v. 7. male. v. 16. ܘܡܫܚܐ] Uſſ. 1. ܕܡܫܚܐ ܕܡܢܪܬܐ ܘܕܒܣܡܐ ܘܕܡܢܚܬܐ v. 17. ܕܫܒܛܐ] videtur legendum ܫܒܛܐ etſi codices non addicant, viz. ex Heb. v. 19 ܕܠܐ ܢܡܘܬܘܢ] videtur ſcribendum ܘܠܐ ܢܡܘܬܘܢ v. 25. ܡܫܟܢܐ] Uſſ. 1. ܡܫܟܢܐ v. 27. ܠܟܠܗ ܫܘܡܠܫܢܗܘܢ] in Uſſ. 2. ܠܟܠ ܕܗܘ ܫܡܠܫܢܗܘܢ v. 32 ܘܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ] in Poc. ܘܡܫܡܫܢܘܬܗܘܢ Ib. ܘܡܛܪܬܐ] in Uſſ. 2. ܡܛܪܬܐ in plur. male. v. 36. ܘܗܘܘ] Poc. ܗܘܘ fine ܘ v. 46. ܥܠ ܡܢܝܢܐ] in Uſſ. 1. ܥܠ ܡܢܝܢܐ in plur. recte. v. 47. ܘܠܡܫܩܠ] in Uſſ. 1 ܘܠܡܫܩܠ recte ex Heb. v. 49. ܫܡܫܬܗ] in Poc. & Uſſ. 2. ܥܠ ܫܡܫܬܗ.

CAP. V. v. 3. ܘܠܐ ܢܛܢܦܘܢ ܡܫܪܝܬܗܘܢ ܕܐܢܐ ܫܪܐ ܐܢܐ] Mſs. omnes ܘܠܐ ܢܛܢܦܘܢ recte: & poſt, ܡܫܪܝܬܗܘܢ ſing. & ܕܐܢܐ ܫܪܐ v. 4. in Tit. Uſs. 1. & Poc. ܕܥܠ ܣܛܝܘܬܐ in plur. male. v. 8. ܢܫܡܬܐ] fortaſſe ſcribendum ܕܢܫܡܬܐ etſi codices non addicant. v. 15. ܩܘܪܒܢܗ] f. leg. ܩܘܪܒܢܗ̇ ex Hebr. Uſs. 1. punctum non addit: videtur autē aliquid deeſſe. v. 17. ܕܡܒܣܐ] quid ſi ſcrib. ܕܡܫܡܫܢܐ? v. 21. ܠܠܘܛܬܐ ܘܡܘܡܬܐ] Uſs. 1. ܠܠܘܛܬܐ ܘܡܘ̈ܡܬܐ ubi ܡܘ̈ܡܬܐ ſenſu ſingulare eſt. ſupra Poc. ܒܡܘܡܬܐ ܕܒܠܘ̈ܛܬܐ Uſs. 2. ܒܡܘ̈ܡܬܐ ܕܒܠܘܛܬܐ ut & 1. & impreſſum. v. 29. ܘܠܛܢܢܐ] Poc. ܠܛܢܢܐ & Uſs. 2.

CAP. VI. In Tit. ܕܢܙܝܪܐ] Poc. & Uſs. 2. ܕܢܙܝܪ̈ܐ in plur. v. 5. ܠܐ ܢܥܒܪ] Poc. ܠܐ ܢܣܩ. ita ut ſuperſcriptum ſit ܠܐ ܢܥܒܪ. v. 15. ܘܓܠܝܨܐ ܦܛܝܪ̈ܐ] Uſs. 1. ܓܠܝܨܐ ܦܛܝܪ̈ܐ Poc. ܓܠܝ̈ܨܐ ܦܛܝܪ̈ܐ & in Uſs 2. v. 22. Tit. in Uſs. 1. ܕܥܠ ܒܘܪ̈ܟܬܐ in plurali.

CAP. VII. Tit. ܚܘܕܬܐ ܕܡܕܒܚܐ] Mſs. ܕܡܫܟܢܐ ſed in marg. Uſs. 1. ܕܡܕܒܚܐ v. 2. ܗܢܘܢ ܕܦܩܝܕܝܢ] Uſs. 1. ܗܢܘܢ ܕܦܩܝܕܝܢ quod utrobique videtur magis proprium. v. 3. ܡܢ ܡܠܟ̈ܝܢ] Uſs. 1. & Poc. ܡܢ ܡܠܟܝܢ v. 7. ܡܫܚܬܐ] Poc. ܡܫܚܬܐ v. 5. 6. Uſs. 2. ܡܫܚܬܐ. v. 14. ܘܡܠܝܐ] forte ſcribendum ܕܡܠܝܐ etiam contra codices, ex Hebr. vel ܡܢ ܡܠܝܐ ubi tamen Uſs. 1. habet ܘܡܠܝܢ. Poc. ut impreſſum eſt, item in Uſs. 2. lapſus in ſcribendo ܘ pro ܕ valdē uſitatus. v. 44. tantum ܡܠܝܐ. v. 19. ܡܢ ܡܠܝ̈ܢ] Poc. ܡܢ ܡܠܝܢ die 8. v. 55. in Uſs. 2. ܡܢ ܡܠܝܢ ܬܘܪܝܗܘܢ nam die nono non habetur ܡܢ v. 65. ܬܘܪ̈ܝܢ ܬܪ̈ܝܢ] in Uſs. 1. ܬܘܪܐ ܬܪ̈ܝܢ ut alibi ſemper. ܗܢܘ ܩܘܪܒܢܗ] in Poc. ܕ ܗܢܘ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܠܗ. v. 67. ܡܢ ܡܠܝܢ ܣܡܝܕܐ] in Uſs. 1. ܡܢ ܡܠܝܢ ܢܫܝܦܐ deeſt ibi ܡܬܦܠܟܝܢ ut alibi. v. 79. v. 89. ܬܪ̈ܝܢ ܟܪ̈ܘܒܝܢ] in Poc. ܬܪܬܝܢ ܟܪ̈ܘܒܝܢ.

CAP. VIII. Tit. ܕܥܠ ܫܪܓܐ] in Uſs. 1. ܕܥܠ ܫܪ̈ܓܐ in plur. v. 2. ܫܪܓܐ] Uſs. 1. ܫܪ̈ܓܐ in plur. valde bene. v. 3. ܘܐܢܗܪ] quid ſi legamus etiam ſine libris? ܐܗܪܘܢ ܠܩܘܒܠ ܐܦ̈ܝ ܡܢܪܬܐ ܐܢܗܪ ܫܒܥܐ ܫܪ̈ܓܘܗ̇ v. 4. ܕܟܘܪܒܗ̇] Uſs. 1. ܕܟܪܒܗ̇ item in Poc. v. 12. ܕܬܘܪܐ] videtur ſcribendum ܬܘܪ̈ܐ in plur. etſi contra codices. v. 16. ܒܘܟܪܐ] Uſs. 1. ܒܘܟܪ̈ܐ valde bene. v. 19. ܕܡܢ ܗܠܝܢ] Uſs. 1. ܕܡܫܬܢܥܠ.

CAP. IX. Tit. ܕܥܠ ܦܨܚܐ] in Uſs. 2. ܥܠ ܦܨܚܐ v. 6. ܠܐ ܐܫܟܚܘ] in Uſs. 1. ܠܐ ܐܫܟܚܘ bene. fine v. 6. addit Uſs. 1. bene ܘܩܪܒܘ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܘܩܕܡ ܐܗܪܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܘ. v. 7. ܡܬܟܠܝܢ ܚܢܢ] in Uſs. 1 ܡܬܟܠܝܢ v. 10. ܐܘ ܒܕܪ̈ܝܟܘܢ] videtur deeſſe ܒܟܘܢ ante ܐܘ ܒܕܪ̈ܝܟܘܢ etſi codices non addicant. ܘܡܬܪܐ] Uſs. 1. ܘܡܬ̈ܪܐ in plur. & tamen ܦܓܪܐ in ſing. ſic in Poc. & Uſs. 2. v. 13. ܕܢܥܒܕ ܗܘ] in Uſs. 1. ܕܢܥܒܕ ſine ܗܘ, male, ut videtur. Poc. ܕܢܥܒܕ ܗܘ v. 15. ܘܡܫܟܢܐ ܗ̇ܘ ܗܘܐ] in Poc. ܘܡܫܟܢܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ut & in Uſs. 1. & 2.

CAP. X. v. 4 ܘܢܬܟܢܫܘܢ] in Poc. ܘܢܬܟܢܫܘܢ & Uſs. 1. recte, eſt enim leve. v. 8. ܐܗܪܘܢ ܟܗܢܐ] videtur legendum ܟܗ̈ܢܐ in plur. etſi codices non addicant. v. 10. ܘܕܪܝܫ ܝܪ̈ܚܝܟܘܢ] in Uſs. 1. ܕܪܝܫ ܝܪܚܟܘܢ quod eſt ſing. ut in Hebr. v. 11. ܒܥܣܪܬ̇ ܠܬܪ̈ܝܢ] Poc. ܒܥܣܪܬ̇ ܕܬܪ̈ܝܢ v. 19. ܨܘܪܝܫܕܝ] Uſs. 1. ܨܘܪܝܫܕܝ item Poc. & Uſs. 2. v. 25. ܘܡܟܢܫܢܗܘܢ] Uſs. 1. ܠܡܟܢܫܢܗܘܢ item Poc. & Uſs. 2. v. 29 ܫܩܠܝܢ ܚܢܢ] Uſ. 1. ܫܩܠܝܢܢ v. 32. ܢܛܐܒ] grave. Poc. ܢܛܐܒ Uſs. 2. ܕܐܛܐܒ v. 35. ܣܢ̈ܐܝܟ] Uſs. 1. ܣܢܐܝܟ

CAP. XI. v. 1. ܘܫܦܟܬ] Uſs. 2. ܫܦܟܬ ſine ܘ. v. 6. ܝܒܝܫܐ] Poc. ܝܒܝܫܐ Uſs. 2. ܒܐܝܒܝܫܐ v. 18. ܕܛܒ ܗܘܐ] Uſs. 2. ܕܛܒ ܗܘܐ v. 21. ܐܠܦܝܢ ܡܘܬ̈ܒܝܢ] Uſs. 2. ܐܠܦܝܢ ܡܘܬܒܬܐ v. 31. ܫܬܘܩܬ ܘܐܦܩܬ] Uſs. 1. ܫܬܩܬ & ܘܐܦܩܬ Poc. ܘܐܦܩܬ v. 32. ܠܡܫܛܚܘܢ] Uſs. 2. ܠܡܫܛܚܘܢ v. 34. ܪ̈ܓܝܓܘ Uſs. 1. ܪ̈ܓܝܓ.

CAP. XII. v. 5. ܘܢܚܬ] Uſ. 2. ܘܢܚܬܘ v. 8. ܚܙܝܐ] Uſs. 1. ܚܙܝܐ.

CAP. XII. v. 3. ܘܪ̈ܫܢܐ] Uſs. 2. ܘܪܫܢܐ v. 7. ܫܘܦܢܐ Poc. ܫܘܦܝܢܐ Uſs. 2. ܫܘܦܢܐ. v. 10. ܪܦܘ] Uſs. 1. ܪܦܘ Poc. ܪܦܘ item Uſs. 2. v. 15. 16. ܘܦܣܩܝ ܒܪ ܡܟܝܪ] Uſs. 1. & ܘܦܣܩܝ. item ܒܪ. & ܡܟܝܪ item Uſs. 2. v. 22. ܚܒܪܘܢ Uſs. 2. ܠܚܒܪܘܢ.

CAP. XIV. v. 2. ܐܫܬܘܠܦܘ] Uſs. 2. ܐܫܬܠܦܘ quod videtur eſſe ܐܫܬܠܦܘ. v. 9. ܚܒܪ] Uſs. 1. ܚܒܪ recte. v. 2 ܘܢܣܝܘܢܝ] Uſs. 2. ܘܢܣܝܘܢܝ v. 25. ܘܥܡܠܩܝ̈ܐ] Poc. ܘܥܡܠܩܝܐ v. 31. Totum illud ܘܒܢܝܟܘܢ] uſque ad ܠܒܙܬܐ videtur ſape gloſſema, (neque enim extat in Hebr.) etſi codices non add cant. v. 36. ܗܦܟܘ] videtur ſcribendum ܘܗܦܟܘ etſi c dices non addicant. v. 41. ܥܒܪܝܢ] Uſs. 1. ܥܒܪܝܢ v. 4 ܘܠܐ ܬܬܒܪܘܢ] Uſs. 1. ܘܠܐ ܬܬܬܒܪܘܢ.

CAP. XV. v. 9. ܬܠܬܐ] Uſs. 2. ܬܠܬܐ ܥܣܪ̈ܘܢܝܢ v. ܡܢ ܩܕܡ ܒܢ̈ܝܢܘܗ] Uſs. 1. ܡܢ ܒܢ̈ܝܢܘܗ ſine ܩܕܡ.

CAP. XVI. v. 5. ܕܓܒܐ] Uſs. 1. ܕܓܒܐ in pr et v. 6. v. 9. ܕܦܪܫܟܘܢ] Uſs. 1. et Poc. ܕܦܪܫܟܘܢ u grave. v. 16. ܘܐܢܘܢ] Uſs. 2. ܘܗܢܘܢ v. 22. ܕܟܠ ܒܣܪ] ܒܣܪ ܕܟܠ ܘܕܥܠ item Uſs. 2. v. 31. ܐܬܦܠܚܬ] Uſ. 1. ܐܬܦܚܬ à ܦܚܬܐ *fovea* ut videtur. Uſs. 2. ܐܬܦܬܚܬ v. 35. ܐܟܠ ܠܡܩܪܒܝܢ] Uſs. 3. ܘܐܟܠܬ ܐܢܘܢ ܠܡܩܪܒܝܢ v. 41. ܩܛܠܬܘܢ Uſs. 1. ܩܛܠܬܘܢ ut ſit leve. v. 42. ܐܬܟܢܫܬ] Uſs. ܟܢܫ item Poc. & Uſs. 2. v. 47. ܒܓܘ ܟܢܘܫܬܐ] Uſs. 2. ܢܬܐ non ܟܢܘܫܬܐ, ut ante. v. 48. ܡܝ̈ܬܐ ܘܒܝܬ ܚܝ̈ܐ] Poc Uſs. 2. ܡܝܬܐ ܠܡܢ ܚܝܐ item v. 50. in Poc. v. ܘܕܒܠܚܡܫ] Poc. ܒܫܡ ܕܘܒܠܝ.

CAP. XVII. v. 5. ܘܐܦܪܘܚ] Uſs. 1. ܘܐܦܪܘܚ v. 8. ܦܪܚܬ Uſs. 1. ܘܦܪܚܬ Poc. ܦܪܚܬ item Uſs. 2.

CAP. XVIII. v. 3. ܠܐ ܢܬܩܪܒܘܢ] Poc. ܘܠܐ ܢܬܩܪܒܘܢ ܦܠܚܘ ܦܘܠܚܢܐ. ܡܘܗܒܬܐ] Uſs. 2. ܡܘܗܒܬܐ. P ܦܠܚܝܢ ܦܘܠܚܢܐ ܕܡܘܗܒܬܐ in plur. Ib. ܘܕܦܪܘܩ] P ܠܡܩܪܒܐ ܕܦܪܘܩ. v. 9. ܡܠܩܘܛܐ ܩܘܕܫܘܗܝ] Uſs. 1. item P ܕܩܘܕܫܘܗ̇. v. 14. ܚܪܡܐ] Poc. ܚܪܡܐ v. 15. ܬܬܦܪܩ] P ܬܬܦܪܩ Ib. poſt. ܕܐܢܫܐ ܒܘܟܪ̈ܝܗܘܢ] Uſs. 2. ܒܘܟܪܝܗܘܢ ܕܒܥܝܪܐ ܘܒܘܟܪܝܗܘܢ ܕܒܥܝܪܐ ܬܬܦܪܩ ܠܦܘܪܩܢܐ. Poc. in pri ܒܘܟܪ̄ v. 26. ܦܪܘܫܘ ܡܢܗܘܢ … ܡܥܣܪܐ] Poc. item Uſs ܡܢܗ : & lege ܡܥܣܪܐ in ſing. hic & in fine verſus.

CAP. XIX. In Tit. ܘܠܬܪܒܥܬܐ] Uſs. 1. ܠܬܪܒܥܬܐ quid legas in ſing. ܕܢܣܒܐ ܫܡܫܐ? v. 12. ܘܢܬܕܟܐ] Poc. ܢܬܕܟ ut ſit leve bis. v. 15. ܢܗܘܐ ܛܡܐ] Poc. ܗܘ ܛܡܐ ܗܘ ſic etiam in Uſs. 2.

CAP. XX. v. 2. ܘܐܬܟܢܫܘ] Poc. ܘܐܬܟܢܫܘ ut ſit le v. 4. ܐܝܬܝܬܘܢ] Poc. item Uſs. 2. ܕܢܡܘܬ ܬܡܢ v. 5. ܙܪܥܐ Uſs. 2. & Poc. ܕܒܝܬ ܙܪ̈ܥܐ in plur. v. 10. ܘܟܢܫܘ] P

ܘܒܥܝܪܗ ut ſit & grave & plur. v. 12. ܗܝܡܢܬܘܢ] Uſs. 1. ܗܝܡܢܬܘܢ Ib. ܠܡܩܕܫܘܬܢܝ] Uſs.2. ܠܡܩܕܫܘܬܢܝ v. 14. ܕܐܕܘܡ] Poc. ܕܐܕܘܡ v. 16. ܠܡܨܪܝܢ] Uſs. 2. ܠܡܨܪܝܢ v. 17. ܒܐܘܪܚܢ] Poc. ܒܐܘܪܚܢ v. 19. ܡܫܝܢ] Uſs. 2. ܡܫܝܢ recte ut puto. v. 23. Titulus ܕܐܗܪܘܢ ܫܘܟܒܢܐ] in Uſs. 1. ܫܘܟܒܢܐ ܕܐܗܪܘܢ ܕܡܝܬ ܘܐܬܩܒܪ ܒܗܘܪ ܛܘܪܐ

CAP. XXI. v. 2. ܐܚܪܡ ܐܢܘܢ] Uſs. 2. ܐܚܪܡ ܠܗܘܢ Poc. ܐܚܪܡ v. 7. ܕܢܥܒܪ] Uſs. 2. ܕܢܥܒܪܝܢ v. 10. ܒܐܘܒܘܬ] Uſs. 1. & 2. ܒܐܘܒܬ v. 12. ܕܙܪܕ] Mſs. ܙܪܕ v. 26. ܕܚܫܒܘܢ] Poc. ܕܚܫܒܘܢ v. 27. ܕܬܬܒܢܐ ܘܬܬܩܢܝܢ] Uſs. 1. ܬܬܒܢܐ ܘܬܬܩܢܝܢ. Ib. ܡܕܝܢܬܗ] Uſs. ܡܕܝܢܬܗ

CAP. XXII. Tit. ܕܒܠܩ ܘܕܒܠܥܡ] in Uſs. 1. paulo plenior ܕܒܠܩ ܡܠܟܐ ܘܕܒܠܥܡ ܢܒܝܐ ܕܓܠܐ v. 5. ܦܬܘܪ] Uſs. 1. ܦܬܘܪ Poc. ܦܬܘܪ ut & Uſs. 2. forte idem eſt. v. 6. ܢܡܚܝܘܗܝ ܘܢܛܪܘܕ] Poc. ܢܡܚܐ ܒܗ ܘܢܛܪܘܕ v. 13 ܠܐܪܥܟܘܢ] Uſs. 1. ܠܐܪܥܟܘܢ Ib. ܕܐܙܠ] Poc. ܐܙܠ ſine ܕ v. 18. ܡܠܐ] Uſs. 1. ܡܠܐ Poc. ܡܠܐ. Ib. ܕܐܥܒܪ] Uſs. 2. ܐܥܒܪ ſine ܕ v. 24. ܕܟܪܡܐ] fortaſſe legendum ܟܪ̈ܡܐ in plur. etſi codd. non addicant. v. 29. ܕܚܪܒܢ] Uſs. 1. ܕܚܪܒܐ ſine ܢ v. 30. ܡܢ ܡܠܘܡ] Uſs. 2. ܡܢ ܡܠܘܡ ſed male. v. 35. ܗܘ ܒܪܡ] Poc. ܗܘ ܒܪܡ Uſs. 1. ܗܘ ܒܪܡ Ib. ܕܪܘܪܒܢܐ] Uſs. 1. ܪܘܪܒܢܐ v. 36. ܕܡܘܐܒ] Uſs. 2. ܡܘܐܒ ſine ܕ recte. v. 40. ܘܥܢ̈ܐ] Uſs. 1. ܘܥܢܐ ſine punctis pluralis.

CAP. XXIII. v. 2. ܥܠ ܡܕܒܚ̈ܐ] Uſs. ܥܠ ܡܕܒܚܐ in ſing. male ut videtur, ſic etiam v.4. etſi v. 14. & v. 30. in plur. ex quibus apparet interdum aſcribi puncta pluralis, alibi ſecus: nec inutilem tamen interdum tamen eſſe laborem quærendi in Mſs. quando aſcribenda ſint. v. 3. ܘܐܢܐ ܐܙܠ] Uſs. 2. ܘܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܐ in præſenti. v. 7. ܘܐܡܪ ܒܡܬܠܬܗ] Uſs. 2. ܘܐܡܪ ܡܠܬܗ ܘܐܡܪ ܒܡܬܠܬܗ vix enim ܐܡܪ ferat ܒܡܬܠܬܗ etſi ſic etiam v. 18. v. 10. ܬܡܘܬ] Poc. ܬܡܘܬܢ. v. 13. Poc. & Uſs. 2. non habent ܘܟܠܗ ܠܐ ܬܚܙܐ Uſs. 1. habet. v. 14. ܕܪܡܐ] Uſs.2. ܕܪܡܐ v. 19. ܐܠܗܐ] Poc. et Uſs. 2. ܕܐܠܗܐ. Ib. ܗܘ ܐܡܪ. ܘܥܒܕ] Uſs 1. ܗܘ ܐܡܪ ܘܗܘ v.27 ܘܬܠܘܛܝܘܗܝ] Uſs. 1. 2. ܘܬܠܛܝܗܝ

CAP. XXIV. v. 1. ܕܒܥܠ ܚܫ] Uſs. 1. ܕܒܥܠ ܚܫܐ v. 3. ܕܓܒܪܐ] Uſs. 2. ܕܓܒܪܐ. v. 7. ܘܬܬܪܘܡ] Poc. ܘܬܬܪܝܡ v. 8. ܢܐܟܘܠ ܥܡܡܐ ܣܢܐܘܗܝ] Uſs. ܢܐܟܘܠ ܥܡ̈ܡܐ ܣܢܐܐ v. 9. ܡܒܪܟܢܝܟ] Poc. ܘܡܒܪܟܢܝܟ v. 14. ܐܡܠܟܟ] Uſs. 2. ܐܡܠܟܟ v. 24. ܕܟܬܝܐ] Uſs. 1. ܕܟܬܝܐ quod eſt ∴ Poc. ܕܟܬܝܐ item Uſs. 2.

CAP. XXV. v. 1. ܒܫܛܝܡ] Uſs. 1. ܒܫܛܝܡ Poc. & Uſs. 2. ܒܫܛܝܡ v. 2. ܘܣܓܕܘ] Poc. ܘܣܓܕܘ item Uſs.2. v. 6. ܡܕܝܢܝܬܐ] Poc. et Uſs. 2. ܡܕܝܢܝܬܐ v. 11. ܘܠܐ] videtur legendum ܕܠܐ etſi codd. non addicant. v. 14. ܣܠܘ] Poc. ܣܠܘ Uſs. 2. ܣܠܘ v. 18. ܕܦܥܘܪ] Uſs. 2. ܕܦܥܘܪ Ib. ܒܪܬ ܪܝܫܐ] Uſs. 1. ܒܪܬ ܪܝ̈ܫܐ.

CAP. XXVI. v.16. ܠܐܘܙܢܝ] Uſs.2. ܠܐܘܙܢܝ v.17. ܠܐܪܘܕܝ. ܠܐܪܘܕܝ] Uſs. 2. ܠܐܪܘܕܝ et ܠܐܪܐܠܝ v. 20. ܠܙܪܚ] Uſs. 2. ܠܙܪܚ] v. 24. ܠܝܫܘܒ] Uſs.1. ܠܝܫܘܒ. v.26. ܠܣܪܕ] Poc. ܠܣܪܕ v. 29. ܠܡܟܝܪ] Mſs. ܠܡܟܝܪ. v. 32. ܠܫܡܝܕܥ] Poc. ܠܫܡܝܕܥ & Uſs. 2. v. 33. ܘܠܨܠܦܚܕ] Poc. ܘܠܨܠܦܚܕ. Ib. ܘܡܠܟܐ] Mſs. ܘܡܠܟܐ v. 35. ܠܬܚܢ] Mſs. ܠܬܚܢ v.36. ܠܥܪܢ] Mſs. ܠܥܪܢ v. 38. ܠܐܫܒܝܠ] Uſs. 2. ܠܐܫܒܝܠ v. 46. ܕܣܪܚ] Poc. ܕܣܪܚ et Uſs. 2. v. 49. ܠܫܠܝܡ] Uſs. 1. ܠܫܠܝܡ v. 57. ܠܓܪܫܘܢ] Poc. ܠܓܪܫܘܢ Ib. ܠܡܪܪܝ] Uſs. 2. ܠܡܪܪܝ. v. 58. ܠܚܒܪܘܢ] Mſs. ܠܚܒܪܘܢ

CAP. XXVII. v. 1. ܒܪ] Poc. ܒܪ v.2. ܘܩܡܝ. ܘܐܠܥܙܪ] Poc. et Uſs. 1. ܘܩܡ et ܘܐܠܥܙܪ v. 5. ܕܝܢܗܝܢ] Uſs.2. ܕܝܢܗܘܢ plur. propter affixum ut videtur. v. 21. ܢܫܐܠ] Poc. ܢܫܐܠ pro præſenti. Ib. ܕܢܦܩܘܢ] Uſs.1. ܕܢܦܩܘܢ recte, idem enim eſt.

CAP. XXVIII. v.4. ܡܢܗ] ſingulare ut in Hebr. verſu autem 11. plur. v. 12. ܘܬܠܬ] Mſs. ܘܬܠܬܐ ut & hic v. 20. v. 18. ܘܒܥܠ] videtur ܘ redundare. v. 21. ܚܕ ܚܕ] Poc. ܚܕ ܚܕ Uſs. 1. ܚܕ ܚܕ ut ſemper. v. 31. ܘܢܘܩܝܗܘܢ] quare ſingulare?

CAP. XXIX. v. 1. ܒܚܕ] Uſs. 2. ܒܚܕܐ ut v. 7. v. 6. videtur legendum poſt ܕܝܪܚܐ] ܘܡܢܚܬܗ ut Cap.31.28. item ܘܢܣܟܐ, etſi codd. nihil mutant. v. 12. ܘܒܚܕܥܣܪ] Poc. ܘܒܚܕܥܣܪ quod eſt inſolitum. v. 13. ܩܘܪܒܢܐ] Uſs. 1. ܩܘܪܒܢ̈ܐ in ſing. item Uſs.2. v. 33. ܐܝܟ ܕܙܕܩ ܠܗܘܢ] Uſs. 2. ܐܝܟ ܙܕܩ ܠܗܘܢ v. 39. ܒܥ̈ܐܕܝܟܘܢ] Uſs. 1. ܒܥܐܕܝܟܘܢ ܕܢܕܪܝܟܘܢ ܡܢܚܬܐ Ib. ܢܘܩܝܟܘܢ] videtur analogia poſtulare ܢܘ̈ܩܝܗܘܢ in plur. ſed eſt plur. in Poc. ſing. in Uſs. 1.

CAP. XXX. v. 3. ܢܕܪ ܢܕܪ] Uſs. 2. ܢܕܪ v. 5. ܘܫܡܥܗ ܐܒܘܗ̇] Uſs. videtur ſemper legere ܫܡܥܗ ܐܒܘܗ nunquam enim habet punctum fœm. v.9. ܕܢܕܪܬ] Poc. ܢܕܪܬ in præſenti, item Uſs. 2. v. 14. ܕܡܫܬܥܒܕܐ] Uſs. 1. ܕܡܫܬܥܒܕ̈ܐ fœm.

CAP. XXXI. v. 2. ܐܬܒܥ] Uſs. 1. ܐܬܬܒܥ etſi in marg. ܐܬܒܥܘ Uſs. 2. ܐܬܒܥ Ib. ܡܕܝܢܝܐ] Uſs. 2. ܡܕܝܢܝ̈ܐ Ib. ܬܬܟܢܫ] Uſs. 1. ܬܬܟܢܫ v. 3. ܒܡܕܝܢܝܐ] Uſs. 1. ܒܡܕܝܢܝܐ v. 8. ܘܪܩܡ] Uſs. 2. ܘܪܩܡ Ib. ܒܒܥܘܪ] Uſs. 2. ܒܒܥܘܪ v. 11. ܒܟܠܗ ܕܒܙܬܐ ܘܕܒܢܝܢܫܐ] Uſs. 1. ܕܒܙܬܐ ܟܠܗ ܘܒܒܥܝܪܐ ut in Hebr. v. 17. ܕܝܕܥܬ ܕܟܪܐ] Uſs. 2. ܕܟܪܐ ܕܝܕܥܐ v. 18. ܕܟܪܐ] Poc. ܕܟܪ̈ܐ in plur. male. v. 23. ܒܢܘܪܐ] Uſs. ܒܢܘܪܐ ut in Hebr. & poſt. v. 24. ܠܡܫܪܝܬܐ] Uſs. 2. ܠܡܫܪܝܬܟܘܢ v.29. poſt. ܦܠܓܘܬܗܘܢ] adde ex Uſs.1 ܗܒܘ ܠܐܠܥܙܪ ܟܗܢܐ (ubi Uſs. 2. & Poc. ܗܒ ܘܗܒܘ) ܦܘܪܫܢܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܡܢ ܦܠܓܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ. ܣܒ. quibus additis, tolli poteſt nota lacunæ. Tantum ܘ in ܘܡܢ initio verſus tollendum erit. Vides, in ſequentibus, diſcrimen cenſus Dominici in Hebr. & Syr. eſſe pro ratione hujus diſcriminis.

$$\begin{array}{r|l} 33750 & 0 \\ 5 & 0 \\ 6750 & \end{array}$$

v. 31. ܘܥܒܕ] Uſs.1. & 2. ܘܥܒܕܘ v. 32. ܕܒܙܬܐ ܘܫܒܝܬܐ] lege ܕܫܒܝܬܐ v. 52. ܫܬܬܥܣܪ] Uſs. 2. ܫܬ ܥܣܪ

CAP. XXXII. v. 1. ܕܓܠܥܕ] Uſs. 1. ܘܓܠܥܕ male. v. 2. ܘܐܡܪܘ] ܘܐܡܪܘ ut alibi Uſs. 1. et 2. item v. 9. v. 3. ܘܢܒܘ. ܘܫܒܡܐ. ܘܒܥܘܢ...] Mſſ. ܘܫܒܡܐ ܘܢܒܘ ܘܒܥܘܢ ordine quo in Hebr. Ib. ܘܐܠܥܠܐ] Uſs. 2. ܘܐܠܥܠܐ. v. 11. ܘܒܟܠ] Uſs. 1. ܘܒܟܠ. v. 18. ܠܒܬܝܢ] in Poc. ܠܒܬܝܢ. v. 24. ܠܢܟܣܝܢ] in Poc. ܡܢܟܘܢ ܕܢܟܣܐ. v. 33. ܘܠܦܠܓܗ] in Uſs. 1. ܘܠܦܠܓܗ. v. 34. ܘܥܛܪܘܬ] Uſs.1. ܘܥܛܪܘܬ. v. 35. ܘܥܛܪܘܬ] Uſs. 2. ܘܥܛܪܘܬ ܫܘܦܡ. v. 39. ܠܡܟܝܪ] Uſs. 1. ܡܟܝܪ et ver. 40. v. 41. ܘܐܚܕ] Poc. ܘܐܚܕ. v 42. ܘܢܘܒܚ] Uſs. 1. ܘܢܘܒܚ. Uſs. 2. ܘܢܘܒܚ. Ib. ܢܘܒܚ] Uſs. 1. ܢܘܒܚ. Uſs. 2. ܢܘܒܚ.

CAP. XXXIII. v. 3. ܒܐܝܕܐ ܕܡܪܝܐ] Uſs. 1. ܒܐܝܕܐ ܪܡܬܐ recte. v. 7. ܦܘܡ ܚܐܪܬܐ] videtur punctandum ܦܘܡ ܚܝܪܬܐ ex Hebr. v. 19. 20. ܪܬܡܐ. ܘܪܡܘܢ ܦܪܨ] Mſſ. ܪܬܡܐ. ܘܪܡܘܢ ܦܪܨ. v. 21. ܒܠܒܢܐ] Poc. ܒܠܒܢܐ Ib. ܒܪܣܐ] Uſs. 1. ܒܪܣܐ & Poc. v. 25. ܡܩܗܠܘܬ] Uſs. 1. ܡܩܗܠܘܬ eſt mhagiono. v. 29. ܚܫܡܘܢܐ] Uſs. 1. ܚܫܡܘܢܐ. v. 34. ܡܝܛܒܬ ܒܥܒܪܘܢܐ] Uſs. 1. ܡܝܛܒܬ & ܒܥܒܪܘܢܐ v. 49. ܐܒܠ ܕܫܛܝܡ] Uſs. 1. ܐܒܠ ܫܛܝܡ Poc. ܐܒܠ ܕܫܛܝܡ. v. 55. ܕܡܥܩܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 2. ܕܡܥܩܝܢܬܘܢ.

CAP. XXXIV. v. 4. ܚܨܪ ܐܕܪ] Poc. ܚܨܪܐܕܪ (ut v. 9. ܚܨܪܥܝܢܢ) Uſs. 2. ܚܨܪܐܕܪ. v. 7. ܡܢ ܢܗܪܐ] Mſſ. ܘܡܢ redundante ܘ ut ſæpe. v. 9. ܠܙܦܪܘܢ] Uſs. 1. ܠܙܦܪܘܢ. v. ܡܢ ܡܕܢܚܬ ܡܢ] Uſs. 1. ܡܕܢܚܐ ܡܢ ܬܡܢ ܡܢ ܡܕܢܚܬ. v. ܕܥܝܢ. ܘܢܚܬܘܢ] Poc. ܕܥܝܢܘ ܢܚܬܘܢ quod non detur abhorrere a Syriaſmo. v. 26. ܥܙܢ] Poc. ܥܙܢ item Uſs. 2.

CAP. XXXV. v. 8. ܡܢ ܡܘܪܬܗ] Us. 1. ܡܢ ܡܘܪܬܗ. v. 22. ܒܫܠܐ] Uſs. 1. ܕܠܐ ܒܫܠܐ. v. 26. ܬܚܘܡܐ] Uſs. 1. ܬܚܘ̈ܡܐ v. 29. ܢܡܘܣܐ] Uſs. 2. et Poc. ܢܡܘ̈ܣܐ in plur. non ſecundum Heb. v. 33. ܕܥܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܗ ܗܘ ܡܛܠ ܕܕܡܐ ܗܘ] Uſs. 2. ܕܥܡܪܝܢܬܘܢ et ܕܕܡܗܘ.

CAP. XXXVI. ܡܟܝܪ] Uſs. 1. ܡܟܝܪ ut alibi. ܕܨܠܦܚܕ] Mſſ. ܕܨܠܦܚܕ ut prius. v. 3. ܘܬܬܘܣܦ ܘܬܬܬܘܣܦ item verſ. 4. ubi itidem in Uſs. 2.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

VER. 1. ܚܨܪܘܬ] Uſs. 1. ܚܨܪܘܬ ut ante. Ib. ܒܝܬ ܦܪܢ] Poc. et Uſs. 2. ܦܪܢ. Ib. ܘܕܝܙܗܒ] Poc. ܘܕܝܙܗܒ Uſs. 1. ܘܕܝܙܗܒ Uſs. 2. ܘܕܝܙܗܒ recte. v. 4. ܒܐܕܪܥܘܬ] Uſs. 1. et 2. ܒܐܕܪܥܘܬ. v. 7. ܢܗܪܐ ܦܪܬ] Uſs. 2. ܦܪܬ ut Arab. v. 13. ܚܟܝܡܝܢ] Uſs. 1. ܘܚܟܝܡܐ. v. 15. ܘܚܟܝܡܬ] Uſs. 2. ܘܚܟܝܡܬ. v. 17. ܕܗܘܐ ܩܫܐ] Uſs. 1. ܕܗܘܐ ܩܫܐ in præſenti. Ib. ܩܪܒܘܗܝ] Poc. ܩܪܒܝܗܝ in ſing. v. 22. ܘܢܒܨܘܢ] Uſs. 2. ܘܢܒܨܘܢ. v. 24. ܘܐܠܨܘܗ] Uſs. 1. ܘܐܠܨܘܗ. v. 42. ܬܬܒܪܘܢ] Uſs. 1. ܬܬܬܒܪܘܢ. v. 44. ܠܚܘܪܡܐ] Uſs. uterque ܠܚܪܡܐ.

CAP. II. v. 8. ܐܝܠܬ] Uſs. 1. ܐܝܠܬ quod videtur rectum propter Epiphanium qui per αι ſcribit: ſic et Poc. et Uſs. 2 tamen codex Samarit. et Arab. noſter, ut impreſſum eſt v. 12 ܚܘܪܝܐ] Uſs. 2. ܚܘܪ̈ܝܐ. v. 22. ܚܘܪ̈ܝܐ. id. v. 10. ܐܡܘܢܝܐ] ܢ pro ܝ ſolenni errore. v. 18. ܘܥܒܪ] Uſs. 1. ܘܥܒܪ. v. 23. ܩܦܘܩܝܐ] Poc. ܩܦܘܩ̈ܝܐ. Ib. ܟܦܪܐ] Uſs. 2. ܟܦܪܐ. Ib. ܠܟܬܦܪ] Poc. ܠܟܬܦܘܪ et Uſs. 2. ſed puncto ſupra ſcripto.

CAP. III. v. 9. ܣܪܝܘܢ] Uſs. 1. ܣܪܝܘܢ. v. 14. ܐܪܓܘܒ] Uſs. 1. & 2. ܕܐܪܓܘܒ. v. 15. ܘܠܡܟܝܪ] Uſs. ܘܠܡܟܝܪ] ut alibi. v. 16. ܕܢܚܠܐ ܘܬܚܘܡܗ] Mſſ. ܕܢܚܠܐ ܘܬܚܘܡܐ. v. 17. ܐܫܕܘܪ] Uſs. 2. ܐܫܕܘܪ. v. 18. ܚܣܝܢ] Uſs. 1. & Poc. ܚܣܝܢ in præſenti. v. 20. ܗܢܘܢ] quid ſi legas ܗܢܘܢ?

CAP. IV. v. 1. ܢܡܘܣܐ] Uſs. 1. ܢܡܘ̈ܣܐ in plur. unde & v. 9. forte ܦܬܓ̈ܡܐ ut in Hebr. v. 5. ܕܥܐܠܝܢ ܠܗ] Mſſ. ܕܥܐܠܝܢ ܐܢܬܘܢ. v. 10. ܡܠܘܗܝ ܕܢܠܦܘܢ] Uſs. 2. & Poc. ܡܠܦܢܐ male. v. 12. ܫܡܥܝܢ ܗܘܝܬܘܢ] Uſs. 2. ܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ. v. 25. ܘܬܚܒܠܘܢ] Mſſ. ܢܚܒܠܘܢ. v. 33 ܘܚܝܝܬܘܢ] Uſs. 1. ܘܚܝܝܬܘܢ. v. 35. ܘܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 1. ܘܚܙܝܬܘܢ. v. 36. ܘܦܬܓܡܘܗܝ ܐܦ ܕܫܡܥܬܘܢ ܘܚܙܝܬܘܢ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ] Uſs. 1. ܘܦܬܓܡܘܗܝ ܫܡܥܬܘܢ ܡܢ ܓܘ ܢܘܪܐ. v. 38. ܕܢܥܠܟܘܢ] Poc. ܠܡܥܠܟܘܢ Uſs. 1. ܕܢܥܠܟܘܢ impreſſum conſtat ex utroque. v. 39. ܡܢ ܠܬܚܬ] Poc. ܠܬܚܬ item v. v. 48. ܣܪܝܘܢ] Uſs. 1. ܣܪܝܘܢ ut ante.

CAP. V. v. 7. ܐܠܗܐ] Poc. ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܝܢ. ܕܡܘ̈ܬܐ] Mſſ. ܘܕܡܘܬܐ in ſing. v. 25. ܐܠܗܢ] ܐܠܗܐ ܕܚܝܐ. v. 29. ܘܡܫܬܓܪ] Poc. ܘܡܫܬܐܓܪ item v. 31. ܕܢܐܪܬܘܢܗ] Uſs. 2. ܕܢܪܬܘܢܗ.

CAP. VII. v. 5. ܐܣܝܪܘ] Poc. ܐܣܝܪ ſine ܘ. ܘܬܕܥ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ] Uſs. 1. ܘܬܕܥ ſecundum Hebr. & Uſs. 2. ܘܬܕܥ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ. v. 11. ܦܘܩ̈ܕܢܐ quid ſi legamus ܘܬܛܪ etſi contra libros, ut in Hebr? ܦܐܪ̈ܐ] etiam contra libros puto legendum ܦܐܪܐ in ut Heb. in Uſs. 2. ad marginem notatum eſt videndum gorium. v. 16. ܕܦܣ̈ܝܐ] vide an legendum ſit ܦܣܝܐ in ſing cundum Hebr. etiam contra libros. v. 19. ܘܐܦܩܟ] ܕܐܦܩܟ ſecundum Hebr. recte. v. 20. ܕܡܫܬܚܪܝܢ ܘܐܛܫܝܢ] ܘ in ܘܐܛܫܝܢ priore non agnoſcitur ab v. 22. ܒܥܓܠ ܡܫܠܡܠ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ] Uſs. ܠܐ ܡܫܟܚ ad marginem *vide Greg.* quaſi eam lectionem jiciendam eſſe oſtendat. v. 24. ܡܢ ܬܚܝܬ] Poc. ܬܚܝܬ. v. 25. ܬܬܩܠ] Uſs. 1. ܬܬܬܩܠ prorſus ne rio.

CAP. VIII. v. 2. ܕܢܢܢܣܝܟ] Poc. ܕܢܢܣܝܟ tertia ܢ. v. 5. ܘܬܕܥ] forte legendum ܘܬܕܥ ut in ſic certe in Poc. v. 15. ܚܘܝܐ ܕܚܘܪܢܐ] forte lege ܚܘܪܢܐ in ſing. v. 16. ܘܢܢܣܝܟ] Uſs. 1. ܘܢܢܣܝܟ nece item Uſs. 2.

CAP. IX. v. 1. ܠܡܐܪܬ ܥܡܡܐ ܘܥܫܝܢܐ] Uſs. 1. ܥܡܡܐ ܘܥܫܝܢܐ ſecundum Heb. v. 3. ܘܬܕܥ] f. leg. ܘܬܕܥ ut us ex Hebr. etſi contra libros. item v. 6. Ib. ܢܚܪܒ ܗܘ gendum ܘܢܚܪܒ ܗܘ ex Heb. contra libros. ver. ܘܬܘܒܕܝܗ ܘܬܫܝܨܝܗ] Uſs. 1. ܘܬܘܒܕܝܗ puncto ܘܬܫܝܨܝܗ infra ſcripto. Uſs. 2. ܘܬܘܒܕܝܗ melius. ܒܥܘܠܢܐ] ſing. in Hebr.

CAP. X. v. 2. ܘܐܟܬܘܒ] Uſs. 1. ܘܟܬܘܒ male. ܒܐܪܘܬ] Uſs. 1. ܒܐܪܘܬ Poc. ܒܝܪܘܬ ſed Uſs. 2. diſerte v. 7. ܠܓܕܓܕ] Uſs. 1. ܠܓܕܓܕ Uſs. 2. ܓܕܓܕ

CAP. XI. v. 1. Uſs. 1. non habet initium. ܘܪܚܡ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ] certe deeſſe videtur ܘ ܘܪܚܡ. v. 6. ܘܦܬܚܬ] Uſs. 1. ܕܦܬܚܬ recte. v. 6. ܘܬܬܚܣܢܘܢ] Hebr. poſtulant ܕܬܬܚܣܢܘܢ. Ib. ܕܥܒܪܝܢ] Uſs. 1. ܠܬܡܢ ܕܥܒܪܝܢ recte. contra v. 10. Uſs. 2. ܥܐܠܝܬܘܢ & v. 11 ܥܒܪܝܬܘܢ.

CAP. XII. v. 2. ܘܐܠܗܝܗܘܢ] videtur rejiciendum ܘ in ܘܐܠܗܝܗܘܢ, etſi invitis libris, ex Hebr. v. 5. ܒܐܬܪܐ] videtur legendum ܠܐܬܪܐ ex Hebr. v. 18. ܘܥܒܕܟ] Poc. ܘܥܒܕܝܟ in plur. male, ex Hebr. v. 20. ܘܬܐܡܪ ܐܟܘܠ ܒܣܪܐ] in Poc. & Uſs. 2. deeſt ܒܣܪܐ ܐܟܘܠ poſt, ܪ̈ܓܝܓܬܐ] in Uſs. 2. ܪ̈ܓܝܓܬܐ ſine ܝ & ſane hoc habere viſa eſt ſcriptura Poc. et Uſs. 1. v. 27. Uſs. 2. et Poc. non habent ܘܕܡܐ ܕܕܒ̈ܚܝܟ ܢܬܐܫܕ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ] v. 30. ܬܬܩ̈ܠ] Poc. ܬܬܩܠ item Uſs. 2.

CAP. XIII. v. 8. ܠܐ ܬܬܦܝܣ] Uſs. 1. ܠܐ ܬܬܦܣ. v. 16. ܠܐ ܬܬܒܢܐ] Uſs. 1. ܠܐ ܬ.

CAP. XIV. v. 3. ܣ̈ܢܝܬܐ] Uſs. 1. ܣܢܝܬܐ. v. 21. ܕܥܡܘ̈ܪܝܢ] Uſs. 1. ܕܥܡܘܪܝܢ. Ib. ܠܐ ܬܐܟܠܘܢ] Uſs. ܠܐ ܬܐܟܘܠ. v. 22. ܡܥܣ̈ܪܘ] Uſs. 1. ܡܥܣܪܘ rectius, quia ſequitur ܥܣܪܘ Poc. et Uſs. 2. ܥܣ̈ܪ.

CAP. XV. v. 1. ܫܢܝܢ] Uſs. 1. ܫܢܝܢܘ in plur. v. 7. ܬܐܚܘܕ] Uſs. 1. ܬܐܚܕ. v. 9. ܘܬܒܐܫ] Uſs. 1. ܘܬܒܐܫ. v. 21. ܕܦܣ̈ܝܐ] Uſs. 1. ܕܦܣܝܐ 22. ܘܕܕܟܝܐ Poc. ܕܕܟܝܐ ut et Cap. 16. 22.

CAP. XVI. Tit. Uſs. 1. ܕܥܠ ܦ̈ܛܝܪܐ. v. 8. ܦܛܝܪܐ] quid ſi legamus ܦܛܝ̈ܪܐ ſecundum Hebr. etiam contra libros? ut v. 16. v. 19. ܠܐ ܬܨܠܐ] Uſs. 1. ܬܨܠܐ.

CAP. XVII. v. 8. ܦܘܠܓܢܐ ܕܕܝܢܐ] quidni ܦܘܠ̈ܓܢܐ ܕܕܝ̈ܢܐ in plur. etiam libris invitis, ſecundum Hebr? v. 9. ܠܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ] quid ſi ܟܗ̈ܢܐ & ܠܘ̈ܝܐ ut in Hebr. eadem ratione? nam v. 12. alia ratio eſt quare ſingulare ſit. item v. 18. v. 17. ܢܣ̈ܓܐ] Uſs. 2. ܢܣܓܐ ut ſit leve, male. v. 19. ܘܢܥܒܕ] Uſs. 1. ܕܢܥܒܕ recte ſecundum Hebr. v. 20. ܡܢ ܦܘܩ̈ܕܢܐ] quid ni ܦܘܩܕܢܐ in ſingular. ut Hebr.?

CAP. XVIII. v. 3. ܡܢܘ̈ܬܐ] Uſs. 1. ܡܢܘ̈ܬܐ. v. 6. ܡܢ ܚܕܐ] Uſs. 2. ܘܡܢ ܚܕܐ. v. 9. ܕܥܡ̈ܐ] Poc. ܕܥܡܡܐ. v. 20. ܕܢܡܠܠ] videtur ſcribendum ܘܢܡܠܠ.

CAP. XIX. v. 6. poſt ܕܢܪܕܘܦܗ] addit Uſs. 1. ܘܢܕܪܟܝܘܗܝ neceſſario. v. 13. ܘܬܒܥ forte legendum ܘܬܒܥܪ ut v. 19. ut & 21. 9. v. 16. ܘܣܗ̈ܕ ܒܗ] Uſs. 1. ܕܣܗܕ ܒܗ ut ſit leve. ut & v. 16. Poc. ܢܣܗܕ ܒܗ 18. ܕܣܗܕܗ Uſs. 2. ܘܣܗ̈ܕܗ utrobique.

CAP. XX. v. 3. ܩܪ̈ܒܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 2. ܩܪܒܝܬܘܢ una voce. v. 8. ܐܝܟ ܕܠܒܗ] Uſs. 1. ܐܝܟ ܕܠܒܗ Poc. & Uſs. 2. ܐܝܟ ܠܒܗ ܕܠܒܗ. v. 19. Non legebat Syrus לא in Hebr. לא תכרות ſed legendus videtur ipſe per interrogationem, cum ait. ܐܢܬ ܦܣܩ ܡܛܠܗܘܢ.

CAP. XXI. v. 7. ܐܝ̈ܕܝ] Uſs. 2. ܐܝܕܝܢ ut Arab. ſequitur autem ܠܐ ܐܫܕܬ. v. 12. ܘܬܩܠܡܝܢ] Uſs. 2. ܘܬܩܠܡܝܢ. v. 13. ܘܬܬܒ] Poc. ܬܬܒܝܢ. v. 14. ܬܬܓܪ] Uſs. 1. ܬܬܬܓܪ bene.

CAP. XXII. v. 18. ܘܢܪܕܘܢܝܗܝ] Uſs. 2. ܘܢܪܕܘܢܝܗܝ. ad marg. Uſs. 2. v. 21. ܘܬܡܘܬ] Uſs. 1. & Poc. ܘܬܡܘܬܢ Ib. ܕܒܝܬ ܐܒܘܗ̇] Uſs. 1. et Poc. ܕܒܝܬ ܐܒܘܗ̈ܝܗ̇. ad v. 23. ܡܟ̈ܝܪܬܐ, ܡܟܘܪܬܐ] notavit Bootius ad Marg. Uſs. 2. in Cat. ad Matt. 1. 24. legi ܡܟܝܪܬܐ.

CAP. XXIII. v. 2. ܒܩܗܠܐ] Poc. ܒܩܗ̇ܠܐ Item v. 3. et 10. et 11. v. 4. ܦܬܘܪ] Uſs. 1. ܡܢ ܦܬܘܪ. v. 6. ܘܛܒ̈ܬܗܘܢ] Uſs. 1. ܘܛܒܬܗܘܢ in ſing. recte. v. 13. ܬܚܦܪܢ] Uſs. 2. ܬܚܦܪܝܢ cum ܝ. v. 16. ܕܬܫܠܡ] Poc. et Uſs. 2. ܕܬܫܠܡ. Ib. ܕܐܬܐ] Uſs. 2. ܕܐܬܝܢ in plur.

CAP. XXIV. v. 6. ܘܪ̈ܟܒܗ] Uſs. 2. ܘܪܟܒܗ. v. 8. ܘܐܙܕܗܪ] Poc. ܐܙܕܗܪ ſine ܘ. v. 14. ܚܣܝܪܐ in Uſs. 2. ܚܣܝ̈ܪܐ in plur. ut in Samarit.

CAP. XXV. v. 10. ܫܪܝܐ] Uſs. 1. ܫܪܐ Poc. ܫܪ̈ܐ et Uſs. 2. v. 17. ܕܐܘܪܚܟܘܢ] Poc. ܕܐܘܪܚܟܘܢ.

CAP. XXVI. v. 9. ܘܝܗܒ ܐܪܥܐ] Uſs. 1. ܘܝܗܒ ܠܢ neceſſario. v. 12. ܫܢܬ ܡܥܣܪ̈ܐ] Uſs. 1. ܫܢܬ Uſs. 2. ܫܢܬ. v. 18. ܕܩܕܡܗ ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ] Uſs. 1. ܕܩܕܡܗ ܘܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܟ.

CAP. XXVII. v. 1. ܘܦܩܕ. ܘܐܡܪܘ] Poc. ܘܦܩܕܘ. poſt. Uſs. 1. ܘܐܡܪ ſine ܘ. v. 9. ܘܐܡܪ] Poc. ܘܐܡܪܘ. v. 20. ܕܐܝܬܬ] Uſs. 1. ܕܐܝܬܬ. v. 26. ܕܢܩܘܡ ܥܠ] Uſs. 2. ܕܠܐ ܢܩܘܡ ܥܠ.

CAP. XXVIII. v. 4. ܘܡܘܠܕܐ ܕܒܥܝܪܟ] Poc et Uſs. 2. ܘܡ̈ܘܠܕܐ in plur. ut reliqua, quare ſic etiam leg. v. 11. v. 13. ܘܠܥܠܝܬܐ] Uſs. 2. ܘܠܥܠܝܘܬܐ. v. 25. ܬܬܒܕܪܢ] Uſs. 2. ܢܬܒܕܪܢ. v. 30. ܬܟܘܪ ܢܫܟܒܝܗ̇] Uſs. 1. ܬܟܘܪ ܡܫܟܒܢܗ̇. v. 34. ܚܙܘܐ] Uſs. 2. ܚܙ̈ܘܐ in plur. v. 36. ܕܩ̈ܝܣܐ ܘܕܟܐ̈ܦܐ] Uſs. 1. et 2. ܕܩܝܣܐ ܘܕܟܐܦܐ in ſing. longe melius, ut in Hebr. ſic v. 64. v. 51. ܡܪܥܝܐ] Uſs. 2. ܡܪ̈ܥܝܐ in plur. ſic alias ut Cap. 30. v. 9. v. 54. ܬܒܐܫ] Uſs. 1. ܬܒܐܫ item v. 56. Poc. ܬܒܐܫܢ & 56. 57. v. 57. ܕܢܦܩ] Uſs. 1. ܕܢܦܩ in præſenti. v. 66. ܬܗܝܡܢ] Uſs. 1. ܬܗܝܡܢ. v. 67. ܚܙܘܐ] verſio Samarit. int. ܚܙ̈ܘܐ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܐܬܝܬܘܢ] Uſs. 2. ܕܐܬܝܬܘܢ neutrum ſecundum Heb. ſed ܘܐܬܝܬܘܢ. v. 10. ܪ̈ܫܝܟܘܢ ܫܒ̈ܛܝܟܘܢ] videtur legendum in Hebr. ראשי. v. 17. ܕܦܩ̈ܥܐ ܘܕܓ̈ܪܦܐ] Uſs. uterque ܕܦܩܥܐ ܘܕܓܪܦܐ in ſing. recte ut in Hebr. v. 21. ܟܘܪܗܢܬܐ] Uſs. 1. ܟܘܪ̈ܗܢܬܐ plur. v. 29. ܘܢܥܒܕ] videtur ſcribendum ܕܢܥܒܕ etiam contra libros.

CAP. XXX. v. 18. ܕܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. 2. ܕܥܒܪܝܬܘܢ.

CAP. XXXI. v. 7. ܐܬܥܫܢ] Uſs. 1. ܘܐܬܠܠܒ lege ܐܬܠܒܒ. v. 8. in folio inſerto Uſs. 1. ſic ſcriptus eſt (quod tamen folium ſatis negligentem ſcriptorem habuit) ܘܗܐ ܡܠܐܟܐ ܐܙܠ ܩܕܡܝܟ ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܥܡܟ ܡܫܡܫܢܐ ܘܠܐ ܢܫܒܩܟ ܘܠܐ ܢܛܥܝܟ ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒ ܘܟܬܒ ܡܘܫܐ ܘܝܗܒܗ ܠܟܗ̈ܢܐ ܒܢ̈ܝ ܠܘܝ ܕܫܩܠܝܢ ܩܒܘܬܐ ܕܩܝܡܗ ܕܡܪܝܐ ܘܠܟܠܗܘܢ ܩ̈ܫܝܫܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܐܝܠ. ܘܦܩܕ ܐܢܘܢ ܡܘܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܒܬܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܒܙܒܢܐ ܕܫܢܬܐ Poc. ܘܡܪܝܐ ܗܘ ܕܐܙܠ ܩܕܡܝܟ ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܥܡܟ ܠܐ ܬܕܚܠ ܘܠܐ ܬܬܪܗܒ ܘܠܐ ܬܙܘܥ. v. 17. ܥܡܐ ܕܚܫܒܬ] Poc. ܕܚܫܒܬ

ܡܛܠ item Uſs. 1. v. 19. ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ ܠܣܗܕܘܬܐ] Uſs. 1. ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. ܘܐܠܦܘܗ̇ ܠܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܣܝܡܘܗ̇ ܒܦܘܡܗܘܢ sed in Uſs. 2. poſt hæc, ſequitur ܡܛܠ ܕܬܗܘܐ ܠܝ ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ ܠܣܗܕܘܬܐ ubi vides errorem natum ex repetitione ejuſdem vocis, nimirum, ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܕܐ. v. 21. ܕܡܛܝܢ] Uſs. 1. ܕܡܛܝܢ Uſs. 2. ܕܡ̈ܛܝܢ item 21. ܬܫܒܘܚܬܐ ܡܢ ܙܪܥܗܘܢ Uſs. 1. ܗܕܐ ܬܫܒܘܚܬܐ.

CAP. XXXII. Tit in Uſs. ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܘܕܡܘܫܐ. v. 2. ܪܘ̈ܚܐ] Uſs. 2. ܪܘܚܐ in ſing. v. 8. ܬܚܘܡܐ] quid ſi legamus ܬܚܘ̈ܡܐ in plur. etiam invitis libris? v. 10. ܐܫܟܚܗ] Uſs. 2. ܐܫܟܚܗ ܠܐ. ver. 14. Syrus pro בני בשן legebat. דישון cum transferebat ܒܢ̈ܝ ܕܝܪܐ. v. 17. ܕܒܚܘ] Uſs. 2. ܕܒܚܘܢ ſine ܘ. & v. 26. ܘܐܡܪܬ] ſine ܘ. v. 32. ܡܪܝܪܐ ܠܗܘܢ] Uſs. 1. ܡܪ̈ܝܪܐ in plur. v. 38. ܕܢܣܘܟܗܘܢ] Poc. ܕܢܣܘ̈ܟܗܘܢ in plur. v. 39. ܕܦܠܛ] Uſs. 2. ܕܡܦܠܛ. ver. 44. ܟܠܗܘܢ ܦܬܓ̈ܡܐ] Uſs. 1. non habet ܟܠܗܘܢ. v. 51. ܕܐܥܒܪܬܘܢ] Uſs. 1. ܕܐܥܒܪܬܘܢ item Poc. & Uſs. 2.

CAP. XXXIII. Tit. in Mſſ. ܒܘܪ̈ܟܬܐ in plur. v. 2. ܕܢܚ ܠܗܘܢ] Uſs. 2. ܕܢܚ in præſenti. deeſt autem aliquid. v. 7. ܗܘܝ] Uſs. 1. ܗܘ̈ܝ in plur. & Uſs. 2. pro ܢܣܘܒ, ܢܣܒܘܢ, f. ܢܣܘܒܘܢ. ut Uſ. 1. v. 19. ܠܛܘܪܐ ܢܩܪܘܢ] Uſs. 1. ܘܠܛܘܪܐ ܢܩܪܘܢ. v. 21. ܘܚܙܐ] Uſs. 1. ܘܚܙܐ ܩܕܡܝܬܐ ܠܗ.

CAP. XXXIV. v. 1. ܕܡܘܐܒ ܠܛܘܪܐ ܢܒܘ] Uſs. ܕܢܒܘ ܕܡܘܐܒ melius. v. 3. ܘܠܟܟܪ] Uſs. 1. & Poc. ܘܠܟܟܪ Uſs. 2. ܘܠܟܟܪ recte. v. 7. ܐܬܡܥܛܝܢ] Uſs. ܐܬܡܥܛܘ male. v. 11. ܒܟܠܗܘܢ] Uſs. 1. & Poc. ܘܒܟܠܗܘܢ non ita bene.

In fine hujus libri Uſs. 2. & Uſs. 1.

ܫܠܡ ܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܣܦܪܐ ܚܡܫܐ ܕܐܘܪܝܬܐ. ܕܗܘܝܢ ܫ ܕܝܠܗ ܀ ܥܣܪܝܢ. ܐܦ ܦܬܓܡܘܗܝ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܫܒܥܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܠܬܐ ܦܬܓܡܝܢ. ܗ̇ ܕܝܢ ܐܘܪܝܬܐ ܟܘܠܗ̇. ܦܬܓܡܝܗ̇ ܫܬܬܥܣܪ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥ ܡܐܐ ܣܪܝܢ ܘܚܡܫܐ ܦܬܓܡܝܢ. ܒܟܠܗܘܢ ܕܝܢ ܐܟܚܕܐ ܪܐ. ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܬܠܬܝܢ ܕܐ. ܣܦܪܐ ܕܬܪܝܢ ܕܡܦܩܢܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ. ܣܦܪܐ ܠܬܐ ܕܠܘܝܐ ܥܣܪܝܢ. ܣܦܪܐ ܕܐܪܒܥܐ ܕܡܢܝܢܐ ܥܣܪܝܢ. ܣܦܪܐ ܫܐ ܘܥܣܪܝܢ. ܣܦܪܐ ܕܬܢܝܢ ܢܡܘܣܐ ܥܣܪܝܢ. ܠܗܘܢ ܩ̄ܟܘ.

Finis Denteronomii, libri quinti Legis, cujus Sectiones ſunt viginti, & verſus bis mille ſeptingenti octoginta tres. Tota autem Lex, continet verſus ſedecim mille nongentos & viginti quinque. Sectiones autem ſimul omnes centum viginti ſex. Primi libri, triginta quatuor. Secundi, nimirum Exodi, viginti ſex. Tertii, id eſt, Levitici, viginti. Quarti, ſive Numerorum, viginti ſex. Quinti, id eſt, Deuteronomii, viginti: Summa, centum viginti ſex.

FINIS.

J O S U E.

CAP. I.

VER. 8. ܘܬܛܪ ܘܬܥܒܕ] videtur ſcribendum ܕܬܛܪ, ex Hebr. contra libros. v. 15. ܕܢܐܪܬܘܢܗ̇] Uſs. ܕܢܪܬܘܢܗ̇.

CAP. II. v. 2. ܘܐܬܐܡܪ] Poc. ܘܐܬܐܡܪܘ. v. 3. ܘܐܡܪ] Poc. ܘܐܡܪ ܠܗ̇. v. 4. ܝܕܥܬ] Poc. ܝܕܥܬ. v. 5. ܡܪܕܦܝܢ ܐܢܬܘܢ] Uſs. ܡܪܕܦܝܢܬܘܢ. v. 6. ܒܩܫܝܫܐ] Uſs. ܒܩ̈ܫܘܫܐ. Ib. ܠܐܓܪܐ] Poc. ܠܐܓܪܐ. v. 9. ܝܕܥܬ ܕܐܫܠܡܗ̇ ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ ܠܐܪܥܐ] Poc. & Uſs. ܝܕܥܬ ܕܐܫܠܡܗ̇ ܠܐܪܥܐ ſine ܠܟܘܢ ܡܪܝܐ. v. 14. ܚܠܦܝܢ ܚܝܢ] Uſs. ܚܠܦܝܢ ܚܝܢ. v. 16. utrumque habet ܠܛܘܪܐ ܠܛܘܪܐ bis. v. 17. ܡܫܬܪܝܢ] Poc. ܡܫ̈ܬܪܝܢ Ib. puncta plur. in ܡܘ̈ܡܬܐ] minio tranſixa in Uſs. v. 19. ܘܢܦܩ ܡܦܩܝܢ] Uſs. ܘܢܦܩ ܢܦܩܝܢ ܡܦܩܝܢ. v. 24. ܘܐܡܪܘ] Poc. ܘܐܡܪ ſine ܘ.

CAP. III. v. 1. ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܨܦܪܐ] Uſs. ܘܩܕܡ ܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ Item: ܘܫܩܠܘ] Uſs. ܘܫܩܠ. v. 3. ܘܟܗ̈ܢܐ] forte ܘܟܗ̈ܢܐ ܠܘܝ̈ܐ ut Heb. v. 4. ܒܐܘܪܚܐ] Uſs. ܒܐܪܚܐ male. v. 5. ܬܕܡܘܪܬܐ] forte ܬܕܡܪ̈ܬܐ ut Heb. v. 6. ܠܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ] Uſs. ܩܒܘܬܐ ܕܕܝܬܩܐ, mox recte. v. 8. Uſs. ܕܛܥܢܝܢ ut Poc. v. 3. 6. 7. 8. v. 8. ܘܐܡܪ ܦܩܘܕ] Poc. ܘܐܦܩܕܬ. ܦܩܘܕܘ] Poc. ܦܩܕܘ. Uſs. ſine puncto. v. 10. ܘܚܝܘܝܐ] Poc. & Uſs. ܘܚܘܝܐ male. v. 12. ܕܒܪܘ] Poc. ܕܒܪ. v. 13. ܕܐܬܬܢܚܝܢ ܦܣܩܬܐ] Poc. ܕܐܬܬܢ̈ܚܝܢ ܦܣܩܬܐ Uſs. ܦܣܩܬܐ ܕܐܬܬܢ̈ܚܝܢ. v. 15. ܕܐܛܒܥܝܢ] Poc. ܐܛܒܥܘ v. 16. ܐܝܟ ܕܩܝܡܐ ܚܕ ܒܫܛܪܐ ܚܕ] Uſs. ܕܩܝܡܐ. ܚܕ ܒܫܛܪܐ ܚܕ ita interpunctum v. 13. et ſcriptum ܚܕܐ.

CAP. IV. v. 2. ܕܒܪܘ] Poc. ܕܒܪ ut contra. v. 4. ܒܗ forte legendum in ſing. v. 3. ܘܦܩܘܕ ܘܐܡܪ] Hebr. poſtulat ܘܦܩܕܘ ܘܐܡܪܘ. v. 6. ܡܢ ܡܚܪ] Uſs. ܡܚܪ ſine ܡܢ v. 21. habetur in Uſs. v. 8. ܟܐܦܐ] Uſs. ܟܐ̈ܦܐ. v. 1 ܒܟܠܗܘܢ ܦܬܓ̈ܡܐ] Uſs. ܒܟܠܗܘܢ ܦܘܩ̈ܕܢܐ. v. 1 ܡܫܟܢܝ ܦܩ̈ܕܬܐ] Uſs. ܘܡܫܟܢ ܦܩ̈ܕܬܐ Item. ܘܡܫܟܢܘ Uſs. ܘܗܘܝܢ. v. 19. ܡܢܝܫܢܗ̇] Uſs. ܡܢܝܫܢܗ.

CAP. V. v. 1. ܙܠ ܒܟܠܗܘܢ] Poc. ܘܙܠ Uſs. ܒܗܘ. v ܗܦܣܩܐ] forte legendum ܗܦܣ̈ܩܐ plur. v. 5. ܓܙܝܪܝܢ. ܥܡܐ ܠܐ ܐܬܓܙܪܘ] Uſs. tantum ܠܐ ܓܙܪܘ Poc. tantum ܡܓܙܪܝܢ ܠܐ ܓܙ. v. 12. ܡܢ ܥܒܘܪ ܕܐܪܥܐ] Uſs. ܥܒܘܪ ܕܐܪܥܐ & Poc.

CAP. VI. v. 26. ܐܪܝܠ ܗܘܐ] Poc. ܐܪܝܠ ܗܘ̇ܐ.

CAP. VII. v. 1. ܙܪ̈ܚ] Uſs. ܙܪܚ. v. 2. ܠܒܝܬ ܐܝܠ ܒܡܕܢܚܗ̇] Poc. ܒܝܬ ܕܐܝܠ Uſs. ܠܒܝܬ ܐܝܠ ܒܡܕܢܚܗ̇ v. 5. ܘܡܚܬܐ] Uſs. ܘܐܡ̈ܚܬܐ. Ib. ܘܗܘܘ] in Heb. ܘܗܘܐ ſing. v. 14. ܕܢܩܪܒ ܒܫܪ̈ܒܬܐ] Poc. ܕܢܩܪܒ ܒܫܪ̈ܒܬܐ v. 23. ܘܢܣܒܘ ܘܐܝܬܝܘ] Uſs. ܘܢܣܒ, & ܘܐܝܬܝ.

CAP. VIII. v. 1. ܘܚܒܛ] Uſs. & Poc. ܘܚܒܛ quod eſt Imp. ſed lege, ܕܚܒܛ. v. 10. ܘܩܡ ܒܨܦܪܐ ܘܡܢܝܢܗܘܢ] Poc. & Uſs. ܘܩܡ ܒܡܢܝܢܗܘܢ. v. 13. ܡܢ ܡܥܪ̈ܒܝܗ] Poc. ܡܢ ܡܥܪ̈ܒܝܗ. v. 24. ܘܦܓܥܘ] videtur ſcribendum ܘܦܓܥܘ ex Heb. v. 27. ܕܦܩܕ] Uſs. ܐܝܟ ܕܦܩܕ. v. 32. ܕܟܬܒ ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ Uſs. & Poc. ܕܟܬܒ ܩܕܡ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ.

CAP. IX. v. 4. ܘܨܛܒܬܘ] Uſs. ܘܙܘ̈ܕܐ ܕܚܡܪܐ ܕܓܡܠܐ. v. 5. ܐܙܕܘܕܘ] Uſs. ܐܨܛܝܕܘ. v. 9. ܕܫܡܥܢ ܫܡܥܗ] Hebr. poſtulat, ܫܡܥܢ ܫܡܥܗ. v. 12. ܢܦܩ] Poc. ܢܦܩܢ. v. 13. ܕܡܢ ܣܓܝܐ] Uſs. ܡܢ ܣܓܝܐ. v. 9. ܢܥܛܝܢ] Uſs. & Poc. ܢܥܛܝܢ & v. 20. v. 25. ܐܝܟ ܕܛܒ ܘܕܫܦܝܪ] Uſs. ܐܝܟ ܕܛܒ ܕܫܦܝܪ. v. 27. ܘܥܒܕܢܘܢ] Poc. ܘܥܒܕܘܢ male.

CAP. X. v. 1. ܘܐܕܘܢܝܨܕܩ] Poc. ܐܕܘܢܝܨܕܩ v. 2. ܘܐܬܕܚܠܘ] Poc. ܘܕܚܠܘ item Uſs. & tamen uterque v.4. ut impreſſum eſt. v.3. ܗܘܗܡ ܡܠܟܐ ܕܚܒܪܘܢ ܘܠܕܒܝܪ] Poc. ܗܘܪܡ ܗܘܗܡ ſecundum Arab. Uſs. ܗܘܪܡ, item ܕܒܝܪ. v. 10. ܒܝܬ ܚܘܪܘܢ] ܕܣܠܩ ܚܘܪܘܢ videtur ܕܣܠܩ ܚܘܪܘܢ redundare ex Heb. eſt tamen in Mſſ. v. 13. ܘܩܛܠ] Mſſ. ܘܩܛܠܘ v. 14. ܕܢܫܡܥ] Uſſ. ܕܢܫܡܥܘܢ. v.16. & 17. ܕܥܩܪ] Uſſ. ܡܥܩܪ v. 19. ܐܬܪܕܦܘ] Poc. ܐܬܪܕܦܘ v. 20. ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ] Uſſ. ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܥܫܝܢܢ. ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ videtur autem aliter legiſſe. v. 28. ܫܒܩܘ] Uſſ. ܫܒܩ. v.33. ܗܘܪܡ] Uſſ. ܘܗܘܪܡ. v.35. ܒܝܘܡܐ ܕܗܘ ܗܢܐ] Poc. & Uſſ. ܒܝܘܡܐ ܕܐܝܟܢܐ ſed v.37. in marg. ܕܗܘ ܗܢܐ ut & Uſſ. v.37.

ܘܡܚܝܘܗܝ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ ܘܠܡܠܟܗ ܘܠܟܠ ܩܘܪܝܗܝ ܘܠܟܠ ܢܦܫܐ ܕܒܗ ܠܐ ܫܒܩ ܫܪܝܕܐ ܐܝܟ ܟܠ ܕܥܒܕ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܚܪܡܘܗ̇ ܘܠܟܠ ܢܦܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ̇.] uterque Mſſ. ܘܡܚܝܘܗ̇ ܠܦܘܡܐ ܕܣܝܦܐ. ܘܠܡܠܟܗ̇ ܘܠܟܠ ܩܘܪܝܗ̇ ܘܠܟܠ ܢܦܫܐ ܕܐܝܬ ܗܘܬ ܒܗ̇. ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܦܠܝܛܐ. ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܥܓܠܘܢ. ܘܚܪܡܘܗ̇ ܐܦ ܠܗ̇ ܘܠܟܠ ܢܦܫܐ. v. 40. ܚܪܡܗ̇] Uſſ. ܚܪܡܘ pro ܚܪܡܗ̇. v.41. ܕܩܕܫ] Uſſ. ܕܩܕܫ Poc. ut impreſſum eſt. v.43. Hebr. non reperitur in Uſſ. nec in Poc.

CAP. XI. v.1. ܡܪܘܢ] Uſſ. ܡܪܘܡ Poc. ut impreſſum eſt. Ibid. ܘܐܟܫܦ] Poc. ܕܐܟܫܦ Uſſ. in Catal. ut impreſſum eſt. v. 1. ܠܟܢܥܢ] forte legendum ܠܟܢܥܢ. errore uſitato. v. 2. ܘܒܢܦܬ ܕܘܪ] Uſſ. ܘܒܢܦܬ ܕܘܪ in Catal. ut impreſſum: item Poc. ܚܠܐ] Poc. ܚܠܐ. v. 4. ܘܪܟܫܐ] videtur legendum ܘܪܟܫܐ v.7. ܥܠܝܗܘܢ] Uſſ. et Poc. ܥܠܝܗܘܢ v. 9. ܥܩܪ] Uſſ. ܘܥܩܪ v. 10. ܠܚܨܘܪ] Uſſ. ܚܨܘܪ Poc. v. 1. ut impreſſum eſt. Ib. ܘܡܠܟܘܬܗܘܢ] Poc. ܘܡܠܟܘܬܗܘܢ v. 11 ܢܫܡܬܐ] Uſſ. ܢܫܡܬܐ item Poc. v. 19. ܕܐܫܬܠܡܬ] Uſſ. ܕܐܫܬܠܡܬ ſine ܬ

CAP. XII. v.2. ܐܪܢܘܢ] Uſſ. ܐܪܢܘܢ v.3. ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ] Poc. ܝܡܐ ܕܡܠܚܐ ܘܥܕܡܐ Ib. ܬܚܝܬ ܡܢ] Uſs. ܬܚܝܬ v. 13 in Poc. et Uſs. Rex Godor immediate antecedit Regem Adar v. 20. ܫܡܪܘܢ ܡܪܘܢ] Uſs. ܫܡܪܘܢ ܡܪܐܘܢ v. 21. ܬܥܢܟ] Uſs. ܬܥܢܟ Poc. ܬܥܢܟ. Item ܡܓܕܘ & Poc.

CAP. XIII. v.3. ܫܝܚܘܪ] Uſs. ܫܝܚܘܪ. Item ܐܫܩܠܘܢܝܐ] Uſs. ܐܫܩܠܘܢܝܐ. Item ܐܫܕܘܕܝܐ ܘܓܬܝܐ] Uſs. ܓܬܝܐ Poc. ܓܬܝܐ ܘܐܫܕܘܕܝܐ v. 11. ܘܓܫܘܪܝܐ] Uſs. ܘܓܫܘܪܝܐ v. 12. ܘܐܠܗܝ] videtur legendum ܕܐܠܗܝ etſi contra libros. Ib. ܘܦܠܛ] Poc. ܕܦܠܛ v. 13. ܥܡܘܢܝܐ ܘܓܫܘܪܝܐ] Poc. ܥܡܘܢܝܐ ܘܓܫܘܪܝܐ v.16. ܡܝܕܒܐ] Poc. ܡܝܕܒܐ ܡܝܕܒܐ v.25. ܥܪܘܥܝܪ] Poc. ܥܪܘܥܝܪ et Uſs. v. 27. ܒܝܬ ܢܡܪܐ] Poc. ܒܝܬ ܢܡܪܐ ܘܒܝܬ ܗܪܢ. v. 31. ܚܕܐ ܕܡܢܫܐ] Poc. ܚܕܐ ܕܡܢܫܐ.

CAP. XIV. v. 10. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ] Poc. ܒܪ ܐܪܒܥܝܢ v. 6. ܒܪ ܝܦܘܢܐ] Uſs. ܒܪ ܝܦܘܢܐ

CAP. XV. v. 3. ܐܕܪ] Poc. ܐܕܪ v. 6. ܠܥܠܡ] Poc. ܠܥܠܡ v. 9. ܕܥܦܪܘܢ ܛܘܪܐ] Poc. ܛܘܪܐ v. 11. ܘܝܒܢܐܝܠ] Uſs. ܘܝܒܢܐܝܠ. ܢܦܬܘܚ ܡܝܐ ܕܢܦܬܘܚ] Poc. ܡܥܝܢܐ ܢܦܬܘܚ Uſſ. ܢܦܬܘܚ poſt ſtatim ܢܦܬܘܚ v. 18. ܕܬܐܬܐ] Poc. ܕܬܐܬܐ Uſs. ܕܬܐܬܐ A verſu 22 nomina locorum.

ܩܝܢܐ ܘܕܝܡܘܢܐ ܘܥܕܥܕܐ. ܘܩܕܫ. ܘܚܨܘܪ. ܘܝܬܢܢ. ܙܝܦ ܘܛܠܡ ܘܒܥܠܘܬ. ܘܚܨܘܪ ܚܕܬܐ. ܘܩܪܝܘܬ. ܘܚܨܪܘܢ. ܐܡܡ ܘܫܡܥ ܘܡܘܠܕܐ. ܘܚܨܪ ܓܕܐ. ܘܚܫܡܘܢ. ܘܒܝܬ ܦܠܛ. ܘܚܨܪ ܫܘܥܠ. ܘܒܐܪ ܫܒܥ. ܘܒܝܙܝܘܬܝܐ. ܒܥܠܐ. ܘܥܝܝܡ. ܘܥܨܡ. ܘܐܠܬܘܠܕ. ܘܟܣܝܠ. ܘܚܪܡܐ. ܘܨܩܠܓ. ܘܡܕܡܢܐ. ܘܣܢܣܢܐ. ܘܠܒܘܐܬ. ܘܫܠܚܝܡ. ܘܥܝܢ. ܘܪܡܘܢ. ܘܐܫܬܐܘܠ. ܘܨܪܥܐ. ܘܐܫܢܐ. ܘܙܢܘܚ. ܘܥܝܢ ܓܢܝܡ. ܬܦܘܚ. ܘܥܢܝܡ. ܘܝܪܡܘܬ. ܘܥܕܘܠܡ. ܘܫܘܟܘ. ܘܥܙܩܐ. ܘܫܥܪܝܡ. ܘܥܕܝܬܝܡ. ܘܓܕܪܐ. ܘܓܕܪܬܝܡ. In Poc. ܘܨܢܢ. ܘܚܕܫܐ. ܘܡܓܕܠ ܓܕ. ܘܕܠܥܢ. ܘܡܨܦܐ. ܘܝܩܬܐܝܠ. ܠܟܝܫ. ܘܒܨܩܬ. ܘܥܓܠܘܢ. ܘܟܒܘܢ. ܘܠܚܡܣ. ܘܟܬܠܝܫ. ܘܓܕܪܘܬ. ܘܒܝܬ ܕܓܘܢ. ܘܢܥܡܗ. ܘܡܩܕܐ. ܘܠܒܢܐ. ܘܥܬܪ. ܘܥܫܢ. ܘܝܦܬܚ. ܘܐܫܢܐ. ܘܢܨܝܒ. ܘܩܥܝܠܐ. ܘܐܟܙܝܒ. ܘܡܪܫܐ. ܘܥܩܪܘܢ. ܘܐܫܕܘܕ. ܘܥܙܐ. In Uſſ. autem ܘܥܝܢ ܪܡܘܢ. ܘܚܨܪܘܢ ܓܕܝ. ܘܕܒܝܪ. ܘܩܪܝܬ ܣܦܪ. ܘܥܢܒ. ܘܐܫܬܡܘܥ. ܘܥܢܝܡ. ܘܓܘܫܢ. ܘܚܠܘܢ. ܘܓܝܠܘ. ܥܪܒ. ܘܕܘܡܐ. ܘܐܫܥܢ. ܘܝܢܘܡ. ܘܒܝܬ ܬܦܘܚ. ܘܐܦܝܩܐ. ܘܚܡܛܐ. ܘܩܪܝܬ ܐܪܒܥ. ܘܨܥܝܪ. ܡܥܘܢ. ܘܟܪܡܠܐ. ܘܙܝܦ. ܘܝܘܛܐ. ܘܝܙܪܥܐܝܠ. ܘܝܩܕܥܡ. ܘܙܢܘܚ. ܩܝܢ. ܘܓܒܥܐ. ܘܬܡܢܐ. ܚܠܚܘܠ. ܘܒܝܬ ܨܘܪ. ܘܓܕܘܪ. ܘܡܥܪܬ. ܘܒܝܬ ܥܢܘܬ. ܘܐܠܬܩܘܢ.

CAP. XVI. v. 2. ܘܥܛܪܘܬ] Uſs. ܘܥܛܪܘܬ v. 3. ܝܦܠܛܝ] ܕܝܦܠܛܝ Uſs. ܕܝܦܠܛܝ item v. 5. v. 6. ܘܡܟܡܬܬ ܡܢ ܓܪܒܝܐ] Poc. ܠܡܟܡܬܬ ܕܡܢ ܓܪܒܝܐ vide Cap. 17. v. 7. v. 8. ܬܦܘܚ] Uſs. ܕܬܦܘܚ Poc. ܕܬܦܘܚ v. 10. ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܥܡܪ ܒܓܘ] Poc. ܥܡܪ ܒܓܘ ܦܪܝܙܝܐ item Uſs.

CAP. XVII. v. 3. ܘܡܠܟܬ] Poc. & Uſs. ܡܠܟܬ. Ibid. ܘܬܪܨܐ] ܬܪܨܐ ܘܡܠܟܬܐ Uſs. ܢܥܪܐ ܘܡܠܟܬܐ v. 4. ܘܦܠܓܘܬܐ] Uſs. ܦܠܓܘܬܐ v. 8. ܘܐܪܥܐ ܗܘܬ ܠܡܢܫܐ] forte legendum ܗܘܬ ܠܬܚܘܡܐ ܕܒܢܝ ܡܢܫܐ ܘܐܪܥܗ̇ ܗܘܬ ut dicat civitatem in limite ſitam, agrum autem ejus Manaſſi aſcriptum. v. 15. ܘܦܪܙܝܐ] Poc. ܦܪܙܝܐ ſine ܘ quod Uſſer. habet.

CAP. XVIII. v. 5. ܘܢܦܠܓܘܢܗ̇] Uſs. ܕܢܦܠܓܘܢܗ̇ v.6. ܐܝܟܘܬܗ̇] Uſs. ܐܝܟ ܡܢܝܢܗ̇ Poc. ܐܝܟ ܦܘܠܓܗ̇ v.9. ܦܠܓܘܬܐ] Uſs. & Poc. ܦܠܓܘܬܐ v. 10. ܐܪܥܐ] Uſs. ܐܪܥܐ. v. 16. ܕܓܢܬܐ ܕܪܦܐ] Uſs. ܕܓܢܬܐ v.18 ܠܟܬܦܐ ܕܥܪܒܐ] Uſs. ܘܥܒܪ ܠܟܬܦܐ ܕܥܪܒܐ ܕܒܝܬ ܚܓܠܐ ܕܥܪܒܐ nimirum repetito e ſequentibus ܕܒܝܬ ܚܓܠܐ quo expuncto ſana omnia. Nomina locorum à verſu 21. ܘܝܪܝܚܘ. ܘܒܝܬ ܚܓܠܐ. ܘܥܡܩ ܩܨܝܨ. ܘܒܝܬ ܥܪܒܐ. ܘܨܡܪܝܡ. ܘܒܝܬ ܐܝܠ. ܘܥܘܝܡ. ܘܦܪܐ. ܘܥܦܪܐ. ܘܟܦܪ ܥܡܘܢܐ. ܘܥܦܢܝ. ܘܓܒܥ. Uſs. ܘܥܘܝܡ. ܘܦܪܐ item Poc. ܘܥܦܪܐ item Poc. ܟܦܪ ܥܡܘܢܐ ܘܥܦܢܝ Poc. ܘܓܒܥ Poc. ܘܓܒܥܘܢ ܘܪܡܬܐ

CAP. XIX. v. 3. ܘܥܨܡ] Poc. ܥܨܡ ܘܒܠܗ. v. 4. ܘܐܠܬܘܠܕ] Poc. ܘܐܠܬܘܠܕ Uſs. ܘܐܠܬܘܠܕ v.5. ܘܨܩܠܓ] Poc. ܘܨܩܠܓ v. 6. ܘܒܝܬ ܠܒܐܘܬ] Uſs. ܘܒܝܬ ܠܒܐܘܬ. v.8. ܕܚܕܪܝܗܘܢ] Poc. & Uſs. ܕܚܕܪܝܗܘܢ Ibid. ܒܥܠܬ ܒܐܪ] ܪܡܬܐ

ܕܡܠܬܐ؛ Uſs. ܐܬܢܘܡܕܪ ܒܝܬ ܒܒܝܢ v. 10. ܠܣܪܘܕ] Uſs. ܠܣܪܘܕ. v.12. ܕܒܪܬܘܪܕ] Poc.& Uſs. ܕܒܪܬܘܪܕ Ib. ܘܠܝܦܝܥ] ܠܝܦܝܥ v.15. ܘܡܕܒܪܐܠܠ] Poc. ܘܡܕܒܪܐܠܠ. v.19. ܘܚܦܪܝܡ] Uſs. ܘܚܦܪܝܡ Ibid. ܘܫܝܐܘܢ] Uſs. ܘܫܝܐܘܢ v. 21. ܘܥܝܢܓܢܝܡ] Uſs. ܘܥܝܢܓܢܝܡ. v. 22. ܘܒܝܬܫܡܫܐ] Uſs. ܘܒܝܬ ܫܡܫܐ. v. 25. ܘܐܟܫܦ] Uſs. ܘܐܟܫܦ v. 26. ܘܡܫܥܠ] Poc. ܘܡܫܥܠ v. 27. ܒܝܬ ܕܓܘܢ] Uſs. ܕܓܘܢ Ib. ܕܝܦܬܚܐܝܠ] Uſs. ܘܝܦܬܚܐܝܠ v.28. ܘܡܥܒܕܢܐ] Uſs. ܘܡܥܒܕܢܐ v. 29. ܠܚܘܣܐ] Uſs. ܠܚܘܣܐ. v. 33. ܕܢܩܒ] Poc. ܕܢܩܒ. Ib. ܘܝܒܢܐܝܠ] Uſs. ܘܝܒܢܐܝܠ v. 34. ܠܝܘܪܕܢܢ ܡܕܢܚܐ] Uſs. ܡܕܢܚ Poc. ܘܡܕܢܚܐ v. 33. ܘܐܪܡܝܐ] Uſs. ܘܐܪܡܝܐ v. 37. ܘܐܪܡܝܐ ܘܪܡܝܐ] Uſs. ܘܪܡܝܐ. Poc. ܘܐܪܡܝܐ ܕܝܘܡ. v.38. ܘܚܪܡ] Uſs. ܘܚܪܡ. v.38. ܘܒܝܬ ܫܡܫ] Uſs. ܘܒܝܬ ܫܡܫ v. 41. ܨܪܥܐ] Poc. & Uſs. ܨܪܥܐ. Ibid. ܘܐܫܬܐܘܠ] Uſs. ܘܐܫܬܐܘܠ Poc. ܘܐܫܬܐܘܠ. v. 43. ܘܬܡܢܬܗ] Poc. ܘܬܡܢܬܗ. Ibid. ܘܐܠܬܩܐ] Poc. ܘܐܠܬܩܐ v. 45. ܘܓܬܪܡܘܢ] Poc. ܓܬܪܡܘܢ v. 50. ܕܬܡܢܬܣܪܚ] Poc. ܕܬܡܢܬܣܪܚ. Ib. ܒܒܒܠ] Poc. ܘܒܒܠ.

CAP. XX. v. 7. ܕܗܝ ܗܝ] Uſs. ܗܝ ܕܗܝ

CAP. XXI. v. 4. ܘܒܢܝ ܐܗܪܘܢ] Uſs. ܕܒܢܝ ܐܗܪܘܢ item Poc. ſic v. 10. ܘܡܢ ܒܢܘܗܝ] Uſs. ܘܡܢ ܒܢܘܗܝ lege ܕܡܢ v. 13. ܡܢ ܩܛܠܐ] Poc. ܡܢ ܩܛܠܐ item Uſs. v. 18. ܘܡܥܢܝܗ̇ ܘܡܥܢܝܗ̇] Uſs. ܘܡܥܢܝܗ̇ ܘܡܥܢܝܗ̇ v. 20. ܘܡܫܪܒܬܐ ܕܒܢܝ ܩܗܬ] Poc. ܕܒܢܝ ܕܒܢܝ ܩܗܬ ܡܫܪܒܬܐ ܠܘܝܐ v. 21. ܘܡܫܟܢܗ] Uſs. ܘܡܫܟܢܗ Ib. ܒܛܘܪ ܐܦܪܝܡ] Uſſ. ܒܛܘܪ ܐܦܪܝܡ. v. 24. ܘܐܝܠܘܢ] Uſs. ܘܐܝܠܘܢ v. 27.

ܡܪܢܝܬܐ ܕܒܢܝ ܐܘܪܢܐ ܩܝܡܝܢ ܠܡܪܢܝܬܐ] Uſs. ܡܪܢܝܬܐ ܩܝܡܝܢ ܕܒܢܝ ܐܘܪܢܐ ܡܢ ܫܡܥܘܢ Uſs. ܡܢ ܫܡܥܘܢ ܘܕܒܢܝ ܝܗܘܕܐ male v. 31. ܘܡܥܠ] Uſs. & Poc. ܘܡܥܠ pro *Kedeſh*. Ibid. ܚܡܬܕܘܪ] ܚܡܬ ܕܘܪ Uſs. & Poc. male. v. 35. ܘܩܪܬܢ] Uſs. ܘܩܪܬܢ Poc. ܘܩܪܬܢ. ܘܢܗܠܠ forte leg. ܘܢܗܠܠ ex ſuperioribus, etſi libri non addicant. Nam ex quatuor urbibus Rubenitarum, in duabus diſſentiunt codices Syriaci ab Hebraicis: Sicut etiam præponunt urbes Rubenitarum urbibus Zabulonitarum. v. 40. ܘܗܠܝܢ ܗܘܝ̈ Uſs & Poc. ܘܗܠܝܢ ܗܘܝ̈ ܒܠܗܝܢ bene.

CAP. XXII. v. 9. ܕܡܫܪܝܐ] Uſs. ܕܡܫܪܝܢ. v. 10. ܠܓܠܓܠܐ] ܠܓܠܓܠܐ verſu autem 11. ܠܓܠܓܠܐ v. 26. ܘܕܒܚܐ] Poc. ܘܕܒܚܐ ܗܘ v. 26. ܠܡܕܒܚܐ ܠܐ ܠܡܥܠܝܘ ܐܠܐ ܠܡܕܒܚܐ ܕܫܠܡܐ Poc. (Uſs. ܠܐ) v. 33. ܠܡܣܩ] Poc. ܕܠܡܣܩ & Uſs. v. 34 ܐܠܗܐ ܗܘ. lege ܐܠܗܐ ܕܝܠܗܘܢ ܗܘ nam libri non addicunt.

CAP. XXIII. v. 1. ܐܝܕܝܢ] ܐܝܕܝܢ lege, etſi contra libros ex Heb. v. 3. ܘܡܪܝܐ] lege ܕܡܪܝܐ eadem ratione, & ſic taſſis ſtatim antea ܕܗܘ ܐܠܗܟܘܢ. v. 4. Codices noſtri habent quod non eſt in Heb. v. 7. ܠܐܠܗܝܗܘܢ] Uſs. ܠܐܠܗܝܗܘܢ non ܗܘ v. 13. ܘܠܡܟܫܘܠܐ] Uſs. ܘܠܡܟܫܘܠܐ Ibid. ܘܠܓܘܪܕܐ] Poc. ܘܠܓܘܪܕܐ v.14. ܕܐܢܫ ܐܠܗܘܢ] Uſs. ܕܐܠܗܘܢ v. 16. ܐܠܗܐ Poc. ܕܐܠܗܝܗܘܢ.

CAP. XXIV. v. 9. ܕܡܘܐܒܝܐ] Uſs. ܕܡܘܐܒܝܐ v. 14. ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܐܠܗܐ] Uſs. ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܐܠܗܐ v. 27. ܐܬܐ ܕܫܘܥܐ] ܡܢ ܫܘܥܐ ܕܫܘܥܐ male quamvis ſic poſtea impreſſum eſt. Sic Uſs. v. 32. ܒܫܟܝܡ] Uſs. ܒܫܟܝܡ

JUDICUM.

INitio Uſſer. ܬܘܒ ܣܦܪܐ ܕܕܝܢܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܐ ܐܫܬܡܥ ܫܡܗ ܕܡܟܬܒܢܗ ܐܠܐ ܝܕܝܥ ܕܡܢ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܒܢܝ ܐܗܪܘܢ ܗܘ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܒܟܗܢܘܬܐ ܒܙܒܢܐ ܕܕܝܢܐ ܗܠܝܢ ܐܬܟܬܒ. ܘܗܟܢܐ ܡܬܩܒܠ ܒܕܝܬܝܩܝ ܥܬܝܩܬܐ ܘܚܕܬܐ. ܐܝܟ ܕܒܪܘܚܐ ܢܒܝܘܬܢܝܬܐ ܟܬܝܒ ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܗܘܝ ܒܡܐܬܝܢ ܫܢܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܐ.

Liber autem Hiſtoriæ Judicum, quamvis annotatum non ſit nomen ejus qui ipſum ſcripſit, notum tamen eſt quod ab aliquo ſacerdotum filiorum Aharonis, qui temporibus Judicum iſtorum ſacerdotio functi ſunt, ſcriptus ſit; Adeoque exactus admodum. Itaque recipitur in Teſtamento veteri & Novo, quaſi ſpiritu Prophetico ſcriptus de iis quæ annis CCXXVIII. contigerunt.

CAP I.

VErſ. 11. ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ] Uſs. ܩܘܪܝܬ ܣܦܪܐ. v.16. ܘܒܢܝ] ܩܝܢܝ Poc. & Uſs. ܘܒܢܝ ܩܝܢܝ v. 18. ܘܠܬܚܘܡܗ̇] Poc. ܘܠܬܚܘܡܗ̇ Uſs. ܘܠܬܚܘܡܗ̇ v. 21. ܘܝܒܘܣܝܐ ܠܐ] Poc. ܝܒܘܣܝܐ ܠܐ v. 27. ܐܝܒܠܥܡ] Poc. ܐܝܒܠܥܡ Uſſ. ܐܝܒܠܥܡ v.30. ܘܠܢܗܠܠ] Uſſ. ܘܠܢܗܠܠ. v. 31. ܠܥܟܘ. ܘܠܨܝܕܘܢ. ܘܠܐܚܠܒ. ܘܠܐܟܙܝܒ. ܘܠܚܠܒܐ] Poc. ܚܠܒܐ. Poc. item Uſſ. ܘܠܐܚܠܒ Poc. ܘܠܐܦܝܩ Poc. item Uſſ. ܘܠܪܚܘܒ v.32. ܘܐܫܝܪ] Poc. ܐܫܝܪ. v. 34. ܥܡܘܪܝܐ] Uſſ. ܥܡܘܪܝܐ. v.35. ܘܒܫܥܠܒܝܡ] Poc. & Uſs. ܒܫܥܠܒܝܡ.

CAP. II. v. 3. ܠܡܚܪܘܒܘܬܐ] forte legendum ܠܡܣܪܘܩܘܬܐ in ſciſſuram.

CAP. III. v. 2. ܕܪܐ] Poc. & Uſſ. ܕܪ̈ܐ] in plur. recte. Ibid. ܕܩܪܒܐ] uterque ܩܪܒܐ ſine ܕ v. 3. ܚܘܝܐ ܕܛܘܪܐ] Poc. Uſs. ܚܘܝܐ ܕܛܘܪܐ ſing. recte v. 8. ܕܐܪܡ] Uſs. ܐܪܡ ut Heb. ܟܘܫܢ] Uſs. ܟܘܫܢ v.16. ܘܐܣܪܗ̇] Poc. ܣܦܣܪܐ forte ܕܣܦܣܪܐ v, 19. ܓܠܓܠܐ] Poc. & Uſs. ܓܠܓܠܐ ܡܢ ܥܡ ܗܘ ܡܠܟܐ] Uſs. ܡܢ ܗܘ ܡܠܟܐ non ܐܝܟ v. 24. ܕܒܝܬ ܬܘܪܪܐ v.22. ܣܦܣܪܐ] forte ܣܦܣܪܐ & v.25. ܐܝܟ forte ܠܐ etſi contra libros. v.25. ܩܠܝܕܐ] Poc. ܩܠܝܕܐ in v. 28. ܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ ܕܡܘܐܒ] Poc. & Uſs. ܠܡܥܒܪܬܐ v. 29. ܕܚܝܠܐ] Poc. ܕܚܝܠܐ.

CAP. IV. v.6. ܐܒܝܢܥܡ ܕܢܦܬܠܝ] Poc. & Uſſ. ܐܒܝܢܘܥܡ. Uſſ. ܕܢܦܬܠܝ v.9. & ܩܕܫ ܢܦܬܠܝ] Uſſ. ܩܕܫ ܢܦܬܠܝ v.11. ܩܝܢܐ. ܩܝܢܝ] Poc. ܩܝܢܝ ܩܝܢܝ Ibid. ܠܒܨܥܢܝܡ] ܒܨܥܢܝܡ.

CAP. V. v.7. ܦܨܝܚܐ] Uſs. ܦܨܝܚܐ male v.17. ܘܐܝܢ ܠܡܢܐ Poc. ܥܡܪ item ܒܡܥܪܬܐ ſine ܒ priori, male. ܘܐܫܪ ܠܡܥܡܕ ܠܐܣܬܠܘܩܘ ܠܟܐ ܕܡܟܬܒܢܐ ܘܠܡܝܬܠ (in Uſſ. ܘܐܫܠܡܘ) ܘܐܫܠܡܘ ܘܐܣܬܠܩܘ: ܘܗܘ ܐܫܠܡܘ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܡܥܡܕ ܐܬ ܠܗ ܘܡܠܟ v. 22. ܕܦܫܐ ܕܣܘܣܘܬܐ] Poc. ܕܦܫܐ ܕܣܘܣܐ pro v. 24. ܝܥܝܠ] Poc. ܝܥܝܠ v. 26. ܠܣܢܝܐ] Poc. ܠܣܢܝܐ

ܒܥܘܕܪ̈ܢܘܗܝ ܕܡܪܝܐ] Poc. & Uſs. ܒܥܘܕܪܢܐ ܕܡܪܝܐ ܠܥܡܗ.

CAP. VI. v. 11. ܒܥܦܪܬܐ] Uſs. ܒܥܦܪܬܐ v. 12. ܘܐܬܚܙܝ] Poc. ܘܐܬܓܠܝ. v. 19. ܘܦܬܝܪ̈ܐ ܕܩܡܚܐ] Poc. ܘܦܬܝܪܐ ܕܩܡܚܐ in præſ. v. 26. ܠܥܠܬܐ ܐܚܪܬܐ post. ܒܩܝܣ̈ܐ ܕܐܫܪܬܐ] Poc. ܠܥܠܬܐ ܗܘܝܐ ܕܐܫܪܬܐ bene: videtur autem ܘܒܩܝܣܐ abundare, etſi Mſs. agnoſcunt. Uſs. ܕܐܫܪܬܐ ܗܘܝܐ v. 34. ܐܬܠܒܫܬ] etiam in Mſſ. v. 35. ܘܫܠܚܐ] etiam in Poc. fine ܘ Uſs. ܘܫܠܚܘ eſt enim plurale, ut in Hebr.

CAP. VII. v. 4. ܐܚܬ̈ܝܗܘܢ] Poc. ܐܚܬܝܗܘܢ Uſs. ܘܐܚܬܝܗܘܢ v. 8. ܒܫܘܦܠܐ] Poc. ܒܫܦܠܐ. v. 9. ܩܘܡ] Poc. ܩܘܡ v. 10. ܘܦܘܪܐ] Uſs. ܦܘܪܐ. v. 12. ܘܫܘܩܐ] forte leg. ܘܫܘܩܐ etſi Poc. non conſentit, nec Uſs. Ibid. ܪܘܡܐ] Poc. ܪܘܡܐ ut & Uſs. v. 6. ܘܐܘܫܝܥ] Uſs. ܘܐܘܫܥܘ v. 22. ܘܡܫܠܡܐ & ܘܡܟܬܪ] Poc. ܐܬܟܪ item ܘܡܫܠܡܐ Uſs. ܘܡܫܠܡܐ ܕܐܬܟܠ. v. 24. ܘܐܣܩܘ] Poc. ܣܩܘ Uſs. plur. Ibid. ܘܐܚܕܘ ܢܗܪܐ] Uſs. ܘܐܚܕܘܗܝ.

CAP. VIII. v. 2. ܒܩܛܝܦܗ] Poc. & Uſs. ܒܩܛܝܦܗ male. v. 3. ܦܘܪܩܢܐ] Poc. ܦܘܪܩܢܐ recte. v. 5. ܕܪܕܦܝܢ] Uſs. ܕܪܕܦܝܢ v. 15. ܕܪܕܦܝܢ. v. 11. ܕܪܕܦܝܢ] Uſs. ܕܪܕܦܝܢ v. 12. ܐܬܚܝܠ & ܪܕܦ] Uſs. ܘܪܕܦ ܐܬܚܝܠ v. 14. ܘܐܟܠܘܢ] Uſſ. ܘܐܟܠܘܢ ܠܗ v. 21. ܘܐܡܪ] lege ܕܐܡܪ. etſi Mſs. non addicant.

CAP. IX. v. 6. ܕܫܟܝܡ] Uſs. ܕܫܟܝܡ v. 7. ܫܡܥܘܢ ܗܘܘ] Uſs. ܫܡܥܘܢ ܘܗܘܘ. v. 15. neuter ſubducit virgulam ܬܢ v. 26. ܥܒܕ] Arabic. عابار per ܒ non per ܦ ut Hebr. v. 28. ܙܒܘܠ] Poc. ܙܒܘܠ. Item Uſs. & ſane v. 36. 37. in Arab. زاحال v. 37. ܕܡܬܚܙܝܢ] Uſs. ܕܡܬܚܙܝܢ v. 43. ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܥܡܐ ܕܢܦܩ] Uſs. ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܥܡܐ ܕܢܦܩ. v. 45. ܡܠܚܐ] Uſs. ܡܠܚܐ.

CAP. X. v. 4. ܘܪܟܒܝܢ] videtur leg. ܕܪܟܒܝܢ etſi contra codd. ex Hebr. Ibid. ܥܝ̈ܪܝܢ] Poc. ܥܝܪܝܢ item Uſs. v. 8. ܠܐܡܘܪܝ̈ܐ ܕܒܥܡܢ] Uſs. ܠܐܡܘܪܝܐ v. 9. ܐܦ ܥܡ] Poc. & Uſs. ܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ ܘܥܡ ܒܢܝ ܐܦܪܝܡ. ut Hebr. v. 18 ܕܓܠܥܕ] Poc. ܕܓܠܥܕ.

CAP. XI. v. 1. ܘܓܠܥܕ] Hic Arabs corrigit errorem inſolitum in libris Syriacis, in quibus ſæpe reperitur ܢ pro ܝ, præſertim in propriis nominibus, ut ܢܦܬܠܝ. Ex eo igitur ſcribe ܓܠܥܕ. v. 2. ܘܐܢܬܬܐ. ܘܝܠܕܬ ܒܢ̈ܝܢ ܠܗ] In Mſſ. ܘܐܢܬܬܐ ܕܓܠܥܕ ܝܠܕܬ ܠܗ ܒܢ̈ܝܢ ܘܪܒܘ ܒܢܝ̈ ܐܢܬܬܐ ܘܛܪܕܘܗܝ ܠܝܦܬܚ ܘܐܡܪܘ: haec clauſa omiſſa fuerat à ſcribis librorum quos habuit Sionita. v. 6. ܥܡܘܢ] Uſs. ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ v. 33. ܡܢ ܥܪܘܥܪ ܘܥܕܡܐ ܠܡܢܝܬ] Scriptura codicis Arabici, Araar ad Manith, videtur manifeſtum facere errorem Syriaci. v. 37. ܐܪ̈ܘܢܢ] Uſs. ܐܪܘܢܢ.

CAP. XII. v. 3. ܒܝܕܝ] Poc. ܒܝܕܝ item Uſs. v. 5. videtur legendum ex Arab. ܟܠ ܕܡܥܒܪ & poſt ܠܡܥܒܪܬܐ ſed et ſic non ſatis congruit, forte legendum. ܟܠ ܕܡܥܒܪ ܗܘܐ ܠܡܥܒܪܬܐ ܕܝܘܪܕܢܢ: v. 14. ܒܢܝ̈ܢ] Poc. ܒܢܝܢ ut ſupra. v. 15. ܕܦܪܥܬܘܢ] Uſs. ܦܪܥܬܘܢܝܐ & ܦܪܥܬܘܢ Poc. ܦܐܪܥܬܘܢ Sionita ſequitur Arabica.

CAP. XIII. v. 8. ܢܐܬܐ] Poc. habet ܕܢܐܬܐ cujuſmodi pleonaſmus cum exemplum non habeat, putandum eſt, vitio ſcriptoris factum hoc loco, neq; enim agnoſcit ܕ Uſſerianus. v. 14. ܬܐܟܘܠ] obſervandum eſt in Uſſeriano ſcriptum eſſe ܬܐܟܘܠܝܢ. aliter accipi poterat tanquam ad Manoe ſermo eſſet. v. 16. ܠܥܠܬܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܥܠܬܐ item v. 17. ܫܡܟ] ܡܢܘ ܫܡܟ & quod in Hebr. וכבדנוך, cum Syriace redditum ſit ܢܩܪܝܟ, hoc paraphraſtice expoſuit Arab. *vocabimus eum nomine tuo*: Cum tamen fortaſſe tranſpoſitis literis per errorem ſcriptum ſit pro ܢܝܩܪܟ. v. 25. ܕܢܙܥܐ] etiam legit Arabs verum 16. 13. per ܙ.

CAP. XV. v. 2. ܕܛܠܐ] Poc. ܕܛܠܐ ܗܘ. v. 4. ܫܘܥܠܐ] Poc. ܫܘܥܠܐ item Uſs. v. 5. ܠܡܚܨܕܬܐ] Poc. ܠܡܚܨܕܬܐ in plur. ut et mox. & utrobique in Uſſer. v. 6. ܘܫܒܩܗ] Uſs. ܫܒܩܗ. v. 14. ܠܚܝ] Poc. ܠܚܝ item Uſs.

CAP. XVI. v. 2. ܠܥܙܐ ܐܬܐ] Mſſ. ܕܥܙܐ. v. 12. ܠܥܘܕܪܢܐ] Poc. ܠܥܘܕܪܢܐ Uſs. ܠܥܘܕܪܢܐ. v. 12. ܐܘܪܓܐ ܕܦܠܫܬܝ̈ܐ] Uſſer. hic & v. 23. ܦܠܫܬܝ̈ܐ ܐܘܪܓܐ aliter tamen v. 27. v. 19. ܒܪܟܝܗ] Uſs. ܒܪܟܝ̈ܗ v. 24. ܠܐܠܗܗܘܢ] Poc. ܠܐܠܗܗܘܢ ܘܫܒܚܘ ܘܐܡܪܘ. v. 26. ܘܐܬܡܟܟ] Uſs. ܘܐܬܡܟܟ.

CAP. XVIII. v. 2 ܠܡܪܓܠܘܗܝ] Uſſer. in plur. v. 10. ܕܪܘܚܬܐ] Mſſ. ܕܪܘܚܬܐ. 11. ܡܙܪܙܝܢ ܒܙܝܢܐ] ܢ pro ܝ ſolenni errore librorum Syriacorum, ut ſupra notavi. v. 14. ܠܡܪܓܠܘ ܐܪܥܐ] Uſs. ܠܡܪܓܠܘ ܐܪܥܐ 19. ܠܫܒܛܐ ܘܠܫܪܒܬܐ] Poc. in plural. v. 23. ܠܡܝܟܐ] Mſſ. in ſing. v. 28. ܙܝܕܘܢ] Mſs. ܙܝܕܘܢ. v. 29. ܠܩܪܝܬܐ] f. ܠܩܪܝܬܐ. v. 31. ܕܒܫܝܠܘ] Uſs. ܕܒܫܝܠܘ.

CAP. XIX. v. 1. ܒܫܘܦܠܐ ܕܛܘܪܐ] forte legendum ܒܫܘܦܠܐ ܕܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ſecundum Hebr. etſi nec infra reperitur v. 18. v. 8. ܘܐܬܥܟܒܘ ܥܕ ܕܢܐܙܠ] ſcribendum ܘܐܬܥܟܒܘ ܥܕ ܢܐܙܠ omiſſo ܕ quod repetendum erat. v. 30. ܐܬܚܙܝܬ] Poc. ܐܬܚܙܝܬ item Uſs.

CAP. XX. v. 1. ܘܡܢ ܓܠܥܕ] Uſs. ܘܡܢ ܓܠܥܕ. v. 10. ܠܟܠ ܫܒܛܐ ܕܐܝܣܪܝܠ] Mſſ. ܫܒ̈ܛܐ. v. 16. ܫܒܛܐ] Uſs. ܫܒ̈ܛܐ. v. 48. ܕܡܫܬܟܚܢ] Mſſ. ܕܡܫܬܟܚܝܢ.

CAP. XXI. v. 5. ܕܡܫܘܚܬܐ] Mſſ. cum punctis pluralis. v. 14. ܣܦܩܘ] Poc. ܣܦܩܘ In calce libri hæc leguntur in Mſſ. quibus lectio impreſſa emendatur. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܕܝ̈ܢܐ: ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܒܥܒܪܝܐ ܫܘܦܛܝܡ ܥܡ ܣܦܪܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܗܘܐ ܦܬܓܡܐ ܕܝܠܗܘܢ ܕܬܪܝܗܘܢ ܙܢ̈ܝܢ ܫܒܥܝܢ. Abſolutus eſt liber Judicum, qui Hebræis volumen Shoptim appellatur. Liber autem Joſue filii Nun & liber iſte Judicum continent verſus IVMCCXXXIII.

RUTH.

CAP. I.

VER. 2. Mſſ. ܟܠܝܘܢ quod accedit ad ſonum ܟܠܝܘܢ. v. 9. ܢܝܚܐ] Mſſ. ܢܝܚܐ. v. 11. ܒܡܥܝ] Mſſ. ܕܒܡܥܝ. v. 15. ܝܒܡܬܟܝ] ad Marg. Poc. ܝܒܡܬܟܝ. v. 16. ܕܐܬܦܓܥܝ] Mſſ. ܕܐܬܦܓܥܝܢ. v. 17. ܕܬܡܘܬܝܢ] Mſſ. ܬܡܘܬܝܢ.

CAP. II. v. 1. ܡܘܕܥܢܘܬܐ] Uſs. ܡܢ ܡܘܕܥܢܘܬܐ. v. Arab. v. 3. ܒܦܪܣܬܗ] Poc. ܒܦܪܣܬܐ. v. 9. ܘܐܫܬܝ] ad oram Uſſer. Greg. ܘܐܫܬܝ. v. 23. ܘܥܡ ܚܡܬܗ ܥܡܪܬ] Poc. ܘܥܡܪܬ ܥܡ ܚܡܬܗ.

CAP. III. v. 1. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܢܥܡܝ] Poc. ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܢܥܡܝ ܚܡܬܗ. v. 7. ܘܡܬܒܣܡ ܠܒܗ] Mſſ.

[illegible]. apud Ferrarium ut impreſſum eſt. v. 13. [illegible]] in Mſſ. [illegible] v. 14. [illegible]] Uſs. [illegible].

CAP. IV. v. 4. [illegible]] Duplex verſio ejuſdem clauſæ: ubi pro [illegible] videtur legendum [illegible] pro [illegible], [illegible] v. 7. [illegible]] videtur legendum [illegible] v. 11. [illegible] Poc. [illegible]. v. 16. [illegible]] Mſſ. ple[illegible] [illegible] recte: nimirum ſecundum Hebr.

SAMUELIS. I.

CAP. I.

VER. 1. [illegible]] Mſſ. [illegible]. v. 21. [illegible]] Poc. [illegible] conſentit Ar. [illegible]] forte [illegible] ſecundum Hebr. v. 27. [illegible]] Mſs. [illegible]. v. 28. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. II. v. 14. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 21. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 31. [illegible]] Poc. [illegible] Uſſer. [illegible]. v. 35. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 36. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. III. v. 1. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 8. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 12. [illegible]] Mſs. [illegible]. v. 14. [illegible]] Lege ex certa conjectura ſecundum Hebr. [illegible] etſi nec libri juvant, nec Ar.

CAP. IV. v. 8. [illegible]] In Mſs. plenius [illegible] ſed legendum [illegible] ut in Hebr. [illegible]] ſæpe admodum in libris noſtris [illegible]. v. 19. [illegible]] Uſs. [illegible] Syriaſmo familiari, *incurvans ſe peperit.* v. 20. [illegible]] non eſt in Poc. nec in Ar. magis quam in Hebr. Uſſer. habet. ſed ſemel tantum [illegible].

CAP. V. v. 3. [illegible]] Uſs. ſæpe [illegible]. v. 4. [illegible]] Poc. [illegible] Uſs. [illegible] videtur legendum [illegible] quia ſequitur de trunco.

CAP. VI. v. 3. [illegible]] Mſs. [illegible]. v. 5. [illegible]] Poc. [illegible] Uſs. [illegible]. v. 7. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 15. [illegible] & [illegible]] videntur ex Ar. legenda pluraliter ut in Heb.

CAP. VII. v. 3. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 17. [illegible]] Mſs. plenius [illegible] ut in Heb.

CAP. VIII. v. 3. [illegible]] Uſs. [illegible].

CAP. IX. v. 1. [illegible]] Poc. [illegible] Uſs. [illegible]. v. 2. [illegible]] Poc. [illegible] Uſſer. [illegible]. v. 7. [illegible]] Poc. [illegible] Uſs. hic habet [illegible] ſupra ut Poc. v. 20. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. X. v. 2. [illegible]] Mſs. [illegible]. v. 3. [illegible]] [illegible] & [illegible]. v. 4. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 5. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 8. [illegible]] Mſs. [illegible]. male.

CAP. XI. v. 1. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 2. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. XII. v. 3. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 17. [illegible]] forte [illegible] in plur. v. 23. [illegible]] Mſs. [illegible].

CAP. XIV. v. 11. [illegible]] Mſs. [illegible]. v. [illegible]] Poc. [illegible] in ſing. v. 19. [illegible]] Mſs. [illegible] in p[illegible] [illegible]] Mſs. [illegible]. v. 23. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 30. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 52. [illegible]] Poc. [illegible] in præt. Uſs [illegible]

CAP. XV. v. 2. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 4. [illegible] Poc. [illegible]. v. 6. [illegible]] Poc. ſæpe [illegible] v. 13. [illegible]] Poc. [illegible]. Uſs. [illegible]. v. [illegible]] Mſs. [illegible] forte legend[illegible] [illegible] ſecundum Hebr.

CAP. XVII. v. 1. [illegible]] Poc. in ſing. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 10. [illegible]. v. 35. [illegible]] forte [illegible]. v. 40. [illegible] Uſs. [illegible] in plur. v. 42. [illegible]. v. 44. [illegible]] forte [illegible] plur. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 52. [illegible] [illegible], neque enim legi puto [illegible]. 52. [illegible] Poc. [illegible] Uſs. [illegible]. v. 56. [illegible]

CAP. XVIII. v. 17. [illegible]] ſecundum Hebr. [illegible] v. 19. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 27. [illegible]] Mſs. [illegible]terdum [illegible]. Addit autem Poc. fine verſus [illegible]

CAP. XIX. v. 11. [illegible]] Poc. [illegible]. [illegible]] Uſs. hic et v. 16. [illegible] in plurali. [illegible]] Uſs. [illegible]. v. 19. [illegible]] In Arab. Naiot, quaſi e co[illegible] meliori.

CAP. XX. v. 7. [illegible]] Uſs. [illegible]. [illegible]] videtur legendum, [illegible] ut ſtatim [illegible]. v. 33. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. XXI. v. 2. [illegible]] Poc. [illegible] quod idem. [illegible]] in marg. Uſſer tanquam interſerend[illegible] [illegible].

CAP. XXII. v. 9. [illegible]] Poc. [illegible]. v. 11. [illegible] Mſs. [illegible]. v. 13. [illegible]] Mſs. [illegible]. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. XXIII. v. 17. [illegible]] Poc. [illegible] ſed videtur legendum ex Hebr. [illegible].

CAP. XXIV. v. 20. [illegible]] Uſs. [illegible] ut [illegible]

CAP. XXV. v. 18. [illegible]] Uſs. [illegible] v. 21. [illegible] Mſs. interſerunt [illegible] ubi vides excidiſse interjecta duobus [illegible] itaque agnoſcuntur, etiam in Arabico. v. 22. [illegible] legendum [illegible]. v. 24 [illegible]] [illegible] extat in Mſs. v. 34. [illegible]] Poc. [illegible].

CAP. XXVI. v. 1. ܚܘܫܚܬܐ] videtur error in omnibus libris inolitus pro ܚܟܝܬܐ Hebr. v. 8. ܕܡܫܪܓܠܐ] non dubito legendum ܘܡܫܪܓܠܐ. Nam ܕ pro ܘ frequens error. & ita locutus eſt ſupra. v. 13. ܕܡܪܚܩܝܢ] Poc. ܕܡܪܚܩܝܢ Uſs. ܕܡܪܚܩܝܢ. v. 23. ܘܐܬܡܠܟܬ] lege ܕܐܬܡܠܟܬ.

CAP. XXVII. v. 6. ܨܘܩܠܓ] Poc. ܨܘܩܠܓ Uſs. ܨܘܩܠܓ. v. 8. ܘܐܪܥܐ ܡܨܪܝܢ] Uſs. ܐܪܥܐ fine ܘ. v. 12. ܗܘܐ ܠܗ] Mſs. ܠܗ.

CAP. XXVIII. v. 2. ܡܕܡ] Mſs. ܡܕܥܡ male v. 6. ܘܐܦ ܒܚܠܡܐ] Arabs legebat ܒܢܒܝܐ. noſtri non juvant. v. 18. videtur legendum ܡܛܠ ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ, ſic enim Arabs, non libri noſtri. v. 24. ܦܛܝܪܝܢ] Poc. ܦܛܝܪܝܝܢ duplici ܝ.

CAP. XXX. v. 1. ܘܐܘܩܕܘ ܐܢܝܢ] Poc. ܐܢܘܢ v. 2. ܘܫܒܘ] ܐܢܫܐ Uſs. ܢܫܐ v. 13. ܠܐܚܪܢܐ ܡܘܩܕܡ ܗܘ ܡܢ ܕ] Poc. ܠܐܚܪܢܐ ܡܘܩܕܡ ܗܘ ܡܢ ܕ (Uſs. ܗܘ) ܗܘܐ v. 22. ܬܬܠܘܢ] Poc. ܬܬܠܘܢܝ.

SAMUELIS. II.

CAP. I.

VEr. 1. ܗܦܟ ܕܘܝܕ ܡܢ ܕܡܚܐ ܠܥܡܠܩܝܐ] Mſſ. ܘܗܦܟ ܡܢ ܕܡܚܐ ܠܥܡܠܩܝܐ v. 6. ܕܪܟܒܐ] Poc. ܪ̈ܟܒܐ ܘܦܪ̈ܫܐ Uſs. ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ optime. v. 15. ܦܓܥ] Poc. ܦܓܥ v. 25. ܒܩܪ̈ܒܝܗܘܢ] Poc. ܒܩܪ̈ܒܝܗܘܢ v. 26. ܕܐܣܬܩܠܬ] Mſs. ܐܣܬܩܠܬ in ſing.

CAP. II. v. 1. ܘܫܐܠ] Poc. ܘܫܐܠ Uſs. ܘܐܫܐܠ. v. 5. ܥܡ ܡܪܟܘܢ] Poc. ܡܪܟܘܢ. v. 11. ܡܢ ܗܘܐ ܡܠܟܐ] Mſs. ܡܠܟܐ ܕܡܠܟ. v. 13. ܗܪܟܐ] Mſs. ܠܗܪܟܐ. v. 16. ܒܓܢܒܐ ܕܚܕ] Mſs. ܒܓܢܒܐ ܕܚܕ. v. 20. ܐܢܬ ܐܢܬ] Mſs. ܐܢܬ ܗܘ. v. 22. ܘܐܡܪ] Uſs. ܘܐܡܪ ܠܗ.

CAP. III. v. 8. ܘܥܒܕܬ] Mſs. ܥܒܕܬ v. 17. ܘܐܬܡܠܟܘ] ܘܐܬܡܠܟܘ fine ܘ in Mſs. ut & v. 2. v. 26. ܘܐܗܦܟܘܗܝ] Uſs. ܘܐܗܦܟܘܗܝ v. 35. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ] Poc. ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ. ܣܘܓܐܐ] Poc. ܣܘܓܐܐ male. v. 36. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ] Poc. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܟܠ ܥܡܐ Uſs. ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܟܠ ܥܡܐ ܘܟܠ ܥܡܐ. recte ad Hebr.

CAP. IV. v. 2. ܕܓܘܕܐ ܕܒܪ ܫܐܘܠ] Mſs. ܕܓܘܕܐ ܕܒܪ ܫܐܘܠ ſed v. 10. Poc. ܒܣܘܪܬܐ melius quam in plurali, ut impreſſum eſt.

CAP. V. v. 8. ܘܣܡܝܐ] Poc. ܘܣܡܝܐ.

CAP. VI. v. 11. ܓܬܝܐ] Uſs. ܓܬܝܐ v. 19. ܠܟܠܗ] ܥܡܐ ܟܠܗ ܥܡܐ Mſs. ܟܠܗ ܥܡܐ ܟܠܗ ܥܡܐ. v. 20. ܠܥܒܕܘܗܝ] Mſs. ܕܐܬܓܠܝ. ܥܒܕܘܗܝ] Mſs. ܕܐܬܓܠܝ v. 21. ܡܢ ܩܕܡ ܗܘܐ] ܗܘܐ non extat in noſtris ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ.] noſtri ܡܪܝܐ. ܐܡܪ. ܘܐܡܪ.

CAP. VII. v. 7. ܕܐܝܣܪܝܠ ܕܥܡܐ] noſtri poſt ܕܐܝܣܪܝܠ interſerunt ܥܡܝ ܕܥܡܐ. v. 9. ܕܐܬܟܠܬ] Poc. ܕܐܬܟܠܬ. v. 20. ܦܘܩܕܢܝܟ] Uſs. ܦܘܩܕܢܟ in ſing. v. 21 ܘܨܒܝܢܟ] Poc. ܘܨܒܝܢܟ.

CAP. VIII. v. 2. ܚܒܠܐ ܘܚܒܠܐ] noſtri ܚܒܠܐ ܚܒܠܐ v. 3 ܕܗܕܕܥܙܪ] Poc. ܕܗܕܕܥܙܪ. v. 12. ܘܡܢ ܡܘܐܒ] noſtri ܘܡܢ ܡܘܐܒ v. 17. ܣܦܪܐ ܒܢܝܐ. Poc. ܣܦܪܐ ܒܢܝܐ Uſs. ܣܦܪܐ ܒܢܝܐ.

CAP. IX. v. 2. ܨܝܒܐ.] noſtri ܨܝܒܐ. v. 5. ܥܡ ܡܟܝܪ ܒܪ] noſtri plenius ܡܟܝܪ ܒܪ ܥܡܝܐܝܠ. v. 6. ܡܦܝܒܘܫܬ] Poc. ܡܦܝܒܘܫܬ v. 8. ܘܐܬܒܝܢ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܗܘ] noſtri ܡܦܝܒܘܫܬ ܘܐܬܒܝܢ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܥܒܕܟ

CAP. X. v. 1. ܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ] Poc. ܘܡܠܟ. v. 8. ܕܐܪܥܐ] forte ܘܐܪܥܐ vel ܕܐܪܥܐ. v. 12. ܢܬܠܒܒ] noſtri ܢܬܠܒܒ. v. 18. ܘܡܚܝܗܝ] noſtri ܘܡܚܝܗܝ.

CAP. XI. v. 2. ܒܥܕܢ ܪܡܫܐ ܗܘܐ] noſtri ܒܥܕܢ ܗܘܐ ܪܡܫܐ. v. 18. ܕܐܬܡܠܠ] noſtri ܕܐܬܡܠܠ finitum fuerit narrari. v. 23. ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܠܟܠܗܘܢ. v. 25. ܐܝܟ ܗܢܐ ܐܝܟ ܗܢܐ] ſemel in Poc. v. 27. ܘܐܬܬܩܢܬ] Uſs. ܘܐܬܬܩܢܬ.

CAP. XII. v. 4. ܐܪܥܐ] Poc. ܐܪ̈ܥܐ etſi poſtea ut impreſſum eſt. Sic tamen & Uſs. v. 5. ܕܚܝܒ] Poc. ܚܝܒ v. 8. ܒܢܬܐ ܕܐܝܣܪܝܠ] vel ſcribendum ܒܢܬ, vel corrigenda Hebraica ad Syriaca. v. 17. ܘܩܡܘ ܩܫܝ̈ܫܐ] noſtri ܩ̄ ܘܩܡܘ ܩܫܝ̈ܫܘܗܝ v. 21. ܕܥܒܕܬ ܗܘ ܗܢܐ ܡܠܬܐ] noſtri ܥܒܕܬ ܡܠܬܐ ܗܢܐ. v. 25. ܡܛܠ: ܡܪܝܐ] Uſs. interſerit ܡܠܐܟܐ ܗ̄ v. Ar. v. 28. ܘܐܬܪܐ ܕܝܠܗ] Poc. ܘܐܬܪܐ ܕܝܠܗ.

CAP. XIII. v. 5. ܠܟ ܒܒܝܬܗ] Uſs. ܠܟ ܬܘܒ ܒܒܝܬܗ. v. 34. ܥܡܐ ܣܓܝܐ] Uſs. ܥܡܐ ܣܓܝܐ. v. 36. ܘܒܟܘ] Uſs. ܘܒܟܘ ܕܝܠܗܘܢ. ܪܘܪܒܐ] Poc. ܪܘܪܒܐ v. 39. ܘܐܬܬܒܝܐ] noſtri ܘܐܬܬܒܝܐ *placatus eſt. Aberravit*, apud Ferrarium; ad marg. Uſs. juxta poſterius ſignificatum exponitur ܘܛܥܐ ܗ̄ : vid. Arab.

CAP. XIV. v. 7. ܗܘܒܝܗܝ] noſtri ܗܘܒܝܗܝ. Ib. ܡܫܘܕܥܬܐ] Poc. ܡܫܘܕܥܬܐ. Ib. ܐܘܪܚܗܝ] noſtri ܐܘܪܚܗܝ. v. 8. ܐܡܪ] noſtri ܐܡܪ. v. 9. ܡܠܟܝ] Poc. ܡܠܟܝ. v. 12. ܐܬܡܠܠܝ] noſtri ܘܐܬܡܠܠܝ. v. 13. ܐܬܚܫܒܬ] noſtri ܐܬܚܫܒܬ. Ibid. ܕܡܠܟܐ] noſtri ܡܠܟܐ. v. 27. ܘܐܬܝܠܕܘ] Uſs. ܘܐܬܝܠܕܘ. v. 28. ܫܢܝܢ] Uſs. ܫܢܝܢ. v. 36. ܠܟܠ ܒܢܝܗ] noſtri ܒܢܝܗ ܟܠ.

CAP. XV. v. 7. ܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ] Uſs. ܐܙܠ ܐܫܠܡ ܢܕܪܝ. v. 12. ܓܝܠܘܢܝܐ] Uſs. ܓܝܠܘܢܝܐ Ib. ܕܣܓܝ] noſtri ܣܓܝ. v. 25. ܘܡܫܪܝܗ] Uſs. ܘܡܫܪܝܗ ܗ̄ ܒܗ ubi ſecundum eſt maſc.

CAP. XVI. v. 1. ܐܝܬܝ ܫܠܡܐ] noſtri ܐܝܬܝ ܠܗ. v. 2. ܡܪܝ] Poc. ܡܪܝ. v. 4. ܘܐܡܪ] forte ܕܐܡܪ vide Ar. v. 16. ܢܚܐ ܢܚܐ] noſtri ܢܚܐ.

CAP. XVII. v. 7. ܘܐܡܪ ܚܘܫܝ ܕܐܡܪ] noſtri ܘܐܡܪ ܠܐ ܠܐ. v. 13. ܘܢܓܪܘܢܝܗ] Poc. ܘܢܓܪܘܦܝܗ. Uſs. ܘܢܓܪܘܢܝܗ Ibid. ܨܪܪܐ] Poc. ܨܪܪܐ Uſs. ܨܪܪܐ ܨܪܪܐ. v. 18. ܢܚܘܪ] noſtri ܢܚܘܪܝܡ. v. 23. ܠܡܕܝܢܬܗ] Uſs. ܠܡܕܝܢܬܗ. v. 27. ܕܥܡܘܢ] noſtri ܘܕܥܡܘܢ.

CAP. XVIII. v. 16. ܘܗܦܟܘ ܥܡܐ ܒܩܪܒܐ] noſtri ܘܗܦܟܘ ܥܡܐ ܒܬܪܗ ܕ̄. v. 20. ܘܠܐ ܠܟ] ܠܟ non eſt in noſtris. v. 24. ܐܦ ܗܘ ܘܐܦ ܗܘ] noſtri ܐܦ ܗܘ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܐܦ ܗܘ ad Hebr. Ib. ܕܚܕܢ] noſtri ܕܚܕܢ. v. 26. ܠܬܪܥܐ] noſtri ܠܬܪܥܐ. Initio verſus 27. excidit comma, ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܦ ܗܘ ex repetitione ܘܐܡܪ ܚ̄ ܘܐܡܪ. v. 27. ܠܡܪܗܛܗ ܗܘ ܠܦܘܡ] noſtri ܘ̄ ܗܢܐ ܛܒܐ ܗܘ ܠܡܪܗܛܗ. v. 28. ܕܐܫܠܡܘ] noſtri ܕܐܫܠܡܘ. lege ܕܐܫܠܡܘ. v. 29. ܕܫܡܥܬ] Poc. ܕܫܡܥܬ.

CAP. XIX. v. 31. ܕܢܫܬܪܝܘܗܝ] noſtri ܕܢܫܬܪܝܘܗܝ bene eſt enim ἀπολύει v. 32. ܣܒܐ ܗܘܐ] Uſs. ܣܒܐ ܗܘ. v. 35. ܘܙܡܪܐ ܘܙܡܪܬܐ] noſtri ܘܙܡܪܬܐ ܙܡܪܐ ܘܡܫܡܥ.

CAP. XX. v.8. ܡܐܣܝܪܗ ܒܒܟܒܫܐ] noſtri ܡܐܣܝܪܗ ܗܘܐ ܒ̄. v. 11. ܡܢ ܕܨܒܐ] noſtri ܡܢ ܡܢ ܕܨܒܐ. v.14. ܦܪ̈ܝܡ] Poc. ܒܦܪ̈ܝܡ ut in Hebr. Uſs. ܒܦܪ̈ܝܡ quod idem eſt. v. 15. ܘܒܚܒܠ] forte ܕܒܚܒܠ v. 21. ܐܘܫܒ] lege ܐܘܫܛ cum Ar. ܗܘܒܘܗܝ] Uſſ. ܗܘܒܘܗܝ. ܐܬܦܫ ܠܟ] noſtri ܠܟ ܐܬܦܫ ܗܘܝܬ v. 24. ܡܫܝܚܐ] Uſs. ܡܫܝܚܐ

CAP. XXI. v. 4. ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܓܒܪܐ ܕܢܩܛܘܠ] noſtri ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܓܒܪ ܐܢܫ ܕ v. 5. ܕܠܐ ܢܩܘܡ ܒܗ ܠܡܫܡܫܘ ܕܐ] noſtri ܕܐܬܩܢ ܒܗ ܒܟܠܗ ܠܡܫܡܫܘ ܠܐ v. 7. ܡܘܡܬܐ] noſtri ܡܘܡܬܗ. v. 10. ܒܪ ܐܦܐ ܕܩܝܛܐ] noſtri ܠܠܐ ܕܩܝܛܐ. v. 27. ܐܬܬܚܒܠ] noſtri ܐܬܬܒܠܡ.

CAP. XXII. v. 30. ܐܦܘܩ] noſtri ܐܦܘܩ. v. 34. ܪܡܘܬܐ] Uſſ. ܪܡܘܬ. v. 46. ܢܬܒܢܘܢ] noſtri ܢܬܒܢܘܢ ܘܢܬܚܪܓܘܢ ܡܢ ܚܘܒ̈ܫܝܗܘܢ

CAP. XXIII. v. 4. ܕܡܕܢܚ] Poc. ܕܡܕܢܚܐ v. 8. ܕܝܬܒ] ܒܫܦܪܐ forte legendum ܒܫܦܪܐ. v. 28. ܡܢ ܢܛܘܦܐ] noſtri ܢܛܘܦܬ. forte legendum ܢܛܘܦܬܝ. v. 30. ܒܢܝܐ] noſtri ܒܢܝܐ. item ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܓܥܫ ܚܝܐ] Poc. ܚܝܐ ܡܢ ܢܚܠܐ ܕܓܥܫ

v. 33 ܕܗܪܪ ܐܪܪܝܐ] Poc. ܐܪܪܝܐ Uſs. ܐܪܝܐ. v. 34. ܚܘܫܝ] noſtri ܚܘܫܝ. v. 35. ܕܚܨܪܘ] noſtri ܚܨܪܘ v. 37. ܢܚܪܝ noſtri ܢܚܪܝ.

CAP. XXIV. v.2. ܗܠܟܘ] noſtri ܗܠܟܘ v. 9. ܫܒܥܡܐܐ Poc. ܘܫܒܥܡܐܐ Uſſ. addit ܘܒܠܚܘܕ ܒܢܝ̈ ܝܗܘܕܐ v. 13. ܠܟ ܡܢ non comparet in noſtris: In calce libri in noſtris, ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܗܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ. ܘܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܐܠܦܝܢ ܬܠܬܐ ܘܐܪܒܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܬܐ.

Finis libri hujus qui a Samuele Propheta nominatur. Conſtat autem verſibus tribus mille quadringentis triginta ſex. Sequitur autem

ܟܬܒܐ ܕܡܠܟܐ ܕܫܪܝܐ ܒܫܘܪܝܐ ܕܡܢ ܟܬܒܐ ܕܝܫܘܥ ܘܫܪܝܢ ܘܐܬܟܬܒܘ ܒܝܕ ܐܝܬܝܐ ܗܘ ܟܗܢܐ ܕܫܡܗ ܝܘܚܢܢ ܘܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܠܬܡܐܐ ܥܣܪܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܬܟܬܒ ܣܦܪܐ ܕܒܪܝܡܝܢ ܗܘ ܕܝܢ ܫܪܝܪ ܡܫܬܠܡܢܘܬܗ ܕܗܢܐ ܡܢ ܗܘ. ܗܘ ܕܝܢ ܡܬܩܒܠ ܒܪܘܚܐ ܡܛܠ ܕܒܪܘܚܐ ܐܬܟܬܒ.

Liber iſte Hiſtoriæ Regum ſcriptus eſt a ſacerdote, cui nomen Joannes: Conſtat autem verſibus quinquies mille tercentum viginti ſeptem. Eodem tempore ſcriptus eſt liber Paralipomenon. Itaque comparatione illius hic confirmatur, & ille hujus. Hic autem magis ſuſcipitur, quia Spiritu ſcriptus eſt.

REGUM I.

CAP. I.

VErſ. 26. ܘܠܟ ܥܒܕܟ] Uſs. ܠܟ v. 34. ܘܒܪܘܡܚܐ ܘܫܒܚܘ] Poc. ܘܒܪܘܡܚܐ ܘܫܒܚܘܗܝ. v. 38. ܘܦܠܝܛܝܐ] Uſs. ܘܦܠܝܬܝܐ. v. 49. ܘܐܬܬܙܝܥܘ ܩܪܝ̈ܒܐ] Poc. ܘܐܬܬܙܝܥܘ ܩܪܝ̈ܒܐ ܕܥܡܗ

CAP. II. v. 40. ܘܣܘܣܗ] Uſſ. ܘܣܘܣܗ.

CAP. III. v. 18. ܘܫܬܐ ܫܢܝܢ ܐܚܪܢܐ] Poc. ܘܫܬܐ ܐܚܪܢܐ. v. 20. ܡܫܬܠܡܢܘܬܐ ܕܐܡܬܗ] Poc. ܡܫܬܠܡ. Uſſ. ܕܐܡܬܗ ܡܫܬܠܡ

CAP. IV. v. 5. ܘܪܒܢܐ] noſtri ܪܒܢܐ. v. 6. ܕܒܝܬܐ] noſtri ܥܠ ܒܝܬܐ. v. 25. ܘܬܚܝܬ ܬܝܢ̈ܬܗ] Uſs. ܬܚܝܬ v. 28. ܘܠܡܬܩܢܘܬܐ] ſic in marg. Uſſ. in textu autem ܘܠܡܬܩܢܘܬܐ. ut et in Poc.

CAP. VI. v.3. ܦܬܝܗ] Poc. ſemper ܦܬܝܗ. v. 8. ܘܦܘܪܦܝܪܐ] Poc. in plurali v. 12. ܕܦܘܩܕܢܝ] Uſſ. ܕܦܘܩܕܢܝ v. 36. ܕܪܝܫܡܐ] Poc. per ܒ ſed male. Poſt VII. 16. ſcribit ipſe etiam per ܒ.

CAP. VII. v.4. ܘܐܦܬܝܗ] Poc. ܘܐܦܬܝܐ ܘܡܡܠܠܝܢ ܡܢܡܠܠܝܢ Poc. ܕܡܡܠܠܝܢ ut & poſt. ܕܚܕܕ̈ܐ ܩܘܡܐ] Uſſ. ܕܚܕܕ̈ܐ. v. 20. ܡܢ ܠܥܠ] Uſſ. ܡܢ ܠܥܠ. v. 25. ܡܕܢܚ ܠܡܥܪܒܐ] in noſtris occidens ante meridiem. v. 29. ܘܟܠ ܡܚܙܝܐ] noſtri per ܒ. vide v. 41. v.36. ܘܦܣܬܐ] noſtri ܘܦܣܬܐ v. 39. ܕܒܝܬ] forte ܒܝܬܗ ut in Hebr. v. 51. ܡܘܬܒܐ] lege in plur. ſecundum Hebr.

CAP. VIII. v.2. ܕܡܛܠܠܬܐ] noſtri in ſing. v. 6. ܠܡܠܟܐ] Uſſ. ܠܡܠܟܐ. v. 27. ܐܠܐ ܡܢ] noſtri ܡܢ. v. 31. ܒܡܢܝܢܐ] noſtri ܒܡܢܝܢܗ. v.55. ܢܫܡܐ] noſtri ܢܫܡܐ v. 60. ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܗܘ] noſtri ܕܡܪܝܐ ܗܘܘ v. 63. ܕܒܢܝܐ ܫܠܡܐ] Uſſ. ܢܣܒܐ v. 66. ܥܡܪܘ] Uſſ. ܥܡܪ

CAP. IX. v. 10. ܕܡܠܟܐ ܘܒܝܬܗ noſtri legunt ܡܠܟܐ ܘܒܝܬ. v. 26. ܕܐܕܘܡ] Arabs legit Edom, ut credibile ſit errorem irrepſiſſe in codices Syriacos.

CAP. X. v. 7. ܐܘܣܦܬ] videtur legendum ܐܘܣܦܬ in ſecunda, ſic certe Uſſer. v. 13. ܘܐܦܩܬ] Poc. ܐܦܩܬ item Uſſer.

CAP. XI. v. 11. ܘܢܦܠܓܝܗ] Uſs. ܘܠܐ ܢܦܠܓܝܗ. v. 17. ܕܐܒܘܗܝ ܟܠ] Poc. ܟܠ ܥܒܕܘܗܝ ܘܐܒܘܗܝ. v. 18. vide Arabs meliore uſus codice cum ſcribit Pharan per ܪ quam noſtri qui per ܕ. v. 24. ܗܕܪܥܙܪ] Poc. ܗܕܪܥܙܪ ܘܐܙܠܘ item Uſs. v. 25. ܪܙܘܢ] Uſs. ܪܙܘܢ ܡܢ Poc. ܪܙܘܢ. v. 26. ܨܪܘܥܐ Poc. ܨܪܘܥܐ item Uſs. v. 27. ܘܣܟܪ] Poc. ܘܣܟܪ ut grave, item Uſs.

CAP. XII. v. 6. ܕܐܠܦ. ܠܗ ܐܠܗܝ ܡܠܟܐ ܥܡܐ Uſs. ܘܐܠܦ ܠܗ ܥܡܐ ܐܠܗܝ ܡܠܟܐ. v. 14. ܕܐܒܘܟܘܢ] Poc. ܕܐܒܘܟܘܢ & ܕܐܒܘܟܘܢ item Uſs. ſed v. 10. ܕܐܒܘܟܘܢ. v.32. ܘܥܒܕ ܥܐܕܐ ܠܗ ܕܝܠܗ] in Uſs. ܥܐܕܐ ܕܥܒܕ ܥܐܕܐ ܐܝܟ ܕܒܝܗܘܕ. Ib. ܕܒܝܬ] Mſs. ܕܒܝܬ ܡܢ ܥܡܗ.

CAP. XIII. v. 3. ܕܡܬܪܡܐ ܥܠܘܗܝ] Poc. ܕܡܬܪܡܐ ܥܠܘܗܝ v. 23. ܕܐܬܦܢܝ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܬܝ ܡܝܐ. ܘܐܪܡܝܗܝ] Poc. ܠܚܡܐ ܘܐܫܩܝܗ ܡܝ̈ܐ Uſs. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܐܫܩܝܗ ܡܝ̈ܐ in ſing. ܡܢ ܒܬܪ ܕܐܟܠ ܠܚܡܐ v.32. ܥܠ ܥܠ ܟܠ] noſtri ܥܠ ܟܠ ܒܬܐ ܕܒܟܘܡܪܐ ܥܠ ܟܠ.

CAP. XIV. v. 15. ܘܢܚܪܐ] Poc. ܘܢܚܪܐ item Uſſerianus.

CAP. XV. v. 13. ܠܡܠܟܘܬܗ] Poc. ܠܡܠܟܘܬܗ item Uſſer.

CAP. XVI. v. 6. & 8. ܐܠܐ] in Poc. ܐܢܐ & ſic etiam poſtea. v. 23. ܫܢܝܢ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ] Poc. ܫܢܝܢ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ Uſſerianus autem ܫܢܝܢ ܬܠܬܝܢ ܘܚܕܐ ܫܢܝܢ ܥܣܪܝܢ. Ad initium Eliæ adſcriptum eſt in noſtris libris ܐܬܢܒܝ ܐܠܝܐ ܢܒܝܐ ܫܢܝ̈ܐ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܫܢܝ̈ܐ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܡܢܐܝܢ ܘܫܬ. ܒܚܕ ܢܘܣܚܐ ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܫܬ ܫܢܝ̈ܢ *Elias Propheta Prophetavit XXII annos, anteceſſit autem adventum Domini noſtri 886 annis: in alio exemplari 626. annis.* v. 31. ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܐܒ] Poc. ܕܐܚܐܒ ܘܡܠܟܘܬܗ item Uſſerianus. v. 34. ܫܒܘܒ] Poc. ܫܒܘܒ.

CAP. XVII. v. 9. ܕܨܪܦܬ] noſtri ܕܨܪܦܬ.

CAP. XVIII. v. 9. & 10. ܕܐܚܐܒ ܕܢܫܠܡܢܝ] Uſs. ܕܢܫܠܡܢܝ ܠܐܚܐܒ. v. 13. ܕܢܒܝ̈ܐ] Uſſerianus ܘܢܒܝ̈ܐ forte ſcribendum ܢܒܝ̈ܐ

ܕܕܒܪܬ frequens enim error τοῦ ܘ pro ܕ. ſic v. 31. fortaſse legendum ܕܐܡܪ ܠܗ. certe in Poc. infra XIX. 2. ܕܐܡܪܬ ſcriptum eſt, ubi recte legimus ܘܐܡܪܬ & XXI. 26. in Uſser. ſcriptum eſt ܕܐܬܓܢܦ. v. 29. ܟܟܝܟܘܬܐ ܕܡܬܟܟܬܐ] Poc. ܟܒܝܫܐ ܟܟܠܐ. v. 31. ܘܬܪܣܢ] ad marginem Uſs. adnotatum eſt e Gregorio Syro ܘܐܣܢ.

CAP. XIX. v. 19. ܬܪ̈ܬܥܣܪܐ] Uſs. ܬܪ̈ܥܣܪ certe ܦܕܢܐ fœm. eſse conſtat, ſed ex ſequentibus veriſimile fit, maſculinam etiam eſſe: ܘܗܘ ܚܕ ܡܢ ܬܪ̈ܥܣܪ ܗܘܐ.

CAP. XX. v. 8. ܘܠܐ ܬܬܦܝܣ] Uſs. ܠܐ ܬܬܛܦܝܣ ſed lege ܠܐ ܬܬܬܦܝܣ. v. 14. ܘܒܪܘܪ̈ܒܢܐ] videtur legendum ܕܪܘܪ̈ܒܢܐ ut apud Arabem: nam quod ſtatim v. 15. ſcriptum eſt ܠܪܘܪ̈ܒܢܐ & mox ver. 17. & 19. ܘܪܘܪ̈ܒܢܐ inconſtantia ſcripturam ſuſpectam facit de vitio, legendum nimirum ܕܠܪܘܪ̈ܒܢܐ & ܕܪܘܪ̈ܒܢܐ. v. 20. ܘܐܬܦܠܛ ܗܕܕ] Poc. ܒܪ ܗܕܕ item in Uſs. Notandum autem eſt, quod per totam hanc hiſtoriam ܐܕܘܡ ſcribitur in codicibus Syriacis, Aram eſse apud Arabem: Unde conjectura eſt in codices Syriacos errore irrepſiſse. v. 33. ܘܡܠܬܐ ܢܚܫܘ] Poc. ܕܢܚܫܘ, item in Uſs.

CAP. XXI. v. 21. ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܘܗܝ] videtur ſcribendum ܕܕܡܠܘܗܝ, ut prius ܕ interciderit ob poſterius.

CAP. XXII. v. 3. ܫܬܩܝܢ ܐܢܬܘܢ] Poc. ܫܬܝܩܝܢ. v. 4. ܪ̈ܟܫܝ] Poc. ܪ̈ܟܫܝ. v. 12. ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ ܢܒܝ̈ܐ ܐܡܪܝܢ in Uſs. pro quo impreſſum eſt ܡܬܢܒܝܢ ܗܘܘ ܢܒܝܐ ܘܐܡܪܝܢ. v. 24. ܘܡܠܠ ܥܡܟ] Poc. ܕܡܠܠ. v. 40. ܒܬܪܫܝܗ] Poc. ܒܬܪ̈ܫܝܗ item Uſs. Notandum, nec libri nec capitis diſtinctionem ullam in codicibus noſtris eo in loco reperiri, ubi Hebraicus codex ſecundum Regum inchoat.

REGUM. II.

CAP. I.

VER. 16. ܠܡܫܐܠ] Poc. ܕܬܫܐܠ, item Uſs. Ad. v. 17. ܒܫܢܬ ܬܪ̈ܬܝܢ] in margine Uſs. ſic adnotatum eſt;

ܒܬܪ̈ܝܢ ܨܚܚܐ ܗܟܢܐ ܟܬܝܒ. ܒܫܢܬ ܬܪ̈ܬܝܢ ܕܝܘܪܡ ܒܪ
ܝܗܘܫܦܛ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ. ܘܠܐ ܫܠܡܐ. ܡܛܠ ܕܠܬܚܬ
ܟܬܝܒ ܕܒܫܢܬ ܬܡܢܥܣܪܐ ܕܝܗܘܫܦܛ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ.
ܘܒܫܢܬ ܚܡܫ ܕܝܘܪܡ ܒܪ ܐܚܐܒ ܐܡܠܟ ܝܘܪܡ ܒܪ ܝܗܘܫܦܛ

In duobus exemplaribus ita ſcriptum eſt; Anno ſecundo Joram filii Joſaphat regnavit Joram filius Achab; Sed exactum non eſt. Quia infra ſcriptum eſt, decimo octavo anno Joſaphati regnaſſe Joramum, & anno quinto Jorami filii Achab regnaſſe Joramum filium Joſaphat.

CAP. II. v. 14. ܐܦ ܗܘ] noſtri, ܘܐܦ ܗܘ ܡܚܐ ubi & copulativam habes, & ſenſum quem reddit Sionita: interpunctio enim antecedit. v. 16. ܐܪܡܝܬܗ] in Uſs. ܐܪܡܝܬܗ per mhagiono. Codices Syriaci quia ſecundum Regum ab Eliſæi rebus inchoant, ideo poſt verſum 18. ita eſt in noſtris: ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܬܠܝܬܝܐ ܟܬܒܐ ܕܐܠܝܐ ܢܒܝܐ *Finis libri tertii, libri Eliæ Prophetæ. Et ſtatim;* ܡܫܪܝܢ ܬ̄ ܟܬܒܐ ܕܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ ܐܬܢܒܝ ܫ̈ܢܝܢ ܥ. ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܠܝܐ ܪܒܗ. *Eliſha Propheta prophetavit annis LXX. Ante adventum autem Domini quot & Elias magiſter ejus. Tum,* ܣܦܪܐ ܬܠܝܬܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܠܝܫܥ ܢܒܝܐ *Tertius liber Regnorum: Eliſha Propheta.* ſive ut Uſser ܕܐܠܝܫܥ, ut ante ܕܐܠܝܐ. v. 23. ܛܠܝ̈ܐ ܙܥܘܪ̈ܐ ܢܦܩܘ] noſtri ܛܠܝ̈ܐ ܕܢܦܩܘ ut alterum gloſſema ſit.

CAP. III. v. 7. ܪ̈ܟܫܝ] Poc. ܪ̈ܟܫܝܗ ut prius. v. 21. ܐܣܝܪܝܢ ܚܨܐ] noſtri, ܐܣܝܪ ܚܨܐ. v. 25. ܣܬܡܘܗ̇] noſtri, ܣܬܡܘ

CAP. IV. v. 3. ܡܐܢܐ ܣܦܝܩܐ] noſtri ܡܐܢܐ ܣܦܩܬܐ *Vaſa quæ ſufficiant*: optime. v. 8. ܒܫܘܢܡ] videtur ex ſequentibus ſcribendum ܫܘܠܡ inde enim ܫܘܠܡܝܬܐ v. 19. ܐܘܒܠܝܗܝ] Uſſ. ܐܘܒܠܘܗܝ v. 41. ܘܐܪܡܘ ܒܩܕܪܐ] Uſſ. ܘܐܪܡܘ forte ܘܐܪܡܝ ſing. ut in Hebr. quanquam etiam ſequitur in Uſs. ܘܣܡܘ in plurali.

CAP. VI. v. 15. ܘܚܝܠܐ ܒܣܘܣܝܐ] Uſſ. ܘܚܝܠܐ ܘܣܘܣܝܐ v. 29. ܘܐܛܫܝܬܗ̇] Poc. ܛܫܝܬܗ̇

CAP. VII. v. 1. ܒܐܣܬܐܪܐ] noſtri, ܒܣܐܬܐ ut poſt. Item v. 16. & 18. v. 2. ܘܡܒܢܐ ܡܠܟܐ] noſtri, ܡܠܟܐ. item v. 17. & 19. v. 7. ܘܕܫܒܩܘܗܘܢ] Poc. ܘܫܒܩܘܗܘܢ ut prius; uterque autem noſtrorum ſtatim ܫܒܩܘܗܘܢ. v. 18. ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܐܠܝܫܥ] noſtri ܐܝܟ ܡܠܬܗ ܕܐܠܝܫܥ male.

CAP. VIII. v. 2. ܘܩܡܬ ܐܝܟ ܡܠܬܐ] noſtri ܩܡܬ ܡܠܬܐ. v. 7. ܐܬܐ ܓܒܪܗ ܕܐܠܗܐ] noſtri plenius ܐܬܐ ܓܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܠܗܪܟܐ Idq; ſecundum Hebr. v. 19. ܠܒܢܘܗܝ] noſtri ܘܠܒܢܘܗܝ v. 26. ܒܪܬܗ ܕܥܡܪܝ] noſtri, ܒܪܬ ܥܡܪܝ v. 28. ܘܡܚܝܘܗܝ ܐܪ̈ܡܝܐ] noſtri, ܐܪ̈ܡܝܐ ܘܡܚܝܘܗܝ

CAP. IX. v. 2. ܢܡܫܝ] etſi noſtri etiam libri ſcribunt hoc nomen per ܫ, videtur tamen per errorem irrepſiſſe hæc ſcriptura; ut e contrario ܢܦܬܠܝ pro ܢܦܬܠܝ. v. 7. ܘܬܬܒܥ] noſtri, ܘܬܬܬܒܥ. v. 13. ܕܕܪ̈ܓܐ] noſtri, ܕܕܪ̈ܓܗ. v. 17. ܪܟܒ ܘܫܕܪ] Poc. ܘܪܟܒ ܘܫܕܪ v. 21. ܪ̈ܟܒܝ] noſtri ܪܟܒ, male. v. 25. ܡܫܩܠܐ] noſtri, ܦܠܓܡܐ. v. 57. ܕܡܫܪܬܘܬܐ] Poc. ܘܡܫܪܬܘܬܐ

CAP. X. v. 1. ܐܡܪܕܠܐ] non reperitur in noſtris, ſicut nec videtur ad ſenſum pertinere. In Uſſeriano autem poſt ܘܪܘܪ̈ܒܢܐ ܕܫܡܪܝܢ ܡܪܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܟܬܒܝܢ quæ etſi infra leguntur, non videntur huic loco aliena. v. 9. poſt ܐܢܬܘܢ in Poc. ܕܡܪܝ in Uſſ. ܐܡܪܝ quod, quid ſibi vult? ܐܢ ܐܢܐ ܡܪܕܬ v. 17. ܠܒܝܬܐ] noſtri, ܠܒܝܬܗ ܕܐܚܐܒ. v. 20. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܟܠܗ ܥܡܐ] noſtri, ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܟܢܫܐ ܥܡܐ. v. 29. ܠܐ ܫܢܐ] ܡܢ ܚܛ̈ܗܐ ܕܐ] in noſtris ܘܠܐ ܫܢܐ — ܕܒܚܛ̈ܗܐ v. 35. ܚܠܦܘܗܝ] in Poc. ܒܪܗ ܐܚܐܒ, pro ܚܠܦܘܗܝ

CAP. XI. v. 3. ܡܛܫܝܐ] noſtri, ܕܡܛܫܝܐ v. 5. ܬܠܬܘܬܐ] noſtri, ܬܠܬܝܬܐ & poſt ܬܪܬܝܢ ܕܡܛܪ̈ܬܐ v. 12. ܟܬܒܐ ܕܣܗܕܘܬܐ] noſtri ܟܬܒܐ ܟܬܝܒܗ ܕܣܗܕܘܬܗ. unde conjectura eſt legendum ܘܣܗܕܘܬܐ ut in Hebr. v. 17. ܒܝܬ ܡܪܝܐ ܠܡܠܟܐ ܘܠܥܡܐ — ܘܒܝܬ] noſtri, male. ܒܝܬ ܡܪܝܐ ܘܡܠܟܐ ܘܥܡܐ ܕܢܗܘܘܢ ܥܡܐ ܠܡܪܝܐ. ܘܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܥܡܐ

CAP. XII. v. 1. ܨܒܝܐ noſtri, ܙܒܝܐ v. 18. ܘܐܬܒܠܒ] noſtri, ܘܐܬܒܠܒ. v. 21. ܝܘܙܒܪ–ܝܘܙܟܪ] in Poc. uterq; eſt ܝܘܙܟܪ, in Uſſer. uterque ܝܘܙܒܪ.

CAP. XIII. v. 1. ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ] in Uſſ. ܒܫܢܬ ܕܥܣܪܝܢ v. 6 ܒܚܛܗ ܗܘܝ] ܒܚܛ̈ܗ & ܒܗܘܢ in Poc. ut in Hebr. v. 12. ܘܐܬܟܬܫ] noſtri, ܘܐܬܟܬܫ, forte ܕܐܬܟܬܫ ut in Hebr. Sic certe ſcriptum eſt in Poc. 14. 15. v. 20. ܟܠ ܓܝܣܐ] noſtri, ܟܠ ܓܝܣܐ ܗܘ ܕܥܠ ܒܫܢܬܐ ܗܝ v. 21. ܘܐܙܠ ܓܒܪܐ] Poc. plenius ܘܐܙܠܘ ܩܒܪܘ ܠܓܒܪܐ v. 25. ܐܬܘܢ ܓܘܕܪܐ] Poc. ܐܬܘܢ ܠܓܘܕܪܐ

CAP. XIV. v. 2. ܘܐܡܗ ܕܫܡܗ] Poc. ܐܡܗ ܕܫܡܗ ut in Heb. v. 9. ܚܘܚ ܕܚܘܚ] Uſſ. ܚܘܚ ܚܘܚ v. 14. ܘܡܐܢ̈ܝ ܒܝܬ ܓܙܐ. ܘܗܦܟܘ] in noſtris ܘܡܐܢ̈ܝ ܒܝܬ ܓܙܐ ܘܗܦܟܘ, male.

CAP. XVII. v. 4. ܘܫܦܪ] non dubito legendum ܕܫܪܪ ut in Hebr. etſi libri noſtri id non habeant. v. 31. ܟܢܪܘܢ] Uſſ. ܟܢ̈ܪܘܢ ܘ pro ܢ, ut alias annotavimus.

CAP. XVIII. v. 16. ܕܚܣܟ ܗܘ] noſtri, ܕܚܣܟ ܗܘܐ recte. v.20. ܕܡ̈ܝܬ] Poc. ܘܡ̈ܝܬ, errore ſæpe notato. v.24. ܕܬܪ̈ܝܢ ܬܪ̈ܥܐ] Poc. ܕܬܪ̈ܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܬܪ̈ܥܐ. Item Uſſer. Ib. ܘܥܠ ܡܬ̈ܪܥܬܐ] Uſſ. ܘܐܬܠ ܥܠ ܡܬ̈ܪܥܬܐ. lege, ܕܐܙܠ. v.25. ܒܣܪܬܐ ܒܦܘܡ] noſtri, plenius ܕܒܣܪܬܐ ܫܦܝܪܐ ܐܝܬ ܕܒܦܘܡܗ. v. 30. ܐܬܦܢܝܬܘܢ] noſtri, ܡܬܦܢܝܬܐ v. 31. ܡܪܝ ܡܠܟܐ] noſtri ܣܒܪܬܐ ut Hebr.

CAP. XIX. v.3 ܘܐܬܓܢܒ] non legitur in noſtris. v. 4. ܫܪܒܐ ܐܬܫܡܥܬ] Poc. plenius ܫܪܒܐ ܕܒܝܬܐ. Ibid. ܡܠܟܐ ܕܐܬܪ] Uſſ. ܐܬܪܐ. v. 9. ܠܐ ܐܬܪܡܐ ܕܢܦܩ] noſtri ܠܐ ܐܬܪܡܐ ܢܦܩ v. 12. ܕܒܝܬܗ ܕܚܙܘ] Poc. plenius, ut ſupra ܐܝܟ ܕܒܝܬܗ ܕܚܙܘ ܐܢܘܢ. v. 17. ܘܚܡܫܐ ܥܣܪ ܒܢ̈ܘܗܝ ܘܥܣܪܝܢ ܥܒܕ̈ܘܗܝ] in Poc. ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܕܐܬܪ ܘܥܣܪܝܢ: in ſing. ut ſupra, haud ita recte. v. 20. ܕܢܦܩ ܡܠܟܐ] Uſſ. ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ſecundum Hebr. Poc. ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ. v. 20. ܒܥܘܩܬܐ] noſtri ܒܥܘܩܢܐ: recte ex Hebr. v. 27. ܘܐܬܪܓܫ ܡܢܝ] noſtri ܘܐܬܪܓܫܬ. v. 37. ܕܐܙܠ] ad oram Uſſer. notatum eſt, Gregorium Syrum legere ܗܘ ܐܙܠ.

CAP. XX. v. 4. ܕܬܐܬܐ ܡܢ] noſtri ܕܬܐܬܐ. v.19. ܒܡܕܝܢܬܐ] ܕܡܠܟܐ noſtri ܕܒܫܠܡܐ ܕܝܫܪܝܠ minus recte.

CAP. XXI. v. 5. ܒܟܠ ܬܚܘܡܐ ܕܝܫܪܝܠ] Poc. in ſing. quod fortaſſe ſemper melius. v. 19. ܡܬܩܛܠܬ] Poc. ܡܬܩܛܠܝܢ

CAP. XXII. v. 5. ܕܦܟܪܘܢܝ ܒܚܒܠܗ] noſtri ܒܚܒܠܗ versu tamem 9. addunt ܕܦܟܪܘܢܝ. v. 7. ܕܒܥܘܩܬܐ] noſtri ܕܒܥܘܩܬܐ ܗܘ. v. 17. ܘܐܬܦܪܩܢܝ] noſtri ܘܐܬܦܪܩܢܝ

CAP. XXIII. v. 4. ܒܢܘܗܪܐ ܕܨܦܪܐ] Uſs. ܕܢܘܗܪܗ. v. 8. ܕܫܡܗ] in noſtris ſic, ܫܡܗܬܐ ܕܓܢܒܪܐ ܕܬܪܬܝܢ ܕܦܪܫܘܬܐ ܕܐܬܡܠܟܘ. v. 11. ܕܓܢܒܪܐ] noſtri ܓܢܒܪܐ: bene, & mox ܕܠܐ ܥܒܕܐ ܓܢܒܪܘܬܐ. v. 13. ܕܦܪܫܘܬܐ] noſtri, ܕܦܘܪܫܢܐ ut in Hebr. v. 35. ܚܘܝܐ] hic interciderunt quæ in Hebr. ſequuntur primo ܕܒܪܒܐ in noſtris ſic: ܘܐܢܐ ܐܝܟ ܡܢ ܕܒܪܒܐ ܚܘܝܐ ܗܘܐ ܡܐ ܕܠܐ ܒܪܒܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܪܐ ܗܘܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܕܐܝܬ ܠܝ ܥܒܕܐ ܠܝ ܡܢ ܚܝܠ ܡܝ ܚܘܝܐ ܘܐܬܬ ܕܒܪܒܐ ܚܘܝܐ.

CAP. XXV. v.13. Non legitur in noſtris tota iſta clauſula ܘܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕܬ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ. In noſtris ſic ſubſcriptum: ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܘܕܝܗܘܕܐ ܦܬܓܡ̈ܝܗܘܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܐܐ ܘ

Finis libri Regnorum Iſraelis & Judæ: cujus verſus ∞DCCCX

Tum ſequitur; ܟܬܒܐ ܕܒܪܝܬܐ ܗܘ ܕܐܡܝܪ ܕܥܠ ܝܡ̈ܬܐ ܕܡܠܟ̈ܐ ܒܗ ܒܙܒܢܐ ܐܬܟܬܒ. ܘܟܬܝܒ (f. ܕܟܬܝܒ ut poſtea) ܕܡܢ ܝܘܚܢܢ ܟܬܝܒ. *Etiam ſcriptum libri Chronicorum eodem iſto tempore conſcriptum eſt, Et ſcriptum eſt, ab eodem* Joanne ſcriptum *eſſe.*

PARALIPOMENON. I.

Notandum, Initio Paral. Lacunas quas agnoſcit editio Paris. in noſtris codd. nullas reperiri: Nec ullum eſſe ſatis idoneum argumentum, quod ab Hebraico in his libris tam immaniter diſceſſum ſit, vitio exſcriptorum potius quam voluntate Interpretis factum eſſe. Quod quidem magnopere mirandum eſt, cum duæ tantum memorentur editiones Syriacæ: altera, quam exhibemus, ad Hebraicam facta, quam ܦܫܝܛܬܐ *Simplicem appellant, altera ad Græcum, quam* ܕܫܒܥܝܢ ܕܡܬܩܪܝܐ *in libris Paral. tantum ab Hebraico diſcedi, nec tamen Græcum exprimi.*

CAP I.

VErſ. 39. ܚܘܪܝ] Uſs. ܚܘܪ v. 41. ܐܫܒܢ] noſtri ܐܫܒܢ v. 43. ܕܢܡܠܟ ܡܠܟܐ] noſtri ܡ̈ܠܟܐ in plur. ut ܗܘܐ ܡܠܟ̈ܐ

CAP. II. v. 8. ܕܐܬܐ ܒܪܬܐ] Poc. ܒܪܬܐ v. 18. ܕܒܪ ܐܫܒܪ] Uſs. ܕܒܪ ܐܫܒܝ v. 35. ܠܗܘܢ] noſtri, ܠܗܘܢ

CAP. IV. v. 20. ܘܫܐܠ] noſtri plenius, ܘܫܐܠ. ܘܝܠܕ ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܢܦܩܘ ܠܗܘܢ ܕܢܦܩ ܐܢܘܢ ܘܗܘܘ ܐܢܘܢ ܕܒܡܝܬܐ. ܘܒܢ̈ܝ ܫܐܠ ܒܪܗ ܕܝܗܘܕܐ ܗܘܐ ܡܢ ܫܐܠܐ v. 27. ܕܐܬܐ ܠܒܢ̈ܘܗܝ] noſtri ܠܒܢܗ male. v. 41. ܘܐܬܘ] videtur ſcribendum ܘܐܬܘ v.42. ܒܢ̈ܝ ܫܡܥܘܢ] noſtri ܫܡܥܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܘܐܬܝܗܒ] noſtri, ܘܐܬܝܗܒ. v.4. ܫܡܥܝ ܒܪܗ ܫܡܥܝܐ ܒܪܗ] noſtri in primo loco ܫܡܥܝ.

CAP. VI. v. 38. ܕܐܣܦ ܒܪ ܒܪܟܝܐ] videtur legendum ܐܣܦ, etſi ſine ope librorum. v. 55. ܠܗܘܢ ܚܒܪܘܢ] noſtri, ܚܒܪܘܢ v.62. ܘܡܕܝܢܬܗܘܢ] videtur leg. ܘܡܕܝܢܬܗܘܢ etſi ſine libris. Item videtur legendum v. 66. ܡܢ ܫܒܛܐ ܕܐܦܪܝܡ ܬܚܘܡܗܘܢ etſi diſſentiente Arabe. v. 70. ܕܥܢܪ] lege ex Heb. ܕܥܢܪ, ut & v. 77. v. 74. ܡܫܐܠ] Poc. ܡܫܐܠ. v. 79. ܡܦܥܬ] Poc. ܡܦܥܬ

CAP. VII. v.3. ܘܐܝܫܝܐ] noſtri ܘܐܝܫܝܐ v.6. ܘܐܝܚܝܐܝܠ ܘܐܪܕ] in Poc. ܘܐܝܚܝܐܝܠ ܘܐܪܕ. v.12. ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܝܪ] Poc. ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܝܪ Uſs. ܒܢ̈ܘܗܝ ܕܥܝܪ. v. 21. ܘܐܠܥܙܪ ܒܪܗ] Poc. ܘܐܠܥܙܪ ܒܪܗ v. 30. ܘܫܪܚ ܚܬܗܘܢ] Poc. ܘܫܪܚ ܚܬܗܘܢ

CAP. VIII. v. 11. ܘܐܒܝܛܘܒ] Poc. ܘܐܒܝܛܘܒ Ib. ܘܐܠܦܥܠ] noſtri ܘܐܠܦܥܠ male. v. 13. ܕܐܝܠܝܠܘܢ] noſtri ܕܐܝܠܝܠܘܢ ut antea.

CAP. XI. v. 10. ܕܓܢܒܪ̈ܐ] videtur legendum ܓܢܒܪ̈ܐ & v. 11. ܕܓܢܒܪ̈ܘܗܝ

CAP. XII. v. 1. ܕܡܬܟܣܐ ܗܘܐ ܡܢ] noſtri ܕܡܬܟܣܐ ܗܘܐ v. 28. ܒܚܝܠܐ ܘܪܘܪܒܢ̈ܐ ܘܬܪ̈ܝܢ] Poc. ܒܚܝܠܐ ܘܪܘܪܒܢܐ ܘܬܪ̈ܝܢ Uſs. ܘܪܘܪܒܢ̈ܐ ܒܚܝܠܐ ܘܬܪ̈ܝܢ. v.31. noſtri ܬܡܢܬܥܣܪ ܐܠܦ̈ܝܢ abſque ܐܠܦ̈ܐ.

CAP. XIII. v. 2. ܕܡܬܦܠܓܝܢ ܒܟܘܪ̈ܝܐ] Uſs. ܒܟܘܪ̈ܝܐ quamvis v. 4. ut impreſſum eſt. v. 11. ܦܪܨ ܥܘܙܐ Uſſ. ܦܪܨ ܥܘܙܐ. v. 14. ܘܒܪܟ] noſtri ܕܒܪܟ quaſi intercidiſſet quod in Samuele narratur, dictum fuiſſe Davidi, benedixiſſe Dominum.

CAP. XIV. v. 7. Ad oram Uſſer. notatum eſt ad nomen Eliphelet ܐܠܝܦܠܛ ܬܪܬܝܢ ܙܒ̈ܢܝܢ ܟܬܝܒ ܘܟܬܒܬ ܐܝܟ ܕܐܫܟܚܬ (l. ܐܫܟܚܬ) *Eliphelet bis ſcriptum eſt. Scripſi tamen ut inveni.*

CAP. XVI. v. 1. Poſt ܫܠܡܐ Poc. addit ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܝܢ ܩܪܒܘ ܠܗ secundum Heb. v. 11. ܠܦܪܨܘܦܗ] in Poc. bis ܠܦܪܨܘܦܗ ſicut & v. 8. ubi Uſſer. ܠܦܪ̈ܨܘܦܗ in plur. ut & hic. v. 35. ܘܢܬܢܛܪ ܘܢܬܠܩܛ ܘܢܬܦܨܐ] noſtri ܬܢܛܪܢ ܬܠܩܛܢ ܬܦܨܢ cum ܢ fœm.

v. 39. ܘܠܨܕܘܩ] Poc. ܘܠܨܕܘܩ item poſt, ut & Uſſ. ܟܗܢ̈ܐ ܘܐܚ̈ܘܗܝ ܟܗܢ̈ܐ. v.40. ܒܨܦܪܐ ܘܒܪܡܫܐ] Poc. addit ܒܨܦܪܐ ܘܒܪܡܫܐ ܘܝܘܡܐ ܟܠܗ: ut in Hebr. eadem habet & Uſſer

CAP. XVII. v. 25. ܕܬܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ] videtur legendum ܕܬܒܢܐ ܠܟ ܒܝܬܐ, non ܒܝܬܐ, etſi libri noſtri ſic legunt.

CAP. XVIII. v. 2 ܡܥܠܝ ܡܕܒܪ̈ܬܐ] Poc. ܣܒܘ̇ܠܝܢ. v. 16. ܡܟܒܪܙܢܐ] videtur legendum ܡܟܒܪܢܐ, etſi neque noſtri libri neque Ar. hoc habeat.

CAP. XIX. v. 2. ܥܡ ܚܢܘܢ] noſtri ܥܠ ܚܢܘܢ male. v. 4. ܒܦܠܓ ܫܪ̈ܝܗܘܢ] Uſs. ܒܦܫܪ̈ܝܗܘܢ quod certe idem eſt quod in Chald. כונשרא Prov. III. 8. v. 18. ܫܒܥܐ ܐܠܦ̈ܝܢ ܪ̈ܟܒܐ] Uſs. ܕܪ̈ܟܒܐ.

CAP. XX. v. 2. ܬܓܐ ܬܓ̈ܒܐ] Uſs. ܬܓܒܬܐ. v. 3. ܘܒܡܣܘܪ̈ܬܐ] noſtri ܘܒܡܘܪ̈ܓܬܐ. v. 5. ܕܓܬܝܐ] Uſs. ܕܓܬܝܐ. v. 6. ܟܠܗܝܢ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥ] Uſs. ܘܥܣܪܝܢ ܐܚܪ̈ܢܝܢ ܕܐܝܬ.

CAP. XXI. v. 17. in Poc. ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ ܐܢܐ ܗܘ ܕܚܛܝܬ ܘܐܢܐ ܗܘ ܕܐܣܟܠܬ: ſic & Uſs. v. 22. ܡܟܠܬܐ] Poc. ܡܟܠܬܐ, item Uſſer.

CAP. XXII. v. 5. ܫܡܗܐ] Poc. ܫܡܗܐ. v. 19. ܡܩܕܫܐ] Poc. ܡܩܕܫܬܐ.

CAP. XXIII. v. 4. ܡܫܡܫܝܢ ܠܥܒܕܐ ܘܕܝܢܐ] noſtri ܡܫܡ̈ܫܢܐ ܕܟܗ̈ܢܐ. v. 22. ܘܒܢܝ̈] in Poc. plenius ܘܒܢ̈ܝ ܩܝܫ ܐܚܘܗܝ. v. 29. ܘܠܡܣܒ̈ܣܬܐ] in Uſs. ܘܠܡܣܦܣܬܐ per ܦ non per ܒ. Poc. per ܒ.

CAP. XXIV. v. 6. ܫܡܥܝܐ ܒܪ ܢܬܢܐܝܠ] noſtri, ܒܪ ܢܬܢܐܠ. v. 16. ܠܝܚܙܩܝܠ] Poc. ܠܝܚܙܩܐܝܠ, ut & Uſſer. v. 21. ܠܝܫܝܐ] in Poc. ſemper ܝܫܝܐ, ut & in Uſſer. v. 22. ܘܫܠܡܘܬ] Poc. ܘܫܠܡܘܬ.

CAP. XXV. v. 1. ܒܟܢܪ̈ܐ] noſtri ܒܟܢܪ̈ܐ. v. 2. ܠܐܣܦ] videtur legendum ܠܐܣܦ ܐܒܘܗܘܢ, etſi ſine libris. v. 7. ܘܡܠܦܝܢ] lege ܕܡܠܦܝܢ. notandum autem eſt 23. & 24. verſus nimirum 30. & 31. in noſtris non reperiri.

CAP. XXVIII. v. 1. ܘܪ̈ܒܢܐ ܕܐܠܦܐ] noſtri ܘܪ̈ܒܢܐ ܕܡܐܐ ܕܐܠܦܐ. v. 15. ܘܫܪ̈ܓܝܗܘܢ] Uſs. ܘܫܪܓܝܗܘܢ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܕܪ̈ܟܡܘܢܐ] Poc. ܘܕܪܟܡܘܢܐ. v. 18. ܘܐܦ ܛܪ ܠܗܘܢ ܠܥܡܟ] Poc. plenius ܐܦ ܛܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܠܐ ܢܣܛܘܢ ܡܢܟ. ܘܐܬܩܢ ܠܒܗܘܢ ܠܘܬܟ. & ſic etiam prorſus in Uſs.

PARALIPOMENON. II.

CAP. I.

VER. 7. ܡܢܐ ܐܬܠ ܠܟ] videtur ſcribendum ܕܐܬܠ ܠܟ. & v. 13. ܕܡܢ ܡܕܒܚܐ: etſi ſine libris. v. 17. videtur deeſſe ܡܟܐ ܠܐܬܪ̈ܘܬܐ ܘܡܢ ܬܡܢ ܢܦܩܝܢ.

CAP. II. v. 13. ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܗܘ] Poc. ܗܘܐ. v. 16. ܘܢܩܪܒ ܠܗܘܢ ܒܫܘܦܝܬܐ] Uſs. ܘܢܩܪܒ ܒܫܘܦܝܐ. v. 18. noſtri plenius, ܘܫܡܥܘܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܬܡܢܐ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܡܠܬܐ ܘܡܢܗܘܢ ܡܫܡܫܝܢ ܕܥܒܕܝܢ ܐܠܦ̈ܝܢ ܘܫܬܐ ܡܐܐ ܥܒܕ̈ܐ.

CAP. IV. v. 9. ܢܚܫܐ] Poc. ܕܢܚܫܐ.

CAP. V. v. 2. ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܡܕܝܢܬܐ] noſtri ܕܐܝܬ ܠܗ male. v. 9. ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ] Poc. plenius; ܘܗܘܘ ܐܪ̈ܝܟܝܢ ܩܢ̈ܝܐ ܘܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܪ̈ܫܝܗܘܢ ܡܢ ܠܒܪ ܡܢ ܩܕܡ ܒܝܬ ܩܘܕܫܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܝܢ ܗܘܘ ܠܒܪ. ܥܕܡܐ ܠܝܘܡܢܐ. eadem & in Uſſ.

CAP. VI. In Tit. ܡܢ ܟܬܒܐ ܕܒܪ̈ ܝܡܝܢ] Uſs. ܡܢ ܟܬܒܐ ܕܦܘܩܕ ܒܪ ܝܡܝܢ. v. 13. ܐܦܘܬ ܚܕ ܕܢܚܫܐ] Uſs. ܡܢ ܢܚܫܐ. v. 14. ܘܡܬܒܩܝܢ ܐܢܫܐ] noſtri ܘܡܬܒܩܝܢ ܐܢܫܐ male. v. 24. ܒܒܥܘܬܟ] Poc. ܒܒܥܘܬܗܘܢ l. ܒܒܥܘܬܗ ut in Uſſer. v. 20. in Uſs. plenius ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܕܢܗܘܐ ܫܡܝ ܬܡܢ ܘܬܫܡܥ ܨܠܘܬܐ. v. 30. ܘܡܚܝܠ ܐܢܬ] Poc. ܐܢܬ ܕܡܚܝܠ. v. 35. ܕܢܣܬܓܘܢ] noſtri. ܕܡܬܓܣܬܓܘܢ male.

CAP. VII. v. 10. ܕܬܫܪܝܢ] Poc. ܕܬܫܪܝܢ.

CAP. IX. v. 15. ܘܡܬܬܩܢܝܢ ܒܕܗܒܐ] Poc. ܘܡܬܬܩܢܝܢ ܕܗܒܐ. v. 17. ܘܬܪ̈ܥܝܗܘܢ] noſtri plenius ܒܕܗܒܐ ܕܐܘܦܝܪ.

CAP. X. v. 15. ܕܢܩܝܡ ܦܬܓܡܗ] Uſs. ܦܬܓܡܗ.

CAP. XII. v. 14. ܒܠܒܗܘܢ] Uſſer. ܒܠܒܗ ut ſit maſc. quod ſenſus poſtulat.

CAP. XIII. v. 8. ܒܝܕ̈ ܒܢܝ̈ ܕܘܝܕ] Poc. ܒܝܕ̈ plur. v. 18. ܘܐܬܬܟܠܘ] Poc. ܐܬܬܟܠܘ.

CAP. XIV. v. 7. ܥܠ ܕܒܥܝܢܢ] Uſſer. ܥܠ ܕܒܥܝܢܢ. v. 17. ܠܐ ܦܪܩܗ] Poc. ܠܐ ܦܪܩܗ.

CAP. XVIII. v. 3. ܐܝܟ ܕܥܡܟ] noſtri, ܐܝܟ ܥܡܟ ut in Regibus.

CAP. XX. v. 30. in noſtris ſic, ܘܐܬܬܢܝܚܬ ܡܠܟܘܬܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܡܢ ܩܪ̈ܒܐ. ܘܐܢܝܚ ܠܗ ܐܠܗܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܚܕܪ̈ܝܢ ܠܗ. ܘܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܕܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ.

CAP. XXI. v. 4. ܒܣܝܦܐ] videtur ex Hebr. legendum ܒܣܝܦܐ.

CAP. XXII. v. 1. ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܓܝܣܐ] Poc. ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܓܝ̈ܣܐ.

CAP. XXIII. v. 16. ܠܡܗܘܐ] noſtri ܘܫܒܩ ܡܠܟܐ ut in Hebr. v. 18. ܒܐܘܪܝܬܗ] noſtri ܒܐܘܪܝܬܗ.

CAP. XXIV. v. 6. ܠܡܥܒܕ ܘܫܩܠܐ] Poc. ܒܢܝܢܐ.

CAP. XXV. v. 1. ܝܗܘܥܕܢ] noſtri ܝܗܘܥܕܢ. v. 14. ܠܡܣܓܕ] videtur legendum ܡܢ ܠܡܣܓܕ. v. 16. ܕܠܐ ܫܡܥܬ] Poc. ܫܡܥܬ ܘܠܐ male; etſi ſic etiam Uſſer. v. 19. ܡܬܪܓܓ] Poc. ܡܬܪܓܓ male.

CAP. XXVI. v. 9. ܡܕܒܪܢܐ] Uſs. ܕܡܕܒܪܢܐ. v. 10. ܢܟܫܐ ܣܓܝܐܐ ܐܝܬ ܗܘܐ] Uſs. ܐܝܬ ܗܘܐ. v. 21. ܣܪܘܚܘܬܐ] noſtri ܣܪܘܚܘܬܐ male.

CAP. XXVIII. v. 5. ܚܪܒܐ ܪܒܬܐ] Uſs. ܚܪܒܬܐ. v. 9. ܘܐܬܐ ܠܡܫܪܝܢ] noſtri, ܕܐܬܐ. v. 18. Poc. ܘܬܠܡܐ ܘܬܠܡܬܐ ܘܬܠܡܬܗ medio loco inter ܫܘܟܘ & ܓܕܪܘ

CAP. XXIX. v. 6. ܕܒܛܠܘ] Poc. ܘܒܛܠܘ male quamvis ſic etiam & Uſs.

CAP. XXX. v. 9. ܐܝܟ ܫܒܝ̈ܗܘܢ] Uſs. ܠܫܒܝܗܘܢ. v. 14. hic in noſtris ſic legimus ܘܫܩܠܘ ܡܕܒܚ̈ܐ ܕܗܘܘ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܦܠܚܝ ܫܩܠܬܐ ܘܒܕܒܚܝܢ ܗܘܘ ܕܝܠܗܘܢ ܫܩܠܬܐ ita ut a fine v. 14. ad medium v. 22. nihil extet præter duas voces ܫܩܠܬܐ ܘܡܬܒܚܝܢ v. 21.

CAP. XXXII. v. 6. ܥܡ ܒܠܒܗܘܢ] forte legendum ܥܠ ܠܒܗܘܢ ut in Hebr. v. 17. ܠܡܨܛܥܪܘ] noſtri, ܠܡܨܛܥܪܘ. v. 25. ܥܠ ܕܐܬܢܗܝܪ ܠܒܗ] noſtri ܥܠ ܕܐܬܪܝܡ. v. 26. ܡܬܬܟܝܦ ܐܢܘܢ ܥܡ ܠܒܗܘܢ] Poc. ܒܪܡܬܘܬܐ ܕܠܒܗ: item Uſs. v. 32. ܒܚܙܘܢܐ] noſtri plenius ܘܐܦ ܒܚܙܘܢܐ.

CAP. XXXIII. v. 13. ܘܫܡܥ] Uſs. ܕܫܡܥ male.

CAP. XXXIV. v. 8. ܘܫܘܬܦܗ] hic videtur deeſſe ܕܡܬܩܢܐ etſi nec in noſtris comparet. v. 17. ܘܐܫܬܕܘ ܣܘܥܪ̈ܢܐ] noſtri ܘܐܫܬܕܘ ܠܘܬܗ ܟܠ forte pro ܠܘܬܗ id eſt ܠܘܬܗܘܢ.

CAP. XXXV. v. 5. ܘܐܬܒܢܝܘ] forte legendum ܘܐܬܒܢܝܘ ſecundum Hebr. etſi libri noſtri non juvent. v. 21. ܦܪܥܘܢ ܐܠܗܐ ܡܢ ܠܘܬܝ] Poc. ܦܪܥܘܢ ܠܘܬܝ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܡܢܗ. item Uſs. v. 24. ܒܡܪܟܒܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ] Poc. ܒܪܟܒܐ.

CAP.

EZRÆ.

CAP. II.

VER. v. 13. ܐܕܘܢܝܩܡ] noſtri, ܐܪܘܢܝܩܡ. v. 20. ܘܢܣܡܟܢ] noſtri, ܘܢܣܡܟܐ. v. 25. ܘܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ ܫܒܥ] noſtri, ܘܟܦܝܪܬ ܫܒܥ ܡܐܐ. v. 22. ܢܛܘܦܝܢ] Uſs. ܘܢܛܘܦ̈ܝܢ. v. 36. ܒܝܬ ܝܫܘܥ] noſtri, ܒܝܬ. v. 43. ܢܬܝܢܐ] noſtri, ܢܬܝܢܐ. v. 46. ܫܠܡܝ] noſtri ܫܠܡܝܢ. v. 52. ܢܘܕܝܢ] Poc. ܢܘܕܐ. v. 47. ܒܢ̈ܝ ܓܕܠ ܒܢ̈ܝ ܓܚܪ:] noſtri, ܒܢ̈ܝ ܓܚܪ: ܕܓܕܠ. v. 70. ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ] Hebr. poſtulat ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ.

CAP. III. v. 5. ܒܝܪܚܐ] noſtri, ܒܝܪܚܐ ſcribe ex Heb. ܘܒܝܪܚܐ. v. 9. ܘܩܕܡܝܐ ܘܒܢ̈ܘܗܝ] noſtri, ܘܒܢܘ.

CAP. IV. v. 5. ܡܠܟܘܬܐ] lege ܡܠܟܘܬܐ etſi contra libros. v. 6. ܘܒܡܠܟܘܬܗ ܕܐܚܫܘܪܫ] ܕܐܚܫ̄ܘܪ ܘܒܡܠܟܘܬܗ. v. 10. ܐܣܢܦܪ] noſtri, ܘܐܣܢܦܪ. Ib. ܘܐܬܒܝܒ] noſtri ܐܬܒ ܝܒ. v. 11. ܘܐܬܒܝܒ] noſtri ܘܐܬܒܝܒ. v. 13. ܡܠܟܝܢ ܠܐ ܢܬܠ] Poc. omittit ܠܐ, item Uſs. v. 17. ܘܡܠܟ] lege ex Heb. ܕܡܠܟ etſi invitis libris. v. 18. ܕܐܫܬܕܪܬܘܢ] noſtri, ܕܐܫܬܕܪܬܘܢ.

CAP. VI. v. 4. ܡܢ ܕܒܝܬ] noſtri, ܡܢ ܕܒܝܬ male. v. 6. ܘܣܬܪܒܘܙܢܝ] noſtri, ܘܫܬܪܒܘܙܢܝ male. v. 13. ܕܫܡܥܬܘܢ] Uſſ. ܫܡܥܬܘܢ: Potius deeſſe puto ܡܠܟܐ ܕܫܠܚ e Chald.

CAP. VII. v. 15. ܘܠܡܘܒܠܘ] Poc. ܠܡܘܒܠܘ. Uſſ. ܠܡܘܒܠܘ. v. 17. ܬܙܒܢ] noſtri ܙܒܢ.

CAP. VIII. v. 1. ܕܐܒܗ̈ܝܗܘܢ] Hebr. ܕܐܒܗ̈ܝܗܘܢ libris non obſtantibus. v. 14. ܒܓܘܬ] noſtri ܒܓܘܬ. v. 15. ܠܗܘܢ] noſtri, ܗܘܐ. Ibid. ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܠܘܝ] Hebr. poſtulant ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܠܘܝ ܠܐ ſed libri non juvant. v. 16. ܠܐܠܥܙܪ] fortaſſe ܠܐܠܥܙܪ. v. 33. ܐܠܥܙܪ] noſtri ܐܠܥܙܪ. v. 36. ܘܠܗܘܢ] Poc. ܠܗܘܢ.

CAP. IX. v. 1. ܒܓܘܬ] noſtri ܒܓܘ male. Ib. ܒܢ̈ܝܢܝܐ noſtri ܘܒܢܝܢܝܐ. ܘ pro ܕ. v. 7. ܚܛܝܢ] Poc. ܘܐܒܗ̈ܝܢ ܚܛܝܢ v. 8. ܗܘܐ] noſtri, ܗܘܘ. v. 9. ܘܒܝܪܘܫܠܡ] videtur ſcribendum ܕܒܝܪܘܫܠܡ, etſi libri non juvant.

CAP. X. v. 3. ܒܚܟܡܬܐ ܕܡܪܝ] noſtri ܘܒܚܟܡܬܐ ܘܕܡܪܝ. v. ... ܘܒܒܝܬ] noſtri, ܘܒܒܝܬ. v. 15. ܒܡܫܘܠܡ] P... ܒܡܫܘܠܡ. v. 18. ܘܓܕܠܝܐ] noſtri, ܘܓܕܠܝܐ. v. ... ܚܢܢܝ] noſtri, ܚܢܢܝ.

NEHEMIÆ.

CAP. I.

VErſ. 8. ܬܬܪܕܘܢ] noſtri, ܬܬܪܕܘܢ.

CAP. II. v. 3. ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܝ] noſtri ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܝ. v. 10. ܛܘܒܝܐ] Uſs. ܛܘܒܝܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܒܢ̈ܝܐ] noſtri, ܕܓܒܝܐ. Ibid. ܘܩܕܫܘܗܝ] fortaſſe ܘܩܕܫܘܗܝ. v. 3. ܗܢܐܐ] noſtri, ܗܢܐܐ. v. 4 ܡܪܡܘܬ] noſtri, ܕܡܪܡܘܬ v. 10. ܚܪܘܡܦ] noſtri, ܚܪܘܡܦ. v. 15. ܕܫܠܚ] Uſs. ܕܫܠܚ v. 16. ܒܝܬܨܘܪ] Poc. ܒܝܬܨܘܪ. v. 18. ܒܘܝ] noſtri ܒܘܝ. v. 25. ܒܪ ܐܘܙܝ * ܦܠܠ in noſtris ſine diſtinctione. Ib. ܦܪܥܘܫ] noſtri, ܦܪܥܘܫ. v. 27. ܒܬܪܗ] noſtri, ܒܬܪܗ. v. 29. ܕܫܟܢܝܐ] Uſſ. ܕܫܟܢܝܐ] Poc. ܫܟܢܝܐ. v. 30. ܚܢܢܝܐ] noſtri ܚܢܢܝܐ. v. 32. ܕܒܬܪܗ ܕܒܢ̈ܝܐ] noſtri ܕܓܒܝܐ.

CAP. IV. v. 2. ܘܐܬܩܝܦܘ] noſtri, ܘܐܬܩܦܘ. v. 8. ܚܢܢܝܐ] noſtri, ܚܢܢܝܐ. v. 11. ܘܢܦܠܬ ܥܠܝܗܘܢ ܘܗܘܐ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ] noſtri, ܘܢܦܠܬ ܥܠ ܩܕܡܝܗܘܢ.

CAP. VI. v. 8. ܠܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ ܡܠ̈ܐ] noſtri, ܠܐ ܗܘܝ ܗܠܝܢ ܡܠ̈ܐ. v. 11. ܓܒܪܐ ܕܐܝܟܘܬܝ ܢܥܪܘܩ] noſtri ܕܐܝܟܘܬܝ. fortaſſe ܓܒܪܐ ܕܐܝܟܘܬܝ ܢܥܪܘܩ.

CAP. VII. v. 3. ܥܕܡܐ ܕܢܚܡܐ ܫܡܫܐ] noſtri, ܕܢܚܡܐ ܫܡܫܐ. v. 7. ܘܥܙܪܝܐ] Poc. ܘܥܙܪܝܐ. ſic à verſu 20 in noſtris, ܒܢ̈ܝ ܥܕܝܢ ܫܬܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܒܢ̈ܝ ܒܓܘܝ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܫܘܡ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܒܢ̈ܝ ܒܨܝ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܪܝܦ ܡܐܐ ܘܬܪܥܣܪ. ܒܢ̈ܝ ܓܒܥܘܢ ܬܫܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܒܝܬ ܠܚܡ ܘܢܛܘܦܐ ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܥܢܬܘܬ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܒܝܬ ܥܙܡܘܬ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܩܪܝܬ ܝܥܪܝܡ ܟܦܝܪܐ ܘܒܐܪܘܬ ܫܒܥ ܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܪܡܬܐ ܘܓܒܥ ܫܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܡܟܡܣ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܥܝ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܐܢܫ̈ܐ ܕܢܒܘ ܐܚܪܝܢ ܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܒܢ̈ܝ ܥܝܠܡ ܐܚܪܢܐ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܚܡܫܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܪܡ ܬܠܬܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ. ܒܢ̈ܝ ܝܪܝܚܘ ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܚܡܫܐ. ܒܢ̈ܝ ܠܘܕ ܚܕܝܕ ܘܐܘܢܘ ܫܒܥ ܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕ. ܒܢ̈ܝ ܣܢܐܐ ܬܠܬܐ ܐܠܦܝܢ ܘܬܫܥܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ. ܟܗ̈ܢܐ ܒܢ̈ܝ ܝܕܥܝܐ ܕܒܝܬ ܝܫܘܥ ܬܫܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܬܠܬܐ. ܒܢ̈ܝ ܐܡܝܪ ܐܠܦ ܘܚܡܫܝܢ ܘܬܪܝܢ. ܒܢ̈ܝ ܦܫܚܘܪ ܐܠܦ ܘܡܐܬܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܘܫܒܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܚܪܝܡ ܐܠܦ ܘܫܒܥܥܣܪ. ܠܘܝ̈ܐ ܒܢ̈ܝ ܝܫܘܥ ܠܩܕܡܝܐܝܠ ܘܠܒܢ̈ܝ ܗܘܕܘܝܐ ܫܒܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ. ܒܢ̈ܝ ܐܦܪ ܡܫܒܚܢ̈ܐ. v. 55. ܒܢ̈ܝ ܫܘܫܢ] noſtri, ܫܘܫܢ... v. 57. ܒܢ̈ܝ ܫܦܛܝܐ] Uſs. ܫܦܛܝܐ.

CAP. VIII. v. 8. ܘܐܘܪܝܬ] noſtri, ܘܐܘܪܝܬܐ. Ib. ܡܫܬܡܥܝܢ... Uſs. ܕܡܫܬܡܥܝܢ. Poc. ܕܡܫܬ̄ܡܥ ܕܝܠܗܘܢ. v. 10. ܠܐ ܬܬܥܝܩܘܢ] U... ܠܐ ܬܬܥܝܩܘܢ. v. 18. ܡܢ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ] noſtri, ܩܕܡܝܐ.

CAP. IX. v. 6. ܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܒܠܚܘܕ] Uſs. ܗܘ ܐܢܬ... ܡܪܝܐ ܡܪܝܐ ܒܠܚܘܕܝܟ. v. 25. ܘܡܠܐܟܐ] noſtri, ܡܠܐܟܐ... v. 29. ܡܪܕܘܬܐ] noſtri ܡܪܕܘܬܐ, male. v. 32. ܪܒܐ ܐܠܗܐ... noſtri, ܪܒܐ. v. 33. ܐܝܟ ܕܒܢܬ] noſtri non habent ܕܒܢܬ...

CAP. X. v. 10. ܘܐܘܪܝܐ] noſtri, ܘܐܘܪܝܐ. v. 14. ܦܪܥܘܫ... noſtri, ܦܪܥܘܫ. v. 20. ܡܓܦܝܥܫ] noſtri, ܡܓܦܝܥܫ. v... ܗܠܘܚܫ] Uſs. ܗܠܘܚܫ v. 28. ܘܟܠܗܘܢ] Uſs. ܘܟܠܗܘܢ.

CAP. XI. v. 3. ܒܩܘܪܝܬܗ] Uſs. ܒܩܘܪܝܬܗ. Poc. ܒܩܘܪܝܬܗ... vides initium erroris. v. 4. ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܗܘܕܐ] Uſs. ... v. 7. ܡܫܘܠܡ] noſtri, ܡܫܘܠܡ. v. 11. ܡܪܝܘܬ] in Uſſ. per... v. 12. ܦܠܠܝܐ] noſtri, ܦܠܠܝܐ. v. 14. ܘܡܫܡܫܝܢ] noſtri ܡܫܡܫܝܢ... Ibid. ܒܪ ܚܓܕܘܠܝܡ] noſtri, ܚܓܕܘܠܝܡ. v. 18. ܘܡܬܬܢܝܐ] noſtri, ... v. 24. ܘܒܢ̈ܝ ܙܪܚ] noſtri non habent ܙܪܚ. v. 32. ... Uſs. ܥܢܬܘܬ. v. 34. ܘܓܬܝܡ ܘܓܝ ܚܪܫ̈ܐ ܘܡܢ] no... ܘܡܢ (Poc. ܘܢܒܠܛ) ܘܠܘܕ ܘܐܘܢܘ ܓܝ ܚܪܫܐ ...

CAP. XII. v. 3. ܐܙܢܝܡ] nostri ܐܙܢܝܬ. Ib. ܒܝܬܝ] nostri ܒܝܬܐܗ. v. 10. ܠܝܘܝܩܝܡ] nostri, ܝܘܝܩܝܡ. v. 19. ܠܡܝܢ] nostri, ܠܡܢܘ. Ib. prius ܐܒܪܝ] nostri per ܗ. v. 32. ܐܘܫܥܝܐ] nostri, ܐܘܫܥܝܐ. v. 35. ܡܬܢܝܐܝܠ] nostri, ܢܬܢܝܐܝܠ. v. 39. ܬܪܥܐ ܕܥܢܐ] nostri, ܕܥܢ̈ܐ. v. 40. ܒܥܒ̈ܕܝܢ] nostri, ܒܥܒܕܝܢ. v. 44. ܒܒܝܬܐ] nostri, ܒܒ̈ܬܐ.

CAP. XIII. v. 5. ܘܡܢ ܠܟܗܢܘܬܗܘܢ] Poc. ܠܟܗܢܘܬܗܘܢ. v. 11. ܠܐ ܡܫܬܡ̈ܥܝܢ ܗܘܘ] nostri, ܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܗܘܘ. v. 14. ܘܒܬܫܘܪ̈ܬܝ] nostri, ܘܒܬܫܘܪܬܗ. v. 19. ܘܡܢ ܬܪ̈ܥܝ] Poc. ܬܪ̈ܥܝ, Uss. ܬܪ̈ܥܝܢ. v. 23. ܘܐܫܕܘܕܝܬܐ] nostri, ܐܫܕܘܕܝܬܐ. v. 31. ܗܕܐ ܠܬܫܒܘܚܬܐ] nostri, ܘܬܫܒܘܚ ܗܕܐ.

Variantes ad Estheram lectiones quære post Prophetas.

J O B.

Hæc leguntur in Usser. ante initium libri Job, partim autem & in Poc.

ܟܬܒܐ ܕܐܝܘܒ ܙܕܝܩܐ ܕܟܬܒܗ ܡܘܫܐ ܢܒܝܐ. ܘܠܐ ܚܠܛܗ ܒܟܬܒ̈ܘܗܝ ܡܛܠ ܕܡܢ ܥܡ̈ܡܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܠܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܥܩܘܒ. ܐܝܟ (Poc. ܐܦ) ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝ ܥܣܘ ܐܝܬܘ̄ܗܝ ܝܘܒܒ ܒܪ ܙܪܚ ܘܐܡܗ ܗܘܬ ܒܨܘܪܐ (Poc. ܒܨܪܐ) ܚܡܝܫܝܐ ܡܢ ܐܒܪܗܡ. ܗ̄ܘ ܐܝܘܒ ܒܪ ܙܪܚ ܒܪ ܥܣܘ ܒܪ ܐܝܣܚܩ ܒܪ ܐܒܪܗܡ. (hactenus Poc.) ܐܠܐ ܐܣܦ ܟܗܢܐ ܚܒܪܗ ܕܥܙܪܐ ܘܐܪܘܕ ܡܟܬܒܢܐ ܘܝܥܩܘܒ ܐܘܪܗܝܐ ܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܒܢ̈ܝ ܝܘܩܛܢ ܐܝܬܘ̄ܗܝ ܩܕܝܡ ܠܐܒܪܗܡ. ܡ̈ܠܐ ܕܐܪܘܕ ܐܝܟܢܐ ܐܝܬܝܗܝܢ. ܓܒܪܐ ܚܕ ܥܬܝܪܐ ܗܘܐ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܫܪܒܬ ܝܘܩܛܢ ܐܝܘܒ ܫܡܗ ܕܫܒܥ ܙܒܢܝܢ ܐܬܟܬܫ ܥܡ ܣܛܢܐ ܘܙܟܐ. ܐܡܪ ܕܝܢ ܐܣܦ. ܕܫܢܬ ܟ̄ܗ ܕܢܚܘܪ ܗܘܐ ܐܓܘܢܐ ܗܢܐ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܫܢ̈ܝܢ ܗ̄ (vitiosum) ܩܕܡ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܫܢ̈ܝܢ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܡܦܩܬܐ ܦܫܝܛܬܐ.

*Liber iſte Job, a Moſe Propheta ſcriptus eſt: Quem libris ſuis non immiſcuit, quia ex Gentibus fuit, non ex filiis Jacob. Dicunt tamen fuiſſe eum ex filiis Eſau Jobab filium Zarach cui mater Baſora, ab Abrahamo quintum; Sic Job filius Zarach filii Eſau, filii Iſaak, filii Abraham. Aſaph autem ſacerdos ſodalis Ezræ, & Arud ſcriptor, Jacobus etiam Ruhenſis dicunt fuiſſe eum e filiis Joktan Abrahamo antiquiorem. Verba Arudi ſic ſe habent; Fuit vir quidem dives de genere familiæ Joktan, nomine Job, qui ſepties cum Satana pugnans vicit: dicit autem Aſaph, anno 25 Nahor agonem hunc accidiſſe annis ante Moſem *; ante adventum Domini *, ſecundum numeros editionis ſimplicis.*

CAP. I.

VER. 4. ܠܡܫܬܝܐ] videtur ex Heb. legendum ܠܡܫܬܝ. v. 16. ܐܬܬ] Poc. ܘܐܬܬ, forte leg. ܕܐܬܬ. v. 14. ܥܠ ܝܕܝܗܘܢ] Uſs. ܥܠ ܝܕܝܗܘܢ.

CAP. III. v. 21. ܘܡܬܟܬܫܝܢ] vide num legendum ſit ܕܡܬܟܬܫܝܢ.

CAP. IV. v. 21. ܒܫܡܗܘܢ] Ad oram Uſſer. e Greg. ܒܫܪܒܗܘܢ, ܒܗܘܢ, ܢܡܘܬܘܢ, quod oſtendit legendum antea ܢܬܬܪܝܗܘܢ, non ut in Uſs. ܢܬܪܝܗܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܡܢ ܩܕ̈ܝܫܐ] Uſs. ܡܢ ܕܩܕ̈ܝܫܐ. v. 5. ܚܨܕܗ] Poc. ܕܚܨܕܗ *meſſem ejus.* v. 27. ܕܠܐ ܟܢ] noſtri ܕܟܢ ܟܢ.

CAP. VII. v. 14. ܐܬܟܬܫܬܢܝ ܒܚܠܡܝܢ] noſtri ܐܬܟܬܫܬܢܝ ܒܚܙܘܢܝ.

CAP. IX. v. 14. ܡܢ ܕܗܘܐ] noſtri ܡܢ ܕܢܗܘܐ.

CAP. X. v. 6. ܘܡܬܒܥܐ ܐܢܬ] noſtri ܕܡܬܒܥܐ male. v. 8. ܟܡܐ ܟܕ ܒܢܝܬܢܝ] Uſs. ܟܡܐ ܒܢܝܬܢܝ. v. 21. ܐܙܠ ܐܢܐ] poteſt etiam eſſe futurum, ܐܐܙܠ ܐܢܐ. v. 22. ܡܫܘܚܬܐ] Poc. ܡܫܘܚܬܐ, item Uſſ.

CAP. XI. v. 17. ܢܦܝܪܐ] forte legendum ܫܦܝܪܐ.

CAP. XII. v. 6. ܢܬܒܘܢ] lege ܢܬܒܘܢ ex Heb. v. 10. ܕܟܠܒܣܪ ܘܐܢܫ] videtur legendum ܕܐܢܫ.

CAP. XIII. v. 3. ܡܬܟܫܦܢܐ] noſtri ܡܬܟܫܦ ܐܢܐ. v. 21. ܠܐ ܬܒܥܬܢܝ ܡܟܝܢ] ex Heb. ܠܐ ܬܒܥܬܢܝ ܡܟܝܢ; ſed Syrus fortaſſe illud legerit. v. 26. ܕܥܠܥܠ] Uſs. ܘܥܠܥܠ.

CAP. XIV. v. 11. ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܗܠܟܝܢ ܕܝܡܐ] videtur legendum ܗܠ̈ܟܝܢ ܡܛܠ ܕܝܡܐ ex Hebr.

CAP. XV. v. 13. ܥܠܘܗܝ ܐܢܫܐ ܕܢܬܒܐ. ܘܐܦܩܬ ܡܠ̈ܝܢ ܡܢ ܐܠܗܐ] noſtri, ܥܠܘܗܝ ܐܢܫܐ. ܘܐܦ ܥܠܘܗܝ. Conjectura eſt legendum eſſe ܥܠܘܗܝ ܐܢܫܐ ܕܢܬܒܐ. ܘܐܦ ܥܠܘܗܝ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܢܦܩܢ. v. 28. ܘܐܬܬܒ ܒܩܘܪܝܐ] Heb. videtur poſtulare ܕܐܬܬܒܐ ܒܩܘܪ̈ܝܐ.

CAP. XVI. v. 1. ܫܡܥܬ] Uſs. ܫܡܥܬ. v. 7. ܠܐܠܝ̈ܢ] Uſs. ܠܐܠܝ̈ܢܝܢ Poc. ܠܐܠܝ̈ܢ.

CAP. XVII. v. 8. ܬܕܡܪ̈ܬܐ] Poc. ܬܕܡܪܬܐ.

CAP. XIX. v. 6. ܡܥܒܕܢܝ ܠܝ] Poc. ܡܥܒܕܢܝ ܠܝ, Heb. אצעק. v. 12. ܘܐܬܐܬ] Poc. ܐܬܐ. v. 27. ܒܥܝܢܝ] Uſs. ܒܥܝܢܝ.

CAP. XX. v. 5. ܡܢ ܩܪܝܒ] Poc. ܩܪܝܒ ܩܪܝܒ. v. 6. ܢܦܫܗ] noſtri ܢܦܫܗ. v. 7. ܢܬܕܒܩܘܢ] Uſs. ܢܬܕܒܩܘܢ. v. 23. ܘܢܫܕܪ] Poc. ܘܢܫܕܪ, Uſs. ܢܫܕܪ.

CAP. XXI. v. 10. ܬܥܒܪ] forte legendum ܬܥܒܪ. v. 17. ܘܢܦܠ: ܢܦܠܝܢ ܥܠܝܗܘܢ] noſtri, ܢܦܠ ܢܦܠܝܢ ܥܠܝܗܘܢ. v. 24. ܡܠܝܢ ܡܢ ܚܠܒܐ] Uſs. ܡܠܝܢ ܡܢ ܚܠܒܐ. v. 34. ܘܐܝܟܢܐ ܬܒܝܐܘܢܢܝ] Poc. ܘܐܝܟܢܐ ܬܒܝܐܘܢܢܝ ܗܒܠܐ. Uſs. interpungit ante ܗܒܠܐ.

CAP. XXII. v. 16. ܘܡܚܫܒܬ ܢܗܪܐ] noſtri ܘܡܚܫܒܬ quod eſt ܕ. v. 21. ܐܫܬܘܐ ܥܡܗ ܘܫܠܡ] Uſs. ܥܡܗܘܢ. v. 28. ܘܬܓܙܘܪ ܒܗ] Uſs. ܬܓܙܘܪ.

CAP. XXIV. v. 5. ܒܚܩܠܬܐ ܕܡܕܒܪܐ] Uſs. ܒܚܩܠܬܗܘܢ. v. 8. ܡܢ ܛܘܪ̈ܐ ܢܬܛܒܥܘܢ] noſtri ܡܢ ܛܘܪܐ ܢܬܛܒܥܘܢ forte ܛܘܪ̈ܐ. v. 25. ܐܝܟ ܠܐ ܗܘܐ] Uſs. ܐܝܟ ܠܐ ܗܘܐ.

CAP. XXVIII. v. 1. ܡܫܬܟܚܝܢ] Poc. ܡܫܬܟܚܝܢ: & ad mar. Uſſer. Gregorium ita legere notatum eſt, ſed male. v. 8. ܐܪܝܐ] noſtri ܐܪܝܐ recte: videtur autem paulo ante legendum ܚܝܘܬܐ in ſing. v. 25. ܘܡܝ̈ܐ ܐܬܩܢ ܒܡܫܘܚܬܐ] Poc. ܒܡܫܘܚܬܐ ܐܬܩܢ ܘܡܫܘܚܬܐ, Uſs. ܘܡܫܘܚܬܐ ܐܬܩܢ ܒܡܫܘܚܬܐ.

CAP. XXIX. v. 7. ܘܡܬܩܢ] videtur legendum ܡܬܩܢܬܐ ut in Hebr. v. 18. ܘܐܡܪܬ ܕܥܡ ܩܢܝ ܐܫܬܠܡ] noſtri ܐܫܬܠܡ male: videtur autem leg. ܘܐܡܪܬ ܥܡ ܩܢܝ ܐܫܬܠܡ, ſic certe in Arab. v. 19. ܘܥܩܪܝ ܐܬܦܬܚ ܠܡܝܐ] videtur legendum ܘܥܩܪܝ ܡܬܦܬܚ ܠܡܝܐ ܘܛܠܐ ܢܒܘܬ ܥܠ ܣܘܟܝ ex Hebr.

CAP. XXX. v. 10. ܘܦܪܨܘܦܝ] quidni ܦܪܨܘܦܝ?
v. 22. ܘܐܪܟܒܬܢܝ] Uſs. ܘܐܪܟܒܬܢܝ.

CAP. XXXI. v. 10. ܬܛܚܘܢ] ad oram Uſs. notatum eſt Gregorium legere ܬܛܚܢ. v. 15. ܕܥܒܕܢܝ] noſtri ܥܒܕܢܝ ܥܒܕܗ.

ܒܟ̇ܪܗ. v. 26. ܕܪ ܢܚܒܝܢ] Poc. ܢܚܒܒ male procul dubio, etsi non reperitur hoc ſenſu ܢܚܒܝܢ apud Ferrarium.

CAP. XXXII. v. 2. ܢܦܫܗ ܡܢ ܐܠܗܐ] Uſs. ܢܦܫܗ ܩܕܡ ܐܠܗܐ. v. 13. ܘܠܐ] Poc. ܕܠܡܐ. v. 14. ܠܐ ܐܡܪ ܠܘܩܒܠ ܠܐ ܡ̈ܠܐ] videtur legendum ܠܐ ܐܡܪ ܠܘܩܒܠܝ ܡܠܐ. *adverſus me nihil dixit.*

CAP. XXXIV. v. 5. ܘܐܡܪܬ ܕܐܙܕܩܬ] videtur legendum ܕܐܡܪܬ ܘܐܙܕܩܬ: ſi tamen repetitio hæc gloſſema non ſit. v. 13. ܘܡܢܘ ܦܩܕ ܠܐܪܥܐ] forte legendum ܦܩܕ ܠܗ, errore nato ex iteratione ejuſdem literæ.

CAP. XXXVI. v. 28. ܘܦܪܣ ܥܢ̈ܢܐ] legendum videtur ܡܦܪܣ.

CAP. XXXVIII. v. 21. ܐܘܡܢ ܕܢܬܩ̈ܦܬܐ] ad marg. U notatum eſt, legi in Catena ad Matth. ܘܢܡܢ ܕܢܬ̈ܩܦܬܐ ܕܡܬܦܪܫܐ. v. 30. ܐܘ ܫܒ̈ܠܐ ܚܒܒܢ ܐܒܢܐ ܚܦܝܬ] in noſtris plenius ܐܘ ܫܒ̈ܠܐ ܚܒܒܢ ܐܒܢܐ ܚܦܝܬ ܠܬܚܘܡܐ. v. 39. ܘܡܫܒܬܗ noſtri ܡܐܫܒܬܬܐ: & ſtatim Uſſer. ܡܠܘ ܦܟܪ ܚܝ̈ܘܬܐ

CAP. XXXIX. v. 3. ܒܢܪ̈ܐ] Uſs. ܒܢܪܐ in ſing. recte. v. ܐܢܫܝܢ] videtur Arab. legiſſe ܐܡܬܒܝܢ. v. 32. ܢܗܘܣ] U ܘܢܗܘܣ.

CAP. XL. v. 9. ad ܗܐ ܒܗܡܘܬܝ] (ſic enim ſcript eſt) aſcriptum eſt in Uſs. ܗ̄ ܡܩܦܠܓܐ. v. 15. ܘܡܫܟܚܪ] U ܕܡܫܟܚܪ.

CAP. XLI. v. 12. ܒܓܘܪܗ] Poc. ܒܓܘܪܬܗ. v. 16. ܡܫܟܚܢ] Poc. ܘܠܐ Uſſ. ܕܠܐ.

PSALMORUM.

PSAL. I.

VER. 4. ad marg. Uſs. ܠܐ ܗܟܢܐ ܪ̈ܫܝܥܐ ܠܐ ܗܟܢܐ.

PSAL. II. v. 1. ܘܐܡ̈ܘܬܐ] Poc. 1. ܘܐܡ̈ܡܘܬܐ. v. 3. Uſs. ܕܢܦܣܘܩ ſed ad ܕ in marg. *deeſt*, ſcilicet in alio codice. v. 8. ܥܡ̈ܡܐ] Poc. 1. in ſing. item 2. item Uſs. v. 10. ܘܐܬܪܕܝܢܘܗܝ] Poc. 2. ܘܐܬܪܝܢܘܗܝ, item Uſs.

PSAL. III. in fine verſus 5 in Poc. 1. ܕܦܫܡܠܝܢ.

CAP. IV. v. 4. ܒܬܕܡܘܪܬܐ] Poc. 1. ܒܬܕܡܪ̈ܬܐ in plur. in fine verſus 5 in Poc. 1. ܕܦܫܡܠܢܐ. v. 9. ܒܫܝܢܘܗܝ] ad marg. Uſs. ܒܫܝܢܘܗܝܢ fortaſſe conjectura ex Hebr.

PSAL. V. v. 1. ܒܗܓܝ] Poc. 1. ܒܗܓܓܝ Poc. 2. ܒܗܓܓ̈ܝ. v. 4. ܒܨܦܪ ܐܬܛܝܒ ܠܟ] Poc. 1. ܠܐܬܛܝܒܬ ܒܨܦܪܐ 2. ܒܨܦܪܐ. v. 5. ܘܠܐ] Poc. 1. ܕܠܐ. v. 9. poſt ܘܡܪܕܝܬܘܢ in Poc. 1. ܦܫܡܠܐ. ܘ autem, quia verſus incipit a ܒܝܫܬܟ. v. 11. ܢܣܒ] Poc. 2. ܢܣܝܒ.

PSAL. VI. v. 7. ܒܟܠܠ] Poc. 2. ܠܠܝܐ.

PSAL. VII. v. 7. ܕܒܥܠܕܒܒܝ] Poc. 2. ܕܒܥܠܕܒܒܝܢ. v. 10. ܒܠܐ ܕܪ̈ܫܝܥܐ] Uſs. ܒܠܐ ܪܫ ܕܪ̈ܫܝܥܐ: ſed ad ܪܫ in marg. *deeſt.*

PS. VIII. v. 6. ܒܪܓܬܝܗܝ] Uſs. ܘܒܪܓܬܝܗܝ: ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. IX. v. 3. ܐܙܡܪ] Poc. 1. ܘܐܙܡܪ. v. 16. ܘܒܦܚܐ] Uſs. ܘܒܡܨܝܕܬܐ, ſed ad marg. ܘܒܦ̈ܚܐ. Poc. 2. ܘܒܡܨܝܕܬܐ ܕܛܫܘ ܗܝ.

PS. X. v. 9. in Uſs. plenius ܟܡܐܢ ܒܡܛܫܝܐ ܐܝܟ ܐܪܝܐ ܒܡܫܟܢܗ ܘܟܡܐܢ: & ſtatim ܕܢܚܛܘܦܗ, ſed ad marg. ܕܡܓܪ. v. 12. ܐܬܒܥܘܗܝ] Uſs. ܬܬܒܥ, ad marg. ܬܬܒܥܘܗܝ.

PS. XI. v. 4. ܘܬܡܨ̈ܝܘܗܝ] Poc. 2. ܘܒܬܡܨ̈ܝܘܗܝ. v. 6. ܒܫܢܬܘ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*, ut legatur ܢܫܒܬ. Poc. 2. ܬܘܢܫܒ.

PS. XII. v. 3. ܘܒܠܒܒܐ] ad marg. Uſs. ܘܒܠܒܐ. v. 9. ܙܒܠܐ] videtur legendum ܙܒ̈ܠܐ in plur.

PS. XV. v. 4. ܘܡܫܒܚܢ] Poc. 2. ܘܡܫܒܚܐ.

PS. XVI. v. 4. ܘܠܐ] Poc. 1. ܕܠܐ. v. 6. ܒܒܣܝ̈ܡܐ] Poc. 2. in ſing.

PS. XVII. v. 7. ܘܒܒܝܢܗܝ] Poc. 2. ܘܒܒܝܢ. Ibid. ܘܦܪܘܩܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*.

PS. XVIII. v. 7. ܡܩܕܡܘܗܝ] Uſs. ܩܘܕܡܘܗܝ. v. 23. ܡܢ ܣܓܝܗܘܐ] Poc. 2. ܡܢ ܣܓܝܗܘܢ. v. 31. ܕܠܐ ܡܘܡ] Poc. 2. ܕܠܐ. Poſt v. 42. ܗܠܠܘܝܐ in Poc. 1. v. 46. ܢܬܒܥܒܘܢ] Uſs. ܢܬܒܥܘܢ.

PS. XIX. v. 4. ܒܠܝܬ ܡܬܐܡܪܐ ܕܦܠܐ ܡܫܬܡ̈ܥܐ in Poc. 2. quod quid ſit neſcio. Uſs. ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ ܒܠܝܬ ܩܠܗ̄. v. 7. ܘܡܦܩܢ ܫܡ̈ܝܐ] Uſs. ܡܦܩ. Ib. ܕܬܛܫܐ] videtur legendum ܕܬܛܫܐ ex Hebr. etſi contra libros: certe verſu 13. Poc. ܕܛ̈ܫܝܬܐ. v. 13. ܒܫܘܕ̈ܥܬܐ] ad marg. Uſs. ܒܫܘܕܥܘܬܐ.

PS. XX. v. 6. poſt verſum 4. ܕܦܫܡܠܢܐ in Poc. 1. ܘܒܫܡܝܢ] Poc. 2. ܢܫܡܝܢ. v. 7. ܘܦܘܪܩܢܐ] Poc. ܕܦܘܪܩܢܐ.

PS. XXI. v. 4. ܒܘܪ̈ܟܬܐ] Uſs. ܒܒܘܪܟܬܐ. v. ܘܦܐܪ̈ܝܗܘܢ] In Poc. 1. elegantiſſime ſcripto, video verſu initiis minio appictum inſtar ܗ, quod eſt ܘ cum cauda. Unde ſpicio eſt adhæſiſſe ܘ initiis verſuum quorundam ut hic. 19. ubi eſt ܘ in Poc. 1.

PS. XXII. v. 6. ܘܠܐ ܒܗܬܘ] Uſs. ܐܒܗܬܘ, ſed ad ܘ in m *deeſt*. v. 14. ܘܦܬܚܘ] Poc. 1. & 2. ܘܦܬܚܘ. & Uſs. v. ܣܡ̈ܝܐ] Uſs. ܣܡ̈ܝܐ.

PS. XXIII. v. 4. ܒܛܠܘܠܝ] Uſſ. ܕܒܛܠܘܘܠܝ: ad m ܒܛܠܘܠܝ: Poc. 2. ܒܛܠܘܠܝ. v. 5. ܐܝܟ ܚܝܠ] Poc. 2. c punctis plur.

PS. XXIV. in fine verſus 6. ܕܦܫܡܠܢܐ in Poc. 1. Et Poc ſemper ܡܠܒܒܐ ܕܐܦܡܢܐ ſing. ut & Uſs. in fine Pſal. ܫܘ ܦܘܘܐ in Poc. 2. In 1. ܦܫܡܠܢܐ. ܫܠܡ ܕܨܦܪܐ. ܦܬܓ̈ܡܐ ܫܬܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ. ܙܘ̈ܓܐ ܕܝܢ ܬܠܬܡܐܐ ܘܐܪ̈ܒܥܝܢ

Finis Officii matutini, verſuum 680. *bigarum autem* 340.

PS. XXV. v. 10. ܘܣܗܕ̈ܘܬܗ] Poc. 2. ܣܗܕܘܬܗ in ſ

PS. XXVII. v. 4. ܘܐܢܫܐ] Poc. 2. ܕܐܢܫܐ.

PS. XXIX. v. 5. ܘܬܒܪ] ad oram Uſſ. ܘܬܒܪ̇ pro v. 9. ܐܝ̈ܠܬܐ] Poc. 2. ܐܝܠܬܐ.

PS. XXX. v. 1. ܠܒܒܟܒܒܝܢ] Uſs. ܒܒܟ̈ܒܒܝܢ. v. ܘܐܚܝܬܢܝ] Uſs. ܘܚܝܬ̄ܢ, ad marg. ܘܐܚ̄. v. 19. ܫܘܬܐ videtur legendum ܫܠܘܬܐ ex Heb. contra codices. v. ܓܢܒܘܬܟ] Poc. 1. in ſing. ܓܢܒܘܬܟ ܐܝܟ ܗܘܝܐ ܟܡܐ.

PS. XXXI. v. 5. ܡܢ ܦܚܐ] ad oram Uſs. ܡܨܝܕܬܐ, ita in Poc. 2.

PS. XXXII. in Tit. forte legendum ܡܬܦܪܢܝܢ.

PS. XXXIII. v. 4. ܬܪܝܨ ܗ̄ܝ] omnes libri ܬܪܝܨ ܗܘ.

PS. XXXIV. v. 9. ܘܐܬܒܣܡܘܢ] ܘ in ora Uſs. de & *deeſt* ſane in Poc. 2. v. 21. ܘܠܬܒܪ] Poc. 2. ܠܬܒܪ ſine ſcilicet ܗ, initium bigæ antecedit in Poc. 1. & Uſs. unde caſio erroris: Sic Pſ. xxxv. v. 3. ܐܡܪ in Uſs.

PS. XXXV. v. 18. ܠܐ ܢܚܕܘܢ] ad marg. Uſs. ܕܠܐ: & ſtat ܡܒܒܟ̈ܒܝܢ ܘܡܫܩܪܐ in Poc. 2. ubi videtur legendum Poc. 1. ܘܡܫܩܪܐ.

PS. XXXVI. v. 1. ܪܘܫܥܐ] Uſs. ܘܪܘܫܥܐ, ſed ad ܘ in mar *deeſt*. v. 9. ܘܒܢܝܢܫܐ] Uſs. ܒܢܝ̈ܢܫܐ: ſed ad marg. ܒ̈ܢܝ v. 13. ܡܫܬܥܠܢܝܢ] Uſs. ܘܡܫܬܥܠܢܝܢ, ſed ad ܘ in marg.

PS. XXXVII. v. 7. ܘܠܐ ܬܬܚܡܡ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 11. ܘܡܟܝ̈ܟܐ] Poc. 1. & Uſs. ܡܟܝ̈ܟܐ e contrario ſine ܘ. v. 29. ܘܙܕܝ̈ܩܐ] ad ܘ in marg. Uſſer. *deeſt.* & ſtatim in Uſſer. ܢܥܡܪܘܢ ܒܗ̇ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ (ut & in Poc. 1.) etſi ad ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ in marg. *deeſt.* v. 33. videtur ex Hebr. legendum ܘܠܐ, non ܐܠܐ. omnes tamen libri habent quod impreſſum eſt. v. 36. ܟܕ ܥܒܪܬ] ad marg. Uſs. ܘܟܕ, & ita in Poc. 2. v. 39. ܘܡܥܕܪܢ] Uſs. ܡܥܕܪܢ ad marg. ܘܡ̄.

PS. XXXVIII. v. 7. ܟܠܗ ܝܘܡܐ] Uſs. ܘܟܠܗ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 10. ܘܬܢܚܬܝ] Uſs. ܬܢܚܬܝ, ſed ad marg. ܘܬ̄, ut eſt in Poc. 1. v. 18. ܗܘ ܘܟܐܒܝ] Uſſ. ܘܟܐܒܝ: ſed ad marg. inſerto ܗܘ. v. 20. ܘܚܝܝܢ] videtur legendum ܘܚܢܡ ex Hebr. etſi invitis libris.

PS. XXXIX. v. 8. ܘܡܢ] Uſs. ܡܢ, appoſito etiam ܗ. v. 9. ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ] Uſs. ܡܢ in marg. ܘܡܢ, & ita in Poc. 1. item 2. Ib. ܘܣܟܠܐ] ad ܘ in marg. Uſſ. *deeſt.* v. 14. ܟܕ ܠܐ] Uſſ. ܘܟܕ ܠܐ: ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. XL. v. 2. ܕܐܬܦܢܝ] ad marg. Uſſer. ܘܐܬܦܢܝ. v. 4. ܢܗܘܢ] in Uſs. ܘܢܗܘܢ: ſed ad ܘ in mar. *deeſt.* v. 6. ܒܟܠܡ] Uſſ. ܕܒܟܠܡ, ad marg. ܒܟܠܡ. Ib. ܘܫܘܝܠ] Uſs. ܕܫܘܝܠ, ad marg. ܘܫܘܝܠ.

PS. XLI. v. 10. ܠܚܡܝ ܐܟܠ] Uſs. ܕܐܟܠ. v. 11. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ] Uſſer. ܐܢܬ, ad marg. ܘܐܢܬ. v. 14. ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ] Uſs. ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ, ad ܘ in marg. *deeſt*, etſi ſic in Poc. 1. In fine Pſal. 41. in Poc. 1. ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܙܡܘܪ̈ܐ ܐܝܟ ܥܒܪ̈ܝܐ.

*Finis libri primi **Davidis** ſecundum Hebraicum.* Et in initio

PS. XLII. ܫܠܡ ܡܢܝܢܐ ܩܕܡܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܡ̄ܐ ܦܬܓܡ̈ܐ ܐ̄ܪ̄ܨ̄ܘ. ܫܘܪܝܐ ܕܬܪܝܢܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܙܡܘܪ̈ܐ ܠܐ.

Finis partis primæ, in qua Pſalmi XLI. verſus MCCXCVI. Pars ſecunda in qua Pſalmi XXXI.

PS. XLIII. v. 2. ܘܒܐܘ̈ܠܨܢܐ] Uſs. & Poc. 2. ܒܐܘ̈ܠܨܢܐ: in marg. ܘܒܐܘܠܨ̄. ܘܡܒܐܫܢܐ] Uſs. ܒܐܫܢܐ, ad marg. ܘܒܐܫܢܐ.

PS. XLIV. v. 2. ܘܐܦ] Uſſ. ܐܦ, in marg. ܘܐܦ. Poc. 2. ܐܦ. v. 22. ܘܒܪܐ] in Uſſer. ܒܪܐ, fortaſſe ſcribendum ܡܒܪܐ. in Poc. 1. ܘܒܪܐ. In fine Pſal. 44. ܫܠܡܬ ܬܫܡܫܬܐ ܕܬܠܬ ܫܥ̈ܝܢ ܦܬܓܡ̈ܐ ܥܦܝ̈ܦܐ ܫ̄ܥ̄ *Finis Officii horæ tertiæ, verſuum duplicium* 370.

PS. XLV. v. 4. ܗܕܪܟ ܘܫܘܒܚܟ ܒܗ] in omnibus, ܗܕܪܟ ܘܫܘܒܚܟ. ܘܫܘܒܚܟ ܒܗ.

PS. XLVI. v. 10. ܘܡܒܛܠ] Poc. 2. ܡܒܛܠ ſine ܘ.

PS. XLVII. v. 10. ܐܬܥܠܝ] ad marg. Uſſer. ܐܬܥܠܝ.

PS. XLVIII. v. 15. ܕܗܢܘ] ܗܢܘ in Uſſer. ſed ad marg. ܕܗܢܘ. Ibid. ܗܘ ܢܕܒܪܢ] Uſs. ܕܗܘ: ſed ad ܕ in mar. *deeſt.*

PS. L. v. 1. ܟܕ ܐܬܐ] ad marg. Uſſer. ܘܟܕ ܐܬܐ. v. 3. ܘܣܘܓܐܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 8. ܠܡܣܟܢܐ ܐܢܫ̈ܝ] ad ܐܢܫ̈ܝ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 23. ܘܬܡܢ] Poc. 2. ܬܡܢ ſine ܘ, & ad marg. Uſſer. notatum eſt ܘ in alio codice deſiderari.

PS. LI. v. 1. ܚܛܗܝ] omnes noſtri ܚܛܗ̈ܝ, item v. 11. præter Uſſer. ubi ad marg. ܚܛܗ̈ܝ. v. 19. ܠܒܐ ܬܒܝܪܐ] ad marg. Uſſ. additur ܘܡܟܝܟܐ: item in Poc. 1. v. 20. ܒܨܒܝܢܗ] in Uſs. ܒܨܒܝܢܟ: ad mar. ܒܨܒܗ̄.

PS. LV. v. 3. ܐܬܗܦܟܬ] Poc. 1. ad Uſs. ܘܐܬܗܦܟܬ: ubi tamen ſcriptum eſt, ܘ in alio exemplari deeſſe. v. 13. ܘܐܦܠܐ] Uſs. ܐܦܠܐ, ad marg. ܘܐܦܠܐ, Poc. 2. ܐܦܠܐ. v. 21. ܦܪܩܗܘܢ] Uſs. ad marg. ܦܪܩܗ, ut in Poc. 2.

PS. LVI. v. 1. ܕܕܪܚܝܩܝܢ] Poc. 2. ܕܪܚܝܩܝܢ. v. 9. ܬܘܪܥܝܢ] Uſs. ܕܬܘܪܥܝܢ: in marg. tamen notatum eſt *deeſſe* ܕ, in alio exemplari ſcilicet. v. 14. ܫܦ̈ܝܪܬܐ] ad mar. Uſs. ܫܘܪ̈ܬܐ.

PS. LVII. v. 3. ܕܓܡܪ] ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt*, & *deeſt* ſane in Poc. v. 5. ܠܟܢܫܗܘܢ] ad mar. Uſs. ܠܟܢܫܗܘ.

PS. LVIII. In Tit. ܕܕܘܝܕ & ܕܡܢܝܐ] videtur ܕ priori loco redundari, poſteriori *deeſſe.* v. 7. ܟܦܝ̈ܪܐ] ad mar. Uſs. ܘܟܦܝ̈ܪܐ. v. 9. ܘܫܡܫܐ ܠܐ] Uſs. ܫܡܫܐ ܘܠܐ Poc. 1. ܘܫܡܫܐ ܘܠܐ item 2. v. 12. ܘܐܝܬ] Uſs. ܐܝܬ, & Poc. 1.

PS. LIX. v. 5. ܠܐ ܒܣܟܠܘܬܝ] Uſs. ܕܠܐ: in margine *deeſt.* v. 9. ܘܐܢܬ ܡܪܝܐ] Uſs. ܐܢܬ. v. 14. ܕܢܕܥܘܢ] Uſs. ܘܢܕܥܘܢ: ſed ad marg. ܕܢܕܥ̄.

PS. LX. v. 5. ܕܠܐ ܢܬܟܪܘܢ] Uſs. in marg. ܠܐ. v. 9. ܘܐܦܪܝܡ] Poc. 1. ܐܦܪܝܡ, & ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 10. ܐܫܪܐ] videtur enim inolitus in libris Syr. ܙ pro ܕ, adeo manifeſtus eſt ſenſus Hebr. Ib. ܘܡܫܥܒ] omnes ܡܫܥܒ: in marg. Uſs. ܘܡܫܥܒ.

PS. LXI. v. 3. ܕܢܬܠ ܒܟܐܦܐ] Uſs. & Poc. 2. ܬܠ, in marg. ܬܬܠ. v. 8. ܕܢܛܪܘܢܗ] ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt.*

PS. LXII. In Tit. ܕܙܗ] manifeſtum eſt legendum ܕܕܗ. v. 12. ܘܬܪܬܝܢ ܗܠܝܢ ܫܡܥܬ] Poc. 2. ܘܬܪܬܝܢ ܗ̄ ܫܡܥܬ: in marg. Uſs. ܕܫܡܥܬ.

PS. LXIII. v. 4. ܛܒܝܢ ܚܣܕ̈ܝܟ] Poc. 2. ܛܒܝܢ ܐܢܘܢ ܕ̈, ad marg. Uſs. ܐܢ̈ܘܢ. v. 8. ܐܫܬܒܚ] Poc. 1. & ad marg. Uſs. ܐܫܬܒܚܢ. v. 12. ܘܡܠܟܐ] Uſs. ܡܠܟܐ, ſed in marg. ܘܡܠܟܐ.

PS. LXIV. v. 5. ܘܡܬܠܠܗܘܢ] Uſs. ܡܬܠܠܗܘܢ: in marg. ܘܡ̄. v. 6. ܘܡܢ ܫܒܚܐ] Poc. 2. ܘܡܢ, item Uſs. ſed in marg. *deeſt.*

PS. LXV. v. 1. ܘܡܠܦܪ̈ܢܝ ܫܪܐ] noſtri omnes ܘܡܠܦܪܢܝܢ ܫܢ̈ܝܐ. v. 13. ܕܡܕܒܪܐ] ad ܕ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 14 ܘܒܥܡܩܐ] Uſs. ܒܥܡܩ̈ܐ, in marg. ܘܒ̄.

PS. LXVI. v. 3. ܒܣܘܓܐܐ] ad marg. Uſs. ܕܒܣܘܓܐܐ. v. 5. ܬܘ ܚܙܘ] Uſs. ܕܬܘ ܚܙܘ. v. 6. ܒܢܗܪܐ] Uſs. ܡܢ ܢܗܪܐ.

PS. LXVIII. v. 6. ܡܪܝܐ ܗܘ ܩ̄] Poc. 2. ܡܪܝܐ ܩ̄: ad ܗܘ in marg. Uſs. *deeſt.* v. 13 ܡ̈ܠܟܐ] Poc. 2. ܘܡܠܟ̈ܐ. v. 19. ܘܡܣܬܟܠ] ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.* Ib. ܘܐܦ] Uſs. ܐܦ, ſed ad marg. ܘܐܦ. v. 22. ܘܡܣܬܒ̈ܠܬܐ] in Poc. utroq; ſing: ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.* v. 25. ܘܗܠܟܬܟ] ad oram in Uſs. ܘܗ̄. v. 27. ܡ̄ ܗܘ ܥܝܢ] omnes noſtri ܒܥܝܢ ܠܐܝܣܪܝܠ: nam quod ad ܠ in marg. Uſs. notatur *deeſt*, videtur profectum à lectione impreſſa. v. 28. ܘܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܝܗܘ̄] Poc. 2. ܘܪܘܪ̈ܒ̄, & ad marg. Uſs. ܘܪ̄. v. 35. ܘܠܐܝܣܪܝܠ] Uſs. ܘܐܝܣܪܝܠ, in Poc. 1. ܠ eraſum eſt: lege ܕܐܝܣܪܝܠ vel ܥܠ ܐܝܣܪ̄, ut in Hebr.

PS. LXIX. v. 3. ܘܠܝܬ] videtur legendum ܕܠܝܬ. v. 4. ܘܥܝܢ̈ܝ] Poc. 2. ܥܝܢ̈ܝ, & ad ܘ in marg. *deeſt.* v. 30. ܦܘܪܩܢܟ] Uſs. ܘܦܘܪܩܢܟ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.*

PS. LXX. v. 6. ܠܘܬܗ] Uſs. ܠܘܬܗ ܐܢܬ, etſi ad oram *deeſt.* Poc. 8. ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܘܚܪ.

PS. LXXI. In Tit. ܡܢ ܗܘܐ ܫܒܘܠ] videtur legendum ܒܢܝ ܫܒܘܠ. v. 7. ܕܬܕܡܘܪܐ] ܘܬܕܡܘܪܐ. ſed ad oram, *deeſt.* v. 10. ܐܬܡܠܟܘ] Uſs. ܘܐܬܡܠܟܘ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt.* Sic v. 13. ܘܢܬܥܛܦܘܢ. v. 16. ܕܐܟܘܠ] ſed ad ܕ in ora Uſs. *deeſt.* ſecundum Hebr. v. 19. ܘܪܘܪ̈ܒܬܐ] Uſs. & Poc. 2. ܪܘܪ̈ܒܬܐ ad oram, Uſſer. ܘܪ̄.

PS. LXXII. v. 19. ܘܬܬܡܠܐ] Poc. 1. & 2. ܬܬܡܠܐ: ad ܘ in ora Uſs. *deeſt.*

PS. LXXIII. v. 10. ܢܗܦܘܟ] Uſſ. ܕܢܗܦܘܟ, ſed ad oram notatur ܕ *deeſſe.* v. 11. ܕܐܡܪܝܢ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܐܡܪܝܢ, ad oram ܕܐܡܪܝܢ. v. 15. ܟܕܠܐ ܗܘ] videtur ex Heb. legendum ܟܕܡܠܐ ܗܘ: deeſt enim verſus, & perturbata eſt lectio.

PS. LXXIV. v. 11. ܘܟܦܟ ܡܢ ܥܘܒܟ –] loco hujus commatis ad oram Uſſer. ܥܒܕ ܦܘܪܩܢܐ ܒܡܨܥܬܗ̇ ܕܐܪܥܐ ſecundum Hebr. Sane hoc, ut cætera, loco variantis lectionis annotandum erat.

PS. LXXV. v. 4. ܠܥܡܘܕ̈ܝܗ̇] Poc. ܠܥܡܘܕܝܗ̇ ſecundum Hebr. v. 5. ܕܠܐ ܬܬܦܠܓܘܢ] Uſs. ܠܐ in marg. ܕܠܐ, v. 6. ܘܠܐ]

Uſſer. ܠܐ, item Poc.2. etſi in marg. Uſs. ܘܠܐ: in Poc.1. ܘ eraſum viſitur.

PS. LXXVI. v.1. ܪܒ ܫܡܗ] ad marg. Uſs. ܪܒ ܗܘ ܫܡܗ.

PS. LXXVII. v.17. ܚܙܘܟ ܡܪܝܐ ܡܝ̈ܐ] ad ܡܪܝܐ in marg. Uſs. deeſt, & deeſt certe in Poc. 2. v.19. ܘܩܠܐ ܕܪܥܡܟ] in Poc.1. ܩܠܐ, et ad ܘ in marg. Uſs. deeſt, Poc.2. ܩ̈ܠܐ in plur.

PS. LXXVIII. v. 5. ܐܝܟ ܕܦܩܕ] ad ܐܝܟ in marg. Uſs. deeſt. Sic ſane in Hebr. v. 14. ܘܕܒܪ ܐܢܘܢ] ad ܘ in mar. Uſs. deeſt, et ſane deeſt in Poc. 2. v. 18. ܘܢܣܝܘ] Uſs. ܢܣܝܘ. ܠܡܫܐܠ] ad mar. Uſs. ܠܡܫܐܠܘ. v. 19. ܕܕܡܫܐ] ad ܕ in mar. Uſs. deeſt, certe non legitur in Poc. 2. v. 26. ܘܕܒܪ] Uſs. ܕܒܪ, in mar. ܘܕܒܪ. v. 34. ܘܡܩܕܡܝܢ] ad ܘ in mar. Uſs. deeſt, quod apprime convenit Syriaſmo. v. 42. ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܐܠܘܨܐ] Poc. 2. ܡܢ ܐܠܘܨܐ: & ſane cætera notantur deeſſe in mar. Uſs. v. 45. ܘܚܒ̈ܠܢ] Uſſer. ܘܚܒܠܘ, ſed in mar. ܢ pro ܘ. v. 56. ܘܣܗܕܘܬܗ] Uſs. ܣܗܕܘܬܗ, in marg. ܘܣ̄. v.59. ܘܐܣܠܝ] Uſs. ܐܣܠܝ. v. 64. ܘܒܬܘܠ̈ܬܗܘܢ] Poc.1. ܒܬܘܠ̈ܬܗܘܢ, & in marg. Uſs. ad ܘ deeſt. v. 70. ܓܒܐ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܘܓܒܐ, ſed ad ܘ in marg. deeſt. v.71. ܡܢ ܒܬܪ ܥܢܐ] Uſs. ܡܢ, ad marg. ܘܡܢ.

PS. LXXIX. v.3. ܐܫܕܘ] ad marg. Uſs. ܘܐܫܕܘ, quod in reliquis non comparet. v.8. ܕܒܝܠܐ] Uſſ. ܘܕܒܝܠܐ, ſed in mar. ܕܒܝܠܐ. v. 10. ܐܠܗܟܘܢ] Poc. 2. & in ora Uſs. ܐܠܗܗܘܢ, ut Heb.

PS. LXXX. v. 10. ܐܦܫܛ] Uſs. ܕܐܦܫܛ, etſi in marg. ad ܕ deeſt.

PS. LXXXI. v. 6. ܡܢ ܐܪܥܐ] Poc. 2. ܠܐܪܥܐ, quæ lectio ad marg. Uſs. notata eſt. v. 10. ܐܠܗܐ ܢܘܟܪܝܐ] Uſs. ܐܠܗ, Poc.2. ܐܠܗܝ, item 1. v.17. ܣܒܥܬܗ] in marg. Uſs. ܐܣܒܥܬܗ, non in reliquis

PS. LXXXIII. v. 18. ܢܒܗܬܘܢ] Uſſer. ܘܢܒܗܬܘܢ: in marg. ܘܢܒܗܬܘܢ, ut in Poc. 2. & 1.

PS. LXXXIV. v. 3. ܫܒܚܘܗ] Poc. 2. ܢܫܒܚܢܟ, ad oram Uſſer. ܢܫܒܚܘܢܟ.

PS. LXXXV. v. 11. ܐܪܥܘ] ad marg. Uſſer. ܐܪܥܘܢܝ. Ib. ܘܙܕܝܩܘܬܐ] Poc.2. ܙܕܝܩܘܬܐ, ut & Uſs. ſed ad marg. ܙܘ.

PS. LXXXVI. v. 8. ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ] Uſs. ܐܠܗܢ, ut & Poc. 2. etſi in marg. ܐܠܗܐ. v. 11. ܒܩܘܫܬܐ] in ora Uſſ. ܒܩܘܫܬܟ, ut Heb. v. 13. ܘܦܨܝܬ ܢܦܫܝ] Uſs. ܠܢܦܫܝ, ſed ad ܠ in marg. deeſt. v. 14. ܐܬܕܒܪܘܟ] Uſs. ܐܬܕܒܪܟ. v.16. ܗܒ ܚܝܠܐ] Uſs. ܘܗܒ, ſed ad ܘ in marg. deeſt, et certe in Poc. 1. eraſum eſt ܘ: ſic ܘܦܪܘܩ ſtatim, ad ܘ in marg. deeſt.

PS. LXXXVII. v. 5. ܕܡܬܝܠܕ] Poc.2. ܡܬܝܠܕ, in 1. ܕ alia manu ſuperſcriptum, ad ܕ in marg. Uſs. deeſt.

PS. LXXXVIII. v. 3. ܘܐܬܩܪܒܬ] Uſs. ܐܬܩܪܒܬ, ſed ad marg. ܘܐܬܩܪܒܬ. v. 14. ܨܠܘܬܝ ܠܘܬܟ] Uſs. ܡܪܝܐ ܠܘܬܟ, in marg. deeſt.

PS. LXXXIX. v. 5. ܠܥܠܡ ܕܕܪܝܢ] Uſs. ܠܕܪܕܪܝܢ. v. 9. ܘܗܝܡܢܘܬܟ] Uſſer. ܗܝܡܢܘܬܟ, in marg. ܘܗܝ̄: Poc. 2. ܗܝܡܢܘܬܟ, item 1. v.21. ܘܐܫܟܚܬ] Uſs. ܐܫܟܚܬ. Ib. ܘܡܫܚܐ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt, Poc 2. ܒܡܫܚܐ.

PS. XC. v. 10. ܫ̈ܢܝܢ ܫܘܒ̈ܥܝܢ] Uſs. ܫܘܒܥܝܢ, in marg. ܫܘܒ̈ܥܝܢ: Poc.1. ܫܘܒܥܝܢ, item 2. v. 17. ܕܐܝܕܝܢ] Uſſer. ܕܒܐܝܕܝܢ, ad ܒ in marg. deeſt, Poc. 1. ܕܒܐܝܕܝܢ.

PS. XCI. v. 2. ܒܛܠܠܗ] Poc. 2. ܘܒܛܠ, item 1. ſic etiam in marg. Uſs. v. 5. ܠܐ ܬܕܚܠ] Uſs. ܘܠܐ, ad ܘ in marg. deeſt. v. 8. ܘܦܘܪܥܢܗܘܢ] ad ܘ in marg. Uſſ. deeſt. v. 9. ܡܛܠ ܡܣܒܪܝ] Uſs. ܣܡ ܡܣܒܪܗ, (item Poc.1.) in marg. ut impreſſum eſt.

PS. XCIII. v. 4. ܡܫܒ̈ܚܝܢ] ad marg. Uſs. ܘܡܫܒܚܝܢ. v. 5. ܘܣܗܕܘܬܟ] Uſs. ut & Poc. 2. ܣܗܕܘܬܟ: in marg. ܘܣܗܕ̄. Ib. ܠܒܝܬܟ] ad ܠ in marg. Uſs. deeſt: & ſane non legitur in Poc. 2.

PS. XCIV. v.11. ܡܚܫܒ̈ܬܗܘܢ] ad mar. Uſs. ܡܚܫܒܬܐ. v. 12. ܛܘܒܘܗܝ ܓܒܪܐ] ad marg. Uſſ. ܕܓܒܪܐ. Ib. ܘܡܪܕܝܢ] Uſſ. ܡܪܕܝܢ, etſi in mar. ܘܡ̄: item Poc. 1. & 2.

PS. XCV. v. 1. ܦܘܪܩܢܐ] Uſs. ܦܘܪܩܢܢ, in marg. ܦܘܪܩ v. 2. ܕܐܠܗܐ ܗܘ] ad ܗܘ in marg. Uſs. deeſt. v. 9. ܚܙܘ] marg. Uſs. ܘܚܙܘ. v.10. ܘܗܢܘܢ] Uſſ. ܗܢܘܢ, ad marg. ܘܗܢܘܢ

PS. XCVI. v. 5. ܘܡܪܝܐ] Uſs. ܡܪܝܐ, ad marg. ܡܪܝܐ Poc. ܡܪܝܐ. v. 11. ܢܪܘܙ] Uſſ. ܘܢܪܘܙ, ſed ad ܘ in marg.

PS. XCVIII. v.8. ܘܟܠܗܘܢ ܢܫܒܚܘܢ ܛܘܪ̈ܐ] Poc.2. ܢܫܒܚܘܢ ܛܘܪ̈ perinde ut ad marg. Uſſer.

PS. XCIX. v. 7. ܕܝܗܒ] ad ܕ in ora Uſſer. deeſt.

PS. C. v. 3. ܘܗܘܝܢ] ad ܘ in ora Uſs. deeſt, Poc. 2. ܥܒܕܢ, ܘܠܐ ܗܘܐ ܚܢܢ, & in marg. Uſs. inſeritur ܗܘܐ.

PS. CI. v. 2. ܘܐܗܠܟ] Poc. 2. ܐܗܠܟ, ut in marg. v. 7. ܠܐ ܢܬܒ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ad ܘ in marg. deeſt, Poc. 2. v. ܘܡܘܒܕܠܐ] ad oram Uſs. ܘܡܘܒܕܠ, & ita in Poc. 2.

PS. CII. v. 4. ܒܠܘܢܐ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt, certe in Poc. 2. v. 9. ܚܣܕܘ] Uſs. ܡܚܣܕܘ, marg. ܚܣܕܘ, Poc. ܐܚܣܕܘ. v. 17. ܒܫܘܒܚܐ] Poc. 2. ܒܫܘܒܚܗ, ut in m Uſs. v. 19. ܘܒܥܡܐ] Uſs. ܒܥܡܐ, in marg. ܘܒܥܡܐ, Poc. ܒܥܡܐ. v. 24. ܫܢܝܟ] Uſſ. ܫ̈ܢܝܟ (ſed in marg. ܫܢ ut & Poc. 1.

PS. CIII. v. 14. ܘܐܬܕܟܪ] ad oram Uſs. ܘܡܬܕܟܪ, Poc. 2. v. 16. ܕܒܪܐ] Uſs. ܒܪܐ, in marg. ܕܒܪܐ.

PS. CIV. v. 1. ܡܪܝܐ ܐܠܗܝ] ad marg. Uſſ. ܐܠܗ v. 8. ܘܢܚܬܘ ܦܩ̈ܥ] ad oram Uſſ. ܘܢܚܬܝܢ, item Poc v. 15. ܘܡܦܨܚ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt. v. 17. ad oram Uſs. ܢܩܢܘܢ. v. 20. ܘܗܘܐ] ad oram Uſs. ܘܗܘ Poc. 2. ܘܗܘܐ ܠܠܝܐ. v. 25. ܘܢܘܢܝܢ] ad marg. Uſs. ܘܢܘܢܝܢ. v. 30. ܘܡܚܕܬ] ad oram Uſs. ܘܡܚܕܐ, Poc ܡܚܕܬ. v. 34. ܬܫܡܫܢ] Uſs. (ut & Poc. 1.) ܫܡܫܢ ſed ad ܘ in marg. deeſt. v.35. ܚܛܝܐ] Uſs. ܚ̈ܛܝܐ, ſed in m ܚܛܝܐ.

PS. CV. v. 15. ܕܠܐ] in marg. ܠܐ. v. 16. ܕܠܐ ܐܪܥܐ ܠܐܪܥܐ (in marg. ܥܠ) & ita in Poc. 2. v. 17. ܒܕܘܬܐ ad ܘ in marg. Uſs. deeſt: v. 20. item ad ܘ in ܒܗ v. 22. ܠܣܒ̈ܘܗܝ] Uſs. ܣܒ̈ܘܗܝ, ſed in marg. v. 21. ܥܠ ܒܝܬܗ] ad marg. Uſs. deeſt ܒܝܬܗ, Poc. 1. ܒܝܬܗ, item 2. v. 23. ܘܥܠ] ad ܘ in marg. Uſs. in Poc. 1. ܥܠ, item 2. v. 41. ܙܗܝܐ] in marg. Uſs. v. 42. ܕܐܒܪܗܡ] ad marg. Uſs. ܕܠܐܒܪܗܡ.

PS. CVI. v.5. ܢܚܙܐ, ܢܚܕܐ, ܢܫܬܒܚܢ] in marg. Uſs. in prima perſ. v.8. ܘܒܝܐ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt: item in ܘܗܠܟ, & ſic in Poc. 2. v. 16. ܡܫܪܝܬܐ] in marg. ܡܫܪ̈ܝܬܐ, et ita Poc. 2. v. 22. ܘܕܚܝܠܬܐ] Uſs. ܘܕܚ̈ܝܠܬܐ, ſed in marg. deeſt. v. 31. ܘܕܪܡܠ] in marg. ܕܪܡܠ, & ita ſcriptum in Poc. 2. v. 43. ܗܢܘܢ] in Uſs. ܘܗܢܘܢ. v. 45. ܘܕܒܪ] Uſs. cum Poc. 1. ܕ marg. ܘܕ̄. v. 46. ܘܝܗܒ] Uſs. ܝܗܒ.

PS. CVII. v. 13. ܙܥܩܘ] in marg. Uſs. ܘܙܥܩܘ, in Poc. 2. Ib. ܘܡܢ ܐܘܠܨ̈ܢܝܗܘܢ] Uſs. ܐܘܠܨ̈ܢܝܗܘܢ. ܘܐܬܬܢܝܚܘ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt. v. 40. ܫܠܝܛܢ̈ܐ Uſs. ܫܠܝ̈ܛܐ, ad marg. ܫܠܝܛܢ̈ܐ, ſic etiam Poc. 1. v. 39. ܘܙܥܪܘ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt, et ita in Poc.2.

PS. CVIII. v. 10. ܡܐܘܒ] Uſs. ܘܡܐܘܒ, ſed ad ܘ in deeſt.

PS. CIX. v. 3. ܘܐܬܟܬܫܘ] ad ܘ in marg. Uſs. v. 18. ܒܡ̈ܥܘܗܝ] ad marg. Uſs. ܘܒܡܥ, ita ſane in Poc v. 26. ܘܦܪܘܩܝܢܝ] ad ܘ in marg. Uſs. deeſt.

PS. CXI. v. 5. ܘܡܬܕܟܪ] Uſs. ܘܐܬܕܟܪ, in ma ܡܬܕܟܪ, ſic etiam Poc. 1. v. 8. ܡܫܪܪܝܢ] Uſs. ܫܪܪܝܢ (ut & Poc. 1 & 2.) etſi ad ܘ in marg. deeſt. v. 10. ܫܡܗ] Uſs. ܘܫܒܝܚ ܗܘ, etſi ad ܗܘ in marg. deeſt.

PS. CXII. v. 10. ܘܦܪܘܩܗ] Uſſ. ܦܪܘܩܗ.

PS. CXIV. v. 7. ܡܢ ܩܕܡ] Uſſ. ܘܡܢ (ut & in Poc. 1. & 2.) etſi ad ܘ in marg. *deeſt*. v. 17. ܐܦܠܐ] in Uſſ. ܘܐܦܠܐ (ut & in Poc. 1.) etſi ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. CXV. v. 4. ܐܘܝ ܡܪܝܐ] Uſs. ܐܘ, ad marg. ܘܝ. v. 6. ܘܡܟܟܢ] ad marg. Uſs. ܐܬܡܟܟܬ ut in Hebr. v. 8. ܦܪܩܬ] Uſs. ܦܪܩܢ, ad marg. ܦܪܩܗ; Poc. 1. ܦܪܩܢ 2. ܦܪ̇ܩܗ ܢܦܫܝ. v. 9. ܐܗܠܟ] Uſs. ܡܪܝܐ. v. 19 ܘܒܓܘܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*: & ſane in Poc. 2. ܒܓܘܐ. Titulus hujus Pſalmi in Poc. 1. ܛܘܟܣܐ ܕܥܡܐ ܚܕܬܐ ܒܝܘܢܝܐ ܩ̄ܝ̄ܕ ܗܠܠܘܝܐ ܦܬܓ̈ܡܐ ܝܚ. : ad verſum autem 10, ܫܘܡܠܝܐ ܕܥܡܐ ܚܕܬܐ. ܗܪܟܐ ܫܠܡ ܒܝܘܢܝܐ ܡܙܡܘܪܐ ܩ̄ܝ̄ܕ ܡܫܪܐ ܕܝܢ ܡܙܡܘܪܐ ܩ̄ܝ̄ܗ ܗܠܠܘܝܐ ܦܬ̄ܓ ܝ̄ܙ. *Ordinatio populi novi, In Græco CXIV, Hallelujah, Verſuum XVIII.* Tum, *Perfectio populi novi. Hic deſinit in Græco Pſalmus CXIV. Incipit autem Pſalmus CXV, Hallelujah, Verſuum XVII.* Ib. in Poc. 2. ܩ̄ܝ.

PS. CXVII. v. 25. ܦܪܘܩܝܢܢ, & ܦܪܘܩܢ] Uſs. ܦܪܘܩܝܢ & ܦܪܘܩ, ad marg. ܢܢ, ſic certe in Poc. 1. & 2.

PS. CXVIII. v. 18. ܓܠܝ ܥܝܢܝ ܥ̄] ad ܠܝ in marg Uſs. *deeſt*, Poc. 2. ܓܠܝ ܥܝܢ̈ܝ, item 1. ܗ. v. 35. ܕܒܗ] in marg. Uſs. ܕܒܗܘܢ, & ſic ſane in Poc. 2. ܘ. v. 42. ܘܐܬܠ] Uſs. ܐܬܠ, ad ܘ in marg. Uſs. deeſt: Poc. 1. ܐܬܠ. v. 43. ܠܐ ܬܥܒܪ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ܘ in marg. *deeſt*. v. 46. ܒܣܗܕܘܬܐ] ſed ad marg. Uſs. ܒܣܗܕܘܬܟ ut in Heb. ܝܢ. v. 57. ܕܡܠܠܐ] Uſſ. ܕܡܪܝܐ, Poc. item 2. & 1. ܠ. v. 96. ܦܘܩܕܢܝܟ] Poc. 2. ܦܘܩ̈ܕܢܝܟ. ܡ. v. 120. ܘܡܢ] Uſs. ܕܡܢ, in marg. ܘܡܢ. ܝ. v. 141. ܘܫܝܛ ܐܢܐ] ad ܐܢܐ in marg. Uſſ. *deeſt*.

PS. CXX. v. 5 & 6 ܥܡܪܝܢ & ܫܪܝܬ] Uſs. ܥܡܪܬܝܢ & ܫܪܬܝܬ.

PS. CXXI. v. 1. ܥܘܕܪܢܗ] Uſs. ܕܥܘܕܪܢܗ, ſed ad ܕ in marg. *deeſt*; Poc. 1. ܕܥܕܪ̄, item 2.

PS. CXXII. v. 2. ܘܐܝܢ ܒܬܪ̈ܥܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*; in Poc. 2. priore loco ܘܐܝܢ. v. 4. ܘܫܒܛ̈ܐ] ad ܘ in marg. Uſs. *deeſt*.

PS. CXXIV. v. 2. ܐܘܪܫܠܡ] Uſs. ܠܐܘܪܫܠܡ (& ita Poc. 2.) ſed in marg. ad ܠ, *deeſt*. v. 4. ܠܐܡܠܟܡ] ad ܠ in marg. Uſs. *deeſt*, Poc. 2. ܘܠܐܡܠܟܡ, item 1.

PS. CXXXIV. v. 12. ܝܪܬܘܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ] ad marg. Uſs. ܐܪܥܗܘܢ ܡܘܪܬܢܐ ܝܪܬܘܬܐ, Poc. 2. ܡܘܪܬܢܐ tantum.

PS. CXXXIX. v. 6. ܘܠܡܣܪܘ] Uſs. ܠܡܣܪܘ, in marg. ܘܠܡ̄ܣ.

PS. CXL. v. 6. ܘܐܬܠܘܢܘ] Uſs. ܐܬܠܘܢܘ.

PS. CXLII. v. 2. ܠܐ ܬܥܠܝܘܗܝ ܒܕܝܢ] ad marg. Uſs. ܠܐ ܬܥܘܠ ܥܡ. v. 10. ܒܐܘܪܚܝܢ] Uſs. ܒܐܘܪܚܐ, item Poc. 2. Ib. ܬܪ̄ ܡܒܣܡܢܬܐ] ad marg. Uſs. ܗܝ ܡܒܣܡܢܬܐ.

PS. CXLIII. v. 2. ܘܫܥܒܕܝܢ] Uſs. ܫܥܒܕܝܢ, ut & Poc. 1: Poc. 2. ܕܫܥܒܕܝܢ.

PS. CXLIV. v. 9. ܕܢܝܫܪܝ ܪܚܡܘܗ] ad marg. Uſs. ܗܘ ܕܢܝܫܪܝ. v. 10. ܢܘܕܘܢ] Uſs. ܕܢܘܕܘܢ, ſed ad ܕ in marg. *deeſt*. v. 14. ܕܢܦܠܝܢ] Uſs. ܕܢܦܝܠܝܢ, ſed ad ܝ in marg. *deeſt*.

PS. CXLVII. v. 18. ܡܫܒ ܪ̈ܘܚܐ] in marg. Uſs. ܪܘܚܗ. v. 20. ܠܐ ܒܕܝܢ] Uſs. ܘܠܐ, ſed ad ܘ in marg. *deeſt*.

PS. CXLIX. v. 9. ܘܫܘܒܚܐ] ad marg. Uſs. ܫܘܒܚܐ, & ita in Poc. 2.

PROVERBIORUM.

PRoverbiorum initio in noſtris, ܫܠܝܡܘܢ ܟܬܒ ܗܠܝܢ ܟܬܒ̈ܐ ܕܢܒܝܘܬܐ ܒ ܡ̄ ܫܢܝܢ ܩܕܡ ܕܝܢ ܡܐܬܝܬܗ ܕܡܪܢ ܒܒܣܪ ܛ̄ܢ̄ܗ ܫܢܝܢ *Solomon ſcripſit libros hoſce Propheticos XL annis. Ante adventum autem Domini noſtri in carne DCCCCLV annis.*

CAP. I.

VER. 1. ܡܬ̈ܠܐ] Poc. ܡܬ̈ܠܬܐ. v. 13. ܟܠܗ ܟܠܗ ܥܘܬܪܗ ܘܐܝܩܪܗ] Poc. ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܐ, Uſs. ܥܘܬܪܐ ܘܐܝܩܪܗ. v. 21. ܒܪܫ̈ܝܬܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܗ̄ ܫܩ̈ܝܩܐ ܪܝܫ ܫܘܪ̈ܐ. v. 23. ܐܒܥ] noſtri, ܐܒܥܬ. v. 26. ܘܐܢܐ] Poc. ܘܐܢܐ.

CAP. II. v. 20. ܗܠܟܝܢ ܗܒܝܠ] Uſſer. non agnoſcit ܗܒܝܠ.

CAP. III. v. 9. ܬܫܒܥܝܢ] noſtri, ܬܫܒܒܝܢ. v. 25. ܡܢ ܕܐܬܐ] Poc. ܕܐܬܐ ܕܡܢ.

CAP. IV. v. 3. ܡܦܢܩܐ ܘܝܚܝܕܝܐ] Uſſ. ܕܝܚܝܕܝܐ. v. 16. ܘܦܪܝܚܐ ܗܘ] Uſs. ܘܦܪܚܐ ܗܘ, ſed ad marg. ex Greg. ܫܢ̄ܬ ܦܪܝܚܐ.

CAP. V. v. 9. ܕܠܐ ܬܬܠ] noſtri ܘܠܐ. v. 19. ܪܚܡܝܢ] noſtri ܐܪܚܡܝܢ.

CAP. VI. v. 1. ܥܪܒܬ] Uſs. ܥܪ̇ܒܬ in præſenti, & tamen ſequitur ܐܫܬܠܡܬ. v. 8. ܡܢ ܩܝܛܐ] Uſs. ܡܢ ܩ̈ܝܛܐ. v. 12. ܒܥܩܡܘܬܐ] ad marg. Uſſ. *Greg.* ܒܥܩܡܘܐ. v. 17. ܕܐܫ̈ܕܝܢ] Poc. ܕܫ̈ܕܝܢ. v. 23. ܕܡܟܣܢܘܬܐ ܘܡܪܕܘ̄] forte ܕܡܪܕܘܬܐ ſecundum Hebr. v. 25. ܘܠܐ ܬܪܓ] forte ܕܠܐ.

CAP. VII. v. 9. ܕܠܠܝܐ ܘܒܥܡܛܢܐ] Uſs. ܠܠܝܐ ܘܒܥܡܛܢܐ. v. 13. ܘܢܫܩܬ] Poc. ܘܐܢܫܩܬ, ubi ܐ tantum vocalem exprimit. v. 15. ܡܛܠ ܗܢܐ] noſtri ܗܘܢܐ ܪܥܟ. v. 22. ܘܐܝܟ ܟܠܒܐ] noſtri ܘܐܝܟ ܐܝܢܐ ܟܠܒܐ.

CAP. VIII. v. 5. ܫܒܪ̈ܐ] Uſs. ܫܒ̈ܪܐ.

CAP. IX. v. 9. ܘܢܘܣܦ ܠܗ] noſtri habent ܕ pro ܘ. v. 12. ܠܢܦܫܟ] noſtri, ܠܢܦܫܟܝܢ.

CAP. X. v. 31. ܗܦܘܡܐ] noſtri ܗܦܘܡܐ.

CAP. XI. v. 11. ܒܒܘܪܟܬܗܘܢ] noſtri in plurali. v. 16. ܒܥܘܬܪܗܘܢ] noſtri ܒܥܡܠܬܗܘܢ. v. 29. ܪܘܚܐ] noſtri in plurali.

CAP. XII. v. 5. ܘܗܘܦܟܗܘܢ] noſtri, ܘܗܘܦܟ̈ܝܗܘܢ in plur. v. 15. ܐܘܪܚܗ ܕܣ̄ ܫܦܝܪܐ ܗܘ] Poc. ܐܘܪ̈ܚܬܗ ܕܣܟܠܐ ܫܦܝܪ̈ܝܢ ܗܘܢ

CAP. XIII. v. 5. ܫܘܩܪܐ] noſtri ܕܫܘܩܪܐ. v. 11. ܘܕܡܟܢܫ] Poc. ܘܕܕܡܟܢܫ. v. 12. ܘܐܣܟܠܐ] Poc. ܐܣܟܠܐ abſque ܘ. v. 20. ܕܡܗܠܟܢ] noſtri ܘܕܡܗܠܟܢ. v. 24. ܕܪܐ ܟܠܗ] Uſs. ܡܪܕܐ.

CAP. XIV. v. 3. ܕܡܠܬܐ ܘܝܩܪܐ] Hebr. poſtulat ܕܝܩܪܐ.

CAP. XV. v. 4. ܕܫܡܥ] Uſs. ܫܡܥ. v. 30. ܡܫܡܢܝܢ] Poc. ܡܫܡܢܢ.

CAP. XVI. v. 22. ܗܘ ܫܟܠܘܬܐ] Uſs. ܗܘ ܫܟܠܬܐ. v. 31. ܡܫܬܒܚܢܐ] videtur legendum ܡܫܬܒܚܢܐ, etſi invitis libris.

CAP. XVII. v. 18. ܕܚܪܒ] forte ܘܚܪܒ. v. 25. ܘܡܡܪܡܪ] Poc. ܘܡܡܪ̈ܡܪ.

CAP. XVIII. v. 11. ܐܪܝܡܐ ܘܒܥܠܬܪܐ] ſcribendum procul dubio ܐܪܝܡܐ ܕܒܥܠܬܪܐ ſecundum Hebr. v. 14. ܢܣܒܗ] Poc. ܢܣܒܐ, Uſs. ܕܢܣܒܐ. v. 16. ܡܘܗܒ̈ܬܐ] Uſs. ܘܡܘܗܒ̈ܬܐ, item Poc.

CAP. XIX. v. 5. ܣܗܕ̈ܐ] Poc. ܘܣܗܕ̈ܐ.

CAP. XX. v. 3. ܘܟܠ ܕܫܛܐ] Uſs. ܘܟܠ ܕܡܫܬܒܠ. v. 18. ܘܡܚܫܒܬܐ] Poc. ܘܡܚܫܒܬܐ, item Uſs.

CAP. XXI. v. 1. ܘܠܐܬܪ] Uſs. ܕܠܐܬܪ. v. 4. ܪܘܡܐ ܕܚܛ̈ܝܐ] Poc. ܘܪܘܡܐ, item Uſſ. v. 10. ܠܐ ܡܬܪܚܡܐ] Uſs. ܘܡܬܪܚܡܐ: ſed puto ܠܐ omiſſum fuiſſe errore uſitato. v. 17. ܘܡܣܟܢܐ] noſtri, ܘܡܣܟܢܘܬܐ. v. 26. ܘܟܠܗ ܝܘܡܐ] Poc. ܟܠܗ. v. 24. ܒܪܘܚܗ] Uſs. ܒܪܘܚܗ.

CAP. XXII. v. 6. ܢܦܩ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܢܦܘܩ. v. 9 ܡܢ ܠܚܡܗ] Uſs. ܘܡܢ. v. 16. ܕܐܬܐ] Poc. ܕܐܬܐ. v. 18. ܕܬܬܩܢ] Uſs. ܐܝܟ ܚܕܐ. v. 29. ܠܐ ܠܚܫܘܟܐ ܠܡܣܟܢܐ] Poc. ܡܢ ܠܡܣܟܢܐ : 23. 10. ܠܡܣܟܢܐ in eodem.

CAP. XXIII. v. 1. ܕܠܐ ܠܡܠܥܣ] Uſs. ܠܐ ܠܡܠܥܣ. v. 6. ܕܒܝܫܐ] Uſs. ܕܒܝܫܐ. v. 29. ܕܗܘܐ] Poc. ܕܗܘܝܐ. Ibid. ܡܨܝܢܝ] Poc. ܡܨܝܢܝܢ, Uſs. ܡܨܝܢܝܢ. v. 33. ܢܚܙ̈ܝܢ] Uſs. ܢܚܙܝܢ.

CAP. XXIV. v. 30. ܐܬܡܠܟܬ] noſtri ܕܐܬܡܠܟܬ.

CAP. XXV. v. 8. ܒܐܚܪܝܬܐ] noſtri ܒܐܚܪ̈ܝܬܐ, quid ܒܐܚܪ̈ܝܬܐ? v. 14. ܒܡܘܗܒܬܐ] Poc. ܒܡܘܗܒܬܐ. v. ܘܡܬܪܓܪܓܝܢ. ܠܚܡܐ] forte ܕܡܬܪܓܪܓ. ܠܚܡܐ. v. 22. ܢܚܪ] Poc. Uſs. ܢܚܪ ܒܐܝܕܐ ܕܢܘܪܐ ܢܚܪ ܥܠ ܪܫܗ.

CAP. XXVI. v. 2. ܦܪܚܐ ܘܣܢܘܢܝܬܐ] Uſs. ܣܢܘܢܝܬܐ. v. 6. ܡܢ & ܡܢ] utrumque ܘܡܢ in Poc. forte ܕܡܢ & ܡܢ, in Uſs. priori loco ܘܡܢ.

CAP. XXVII. v. 2. ܢܫܒܚܘܢܟ] Poc. plenius ܢܫܒܚܘܢܟ ܣܦܘ̈ܬܗܘܢ, & ſtatim ܘܢܘܟܪ̈ܝܐ, ſic etiam Uſſ. v. 9. ܡܫܡ̈ܥܐ Uter. ܕܡܫܡܥܐ.

CAP. XXVIII. v. 16. ܒܡܣܟܢܐ ܚܣܝܪ ܪ̈ܥܝܢܐ] manifeſtum ſcribendum eſſe ܪܥܝܢܐ, etſi libris invitis.

CAP. XXIX. v. 8. ܡܕ̈ܝܢܬܐ] Poc. ܡܕܝܢܬܐ in ſing.

CAP. XXX. v. 8. ܗܒܠܝܢ ܒܡܠܬܐ ܕܓܠܬܐ] Uſs. ܕܓܠܬܐ. v. ܘܐܟܦܘܪ] in marg. Uſſ. *Greg.* ܘܐܟܦܘܪ.

ECCLESIASTIS.

CAP. I.

VER. 12. ܘܐܬܡܠܟܬ] Poc. ܘܐܬܡܠܟܬ ܥܠ. v. 15. ܘܡܬܡܠܝܢܘܬܐ] noſtri ܡܬܡܠܝܢܘܬܐ, Quod eſt apud Ferrarium ܡܬܡܠܝܢܘܬܐ. Vide 7. 14.

CAP. II. v. 1. ܘܗܐ ܐܦ] Uſs. ܘܗܐ ܐܦ. v. 6. ܘܐܝ̈ܠܢܐ] videtur ſcribendum ܡܪܒܝܢ ܐܝ̈ܠܢܐ ex Heb. etſi contra libros. v. 10. ܕܫܐܠܘ] in Uſs. ܕܫܐܠܘ ܥܝ̈ܢܝ cum punctis plur. v. 11. ܘܡܘܬܪܐ] Poc. ܘܡܘܬܪܐ. v. 12. ܕܢܐܬܐ] noſtri, ܕܢܐܬܐ. Ib. ܕܥܒܕܗ] Poc. ܕܥܒܕ. v. 19. ܘܐܢ ܫܠܝܛ] Poc. ܕܫܠܝܛ. Ib. ܘܐܬܡܨܝܬ] Poc. ܘܐܬܡܨܝܬ. v. 24. ܠܒܪܢܫܐ ܐܠܐ] Poc. ܕܢܐܟܘܠ ܘܢܫܬܐ.

CAP. III. v. 20. ܟܠ ܗܘܐ] Poc. ܟܠ ܕܗܘܐ. v. 21. ܒܢܝ̈ܢܫܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܒܪܢܫܐ.

CAP. IV. v. 1. Uſſ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܡܬܥܒܕܢ, omiſſis quæ inter ܕܡܬܥܒܕܢ & ܕܡܬܥܒ̈ܕܢ interjecta, ut & in Poc. Ibid. ܫܠܝ̈ܛܐ] Uſſ. ܫܠܝ̈ܛܐ. Vide Ferrarium. v. 2. ܕܡܝܬܘ] noſtri, ܕܡܝܬܘ. Ib. ܡܢ ܚܝ̈ܐ] noſtri, ܘܡܢ. v. 16. ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܗܘܘ ܩܕܡܝܗܘܢ] Poc. ܠܟܠ ܥܡܐ ܩܕܡܝܗܘܢ.

CAP. V. v. 8. ܡܫܡܠܝܢ] Poc. ܕܡܫܡܠܝܢ, Uſs. ܕܠܐ ܦܠܚܝܢ & ad marg. *Vide Greg.* v. 10. ܛܘܒܐ ܗܘܬ] noſtri non habent ܛܘܒܐ. v. 13. ܕܢܦܩ] Uſſ. ܘܢܦܩ. v. 18. ܡܢܗ] noſtri, ܡܢܗ. Ib. ܘܡܫܠܛܗ] Poc. ܘܡܫܠܛܗ.

CAP. VI. v. 2. ܘܒܘܪܢܐ ܗܘ] noſtri ܒܘܪܢܐ. v. 10. ܡܢ ܩܕܡ] noſtri ܡܢ ܕܩܕܡ : ad marginem tamen Uſs. *Greg.* ܡܢ ܩܕܡ. Ib. ܘܠܐ ܡܫܟܚ] noſtri ܕܠܐ, forte ܘܠܐ. v. 12. ܘܢܚܘܐ noſtri ܘܢܚܘܐ.

CAP. VII. v. 3. ܡܢ ܕܓܚܟܐ] Poc. ܡܢ ܓܚܟܐ ut alibi ſæpius apud Salomonem. v. 10. ܡܛܠ ܡܢܐ] Poc. ܡܢ ܕܝܘܡܬܐ, Uſs. ܡܢ ܝܘܡܬܐ. v. 14. ܕܡܕܡ] in marg. Uſs. *Greg.* ܕܡܕܡ fruſtra. v. 15. ܗܘܝܬ ܒܝܘܡܝ] Poc. ܕܝܘܡܝ, Uſs. v. 19. ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܠܟܠܗܘܢ. v. 21. ܕܢܬܟܬܒܘܢ] Uſs. ܘܢܬܟܬܒ. v. 27. ܐܡܪܬ ܐܢܐ] noſtri ܐܡܪܬ ܡܢ ܕܝܘܡܝ ܡܢ ܝܘܡܝ.

CAP. VIII. v. 2. ܠܫܡܠܝܘܬܗ] Uſs. ܠܫܡܪܘܬܗ, quaſi ܠܫܡܪܘܬܗ ſenſu quo in Chald. uſurpatur hoc verbum *rebellandi?* v. 11. ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܬܥܒܕ ܦܬܓܡܐ ܕܐܬܡܠܟܬ] noſtri ܐܬܡܠܟܬ ܕܡܬܥܒܕ ܦܬܓܡܐ ܡܛܠ ܕܠܐ. v. 12. ܘܢܓܪܘܢ noſtri, ܘܢܓܪܘܢ. v. 17. ܕܠܐ ܢܫܟܚ] Poc. ܘܠܐ ܢܫܟܚ.

CAP. IX. v. 1. ܘܥܒܕ̈ܝܗܘܢ] noſtri ܥܒܕ̈ܝܗܘܢ. v. 7. ܒܚܕܘܬܐ] Uſs. ܒܚܕܘܬ ܠܒܐ.

CAP. X. v. 15. ܡܛܠ ܕܠܐ] noſtri, ܕܠܐ ܝܕܥ : poſt verſum ſecundum, ad oram Uſs. ܕܝܕܥܬܐ lacuna magna : et, *Vide Gr.* Quod quid ſit, quærendum.

CAP. XI. v. 6. ܟܠ ܕܦܐܪ] noſtri, ܟܠ ܕܥܒܕܝܢ ܐܢܘܢ ܦܐܪ.

CAP. XII. v. 6. ܘܢܬܪܥܥ ܓܠܓܠܐ] Heb. ܘܢܬܪܥܥ. v. 6. ܚܘܪ ܕܗܒܐ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܘܪܗ. v. 14. ܡܛܫܝܢ] noſtri ܟܠ ܕܡܛܫܝܢ.

In fine noſtri ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܕܩܘܗܠܬ ܦܬܓ̈ܡܐ ܬܪܐ *finis libri Eccleſiaſtis, verſuum* 621.

CANTICI CANTICORUM.

CAP. I.

VER. 2. ܘܫܡܥܝܢ] noſtri ܘܫܡܥܝܢ.

CAP. II. v. 3 ܕܚܒܒ] ad marg. Uſs. ܕܚܒܝܒ, quod quid vult? v. 9. ܗܐ ܗܘ ܩܐܡ ܒܣܬܪ ܫܘܪܢ] Uſs. ܗܘ ܗܐ &in marg. *Greg.* ܒܣܬܪ. v. 11. ܣܬܘܐ ܥܒܪ ܘܐܙܠ ܠܗ] Poc. plenius ܣܬܘܐ ܥܒܪ ܡܛܪܐ ܥܒܪ ܘܐܙܠ : eadem lectio annotata eſt ad marg. Uſs. e Gregorio v. 14. ܒܫܘܩ̈ܦܐ ܕܫܘܥܐ] Poc. ܒܫܘܩ̈ܦܐ ܒܫܘܩܦܐ ܕܫ.

CAP. III. v. 10. ܕܗܒܐ] videtur legendum ܕܗܒܐ, ut in reliquis.

CAP. IV. v. 3. ܘܡܡܠܠܟܝ] Poc. ܕܡܡܠܠܟܝ : 6. 4. ܘ in Poc. ubi Uſs. ܘܡܡܠܠܟܝ. v. 4. ܠܡܟܪ̈ܟܐ] Poc. in ſing. v. 16. ܒܓܢܬܝ] Uſs ܒܓܢܬܝ.

CAP. V. v. 1. Poc. minus habet quam Hebr. ܐܟܠܬ ܠܚܡܝ ܥܡ ܕܒܫܝ ܫܬܝܬ ܚܡܪܝ ܥܡ ܚܠܒܝ Uſs. ܥܠܠܬ ܠܓܢܬܝ ܚܬܝ ܟܠܬܐ ܐܟܠܬ ܠܚܡܝ ܥܡ.

CAP. VII. v. 4. ܐܝܠܝܢ] Uſs. ܐܝܠܝܢ. v. 12. noſtri ܕܢܩܘܡ.

CAP. VIII. v. 1. ܐܚܘܟ] Uſs. ܐܚܘܟ. v. 14. Poc. ܕܐܬܕܡܐ ܠܟ, Uſs. ܐܬܐ ܠܟ, ſed ad marg. *Greg.*

ESAIÆ

Initium in Poc. ſic ſe habet :

ܒܫܡ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܚܕ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܡܫܪܝܢܢ
ܕܢܟܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܢܒܝܐ ܩܕܝܫܐ ܐܫܥܝܐ. ܢܒܝܘܬܗ ܕܐܫܥܝܐ
ܒܪ ܐܡܘܨ ܕܚܙܐ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܒܝܘܡܝ ܥܘܙܝܐ:
ܘܝܘܬܡ: ܘܐܚܙ: ܘܚܙܩܝܐ: ܡܠܟ̈ܐ ܕܝܗܘܕܐ: ܫܡܥܘ ܫܡܝܐ
ܘܨܘܬܝ ܐܪܥܐ: ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ: ܕܒ̈ܢܝܐ ܪܒܝܬ ܘܐܪܝܡܬ
ܐܢܘܢ: ܘܗܢܘܢ ܒܥܛܘ ܒܝ: ܝܕܥ ܬܘܪܐ ܠܩܢܝܢܗ ܘܚܡܪܐ
ܠܐܘܪܝܐ ܕܡܪܗ: ܘܐܝܣܪܝܠ ܠܐ ܝܕܥܢܝ: ܘܥܡܝ ܕܝܠܝ ܠܐ
ܐܣܬܟܠ ܒܝ: ܘܝ ܠܥܡܐ ܚܛܝܐ: ܥܡܐ ܕܡܠܐ ܥܘܠܐ ܙܪܥܐ ܒܝܫܐ
ܘܒ̈ܢܝܐ ܡܚܒܠܢܐ: ܫܒܩܘܗܝ ܠܡܪܝܐ ܘܐܪܓܙܘ
ܠܩܕܝܫܗ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܘܗܦܟܘ ܠܒܣܬܪܗܘܢ: ܡܛܠ ܡܢܐ
ܬܬܡܚܘܢ ܘܬܘܤܦܘܢ ܥܘܠܐ: ܘܟܠ ܪܫܐ ܠܟܐܒܐ:
ܘܟܠ ܠܒܐ ܠܟܪܝܘܬܐ ܡܢ ܦܣܬ ܪܓܠܐ ܠܪܫܐ
ܠܝܬ ܒܗ ܚܘܠܡܢܐ: ܡܚܘܬܐ ܘܫܘ̈ܡܐ ܘܡܚ̈ܘܬܐ
ܕܛܪ̈ܝܐ: ܠܐ ܡܥܨܪܢ ܘܠܐ ܡܬܐܣܝܢ ܘܠܐ ܡܬܪܟܟܢ
ܒܡܫܚܐ: ܐܪܥܟܘܢ ܚܪܒܐ: ܘܩܘܪ̈ܝܟܘܢ ܝܩܝ̈ܕܢ
ܒܢܘܪܐ: ܘܐܪܥܟܘܢ ܠܩܕܡܝܟܘܢ ܢܘܟܪ̈ܝܐ: ܘܐܟܠܝܢ ܠܗ
ܘܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ: ܘܚܪ̈ܒܬ ܠܘܩܒܠܟܘܢ ܡܢܟܘܢ: ܐܝܟ
ܡܗܦܟܢܘܬܐ ܕܐܬܗܦܟܬ ܒܝܕ ܢܘܟܪ̈ܝܐ: ܘܬܫܬܒܩ ܒܪܬ
ܨܗܝܘܢ ܐܝܟ ܡܛܠܬܐ ܕܒܟܪܡܐ: ܘܐܝܟ ܡܒܝܬܐ ܕܒܡܩܫܬܐ
ܘܐܝܟ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܬܟܪܝܐ: ܘܐܠܘܠܐ ܕܡܪܝܐ ܫܒܩ ܠܢ ܐܘܬܪ
ܫܪܟܐ ܗܘܝܢ ܗܘܝܢ ܐܝܟ ܣܕܘܡ ܘܠܥܡܘܪܐ ܡܬܕܡܝܢ
ܗܘܝܢ. ܫܡܥܘ ܐܘ ܪ̈ܫܢܐ ܕܣܕܘܡ ܡܠܬܗ ܕܡܪܝܐ
ܫܡܥܘ: ܘܨܘܬܘ ܐܘ ܥܡܐ ܕܥܡܘܪܐ ܢܡܘܣܗ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܢ
ܠܡܢܐ ܠܝ ܣܘܓܐܐ ܕܕܒ̈ܚܝܟܘܢ ܐܡܪ ܡܪܝܐ:
ܡܬܡܠܝܬ ܠܝ ܥܠܘܬܐ ܕܕܟܪ̈ܐ ܘܬܪܒܐ ܕܦܛܝ̈ܡܐ:
ܘܕܡܐ ܕܬܘܪ̈ܐ ܘܕܐܡܪ̈ܐ ܘܕܥܬܘ̈ܕܐ ܠܐ ܐܨܒܝܬ: ܘܡܐ ܕܐܬܝܬܘܢ
ܠܡܬܚܙܝܘ ܩܕܡܝ ܡܢܘ ܒܥܐ ܗܕܐ ܡܢ ܐܝܕܝܟܘܢ ܕܬܕܘܫ
ܘܢ: ܗܐ ܠܘܬܝ ܡܬܒܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܬܝܬܘܢ: ܠܐ ܬܘܣܦܘܢ ܠܡܝܬܝܘ
ܩܘܪܒܢܐ ܕܣܪܝܩܘܬܐ: ܣܡܐ ܕܛܢܦܘܬܐ ܗܘ ܠܝ ܪ̈ܫܝ ܝܪ̈ܚܝܟܘܢ ܘܫܒ̈ܬܟܘܢ:
ܘܐܝܕܝܟܘܢ ܡܠܝ̈ܢ ܕܡ̈ܐ ܘܥܐ̈ܕܝܟܘܢ ܪ̈ܫܝ ܝܪ̈ܚܝܟܘܢ
ܘܫܒ̈ܬܟܘܢ ܣܢܝܐ ܢܦܫܝ ܘܐܢܐ ܫܒܩܬ ܠܟܘܢ
ܘܫܒܩܬ ܐܢܘܢ: ܘܡܐ ܕܦܫܛܬܘܢ ܐܝܕܝܟܘܢ: ܘܐܟܣܐ ܥܝܢܝ
ܐܝܟ ܡܬܠ ܡܣܓܝܐ: ܘܐܦ ܕܡܣܓܝܢ ܐܢܬܘܢ ܨܠܘ̈ܬܟܘܢ ܠܐ ܫܡܥ
ܐܢܐ ܠܟܘܢ: ܐܝܕܝܟܘܢ ܓܝܪ ܕܡ̈ܐ ܡܠܝ̈ܢ: ܐܬܕܟܘ ܘܐܣܬܚܝܘ
ܘܐܥܒܪܘ ܒܝܫܘܬ ܥܒܕ̈ܝܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܥܝ̈ܢܝ: ܘܫܠܘ
ܠܡܒܐܫܘ: ܝܠܦܘ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ: ܘܒܥܘ ܕܝܢܐ ܘܙܕܩܘ
ܠܛܠܝܡܐ: ܕܘܢܘ ܠܝܬܡܐ ܘܙܕܩܘ ܠܐܪܡܠܬܐ: ܘܬܘ
ܘܢܬܘܟܚ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܕܡܝܬܐ ܕܚܛ̈ܗܝܟܘܢ ܐܝܟ
ܣܡܩܐ: ܐܝܟ ܬܠܓܐ ܢܚܘܪܘܢ: ܘܐܢ ܢܣܡܩܘܢ ܐܝܟ ܙܚܘܪܝܬܐ
ܐܝܟ ܥܡܪܐ ܢܗܘܘܢ: ܐܢ ܬܨܒܘܢ ܘܬܫܡܥܘܢ ܠܝ ܛܒܬܗ ܕܐܪܥܐ
ܬܐܟܠܘܢ: ܘܐܢ ܠܐ ܬܨܒܘܢ ܘܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܚܪܒܐ ܬܐܟܘܠܟܘܢ

ܢܬܘܟܚ ܐܡܪ ܡܪܝܐ: ܘܐܢ ܢܗܘܘܢ ܚܛܗ̈ܝܟܘܢ ܐܝܟ ܙܚܘܪܝܬܐ
ܘܫܘܦܪܐ ܐܝܟ ܬܠܓܐ ܡܚܘܪܝܢ ܡܢܗ: ܘܐܢ
ܠܗܒ̈ܝܐ ܡܬܚܘܪܝܢ ܐܝܟ ܥܡܪܐ ܕܚܘܪܐ: ܘܐܢ ܬܨܒܘܢ
ܘܬܫܡܥܘܢ ܠܝ ܡܢ ܛܒܬܗ ܕܐܪܥܐ ܬܐܟܠܘܢ: ܘܐܢ
ܕܐܪܥܐ: ܘܐܢ ܕܠܐ ܬܫܡܥܘܢ ܡܢܝ ܘܬܡܪܡܪܘܢ ܐܢܘܢ
ܥܠ ܕܡܪܝܬܘܢ ܚܪܒܐ ܬܐܟܘܠܟܘܢ: ܦܘܡܗ ܓܝܪ ܕܡܪܝܐ
ܡܠܠ ܗܕܐ: ܐܝܟܢܐ ܗܘܬ ܠܙܢܝܘܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܡܗܝܡܢܬܐ
ܨܗܝܘܢ ܕܡܠܝܐ ܗܘܬ ܕܝܢܐ ܘܟܐܢܘܬܐ ܒܓܘܗ ܫܪܝܐ ܗܘܬ:
ܘܐܝܟ ܗܘܐ ܒܗ ܩܛܘ̈ܠܐ: ܘܗܫܐ ܐܣܬܚܦܬ ܒܗ ܘܗܘܬ
ܚܘܪܒܐ: ܟܣܦܟܝ ܗܘܐ ܣܝܓܐ: ܘܚܡܪܟܝ ܡܙܝܓ ܒܡܝܐ: ܪܫܢ̈ܝܟܝ
ܡܡܪ̈ܚܢܐ: ܘܫܘܬܦ̈ܐ ܕܓܢ̈ܒܐ ܟܠܗܘܢ ܪܚܡܝܢ ܫܘܚܕܐ ܘܪܕܦܝܢ
ܠܦܘܪ̈ܥܢܐ: ܠܝܬܡܐ ܠܐ ܕܝܢܝܢ ܘܕܝܢܐ ܕܐܪܡܠܬܐ
ܒܡܕܡ ܠܐ ܡܬܦܪܫ ܠܘܩܒܠܗܘܢ: ܘܠܐ ܦܪܥ ܠܗܘܢ
ܕܝܢܐ ܕܐܪܡܠܬܐ: ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܡܪܐ ܚܝܠܬܢܐ
ܥܫܝܢܐ ܕܐܝܣܪܝܠ: ܐܢܐ ܕܝܢܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܒܥܠܕܒ̈ܒܝ:
ܘܡܬܢܩܡ ܐܢܐ ܡܢ ܣܢܐܝ: ܘܡܗܦܟ ܐܢܐ ܐܝܕܝ ܐܝܟ
ܒܝܬܗܘܢ ܘܡܨܪܦ ܐܢܐ ܡܪܘܬܗܘܢ ܘܐܥܒܪ ܐܢܐ ܠܗܘܢ: ܘܐܢ ܗܘ
ܕܦܢܝܢ ܬܘܒ ܠܘܬܝ ܐܝܟ ܕܒܩܕܡܝܬܐ: ܘܡܠܟܐ
ܐܝܟ ܕܡܢ ܪܝܫ: ܘܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܩܕܝܡ ܩܪܝܬܐ ܕܟܐܢܘܬܐ
ܢܬܩܪܐ: ܘܡܕܝܢܬܐ ܡܗܝܡܢܬܐ: ܘܨܗܝܘܢ ܒܕܝܢܐ ܬܬܦܪܩ
ܘܫܒܝܗ ܒܙܕܝܩܘܬܐ: ܘܬܬܒܪ ܥܘܠܐ ܘܚܛܝܐ ܐܟܚܕܐ:
ܘܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܢܫܬܠܡܘܢ: ܢܒܗܬܘܢ ܓܝܪ ܡܢ ܐܝܠܢ̈ܐ
ܕܪܚܡܬܘܢ: ܘܬܬܟܢܥܘܢ ܡܢ ܓܢ̈ܐ ܕܓܒܝܬܘܢ: ܘܬܗܘܘܢ
ܐܝܟ ܒܛܡܬܐ ܕܢܦܠܘ ܛܪ̈ܦܝܗ: ܘܐܝܟ ܓܢܬܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܝ̈ܐ:
ܘܢܗܘܐ ܥܫܝܢܟܘܢ ܐܝܟ ܢܥܘܪܬܐ: ܘܥܒܕ̈ܝܟܘܢ ܐܝܟ ܒܠܘܨܝܬܐ
ܘܢܝܩܕܘܢ ܬܪ̈ܝܗܘܢ ܐܟܚܕܐ ܘܠܝܬ ܕܡܕܥܟ ܠܗܘܢ:
ܘܚܫܒܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܒܐܪܥܐ ܚܪܒܬܐ ܘܐܝܟ ܕܒܡܕܒܪܐ
ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܝ̈ܐ ܠܡܫܬܝܘ ܕܢܦܫܗܘܢ: ܘܐܬܒܛܠܘ ܡܢ
ܟܠܗܘܢ ܗܘܘ.

ܢܒܝܘܬܐ ܕܐܫܥܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ ܥܠ ܕܝܢܗ ܕܚܘܪܒܐ ܘܐܘܪܫܠܡ
ܐܝܟܢ ܕܗܘܝܢ ܒܫܢ̈ܝܐ ܕܚܙܩܝܐ: ܦܘܩܕܢ ܕܟܠܗܘܢ
ܕܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܘܦܘܩܕܢ ܕܐܠܗܐ ܕܡܕܒܪ ܥܠ ܕܝܢܐ ܬܘܪܐ
ܘܬܘܕܝܬܐ: ܐܘܟܝܬ ܬܘܪ̈ܟܝܐ ܕܐܬܝܗܘܢ ܙܢܝ ܬܘܒ ܥܠ ܐܬܪ
ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ ܬܘܪܐ: ܕܐܬܦܢܝܘ ܥܠܝܗܘܢ ܒܟܠܗܘܢ ܫܘܒ̈ܚܐ
ܘܡܬܚܘܝܢ ܥܠܝܗܘܢ ܒܟܠܗܘܢ: ܘܢܬܚܙܐ ܚܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܦܘܩܕܢܗ ܡܢ
ܕܝܫܘܥ ܠܬܘܪܐ ܕܡܪܝܐ: ܡܛܠ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܒܫܡܝܐ: ܘܐܝܟܢ
ܕܫܩܠܘ ܘܢܦܩܘ ܥܠܘܗܝ ܬܘܪ̈ܢܐ: ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܨܗܝܘܢ
ܢܦܩ ܢܡܘܣܐ: ܘܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܘܚܙܝ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܘܬ ܒܗ ܟܠܗ ܥܡܐ ܘܢܦܩܘ ܒܗ ܒܥܡܡܐ ܣܓܝ̈ܐܐ
ܘܡܫܬܒܚܝܢ ܀

ܕܡܫܬܥܒܕܝܢ : ܘܝܗܒܝܢ ܗܘܘ ܫܦ̈ܝܪܗܘܢ ܠܟܠܝܘܡ ܦܓܪ̈ܐ :
ܘܥܢ̈ܐ ܕܐܬܡܫܚܘܗܝ ܠܡܣܒܠ : ܘܠܐ ܢܥܡܩܘܢ ܠܡܠܐ ܠܐ
ܥܡܐ ܫܦܝܐ : ܘܠܐ ܢܬܟܫܠܘܢ ܠܗ ܡܪܝܐ : ܘܐܬܦܢܝܘܗܝ ܕܥܡܗ
ܚܒܩܘܩ ܠܘ ܚܡܪ ܡܢ ܘܒܫܠ ܒܩܕܪܗ ܕܥܒܕܐ : ܡܐܟܘܠܬܐ
ܕܢܒܥ ܦܬܬܐ ܒܩܦܦܐ ܗܘ ܐܝܟ ܕܢܩܫ ܠܚܩܠܐ : ܘܠܐ ܕܢܣܒ
ܡܫܬܕܪ ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܗܘ ܡܢ ܚܩܠܐ ܘܠܐ ܢܦܩܘ ܚܨܘܕܐ ܐܝܟ
ܦܬܬܐ ܘܩܪܒܗ ܗܘ ܡܢ ܝܬܪܐ ܕܐܟܠܘ ܫܟܝܪܐ ܘܐܬܚܙܝ
ܐܠܗܐ ܕܚܒܩܘܩ ܘܫܠܛܐ : ܘܐܢܐ ܡܫܚܪܐ ܠܟ ܫܡܥܬܗܘܢ
ܘܡܠܬܗܘܢ : ܘܐܬܚܙܝ ܐܠܗܐ ܕܥܒܕ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ
ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܠܝܬܗܘܢ : ܘܐܬܚܙܝ ܐܠܗܐ ܕܥܠܝܗܘܢ ܦܬܬܐ
ܕܫܟܝܪܐ ܠܗܘܢ : ܘܢܩܠܘܗܝ ܠܗܘܢ : ܠܟܠ ܐܚܪ̈ܢܝܗܘܢ
ܘܠܟܢܫ ܕܩܪ̈ܒܘܗܝ : ܗܘܐ ܗܘ ܠܐܪ̈ܥܐ ܐܝܟ ܘܢܦܠܘܢ ܠܚܕ̈ܝܐ
ܘܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗܘܢ. ܡܛܠܗ ܕܝܢ. ܘܒܬܪܗ ܒܝܘܡܐ
ܘܒܝܘܡܐ ܕܫܒܥܐ ܒܬܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܐ ܡܠܟܐ ܠܡܒܟܝܘ
ܝܬܝܒ : ܘܩܥܐ ܐܡܪ ܕܐܝܬܘܗܝ : ܘܡܠܟܐ ܒܩܠܐ
ܕܡܫܬܒܚܘܪܝܢ : ܘܢܦܩܝܢ ܢܘܪܐ ܕܝܠܗ : ܘܐܘܬܒ ܐܢܘܢ ܕܢܝܐܝܠ

ܠܐ ܐܠܗܐ ܕܡܫܟܚ ܗܘ : ܡܠܟܐ ܘܐܠܗܐ ܠܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ
ܕܡܠܟܘܬܗ : ܘܐܬܝܗܒ ܠܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܥܠܡܝܢ
ܐܝܟ ܐܠܗܐ : ܘܐܝܟ ܐܝܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܫܡܝܐ : ܘܟܠ
ܗܘܝܘ ܥܠܡܐ ܟܠ ܘܟܠ ܕܡܠܟܘܬܗ ܘܥܒܕܐ ܕܝܢܐ : ܘܟܠ
ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ : ܘܟܠ ܟܠ ܐܢܫܐ ܡܫܬܥܒܕܐ : ܘܟܠ
ܫܘܠܛܢܗ ܕܐܬܡܢܥ : ܘܟܠ ܟܠ ܕܬܫܒܘܚܬܐ ܕܥܠܡܝܢ :
ܡܠܟܐ ܐܬܡܢܚܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ ܕܚܝܠܐ. ܘܐܬܡܢܚܬܗ ܘܡܠܟܘܬܗ
ܘܚܙܝ ܐܠܗܐ ܘܐܝܟܢܐ ܕܥܡܗ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘ : ܘܒܡܠܟܘܬܐ
ܐܬܗܦܟܬ ܫܘܠܛܢܗ ܘܐܢܘܢ ܕܒܥܐ : ܘܥܒܕܘܗܝ ܟܠܗܘܢ
ܠܐܢ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܚܙܘܢܗ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ
ܘܒܪܥܝܢܗ : ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܚܙܘܢ ܐܪܥܐ ܘܢܦܠ ܒܗܘܢ ܢܘܪܐ.
ܢܘܪܐ ܕܥܠܝܗܘܢ ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܕܗܘܝܢ ܘܫܬܩܝܢ ܕܒܥܝܢ
ܗܘܝܘ ܒܗܘܢ : ܘܡܫܬܒܚܝܢ ܒܗܘܢ ܒܒܝܬܐ : ܫܒܝܚܝܢ :
ܗܘܘ ܐܝܟ ܦܪܝܫܘܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܠܥܠܡܝܢ ܡܫܒܚܝܢ ܘܡܫܒܚܝܢ
ܐܦ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܚܙܘܢܗ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܗܪܟܐ ܕܐܝܟܢܐ
ܐܦܠܬ ܠܡܥܡܩܗ ܕܐܪܥܐ.

ESAIÆ.

Poſt unum folium mutilus eſt Cantabrig. uſque ad caput decimum. Uſſer. caput primum non habet, ſuperſcriptum enim eſt ܪܫ ܡܛܠ ܡܚܣܪܐ ܕܗܘ ܢܘܣܚܐ ܪܫ *defuit caput primum exemplari mutilo*. Poc. autem plane aliam verſionem exhibet, ſuppleto folio uno ac altero quæ defuerant.

CAP. I.

Verſ. 4. ܡܚܒܠܢܐ] Cant. ܡܚܰܒܠܳܢܶ̈ܐ. v. 7. ܚܪܒܐ] Cant. ܚܪܒܐ.

CAP. II. v. 4. ܪ̈ܘܡܚܝܗܘܢ] Uſs. ܢܝ̈ܙܟܝܗܘܢ. Ib. ܦܣܝܐ] Uſſer. ܦܪܙܠܐ male. v. 8. ܠܥܒ̈ܕܝܗ] Uſs. ܠܥܒܕܝ̈ܗ. v. 15. ܘܥܠ ܫܘܪ̈ܐ] Uſs. ܘܥܠ ܟܠܗܘܢ ܫܘܪܐ. Ibid. ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܕܡܥܫܢ] Uſſer. ܕܡܥ̈ܫܢܝܢ. v. 20. ܠܚܦܪ̈ܘܪܬܐ] leg. ܠܚܦ̈ܝܪܬܐ. Ib. ܘܠܦܪ̈ܚܬܐ ܠܥܛܠܦ̈ܐ] Uſs. ܘܠܦ̈ܪܚܬܐ ܐܝܟ ܗܘܘܢ.

CAP. III. v. 1. ܕܫܡ̈ܥܝܢ ܒܡܝ̈ܐ] Uſſer. ܕܫܡ̈ܥܝܢ. v. 9. ܡܫܡܫ ܒܐܦ̈ܝܗܘܢ] Uſſer. ܒܐܦ̈ܝܗܘܢ. v. 10. ܡܬܦܠܚܘܢܐ] Uſs. ܘܡܬܦܠܚܘܢ̈ܐ. v. 16. ܘܗܠ̈ܟܢ] Uſs. ܕܗܠ̈ܟܢ.

CAP. V. v. 7. ܝܠܠܬܐ] Uſs. ܐܝܠܠܬܐ. v. 9. ܕܪ̈ܒܬܐ] Uſs. ܘܪ̈ܒܬܐ. v. 30. ܘܢܢܗܡ ܥܠܝܗܘܢ] noſtri ܢܢܗܡ ſine ܘ.

CAP. VI. v. 5. ܠܘܝ ܐܢܐ] Poc. ܠܘܝܐ ܐܢܐ. v. 6. ܢܫܩܠ] forte ܕܢܫܩܠ, etiam libris non conſentientibus. v. 7. ܢܫܬܒܩܢ] Poc. ܘܢܫܬܒܩܘܢ. ܘܚܛܗ̈ܝܟ. v. 13. ܡܟܪ̈ܬܗ] Uſs. ܡܟܪܗ.

CAP. VII. v. 3. ܘܫܐܪܝܫܘܒ] Poc. ܘܫܐܪܝܫܘܒ. v. 13. ܠܒܢܝܢܫܐ] lege cum punctis plur. etſi libri non exprimant. v. 15 ܚܡܐܬܐ] Poc. ܘܚܡܐܬܐ. v. 20. ܒܥܒܪ̈ܘܗܝ ܕܢܗܪܐ] Uſſer. ܘܒܥܒܪܘܗܝ, lege ܕܒܥܒܪܘܗܝ.

CAP. VIII. v. 1. ܠܓܠܝܘܢܐ] noſtri, ܠܓܠܝܘܢܐ. v. 17. videtur ܒܡܣܒܟܝܢ jungendum antecedentibus ܘܣܒܟܬ ܠܗ ܢܡܣܟܢܐ.

CAP. IX. v. 14. ܪܫܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܒܝܘܡܐ ܚܕ] Poc. ܪܫܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܘܕܘܢܒܬܐ ܘܪܫܐ ܒܝܘܡܐ. v. 21. ܘܢܐܟܘܠ] fortaſſe rectius, ܒܣܪܐ ܕܕܪܥܗ ܢܐܟܘܠ: ſic certe ſcriptum eſt in Uſſer.

CAP. X. v. 9. ܟܪܟܡܝܫ] noſtri, ܟܪܟܡܝܫ, & ſtatim ܟܠܢܐ. v. 15. ܕܒܠܥܐ] Uſs. ܘܕܒܠܥܐ, forte ܕܕܒܠܥܐ.

CAP. XI. v. 2. ܪܘܚܐ ܕܚܟܡܬܐ] noſtri, ܘܪܘܚܐ. v. 4. ܠܡܟܝܟܐ] ſecundum Hebr. ܘܠܡܟܝܟܐ: ſic paulo ante, ܕܝܢܗ, & ſtatim ܢܟܣܕ, item ܠܐܪܥܐ.

CAP. XII. v. 2. ܗܘ ܚܠܐ] Uſſer. ܘܗܘ.

CAP. XIII. v. 7. ܘܢܬܪܦܦܢ] Uſs. ܢܬܪܦܦܢ. v. ܢܫܚܪܢ] noſtri, ܢܫܚܪܢ.

CAP. XIV. v. 8. ܐܦ ܒܪܘܬܐ] Uſs. ܒܪ̈ܘܬܐ; in Poc. de

CAP. XV. v. 1. ܘܐܘܠܘ] Uſſer. ܘܐܘܠܪ. v. 6. ܢܡܪ Cant. & Poc. ܢܡܪܝܡ. v. 7. ܟܓܘܬ] Cant. & Poc. ܟܓܘ Uſſer. ܟܫܘܬ.

CAP. XVI. v. 1. ܐܫܕܪ] omnes ܫܕܪ̄. v. 11. ܡܥ ܟܢܘܪܐ Cantab. ܫ̄ ܠܠ ܘܡܥ̈ܝ, item Uſſer.

CAP. XVII. v. 9. ܕܐܡܘܪܝ] Uſs. ܘܐܡܘܪܝ, item Poc.&C

CAP. XVIII. v. 2. ܕܒܙܝܙܐ] videtur legend. ܕܒܙܝܙܐ ex He v. 4. ܒܓܘܢܒܝܢ] Uſſer. ܒܓܘܢܒܝܢ.

CAP. XIX. v. 15. ܟܦܪܐ] videtur legendum ܟܦܪܐ et contra libros. v. 18. ܗܪܣ] Cant. ܡܕܝܢܬܐ ܕܗܪܣ.

CAP. XXI. v. 2. ܘܥܝܪܘ] videtur legendum ſine plur. in imper. *vigila*, etſi omnes libri puncta iſta exhibent. ܕܩܘܩܐ ܗܘܐ] Cant. ܕܗܘ̈ܐ. v. 9. ܡܢ ܟܠܗ ܚܕ] Cant. ܚܕ.

CAP. XXII. v. 19. ܘܐܗܦܟܢܟ ܡܢ ܐܣܛܪܟ] U ܘܐܗܦܟܡ ܫܟܢܟ.

CAP. XXIII. v. 4. ܕܠܐ ܚܒܠܬ] Uſs. ܕܚܒܠܬ. v. ܠܟܬܝܡ] Cantab. ܠܟܬܘܝܡ. v. 14. ܥܫܢܗܝܢ Cant. ܘܥܫܢܗܝܢ.

CAP. XXIV. v. 3. ܡܬܚܒܠܘ] Uſs. ܡܬܚܒܠܘ̄. ܘܦܠܚܝܢ... ܘܟܢܫܝܢ] videtur ſcribendum, ܕܦܠܚܝܢ ܬܘ & ܕܟܢܫܝܢ ܚܝܘܬܐ etiam ſine libris. v. 9. ܒܫܬܝܗܘܢ] U ܒܫܬܝܘܬܗܘܢ. v. 16. ܪܙܝ ܠܝ] Cant. ܐܪܙܝ ܠܝ.

CAP. XXV. v. 2. ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܠܡܕܝܢܬܐ] Uſs. ܠܡܕܝܢܬܐ ܠܥܠܡ, item Poc. & Cant. v. 7. ܐܦ ܥܛܦܬܐ] Uſſ. & P ܐܦ̈ܝ, item Cant.

CAP. XXVI. v. 2. ܦܬܚܘ] Uſſer. ܘܦܬܚܘ. ܐܬܬܘܟܠ] Poc. ܐܬܬܘܟܠ, item Uſs. v. 10. ܐܬܪܚܡ] vide legendum ܐܬܪܚܡ, & ita eſt in Cant. v. 11. ܐܝܟ ܬܘܪܐ leg. ܕܐܝܟ.

CAP. XXVII. v. 3. ܐܢܛܪܝܗ] Uſſer. ܘܐܢܛܪܝܗ.

CAP. XXVIII. v. 6. ܘܠܚܕܝܢܬܐ ܕܡܬܦܣܩܝܢ] forta ܕܡܬܦܣܩܝܢ

ܕܡܫܡܥܘܬܗ ܡܫܡܥ. v. 20. ܡܬܟܣܝܢܐ] Poc. ܡܬܟܣܐ. v. 25. ܟܘܢܒܬܐ] Cant. ܟܘܢܒܐ. Ib. ܘܠܩܘܫܡܢܗܘܢ] Ufs. ܘܠܩܘܫܡܗܘܢ.

CAP. XXIX. v. 1. ܢܠܒܒܪܘܢ] Ufs. ܕܢܠܒܒܪܘܢ. v. 6. ܬܬܦܩܕ] Ufs. ܬܬܦܩܕ. Ibid. ܒܥܘܠܥܠܐ] plur. in Ufs. & Cant.

CAP. XXX. v. 4. ܗܘܐ] forte ܗܘܘ. Ibid. ܣܟܠܐ] Ufs. ܘܣܟܠܐ. v. 6. ܕܒܥܒܪܐ ܕܠܒܥܝܪܐ] Cant. ܠܒܥܝܪܐ ܕܒܥܒܪܐ. v. 11. ܘܠܐܫܗܘܢ] Ufs. & Cant. ܘܐܫܦܗܘܢ. v. 13. ܬܗܘܘܢ] Ufs. ܕܬܗܘܘܢ. v. 17. ܟܙܝܪܐ] Ferrarius ait ܟܙܝܪܐ ſtipitem eſſe defixum in terra, Sionita autem interpretatur *onagrum*: in Cant. ܟܙܪܐ ſcriptum extat. v. 22. ܐܦܝ ܡܛܠܐ] Uſſer. ܡܛܠܐ ܟܠ. v. 23. ܘܡܒܘܥܐ ܕܙܪܥܐ] Ufs. ܕܙܪܥܐ ܕܙܪܥܐ ܡܒܘܥܐ, item Poc. & Cant. v. 32. ܕܒܗܘܢ. ܚܝܠܐ] videtur legendum ܕܚܝܠܐ. v. 33. ܡܛܠ ܕܡܠܟܐ. ܗܘ ܦܐ] videtur ſubeſſe vitium, ſed libri non juvant. Ibid. ܕܒܥܪܬܐ] Ufs. & Cant. ܘܒܥܪܬܐ.

CAP. XXXI. v. 9. ܢܒܥܪ] videtur legendum ܢܒܥܪ ex Hebr.

CAP. XXXII. v. 12. ܘܦܪܕܝܣܗ] noſtri, ܕܦܪܕܝܣܗ. v. 14. ܒܒܘܐ] videtur hoc loco redundare. v. 16. videtur legendum ܢܬܬܒ pro ܢܬܬܒܝܢ.

CAP. XXXIII. v. 1. ܐܢܬ ܠܐ ܬܬܒܙܘܢ] Si vel ἀκολουθίαν ſequamur, vel Hebr, legendum erit ܬܬܒܙܘܢ, quod ſtatim in Cant. ſcribitur ܬܬܒܙܘܢ. v. 11. ܕܬܚܫܒܘܢ] Ufs. ܕܬܚܫܒܘܢ. v. 13. ܫܡܥܘ] Ufs. ܫܡܥܘ. v. 16. ܡܥܫܢܬܗ] Ufs. ܘܡܥܫܢܬܗ.

CAP. XXXIV. v. 5. ܕܬܬܪܘܐ] Ufs. & Cant. ܕܬܪܘܐ. v. ult. ܠܟܠܗܝܢ] hanc ſcripturam agnoſcunt quidam apud Ferrarium: ex noſtris ſolus Cant. ſcribit ܠܟܠܗܝܢ.

CAP. XXXV. v. 2. ܫܘܒܚܐ] Ufs. ܫܘܒܚܐ, in Cant. ܐ eraſum viſitur.

CAP. XXXVI. v. 7. ܡܫܝܚܐ ܗܘ] Poc. ܣܡ, item Ufs. & Cant. v. 8. ܠܟܘ ܦܢܝܬܐ] Cant. & Ufs. addunt ܕܬܬܒܥܘܢ ܒܒܝܬܗܘܢ. v. 9. ܡܢ ܣܓܝܐܐ ܕܒܥܒܕܘܗܝ] Ufs. & Cant. ܡܢ ܒܥܒܕܘܗܝ.

CAP. XXXVII. v. 21. ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܫܥܝܐ] noſtri, ܐܫܥܝܐ ܐܡܪ ܕܝܢ. v. 26. ܡܢ ܩܕܡ ܝܘܡܬܐ] Cant. & Ufs. ܕܡܢ. v. 32. ܘܫܘܙܒܐ] forte ܘܫܘܙܒܐ, etiam invitis libris. v. 38. ܗܘܢ] Poc. ܗܘܢ: item Ufs. & Cant.

CAP. XXXVIII. v. 8. ܫܡܫܐ ܐܫܢܝܐ] non legitur in Ufs. & nec in Cant. v. 15. ܘܡܢ] Ufs. & Cant. ܘܡܢ. v. 17. ܡܛܠ ܗܢܐ] Cant. ܡܛܠ.

CAP. XXXIX. v. 8. Poſt ܫܝܢܐ ܘܫܪܪܐ, in Poc. ܘܦܢܐ ܫܡܫܐ ܒܡܫܚܬܐ ܕܫܝܢܐ ܘܫܪܪܐ ܕܡܢ ܩܕܡ ܕܢܫܡܥ. Verſus 13 intercidit in libris etiam noſtris, ex repetitione clauſulæ quæ in fine v. 12. V. 8. ܕܢܗܘܐ] Ufs. ܢܗܘܐ.

CAP. XL. v. 10. ܘܡܠܟܘܬܗ] Ufs. ܘܡܠܟܘܬܗ. v. 20. ܦܪܝܫ ܗܘ] Ufs. & Cant. ܦܪܝܫ. Ib. ܘܡܫܬܡܠܝܢܗ. ܕܠܐ ܢܬܬܙܝܥ] Ufs. ܘܡܫܬܡܠܝܢܗ. ܗ̇ ܕܠܐ ܢܬܬܙܝܥ, fortaſſe ܕܠܐ ܢܬܬܙܝܥ ܨܠܡܐ. v. 22. ܘܡܠܟܐ] Ufs. ܕܡܠܟܐ.

CAP. XLI. v. 1. ܐܬܩܪܒܘ] Cant. ܐܬܩܪܒܘ ܐܦ. v. 3. ܘܢܥܒܪ ܫܠܡܐ] Hebr. ܘܢܥܒܪ. v. 7. ܘܦܠܚܝܢ] Hebr. ܕܦܠܚܝܢ, vel ܒܦܠܚܝܢ: libri noſtri utrobique ut impreſſum eſt.

CAP. XLII. v. 1. ܘܒܓܒܝܐ] ܘܒܓܒܝܐ. v. 5. ܘܡܛܠ ܗ̇] Poc. ܕܡܛܠܗ̇, item Ufs. & Cant. Et ſtatim, ܘܡܠܘܗ̇] forte ܕܡܠܘܗ̇ vel ܘܡܠܘܗ̇ ex Hebr. v. 14. ܐܫܬܩܬ] ad marg. Ufs. ܕܐܫܬܩܬ ܠܐ, *dictum interrogando*. v. 16. ܒܫܒܝܠܐ ܕܠܐ] Uſſ. et Cant. ܕܠܐ. v. 19. ܫܠܝܡܐ] Hebr. ܫܠܝܡܐ. v. 22. ܘܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܬܛܫܝܘ] Hebr. ܘܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܬܛܫܝܘ.

CAP. XLIII. v. 14. ܘܐܬܬܒܪܬ] lege ܘܐܬܬܒܪ ex Hebr. v. 26. ܐܙܕܕܩ ܕܬܙܕܕܩ] Ufs. ܕܬܙܕܕܩ.

CAP. XLIV. v. 9. Omnes libri habent ܘܠܐ ܫܡܥܝܢ, non Hebr.

CAP. XLV. v. 4. ܒܢܝ̈ܢ] noſtri ܒܢܝ̈ܢ.

CAP. XLVI. v. 10. ܘܨܒܝܢܝ ܐܢܐ] Poc. et Cant. ܨܒܝܢܝ ܐܢܐ, forte ܕܨܒܝܢܝ ܐܢܐ.

CAP. XLVII. v. 3. ܓܠܝܢ ܥܘܪܛܠܝܢ] poſt hæc addunt Uſſ. et Cant. ܒܙܢ ܢܗܘܪܐ ܢܓܠܐ ܦܪܥܘܬܝܢ. v. 13. ܡܢ ܕܐܬܐ] Ufs. ܡܢ.

CAP. XLVIII. v. 15. ܘܐܬܝܬܗ ܘܐܛܒ ܐܘܪܚܗ] videtur ſcribendum ܐܬܝܬܗ et ܐܘܪܚܗ in maſc. etiam invitis libris.

CAP. XLIX. v. 5. ܘܐܬܝܩܪܬ] Ufs. ܕܐܬܝܩܪܬ. v. 6. ܘܠܡܩܡܘ ܫܒܛܐ ܕܝܥܩܘܒ ܘܠܡܬܦܢܝܘ ܢܨܝܪܘܗܝ ܕܝܫܪܝܠ] Hebr. poſtulat ܕܠܡܩܡܘ ܫܒܛܐ ܕܝܥܩܘܒ ܘܠܡܬܦܢܝܘ ܢܨܝܪܘܗܝ, ſed libri nihil mutant. v. 8. ܕܚܒܠܬܐ] Ufs. ܕܚܒܠܬܐ, ſed in marg. ܕܚܒܠܬܐ. v. 12. ܡܥܝܢܝܢ] Ufs. ܡܥܝܢܝܢ, ſed ad marg. ܐܝܟ ܡܥܝܢܝܢ, Poc. ܘܡܢ ܡܥܝܢܐ ܕܡܥܝܢܝܢ, item Cant. v. 26. ܕܐܢܐ ܡܪܝܐ] Uſſ. ܐܢܐ ܕܐܢܐ.

CAP. L. v. 2. ad ܦܪܩܬ, in marg. Ufs. ܦܪܩܬ ܡܢ ܐܢܬܘܢ ܦܪܩܬ ܡܢ ܦܘܪܩܢܐ. Ib. ܥܠܝܗ̇] Ufs. ܥܠܝܗ.

CAP. LI. v. 9. ܐܬܬܥܝܪܝ ܐܝܟ ܗܘ] non legitur ܐܝܟ ܗܘ in Poc. nec in Cant. In Ufs. alia manu ad marg. inſerendum notatur. v. 14. ܠܐ ܢܡܘܬܘܢ] Ufs. ܘܠܐ. v. 20. ܕܪܘܓܙܗ] Ufs. ܒܪܘܓܙܗ ܕܡܪܝܐ.

CAP. LII. v. 2. ܫܒܝܬܐ] Ufs. ܢܫܒܝܬܐ, etſi in marg. ܫܒܝܬܐ.

CAP. LV. v. 12. ܘܛܘܪܐ ܘܪܡܬܐ ܢܕܘܨܘܢ ܩܕܡܝܟܘܢ. ܘܟܠܗܘܢ ܐܝܠܢܐ ܕܚܩܠܐ] quid ſi ܛܘܪܐ ܘܪܡܬܐ ܢܕܘܨܘܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܒܬܫܒܘܚܬܐ. ܘܟܠܗܘܢ, ſic fere Hebr. ſed libri nihil mutant.

CAP. LVI. v. 2. ܘܢܛܪ ܐܦ ܫܒܬܐ] libri habent ܐܦ, etſi ad ſenſum nihil faciat. v. 10. ܢܬܬܢܝܚ] Ufs. et Cant. ܢܬܬܢܝܚ.

CAP. LVII. v. 2. ܘܢܬܢܝܚܘܢ ܒܡܫܟܒܝܗܘܢ] videtur ſenſus poſtulare ܕܢܬܢܝܚܘܢ, ſed libri nihil mutant. v. 6. ܒܫܠܗ̇ ܕܢܚܠܐ] Ufs. ܗܘ. v. 10. ܐܫܬܢܝܬܝ] Hebr. poſtulat ܐܫܬܢܝܬܝ, ſed libri nihil mutant.

CAP. LIX. v. 6. ܠܐ ܢܗܘܘܢ] Ufs. ܢܗܘܘܢ. v. 9. ܐܬܪܚܩ ܡܢܢ ܕܝܢܐ] Cant. ܐܬܪܚܩ ܡܢܢ ܕܝܢܐ. v. 21. poſt ܡܢ ܦܘܡܟ, deeſt clauſa quam noſtri ſupplent ܡܢ ܦܘܡܟ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܕܙܪܥܟ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܕܙܪܥܐ ܕܙܪܥܟ.

CAP. LX. v. 8. ܘܐܝܟ ܝܘܢܐ ܠܫܘܒܟܝܗܝܢ] noſtri, ܠܫܘܒܟܝܗܝܢ. v. 9. ܠܒܢܝܟܝ] noſtri omnes ܒܢܝܟܝ: et ib. ܘܫܘܒܚܐ, etſi Heb. poſtulat ܘܠܫܘܒܚܐ.

CAP. LXI. v. 3. ܡܫܚܐ ܕܚܕܘܬܐ] noſtri omnes ܕܚܕܘܬܐ.

CAP. LXIII. v. 4. ܦܘܪܩܢܝ] Ufs. ܦܘܪܩܢܐ. v. 17. ܫܒܛܐ] Hebr. poſtulat ܫܒܛܐ, ſed libri non addicunt.

CAP. LXIV. v. 3. ܕܠܐ ܫܡܥܘ] Ufs. ܠܐ. v. 4. ܕܐܬܪܚܡܬ] Ufs. ܘܒܐܪܚܬ.

CAP. LXV. v. 7. ܚܛܗܝܟܘܢ] Cant. et Poc. una voce ܚܛܗܝܟܘܢ: in fine autem ejus verſus omnes noſtri addunt, ܒܥܒܕܘܗܝ ܢܣܒ ܫܘܝܐ ܘܒܥܒܕ̈ܘܗܝ ܢܦܪܥ. ܕܝܠܝ ܗܘ ܢܩܡܬܐ ܘܐܢܐ ܐܦܪܥ, quæ Pariſienſes recto judicio expunxiſſe videntur. v. 12. ܐܡܢܝܢܟܘܢ] ad marg. Ufs. ܐܡܢܝܢܟܘܢ ܐܝܟ ſecundum Hebr. Ib. ܠܐܬܢܟܣܘܢ] noſtri omnes ܠܬܢܟܣܘܢ ut Hebr. v. 20. ܘܐܝܢܐ ܕܢܫܠܡ] Ufs. ܕܢܫܠܡ.

CAP. LXVI. v. 13. ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܐܡܗ] Ufs. ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܐܡܗ. v. 15. ܡܪܟܒܬܐ ܕܪܘܓܙܗ] Poc. ܕܪ ܡܪܟܒܬܐ.

JEREMIÆ.

CAP. II.

VErſ. 6. ܕܐܣܩܢ] Mſs. ܐܣܩܢ. v. 13. ܬܒܝܪ̈ܐ] Uſs. ܬܒܝܪ̈ܬܐ. v. 24. ܫܦܬܗ̇] Poc. ܫܦܬܗ̇, ut eſt Ferrarius: Uſs. ܘܫܦܬܗ. v. 34. ܕܟܠ ܡܣܟܢܝܢ] Uſſer. ܕܟܠ ܡܣܟܢܝܢ ܙܟܝ̈ܐ. v. 37. ܡܢ ܠܘܬ ܗܢܐ] Uſs. ܡܢ ܠܘܬܗ.

CAP. III. v. 1. ܐܢܬܬܐ ܕܐܬܦܠܓܬܗ] Uſs. ܐܢܬܬܐ ܠܐ. v. 8. ܘܟܠ ܕܙܢܝܬ] videtur ſenſus poſtulare ܘܥܠ ܟܠ, ſed libri nihil mutant. v. 9. ܠܙܢܝܘܬܐ ܗܘܬ] Uſs. ܙܢܝܘܬܐ Poc. ܙܢܝܬܐ, ſolus Cant. ܠܙܢܝܘܬܐ. v. 18. ܕܐܘܪܬܬ ܠܐܒܗ̈ܝܟܘܢ] Uſſer. ܕܝܪܬܘ ܐܒܗ̈ܝܟܘܢ.

CAP. VI. v. 1. ܒܝܬ ܟܪܡ] noſtri ܒܝܬ ܟܪܡ. v. 3. ܒܓܠܗ̇] Uſs. ܒܓܠܗܘܢ. v. 6. ܫܓܘܫܝܐ] noſtri, ܫܓܘܫܝܐ. v. 15. ܘܒܥܘܕܢܐ] Uſs. ܘܒܥܘܕܢܐ. v. 20. ܕܡܢ ܐܪܥܐ] Uſs. ܡܢ.

CAP. VII. v. 11. ܡܥܪܬܐ] Cant. ܡܥܪܬܐ ܕܒܝܬ. v. 19. ܠܐ ܗܘܐ ܠܗ] Uſs. ܘܠܐ.

CAP. VIII. v. 5. ܕܐܬܦܢܝܬ ܐܘܪܫܠܡ] noſtri, ܐܘܪܫܠܡ. v. 6. ܬܒܬ] noſtri, ܬܒܬܐ. v. 19. ܘܐܠܗܘܗܝ] Uſs. ܘܐܠܗܘܗܝ.

CAP. IX. v. 4. ܠܐ ܬܬܟܠܘܢ] Uſs. & Cant. ܬܬܬܟܠܘܢ. v. 7. poſt ܒܓܘܗܘܢ ܐܢܐ ܥܒܕ, addit Cant. ܘܐܝܟܢܐ ܐܥܒܕ ܒܩܘܒܠܗ ܘܒܫܘܒܚܗ ܕܥܡܗ. v. 24. ܘܒܗܠܝܢ] Uſs. ܒܗܠܝܢ, lege ܕܒܗܠܝܢ.

CAP. X. v. 7. ܡܠܟܘܬܗܘܢ] Uſs. ܡܠܟܘܬܗܘܢ. v. 14. ܟܠ ܒܪܢܫ] Uſs. ܒܪܢܫ. v. 16. ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܗܘܢ] Uſs ܐܝܟ ܗܠܝܢ. v. 18. in Cant. inter ܘܐܥܝܩ ܐܢܘܢ & ܘܢܫܟܚܘܢ, infertum legitur ܘܠܐ.

CAP. XI. v. 2. ܫܡܥܘ ܘܐܡܪܘ] Uſs. & Cant. ܫܡܥܘ ܘܐܡܪ: in Hebr. utrumque plurale.

CAP. XII. v. 9. ܡܪܒܥܬܐ] Poc. & Uſſer. ܡܪܒܥܬܐ. v. 14. ܕܐܘܪܬܬ] Uſs. ܕܐܘܪܬܬ, (ut cap. 13. v. 4.) Poc. ܕܐܘܪܬܬ propter punctum ut videtur.

CAP. XIII. v. 10. ܠܡܦܠܚܘ ܐܢܘܢ] Uſs. ܠܗܘܢ, Cant. ܐܢܘܢ. v. 14. ܘܐܒܗ̈ܬܐ ܘܒܢ̈ܝܐ] Uſs. & Poc. ܘܒܢ̈ܝܐ. v. 18. ܘܠܡܠܟܬܐ] noſtri, ܘܡܠܟܬܐ.

CAP. XV. v. 2. ܘܐܢ ܢܐܡܪܘܢ] ſic & Cant: Uſs. ܢܐܡܪܘܢ. v. 5. ܠܡܫܐܠ ܠܟ] Uſs. ܕܢܫܐܠ ܠܟ.

CAP. XVI. v.5. ܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܪܩܕܘ] noſtri plenius, ܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܪܩܕܘ ܘܠܐ ܬܐܙܠ ܠܒܝܬ ܡܪܩܕܐ ܘܠܐ ܬܐܙܠ ܠܡܪܩܕܘ. v.18. ܘܒܦܘܠܚܢܗܘܢ] Cant. in plurali.

CAP. XVII. v. 1. Poſt ܕܡܕܒܚ̈ܝܗܘܢ, addunt noſtri ܡܢ ܕܥܗܕܝܢ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܡܕܒܚ̈ܝܗܘܢ, repetitio ultimæ vocis occaſionem errori dedit. v. 4. ܘܐܫܬܒܩܬ] Uſs. ܘܐܫܬܒܩܬ.

CAP. XVIII. v. 17. ܒܥܘ̈ܠܗܘܢ] Cant. ܒܥܘܠܗܘܢ. v. 21. ܘܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܢܗܘܘܢ] Uſs. ܘܦܓܪ̈ܝܗܘܢ ܠܡܫܬܩܠܘܬܗܘܢ. ܘܡܘܬܐ ܦܓܪ̈ܝܗܘܢ. v. 23. ܡܠܟܝܗܘܢ ܥܠܝ ܠܡܘܬܐ] Uſs. ܠܡܘܬܐ. Ibid. ܒܥܕܢܐ ܕܪܘܓܙܟ] Uſs. ܒܥܕܢ ܪܘܓܙܟ.

CAP. XIX. v. 5. ܘܒܢܘ] noſtri, ܘܒܢܘ.

CAP. XX. v. 10. Videtur addendum poſt ܟܠ ܐܢܫ ܫܠܡܝ, ex Hebr. ܢܛܪ̈ܝ ܨܠܥܝ: ſed libri non juvant.

CAP. XXI. v. 12. ܘܦܨܘ ܛܠܝܡܐ] Uſs. ܛܠܝܡܐ ܘܦܨܘ. v. 13. ܕܥܡܩܐ ܕܡܝܫܪܐ] noſtri, ܕܡܝܫܪܐ in ſing. v. 14. ܘܐܦܩܕ] Uſs. ܘܐܦܩܕ.

CAP. XXII. v. 6. ܪܝܫܐ ܕܠܒܢܢ] Uſs. ܐܝܟ, Cant. non habet ܐܝܟ, & ad oram Uſs. notatur deeſſe apud Gregorium, ut & in Heb. v. 10. ܬܒܟܘܢ] Uſs. ܬܒܟܘܢ. v. 14. ܐܒܢܐ] Uſſ. ܐܒܢܐ. v. 15 ܡܬܡܠܟ ܐܢܬ ܕܡܬܚܪܐ] Uſſ. & Poc. ܡܬܡܠܟ ܐܢܬ ܕܐܢܬ ܡܬܚܪܐ. v. 20. ܘܒܥܒܪ̈ܝܢ] Cant. ܘܡܢ ܥܒܪ̈ܝܢ. v. 21. ܗܘܐ ܗܘ] Uſs. ܗܘܐ ܗܘ. v. 22 ܬܪܥܝܢ] Uſs. ܬܪܥܝܢ. v. 28. ܕܨܒܝܢ] Poc. & Cant. ܕܨܒܝܢ.

CAP. XXIII. v. 7. ܕܐܣܩ] Uſſer. ܕܐܣܩ. v. 10. ܘܓܢܒܘܬܗܘܢ] Uſs. ܘܓܢܒܘܬܗܘܢ. v. 17. ܕܡܫܬܥܠܝܢ] Uſſer. ܕܡܫܬܥܠܝܢ.

CAP. XXIV. v. 2. ܘܡܣܬܪܝܬܐ] Cantab. ܡܣܬܪܝܬܐ. v. 2. ܒܟܘܪܬܐ] Uſſer. ܒܟܘܪܐ. v. 6. ܐܦܢܐ ܐܢܘܢ - ܐܒܢܐ ܐܢܘܢ] Uſſer. ܐܦܢܐ ܐܢܘܢ - ܐܒܢܐ ܐܢܘܢ.

CAP. XXV. v. 4. Poſt ܢܒܝ̈ܐ addit Uſs. ܘܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܘܠܐ ܐܪܟܢܬܘܢ. v. 30. ܗܘܝ ܗܘܝ] Poc. ܗܘܝ ܗܘܝ. v. 34. ܘܬܬܒܪܘܢ] Uſſer. & Cant. ܘܬܬܬܒܪܘܢ.

CAP. XXVI. v. 2. ܠܐܘܪܫܠܡ] Uſſer. ܠܐܘܪܫܠܡ ܢܒܝ̈ܐ. v. 12. ܐܝܟ ܕܒܥܝܢܝܟܘܢ] Uſſer. ܒܥܝܢܝ̈ܟܘܢ. v. 21. ܡܨܪܝܢ] noſtri omnes ܡܨܪ̈ܝܢ in plur. ut Heb. V. 20 & 22. in ܡܪܝܗ ܕܝܥܪܝܢ & ܠܡܨܪܝܢ habes ܢ cum ܝ mutatum: cui noſtri hic conſentiunt, item in ܢܒܘܟܕܢܨܪ, ſicutetiam cap. 36. v. 12. & 25.

CAP. XXVII. v. 2. Initio addunt noſtri, ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝ. v. 6. ܐܢܐ ܝܗܒܬ] Uſſer. ܐܢܐ ܗܐ ܝܗܒܬ. v. 12. ܘܐܦܠܚܘ ܠܡܠܟܐ ܕܒܒܠ] noſtri plenius, ܘܫܥܒܕܘ ܨܘܪ̈ܝܟܘܢ ܘܫܥܒܕܘ ܨܘܪ̈ܝܟܘܢ ܘܐܦܠܚܘ ܠܗ ܘܚܝܘ.

CAP. XXVIII. v. 16. ܐܢܐ ܡܫܕܪ] noſtri, ܐܢܐ ܡܫܕܪ. v. 17. ܒܝܪܚܐ ܫܒܝܥܝܐ] Uſs. ܘܡܝܬ.

CAP. XXX. v. 18. ܗܐ ܡܗܦܟ ܐܢܐ] Uſſer. ܐܢܐ ܡܗܦܟ.

CAP. XXXI. v. 2. ܒܡܕܒܪܐ] Uſſer. ܒܡܕܒܪܐ. v. 3. ܐܬܚܙܝ] Uſſer. ܘܐܬܚܙܝ. v. 19. ܐܬܝܕܥܬ] Uſs. & Poc. ܐܬܝܕܥܬ Cant. ܐܬܝܕܥܬ.

CAP. XXXIII. v. 9. ܘܢܫܬܒܚܘܢ] videtur legend. ܘܢܫܬܒܚܘܢ ſecundum Heb. ſed libri non addicunt. v. 14. ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܛܒܬܐ] Uſs. ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܛܒܬܐ ܕܡܠܠܬ ܥܠ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ. v. 20. ܘܩܝܡܝ ܩܝܡܝ] Uſs. ܘܩܝܡܝ. v. 26. ܘܫܘܠܛܢܐ ܫܘܠܛܢܐ] omnes noſtri ܘܫܠܝܛܢܐ ܡܢ ܙܪܥܗ ܘܠܐ ܫܠܛܢܐ.

CAP. XXXIV. v. 5. Poſt ܒܫܠܡ, omnes noſtri addunt ܗܘ ܡܐܬ ܒܡܬܪܘܬܐ ܕܐܒܗ̈ܝܟ ſecundum Hebr. v. 20. Poſt ܘܐܬܠܒܫ, noſtri addunt ܐܢܘܢ ſecundum Hebr. v. 21. ܢܦܫܗܘܢ] Uſs. ܢܦܫܗܘܢ.

CAP. XXXVI. v. 7. ܘܢܦܩܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ] Uſs. ܘܢܦܠ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. v. 10. ܒܫܘܩܐ ܚܕܬܐ] noſtri, ܚܕܬܐ in ſing. v. 16. ܦܬܓܡ̈ܘܗܝ] noſtri, ܦܬܓܡ̈ܐ. v. 25. ܒܡܫܬܥܠܝܢ] noſtri omnes ܒܡܫܬܥܠܝܢ ܗܘܘ. v. 29. ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ] Uſs. ܡܠܟܐ.

CAP. XXXVII. v. 2. ܠܡܠܟܐ] noſtri, ܠܡܠܟܐ, ut & 38. v. 9. ܬܛܥܘܢ] Cant. ܬܛܥܘܢ.

CAP. XXXVIII. v. 6. ܘܐܫܠܚܘܗܝ] Uſs. & Poc. ܘܐܫܠܚܘܗܝ male. v. 9. ܘܐܪܡܝܘܗܝ] legendum ܕܐܪܡܝܘܗܝ, ſic enim noſtri & ſic in Hebr. v. 12. ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܒܕ ܡܠܟܐ] Uſs. ܘܐܡܪ ܠܗ.

CAP. XXXIX. Ad marg. Poc. ſic ſcriptum: ܐܝܟ ܕܐܫܬܒܝܬ ܐܘܪܫܠܡ ܡܢ ܒܒܠܝ̈ܐ. ܚܕܐ ܒܫܢܬ ܐ: ܕܝܗܘܝܩܝܡ: ܬܪܬܝܢ ܒܫܢܬ ܝܐ: ܕܝܠܗ. ܘܬܠܬ ܟܕ ܐܫܬܒܝ ܝܟܢܝܐ. ܐܪܒܥ ܒܫܢܬ: ܝܐ: ܕܨܕܩܝܐ.

Quater capta eſt Jeruſalem a Babylonis, Primo anno quarto Joakim Secundo undecimo ejuſdem: Tertio cum abductus eſt Jechonias: Quarto, anno XI Zedekiæ.

v. 16. ܦܬܓܡ̈ܝ] Hebr. poſtulat ܦܬܓܡ̈ܝܗ, ſed libri nihil mutant.

CAP. XL. v. 1. ܒܪ ܐܣܝܪ] Uſs. ܐܣܝܪ. v. 4. ܐܬܪܐ] Uſs. ܗܘܐ. Ibid. ܕܡܬܚܙܝܐ] noſtri, ܕܡܬܚܙܝܐ. v. 5. ܘܗܘ Cant. ܘܗܘ.

CAP. XLI. v. 9. ܕܓܕܠܝܐ] Uſs. ܐܝܕܝ ܕܓܕܠܝܐ. v. 12. ܕܚܘܡ ܡܝܐ] Uſs. ܒܠܐ. v. 15. ܡܫܘܢܝܢ] Uſs. ܡܫܘܢܝܢ ܕܪ ܓܒܪܝܢ. v. 18. ܒܐܪܥܐ] Uſs. ܒܐܪܥܐ ܟܠܐ.

CAP. XLII. v. 6. ܕܡܫܬܡܥܝܢ ܠܩܠܗ] Uſs. ܠܩܠܗ ܢܫܡܥ. v. 13. ܐܡܪܝܬܘܢ] Uſs. & Cant. ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ, quod perinde eſt. v. 20. ܘܛܥܝܬܘܢ] ſecundum Hebr. eſſet ܕܛܥܝܬ, ſed libri noſtri nihil mutant.

CAP. XLIII. v. 8. ܒܡܕܒܪܐ] Cant. ܒܡܕܒܪܐ.

CAP. XLIV. v. 2. ܘܗܘ̈ܝܢ] Hebr. poſtulat ܐܢܝ̈ܢ ܗܘܘ. v. 12. ܠܡܝܡ ܘܡܡܘܬܐ] Uſſ. ܠܡܝܡ ܘܡܫܦܘ ܒܟܘܗ. ܒܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܡܡܘܬܐ. v. 13. ܕܝܬܒܝܢ ܒܟܠܐ] Uſs. ܒܟܠ ܡܕܝܢ. v. 17. ܒܟܒܝܬܢ] Cant. ܒܟܒܝܢ ܝܬܢ, quod idem eſt. v. 22. ܡܢ ܩܕܡ ܕܐܝܬ] Uſs. ܡܢ ܩܕܡ ܕܡܢ.

CAP. XLV. v. 4. ܐܢܐ ܡܬܒܪ ܐܢܐ ܗܘܐ] noſtri non habent ܗܘܐ. v. 5. ܕܒܟܠܗ] Uſs. ܒܟܠܗ.

CAP. XLVI. v. 16. ܒܠܐ ܣܦܪܗ] Cant. ܒܡܨ. v. 22. ܕܒܡܨ ܚܝܠܐ] noſtri omnes ܕܒܠܐ.

CAP. XLVII. v. 4. ܠܡܬܒܪܘ] noſtri omnes ܠܡܬܒܪܘ: confer cum Hebraico.

CAP. XLVIII. Titulus ܒܠܐ ܢܒܘ] Cant. ܒܠܐ ܡܘܐܒ ut in Hebr. v. 2. ܐܝܟ] Uſs. ܘܐܝܟ. v. 19 ܦܠܛܐ] Uſs. ܘܦܠܛܐ. v. 21. ܘܥܠ ܚܠܒܘܢ] Uſs. ܚܠܒܘܢ. Ib. ܡܘܦܥܬ] Uſs. ܡܘܦܥܬ. v. 23. ܘܥܠ ܒܝܬ] Uſs. ܕܒܝܬ. v. 33. ܕܡܪܘܬܐ ܡܢ] Uſſ. ܘܡܢ.

CAP. XLIX. v. 16. ܡܢ ܠܥܠ ܡܢ] Uſs. ܘܡܢ. v. 23. ܕܒܠܐ ܕܡܫܡܥ] Uſs. & Poc. ܕܒܠܐ. v. 33. ܠܥܠܡ ܒܪܢܫܐ] Uſs. ܠܥܠܡ ܚܪܒܐ ܘܠܐ ܢܥܡܪ ܒܗ ܠܥܠܡ ܒܪܢܫܐ. v 36. ܕܠܐ] ܢܗܘܘܢ Cant. ܢܗܘܐ ܕܠܐ. v. 39. ܫܒܝܬܐ ܕܥܝܠܡ] Uſs. ܫܒܝܬܐ ܕܥܝܠܡ.

CAP. L. v. 3. ܒܗ ܕܢܥܡܪ] videtur ex Hebr. ſcribendum ܒܗ ܕܢܥܡܪ ܒܗ, ſed libri noſtri nihil mutant. Ibid. ܐܢܫܐ ܗܘ] ܚܝܘܬܐ] Uſs. ܚܝܘܬܐ ܡܢ ܐܢܫܐ. v. 6. ܒܠܐ ܥܠ ܛܘܪ̈ܐ ܡܬܪܘܓܢ] Uſs. ܒܠܐ ܥܠ ܛܘܪ̈ܐ ܘܥܠ ܪ̈ܡܬܐ ܡܬܪܘܓܢ. v. 14. ܗܘܘ * ܘܕܡ̈ܐ] noſtri plenius * ܗܘܘ ܡܬܛܝܒܝܢ ܠܩܪܒܐ ܘܠܐ ܬܚܘܣܘܢ ܥܠ ܓܐܪ̈ܐ ut in Hebr. v. 15. ܐܬܡܨܝܘ ܕܝܚܒܬ] Uſs. ܐܝܟ, Cant. ܡܬܛܝܒܝ̈ܢ. v. 22. ܩܠܐ ܕܩܪܒܐ] noſtri omnes ܕܩܪܒܐ, male. v. 44. ܗܘ ܐܝܟ ܐܪܝܐ] Uſs. ܘܗܘ, ut & initio verſus 45 ܘܡܛܠܗܢܐ, & verſus 46 ܘܡܢ. Ibid. ܢܩܪܒ ܠܐܪ̈ܥܐ] Uſs. ܒܩܪܒ ܠܐܪ̈ܥܐ.

CAP. LI. v. 1. ܗܐ ܡܥܝܪ ܐܢܐ ܪܘܚܐ] Uſs. ܘܗܐ. v. 2. ܘܐܫܕܪ ܡܕܒܪ̈ܢܐ] ad marg. Uſs. Greg. ܐܪ̈ܕܝܢ. v. 4. ܡܬܩܛܠܝܢ] Uſs. ܡܬܩܛܪܝܢ. v. 5. poſt ܡܢ ܐܠܗܗܘܢ, in Uſs. ܡܢ ܡܪܝܐ ܚܝܠܬܢܐ ܐܠܗܗܘܢ. v. 11 ܐܘܪ̈ܚܬܐ] Uſs. ܐܘܪ̈ܚܬܐ. v. 14 ܩܛܠܐ] Uſs. ܕܩܛܠܐ. v. 29. ܘܬܬܙܝܥ] Uſs. ܘܬܬܙܝܥ. v. 30. ܡܬܓܪܬ] Uſs. ܡܬܓܪ̈ܬܐ. v. 49. ܘܒܒܒܠ ܢܦܠܘ ܩܛ̈ܝܠܐ] noſtri plenius ܩܛ̈ܝܠܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܐܦ ܒܒܒܠ ܢܦܠܘ ܩܛ̈ܝܠܐ ܕܟܠܗ ܐܪܥܐ, ut in Heb: error ex repetitione τοῦ ܩܛ̈ܝܠܐ. v. 59. ܒܡܠܟܘܬܐ] Uſs. ܒܡܠܟܘܬܗ. v. 61. ܘܚܙܝܬ] ſenſus poſtulat ܘܬܚܙܐ, ſed libri nihil mutant.

CAP. LII. v. 1 ܚܡܝܛܠ] ad marg. Uſs. Greg. ܚܡܝܛܠ. v. 3. ܕܡܪܕ] Uſs. ܕܡܪܕ ܡܠܟܐ. v. 12. ܒܚܡܫܐ] forte ܒܚܡܫܐ. v. 20. ܕܢܚܫܐ ܕܬܚܬ] noſtri plenius, ܕܢܚܫܐ ܘܡܟܘܢܐ ܕܢܚܫܐ ܕܬܚܝܬ ܢܚܫܐ ܕܬܚܬ ܡܟܘܢ̈ܬܐ, error ex repetitione τοῦ ܕܢܚܫܐ.

LAMENTATIONUM JEREMIÆ.

CAP. I.

VER. 10. ܒܟܠܗܘܢ ܪܓܝܓܬܗ] Cant. ܒܟܠܗܘܢ ܪ̈ܓܝܓܬܗ, ſed videtur ܪ̈ܓܝܓܬܗ redundare.

CAP. II. v. 7. ܡܩܕܫܗ] Uſs. ܡܩܕܫܗ. Ibid. ܐܝܟ ܕܒܝܘܡ ܥܐܕܐ] Uſs. ܐܝܟ ܕܒܝܘܡ ܥܐܕܐ. v. 9. ܘܐܘܒܕܗ ܘܬܒܪܗ] videntur in ſing. legenda, ſi Hebr. conſulamus: ſic tamen libri. v. 14. ܘܚܙܘ] Poc. ܘܚܙܘ. v. 18. ܕܡܕܝܢܬܐ] Uſs. ܕܡܕܝܢܬܗ.

CAP. III. v. 2. ܘܗܠܟܢ] Uſs. ܘܗܠܟܢܝ. v. 5. ܘܡܫܢܩܐ] noſtri ܘܠܥܡܠܐ. v. 14. ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܒܟܠܗܘܢ. v. 18. ܐܝܟ ܕܒܛܝܠ] noſtri, ܐܝܟ ܕܒܛܝܠ ܘܐܒܕܬ. v. 22. ܕܠܐ ܫܠܡܝܢ] ܕܠܐ ܫܠܡܝܢ. ܘܠܐ ܫܠܡܝܢ] noſtri ܕܠܐ ܫܠܡܝܢ ܘܠܐ ܫܠܡܝܢ. v. 28 & 29. ܢܬܠ

& ܒܗ] noſtri, ܢܬܠܐ ܘܢܬܒܗ. v. 38. ܡܢ ܦܘܡܗ] noſtri, ܘܡܢ. v. 42. ܫܒܩܬ] Poc. ܠܐ ܫܒܩܬ, item Uſs. v. 44. ܘܡܫܬܡܥܐ] Poc. ܡܫܬܡܥܐ. v. 56. ܠܐ ܬܟܣܐ] Uſs. ܘܠܐ ܬܟܣܐ.

CAP. IV. v. 2. ܒܢ̈ܝ ܨܗܝܘܢ] Uſs. addit ܝ̈ܩܝܪܐ. v. 5. poſt ܦܘܪ̈ܦܝܪܐ, in Uſs. ܗܘܘ ܡܫܬܡܫܝܢ ܒܦܘܪ̈ܦܝܪܐ. ܐܬܪܒܝܘ ܥܠ ܩܛܪܘܢܐ. v. 14. ܘܠܐ ܐܫܬܟܚܘ] in marg. Uſs. Greg. ܐܫܬܟܚ in ſing. ſed male. v. 12. ܠܐ ܗܝܡܢܘ] noſtri, ܘܠܐ.

CAP. V. v. 2. Cant. non agnoſcit ſecundum ܠܢܘܟܪ̈ܝܐ. Uſs. ſubjicit ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ ܕܨܠܘܬܗ ܥܡܢ ܐܡܝܢ Explicit ſcriptura libri Jeremiæ Prophetæ cujus preces nobis adſint, Amen.

EZEKIELIS.

Ezekielis initio in Poc. ܚܙܩܝܐܝܠ ܢܒܝܐ ܐܬܢܒܝ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ. ܩܕܡ ܕܢܐܬܐ ܡܪܢ ܒܒܣܪ. ܬܠ̈ܬܝܢ ܫܢܝܢ. Ezekiel Propheta Prophetavit viginti annis. Ante adventum autem Domini noſtri in carne CCCCXXXI annis.

CAP. I.

VER. 25. poſt ܟܢ̈ܦܝܗܘܢ, addit C. ܟܕ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܡܪܦܝܢ ܗܘܝ ܟܢ̈ܦܝܗܘܢ ut in Hebr. item in Poc. In Uſſer. totus verſus deeſt.

CAP. II. v. 1. ܘܩܘܡ] Cant. & Poc. ܩܘܡ. v. 9. ܘܐܝܕܐ] quidni ܐܝܕܐ? libri tamen nihil mutant.

CAP. III. v. 8. ܠܘܩܒܠ ܐܦܝܗܘܢ] Uſs. ܐܝܟ ܐܦܝܗܘܢ. v. 12. ܡܢ ܐܬܪܗ ܩܠܐ] Uſs. ܩܠܐ ܡܢ ܐܬܪܗ. v. 15. ܠܬܠ ܐܒܝܒ] noſtri omnes ܠܬܠ ܐܒܝܒ.

CAP. IV. v. 15. ܒܛܘܦܣܝܢ] Uſs. ſolus ܒܛܘܦܣܗܘܢ.

CAP. V. v. 1. ܐܝܟ ܕܝܢ] Uſs. ܘܐܝܟ ut in Hebr. v. 3. ܒܟܢ̈ܦܝܟ ܘܬܨܪ] Uſs. ܐܝܕܝ ܘܬܨܪ.

CAP. VI. v. 12. noſtri addunt initio hujus verſus ܕܪܚܝܩ ܒܡܘܬܐ ܢܡܘܬ ſecundum Hebr. v. 14. ܚܪܒܐ ܘܡܕܒܪ] noſtri addunt, ܡܢ ܡܕܒܪܐ ܕܕܒܠܬܐ ܘܒܟܠ ܡܘܬܒ̈ܝܗܘܢ.

CAP. VII. v. 7. ܨܦܪܐ] Uſs. ܨܦܪܐ, Cant. & Poc. ܨܦܪܐ. v. 24. ܕܥܡ̈ܡܐ] Uſs. ܕܥܡ̈ܡܐ male.

CAP. VIII. ad initium verſus ſeptimi Titulus in Uſs. ܥܠ ܦܘܪܫܢ ܕܟܠܗܘܢ. v. 11. ܘܡܚܪܢܝܬܐ] Uſs. ܡܚܪܢܝܬܐ, Poc. ܘܡܟܪܢܝܬܐ.

CAP. IX. v. 2. ܘܟܬܒܢܐ] Uſs. ܕܟܬܒܢܐ ut mox, recte; etſi reliqui nihil mutant. v. 9. ܘܐܡܪ ܥܨܩܘܗ] Uſs. & Poc. ܐܡܪ ܥܨܩܘܗ, Cant. ut impreſſum eſt.

CAP. X. v. 8. ܘܬܐܝܕܘ] Uſs. ܘܐܝܕܝ ܐܢܫ. v. 11. ܕܢܦܩܝܗܘܢ] Uſs. ܕܢܦܩܘܗܝܢ. v. 13. ܓܠܓܠܐ] Hebr. poſtulat ܘܓܠܓܠܐ, idque congruit cum ܗܘܝ, libri tamen nihil mutant.

CAP. XI. v. 10. poſt ܘܬܕܥܘܢ, in Uſs. ܘܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܐܢܐ ܡܪܝܐ. v. 12. poſt ܥܒܕܬܘܢ, in Uſs. ܘܐܝܟ ܕܝܢܐ ܕܥܡܡܐ ܕܚܕܪܝܟܘܢ ܥܒܕܬܘܢ. v. 21. ܕܒܪܒܢܝܐ] noſtri ܒܪܒܢܝܐ ſine ܕ. v. 23. ܕܡܕܢܚܗ] Poc. ܒܡܕܢܚܗ.

CAP. XII. v. 5. ܐܦܩܝ ܘܠܐ] Cant. ܐܦܩܝ ܒܗ ܕܠܐ, Uſs. ܕܠܐ, item Poc. v. 15. ܒܝܢܬ ܥܡܡܐ] Uſs. ܒܝܢܬ. v. 16. ܒܗܘܢ] Poc. & Cant. ܒܗ optime. v. 19. ܒܬܡܗܢܘܬܗ] Cant. ܢܫܬܘܢ ܒܬܡܗܢܘܬܗ, ſed ita ut appoſita nota ſit inducendum eſſe ܢܫܬܘܢ: Uſs. ܘܒܬܡܗܢܘܬܗ.

CAP. XIII. v. 4. ܒܚܘܪܒܬܐ] noſtri ܒܚܘܪܒܬܐ in plur. v. 16. ܘܐܢܬ ܠܗܘܢ ܢܒܝܐ] noſtri ܘܐܢܬ ܠܗܘܢ ܗܘܘ ܕܐܡܪܝܢ ܠܗܘܢ ܫܠܡܐ. ܒܗ ܗܘܐ, exciderat nimirum quicquid inter duo ܠܗܘܢ interjectum fuerat.

CAP. XIV. v. 1. ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ] Uſs. ܓܒܪܐ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܕܐܝܣܪܝܠ. v. 4. ܗܘܝܐ ܒܗ] Uſs. ܒܗܝܢ.

CAP. XV. v. 4. ܫܘܒܝܗ] videtur Hebr. קצותיו poſtulare ܣܘܦܝܗ, ſed libri nihil mutant.

CAP. XVI. v. 7. ܕܚܩܠܐ ܘܪܒܝܬܝ] libri hic nihil juvant: Uſs. tantum ܘܚܩܠܐ. v. 8. ܒܙܒܢܟܝ] Uſs. ܘܙܒܢܟܝ. v. 12. ܘܫܝܪܘܬܐ] Poc. ܘܫܝܪܘܐ, quod ſi in plurali legatur, ſatis placet, *globulis perforatis ex argento.* v. 16. ܒܬܩܢܝ] Uſs. ܒܬܩܢܝܢܝ. v. 32. ܐܦܠܐ ܐܝܟ ܐܢܬܬܐ] Cant. tantum ܐܦ ܠܐ ܐܢܬܬܐ. Ibid. ܐܦ ܠܐ ܐܢܬܬ] Uſs. ܐܝܟ ܐܢܬܬ. v. 47. ܒܙܥܘܪ ܡܟܠ ܘܡܛܠ] Uſs. ܒܙܥܘܪ ܡܟܠ ܡܠܘܐ ܘܡܛܠ. v. 51. ܚܛܗܝܟܝ] noſtri, ܥܒܕܬܝ ܚܛܗܝܟܝ: ſequitur ܕܥܒܕܬܝ. ܘܐܦ ܐܢܬܝ ܥܒܕܝ ܡܢ ܡܝܬܘܬܗܝܢ. ܕܥܒܕܬܝ ܐܠܝܢ ܚܛܗܝܟܝ. quæ hic reſtituenda ex omnibus noſtris.

CAP. XVII. v. 6. ܡܪܒܝܬܐ] noſtri, ܡܪܒܝܬܐ. Ibid. ܘܡܢܝܚܘܬܗ ܠܘܬܗ] Uſs. ܗܘܘ ܠܘܬܗ. v. 10. ܗܘ ܐܝܟܢܐ] Uſs. ܗܘ. v. 14. ܘܢܡܠܟܘܢ ܡܠܟܐ ܒܗ] Uſs. ܒܗ ܡܠܟܐ, forte ܒ ܢܡܠܟܘܢ.

CAP. XVIII. v. 5. ܘܙܕܝܩܘܬܐ] Uſs. ܙܕܝܩܘܬܐ. v. 17. ܠܐ ܢܣܒ ܪܒܝܬܐ] Poc. addit ܘܡܛܠ ܪܒܝܬܐ ܠܐ ܢܣܒ, item Uſs. & Cant. v. 10. ܘܢܒܥܐ ܕܡܐ] fortaſſe, ܕܢܒܥܐ. v. 21. ܘܢܛܪ ܦܘܩܕܢܝ] Uſs. ܢܛܪܘܢ ܦܘܩܕܢܝ. v. 22. ܒܙܕܝܩܘܬܗ] Uſs. ܒܙܕܝܩܘܬܗ. v. 25. ܠܐ ܬܪܝܨܝܢ] Uſs. ܠܐ. v. 27. ܡܢ ܚܘܒܘܗܝ] Uſs. ܡܢ ܚܘܒܘܗܝ. v. 29. ܐܘܪܚܬܐ ܕܝܠܝ ܐܝܟ] Uſs. ܐܘܪܚܬܐ, item v. 30. V. 30. ܐܝܟ ܐܘܪܚܬܗ] Cant. ܐܘܪܚܬܗ ܡܢ.

CAP. XIX. v. 7. ܒܡܠܐܗ] Cant. ܒܡܠܝܗ.

CAP. XX. v. 5. ܘܐܬܓܠܝܬ ܠܗܘܢ] Uſs. ܠܗܘܢ. v. 6. ܐܝܟ ܕܡܢܫܬ] Uſs. ܠܗܘܢ ܕܡܢܫܬ, quod & ibi v. 15 pro ܠܗܘܢ. v. 18. ܘܐܡܪܬ ܠܒܢܝܗܘܢ ܒܡܕܒܪܐ] non legitur in Cant: ſequitur autem, ܕܒܦܘܩܕܢܝ addito ܕ.

CAP. XXI. v. 15. ܕܢܫܬܡܠܐ ܠܗܘܢ] Uſs. ܠܗܘܢ. v. 27. ܐܦ — ܘܐܬܡܣܡܣܬܗ] Uſs. ܒܗ ܐܬܡܣܡܣ — ܐܦ.

CAP. XXII. v. 1. ܐܝܬ ܕܝܢ] Uſs. ܘܐܝܬ. v. 28. ܘܫܒܩܝܢ ܠܗܘܢ ܫܒܥܝܬܐ] Uſs. ܕܠܐ ܠܗܘܢ ܚܙܝܢ ܗܘܘ ܫܪܓܘܬܐ ܘܦܣܡܝܢ ܠܗܘܢ ܘܫܒܩܝܢ.

CAP. XXIII. v. 4. ܐܚܝܢܬܐ] Uſs. ܐܚܝܬܐ, Cant. ܐܚܝܢܬܐ. Ib. ܘܐܬܬܥܒܪܬ] Uſs. ܘܐܬܬܥܪ. v. 7. ܓܒܪܐ ܠܟܠܗܘܢ] Uſs. ܓܒܪܐ ܠܟܠܗܘܢ ܠܟܠ. v. 13. ܐܘܪܚܐ] Uſs. ܐܘܪܚܬܐ. v. 16. ܐܬܬܦܝܫܬ] Uſs. ܘܐܬܝ. v 28. ܒܝܕ ܐܢܘܢ] Uſs. ܒܝܕ ܕܣܢܝܬܝ ܒܝܕ ܐܢܘܢ ܕܐܬܬܦܝܫܬ, ſed lege ܒܝܕ ܐܝܠܝܢ, ut interciderint quæ inter duo ܒܝܕ. v. 34. ܬܬܪܦܣܝܢ] Uſs. ܬܬܪܦܣܝܢ. v. 44. ܐܬܬܐ] Uſs. ܐܝܟ.

CAP. XXIV. v. 12. incluſa uncis extant in omnibus noſtris: & v. 24. hæc etiam in omnibus extant.

CAP. XXV. v. 13. ܡܬܚܪܒܝܢ] Uſs. ܡܬܚܪܒܢ.

CAP. XXVI. v. 19. ܐܢܐ ܡܣܩ] Uſs. ܘܡܣܩ.

CAP. XXVII. v. 7. ܘܦܪܦܝܪܐ] lege in ſing. ex Hebr, non ex libris. v. 14. ܘܪܟܫܐ] noſtri, ܪܟܫܐ. v. 19. ܘܩܢܝܐ] noſtri, ܘܩܢܝܐ. v. 26. ܐܢܘܢ] Uſs. ܐܢܘܢ, Cant. ܐܝܬܝܘܢ. v. 27. ܘܡܬܩܢܝܢ ܐܠܘܦܐ] Uſs. ܐܠܘܦܐ. v. 33. ܐܬܪܘܬܟܝ] Uſſer. ܐܝ ܠܐ.

CAP. XXVIII. v. 5. ܒܣܓܝܐܘܬ] Uſs. ܘܒܣܓܝܐܘܬ. v. 9. ܐܢܐ ܐܠܗܐ] Uſs. ܐܠܗܐ. v. 18. ܟܠ ܚܛܗܝܟ] Uſs. ܒܚܛܗܝܟ.

CAP. XXIX. v. 4. ܐܕܒܩ] Uſs. ܘܐܕܒܩ. v. 10. ܣܘܢܐ] Uſs. ܣܘܢܐ. ܘܢܗܘܘܢ. v. 12. ܡܕܝܢܬܐ ܕܚܪܒܢ] Uſs. ܘܢܗܘܢ ܚܪܒܢ ܡܕܝܢܬܗ ܒܓܘ ܡܕܝܢܬܐ ܚܪܒܢ ܬܗܘܝܢ. ܘܐܒܕܪ ܠܡܨܪܝܐ.

CAP. XXX. v. 9. ܘܗܘܐ ܡܬܝܬܐ] lege ܕܗܘܐ ſecundum Heb. etſi libri nihil mutant. v. 12. ܒܝܕ ܢܘܟܪܝܐ ܒܡܠܘܗ] noſtri plenius, ܘܐܙܒܢܝܗ ܠܐܪܥܐ ܒܝܕ ܒܝܫܐ ܘܐܚܪܒܝܗ ܒܝܕ ܢܘܟܪܝܐ ܒܡܠܘܗ: interciderant quæ inter duo ܒܝܕ interjecta.

CAP. XXXI. v. 6. ܬܚܬܝܗ] Uſs. ܘܬܚܬܝܗ.

CAP. XXXII. v. 4. ܐܪܥܐ] Uſſ. ܐܪܥܐ. v. 30. ܕܡܝܬܘ ܒܚܪܒܐ] Uſſer. ܒܗܘܢ ܡܝܬܘ. Ibid. ܘܐܬܒܗܬܘ] Uſſer. ܘܐܬܒܗܬܘ. v. 31. ܦܓܪܝܗܘܢ ܘܟܠܗ] noſtri ܦܓܪܝܗܘܢ ܗܘ, ut ſtatim.

CAP. XXXIII. v. 5. ܡܬܦܨܐ] Uſs. ܢܦܨܐ. v. 6. ܢܛܪ] Uſſ. ܢܛܪ. v. 18. ܒܗ ܢܡܘܬ] Uſs. ܒܗܘܢ. v. 19. ܒܗܘܢ] Uſs. ܒܗܘܢ. v. 20. ܐܘܪܚܬܗ ܐܝܟ] Uſs. ܐܝܟ. v. 24. ܚܕ] Uſs. ܚܕ ܗܘܐ. v. 25. ܥܠ ܕܡܐ ܐܟܠܝܢ] Hebr. poſtulat ܥܠ ܕܡܐ ܐܟܠܝܢ: fortaſſe legebat interpres חשתו, nam libri nihil mutant.

CAP. XXXIV. v. 6. ܐܬܒܕܪܬ] Uſs. & Poc. ܐܬܒܕܪܬ. v. 14. ܬܡܢ] Uſs. ܘܬܡܢ.

CAP. XXXVI. v. 1. ܕܡܪܝܐ] Uſſer. ܕܡܪܝܐ ܡܠܬܐ. v. 3. ܘܐܬܚܪܒܬܘܢ] noſtri omnes ܘܐܬܚܪܒܬܘܢ. v. 4. ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ] Uſſer. ܡܪܝܐ: utrumque male. Ibid. ܕܐܝܬܝܗܝܢ] noſtri omnes ܕܐܝܬܝܗܝܢ, ſic etiam verſu 34 in Cant. V. 35 prius membrum poſteriori reſpondebit, ſi ſic concipiatur, ܐܪܥܐ ܗܝ ܕܚܪܒܬܐ ܗܘܬ ܗܘܬ ܐܝܟ ܦܪܕܝܣܐ, ſed libri nihil mutant; tantum Uſſer. ܐܪܥܐ.

CAP. XXXVII. v. 16. ܫܒܛ ܚܕ] Uſs. ܫܒܛ. v. 18. ܐܢܝܢ] Uſſ. ܐܢܘܢ. v. 25. ܠܗܘܢ ܘܠܒܢܝܗܘܢ] Uſs. ܘܠܒܢܝܗܘܢ.

CAP. XXXVIII. v. 4. ܒܪܫܐ] Uſs. ܘܒܪܫܐ: (ſic v. 10. ܒܗ: c. 39. v. 4. ܘܬܦܪܘܚܬܐ: c. 46. v. 13. ܘܢܗܘܐ: Dan. 5. v. 30. ܒܗ) v. 7. ܘܒܢܝܢ] noſtri ܘܒܢܝܢ.

CAP. XXXIX. v. 11. ܡܬܥܢܝܢ] Cant. ܡܬܥܢܝܢ. v. 18. ܘܐܪܒܥܐ ܘܐܘܪܐ] Poc. & Cant. ܘܐܪܒܥܐ ܘܬܘܪܐ ܘܐܪܒܥܐ, Uſs. ܘܐܪܒܥܐ ܘܬܘܪܐ ܘܐܪܐ.

CAP. XL. v. 4. ܠܡܚܙܝܘܬܟ ܗܘ] Uſſer. ܗܘ. v. 11. ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ] Cant. ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ. v. 12. ܐܦܝ ܦܬܝܐ ܐܦ] Uſſer

Uſs. ܕܬܢܝܬ. v. 48. ܘܦܬܝܗ ܕܬܪܥܐ ܬܠܬ ܐܡܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܬܠܬ ܐܡܝܢ ܡܢ ܗܪܟܐ] hæc non leguntur in Cant.

CAP. XLI. v. 16. ܦܪܝܪ ܒܣܡܐ] Cant. ܦܪܝܪ. v. 21. ܡܪܒܥܐ] noſtri ܡܪܒܥܬܐ.

CAP. XLII. v. 3. ܥܠ ܬܠܬܐ ܐܣܛܘܢ̈] noſtri ܕܪ̈ܘܢ.

CAP. XLIII. v. 3. ܕܚܙܝܬ ܥܠ ܢܗܪ ܟܒܪ] noſtri plenius, ܕܚܙܝܬ ܟܕ ܐܬܝܬ ܠܡܚܒܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܐܝܟ ܚܙܘܐ ܕܚܙܝܬ, interciderant quæ inter duo ܕܚܙܝܬ interjecta erant. v. 11. ܘܨܘܪܬܗ ܕܒܝܬܐ] Uſs. ܘܨܘܪܬܗ ܘܡܥܠܢܘܗܝ ܘܡܦܩܢܘܗܝ ܘܨܘܪ̈ܬܗ ܘܡܥܠܢܘܗܝ. v. 24. ܘܢܪܡܘܢ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܚܐ] Uſs. ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܚܐ. ܘܢܪܡܘܢ ܟܗܢܐ ܘܢܣܩܘܢ ܐܢܘܢ ܥܠܬܐ ܠܡܪܝܐ ܥܠܝܗܘܢ

CAP. XLIV. v. 9. ܐܠܐ ܒܓܘܗܘܢ] Uſs. ܐܠܐ ܠܝ.

CAP. XLV. v. 1. ܘܦܬܝܗ] Cant. & Poc. ܘܦܬܝܐ. v. 4. ܠܡܫܡܫܢܐ] omnes noſtri in plur. ܠܡܫܡܫܢ̈ܐ. v. 13. ܕܣܐ̈ܬܐ] Uſs. ܕܣܐ̈ܬܐ ܕܟܘܪܐ. v. 20. ܒܝܪܚܐ ܕܫܒܥܐ] videtur ex Hebr. legend, ܡܢ ܒܝܪܚܐ. Sed libri nihil mutant. v. 24. ܣܐܬܐ ܠܬܘܪܐ ܘܣܐܬܐ] Poc. & Uſs. utrobique ܘܣܐܬܐ.

CAP. XLVI. v. 2. ܡܢ ܠܒܪ] Uſſ. ܕܡܢ.

CAP. XLVII. v. 18. ܡܢ ܒܝܬ ܚܘܪܢ] Cant. ܡܢ ܒܝܢܬ. v. 20. ܘܬܚܡܝܢ] quid ſi legas ܕܬܚܡܝܢ? v. 23. ܘܩܪܒܬܐ ܕܐܝܬ] Uſs. ܐܝܢܐ ܕܐܝܬ.

CAP. XLVIII. In omnibus noſtris deeſt verſus ſextus, in quo finis tribus Ephraim, ante Judam. v. 16. ܘܡܫܘܚܬܐ] Uſs. ܘܪܘܚܐ ܕܡܫܘܚܬܐ.

DANIELIS.

CAP. I.

VER. 2. Cant. & Poc. ܘܡܐܢ̈ܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܡܢ ܡܐܢ̈ܐ ܕܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ ܐܘܬܒܢܘܢ. Cant. etiam ſemper habet ܦܬܒܓܐ in ſing. v. 3. ܐܫܦܢܐ] ſolus Uſs. ܐܫܦܢܙ. v. 4. ܘܡܬܒܝ̈ܢܝܢ] Uſs. ܘܡܬܒ̈ܝܢܝܢ.

CAP. II. v. 25. ܢܘܕܥ] Uſſ. ܢܚܘܐ. v. 40. ܘܡܪܥܥ] Cant. ܘܡܪܥܘܥ.

CAP. III. v. 10. ܐܢܬ ܣܡܬ] Uſs. ܐܢܬ ܡܠܟܐ. v. 15. ܕܬܣܓܕܘܢ] Uſs. ܕܬܣܓܕܘܢ ܐܢܬܘܢ. v. 92. ܚܙܐ ܐܢܐ] ܠܒܪ̈ܐ] ſuperſcriptum Uſſer. eadem, ut videtur manu, ܕܐܠܗ̈ܐ ܠܒܪ̈ܐ. v. 94. ܘܪܘܝܚܐ] Uſs. ܘܪܘܚܐ.

CAP. IV. v. 1. ܒܡܫܩܢܐ ܘܡܥܕܢܐ] Uſs. ܒܡܫܩܢܐ ܘܡܥܕ̈ܢܬܐ ܘܫ̄. v. 6. ܒܟܘܠ] Uſs. ܕܒܟܘܠ. v. 9. ܘܟܠ ܐܪܙܐ] Cant. ܘܟܘܠ ܪܙ. v. 22. ܕܡܬܢܓܕܬ ܒܫܡܝܐ] in marg. Uſs. ܒܚܠܡܐ ܒܫܡܝܐ. v. 33. ܐܝܟ ܕܢܫܪܐ] Uſs. & Poc. ܐܝܟ ܢܫܪܐ.

CAP. V. v. 2. ܕܐܦܩ ܡܢ ܗ ܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܐܝܬܝܘܗܝ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ] noſtri ܕܐܦܩ ܕܒܐܘܪܫܠܡ ܡܠܟܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܕܒܐܘܪܫܠܡ. v. 5. ܢܦܩ] Uſs. & Poc. ܢܦ̈ܩܝ. v. 13. ܕܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܐܒܝ ܡܢ ܝܗܘܕ] Uſs. ܡܢ ܝܗܘܕ ܕܐܝܬܝ ܡܠܟܐ ܐܒܝ. v. 20. ܠܒܗ] in Uſs. ſuperſcriptum ܠܒܗ ܕܐܬܪܝܡ. v. 21. ܕܚܝܘܬܐ ܥܡ ܗܘܐ] Uſs. ܗܘܐ ܕܚܝܘܬܐ.

CAP. VI. v. 10. ܘܡܨܠܐ] Uſs. ܘܡܨܠܐ ܗܘܐ. v. 13. ܘܙܒܢܝܢ ܬܠܬ] nullus noſtrum habet ܒܝܘܡܐ quod Hebr. poſtulat. v. 17. ܘܐܝܬܝܘ ܟܐܦܐ ܚܕܐ ܕܓܘܒܐ] Cant. non habet ܕܓܘܒܐ ut nec Hebr. v. 26. ܕܒܟܠܡܢ] Uſs. ܒܟܠܡܢ.

CAP. VII. v. 2. ܘܡܫܬܓܫܢ] videtur legendum ܕܡܫܬܓܫܢ. v. 8. ܥܝ̈ܢܝ ܒܪܢܫܐ] Uſs. ܕܒܪܢܫܐ. v. 14. ܘܠܐ ܬܚܒܠ] lege ܕܠܐ, ut in Chald.: libri tamen non addicunt. v. 25. ܥܕܢ ܥܕܢ] Uſs. ܥܕܢܐ.

CAP. VIII. v. 7. ܠܡܩܘܡ] Uſs. ܕܢܩܘܡ, ad marginem tamen ܠܡܩܡܘ. v. 13. ܠܡܦܠܡܘܢܝ] Cant. ܠܦܠܡܘܢܝ. v. 27. ܘܫܪܝܬ] Uſs. ܘܟܪܝܬ.

CAP. IX. v. 19. ܡܪܝܐ ܨܘܬ] noſtri ܡܪܝܐ ܫܡܥ. ܡܪܝܐ ܚܘܣ. ܡܪܝܐ ܨܘܬ ܘܥܒܕ. v. 21. ܕܩܘܪܒܢܐ ܕܪܡܫܐ] Poc. ܕܩܘܪܒܢܐ ܕܪ̈ܡܫܐ. v. 24. ܩܘܕܫ ܩܘܕܫܝܢ] Cant. ܩܘܕܫܐ. v. 27. in Cant. deeſt quicquid inter duo ܫܘܠܡܐ interjicitur.

CAP. X. v. 6. ܡܫܬܓܫܝܢ] ad oram Uſſ. notatum eſt Greg. legere ܡܫܝܝܢ, & ita in Cant. v. 13. ܘܡܬܓܠܐ ܕܡܠܟܘܬܐ] ad oram Uſſer. notatum eſt eundum legere ܕܡܠܟܐ.

CAP. XI. Notandum, inſerta textui hoc loco argumenta explicationum ex hiſtoria in Poc. non reperiri, in reliquis minio diſtingui à textu, qua neglecta a ſcribis diſtinctione, in textum Pariſienſem irrepſit confuſio verſ. 6.

verſ. 4. ܬܬܒܪ ܘܬܬܒܪ] poſteriore loco lege ܘܬܬܒܪ ex Uſſer. & Cant: ſeu, ut in marg. notatum eſt, Greg. legere, ܘܬܬܒܪ̈ܝܢ. Ib. ܐܝܟ ܫܘܠܛܢܗ] in marg. Uſſ. *Greg.* ܫܘܠܛܢܗ, ut in Hebr. Ib. ܘܒܬܪܗ ܕܦܛܠܡܐܘܣ ܕܡܬܩܪܐ ܦܝܠܘܦܛܘܪܘܣ ܡܠܟ ܒܪܗ ܦܛܠܡܐܘܣ ܕܡܬܩܪܐ ܐܦܝܦܢܝܣ, non leguntur in Uſſer. v. 5. ܦܝܠܝܦܘܣ * ܒܪ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܐܣܝܐ] Cant. ܒܪ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܣܘܪܝܐ. v. 6. ܠܘܬ ܦܛܠ̄ ܐܡܪ] Cantab. ܘܐܠܟܣ̄ ܘܦܛܠܡܐܘܣ. Ibid. ܦܛܘܪܘܣ] Uſſer. ܐܘܦܛܘܪܘܣ *Eupator.* Ib. ܘܒܪܬ ܡܠܟܐ] Uſſ. ܘܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ. Ib. ܠܘܬ ܦܛܠ ܐܠܐ ܐܦܝܦܢܝܣ] Cant. ܬܘܒ ܦܛܠ ܐܦܝܦܢܝܣ ܐܠܐ ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܒܪܬܗ ܕܦܛܠܡܐܘܣ ܗܘܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ. Ibid. ܘܒܪܬܗ ܕܦܛܠܡܐܘܣ ܕܡܬܩܪܐ ܦܝܠܘܦܛܘܪܘܣ ܡܠܟ ܦܛܠܡܐܘܣ ܕܡܬܩܪܐ, non leguntur in Uſſ. Poſt ܘܡܬܠܝܢ̈ܗ] in Cant. ܡܬܠܗܐ ܡܢ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܒܒܢܗ ܘܡܬܗܢܟܐ ܕܟܐܦܝܦܢܝܣ ܢܦܫܐ ܒܕ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܕܡܢ ܣܘܪܝܐ. v. 7. poſt ܒܥܬܪܗ] in Cant. ܗܘ ܕܝܢ ܒܪܗ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. Ib. poſt ܕܡܠܟܐ] in Cant. ܗܘܝܘ ܠܦܛ̄ ܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ ܡܪܒܐ. poſt ܘܢܐܬܐ] in Cant. ܥܠ ܦܛܠܡܐܘܣ ܐܦܝܦܢܝܣ. v. 10. poſt ܐܬܓܪܘ] in Cant. ܒܢ̈ܝ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܦܛܠܡܐܘܣ ܘܦܝܠܝܦܘܣ. poſt ܒܒܝܬܗ] in Cant. ܥܠ ܦܛܠ̄ ܘܐܦܝܦܢܝܣ. poſt ܒܡܠܟܘܬܐ] in Cant. & Uſſ. ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܦܝܠܝܦܘܣ ܥܠ ܦܛܠ̄ ܘܐܝܬܘܗܝ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪܝܢ. v. 11. poſt ܕܬܝܡܢܐ] in Cant. ܕܦܛܠܡܘܣ ܡܠܟܐ ܕܡܢ ܐܣܝܐ. poſt ܠܓܒܪܐ] in Cant. ܥܠ ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܚܠܦܘܗܝ ܕܡܠܟܐ. poſt ܕܝܢ ܢܦܠ] in Cant. ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. poſt ܒܐܝܕܗ] ܕܦܛܠܡܐܘܣ. Item poſt ܠܒܢܘܗܝ] in Uſſ. ܕܦܛܠ̄, ܒܪܗ, in quo nihil horum ulterius extat. v. 13. ܘܦܓܥܝܢ] Uſs. ܦܓ̈ܥܝܢ male. poſt ܘܐܝܬܝܘ] ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܗܘܐ ܟܕ ܝܘܡܬܐ ܕܦܛܠܡܐܘܣ. Ibid. poſt ܘܠܡܦܠܓܘ] ܘܢܦܩ ܠܟܠܗ ܥܡ ܚܝܠܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܝܘܡܘܗܝ. v. 14. poſt ܕܝܒܪܐ] ܘܒܬܪ ܗܢܘܢ ܐܘ ܒܝܘܡܬܐ ܐܘ ܕܦܛܠ̄ ܠܘܬ. Ib. poſt ܕܦܪܘܩܝܢ] ܕܡܨܪܝܢ ܥܡ ܕܦܛܠܡܐܘܣ. v. 15. poſt ܠܡܕܝܢܬܐ] ܕܦܛܠܡܐܘܣ. Ib. poſt ܢܩܘܡ ܠܐ] ܩܕܡܘܗܝ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 16. poſt ܘܢܥܒܕ ܐܝܟ] ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 17. poſt ܒܡܠܟܘܬܗ] ܐܢܛܝܘܟܘܣ ܒܪܬܗ ܕܡܠܟܐ. v. 19. poſt ܘܠܐ ܢܫܬܟܚ] ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 20. poſt ܡܠܟܘܬܗ ܥܠ] ܥܠ ܡܠܟܘܬܗ ܕܦܛܠܡܐܘܣ ܐܦܝܦܢܝܣ ܕܐܢܛܝܘܟܘܣ. Ib. poſt ܡܠܟܘܬܗ] ܡܠܟܐ ܦܛܠܡܐܘܣ

ܫܒܚܘܗܝ. Ibid. poſt ܠܐܠܗܢ] ܐܚܪܢܐ. Ibid. poſt ܒܡܫܝܚܐ] ܕܠܐ ܬܪܡܐ ܚܢܢ ܕܒܢܝܢܐ ܠܘܩܕܡ. v. 22. poſt ܒܢܘܪܐ] ܘܐܙܠܘ ܒܫܠܗܒܝܬܐ ܕܢܘܪܐ ܘܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܐܠܗܐ ܘܡܒܪܟܝܢ ܠܡܪܝܐ. Ib. poſt ܡܬܒܪܟܬܐ] ܘܡܫܒܚ ܘܡܪܘܡܡ ܠܥܠܡܝܢ. Ibid. poſt ܫܡܟ] ܟܠܗܝܢ ܥܒܕܘܗܝ ܫܪܝܪܝܢ. v. 22. poſt ܢܚܬ] in Uſſ. ܡܢ ܫܡܝܐ. v. 25. poſt ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ] in Uſſer. ܢܚܬ ܘܩܡ ܥܡ ܥܙܪܝܐ ܘܚܒܪܘܗܝ. v. 25. poſt ܡܠܐܟܐ ܕܐܬܘܢܐ] ܐܝܟ ܪܘܚܐ ܕܛܠܐ ܢܫܒܐ ܗܘܐ ܒܓܘ ܐܬܘܢܐ ܘܠܐ ܡܕܡ ܐܝܟ ܐܚܪܢܐ. ܘܟܕ ܚܙܘܗܝ ܬܠܬܝܗܘܢ ܡܢ ܗܘ ܦܘܡܐ ܕܒܓܘ ܐܬܘܢܐ. Ibid. poſt ܪܒܐ] ܐܢܬ ܠܥܠܡܝܢ ܘܡܫܒܚ. v. 26. poſt ܘܫܪܝܪܝܢ] ܘܠܐ ܡܛܠ ܐܢܫ ܡܢ ܢܟܣܐ ܕܐܒܗܬܢ ܘܡܛܠ ܐܚܪܢܐ. v. 27. poſt ܒܟܠܗܝܢ] ܘܟܠܗܝܢ ܐܘܪܚܬܟ ܫܪܝܪܢ. v. 28. poſt ܘܫܪܝܪܐ ܗܘ ܕܝܢܟ ܕܥܒܕܬ ܥܠܝܢ. ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ] ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܡܫܝܚܐ ܘܠܐ ܢܒܝܐ ܘܠܐ ܪܝܫܐ. ܘܠܐ ܥܠܬܐ ܘܠܐ ܩܘܪܒܢܐ ܘܠܐ ܕܒܚܬܐ ܘܠܐ ܒܣܡܐ ܘܠܐ ܐܬܪܐ ܠܡܩܪܒܘ ܩܕܡܝܟ.

ܘܐܬܪܐ ܠܡܫܟܚ ܚܢܢܐ. Ibid. poſt ܩܕܡܝܟ] ܘܬܐܪ ܠܢ ܐܝܟ ܕܒܥܠܬܐ ܘܒܕܒܚܐ. ܠܐ ܢܗܘܘܢ ܠܐ ܢܒܗܬܘܢ ܐܠܐ ܡܬܘܟܠܝܢ ܥܠܝܟ. v. 29. poſt ܒܟܠܗ ܠܒܢ] ܘܡܕܚܠܝܢ ܚܢܢ ܡܢܟ ܘܒܥܝܢ ܐܦܝܟ ܠܐ ܬܒܗܬܢ. v. 30. poſt ܘܥܒܕܘܗܝ] ܐܝܟ ܛܝܒܘܬܟ ܘܐܝܟ ܪܘܒ ܚܢܢܟ ܘܦܨܢ ܐܝܟ ܬܕܡܪܬܟ ܘܗܒ ܫܘܒܚܐ ܠܫܡܟ. Ibid. poſt ܡܪܝܐ] ܐܠܗܢ. Ibid. poſt ܡܪܝܐ] ܫܡܟ. Et ſtatim; ܘܢܒܗܬܘܢ ܟܠܗܘܢ ܗܢܘܢ ܕܚܘܝܢ ܠܥܒܕܝܟ ܒܝܫܬܐ ܘܢܒܗܬܘܢ ܡܢ ܟܠ ܫܘܠܛܢܗܘܢ ܘܬܬܒܪ ܚܝܠܗܘܢ ܘܢܕܥܘܢ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܝܟ ܘܡܫܒܚ ܥܠ ܟܠܗ ܬܒܝܠ. ܘܠܐ ܫܠܝܘ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܐܪܡܝܘ ܠܗܘܢ.

Hæc non erant tanti: ſed quoniam partim eorum edita ſunt, volui, vel reſidua, vel diverſa, qualia noſtri codices exhibent, repræſentare.

Verſ. 13. ܘܩܕܡ̈ܝܗܝܢ] noſtri, ܘܩܕܡܝܗܝܢ. v. 38. ܠܐ ܢܩܘܡ ܠܡܚܡܣܢܘܬܗ] in Uſſer. ܢܩܘܡ ܠܐ, ſed ſupra ſcripto ܠܐ.

CAP. XII. v. 3. ܡܙܗܪܝܢ] Poc. ܡܙܗܝܪܝܢ, mendoſe.

HOSEÆ.

CAP. I.

VErſ. 10. ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ] Poc. & Cant. ܘܠܘ ܢܗܘܘܢ.

CAP. II. v. 1. ܪܚܡܬܐ] lege cum noſtris, ܪܚܝܡܬܐ. v. 18. ܚܝܘܬܐ ܕܒܪܐ] Uſſer. & Cant. ܕܕܒܪܐ.

CAP. IV. v. 19. ܢܬܒܗܬܘܢ] Uſſer. ܢܬܒܗܬܘܢ.

CAP. VI. v. 4. ܡܢ ܢܩ̈ܝܐ] Uſſer. ܢܩ̈ܝܐ ܡܫܩܝܐ. v. 7. ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ] Cant. ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ male.

CAP. VII. v. 5. ܠܡܫܒܩܘܬܐ] Uſs. ܠܡܫܒܩܘܬܗ. v. 6. ܥܠܝܗ] noſtri ܥܠܝܗ.

CAP. IX. v. 4. ܢܥܪܒܘܢ] Uſs. ܘܠܐ: (ſic c. 12. v. 10. ܘܠܘܬ; c 13. v. 1. ܘܡܢ: Obad. v. 8. ܘܡܢ.) v. 15. ܡܛܠ ܒܝܫܘܬ ܥܒܕܝܗܘܢ] ܡܢ ܒܝܬܝ ܐܦܩܝܢܘܢ ܐܢܘܢ] Hæc non agnoſcit Cant. ſed tantum ܠܐ ܐܘܣܦ.

CAP. X. v. 10. ܒܚܐܬܝ] Uſs. ܒܚܐܬܐ. v. 13. ܚܪܬܗ] ܥܠܝܗ in marg. Uſſer. ܚܪܬܗ.

CAP. XII. v. 2. ܘܐܬܠܘܫܘܗܝ] Cant. ܘܐܬܠܘܫܐ, in marg. tamen ܘܐܬܠܘܫܘܗܝ, ut & c. 10. v. 4.

JOEL.

CAP. I. VErſ. 18. ܡܬܢܚܐ] Uſſer. ܡܬܬܢܚܐ ܒܥܝܪܐ.

AMOS.

CAP. I. VErſ. 3. ܕܕܫܘ] Uſs. ܕܕܫܘ ܠܐ.

CAP. IV. v. 3. ܘܬܫܬܕܪܢ] Cant. ܘܬܫܬܕܪܢ. v. 4. ܘܐܘܣ̈ܦܘ ܠܡܥܣ̈ܪܐ] noſtri, ܘܐܘܣ̈ܦܘ ܠܡܥܣ̈ܪܐ, male. v 7. ܠܦܠܓܘܬܐ ܗܘܬ] Uſs. ܚܕܐ.

CAP V. v 1. ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ] Uſs. ܒܝ̈ܬܐ. v. 4. ܡܪܝܐ] Uſs. ܡܪܝܐ ܡܠܟܘܬܐ. v. 16. ܒܫ̈ܘܩܐ ܐܡܪܝܢ] noſtri, ܒܫ̈ܘܩܐ. v. 17. ܒܟܠܗܘܢ ܟܪ̈ܡܐ ܐܢܐ] Poc. ܐܢܐ ܒܟܪ̈ܡܐ. v. 27. ܐܫܒܝܟܘܢ] Uſs. ܐܫܠܡܟܘܢ, Poc. ܐܫܒܝܟܘܢ.

CAP. VI. v. 13. ܩܪܢܬܐ] ſic noſtri, non ܩܪ̈ܢܬܐ ſecundum Hebr.

CAP. VII. v. 13. ܡܠܟܘܬܐ] Uſs. ܗܝ ܡܠܟܘܬܐ.

CAP. VIII. v. 4. ܠܡܫܟ̈ܢܐ ܕܐܪܥܐ] noſtri, ܡܣܟ̈ܢܐ ܕܐܪܥܐ ܠܡܫܟ̈ܢܐ ܕܐܪܥܐ.

CAP. IX. v. 1. ܬܦܘܩܝܗܝ] forte, ܬܦܘܩܝܗܝ.

JONÆ.

CAP. I.

VER. 3. ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ prius] in marg. Uſſ. ܘܩܕܡ, *Greg.* ܡܢ ܩܕܡ. v. 6. ܕܢܦܩ ܠܢ] Uſs. ܢܦܩ ܠܢ ܡܬܒܥܐ. v. 11. ܢܫܬܩ ܝܡܐ] Uſs. ܝܡܐ.

CAP. IV. v. 5. ܟܡܐ ܕܢܣܒܪ] Uſs. ܟܡܐ ܕܢܣܒܪ. v. 6. ܘܥܠܬ ܥܠ ܦܪܘܥܐ] Uſs. ܘܥܠܬ ܥܠܘܗܝ ܦܪܘܥܐ. v. 11. ܘܒܥܝܪܗܘܢ] Uſs. ܘܒܥܝܪܗܘܢ ܣܓܝ.

MICHÆÆ.

CAP. I.

VER. 2. ܘܡܠܝܗ ܕܐܪܥܐ] Uſs. ܘܡܠܝܗ ܕܐܪܥܐ ܘܟܠ. v. 5. ܥܘܠܐ] Uſs. ܥܘܠܝܗܘܢ. v. 10. ܒܓܬ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܒܓܬ. v. 12. ܠܛܒܬܐ] Cant. ܠܛܒܬܐ.

CAP. IV. v. 14. ܒܪܬ ܓܝܣܐ. ܒܫܒܛܐ] Uſs. diſtinguit; ܒܪܬ ܓܝܣܐ. ܒܫܒܛܐ quæ diſtinctio verum ſenſum oſtendit.

CAP. V. v. 1. ܕܬܗܘܝܢ] ad oram Uſs. *Greg.* ܕܬܗܘܐ.

CAP. VI. v. 1. ܩܘܡ ܕܘܢ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܐܠܐ.

CAP. VII. v. 12. ܡܢ ܐܬܘܪ] Uſs. ܡܢ. v. 17. ܢܬܪܬܘܢ in marg. Uſs. *Greg.* ܢܬܬܘܥܘܢ, quod ſpeciem habet gloſſematis.

NAHUM.

CAP. II. VER. 5. ܘܡܫܟ̈ܢܘܢ] noſtri omnes ܘܡܫܟܢܐ, male. v. 16. ܣܓܝܬ ܡܢ ܬܓ̈ܪܝܟܝ] Uſs. ܐܝܟ ܬܓ̈ܪܝܟܝ.

HABACUC.

CAP. I.

VER. 8. poſt ܦܪ̈ܫܘܗܝ] interſerenda e noſtris ܘܢܬܠܘܢ ܦܪ̈ܫܘܗܝ. v. 15. ܒܡܨܝܕܬܗܘܢ] Poc. ܒܡܨܝܕܬܗ.

SOPHONIÆ.

CAP. I.

VER. 9. ܥܠ ܡܕܒ̈ܪܢܝܗܘܢ] Poc. ܡܕ̈ܒܪܢܝܗܘܢ. v. 12. ܠܐ ܘܡܛܒ] Uſs. ܠܐ.

CAP. III. v. 8. ܡܠܟܘܬܐ ܕܢܟܢܫ] Uſs. ܡܠܟ̈ܘܬܐ. v. 19. poſt ܗܘ ܙܒܢܐ ܕܐܟܢܫܟܘܢ] in Uſſ. ܒܗ ܕܐܢܐ ܕܐܝܬܝܟܘܢ. ܒܗ ܒܥܕܢܐ ܗܘ.

AGGÆI.

CAP. I.

VER. 3. ܗܘܐ ܒܝܕ ܚܓܝ] ܘܗܘܐ. v. 4. ܕܐܢܬܘܢ] Cant. ܘܐܢܬܘܢ. v. 5. ܣܝܡܘ] noſtri ܣܡܘ. v. 9. ܪܗܛܝܢ] Cant. & Poc. ܐܢܬܘܢ ܪܗܛܝܢ.

ZACHARIÆ.

CAP. I.

VER. 8 ܘܦܝܣ̈ܡܝܢܐ] Uſs. ܦܝܣ̈ܡܝܢܐ, ad marg. *Greg.* ܦܝܣ̈ܡܐ.

CAP. III. v. 1. ܕܢܣ̈ܛܢܘܗܝ] Cant. ܕܢܣܛܢܘܗܝ, Uſs. ܕܢܣܛܢܝܘܗܝ.

CAP. V. v. 9. ܘܒܓ̈ܦܐ] Poc. & Uſs. ܘܒܓ̈ܦܬܐ.

CAP. VI. v. 10. ܘܡܢ ܚܠܕܝ] Uſs. ܘܡܢ.

CAP. VIII. v. 2. ܘܒܚܣܡܬܐ] Uſs. & Poc. ܘܒܚܡܬܐ. v. 9. ܠܡܬܒܢܝܘ] Uſs. ܠܡܬܒܢܝܐ. v. 11. ܕܩܕܡܝܬܐ] Uſs. ܩܕ̈ܡܝܬܐ. v. 14. ܘܐܗܦܟܬ] noſtri ܘܠܐ ܗܦܟܬ.

CAP. IX. v. 7. ܘܢܕܪܘܢ] ad marg. Uſs. *Greg.* ܘܢܕܪܗܘܢ. v. 13. ܘܡܚܪܒܟܝ] Uſs. ܘܡܚܪܒܗ.

CAP. XI. v. 9. ܘܐܝܢ] Uſs. ܘܐܝܢܐ.

CAP. XII. v. 5. ܒܚܝܠܗ] Uſs ܕܒܚܝܠܗ. v. 9. ܘܢܗܘܐ] Uſs. ܘܗܘܐ.

CAP. XIII. v. 7. ܒܙܥܘ̈ܪܐ] Cant. ܒܙܥ̈ܘܪܐ.

CAP. XIV. v. 4. ܚܝܠܐ] Cant. ܚܝܠܐ: item v. 5. ܢܚܠܗܘܢ] Cant. ܢܚܠܗܘܢ. v. 8. ܘܦܠܓܗ ܘܗܘܬ] Uſs. & Poc. ܘܦܠܓܗ.

MALACHIÆ.

CAP. I. Verſ. 7. ܛܢܦܢ] Uſs. ܛܢܦܐ.

In fine Malachiæ in Cant. ܫܠܡ ܡܠܐܟܝ ܐܘܟܝܬ ܟܬܒܐ
ܕܬܪ̈ܥܣܪ: ܢܒܝ̈ܐ ܕܨܠܘܬܗܘܢ ܬܗܘܐ ܥܡܢ ܐܡܝܢ.
ܘܒܨܠܘܬܗܘܢ ܘܒܨܠܘ̈ܬܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕ̈ܝܫܐ ܚܒܪ̈ܝܗܘܢ ܡܟܝܠ
ܕܒܬܘܠܬܐ ܝܠܕܬ ܐܠܗܐ ܐܡܐ ܕܟܠܗܘܢ ܩܕ̈ܝܫܐ
ܘܡܬܟܫܦܢܝܬܐ ܕܚܠܦ ܓܢܣܐ ܕܐܕܡ ܢܚܘܣ ܐܠܗܐ
ܠܩܪܘܝܐ ܘܠܟܬܘܒܐ ܚܛܝܐ. ܘܠܟܠܗܘܢ ܕܐܫܬܘܬܦܘ ܐܘ
ܒܡܠܬܐ ܐܘ ܒܥܒܕܐ.

Explicit Malachias ſive liber XII Prophetarum, quorum oratio perpetuo nobis adſit, Amen. Precibuſque ipſorum, precibuſque omnium Sanctorum, ſodalium ipſorum, præſertim Virginis quæ Deum peperit, omnium Sanctorum matris, quæ pro genere Adami intercedit, propitius ſit Deus Lectori & Scriptori peccatori, et omnibus ſive verbo ſive opere ipſis participantibus.

ESTHERÆ.

Eſtheræ librum, Eſdræ primum qui dicitur, Tobiam, & Judith, Syriaco-latinos nunc primum damus, prorſus quales in noſtris codicibus extant; Nec punctis quidem illis neglectis, quæ ܢܘܩܙ̈ܐ & ܚܘܒܐ appellant. Præterea, ſecund. Epiſt. Baruch, Epiſt. Jer. additamenta Danielis, Maccabaicos, ſecundum, &, quem tertium appellant. Igitur, vacillante ſæpiuſcule duorum Apographorum fide, ratio lectionis reddenda fuit, qualem quidem ſubinde, conjectura aſſequi licuit.

CAP. I.

Verſ. 5. ܠܓܘ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܐ] in Uſſer. ſenſu nullo ܒܡܠܟܘܬܢܐ: vide cap. 7. v. 8. Ibid. ܘܐܘ̈ܠܐ] Poc. ܕܐܘ̈ܠܐ ܒܟܠܠ̈ܐ, ſed cum ܘܐܘ̈ܠܐ Vela ſive Aulæa ſignificet, videtur ܟܠ̈ܠܐ quod idem valet, gloſſema eſſe, quod in textum irrepſerit. v. 6. in Poc. ſcriptum eſt ܘܙܘܡܫܐ, non ܘܙܘܡܫܟܐ. Ib. in Poc. ſcriptum eſt ܘܪܡܫ̈ܝܐ: Eſai. 3. v. 22 ܘܦܪܘܡܐ v. 9. in Poc. ܥܒܕܬ, ut in Hebr. non ut Uſſer. ܥܒܕ: v. 10. recte Poc. ܩܕܡܘܗܝ ܕܡܠܟܐ hoc igitur exhibemus; nam in Uſſer. male ܩܕܡܘܗܝ ܡܠܟܐ. Ib. ܘܠܐ ܨܒܬ] Poc. ܘܠܐ ܨܒܬ. v. 14. ܕܫܒܥ non legitur in Poc. v. 15. ܕܒܪܘ] videtur legendum ܕܒܪ in ſing. ſenſu exigente. v. 17. ܘܫܬܝ ܡܠܟܬܐ] videtur Syriaſmus poſtulare ܘܫܬܝ ܕܡܠܟܬܐ.

CAP. II. v. 2. ܕܢܒܥܘܢ] ubi omiſſum ܘ plurale ſenſum mutat. v. 3. ܘܢܦܩܘܕ ܡܠܟܐ] Poc. ܘܢܦܩܘ ܦܘܩ̈ܕܢܐ ܕܡܠܟܐ, *& egreſſa ſunt præcepta Regis.* Propius accedes ad Hebr. ſi legas ܘܢܦܩܘܕ ܡܠܟܐ ܦܘܩܕܢܐ *et conſtituat Rex præceptum:* quæ lectio, ex utriuſq; codicis lectione quodammodo conflata eſt. v. 4. ܕܬܫܦܪ] Poc. ܕܬܫܦܪ. v. 7. ܘܫܦܝܪ ܗܘܐ ܒܚܙܘܗ] in Poc. ܘܒܚ̈ܙܘܗ, ſed prius ܒ non legitur ſubducta virgula. v. 15. ܚܙܝܢܗ] in Poc. ſcriptum eſt, ܚܙܝܢܗ ܟܠ ܒܥܝ̈ܢܝܗܝܢ. v. 16. ܒܫܢܬܐ] in Poc. ܒܫܢܬܐ ܕܫܒܥ. v. 20. ܒܡܫܘܬܦܘܬܐ] Poc. ܒܡܫܘܬܦܝܢ: videtur legend. ܒܡܫܘܬܦܘܬܗ. v. 24. ܘܠܐ ܐܬܠܒܟ] Poc. ܘܐܬܠܒܟܘ, ubi ܘ plurale redundat. Hoc ſecutus ſum.

CAP. III. v. 4. ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܟܠܝܘܡ] Poc. ܘܟܕ ܐܡܪܝܢ ܟܠܝܘܡ. v. 6. ܘܗܘܐ ܠܟܠܗܘܢ] neuter codex habet quod reſpondeat Hebr. להשמיד : ſupplevi ܠܡܘܒܕܘ. v. 7. ܦܘܪܐ] Poc. ſcribit ܦܘܪܐ. v. 8. ܕܝܢܗܘܢ] Poc. ܢܡܘܣܝܗܘܢ ܠܐ ܗ̈ܘܐ ܠܗ. v. 9. ܠܐ ܫܦܝܪ] fieri poteſt, ut lectum ſit ܠܐ illud, ܐܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܠܐ ܫܦܝܪ in Hebraico, unde facta eſt verſio Syriaca, hoc ſenſu, *ſi non videtur Regi ferendos eſſe Judæos.* Sed ſane ſimplicius eſt, & non ſolum Hebraico codici, ſed etiam uſui ejus locutionis, tam in Syriaco quam in Hebraico accommodatius, ut dicamus, ܠܐ illud additum eſſe vitio exſcriptorum. Ibid. ܐܬܠܘܠ ܕܢܬܟܬܒܘܢ ܟܬܒ̈ܐ] Poc. ܐܬܠܘܠ, & ܕܢܬܟܬܒܘܢ ܟܬܒ̈ܐ. v. 12. ܘܐܬܟܬܒ ܦܬܓܡܐ] in Poc. ܘܐܬܟܬܒ ܦܬܓܡܐ: lege ܘܐܬܟܬܒܘ ܦܬܓܡܐ. Ibid. ܐܚܫܕܪܦܢ̈ܐ] in Poc. ܐܚܫܕܪ̈ܦܢܐ. Ibid. ܡܕܝܢ̈ܬܐ] in Poc. ܡܕܝܢ̈ܬܐ recte. v. 13. ܘܐܫܬܕܪܘ] in Poc. ܘܐܫܬܕܪܘ. Ibid. ܡܕܝܢ̈ܬܐ] in Poc. ܡܕܝܢ̈ܬܗ ܕܡܠܟܘܬܗ. v. 14. ܡܦܩܬܐ] in Poc. ܡܦܩܬܗ. v. 15. ܡܫܬܪܗܒܝܢ] in Poc. ܡܫܬܪܗܒܝܢ.

CAP. IV. v. 3. ܡܟܝܢ] in Poc. recte ܘܩܛܡܐ ܡܟܝܢ, *& cinis ſtratus.* v. 8. ܘܦܩܕܝܗ] in Poc. ܘܦܩܕܝܗ *& mandavit ipſi.* v. 11. ܕܐܬܐ ܐܬܐ] videtur ܐܬܐ gloſſema eſſe, vacillante ſcriba, num ܕܐܬܐ, quod ſequitur idem eſſet, ܕ præpoſito: Cum revera, ab Hebr. דת tranſumptum ſit. v. 16. ܕܒܝܬ ܕܒܝܬ] in utroque exemplari noſtro ſcriptum eſt ܕܒܝܬ, ſed certe hoc non eſt aliud ab ܐܒܝܬ.

CAP. V. v. 1. ܠܒܘܫܐ] videtur legend. plur. ܠܒܘܫ̈ܐ. v. 2. ܚܙܐ. ܘܡܫܟܚܬ] in Poc. ܘܟܕ ܚܙܗ recte, & mox, ܡܫܟܚܬ ſine ܘ. v. 5. ſuſpecta lectio ܚܙܘ, ſed melius non occurrit. v. 10. ܐܬܠܘ] in Poc. ܘܫܕܪ ܐܬܠܘ recte. v. 14. ܘܒܬܪ] in Poc. ܘܒܬܪ ܡܢܫܐ.

CAP. VI. v. 1. ܩܪܘ] non convenit τῷ ܘܗܘܘ ܩܪܝܢ, etſi ita ſcriptum in utroque. v. 4. ܕܐܬܐ] in Poc. ܕܐܬܐ. v. 8. Uſs. ܕܢܠܒܫ ܡܠܟܐ, Poc. ܕܢܠܒܫ: poſt, Uſs. ܕܢܪܟܒ ܒܗܘܢ, Poc. ܕܢܪܟܒ, quæ puncta ſibiipſis diverſum ſignificant. Adeo incerta eſt eorum ratio in codicibus Syriacis. Ib. ܕܐܬܬܣܝܡ ܠܫܡܫܐ] in Uſs. ſcriptum erat, ܘܐܝܟ ܠܫܡܫܐ ܠܫܡܫܐ, & ita verti, ac ſi ſcriptum eſſet ܕܐܬܬܣܝܡ: Eſt enim in Hebr. וַאֲשֶׁר נִתַּן. In Poc. autem ܕܐܝܟ ܠܫܡܫܐ, quod eſt dicere, *corona regia m[…] nu regis capiti ejus impoſita.* v. 13. ܘܦܪܣܘܠ] videtur legend. ܕܦܪܣܘܠ, eſt enim in Hebr. אשר החלות, & ܘ pro ܕ poſitum ſæpe notavimus.

CAP. VII. v. 2. verti, ac ſi ſcriptum fuiſſet ܒܡܫܬܝܐ ut in Heb. uterque tamen codex habet ܕܡܫܬܝܐ. Ib. ܫܐܠܬܟܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܐܠܬܝܟܝ. v. 5. ܕܒܕܒܪ] Poc. ܕܡܕܒܪ. v. 8. ܠܓܢܬܐ ܕܒܝܬܢܐ] Poc. legit ܒܝܬܢܐ ܕܓܘ ܡܢ recte, *de hor[to]* ſcilicet *atrii interioris.* Ibid. ܕܢܦܠ ܘܐܫܟܚܗ] Poc. ſcrib[it] ܐܪܝܕܢ: legendum eſt autem ſtatim ܕܐܫܬܟܚ eadem, ܘ pro ܕ, ratione.

CAP. VIII. v. 1. in Poc. ܕܡܠܟܐ ܘܡܠܟܬܐ ܠܒܝܬܗ ܘܣܥܕܗ ... ܒܝܘܡܐ ܗܘ. Et ſane ita legiſſe videtur Syrus, quia ſe[qui]tur ܘܝܗܒܗ. v. 3. ܘܒܟܬܐ] videtur ſcribendum ܘܒܟܬ ex Hebræo. v. 8. ܘܐܢܬܘܢ ܟܬܘܒܘ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ] videtur ſcribendum, ܘܐܢܬܘܢ ܟܬܘܒܘ ܠܗܘܢ ut in Hebr.: & ſtatim ܒܫܡܐ ſenſu exigente. v. 10. ܪܡܟܐ] in Poc. ܘܒܢܝ ܪܡܟ̈ܐ ܘܒܢܝ ܐܫܬܪܟܢܐ, ſed in marg. ܪܡܟܐ. v. 17. ܡܬܝܗܕܝܢ] margine Poc. ܡܬܝܗܘܕܝܢ, quod quid ſit, quæro: legendum eſt certe ܡܬܝܗܕܝܢ ex Hebr.

CAP. IX. v. 1. poſt ܠܡܫܠܛ ܒܣܢܐܝܗܘܢ] Non eſt dubium mutila eſſe hoc loco exemplaria noſtra, fuiſſe[que] ſcriptum in hunc modum ܘܗܘܐ ܕܢܫܠܛܘܢ ܒܣܢܐܝܗܘܢ ܘܐܬܗܦܟܬ ܡܠܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܗܘܢ. v. 3. ܕܡܠܟܐ] lege ex Hebr. ܕܡܠܟܘܬܐ. v. 4. ܒܝܬ ܡܠܟܐ] in Poc. ܒܝܬ ܡܠܟܐ recte. v. 7. Ex filiis Haman quartus in Poc. ܕܠܦܘܢ, ſextus ܐܪܝܕܬ, ſeptimus ܦܪܡܫܬܐ. Verſus 18 deſideratur in utroque codice noſtro. v. 25. ܐܡܪ ܗܘܐ ܡܠܟܐ] fortaſſe legendum ܐܡܪ ܗܘܐ ܒܟܬܒܐ, ut dicat, *regem ſcri[pto] præcepiſſe.* Sed uterque codex habet quod exhibuimus. Ib. ܥܠ ܩܝܣܐ] in Poc. ܥܠ ܨܠܝܒܐ *in patibulis.* v. [...] in Poc. legitur ut vertimus, ܩܡܘ, videtur autem legendum ſtatim ܥܠ ܢܦܫܗܘܢ. v. 31. ܘܨܘܡܗܘܢ] non dubito legendum eſſe ut verti, ܦܘܩܕܢܐ ܕܨܘܡܗܘܢ.

E S D R Æ.

CAP. I.

VER. 1. ܕܒܡܫܬܪܬܐ] videtur ut conſtat oratio legendum ܒܡܫܬܪܬܐ. v. 3. totum illud ܘܩܡܘ ܟܗܢ̈ܐ ܘܠܘܝ̈ܐ ܘܡܫܡܫܢ̈ܐ videtur melius abeſſe a Græco. Ibid. ܫܡܫܘܗܝ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܡܫܘܗܝ. v. 9. ܘܒܢܝܐ] forte ܘܫܒܢܝܐ, in Gr. Καὶ Ἰεχονίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀδελφὸς, καὶ Ἀσαβίας, ܚܫܒܝܐ. v. 10. in Poc. ſcriptum eſt ܦܪܝܫܬܐ. ܫܦܝܪ, quæ inconſtantia vitii ſuſpicionem præbet: ſcribendum videtur ܫܦܝܪܐܝܬ. v. 12. ܕܒܡܫܬܪܬܐ ܢܫܐ] Scribe ܪܘܚܐ. v. 18. ܐܦ ܐܦܬܓܡܐ ܡܠܟܐ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܐܝܟ ܦܬܓܡܐ ܕܡܠܟܐ. v. 20. ܕܐܝܟ] ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܟ. Ib. ܒܡܠܟܘܬܐ] forte ܡܠܟܘܬܐ. v. 24. ܒܡܪ ܫܢܝܐ ܫܢܬܐ] forte ܒܡܪ ܫܢܝܬܐ. v. 31. ܐܦܩܘܗܝ] in Poc. ܘܡܢ ܐܦܩܘܗܝ. v. 32. Excidit hoc loco vox una, cujus reſtitutio e Gr. exemplari locum ſanet; legendum ܪܝܫ̈ܢܐ, ܘܢܫ̈ܝܗܘܢ ܐܠܝܘ ܗܘܘ *præſides cum uxoribus ſuis lamentati ſunt eum.* Tangit enim morem luctus Judaici, quo primores populi per ordines ſuos, eorumque fœminæ per ſuos ordines luctum celebrabant: de quo more vide apud Prophetam Zachariam Cap. 12. v. 11, 12, 13. ubi hunc ipſum luctum deſcribit. Cui illuſtrando conſule Maimonidem in תענית. v. 38. [...]iam hic vox deeſſe videtur, & legendum ܐܣܪܗ ܘܐܝܬܝܗ e Græco, συλλαβὼν ἀνήγαγεν ἐξ Αἰγύπτου. Ib. ܙܪܚܝܐ Ζαράκην Gr. Zachariam verti, nec enim aliud occurrebat. v. 4[...] ܐܬܩܝܡ] videtur legendum ܕܐܬܩܝܡ ܥܠܘܗܝ *quæ ſcri[pta] conſignata ſunt de eo.* v. 43. ܐܬܚܙܝ ܐܬܚܙܝ] lege ܐܬܚܙܝ ܕܝܢ ܐܝܠܝܢ ܗܘܐ ܒܪ ܫܢܝܢ: ſequitur autem in marg. Poc. ܒܪ ܬܡܢܥܣܪܐ ut in alio exemplari fuiſſe *octodecimum* [...]nificet, quæ varietas lectionis etiam in codice Romano [...] notata eſt. v. 48. videtur expungendum illud ܘܐܙܠܘ, [...] quo procedit ſenſus. v. 55. videtur legendum ܘܦܘܪܓܣ, [...] ſit Græcum πύργος. v. 57 & 58. ܕܐܬܢܛܪ ܒܬܠܬ] lege ܒܬܠܬܐ ܕܡܠܟܐ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܡܪܝܐ ܘܡܠܟܘܬܗ.

CAP. II. v. 1. ܒܝܘܡܐ ܕܐܬܒܪ] Senſus erit apertus ſi legas [...] quaſi repetito ܕ ܒܝܘܡܐ ex fine c. 1. v. 8. ܫܒܛܐ] le[ge] ܪܝܫ̈ܝ ܫܒܛܐ ut in Græco ἀρχίφυλοι. v. 9. [...] expun[...]

expunge, & lege ܩܡ ܕܗܘܢܗܘܢ *quorum mens excitata fuerat*, ut in Gr. ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη. v. 10. poſt ܦܬܟܪܐ ܕܝܠܗ, abſunt à noſtris codicibus quæ ſequuntur in Græco, καὶ ἐξενέγκας αὐτὰ ὁ Κύρος ὁ βασιλεὺς, quæ ſupplenda eſſe orationis ἀνακολουθία demonſtrat: ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ. v. 13. ܡܚܠܦܢܝ̈ܬܐ-ܘܦܚܢܐ] neceſſario ſcribendum ܡܚܠܦܢܝ̈ܬܐ, & poſtea, ܘܦܝ̈ܠܐ.

CAP. III. v. 2. Videri poſſet ſcribendum ܘܐܚܫܕܪ̈ܦܢܐ; ſed in voce peregrina nihil mutandum: ſic v. 11. & c. 4. 47. V. 3. ܘܕܐܬܬܥܝܪ] lege ܘܐܬܬܥܝܪ. v. 5. videtur ſcribendum, ܗܘ ܕܐܢ ܬܬܚܙܐ, ut in Poc; potius quam ܗܘ ܕܝܢ ܕܬܬܚܙܐ: Gr. ὃ ἐὰν φανῇ τὸ ῥῆμα. & ſane ab hoc Syriaſmo videtur profectus uſus ille τοῦ ἐὰν quem in Novo Teſtamento adeo frequentem eſſe conſtat: v. 11. ܗܘ ܡܢ ܕܐܢ ܢܚܘܐ ܡܠܟܐ. v. 6. ܘܐܪ̈ܓܘܢܐ] videtur ſcribendum in ſingulari ܘܐܪܓܘܢܐ: & verſu ſequenti, ܘܢܘܪܐ ܠܗ ܡܐ.

v. 10. Cum vere ſcriptum videatur in codicibus noſtris ܚܣܝܢ ܚܣܝܢ ܗܘܝܘ ܠܟܠ: ſequitur ut videri debeat ſtatim inferendum ܡܪܝܡܐ, vel ܟܠܗ ܡܪܝܡܐ.

CAP. IV. v. 3. ܕܐܢ ܕܢܐܡܪ] omnino legendum ܕܐܢ ܢܐܡܪ. v. 5. ܘܐܢ ܢܒܙܘܢ] quod in Gr. καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσι, ſcribe ܕܐܢ ܢܒܙܘܢ. v. 14. ܕܡܢܝܢ] fortaſſe legendum eſt ܗܘ ܡܢܘ ܗܘ ܕܫܠܝܛ ܒܗܘܢ, etſi codices in eo conſentiant quod edimus. v. 16. ܡܢܗ ܗܘܘ ܕܢܨܒܬܐ] videtur legendum, ܕܡܢܗ ܗܘܘ ܢܨܒܬܐ ܗܘܐ ἐξ ὧν ὁ οἶνος γίνεται. v. 22. ܒܢܝ̈ܫܐ] manifeſtum eſt legendum ܒܢܝ̈ܫܐ ܡܢܗܘܢ ܐܠܗܘܢ, etſi codices hoc exhibent quod damus. v. 24. ܘܣܒܠܝܢ] ſcribendum ܘܣܒܠܝܢ cum puncto præt. ut in Gr. v. 28. ܟܦܠܚܝܢ ܒܗ ܗܘ] ſcribendum ܟܠܚܝܢ ܠܗ e Græco: videtur ܦ additum propter ſonum ſimilem ſono ܒ ſequentis. v. 30. ܘ illud in ܘܡܫܪܝܐ argumento eſt deeſſe quæ amplius ſunt in Græco, lege ܕܡܠܟܐ ܗܘܬ ܠܗ ܡܫܪܝܐ ܘܡܪܐܢܬܐ ܗܘܬ: quod autem ſequitur ܘܣܦܪܐ, lege ܘܣܦܪܐ. v. 31. ܡܫܬܢܝ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܡܫܬܢܝ ܠܗ ܗܘܐ, nam in Gr. κολακεύει. v. 33. ܘܡܬܪܓܝ] lege ܡܬܪܓܝ in ſing. v. 39 & v. 40. ܕܠܟܠܗ. ܘܠܐ] lege, ܕܠܟܠܗ. ܘܟܠܗ ܡܥܒܕܐ ܕܠܟܠܗ omiſſis, ſcil. per ſcribæ errorem, quæ in Græco utrumq; ܕܠܟܠܗ interjacent. v. 40. ܡܠܟܘܬܐ] lege ſecundum Gr. ܕܡܠܟܘܬܗܘܢ ܕܟܠܗܝܢ. v. 42. ܒܠܒܢ ܠܟ] intellige ܒܠܒܝܢ ܠܟ. v. 43. ܡܠܟܘܬܐ] in Poc. ܕܡܠܟܘܬܐ: lege ut in Gr. ܡܠܟܘܬܐ. v. 53. ܘܕܡܠܟܗܘܢ] videtur legendum ܘܕܡܠܟܘܬܗܘܢ.

CAP. V. v. 4. Videntur mihi ſupplenda in Syriacis, quæ amplius in Gr. leguntur, κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς, κατὰ τὴν μεριδαρχίαν ܠܟܠ ܒܝܬ ܐܒ̈ܗܬܐ ܠܫܒ̈ܛܝܗܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܕܥܡܗܘܢ ܡܠܟܘ̈ܬܐ ܕܝܠܗܘܢ. Ibid. ܒܪ ܕܐܗܪܘܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܝܫܘܥ. ܒܪ ܕܐܗܪܘܢ: fortaſſe autem & mox legendum fuerit ܗܘ ܕܡܣܒܪ ܘܪܒܘܬܗ, ſicut & mox v. 8, ubi ſcriptum eſt ܘܝܫܘܥ ܗܘ ܕܡܫܡܫܢܐ ܕܟܗܢܐ: ſcribendum fuerit ܗܘ ejecto, ܘܝܫܘܥ ܘܡܫܡܫܢܐ ܘܟܗܢܐ, ܘ ſemper in locum ܕ repoſito, ut cum Græcis cumq; reipſa conveniat. v. 7. ܢܦܩܘ ܗܘܐ] lege ܕܢܦܩܘ. v. 11. videntur Græca hoc loco poſtulare ܠܒܢܝ ܕܝܫܘܥ ܘܝܘܐܒ, εἰς τοὺς υἱοὺς Ἰησοῦ καὶ Ἰωάβ· quanquam in Poc. ſcriptum eſt, ܝܘܐܒ. v. 14. Ad lacunæ hujus initium ſic aſcriptum legi in Poc. ܒܟܬܒܐ ܥܬܝܩܐ ܕܡܢܗ ܐܦܩܢ ܠܡܫܟܠ ܗܘܐ ܒܗ ܐܝܟ ܬܪܬܝܢ ܦܐܬܐ ܕܚܒܝܠܢ ܗܘ̈ܝ. ܚܙܝ ܡܫܠܡܢܐ ܗܟܝܠ ܫܡܗ̈ܐ ܕܠܥܠ ܠܐ ܟܬܝܒܝܢ ܗܪܟܐ. ܐܣܬܟܠ ܩܪܘܝܐ.

In antiquo libro ex quo deſcripſimus, corruptæ erant quaſi duæ paginæ (vide Ecclum. c. 9. v. 7.) *hoc loco: Igitur omnia nomina hic ſcripta non ſunt. Nota Lector.* v. 44. Videtur legendum, ܢܘܪܘ, abjecto ܕ, vel ܘܢܦܪܘ redundante, ut ſæpe, ܘ. Hoc poſtulant Græca, tum, orationis ἀκολουθία & integritas. v. 45. ܘܗܢܘܢ ܐܝܟ ܚܝܠܗܘܢ. ܢܬܠܘܢ ܒܝܬ] lege ܐܝܟ ܚܝܠܐ ܕܠܗܘܢ, ܘܢܬܠܘܢ ܒܗ ܒܝܬ: manifeſtum ex Græcis, κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν καὶ δοῦναι εἰς τό. v. 50. ܐܬܟܢܫܘ] lege ܘܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܗܘܢ, quia eſt in Gr. καὶ ἐπισυνήχθησαν αὐτοῖς, ſenſu poſtulante. Ibid. ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܐ] lege ܡܛܠ ܕܒܥܠܕܒܒ̈ܐ, vel potius ܡܛܠ ܕܒܥܠܕܒܒܘܬܐ, quia in Gr. eſt, ὅτι ἐν ἔχθρᾳ ἦσαν αὐτοῖς. v. 55. ܘܡܫܚܐ] videtur legendum ܘܡܫ̈ܚܐ in plurali, ut in Gr. χάῤῥα. v. 58. ܕܠܡܐܠܘ] videtur e Græcis legendum; ܘܡܢܛܪܝܢ ܠܗܘܢ ܗܘ ܐܝܟ ܚܕܐ. ܘܒܢ̈ܝܗܘܢ ܘܐܚ̈ܝܗܘܢ. v. 65. ܕܡܫܒܚܝܢ ܕܒܩܠܐ ܪܡܐ.] videtur excludendum hoc loco ܪܡܐ, ut locus ſic legatur, ܒܩܠܐ ܪܒܐ ܘܥܡܐ ܕܡܬܢܚܡ ܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܕܢܫܡܥ ܩܠ ܢܘܚܐ ܕܟܝܪܘܬܐ, vel ܕܡܫܒܚܝܢ, quia in Gr. ὄχλος γὰρ ἦν ὁ σαλπίζων. v. 71. ܐܣܬܪܚܘ ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ] ſcribe ܕܐܣܬܪܚܘ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܦܪܣܝܐ.

CAP. VI. Initium capitis quod ἀκολουθίαν deſiderat, ſatis oſtendit ea quæ in Græcis amplius habentur, deeſſe vitio ſcriptorum in Syriacis, *viz.* ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Δαρείου βασιλείας ſtatim autem legendum ܘܐܬܢܒܝܘ ܗܘ ܚܓܝ. v. 3. ܘܦܚܘܬܢܝܐ] in Poc. ſcriptum eſt & hic & poſtea v. 7, ܘܦܚܘܬܢܝܐ: nec eſt dubium ſequi debere, ut ibi, ܫܬܪܒܘܙܢܝ. v. 12. ܕܡܬܡܢܝܢ ܕܫܪ̈ܝܪܐ ܠܗܘܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܡܬܡܢܝܢ ܕܫܪ̈ܝܪܝܢ ܠܗܘܢ melius, ut videtur. v. 15. ܕܟܠܕܝ̈ܐ ܕܒܒܠ] non eſt dubium legendum eſſe ܡܠܟܐ ܕܒܒܠ ܕܟܠܕܝܐ. v. 16. ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܕܟܘܪܫ] legendum videtur ut in Poc. ܒܫܢܬ ܚܕܐ ܕܟܘܪܫ. Ibid. deſideratur in Syriacis vitio ſcriptorum, ܟܘܪܫ ܕܐܬܪܐ ܕܒܒܠ ܟܬܒ ܟܘܪܫ ܡܠܟܐ ܗܢܐ βασιλεύοντος Κύρου χώρας Βαβυλωνίας ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς Κύρος. v. 20. ܕܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘܐ] manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ܘܡܢ ܗܝܕܝܢ ܘܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܗܘ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘܐ. v. 21. ܘܠܐ ܢܫܟܚ] in Poc. ܠܐ ܢܫܟܚ ܐܢܫ ܡܠܟܐ, ſine ܘ. v. 25. ܕܡܬܒܢܐ ܕܐܝܟ] legendum ܕܐܝܟ ܕܡܬܒܢܝܢ ἐγχωρίων. v. 27. ܕܫܘܫܝܢ] videtur legendum ܘܫܘܫܢܝܐ.

CAP. VII. v. 4. videtur expungendum eſſe quod mox repetitur, ܡܠܟܐ ܕܦܪܣ ܕܥܒܕܘ ܥܒܝܕܬܐ ܐܝܟ ܦܘܩܕܢܐ ܕܟܘܪܫ ܘܕܕܪܝܘܫ. v. 7. ܚܕܬܘܬܐ] manifeſtum etiam eſt legendum eſſe ܚܘܕܬܐ, exigente hoc Syriaſmo. Sequitur autem in Poc. ܕܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝܐ. 9. ܡܦܠܓܘܬܐ] Cum in Græco ſcriptum ſit κατὰ φυλὰς ἐστολισμένοι, videtur legendum ܐܝܟ ܦܘܠܓܐ ܠܫܒ̈ܛܐ ܟܕ ܠܒܝܫܝܢ ܡܐܢ̈ܐ. v. 11. Syriaci codices legunt cum vulgata ܠܐ ܐܬܕܟܝܘ ܗܘܘ ſecus ac in Græco: Conſonabunt autem, ſi legamus in Græco, ὅτι ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἅμα· καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας οὐχ' ἡγνίσθησαν ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν, ita ut Interpres Syrus cum ὅτι pro ὅτε legeret, propterea tranſtulerit ܡܛܠ: Nec enim purificatos fuiſſe omnes Iſraelitas ſatis indicant ſequentia.

CAP. VIII. v. 3. ܐܠܦܢܐ] lege ܐܠܦܢܐ. Ibidem ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܫܡܫܢܐ] fortaſſe ſcribendum ut in Gr. ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܡܫܢܐ: ſequente autem verſu vocem nihili ܒܫܡܪܝܢ manifeſtum eſt in ܒܙܪܐ mutandam. v. 9. ܢܫܝܐ] lego ܢܫܝܗ. v. 11. ܘܗܠܝܢ ܕܢܨܝܚܝܢ] lege ܘܗܠܝܢ ܕܢܨܝ̈ܚܢ ܐܢܫ̈ܐ nimirum καὶ τὰ φιλάνθρωπα, abundante initio ܘ, ut Hebræis. v. 17. ܘܡܫܠܡ] manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ܡܫܠܡ ἐπιτέλει, ܘ abundante ut hic ſæpius. v. 24. ܘܡܬܪ̈ܕܝܢܐ] Scribe ut ſupra (f. ܕܥܒܕܘܬܐ) ܕܥܒܕܘܬܐ ܘܡܬܪ̈ܕܝܢܐ ܘܠܡܦܩ ܢܟ̈ܣܘܗܝ ܘܠܡܣܬܪܩܘ. v. 26. ܕܐܢ ܢܒܥܘܢ] ſi

Græca audias, ſcribes hic ܐܢ ܠܟ ܢܗܒܘܢ ܒܚܘܫܒܢܗ ܕܡܠܟܐ. v. 27. ܘܡܡ̈ܠܟܢܐ] neceſſe eſt reſcribi ܘܡܡܠܟܢܐ in ſingulari. v. 30. videtur Syriacus interpres legiſſe in Gr. εὐςαλῆς, cum vertit ܫܦܝܪ ܒܡܢܝܢܐ ܗܘܝܬ. v. 35. manifeſtum eſt ܢܘܚܐܝܠ ſcriptum eſſe in noſtris pro ܝܘܚܐܝܠ. v. 37. ܙܒܝܢ] videtur legendum ܙܒܝ ܕܡܢ ܒܢܝܐܝܠ ut in Gr: in Poc. ſane male ܙܒܝܢ: v. 39. ܦܩܘܦܐ] legendum ut in Poc. ܝܦܩܘܦܐ. v. 42. ܘܗܠܝܢ ܕܝܠܗܘܢ] non eſt dubium legendum eſse, ut eſt in Gr. ܘܗܠܝܢ ܫܡ̈ܗܝܗ ܕܝܠܗܘܢ. v. 45. pro ܘܡܢ ܐܬܐ ܠܘܬܗ, & ܡܫܟܚܐ ܟܠܡܕܡ, repoſui quæ in Græcis. v. 48. ܕܠܗܘܢܐ] manifeſtum eſt ex Græcis, legendum eſſe ܕܡܥܕܪܢ ܗܘ ܕܝܠܗ. v. 51. ܡܚܒܐ] neceſſario legendum ܠܡܚܒܒܐ. v. 56. ܗܘܒܬܐ ܦܫܡ ܡܒܒܐ ܘܡܡܠܒܒܐ] lege meo periculo ܗܘܒܬܐ ܕܦ̈ܫܡ— (vel ܗܘܒܝܢ) manifeſtum enim eſt diſtingui hæc a præcedentibus. v. 65. ܒܟܠܗ ܡܥܠܘܬܐ] lege ܟܠܗ ܘܐܬܩܠܝ ܒܗ ܡܥܠܘܬܐ ܟܠܗ ܥܠܬܐ. In numero autem victimarum quæ ſequuntur, patet, ultra medicinam vitiatos eſſe codices noſtros Syriacos. v. 70. ܘܐܬܚ̈ܫܒܢ] videtur ex Græcis legendum eſſe ܘܐܬܚܫܒܢ ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܒܟܘܪܐ ܕܐܪܥܐ ܘܡܟܣܪܘܬܐ ܕܝܠܗܘܢ. v. 71. in utroque codice ſcriptum eſt ܡܫܬܪܘ ܗܘܘ, pro ܡܫܬܪܝܢ ܗܘܘ. v. 75. ܐܡܪ ܗܘܝܬ] videtur legendum ܐܡܪ ܗܘܝܬ, vel ܘܐܡܪ ܗܘܝܬ. v. 78. ܒܡܫܒܥܐ ܕܝܠܢ] manifeſtum eſt legendum eſſe ܒܡܫܒ̈ܥܐ ܕܐܪܥܐ. v. 86. ܘܬܬܪܬܘܢ] videtur legendum ſecundum Græca ܘܬܬܪܬܘܢ, καὶ κατακληρονομήσητε. v. 97. ܠܟܠܗܘܢ] videtur legendum ܘܪܫܝܗܘܢ ܒ̈ܢܝܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ: cum enim Græco ſit παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, videtur ſenſus poſtulare, capita etiam Iſraelitarum juramento adacta eſſe; etſi in Gr. etiam deeſt copula.

CAP. IX. v. 5. ܒܬ̈ܠܬܐ] ſupple e Gr. ܝܘܡ̈ܬܐ. v. 7. ܕܐܝܣܪܐܝܠ] videtur ex Græco, ſcribendum eſſe ܠܐܝܣܪܐܝܠ. Ibid. ܒܢܘܟܪܝܬܐ] ſcribe, ܒܢܘܟܪ̈ܝܬܐ. v. 12. ܕܝܠܢ ܟܠ] ſcribe ܗܢܘܢ ܕܝܠܢ ܟܠܗܘܢ ܢܩ̈ܘܡ, ita ut per abbreviaturam ſcriptum fuerit ܟܠ̄ pro ܟܠܗܘܢ. v. 14. lego ܐܣܬܝܥܘ ܒܗܠܝܢ ܥܠܝܗܘܢ ad ſenſum Græcorum, συνεβράβευσαν αὐτοῖς. v. 17. ܓܒܪ̈ܐ] lege ܗܠܝܢ ܕܝܠܗܘܢ ܕܓܒܪ̈ܐ ܗܘܘ, deeſt enim ܕ ante ܓܒܪ̈ܐ. v. 21. ܕܐܡܘܪܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܕܐܡܪܝܐ, & mox ܘܡܥܝܐ. v. 22. ܕܦܫܚܘܪ] in Poc. ܘܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܦܫܚܘܪ, in Gr. καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Φαισούρ. v. 25. mirum unde factum ſit ut noſtri codices Syriaci legant, ܘܡܢ ܒܢ̈ܝܐ ܕܫܠܘܡ, cum ſit in Gr. καὶ τῶν θυρωρῶν Σαλοῦμος, ܘܡܢ ܬܪ̈ܥܐ ܕܫܠܘܡ. v. 27. ܘܥܒܕܝܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܘܝܘܥܒܕܝܐ propius Græco Ἰωαβδίας. v. 32. ܐܠܫܥܘܢ] in Poc. ܘܐܠܫܥܘܢܐ. v. 36. ܘܫܒܩܘܢ] Si Gr. ſequamur, legendum ܘܫܒܩܘ ܐܢ̈ܝܢ ܥܡ ܒ̈ܢܝܗܝܢ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτὰς σὺν τέκνοις. v. 37. puto legendum, ut cum Græcis conveniat, ܘܝܬܒܘ ܟܗ̈ܢܐ ܘܠܘ̈ܝܐ. ܘܗܠܝܢ ܕܡܢ ܐܝܣܪܐܝܠ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܒܐܬܪܐ ܘܫܪܟܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܒܡܕܝ̈ܢܬܐ ܕܝܠܗܘܢ, ut intelligat, primo Sacerdotes Levitas & Iſraelitas Hieroſolymis et in agro Hieroſolymitano habitaſſe: Tum perinde reliquos Iſraelitas in civitatibus viciſque ſuis et agris eorum. v. 44. ܕܒܢܝܐ ܠܟܘܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܢܒܢܝܐ ܠܟܘܢ.

TOBIÆ.

Titulus quem eundem uterque codex exhibet, ſequitur ex eo, quod, calci primi libri Eſdræ adjectum, ſuo loco exhibumus. Nam, in tanta varietate exemplarium, Græci, Hieronymiani, Hebraici, Syriacus codex Græcum exprimit.

CAP. I.

VER. 1. ܕܛܒ̈ܝܐܝܠ ܕܐܕܘܐܝܠ] videtur legendum ܕܚܢܢܐܝܠ e Græco & Hebr: item poſt ܕܐܕܘܐܝܠ e Græco & Poc: in Heb. autem אריאל. v. 4. Non dubito codices noſtros hoc loco mutilos eſſe, reſtituendaque hæc vel ſimilia: ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ ܠܡܕܒܚܘ ܒܗܘܢ ܟܠܗܘܢ ܫܒ̈ܛܐ. ܘܐܬܩܕܫ ܗܝܟܠܐ ܕܡܥܡܪܐ, nimirum ut conveniat cum Græco: Sic, *Ex omnibus tribubus Iſrael, ut ſacrificarent omnes tribus. Et ſanctificatum eſt Templum habitationis.* Etſi autem Græca ſtatim poſtulent ܗܘ ܕܐܬܓܒܝ ܠܗ, tamen uterque codex habet quod expreſſimus, ܕܐܬܒܢܝ ܒܗ. v. 16. ܠܓܒܪܐܝܠ] in Poc. ܠܓܒܥܐܝܠ ut vertimus, cum in Uſs. ſemper ſit Gabriel pro Gabaele. v. 18. ܠܐ ܡܬܩܒܪܝܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܐ ܡܬܩܒ̈ܪܢܘܬܐ. v. 24. ܠܛܘܪܐ ܕܐܪܪܛ] lege ܘܥܪܩܘ ܠܛܘܪ̈ܐ ܕܐܪܪܛ. Ibid. Vide an non redundet illud ܒܪܐ in fine capitis, nam ܡܢ ܗܘ ܕܠܬܪܝܢ idem eſt quod in Græco ἐκ δευτέρας, ut mox ܡܢ ܐܚܐ ܕܝܠܗ ἐξάδελφος.

CAP. II. v. 2. ܕܐܝܢ ܠܡܣܟܢܝܢ] melius in Poc. ܠܗܘ ܕܐܢ ܠܡܣܟܢܝܢ ὃν ἂν εὕρῃς. v. 22. ܦܢܝܬ] plenius in Poc. ܗܘ ܦܢܝܬ ܐܡܪ ܠܝ *reſpondens dixit mihi*, ut in Gr. Ibid. ܚܙ̈ܝܢ ܟܠܗܘܢ] melius in Poc. ܗܘ ܚܙ̈ܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܟܠܗ ut vertimus: forte leg. ܕܒܟܠܗ.

CAP. III. v. 4. ܒܒܙܬܐ ܘܡܒܙ̈ܢ] videtur legendum ܕܒܒܙܬܐ ܡܒܙܒܙܝܢ. v. 6. ܐܢܢܩܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܐܢܢܩܐ, ſæpe ܐܢܢܩܝ. v. 8. ܫܒ̈ܐ] in Poc. ſcriptum eſt ܫܒܥܐ. v. 9. ܘܐܬܩܛܠܝܢ] Senſus poſtulat ܘܐܬܩ̈ܛܠܝܢ in præterito. v. 10. ܕܐܠܗܝ ܠܡܚܫܒܢܐ] lege ܠܗ ܠܡܚܫܒܢܐ. v. 13. ܕܥܒܕܬܐ] Græca poſtulant ܒܐܪܥܐ ܕܥܒܕܬܐ ܕܠܗ. Ibid. in Poc. ܘܡܥܡܪܐ ut in Græco, non ܘܡܥܡܪܢܐ.

CAP. IV. v. 1. ܘܐܬܕܟܪ ܗܘܐ] in Poc. ܘܐܬܕܟܪ ܗܘ ܒܗ. v. 6. ܘܒܟܠܗܘܢ] puto ſcribendum ܘܒܟܬܒܗܘܢ. v. 7. ܠܐ ܬܗܦܟ ܦܪܨܘܦܐ] Non eſt dubium ſupplendum eſſe e Græco, ut vertimus, ܠܐ ܬܗܦܟ ܦܪܨܘܦܐ ܕܐܠܗܐ. v. 13. ܒܒܢ̈ܝܐ. ܘܙܕܩܐ] in Poc. ܘܐܬܒܪܝܬ ܒܒܢ̈ܝܐ ܕܝܠܗܘܢ. ܘܙܕܩܐ ܕܝܠܗܘܢ, quod rectum eſt: erat quidem inſultum ſecundo ܘܐܬܒܪܝܬ ante ܘܙܕܩܐ; quo ſublato reliqua exacte reſpondent Græcis. v. 15. ܗܘ ܕܣܢܐ ܠܢܦܫܟ] in Poc. ܕܠ ܠܢܦܫܟ ܠܟܠܢܫ ܠܐ ܬܥܒܕ quod rectum eſt. Statim verſu 20, ܘܠܗܘ ܕܠܟ ܠܐ ܬܥܒܕ. Cæterum videtur addendum ܠܐ ܬܠܘܐ ܠܘܬܟ, interpungendo ut ex Uſſer. expreſſimus. Ibid. ܪ̈ܙܐ videtur ſcribendum ܙܪܐ. v. 22. ܐܝܟ ܗܘ ܡܢ ܫܘܝܢܐ] in Poc. ܐܝܟ ܗܘ ܟܠ ܫܘܝܢܐ, melius.

CAP. V. v. 1. ܐܥܒܕ] ſcriptura Uſſeriani quam expreſſimus, docet legendum eſſe, ܐܥܒܕ. ܐܝܟ, ut in Græcis. v. 1 ܐܢܫ ܐܝܢܐ] in Poc. ſcriptum eſt, ܡܢ ܐܢܫ ܡܣܬܒܪ ܗܘ ܘܡܢ ܐܢܫ ܐܝܢܐ ܕܝܠܟ ܐܝܬܝܟ. v. 19. ܘܒܟܠܗܘܢ. ܗܘܝܘ] manifeſtum eſt legendum eſſe, ܘܒܟܠܝܘܢ, ut in Græcis, etſi libri ſint ut editum eſt.

CAP. VI. v. 1. ܕܢܗܪܐ] in Poc. ſcriptum eſt, ܕܢܗܪܐ ܐܠܐ v. 5. ܙܘܚܗܘܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܙܘܚܗܘܢ ܠܥܘܠܐ. v. 8. non dubito legendum eſſe in plurali ܣܘܪ̈ܝܐ, ut in præcedentibus, ac in Græcis: mirum autem eſt legi mox, non ſolum in Syriacis, ſed etiam Græcis, τῇ Ῥάγῃ, cum & res, & præcedentia & ſequentia poſtulant Ecbatana. Et ita habet codex Hebraicus. v. 12.

totum illud ܡܛܠ ܕܠܟ ܡܛܝܐ ܝܪܬܘܬܐ ܕܝܠܗ non comparet in Poc. In neutro quæ præcedunt, λαλήσω περὶ αὐτῆς τῷ λήψομαί σοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα.

CAP. VII. v. 1. ܘܪܥܘܐܝܠ ܗܘܐ ܕܝܢ ܦܓܥܠ] in Poc. ܘܪܥܘܐܝܠܗ ܗܘܘ ܠܗ. ܘܐܬܟܠܠ: puto legendum quod expressi, ܘܪܥܘܐܝܠ. ܘܦܓܥ ܒܡܥܠܢܗ. ܘܐܬܕܪܬ ܠܗ ܚܕܝ, ܗܘܘ ܠܗ. v. 5. videtur totum illud, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Καὶ ζῇ, καὶ ὑγιαίνει, vitio excriptorum noſtris codicibus deeſſe. v. 10. ܕܝܢ] in Poc. ܘܐܬܠܟܝ ܕܝ ܠܥܠܡ ut ante, quod rectum eſt. Ibid. in Poc. tantum ܠܗ ܒܠܚܘܕܝܬܐ, ſine ܗܢܐ, recte. Ibid. in Poc. ܘܗܘܝ ܡܛܝܒ, bene. Ibid. ܬܩܪܐ] vel legendum eſt ܥܕܡܐ ܕܬܩܪ, vel ܥܕܡܐ ܕܬܩܪܘܢ, ut in Græco, ἕως ἂν στῆτε καὶ σταθῆτε. Hic in margine Uſſer. ܥܕܡܐ ܠܗܪܟܐ ܡܢ ܢܘܣܚܐ ܕܫܒܥܝܢ ܡܦܩܢܐ ܐܟܬܒܢ. ܘܡܛܠ ܕܝܢ ܕܡܚܒܠ ܗܘܐ. ܘܠܐ ܐܫܟܚܢ ܗܠ. ܕܝܬܝܪܬܐ ܡܢ ܢܘܣܚܐ ܐܚܪܢܐ ܐܠܨ ܠܢ ܕܢܟܬܘܒ. ܡܟܝܠ ܗܠܝܢ ܕܡܢ ܗܪܟܐ ܘܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܐ ܕܟܬܒܐ ܡܢ ܡܦܩܢܘܬܐ ܐܚܪܬܐ ܐܝܬܝܗܝܢ. *Hucuſq; e codice verſo de Septuaginta, deſcripſimus: Qui cum mutilus eſſet, nec ultra quicquam inveniretur, reliqua de alio codice deſcribi neceſſe fuit. Igitur, quæ hinc ad finem libri, ab editione alia ſunt.* Sane ab hoc primum verſu incipiunt Syriaca Græcis diſſonare, nec amplius Tobiam *τῶν LXX* habemus Syriace.

CAP. VIII. v. 2. ܥܠ ܓܘܡܪܐ ܕܢܘܪܐ ܕܡܬܒܣܡܝܢ] Poc. ܕܡܬܒܣܡܝܢ ܒܟܠܗ ܒܣܡ̈ܐ; *cui* (cineris, vel prunis) *impoſita erant aromata*: non ܡܬܒܣܡܝܢ in præſenti. v. 9. ܕܢܡܘܣܗ] in Poc. ܐܝܟ ܕܒܢܡܘܣܗ ܕܢܡܘܣܐ, *ut jus Lege conſtitutum poſtulat*; melius. v. 11. In Poc. ſcribitur ܘܐܬܕܒܪ ܕܢܚܦܪܠܗ. v. 14. ܒܫܠܡܐ] videtur orationis integritas poſtulare ܒܫܠܡܐ ܕܝܠܗܘܢ. v. 15. ܬܘܕ̈ܝܗܘܢ] in Poc. ܕܡܫܒܚܝܢ ܐܢܘܢ ܐܒܗܝܐ. v. 16. ܘܫܒܩ ܠ ܠܣܒܪܝ] videtur legendum ܐܝܟ ܕܣܒܪܬ ܘܫܒܩ ܠ.

CAP. X. v. 6. ܡܬܒܝܐ ܠܗܘ] videtur legendum ܡܬܒܝܐ ܗܘ. v. 7. ܘܡܬܢܚܐ] videtur legendum ܘܡܬܢܚܪܐ ܗܘܬ. v. 8. ܐܝܟ ܕܥܒܕܐ] in Poc. ܐܥܒܕܐ ܕܥܒܕܐ. v. 9. ܘܦܝܣܘܗܝ] in Poc. ܘܦܝܣܘܢܘܗܝ, itaq; debuerat eſſe in Uſſeriano ܐܦܝܣܐ in ſing. v. 13. ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܚܡܘܗܝ ܘܡܝܩܪ] in Poc. ܕܢܗܘܐ ܡܝܩܪ.

CAP. XI. v. 1. ܠܟܣܪܝܢ] in Poc. ſcriptum eſt ܠܟܣܣܪܝܢ. v. 3. ܒܫܠܡܐ ܒܚܝܠܐ] Poc. non habet ܒܫܠܡܐ, & ſane gloſſema videtur. v. 4. ܪܗܛ] Poc. ܪܗܛ ܠܗ in præterito, omnino melius. Item ܒܐܪܝܚ, quod etiam melius. v. 19. ܘܩܠܐ ܪܒܐ] in Poc. ܘܩܠܐ ܪܒ *voce magna*: ibi etiam ſcriptum ܘܒܪܟܘܗܝ ܐܠܗܝ.

CAP. XII. v. 15. ܐܢܐ ܐܠܐ] recte in Poc. ܐܢܐ ܐܢܐ ܪܦܐܝܠ. v. 19. ܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ] in Poc. ܐܠܐ ܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܠܝ. v. 20. in Poc. ܘܣܠܩ ܠܘܬܗ ܘܣܠܩ.

CAP. XIII. v. 5. ܘܠܐܘܪܫܠܡ] in Poc. ܘܐܘܪܫܠܡ ܒܟܠܗܝܢ.

CAP. XIV. v. 6. ܥܠ ܐܕܪܒܐ] forte ܟܠ ܬܘܪ̈ܐ. Ib. ad illa ܘܟܠ ܢܦܢܘܢ, aſcriptum erat ad marg. Uſſer. ܗܘ ܫܘܠܡܐ ܕܐܫܟܚܢ ܒܦܘܢܩܐ *Hic finis eorum quæ in exemplari invenimus*: Verum in Poc. ſequebantur quæ adjecimus. v. 7. ܘܒܟܠܗܘܢ] fortaſſe, legendum; ܘܢܗܦܟܘܢ, ܠܥܡܢ ܟܠܗ ܒܟܠܗܘܢ, *& gentem noſtram totam reducent*, ſcilicet Gentes; Quemadmodum apud Eſaiam ſcriptum eſt. De duplici autem Hieroſolymorum inſtauratione, quam Græcus codex exhibet, nihil habet hæc editio. v. 14. Fortaſſe legendum eſt ſecundum Græca; [illegible]. Certe locus vitioſus eſt; quem ſi ſic legas, ſatis conſonabit Græcis.

JUDITH.

CAP. I.

VErſ. 1. Repoſui quod in margine Uſſer. ſcriptum erat, ܕܐܡܠܟ. uterque enim codex habebat ܘܐܡܠܟ. Ibid. ܒܦܘܩܛܘܣ] Ex ſequentibus clarum erit legend. eſſe ܒܦܩܛܡ. v. 2. Putavi vertendum ܡܟܐܦ̈ܐ ܕܬܪ̈ܥܐ ܕܦܣܘܪܐ, ut in Græco, in plurali; & ſic etiam prius, ܡܟܐܦ̈ܐ: melius autem libri quam quod legitur in margine Uſſer. ܘܒܢܐ ܬܪܥܝܗ. ܠܬܪ̈ܥܐ ܕܦܣܝ̈ܠܐ, quamvis citetur e MS. v. 5. ܗܘ ܗܘ] in Poc. punctis aliis, ܗ̇ܘ ܗܘ̇ ܦܩܥܬܐ ܕܪܥܘ. v. 6. ܓܘܕܐ] forte etiam legendum, ܒܟܬܪ̈ܝܢ ܓܘܕ̈ܐ in plurali. v. 7. vitioſa ſine dubio lectio ܠܡܥܡܪ̈ܐ ܕܒܥܠܡܐ: quid tamen reponendum ſit, non facile eſt dictu, niſi de Græco ſumas ܕܡܬܝܪܒܐ. v. 9. ܘܒܡܫܪ̈ܝܢܐ] repone, non ſolum e Græco, ſed & ex margine Uſſ. ܒܫܡܪܝܢ ܘܒܫܡܪܝܢܗ: Sic etiam paulo poſt, ܘܠܟܪܟܠܢܩܘܣ: Et in fine verſus, ܥܕܡܐ ܠܬܚܘܡ̈ܐ ܕܟܘܫ̈ܐ in plurali: Et ſic etiam poſt, v. 12. ܠܬܚܘܡ̈ܐ ܕܬܪܝܗܘܢ, ܝܡܡ̈ܐ. v. 11. ܘܗܦܟܘ] lege, ut in Poc. ܘܐܗܦܟܘ: item poſt, lege ܘܩܛܠܗ ܒܪܘܡܚܗ ܗܘ *& occidit eum*, rex ipſe, *lancea ſua*.

CAP. II. v. 5. ܒܪ̈ܓܠܐ] legendum ut in Græco, ܒܪ̈ܓܠܐ ܕܚܝܠܝ *pedibus exercitus mei*: Et mox ܘܐܬܠ ܠܗܘܢ ܠܒܙܬܐ ܠܚܝܠܝ, *& dabo eis in prædam exercitui meo*: Statim etiam ܘܢܗܪܐ ܕܫܛܦ, eſt enim in Græco καὶ ποταμὸς ἐπικλύζων. Et ante, ܘܢܡܠܘܢ, ܢܚ̈ܠܝܗܘܢ, ܘܓܠ̈ܠܝܗܘܢ, ܡܢ ܟܕ ܩܛܝ̈ܠܝܗܘܢ: expreſſum enim eſt τὸ ܡܢ in margine Uſſ., & errore omiſſum eo videri poteſt quod ſequatur, ܡܢ ܩܛܝ̈ܠܝܗܘܢ, ܠܢܚܠܐ. v. 6. ܘܡܠܟܘܬܝ] Gr. poſtulant ܘܚܝܠܐ ܕܡܠܟܘܬܝ. Ibid. ܕܡܠܠܬ ܘܐܥܒܕ] in Poc. ܕܡܠܠܬܝ. ܘܐܥܒܕ: puto interpungendum & legendum, ut verti ܕܡܠܠܬ ܘܐܥܒܕ *quæ dixi, ipſa faciam*. v. 8. ܠܡܠܟ̈ܝܗܘܢ] in Poc. ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ. v. 12. ܘܥܒܪ] in Poc. ܘܥܒܪܘ, quia præceſſerat ܘܢܦܩܘ: Uſſ. autem ut in Gr. καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἐπεστρατοπέδευσεν ſic ſtatim, ܘܫܪܐ. Gr. καὶ ἀπῆλθεν: mox ܘܦܣܩ, Gr. διέκοψε tum ܘܒܙܗܘܢ, Gr. ἐπρονόμευσε. Cum autem ſcriptum ſit in Syriacis codicibus, ܘܒܙܗܘܢ ܘܠܟܠܗܘܢ, putandum eſt intercidiſſe nomen alicujus populi, præpoſito ܠ. Hinc ad finem capitis cum Græcus codex omnia efferat in ſingulari, Syriaci eadem exercitui tribuunt, efferentes in plurali. Tantum v. 14. ܘܥܒܪ ܦܪܬ ܘܥܒܪܗ ܠܒܝܬ ܢܗܪܘܬܐ. v. 13. ܠܟܪܟܡܣܝܘܣ] in Poc. ܘܒܒܠܥܝ ܕܟܪܟܡܣܝܘܣ. ut in Gr. v. 15. videtur legendum ut ſupra, ܠܣܘܥܪ̈ܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ, & ܠܣܘܥܪ̈ܢܐ ܕܦܩܠ in plurali: ſic enim in Græco. v. 17. ܘܡܥܝܠ] in Poc. ܘܥܝܠ, ut prius. v. 18. ܒܩܪ̈ܝܢ ܒܒܟܠܢܐ] Poc. ܕܟܠܢܐ ܒܩܘܪ̈ܝܗ; legend. ܕܒܟܠܢܐ, e Gr.

CAP. III. v. 1. ܫܠܡ ܡܠܟ̈ܐ] in Poc. ܡܠܟ̈ܐ ܫܠܡ, meliori ut videtur ordine. v. 2 & 3. ܕܫܦܝܪ] utrobique in Poc. ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝ̈ܢܝܟ. v. 7. in Poc. ܘܩܒܠܘܗ ܟܠܗ ܡܕ̈ܝܢܬܐ. ſed & hic etiam habes, ܘܩܒܠܘ, ܘܪܩܕܘ, ܘܙܡܪܘ, ܘܫܒܚܘ, quæ ſunt omnia in Gr. ſingularia: tribuenda hæc ſcripturæ Syriacæ, in qua ܘ plurale cum non efferatur, non eſt mirum ſi interdum non addatur plurali, alibi addatur ſingulari.

CAP. IV. v. 2. ܘܒܪܫܝܬܘܡܝܢ] vel ut in Poc. ܘܒܪܫܝܬܘܠܝܢ: forte ܘܒܪܫܝܬܗܘܢ, ut ܪܫܝܬܐ ſit *initium*. v. 5. ܠܡܫܒܫܪܐ] in Poc. ܠܠܡܫܒܫܘܪ̈ܐ. v. 10. ܘܡܕܝܢܬܗܘܢ] videtur legendum ܒܡܕܝ̈ܢܬܗܘܢ in plurali: nam in Gr. καὶ τὰς πόλεις τῆς κληρονομίας αὐτῶν. Vide cap. 5. v 22. v. 17. Non eſt dubium legendum eſſe e Gr. ܠܦܬܗ, repetito ܠ à fine vocis præcedentis.

CAP. V. v. 5. Uterque codex habebat ܕܡܫܪܝܢ ܒܡܕܒܪ̈ܐ: ſed cum aſcriptum eſſet ad marginem Uſſeriani ܒܡܕܒܪܐ, ut in Græco, non dubitavi id reponere. v. 22. κὴ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπεναντίων. Syr. ܘܡܬܟܒܫܝܢ ܗܘܘ ܐܝܠܝܢ̇ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ. vid. c. 4. v. 10. v. 27. ܠܐ ܢܫܠܡ] lege ܠܐ ܢܫܠܡ ܫܠܡ vel ܠܐ ܢܫܠܡܢ repetito ܢ a fine vocis præcedentis. Repoſui autem ſtatim ܘܢܗܘܘܢ ܠܡܬܕܫܢܘ ܠܐ ܕܟܠܗ ܚܝܠܟ, nam in Græco κὴ ἔσονται εἰς κατάβρωμα πάσης τῆς στρατιᾶς σου. Locutio ſumpta e Num. c. 14. v. 9. Vide etiam. c. 10. v. 12.

CAP. VI. v. 4. ܠܐ ܬܚܙܝܢ ܡܢ] non eſt dubium legendum eſſe ܠܐ ܬܚܙܐ ܐܦ̈ܝ ܡܢ ܝܘܡܢܐ, vel ܐܦ̈ܝ, ut in Græco οὐκ ὄψει ὅτι τὸ πρόσωπόν μου ἀφ' ἡμέρας ταύτης, quanquam utrique codici abeſt vox iſta. Ibid. ܝܘܡܢܐ ܕܗܦܟܬܐ] lege ܝܘܡܐ. v. 5. ܘܠܐ ܢܚܙܝܢ̈] Poc. ܘܢܚܙܝܢ̈ ܥܝܢܝܟ ܛܒ̈ܬܐ &c., putaſti ſcilicet, *quod videbunt oculi tui bona.* v. 8. ܡܬܚܪܝܢܘܬܐ] Non eſt dubium legendum eſſe ut in Græco ܟܕ ܫܠܡ ܡܬܚܪܝܢܘܬܐ reclamantibus etiam codicibus Syriacis. Ibid. ܢܫܟܚܘ ܢܚܫܘܢܗܘܢ] in Poc. ܘܢܫܟܚܘ ܢܚܫܘܢܗܘܢ redundante ܘ ut diximus. Ibid. ܘܐܬܚܙܝܘ ܡܫܡܥܝܬܐ] videtur Syriaſmus poſtulare ܘܐܬܚܙܝܘ ܠܡܫܡܥܝܬܐ. v. 11. ܐܣܪ̈ܘܗܝ] in Poc. ܐܣܪܘܗܝ, & mox ܐܣܪ̈ܘܗܝ. v. 12. ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܟܢܘܫܬܗ] in Poc. ܒܟܠܗܘܢ ܦܬܓܡ̈ܐ ܕܟܢܘܫܬܐ male, nam in Gr. πάντα τὰ ῥήματα τῆς συνεδρείας. v. 20. ܐܬܪܐ] Scribendum ut in margine Uſſeriani ܘܥܒܕܘ ܡܫܬܝܐ, ſic enim & in Græco: niſi interpres Syr. legerit in Gr. pro πότον, τόπον ܐܬܪܐ. v. 21. ܘܥܒܕ] videtur etiam reclamantibus codicibus ſcribendum ܘܥܒܕܘ ut in Græcis.

CAP. VII. v. 3. Manifeſtum eſt ſcribendum eſſe ſemper in Syriaco ܕܘܬܝܢ, non autem ܪܘܬܝܢ quod habent codices multis in locis. Sic in ſuperioribus, cap. 4. v. 3 in Syriaco, putavi vertendum ac ſi ſcriptum eſſet ܐܒܠ ܡܫܡܥܐ, hic tamen Poc. ܐܒܠ ܡܫܡܥܬ. v. 5. ܡܣܩܢܐ] in Poc. ܘܣܩܘ ܡܣܩܢܐ ܕܡܬܚܪܝܢܘܬܐ, recte ſi ܡܣܩ̈ܢܐ legas in plur. ut in Gr. ἀναβάσεις. v. 8. ܪ̈ܫܢ] legendum ut in Gr. ܘܪ̈ܫܢ ܡܬܚܪܝ̈ܢܘܬܐ ܕܒܢܝ̈ ܥܡܘܢ ܥܡܗ. Ib. Si ſequamur Græca, ſcribendum erit ܟܠ ܢܝܪ̈ܒܐ ܕܡܠܟܗܘܢ. v. 9. ܥܕܡ ܐܢܫܐ] lege ܥܕܠܐ, Gr. πρίν. v. 10. ܗܘܘ ܠܚܕ] lege ܣܝܡܝܢ ܒܡܨܥܬܗܘܢ ܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܠܚܕ *poſita erant in medio ipſorum*, impedimenta ſcilicet ut in obſidione, in caſtra recepta eſſe, *multa admodum*: quæ lectio plenior Græca. v. 11. ܘܐܬܦܠܫܘ ܘܦܠܫܘ] videtur legendum ܘܦܠܫܘ ܘܐܬܦܠܫܘ. v. 16. ܕܝܠܗ̈ܘܢ] videtur legendum ܡܠܬܐ ܕܝܠܗܘܢ ܕܝܠܗܘܢ. v. 23. non eſt dubium ܐܬܪܫܘ idem eſſe quod in Græco θαρσεῖτε, ut mox ܟܒܪ τάχα, ſic cap. 11. v. 1. v. 25. ܘܕܒܪܗ] in Poc. ܘܕܒܪܗ: ſcribe, ut in Græco ܘܒܕܪܗ, κὴ ἐσκόρπισε· & mox ܘܫܕܪ κὴ ἐξαπέστειλε, non ܘܫܕܪܐ.

CAP. VIII. v. 1. ܒܪܬ ܠܟܝ̈ܐ] quoties hic ſcriptum eſt ܒܪܬ videtur legendum ܒܪ in Syriacis. v. 6. ܡܬܓܠܠܬܐ] in Poc. ܡܬܓܠܠܬܐ, & tamen poſtea ܡܬܓܠܬܐ. v. 9. ܒܥܩܐ] videtur legendum, ܦܬܓܡ̈ܘܗܝ ܕܥܡܐ ܒܝ̈ܫܐ in plurali, ut in Gr. τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ τὰ πονηρά. Ibid. ܡܪܝܬܗ̇ ܟܠ] videtur legendum, ut in Poc. ܕܦܩܝܕܐ ܟܠ ܡܪܝܢܬܗ̇, *quæ præfecta erat proprio ipſius*: ܦܪܢܣܘܬܗ̇, ἡ παρεστῶσα αὐτῇ, quæ præfecta omnibus facultatibus ipſius, *miniſtrabat ipſi.* Ibid. ܘܗܘܬ ܡܫܡܫܐ ܠܗ̇] videtur ſcribendum, ܘܗܘܬ ܡܕܒܪܢܝܬܐ ܠܟܠ ܩܢܝܢܗ̇ ܘܡܫܡܫܐ ܠܗ̇. v. 11. ܘܠܐ ܐܚܝ] lege ܕܠܐ. v. 14. ܠܐ ܐܚ̈ܝ ܬܪܓܙܐ] videtur legendum ſecundum Gr. ܠܐ ܐܚ̈ܝ ܠܐ ܬܪܓܙܘܢ ܠܡܪܝܐ *nolite fratres irritare*. v. 15. ܕܢܬܟܠܠ] legendum videtur ܐܠܗܐ ܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܢܬܟܠܟܠ ܘܠܐ ܐܝܟ ܒܪ ܐܢܫܐ ܕܢܬܒܚܪ, *Nec enim inſtar hominis eſt ut ei miniteris, nec ſicut filius hominis ut examinetur*: Eodem enim ſpectat quod præceſſerat, μὴ ἐνεχυράζετε, nolite quaſi pignoribus captis Deum reſpondendum in judicio quaſi adigere. Propterea veram eſſe puto lectionem, Num. 23. v. 9, vnde hæc ſumpta, διαιτηθῆναι. v. 17. ܡܬܓܠܝܢܘܬܐ] lege, ܕܡܬܓܠܝܢܘܬܐ. v. 19. ܡܢ ܕܡܢ] in Gr. ܦܘܡܡܢ. Ibid. ܫܒ̈ܩܝܢ] Gr. ܫܒܩܝܢ. v. 21. ܕܒܝܬ ܠܝܘܗܝܢ ܒܪܝܬܐ] fortaſſe ſcribendum ܒܝܬ ܠܝܘܗܝܢ, ut v. 3 ܒܝܬ ܦܠܘ. ܒܝܬ. ܠܡܕܝ. v. 28. ܐܬܡܠܟܬܝ] ſenſus poſtulat ܐܬܡܠܟܬ ܕܡܥܡܟܝ, ſed nimirum ܝ aſcititium ſicut reticetur a ſcribis ubi vim habet, ita adhibetur ubi non habet. Ibid. ܫܘܒܩܢܐ] Poc. ܫܘܒܩܐ. v. 32. ܘܐܢܐ ܘܐܙܠܬܝ] ſupple, ܘܐܢܐ ܘܐܙܠܬܝ ܢܦܫܝ.

CAP. IX. v. 1. Non videtur vitioſum ܥܕܢܐ ܕܡܥܪܒܝ ܒܣܡ̈ܐ (cum in eo conſentiunt codices) cum τὸ θυμίαμα ſit Syris ܒܣܡ̈ܐ: in Poc. autem eſt. ܒܪܡܫܐ ܗܘ— male: quia in Gr. τῆς ἑσπέρας ἐκείνης. v. 2. ܡܢ ܕܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ] lege, ܟܠ ὅτι ... ܕܡܫܠܡܢܬܟ ܗܘܘ] videtur legendum ܗܘܘ ܕܡܫܠܡܢܬܟܝ. v. 3. ܒܢ̈ܝܗ] manifeſtum eſt in Græco legendum eſſe, ܒܢ̈ܝܟ ܚܒܝ̈ܒܝܟ, ὧν ἠγαπημένων ὑπὸ σοῦ. v. 6. ܡܫܝܚܬ] videtur omnino legendum ܡܫܝܚ, non ܡܫܝܚܬ: eſt enim in Græco πάταξον δοῦλον ἐκ χειλέων ἀπάτης μου. v. 16. cum in Græco legamus οὐδὲ ἡ δυναστεία σου ἐν ἰσχύουσιν, non videtur ferri poſſe hoc loco ܡܘܗ̈ܒܬܟ, fortaſſe ſcribendum ܡܪܘܬܟ.

CAP. X. v. 3. videtur interpres noſter legiſſe, κὴ περιεκλύσατο τὸ σῶμα ὕδατι, cum vertit ܘܐܫܝܓܬ ܦܓܪܗ̇: ſed melius noſtri codices Gr. Legendum autem mox ܒܡܫܚܐ ܓܒܝܐ vel ut in Poc. ܘܡܫܚܬ ܡܫܚܐ ܓܒܝܐ, ut *unguentum electum* dicat, quod in Gr. μύρῳ παχεῖ. Cum autem transferret hic interpres ſtatim, ܘܣܕܪܬ ܫܥܪܐ ܕܪܝܫܗ̇, videtur legiſſe, κὴ διέταξε quod eſt in noſtris libris διέταξε, & ſane mox lege ܘܣܡܬ ܫܥܪܐ ܒܪܝܫܗ̇, non ܫܥܪܐ ܕܪܝܫܗ̇, *mitram.* v. 7. ܠܫܘ̈ܬܗ̇] Scribendum ܠܫܘ̈ܬܗ̇ ܘܡܬܦܓܠܐ. v. 15. ܘܦܘܣ] lege ܠܘܬ ܡ ܡܫܪܝܬܗ. v. 17. ܡܢ ܕܓܒܝܢ] videtur ſcribendum ܘܡܩܒܠܝܢ ܦܠܓܘܬܗ̇ ܡܬܓܒܝܢ ܗܘܘ ܠܗ̇: deeſt autem hoc totum in Græcis.

CAP. XI. v. 1. Non eſt dubium excidiſſe hoc loco ܒܥܝܬ & legendum eſſe ܟܠ ܕܨܒܐ ܠܡܫܬܥܒܕ—, ſic enim in Gr. ὃς ἡρέτισε δουλεύειν. v. 4. ܢܒܐܫܝܟ] videtur legendum ܢܒܐܫ ܟܠ ܐܢܫ ܕܢܒܐܫܝܟ. v. 5. ܠܐܡܬܗ] videtur legendum ܠܐܡܬܟ ܘܡܡܠܠܐ ܩܕܡܝܟ, ut in Gr. v. 6. ܡܠܟܬܟ] ſcrib. in ſing. ܫܡܥܝܢ ܡܠܟܬܟ. v. 20. ܒܗܘܢܕܢܐ] lege ܗܘ ܒܢ ܒܗܘܢܕܢܐ, τοῦ εἶναι ἐν ἡμῖν κράτος.

CAP. XII. Deeſt initio capitis de Gr. κὴ ἐκέλευσεν εἰσαγεῖν αὐτὴν οὗ ἐτίθετο τὰ ἀργυρώματα· κὴ ἐκεῖ--- v. 5. ܘܫܒܩ̄ܗ̄] videtur magis convenire Gr. ܢܦܩܬ ܡܢ ܕܢܫܒܩܘܗ̇, reſtituto in locum ܘ.

CAP. XIII. v. 6. ܠܘܬ ܪܝܫܗ] in Gr. κὴ στᾶσα Ἰουδὶθ παρὰ τὴν κλίνην αὐτοῦ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς— unde videtur legendum in Sy ܠܘܬ ܥܪܣܗ. ܕܩܡܬ ܒܪܥܝܢܗ̇ ܘܐܡܪܬ ܒܠܒܗ̇—. v. 10. ܨܠܝܬܐ in Poc. ſcriptum eſt, ut & v. 8. ܒܨܠܝܬܐ: mox videtur ſcribendum ܘܦܣܩܬ ܠܗ̇ ܪܝܫܗ: & ſtatim, ܒܬܪܗ: & v. 1 ܘܐܦܩܬ ܠܒܪ ܬܪܥܐ. v. 20. ܠܡܬܒܣܪܘܬܐ] puto legendum ܠܡܬܒܣܪܘܬܐ ܕܒܗܬܬܐ, quia in Gr. εἰς μίασμα κὴ αἰσχύνην. Videt ſtat statim antea excidisse libris Syriacis ܠܐܒܕܢܗ εἰς ἀπώλειαν αὐτοῦ. v. 24. ܫܘܒܚܐ] fortasse etiam scribendum ut in Græcis ܕܪܡܐ ܘܪܡܐ ܫܘܒܚܐ. v. 25. ܒܬܘܩܢܐ] scribe ܒܬܘܪܢܐ e Gr. CAP. XIV. v.5. ܒܬܫܘܡܫܐ] legendum ut supra ܒܬܫܘ̈ܡܫܐ in plurali: vel ut in Gr. ܒܟܠ ܬܫܘܡܫܐ. v. 6. ܐܬܚܙܝ] in Poc. ܒܬܫܘܡܫܐ ܐܬܚܙܝ ܦܪܘ: & mox lege ܚܢܘܩܗ ܕܚܫܒ, vel potius ܚܢܘܩܗ ܕܐܫܬܥܠܝ, hoc enim est Græcum ἐκφαυλίσασθαι. v.31. Videtur reponendum ut in Græcis ܒܪܝܟܐ ܐܢܬ ܒܟܠܗ ܡܫܟܢܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܒܟܠ ܥܡܡܐ: mox etiam reponenda videntur quæ Græcus codex insuper exhibet ܘܐܬܒܗܬܘ ܟܠܗ ܥܡܡܐ ܕܫܡܥܘ ܫܡܟ ܢܬܕܠܚܘܢ. v. 7. ܒܟܠ ܡܫܪܝܬܐ] manifestum est legendum esse ܒܟܠ ܡܫܟܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ. v. 8. ܕܡܠܐ] manifestum etiam est legendum esse ܘܒܟܝܬܐ ܘܟܠܐܘܬܐ ܘܒܥܬܐ ܐܬܐ, scilicet ut in Gr. κλαυθμῷ, καὶ στεναγμῷ, καὶ βοῆς ἰσχυρᾶς. v. 17 et 18. manifestum est legendum esse ܘܒܝ ܫܒܩܬܘܢ: non ܘܠܐ.

CAP.XV.v.2. ܘܒܪܝܟܝܢ] fortasse legendum ut in Gr. ܕܒܪܝܟܝܢ ܒܟܬܒܐ ܦܠܗ. v.5. ܘܢܝܩܦܘܢ] in Poc. ܘܢܝܩܦܘܢ: manifestum est legendum esse ܘܢܩܦܘܢ. v. 8. Videntur meliorem sensum continere Græca, his verbis: ἐκυρίευσε τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ κῶμαι καὶ ἐπαύλεις ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ πεδινῇ ἐκράτησε πολλῶν λαφύρων. Itaq; videri potest etiam in Syriacis codicibus legendum, ܘܐܬܚܝܠܬܘ ܥܠ ܫܪܟܐ ܘܡܫܪܝ̈ܬܐ ܕܛܘܪܐ ܘܕܦܩܥܬܐ ܘܢܣܒܘ ܒܙܬܐ ܣܓܝܐܬܐ, abundante ܘ in ܘܢܣܒܘ. Ubi tamen non est quod respondeat τῶ, καὶ ἐπαύλεις, in codicibus nostris Syriacis. v. 12. ܘܗܘܘ ܡܫܒܚܝܢ] in Poc. ܒܥܒܐ ܗܘܘ ܡܫܒܚܝܢ, quæ discrepantia cum suspectum reddat locum, & in Græco sit, καὶ ἐλαφύρευσε, putavi ad vestigia lectionis Syriacæ substituendum ܒܙܬܐ ܗܘܘ ܡܫܒܚܝܢ: statim, si Græca sequamur, scribendum erit ܬܟܠܝܢ ܡܫܒܚܝܢ facili lapsu. v. 14. ܕܢܝܬܘܗ̈ܝ] videtur legendum ܘܫܒܚܬ ܐܝܟ ܕܢܝܬܘܗ̈ܝ, quia sequitur statim ܒܢܝ̈ܟܠܬܗ: et ita etiam in Græco, præsertim cum quod præcesserat in Gr. τὰ ὅλκια αὐτῆς, intellexerit Syrus ܒܢܝܢܗ. Ibid. ܘܒܪܝܟܝܢܗ] secundum Gr. ܘܒܪܝܟܝܢܗ. v. 15. ܘܫܘܒܚܝܢ] in Poc. punctatum est ܘܫܒ̈ܚܝܢ ܒܬܫ̈ܒܚܬܐ, ut passivum sit, non ut in Usser. activum.

CAP. XVI. v. 5. ܒܪܝܬܐ] videtur legendum in plurali ܒܪ̈ܒܘܬܐ ܕܚܝܠܘܗ, nam in Gr. ἐν μυριάσι δυνάμεως αὐτοῦ· & mox, ܕܣܘܓܐܐ ܕܗܘܢ ὧν τὸ πλῆθος αὐτῶν. v.12. Scribendum ܢܦ̈ܩܘܢ ܦܬܘܓܡܐ, respondet enim ܡܫܬܘܥܐ ut in Gr: non ܦܬ̈ܓܡܐ. v.17. ܒܟܠܗ ܕܐܪܥܐ] legendum ܘܥܡ ܠܬܫܥܝܬܐ ܒܟܠܗ ܕܪܝܬܐ, nam quod adjiciunt codices ܕܐܪܥܐ nec in Græco est, & sensum destruit. v. 21. in Gr. scriptum est, καὶ κλαύσονται ἐν αἰσθήσει ἕως αἰῶνος. Cum igitur manifestum sit Syriacum interpretem legisse in Gr. καύσονται, puto legendum in Syriaco ܘܢܐܩܕܘܢ ܒܪܓܫܐ, hoc est, καὶ καύσονται ἐν αἰσθήσει.

SAPIENTIÆ SALOMONIS.

CAP. I.

VER. 3. ܡܬܒܟܣܢܘܬܐ ܒܩܢܘܬܐ] Uss. ܡܬܒܟܣܢܘܬܐ. ܒܩܢܘܬܐ. v. 5. ܡܬܪܕܘܬܐ] fortasse legendum ܕܡܬܪܕܘܬܐ e Græco. v. 10. ܢܩܫܬܐ] Uss. ܢܩܫܬܐ: forte ܪܘܚܬܐ, Gr. θροῦς. v. 14. videtur legendum ܘܡܬܒܪ̈ܝܢܘܬܗܘܢ in plur: MS. in sing. v. 15. ܕܡܬܝܗܒ] videtur legendum ܕܡܬܝܗܒ̈.

CAP. II. v. 4. ܘܢܫܬܡܠܐ] omnino legendum ܘܢܫܬܡܠܐ ܒܡܘܗܝܬܐ. v. 20. ܢܫܡܥܘܢܗܘܢ] Uss. & Poc. ܢܫܡܥܘܢܗܘܢ male. v. 23. ܒܢܩܘܫܐ] Uss. & Poc. ܒܢܩܫܐ.

CAP. III. v. 3. ܐܝܟ ܫܘܚܠܦܐ] Uss. & Poc. ܫܘܚܠܦܐ. v. 15. ܘܠܐ ܢܬܒܛܠܘܢ] Uss. & Poc. ܠܐ. v. 18. ܘܠܐ ܢܬܒܪܝܢ] Uss. & Poc. ܘܐܠܐ ܒܪ.

CAP. IV. v. 19. ܘܢܬܒܪܒܪܘܢ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ ܕܡܢ ܥܠܡܐ] Uss. & Poc. ܘܢܬܒܪܒܪܘܢ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ ܕܡܢ.

CAP. V. v. 1. ܗܢܝܢ] Uss. ܘܗܢܝܢ. v. 11. ܘܒܬܪܥܐ] Poc. ܒܬܪܥܐ. Ibidem ܘܠܐ ܐܝܬ ܐܬܐ] Uss. & Poc. ܘܠܐ ܐܝܬ ܐܬܐ. v. 14. ܐܫܬܘܕܥܘܢ] Uss. & Poc. ܐܫܬܘܕܥܘܢ. v. 23. ܢܗܘܐ ܡܛܘܠܗ] Uss. ܡܛܠܬܗ, ad marginem ܐܬܐ ܡܛܠܗ.

CAP. VI. v. 4. ܘܡܟܒܫ] Videtur scribendum ܕܡܟܒܫ e Græco. v. 8 ܟܠ ܟܠ] forte e . legendum ܟܠ ܘܟܠ. v. 16. ܐܢܫ] Uss. & Poc. ܕܐܢܫ.

CAP. VII. v. 3. Si credamus legisse Syrum ἔπεσον ut nos legimus, legendum erit ܢܦܠܬ. v. 12 ܕܡܬܝܩܪ ܗܘ] Uss. & Poc. ܗܘ ܕܡܬܝܩܪ. v. 13. ܡܢܗܘܢ] Usser. & Poc. ܡܢܗܘܢ. v. 25. ܗܘ ܗܘܠܐ] Uss. & Poc. ܗܘ ܗܘܝܐ male. v. 27. ܡܫܬܢܝܐ ܒܢܦܫܬܗܘܢ] Quid si legamus ܡܫܬܢܝܐ ܒܢܦ̈ܫܬܗܘܢ ܕܩܕ̈ܝܫܐ? v. 30. ܡܢܗ ܒܨܒܝܢܗ] lege ܒܨܒܝܢܗ ܕܡܢ.

CAP. VIII. v. 9. ܡܬܒܪܥܐ ܡܢܝ ܦܘܬܐ] Uss. ܡܬܒܪܥܐ ܦܘܬܐ ܡܢ. v. 18. ܐܪܝܬ] Poc. ܐܪܝܬ.

CAP. IX. v. 16. ܘܕܩܪܝܒ] Uss. ܩܪܝܒ, Poc. ܘܩܪܝܒ, male uterque. Ibid. ܒܡܬܠܐ ܡܫܒܚܝܢ ܐܢܝܢ] Uss. ܡܫܒܚܝܢ ܐܢܝܢ, Poc. ܡܫܒܚܢܝܢ.

CAP. X v. 8. ܕܢܬܝܕܥܘܢ] nostri ܕܢܬܝܕܥܘܢ. v. 10. ܕܦܘܫܬܐ] Uss. ܦܘܫܬܐ. v. 20. ܘܒܩܪܘ] Uss. ܘܒܩܪܘ. v. 21. ܣܘܪܦܐ ܐܝܬ] forte etiam contra libros, legendum ܣܘܪܦܐ.

CAP. XI. v. 7. ܢܗܪܐ] nostri ܕܢܗܪܐ. v. 19. ܕܒܪܘܚܬܐ] nostri ܕܒܪܘܚܬܐ. v. 21. ܒܡܬܠܐ ܘܒܬܘܩܠܐ] nostri ܒܡܬܠܐ ܡܬܩܠܐ. v. 24 & 25. in initio, videtur scribendum ܐܠܐ ܐܢܬ ܡܪܚܡ, et ܪܚܡ ܐܢܬ ܕܝܠܟ.

CAP. XII. v. 2. ܒܡܟܝܟ] orationis ἀκολουθία videtur postulare ܘܒܡܟܝܟ: item v. 5. ܡܬܬܒܥܝܢ] Uss. ܕܡܬܬܒܥܝܢ. v. 6. ܡܬܒܥܬܐ ܐܒܗܬܐ] legendum ܐܒܗ̈ܬܐ, vel ܐܒ̈ܗܬܐ ܡܬܒܥܬܐ. v. 11. ܗܘܐ ܠܐ] fortasse ܘܠܐ. v. 21. ܘܦܘܪܥܢܐ ܬܒܥܬܐ] nostri ܦܘܪܥܢܐ. v. 22. ܕܫܘܚܠܦܐ] nostri ܫܘܚܠܦܐ, forte ܘܫܘܚܠܦܐ.

v. 24. ܕܓܠܗ] noſtri ܕܕܓܠܗ. v. 26. ܘܐܬܕܠܝܢ] videtur legendum ܕܐܬܕܠܝܢ. Ib. ܕܒܡܫܘܚܬܐ] In noſtris ſic ܒܡܫܘܚܬܐ. ܕܒܗܘܢ ܡܛܠ ܕܢܫܘ ܢܦܫܗ. ܘܐܬܓܠܓܠܝܢ ܗܘܘ ܒܒܥܝܪܘܬܗܘܢ ܘܐܝܟ ܥܘܠܐ ܕܠܐ ܡܣܒܪܝܢ ܗܘܘ ܒܗܘܢ ܠܒܥܝܪܐ.

CAP. XIII. v. 1. ܘܡܢ ܚܙܝܢ ܕܥܒܕܐ] noſtri ܡܢ ܚܙܝܢ ܘܠܐ, forte ܕܡܢ. Ibid. ܘܠܐ ܝܕܥܘ] noſtri ܠܐ ܘܠܐ: lege ܘܠܐ ܒܥܒܕܘܗܝ ܚܙܘ ܘܠܐ ܝܕܥܘ. v. 6. ܒܗ̇ ܥܠܝܗܘܢ ܥܕܟܐ] noſtri ܥܕܟܐ ܥܠܝܗܘܢ ܝܕܥܘ. v. 10. ܕܗܘܝܢ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ] videtur legendum ܕܗܘܝܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ: nam propter ſimilitudinem, facile omitti potuit ܕܝܢ. Ibid. ܕܡܫܘܚܬܐ] ſi Græcum ſequamur aut Arab, legendum erit ܕܡܫܚܐ. v. 13. ܕܫܡܫܐ ܗܘܐ] Poc. ܗܘ ܫܡܫܐ.

CAP. XIV. v. 1. ܠܬܘܩܢܐ] noſtri ܠܬܘܩܢܗ. v. 4. ܕܬܢܝܚܐ] noſtri ܘܬܢܝܚܐ male. Ib. ܘܗܘܐ] ſcribe ſine libris ܕܗܘܐ. v. 7. ܕܕܝܢܐ ܕܒܗ ܡܬܝܗܒܐ ܟܐܢܘܬܐ] forte ܡܬܝܗܒܐ, vel e Gr. ܕܕܝܢܐ ܡܬܝܗܒܐ ܒܗ ܟܐܢܘܬܐ. v. 15. ܕܥܒܕܝܢ] forte, ܘܥܒܕܝܢ. v. 16. ܕܢܫܬܡܠܘܢ] Uſs. ܕܢܫܬܡܪܘܢ ſecundum Gr, ſed ſuperſcriptum eſt ܕܢܫܬܡܠܘܢ. v. 24. ܘܡܫܬܪܝܢܘܬܐ] noſtri, ܘܡܫܬܪܝܢܘܬܐ: & fortaſſe poſtea pro ܒܪ ܐܘܡܢܘܬܐ, legendum ܒܪܡܢܘܬܐ. v. 27. ܘܬܫܒܘܚܬܗܘܢ] forte ܕܬܫܒܘܚܬ.

CAP. XVI. v. 1. ܕܒܕܒܗ] forte ܘܒܕܒܗ, etſi contra libros. v. 4. ܡܬܓܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ] noſtri ܡܬܓܠܝܐ ܗܘܐ.

v. 7. ܘܐܢܫ ܗܘ] ſcribe ܕܐܢܫ ܗܘ e Gr. etſi contra libros. v. 10. ܗܘܘ ܪܚܡܝܢ] Uſs. ܪܚܡܝܢ, Poc. ܪܚܡܝܢ recte omnino ſecundum Gr. v. 11. ܦܓܥܬ ܐܢܘܢ] noſtri ܕܦܓܥܬ. v. 22. ܒܡܠܬܐ ܐܬܟܒܫ ܡܚܒܠܢܐ] noſtri ܡܚܒܠܢܐ ܐܬܟܒܫ ܒܡܠܬܐ: forte ܒܡܠܬܐ ܕܝܠܗ ܐܬܟܒܫ ܡܚܒܠܢܐ. v. 23. ܒܚܪܒܐ] noſtri ܚܪܒܐ. v. 26. ܕܝܠܗ ܒܢܝܐ ܕܐܢܫܐ] noſtri ܒܢܝܢܐ: Uſs. etiam ܐܢܫܐ. Ibid. ܕܠܐ] noſtri ܕܠܐ male. v. 28. ܡܬܦܪܣ] noſtri ܡܬܦܪܣ male.

CAP. XVII. v. 2. ܘܡܬܟܒܫܝܢ] noſtri ܡܬܟܒܫܝܢ. v. 4. ܕܐܝܟ] noſtri ܐܝܟ. v. 7. ܘܒܫܘܒܗܪܐ] Poc. ܒܫܘܒܗܪܐ. v. 13. ܠܐ ܚܝܠܐ] noſtri ܕܠܐ ܚܝܠܐ.

CAP. XVIII. v. 3. ܡܫܒܚ] noſtri ܡܫܒܚܗ. v. 4 & 5. ܘܒܟܠܗ ܐܢܫ] videtur legendum, ܒܟܠܗܘܢ ܐܢܫܘܬܐ ܡܫܬܒܚܐ ܗܘܐ ܒܝܕ ܫܩܝܐ. Ibid. ܠܡܫܬܘܕܝܘ] noſtri ܠܡܫܬܘܕܝܘ. Ibid. ܐܘܚܕ] noſtri ܐܘܚܕܗ. v. 9. ܐܬܠܐ] noſtri ܐܬܠܐ. Ibidem ܘܡܬܒܥܝܢ] Poc. ܡܬܒܥܝܢ; & ad oram Uſs. notatum eſt, ita legere Gregorium. v. 10. ܡܬܐܠܨܝܢ] Poc. ܡܬܐܠܨܝܢ. v. 23. ܦܩܕ] Poc. ܦܩܕ. v. 24. ܕܠܗ ܪܝܫܗ.] Uſs. ܠܗ ܪܝܫܗ

CAP. XIX. v. 2. ܕܢܦܠܘܢ] noſtri ܕܠܐ ܢܦܠܘܢ: lege ܕܠܐ ܢܦܠܘܢ ſecundum Græca. Noſtri numerum verſuum 1236 exhibent.

ECCLESIASTICI.

CAP. I.

VER. 20. ܒܪܝܫܝܬܗ ܕܚܟܡܬܐ] Hard. ܕܡܪܝܐ. Aſcriptæ erant ad marg. Uſs. variæ lectiones, ex codice Sebaſt. Hardy quem contulerat Bootius. Hæ ex his notis Hard. aut H. intelligendæ.

CAP. II. v. 7. ܕܡܪܝܐ] ſic in H: noſtri ܕܠܐ. v. 11. ܡܛܠ] Uſſ. ܘܡܛܠ, forte ܕܡܛܠ.

CAP. III. poſt v. 7. ſequitur in Poc. ܕܢܚܠ ܠܐܠܗܐ ܢܫܬܡܥ ܠܐܒܗܬܗ. v. 9. ܒܦܘܩܕܢܗ] noſtri ܒܦܘܩܕܢܐ. v. 16. ܬܬܒܪ] noſtri ܬܬܒܪ. v. 19. ܕܐܢܫ ܕܝܢ] noſtri non habent ܕܝܢ. v. 26, 27. dimidium horum ver. nempe ܘܪܚܡ ܚܟܡܬܐ ܒܗ ܢܚܐ. ܠܒܐ ܚܟܝܡܐ ܢܦܠܚ ܒܡܬܠܐ ܘܒܐܘܪܚܬܗܘܢ, non eſt in noſtris: Eſt in Hard.

CAP. IV. v. 2. ܢܦܫܐ] noſtri ܘܢܦܫܐ. v. 25. ܕܟܪܐ] ſic H: Uſs. ܐܬܟܪܗ ܕܟܪܐ. v. 29. ܠܐ ܬܫܪܘܗ] noſtri ܠܐ ܬܫܬܪܘܗ. v. 30. ܠܐ ܬܗܘܐ] Uſs. ܠܐ ܬܗܘܐ ܐܝܟ, ſed Hard. ܠܐ ܬܗܘܐ.

CAP. V. v. 6. ܘܡܫܬܘܕܝܐ ܕܢܫܒܘܩ ܗܘ ܚܛܗܝܟ ܥܠ ܟܠ] ſic etiam Hard: noſtri ܘܡܫܬܘܕܝܐ ܕܢܫܒܘܩ ܗܘ ܚܛܗܝܟ.

CAP. VI. v. 5. ܫܦܝܪܬܐ ܕܫܠܡܐ] ſic etiam Hard: noſtri ܫܦܝܪܬܐ ܫܠܡܐ. v. 35. ܘܬܬܕܪܫ] Uſs. ܘܐܬܕܪܫ, Poc. ܘܬܬܕܪܫ.

CAP. VII. v. 1. ܘܠܐ] ſic & Hard: noſtri ܕܠܐ. v. 4. ܘܡܘܗܒܬܐ] ſcribe ܡܘܗܒܬܐ e Gr. etſi ſine libris. v. 9. ܒܩܘܪܒܢܐ] Uſs. ܒܩܘܪܒܢܝ, Poc. ܒܩܘܪܒܢܝ. v. 10. ܠܐ ܬܬܟܫܦ] noſtri ܘܠܐ. v. 19. ܐܢܬܬܐ] noſtri ܘܐܢܬܬܐ, ſed in Uſs. inductum erat ܘ. v. 29. ܒܪܘܚܟ] Poc ܒܪܘܚܟ recte.

CAP. VIII. v. 1. ܠܐ ܬܚܒܪ] Uſs. ܘܠܐ. v. 21. ܕܠܐ ܢܣܒܟ] ſic et noſtri: ſcribe, ܢܣܒܟ e Gr.

CAP. IX. v. 7. ܘܠܐ ܬܬܟܬܒ ܒܦܢܩܝܬܐ ܕܚܝܒܐ] fortaſse ſcribendum ܕܚܝܒܐ, videtur enim ܦܢܩܝܬܐ paginam ſignificare, in illis quæ ad Ezd. 5. v. 14, ex codice Poc. annotavi ܦܢܩܝܬܐ ܕܚܝܒܐ: ut ſenſus ſit, *& paginæ debitorum inſcribaris*, in libro nempe accepti & expenſi: Neque enim de adulterio ſermo eſſe poteſt, quia de meretrice inſtitutus eſt.

CAP. X. v. 9 & 11. ܘܡܬܚܫܒܢܘܬܗ. ܡܚܫܒܬܗ] noſtri ܘܡܬܚܫܒܢܘܬܗ ܡܚܫܒܬܗ. ܢܦܫܗ: v. 20. ܕܒܪܢܫܐ] noſtri ܕܒܪܢܫܐ. v. 22. in Uſs. ſic, ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܡܢ ܥܬܝܪܐ ܕܠܐ ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܡܢ ܥܬܝܪܐ. ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܢܫܒܘܩ ܠܐ ܚܛܝܬܐ. ܐܢܬ ܕܝܢ ܚܣܝܪܐ ܡܢ ܕܠܐ ܒܥܝܢ ܦܘܪܥܢܐ. Hard. ſic. ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܢܫܒܘܩ ܠܚܛܝܬܐ. ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܡܢ ܕܝܢ ܦܘܪܥܢܐ. ܐܢܬ ܕܝܢ ܚܣܝܪܐ ܡܢ ܕܠܐ ܒܥܝܢ ܦܘܪܥܢܐ. In Poc. ut impreſſum eſt, niſi quod ſcriptum eſt bis ܐܢܬ ܡܬܝܩܪ ܠܐ ܢܫܒܘܩ, non ܢܫܒܘܩ.

CAP. XI. v. 28. ܒܡܘܬܐ] Sic & noſtri: Verum ex Gr. conjectura eſt, ſcribendum ܒܡܘܬܐ vel) ܘܡܘܬܐ ܕܒܡܘܬܐ. ܒܫܘܠܡܐ ܢܬܝܕܥ ܓܒܪܐ (ܘܡܘܬܐ; ut exciderit ܡܘܬܐ ܒܫܘܠܡܐ ܢܬܝܕܥ ܓܒܪܐ. ܒܡܘܬܗ, quod in Gr. præcedit. v. 34. ܕܢܟܪܝܐ ܚܝܪ] Poc. ܚܝܪ, Gr. ܚܝܪ.

CAP. XII. v. 5. ܦܘܪܥܢܐ] noſtri ܦܘܪܥܢܗ.

CAP. XIII. v. 13. ܠܐ ܬܬܬܟܠ] noſtri ܠܐ ܬܬܟܠ.

CAP. XIV. v. 19. ܕܡܘܬܐ ܕܪܐ] Poc. ܕܡܘܬܐ, fortaſse ܕܪܐ ܕܡܘܬܐ. v. 22. ܘܒܟܠ ܫܒܝܠܝܗ̇] noſtri ܘܒܟܠ. v. 25. ܕܢܛܪܐ] forte, ܢܛܪܐ.

CAP. XV. v. 14. ܘܐܫܒܩܗ ܐܢܘܢ ܒܝܕ ܡܪܥܝܬܗܘܢ] noſtri non habent ܐܢܘܢ: Uſs. ܘܐܫܒܩܗܘܢ. Ibid. ܐܢ ܬܨܒܐ] noſtri ܘܐܢ, fortaſſe ܕܐܢ.

CAP. XVI. v. 5. ܘܒܪܬܐ] noſtri, ܒܪܬܐ. v. 13. ܒܢܝܢܐ ܘܐܦ ܠܟܠ] noſtri, ܐܦ ſine ܘ. v. 27 ܠܐ ܦܣܝܩܝܢ] Uſs. ܘܠܐ.

CAP. XVII. v. 8. ܒܥܒܕܘܗܝ] noſtri ܥܒܕܘܗܝ. v. 12. ܫܡܥܘ] Uſs. ܘܫܡܥܘ. v. 16. ܕܢܫܬܡܥܘܢ] noſtri, ܢܫܬܡܥܘܢ. v. 28. ܡܢ ܕܥܒܪ] Poc. ܘܡܢ ܕܥܒܪ. Fortaſſe reddendum ܘܡܢ in fine v. 27, ut ſit ܘܡܢ ܚܝܐ ܘܚܠܝܡܐ: tunc ſcribendum ܡܢ

ܡܠܟܐ ܕܒܢܝܢ: nam in Uſs. ܘܡܠܟܐ ܕܒܢܝܢ. v. 28. ܐܦ ܗܘ ܗܘܐ] Uſs. ܐܦ ܗܘ ܗܘ: Poc. ܐܦ ܗܘ ܗܘ.

CAP. XVIII. v. 1. ܟܠܗ̇ ܒܪ̈ܝܬܗ] noſtri ܟܠ ܒܪ̈ܝܬܗ. v. 10. ܡܬܚܫܒܝܢ] Poc. ܡܢ ܕܚܫܝܢ. Ib. ܐܝܟ ܠܡܐܪ] noſtri ܐܝܟ ܠܡܐ. Ibid. ܒܥܝܐ] noſtri ܒܥܝܐ. v. 19. ܡܬܒܥܝܐ] noſtri ܡܬܒܥܝܐ. v. 22. ܠܐ ܬܬܠܘܢ ܠܐ] Uſs. ܘܠܐ. v. 30. ܢܣ̈ܒܩܢ] noſtri ܢܣ̈ܒܩܢ.

CAP. XIX. v. 9. ܡܢ ܕܫܡܥ ܠܟ] ſic etiam Hard: noſtri, ܕܒܫܡܥܟ. v. 21. ܕܡܬܦܪܥ.] Hard. ܕܡܬܦܠܐ. v. 24. ܘܡܬܬܪ] noſtri, ܘܬܬܪ. v. 28. ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ] in Uſs. eſt ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ, ſed Hard. ܡܬܚܫܒܢܘܬܐ.

CAP. XX. v. 3. ܐܝܟ ܕܡܢ ܦܬܓܡܐ] Uſs. ܐܝܟ ܕܡܢ ܡܢ. v. 20. ܠܠܫܢܐ] Poc. ܠܠܫܢܐ. v. 24. ܡܬܬܠܠ Uſs. ܡܬܬܠܠ.

CAP. XXI. v. 20. ܡܬܬܒܪܐ ܒܒܘܫܬܐ] noſtri ܡܬܬܒܪܐ ܡܬܬܒܪܐ. v. 23. ܣܒܠܐ] noſtri ܣܒܠܐ.

CAP. XXII. v. 8. ܡܢܐ ܕܝܬܗܘܢ] fortaſſe ſcribendum, ܕܡܢܐ. v. 19. ܕܥܝ̈ܢܐ] noſtri ܕܥܝ̈ܢܐ. v. 30. ܟܠ ܕܫܡܥܢ] ſic Hard: noſtri ܫܡܥܢ ܟܠ. v. 24. ܠܐ ܬܬܠܘܢ] fortaſſe ܠܐ ܬܠܘܢ, ut ſequitur.

CAP. XXIII. v. 8. ܘܡܬܟܫܠ ܕܒܥ̈ܝܢܐ] noſtri ܘܡܬܟܫܠ. v. 11. ܢܓܘܕܘܗܝ] noſtri ܢܓܘܕܐ. v. 14. ܡܢ ܕܠܐ ܬܬܪ] noſtri ܡܢ ܕܬܪ. v. 16. ܐܬܪܕܦ ܕܪܕܦܐ] Poc. ܐܬܪܕܦ ܐܬܪܕܦ. v. 17. ܕܒܝܫ ܠܐ] Uſs. ܕܠܐ ܠܐ. v. 18. ܕܢܦܠ ܥܠ ܠܐ] Uſs. ܕܢܦܠ ܕܢܦܠ per gloſſema. v. 21. ܠܐ ܢܬܓܠܐ] noſtri, ܠܐ ܢܬܓܠܐ. v. 22. ܒܥܝܢܐ] noſtri ܒܥܝܢܐ. v. 26. ܡܬܬܚܫܒ ܟܠ ܡܫܡܫܢܐ] noſtri ܡܢ ܕܡܫܡܫܢܐ.

CAP. XXIV. v. 10. ܡܢ ܡܢ ܕܬܒܥܐ] noſtri ܘܡܢ. v. 24. ܠܟܠܗܘܢ ܗܘ] Hard. habet ܠܗܘܢ: noſtri non habent.

CAP. XXV. v. 6. ܡܢ ܡܢܐ] noſtri ܡܢܐ ܡܢ. v. 10. ܕܒ ܗܘܐ] noſtri ܘܕܒ. v. 18. ܕܫܠܝܐ] noſtri ܕܫܠܝܐ.

CAP. XXVI. v. 11. ܠܐ ܡܬܚܫܒܐ] noſtri ܠܐ ܡܬܚܫܒܐ. v. 17. ܒܢܘܬܢ̈ܝܬܐ] Uſs. ܒܢܘܬܢܝܬܐ, Poc. ܒܢܘܬܢܝܬܐ. v. 20. ܕܒܢܝܢ] noſtri ܕܒܢܝܢ. v. 22. ܒܡܬܠܡ ܒܡܬܠܗ] noſtri ܒܡܬܠܡ ܒܡܬܠܗ ܒܡܬܠܡ.

CAP. XXVIII. v. 3. ܕܒܟܪ ܐܢܫܐ] ſic etiam Hard: noſtri ܒܟܪ ܐܢܫܐ. v. 10. ܐܬܪܢܝ] Hard. ܐܬܪܢܝ.

CAP. XXIX. v. 10. ܫܦ̈ܝܪܐ] noſtri, ܕܫܦ̈ܝܪܐ. Puto ܕ iſtud natum ex nota diſtinctionis, ut ܘ ſæpe initio verſiculorum, in Pſalmis. v. 17. ܡܢ ܕܒܪܗ] noſtri ܡܢ ܕܒܪܗ. v. 28. ܕܢܒܝܐ ܕܢܒ̈ܝܐ] noſtri ܘܢܒ̈ܝܐ. v. 32. ܗܘ ܒܬܪܟܢ] noſtri non habent ܗܘ: Hard. habet.

CAP. XXX. v. 12. ܡܬܬܠܝ̈ܗ] Poc. ܡܬܬܠܝ̈ܗ. v. 13. ܕܡܬܠܐ] ſic etiam Hard: noſtri ܕܡܬܠܐ.

CAP. XXXI. v. 3. ܘܡܬܬܠܝܢ] noſtri ܘܡܬܬܠܝܢ. v. 9. ܟܬܒܢ̈ܘܬܐ] noſtri ܟܬܒܢ̈ܘܬܐ. v. 18. ܡܢ ܕܫܡܥ] ſic etiam noſtri: Hard. ܕܡܬܬܫܡܥ. Ib. ܢܓܓܓ] noſtri ܢܓܓܓ. v. 22. ܢܓܘܡܐ] noſtri ܢܓܘ.

CAP. XXXII. v. 8. ܘܬܬܟܬܒܐ ܘܡܬܓ̈ܓܐ] fortaſſe legendum ܕܡܬܓ̈ܓܐ.

CAP. XXXIII. v. 19. ܙܘܠܘܢ] noſtri ܙܘܠܘܢ.

CAP. XXXIV. v. 4. ܢܦܩ] Uſs. & Hard. ܢܦܩ ܢܦܩܢ: Poc. ܢܦܩ. v. 7. ܘܐܬܬܠܡ] noſtri, ܘܠܐ ܐܬܬܠܡ. v. 8. ܠܡܬܠ] noſtri ܡܬܠܦ.

CAP. XXXV. v. 5. ܠܐ ܬܬܠܝܐ] Uſs ܘܠܐ. v. 19. ܡܪܐ ܕܟܝܢܐ ܠܐ ܒܪ] noſtri ܕܟܝܢܐ ܡܪܐ. Ib. ܕܡܬܒܪܗ] noſtri ܕܡܬܒܪܗ, H. ܡܬܒܪ. v. 20. ܕܡܬܠܟܢ ܒܚܕܝܘܬܗܘܢ] noſtri ܕܡܬܠܟܢ ܒܚܕܝܘܬܐ. v. 24. ܘܡܬܒܥܐ ܫܡܝܐ] noſtri ܘܡܬܒܥܐ ܫܡܝܐ.

CAP. XXXVI. v. 4. ܗܘܒܐ] Poc. ܕܗܘܒܐ. v. 9. ܒܒܠܒܒܐ] noſtri ܒܒܠܒܒܘܬܐ.

CAP. XXXVII. v. 8. ܐܝܟ ܕܪܒ] Uſs. ܐܝܟ ܗܘ. v. 9. ܘܐܢ ܒܩܘܪܒ ܡܢܐ ܒܪܐ] Poc. ܒܩܘܪܒ ܡܢܐ ܒܪܝܐ ܘܐܢ: Uſs. ܘܐܢ ܒܩܘܪܒ ܡܢܐ ܒܒܢܝܐ. v. 27. ܒܟܠܗܘܢ ܫܪ̈ܝܪܘܗܝ] Uſs. ܒܟܠܗܘܢ ܡܫܬܡܗܘܢ ܫܪ̈ܝܪܐ. v. 29. ܐܝܟ ܕܐܝܟ ܕܐܝܬ] Uſs. ܐܝܬ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܐܝܬ.

CAP. XXXVIII. v. 6. ܕܢܬܒܪ̈ܟܘܢ ܒܗ] noſtri ܕܢܬܒܪܟ ܒܗ. v. 8. ܘܡܬܒܩܝܐ] fortaſſe ſcribendum ܕܡܬܒܩܝܐ. v. 14. ܘܡܬܠܠ] Uſs. in marg. ܘܡܬܠܡ. v. 28. ܡܬܠܚܡܝܢ] noſtri ܡܬܠܡ, male. v. 30. ܠܒܢܝܢ ܐܢܘ] videtur ſcribendum ܐܢܘܢ. v. 34. ܡܬܓܒܠܝܢ] Uſs. ܡܬܓܒܠ ܒܡܬܓܒܠܐ ܒܡܬܒܣܒܣ, Gloſſema, qualia aliquot habuimus. v. 37. ܕܒܫܪܝܪܐ ܕܢܕܝܢ] Poc. ܘܕܢܕܝܢ.

CAP. XXXIX. v. 1. ܕܒܒܝܬ] Sic etiam Hard: noſtri, ܕܒܝܬ. v. 5. ܒܒܬܒܘܬܐ ܕܡܫܚܐ] noſtri, ܒܐܠܗܐ ܕܡܫܚܐ. v. 10. ܡܬܠܠ ܘܡܬܒܩܝܐ] fortaſſe ܕܡܬܒܩܝܐ. v. 15. ܕܢܫܒܚܘܢ] noſtri ܢܫܒܚܘܢ. v. 19. ܢܒܚ̈ܝܬܗ] noſtri ܒܪ̈ܝܬܗ: Item, 20 & 39. ܡܬܓܒܪܝܢ. v. 29. ܘܐܦ] noſtri ܘܐܦ, male.

CAP. XL. v. 26. ܡܬܢܫܡܝܢ ܒܟܠ] poſt hæc Hard. addit ܠܐ ܟܠ ܕܡܬܢܫܡܝܢ ܒܠܠܗܘܢ, nimirum tranſpoſito initio verſiculi ſequentis.

CAP. XLI. v. 15. ܒܦܘ ܟܠ ܫܡܥ] Uſs. ܒܦܘ ܟܠ ܒܦܘܡܐ per gloſſema. In Poc. deletum eſt ܒܦܘܡܐ, & ad marg. ܒܦܘ ܐܝܢ. ܗ̄. ܒܦܘܡܐ ܘܦܩܘܕ ܕܢܗܘܐ ܛܒܐ Lege ܒܦܘ, id eſt, ſolicitus eſto, & cura, ut bonum ſit.

CAP. XLII. v. 19. ܘܡܬܒܝܢ ܒܓ̈ܠܝܬܐ] Uſs. ܘܡܬܒܝܢ ܒܓ̈ܠܝܬܐ ܕܛܡܝܪܬܐ, Gloſſ.

CAP. XLIII. v. 5. ܕܒܡܠܬܗ] noſtri, ܘܒܡܠܬܗ. Ib. ܫܘܒܚܗ] ſic etiam noſtri; Hard. ܡܫܒܚܗ.

CAP. XLIV. v. 3. ܘܢܦܘܩ] fortaſſe, ܕܢܦܘܩ. v. 6. ܘܐܬܟܬܒܘ] noſtri ܘܐܬܟܬܒ. v. 9. ܐܝܟ ܒܥܠ] noſtri ܐܝܟ ܒܥܠ.

CAP. XLV. v. 2. ܒܒܘܪܟܬܐ] Hard. ܒܒܘܪܟܬܗ. v.8. ܕܒܥܠܐ] noſtri, ܒܥܠܐ. Ibid. ܕܟܗܢܘܬܐ ܪܒܬܐ] Hard. non agnoſcit ܪܒܬܐ.

CAP. XLVI. v. 1. ܒܪܐ] Uſs. ܒܪ̈ܐ. v. 2. ܫܘܢܐ] Uſſer. ܫܘ̈ܢܐ. v. 3. ܡܢ ܐܢܐ] Uſs. ܐܢܐ. v. 12. ܕܢܝܚܝܢ] noſtri ܢܝܚܝܢ. v. 15. ܘܢܗܘܘܢ] Uſs. ܘܢܗܘܘܢ, male. Ib. ܒܚܠܡܐ] Hard. ܚܠܡܐ.

CAP. XLVII. v. 23. ܚܘܫܒܢܬܐ] noſtri ܚܘܫܒܢܬܐ.

CAP. XLVIII. v. 28. ܕܡܫܡܫܢܐ ܐܬܝ̈ܬܐ] Uſs. ܕܡܫܡܫܢܐ.

CAP. XLIX. v. 3. ܕܓܒܪܘܬܐ] ſine dubio ſcribendum ܕܓܒܪܘܬܐ, etſi libri nihil juvant. v. 10. ܕܡܬܬܒܥܐ ܕܡܫܝܚܐ] noſtri, ܝܘܚܢܢ. v. 14. ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܗܘܘ] noſtri ܕܡܫܬܡܠܝܢ ܗܘܘ. v. 19. ܕܐܝܬܐ] Uſs. ܕܐܝܬܘܬܐ, forte ܒܕܐܝܬܘܬܐ.

CAP. L. v. 1. ܐܬܬܠܦ] Poc. ܐܬܬܠܡ. v. 6. ܡܢ ܐܢܐ] noſtri ܐܢܐ. v. 15. ܘܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܡܫܢܐ] Uſs. ܕܡܫܡܫܢܐ ܒܡܫܡܫܢܐ: Gloſſ. mox ܘܡܫܡܫܢܐ] noſtri ܘܡܫܡܫܢܐ.

CAP. LI. v. 17. ܘܡܬܦܠܚܝܢ] noſtri ܘܡܬܦܠܚܝܢ.

Ordo capitum per totum hunc librum, idem eſt in noſtris codicibus qui in Pariſienſi. In fine autem, ſic ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܕܚܟܡܬܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܐܣܝܪܐ. *Huc uſq; verba Jeſu filii Simeon, quem filium Aſiro vocant.* Et ſtatim literis miniatis; ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܚܟܡܬܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܐܣܝܪܐ (Uſs. ܕܡܬܩܪܐ ܒܪ ܣܝܪܐ) ܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓܡ̈ܐ ܐܠܦܝܢ ܘܚܡܫܡܐܐ. *Explicit liber iſte Sapientiæ Jeſu filii Simeonis, qui cognominatur filius Aſiro* (Uſſ. *qui cognominatur Sirach*) *continens verſus duo millia quingentos.*

BARUCH.

BARUCHI I.

PAG. I.

ܢܫܬܡܘܢܗܘܢ] fortaſſe ܢܫܬܡܥܘܢܗܘܢ. Ibid. ܡܬܐܠܟܠܐ] Uſs. ܡܬܠܬܠܐ. Ib. ܗܘ ܡܢܦܩ] Uſs. ܗܘܐ. Pag. 2. ܒܐܝܕܐ] Uſs. ܘܐܝܕܐ. Ib. ܕܢܫܐ] Uſs. ܗܘܐ ܢܫܐ ܕܢܫܐ: lege ܕܢܫܐ ܗܘܐ, Pag. 3. ܘܠܐ ܢܫܐ.] fortaſſe legendum ܢܫܐ ܘܠܐ ܫܠܡ. Ad finem in Uſs. ܫܠܡܬ ܐܓܪܬܐ ܩܕܡܝܬܐ *Finis Epiſt. prima.*

BARUCHI II.

CAP. I.

VErſ 1. ܒܪ ܢܪܝܐ] non extat in noſtris codd. Ib. ܒܒܒܠ] forte, ut in Gr. ܒܒܒܒܠ. v. 2. ܒܫܢܬܐ ܚܡܫ] MSS. ܒܫܢܬ. v. 8. ܒܪ ܫܠܡܘ] lege in ſing. ܫܠܡܐ. v. 12. ܘܢܦܠܚܝܘܗ] lege ܘܢܦܠܚܝܘܗܝ.

CAP. II. v. 4. ܐܢܫ̈ܝܢ] lege ܐܢܘܢ. v. 22. ܒܡܫܡܥܬܐ] lego ܒܡܫܡ̈ܥܬܐ in plur. e Gr. etſi contra libros.

CAP. III. v. 5. ܬܬܥܗܕܘܢ] lego ܘܬܬܥܗܕܘܢ. v. 10. lego ܡ̇ܛܠܘ, non ܡ̣ܛܠܘ, ut in libris. v. 20. ܝܘܪܬܡܬܐ] lego ܕܝܘܪܬܡܬܐ. v. 37. ܡܢܗ] Poc. ܒܬܪ ܡܢܗ.

CAP. IV. v. 1. ܘܢܡܘܣܐ] lego ܕܢܡܘܣܐ. v. 2. ܘܐܬܠܒܟܝ] lego ܘܐܬܠܒܟܝܗ. v. 17. ܘܡܫܡܫܢܝܬܐ] lego ܘܡܫܡܫܪܬܐ.

v. 22. lego ܡܬܚܙܝܢ ܘܢܫܬܡܥܘܢ, non ut in libris ܡܬܚܙܝܢ ܢܫܬܡܥܘܢ. v. 24. ܘܢܬܡܢܘܢ] lego ܢܬܡܢܘܢ. v. 26. ܕܒܪܩܐ] lego ܕܒܪ̈ܩܐ. v. 33. ܐܬܬܒܢܘܢ] lego ܐܬܬܬܒܢܘܢ.

CAP. V. v. 5. ܠܐ ܡܬܒܪ̈ܟܬܐ] per hallucinationem poſitum eſt *cortinis:* legendum enim ܒܡܪ̈ܘܡܐ *in excelſis:* ut Judith c. 14. v. v. 8. ܒܠܝܠ ܟܬ̈ܒܐ] lego ܒܠܐ, ut in MSS.

CAP. VI. v. 3. ܗܘ ܕܝܢ ܗܘ] lege ܗܘ ܗܘܝܢ *tum ecc.* v. 42. ܦܬܘܪܐ ܒܣܡ̈ܐ ܘܡܩܛܪܝܢ] lego ܦܬܘܪܐ ܒܣܡ̈ܐ ܡܩܛܪܝܢ. v. 43. ܥܠ ܒܒ̈ܪܐ] lego e Gr. ܒܒܪ̈ܐ. Ib. ܐܬܢܥܪܘܬܗܘܢ] lego ܐܬܢܥܪܬ. v. 46. ܒܒܝܬ ܕܢܗܘܘܢ] lego ܒܒܝܬ ܢܗܘܘܢ. v. 52. ܢܬܒܗܬܘܢ] lego ܕܢܬܒܗܬܘܢ.

SUSANNA altera eſt ex Poc. ſolo.

CAP. I.

VErſ. 5. ܐܠܦܝܢ ܘܐܠܦܝܢ] ad marg. Uſs. notatum eſt nomina Presbyterorum iſtorum extare apud Greg. Syrum. v. 9. ܒܬܪ ܕܝ̈ܢܐ] lego ܕܝܢܐ ܕܕܝ̈ܢܐ ſecundum Gr. v. 17. lego ܥܠܝܢܝ ܒܗ. v. 37. in utroque ܗܘ ܗܘܐ ܒܗ ܕܡܫܬܟܚ] lego ܒܗ, ut ſit pleonaſmus Syriacus. v. 41. ܗܘܘ ܕܝ̈ܢܐ] lego ܕܝ̈ܢܐ. 41. in Poc. ܕܝܢܐ ܒܗܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܐܢܫ] forte legendum ܒܗܘܢ ܕܡܫܬܟܚܐ, ut v. 26, 49, 50. v. 48 ܕܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ] forte legendum ܒܢ̈ܝ. Ibid. ܐܝܟ] lego ܐܝܟܢܐ. v. 53. Poc. ܘܡܙܕܩܐ] lego ܙܕܝܩܐ ܠܐ ܬܩܛܘܠ.

Cantici III PUERORUM.

VErſ. 44. ܢܬܒܗܬܘܢ] lego ܢܬܒܗܬܘܢ. v. 63. lego ܕܥܢܘܝܐ, ut in Poc. In Cant. ܒܪܟܘ ܟܠܗܘܢ ܥܢܘ̈ܝܐ ܕܒܠܒܐ: nam in Pariſ. ܥܢܘܝܐ

BELI & DRACONIS.

VErſ. 12. ܘܗܘܢ ܕܝܢ ܐܡܪܘ ܡܛܠ] forte legendum ܘܗܘܢ ܕܝܢ ܐܡܪܘ. v. 26. lego ܕܥܬܐ, ut e Greg. ad marg. in Uſſer. notatum eſt, nam in Uſſ. ܕܥܬܐ. Ibid. ܘܩܛܠ] Ib. Greg. ܘܩܛܠܗ. v. 30. ܘܗܘܐ ܠܡܠܟܐ ܗܢܐ ܡܬܚܙܝܐ] Hic ad marg. Uſſer. ܕܝܢܐ ܕܡܥܒܕ ܒܡܫܡܥܬܐ ܕܚܝܘܬܐ ܐܡܪ *Sic inveni mutilum in exemplari*. Reliqua e Cant. & Poc. v. 33. ܒܓܒܐ] lego ܠܓܒܐ.

MACCABÆORUM I.

CAP. I.

VErſ. 11. Noſtri ܐܢܛܝܘܟܘܣ. v. 17. Poc. ܘܐܬܥܒܕܬ ܡܠܟܘܬܐ: Uſſer. ܘܐܬܥܒܕ, recte.

CAP. II. v. 7. ܘܚܙܝܬ] fortaſſe ܕܚܙܝܬ. v. 24. ܐܝܟ ܕܢܝܢ] ſcribe ܕܝܢܐ e Gr. etſi contra libros. v. 59. ܕܐܬܬܦܨܝ] Uſs. ܘܐܬܬܦܨܝ. v. 64. ܐܬܚܝܠܘ] noſtri ܐܬܚܝܠܘ male.

CAP. III. v. 28. ܚܕܐ ܫܢܬܐ] noſtri ܫܢܬܐ. v. 32. ܢܗܪܐ ܦܪܬ] noſtri ܢܗܪܐ. v. 37. ܠܒܝܬ] noſtri ܡܒܝܬ. v. 44. ܘܐܬܟܢܫܬ] Uſs. ܘܐܬܟܢܫ. v. 49. ܒܟܘܪ̈ܬܐ] noſtri ܟܘܪ̈ܬܐ. v. 58. ܕܢܬܡܠܟܘܢ] noſtri ܕܢܬܡܠܟܘܢ.

CAP. IV. v. 5. ܘܦܓܥܘ ܗܘܐ] fortaſſe ܘܦܓܥܘ. v. 18. ܒܦܐܪܙܝܪܐ] noſtri ܒܦܪܙܝܪܐ. v. 23. ܐܬܚܫܒܘ] ſcribe ܘܐܬܚܫܒܘ e Gr. v. 46. ܒܦܬܓܡܐ] non legitur in noſtris, v. 51. ܠܡܫܪܐ] Uſs. ܕܡܫܪܐ. v. 52. ܕܢܫܡܫܐ] noſtri ܢܫܡܫܐ.

CAP. V. v. 15. ܘܨܘܪ ܘܦܛܘܠܡܐܝܣ] noſtri, ܨܘܪ ܦܛܘܠܡܐܝܣ, tamen verſ. 21 in utroque, ܦܛܘܠܡܐܝܣ. v. 30. ܫܒܒ̈ܬܐ] noſtri ܫܒ̈ܒܬܐ in plurali. v. 35. ܒܪܬܐ] orationis ἀκολουθία videtur poſtulare ܒܪܬܗ. v. 41. ܠܒܝܬ] Uſs. ܕܠܒܝܬ. v. 44. ܐܝܟ ܡܥܡܕܢܝܬܐ ܘܡܛܒܥܬܐ noſtri ܒܡܥܡܕܢܝܬܐ ܕܝܢ ܘܗܘܐ ܡܛܒܥܬܐ ܘܒܥܡܘܕܐ v. 56. ܕܢܬܚܫܒܘܢܬܐ] Poc. ܕܢܬܚ ܫܠܡܐ, Uſs. ܫܠܡܐ

CAP. VI. v. 18. ܘܐܝܬܘܗܝ] noſtri ܕܐܝܬܘܗܝ. v. ܒܥܒܕܐ ܕܪ̈ܫܐ ܘܡܫܩ̈ܠܢܐ] Uſs. ܕܪ̈ܫܐ ܕܡܫܩ̈ܠܢܐ ܘܟܠܗܘܢ v. 46. ܐܬܬܠܘܗܝ] noſtri ܐܬܬܠܘܗܝ. v. 51. ܡܢܓܢܝܩܐ Uſs. ܒܡܢܓܢܝܩܐ. v. 62. ܕܐܬܚܕܬ] noſtri ܐܬܚܕܬ. v. ܡܢܗ ܡܥܡܕܢܝܬܐ ܒܡܥܡܕܢܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘ] noſtri ܠܡܥܡܕܢܝܬܐ ܘܐܬܬܠܗܝ ܡܢܗ ܡܥܡܕܢܝܬܐ ܒܡܥܡܕܢܝܬܐ ܗܘܐ ܕܒܥܡܘܕܐ ܘܐܝܢܐ ܐܡܪ omiſſis quæ inter duo ܡܥܡܕܢܝܬܐ interjecta erant, ſenſus in contrarium verſus fuerat.

CAP. VII. v. 32. ܘܟܕ ܪܡܘ] noſtri ܕܟܕ ܪܡܘ. v. 33. ܠܡܫܡܫܐ noſtri ܠܡܫܡܫܗ. v. 43. ܘܗܘܐ ܡܕܡ ܐܝܟ ܠܗ] noſtri ܐܝܟ ܡܕܡ ܗܘ ܠܗ.

CAP. VIII. v. 3. ܘܐܬܓܠܠܬ] Uſs. ܐܬܓܠܠܬ.

CAP. IX. v.5. ܘܢܗܘܪܐ] Uſſ. ܢܗܘܪܐ: v.25.26.32.34.47.50. Uſſer. ܒܩܝܕܝܕܘܣ. v. 40. ܒܟܠܗ ܒܬܪܗܘܢ] noſtri, ܒܬܪܗܘܢ. v.51. ܠܒܥܠܕܒܒܘܬܐ] noſtri ܠܒܥܠܕܒܒܝܗܘܢ.

CAP. X. v.34. ܘܟܠܗܝܢ] noſtri ܘܟܠ ܗܝܢ male. v.37. poſt ܕܢܟܒܐ, addunt noſtri, ܘܢܗܘܘܢ (Uſſ. ܢܗܘܘܢ) ܠܗܘܢ ܢܡܘܣܐ ܕܝܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܟܠ. Ib. ܒܐܪܥܐ] Poc. ܕܐܪܥܐ. v. 50. ܠܕܝܡܛܪܝܘܣ] noſtri ܕܝܡܛܪܝܘܣ: Uſſer. etiam v.58. V. 64. ܡܢ ܟܢܫܐ] Gr. poſtulant, ܘܕܟܢܫܐ. v.73. ܘܦܪ̈ܫܝܢ] noſtri ܘܦܪ̈ܫܘܗܝ. v. 85. ܕܐܝܟ] Poc. ܘܐܝܟ.

CAP. XI. v. 12. ܒܒܥܠܕܒܒܘܬܐ] noſtri ܒܥܠܕܒܒܘܬܗ. v. 33. ܠܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܕܢܛܪܝܢ] noſtri, ܠܥܡܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܢ̈ܛܪܝܢ. v. 73. ܠܩܕܫܘܣ] noſtri ܩܕܫܘܣ: lege è Gr. ܠܩܕܫ.

CAP. XII. v. 17. ܕܐܚܘܬܐ] noſtri, ܘܐܚܘܬܐ. v.21. ܟܠ ܡܕܪܐ] noſtri, ܘܒܟܠ. v. 37. ܟܦܢܝܬܐ] noſtri, ܟܦܢܝܬܐ.

CAP. XIII. v. 37. ܫܠܝܚܘܬܐ] libri, ܫܠܝܚܘܬܐ *legationem.*

CAP. XIV. v. 4. ܒܟܠܗܘܢ] noſtri, ܘܟܠܗܘܢ: fortaſſe ܒܒܟܠܗܘܢ. v. 20. ܐܚܘܢ] Poc. ܐܚܘܟܘܢ male. v. 21. ܘܫܡܥܘܢ. v.24. ܠܫܡܥܘܢ] in noſtris ſemper ܘܣܡܥܘܢ vulgato errore ܣ pro ܫ. ܕܐܚܘܟܘܢ] lego ܐܚܘܢ ut ſupra. ܕܢܘܡܝܢ] lege e Gr. ܕܢܘܡܢܝܢ. ܕܐܢܛܝܦ] lego ܐܢܛܝܦ ܕܝܣܘܢ. v. 43. ܘܕܗܒܐ] noſtri, ܕܕܗܒܐ.

CAP. XV. v. 2. ܠܫܡܥܘܢ] noſtri. ܘܫܡܥܘܢ.

CAP. XVI. v. 12. ܕܐܬܘܗܝ] noſtri, ܐܬܘܗܝ. v. 14. ܒܫܒܛ] noſtri, ܕܒܫܒܛ. In fine noſtri, ܫܠܡ ܣܦܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܡܩܒܝܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܬܓ̈ܡܐ ܒ ܙ̄ ܣ̄ܘ̄ *Explicit primus liber Macchabæorum, continens verſus MMDCCLXVI.*

MACCHABÆORUM II.

CAP. I.

VErſ. 7. ܕܡܠܟܘܬܗ] lego ܒܡܠܟܘܬܗ, ut in Gr. in fine Estheræ, ἔτους τετάρτου βασιλεύοντος Πτολ. eſt, *anno quarto regni Ptol.* v.8. ܐܘܩܕ ܘܐܫܕ] lego ܘܐܘܩܕܘ & ܘܐܫܕܘ in plur. v.19. ܒܒܐܪܐ] ad marg. Poc. ܐܢܐ ܐܠܝܐ ܕܟܬܒܬ ܗܠܝܢ ܚܙܝܬ ܠܗܢܐ ܒܐܪܐ ܘܫܬܝܬ ܡܢܗ ܡܝܐ *Ego Elias qui* hæc *ſcripſi, vidi hunc puteum, & aquam ex eo bibi.* v. 20. ܘܢܦܩܘ] lego ܘܢܦܩ e Gr. v. 23. poſt ܕܢܘܪܐ ܡܫܬܠܛܐ ܠܡܫܬܡܠܝܘ ܕܡܫܟܚ ܗܘܐ ܟܕ puto ſequi debere quod paulo poſt poſitum eſt, ܕܟܕ ܡܫܬܡܠܝܐ ܗܘܬ ܕܝܠܗ.

CAP. II. v.2. ܘܢܛܥܘܢ] libri ܕܢܛܥܘܢ. v.9. ܕܐܝܟ] lego ܘܐܝܟ.

CAP. III. v.5. ܒܪ ܬܪܣܐܘܣ] Poc. ܬܪܣܐܘܣ. v.29. ܘܢܦܩ] videtur legendum ܘܐܫܬܢܝ. v.32. ܘܡܠܟܬܐ] lego ܕܡܠܟܐ. v. 34. ܬܠܡܝܢ ܠܐ ܐܬܦܪܝ] Gr. ܐܬܦܪܝ ܠܐ ܬܘܒ.

CAP. IV. v. 12. ܡܫܩܘܠܝܬܐ] lego ܡܫܩܠܝܬܐ e Gr.

CAP. V. v. 9. ܕܢܫܬܪܪ] lego ܢܫܬܪܪ. v. 11. ܕܡܬܪܕ] lego ܕܡܬܪܕ.

CAP. VI. v. 3. ܗܘܐ] lego ܩܫܝܐ. v. 4. ܘܕܡܬܐ] Uſſer. ܕܡܬܐ: lego ܕܡ̈ܐ. v. 8. ܠܐܢܫܝܢ] lego ܕܐܢܫܝܢ. v. 16. ܒܣܘܢ̈ܐ] Poc. ܣܘܢ̈ܐ: lego ܣܘܢ̈ܐ.

CAP. VII. v. 5. ܗܘܐ] Uſſer. ܗܘܐ. v. 7. ܘܫܒܩܘ] forte ܘܫܒܩܘ. v. 36. ܕܚܢܢ̈ܐ] lego ܚܢܢ̈ܐ.

CAP. VIII. v. 9. ܕܡܢܝܢ] lego ܕܡܢܝܢ. v. 19. ܡܐܐ] ad marg. Poc. ܒܟܢ ܐܝܬܝ ܐܝܬ ܕܟܬܝܒ ܡܐܬܝܢ ܘܬܡ̈ܢܝܢ ܘܚܡܫܐ ܐܠܦ̈ܝܢ. *In alio exemplari ſcriptum vidimus ducenta octoginta quinque millia.*

CAP. IX. v.4. ܕܒܥܝ ܗܘܐ] lego ܗܘܐ ܒܥܐ. v.28. ܐܬܟܠܝ ܒܐܪܥܐ] Uſſer. ܒܐܪܥܐ ܒܐܘܪܚܐ.

CAP. XI. v. 5. ܘܡܢ ܐܘܪܫܠܡ] lego ܐܘܪܫܠܡ. Ibidem ܘܦܣܩ ܫܕ̈ܘܒܐ] ܫܕ̈ܘ apud Bar Bahlul, XII ſignificat: igitur verſum eſt quaſi milliaria deeſſent. v. 25. ܘܢܗܘܢ] lego ܕܢܗܘܢ. v. 30. ܠܢܦܩܝܢ] lego ܕܢܦܩܝܢ.

CAP. XII. v.8. ܕܟܠܗ ܥܡܐ] lego ܐܦ. v.11. ܕܡܬܡܟܟܝܢ] lego ܡܬܡܟܟܝܢ. v. 18. ܘܫܒܩܘܗ] lego ܫܒܩܘܗ.

CAP. XIII. v. 20. ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܐܘܪܫܠܡ ܘܐܫܬܠܚ] lego ܘܐܫܬܠܚ ܠܗ ܕܢܬܐ ܠܘܬ ܝܗܘܕܐ. v. 23 ܕܢܦܪܘܩ] lego ܕܢܦܪܘܩ.

CAP. XIV. v. 1. ܠܟܠ ܡܕܡ] lego ܡܢ ܟܠ ܠܡܕܡ, vel ܠܡܕܡ ܒܟܠ. v. 6. ܡܩܢܝܢ] lego ܡܩܢ̈ܝܢܐ, *zelatores.* v. 10. ܢܗܘܐ] lego ܕܢܗܘܐ. v. 16. ܕܢܦܩ] Sic lego propter Gr. Uſſer. ܕܢܦܩ. v. 22. ܠܩܪ̈ܒܐ] Poc. ܩܪ̈ܒܐ. v. 36. ܕܢܛܪ] lego ܛܪ in Imperativo.

CAP. XV. v. 17. ܢܚܝܪ̈ܘܗܝ] Uſſer. ܢܚܝ̈ܪܘܗܝ ܘܢܚܝܪܘܗܝ. v. 20. ܘܦܩܕܘ] Uſſer. ܘܦܩܕ.

MACCHABÆORUM III.

CAP. I.

VErſ. 12. ܕܡܠܟܐ] lego ܡܠܟܐ. v. 21. ܡܫܦܪܢܐܝܬ] fortaſſe legendum ܡܫܦܪܢܝܢ. v. 25. ܘܟܠܗܘܢ] lego ܕܟܠܗܘܢ.

CAP. II. v.19. ܠܐ ܬܫܒܘܩ ܗܘ ܚܛܗܝ̈ ܘܫܒܩܬ ܠܗܘܢ] lego ܫܒܘܩ. v. 20. ܡܢ ܣܓܝ̈ܐܬܐ ܠܐ] lego ܠܐ ܡܣܓ̈ܝܐܬܐ in plur. v. 21. ܒܠܚܘܕ ܗܘܐ] lego ܒܠܚܘܕ. v. 29. ܕܡܬܚܙܝܐ ܘܠܒ] lego ܕܠܒ.

CAP. III. v. 7. ܕܩܪܝܒ] lege ܕܩܪܝܒܝܢ. v. 22. ܕܡܠܟܘܬܗ] ad marg. Poc. ܕܡܠܟܘܬ̈ܗܘܢ.

CAP. IV. v. 2. ܕܡܐ ܕܡܬܝܠܕ] lego ܕܡܬܝܠܕܐ. v.4. ܫܢ̈ܝܐ ܕܣܝܒܘܬܗܘܢ ܗܘܐ] conſtructio poſtulat ſingulare. v.7. ܦܘܠܚܢܐ] lego ܦܘܠܚ̈ܢܐ. v. 8. ܒܝܬ̈ܐ] ſic lego, nam in Uſſer. ܒܒܝܬܐ.

CAP. V. v.12. ܠܫܥܬܐ] Sic lego, nam in Poc. ܠܫܥܬܐ: in Uſſer. ܠܫܢܬܐ. v. 20. ܘܒܬܠ] lego ܕܒܬܠ.

CAP. VI. v. 10. ܡܢ ܠܘܬܗ] fortaſſe legendum ܡܢ ܠܘܬܗ ܗܘ. v. 21. ܐܝܟ ܕܠܐ ܕܡܝܢ] Uſſer. ܐܝܟ ܕܠܐ ܕܡܝܢܗܘܢ. v.26. ܒܪܒܘ] forte ܘܒܪܒܘ. Ibid. ܘܐܬܦܪܩܘ] lego ܐܬܦܪܩܘ. v.29. ܘܒܒܥܘܬܐ] lego ܒܒܥܘܬܐ. v.30. ܘܠܐ ܥܒܕܘ] lego ܠܐ ܥܒܕܘ.

CAP. VII. v. 5. ܘܐܬܥܫܢ] lego ܐܬܥܫܢ

Addenda & mutanda.

In Admonitione ad Lectorem per hallucinationem poſita eſt ætas codicis Prophetarum Cantabrigienſis, ea quæ, ſequiori manu paginæ vacuæ illita, prima ſe objecit. Nec memineram ad calcem libri, manu Scriptoris, Annum Græcorum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum quintum annotatum eſſe, Conun poſterioris quarto, feria ſexta ſive paraſceue.

In Uſſer. ad Judicum cap. 19. v. 28.
ܐܝܢܘ ܕܒܝܘܡ̈ܝ
ܦܝܢܚܣ ܒܪ ܐܠܥܙܪ ܗܘܐ ܗܘܐ ܚܘܒܐ ܒܒܢ̈ܝ ܒܢܝܡܝܢ
ܐܝܟܢܐ ܕܟܬܝܒ ܡܫܬܟܚ ܩܕܡ ܙܒܢܐ ܕܕܝ̈ܢܐ ܘܩܕܡ
ܗܘ ܕܒܥܢ ܡܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܗܘܐ. ܘܒܗ ܒܙܒܢܐ ܗܘ.
ܐܝܟ ܒܙܒܢܐ ܕܒܬܪ ܕܝܢܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܚܙܐ ܒܗ
ܕܒܬܪ ܗܘ ܡܫܬܟܚ ܗܘܐ ܦܝܢܚܣ ܕܒܗ ܒܙܒܢܐ
ܐܠܥܙܪ. ܐܠܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܗܘܐ ܒܙܒܢܐ ܕܕܝ̈ܢܐ. ܗܘ
ܕܗܘܐ ܒܗ ܕܝܢܐ ܕܒܬܪ ܡܘܬܗ. ܘܐܝܟ ܕܠܝܫܘܥ ܐܝܬ ܠܗ ܘܐ
ܕܗܘܐ ܒܬܪܗ ܘܐܝܟ ܡܢ ܐܢܫܐ ܡܫܬܟܚ ܠܡܬܝܕܥܘ. ܐܘ ܒܙܒܢܐ ܕܥܠܝܢܘ ܕܕܝܢ̈ܐ
ܐܦ ܗܕܐ ܡܠܬܐ. ܐܘ ܒܬܪ ܕܝܢ̈ܐ ܗܘܬ
ܕܝܫܘܥ ܒܪ ܢܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܘܬܗ ܕܫܡܥܘܢ. ܘܒܗܕܐ
ܡܢ ܕܝܢ. ܘܒܬܪܗ ܗܘܬ ܗܕܐ ܫܢܬܐ ܠܡܫܬܘܕܥܘ. ܘܡܢ
ܗܘ ܕܟܕ ܐܬܐ ܠܘܬ ܠܡܫܟܚܘ ܗܝܕܝܢ ܘܐܝܟ ܕܡܫܬܟܚܝܢ
ܒܙܒܢܐ ܗܘ ܕܒܬܪܗ.

Si verum eſt diebus Phinees filii Eleazar accidiſſe filiis Benjamin ut ſcriptum eſt, invenietur ante tempus Judicum (ſuppleo enim ܕܩܕܡ) *tempore, mortem Jeſu filii Nun in ſequente, accidiſſe. Quod ſi tempore*

Judices inſecuto, prout ordo Scripturæ hujus poſtulat, invenietur Phinees iſtum filium Eleazar non fuiſſe, ſed alium qui in ſerie temporis Judices ſecutus ſit, ante ætatem Eli ſacerdotis. Itaque alterum duorum, vel ſynonymia ingreſſus eſt error, vel hiſtoriæ ordine: Phinees enim filius Eleazar a diebus Moſis cognoſcitur, temporeque Jeſu filii Nun, & poſt eum, octoginta annis miniſtravit, & mortuus eſt. A quo tempore ad illud inveniuntur anni plus tercentum.

Ad initium I Samuelis. ܫܡܘܐܝܠ ܢܒܝܐ ܡܢ ܫܒܛܐ
ܕܠܘܝ ܗܘܐ ܡܢ ܫܪܒܬܐ ܕܩܘܪܚ ܐܝܬܘܗܝ ܟܕ ܡܢ ܙܒܢܐ ܕܝܫܘܥ
ܒܪ ܢܘܢ ܥܕܡܐ ܠܙܒܢܐ ܗܢܐ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܢܒܝܐ ܒܐܝܣܪܐܝܠ ܡܛܠ
ܕܫܢܝܐ ܬܠܬܡܐܐ ܕܒܗܝܢ ܕܒܪܘ ܠܥܡܐ ܫܦܛܐ ܬܫܥܬܥܣܪ ܚܕ ܒܬܪ
ܚܕ. ܘܐܦ ܫܒܩ ܐܠܗܐ ܕܒܐܬܪܘܬܐ ܝܕܝܥܬܐ ܥܡܡܐ ܚܢܦܐ
ܢܫܬܠܛܘܢ ܥܠ ܥܡܐ ܕܐܪܓܙܗ ܠܡܪܝܐ. ܩܕܡ ܕܝܢ ܫܡܘܐܝܠ
ܠܡܐܬܝܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܫܢܝܐ ܐܠܦ ܘܬܠܬܝܢ ܘܚܡܫ. ܘܐܬܢܒܝ
ܫܢܝܢ ܐܪܒܥܝܢ. ܘܗܘܐ ܒܗ ܫܘܪܝܐ ܬܪܝܢܐ ܕܢܒܝܘܬܐ
ܒܥܡܐ ܕܐܝܣܪܐܝܠ.

Samuel Propheta de tribu Levi genereq; Koræ fuit, cum a tempore Jeſu filii Nun ad hoc uſq; tempus, nullus apparuiſſet Propheta in Iſrael, ſpatio tercentum annorum quo Judices XIX populo præfuerunt unus poſt alium: Et in locis etiam quibuſdam permiſit Deus ut Gentes quædam profanæ dominarentur populo qui Dominum irritaverat: præceſſit autem Samuel adventum Meſſiæ annis MXXXV, prophetavitque annis XL. Et in eo factum eſt ſecundum initium Prophetiæ in populo Iſraelis.

Initio Jobi, ratio poſtulat ܫܢܝܢ ܗ̄ D, ܐܘܣܗ̄ MDCCCCXXV, ſignificare. Verum Bar Bahlul in voce ܪܒܘ literas Alphabeti ab ܐ unitates, millenarios, myriades ſignificare agnoſcit, non centenarios. Hæſitabam igitur, donec moneret Poc. noſter reperiſſe ſe apud ſcriptorem quendam Syriacum poſt ܬ̄ 400. ܗ̄ 500. ܘ̄ 600. ܙ̄ 700. ܚ̄ 800. ܛ̄ 900. ܝ̄ 1000. Sed initio Proverbiorum ܨܢܗ ſunt DCCCC & LV.

Eſther. Cap. 1. v. 5. c. 7. v. 8. ܒܒܝܬܠܘܢܐ Syriacum ad form[am] & ſignificationem Hebraici הביתן factum, una voce *palatium interius* ſignificare videtur, ad mentem Abenezræ.

Eſdræ ſecundum LXX. I. Cap. 1. v. 5. ܒܡܢ ܐܕܪܐ reddidi quo[d] hæc lectio ferre videbatur. Verum legendum videtur ܒܗܕܪܐ ἐν μεγαλειότητι, Cap. 8. v. 3. ܒܣܦܪ̈ܐ] lege ܒܣܦܪܐ, delendum. Tobi[æ] Cap. 6. v. 8. ܬܬܐ] lege ܐܬܐ. Suſannæ v. 17. ܐܫܠܐ] *Saponari[am]* dixi, virtutis ſimilitudine. Cæterum ܐܫܠܐ Arab. eſt أشنان ſecundum Bar Bahlul & Bar Ali Lexicographos Syriacos, id eſt *Alkali*. 2 Maccab. Cap. 11. v. 5. Adde: Fortaſſis autem, ſi *mi[l]liaria* deleas, ſeptemdecim ſtadia (hoc enim eſt ſecundum Bar Bahlul ܪܒܘ ܡܝܠܝܢ) vera eſt diſtantia Bethſuræ ab Hieroſol[y]mis, non, ut in Græco, quinque. Sic nullum erit in hac lectio[ne] vitium. Monendum autem eſt occurrere in libris quos Latin[e] edimus, voces quaſdam, quas neq; in Bibliorum codice, aut apu[d] Ferrarium, ſed neq apud Bar Bahlul Erpenianum Academi[æ] Cantabrigienſis, nec Bar Ali qui eſt penes Poc. noſtrum, reperi[o], quas proinde ad ſenſum loci ubi inveniuntur, reddidi. Eſth[er] Cap. 8. v. 10 ܐܬܘܡܦܣܢܐ. Job. Cap. 3. v. 9. ܐܠܦܪܘܢ. Cap. [.] v. 2. ܪܣܦܣܢܐ. Cap. 9. v. 7. ܘܓܣܡܝܬܐ. Cap. 10. v. 6. ܕܘܦܢܐ Judith. Cap. 13. v. 8. ܢܝܕܪܐ. v. 10. ܢܝܕܪܐ, ut & Cap. 16. v. [.] 2 Macc. Cap. 2. v. 26. Cap. 15. v. 3. ܐܬܪܐ. 2 Macc. ܡܢܓܢܝܢ 3 Macc. ܡܣܡܣܢܝܢ. 3 Mac. Cap. 11. v. 9. ܡܬܠܢܝܢ. Al[ia] ſunt voces quas e Græco mutuo ſumptas exiſtimo Tob. Cap. 2. v. 11. ܚܝܪ χέζω. Judith Cap. 8. v. 9. ܦܪܣܓܢܬܐ ἡ παγκόσμια αὐτῇ. Eſdræ Cap. 3. v. 6. ܣܪܐ Σειρά. C. 5. v. 55. ܟܪܘܬܐ χάρρα. Cap. [.] v. 11. ܐܬܝܢ ἄθης. Judith Cap. 11. v. 1. ܬܪܣܘܣ θάρσει. Cap. 13. v. [.] ܡܓܕܠܘܣ μαγάδες forte & Tob. Cap. 3. v. 11 ܡܢ ܚܕܐ, eſt G[ræcum] μία μή, ut ܡܢܚܕ. Suſannæ v. 51. ܦܪܘܫܘ ܐܢܘܢ ܚܕ ܡܢ ܚܕ verte meum ſeducta ſunt a vobis.

Collatio trium exemplarium N. T. viz. Viennenſis, Guid. Fabricii, & Martini Troſtii, cum noſtro Pariſienſi.

IN MATTHEO.

CAP. 12. verſ. 2. ܒܫܒܬܐ] Vienn. Guid. & Troſt. ܒܫܒܬܐ. C. 13. v 27. ܗܘ ܠܐ] V. G. et T. ܠܗ. v. 35. ܬܫܒܘܚܬܐ] V. G. & T. ܬܫܒܘܚܬܗ. C. 23. v. 37. ܦܪܘܓܐ] G. Plant. & Troſt. ܦܪܘܓܗ. C. 26. v. 73. ܡܡܠܠܟ] V. & T. ܡܡܠܠܟ. C. 27. v. 20. ܕܢܫܐܠܘܢ ܠܗܘܢ] ſic Plant. G. & V. T. autem ܕܢܫܐܠܘܢ. v. 35. ܕܢܬܡܠܐ ܡܕܡ ܕܐܬܐܡܪ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܕܦܠܓܘ ܢܚܬܝ ܠܗܘܢ ܒܝܢܝܗܘܢ ܘܥܠ ܠܒܘܫܝ ܐܪܡܝܘ ܦܣܐ] deſunt in noſtro Par. habentur autem in V. G. & T. C. 28. v. 6. ܘܐܚܘܝܢܝ] T. ܐܚܘܝܢܝ.

IN MARCO.

CAP. 2. v. 26. ܐܒܝܬܪ] G. et T. ܐܒܝܬܪ. v. 28. ܡܪܗ] G. et T. ܡܪܗ. C. 5. v. 13. ܘܒܠܥܘ] G. T. et P. ܘܒܠܥܘ v. 14. ܐܪܬܝܘ] T. ܐܪܬܝܘ. C. 6. v. 56. ܒܟܢܦܐ ܕܠܒܘܫܐ ܕܠܒܘܫܗ] V. G. et T. ܒܟܢܦܐ ܕܠܒܘܫܗ. C. 7. v. 8. ܫܒܩܬܘܢ] V. G. T. et P. ܫܒ. ܫܒܩܬܘܢ Vide L. de Dieu in locum, p. 189. C. 9. v. 25. ܐܬܟܪܝܘ] G. T. et P. ܐܬܟܪܝܘ. v. 22. ܒܢܝܫܐ] ſic & V. Sed G. T. et P. ܒܢܝܫܐ. C. 12. v. 29. ܡܪܝܡܐ] ſic et G. Sed V. T. & P. ܡܪܝܡ. C. 13. v. 8. ܪܫܐ] G. T. ܪܫܐ. C. 14. v. 37. ܕܡܟܐ] G. T. ܕܡܟܐ. C. 15. v. 20. ܐܪܓܘܢܐ] V. G. & T. ܐܪܓܘܢܐ. C. 16. v. 14. ܠܚܕܥܣܪ] V. G. T. & P. ܠܚܕܥܣܪ.

IN LUCA.

CAP. 1. v. 14. ܘܪܘܙܐ] V. G. T. & P. ܘܪܘܙܐ. v. 27. ܒܝܬܗ] ſic G. Sed V. T. et P. ܒܝܬ. v. 75. ܒܟܐܢܘܬܐ] ſic V. et G. Sed Troſt. Plant. et Tremel. ܒܟܐܢܘܬܐ ܘܒܙܕܝܩܘܬܐ. C. 2. v. 44. ܒܝܬ ܢܫܝܗܘܢ] V. G. T. & P. ܒܝܬ ܢܫܝܗܘܢ. C. 9. v. 17. ܘܐܬܪܘܝܘ] V. G. T. & P. ܘܐܬܪܘܝܘ. v. 19. ܘܢܒܝܐ] V. G. T. & P. ܢܒܝܐ. C. 12. v. 11 ܬܦܩܘܢ] G. T. ܬܦܩܘܢ. v. 19. ܐܫܬܝ] V. G. & T. ܐܫܬܝ. C. 13 v. 9. ܡܥܒܕܐ] V. G. et T. ܡܥܒܕܐ. C. 16. v. [.] ܘܐܦ ܟܠܒܐ ܐܬܝܢ ܗܘܘ] V. G. & T. ܐܦ ܟܠܒܐ ܐܬܝܢ ܗܘܘ. C. 17. v. 29. ܟܒܪܝܬܐ] V. G. & T. ܟܒܪܝܬܐ. C. 18. v. [.] ܘܢܫܠܘܡܘܢܝܗܝ] V. G. T & P. ܘܢܫܠܘܡܘܢܝܗܝ. C. 19. v. 15 ܡܢܐ ܟܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ] V. G. T. & P. ܡܢܐ ܡܢܗܘܢ ܟܠ ܚܕ. v. 28. ܒܡ] V. G. & T. ܘܒܡ. v. 31. ܕܡܪܢ] V. G. T & P. ܕܡܪܢ. C. 20. v. 9. ܢܨܒ] V. G. T. et P. ܢܨܒ.

IN JOHANNE.

CAP. 2. v. 14. ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܙܒܢܝܢ] ſic V. Sed T. et P. ܒܗܝܟܠܐ ܕܡܙܒܢܝܢ. C. 3. v. 30. ܕܠܐ] V. G. T. et P. ܘܠܐ ܗܘܐ. C. 4. v. [.] ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ] V. G. T. et P. ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. C. 5. v. [.] ܕܐܒܘܗܝ] V. G. T. et P. ܐܒܘܗܝ. C. 6. v. 39. ܕܢܩܝܡܝܘܗܝ] ſic G. P. et Trem. T. autem ܕܐܩܝܡܝܘܗܝ ܢܩܝܡܝܘܗܝ. C. 7. v. 28. ܘܡܪܝܡ T. ܘܒܗ ܡܪܝܡ. C. 8. v. 16. ܐܢܐ ܕܝܢ] G. T. ܕܝܢ. C. 9. v. [.] ܐܢܐ ܡܘܕܐ ܐܢܐ] T. ܐܢܐ ܡܘܕܐ: V. G. et P. ܐܢܐ ܡܘܕܐ. C. 10. v. 38. ܘܒܗ ܗܘ] in T. ܗܘ deeſt C. 15. v. [.] ܒܗܘܢ ܒܢܝܢܐ] in G et T. ܒܗܘܢ deeſt. C 16. v. 24 poſt ܫܡܝ in T. habetur ܘܠܐ ܡܕܡ, uti videtur, mendoſe. C. 17. v. [.] ܘܐܚܒܬ] V. T. ܘܐܚܒܬ. C 19. v. 13 ܓܦܝܦܬܐ] V. G. et T. ܓܦܝܦܬܐ. C. 21. ſub finem ܐܡܝܢ] in T. et P. deeſt.

In ACTIS *Apoſtolorum.* CAP. 1. v. 21. ܘܟܠܗ] T. ܘܟܠܗ ܗܘ. C. 3. v. 13. ܠܗ ܠܗ] T. ܗܘ ܠܗ. C. 12. v. 20. ܒܦܠܦܣܛܘܣ] G. ܒܦܠܦܣܛܘܣ. C. 13. v. 4. ܣܠܘܩܝܐ] G. ܣܠܘܩܝܐ. C. 16. v. 37. ܪܗܘܡܝܐ] G. ܪܗܘܡܝܐ. C. 17. v. 14. ܦܘܠܘܣ] T. ܦܘܠܘܣ. v. 31. ܐܩܝܡܗ] T. P. ܐܩܝܡܗ. C. 25. v. 5 ܒܐܝܕܝܗܘܢ] T. ܒܐܝܕܝܗܘܢ. v. 18. ܦܓܥܘ ܒܗ] V. G. T. et P. ܦܓܥܘ ܒܗ. C. 27. v. 12. ܪܘܚܐ] T. ܗܘܐ ܪܘܚܐ. v. 25. ܐܬܠܒܒܘ] G. T. ܐܬܠܒܒܘ. C. 28. v. 28. ܦܘܪܩܢܐ] T. ܗܘ ܦܘܪܩܢܐ.

In Epiſtola ad ROMANOS. CAP. 2. v. 3. ܬܬܪܫܐ] V. T. et P. ܡܢ ܬܬܪܫܐ.

CORINTH. I. In titulo ܬܘܒ ܟܬܒܐ ܕܩܕܡܝܐ ܠܩܘܪܝܢܬܝܐ] deſunt in T. C. 7. v. 9. ܢܣܒܘܢ] G T. ܢܣܒܘܢ. C. 9. v. 9. ܠܐ ܬܚܒܘܫ] T. ܠܐ ܬܚܒܘܫ. C. 10. v. 12. ܘܐܝܬܘܗܝ] ſic V. G. et P. Sed T. ܘܐܝܬܘܗܝ.

CORINTH. II. CAP. 2. v. 6. ܐܝܬ] V. T. ܐܝܬ.

GALAT. CAP. 4 v. 9. ܠܡܫܬܥܒܕܘ] T. ܠܡܫܬܥܒܕܘ.

PHILIPP. In tit. ܬܘܒ] T. deeſt. CAP. 1. v. 1. ܠܦܝܠܝܦܘܣ T. ܠܦܝܠܝܦܘܣ.

COLOSS. In tit. ܬܘܒ] T. deeſt. CAP. 4. v. 16. ܘܗܝ T. P. ܘܗܝ.

THESSAL. I. In titulo. ܬܘܒ] T. deeſt.

THESSAL. II. In titulo ܬܘܒ] T. deeſt. CAP. 3. v. [.] ܡܫܡܫܢܘܬܐ] G. T. ܡܫܡܫܢܘܬܐ.

TIMOTH. I. In titulo. ܬܘܒ] T. deeſt.

TIMOTH. II. CAP. 3. v. 7 ܡܫܟܚܝܢ] T. P. ܡܫܟܚܝܢ C. 4. v. 13. ܟܪܟܐ] T. ܟܪܟܐ C. 6. v. 20. ܒܪ] T. ܒܪ.

HEBR. CAP. 6. v. 8. ܡܣܬܠܝܬܐ] G. T. ܡܣܬܠܝܬܐ

TIT. CAP. 1. v. 1. ܘܡܪܟܝܬܐ] T. P. ܡܪܟܝܬܐ.

PETR. I. In titulo ܬܘܒ] T. deeſt. CAP. 1. v. 1[.] ܬܘܠܕܬܐ] G. T. ܬܘܠܕܬܐ. CAP. 5. in fine ܡܫܠܡܬܐ] T. deeſt

JOHANN. I. In titulo ܬܘܒ] T. deeſt. C. 2. v. [.] ܡܫܡܫܝܢ] T. ܠܟܘܢ ܡܫܡܫܝܢ.

NOTATIONES VARIANTIS LECTIONIS,

Ex optimis quibuſque exemplaribus diligenter collectæ

A MARTINO TROSTIO.

IN MATTHÆO.

CAPUT I.

VERS. 20. ܡܢ ܪܘܚܐ ܗܘ ita codex Viennenſis. Guido fabricius ܪܘܚܐ ܗܘ. Vide Andreæ Maſii Grammat. fol. 56. col. 2. Caſp. item Waſeri, pag. 39.

CAP. III. v. 16. Raphelengius ex MS. Colonienſi legit ואתפתחו *& aperti ſunt.* Editiones impreſſæ, & verſio Arabica ܐܬܦܬܚ.

CAP. V. v. 6. ܕܟܦܢܝܢ ita Viennenſ. & Bertram. p. 103. vide etiam Luc. 1. 53. cap. 6. 21. 1 Cor. 4. 11. Guido ܕܟܦܢܝܢ. v. 13. תתמלח *ſalietur:* Tremellius. Libri impreſſi ܬܬܡܠܚ. Vide notas ad v. 34. cap. 24. Matthæi. v. 17. דאשרי *ut deſtruam:* Tremel. Editiones cæteræ ܕܐܫܪܐ. v. 23. ܐܟܬܐ ita codex Vienn. Maſius in peculio Syro fol. 4. & editio N. T. Syriaci Plantin. in 8. Tremellius, Guido, exemplar Pariſienſe, & Bertram. p. 385, legunt ܐܟܬܐ ab Hebr. אֵיבָה *inimicitia.* v. 24. והידין תוב קרב *& tunc redi, offer.* Tremell. Codices cæteri ܬܐ.

CAP. VI. v. 2 קֳדָמָךְ ita Tremellius. Vide meum Lexicon Syrum. v. 7. ܘܡܨܠܝܢ ܐܢܬܘܢ Viennenſis editio, Guido, & Pariſienſe exemplar, Ann. 1584. apud Joan. Bene-natum in 4. excuſum. Tremellius vero ex MS. legit דַמְצַלִין Confer Marc. 11. 24. Luc. 11. 2. Raphelengii MS. habet דַמְצַלִיתוּן Ib. ܕܣܒܪܝܢ Ita Viennenſ. & Guido. Tremell. & Rapheleng. ex MS. ܕ rejiciunt. v. 17. ܐܦܝܟ *faciem tuam:* ita Guido, Tremel. Plantini editio in 8. & Pariſienſe exemplar. Viennenſ. editio rectius legit ܐܦܝܟ Vide Luc. 21. 35. 2 Cor 1. 11. c. 10. 1. c. 11. 20. Gal. 1. 22. 1 Theſſ. 2. 17. cap. 3. 10. v. 23. ܚܫܘܟܐ ܗܘ *tenebræ ſunt.* Guid. v. 28. עָזְלִין *nent.* Tremel. v. 29. ܫܠܝܡܘܢ Ita Vienn. & Tremel. Guido & reliqui ܫܠܝܡܘܢ Vide Matth. 1. 6, 7. c. 12. 42. Luc. 11. 31. c. 12. 27. Joh 10. 23. Act. 3. 11. c. 5. 12. c. 7. 47.

CAP. VII. v. 16. ܥܘܪܩܒܐ Viennenſ. & Guido. vide Hebr. 6. 8. v. 27. וַנְחֵית *& deſcendit.* Tremellius.

CAP. VIII. v. 32. וְאָמַר לְהוֹן ישוע *& ait illis Jeſchua.* Trem. & exemplar Pariſ. Edit. cæteræ copulam omittunt.

CAP. X. v. 9. ܒܟܝܣܝܟܘܢ Viennenſ. Trem. & Guido ex MS. ܒܟܝܣܝܟܘܢ *in crumenis veſtris.* v. 10. ܘܠܐ ܬܪܡܠܐ *neque viatorium ſaccum.* ita libri impreſſi Trem. legit תַּרְמִילָא Vide Marc. 6. 8. Luc. 9. 3. c. 10. 4. c. 22. 35, 36. v. 41. ܒܫܡ ܙܕܝܩܐ *in nomine juſti.* ita Viennenſ. Guido legit ܙܕܝܩܐ

CAP. XI. v. 16. ܠܛܠܝܐ ita Viennenſ. & Guido. vide Matth. 2. 16. cap. 21. 15. Luc. 7. 32. c. 18. 16. Joh. 21. 5. v. 20. ܚܝܠܐ Viennenſis & Guido.

CAP. XII. v. 23. ܟܠܗܘܢ Viennenſ. Tremell. & Guid. ex MS. ܟܠܗܘܢ v. 40. ܠܠܘܬܐ Viennenſ. v. 45. וְעָאלִין וְעָמְרִין *& ingrediuntur & habitant.* Trem.

CAP. XIII. v. 4. ܘܐܬܬ ܦܪܚܬܐ *& venit avis.* Ita Viennenſ. & edit. cæt. Trem. וְאָתְא v. 16. דְשָׁמְעִין *quæ audiunt.* Tremel. v. 22. ܘܛܘܥܝܝ Ita Guid. Trem. & exemplar Pariſienſe. Plantini in 8. legit וטועיי v. 29. ܟܕ ܡܓܒܝܢ ܐܢܬܘܢ Viennenſ. Trem. ex MS. מְגַבִּין et ita quoque edit. cæteræ legunt. v. 30. ܘܐܣܘܪ ita Viennenſ. Trem. Rapheleng. et Guid. ex MS. reſtituunt ܘܐܣܘܪܘ *& ligate,* ut habet codex Græcus, et verſio Arabica. v. 32. ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܙܪܥܘܢܐ ita codex Viennenſis, Guidonis, et Plant. Trem. et exemplar Pariſ. מִן כֻּלְּהֵין vide 1 Cor. 15. 38.

CAP. XIV. v. 1. ܛܛܪܪܟܐ ita Guid. Editiones cæt. ܛܛܪܪܟܐ v. 4. ܕܬܗܘܐ ita Viennenſ. Tremellius et reliqui דתהוא v. 22. ܠܥܒܪܗܘ ita Viennenſ. Tremel. ex MS. ſyllabam ܗܘ omiſſam repoſuit.

CAP. XV. v. 19. נָפְקִין et v. 20. מְשַׁנִין Tremellius.

CAP. XVI. v. 2. ܨܚܘܐ ܗܘ *ſerenitas futura eſt.* Guid. v. 3. ܣܬܘܐ ܗܘ *hyemalis tempeſtas futura eſt.* Guid. v. 17. ܒܪ ܝܘܢܐ ita Guido. vide Joh. 1. 43. c. 21. 17.

CAP. XVII. v. 4. ܡܛܠܐ Guido. v. 6. ܠܐܪܥܐ Vienn. Guid. ܠܐܪܥܐ v. 17. ܗܘܐ ita Viennenſ. Guid. legit ܗܘܐ vide Bertram. pag. 277. et hæc ſequentia loca; Matth. 17. 20. Luc. 1. 32. c. 17. 35. 1 Cor. 14. 34. et Bertram. p. 292.

CAP. XVIII. v. 6. ܪܚܝܐ ܕܚܡܪܐ *mola aſinaria:* ita Vienn. Trem. et editio Plantini in 8. Guido Fabr. et edit. Pariſienſis ܕܚܡܪܐ vide Marc. 9. 42. v. 12 ܘܠܛܥܝܐ Viennenſ. Guido ܠܛܥܝܐ vide v. 13. Luc. 15. 4, 7. v. 16. ܕܒܪ ܥܡܟ *accipe tecum.* ita Viennenſ. Guid. et editio Plant. in 8. Trem. et edit. Pariſ. דוק וְתִמְצָא עִמָּךְ

CAP. XIX. v. 2. ܟܢܫܐ Viennenſ. et Tremellius. vide Matth. 4. 25. c. 9. 10. Guido, editio Pariſienſis, et Plantini סגיאא. v. 11. ܣܦܩ ܠܗ ܠܡܠܬܐ *capax ſermonis:* ita Vienn. Trem. perperam legit ספקלא v. 16. ܡܠܦܢܐ ܛܒܐ ita libri impreſſi. Tremel. אֲנָא דְטָב

CAP. XX. v. 12. ܘܐܫܘܝܬ *& pares feciſti.* Vienn. Guido Fabr. ܘܐܫܘܝܬ vide Bertr. p. 309. v. 33. ܕܢܬܦܬܚܢ ܥܝܢܝܢ *ut aperiantur oculi noſtri.* ita Vienn. et cæteræ. Tremel. עֵינַן

CAP. XXI. v. 16. ܐܬܩܢܬ ܬܫܒܘܚܬܐ ita Viennenſ. et Guido Fabr. Trem. legendum cenſet תַקֵּנְתְּ Judicent hujus linguæ periti. v. 41. ܒܙܒܢܝܗܘܢ ita Viennenſ. et Trem. Guido, Plant. edit. in 8. et exemplar Pariſ. plural. legunt ܒܙܒܢܝܗܘܢ v. 42. ܡܢ ܡܬܘܡ ita diviſim legunt Viennenſ. Guido, edit. Plantini et Pariſienſ. vide etiam Luc. 15. 29. 1 Cor. 13. 8. Trem. legit מִמְּתוּם conjunctim. v. 45. ܕܥܠ Viennenſ. et Guido Fabr.

CAP. XXII. v. 16. ܘܠܐ ܡܣܒ ܐܢܬ ܒܐܦܐ *neque accipis curam:* ita legunt Viennenſ. Guid. et Buxtorf. in Gram. Chald. p. 41. Dan. 2. 37. exſtat. אַנְתָּה Trem. Editio Plant. et exemplar Pariſ. legunt. אנת abſq; olaph. v. 17 Sequentia verba in Trem. deſunt, שַׁלִּיט לְמִתַּל כְּסַף רֵישָׁא לְקֵסַר או לָא *licet dare pecuniam, capitatim Cæſari, nec ne?* v. 23. קְרֵבוּ לֵה *acceſſerunt ad eum:* ita Trem Editiones cæteræ omittunt לֵה Ibid ܕܠܝܬ ܚܝܐ ܠܡܝܬܐ *non eſt reſurrectio mortuorum.* Ita Viennenſ. et Guido Fabr. Cæteri libri impreſſi legunt חַיַּת vide etiam 1 Cor. 15. 12, 13, 21, 42. v. 34. אַכְחַד *pariter.* Trem. Edit. cæt. cum א in fine.

CAP. XXIV. v. 5. ܢܛܥܘܢ ita Vienn. Guido legit ܢܛܥܘܢ *ſeducent.* v. 17. In codice Viennenſi deerat ultima vox v. 17, et integer verſus 18. quem Trem. et Guid. ex MS. repoſuerunt. v. 20. ܒܣܬܘܐ *in hyeme.* Viennenſ. Guido ܣܬܘܐ v. 34. ܕܠܐ ܬܥܒܪ ܫܪܒܬܐ *quod non præteribit generatio.* Ita Viennenſ. Trem. et Luc. 21. 32. Waſerus in Gram. p. 111. Buxtorf. in Chald. Gram. p. 61. Guido vero, Plantini editio, et Pariſ. exemplar ܬܥܒܪܝ cum *Jud* in fine. vide Gram. Andr. Maſii fol. 23. et Caſp. Waſeri p. 110. Ibid. ܕܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܢܗܘܝܢ *iſta omnia fiant.* Ita Viennenſ. vide etiam Luc. 21. 32. Guido et edit. Pariſ. legunt. ܢܗܘܘܢ.

CAP. XXV. v. 8. ܐܡܪ̈ܝܢ Guido. Trem. v. 8. 9. 11. אמרין v. 44. ܒܐܣܝܪܘܬܐ Guido. vide meum Lexicon Syrum.

CAP. XXVI. v. 25. ܐܢܐ ܗܘ et c. 27. v. 6. ܕܕܡܐ ܗܘ Guido.

CAP. XXVII. v. 7. ܕܦܚܪܐ Idem. Confer. v. 10. et Rom. 9. 21. v. 20. ܕܢܫܪܐ ܠܗܘܢ *ut ſolveret eis:* ita Viennenſ. Guido et edit. Pariſ. Trem. et Rapheleng. ex MS. reſtituerunt דנשאלון *ut peterent,* ut habent textus Græcus, et verſio Arabica. v. 63. ܥܗܕܝܢ Guido.

IN MARCO.

CAP. I.

VErſ. 11. ܘܩܠܐ ܗܘܐ *& vox facta eſt;* ita Viennenſ. Guid. editio Plantini et Pariſ. Tremell. וְקָלָא הֲוָת vide Matth. 17. 5. Marc. 9. 7. Luc. 3. 22. c. 9. 35, 36. Joh. 12. 30. Act. 2. 6. c. 10. 15. c. 12. 22. v. 27. ܡܫܬܐܠܝܢ ܗܘܘ Guido Fabricius.

CAP. II v. 15. דאתו בתרה *qui venerant poſt eum.* Tremell. Reliquæ editiones habent ܘܐܬܘ ut legunt codex Græcus et verſio Arabica. v. 22. אבדין Tremellius.

CAP. III. v. 3. במצעיתא *in medium.* Tremellius. v. 29. דינדף ברוחא *blaſphemaverit contra Spiritum.* Tremel. Hujus conſtructionis exemplum unicum offendi in N. T. vide Lexicon meum Syrum. Reliquæ editiones habent ܕܢܓܕܦ ܥܠ ܪܘܚܐ

CAP. IV. v. 19. עאלין חנקין & v. 32. דבטלליה item v. 38. דמיך Tremel. v. 40. ܠܡܢܐ ܕܚܝܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܗܟܢܐ vox הכנא exulat ab editione Tremell.

CAP. V. v. 1. ואתו *& venerunt.* Trem. vide Matt. 8. 28. Luc. 8. 26. v. 13. ܐܝܟ ܬܪܝܢ ܐܠܦܝܢ *circiter bis mille:* ita Guido & editio Plantini in 8.

CAP. VI. v. 20. ܕܢܛܪ ܗܘ Guido Fabricius. v. 24. ואמרת לאמה *& dixit matri ſuæ.* Tremel. v. 35. ܚܘܪܒܐ ܗܘ Guido Fabricius. v. 36. דחדרידהון ita Tremel. & edit. Pariſ. v. 49. ܕܚܙܘܐ ܗܘ Guido.

CAP. VII. v. 2. מסנין v. 5. משינין Tremel. vide Bertram. pag. 271. v. 7. דחילין v. 21 & 23. נפקין Tremel.

CAP. IX. v. 20. ܘܡܬܥܠܒܒ *& volutabat.* ita Guid. Fabr. Trem. Edit. Plantini, & Pariſ. Vienn. codex, Andr. Maſius in peculio Syro, fol. 9. & Schindlerus legunt ܡܬܥܠܒܒ. v. 21. ובנא הוא ita Tremell. Edit. cæt. ܙܒܢܐ ܗܘ vide Luc. 8. 29. v. 21. ܙܒܢܐ ܗܘܐ Guid. v. 22. ובנין סגיאא Tremellius. vide Lexicon Syrum.

CAP. X. v. 40. לא הוא דילי *non eſt meum.* Tremell. vide Matth. 20. 23.

CAP. XI. v. 1. et Luc. 19. 29. פאנא Tremellius. v. 13. ܙܒܢܐ ܓܝܪ ܠܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܕܬܐܢ̈ܐ *tempus enim non erat ficuum* ita Viennenſ. Guidonis & Plantini editio. Tremellius בנא ניר לא הוא דתאנא

CAP. XII. v. 5. ܚܪ̈ܢܐ *alios:* Viennenſ. Reliquæ habent ܐܚܪ̈ܢܐ v. 21. כד אף לא הו שבק *neque ipſe relinquens:* ita Trem. vide Matth. 22. 26. Luc. 20. 31. v. 28. ܐܝܢܐ ܦܘܩܕܢܐ *quodnam eſt mandatum:* ita Viennenſ. Tremellius & Plantini editio in 8. Guido vero & edit. Pariſ. ܐܝܢܐ. Conſule Lexicon. v. 39. Guid. Fabr. ex MS. Poſtelli addit ܘܪܝܫ ܣܡܟ̈ܐ ܒܚܫܡܝ̈ܬܐ *& primos conſeſſus in cœnis,* ut habet codex Græcus & verſio Arabica. v. 44. ארמית *injecit:* ita Tremel. Cæteri cum affixo. vide Luc. 21. 4.

CAP. XIII. v. 7. ܘܫܡܥܐ ܕܩܪ̈ܒܐ *& rumorem bellorum* ita libri impreſſi, & Matth. 24. 6. Tremel. legit טבא דקרבא vide ejuſdem annotationes ad d. l. Matthæi. v. 15. ܒܐܓܪܐ ܗܘ *in tecto eſt.* Guido. v. 18. ערוקכון *fuga veſtra.* Tremel. vide Matth. 24. 20. v. 21. ܗܪܟܐ ܗܘ *iſtic eſt.* Guido Fabr. v. 31. ומלי לא יעברון *& verba mea non præteribunt.* Tremell. vide Matth. 24. 35. Luc. 21. 33.

CAP. XIV. v. 4. מִן תַלְמִידַוְהִי *ex diſcipulis ejus:* ita Trem. Cæteri ܬܠܡܝ̈ܕܐ abſque affixo. Confer Matt. 26. 8. Joh. 12. 4. Ibid. ܕܐܬܒܐܫ ܠܗܘܢ *quibus diſplicuit:* ita legunt Viennenſ. Guid. Plantini edit. in 8. & exemplar Pariſ. Cornel. Bertram. p. 259. & 273. Buxtorf. in Chald. p. 68. Waſerus p. 68. Tremellius vero דְאִתְבְּאַשׁ

CAP. XV. v. 9. וְאֵמַר לְהוֹן *& dixit eis.* Tremellius. v. 12. ܕܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܠܟܐ *quem vocatis regem:* Viennenſ. MS. vero Tremell. & Guid. ܕܩܪܝܢ.

IN LUCA.

CAP. I.

VER. 45. דאתמללי Raphelengii MS. v. 53. וְעַתִירֵא שְׁרָא *& divites dimiſit:* Tremell. v. 58. ܫܒܒ̈ܘܗܝ *vicini ejus.* Ita Guid. Edit. cæteræ ܫܒܒܘܗܝ v. 65. מְתְמַלְלִין Tremellius. v. 75. ܘܒܟܐܢܘܬܐ *& in juſtitia.* Deeſt hoc in Viennenſi, quod Tremel. & Raphelengius ex MS. addunt.

CAP. II. v. 8. ܕܫܪܝܢ *qui habitabant.* Guido. vide Act. 14. 13. cap. 10. 17. 23. v. 13. אֶתְחֲזִיו *conſpecti ſunt:* Trem. v. 18. ܕܐܬܡܠܠ ita Viennenſ. & Trem. Guido vero, editio Plant. & Pariſ. legunt in plurali ܕܐܬܡܠܠܘ v. 19. נָטְרָא הֲוָא *conſervabit.* vide & v. 51. Tremell.

CAP. IV. v. 19. וְלַמְשַׁדָּרו *ad dimittendum.* Trem. impreſſi codd. alii ܘܠܡܫܕܪܘ v. 36. ܘܡܬܡܠܠܝܢ ܗܘ ita Viennenſ. Cod. alii ܗܘܘ

CAP. V. v. 2. גֵיב Tremell. & cap. 19. 29. Joh. 3. 23. cap. 4. 5. c. 6. 23. Act. 1. 12. c. 5. 10. c. 9. 37. c. 22. 3. c. 23. 2. c. 27. 39. v. 9. אחדה הות *apprehenderat.* Trem. Alii codd. ܗܘܐ

CAP. VI. v. 12. אֲבַת *pernoctabat.* Tremellius. Editiones aliæ & Bertram. p. 183. ܐܒܬܗ. v. 25. ܠܣܒܥܝܢ Viennenſ. Ego reſtitui ܠܣܒܝܥܝܢ ut libri impreſſi habent. v. 36. ܡܪܚܡܢܐ ܗܘ *miſericors eſt.* Guido. v. 45. מן סימתא טבא *ex theſauris bonis.* Trem.

CAP. VII. v. 6. מן ביתה *a domo ejus:* Tremell. Alii libri ܒܝܬܐ v. 37. ܕܦܪܝܫܐ ܗܘ Guido.

CAP. VIII. v. 23. וקריבא הוא *& proximum erat:* ita Trem. Alii libri habent ܗܘܬ & ita Marc. 4. 47.

CAP. IX. v. 33. למפרעו *diſcedere.* Tremel. Editiones cæt. ܠܡܦܪܫܘ v. 38. מן כנשא הו בעא *e turba illa clamabat.* Trem. Ibidem ܕܝܚܝܕܝܐ ܗܘ *qui unicus eſt.* Guido.

CAP. X. v. 30. קימא בה נפשה *viveret in eo anima ejus.* Trem.

CAP. XI. v. 5. ܒܦܠܓܘܬ ܠܠܝܐ *in medio noctis:* ita Tremel. & Viennenſ. Codices reliqui legunt ܒܦܠܓܘܬ vide Mat. 25. 6. Mar. 14. 35. c. 6. 23. Act. 16. 25. c. 20. 7. c. 22. 6. c. 26. 13. c. 27. 27. v. 26. בישא מן קדמיתה *prior quam principium ejus.* Trem. & editio Plant. vide Matth. 12. 45. c. 27. 64. Guido & edit. Pariſienſis ܒܝܫܐ ܡܢ ܩܕܡܝܬܗܝܢ v. 29. שרבתא הדא בישתא *generatio hæc mala.* Tremel. vide Matth. 12. 39. c. 16. 4. Marc. 8. 12. Editiones cæt. ܒܝܫܬܐ v. 35. ܚܫܘܟܐ ܗܘ *tenebræ ſint.* Guido.

CAP. XII. v. 6. וחדא מנהון Tremel. Vide Matth. 10. 29. v. 13. ܕܢܦܠܓ *ut dividat:* ita Guido & editio Plantini. v. 34. ܢܗܘܐ Guido. Viennenſ. ܢܗܘܐ vide Corn. Bertram. pag. 292. v. 49. מן כדו יקית *jam accenſus ſit.* Tremel. Edit. cæt. habent ܫܒܠ v. 53. ואמא *& mater.* Tremellius.

CAP. XIII. v. 4. תמנתא עסר *octodecim:* vide v. 11. & 16.

CAP. XIV. v. 21. ܘܠܩܘܪ̈ܝܬܐ *& in pagos:* ita Viennenſ. & Guid. Tremell. editio Pariſ. ולקויתא

CAP. XV. v. 9. ܫܒܒܝܢ ita Guido. Editiones cæt. ܫܒܒܝܢ Confer Bertram. pag. 290. Andr. Maſ. Gramm. fol. 36.

CAP. XVI. v. 21. ומתיאב *& cupiebat*. Trem. Cæt. edit. ܡܬܪܓܪܓ Bertram. p. 365 & 369.

CAP. XIX. v. 11. ܡܠܟܘܬܐ ita Viennenſ. Guido & Trem. reponunt ܡܠܟܘܬܐ ut habet codex Græcus & verſio Arabica. v. 20. מנתך *mina tua*. v. 40. יקעון *clamabunt*. Trem. v. 41. ܘܚܙܗ Viennenſ. & editio Plantini. Edit. cæt. וחזוא.

CAP. XX. v. 6. ܢܒܝܐ ܗܘ Guido. v. 24. ܘܟܬܒܬܐ Idem. Vide Matth. 22. 20. Marc. 12. 16. v. 38. ܚܝܝܢ Guido. vide Joh. 6. 57. Act. 17. 28. Rom. 6. 11. c. 14. 8. 1 Cor. 15. 45. 2 Cor. 1. 8. 1 Theſſ. 3. 8. c. 4. 15, 17. Hebr. 9. 14. & Bertram. p. 356.

CAP. XXI. v. 24. ܙܒܢ̈ܐ *tempora*. & cap. 22. 26. ܕܪܝܫܐ ܗܘ *qui princeps eſt*. Guido. v. 34. ܕܬܠܬܐ ܙܒܢܝܢ *tribus vicibus*. Guido. Alii impreſſi libri ܕܬܠܬ Sic Matth. 26. 34. Luc. 22. 62. v. 37. ܢܫܬܠܡܘܢ *complementum accipient*. ita Viennenſ. Trem. & editio Pariſ. Guido vero et Plantin. legunt in plurali. v. 60. ܡܡܠܠܐ ܗܘ

CAP. XXIII. v. 2. ܡܠܟܐ ܗܘ. v. 7. ܫܘܠܛܢܐ ܗܘ Guido. v. 11. ܕܙܚܘܪܝܬܐ ita omnes libri impreſſi. IS. Caſaubonus exercit. XVI ad Annales Baronii pag. 435. legendum cenſet דוהוריתא, quem vide. v. 49. ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܗܠܝܢ *& ſpectabant iſta*. Viennenſ. et Trem. Edit. cæt. ܘܚܙܝܢ ܗܘܝ.

CAP. 24. 32. ܝܩܝܕ ܗܘܐ *accenſum erat*. ita Viennenſ. Editiones cæteræ יקיר.

IN JOHANNE.

CAP. I.

VER. 9. נוהרא שררא *lux vera*. Trem. et edit Pariſ. v. 15. ܕܩܕܡܝܐ ܗܘ ܡܛܠ *prior eſt quam ego*. Guido et exemplar Pariſ. vide v. 30. v. 17. שררא דין וטיבותא ביד ישוע משיחא הות *veritas autem & gratia per manum Jeſchua Chriſti facta eſt*. Trem. et ed. Pariſ. v. 19. סהדותא דיוחנן *teſtimonium Juchanan*. Idem.

CAP. II. v. 14. ואשכח להנון דזבנין תורא *& invenit eos, qui vendebant boves*. ita exemplar Auſtriacum et Trem. Editiones cæt. ܘܐܫܟܚ ܒܗܝܟܠܐ ܠܗܘܢ ܕܡܙܒܢܝܢ ut habent codex Græcus et verſio Arabica.

CAP. III. v. 6. ܒܣܪܐ ܗܘ *caro eſt*. ܪܘܚܐ ܗܘ *Spiritus eſt*. Guido. v. 26. מסהד עלוהי *teſtatus es*. Tremell. Edit. cæt. ܣܗܕܬ. v. 31. ܕܐܪܥܐ ܗܘ *terra eſt*. v. 33. ܫܪܝܪܐ ܗܘ *verax eſt*. Guido.

CAP. IV. v. 10. הבי לי אשתא *da mihi bibere*. Tremell. MS. vide v. 7. et verſionem Arabicam. v. 24. ܪܘܚܐ ܗܘ *Spiritus eſt*. Guido. v. 33. ܒܝܢܬܗܘܢ *inter ſeſe*. ita Viennenſ. Guido et editio Plant. vide Matth. 18. 15. Marc. 4. 34. Luc. 16. 26. c. 22. 17. c. 23. 24. Joh. 9. 16. Act. 15. 9. Trem. et editio Pariſ. בינתהון. vide Matth. 20. 26. Luc. 23. 12. Act. 22. 30. c. 24. 21. 1 Cor. 1. 11. c. 2. 2. c. 5. 1. c. 11. 18. Philip. 2. 18. 2 Theſſ. 3. 7.

CAP. V. v. 20. In Viennenſi codice deerant hæc : *Et quæ ſunt majora his opera oſtendit ei*, quæ Trem. ex MS. reſtituit. v. 26. בקיומה. *in ſemetipſo*. Tremell. et c. 6. 53. Rom. 1. 27. c. 9. 3. 1 Cor. 6. 7. c. 9. 27. 2 Cor. 12. 15. Eph. 2. 15. Col. 1. 15. cap. 4. 9. Heb. 1. 3. cap. 8. 28. c. 10. 1. Alii libri impreſſi ܒܩܢܘܡܐ.

CAP. VI. v. 39. Initium verſiculi 39 Syrus codex Viennenſis non habebat, videlicet, *Hæc eſt autem voluntas ejus, qui miſit me, patris mei* : quod Guido & Tremel. ex MS. repoſuerunt. v. 57. ܢܚܐ ܠܥܠܡ *vivet in æternum* : ita Viennenſ. & Tremel. MS. Poſtelli legit, *propter me* : ut habet codex Græcus, & verſio Arabica. v. 63. מלא דאנא מלל Tremellius. v. 70. ܣܛܢܐ ܗܘ

CAP. VII. v. 17. ܐܠܗܐ ܗܘ v. 27. & c. 9. 29, 30. ܕܡܢܟܐ ܗܘ Guido. v. 38. מן דהימן *qui credit*. v. 48. ומן פרישא Tremel. & edit. Pariſ.

CAP. VIII. v. 1. Deeſt hiſtoria adulteræ in exemplari Syriaco, 11 verſibus comprehenſa. v. 32. יעדרכון ita Tremel. Libri impreſſi alii ܢܚܪܪܟܘܢ. v. 34. ܥܒܕܐ ܗܘ *Servus eſt*. Guido. v. 56. מסוי הוא *cupiebat*. Tremel. Impreſſi libri alii ܡܣܬܟܝ. Vide Lexicon Schindleri fol. 1202, & 1203.

CAP. IX. v. 4. דאנשא Tremellius. v. 17. ܢܒܝܐ ܗܘ. v. 22. ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ v. 24, 25. ܚܛܝܐ ܗܘ CAP. 10. 2. ܪܥܝܐ ܗܘ

CAP. XII v. 24. ܐܢ ܕܝܢ *Si vero*. ita Viennenſ. Edit. cæt. אן דין v. 32. אגר כל־נש *attraham omnem hominem*. ita Tremell. & edit. Pariſ. Alii libri ܐܓܪܘܪ. Vide Lexicon Schindl. fol. 1066, & 336.

CAP. XIII. v. 10. ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܟܝܐ ܐܢܬܘܢ *& vos mundi eſtis*. Guido.

CAP. XIV. v. 1. ܠܐ ܢܬܕܘܕ *ne prematur* : ita Viennenſ. & Tremell. MS. Guidonis leg. ܢܬܕܘܕ. Idem ex MS. addit, *Quod ſi abiero, parabo vobis locum* : quæ in Viennenſi deerant. v. 28. ܚܕܐ ܗܘܝܬܘܢ Viennenſ. Tremel. & aliæ editiones חדין

CAP. XVI. v 14. in fine deerat in codice Viennenſi dictio hæc, *& indicabit vobis* : quam Guido ex MS. reſtituit. v. 22. ܟܪܝܐ ܠܟܘܢ *triſtitia eſt* : Vienn. Vide 1 Theſſ. c. 4. v. 13. Guido ܟܪܝܐ vide Matt. c. 19. v. 22. Joh. c. 16. v. 21. 2 Cor. c. 6. v. 10.

CAP. XVIII. v. 13. דחמותה Tremel. Edit. cæt. ܕܚܡܘܗܝ.

CAP. XX. v. 15. ܕܓܢܢܐ ܗܘ *quod hortulanus eſſet*. Guido. v. 16. ܪܒܘܠܝ ita codex Viennenſ. & Tremel. Guid. legit ܪܒܘܢܝ vide Druſii commentarium priorem ad voces N. T. p. 139. ejuſdem item Præterita. Ang. Caninium de locis N. T. p. 86. Arabs legit ܪܐܒܘܢܝ.

CAP. XXI. v. 3. אזל אנא לצוד *abeo ad capiendum piſces*. Tremellius & edit. Pariſienſis.

IN ACTIS APOSTOLORUM.

CAP. I.

VERſ. 18. ܗܢܐ ܗܘ v. 20. ܕܡܥܡܪܗ *habitatio eius*. Guido.

CAP. II. v. 33. ܕܗܘܐ ܚܙܐ ܐܢܬܘܢ Sic exemplar Auſtriacum & Tremel. MS. Guidonis ܚܙܝܢ v. 38. MS. Guid. *in nomine Domini Jeſua*, ut habent textus Græcus & verſio Arabica.

CAP. III. v. 13. ܐܠܗܗ ܗܘ ܕܐܒܪܗܡ ita Vienn. Guido & Plantini editio. vide Matth. c. 22. v. 32. Luc. c. 20. 37. Act. c. 7. v. 32. Trem. & editio Pariſ. abſque affixo.

CAP. IV. v. 24. ܐܟܚܕ Ita exemplar Auſtriacum, Trem. & Pariſ. vide Roman. c. 6. v. 5. Guido ܐܟܚܕܐ & ita Maſius in peculio Syro. vide Joh. c. 4. v. 36. c. 20. 4. c. 21. 2. Rom. c. 1. 12. c. 3. 12. 1 Cor. c. 15. v. 6. 1 Theſſ. c. 5. v. 10.

CAP. V. v. 19. ܦܬܚܗ ܠܬܪܥܐ : ita Viennenſ. editio. Cæteræ & verſio Arabica ܦܬܚ *aperuit*. v. 38. ܐܢ ܗܘ ܕܡܢ *nam ſi ſit*. ita Viennenſ. Tremel. & Plantini codices. Guido vero legit ܐܢ.

CAP. VI. v. 7. וסגיא הוא מנינא *& augebatur numerus*. Trem. Libri impreſſi alii ܣܓܝܐ.

CAP. VII. v. 55. תשבוחתה דאלהא *gloriam Dei*. Trem. Sic c. 8. v. 3. לביתא

CAP. VIII. v. 30. מנא דקרא אנת *quod legis*. ita Tremel. Ab aliis editionibus exulat dolath. ver. 37. deeſt in libris impreſ.

CAP. IX. v. 7. ܕܠܚܝܢ ܗܘ ita Viennenſ. Libri alii ܗܘܘ v. 13. ܕܒܝܫܬܐ ita Viennenſ. Maſius in peculio Syro fol. 31. & editiones cæteræ ܕܒܝܫܬܐ v. 15. ܕܡܐܢܐ ܗܘ *vas eſt*. Guido. v. 18 & c. 22. v. 13. Tremel. & Raphelengii MS. ואתפתחי. vide Matth. 9. 30. cap. 30. 33. Luc. 24. 31. Joh. 9. 10. v. 30. בדחלתא דאלהא *in timore Dei*. Tremellius. vide etiam 2. Cor. 7. 1.

CAP. X. v. 6. Tremellius ſequentia verba de ſuo adjecit והו יאמר לך מנא ולא לך למעבד *& ille dicet tibi, quid oporteat te facere*. v. 12. ܕܐܪܒܥ ܪܓܠܝܗܘܢ *quadrupedia*. ita Viennenſ. et Tremell. vide cap. 11. 6. Guido abſque affixo ܪܓܠܐ. v. 37. ܒܟܠܗ ܝܗܘܕ ܕܡܢ ita Codex Viennenſ. et Guidonis *in tota Judæa*, initio facto, *a Galilæa*. Trem. & Raphel. ex MS. reſtituerunt incuria typographi omiſſum verbum ܕܢܦܩܬ. v. 42. ܕܗܘܝܘ ܗܘ *quod ipſe ſit*. Guido.

CAP. XI. v.16. מלתא דמרן *ſermonis Domini noſtri*. Tremel. ſic cap. 16. 32.

CAP. XIII. v.17. ܬܬܘܒܐ ita codex Viennenſ. MS. Raphelengii legit ܬܘܬܒܐ. v. 46. ܫܘܐ ܐܢܬܘܢ Viennenſ. Tremel. & Bertram. pag.287. Editiones cæteræ ܫܘܝܢ.

CAP. XIV. v. 2. ܡܬܦܝܣܝܢ ita Guido, editio Pariſ. & Plantini. Codex Viennenſ. & Trem. ܡܬܛܦܝܣܝܢ, vide Luc. 1. 17. Joh. 3. 36. Hebr. 7. 14. 1 Pet. 3. 21. Bertram. p. 259. v.11. ܘܢܚܬ ܠܘܬܢ ita Viennen. Libri alii ונחתו & *deſcenderunt*. v. 14. סרקו נחתידהון *Sciderunt veſtimenta ſua*. Tremell. v. 15. לות אלהא חיא *ad Deum viventem*. ita Trem. & Raphelengii MS. v. 25. ܢܚܬ ܠܗܘܢ ita legunt Codex Viennenſ. Guido & Plantin. Tremel. vero et MS. Raphelengii ܢܚܬܘ *deſcenderunt*. Ibid. לאטליא ita Tremellius.

CAP. XV. v. 7. ܩܡܘ ita Viennenſ. Editiones cæteræ ܩܡ *ſurrexit*, ut legit codex Græcus, & verſio Arabica. v. 12. ואתותא *& ſigna*. Tremel. Editiones cæteræ copulam omittunt. 34 verſus deeſt, quem Tremellius ita reſtituit: ברם הוא צבינה דשילא דיקוא תמן: *Sed fuit voluntas Shilæ ut maneret ibi*. v. 40. ܠܫܝܠܐ ita Viennenſ. Tremell. שילא. vide Act. 15. 22, 27, 32. c. 16. 19, 25, 29. c. 17. 4. 10. 14. c. 18. 5.

CAP. XVII. v. 23. ܕܣܓܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ita cod. Viennenſ. et Tremel. Guido vero et editio Pariſ. דחלין אנתון.

CAP. XVIII. v. 6. In impreſſis deſiderantur hæc verba: *Sanguis veſter ſuper caput veſtrum*, quæ Tremell. vertit דמכון על רישכון v. 13. ܟܕ ܐܡܪܝܢ ita Viennenſ. Guido, et Plantini editio. Tremell. et editio Pariſ. ואמרין

CAP. XIX. v. 21. ܕܐܫܬܠܡ ܗܠܝܢ ita codex Viennenſ. Guido et Plantini ܕܐܫܬܠܡܘ: Tremel. et edit. Pariſ. אשתלמו *expleta eſſent*. v. 26. דלא אלהא. et v.27. ולא הדא ibidem דכלהון Trem. Edit. cæt. ܠܗ et ܘܟܠܗܘܢ.

CAP. XX. v. 14. ܡܢ ܬܣܘܣ *ex Theſo*: ita omnes libri impreſſi. Andreas Maſius in peculio Syro fol. 53. col. 3. ſuſpicatur mendoſe ܬ pro ܕ poſitum eſſe. Verſio Arabica habet ܕܣܘܣ v.24. ותשמשתי CAP. 21. v.5. באורחה Trem. Edit. cæt. abſque affixo. v.6. לבותיהון et v. 34. שריראית Tremel.

CAP. XXII. v. 11. Addunt ex MS. Guido et Tremel. hæc verba, quæ in impreſſo Viennenſi deerant; *apprehenderunt me manibus meis, ii qui mecum erant*. v. 22. ܕܢܚܐ ܗܘ v.29. et c. 23. 27. ܕܪܗܘܡܝܐ ܗܘ v.5. ܕܟܗܢܐ ܗܘ v. 20. ܠܥܠܝܡܐ *adoleſcens*. Guido. v. 29. ܦܪܝܫ ܠܗܘܢ ita codex Viennenſ. Tremel. et Guido reſtituerunt ܦܪܝܫܘ

CAP. XXIII. v. 9. אן דין *ſi autem*: ita diviſim Tremell. Edit. cæt. ܐܢܕܝܢ conjunctim. v. 15. דתבצון ita Trem. Edit. cæt. ܕܬܒܥܘܢ vide Maſ. Pecul. fol. 41. col. 2. v. 21. ܢܫܬܘܢ *bibent*. ita Viennenſ. Tremel. Bertram. pag. 277. Edit. reliq. ܢܫܬܘܢ. vide v. 12. et Lexicon Syrum.

CAP. XXIV. v. 5. ܕܪܝܫܐ ܗܘ *princeps enim eſt*. Guido. v. 3. ܒܣܘܓܐܐ ܕܫܝܢܐ *in magnitudine tranquillitatis*. Reſtituendum videtur, inquit Raphelengius ex MS. דשינא hæc enim vox alibi ſæpius in *pacis* ſignificatione invenitur: cum alias שניא à שנא et שני *mente moveri*, *inſanire*, deducatur. Hæc ille. Arabs vertit *in multa pace*. v. 9. ܐܕܝܢ Viennenſ. Edit. cæt. legunt numero plurium, et Maſius Pecul. fol. 6. col. 2. v. 13. ܡܫܟܚܐ ita Viennenſ. Guido ܡܫܟܚܐ vide cap. 25. 5.

CAP. XXVI. v. 22. ܠܙܥܘܪ̈ܐ ita codex Viennenſ. Alii legunt לזעורא *parvis*.

CAP. XXVII. v. 15. ܠܐܝܕܐ *in manum*. Vienn. Vide Marc. 9. 43. c. 14. 41. Luc. 1. 47. c. 6. 9. Act. 9. 17. c. 19. 6. 1 Cor. 12. v. 15. 1 Tim. 5. 22. Waſeri item Gram. p. 22. v. 27. ܕܬܠܡܣܪ ita Guido. Vide etiam v. 33. v. 40. ܘܫܪܘ ita Viennenſ. Trem. ושרו. v. 43. כאא Tremel. Alii ܟܠܐ.

CAP. XXVIII. v. 2. וקראון *& vocaverunt nos*. ita edit. Pariſ. Edit. cæt. ܘܩܪܘܢ. Similia exempla vide c. 19. 30. Rom. 10. 20. c. 12. 21. 1 Cor. 16. 6. & Maſii Gramm. fol. 12 & 35. v. 3. סונאא דחכובא *multitudinem ramorum*. Tremellius. Alii legunt ܕܫܒܘܒܐ. v. 25. בפום אשעיא לוקבל *per os Iſaiæ contra*. Tremell. v. 28. ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܗܐ *redemptio Dei*: ita legunt Tremellius, Guido, & Plantini editio. Verſ. 29 in omnibus editis deeſt. Tremellius in margine ita eundem vertit וכד הלין אמר נפקו יהודיא וסני דרשין הוו בינתהון. *Et quum hæc dixiſſet, egreſſi ſunt Judæi & diſceptabant multum inter ſe.*

IN EPISTOLA PAULI AD ROMANOS.

CAP. I.

VER. 17. ܟܐܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ *juſtitia ipſius Dei*. Viennenſ. Alii interponunt ܓܝܪ *enim*.

CAP. II. v. 4. ܠܬܝܒܘܬܐ ܗܘ *ad reſipiſcentiam*.

CAP. III. v. 4. ܟܕܝܒܐ Guido. v. 7. ܛܠܝܐ *puer*: ita cod. Viennenſ. Alii rectius legunt ܚܛܝܐ *peccator*. v. 14. ܦܘܡܗܘܢ *os eorum*. ita cod. Viennenſ. Tremell. et Bertram. p. 375. Alii פומהון. v. 31. et CAP. 4. v. 16. ܢܡܘܣܐ ܗܘ v. 9. ܝܬܝܪܘܬܐ ܗܘ v. 11. ܐܬܐ ܗܘ v. 15 ܡܥܒܕܢܐ ܗܘ Guido. v. 17. ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܗܝܡܢܬ ܒܗ *coram Deo, in quem credidiſti*. ita omnes libri impreſſi. Franciſcus Junius, Hic locus, inquit, judicio meo corruptus eſt, et adjectione unicæ literæ א curari poteſt in hunc modum דהימנותא בה *in quem* fuit *fides*, vel, *in quem credidit*. Alioqui nec Græco textui reſpondet, nec bene exprimit, ſed magis obſcurat Pauli argumentationem. Hæc ille. Arabs vertit אלדי אמנת בה.

CAP. V. v. 18. ܐܟܙܢܐ ita cod. Viennenſ. Guido et Plantin. Maſius interpretatur, *ad eum modum*. Occurrit etiam. 1 Cor. 12. 12. vide jam Tremellii annotationes.

CAP. VI. v. 10. & c. 7. 7. ܠܚܛܝܬܐ ܗܘ v. 23. et c. 7. 13. ܡܘܬܐ ܗܘ. CAP. 7. v. 22. נמוסא Tremell. et edit. Pariſ. Cæt. cum affixo.

CAP. VIII. v. 24. ܕܒܣܒܪܐ ܗܘ *quod in ſpe eſt*. Guido.

CAP. IX. v. 4. ܕܐܝܣܪܝܠ ita Viennenſ. Guido, et Plantini codex. vide Rom. 10. 21. 2. Cor. 11. 22. Tremell. legit יסראיל. v. 28. ܡܠܬܐ ܦܣܩ *ſermonem decidit*. ita Viennenſ. et Trem. Guido, Rapheleng. MS. Schindl. fol. 343. legunt ܦܣܝܩ vide etiam Maſii peculium Syrum fol. 10. col. 2. v. 31. רדט הוא Viennenſ. et Tremell. Edit. cæt. ܕܗܘ.

CAP. X. v. 3. כאנותא *juſtitiam*. Tremell. Alii cum affixo. v. 14. ܕܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܗ *in quem non crediderunt*. Guid. MS.

CAP. XI. v. 3. ܐܢܐ ܗܘ. v. 5. ܫܪܟܢܐ ܗܘ Guido. v. 19. ܕܐܬܦܫܚܘ ita cod. Viennenſ. et Tremell. Alii ܕܐܬܦܫܚ.

CAP. XII. v. 2. ܐܢܝܢ ܗܘ. v. 7. ܕܡܠܦܢܐ ܗܘ. cap. 13. v. 1. ܐܠܗܐ ܗܘ. v. 4. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ. v. 11 ܕܙܒܢܐ ܗܘ.

CAP. XIII. v. 12. ܢܕܚܐ *propellamus*. Guido et Plant. Edit. reliquæ ܢܫܒܘܩ *miſſa faciamus*.

CAP. XV. v. 2. ܕܒܢܝ̈ ܐܢܫܐ *filii hominis*. Cod. Vienn. Alii ܕܒܢܝܢܐ *ad ædificationem*. v. 4. ܠܡܘܠܦܢܐ ܗܘ Guido.

CAP. XVI. v. 25. דְמִן זַבְנֵא עָלְמָא *quod temporibus ſeculorum*. Trem. et edit. Pariſ.

IN

IN EPISTOLA I AD CORINTHIOS.

CAP. I.

VER. 20. ܕܒܥܐ ܗܘ CAP. II. v. 11. ܐܢܫܐ ܗܘ.

CAP. IV. v. 4. ܡܪܝܐ ܗܘ.

CAP. V. v. 8. ܒܚܡܝܪܐ *in fermento*: ita Viennenſ. Alii libri legunt ܒܦܛܝܪܐ *in azymis*. v. 11. ܕܗܒܢܐ ܗܘ Guido.

CAP. VI. v. 5. ܠܒܘܫܬܐ ita omnes libri editi. Maſius vero in pecul. Syro fol. 23. col. 1. legit ܒܘܗܬܐ.

CAP. VII. v. 17. איכנא יהלך *ita ambulet*. Trem. & edit. Pariſ. Alii ܗܟܢܐ. v. 21. גבי לך מן דתפלוח *elige tibi potius quam ut ſervias*: Trem. & editio Pariſienſ. vide Tremell. annotationes. Reliqui ܓܒܝ ܠܟ ܕܬܦܠܚܝܢ Guido vertit: *elige tibi ut utaris*. v. 22. ܡܫܘܚܪܪܐ ܗܘ, & ܥܒܕܐ ܗܘ Guido. v. 38. In Viennenſi deerant hæc verba: *Is autem, qui non dat (nuptum) virginem ſuam, longe melius facit*; quæ Guido ex MS. addidit.

CAP. VIII. v. 12. ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ.

CAP. IX. v. 17. ܡܒܠܬܐ ܗܘ. v. 18. ܐܓܪܐ ܗܘ. v. 21. איך דלא נמוסא כד לא איתי לאלהא דלא נמוסא *tanquam exlex, quum non ſim Deo exlex*. Trem. & Guido. v. 22. ܠܟܠܢܫ ܟܠ ܗܘܝܬ *omni homini factus ſum omnia*. MS. Guidonis ex Tremell.

CAP. X. v. 11. ܕܡܛܝܢ ܟܠܗܘܢ ita cod. Viennenſ. & Tremell. Reliqui ܕܡܛܝܢ Ibid. ܘܐܬܟܬܒ Vienn. Guido & Plantini edit. Raphelengii MS. & Tremellius ואתכתבי Ibid. ܕܢܫܪܬܗ Viennenſ. Cæteri ܕܢܫܪܬܗܘܢ. v. 26. ܒܡܠܐܬܗ *cum plenitudine ejus*. Vienn. & Trem. Reliq. ܒܡܠܝܘܬܗ. v. 27. ܘܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ *& vultis*. Viennenſ. Cæteræ ܘܨܒܝܢ. v. 30. ܡܘܕܐܢܐ *gratias ago*. Viennenſ. & Tremell. Plantini editio מודא אנא

CAP. XI. v. 3. ܓܒܪܐ ܗܘ. v. 7. ܕܨܠܡܬܐ ܗܘ ܘܠܬܫܒܘܚܬܐ Guido. Ibidem ܓܒܪ ܕܐܢܬܬܐ Viennenſ. & Tremell. Cæt. ܐܢܫ.

CAP. XII. v. 3. ܕܡܪܝܐ ܗܘ. v. 15. דלא הוית מנה Trem. Reliqui abſque ܕ. v. 17. ܥܝܢܐ ܗܘ Guido. v. 29. *Num omnes* Apoſtoli? num omnes. MS. Guidon.

CAP. XIII. v. 2. ܕܛܘܪܐ *montes*. Guido.

CAP. XIV. v. 1. ܗܪܛܘ *ſectamini*. ita cod. Viennenſ. & Tremellius. Guido legit ܪܗܛܘ Vide Lexicon Schindleri fol. 1703. v. 16. מטלדמנא MS Rapheleng. & Tremell. Cæt. abſque ܕ. v. 22. ܐܬܐ ܗܘ. v. 37. ܕܢܒܝܐ ܗܘ ܐܘ ܕܪܘܚܢܐ ܗܘ Guido. v. 45. ܡܚܝܢܐ & v. 52. ܡܚܝܢܬܐ Viennenſ. & Tremell. Edit. cæteræ ܐܚܝܢܐ & ܐܚܝܢܬܐ. v. 56. ܢܡܘܣܐ ܗܘ Guido.

CAP. XVI. v. 12. ܐܦܠܘܢ ita Viennenſ. et Tremellius. Reliqui abſque Nun. v. 24. MS. Guid. ܚܘܒܝ *dilectio mea*. In calce Epiſtolæ MS. Guid. addit: *Philippis Macedoniæ, & miſſa eſt per manus Timothei.*

IN EPISTOLA II AD CORINTHIOS.

CAP. II.

VErſ. 5. ܐܬܝܩܪܢ *gravis eſſet*. ita edit. Viennenſ. Tremel. Cæt. ܐܬܝܩܪ v. 7. ܕܗܒܢܐ ܗܘ CAP. 3. v. 14. et c. 5. 17. ܕܒܡܫܝܚܐ ܗܘ Guido.

CAP. IV. v. 18. ܡܬܚܙܝܢ Edit. Viennenſ. Ibid. MS. Guid. addit: *Sed ea, quæ non cernuntur*. CAP. 5. v. 7. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ CAP. 7. v. 9. ܠܬܝܒܘܬܐ ܗܘ v. 10. ܡܘܬܐ ܗܘ CAP. 8. v. 23. ܫܘܬܦܐ ܗܘ.

CAP. X. v. 3. *Etſi enim in carne ambulamus*. MS. Tremel. et Guidonis.

CAP. XI. v. 4. ܐܚܪܢܝܢ Viennenſ. MS. Guidonis ܐܚܪܢܐ.

CAP. XII. v. 9. ܒܟܪܝܗܘܬܐ ܗܘ v. 19. ܒܡܫܝܚܐ ܗܘ Guid. In fine Guido ex MS. adjecit: *Et miſſa fuit per manus Titi.*

IN EPISTOLA AD GALATAS.

CAP. I.

VErſ. 7. ܐܚܪܢܐ ܗܘ Guido.

CAP. II. v. 14. ܠܐ ܐܢܬ ܗܘ Guido. Vide Matth. 14. 28. Luc. 22. 68. cap. 23. 37. Joh. 10. 24. Edit. cæt. ܠܐ ܐܢܬ v. 17. ܡܫܡܫܢܐ ܗܘ CAP 3. v. 8. ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ Guido. v. 25. כד אתא דין הימנותא *Quum venit autem fides*. Tremellius. v. 26. ܘܒܢܘܗܝ Viennenſ. MS. Guid. & alii legunt ܒܢܘܗܝ v. 29. וירתא דמולכנא *& hæredes per promiſſionem*. Tremell. et edit. Pariſ. Alii legunt ܘܝܪܬܐ ܒܡܘܠܟܢܐ vide Tit. 3. 7.

CAP. IV. v. 1. ܡܢ ܥܒܕܐ *a ſervis*. Ita codex Viennenſ. et verſio Arabica. Guido legit ܥܒܕܐ à *ſervo*. Numerus pluralis in hiſce linguis frequentiſſime ponitur pro ſingulari. Gen. 21. 7. מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן וגו Sic Joh. 19. 23. *tulerunt veſtimenta ejus*. Vide Caſaub. exercitat. XVI ad annales Baronii, p. 451. col. 1. v. 9. ܠܡܫܬܥܒܕܘ ita Auſtriacum exemplar. Tremellius et cæt. למשעבדו v. 12. ܗܘܘ Guido. vide Bertram. pag. 290. v. 25. ܛܘܪܐ ܗܘ Guido. v. 26. ܗܝ ܐܡܢ Viennenſ. Alii ܗܝ ܕܐܡܢ. Verſum 31 Guido et Tremel. ex MS reſtituerunt.

CAP. V. v. 7. ܠܬܬܦܝܣܘܢ ita codex Vienn. Trem. et Pariſ. Guido ܠܬܦܝܣܘܢ v. 13. ܚܐܪܘܬܐ ܗܘ Idem. v. 26. סריקא שובחא *vacui gloria*. CAP. 6. v. 2. נמוסא דמשיחא Tremel. v. 8. ܘܡܢ ܕܒܣܪܗ Raphelengii MS, et Tremell. copulam præponunt. Ibidem ܕܪܘܚܐ *de Spiritu*. Guido.

IN EPISTOLA AD EPHESIOS.

CAP. I.

VErſ. 19. ܘܡܢܘ ܗܘ ܝܪܬܘܬܐ ܕܚܝܠܗ *& quæ ſit hæreditas virtutis illius*. ita Viennenſ. et Guido. At reſtituenda eſt vera et genuina lectio ex MS. codice, qui ſic habet: ומנא הי יתירותא דרבותא דחילה quæ certe pulchre exprimunt textus Græci et Latini (adde et Arabici) veritatem ϗ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ *Et quæ ſit ſupereminens magnitudo virtutis ejus*. Ad verbum; *& quæ ſit excellentia magnitudinis &c.* Hæc autem vox ירתותא ſurrogata fuit in locum duarum יתירותא דרבותא ex præcedenti verſu; in quo ירתותא legitur. Hæc Raphelengius.

CAP. III. v. 13. ܫܐܠܢܐ et v. 14. ܟܐܦܢܐ ita Vienn. Cæt. שאל אנא, & כאף אנא v. 13. תאמני *anxius ſit*. Tremellius.

CAP. V. v. 12. דבטושה *ſecreto*. [f. per ܫ pro ܣ] Trem. & editio. Pariſ. v. 13. ܢܘܗܪܐ ܗܘ v. 23. ܪܝܫܐ ܗܘ Guido. v. 23. ܡܚܝܢܐ ita Vienn. Trem. et edit. Pariſ. Guido legit ܡܚܝܢܢܐ vide Bertram. pag. 359 et 416.

CAP. VI. v. 8. ܥܒܕܐ ܗܘ v. 16. ܬܪܣܐ MS. Guid.

AD PHILIPPENSES.

CAP. II. v. 13. ܕܪܓܐ ܐܢܬܘܢ Vienn. Guid. MS. et alii legunt ܕܪܓܝܢ c. 3. 20. ܡܣܟܝܢܐ ܗܘ Guido. In fine MS. Guid. addit hæc verba: *& miſſa eſt per manus Epaphroditi.*

AD COLOSSENSES.

CAP. I. Verſ. 29. MS. Raphelengii legit ומתכתש אנא כמעבדנותא *& certans ego ſecundum efficaciam.* CAP. IV. v. 3. MS. Guid. et Trem. legunt: *ad loquendum arcanum ipſius Meſchicho, propter quod vinctus ſum, ut patefaciam illud.* v. 13. MS. Guid. addit: *& pro iis.* Et in fine Epiſtolæ: *miſſa eſt autem per manus Tycici.*

AD THESSALONICENSES I.

CAP. II. v. 17. בחובא סגיא *cum dilectione magna.* Trem. Codices cæt. סגיאא Idem v. וצבין *& voluimus.* cæt. וצבינן Idem c. 3. 5. דלמא *ne forte.* cæt. ܕܕܠܡܐ. CAP. V. v. 7. ܒܠܠܝܐ ܗܘ Guid. v. 14. MS. Rapheleng. et Trem. legit ואנרו. In fine Guid. ex MS. addidit hæc verba: *quæ ſcripta eſt Athenis, miſſa vero per manus Timothei.*

AD THESSALONICENSES II.

CAP. I. v. 1. אבא Tremell. Editiones reliq. cum affixo. In fine MS. Guid. addit: *& miſſa eſt per manus Tycici.*

AD TIMOTHEUM I.

CAP. III. v. 3. נציא *litigioſus.* CAP. 5. 13. ביתא Trem. et Pariſ. Cæt. ܒܝܬ ܒܬܐ. v. 25. ܓܒܪ̈ܐ ܛ̈ܒܐ *viri boni.* ita codex Viennenſ. et Guid. Tremell. et MS. Raphelengii legunt עבדא *opera* bona. CAP. VI. v. 10. ܐܥܠܠ ita Viennenſ. Cæt. ܥܠܠܘ *immiſerunt.* Ibid. ܐܢܫܐ Tremellius et edit. Pariſ. Cæt. abſque א in fine.

AD TIMOTHEUM II.

CAP. II. v. 9. ܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܬܐܣܪ *ſermo Dei non eſt vinctus.* Guido. CAP. III. v. 2. ורחמא כספא *& amantes argentum.* Tremell. v. 3. Principium verſus 3. deſideratur in impreſſo Syro Teſtam. v. 16. ܒܠ ܒܠܗܘܢ ita codex Viennenſ. et Tremell. MS. Guid. legit ܒܠ Ibidem ܡܘܣܦܝܢ ܗܘ Idem. CAP. IV. v. 16. ܫܒܩܘܢ ita Viennenſ. et Guido. Trem. et MS. Raphelengii legit ܫܒܩܘܢܝ *deſeruerunt me.*

AD TITUM.

CAP. I. v. 1. עבדא דאלהא *ſervus Dei.* Tremellius et edit. Pariſienſ. Cæteræ cum affixo. v. 14. ܢܬܦܢܘܢ ita codex Vienn. Reliqui ܢܬܦܪܘܢ *conjiciant ſe.*

AD PHILEMONEM.

VER. 9. ܡܒܥܐ ܗܘ ܒܥܐ *petendo peto.* Guido in fine addit: *& miſſa per manus Oneſimi.*

AD HEBRÆOS.

CAP. II. v. 9. הוגיר סתר מן אלהא בטיבותה חלף כלנש טעם מותא *Ipſe enim, excepto Deo, per beneficentiam ſuam pro quovis homine guſtavit mortem:* ita legit MS. Tremel. & editio Pariſ. Codex Viennenſ. & alii ita: ܗܘ ܓܝܪ ܐܠܗܐ ܒܛܝܒܘܬܗ ܚܠܦ ܟܠܢܫ ܛܥܡ ܡܘܬܐ *nam Deus ipſe per gratiam ſuam pro omnibus guſtavit mortem.* Arabs ita: וקד דאק אלמות בדל כל אחד בנעמה אللה *Et guſtavit mortem pro unoquoque per gratiam Dei.* v. 14. ܐܦ ܗܘ ܒܗ ܒܕܡܘܬܐ ܐܫܬܘܬܦܘ Ita Guid. Alii codices & verſio Arabica legunt in ſingulari, *communicavit.*

CAP. III. v. 3. ܗܘ ܝܬܝܪ MS. Guid. v. 4. ܕܒܢܐ ܗܘ ܐܡܪܐ ܗܘ. v. 10 Idem. v. 8. ܠܡܪܡܪܘܗ ita Viennenſ. Alii ܠܡܪܡܪܘܬܗ Ibidem כמרמרנא *tanquam exacerbatores.* Tremel. Alii ܡܡܪܡܪܢܐ v. 10. ܠܐ ܝܕܥ ita cod. Viennenſ. Cæteri ܝܕܥܘ *noverunt.*

CAP. IV. v. 1. ܕܚܠ ܗܟܝܠ ita Codex Viennenſ. Guid. & Tremel. ex MS. reſtituerunt ܢܕܚܠ *mutuamus.*

CAP. V. v. 7. ܕܢܚܝܘܗܝ Viennenſ. & Trem. Alii libri ܕܢܚܝܘܗܝ v. 13. ܫܒܪܐ ܗܘ c. 6. v. 8. ܡܣܠܝܐ ܗܘ Guido.

CAP. VI. v. 1. מלתה דמשיחא *ſermonis Chriſti.* Tremell.

CAP. VII. v. 13. הו גיר דאתאמרי עלוהי *Is enim de quo dicuntur hæc.* Trem. Ibid. ܫܪܒܬܐ ܗܘ v. 28. ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ c. 9. v. 15. ܕܒܢܐ ܗܘ Guido.

CAP. IX. v. 25. ܫܢܝܬܐ ita codex Viennenſ. Guid. & Trem. Editio vero Plantini סניאתא v. 7 & 26. ܚܕܐ ܗܘ v. 20. ܕܗܢܐ ܗܘ v. 22. ܒܕܡܐ ܗܘ

CAP. XI. v. 4. ܕܟܐܢܐ ܗܘ Guido. v. 14. Initium hujus verſus deerat in impreſſo Viennenſi codice, nempe, *Et, ſi civitatem illam, ex qua exiverant, quæſiviſſent:* quod Trem. & Guido ex MS. reſtituerunt. v. 28. ܥܒܕܘ ܦܨܚܐ ita codex Viennenſ. & Guid. Raphelengius, Trem. & verſio Arabica legunt ex MS. in ſingulari *fecit.* v. 32. ܢܦܬܚ Viennenſ. Alii ܝܦܬܚ Idem וְרַסֵּס דְּמָא *& aſperſit ſanguinem.* Tremel.

CAP. XII. v. 9. ܢܫܐ ܗܘ ܕܟܠ ܫܒ̈ܝܚܝܢ ܕܢܫܬܥܒܕܝܢ ܠܐܒܘܗܘܢ ܕܪܘܚܬܐ ܘܢܚܐ Ita legit Viennenſ. & Guid. qui tamen vertit *Patri ipſorum Spirituum.* Arabica verſio habet אבי *Patri.* Vide Tremel. annot. v. 29. & Jacob. c. 3. v. 6. ܢܘ ܗܘ c. 13. 14. ܕܡܣܟܝܢܢ Guid. Idem ex MS. in fine hæc adjecit: *Finita eſt Epiſtola ad Hebræos, quæ ſcripta eſt ex Italia Romana.* Editio Plantini in 8. habet: *& miſſa per manus Timothei.*

IN EPISTOLA JACOBI.

CAP. II. v. 8. ܡܫܡܠܝܢ ܐܢܬܘܢ *perfecti eſtis.* Guido. CAP. III. v. 15. מן חושכא דנפשא *a tenebris animæ.* Tremel. CAP. V. v. 12. ܠܐ ܒܫܡܝܐ ܘܠܐ ܒܐܪܥܐ *neq; per cœlum, neq; per terram.* Ita Trem. MS. Rapheleng. & verſio Arabica.

IN EPISTOLA PETRI.

CAP. II. v. 15. ܦܩܪ̈ܐ ita Vienn. & Trem. Guid. vero & ed. Plant. קרישא v. 7. ܟܐܦܐ v. 17. & Joh. c. 2. 16. ܕܟܢܐ ܗܘ Guido

IN EPISTOLA JOHANNIS.

CAP. I. v. 5. ܢܘܗܪܐ ܗܘ c. 2. v. 4. ܕܐܡܪ ܗܘ v. 16. ܕܥܠܡܐ ܗܘ v. 22. et c. 3. 23. et c. 5. 20. ܗܢܘ ܗܘ v. 7. ܕܥܬܝܩܐ ܗܘ v. 8. ܫܪܝܪܐ ܗܘ et ܚܕܬܐ ܗܘ v. 15. ܐܢܫܐ ܗܘ c. 4. 8 et 16. ܚܘܒܐ ܗܘ c. 5. 17. ܕܡܘܬܐ ܗܘ v. 19. ܒܒܝܫܐ ܗܘ CAP. II. v. 19. *Si enim ex nobis fuiſſent, apud nos permanſiſſent,* Guido ex MS. addidit. v. 24. ܫܡܥܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ita Viennenſ. Cæteræ ܫܡܥܬܘܢ.

CAP. V. v. 2. ܡܐ ܕܠܐܠܗܐ ita codex Viennenſ. et Tremel. Guid. et editio Plantini ܡܐ ܕܐܠܗܐ verſus 7. In omnibus libris impreſſis deſideratur. v. 15. דשאלין Tremellius et edit. Pariſ. Alii שאלינן

EDMUNDI CASTELLI S.T.B. PRÆFATIO, DE ANIMADVERSIONUM Samariticarum in totum pentateuchum ab eo collectarum, Scopo atque uſu.

In edendo Pentateucho Samaritano, ejuſque verſione Chaldæo Samaritana exemplar Pariſienſe in magnificentiſſimo illo (quod poſt homines natos in lucem prodiit unquam) opere Biblico, ſecuti ſumus: quod quidem religioſius obſervantes (cum non niſi in mendis evidentiſſime typographicis, neque id tamen in omnibus ab eo diſcedere conſtitutum fuerit) in cauſa hoc erat cur in vocibus Aſteriſco notatis, quæ non raro erant erratorum indices, nil mutaverimus; nec plura in illo etiam quæ nobis correctione egere videbantur, emendaverimus. Nunc igitur tandem Aſteriſcorum illorum rationem hic tibi exhibemus; atque ſimul etiam propoſiti exemplaris errores atque defectus non paucos præcipue quoad Chald. Samar. Pentateuchum; varias item lectiones, quæ in aliorum Samaritanorum codicum collatione occurrunt: collectas partim ex nuperis Adnotationibus Doctiſ. Morini (cujus ſtudio atque labore inſigni, κειμήλιον hoc admodum pretioſum, ac auro quidem contra non carum, poſt tot ſæcula abſconditum, in lucem non ita pridem Pariſiis primum fuit editum) partim ex viri Reverendiſſ. Jacobi Uſſerii Archiepiſcopi Armachani Hiberniæ Primatis Manuſcriptis codicibus Samaritanis, quos nobis communicavit, & quorum unum pro ſolita ejus munificentia in me etiam contulit (Liturgiam ſc. Samaritanam, cum foliis quibuſdam valde imperfectis ac ſine ordine compactis Commentarii Arab. in partem tantum ſectionis unius vel alterius Geneſ. Exod. atq; Levit.) partim etiam ex Liturgia M^ſta^ Samaritana. (quam dono mihi legavit amicus meus ſingularis ὁ μακαρίτης D. Abrahamus Wheelocus Arabicæ linguæ apud Cantabrigienſes noſtros nuper profeſſor primus: ubi a. nulla iſtorum mentio, ut noſtra habenda ſunt tantum conjectanea. Horum v. Aſteriſcorum ſunt etiam aliæ nondum compertæ cauſæ, de quibus parum adhuc, aut nihil nobis conſtat, prout inter legendum cuiquam proclive erit obſervare.

Idem quoque dicendum eſt de Lineola quadam, illius inſtar quam literis numeralibus ac vocibus contractis ſupraponunt Syri, quæ dictionum apicibus frequentiſſime incumbit, eſtque nonnunquam duplex, at ſæpius unica. Hujus lineolæ cauſa eſt aliquando ſatis clara atque aperta, nempe ut moneatur Lector de vocum quarundam homonymia, quo cautius diſtinguat inter dictiones plurimas iiſdem literis ſcriptas, ſignificationem a. omnino diverſam habentes: E. g. Gen. XII. 1 ·ࠋࠊ̄ cum lineola, verbum eſt ſignificans, Ito; in eodem a. verſu abſque illa, pronomen eſt. Gen. XI. 10. ࠔ̄ࠌ cum illa, nomen eſt proprium, abſque illa commune. Exo. V. 3. ࠁࠃࠁࠓ cum peſte, hac diſtinguitur a ࠁࠃࠁࠓ cum verbo. Neque tamen, ut Diſtinctionis nota in cunctis hujuſmodi ambiguis vocibus ſemper occurrit, ſed nunc adeſt, nunc abeſt pro ſcribentis arbitrio: E. g. Gen. IX. 23. ࠔ̄ࠊࠌ cum lineola, Humerus eſt: abſque ea Gen. XLVIII. 22. pars, portio: at Gen. XXI. 14. cap. XXIV. 15. Exo. XII. 34. deeſt hæc lineola in priori ſignificatu tantum, imo & ultimo in loco adeſt vocabulo Chald. Samar: Nec non alibi ſæpius inveniuntur iſtiuſmodi exempla. Non raro loco Dageſh ponitur in hiſce præſertim particulis ࠀࠕ̄ࠅ·ࠀࠕ̄ࠊ·ࠀࠕ̄ࠊࠌ etc. cum illo, tecum, vobiſcum, etc. ad diſtinguendas eas ab ·ࠀࠕࠅ·ࠀࠕࠊ·ࠀࠕࠊࠌ vos. te, eum, Aliquando tamen, atque hoc ſæpius quidem nos (forte etiam ipſos Samaritanos) latent veræ iſtius virgulæ rationes, niſi dicamus ejuſdem eſſe generis cum iis quas adferunt Hebræi pro literis ſuis majuſculis minuſculis, ſuſpenſis, clauſis, apertis, etc: Verbo denique, vel myſterioſi quiddam & abditi ſenſus, vel ſuperſtitionis ſaltem (cui tamen minus addicta eſt hæc natio) innuere videatur. Porro etiam Diſcrepantiæ ſubinde inter Chald. Samaritanum, & Arab. Samaritanum (cujus quod habuimus exemplar, valde fuit fragmentoſum, defectu laborans non tantum plurium ſæpe integrorum capitum, ſed & quorundam etiam librorum, Levitici ſc. totius, exceptiſque plus minus 20. verſibus, Numerorum etiam) qua data occaſione hic notantur: nec non affinitas & cognatio vocum Chaldæo Samarit. cum aliis vicinis linguis ſemper fere, ubi id ulla poſtulaverit difficultas, ſubjungitur.

Neque omnino ingratam nos navare operam putavimus perpuſillum illud quod Pentateuchi extat Æthiopice, duo ſc. illa Moſis Cantica: Prius Exo. XV. poſterius Deut. XXXII. ſub finem Pſalterii Æthiop. Romæ An. Dom. 1513. editi, ad noſtrum Interpretem (utut ad 70. accedat propius) conferendo, & ſicubi ab his differt, vel ab Hebræo, plenius exſcribendo. Loca denique obſcuriora elucidantur plurima, aliquando ex Hebræorum Syrorumque libris, aliquando etiam ex ipſis Samaritanorum Liturgiis (quarum tres quibus uſi ſumus interpretationem Arabicam, aliqua ex parte earum, literis Samaritanis lineatim ad latus in eadem pagina adjunctam habent; unde dialecti hujus Europæis ſaltem, jam pene deperditæ, certiorem deprompſimus cognitionem: quam tibi etiam hic, & in Lexico noſtro (Deo volente) propediem edituro, ulterius ob oculos ponemus: ex qua lingua, ut & ex Æthiopica, Vocabulis Hebraicis, Chaldaicisque hactenus minus recte intellectis. lux clarior oritur, atque certior) itemque ex aliis MSS. libris, quos nullo non labore atque pretio conquiſivit vir admodum Reverendus D. Brianus Waltonus S.T. Doctor, operis totius moderator, & ἐργοδιώκτης: cujus etiam vigilantiæ ſtudiiſque indefeſſis debetur, quod conatus noſtri qui in eadem arena deſudavimus aliquid hic in bonum publicum protulerint.

ANIMADVERSIONES SAMARITICÆ IN GENESIN

CAP. I.

VERS. 6. ࠒࠁࠀࠉࠄ: Reſpondet ſæpius in hoc Pentateuchi capite, & ni fallor ſolo, τῷ Hebræorum רקיע: & firmamentum, haud dubie ſignificat, a radice ࠒࠁࠀ & ࠀࠒࠁࠄ, quæ poſterior verbi forma in Liturgia M^ſta^ Samaritana Arabice redditur per نسق ordinavit, conſeruit, confirmavit, Gig. Locus ubi occurrit ita ſe habet p. 62. lin. 12. ࠔࠌࠄ·ࠋࠔࠌࠄ ࠀࠒࠁࠄ·ࠁࠓࠓࠅ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠃࠃࠓࠉࠄ·ࠅࠌࠔࠄ·ࠍࠁࠉࠌ·ࠊࠋ·ࠃࠓࠉࠄ qui in altera columna e regione ſic vertitur

اسمه مع اسمه نسقه
للتعظيم * الله رب الدهور وموسي نبي كل الاجيال

Nomen ejus ſupra cum nomine ejus infra ad magnificationem concatenavit: Jehovah Deus ſæculorum, & Moſes propheta ejus per omnes generationes. Hinc ut Κόσμος juxta Etymolog. παρὰ τὸ κοσμῶ, ὃ τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ κεκοσμημένα ϗ διατεταγμένα, ita Firmamentum orbes cœleſtes, totaque ſuperior mundi machina, quam τῷ ࠒࠁࠀࠉࠄ indigitari putamus, a pulcherrimo Ordinis connexu qui in ea cernitur (Unde Platonicorum de Sphærarum concentu, nata eſt opinio) nomen habet. Etiam ipſis Arabibus, orbes, Sphærulæque ordine junctæ ita appellantur, ſc. نسق. Proinde Neotericos non immerito hic perſtringit Cl. D. Morinus, qui רקיע expanſionem interpretantur. Hoc certum, ubicunque hi vocabulum רקע &c. Expandi vertunt, antiquiſſimos ſcripturæ interpretes, qui vocum Hebraicarum ſenſum extra omnem dubitationis aleam callebant optime, (70. intelligo, cumque iis Vulg. Lat. autorem,) loco ejus ſubſtituiſſe ἐστερέωσα, firmavi, vel quod Ar. نسق aliquatenus reſpondeat. Addo & Interpretem Æthiop. ࠒࠁࠀࠄ Exod. 15. 8. per ረግዐ i. q. Hebr. רקע, ab eoque deductum tranſtuliſſe. vid. An. noſtras ad lo. Et quod magis adhuc ad rem facit, aptior multo atque accomodatior locis omnibus in quibus iſthæc reperitur dictio, ex hac verſione accreſcit ſenſus, quam ex illorum altera. Conſule hæc pauca tantum: Pſal. 136. 6. Iſa. 42. 5. cap. 44. 24. Expandit Deus terram ſuper aquas. Quis obſecro veterum, unquam locutus eſt ita: Terram expanſum dicere, quid aliud, quam cœlo terram miſcere? Optime quidem, Simul junxit vel Firmavit (ut 70. & Vul. Lat.) terram ſuper aquas: Et quod non minimum habet roboris ad firmandam hanc ſententiam, ei favent verſiones Syr. Arab. noſtra & Oxon. & Pſal. 136. Ar. noſtra, Nebienſ. D. Waltoni atque etiam Æthiopica. Mitto, quod plurimis aliis Scripturæ locis maxime conſona eſt iſta loquendi formula; altera nulli. Dictionem hanc ࠒࠁࠀࠉࠄ tribuunt Samaritani Tabulis legis, quas etiam ſexto die tradunt creatas, ࠒࠁࠉࠕࠄ·ࠃࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠀࠍࠅࠍ ࠋࠅࠇࠉࠄ: ࠒࠁࠉࠕࠄ·ࠃࠏࠁࠃ·ࠁࠉࠅࠌ·ࠔࠕࠉࠕࠀࠄ Firmamentum Dei ſunt Tabulæ legis: Firmamentum quod die ſexto condidit. v. 12. ࠔࠋࠁࠋࠁ a Chald. לבלב Ut autem Græcis θάλλω, ſic Ch. מלפלף הוא לשון פרח inquit Aquinas, & ante eum antiquiores Hebræi · per Floruit potius quam Germinavit redditur. ࠔࠋࠁࠋࠁ a. & ࠔࠋࠁࠋࠁ quamvis Chaldæis idem videntur denotare, Samaritanis diverſiſſima ſignificant vide Lexicon Sam. ver. 17. ࠐࠔࠆࠓࠉࠌ vide Lexicon noſtrum. v. 20. pro ࠁࠋࠆࠒ in verſ. Sam. leg. ࠁࠁࠋࠆࠒ D. Mor. v. 21. In H. Sam. pro ࠄࠓࠌࠎࠕ leg. ࠄࠓࠌࠔࠕ v. 22. ࠕࠋࠒࠎࠉࠕࠉࠄ Eſt genus piſcis, de quo mentio fit in Talmude Hieroſ. לכים dictum: Hanc autem dictionem, cum Græca vulgata ταλάσιος, quæ omnino idem ſignificat quod Arab. ثعبان hoc loco uſurpata, convenire judico: præſertim cum in hac dialecto ࠒ pleonaſticum vocibus addi nonnunquam cernimus: vel quod magis forte placeat, & uſu etiam venit, loco gutturalis iſtud ࠒ ſubſtituitur. v. 24. ·ࠏࠐࠉࠎࠕ reſpondet dictioni H. חית & ut illa, voraciora potius denotat animalia, ab A. عفس voravit, cujuſmodi ſunt illa quæ carnibus veſcuntur, ut Lupi, leones, etc: ut non inepte diſtinguit Gerundenſis: per ࠁࠄࠌࠕࠄ autem intelliguntur illæ animalium ſpecies, quæ herbas comedunt, ſive ſint domeſtica, ſive ſylveſtria. v. 28. ࠏࠌࠁࠓࠅ·ࠈࠋࠅࠉࠄ· In MSS. Samaritanis non inſolenter vocabulum ࠈࠋࠅࠉࠄ exponitur per Ar. ظهر: & videtur opponi incognitis terræ locis, habitationique minus commodis: proinde ſic opinor non male vertantur prædictæ voces, Habitate loca cognita ejus, quæ ſc. vitæ hominum, agriculturæque conducunt maxime. Arrideret quidem admodum verſio Cl. D. Morini Aratro proſcindite colliculos ejus, niſi hoc unum obſtaret, quod ne [illegible] quidem neque in Pentateucho, neque in cæteris Samaritanorum MS[illegible] vocis mihi occurrit iſthæc ſignificatio; at quam attulimus ſæpiſſime.

CAP. II.

v. 7. ࠋࠁࠋࠁࠔ·ࠒࠏࠉࠌࠄ [illegible]ſus hic abit a noſtro Interpres Arab. Samaritanus, qui vertit كاينا ناطقا prorſus ut Arab. noſter quocum concordat quam ſæpiſſime etiam contra Chald. Sam. v. 10. ࠍࠐࠆࠋࠉࠍ Videatur prope accedere ejuſdemque eſſe ſignificationis cum ࠏࠍࠐࠆࠋࠉࠍ Gen. 10. 32. ſed potius hoc in loco convenire judico cum H. נוזלים fluenta: cui aſtipulatur etiam Arab. Samar. qui vertit جداول v. 18. ࠊࠒࠁࠋࠄ ſecundum anterius ejus: vide quæ de hac verſione. habet Cl. de Dieu in lo.

CAP. III.

v. 5. ࠊࠌࠋࠀࠊࠉࠄ: ſicut Angeli: Cum noſtro conveniunt hic Arab. Samar. itemque Arabica Saadiæ verſio, atque Erpenii: nec non plærique Hebræorum: Sunt tamen qui de Deo intelligunt, eritis ſicut Deus, inter quos Abravanel: ut quemadmodum Deus ſemetipſum intelligendo cognoſcendoque, creaturas fecit exiſtere; ita homo cognoſcendo uxorem ſuam, exiſtere facit (hoc eſt gignit) liberos, qui antea non erant: qui טוב dicuntur מצד המציאותם reſpectu eſſentiæ eorum, רע autem מצד העמל והטורח שיש בגדולם reſpectu laboris atque moleſtiæ, quæ educationem eorum comitatur. Sunt etiam, & in eis Maimonides, qui Sicut Dii ſcientes bonum & malum, ſic explicant: per vetitæ arboris appetitum, rejecta Intellectuali facultate, cujus ob-

*objectum Verū eſt, vel Falſū, toti demerſi eritis in apprehenſione rerū Senſibilium, inq; bonis & malis quæ ad ea ſpectant V.*6. ࠁࠉࠅࠒࠄ bonus, deſiderabilis, *affine τῷ Perſarum* نيكو *cui etiam ſæpius reſpondet. v.* 7. ࠐࠓࠁࠉ *per epexegeſin hic forte accipiatut, ad explicandū* ࠏࠉࠁࠉ *h. e.* ࠐࠓࠁࠉ Inſectatores, *vel,* inſequentes *: & intelligit opinor,* Conſcientias, *quæ peccati reatu lancinatæ, animæ perſecutores ſunt omnium infenſiſſimi atque maxime feroces : Et vocabulum quo utitur Arab. Sam. hoc ipſo in loco, idem etiam ſignificat, nempe* بصيرتهما *vide Sap.* 17. 11. *v.* 8. ࠋࠕࠓࠐ·ࠉࠅࠌࠄ *Arab. Samar.* عند اتساع النهار In extenſione diei *v.* 14. ࠋࠁࠑࠈ *propriiſſime & fere ſemper reſpondet Heb.* ענה *: niſi hoc tantum in loco, & Geneſ.* 9. 25. *Itemque nomen inde derivatum Num.* 5. 21. 23. 27. *& Deut.* 29. 20. *His omnibus locis reſpondet Heb. vel* ארר *vel* קבב *Quem ſenſum in MSS. Sam. libris, ne ſemel quidem reperi. In hoc autem ſignificatu varie admodum ſcribitur : aliquando* ࠋࠁࠈ, *ut in locis allegatis : aliquando* ࠋࠏࠈ. *Gen.* 12. 3. *cap.* 27. 29. *Num.* 22. 6. *cap.* 23. 27. *cap.* 24. 9. *Aliquando,* ࠋࠄࠈ *Num.* 22. 11. 17. *cap.* 23. 7. *Semel tantum, ſed rectiſſime* ࠋࠅࠈ *Deut.* 23. 4. ࠋࠌࠋࠅࠈࠁࠑ *v.* 22. ࠑࠂࠒࠅࠁ·ࠁࠋࠌ·ࠁࠄ *Verbum* ࠂࠒࠁ *in MSS. Samaritanis Arabice redditur per* رفع *&* ارتفع *: nec non aliquando per* نصع, *ut patet ex hoc tetraſticho, ex quibus conſtat magna pars unius eorum Liturgiæ*

ࠂࠌࠉࠌ·ࠂࠀࠓࠏ·ࠀࠂࠒࠁ·ࠁࠁࠌࠋࠄ: ࠌࠓࠀࠄࠐࠀࠓ·ࠁࠁࠋࠋ·ࠀࠉࠒࠓࠉࠁ:
ࠔࠉࠉࠉ·ࠁࠉࠔࠉࠀ·ࠁࠒࠂࠀ·ࠁࠁࠋࠋࠁ: ࠉࠄࠌ·ࠉࠀࠁࠐ·ࠋࠏࠋࠌ: *Cui e regione reſpondet iſthæc Arabica verſio,*

سماء وارض رفع بكلمة * السبت خلق بسبب جلالها * اسوار المانصب بسبب ···· اسمه يسبح ابدا

Cœlum & terram verbo ſuo extulit *:* Sabbatum creavit ob ſummas excellentias*: ut* armillas gemmeas poſuit *hæc* noſtri ergo*:* nomen ejus in ſecula laudandum. *Alio in loco hæc habentur verba* ࠈࠅࠁࠁࠌ·ࠀࠀࠏࠐ·ࠂࠒࠅࠁ· ࠋࠉࠂࠓࠀࠋ *Arabice ſic.* خيرك جعل رفعه لاسرائيل Mirifice elevata eſt bonitas tua erga Iſraelem. *His ita poſitis, hoc modo vertatur iſte locus,* Homo factus eſt ſicut elatus, vel tanquam in cœlum evectus a ſe ipſo (*id enim ſignificat* ࠂࠒࠁࠁࠄ cœlum, *ut Arabibus* سماء *a* سما) *vel aliter,* eſt veluti a ſeipſo conſtitutus, erectus *etc. : Et Heb.* ממנו *in hoc ſenſu ſc.* ex ſe, *potius quam,* ex nobis, *accipiunt Hebræorum plurimi, Onkelos. Targ. Perſic. Jonath. Hieroſ. Ar. Saadiæ. Jarhi, R.S.* כהן *Menahem etc.* כי רגשות ממני יורה על יחיד נסתר *inquit poſterior iſte. Ib.* ࠐࠁ *forte,* ne obeat, *h.e.* permaneat (fruatur) *paradiſo :* حف *Ar.* Obivit*: vel,* ne doleat, *illud* חף *Chaldæis : q.d. ne, infœlicem illam arborem, ex cujus fructu comederat, in ſuiipſius poſterorumque omnium ſemper deplorandum præcipitium, perpetuo ante oculos habens, nimia triſtitia abſorbeatur.*

CAP. IV.

v. 12. ࠑࠋࠉ·ࠉࠑࠈࠌࠉ *Heb.* נע ונד *Eſt* كلّي *Arabibus* latitavit, locum latibuli accepit. *Gig. quod fugitivorum proprium. Vel forte,* Interdictus eris, *a* ܟܠܐ *Syris & Æthiop.* Interdixit. *Multum conſonat cum Ch.* גלי *quo utuntur hoc loco Targ. Onk. & Jon. Atque ejuſmodi permutationes,* ג *&* ࠑ *ſunt in hac dialecto frequentiſſimæ.* ࠈࠌࠉ *autem affine videtur Heb.* טמה *unde* נטמה Occultatus abſconditus fuit. *Sic D. Kimhi in Iob.* 18. 3. נטמה *inquit* ענין סתימת הלבו אין דעת*: idem quod* אטם: טמטם *ut volunt Rabbinorum alii Vel aliter hanc vocem ita interpretemur* Rejectus, abominandus. *Illud Samaritanis in Lit.* ࠈࠌࠉ *& Syr.* ܛܢܦܐ *Pro.* 29. 27. *Atque in hunc ſenſum exponunt H.* נטמה *Syrus, atq; Arabs, cum nonnullis etiam Hebræorum; quibus* נד *idem fere ſignificare videtur, quod* נדה *Atque ab his perparum aut potius nihil diſſentit Arab. Samar. qui locum hunc ita vertit* شريدا وطريدا تكون propulſus ac rejectus eris. *verſ.* 15. ࠌࠉࠕࠈࠀࠁࠌ ࠉࠒࠌ *: Arab. Samarit.* علي الكمال يعاقب complete punietur *ſic etiam ver.* 24. *V.* 20. ࠕࠒࠁࠋࠉࠂ *Arab. Sam.* واقني المال & pecuniam, vel mammona poſſidentium. *verſ.* 21. ࠁࠋࠑࠉࠂࠄ·ࠕࠒࠈࠋࠕࠑࠂ·ࠉࠃࠁࠄ ·ࠕࠈࠌࠓࠄ· *Quatuor hæ dictiones procul omni dubio reſpondent aliquo ſaltem modo, quatuor aliis apud Onkeloſum. Primo* ࠁࠋࠑࠉࠂࠄ *idem omnino eſt, quod Syris* ܦܠܓܐ Syſtrum, *Gen.* 31. 27. *Ut enim in verbo,* ܓ *&* ق *Ar. permutantur :* (فلج *i. q.* فلق) *Ita Samaritanis* ࠑ *&* ܓ ࠒࠈࠋࠕࠂ *autem idem eſt quod* ࠒࠉࠕࠀࠀࠓ *qua voce hic utitur Arab. Sam: propius aliquanto cum eo conſonat dictio Coptica,* κιθαρος *(quam etiam aliter appellant potius* ϬⲀⲚⲤⲀⲚⲒⲤ *cujus ſignificatio convenit cum Ar.* عود *quæ immediate ſequitur in Arab. Sam. h. e.* Teſtudo. *Tertio* ࠉࠃࠁࠄ Cymbalum. *eſt prorſus i.q. Perſarū* جنك *: quippe* ࠉ *&* ج *facillime alternant.* ࠈࠌࠓࠄ *denique mihi videtur idem denotare quod* זמר *&* זמרא *apud Onk. & Jonath.* ▽ *enim in hac dialecto loco* ࠅ, *nonnunquā venit. v.* 22. ࠏࠁࠉࠁ *Significatione convenire videtur cum Ar.* حف conflavit, concinnavit; Raſit جعوف qui conflat, concinnat; Radit*: etiam Chaldæis idem. unde* ࠏࠁࠅࠁ Novacula, raſorium inſtrumentum *Num.* 6. 5. *cap.* 8. 7. *Ib.* ࠋࠂࠉࠒ *Pro hac voce omnino nihil habet Hebræus textus : ei v. apud* 70. *reſpondet* χαλκεύς, *apud Arab. Sam. ac noſtrum* صيقل *in C.* صيقال *Erp.* سقال*: in Vul. Lat.* Faber *: eumque porro indigitat* ࠋࠂࠉࠒ, *vel* qui conglutinat, connectit, *vel* coaptat (*id Ar.* لسق) *vel ſi i. q.* سقل qui expolit ac lævigat ; *vel denique* qui fabricat, ceu molitur aliquid. *vide An. ad Gen. XI.* 6. *Ib.* ࠒࠐࠁ *Arabibus* خوف Sciens, intelligens. *Gig. Atque inde opinor* ࠒࠐࠁ Scientia, artificium. *Arab. Sam.* כל־חרש *vertit,* كل مخروط *V.* 24. ࠅࠋࠀ *perperam ponitur, pro* ࠄࠅࠋࠀ *D.M.*

CAP. V.

v. 1. ࠌࠋࠀࠑࠉࠄ *Sic etiam Arab. Samar. v.* 24. ࠅࠋࠉࠕࠅ *Arab. Sam.* وفقد *Ib.* ࠌࠋࠀࠑࠉࠄ*: nec aliter Arab. Sam.*

CAP. VI.

v. 3. ࠋࠉࠕ·ࠉࠋࠂࠒࠁࠁ·ࠏࠂࠐࠁ·ࠉࠌ·ࠁࠀࠐࠁ·ࠌࠄࠌ·ࠁࠏࠋࠑ *Heb.* לא ידון רוחי באדם לעלם *: ubi vocem* רוחי *R. Niſſim, apud Abravanelem intelligendam cenſet* מלשון כעס *ex illo loco Prov.* 16. 32. Qui dominatur ſpiritui ſuo *h. e.* iræ ſuæ *: ſimiliter hoc in loco,* Spiritus meus, *h. e.* Ira mea non litigabit, neque exardeſcet in hominem ſemper, perque omnes generationes, eo quod caro eſt, ſed ſtatuam ei præfinitum *reſipiſcendi* tempus, *ſc.* 120. annos, neque ipſum amplius (niſi tranſactis illis,) ob quæcunque tandem ſint facinora, deinceps puniam. *Huic expoſitioni mihi videtur favere hic noſter interpres.* Opus meum, *h. e.* iræ meæ (*Iſa.* 28. 21.) non projiciet *ſe, vel* projicietur (ࠋࠒࠁ *enim Samaritanis idem eſt quod Arab.* لقا*: Gen.* 21. 15. *et quidni etiā* ࠋࠒࠁࠁ*? ſiquidem* ࠁ *protheticum verbis nonunquam affigitur, abſque ulla ſignificationis mutatione ; ſic* ࠋࠁࠁ *in hac lingua idem eſt quod* فلق*: &* برهن *i. q.* برص *:* ࠋࠁࠑࠁ *i. q.* ·ࠌࠋࠑ تحزن *i. q.* تحز *atque id genus alia non pauca)* Opus *inquam* iræ meæ in homines, durante illo præſcripto tempore, diutius non effundetur. *Atque in hunc ſenſum intelligatur etiam Arab. Erpenii verſio* لا يتفرغ روحي Non evacuabitur (effundetur) amplius ſpiritus *h. e.* ira mea. *v.* 7. ࠀࠌࠒࠅࠋ *tam* Appendam, *quam* Auferam *ſignificat : Deus non prius* aufert *homines eoſque punit, donec* appenderit *prius Dan.* 5. 27. *V.* 11. ࠋࠁࠂࠐࠕ *vitioſe in Exemplari Pro* ࠀࠀࠁࠂࠐࠕ, *ver.* 12. *Ver.* 14. ࠂࠉࠂࠌ *Heb.* גופר *& quod ſecundum S. Hieronymum, refragante quamvis Druſio, pro eodem habetur,* כופר *: de qua re pulchram hanc alluſionem adducit R. Menahem* וכופר היה
נה רמז שאם ישובו יהיה כופר לנפשם ואם לאו אש ונפרית יבא עליהם
ࠂࠉࠂࠌ *a. dictio videtur Copta, vel Ægyptiaca, arboris ſcilicet nomen, quam* سبستان *appellat Avicenna, Copti vero* ⲤⲒⲤⲀⲨⲚ *quæ in Alexandria & Syria naſcitur. Fateor tamen, me nihil de hac omnino reperiſſe, vel apud Avicennam, Dioſcoridem, Plinium Mathiolum, P. Alpinum, Veſlingium, alioſve quoſcunque botonographos, de hujuſce arboris quoad navigia conficienda uſu. Quid ſi putemus igitur (cum Syro* ܚܘܡܐ *Arab.* بردي *vel Papyro (quam Cami, vel Sami, voce cum hac noſtræ Ch. Samar. aliqua ſaltem ex parte conſona, appellant Japonenſes) intelligendum potius. Vide Anim. in Exod.* 2. 3. *De alterutra interpretemur, hoc in loco (quod alibi etiam non raro accidit) ab omnibus aliis quibuſcunque verſionibus diverſus abit noſter interpres. Nam quamvis* 4. *Cedrorum ſpecies enumerant Hebræi,* קדרוס עץ שמן וברוש *(teſte Abenmelec & D. Kimhi in lib. Radicum) ſub quarum una, omnis alia τῶ H.* גופר *fere includitur interpretatio, (etiā Ar.* شمشار *juxta aliquos) hæc plane ſub nulla cadit.*

CAP. VII.

v. 1. ࠁࠑࠉࠋࠄ *lege,* ࠁࠃࠉࠋࠄ *v.* 23. ࠑࠅࠁ Solus *vide Lexicon noſtrum.*

Cap. VIII. Verſ. 4. ࠂࠐࠁࠃࠉࠁ *Nec aliter Arab. Samar. Ipſis Armenis iſte mons pluribus nominibus appellatur,* Արարատ Ararat, Մասիս Maſis, Վասպուրական Vaſpuracan, Արասա Araſad, *quod poſterius, tranſpoſitione literarum mediarum, & protheſi τῶ n. & d. noſtrum hoc vocabulum plene efficit : neque apud ipſos quicquam eſt quod ei adhuc magis affine reperio. ver.* 9. ࠑࠒࠓ locus quietis *ab Ar.* قر *: concinit Arab. Sam. qui vertit* مقرا *Ib.* ࠉࠏࠉ *etiam eſt prorſus idem quod Arabibus* سعي *v.* 21. ࠋࠉࠃ·ࠐࠓࠄ ad ſecretum ſuum, *h. e.* apud ſeipſum. *Ar. Saadiæ* من ذاته *fere ut Perſica. Ab omnibus autem hic differt Arab. Samar.* لخصيمه litigatori ejus, *h. e.* cum eo litiganti, *vel* contendenti, eo quod univerſo terrarum orbi tantam induxerat πανολεθρίαν. *Quid ſimile tamen habet R. Menahem in* אל לבו *inquit, h. e.* על לבו של נח cordi Noe *: qui ex arca jam egreſſurus, totum conſpicatus eſt mundum penitut deſolatum, unde attonitus* *manſit doluitque admodum, dicens; Forſan adducet Deus aliud diluvium, adeo ut deſtrueretur etiam ipſe ſemenque ejus: idcirco locutus eſt Dominus cordi Næ (qui hoc modo timide diſceptando, arguendoque, quaſi* حصيم لله *factus eſt) verba conſolatoria, eique benedixit. Hæc ille. V.* 22. ࠄࠋࠀ·ࠈࠌࠉࠓ·ࠎࠅࠃ·ࠀࠍࠔࠄ·ࠁࠉࠔ. *Cui plene reſpondet Ar. Sa.* ان طمير قلب الانسان ساء

CAP. IX.

Verſ. 7. ࠅࠀࠓࠐࠎࠅࠍ Et extendite, dilatationem veſtri per terram facite: *Perinde ut Ar. noſter & Erpenii,* اسعوا *v.* 23. *&* ࠁࠋࠅࠍ· ࠒࠋࠍࠔࠕ *Reſp. Hebræis* ערוה *idem opinor thema utriſque: tantum poſteriori præfigitur* ࠒ *(quod vocibus nonnunquam fit) &* ࠋࠔ *pro* ࠁࠋ*: ponitur Eſt autem radix vel* سلع*, quod Arabibus,* Cutem *denotat* virilium, *Gig. & metonymice* ipſa virilia *: vel forte a* ዐረቀ *Æthiopibus* Denudavit *i. q.* ערה *Hebræis: mutatis* ב *&* ג*, quæ alternant quam ſæpiſſime.*

CAP. X.

Verſ. 8. ࠒࠉࠍࠄࠉ *affine videtur Arab.* وقص Eminuit, ſublimis fuit: Dolore affecit: *quo ſublimior, eo populum gravabat magis, & dolere fecit. v.* 10. ࠒࠅࠐࠉࠕ *: Syr.* ܩܘܦ Caput: *Latino item vocabulo conſonat Samaritanum: ut & Cretenſe* κουφὴ *& Japonicum, Cophe. v.* 19. *Initio hujus verſus deſunt (teſte Morino) in exemplari hæc verba.* ࠅࠉࠄࠉ·ࠂࠁࠅࠋ·ࠄࠊࠍࠏࠍࠀࠉ *v.* 30. ࠎࠐࠓࠄ. *Arab. Sam.* ࠍࠀࠐࠋࠎ. *vide Cap.* 12. 6.

CAP. XI.

Verſ. 2. ࠔࠍࠏࠓ *Ar. Sam.* ࠀࠋࠏࠓࠀࠒ. *v.* 3. ࠍࠎࠕࠍ:ࠎࠕࠍࠅ *Arab. Sam.* نضرب لبنا *: Verbum autem* ࠎࠕࠍ *plane idem significat quod hic* ضرب *Ar. Sam. vide Num.* 16. *v.* 26. *unde conſtat nomen* ࠎࠕࠍࠅ *a* Percutiendo *ita dici: quia cæmentum tunditur multum atque percutitur, antequam conficiantur lateres. Ib.* ࠍࠋࠇࠎࠄ·ࠍࠇࠋࠅࠎ. *Affinis eſt hæc dictio Copticæ* ΝΙΣΛΙΛ, *quæ fere idem ſignificat, ſc.* res combuſtas: *fortaſſis forma Linguæ, prout lateres ſolent: ea autem Coptis* ΝΙΛac, *ipſum noſtrum vocabulum. Ib.* ࠋࠅࠔࠍࠄ: لوثة *Arabibus,* viſcus: Cæmentum *: rectius ſcribitur* لوثة *a verbo* لوث Illinivit 1 *Regum.* 20. *v.* 38. *Atque hinc proculdubio noſtrum* ࠋࠅࠔࠍࠄ *v.* 4. ࠋࠒࠃࠄ *Rejecta tantum ad finem dictionis litera,* ࠋ, *plane eadem eſt cum Iberica* გოდოლო: Codolo, Turris *Ib.* ࠔࠅࠃࠇࠌࠄ *vide Lexicon. v.* 5. ࠉࠄࠅࠄ *Ar. Sam.* ملاك لله *v.* 6. ࠋࠍࠎ *vide Lexicon. Ar. Sa.* يتصعب *Ib.* ࠔࠋ·ࠃࠇࠋࠎࠒࠅࠍ Omne quod ſe facere adſtrinxerunt, verbo, voto *vel* pacto لسعق *idem eſt quod* تعيد Se adſtrinxit, intentus rei fuit *Alibi ſc. Gen.* 4. *v.* 20. *reſpondet hoc verbum τῷ Ar.* صيقل *apud Eripen.* سقال *literis tranſpoſitis ipſum noſtrum vocabulum: apud* 70 *χαλκεὺς: in V. Lat.* Faber: fabricandi *a. ac* moliundi *ſenſus huic loco ſatis apte quadrat. Cum noſtro conſentit etiam Ar. Sam.* يزعمون Aſſeruerunt ſe, *Ar. noſter & Saadiæ* هموا propoſuere ſibi: *cumque his* 70. *Et quod notandum maxime, in idem ferme recidit Heb. Sam.* ࠇࠐࠔࠍࠅ *quomodo occurrit tam in Codd. Uſſer. quam in Pariſ. quod* Moliuntur, *interpretatus eſt D. Morinus. Eſt a. proprie,* Mutuo convenire, convocare, invitare *&c. ut fecerunt illi v.* 3. *hujus Cap.* Dixit unuſquiſque ad proximum ſuum; Venite, faciamus.. *Certe multo majorem habet emphaſin ac præcedentibus congruentiorem iſthæc expoſitio, quam Heb.* יומו *V.* 7. ࠍࠂࠋࠒ *Convenit cum Æthiop.* አድለቅለቅ *i. q. Arabibus.* بلبل *& Syr.* ܒܠܒܠ Turbavit conturbavit: *prout etiã* ܒܠܒܠ *quod recte obſervavit Cl. Morinus. v.* 8. ࠍࠋࠒࠅࠋࠉࠋࠄ *: videtur mihi compoſita vox ex* برج *(qua utitur hic Ar. Sam.) &* ࠋࠉࠋࠒ*: h. e.* Turris Babelis. *vid: v.* 9. *vel quod magis arridet, ex* Բէլ *Pel, Armenis, Turciſque* Babel *: &* ղուլայ colai, *quod utriſque* Turris *Ib. v.* 9. ࠋࠉࠋࠒ, *Babel, vel a* ࠂࠋࠒ *deducatur, vid. ver.* 7. *vel forte, ut* ࠋࠅࠋࠒ*, idem eſt quod* אחרונית *Gen.* 9. *v.* 23. *ſic* ࠋࠋࠒ *Samaritanis idem ſit quod Hebræis* אחר Mutavit, *quia ibi primum mutata eſt primæva hominum lingua. Atqui hic nihil certi pono v.* 13. ࠕࠋࠉࠍ *omiſſo* ࠕ *pro* ࠕࠋࠕࠉࠍ· *D. M. v.* 14. ࠅࠔࠅࠍ *pro* ࠅࠔࠅࠀࠍ· *D. M. v.* 31. ࠌࠍ·ࠀࠅࠓ·ࠊࠔࠃࠀࠉࠌ *Ar. Sam.* ࠌࠍ·ࠇࠀࠉࠍ·ࠇࠓࠀࠎࠀࠍ

CAP. XII.

Ver. 1. ࠔࠋࠇࠍࠊ *Ar. Sam.* الذي ارسلك *v.* 6. ࠔࠊࠌ *Ar. Sa.* ࠎࠃࠀࠐࠍ·ࠍࠀࠐࠋࠎ *Ib.* ࠏࠃ·ࠌࠉࠔࠓ·ࠌࠅࠓࠄ *Ar. Sa.* الي مرج البها *v.* 8. ࠋࠁࠉࠕ· ࠀࠋ. *Ar. Sam.* بيت القادر *Ib.* ࠄࠏࠉࠍࠄ *Ar. Sa.* الكفير *ver.* 13. ࠁࠃࠉࠋ·ࠎࠇࠃࠉࠊ *Suſpectum de mendo: vel enim legendum* ࠎࠏࠃࠉࠊ ope tua; *vel forte,* ࠇࠎࠃࠉࠊ, tui gratia. *v.* 19. ࠋࠀ *Male textui in exemplari additum. D. M.*

CAP. XIII.

v. 7. ࠎࠅࠋࠒ· *Ar. Sam.* مشاجرة *v.* 10. ࠇࠕ·ࠌࠉࠔࠓࠕ *Ar. Sa.* كل مرج

CAP. XIV.

v. 1 ࠔࠍࠏࠓ *Ar. Sam.* العارق *Ib.* ࠀࠋࠎࠓ, *Ar. Sam.* الترك *Ib.* ࠏࠉࠋࠌ· *Ar. Sam.* الديلم *ver.* 2. ࠔࠌࠀࠁࠓ *Ar. Sam.* اسمابل *ver.* 3. ࠍࠐࠎ *: forte ut* נפש *Chaldæis atque Syris,* Monumentum ſalis *vide* 1. *Mac.* 11. *ver.* 28. *Ar. Sam.* بحر *ver.* 5. ࠏࠍࠉࠍࠉࠕ *Ar. Sam.* الصنمين *Ib.* ࠋࠇࠌࠄ *Ar. Sam.* السواد *Ibid.* ࠔࠇࠏࠍࠇࠄ *Arab. Sam.* المرهوبين *Ib.* ࠁࠔࠅࠄ· *A. Sa.* في سيب *v.* 6. ࠍࠐࠅࠎ·ࠍࠋࠔࠄ·ࠋࠍࠋࠅࠃ. *Ar. Sam.* قطره الكحار *verſ.* 7 ࠁࠍࠋࠅࠃ·ࠌࠃࠇ *Arab. Samar.* في احصلص النخل *v.* 9. *l.* ࠏࠌࠌࠀࠄ· *Mo. v.* 13. *pro* ࠄࠉࠂࠃ. *in H. Sa. leg.* ࠅࠉࠂࠃ· *Mo. verſ.* 15. ࠌࠏࠅࠍࠅࠍ·ࠋࠅࠍࠅࠃࠄ *Plane idem mihi videtur* ࠌࠏࠅࠍࠅࠍ *quod Onkeloſo* מחונון *hoc ipſo in loco: excepto quod apud ipſum reſpondet τῷ H.* יכום *apud noſtrum etiam τῷ* ירדפום *: qui proinde diverſis vocibus eundem tribuit ſenſum, quod nonnunquam alibi fit: & fere eodem modo poſterius verbum interpretatur Ar. Sam.* هزموهم الي الغوطة *verſ.* 17. ࠋࠌࠉࠔࠓ·ࠁࠔࠍࠍࠄ *Ar. Sam.* مرج السبي *ver.* 18. ࠇࠉࠋࠄ:ࠇࠉࠅࠋࠄ *: Hic, & verſibus ſequentibus reſpondit* ࠇࠉࠅࠋࠄ *τῷ Heb.* עליון *ubi autem ſeorſim occurrit, reſpondit fere vel τῷ* אל *Gen.* 16. 18. *ca.* 17. 1. *c.* 21. 33. *ca.* 31. 1. 3. *vel τῷ* האל *Gen.* 30. 36. *ca.* 31. 12. *c.* 46. 3. *vel τῷ* איל *Exod.* 15. 15. *aliquando τῷ* עצום *Gen.* 18. 18 *Exod.* 1. 9. *Num.* 32. 1. *ſemel Præpoſitioni* אל *Exod.* 15. 13. *Neque prætereundum hic, quaſdam gentes aliqua Dei Attributa præ aliis ſolitas ſibi reddere magis propria atque peculiaria. Ut Samaritani hoc cognomento* ࠇࠉࠋࠄ·ࠇࠉࠅࠋࠄ *& Arabice* تعالي *Deum ſæpiſſime appellant tum in Scripturis tum & in ipſorum Liturgiis: Judæi* הקב״ה *communiter eum vocant: quaſi Sanctitatem ejus præcipue celebrantes. Arabes Miſericordia ſua Deum maxime indigitant: Galli Æternitate: dum illis dici fere ſemper ſolet* الرحمن الرحيم *: & his L' Eternel. Quod idem de cæteris etiam nationibus dicendum eſt. Quin & nonnunquam ob novos eventus nova ei tribuuntur nomina. vide Anim. noſtras in Exo.* 3. 13. *v.* 23. ࠕࠐࠓࠄ: תורא, *teſte Schindlero idem eſt quod* שורה filum: *tranſpoſitis autem* ו *&* ר *noſtrum hoc habemus vocabulum:* ו. *enim &* פ. *ejuſdem organi, ac fere ſoni literæ ſunt: vel quod forte magis placeat* ࠕࠐࠓࠄ *per hypallagen deduci poteſt ab Hebr.* תפר ſuit, conſuit. מחוט שממנו תופרין כל בגד *inquit A. Ezra, Cui favere videtur Symmachi verſio,* ἀπὸ νήματος*: ac ſi dixiſſit,* A ſutricis vel ſartoris filo, ad ſutoris vel calceamenti corrigiam prorſus nihil accipiam.

CAP. XV.

Verſ. 1. ࠁࠆࠁࠍࠄࠅࠍ in tempore iſtorum, *v.* 2. ࠌࠐࠃࠁࠓ *Ar. Sam.* مستولي *juxta cum Onkel. uterque. v.* 8. ࠌࠌࠓࠀࠕࠍࠄ hæreditabit eam, ſcil. ſemen meum, vel ſucceſſores, *de quibus v.* 5. *V.* 10. ࠐࠏࠐ ࠐࠓࠅ *leg.* ࠐࠕࠓࠅ· *Ibid.* ࠍࠃࠓ* *Hæc ipſa dictio ab Onk. ver. ſequenti per* פלגיא diviſiones *transfertur, atque ita convenit cum cæteris iſthæc verſio. Obſervanda autem illa ſignificatio. Locus iſte ab Ar. Sam. ſic vertitur.* وبضعه تبضيعا وجعل امري تبضيعه تلقا صاحبه *v.* 14. ࠍࠉࠁ *legendum* ࠃࠉࠍ·

CAP. XVI.

Verſ. 2. ࠀࠕࠁࠅࠍࠍ *Ar. Sam.* ارزق *Ante hanc vocem in Chald. Sam. omittitur* ࠀࠅࠋࠉ, forte *v.* 5. *poſt* ࠄࠋࠀ *deeſt* ࠀࠍ *D. M.*

CAP. XVII.

Verſ. 17. ࠀࠕࠇࠌࠄ *vide Cap.* 18. 12. *v.* 18. ࠄࠀ·ࠋࠉࠕ. Ecce non, *vel* annon? *vel ſi* ࠋࠉࠕ *ut Arabica vox ſumatur, quales certe non paucas habet iſta dialectus, tum vertenda erit,* Ecce utinam. *Ibid.* ࠒࠃࠌࠉࠊ *Ar. Sam.* في طاعتك

CAP. XVIII.

Ver. 3. ࠄࠀ *legendum potius* ࠋࠀ *At interrogative ſumptum in idem recidit. v.* 6. ࠏࠂࠅࠋࠉࠍ: עגול *Ch. &* عكال *Ar. eſt proprie* Torta rotunda *i. q.* כעך, *quæ dictio Chaldæis, Syris, Rabb. Arab. Perſis, Anglis, aliiſque nationibus idem ſignificat. v.* 12. ࠒࠏࠓࠃࠕ *tribus dictionibus utitur Interpres noſter in exponendo H.* צחק, *ſc.* ࠕࠌࠇ *v.* 13. 15. *pro qua mendoſe in exemplari ponitur* ࠀࠕࠇࠌࠄ *Gen.* 17. 18. *per metatheſin loco* ࠀࠕࠌࠇࠄ: *prout hoc capite ſæpius, & Cap.* 21. 9. *occurrit.* ࠕࠌࠇ *autem in Liturgia Samarina Arabice redditur per* عاكب *quod ex hoc conſtat tetraſticho*

ࠃࠋࠁࠔࠕ·ࠁࠓࠉࠀࠕࠊ:> ࠇࠎࠃࠉࠄ·ࠇࠊࠌࠕࠊ:> ࠃࠏࠁࠃࠕࠍࠄ·ࠕ ࠌࠇ:>
ࠅࠌࠇࠆࠉࠕࠄ·ࠕࠔࠁ ࠇࠍ:<:> *Quæ verba in alia*

columna e regione Arabice ita ſe habent البست خلايقك احسان حكمتك فعلته عاكبا ونطره تسبح Qui induiſti creaturas tuas ſapientiæ tuæ beneficentiis, miranda operatus es, & gloriam tuam effeciſti conſpiciendam: *Hinc loco ſupradicto, Gen. 17. 17. vertendum eſt verbum illud.* Et admiratus eſt. *Aliæ duæ voces ſunt* ࠒࠔࠓࠅ *hic, &* ࠐࠓࠐ *Cap. 39. 14. 17. quæ ambæ idem plane ſignificant, nempe,* litigavit, contendit: *Habent non infrequenter hoſce duos comites, non diffidentem tantum admirationem, ſed & litigioſam quandam expoſtulationem, ſumma atque inſolita Dei beneficia: vide 2 Reg. 4. 16. Cap. 7. 19. Luc. 1. 18. V. 21.* ࠀࠐࠓࠒ rependam bona: *nec multo aliter Ar. Erpenii (exemplari Arab. Sam. deſunt hic multa, quod ei etiam alibi accidit quam ſæpiſſime)* ارحمهم. ࠐࠓࠒ *autem idem eſt quod Chaldæis atque Syris* פרע *nec non aliquantulum cum eo conſonat.* ࠒ *enim &* ࠏ *in hac dialecto alternant ſæpe (ſic* ࠔࠌࠒ *i. q.* שמע : קים *&* ࠐࠉࠉࠒ *i.q.* עץ) *ſæpius vero* ࠁ *&* ࠐ *literæ homorganicæ. Dicitur etiam* ࠐࠓࠒ *ut &* פרץ, *tam de* retributione mali, *Deut. 32. 35. 41. quam* boni & æqui, *Exod. 21. 36. cap. 23. 1. 3, 4, 5, 9. &c. ubi peculiariter intelligendum de* reſtitutione amiſſi, læſi, *&c. V. 31.* ࠐࠄࠁ *eſt plane hic idem quod Ar.* معن : *& ſimiliter reſpondet Heb.* הואיל: *vide Arab. Deut. 1. 5. & hoc ipſo in loco: unde etiam eodem modo vertendum. Aliter tamen ſupra accipitur ver. 28. 29, 30. hujus cap. ubi idem videtur denotare quod Chal.* מאים *V. 33.* ࠌࠋࠀࠌ *ſic & Ar. Samar. At Ar. Erpenii* نور الله *phraſis quæ fere trigeſies in libro Exodi apud illum interpretem occurrit, ubi in Hebr. eſt tantum* האלהים: *nec non in noſtro etiam aliquoties invenitur Arabico. Neque hoc eo fine proculdubio, ne Deus ipſe crederetur Abrahæ, Moyſique locutus quod hiſce utuntur vocibus,* ࠌࠋࠀࠌ نور *&c. Sed potius occaſionem ita loquendi ab ipſis antiquiſſimis Targumiſtis, Onk. Jonath, & Hieroſolym. ſumpſerunt: qui omnes ſimile quid habent, Exod, 34. 6. Atque alibi etiam, eorum ſaltem aliqui in omnibus fere locis, ubi apud Chaldæo Sam. Arabico Sam. cæteroſque interpretes Arabicos* τῷ ࠌࠋࠀࠌ, *vel* نور *ſit mentio.*

CAP. XIX.

Ver. 3. ࠁࠉࠁࠄ *Eſt plane idem quod* جلسا *in verſ. Ar. prout etiam* ࠁࠉࠁ *ſæpe reſpondet Heb.* ישב *& Ar.* جلس *Ar. Sam.* صنيعا *v. 6.* ࠒࠐࠋࠄ *vitioſe opinor pro* ࠒࠁࠋࠄ *ut & mox venit v. 10. Eſt autem* قفل *Arabibus,* occluſit, obſeravit portas. *v. 9.* ࠒࠓࠁ·ࠋࠏࠋ·ࠅࠏࠋࠀ Accede altius, *vel* ulterius, & veni. *Ibid.* ࠋࠐࠕࠁࠓ *eſt ſuſpcitio de mendo, pro* ࠋࠌࠕࠁࠓ ad frangendum, irrumpendum, ࠕࠁࠓ *enim Samaritanis eſt idem quod H.* פרץ, *cui ſæpe reſpondet Exod. 19. 22. 24. Gen. 38. 29. v. 16.* ࠅࠉࠕࠋࠏࠋ Et turbatus eſt. *Vox eſt peculiaris Samaritanis: reſpondet ut plurimum H.* הום *&* המם: *ab Arab. Sam. vertitur, nunc per* هاج *nunc per* ازعج *omnino idem quod* הום: *inde igitur petenda verbi ſignificatio. Aliquando cum* ࠄ *ſcribitur* ࠉࠕࠋࠄࠋ *in eodem ſignificatu: priori modo ter occurrit: hoc in loco, Deut. 2. 15. cap. 28. 20. poſteriori quater Exod. 14. 24. Num. 21. 20. Deut. 2. 25. cap. 7. 23. convenit hic cum 70. ut fere ſemper ſolet. v. 19.* ࠃࠋࠀ·ࠋࠒࠉ ne *ſis* in excisionem. *v. 21.* ࠁࠄࠐࠀ *vitioſe in exemplari pro* ࠁࠄࠁࠀ *quod Arabibus plane idem eſt cum H.* הפכי: *vide verſionem Arab. Sapient. 5. 24. cap. 11. 21. v. 23.* ࠁࠋࠒࠕࠉ·ࠉࠉࠉࠄ Aſcendens egreſſus eſt: *id. Arabibus* ناض *vel potius* ناص *idem quod* خرج *in Arab. noſtra & Erpenii hoc in loco. Arab. Sam.* ظهرت *v. 24* ࠄࠋࠒࠉ projecit, dejecit; *in quem ſenſum vertit Syrus & Targum Jonath. atque Hieroſ. v. 27.* ࠐࠉࠋࠅ·ࠉࠁࠓ In precatione auroræ, h, e, matutina. *Phraſis Targumica, Pſal. 57. 9.* evigilabo שחר *Targ.* לצלותא דקריץ *Quæ ut recte intelligatur non parum conferunt verba M. Maimonidis in* יד חזקה *Tract. de precibus. c. 1. ſ. 4. Sciendum eſt antiquiores patres numerum precum definiviſſe ſecundum numerum ſacrificiorum: duplex eſt oratio quotidiana, reſpondens duplici ſacrificio jugi: quoties autem offertur ſacrificium ſuperadditum eo die tertia oratio præſcripta eſt, reſpondens ſacrificio ſuperaddito. Oratio quæ reſpondet jugi ſacrificio matutino vocatur* תפלת השחר oratio autoræ: *oratio reſpondens ſacrificio jugi quod offertur inter duas veſperas, vocatur* תפלת מנחה: *oratio reſpondens ſuperadditis vocatur* תלפת המוספין *Hinc illud prophetæ, Pſal. 55. 17. unde poſt pauca addit, Tres fiunt orationes ſingulis diebus: Diebus vero Sabbati, atque diebus feſtis, & Calendis, quatuor: Die autem expiationum quinque. Hæc ille. Conſule ſis, 1 Cron. 15. 21. in Syr. & Arab.*

CAP. XX.

Verſ. 5. ࠁࠁࠉࠁࠅࠀ *Prorſus idem quod Ar.* نصفة juſtitia, æquitas, ص *&* س *in quam plurimis vocibus ſine diſcrimine utuntur non Arabes tantum, ſed multæ etiam aliæ gentes Orientales: ſuffragantur hic, ut ſolent, 70. v. 7. Omiſſa ſunt hæc verba, in tranſlat. Lat.* Tu, *&* omnia quæ tua ſunt. *Ibid. pro* ࠋࠉࠁࠌ *l.* ࠋࠉࠀࠌ. *Mo. v. 8. l.* ࠅࠀࠒࠃࠌ *M. v. 12.* ࠅࠀࠁ ࠏࠁࠉࠒ Atque etiam res eſt, *h. e.* ita ſe habet*:* ut quod res eſt dicam*: vel* revera, certe. *Hoc enim in pluribus linguis obſervare licet, eandem fere vocem ſignificare* rem, *vel* factum, *&* revera, *vel* ſane. *v. 16.* ࠅࠃࠋࠒࠅࠐࠋ Et quod ex adverſo, *h. e.* in omni quod ex adverſo, *vel* contra te eſt, *Aliter etiam de perſona intelligatur,* ei qui contra te eſt, *ut D. Morinus; vel denique* ei qui coram, in conſpectu tuo eſt. *v. 18.* ࠏࠉࠔࠉࠒ *pro* ࠄࠉࠔࠉࠒ *vel* ࠀࠉࠔࠉࠒ *idem quod H.* הציק Anguſtiavit, conſtrinxit, coercuit: *frequens hoc apud Æthiopes tam in MSS. quam impreſſis libris,* ࠏ *pro* ࠄ *&* ࠀ *etiam in litera characteriſtica conjugationis.*

CAP. XXI. v. 1. Pro, fecitq; ei, *in tranſlat. Lat. leg.* fecitque Jehova Saræ.

CAP. XXIII.

Verſ. 16. ࠁࠃࠃࠉ. *H.* עבר *Æthiopibus ſignificat verbum* ዐደወ tranſivit, circuivit, profectus eſt.

CAP. XXIV.

V. 2. ࠌࠀࠉ *Sic in exemplari: pro quo alibi* ࠐࠀࠉ *D. M. v. 21.* ࠔࠀࠉࠄ: *Ar. Sam.* متامل *Ar. Saadiæ* مستسعي potius petebat ab ea: *Unde noſter interpres & Saadias videntur legiſſe* משתה *loco* מתאה *v. 25. leg.* ࠀࠐࠁ *v. 61. l.* ࠅࠀࠐࠓࠐࠉࠁ *Mo.*

CAP. XXV.

Verſ. 8. ࠔࠋࠌ *Gen, 20. v. 30. & cap. 21. v. 16. Reſpondet H.* מת *&* מות: *idem etiam Syris 2 Mac. 7. v. 7. 13. 1. Bar. 1. magis proprie ac peculiariter in hac dialecto ſignificare videtur (quod τῷ H.* גוע *cui ſæpius reſpondit, etiam convenit)* pacatam, facilem, doloriſque expertem mortem; *qualem Græci* ἐυθανασίαν *appellant, Arab.* حتف: *quamque ſibi optare ſolitus eſt Auguſtus Cæſar. Diſtinguit Abravanel inter* יגוע ימת ויאסף *prius dicitur reſpectu corporis, ſecundum reſpectu animæ, tertium reſpectu totius compoſiti. Ar. Sam.* وفا *v. 16.* ࠃࠓࠁࠅࠕࠄࠍ *idem quod Chaldæis* דרותא: *permutatis tantum* & ב: *quo in omni lingua nihil eſt frequentius. Ar. Sam.* يصونهم *ver. 21.* ࠋࠌࠄࠁ ut aptaret, diſponeret uxorem ejus. *Oratio medium homines adaptans ad omne bonum, tam recipiendum, quam faciendum. forte per* ࠋࠌࠐࠄࠁ *ut alibi ſemper occurrit. Vide Lexicon. v. 25.* ࠐࠄࠐࠋࠕ *idem quod Chaldæis* ככלא pallium *(prout apud Baal Aruch occurrit) & ut opinor ab eo: cui affinis Gr.* χλαῖνα. *verſ. 27.* ࠀࠋࠄࠋࠉ: *forſe idem quod* ࠀࠋࠄࠁࠉ Dux, *aut pro eo: vel tanquam ab* الل *quod cum* اول *convenit, teſte Giggio, idem etiam ſignificet, ſc.* primus, primarius, princeps*: vel denique (cum Arabicas voces non paucas habet iſta dialectus) idem ſit quod* الولي Dominus, princeps, rector. *Frequens hoc in Samaritanorum MSS. dictiones Arabicas Arabicis etiam characteribus ſæpe permixtas habere in ſua ipſorum lingua. Ib.* ࠁࠋࠉࠁࠄ *eliſo idem quod* ࠁࠋࠄࠉࠁࠄ *dictio Chaldæis familiaris. ver. 29.* ࠏࠒࠉࠉ: *forte pro* ࠄࠒࠉࠉ *vel* ࠀࠒࠉࠉ *vide Gen. 20. v. 18.* tædio, moleſtia laboravit. *Vel ſi* ࠏ *radicale, ut* ࠏࠒࠉ: *Ch. & Syr.* Stimulavit, pupugit*: quo ſenſu Latini his vocibus utuntur: h. e.* male habuit, anxit, moleſtiam tulit*: unde* ࠏࠒࠉࠉࠉ moleſtia affectus, turbatus ſum, ܡܐܢܬ *ut Syri v. 30.* ࠀࠁࠃࠉࠉ Multiplica, da mihi affatim. *v. 32.* ࠄࠋࠒࠉ *Videtur quidem* ࠒ *pro* ࠊ *ſcriptum: Hoc tantum obſtat, hanc vocem ita ſcriptam, apud Samaritanos neque in Pentateucho, neque in precibus eorum, uſpiam inveniri: ſed pro ea utuntur potius* ࠄࠊ *&* ࠌࠄࠊ. *Gen. 19. v. 24. occurrit hæc vox, ſed alio ſenſu: ſecundum quem ſic vertendus iſte locus, Abſolute,* Me quod attinet, projecit *(*rejecit*)* me ad mortem *v. 34.* ࠔࠅࠉ *Ita ſt in exemplari: ſed ut una vox efferenda. M. Ib.* ࠀࠔࠁࠉ: *a* ࠔࠁࠄ *Hiphil,* conculcationi, contemptui habuit*: id* שפה *&* שף *Ch. (quæ duæ formæ ſæpe confunduntur, idemque ſignificant)* Calcavit, conculcavit*: idem fere cum H.* בוז: *Quæ enim contemnimus, ſub pedibus nunquam conculcamus. vide Joſh. 10. v. 24. Ar. Sam.* ازدري

CAP. XXVI.

Verſ. 1. ࠀࠁࠒࠋࠄࠁ *Ar. Sam.* الخلوص: *ſic v. 6. V. 2.* ࠁࠉࠒ *Ægyptus, apud diverſas nationes variis appellatur nominibus: Judæi* מצרים *vocant: Arabes* قبط *Æthiopes* ግብጽ: *Syri antiquiſſimi* ܡܨܪܝܢ *poſtea* ܐܓܘܦܛܘܣ: *Coptitæ* XHMI: *ita præter hæc ſunt alia etiam nomina accidentaleter tantum, more eorum quæ* ſobriquets *appellant Galli ei adhibita: ſic in ſcripturis* רהב *ſæpius dicitur, propter* robur *& fortitudinem; Syris* ܬܢܝܢܐ *ob ſummam ejus* magnitudinem*: & quidni hic* ࠁࠉࠒ *propter frequentem populi Dei, Abrahæ, Iſaaci, Jacobi, &c totius ſæpe Judaicæ gentis, ipſiuſque Chriſti illic* deſcenſum, *atque illinc* egreſſum *vel aliter ſic liceat interpretari,* Ad egrediendum quo es profectus. *v. 12.* ࠔࠉࠀࠌࠉࠌ æſtimationes, proportiones: *eſt enim* ࠔࠉࠀࠌ *idem quod* ערך: *Levit. 5. v. 15. 18. proinde convenit cum Gr. Aquilæ* εἰκασμένον centuplum, æſtimatum *ut Hieronymus vertit: nec aliter Onk. & Jonath. Arab. Sam.* مائة ضعف *v. 20.* ࠄࠒࠏࠒ *bis ſic ſcribitur male pro* ࠉࠉࠏࠒ *M. V. 21.* ࠀࠏࠔࠓࠄ *plane idem mihi videtur ſignificare quod Arabibus* حسد *& Ch. atque Sy.* חסרא Invidia, calumnia, contumelia. *(facilis eſt permutatio* ࠏࠔ *cum* حس*) conſentiunt etiam aliæ verſiones. v. 28.* ࠌࠁࠋࠉࠀࠄ: *forte,* ſtrues, ſtructura *juramenti cauſa facta quod veteribus in more fuit: vel potius corrupte a Ch.* מומי: ב *&* מ *ſæpiſſime in hac dialecto alternant: &* ࠁ *poſt labialem loco* ࠌ *emphaſeos gratia: quæ tamen permutatio frequens eſt etiam abſque labiali præcedente: ut* ࠏࠉࠀࠌࠄ *idem eſt quod* טינה *Exod. 1. v. 14.* ዘንዐ *Æth.* זנה *&c. v. 29. pro* ࠅࠌࠌࠉࠉࠌࠉࠄ *lege* ࠅࠌࠌࠉࠌࠌࠄ.

CAP. XXVII.

V. 37. ࠀࠓࠃࠁ, *pro quo ver. 33.* ࠀࠕࠓࠃࠁ *Cap. 43. v. 11.* ࠃࠁࠅ *Exod. 33. ver. 17.* ࠌࠓࠃࠁࠄ: *ex alluſione habita ad H.* אף *eſt Arabibus* انف Naſus: Ira. Nunc; *Pariter etiam Samaritanis, a* ࠓࠃࠁ *derivantur prædictæ voces ſignificantes* Nunc, modo. *verſ. 42.* ࠁࠉ *Ita in exemplari, pro* ࠅࠀࠕࠄࠐࠉ *vel* ࠅࠀࠕࠔࠐࠉ

CAP. XXVIII.

V. 1. ࠋ·ࠋࠉࠉࠔࠒ *videtur* πλεονάζειν: *Apud Æthiopes tam* ለ *nativis præfixum nonnunquam invenimus: An recte quærat doctiſſimus v. 17. Omittitur* ࠀࠋࠄࠉࠌ *D. M.* *CAP. XXX.*

V. 11. ࠁࠅࠓ *Videtur Interpres transſtuliſſe tantum vocem* גד *confer cum hoc verſu Gen. 49. verſ. 19. Ter reſpondit hac dictio* בסר: נדר *&* נר *autem Chaldæis eſt* Contemnere: & Annuntiare rem bonam & lætam: *Et* جاد *Arabibus ſignificat* Bonus fuit.

huic posterius significatum convenit noster cum 70. ac nonnullis Judæorum. Moses הכהן apud D. Kimhi Venit ſydus bonum & fauſtum, quod vocant כוכב צרק· Sic etiam Raſhi, Ezra &c. Vel forte ex Arabico verbi uſu intelligatur بسر Expugnavit: expedivit. Gig. ࠁࠎࠓ expeditus atque huic ſenſui ſuffragatur Aquilæ verſio εὔζωνος, Expeditus, accinctus, quaſi ad pugnam: quam præ cæteris probaſſe videtur S. Hieronymus in Pſa. 18. v. 30. Quin & alibi Hebraicam vocem ipſi 70. ita nonnunquam vertunt. v. 14. ࠀࠉࠕࠀࠉࠌ: ܐܬܠܐ & ܐܬܠܡ Syris, teſte B. Bahlul. i. q. ܐܘܣܣܐ موجود ايتا & اتاوة Arabibus Donatio qua conciliatur favor: quæ poſterior ſignificatio (notationi H. דודאים aliquatenus reſpondens) huic loco forſan non inepte conveniat. De ſpecie autem ſive floris ſive fructus, diſſentiunt inter ſe doctiſſimi Hebræorum: Mandragoras eſſe negat A. Menahem (& cum eo plærique alii) שאין להם ריח: Auguſtinus tamen ex eis ſuavcolentes comperiſſe affirmat, contra Fauſtum, lib. 22. c. 56. confirmat etiam Lemnius: & aliquatenus ſaltem Dioſcorides, qui εὐώδη μετὰ βάρυς τινὸς aſſerit. Et paſtoribus (qualis Jacobus fuit) de eis comedentibus, narcoticas eſſe: Itemque matrici prodeſſe, teſtatur Avicenna تحدر ينقي الرحم: quæ omnes illarum deſcriptiones huic loco non parum conducunt. Raſhi Gelſaminum, alii Violas interpretantur. Certe vox Græca, & Georgiana ἴον, & (ⴈⴀ:) ia quæ haſce denotat, ad noſtrum ࠀࠉࠕࠀ prope accedit. v. 21. leg. ࠑࠐࠐࠑࠁࠉ Mo. v. 34. ࠀࠁࠋࠀ: Annon? Nonne? Ita eſt in Ex. noſtro, Armach. & in Arab. Sam. v. 38. ࠋࠁࠑࠏࠋ Reſpondet ſemper Ch. לקביל ab eoque deduci facili homoorganicarum permutatione nullus dubito. v. 43. ࠕࠅࠕࠄ Et auctus, ampliatus eſt. Ar. Sam. واعسر

CAP. XXXI.

Verſ. 9. in H. S. l. ࠀࠁࠉࠊࠌ M. v. 10. in H. S. ࠁࠓࠃࠉࠌ pro ࠁࠒࠃࠉࠌ M. v. 20. ࠀࠒࠓ per hypallagen idem quod Ch. & Syr. ערק: vel potius pro eo. v. 27. ࠔࠐࠔࠀ: Ch. שבש i. q. Hebr. פתה perſuaſit: Item Agitavit לשון חלחלה habet, inquit Aquinas: quare animo agitaſti. Arab. Sam. لما اخبيت Ibid. ࠃࠁࠔࠉࠌ pro H. שרים legebat שרים Arab. Sam. بالسرور v. 30. ࠎࠑࠕࠉ i. q. Arabibus شوقا qua voce hic utitur Ar. Sam. cuique apud eum reſpondet ſæpius, a quo etiam ſono parum differt. v. 31. In verſione leg. filias tuas Mor. v. 32. lege is apud quem inveneris. v. 34. ࠁࠋࠌ In Liturg. Samar. per فصل Arabice vertitur. v. 41. ࠕࠓࠉࠌ interpretis oſcitantia eſt, ut bene obſervat D. Morinus, qui H. שנים annos ſignificans, & duo, ſine ſenſu poſteriorem ſenſum eligit. v. 42. ࠋࠉࠀࠅࠕ varie ſcribitur hæc dictio: alibi ࠋࠉࠅࠕࠄ, & ࠋࠉࠏࠉ: i. q. ליאות ab H. לאה labor, moleſtia. v. 47. ࠕࠅࠕࠁ eſt proprie Inquilinus: prout vertimus (Hebr. יגר tanquam a גור deducit.) Ar. Sam. جلس Sedes, conſeſſus: ita videtur ille interpretari Chald. Sam. ࠕࠅࠕࠁ. Quaſi idem eſſet quod Chald. מותב· v. 49. ࠒࠏࠌࠕࠄ Ar. Sam. ſic vertit hunc locum, &c. والمنصبة الذي قال ينصب الله ubi notandum, ut קום Hebræis (a quo ࠒࠏࠌࠕࠄ) denotat & ſurrexit, & inſurrexit, conſiſtit, & obſtitit; ſic etiam Arabibus نصب, unde منصبة apud Arab. Sam. utrumque indigitat: proinde utræque voci ࠒࠌࠏࠕࠄ, & منصبة conveniat forſan ſignificatio, obſtaculi, impedimenti, &c. q. d. Obſtaculo hoc illi erit, ne inique cum filiabus &c.

CAP. XXXII.

Verſ. 11. ࠇࠋࠀ in exemplari, pro ࠄࠋࠀ· v. 14. pro ࠃࠓࠑࠁࠓࠉࠌ lege ࠃࠑࠁࠓࠉࠌ v. 28. ࠏࠌ vel pro ࠔࠌ ponitur, vel πλεονάζει. v. 32. ࠁࠃࠉࠃ ࠎࠁ ࠕࠉࠎࠄ Ar. Sam. يعرق الانسا

CAP. XXXIII.

Verſ. 4. ࠅࠁࠊࠄ Et flevit: ſingulariter ſolus noſter legit. v. 10. ࠕࠀࠓࠉࠍࠉ pro ࠀࠓࠇࠉࠍࠉ ut plenius effertur. cap. 34. 19. Deut. 33. 11. quæ literarum eliſio in hac dialecto non eſt infrequens. v. 13. ࠕࠀࠏࠓࠁࠊࠁࠍ: Et pulſabo eas. Illud Syris juxta cum Samar. ܕܦܩ i. q. دق لطم teſte B. Bahlul. Aliud ſignificatum, vide Deut. 31. 8. Atque hic ab Hebræo (nec raro id alibi) diſcedunt interpretes Orientales (excepto Perſico) fere omnes: Heb. Sam. Jonath. Onk. Syr. Ar. noſter, Saad. Erpen. &c. Hi cuncti verbum Hebr. vel in prima legunt perſona, vel in tertia ſingulari. v. 14. ࠀࠎࠁࠓ patienter ſuſtinebo. Reſpondet verbo H. Sam. ࠀࠕࠍࠄࠋࠄ prout in Uſſer. Codd. etiam occurrit: quod Job. 8. v. 3. in hunc ſenſum vertunt Syri, ſc. σωζόμενα. Suffragatur hoc loco Arab. Samar. qui verſum hunc ita interpretatur,

يعبر الان مولاي قدام عبده وانا اترفق
رويدا لاجل الماشيه حتي ان اتي الي مولاي الي السعر*

Tranſeat nunc Dominus meus ante ſervum ſuum, & ego lente comitabor (patienter agam Gig.) propter armenta, donec veniam ad Dominun meum in Seir. v. 19. pro ࠔࠉ, leg. ࠔࠉࠍ. Mor. potius ࠔࠍ. ibid. pro ࠁࠀࠔࠄ, quod in exemplari legendum ࠁࠔࠀࠄ.

CAP. XXXIV. Verſ. 9. In Heb. Sam. leg. ࠁࠍࠎࠕࠉࠍࠎ, Mor.

CAP. XXXV.

Verſ. 16. ࠁࠊࠓࠏࠕࠉ Corrupte ab Heb. כברת, vel ut nomen proprium cum 70. interpretatur: Arab. Samar. نحو فرسخ من الارض Erpen. قدر ميل من الارض v. 17. ࠋࠀࠃ pro quo reponendum (inquit D. Morinus) ex alio exemplari ࠋࠀ· ࠕࠃࠇࠋࠉ

CAP. XXXVI.

Verſ. 20. ࠄࠓࠇࠉ, tranſponitur Reſh, teſte Morino: aliud exemplar habet ࠇࠓࠀࠄ· v. 23. ࠔࠁࠅ aliud exemplar ࠅࠔࠁࠅ· D. Mor. v. 24. pro ࠏࠌ quod huic loco minus appoſitum, aliud exemplar ࠉࠕ D. Mor. Arab. Sam. الجبابرة كافع. v. 35. Anith, pro Avith in noſtro & Pariſ. v. 38 leg. ࠕࠇࠕࠉࠅ. Mor.

CAP. XXXVII.

Verſ. 3. ࠆࠒࠉࠍࠉࠌ: aliud exemplar ࠎࠉࠁࠅ D. Mor. verſ. 21. ࠋࠀ· ࠍࠒࠈࠋࠍࠄ· ࠍࠐࠔ. Ar. Sam. لا نفوته الروح v. 25. ࠔࠁࠏࠉ eſt proculdubio i. q. Chald. שעוה & שעף vide Gen. 43. 11. Cera: cui ſuffragantur etiam Ar. Sam. & Erp. شمع Ib. ࠀࠉࠏࠓࠍ, Hæc dictio apud Bar Bahlul, Triticum denotat, & paſtam dulciariam: In Ar. Sam. deeſt quod ei reſpondeat. v. 27. ࠄࠀ in noſtris & Par. pro ࠋࠀ· v. 34. Aliud exemplar ſupplet ࠅࠒࠃࠃ & rupit: D. Mor. ſed plus deeſt. Ib. leg. ࠅࠀࠕࠄࠁࠋ lamed deeſt in exemplari. D. M. v. 35. ࠍࠉࠏࠕ videtur potius legendum ࠁࠉࠏࠕ

CAP. XXXVIII.

V. 5. ࠑࠃࠆࠁࠆࠄ vitioſe opinor pro ࠇࠁࠍࠉࠌ ut ver. 14. v. 8. ࠄࠀ: pro quo aliud exemplar ࠏࠋࠋ D. Mor. verſ. 16. Iſtæ dictiones ࠀࠕࠍ· ࠏࠓࠄࠎࠍ· ad finem ſequentis verſus referendæ ſunt. v. 18. ࠐࠓࠉࠔ Ar. Sam. ࠔࠀࠒࠏࠁࠔ

CAP. XXXIX.

V. 6. poſt prius ࠀࠔࠓ d. ࠋࠅ· in H. Sam. M. v. 10. leg. ࠑࠌࠋࠅࠋࠄ· quamvis in exemp. ࠔࠌࠋࠅࠋࠄ· Mor. v. 16. pro reſtituit. leg. poſuit. M. verſ. 22. Et dedit præfectus carceris in manum Joſephi omnes vinctos, qui erant in carcere: Omittitur in verſione.

CAP. XL.

V. 13. ࠍࠑࠅࠔࠌ· Ar. Sam. يرفع فرعون راسك v. 17. ࠁࠉ poſt ࠏࠋ πλεονάζει: non eſt in alio Exemplari D. Mor.

CAP. XLI.

V. 10. leg. & poſuit eos in Mor. v. 16. ࠉࠕࠏࠍࠉ reſpondebitur: ut 70. Arab. Sam. سوي الله لا يجيب عن سلامة فرعون Syrus apud Hieronymum in hoc loco legit, Reſpondebimus. Aliter in noſtro. v. 22. Deſunt nonnulla in Chal. Sam. poſt ࠔࠁࠋࠉࠌ· v. 31. ࠉࠏࠌ plane i. q. Arabibus عظم v. 32. ࠅࠎࠋࠒࠉ· ࠀࠕࠍࠉࠕࠀ· ࠇࠋࠌࠄ. Et aſcendit ſecundo ſomnium. Sit etiam Hebr. Samar. nec non Arab. Samar. وصعود الحلم ثانيا non ſine aliqua ab Hebr. reliquiſque verſionibus diſcrepantia, quamvis in eundem fere ſenſum. v. 36. ࠋࠎࠑࠔࠍ in reſervationem: videtur affine Ar. محترم ſeparatus, reſervatus: Ar. Sam. وديعة: ſuffragantur etiam Ar. Erp. & Aquil. qui παραθήκη. vertit Ib. ࠁࠓࠏࠏ Vitioſe pro ࠁࠀࠓࠏ ut in alio exemplari. D. Mor. V. 43. ࠍࠁࠋࠕࠄ Rectius alius interpres qui retinet Heb. המשנה D. Mor. Ar. Sam. الوزارة Ib. ࠍࠎࠁࠀ aliud exemplar pro hoc verbo ſcribit ࠁࠏࠒ Ib. In Heb. Sam. pro אברך Ar. Sam. الاب الشفوق v. 45. ࠏࠌࠉࠓࠕࠉࠅࠋࠀ Arcanum meum revelavit ab aliis diverſus Ar. Sam. كنز العلم Scientiam recondidit. Arab. Erp. كاشف الاسرار cui adſtipulatur Arab. noſter, & cum his Onk. Jonath. atque Verſio etiam Ægypt. in Pentateucho Copto: de quo vid. Kircher. Prodrom. Cap. 5. p. 126. Ib. ࠑࠅࠁࠀࠍ Arab. Sam. امام الاسكندرية Pontifex Alexandriæ. v. 54. poſt ࠌࠑࠓࠉࠌ aliud exemplar habet ࠅࠄࠅࠄ, ࠋࠇࠌ. Deeſt etiam initium verſus ſequentis D. Mor. v. 56. ࠃࠁࠁࠄ perperam; alius Codex ࠑࠁࠁࠄ D Mor.

CAP, XLII.

V. 4. ࠀࠎࠒࠋ: Reſtituit hic noſter dictionem, quæ e Targum Hieroſ. plane videtur excidiſſe: ſiquidem teſtatur Baal Aruch apud illud autorem in hoc capite סקל reſpondere τῷ H. אסון: quæ excepto hoc noſtro, in nullo Targumin, nedum in illo, hodie conſpicitur. Eam retinent etiam Iberi, inſerto tantum, d: quibus ⴑⴈⴚⴍⴓⴃⴈⴊⴈ: Sicudili, idem ſignificat: Nec multum diſſonat Græcorum ἐξώλεια: vide An. ad Exod. 21. v. 13. V. 19. ࠏࠉࠁࠋࠅ pro quo alibi ࠀࠉࠁࠋࠅ & ࠄࠉࠁࠋࠅ: Quod Æthiopibus non inuſitatum ſupra notavimus. Ib. ࠎࠓࠊࠍ: pro eodem v. 33. ࠔࠓࠊࠍ: סרכא Ch. i. q. conſona vox Græca ἔξαρχος, procurator: inde ࠎࠓࠊࠍ alimentum, procuratio: Æthiopibus fere idem ሠረሐ Cura, ſollicitudo. Ar. Sam. قوت vid. ver. 33. Ver. 21. ࠄࠋࠁࠓࠉ eſt idem quod Talmudicis איברא: vere, profecto; veruntamen: forte etiam pro eo: ut & cum eo ſatis conſonat. v. 25. ࠆࠁࠃࠉࠍ convenit cum זודין apud Onk. in hoc loco: frequentiſſima eſt Samaritanis alternatio ࠁ & ࠅ. v. 27. ࠏࠃࠀࠄ Sacculus, ſarcina: plane idem quod Syris ܥܘܡܣܐ Iſa. 46. v. 1. Sarcina compreſſa, colligata: voce ei illic annexa, & quidem Synonymica

(ܒܡܘܣܐ *enim* ܠܓܕܠ ܗ̄ *inquit Bar Bahlul,) utuntur hic Onk. & Syrus: quibus adſtipulatur Ar. Sam.* عكم *v.* 28. ࠕࠋࠅࠄࠉࠌ·ࠋࠍࠍ *Arab. Sam.* السلطان بنا *v.* 33. ࠑࠓࠊࠍ *Affine eſt Ch. & Syr.* צרכא Defectus, indigentia, res neceſſaria: *nec ſenſum ſuppeditat huic loco incongruum. Jonathan hac voce utitur: nec diſſimili Onkel. v.* 36. ࠊࠅࠋࠉࠍ *in alio Exemplari* ࠊࠋ·ࠕࠋࠉࠍ *D. Mor. Ib.* ࠕࠍࠉࠀࠅ *in Liturgia Samar. uſurpatur pro* ࠋࠉࠀࠅ *v.* 38. *Omittitur vox* ࠍࠍࠉ *poſt* ࠉࠉࠏࠀ. *M.*

CAP. XLIII.

Verſ. 4. ࠅࠍࠊࠅࠓ: *Videtur confundi hæc forma cum Heb. verbo* ࠊࠓࠄ. *verſ.* 1. *poſt* ࠅࠍࠊࠅࠓ *habet aliud exemplar* ࠅࠍࠌࠉࠓ, *vel,* ࠅࠍࠌࠅࠓ *D. Mor. duobus verbis (quod ſæpe fit) idem enuntians. v.* 10. ࠕࠀࠇࠔࠉࠍࠍ: *forſan per metatheſin pro* ࠕࠔࠀࠇࠉࠍࠍ: *ſiquidem* ࠔࠇࠄ *Samaritanis in hac ſignificatione ſæpe occurrit. v.* 11. ࠍࠁࠎࠀ *proprie* Res decantatæ, vulgi ſermone celebres: نبس & نبص *Arabibus,* Sermo, loquela. *Samaritanis autem peculiariter etiam* cum modulatione vocis: *Reſpondit enim H.* זמר *in diverſis ejus ſignificatis, Exod.* 15. 2. ࠍࠁࠎࠕࠉ Canticum meum, *H.* זמרת *Num.* 13. 24. ࠍࠁࠎࠍ ſurculus *Heb.* זמרה: *Alibi reſpondet* ࠍࠁࠎ·· *H.* גורל *& convenit cum Ch.* פיסא *&* פצא: *atque Syr.* ܦܣܐ *&* ܦܣܬܐ: *Unde* ࠍ *ut Hæmanticum habendum: & ab alio themate vox illa deducenda. Ib.* ࠁࠉࠉࠃࠒࠉࠍ *Ar. Erpen.* مسلعى piſtacium. *v.* 14. ࠃࠌࠏࠀࠉ *pro* ࠃࠌࠏࠉࠀ, *ut res docet, & aliud exemplar D. Mor. v.* 15. *Defectum ita ſupplet aliud exemplar* ࠅࠍࠏࠀࠅ·ࠋࠌࠉࠓࠉࠌ·ࠄࠒࠏࠌࠅ *D. Mor.*

CAP. XLIV.

Verſ. 5. ࠍࠎࠅࠉ·ࠉࠍࠎࠉ Tentando tentat: *ut* 70. *Ar. Sam.* فلا يتفال *v.* 23. *leg.* ࠅࠕࠌࠓࠀ *Mor. Ibid. leg.* ࠏࠌࠅࠊࠅࠍ. *M.*

CAP. XLV.

V. 6. *Deſunt* ࠊࠍࠍ·ࠃࠁࠅ·ࠕࠓࠏࠄ·ࠅࠇࠅࠓࠉ·ࠇࠌࠔࠌࠍࠉࠌ *D. Mo. v.* 7. *Omittuntur nonnulla, quæ ſic habet aliud exemplar* ࠇࠌࠉࠓࠍ·ࠁ·ࠕࠓࠏࠅ ࠅࠋࠌࠒࠉࠌࠄ·ࠋࠊࠅࠍ *Ubi H.* שארית *iſte interpres pro* Fermento *ſumpſit. D. Mor. v.* 11. ࠃࠋࠄ·ࠀࠀࠏࠓࠁ Ne extermineris: *In eundem ſenſum Ar. Sam.* كيلا انقرض. *Aliud exemplar habet* ࠀࠅࠍࠃ *D. Mor. v.* 19. *Omiſſa hic aliud exemplar ſupplet.* ࠏࠅࠋࠍ·ࠋࠏࠅࠋࠊࠉࠊࠅࠍ·ࠅࠋࠅࠍࠔࠉࠌ ࠍࠅ· ࠅࠕࠎࠋࠅࠍ·ࠉࠀ·ࠕ·ࠅࠊࠅࠊࠕ·ࠍࠅࠀࠉࠅ·ࠅࠍ·ࠅࠄࠏࠉࠍࠉࠊࠅࠍ·ࠋࠉࠀ·ࠉࠇࠎ·ࠏ ࠋ· ࠌࠕࠍࠉࠊࠅࠍ·ࠄࠋࠕ·ࠏࠍࠅ·ࠊࠋ·ࠕࠓࠏ·ࠌࠉࠓࠉࠌ·ࠋࠊࠅࠍ·ࠄ ࠅࠕ· D. *Mor.* *v.* 26. ࠁࠃࠏ Corruit. *Ar. Sam.* شكك.

CAP. XLVI.

Verſ. 4. ࠎࠋࠒ *Aliud exemplar præcedens* ࠕࠎࠒࠍࠊ *utrobique utitur. D. M.*

CAP. XLVII.

Ver. 19. *Hæc deſunt in exemplari* ࠎࠁࠍ·ࠉࠀࠍ·ࠅࠉࠀ·ࠕࠓࠏࠀࠍ·ࠁ·ࠍࠅࠋࠇࠌࠄ· ࠅࠍࠄࠉ·ࠕࠍࠍ·ࠅࠕࠓࠏࠀࠍ· *D. Mor. Ibid.* ࠅࠕࠍ *in exemplari pro* ·ࠅࠕࠄ *v.* 25. ࠅࠋࠕࠃ aliorumque qui domibus: *ex uſu vocis Æthiopico: quibus* ካል Alius: *Niſi forte* ࠕࠃ *idem ſit quod iis* ዕደው viri. *Ita quidem Onk.* ולאנש *v.* 26. ࠋࠇࠋࠒ: *in* partem, portionem. *Prima hujuſce verſionis occaſio, a verſu* 22. *hujus cap. deſumpta videtur: ubi* 70. *vocabulum* חק *bis per* δόσιν, *idem plane quod H.* חלק *interpretantur: quos ut alibi quam ſæpiſſime ita & hic ſequaces ſuos habent Onk. Jon. Ar. Par. & Saad. v.* 29. ࠇࠋࠉࠍࠀ pro, loco: *aliud exemplar* ࠊࠀࠉ. ſubter *D. M. v.* 30. ࠅࠀࠃࠌࠊࠍࠉ dormire facies me, *et aliud exemplar,* ࠅࠕࠃࠌࠊ *D. Mor.*

CAP. XLVIII.

Verſ. 7. ࠊࠓࠓࠅࠏࠉ *Ar. Sam.* فرسكا *vide Cap.* 35. 16. *v.* 13. ࠅࠒࠃ. ࠌࠋࠉࠃࠄ *perperam in exemplari, pro* ࠅࠒࠃࠌ·ࠋࠉࠃࠄ *Aliud exemplar pro* ࠒࠃࠌ *habet* ࠒࠓࠁ *D. M. v.* 15. ࠌࠃࠄࠉࠀ *male, pro* ࠌࠃࠄࠅࠉࠀ quo fui, *ut in alio exemplari. D. Mor. Et pro* ࠌࠏࠃࠍࠉ *in H. Sam. rectius in Liturg. Sam.* ࠌࠏࠅࠃࠍࠉ. *v.* 16. ࠌࠋࠊࠄ Rex: *ſic omnes codices Samaritani. D. M. v.* 17. ࠌࠊࠊ *Chald. & Syris* Demiſit, repreſſit, ſubmiſit. *Retinent tamen omnes interpretes Hebraicam ſignificationem,* apprehendit: *Et forſan Samaritanis idem.*

CAP XLIX.

Verſ. 3. ࠎࠁࠍࠉ: *Aliud exemplar habet* ࠋࠄࠅࠏࠉ afflictionis meæ. *D. M. v.* 4. ࠕࠀࠓࠏࠀ *Formari poteſt iſthoc verbum, vel ab* ࠕࠀࠓࠏ lotus eſt: *vel potius forte a* ࠀࠓࠏ *quod cum* ࠁ *ſervili ſignificat ſæpe,* Repente, ſubito, feſtinanter: *unde in Aphel* ࠕࠀࠓࠏࠀ feſtinus, præceps fuiſti (feciſti:) *ita fere Ar. Erpen.* سرع: *H. Sam. autem* ࠍࠇࠐࠎࠀ *optime quadrat. v.* 5. ࠕࠎࠊࠌࠅ.ࠔࠒࠓ·ࠒࠉࠅࠌࠉࠅࠍ *Arab. Sam.* سما ظلما مقاطعتهما *v.* 7. ࠌࠔࠁࠇ *In deteriorem ſenſum ſumitur hæc dictio, ut* ܫܒܗܪܐ *Syris,* Inſolens. faſtuoſus, jactabundus, glorioſus. *vide Prov.* 25. 27. *Iſa.* 10. 33 *Ar. Sam.* ابهج وجلهما *Ib.* ࠃࠁࠉࠒࠀࠅࠍ *concordat hic cum Sam. & Ar. Sam.* كبيبهم: *ab omnibus aliis verſionibus, ut etiam Hebræo textu diverſi: obſervandum. v.* 10. ࠔࠋࠄ *Ar. Sam.* سليمان ࠉࠀࠍࠃࠃࠅࠍ *Aliud exemplar* ࠉࠃࠁࠁࠅࠍ *M. Ar. Sa.* انقاد *v.* 15. ࠕࠓࠉࠎ ࠍࠋࠁࠎ Tributi diſpenſator: ࠕࠓࠉࠎ *enim Deut.* 20. 11. *reſpondet H.* [illegible] *vel aliter,* paſtor miniſtrare: ࠕࠓࠄࠎ *vel* ࠕࠓࠉࠎ *in Liturgia Samaritana reperio etiam per* خادم *verſam: quo modo propius accedit ad verſionem Aquilæ & Symmachi* γεωργὸς ὑποβαλεῖν *v.* 17. ࠏࠋࠄࠉ *pro* ࠏࠋࠅࠉ, *prout in alio exemplari legitur D. M. v.* 19. *&c.* ࠃࠉࠃ·ࠁࠎࠅࠓ *Ar. Sam.* كردوس يتكردس وهو يتكردس في الساقة *v.* 22. ࠋࠏࠉࠉࠉ *Ar. Sam.* صغيري: *quæ ſine dubio propria eſt hujus dictionis ſignificatio: affinis Gr.* ἐλάχιστος: *Armenorumque atque Angl.* Leaſt; [illegible] Laſt. *v.* 23. ࠌࠎࠇࠍࠉ·ࠁࠋࠃࠀࠉࠌ. *Ad quæ verba hæc habet Græc. Schol.* τὸ Σαμαρειτικόν, Καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. *prout in noſtro exemplari: unde elucet hujuſce verſionis Antiquitas, nec non autoritas: quæ tunc temporis in æſtimio fuit: Convenit cum noſtro, ut alibi ſæpius, Targ. Onkel. v.* 24. ࠁࠏࠌࠒࠄ ἐν βάθει *inquit iterum Gr. Schol. habet editio Samaritana: Ar. Sam.* صلابه *ut noſter Arab. a quo (niſi ubi textus Samaritanus differt ab Hebræo) raro diſcedit. Ib.* ࠕࠀࠁࠄࠋࠉ *Ar. Sam.* حلت *Ib.* ࠏࠉࠕࠋ: ab Altiſſimo *Ar. Sam.* من ولي. *Aliud exemplar.* ࠊࠍ·ࠕࠋࠄࠄ *D. M. Ib.* ࠁࠉࠅࠓ *idem quod* בחיר electus, *Exod.* 15. 4. *Arab. Samar.* السلك *v.* 27. ࠉࠎࠉࠍ·ࠎࠏࠃࠉ *Ar. Sam.* ࠉࠏࠍࠌ.ࠕࠋࠇࠋࠉ Deprædatus eſt ornamentum. *Concordant* 3. *Samarit. contra reliquos omnes.*

CAP. L.

Verſ. 21. ࠕࠎࠍࠒ *Arab. Sam.* اكفيكم. *v.* 24. ࠊࠍࠍ·ࠉࠃࠊࠓ *Arab. Sam.* افتقادا يفتقدكم: *ut & verſ.* 25.

EXODUS

CAP. I.

V*Erſ.* 10. ࠎࠋ: *legendum* ࠎࠋࠒ *ut in alio exemplari. D. Mor. v.* 11. ࠌࠍࠃ·ࠑࠃࠉࠃࠍ *Chaldæis* ארמאריאו בלעז Armarium *(inquit Da. d. Pomis) ſignificatio quæ in aliis Chaldaicis Lexicis fruſtra quæritur. Armenis quidem* Caſtrum *denotat: & prorſus ita vertit Arab. Samarit.* حصينة: *juxta quod ſignificatum* ࠑࠃࠉࠃࠍ *deducatur non inepte ab Heb.* מגדל *homoorganicæ enim* ל *&* נ: *Iberis etiam idem ſignificat* Mchedeli, cuſtodia, turris. *Ib.* ࠅࠔࠅࠅ·ࠏࠋࠉࠅ *Non ingratum forte erit Samaritani Commentatoris in hunc locum expoſitionem ſubjicere: plura ex eo, cæteriſque eorum MSS. de Fide illorum, Religione, Cultu, Ritibus &c obſervatione non indigna, in aliud opus, Deo annuente, reſervantes: Dicit textus* ࠉࠔࠌࠅ·ࠏࠋࠉࠅ·ࠎࠓࠉ·ࠌࠎࠉࠌ: Et poſuerunt ſuper eos principes tributorũ, هو عنوان قبول جماعته قوله واستصوابهم رايه وطاعتهم امره . وبهذا استحقوا اهل مصر الاهلاك لموافقتهم اياه على ما يجوز شرعا وعقلا . وذلك انهم وفقوه على اشقايهم وعدم نسلهم واهلاكهم &c Exinde innuens, *totam* Ægyptiorum turbam verbo regis acquieviſſe, ejus approbaſſe ſententiam, præceptoque ejus morem geſſiſſe: ac propterea interitum meritos fuiſſe omnes Ægyptios, eo quod conſenſerant illi, æque ac ipſe; de eo, quod tum legi repugnabat, tum etiam rationi: Nempe, quia populus cum rege de affligendis Dei ſervis, liberis eorum interficiendis, eoſque penitus delendis inique conſpiraſſent, ideo & ſeipſos qui hæc eadem paterentur dignos effecerunt. Proinde cum hanc ſollicitudinem Iſraelitis jam ſtruxiſſent, factum eſt, quo magis eos affligebant ipſi, prolem eis denegando, robur eorum debilitando, propagandique vires ſolvendo, eo magis eis adaugebat Deus excelſiſſimus & robur, vireſque propagandi, ad liberos ultra poteſtatem hominibus ordinarie conceſſam, gignendos? *Hæc ille. verſ.* 12. ࠅࠕࠉࠉࠒࠅ: *Idem omnino habet hic verbum Arab. Erp. verſ.* ضاقوا: *unde liquet ejus ſignificatio. Arab. Samar.* ضجروا *v.* 14. ࠁࠒࠔࠉ اي يستخدموهم *inquit Commentator Samaritanus* بعنف *(qua voce hic utitur etiam Interpres Arab. Sam.) Pergit autem ille prior* يعني انهم لا يرفقوا بهم ولا يتركوهم زمانا في مثله تقوى قواهم Hac dictione innuit, inhumaniter cum eis egiſſe Ægyptios, neque tantum temporis ac quietis eis indulſiſſe, quantum viribus eorum laboribus exhauſtis ſufficeret recuperandis. *Ib.* ࠅࠍࠊ *legendum*

dum [illegible] : ſic aliud exemplar. D Mor. verſ. 15 [illegible] اي حسنة h. e. pulchritudo, inquit idem Commentator : [illegible] اى بهية h. e. Venuſtas. v. 18. [illegible] Vocat rex obſtetrices, *inquit prædictus commentator Sam.* ut ex eis inquirat rationem, quare vivos conſervaſſent maſculos : quæ aſtutitia plane muliebri ad ſpes ejus intercipiendas uſæ, narrant ei ; Mulieres Hebraicas in pariendo multum diverſo modo ſe habere ab Ægyptiacis : ſiquidem hæ كالوحوش لم تحتجن الي قوابل بل يلدن مسرعة بسهولة وقد سمي الشرع التي تقبل نفسها [illegible] من قوله [illegible] والتي تقبلها غيرها [illegible] ferarum inſtar, obſtetricibus minime indigent, ſed feſtinato pariunt, atque facillime. Appellatur autem partu laborans illa quæ ſibimetipſi obſtetricatur [illegible] a voce *qua hic utitur ſacra ſcriptura*, [illegible] : illa vero cui obſtetricatur altera, [illegible] *Hæc ille : ver.* 19. [illegible] *Arab. Sam.* وحسيات *ver.* 20. [illegible] واحد احسانه اليهن انه اوقع في قلب فرعون قبول قولهن فلم يكشف عنه بل قنعت به نفسه واطمان به قلبه Hoc unum fuit *inquit idem Author Sam.* erga obſtetrices Dei beneficium, quod in cor Pharaonis induxerit, abſque ulla inveſtigatione dictum earum boni conſuluiſſe, ſemetipſum ei ſubmittendo inque ejus acceptatione acquieſcendo. *Ib.* [illegible] عرفنا ان اراده الله تعالي تمت واراده فرعون لم تتم *ejuſdem autoris verba habemus.* Hinc diſcimus, Dei excelſiſſimi voluntatem fuiſſe adimpletam, Pharaonis autem illam minime. Siquidem voluit Deus excelſus quod animo ejus repugnabat maxime, eumque *de* pertinacia ejus atque rebellione, reddebat invalidum. Hoc inſuper innuens, ſolere Deum ex peſſima hominum voluntate, quod ſuo plurimum inſervit propoſito, extrahere. *Ib.* [illegible] Innuit retributionem illam, quæ opera earum bona conſecuta eſt : quod nempe, numeroſam earum ſobolem uſque adeo multiplicaret Deus, ut in Iſraele nominatiſſima eis conſtructa eſſent ædificia [illegible] فيقال [illegible] indigitarentque ea, dicendo ; Hæc eſt domus Shiprah, Hæc eſt domus Puah. *v.* 22. [illegible] Liquet propoſitum fuiſſe Pharaonis, ut ſobolem non tantum ſuppr imeret Iſraeliticam, ſed perimeret : in quem finem tres haſce machinatur machinas. الاوله منعهم بالشغل الشاق عن اجتماعهم بنساهم * الثاني انه امر القوابل يقتلوا الذكور حين يولدوا. الثالث لما لم يتم له غرضه نادا في الشوارع [illegible] فتمامه * فسلط عليهم الرعية كي يدخلوا الي منازلهم ويفتشوا نساهم لتعرف (*pro* لتعرف) الحامل منهم من غير الحامل والوالده من غير الوالده Primo, ærumnoſis laboribus eos coercere nititur, ne liberis gignendis operam darent. Tum obſtetricibus præcipit, ut maſculos modo natos interficerent. Denique non hoc modo ſuccedente ei conſilio, inter edicta proclamat ; Omnis filius Hebræis natus &c. & ex ſubditis eis præfecit, qui domos eorum ingrederentur, uxoreſque eorum perſcrutarentur, ad dignoſcendum prægnantes inter eas a non prægnantibus, & parturientes a non parturientibus. *Hæc etiam ille. Atque ex hiſce omnibus, & quæ ſequuntur apud eundem autorem ſatis liquet, Samaritanos ſacras illas quas admittunt Scripturas cum Commentariis non habere tantum, ſed & legere : (cum Liturgia enim eorum Damaſcena conjungitur iſte liber) eoſque etiam literali, ſimplici, atque conciſa, abſque ulla traditionum vel quam rariſſime quidem, & quæ ut indubitatæ ab omnibus habentur, commixtione, earum interpretatione uti. Quin & hoc obſervandum inſuper, Arabicas voces, per quas iſte commentator ullam Scripturæ dictionem explicat, plane eaſdem eſſe cum iis quæ apud interpretem Arabico-Samaritanum leguntur. Unde conjiciat quis forte, vel utriuſque (Verſionis ſcilicet Arab. Sam. atque Commentarii) eundem fuiſſe autorem, vel ſaltem Commentatori huic adfuiſſe iſtam verſionem. Hæc obiter tantum, & pro Specimine.*

CAP. II.

Verſ. 2. [illegible] اي انه كان حسن الصوره بهي الهيبه علي وجه نور ساطع. واعلم ان لفظة [illegible] اسما مترادفه. *Commentatoris Samar. verba ſunt*, hoc eſt *inquit*; Erat ei elegans forma, vultus ſplendidus, ſuper faciem ejus coruſcans lumen. Dictiones autem [illegible] nomina ſunt ſeſe mutuo explicantia. *v.* 3. [illegible] *Pro hoc in Liturg. Sam. legunt* [illegible] navi papyracea. *Huc ſpectant quæ habet Bar Bahlul ſub voce* [illegible] *p.*160. 1. [illegible] *inquit : (qua voce tum hoc in loco, tum etiam Gen.* 6. 14. *pro H.* נפר *utitur Syrus) eſt* شجر غلاظ *(quamvis inter* الحبوب والبقول olera ac legumina *in Kircher Nomenclat. Ægypt. Arab. recenſeant Ægyptii)* [illegible] *(hoc quidem nomine inſigniunt Senes, ſcil.* πεπαγώνων) [illegible] – قالوا ساج واخرون شمشار وقال العبرانيون [illegible] ساج – [illegible] *(unde Heb.* נפר *pro abietis, vel cedri ſpecie ſumunt)* [illegible] *Eſt a. Papyrus junci ſpecies non in Ægypto tantum, ſed & in Syria ac Meſopotamia naſcens, ex quo antiquitus lembos, ſcaphas, cymbas, aliaque navigia pice oblita conſtruxiſſe accolas Plinius teſtatur, lib.* 13. *cap.* 11. *item lib.*7. *c.* 56. *Suffragatur ei* Herodotus, *lib.*2. *Ægyptios accolas ex hoc junco feciſſe ſua navigia. Theophraſtus, lib.* 4. Hiſt. *Plant. Papyrus ad plurima utilis ex eo enim navigia faciunt. Agathias Scholaſticus Smyrnæ, lib.* 5. *de bello Goth. refert claſſem* 150. *navium ex arundinibus compactarum, quæ ſexcentos non amplius homines caperet: Plura de papyraceis iſtiuſmodi, ſive junceis navigiis, videſis apud Wigandum Orat.* 2. *Cl.* Dilher. *diſp.* 1. *Abravanelem, D. Kimhi, A. Ezram, alioſque præſertim* Hebræos *in Eſa.*18. 2. *Veſling. obſerv. ad cap.* 36, Proſper. *Alp. d. plant. Ægypt. qui contra* 70. *eorumque ſequaces Arab. noſtrum, atque Oxon. per* בכלי גמא *intelligunt navigia juncea, quibus utuntur gentes illæ ultra Ægyptum, quas Trogloditas eſſe putant. Hinc Perſ. hoc ipſo in loco* תיבת גמא *por* كشي פוך *vertit. Arab. Sam.* سفينة ساج *Ibid.* [illegible] *ſcil.* [illegible] *ſi modo decantatiſſimo in pluribus Samaritanorum Liturgiis verſui fidem adhibeamus:* [illegible] Deus qui ſervavit Moſen de fluvio Piſone, te ſervet ab omni malo rebelli, atque faſtuoſo. *Ar. Sam.* الخليج *v.* 4. [illegible] *In Lit. Sam.* [illegible] continuit, detinuit ſe. *v.* 5. *poſt* [illegible] *deſunt hæc verba, quæ habentur in Lit. Sam.* [illegible] *Ibid.* [illegible] *In Lit. Sam.* [illegible] *v.* 6. *poſt* [illegible] *deſunt in exemplari* [illegible] D. Mor. *v.* 9. [illegible] *Pro hoc in Liturg. Sam.* [illegible] Idem. *Ibidem, In* Heb. *Samar. leg.* [illegible] M. *v.* 10. *poſt* [illegible] *deſuit* [illegible] *in Ex.* D. Mor. *v.* 13. [illegible]: Injuriam facienti, *a Chal.* סרח læſit, inique egit. *Arab. Sam.* الفاجر. *ver.* 23. [illegible] *corrupte ab* H. שועה פ *&* ו *permutatis.*

CAP. III.

Verſ. 3. [illegible] *Convenit ejus ſignificatio cum Chald.* אשתלהב *mutatis tantum* ה *&* [illegible]*: Atque a Samar. hoc verbo, deduci videtur vox* שלבוקין *apud Targ.* Hieroſ. *Exod.* 9. 9. Tumores efferveſcentes, abſumentes, tabeſcentes. *Arab. Sam.* يستعل. *v.* 5. [illegible] H. הלום *Non autem ut adverbium loci hic accipiendum puta : ſed potius temporis*, feſtinanter, ſubito, raptim *ut alibi ſæpius, Exod.* 33.5. *Num.* 12. 4. *c.* 16. 21. *a Ch.* חטף *: unde* תשופה ſubitaneum, momentaneum : *& Gallorum*, Hative. *v.*6. [illegible] *Vitioſe pro* [illegible] *Ar. Sam.* من التامل الي الله *v.* 7. [illegible] Præpoſitorum ejus, *Ar. Sam.* [illegible] *v.*13. [illegible] فماذا اقول *(ſupra nominati Commentatoris verba ſunt)* فقال له الارب قل لهم [illegible] ومطالبتهم اياه اما لاجل كونهم يعرفوا خبر ابرهيم وتاريخ الاربع مايه سنة وقد انتهت المده فاقتضت الحكمه بعثه السيد الرسول لخلاصنا فان كانت البعثه صحيحه فقد تسمي باسم جديد فقل لنا [illegible] وكما قال بعضهم ان العاده جريه بان يتسمي رب العالمين باسم جديد عند كل حادثه تشاكل تلك الحادثه &c. *Quid* tunc dicam ? Reſpondit ei Deus; Dic eis [illegible] miſit me ad vos. Interrogationis eorum veriſimile eſt hanc fuiſſe rationem : Hiſtoria Abrahami, æraque ejus quadringentorum annorum, quorum jam expletus fuit terminus, erat populo huic probe nota : proinde ad ipſos liberandos poſtulabat hoc tempore ſapientia Dei principis Apoſtoli miſſionem : Cujus ut vera ſit, atque indubitata miſſio, alio Deus appellandus erit nomine. Dic igitur nobis, *inquiunt* ; Quodnam eſt hoc nomen ejus ? Sunt autem qui dicunt, ſolitum aliquando fuiſſe morem, in omni novo, inſigniorique providentiæ eventu, convenienter illi novitati, ipſum Deum novo indigitandum nomine : Sic cum Abrahamum de Cedarlaomer, ſuiſque ſociis victorem fecerat. [illegible] nominatus eſt, Gen. 14. Cum magnæ illius promiſſionis ࠀࠍࠉ·ࠄࠍࠄ:ࠁࠓࠉࠕࠉ:ࠀࠕࠊ *Gen.*17.4. eundem reddiderat compotem, ࠀࠋ·ࠔࠃࠉ dictus eſt. Aſſerunt etiam aliqui Pharaonem reſpexiſſe hæc verba, ࠌࠄ·ࠔࠌࠄ: ac ſi ipſe principem illum Apoſtolum, mittentis eum nomen requireret. At hoc ſciendum, philoſophos omnes, quique ex ſententia erant Pharaonis miſſionem hanc abnegaturos, eo quod eum Theologum, ſive, de cœlo allocutum minime agnoſcerent: illud autem non eſt hic probandi locus. Propterea fieri nequit, quæſtionem hanc a Pharaone faciendam: ſed ipſe princeps Apoſtolus; nominis ejus notitiam petit, quia ipſe de eo interrogaretur: illud igitur ei notum facit, dicendo, ࠀࠄࠉࠄ ࠀࠔࠓ·ࠀࠄࠉࠄ· Neceſſitatem eſſentiæ ejus exinde innuens, nequit non exiſtere, quia Immutabilis, atque Æternus eſt ille, neceſsitaſque illius exiſtentiæ. Dicunt aliqui, ࠀࠄࠉࠄ·ࠀࠔࠓ·ࠀࠄࠉࠄ idem eſſe quod ࠉࠄࠅࠄ. Sunt etiam alii qui volunt nomen quo hoc loco appellatur, fuiſſe ࠀࠄࠉࠄ tantum *q. d.* tecum Ero auxiliaturus in liberando filios Iſrael: Eſt igitur ࠀࠄࠉࠄ اسم مسمعى nomen derivatum, a ſignificatione Novi alicujus beneficii jam collaturi: Eumque indigitat qui neceſſario & per ſe exiſtit. *Hæc ille.*

C A P. IV.

V. 7. In Hebræo textu ࠏ *pro* ࠄ *in voce* [illegible] *D. Mor. Ib.* [illegible] *Aliud exemplar,* [illegible] *D. Mor. v. 8. Deſunt hæc quæ in alio exemplari habentur,* [illegible] *v.* 11. [illegible] *: Vox Hebræa plane contraria, nec cum ullo Interpretum hic convenit : locum ſic vertit,* Quis poſuit loquentem? *ver.* 24. [illegible] *Arab. Samar.* وصدفه ملاك الله *Ib.* [illegible] *Forſan* πλεονάζει ࠏ *: & radix,* [illegible] Deſtruxit *: vel* ࠏ *pro* [illegible] *poſito, quo nihil in hac dialecto uſitatius: idem quod Arabibus* خصم Adverſatus eſt, oppugnavit. *Alibi reſpondet hoc verbum Heb.* אוץ *Exod.* 5. *v.* 13. *&* עצר. *Num* 29. *v.* 35. *quarum neutra huic loco ſatis apte quadrabit ſignificatio. v.* 25. [illegible] petra. *Hinc forte deducatur* מנהרות *Jud.* 6. *v.* 2. ſpeluncæ in petra. *Marſis per inverſionem* Hern, *idem ſignificat. Affine eſt H.* תער Novacula *mutatis tantum homoorganicis,* ח *&* ע *cum* [illegible] *&* ࠄ *Ar. Sam.* صيغ

C A P. V.

V. 6. [illegible] *Ar. Sam.* مستكلين *v.* 9. [illegible] ſolliciti ſunt. *Syris atque Arabibus frequens eſt atque familiaris hæc ſignificatio. Arab. Sam.* ونعطفون *H. Sam.* [illegible] *ſic etiam in Uſſer. v.* 16 [illegible] [illegible] culpa apud te eſt. *Sic etiam Hebræorum quidam* עמך *per* עליך *exponunt. A. Ezra in lo.* החטא יהיה עליך *aſtipulatur etiam Ar. Sam.* الخطيه قبالك *Alii* עמך *idem ſignificare volunt quod* לעמך ad populum tuum eſt *&c. h. e.* in populum tuum ſævitur, *ſic Aquila, Onk. &c. Sunt denique qui* על עמך *vertunt,* Super populum tuum reatum adducit hoc: *vid. Sal. Jarhi. R. Menahem,* נמצא חטאים עמך. *Ita etiam Symachus, & Ar. Er.*

C A P. VI.

V. 1. [illegible], *vitioſe in exempl. pro* [illegible] *v.* 5. [illegible] *plane convenit cum Ar.* جريض præfocatio animi præ mœrore & anguſtia: *ab eoque videtur profectum. Emphaſin addit H.* נאקה.

C A P. VIII.

V. 3. leg. [illegible] *Mo. v. 4. Supplendus eſt defectus voce* [illegible] *D. M. v.* 9. [illegible] *Vertitur, ac ſi ſcribendum erat per metatheſin* [illegible], judicem te fac. *At retinenda eſt potius propria verbi forma: quæ reſpondet aliquando Hebræo* הפליא *&* הפלה; *aliquando τῷ* בער, *& nonnunquam τῷ* בטא. *v. Lex. Sam. Ex his, huic loco præcipue convenit ultima ejus ſignificatio.* Effare, pronuntia, conſtitue, poſtula: *ut fere omnes habent verſiones : præ aliis huic ſenſui favet Arab. noſter* افرج *denotans proprie* poſtulationem בבטוי *verſ.* 16. [illegible] *Chal. atque Syr.* קלמא *Ar. per inverſionem* قمل *idem plane ſignificant quod Sam.* [illegible] pediculos: *& proprie quidem, teſte Bar. Seruſhai* ܩܠ ܩܡܠ ܩܠܡܘ graviſſime mordentes: *& ut Phagius exiſtimat,* Inguinales. *v.* 30. *abeſt a textu, ex alio exemplari ſic ſupplendum* [illegible]

C A P. IX.

V. 5. in fine [illegible] *Sine ſenſu : in alio exemplari rectius* [illegible] *D. Mor.* [illegible] *autem hoc loco reſpondet prorſus præcedenti voci* [illegible] *vide Exod.* 32. *v.* 6. *quod etiam ſæpius occurrit ita. Neque hoc huic interpreti inſolitum, duobus nonnunquam etiam tribus verbis idem enuntiare. Gen.* 21. *v.* 1. *Animad. ca.* 22. *v.* 16. *An. V.* 9. *leg.* [illegible] & ſuper *M. verſ.* 15. [illegible] *: videtur in utroque ſenſu ſumi, ut Hebræis atque Chal.* דבר *tam pro* Peſte, *quam pro* verbo; *quia ut cuique virgæ ſive plagæ ſua vox eſt ſuumque verbum Mic.* 6. *v.* 9. vox flagelli *Nah.* 3. *v.* 2. *ſic Peſti præ aliis eſſet. Arabibus etiam* ملل *&* ملال *&* dictionem *denotat atque* febrim. *v.* 17. [illegible] *Samaritanis, Chal. & Arab. idem; a Græco* ὄχλος. *Ara. Sam.* منطبطا بقومي: *quod rectius ſcribitur* منصبطا *verſ.* 31. [illegible] *In Liturgia Samaritana Arabice redditur per* فرع *i. q. Syris* ܦܪܥ Effloruit: *quæ ut propria habenda eſt hujus vocis ſignificatio. Huic convenit Arab. Sam.* مرهف *v.* 32. [illegible] mollia ac tenera: *Ar. Sam.* خفيان abſcondita, latentia. תחת הארץ באפלה *inquit Abravanel ad lo. cui ſuffragantur D. Camius, A. Ezra Al. Lippomannus, aliique : quorum ſententiæ multis adverſatur N. Fuller. Miſcel.* 3. *c.* 11.

C A P. X.

V. 1. *in H. S. le.* [illegible] *Mo. in Uſſ.* [illegible] *v.* 5. [illegible] *vitioſe in exemplari pro* [illegible], *ut mox occurrit. v. 6. V.* 21. [illegible] & recedere faciet, auferet caligo, *h. e.* inductæ tenebræ tollent ſolitas noctis tenebras; ut lux major tollit minorem. *vel,* & ceſſaverit, *h. e.* poſtquam ceſſaverit (deſierit) caligo : *Ita fere Onk. Jonath. & Arab. noſter: Arab. Sam.* وانطمس

C A P. XI.

Verſ. 5. [illegible] in ſocietate, congregatione tua. צמת & Congregari, conjungi, *Nec diſſentit Arab. Sam.* بصاكبك *v.* [illegible] *pro* [illegible] *: aliud exemplar* [illegible] multiplicare. *Et* [illegible] *pro* [illegible] *D. Mor.*

C A P. XII.

V. 11. [illegible] *per apocopen a* מקל. *v.* 14. [illegible] *in Ex. pro* [illegible] *verſ.* 16. *Hæc deſunt in ex. noſtro* [illegible] *v.* 40. [illegible] *deeſt ante* [illegible] Mo.

C A P. XIII.

V. 12. [illegible] *præcedere debet* [illegible] *Ib. pro* [illegible] *aliud exemplar* [illegible]*: & pro* [illegible] *al.* [illegible] *M. v.* 18. [illegible] *aliud ex.* [illegible] *D. Mor. verſ.* 19. [illegible] recordando recordabitur. *verſ.* [illegible] πλεονάζει [illegible]

C A P. XIV.

V. 4. [illegible] *pro* [illegible] *: aliud retinet H.* [illegible] *D.*

C A P. XV.

V. 1. [illegible] *Æthiopicus,* ሰቡሕ ዘተሰብሐ፡ Glorificandus qui glorificatur. *v.* 2. [illegible] *Æth.* ወመሰወረ፡ ኮነኒ፡ ለአድኅኖ Protector factus eſt mihi in ſalutem meam. *ver.* 3. *Æth.* እግዚአብ ይቀጠቅጥ፡ ፀብአ፡ Dominus conterens bella. *v.* 4. [illegible] *Æth,* ወ projecit. *Pro* [illegible] *aliud ex.* [illegible] *D. Mor. Ib.* [illegible] *Æth.* ኅሩያን፡ ወመስተፀዕናን፡ በመሰልስት፡፡ ወተሰጥሙ፡ Electos & aſcenſores in bus (*h. e.* qui tribus equis inſidebant *ut Origen. & Gr. Nyſſ. vid.* *Nobilii in lo.*) *vel,* cum Triariis: (*Ita* مثلث *Arab. in eadem forma* *Æth. vertitur Ezec.* 23. *v.* 23. *Intelligit opinor veteranos milites ſtatiſſimæ virtutis viros quos* גברין *appellat hic Onkel.* גברוי *T. Jon & Hieroſolym.* سرهنكي *Thavvaſ.* τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ πρὸς τρεῖς δυνα ἀντιστῆναι, *Orig. & Gr. Nyſſ. lo. pred.* ܪ̈ܫܐ ܕܪ̈ܝܫܢܐ Principes principum, *Vul. Ezec.* 23. *v.* 23. *forte q. ut apud Rom tertio loco, poſt haſtatos qui primo, & principes qui ſecundo, pugnam peſſabant*) & ſubmerſi ſunt. *Ch. S.* [illegible] *idem quod* אשתקע *& fo corrupte pro eo. v.* 5. *In H. Sam. leg.* [illegible] *Mor. Ib.* ወደፈኖሙ፡ ማዕበ ወተሰጥሙ፡ ወስተ፡ ቀላይ፡ ከመ፡ እብን፡፡ Et operuerunt eos fluctus; & merſi ſunt in profundo, ſicut lapis. *v.* 6. [illegible] *Æthiop.* ተሰብ glorificata eſt *Ib.* [illegible] *Æthi.* ሠረወቶሙ፡ diſperſit, eradicavit. *Æth.* ወበብዝኃ፡ ስብሐቲከ፡ ቀጥቀጥኮሙ፡ ለጸላእትከ፡፡ ፈነውከ፡ መዐ ወበልዖሙ፡ ከመ፡ ብርዕ፡፡ Et multitudine gloriæ tuæ confregiſti adverſarios tuos; miſiſti iram tuam, & devoravit eos, ſicut ſtipula. *Ib. leg.* [illegible] *Mo. v.* 8. [illegible] *Æth.* ቆሙ፡ inſurrexerunt *Ib.* [illegible] طمي Elevatio, *ſenſu huic loco non incongruo. Pro hoc Æthi.* አረፍት፡ murus [illegible] *Æth.* ወረግዐ፡ ማዕበል፡ & compactæ, *vel,* condenſatæ ſunt dæ : ረግዐ *hic plane idem eſt quod Heb.* רקע condenſavit, confirmavit. [illegible] *Æth* ወእጸግብ፡ ለነፍስየ፡፡ implebo animam me *Reliqua pars ver. ſic ſe habet,* እቀትል፡ በመጥባሕትየ፡ ወእኴንን፡ ብእ Interficiam gladio meo & dijudicabo manu mea. *Ib.* [illegible] *Æth.* ፈነውከ፡ መንፈሰከ፡ Miſiſti ſpiritum tuum. *verſ.* 10. [illegible] *omnino idem quod Chal.* אטלטלו dejecti ſunt. *verſ.* 11. [illegible] *Æth.* አመልክት diis. *Ib.* [illegible] *Æth.* ሰብሐቲከ፡ laus tua. *verſ.* [illegible] *Æth* ወአስተፈሣሕከ፡ በኀይልከ፡ ተረፈ፡ መቅደስከ፡ Lætas fe *vel* conſolatus es reliquias ſanctuarii tui. *Ib.* [illegible] *Ab omnibus interpretibus diverſus hic abit noſter ſumendo* אל *præpoſitionem pro* Deo. *v.* 14. [illegible] *confer cum hoc loco Deut.* 2. 25. *c.* 28. 60. *v.* 27. *& c.* 9. *v.* 19. *ubi Arab. Sam. verbum hoc explicat per* tremuit, contremuit *: quæ quidem propria videtur ejus ſignificatio quam prope accedit Arab.* مرع *Æth. vertit* ወተመዐ፡ & irati *v.* 15. [illegible] *convenit cum Syr.* ܐܬܪܩܩ Attenuatus eſt, mac *In Aphel occurrit Ecclus.* 25. *v.* 22. ܐܪܩܗ *: idem quod* רקק *& Ch. atque Arab. v.* 15. *Æth.* ወተመሰወ፡ liquefacti ſunt. *v.* 16. *prorſus idem quod Ch.* שתק, *& quod per tranſpoſitionem Arab. quæ ambo ab eo deduci videntur Ib.* [illegible]. *Hinc proverbium,* ut lapis. *Afflictionum effectus Silentium. Æth.* ጸንዐ፡ ለመኰንን፡ durior factus eſt. *Ib.* [illegible] *Æth.* ሕዝብከ፡ populus tuus. *v.* 17. [illegible] *Æth.* መቅደስከ፡፡ *Ib.* [illegible] *Æth.* ውእቱ፡ ድልው፡ መኅደርከ፡ እግዚ ዘገበርከ፡ ቅዱስ in paratum habitaculum tuum Domine, Sanct feciſti. *verſ.* 18. [illegible] Angelus æternitatis ultra. *Æth.* ይነግሥ፡ እግዚአብሔር፡ ለዓለም፡ ወለዓለም፡ ዓለም፡ Dominus regnabit in ſeculum, & in ſeculum ſeculi, & ultra. *v.*

exemplari Rom. atque Poc. plura habet quam ulla alia verſio, totus verſus ſic legitur, እስመ ፡ ቦአ ፡ ሰረገለቲሁ ፡ ለፈርዖን ፡ ምስለ ፡ አፈራሲሁ ፡ ወመስተጽዕናኒሁ ፡ ውስተ ፡ ባሕር ፡፡ ወአስተገብአ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሳዕሌሆሙ ፡ ማየ ፡ ባሕር ፡፡ ወደቂቀ ፡ እስራኤልሰ ፡ ሐለፉ ፡ እንተ ፡ የብስ ፡ ማእከለ ፡ ባሕር ፡፡ ወማየሰ ፡ ሎሙ ፡ አረፍት ፡ በየማን ፡ ወአረፍት ፡ በጸጋም ፡፡ Quoniam ingreſſus eſt currus Pharaonis cum equitibus & aſcenſoribus in mare: & congregavit ſuper eos Dominus aquas maris: filii autem Iſrael tranſierunt per aridam in medio maris: & aquæ etiam eis murus fuit in dextram, & murus in ſiniſtram. *v. 21.* ࠅࠀࠂࠉࠄࠀ *Cum noſtro convenit Onkel.* מעניא: *Verbum quod proprie eſt* Reſpondere in cantu, alternis canere. *Atque iſtiuſmodi Antiphoniæ & carmina amœbæa permultum in uſu fuerunt non in antiqua tantum Judæorum eccleſia, ſed in Chriſtianorum nova. Quin et apud Orientales omnes, quod ex Ritualibus eorum conſtat, durat hæc praxis uſque in hodiernum diem. Hinc in Liturgia Samaritana (neque enim de aliis hic dicendi locus) poſt ſingulos fere 4. vel 6. verſus hæc recitantur verba* ࠀࠃ·ࠓࠇࠓ·ࠀ·ࠌࠄࠇࠉࠓ·ࠀ·ࠌࠄࠇࠀࠄ·ࠋࠔࠌࠊ·ࠓࠁࠄ·ࠅࠋࠉࠅࠄ. Quia tu es miſericors, quia tu es miſericors, laus nomini tuo maximo atque victorioſo. *Et ut Chriſtiani per tot jam ſæcula, quo firmius Trinitatis aſtruatur fides, ſuam Gloriam Patri, & Filio &c. in eodem officio ſepius ingeminare ſoliti ſunt; ita illi ad propugnandam Dei unitatem ſuas illas antiphonias omnes hoc modo claudunt* ࠋࠉࠕ·ࠀࠋࠄ·ࠀࠋࠀ·ࠀࠇࠃ: Non eſt niſi Deus unus. *v. 24. leg.* ࠃࠓ·ࠄࠁࠒࠓ *Mor. v. 25.* ࠅࠓࠍࠄ *perperam in exempl. pro* ࠅࠓࠌࠄ

CAP. XVI.

Verſ. 25. Hæc deſunt ࠅࠀࠌࠓ·ࠌࠌࠄ·ࠀࠍࠋࠅࠀࠄ·ࠉࠇࠅࠌࠉ·ࠄࠋࠀ·ࠌࠁࠀ· ࠉࠇࠅࠌࠍ·ࠋࠉࠇࠄࠅ *verſ. 31.* ࠌࠍ *Chaldæis, Syris, Æthiop. Malaic. Latine valet hæc particula,* Quid, *nec non etiam Coptitis, quod primus ni fallor, ex modernis ſaltem Hæbræis, obſervavit Chazkuni. Ita quidem in Nomenclatore Ægyptiaco-Arabico D. Kircheri interpretatam habemus:* ⲙⲁⲛⲏⲛ *idem quod* ⲝⲉⲇⲩⲛⲉⲫⲁⲓⲁ ما هو هذا. *Huic concinit Theodoreti illud, plurimorumque cum eo patrum, ſc. quod Interrogatio vicem nominis habuerit. Nil abſurdi (D. Druſii verba ſunt) ſi dicamus Iſraelitas; qui tot annos in Ægypto triverant, uſos fuiſſe particula ejus linguæ. Ibid.* ࠐࠉࠋࠒ·ࠊࠀࠓࠆࠀ: ſicut oryza decorticata: *De mendo ſuſpectum: Sic enim Schol. in editione 70. Romana* τὸ ζαμβριτικὸν, ὡς σπέρμα ὀρύζης. *Unde liquet in codice quem ille citat, locum hunc ita olim fuiſſe converſum* ࠄࠅࠄࠀ·ࠊࠀࠆࠓ·ࠀࠓࠆࠀ: *ac proinde* ࠀࠓࠆ *ibi reſpondiſſe* τῷ *Heb.* גד. *Dictio cujus ſignificatio ipſis Judæis hodie non minus ignota, quam Manna fuit patribus. Sunt qui per* חרדל *exponunt: & ſunt qui ut nomen proprium ſumunt.* כורע גד *ſc. ut ſemen Gad ultra Jordanem non gradiebatur; ita neque Manna. Communiter quidem per* כוסבר Coriandrum *vertunt Targumiſtaum maxima pars atque Talmudici. A. Ezra autem ingenue fatetur ſe neſcire quid ſignificet, quia in Scriptura eſt abſque ſocio. Certe* oryza *propter colorem magis convenit; præcipue notæ, atque uſus apud Orientales, nutrimentique (teſte Avicenna) congruentioris: prout* Manna *omnibus conveniſſe ferunt; parvulis ſapuiſſe, inſtar humoris olei; juvenibus ut panem; provectæ ætatis hominibus, velut placentas ex melle. Ar. Sam.* هو كالبزر مقشر Sicut ſemen decorticatum. *Ib.* ࠉࠊࠌࠐࠏࠉ· *Affine eſt* ࠉࠊࠌࠐࠏࠉ· τῷ *Ar.* كعك panis, *atque ita interpretantur hunc locum alii interpretes: atque etiam* ࠉࠐࠏ *apud Samaritanos in eodem ſenſu ſumitur, quo* חפף *&* חפה *apud Ch. vel forſan Epitheton eſt abſque re, prout Græcis* ἄρτος, *qua voce utuntur hic Aquila & Symmachus. v. 36.* ࠌࠊࠋࠄ Epha *vide An. ad Num. 28. 5.*

CAP. XVII. verſ. 3. &c. ࠉࠕࠉ· me, et filios meos & pecora mea.

CAP. XVIII.

Verſ. 11. ࠏࠉࠐࠅ *eſt plane idem quod H. atque Syris* חצפו protervi, contumaces fuerunt: *cui interpretationi conſentit etiam Arab. Epen.* تواقحوا *v. 13. pro* ࠉࠄࠅࠄ *leg.* ࠅࠄࠅࠄ *Mor. v. 21.* ࠀࠍࠇࠄ *videtur hic & alibi convenire cum Chal.* הנאה: *unde & forte deducitur. v. 22.* ࠅࠀࠒࠉ· Et imminue: *id Arab.* قص *atque ita fere vertunt hunc locum 70. Onk. aliique: vel a* قص præcide: *In alio exemplari* ࠅࠒࠋࠋ· D. M.

CAP. XIX.

Verſ. 12. ࠊࠌࠆࠒ·ࠐࠉࠒࠍ *Melius aliud exemplar* ࠊࠌࠆࠒ· *D. M. v. 13.* ࠉࠇࠓࠅ ࠉࠇࠓࠌ· *Aliud ex.* ࠉࠋࠊࠌࠅࠀࠋࠌࠐ *D. M. v. 18.* ࠋࠉࠄࠅࠄ· *præcedere debet* ࠅࠆࠋࠒ· *D. M. v. 19. Deſunt initio verſus* ࠄࠅࠄࠒࠋ·ࠌࠍࠓࠁࠌ·ࠌࠀࠏ· ࠉࠓࠇࠓࠌ·ࠍࠒࠀࠅ· *ubi* ࠌࠀࠏ *ponitur pro* ࠌࠅࠀࠄ, *vel,* ࠌࠉࠀࠀ· *D. Mor. Ib.* ࠌࠏࠉࠋࠄ· *H.* יעננו *prave, vel pro* ࠌࠀࠏࠉࠋࠄ confortatus eſt eum; *vide Deut. 31. 6. 7. vel quod ſenſui hujus loci magis convenit, pro* ࠌࠏࠍࠉ·ࠋࠄ: *quamvis enim apud Samaritanos rariſſime in uſu eſt Hebr. hoc verbum, ſed pro eo fere ſemper Arab.* ࠀࠂࠉࠐ: *bis tamen, nec amplius (ni fallor) in Pentateucho occurrit: Gen. 30. 33. Num. 35. 30. alibi rarius. v. 21.* ࠉࠋࠐࠐࠊࠅࠍ ܟܒܒܘ *inquit B. Bahlul. idem eſt* شجعوا Audaces, animoſi nimis: *quo ſenſu uſurpatur in 5. Conjugatione* تشجع *Jer. 2. 25. cap. 18. 12. Ibid. pro* ࠍࠀ* *leg.* ࠍࠀ· *contracte i.q.* ࠍࠏࠀ· *Mor. v. 24.* ࠍࠀ *per Apocopen pro* ࠍࠏࠀ: *ut verſ. 25.*

CAP. XX.

Verſ. 10. ࠅࠂࠉࠅࠓࠊ *præcedere debet* ࠐࠄࠌࠀࠊ· *D. Mor. v. 17. pro* ࠄࠉࠅࠀ*· *leg.* ࠄࠄࠅࠀ· *M. v. 22.* ࠌࠀࠌࠅࠓ· *Apud Rabbinos innuit,* Mutare fidem: *At magis arridebit forſan Arabicum vocis ſignificatum: & jure quidem, utpote, quod ad Senum verſionem propius accedit. Eſt enim* نكص *Arab. idem quod Hebr.* סוג Recurſari, retrocedere, avertere ſe, *peculiariter,* præ metu, *vel* hæſitatione, *cui etiam diſerte reſpondet: Iſa. 50. 5.* Non te avertes, cohibebis abſtinebis omnino, *ut 70. in plurali* οὐκ ἀφέξεσθε *Deut. 18. 21. v. 26.* ࠐࠎࠒࠓࠉࠍ· *Proprie,* per machinationes, artificia, opera confecta, congeſta, excogitata, *qualia ſunt,* gradus, ſcalæ: *horum diminutivum in Græco vulg. dicitur* σκάλα, *cui affine Sam.* ࠎࠒࠓ: *& mutato* ࠓ, *&* ࠋ, *quo nihil in hac dialecto uſitatius, convenit etiam cum Latina voce, Turc. Copt. Ital. Hiſp. atque Gall.* ࠎࠒࠓ *autem idem eſt Samaritanis quod Heb.* מעלל *Deut. 28. 20. Et verbum reſpondet Heb.* התעלל Excogitavit, machinatus eſt: *Exod 10. 2. Num. 22. 29 Quin &* עלל *apud Hebræos videtur idem ſignificare quod* עלה aſcendit *unde* עלי ſuper: *& Syriace* ܥܠܝܐ ſuperiores: *atque hoc modo* ࠎࠒࠓࠉࠍ· *ſi ab hoc ſenſu verbi formemus,* Aſcentiones, *&* elevationes *indigitabit, & cum cæteris omnibus interpretibus noſter ad amuſſim conveniet.*

CAP. XXI.

Verſ. 8. ࠉࠌࠋࠇ· *Aliud exempl.* ࠉࠌࠋࠏ, *D. Mor. Ibid.* ࠁࠋࠁࠅࠌ·ࠁࠄ· In veſtiendo, poſtquam induerit ſe illa: *hoc eſt, poſtquam matrimonio illam ſibi junxerit: Hinc mulier viro maritata apud Juriſperitos dicitur,* Soubs couvert Baron. *Atque hic primo occurrit metaphoricus hujus vocis uſus: poſt tam in ſcripturis quam alibi varie transfertur, tum ad perſonas, 2 Chron. 24. 20. Rom. 13. 14. tum ad res: 1 Pet. 5. 5. In Liturg. Sam. qui Sabbatum non rite celebrat, aiunt,* ࠋࠀ·ࠋࠁࠌࠌ·ࠁࠀࠄ· *v. 10.* ࠋࠏࠌࠉࠓࠄ *legendum* ࠋࠄࠏࠌࠉࠓࠄ· *D. M. De* ࠉࠓࠉࠊࠍࠉࠄ: *vide An. ad Deut. 11. 12. V. 13.* ࠐࠀࠒࠋ *Italice ſignificat inquit D. Pomarius,* Accidente mortale, *idem interpoſito tantum* ܒ, *quod Syris* ܡܣܘܒܠܐ. *Vide Gen. 42. 4. An. Ibid. pro* ࠉࠊࠌࠁࠍࠄ *leg.* ࠉࠊࠌࠍࠄ *Mor. v. 22.* ࠐࠅࠓࠄ *rectius forte legendum,* ࠉࠅࠓࠄ. *ut ſic conveniat cum 70.*

CAP. XXII.

Verſ. 2. ࠁࠀࠀࠓࠀࠄ, *pro* ࠊࠇࠀࠓࠀࠄ *in alio Ex.* ࠁࠍࠁࠒࠄ *D. M. v. 5.* ࠉࠍࠁࠏࠉ *aliud* ࠉࠓࠏࠉ *& rectius,* D. M. *v. 6.* ࠉࠒࠉࠓࠀࠄ, *aliud* ࠀࠅࠒࠃࠅࠀࠄ· *v. 8. deeſt,* ࠌࠋࠇ D. M. *v. 10.* Aut abactum, *omittitur in verſione. v. 13.* ࠉࠃࠉࠉ* *Aſteriſcus ſubindicat, mendum, pro* ࠉࠁࠃࠉ. *v. 15.* ࠊࠍࠊࠌࠄ *rectius* ࠉࠊࠍࠊࠐࠄ

CAP. XXIII.

V. 1. poſt ࠀࠃࠊ *deeſt* ࠏࠌ *D. Mor. v. 5. pro,* bajulando bajulabis, *lege* ſublevando ſublevabis. *verſ. 16.* ࠄࠒࠉࠉࠓ *Præcedere debet* ࠉࠅࠇࠃ *verſ. 19.* ࠊࠁࠃࠇ·ࠀࠍࠌࠇࠅ Sicut ille qui ſacrificat pravum, abominandum: *ad verbum* oblivionem, *h. e.* oblivioni tradendum. *Sic enim vox* שכח *(quæ in Heb. Samar. reſpondet huic* ࠀࠍࠌࠇࠅ; *ex qua interpretatione eam non verbum, quod aliqui Docti volunt, ſed ut nomen, habendam eſſe, clare liquet) &c.* לשון בזיון תיעוב מאום פגול *juxta ipſos Hæbræos habet. Hinc in Targum non ſemel per* אתרחק *exponitur Iſa. 23. v. 15. 17. Et apud Syros quod ei communiſſime reſpondet verbum* ܛܥܐ Oblitus eſt, *inde derivatur* ܛܘܥܝܐ abominatio, idolum. *Ut & apud Arab.* ضل oblitus eſt, *deducitur* ضلة, res prava, rejicenda, nihil boni habens. *verſ. 25.* ࠅࠉࠐࠏࠉ & aufert.

CAP XXIV.

V. 4. omittitur dictio ࠄࠏࠅࠓࠄ *D. Mor. v. 11.* ࠅࠋࠉࠉࠏࠓࠉ laterales, *h. e. qui conſcenſo monte, quaſi lateri divinæ majeſtatis propius appropinquarant: per* גדולים *exponit Abravanel: per* בעלי סוד *Aquinas. Intelligit, inquit Menahem, Nadab, Abibu, reliquoſque Seniores qui ita vocantur* שנאצל עליהם רוח הקדש.

CAP. XXV.

V. 10. Deeſt ࠅࠁࠋࠃࠄ *aut quid ſimile D. Mor. v. 20.* ࠏࠋ *redundat ante* ࠉࠁࠓࠐࠉ· *Mor. ver. 29.* ࠉࠁࠌࠐࠉࠀࠀࠄ *Eſt idem quod Ch.* בסא *&* ביסא *v. 37. &c.* ࠋࠃࠅ in illud medium quod eſt conjunctum faciei ſuæ: *h. e. ut unaquæque lucerna luceat in illam partem, quæ eſt e regione faciei ſuæ.*

CAP XXVI.

V. 19. In fine ver. le. ࠐࠊࠌࠉࠅ *Mor. v. 34. deeſt, qui ſic ſupplendus.* ࠅࠀࠍࠀ·ࠉࠀ·ࠊࠁࠀࠓࠄ·ࠏࠋ·ࠀࠓࠍࠐ·ࠅࠄࠃࠀࠀࠄ·ࠁࠃࠉࠌ·ࠒࠃࠌࠉࠌ·

CAP. XXVIII.

V. 20. ࠉࠊࠐࠇࠍ *Aliud exem.* ࠊࠐࠇࠓࠍ· *ut in Hebr. Notandum etiam in alio exemplari nomina lapidum omnino diverſa eſſe. Primus ordo,* ࠐࠊࠅࠒ·ࠁࠀࠃࠉ·ࠉࠓࠉࠒ: *ſecundus* ࠉࠊࠌࠃࠉࠅ·ࠌࠐࠉ·ࠅࠊࠍ·ࠉࠁࠋࠅࠊࠌ: *tertius* ࠊࠓࠊࠌ·ࠄࠅࠁࠃࠄ·ࠊࠋࠇ· *quartus* ࠌࠓࠉࠒࠄ·ࠅࠏࠉࠍ·ࠏࠃࠋࠄࠅࠁࠍࠀࠓࠍ: *D. Mor. v. 21. leg.* ࠍࠅࠀࠄࠌ *v. 33.* ࠉࠌࠊ ࠊࠅࠓ *Aliud ex.* ࠉࠍࠅࠊࠌࠓ· *D. Mor. v. 36.* ࠉࠅࠀࠂ *Aliud ex* ࠉࠇࠅࠀࠂ· *D. Mor. v. 40 Deeſt* ࠃࠓࠏࠀ *D. Mor. v. 43.* ࠍࠅࠊࠌࠊ ࠁࠒࠓࠅࠊࠌ *Aliud ex.* ࠉࠍࠅࠊࠌࠅࠃࠓࠁ *rectius. D. Mor.*

CAP. XXIX.

V. 14. leg. ࠄࠓࠃࠓ·ࠀࠉࠅ·ࠄࠊࠌࠊ *Mor. v. 22. poſt* ࠄࠓࠁࠀ *omittuntur duæ dictiones* ࠁࠋࠇ·ࠀࠉࠅ·ࠄࠉࠋࠀࠄ·ࠀࠉ· *D. Mor. v. 29.* ࠄࠀࠁࠓࠁࠀࠌࠊ· *De genuino tam hujus quam Hebr. vocis ſenſu judex eſto doctus inter Hebræos interpres R. S. Jarhi, qui in hunc locum hæc habet* למשחה *h. e. inquit (Num. 18. v. 8.)* להתגדל בהם שיש משיח לשון שרדה כמו לך נתתי אל תגעו במשיחי *Pſa. 105. 15.*

CAP. XXX.

V. 23. In fine verſus omiſſum, & calami odoriferi ducentos & quinquaginta. Mor. *v. 25.* ࠀࠅࠓࠓࠁ: *Ut,* Unctionem, *hic verteremus, nil cogit; teſtantibus illud Hebræorum doctiſſimis, Raſhi in locum, quem conſule* מתורגם לשון רבוי לפי שאין צורך משיחתן אלא לגדלה *& obſerva A. Ezra &c.* שהזכיר הנכבד שהוא באהל. Dignitatis atque excellentiæ index unctio *vid. cap. 40. 15. V. 35.* ࠌࠇࠌࠋࠀࠊ Nigrum *ſignificare videtur Gen. 30. 32. qui color fuit Galbani, teſte Camio: ex quo cætera etiam aromata in compoſitione concolorata, unde totum* ࠌࠇࠌࠋࠀࠊ *dicatur: vel, quod magis placet, a* ࠋࠅࠌ *i. q. Chaldæis* עָרב *deducatur: ut ſic cum cæteris verſionibus conveniat.* ࠇ *enim &* ࠅ, *in hac dialecto quam ſæpiſſime permutantur.*

CAP. XXXI.

Verſ. 5. ࠒࠉࠉࠌ: *idem quod Chald.* קיסא: *vel forte ut* קיסם. *v. 16. deeſt* ࠌࠋࠅࠏ·

CAP. XXXII.

Verſ. 1. *Pro* ࠅࠅࠋࠁ. *leg.* ࠅࠋࠁ· M. *v.* 11. ࠅࠔࠓࠕ·ࠌࠔࠄ·ࠉࠕ·ࠅࠓࠄ· *Si verbum* ࠔࠓࠕ *ſumamus tanquam a* ࠔࠓࠀ, *tum vertendum erit*; Et quieſcere fecit, *(quod ſubſtituendum loco* Solvit, *in Annotat. ſub fine columnæ)* Moſes iram Domini: *qualis locutio occurrit nonnunquam apud Chald. & Syros Interpretes, Gen.* 33. 20. אנחניה לרוגזיה, *& alibi:* ࠔࠓࠀ. *v. apud Samar. reſpondet Heb.* נוח *vel* הניח: *Atque etiam Jonathan alio licet ſenſu vocem* שרי *hic habet. Nihilominus eſt cur malim dictionem hanc prout ſcribitur potius interpretandam*, Et Moſes miniſtrabat, attendebat, inſerviebat iræ Domini. שרת *enim i. q.* שמש *teſtantibus id Hebræis: qua ipſa voce in exponendo phraſin hanc Heb.* יחלו פני *utitur Interpres Syrus, Prov.* 19.6. ܡܫܡܫܝܢ ܩܕܡ ܪܒܐ. *Nec aliter ibidem Arab.* يخدمون وجوه *Æthiop. eam per* ይትመሀለሉ *reddit Pſal.* 45. 14. genuflectent, *quod miniſtrantis actus eſt, & officium. Sequaces utrique* τῶν 70. *Iræ a. ſervire quempiam æque dicamus atque vultui, cujus iſte indicium. v.* 19. *Deeſt ante* ࠀࠇࠀࠅࠀࠕࠄ *particula* ࠆࠉࠕ *D.M. v.*22. *Pro* ࠅࠉࠕ·ࠒࠁ *l.* ࠅࠉࠕࠒࠁ·M. *v.* 25. ࠅࠔࠕࠁࠕࠄ *deduci poteſt a* ࠔࠁࠉ conterere, conculcare, *vide Lexicon: & Gen.*25.34. *ubi reſpondet Heb.* יבז: *quomodo etiam hic ſumendum*, ut contemptui redderet, exponeret eum; ࠕ *vero poſterius additur propter affixum* ࠄ· *In gloſſa apud B. Aruch.* משתפא *per* מתגלגל *explicatur*, ut deportarentur ab adverſariis.

CAP XXXIII.

Verſ. 16. ࠆࠔࠕࠁࠉࠉࠁ: *Aliud exemplar*, ࠆࠔࠕࠁࠓࠔࠉࠁ·*D.M. v.* 22. ࠆࠀࠔࠍࠔ· Et tegam. *Eſt Samaritanis peculiaris iſthæc ſignificatio: In Liturgia Samarit. per* ستر *exponitur in hoc diſticho*, ࠀࠔࠕࠁࠄ·ࠔࠍࠔࠉ ࠅࠔࠅ:ࠅࠁ·ࠔࠔࠍࠔ·ࠅࠓࠔࠉࠔࠄ·ࠅࠁࠄ· Scriptura æqualiter ſe habet (conformatur) unicuique cordi, & cor tenerum obtegit.

CAP. XXXIV.

Verſ. 5. *Deeſt* ࠉࠄࠆࠄ· *v.* 7. *pro* ࠅ· *aliud exemp.* ࠅࠄ· *v.* 9. *deeſt* D. *Mor. v.* 29. ࠑࠉࠓ, *i. q Chaldæis* זיו ſplendor.

CAP. XXXV.

Verſ. 7. ࠔࠇࠔࠔࠉࠔ, *pro quo v.* 23 ࠔࠃࠔࠔࠉࠔ· *idem quod* ࠔࠔࠉࠔ *a Chald.* אכם Niger, ater. *Hinc cap.*28. 18. ࠇࠔࠆࠔ *reſpondet Heb. quem nigri coloris lapidem eſſe ſcribit R. Haggaon. Atque hoc modo Syr. & Arab. convenit noſter. v.* 11. ࠅࠆࠇࠉࠆ tabulas ejus. *v.* 15. *H.Sam. poſt* ࠄࠁࠕࠇ· *d.* ࠅࠁࠕࠇ· *Mor. Ib. In Ch.Sam. leg.* ࠀࠓࠃࠉࠆ

CAP. XXXVII.

Verſ. 5. *Deeſt* ࠃࠅ· *D. M. v.* 8. *&* 9. *Deſunt* ࠀࠉࠆࠓࠉࠆ *v.* 9. ࠆࠄࠆࠆ·ࠔࠓࠆࠁࠉࠄ D. M.

CAP. XXXVIII.

Verſ. 5. *Omittuntur* ࠅࠔࠔࠁࠍ·ࠁࠇࠆࠔࠄ·ࠀࠕࠓࠉࠁ *quæ in alio exemp* D.M. *v.*14. ࠔࠕࠃࠄ *leg.* ࠔࠕࠁࠄ; *v.* 15. *pro* ࠆࠅࠔࠕࠓࠄ· *leg.* ࠔࠕࠁࠄ *Mor. v.* 19. ࠆ *deeſt* τῷ ࠃࠔࠆࠍࠉࠆࠁ D. M. *v.* 26. ࠏࠓࠉ, *i. q. Gen.* 24. 22. Monetæ ſpecies.

CAP. XXXIX.

Verſ. 3. *Pro* ࠔࠑࠓࠉࠔ, *leg.* ࠌࠑࠓࠉࠔ, *Mor. v.* 5. ࠉࠉࠏࠉࠆ ࠀࠉࠉࠏࠓࠉࠆ D.M. *v.* 23. *pro* ࠆࠔࠆࠀࠄ· *leg.* ࠆࠁࠆࠀࠄ, Mor. *deeſt*, ࠆࠉࠕ D. M. *v.* 39. ࠃࠅࠕࠄ, *pro* ࠁࠇࠔࠄ: *ut in alio exemplari*

CAP. XL.

Verſ. 7. ࠔࠉࠆࠓࠆ, *pro* ࠔࠉࠆࠓ, *vel* ࠔࠉࠆࠓࠄ, *ut aliud exemplar.* D *v.* 15. ࠓࠓࠆࠕࠆࠁ: *Ut mittamus Hebræos dictionem hanc prout nos verti interpretantes: ſic etiam Arab. Erpen.* كبرهم *quæ certe* unctio *nunquam denotat. Nec apud Syros, Samaritanoſve, vel ſemel in hac ſig catione adhuc reperi: Vide An. ad cap.* 29. 29. *cap.* 30. 25. *Lev.* 7. *cap.* 10. 7. *c.*21. 10. 12. *Num.* 18. 18.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN *LEVITICUM*

CAP. I.

Ver. 16. ࠁࠆࠁࠒࠄ, *Vel*, ſordes & excrementa *denoeet hoc vocabulum*, כל לשון דבר המאוס *ut Hebr. de ſua voce (a* ܦܩ Evacuavit, excrevit; *vel*, receptaculum eorum quæ evacuantur, *ſc.* Ventriculum, *ut Ar. & Perſ. & Gr. Aquilæ* Σιτιζυσῶν. *Multum conſonat hæc dictio cum Chald.* זפק *per quam communiter exponunt Hebræi vocabulum præcedens* מראתו; *ita ut utrumque ad idem fere ſignificatum referre videatur. Rationem hanc ſubjungit Jarhi, quare ventriculus avium in ſacrificiis rejiciendus, non perinde beſtiarum: quia hæ in veſcendo a dominorum ſuorum præſepi non recedunt; aves autem foras prædando victum ſuum quærunt: at membrum prædæ recipiendæ deditum, Deo haudquaquam placet. Vide Targum Hieroſ. in Gen.* 49. *v.* 12.

CAP. III.

V. 7. *ante* ࠀࠔࠀࠓ *deeſt* ࠀࠔ· *v.* 15. ࠆࠉࠆࠍࠃࠍࠁࠆࠁ, *pro* ࠆࠉࠆࠒࠃࠍࠁࠆࠁ *D.* Mor.

CAP. IV.

Verſ. 24. ࠒࠍࠔࠕࠄ* *legendum potius* ࠑࠁࠔࠕࠄ· Mor.

CAP. V.

Verſ. 3. ࠅࠔ, *pro* ࠅࠔࠅ *D.* Mor. *verſ.* 11. ࠀࠉ *pro* ࠄࠉࠀ·

CAP. VII.

V. 24. ࠅࠉࠇࠄ· *affine eſt Chal.* לאה *& Arab.* لاعي ægrotantis, morbo laborantis: *atque ita plane habet Ar. Erpenii* سقيما *v.* 30. ࠁࠉࠇࠄ *pro quo Cap.* 9. *v.*21. ࠁࠉࠏࠄ *convenit cum Syr.* ܢܦܠ, *a quo deducitur. v.* 35. ࠓࠁࠆࠕ, *Hoc eſt* כתרגומו לשון גדולה *inquit* Menahem *in lo.*

CAP. VIII.

V. 15. ࠆࠅࠇ expiavit. *v.* 32. *pro* ࠕࠒࠆࠔࠄ· *leg.* ࠕࠓࠆࠔࠄ· *Mo. v.*35. ࠄࠅ *pro* ࠄࠅࠀ *D. Mo.*

CAP. IX.

V. 2. ࠅࠆࠅࠆࠇ in expiationem. *v.* 15. ࠆࠆࠅࠇࠄ & expiavit ea. *v.*22. ࠆࠁࠍࠕ* *vitioſe pro* ࠆࠁࠃࠕ· Ib. ࠆࠇࠏࠀࠕࠄ. πλεονάζει ࠆ.

CAP. X.

V. 7. ࠓࠁࠆࠕ· *Summæ ſanctæque dignitatis atque excellentiæ tum rebus tum perſonis indicium fuit unctio ſub lege* ראוי להנהג בו כבוד וקדושה *inquit Abravanel in lo. Ver.* 9. ࠓࠃࠏ Muſti, *vel*, mulſi *genus: affinitatem habet cum Chal.* רהטה *quod* מקמח ודבש ושמן *teſtibus Hebræis confectum fuit. Unde illum ab antiquis dictum, juxta Abenmelec, Qui bibit lac, aut mel, (ex quibus conficitur* רהט *) & venit in Sanctuarium, reus eſt. Cum hoc aliquatenus ſaltem conſonat Gr.* βρῦτος*: & Copt.* ΠΙΜΒΡΙϹ, *quæ etiam idem ſignificant. Onkelos per* יין *&* שכר *vel* ࠓࠃࠏ *intelligit* vinum novum & vetus. *Deut.* 14. *v.* 26. *Verſ.* 19. *pro* ࠆࠕࠉࠔࠅ* *legendum ut in alio Ex.* ࠆࠀࠆࠔࠅ· *D. Mor.*

CAP. XI.

V. 5. ࠏࠁࠆࠄ *Idem certe quod Chald.* טפזא *quod per* Chœrogryllum *hic vertitur, ſed rectius Deut.* 14. *v.* 7. *per* Cuniculum: *contra autem Samaritani textus verſio recte hic, male autem ibi ponitur. v.* 9. ࠃࠆࠁࠉࠔ *idem quod Chald.* חרספיתין *Ib.* ࠁࠉࠔࠄ* *legendum videtur* ࠁࠔࠉࠄ *v.* 13. ࠁࠑࠀࠄ *idem quod Arab.* بازي *v.* 16. ·ࠏࠃࠉࠆࠄ *Heb.* תחמס *a* violentia *nomen habet: ut etiam Arab. Erpen.* خطاف: *& quidni etiam noſtrum* ࠏࠃࠉࠆࠄ *ab Arab.* طغر violenta impulſio. *v.* 17. ࠉࠆࠍࠉࠄ veſpertilio, *Arab. Sam.* البوم *Deut.*14.*v.*16. *Ib.* ࠁࠁࠁࠓࠉ Rapacium *genuum: forte ab Æthiop.* በርበረ vi rapuit: *vel juxta alios, quia in Baria abundant maxime. Arab. Sam.* الشاهين *verſ.* 18. ࠒࠆࠄࠁࠆࠄ *quod Ch.* קפופה; *qua tamen voce utitur Onkelos in exponendo Heb. de hac ave ſcitum eſt illud Talmudicorum* ני עופות יפיה להלום חוץ מקדיה וקפופה. *Syriacæ verſionis Interpres de* pellicano *intelligit. Re proculdubio Bar Bahlul, qui per* ܩܩܐ *reddit, vel ut alii Co* ܩܘܩ: *additque* ܘܩܠܠܐ ܡܠܚܝܐ *quod etiam de Heb.* תנשמת *reſpondet* ࠒࠆࠄࠁࠄ *affirmat S. Jarhi. Ter tantum in V.* Inſtrumento *oc rit, perq; tot variantes dictiones a* 70. *vertitur. Ib.* ࠁࠃࠔࠉࠕࠄ *per* ſtruthio *redditur hæc eadem vox in textu Syr. & Arab. Iſa.* 34. *ver.* 13. *Job. v.* 29. *necnon alibi etiam. De qua ave (ſi tamen ita ſit dicenda,) ſic B. B lul*,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Perſice dicitur Eſhtaurmourg, Arab. Eſhtarmuz, carbones ignis facile glutit, camelo ſimilis, inque deſertis Arabiæ degit. Struthionem *eum digitare ſatis liquet: ſuffragatur etiam Arab. Sam.* النعام. *Nos ſuæ ipſorum linguæ non raro ignaros ſecuti, aliam in Annotationibus junximus vocem, ſc.* ulula, *quæ corrigenda. v.* 19. ࠆࠁࠆࠁࠉࠕࠄ *tam riace quam Arabice in ſcripturis frequenter pro* Hirundine *uſurpatur* 38. *v.*14. *Jer.* 8. *v.*7. *Epiſ. Jer.* 21. *Deut.* 14. *v.*18. *Ib.* ࠃࠏࠁࠉࠕࠄ *rupte deduci videtur ab Heb.* אנפה: *ut & Ch.* אבו *idem ſignificans quidem* ࠏ *&* ן: *atque* ב *&* פ *ejuſdem organi literæ ſæpiſſime inter ſe mutantur: Ita dici volunt Hebræi* שיתאנף מהרה *v.*30. ࠒࠔࠁࠍࠄ* *proculdubio vitioſe; quod non innuit tantum aſteriſcus, de quo nihil Mor ſed literæ* ࠒࠔ *ſimul junctæ quæ ſunt plane incompatibiles, ut loquar verborum magiſtri*: Vel *igitur pro* ࠒࠔࠍࠄ *legendum, ut aliquatenus ſit Heb.* חמט; *vel pro* ࠒࠔࠉࠔࠄ *quod ſecundum aliquos Hebræorum ſignificat quod H.* חמט, *ſc.* לימצה limacem *ut Latine redditum habe apud S. Jarhi. Ib.* ࠔࠔࠔࠕࠄ *Cum duabus Chaldaicis vocibus affinitatem* כרושתינא אשותא *quæ ambæ in eodem conveniunt ſignificatu, &* Tal *indigitant*, בריה שאין לה עינים *ut R. Jehuda. verſ.* 33. *pro* ࠍࠉࠔࠅ ࠍࠉࠁࠅ. *Mor. v.* 36. ࠆࠃࠆࠓ *In alio exemp.* ࠃࠆࠓ, *quod rectum D. v.* 42. ࠔࠇࠉࠆ, *in alio exempl.* ࠔࠃࠉࠆ *v.* 45. ࠔࠄࠅࠀࠅ* *perperam* ࠅࠀࠅࠄࠉࠔ *D. Mor.*

CAP. XII.

Verſ. 2. ࠔࠍ· *Liturg. Samar.* ࠀࠍ· *Ibid. pro* ࠃࠁࠍࠕࠄ. *in Litur. legitur* ࠆࠓࠆࠕࠄ: *Ib.* ࠃࠁࠍࠕࠄ *tranſpoſitis* ࠃ *&* ࠁ *affine eſt Ar.* نصه *cui etiam reſpondet in Arab. Erpen. Lev.* 15. 33. *tranſpoſito* ࠍ *ad initi vocis, convenit cum Heb.* דותה: *inſerto* ࠃ, *quod in hac dialecto uſit v.* 3. ࠃࠓࠅࠕࠄ· *In Liturg. Samar.* ࠒࠍࠅࠕࠄ: *quod de mendo ſuſpe v.* 4. ·ࠓࠀࠆࠔࠍ·ࠔࠍࠔࠆࠀࠄ *Liturg. Sam.* ࠃࠅ·ࠀࠍࠔࠉ·ࠍࠔࠆࠄ: *Ut Syr mox ſequitur in ver.* 5. *Ib.* ࠔࠅࠆࠉ *Lit.Sam.* ࠀࠔࠅࠔࠕ *v.*5. ࠀࠕࠓ *Liturg. Sam. rectius* ࠀࠉࠕࠓ· *v.* 6. ࠆࠁࠔࠅࠆࠉ: *Lit.Samar.* ࠅࠔࠕ *Ibid.* ·ࠀࠆࠁࠍࠉ·ࠀࠔࠀࠓ·ࠁࠓࠔࠕࠄ *Lit. Sam.* ࠔࠃࠉ·ࠍࠁࠔ·ࠓࠔ·ࠔࠁࠕࠄ *Ibid.* ·ࠀࠉ·ࠕࠓ *Lit.Sam.* ·ࠀࠄ·ࠔࠁࠉࠁ *Ib.* ࠆࠁࠓ: *Lit.Sam.* ࠀࠄ·ࠓࠓ ࠅࠆࠇ

ࠋࠆࠋࠅࠇ·ࠋࠀࠓࠇ·ࠀࠄࠋ·ࠔࠅࠏࠓ: *Lit. Sa.* ࠁࠕࠔࠅࠍࠄ·ࠋࠒࠓࠁࠍࠄ·ࠀࠋ·ࠀࠓࠇ ࠉࠔࠔ *v. 7.* ࠀࠅࠓࠀࠅࠀ: *Liturg. Samar.* ࠀࠅࠓࠀ: *v. 8.* ࠀࠔࠒࠏ *Lit. Sam.* ࠀࠔࠒࠇ: *Ibid.* ࠀࠓࠕࠍ: *Lit. Samar.* ࠔࠁࠕࠍ: *Ibid.* ࠋࠏࠋࠄ: *Liturg. Samar.* ࠋࠆࠋࠒࠄ·

CAP. XIII.

Verſ. 6. ࠔࠔࠏࠄ: *Arab. fere idem eſt quod* كبا *quod hoc in loco reſpondet Heb.* כהה, Deſidit, depreſſus eſt: *vel idem cum H.* כהה *habeat ſignificatum, cujus interpretatio alibi ſit non ſemel: ſic apud Arabes* ع *epentheticum vocibus quibuſdam nonnunquam accidit, tum in initio, tum in medio, atque in fine quidem ſæpius abſque ulla ſignificationis mutatione: In initio,* نمعر *i. q.* نعمر: *in medio,* طرح *i. q.* طرح: *in fine* بلعم *i. q.* بلع: *aliæque quamplurimæ. v. 19. pro* ࠁࠄࠔࠀ *leg.* ࠁࠄࠒࠀ. M. *v. 21. In Heb. Sam. pro* ࠓࠔࠏࠀ* *leg.* ࠔࠓࠏࠀ *Mor. v. 37.* ࠔࠓࠕࠓ *perperam pro* ࠇࠕࠓ *v. 49. deſunt* ࠀࠕ·ࠁࠔࠔࠄ·ࠀࠕ·ࠁࠔࠀࠕࠄ *D. M. v. 51. pro* ࠁࠕ* *quod in exempl. leg.* ࠀࠕ D. M. *v. 54. pro* ࠕࠁࠍࠓࠓ *lege* ࠕࠍࠒࠓ D. M. *v. 55.* ࠕࠏࠃࠅࠀࠄ *idem eſſe quod Syr.* ܙܠܝܐ Vilitas, fœditas, *Prov. 30. 12. Iſa. 4. 4. nullus dubito: nec qui mediocriter in hac dialecto verſatus fuit, mihi negabit quiſpiam.* In vilitate, *h. e.* in viliori parte. *Notior ſignificatio vocis* ࠁࠒࠕࠅࠀࠄ *quæ plane convenit cum Perſico* نيكويي *Vide Lexicon Perſ. Per viliorem, vel deteriorem partem, intelligitur exterior veſtis ſuperficies, ut per meliorem, interior: Quo ſenſu intelligunt hunc locum Raſhi & Abravanel.*

CAP. XIV.

Verſ. 36. ࠄࠋࠀ *pro* ࠅࠋࠀ, *ut in alio exempl. D. Mor. v. 37* ࠔࠁࠒࠍ *Syris i. q.* حواص : سيول : نعادره *B. Bahlul,* rivi, ſtagna, fluenta: *convenit fere cum verſione 70. Et Onk.* פחתין: foſſæ, foveæ: *Ib.* ࠁࠔࠀࠍࠕ *videtur potius leg.* ࠔࠀࠍࠕ *v. 41. pro* ࠀࠕࠀ, *leg.* ࠅࠕࠀ *Mo. v. 45.* ࠕࠁࠐࠓࠅࠍ *bis in hoc verſu occurrit hæc dictio multum diverſo ſignificatu: Secundò in loco vitioſe videtur poni pro* ࠕࠀࠍࠒࠅࠍ, *vel quid ſimile: Ib. l.* ࠅࠄࠅࠕࠕࠀࠄࠅ *Mor. v. 56.* ࠅࠋࠒࠋࠐࠀࠄ, *De qua voce apud Syros, ſic B. Bahlul* [illegible] قشور القروح: *Secundum Bar Serushai, eſt* cruſta ulcerum.

CAP. XV.

Verſ. 11. ࠒࠏࠕࠅ* *Pro quo leg.* ࠓࠒࠏࠕࠅ: *Mor. v. 26.* ࠕࠔࠋ* *lege* ࠅࠑࠋ *v. 31. leg.* ࠁࠔࠀࠀࠔ *Mor.*

CAP. XVI.

Verſ. 23. ࠉࠕࠔࠔࠍࠅࠍ *Æthiopibus* ጸዐነ *eſt proprie:* In humeros impoſuit, *Act. 15. 10. Matth. 23. 4. Samaritanis autem contra ab* humeris depoſuit, repoſuit. *Num. 17. 7. apud utroſque convenit aliquatenus cum Heb.* שום poſuit. *Verſ. 24. In Heb. Samar. redundat* ࠀࠅ *ante* ࠉࠁࠓࠕࠅ *Mor. v. 27. Leg.* ࠁࠆࠓࠅࠍ *Mor. v. 31. In Heb. Sam. pro* ࠄࠕࠀ, *leg.* ࠄࠅࠀ *Mor. ſic & in Uſſer. Ibid. In Chald. Sam. lege* ࠁࠍࠔࠄࠀࠑࠍ *Mor.*

CAP. XVII.

Ver. 7. ࠋࠀࠓࠏࠕࠍ Deſtructoribus: ࠀࠓࠏ *Ch. atque Syr. idem quod* אברון, ἀπολλύων, *Apoc. 9. v. 11. Velut* תרע *Chal. reſpondet τῷ H.* שער porta: *quidni etiam Sam.* ࠀࠓࠏ *conveniat cum H.* שעיר Dæmon ſylveſtris? *eſt certe eadem utriuſque ratio. verſ. 8.* ࠑࠁࠕࠀ* *lege* ࠉࠔࠁࠕࠀ *Mor.*

CAP. XVIII.

V. 10. deeſt ࠁࠓࠔ *D. Mor. v. 18.* ࠋࠔࠒࠕࠒࠄ* *vitioſe pro* ࠋࠔࠏࠕࠒࠄ *v. 23.* ࠓࠃࠍ *De ejuſmodi* indignatione *intelligunt hunc locum Judæi, qua diluvio periit totus mundus; alluſione facta ad vocem* חבל. *vid. A. Ezra. Arabibus eſt hæc dictio,* Turpitudo, impuritas, fœditas: *quæ etiam ſenſui hujus loci maxime eſt accommoda.*

CAP. XIX.

V. 15. Poſt ࠀࠔࠔࠔ *deeſt* ࠀࠍࠕ *D.* M. *v. 19. Omittuntur* ࠇࠒࠋࠔ·ࠋࠀ ࠀࠇࠇࠏ·ࠏࠇࠇࠓࠑ·ࠍࠔࠔࠍࠔࠓࠔ maculis *variis*, pardi inſtar, diſtinctum. *v. 20.* ࠔࠓࠇࠍࠄ *i. q.* مرهونه oppignerata, deſponſata: *amor præſertim ſponſalis mutuis ſolet firmari pignoribus. v. 23.* ࠅࠀࠁࠏࠋࠅࠍ Et vacatione vacare facietis eam cum fructibus ejus tribus annis. *ver. 29.* ࠀࠋ ࠀࠔࠓࠕ Ne permittas: *id* שרא *Chal. Atque ita convenit cum Syr.*

CAP. XX.

V. 20. ࠏࠓࠏࠋࠀࠕࠔ: *Ut homo* ܥܪܛܠܝܐ *dicitur qui ſine veſtibus, Job. 24. v. 7. & qui ſine armis, Amos, 2. v. 16. in Tar. quidni etiam qui ſine liberis? Hoc certum* ערה *Hebræis eſt &* Nudare, & Evacuare: & ዐረቀ *Æth. (quod inde deductum, ut etiam* ࠏࠓࠏࠋ*) eſt &* Vacuus, & Sterilis: *nec non Syris* ܣܪܝܩ.

CAP. XXI.

V. 9. ࠋࠔࠀࠁࠐࠀࠄ *Proprie,* foras egredi, *quod huic interpreti idem eſt quod* fornicari: *puellæ vagatrices raro pudicæ. Nec prætereundum* تخطي *quod in Arab. Erpen. reſp. τῷ* ࠔࠀࠁࠓࠀࠄ, *atque inde* خاطية peccatricem *atque* meretricem *eque indigitat. Vide Arab. Erpen. Gen. 38. v. 15.* 21. 22. *Deut. 23. v. 18. ubi* خاطية *Reſp. H.* קדשה. *Hinc liquet quo ſenſu dictio* ἁμαρτωλὸς *ſumendæ in N. T. Luc. 7. v. 37. 39. Verſ. 12.* ࠓࠁࠓࠅࠀ *præcedens* ࠑࠋࠕࠋ *ſatis indicat, hac voce non meram unctionem, ſed magnam ſacerdotii præcellentiam intelligendam eſſe: Unde* Menahem *ad lo.* לא יטמא נכבד בעמיו להחל כבודו & *Abravanel,* Interdicitur hic ne quid faciat שיהיה חלול בכבודו: *ver. 15. Deeſt* ࠉࠕࠇࠋࠋ *D. Mor. v. 18.* ࠆࠏࠕࠓ *Arab.* سطر Amputare, curtari, *Gig.* Curtus membris: *plane i. q. Heb.* חרום *v. 20.* ࠑࠁࠋࠓ *Hæc tria verba* ࠕࠋࠒࠁࠋࠁ & ࠁࠋࠁ *omnino mihi videntur idem ſignificare quod Heb.* בלל: *de duobus prioribus ſatis opinor conſtabit ex Animad. in Gen. 11. v. 9. de tertio ex hoc loco, ubi eidem etiam voci reſpondeat: &* ࠓ *quidem atque* ל *in fine harum dictionum, literæ ſunt non in hac tantum dialecto, ſed & in omni alia lingua admodum commutabiles. Atque hinc* ࠑࠁࠋࠓ *idem prorſus erit quod* חבלול: *proinde ex nominis notatione eundem mihi videtur denotare morbum, qui a* Medicis *τάραξις vocatur. R.* Menahem *ſic dici teſtatur,* שמבלבל העין. *Abravan.* הוא כרמות שבלול *Ib.* ࠕࠀࠐࠐ *idem indubie quod Chald.* חזון impetigo, *cui non ſemel reſpondet: rationem Hebraicæ dictionis* ילפת *aliqui petunt a Jud. 16. ve. 29. eo quod* מלפפת adhæret & ſerpit *uſque ad diem mortis, teſte Raſhi in lo. Alii a Ruth. 3. v. 9. inter quos Abravanel, qui de* tremore membrorum *interpretatur* ילפת הוא רעט האברים

CAP. XXII.

V. 23. ࠕࠇࠑࠔ *Syris eſt* ܓܙܡ & ܓܙܡ Secuit, exſecuit, *inquit B. Bahlul* كعيق عرم وقطع *vel ſecundum alios* [illegible] *Forte ex uſu Arab.* شرم fidit *petenda hujus vocis ſignificatio: quæ quidem plene convenit cum Syr. verſione* ܦܣܝܩܐ *hoc in loco.*

CAP. XXIII.

Verſ. 8. pro ࠉࠁࠃࠒࠍ *leg.* ࠒࠁࠁࠍ *Mor. v. 23. leg.* ࠅࠕࠃࠓࠓ *in Heb. Sam. Mor. v. 36. In Heb. Sam. leg.* ࠕࠄࠕࠄ

CAP. XXIV.

V. 11. ࠀࠅࠄ *Convenit plane cum Syr.* ܢܗܪ Illuxit: annuntiavit: *B. Bahlal per* صبح & اصطبح *reddit.* Illuſtrare *autem atque* Explanare (ܦܪܫ *qua voce utuntur hic Syr. & Chal.) ſæpe idem ſonant. v. 14. Deeſt* ࠏࠋ *ante* ࠉࠓࠕࠔࠄ *v. 23.* ࠅࠀࠐࠃࠔࠄ *legendum* ࠅࠀࠓࠔࠃࠅ *D. Mor.*

CAP. XXV.

Verſ. 5. ࠔࠋࠕࠋࠕࠔ *Olim videtur aliter fuiſſe lectum: loco hujus, τὸ σαμαρειτικὸν, τῶν χέρσων habet h. e. interpretante Druſio in Fragmentis vet. Interpret.* uvæ quæ in locis aſperis & incultis proveniunt. *Unde etiam aliud aliquando extitiſſe exemplar Samar. a noſtris diverſum conſtat. Quod adhuc manifeſtius liquet ex variis lectionibus quas in Cap. 12. Levit. atque alibi collegimus. Quid quod in Editione 70. Romana diſerte memoratur non tantum* ἑτέρα γραφὴ, *ad Exod. 28. verſ. 4. verumetiam* ἄλλη ἔκδοσις, *ad Levit. 8. v. 15. vid. inter Nobil. Not. Atque hic minime prætereundum puto, quod cum ibi in Geneſ. quater fiat mentio* τῦ σαμαρειτικῦ, *bis a noſtris diſcordant exemplaria: in Exod. undecies, ubi quinquies diverſa ſunt: in Levit. etiam undecies, & diſcordant quater: in Num. novies, & ſemel tantum diſſentiunt: In Deut. mentio nulla. Per* τὸ σαμαρειτικὸν *u. ſemper intelligitur verſio Chald. Samar. non textus Hebr. Sam. Siquidem inter hæc exemplaria vix ac ne vix quidem, tantam adhuc obſervavimus diſcrepantiam, quanta (dicto abſit invidia) inter Hebræa invenitur. v. 21.* ࠁࠔࠀ* *pro* ࠁࠔࠀࠄ *ut in alio Ex. D. Mor. verſ. 51.* ࠏࠔ *Utrobique in Hebræo textu & Sam. Ain, eſt pro Aleph. Alii Codices Heb.* אם, *& alter Sam.* ࠀࠍ *D. Mor.*

CAP. XXVI.

V. 2. leg. ࠁࠔࠅࠀࠕ *in H. Sam. M. v. 4. pro* ࠅࠀࠅࠍ. *leg.* ࠅࠀࠀࠍ *Mor. v. 12. leg. in Heb. Sam.* ࠅࠄࠀࠄࠋࠔࠀࠕ *Mor. v. 13. pro* ࠅࠀࠁࠓࠀ *leg.* ࠅࠀࠓࠓࠀ *Mor. Ib.* ࠆࠒࠕࠁࠕࠍ *Si interpretemur hanc dictionem prout ſumitur Deut. 31. v. 9. dabit ſenſum quem ſubjunximus: vel aliter* ࠆࠅࠕࠁࠕࠍ *hic idem forte ſit quod* וקיפין *frequentiſſima commutatione* ࠆ *pro* ו: *atque ita plane conveniet cum Heb. textu, ut illum explicant S. Jarhi, A. Ezra, aliique:* קוממיות *h. e. inquiunt,* בקומה זקופה ambulare feci eos erectos cum elata protenſaque ſtatura, *non* quaſi ſub onere depreſſos. *Vel denique* Obtectos, protectos, *ſc. ſub ala curæ, providentiæque divinæ. v. 16.* ࠏࠓࠁࠕࠀࠄ *Ab Arab.* عرب Corruptum habens ſtomachum, *deductum videtur: quæ corruptio, ut præcipua recenſetur* Tabis *cauſa: de quo morbo, Heb.* השחפת *communiter omnes intelligunt. Excipio Menahem, qui* Hydropen *interpretatur,* הוא השקוי *inquit. v. 24.* ࠕࠐࠔࠁ *Eſt proprie* cum contentione de victoria: *τὸ σαμαρειτικὸν, ἐμφιλονείκως: Eodem vocabulo tranſtulit etiam Græcus Interpres quiſquis tandem ille fuerit Scholii Samaritani, dictionem* ࠔࠔࠐࠕࠀࠄ *Lev. 13. 51. vid. Nobilii Annotat. ad locum. Accedit B. Bahlul.* ܟܬܫ *inquit i. q. quod* اقتتل احتك تقتل pertinaciter ſe oppoſuit, & contendit de victoria: *Suffragatur etiam doctiſſ. A. Ezra. qui dictionem* קרי *idem ſimiliter denotare teſtatur* גבורה ונצוח *ejuſque ſignificatum deſumptum vult ex Gen. 42. 29. ubi* קרת & קשות *verſu ſequenti, ut Synonoma, ponit: h. e.* duriter, obſtinate, inſuperabiliter: *R. Menahem* לשון מניעה *ei tribuit,* inhibendi detinendique *ſenſum ex Prov. 25. v. 17.* הוקר: *& cap. 17. v. 27. Alii teſte S. Jarhi exponunt* במקרה *per* ארעאי שאינו אלא לפרקים contingenter, abrupte, interrupte, quibuſdam tantum vicibus: *Aliter Abravanel,* Deus non tantum relinquet eos; למקרה ופגעי העולם caſibus & contingentiis mundi, ut in eadem communi ſorte cum peſſimis, atque a peſſimis ad eorum libitum puniantur, ſed peculiaris inſuper eos inſequetur providentia vindicatrix, quæ rotæ inſtar, ſe in eos devolvet, &c. *v.* 25. *pro* ࠏࠋࠉࠁࠅࠕ, *leg.* ࠏࠋࠉࠊࠅࠍ, *Mor. v.* 30. ࠓࠌࠄࠁࠀࠕࠁࠍ· *pro* ࠓࠌࠅࠀࠕࠁࠅࠍ: *ut in alio ex. Mor. v.* 32 *In Heb. Sam.* ࠅࠄࠔࠌࠕࠉ· *v.* 34. ࠅࠀࠉࠇ* *pro* ࠅࠀࠓࠉࠇ· *v.* 37. ࠅࠉࠌࠔࠋࠅࠍ* *legendum certe* ࠉࠌࠔࠋࠅࠍ: *etiam contra exemplar Mor. v.* 39. ࠀࠋࠅࠍ *legendum* ࠉࠕࠅࠍ, *ut in alio exemplari, vel* ࠀࠕࠅࠍ D. Mor. *v.* 43. ࠉࠓࠑࠅࠍ· *convenit cum Heb.* ירצו: Τὸ Σαμαρειτικὸν, ἱλάσονται: *vide Heb.* 2. 17.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN LIBRUM NUMERORUM

CAP. I.

V*Erſ.* 20. ࠇࠉࠋ· exercitum : *atque ſic in ſequent. verſ.* 22. 24. *&c.*

CAP. II.

V. 3. ࠌࠍࠏࠄ : *videtur leg.* ࠌࠃࠍࠏࠄ, *vide Cap.* 3. *v.* 38. *V.* 7. *Deſunt* ࠅࠍࠔࠉࠀ·ࠋࠁࠍࠉ·ࠆࠁࠅࠋࠅࠍ *D. Mor. v.* 11. ࠅࠓࠌࠔ *ſcriptum in exempl. pro* ࠅࠀࠓࠁࠏ

CAP. III.

Verſ. 13. *In Heb. Sam. leg.* ࠌࠀࠃࠌ· *ver.* 27. *pro* ࠏࠆࠉࠀࠋࠄࠀ· *leg.* ࠏࠆࠆࠀࠋࠀࠄ *Mor.*

CAP. IV.

Veerſ. 3. *Hæc omiſſa ſunt in ex.* ࠅࠃࠏࠃ·ࠁࠓ·ࠐࠌࠔࠉࠍ·ࠌࠍࠄ·ࠊࠋ·ࠃࠏࠋࠋ *v.* 6. ࠏࠌࠅࠌ *perperam pro* ࠏࠊࠅࠌ, *vel potius* ࠇࠊࠅࠌ *ut in alio ex. D. Mor. v.* 14. ࠌࠔࠋࠏࠉࠄ *pro quo Exod.* 27. *v.* 3. ࠌࠔࠋࠇࠉࠅ *idem prorſus quod ibidem Syr.* ܡܫܠܚܐ *Ib.* ࠏࠋ·ࠃࠍࠈࠋ ſuper geſtatorium, *ut* 70. *v.* 25. ࠀࠇࠓ *pro* ࠀࠓࠏ *ver.* 37. *Deſunt in fine ejus hæc verba* ࠃࠌࠍࠄ·ࠌࠔࠄ·ࠅࠀࠄࠓࠍ·ࠏࠋ·ࠌࠉࠌࠓ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠁࠉࠃ·ࠌࠔࠄ· *Mor.*

CAP. V.

V. 4. ࠊࠋ· *lege* ࠊࠍ *ver.* 18. ࠌࠉ·ࠁࠅࠓࠄ· *Hoc eſt* aquæ anguſtiarum ; *vel* ſterilitatis ; remotionis ; *vel* perditionis *&* exitii. *Tria priora ſignificata, teſte B. Bahlul, Syrorum propria ſunt : Græce n. idem eſt inquit quod* ܐܦܘܪܝܐ ἀπορία : *& paulo poſt illud vertit per* ܘܣܘܡܐ البعل *itemque per* ܒܨܪܐ : *ultima ſignificatio peculiaris eſt Arabibus : harum vix ulla quæ huic loco non conveniat. Lector hic ſuo fruatur judicio. v.* 27. ࠄࠕࠄࠉ* : *pro* ࠅࠕࠄࠉ

CAP. VI.

V. 3. *Vide Anim. ad Levit.* 10. *v.* 9. *v.* 4. ࠇࠉࠓࠌࠉࠌ* *pro* ࠇࠓࠉࠌࠉࠌ *v.* 5. ࠏࠁࠅࠍ Novacula : *eſt plane ab Arab.* حص radere, *Levit.* 13. *v.* 33. *v.* 7. *Deeſt* ࠊࠉ *ante* ࠊࠋࠉࠋ *v.* 8. ࠄࠅࠕ* *leg.* ࠄࠅࠀ· *Mor. v.* 9. ࠔࠁࠉࠏࠏࠄ *ſic in ex. ſed leg.* ࠔࠁࠉࠏࠀࠄ *Mor. v.* 19. ࠁࠔࠀࠉ *corrupte a* בשל *Ib.* ࠀࠇࠓ *præcedere debet* ࠁࠈࠉࠓࠄ *D. Mor. v.* 25. ࠉࠋࠁࠉ·ࠉࠄࠄࠃ·ࠓࠒࠅࠀࠄ *Lit Sam.* ࠉࠀࠋࠉ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠁࠉࠅ *Ibid.* ࠉࠐࠀࠉࠌࠋࠊ *Lit. Sam.* ࠉࠀࠐࠓࠊ Abſolvat te. *Eſt n.* ܠܪܐ *Syris i. q.* ܫܪܐ *&* שרה *Chald.* Abſolvit, remiſit.

CAP. VII.

V. 1. ࠏࠎࠅࠋ *i. q. Ch.* חסול : *Vid. Gen.* 2. *v.* 1. *An. v.* 17. ࠏࠓࠁࠉࠌ *proprie,* Hirci ſylveſtres, *i. q. Syris* ܨܦܪܐ *v.* 21. *poſt* ࠁࠓ *deeſt* ࠀࠇࠃ *verſ.* 48. *pro* ࠁࠉࠅࠌ *leg.* ࠁࠉࠅࠌࠄ· *Mor. verſ.* 78. *pro* ࠀࠇࠉࠓࠇ *leg.* ࠀࠇࠉࠓࠏ *Mor.*

CAP. VIII.

Ver. 9. *Deeſt* ࠉࠕ *ante* ࠋࠅࠀࠉ *Mor. v.* 12. Facieſque *pro* facietque *D. Mor. & delenda annotatio. v.* 16. dati, *inquam, omittitur.*

CAP. IX.

Ver. 6. ࠋࠍࠐࠔ ſuper cadaver : *Anima hominis mortui, nihil aliud eſt quam cadaver. vide Lyranum in lo : conſonat Arab. Atque Æthiop. frequens hoc ſignificatum* ነፍስ corpus, cadaver. *Vid. Lexic. ver.* 15. *In Heb. Sam. leg.* ࠅࠁࠏࠓࠁ· M. *v.* 22. ࠅࠋࠌࠔࠊࠍ* πλεονάζει ࠅ, *nec eſt in alio ex.* M.

CAP. X.

V. 2. ࠋࠌࠃࠋ* *Deeſt* ࠅ, *quod in alio ex. v.* 17. *ante* ࠂࠓࠔࠅࠍ *deeſt* ࠅࠁࠍࠉ *Ib. pro* ࠄࠀࠕࠏࠉࠕ· *leg.* ࠅࠀࠕࠏࠉࠕ· M. *v.* 24. *Deeſt* ࠁࠍࠉ, *&* ࠏ, *dictioni* ࠃࠃࠅࠍࠉ *D. Mor. v.* 30. *leg.* ·ࠄࠋࠀ·ࠀࠌ·ࠋࠀࠓࠏࠉ· M. *v.* 33. ࠌࠔࠓࠅࠇࠄ *ponitur pro* ࠌࠋࠅࠇࠄ *Deut.* 14. *v.* 24. *Aliud exemplar uſurpat dictionem conſuetam. Dici poteſt* ࠇ, *poſitum pro* ࠄ, *vel* ࠀ, *& radicem eſſe* ࠔࠓࠀ. *Ib.* ࠋࠉࠓࠊࠉࠌ in neceſſitatem ; *ita quoque aliud exemplar. D. Mor.*

CAP. XI.

V. 4. ࠎࠐࠎࠐࠀࠄ *Corrupte ab Heb.* אספסף *v.* 5. ࠉࠇࠉࠉࠓࠄ* *tranſpoſitis* ࠇ *&* ࠉ, *pro* ࠇࠉࠉࠓࠄ *ut in H. v.* 17. *Omiſſa ſunt* ࠀࠋࠁࠇࠀ·ࠅࠀࠌࠋࠋ·ࠏࠌࠊ·ࠕࠌࠍ· *D. Mor. Ib.* ࠅࠄࠉࠉࠋ *in alio ex* ·ࠀࠉࠉࠋ *rectius. D. M. v.* 25. ࠋࠀ·ࠕࠊࠍࠔࠅ· non continuerunt ſe : *Talmudiſtis id* הכניש : *quod conſtat ex illo R. Channin,* לא תכניש דבריך מפני איש Ne contineas verba tua in cujuſquam gratiam. *Sanhedr. Cap.* 1. *ſect.* 3. *Atque ita etiam interpretantur hunc locum Onk. Jon. pluresque Hebræorum. ver.* 31. ࠀࠈࠐ *ſi recte ſcribitur formari poteſt a* ࠍࠈࠐ *idem quod* Heb. נטש : *vel a* ࠈࠅࠐ *ſive* ࠈࠅࠎ *in Aphel i. q. Ch.* אפרח *qua voce utuntur hic Onk. & Jon. in transferendo præcedens* יגז : volare fecit : *ſed tum deeſt quod reſpondeat* Heb. יטש *niſi illud interpres propter affinitatem literarum hoc ſenſu acceperit. Si ſubſit mendum, legendum forte erit :* ࠀࠐࠈ, *vel* ࠀࠎࠈ *qua ultima vox in vertendo* Heb. *hoc* נטש *adhibetur Deut.* 32. *v.* 15. *Neque* ࠀࠈࠐ *vel* ࠍࠈࠐ *ullibi in* Pentateucho, *vel Liturgiis occurrit amplius : ſed* נטש *convertit fere noſter vel per* ࠔࠀࠓ, *vel per* ࠔࠁࠒ *v.* 32. ࠍࠊࠎࠅ *etiam Gen.* 37. *v.* 31. *reſpondet* Heb. שחט Expandit : *ſignificatio Samaritanis peculiaris. Arab.* نكس Demiſit *ſenſu etiam utrobique non incongruo.*

CAP. XII.

V. 1. ࠉࠀࠉࠓࠕࠄ ſplendida, illuſtris : *aliud Exemp.* ࠊࠔࠓࠕࠄ· recta, decora. *Ch. Onk.* שפירתא *idem ſenſus. D.* Mor. *v.* 3. *deeſt* ࠌࠔࠄ· *v.* 11. ࠃࠀࠕࠔࠉࠋࠍ *De mendo ſuſpectum, vel pro* ࠀࠈࠔࠉࠋࠍ imbecilliter, ſtulte egimus. *Arab. n.* طوش *&* طيش *fere idem eſt quod* טפש *qua voce utuntur hic Onk. & Jonath : vel deficiente* ࠋ, *quod nonnunquam in hac dialecto accidit, pro* ࠀࠕࠔࠋࠉࠋࠍ , *aut pro more verborum in hac conjugatione,* ࠀࠔࠕࠋࠉࠋࠍ : *ipſiſſima vox quæ in Tar.* Hieroſolym. *occurrit, & verſioni* 70. *quos haut raro ſequitur, prorſus conformis. v.* 14. ࠅࠁࠌࠉࠕࠉࠄ* in adduendo, aut faciendo ire : *Senſus nihil ad rem ; & error, legendum n. eſt* ࠅࠀࠁࠉࠄ, *ut aliud ex. D.* Mor.

CAP. XIII.

Verſ. 1. ࠉࠔࠏࠃࠅࠍ, *Aliud exemplar* ࠉࠔࠅࠃࠅࠍ *D. M.* Familiare hoc *admodum Samar. permutare* ࠏ *&* ࠅ: ࠔࠏࠃ *vero, &* ࠇࠏࠃ *quæ duæ voces indifferenter uſurpantur, Gen.* 30. 20. *Hæ inquam, atque etiam* ࠇࠅࠃ, ࠇࠉࠃ *Samar. Arabibuſque,* conſilium, conſiderationem, & cogitationem *ſignificant : Unde* ࠉࠔࠏࠃࠅࠍ, *ſive* ࠉࠔࠅࠃࠅࠍ, conſiderent, *non inepte interpretemur ; cui verſioni illa* 70. *prorſus conſentit. At quam convenientiam cum his habet Heb. Samar.* ࠇࠁࠃ *? dictio Hebræis, Chald. Syris, Armen. Turc. Perſiſque, ſi Lexica eorum conſulimus, penitus ignota ; nec ad rhombum uſus quem habet apud Arab. atque Æthiopes : bis occurrit, hic & Deut.* 1. 22. *Mihi videtur idem denotare quod Syr.* ܒܨܐ *& Arab.* ܚܘܛ Caute, diligenter obſervavit : *facilis permutatio* ࠃ *&* ܛ : *Atque hoc modo Interpretes hi omnes inter ſe optime conſentient. Ib.* ࠐࠏࠁࠍࠉ* *leg. potius* ࠐࠏࠉࠍ· *v.* 11. *In Heb. Sam. leg.* ࠎࠅࠓࠉ· *Mor. At in Uſſer, ut in Heb.* ࠎࠅࠃࠉ· *v.* 19. ࠄࠃࠀࠓ* *pro* ࠃࠄࠀࠓ: *ut ver.* 20. *V.* 20. ࠄࠊࠁࠉࠔࠍ muratæ, muris cinctæ, *a* ࠊࠁࠔ, *Chaldæis i. q.* חגר cinxit, *inquit* D. *de Pom. Talmudicis eſt etiam* detinuit : *unde* ࠊࠁࠀࠔ *Deut.* 20. 20. *i. q. Chald.* כובשין munitiones, propugnacula, arces : *quæ poſterior ſignificatio huic loco fortaſſe convenientior : quia quæ ſequitur vox* ࠕࠋࠉࠋࠍ *etiam* muratas *vel* munitas urbes *denotat ; vel denique a* ࠊࠁࠅࠔ *&* הגר *(quod poſterius prioris interpretatio communiter fit)* extrema pars, & ambitus rei ; *etiam loci vel* regionis oras, *ſive* partes, *ſignificet* exteriores ; *quas* اقطار *appellant Arabes ; Galli,* les marches : *Itali,* i Cantoni, *quales Helvetiorum ; Civitatum autem illas, Latini,* Suburbia ; *Arab.* الاربطة *&* ارباض *quæ voces hoc ipſo in loco habentur in noſtra, Erpeniique verſione Arabica ; Hæ autem extra, & abſque muris ſunt. Atque hoc modo huic interpretationi omnino conſentiet Hebræo-Samaritana vox cui reſpondet* ࠄࠊࠁࠉࠔࠍ, *de qua altum apud omnes Hebr. Lexicographos ſilentium, ſcil.* ࠄࠊࠇࠁࠍࠉࠌ, *quam mendoſe ſcriptam teſtantur omnes non tantum quibus uſus eſt D. Morinus Codices, ſed Uſſeriani etiam. Apud Æthiopes a. (& fruſtra opinor quæritur hæc dictio in ulla alia lingua)* ሐበኔ *unde ſatis apte deduci poteſt noſtrum* ࠊࠇࠁࠍ, Oram, *ſive,* extremam rei alicujus partem, *indigitat. v.* 23. Palatium, *teſte Munſtero, Ar. Erpenii & noſter* منبر Thronus, Metropolis : *rationem ſubjungit Raſhi,* ששם מושב המלכים *Ægypti metropolin intelligit. Niſi alicui videatur mendum, nempe* ࠊ *pro* ࠍ, *ut ita cum Chald. Vulg. atque Hebræorum pleriſque noſter conveniat. v.* 34. ࠓࠓࠅ *Eſt Syr.* ܛܪܢ detrectare : *Prov.* 19. 8. *cui affine Latinum hoc, item Armen.* տրտնջալ Tartincal, *omnino idem quod hic H. Sa.* murmuravit, ſuſurravit.

CAP. XIV.

Verſ. 6. ࠒࠓࠏࠉࠅࠍ* *in alio exemp. rectius* ࠓ·ࠒࠓࠏࠉࠅࠍ M. *v.* 11. ࠀࠓࠁࠋࠉ *a* ܥܠܝ *i. q. Arab.* على contra, adverſus ; *teſte B. Bahlul : &* *ſenſu occurrit, Act* 27. 5. *Samaritanis hinc videtur formari verbum, quod* contrariari, adverſari, contradicere, reſiſtere, *vel quid ſimile ſignificat, Atque ita non ſemel interpretatur hoc verbum Ar. noſter, hoc verſu, & v.* 23. *Sam. Deut.* 32. 19. *ejus loco habet* رفض *ut etiam noſter. v.* 32. ࠃࠐࠓࠅ *leg.* ࠃࠏࠁࠃࠕ· *v.* 24. ࠋࠕࠌࠕ· *leg.* ࠋࠕࠌࠍ· *v.* 38. *pro* ࠉࠍࠉࠄ, ࠉࠍࠁࠋࠉ· *D. Mor. v.* 44. ࠏࠉࠁࠍࠅ: *i. q. Syr.* ܣܘܦ Audacter, de opera fecit.

CAP. XV.

Verſ. 39. ࠕࠕࠓࠏࠅࠍ· *Deduci etiam poteſt a* ࠕࠓࠏ *Syr.* Perrupit, erupit : Non erumpetis, effluetis poſt : *Atque ita fere interpretati ſunt Chald. Syr. eſt enim* ܬܪܥ *qua voce utuntur* effluxit, diffluxit. *Vel forte rectius dicamus* ࠕࠕࠓࠏࠅࠍ *per metatheſin poni pro* ࠕࠕࠏࠓࠅࠍ: *i. q. Heb. cui hic reſpondet : Sic* ࠒࠏࠌ *idem eſt quod* קום, ࠐࠏࠈ *i. q.* רוץ *ac id genus plurima.*

CAP. XVI.

Verſ. 2. ࠆࠏࠉࠒࠉ·ࠆࠁࠍ vocati ad tempus, *hoc eſt,* tempore concilii *Vulg. & Chald. ſcil. quo tempore conveniebant magnates de re aliqua conſulturi. v.* 9. ࠋࠌࠔࠌࠕࠅࠍ* *leg.* ࠋࠔࠌࠔࠕࠅࠍ *v.* 29. ࠊࠅࠕ, *leg.* ࠅࠕ *D. M. v.* 32. *Chald. Sam.* ࠊࠋ·ࠏࠅࠕࠓࠄ omnes opes, *vel* divitias ejus.

CAP. XVIII.

Verſ. 6. *Pro* tuos, *in Verſ Lat. pone ut eſt in adnot.* veſtros. *v.* 8. ࠋࠓࠁࠅ *etiam Onk. & Jon.* לגדולה *Raſhi in lo, Nec aliter Abravanel* לגדולה *Suffragantur Senes,* εἰς γέρας, *& Ar. Erpen.* لكبر : *Hinc ſatis liquet* ࠓࠁࠅ· *v.* 12. ࠃࠌࠏ præcipuum, *in Liturgiis Samar. hoc vocabulum ſæpiſſime occurrit, & per* حاص *Arabice convertitur ; ut in hoc tetraſticho* *(perperā pro* ࠃࠌࠏࠉࠍ) ࠃࠐࠓࠉࠀࠄ·ࠁࠉࠉࠕࠉ·ࠊࠋ·ࠁࠊࠏࠔࠌ·ࠁࠉࠌࠉࠔࠉࠍ

ࠉࠑࠋ·ࠀࠔࠇࠄ:·ࠁ·ࠓࠈ·ࠋࠑ·ࠂࠃࠑࠃࠇࠋ: *Quæ Arabice ſic ſe habent,*

خاص المخلوقات زهره من نورك خاص كل الامم اختارت لك يساكلين Præcipuæ creaturarum, ſcintilla ſunt de tuo lumine: præcipuas omnium gentium elegiſti, ut te adorent. *Vide Annot. ad Deut.* 32. 9. *Ib.* ࠋࠇࠃࠃ veteris. *Non ſatis æſſequor cur ita verterit hanc vocem doctiſſ. Interpres.*

C A P. XX.

V. 11. ࠑࠔࠇࠑ· *Alind ex.* ࠄࠇࠔࠑ· *ſic etiam c.* 22. *v.* 23. *V.* 13. *In Heb. Sam. leg.* ࠑࠌࠃࠁࠑࠓࠈࠇࠌ· *Mor. v.* 17. ࠔࠄࠋࠌࠄ· *leg.* ࠔࠋࠌࠄ *D. M. v.* 24. ࠋࠁࠋ* *pro* ࠋࠁࠋࠇ *D. M. v.* 28. ࠁࠓࠄ* *lege* ࠁࠓࠄ·

C A P. XXI.

V. 12. ࠋࠈࠀ* *rectius leg.* ࠋࠈࠀ *v.* 14. ࠓࠏࠔࠄ· *alind* ࠓࠇࠔࠄ· *D. M. Ib.* ࠃࠏࠑࠍࠇ Vada: *eſt n.* ∇ *hic paragogicum: & a* جور transfire *deducitur. D. Mor. v.* 17. ࠋࠁࠏࠑ *alterum ex.* ࠏࠁࠑ· *D. Mor. verſ.* 18. ࠔࠃࠃ* Enarrator, doctor *: aliud ex:* ࠂࠃࠃ *D. Mor. v.* 20. ࠀࠄࠁ· *ſic ſcribitur: ſed leg. cum alio ex.* ࠇࠄࠁ· *Mor. v.* 22. ࠀࠓࠑࠔ· Peragrabo, circumibo: *ſic n. in Liturgia Samar. per* تار *Arab. exponitur: prout etiam in noſtris Bibliis* رام *ſæpiſſime reſpondet H.* תור *fere i. q.* تار *Ar. v.* 29. ࠏࠁࠔࠑ *verti etiam poteſt* Sicut res corrupta *ex Deut.* 31. *ver.* 29. *ubi* ࠏࠁࠔ *reſpondet Heb.* השחת *: vel* ࠔ *&* ࠂ *commutatis, quod Samaritanis admodum familiare,* ſicut res mortua *vel*, mors *: id Arab.* طفس *teſte Gigg. Non prætereundum hic quæ habet B. Bahlul ſub voce* ܟܡܘܫ *ex B. Seruſhai* ܟܡܘܫ ܐܝܟ ܕܐܡܪ *inquit* ܗܘ ܙܘܣܬܪܘܣ ܗܘ ܦܐܥܘܪ صنم المواييين ܡܘܐܒܝܐ*: Per* ܙܘܣܬܪܘܣ *a.* Jovem *intelligit: Hoc ſi de Jove Stygio accipiamus, conſentiunt etiam quæ tradit Stus Hieronymus libro* 5. *in Iſaiam, dum idem facit quod* בעל פעור *: In Nabo, inquit, erat Chamos idolum conſecratum, quod alio nomine appellatur Baal-phogor: in cujus ſacris, quæ comedebantur ſacrificia, inferiæ erant in memoriam defunctorum peractæ. Conſule ſis Pſal.* 106. *v.* 28. *ubi per* זבחי מתים *intelligendæ ſunt victimæ quæ Jovi Stygio (qui Phœnicibus* Mot *dictus) mactabant.* Mot *a. &* מוש *Hebræis idem ſonant. Hoc modo plane convenit Etymologia τȣ͂* כמוש *cum* Chal. *Sam.* ࠔࠁࠏࠑ *vel* ࠑࠏࠁࠂ·

C A P. XXII.

V. 22. ࠀࠔࠃࠄ *Aphel a* ࠔࠃࠃ *quod Arab.* Cohibuit, obſtruxit. *Adſtipulatur expoſitio Raſhi in lo.* היה רוצה למנעו מלחטא. *ver.* 23. ࠑࠔࠇࠑ *Ita ſcribitur, ſed al. ex.* ࠑࠔࠇࠄ *Mor. v.* 26. ࠀࠓࠇࠇࠇࠔ· *i. q. Syris* ܐܠܘ *congruit etiam cum* عرض Oppoſuit, reſtitit, adverſatus eſt. *v.* 30. ࠀࠁࠏ *in alio exempl.* ࠀࠁࠄ *D. Mor. v.* 31. ࠏࠋࠇࠔࠔࠑࠓࠌ: ſuper me a principio tuo: ࠑࠓ *idem videtur quod Syris* ܡܢܘܣܟ. *Vel forte*, a prima inequitatione tua. a شار *Arab.* Inequitavit. *Alind exemplar habet.* ࠏࠋࠃࠄࠑࠇࠄ· *:* ex quo tu es. ࠄࠂࠌࠋࠄࠄࠂࠌࠋࠈ *: alind Ex.* ࠂࠌࠑࠇࠂࠑࠒࠈ· *D.* Mor. *v.* 34. *poſt* ࠁࠇࠔࠄ *deeſt* ࠏࠇࠁࠇࠌ *D.* Mor. *v.* 39. In *Heb. Sam. leg.* ࠇࠇࠇࠑࠈ· Mor.

C A P. XXIII.

Ver. 3. ࠔࠌࠔࠁ Languidus, triſtis: ܟܡܟ *Syris* languit, debilitatus eſt. *Ita fere interpretatus eſt Targ. Hieroſ. R. Jehuda,* נשבר*, R.* Menahem צולע *a Gen.* 32. *v.* 25. *in eundem ſenſum D. Kimhi, & alii. v.* 8. ࠀࠂࠌࠁ Convitiis proſcinde; *id Chal.* סכף *teſtibus B. Aruch, & Aquinate,* לשון השחתה וחרפתה *verſ.* 10. ࠑࠈࠁࠇ enarrabit: *videtur legendum* ࠇࠔࠁࠇ *vel ſaltem* ࠇࠈࠌࠁࠇ *D.* Mor. *v.* 19. ࠀࠃࠑࠔࠇ *aliud Ex. melius,* ࠀࠃࠔ· *D. Mor. verſ.* 21. ࠏࠔࠓ fermentum *: ſed tum fere in diverſa forma* ࠏࠔࠇࠓ *&* ࠏࠔࠇࠓࠄ· *Reſpondet Heb.* עמל *cui* לשון עבירה *tribuit Raſhi;* 70. πόνος. *Hinc ſimul conjunctas habemus haſce duas voces ab Apoſtolo* 1. *Cor.* 5. *verſ.* 8. ζύμη πονηρίας. *Aliter* ࠏࠔࠓ *idem forte denotet quod Heb.* חמר grave, durum, moleſtum *: ut etiam* עמל *ver.* 23. ࠁࠔࠈ *forte leg. potius* ࠈࠁࠔ· *: Eſt tamen* Ligatio *incantationis quædam ſpecies. v.* 14. ࠏࠏࠁ *i. q.* חטף rapina, ſpolium. *Ib.* ࠇࠃࠃ· Attraxerit, poſſederit: *Talmudicis id fere innuit: atque ita interpretati ſunt Onk. & Ion. alind ex.* ࠇࠔࠀࠄ· *D. Mor.*

C A P. XXIV.

Verſ. 3. ࠔࠇࠔࠁ: *alind exempl.* ࠑࠇࠄࠔࠁ *D. M. Ib.* ࠐࠃࠇࠔ *forte idem quod Arab.* صلم*, aut* مصلوم Percuſſus, male affectus fuit oculus, *ſcil. mentis ejus, ita ut minime videre potuit, vel intelligere: uſitatiſſima autem hæc commutatio* ࠍ *&* ࠇ*: atque huic expoſitioni favent maximi nominis Hebræi; S. Jarhi,* עינו נקורה*: cui conſentiunt Elias R. Menahem, Abravanel, aliique. v.* 4. ࠁࠓࠀࠇ* *alind exempl.* ࠔࠃࠄ*: ut etiam v.* 16. *D. M. v.* 8. ࠏࠔࠇࠄࠑࠁ *eliſo* ∇ *(huic dialecto non infrequens) pro* ࠏࠏࠔࠇࠄࠑࠁ *Ib.* ࠇࠔࠏࠒ *i. q.* שחק contereret, comminuet *: concinit Syrus* ܢܫܚܩ *v.* 17. ࠀࠍࠈࠇࠁࠄ, *pro* ࠀࠈࠍࠇࠁࠄ· *ut in alio exempl. D. M. Verſ.* 11. ࠏࠒࠓ: *pro* ࠏࠁࠒ *ut alind exempl. D. M. v.* 19. ࠇࠀࠃࠁࠓ* *pro* ࠇࠀࠁࠃ *Mor. v.* 22. ࠂࠏࠃ- ࠏࠍࠓࠑࠈࠌ· *Hæ voces aliter ita ſint vertendæ,* Donec reverteris, *Ita vir admodum Reverendus, nec vulgari eruditione clarus Jo. Lightfoot, S.T.D. qui diſcrepantias inter H. Sam. & Chald. Sam. in hoc & ſequenti libro, prout in Bibliis noſtris ſub finem columnarum habentur, tranſtulit. Pro* ࠏࠍࠓࠑࠈࠌ· *Aliud exemplar habet* ࠈࠑࠈࠁࠌ*: &* ࠓࠑࠔࠀࠔ *vertit* ࠔࠁࠇࠄ *D. Mor. v.* 24. ࠂࠑࠃ*: alind exempl.* ࠏࠃ *retinuit. Mor.*

C A P. XXV.

Verſ. 12. ࠁࠓࠇࠄ· *Ita & exemp. alind, ſcribendum tamen* ࠁࠓࠇࠈ. *D. M*

C A P. XXVI.

Verſ. 1. ࠔࠁࠇࠋࠇ numeri, *ut Arab. v.* 5. *leg.* ࠇࠋࠑࠋࠌࠀࠄ· *Mor. ver.* 15. *In Heb. Sam. pro* ࠄࠔࠑࠇ*, leg.* ࠄࠔࠑࠋࠇ *Mor.*

C A P. XXVII.

Verſ. 1. ࠑࠒࠁࠓࠇ* *pro* ࠑࠒࠁࠓࠓࠇ*: ut aliud exempl. M. v.* 9. *Pro* ࠋࠇࠋࠋࠈࠑ* *in Heb. Samar. leg.* ࠋࠇࠋࠈࠑ*: ut in Uſſer, v.* 14. *leg.* ࠀࠇࠃࠓࠈ· *v.* 17. ࠑࠃࠇࠇࠏࠀࠋࠁࠑࠋ. *dele unum jod, errror Exempl. Mor. v.* 20. ࠔࠔࠑࠓࠌ*: Aliud exempl.* ࠔࠔࠑࠓࠓࠌ, D. M.

C A P. XXVIII.

Verſ. 3. *Pro* ࠁࠋࠄ* *leg.* ࠁࠋࠇ· D. M. *v.* 5. ࠌࠔࠄࠋࠈࠄ, *a* כול menſuravit, *pro hoc alibi* ࠌࠔࠀࠋࠈࠄ *Lev.* 5. 11. *c.* 6. 20. *Num.* 5. 15. *&* ࠀࠔࠌࠋࠈ· *Lev.* 19. 36. *& contractius adhuc,* ࠔࠌࠋࠄ*: Exod.* 16. 36. *Deut.* 25. 14, 15. *Semper pro* Epha *ponitur. v.* 11. *Pro* ࠇࠓࠇࠈࠌࠑࠋ *leg.* ࠇࠓࠇࠈࠌࠑࠋ*: ſic enim ſcribitur in utroque exemplari. D. Mor. v.* 14. ࠁࠈࠑࠃࠃࠄ· *Onkel.* באתחדתותיה *cui manifeſte reſpondet, atque ſignificatu convenit; proinde legendum videtur* ࠁࠈࠃࠑࠈࠄ *idem quod Syr.* ܫܘܢܝܐ

C A P, XXIX.

Verſ. 11 *In Heb. Sam. leg.* ࠑࠔࠏࠇࠓ· *Mor. v.* 35. ࠏࠇࠔࠀࠄ· *Sane ſcribendum* ࠏࠇࠓࠀࠄ· *Aliud exempl.* ࠏࠇࠓࠄ, *Mor.*

C A P. XXX.

Verſ. 6. ࠑࠁࠏ· *plane idem videtur quod Ar.* كبح *h. e.* قطع منع inhibuerit, reſciderit.

C A P. XXXI.

V. 16. ࠏࠋࠔࠔࠋࠋࠁࠑࠏࠓ· propter ſermonem Phogor. *v.* 27. ࠀࠄࠃࠇ· ࠒࠓࠁࠄ Tenentes *vel* capeſſentes bellum, *ab* ࠀࠈࠃ *:* Hebr. חפשי *diſerte reſpondet. v.* 48. ࠔࠈࠇࠔࠁࠇࠄ· *idem quod* ࠑࠄࠇࠔࠁࠇࠄ· *v.* 49. ࠀࠈࠏࠔࠃ *ſenſu convenit cum Arab.* عصل *&* حصل Mortuus eſt *: niſi forte mendum ſit pro* ࠀࠈࠏࠂࠓ*, aut* ࠀࠈࠇࠂࠓ *: in Kal. Hebræis, Chald. Syriſque notiſſima vox.*

C A P. XXXII.

V. 9. Initio *hæc omittuntur* ࠑࠂࠋࠒࠑ·ࠏࠃ·ࠁ·ࠋࠇࠀ·ࠁࠌࠋࠄ·ࠑࠐࠈࠑ·ࠇࠈ. ࠀࠓࠏࠄ· *D. Mor. v.* 22. ࠁࠓࠇࠔ *alind ex.* ࠐࠌࠀࠇࠔ *D. Mor.*

C A P. XXXIII.

V. 52. ࠔࠃࠑࠇࠑࠋ שרכין *Chaldæis* עלין *ut B. Aruch,* ענפים סעיפים *ut Pomarius, h. e.* Rami, ſurculi, folia *: Contra Syris* ܫܟܝܢܐ ܕܫܬܐܣܐ *In libro Paradiſi,* profunditas fundamenti, اصول *ut B. Seruſhai apud B. Bahlul;* Radices *: ac ſi diceret,* Radices *ac* ramos eorum diſperdetis. *Verum ut quod judico ad rem propius, dicam,* ࠔࠃࠑࠇࠑࠋ Idola *denotare prout cæteri fere omnes vertunt interpretes, nullus dubito.* Idola *a. in Scripturis ni fallor* 40. *plus minus variis reperio appellata nominibus: depictorum tantum, tribus,* צירים*: Iſa.* 45. *v.* 16. צלם *Dan.* 2. *v.* 31. *etiam propter creditam internam virtutem ita dicta aſſerit Rambam: &* אבן משכית *Lev.* 26. *v.* 1. *Huic directe reſpondet vox Heb. in hoc verſu; at per aliud exponit noſter, per Mutum ſcil. idoli genus, a propheta τȣ͂* אבן דומם *nomine ſignatum, Hab.* 2. *v.* 19. *& paulo ante* אלילים אלמים*: jam v.* אלמים *atq;* ࠔࠃࠑࠇࠋ*, omnino idem indigitant; nec ulterius quærendum hujuſce dictionis ſignificatum: vide Kimhi, Raſhi & Abravanel in lo. neque n. vacat eorum verba ſubnectere. v.* 55. ࠋࠂࠌࠔ· *al. ex.* ࠋࠂࠌࠇࠋ· M.

C A P. XXXIV.

V. 4. *leg.* ࠑࠇࠂࠈࠓ· *ut in alio ex.* Mor. *ver.* 6. ࠇࠈࠒࠔ· In *altero Ex.* ࠇࠈࠇࠔ D. Mor. *v.* 11. ࠃࠁࠂࠓ* *legendum potius* ࠃࠁࠂࠓ

C A P. XXXV.

V. 3. ࠑࠓࠁࠏࠇࠇࠋ *pro eodem ponitur quod* ࠓࠁࠈ *verſu præcedenti.*

C A P. XXXVI.

Verſ. 8. In *Hebræo-Samarit. leg.* ࠈࠄࠇࠄ· Mor.

ANIMADVERSIONES SAMARIT. IN DEUTERONOMIUM.

C A P. I.

Verſ. 12. ࠏࠁࠔࠇࠌࠑࠋ *Non* ſtultitiam *tantum ſignificat hæc vox, ſed* pinguedinem *etiam, ex naturali cauſa, juxa ſcitum illud Hebræorum,* שמנונית הלב גורם הטפשות *Res autem pingues, graves fere ſunt, atque oneroſæ: proinde hac ratione convenit aliquatenus* ࠏࠁࠔ *cum Heb.* משא *cui hic reſpondet. v.* 20. *Pro* ࠀࠈࠇࠑࠋ*, leg.* ࠀࠈࠇࠁࠋ. *M. v.* 22. ࠇࠔࠏࠃࠑࠋ*: Vide An. ad Num.* 13. 1. *v.* 27. ࠈࠔࠈࠔࠈࠑࠋ*: Hujus radix nequit eſſe* ࠔࠈࠔ*: ſed potius* ࠈࠔࠈࠔ *; At quid dices,* ࠈࠔࠈࠔ *? prorſus idem teſte Nathan in ſuis Concordantiis quod hoc loco Heb.* רגן*: quid illud?* כלשון סכסוך*: quæ quidem dictio ſono perparum differt a noſtro* ࠈࠔࠈࠔ*; nec exemplo caret harum literarum permutatio:* Perturbationem, *vel* combuſtionem feciſtis *: prope accedit ad Arab.* تكلسم *v.* 28. ࠁࠏࠋࠋࠄ· *Idem ſignificare quod alibi* ࠈࠋࠋࠄ *extra dubium eſt iis, qui norunt quantam licentiam ſibi ſumunt Samaritani in indifferenti harum literarum uſu. v.* 29. ࠀࠇࠏࠃࠑࠋ Conturbemini *: in Ithpeel a* צדה *quod apud Chaldæos* לשון חכרה *habet teſte Baal Aruch, &* לשון תמיה *ut Pomarius. Hinc per* תתברון *Onk. & Jon. Hebraicum verbum cui reſpondet* ࠀࠇࠏࠃࠑࠋ *vertunt; atque in eundem ſenſum etiam Perſicus. v.* 36. *poſt* ࠈࠐࠑ·ࠄࠋࠀ· *ex alio exemplari reſtituenda hæc verba* ࠃࠐࠑࠇ·ࠄࠋࠀ·ࠔࠋࠇ·ࠁࠀࠓ· *D.* M. *v.* 41. ࠑࠁࠃࠐࠇ* *videtur pro* ࠑࠁࠃࠈࠇ*: ſic D. M. Ib.* ࠑࠄࠈࠑࠇࠈࠑࠋ Et parati fuiſtis. *Aliud exemplar* ࠑࠈࠔࠑࠇࠈࠑࠋ· Et compoſuiſtis vos, *D. Mor.*

CAP. II.

Verſ. 5. ࠀࠁࠃࠏࠌࠍ: *male pro* ࠀࠁࠃࠌࠍ, *ut in alio ex.* D.M. *v.* 6. ࠌࠀࠔࠕࠌࠍ· *Exempl. aliud,* ࠌࠀࠔࠕࠌࠍ· *Mor. v.* 11. *ex alio exempl. ſic reſarcitur,* :ࠇࠀࠌࠔࠀ·ࠍࠌࠄࠋ·ࠌࠁࠒ:ࠇࠀࠁࠀࠌࠔࠌ· *D. M. v.* 22. ࠍࠌࠔࠇࠔࠂࠒࠔࠑ* *pro* ࠍࠌࠇࠔࠔࠂࠒࠔࠑ· *D. M. v.* 30. ࠇࠀࠇࠃ· *plane idem quod Arab.* عياص durus, difficilis volenti quid.

CAP. III.

Verſ. 4. *In Heb. Sam. leg.* ࠁࠂࠁࠀࠄ. Mor. *v.* 5. ࠔࠁࠄ· *pro* ࠔࠁ· *Alind exemplar in plurali* ࠍࠇࠁࠍࠉࠐࠔࠇࠌࠔ. *D. Mor. Ib.* ࠄࠕࠀࠂࠇࠁࠁ *ex Heb.* פרוי *plane videtur derivatum :* ࠂ *enim &* ו *eundem fere ſonum habent : nec a Sam. voce multum diſſonat Ital.* Borgo, *cui reſpondet etiam in ſignificatu: Nam* מה שאן לו נדר חומה ומבצר *ut* פרוי *ut &* ࠄࠂࠂࠇࠁࠁ *quod idem diximus Kimhi in lib. Rad. Nathan in Concord. et conſtanter Hebræi omnes : unde Chaldaice per* פצחיא *ſemper, excepto tantum Hab.* 3. 14. *convertitur. Atque hoc modo etiam* פצח *&* בגד *Ch. atque Ar. inter ſe conveniunt. Senes varie admodum hanc vocem vertunt, ut in locis ubi occurrit videre eſt. v.* 12. ࠄࠄࠀࠇ* *pro* ࠄࠄࠇࠀ· D. M. *v.* 26. ࠁࠃࠌࠀࠇ præcationi meæ : בי *pro particula obſecrandi ſumit.*

CAP. IV.

Verſ. 16. *Ante* ࠋࠑࠌࠍ *deeſt* ࠀࠃࠁࠂࠌࠍ. *D. Mor.*

CAP. V.

Ver. 5. ࠌࠁࠇࠍࠇࠌࠍ, *leg.* ࠌࠁࠇࠍࠇࠔࠌࠍ D. M. *v.* 15. ࠁࠀࠂࠁࠃ* *pro* ࠌࠁࠀࠂࠁࠃ *ut aliud exempl. D. Mor. v.* 22. ࠋࠁࠈࠇ *pro* ࠋࠌࠈࠇ, *ut aliud exempl.* D. M. *v.* 24. *deeſt* ࠀࠔࠀࠄ· *v.* 27. ࠃࠔࠔ: *Hæc antecedere debent* ࠌࠍࠇࠄࠋࠀ·ࠄࠌࠄࠇ·ࠋࠋࠔࠇࠂ·ࠋࠔ·ࠀࠇ·ࠌࠍࠔࠔࠃ·ࠋࠋࠔ·ࠄࠀࠀࠌ· D. M. *v.* 32. ࠍࠌࠁࠀࠀࠌ *legendum* ࠍࠌࠁࠏࠀࠌ·

CAP. VII.

Verſ. 1. ࠇࠋࠔࠇ *idem quod Chaldæis* שלח Emiſit, ejecit. בלשון סוף וקץ *ut* D. d. *Pomis. v.* 4. ࠄࠍࠇࠇࠇࠇࠔࠇࠌ: *Aliud exemp. recte* ࠍࠍࠇࠇࠇࠇࠔࠇࠌ: *D. Mor. v.* 13. ࠁࠒࠀ & ࠁࠂࠀ (*pro libertate quam ſibi ſumunt Samaritani in homogenearum uſu*) *idem ſignificant, & reſpondent Heb.* שגר *Exod.* 13. 12. *Deut.* 28. 4. *&c. In Liturg. Sam. ſæpius Arabice per* اصل *convertitur ; ut ex hoc diſticho liquet* ·ࠀࠇࠋ·ࠍࠌࠍ<:ࠄࠋࠇࠈࠋ·ࠀࠇࠋ·ࠁࠒࠀ <:ࠁࠒࠀ·ࠌࠂࠂ·ࠄࠍࠏࠋࠔࠋ *Arabice ſic :* اصل ليس لسلطنته فرع ليس لسلطنته هو اصل Poteſtati ejus non eſt principium, Dominio ejus non eſt finis, Principium ipſe. *Hinc* principales, *vel* præcipuos. *hoc loco denotare poteſt : Gen.* 31. 30. *videtur idem quod Chald.* אזל *apud Onk.* abiit, exiit : *unde Æthiopibus* ኦፊረ exitus aquarum, *Cant.* 1. 12. *v.* 15. ࠍࠔ, *pro* ࠔࠁࠍࠔ. *D.M. v.* 26. ࠀࠋ. *pro* ࠀࠋࠌ· *Mor.*

CAP. VIII.

Verſ. 3. ࠌࠀࠂࠇࠁࠔ *Solus noſter ita interpretatur Heb.* יענך : *multo melius aliud exemp. tranſtulit* ࠔࠁࠍࠔࠀࠌ.ࠔࠏࠁࠋࠌ· *D.Mor. Ib.* ࠔࠔࠁࠂࠀࠌ *Æthiopibus ſignificat hoc verbum* Afflixit, laborare fecit, اتعبك *ut Ar. hic habet. Niſi forte conveniat cum Ch. & Syr.* צרך Indigentia, *vel* penuria afflixit te, *ut eſt in Vulg.*

CAP. IX.

Verſ. 17. ࠀࠂࠇࠀࠀࠌ. *rectius aliud exemplar* ࠀࠂࠇࠈࠀࠀࠌ· *D. Mor. v.* 23. ࠌࠏࠊ* *leg.* ࠌࠒࠊ: *ut aliud exemplar D. Mor.*

CAP. X. *Verſ.* 7. ࠌࠋࠌࠍ. *leg.* ࠌࠋࠏࠍ: *Mor.*

CAP. XI.

Verſ. 6. ࠍࠌࠀࠌࠔࠇࠁࠂ· *Aliud exemp.* ࠍࠌࠀࠁࠁࠂࠁࠂ· D.*Mor. Habet Arab. Samar. Interpres quod priori* ࠍࠌࠀࠌࠔࠇࠁࠂ *reſpondet, ſc.* انضموا *Sed alio ordine poſitum, & cum aliqua a cæteris diſcrepantia : Pericopes, quantum in* MS. *habemus eſt hæc verſio.* فابتلعهم * وجميع الناس الذي انضموا الي قارح وبيوتهم واخبيتهم * وجميع الناس الذين معهم فيما بين اسرايل Et deglutivit eos, omneſque homines qui ad Corah congregati erant, & domos eorum, ac tabernacula eorum, & omnes homines qui cum eis erant. *v.* 10. ࠔࠂࠄࠂࠊࠁ· *Eſt nihil in hac dialecto uſitatius quam iſtiuſmodi commutatio,* ࠂࠄࠊ *&* ࠂࠃࠊ: *Confer Gen.* 21. 30. *Exod.* 22. 13. *cum Gen.* 31. 44 47. 48. 50. 52. ࠂࠌࠃࠊ *autem &* ࠂࠃࠊ *Samaritanis eſt etiam i. q.* قدوم Adventus, occurſus, *Gen.* 14. 17. *Deut.* 4. 30. *Ut igitur a* قدم *eſt* قدوم pes, *& Chald. a* סוד *eſt* אסתורא *idem; cujus exempla in aliis item linguis habemus non pauca : quidni* ࠂࠄࠊ *quoque* pedis *habeat ſignificationem ? Certe intra anguſtos adhuc limites clauditur iſtius dialecti cognitio ; Hoc autem eo veriſimilius apparet, quia (teſte Morino) aliud exemplar retinet dictionem Hebraicam* ברגלך *quaſi huic* ࠔࠂࠄࠊࠋ *Synonomon: vel aliter ita vertendum,* adventu tuo. *ver.* 12. ࠇࠍࠔࠁࠇࠉࠍࠇࠃ· *Videtur mihi idem denotare quod Arab.* عين عناية Oculus curæ, providentiæ divinæ : *poſteriori voce utitur hic Arab. noſter & Erpen.* Chaldæis *atque Syris eſt proprie* Neceſſitas : *Verum ut Neceſſitas, & Neceſſitudo Latinis conſonant, nec minus opinor hæc dictio ſub eodem diverſo ſenſu Samaritanis :* Hoc *certum,* Honain *apud B. Bahlul per* حوار *vertit, ut & Zecharia per* ممليق Animi inclinatio, propenſio ; *quod in idem ferme recidit : Addo quod Exod.* 21. *v.* 10. *ubi hoc idem vocabulum occurrit in* 70, *haberi* ὁμιλίαν, *congruenter ſatis.* Huic *a. poſteriori loco prædicti Zachariæ magis accommoda videtur interpretatio,* ܙܘܘܓ *per* مرمل *convertentis, quaſi* quæ ſtatui viduitatis neceſſaria. *v.* 14. *Deeſt* ࠔࠇࠔࠇࠁࠇ muſtum tuum. D. *Mor. v.* 29. ࠔࠇࠀࠔࠇࠁࠂࠁ *ut una dictio ſcribitur.* Mons *a. iſte in Samaritanorum ſcriptis, præclaris inſignitur nominibus: nunc n.* جبل المنقطعين : *nunc* ࠔࠇࠄࠋࠀ·ࠀࠇ *appellant ; modo* الفرايض ; *nec non aliquando* اشمخ الالم *Ibid. Pr.* ࠋࠁࠇࠃ·ࠁࠌࠏ *Arab. Sam.* ࠃࠁࠒࠋࠀ,ࠋࠁࠂ

CAP. XII.

Verſ. 6. *leg.* ࠍࠌࠔࠇࠈࠁࠂ *Mor. ver.* 8. ࠔࠔࠁ *Alind ex.* ࠔࠍࠁ *Mor. v.* 20. *In Heb. Sam. leg.* ࠔࠇࠄࠋࠀ· *Mor.*

CAP. XIII.

V. 5. *Omittitur* ࠄࠁ *D. Mor. v.* 6. *deeſt* ࠇࠀ· *D. Mor. Ib.* ࠔࠍࠁࠈ *pro quo rectius alibi* ࠁࠌࠈ, *itemque* ࠁࠌࠃ *vide Lexicon. i. q. Chald.* חיק. *v.* 12. ࠔࠀࠈࠏࠔࠋ *pro* ࠔࠀࠃࠏࠔࠋ, *& ſic v.* 13. *aliud exemplar habet.* D. M. *Quamvis ut* دحا *&* دحا *idem ſunt Arabibus, quidni etiam* ࠄࠈ *& Hebræ.* רחה *in eodem ſignificatu conveniant ? Sane Arab. Samar. pro* ادحاك *vertit. v.* 14. *Sic iſta legito.* ࠋࠃࠔࠀࠌ·ࠁࠃࠁࠀࠌ· *D. M. v.* 16. *Omittitur dictio* ࠋࠀ· *D. M.*

CAP. XIV.

V. 1. ࠍࠌࠃࠁࠀࠀ Convenit *plane cum Syr.* ܢܟܣ, Secuit, incidit : *pro* انسق *exponitur apud B. Bahlul : firmat hanc ſententiam Arab. Samar. qui* تكردوا *interpretatur : peculiariter de* inciſione cum cultris *intelligunt plærique Hebræorum, qualis illa* 1. *Reg.* 18, *v.* 28. *Atque hinc Ar. noſter ſuam videtur hauſiſſe interpretationem : iſtiuſmodi* laniatum *ſpecialiter prohiberi putat R. Menahem* על הרוני עיר הנדחת propter occiſos in urbe depulſa : *de qua Cap. præcedente. v.* 5. ࠋࠔࠔࠀ Mibi *videtur i. q. Chald.* אשימא *cui* דמות תיש *teſtatur B. Aruch : & conſentiunt fere omnes Hebræi (excepto Nathane, qui* שם עוף *ſcribit) dictionem hanc de aliquo* hircorum *genere eſſe intelligendam. Ib.* ࠇࠇࠃࠂ *i. q. Chald.* דיצא (*ו pleonaſtico*) *& Heb.* דישון *cui reſpondet : Arab. Sam. duabus vocibus hanc unam videtur exprimere ; quarum prima* الاروي *quæ in Arab. noſtro & Erpen. altera* الكركدن *h. e.* Rhinoceros, *ut transfertur Deut.* 33. *v.* 17. *Ib.* ࠔࠇࠈࠁ *pleonaſtico* ࠈ (*quale fuit* ࠃ *in* ࠇࠇࠃࠂ, *ut jam nunc obſervavimus*) *i. e. quod* ראם רים *vel* רימא Unicornis. *Chaſcuni per* טלייא *exponit :* ראם *a. &* شال *Act.* شول *in eodem conveniunt ſignificatu, ſc.* Elevavit, exaltavit : Hinc Unicorni *hæc nomina* רימא *&* טלייא *a* cornu *ejus altitudine atque eminentia. Quid quod Onk. Jonath. Syrus, aliique Interpretes, Unicornem inter animalia in hoc verſu comprehendi volunt ? eumque ut mundum, eſuque licitum communiter recenſent* Hebræi: *præter hanc a. non eſt hic alia dictio quæ illum indigitet. Ib.* ࠁࠀࠇ Convenit *aliquatenus cum Syr.* ܙܪܦܐ : *h. e.* ܐܠܗܒ ܥܠܡ *teſte Gregorio apud B. Bahlul ; vel ut Ferrarius,* Camelopardalis : *cui ſuffragantur omnes non tantum verſiones noſtræ* 70. *Vul. Lat. Onk. Jonath. Perſ. Syr. & Arab. ſed & Arab. Samar. Erp. Saadiæ, R. Jonas Grammaticus ille antiquiſſimus, atque* Hebræorum *plærique. v.* 13. ࠄࠀࠇࠀࠂ Heb. ראה : *ſic Levit.* 11. *v.* 14. *hæc eadem vox cum* ר, *legitur: & ſcribit A. Menahem in lo. quatuor nominibus vocari hanc avem, ſc.* דיה ,איה ,ראה ,דאה : *nec aliter* Chaſcuni. *ver.* 15. ࠄࠊࠌࠈࠏ *Heb.* תחמס *ex quo, homogenearum tantum permutatione facta, deducitur. Arab. Sam.* ࠊࠌࠌࠏࠋࠀ *v.* 16. ࠇࠁࠇࠀ *Arab. Sam.* ࠁࠒࠊࠋࠀ Sacer, *avis. Ib.* ࠄࠁࠌࠁࠒ *Arab. Sam.* الكساف *v.* 18. ࠄࠀࠇࠍࠌࠍࠊ *i. q.* الخطاف Hirundo, *teſte Bahlul. vid. An. ad Lev,* 11. *v.* 9. *Ar. Sam.* رمج Avis rapax *quæ Perſice* دو برادران *vid. Gol. Turcice* كلسك *apud* نعمة الله *Ib.* ࠄࠀࠁࠒࠍ *Arab. Sam. Erp. & Saad. ut noſter* الهدهد *conveniunt hic omnes contra* 70. *v.* 23. *Omittitur dictio* ࠁࠈࠁࠂ· *D. Mor.*

CAP. XV.

Ver. 2. ࠇࠁࠂࠇ· *Eſt omnino idem quod Ch. atque Syr.* נבב : *Conſtruitur cum* ࠁ· *ut Heb.* נשה *& tum ut illud* Mutuo dare, *vel abſque* ࠁ *cum Accuſativo & tum ut idem* נשה Exigere *ſignificat. Ib.* ࠀࠋ* *leg.* ࠀࠋ *v.* 5. ࠀࠌࠋ· *Aliud ex.* ࠂࠌࠈࠋ· Mor. *ſic etiam v.* 23. *V.* 13. *Verſus præcedens pericope abeſt, quæ ſic reſtituenda,* ࠔࠔࠃ·ࠔࠍ·ࠉࠄࠀࠌࠁࠈࠋ·ࠄࠌࠁࠈࠋࠔࠀ·ࠂࠔ· D. M. *v.* 14. ࠂࠌࠐࠀ·ࠄࠂࠌࠐ· Viatico donabis eum, *ut* 70. *& Tar. Hieroſ. Paulo aliter Arab. Erp.* تعبيا تعبيه inſtruendo ornate eum inſtrue. *Ita etiam A. Ezra* עשה לו תפארת : *Accedit Raſhi,* תעניק *inquit* לשון נבבה ובמראית העין דבר שיהא נכר שהטיבות לו : ויש מפרשים לשון הטענה על צוארו alii *inquit* ſenſum ei tribuunt Onerandi ſuper collum ex Prov. 1. *v.* 9. *Atque hæc eſt interpretatio Jonathanis.* Porro hæc domini munificentia, *ut obſervat Abravanel,* pro ratione benedictionis divinæ ab adventu ſervi erat conferenda : quo major hæc, & amplior illa : & recordare te non tam tua, quam quæ Dei ſunt daturum, & olim temetipſum etiam fuiſſe ſervum ; ut ſequitur. *Ita ille. verſ.* 18. ࠇࠀࠁ· *præponi debet* τῷ ࠁ· *D. Mor.*

CAP. XVII.

V. 8. Hæc deſunt in noſtro Exemp. [illegible] D. Mor.

CAP. XVIII.

V. 3. [illegible] *Aliud exemplar* [illegible] In *Heb. Sa. pro* [illegible]* *in Uſſer. Co.* [illegible] *Nullo modo convenit hoc vocabulum cum Heb.* רקה μῆλον, κρόταφος, γνάθος, *ut 70. varie reddunt, ſed potius idem eſt quod Syris* ܡܕܪܘܩܐ *& Arabibus* مراق البطن *teſte Honin apud Bar Bahlul* ܐܢܛܪܘܢ فيقال بيونانية ἔντερον *autem Græcis omnino i. q. Heb.* קבה Inteſtinum, interanea; *quorum pars eſt* ἔνυστρον, *qua voce hic utuntur Senes.* De *jure a. Sacerdotibus determinari haſce partes aſſerunt Judæi quaſi ex analogia quadam: Primitiæ terræ ut iis præcepto divino debentur; pariter etiam & principia animalium. Jam a. Genas eſſe principium corporis, Armum eſſe principium membrorum quæ intricata ſunt in corpore, & Ventriculum eſſe principium viſcerum tradit cum Ramban Gerundenſis: verſ. 5.* [illegible] *leg.* [illegible] Mor. *verſ.* 8. [illegible] *Aliud exemplar habet* [illegible] *Hebræo textu proxime* D. Mor. *ver.* 20. [illegible] לשון קימא *habet hoc verbum, teſte Aquinate; ad quod adducit Prov. 9. v. 1. ubi Heb.* חצבה Chaldaice. *per* עתידת *vertitur: ut etiam Syr.* ܐܬܩܝܡ: erexit: קימא *a. ejuſmodi ſuiipſius* erectionem *innuit, quam comitatur oppoſitio non adhærentium ſibi: appoſite hoc: in præcedentibus n. dixerat* Deus *ſe Erecturum prophetam &c, hic igitur ex adverſo addit, Qui a. ſe Erexerit, h. e. pertinaciter, diligenter, cum ſtudio atque repetito labore, intentioneque animi; Hinc per* متجلد *i. q.* متجهد *hanc vocem exprimunt Samaritani in ſuis Liturgiis: Haud ingratum reor unum tantum ſi ſubjungam locum. ex Lit.* Damaſcen. [illegible] (*Arabice vertitur per* متجلدين) [illegible] Die ſexto Hebræi addiſcunt cum *prima* Solis luce duplum vulgaris doctrinæ: Ipſique obnixius ſe applicant obſervationi diei Sabbati, quemadmodum eis præcepit Dominus eorum die promulgandi illum; A veſpere ad veſperam celebrabitis ſabbata veſtra (Levit. 23. v. 32.) Deus fixit *ei* terminum minime removendum: Paradiſus eſt, nequaquam appenſus huic mundo, Sabbatum: atque Lex in medio ejus adinſtar eſt arboris vitæ, quo tempore populus conſtabat ad pedem montis Sinai. *&c.*

CAP. XX.

V. 1. [illegible] *leg.* [illegible] M. *v. 19. &c.* [illegible] *Textui* Hebræo *ad verbum reſpondet noſter: Aliter a. Ar. Sam.* أترى أن شجر الصحراء كالانسان يدخيل (*pro* يدخل) من بين يديك في الحصن Num forte arbores campi ſint ſicut homo qui ingreditur a conſpectu tuo in munitione? I*ta fere 70. Raſhi, atque Abravanel,* כי *inquit* משמש בלשון דילמא, שמא: *Sepharadi ſic exponit hunc locum, quem ſequitur I. Tremellius,* Hominis eſt arbor agri qui a facie tua venit in obſidionem. *A.* Menahem *etiam affirmative, cum A. Ezra hæc verba intelligenda cenſet,* Ut hominem in bello ſervant qui tributum pendit, ſic & arborem quæ fructum profert. *v.* 20. [illegible]* *Aliud exemplar* [illegible] *ut Heb.* D. Mor.

CAP. XXI.

V. 3. [illegible] *Idem quod Heb. Sam.* [illegible] Dominus, poſſeſſor: *Atque hæc poſterior vox ita ſcribitur non tantum in Pariſ.* Cod. *ſed & in Uſſer. Nec diverſus opinor ab his abit Arab. Samarit. qui per* [illegible] *vertit: affine Heb. Samaritano* [illegible], *& mutatis tantum homogeneis, prorſus idem:* بعل *autem Arabiæ fœlicis idiomate, ſignificatu nihil differt ab Hebræo* בעל. *Atque hoc modo (quod perraro accidit) contra textum Hebræum, reliquoſque omnes Interpretes, ſimul conſentiunt tres Samaritani, Heb. Chal. & Arab. Sam. v.* 18. [illegible] Diffluens luxuria, profuſus, a רָזָה Defluxit, diffluxit: *Vel,* improbus, improbior, *ut Arab.* اردي: *vel,* incorrigibilis, incaſtigabilis, *a* רָזָה Caſtigavit, *& elif quaſi privativo i.* لم *ut* ارزلي *i. q.* لم يزل: *Atque hoc propius ad Heb.*

CAP. XXII.

V. 7 [illegible]: In *alio exemplari abſque affixo. D. M. v. 8.* [illegible] *Bis tantum, ni fallor, in ſcripturis occurrit hæc dictio, in ſingulari hic, & reſpondet Heb.* מעקה: *& in plurali,* Prover. *7. verſ. 6. & reſpondet Heb.* אשנבי: *ubi in Venetis, & Regiis legimus* תורקין; *in Baſilienſ. & noſtris* חרכין: *Erroris hujus occaſio inde nata, quod Elia in ſuo Methurgeman fatetur ſe neſcire quid ſignificet* תורקין: *in B. Aruch adducitur, ut obſervat* Cl. *Buxtorfius, ubi remittit lectorem ad* בלם, *at quid proprie denotat, non videtur intellexiſſe. Aquinas ut ignotum præterit: neque habetur in B. Bahlul;* Hinc *tamen loco ſupradicto reſtituendum liquet: de cujus etiam ſignificatu deinceps non dubitandum. Quin & ulterius hoc tuto inferre liceat, non abs re fore, dictionum quibus utitur* Interpres *Samaritanus ſignificationem, ex earum apud Targumiſtas, atque Talmudiſtas interpretatione (quod quidem nos ſæpius fecimus) nonnunquam elicere: utrique genti una fere eſt eademque lingua, utut in commercio cæteriſque diſtant quam longiſſime. Arab Samar. per* [illegible] *convertit, quod a* [illegible] *parum differt: vide verſionem Arab. Joſh. 22. 25 & Epheſ. 2. 14: v. 12.* [illegible] *i. q.* ציצין, *vel corrupte ab eo: alibi* Tintinnabula, *quæ quia in extremitate veſtimentorum ſacerdotalium, quaſi fimbriarum loco, olim poſita, inde videntur iis etiam dediſſe nomen ſuum. v. 18.* [illegible]: *Aliud exempl.* [illegible] *Mor.*

CAP. XXIII.

Verſ. 1. [illegible], *i. q. Arabibus* دجل *&* دغل Vitium depravati alicujus menbri. *v. 19.* [illegible] *i. q. Chaldæis, Syr. atque Arab.* רבי (*qua voce etiam hic utitur Onk. Syr. Arab. Erpen. &c.*) Educare: contractum inire, uſuram exercere: *Ac ſi Uſura apud omnes haſce gentes ad educationem orphanorum minime improbanda.*

CAP. XXV.

Verſ. 4. [illegible] *Idem quod Rabbinis* סבך *& Arab.* شبك Implicare, fiſcellam imponere: شبك *enim* fiſcella *convenit cum Syr.* ܠܣܒܟܐ *v. 11.* [illegible] per verenda: *illud etiam Hebr.* בשר *Ezec. 23. 20. & magnam carnem habere dicuntur, quibus membrum illud magnum, quos* mutionatos *appellant. Accedit verſio Arab. Samar.* [illegible] pudendum, *unde* حيي *i. q.* ربون impudens, جال سور ادم *Turcice redditur in* نصاب صبيان: *Ar. Erpen.* انثيه. *v. 18.* [illegible] *Ar. Sam.* المرجعين وراك qui reverſi erant poſt te. *Propius ad Heb. Arab. Erp.* لضعفين *cui convenit interpretatio A. Ezræ* שאין בם כח ללכת.

CAP. XXVI.

Verſ. 4. [illegible]: *videtur error pro* [illegible] *verſ. 2. Arab. Sam. retinet* طبق *utrobique: v. 13. pro* [illegible] *leg.* [illegible] *D. Mor. v. 15.* [illegible] *leg. ut in alio exemp.* [illegible] *M. v. 19.* [illegible] *Aliud exemplar* [illegible] *D. Mor.*

CAP. XXVII.

Verſ. 2. [illegible]* & in ordinem eos conſtituas, *Falſus eſt Interpres: nam vertendum erat, &* linivit eos calce: *ut aliud exemplar* [illegible]: *idem error erratur, verſ. 24. Mor.*

CAP. XXVIII.

Verſ. 1. [illegible] *abeſt* [illegible] *copula: & poſt* [illegible] *abeſt* [illegible]: *utrumque repræſentat aliud exemplar D. M. v. 4.* [illegible] *debet abeſſe* [illegible], *ut in alio exempl. Mor. v. 5.* [illegible] *diſtinguendum inter* [illegible] *i. q.* חומר bitumen, *Gen. 14. 10. &* [illegible] *idem quod* טחן *permutata gutturali: firmat hanc conjecturam Arab. Samar. qui ita vertit* [illegible], *ut etiam v. 17. Arab. Erpen.* طبقك *qua dictione utitur Ar. Sam. Cap. 26. 2. 4. Ibid,* [illegible] *Arab. Sam.* معاجنك *ut Arab. noſter, & Erpen. A. Menahem,* פירות לחים ויבשים *interpretatur.* Fructus virides, & aridi. *verſ. 13.* [illegible] *dele unum* [illegible]: *Ibid.* [illegible] *abundat* [illegible]: *error exemp. Mor. v. 20.* [illegible] *Eſt tanquam a* [illegible], *vel* [illegible]: *vide Gen. 19. 16. Arab. Sam.* الحج *Erpen.* الدسويس *v. 21. Abeſt verbum* [illegible] *D. Mor. v. 22.* [illegible], *eſt certe ab Heb.* חמם *unde & Arab. Erp.* وبالحمه *& quod eodem recidit Ar. Sam.* والملحمه *Ib.* [illegible] *Arab. Sam.* الربع *Erpen.* بالاستعال *Ibid.* [illegible] *Ar. Sam.* [illegible] Hemicrania. *Erpen.* بالسخانه *Ibid.* [illegible] *Ar. Sam.* الدق Hectica, *Erpen.* بالنشاف *v. 27.* [illegible]: *Heb.* בעפלים: *Hanc dictionem Symmachus alibi vertit per* ἕδρα τῶν κρυπτῶν, *1 Sam. 5. 6. quo ſignificat* partes occultas, *ſive,* quæ occultari debent: *Porchetus ſcribit hoc nomine ſignificari morbum, qui a Græcis* τενεσμὸς *vocatur, qui eſt* irritus egerendi conatus cum inflammatione ac tumore ſedis, mucoſa & ſanguinolenta quædam egerentis. *Morbum fuiſſe in poſteriori parte corporis firmat locus ille, Pſal. 78. 66. ubi pro* טחרים *a Talmudicicis loco* עפלים *ſubſtituto, in Heb. eſt* אחור: ሐቌ *autem Æthiopibus (cui valde affine eſt Chald. Sam.* [illegible]) *omnino idem eſt quod Heb.* אחור dorſum, tergum. *Omittitur hic (teſte Morino) unum genus morbi quod aliud exemplar ſic effert* [illegible], *pro Heb.* חרס *ſeu* הרס *quod* Prurigo *interpretatur. v. 40.* [illegible] *idem plane quod* [illegible], *vel potius forſan pro eo, frequentiſſima labialium commutatione:* سرب *autem idem ſignificat quod* [illegible] *qua voce hic utitur interpres Ar. Sam:* Effudit, fluere fecit. *Ib.* [illegible] *eſt in ſingulari, cum textus H. ſit in plurali: in alio exemplari contrarium; in textu eſt ſingulare, in verſione plurale: D. Mor. Convenit hoc verbum cum Syr.* ܫܚܠ Defluxit. *Jer. 13. 17. Et Chald.* שחל *quod Talmudicis etiam* decidit, cecidit: *Et quidem uſitatiſſima gutturalium commutatione, pro eo videtur poni. Aſtipulatur Arab. Samar.* اسدر: *imo præter illum, atque Ar. Erp. huic ſenſui conſentiunt (quod inſolenter accidit) cætera* *teræ omnes quæ in Bibliis noſtris habentur verſiones. Atque hinc lumen oritur dictioni Hebraicæ* נשל *quæ non tantum* ענין ההסרה והסתירה *habet, ut Kimhi vult in libro Radicum; Sed præterea* כל סה שפירושו נתירה: *ut Nathan in Concordant. & D. d. Pomis* Defluendi, & ut marcidum decidendi *ſignificatum connotat, a* נתר, *qua voce hic utuntur Interpretes Arabici omnes, Samar.* Saadiæ, *Erpen. noſter; item Syrus. Onkel. Targ. Hieroſ. & Jonath. v.* 54. ࠅࠇࠈࠉࠄ: *Deducta videtur hæc dictio ab Arab.* حطي Commodorum copia, fælicitate, ac deliciis frui: *unde nomen* حطاه *Gen.* 6. 8. *Ibid.* ࠄࠁࠇ, *Hebr.* חיקו *Varie admodum ſcribitur hæc dictio, nunc* ࠁࠇ, *alibi* ࠁࠑࠇ, & ࠁࠏ, *eodem ſignificatu, ſcil. quo Chald.* חובא: *At* חבא *quamvis Chal.* Amor *ſit, Samarit. tamen neque in Pentateucho, neque in aliis eorum ſcriptis (quod memini) in hoc ſenſu occurrit unquam; Sed Heb.* אהב & אהבה *ſemper exprimunt, vel per* ࠓࠇࠌ, *aut quod idem eſt* ࠓࠏࠌ, & ࠓࠇࠌࠑࠕ *vel ipſam retinent vocem Heb.* ࠀࠄࠁࠕ· & ࠀࠄࠁࠑࠄ: *imo etiam H.* חבב *per* ࠓࠄࠑࠌ *vertunt, Deut.* 33. 3. *Et quamvis hic non incommodum infert ſenſum, eſt tamen ubi eum omnino ferre nequit, ſc. Exod.* 4. 6. *Denique Interpres etiam Ar. Sam. hoc* ࠄࠁࠇ *per* ࠄࠋࠁࠉࠇ *reddit: proinde nulla hic varietas, neque verſ.* 56. *V.* 58. ࠄࠑࠄࠉ· *Heb.* השם *ſumpſit interpres, ut Judæi* κατ' ἐξοχὴν *pro* Deo: *aliud exempl.* ࠌࠄ: D.M. *v.* 59. ࠌࠕࠀࠁࠏࠌ· *Intra unius lineæ ſpatium tribus diverſis modis effertur iſta dictio in eodem ſignificatu, a* ࠌࠇࠄ: *Vide Lexicon Sam. Ib.* ࠌࠓࠑࠉࠌ, *vel mendoſe ſcribitur; vel non inſolita in hac dialecto permutatione,* ࠑ *pro* ࠇ *ponitur; alibi enim* ࠌࠓࠇࠄ *i. q. Ar* مرض *effertur. v.* 61. & *Cap.* 7. 15. *V.* 63. ࠉࠓࠌࠃ· *Chal.* Voluit, complacuit, acquievit, *i. q. Heb.* הואיל: *vocem quæ huic aliquatenus conſonat habet Arab. Samar.* يسر *v.* 65. ࠃࠁࠀࠑࠕ· *i. q.* דווא *Chald.* dolor, triſtitia, mœror.

CAP. XXIX.

Verſ. 10. ࠎࠏࠓࠉࠌࠉࠑࠍ: *Eſt verbum* ࠎࠏࠓ *Chal. atque Syr. idem quod Heb.* פקד Viſitavit: *Atque hinc etiam nomen* ࠎࠏࠓ *videtur idem ſignificare quod* פקיד præfectus: *quamvis Chaldæis in uſu eſſe hoc ſignificatum, minime conſtat. Forſan vitioſe ſcribitur* ࠎࠏࠓࠉࠌࠑࠍ, *pro* ࠎࠍࠓࠉࠌࠑࠍ *quod alibi fere ſemper reſpondet Heb.* שוטר. *Ita ut imprimitur in exempl. ſcriptum teſtatur D. M. ſed leg. ait* ࠉࠑࠎࠏࠓࠉࠌࠑࠍ *verſ.* 16. ࠃࠓࠏࠕࠑࠍ *In 2ª. perſona plur. a cæteris omnibus interpretibus diverſus hic abit noſter; ut & alibi nonnunquam. v.* 18. ࠋࠉࠏࠌ *Heb.* לענה *Tranſmutatione unius tantum literæ, h. e.* ࠏ *ante* ࠋ *poſita, eſt hæc dictio prorſus eadem cum Belgica* Alſem, abſinthium, *quæ corrupte videtur ex Latina deducta. v.* 19. ࠉࠉࠏࠄ *Eſt i. q. Chaldæis* ציחא: *Hunc locum Arab. Sam. ſic vertit* اذ بسلامة قلمي (*perperam pro* قلبي) انصرف بسبب هلاك الريان مع العطشان Cum in pace (ſecuritate) cordis mei verſatus fuero, eo quod perdet *Deus* potu repletum, *h. e.* צדיק *ut aliqui volunt,* & ſitientem, ſc. רשע, *ita dictum ex illa alluſione Jer,* 17. *v.* 6. *Ac ſi providentia Divina omnino non diſtingueret inter bonos & malos: juxta illud Eccleſ.* 9. *v.* 2. *Atque huic interpretationi ſaltem dictionis* ספות *favet R. Jehuda, qui* לשון כריתה *ei tribuit: itemque R. Jona Grammaticus qui per* יכלה *exponit; eo quod videt Deum perfectos ſimul cum impiis abſumentem. Maxima quidem Interpretum pars Heb.* ספות *in ſenſu accipiunt* Addendi, accipiendi *&c. Ita Onk. Syr. Arab. Jonath. Perſ. Chriſtiani etiam fere omnes; nec non Hebræorum plurimi inter quos A. Ezra, qui in hunc ſenſum interpretatur,* Eo quod addiderit, *h. e.* conceſſerit Deus irriguam animam verſari cum ſitiente, juſtos nempe commorari & ſimul cum iniquis habitare, ideo nihil mali iis caſurum putant impii בצדקה צדיקים אחיה propter juſtitiam juſtorum ipſe vivam; *prout Deus aliquando toti parcere voluit civitati propter* 10. *juſtos Gen.* 18. *Valde arrideret iſthæc ſententia, niſi aliter accepiſſent ſenſum vocabuli* ספות *Senes, Vul. La. & uterque Samaritanus; a quorum concordi interpretatione, vix aut ne vix quidem libenter diſceſſerim. v.* 21. ࠕࠒࠑࠌࠀࠕ·ࠉࠒࠉࠀࠌࠄ *Non prætermittendum videtur, ab eadem radice deduci hic vocabulum quod* Execrationem *ſignificat; & cum illo aliud, quod* Fœdus *denotat. Primum fœdus non abſque maledictionibus. verſ.* 22. ࠉࠋࠑࠁࠉࠄ *Arab. Samaritan.* جوايحها الذي اجاحها الله Et clades quibus extirpabit eam Deus. *v.* 24. ࠄࠋࠍࠓ* *leg.* ࠄࠋࠃࠓ· *Mo.*

CAP. XXX.

Ver. 3. *&c.* ࠁࠌࠑ· *Ita etiam Arab. Sam. atque Erpen.* ويعود الله الهك مع عودتك *v.* 4. ࠌࠍࠓࠃࠁࠉ* *per metatheſin puto pro* ࠌࠍࠓࠁࠃࠉ Adducet te. *Niſi forte (ut conjectat* Morinus *ad Arab.* يبادر *reſpexerit: q. d.* properabit reditum tuum. *Arab. Sam. & Erpen.* يجمعك *v.* 13. ࠓࠁࠏࠀ·ࠍࠌ· *ſic ſcribitur, ſed leg.* ࠓࠁࠏࠌ· *vel,* ࠓࠁࠏ·ࠍࠌ·

CAP. XXXI.

Verſ. 7. ࠍࠋࠄࠋ· *leg.* ࠍࠑࠄࠋ· *D. Mor. v.* 8. ࠌࠍࠍࠓࠎࠉ·ࠀࠋ. Non percutiet, pulſabit te: *Ex uſu Syr. i. q.* لطم دق *vide Gen.* 33. 13. *In Liturg. Sam.* ࠍࠓࠎ· *per* خاب *exponitur in hoc diſticho* ࠌࠉࠋࠑࠀࠌ·ࠀࠋࠑ ࠌࠎࠓࠍࠉࠍ: (*Ar.* خايبين) De ſua ſpe decident; qui non te quærunt. *Hinc locum hunc ita vertamus,* Non fallet, diſtituet, deſeret te: *quæ etiam interpretatio eſt Onk. Jon. & Ar. Ib.* ࠍࠒࠓࠕ· *Arabibus eſt* Tremere: *Samaritanus etiam* occludere, concludere. *ut conſtat ex hoc tetraſticho.* ࠌࠉࠌࠇࠓ: ࠉࠇࠓࠕ·ࠀ ࠍࠉࠁࠒࠓࠌ: ࠍࠉࠌࠎࠌ·ࠉࠁࠀࠓ: ࠍࠉࠁࠑࠋࠀ *Liturg. Sam. pag.* 44. Non ſunt occluſæ miſericordiæ tuæ portæ in eos qui ſe parant ex pauperum. *v.* 12. ࠏࠓࠉࠀ *Plane ut Syr.* ܙܥܩ & *Ar.* صرخ: *At ut* Clamo *Latinis aliquando idem eſt quod* Voco, *Virgil. Eclog.* 6. 9. *utroque ſenſu ſumitur* ࠏࠓࠉ· *apud Samaritanos: in poſteriori hic. aliter Arab. noſter, & Saadiæ. v.* 15. *poſt* ࠉࠋࠃࠕࠀ *omittitur* ࠄࠑࠄࠉ. *v.* 19. ࠁࠑࠕࠉ. *Forte legendum* ࠁࠕࠑࠀ colloca: *Ita fere Ar. Sam.* جعلها conſtitue illud: *ſemel occurrit ex hoc verbo derivatum,* ࠁࠕࠑࠕ, *Gen.* 31. 27. *V.* 20. ࠉࠏࠃ· *i. q. Arab.* دحص pinguefactus *Ib.* ࠌࠓࠇ *Arabibus* ردم Converſus eſt. Abſolvit: *Gig. prior ſignificatio venit huic loco, poſterior Gen.* 24. 31. *Ar. Sam.* انصرف.

CAP. XXXII.

V. 1. ࠑࠕࠉࠉࠀ· *Æthiop.* አጽምእ፡ ሰማይ፡ ወእንግርከ፡ Auſculta cœl & alloquar te: *ut* 70. *v.* 2. ࠉࠁࠉࠎࠍ· *Ar. Sam.* ملحي *Ib.* ࠎࠎࠓ *Æth.* ወትሴፈዎ Et exſpectetur. *Ib.* ࠍࠉࠋࠎࠌࠑ *Æth.* ወከመ፡ ገሚ፡ ወ ፀመር፡ & ſicut nebula, *vel* nix affatim deſcendens in vellus. *v.* 3. ࠑࠍࠄࠋ *Ar. Sam.* لربنا القدر *ver.* 4. ࠄࠓࠑࠏࠉ· *Æth.* እግዚአብሔር፡ ጻ በመግበሩ Deus juſtus in operibus ejus. *Ib.* ࠑࠋࠁࠎ· *in H. S. videtur pro* ࠑࠋ *Aliud ex.* ࠑࠋࠁࠇࠕࠀ· Mo. *v.* 5. *Scribendum ut duæ voces,* ࠄࠋ·ࠀࠋ· *alterum exemplar. D. M. Ib.* ࠁࠓࠁࠓࠏ· *Æth.* ርኩሳን immundi. *Ib.* ࠓࠒࠌࠓ *Arab. Sam.* ملتلم, *vocabulum ſi recte ſcribitur, ignotum Lexicographis. Extat quidem apud Schindlerum, at ſignificatione diverſa, de qua nihil conſtat. Æth.* ወገፋዒት Et opprimens. *v.* 6. ࠁࠑࠌࠓ *Eſt proprie* petuoſus, furioſus, incitatus, ὁρμητικὸς: *a* רשף ὁρμὴ *prout optime vertitur Symmacho Cant.* 8. *v.* 6. *Sumpta eſt a. metaphora ab Avibus, quæ incitæ feruntur ad eſcam, & prædam ſuam:* רשף לשון עוף *teſtantibus id Hebræorum doctiſſimis: Hinc tum* ࠁࠌࠓ *tum* נבל *cui prius illud reſpondet multo melius per* Incitavit, irritavit, impulit, incendit, *transferri poteſt quam ut Judæi communiter, per* מאס בוה vilipendit: *Ita transfert verbum* נבל *Arab Samar. verſ.* 15. *hujus Cap. ſc. per* يسلطه; *item Onkel. per* ארגז, irritavit: *Nec multo aliter Senes Prover.* 30. *verſ.* ἐὰν προῇ σεαυτὸν *h. e.* ſi immiſeris, impuleris-*at ne ſemel quidem in* בוה *ab iis ullibi expoſitum reperimus. Pro* ࠁࠑࠌࠓ *Æth.* አብድ ſtulte *70. & Vulg. Ib.* ࠌࠍࠉࠋࠌ. *Æth.* ፈጠረከ fecit te. *v.* 8. ࠄࠌࠋࠏ· *Pro* ࠍࠑࠉ *ut habet aliud exemplar. D. M. Arab. Sam.* على *Ib.* ࠏࠁࠒ· *Æth. ita legit hanc clauſulam,* ሠርዖሙ፡ ለአሕዛብ፡ በበደወሎሙ፡ ወበበኍልቆ ለመላእክተ፡ እግዚአብሔር፡ conſtituit populos ſingulis in locis ſuis, in numeris, ſecundum Angelos Dei. *verſ.* 9. ࠄࠀࠃࠋࠁ·ࠌࠏࠃ· *Arab. Sam.* خاص نحلته propria, peculiaris, præcipua ejus hæreditas. *Vid. An. Num.* 18. *verſ.* 12. *Sæpius reſpondet Heb.* חלב *de quo ſic D. Kimhi, Rad.* כמו שהחלב מבחר הבשר קראו למבחר בל דבר החלב Eo quod adeps optimum eſt de carne *quod* præcipue eligitur, (*addo, & præ aqua lachrymæ habentur maximi*) ideo electum cujuſcunque rei חלב *vocant* Hebræi, & ࠏࠌࠃ *Samaritani. Hinc a. clare liquet loco* חבל *legiſſe utroſque Samaritanos* חלב. *Hunc verſum ſic legit Æth.* ወኮነ፡ ደይፊ መክፈልተ፡ ሕዝቡ፡ ለእግዚአብሔር፡፡ ወእስራኤልኒ፡ ሐብለ፡ ርስቱ፡፡ Et factus eſt Jacob pars populi Dei: & Iſrael etiam funiculus hæreditatis ejus. *v.* ࠄࠉࠉࠇ *Syris.* ܣܝܓ Conſtrinxit, compegit, cinxit: circumdedit: *atq; hoc etiam Æthiopibus. Apud B. Bahlul per* ضيق الكثيف المبرم المرز الملزز المشدد *redditur: Eſtque proprie,* faſciis involvere *ut infantes ligare ſolent nutrices,* ܣܝܓܗ ܥܒܕܐ *i. q.* قماط الصبي *In libro radiſi. In eundem fere ſenſum Arab. Sam.* يشاكعه confortavit, roboravit eum: *ligantur n. membra ut corroborentur. Cæteri interpretes Arabici eodem hic vocabulo utuntur omnes ſc.* يكنفه *Erp. Saad. & noſter; in quo cum* 70. *& Onkel. conveniunt. Senes etiam alibi Heb. similiter vertunt. Æthiop. hunc verſum ſic legit* ወአጽገቦሙ፡ በም ገደም፡፡ በብሔረ፡ ጽምእ፡ ወሐፋፍ፡ ብብሔረ፡ በድው፡፡ መገቦሙ፡ ወመሀሮሙ፡፡ ſatiatus eſt eos in terra ſolitudinis, & in loco ſitibundo & inaquoſo, *in regione* deſerta proſpexit eis, eosq; docuit *Ib.* ࠄࠍࠁࠍࠑ *Retinet verbum H. noſter, et S. v.* 11. ࠁࠌࠍࠉ *Hebræis atque Chaldæis* נשב & נשף *omnino idem ſignificat quidni etiam ſaltem aliqua ex parte Samaritanis? mihi quidem videtur in eodem ſenſu hic ſumi* ࠁࠌࠍ *quo a Talmudicis uſurpatur* נשף, Agitavit, movit, devolvit: *Cui ſuffragantur Arabici Interpretes fere omnes: Arab. Samar. & Saad. qui per* يرفرف *& noſter qui per* يرف *idem, vertunt Heb.* רחף: *a quo perparum diverſus eſt Arab. Erpen. per* يكوف *vertit, h. e.* circumit. *Ib.* ࠑࠕࠀࠒࠉࠁࠃ·ࠋࠏ. *Ita vertit* Auxilio ſuo: *eſt n.* ࠍࠑࠒࠑࠁࠃ *in Liturg. Sam. i. q.* معين Adjutor

Lex. Sam. Æthiops hanc pericopen ſic vertit, ዘይሰትጋብእ፡እጕሊሁ፡ታሕተ፡ ክነፊሁ ። ወከመ ፡ የሐቅፍ ፡ እጕሊሁ ፡ በገበዋቲሁ ። ወተዘሎሙ ፡ በክነፊሁ ። ወጸርሞሙ ፡ በእንግድዓሁ ። Poc. በእንግድዓሁ፡ Quæ colligit, pullos ſuos ſub alis ſuis: & ut amplexatur pullos ſuos in lateribus ſuis: ac fovet eos in alis ſuis, eoſque geſtat in pectore ſuo. v. 13. ࠇࠋࠁࠉ Arab. سلك eſt primum camelæ Lac, teſte Gig. Hinc etiam f. generaliter Lac denotet: atque ita vertunt hic Heb. דבש Arab. noſter. & Saad. nec non Græc. Eſa. 7. v. 22. in edit Complut. v. 14. ࠏࠀࠓࠀ Fervor, æſtus iræ: Heb. Sam. ࠇࠌࠀ propter defectum τȣ̃ ࠀ, in eodem ſenſu cum Heb. חמת a יחם ſumpſit noſter interpres, contra cæteras omnes verſiones. Arabs noſter Saad. & Erp. per سمن vertunt. Ar. Sam. زبد Perſ. مسكهي: nec aliter reliqui. Ib. ࠏࠍࠉࠓ vinum; idem etiam Arab. عقار. verſ. 15. Initium hujus verſus ſic legit Æth. ከረየ፡ ጽጋብ፡ ለመዙሳ ። ሰብሐ፡ ወገዝፈ ፡ ወርሓበ ። Cæſpitare fecit ſaturitas laſcivum: vel, Auxit, abuudantiorem fecit ſaturitas laſciviam: pinguis factus eſt, & incraſſatus, ac dilatatus. Ibid. ࠍࠁࠔࠓࠈࠍ Æth. ወርሐቀ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ሕይወቱ ። Et receſſit a Deo vitæ ejus, Ib. ࠀࠈࠓࠁࠔࠀ pulchrum, decorum, elegantem te feciſti: cui concinit etiam Arab. Sam. حسنتا Ib. ࠄࠀࠍࠈࠁࠍࠉࠀ Ar. Sam. ولي معوده fere ut Arabs noſter. v. 16. ࠄࠀࠆࠁࠁ i. q. Chald. בנס Irritaſti eum: in eodem ſenſu conveniunt 70. Onk. Arab. &c. in ſecunda a. perſona ſolus noſter legit. v. 17 ࠔࠈࠃࠍࠉࠓࠋ Fortaſſe rebus vilibus, nihili דלית בון ממש ut Targ. Hier. a فرد Vilis, contemptus, abjectus fuit: vel, Deceptoribus a فرد Decepit: ſic n. Satanas Deceptor fratrum dicitur: Æthiop. ለአጋንንት ፡ Dæmonibus. Ibid. ࠁࠈࠀࠃࠇ Æth. አማልክት ፡ ግብተ ፡ እለ ፡ ኢይበቍዕዎ ። ወእለ ፡ ኢያእመሩ ፡ አበዊሆሙ ። Dii repentini nequaquam utiles, & quos non noverunt patres eorum. Ib. ࠁࠍࠁࠍࠓࠍࠀ Obſtupuerunt, exhorruerunt. i. q. ܬܘܪ Syris: Vel, Explorarunt, cogitarunt, æſtimarunt; ex uſu Heb. תור: atque tum loco שערום videtur legiſſe noſter שערום, in quem ſenſum vertunt etiam hoc verbum Arabs noſter & Saadias. Arab. Sam. تالهوها v. 18. ࠁࠔࠀ Si a ࠁࠔࠍ in Aphel deducamus, Recedere fecit (Chald. n. נשף Receſſit) ita cum noſtro conſentit etiam Arab. Sam. qui Heb. תשי per تطرح vertit. v. 19. ࠆࠃࠔࠏ Æth, ወተምዐ ፡ መዐተ፡ ላዕለ፡ ደቂቆሙ ፡ Et ira ſuccenſus eſt adverſus filios ſuos. v. 20. ࠓࠔࠃࠀ Æth. እመይጥ Avertam. Ibid. ࠁࠍࠀࠈࠀࠓࠉࠃࠄࠔ Æthiop. ዘይከውኑ ፡ በደኃሪቶሙ ። quid erit in noviſſimis eorum. Ibid. ࠔࠍࠁࠀ Contracte pro ࠔࠍࠁࠄࠀ Æthiop. እለዒያን ፡ prævaricatores. v. 21. ࠁࠍࠔࠓ Æthiop. ዘኢይለብዎ ፡ excorde. v. 22. ࠉࠍࠁࠃ Arab. Sam. العميق Imum, profundum, infimum, κατωτάτȣ, ut in Catena: Dalmatis etiam Doboc idem; a דבק Infixus, defixus, affixus eſt, hæſit. Hærent maxime quæ in alto & profundo, Alto demerſus ſumma rurſus haut bullit in unda. Perſ. Porro dici poteſt, רבוק qui in carcerem compingitur: unde & Carcerem forte non inepte ſignificet. Ib. ࠔࠋࠀ In Pentateucho bis tantum occurrit, hic, & Gen. 3. v. 24. i. q. Heb. להב & להט Arab. Sam. per تلظي vertit: Convenit cum Chal. לחש unde לוחשות Ardentes. Ib. ࠈࠆࠔࠃ idem omnino quod Syris. ܫܬܐܣܐ, de quo hæc B. Bahlul ܫܬܐܣܐ ساس بنا ܣܡܟܐ ܫܬܐܣܐ ܗܢܐ ܕܒܢܝܢܐ : ܕܝ : ܕܥܡܩܐ : ويقال علي الاساس المحفور : ܕܝ : هذه الساف من البنا من الحجارة وعردلك ܫܘܠܐ اساس ابتدي اساس: Structura ædificii, vel ſtrues, ordove lapidum: dicitur de fundamentis fodinæ: & de initiis fundamentorum, Æth. ኵሉ ፡ መሰረታተ ፡ Omnia fundamenta v. 24. ࠄࠃࠏࠃࠁࠔ ࠀࠔࠌ ࠈࠌࠃࠔࠌࠃࠀ ࠍࠁࠔࠓ ࠄࠔࠃࠃ : Propterea ingruet fames, edulium ejus æſtus, vel furor, confringens rebelles. ࠄࠃࠃ idem hic eſſe quod Arab. دوغ ſatis confirmat univerſalis omnium quotquot extant verſionum conſenſus. ࠔࠈࠃࠀ a. eſt prorſus idem quod Arab. حطم & قصم & Rab. קטם. Arab. Sam. ࠔࠈࠈࠀࠉࠓࠓࠔࠍࠄࠍࠀࠃࠃࠃࠍࠋࠀࠀࠃࠄ ࠔࠁࠃࠄ ࠁࠈࠋࠀࠔࠋࠀ ob hoc fames, nutrimentum ejus ſcintilla frangens rebelles, vel adverſarios. Cuncti tres Samaritani Codices (quod notandum) inter ſe hic conſentiunt contra reliquos etiam omnes. Vid. Animad. in Geneſ. 49. v. 7. 27. cap. 41. v. 32. Hinc autem, atque ex aliis hujuſmodi locis quamplurimis, conjectet quis forte inter Arab. Pariſienſ. quem nos impreſſimus, atque Ar. Sam. interpretem quamvis permagna non raro intercedit convenientia (quod & nos notavimus, & per totum Pentateuchi, quantum ſaltem nobis conceditur illius contextum, obſervare eſt) haut tamen Samaritanum quempiam (utpote qui contra omnes gentis ſuæ codices diſſentanea poſuiſſe vix videtur veriſimile) utriuſque autorem extitiſſe. Ib. ࠈࠍࠀࠔࠓࠃࠀࠓࠀࠔࠃ ࠔࠃࠉ cum feruore reptilium pulveris. Arab. Sam. ࠈࠁࠔࠀࠓࠔࠆࠃࠔ ࠏࠀࠓࠀࠋࠀ Iſte verſus in Æthiop. ita ſe habet ወይትኀለቁ ፡ በረኃብ ። ወይከውኑ ፡ መብልዐ ፡ ለአዕዋፍ ። ወይደክም ፡ ጽንዖሙ ። ወአፈኑ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ስነ ፡ አራዊት ፡ ምድር ፡ ምስለ ፡ ሐመዝ ። ከመ ፡ ይጕየዩ ፡ እምድር ። Et conſumentur fame, eruntque comeſtio avium: ac elanguet potentia eorum: atque dentes beſtiarum terræ immittam in eos, cum veneno fugientium a terra, vel ut aufugiant a terra. v. 25. ࠄࠓࠁࠍࠔࠍ Æthiop. ወበአፍኣ ፡ ያጸምቶሙ ፡ መጥባሕት ፡ ለውሉዶሙ Et deforis liberos ſuos deſtruet gladius. Ibid. ࠉࠁࠓ Videtur diminutivum, a ࠈࠁࠓ ſuffixo ك, more Perſico, ut a دختر : دخترك Samaritani a. loco ك habent ࠉ: vide Gen. 14. v. 24. nec non alibi. v. 26. ࠁࠍࠁࠈࠓࠃࠓ Arab. Sam. ازويهم In angulos abigam eos. Ib. ࠄࠈࠔࠀࠋࠔ Ita & Arab. Sam. الملكه: nec aliter Ar. Erp. & Saad. Æthiops verſum ſic legit, ወእቤ ፡ ከመ ፡ እዘርዎሙ ። ወእስእር ፡ እምድር ፡ ዝክሮሙ ። ወእምእጓለ ፡ እመሕያው ፡ Et dixi; Diſperdam eos, & ceſſare faciam de terra memoriale eorum, & de hominibus. v. 27. Hunc verſum ita tranſtulit Æth. በመዐት ፡ ፀር ፡ ኮኑ ። ወከመ ፡ ኢይትዐበዩ ፡ ፀር ። ወኢይበሉ ፡ እደኑ ፡ ጸንዐት ። አኮኑ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘገብረ ፡ ለዘ ፡ ኵሉ ። propter iram a. adverſarii reputati ſunt, & ne magnificetur hoſtis: neque dicat; Manus noſtra fecit hoc: Num (vel, Non) Deus eſt qui omne hoc præſtitit? Ib. ࠍࠁࠈࠈࠔࠋࠍࠓࠔࠁࠈ Arab. Sam. ࠀࠁࠓࠀࠈࠀࠍࠓࠔࠁࠀࠈ Vitioſe poſterius pro ࠀࠁࠓࠀࠈࠀ: prius idem eſt vocabulum Heb. Sam. Ch. Sam. Arab. Sam. Arabique noſtro, verum in diverſo ſignificatu. v. 28. ࠍࠓࠈࠄࠁࠍࠁࠀࠈࠋࠍ Æth. ወአልቦሙ ፡ መልሐ ፡ ወሃይማኖት ። Et non eſt eis ſal, fideſque. v. 29. ࠍࠁࠉࠀࠈ Proſpicerent; id Syris ܣܟܘ teſte Sionita, qui ita tranſtulit, Ecclus. 32. verſ. 3. Atque ita conſentit hic noſter interpres cum Onk. Syr. Jonath. qui per יסתכלו vertunt: verbum ſc. ab Heb. שכל deductum. Paulo aliter Ar. Sam. qui hanc clauſulam ſic transfert. ࠀࠃࠄࠁࠍࠁࠋࠔࠀࠈࠍࠍࠔࠔࠀࠔࠀࠔ Non dijudicarunt ut confiderent in hoc. Verſum hunc ſic vertit Æth. ወኢኀለይዎ ፡ ከመ ፡ ይእምርዎ ፡ ለዝንቱ ። ወኢያእምርዎ ፡ በመዋዕል ፡ ዘይመጽእ ። Non ſapuerunt ut hoc intelligant, neque cognoverunt in ſecuturum tempus. verſ. 31. ࠁࠓࠍࠃࠈࠔ Æth. ከመ ፡ አምላክነ ፡ አማልክቲሆሙ ፡ ፀርነሰ ፡ አብዳን ። ſicut Deus noſter Dii eorum: inimici a. noſtri amentes. Ib. ࠁࠈࠋࠃ favent ſc. huic dicto, ſententiæ ܛܒ ܢܦܫܟ. apud B. Bahlul idem eſt quod Arab. طيب نفسك faveas tibimet ipſi: Atque ita cum H. convenit. Quin & ܛܒ etiam apud eundem per حلا redditur. Jer. 20. v. 7. ܛܒܬܢܝ ܡܪܝܐ ܘܐܬܛܒܬ h. e. inquit خليتني وتخليت privaſti me, & privatus ſum: quo vocabulo utuntur Senes in exponendo Heb. פללתי Gen. 48. v. 11. ſc. ἐστερήθην: unde & פלילים cui hic reſpondet ࠁࠈࠋࠃ per ἀνόητοι vertunt, q. d. privati judicio, mente capti. Quæ ſignificatio fruſtra inter Judæos quæritur, qui לשון משפט vel דין & תפלה tantum ei tribuunt: Secundum hunc a. ſenſum pulchre inter ſe conſentiunt noſter & 70. V. 32. ࠈࠔࠍࠋࠉ Haud ulla vox eſt alia omnibus nationibus adeo communis, utpote quæ fere eadem eſt Samaritanis, Arab. Chald. Æthiop. Syr. Armen. Copt. Georg. Malaic. Turc. Sclav. Græc. vet. & vulg. Lat. Ital. Hiſp. Germ. Belg. &c. at non omnibus idem ſignificat: Arab. eſt calamus & nomen cujuſdam plantæ: forſan hic generalius quamcunque plantam denotat. Æth. ከመ ፡ ለጸደ ፡ ወይን ፡ ſicut vitis Ib. ࠀࠁࠈࠔࠍ Et de habitatione: id Heb. שיבה: cum Vulgata congruere videatur, de ſuburbanis, ſc. populis qui inhabitant. Aliter a. per Converſionem, vel reditum verti poteſt. Atque ita fere Æth. ወሐረገሙ፤ እምኔ ፡ ገሞራ ። Et reditus eorum (ex uſu vocis Arabico) de Gomorra. Conſentiunt Arabici interpretes univerſi, Ar. Sam. Saad. Erp. noſterque in ejuſdem vocis uſu. Ib. ࠈࠋࠍࠃࠆࠍ Æth. ቀምሆሙ፤ poma eorum. v. 33. ࠃࠀࠓࠀ Æth. ሐመዘ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ venenum beſtiarum terræ. Ib. ࠓࠁࠉࠁࠁ Filius tumoris, h. e. tumefaciens. Reſpondet quidem alibi ࠓࠁࠁ τῷ Heb. נאה, atque ut Arab. نبر prorſus idem ſignificat, Deut. 32. v. 26. 29. At hic certe Tumoris, vel Inflationis ſignificatum potius habet, juxta Gig. Quod & cum ſenſu hujus loci cæteriſq; cum verſionibus congruit melius. Contra noſtrum etiam in hac pericope inter ſe, fere conſentiunt Arabes; quam ſic vertit Arab. Sam. مع سم الرقش الكفهة cum veneno teſſellatorum odioſorum, ſc. draconum. Erpen. وسم الافاع الكاسحين Et venenum aſpidum pernicioſarum. Æth. ሐመዘ ፡ አፍዖት ፡ ዘይቀትል ፡ venenum aſpidum mortiferum. v. 34. ࠆࠈࠁࠃ Valde affinis hæc vox τῷ eſt Arab. كنز, qua etiam hoc in loco utuntur 3. Arabes, Ar. Sam. Saad. & noſter: Nec non Ar. جنز: ſed plane idem eſſe puto cum eorum خنس, Occultavit, abſcondidit. ࠊ & ࠃ in hac dialecto quam ſæpiſſime alternantibus. Ita quoque noſtro cum cæteris convenit. Æth. ትእዛዝ ፡ edictum, Ib. ࠉࠈࠓࠃࠔ Tanquam ligatum, ab ܚܘܙܐ ligamen: vel Occultum, clauſum (quod propius ad Hebræ. חתום accedit) ab Arab. عرف Occultavit. Gig. Ut pro una voce legatur, nil juvas ulla quod ſciam Orientalis lingua, nedum Samaritanorum quos habemus codices: neque n. alibi occurrit amplius: Niſi forſan credamus ࠃ loco vocalis eſſe ut in ࠈࠁࠃࠃ i. q. דנני Gen. 30. v. 6. ࠁࠈࠉࠃࠃ i. q. נזין Deut. 32. v. 2. &c. itemque ࠉ loco ࠔ, ut ſit ࠉࠈࠓࠃࠔ i. q. Chald. ܟܢܝܫ Convolutum, complicatum, ligatum: qui ſenſus fere coincidit cum præcedentibus vocibus, nec non etiam cum Heb. חתום. Ib. ࠈࠀࠀࠓࠈࠔ Inter negotia, vel negotiationes meas: id Chaldæis כירה: vel, in abditis, arcanis meis, a ܟܡܢ Syris i. q. عمط teſte B. Bahlul, Latuit, abdidit: unde عوط, profunditas: vel *denique inter* Scripta, chirographa mea. [illegible] *i. q.* الخط & الخط باليد *inquit idem B. Bahlul. Quin & Senes* Heb. אוצרת *cui respondet isthæc vox, per* χεῖρας *exponunt Nehem.* 13. *v.* 13. *verſ.* 35. [illegible] *Æth.* በእለተ፡ ኵነኔ፡ እትቤቀሎሙ፡፡ In die judicii vindictam de eis ſumam. *Ibid.* [illegible] percuſſionis eorum, *a* רטש *quod Chald.* לשון הכה וטרף וקטל ובזע *habet, teſte P. Aquinate; Arab. idem* رطس: *Etiam* Dimittendi, deturbandi cum fractura *ſignificatum* לשון השמטה בכתות ושבר *habet teſte eodem Aqu.* Hinc *Arab. Erp.* Heb. אידם *cui reſpondet* [illegible] *per* كسرهم *vertit: ſimiliter & Syrus. Ar. Sam.* عكسهم. *Æth.* ሓልቆሙ፡ perditionis eorum. *Ib.* [illegible] *Æth.* ለክሙ Vobis. *ver.* 36. [illegible] *In Liturg. Sam. exponitur hoc verbum Arabice per* بار, *ut in hoc tetraſticho.* [illegible] (*Arab.* ممر) [illegible] *Arab.* بار السور هو موصل Adoremus Deum, quia ipſe miſerator: Subjiciamus nos ei, quia ipſe miſericors eſt: Animabus noſtris abunde ille proſpicit: Conſilio autem malignanti ille ſupervenit. *Atqui adeo unanimiter hic conſentiunt omnes Interpretes,* 70. *Vul. Lat.* 4. *Arab. Æthiop. Onk. &c. in verſione* Heb. ידין *ut plane de mendo ſuſpectum ſit iſtud* [illegible] *Ib.* [illegible] *Æth.* ወይትናበብ፡ advocabitur, exorabitur, ſermo fiet. *Ib.* [illegible] *Æth.* እስመ፡ ርእዮሙ፡ ከመ፡ ተመሰው፡ ወኀልቁ፡፡ ወተዘንገጉ፡ በኀበ፡ ሀለው፡፡ Quoniam vidit eos diſſolutos, & conſumptos, & convitiis affectos ubicunque manebant. *v.* 37. [illegible] *Æth.* ወሶበ፡ሰርሑ፡ይቤ፡ እግዚአብሔር፡፡ አይቴ፡ እሙንቱ፡ አማልክቲሆሙ፡፡ Et cum male ſe habuerunt dixit Deus; Ubi ſunt Dii eorum? *ver.* 38. [illegible] *Æthiop.* መድኀኒክሙ፡ ſalvatores veſtri. *v.* 39 [illegible] *Æth.* አእምሩ፡አእምሩ፡ Scitote, ſcitote. *Ibid.* [illegible] *Æth.* ባእደ፡ አምላክ፡ ዘእንበሌየ፡ Alius Deus præter me. *Ibid.* [illegible] *Æthiop.* ወእሣሀል Et miſerabor. *verſ.* 40. [illegible] *Æth.* ሰማይ *Ib.* [illegible] *Æth.* እምሕል፡ በየማንየ፡ ወእብል፡ jurabo per dextram meam, & dicam. *v.* 41. *Æth. ita vertit* ወእበልሖ፡ከመ፡ መብረቅ፡ ለመጥባሕትየ፡፡ ወትቀውም፡ እዴየ፡ በኵነኔየ፡ Quia exacuam ut fulgur gladium meum: & irruet manus mea in judicium meum. *v.* 42. [illegible] *Scriba feſtinans omiſit Lamed. D. Mo. Ibid. Pro* [illegible] *lege* [illegible] *D. M. Ib. Æth.* ወእርእስተ፡ መላእክተ፡ ፀር፡፡ Et capita principum inimicorum. *Poſtea hæc inſuper addit,* ይትፈሣሕ፡ ኵሉን፡ ሰማያት፡ ኅቡረ፡፡ ወይሰግዱ፡ ሉቱ፡ ኵሎሙ፡ መላእክተ፡ እግዚአብሔር፡፡ Lætabuntur ſimul omnes etiam cæli; & adorabunt eum omnes Angeli Dei. *v.* 43. [illegible] *Ex uſu Arabico hujus verbi ſignificatio haurienda,* Illuminabit, illuſtrabit: *quamvis etiam Syris, teſte B. Bahlul, idem indigitat, qui per* صاحوا *exponit juxta* [illegible] *quod reddi poteſt vel* Illuxerunt, *vel* vocaverunt: *prius ſignificatum ni fallor ſequitur Arab. Sam. qui per* ويظهر *vertit: mihi v. non ſatis liquet, annon potius legendum* ويطهر *quod Heb. propius: Varie admodum legit Æthiopicus Interpres hunc verſum. Ita ſcilicet* ወይትፌሥሑ፡ ሕዝብ፡ ምስለ፡ ሕዘቢሆሙ፡፡ ወይብሉ፡ ኵሎሙ፡ ውሉደ፡ እግዚአብሔር፡ ጽእዕ፡ ውእቱ፡፡እስመ፡ይትቤቀል፡ደመ፡ ደቂቁ፡፡ወይትቤቀሎሙ፡ ወይትፈደዮሙ፡ በቀለ፡ ለፀሩ፡፡ ወይትቤቀሎሙ፡ ለጸላእቱ፡፡ ወያነጽሕ፡ እግዚአብሔር፡ መድረ፡ ለሕዝቡ፡፡ Et lætabuntur gentes cum populo eorum: efferentque omnes filii Dei illam vocem: quoniam ſanguinem filiorum ejus vindicabit, ulciſceturque, ac vindictam rependet hoſtibus ejus: & pœnam exiget ab oſoribus ejus: expurgabit autem Dominus terram populi ſui.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2. ࠅࠃࠍࠇ· *Ar. Samar.* واشرق *Ib.* [illegible] *Ar. Sam.* ولمع: Et reſplenduit. *Hoc ſenſu uſurpatur iſtud verbum in Liturgia Sam. de Tabulis legis verba faciens, inquit,* [illegible] Fulgent illæ fulguris inſtar reſplendentis; Inter ignes ipſas conſcripſerunt, illius calami cælaturis. *Proinde caute diſtinguendum eſt inter hoc verbum, &* [illegible], *Gen.* 1. 12. *quæ prorſus diverſa ſignificant. v.* 3. ࠀࠐ *Ar. Sam.* حقا *Erpen. Saad. noſter* ايضا: *Interpretum hic nullus cum Heb. Samar.* ࠀࠐ *concordat, prout occurrit in exemplaribus tam Uſſer. quam Pariſ.* Ibid. [illegible] De verbo tuo. *v.* 4. [illegible] *prope accedit ad Ar.* قبيل Turba, cœtus; *& ad Hebr.* קהלה *idem etiam ſignificans:* Be *enim Arab. &* [illegible]; *atque* [illegible] *&* [illegible] (*ut* [illegible] *i. q.* כום *&c.*) *ſæpiſſime alternant: niſi forte mendum. v.* 6. [illegible] *Ar. Sam.* يتاب *qui a cæteris omnibus hic diſcedit. Ibid.* [illegible] *Samaritanis in Kal paſſive ſignificare videtur,* [illegible] Occidatur: *vel forte, i. q. Chald.* נקש percutiatur, puniatur: *non inſolitum hoc: etiam Arab. in hiſce duobus verbis* نعس *&* نعش *quæ nonnunquam in eodem ſignificatu conveniunt. Atque huic ſenſui favet Ar. Sam.* يعاقب torqueatnr. *v.* 8. *Poſt* [illegible] *omittitur* [illegible] *Mor. Ibid.* [illegible] *Eadem voce utitur, Ar. Sam.* بالرجل ناسكك *ver.* 9. [illegible] Nedum oculos elevavit, intorſit, *hoc eſt,* reſpexit: *Hoc Syris* [illegible] *teſte B. Bahlul,* فتح الجفون او العين حر انقلاب الجفون apertio palpebrarum, *vel* oculorum, *ut alii volunt,* inflexio palpebrarum. *v.* 10. [illegible] *Ar. Sam.* [illegible] *Non prætereunda hic obſervatio Cl. Abravanel in h. verſ.* Statim *inquit* poſt Jehudam, Levi meminit, triumque ſingularium privilegiorum, quibus ille præcellebat: horum primum, Urim & Thummim, per quæ in maxime arduis Regni negotiis conſilium dabatur, quid ſtatuendum, agendumque, quod ad Regium ſpectabat munus: Secundum, illud inſtruendi populi in lege Dei; de quo in initio hujus verſ. quod opus fuit officii Prophetici, poſt illud Regis proximum: Poſtremum, Sacrificia atq; oblationes offerendi munus, quod ſpecialiſſime Sacerdotum fuit, pag. 414. *v.* 12. [illegible] *Eadem voce utitur Arab. Sam.* يرفرف *Erpen.* يحوف *Vide Animad. ad Cap.* 32. 11. *v.* 16. [illegible] *ex uſu Arabico, i. q.* سائر tota omniſque res; *optima interpetatio Heb.* מלאה, *quam ei tribuit hoc in loco etiam noſter Arabs. In alio exempl. inquit* D. M. *eſt* מלאה. *Ibid.* [illegible] *Similiter Arab. Samar. Saad. & noſter. v.* 17. [illegible] *Arab.* كلس Proſtravit: *Forte* [illegible] *quanto propius* كلش violenter impulit. *Samaritanis tamen potius* [illegible] *videtur denotare quod Hebr.* נגח: *unde Ar. Sam. hunc locum ita vertit* ينطح جميعا اقاطير *v.* 19. [illegible] *Ar. Sam.* وكنوز دخاير الرمل: [illegible] *Communiter eſt i. q. Chald.* [illegible] *Arab.* سكت Quievit, ſiluit: *Mercatorum theſauri tum demum quieti,* [illegible] *in tuto ſunt, poſtquam ad arenam, vel litus pervenerint: nec minus* [illegible] *convenit* Quietum *dici, quam, Mari, turbulentum. Silentis a. eſt* [illegible] *ſeipſum abſcondere, atq; occultare quæ in mente gerit; atq; hinc forte res occultas & abſconditas non inepte ſignificet. Itaque exponunt hunc locum* [illegible] *interpretes. Per hæc* Abſcondita arenæ *intelligenda cenſet Raſhi, tum* [illegible] *mas illas pretioſas, tum & piſces quoſdam delicatiores, ut Thunnus,* [illegible] *qui in litore, & maris ripis reperiri ſolent. v.* 20. [illegible], *pro quo Gen.* [illegible] [illegible] *Et* ſupremam partem capitis *denotat, atq; etiam* infimam partem [illegible] *Exod.* 29. 20. *& alibi ſæpius in priori ſaltem ſenſu ſumitur. Hinc Ar. Sam.* [illegible] الجماجم *vertit. v.* 21. *Ante* [illegible] *deeſt* [illegible] *Mor. Totam hanc* [illegible] *ricopen ſic tranſtulit Arabico-Samarit.* ان هناك خصال ياسه جميع ومنتهي روسا القوم * عدل الله صنع واحكام امة في اسرايل Ibi fuit ei proprietas dignitatis ſimul, & initium [illegible] cipum populi: juſtitiam Dei fecit, & judicia populi in Iſraele. *Propius* [illegible] *Hebr. Arab. Erpen.* ن ثم سهم الكاتب خفي وجاء مع يس القوم * عدل الله عمل واحكامه مع اسرايل Quoniam ibi abſcondita eſt Scribæ portio; & venit cum principibus [illegible] juſtitiam Dei exercuit, & judicia ejus cum Iſraele *V.* 23. [illegible]: *Ipſa* [illegible] *voce hic utuntur plerique Interpretes: Arab. autem Sam. non ſine aliqua* [illegible] *pantia, nec minus emphatice tamen illan vertit* ذو قناعه Contentus, [illegible] *fælicior* ſaturato. *Ibid.* [illegible] Et aptus, idoneus, dignus factus; [illegible] *ut Arab. Sam.* مستكفي *Hinc Heb.* מלא *per* ἴσον *i. q.* [illegible] *reddunt Senes Ezec.* 41. 8. *v.* 25. [illegible] Vectes, feræ, peſſula tua. [illegible] *idem quod Æthiop.* መንኀግ፡ *& cui etiam per metatheſin literarum fere* [illegible] *nat, quin & per illud transfertur Heb.* מנעול *Can.* 5. 5. *Vide Lex.* [illegible] *Æth. Huic expoſitioni favet Arab. Sam.* اغلاقك *cæterique* [illegible] *tes Arab. omnes, nec non Perſicus. Atque hinc huic loco exoritur* [illegible] *magis genuinus. Quæ enim obſecro major eſt benedictio, an quæ* [illegible] *calceos, atque chirothecas (ut aliqui volunt) an quæ arcium ac* [illegible] *rum locorum vectes, atque repagula ex ferro, æreque conficienda* [illegible] *Proinde errant hic certe tam ipſi Senes, Syrus, Exempl. illud aliud* [illegible] *Mor. in quo* [illegible], *ac Judæorum plerique, quam recentiores* [illegible] *non pauci, qui Hebr.* נעל *&* מנעל *temere confundunt:* Calceum [illegible] *illud indigitat; hoc tantum* Seram, *aut* Vectem. *Ibid.* [illegible] [illegible] *tive hoc in loco accipiendum videtur iſtud vocabulum; ut ſit idem* [illegible], *Deut.* 9. 26. Magnitudo tua. *Siquidem literæ heemanticæ,* [illegible] *lis* ב.) *in hac præſertim dialecto, non raro excidunt. Eſt autem duplex* [illegible] tudo, *Copiæ ſive abundantiæ, atque Fortitudinis: Gallis utramque* [illegible] *eadem dictio, ſc.* force. *Et ſunt quidem qui utramque, ſunt etiam qui* [illegible] *utram tantum hic intelligi volunt. Antiquiores Judæi in Vajicra rabba apud S. Jarhi, de* Copia atque abundantia rerum externarum [illegible] כימיך *hoc eſt,* quotquot ſunt dies vitæ tuæ, in quibus Dei voluntatem [illegible] ceris, dies erunt affluentiæ tuæ; omnes undique nationes argentum [illegible] bunt in terram Iſraelis, propterea quod præſtantiſſimorum fructuum [illegible] illa eſt, omneſque terræ ab ea ſuſtentantur, & aurum atque argentum [illegible] rum tantopere illuc convexerint, ut ipſiſmet deficiet prorſus, præ copia [illegible] veſtram regionem ditabunt abundanter. *Hæc illi. Favet huic* [illegible] *Arab. Samar. qui per* مكثر *vertit. Et cum Heb.* דבא *in hoc* [illegible] *convenit Aeab.* دبي. *At plures ſunt qui de magna hujuſce tribus* [illegible] atque fortitudine vocem *Heb.* interpretantur; ſic 70. Onkel. Kimhi, Ezra, atque alii plurimi. Et quod ad cumulum facit hujus benedictionis, ut acute obſervat Abravanel, non obſtante ſumma hac Aſſeri præ omnibus aliis tribubus fælicitate, de qua plura in hoc atque præced. verſu, minime ipſi ut Joſepho invidebunt fratres ejus, ſed רצוי אחיו, ut v. 24. quam acceptiſſimus eis erit, etiam ࠋࠏ ࠓࠑࠅࠉ, eique gratulabuntur admodum. v.26. ࠊࠀࠋ ࠔࠓࠉࠍ Sic & aliud exemp. *Mor.* ࠊࠀࠋ ࠉࠔࠓࠀࠋ Sicut Deus glorioſi. *Arab. Sam.* كاله اسرييل Sicut Deus Iſraelis. *Arab. Erpen.* مثل الرب هودا Sicut Dominus Judæ. v. 27. ࠌࠏࠅࠍࠄ ࠀࠋࠄࠉ ࠒࠃࠌ *Arab. Sam.* فقدرته العالم Potentia ejus ſempiterna. Ib. ࠅࠌࠕࠇࠕ *Ar. Sam.* استاصل Exterminet. v. 28. ࠁࠃࠃ ࠁࠈࠇ *Diſcedit hic a cæteris noſter interpres. Aliud exempl. teſte Mor. ad Heb. textum magis appoſite,* ࠁࠈࠇ in confidentia, *Ibid.* ࠏࠉࠍ ࠉࠏࠒࠁ *Potius leg.* ࠏࠉࠍ, *ut in Heb. quamvis* ࠀ & ࠏ *in hac dialecto ſæpe alternent: Ar. Sam.* فارعه fons *pec.* altior pars alvei Jaacob. *Erp.* مثل بركة يعقوب inſtar piſcinæ Jaacob. v. 29. ࠁࠂࠀࠅࠕࠊ Altitudinis, excellentiæ tuæ: *a* نبر *Arab.* Elevavit, extulit. *Unde etiam* منبر Thronus, *quia in alto poſitus.* ܢܒܪ *Syr.* Exiliit, *i. q.* ܫܘܪ *teſte Bar. Bahlul, quo ſenſu occurrit, Lev.* 11. 21 *Nemo autem ſalit niſi qui aliquatenus ſeipſum effert. Hinc liquet* ࠂࠀࠅ τῷ *Heb.* גאוה *ſatis apte reſpondere.*

CAP. XXXIV.

Verſ. 1. ࠐࠎࠂࠄ *Vitioſe in exempl. poſitum loco* ࠐࠎࠂࠄ *conſtat ex omnibus locis in quibus occurrit vox* פסגה, *ut Num.* 21. 20. *Cap.* 23. 14. *Deut.* 3. 27. &c. *V.* 7. ࠋࠇࠄ *In hac eadem dictione conveniunt Interpretes Arabici omnes, excepto Ar. Sam. qui per* طراوته *vertit, eodem etiam ſenſu. v.* 8. ࠁࠊࠉ ࠃࠋࠄ. Fletus dedecoris Moſis: *forte, quod maximus ille propheta morti non minus obnoxius fuit (dedecus quod propter peccatum nemini non incumbit) quam infimi ſubſellii homunciones: vel* Fletus dedecoris, *hoc eſt, fletus minime decentis, q. effuſi nimis atque ſuperabundantis: ſiquidem animi ſui paſſionibus ſe laxare nimium, ob externa quæcunque præſertim, viris ſapientibus, nedum ſanctis, turpe olim, atque indecorum habitum fuerit. Hinc Heb. hoc loco vocabulum* אבל, *Græce Job.* 29, 25. *per* ταπεινὸν *vertitur, quod in idem fere recidit cum noſtro* ࠃࠋࠄ, *ac ſi humilis atque abjecti animi ſignum, juxta Stoicos* γυναικοτεχὸν *hoc eſſet. Quid quod Æthiop.* ደለወ *fere idem ſignificat, ſcil.* Subjectus, humilis, abjectus fuit?

Collationem Pentateuchi Hebraici cum Samaritico, multis ab hinc annis inſtituit Reverend. Uſſerius, & diſcrepantias annotavit, quas ut (ab ipſo habui) communicavit D. Tho. Combero S. T. D. Hic vero dum Pariſiis agebat, earum copiam fecit D. Morino, qui, ut in Præf. ejus ad Pentat. Samaritanum, in animo habuit, eas cum Bibliis magnis D. de Jay imprimere, licet poſtea conſilium mutaverit; unde hactenus lucem non viderunt. Cum vero nec Uſſerii, nec Comberi exemplar, (utriſque perditis,) nec aliud nanciſci poſſem, novam horum textuum collationem fieri neceſſarium erat, ut fidem de eis edendis ſolverem. In quo opere adjutores habui viros Doctiſſ. D. Edm. Caſtellum S. T. B. & D. Joh. Lightfoot S. T. D. quorum ille Geneſin & ſex priora Exodi capitula contulit; hic Numeros, & Deuteronomium: reliqua, inter alia negotia innumera, ipſe horis ſucciſivis notavi. Cumque in multis conveniant inter ſe Codex Samariticus, & verſio Græca τῶν ό, ubi ab Hebræo diſcrepant, ne quicquam deeſſet, quod lectoris uſui inſerviret, etiam omnia loca ejuſmodi diligenter annotari curavimus. Quæ omnia ſacrarum literarum ſtudioſis haud ingrata fore ſpero.

B. Waltonus.

GENESIS.

CAP. I.

VERS. 11 מזריע ࠆࠓࠏ v. 14 מארת ࠌࠀࠅࠓࠅࠕ *Ibidem* להבדיל ࠋࠄࠀࠉࠓ ࠏࠋ ࠄࠀࠓࠑ ࠅࠋࠄࠁࠃࠉࠋ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν. *Ibid.* לאתת ࠋࠀࠅࠕࠕ v. 15 למאורת ࠋࠌࠀࠅࠓࠅࠕ v. 16 המאורת ࠄࠌࠀࠅࠓࠅࠕ *ib.* הגדול ࠄࠂࠃࠋ v. 20. יעופף ࠉࠏࠐࠐ v. 21 עוף ࠊࠍࠐ. *ib.* למינהם ࠋࠌࠉࠍࠄࠅ κατὰ γένη αὐτ. *ib.* התנינם ࠄࠕࠍࠉࠍࠉࠌ v. 23 ירב ࠉࠓࠁࠅ v. 24 וחיתו־ארץ ࠅࠇࠉࠕ ࠄࠀࠓࠑ v. 26 כדמותנו ࠅࠊࠃࠌࠅࠕࠍࠅ. καθ' ὁμοίωσιν. *ib.* חיה ࠄࠇࠉࠄ v. 28 וכבשה ࠅࠊࠁࠔࠅ v. 29 העץ ࠄࠏࠑ v. 30 רומש ࠓࠌࠔ

CAP. II.

Verſ. 1 השביעי ࠄࠔࠔࠉ τῇ ἕκτῃ. v. 4 תולדת ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ. *ibid.* ארץ ושמים ࠔࠌࠉࠌ ࠅࠀࠓࠑ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. v. 7 וייצר ࠅࠉࠑࠓ *ib.* החוילה ࠄࠇࠉࠋࠄ v. 11 הסבב ࠄࠎࠅࠁࠁ. v. 9 כל ࠀࠕ ࠊࠋ *ibid.* האדם ࠀࠕ ࠄࠀࠃࠌ v. 19 מן ࠏࠅࠃ ࠌࠍ *ib.* טוב ࠅࠈࠅࠁ v. 12 ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 22 ויבאה ࠅࠉࠁࠀࠄࠅ v. 21 תחתנה ࠕࠇࠕࠉࠄ *ib.* כל ࠀࠕ ࠊࠋ v. 23 מאיש ࠌࠀࠉࠔࠄ v. 24 והיו לבשר ࠅࠄࠉࠅ ࠔࠍࠉࠄࠌ ࠋࠁࠔࠓ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα. v. 25 ערומם ࠏࠓࠅࠌࠉࠌ

CAP. III.

Ver. 3 העץ ࠄࠏࠑ v. 5 יודע ࠉࠃࠏࠉ. *ib.* ידעי v. 6 להשכיל ࠋࠄࠔࠊࠉࠋ *ib.* ויאכל ࠅࠉࠀࠊࠋࠅ καὶ ἔφαγον. v. 7 ערמם ࠏࠓࠅࠌࠉࠌ *ib.* עלה ࠏࠋࠉ v. 8 ויתחבא האדם ࠅࠉࠕࠇࠁࠀ ࠄࠀࠃࠌ. *ib.* חגרת ࠇࠂࠅࠓࠕ. v. 9 ࠀࠉࠊࠄ v. 10 קלך ࠒࠅࠋࠊ *ib.* ואירא ࠅࠀࠉࠓࠀ *ib.* עירם ࠏࠓࠅࠌ v. 11 ואחבא ࠅࠀࠇࠁࠀ *ibid.* עירם ࠏࠓࠅࠌ v. 12 הוא ࠄࠉࠀ v. 13 ࠄࠀࠕ v. 16 אל *prius.* ࠅࠀࠋ Καὶ τῇ. *ib.* והרנך ࠅࠄࠓࠉࠅࠍࠊ *ib.* השיאני ࠄࠔࠉࠀࠍࠉ v. 18 תצמיח ࠕࠑࠌࠇ v. 19 ואל עפר ࠅࠀࠋ ࠄࠏࠐࠓ v. 20 האדם ࠄࠀࠃࠌ *ib.* הוא ࠄࠉࠀ v. 21 כתנות ࠊࠕࠍࠅࠕ v. 24 הכרבים ࠄࠊࠓࠅࠁࠉࠌ

CAP. IV.

Verſ. 4 ומחלבהן ࠅࠌࠇࠋࠁࠉࠄࠍ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτ. v. 7 תיטיב ࠕࠈࠉࠁ v. 8 אחיו ࠀࠇࠉࠅ ࠍࠋࠊࠄ ࠄࠔࠃࠄ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Διέλθωμεν εἰς πεδίον. v. 9 אי ࠀࠉࠄ v. 10 דמי ࠃࠌ αἵματος. *ibid.* צעקים ࠑࠏࠒ βοᾷ. v. 12 תסף תת ࠕࠅࠎࠉࠐ ࠕࠕ προσθήσει τὴν. v. 14 אסתר ࠀࠎࠕࠕࠓ v. 16 נוד ࠍࠃ v. 17 ࠀࠕ v. 18 האונה ࠄࠀࠅࠍࠄ v. 25 ותקרא ࠅࠕࠒࠓࠀ v. 26 ההוא ࠄࠄࠉࠀ

CAP. V.

Verſ. 3 בצלמו ࠁࠑࠋࠌࠄ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. v. 4. מאת ࠌࠀࠅࠕ. v. 6, & 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16 שנה ומאת שנה ויולד ࠔࠍࠄ ࠅࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 18 ויולד ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 19 שמנה מאות שנה ויולד ࠔࠋࠔ ࠔࠍࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 20 שתים וששים שנה ותשע מאות ࠔࠕࠉࠌ ࠅࠔࠔࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠕࠔࠏ ࠌࠀࠅࠕ v. 21 & 22 ויולד ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 23 שבע ושמונים שנה ומאת ࠔࠁࠏ ࠅࠔࠌࠍࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠌࠀࠅࠕ v. 23 ויהי ࠅࠉࠄࠉࠅ καὶ ἐγένοντο. v. 25 שתים ושמונים שנה ࠔࠕࠉࠌ ࠅࠔࠌࠍࠉࠌ ࠔࠍࠄ v. 26 ויולד שנה ࠅࠉࠅࠋࠃ ࠔࠍࠄ ושבע מאות שנה ࠅࠔࠁࠏ ࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ v. 27 תשע וששים שנה ותשע מאות שנה ࠕࠔࠏ ࠅࠔࠔࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠕࠔࠏ ࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ v. 28 שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד ࠔࠕࠉࠌ ࠅࠔࠌࠍࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 29 ממעשנו ࠌࠌࠏࠔࠉࠍࠅ ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν. v. 30 ויולד חמש ותשעים שנה וחמש מאת שנה ࠅࠉࠅࠋࠃ ࠇࠌࠔ ࠅࠕࠔࠏࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠇࠌࠔ ࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ v. 31 שבע ושבעים שנה ושבע מאת שנה ࠔࠁࠏ ࠅࠔࠁࠏࠉࠌ ࠔࠍࠄ ࠅࠔࠁࠏ ࠌࠀࠅࠕ ࠔࠍࠄ v. 32 ויולד נוח את ࠅࠉࠅࠋࠃ ࠀࠕ

CAP. VI.

Verſ. 2 טבת ࠈࠅࠁࠕ. v. 3 לעלם ࠋࠏࠅࠋࠌ v. 4 וילדו ࠅࠉࠅࠋࠃࠅ *ibid.* המה ࠄࠌ *ver.* 5 מחשבת ࠌࠇࠔࠁࠅࠕ v. 7 ועד עוף ࠅࠏࠃ ࠏࠅࠐ ἕως πετεινῶν. *ib.* עשיתם ࠏࠔࠉࠕࠉࠌ v. 9 תמים ࠕࠌࠉࠌ v. 10 ויולד ࠅࠉࠅࠋࠃ v. 15 חמשים ࠇࠌࠔࠉࠌ καὶ πεντήκοντα. v. 16 ושלשים ࠅࠔࠋࠔࠉࠌ καὶ v. 19 החי ࠄࠇࠉࠄ *ibid.* מכל בשר ࠌࠊࠋ ࠄࠁࠔࠓ ἀπὸ πάσης σαρκός. *ib.* להחית ࠋࠄࠇࠉࠅࠕ *ib.* ונקבה יהיו ࠅࠍࠒࠁࠄ v. 20 מהעוף ࠌࠊࠋ ࠄࠏࠅࠐ *ibid.* מכל רמש ࠅࠌࠊࠋ ࠄࠓࠌࠔ *ibid.* למינהו ࠋࠌࠉࠍࠄࠅ κατὰ γένος αὐτῶν.

CAP. VII.

Ver. 1 יהוה לנח ࠀࠋࠄࠉࠌ ࠀࠋ ࠍࠇ *ver.* 2 הטהורה ࠄࠈࠄࠅࠓࠄ *ibid.* שנים איש ואשתו ࠔࠍࠉࠌ ࠆࠊࠓ ࠅࠍࠒࠁࠄ ἄρσεν καὶ θῆλυ. *ibid.* הוא ࠄࠉࠀ גם ࠔࠍࠉࠌ ࠔࠍࠉࠌ ࠆࠊࠓ ࠅࠍࠒࠁࠄ δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ. *verſ.* 3 הטהורה השמים ࠄࠈࠄࠅࠓࠄ τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν. v. 8 ࠄࠈࠄࠅࠓࠄ *ib.* וכל ࠅࠌࠊࠋ καὶ ἀπὸ πάντων. v. 9 אלהים ࠉࠄࠅࠄ *ibid.* v. 11 המה ࠄࠌࠄ *ibid.* מעינת ࠌࠏࠉࠍࠅࠕ *ib.* לארבת ࠋࠀࠓࠁࠅࠕ *ib.* שש ࠔࠔ v. 13. ושם וחם ࠅࠔࠌ ࠅࠇࠌ Σὴμ, Χάμ. v. 15 הבשר ࠄࠁࠔࠓ v. 16 ࠅࠏࠃ v. 23 ועד עוף ࠅࠏࠃ ࠏࠅࠐ זכר ונקבה ࠆࠊࠓ ࠅࠍࠒࠁࠄ

CAP. VIII.

Verſ. 2 מעינת ࠌࠏࠉࠍࠅࠕ *ib.* וארבת ࠅࠀࠓࠁࠅࠕ v. 3 הלוך ושוב ࠄࠋࠅࠊ ࠅࠔࠅࠁ v. 4 אררט ࠀࠓࠓࠈ v. 5 הלוך וחסור ࠄࠋࠅࠊ ࠅࠇࠎࠅࠓ *ib.* מקצה ࠌࠒࠑࠄ *ibid.* החדש ࠄࠇࠃࠔ *ver.* 7 ויצא יצוא ושוב ࠅࠉࠑࠀ ࠉࠑࠅࠀ ࠅࠔࠅࠁ v. 9 ידו ࠉࠃࠅ v. 11 עלה ࠏࠋࠄ v. 12 שוב ࠔࠅࠁ v. 13 בראשון ࠁࠓࠀࠔࠅࠍ *ver.* 17 כל ࠅࠊࠋ Καὶ πάντα. *ibid.* תוצא ࠄࠅࠑࠀ v. 19. כל ࠅࠊࠋ Καὶ πάντα. *ib.* כל־הרמש וכל העוף ࠅࠊࠋ ࠄࠏࠅࠐ ࠅࠊࠋ ࠄࠓࠌࠔ καὶ πᾶν πετεινὸν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν. v. 20. עלת ࠏࠋࠅࠕ v. 21 אסף ࠀࠎࠐ *ib.* לקלל עוד ࠋࠒࠋࠋ ἔτι καταράσασθαι. *ibid.* v. 22 אסף ࠀࠎࠐ וקר וחם וקיץ וחרף ויום ࠒࠓ ࠅࠇࠌ ࠒࠉࠑ ࠅࠇࠓࠐ ࠅࠉࠅࠌ ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν.

CAP. IX.

Verſ. 2 ומוראכם וחתכם ࠅࠌࠅࠓࠀࠊࠌ ࠅࠇࠕࠊࠌ *ib.* נתנו ࠍࠕࠕࠉࠅ δέδωκα. v. 3 את כל ࠀࠕ ࠊࠋ v. 5 חיה ࠇࠉࠄ *ib.* ומיד ࠅࠌࠉࠃ *ibid.* כל בשר ࠊࠋ ࠄࠁࠔࠓ v. 6 האדם ࠀࠃࠌ v. 7 שרצו ࠔࠓࠑࠅ v. 11 אחיו ࠀࠇࠉࠅ v. 12 וביניכם ࠅࠁࠉࠍࠉࠊࠌ *ib.* לשחת ࠋࠔࠇࠕ *ib.* עוד ࠏࠅࠃ v. 15 חיה ࠇࠉࠄ *ib.* בכל ࠁࠊࠋ *ib.* v. 16 וראיתיה ࠅࠓࠀࠉࠕࠉࠄ *ib.* לזכר ࠋࠆࠊࠅࠓ *ib.* לשחת ࠋࠔࠇࠕ v. 17 הקימתי ࠄࠒࠉࠌࠕࠉ *ver.* 18 היצאים ࠄࠉࠑࠀࠉࠌ חיה ࠇࠉࠄ *ibid.* שם וחם ࠔࠌ ࠅࠇࠌ Σὴμ, Χάμ. v. 19 ומאלה ࠅࠌࠀࠋࠄ ἀπὸ τούτων. v. 21. אהלה ࠀࠄࠋࠄ v. 23 וישימו ࠅࠉࠔࠉࠌࠅ v. 24 וייקץ ࠅࠉࠒࠑ

CAP. X.

Verſ. 1 ויולדו ࠅࠉࠅࠋࠃࠅ *ib.* אחר ࠀࠇࠓ v. 2 ומדי ࠅࠌࠃࠉ *ib.* וריפת ࠅࠃࠉࠐࠕ ותבל ומשך ࠅࠕࠁࠋ ࠅࠌࠔࠊ Θοβὲλ, καὶ Μοσόχ. *ver.* 3 בארצתם *ibid.* אלישה ࠀࠋࠉࠔࠄ *verſ.* 4 ודדנים ࠅࠓࠃࠍࠉࠌ *verſ.* 5 למשפחתם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠌ *ibid.* v. 6 ופוט ࠅࠐࠅࠈ v. 7 וסבתה ࠅࠎࠁࠕࠀ v. 8 ילד ࠄࠅࠋࠉࠃ *ib.* נמרד ࠍࠌࠓࠅࠃ v. 9 גבר ࠂࠁࠅࠓ *ib.* ההוא ࠄࠄࠉࠀ *ibid.* כנמרד ࠊࠍࠌࠓࠅࠃ v. 10 וכלנה ࠅࠊࠋࠍࠄ v. 11 בכרו ࠁࠊࠓࠅ v. 13 ענמים ࠏࠍࠌࠉࠌ v. 15 רחבת ࠓࠇࠁࠅࠕ v. 17 הערקי ࠄࠏࠓࠒࠉ τὸν Ἀρουκαῖον. v. 18 נפצו משפחות ࠍࠐࠑࠅ ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ v. 19 מצידן באכה גררה עד עזה באכה סדמה ועמרה ואדמה וצבים עד לשע ࠌࠍࠄࠓ ࠌࠑࠓࠉࠌ ࠏࠃ ࠄࠍࠄࠓ ࠄࠂࠃࠅࠋ ࠍࠄࠓ ࠐࠓࠕ ࠅࠏࠃ ࠄࠉࠌ ࠄࠀࠇࠓࠅࠍ v. 20 למשפחתם ללשנתם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠌ ࠋࠋࠔࠍࠅࠕࠌ *ibid.* בארצתם בגויהם ࠁࠀࠓࠑࠅࠕࠌ ࠅࠁࠂࠅࠉࠄࠌ *ver.* 22 ולוד ࠅࠋࠅࠃ *ib.* וחול ࠅࠇࠅࠋ *ibid.* ומש ࠅࠌࠔ v. 23 וגתר ࠅࠂࠕࠓ עוץ ࠏࠅࠑ *ver.* 25 ילד ࠉࠋࠃࠅ ἐγεννήθησαν. *ver.* 27 אוזל ࠀࠆࠋ *ibid.* הדורם ࠀࠃࠅࠓࠌ

[illegible] verſ. 28 עובל [illegible] Ἐυάλ. ver. 29 אופר [illegible] v. 31 [illegible] ללשנתם [illegible] ibid. בארצתם [illegible] למשפחתם [illegible] v. 32 משפחת [illegible] ibid. ומאלה [illegible] Ἀπὸ τούτων. ib. הגוים [illegible] νῆσοι τῶν ἐθνῶν. ib. אחר [illegible]

CAP. XI.

Ver. 3 והחמר [illegible] ibid. לחמר [illegible] v. 4 נפוץ [illegible] ver. 5 לראת [illegible] v. 6 יומו [illegible] v. 7 שפתם [illegible] ibid. ישמעו [illegible] v. 8 לבנות העיר [illegible] οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. ver. 9 שפת [illegible] verſ. 10 ויולד [illegible] ibid. אחר [illegible] 11 12 & 13 [illegible] v. 11 ובנות [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 12 חמש ושלשים שנה [illegible] ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη. ver. 13 וארבע מאות [illegible] τριακόσια. verſ. 14 ושלח חי שלשים שנה ויולד [illegible] Καὶ ἔζησε Σαλὰ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 15 וארבע מאת שנה ויולד [illegible] τριακόσια—ἔτη, καὶ ἐγέννησεν. ib. ובנות [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 16 ויולד ושלשים שנה [illegible] שלשים שנה וארבע מאות שנה ἑκατὸν τριάκοντα—ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 17 [illegible] ἔτη διακόσια καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν. ibid. ובנות [illegible] ויולד שלשים [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 18 [illegible] τριάκοντα καὶ ἑκατὸν שנה ויולד [illegible] ἔτη, καὶ ἐγέννησε. ver. 19 ומאתים שנה ויולד [illegible] ibid. ובנות [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 20 ושלשים [illegible] ἑκατὸν τριάκοντα. ib. ויולד [illegible] v. 21 ומאתים שנה ויולד [illegible] ib. ובנות [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 22 ויולד [illegible] מאתים שנה ויולד [illegible] ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε. v. 23 [illegible] ibid. ובנות [illegible] ועשרים [illegible] καὶ ἀπέθανε. verſ. 24 תשע־עשרה שנה [illegible] ἑβδομήκοντα. ib. ויולד [illegible] v. 25 ובנות [illegible] ib. ומאת שנה ויולד [illegible] καὶ ἀπέθανε. v. 26 ויולד [illegible] v. 27 ואלה [illegible] v. 30 ולד [illegible] v. 31 שרי כלתו [illegible] ib. [illegible] ibid. ויצאו אתם [illegible] אברם בנו καὶ ἐξήγαγεν αὐτούς. v. 32 ומאתים שנה [illegible]

CAP. XII.

Ver. 2 והיה [illegible] v. 3 ואברכה [illegible] ib. ומקללך [illegible] καὶ τοὺς καταρωμένους σε. ib. משפחת [illegible] ver. 6 מורה [illegible] v. 7 לזרעך [illegible] αὐτῷ, Τῷ σπέρματί σου. v. 8 אהלה [illegible] v. 9 הלוך ונסוע [illegible] v. 11 את [illegible] v. 12 אחך [illegible] bis. 13 את [illegible] v. 15 בית [illegible] v. 16 היטיב [illegible] ibid. ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת [illegible] v. 18 הוא [illegible] v. 19 [illegible] ver. 20 לו [illegible] αὐτῷ, MS. A. addit καὶ Λὼτ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

Verſ. 3 אהלה [illegible] v. 4 בראשונה [illegible] v. 6 נשא [illegible] v. 7 ישב [illegible] κατῴκουν. v. 8 תהי [illegible] v. 9 הלא [illegible] ibid. השמאל [illegible] ibid. ואימנה [illegible] εἰς δεξιά. ibid. הימין [illegible] ibid. ואשמאילה [illegible] εἰς ἀριστερά. v. 10 צער [illegible] Ζόγορα. ver. 14 צפנה [illegible] ver. 18 כלה [illegible] ib. באלני [illegible] ויאהל [illegible]

CAP. XIV.

Ver. 2. ושמאבר [illegible] ib. שנאב [illegible] καὶ μετὰ Σενναάρ. v. 4 ושלש [illegible] v. 5 רפאים בעשתרת [illegible] verſ. 6 בהררם [illegible] ἐν τοῖς ὄρεσι. ibid. פארן [illegible] v. 7 הוא [illegible] ib. בחצצן [illegible] v. 8 צביים [illegible] ibid. הוא [illegible] ver. 10 בארת בארת חמר [illegible] ib. ועמרה [illegible] καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας. ibid. שמה [illegible] ibid. הרה [illegible] v 11 ואת רכש [illegible] v. 12 ורכשו [illegible] ibid. וילכו [illegible] v. 13. באלני [illegible] ib. ענר [illegible] v. 16 הרכש [illegible] ibid. ורכשו [illegible] ver. 17 שוה [illegible] v. 19 ויברכהו ויאמר ברוך אברם [illegible] Καὶ εὐλόγησε τὸν Ἄβραμ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένος Ἄβραμ. v 21 תן [illegible] ib. והרכש [illegible] v. 22 ידי [illegible] ibid. אל יהוה [illegible] v. 23 שרוך [illegible] ib. ואם [illegible] ibid. אני העשרתי [illegible] v. 24 ענר אשכל [illegible]

CAP. XV.

Ver. 1 הרבה [illegible] v. 2 הולך ערירי [illegible] ver. 3 יורש [illegible] κληρονομήσει. v. 5 השמימה [illegible] v. 9 קחה [illegible] v. 10 הצפר [illegible] τὰ ὄρνεα. v. 13 ידע [illegible] Γινώσκων. v. 14 יעבדו [illegible] ib. ברכש [illegible] v. 15 תקבר [illegible] v. 16 ישובו [illegible] ver. 19 הקדמני [illegible] ver. 21 ואת הגרגשי [illegible] καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους.

CAP. XVI.

Ver. 6 שפחתך [illegible] ib. ותעניה [illegible] v. 8 אי [illegible] ib. באת [illegible] ver. 9. נברחך [illegible] ib. והתעני [illegible] ib. ידיה [illegible] v. 10 ורעך [illegible] v. 11 הנך [illegible] ib. שמו [illegible] v. 12 פרא [illegible] v. 13. ראי [illegible] ib. ראי [illegible] ver. 14 קרא [illegible] v. 16 את [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 1 תשעים שנה ותשע שנים [illegible] ibid. והפרתי [illegible] v. 2 אותך [illegible] v. 5 את שמך [illegible] v. 6 והיה [illegible] v. 8 ביניכם [illegible] ib. והיה [illegible] v. 11 [illegible] v. 13. ילדי [illegible] v. 14 ונכרתה [illegible] וברכתיה [illegible] τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται. ver. 16 [illegible] ibid. מלכי [illegible] καὶ βασιλεῖς. v. 17 יולד [illegible]

ver. 18 לו [illegible] ver. 19 שרה [illegible] ἰδοὺ Σάῤῥα. ibid. [illegible] καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. v. 20 נשיאם [illegible] v. 24 [illegible] v. 25 בהמלו בשר [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 1 באלני [illegible] v. 2 וישתחו [illegible] v. 3 [illegible] ib. תעבר [illegible] ib. עבדך [illegible] v. 4 [illegible] v. 5 ואקחה [illegible] ibid. לבכם [illegible] ib. [illegible] καὶ μετά. v. 7 לעשות אתו [illegible] v. 8 ובן [illegible] v. 10 והוא [illegible] ἔσται. v. 15 לא כי צחקת [illegible] v. 17 אשר [illegible] verſ. 17 האנשים [illegible] v. 19 [illegible] Ἤδειν. ibid. יצוה [illegible] v. 20 ועקת [illegible] ib. מעשת [illegible] v.24 צדיקם [illegible] v. 25 חללה [illegible] ib. [illegible] ibidem חללה [illegible] v.26 הצדיקם [illegible] v.28 [illegible] ibid. אעשה [illegible] v.29 אולי [illegible] λέσω. v.30 אעשה [illegible] ἀπολέσω. v.33 שב למקמו [illegible]

CAP. XIX.

Verſ. 1 וישתחו [illegible] v.2 ברחוב [illegible] v. 5 לו [illegible] ibid. ונרעה [illegible] v. 6 אלהם [illegible] ibid. הפתחה [illegible] ibid. סנר [illegible] v.7 תרעו [illegible] v. 8 אוציאה [illegible] ib. האל [illegible] ibid. קרתי [illegible] v. 9 גש [illegible] ibid. האחר [illegible] ibid. [illegible] ibidem. שפוט [illegible] ibidem. נרע [illegible] v. 12 [illegible] ibid. עד [illegible] ib. ובניך [illegible] ib. הוצא [illegible] המקום [illegible] τοῦ τόπου τούτου. v.15 הנמצאת [illegible] ויחזיקו [illegible] ib. בחמלה [illegible] ib. ויצאהו [illegible] האנשים [illegible] v.18 אלהם [illegible] v.20 קרבה [illegible] והוא [illegible] & v.33. ib. קיטר [illegible] bis. v.29 בהשחת [illegible] ib. ההפכה [illegible] ib. בהפך [illegible] ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον. v. [illegible] bis. בנתיו posterius. [illegible] θυγατέρας μετ' αὐτοῦ. v. 32 לכה [illegible] v. 33 ותשקין [illegible] v. 34 [illegible] v. 35 ותהרין [illegible] v.36 ותשקין [illegible] v. 37 [illegible] v. 38 הוא prius. [illegible] ibid. שמו [illegible]

CAP. XX.

Verſ. 1 ארצה [illegible] v. 2 הוא [illegible] v. 3 בחלם [illegible] ibid. והוא בעלת [illegible] v. 5 האשה [illegible] ibid. הוא [illegible] ib. גם הוא אמרה [illegible] ibid. [illegible] v. 6 בחלם [illegible] ibid. אותך [illegible] ibid. [illegible] v. 7 אשת [illegible] v. 8 האנשים [illegible] τες οἱ ἄνθρωποι. v. 9 יעשו [illegible] v. 11 כי אמרתי [illegible] v. 12 אמנם [illegible] ibid. בת אבי הוא [illegible] v. 13 התעו [illegible] ἐξήγαγε. ib. אבי [illegible] ibid. חסדך [illegible] ib. תעשי [illegible] v. 14 צאן [illegible] χίλια δίδραχμα, καὶ πρόβατα. ibid. ושפחת [illegible] ibid. לך [illegible] ibid. לכל [illegible] καὶ πᾶσι. ibid. אחך [illegible] ibid. [illegible] ibid. ונכחת [illegible] v. 17 אמהתיו [illegible] v. 18 [illegible]

CAP. XXI.

Verſ. 7 היניקה [illegible] ibid. בן [illegible] v. 1 יצחק [illegible] Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. v. 10 האמה [illegible] v. 12 בקלה [illegible] האמה [illegible] τῆς παιδίσκης ταύτης. v. 14 שכם [illegible] השיחם [illegible] v. 16 הרחק [illegible] ibid. קלה [illegible] מה לך [illegible] v. 18 והחזיקי [illegible] v. 19 רבה [illegible] v. 23 [illegible] ibid. ולנכדי [illegible] ib. כחסד [illegible] ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην. ib. נרתה [illegible] v. 24 אשבע [illegible] v. 25 והוכח [illegible] v. 28 את שבע כבשת [illegible] ibid. הצאן [illegible] אל אברהם [illegible] ibidem. כבשת [illegible] ibidem. [illegible] v. 30 ויאמר [illegible] Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ. [illegible] כבשת [illegible] v. 33 אשל [illegible] Ἀβραὰμ ἄρουραν. [illegible] עולם [illegible]

CAP. XXII.

Verſ. 2. יחידך [illegible] ib. המריה [illegible] ib. לעלה [illegible] v. 3 עלה [illegible] v. 5 ונשתחוה [illegible] ib. ונשובה [illegible] v. 8 השה [illegible] ver. 12 תעש [illegible] ib. יחידך [illegible] לעלה [illegible] v. 14 שם [illegible] v. 16 יחידך [illegible] τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. v. 18 בקלי [illegible] v. 20 הוא [illegible] ver. [illegible] פלדש [illegible] v. 23 ילד [illegible] ver. 24 ראומה [illegible] הוא [illegible]

CAP. XXIII.

Ver. 2 ארבע הוא [illegible] Ἀρβὸκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι. αὕτη ἐστί. ibid. ולבכתה [illegible] v. 5 מתי [illegible] לו [illegible] Μή. ver. 6 קבור [illegible] v. 7 וישתחוה [illegible] ישׁ את [illegible] ibid. צחר [illegible] ver. 9 בתככם [illegible] ver. 13 וישתחו [illegible] ib. שמה [illegible] v. 14 לו [illegible] ver. 15 מאת [illegible] ver. 17 לפני [illegible] ibid. נבלו [illegible] v. 19 הוא [illegible]

CAP. XXIV.

Ver. 3 יושב [illegible] v. 4 כי אל [illegible] Ἀλλ' ἢ εἰς. v. 8 [illegible] v. 11 אל באר [illegible] ib. השאברת [illegible] הקרה [illegible] ver. 13 יצאת [illegible] v. 14 16 28 55 57. [illegible] v. 14 הכחת [illegible] ib. ארני [illegible] μου Ἀβραάμ. v. 15 לדבר [illegible] λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ [illegible] v. 16 טברת [illegible] ib. העינה [illegible] v. 17 הנמיאיני [illegible] v. 18 ותרד [illegible] ver. 19 להשקתו [illegible] ibid. [illegible] v. 20 ותער כדה אל השקת [illegible] ib. הבאר [illegible] v. 21 משתאה [illegible] ib. מחריש [illegible] καὶ παρεσιώπα. v. 22 לשתת [illegible] ib. משקלו [illegible] v. 23 את [illegible] ib. בית [illegible] v. 25 מספוא [illegible] ib. נם [illegible] ib. ללון [illegible] ver. 26 וישתחו [illegible] ותגר [illegible] v. 30 כראת [illegible] ἡνίκα εἶδε. ibid. [illegible] v. 31 בוא [illegible] v. 32 ומספוא [illegible] v. 35 [illegible] ib. ועבדים [illegible] παῖδας. ibid. ושפחת [illegible] ונמלים [illegible] καμήλους. v 36 זקנתה [illegible] τὸ γῆρας

GEN. v.38 אם לא אל ࠊࠉ·ࠀࠌ·ࠀࠋ 'Αλλ' εἰς. v.39 אלי ࠀࠅࠋࠉ ver. 41
תנקה ࠕࠍࠒࠉ ib. נקי ࠍࠒࠉࠀ v.42 ואבא ࠅࠀࠁࠅࠀ v.43 השקיני
ࠄࠔࠒࠉࠍࠉ (& ſic ver. 45) ibidem מכדך ࠌࠊࠃࠊ ver. 44 הוא
ࠄࠉࠀ ib. הכיח ࠄࠅࠊࠉࠇ v.45 העינה ࠄࠏࠉࠍࠄ ib. נא ࠍࠀ
ࠄࠉࠀ ib. v.46. ואשת ࠅࠀࠔࠕࠄ v 47 את ࠀࠕࠄ ib. ואשם
ࠅࠀࠔࠉࠌ v.48. ואשתחוה ࠅࠀࠔࠕࠇࠅࠄ v.49. ימין ࠉࠌࠉࠍࠄ ibid.
ࠔࠌࠀࠋ v.50 או טוב ࠀࠅ·ࠈࠅࠁ v.52 וישתחו ࠅࠉࠔࠕࠇࠅࠉ v.53
העבד ࠄࠏࠁࠃ ibid. ומגרנת ࠅࠌࠂࠃࠍࠕ ver. 54 ויקומו ࠅࠉࠒࠅࠌࠅ ibid.
שלחני ࠔࠋࠇࠅࠍࠉ v. 55 ויאמר ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ Εἶπαν δὲ. ib. אי עשור ࠀࠅ
ࠏࠔࠓ ib. אחר ࠅࠀࠇࠓ καὶ μετὰ ταῦτα. ver. 56 אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ ibid.
ࠅࠉࠀࠌࠓ ibid. אדני ࠀࠋ·ࠀࠃࠍࠉ πρὸς τὸν κύριόν μυ. ver. 57
את ࠀࠕࠄ v.58 ונשאלה ࠅࠍࠔࠀࠋࠄ v.59 אליה ࠀࠋࠄ v.60 מנקתה ࠌࠍࠉࠒࠕࠄ
בא מבוא באר ࠁࠀ ib. וערך ࠅࠏࠓࠃ ib. שנאיו ࠔࠍࠀࠅ v.62 ࠁࠀࠓ
יושב ࠉࠔࠁ ibid. ࠁࠌࠃࠁࠓ διαπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμυ κατὰ τὸ φρέαρ. ibid.
ויבאה ࠅࠉࠁࠀࠄ vers. 67 הלוה ࠄࠋࠅࠄ vers. 65 גמלים ࠂࠌࠋࠉࠌ vers. 63
ࠄࠌࠁࠀࠄ

CAP. XXV.

Verſ. 2. זמרן ࠆࠌࠓࠍ v. 3 ילד ࠉࠋࠃ ib. אשורם ࠀࠔࠅࠓࠌ
ibid. ולטושם ࠅࠋࠈࠅࠔࠌ v. 4 ועפר ࠅࠏࠐࠓ ibid. וחנך ࠅࠇࠍࠊ
v.5 ליצחק ࠋࠉࠑࠇࠒ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτῦ. v. 6 מתנת ࠌࠕࠍࠕ
ibid. קדם ࠒࠃࠌࠄ v. 8 ושבע ࠅࠔࠁࠏ καὶ πλήρης ἡμερῶν. ibid.
עמיו ࠏࠌࠅ τὸν λαὸν αὐτῦ. ver. 9 צחר ࠑࠇࠓ v. 10 קבר ࠒࠁࠓ v. 12
לתלדתם ࠋࠕࠅࠋࠃࠕࠌ vers. 13 בשמתם ࠁࠔࠌࠅࠕࠌ ibid. תלות ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ
ibid. בכר ࠁࠊࠅࠓ ib. נבית ࠍࠁࠉࠅࠕ ib. וקדר ࠅࠒࠃࠓ
ibid. ואדבאר ࠅࠀࠃࠁࠀࠋ verſ. 15 חדר ࠇࠃࠃ ibid. נפיש ࠍࠐࠉࠔ καὶ
Ναφὲς. ver. 16 שמתם ࠔࠌࠅࠕࠌ ibid. בחצריהם ࠁࠇࠑࠓࠉࠄࠌ ibid.
ובטירתם ࠅࠁࠈࠉࠓࠅࠕࠌ ib. נשאם ࠍࠔࠉࠀࠌ v. 17 עמיו ࠏࠌࠅ
τὸ γένος αὐτῦ. v. 21 ליהוה ࠋࠉࠄࠅࠄ ibid. הוא ࠄࠉࠀ ver. 23
בבטנך ࠁࠁࠈࠍࠊ ib. צעיר ࠑࠏࠉࠓ v. 24 תומם ࠕࠀࠌࠌ v. 26
הלעיטני ࠄࠋࠏࠈࠉࠍࠉ ver. 28 ציד ࠑࠉࠃ θήρα αὐτῦ. ver. 30
ויקרא ࠅࠉࠒࠓࠀ ib. האדם ࠄࠀࠃࠅࠌ v. 32 בכרה ࠁࠊࠅࠓࠄ v. 33 השבעה
ࠄࠔࠁࠏࠄ

CAP. XXVI.

Ver. 1 הראשון ࠄࠓࠔࠅࠍ v. 3 גור ࠂࠅࠓ ib. הארצת ࠄࠀࠓࠑࠅࠕ
ib. האל ࠄࠀࠋࠄ v. 4 הארצת ࠄࠀࠓࠑࠅࠕ ib. האל ࠄࠀࠋࠄ ver. 5
בקלי ࠁࠒࠋࠉ ὁ πατήρ συ τῆς ἐμῆς φωνῆς. ibid. חקותי ࠇࠒࠅࠕࠉ
v. 7 לאשתו ࠋࠀࠔࠕࠅ ibid. הוא ࠄࠉࠀ ib. אשתי ࠀࠔࠕࠉ
γυνή μυ ἐςί ib. ויהרגני ࠅࠉࠄࠓࠂࠍࠉ v. 8 כי ࠊࠉ
ver. 9 הוא bis. ࠄࠉࠀ v. 11 העם ࠏࠌࠅ τῷ λαῷ αὐτῦ. v. 12
ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 13 הלוך ࠄࠋࠅࠊ v. 15 & 18 הבארת ࠄࠁࠀࠓࠅࠕ
ver. 18 בימי אברהם ࠀࠁࠃࠉ·ࠀࠁࠓࠄࠌ οἱ παῖδες Ἀβραάμ. ib. כשמת
ib. אחרת ࠀࠇࠓࠉࠕ v. 21 ויחפר ࠅࠉࠇࠐࠓ v. 22 אחרות ࠀࠇࠓࠅࠕ ib.
ib. רחבות ࠓࠇࠁࠅࠕ verſ. 25 אהלה ࠀࠄࠋࠄ ver. 27
אלהם ࠀࠋࠄࠌ ver. 28 תהי ࠕࠄࠉࠄ ib. בינותינו ࠁࠉࠍࠅࠕࠉࠍࠅ ib.
בינינו ࠁࠉࠍࠉࠍࠅ ver. 29 רעה ࠓࠏ ib. עתה אתה ࠏࠕࠄ·ࠀࠕࠄ ib.
לאחיו ࠋࠓࠏࠄࠅ τῷ πλησίον. v. 34 אילן ࠀࠉࠋࠅࠍ ib. החתי posterius.
ib. ותהיין ࠅࠕࠄࠉࠍࠄ

CAP. XXVII.

Ver. 1 ותכהין ࠅࠕࠊࠄࠉࠍࠄ ib. מראת ࠌࠓࠀࠅࠕ ib. הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ
ver. 3 תליך ࠕࠋࠉࠊ ibid. צידה ࠑࠉࠃ ibid. ver. 4
והביאת ࠅࠄࠁࠀࠕ v. 7 הביאה ࠄࠁࠀ ibid. ואברככה ࠅࠀࠁࠓࠊࠊ
ver. 8 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 9 טבים ࠈࠅࠁࠉࠌ ver. 10 בעבר ࠁࠏࠁࠅࠓ
v. 13 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 15 הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ ib. החמדת ࠄࠇࠌࠃࠅࠕ
v. 16 ערת ࠏࠅࠓࠕ ver. 17 צואריו ࠑࠅࠀࠓࠉࠅ τῦ τραχήλυ αὐτῦ. v. 19
שבה ࠔࠁࠏ ver. 21 ואמשך ࠅࠀࠌࠔࠊ v. 22 וימשהו ࠅࠉࠌࠔࠄࠅ ib.
הקל ࠄࠒࠅࠋ v. 23 שערת ࠔࠏࠓࠅࠕ ver. 24 אתה ࠄࠀࠕࠄ v. 25
השדה ࠄࠔࠃࠄ ib. ואכלה ࠅࠀࠊࠋ v. 27 ראה ࠓࠀࠄ ib. הנשה
ࠄࠌࠋࠀ ἀγρῦ πλήρης. ver. 28 תירש ࠕࠉࠓࠅࠔ v. 29 וישתחו
יקם ࠉࠒࠅࠌ ib. הוה ࠄࠅࠄ ib. ומברכך ࠅࠌࠁࠓࠊࠉࠊ v. 31
אפוא הוא הצד ࠀࠐࠅ ib. בעבר ࠁࠏࠁࠅࠓ v. 32 לו ࠋࠉࠅ v. 33
ࠉࠒࠓࠊ ibid. גם ࠂࠌ v. 34 כשמע ࠊࠔࠌࠏ Ἐγένετο δὲ
ἡνίκα ἤκυσεν. ver. 35 ברכתך ࠁࠓࠊࠕࠊ ver. 36 הכי ࠄࠊࠉ ibid.
הנה ࠄࠍࠄ ver. 38 הוא ࠄࠉࠀ ibid. קלו ࠒࠅࠋࠅ v. 39 בכורת
ibid. ומטל ࠅࠌࠈࠋ ib. מעל ࠌࠏࠋ v. 40 תריד ࠕࠓࠃ ibid.
עלו ࠏࠋࠅ ver. 41 הגדל ࠄࠂࠃࠅࠋ v. 43 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 45 שוב
ࠔࠅࠁ

CAP. XXVIII.

Ver. 2 ביתה ࠁࠉࠕ v. 4 לך ࠋࠊ τῦ πατρός μυ (MS. A. συ)
ibid. לרשתך ࠋࠓࠔࠕ κληρονομῆσαι. ibid. אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ v. 9 עשו
ויקח ࠅࠉࠒࠇ ibid. אל ישמעאל ࠀࠋ·ࠉࠔࠌࠏࠀࠋ ibid. נביות ࠍࠁࠉࠅࠕ ver. 10 וילך
v. 11 מראשתיו ࠌࠓࠀࠔࠅࠕࠉࠅ ver. 12 השמימה ࠄࠔࠌࠉࠌࠄ
ver. 14 וצפנה ࠅࠑࠐࠍࠄ ibid. משפחת ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ verſ. 16 וייקץ
ver. 18 מראשתיו ࠌࠓࠀࠔࠅࠕࠉࠅ ver. 19 לוז ࠋࠅࠆ ibid.
לראשנה ࠋࠓࠀࠔࠅࠍࠄ v. 20 הולך ࠄࠋࠊ

CAP. XXIX.

Ver. 1 ארצה ࠀࠓࠑࠄ v. 2 ההוא ࠄࠄࠉࠀ ib. והאבן ࠅࠄࠀࠁࠍ v. 3
שמה ࠔࠌ ib. למקמה ࠋࠌࠒࠅࠌࠄ v. 7 ויאמר ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ v. 8
העדרים ࠄࠏࠃࠓࠉࠌ τὰς ποιμένας. ver. 9 הוא ࠄࠉࠀ v. 11 קלו ࠒࠅࠋࠅ
v. 12 ותגד ࠅࠕࠂࠃ ver. 13 ויביאהו ࠅࠉࠁࠀࠄࠅ v. 19 שבה
v. 21 אבואה ࠀࠁࠅࠀࠄ v. 23 אליה ࠀࠋࠉࠅ·ࠉࠏࠒࠁ πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ.
ver. 24 לה את ࠀࠕ ver. 25 הוא ࠄࠉࠀ ibid. הלא ࠄࠋࠅࠀ v. 26
במקומנו ࠁࠌࠒࠅࠌࠍࠅ ver. 27 ונתנה ࠅࠍࠕࠍ καὶ δώσω. v. 32 שמו
ࠔࠌࠅ·ࠀࠕ v. 33 שמו ࠀࠕ·ࠔࠌࠅ v. 34 ילוה ࠉࠋࠅࠄ v. 35 אודה
ࠀࠅࠃࠄ

CAP. XXX.

Ver. 1 באחתה ࠁࠀࠇࠕࠄ v. 6 בקלי ࠁࠒࠅࠋࠉ v. 8 נפתולי ࠍࠐࠕࠋࠉ ib.
גם ࠂࠌ ib. שמו ࠀࠕ·ࠔࠌࠅ v. 15 בנך ࠁࠍࠊ ib. דודאי prius. ࠃࠅࠃࠉ
ibid. עמך ࠏࠌࠊ ibid. בנך ࠁࠍࠊ v. 16 תבוא ࠕࠁࠀ·ࠀࠕ
ἐσήμερον ibid. ההוא ࠄࠉࠀ v. 18 שמו ࠀࠕ·ࠔࠌࠅ v. 20 זבלון

ࠆࠁࠅࠋࠅࠍ v. 25 לארצי ࠋࠀࠓࠑࠉ·ࠀࠋ v. 29 מקנך ࠌࠒࠍࠊ κτῆνη συ
v. 31 הדבר ࠄࠃࠁࠓ ibid. ארעה ࠀࠓࠏࠉ v. 32 אעבר ࠀࠏࠁࠅࠓ
ibid. הסר ࠄࠎࠓ ib. נקד bis. ࠍࠒࠅࠃ & ver. 33. v. 34 הן לו יהי כדברך
ביני ࠁࠉࠍࠅ v. 35 והטלאת ࠅࠄࠈࠋࠀࠕ v. 36 בינו
ࠁࠉࠍࠄ ἀνὰ μέσον αὐτῶν. Fini hujus verſus hæc ſequentia ſubjunguntur in Samarit. ࠅࠉࠀࠌࠓ·ࠌࠋࠀࠊ·ࠉࠄࠅࠄ·ࠀࠋ·ࠉࠏࠒࠁ·ࠋࠀࠌࠓ·ࠉࠏࠒࠁ·ࠅࠉࠀࠌࠓ·ࠄࠍࠍࠉ·ࠅࠉࠀࠌࠓ
ࠔࠀ·ࠍࠀ·ࠏࠉࠍࠉࠊ·ࠅࠓࠀࠄ·ࠊࠋ·ࠄࠏࠕࠃࠉࠌ·ࠄࠏࠋࠉࠌ·ࠏࠋ·ࠄࠑࠀࠍ·ࠏࠒࠃࠉࠌ·ࠍࠒࠃࠉࠌ·ࠅࠁࠓࠃࠉࠌ
ࠊࠉ·ࠓࠀࠉࠕࠉ·ࠀࠕ·ࠊࠋ·ࠀࠔࠓ·ࠋࠁࠍ·ࠏࠔࠄ·ࠋࠊ·ࠀࠍࠊࠉ·ࠄࠀࠋ·ࠁࠉࠕ·ࠀࠋ·ࠀࠔࠓ·ࠌࠔࠇࠕ·ࠔࠌ
ࠌࠑࠁࠄ·ࠀࠔࠓ·ࠍࠃࠓࠕ·ࠔࠌ·ࠍࠃࠓ·ࠏࠕࠄ·ࠒࠅࠌ·ࠑࠀ·ࠌࠍ·ࠄࠀࠓࠑ·ࠄࠆࠀࠕ·ࠅࠔࠅࠁ·ࠀࠋ
ࠀࠓࠑ·ࠌࠅࠋࠃࠕࠊ·ࠅࠉࠀࠌࠓ·ࠋࠁࠍ·ࠀࠕ·ࠔࠌࠏࠕࠉ·ࠅࠄࠍࠍࠉ=
ibid. חבאן ࠇࠁࠀࠍ ibid. בבאן ࠁࠁࠀࠍ v. 29 ויחמו ࠅࠉࠇࠌࠅ
ibid. ותלדן ࠅࠕࠋࠃࠍࠄ v. 40 אל עקד ࠀࠋ·ࠏࠒࠅࠃ κριὸν διάλευκον.
v. 41 והיה ࠅࠄࠉࠄ ibid. וישם ࠅࠉࠔࠌ ἔθηκεν. v. 42 ישים ࠉࠔࠉࠌ ib.
והיה העטפים ࠅࠄࠏࠈࠅࠐࠉࠌ v. 43 ועבדים ࠅࠏࠁࠃࠉࠌ

CAP. XXXI.

Verſ. 1 הכבד ࠄࠊࠁࠅࠃ v. 2 איננו ࠀࠉࠍࠍࠅ ib. כתמל ࠊࠀࠕࠌࠅࠋ v. 3
איננו ࠀࠉࠍࠍࠅ v. 5 ולמולדתיך ࠅࠋࠌࠅࠋࠃࠕࠊ ib. אבותיך ࠀࠁࠅࠕࠉࠊ
ib. שלשם כתמל ࠊࠀࠕࠌࠅࠋ·ࠔࠋࠔࠌ v. 6 ואתנה ידעתן ࠅࠀࠕࠍ
ib. להרע אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠋࠄࠓࠏ v. 7 והחלף ࠅࠄࠇࠋࠐ ࠄࠏࠃࠉࠍࠊ
v. 9 אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ v. 10 וארא ࠅࠀࠓࠀࠄ ib. העתדים ࠄࠏࠕࠃࠉࠌ
v. 12 כל העתדים ࠄࠏࠕࠃࠉࠌ·ࠊࠋ·ࠀࠕ v. 13 אשר posterius. ࠀࠔࠓ
καὶ. ibid. עתה ࠏࠕࠄ νῦν ὅυν. v. 15 אכול ࠀࠊࠅࠋ v. 16 אלהים ࠀࠋࠄࠉࠌ
ib. אמר אלהים אליך ࠀࠌࠓ·ࠀࠋࠄࠉࠌ·ࠀࠋࠉࠊ σοι εἴρηκεν ὁ Θεός. v. 17 בניו
ואת נשיו ࠅࠀࠕ·ࠍࠔࠉࠅ·ࠅࠀࠕ·ࠁࠍࠉࠅ τὰς γυναῖκας αὐτῦ καὶ τὰ παιδία αὐτῦ. v. 19
בנתי ࠁࠍࠅࠕࠉ v. 20 בלי ࠁࠋࠀࠉ v. 24 בחלם ࠁࠇࠋࠅࠌ v. 26 לגנו
ולבנתי ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉ v. 27 נחבאת ࠍࠇࠁࠀࠕ ibid. ובכנור ࠅࠁࠊࠍࠅࠓ v. 28
ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉ ibid. עשו ࠏࠔࠉࠕ v. 29 אביכם ࠀࠁࠉࠊࠌ τῦ πατρός συ.
v. 30 נכספתה ࠍࠊࠎࠐࠕ v. 31 כי ࠊࠉ v. 33 באהל ࠁࠀࠄࠋ
ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον. ib. האמהת ࠄࠀࠌࠄࠅࠕ v. 34 ותשמם ࠅࠕࠔࠌࠌ
v. 35 לוא ࠋࠀ ibid. נשים ࠍࠔࠉࠌ ibid. ויחפש ࠅࠉࠇࠐࠔ v. 36
מה ࠌࠄ v. 37 כי ࠊࠉ Καὶ ὅτι. v. 39 מידי תבקשנה גנבתי יום
וגנבתי ࠅࠂࠍࠁࠕ·ࠉࠅࠌ·ࠅࠂࠍࠁࠕ παρ' ἐμαυτῦ κλέμματα ἡμέρας,
καὶ κλέμματα. v. 42 לולי ࠋࠅࠋࠀ ib. יגיע ࠉࠂࠏ ibid. ויוכח ࠅࠉࠅࠊࠇ
v. 43 ולבנתי ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉ v. 47 לבניהן ࠋࠁࠍࠉࠄࠍ v. 45 וירימה
ࠅࠉࠓࠉࠌࠄ v. 47 שהדותא ࠔࠄࠃࠅࠕࠀ v. 49 והמצפה ࠅࠄࠌࠑࠐࠄ ibid.
בניך ࠁࠍࠉࠊ v. 50 בנתי bis. ࠁࠍࠅࠕࠉ v. 51 ירותי ࠉࠓࠀࠕࠉ v. 53
ישפטו ࠉࠔࠐࠈ κρίνει. ib. בינינו ࠁࠉࠍࠉࠍࠅ v. 55 ולבנותיו ࠅࠋࠁࠍࠅࠕࠉࠅ.
ibid. אתהם ࠀࠕࠌ ibid. וישב ࠅࠉࠔࠁ

CAP. XXXII.

Verſ. 3 ארצה ࠀࠓࠑ v. 5 צאן ࠅࠑࠀࠍ καὶ πρόβατα. v. 8 האחרת
ואיטיבה ࠅࠀࠉࠈࠉࠁ ibid. לפליטה ࠋࠐࠋࠉࠈࠄ v. 9 לארצך ࠋࠀࠓࠑࠊ ib.
איטיב ࠀࠉࠈࠉࠁ v. 12 אם על בנים ࠀࠌ·ࠏࠋ·ࠁࠍࠉࠌ v. 11 ࠀࠉࠈࠉࠁ
ועירם ࠅࠏࠉࠓࠌ ib. מיניקות ࠌࠉࠍࠉࠒࠅࠕ ib. אתנת ࠀࠕࠍࠅࠕ v. 15
אחרינו ࠀࠇࠓࠉࠍࠅ v. 20 הוא ࠄࠉࠀ v. 18 הראשון ࠄࠓࠀࠔࠅࠍ v. 17
יבק ib. ילדיו ࠉࠋࠃࠉࠅ ib. הוא ࠄࠉࠀ v. 22 παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν.
ࠀࠕ bis. הנשה ࠄࠍࠔࠄ v. 32 צלע ࠑࠋࠏ v. 31 פניאל ࠐࠍࠉࠀࠋ v. 30 ࠐࠍࠉࠒ

CAP. XXXIII.

Verſ. 2 ילדיהן ראשנה ࠉࠋࠃࠉࠄࠍ·ࠓࠀࠔࠅࠍࠄ v. 3 וישתחו
וילדיהן ib. ותגשן ࠅࠕࠂࠔࠍ v. 6 את עיניו ࠏࠉࠍࠉࠅ v. 5 ࠅࠉࠔࠕࠇࠅ
כראת ࠊࠓࠀࠉࠕ v. 10 ותשתחוין ࠅࠕࠔࠕࠇࠅࠉࠍ ib. ࠅࠉࠔࠕࠇࠅࠉࠍ
עלות ࠏࠋࠅࠕ ibid. ודפקום ࠅࠃࠐࠒࠕࠌ ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτά.
v. 14 אתנהלה ࠀࠕࠍࠄࠋࠄ ibid. אבא ࠀࠁࠅࠀ v. 17 סכתה ࠎࠊࠅࠕࠄ
ibid. סכת ࠎࠊࠅࠕ v. 18 שלם ࠔࠋࠅࠌ

CAP. XXXIV.

Verſ. 3 הנער bis. ࠄࠍࠏࠓࠄ & verſ. 12. v. 4 חמור אביו ࠀࠁࠉࠄࠅ v. 5
והחרש ࠅࠄࠇࠓࠉࠔ v. 10 וסחרוה ࠅࠎࠇࠓࠅࠄ v. 12 מאר מהר ࠌࠀࠃ
ib. ומתן ואחנה ࠅࠀࠕࠍࠄ τὴν φερνὴν σφόδρα. v. 13 טמא ࠈࠌࠀ
ἐμίαναν. v. 14 אחתינו ࠀࠇࠕࠍࠅ ibid. הוא ࠄࠉࠀ v. 15 כמנו להמל
v. 16 לעם ࠋࠏࠌ ὡς γένος. v. 18 בן חמור ࠁࠍ·ࠇࠌࠅࠓ
v. 21 וישבו ࠅࠉࠔࠁࠅ οἰκείτωσαν. ibid. רחבת ࠓࠇࠁࠅࠕ ibid. בנתם
v. 22 יאתו ࠉࠀࠕࠅ v. 23 מקנהם ࠌࠒࠍࠉࠄࠌ τὰ κτήνη
αὐτῶν. ibid. נאותה ࠍࠀࠅࠕ v. 27 בני ࠁࠍࠉ οἱ δὲ υἱοί. ibid. אחותם
v. 28 את ࠀࠕ Καὶ τά. v. 29 ואת כל ultimum. ࠀࠕ·ࠊࠋ
v. 30 להבאישני ࠋࠄࠁࠀࠉࠔࠍࠉ ib. בישב ࠁࠉࠔࠁ ib. והכוני ࠅࠄࠊࠅࠍࠉ
v. 31 יעשה את אחותנו ࠉࠏࠔࠅ·ࠀࠕ·ࠀࠇࠕࠍࠅ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

CAP. XXXV.

Ver. 2 בתככם ࠁࠕࠅࠊࠊࠌ ibid. והחליפו ࠅࠄࠇࠋࠉࠐࠅ v. 3 ונקומה
v. 4 האלה ࠄࠀࠋࠉ v. 5 סביבותיהם ࠎࠁࠉࠁࠅࠕࠉࠄࠌ v. 7
נגלו ࠍࠂࠋࠅ ἐφάνη. v. 8 דברה ࠃࠁࠅࠓࠄ ibid. בכות ࠁࠊࠅࠕ v. 9
אתו ࠀࠕࠅ·ࠀࠋࠄࠉࠌ αὐτὸν ὁ Θεός. v. 10 שמך עוד ࠔࠌࠊ·ࠏࠅࠃ v. 17
בהקשתה ࠁࠄࠒࠔࠕࠄ ibid. לך ࠋࠊ v. 18 שמו ࠀࠕ·ࠔࠌࠅ ibid.
בנימין ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ v. 19 הוא ࠄࠉࠀ v. 21 אהלה ࠀࠄࠋࠄ ibid.
מהלאה ࠌࠄࠋࠀࠄ v. 22 ההוא ࠄࠄࠉࠀ v. 23 וזבלון ࠅࠆࠁࠅࠋࠅࠍ v. 24
ובנימין ࠅࠁࠍࠉࠌࠉࠍ v. 26 ילד ࠉࠋࠃࠅ ἐγένοντο. v. 27 הוא ࠄࠉࠀ
v. 29 עמיו ࠏࠌࠅ τὸ γένος αὐτῦ.

CAP. XXXVI.

Verſ. 1 תלדות ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ v. 3 בשמת ࠁࠔࠌࠕ ib. נביות ࠍࠁࠉࠅࠕ
v. 4 ובשמת ࠅࠁࠔࠌࠕ v. 5 יעיש ࠉࠏࠅࠔ τὸν Ἰεῦς. v. 6 אל ארץ מפני
מגוריהם ࠌࠂࠅࠓࠉࠄࠌ ἐκ τῆς γῆς Χαναὰν ἀπὸ προσώπυ. v. 7 ࠀࠓࠑ·ࠊࠍࠏࠍ·ࠌࠐࠍࠉ
v. 9 תלדות ࠕࠅࠋࠃࠅࠕ v. 10 אלה ࠅࠀࠋࠄ Καὶ ταῦτα.
ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ v. 11 אומר צפו ࠀࠌࠓ·ࠑࠐࠉ v. 13 נחת ࠍࠇࠕ
ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ v. 14 יעיש ࠉࠏࠅࠔ Ἰεῦς. v. 15 אומר ࠀࠌࠓ
v. 16 אלוף קרח אלוף געתם ࠀࠋࠅࠐ·ࠂࠏࠕࠌ v. 17 נחת ࠍࠇࠕ ibid.
ibid. בשמת ࠁࠔࠌࠕ ver. 19 הוא ࠄࠉࠀ ver. 20 אלה
ࠅࠀࠋࠄ Οὗτοι δέ. v. 22 לוטן ࠋࠅࠈࠍ v. 24. הימים ࠄࠉࠌࠉࠌ v. 25
דשן ࠃࠉࠔࠅࠍ v. 26 ויתרן ࠅࠉࠕࠓࠍ v. 27 זעון ࠆࠏࠅࠍ καὶ Ζυκάμ. v. 28
אלה ࠅࠀࠋࠄ Οὗτοι δέ. ibid. עוץ וארן ࠏࠅࠑ·ࠅࠀࠓࠍ v. 30 דשן ࠃࠉࠔࠅࠍ
v. 35 מרין ࠌࠃࠉࠍ v. 39 הדר ࠄࠃࠃ ib. מהיטבאל ࠌࠄࠉࠈࠁࠀࠋ v. 40
בשמתם ࠁࠔࠌࠅࠕࠌ ibid. למשפחתם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠌ ib. למקמתם ࠋࠌࠒࠅࠌࠅࠕࠌ
v. 43 למשבתם ࠋࠌࠔࠁࠅࠕࠌ

CAP. XXXVII.

Verſ. 1 מגורי ·ࠌࠂࠅࠓࠉ *v.* 2 תלדות ·ࠕࠅࠋࠃࠕ *v.* 3 כתנת ·ࠊࠕࠅࠍࠕ *v.* 4 אחיו ·ࠁࠍࠉࠅ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. *v.* 5 ויוספו ·ࠅࠉࠎࠐࠅ *v.* 7 תסבינה ·ࠕࠎࠁࠍࠄ *ibid.* ותשתחוין ·ࠅࠕࠔࠕࠇࠅࠍ *v.* 8 המלך ·ࠄࠌࠋࠅࠊ *ibid.* ויוספו ·ࠅࠉࠎࠐࠅ *ibid.* חלמתיו ·ࠇࠋࠌࠅ *v.* 10 משול ·ࠌࠔࠋ *ibid.* הבוא ·ࠄࠁࠀ *v.* 13 ואל אחיו ·ࠅࠏࠋ *ibid.* אל אביו ·ࠏࠋ *ibid.* לכה ·ࠋࠊ *v.* 14 ראה ·ࠓࠀࠅ *ib.* אנכי ·ࠀࠍࠉ *v.* 16 השבני ·ࠄࠔࠁࠍࠉ *v.* 17 שמעתי ·ࠔࠌࠏࠕࠉࠌ ἤκουσα γὰρ αὐτῶν. *ibid.* אחר ·ࠀࠇࠓࠉ *ibid.* בדתן ·ࠁࠃࠕࠉࠍ Δωθαΐμ. *v.* 19 הלוה ·ࠄࠋࠆ *v.* 20 ונהרגהו ·ࠅࠍࠄࠓࠂࠄࠅ *ibid.* ונשלכו ·ࠅࠍࠔࠋࠊࠄࠅ ἀποκλείσωμεν. *ibid.* הברות ·ࠄࠁࠅࠓࠕ *ibid.* יהיו ·ࠉࠄࠉࠄ ἔσαι. *v.* 21 ויצלהו ·ࠅࠉࠑࠋࠄࠅ *v.* 22 אכלתהו ·ࠀࠊࠋࠕࠄࠅ *ibid.* כתנתו ·ࠊࠕࠍࠕࠅ *bis.* *v.* 23 ויפשיטו ·ࠅࠉࠐࠔࠈࠅ *ib.* אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 24 ויקחהו ·ࠅࠉࠒࠇࠄࠅ *ibid.* הברה ·ࠄࠁࠅࠓ *ibid.* רק ·ࠓࠉࠒ *v.* 25 ולט ·ࠅࠋࠈ *ibid.* הולכים ·ࠄࠋࠊࠉࠌ *v.* 27 תהי ·ࠕࠄࠉࠄ *v.* 31 כתנת *bis.* ·ࠊࠕࠅࠍࠕ & 32 *bis*: 33 *ſemel.* *v.* 32 ויביאו ·ࠅࠉࠁࠉࠀࠅ *ibid.* הוא ·ࠄࠉࠀ *v.* 33 ויכירה ·ࠅࠉࠊࠉࠓࠄ *ibid.* בני ·ࠁࠍࠉ τοῦ υἱοῦ μου ἐστί. *ib.* והמדנים ·ࠅࠄࠌࠃࠍࠉࠌ *v.* 35 אל ·ࠏࠋ *ibid.* אבל ·ࠀࠁࠋ *v.* 36 אכלתהו ·ࠀࠊࠋࠕࠄࠅ *ibid.* אתו ·ࠀࠕ ࠉࠅࠎࠐ τὸν Ἰωσήφ. *ibidem* Μαδιηναῖοι. אל מצרים ·ࠌࠑࠓࠉࠌࠄ

CAP. XXXVIII.

Verſ. 1 חירה ·ࠇࠓࠄ *v.* 3 ויקרא ·ࠅࠕࠒࠓࠀ *v.* 5 והיה ·ࠅࠄࠉࠀ *ibid.* בכזיב ·ࠁࠊࠆࠉࠁ *v.* 6 בכורו ·ࠁࠊࠅࠓࠅ *v.* 8 והקם ·ࠅࠄࠒࠉࠌ *v.* 10 ·ࠋࠕࠌࠓ *v.* 12 והירה ·ࠇࠉࠓࠄ *v.* 13 לתמר ·ࠋࠕࠌࠓ ·ࠀࠕ ࠀࠔࠓ Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ. *v.* 14 ותכס ·ࠅࠕࠊࠎ *ibid.* הוא *bis.* ·ࠄࠉࠀ *v.* 16 מקמה ·ࠌࠒࠅࠌࠄ *v.* 21 חתמך ·ࠇࠕࠌࠊ *ibid.* לך ·ࠋࠊ *v.* 18 הבה ·ࠄࠁࠀ *ibid.* הוא ·ࠄࠉࠀ *v.* 23 נהיה לבוז ·ࠋࠁࠆ ἐκ τοῦ τόπου. *ibid.* *v.* 24 כמשלש ·ࠊࠌࠔࠋࠔ *ibid.* לזונים ·ࠋࠆࠍࠅࠍࠉࠌ *v.* 25 הוא *bis.* ·ࠄࠉࠀ *ibid.* החתמת ·ࠄࠇࠕࠌࠕ *ibid.* והפתילים ·ࠅࠄࠐࠕࠉࠋࠉࠌ *ibid.* ὁ ὁρμίσκος. *v.* 27 תאומים ·ࠕࠀࠌࠉࠌ *v.* 28 ראשנה ·ࠓࠀࠔࠅࠍࠄ *v.* 29 עליך ·ࠏࠋࠉࠊ *ibid.* שמו ·ࠔࠌࠅ *v.* 30 ואחר ·ࠅࠀࠇࠓ *ibid.* ויקרא ·ࠅࠕࠒࠓࠀ *ibid.* ויקרא ·ࠅࠕࠒࠓࠀ ·ࠔࠌࠇ

CAP. XXXIX.

Verſ. 1 הורדהו ·ࠄࠅࠓࠉࠃࠄࠅ *ibid.* שמה ·ࠔࠌ *v.* 4 בעיניו ·ࠁࠏࠉࠍࠉࠅ ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. *ibid.* הפקיד ·ࠀࠔࠓ ࠉࠔ ὅσα ἦν. *v.* 5 יש ·ࠉࠔ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. *v.* 9 מה בבית ·ࠁࠁࠉࠕࠅ *v.* 8 ·ࠁࠊࠋ *ib.* את ·ࠀࠕ *v.* 20 יום יום ·ࠉࠅࠌ ࠉࠅࠌ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. *v.* אותך ·ࠀࠕࠊ *ib.* כהיום ·ࠊࠄࠉࠅࠌ *ibid.* הביתה ·ࠄࠁࠉࠕ ࠉࠅࠎࠐ Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν. *ib.* מלאכתו ·ࠌࠋࠀࠊࠕࠅ *v.* 12 בבגדו *bis.* ·ࠁࠁࠂࠃࠅ *v.* 13 וינס ·ࠅࠉࠍࠎ ἔφυγε ἱματίων. MS. *A.addit* αὐτοῦ. & 13,15,16,18. *v.* 15 בוא ·ࠁࠀ *ibid.* אצלי ·ࠀࠑࠋࠉ *v.* 16 הרימתי ·ࠄࠓࠌࠕࠉ καὶ ἐξῆλθεν. *v.* 15 כהרימי ·ࠊࠄࠓࠉࠌࠉ *v.* 18 האסורים ·ࠄࠀࠎࠉࠓࠉࠌ *v.* 22 ואשר ·ࠅࠀࠔࠓ *v.* 23 ·ࠅࠋࠀ ࠀࠔࠓ

CAP. XL.

Verſ. 2 האופים ·ࠄࠀࠐࠉࠌ *v.* 5 כפתרון ·ࠊࠐࠕࠓࠍ *v.* 8 אלהים ·ࠀࠋࠄࠉࠌ *ibid.* כפרחת ·ࠊࠐࠓࠇࠕ *v.* 9 בחלומי ·ࠁࠇࠋࠌࠉ *v.* 10 שריגים ·ࠔࠓࠉࠂࠌ *ibid.* הראשון ·ࠄࠓࠀࠔࠍ *ibid.* ונתת ·ࠅࠍࠕࠕࠄ *ib.* הבשילו ·ࠄࠁࠔࠋࠅ *v.* 13 מן הסל ·ࠌࠍ ࠄࠎࠋ *v.* 15 נגב ·ࠍࠂࠁ *v.* 16 בחלומי ·ࠁࠇࠋࠌࠉ *v.* 17 עץ ·ࠏࠑ *ibid.* אותך ·ࠀࠕࠊ *ibid.* ותלה ·ࠅࠕࠋࠄ *v.* 19 ·ࠏࠋ ࠏࠑ *v.* 20 הלדת ·ࠄࠅࠋࠃࠕ *v.* 21 הכוס ·ࠀࠕ ࠄࠊࠅࠎ

CAP. XLI.

Verſ. 2 עלת ·ࠏࠅࠋࠕ *ibid.* ובריאת ·ࠅࠁࠓࠉࠀࠕ *ibid.* ותרעינה ·ࠅࠕࠓࠏࠉࠍࠄ *ibid.* והבריאת ·ࠅࠄࠁࠓࠉࠀࠕ *v.* 4 יפת ·ࠉࠐࠅࠕ *ibid.* רקת ·ࠓࠒࠅࠕ *ibid.* ·ࠅࠕࠓࠏࠉࠍࠄ *v.* 5 וטבת ·ࠅࠈࠅࠁࠅࠕ *v.* 6 ושדופת ·ࠅࠔࠃࠅࠐࠅࠕ *ibid.* ·ࠅࠄࠁࠓࠉࠀࠅࠕ *v.* 7 והמלאות ·ࠅࠄࠌࠋࠀࠅࠕ *v.* 8 חלמו ·ࠇࠋࠅࠌࠅ *ibid.* פותר ·ࠐࠕࠓ *v.* 9 את פרעה ·ࠋࠐࠓࠏࠄ *v.* 10 אתי ·ࠀࠕࠍࠅ ἡμᾶς. *v.* 11 ונחלמה ·ࠅࠍࠇࠋࠌࠄ *ibid.* פתרן ·ࠐࠕࠓࠍ *v.* 13 חלה ·ࠀࠋࠄ *v.* 14 וירצהו ·ࠅࠉࠓࠑࠄࠅ *v.* 15 תשמע ·ࠕࠔࠌࠏ *v.* 16 יענה ·ࠉࠏࠍࠄ ·ࠋࠀ οὐκ ἀποκριθήσεται. *v.* 17 אל יוסף ·ࠀࠕ ࠉࠅࠎࠐ *ibid.* הנני ·ࠄࠍࠍࠉ *v.* 18 ויפת ·ࠅࠉࠐࠅࠕ *ibid.* ותרעינה ·ࠅࠕࠓࠏࠉࠍࠄ *v.* 19 כהנה ·ࠊࠄࠍ *v.* 20 ותבאנה ·ࠅࠕࠁࠀࠍࠄ *v.* 21 והבריאת ·ࠅࠄࠁࠓࠉࠀࠅࠕ *ib.* הראשנות ·ࠄࠓࠀࠔࠅࠍࠅࠕ *ibid.* קרבנה *bis.* ·ࠒࠓࠁࠍ *ibid.* ומראיהן ·ࠅࠌࠓࠀࠄࠍ *ibid.* מלאת ·ࠌࠋࠀࠅࠕ *ibid.* עלת ·ࠏࠅࠋࠕ *ibid.* וארא ·ࠅࠀࠓࠀࠄ *v.* 22 ואיקץ ·ࠅࠀࠒࠑ *ibid.* צנמות ·ࠑࠍࠅࠌࠅࠕ *v.* 23 וטבות ·ࠅࠈࠅࠁࠅࠕ *ibid.* ·ࠔࠃࠅࠐࠅࠕ *ib.* אחריהם ·ࠀࠇࠓࠉࠄࠌ *v.* 24 ותבלען ·ࠅࠕࠁࠋࠏࠍࠄ *ib.* שדפות ·ࠔࠃࠅࠐࠅࠕ *ibid.* הטבת ·ࠄࠈࠅࠁࠅࠕ *ibidem* פרת ·ࠐࠓࠅࠕ *v.* 26 הדקת ·ࠄࠃࠒࠅࠕ *ibid.* הטבת ·ࠄࠈࠅࠁࠅࠕ *ib.* והרעת ·ࠅࠄࠓࠏࠅࠕ *v.* 27 ·ࠄࠓࠏࠅࠕ *ibid.* אחרי ·ࠀࠇࠓࠉࠄࠌ *v.* 31 שדפות ·ࠔࠃࠅࠐࠅࠕ *v.* 32 ועל השנות ·ࠏࠋ *ib.* ירא ·ࠉࠓࠀࠄ *v.* 33 לעשתו ·ࠋࠏࠔࠅࠕࠅ *ibid.* וישיתהו ·ࠅࠉࠔࠕࠄࠅ *ibid.* ·ࠉࠔࠉࠕࠄ *v.* 34 יעשה ·ࠉࠏࠔࠄ Καὶ ποιησάτω. *ib.* וחמש ·ࠅࠇࠌࠔࠅ *v.* 35 השנים ·ࠄࠔࠍࠉࠌ *ibid.* אכל ·ࠀࠊࠋ *ibid.* ויקבצו ·ࠅࠉࠒࠁࠑࠅ ·ࠉࠔ ἐπ᾽ ἐτῶν. *ibid.* הטבות ·ࠄࠈࠅࠁࠅࠕ *ibid.* הבאת ·ࠄࠁࠀࠅࠕ *ibid.* ושמרו ·ࠅࠉࠔࠌࠓࠅ φυλαχθήτω. *v.* 46 תהיין ·ࠕࠄࠉࠉࠍ *v.* 39 אותך ·ࠀࠕࠊ *v.* 42 ונתון ·ࠅࠍࠕࠍ *ibid.* רבד הזהב ·ࠓࠁࠉࠃ ࠄࠆࠄࠁ *v.* 43 ויקראו ·ࠅࠉࠒࠓࠀ *ibid.* אכל ·ࠀࠊࠋ καὶ κατέστησεν. *v.* 45 צפנת פענח ·ࠑࠐࠍࠕ ࠐࠏࠍࠇ *v.* 48 ·ࠀࠊࠋ *ibid.* היו ·ࠄࠉࠄ ἦν. *v.* 50 ילד ·ࠉࠋࠃࠅ ἐγένοντο. *ib.* כהן און ·ࠊࠄࠍ ࠀࠅࠍ *v.* 50 את שם ·ࠀࠕ ࠔࠌ *ibid.* כל עמלי ·ࠊࠋ ࠏࠌࠋࠉ *v.* 53 ותכלינה ·ࠅࠕࠊࠋࠉࠍࠄ *ibid.* היה ·ࠄࠉࠅ ἐγένοντο. *v.* 54 ותחלינה ·ࠅࠕࠇࠋࠉࠍࠄ *ibid.* רעב ·ࠓࠏࠁ *v.* 55 אשר ·ࠀࠔࠓ καὶ ὅ. *ibid.* תעשו ·ࠕࠏࠔࠅࠍ *v.* 56 על כל פני ·ࠏࠋ ࠊࠋ ࠐࠍࠉ ἐπὶ προσώπου πάσης. *ibid.* בהם ·ࠁࠄࠌ τοὺς σιτοβολῶνας. *ibid.* וישבר ·ࠅࠉࠔࠁࠓ *v.* 57 הארץ ·ࠄࠀࠓࠑࠅࠕ αἱ χῶραι.

CAP. XLII.

Verſ. 1 לבניו ·ࠋࠁࠍࠉࠅ *ibid.* תתראו ·ࠕࠕࠓࠀࠅ *v.* 2 הנה ·ࠄࠍࠄ *v.* 4 בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *v.* 6 הוא ·ࠄࠉࠀ *ibid.* עם ·ࠏࠌ *v.* 7 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 8 הכרהו ·ࠄࠊࠓࠄࠅ *v.* 9 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 10 ועבדיך ·ࠅࠏࠁࠃࠉࠊ οἱ παῖδές σου. *v.* 11 נחנו ·ࠀࠍࠇࠍࠅ *v.* 12 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 14 אלכם ·ࠀࠋࠉࠊࠌ *ibid.* אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 16 אחכם ·ࠀࠇࠉࠊࠌ *v.* 18 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 19 אחד ·ࠀࠇࠃ *ibid.* שבר ·ࠔࠁࠓ *v.* 20 תביאו ·ࠕࠁࠉࠀࠅࠍ *ib.* תמותו ·ࠕࠌࠅࠕࠅࠍ *v.* 21 צרת ·ࠑࠓࠕ *ibid.* הצרה ·ࠄࠑࠓࠄ *v.* 22 אמרתי ·ࠀࠌࠓࠕࠉ

ἐλάλησα. *v.* 24 אלהם *bis.* ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 25 כספיהם ·ࠊࠎࠐࠉࠄࠌ *v.* 27 מספוא ·ࠌࠎࠐࠀ *v.* 27 הנה ·ࠄࠍࠄ ἰδοὺ τοῦτο. *v.* 29 ·ࠀࠕ *v.* 30 הקרת ·ࠄࠒࠔࠅࠕ *v.* 32 אנחנו אחים ·ࠀࠇࠉࠌ ἀδελφοί ἐσμεν. *ib.* האחד ·ࠄࠀࠇࠃ *v.* 35 ויהי ·ࠅࠉࠄࠉ *ib.* המה *ver.* 36 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *ibid.* בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *ver.* 38 בני ·ࠁࠍࠉ ·ࠄࠌࠀࠀࠋࠕࠂ ·ࠔࠀࠅࠋࠄ שאולה

CAP. XLIII.

Verſ. 2 שבו ·ࠔࠅࠁࠅ *v.* 3 העד ·ࠄࠏࠉࠃ *v.* 7 הידוע ·ࠄࠉࠃࠏ *ver.* הטמהמהנו ·ࠄࠕࠌࠄࠌࠄ *verſ.* 9 הביאתי ·ࠄࠁࠉࠀࠕࠉࠄࠅ *verſ.* 10 שלחה ·ࠔࠋࠇ *ver.* 11 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *ibid.* ולט ·ࠅࠋࠈ *ib.* ·ࠄࠁࠔࠋ *v.* 12 משנה הוא ·ࠌࠔࠍࠄ ࠄࠉࠀ *v.* 13 שובו ·ࠔࠅࠁࠅ *v.* 14 אחר ·ࠀࠇࠓ *ibid.* בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ & *ver.* 15 *v.* 15 ·ࠌࠑࠓࠉࠌ εἰς Αἴγυπτον. *v.* 16 את בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ Βενιαμίν. *ver.* 18 בית ·ࠁࠉࠕࠄ εἰς τὸν οἶκον. *ibid.* השב ·ࠄࠔࠉࠁ *ibid.* ולקחת ·ࠋࠒࠇࠕ τοῦ λαβεῖν. *ver.* 21 ונפתחה ·ࠅࠍࠐࠕࠇ *ibid.* *v.* 22 הורדנו ·ࠋࠒࠇࠍࠅ *v.* 23 אביכם ·ࠀࠁࠉࠊࠌ τῶν πατέρων ὑμῶν. *ibid.* אלהים ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *v.* 24 מספוא ·ࠌࠎࠐࠅࠀ *v.* 25 בוא ·ࠁࠀ *ver.* 27 העודנו ·ࠄࠏࠃࠍࠅ *ver.* 28 הי ·ࠄࠀ ·ࠁࠓࠅࠊ ·ࠄࠀࠉࠔ ·ࠀࠋࠄࠉࠌ Καὶ εἶπεν, Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. *ver.* 29 בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *ver.* 30 החדרה ·ࠄࠇࠃࠓ *ib.* שמה *v.* 32 וישימו ·ࠅࠉࠔࠉࠌࠅ *ibid.* הוא ·ࠄࠉࠀ *v.* 33 הבכר ·ࠄࠁࠊࠅࠓ *ib.* כבכרתו ·ࠊࠁࠊࠅࠓࠕࠅ *ib.* כצערתו ·ࠊࠑࠏࠉࠓࠕࠅ *ibid.* אל ·ࠏࠋ *ver.* ממשאות ·ࠌࠔࠀࠕ *ib.* בנימן ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *ib.* אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ

CAP. XLIV.

Verſ. 3 המה ·ࠄࠌ *v.* 4 הרחיקו ·ࠄࠓࠇࠒࠅ *ib.* אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ *ver.*6. *v.*7 ויאמרו אליו ·ࠅࠉࠀࠌࠓࠅ *v.* 8 כסף ·ࠄࠊࠎࠐ *ibid.* *v.* 9 ומת ·ࠅࠌࠕ ἀποθνησκέτω. *ib.* וגם ·ࠅࠂࠌ *v.* 10 ·ࠄࠁࠔࠋ *v.* 11 ויורדו ·ࠅࠉࠓࠃࠅ *ib.* איש את ·ࠀࠉࠔ *v.* 12 ·ࠁࠒࠅࠕࠀࠉࠔ *v.* 13 שמלתם ·ࠔࠌࠋࠅࠕࠌ *ibid.* ויעמס ·ࠅࠉࠏࠌࠎࠅ ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ θηκαν &c. *ib.* וישבו ·ࠅࠉࠔࠁࠅ *v.* 15 כמני ·ࠊࠌࠍࠉ *v.* 16 מה ·ࠌࠄ *ver.* 20 וילד ·ࠅࠉࠋࠃ *ver.* 21 הורדהו ·ࠄࠅࠓࠉࠃࠄࠅ *ver.* 23 ·ࠔࠌࠏࠍ *ver.* 24 אבי ·ࠀࠁࠉࠍࠅ πατέρα ἡμῶν. *ibid.* ונגד ·ࠅࠍࠂࠉࠃ *v.* 25 שבו ·ࠔࠅࠁࠅ *ver.* 26 פני ·ࠐࠍࠉ ࠀࠕ *ver.* 28 האחד ·ࠄࠀࠇࠃ *v.* 31 הנער ·ࠄࠍࠏࠓ ࠀࠕࠍࠅ τὸ παιδίον μεθ᾽ ἡμῶν. *ib.* וקרהו ·ࠅࠒࠓࠀࠄࠅ *v.* 32 אבי ·ࠀࠁࠉࠅ *v.* 33 יעל ·ࠉࠏࠋࠄ *v.* 34 בינון ·ࠁࠉࠍࠉ ࠀࠁࠉ ·ࠁࠓࠏࠄ

CAP. XLV.

Verſ. 1 הוציאו ·ࠄࠅࠑࠉࠀࠅ *ib.* מעלי ·ࠌࠏࠋࠉࠅ *v.* 2 קלו ·ࠒࠅࠋࠅ *ib.* לשום ·ࠋࠔࠉࠌ *v.* 6 הרעב ·ࠄࠓࠏࠁ *v.* 7 וישמע ·ࠅࠉࠔࠌࠏࠅ *ibid.* לפליטה ·ࠋࠐࠋࠈࠄ κατάλειψιν. *v.* 8 וישימני ·ࠅࠉࠔࠌࠍࠉ *ibid.* ·ࠀࠕࠄ *v.* 10 וצאנך ·ࠅࠑࠀࠍࠊ τὰ πρόβατά σου. *v.* 12 בנימין ·ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *ibid.* *ver.* 13 כבודי ·ࠊࠁࠃࠉ *v.* 14 צוארי בנימין ·ࠑࠅࠀࠓࠉ ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ τὸν τράχηλον Βενιαμίν. *ib.* צואריו ·ࠑࠅࠀࠓࠅ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ. *v.* 15 ·ࠀࠇࠉࠅ *ver.* 16 והקל ·ࠄࠒࠅࠋ *ver.* 17 באו ·ࠁࠀࠅ *v.* 18 ·ࠀࠕࠌ *ver.* 19 צויתה ·ࠑࠅࠉࠕࠄ *ver.* 20 ועיניכם ·ࠅࠏࠉࠍࠉࠊࠌ ὀφθαλμοῖς. *ibid.* תחס ·ࠕࠇࠅࠎ *ver.* 22 חלפות שמלת *bis.* ·ࠇࠋࠐࠅࠕ *ib.* ולבנימן ·ࠅࠋࠁࠍࠉࠌࠉࠍ *v.* 23 מטוב ·ࠌࠈࠅࠁ *ibid.* אתנת נשאת ·ࠀࠕࠍࠕ ·ࠍࠔࠀࠕ *v.* 24 אלהם ·ࠀࠋࠉࠄࠌ & *ver.* *ver.*24 תרגזו ·ࠕࠕࠓࠂࠆࠅ *ver.* 25 ארץ ·ࠀࠓࠑࠄ εἰς γῆν. *ver.* 26 ·ࠄࠀࠋ

CAP. XLVI.

Ver. 1 בארה ·ࠁࠀࠓ *ver.* 3 מרדה ·ࠌࠓࠃࠕ *v.* 4 ידו ·ࠉࠃࠅ χεῖρας αὐτοῦ. *ver.* 6 מקנהם ·ࠌࠒࠍࠉࠄࠌ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. *ver.* 7 ובנות ·ࠁࠍࠕࠅ ·ࠁࠍࠕ *ver.* 8 בכר ·ࠁࠊࠅࠓ *v.* 9 וחצרן ·ࠅࠇࠑࠓࠍ *ver.* 12. *v.* 12 ושלה ·ࠅࠔࠋࠄ *ib.* וחמול ·ࠅࠇࠌࠅࠀࠋ καὶ Ἰεμουήλ. *ibid.* ושמרן ·ࠅࠔࠌࠓࠍ *ibid.* ויוב ·ࠅࠉࠔࠅࠁ Ἀσούμ. *ibid.* ופוה ·ࠅࠐࠅࠀࠄ *v.* 14 זבלון ·ࠆࠁࠅࠋࠍ *v.* 15 ובנותיו ·ࠅࠁࠍࠕࠅ *v.* 16 צפיון ·ࠑࠐࠍ Σαφών. *ib.* שוני ·ࠔࠅࠍࠉ καὶ Σαυνίς. *ib.* ואצבן ·ࠅࠀࠑࠁࠍ *ib.* ·ࠀࠓࠅࠃࠉ *v.* 19 ובנימן ·ࠅࠁࠍࠉࠌࠉࠍ & *ver.* 21. *v.* 21 אחי ·ࠀࠇࠉ *ibid.* וחפים ·ࠅࠇࠐࠉࠌ *v.* 22 ילד ·ࠉࠋࠃ *ibid.* ארבעה עשר ·ࠀࠓࠁࠏ *v.*24 ויצר ושלם ·ࠅࠉࠑࠓ *v.*25 שבעה ·ࠔࠁࠏ *v.*27 ילדו ·ࠉࠋࠃࠅ γενόμενοι. *v.* 28 להורת ·ࠋࠄࠓࠀࠅࠕ *ib.* ויבאו ארצה ·ࠀࠓࠑࠄ ·ࠀࠓࠑ *ibid.* צואריו ·ࠑࠅࠀࠓࠅ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. *ibid.* וירא ·ࠅࠉࠓࠀࠄ *v.* 30 ראותי ·ࠓࠀࠉࠕࠉ ἑώρακα. *ib.* את פניך ·ࠐࠍࠉࠊ *v.* 34 מנעורינו ·ࠌࠍࠏࠓࠍࠅ *ib.* רעה ·ࠓࠏࠉ *ib.* ואמרה ·ࠅࠀࠌࠓ

CAP. XLVII.

Verſ. 1 ויאמר ·ࠅࠉࠀࠌࠓ ࠀࠋࠉࠅ *ver.* 2 לקח ·ࠋࠒࠇ ࠏࠌࠅ *ver.* 3 ·ࠀࠇࠉ ࠉࠅࠎࠐ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ. *ib.* רעה ·ࠓࠏࠉ ποιμένες. *ib.* *v.* 4 מרעה ·ࠌࠓࠏࠉ *ver.* 6 הוא ·ࠄࠉࠀ *ibid.* ויש *ver.* 7 ויבא ·ࠅࠉࠁࠀࠄ *ver.* 9 מגורי ·ࠌࠂࠅࠓࠉ *ibid.* שני חיי ·ࠇࠉࠉ *ver.* 13 ותלה ·ࠅࠕࠋࠄ *ver.* 15 כסף ·ࠊࠎࠐ *poſt* *ver.* מגוריהם ·ࠌࠂࠅࠓࠉࠄࠌ & *ver.*16. *v.*16 ואתנה ·ࠅࠀࠕࠍ *v.* 17 מקנהם ·ࠌࠒࠍࠉࠄࠌ τῶν κτηνῶν αὐτῶν. *ib.* ההוא ·ࠄࠄࠉࠀ & *ver.* 18. *v.*19 ונהיה ·ࠅࠍࠄࠉࠄ *v.* 20 עלהם ·ࠏࠋࠉࠄࠌ *ver.* 21 העביר אתו לערים ·ࠀࠕࠅ κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας. *ibid.* ועד ·ࠏࠃ ἕως. *ver.* חמישית ·ࠇࠌࠔࠉࠕ *ibid.* בתבואת ·ࠁࠕࠁࠅࠀࠕ τὰ γενήματα αὐτῆς. *ibid.* לבדם *ib.* הידת ·ࠄࠉࠃࠕ *v.* 25 החיתנו ·ࠄࠇࠉࠉࠕࠍࠅ *v.* 26 לבדם μόνον. *v.* 28 ויהי ·ࠅࠉࠄࠉࠅ καὶ ἐγένοντο. *v.* 29 ועשית ·ࠅࠏࠔࠉࠕ *ib.* וישתחו ·ࠅࠉࠔࠕࠇࠅ *ib.* השבעה ·ࠄࠔࠁࠏ *v.* 31 כדברך ·ࠊࠃࠁࠓࠊ

CAP. XLVIII.

Ver. 1 אחרי ·ࠀࠇࠓ *ver.* 3 בלוז ·ࠁࠋࠅࠆࠄ ἐν Λουζᾷ. *ver.* 4 ·ࠀࠓࠇ *ibid.* רחל ·ࠓࠇࠋ ·ࠀࠌࠊ Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου. *v.* 7 מפדן ·ࠌࠐࠃࠍ *ibidem* לבא ·ࠋࠁࠅࠀ *ibidem* אפרת ·ࠀࠐࠓࠕࠄ *ibidem* *v.* 8 אלה ·ࠀࠋࠋࠉ ࠀࠋࠄ οὗτοι. *v.* 10 כבדו מזקן ·ࠊࠁࠃࠅ ࠌࠆࠒࠍ *ibid.* יוכל ·ࠉࠊࠋ *v.* 12 וישתחו ·ࠅࠉࠔࠕࠇࠅ *v.* 14 ימינו ·ࠉࠌࠉࠍࠅ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν. *ib.* וישת ·ࠅࠉࠔࠕ *v.* 15 מעודי ·ࠌࠏࠃࠉ *ib.* הנערים ·ࠄࠍࠏࠓࠉࠌ τὰ παιδία ταῦτα. *ib.* המלאך ·ࠄࠌࠋࠀࠊ *v.* 18 הבכר ·ࠄࠁࠊࠅࠓ *v.* 20 ישמך ·ࠉࠔࠌ *ver.* יד ·ࠀࠕ ࠉࠃ

CAP. XLIX.

Verſ. 3 בכרי ·ࠁࠊࠅࠓࠉ *v.* 4 פחז ·ࠐࠇࠆ *ib.* תותר ·ࠕࠅࠕࠓ *ib.* כבדי ·ࠊࠁࠃࠉ *ib.* כלו ·ࠊࠋࠅ συνετέλεσα. *ver.* 6 בסדם ·ࠁࠎࠃࠌ *ibid.* וברצנם ·ࠅࠁࠓࠑࠍࠌ *ver.* 7 ארור ·ࠀࠓࠅࠓ

[illegible] αἱ χεῖρές σȣ. ver. 9 נור [illegible] ibid. וכלביא [illegible] v. 10
יבא [illegible] ib. יקהת [illegible] v. 11 אסרי [illegible] ib. עירה
[illegible] ib. אתנו [illegible] ibid. לבשו [illegible] ib. סותה [illegible]
v. 12 חכלילי [illegible] Χαροποιοὶ. v. 13 אנירת [illegible] v. 14 חמר נרם
[illegible] v. 15 מנחה כי טוב [illegible] ver. 17 יהי
[illegible] ib. שפיפן [illegible] v. 18 יגודנו והוא יגר [illegible]
[illegible] v. 20 שמנה [illegible] v. 21 שלחה [illegible] ib. שפר [illegible]
v. 22 בנות צעדה [illegible] υἱός μȣ νεώτατος. v. 23 ורבו [illegible]
καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ. v. 24 זרעי [illegible] ver. 25 ואת שדי [illegible]
v. 26 גברו [illegible] καὶ μηδὸς σȣ ὑπερίσχυσεν. ibid. הורי [illegible] ὀρέων.
ib. תהיין [illegible] ver. 27 בנימן [illegible] ibid. עד [illegible] v. 28
אותם [illegible] ibid. איש אשר [illegible] v. 29 אותם [illegible] ib. אלהם
[illegible] v. 30 עפרן [illegible] v. 31 שמה [illegible] ibid. שמה [illegible]
ibid. ושמה [illegible] v. 33 עמיו [illegible] τὸν λαὸν αὐτȣ.

CAP. L.

Verſ. 3. מצרים [illegible] verſ. 5 השביעני [illegible] ib. לאמר
[illegible] MS. A. πρὸ τȣ̃ τελευτῆσαι, λέγων. ib. כריתי [illegible]
ibid. שמה [illegible] ibid. אבי [illegible] ver. 6 השביעך
[illegible] v. 11 הארץ [illegible] ib. שמה [illegible] ib. מצרים [illegible]
v. 12 בניו לו [illegible] αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτȣ̃. v. 13 עפרן [illegible]
ver. 14 וישב [illegible] ver. 15 והשב [illegible] ver. 16 אל [illegible] ib. מתו
[illegible] v. 17 תאמרו [illegible] v. 19 אלהים [illegible] ibid. כי
התחת [illegible] ver. 20 אלהים [illegible] ὁ δὲ Θεός. ibid. לטבה
[illegible] ib. עשה [illegible] ib. להחית [illegible] ver. 21 אותם
[illegible] ibid. על לבם [illegible] εἰς τὴν καρδίαν. ver. 23 בני שלשים
[illegible] ib. על ברכי [illegible] v. 24 ואלהים [illegible]
v. 25 והעלתם [illegible] ib. מזה [illegible] ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.
v. 26 ויישם [illegible]

EXODUS.

CAP. I.

Verſ. 2 שמעון לוי [illegible] v. 3 יששכר זבולן [illegible]
[illegible] ib. ובנימן [illegible] v. 5 ויהי [illegible] Ἦσαν δέ. v. 9
[illegible] ver. 10 נתחכמה [illegible] verſ. 11 וישימו [illegible]
ibidem ענתו [illegible] κακώσωσιν αὐτȣ̃ς. ibidem ויבן [illegible] καὶ
ἐφοβȣ̃ντο. ibid. מסכנות [illegible] ib. פתם [illegible] v. 13 ויעברו
[illegible] v. 14 בחמר [illegible] v. 15 למילדת [illegible] ib.
[illegible] v. 16 הוא וחיה [illegible] v. 17 ותיראן
[illegible] ib. המילדת [illegible] ib. ותחיין [illegible] v. 18
[illegible] ib. מלך מצרים למילדת [illegible] ib. עשיתן [illegible] ib.
[illegible] ib. ותחיין [illegible] v. 19 ותאמרן [illegible]
ibid. המילדת [illegible] ib. המצרית [illegible] ib. העברית
[illegible] ib. אלהן [illegible] ver. 20 למילדת [illegible] ibid.
[illegible] ver. 21. המילדת [illegible] ver. 22 הילוד [illegible]
[illegible] ὃ ἐὰν τεχθῇ τοῖς Ἑβραίοις. ibid. היארה תשליכו [illegible]
[illegible]

CAP. II.

Verſ. 3 הצפינו [illegible] ib. לו תיבת [illegible] αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτȣ̃ θῖβιν. ib. בסוף [illegible] ver. 4 ותתצב [illegible] ib. לדעה
[illegible] v. 5 הסוף [illegible] v. 6 ותפתח [illegible] ib. ותראהו [illegible]
[illegible] ib. עליו [illegible] αὐτȣ̃ ἡ θυγάτηρ Φαραώ. ver. 7 לך bis.
[illegible] ibid. העברית [illegible] v. 9 היליכי [illegible] ib. והיניקהו
[illegible] ib. שכרך [illegible] ib. הילד [illegible] ibid. ותניקהו
[illegible] ver. 10 הילד [illegible] ib. ותבאהו [illegible] ib. שמו
[illegible] ibid. משיתהו [illegible] ver. 14 ושפט [illegible] v. 15
[illegible] v. 16 הרהטים [illegible] ib. צאן [illegible] ותדלנה
ver. 19 דלה דלה [illegible] verſ. 20. ואיו [illegible] verſ. 21
[illegible] ibid. צפרה [illegible] ibid. למשה [illegible]
Μωυσῆ γυναῖκα. ver. 23 ויאנחו [illegible] ibid. ויזעקו [illegible] ver. 24
נאקתם [illegible] ib. את ſecundum. [illegible] καί.

CAP. III.

Verſ. 1 חרבה [illegible] ver. 2 מלאך יהוה אליו [illegible]
[illegible] αὐτῷ ἄγγελος κυρίȣ. ib. בלבת [illegible] v. 3 אסרה [illegible]
[illegible] הנדר [illegible] v. 4 יהוה [illegible] v. 5 נעליך [illegible] τὸ ὑπόδημα. ib. רגליך [illegible] v. 6 אביך [illegible] ib. אלהי יצחק [illegible]
[illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. v. 7 ראה [illegible] ibid. מכאביו [illegible] τὴν
ὀδύνην αὐτῶν. v. 8 וארד [illegible] ib. ולהעלתו [illegible] ib. ההוא
[illegible] ib. והחוי [illegible] καὶ Γεργεσαίων, καὶ Εὐαίων. v. 10
לכה [illegible] ib. והוצא [illegible] καὶ ἐξάξεις. ver. 11 אוציא [illegible]
v. 13 אבותיכם [illegible] ib. אלהם [illegible] ver. 14 לבני [illegible]
v. 15 אלהי יצחק [illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. ib. דר [illegible]
v. 16 זקני [illegible] τὴν γερȣσίαν τῶν υἱῶν. ib. אלהם [illegible] ibid.
[illegible] καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. v. 17 והחתי [illegible] ib. והפרזי [illegible]
[illegible] καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργεσαίων. ib. והחוי [illegible] v. 18 נקרה
[illegible] προσκέκληται. ib. ועתה נלכה [illegible] πορευσόμεθα. v. 19. ולא
[illegible] v. 20 נפלאתי [illegible] ver. 21 ריקם [illegible] κενόι. v. 22.
[illegible] ושאלה אשה משכנתה מגרת ביתה [illegible]
[illegible] ib. ושמלת [illegible]

CAP. IV.

Verſ. 1 יאמינו [illegible] ibid. בקלי [illegible] verſ. 3. השלכהו
[illegible] v. 5 יאמינו [illegible] ib. אלהי יצחק [illegible]
καὶ Θεὸς Ἰσαάκ. verſ. 6 ויוצאה [illegible] & verſ. 7. ver. 7
[illegible] ib. לקל האת bis. [illegible] ib. הראשון [illegible]
ibid. והאמינו [illegible] v. 9 יאמינו [illegible] ibid. ישמעון [illegible]
ibid. לקלך [illegible] v. 10 משלשם [illegible] v. 11 ישום [illegible]
ibid. הלא [illegible] & verſ. 14 v. 14 בלבו [illegible] v. 15 פיהו [illegible]
v. 17 האתת [illegible] v. 18 יתר [illegible] v. 19 שב [illegible] ibid.
מצרים [illegible] εἰς Αἴγυπτον. v. 20 החמר [illegible] ib. ארצה
[illegible] v. 21 כל [illegible] v. 23 בכרך [illegible] v. 26 צפרה
[illegible] ibid. למולת [illegible] v. 28 האתת [illegible] & ver. 30.
v. 29 וילך [illegible] v. 31 ויאמן [illegible]

CAP. V.

Verſ. 2 בקלו [illegible] v. 3 במדבר Sam. legit [illegible] & ponit
poſt [illegible] v. 4 אלהם [illegible] ib. תפריעו [illegible] v. 5 עם [illegible]
ib. מסבלתם [illegible] v. 7 תאספון [illegible] ib. הלבנים [illegible]
שלשם [illegible] ib. וקקשו [illegible] v. 8 כתמל שלשם
[illegible] v. 9 ואל [illegible] v. 10 ויאמרו [illegible] v. 13 אצים
[illegible] κατέσπευδον αὐτȣ̃ς. ibid. התבן [illegible] τὸ
ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν. v. 14 עלהם [illegible] ibid. שלשם [illegible]
v. 17 נזבחה [illegible] v. 18 עבדו [illegible] ib. לבנים [illegible]
v. 19 תגרעו [illegible] v. 20 מאת [illegible] v. 21 אלהם [illegible]
v. 22 הרעתה [illegible] ibid. למה poſterius. [illegible]

CAP. VI.

Verſ. 1 עתה [illegible] v. 2 אלהים [illegible] v. 3 וארא [illegible]
ibid. אל יצחק [illegible] καὶ Ἰσαάκ. v. 5 נאקת [illegible] ib. ואזכר
[illegible] v. 6 סבלת [illegible] v. 7 המוציא [illegible] ibid.
סבלות [illegible] v. 9 קשה [illegible]
[illegible]
בכר [illegible] v. 14 אלה [illegible] Καὶ οὗτοι. ibid. בכר [illegible]
ibid. משפחת [illegible] & ver. 15,17,19,24,25. v. 15 וצחר [illegible]
v. 6 לתלדתם [illegible] & verſ. 19. v. 16 וקהת [illegible] Καάθ.
v. 7 בני [illegible] Καὶ οὗτοι υἱοί. 18 וחברון [illegible] Χεβρών. v. 20 משה
[illegible] τὸν Μωυσῆν καὶ Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. ib.
שבע [illegible] MS. A. ἕξ. v. 22 ואלצפן [illegible] καὶ Ἐλισαφάν. v. 24
אסיר [illegible] ibid. ואביאסף [illegible] v. 25 פנחס [illegible] v. 27
ממצרים [illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτȣ. v. 30 ישמע אלי [illegible]

CAP. VII.

Verſ. 4 אלכם [illegible] ibid. בשפטים [illegible] מצרים
[illegible] πάντες οἱ Αἰγύπτιοι. ibid. את בני [illegible]
v. 8 ויאמר [illegible] v. 9 אלכם [illegible] ib. מופת [illegible]
σημεῖον ἢ τέρας. ibid. והשלך [illegible] ibid. יהי [illegible] καὶ ἔσαι.
v. 10 אל פרעה [illegible] ἐναντίον Φαραώ. v. 12 וישליכו [illegible]
ibid. לתנינם [illegible] ib. מטתם [illegible] v. 13 אלהם
[illegible] v. 14 ויאמר [illegible] ib. העם [illegible] v. 15 הנה [illegible]
[illegible] ἰδȣ̀ αὐτός. ibid. המימה [illegible] v. 18 לשחת [illegible] ibid.
היאר poſterius. [illegible]
(quæ ſequuntur ſunt eadem quæ in ſuperiorib. v. 16,17,18, uſq; ad [illegible])
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 19 מטך [illegible] ibid. ידך [illegible]
נהרתם [illegible] ibid. על יאריהם [illegible] καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐτῶν. ibid. והיה [illegible] v. 20 במטה [illegible] τῇ ῥάβδῳ
αὐτȣ̃. v. 22 בלטיהם [illegible] ib. אלהם [illegible] v. 24 לשתת
[illegible] v. 25 וימלא [illegible] καὶ ἀνεπληρώθησαν.

CAP. VIII.

Verſ. 1 ואמרת [illegible] v. 3 ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית
[illegible] καὶ εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων σȣ, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σȣ, καὶ ἐπὶ (MS. A. εἰς) τȣ̀ς οἴκȣς. ib. ובמשארותיך
[illegible] v. 4 ובכה [illegible] ib. ſequentia non habentur in Hebr.
[illegible]
(deinde repetuntur eadem verba quæ in verſ. 1,2,3,4.) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 7 החרטמים [illegible] ἐπαοιδοὶ
τῶν Αἰγυπτίων. ib. בלטיהם [illegible] ib. את deeſt in Sam. v. 8
ואשלחה [illegible] v. 9 לפרעה [illegible] ib. hæc deſunt in Hebr.
[illegible] καὶ ἀπὸ τȣ̃ λαȣ̃ σȣ. v. 10 כדברך [illegible]
v. 13 מן [illegible] καὶ ἐκ. v. 14 חמרם [illegible] v. 15 והכבד [illegible]
v. 16 מטך [illegible] τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σȣ. v. 20 הנה יוצא המימה
[illegible] ἰδȣ̀ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ibid. עמי
[illegible] v. 21 משליח [illegible] v. 23 האת [illegible] ib. ſequentia
non ſunt in Hebræo: [illegible]
[illegible] (deinceps eadem verba repetuntur, quæ in verſ. 20,21,22,
23.) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] v. 24 ובכל [illegible] ib. ובכל [illegible]
ibid. תשחת [illegible] καὶ ἐξωλοθρεύθη. v. 25 אל משה [illegible] v. 26
[illegible] poſterius. [illegible] v. 27 נלך [illegible] ibid. וזבחנו [illegible] נזבח
v. יוצא [illegible] ἐξελεύσομαι. ibid. מעבדיו [illegible] καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σȣ. v. 31 מעבדיו [illegible] καὶ ἀπὸ MS. A. addit τῶν θεραπόντων αὐτȣ̃.

CAP. IX.

Verſ. 1 ודברת [illegible] v. 3 בחמרים בגמלים [illegible]
[illegible]

[illegible] καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ ἐν ταῖς καμήλοις. v. 5 הדבר [illegible] ib. sequentia non habentur in Hebræo, [illegible] (deinceps eadem verba repetuntur, quæ in ver. 1,2,3,4,5, ad [illegible] exceptis hisce, [illegible] initio verſ.5) [illegible] ver. 7 ישראל [illegible] τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ver. 8 סלא [illegible] ib. השמימה [illegible] ver. 9 ועל [illegible] ver. 10 השמימה [illegible] v. 12 אלהם [illegible] v. 14 אל [illegible] ib. כמני [illegible] v. 15 ואך אותך [illegible] v. 19 למן־היום הוסדה [illegible] ib. hæc sequentia non sunt in Hebr. [illegible] (deinceps repetuntur eadem verba quæ supra, a verſ. 13 usque ad finem hujus verſus 19.) [illegible] &c. בכל־ארץ v. 21 אל [illegible] v 23 קלת [illegible] ib. ברד [illegible] v. 24 מצרים [illegible] ἐν Αἰγύπτῳ. v. 25 בכל־ארץ [illegible] ib. ועד חספון ἕως. ver. 27 קלת [illegible] v. 28 ואשלחה [illegible] ibid. [illegible] ver. 29 את כפי [illegible] ib. הקלות [illegible] ver. 30. יהוה אלהים [illegible] τὸν Κύριον. v. 31 נכתה [illegible] ver. 33 המטר והברד והקלת [illegible] ib. ומטר [illegible] ver. 34 הקלות [illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 שתי [illegible] v. 2 ולמען [illegible] Ὅπως. ib. אתתי [illegible] ib. יהוה [illegible] v. 3 ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו [illegible] ib. לענת [illegible] ib. עמי [illegible] אליו v. 4 בנבלך [illegible] v.5 יוכל לראת [illegible] ib. כל־העץ [illegible] v. 6 hæc sequentia non sunt in Heb. [illegible] deinde repetuntur eadem quæ habentur ver. 3, 4, 5, & 6 hujus cap. in Samar. v. 8 ויושב [illegible] v. 9 ובבנותנו [illegible] v. 10 יהי [illegible] v. 11 לא כן [illegible] ver. 12 ידך [illegible] ib. אשר [illegible] τὸν καρπὸν τῶν ξύλων, ὅν. ver. 13 מטהו [illegible] ib. נשא [illegible] v. 17 שא [illegible] προσδέξασθε. ib. והעתירו ליהוה [illegible] v. 19 ימה [illegible] v. 21 ידך [illegible] ib. חשך [illegible] v. 24 אל משה [illegible] Μωυσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων. verſ. 25 ועלת [illegible] ver. 28 לך [illegible] ib. תסף [illegible] v. 22 אסף [illegible]

CAP. XI.

Verſ. 1 אחרי [illegible] καὶ μετά. v. 2 זהב [illegible] χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν. v. 3 ויתן יהוה [illegible] ib. non est in Heb. [illegible] καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς. ib. גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי־פרעה ובעיני העם: 4 ויאמר כה אמר יהוה hæc præcedentia habentur verſ. 7 hujus cap. in Samarit. ver. 4 כחצת [illegible] ibid. מצרים [illegible] v. 5 עד [illegible] καὶ ἕως. ib. הרחים וכל בכור [illegible] τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους. v. 6 בכל־ארץ מצרים [illegible] ibid. כמהו [illegible] ib. וכמהו [illegible] v. 7 תרעון [illegible] εἰδῆς. ibid. [illegible] &c. sunt in Heb. verſ. 3 & 4 hujus cap. usque ad כחצת: hæc autem non sunt in Heb. [illegible] quæ deinde sequuntur in Samar. eadem sunt, quæ supra in Heb. ver 4,5,6, & usque ad finem verſus 7 hujus cap. v. 8 והשתחוו [illegible]

CAP. XII.

Ver. 2 חדשים ראשון [illegible] ver. 3 אל [illegible] ib. ישראל [illegible] υἱῶν Ἰσραήλ. ib. בעשר [illegible] ib. אבת [illegible] v. 4 הקרב [illegible] v. 5 הכבשים [illegible] v. 6 ישראל [illegible] υἱῶν Ἰσραήλ. v. 10 והנתר [illegible] v. 11 ומקלכם [illegible] καὶ αἱ βακτηρίαι MS. A. addit ὑμῶν. v. 12 ועד [illegible] ἕως. v. 13 לארת [illegible] ib. בהכתי [illegible] v. 15 עד [illegible] v. 16 וביום [illegible] v. 17 המצות [illegible] τὴν ἐντολὴν ταύτην. v. 18 בראשון [illegible] ib. האחד [illegible] ver. 19 ההוא [illegible] verſ. 20 כל [illegible] verſ. 22 אל [illegible] ibid. ואל [illegible] καὶ ἐπί. v. 23 לבא [illegible] ibid. [illegible] non habentur in Heb. v. 27 ויקד [illegible] verſ. 28 ואהרן [illegible] verſ. 29 עד [illegible] ver. 34 בשמלתם [illegible] v. 35 ושמלת [illegible] v. 37 רגלי [illegible] v. 39 עגת [illegible] v. 40 אשר ישבו במצרים ישראל [illegible] Ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναάν, MS. A addit αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. v.43 ואהרן [illegible] v. 44 כסף ומלחה [illegible] v. 46 תוצא [illegible] ἐξοίσετε. ib. חוצה [illegible] ver. 48 אחך [illegible] πρὸς ὑμᾶς. ibid. לעשתו [illegible]

CAP. XIII.

Ver. 3 זכור [illegible] Μνημονεύετε. ib. ממצרים [illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ver. 4 היום אתם יצאים [illegible] tum utrumque Samarit. in noſtris, tum Hebræo-Samarit. in MS. Uſſ. claudit ſenſum verſus tertii cum voce [illegible], quod non animadvertit Interpres Lat. v. 5 יהוה [illegible] Κύριος ὁ Θεός σου. ib. והחתי והחוי והיבוסי [illegible] ib. [illegible] καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Φερεζαίων. verſ. 6 שבעת [illegible] ἑξ. ibid. מצת [illegible] verſ. 7 ולא [illegible] ἐκ. ובאך יהוה [illegible] εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου. ib. ארץ [illegible] v. 13 חמר [illegible] ibid. תפדה [illegible] ver. 15 ועד [illegible] ἕως. ibid. בני [illegible] ib. והיה לאות [illegible] ib. ידכה ולטוטפת [illegible] ibid. הוציאנו [illegible] ἐξήγαγέ σε. v. 17 בראתם [illegible] ib. המדבר [illegible] v. 19 השבע [illegible] ὥρκισεν MS. A addit Ἰωσήφ. ver. 20 בקצה [illegible] ver. 22 ימיש [illegible] ἐξέλιπεν. ib. האש [illegible]

CAP. XIV.

Verſ. 2 וישבו [illegible] ib. צפן [illegible] v. 4 וחזקתי [illegible] v. 5 לבב [illegible] ib. אל [illegible] ἐπί. ver. 7 ושלשם [illegible] ver. 9 אותם [illegible] ib. וחילו [illegible] ibid. צפן [illegible] ver. 10 הנה [illegible] ὁρῶσι, MS. A. addit ὁ ἴδε. ib. נסע [illegible] ἐστρατοπέδευσαν. ver. 12 הלא [illegible] ibid. חדל [illegible] ver. 13 אשר [illegible] ὃν τρόπον γάρ. ib. תספו לראתם [illegible] ver. 14 תחרשון [illegible] v. 18 מצרים [illegible] πάντες Αἰγύπτιοι. ib. ברכבו [illegible] ver. 24 אל [illegible] v. 25 ויאמר [illegible] καὶ εἶπαν. ib. נלחם [illegible] ver. 27 [illegible] ib. בתוך [illegible] μέσον. v. 29 חמה [illegible]

CAP. XV.

Ver. 1 ישיר [illegible] v. 3 איש מלחמה [illegible] v. 4 ירדה [illegible] v. 5 יכסימו [illegible] v. 6 נאדרי [illegible] v. 8 קפאו תהמת [illegible] v. 11 נאדר [illegible] ibid. פלא [illegible] verſ. 14 ירגזון [illegible] καὶ ὠργίσθ v. 16 אימתה [illegible] ibid. ידמו [illegible] v. 18 ועד [illegible] v. 21 נאה [illegible] v. 22 ויצאו [illegible] καὶ ἤγαγεν αὐτούς. ib. [illegible] v. 24 וילנו [illegible] Καὶ διεγόγγυζεν. v. 25 ויצעק [illegible] Ἐβόησε Μωυσῆς. ibid. ויורהו [illegible] καὶ ἔδειξεν αὐτῷ. ver. שמוע [illegible] ver. 27 אילמה ושם [illegible] ibid. [illegible]

CAP. XVI.

Verſ. 1 מאילם [illegible] ibid. אילם [illegible] verſ. 2 [illegible] v. 4 הילך [illegible] εἰ πορεύσονται. ib. בתורתי [illegible] v. 7 ונחנו [illegible] & ſic v. 8. v. 21 כפי [illegible] ib. וחם [illegible] ver. 22 ויגידו [illegible] ver. 23 עד הבקר [illegible] ver. 25 [illegible] v. 29 השבת [illegible] ibid. השביעי [illegible] ver. וישבתו [illegible] Καὶ ἐσαββάτισεν. ver. 32 כצפיחת [illegible] מלא [illegible] πλῆσαι. ib. בהוציאי [illegible] v. 33 מלא [illegible] ibid. והנח [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 2 מה תנסון [illegible] καὶ τί πειράζετε. verſ. 3 [illegible] λέγοντες. ibid. למה זה [illegible] v. 4 וסקלני [illegible] v. 5 קח [illegible] v. 9 בחרב [illegible] ib. ויצאו [illegible] καὶ ἐξελθών ver. 7 נסתם [illegible] ver. 10 ראש [illegible] ἐπὶ τὴν κορυφήν. v. ידו bis. [illegible] τὰς χεῖρας. v. 12 וישימו [illegible] ib. ויהו [illegible] καὶ ἐγένοντο. ver. 13 לפי [illegible] ver. 16 כס יה [illegible] ibid. [illegible] εἰς γενεάς.

CAP. XVIII.

Verſ. 2 שלוחיה [illegible] ver. 6 אל משה [illegible] ver. 7 [illegible] καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. ib. ויבאו [illegible] καὶ εἰσήγαγεν αὐτούς. v. 12 וכל זקני ישראל [illegible] ver. 13 [illegible] v. 14 יושב [illegible] ib. בקר עד־ערב: [illegible] יבא [illegible] v. 16 בא [illegible] ἔλθωσι. ib. והודעת [illegible] καὶ συμβιβάσω αὐτούς. v. 18 עשהו [illegible] v. 19 איעצך [illegible] והזהרתה אתהם [illegible] ibid. התורת והודעת [illegible] ib. ילכו [illegible] ἐν αἷς πορεύσονται. verſ. 21 [illegible] σεαυτῷ σκέψαι. ib. עלהם [illegible] ib. שרי מאות [illegible] καὶ ἑκατοντάρχους. ib. עשרת [illegible] v. 22 הגדל [illegible] ibid. יביאו [illegible] ver. 23 על [illegible] ib. יבא [illegible] v. 24 [illegible] ver. 25 משה אנשי־חיל מכל ישראל ויתן אתם ראשים על־העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרת [illegible] v.26 הקשה [illegible] ib. [illegible]

CAP. XIX.

Verſ. 2 מרפידים [illegible] ver. 4 אשר [illegible] ibid. [illegible] ib. בקלי [illegible] v. 9 בעב [illegible] ib. יאמינו [illegible] ver. 10 שמלתם [illegible] ver. 12 את העם סביב לאמר [illegible] ver. 13 המה [illegible] v. 14 שמלתם [illegible] ver. 16. בהירת [illegible] ibid. קלת [illegible] ib. וקל שפר [illegible] ver. 18 עליה יהוה [illegible] ver. 19 השפר [illegible] v. 22 בהם [illegible] v. 23 לעלת [illegible] העדתה [illegible] ib. [illegible] לעלת [illegible] v. 25 אל [illegible]

CAP. XX.

Verſ. 5 על ſecundum. [illegible] v.8 זכור [illegible] v.10 כל [illegible] πᾶν. ibid. ובהמתך [illegible] v.12. יארכון [illegible] v.17 לא [illegible] ibid. ועבדו [illegible] οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα v. τοῦ ibid. ושורו [illegible] ib. post verſum v.17 adduntur in codice Samar-no, quæ deſumuntur ex Deut. cap.27.ver.3,4,5,6,7, quibuſdam mut v.18 ראים הלפידים ואת קול השפר [illegible] ibid. וירא העם ויענו [illegible] [illegible] δὲ πᾶς ὁ λαός. v. 19 poſt. [illegible] quæ ſequun in Samarit. habentur in Hebr. Deut. cap. 5. ver. 24, 25, 26, 27, pau mutatis. v.22 ויאמר [illegible] ibid. in Samar. quæ ſequuntur 22, habentur in Hebr. codice, Deut. cap. 5. ver. 28, 29. & Deut. 18. v. 18, 19, 20, 21, 22. & Deut. cap. 5. v. 30, 31. ibid. אל [illegible] verſ. 23 תעשון [illegible] verſ. 24 ואת־בקרך בבל־המקום [illegible] ibidem [illegible]

[illegible] ib. שמי [illegible] τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. ver. 25 ותחלליה
[illegible]

CAP. XXI.

Ver. 1 ואלה [illegible] v. 2 יעבד [illegible] δουλεύσει σοι. ib. ובשבעת
[illegible] ver. 3 [illegible] בנפו v. 4 [illegible] v. 8 רעה
[illegible] ib. יעדה [illegible] ibid. למכרה [illegible] v. 10 אם
[illegible] Ἐὰν δέ. ver. 15 ומכה [illegible] ὃς τύπτει. v. 18 יריבן [illegible]
ibid. ולא באגרף או באבן רעהו [illegible] vers. 20 בשבט ומת
[illegible] ibid. נקם ינקם [illegible] ver. 21 יקם [illegible] ver. 22
[illegible] ויצאו ילדיה [illegible] καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς. v. 25 כויה bis.
[illegible] vers. 27 יפיל [illegible] vers. 28 יגח שור [illegible]
[illegible] ib. השור bis. [illegible] & v. 29 & 32. ibidem נקי [illegible]
v. 29 שלשם מתמול הוא נגח [illegible] ib. יסקל
[illegible] v. 30 פדין [illegible] ver. 31 בת יגח [illegible] MS. A. θυγατέρα.
v. 32 יגח [illegible] ib. והשור יסקל: [illegible] v. 33 בר poste-
rius. [illegible] ibid. שמה [illegible] ib. חמור [illegible] ver. 35
איש bis. [illegible] ib. השור החי וחצו [illegible]
v. 36 שור נגח הוא [illegible] ibid. שלשם [illegible] ibid.
שור bis. [illegible]

CAP. XXII.

Ver. 1 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. וארבע [illegible] v. 2 והכה [illegible]
ibid. & v. 3 דמים [illegible] φόνος. v. 4 שה [illegible] ibid. שנים
[illegible] v. 5 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. בעירה [illegible] ibid. אחר
[illegible] מיטב שדהו ומיטב [illegible]
[illegible] ἔπρον ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ
αὐτοῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλ-
τιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα. Vers. 6 השדה [illegible] ibidem המבער
[illegible] v. 7 כי [illegible] Ἐὰν δέ. ib. וגנב [illegible] ibid. ישלם שנים
[illegible] v. 8 אם [illegible] Ἐὰν δέ. v. 9 אבדה [illegible]
ibid. יבא האלהים [illegible] ibid. ישלם שנים ירשיען אלהים
[illegible] ver. 10 כי [illegible] Ἐὰν
δέ. ibid. וכל [illegible] ἢ πᾶν. ver. 12 ואם [illegible] ib. ישלם [illegible]
v. 13 יבאהו [illegible] ibid. לא [illegible] καὶ οὐκ. ver. 14 אומת [illegible]
v. 15 בא [illegible] v. 17 אם [illegible] Ἐὰν δέ. ibid. הבתולת [illegible]
ver. 20 לבדו בלתי ליהוה יחרם [illegible] MS. A. ἑτέροις,
θανάτῳ ἐξολοθρευθήσεται. ver. 21 תונה [illegible] κακώσετε. ibid. תלחצנו
[illegible] v. 22 תענין [illegible] v. 23 אם [illegible] Ἐὰν δέ. ib. תענה
[illegible] κακώσητε. ib. שמע [illegible] ver. 24 וחרה [illegible] v. 25 העני
[illegible] ibid. תשימון [illegible] v. 26 שלמה [illegible] ib. הוא
כסותה [illegible] ib. הוא [illegible] ver. 27 לערו [illegible] ib.
אני [illegible] ver. 29 מלאחך [illegible] v. 30 לצאנך לשרך [illegible]
[illegible] τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου. ibid. ביום [illegible] τῇ δὲ
ἡμέρᾳ. ib. תתנו [illegible] ver. 31 תהיון [illegible] ibid. לכלב תשלכון
[illegible]

CAP. XXIII.

Ver. 2 לרעת [illegible] ib. לנטת [illegible] ib. להטת [illegible]
v. 4 חמרו [illegible] ver. 6 אבינך [illegible] ver. 7
ונקי [illegible] ibid. אצדיק [illegible] ver. 8 פקחים [illegible]
ὀφθαλμοὺς βλεπόντων. ver. 11 אביני [illegible] ib. לזיתך [illegible] καὶ
τὸν ἐλαιῶνά σου. ver. 12 אמתך בן וינפש וחמרך שורך [illegible]
[illegible] v. 13 ובכל [illegible] ibidem לא ישמע חוכירו
[illegible] v. 17 אל [illegible] v. 19 בית [illegible] εἰς τὸν
οἶκον. ib. hæc sequentia non habentur in Hebr. [illegible]
[illegible] ver. 20 מלאך [illegible] τὸν
ἄγγελόν μου. v. 21 בקלו [illegible] ib. תמר [illegible] v. 22 תשמע בקלו
[illegible] ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς. ib. ועשית כל [illegible]
[illegible] καὶ ποιήσητε πάντα. ib. איבך [illegible] τοῖς ἐχθροῖς σου. v. 23
והכנעני והפרזי והחתי האמרי אל [illegible]
[illegible] τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χανα-
ναῖον, καὶ Γεργεσαῖον. v. 26 לא [illegible] ver. 27 חבא [illegible] ib. בהם
[illegible] ib. אליך [illegible] v. 28 החתי ואת הכנעני את החוי [illegible]
[illegible] τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Χα-
ναναίους, καὶ τοὺς Χετταίους. v. 31 נבלד [illegible] ib. וגרשתמו [illegible]
ἐκβαλῶ αὐτούς.

CAP. XXIV.

Vers. 1 ואביהוא [illegible] & sic infra
ver. 8 v. 3 ויען [illegible] v. 4 מצבה [illegible] λίθους. v. 5 עלת
[illegible] ib. זבחים [illegible] ib. פרים [illegible] ver. 6 באגנת
[illegible] vers. 7 ונשמע: נעשה [illegible] vers. 8 ויורק
[illegible] ver. 10 לטהר [illegible] ver. 12 והיה [illegible] ib. לחת
והתורה האבן [illegible] πυξία τὰ λίθινα, τὸν
νόμον.

CAP. XXV.

Vers. 3 וכסף [illegible] v. 4 ותכלת [illegible] ib. וערת bis. [illegible]
v. 6 בשמים לאמר שמן [illegible] Καὶ ἔλαιον &c.
ver. 7 אבני [illegible] Καὶ λίθους. ibid. לאפד [illegible] ver. 8 בתוכם
[illegible] ἐν ὑμῖν. v. 9 אותך [illegible] σοι ἐν τῷ ὄρει. v. 10 ועשו
[illegible] Καὶ ποιήσεις. ib. קמתו [illegible] v. 11 עליו [illegible] αὐτῇ. v. 14
הארן bis. [illegible] & ver. 15. v. 16 הערת [illegible] ver. 17
ארכה [illegible] ib. רחבה [illegible] ver. 18 כרבים [illegible] v. 19
ועשה [illegible] ποιηθήσονται. ib. תעשו [illegible] ποιήσεις. ib. קצותיו
[illegible] ver. 20 אחיו אל איש [illegible] v. 21 אשר הערת
אלין ארן [illegible] vers. 22 חכרבים [illegible] ibidem הערת
[illegible] ib. אותך [illegible] ver. 26 טבעת bis. & ver. seq. [illegible]
ib. תהיין [illegible] vers. 27 לבתים [illegible] vers. 28 ונשא בם
[illegible] ver. 29 וקשותיו ומנקיתיו [illegible] ib. קערתיו
[illegible] ibid. יסך בהן [illegible] MS. Uss.
ver. 30 ונתת [illegible] ver. 31 תיעשה [illegible]
[illegible] ib. ירכה [illegible] ib. קנה [illegible] οἱ καλαμίσκοι. v. 32 מנרה
bis: & alibi sæpius. [illegible] v. 33 האחד bis. [illegible] ib. כן [illegible]

ib. נתחם [illegible] v. 35 היצאים [illegible] v. 36 ק נתחם
[illegible] v. 37 והעלה [illegible] καὶ ἐπιθήσεις. ibid. על עבר והאיר
[illegible] καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνός. vers. 38 ומחתתיה
[illegible] v. 39 את [illegible]

CAP. XXVI.

Vers. 1 יריעת [illegible] ibid. ותכלת [illegible] ibidem ותלעת
[illegible] v. 2 היריעת [illegible] & sic in seqq. v. 3 חמש
היריעת [illegible] Πέντε δὲ αὐλαῖαι. ibid. חברת [illegible]
ibid. אחתה אל אשה bis. [illegible] (& sic in sequentibus.)
ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ. ibid. חברת [illegible] ἔσονται συνεχόμε-
ναι. v. 4 ללאת [illegible] & sic in seqq. ib. בחברת מקצה [illegible]
[illegible] ver. 5 מקבילת [illegible] ver. 8 באמה ארבע ורחב
[illegible] καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος. ib. לעשתי [illegible]
ver. 10 ללאת חמשים [illegible] ἀγκύλας πεντήκοντα. ibid.
בחברת הקצנה [illegible] ibidem ללאת [illegible]
ἀγκύλας ποιήσεις. ver. 13 על [illegible] ibid. לכסתו [illegible] ver. 14
ערת bis. [illegible] ver. 16 הקרש [illegible] τὸν στῦλον
τὸν ἕνα. ib. ואמה [illegible] v. 17 אחתה אל אשה משלבת [illegible]
[illegible] ἀνταπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. v. 18 קרש [illegible]
στύλους. ver. 19 הקרש prius. [illegible] στύλοις. ver. 20 צפון [illegible]
[illegible] ibid. קרש [illegible] στύλους. ver. 22 למקצעת [illegible]
ver. 24 תאמם ויהיו [illegible] ib. ויחדו [illegible] κατὰ τὸ αὐτό.
ibid. המקצעת [illegible] ver. 25 ארנים ושני האחד הקרש תחת
בריחם [illegible] v. 26 האחד: הקרש תחת [illegible]
[illegible] v. 27 בריחם bis. [illegible] ver. 28 התיכן [illegible]
v. 29 לבריחם [illegible] ver. 30 הראית [illegible] v. 31 יעשה
[illegible] ver. 33 שמה [illegible] v. 34 הערת [illegible] ver. 35 המנרה
[illegible] ibid. צלע [illegible] ibid. והשלחן [illegible] ibid. צפון
[illegible] deinde adduntur quædam in codice Samarit. quæ habentur
in Heb. cap. 30 a ver. 1 ad 11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ver. 37 זהב prius. [illegible]

CAP. XXVII.

Vers. 1 המזבח את [illegible] ibid. קמתו [illegible] vers. 2 תהיין
[illegible] v. 3 ומחתתיו [illegible] v. 4 קצותיו [illegible] v. 5
אתה [illegible] v. 7 בדיו את והובא [illegible] Καὶ εἰσάξεις
τοὺς ἀναφορεῖς. ib. צלעת [illegible] v. 8 לחת [illegible] v. 9 נגב [illegible]
ver. 10 ועמדיו [illegible] ib. העמדים ווי [illegible] οἱ κρίκοι αὐ-
τῶν. ver. 11 צפון [illegible] ibid. ארך מאה: [illegible] ib. ועמדו
[illegible] καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν. vers. 12 ים [illegible] ibidem עמדיהם
[illegible] v. 14 וחמש [illegible] ib. שלשה [illegible] ver. 15
ולכתף [illegible] ib. עשרה חמש [illegible] δεκαπέντε πήχεων. ib.
עמדיהם [illegible] ib. שלשה: [illegible] & sic in seqq. v. 16
ארבעה: [illegible] ib. עמדיהם [illegible] v. 18 בחמשים
וקמה [illegible] v. 19 לכל [illegible] ib. יתידתיו וכל
[illegible] ibid. יתרת [illegible] v. 20 להעלת [illegible]
ver. 21 הערת [illegible] ibid. לדרתם [illegible] εἰς τὰς γενεὰς
ὑμῶν.

CAP. XXVIII.

Ver. 1 לכהנו [illegible] & sic ver. 3, 4. v. 3. חכמי [illegible] v. 4. יעשו [illegible]
ibid. וכתנת [illegible] ibid. ואבנט [illegible] v. 5 תולעת [illegible]
& sic v. 6. v. 6 האפד [illegible] v. 7. חברת כתפת [illegible]
ib. אל [illegible] ib. וחבר [illegible] v. 9. שהם [illegible] ib. שמות [illegible]
v. 10 משמתם [illegible] v. 11 שמת [illegible] ibid. מסבת [illegible]
v. 12 האפד כתפת [illegible] ibid. זכרן [illegible]
μνημοσύνου εἰσί. ib. לזכרן כתפיו [illegible] ver. 13 משבצת
[illegible] v. 14. שרשרת [illegible] & sic in seqq. ibid. מגבלת
[illegible] ibid. עברת [illegible] ibid. העבתת [illegible] v. 15 אפד
[illegible] v. 17 טור אבן [illegible] v. 20 ושהם [illegible] Ἀχάτης. ib. משבצים [illegible]
[illegible] περικεκαλυμμένα χρυσίῳ, συνδεδεμένα. ibid. במלואתם
[illegible] v. 21 שמת על תהיין [illegible] ib שמתם
[illegible] ibid. חתם [illegible] ibid. לשני תהיין [illegible]
v. 22 נבלת שרשת [illegible] ib. עבת [illegible] v. 23 זהב טבעות
[illegible] קצות שתי על הטבעות שני את ונתת
[illegible] v. 24 אל הטבעת
[illegible] ἁλυσιδωτὰ ἐπ᾽. v. 25. קצות [illegible] ibid. העבתת
[illegible] ib. האפד [illegible] v. 26 שתי [illegible] ib. האפד עבר אל
[illegible] ver. 27 האפד [illegible] ver. 29 לזכרן [illegible]
ibid. תמיד [illegible] ver. 30 את המשפט חשן אל ונתת [illegible]
ibid. האורים [illegible] ibid. תמיד [illegible] ver. 31 מעיל
[illegible] v. 33 רמני [illegible] ib. על posterius. [illegible]
καὶ βύσσου κεκλωσμένης MS. A. ἐπ᾽. ibid. ופעמני [illegible] ver. 34
פעמן [illegible] & sic postea. ver. 38 מתנת [illegible] v. 39 הכתנת
[illegible] v. 40 כתנות [illegible]

CAP. XXIX.

Vers. 1. ואילם [illegible] v. 2 בלולת מצת וחלת [illegible]
[illegible] ib. בשמן משחים non sunt in Samarit. nec in Græc. MS. A.
v. 5 האפד ואת האפד מעיל ואת הכתנת [illegible]
[illegible]

[illegible]
ibid. האפר postremum. [illegible] v. 8 כתנת [illegible] v. 9
[illegible] אבנט [illegible] ταῖς ζώναις. ib. מגבעת [illegible] ver. 10 לפני
[illegible] ἐπὶ τὰς θύρας. ver. 12 קרנת [illegible] ver. 13
[illegible] היתרת על הכבד [illegible] τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος. ver. 14 ערו
[illegible] ver. 15 אהרן [illegible] v. 18 ניחוח [illegible] v. 19 ליהוה הוא
[illegible] v. 20 חנוך [illegible] ib. בהן bis. [illegible] Verſus 21 habetur
in Samarit. in fine ver. 28, ubi pro וקדש הוא ponitur [illegible]
ver. 22 והאליה [illegible] ibid. יתרת [illegible] ibid. הכלית
[illegible] v. 25 והקטרת [illegible] ib. ניחוח. [illegible] ib.
לפני יהוה non eſt in Samar. Verſus 21 in codice Hebræo, hic ſubjungitur
verſui 28 in Samar. v. 29 בהם [illegible] & ſic v. 33 v. 30 יבא [illegible] v. 31
[illegible] במקם קדש [illegible] v. 33 בהם למלא [illegible] v. 35
[illegible] ib. :ידם: [illegible] v. 38 תמיד [illegible] אתכה
ἐνδελεχῶς, κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ. v. 40 ועשרן [illegible] ibid. רבע
[illegible] v. 41 ונסכה [illegible] ibid. לה לריח [illegible] v. 42
[illegible] σοι ἐκεῖθεν. v. 43 ונעדתי שמה [illegible] לכם שמה
ib. ונקדש בכבדי [illegible].

CAP. XXX.

Quæ hic habentur in codice Hebræo, a verſu primo uſque ad verſum 11, ſunt in Samar. cap. 26. ver. 35, &c. v. 13 עשרים השקל
[illegible] ver. 14 יתן [illegible] מחצית
δώσουσι. v. 18 שמרה [illegible] v. 19 ורחצו אהרן ובניו ממנו [illegible]
[illegible] v. 20 ימתו [illegible] & ſic ver. 21, 28. v. 21 ואת
[illegible] v. 23 וקנמן [illegible] v. 26 העדת [illegible] v. 27 חק
prius. [illegible] ibid. ואת המנרה [illegible] ibid. ואת כליה ואת
[illegible] καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. v. 28 ואת־הכיר [illegible]
[illegible] v. 32 ייסך ובמתכנתו [illegible] ib. קדש poſterius. [illegible] καὶ ἁγίασμα. v. 34 ויאמר [illegible] ib. משה [illegible]
ibid. וחלבנה [illegible] ib. ולבנה [illegible] v. 35 אתה [illegible]
ibid. ממלח [illegible] v. 36 ממנה bis. [illegible] ib. העדת [illegible]
ibid. שמה [illegible] v. 37 לך [illegible] ὑμῖν.

CAP. XXXI.

Verſ. 2 אורי [illegible] ver. 4 לחשב מחשבת [illegible]
Καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι. ver. 7 לעדת ואת [illegible] ver. 8 ואת prius.
[illegible] ib. כליו ואת המנרה [illegible] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, &c. ib. ואת [illegible] & ſic paſſim in ſeqq. v. 11 צויתך [illegible]
v. 12 ויאמר [illegible] καὶ ἐλάλησε. v. 13 וביניכם [illegible] ver. 18
שני לחת [illegible] ibid. לחת אבן [illegible]

CAP. XXXII.

Verſ. 2 נזמי [illegible] v. 6 עלת ויגשו [illegible] v. 7
לך [illegible] λέγων, Βάδιζε. v. 10 בהם [illegible] ibid. *hæc ſequentia non ſunt in Hebræo,* [illegible]
[illegible] ver. 11 יחרה [illegible] ibid. מארץ מצרים [illegible]
[illegible] ibid. וביד חזקה [illegible] καὶ ἐν βραχίονί σου ὑψηλῷ. v. 13 ולישראל [illegible] καὶ Ἰακώβ. ib. ארבה [illegible]
πολυπληθυνῶ. ibid. ככוכבי [illegible] ibid. ונחלו [illegible] καὶ καθέξουσιν
αὐτήν. v. 15 העדת [illegible] ibid. לחת [illegible] v. 16 והלחת bis.
[illegible] & ſic ver. 19. ibid. המה [illegible] v. 18 גבורה [illegible] ib.
[illegible] v. 19 ומחלת [illegible] ibid. חרת [illegible] ענות
v. 20 וישרף [illegible] κατέκαυσεν αὐτόν. ibid. ויטחן [illegible] καὶ
κατήλεσεν αὐτόν. ibid. בני [illegible] ver. 22 ברע [illegible] v. 25 פרע
[illegible] ib. פרעה [illegible] ib. לשמצה בקמיהם [illegible]
verſ. 27 עברו [illegible] καὶ διέλθατε. ibid. קרבו [illegible] verſ. 28 אלפי
[illegible] v. 30 אכפרה [illegible] ib. חטאתכם [illegible] v. 31
אנא [illegible] v. 32 ואם [illegible] ἄφες· εἰ δὲ. ib. מחני נא [illegible]
ἐξάλειψόν με. v. 34 אל [illegible] ibid. הנה [illegible] ibid. פקדי [illegible]
ibid. עלהם [illegible]

CAP. XXXIII.

Verſ. 1 משה [illegible] ver. 2 האמרי [illegible] MS. A. καὶ
τὸν Ἀμορραῖον. ibid. והפרזי החוי [illegible] καὶ
Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον. ver. 7 מבקש [illegible] ibid. יצא
[illegible] v. 9 כבא [illegible] ibid. האהלה [illegible] ver. 10 וראה
[illegible] ibid. עמד [illegible] ibid. וקם [illegible] καὶ πάντες. ver. 11 ימיש
[illegible] ἐξεπορεύετο. v. 15 אל תעלנו הלכים [illegible]
συμπορεύῃ, μή με ἀναγάγῃς. ver. 16 אפוא [illegible] v. 17 כבודך [illegible]
ver. 20 לראת [illegible] ver. 22 בנקרת [illegible] ver. 23 את כפי
[illegible]

CAP. XXXIV.

Verſ. 1 לחת [illegible] & ſic ver. 4 ib. כראשנים bis. [illegible]
הלחת bis. [illegible] ver. 3 ירא [illegible] ibid. גם הצאן והבקר
[illegible] v. 4 לחת [illegible] ib. כראשנים [illegible]
ib. משה in Samar. poſtponitur primæ voci hujus verſus. v. 7 לא [illegible]
ib. על שלשים ועל רבעים [illegible] ib.
[illegible] שמר v. 11 נפלאת [illegible] v. 10 וישתחו [illegible]
ib. הפרזי [illegible] ib. האמרי והכנעני [illegible]
καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον. ver. 12 עליה [illegible] ver. 13 מזבחתהם
[illegible] ib. מצבתם [illegible] ib. ואת־אשריו [illegible]
ver. 18 אשר [illegible] καθάπερ. ibid. כי בחדש האביב יצאת [illegible]
[illegible] v. 19 מקנך [illegible] ver. 20 חפדה [illegible] λυτρώσῃ αὐτό.
ibid. בכור בנך [illegible] ib. ריקם [illegible] v. 22 שבעת
[illegible] v. 23 האדן [illegible] v. 24 גויכם [illegible] ib. גבלך
[illegible] ib. בעלחך לראות [illegible] v. 26 בית [illegible]
εἰς τὸν οἶκον. v. 28 עם־יהוה [illegible] ἐναντίον κυρίου. ib. הלחת
[illegible] ver. 29 לחת העדת ביד־משה [illegible]
v. 31 וישבו [illegible] v. 32 נגשו [illegible] προσῆλθον πρὸς αὐτόν. v. 34 את אשר יצוה [illegible] ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ.
v. 35 והשיב משה [illegible]

CAP. XXXV.

Verſ. 1 לעשת [illegible] v. 3 משבתיכם [illegible]
[illegible] ἀργύρεον. v. 6 ותכלת [illegible] Ὑάκινθον. v. 7 וערת
ib. וערת [illegible] v. 10 יבאו ויעשו [illegible]
ζῴων. v. 11 את ſecundum. [illegible] καί. ſic iterum verſu eodem, &
verſ. 12 הארן [illegible] verſ. 14 ואת־מנרת [illegible]
ואת־נרתיה כליה [illegible] πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. v. 16
[illegible] ver. 17 את עמדיו [illegible] καὶ τοὺς στύλους
ver. 18 יתדת [illegible] v. 19. את bis. [illegible] Καί. v. 21
[illegible] Καὶ ἤνεγκαν. & v. 21. ibid. וכל [illegible] ver. 22
[illegible] ibid. וטבעת [illegible] δακτυλίους, καὶ ἐμπλόκια
וכל איש [illegible] καὶ πάντες. & v. 23, 24, 29. v. 23 וערת אילם
[illegible] ver. 24 לכל־מלאכת [illegible] v. 25 את תולעת
[illegible] ver. 26 לבן אתנה [illegible] ver. 27 [illegible]
[illegible] ver. 28 הבשם [illegible] τὰς συνθέσεις.
השמן למאור [illegible] v. 29 לבם אתם [illegible]
אל־בני [illegible] ver. 31 בתבונה [illegible] καὶ συνέσεως.
מחשבת לעשת [illegible] ver. 33 מחשבת [illegible]
v. 35. v. 35 כל [illegible] ibid. בתולעת [illegible] ibid. עשי
ib. מלאכה [illegible]

CAP. XXXVI.

Verſ. 1 יהוה [illegible] ibid. ותבונה בהמה [illegible] ib.
[illegible] idem v. 2, 3, 4. v. 4. המה [illegible] ver. 5 ויאמרו [illegible]
v. 7. והותר [illegible] καὶ προσκατέλιπον. v. 8 חכם [illegible] Hinc ad initium cap. 40, οἱ LXX diſcrepant tum ab Hebræo tum a Samaritano, tantũ ut diſcerni non poſſit utri magis conveniant. ib. עשר יריעת [illegible]
[illegible] ib. ותכלת [illegible] v. 9 היריעת [illegible] ſic 13, 14, 15, 16. v. 10 ללאת [illegible] ſic v. 12, 17. ver. 11 כן
v. 12 מקבילת [illegible] ver. 17 הקצנה [illegible]
להית [illegible] v. 19 ערת אילם [illegible] ib. ערת
ver. 21 אמת [illegible] ib. ואמה [illegible] v. 22 ירת [illegible]
משלבת [illegible] ver. 23 נגב [illegible] v. 25 צפון [illegible]
למקצעת [illegible] ſic v. 29. v. 31 ויעש [illegible] ib. האחת
v. 31 בריחם [illegible] ver. 32 המשכן [illegible] ver. 31
[illegible] ver. 34 טבעתם [illegible] v. 35 את־הפרכת
ib. כרבים [illegible] v. 38 ואת [illegible]

CAP. XXXVII.

Verſ. 1 קמתו [illegible] ver. 3 טבעת [illegible] idem v. eodem &
ib. השנית : [illegible] ver. 5 צלעת [illegible] ibid. הארן [illegible]
v. 6 ארכה [illegible] ib. רחבה [illegible] v. 7. כרבים [illegible]
9. ver. 8 קצוותו [illegible] ver. 9 ויהיו [illegible] ib. אל־אחיו אל
[illegible] ver. 13 ויצק לו [illegible] ibid. טבעת [illegible]
ſic v. eodem & v. 14. ib. הפאת [illegible] v. 16 יסך [illegible] v. 17
[illegible] ſic v. 19, 20. ib. ירכה וקנה [illegible] v. 18
[illegible] ibid. קני מנרה [illegible] ſic. v. eod. ver. 19
[illegible] v. 19 האחד [illegible] ver. 21 היצאים [illegible]
וכנתם [illegible] v. 23. ומחתתיה [illegible] v. 25 קמתו [illegible]
v. 27 טבעת [illegible]

CAP. XXXVIII.

Ver. 1 רחבו [illegible] ibid. קמתו [illegible] v. 3 הסירת [illegible]
ib. המזרקת את־המזלגת ואת־המחתת [illegible]
[illegible] ver. 5 טבעת [illegible] ſic ver. 7 v. 7
[illegible] i לחת [illegible] v. 8 במראת [illegible] v. 9 נגב
ver. 10 עשרים נחשת [illegible] v. 11 צפון [illegible] v. 12
[illegible] ibid. העמדים [illegible] ver. 17 והאדנים [illegible]
[illegible] כל־עמדי [illegible] ibid. ווי העמודים וחשוקיהם
v. 19 ועמדיהם [illegible] v. 20 היתדת [illegible] v. 21
[illegible] v. 22 אורי [illegible] v. 24 הזהב [illegible] ibid. תשע
ver. 25 וחמשה [illegible] ſic ver. 28. ibid. שקל בשקל הקדש
ver. 27 ככר [illegible] ibid. אדני [illegible] ver. 30 אשר־לו
[illegible] v. 31 יתדת [illegible] ſic v. eod.

CAP. XXXIX.

Verſ. 2 ויעש [illegible] v. 3 וקצץ פתילם [illegible]
חולעת [illegible] ver. 4 כתפת עשו [illegible] ibid.
[illegible] ibid. קצוותיו [illegible] ver. 6. מסבת משבצת
[illegible] ſic ver. 16, 18. ibid. מפתחת [illegible] ver. 7
[illegible] ib. כתפת האפד [illegible] ſic v. 8, 18. 19. 20
v. 8 ויעש [illegible] ſic v. 22. v. 9 עשו [illegible] ib. רחבו כפול
ver. 13 משבצת [illegible] & v. 16. ib. במלאתם [illegible]
v. 14 שמת [illegible] ſic v. eod. ib. חתם [illegible] v. 15 נבלות
[illegible] ib. עבת [illegible] ver. 16 טבעת [illegible]
הטבעת [illegible] & ver. 17, 19, 20. v. 17 שתי [illegible]
ver. 18. ibid. העבתת [illegible] ver. 18 קצות [illegible] ibid.
[illegible] ſic v. 20. v. 19 אל־עבר [illegible] v. 21 להית [illegible]
ibid. יזח [illegible] v. 22 מעיל האפד [illegible] ver. 23 תחרא [illegible]
ver. 24 שני [illegible] v. 25 פעמני [illegible] ſic v. eod. ib.
[illegible] הרמנים : פעמן ורמן פעמן ורמן ib. [illegible] הרמנים על
[illegible] המגבעת [illegible] v. 28 [illegible]
[illegible] משכן [illegible] ver. 32 ותכלת [illegible] ibid. האבנט [illegible]
[illegible] ver. 33 ככל אשר [illegible] בריחו ועמדיו ואדניו [illegible]
[illegible] ver. 34 האלם [illegible] ibid. ערת [illegible]
העדת [illegible] ver. 36 את כל [illegible] & ver. 36. 37, 39, 40
v. 37 המנרה [illegible] ib. נרת [illegible] v. 39 הכיר [illegible]
עמדיה [illegible] ibid. ויתדתיה [illegible]

CAP. XL.

Ver. 2 הראשון [illegible] ibid. משכן [illegible] ſic v. 6.
[illegible] המנרה [illegible] ver. 4 הארן את־הפרכת [illegible]
v. 5 העדת [illegible] & ſic v. 20. v. 7 ונתת את הכיר [illegible]
[illegible] ibid. ונתת [illegible] v. 11 הכיר [illegible] ver. 14

ארכ כתנת [illegible] v. 15 להית [illegible] ver. 17
באחד לחדש [illegible] ἐκπορευομένων αὐ-
τῶν ἐξ Αἰγύπτου, νεμηνίᾳ. ver. 20 האדן [illegible] ſic ver. eod. & v. 21.
ver. 22 ויתן [illegible] Καὶ ἐπέθηκε. ibid. צפנה [illegible] v. 24 המנרה
[illegible] v. 25 הנרת [illegible] ver. 27 סמים [illegible]

[illegible] ver. 29 פתח משכן [illegible] παρὰ τὰς θύρας τῆς
σκηνῆς. ver. 30 הכיר [illegible] ib. שמה [illegible] ver. 31 ורחצו [illegible]
ver. 34 את [illegible] ver. 36 העלתו [illegible] ver. 38 לילה בו [illegible]
[illegible] ἐπ᾽ αὐτῆς νυκτός.

LEVITICUS.

CAP. I.

Ver. 2 ומן [illegible] ib. קרבנכם [illegible] τὰ δῶρα ὑμῶν. v. 3 לרצנו [illegible]
ידו [illegible] v. 6 והפשיט [illegible] Καὶ ἐκδείραντες. ibid.
v. 4 ונתח [illegible] μελιοῦσιν. v. 9 ורחץ [illegible] πλυνοῦσιν. ibid. את־הכל
[illegible] ib. אשה [illegible] ἐστὶ θυσία. ib. ניחוח [illegible] v. 10 הצאן
[illegible] ibid. מן [illegible] Κυρίῳ, ἀπό. ibid. העזים לעלה
[illegible] ib. deſunt hæc in Heb. [illegible]
ver. 11 צפנה [illegible] v. 12 ונתח [illegible] Καὶ διελοῦσιν. ver. 14
[illegible] ibid. מראתו בנצתה [illegible] v. 17 לא
[illegible] καὶ οὐ.

CAP. II.

Verſ. 1 לבנה [illegible] λίβανον θυσία ἐστί. v. 2 משם מלא
[illegible] ἀπ᾽ αὐτῆς πλήρη. ibid. לבנתה [illegible] v. 4 תקרב
[illegible] ibid. מצת [illegible] ibid. בלולת [illegible] ver. 5 המחבת
[illegible] ver. 11 תקטירו [illegible] προσοίσετε. ver. 13 מנחתך bis.
[illegible] ſecundo, θυσιασμάτων. ib. קרבנך [illegible] v. 14 קלוי [illegible]
v. 15 לבנה [illegible] ib. לבנתה [illegible]

CAP. III.

Verſ. 2 ידו [illegible] ver. 4 הכלית [illegible] ibidem היתרת
[illegible] ver. 5 אשה [illegible] ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
[illegible] ver. 8 דמו [illegible] τὸ αἷμα. ver. 9 ואת [illegible] v. 10 הכלית
[illegible] & ſic v. 15. & cap. 4 v. 9. ib. היתרת [illegible]
ſic cap. 4 ver. 9. v. 13 אהרן [illegible] Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς.
v. 16 ניחח [illegible] εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

CAP. IV.

Verſ. 2 מהנה [illegible] v. 5 המשיח מדם [illegible]
[illegible] ὁ χριστὸς ὁ πεπληρωμένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος. verſ. 6
[illegible] v. 7 דם הפר [illegible] v. 8 על [illegible] τά.
ver. 12 והוציא [illegible] Καὶ ἐξοίσουσιν. ibid. אל [illegible] ibid. ושרף
[illegible] καὶ κατακαύσουσιν. ib. עצים [illegible] v. 14 ונודעה [illegible]
בקר [illegible] βοῶν ἄμωμον. v. 16 המשיח [illegible] v. 17 אצבעו
[illegible] ibid. הפרכת [illegible] ibid. והזה [illegible]
[illegible] τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου. ver. 18 על קרנת המזבח [illegible]
[illegible] ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσια-
στηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως. ver. 20 עלהם [illegible] ver. 21
[illegible] ver. 22 תעשינה [illegible] v. 24 ידו [illegible]
[illegible] ibid. ישחט [illegible] σφάξουσι. ver. 25 קרנת [illegible] & ſic
30 & 34. v. 27 בעשתה [illegible] ib. ממצות [illegible]
πασῶν τῶν ἐντολῶν. ver. 28 חטא [illegible] ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ. ib.
[illegible] ib. תמימה נקבה [illegible] θήλειαν ἄμω-
μον. v. 29 העלה [illegible] οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώ-
ματα. ver. 30 המזבח: [illegible] ver. 31 הוסר חלב [illegible]
v. 32 כבש [illegible] v. 34 המזבח [illegible] τοῦ θυσια-
στηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως. v. 35 אתם המזבחה [illegible]

CAP. V.

Ver. 2 אשר [illegible] ver. 4 בשבעה [illegible] v. 5 יאשם [illegible]
ibidem אשר [illegible] ver. 6 מחטאתו [illegible]
[illegible] περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.
v. 7 תגיע [illegible] ib. את [illegible] περί. v. 8 ראשונה [illegible] ibid.
[illegible] ὁ ἱερεύς. v. 9 על [illegible] v. 11 עשירת האפה [illegible]
[illegible] ib. ישים [illegible] ἐπιχεεῖ. ibid. לבנה [illegible] ver. 12 וקמץ
[illegible] ib. המזבחה [illegible] ver. 16 יוסף [illegible] v. 17 כי
[illegible] ib. תעשינה [illegible]

CAP. VI.

Verſ. 3 בהנה [illegible] ver. 4 הגולה [illegible] ibid. העשק [illegible]
מכל [illegible] ἀπὸ παντὸς πράγματος. ib. וחמשתיו [illegible]
לאשם אל הכהן [illegible] v. 9 מוקדה [illegible] v. 12 השלמים
[illegible] ver. 14 הקרב [illegible] προσάξουσιν. ver. 15 ממנו [illegible]
הלבנה [illegible] ib. המזבח ריח [illegible] ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμήν. v. 16 יאכלו [illegible] ἔδεται. ib. קדש [illegible]
מאשי [illegible] ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου. ver. 20 האפה
[illegible] ib. מנחה [illegible] εἰς θυσίαν. ibid. בערב [illegible]
v. 21 מחבת [illegible] v. 22 והכהן המשיח [illegible] Ὁ ἱερεὺς
χριστός. ib. תקטר [illegible] v. 27 עליה [illegible] ibid. תכבס [illegible]
ῥανθήσεται. ib. קדש [illegible] v. 30 יובא [illegible]

CAP. VII.

Verſ. 2 יזרק [illegible] ver. 4 ואת שתי [illegible]
[illegible] ib. הכלית bis. [illegible] v. 8 הקריב [illegible]
& ſic v. 11, 25. v. 10 מחבת [illegible] v. 12 התודה [illegible] ibid.
בלולת bis. [illegible] ver. 15 ad finem, adduntur in Samar. [illegible]
[illegible] ver. 17 האכל [illegible] ver. 19 והבשר poſterius. [illegible]
v. 20 ההוא [illegible] ſic v. 27. ver. 21 ונפש [illegible] ib. בטמאת
[illegible] ib. שקץ [illegible] v. 24 מלאכה [illegible] v. 29 דבר אל
בני ישראל [illegible] Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλή-
σεις. v. 30 אתו [illegible] v. 36 חקת [illegible] ver. 37 למנחה [illegible] καὶ
θυσίας. ibid. ולמלואים [illegible]

CAP. VIII.

Verſ. 6 ויקרב [illegible] & ſic v. 13. ver. 7 הכתנת [illegible]
ib. באבנט [illegible] ib. האפד [illegible] & ſic v. eod. ver. 8 אל [illegible]
ἐπί. ib. האורים [illegible] v. 9 וישם poſterius. [illegible] ver. 11 הכיר
[illegible] ver. 13 כתנת [illegible] ibid. אבנט [illegible] ζώνας.
v. 14 ויסמך [illegible] v. 16 הכלית [illegible] & ſic v. 10, 19. ibid.
חלבהן [illegible] v. 17 ערו [illegible] ver. 18 ויקרב [illegible] ver. 21
ואת־הכרעים [illegible] ver. 23 תנוך [illegible] ibid. בהן bis. [illegible]
& ſic v. 24. v. 24 ויקרב [illegible] ib. תנוך [illegible] v. 25 ואת primum.
[illegible] ibid. יתרת [illegible] ibid. הכלית [illegible] ibid. חלבהן
[illegible] v. 28 אשה הוא [illegible] ver. 29 ויניפהו [illegible] ver. 30
על בגדיו [illegible] καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ. ib. את primum. [illegible]
καί. ver. 31 מועד [illegible] τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ
ἁγίῳ.

CAP. IX.

Verſ. 3 בני [illegible] τῇ γερουσίᾳ. v. 5 אל־פני [illegible] v. 6 תעשו וירא
[illegible] ver. 10 היתרת [illegible] & ſic ver. 20. v. 13
על־המזבח [illegible] ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον. v. 15 ויקרב [illegible] & v. 16, 17. ib. כראשון [illegible]
ver. 17 כפו [illegible] τὰς χεῖρας. ver. 18 וימצאו [illegible] ver. 20
וישימו [illegible] καὶ ἐπέθηκε. ib. ויקטר [illegible] ver. 21 משה [illegible]
[illegible] Κύριος τῷ Μωυσῇ. v. 22 אל [illegible] ἐπί. ib. מעשת [illegible]
v. 23 וירא [illegible] v. 24 וירא [illegible]

CAP. X.

V. 1 עליה [illegible] MS. A. ἐπ᾽ αὐτά. v. 3 בקרבי [illegible] v. 4 אלצפן
[illegible] τὸν Ἐλισαφάν. ib. אלהם [illegible] v. 5 וישאם בכתנתם
[illegible] ver. 6 ולאלעזר [illegible] ibid.
אל [illegible] v. 9 תשת [illegible] ver. 10 ולהבדיל [illegible] Διαστεῖλαι.
ver. 13 הוא [illegible] ver. 14 ואת primum. [illegible] verſ. 15 אתך
[illegible] καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ. v. 17 הוא [illegible]

CAP. XI.

Verſ. 3 פרסת [illegible] δύο χηλῶν. v. 5 יפרים [illegible] v. 7
[illegible] יגר ver. 9 את [illegible] Καί. ver. 10 בימים ובנחלים [illegible]
[illegible] ἐν τῷ ὕδατι, ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάῤῥοις.
v. 13 יאכלו: [illegible] v. 15 את [illegible] Καί. v. 16 השחף ואת הנץ
למינהו [illegible] v. 18 הרחם [illegible] ib. האנפה
[illegible] ver 19 הדוכיפת [illegible] v. 20 כל [illegible] Καὶ πάντα.
v. 21 העוף [illegible] ib. בהן [illegible] v. 22 למינו [illegible] ib. למינהו
[illegible] ver. 25 non ſunt in Heb. [illegible] ver. 26 מפרסת
[illegible] ibid. ושסע [illegible] ibid. שסעת [illegible] ver. 27 הולך
[illegible] & v. 44. v. 28 את־נבלתם [illegible] ibid. הם [illegible] v. 29
והעכבר [illegible] ib. הצב [illegible] καὶ ὁ κροκόδειλος. v. 31 בכל [illegible] ἀπὸ
πάντων. v. 32 במתם [illegible] ib. יובא [illegible] v. 35 יתץ [illegible]
καθαιρεθήσονται. ver. 36 מעין [illegible] πηγῶν ὑδάτων. v. 37 כל־זרע
[illegible] v. 38 יתן [illegible] v. 45 יהוה [illegible] ib. להית
[illegible] v. 46 ולכל נפש [illegible]

CAP. XII.

Verſ. 3 בשר [illegible] ver. 4 בדמי [illegible] ἐν αἵματι. ibid. תבא
[illegible] ver. 7 עליה [illegible] περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς. ibid. ממקר
[illegible] ibidem או לנקבה [illegible] verſ. 8 לעלה ואחד לחטאת
[illegible]

CAP. XIII.

Verſ. 3 וראהו [illegible] καὶ ὄψεται. v. 6 אתו ביום [illegible] ib. ולא
[illegible] οὐ. v. 7 הראתו [illegible] v. 9 נגע [illegible] Καὶ ἀφή. v. 11 ולא
[illegible] יסגרנו [illegible] v 12 פרוח [illegible] ver. 18 בו בערו [illegible] v. 20
מראה [illegible] ib. ושערה [illegible] v. 21 יראנה [illegible] v. 22
ואם [illegible] נהפך [illegible] ver. 26 יראנה [illegible] ἴδῃ. ver. 27 וראהו
[illegible] ib. הכהן אתו [illegible] αὐτὸν ὁ ἱερεύς. ſic ver. 30. v. 28
והוא [illegible] v. 32 הנגע [illegible] v. 34 וטהר אתו [illegible] ver. 36
וראהו [illegible] Καὶ ὄψεται. ver. 38 בהרת בהרת לבנת [illegible]
[illegible] & v. 39. v. 42 בנבחרת [illegible] ἐν τῷ φα-
λακρώματι αὐτοῦ. v. 45 פרמים [illegible] ver. 55 עינו [illegible] v. 56
הכבס [illegible] ſic v. eod. ibid. וקרע [illegible] ver. 59 צרעת
[illegible]

CAP. XIV.

Verſ. 1 וידבר יהוה [illegible] ver. 4 ולקח [illegible] καὶ λήψονται.
v. 5 ושחט [illegible] καὶ σφάξουσι. v. 6 את הצפר [illegible] ib.
[illegible] הצפר השחטה על המים [illegible] צפר ib. [illegible] האזב
[illegible] v. 9 גבת [illegible] ver. 10 תמימם [illegible]
[illegible] ἀμώμους ἐνιαυσίους. ib. אחד שמן [illegible] ἐλαίου μίαν. v. 13
ישחט [illegible] σφάξουσι. ib. האשם [illegible] ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.
v. 14 ונתן הכהן על [illegible] ib. תנוך [illegible] ib. בהן bis. [illegible]
& v. 17, 25, 28. v. 16 השמן באצבעו [illegible] ver. 20 וכפר [illegible]
[illegible] ἔναντι Κυρίου καὶ ἐξιλάσεται. ver. 22 והאחד [illegible] v. 24
אתם הכהן [illegible] αὐτά. ver. 29 מן־השמן [illegible] ver. 30 מן בני
[illegible] ver. 31 וכפר הכהן [illegible] ver. 36 יבא bis. [illegible] v. 37
אדמדמת [illegible] ibid. שקערורת [illegible] ibid. וראה
ומראיהן [illegible] πυῤῥίζουσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν. v. 39
בקירת [illegible] v. 41 יקצע [illegible] ἀποξύσουσιν. ib. הקצו [illegible]
v. 42 יקח וטח [illegible] λήψονται, καὶ ἐξαλείψουσι. v. 43 אחר חלץ
[illegible] v. 44 פשה [illegible] ib. הוא בבית [illegible] ver. 45
ונתץ

v.45 ונתץ [illegible] Καὶ καθελοῦσι. ib. והוציא [illegible] ἐξοίσουσιν. v.47 את בגדיו [illegible] & sic v.eod. ver. 48 יבא [illegible] ibid. פשה [illegible] v.49 ולקח [illegible] v. 50 הצפר [illegible] & sic v.51,52,53. ver. 51 ואת האזב ואת שני התולעת [illegible] καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸ ὕσσωπον. ib. אל [illegible] ἐπί. v.52 ובאזב ובשני התולעת [illegible] ver. 55 הצרעת [illegible] v. 57 להורת [illegible]

CAP. XV.

Verſ. 3 החתים [illegible] Non ſunt hæc in Hebr. [illegible] ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ· πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ, ᾗ συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως. ibid. הוא [illegible] ver. 11 וידיו [illegible] ibid. וכבס [illegible] πλυνεῖ. v. 13 בשרו [illegible] v.15 והאחד [illegible] v. 18 איש [illegible] & v.24. v. 19 זבה bis. [illegible] ver.21 וכל [illegible] v.23 המשכב [illegible] ver. 24 ותהי [illegible] ibid. וכל [illegible] ſic v. 27. ver. 27 בם הנגע [illegible] ver. 31 והזרתם [illegible] Καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε. ibid. בטמאתם ימתו [illegible]

CAP. XVI.

Ver.2 ובא [illegible] ſic v.3. ib. הארן [illegible] v.4 כתנת [illegible] Καὶ χιτῶνα. ibid. ובאבנט [illegible] ibid. בשרו [illegible] πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ. ver. 8 השעירם גרלות [illegible] ver. 10 יעמד [illegible] στήσει. ver. 12 חפניו [illegible] ver.14 על [illegible] v.33 ועל prius. [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 4, non ſunt hæc in Hebr. [illegible] ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον Κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτό. ibid. להקריב [illegible] v.5 והביאם [illegible] ver. 6 פתח [illegible] ver.8 יעלה [illegible] ποιήσῃ. ver.10 הגר הגר [illegible] v.13 בתוכם [illegible] ἐν ὑμῖν. ver. 14 אכליו [illegible] ὁ ἔσθων αὐτό. ver. 15 נפש [illegible] ibid. הערב וטהר [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 2 אלהם [illegible] v. 3 וכמעשה [illegible] ibid. ובחקתיהם [illegible] ver.5 וחי [illegible] ver.9 ערותן [illegible] ἀσχημοσύνην MS. A. αὐτῆς. v.12 הוא [illegible] ſic v.16,17,22. v.13 כי שאר [illegible] v. 14 אל [illegible] καὶ πρός. ver. 18 אל [illegible] ἐπί. ver. 22 את [illegible] καὶ μετά. ver. 23 לטמאה בה [illegible] ver. 25 ישביה [illegible] v.26 אתם את [illegible] ib. התועבת [illegible] ſic v. 27, 29, 30, &c. ver.27 האל [illegible] ver.29 העשת [illegible] ver.30 אני [illegible] ὅτι ἐγώ.

CAP. XIX.

Verſ. 2 אלהם [illegible] v.7. האכל [illegible] ver.8 ואכליו [illegible] Ὁ δὲ ἔσθων αὐτό. ver.9 ובקצרכם [illegible] ver. 13 לא poſterius. [illegible] καὶ οὐ μή. & v.15. v.14 מכשל [illegible] v. 15 תעשו [illegible] ibid. עמיתך [illegible] v.17 ולא [illegible] ver.18 תקם [illegible] v.19 שדך [illegible] καὶ τὸν ἀμπελῶνα σου. v.20 לא יומתו [illegible] v. 24 הרביעת [illegible] ver.25 להוסיף [illegible] ver.26 לא poſterius. [illegible] καὶ οὐκ. ſic ver. 27. ver.27 תקפו [illegible] ibid. תשחית [illegible] φθερεῖτε. ibid. וקנך [illegible] τοῦ πώγωνος ὑμῶν. v.28 ושרט [illegible] ib. קעקע [illegible] v. 31 האבת [illegible] ſic cap. 30. v.6. v. 33 אתך [illegible] ὑμῖν.

CAP. XX.

Ver. 2 תאמר [illegible] λαλήσεις. ibid. מבני [illegible] ver. 3 ולחלל [illegible] v.5 לזנות [illegible] ſic ver.6. v. 6 ההוא [illegible] ib. אתו [illegible] ibid. עמו [illegible] ver.7 והתקדשתם [illegible] Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι. ver. 8 את [illegible] ver. 9 דמיו [illegible] ver. 13 מקרה הערה [illegible] ver 18 שניהם מות יומתו [illegible] אמך ואחות אביך [illegible] ib. v. 19 וערות [illegible] πατρός σου, καὶ ἀδελφῆς μητρός σου. ibid. שארו הערה [illegible] verſ. 20 ערות [illegible] ibid. ערירים ימתו [illegible] v.21 ערירים יהיו [illegible] ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. v.22 אתכם הארץ [illegible] v.23 בחקת הגוי [illegible] τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν. v.25 לטהר [illegible] ib. לטמא [illegible] v.26 כי קדוש אני [illegible] ib. ואבדל [illegible] ver. 27 כי [illegible] ὅς. ib. אוב או ידעני [illegible] ib. באבן ירגמו אתם [illegible] λίθοις λιθοβολήσετε αὐτούς.

CAP. XXI.

Verſ. 1 אלהם [illegible] ib. בעמיו [illegible] ver. 2 הקרב [illegible] ibid. ולאחיו ולאמו ולאביו ולבנו [illegible] ibid. שרטת [illegible] ver. 4 בעמיו [illegible] ver.5 יקרחה [illegible] ibid. [illegible] ver. 6 קדשים [illegible] ibid. שם [illegible] ver. 21 מקריבם [illegible] ibid. קדש [illegible] ἅγιοι. ver.7 זנה [illegible] ibid. קדש [illegible] ver.8 וקדשתו [illegible] ibid. קדש [illegible] ibid. מקדשכם [illegible] ὁ ἁγιάζων αὐτούς. ver.9 לזנות [illegible] ver.10 זנה [illegible] v.11 נפשת [illegible] ib. יבא [illegible] ver. 14 את ידו [illegible] בעמיו [illegible] καὶ πόρνην. ibid. מעמיו [illegible] ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ver.15 [illegible] ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ. ver. 17 להקריב [illegible] v. 18 אשר בו [illegible] ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ. ibid. חרם [illegible] v. 20 בעינו [illegible] τοὺς ὀφθαλμούς. v.21 להקריב ינש [illegible] ib. לא לחם אלהיו [illegible] verſ. 22 להקריב ינש [illegible] לחם אלהיו מקדשי [illegible] v. 23 לבא [illegible]

CAP. XXII.

Verſ. 3 ההוא [illegible] v. 5 שרץ אשר [illegible] ἀκαθάρτου, ὃ. v.6 וטמאה [illegible] v.8 יאכל [illegible] v.11 ביתו [illegible] כנעוריה [illegible] οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ. v. 13 הגר [illegible] v.14 חמשיתו [illegible] ver.15 את אשר [illegible] v.18 τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτούς. ib. נדבותם [illegible] לרצנכם [illegible] & ſic c. 23, v.11. v.21 לנדבה [illegible] או בצאן [illegible] ibid. כל [illegible] ver. 23 תעשה [illegible] ומעוך [illegible] Θλαδίαν. v.25 משחתם [illegible] φθάρματα. ver. או שה [illegible] καὶ πρόβατον. ver. 29 תזבחו [illegible] θύσετε. v. 30 לא [illegible] v. 31 מצותי [illegible] ibid. אני יהוה [illegible] αὐτάς. v. 23 מקדשכם [illegible]

CAP. XXIII.

Verſ. 2 אלהם [illegible] ver. 3 תעשה [illegible] ibid. הוא [illegible] v.4. אלה [illegible] ver.5 הראשון [illegible] & ſic v.7. & c.23, v. ver. 8. ביום [illegible] καὶ ἡ ἡμέρα. ver. 10 אלהם [illegible] ver. הנפכם [illegible] verſ. 13 רביעת [illegible] verſ. 14 בתיכם [illegible] & ſic v.17,21,31,39,40. ver. 15 תמימת [illegible] ver.16 השביעת [illegible] v.17 שתים [illegible] δύο. ib. בכורים [illegible] v. 18 שבעת [illegible] ib. ואילם [illegible] ib. שנים [illegible] δύο ἀμώμους. ver.19 שנה * [illegible] שלמים [illegible] ver. 20 כבשים [illegible] ver.22 ארצכם [illegible] ib. בקצרך : [illegible] ver.23 וידבר [illegible] * ver. הכפרים [illegible] ver. 30 והאבדתי [illegible] ibid. ההוא [illegible] ib. עמה [illegible] v.31 כל [illegible] ver.32 חשבתו [illegible] הסכת [illegible] ver. 36 ביום [illegible] καὶ ἡ ἡμέρα. ib. יהיה [illegible] ver. 31 שבתת [illegible] ibid. מתנותיכם [illegible] כפת [illegible] ib. וענף [illegible] καὶ κλάδους. ibid. עבת [illegible] ver. בסכת bis. [illegible]

CAP. XXIV.

Verſ. 2 צו [illegible] ib. להעלת [illegible] ver.3 הערת [illegible] ib. אתו [illegible] ibid. אהרן [illegible] ver.4 המנרה [illegible] ib. תמיד [illegible] ἕως εἰς τὸ πρωΐ. ver.5 שתים [illegible] ver.6 [illegible] ver. 7 לבנה [illegible] ver. 9 ואכלהו [illegible] ibid. [illegible] ib. קדשים [illegible] ver. 10 הישראלי [illegible] ver. שלמית [illegible] v.14 הוצא [illegible] v. 16 רגום [illegible] ib. [illegible] v.22 לכם [illegible]

CAP. XXV.

Verſ. 5 את ספיח [illegible] Καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα ibid. נזירך [illegible] verſ. 6 ולתושבך ולשכירך ולאמתך ועבדך [illegible] v.8 [illegible] ver. 9 השבעי [illegible] ver. 10 ישביה [illegible] ver. תשבו [illegible] & ſic v.13. ver. 11 ספיחיה [illegible] ibid. [illegible] ver. 13 בשנת [illegible] ver.14 תמכרו [illegible] v. 20 השביעת [illegible] ibid. תבואתנו [illegible] τὰ γενήματα ἡμῶν. ver. 21 ועשת [illegible] ib. התבואה [illegible] v. 22. v. 22 השמינת [illegible] ibid. התשיעת [illegible] לצמתת [illegible] v. 25 כי ימוך [illegible] ib. הקרב [illegible] v.28 מצאה [illegible] ib. ביבל [illegible] & ſic v.30. v.31 חמה [illegible] ib. וחשב [illegible] λογισθήσονται. ibid. וביבל [illegible] & ſic v. 40,50,52,54. v.34 ימכר [illegible] πραθήσονται. v.35 וחי [illegible] ζήσεται ὁ ἀδελφός σου. v. 37 ובמרבית [illegible] v. 39 ימוך [illegible] v. 44 ואמתך ועבדך [illegible] ib. תקנו [illegible] & ſic v. 46 תעבדו [illegible] v.47 תושב [illegible]

CAP. XXVI.

Verſ. 1 אלילם [illegible] ver. 2 שבתתי [illegible] ver. 3 [illegible] v. 5 זרע [illegible] v. 9 והקימתי [illegible] ver. 13 [illegible] ibid. ואשבר מטת עלכם [illegible] קוממיות [illegible] verſ. 15 ואם בחקתי [illegible] ver. ומדברת [illegible] ver. 17 שונאיכם [illegible] ver. 19 [illegible] ver. 20 הארץ [illegible] τοῦ ἀγροῦ. ver. 21 קרי [illegible] תאבו [illegible] ver. 22 והשלחתי [illegible] ver. 24 אף [illegible] במשקל [illegible] ver. 30 גלוליכם [illegible] verſ. 31 [illegible] ib. ניחחכם [illegible] ib. מקדשיכם [illegible] ὑμῶν. v.32 והשמתי [illegible] v.34 השמה [illegible] ib. והרצת [illegible] v.36 בארצת [illegible] ib. עלה [illegible] ib. מנסת [illegible] v.38 [illegible] ver. 39 איביכם [illegible] τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. verſ. 42 [illegible] ibid. בריתי [illegible] ver. 43 ותרץ [illegible] בהשמה [illegible] ibid. וביען [illegible] v. 44 בארץ [illegible] לכלתם [illegible] ver. 45 ראשנים [illegible] v. 46 [illegible]

CAP. XXVII.

Ver. 2 אלהם [illegible] ibid. נפשת [illegible] ver. 10 [illegible] ibid. ותמורתו [illegible] ver. 11 יקריבו [illegible] φέρεται. v. 12 אתה [illegible] v. 15 חמישית [illegible] ver. 17 [illegible] Ἐὰν δέ. ibid. היבל [illegible] & ſic v. 18, 21, 23, 24. ונגרע [illegible] v. 22 יקדיש [illegible] v. 23 מכסת [illegible] יהיה השקל [illegible] ver. 26 אך [illegible] Καὶ πᾶν. ver. 27 [illegible] verſ. 30 מפרי [illegible] καὶ τοῦ καρποῦ. verſ. 31 [illegible] v. 33 ותמורתו [illegible]

NUMERI.

CAP. I.

Verſ. 2 כל זכר לגלגלתם [illegible] ver. 22 פקדיו [illegible] ver. 23 שמעון [illegible] ver. 44 אחד לבית אבתיו [illegible] ὡς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς MS. A. addit αὐτῶν. v. 45 לבית אבתם [illegible] σὺν δυνάμει αὐτῶν. ver. 49 לוי [illegible] ver. 50 המה [illegible] ver. 51 ובחנת [illegible] v. 52 דגלו [illegible]

CAP. II.

Ver. 2 דגלו [illegible] ver. 4 ופקדיהם [illegible] & ſic v. 15, 19, 23, 26, 28, 30.

CAP. III.

Verſ. 9 לו [illegible] μοι εἰσίν. ver. 12 non eſt in Heb. [illegible] λύτρα αὐτῶν ἔσονται. v. 13 הכתי [illegible] v. 16 צוה [illegible] συνέταξεν αὐτοῖς. v. 22 פקדיהם [illegible] v. 31 non eſt in Heb. [illegible] ibid. עבדתו [illegible] τὰ ἔργα αὐτῶν. ver. 32 הלוי [illegible] τῶν Λευιτῶν. ver. 37 ויתדתם [illegible] ver. 38 ואהרן [illegible] ib. המקדש [illegible] v. 43 ויהי [illegible] Καὶ ἐγένοντο. v. 46 פדויי [illegible] & ſic v. 48, 49. ibid. העדפים [illegible] ib. מבכור [illegible] ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων. ver. 50 בכר [illegible] τῶν πρωτοτόκων.

CAP. IV.

Verſ. 3 בא [illegible] ver. 6 non eſt in Heb. [illegible] poſterius. ἐπ' αὐτήν. ver. 8 בגד [illegible] ver. 9 מחתתיה [illegible] v. 12 בם [illegible] v. 14 hæc ſequentia non ſunt in Heb. [illegible] καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς. v. 15 כל כלי [illegible] ib. משא [illegible] v. 19 וזאת [illegible] Τοῦτο. ib. ימתו [illegible] ib. את [illegible] πρός. ib. איש איש [illegible] v. 25 מכסהו ומכסה [illegible] v. 29 למשפחתם [illegible] & ſic ver. 36, 42, 44, 46. v. 32 ובשמת [illegible] ver. 34 ולבית [illegible] κατ' οἴκους. ver. 36 שבע [illegible] ver. 38 ולבית [illegible] κατ' οἴκους. ver. 40 למשפחתם [illegible] ver. 45 פקודי [illegible] & ſic ver. 45. ver. 49 אשר [illegible] ὃν τρόπον.

CAP. V.

Verſ. 2 צו [illegible] ver. 6 non eſt in Heb. [illegible] λέγων. ver. 15 עליו bis. [illegible] ver. 17 קדשים [illegible] v. 18 המרים [illegible] & ſic ver. 19. ver. 21 אותך [illegible] ibid. עמך [illegible] ver. 26 וקמץ [illegible] v. 27 והיתה [illegible]

CAP. VI.

Verſ. 3 משרת [illegible] ver. 10 יבא [illegible] v. 19 זרע [illegible] ib. אחר [illegible] ver. 20 לכהן [illegible] ver. 25 יאר [illegible] ver. 27 ושמו [illegible]

CAP. VII.

Verſ. 3 ושני [illegible] v. 8 ארבע [illegible] v. 22 שעיר [illegible] (& ſic in ſequentibus) Καὶ χίμαρον. ver. 23 עתדים [illegible] & ſic poſtea. ver. 25 קרבנו [illegible] & ſic in ſeqq. ver. 72 פגעיאל [illegible] & ſic v. 77. v. 85 כסף [illegible] v. 86 מלאת [illegible]

CAP. VIII.

Verſ. 4 ירכה [illegible] ibidem פרחה [illegible] τὰ κρίνα αὐτῆς. ver. 7 הזה [illegible] ver. 15 את אהל [illegible] τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. v. 16 המה [illegible] ib. תחת פטרת כל רחם בכור כל מבני [illegible] ver. 17 הכתי [illegible]

CAP. IX.

Verſ. 2 במועדו [illegible] & ſic v. 3, 7, 13. v. 3 תעשו [illegible] v. 6 ויהי [illegible] Καὶ παρεγένοντο. v. 7 ההמה [illegible] v. 9 אלהם [illegible] ver. 13 והאיש [illegible] ib. ההוא [illegible] v. 14 כמשפטו [illegible] ver. 15 הקים [illegible] ἐστάθη. ib. ובערב [illegible] v. 20 מספר [illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 חצוצרת [illegible] v. 6 תימנה [illegible] v. 7 ובהקהיל [illegible] ver. 10 שמחתכם [illegible] ſequentia quæ fini hujus ver. 10 annectuntur, deſumuntur ex Deut. 1. v. 7, &c. [illegible] ver. 26 פגעיאל [illegible] ver. 29 לכה [illegible] ibid. והטבנו [illegible] & ſic v. 32. v. 31 חנתנו [illegible]

CAP. XI.

Verſ. 11 לשום [illegible] v. 12 הריתי [illegible] v. 15 את [illegible] ib. [illegible] Εἰ δέ. v. 17 ואצלתי [illegible] v. 18 יאכלנו [illegible] v. 20 לזרא [illegible] ver. 21 רגלי [illegible] ver. 22 ובקר [illegible] ver. 23 עתה [illegible] ib. היקרך [illegible] v. 25 ויאצל [illegible] ib. [illegible] v. 26 מידד [illegible] Μωδάδ. & ſic v. 27. ib. המה [illegible] ver. 28 מבחריו [illegible] ver. 31 על המחנה [illegible] ib. סביבות [illegible] v. 32 יום [illegible] ibid. השלו [illegible] ibid. וישטחו להם שטוח [illegible]

CAP. XII.

Ver. 2 הלא [illegible] ver. 4 ענן [illegible] ver. 6 בחלום [illegible] ἐν ὕπνῳ. ver. 8 ומראה [illegible] ἐν εἴδει. ver. 11 תשת [illegible] ver. 12 תהי [illegible] ver. 15 האסף [illegible]

CAP. XIII.

Hæc quæ ſequuntur poſt finem verſus primi in Samar. deſumuntur ex Deut. 1. ver. 20, 21, 22. [illegible] verſ. 3 תשלחו [illegible] ἀποστελεῖς. ver. 4 המה [illegible] v. 10 בנימן [illegible] v. 11 סודי [illegible] v. 16 מכי [illegible] v. 17 לתור [illegible] & ſic ver. 18, 33. & cap. 14. v. 36, 38. ibid. להושע [illegible] v. 18 משה deeſt in Samar. v. 21 בכורי [illegible] ver. 22 ויעלו ויתרו [illegible] ibid. חמת [illegible] v. 23 ויבא [illegible] καὶ ἀπῆλθον. ib. הענק [illegible] v. 25 קרא [illegible] ἐπωνόμασαν. verſ. 26 מתור הארץ [illegible] verſ. 30 non eſt in Heb. [illegible] καὶ ὁ Εὐαῖος. ver. 31 יכול נוכל [illegible] ver. 32 לעלות [illegible] ver. 34 הנפילים [illegible] ib. כחגבים [illegible] deinde poſt finem hujus v. in Samarit. ſequuntur quædam deſumpta ex Deut. 1. v. 27, &c. [illegible] &c.

CAP. XIV.

Verſ. 1 ויבכו [illegible] καὶ ἔκλαιεν. v. 4 נתנה ראש ונשובה [illegible] v. 6 התורים [illegible] v. 7 ארץ [illegible] v. 9 תיראם [illegible] ver. 10 לרגום [illegible] v. 14 עמד [illegible] v. 15 והמתה [illegible] v. 18 non eſt in Heb. [illegible] καὶ ἁμαρτίας. ib. לא [illegible] v. 19 הנה [illegible] v. 20 כדברך [illegible] v. 23 non eſt in Heb. [illegible] v. 24 והביאתיו [illegible] v. 25 המדבר [illegible] εἰς τὴν ἔρημον. ver. 27 המה [illegible] ib. מלינים bis. [illegible] v. 28 אלהם [illegible] Poſt finem verſus 40 in Sam. adduntur pauca quædam deſumpta ex Deut. 1. v. 41 הוא [illegible] ver. 45. החרמה [illegible] Ἑρμὰν καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

CAP. XV.

Verſ. 3 בנדבה [illegible] v. 4 קרבנו [illegible] v. 6 בלולה [illegible] v. 12 ומספר [illegible] v. 24 ונסכו [illegible] ib. לחטת [illegible] v. 25 הוא [illegible] v. 38 ציצת bis. [illegible] κράσπεδα. & v. 39. v. 39 תתורו [illegible]

CAP. XVI.

Verſ. 1 בני ראובן [illegible] υἱοῦ Ῥουβήν. v. 3 קדשים [illegible] v. 5 וידע [illegible] ib. והקריב [illegible] MS. A. προσηγάγετο. v. 11 תלונו [illegible] v. 15 חמור [illegible] ἐπιθύμημα. v. 22 אחד [illegible] v. 26 סורו [illegible] ver. 30 בריאה [illegible] v. 35 החמשים [illegible] ib. מקריבי [illegible] v. 38 בנפשתם [illegible] ib. רקעי [illegible] ib. הקריבם [illegible] ver. 41 וירא [illegible] ver. 46 והולך [illegible] ibid. מהרה [illegible] v. 40 וישב [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 2 נשיאהם [illegible] ver. 4 לכם שמה [illegible] σοὶ ἐκεῖ. v. 5 מלינם [illegible] v. 8 ויצץ [illegible] v. 10 ימתו [illegible] v. 13 הקרב [illegible] ib. ימות [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 2 הקרב [illegible] ibid. הערת [illegible] ver. 7 עבדת מתנה [illegible] v. 9 מקדש [illegible] ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων. ib. ישיבו [illegible] v. 16 פדויו [illegible] v. 17 לריח [illegible] v. 24 בתוך [illegible] ver. 26 בנחלתכם [illegible] ver. 27 תרומתכם [illegible] τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν. v. 30 בהרימכם [illegible] v. 31 וביתכם [illegible] καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν.

CAP. XIX.

Verſ. 1 אשר [illegible] v. 7 בשרו [illegible] v. 11 וטמא [illegible] ἀκάθαρτος ἔσται. v. 14 ואת [illegible] Καὶ ἔτι. v. 15 פתיל [illegible] v. 17 ונתן [illegible] καὶ ἐκχεοῦσιν. v. 18 ועל כל הכלים [illegible] καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη. v. 20 ואיש [illegible] v. 21 להם [illegible] ὑμῖν.

CAP. XX.

Verſ. 3 ולו [illegible] ver. 5 ותאנה [illegible] v. 10 נוציא [illegible] v. 11 ותשת [illegible] v. 13 המה [illegible] Poſt finem ver. 13 in Samarit. ſequuntur verſus quidam deſumpti ex Deut. cap. 2. v. 1, &c. & cap. 3. v. 24, &c. [illegible] &c. v. 17 נעברה [illegible] ib. באר [illegible] λάκκου. ib. נטה [illegible] v. 24 עמיו [illegible] τὸν λαὸν αὐτοῦ. ibid. פי [illegible] v. 26 והפשט [illegible] ib. ומת [illegible] v. 27 ויעלו [illegible] καὶ ἀνεβίβασεν αὐτόν.

CAP. XXI.

Verſ. 2 והחרמתי [illegible] v. 3 non eſt in Heb. [illegible] ὑποχείριον αὐτοῦ. ib. אתהם [illegible] v. 5 העליתנו [illegible] ἐξήγαγες ὑμᾶς. v. 8 שרף [illegible] ib. נס [illegible] ib. הנשוך [illegible] v. 10 באבת [illegible] v. 11 ממזרח [illegible] Poſt v. 11, additur verſiculus ex Deut. 2. 9. & poſt v. 12 adduntur quædam ex Deut. 2. 18, 19. ver. 13 משם נסעו [illegible] ibid. מעבר [illegible] ibid. במדבר [illegible] ibid. היצא [illegible] ver. 15 ואשד הנחלים [illegible] ibid. אשר [illegible] ibid. ער [illegible] v. 16 הוא [illegible] ib. למשה אסף את [illegible] ib. ואתנה [illegible] v. 18 כרוה [illegible] ib. במשענתם [illegible] ib. וממדבר [illegible] v. 19 נחליאל ומנחליאל [illegible] v. 20 ונשקפה [illegible] τὸ βλέπον. poſt v. 20 adduntur quædam ex Deut. cap. 2. v. 21 non ſunt in Heb. [illegible] λόγοις εἰρηνικοῖς. v. 22 לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר—נעבר גבלך: pro quibus in Samar. adhibentur quædam ex Deut. cap. 2, nempe hæc, [illegible] v. 23 סיחן [illegible] ib. ויאסף בגבלו [illegible] deinde adduntur quædam in Samar. ex Deut. cap. 2, viz. hæc, [illegible] ver. 24 ישראל לפי [illegible] ver. 26 נלחם [illegible] v. 28 עד [illegible] ἕως. v. 29 בשבית [illegible] ib. אמרי [illegible] v. 30 אבד [illegible] ib. נפח [illegible] ib. אשר [illegible] πῦρ. v. 23 יעזר [illegible] v. 35 ואת בניו deſunt in Samarit.

CAP. XXII.

Vers. 4 ילחכו הקהל [illegible] ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη. *v.* 5 הנה *prius.* [illegible] *sic etiam ver.* 11. *ib* הנה *posterius.* [illegible] καὶ ἰδοὺ. *ver.*6 ואשר [illegible] *ib.* יואר [illegible] *ver.*7 וקסמים [illegible] *v.*9 מי [illegible] τί. *ver.*11 הנה העם [illegible] *ib.* היוצא [illegible] *ver.*12 עמהם [illegible] *ver.* 14 ויקומו [illegible] *ver.* 15 ויסף [illegible] *v.*18 מלא [illegible] *v.* 19 אדעה [illegible] *v.* 20 ויבא אלהים [illegible] *vers.* 22 הולך [illegible] *vers.* 24 במשעול [illegible] *v.* 26 ויוסף [illegible] *ib.* ויעמוד [illegible] *v.* 27 לבלעם [illegible] *ver.* 29 התעללת [illegible] *ver.* 30 ההסכן [illegible] *ver.* 31 וישתחו [illegible] *ver.* 32 לשטן [illegible] εἰς διαβολήν σου. *ibid.* ירט [illegible] *ver.* 33 אתכה הרגתי [illegible] *ver.* 34 רע [illegible] *ver.* 35 אתה תדבר [illegible] τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. *ver.* 37 הלא [illegible] *ver.* 38 היכל [illegible] *ib.* בפי [illegible] *ibid.* אתו אדבר [illegible] *v.*39 ויבאו [illegible] *ib.* חצות [illegible] *v.*41 קצה [illegible]

CAP. XXIII.

Vers. 1 בנה [illegible] *ib.* מובחות [illegible] v. 3 לבלק [illegible] *ib.* יקרה יהוה [illegible] φανεῖται ὁ Θεός. ver. 4 ויקר אלהים [illegible] *ver.* 5 וישם יהוה אל בלעם [illegible] *v.* 6 עלתו [illegible] τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ. *v.* 7 מן ארם [illegible] *v.* 8 קבה [illegible] *v.* 9 צרים [illegible] *ibid.* ישכון [illegible] *ver.* 10 את־רבע [illegible] *ib.* תמת [illegible] *ver.* 11 ברך [illegible] *v.* 12 בפי [illegible] *v.* 13 אשר *deest in Sam.* *ver.* 15 [illegible] עלתך [illegible] *ibid.* אקרה [illegible] *ver.* 16 ויקר יהוה [illegible] לו [illegible] *ver.* 17 והנו [illegible] *ibid.* עלתו [illegible] *ibid.* [illegible] *ver.* 18 קום ושמע [illegible] *ver.* 19 ודבר [illegible] λαλήσει. *ver.* 20 הנה ברך [illegible] *ib.* וברך [illegible] εὐλογήσω. *v.* 21 הביט [illegible] *ib.* און [illegible] *v.*22 כתועפת [illegible] & *sic cap.* 24. *v.* 8. *ver.* 24 כלביא [illegible] & *sic cap.* 24. *v.*9. *ibid.* וכארי [illegible] *v.* 25 ברך [illegible] & *sic cap.* 24. *v.* 10. *v.* 26 הלא [illegible] *ver.* 27 לכה [illegible] *ver.* 29 מובחות [illegible] *ver.* 30 אמר [illegible]

CAP. XXIV.

Ver. 4 נאם שמע אמרי אל *desunt in Sam.* *ib.* עינים [illegible] *ver.* 5 משכנתיך [illegible] *ver.* 6 נטיו [illegible] *ibidem* כננת [illegible] *ibid.* נטע [illegible] ἔπηξε. *v.*7 מאגג [illegible] ἡ Γώγ. *ib.* ותנשא [illegible] *v.* 8 מוציאו [illegible] *v.* 9 כארי [illegible] *ver.* 10 קראתיך [illegible] *ib.* פעמים [illegible] *ver.* 12 הלא [illegible] *ver.* 13 [illegible] *ib.* ווהב [illegible] *ib.* לעבר [illegible] *ib.* אדבר [illegible] *ib.* מלא *ver.* 14 הולך [illegible] *ib.* לכה [illegible] *ibid.* אשר [illegible] *v.* 17 פאתי [illegible] *ibid.* וקרקר [illegible] *ver.* 18 ירשה *bis.* [illegible] *ibid.* שעיר [illegible] *v.* 19 שריד [illegible] *v.* 20 עדי אבד [illegible] & *sic ver.*24. וצים *ver.* 22 עד מה אשור תשבך [illegible] *ver.* 24 [illegible] *ib.* וענו *bis.* [illegible] *ver.* 25 וישב [illegible]

CAP. XXV.

Vers. 2 ותקראן [illegible] *v.* 3 ישראל [illegible] *v.* 4 קח את־כל־ראשי העם והוקע אותם ליהוה נגד השמש וישב [illegible] איש ישראל *ver.* 6 המה [illegible] *ver.* 9 המתים [illegible] *ver.* 14 [illegible] *v.* 15 כובי [illegible] *ib.* אמות [illegible] *ver.* 17 צרור [illegible] Ἐχθραίνετε.

CAP. XXVI.

Vers. 2 ויאמר [illegible] καὶ ἐλάλησε. *ver.* 5 בני [illegible] υἱοὶ Ν. *ibid.* החנכי [illegible] *ibid.* הפלאי [illegible] *v.*7 משפחת [illegible] & *sic ver.* 14, 15, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 27, &c. *ver.*8 ובני [illegible] *ibidem* ודתן [illegible] *ver.* 9 הצו [illegible] ἐπισυστάντες. *ibidem* בהצתם [illegible] ἐν τῇ ἐπισυστάσει. *v.* 10 ואת קרח [illegible] *ibid.* האש את [illegible] *v.* 12 למשפחתם [illegible] ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών. *ver.* 16 לערי משפחת הערי [illegible] τῷ Ἀδδὶ δῆμος ὁ Ἀδδί. *ver.* 17 לארוד [illegible] τῷ Ἀροαδί. *ibid.* אראלי [illegible] *ver.* 18 בני גד [illegible] *v.* 21 לחמול [illegible] MS. A. τῷ Ἰαμουήλ. *ib.* החמולי [illegible] ὁ Ἰαμουηλί. *ver.* 23 תולע [illegible] *ib.* לפוה [illegible] *v.* 24 לישוב [illegible] *ver.* 27 הזבלוני [illegible] Ζαβουλών. *ver.* 29 לגלעד *deest in Sam.* *ver.* 31 אשריאל [illegible] *v.* 33 היו [illegible] *ver.* 34 ופקדיהם [illegible] ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν. *v.* 35 אלה [illegible] Καὶ οὗτοι. *ib.* לתחן [illegible] *ver.* 36 [illegible] Οὗτοι. *vers.* 38 לאשבל [illegible] *ibidem* האשבלי ואלה [illegible] *v.* 39 שפופם [illegible] Σωφάν. *v.* 40 ויהיו בני בלע ארד ונעמן *desunt in Sam.* *ibid.* הנעמי [illegible] ὁ Νοεμανί. *vers.* 41 [illegible] ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν. *v.* 43 לפקדיהם [illegible] ופקדיהם לבני בריעה *v.* 44 הימנה [illegible] ὁ Ἰαμινί. *ib.* ישוי [illegible] *v.* 45 *desunt in Sam.* *v.*49 שלם [illegible] *v.* 51 פקודי [illegible] & *sic v.* 57, 63, 64. *ib.* שבע מאות [illegible] καὶ ἑπτακόσιοι. *v.* 55 ינחלו [illegible] *ver.* 56 תחלק [illegible] *ver.* 57 הלוי [illegible] *ver.* 58 לוי [illegible] υἱῶν Λευί. *ib.* משפחת המושי משפחת הקרחי [illegible] (*cæteris etiam præponitur copula in Sam.*) δῆμος ὁ Κορὶ, καὶ δῆμος ὁ Μουσί. *ver.* 65 ימתו [illegible]

CAP. XXVII.

Vers. 1 נעה וחגלה [illegible] καὶ Νουά, &c. *ib.* ומלכה [illegible] *ver.*3 מת [illegible] *ibid.* היו [illegible] ἐστιν. *v.* 4 תנה [illegible] δότε. *ver.* 5 ויקרב [illegible] *ver.*6 & 12 ויאמר [illegible] Καὶ ἐλάλησε. *ver.*7 נתן [illegible] *ib.* אביהם [illegible] *ver.*8 והעברתם [illegible] *ver.* 11 הקרב [illegible] *ib.* וירש אתה [illegible] *ver.* 12 *non est in Heb.* [illegible] *ver.*13 וראיתה [illegible] *ib.* עמך [illegible] τὸν λαόν σου. *ver.* 14 כאשר [illegible] *ib.* פי [illegible] *ver.* 16 רוחת [illegible] *ib.* בשר [illegible] *ver.* 17 יבא [illegible] *ibid.* העדה [illegible] *ver.* 18 איש [illegible] *ver.* 19 וצויתה [illegible] *ver.*20 ונתת [illegible] *ib.* למען [illegible] *ibid.* יצאו [illegible] *ver.* 21 פיו [illegible] *ibid.* ישמעו [illegible] *ib.* יבאו [illegible] *v.*23 ידיו [illegible] *deinde ver.* 23 *adduntur quædam ex Deut.*3.v.21. [illegible]

CAP. XXVIII.

Vers. 2 צו [illegible] *ibid.* לאשי [illegible] *ibid.* במועדו [illegible] *v.* 3 האשה* [illegible] *ib.* עלה [illegible] *ver.*4 אחד [illegible] *ver.*5 [illegible] *deest. in Sam.* & *Græc.ib.* רביעת [illegible] & *sic ver.* 7, 14. [illegible] *ib.* ונסכה [illegible] *ver.* 13 עשרן [illegible] בשבתו [illegible] *v.*15 יעשה [illegible] & *sic ver.* 24. *ib.* ונסכו [illegible] יהיה & *sic ver.* 24. *v.* 16 ובחדש [illegible] *v.* 17 יאכל [illegible] *ver.* 21 עשרון [illegible] & *sic ver.* 29. *ibid.* תעשה *deest in Sam.* *ver.* 22 ושעיר חטאת אחד [illegible] χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας. *sic item ver.* 30. & *cap.* 29. *v.* 28, 31, 34, 38. *ver.* 24 תעשו ליום [illegible] *ib.* ימים [illegible] *ib.* ריח [illegible] εἰς ὀσμήν. *ver.*26 הבכורים [illegible] *ib.* [illegible] *ver.*27 *non est in Heb.* [illegible] *ibid.* לריח [illegible] *ibid.* [illegible] *ibid.* שבעה כבשים בני שנה [illegible] ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους. *v.*28 שני [illegible] καὶ δύο. *v.* 31 ומנחתו [illegible]

CAP. XXIX.

Vers. 3 שני [illegible] καὶ δύο. & *sic. ver.* 9, 14. *ver.* 4 אחד [illegible] Δέκατον δέκατον. *v.* 5 חטאת [illegible] περὶ ἁμαρτίας. & *sic ver.* 11, 16, 19, 25. *v.*6 ונסכיהם [illegible] & *sic v.* 19. *vers.* 7 כל [illegible] καὶ πᾶν. *vers.* 8 איל [illegible] *vers.* 10 [illegible] *v.*11 שעיר [illegible] Καὶ χίμαρον. *ver.* 12 *non est in Heb.* [illegible] τέλος. *ver.*13 אילם [illegible] & *sic ver.*14, 18, 20, 21, 23, 24, 27, 29, 30, 32, 33. *ibid. non est in Heb.* [illegible] *ver.* 14 פרים [illegible] *ver.* 15 כבשים [illegible] *ibid. non est in Hebr.* [illegible] מנחתה [illegible] & *sic v.* 25, 31, 34. *ver.* 22 ונסכה [illegible] αἱ σπονδαὶ αὐτῶν. & *sic v.* 25, 28, 31, 34, 38. *v.* 24 מנחתם [illegible] & *v.*37. *v.*35 ביום [illegible] Καὶ τῇ ἡμέρᾳ.

CAP. XXX.

Vers. 3 דברו [illegible] *ibid.* היצא [illegible] *ver.* 5 ואסרה [illegible] τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς. *ib.* אשר [illegible] *ib.* יקום [illegible] μενοῦσιν. & *sic v.*6, 12, 13. *ubi in Græc.* στήσονται. *v.*6 הניא [illegible] ἀνανεύων ἀνανεύσῃ. *ib.* הניא [illegible] *v.*8 *non in Heb.* [illegible] πᾶσαι. *ibid.* יקמו [illegible] *ver.*9 יניא [illegible] *ib.* [illegible] αἱ εὐχαὶ αὐτῆς. *ibid.* ואת [illegible] *ver.* 11 בשבעה [illegible] & *sic ver.* 14. *ver.* 12 אסר [illegible] οἱ δεσμοὶ αὐτῆς. *ver.*13 [illegible] *sic etiam vers.*16. *v.*14 לענת [illegible] *v.*15 החרש [illegible] *bis in hoc ver. sic etiam ante. ibid.* הקים *bis.* [illegible] *ver.* 16 [illegible] *ver.* 17 בין *posterius.* [illegible] καὶ ἀναμέσον. *ibid.* בית [illegible] ἐν οἴκῳ.

CAP. XXXI.

Vers. 2 אחר [illegible] καὶ ἔσχατον. *ib.* עמיך [illegible] τὸν λαόν σου. *ver.* [illegible] המלקוח [illegible] *ver.* 12 ויבאו [illegible] & *ver.* 53. *ibid.* [illegible] *v.* 13 ויצאו [illegible] Καὶ ἐξῆλθε. v. 14 פקודי [illegible] *non est in Hebr.* [illegible] ἰδού. *vers.* 16 הן [illegible] *vers.* 18 החיו [illegible] *ver.* 19 *non est in Hebr.* [illegible] *ibid.* ושביכם [illegible] *ver.* [illegible] ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי [illegible] *ib.* את משה *deest in Sam.* v. 22 את [illegible] καί. v. 23 יבא *bis.* [illegible] *Post* v. 24 *in Samarit. additur petitio omnium a* v.21. 26 מלקח [illegible] v.27 היצאים [illegible] & *sic* v. 28, 36. v. 28 *non est in Heb.* [illegible] v. 29 [illegible] *ib.* תרומת [illegible] v. 30 ממחצת [illegible] v.43. v.32 המלקוח [illegible] v.36 הצאן [illegible] v.37 חמש [illegible] v. 38 ובקר [illegible] & *sic* v. 44. v. 47 האחז [illegible] *ib.* [illegible] v.50 ונקרב [illegible] v.52 כל־זהב [illegible] v.52 מאות [illegible] καὶ ἑπτακόσιοι.

CAP. XXXII.

Vers. 1 *non sunt in Heb.* [illegible] & *sic ver.* 2, 6, 29, 31. *ib.* יעזר [illegible] & *sic v.* 3, 35. *ib.* ויבאו [illegible] *v.* 3 דיבן [illegible] & *sic v.* 34. *ib.* בען [illegible] *v.* 5 אל [illegible] *v.* 7 תנואון [illegible] *v.* 14 אף [illegible] *ver.* 15 תשובן [illegible] & *sic v.* 22. *v.* 17 הביאנם [illegible] *ver.* 18 התנחל [illegible] κατακληρονομηθῶσιν. *ib. non est in Heb.* [illegible] *v.* 22 נקים [illegible] ונדרת [illegible] & *sic ver.* 36. *ibid.* והיצא [illegible] *v.* 25 ויאמר בני גד ובני ראובן אל [illegible] תעשו [illegible] Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ υἱοὶ Γὰδ πρός. *ver.* 26 נשינו מקננו [illegible] *copula item in Græc.* *ver.* 28 אבות [illegible] *v.* 29 אלהם [illegible] בני גד ובני ראובן [illegible] οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ [illegible] & *sic ver.* 31, 39. *v.* 30 בתככם [illegible] *v.* 32 נחנו [illegible] *ver.* 33 מנשה [illegible] *ver.* 35 יגבהה [illegible] *v.* 38 מעון [illegible] *ver.* 39 וילכדה [illegible] *ib.* ויורש [illegible] חותיהם [illegible]

CAP. XXXIII.

Vers. 5 בסכת [illegible] *ver.* 7 וישב [illegible] καὶ παρενέβαλον. & *sic* [illegible] *v.* 9 אילמה ובאלים [illegible] מפני [illegible] *ib.* עינת [illegible] *v.* 13 באלוש [illegible] & *sic ver seq.* *ver.* 16 קברת [illegible] ברפידים [illegible] & *sic ver. seq.* *sic versu sequente.* *v.* 17 חצרת [illegible] & *sic v. seq.* *ver.* 20 לבנה [illegible] & *sic ver. seq.* רמן [illegible] & *sic ver. seq.* *ver.* 28 מתקה [illegible] & *sic v. seq.* *v.* 29 [illegible]

ࠁࠇࠔࠌࠅࠍࠄ & sic ver. seq. ver. 30 מסרת ࠌࠅࠎࠓࠅࠕ & sic
ver. 31. ver. 32 הגדגד ࠄࠂࠃࠂࠃࠄ & sic ver. 33. ver. 35 עצין
ࠏࠑࠉࠅࠍ & sic ver. 36. ver. 39 במתו ࠁࠌࠅࠕࠅ ver. 40 בבא
ࠁࠁࠅࠀ ver. 41 & 42 צלמנה ࠑࠋࠌࠅࠍࠄ v. 42 & 43 פונן ࠐࠉࠍࠅࠍ
φινώ. v. 43 & 44 אבת ࠀࠁࠅࠕ v. 45 & 46 דיבן ࠃࠉࠁࠅࠍ v. 46
& 47 עלמן ࠏࠋࠌࠅࠍ v. 48 & 50 ירחו ࠉࠓࠉࠇࠅ ver. 49 הישמת
ࠄࠉࠔࠉࠌࠅࠕ ib. השטים ࠄࠔࠉࠈࠉࠌ ver. 52 מסכתם ࠌࠔࠊࠉࠅࠕࠌ ver. 54
למשפחתיכם ࠋࠌࠔࠐࠇࠅࠕࠉࠊࠌ ibid. תרבו ࠕࠓࠁࠅ ibid. אל ࠏࠋ
ib. שמה ࠔࠌ v. 55 לצנינם ࠋࠑࠍࠉࠍࠌ

CAP. XXXIV.

Vers. 1 צו ࠑࠅࠄ ib. אלהם ࠀࠋࠄࠉࠌ v. 2 לגבלתיה ࠋࠂࠁࠅࠋࠕࠉࠄ
נגב bis. ࠍࠂࠁࠄ v. 4 תוצאתיו ࠕࠅࠑࠀࠕࠅ ἡ διέξοδος αὐτοῦ. v. 5
מעצמון ࠌࠏࠑࠌࠅࠍࠄ ἀπὸ Ἀσεμωνᾶ. ibid. נחלה ࠍࠇࠋ ibid. & v. 9, 12
תוצאתיו ࠕࠅࠑࠀࠕࠅ ἡ διέξοδος. ib. הימה ࠄࠉࠌ v. 6 ים bis. ࠉࠌࠄ
ib. וגבול posterius. ࠉࠂࠁࠋ ὁριεῖ. v. 7 צפון ࠑࠐࠅࠍࠄ & sic v. 9. v. 8.
מהר ࠅࠌࠄࠓ Καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους. ib. לבא ࠋࠁࠅࠀ ibid. חמת ࠇࠌࠕࠄ εἰς
Ἐμαθ. ib. והיו תוצאת ࠅࠄࠉࠄ ࠕࠅࠑࠀࠕࠅ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ. ib.
הגבל ࠄࠂࠁࠅࠋ & sic v. 9, 11 bis, 12. ibid. צדדה ࠑࠃࠃࠄ Σαραδάκ.

v. 9 והיו ࠅࠄࠉࠄ καὶ ἔσται. & sic v. 12. v. 11 משפם ࠌࠔࠐࠌࠄ ib. על
ࠀࠋ v. 15 ירחו ࠉࠓࠉࠇࠅ v. 20 ולמטה ࠋࠌࠈࠄ Τῆς φυλῆς. v. 21 בנימן
ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ ibid. אלידד ࠀࠋࠃࠃ Ἐλδάδ. v. 23 חניאל ࠇࠍࠀࠋ ibid.
אפד ࠀࠐࠅࠃ

CAP. XXXV.

Vers. 1 ירחו ࠉࠓࠉࠇࠅ v. 2 צו ࠑࠅࠄ v. 3 רכשם ࠓࠊࠅࠔࠌ v. 5
נגב ࠍࠂࠁࠄ ibid. ים ࠉࠌࠄ ibid. צפון ࠑࠐࠅࠍࠄ v. 6 לנס ࠋࠍࠅࠎ
ver. 8 ינחלו ࠉࠍࠇࠋ ver. 10 אלהם ࠀࠋࠄࠉࠌ ibid. ארצה ࠀࠋ ࠀࠓࠑ
v. 12 ימות ࠉࠌࠅࠕ & sic v. 17. ver. 18 או ࠅࠀࠌ Ἐὰν δέ. ver. 22 הדפו
ࠄࠃࠐࠄࠅ v. 25 הרצח ࠄࠓࠅࠑࠇ ver. 32 אתם ࠀࠕࠌ ࠉࠅࠔࠁࠉࠌ κατοικεῖτε:
v. 34 תחטא ࠕࠈࠌࠀࠅ μιαίνετε.

CAP. XXXVI.

Vers. 1 משפחת ࠌࠔࠐࠇࠅࠕ v. 3 גרל ࠂࠅࠓࠋ v. 6 אביהם ࠀࠁࠉࠄࠍ
v. 7 תסב ࠕࠎࠅࠁ & sic v. 9. v. 8 תהיה ࠉࠄࠉࠄ v. 11 ותהיינה ࠅࠕࠄࠉࠍࠄ
v. 12 ממשפחת ࠌࠌࠔࠐࠇࠅࠕ v. 13 ירחו ࠉࠓࠉࠇࠅ

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

Vers. 4 יושב ࠉࠔࠁ ver. 7 שכניו ࠔࠊࠉࠍࠉࠅ ibid. ובנגב ࠅࠁࠍࠂࠁ
ver. 8 ראה ࠓࠀࠅ Ἴδετε. ibid. נשבע יהוה ࠍࠔࠁࠏࠕࠉ ὤμοσα. ibid.
להם ולזרעם ࠋࠆࠓࠏࠌ vers. 9 אלכם ࠀࠋࠉࠊࠌ vers. 13 ואשמם
ࠅࠀࠔࠉࠌࠌ v. 15 ושרי חמשים ࠅࠔࠓࠉ ࠇࠌࠔࠉࠌ ib. עשרת ࠏࠔࠓࠅࠕ
ver. 16 שמע ࠔࠌࠏࠅ Διακούετε. ver. 17 תקרבון ࠕࠒࠓࠉࠁࠅࠍ ver. 19
ונסע ונלך ࠅࠍࠎࠏ ࠅࠍࠋࠊ v. 20 אלכם ࠀࠋࠉࠊࠌ ver. 22 ויחפרו
ࠅࠉࠇࠐࠓࠅ v. 25 וישבו ࠅࠉࠔࠉࠁࠅ ibid. ובא אליהן ࠅࠉࠁࠀࠅ ࠏࠋࠉࠄࠍ
ver. 26 לעלת ࠋࠏࠋࠅࠕ ver. 28 המסו ࠄࠌࠉࠎࠅ ibid. ורם ࠅࠓࠁ
καὶ πλ. ibid. ערים ࠅࠏࠓࠉࠌ καὶ πόλεις. ibid. גדלת ובצורת ࠂࠃࠋࠅࠕ
ࠅࠁࠑࠅࠓࠅࠕ vers. 33 לתור ࠋࠕࠓ ibid. לחנתכם ࠋࠇࠍࠅࠕࠊࠌ ibid.
לראתכם ࠋࠓࠀࠅࠕࠊࠌ v. 35 לתת deest in Sam. & Græc. v. 36
יען אשר ࠉࠏࠍ ࠊࠉ v. 37 תבא שם ࠕࠁࠅࠀ ࠔࠌࠄ & sic ver. 38.
v. 38 חזק ࠇࠆࠒ v. 39 אשר לא ידעו היום טוב ורע desunt in Sam.
vers. 40 פנו לכם וסעו ࠐࠍࠅ ࠅࠎࠏࠅ ࠋࠊࠌ vers. 41 non est in Hebr.
ࠀࠋࠄࠉࠍࠅ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ib. לעלת ࠋࠏࠋࠅࠕ v. 43 ואדבר ࠅࠀࠃࠁࠓ
ibid. non est in Heb. ࠀࠋࠄࠉࠌ ib. ותזדו ࠅࠕࠆࠉࠃࠅ v. 44 האמרי
ࠄࠀࠌࠓࠉ ࠄࠉࠔࠁ

CAP. II.

Vers. 1 ונפן ונסע ࠅࠍࠎࠏ ࠅࠍࠐࠍ ver. 3 סב ࠎࠁࠅ ibid. צפנה
ࠑࠐࠅࠍࠄ v. 4 צו ࠑࠅࠄ ibid. הישבים ࠄࠉࠅࠔࠁࠉࠌ & sic ver. 8, 22,
23, 29 bis. ver. 6 תשברו ࠕࠔࠁࠉࠓࠅ ib. תכרו ࠕࠊࠉࠓࠅ ver. 7 ידך
ࠉࠃࠉࠊ τῶν χειρῶν σου. ibid. לכתך ࠋࠊࠕࠊ huic versui subjunguntur
quædam ex Num. 20, nempe [illegible]
[illegible] ver. 8 ונעבר ࠅࠍࠏࠁࠓ ibid. מאילת ࠌࠀࠉࠋࠅࠕ
ib. ונפן ࠅࠍࠐࠍ ver. 9 תצר ࠕࠑࠅࠓ ibid. בם מלחמה ࠁࠌ ver. 11
רפאים יחשבו גם הם כענקים desunt in Sam. ibid. אמים ࠀࠉࠌࠉࠌ
ver. 12 החרים ࠄࠇࠅࠓࠉࠌ ib. וישמידום ࠅࠉࠔࠌࠉࠃࠅࠌ ib. וישבו
ࠅࠉࠔࠁࠅ ib. תחתם ࠕࠇࠕࠉࠄࠌ et sic ver. 21, 22, 23.
v. 13 עתה ࠅࠏࠕࠄ Νῦν οὖν. ib. קמו ࠒࠅࠌࠅ ibid. non est in Heb. ࠅࠎࠏࠅ καὶ
ἀπάρατε. ver. 17 וידבר ࠅࠉࠀࠌࠓ ver. 19 עובר ࠏࠁࠓ v. 21 וישמידם
ࠅࠉࠔࠌࠉࠃࠅࠌ ib. ויירשם ࠅࠉࠓࠉࠔࠅࠌ et sic ver. 22. v. 23 היצאים
ࠄࠉࠅࠑࠀࠉࠌ ver. 25 אחל ࠄࠇࠋ Ἐνάρχου. ib. ישמעון ࠉࠔࠌࠏࠅ v. 26
ࠅࠀࠔࠋࠇ ib. קדמות ࠒࠃࠉࠌࠅࠕ v. 28 תשברני ࠕࠔࠁࠉࠓࠍࠉ ואשלח
ver. 29 נעבר ࠍࠏࠁࠅࠓ ver. 30 העברנו ࠄࠏࠁࠉࠓࠍࠅ ver. 31 non sunt
in Heb. ࠔࠉࠄࠅࠍ ࠌࠋࠊ ࠇࠔࠁࠅࠍ ࠄࠀࠌࠓࠉ βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορῥαῖον. ver. 33
ונחרם ࠅࠍࠊࠄ ibid. בנו ࠁࠍࠉࠅ ver. 34 ונלכד ࠅࠍࠋࠊࠃ ibid.
והנשים ࠅࠄࠍࠔࠉࠌ ibid. עיר ࠏࠓࠉࠄࠌ τῶν πόλεων αὐτῶν. ibid.
ࠄࠍࠔࠉࠌ v. 36 לפנינו ࠋࠐࠍࠉࠍࠅ εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν. v. 37 יבק ࠉࠁࠅࠒ
ib. צוה ࠑࠅࠄ ἐνετείλατο MS. A addit ἡμῖν.

CAP. III.

Vers. 1 ונפן ונעל ࠅࠍࠐࠍ ࠅࠍࠏࠋ ver. 3 ונכהו ࠅࠍࠊࠄࠅ ver. 4
ࠅࠍࠋࠊࠃ ver. 5 בצרת ࠁࠑࠅࠓࠅࠕ ver. 6 ונחרם ࠅࠍࠇࠓࠉࠌ
ib. החרם ࠄࠇࠓࠉࠌ v. 10 המישר ࠄࠌࠉࠔࠅࠓ ver. 11 הלה ࠄࠋࠀ
v. 12 non est in Hebr. ࠅࠇࠑࠉ τὸ ἥμισυ. ver. 14 יאיר prius. ࠉࠀࠓ
Καὶ Ἰαίρ. ib. הגשורי ࠄࠂࠔࠅࠓࠉ v. 16 וגבל ࠅࠂࠁࠅࠋ et sic ver. seq.
ibid. ועד ࠏࠃ ἕως. ver. 12 והירדן ࠅࠄࠉࠓࠃࠍ ver. 18 ואצו ࠅࠀࠑࠅࠄ
v. 19 נשיכם וטפכם ࠍࠔࠉࠊࠌ ࠅࠈࠐࠊࠌ ib. ומקנכם ࠅࠌࠒࠍࠉࠊࠌ
καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν. ver. 20 וירשו ࠅࠉࠓࠔࠅ ver. 21 ההוא ࠄࠄࠉࠀ et
sic v. 23. ib. הראת ࠄࠓࠀࠅࠕ ib. כל אשר ࠀࠕ ࠀࠔࠓ ib. אלהיכם
deest in Sam. ver. 22 תיראום ࠕࠉࠓࠀࠌ ver. 23 החלות ࠄࠇࠋࠕ
v. 27 צפנה ࠑࠐࠅࠍࠄ v. 27 וצו ࠅࠑࠅࠄ ib. ינחיל ࠉࠍࠇࠋ

CAP. IV.

Vers. 1 תחיו ࠕࠇࠉࠅࠍ v. 2 תספו ࠕࠅࠎࠐࠅࠍ ibid. non est in Heb.
ࠄࠉࠅࠌ vers. 5 ראה ࠓࠀࠅ Ἴδετε. vers. 6 הוא ࠄࠉࠀ ibidem ישמעון
ࠉࠔࠌࠏࠅ ib. חכם ࠇࠊࠌ ver. 7 קרבים ࠒࠓࠅࠁࠉࠌ ver. 9 ושמר
ࠅࠔࠌࠓ v. 10 בחרב ࠁࠇࠅࠓࠁ & sic v. 15. ואשמעם ࠅࠀࠔࠌࠏࠌ
ver. 11 לב ࠋࠁࠁ v. 13 לחות ࠋࠅࠇࠅࠕ v. 14 לעשתכם ࠋࠏࠔࠅࠕࠊࠌ
v. 17 תעוף ࠕࠏࠐ v. 19 השמימה ࠄࠔࠌࠉࠌ v. 21 וישבע deest in Sam.

ver. 25 תוליד ࠕࠅࠋࠉࠃࠅ ver. 27 העידתי ࠄࠏࠃࠕࠉ v. 29 ובקשתם
ࠅࠁࠒࠔࠕࠌ ibid. ומצאת ࠅࠌࠑࠀࠕࠌ καὶ εὑρήσετε αὐτόν. vers. 30 בקלו
ࠁࠒࠅࠋࠅ v. 32 ראשנים ࠓࠀࠔࠅࠍࠉࠌ ibid. הנהיה ࠄࠍࠄࠉࠄ v. 33
non est in Heb. ࠇࠉࠉࠌ ζῶντος. ver. 34 במסת באתת ובמופתים
ࠁࠌࠎࠅࠕ ࠁࠀࠅࠕࠅࠕ ࠅࠁࠌࠅࠐࠕࠉࠌ ib. במוראים ࠁࠌࠓࠀࠉࠌ ib. לעיניך
ࠋࠏࠉࠍࠉࠊ v. 37 בזרעו אחריו ࠁࠆࠓࠏࠌ ࠀࠇࠓࠉࠄࠌ τὸ σπέρμα αὐτῶν
μετ᾽ αὐτούς. ibid. בכחו ࠁࠊࠇࠅ v. 39 והשבת ࠅࠄࠔࠁࠕࠄ ibid. אל
ࠏࠋ v. 41 יבדיל ࠉࠁࠃࠋ ibid. מזרחה שמש ࠌࠆࠓࠇ ࠄࠔࠌࠔ v. 42
המישר ࠄࠌࠉࠔࠅࠓ ver. 43 מתמל שלשם ࠌࠕࠌࠅࠋ ࠔࠋࠔࠅࠌ ibid.
ראמות ࠓࠀࠌࠅࠕ ver. 45 העדת ࠄࠏࠃࠅࠕ ibid. והחקים ࠅࠄࠇࠒࠉࠌ
ver. 46 יושב ࠉࠔࠁ v. 47 שמש ࠄࠔࠌࠔ v. 48 שיאן ࠔࠉࠀࠅࠍ v. 49
non est in Heb. ࠉࠌ ࠄࠌࠋࠇ

CAP. V.

Vers. 1 אלהם ࠀࠋࠄࠉࠌ ibid. לעשתם ࠋࠏࠔࠅࠕࠌ ver. 2 בחרב
ࠁࠇࠅࠓࠁ ver. 5 אנכי ࠅࠀࠍࠊࠉ Κἀγώ. ibid. ובניכם ࠅࠁࠉࠍࠉࠊࠌ ibid.
ࠄࠄࠉࠀ ver. 6 תשתחוה ࠕࠔࠕࠇࠅࠉ ib. שלשים ࠔࠋࠅࠔࠉࠌ ההוא
ver. 10 מצותו ࠌࠑࠅࠕࠉ ver. 12 לקדשו ࠋࠒࠃࠔࠅ ver. 14 ועבדך
ࠅࠏࠁࠃࠊ ὁ παῖς σου. ib. ושורך ࠅࠔࠅࠓࠊ ὁ βοῦς σου. v. 15 ויצאך ࠅࠉࠅࠑࠀࠊ
ib. בזרע ࠁࠆࠓࠅࠏ v. 16 יאריכן ࠉࠀࠓࠊࠅࠍ v. 18, 19, & 20 ולא
ࠋࠀ Οὐ. ver. 21 לא תחמד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך ࠋࠀ
ࠕࠇࠌࠃ ࠁࠉࠕ ࠓࠏࠊ ࠋࠀ ࠕࠇࠌࠃ ࠀࠔࠕ ࠓࠏࠊ ࠔࠃࠄࠅ ib. ועבדו ࠏࠁࠃࠅ ib.
adduntur quædā ex c. 27 hujus libri ࠅࠄࠉࠄ ࠊࠉ ࠉࠁࠉࠀࠊ ࠉࠄࠅࠄ ࠀࠋࠄࠉࠊ ࠀࠋ ࠀࠓࠑ ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ ࠀࠔࠓ ࠀࠕࠄ ࠁࠀ ࠔࠌࠄ ࠋࠓࠔࠕࠄ ࠅࠄࠒࠌࠕ ࠋࠊ ࠀࠁࠍࠉࠌ ࠂࠃࠋࠅࠕ ࠅࠔࠃࠕ ࠀࠕࠌ ࠁࠔࠉࠃ ࠅࠊࠕࠁࠕ ࠏࠋ ࠄࠀࠁࠍࠉࠌ ࠀࠕ ࠊࠋ ࠃࠁࠓࠉ ࠄࠕࠅࠓࠄ ࠄࠆࠀࠕ ࠅࠄࠉࠄ ࠁࠏࠁࠓࠊࠌ ࠀࠕ ࠄࠉࠓࠃࠍ ࠕࠒࠉࠌࠅ ࠀࠕ ࠄࠀࠁࠍࠉࠌ ࠄࠀࠋࠄ ࠀࠔࠓ ࠀࠍࠊࠉ ࠌࠑࠅࠄ ࠀࠕࠊࠌ ࠄࠉࠅࠌ ࠁࠄࠓࠂࠓࠉࠆࠉࠌ ࠅࠁࠍࠉࠕ ࠔࠌ ࠌࠆࠁࠇ ࠋࠉࠄࠅࠄ ࠀࠋࠄࠉࠊ ࠌࠆࠁࠇ ࠀࠁࠍࠉࠌ ࠋࠀ ࠕࠍࠉࠐ ࠏࠋࠉࠄࠌ ࠁࠓࠆࠋ ࠀࠁࠍࠉࠌ ࠔࠋࠌࠅࠕ ࠕࠁࠍࠄ ࠀࠕ ࠌࠆࠁࠇ ࠉࠄࠅࠄ ࠀࠋࠄࠉࠊ ࠅࠄࠏࠋࠉࠕ ࠏࠋࠉࠅ ࠏࠋࠅࠕ ࠋࠉࠄࠅࠄ ࠀࠋࠄࠉࠊ ࠅࠆࠁࠇࠕ ࠔࠋࠌࠉࠌ ࠅࠀࠊࠋࠕ ࠔࠌ ࠅࠔࠌࠇࠕ ࠋࠐࠍࠉ ࠉࠄࠅࠄ ࠀࠋࠄࠉࠊ ࠄࠄࠓ ࠄࠄࠅࠀ ࠁࠏࠁࠓ ࠄࠉࠓࠃࠍ ࠀࠇࠓࠉ ࠃࠓࠊ ࠌࠁࠅࠀ ࠄࠔࠌࠔ ࠁࠀࠓࠑ ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ ࠄࠉࠔࠁ ࠁࠏࠓࠁࠄ ࠌࠅࠋ ࠄࠂࠋࠂࠋ ࠀࠑࠋ ࠀࠋࠅࠍ ࠌࠅࠓࠄ ࠌࠅࠋ ࠔࠊࠌ v. 22 non est in Heb. ࠇࠔࠊ σκότος. ibid. הענן
ࠅࠄࠏࠓࠐࠋ ib. לחת ࠋࠅࠇࠅࠕ v. 23 ותקרבו ࠅࠕࠒࠓࠁࠅࠍ והערפל
ver. 24 ואת ࠀࠕ ib. קלו ࠒࠅࠋࠅ ver. 26 כמנו ࠊࠌࠅࠍࠅ v. 27 ואת
ࠅࠀࠕࠄ v. 29 כל prius, deest in Sam. & Græc. ver. 31 והחקים
ࠅࠄࠇࠒࠉࠌ v. 32 תסרו ࠕࠎࠅࠓࠅ v. 33 תלכו ࠕࠋࠊࠅࠍ

CAP. VI.

Vers. 2 חקתיו ࠇࠒࠉࠅ ver. 3 non est in Heb. ࠄࠉࠅࠌ σήμερον. ibid.
תרבון ࠕࠓࠁࠅ ver. 7 בביתך ࠁࠁࠉࠕࠊ ἐν οἴκῳ. ibid. ובלכתך ࠅࠁࠋࠊࠕࠊ
ibid. ובשכבך ࠅࠁࠔࠊࠁࠊ ver. 8 ידך ࠉࠃࠉࠊ ibid. לטטפת ࠋࠈࠅࠈࠐࠕ
ver. 9 מזות ࠌࠆࠅࠆࠅࠕ ver. 10 גדלת וטבת ࠂࠃࠋࠅࠕ ࠅࠈࠅࠁࠅࠕ v. 11
וברת ࠅࠁࠅࠓࠅࠕ λάκκους. ver. 12 non est in Heb. ࠀࠋࠄࠉࠊ τοῦ Θεοῦ σου.
& sic ver. 18. v. 14 תלכו ࠕࠋࠊࠅࠍ ib. סביבותיכם ࠎࠁࠉࠁࠕࠉࠊࠌ
ib. יחרה ࠉࠇࠓ ver. 19 להדף ࠋࠄࠃࠅࠐ v. 20 non est in Heb. ࠅࠄࠉࠄ
Καὶ ἔσται. ib. העדת ࠄࠏࠃࠅࠕ ibid. והחקים ࠅࠄࠇࠒࠉࠌ ver. 21 ויציאנו
ࠅࠉࠅࠑࠉࠀࠍࠅ v. 22 אותת ࠀࠕࠅࠕ ib. ומפתים ࠅࠌࠅࠐࠕࠉࠌ v. 23
ואותנו ࠅࠀࠕࠍࠅ ib. non est in Heb. ࠉࠄࠅࠄ MS. A. Κύριος, &c. v. 24
לחיתנו ࠋࠄࠇࠉࠅࠕࠍࠅ v. 25 לעשת ࠋࠏࠔࠅࠕ

CAP. VII.

Vers. 2 החרם ࠄࠇࠓࠌ v. 4 ועבדו ࠅࠏࠁࠃ καὶ λατρεύσει. ib. וחרה
ࠅࠇࠓ vers. 5 תעשו ࠕࠏࠔࠅࠍ ibid. מזבחותיהם ࠌࠆࠁࠇࠕࠉࠄࠌ ibid.
תתצו ומצבתם תשברו ࠕࠕࠑࠅࠍ ࠅࠌࠑࠁࠕࠄࠌ ࠕࠔࠁࠓࠅࠍ ver. 6
קדוש ࠒࠃࠔ ver. 8 מאהבת ࠌࠀࠄࠁࠕ ibid. השבעה ࠄࠔࠁࠅࠏࠄ
ver. 9 מצותו ࠌࠑࠅࠕࠉࠅ ver. 10 אל bis. ࠏࠋ ib. לשנאו ࠋࠔࠍࠀࠉࠅ
τοῖς μισοῦσιν. vers. 11 ואת החקים ࠀࠕ ࠄࠇࠒࠉࠌ ibid. לעשתם
ࠋࠏࠔࠅࠕࠌ ver. 13 דגנך ࠃࠂࠍࠊ ib. יצהריך ࠉࠑࠄࠓࠊ ib. עשתרת
ࠏࠔࠕࠓࠅࠕ ibid. non est in Heb. ࠉࠄࠅࠄ Κύριος. ver. 17 איכה ࠀࠉࠊ
ver. 19 המסת הגדלת ࠄࠌࠎࠅࠕ ࠄࠂࠃࠋࠅࠕ ibid. האתת ࠄࠀࠕࠅࠕ
ibid. ורע ࠅࠆࠓࠏ ver. 22 האל מפניך ࠄࠀࠋ ࠌࠐࠍࠉࠊ ib. כלתם
ࠊࠋࠅࠕࠌ ver. 23 מהומה ࠌࠄࠅࠌࠄ ibid. השמדם ࠄࠔࠌࠉࠃࠅ ver. 24
והאבדת ࠅࠄࠀࠁࠃࠕ ibid. בפניך ࠋࠐࠍࠉࠊ ibid. השמדך ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ
v. 25 פסילי ࠐࠎࠉࠋࠉ

CAP. VIII

CAP. VIII.

Verſ. 2 ענחך לנסחך [illegible] & *ſic v.* 16. *ib.* את [illegible] *deeſt in Samar. ib.* מצותו [illegible] *ver.* 3 ויאכלך [illegible] *ibid.* ידעון [illegible] & *ſic v.* 16. *v.* 4 רגלך [illegible] οἱ πόδες σου. עינת ותהמרת יצאים *ver.* 7 *non eſt in Heb.* [illegible] καὶ πηγῶν. *ibidem* ותאנה [illegible] συκαῖ. *v.* 10 [illegible] *ibid.* [illegible] על [illegible] *v.* 12 טבים [illegible] *v.* 15 הגדל [illegible] *ib.* שרף [illegible] *ib.* המוציא [illegible] *v.* 16 המאכלך [illegible] *ib.* ועקרב [illegible] *v.* 18 למען [illegible] καὶ ἵνα. *ib. non ſunt in Heb.* [illegible]

CAP. IX.

Verſ. 1 לבא [illegible] *ibid.* עצמים [illegible] *ib.* גדלת ובצרת [illegible] *v.* 3 בהדף [illegible] *v.* 4 והאברתם [illegible] *ver.* 5 אלהיך *deeſt in Samar. ib.* מורישם [illegible] *v.* 7 אל [illegible] *ver.* 8 חרב [illegible] *v.* 10 עמכם [illegible] *v.* 11 לחות [illegible] *ibid.* לחת האבנים *deſunt in Samarit. ver.* 12 *non eſt in Heb.* [illegible] *ver.* 15 ואפן [illegible] *ibid.* וארד [illegible] *ver.* 16 וארא [illegible] *ver.* 17 ואתפש [illegible] *ibid.* לחת [illegible] *ver.* 18 ואתנפל [illegible] & *ſic v.* 25. *ib.* חטאתכם [illegible] τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν. & *ſic ver.* 21. *v.* 20 ואתפלל [illegible] & *ſic v.* 26. *ver.* 21 ואשרף [illegible] *ibid.* ואכת [illegible] *ib.* היטב [illegible] *ib.* ואשלך [illegible] *ibid.* הירד [illegible] *v.* 22 קברת [illegible] *v.* 23 בקלו [illegible] *v.* 24 דעתי [illegible] *v.* 26 ואמר [illegible] *ib.* תשחרת [illegible] *ibid.* יד חוקה [illegible] ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ. *ver.* 28 *non eſt in Heb.* [illegible] οἱ κατοικοῦντες. *ibidem* להביאם [illegible] *ibid.* להמתם [illegible] *ver.* 29 *non eſt in Heb.* [illegible] ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *ibidem* הגדל [illegible] *ibidem* ובזרעך [illegible]

CAP. X.

Verſ. 1 ההוא [illegible] & *ſic ver.* 8. *ib.* כראשנים [illegible] & *ſic ver.* 2, 10. *ver.* 2 ואכתב [illegible] *ib.* הלחת *bis.* [illegible] & *ſic ver.* 3, 4, 5. *ver.* 3 ואעש [illegible] *ib.* ואפסל [illegible] *ibid.* לחת [illegible] *ib.* ואעל [illegible] *v.* 4 אליכם [illegible] *ver.* 5 ואפן וארד נסעו מבארת בני־יעקן מוסרה [illegible] *ib.* ואשם [illegible] *v.* 6 [illegible] *poſterius pars hujus verſus in Samar. habetur poſt ver.* 7. *ver.* 7 נחלי־מים [illegible] לא [illegible] *ver.* 8 ההוא [illegible] *ver.* 10 [illegible] καὶ οὐκ. *v.* 11 *non eſt in Heb.* [illegible] τούτου. *ver.* 13 לשמר [illegible] *verſ.* 15 אותם [illegible] *verſ.* 17 וארני [illegible] *ibid.* הגדל והגבר [illegible] *ver.* 20 אתו [illegible] καὶ αὐτῷ. *ver.* 21 גדלת ונוראת [illegible]

CAP. XI.

Verſ. 1 ומשפטיו ומצותיו [illegible] καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. *ver.* 2 וורעו [illegible] *ver.* 3 מעשיו [illegible] *ibid.* מלך מצרים *deſunt in Samar. ver.* 6 *non ſunt in Heb.* הגדל [illegible] *ver.* 7 הראת [illegible] *ibid.* תאריכו [illegible] *v.* 8 מציך [illegible] *ib.* עברים [illegible] *v.* 9 אתה בא [illegible] *v.* 10 לתת להם ולזרעם [illegible] *ibid.* ברגלך [illegible] *MS. A.* σπορεύεσθε ὑμεῖς. *ibid.* הוא [illegible] *ibid.* מרשית [illegible] *v.* 11 ובקעת [illegible] *ver.* 12 ארץ [illegible] *ib.* שנה [illegible] *ver.* 14 ונתתי [illegible] Καὶ δώσει. & *ſic ver.* 15. *ibid.* ארצכם [illegible] τῇ γῇ σου. *ibid.* יורה [illegible] *ibid.* בטבה [illegible] *ver.* 17 מהרה [illegible] *ibid.* דגנך ותירשך [illegible] *v.* 18 לטוטפת [illegible] *v.* 19 בביתך [illegible] *ib.* ובשכבך [illegible] *v.* 20 מזוות [illegible] *v.* 21 ירבו [illegible] *v.* 22 *non eſt in Hebr.* [illegible] σήμερον. *ibid.* לעשתה [illegible] *ver.* 23 מלפניכם [illegible] *ibid.* ועצמים מכם [illegible] *ver.* 24 מן־הנהר [illegible] καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. *ib.* גבלכם [illegible] *v.* 25 בפניכם [illegible] *ib.* ומוראכם [illegible] *ver.* 21 תשמעו [illegible] & *ſic verſ.* 28. *v.* 29 גרזים [illegible] *v.* 30 המה [illegible] *ib.* אלוני מורה [illegible] *ver.* 31 לבא [illegible] *ver.* 32 *non eſt in Hebr.* [illegible]

CAP. XII.

Ver. 1 תשמרון [illegible] *v.* 2 המקמות [illegible] *v.* 3 מזבחתם [illegible] *ib.* מצבתם [illegible] *v.* 4 תעשון [illegible] *v.* 5 יבחר [illegible] & *ſic v.* 11, 14, 18, 21, 26. *ib.* לשוב [illegible] *ibid.* לשכנו [illegible] *ib.* ובאת [illegible] καὶ ἐλεύσεσθε. *v.* 6 תרומת ידכם [illegible] & *ſic ver.* 11. *ver.* 8 תעשון [illegible] *v.* 9 אלהיך [illegible] *ibid.* לך [illegible] ὑμῖν. *ver.* 11 שמה [illegible] *ibid.* עולתיכם [illegible] *ibid.* מעשרתיכם [illegible] καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν. *ib. non eſt in Heb.* [illegible] *v.* 12 ואמהתיכם [illegible] ועבדיכם [illegible] *ver.* 13 מקום [illegible] *ver.* 14 *non eſt in Heb.* [illegible] *v.* 16 תאכלו [illegible] *v.* 17 דגנך [illegible] *ib.* ותירשך [illegible] *ib.* ובכרת [illegible] *ibid.* ידך [illegible] τῶν χειρῶν σου. *v.* 18 ועבדך [illegible] ὁ παῖς σου. *ver.* 20 אלהיך [illegible] *ib.* גבלך [illegible] *v.* 21 לשום שמו [illegible] *v.* 22 *non eſt in Heb.* [illegible] ἐν σοί. *ibid.* יחדו יאכלנו [illegible] *ver.* 28 שמר [illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] καὶ ποιήσεις. *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] *ib.* הטוב [illegible] והישר [illegible] *ver.* 30 השמדם [illegible] *ibid.* איכה [illegible] *ver.* 31 כר [illegible] *ver.* 32 מצוה אתכם [illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] σήμερον. *ib.* תסף [illegible] *ibid.* תגרע [illegible]

CAP. XIII.

Ver. 4 ך *paragogicum quater accedit fini verborum in Samar. ib.* ובקלו [illegible] *ibid.* תדבקון [illegible] *ver.* 5 חלם [illegible] *ibidem* אלהיכם המוציא אתכם [illegible] τοῦ Θεοῦ σου ἐξαγαγόντος σε. *ver.* 6 *non ſunt in Heb.* [illegible] ἐκ πατρός σου ἢ *ver.* לו [illegible] *v.* 8 הרחקים [illegible] *ibid.* הקרבים [illegible] *v.* 9 בראשונה [illegible] *ver.* 11 ויראון [illegible] *ibid.* [illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] ἔτι. *ver.* 14 היטב [illegible] *ver.* 15 ההוא [illegible] *ibid.* החרם [illegible] *v.* 18 *non eſt in Heb.* [illegible] καὶ τὸ ἀρεστόν.

CAP. XIV.

Verſ. 2 קרוש [illegible] *ibid. non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. תאכל [illegible] φάγεσθε. *v.* 4 ואת [illegible] *ibid.* שור שה [illegible] μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνόν. *ver.* 5 ואקו [illegible] *ib.* ותאו [illegible] השסועה [illegible] מפרסת [illegible] *v.* 7 ממפריסי [illegible] *ib.* השסועה *in Sam. & Græc. ibid.* המה [illegible] *v.* 8 הוא ולא גרה [illegible] καὶ ὀνυχίζει ὀνυχιστῆρας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται. *v.* 9 את [illegible] Καί. *v.* 12 והפרס והעזניה [illegible] *v.* 13 ואת הראה [illegible] והאיה והדיה [illegible] Καὶ τὸν γῦπα, καὶ τὸν ἰκτῖνον. *v.* 15 השחף ואת־הנץ למינהו [illegible] *v.* את [illegible] Καί. *ibidem, habetur in Heb. ver.* 18 [illegible] καὶ ἔποπα. *ib.* והתנשמת [illegible] *v.* 18 והחסידה [illegible] *ib.* הדוכיפת [illegible] *v.* 19 לא יאכלו [illegible] οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτῶν. *ver.* 21 מכר [illegible] *ibid.* קרוש [illegible] *ver.* 22 היצא [illegible] *ib.* שנה *poſterius.* [illegible] κατ᾽ ἐνιαυτόν. ואכלת [illegible] Καὶ φαγῇ αὐτό. *ib.* יבחר [illegible] & *ſic ver.* 24. *ibid. non ſunt in Heb.* [illegible] Κύριος ὁ Θεός σου. שמו [illegible] *ibid.* דגנך [illegible] *ibid.* ובכרת [illegible] *ver.* 24 [illegible] *v.* 26 וביין [illegible] *v.* 28 מקצה [illegible] *ib.* תוציא [illegible] *ibid.* ההוא [illegible] *ver.* 29 ידך [illegible]

CAP. XV.

Verſ. 2 שמוט [illegible] *ib.* משה [illegible] *ibid.* ישה [illegible] *ib.* ואת [illegible] *ver.* 4 ברך [illegible] *ib. non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. *v.* 5 [illegible] *ver.* 7 אחד [illegible] *ibid.* בארצך [illegible] ἐν τῇ γῇ. *ibid.* [illegible] *v.* 8 *non eſt in Heb.* [illegible] & *ſic verſ.* 11. *ib.* העבט [illegible] *v.* 9 קרבה [illegible] *ib.* השבע [illegible] *ver.* 10 מעשך [illegible] ἔργοις *MS. A. addit* σου. *ibid.* ידך [illegible] *ver.* 11 אביון [illegible] *ver.* 12 השביעת [illegible] *v.* 13 ריקם [illegible] *v.* 14 אשר [illegible] καθά. *v.* 18 בעינך [illegible] *v.* 19 בבכר [illegible] *v.* 20 יבחר [illegible]

CAP. XVI.

Verſ. 2 יבחר [illegible] & *ſic ver.* 6, 7, 11, 15, 16. *ib. non eſt in Heb.* לא [illegible] *v.* 3 תאכל *bis.* [illegible] *ver.* 4 גבלך [illegible] *v.* 5 לא [illegible] *ver.* 6 אל המקום [illegible] *ibid.* שמו שם [illegible] שבעת [illegible] *ib.* עצרת [illegible] *ib.* מלאכה [illegible] *v.* 9 שבעת [illegible] *ib.* מהחל [illegible] ἀρξαμένου σου. *ver.* 10 יברכך [illegible] *ver.* 11 [illegible] ὁ παῖς σου. & *ſic ver.* 13. *ib. non eſt in Heb.* [illegible] במצרים [illegible] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. *v.* 15 *non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. *v.* 16 שלוש [illegible] *ib. non eſt in Heb.* [illegible] αὐτόν. *ib.* [illegible] *v.* 22 שנא [illegible]

CAP. XVII.

Verſ. 2. באחד [illegible] *ver.* 3 וישתחו [illegible] *ibid.* [illegible] *v.* 4 והגד [illegible] *ib.* היטב [illegible] *v.* 5 הוא [illegible] *v.* 6 שנים [illegible] *ib.* או [illegible] ἢ ἐπί. *v.* 7 בראשנה [illegible] *ib.* ובערת [illegible] *ver.* 8 בין־דין [illegible] καὶ ἀναμέσον *ibid.* ריבת [illegible] *ibid.* יבחר [illegible] & *ſic ver.* 10. *ver.* 9 [illegible] & *ſic ver.* 12. *ib.* ודרשת [illegible] καὶ ἐκζητήσαντες. *non eſt in Heb.* [illegible] ὁ Θεός σου. *ver.* 11 ועל [illegible] *ibid.* [illegible] *ver.* 12 בזדון [illegible] *ver.* 13 ויראו [illegible] *ibid.* [illegible] *v.* 14 תבא [illegible] *ibid.* וישבתה [illegible] *v.* 15 בו [illegible] *ver.* 16 אמר [illegible] *ib.* חספון [illegible] *v.* 19 [illegible] לעשתם [illegible] *v.* 20 רום [illegible] *ib.* סור [illegible] *ib.* שמאול [illegible] *ib. non eſt in Heb.* [illegible]

CAP. XVIII.

Verſ. 1 אשי [illegible] *MS. A.* κάρπωμα. *ver.* 3 הזרע [illegible] והלחיים [illegible] *v.* 4 דגנך [illegible] *ver.* 5 לעמד [illegible] [illegible] παρεστάναι ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ *MS. A. addit* σου. לשרת בשם־יהוה [illegible] *v.* 6 יבא [illegible] *ver.* 22. *ib.* מאחד [illegible] *ib.* יבחר [illegible] *v.* 8 ממכריו [illegible] τῆς πράσεως. *ver.* 9 תועבת [illegible] & *ſic verſ.* 12. *verſ.* 11 וחבר חבר ושאל אוב וידעני 11 מעונן ומנחש ומכשף [illegible] 11 κληδονιζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος, *v.* 11 Φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος *v.* 12 *non eſt in Heb.* [illegible] τῷ Θεῷ σου. *ib.* מוריש אותם [illegible] *v.* 14 אתה ירש [illegible] *ibid.* ואל קסמים [illegible] *ver.* 15 מקרבך מאחיך [illegible] ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου. *ib.* האש [illegible] *ver.* 16 בחרב [illegible] *ibid.* אסף [illegible] *ib.* [illegible] *v.* 19 דברי [illegible] *MS. A.* τῶν λόγων αὐτοῦ. *v.* 21 איכה [illegible] *v.* 22 ולא [illegible] *ib.* בזדון [illegible] *ibid.* תגור [illegible] נדע [illegible] ἀφέξεσθε.

CAP. XIX.

Ver. 2 שלוש [illegible] *v.* 3 תכין [illegible] *ver.* 4 מחמל [illegible] & *ſic ver.* 6. *ib.* שלשם [illegible] *ver.* 5 יבא [illegible] *ibid.* [illegible] *v.* 7 תבדיל [illegible] *ver.* 8 גבלך [illegible] *ver.* 9 [illegible] *ib.* וללכת [illegible] πορεύεσθαι. *ver.* 10 נקי [illegible] & *ſic ver.* 13. *v.* 11 וכי [illegible] *ib.* הערים האל [illegible] *ibid.* ומת [illegible] *ibid.* דם [illegible] *v.* 14 ראשנים [illegible] *v.* 16 חטאת [illegible] *v.* 16 כי [illegible] Ἐὰν δέ. *v.* 17 האנשים [illegible] *v* 18 היטב [illegible] *v.* 20 יהיו [illegible] וויראו [illegible] *ibid.* [illegible] *ib.* לעשות עוד [illegible] ἔτι ποιῆσαι.

CAP. XX.

Ver. 1 איבך ࠀࠉࠁࠉࠊ ver. 3 אלהם ࠀࠋࠉࠄࠌ ibid. אל תחפזו ואל תערצו ࠀࠋ ࠕࠏࠓࠑࠅ ࠅࠀࠋ ࠕࠇࠐࠆࠅ ver. 5 וישב ࠅࠉࠔࠅࠁ & sic v. 6, 7, 8. ver. 8 ויספו ࠅࠉࠅࠎࠉࠐࠅ ibid. ימס ࠉࠌࠎ ver. 9 ככלת ࠊࠊࠋࠅࠕ v. 10 אל ࠏࠋ ver. 15 הרחקת ࠄࠓࠇࠅࠒࠅࠕ v. 17 החרם ࠄࠇࠓࠉࠌ ibid. החתי והאמרי הכנעני ࠄࠊࠍࠏࠍࠉ ࠅࠄࠀࠌࠓࠉ ࠅࠄࠇࠕࠉ ibid. non est in Heb. ࠅࠄࠂࠓࠂࠔࠉ καὶ τὸν Γεργεσαῖον. ver. 19 תכרת ࠕࠊࠓࠅࠕ ibidem לבא ࠋࠁࠅࠀ vers. 20 הוא עשה ࠄࠉࠀ ࠏࠔࠕࠄ

CAP. XXI.

Vers. 2 שפטיך ࠔࠅࠐࠈࠉࠊ ver. 3 הקרבה ࠄࠒࠓࠅࠁࠄ ibid. ההוא ࠄࠄࠉࠀ ibid. אשר ࠅࠀࠔࠓ ibid. עול ࠏࠋ ver. 4 והורדו ࠅࠄࠅࠓࠉࠃࠅ ver. 5 לשרתו ࠋࠔࠓࠕ ibid. פיהם ࠐࠉࠄࠌ v. 6 הקרבים ࠄࠒࠓࠅࠁࠉࠌ v. 7 שפכה ࠔࠐࠊࠅ v. 8 נקי ࠍࠒࠉࠀ & sic ver. 9. v. 11 בשביה ࠁࠔࠁࠉࠄ ib. אשת ࠀࠔࠄ ver. 15 תהיין ࠕࠄࠉࠉࠍࠄ ib. האחת bis. ࠀࠇࠕ ib. הבכור ࠄࠁࠊࠅࠓ & sic v. 16, 17. ib. לשניאה ࠋࠔࠍࠅࠀࠄ ver. 17 אנו ࠀࠅࠍࠅ v. 18 ומורה ࠅࠌࠅࠓࠀ & sic ver. 20. ver. 19 ותפשו ࠅࠕࠐࠔࠅ ibid. מקמו ࠌࠒࠅࠌࠅ ver. 10 זקני ࠀࠍࠔࠉ τοῖς ἀνδράσι. ibid. בקלנו ࠁࠒࠅࠋࠍࠅ ib. וסבא ࠅࠎࠅࠁࠀ ver. 22 וכי ࠊࠉ ib. עץ ࠄࠏࠑ v. 23 קבור ࠒࠁࠓ ib. תלוי ࠕࠋࠅࠉ

CAP. XXII.

Vers. 1 שיו ࠔࠉࠅ ࠀࠅ ࠀࠕ ࠊࠋ ࠁࠄࠌࠕࠅ ver. 2 קרב ࠒࠓࠅࠁ ib. non est in Hebr. ࠔࠏࠔࠅ ver. 3 וכן ࠊࠍ ibid. לחמרו ࠋࠇࠌࠅࠓࠅ ver. 4 ࠀࠕ ࠇࠌࠅࠓ ࠀࠇࠉࠊ ࠀࠅ ࠔࠅࠓࠅ את חמור אחיך או שורו נפלים ib. הקם ࠄࠒࠉࠌ ver. 6 ביצים ࠁࠑࠉࠌ bis. v. 9 תקדש ࠕࠅࠒࠃࠔ v. 10 תחרש ࠕࠇࠓࠅࠔ ib. חמר ࠇࠌࠅࠓ ver. 11 שעטנז ࠔࠏࠈࠍࠆ ver. 14 והוצא ࠅࠄࠅࠑࠉࠀ ibid. ואקרב ࠅࠀࠒࠓࠁࠄ ver. 15 הנער bis. ࠄࠍࠏࠓࠄ & sic ver. 16, 20, 21, 23, 24. 25, 26 bis, 27, 28, 29. ver. 17 non est in Heb. ࠋࠄ αὐτῇ. ib. ופרשו ࠅࠐࠓࠔࠅ v. 18 ההוא ࠄࠄࠉࠀ & sic ver. 24. ib. non est in Heb. ࠄࠄࠅࠀ ἐκεῖνον. v. 19 לשלחה ࠋࠔࠋࠇࠄ ver. 20 הוה deest in Samar. v. 21 לונות ࠋࠄࠆࠍࠅࠕ ib. בית ࠁࠉࠕ v. 22 בעלת ࠁࠏࠅࠋࠕ v. 26 תעשה ࠕࠏࠔࠅ v. 29 ענה ࠏࠍࠄ v. 30 ולא ࠋࠀ

CAP. XXIII.

Vers. 1 יבא פצוע דכא ࠉࠁࠅࠀ ࠐࠑࠅࠏ ࠃࠊࠄ ib. שפכה ࠔࠐࠊࠕ v. 2 יבא bis. ࠉࠁࠅࠀ & sic v. 3 bis, 8, 10, 11. v. 4 מפתור ࠌࠐࠕࠅࠓ ver. 6 וטבתם ࠅࠈࠅࠁࠕࠌ ver. 7 אדמי ࠀࠃࠅࠌࠉ ibid. לא posterius. ࠋࠅࠀ v. 8 יולדו ࠉࠅࠅࠋࠃࠅ ib. יבא ࠉࠁࠅࠀ v. 10 מקרה ࠌࠒࠓࠉ ibid. אל deest in Sam. ver. 11 והיה לפנות ערב ירחץ ࠅࠄࠉࠄ ࠋࠐࠍࠅࠕ ࠏࠓࠁ ࠉࠓࠇࠑ במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה ࠁࠌࠉࠌ ࠅࠊࠁࠅࠀ ࠄࠔࠌࠔ ࠉࠁࠅࠀ ࠀࠋ ࠕࠅࠊ ࠄࠌࠇࠍࠄ v. 12 תהיה ࠉࠄࠉࠄ ib. שמה חוץ ࠔࠌࠄ ࠄࠇࠅࠑࠄ v. 13 חוץ ࠄࠇࠅࠑࠄ v. 16 באחד ࠁࠀࠇࠃ ver. 17 תהיה ࠕࠄࠉࠄ ibid. יהיה ࠉࠄࠉࠄ ibid. קדשה ࠒࠃࠔࠄ ib. קדש ࠒࠃࠔ ver. 20 ידך ࠉࠃࠉࠊ v. 22 וכי ࠊࠉ v. 23 אלהיך deest in Sam. ver. 24 תבא ࠕࠁࠅࠀ & sic ver. 25.

CAP. XXIV.

Vers. 1 non sunt in Heb. ࠅࠁࠀ ࠀࠋࠉࠄ v. 3 האיש ࠁࠏࠋࠄ ver. 4 הוא ࠄࠉࠀ ibid. תחטיא ࠕࠈࠌࠀࠅ μιανεῖτε. ver. 5 נקי ࠍࠒࠉࠀ ver. 8 non est in Heb. ࠄࠕࠅࠓࠄ τὸν νόμον. ib. צויתם ࠑࠅࠉࠕࠉࠊࠌ v. 10 תשה ࠕࠔࠀ sic etiam ver. 11. ibid. תבא ࠕࠁࠅࠀ ibid. עבטו ࠏࠁࠅࠈࠅ & sic ver. 12. v. 11 יוצא ࠉࠅࠑࠉࠀ ࠀࠋࠉࠊ ver. 14 מגרך ࠌࠂࠓࠉࠊ ἐκ τῶν προσηλύτων. v. 16 אבות ࠄࠀࠁࠅࠕ ib. יומתו ࠉࠌࠅࠕࠅ v. 18 משם deest in Sam. v. 21 תעולל ࠕࠏࠋࠋ ver. 22 לעשות deest in Samarit.

CAP. XXV.

Vers. 2 השפט ࠄࠔࠅࠐࠈ v. 3 יסיף bis. ࠉࠅࠎࠐ ib. להכתו ࠋࠄࠊࠅࠕࠅ ib. ונקלה ࠅࠍࠒࠋ v. 5 יבא ࠉࠁࠅࠀ ib. עליה ࠀࠋࠉࠄ πρὸς αὐτήν. ver. 6 non est in Heb. ࠁࠍࠅ v. 11 במבשיו ࠁࠌࠁࠅࠔࠉࠅ ver. 12 וקצתה ࠅࠒࠑࠅࠕࠄ vers. 13 גדולה ࠂࠃࠋࠄ & sic vers. 14. ver. 15 יאריכו ࠉࠀࠓࠉࠊࠅࠍ v. 17 זכור ࠆࠊࠓ

CAP. XXVI.

Vers. 2 כל deest in Sam. & Græc. ib. יבחר ࠁࠇࠓ ibid. שמו ࠔࠌ ver. 6 וירעו ࠅࠉࠓࠏࠅ ib. ויענונו ࠅࠉࠏࠍࠅࠍࠅ ver. 7 קלנו ࠒࠅࠋࠍࠅ v. 8 ויציאנו ࠅࠉࠅࠑࠉࠀࠍࠅ ibid. בזרע ࠁࠆࠓࠅࠏ ib. ובמרא ࠅࠁࠌࠓࠀࠉࠌ καὶ ἐν ὁράμασι. ver. 9 ויבאנו ࠅࠉࠁࠉࠀࠍࠅ ver. 12 ונתתה ࠅࠍࠕࠕ v. 13 ולגר ࠋࠂࠓ ib. מצותך ࠌࠑࠅࠕࠉࠊ τὰς ἐντολάς. v. 14 באני ࠁࠀࠅࠍࠉ ver. 15 השקיפה ࠄࠔࠒࠐ v. 17 ומשפטיו deest in Sam. ib. בקלו ࠁࠒࠅࠋࠅ ver. 18 האמירך ࠄࠀࠌࠉࠓࠊ ver. 19 לשם ࠋࠔࠌ ibid. ולהיתך ࠅࠋࠄࠉࠅࠕࠊ

CAP. XXVII.

Ver. 1 שמר ࠔࠌࠅࠓ φυλάσσεσθε. v. 3 תבא ࠕࠁࠅࠀ v. 4 בהר עיבל ࠁࠄࠓࠂࠓࠉࠆࠉࠌ ver. 6 עולת ࠏࠋࠅࠕ v. 9 נהיית ࠍࠄࠉࠕ ibid. non est in Heb. ࠄࠉࠅࠌ v. 10 חקיו ࠇࠅࠒࠉࠅ v. 12 הר גרזים ࠄࠓࠂࠓࠉࠆࠉࠌ ibid. ויהודה ࠉࠄࠅࠃࠄ Ἰούδας. ibid. ויוסף ࠉࠅࠎࠐ Ἰωσήφ. ib. ובנימן ࠁࠍࠉࠌࠉࠍ ver. 13 וזבולן ࠆࠁࠅࠋࠍ Ζαβουλών. v. 16 ואמר ࠅࠀࠌࠓࠅ ἐροῦσι. & sic in sequentibus. ver. 25 נקי ࠍࠒࠉࠀ ver. 26 non est in Heb. ࠊࠋ ἐν πᾶσι. ib. לעשות אתם ࠋࠏࠔࠅࠕࠌ

CAP. XXVIII.

Vers. 1 שמוע ࠔࠌࠏ ibid. לעשות ࠅࠋࠏࠔࠅࠕ καὶ ποιεῖν. ibid. גויי ࠂࠅࠉࠉࠌ v. 2 והשיגך ࠅࠄࠔࠉࠂࠅࠊ ver. 7 הקמים ࠄࠒࠀࠌࠉࠌ ibid. אחד ࠀࠇࠃ & sic ver. 25. ib. בשבעה ࠁࠔࠁࠏ & sic ver. 25. v. 8 ib. ידך ࠉࠃࠉࠊ & sic ver. 12, 20. v. 9 קדוש ࠒࠃࠔ v. 10 ויראו ࠅࠉࠉࠓࠀࠅ ver. 11 והותרך ࠅࠄࠅࠕࠉࠓࠊ ibid. לטובה ࠋࠈࠅࠁࠄ vers. 12 מטר ࠀࠕ ࠌࠈࠓ v. 13 מצוה אתכם ࠌࠑࠅࠊ v. 14 ושמאול ࠅࠔࠌࠀࠋ ver. 15 לעשות את כל desunt in Sam. ver. 18 non sunt in Heb. ࠅࠐࠓࠉ ࠁࠄࠌࠕࠊ ibid. עשתרת ࠅࠏࠔࠕࠓࠅࠕ & sic v. 51. v. 20 המארה ࠄࠌࠓࠄ ib. המהומה ࠄࠌࠄࠌࠄ ib. השמדך ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ & sic ver. 24, 45. ib. אבדך ࠀࠅࠁࠃࠊ & sic v. 22. v. 21 כלתו ࠊࠋࠅࠕࠅ ver. 22 יככה ࠉࠊࠊ & sic ver. 27, 28. ib. ורדפוך ࠅࠉࠓࠃࠐࠅࠊ vers. 25 ממלכות ࠌࠌࠋࠊࠅࠕ vers. 26 לכל עוף ࠋࠏࠅࠐ τοῖς πετεινοῖς. v. 27 ובחרס ࠅࠁࠇࠓࠎ v. 29 את דרכיך ࠃࠓࠊࠉࠊ ibid. אך ࠓࠒ v. 30 ישגלנה ࠉࠔࠊࠁࠍࠄ v. 31 נתנות ࠍࠕࠅࠍࠅࠕ v. 33 פרי ࠅࠐࠓࠉ ib. יגיעך ࠉࠂࠉࠏࠊ ver. 37 לשמה ࠋࠔࠌ ver. 38 תוציא ࠕࠅࠑࠀ v. 39 תאגר ࠕࠀࠂࠅࠓ ib. התלעת ࠄࠕࠅࠋࠏࠕ v. 40 תסוך ࠕࠎࠊ ibid. ישל ࠉࠔࠅࠋ ver. 41 תוליד ࠕࠅࠋࠃ ver. 42 יירש ࠉࠉࠓࠔ v. 48 בעירם ࠅࠁࠏࠉࠓࠅࠌ v. 49 ידאה ࠉࠃࠀࠄ v. 51 השמדך ࠄࠔࠌࠉࠃࠊ & sic ver. 61. ibid. תירוש ࠕࠉࠓࠅࠔ ver. 52 חמתיך ࠇࠅࠌࠕࠉࠊ ib. נבחרת ࠄࠁࠑࠓࠅࠕ v. 53 יהוה אלהיך desunt in Sam. & Græc. ibid. יציק ࠉࠑࠉࠒࠊ ver. 55 איבך ࠀࠉࠁࠉࠊ & sic ver. 57. ver. 56 הצג ࠄࠑࠉࠂ ibid. מהתענג ࠌࠄࠕࠏࠍࠂ ver. 57 היוצת ࠄࠉࠅࠑࠀࠕ vers. 58 הכתבים ࠄࠊࠕࠅࠁࠉࠌ vers. 59 מכתך ࠌࠊࠅࠕࠉࠊ ibid. גדלת ࠂࠃࠋࠅࠕ ver. 60 מדוה ࠌࠃࠅࠉ ibid. ודבקו ࠅࠃࠁࠒࠅ v. 61 הזאת ࠄࠆࠄ v. 62 שמעת ࠔࠌࠏࠕࠌ MS. A. εἰσηκούσατε. ibidem אלהיך ࠀࠋࠄࠉࠊࠌ MS. A. τῷ Θεῷ ὑμῶν. ver. 63 להיטיב ࠋࠄࠈࠉࠁ ibid. ישיש ࠉࠔࠉࠔ ver. 65 דאבון ࠃࠀࠁࠅࠍ ver. 66 תאמין ࠕࠀࠌࠍ v. 68 מצרים באניות ࠌࠑࠓࠉࠌࠄ ࠁࠀࠍࠉࠅࠕ εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοίοις. ibid. לך ࠋࠊࠌ ibid. תסיף ࠕࠅࠎࠉࠐ MS. A. προσθήσεσθε. ibid. לראתה ࠋࠓࠀࠅࠕࠄ ibid. לאיביך ࠋࠀࠉࠁࠉࠊࠌ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν.

CAP. XXIX.

Vers. 1 בחרב ࠁࠇࠅࠓࠁ vers. 2 אלכם ࠀࠋࠉࠊࠌ vers. 3 הגדלת ࠄࠂࠃࠋࠅࠕ ver. 5 ונעלך ࠅࠍࠏࠋࠉࠊࠌ καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν. ibidem בלתה ࠁࠋࠅ MS. A. ἐπαλαιώθησαν. v. 7 סיחן ࠎࠉࠇࠅࠍ v. 8 לנחלה ࠍࠇࠋࠄ ver. 9 תשליכו ࠕࠔࠊࠉࠋࠅ ver. 11 נשיכם ࠅࠍࠔࠉࠊࠌ MS. A. Καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. ib. מחניך ࠌࠇࠍࠉࠊࠌ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν. ver. 12 לעברך ࠋࠏࠁࠓࠊ ver. 17 שקוציכם ࠔࠒࠅࠑࠉࠄࠌ ver. 19 בשרירות ࠁࠔࠓࠉࠓࠅࠕ ibid. הרוה ࠄࠓࠅࠉࠄ ver. 20 סלח ࠎࠋࠅࠇ ibid. יעשן ࠉࠇࠓ ἐκκαυθήσεται. ib. ורבצה ࠅࠃࠁࠒࠄ καὶ κολληθήσεται. v. 21 הכתובה ࠄࠊࠕࠅࠁࠉࠌ τὰς γεγραμμένας. ver. 22 יבא ࠉࠁࠅࠀ ibid. וראו ࠅࠉࠓࠀࠅ v. 23 תזרע ࠕࠆࠓࠏ ibid. תצמח ࠕࠑࠌࠉࠇ ibid. צביים ࠅࠑࠁࠅࠉࠌ v. 24 מה posterius. ࠅࠌࠄ v. 25 עמם ࠏࠌࠄࠌ ib. בהוציאו ࠁࠄࠅࠑࠉࠀࠅ ver. 27 ההוא ࠄࠄࠉࠀ ver. 28 אחרת ࠀࠇࠓࠕ ver. 29 הנסתרות ࠄࠍࠎࠕࠓࠅࠕ ibid. והנגלת ࠅࠄࠍࠂࠋࠅࠕ*

CAP. XXX.

Vers. 1 והשבת ࠅࠄࠔࠁࠅࠕ ibid. אל ࠏࠋ ibid. הדיחך ࠄࠃࠉࠇࠊ ver. 3 שבותך ࠔࠁࠉࠕࠊ v. 5 היטבך deest in Sam. ver. 8 non est in Heb. ࠀࠋࠄࠉࠊ τοῦ Θεοῦ σου. ver. 9 ידך ࠉࠃࠉࠊ τῶν χειρῶν σου. ibid. ופרי ࠅࠐࠓࠉ ࠀࠃࠌࠕࠊ ࠅࠐࠓࠉ ࠁࠄࠌࠕࠊ בהמתך ופרי אדמתך לטבה ࠋࠈࠅࠁࠄ ib. לשוש ࠋࠔࠅࠔ ver. 11 הוא bis. ࠄࠉࠀ & sic vers. 12, 13. ibid. רחקה ࠓࠇࠅࠒࠄ v. 12 השמימה ࠄࠔࠌࠉࠌ ver. 15 היום deest in Sam. v. 16 ללכת ࠋࠋࠊࠕ ib. ולשמר מצותיו וחקתיו ࠋࠔࠌࠅࠓ ࠌࠑࠅࠕࠉࠅ ࠅࠇࠒࠅࠕࠉࠅ ver. 18 אתה עבר ࠀࠕࠌ ࠏࠁࠓࠉࠌ ὑμεῖς διαβαίνετε. ver. 20 בקלו ࠁࠒࠅࠋࠅ ib. להם ࠋࠄࠌ

CAP. XXXI.

Vers. 2 אלהם ࠀࠋࠉࠄࠌ ib. אמר ࠅࠉࠀࠌࠓ ver. 3 עבר bis. ࠏࠅࠁࠓ ib. יהושע ࠉࠄࠅࠔࠅࠏ v. 7 תבוא ࠕࠁࠉࠀ ibid. תנחילנה ࠕࠍࠇࠋࠍࠄ v. 10 במעד ࠁࠌࠅࠏࠃ ver. 11 לראות ࠋࠄࠓࠀࠅࠕ ibid. יבחר ࠁࠇࠓ ib. תקרא ࠕࠒࠓࠀ ib. ויראו ࠅࠉࠉࠓࠀࠅ ver. 13 אלהיכם ࠀࠋࠄࠉࠄࠌ ib. אתם prius. ࠋࠄࠌ αὐτοῖς. ver. 15 וירא ࠅࠉࠓࠀ v. 16 שמה ࠔࠌ ib. ועזבני ࠅࠏࠆࠁࠅࠍࠉ καὶ καταλείψουσί με. ib. והפר ࠅࠄࠐࠓࠅ καὶ διασκεδάσουσι. & sic v. 20. v. 17 והיה ࠅࠉࠄࠉ ib. לאכל ࠋࠀࠊࠋࠄ ib. הלא ࠄࠋࠀ v. 18 הסתר אסתיר ࠄࠎࠕࠓ ࠀࠎࠕࠉࠓ ibid. non est in Heb. ࠌࠄࠌ ἀπ᾽ αὐτῶν. ibid. פנה ࠐࠍࠅ ἀπέστρεψαν. ver. 19 שימה בפיהם ࠅࠔࠉࠌࠄ ࠁࠐࠉࠄࠌ copula est etiam in Græc. ver. 20 non est in Heb. ࠋࠕࠕ ࠋࠄࠌ δοῦναι αὐτοῖς. ver. 21 תמצאן ࠕࠌࠑࠀࠍࠄ ib. אל הארץ ࠀࠋ ࠄࠀࠓࠑ ibidem, non est in Heb. ࠋࠀࠁࠕࠌ τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ver. 26 לקח ࠋࠒࠅࠇ Λαβόντες. v. 27 היתם ࠄࠉࠉࠕࠌ v. 28 הקהילו ࠄࠒࠄࠋࠅ ver. 29 וקראת ࠅࠒࠓࠀࠄ καὶ συναντήσεται.

CAP. XXXII.

Ver. 1 פי ࠐࠉࠅ ver. 2 תזל ࠕࠆࠅࠋ ibid. כשעירם ࠊࠔࠏࠉࠓࠉࠌ v. 3 שם ࠁࠔࠌ ib. הבו ࠄࠁࠅ v. 5 שחת לו לא בניו מומם ࠔࠇࠕࠅ ࠋࠅ ࠋࠀ ࠁࠍࠉ ࠌࠅࠌ ἡμάρτοσαν ἐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά. v. 6 קניך ࠒࠍࠊ ib. ויכננך ࠅࠉࠊࠅࠍࠍࠊ v. 7 זכר ࠆࠊࠓࠅ Μνήσθητε. ib. ימות ࠉࠌࠅࠕ ibid. שנות דר ודר ࠔࠍࠅࠕ ࠃࠅࠓ ࠅࠃࠅࠓ ibid. ויגדך ࠅࠉࠂࠉࠃࠊ v. 8 בהנחל ࠁࠄࠍࠇࠉࠋ ib. גבלת ࠂࠁࠅࠋࠅࠕ v. 9 non est in Heb. ࠉࠔࠓࠀࠋ Ἰσραήλ. v. 10 ימצאהו ࠉࠌࠑࠀࠄࠅ ib. מדבר ࠁࠌࠃࠁࠓ ib. ובתהו ילל ࠅࠁࠕࠄࠅ ࠉࠋࠋ ibidem יבוננהו יצרנהו ࠉࠁࠅࠍࠍࠄࠅ ࠉࠑࠓࠍࠄࠅ ישמן ࠉࠔࠉࠌࠅࠍ καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διεφύλαξεν αὐτόν. v. 11 יעיר ࠉࠏࠅࠓ ib. על prius. ࠅࠏࠋ καὶ ἐπί. ib. יקחהו ࠅࠉࠒࠇࠄࠅ copula est etiam in Græc. ver. 13 ארץ ࠄࠀࠓࠑ ib. ויאכל ࠅࠉࠀࠊࠋࠄࠌ καὶ ἐψώμισεν αὐτούς. ib. מחלמיש ࠌࠇࠋࠌࠉࠔ ver. 14 חמאת ࠇࠌࠕ ib. חלב כרים ࠇࠋࠁ ࠊࠓࠉࠌ ibid. חמר ࠇࠌࠓ ibid. non sunt in Heb. ࠅࠉࠀࠊࠋ ࠉࠏࠒࠁ ࠅࠉࠔࠁࠏ Καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ, καὶ ἐνεπλήσθη. ver. 15 אלוה ࠀࠋࠄ & sic v. 17. ib. וינבל ࠅࠉࠍࠁࠋ ib. ישתעו ࠉࠔࠕࠏࠅ v. 16 יקנאהו ࠅࠉࠒࠍࠉࠀࠄࠅ ib. בתועבת ࠁࠕࠏࠁࠅࠕ v. 18 תשי ࠕࠔࠀ ver. 20 אסתירה ࠀࠎࠕࠓࠄ ibid. אראה ࠅࠀࠓࠀࠄ copula est item in Græc. ib. תהפכת ࠕࠄࠐࠊࠅࠕ ib. אמן ࠀࠌࠅࠍ v. 21 בהבליהם ࠁࠄࠁࠋࠉࠄࠌ v. 22 ותיקד ࠅࠕࠅࠒࠃ ibid. שאול ࠔࠀࠋ ibid. ותאכל ࠕࠀࠊࠋ καταφάγεται. ibid. ויבלה ࠅࠉࠁࠅࠋࠄ ib. ותלהט ࠕࠋࠄࠈ φλέξει. ver. 23

v.2 עלימו ·ࠏࠋࠉࠄࠌ ib. חצי ·ࠅࠇࠑࠉ καὶ τὰ βέλη μου. v.24 מזי ·ࠌࠆࠉ ib. ולחמי ·ࠅࠋࠇࠌࠉ ib. וקטב מרירי ·ࠅࠒࠈࠁ·ࠌࠓࠉࠓࠉࠌ ib. בהמת ·ࠁࠄࠌࠅࠕ ver. 25 ומחדרים ·ࠅࠌࠄࠃࠓࠉࠌ ibid. יונק ·ࠉࠍࠒ ver. 26 אפאיהם ·ࠀࠐࠉࠄࠌ ibid. אשביתה ·ࠀࠔࠁࠉࠕ v. 27 לולי ·ࠋࠅࠋࠀ ibid. אויב ·ࠀࠅࠉࠁ ibid. צרימו ·ࠑࠓࠉࠄࠌ ibid. ידנו ·ࠉࠃࠉࠍࠅ v. 28 עצות המה ·ࠏࠑࠅࠕࠄࠌ v. 29 לו ·ࠋࠅࠀ Οὐκ. ib. ישכילו ·ࠉࠔࠊࠉࠋࠅ ib. יבינו ·ࠉࠁࠉࠍࠅ ver. 30 איכה ·ࠀࠉࠊ ibid. כי non eſt in Sam. ver. 32 ומשדמות ·ࠅࠌࠔࠃࠌࠅࠕ ibid. ענבמו ·ࠏࠍࠁࠉࠄࠌ ib. רוש ·ࠓࠀࠔ ibid. אשכלת מררת ·ࠀࠔࠊࠋࠅࠕ·ࠌࠓࠓࠅࠕ ver. 33 תנינם ·ࠕࠍࠉࠍࠉࠌ ib. אכזר ·ࠀࠊࠆࠓࠉ ver. 34 כמס ·ࠊࠌࠅࠎ ibid. באצרתי ·ࠁࠀࠅࠑࠓࠅࠕࠉ ver. 35 לי נקם ·ࠋࠉࠅࠌ·ࠍࠒࠌ Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως. ibidem עתדת ·ࠏࠕࠉࠃࠅࠕ v.37 אי ·ࠀࠉࠄ v.38 זבחימו ·ࠆࠁࠇࠉࠄࠌ ib. ישתו ·ࠅࠉࠔࠕࠅ copula eſt etiam in Græc. ib. נסיכם ·ࠍࠎࠊࠌ ib. ויעזרכם ·ࠅࠉࠏࠆࠓࠅࠊࠌ ib. יהי ·ࠉࠄࠉࠅ γενηθήτωσαν. v. 39 ואני ·ࠅࠀࠍࠉ ver. 40 אל שמים ·ࠀࠋ·ࠔࠌࠉࠌࠄ ver. 41 שנותי ·ࠔࠍࠕࠉ v. 42 פרעות ·ࠐࠓࠏࠕ ver. 43 יקום ·ࠉࠒࠌ ibid. אדמתו ·ࠀࠃࠌࠕ v. 44 והושע ·ࠅࠉࠄࠅࠔࠏ ver. 45 לדבר את־כל ·ࠋࠃࠁࠓ·ࠀࠕ ver. 46 לכל ·ࠏࠋ·ࠊࠋ ἐπὶ πάντας. ibid. לעשות ·ࠅࠋࠏࠔࠅࠕ καὶ ποιεῖν. v. 47 תאריכו ·ࠕࠀࠓࠉࠊࠅࠍ ver. 49 הר נבו ·ࠄࠓ·ࠍࠁࠅ ibid. ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ ver. 53 ומת ·ࠅࠌࠅࠕ ibid. עמיך ·ࠏࠌࠊ τὸν λαόν σου. ib. עמיו ·ࠏࠌࠅ τὸν λαὸν αὐτοῦ.

CAP. XXXIII.

Verſ. 2 פארן ·ࠐࠓࠀࠍ ib. ואתה ·ࠅࠀࠕࠀ ib. מרבבת ·ࠌࠓࠁࠁࠅࠕ ibid. מימינו ·ࠌࠉࠌࠍࠅ v. 3 חבב ·ࠇࠅࠁࠁ ib. כל ·ࠅࠊࠋ καὶ πάντες. ibid. לרגלך ·ࠋࠓࠂࠋࠉࠊ ib. ישא ·ࠅࠉࠔࠀ ver. 5 עם ·ࠏࠌ ib. יחד ·ࠉࠇࠃࠅ ver. 6 ואל ·ࠀࠋ ibid. מתיו ·ࠌࠕࠅ ver. 7 רב ·ࠓࠉࠁ ver. 8 ואוריך ·ࠅࠀࠅࠓࠉࠊ ibid. חסידך ·ࠇࠎࠉࠃࠊ ib. נסיתו ·ࠍࠎࠉࠕࠄࠅ ibid. ·ࠅࠕࠓࠉࠁࠄࠅ ver. 9 ראיתיו ·ࠓࠀࠉࠕࠉ ib. הכיר ·ࠄࠊࠓ v. 10 ·ࠅࠕࠅࠓࠕࠊ ibid. קטורה ·ࠒࠈࠓࠄ ver. 11 ידיו ·ࠉࠃࠅ ibid. ·ࠌࠕࠍࠉࠌ ibid. מן יקומון ·ࠌࠍ·ࠉࠒࠅࠌࠅࠍ ver. 12 לבנימן ·ࠅࠋࠁࠍࠉࠌࠉࠍ copula item eſt in Græc. ib. ידיד ·ࠉࠃࠉࠃ ib. עליו deeſt in Sam. & Gr. ib. חפף ·ࠅࠇࠅࠐࠐ copula eſt etiam in Græc. ib. כתפיו ·ࠊࠕࠐࠉࠅ v. 14 גרש ·ࠂࠓࠉࠔ ver. 15 הררי ·ࠄࠓࠉ ib. גבעות ·ࠂࠁࠏࠕ ver. ומלאה ·ࠅࠌࠋࠅࠀࠄ ib. שכני ·ࠔࠊࠍ v. 17 שורו ·ࠔࠅࠓ ταύρου. ib. ·ࠓࠀࠉࠌ ibid. ארץ ·ࠄࠀࠓࠑ ver. 19 הר ·ࠄࠓࠉ ibid. שם ·ࠔࠌࠄ ib. יינקו ושפני ·ࠉࠉࠍࠒࠅ·ࠅࠔࠐࠅࠍࠉ v. 20 כלביא ·ࠊࠋࠁࠉࠄ ibid. אף ·ࠅࠀࠐ ver. 21 מחקק ·ࠌࠇࠅࠒࠒ ibid. עם ·ࠏࠌࠄ ver. 22 גור ·ࠂࠓ ibid. ·ࠅࠉࠆࠍࠒ καὶ ἐκπηδήσεται. ver. 23 רצון ·ࠓࠑࠅࠍ ibid. ים ·ࠉࠌࠄ ib. ירשה ·ࠉࠉࠓࠔ ver. 24 יהי ·ࠅࠉࠄࠉ καὶ ἔσται. ib. רגלו ·ࠓࠂࠋࠉࠅ v. דבאך ·ࠓࠁࠀࠊ ver. 26 ובגאותו ·ࠅࠁࠂࠀࠅࠕࠅ ver. 27 מענה ·ࠌࠏࠅࠍࠄ ib. זרעת ·ࠆࠓࠅࠏࠅࠕ ib. השמד ·ࠄࠔࠌࠉࠃ v. 28 אל ·ࠏࠋ ἐπὶ. ib. ותירוש ·ࠅࠕࠉࠓࠔ ib. אף ·ࠅࠀࠐ ver. 29 אשריך ·ࠀࠔࠓࠊ ibid. ·ࠍࠅࠔࠏ ib. גאותך ·ࠂࠀࠕࠊ ib. במותימו ·ࠁࠌࠕࠌ

CAP. XXXVI.

Verſ. 1 נבו ·ࠍࠁࠀ ibid. ירחו ·ࠉࠓࠉࠇࠅ ibid. הגלעד עד־דן את כל־נפתלי ואת־ארץ אפרים ומנשה ואת כל־ארץ יהודה ·ࠌࠍࠄࠓ·ࠌࠑࠓࠉࠌ·ࠏࠃ·ࠄࠍࠄࠓ·ࠄࠂࠃࠅࠋ·ࠍࠄࠓ·ࠐࠓࠕ Verſus 3 deeſt in Sam. v.4 eſt in Heb. ·ࠋࠀࠁࠕࠉࠌ ib. הראיתיך ·ࠄࠓࠀࠉࠕࠉࠊ v. 6 בני ver. 9 ידיו ·ࠉࠃࠅ ver. 10 נביא עוד ·ࠍࠁࠉࠀ ἔτι προφήτης. ver. 11 האתת ·ࠄࠀࠅࠕࠅࠕ v. 12 המורא ·ࠄࠌࠓࠀ במתו ·ࠁࠌࠅࠕࠅ

Admonendus eſt Lector, quòd etſi pleraque eorum quæ in haſce præcedentes collationes ex LXX *interſeruimus, exactè congruant cum Samarit. interdum tamen quædam inſeruntur quæ non per omnia, ſed quo tantùm diſcrepant ab Heb,* τῷ *Samar. conſonant. Item, quòd voces quæ plenè ſæpiùs ſcribuntur in Samarit. cum literis* ו י*, quæ eædem defectivè habentur in* Heb. *(cujus etiam contrarium interdum cernitur;) præſertim cùm nullam ſenſûs varietatem conſtituant, inter collationes Num. & Deut. rariùs annotantur.*

Variantes Lectiones in ÆTHIOPICA Pſalmorum verſione, collectæ tum ex binis ÆTHIOPICI Pſalterii Editionibus, prima Romæ A.D. 1513. altera Coloniæ A.D. 1518. impenſis *Jo. Potkeni* impreſsis, tum ex MS. Pſalt. ÆTHIOP. Cl. *Pocockii*, cum brevibus ſubinde ad voces quaſdam, ac loca difficiliora Annotationibus, per *Ed. Caſtellum.*

PSAL. I.

Titulus in Rom. & Col. ut in Impreſſis: in Poc. ብስመ : አብ : ወወልድ : ወመንፈስ:ቅዱስ:አሜን::-------ፍካሬ:መዝሙር:ዘዳዊት:: ወፍካሬ: ዘጻድቃን: ወዘኃጥአን:: ሃሌ:ሉያ : ለአብ : ሃሌ:ሉያ:ለወልድ::ሃሌ:ሉያ: ለመንፈስ:ቅዱስ::=፡ In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, *Amen.* ---Interpretatio Pſalmorum Davidis, Atque interpretatio juſtorum, ac peccatorum : Hallelujah Patri, Hallelujah Filio, Hallelujah Spiritui ſancto.

V*ER.* 3. ወይከውን:R. *et* C. ይከውን : *P. ib.* በጊዜሁ: *Ita Rom. at* C. & *P.* በበጊዜሁ: quilibet tempore ſuo. *ver.*6 ወበእንተዝ:R. *et* C. በእንተዝ: *P.*

PSAL. II.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መገ[ሙ]ር : ዘዳዊት:: Pſalmus Davidis.

*Ver.*5 የኃውኮሙ: *P.* የሀውኮሙ: *v.*6 በሳዕሊሆሙ: *R. & C.* ሳዕሊሆሙ : *v.* 9 C.ወተር ዕይሙ: *R.* ወትርአዮሙ : *P.*ወትሬዕዮሙ : *rectius. ib.* ኃጺን: *P.*ሐጺን::=፡

PSAL. III.

Tit. in R & C. ut in Impreſſis in P. መዝሙር: ዘዳዊት::

Ver. 3 ወመልዕልተ: *R. & C.* ወመልዕል: *P:*=፡

PSAL. IV.

*Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P.*መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 1 አርኃበ : *P.* አርሐበ : *v.* 3 ወተሐሰው : *P.* ወተሐሠ : *ver.*5 ይትዐወቀክሙ: C. *plenius; at contractius R. et P.* ይትዐወቅሙ: *v.*8 ወቅብእ: *P.*ወቅብዕ::=፡

PSAL. V.

Tit. in R. & C ut in impreſſis in P. መዝሙር: ዘዳዊት::

*Ver.*4. ወእስተርኢ :ለከ:: *R.C.& P. plane ut Syrus.* ܐܬܚܙܐ ܠܟ apparebo tibi: *male apud Nobilium,* videbo te. *ib. R. et* C.ዘዐመፃ: *P.*ዘአመፃ: *v.*5 R. *et* C.ዐማፅያን--*v.*6 ዒመዒ: *P.* አማፅያን--አመፃ: *Atque ita fere ſemper: quod hic notaſſe ſufficiat. v.* 7 ወጕሕላዌ--*P.* ወጕሕላዌ: ልብ: ይሰቆርር: ለእግዚአብሔር:: Et cor doloſum abominatur Dominum.

PSAL. VI.

Tit. in R. & C. ut in impreſſis : in P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 5 ወበሲኦልኒ-- R. *et* C.ወበሲኦልኒ:መኑ:የአኵተከ:: *P.*& in ſepulchro etiam quis tibi perſolvet gratias? *v.* 6 R. & C.ሰሬሕኩ-*P.* ፀሬሕኩ: *v.*7 ወተሀወከት: - *P* ወተሐመገት : እመዐትከ : ዒ.ይንየ : Et caligat a furore tuo oculus meus. *ver.* 10 ለይግብኡ- *P.* ወይግብኡ : *ibid.* ወፍጡነ : *deeſt in P.*

PSAL. VII.

*Tit. in R. & C. ut in impreſſ. in P.*መዝሙር : ዘዳዊት::

*Ver.*7. በሥርዓትከ : *Ita C. at R. & P.* በሥርዓት : præcepto *ver.* 9. እግዚኦ-*R. & C.* እግዚኦ: አምላኪ: Domine Deus mi. *P. v.*10 ይፈትን: ልበ : - *R. & C.* እግዚአብሔር : ራትዕ : ይፍትን : ልበ : ወኵሊያተ : Dominus rectus (æquus) ſcrutatur cor. & renes P. *v.* 13 ይመልሶሐ: *Ita. C. at. R.* ይመልስ : *P.* ይመልሕ : Evaginabit. *v.* 14 ወአሕጸሁኒ : *P.* ወአሕፀሁኒ : *v.* 15 በዐመፃ : *Ita R. & C. at P.* ሐመ : አማፂ : በአመፂሁ, Et humiliatus eſt iniquus propter iniquitatem ejus. *Ib.* ወፀነሰ : በጸዕር : *ſic R. & C. at P.* ጸነሰ : ፂዕረ::=፡

PSAL. VIII.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. niſi quod pro መክብብ: *in R. in C. habetur* መክብብት : *in P.*መዝሙር : ዘዳዊት::

Ver. 6 ዲበ : ኵሉ : *ſic R. et C. at P.* ወሰተ : ኵሉ::=፡

PSAL. IX.

Tit. in R. & C. ut in impreſſ. in P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት::

*Verſ.*6 ለዝሉፈ: *ſic P. et R.* ለጽሉፈ:: C. *v.*20 ወኢ.ይጽናዕ: *R. & C.* ኢ.ይጽናዕ: *v.*24 ወዐማፂ.ኒ: *P.*አማፂ.ኒ:: *ibid.* ወኢ.ይትኃሠሥ : *Ita. P.* ወይትኃሠሥ: *v.*28 ኢ.ይትሀወክ: *P.* ኢ.ይትሐወክ : *ib.* ወኢ.ይረክበኒ: *P.* ኢ.ይረክበኒ:: ወይጸንሕ : *P.* ይጸንሕ : *Sic etiam ver. ſeq. Ib.* ወይመስጥ : P. ይመሰ *ib.* ወይትቀጸዕ : P. ይትቀጸዕ:: *v.* 34 ኢ.ይረስዑ.ኒ : *ſic R. & C.* P. ይረስዑ.ኒ: *v.*35 ለነዳያን : *ita R. & C. plenius* P. ለነዳያን : ሕዝብ pauperum populi tui. *v.*36 በእንተ: ምንተ : Quapropter *: ita R.* እስከ : ሚእዜ.ኒ : Quouſque ? P. *ib.* አምዕዒ : P. ያምዕዒ : Irrita *ib.* እስመ : ይብል : Quia dicit. *R. & C.* እንዘ : ይብል : Dicens. ኢ.ይትኃሠሥ.ኒ: *R. &. C.*ኢ.ይትቤቀለኒ : እግዚአብሔር : Deus non ulciſce (puniet) *illud.* P. *v.* 37 ትሬኢ.ኒ-R. *et* C.ሶበሰ:ይሌብዋ :በነፍሱ : እ በዳ:: ወእምአእምረ : ከመ : ውእቱ : ይገብእ : ውስተ : እዴከ::P. Si aut intellexiſset inſaniam quæ in anima ſua, ſcivisſet utique quod ille tradit in manus tuas. *Atque ita fere Arab. Rom. v.* 38 ለዕለ P. አኮኑ : ላዕሌከ : ተገድፈ : Nonne ſuper te derelictus eſt ? *Ib.* ወአን P. ወአንተ:: *ibid.* ቀጥቀጥ-P. ብመዝራዕተ : ኃይልከ : ቀጥቅጥ : Brac poteſtatis tuæ contere. *v.* 39 ወትትኃሠሠ- P. ሶበሰ : ትትኃሠሠ: እቶ :በእንቲአሁ : ትትረከብ : ቦቱ : Cum etiam inquiretur peccatum propter illud invenietur in eo. *A cæteris omnibus non parum hic di ſus. v.*40 ለዓለም- P. ለዓለም : ዓለም:: *v.*41 ለነደይያን: C. ለነዳይ: pauperis. *ib.* ወሕሊና : ልቦሙ: P. ወኅሊና : ልቦሙ.ኒ::=፡

PSAL. X.

Tit. idem in R. & C. qui in impreſſis ; atque etiam. Pſal. tantum pro ሰማዕት : *hoc in loco, habetur illic* ሰማእት : *quod idem plane recidit, ſc.* De Auditione *: Heb.* על השמינית *octavam ; Inſtrumentum* 8. *chordarum ; vel, Canticum* 8. *tonorum. Ezra. Diem circumciſionis, D. Kimhi : quo tempore bis legi* קרית שמע *lectio illa* Audi (*Deut* 6.4.) *Midras Tillim in Pſal. qui proinde Dies* ሰማዕት : *h.e.* Auditionis *dici poteſt non inepte. de Die judicii, a creatione octavo, intelligunt ; ob eandem forte cauſam, ſc. propter vocem quam omnes tunc Audient, Johan.* 5. *Arnobius de Die Sabbati interpretatur ; Audiendo verbo etiam vacandum maxime. Niſi forſan error ſit in utroque loco pro in* P. *eſt tantum,* ፍጻሜ:መዝሙር:ዘዳዊት::

*Ver.*2. በጽመሚ.ተ : *R. & C.* በጽሚ.ት :P. *v.* 4 መቅደሶ : *C.* መቅደሶ *perperam. v.*5 የሀትቶ : *C.* ይሐትቶ : P. ይሀቶ : *R. Sic etiam. ver.*6 *Poſt decimum hunc pſalmum, (ut & poſt* 10um *quemque ſequentem) M S. Cl. Pococki ſubjungitur Doxologia.* ስብሐት : ለአብ : ወወል ወመንፈስ : ቅዱስ:: የአዜ.ኒ : ወዘልፈ.ኒ : ወለዓለመ : ዓለም : አሜን:: Gloria patri, & filio, & ſpiritui ſancto. Eſt modo, ſemper erit, & in ſec ſeculorum, *Amen.*

PSAL. XI.

Tit. in R. & C. ut in impreſſis; in P. ወዝሙር: ዘዳዊት::

Verſ. 3 ይሀ[ሩ]ሮን : *R. & C.* ይሴርዋን : P. *v.* 6 ወእግሕድ : *R.* ወእ

ወእገሀዮ : P. *v.* 8 ወተሟኅፀኒ : *R. & C.* ወተሟኅጸኒ:P. *ib.* ለዓለመ : *R. & C.* ወእስከ:ለዓለም:: Et uſque in ſeculum. P. *v.* 9 ወበከመ : ልዕልናከ- R. *et* C. ወበከመ :ልዕልናከ : አርሐብከ : ሥርዓቶሙ: ለደቂቀ : እጓለ : እመ: ሕያው:: P. Secundum altitudinem tuam ampliaſti ſtatuta filiorum hominum.

PSAL. XII.

Tit.in R. & C.ut in impreſſ. in P. መዝሙር :ዘዳዊት::
Ver. 5. ሐዘነ : R.& C. ኅዘነ: P.:=:

PSAL. XIII.

Tit.in R. & C.ut in Impreſſ. in P.መዝሙር: ዘዳዊት::
Ver. 3 ዘይኀሠሥ : *R. & C.* ዘይኅሥሥ:P. *v.*8. ዓመፂ : R.C. አመፂ:P:=:

PSAL.XIV. *Tit.idem in R.* C.*&* P.

Verſ. 2. ዘየሐውር : *R. & C.* ዘእንበለ : ዘየሐውር : P. *prorſus ut Arabs noſter* إلا الذي يمشي Niſi ille qui ambulat- *ib.* ወይነብብ : *R. & C.* ወዘይነብብ : P. *v.*6. ወኢይኄሉ : *R. & C.* ወኢይሔሱ : P. *v.*7 ወኢይትሀወክ : *R. & C.* ኢይትሀወክ: P.
Pſal. XV. Tit. in R. & C. ut in impreſſ. Reſpondet autem dictio ሥርዐት: عمل *in Tit. Arab. Et* መጽእፍ : *videtur idem ſignificare quod Ar.* مصاف Qui, *vel,* quod ad aliquem refert peculiari modo. *Act.* 10.24. q. d. *Qui ut perpetuus ipſi comes adjungi debet. Tit. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::
Verſ. 3 ለቅዱሳን- R. & C. ከመ : ክቡራን : እለ : ውስተ : P. Etiam pretioſis (honoratis) qui in- *ib.* ተስብሐ : *R. & C.* ዘተሰብሐ :P.*v.* 3. በዝኅ:-R.*et* C. ለነሰ: አፈቅድ : በብዝኅ:ደዌ:ታስተፈጥኖሙ:: Optarem ipſe quidem in multiplicatione doloris accelerares--P. *v.*4 ማኅበርሙ:ዘደም: *R. & C.* ማኅበርሙ : ዘከቱ : ደም:P. *v.*8 በቅድሜየ : *R. & C.* ቅድሜየ: P. *ſequitur in* P. ውእቱ: በኵሉ:ጊዜ::ipſe *eſt* omni tempore.

PSAL. XVI. *Tit. idem in R. C.& P.*

Verſ. 3 ይወጽእ : P. ይወፅእ:: *v.* 6 ሰሎናየ : *R. & C,* ሰሎነውየ : P. *v.*7 ጸሩኅኩ : P. ጸራሕኩ:: *v.* 8 እሰብሐ : C. ሰብሐ : *R. &* P. *v.* 13 ወዕቅጾሙ : *R. & C.* ወአዕቀጾሙ:: P. *v.* 14 እግዚኦ : -- *R. & C.* እግዚኦ : አመድኀኒ : ውሑድ : ዝርዎሙ : ውስተ : መደር:: Domine, poſt paucos *illos* qui fluerint in terra--P. *ibid.* አመኀቡአቲከ--*R. & C.* አመዒግብቲከ : ጸግበት:-- de admirandis tuis adimpletus eſt-. P. *v.* 15 ጸግቡ--*R. & C.* እስከ : ያትርፉ : አመድረሆሙ : ለደቂቆሙ:: Uſque eo, ut relinquant terras eorum parvulis ſuis. P. *ver.* 16 R.C. ወእንሰ:P. እነሰ::=:

PSAL.XVII.

Tit.in R. & C. ut in impreſſ. in Poc. ፍጻሜ: ዘገብረ : እግዚአብሔር: ዘዳዊት : In finem, ſervi Domini, Davidis P*ſalmus.*
Verſ. 3 ወቀርንየ : R. & C. ቀርንየ : P. *v.* 5 ፂዕር: R.& C. ጻዕረ: P. *v.* 6 ወሙገተኒ : R. & C. ሶገተኒ : P. *ib.* ወበዝሐኒ : C. ወበጽሐኒ : R. & P. *v.*9. ተመዐዖሙ : R. & C. ተምዕዖሙ : P. *v.*10 ወዐረገ : R. & C. ዓርገ: P. *ib.* እምኔሁ : R. & C. ቅድሜሁ : coram eo.P. *v.*13 ወአውደዪ: R.*et* C. ወአውደየ: P. *ib.* ወጸልመ : R. *et* C. ጸልመ : P. *v.* 14 አፍሐመ : R. & C. ወአፍሐመ : P. *v.* 15 ወአንጐደጕደ: R *et* C. አንጐደጕደ : P. *ib.* ወል ዐለ: R.*et* C. ልዐል : P. *v.*15 ወሀበ : P. ወሐበ : R. *et* C. *v.* 18 ወእመ ተግሣጽከ : R. *et* C. እመተግሣጽከ : P. *ib.* መዐትከ : R. *et* C. መንፈሰ : መዐትከ : ſpiritus iræ tuæ. P. *v.*19 እመአርደይመ : R. *et* C. እመርደይመ : P. *v.* 23 የአስየኒ : R. *et* C. የዓስየኒ : P. *v.* 32 እትአደዋ : R. *et* C. እትዒደዋ: P. *v.*37 ለእደዊየ:: R. *et* C. ለእደውየ:: P. *ib.* ወረሰየ : R. *et* C. ወረሰየ:: P. *v.* 39 ዘየጸንዑኒ: R. *et* C. ያጸንዓኒ : P. *v.* 40 ወአርኃብከ : R. *et* C. አርሐብከ: P. *ib.* ስሎናየ:: R. *et* C. ሰሎነውየ:: P. *v.* 43 በጸበለ:: R. *et* C. በፀበዐ:: P. *ib.* ወአዕቀጽኮሙ : R. *et* C. አዕቀጽኮሙ : P. *v.*45 ወአውየው : R. *et* C. አውየው : P. *ib.* ወሀበ: እግዚአብሔር : R *et* C. ወእግዚአብሔር:P. *v.*46 አኅርጾሙ: R. *et* C. አሐርጾሙ : P. *ib.* ወእከይድ :-R. *et* C. ወእከይድ : እብድንቲሆሙ : ከመ : ፀብር : መሠያጠት:: Et conculcabo cadavera eorum, ut lutum platearum. P. *v.*54 ለመሲሁ: R.*et* C.ለመሲሑ: P.

PSAL. XVIII. *Tit. idem in R. C.et* P.

*Verſ.*1 ያየድእ : *R.et* C. ያየድዓ : P. *ib.* ሰማያት : *Ita.* R. C. *et* P. *contra cæteras verſiones omnes.* *v.*4 ወፀአ : *R. & C.* ወጽአ : *P. v* 5 ውእቱሰ : *R. & C.* ውእቱሰ : P. *v.*7 እመሰሕቡ : *R.et* C. እመሰሀቡ : P. *v.*8 ስመዐ:: *R. et C.* ወስመዐ:: P. *v.*9 ኵነኔሁ : R. *et* C. ወኵነኔሁ: P. *ib.* ትእዛዙ : R. *et* C. ወትእዛዙ : P. *v.* 10 ፊሪሀ : R. *et* C. ወፈሪሃ : P. *ib.* ወየሐዮ : R. *et* C. የሐዮ : P. *ib.* ፍትሑ : R. *et* C. ወፍትሑ : P. *v.*11 ወይትፊተው : R. *et* C. ይትፊቶ : *P. ib.* ወሶከር : R. *et* C.ወሦከር : P. *v.*12 ወገብርከሰ : R.*et* C. ገብርከሰ : P. *v.* 14 ወእመሰ: R. *et* C. እመሰ : P.

PSAL. XIX. *Tit.in* R.C. *et* P. *idem.*

*Verſ.*5 ወነዐቢ : R. *et* C. ወነዓቢ: P. *v.*6 ለድኅና : R. *et* C. አድኅኖ: P. *melius. ver.* 8 ነዐቢ : R. *et* C. ነዓቢ : P. *ver.* 9 ተዐቅጹ : R. *et* C. ተዐቅጹ : P.

PSAL. XX. *Tit. idem in* R.C. *et* P.

Verſ. 4 ወወሀብኮ:: P. ወሀብኮ : R.*et* C. *v.*6 ለዓለም: R.*et* C.ዘለዓለም: P. *v.*7. ወኢይትሀወክ : R.*et* C. ወኢይትሐወክ : P. *v.* 8 ትረከበሙ : R. *et* C. ትረከበ : P. *v.* 9 ወትረስዮሙ : R. *et* C. ወትረስዮሙ : P.*ib.* ዕቶነ:R.*et* C.ዕቶን:P.*v.*12.ገጸከ: R.*et* C.ገጸሙ: P. *melius,* vultum eorum.

PSAL.XXI.

Tit. in C. *ut impreſſis, in quo vox* ስብሐት : *perperam poni videtur, pro* ጸበሐ : *ut cum* 70. *conveniat. In* R. *omittitur* እንተ : ሰብሐት : *in* P.ፍጻሜ : መዝሙር: ዘዳዊተ::
*Verſ.*1 እመአድኅኖትየ: R.*et* C. *abſque* እመ: P.*contra autem* እመቀለ: R.*et* C.*abſq;* እመ:*v.* 2 ዕለትየ: ወኢሰማዕከኒ:R.*et* C.*per* diem meum *more Arab. uſitatiſſimo, nec non aliquando Syris atque Samaritanis. vid.* 1. *Sam.*9.12.*cap.*20.34.*c.*15.11. *Ar. Jer* 22.30. *Syr.&c. Suum eſt cuique tempus.*) P. ዕለተ : ሰሰማዕከኒ : *ib.* ወሌሊትየኒ : R.*et* C. ወሌሊተኒ : P. *v.*3 ወአንተሰ : R.& C. አንተሰ : P. *v.*5 ወኢይትኀፈሩ : R. & C. ወኢተ ኀፈሩ : P. *melius.* *v.*9 እውጽአኒ : P እወፂአኒ : R.*et* C. *ibid.* ሀለውኩ. R.*et* C. ሀሎኩ : P. *ib.* ውስተ : እማኅፀነ : R.*et* C. እማኅጸነ : P. *abſque* ውስተ : *ver.* 12 ዑገቱኒ : C. ሶገቱኒ : P. & R. *ver.* 15 ዘይትመሰው : *R. et* C. ዘይትመሶ : P. *v.*23 እሴብሐከ : እግዚኦ : laudabo te Domine P. እሴብሐከ:R.*et* C. *v.*26 ጸሩኅኩ:R.*et* C. ጸራሕኩ:P. *v.* 27 ወይዝክሩ: R.*et* C. ይገዝክሩ: P: *v.*31 ወውእቱ : R.*et* C.ውእቱ : P. *v.*33 ወነፍስየኒ: R. *et* C. ነፍስየኒ:P. *v.*34 ወይዜንዉ:R.*et* C.ወትዜኑ:P.

PSAL. XXII.

*Tit.*ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት : P. ፍጻሜ:*omittitur in* R. *et* C.
Verſ. 1 ይረእየኒ : R.*et* C. ይረዕየኒ : P. *ib.* ወአልቦ : R.*et* C. እልቦ : P. *v.*5 ወከስታመከ : R. *et* C. *perperam in utroque : Recte* P. ወቅስታመከ : *Ita etiam in Wemmer. Lex.* *v.* 6 ማዕደ : P. ማእደ : R.*et* C. *ib.* በአንጸሮሆሙ : ለእለ : R. *et* C. አንጻረ: እለ::P. *v.*7 በቅብእ: R. *et* C. በቅብዕ : P. *Ibid.* ጽኑዕ : R. *et* C. Firmus, efficax. P. ምሉዕ : plenus.

PSAL. XXIII.

Tit.in R. *et* C. *ut in impreſſis:in* P. መዝሙር: ዘዳዊት::
Verſ. 4 ዘንጹሕ : R.*et* C. ዘእንበለ : ንጹሕ : P. Niſi qui innocens. *ibid.* ከንቶ:ለዕለ : ነፍሱ : C. uanum ſuper animam. P. *et* R. ከንቶ: ላዕለ:ነፍሱ: uanum ſuper animam ſuam. *v.*9 ወይበእ : R.*et* C. ወይበዕ:P.

PSAL. XXIV.

Tit. idem in R. C. *& P.*
Verſ. 1 አንቃዕደውኩ : R. *et* C. አንቃዕደኩ : P. *v.* 2 ወኢይትኀፈሩ : R. *et* C. ወ *deeſt in* P. *v.* 7 ኀጢአትየ---R. *et* C. *Aliter* P. ኅጢአትየ : ወዕበደ : ንእስየ : ኢትዘከር : peccata mea, & ſtultitiam juventutis meæ,ne-- *v.* 8 መሀረትከ : R. *et* C. መሐረትከ : P. *v.9* ይመርሖሙ : R. *et* C. ይመርሆሙ : P. *v.* 10 ወይሜህሮሙ : R. *et* C. ወይመሕሮሙ : P. *ſic etiam v.*15.*Ver.*14 ወነፍሰዪ : R. *et* C. ወ *d. in* P. *ib.*ወዘርኡዪ : R.*et* C.ወዘርኡኒ: P. v.19 ወስሩሀየ : R.*et* C. ወስሩሕየ: P. v.20 ይጸልኡኒ : R.*et* C.ይጸልዑኒ: P. v.21 ወኢይትኀፈር:እግዚኦ:P. እግዚኦ : *d.in* R.*et* C.

PSAL. XXV.

Tit. idem in R. C. *et* P.
Verſ. 4 ውደ : R.*et* C. ዓውደ : P. v.8 አፍቀርኩ : --R.*et* C. አፍቀርኩ: ተልእኮ : ለሳነ: ቤትከ:: P. Dilexi, miniſtravi decori domus tuæ. v.9 ዕድወ: ደመ : R. *et* P. ደመ : *d. in* C. v.10 ወመልአት : R. *et* C. ወመልዐት : P. v. 11 ወአንሰ : R. *et* C. ወ : *deeſt in* P. *ibid.* ወትሠሀለኒ : P. ወ : *d. in* R. *et* C.

PSAL. XXVI. *Tit. idem in* R.C. *et* P.

Verſ. 1 ወመንተኑ : ያደነግፀኒ:: R. *et* C. መንተኑ : ያደነግፂ : P. v. 5. ጸበእኒ : R.*et* C. ጸበዓኒ : P. v.10 ርእስየ : ዲበ: Caput meum ſuper---P. ርእስየ : *d. in* R.*et* C. v.11 ሶድኩ: R. *et* C.ዖድኩ:P. v.14 ወኢትትገኃስ: R. *et* C. ወኢትትገሀስ: P. v. 15 ወኢትትሣየየኒ : R. *et* C. ወኢትትሐየየኒ : P. v. 18 ለእለ : R. *et* C. እለ : P. v. 20 ወተሰፈውዎ : R. *et* C. ወተሰ ፈዎ : P.

PSAL. XXVII. *Tit.idem in* R.C. *et* P.

Verſ. 1 ወኢተጸመመኒ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. *ib.* ወእመሰ : R. *et* C. ወ : *d.in* P. v.3 ወኢትገድፈኒ: R.*et* C. ወኢትግድፈ : P. v.6 ርዕሶሙ:R. *et* C. ርእሶሙ : P. v.9 ወይረድአኒ : R.*et* C. ወ: *d. in* P. v.10 ወሠረጸ: ጽጋየ: R. *et* C. ወሰረፀ : ሥጋየ : P. v. 11 መሲሁ : R. *et* C. መሲሑ : P. v. 12 ረአዮሙ : R.*et* C.ረዕዮሙ: P.

PSAL. XXVIII.

Tit. in P. *tantum* መዝሙር : ዘዳዊት : *in* R. መዝሙር : ዘፃአት : ዘዳዊት: ትዕይንት:: *in* C.መዝሙር:ዘደዊት:ዘበፃዓት:ትዕይንት:*melius.*
Verſ. 6 ወያደገድጎ:--R. *et* C. *ut in Impreſſ. Poc. in initio verſ. convenit cum Hebr. contra* 70: *in reliqua illius parte, ab* Heb.*cæteriſque omnibus verſionibus multum diverſus : In quo ita legitur,* ወያቀንጾሙ : ከመ : ጠዕዋ: ከረከንድ:: ወፋቁርሰ : ከመ : ወልዱ : ርሲመ : ዘአሐዱ : ቀርኑ:: Et ſubſilire faciet eas (*vid. Cant.* 2. 8.) tanquam vitulum (*affine* ጠዕዋ : *Arab.* طغل Bos, vacca ſylveſtris. *Gig.*) rhinocerotis (*vid. Deut.* 33.17. *tam Perſis quam Arab.id* كركدن) Et dilectum etiam, ſicut filium monocerotis, cui unicum cornu. v.8 አዕዋመ : R.*et* C.አእዋመ: P.

PSAL. XXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ.* P. መዝሙር : ደዊት::
Verſ. 1 ጸሳሊ : R.*et* C. ጸሳሊየ : P. *melius.* v.2 ወሕይወ : P. ወ: *d. in* R.*et* C. v.9 ሜጥከሰ:--R.*et* C. *ut in impreſs. Poc.* አመሰ : ሜጥከ:ገጸከ : እከውን : ድንጉፀ:: Cum autem averteris faciem tuam-- v. 10 ወኅበ : P. ወ: *d. in* R.*et* C. v.11 ለእመ : R.*et* C. እመ : P. v. 14. ወሐሠት : R.*et* C. ወኀሠት : P. v.15 ከመዝ : R.*et* C.ከመ:P.

PSAL. XXX.

Tit.in P.*et* R.*tantum* መዝሙር : ዘዳዊት: *in* C.መዝሙር : ዘዳዊት:ዘበተደሞ: ከመዘ : ውእቱ : በከልእ : Pſalmus Davidis, qui in deliquio, *vel,* defectu mentis--*idem mihi videtur* ተደመ : *quod Ar.* دهم : *Non multum a noſtro diſſentit Arab. MS.de quo* I.*Vicars in* h.l. في تحيري *quæ voces occurrunt in noſtro Arab.infra* v. 23 *atque inde, ut aliqui volunt, occaſio hujus tituli.*
Verſ. 5. ኀብሉ : R.*et* C. ሀብሉ : P. v.15 ቀብፁኒ : *Ita* R.C. *et* P. Obliti ſunt me. *Nec aliter Arabs noſter, Nebienſ. & Roman.* v. 18 ወአነሰ : R.*et* C. ወ: *d. in* P. v.19 ወእመ እለ : R.*et* C. እለ : P. v.24 ወይትዌከሉ: በከ : R.*et* C. ይትዌከሉከ : P. v. 25 ወተኀብለሙ : R.*et* C. ወተሀብለሙ: P. v.26 እመበሕለ : R. *et* C. እመበህለ : P. v. 30 ወይትቤቀል : ሎሙ : R. *et* C. ወይትቤቀሎሙ: P. *Ib.*ይኅሠሡ : R. *et* C.ይኅሡ : P. *ib.*ቅዕቢት: C. *Arab.* عمق Sermonis pravitatem, obſcænitatem ; *vel,* profundos, latentes ſenſus *innuit : niſi potius ſ. mendum ſit, pro* ትዕቢት: *ut in* R.*et* P.

PSAL. XXXI.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት:P. *at* R.*et* C. *ut in Impreſſis.*
Verſ. 1 ለእለ : R.*et* C. እለ : P. *ib.* ወለእለ : R. *et* C. ወእለ:P. v.6 ወእለ : R.*et* C. *perperam : rectius* P. ወእቤ : Et dixi. *ib.* ወአንተ: R. *et* C. ወ : *d. in* P. v. 11 ኢትኩኑ:--R. *et* C. *ut in Impreſſis.* ኦደቂቀ : እጓለ : እመሕያው : ኢትኩኑ:--O filii hominum nolite--P.v. 13 መቅስፈትሙ : R.*et* C.

R. et C. መቅለሀፈቶሙ : P. Ib. ወእለሰ : R. et C. abſque ወ : P. v. 14 ወተሠሐዮ : R. et C. Liberales eſtote, vel, ſtudete ut Liberales ſitis, id Arab. تسخكي : Niſi potius error ſit in utroque, pro ወተሐሠዮ : ut in P. occurrit.

PSAL. XXXII.

Tit. in R.C. et P. ut in impreſſ.

Verſ. 2 ዘዐሠርቱ : R. & C. ዘአሠርቱ : P. v. 5 ወመጸዋዕት : R. & C. ወመጸዋት : P. v. 6 ኃይሎሙ : R. & C. ኀይለ : P. v. 11 ወምክረሰ : R. & C. ወ deeſt in P. v. 18 ወእለሰ : R. & C. ወ : d. in P. v. 21 ወተከልነ : R. et C. ወተወከልነ : P. rectius.

PSAL. XXXIII.

Tit. in P. tantum መዝሙር : ዘዳዊት : in R. & C. ut in impreſſ.

Verſ. 3 ኦዕብይዎ : R. & C. ወያዕብይዎ : P. Et magnificent. v. 11 ወእለሰ : R. & C. ወ abeſt a P. ib. ሠናየ : R. & C. ሠናየተ : P. v. 12 ሰምዑኒ : R. & C. abſque ወ P. v. 15 ተገሐሠ : R. & C. ተገሀሠ : P. v. 17 ይሠረው : R. & C. ይሠሩ : P. v. 22 ወእለሰ : R. & C. abſque ወ P.

PSAL. XXXIV.

Tit. in P. መዝሙር : ዘዳዊት : R. & C. ut in impreſſ.

Verſ. 1 ፀብዖሙ : R. & C. ጸብዖሙ : P. v. 6 ለይሠቅይዎሙ : R. & C. ለይሠቅዮሙ : P. v. 8 ኀብሉ : R. & C. ሀብሉ P. : ſic & v. 9 Ver. 9 መሠግርት : R. & C. መሰግርት : P. bis : tertium ut in R. & C. v. 10 ወነፍሰየሰ : R. & C. abſque ወ P. v. 13 ተነስኡ :: ——R. & C. ut in impreſſis. P. ወነበቡ : ላዕሌየ : በእንተ : ግብረ : ዘኢየአምር :: Et loquuntur adverſus me de re quam ignorabam. v. 14 ወእኀጥዕዋ : R. et C. ወእኀጥእዋ : P. v. 15 ወእንስ : R. et C. ወ d. in P. v. 16 ሕፀንየ : R. et C. ሕጽንየ : P. v. 17 ክመዝ :—— R. et C. ክሙ : ዘለአኀዊየ : P. v. 18 ወተማከሩ : P. ወ d. in R. et C. ib. ይቅስፉኒ : R. et C. ይቀሥፉኒ : P. v. 22 እለ : R. et C. ወእለሂ : P. v. 26 ወእጽመእ : P. ወ. d. in R. et C. ibid. ወእግዚእየ : P. ወ deeſt. in R. et C. v. 29 ወይትኃፈሩ : R. et C. ለይትኃፈሩ : P. v. 30 ለይልበሱ : R. et C. ወይልበሱ : P. ib. ወኃሰረ : R. et C. ወኀሣረ : P. v. 31 አዐቢይ : R. et C. ዓቢይ : P.

PSAL. XXXV.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. P. ፍጻሜ : መዝሙር : ዘዳዊት :

Verſ. 4 ወሐለየ : R. et C. ወኀለየ : P. v. 7 አብዛኀከ : R. et C. አብዝኀከ : P. v. 8 ወይትዌከሉ : R. et C. ወ abeſt a P. v. 9 እምፈለገ : R. et C. ፈለገ : P.

PSAL. XXXVI.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 3 ወየኃድረከ : R. et C. ወ d. in P. ib. ወይሬዕየከ : R. et C. ወይሬእየከ : P. v. 4 ወይሁበከ : R. et C. ወ d. P. v. 5 ወተወከል : R. et C. prius ወ deeſt in C. ib. ወውእቱ : P. ወ d. in R. et C. v. 6 ወተጸመይ : R. et C. ወተጸመደ : P. Et adhære ei. v. 9 የኀሥሙ : R. C. የሐስሙ : P. v. 10 እንከ : ኀጥእ : R. et P. እንከ : abeſt a C. v. 11 ወየዋሃንሰ : R. et C. abſque ወ P. Atque ita Clemens Roman. χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς. v. 19 እግዚአብሔር : abeſt a P. ante ፍኖተ : v. 21 የኀልቁ : R. et C. የሐልቁ : P. ver. 23 ይረግሞ : R. et C. ይረግሙ : P. ver. 24 ለዘይፈቅድ :: R. et C. ለዘ : ይፈቅድ : P. v. 26 ወርዘውትኒ : R. et C. ወርዝትኒ : P. v. 27 ወኵሎ : R. et C. ወ d. P. v. 28 ተገሐሰ : R. et C. ተገሀሠ : P. v. 30 ወይትቀበሎሙ : R. et C. ወይትቤቀል : ሎሙ : P. & retribuet immaculatis : ut 70. comma quod in Hebr. omnino non eſt. v. 31 ወጻድቃንሰ : ወ d. P. v. 33 ዘኵናሁ : R. C. ሰኵናሁ : P. v. 36 ወያዐቢየከ : R et. C. ወ d. P. v. 38 ኃሠሥኩ : ወኢረከብኩ : መካኖ :: R. et C. ኀሠሥኩ : ——P. plane ut Arabs noſter, & Walton. At Arab. Rom. & Nebienſ. طلبت موضعه فلم اصبه : Quæſivi locum ejus, & non inveni eum. Prout etiam occurrit apud Clementem Romanum καὶ ἐξεζήτησα τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐχ εὗρον. v. 40 ይሠውሮ : R. et C. ይስረው : P. ib. ወይሁሬው : R. et C. ወይሰሮ : P.

PSAL. XXXVII.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=:

Verſ. 1 ወአልቦ : R. et C. ወ d. P. v. 4 አምሰእርት : R. et C. እምሰዕርት : P. v 5 ወበተብተ : አዕጽምትየ : ——Ita R. C. et P. ab omnibus aliis quibuſcunque interpretibus diverſi, Debilitata, infirmata ſunt ; vel, tabuerunt oſſa mea. Eſt n. በተብተ : plane idem quod Chald. מקמק, cui etiam conſonat ; ab Heb. מקק : Ar. Walt. per فاحت Nebienſ. per تبدد vertit. Ib. እበደየ : R. et C. ዕበደየ : P. v. 6 ሐርተምኩ : R. et C. ኀርተምኩ : P. v. 7 ፀዕለተ : R. et C. ጸአለተ : P. v. 8 እምሐዝነ : ልብየ : R. et C. ኀዘነ : እምልብየ : P. v. 9 ኢይትኃበእ : R. et C. ኢይትሀበእ : P. ver. 11 ወቢጽየኒ : R. et C. ወቢጽየ : P. ibid. እደው : R. et C. ዕደው : P. v. 12 ቀብፁኒ : R. et C. ቀብጹኒ : P. Obliti ſunt, vel, negant me, & alieni facti ſunt mihi. ibid የሐሠሠዋ : R. et C. የሐሠዋ : P. v. 13 ወኵሉ : R. et C. ወ d. P. v. 14 ወእንሰ : R. et C. ወ d. P. v. 20 ወይጌይሉኒ : R. et C. ወ d. P. v. 21 ወእለ : P. ወ d. R. et C. ib. ወገደፉ : እኁዊሆሙ : ከመ : በድን : ርኩሰ :: Et repulerunt fratres ſuos, vel, & repulerunt me fratres eorum, tanquam cadaver immundum. Conveniunt in additione hujuſce στίχου, tres Æthiopici Codd. contra Hebr. 70. Vul. Lat. reliquoſque interpretes omnes. Solus S. Ambroſius teſtatur in aliquot Codd. Græc. & Latinis hæc inveniri verba, Et projecerunt me ſicut mortuum abominatum, ——Quia ſimile habet Arabs noſter, & Nebienſ. a noſtro diverſus parum, qui ſic legit, طردوني انا الحبيب كالميت المرذول وسمروا جسدي . Paulo aliter Arab. Rom. Gabr. Sionitæ ابعدوني ورفضوني كالميت وسمروا جسدي Elongarunt me, & repulerunt me tanquam mortuum, & clavis confixerunt corpus meum. v. 22 ወኢትርሐቅ : R. et C. ወ : deeſt in. P.

PSAL. XXXVIII.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. pro ידיתון autem MS. Alex. aliique Codd. tam Græci quam Latini, habent Ἰδιθοὺμ, Idithum ; longius ab Hebr. Æthiop. ሌደቅም : (Niſi ſubſit mendum, ቅ : pro ት :) at quantum a argumentum Pſalmi, tempore doloris, vel mœroris (Arab. دغم ſcriptum, verſ. 3. & ſub finem ; & ad notationem nominis Heb. על הדינין של צרה teſte R. Sal. ſatis accommodum. ማኀሌብ : etiam aut vitioſe ponitur, pro ማኀሌት : Canticum, quod veriſimile ; aut per Dilectum ex uſu Arab. خلب vertendum. In P. tantum መዝሙ ዘዳዊት ::=:

Verſ. 1. ዕቤ : R. et C. ሰቤ : P. v. 4 ወነደደ : R. et C. ወነደ : P. v. 6 እደዉ R. et C. እዴኀር : P. tranſpoſitis liberis i. q. Arab. أنرح v. 7. ወኢክመ ምንት : R. et C. ክመ : ወኢምንት : P. v. 9 ይትለወኩ : R. et C. lingun (unde Angl. To Licke) ſed perperam videtur hic poni pro ይትሀወ conturbantur : attoniti vel, obnoxii ſiunt, ex uſu Arab. ut in P. v. 10 ገቡ : እንዘ : ኢያእምሩ : P. Theſaurizant neſcientes : pro hoc in R. et ይዘግቡ : ወኢያእምሩ : v. 11 ወትዕግሥትየኒ : R. et C. ወትዕግሠትየኒ : ver. 12 ወእምኵሉ : R. et C. ወ d. P. ibid. ፀዕለት : R. et C. ፀአለ P. v. 14 ሳሬት : R. et C. ሠሬት : P. v. 15 ወአጽምዓኒ : R. et C. ወአጽም P. v. 17 እሐር : ኀበ : C et P. In R. deſunt.

PSAL. XXXIX.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. P. መዝሙር : ዘዳዊት ::

Verſ. 2. ሰምዓም : R. et C. ዓምዓም : P. v. 6 ቱወከልቱ : R. et ቱከልቱ : P. v. 7 ሰሐሊናከ :: R. et C. ሰኀሊናከ :: P. ver. 8. እደደ R. et C. እደደዕኩ : P. ver. 9 ወቍርባነ : ኢፈቀድኩ : Et oblationem nol ſic tres Æthiop. Codices. R. C. et P. Itemque in Epiſt. ad Hebr. X. ubi hæc eadem habentur verba, ita in utroque exemplari legun Contra Hebr. Chal. Græcas, Latinaſque omnes. 4. Arab. noſtram, R Neb. Walt. cæteraſque quotquot extant editiones. ver. 11 በማእከ R. et C. በማዕከለ : P. ver. 13 ረውይከ : R. et C. ረተዓይከ : P. recti v. 16 ኦልባ : P. et R. ኦልባቲ : C. v. 17 እምስእርተ : R. et C. እም ርተ : P. v. 18 ስመር : R. & C. ሠመር : P. v. 19 ወይኅሰሩ : R. et C. ወይኀሥ P. ib. እለ : ያስተዋድይዋ : R. et C. እለ : ይፈቅዱ : ይእተተዋ : ለነፍ qui quærunt ut auferant animam meam. P. v. 20 ለይግብኡ : R. et ወይግብኡ : v. 22 በጊዜሃ : ኃሰርሙ : R. et C. በጊዜ : ኃሣርሙ : P. ይኄሊ : R. et C. ይሄሊ : preſens eſt, adeſt mihi. v. 24 እግዚኦ : R. et In P. deeſt. ib. ወኢትጕንዲ : R. et C. ወ d. in P.

PSAL. XL.

Tit. in R. et C. ut in impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት ::=:

Verſ. 2. ወያበጽኦ : R. et C. ወያበፅዖ : P. ver. 3 ኵሉ : ምስክቢ እምደዌሁ :: R. et C. ኵሉ : ደዌሁ : ዘውስተ : ምስክቡ :: omnem infirmitatem quæ ſuper ſtratum ejus, ſc. avertiſti. P. ver. 6 ወይ ወይርአየ : ዘከንቶ : R. et C. እመ : በአ : ይርአየ : ከንቶ : P. v. 10 እንስ R. et C. እንሠአ : P. v. 13 ወሲተሰ : R. et C. ሲተሰ : P.

PSAL. XLI.

Tit. in R. et C. ut in impreſs. P. መዝሙር : ዘዳዊተ ::

Verſ. 1. እግዜአበሔር : C. እግዚአብሔር : R. et P. v. 2 ጊጸ : R. ገጸ : P. ib. ነመሰየ : P. pro ነፍሰየ : v. 8 ነውሰ : R. et C. ነሉሰ : P.

PSAL. XLII.

Tit. ut in impreſſ. in R. C. & P.

Verſ. 1. አጌዚኦ : C. እግዚኦ : P. et. R. v. 3 ዐብያቲከ : R. et C. አብያ P. v. 4 ወአበውእ : R. et C. ወ d. in P.

PSAL. XLIII.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት : P. In R et C. ut in impreſſis.

Verſ. 3. ሠቀይኮሙ : R. et C. ሰቀይኮሙ : P. ver. 12 ወአግባእ R. et C. ወአግባዕከነ : P. v. 13 ወዘረውከነ : R. et C. ወዘረከነ : P. ጽዕለተ : R. et C. ነግረ : P. ſermonem, diverbium. ibid. ለአደ R. et C. ለአድያሚነ : P. v. 16 ወኍሰተ : R. et C. ወሑሰተ : P. ve ዘይጽእል : R. et C. ዘይጽዕል : P. ib. ወይዘረከ :: ſic R. C. et P. ſonat aliquatenus, atque ſignificatione convenire videtur cum ጸረፈ Hebr. hic מנרף : Niſi forte ex uſu vocis Arab. زرك improbus affinis Chal. Sam. ࠓࠔࠏ : Gen. 18. 23. 25.) interpretanda ſit hæc d Hoc tantum obſtat quod cum interpretum nullo plene convenit iſte ſen Eſt tamen ubi Senes מנרפה per φαυλισμὸν Improbitatem exponun Iſa. 51. 7. ib. ወእምገጸ : P. ወ d. in R. et C. v. 19 ወኢረሳዕናከ : R. ወኢረሳእከ : P. ver. 20 ወኢተገሕሠ : R. et C. ወኢተገሀሠ : P. ንቃሕ : R. et C. ንቃህ : P. v. 26 ወተፅናስነ : R. et C. ወተጽናስነ : P. ኀሰረት : R. et C. ኀሠረት. P.

PSAL. XLIV.

Tit. መዝሙር : ዘዳዊት : P. In R. et C. ut in impreſſis.

Verſ. 3. ሳሕቦ : R. et C. ሳህየ : P. i. q. Heb. נאה atque Arab. quibuſcum fere conſonat. Eſt autem لهي Arab. Amavit. Lenoci eſt, Gig. inde nomen, Amabilitatem videtur denotare ; ſenſu huic lo incongruo. v. 5 በሰንከ : R. et C. በሠንከ : P. ib. ወበሳሕይከ : R. ወበሳህይከ : P. ut v. 3 Vid. Cant. 2. 14. Ib. ትሠራኅ : R. et C. ተሰ P. ver. 7 ኀያል :: R. et C. ኃያል :: P. Ib. ለጸላእተ : ንጉሠ :: R. ጸላእትከ : ንጉሥ :: P. inimicorum tuorum O rex. ver. 8 ወበ R. et C. ወ deeſt in P. v. 9 ቀብእከ : R. et C. ቀብዓከ : P. Ib. ቀብ R. et C. ቀብዓ : P. v. 10 ወቀንእት : R. et C. ወቀንዓት : P. ib. ወሰሊ R. et C. ወሰሊሖት : P. ibid. እምክቡደነ : አቅርንት : ዘአምነሆሙ : ፈሣሕከ :: R. et C. እምከቡሩነ : ቀርነ : ነጌ : ፈድፈዲ : አሰተፈሣሕከ A domibus, vel palatiis noſtris eburneis, quibus abundantius (vehemen te delectarunt. Hic ከቡደ : & ከቡረ : videntur pro eodem ſumi : Regum domibus, βασιλείοις, ut vertit Symmachus Hebr. vocabulum *reſpondent iſtæ dictiones Pſal.* 122. 7. *v.*11 ወርቅ : R. *et* C. ወርቅ : ኦፊር:P. auri Ophir. *ib.*ወሑብረት:R.*et* C. ወሁብረት:P.*v.*12 ወርእይ:R.*et* C. ወርእዮ: *P.melius.ib.*ወርስዑ:R.*et* C.ወ:*d.*P.*v.*13 ስነኪ:R.*et* C.ሠነኪ:P.*v.*15 ንጉሠ: ሐሴቦን:: R.*et* C.*Rectius multo Poc.*ንጉሠ:እምውሳጥ:: intrinſecus, ἔσωθεν ; *ut MS. Alex. Vatican. quæ lectio a Didymo etiam ponitur,& a Sancto Hieron. tanquam* 70.*agnoſcitur.Vid.Nob.Not. Suffragantur omnes non tantum Latinæ editiones,ſed & Arabicæ,Pariſ.* R*om. Neb. Walton. ib.* ወኅብረት: R. *et* C. ወሑብረት: P. *v.* 18 አበዊኪ: R. *et* C. አበውኪ:P. *ib.* ወትሠይሚዮሙ : R.*et* C. ወትሰይሞዎሙ: P.

PSAL. XLV.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

*Verſ.*3.ወተሐመገ:R.*et* C. *rectius* P. ተሐምጉ: mutatæ,alteratæ ſunt, 1.*q. Arab.* حمج : *vel* حمِج Languit *ita Symmachus* Heb. *vocabulum cui hoc reſpondit,interpretatur,* ἐφλέγμαινεν *Pſa.6.7.ubi apud Poc.ocurrit etiam* ሐመገ: *loco Heb.* עששה. *v.*8. ወትርእዮ:R.*et* C. ወ *d.in* P.*ib.* ይስዕር: R.*et* C. ይሠዕር:P. *ib.* እስካ:አጽናፌ:R. *et* C. እምአጽናፌ. P.

PSAL. XLVI.

Tit.in R.et C.ut in Impreſſ. in P. መዝሙር: ዘዳዊት::=÷

Verſ. 10. እሰመ:ለእግዚአብሔር:—R.*et* C. እሰመ:እምኀበ:እግዚአብሔር: ረከቡ: ክቡራን: ምድር:ልዕልና:ፈድፋደ:: P. quoniam a Deo conſecuti ſunt magnates terræ ſublimitatem ſuam abundanter.

PSAL. XLVII.

Tit. In R.*et* C.*ut in Impreſſis. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

*Verſ.*2. አድባረ:—R.*et* C.ደብረ: ጽዮን:ልዕልት:በገቦ:mons Zion excelſi in latere—*ſic & Arabs noſter,Rom.ac Nebienſ. v.*3 እግዚአብሔር:ያአምር:—— R.*et* C.Deus in palatiis ejus manifeſtabit,cum ſuſceperit eam.እግዚአብሔር: እርእዮ: ኃይሎ: ወስተ: አረፍቲሃ::*P.* Deus virtutem ejus declaravit in requie, *vel potius* in mœnibus ejus ; *fere ut quinta editio,* εἰς ὀχύρωμα. *v.*8 ተወከፍነ: እግዚእ:R.*et* C.Suſcepimus,*vel*,recepimus Deus—ሰበክነ:እግዚኦ: P. Annuntiavimus O Deus—*ſic etiam Arabs noſter,*Ro.*Nebienſ. At Walt.* ظننا *ut* R.*et*C. በማእከለ : R.*et* C. በ : *d. in* P. *v.* 11 ለግትዋ : R. *et* C. ዕግትዋ: P. *v.* 13 ወሠአቱ: R.*et* C.ወ : *d. in* P.

PSAL. XLVIII.

Tit. in R *et* C. *ut in Impreſſis. in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 3. ወሕሊና: R. *et* C. ወኅሊና: P. *v.* 5. ኃጢአት——iniquitas calcanei mei circundabit me. R.*et* C. እም:እገቱኒ : ፀርየ:cum me circundant inimici mei.P. *v.* 7 እኖኒ:R.*et* C.እኅውኒ:P. *v.* 8 ወሊተወለጠ:P. ወሊይተወለጠ: R.& C. *v.* 11 ወመቃብርሆሙ: R. & C. ወ :*d.*P. *ib.* ወአብያቲሆሙ:R.*et* C. ወ *d.in* P. *ib.* አሰማቲሆሙ : በበ : በሐውርቲሆሙ : R. & C. በሐውርቲሆሙ: በአሰማቲሆሙ : P. *v.* 12 ወሰብእሰ: R. & C. ወ : *d.in* P. *v.* 13 ወለሲሃ : R.& C.ወ:*d.in* P. *ib.* ወእንዘ:R.& C. *abſque* ወ: *in* P. *v.* 15 ወይቀንዮሙ: R.& C. ወይቀንየወሙ: P. *v.*19 ፈግአት:R.& C. ፈገዕት:P. *ib.* የአምነከ: ሰብእ: R. *et* C.fidem adhibebit tibi unuſquiſque የእሞተከ : ሰብእ:*P.*Gratias tibi aget——*ut Syr. Arabs noſter,Rom. & Neb.at* يعرف *Walt.*

PSAL. [illegible]X.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.*መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 2. እሰከ : ነዐረብ : R. & C. *melius* P.እስከ:ዐረብ: *ib.* ሰነ:R.& C. ሠነ:P. *v.* 4 ወእውደዊ: R. & C. ወዓውደዊ:P. *v.*6 ሉቱ: R. & C. ቦቱ:P. in eo. *ib.* ጸድቃኑ R. & C. ጽድቃና: P. *v.*11 ገደመ: R. *et* C. ገደሙኒ: P. *v.* 12 ሀቤየ: R.*et* C. ኀቤየ: P. *v.*13 ወሊይስእለከ:R.& C. *abſque* ወ : *in* P. *v.*15 ወዐሀበ:P. *deeſt in* R.& C. *v.*16 መንደቤከ: R.*et* C.መንዳቤከ: P. *Ita Clemens Romanus,* θλίψεώς σου : *ut & S. Auguſtinus atque Pſalterium* Ro*manum. v.*17 በአፈከ : R.C. *et* P. ἐπὶ στόματός σου. *Clemens* Romanus. *v.* 23 ይመስጥ:R.C. *et.*P. *Clemens* R*omanus,* ἁρπάσῃ ὡς λέων. *Ita et* S. *Auguſtinus. ver.* 24 እንተ : ባቲ : አርእየ : አድኅኖቶ : ለእግዚአብሔር:: C. ——አድኅኖቶ : እግዚአብሔር::R.———እግዚአብሕር : አድኃኖቶ:: P. per quod oſtendam ſalutare Dei ; *vel* Deum & ſalutare ejus ; *vel* oſtendet Deus ſalutare ejus. *Clemens Romanus* ἂν δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. *Atque ita Pſalter.Roman.S.Cyprian,S. Auguſtinus,& Vulgata.*

PSAL. L.

Tit. in R. & *C. idem qui in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት::

*Verſ.*5. ከመ:ተጽደቀ:——R.*et* C.እስመ:ጽድቅ:አንተ: በነቢብከ:ወትመውዕ: ሰ: ተፍታሕከ:: quia juſtus tu in ſermonibus tuis, & vinces cum judicaris. P. *v.* 8 ፀጽዐዱ: R.*et* C.*male pro* ዕጽዐዱ:*vel ut rectius* P. ወአጽዐዱ: *v.*11 ወመንፈሰ:R.ወ:*d.in* R.*et* C. *v.*16 ከናፍየ:*leg.*ከናፍርየ: *Clemens* R*omanus,* τὸ στόμα μου ἀνοίξεις καὶ τὰ χείλη μου—— *v.*17 ሊትሠምር : R.*et* C. ሊተሰምር : P. *v.* 18 በሠምረትከ : R.*et* C. በስምረትከ: P. *In doxologia Poc. ſub finem hujus Pſalmi,peculiaris eſt ab illa quæ poſt alios diſcrepantia;ita leg.*ሰብሐት:ለአብ: ወወልድ : ወመንፈሰ: ቀዱስ : አሜን:: ዘዳዊት: ዘወልዱ: ክርስቶስ: ካህን: ናሁ: ተጽሕፈ : ፶ : Gloria Patri, & Filio,& Spiritui ſancto,Amen. Davidis,cujus filius Chriſtus Sacerdos: ecce inſcribitur ፶:*h.e.*50. *Quæ eadem verba (exceptis tantum tribus ultimis)habentur etiam poſt Pſa.*100.*ante doxologiam,ut hic poſt.*

PSAL. LI.

Tit. in R. *et* C. *idem qui in Impreſſ. in* P. ፍጻሜ : መዝሙር: ዘዳዊት: *v.*2 መሳፂ: R. *et* C. መሳጼ: P. *v.*3 ወአብደርከ: P. ወ :*d.in* R.*et* C. *v.*6 ወይፍርሑ : R. *et* C. *prorſus ut Heb.*70.*Vul.Lat.Ar. noſter,*R*om. Neb. Walt. cæteraque omnes præter Syr. Verſiones. Poc.autem cum Syro ſolus hic convenit,*ወይትፌሠሑ:& lætabuntur. *v.*8 በምሕረቱ: ለእግዚአብሔር: R.*et* C. በምሕረቱ : ለልዑል : P. in miſericordia Altiſſimi. *Ab Arab. cæteriſque omnibus etiam hic diverſus noſter.*

PSAL. LII.

Tit. ፍጻሜ : ዘአመ : መጽአ : ዘበ : አእምሮ : ዘዳዊት:: R. *et* C. In finem, cum advenit qui in , *vel* , a conſilio Davidi *fuit : qui intelligentiam et conſilium ei ſubminiſtrabat de Doegi,* Z*iphitarumque contra eum machinationibus : ita fere* R. *D. Kimhi. Vet. Anglican. Gallic. pluresque editiones Lat.* De , *vel* , pro Amalech, *loco Hebr.* מחלת *habent. Tit. Æthiop. a cæteris omnibus hic diverſus. In Poc.* መዝሙር : ዘዳዊት :

*Verſ.*3.ዘየኃቅ : *C.*qui certo cognoſceret , *vel* ,dignoſceret de Deo,*ex uſu verbi Arab.* حقق : *niſi. f. error ſit pro* ዘየኃሥ : *ut* R. *et* P. *Ita* 4. *Arab, noſter,*R*om. Neb. Walt.cum reliquis Verſion. v.*4 ዓረዮ: P.ኣረዮ : R. & C. *ver.* 5 በሊዑ : R. & C. ብለዓት : P. *v.* 6 ወበሀየ : R. *et* C. ወ : *d. in* P. *v.*7 አዕጽምቲሆሙ : R. *et* C. አእጽምቲሆሙ : P. *ib.* አኅሰርሞ : R. *et* C. አሕሰርሞ : P.

PSAL. LIII.

Tit.in R.*et* C. *ut in Impreſſis ; in* P.መዝሙር: ዘዳዊት::

Verſ. 5. ሠርዎሙ : R. *et* C. ሰርዎሙ : P.

PSAL. LIV.

Tit.in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 1. ወሊትትሣየየኒ : R. *et* C. ወሊትትሕየየኒ : P. *ver.* 2 ወደንገፅኩ: R.*et* C. *in* P. *abſque* ወ: *v.* 6 እሠርር : R. *et* C. እስርር : P. *v.* 10 ወሠረሓ : R. *et* C. ወስረሐ : P. *v.* 12 እምተዐገሰከ : R. *et* C. እምተዐገሠከ : P. *v.* 14 ወእንተሰ : R. *et* C. *abſque* ወ : P. *ibid.* ወአዕቀፍየ : R. *et* C. ወዓዕቀፍየ : P. *v.*15 አስተጠዐምከ : R.*et* C. *abſque* ዐ : P. *male. v.*17 ወውስተ : R.*et* C. ወ : *d. in* P. *ibid.* ዐብያቲሆሙ : R.*et* C. አብያቲሆሙ : P. *proprie* ædes *denotat* magnificas, regias, palatia. 1. *q.* ክቡራን: *et* ክቡዳን : *Pſal.* 104. 28. *Pſal.* 117. 15. *Pſal.* 131. 7. *vid Lex. noſtrum. v.* 18 ወእንሰ : R. *et* C. *in* P. *abſque* ወ : *ib.* ጸራኅኩ : ኀበ:—— R. *et* C. ሶበ : ጸራኅኩ: ኀበ : cum clamabam ad——P. *ibid.* ወአምሳኪየ:: R. *et C.* ወ : *d. in* P. *v.* 19 አየድአ : R.*et* C. አየድዕ : P. *v.* 20 ይትቃረቡኒ : R. *et* C. ይትቃረኑኒ : P. qui conſociati ſunt mecum. 1. *q. Arab.* قرن. *v.* 21 ወያኅስርዎሙ:: R. *et* C. ወያኅሠርዎሙ : P. *ver.* 24 ወፀሕደ : R. *et* C. ወጽሕደ : P. *v.* 25 ሕሊናከ : R. *et* C. ኅሊናከ : P. *ib.* በመዋዕሊሆሙ : R. *et* C. መዋዕሊሆሙ : P. *ibid.* ተወከልኩከ : እግዚኦ : R.*et* C. ተወከልኩ : እግዚኦ : P. expectabo Dominum.

PSAL. LV.

Tit. in R. *et* C.*ut in Impreſſis :* P. መዝሙር : ዘዳዊት::=÷

Verſ. 3. ተወከልኩ : እግዚኦ : R. *et* C. እግዚኦ : *non eſt in* P. *ut nec in Hebr.*70. *Vul.Lat. &c.ibid.* ወይፀንሑኒ: R.*et* C. *abſque* ወ : *in* P. *ver.* 8 በሕይወትየ:: R. *et* C. *abſque* በ : P. *v.* 11 በእግዚአብሔር : ይከብር : ዘነበብኩ:: *ſic* R.C. *et* P. *qui omnes una diverſi abeunt ab* Hebr. 70. *V. Lat.* 4. *Arab. cæteriſque verſionibus univerſis. v.*12 እኁብ : ብፅእትየ : R. *et* C. እሁብ : ብፅዓትየ : P. *v.*13 እሜት : ለነፍስየ : R.*et* C. ለነፍስየ: እሜት : P. *ib.* እምደኃፅ : R. *et* C.እምደሕፅ: P.

PSAL. LVI.

Tit.in R. *et* C.*ut in Impreſſis ; in P.* መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 4. ኀሳረ : R.*et* C. ኀሠረ : P.

PSAL. LVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::=÷

Verſ. 2. ይፀፍራ : R. *et* C. ይጸፍረ : P. *v.*3 እሜኅፀኒ:: R. *et* C. እሜኅጸኒ:: P. *ib.* ወእምክርሠ : R.*et* C. ወ : *deeſt in* P. *ver.*5 ወእንዘ : P. ወ : *d. in* R. *et* C. *ib.* ይሠርየ : መሠርይ : R. *et* C. ይሰሪየ : መሰሪየ. P. *v.*6 ለእናብሰት : R. *et* C. ዘአናብሰት : P. *v.*9 ሕለተ: R. *et* C. ኅለተ : P. *contra Pſal.*67.33. P. ሕለተ : R. *et* C. ኅለተ : *ubi , ut & in N. T. ſemper ,* Arundinem *videtur denotare : Vid. Mat.* 27. 29, 30. *Mar.*15.19. *Apoc.* 11.1. *Ei affine Copt.* αλανον , *atque Arab.* خولان (*quippe* ن & ተ:*literæ ſunt homogeneæ*)& *Soridan.* خلل 1.*q.Hebr.* קנה & *Gr.* κάλαμος. *ib.* ከመ : ሕያዋን:R.*et* C. *abeſt* ከመ : *a* P. *ver.*10 በቀለ:: R. *et* C. በቀለ : ረሲዓን:: P. punitionem impiorum. *ibid.* ወይትኃፀብ : R. *et* C. ወይትሐጸብ : P. *v.* 11 ወይብል : ሰብእ : ቦኑ : እንጋ : ፍሬ : ለጻድቅ:: ወቦኑ : እንጋ : እግዚአብሔር : ይፈትሕ : ሎሙ : በዲበ : ምድር:: Et dicet homo ; Nonne eſt igitur fructus juſto? nonne eſt utique Deus judicans eos ſuper terram? R. *et* C. ሶበ : ርእየ : ሰብእ : ይብል : ከመዘኑ : እንከ : ዐሤተ : ጻድቃን:: ወከመዝኑ : ይፈትሕ : ሎሙ : እግዚአብሔር : በዲበ : ምድር:: *P.* Cum viderit homo dicet ; Annon *ita eſt* igitur juſtorum merces ? Annon ſimiliter eos in terra judicabit Deus?

PSAL. LVIII.

Tit. መዝሐፈ. C. መጽሐፍ : R. *cætera idem qui in Impreſſis.* መዝሙር : ዘዳዊት:: P.

Verſ. 2. ወበልሀኒ : R. *et* C. ወበልሐኒ : P. *ibid.* እምእድወ : R. *et* C. እምዕድወ : P. *v.*6 ኅውጸሙ : R. *et* C. ሐውጸሙ : P. *ib.* ዐመፂ: R *et* C. አመፂ : P. *Atque ſic fere ſemper. v.* 7 ወይርኅቡ : R. *et* C. ወይርሐቡ : P. *v.*8 ወናሁ : R.*et* C. *abſque* ወ : *in* P. *ib.* ወዘዚ : ሰምዖሙ : R. *et* C. ወለዘዚ : ትሰምዖሙ : P. *v.* 9 ወአንተ : R. *et* C. ወ : *abeſt a* P. *ver.* 10 ለምሕፀኒ : R *et.*C. ለምኅጸኒ: P. *v.*12 ዝርዎሙ:R.*et* C. እለ: ዝርዎሙ: P. *ibid.* ወረደሊየ:: R. *et* C. *abſque* ወ : P. *ver.* 13 በእንተ : ኃጢአት : አፈሆሙ : ወቃለ : propter peccatum oris eorum , atque ſermonem——P. *in* R. *et* C.*d.* በእንተ & ወ: *ante* ቃለ: *v.*14 ወየኃልቁ——በደኃራ : R *et* C. ወየኀልቁ : በደኃረ : P. *ver.* 16 ወይርሕቡ : R. *et* C. ወይርሀቡ : P. *v.* 17 ወእምሰ : R.*et* C. *abſque* ወ : P. *v.*18 ወእንሰ : *R. et C.* ወ *abeſt a* P. *ib.* ወእትፈሠሕ : P. ወ : *d. in* R. *et C. ib.* በምሕረትከ:: R.*et* C. እምሕረትከ: præ miſericordia tua. P.

PSAL. LIX.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 6. መሀርከ:: *ita* R. C. *et* P. Spolia *indigitat hæc dictio Pſal.* 118. 162. *Exod.*15.9.*vid.Lex. Affinis eſt Armen.* ԱՒԱՐ : Spoliatus. *Convenit eum Chald. & Raſhi in lo.* שכם בנכסי איבידם. *ibid.* እዕጹደት : R.*et* C. እዕጸደት : P. *v.*8 ወይሁድ : R. *et* C. ወይሁዳ : P. *v.* 9 ሊደምያስ: R.*et* C. *rectius* P.ኢደምያስ:*ut et v.*10.

PSAL. LX.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 2. ወአምአብን ፡ R. *et* C. ወእምዕብን ፡ *v.* 3 ወመራሕከኒ ፡ R. *et* C. ወመራህከኒ ፡ P. & *ad præcedentem* 2^{i}. *verſus* στίχον *pertinet.* *v.*6 እምዕለት ፡ ዕለት ፡ ይወስክ ፡ ንጉሠ ፡ R. *et* C. ለለመዋዕል ፡ ይዌስክ ፡ ንጉሠ ፡ P. Illos ipſos *vel,* eoſdem dies adjicies regi. *ib.* ወእስከ ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 7 ለሠሣሉ ፡ R. *et* C. ለሠሀሉ ፡ P. *v.* 8 ከመ ፡ ተሀበኒ ፡ ተመኔትየ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *Eſt* ثمن *Arab.* pretium, merces : *vel aliter ita vertendum f.* ut *reddas mihi* optata, vota, deſideria mea : *a* ተመነየ ፡ *tam Æth. quam Arab.* Deſideravit, optavit, *Joh.*6. 56. *Utut ſit, ab Heb. Chald.* 4. *Arab. Syr. cæteriſq; omnibus, quotquot extant, editionibus diverſus hic abit noſter.*

PSAL. LXI.

Tit. in R. *et P. idem qui in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 3. ትሠወሙ ፡ C. Apponitis, *ut* S. *Auguſtinus.* ትቀወሙ ፡ R. *et* P. Inſurgitis. *ib.* ጽንፅንት ፡ R. *et* C. ጽንንት ፡ P. *ib.* ንሑል ። R. *et* C. ንሁል ። P. *v.*9 ሐሰዊያን ፡ R. *et* C. ሐሰውያን ። P. *ib.* እሙንቱ ፡ እምከንቱ ፡ ውስተ ፡ ከንተ ፡ ክመ ። ክመ ፡ *Ita* R. C. *et* P. Ipſi de vanitate in vanitatem ſimiliter, *vel,* idem, idem, *inquam. Caute diſtinguendum inter* ክመ ፡ & ከመ ፡ *h. e. Caph ſextæ atque primæ Claſſis : hoc ,* Ut, ſicut, quemadmodum : *illud,* ſimiliter, *vel potius* idem : *plane ut* كذلك *Jer.* 23. 10. *ut mox v.* 11 *hujus Pſal.* ወዝንተ ፡ ክመ ፡ hoc idem. *vid. Pſal.*89.2. *Pſal.*92.3. P*ſal.*101.28. &*c. ib.* ወኢትሰፈወዋ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *d. in* P. *v.* 10 ለእመ ፡ R. *et* C. ለ ፡ *deeſt in* P.

PSAL. LXII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 3. ወከመ ፡ P. ወ *d. in* R. *et* C. *v.*6 ከመዝ ፡ እምሰቡሕ ፡ R. *et* C. ከመ ፡ ዘእምሰቡሕ P. *ver.* 7 ወበምስከቢየኒ R. *et* C. ወበምስከብየኒ ፡ P.

PSAL. LXIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in impreſſis, in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 1. እምትሕዝብተ ፡ ጸላእ ፡ *Ita in* 3. *Codd. Æthiop. occurrit.* R. C. *et* P. præ *timida* inimici expectatione. *Id proprie indigitat* ትሕዝብተ ፡ *confer cum hoc loco Luc.* 21. 26. *ubi eodem etiam ſenſu ſumitur. Dictio ut mihi videtur compoſita, (cujusmodi apud Æthiopes reperiuntur admodum perpaucæ) tanquam a* ተከዘ ፡ timuit & ሐዘበ ፡ exiſtimavit, expectavit. *v.* 2. ወሰወርከኒ ፡ እማዕሌቶሙ ፡ *Ita* R. C. *et* P. protege me (*ut in quibuſdam libris Græcis, nam in Rom. eſt* ἐσκέπασάς με, *conſentientibus etiam* 4. *Arab. Neb.* Rom. *Walt. & Pariſ. una cum Syr.*)a prævaricatione (*ita potius vertendum*) *ab* ዐለወ ፡ Prævaricatus eſt : *Huic affine Syr.* ܥܘܠܐ , & *Arab.* عل *hoc ipſo in loco.* *ver.* 3 ወወሰቁ ፡ P. ወወሠቁ ፡ R. *et* C. *Ib.* በጽምሚት ። R. *et* C. በጽሚት ፡ P. *v.* 4 ወኢፈርሁ ። R. *et* C. ወኢይፈርሁ ። P. *ib.* ወአመጽንዎ ፡ R. *et* C. ወአጽንዎ ፡ P. *v.*8 ከመ ፡ ሕንጸ ፡ R. *et* C. ከመ ፡ ሐጸ ፡ ደቂቅ ፡ ዘኢይክል ፡ አቍስሎ ፡ ኮነ ፡ —— Sicut ſagitta parvuli quæ vulnerare nequit, facta eſt.

PSAL. LXIV.

Tit. idem in R. C. *et impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 1. ይትፈነዉ ፡ R. *et* C. ይትፈነዋ ፡ P. *v.*7 ለእንበረ ፡ በሕር ። R. *et* C. ለስፍሐ ፡ በሕር ። Latitudinem maris. P. *ut & Schol. Gr. apud. Nobil. & noſter Arabs.* *v.* 8 ይወጽኡ ፡ በጽባሕ ፡ ወሰርከ ፡ ይትፌሥሑ ። *Ita* R. C &- P. Exibunt mane, & veſpere delectabuntur. *In plurali etiam legit ultimum vocabulum Symmachus; qui totum* στίχον *ita vertit,* progrediente diluculo, & veſpere hymnos dicent, *contra textum Hebr.* 70. *V. Lat.* 4. *Arab. cæteraſq; verſiones omnes.* *v.* 11. አርዊየ ፡ R. *et* C. አርውየ ፡ P. *ib.* ወእሰምር ፡ R. & C. ወእሠምር ፡ P. *ib.* ለምእረረ ። *R. & C.* ለመዕረረ ። P. *v.*12 ገደም ፡ *R. et* C. ገዳማት ፡ P. *ver.* 14 ወይለብቡ ፡ አበሐኡ ፡ አባግዕ ። *R. & C.* ወይለብሱ ፡ ሰብሐ ፡ እብሐኡ ፡ አባግዕ ። P. Et induti ſunt pinguedine arietes ovium. *ut Arabs noſter.* *ver.* 14 ይመልእ ፡ *R. et C* implebit ይመልኡ ። P. implebunt.

PSAL. LXV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 4. ወትርእየ ፡ R. *et* C. ወ *d. in* P. *ib.* እምአጊለ ፡ R. *et* C. ለአጊለ ፡ P. *v.* 8 ለአገሪየ ፡ R. *et* C. ለአገርየ ፡ P. *v.*10 ወአጽአንክ ። R. *et* C. ወአጽዐንክ ፡ P. *ver.* 12 ብፅአትየ ፡ R. *et* C. ብፅዓተየ ፡ P. *ver.* 13 መንደቤየ ። R. *et* C. መንደቡየ ፡ P. *ver.* 14. ለበውእ ፡ R. *et* C. አበውዕ ፡ P.

PSAL. LXVI.

Tit. in R. et C. *ut in impreſſis ; In* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

*Verſ.*1. ወንሕየ ። R. *et* C. ወንሕየወ ። P.

PSAL. LXVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

*Verſ.*4. እግዚአብሔር ፡ ስሙ ፡ *R. & C.* ስሙ ፡ *abeſt a* P. *v.* 5 ለእብ ፡ P. እብ ፡ R. *et* C. *ib.* ለአቡራት ፡ *R. &* C. ለዓቤራት ፡ P. *v.* 7 ለሙቀሐን ፡ P. ለመቁሐን ፡ *R. &* C. *Ib.* ከማሁ ፡ ለምሩራን ፡ እለ ፡ ይነብሩ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ። *R. &* C. ከማሁ ፡ ለእኩያን ፡ እንብርሙ ፡ ውስተ ፡ መቃብር ። P. Similiter malignos habitare facit in ſepulchris. *v.* 8 እንተ ፡ ገደም ፡ ኀለፍከ ። *R. &* C. እንተ ፡ ያሴሞን ፡ ኀለፍከ ። P. Cum pertranſieris jeſhimon. *ver.*9 ገጽከ ፡ P. ገጽ ፡ *R. &* C. *ib.* ለእምላከ ፡ R. & C. እምላከ ፡ P. *ib.* ገጹ ፡ ለእምላክ ፡ R. & C. ገጽከ ፡ እምላክ ፡ P. A facie tua Deus—— *v.* 11 እንሰሳከ ፡ የኀድር ፡ R. & C. ኅሩያኒከ ። ይኀድሩ ፡ Electi tui habitabunt. *ib.* ወአስተደሉከ ፡ R. & C. *abſque* ወ *in* P. *v.*12 ኀይለ ፡ R. & C. ኀይሉ ፡ virtus ejus. P. *ver.*16 ለምንት ፡ ይትነሠኡ ፡ አድባር ፡ ርጉዓን ። R & C. ለምንት ፡ ይትገአዙ ፡ እድበረ ፡ ቤሳን ። Quare contenditis (ἐρίζετε *Aquila*) altercamini montes Baſan? P. *v.*17 ዘሠምረ ፡ R. *et* C. ዘሰምር ፡ P. *melius.* *v.*20 ይከሕዱ ፡ R *et* C. ይከህዱ ፡ P. *v.*24 ወፂአየ ፡ እገብእ ። *Ita Codd.* R. *et* C. *defective ut videtur, atque ab omnibus Editionibus hic diverſi (quod huic Interpreti frequens admodum) cum Syro, Arabe noſtro, Nebienſ. ac* Roman. *non ut nomen proprium interpretatur.* Tranſmigrationem, *vel,* egreſſionem meam reducam. *plenius Poc.* ወፂአየ ፡ እገብእ ፡ ማእከለ ፡ ለእሶን ። *f. pro* ለበሶን ፡ *vel,* Tranſmigrationem meam reducam e medio Eſon : *forte,* Baſan, *vel,* tium; *ut Syrus &* 3. *Arab. Ro. Neb. et noſter.* *v.*26 ዘውስተ ፡ መቅደስ ። R. ቤተ ፡ መቅደስ ። P. *in* domum Sanctuarii. *v.*30 ይሁይ ፡ R. *et* C. ይሁይ ፡ *ib.* ወመላእክተ ፡ ነፍታሌም ። P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C. *ver.* 31 እግዚኦ ፡ R. *et* C. እግዚኦ ፡ *deeſt in* P. *ver.*32 ነገሥታት ፡ P. R. *et* C. *v.*37 ወለዐለ ፡ P. ወ *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXVIII.

Tit. in R. C. ut in impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 2. ወጠገእኩ ፡ R. *et* C. ወጠገዕኩ ፡ P. *v.*4 ሠረሓኩ ፡ R. ሰራሕኩ ፡ P. *ib.* ወሰሀከኒ ፡ R. *et* C. ወሰሕከኒ ፡ P. *v.* 6 ወጸንዑ ፡ P. *d. in* R. *et*C. *v.* 10 ጸዕለተ ፡ P. ፅእለተ ፡ R. *et* C. *ver.* 11 R. *et* C. ለአኀውየ ። P. *v.* 12 ቅንአተ ፡ R. *et* C. ቅንዓተ ፡ P. ወለበስኩ ፡ R. *et* C. ለበስኩ ፡ P. *v.* 18 እምዐምዓም ፡ R. *et* C. ሐመ ፡ P. *Eſt* i. q. *Arab.* حمأة 2 *Pet.*2.22. & حمأ cœnum, fœtidum : *qua poſteriori dictione utitur hic Arab. Nebienſ.* *Ib.* R. *et* C. ወኢየሐጠኒ ፡ P. *tum hic, tum & præcedenti verſ.* i. q. 7. *conjug.* حط Depreſſus, infixus eſt : *ſæpe in Scripturis reſpondet* כבש Dejecit. Operuit *poſterius ſignificatum utrique loco aptiſſime venit* ; Ne me operiat, obruat. *ver.* 19 ወኢየብቁ ፡ አፈሁ ፡ ለዕሌየ ። R. *et* C. ወኢየብቀው ፡ አፈሆሙ ፡ እዝቃተ ፡ ላዕሌየ ። P. ſint ora puteorum ſuper, *vel*, adverſus me. *v.* 23 ለሊከ ፡ Ipſe tu Domine. እግዚኦ ፡ *d. in* R. *et* C. *ib* ወኀሳርየ ። *R. et* C. P. *et ſic v.*24 *Ver.* 25 ወነበርኩ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *d. in* P. *v.*26. ሐሞተ *Arab.* حمة Bilis, fel. *Gig.* *v.*27 ማዕደም ፡ P. *rectius* ማእደም ፡ *v.*27 ማዕገተ ፡ Circuitus, *quo ſenſu occurrit Pſal.*139 10. *ab* ዐገተ ፡ ወይጽለማ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *deeſt in* P. *v.*35 ወአርቢዮ ፡ R. *et* C. P. *v.* 36 ወአሠምሮ ፡ R. *et* C. ወአሰምሮ ፡ P. *ibid.* ዘኢያበቍለ ፡ R. *et* C. non, *vel,* nondum cornua producentem ; *contra* Heb. 70. *Vul.* *Arab. Clement* Rom. *cæteraſque omnes verſiones. Propius ad* Heb. *Poc.* አሥቀለ ፡ ቀርነ ፡ *v.*37 ኀሥሦ ፡ R. *et* C. ኀሠሦ ፡ P. *v.*40 አሕጉረ ፡ አህጉረ ፡ P. *v.* 41 ወይነብሩ ፡ P. ወ ፡ *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 1. ነጽረ ፡ ውስተ ፡ R. *et* P. ነጽረ ፡ *deeſt in* C. *ver.* 3 R. *et* C. ለይገብኡ ፡ P. *ver.* 4 ወይግብኡ ፡ P. ለይግብኡ ፡ R. *ver.* 7 እግዚኦ ፡ አምላኪየ ፡ ወኢትጕንዳ ። R. *et* C. እግዚኦ ፡ ጕንዳ ። P.

PSAL. LXX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡

Verſ. 1. ወኢትኃፈር ፡ C. ወኢይትኃፈር ፡ R. *et* P. *rectius.* *ver.* 6 ውኩከ ፡ R. *et* C. ትስፍኩከ ፡ [illegible] *v.* 10 ርስአየ ። R. *et* C. *v.* 14 ያስተዋድደዋ ፡ R. *et* C ያስተዋድደ ፡ P. *v.* 15 እለፈወከ ፡ C. እሴፈወከ ፡ R. *rectius* እሴፈከ ፡ P. *v.* 17 እበውእ ፡ R. *et* C. *ver.* 19 ወአረሰአ ፡ R. *et* C. ወእረሰዐ ፡ P. *v.* 21 ወጽድቃከኒ ። R. ወጽድቀኒ ። P. *abſorpto* ከ ፡ *in præcedente* ቀ ፡ *quod in hac lingua inuſitatum.* *v.* 23 ከሀበ ፡ R. *et* C. *deeſt in* P. *v.* 24 ወአዜምር ፡ P. *d. in* R. *et* C.

PSAL. LXXI.

Tit. in R. *et* C. *idem qui in Impreſſis ; Deeſt in P.*

*Verſ.*7 ወርኅ ። R. *et* C. ወርኁ ። P. Luna ejus. *v.*9 ይቀምኑ ። R. *et* C. ምሑ ። P. *v.* 10 ገደ ፡ R. *et* C. ጋደ ፡ *a* جادّ Conſecravit, dedicavit (*Samaritanis etiam idem, Deut.* 20. 5.) *deducitur* ገደ ፡ Donum, *proprie Deo dicatum : prout apud Demoſthenem legimus ,* ἀναθήματα ἀ θεῖναι Donaria conſecrare. *v.* 12 ፈደዬ ። R. *et* C. ፈዳሌ ። P. *v.* 13 መሕከ ፡ R. *et* C. ወይመህከ ፡ P. *v.*14 ወእምተእግልት ፡ R. *et* C. ዐግልት ፡ P. *v.* 15 ወየሐዮ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ib.* አረብ ፡ ዓረብ ፡ P. *v.*16 ወይነውኅ ፡ R. P. *et* C. prolongabitur, *h.e.* durabit. ሰመ ፡ R. *et* C. ሰሙ ፡ P. *melius.* *ib.* ወእምቅድመ ፡ P. ወ *d. in* R *et* C. ወያስተበፅእዎ ፡ R. *et* C. ወያስተበጽዕ ፡ P.

PSAL. LXXII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis: in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ።

Verſ. 2. እገሬየ ። R. *et* C. እገረየ ። P. *v.* 4 አልቦሙ ፡ R. *et* C. *v.*5 ሊኮኑ ፡ ዕድወ ። R. *et* C. ሊኮኑ ፡ ከመ ፡ ሰብእ ፡ P. non ſunt quam homines. *ib.* ወኢተቀሥፈ ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ። R. *et* C. *Multo legit hunc* στίχον P. *ſc.* ወአገቱ ፡ ርእሶሙ ፡ በአመፃ ፡ ከመ ፡ በቍለተ ፡ ሠርፁ ። Et iniquitate ſeipſos circundant, veluti ramulis pullulanti *Diverſus hic a* 4. *Arab.*5. *Syr. cæteriſque omnibus quas adhuc editionibus.* *v.* 7 ዘእምእንጕዕ ፡ P. *abſque* ዘ ፡ R. *et* C. *v.* 11 R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ver.* 13 ወኃፀብኩ ፡ R. *et* C. ወሐጸብኩ ፡ P. እደዊየ ። R. *et* C. እደውየ ፡ P. *v.*15 ወሰበ ፡ P. ወ *abeſt a* R. *et* C. *ib.* ሠራዕኩ ፡ ——*Ita* R.C. *et* P. *Fere ut Pſalterium Romanum*, Ecce filiorum tuorum, quibus diſpoſui : *id proprie* ሠራዕኩ ፡ *quibus, vel cum* diſpoſui, conſtitui *pec.* fœdus, pactum. *vid.* Hebr. 8. 8, 9. *vel,* aſtipulatus ſum, وصدعت *ut Arabs Walton. vid. Arab.* Rom. P*ſal.* & *Gig. licet aliter etiam interpretemur, ex uſu* ſc. *hujus vocis Syr.* Ecce in nationem filiorum tuorum offendam, impingam : *illud etiam* سرع : Alliſit, impegit ; *vel denique* determinavi contra, *Ita* ለ ፡ *Æthiop. nonnunquam ſignificat : Vid. Lex. Æthiop.*

appoſite ad Heb. 70. Vulg. La. reliquaſque verſiones. ver. 16 ወተወከፍኩ ፡ R. et C. ወተወከፍከኒ ፡ P. Et tu me juviſti ut cognoſcerem. v.18 አጽናሕኮሙ ፡ Ita R. et P. ſuſtinere, pati feciſti eos, ſc. mala: ut diſerte Arab. Walt. accuratiſſimum exemplar وضعت لهم المساوي mala eis conſtituiſti. v.20 አኅስርሞ፡ R. et C. አኅሠር ፡ P. v.23 መራሕከኒ፡፡ R. et C. መራህከኒ፡፡ P. ver. 24 ብከ ፡፡ ተሀሉ R. et C. ብከ ፡ ለሀሉ ፡ P. in te, vel, tecum ero.

PSAL. LXXIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 6. ከመ ፡ ዘውስተ ፡ ለዐልየ ፡ P. ከመዝ ፡ ውስተ ፡ ለአልየ ፡ R. *et* C. *v.* 7 ወከማሁ ፡ R. *et* C. ከማሁ ፡ P. *v.* 9 በበሕዘቢሆሙ፡፡ R. C. P. ſingulæ tribus eorum. *v.* 11 ማእዜኑ ፡ R. *et* C. ማዕዜኑ ፡ P. *ib.* አንከ ፡ እግዚኦ ፡ R. *et* C. እግዚኦ ፡ P. *ibid.* ይጼእል ፡ R. *et* C. ይጼዕል ፡ P. *v.* 14 ወአንተ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 16. Tu ſiccaſti fluvios Ethan; *Deeſt iſte* ςίχος *in* R. C. *et* P. *v.* 17 ወወርኃ፡፡ R. *et* C. ወወርኅ፡፡ P. *v.* 18 ወመድር ፡ R. *et* C. ወ *deeſt in* P. *ib.* ወሐጋየ ፡ አንተ ፡ ፈጠርከ፡፡ R. *et* C. ወሐጋየ ፡ ዘአንተ ፡ ገበርከ፡፡ P. ሐጋየ ፡ æſtatem, *an* ver *ſignificat, ex Orientali nulla quod ſciam ſatis conſtat lingua.* חגי *Exod.* 23. 18. *atque alibi*, paſcha, *feſtum vernale, denotare obſervant docti: De* vere *intelligere videntur hunc locum Arabs noſter, et Walt. Nec non cum* Heb. קיץ *aliquatenus conſonat* ሐጋየ ፡ *tranſpoſitis* ጋ ፡ & የ ፡ *quæ interpretatio eſt Arab. Nebienſ. atque* Rom. *v.* 22 ወሊይገበአ፡ P. ሊይገበዕ፡ R. *et* C. *v.* 24 ወሊትርሳዕ፡ P. ሊትርሳዕ ፡ R. & C. *ib.* ትዝኅርቶሙ ፡ *R. & C.* ትዝሀርቶሙ ፡ P.

PSAL. LXXIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 3. ወተመሰወት ፡ C. ተመሰወት ፡ *R. &* P. *v.* 4. ለኃጥአን፡ R. *et* C. *deeſt in* P. *v.* 7 ዘመሉአ ፡ *R. &* C. ወመሉአ ፡ P. *ib.* ቅድሐቱ፡፡ *R.* C. *&* P. Hauſtus ejus: *a* ቀደሐ ፡ *tam Arab. quam Æth.* Hauſit. *vid. Apoc.* 14. 10. & *cap.* 18. 6. *v.* 10 ወእሰብር ፡ *R. &* C. ወይሰብር ፡ P. Et confringet. *ib.* ኃጥአን፡፡ R. & C. ኀጥአን፡፡ P.

PSAL. LXXV.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 3. ወበሀየ ፡ ሰበረ ፡ አቀርንተ፡፡ *R. C. & P. Non habetur in* Hebr. 4. *Arab.* 70. *Vulg. Lat. nec in ulla alia verſione. v.* 4 እመአድባር፡ R. & C. ወእመአድባር ፡ P. *v.* 5 ወሐለሙ ፡ *R. &* C. ሐለሙ ፡ P. *v.* 6 ለአመሳክ ፡ P. አመሳክ ፡ R. *et* C. *ib.* ይጼእኑ ፡ R. *et* C. ይጼዕኑ ፡ P. *ver.* 9 ለኵሎሙ ፡ P. ለኵሉ ፡ *R. &* C. *ver.* 10 ሕሊናሆሙ ፡ *R. & C.* ሕሊናሁ፡፡ P.

PSAL. LXXVI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 1. ወአጽመአኒ፡፡ R. *et* C. ወ፡ *d. in* P. *v.* 2 እደዊየ ፡ ሌሊተ ፡ ቅድሜሁ ፡ ወሊኬዱኒ፡፡ R. *et* C. *Ab omnibus aliis hic diverſi. Aliter* P. ሰፋሕኩ ፡ እደውየ ፡ ሌሊተ ፡ ቅድሜሁ ፡ ወሊተወሳወልኩ፡፡ Extendi manus meas nocte coram eo, & non plangor. واول *ſæpiſſime reſpondet* Heb. ילל & יבב *: proinde cum nullo interpretum etiam hic convenit noſter. In* 4. *Codd. Syr.* ܠܐ ܐܬܒܠܬ *Arab. Walt.* ولم اضل *ver.* 4 ተረከብከወኒ ፡ R. C. *et* P. deprehendi, *pro* deprehendiſti, *ut perperam in Annot. ſub fi. Colum. Frequens hoc Æthiopibus, verba formæ paſſivæ ſæpius ſignificationem habent activam; & contra: vel*, Inventus, deprehenſus ſum a cuſtodiis inimicorum meorum: *utcunque vertamus diverſus hic abit a cæteris omnibus noſter Interpres. Symmachus tantum, atque* S. *Hieronymus verbum* Hebr. *cum noſtro legunt in prima perſona. v.* 8 ወኮኑ፡ P. *abſque* ወ ፡ R. & C. *v.* 10 ከመዝ ፡ ያስተባሪ ፡ R. *et C.* ከመ ፡ ዝያስተባሪ ፡ P. *v.* 13 ባሕቲትከ ፡ ዓቢይ. Solus tu magnus P. ዓቢይ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 16 ይመና ፡ R. *et* C. ይመናተ ፡ P. *v.* 20 ወመራሕኮሙ ፡ *R. & C.* ወመራህኮሙ፡፡ P.

PSAL. LXXVII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. ወዝሙር፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 8. ዘዐቀመ ፡ *R. et C.* ዘአቀመ ፡ P. *v.* 14 ረድኤትሙ ፡ *R. & C.* ረድኤቶሙ ፡ P. *melius. v.* 18 ወሰንቅዐ ፡ *R. & C.* ወሰንቅዓ ፡ P. Fregit, rupit: ſcidit. *Congruit cum Arab.* صدع *v.* 23 ወይዘብጥ ፡ R. *et* C. ወ ፡ *d. in* P. *v.* 25 ወነደደ ፡ *R. & C.* ወነደ ፡ P. *v.* 29 በልዑ ፡ *R. & C. deeſt in* P. *v.* 32 ወወድቀ ፡ *R. & C.* ወድቀ ፡ P. *v.* 34 ወመጽአ ፡ *R. & C. abſque* ወ፡ P. *v.* 35 መብዝኅቶሙ፡፡ *R. C. & P. Ita etiam Arab. Walton.* اكثرهم *S. Auguſtinus, Pſalterium Romanum, nec non alii quoque libri Græci*, πλείοσιν, *Pſalter. Nebienſ. atque Aquila, teſte Euthymio: cui tamen adverſatur* S. *Hieronymus, dicens, Hebraicam vocem Aquilam eſſe interpretatum* εὐπόροις αὐτῶν *; forte utramque lectionem conjunxit, ut vetus Pſalterium. Vid. Nobil. Not. v.* 37 አመቲሆሙ ፡ *R. & C.* ዓመቲሆሙ ፡ P. *v.* 38 ወአመ ፡ *R. & C. abſque* ወ፡ P. *v.* 46 ወተመይጡ ፡ *R. & C. abſque* ወ፡ P. *v.* 49 ለአፍለጊሆሙ፡፡ *R. & C.* እፍለጊሆሙ፡፡ P. *v.* 50 ወፈነወ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 50 አኮተ ፡ R. C. *et* P. אך. *Talmud. & Arab.* اك plaga, calamitas; *pec. quarta illa qua percuſſi erant Ægyptii Exod.* 8. 21. *De cynomya conſtanter intelligunt Senes*, 4. *Arab. ac fere omnes interpretes. Ib.* ወበልሎሙ፡፡ R. *et* C. ወበልዖሙ፡፡ P. *ibid.* ወአርኰሶሙ፡፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 54 ወፈነወ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 55 ወሊመሕክ ፡ R. *et* C. ወሊመህክ ፡ P. *ver.* 56 በውስተ ፡ R. *et* C. ውስተ ፡ P. *v.* 65. ወአናሕስየ፡፡ R. C. *et* P. Dimiſit, rejecit, repulit. *Affine videtur* נש *Arab.* حسي & خسا i. q. همل, طرح *: atque ita fere transfertur* Heb. התעבר *a* 4. *Arab.* Dimittendi *ſignificatum ſæpius habet in Miſſ. Æthiop.* p. 174. 175. *v.* 71. ወሓደገ፡፡ ወደኒ፡፡ Hoc *eſt*, ዘሓደገ፡ *frequens hoc Æthiop.* ወ፡ i. q. ዘ፡ *v. Pſ.* 80. 5 *Pſ.* 85. 9. qui reliquit, *vel*, quem dereliquit vinum. *v.* 72 ፀርሙ ፡ R. *et* C. *abſque* ሙ፡ P. *v.* 75 ወኅረዮሙ፡ R. *et* C. *abſque* ሙ፡ P. *ver.* 76 መቅደሰ ፡ R. *et* C. መቅደሶ ፡ P. *ver.* 79 ወመርሆሙ ፡ R. *et* C. ወመርሐሙ ፡ P.

PSAL. LXXVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡=፦

Verſ. 2. መብልዖሙ ፡ C. መብልዖ ፡ R. *et* P. *v.* 5 ቅንዐትከ፡፡ *R. et* C. ቅንአትከ፡፡ P. *v.* 9 ወሰረደ ፡ ለነ ፡ P. ለነ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 14 ወንሕነሰ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *Ibid.* አባግዒ ፡ R. *et* C. ወአባግዒ፡ P. *ib.* ለዓለም፡ ዓለም ፡ P. ለዓለም ፡ R. *et* C. *v.* 15 በኵሉ ፡ ትውልደ ፡ ትውልደ፡፡ in omni generatione & generatione, *h. e.* in ſingulis generationibus P. ለትውልደ ፡ ትውልደ፡፡ R. *et* C.

PSAL. LXXIX.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſis; in. P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 1. ዘይረዕዮሙ ፡ R. *et* C. ዘይረዕዮ ፡ P. *ib.* ባግዐ ፡ P. አባግዐ ፡ R. *et* C. *ib.* ለዮሴፍ ፡ P. ዮሴፍ ፡ R. *et* C. *v.* 5 ማእዜኑ ፡ R. *et* C. ማዕዜኑ ፡ P. *v.* 9 ዐጸደ ፡ R. *et* C. አጸደ ፡ P. *v.* 10 ወተከልከ ፡ *R. et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 11 እርዝ ፡ R. *et* C. ዓርዝ ፡ P. *v.* 17 ለውዓት ፡ እሳት፡ C. —በእሳት ፡ R. እለ ፡ እውዓይተ ፡ በእሳት፡ P. Quæ ſuccenſa eſt igne. *ib.* ወእመተግሣጸ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ፡ P. *v.* 18 ለከ ፡ R. & C. *d. in* P.

PSAL. LXXX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis.* ፍጻሜ፡ ዘበእንተ ፡ ማኅበብት ፡ ዘአሰፍ፡ መዝሙር ፡ ዘኃምስቱ ፡ ሰንበት፡፡ In finem pro torcularibus (a حب Acinus vinaceus, *deduci videtur* ማኅበብት ፡ *locus unde* Vinum *premitur*, Torcular, *Baptiſmi typus, teſte* S. *Auguſtino, ut Deus die quinto ex aquis creavit animalia, & quinto die exivit Iſrael ex Ægypto per mare Baptiſmi. Eſt etiam* ኀበበ ፡ Heb. i. *q.* כסה Occultavit, operuit: *unde ut aliqui volunt*, כסא, *ver.* 3. *quo tempore canendus erat iſte Pſalmus: vid. Paraphraſt. Chald.*) Aſaphi Pſalmus, qui quinta Sabbati, *ſc. canendus: ut diſerte habetur in MS. Lat.* Pro torcularibus Pſalmus in Sabbato canendus. *Hic idem titulus qui in Æthiop. occurrit etiam apud* S. *Auguſtin. in Pſalterio Roman. & in Vulgata, aſſerente Nobilio.* Hinc *liquet, atque ex plurimis aliis hujuſmodi locis, Pſalterium Æthiopicum Romæ, atque Coloniæ impreſſum, Pſalterio Romano quoad Titulos ſaltem, nec non alicubi in ſequentibus etiam Pſalmorum verbis, ac ſententiis quibuſdam, ab Abyſſino aliquo, ut probabile eſt; conforme fuiſſe factum. Aliter enim in MS. Poc. ut pro more præfigi ſolet fere omnibus;* መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡ *Neque in Arab. Walton. Pſalmorum ulli alius habetur Titulus, quam* مزمور لداود, & مزمور لداود النبي, *aliquando etiam* مزمور *tantum, cum numero Pſalmi. v.* 3 ነፍኁ ፡ R. *et* C. ነፍሑ፡፡ P. *Ib.* ሰርቅ፡፡ *R. & C.* ሠርቅ፡፡ *P. rectius:* Convocationis; *videtur enim convenire cum* Hebr. שרק Convocavit. *v.* 5 ወእቀመ ፡ *R. & C.* ዘአቀመ፡ *P.* 8 ወአሰምዐ ፡ *R. & C.* እሰምዐ ፡ *P. v.* 14 ወጸለ[illegible]ሰ ፡ *P. abſque* ወ ፡ *R. et* C. *ib.* ኀሰዉ ፡ R. *et* C. ሐሰዉ ፡ *P. ib.* ወይከውን ፡ ——— R *et C.* ከመ ፡ ዘይከውን ፡ ጊዜሆሙ ፡ *P.* Adeo ut eſſet tempus eorum. *Arab. Walt.* فيكون حوفهم. *v.* 15 ወሴሰዮሙ ፡ *R. & C.* ሶበ ፡ ሴሰዮሙ፡ Dum cibaſset eos. *P.*

PSAL. LXXXI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 1. ወይኰንን ፡ *R. et* C. ወኰንን ፡ C. *v.* 8 ወኰንና ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ib.* አስመ ፡ አንተ ፡ R. *et* C. እስመ ፡ P.

PSAL. LXXXII.

Tit. in R. & C ut in Impreſſis; in P. መዝሙር፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 4. ወሊይዝከሩ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 12 ቅድመ ፡ R. *et* C. ዘቅድመ ፡ P. *v.* 15 መለአ ፡ *R. et* C. መለዐ ፡ P. *v.* 16 ወይትኃፈሩ ፡ *C. abſque* ወ ፡ R. *& P. melius. v.* 17 አንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ P. እግዚአብሔር. *omittitur in* R. *et* C.

PSAL. LXXXIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 4. እግዚኦ፡ እግዚኦ ፡ P. እግዚኦ ፡ R. *et* C. *v.* 6 ወዝይሄሉ፡ በልቡ፡ ዘበላዕሉ፡፡ *Ita* R. C *et.* P. Cujus in corde manet, quod in ſummo ejus eſt, *h. e. ſummum ejus bonum.*

PSAL. LXXXIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 8. አጸመአ ፡ R. *et C.* አጸመዐ ፡ P. *ib.* ዘይነበኒ ፡ *R. et* C. ዘይነብበኒ ፡ P. *v.* 11 ተሰዐማ፡፡ R. *et* C. ተሰአማ፡፡ P. *v.* 14 ወየኀድግ ፡ *Ita* R. C. *et* P. permittet, *vel*, mitigabit.

PSAL. LXXXV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 3. አንቃዕደውኩ፡ R. *et* C. አንቃዕደኩ ፡ P. *v.* 9 ወትገብር፡ R. *et* C. ዘትገብር ፡ P. *v.* 13 ዐማፅያን ፡ R. *et* C. አማፅያን ፡ P.

PSAL. LXXXVI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis: in P. nullus, nec diſtinctio inter hunc et præcedentem pſalmum.

Verſ. 3. ለራዐብ ፡ R. *et* C. ለራአብ፡፡ P.

PSAL. LXXXVII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis;* ዘአመ ፡ መጽአ፡ cum advenit, *reſpondet* Heb. מחלת *Deceptus proculdubio hic fuit, quiſquis tandem ille fuit qui titulum hunc tranſtulerit, ſimilitudine vocum Græc.* χορεία & χώρησις *; prior tantum huc ſpectat, qua utitur etiam Aquila,* ἐπὶ χορείας. *In P.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 10. ወኵሉ ፡ P. *abſque* ወ ፡ R. *et* C. *ib.* እደዊየ. R. *et* C. እደውየ ፡ P. *v.* 11 ሠረይኑ ፡ R. *et* C. ሰረይኑ ፡ P. *v.* 13 ወይትዐቀኑ ፡ C. *male.* ወይትዐወቅኑ ፡ R. *rectius.* ይትዓወቅኑ ፡ P. *ver.* 14 ቅድሜከ፡፡ R. *et* C. *omittitur in* P. *ver.* 16 ወሰሬኩ ፡ R. *et* C. *plenius* P. *at abſque* ወ ፡ ሰሬሕኩ፡፡=፦

PSAL. LXXXVIII.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſis; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት፡፡

Verſ. 7. ለእግዚአብሔር ፡ እምደቂቀ ፡ C.*et* R. ለእግዚአብሔር ፡ *omittitur in P.* *v.*10 ታረመመ ፡ R.*et* C. ታረመ ፡ P. *ib.* ወአንተ ፡ R.*et* C. *abſque* ወ ፡ *P.* *v.* 12 ወለዓለምኒ ፡ R. *et* C. ወዓለምኒ ፡ *P.* *v.* 18 ወለቅዱስ ፡ R. *et* C. ወቅዱስ ፡ *P.* *v.* 19 ወውእት ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ *P. ib.* ወዐልዐልኩ ፡ R.*et* C. ወአልዐልኩ ፡ *P.* *v.*20 ቅብአ ፡ ቅዱስ ፡፡ R. *et C.* ቅብዓ ፡ ቅዱስ ፡፡ P. oleo ſancto : *Clemens Romanus iſtud comma ita legit,* ἐν ἐλαίῳ αἰωνίῳ ἔχρισα αὐτὸν. In oleo ſempiterno unxi eum. *v.*33 እቀሀያ ፡ *R.et*C. እቀሕያ. P. *v.* 36 ይኄሉ ፡ *R. et* C. ይሄሉ ፡፡ *P.* *v.*41 ጽእለተ ፡ R. *et* C. ጽዕለተ ፡ P. *v.*44 ፀብአ ፡፡ R.*et* C. ፀብዐ ፡ *P.* *v.* 44 መቅደሱ ፡፡ R. *et* C. መንበሮ ፡፡ *P.* thronum (ſedem) ejus. *ver.* 47 ተዘከር ፡ እግዚኦ ፡ *P.* እግዚኦ ፡ *d. in* R. *et* C. *v.* 50 ዘጸአልወሙ ፡ R.*et* C. ዘጸዓልወሙ ፡ *P. v.*51. እቤራተ ፡ R.*et* C. ዕብሬተ ፡ *P.*

PSAL. LXXXIX.

Tit. in R. C. *ut in Impreſſis ; in P.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡ *Atque ita etiam in Arab. Walton.* مزمور لداوود : *Ver.* 6 ወእንጺዖ ፡ R.*et* C. ወአንጺዖ ፡ *P. Affine* τῷ *Arab.* نصو Amputavit, tranſivit : evanuit, detritus fuit: *fere* i.*q.* ذبل *qua voce hic utuntur Arabs noſter,* Rom. *& Nebienſ. Unde* ςίχος *iſte ita vertatur,* Et veſpere quidem decidet *quod* aridum ac languidum, *vel* , amputatum *eſt* illius. *v.* 7 በመቅሠፍትከ ፡፡ R.*et* C. እመቅሠፍትከ ፡፡ *P.* a flagello tuo. *v.* 10 ሰብአ ፡ R.*et* C. ሰብዓ ፡ *P.* *v.*15. ማእዜኑ ፡ R.*et*C. ማዓዜኑ ፡ P. *v.* 19 ወይሠርሕ ፡ R.*et* C. ወይሰርሕ ፡ P. *Ut in* R. *et* C. *convenit cum Arab.* شرح Diſpoſuit, i. *q.* اصلح *qua voce utuntur hic Arabs noſter & Rom. Ut in* P. *congruit cum Arab.* سرح i.q سهل facilem reddit, *quæ dictio occurrit etiam hic apud omnes* 4. *Arabes, Neb. Rom. Walt. atque noſtrum. Deeſt in omnibus tribus Codd. Æthiop.* R. C. *et* P. *quod reſpondeat* Heb. ומעשה ידינו כוננהו : *Convenientiam obſervat hic Nobilius Æthiop. cum Pſalterio Roman. quæ nulla, niſi in hoc defectu :* ለነ ፡ *enim proprie non eſt* i. q. עלינו *Abeſt iſte* ςίχος *a Græc. Vatic. Habetur autem in Alexandr. &* 4. *Arab.*

PSAL. XC.

Tit. in R. C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 3. ናእዊት ፡፡ R.*et* C. ናዓዊት ፡፡ P. *v.*5 በወልታ ፡ R.*et* C. ከመ ፡ ወልታ ፡ P. *v.*6 ወእምሐፀ ፡ R.*et* C. ወ ፡ *omittitur in* P. *v.*7 ይወድቁ ፡ በገቦከ ፡ ዐሠርቱ ፡ መእት ፡፡ ለእላፍ ፡ በየማንከ ፡ ወኀቤከሰ ፡ ኢይቀርቡ ፡፡ R. *et* C. ይወድቁ ፡ በጸጋምከ ፡ እሰርቱ ፡ መእት ፡ ትውልድ ፡፡ ወእእላፍ ፡ በየማንከ ፡ ኀቤከሰ ፡ ኢይቀርቡ ፡፡ P. Cadent a ſiniſtra tua mille generationes ; Et millia a dextra tua, ad te autemnon appropinquabunt. *v.* 12 በእብን ፡ R. *et* C. በዕብን ፡፡ P.

PSAL. XCI.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 8. ይሠርረው ፡ R.*et* C. ይሰረው ፡ P. *v.*10 ሲበትየ ፡ *ita* R.C. *et* P. *Male a Wemmars exponitur,* Quies, ſuavitas : *cujus fefellit nos authoritas ; Eſt enim prorſus* i. q. *Arab.* شيبي Senectus mea , *ipſiſſima vox qua hic utitur Arabs Walton. Atque ita convenit noſter cum* 70. *Vulg. Lat. cunctiſque Arab.* *v.* 11 ወርእየት ፡ Hoc *verbum cum* በ ፡ *conſtructum; eſt proprie* videre aliquem cum deſpectu, *vel ſaltem,* abſque metu.

PSAL. XCII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſs. in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 5. *Deeſt in* 3. *Codd. Æthiop.* R. C. *et* P. ςίχος *reſpondens* Hebr. ישאו נהרות דכיה *: Omittitur etiam in Græc. Edit. Rom. Arab. Rom. & Nebienſ. Habetur a. in Alexandr. in Arab. Walt. atque noſtro.* *v.* 6 ተሰህያ ፡ R. *et* C. ተሰሃያ ፡ P. *Arab.* Illuſiones, deceptiones : H*ebr.* Furores ; labores *ſignificat hæc dictio.*

PSAL. XCIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ;* ዘበረቡዕ ፡ ሰንበተ ፡፡ qui quarto Sabbato, *vel* , quarto Sabbati *ſc. canendus erat. vid. Pſal.* 80. *Tit. & Nobil. Not. ad hunc Pſal. in Poc.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡ *ver.* 6 እቤራተ ፡ R. *et* C. ዕቤረ ፡ P. *v.* 9 ዘተከለሑ ፡ R. *et* C. ዘተከለሁ ፡ P. *ver.* 10. ወሊይዘለፍኑ ፡፡ R. *et* C. *Abſque* ወ ፡ P. *ib.* ዘይምሕሮሙ ፡ R. *et* C. ወዘይሜህሮሙ ፡ P. *v.* 13 ይትገኃስ ፡ R. *et* C. ይትገሀሠ ፡ P. *v.* 21 ወይነዕውዋ ፡ *R. &* C. ወይነዕዋ ፡ P.

PSAL. XCIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 3. ለቢይ ፡ R. & C. ዓቢይ ፡ P. *ver.* 5 ይእቲ ፡ በሕር ፡ ወውእቱ ፡ ፈጠሩ ፡፡ R. & C. ውእቱ ፡ ለይእቲ ፡ ባሕር ፡ ፈጠሮ ፡፡ P. *ver.* 7 ወአበግዐ ፡ P. *abſque* ወ ፡ R. *et* C. *ib.* ለእመ ፡ R. & C. እመ ፡ P. *v.* 8 እመ ፡ ለመከርዎ ፡፡ P. እመ ፡ *deeſt in R. & C.* *v.* 9 ወፈተኑኒ ፡ *R. &* C. *abſque* ወ ፡ P. *v.* 10 ወአር-በዐ ፡ R.*et* C. *abſque* ወ ፡ P. *ib.* ተቈጥዕክዎሙ ፡፡ *R. & C.* ተቈጥዕክዋ ፡፡ P. *v.* 11 ፊናዊየ ፡ R. *et* C. ፊናውየ ፡ P.

PSAL. XCV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 2. ወተዜነው ፡ እምዕለት ፡ ዕለት ፡ R. ዕለት ፡ *d. in* C. ወተዘየነው ፡ እምዕለት ፡ ዕለት ፡ P. *v.* 9 ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ P. ለእግዚአብሔር ፡ *deeſt in* R. & C. *ver.* 11 ወትትከወስ ፡ *R. & C.* ወተከወሰ ፡ P. *v.* 12 ወይመጽ ፡፡ *R. & C.* ወይመጽእ ፡፡ P. *ib.* ወይመጽእ ፡ *R. & C.* *abſque* ወ ፡ P.

PSAL. XCVI.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 2. ለውደ ፡፡ *R. & C.* ዓውደ ፡፡ P. *ver.* 6 ወለኵሉሙ ፡ R. & C. ወኵሉሙ ፡ P. *melius.* *ver.* 7 ወእለ ፡ ይትሜከሑ ፡ P. እለ ፡ ይትሜክሁ ፡ R. *et* C.

PSAL. XCVII.

Tit. idem in R. & C. *P.*

Verſ. 8. ወዓለምኒ ፡ R. *et* C. *abſque* ወ ፡ P.

PSAL. XCVIII.

Tit. idem in R. C. *et* P.

PSAL. XCIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡=፡

Verſ. 2. በሐሤት ፡፡ R. *et* C. በኃሤት ፡፡ P. *ver.* 3 ውእቱ ፡ አምላክ R. *et* C. ውእቱ ፡ *omittitur in* P. *v.*4 ወንሕነሰ ፡ R.*et* C. *abſque* ወ ፡ P.

PSAL. C.

Tit. idem in R. C. *&* P. *tantum ubi* P. ዘዳዊት ፡ R. *et* C. ደዊት ፡፡

Verſ. 1. ሳሐሲ ፡ R. *et* C. ሳኀሲ ፡ P. *v.*2 እንዘ ፡ እብል ፡ ማእዜ ፡ dicens ; Quando——ማእዜ ፡ R. *et C. ver.* 5 ተግሕሠ ፡ R. & C. ተግ P. *v.* 7 ወሥሡዐ ፡ ልብ ፡ R.*et* C. ወስሑእ ፡ ልብ ፡ P. *proprie,* diffiſſo, ſciſſo corde. *ib.* ሊይትሀወል ፡ R. *et* C. ሊይትሐወል ፡ P. *v.*8 እንብርሙ እንብሮ ፡ *R. &* C. *male. ib.* ለኵሉ ፡ *R. et C.* ለኵሉሙ ፡ P. *melius.* ለኵሉሙ ፡ P. ኵሉሙ ፡ *R. & C. Sub finem hujus Pſalmi habentur Cod. Poc. eadem verba , quæ etiam poſt* P*ſal.* 50. *occurrunt. ſc.* ዘዳዊ ዘወልደ ፡ ክርስቶስ ፡ ካህን ፡፡ Davidis, cujus filius Chriſtus Sacerdos, *tum ſequi Doxologia illa quæ in Impreſſis.*

PSAL. CI.

Tit. in R. &.C. ut in Impreſſis ; idem etiam in P. *dempto tantum vocabulo* ኵሉ ፡፡=፡

Verſ. 6. ጠግአ ፡ R.*et* C. ጠግዓ ፡ P. *ver.*7 አድገ ፡ መረብ ፡ *In Æth opicis illis quas habemus Scripturæ partibus hæ voces amplius non occu runt :* Gallum Gallinaceum *ſignificare videntur : quemadmodum h locum vertit Armenus. vid. Annotationes noſtras ad Excerpta quadam Gregorio Syro in Pſal.* 102. 7. *v.* 14. እድሜሃ ፡፡ R.*et* C. ዕድሜሃ ፡፡ *ver.* 15 እበኒሃ ፡ *R. & C.* ዕበኒሃ ፡ P. *ver.* 18 ወሊታቈጥእ ፡ *R. &* ወሊታቈጥዓ ፡ P. *v.*26 ሣርተ ፡ *C.* ሣረርተ ፡ *R. &* P. *rectius. ver.* እግዚኦ ፡ አንተ ፡ P. እግዚኦ ፡ *deeſt in R. et* C. *ver.* 29 ወደቂቀ ፡ *R.et abſque* ወ ፡ P.

PSAL. CII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

v. 5 ዘይኄድሳ ፡ R. *et* C. ወይሔድሳ ፡ P. *ver.* 6 ግፈአን ፡፡ R *et C.* ግፉዓ P. *v.* 10 ወእክ ፡ R. *et* C. እክ ፡ P. *ver.* 13 ይሜህር ፡ R. *et* C. ይሜሀ P. *v.*14 ይፈሪ ፡፡ R. *et* C. ይጸመሂ ፡፡ P. *propria hinc liquet vocis* ጸመ *ſignificatio, convenire* ſc. *eam cum* Hebr. צמח *per quam etiam exp Nathan, aliique* Hebræi *quod hic occurrit vocabulum* ציץ *: In Conco* כל שענינו צמיחה או נלוי *inquit* ציץ *: dicitur de omni quod* Germi *vel,* apparet, *licet ad perpuſillum tempus : vid. Pſal.* 92.8. יצו כל פעלי און *inde* ጸመሀ ፡ *Æthiop.* Marcuit , evanuit. q. d. *quod oritur moritur vid. Jac.*1.11. 1 *Pet.*1.4. *cap.*5.4. *In hunc etiam modum Poc. exponunt hunc locum Arabs noſter, & Nebienſ.* *v.* 16 ወሠሀ *R.C. abſque* ወ ፡ P.

PSAL. CIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſis ; in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 1. ዐበይከ ፡ R. *et* C. አበይከ ፡ P. *v.* 3 ጽርሑ ፡ *R. et* C. ጸር P. *melius.* *v.* 10 ወሰናሙ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *affine eſt* τῷ *Arab.* Edita prominens terra , editus locus : *quo nomine Aquarum term hoc eſt* , Litus , *vel* , ripa , *loca illa altiora quibus compeſcuntur flu indigitari videntur.* *ver.*12 ለጸምዖሙ ፡ R.*et* C. ለጸምእሙ ፡ P. በማእከለ ፡ R. *et* C. ማእከለ ፡ P. *v.*17 ወቅብአ ፡ R. *et* C. ወቅብዐ *v.* 18 ኵሉ ፡ ዕፀወ ፡ P. ዕፀወ ፡ R. *et* C. *ver.*19 ወጸሳዓት ፡ R. *et* C. ልዓት ፡ P. *v.* 20 በእድሜሁ ፡ R. *et* C. በዕድሜሁ ፡ P. *ibid.* ወፀሐ R.*et C. abſque* ወ ፡ P. *ver.* 24 ወይውዕል ፡ R.*et* C. *abſque* ወ ፡ P. ወርሒብ ፡ P. ወርሂብ ፡ *R. et* C. *ibid,* ዘይትሀወሰ ፡ R. *et* C. ዘይትሐወ P. *ver.* 28 በኀቤከ ፡ P. ኀቤከ ፡ R. *et* C. *ibid.* አንተ ፡ *abeſt a* P. መንፈሶሙ ፡ R. *et* C. ነፍሶሙ ፡ P. *ver.* 35 በቃልየ ፡፡ P. ፍቅ R. *et* C.

PSAL. CIV.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር ፡ ዘዳዊት ፡፡

Verſ. 11. ውሁደን ፡ R. *et* C. ውሑደን ፡ P. *ver.*16 ወፈነወ ፡ R. ፈነወ ፡ P. *ibid.* በቀድሜሆሙ ፡ P. ቀድሜሆሙ ፡ R. *et* C. *ib.* ወተሰ R. *et* C. ተሰይጠ ፡ P. *ib.* ወኮነ ፡ ከመ ፡ *C. omittitur in R. in P.* ገብረ ፡፡ *v.* 18 ወፈነወ ፡ *R. et* C. ፈነወ ፡ P. *ver.*19 ወአሸነኖ ፡ በለ P. በለዐለ ፡ *deeſt in* R. *et* C. *ver.* 20 ለሲቃውንቲሆሙ ፡ *R. et* C. ውንቲሆ ፡ P. *melius ad* Hebr. *v.*24 ወፈነወ ፡ R. *et* C. ፈነወ ፡ P. በሳዕሊሆሙ ፡ *P.* ሳዕሊሆሙ ፡ R. *et* C. *v.* 26 ወፈነወ ፡ R. *et* C. P. *ver.* 28 ወአውፀአት ፡ R. *et* C. ወአውጽአት ፡ P. *v.*29 R.*et* C. መጽአ ፡ P. *ibid.* ወትንንያ ፡ *Ita* R. C. *et* P. *Ab Arab.* Sonitum edidit *muſca, formatur* دندن & دنّ (*cui affine ſtrum* ትንንያ ፡ ት ፡ *enim Æthiop. quam ſæpiſſime reſpondet* τῷ *Arab.*

L.
ት : 1. q. داوود) Inſecti genus formicis ſimile : a qua interpreta-
on multum diverſa illa Senum, qui per σκνῖπες transferunt hunc locum,
lum etiam Exod. 8. ver. 16. 17, 18. Arabs Walton. per برغش
, 1. q. Italis, zanzare, teſte docto quodam in Annotat. ad lo-
: h. e. muſchetta notturna, ut alius interpretatur : Muſcula no-
a ; de qua vid. Lex. Ital. ver. 30. ዝናሞሙ : R. et C. ዝናሞ :
uviam ejus Ibid. ወናደደ : R. et C. ወነደ : P. ver. 32 ወደቤ :
C. ደቤ : P. Ibid. ወመጽአ : R. et C. abſque ወ : P. ver. 36.
ሙ : : R. et C. በጽኣቶሙ : : P. Ibid. ፈርሀዎሙ : R. et C.
ሀዎሙ : P. quia timebat eos. ver. 37. ወአንጦልዐ : R. et C.
ልዐ : P. ver. 39. ወአንቀዐ : R. et C. አንቀዐ. P. v. 42 ወወሁቦሙ :
C. ወወሀቦሙ : P.

PSAL. CV.

Tit. ሃሌሉያ : In R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
ſ. 10. ከመዝ : በገደም : : R. et C. ከመ : ዘበገደም : : P. v. 18.
ደነ : R. et C. ለተዓደነ : P. v. 19. ወነደደ : R. & C. ወነደ : P.
ወአውዓዮሙ : R. & C. ወአውዓዮሙ : P. v. 21. ዘይትረኣይ :
C. ዘይትረዒይ : P. ver. 33. ወአዘዘ : præcepit eis : plane ut
s Nebienſ. & Rom. اوصاهم Ordinavit labiis ſuis, ut non in-
ventur Canaan : MS. Angl. apud I. Vicars in lo. v. 35. ወዘብሉ :
C. ዘብሉ : P. v. 38. ወተመዕዓ : P. ወተመዐ : R. & C. v. 40.
ረ : R. & C. ወኀሠረ : P. v. 46. ንትመከሕ : R. & C. ንትመከሀ : P.
. ለይበሉ : R. & C. ለይበል : P.

PSAL. CVI.

Tit. ሃሌሉያ : : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
erſ. 9. ለነፍስ : ዕርቅት : P. ነፍሰ : ዕሩቀ : R. et C. v. 20. ወፈነወ :
C. ፈነወ : P. v. 25. ወመጽአ : R. et C. መጽአ : P. v. 27.
ገፁ : R. et C. ደንገፁ : P. v. 33. ወረሰዮሙ : R. et C. ዘረሰዮሙ :
C. ver. 35. ወበመድረ : P. ወመድረ : R. et C. v. 36. ወአን
R. et C. አንበረ : P. v. 37. ወተከሉ : R. & C. ተከሉ : P. ibid.
ረ : R. et C. ማዕረረ : P. v. 38. ወበረከሙ : R. et C. በረከሙ : P.
. በተፀናሴ : : R. et C. በተጸናሴ : P. ibid. ብሔር : : R. C. & P.
ie Regionem, provinciam : ver. 42. ወደርአዮ : R et C. ደር
: P.

PSAL. CVII.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘደዊት : : =:
erſ. 4. አቢያት : R. et C. ዓቢያት : P. v. 12. ወሊተወፀአ : R. et C.
ተወጽአ : P.

PSAL. CVIII.

Tit. in R. & C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት : :
erſ. 3. ወዘእምአፍቀሩኒ : R. et C. ከመ : ዘአፍቀሩኒ : P. Quem-
odum, vel, pro eo quod diligerent me. v. 12. ወበእሒቲ : R. et C.
ቲ : P. v. 16. ወአብደረ : መርገመ : R. et C. አብደሩ : ለመርገም :
xerunt maledictionem. P. De mendo ſuſpectum, pro አብድረ : q. neque
a, neque verba ſequentia ſunt in plurali. v. 17. ወቦአ : R. et C.
ት : P. v. 20. ወአንተሰ : R. et C. አንተሰ : P. v. 23 ወስሕከ : Ita
C. et P. Eſt certe 1. q. Arabibus شكب, & ni fallor pro eo,
nutatum, alteratum corpus fuit, pec. colore : quæ ſignificatio optime
loco quadrat, prout eum tranſtulerint Senes, Chald. 4. Arabes, Sy-
, &c. & ut Heb. כחש exponunt D. Kimhi, Nathan, ceterique
rai. ver. 24. ወሰበ : P. ሰበ : R. et C. ver. 27. ወአመንቱሰ : ደረገ
: R. et C. እሙንቱሰ : ደረገሙ : : P. v. 28. ለይልብሱ : ኀፍረተ :
C. ወይልብሱ : ኀፍረተ : ወኀሣረ : Et pudore induentur atque con-
ptu. P.

PSAL. CIX.

Tit. in R C. et P. ut in Impreſſis.
erſ. 3. ወኂነኒ : R. et C. ወትኂነኒ : P. v. 7. ብዚኀን : C. male : ብዙኀን :
ብዙኃን : P.

PSAL. CX.

Tit ሃሌሉያ : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
erſ. 1. እግዚአ : omittite in P. v. 5. ወእርአዮሙ : R. et C. እርአዮሙ : P.

PSAL. CXI.

Tit. ሃሌሉያ : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
erſ. 3. ዓለም : abeſt a P. v. 5. ወይሌቅም : R. et C. ወይዓቅም : : P.

PSAL. CXII.

Tit. ሃሌሉያ : R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
erſ. 3. ነዐረብ : C. male. ዐረብ : R. ዓረብ : : P.

PSAL. CXIII.

Tit. ሃሌሉያ : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : R. et C.
erſ. 2. ወኮነ : R. et C. ኮነ : P. v. 4. ወአድበር : R. et C. አድበር : P.
etiam v. 6. v. 9. ነሀብ : R. et C. ሀብ : Da, ut 70. Vulg. Lat. &c.
11. በሰማይኒ : ወበመድርኒ : Conveniunt hic. 3. Æthiop. R. C. et P.
n Pſalterio Romano. v. 15. ወአልቦሙ : መንፈስ : ውስተ : አፈሆሙ : :
n invenitur iſte στίχος neque in Heb. neque in ullo alio apud nos interprete.
26. ሙታን : P. መዉታን : R. et C.

PSAL. CXIV.

Tit. ሃሌሉያ : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
Verſ. 4. ወጸዋዕኩ : R. & C. ጸዋዕኩ : : P.

PSAL. CXV.

Tit. ሃሌሉያ : R. et C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.
Verſ. 2. ወአንሰ : R. et C. አንሰ P. ibid. እምግዕዝየ : Ita R. C et P.
a ግእዝ : deductum hoc, præ commotione, vel, indignatione mea. Ita
e interpretantur Senes Heb. חפז, Pſal. 47. 6. ſec. 70. nec multo aliter
mmachus hoc ipſo in loco, ſc. ἀδημονῶν ; ዕ : autem & እ : in hac lingua
am ſæpiſſime alternant. Sin autem a ግዕዝ : in ecſtaſi mea ; & ſunt qui Heb.
ח ſic interpretantur. vid. Annot. Æth. ad Act. 10. 10. v. 4. እትሜጦ : Pro
cumferam leg. Sumam, accipiam : eſt enim a ተመጠወ : quod tam Activam
am paſſivam habet ſignificationem : Activam hic : ut & Pſal. 16. 12. Pſal. 17.
19. Pſal. 47. 3. Apoc. 5. 7. Alibi paſſivam. Ib. እጼውእ : R. & C. እጼውዕ : P. v. 5. Deeſt in omnibus 3. exemplaribus R. C. et P. quod reſpondeat Heb. ובשם יהוה אקרא. v. 7. Deeſt etiam rurſus in R. C. & P. quod reſpondeat iiſdem H. vocibus ובשם יהוה אקרא.

PSAL. CXVI.

Tit. ሃሌሉያ : R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.

PSAL. CXVII.

Tit. ሃሌሉያ : in R. & C. መዝሙር : ዘዳዊት : : P.

Verſ. 5. ወሰበ : P. ሰበ : R. et C. v. 6. ወእግዚአብሔር : R. et C. እግዚአብሔር : P. v. 11. ዕጊተሰ : ዕገቱኒ : : R. et C. አጊተሰ : አገቱኒ : : P. v. 12. ዐገቱኒ : R. et C. አገቱኒ : P. ib. ነሀብ : R. et C. ነሐብ : P. ib. ወነደደ : R. et C. ወነደ : P. v. 13. ተንተንኩ : Significatione omnino convenit, nec non aliquatenus ſono, cum Heb. נטה, מטט, מוט & נוט, unde Latinorum, nutare ; priori diſerte reſpondet Pſal. 72. 2. Quadrat omnibus locis iſte ſenſus, ubicunque in Scripturis, vel Miſſ. occurrit ተንተነ : vid. Pſal. 144. 15. Ephe. 4. 14. &c. v. 15. ዓቢያቲሆሙ : R. et C. አቢያቲሆሙ : P. v. 17. ዘአንበለ : ዘአሐዮ : : R. C et P. Abſque hoc, vel, ita ut non vivam ; Sunt enim mortui qui moriuntur. vid. Pſal. 17. 14. Syr. idque לחבל : Iſa. 51. 14. Ch. Syr. Vulg. non ita Sancti. Pſal. 16. 10. v. 19 ዝአንቀጽ : R. et C. ዝቲ : አንቀጽ : P. v. 21. ወውእቱ : ኮነ : R. et C. ወይእቲ : ኮነት : P. Eſt n. እብን : Æthiop. c. g. at Heb. אבן f. tantum. Ib. ማእዝንተ : : R. et C. ማዕዝንት : : P. v. 14. አድኅኒሰ : R. et C. አድኅነኒ : P. ib. ሠርሕሶ : : R. et C. Reſpondet litera iſthæc paragogica ሰ : in fine hujus, & præcedentis vocis, particulæ Heb. נא, quam Chaldæus fere ſemper vertit כען vel כדון Nunc : non autem tempus, ſed animi indigitat affectum, pec. Obſecrantis : proinde לשון בקשה propriiſſime habet, teſtantibus id Talmudicis, (apud quos ſemper ita uſurpatur) cæteriſque etiam maximi inter Heb. nominis : אין נא אלא בלשון בקשה inquit Raſhi in Num. 10. 31. Ita quoq; Arabs Mauritanus ibidem بطلبه اسعي emphatice utrumque connectans vocabulum עתה & בקשה : Et quidem litera hæc ሰ : tanquam a ሰእለ : excerpta (ut, da, Gallorum in ouy da, &c. a δέομαι ; niſi malles potius ab iſthoc נא, homogeneæ enim literæ ſunt נ, & d.) idem ſimiliter connotare nullus dubito. Firmant inſuper hanc conjecturam verſio Symmachi, δέομαι, & Quintæ editionis, O Domine, ſerva obſecro ; O Domine proſperare obſecro. Poc. pro ሠርሕሰ : legit, ሰርሕ : ፍኖተነ : : proſperare viam noſtram : Ita fere Arabs Nebienſ. اللهم سهل طريقنا Deus facilem redde viam noſtram : nec multo aliter Arabs noſter. v. 26. በኀበ : እለ : የሰተሐምምዎ : Ita R. C. et P. apud eos quibus ea curæ ſunt : ሐመመ : in 1. conj. reſpondet nonnunquam τῷ Ar. غمم in 10. conj. Ar. 1. q. عبا Deut. 32. 17. vid. Luc. 15. 8. 1 Tim. 3. 5.

PSAL. CXVIII.

Tit. ሃሌሉያ : R. et C. አሌፍ : ብሂል : ኩሉ : Alef. h. e. dicere ſequentes 22. literæ Alfabeti. P.

Verſ. 2. Deeſt poſterior στίχος ወበኵሉ : ልቦሙ : የኀሥሥዎ : : in P. v. 6. በርዕየ : R. et C. በርእየ : P. v. 16. ወሊደረስእ : R. et C. ወሊደረስዕ : P. v. 21. ይትገሐሡ : R. et C. ይትገሀሡ : P. v. 22. ጽእለተ : R. et C. ጽዕለተ : P. v. 25. ጠግአት : R. et C. ጠግዓት : P. ib. ወአሕይወኒ : P. አሕይወኒ : R. et C. v. 32. በፍኖተ : P. ፍኖተ : R. et C. v. 34. ወዕቀቦ : R. & C. ወአዕቀቦ : P. melius : & cuſtodiam. v. 35. ምርሐኒ : እግዚኦ : P. ምርሐኒ : tantum. R. & C. v. 41. ወይመጽእ : R. et C. ይመጽእ : P. v. 44. ወአዐቅቦ : R. et C. ወዓዐቅብ : P. v. 49. ለገብዉርከ : R. et C. ለገብርከ : P. melius. v. 51. ሊተገኅሡኩ : R. et C. ሊተገሀሡኩ : P. v. 63. እለ : R. et C. in priori ſticho ; ለእለ : P. v. 67. ነስሕኩ : : R. et C. ነሣሕኩ : P. pœnitentiam egiſſem, vel, egeram : f. pœnitenda feci, commiſi. Eſt quidem Heb. שגג Incogitanter, inconſiderate, ignoranter egit : quod feciſſe homines merito pœnitet, neque id inſolenter quidem. v. 82. መእዜ : R. et C. መዕዜ : P. v. 84. ማእዜ : R. et C. መዕዜ : P. v. 85. ወእምአኮሰ : P. ወአኮሰ : R. et C. v. 97. ተመሐርየ : R et C. ተመሀርየ : P. v. 98. ወእመጸበእትየ : P. እመጸበእትየ : R. et C. v. 102. ወሊትገሐስኩ : R. et C. ወሊትገሀስኩ : P. v. 107, ወሐመምኩ : P. ሐመምኩ : R. et C. v. 112. ዘአንበለ : ሒስ : : R. C. et P. Si ſumi liceat ሒስ : in eodem ſenſu cum ኀይስ : (quæ tum literæ, tum vocum formæ, in hac lingua alternant non raro) ita conſentiet hic noſter Interpres cum 70. eorumque ſequacibus, 4. Arab. Vul. Lat. &c. Eſt autem hujus dictionis magis propria atque peculiaris ſignificatio (de qua nihil omnino habet Wemmars in Lex. ſuo Æthiop. ut neque de quamplurimis aliis vocabulis Æthiopicis, quæ non tantum in SS. Scripturis, ſed in Liturg. atque Miſſal. hujus gentis occurrunt ſæpius) eadem quæ Ar. حيس Crimen, culpa, error : res prava. Proinde ita vertenda hæc verba, abſque crimine, vel culpa. Conſule ſis hæc loca, Act. 25. 27. 1 Cor. 11. 34. Col. 3. 13. Quin & forma ኀይስ : ſignificatione nonnunquam convenit cum hac voce, neque alium ſatis apte ſenſum feret, vid. Math. 5. 23. Judæ. v. 9. at ſæpius cum ሐ : Rom. 9. 19. cap. 14. 15. Col. 3. 13. Apoc. 2. 4. 14. 20. Affine eſt Æthiop. ሐሰወ : Decepit : & Heb. עקב cui hic reſpondit : nec ſemel ita vertunt Senes, πτερνισμὸς Decepito, dolus ; & cum iis etiam Chal. Syr. Arab. Pſal. 40. 10. 4. Reg. 10. 19. v. 117 በኵነኔከ : R. et C. ኵነኔከ : P. v. 118. እምትእዛዝከ : : R. et C. እምኔከ : : P. ib. ፍትወቶሙ : R. et C. ፍትወቶሙ : ውእቱ : : P. v. 120. አውድድ : R. C. et P. plane deductum videtur ab Heb. יתד (unde & Ar. وتد eliſo ת) certe optime convenit cum verbo סמר cui hic reſpondit : מסמר enim & יתד voces ſunt ſynonomæ : & ת cum ደ : alternant nonnunquam in hac lingua, ut in ዳዊት :) quaſi clavis confige timorem tuum in carnem meam. vid. Pſal. 151. 2. Ubi in 10. conjugatione Arab. occurrit. v. 126. ወአለው : R. et C. ወዓለው : P. v. 128. ወኵሉ : ፍኖተ : P. ኵሉ : ፍኖተ : R. & C. v. 131. አናሕኩ : idem plane ſignificat hoc verbum, quod Arab. أنح Anhelavit, ſpiritum vehementer duxit ; ና : autem eſt 4tæ. Claſſis propter tertiam gutturalem.

Cognationem cum eo habent نوح : אנח Hebr. אנק : נאק : נחר : *v.*133. ወለ.ይምዐ፤:R. *et* C.ወሊ.ይምአ፤:P. *v.*137. ኵነኔከ: R *et* C.ኵሉ:ኵነኔከ: P. *ver.* 138. ወአሕዝከ : R. ወአሕዘከ : C. *Vitioſe proculdubio in utroque, pro* ወአዘዝከ : *ita in P.* præcepiſti, *ut in Hebr.* 4. *Arab. &c. ver.* 141. ወሐገከሰ: R. *et* C. ወሐገከ : P. *ver.* 147. ማእከለ : አድባር : R. *et* C. ማእከለ : አድብር : P. *Significatione hic certe convenit* አድባር : *cum Arab.* دبارا poſt juſtum tempus *ad precationem venit : &* ادبار

Res poſticæ, poſt venientes ; elapſa occaſione*:* نعير وفت *ut Arab. Walt. hic vertit* ; h. e. ἐν ἀωρίᾳ, *ut* 70. *De* veſpera diei *intelligit autor* ברכורת, *Hebr.* נשק : q. d. *ſtatim poſt decubitum : quod quidem intempeſtivum ſurgendi tempus. Ex hac autem, atque Senum hujus dictionis verſione, ſatis conſtat errare eos, qui Hebr.* נשף *primam tantum & ultimam noctis partem, per horam ſc. integram ante ſolis occaſum, vel ortum, ut Genebrard. & cum eo alii non pauci indigitare putant : nam de omni tempore a veſpera ad mane dictam reperimus : vid. tranſlat.* 70. *Iſa.* 5. 11. *Job.* 24. 15. *cap.* 3. 9. *Iſa.* 59. 10. *Job.* 7. 4. 1 *Reg.* 30. 17. Hoc *a. in loco ſpecialiter de intempeſta nocte intelligenda eſt ; prout etiam Jerem.* 13.16. *hanc vocem Hebrai communiter interpretantur. Vide Luc. Brugenſ. Notationes ad* S. *Biblia, qui de varietate codicum in legendo hunc locum, quamplurima congeſſit. ver.* 149. በከመ : ትፍሕከ:: R. *et* C. በከመ : ነቢበከ:: P. *ver.* 151. እግዚኦ : R. *et* C. *deeſt in* P. *ver.* 152. እምስምዕከ : R. *et* C. ስምዕከ : P. *ver.* 156. ሠሕልከ : R. *et* C. ሠሀልከ : P. *ver.* 157. ወሊተገሐሱ : R. *et* C. ወሊተገሀሱ : P. *ver.* 162. ምህርከ: R. C. *et.* P. *vid. An. ad Pſal.* 59. 6. *ver.* 163. አፍከርኩ:: R. *et* C. አፍቀርኩ:: P. *melius. ver.* 164. ወእሴብሐከ : R. *et* C. እሴብሐከ : P. *Ibid.* በእንተ : ኵነኔ : ጽድቅከ:: R. *et* C. በእንተ : ኵሉ : ኵነኔ : ጽድቅከ:: P. de omni judicio juſtitiæ tuæ, *ver.* 166. ተሰፈውኩ : R. *et* C. ተሰፎኩ : P. *Ibid.* ወአቀብኩ : R. *et* C. ወዓቀብኩ : P. *ver.* 167. ነፍሰየ : ትእዛዘከ:: R. *et* C. ነፍሰየ : ስምዓከ:: P. anima mea teſtimonium tuum. *ver.* 171. ጕስአ : *R. et* C. ጕሥዓ : P. *Ibid.* መሐርከኒ : R. *et* C. መሀርከኒ : P. *v.*172. ኵሉ : ትእዛዘከ:: R. *et* C. ኵሉ : ኵነኔከ:: P. omnia judicia tua. *v.* 176. ተረሳእኩ : R. *et* C. ተረሳዕኩ : P. *ibid.* ሊረሳእኩ:: R. *et* C. ሊረሳዕኩ:: P.

PSAL. CXIX.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis*

Verſ. 5. ሴልየ : R *et* C. ሰይልየ : P. *ibid.* ዘርህቀ : R. *et* C. ዘርሕከ : P. *ver.* 6 ወሶበ : R. *et* C. ሶበ : P. *ibid.* ይፀብኡኒ : impugnabant : R. *et* C. ይጸልኡኒ : odio me habebant. P.

PSAL. CXX.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ለእገርየ:: R. *et* C. ለእገርከ : P. *melius. ibid.* ዘየአቅበከ:: R. *et* C. ዘየዓቅበከ:: P. *ver.* 6 ሊያውሊከ : R. *et* C. ሊየወዓ[illegible]: *P.*

PSAL. CXXI.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ከማሃ : ኅቡረ : R. *et* C. ከማሀ : *cum litura quadam ad pedem dextri lateris* τῦ ሀ:*unde videtur leg.*ሁ: *qui regularis eſt illud ſcribendi modus,* ከማሁ : P.ወኅቡረ : quæ ſimiliter *ſe habet,*& conſociata eſt apud ſeipſam. *v.*4. ሕዝበ: እግዚአብሔር:ስምዐ: እስራኤል:: *R. & C. Deeſt iſte* ϛίχος *in* P.

PSAL. CXXII.

Tit. in R. C. *& P. ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ዓመት : R. *et* C. አመት : P. *ver.* 5 ፀእለተ : R. *et* C. ጽዕለተ:: P.

PSAL. CXXIII.

Tit. in R. C. *et P. ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. አሕዝብ : R.C. *et* P. *ut & ver.* 3, *vel ut Adverbium dubitandi ſumatur, vel, ut verbum prout tranſtulimus ; atque ut* S. *Auguſtinus Gr.* ἄρα *vertendum eſſe contendit, ſed in alia perſona*, ſc. putas pertranſiit, *&c.v.* 4. ሀከከ:: R. *et* C. ሐከከ:: P. *v.*6 ነአዊተ : R. *et* C. ነዓዊተ:: P.

PSAL. CXXIV.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 2. የአውደ : R. *et* C. የዓወደ:: P.

PSAL. CXXV.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 1. ወኮነ : P. ኮነ : R. *et* C. *ver.* 6 ያዓርሩ:: R. *et* C. ያአርሩ:: *P. v.*7. ወሶበሰ : R. *et* C. ሶበሰ : P.

PSAL. CXXVI.

Tit. in R. C. & P: ut in Impreſſis.

Verſ. 6. ፍትወቶሙ : *R..et* C. ፍትወቶ:: P.

PSAL. CXXVII.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 1. ወእለ : የሐውሩ : P. እለ : የሐወሩ : R. *et* C.

PSAL. CXXVIII.

Tit. in R. C. & P. ut in Impreſſis.

Verſ. 1. ይፀብኡኒ : R. *et* C. ይፀብዑኒ : P. *v.*3 ዲበ : ዘባንየ : R. *et* C. አጸመ : ዘባንየ : ዘበጡ : P. *Ad* os *uſque* dorſum meum flagellarunt. *vel forte ab* עצם, *ſive* عظم *Heb. atque Arab.* Gravis, fortis fuit (ሀ *enim &* አ : *ab Æthiopibus ſæpiſſime ſine ullo diſcrimine uſurpantur) adverbialiter ſignificare poteſt* አጽመ : Graviter, forti ſtrenne d. m. flagellarunt *: vel denique ab Arab.* عصام lorum, d. m. f. *dictio eſt quæ in nullis Æthiopum quos habemus libris occur amplius : Neque ut præpoſitio (qua hic cum* Hebr. *utuntur cæteri om illius interpretes) in hac, vel ulla alia quacunque Orientali lingua rep puto.v.*4. ሰበረ : ሐይፈሆሙ : *Affine hoc* ሐይፈ: *tranſpoſitione literarum Chald.* צדפקא Collum. R. *et* C. ሰበረ : ከስዋደሆሙ : P. *eodem ſenſu.* እንሕስት:: R. *et* C. እንሕት:: P. *vitioſe : eſt n.a* ናሐስ:*ibid.* ዘእንበለ: R. እንበለ:: P.

PSAL. CXXIX.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; abſque titulo in* P. *quaſi idem cum priore Pſalmus.*

Verſ. 2. ዘያጸምዕ : R. & C. ዘያጸምእ : P. *ver.*4. ወበእንተ : P.በእ R. & C.

PSAL. CXXX.

Tit. in R. C. *et* P. *ut in Impreſſis*

Verſ. 1. ሊይትዐበዩ፤ : R. *et* C. ሊተዐበዩ፤ : P.*ibid.* ወሊይዘዋዕ : R. ወሊተዘውዓ::P. *v.*4. ትእስያ : R. *et* C.ትዕስያ:: P.

PSAL. CXXXI.

Tit. in R.C. *et* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. ወበፀአ : R. *et* C. ወበፀዓ : P. *ver.* 3. ከመ : ሊይበውእ R. *et* C. እንዘ : ይብል : ሊይበውዕ : —— Dicens, Non introibo—— ወከመ : ሊያዕርግ : R. *et* C. ወሊያዕርግ : P. *ver.* 4. ወከመ : ሊይሁ R. *et* C. ወሊይሁበኒ : P. *ver.* 5. ወሊእረፍት : R. *et* C. ወሊዕረ P. *ver.* 7. ንበውእ : R. *et* C. ንበውዕ : P. *ibid.* ዐቢያቲሁ :: R. አብያቲሁ : ለእግዚአብሔር : : P. Palatia Domini. *ver.* 8. እረፍ R. *et* C. ዕረፍትከ:: P. *ver.* 11. እስመ : እምፍሬ : R. *et* C. ወይ እምፍሬ : Et dixit, de fructu——*ver.* 12. ወለእመ : R. *et* C. ለ P. *ver.* 13. እስከ : ለዓለመ : R. *et* C. ለዓለመ : P. *ver.* 15. ወ R. *et* C. ዝየ:: P.

PSAL. CXXXII.

Tit. in R. C. *&* P. *ut in Impreſſis.*

Verſ. 3. ወከመ : P. ከመ : R. *et* C. *ib.* ጠለ : አርሞንኤም : R. አርማንኤም : *omittitur in* P. *v.*4 ህየ : አዘዘ : ibi mandavit P. ህየ *in* R. *et* C.

PSAL. CXXXIII.

Tit. in R. C. *et P. ut in Impreſſis.*

Verſ. 2. ዐጸደ : R. *et* C. ዓጸደ : P.

PSAL. CXXXIV.

Tit. in R. & C. ሃሌሉያ: P. ማኅሌት : ዘበመዓርጊሁ::=፥

Verſ. 2. አጸደ : R. *et* C. ዓጸደ : P. *v.* 12 ወርስተ : R. & C. P. *v.* 13 ለዓለመ : ዓለመ : P. ለዓለመ : R. *et* C.

PSAL. CXXXV.

Tit.in R.*et* C.ሃሌሉያ: *At in* P.ማኅሌት:ዘበመዐርጊሁ::Canticum gradu

Verſ. 6. ዘአጽንአ : R. & C. ዘአጸንዓ : P. *v.* 13 ወከፈለ:: R.C. P. & partitus eſt eum, *q.* in duas partes ſecuit. *ver.* 16 ዘወሰ ሙ : *R. et* C. *male ; rectius* P. ወአውጽኦሙ : *ibid.* ዘአውፀአ : እምኆኰሕ:: እስመ : ለዓለመ : ምሕረቱ:: *Ita* R. C. *et* P. *Nec tur iſtud comma in ullo alio quem adhuc vidimus interprete, Arab. noſtro, ac Romano : Unde, atque ex permagna illa quæ hoſce per totum fere Pſalterium reperitur convenientia, alicui vid ſatis probabile, Tranſlationem illam Arabicam ex Æthiopica fuiſſe ; aut ſaltem contra, hanc ex illa. Idem etiam forte dicend libro Canticorum. Ver.*17 ዘቀተለ : ነገሥተ : ዐቢይተ:: *R. & C.* ተለ : አሕዛበ : ብዙኃን:: P. Et percuſſit multas gentes ; *Notanda crepantia : neque enim in ulla alia quæ extat editione invenitur lectio.*

PSAL. CXXXVI.

Tit. ዘዳዊት:: *R. et* C. ማኅሌተ : ዘበመዓርጊሁ:: P.

Verſ. 2. ኵያቲሃ : *R. et C.* ኵሐትሃ : P. *Eſt* 1. *q. Arab. Talmud.* חילפא ſalix : *& corrupte videtur ab eo deductum :* ף *&* ח, *alternant nonnunquam (ſic in Talmude non ſemel legitur* 1. *q.* חלף) ל, *etiam atque* י, *&* ח : *ſæpius. Salix autem Marina videtur hic præcipue intelligenda, quæ ſaxis (Æthiop.*ኰኵሕ) *adnaſ vid.Bauhin.*H.*Plant.Li.*8.*c.*20.*& L.*39.*c.*41. *V.*4 እማኅልሃ:R. *et* C. ልዮሃ: P. *v.* 5 ወእርሮ: R.*et* C. እሮ : P. *v.*6 ወእመሰ : R. *et* C. P. *ibid.* ረሰእኩኒ : R. *et* C. ረሰዕኩኒ : P. *ver.* 7 ለእመ : P. R. *et* C. *ver.* 8 ሊበፂእኩ : R. *et* C. ሊበፂዕኩ : P. *ver.* 10 ወተሰወጠ : R. *et* C. Effundatur atque evacuetur uſque ad f. *in ſenſum cum* 70. ንሰቱ : ንሠቱ : P. Deſtruite, deſtruite ; *ut Arab. tantum in noſtro Arabe deeſt repetitio verbi* اهدموا, *tur in Nebienſ. &* Rom. *in Walton. autem eſt* لام ونقص *propius ad formam Æthiop. prout extat in* R. *et* C.

PSAL. CXXXVII.

Tit. ዘዳዊት : *R. &* C. መዝሙር : ዘበመዓርጊሁ:: P.

Verſ. 4. እዴውእከ : *R. &* C. እዴውዓከ : P. *v.*6 ዐቢደ : R. ዓቢደ : P. *v.* 8 አሕዛብ : *etiam contra* 4. *Arabes, cæteroſque om terpretes legit hunc locum.*

PSAL. CXXXVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis ; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት::

Verſ. 2. ——ቀጸዐከ:: *Ita* R. C. *et* P. *Eſt proprie* ቀጸዐ : *Afflictione, morbo, vel onere* depreſsit, incurvavit; *veluti adverſarius, extraneus, alienus, qui minime amicus: atque ita certe a* 70. *exponitur* זר (*quod a* זור, *radice ut aliqui volunt verbi* זרירך *cui hic reſpondet* ቀጸዐከ :) *ſc. tam* ἐχθρὸς *Prov.* 6. 1. *quom* ἀλλότριος, *tanquam a* זור : *Vocabulum Hebr. interpretatur Chald.* אתעברת חילוני : *ſuffragantur Senes Pſal.* 57. 4. ἀπηλλοτριώθησαν——— זרו : *qui & alibi per* ἐναντιόομαι *reddunt. Prov.* 20. 8. *Convenit Æthiop.* ቀጸዐ : *cum Arab.* وصع preſsit, depreſsit: *Sed potius, ac prorſus quidem idem opinor quod* وقص Incurvavit; inflexit: *unde* انوقص شي res incurvata eſt. *Loco hujus vocabuli utuntur* 70. κύπτει, *cui aliquatenus conſonat* ቀጸዐ : *Pſal.* 9. 10. *ſecundæ partis. Vid. etiam Pſal.* 56. 8. *Pſal.* 68. 13. 28. *Pſal.* 37. 6. *in quibus omnibus locis*, premendi, incurvandi, inflectendi *ſenſum habet. q. d. veſtigia mea tanquam alienus, vel adverſarius arctiſſime premis, inſequeris inflectiſque, quocunque me vertam, ſupra, infra, ad dextram, vel ſiniſtram (quos* 4. *ſitus* τῷ רבעי *indigitari putat Camius) ſemper & ubique meos tractus, meam gyrationem, meas ſpiras perveſtigas, meque venaris, ut vertagus leporem: metaphora qua toto fere Pſalmo utitur propheta. ver.* 4. ወፈጠርከኒ : P. ወፈጠርከ : R. *et* C. *ibid.* ወደይከ : R. *et* C. ወወደይከ : P. *melius. ver.* 6. አሐውር : *Ita* R. C. *et* P. Ibo. *Clemens Romanus pro hoc habet* ἀφήξω, *& in marg.* ἴσ. ἀφίξομαι. *ibid.* አኅድ : R. *et* C. እኑይይ : P. *Clemens Romanus*, κρυβήσομαι *illius loco habet; ſuffragatur Syrus. v.* 7. ወእመኒ : ዐረጕ :: ——— ውስተ : ቀላይ : R. *et* C. እመኒ : ዓረጕ :: ———እስከ : ቀላይ : P. *verba ſequentia ita legit Clemens Romanus*, ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν σὺ εἶ ἐκεῖ, ἐὰν ἀπέλθω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς, ἐκεῖ ἡ δεξιά σου, ἐὰν καταστρώσω εἰς τὰς ἀβύσσους, ἐκεῖ τὸ πνεῦμά σου. *ver.* 8. ወእመኒ : R. *et* C. እመኒ : P. *ver.* 11. በእመጠኒ : ጽልመት : ከማሁ : ብርሃና : R. C. *et* P. በእምጠኒ : *in Scripturis quas habemus Æthiop. ſemel tantum de quantitate temporis dicitur, ſc. Pſal.* 145. 1. *quamvis & illic aliter interpretari liceat: Alibi ſemper, vel de modo, ratione, reſpectu rei, vel de ejus qualitate, de numero ſemel Apoc.* 13. 18. *intelligendum videtur. Vid. Math.* 25. 15. *Mar.* 4. 33. *Rom.* 5. 15, 16. *Apoc.* 21. 16. *Unde ita vertendus etiam iſte locus*, Pro ratione tenebrarum ejus h. e. *noctis*, ejuſmodi eſt lux ejus. q. d. *Maxime nigrantes tenebræ, atque ſplendidiſſima lux ſunt omnino apud Deum pares. ver.* 12. ወተወከፍከኒ : ከመ : ለእምር :: *Ita R. C. & P. Conſentiunt hic.* 4. *Arabes, Syri, cæterique omnes quos habemus Interpretes cum Hebræo, ſoli hi noſtri Æthiop.codices videntur in diverſum ire. Si enim* ለእምር : *nihil aliud ſit quam* ለእምሮ : Scientia, cognitio, *tum vel ſenſum exhibebit quem anneximus*, Scientia quaſi fovisti me, *per trajectionem particulæ* ከመ : *vel*, ſuſcepiſti me quaſi ſcientiæ *tuæ objectum, hominem quem probe, intus & in cute noſti: de qua cognitione plura in ſequentibus ſubjungit: vel ſi ex uſu Arab. vocis* الامر res miranda, prodigium: quaſi miraculum *potentiæ tuæ: quæ quidem interpretamenta plane nihil habent, quod vel cum Hebræo textu, vel cum cæteris conveniat verſionibus. Quid ſi igitur ultimo in loco dicamus* ለእምር : *cognatæ ſignificationis eſſe cum Chald.* אימרים viſcera, inteſtina? *C.* יומא *c.* 6. *ſ.* 7. *in Miſhna, de Juvenco, & hirco, qui erant comburendi verba faciens*, והוציא *inquit* קרען אימוריהן ארח findebat eos *ſacerdos*, eorumque viſcera educebat : *quo ſenſu apud Talmudicos occurrit ſæpius. Atque hinc per Synechdochen*, ለእምር : venter : *ut* בטן (*cui hic reſpondet*) *Hebræis, tam* מעין *ut Chald. Num.* 5. 22. *&* σπλάγχνα *ut Senes Prov.* 26. 22. *tranſtulerint, quam* venter : *Quod eidem vocabulo in aliis etiam linguis non inſolenter accidit. Atque ita congruenter cum Heb. cæteriſque verſionibus omnibus ſic reddi poteſt iſte* ςίχος, Et ſuſcepiſti me etiam *de* utero. *ver.* 14. ወኢእከልየ : *Ita R. C. &* P. Neque eſſentia, *vel* ſubſtantia mea; እከለ : *enim ſæpe ut verbum ſubſtantivum occurrit*, i. q. *Græce.* ἦν *Vid. Luc.* 3. 23. *Act.* 1. 15. *cap.* 19. 7. *cap.* 23. 13. *cap.* 24. 11. *cap.* 27. 37. *Alibi ſignificatione convenit cum* Heb. כלכל, כול, יכל, אכל potuit; ſuffecit, pavit, nutrivit, *unde* እክል : panis, frumentum, *quo ſuſtentamur. ver.* 15. ወዘኒ : ገበርኩ : *Ita R. C. &* P. *Ab omnibus aliis Interpretibus in diverſum hic abeunt Codices Æthiop. Quatuor Arabes Neb. Rom. Walt. & noſter inter ſe conveniunt; nequaquam cum Græcis, vel Latinis. ver.* 18. እድዎ : R. *et* C. ዕድዎ : P. *ibid.* ተገሐሡ : R. *et* C. ተገሠሡ : P. *v.* 19. ይዜኀሩ : R. *et* C. ይዜሀሩ : P. contendunt, ſuperbe dicunt, *ut* زهر *Arab. noſtro ſuffragatur Theodotio. ibid.* ወይነሥኦዎ : C. *male* ወይነሥእዎን : *R. & P. v.* 20. ወተመነሰውከ : *R. & C.* ተመነሰኩ : P. Tentatus ſum, periclitari proclivis ſum. *v.* 22. ፋተኑኒ : *Ita Po. at in R. & C.* ወኮኑኒ : etiam facti ſunt mihi; *quod de mendo ſuſpectum.*

PSAL. CXXXIX.

Tit. in R. et C. ut in Impreſſ. in P. መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 3. ወአብልሑ : R. *et* C. እለ : አብልሑ : P. *ver.* 4. እምእደ : R. *et* C. እምዕደ : P. *v.* 6. እሳባለ : R. *et* C. እህባለ : P. *v.* 7. ወአጽምዓኒ : R. *et* C. ወአጽምአኒ : P. *v.* 9. ሊትመጥወኒ : *R. et C.* ሊትመጥወኒ : እግዚኦ : P. *ibid.* ሊይዜኀሩ :: R. *et* C. ሊይዜሀሩ : P. *v.* 10. ወርእስ : R. *et* C. ርእስ : P. *v.* 11. ወትነጽሖሙ : ውስተ : ምድር :: R. *et* C. *deeſt iſte* ςίχος *in* P. *v.* 12. ይነዐዉ : R. & C. ተንዖ : P.

PSAL. CXL.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſis; in* P. መሓልይ : ዘበዐርጊሁ :: ═ ፡
Canticum graduum.

Verſ. 3. ዘዓቅም : R. & C. ዘአቅም : P. *In eundem etiam ſenſum* 4 *Arabes. v.* 6. ወቅብእ : R. & C. ወቅብዓ : P. *Ib.* ሊይትቀበእ : R. & C. ሊይትቀብዓ : P. *v.* 7. ከመ : ይሣሀሉ :: R. & C. Ut miſereantur *male, pro* ይሣሀሉሙ : *ut cum* 70. *atque Theodotione conveniat: qui vocem* ברעותיהם *ex uſu* Chald. רעה *i. q.* רצה *vertunt.* P. ከመ : ሊትሠሀሎሙ :: *plane in contrarium ſenſum*, ut non miſerearis eorum. *Propius aliquanto ad* Heb. Ob mala eorum, *h. e. ut iis male ſit. ibid.* ጽኑእኒሆሙ :: R. & C. ጽኑዓኒሆሙ :: P. *v.* 9. አዕጽምቲሆሙ : Oſſa eorum. *Ita* R. C. & P. *quibuſcum faciunt (teſte Nobilio) quidam Græci, nec non Syri, quatuor Arabes, &c. ib.* እግዚኦ : R. & C. እግዚኦ : እግዚኦ : P. *ſic & Arabs noſter, ac Neb. v.* 10. ኅብኡ R. & C. ሀብኡ : P.

PSAL. CXLI.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.* መኀሊተ : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 4. ወኀብኡ : R. & C. ሀብኡ : P. *ver.* 6. ወኀበዊ : ለምስጥ : አልብየ :: *Ita* R. C. & P. Et quo aufugiam non habeo. *ver.* 9. ይሄይሉኒ :: R. & C. ይኄይሉኒ :: P. *ver.* 10. ተአሰዮኒ :: R. & C. ተዓሰዮኒ :: P.

PSAL. CXLII.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 4. ወቀብጸተኒ : R. *et* C. ወቀብፀተኒ : P. *Tria ſignificata habet hoc verbum, duo priora Æthiopibus peculiaria.* 1. Oblitus eſt : *Atque hoc ſatis conſtat ex Pſal.* 30. 15. *Ubi omnes Interpretes, etiam quibuſcum maxime concordat noſter, ita vertunt* Hebr. נשכחתי. 2. Abnuit, renuit, negavit. *Pſal.* 76. 3. *Rom.* 4. 20. *Ubi & ſecundum priorem ſenſum interpretemur.* 3. Commotus, contractus, anguſtiatus, conturbatus; pavidus fuit; *ex uſu vocis Arab.* 1 *Theſſ.* 3. 3. *Pſal.* 60. 2. *Itemque hoc in loco. ver.* 7. ስምዐኒ : እግዚኦ : R. & C. እግዚኦ [illegible] *omittitur in* P. *v.* 8. እምኔየ :: R. & C. እምገብርከ :: P. a ſervo tuo. *ibid.* እዘቅት :: R. & C. ዓዘቅት :: P. *ver.* 10. ለንቀዕደኩ : R. & C. ለንቀዕኩ : P. *perperam. v.* 12. ይምርሐኒ : *R. et* C. ይምርሀኒ : P. *ibid.* ወበእንተ : R. *et* C. በእንተ : P.

PSAL. CXLIII.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 6. ወይጠይሱ :: R. & C. ወይጠሱ :: P. *v.* 13. ተክል : R. *et* C. ተክል : ዘይት : ሐዲስ : novellæ plantationes olivæ. P. *v.* 15. ምሉእ :: R. *et* C. ምሉዕ :: P. *ver.* 16. በሙፍራሆን :: R. *et* C. በሙፍራሆሙ :: P. *ibid.* ሰቡሕ : R. *et* C. ሰቡሐን :: P. *melius. v.* 17. ቅጽርሙ :: *R. C. & P. Arab.* قصر Arx, palatium. 2 *Sam.* 11. 2. 27. *unde Hiſpan. Alcazar: Hujus autem vocabuli ſenſum jam autumo a verbo* ቀጸረ : *petendum potius, quod tam Arab. quam Æthiop.* i. e. q. حبس, *qua voce loco* ቀጸረ : *utitur Arabs Walton. Pſal.* 16. 10. Incluſit, concluſit, incarceravit. *Unde nomen* ቅጽር : Mœnia, maceria, murus, *quo aliquid cingitur vel includitur, ſatis apte indigitare puto. Imo bis alibi diſerte reſpondet* τῷ *Heb.* חומה *Cant.* 5. 7. *& cap.* 8. 10. *proinde iis in locis, ut etiam hic, ita vertendum cenſeo. Quin & Arab. fere idem videtur denotare* قصارة الارض brevis terræ ambitus. *ibid.* ያበወእዎሙ :: R. & C. ያበውዕዎሙ :: P.

PSAL. CXLIV.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſ. in P.* መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 3. ዐቢይ : ——— ወብዙኅ : R. & C. ዓቢይ —— ወብዙኃ : P. *v.* 6. ወያየድዑ : ጽንዐከ :: R. & C. ወያየድዑ : ጽንዓከ :: P. *Habetur iſte* ςίχος *tantum apud hunc, atque Arabem noſtrum. v.* 15. ተንተኒ :: R. C. *et* P. *vid. An. ad Pſal.* 117. 13.

PSAL. CXLV.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡
Verſ. 1. ሀለውኩ :: *R. et* C. ሀሉኩ :: P. *v.* 2. ወሊትትአመኑ : *R. et* C. *abſque* ወ : P. *v.* 9. ለዓለም :: *R. et* C. ለዓለም : ዓለም :: P.

PSAL. CXLVI.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in* P. መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡

Verſ. 3. ቍሰሎሙ :: R. & C. ሎሙ : ቍሰሎሙ :: P. eos, contritioneſque eorum. *ver.* 12. በምሕርቱ :: R. & C. በቱ :: P.

PSAL. CXLVII.

Tit. in R. & C. *ut in Impreſſis in* P. ሃሌ ሉያ : *(contracte pro.* ሃሌሉያ : *)* መዝሙር : ዘዳዊት :: ═ ፡
Verſ. 1. ወሰብሒዮ : P. ሰብሕዮ : R. & C. *v.* 9. ለበዐድ : R. & C. ለበዐድን : P. *rectius.*

PSAL. CXLVIII.

Tit. in R. *et* C. *ut in Impreſſis; in.* P. ሃሌ ሉያ : Hællelujah.
Verſ. 4. ሰማየተ : ሰማያት :: R. & C. ሰማየ : ሰማያት :: P. *ver.* 8. ኣስሐትየ : R. *et* C. ወኣስሐትየ : P.

PSAL. CXLIX.

Tit. in R. *et* C. ሃሌሉያ :: *in* P. ሃሌ ሉያ :: ═ ፡

Verſ. 5. ይትሜክሁ : R. *et* C. ይትሜከሑ : P. *ver.* 8. ከመ : R. *et* C. ወከመ : P. *ver.* 9. ይዕስርዎሙ : R. & C. ይእስርዎሙ : P.

PSAL. CL.

Tit. in R. & C. ሃሌሉየ : *in* P. ሃሌ ሉይ :: ═ ፡

Verſ. 3. ወበመሠንቆ :: R. *et* C. ወበመሰንቆ :: P. *ver.* 4. ወበእንዚራ :: *R. & C.* ወበዕንዚራ :: P.

Excerpta paucula ex Scholiis Gregorii Syri in *LIBRUM PSALMORUM*; a Doctiſsimo viro DUDLEIO LOFTUSIO I. V. D. & in Latinum verſa cum brevibus Annotationibus per EDMUNDUM CASTELLUM.

PSAL. I. Ver. 6.

[illegible]

Quoniam novit Dominus; Athanaſius dicit *Cognoſcit* [illegible] *pro honorat ponitur.*

PSAL. II. Ver. 12.

[illegible]

Oſculamini filium ne iraſcatur. Græci, Apprehendite diſciplinam, nequando Dominus. Aquila, Oſculamini electe. Symmachus. *Adorate pure.*

PSAL. IV. Ver. 5.

[illegible]

Dicite in cordibus veſtris. Juxta regulam Grammaticæ, [illegible] *dicamus oportet* [illegible] *dicimus enim* [illegible] *& non* [illegible]: *Unde inter alia, argumentum hoc unum eſt puritatis Tranſlationis hujus Simplicis.*

PSAL. VII. Tit.

[illegible]

Pſalmus ſeptimus Davidis, *quando auditionem acceperat* [illegible] *de ſtrangulatione Ahitophel; Græci, pro verbis Chuſi filii Iemini. Aquila,* Symmachus, *Theodotio* ὑπὲρ ἀγνοήματ☉, *hoc eſt, pro ignoratione Davidis.*

PSAL. VIII. Tit.

[illegible]

Pſalmus octavus de Meſſiah redemptore noſtro, & de [illegible] *diſtinctione naturarum. Græci In finem, pro torcularibus; qui per dictionem Torcularia,* intelligunt *omnes quæcunque vinearum proventus, & ſemina & proles animalium,* & *volucres, & piſces, quæ nobis a Deo tribuuntur, in uniuscujuſque alimentum.* Ibid. [illegible]

In Syriacis [illegible] *exemplaribus* τῶν *70. ubicunque* occurrit *nomen* [illegible] *circa eum notatur* [illegible].

PSAL. X. Ver. 5.

[illegible]

Et elevatum eſt judicium tuum e conſpectu [illegible] *illius. Oportet ut ſcribatur* [illegible] *cum duplici Lamed, & ut legatur* [illegible] *hoc eſt, facies ejus; quomodo etiam vertunt Græci, Auferuntur judicia tua à facie ejus. Dicit… Attamen in omnibus codicibus Occidentalium atque Orientalium quos vidimus, cum unico Lamed ſcribitur.*

PSAL. XIV. Ver. 3.

[illegible]

Et ne unus quidem, h. e. de Aſſyriis. Atque inveniuntur hic octo verſus plures in quibuſdam antiquis Græcorum codicibus; Hi autem ſunt, Sepulchrum patens eſt guttur eorum.….

PSAL. XVI. Ver. 9.

[illegible]

Propter hoc gaviſum eſt cor meum. Ex regula Grammaticæ oportet [illegible] *eodem modo efferri, quo* [illegible] *Atque exinde etiam* [illegible] *diceres, ut* [illegible]. *Sunt vero qui* [illegible] *hoc, atque* [illegible] *ad regulam peculiarem referunt.*

PSAL. XVIII. Ver. 21.

[illegible]

Et ſecundum puritatem manuum mearum explevit me. In antiquis quibusdam Simplicis editionis *codicibus ſcribitur, & ſecundum puritatem manuum mearum, quam a me requiſivit.* Ver. 26. [illegible] *cum puro purus eris. Armenus cum ſancto ſanctus ero, cum* [illegible] *hoc eſt, ego. Ægyptiacus ſimiliter cum Aleph.* Ver. 43. [illegible] *Et ſicut lutum platearum.* [illegible] *conculcabo eos.* Ægyptiacus, *comminuam.*

PSAL. XIX. Ver. 4.

[illegible]

Non eſt ſermo, neque verbum, quod non audiatur in voce eorum. Græci, [illegible] *rum non eſt ſermo neque verbum eo quod non audiatur vox eorum, hoc* [illegible] *ſenſus vel intellectus Opponitur hic Syrus Græco in hoc, quod* Syrus *dicat* [illegible] *voce eorum audiri Sermonem; Græcus autem, omnino non audiri vocem* [illegible] *rum. Et correctius hoc; Scopus ſiquidem Pſalmiſtæ hic eſt ut indicaret* Silentes *eſſe prædicatores.*

PSAL. XXII.

In primo verſu hujus Pſalmi, ſic ſe habet Armen.

Աստուած իմ նայեաց առ իս ընդէ՞ր *Deus meus* [illegible] *ſpexit ad me quare, &c.* Ver. 22. [illegible]

Et a cornu excelſo humilitatem meam. Græcus, & a cornibus [illegible] *Unicornium humilitatem meam. Monocerotem intelligit, cervi* genus *magni*que *excelſi, qui unicum* tantum *medio capitis cornu poſſidet.* Ver. 30. [illegible] *Famelici terræ; Ægyptiacus, magnates.-* [illegible]

PSAL. XXIII Ver. 4.

[illegible]

Virga tua, & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt. [illegible] *In uno* exemplari *duplex Nun. Ægyptiacus, virga tua, & rivus tuus.*

PSAL. XXIV. Ver. 1.

[illegible]

Domini eſt terra cum plenitudine ſua. Ægyptiacus, cum perfectione ſua.

PSAL. XXVII. Ver. 6.

[illegible]

Sacrificabo *in tabernaculo ejus* Sacrificia *laudis:* [illegible] *Aquila &* Symmachus, Sacrificia *tantum dicunt, neque addunt* [illegible] *Laudis, quod ſententiam Judaicam retinerent.*

PSAL. XXVIII. Ver. 8.

[illegible]

ܡܫܝܚܗ. *Et protector, atque Salvator Christi sui; Armenus, Spes salutis meæ Christus ejus.*

PLAL. XXIX. Ver. 1.

ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢ̈ܝ ܕܟܪ̈ܐ. ܒܝܘ̄ ܠܐ ܗܘܐ ܪܫ ܡܙܡܘܪܐ ܐܠܐ ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢܝ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܒܬܪ ܟܢ ܡܦܩ ܐܝܬܘ ܠܡܪܝܐ ܒܢܝ̈ܐ ܕܕܟܪ̈ܐ. *Afferte Domino filios arietum; In Græco non est hoc initium Psalmi, sed, Adducite Domino filii Dei, deinde transfert, Afferte Domino filios arietum.*

PSAL. XXX. Ver. 10.

ܡܢܐ ܝܘܬܪܢܐ ܐܝܬ ܒܕܡܝ. ܕܐܚܘܬ ܠܚܒܠܐ. ܐܪܡ̄ ܡܢܐ ܝܘܬܪܢܐ ܐܝܬ ܠܟ ܒܕܡܝ ܐܢ ܗܘ ܕܐܢܐ ܐܚܘܬ ܠܚܒܠܐ. *Quæ utilitas est in sanguine meo, ut descendam in corruptionem? Armenus, Quænam est tibi utilitas in sanguine meo, si ipse descendero in corruptionem?* Ibid. ܠܐ ܡܘܕܐ ܠܟ ܥܦܪܐ ܘܠܐ ܡܚܘܐ ܗܝܡܢܘܬܟ. ܐܪܡ̄. ܕܠܡܐ ܒܥܦܪܐ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܠܟ ܐܘ ܡܘܕܥ ܫܪܪܐ ܕܝܠܟ. *Non confitetur tibi pulvis, neque patefacit fidem tuam. Armenus, nunquid in pulvere confiteor ipse tibi, aut notam facio veritatem tuam?*

PSAL. XXXI. Ver. 5.

ܘܐܦܩܢܝ ܡܢ ܡܨܝܕܬܐ ܗܕܐ ܕܛܫܝܘ ܠܝ. ܝܘ̄ ܡܢ ܦܚܐ ܘܡܬܩܢ. ܡܛܠ ܕܦܚܐ ܡܬܛܫܐ: ܘܠܐ ܡܨܝܕܬܐ. *Et educ me ex reti illo quod absconderunt mihi. Græcus, ex laqueo: & magis correctè: quippe laqueus absconditur, at non rete.*

PSAL. XXXVIII. Ver. 14.

ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܚܪܫܐ ܠܐ ܫܡܥ ܗܘܝܬ ܘܐܝܟ ܕܘܓܐ ܠܐ ܦܬܚܬ ܦܘܡܝ. ܐܪܡ̄ ܘܐܢܐ ܐܝܟ ܕܘܓܐ ܠܐ ܫܡܥ ܗܘܝܬ ܘܐܝܟ ܦܩܐ ܕܠܐ ܦܬܚ ܦܘܡܗ ܘܫܦܝܪ ܗܢܐ ܕܕܘܓܐ ܠܐ ܫܡܥ ܘܦܩܐ ܠܐ ܡܡܠܠ. ܚܪܫܐ ܕܝܢ ܡܫܟܚ ܕܢܫܡܥ ܘܕܘܓܐ ܡܫܟܚ ܕܢܡܠܠ. *Ego verò tanquam mutus non audiebam, & sicut surdus non aperui os meum; Armenus, & ego sicut surdus non audiebam, & tanquam mutus, qui non aperit os ejus:* Et *in hoc rectè, quia* ܕܘܓܐ *non audit, &* ܦܩܐ *non loquitur: At* ܚܪܫܐ *ille est qui potest audire, &* ܕܘܓܐ *qui potest loqui.*

PSAL. XL. Ver. 7.

ܐܕܢ̈ܐ ܕܝܢ ܢܩܒܬ ܠܝ. ܐܪܡ̄ ܡܫܡܥܬܐ ܕܝܢ ܫܪܪܬ ܒܢ. *Aures autem perfodisti mihi.* Armenus, *Auditum autem in nobis confirmasti.*

PSAL. XLII. Ver. 1.

ܐܝܟ ܐܝܠܐ. ܝܘ̄ ܐܝܟܢܐ ܕܡܬܠܗܒ ܐܝܠܐ ܠܘܬ ܡܒܘ̈ܥܐ ܕܡܝ̈ܐ. *Sicut cervus: Græcus, quemadmodum cupiditate flagrat cervus ad fontes aquarum.* Ver. 12. ܡܛܠ ܕܬܘܒ ܐܘܕܐ ܠܗ. ܒܝܘ̄ ܘܐܪܡ̄ ܠܝܬ ܬܘܒ. *Quia adhuc confitebor ei;* In *Græco atque Armeno, non* legitut *adhuc.*

PSAL. XLIX. Ver. 16.

ܘܡܢ ܐܝܕܐ ܕܫܝܘܠ ܢܫܩܘܢܝ. ܡܫܬܟܚܐ ܕܢܫܒܘܢܝ ܐܝܬ ܕܢ ܗܘܐ. ܘܡܢ ܒܠܘܥܐ ܩܒ̄ ܠܩܒܪܐ ܐܝܟܢܐ ܒܗܘܢ ܕܢܦܩ ܢܣܒ ܠܝ ܐܦܢ. ܘܐܪܡ̄ ܡܩܒܠ ܠܝ. *Et de manu inferni,* vel, *sepulchri educet me; pro* ܢܫܩܘܢܝ (quod legit etiam Cod. Erpen.) in aliis Codd. *opinor erat* ܢܫܒܘܢܝ *& ex antiquo scripto in Coph mutatum est, in hoc quod Græcus dicit* ܢܣܒ ܠܝ *accepit me; & Armenus,* ܡܩܒܠ ܠܝ *suscipit me.*

PSAL. L. Ver. 14.

ܕܒܘܚ ܠܐܠܗܐ ܬܘܕܝܬܐ. ܐܪܡ̄ ܐܣܩ ܠܟ ܩܘܪܒܢܐ ܕܒܘܪܟܬܐ. *Sacrifica Deo gratiarum actionem. Armenus, Ascendere fac oblationem benedictionis.*

PSAL. LI. Ver. 9.

ܬܙܘܦ ܥܠܝ ܒܙܘܦܐ. ܝܘܢܝܐ ܙܘܦܐ ܩܪܐ ܠܗ. ܘܐܪܡ̄ ܡܫܪܝ *Asperge super me hyssopo. Græcus* ܙܘܦܐ *appellat, & Armenus* ܡܫܪܝ Vid. F. Rivolæ Dictionar. Armenolat. p. 368.

PSAL. LVII. Ver. 8.

ܐܫܒܚ ܘܐܙܡܪ. ܝܘ̄ ܐܙܡܪ ܘܐܙܡܪ ܗ̄ ܩܕܡܝܬܐ ܒܙܝܢ ܡܫܬܠܝܐ ܡܢ ܙܡܪܬܐ ܘܬܪܝܢܝܬܐ ܒܦܬܚܐ ܙ̄ ܡܢ ܙܡܪܐ ܘܙܡܪ *Laudabo & Psallam; Græcus, canam & psallam, scilicet primum cum Zain quiescente ex* ܙܡܪܬܐ : & *secundum cum Zain phathacato de* ܙܡܪܐ & ܙܡܪ : f. hoc vult, in Pael. de cantu Musico, sive modulatione vocis, ترتيل ut B. Bahlul vertit; in Pael, de subjecta materia laudationis divinæ usurpari. Vid. quæ habet Lud. de Dieu in Matth. 11. 17.

PSAL. LIX. Ver. 7.

ܘܢܒܚܘܢ. ܗ̄ܘ ܘܢܢܒܚܘܢ ܐܝܟ ܟܠܒ̈ܐ. ܗ̄ ܡܢ ܡܚܘܬܐ ܕܡܚܝܢ. ܘܢܒܚܘܢ Sono, atque ſignificatione convenire videtur hoc verbum ſi rectè ſcribitur (nam apud Syrorum Lexicographos, quos habemus minimè reperitur) cum Arab. نبح i. q. Syris ܢܒܚ *Clamare, ejulare.* At potius de mendo ſuſpectum, pro ܢܒܚܘܢ qua voce utuntur hic non tantum Syrus noſter, ſed & 3. Arabes, Rom. Walton. atque noſter; *Symmachus, & vociferabuntur* (vid. Num. XIV. 1. in Syr. & V. Lat.) *ut canes, ſc. ob percuſſionem* eorum, *qui cædunt* eos.

PSAL. LXIV. Ver. 2.

Exaudi *Deus vocem* ܫܡܥ ܐܠܗܐ ܩܠܝ. ܐܪܡ̄ ܨܠܘܬܝ. *meam: Armenus, orationem meam.*

PSAL. LXVI. Ver. 3.

ܒܣܘܓܐ ܕܚܝܠܟ ܢܕܓܠܘܢ ܠܟ ܒܥܠܕܒܒܝܟ. ܥܡ ܕܠܬ ܘܠܐ ܢܬܟܬܒܘܢ ܒܠܗ. ܐܪܡ̄ ܕܓܠܐ ܗܘܝܢ ܠܟ. *Propter multitudinem roboris tui mendaces tibi fient inimici tui: cum Dolath,* (ܕܠܬ enim pro ܬܘ ponitur) *quod non leg. ſed* ܢܬܟܬܒܘܢ *cum Thau* (ſc. loco, ܢܬܟܕܒܘܢ) *ſcribentur,* vel *deſcribentur. Armenus, Mendaces ſunt tibi.*

PSAL. LXVIII. Ver. 16.

Montes Ghebenjam: ܛܘܪܐ ܕܓܒܢܝܢ. ܝܘ̄ ܛܘܪܐ ܡܓܒܢܐ. *Græcus mons coagulatus:* (nam leg. ܡܬܓܒܢܐ.) Ver. 28. ܬܡܢ *Ibi Benjamin parvulus* ܒܢܝܡܝܢ ܙܥܘܪܐ ܒܫܠܝܐ. ܐܪܡ̄ ܒܬܡܗܐ. *in tranquillitate; Armenus, in ſtupore,* vel *pavore;* ut S. Hilarius, & Roman. Pſalterium.

PSAL. LXIX. Ver. 3.

In quo non eſt conſiſtendi ܘܠܝܬ ܒܗ̇ ܒܝܬ ܡܩܡܐ. ܐܪܡ̄ ܢܝܚܐ. *locus: Armenus, quietis.*

PSAL. LXXII. Ver. 1.

Da judicium tuum regi: Armenus, juſtitiam tuam. ܗܒ ܕܝܢܟ ܠܡܠܟܐ. ܐܪܡ̄ ܙܕܝܩܘܬܟ. Ver. 7. ܘܣܘܓܐ ܕܫܠܡܐ ܥܕܡܐ ܕܢܥܒܪ. Et *multitudo pacis, donec deſierit. Symmachus, conſenuerit.* ܣ̄ ܕܢܥܬܩ. Ver. 9. ܘܒܥܠܕܒܒܘܗܝ ܥܦܪܐ ܢܠܚܟܘܢ. ܒܠܚܘܕ ܕ̄ ܕܟܬܝܒ ܟ̄ ܒܬܪ ܚ̄ ܒܟܠܗܘܢ ܨܚ̈ܚܐ ܥܬܝ̈ܩܐ ܗܟܢܐ ܟܬܝܒ. Et *inimici tui pulverem lingent,* ܢܠܚܟܘܢ *Cum caph molli poſt Cheth in omnibus antiquis exemplaribus ita ſcribitur: Veruntamen* ܢܠܟܚܘܢ *cum Caph duro ante Cheth* potius *probatur.* Ver. 17. ܢܗܘܐ ܫܡܗ ܩܕܡ ܫܡܫܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܝܘ̄ ܩܐܡ ܫܡܗ ܘܫܪܝܪ. ܐܪܡ̄ ܐܝܬܘܗ̄ ܗܘܐ ܫܡܗ ܘܠܐ ܫܪܝܪ. Et *ante Solem eſt nomen ejus. Græcus, permanebit nomen ejus: & confirmata* hæc lectio. *Armenus, erat nomen ejus; quæ non* eſt *confirmata* vel *probata. f.* quia ab Arianis, hæreticiſque fuit impugnata.

PSAL. LXXIV. Ver. 14.

ܠܥܡܐ ܥܫܝܢܐ. ܝܘ̄ ܠܥܡܐ ܕܟܘܫܝ̈ܐ. ܐܪܡ̄ ܠܥܫܝ̈ܢܐ ܕܗܢܕܘ. *Populo forti; Græcus, populis Æthiopibus. Armenus, fortibus Indiæ.*

PSAL. LXXV. Ver. 3.

ܡܛܠ ܕܐܣܒ ܙܒܢܐ. ܝܘ̄ ܐܡܬܝ ܕܐܣܒ ܙܒܢܐ ܗ̄ ܗܘ ܕܐܠܗܐ ܐܬܚܡ. *Quia nanciſcar tempus. Græcus, cum accepero tempus; ſcil. quod Deus præfinivit.* Ver. 9. ܘܡܠܐ ܡܡܙܓܐ ܕܚܡܪܐ ܬܠܝܠܐ. ܝܘ̄ ܚܡܪܐ ܠܐ ܚܠܝܛܐ. ܐܪܡ̄ ܚܡܪܐ ܚܝܐ. *Et plenus eſt miſtione vini fæculenti. Græcus vino non miſto.* h. e. mero. *Armenus, vino puro.* Id ܚܝܐ & חיא tam Syris quam Hebræis: unde illud Maimonidis אין נוטלין ידיהן ביין בין חי בין מזוג Non lavant manus ſuas in vino, nec puro, nec mixto. Tractat. ברכות Cap. 7.

PSAL. LXXVIII. Ver. 57.

Inſtar arcus fallacis. Armenus, extenſi. ܐܝܟ ܩܫܬܐ ܢܟܝܠܬܐ. ܐܪܡ̄ ܡܬܬܚܝܬܐ.

PSAL. LXXIX. Ver. 1.

ܘܥܒܕܘܗ̇ ܠܐܘܪܫܠܡ ܚܪܒܬܐ. ܝܘ̄ ܟܪܡ̈ܐ ܐܩܘ̄ ܟܢܫܐ. ܣ̄ ܚܘܪܫܐ. ܐܪܡ̄ ܒܬ̈ܝ ܕܢܛܘܪ̈ܐ ܕܦܐܪ̈ܐ. *Feceruntque Jeruſalem deſolatam. Græcus pergulam. Aquila, acervum. Symmachus, Sylvam. Armenus, tuguria cuſtodientium fructus.*

PSAL. CII. Ver. 7.

ܘܐܬܕܡܝܬ ܠܩܩܐ ܕܒܡܕܒܪܐ. ܗ̄ ܠܩܘܩܢܘܣ. ܐܪܡܢܝܐ ܠܦܪܚܬܐ ܕܢܘܗܪܐ

Et ſimilis factus ſum pellicano, qui eſt in ſolitudine : hoc eſt, Cygno. Armenus, Avi lucis ; f. Gallum intelligit gallinaceum : juxta illud Poetæ, Criſtatæque ſonant undique Lucis aves. Martial. lib. 14. qui Græcis ὀρθροβόαν dicitur: cujus inſuper nomen fere idem eſt Græcis, Gallis, Luſitanis, Polonis, atque Hungaris, manifeſto veſtigio (alio licet ſenſa) vocis hujus Syriacæ, ܩܩܐ. Nec multum diverſo nomine appellatur Arab. Gallis, Bohemis, Hiſpanis, &c. Alauda avis, Lucis etiam non minus matutinæ præcentor. Dictiones autem illæ, quibus utitur hic Æthiops, ſcil. ዶርሆ : መሬብ : priori conjecturæ magis favere videntur: ſiquidem ዶርሆ : affinis eſt τῷ Arab. الديك *Gallus* ; & መሬብ : Iaponenſium, Maru, vel, Marab, pec. *Gallus gallinaceus*. vid. Dict. Iapon. p. 54. a. & 237. a.

PSAL. CIV. Ver. 18.

Et rupes latibulum ܘܫܘ̈ܥܐ ܡܛܫܝܬܐ ܠܚ̈ܙܝܪܐ. ܗ̄ ܠܐܪ̈ܢܒܐ. *herinaceis. Græcus, leporibus.*

PSAL. CVII. Ver. 1.

Confitemini Domino, ܐܘܕܘ ܠܡܪܝܐ ܕܛܒ ܗܘ. ܐܪܡܢܝܐ ܕܚܝܠܬܢ ܗܘ *quia bonus eſt. Armenus, quia fortis eſt.* Ver. 23. ܘܥܒ̈ܕܝ ܥܒܕܐ ܒܡ̈ܝܐ ܣܓܝ̈ܐܐ. ܩܪܩܦܝܐ ܥܒܪ̈ܝ ܬܚܘ̈ܡܐ ܘܥܒܪܐ ܒܪܫܝܬ ܘܠܐ ܫܠܝܛ. *Et gerentes negotium in aquis multis. Carcaphienſis, tranſeuntes terminos, vel tranſitus in principio. At non probatur.*

PSAL. CIX. Ver. 8.

ܘܕܢܛܝܪ. ܗ̄ ܕܟܢܝܫ ܠܗܘܢ. ܐܚܪ̈ܢܐ ܢܣܒܘܢ ܗ̄ ܢܒܙܘܢ. ܝܘ̈ܢܝܐ ܘܐܦܝܣܩܘܦܘܬܗ. ܐܪܡܢܝܐ ܘܡܫܝܚܘܬܗ ܢܣܒ ܐܚܪܢܐ.

Et quod cuſtoditum eſt, hoc eſt, quod congregatum eſt eis, alii accipiant, h. e. deprædentur. Græcus, & Epiſcopatum ejus ; *Armenus, & unctionem ejus alius accipiat.*

PSAL. CXV. Ver. 11.

ܐܢܐ ܐܡܪܬ ܒܪܬܝܬܘܬܝ. ܐܪܡܢܝܐ ܒܬܕܡܘܪܬܝ. ܡܨܪܝܐ

Ego dixi in tremore meo. Armenus, in admiratione mea. ܒܛܥܝܘܬܝ *Ægyptus, in errore meo.*

PSAL. CXXXV. Ver. 13.

ܠܦܠܓ ܝܡܐ ܕܣܘܦ. ܐܪܡܢܝܐ ܝܡܐ ܪܒܐ ܠܦܠ̈ܓܘܬܐ.

Dividenti Mare Suph in duas partes : (id proprie ܦܠܓ in L ܠܐܘܪܚܐ ܕܬܪܬܝܢ ܦܠ̈ܓܘܢ *in viam duarum partium* : teſte Bar Bahlul, qui etiam adducit hunc ipſum locum, eumque ita explicat ܘܦܠܓ ܝܡܐ ܠܦܠܓ̈ܐ ܘܦܠܓ ܝܡܐ ܠܦܠܓܐ) *Armenus, mare magnum in pa*

PSAL. CXXXVI. Ver. 1.

ܐܬܕܟܪܢ. ܕܒܡܟܝܟܘܬܢ ܐܬܕܟܪܢ ܡܪܝܐ. ܩܪܩܦܝܐ. ܘܠܐ ܣܟܠܬ.

Ad recordandum nos, vel, *cum recordaremur. Carcaphienſis, cum recordaremur Judæam* ; *quod non probatur.*

Annotationes *E. Caſtelli* in Æthiopicam Verſionem Cantici Canticorum.

CAP. I.

VErſ. 5. ሊይርእየኒ : ፀሐይ:: *Ita etiam* S. *Ambroſius d. Iſaac.* Non eſt intuitus me Sol ; *nec multo aliter Arabs. Quod obſervandum quidem, vel ob hoc, quod vocem Hebræam* שזפתני *in contrarium tranſtulerint ſenſum, non Hebræi tantum omnes, qui* ענין ראיה והבטה *communiter ei tribuunt, ſed & Symmachus atque Senes, qui* שוף *ubique interpretantur idem quod Arab.* شزر (ף & ر *in aliis etiam vocibus alternant nonnunquam*) limis oculis intuitus eſt. *id proprie* παρέβλεψε, *qua voce utuntur ſemper quoties occurrit* שוף. *Niſi dicamus*, non eſt intuitus——*idem denotare quod* non *benigne*, h. e. *torve, vel limis oculis* intuitus eſt. *Hunc intuitum Syrus per ejus exprimit effectum, idque melius teſte* S. *Hieronymo*, decoloravit, nigram me reddidit. *ver.* 8. ኅቢየ : *Eſt quidem* صحب *Arab.* Amicus 1. *q. Heb.* רעה, *unde* רעיתי *hoc ipſo in loco* : *at hic potius a uſu hujus vocabuli apud Æthiopes vertendum eſt*, propinqua mea : *ad verbum*, prope me ; *at more Græc.* πλησίον, *ut nomen uſurpatur* 1. *q.* ቢጽ : *cui etiam ſæpiſſime reſpondit tam in N. Teſtamento, quam in Veteri. v.* 12. እቍሬ : Alligamentum. *Convenit plane cum* عقل *Arab. atque* Heb. Ligavit, alligavit : *permutatis tantum* ر : & د : *quæ literæ in* Heb. *admodum ſimiles : nec infrequens hæc alternatio. Sic* اقر & اقل *Arab. idem*, locus *ſc.* arboribus conſitus. ገሀይ : *Æth. i. q.* جهر *&c. Ibid.* ዓየ : ልበን : *plane idem eſt quod Arab. hic* الميعة *& alibi* لبني ſtyrax : *vid. Gen.* 30. 37. *Exod.* 30. 34. *Ecclus* 24. 17. *vel aliter ita verti poſſint hæc verba,* Alveus aquarum Libani—*At prior magis placet interpretatio. ver.* 15.—ዘበሐቅ : in cubili noſtro ornato, ſplendido, venuſto, nitido. *Ita multo mallem transferendum* ; *ut* በሐቅ : *plane idem ſit quod Ch.* בהק *& Arab.* بهي (*ſiquidem* ሐ : & ה ; *itemque* ק & ي *alternant ſæpe*) *In eundem ferme ſenſum Aquila hic, atque alibi Symmachus, & Senes vertunt non infrequenter* Heb. רענן ſc. εὐθαλής. *Vid. Dan.* 4. 1. *Job.* 15. 32. *Sym. Quinetiam ut verſu ſequenti Heb.* ברות *per eandem vocem exponit noſter, nec multo aliter reddunt Græci* Heb. ברוש *idem omnino quod* ברות, *& pro eo poſitum* (*ut aliqui volunt*) *ſc.* ἡρμοζμένον. 2. *Reg.* 6. 5. concinnum, ornatum. Cupreſſum *autem minime denotare* በሐቅ : *exinde colligo, non tantum quia Interpretum nullus eſt qui* Heb. רענן *ita verterit* ; *ſed quia inter Orientales nulla lingua eſt, in qua* Cupreſſi *nomen affinitatem ſaltem aliquam non habet cum voce Græca & Lat. Non* Heb. ברות & ברוש *quibus deeſt tantum prima ſyllaba, ne dicam litera. Armen. Turcæque deeſt,* ر : سالوي *Cæteræ omnes propiores Arab.* شربين *tranſpoſitis* ر : & د. *Georg. Sclavon,* &c. *prorſus eadem.*

CAP. II.

Verſ. 1. ጽጌ : ገደም : (*ita leg. cum* ደ : *primæ Claſſis*) *male hic*
tur poni, pro ጽጌ : ደንግላት : *ut mox ſequitur. Ver.* 2. ጽጌ : ደንግ
Flos virginum : *non uſitata pluralis forma,* ደንግላት : 1. *q.* ደ
ſatis apte ita appellatur Lilium, *propter candorem atque puritatem*;
ginum autem ſummum decus eſt, ut in hac præcellant. Hinc *etiam*
verſa, Florem Lilii *appellant Sancti Patres virginitatem : Et quidem*
in ſuo genere optimum eſt, ac præſtantiſſimum, Æthiopes hoc inſig
epitheto : unde Thus puriſſimum iis dicitur ዐጠን : ደንግል : Thus Virg
quo nomine vocatus fuit David *Abyſſinorum Imperator, Caroli* Q
συγχρονὸς. Huc *ſpectant quæ habet* S. *Ambroſius de Inſtit. Virg*
Chriſti Lilia ſunt ſpecialiter ſacræ Virgines ; quarum eſt ſplendida
immaculata virginitas : cujus (inquit alibi) decor excellit ſuper
nem alium Eccleſiæ decorem. v. 8. ወየንበሱብስ : *Reſpondet* Heb.
raptim accurrens, *ut Ar. Montanus*, ממהר ללכת, *ut* D. Ki
lib. Rad. plane 1. *q. Arab.* نسلس Properavit, acceleravit.
እንቲአየ : *pro quo alibi* ኅቢየ : 1. *q. Syris* ܕܝܠܝ *q. d.* mea ſoli
propria, *ut cum Cicer. loquar. v.* 17. ይትኅን : *Convenit cer*
ይሐየ : Cavavit, excavavit · H*æ enim verborum formæ tam apu*
quam Arabes ſæpiſſime inter ſe permutantur. Atque ita cum 70.
tit noſter Interpres. ver. 17. *Male hic in Notis ſuis citat* N
S. *Ambroſium libr.* 3. *de Virginitate, qui non hunc vertit locum,*
lum huic ſimilem, verſu ultimo Cap. 8. *ubi loco Græc.* ἀρωμάτ
Heb. בשמים *noſter cum* S. *Bernardo legit* ቤቴል : *Quam lectione*
tinent hic Complutenſ. Biblia Regia, & cum Patribus ſaltem L
Ambroſ. Anſelm. Greg. &c. omnes fere codices impreſſi, teſte G
in lo. Montes autem iſti de quibus in hoc libro ſæpius loquitur
mon, tria habuiſſe nomina ex ipſo textu, præſertim Gr. atque Æ
ſatis conſtat. Primo Montes בתר *hic in Heb. dicuntur, vel ob*
in plures partiti erant, vel quod eorum rupes bifidæ eſſent, hiul
que diffiſſæ. Deinde, Montes בשמים Cap. 8. *ver. ult. quia herb*
maticis pleni eſſent ac referti. Denique Montes Βαιθὴλ *Æthio.*
Cap. 2. *v.* 9. *ex vicina civitate Bethel in tribu Benjamin, ubi*
reperiuntur Montes quidam nemoroſi, arboribus conſiti, gramin
herbis aromaticis pleni.

CAP. III.

Verſ. 6. ስኒን : *& alibi*, ስሒን : Thus *a* ሰሐነ : *Chal. Syr.*
Arab. Calefecit incaluit : *Vid. cap.* 4. 6. 11. *cap.* 5. 15. *cap.* 7. 8.
18. 13. *ut ab* ዐጠነ : Incenſavit, ዐጠን : Incenſum, Thus. *q.*
& incendio aromata odorem non emittunt. v. 9. መጸሬ : *ut*
Munitio, propugnaculum ; *vel a* ጸወረ : Portavit, geſtavit, መጸ
qua voce utuntur hic Senes.

CAP. IV.

Verſ. 2. ይመንትዋ : *ſic etiam cap.* 6. 5. *A Chald.* תיומין *per*
onem literarum formatur verbum መንተወ : Gemellos edidit : *unde*
Gemelli. *cap.* 7. 3. *Roman.* 9. 10. *v.* 4. መቀጸፋት : *videtur*
cum Arab. مواصفه Tituli, inſignia; deſcriptiones, encomia : *in*
amplius non occurrit. v. 7. ወሊመንቱኒ : ሰዕሌኪ : neque ſuper te

quicquam eſt; *h. e. nihili, vel, nullius culpæ reus es*; *non* debitor——*id* ለዐለ : *Æthiop. ut* على *Arab. ver.* 9. ንብረትኪ : *eſt hic & cap.* 7. 1. ንብረት : Situs; poſitio, ſtructura, lineamentum. *v.* 13. ዐቀማሩ : *rectius* አቀማሕ : *ut cap.* 7. 13. አ : *enim nota pluralis, vel characteriſtica conjugationis, male cum* ዐ : *commutatur, inquit apud Venerium Petrus Æthiops, vir ſuæ linguæ peritiſſimus: quamvis in libris præſertim impreſſis hoc admodum frequenter invenimus.*

CAP. V.

Verſ. 1. አቀማሂሁ : *male in exemplari ponitur pro* አቀማሑሂ::=: *Verſ.* 11. ድሉል : pendulus. *Convenit Æthiop.* ደለለ : *cum Arab.* ادل 4. *conj.* Extendit ſe. *Gig.* اندل 7. *conj.* effuſus eſt: *itemque cum Chald.* דלדל, *atque Arab.* تدلدل Pendula res fuit; *in quibus Heb.* תלתל *liquido agnoſcas.* Huic *expoſitioni aſtipulatur Syrus, qui* ܡܫܒ̈ܛܢ *& Ar. qui* سبطة *reddit. Nec refragantur Senes, qui* Elatæ *in longum ſua filamenta diffundenti, cincinnos comparant ſponſi. vid. Proſper. Alpin. de Plantis Ægypt. cap.* 7. *Bauhini* Hiſt. *Plant. T.* 1. *l.* 3. *p.* 352, *a. Proinde errant hic fere omnes Hebræi Interpretes, eorumque ſequaces, qui Heb.* תלתלים criſpos *exponunt, vel* condenſos, *tanquam a* תלל *ut A. Ezra,* D. *Kimhi, &c. Solus Raſhi inter eos quos mihi videre contigit, rectum aſſecutus eſt hujus vocis ſenſum, qui* לשון תלוים פנדלויים בלעז *ei tribuit; omnino ut nos vertimus, tanquam a* תלה *deducens; ad quod certe propius accedit ejus ſignificatum. v.* 13. መለትሒሑ : *male in exemplari pro* መለትሒሁ: *Ibid.* ርኄ : areola, *ab* Heb. ערגה *corrupte deduci, eliſo* ע, *nullus dubito. Propius aliquanto Chald.* אריגא 1. *q.* עוג *in quo ultimo vocabulo deficit ſecunda Heb. litera; ut in Æthiop. prima.*

CAP. VI.

Verſ. 1. አብያት : *Ita etiam ſcribitur Pſal.* 143. 13. *Et in utroque loco vocem eandem ei reſpondentem ſc.* ταμεῖα *Senes habent. Alibi in R. & C. ſemper cum* ቢ: *occurrit,* ቢብያት : *in Poc. tamen cum* አ : & Palatia, ædes magnas, *vel* regias *proprie denotat ab* ዐበየ : *Sic autem cum nullo alio hic convenit noſter interpres. v.* 2. *Poſt* ኅቤየ : *in verſione Æthiop. deſunt nonnulla partim ad hunc verſum, & partim ad ſequentem pertinentia. v.* 10. ወረደ :——*Duplex eſt hic in noſtro Interprete diſcrepantia a cæteris verſionibus omnibus;* 1. *quod legit* Deſcendit nepos meus *pro* Deſcendi: 2. *quod hæc verba inſuper addit,* ወእመ : ጸገየ : ቆዕ : *quæ deſumpta videntur ex cap.* 7. 12. *& perperam huc tranſlata. Vid. illic.*

CAP. VII.

Verſ. 1. ስጠዊት : Reſpondens, *vel,* reſponſio; *videtur mihi e margine in textum irrepſiſſe hæc dictio; quæ enim ſequuntur verba manifeſtam* reſponſionem *continent præcedenti quæſtioni factam. Ibid.* መድበለ : *Eſt* دبل *Arab.* congregavit, coegit; adunavit, adaptavit, concinnavit: *Gig. unde ſenſus huic loco exoritur non incongruus. Siquidem caſtra bene coacta, atque ordinata intelligenda hic eſſe communiter cenſent interpretes. v.* 2. ሕንብርትኪ : *Eſt* ሕንብርት : *idem quod Chald,* טבור, פרת, *quibuſcum etiam ex parte conſonat: At propius ut aiunt, Japon.* Tandaporoth, *umbilicus. Ibid.* ማዐከከ : *Affine videtur Arab.* عككة, عكك : Uter, vas, *in quo retinetur aliquid, ab* عك Retinuit. *Ibid.* ርሑቅ : Tornatus, tornatilis; *ut Gr. & Vulg. Lat. quibus non refragor. Quin & ex uſu Arab.* وعى *(ſi modo* ማዐከከ: *putemus cum Ar.* عكك *convenire, de quo propruſſime dicitur) vocem hanc etiam non inepte interpretandam judico,* plenus, amplus fuit. *Quæ ſignificatio tam ſenſui hujus loci, quam & cap.* 5. 14. *ubi idem occurrit vocabulum, perbelle quadrat: De hoc loco extra dubium eſt. In illo altero,* Manus ſponſi *dicuntur* ፍሑቅ : *h. e. carnibus* plenæ, *vel carnoſæ,* planæ, læves, *quaſi* torno *edolatæ: ut ſic coincidat Æthiop. cum* 70. *Ibid.* ሰወጠ : Acervus; *ab effundendo, & projiciendo multa ſimul, Æthiop. nomen habet. Ibid.* ሓጸር : Vallatus, circundatus, 1. *q. Arab.* حصر *Vid. Luc.* 19. 43. *Nulla harum in hoc unico verſu vocum prout annotavimus, apud Wemmers in Lex. ſuo Æthiop. invenitur. Solum hanc ultimam habet in ſenſu* abbreviationis, & diminuntionis, 1. *q. Arab.* قصر : *Atque ita etiam vertit hunc locum S. Ambroſius,* Sicut acervus tritici minuti inter lilia. *ver.* 7. *In hoc verſu, & ſequentibus, ſive ſcriptoris, ſive epanorthotæ incuria, tum ordo verſuum invertitur, tum deſunt etiam non pauca. ver.* 12. ጸገየ : ቆዕ : floruit Cyperus. *Ita cum Philone legit noſter, a cæteris omnibus interpretetibus, ut alibi etiam quam ſæpiſſime, admodum hic diverſus. De Cypero videſis Avicennam. Lib.* 2. *Tit.* 2. *ſub* حنا *quo nomine ab eo appellatur. Proſper. Alp. d. Plant. Ægypt. cap.* 13. *ſed præſertim Bauhin. To.* 2. *lib.* 18. *cap.* 182. *Heb.* סמדר *Senibus* 1. *q. Gr.* κυπρισμὸς *Judæis* primulus vitium fructus, *qui flore deciduo emergit: Paulo grandior, ſed adhuc immaturus* בסר *dicitur; demum cum plane maturus* ענב *nuncupatur. Ter in hoc libro occurrit Æthiop.* ቆዕ : *Cap.* 4. 14. *ubi in Heb.* כפרים. *Gr.* κύπρος, *& c.* 6. 10.

CAP. VIII.

Verſ. 6. ድርክት: Durus, a, um *Mat.* 25. 24. *idem quod Arab.* درق *v.* 7. *Deeſt in Æthiop. quod reſpondeat his verbis* [& flumina non undabunt eam] *Ibid.* ብእሲ : *bis occurrit: alterum videtur* πλεοάζειν. *v.* 10. አነ : ወይእቲ : *f. pro* ወአነ : ይእቲ : *Ibid.* እርክብ : *in Exempl.* ዕርክብ : *haut recte, teſte Petro Æthiop. v.* 12. *Deeſt initium hujus verſus in Æthiop. v.* 13. ይሬእይዎ :: vident, percipiunt intelligunt eum. *v.* 14. ቤቴል : *Ita etiam* S. *Bernardus: quæ lectio deſumpta videtur ex Cap.* 2. *ver. ultimo. Vid. Annot. illic.*

THOMÆ GRAVII

Obſervationes quædam in Perſicam Pentateuchi Verſionem.

Quinque Moſis libros in Perſicam linguam traduxit *Jacobus Tuſenſis* (qui vulgò *Tawoſius* audit) cujus verſio ſuperiori ſeculo (an. ſcil. 1551) *Conſtantinopoli* excuſa eſt, additis etiam *Chaldæâ Onkeluſii* Paraphraſi, & R. *Saadiæ Arabicâ* interpretatione, quæ omnia Hebraicis duntaxat, non Perſarum aut Arabum propriis characteribus exarata ſunt.

Eſt autem, ut rectè cenſet *Lud. de Dieu*, Verſio minimè contemnenda, quæque Lectori Sacrarum literarum, & Perſicæ linguæ ſtudioſo utilis admodùm eſſe poſſit, ideoque Vir præſtantiſſimus *Br. Waltonus* ſuæ Bibliorum πολυγλώττων editioni adjungi dignam cenſuit. Multa quidem de ea ejuſdem Viri rogatu, atque ut mihimet ipſi ſatisfacerem, obſervavi, quæ memoriæ atque ordinis causâ ad certa quædam *Capita* ſeu *Claſſes* redegi: quorum brevem hic indicem ſubjicere viſum eſt, ut videat Lector quæ potiſſimum in hoc opere animadvertere oporteat, de quibus aut ego (ſi Deus facultatem conceſſerit) alibi fuſiùs diſſeram, aut ſaltem alius quiſpiam, harum literarum peritus, non inutiliter uberiorem *Tractatum* conficere poſſit.

Sic autem mihi commodiſſimè diſtribui poſſe videntur.

I. *De locis quibuſdam difficilioribus à Perſico Interprete illuſtratis.*

II. *Loca in quibus* Rabbinorum *traditiones & placita, potius quam Hebraicum Textum, ſequitur.*

III. *Loca in quibus* Hebraiſmi *nimis tenax videtur.*

IV. *Peculiares quædam interpretationes, & locutiones huic Scriptori uſitatæ.*

V. *Diſcrepantiæ inſigniores & loca in quibus ab aliis Interpretibus recedit.*

VI. *Loca prætermiſſa, & ſine interpretatione relicta.*

VII. *De Latinâ hujus Verſionis interpretatione.*

VIII. *De erroribus ex vocum ambiguitate enatis, aliiſque locis emendatione indigentibus.*

De hiſce omnibus aliiſque nonnullis ad Opus hoc pertinentibus multa in Adverſariis meis annotata habeo, quæ in aliud tempus & volumen reſervanda ſunt, ne ultimus hic ſacri operis Tomus, eruditis aliorum obſervationibus refertus, in molem nimiam, & enormem excreſcat. *Specimen* tamen exiguum, & veluti guſtum hic exhibere libuit, ut reliqua faciliùs vel ipſe Lector ſuppleat, vel poſthac abſolvenda æquiori animo expectet.

Ad *primam claſſem* referri meretur celeberrimum illud *Jacobi Vaticinium* Gen. 49. 10. quod ſic à Perſico Interprete redditum eſt, نه گردد سلطنت از يهوده — h. e. *Non recedet Principatus à Jehuda, neque Scriba è medio filiorum ejus, donec veniat* Chriſtus *ejus, et ad eum congregabuntur* Gentes.

Quanquam verò *Benjamin Tudelenſis* aliique prophetiam hanc eludere conentur, magnifica quædam de Judæorum Bagdadi aliiſque locis dominatu & imperio referentes, mera tamen figmenta & fabulas eſſe *Kimchi* aliique ingenuè fatentur: ut ad verba illa Hoſ. 3. 4. *Dies multos manebunt filii Iſraelis abſque Rege & abſque Principe, & abſque ſacrificio*--- ואלה הם ימי *Hi ſunt dies exilii* (inquit Kimchi) *in quo hodie ſumus, nec Regem nec Principem ex Iſraele habemus, & in poteſtate Gentium ſumus.* Promiſſum igitur Meſſiam veniſſe propriæ ipſorum confeſſiones, & Perſæ aliorumque ſanæ hujus loci interpretationes clarè teſtantur.

Magiſtrorum ſuorum expoſitiones, & *Rabbinorum* commenta interdum, potiùs quàm *Moſis* verba ſecutum eſſe multa indicia commonſtrant: ut Exod. 24. 12. *Dixit Dominus ad Moſen, Aſcende ad me in montem, & ibi eſto: et dabo tibi* אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן *Tabulas lapideas.* Sic V. Vulg. & LXX. & Syrus. At Perſicus habet مر لوحهاي آن جواهرين *Tabulas Gemmeas* (nam جوهر Perſis, quod etiam گوهر ſæpe ſcribitur, *Gemmam*, & *Margaritam* vulgò notat) ſic etiam Exod. 31. 18. ubi Targum Jonathanis B. Uziel, *dedit Moſi duas Tabulas* ſapphirinas *è ſolio gloriæ, etc.*

Imò poſtquam Moſes has Tabulas confregiſſet, alteras ſimilis materiæ confectas & edolatas fuiſſe ſcribit. Vide Exod. 34. 1. *Dola tibi duas Tabulas lapideas:* ubi Perſicus iterum habet دو لوحهاي جواهرين: atque etiam Arab. interpres utroque loco eâdem voce الجوهر utitur. Aliquando tamen Perſicus habet سنگها *lapideas*, ut Deut. 4. 13. & cap. 5. 22. & cap. 9. 9, 10. quibus in locis Targum *marmoreas* fuiſſe dicit.

Aliud exemplum ſit illa *Balaami prædictio*, Num. 24. 24. --- צִים מִיַּד כִּתִּים quæ ſic Pagninus vertit, *Naves è littore* Chittim *affligent* Aſſur, *& affligent* Heber, *& etiam ipſe in ſeculum perit*: at Perſicus in hunc modum, *Turmæ populi Romæ affligent Aſſur et Heber, &c.* quem locum Targum utrumque & Jonath. & Hieroſol. de exercitibus, & copiis ex *Italia* deductis, ad Aſſyrios & Judæos ſubjugandos exponunt. Imò Hieronymus ſeu V. Interpres Lat. eodem modo intelligit. *Venient* (inquit) *in Trieribus de Italia, ſuperabunt Aſſyrios, vaſtabuntque Hebræos.* Hinc (ut credibile eſt) Latini & Romani Κίττοι dicti ſunt, ut apud Euſebium, & alios legimus.

Quamplurimis in locis *Hebraiſmi* (ut ſuprà dixi) tenaciſſimus eſt, quod ſatis liquet ex voculis آن & مر ad nauſeam uſque repetitis: ſcilicet, veritus eſt ne ſe alioqui parum fidelem interpretem oſtenderet, & Lectorem ſuum defraudaret, pro אֵת & הַ nihil reponeret. Cui labori utinam peperciſſet, nihil enim Verſione hanc, multis in locis venuſtam ſatis & laudandam, magis ingratam atque faſtidi dam reddit. Quòd ſi הַ conſtanter exprimenda ſit, cur non etiam ו quæ apud M ſem toties in principio ſententiarum, & alibi occurrit? Quamvis enim Per lingua aſyndetis gaudeat, hìc tamen multis in locis ו potiùs quàm آن libe admitteret.

Eandem κακοζηλίαν & Hebraiſmi affectationem in vocula بود (*Fuit*), al que tum verbis tum nominibus paſſim deprehendas. Ob hanc & ſimiles alibi ſas *Latinus Interpres* dum Perſici veſtigia arctiùs premit, ſæpenumerò locutio & phraſes habet inconcinnas, & (ſi ad *Grammaticorum* ſtateram appendam minime probandas, quas tamen Lector cauſæ haud ignarus, ei faciliùs condon Tales ſunt Gen. 15. 17. Gen. 23. 3. Vide etiam cap. 26. 10. *quid hoc feciſti bis? ut parum dormierit unus &c.* & cap. 27. 30. & 34. *fuit quando fin.* *tantùm exeundo egreſſus.* & v. 34. *benedic mihi etiam ego.* & Gen. 20. 18.

Enimverò, non in hac tantùm ſed in aliis quoque Verſionibus *interpreta nimiùm verbis aſtrictæ à* Solœciſmis *parum abſunt.*

Quanquam verò religioſè adeò tot locis Perſa Hebraicis verbis incube nonnullis tamen habenas ſibi laxat, & *libertatem*, ut opinor, majorem qua dum interpretem decuit, ſibi indulget; ut Gen. 10. 10. pro בָּבֶל *Babel*, *Bagdad* ſubſtituit. Atqui Bagdad, ſi cum Babylone conferatur, recens urbs eſt, q ab *Almanſore* condita anno *Hegiræ* 145. (*Chriſti* 762.) Porò Babylon a *phratem*, & Bagdad ad *Tigrim* fluvium ſita eſt, ut videas apud *Geogr. Nu* parte Climatis 4. & *Sarac. hiſt.* autorem in vita Almanſoris Chaliphæ. cap. 3.

Peculiares huic Scriptori interpretationes, & proprias quibus gaudet for & locutiones crebrò obſerves. Gen. 31. 19. legimus, *Rachel furata eſt* ים Teraphim *patris ſui*, i. e. ut Vulg. & LXX. reddunt *Idola*, & Chald. Syr. ut Anglicana noſtra Verſio habet *Imagines.* At Perſicus آن اسطرلابها juxta Lat. interpretem, *furata eſt Aſtrolabia patris ſui*: ſic etiam commate 35. ejuſdem capitis. Adeoque nomen hoc illi placet, ut eo ſæpiſſimè Num. 22. 7. Legati à Balaco ad Bilhamum profecti dicuntur, ים בְּיָדָם & *Divinationes* (ut vertit Ar. Mont.) *in manu eorum*, vel ut LXX. μαντ noſter — رفتند, *perrexerunt* (inquit) *cum Aſtrolabiis in manu ſua.* Et 24. 23. Bilhami verba ſic redduntur, *Non eſt omen in Jacob, neque Aſtrolab Iſraele.* Et Moſis verba, Deut. 18. 10. Vide etiam v. 14.

Ad interpretationum *diſcrepantias* & differentias inſigniores digitum du referre nunc licet. Vide Gen. 32. 32. Exod. 4. 16. & 17. 15. Levit. 26. 30. Nu 55. Deut. 33. 3. quibus alias quamplurimas adjicere facile eſt.

Loca prætermiſſa & ſine interpretatione derelicta habes Exod. 3. 14. Nu 10. Deut. 14. 12. Integræ quidem ſententiæ rariſſimè abſque interpretatio currunt: at nomen unum & alterum per ſe, & veluti ſolitarium, ſæpiſſimè ſine ſione reperitur. Ut שַׁדַּי Shaddai *Omnipotens*: כֻּשִׁית Cuſhith *Æthiopiſſa*: Azazel *hircus emiſſarius*: &c.

De *Latina interpretatione*, de *interpolationibus*, atque clauſulis quibuſ adjectis, de *erroribus* item & lapſibus nonnullis, ſi fuſè, & prout res poſtu cerem, longiori multò tempore quam nunc mihi conceſſum eſt, opus foret.

Cum *linguâ Perſicâ*, characteribus verò & *literis Hebraicis* (quarum rum Perſicæ longè ſuperant) Verſio hæc excuſa & exarata prodierit, cer *interpretari* modò, ſed & fideliter *deſcribere* Libros hoſce arduum & diffi rat: quapropter Interpreti Latino æquus Lector facilè ignoſcet, ſi in viâ tu plexâ, ſpinoſâ, & aſperâ hæſitaverit aliquando, vel etiam impegerit. Meo ce dicio non veniam tantùm, ſed et laudem meretur, qui opus adeò intricatum perit, & eo, quem vides, modo abſolverit.

Si igitur eum aliquando *literarum*, aliquando autem *ſignificationum* am *tas* fefellerit, quis adeò iniquus, aut etiam propriæ ſortis, & ignorantiæ im eſt, ut errata quædam carpere & vellicare potiùs velit, quàm ob tot bene liter præſtita meritam laudem, & grates rependere?

Alia permulta ſunt quibus te *ſtudioſe Lector* alloqui libenter, & comm cere vellem: ſed inſtat, atque urget feſtinans Typographus, ut mihi ad hæc quædam perficienda paucæ tantùm horæ ſuperſint. Quamplurima igitur hi ſa, tuo candori & diligentiæ ſupplenda relinquo: quod idem de *Ev rum* quoque Perſica Verſione intelligi cupio. Quanquam enim in meis *An onibus* haud pauca animadverſa ſint, plura tamen reſtant dicenda, quæ te anguſtiæ, & MSSorum exemplarium defectus præterire invitum coegerunt. D bus, & aliis tum Novi tum Veteris Teſtamenti locis uberiùs differere ſta Deus O. M. vitam & vires benignè conceſſerit, cui nos & noſtra, Chriſto te, probari & accepta eſſe cupimus, atque ad hunc optatiſſimum Finem, *Vota*, ac *Studia* noſtra omnia dirigantur.

ANNOTATIONES *E. Caſtelli* in ÆTHIOPICAM Novi TESTAMENTI VERSIONEM.

Annotationes in Evang. ſecundum *MATTHÆUM.*

CAP. IV.

IN *Exemplari omittitur numerus, quo ſuum ſumit initium hoc Cap. qui deeſt etiam Capp. 6,7.9. nec non ſequentibus plurimis.*

CAP. V.

Verſ. 18. እንተ ፡ እሐቲ ፡——*videtur hic* እንተ ፡ *ut in ſeq. verſſ. itemque alibi nonnunquam ſignificare*, vel, etiam : *vid. Lexicon noſtrum. Ver.*22. ዘፀርቀ፡ *Ita in exemplari; rectius alibi* ፀሪቀ፡ *ut in Miſſ. Æthiop. p.* 159. *Co.2. li.6. vel* ጸሪቀ ፡ *Mat.*10.9. *Mar.*6.8. *cap.*12.41. *in quibus omnibus locis reſpondet Græc.* χαλκὸς. *Eſt autem* χαλκὸς, *proprie* quadrans oboli. *Unico tantum in loco idem videtur quod Gr.* λεπτὸν, ſc. *Luc.* 21. 2. *hoc eſt*, octava pars oboli, *Syr.* ܦܘܠܣܐ minimus nummus : q.d. nihili, *vel*, triobularis *homuncio. ver.*23. ዘይኄይስክ ፡ *Significatione proculdubio convenit hoc verbum cum nomine* ሒስ ፡ *Pſal.*118. 112. & *Act.* 25. 27. i. *q. Arab.* حيس Res prava ; error , culpa , crimen , reatus ; *cui affine etiam* ሐሰወ ፡ *proinde locus ita vertendus*, quod——in te reus factus ſit, *vel*, crimen commiſit. *Vid. Annot. ad Pſal.* 118. 112. *ver.* 29. *poſt* ሕሐዱ ፡ *deeſt in exemplari.* እሙን ፡ አበልክ::=:

CAP. VI.

Verſ. 20. ወኢይፈትሉ፡ Et non operantur , *pro quo leg.* Et non nent.

CAP. IX.

Verſ. 4. *Poſt* ኃጠውኢክ ፡ *deeſſe videntur hæc verba*, እሙበሂለ ፡ ተንሣእ፡ ወሖር:: *v.* 37. ገባሪ ፡ *idem ſignificare quod* ገበሬ ፡ factor, operarius *conſtat ex Rom.* 9. 21. *ubi opponitur* τῷ ግብር::=:

CAP. X.

Titulus ante initium hujus capitis, in exemplari ad initium ver. 37. *præcedentis Cap. minus commode ponitur.*

CAP. XI.

Hujus capitis initium in exemplari ponitur ante ſequentem Titulum.

CAP. XII.

*Verſ.*1. *Tit.* ሰንበተ ፡ ወትረ:: Veſpere Sabbati : *Ita literis de hoc rogatus tranſtulit hæc verba doctiſſimus Interpres : Certe in Scripturis Vet. atque N. Teſtamenti Æthiopumque Leiturgiis, quas mihi percurrere licuit*, ወትረ፡ *nihil aliud adhuc denotare reperi, niſi* Semper , continuo ; frequenter : *vid. Pſal.*102.9. *Mat.*18.10. 1 *Theſſ.*1.2. *cap.* 5. 17. *Act.* 24. 26. *mitto quæ in Liturgiis occurrunt loca. At certo certius hujuſmodi Titulis, qui quidem ter in* S. *Lucæ Evangelio*, *Capp.* IV. VI. & XIII. & *ſemel hic habentur, minime competunt iſthæc ſignificata. Si quod ipſe ſentio liberum ſit proferre, dicerem* ወትረ ፡ *plane idem eſſe quod* ፋሲክ ፡ *Primo, quia aliter nulla inſtituitur lectio pro ipſo die Paſchatis, primo* ſc. *Sabbato: Pro ſecundo, ni fallor poſt Paſcha extat, Luc.* 24. *pro tertio. Joh.* 20. *pro quarto, Joh.* 21. *pro quinto. Joh.* 4. *pro ſeptimo. Acts* 6. *pro octavo Act.*18. *pro ſexto & ipſo Paſchatis die ſub hoc nomine nullam invenimus ; loco igitur poſterioris autumo* ሰንበተ ፡ ወትረ ፡ *hic poni ; loco prioris*, በ ፪ ሰንበተ ፡ ወትረ ፡ *Luc.*4. In ſexto Sabbato VVathra. *Ita dictum forte ad diſtinguendum Sabbatum Judæorum, quod temporarium tantum fuit, ab hoc Chriſtianorum, quod cum Salvatoris noſtri reſurrectione ſuum cepit initium, perpetuum, ad finem uſque mundi duraturum , Æternique Sabbati* (*quod proprie* ሰንበተ፡ ወትረ ፡) *clarior typus. His deinde addo etiam Perſicum hujus vocis uſum. Joh.* 11. 55. *Ubi Græcus textus habet* τὸ πάσχα, 4. *Arab.* فصح, *Vul. Lat.* Paſcha , *vertit hoc Perſa* عيد وتر *Ver.* 44. ወሥ ጎ፡ & ornatam : *In libris Scripturæ quos impreſſimus amplius non occurrit : Vox eſt Æthiopibus peculiaris : Hinc Sapientia* መርጐተ፡ ጸድቃን ፡ *dicitur*, Ornatrix. *vel*, ornamentum juſtorum.

CAP. XIII.

Verſ. 1. *In exemplari omittitur titulus qui præfigitur , quod & alibi etiam fit ſæpiſſime; ex Tabula autem ante initium N.T. illum reſtituimus.*

Verſ. 22. ወሰጠፉተ ፡ *Eſt* שטף *Talm.* Feſtinavit , acceleravit cum impetu ; *unde hoc nomen. ver.* 33. ሐሪጽ ፡ *Eſt proprie* Farina , *a* ሐረጸ፡ Moluit : *ut* ἄλημα *Gr. ab* ἀλέω. *Reſpondet alibi* τῷ *Gr.* φύραμα. 1 *Cor.* 5.6,7. *Gal.* 5. 9.

CAP. XIV.

Verſ. 1. *Titulus cum initio hujus capitis in exemplari ponitur ad initium v.* 58. *cap. præcedentis.*

CAP. XVI.

In exemplari incipit in medio primi verſ. hujus Cap. cum ወእንዘ::=:

CAPX. XVIII.

Verſ. 7. ግብር ፡ neceſſario : *ita tranſtulerat hanc dictionem doctiſſimus Interpres : & quidem optime. Neque tamen diſplicebit opinor verſio quam ejus loco ſubſtituimus. A* ግብረ ፡ *enim* Res , factum *formatur* ግብር ፡ *Adverbium affirmandi*, 1.*q. Gallis* De faict, *h. e.* certe, *vel ut Gr.* Πάντως *cui diſerte reſpondet Luc.*4.23. omnino, utique : *vid. quæ habet Stephanus in Lex. de voce* πάντως, *per omnia enim conveniunt huic* ግብር::=:

CAP. XXI.

In exemplari incipit hoc cap. cum Titulo, medio primi verſ. cum voce ሰአሉ::=:

CAP. XXII.

Verſ. 8.——ለኢከፈሎሙ ፡ *eodem puto ſenſu quo* ἐκείνοις οὐ δέδοται *dicitur, Mat.* 13. 11. *ver.* 11. በተዝካረ ፡ ንገሠት ፡ Et cum admonuiſſet regina ; *vel* , & quum annuntiatum eſt Principibus, *prout nos tranſtulimus ; in quo fere cum Perſ. convenit. Omiſit hunc locum interpres. v.*42. [ይበ ፡] *quod in exempl. deeſſe videbatur, ſupplevimus.*

CAP. XXIII.

Verſ. 6. ፍጻሜ ፡ *Eſt* ፈጸሜ ፡ Finis, couſumatio : *finis autem menſæ, eſt in conſeſſibus ſummus ac ſupremus locus , quem præcipue ambiebant Phariſæi.*

CAP. XXIV.

Verſ. 12. ተሰኰስ ፡ *Plane convenire puto cum Arab.* شكس Durus , difficilis : Avarus , tenax ; *q.d.* gravate, ac valde difficulter ſe exeret. *ver.* 27. ወየበርቀ ፡ *In exemplari* , ወየክበርሊ ፡ *vitioſe procul dubio , vel pro* የበርቀ ፡ *ut impreſſimus ; vel potius f. pro* የክተርሊ ፡ videtur, apparet *ut mox occurrit v.*31.

CAP. XXV.

Verſ. 9. እመቦ ፡ *Rectius leg. videtur* አልቦ ፡ እመቦ ፡ *ut cap.* 13. 29. *v.*24. ድሩክ ፡ *vid. Annot. ad Cant.*8.6.

CAP. XXVI.

Verſ. 50. ወሊአኃዝዎ::——*Diverſus hic admodum noſter, ac plane contrarius Gr. ac cæteris Interpretibus : f.* ሊ ፡ πλεονάζει.

CAP. XXVII.

*Tit. ante ver.*20. በደገም ፡ መስቀል ፡ *Dies* መስቀል ፡ i. q. *Arab.* جمعه *Scriptoribus antiquis magis peculiariter* σωτηρία , & *Paraſceve ; Hiſp.* El viernes ſanto, *quo die, ut ex Rituali Arab. penes Illuſtriſſ. hujus operis* ἐργοδιώκτην, *D.* VValtonum *ſatis conſtat ; In more antiquitus Eccleſiis Orientalibus poſitum fuit, pro qualibet hora tot diſtinctas habuiſſe Evangeliorum Lectiones : unde* ደገም ፡ *hoc in loco vel alteram harum Lectionum, vel ſecundam hujus Diei partem reſpicere videtur. Ibid.* አሆ ፡ አበሉ ፡ *Aliter*, annuerunt populo. *vid. An. Æthiop. ad Rom.*3.26. *v.*51. ወነቅዐ፡ *Convenit certe cum Arab.* نقع Sciſsus , apertus fuit. انكثب نقع *Gig. vid. Pſal.*77.18. *Pſal.*104.39. *Æthiop.*

CAP. XXVIII.

In Titulo, ወበሚክሊል፡ ——*f. leg. potius*, በሚአክለ፡——in medio Sabbati : *ut Mar.*7.1. *Tit in Syr.* ܒܦܠܓܗ ܕܫܒܬܐ

Annotationes in Evangelium ſecundum *MARCUM.*

CAP. I.

V*ERS.* 3. ጺሑአ፡ *Eſt* አ፡ *vel paragogicum, vel ſollicitudinis nota ; quæ in initio Apocal. ſub fine vocum occurrit quam ſæpiſſime.*

CAP. IV.

Verſ. 22. ዘይትከበት ፡ *quid ſi legamus* ዘኢይትከስት *? facili ſcribæ lapſu*, quod non manifeſtabitur ? *Hoc certe ad Gr. magis appoſite. v.* 27. ወይፄኑዮ ፡ Et viſitat illud ; *Id quidem proprie videtur ſignificare : vid. Pſal.* 88.33. እፄሀዮ *in R. & C. ſcribitur, in P.* እፄሕዮ ፡ & *Act.*15.36. ንፄሕ ዮሙ፡ Hic viſitationem *cum expectatione innuit, qualis illa agricolarum.*

CAP. V.

*Verſ.*26 ዘአልሐጣ ፡ Addidit, adjecit, *ita videtur ſignificare ex comparatione Luc.*5.36. *cum hoc loco.*

CAP. VI.

Ver. 14. ረድአ ፡ —— *ad verbum*, Auxiliatur ei virtus. *Id proprie tam Arab. quam Æthiop.* ረደአ::=:

CAP. VII.

Verſ. 3. በሕቁ ፡ *Semel occurrit hoc verbum poſt in N. Teſt.* ſc. *Act.* 18. 28. በሕቁ ፡ ይተዋቀሥሙ ፡ *qui locus f. non inepte transferri ſic poteſt*, Clare *vel* manifeſte redarguebat——*& quidni etiam hic* (*ſalvo ſemper Doctiſſimi Interpretis judicio*) aperte , manifeſte, (*niſi malles dicere*, ornate) lavant——*videtur enim convenire cum Chald.* בהק *in omnibus quibus invenitur locis, vid. Annot. in Æthiop. Verſ. Cantic. Cap.* 1.15. *Ibid.* ወኵሰኵስተ፤: *Affine* τῷ *Arab.* كاس *& idem proculdubio ſignificans. Ibid.* ወጸሀሪተ፤: صفهور *ſimile quid* æri *ſignificat apud Gig. Convenit plane cum Arab.* صفر i.*q.Gr.* χαλκὸς ; *nec exemplis caret iſthæc alternatio, ſc.* τῷ ف & ه ፡ *ſic Arab.* هلقع i. *q* فلقع, &c. *Japonenſibus ſignificat hæc dictio* i.*q. Arab.* قصاع *qua voce utitur hoc in loco Arabs noſter & Erpen. v.*11. ቍርባን ፡——*Locus iſte non parum perplexus, ita non inconcinne reddatur* , Donum *quod* Lucrareris, *vel*, in quo quæſtum faceres , a me, *h.e. de poteſtate mea elapſum* dicendum eſt.

CAP. IX.

Verſ. 50. ዘተሰናአው:: *Ut alia habent vocabula quam plurima Arabes ſenſu Hebræis plane contrario , ita & hoc : Eſt enim* שנא *Heb.* Odio habuit ; *Arab. contra in* 3. *conjug.* Benevolus fuit , comiter egit : *Cum illo etiam convenit hic Æthiop. at ſenſu potius, licet forma remotior cum Syr.* ܫܝܢ *Ezech.*39.2. *Syr. vid.* 1 *Pet.*5.14. 2 *Pet.*3.14. *Æth.*

CAP. X.

Verſ. 5. አንስቲያክሙ ፡ uxores veſtras ; *ita vertimus. Eſt enim* አንስት ፡ *non* Fœmina *tantum, ut Wemmars in Lex. ſuo habet , ſed etiam* Uxor, *ut* אנתתא *Chald. & Syr.* ܐܢܬܬܐ ; *quod per* امراة *reddit B. Bathlul;*

*vid. Pſal.*108.9. *Arab. & paulo poſt per* ثيب Uxor, *quam novit maritus ejus. v.*40. ——ለከልኣን ፡ አስተደለውዎ ፡ *Ita etiam verti poteſt hic locus*, Non ego ille, qui daturus ſum vobis; *at* amicis, *vel* ſodalibus paratum eſt *: quo ſenſu vocabulum* ከልኣን፡ *præſertim in libro Canticorum ſæpius occurrit.Cap.*5.1.*Cap.*1.6. *Cap.*8.13.

CAP. XIII.

Verſ. 1. ምንተ ፡ ይመስል ፡ *Al.* —cui ſimilis, *h. e.* qualis eſt *hæc ſtructura*— *v.*17. ይሐፅና ፡ *plane convenit cum Arab.* حضن fœtum fovit, in ſinum cepit. *v.*24. ወእተ ፡ *Ita in exemplari fuit,pro quo leg. potius* እተወ ፡ *ut poſuimus.*

CAP. XIV.

Verſ. 3. ወአክሱቶ ፡ *vel a* ክሱት ፡ *deducitur, & cum Syro atque Perſa convenit; vel a* ክሰሰ ፡ 1.*q. Arab.* كسس *(quæ tamen forma in Defectivis vix reperitur) magis apposite ad Gr. & Vul. Lat. v.*12. ፋሲክ ፡ *videtur hic* feſtum Paſchatis *denotare; ut* ፋሲሕ ፡ Paſchale ſacrificium *: vel forte indifferenter pro eodem uſurpantur; ut etiam* ܦܨܚܐ *Syris Ezr.* 6.19. 1. *q.* ܦܣܚܐ *ver.*44. ወአጽንዖ ፡ *Arab. convenit* اصن *cum* اسر & اصر Ligavit *f. idem etiam Æthiop. ver.* 54. በርህ ፡ *Ut* φῶς *Græcis* Lux & Ignis; *ſic* በርህ ፡ *Æthiop. &* بهر *Arab.*Luxit, & ignis, *vel* ſolis calore uſtus fuit; H*uic interpretationi ſuffragantur Syrus, Uterque Arabs noſter & Erp. Perſa, & Vulg. Lat. Proinde nec reijcienda.*

CAP. XV.

Verſ. 1. ወወመይዎ ፡ *ſic in exemplari; nec amplius invenitur : De mendo ſuſpectum, f. pro* ወየደይዎ ፡ commiſerunt—*vel,* ሐመይዎ ፡ *quo verbo utitur S. Johan. cap.*18.12. *putat doctiſſimus Interpres pro* መቀሕዎ ፡ *poni. At quid ni potius cum Arab.* الواصدة Anguſtia *conveniat, nihil video :* H*inc verbum* ወመየ ፡ Anguſtiavit *:* Ligavit. *Quæ duo ſignificata eidem competunt voci apud* Heb. *Chal. & Syr.in* צור *; apud Arab. in* شد, *itemque in aliis linguis.*

Annotationes in Evangelium ſecundum *LUCAM.*

CAP. I.

V*ERS.* 80. ያገይሠዎ ፡ *ad verbum,* manicaret ſe; *niſi ſit forte mendum pro* የግህድዎ ፡ manifeſtaret ſe, *ut in Gr. quæ vox occurrit Math.* 12. 16.

CAP. II.

Verſ. 7. ወአሰረቶ ፡ መንኮቢያቲሁ ፡ ligavit pollicem ejus *: Phraſis obſcura ſatis; niſi f. D. Wemmers ſua fefellit interpretatio; quem alibi erraſſe obſervavimus non ſemel : Indis tamen occidentalibus* Pollicem *paulo contractius ſc.* Cobian *dici reperio. Mallem latioris eſſe hic ſignificationis, ut apud Arabes. Sed hic certi nihil habeo quod ſtatuam. ver.* 37. ማዕሰብታ ፡ *Ita eſt in exemplari :* 1.*q.* መበለተ ፡ *vel potius f. pro eo.*

CAP. V.

Verſ. 36. ግመደ ፡ ደርገሐ ፡ —*alio, & quidem meliori ordine leguntur hæc verba, Mar.* 2. 21. *vid. illic.*

CAP. VI.

Verſ. 38. ወንሕኑሐ ፡ *f.* conjectam, projectam, depulſam *: Arab.* نخّ & نهد Repulit, depulit rejecit, *Ita fere convenit cum Ar.* ملقى.

CAP. VIII.

*Numerus hujus cap, omittitur in exemplari. v.*1. ውስተ፡ 1.*q. Arab.* الى *cui hic reſpondet : in qua ſignificatione etiam alibi ſæpe invenitur. Pſal.* 118.81. *Pſal.* 136.1.12. *&c. v.* 14. ወሐውዝ ፡ ተደልው ፡ *f.* voluptas copiæ, abundantiæ; proſperitatis. *Illud Gr.* εὐθυμία *cui reſpondet, Pſal.*29. 7. *vel,* deliciarum, *prout ſignificat,* 2 *Pet.* 2. 13. *& in Miſſ. p.*164. *Col.* 4. *li.* 3. *a Petro Paulo Gualterio Aretino ita transfertur.* ወረሲ ፡ ፋግዓ ፡ ወተድላ ፡ ወትረ ፡ præbe ſemper gaudium & delicias.

CAP. IX.

Verſ. 4.——ትወፅኡ ፡ *puto rectius ſcrib.* ታወፅኡ ፡ donec emiſeritis *aliquos ſc. ex illa domo; vel,* donec feceritis *ut alii vobiſcum* exeant. *v.* 6. እሐደ ፡ aliqui *eorum ſc. Apoſtolorum, ut diſerte Syrus. ver.* 62. *Ante* ድኅረተ፡ *videtur deeſſe* እንዘ ፡ ነጽረ ፡ *vel* ነጺር ፡ *retro* reſpiciens.

CAP. XI.

*Numerus hujus cap.omittitur in exemplari.v.*42. ወጽናትዎ፡etiam Rutam. *Mihi enim videtur (eliſo* ና ፡ *) conſonare, & ſignificatione omnino convenire cum* سذاب *Avicen. Lib.* 2. *Tr.* 2. *n.* 578. *idem ſc. eſſe quod Gr.* πήγανον. *Ibid.* ወትትኃወርዎ ፡ Occultatis, *vel* abſcondi faciatis; *reſpondet enim Heb.* העלים *Pſal*.9. 22. *unde poſt ver.* 52. *clavis juſtitiæ dicitur abſcondi.*

CAP. XII.

Numerus hujus Capitis omittitur in exemplari, atque ut priori jungitur.

CAP. XIII.

Verſ. 19. እሐ ፡ *Tam ſono quam ſignificatione plane convenit cum Teuton.* Ochs. *Apud Talmudicos etiam dicitur* אחות *de pecudibus.*

Annotationes in Evangel. ſecundum *JOHANNEM*

CAP. I.

V*ERS.*1. ወሊእምሥረተ ፡ *Ita nos reſtituimus : pro quo in utro exemplari* ወሊእምረተ ፡ *quamplurimis hujuſmodi mendis ſca Codices quos ſecuti ſumus Æthiopici : perpaucas tantum notare pat operis atque temporis noſtri ratio. ver.* 25. የሊቶንከ ፡ Qui non es Chri የ ፡ *enim pro* ዘ ፡ *alibi etiam nonnunquem occurrit Luc.*13.35.*vid.Lex.*

CAP. III.

Verſ. 5. *In utroque exemplari legitur* መንግሠሠጋተ ፡ እግዚአብሔ *v.*6. ወእቱ ፡ *pro* መንግሠተ ፡ እግዚአብሔር ፡—— *v.* 6. ሠጋ ፡ ወእ *Infinitum fere eſſet omnia hujuſmodi errata quæ in eo extant recenſere.*

CAP. IV.

*Verſ.*1.*Tit.* በኀምሰ፡ፋሲክ፡*Non his verbis intelligitur Feſtum* Pentec *ut quibuſdam videri poteſt, vel ob hanc cauſam, quia apud Syros illi inſtituitur hæc lectio : primo enim* ኀምሰ፡ *non* quinquaginta, *ſed* qui *tantum denotare conſtat ex duplici titulo ad cap.*15. *Actorum ubi;* ኀም *in priori; per* ፶ *hoc eſt,* quinque, *in poſteriori exprimitur :* Pent *autem alibi non per* ፶ ፡ *ſed* ፵ ፡ *Actor.* 2. *Tit. & plenius per ipſam* G *cam vocem Act.* 2. 1. *cap.* 20. 16. *Æthiop. deſignatur; & dicti lud ſignificans, non* ኀምሰ ፡ *ſed* ኃምስ ፡ *vid.* 1 *Cor.*12.11. *Tit. in* Sy *Æthiop. Quid quod in Tit. ante, v.* 33. *cap.* 13. *Joh. ubi noſter* ኃምስ ፡ *(paſcha intelligens) Syrus habet,* Quinta *poſt* Reſurrectionem *plane in idem recidit. Denique Rituale Arabicum D.* VValtoni (*luce aliquando* ان شا الله *cum aliis etiam ejuſdem generis gentis ratæ peculio non indignis donari poſſe ſperamus) iſti lectioni hunc* pr *Tit.* الخامس بعد الفصح *p.* 56. *a. v.* 8. ኀብስተ ፡ ሲሳዮ *Al.* panem comeſtionis eorum; *quo veſcerentur : v.* 12. ጥሪቱ ፡ קנה Poſſedit מקנה Pecus, *atque Arab.* قنيان; *ſic a* ጠረየ ፡ *nomen* Pecora, *vel* armenta *opinor hic non inepte ſignificare poteſt.* 28. ቀሡተ ፡ *Mihi plane videtur idem quod Syris* ܩܘܠܬܐ Ur hydria.

CAP. V.

Verſ. 39. ትርእዩ ፡ ክታቡተ ፡ *Ita eſt in exemplari : Non ſine* mendo *pro* ክቡታተ ፡ *ut nos mutavimus; & tranſtulit D. Interpres.* Rem *Arab.* كناشة Pandectæ, *quamvis* Nun & Thau *in hac dialecto nunquam alternant. Eſt quidem* כתש *Chald. atque Syr.* Certavit, Certamina, *vel* Controverſias; δυσνόητα *illa, ex quibus Scripturæ ma lis oritur* f. *denotare videatur. At prima magis placet conjectura. invenitur iſta lectio in* 4. *Arab. Rituali Arab. Syr. Perſ. vel ullo Interprete.*

CAP. VII.

In exemplari incipit hoc caput ad verſ. 68. *cap. præcedentis* v. ለርእስየ ፡ እነግር ፡ de meipſo loquor:*eſt enim fere idem quod Syr.* ܢܦܫܝ *quo ſenſu ſæpius* ለ ፡ *Æthiop. ſumitur; pro De : verſ.* ſe*quenti : &* 1 *Cor.* 9.11. *ab ipſo Interprete ita transfertur. v.*28. ወለ *aliter,* ex meipſo *: neque enim* ለሊየ ፡ *unius tantum caſus* particul *vid.infra cap.* 8. 42. *ubi D. Interpres ita vertit.*

CAP. VIII.

Verſ. 25. ወነገርኩክሙ ፡ *idem quod* ዘነገርኩክሙ ፡ Hoc *nihil freq apud Æthiopes. vid. Var. Lect. in Æthiop. Pſal. verſ. ad Pſal.* 77 *Pſal.* 85. 9. *&c. ubi eſt in uno Exemplari* ወ ፡ *eſt in alio* ዘ ፡ ወእምአመ ፡ ኮነ ፡ *ſubintelligi videtur* ዓለም ፡ *quod alibi diſerte* expr*tur. Mar.*13.19. *Niſi dicendum potius* ኮነ ፡ *contracte pro* ኮንነ ፡ ex fuimus.

CAP. IX.

In exemplari incipit medio ultimi verſ. cap. præced cum ወፀአ ፡—

CAP. X.

Verſ. 1. በጸጥርስ ፡ ዘኅድር ፡ De Petro peregrino, *vel* Mona *vel,*de Petri eathedra, ſede, reſidentia *: vel, prout nos in impreſſis* tran*mus. v.*22. *Tit.* በመስቀል ፡ *Ad verbum,* In cruce, *hoc autem* per miliationem *vertimus : quia magnum Humiliationis, vel Jejun dicitur Jer.* 36. 6. *feſtum, menſe* መስከረም ፡ *hoc eſt, Septembris* in *Deus : vid. Levit.* 23. 24. 27. *&c. quo tempore Feſtum Dedicationis* ቅሐ ፡ *hoc verſu dictum, celebrabant Judæi; alii tamen id menſe* De*bris obſervatum volunt. Dicitur Dedicatio* ዘመስከረም ፡ *hyemalis quæ in hyeme, (cujus primus menſis Æthiopibus* መስከረም *appella ad diſtinguendum illud a tribus aliis Dedicationis Feſtis; de quibus Schindler. Lex. ſ.* חנוכה. *vel. f.* መስቀል ፡ *idem eſſe poteſt* يوم الجمعة Dies veneris, *Titulus* ſc. *qui huic lectioni præponitur in* Ri*tuali Arab. D* VValtoni.

CAP. XI.

Verſ. 41. ወአንቀዐ ፡ —— *Al.* & aperuit *eos* etiam : *Arab.id ſig* نصع *apud Gig.* نصع الجيب aperta eſt tunica.*p.*784.

CAP. XIII.

Verſ. 29. ዘመደየ ፡ *Non extat omnino apud Wemmars, ut nec alia quam plurima, quæ ut hæc in N. præſertim Teſtamento occurrunt ſæpi Eſt autem* መደየ ፡ *proculdubio,* 1. *q. Arab.* مذي Pera, ſola בנך qua voce hic utitur Arabs noſter. Ibid. Tit. ante ver. 33. ዐ : ጰራቅሊጦስ : *Referre mihi videtur hoc* ዐ : quatuor, *ad quatuor perſonarum genera in Officio Æthiopico per vices loquentia, ſc.* ቀሲስ : ካህን : ዲያቆን : ወሕዝብ : *Epiſcopum, Sacerdotem, Diaconum, & Populum; quorum f. unumquodque ſemel clamat*, Paraclete.

CAP. XV.

In Cod. Roman. incipit hoc caput cum his verbis ተንሥኡ : ንሖር : እምዝየ : *in fine ultimi verſ. præcedentis capitis.*

CAP. XVII.

Verſ. 8. Eſt redundantia quarundam vocum in hoc verſu. v. 12. Sunt etiam in hoc verſu nonnullæ dictiones quæ redundant in utroque exemplari. At nihil hic mutavimus.

CAP. XIX

Verſ. 23. Male ponitur verborum ordo in hoc verſu, quæ ſic forſan legi poſſint, ክደና : ሊየልትኑ : ወወእቱ : ክደን : ዘአልቦ : ሩፋአተ : ለዕሉ : ወሊመንቱ : Tunicam ejus non lacerabunt, & illa tunica non habuit futuram ſuper eam ullam.

Annotationes in *ACTUS APOSTOLORUM.*

CAP. I.

Tit. ትብሖጸኒ : *male, vel pro* ትብቀኦ : proficiant, *ita ut tranſtulimus; vel pro* ትብጽሖ : adveniant. *v. 3.* እንዘ : ይመዕዶሙ : *vel*, confirmans eos, *ut tranſtulit D. Interpres; vel*, conſolans eos, *vertenda eſt opinor hæc dictio. In iis quas impreſſimus Scripturæ libris non occurrit amplius: ſemel invenitur in Miſſ. proprietates trium in Deitate perſonarum quantum ad fideles diſtinguens, hæc habet*, አብ : ይስሕብ : ወወልድ : ያለምድ : ወመንፈስ : ቅዱስ : ይመዕድ : Pater attrahit, filius aſsueſcit, Spiritus ſanctus conſolatur, *ita potius vertendum puto, quia hoc officium ejus eſt maxime peculiare, ob quod ei nomen Paracleti, quem præ aliis Chriſtianis Æthiopes ſumma cum ſolennitate ſub hoc titulo, & ceremoniis celebrant ſingularibus. Vid. An. ad Joh. 13.33. Tit. itemque Tit. ſeq. ver. 12.* ቀዳሚት : ሰንበት : *Al.* primam ſeptimanæ, diem *intelligit* Dominicum, *quale ſc. iter illo die carpere fas erat.*

CAP. II.

Verſ. 31. ወሰጋሁ : *præponendum potius* ሊደሬእየ : *v. 33.* ዘሣጠ : *Al.* Effuſionis, *vel* qui effunditur. *v. 41.* ሠለስቱ : *male opinor in exemplari pro* ሠላስ : Trigeſies : *eſt enim* ሠለስቱ : Tres. *v. 47.* ወእንተ : ጸብተ : *Eſt Chald.* צברת Ordinavit, *hinc transferenda putanimus hæc verba* ex decreto, *vel* ordinatione : *ſed potius de mendo ſuſpectum, ſc.* ጸብተ : *pro* ጸብሐት : per omne mane, *ſynechdochice pro* in dies : *occurrit hæc phraſis infra. cap. 16. 5.* እንተ : ጸብሐት : *prætermiſit hunc locum D. interpres.*

CAP. III.

Verſ. 17. ለእመረ : ——*Aliter*, Scitote quod in non cognoſcendo eum, *h. e.* per ignorantiam——

CAP. V.

Verſ. 5. ነገረ : *vitioſe puto in exemplari pro* ነገሬ : audiens hunc ſermonem. *v. 7.* ዘኮነ : መታ : quod fuit maritus ejus : *Al.* quid factum fuerat, (*h. e.* acciderat) marito ejus.

CAP. VI.

Verſ. 1. ወእለ : እምአረሚ : *Al.* cum Gentilibus *hanc ſignificationem habet* ወ : *Æthiop. ut etiam Heb. ſæpe : vid. Schindler. ſ. hac litera Ibid.* ይፀመዱ : *Al.* Attendentes, permanentes, *q. d.* Præſtolantes *fruſtra.*

CAP. VII.

Verſ. 39. Ante initium hujus verſus poſt ያሀበነ : *redundant in exemplari omnia hæc verba*, ዘሉቱ : ዐበዩ : አበዊነ : ዘተመጠወ : ነገሬተ : ሕይወት : ከመ : ለነ : ይሀበነ : *tum ſequitur* ዘሎቱ—— *ut in Impreſſis noſtris. v. 54.* ለግዘፈ : *Al.* excanduerunt, efferbuerunt corda eorum, *ex uſu Ch.* נוף, *magis appoſite ad Gr.*

CAP. VIII.

Verſ. 32. ለተኀርዶ : *Paulo aliter verbum ſcribitur, Cap. 10. 13. & cap. 11. 7.* ሕርድ : *Affine quidem eſt* הרג *Heb. ut obſervavit D. Interpres; addo & Iberorum* Chdari, mactare.

CAP. X.

Verſ. 6. ቆርኔሊዮስሰ : *Al.* O Corneli; *non enim Cornelii, ſed Petri domus vicina fuit mari, ut diſerte mox etiam noſter habet Interpres. v. 32. ver.* 10 ገዐዘ : ሓለየ : *Aliter*, Ecſtaſis, *vel* abſtractio mentis *a corpore, quæ Dionyſio ἀναγωγὴ dicitur.*

CAP. XI.

Verſ. 18. እንደዓ : ለእመ : *Al.* Quod ſi forte, *vel*, forte ita eſt quod *q. Syris* ܟܒܪ ܕܠܡܐ *& conſonat etiam* እንደዓ : *cum* ܕܠܡܐ : ለእመ : *autem plane idem eſt quod Syr.* ܟܒܪ : *hoc a Bar Bahlul exponitur per* ܟܒܪ نري لعل *& ſæpius quidem in hoc ſenſu occurrit.*

CAP. XII.

Verſ. 20. ደቀ : ጽርሑ : ለንጉሠ : *Al.* Miniſter palatii regis : ጽርሕ : *enim idem puto quod Arab.* صرح *v. 23.* ወዐጺዩ : *Al.* & vermiculatus, vel vermibus exeſus, *ab* ዕፄ : *enim* vermis, *formari videtur verbum* ዐፀየ : *vel* ዐጸየ ::=:

CAP. XIV.

In cod. Rom. numerus ፲፭ : h. e. 15. *Male ponitur pro* ፲ : *ante* ወሖረ—— *in ultimo verſ. præced. cap. v. 5. videtur deeſſe* ከመ : ይትኰርዎሙ : *ante* ወይትቀገሩ : *& quidem hujuſmodi defectus in exemplari occurrunt non inſolenter. v. 11.*——ዮብ : *h. e. Barnabam* Jovem *dicunt & Paulum Mercurium in lingua Romana; utitur Interpres noſter Latina voce.*

CAP. XV.

Verſ. 16. ዘወድቀ : መዝብር : *Al.* Siquid mali, detrimenti, *vel* ruinæ ei accidit. זבורית *apud Talmudicos peculiaritur dicitur de* Agro deterrimo; *vid. Miſhn. fo. 1. pa. 1. ſect. 6. & fo. 5. p. 4. ſect. 8. atque alibi ſæpiſſime occurrit. Hinc generatim etiam de re quavis* deteriori זבר & נובר *intelligi videtur. Hinc & Arab.* زوبرا & زبدر (*quibuſcum haud dubie convenit noſtrum* መዝብር :) Malum · Infortunium, adverſitas, noxa, detrimentum. عدت علي بزوبرا cum detrimento, *vel* noxa ad me refertur. *ver. 38.* በጸንፈሲያ : *pro hoc in Codice Rom. legitur* በጸንሲያ ::=:

CAP. XVI.

Verſ. 11. እመተሬቄ : *f. pro* ሰአመተሬቄ : *v. 12.* ቅድሜ : *Al.* Primitiæ. *vid. Pſal. 77. 56. vel prima &* præcipua *civitas, ut Gr. Vul. Lat. atque Arab.*

CAP. XVII.

In Cod. Rom. incipit hoc cap. cum verſ. 40 cap. præced. v. 28. In Cod. Rom. ita legimus, ወንሄሉ : ወንትሐወሰ : ወንሄሉ : *ubi poſterius* ወንሄሉ : *proculdubio redundat. v. 31. Poſt* በከመ : *deeſt* ሠረዐ : *vel* ሠየመ : *& tum locus ita vertendus*, Eo quod ſtatuit diem—— *At quomodo poſterior pars verſus ſupplenda eſſet, difficilior conjectura. Ibid.* ወአንሥአ : *Al.* eo quod, *vel* quia ſuſcitavit eum. *Vid. 1 Cor. 14. 5. Rom. 16. 27. ver. 34.* እለ : ዘንሲስ : *Eſt* נסס *Rab. teſtibus Schindlero & Munſteto,* Illuſtravit; *unde ita verti poſſint hæc verba*, qui illuſtris, *vel* clariſſimi Dionyſii *ſequaces, a partibus ei*——ንሱስ : *in Miſſal. ſemel tantum inveni, locus ita ſe habet*, በእንተ : ንሱስ : ክርስቲያን : ሕዝብከ : ከመ : ትዕቀቦሙ : ——*qui f. ita vertendus*, pro Secta, *vel* inſtituto Chriſtianorum populo tuo, ut ſervares eos. —— *Arab. etiam* دس & دسدس *idem fere videtur quod* دسي : Hinc *ita etiam hunc locum tranferre non inepte liceat*, qui Sectæ, *vel* inſtituti erant Dionyſii——

CAP. XIX.

In Cod. Rom. incipit ad verſ. 6. hujus cap. v. 2. ሰማዕናሁ : ኖቀ : *Al.* Vix dum audivimus quod—— *v. 18.* ወይኔስሑ : *Al.* Et pœnitentiam egerunt de iis quæ fecerant. *v. 40.* ዘአልቦሙ : ጌጋየ : *Al.* ab inculpatis.

CAP. XX.

Verſ. 5. ፀኑሐነ : *Omittitur* እንዘ : *nota participii, ut & alibi ſæpe. Al.* expectantes nos erant. *Participium enim Paul Activam habet nonnunquam ſignificationem. Luc. 9. 53.* ሖሉፍ : iens tendens. Heb. 4. 12. *ſic* ድኑዕ : *&c. v. 34. Poſt* ተቀንዩ : *deeſſe videtur* ዘእንበለ : Non—— Miniſtrarunt niſi——.

CAP. XXI.

In Cod. Rom. incipit hoc cap. cum ወፈነወ : ——*in ultimo verſ. cap. præcedentis. ver. 33.* ግብሩ : factum ejus, *vel leg.* ግብረ : *ver. 35.* ዐሮ : *Al.* Accidit ei, *ab* ዐረየ : *i. q. Chald.* ארע, *a quo etiam deduci videtur. Atque ſic conſentit noſter Interpres cum Gr. Vulg. Lat. atque Arab.*

CAP. XXIII.

In Cod. Rom. incipit cum ይቤሎሙ : *medio primi verſus hujus Capitis. v. 19.* ዘእንተ : *redundat hic, ut alibi etiam ſolet.*

CAP. XXIV.

Verſ. 4. ሊየጽሕብከ : *Tanquam vitioſe pro* ሊየሰሕብከ : *vertit hoc D. Interpres*, ne protraham te, *ita conſentit cum Vulg. Lat. Al.* ne nimis familiariter tecum agamus, *ex uſu vocis Arab. in 3. conj. vid. Ecclus 30. 9. vel denique* ጸሐብ : *idem opinor hic ſignificare quod Arab.* صعب (*eſt nihil apud Æthiopes uſitatius quam harum literarum permutatio*) gravis, moleſtus fuit : ne tædio ſim tibi. *v. 24. vocabula quædam perperam in hoc verſu poſita, ita f. rectius legenda*, ዘስማ : ድሩሲላ : አንተ : አይሁዳዊት : እስመ : ይስምዑ : በእንተ : ሊየሱስ : ክርስቶስ : ——cujus nomen Duſilla (quæ Judæa fuit) quia audirent de Jeſu Chriſto—— *v. 29.* ወበጽሑ : —— *Ita in Cod. Rom.* Et venerunt Portius & Feſtus : *ac ſi duo diverſi homines erant. Per oſcitantiam certe vel ſcribæ, vel epanorthota, f. utriuſque.*

CAP. XXV.

Verſ. 14. ፈስጦስ : *male in exemplari pro* ፊልክስ : *v. 16.* ወአቤሎሙ : *pro quo in exemplari* ወይቤሎሙ : & dixit eis. *ver. 27.* ሒሰ : *vid. An. ad Pſal. 118. 112.*

CAP. XXVI.

Verſ. 3. ተዐገሠከ : አጽምአኒ : *Al.* ut patienter me audias. *v. 14.* መጕጠየ : ወተርገጸ : *Aliter f. ſic reddi poteſt*, Spinæ, vel ſpineto meo, ut pedem opponeres : መጕጠ : *enim convenire puto cum Arab.* غبط *&* غيص *i. q.* شوك *qua voce hic utitur Arabs Mauritanus*, Palus; Spina, ſpinetum. ተርጋፀ : *autem idem eſt quod* እገር : Pes, *Joh. 20. 12. inde formari videtur verbum*, Pede conculcare, pedem opponere, *&c. v. 29.* ከመ : ይኩኑ : —— *Al.* ut ita ſint, exceptis vinculis meis.

CAP. XXVIII.

Verſ. 3. እሊደ : *Ita in exemplari, pro* እኪደ : *ut videtur D. Interpreti, qui proinde ita tranſtulit,* accepit : *quæ quidem verſio etiam convenit cum Syr. Niſi f. vox ſit Æthiopibus peculiaris : in Impreſſis alibi non extat.*

Annotationes in Epiſtolam ad *ROMANOS.*

CAP. I.

A*Nte verſ.* 26. ቁሙ ፡ *In more eſſe videtur apud Æthiopes in Templis ſuis ſtare in pedes cum leguntur Evangelia atque Epiſtolæ. Quod ad Evangelia diſerte conſtat ex ipſorum Miſſ. p.* 162. *col.* 3. *li.* 30. *Diaconus accipens Evangelia dicit,* ቁ[illegible] ስጽምዑ ፡ ወንገለ ፡ ቅዱስ, *&c.* State, & audite Sanctum Evangelium.

CAP. II.

Verſ. 3. ወዘትጸልኣ ፡ *male, vel pro* ወዘትጸኣኣ ፡ *vid. Gram. Æthiop. vel pro* ወዘተጸአልኣ ፡ criminaris, detractas—— *v.* 15. ወይቀልዩሙ ፡ & deteſtabuntur. *Ex uſu ſc. Arab.* قلي *quo ſenſu in V. Teſt. ſæpe occurrit, Levit.* 20.23. *cap.* 26.30. *&c. vel potius opinor convenit cum Heb.* הקלה *& Chald* אקלי. vilipendit, contempſit, ſprevit. *vid. An. in* 1 *Joh.* 3.20.

CAP. III.

Verſ. 22. ሌለየ ፡ *Caute hic diſtinguendum eſt (quod noſtrorum ſaltem virorum quos vidimus adhuc nullus fecerit, & hujus diſtinctionis aliquando nos etiam cum aliis magni nominis fefellit defectus) inter hæc tria verba,* ለየለየ ፡ *ex quo in* 4. *conj. Ar .formatur* አሌሊ ፡ Pernoctavit: *&* ለወለ ፡ Inflammavit, *a quo* ትሎሊ ፡ *Jac.* 3.6. *&* ሌለየ ፡ *vel* ሌሊ ፡ Diſtinxit, diſcriminavit, diſcrevit: *Hoc ſemel tantum in Scripturis occurrit. Heb.* 4.12. *de verbo Dei dicitur* ወይሌሊ ፡ ሠረወ ፡ እምሌሊት ፡ Et diſcernit, *vel* diſtinguit a nocte *vel* tenebris perditionem; *ita vertendum opinor vocabulum* ሠረወ ፡ *Sunt in omnibus hominibus tenebræ quædam quoad Scripturarum veræque Religionis myſteria; at in quibuſdam, ne dicam plurimis, tenebræ ut ita dicam Ægyptiacæ ad perditionem, animum intelligo non cæcutientem tantum, ſed pertinaciter obſtinatum, veritatique adverſantem: Inter hos diſcernit Sermo Dei. Niſi forte alluſio fiat ad Horrorem illum noctu perdentem, Pſal.* 90.5, 6. *quærant quibus pinguius otium, nobis non vacat. Hujus verbi in Liturgiis Æthiop. frequentius occurrit iſte ſenſus. In confeſſione fidei illorum ita legimus,* አብ ፡ ይነብር ፡ ወወልድ ፡ ይኬንን ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይሐትት ፡ ከመዝ ፡ ነአምን ፡ ጽምረ ፡ ወሀብረ ፡ እንዘ ፡ ኢንፈልጥ ፡ ወኢንሌሊ ፡ ከመ ፡ ኢይኩን ፡ ብዑድ ፡ ንፈልጥ ፡ እንከ ፡ ወንሌሊ ፡ ከመ ፡ ኢይኩን ፡ ኅውስ ፡ Pater inhabitat, Filius judicat, Spiritus Sanctus ſcrutatur, Ita credimus communicationem atque unionem, non ſeparantes neque diſtinguentes *ſc. eſſentialiter:* Separamus autem ſine diverſitate, & diſtinguimus ſine mixtura. *p.* 171. *col.* 3. *li.* 30. *Atque hinc ſatis aperte deducitur* ሌለየ ፡ Diſtinctio, differentia. *v.* 26. ወበ ኦሆ ፡ ብሂሉቱ ፡ ejuſque conniventiam *: vox compoſita, quales perpaucæ Æthiopicæ, ex* ኦሆ ፡ etiam. *Mat.* 21. 30. *&* በሂለ ፡ dicere. *Verbum ſignificat* Annuere, connivere, conſentire, obedire, accomodare ſe, *vel quid ſimile. Conſule ſis hæc loca, Mat.* 27.20. *Rom.* 6.12.16. *Jac.* 4. 7. *cap.* 5. 6. *in editione Niſſel. ver.* 7. *ubi, ut in aliis etiam locis male transfertur. Hinc nomen* ኦሆ ፡ ብሂሎት ፡ *&* አሆ ፡ ትብሉ ፡ *μακροθυμία. cap.* 2. *Eph.* 4. 2. *Atque* ኦሆ ፡ በሃሊት ፡ *εὐπειθὴς idem plane quod Perſis* أري كرد *Hiſt. Chriſti Perſice. p.* 40. *li.* 6.

CAP. V.

Verſ. 5. መልአ ፡ ውስተ ፡—— *Eo ſenſu vocem* መልአ ፡ *accipiendam hic puto, quo Heb.* הממלאים *Iſa.* 65. 11. libantes, infundentes, *ut Schindl. vel* effundentes. *Apud Æthiopes a. nihil uſitatius quam idem verbum in quacunque fere conjugatione, præſertim prima, Activam ſimul & Paſſivam habere ſignificationem: Vel aliter ita etiam verti poteſt,* expanditur, *vel* extenditur in cordibus noſtris: *Id Arab.* ملليم *qua voce loco Iſaiæ prædicto utitur Arab. Oxon. ex quo plurima ſupplevimus in Bibliis noſtris, quæ deerant in Pariſienſ. (quem ſperamus, cum bono Deo, in Majores ac Min. Prophetas integrum cum aliis etiam Scripturæ partibus, tam Arabice, quam Syriace, Æthiop. &c. fore ut brevi edamus)* املي *in* 4. *conj.* Expandit, extendit*:* Dilatavit, amplificavit*: fere ut Senes qui per πληθύνω vertunt, Exo.* 1. 7. Multiplicabat—— *v.* 14. እስመ ፡ *Mihi videtur hic, ut & Ca.* 7. 18. *atque Eph.* 6.12. *idem ſignificare quod* ዘዘ ፡ quilibet, quicunque, quodcunque.

CAP IX.

Verſ. 3. እትዐለል ፡ *genuinam hujus vocis apud Æthiopes nondum inveni ſignificationem: ex uſu Arabico tantum conjecturam fecimus, quibus* اعلل *in* 4. *ejug. itemque in* 8. *eſt* Avertit, divertit; deduxit, abduxit; ablactavit.

CAP. XI.

Verſ. 1. እሉ ፡ *videtur male pro* ኦቤ ፡ *vel* እለ ፡ ኦቤ ፡ *ut cæteræ habent verſiones. v.* 21. ኢመሕከሙ ፡ *Ita eſt in Cod. Rom. male, pro* ኢመሐከሙ ፡ *v.* 22. ያወቀየከ ፡ *videtur convenire cum* ዐወቀ ፡ animadvertit; *vel* وقي Reformidavit, *q.* formidabile exemplum te reddet; *vel f. pro* ይወቅረከ ፡ exſcindet te.

CAP. XIV.

Tit. ante v. 19. ኦፓንያ ፡ *quo modo occurit etiam. Cap.* 15. *v.* 14. *Cap.* 16. *v.* 1. *male opinor pro* ኤጲፓንያ ፡ Epiphania, *prout alibi ſcribitur.*

CAP. XVI.

Verſ. 2. ዘፈቀድክሙ ፡ *f. pro* ዘፈቀደተክሙ ፡ rogaverit vos——

Annotationes in I. Epiſtolam ad *CORINTHIOS.*

I. CORIN. III.

V*ERS.* 5. ለእኩ ፡ *f. vel pro* ለእክን ፡ Miniſtri, *ut in verſione; vel pro* ተሰእኩ ፡ miſſi ſunt illi, *ut* per eos.——

CAP. IV.

Verſ. 7. ትግእዝ ፡ *Non ſatis aſſequor rationem cur ita verterit ha… vocem doctiſſ. Interpres: Eſt proprie,* exprobras, contemnas; judicas, ſtatu… *&c. v.* 8. *Eſt* ወነሀዛእክሙሂ ፡ *in Rom. Cod. loco* ወነጋሀዛክሙሂ ፡ *prout reſti… tuimus.*

CAP. V.

In Rom. Cod. incipit cum ወበየውሀት ፡ *ultima voce cap. præcedentis.*

CAP. VII.

Verſ. 10. መስለ ፡ *idem quod* እመ ፡ *v.* 12. ኢይሜብል ፡ non ſubjectus e… *ita in prima conj. ſignificare videtur. Contra in.* 5ª. *Arab.* ተሜብለ ፡ Domina… 1 *Tim.* 2.12. *vox eſt peculiaris Æthiopibus.*

CAP. VIII.

Incipit hoc caput in Cod. Rom. ad finem ult. verſus præcedentis Cap. … ዘሀሎ ፡ *perperam. ver.* 7. በኢያፀብብዮቶሙ ፡ *Al.* in inſtabilitate … rum. *ver.* 12. ወታወድቁ ፡ *Al.* Deijcientes, *vel* deiici facientes.

CAP. IX.

Verſ. 22. በግዕዝ ፡ ኩሉ ፡ *Al. pro* omni indole, *vel*, cujuſq… ingenio.

CAP. X.

Verſ. 18. በሥጋ ፡ *Al.* ſecundum carnem hominis*:* qui edunt v… mas, etiam ſunt——*ver.* 22. ንቅናእኑ ፡ *f. rectius tranſpoſitis duobus* N… ናቅንእኑ ፡ zelare, iraſci facimus—— *ver.* 28. ከመ ፡ ይግእዝዋ ፡— *Al.* ut judicarent conſcientiam veſtram.

CAP. XI.

Verſ. 14. ኢየወቀቅክሙኒ ፡ *pro* ኢያዓውቅክሙ ፡ *ut D. Interpres,* no… manifeſtum facit vobis, —— *vel. f. pro* ይወቅለሀክሙ ፡ *ſed prior magis* … *conjectura. v.* 15. እንኅተ *: Eſt contracte pro* እንወኅተ ፡ *vid. Gram.* … ኢትትሐየሱ ፡ *Al.* Ut in hoc non ſitis crimine maculati, notati; … *vid. Annot. ad Pſal.* 118. 112.

CAP. XII.

Verſ. 7. እሐዱ ፡ *videtur redundare: Atque hujuſmodi pleonaſm… Scripturis occurrit alibi non inſolenter. vid. Act.* 17. 28. *cap.* 1… *Heb.* 11. 9. *Rom.* 15. 6. *Jac.* 1. 27. *&c. ver.* 13. ገብረ ፡ *Pro h…* ነብረ ፡ *ut in Cod. Rom. Nam ſæpius ita occurrit, & opponitur* … ዐዚ ፡ *vid. Gal.* 3. 28. *Cap.* 4. 1. *Eph.* 6. 5. 8. *Col.* 3. 11. 22. *Cap.* … 1 *Tim.* 6. 1. *Tit.* 2. 9. *Rom.* 14. 4. 1. *Pet.* 2. 18.

CAP. XIII.

Verſ. 3. ከመ ፡ እትመዘገን ፡ *Al.* ut premium nanciſcar. *ver.* 6… ግዕ ፡ in violentia; *retinemus vocabulum ut in exemplari, affine* … פגע violenter incurrere, impetum facere. *ver.* 12. *media pars* … *verſus ita mihi legenda videtur,* ወእስተርአየኒ ፡ ኩሎ ፡ ከመዝ ፡ … ሄት ፡ ወእመዘ ፡ (*quod inſerendum*) ክሡተ ፡ ገጽ ፡ በገጽ ፡ & viſa … mihi omnia quaſi in ſpeculo, tunc autem aperte *videbo* facie ad … ciem. *Alia exemplaris vitia, quæ emendavimus (non tamen* … *nimis longum id foret) uncis habentur incluſa. ver.* 13. ወተቀሃዩ ፡ … *radix* ቀሐወ ፡ *vid. Lexic. noſtrum. Affine eſt Chald.* קהה Laborio… ligenter intendere, *q.d.* zelare.

CAP. XIV.

Verſ. 15.——ለቢጽየኒ ፡ *leg. f.* ለልብየኒ ፡ & petam, *vel* rogabo … de meo. *ver.* 18. —— እነብብ ፡ *Al.* quod loquar, *vel* loquens ſim. … ኢኮኑ ፡ *f. pro* ኢኮነ ፡፡ ⁝

CAP. XV.

Verſ. 1. ——ተዓሉክሙ ፡ *Al.* quemadmodum adducta, *vel* … lata eſt.

Annotationes in II. Epiſt. ad *CORINTHIO…*

CAP. II.

V*ERS.* 5. ወዘኒ ፡ ተከዘ ፡ ——*Aliter,* Et ſiquid triſtitiæ eſt, no… *multum* mihi, quod contriſtatur, ipſe ſi unus pariter *afficiatu…* non aggravem illud, *vel* illum ſupra vos omnes. *Huic expoſition… vere videntur illa quatuor puncta quæ ante* ውእቱ ፡ *ponuntur,* … *pauſæ nota.*

CAP. IIII.

Verſ. 8. ንሐመም ፡ ——*Al.* in omnibus afflicti, ſed non tent…

CAP. V.

Verſ. 4. *Pro* ንሰልበ ፡ *ut nos mutavimus, in exempl. eſt* ንልበሰ ፡ … *ver.* 6. ትነግዱ ፡ *Al.* peregrinamini in corpore veſtro*:* ለመ ፡ … quod In; *Math.* 12. 42. *Mar.* 6. 11. *ver.* 7. በእድልወ ፡ *Al.* … quod apparet. *ver.* 10. ንትሐተት ፡ *Eſt proprie* Scrutinio, … explorationi ſubijci. *ver.* 19. እናሕሰዮ ፡ *Al.* Dimittens … eorum.

CAP. VI.

Verſ. 7. ዘአልበ ፡ ኑፋቄ ፡ *Al.* abſque ſimulatione, *vel*, quæ … ſimulata. *Ex tribus, quibus uſi ſumus Codicibus in excudendo* … *Teſtamentum Æthiop. unico illi Doctiſſ. Interpretis D. Loftuſii qu… Paulinas habuit Epiſtolas, caſu contigit infœlici, ut ex eo hoc in lo… ces aliquot exuſtæ fuerint, quas (ne moraretur prelum) con… ut ut potuimus uncis incluſas ſupplevimus; ubi autem noſtra no… lit conjectura. dictiones illas ex perfecto quem poſtea comparavit* R. VValtonus *exemplari, hic tandem reſtituimus. v.* 9. *pro* [… *leg.* ሕያዋን ፡ *Ibid. pro* [ወኢቀታለን] ፡ *leg.* ወኢቀታልየን ፡ …

[ንትሐስይ] leg. ንትፈሣሕ : eodem ſenſu. Ibid. pro [ከመዘ : አልብክሙ : ወትጠርዩ : ኵሎ :] leg. ከመዘ : አልብክሙ : ወኢመንት : ወኵሎ :—— ut nihil omnino apud vos habentes, & omnia in manibus veſtris. ver. 11. pro [ርኁተ :] leg. ክሡተ : eodem etiam ſenſu. Ibid. pro [ቆሮንቆሰ : (error typograph.) ተረሐበ :] leg. ቆሮንቶስ : ወርሐበ : Ib. pro [ተነሀቡ :] in exemplari eſt ነሀቡ : an recte dubito.

CAP. VII.

Verſ. 1. pro [ንፈጽም] : leg. ወንግበር : ſed operemur, vel perficiamus. ver 2. pro Agedum leg. Statio. Ib. pro [ጽንሑነ :] leg. ትፈልጡነ : Diſtinguite nos v. 3. pro [አቀደምኩ :] leg. ወደእኩ : quod in idem recidit, jam antea ego, adverbio more verborum formato. vid. Phil. 3. 12.

Verſ. 7. ወትትቃሐው : Al. & zelo commoti eſtis, zelamini. vid. An. ad 1 Cor. 13. 13.

CAP. VIII.

Verſ. 17. ሰሳጤክሙ : Al. Conceſſionem, poteſtatem veſtram, facultatem ei impertitam.

CAP. IX.

Verſ. 7. ዓህዘ : ዚአክሙ : መዝገ : ኵልክሙ : Convenit f. ዓህዘ : cum ውሕዘ : a ወሐዘ : affluxit : q. d. de veſtra propria affluentia, vel abundantia propinarunt vobis : ſed pro ኵልክሙ : puto melius leg. ኵሉሙ::==÷

CAP. X.

Verſ. 1. Pro እከሊ : in exemplari eſt አተፊ : ſine ſenſu. v. 18. ክሙ : ክ : in hac claſſe, Idem ſignificat. vid. An. ad Pſa. 61. 9.

CAP. XI.

Verſ. 19. ነበበያን : vitioſe puto in exemplari pro ጠቢባን::=÷

CAP. XIII.

Verſ. 11. ወተሠናአው : Significatione convenit cum Syr. ܫܝܢ & pacem habete, inite, vid. Annot. ad Marc. 9. 50.

Annotationes in Epiſtolam ad GALATAS.

CAP. II.

VERS. 20. አሐዱ : videtur leg. አሐዩ : vivo. ver. 21. አሰመሰኬ : f. pro እስመ : ሰበኬ::==÷

CAP. IV.

Verſ. 3. አንደዒ : ለአመ : vid. An. ad Act. 11. 18. ver. 13. በአመጠነ : —l. pro infirma, vel tenui facultate mea, edocui vos. v. 26. ወሊየሩሰ ም :—— Al. Et Hieruſalem quæ ſurſum, libera eſt, cujus, vel de qua ater noſtra. v. 29. በመንፈስ : ቅዱስ : Al. per Spiritum Sanctum.

CAP. V.

Verſ. 17. ዘሊይፈቅድ : In exempl. abſque ሊ : vitioſe ዘይፈቅድ : v. 24. ቦ : ዘይኳይስ :—— Al. non habet criminis quod incuſet eum ; vel adverſus m nil habet reatus lex.

CAP. VI.

Verſ. 3.— ዘያስሕት : ርእሶ : Al. nemo ſit qui fallit ſeipſum. v. 12. የድልዎ : ገጽ : qui volunt accipere perſonas.

Annoeationes in Epiſtolam ad EPHESIOS.

CAP. III.

VERS. 11. በዘ : ሠረዎ : Al. propter quam, h.e. propter Eccleſiam conſtituit mundum : በ : ſæpe hoc ſenſu occurrit. Joh. 4. 41, 42, 50. vel, per quam.

CAP. IV.

Verſ. 32. መርያነ : male puto pro መሐርያነ : vel, መሀርያነ : vid. Rom. 12. 0. Phil. 1. 20. benigni : a መሐረ : benignus fuit : nomen መሐሪ : pl. መሐርያን::=÷

CAP. V.

Verſ. 5. ወዘያጠውዑ : pro hoc in exempl. vitioſe ponitur ወዘያጠዐው : 17. እንዘ : ታናሕሱ : Al. Dimittentes quæ ſunt——

CAP. VI.

Verſ. 4. ሊታስተቀሥጡ : Al. angore ne afficiatis. vid. Col, 3. 21. Tit. 3. 2.

Annotationes in Epiſtolam ad PHILIPPENSES.

CAP. I.

VERS. 12. ከመ :—— Al. quomodo jam major eſt profectus, ſive exaltatio in doctrina Evangelii. ver. 20. መሀርያነ : benigni. vid. An. ad Eph. 4. 32.

CAP. II.

Verſ. 6. አኮ : ሀይድ :—— Al. Non fuit rapina ejus, quod factus eſt Deus. ver. 17. አወጽኣ : Significatione convenit cum Arab. ضحى Sacrificavit.

CAP. III.

Verſ. 8. ኵስሕ : Eſt plane, i. q. Arab. كساحة Purgamentum, quod verrendo ejicitur, a كسح i.q. كنس.

CAP. IV.

Verſ. 8. ወዘመይሐር : Al. & quodcunque benedictio eſt. ver. 16. ትክ ዝየ : Al. in ærumna, ſive ſollicitudine mea, per ellipſin præpoſitionis, quæ frequens valde in hac lingua.

Annotationes in Epiſtolam ad COLOSSENSES.

CAP. I.

VERS. 20. በደመ : መስቀሉ : pro hoc in exemplari legitur በቅድመ : መስቀሉ : in conſpectu crucis ejus, puto non ſine mendo. v. 24. ተኅጸጸ : Ita eſt in exempl. minutiora, vel minima. Niſi f. leg. potius ተኅደደ : quod neſcio an quis Reliquias vertat, a ኀደደ reliquit : Pſal. 37. 10. in Edit. Col. pro quo in Codd. Rom. & Poc. rectius ponitur ኀደገ : & quidem de mendo prius illud merito ſuſpectum.

CAP. II.

Verſ. 15. ተዋለጠሙ : ቦቱ : Al. transfiguratus eſt eis in illa. ver. 16. ወሊበአሠሓርትክሙ : Deduci videtur a Chald. סהר Luna. v. 18. ፈቂደ :— Al. Cupiens per blanditias religionem Angelorum, quaſi oblitus (id Ar. نسي Alibi non occurrit : videtur legiſſe D. Interpres ይትሰናዕ : at in exempl. eſt ይትናሰዕ : f. vitioſe) ſuiipſius, aut inflatus carnali corde ſuo : v. 16. & non firmiter tenet caput ſuum——— Ibid. ወይትወደደ : ſignificat hoc verbum in 4. conj. Configere, vid. Annot. ad Pſal. 118. 120. in hac 5ª. conj. configi, arcte conjungi, connecti. In 10. conj. Apte, arcteque concinnare, conjungere, copulare. Pſ. 151. 2.

Annotationes in Epiſt. I. ad THESSALONICENSES.

CAP. II.

Verſ. 5. ወእመእመ :—— Ad verbum, Ex quo fuimus, non ſumus uſi— ver. 6. ወሊባዕደ : f. melius ባዕደ : ver. 14. በክርስቶስ : pro hoc in Rom. Cod. ዘክርስቶስ : quam recte judicet Lector.

CAP. III.

Verſ. 1. አቴናኒ : pro quo perperam in exemplari እሕታኒ::=÷

CAP. IV.

verſ. 11. ትክብሩ : Al.—— Honoretis, h. e. honorem æſtimetis— v. 17. ወእምዝ :—— Al. Et tunc nos qui vivi, & qui reliqui ſumus, nos rapient———

CAP. V.

Verſ. 9. ለመንሱት : hic & Cap. 2. 10. idem videtur denotare quod መሰን : v. 13. መግበረ : pro quo male in exemplari መክበረ::=÷

Annotationes in Epiſt. II. ad THESSALONICENSES.

CAP. III.

Verſ. 7. ሊሠሣዕነ :—— Proprie, non fiſſo, h. e. falſo ac duplici corde fuimus apud vos. Semel tantum occurrit in Pſalmis, Pſa. 100. 7. ubi pro ሠሡዐ : in R. & C. in P. eſt ስሉእ : fiſſus ; adeo ut de hoc ſenſu vocis liquido conſentiunt omnes codices. ver. 11. ወእልቦ : ዘይትቀነዩ : Al. non eſt cui inſerviunt.

Annotationes in Epiſtolam I. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 6. ዐወከኩ : Eſt ܥܘܩ Syr. Obſtetit, impedit. Arab. Decertavit. Æthiop. videtur ſignificare hoc verbum Defecit, receſſit ; ut D. Interpres abrenuntiavit cum quadam reſiſtentia atque impugnatione. vide ſis hæc loca, v. 19. hujus cap. 2. Tim. 2. 18. v. 15. ከመ : የድኅኖሙ : pro quo in exempl. ይድኅኖሙ : ከመ::=÷

CAP. II.

Verſ. 9. ይትረሰዩ : Al. conſtituantur, collocentur. v. 12. ወይትሜሃብል : vid. An. ad 1. Cor. 8. 2.

CAP. III.

Verſ. 1. ጳጳስ : Papa, apud Æthiopes eſt diſtinctus clericorum gradus ſupra Epiſcopos ; quod conſtat ex Miſſal. p. 161. c. 2. l. 13. ubi hoc ordine ponuntur perſonæ inter eos ſacræ (alibi tamen alia etiam reperio nomina) pro quibus indies orare ſolent ; ſc. ሊቀ : ጳጳሳት : ጳጳሳት : ሊጳሰቆጳሰት : ቀሰወሰት : ወዲያቆናት : Archi-papæ, Papæ, Epiſcopi, Præsbyteri, & Diaconi. ver. 5. ወዘሰ :——— Al. Nam qui——— ወ : enim ut conjunctio illativa quam ſæpiſſime uſurpatur : vid. 1 Cor. 14. 5. Act. 7. 40. v. 13. ይገብሩ : Al. efficiunt, operantur, procurant.

CAP. IV.

Verſ. 7. መድኅት : Ita in exempl. pro መኅደምት : ut rectius occurrit ſupra. Cap. 1. 4.

CAP. V.

Verſ. 1. ሊታመጕጽ : Si recte ſcribitur vox eſt peculiaris Æthiopibus i. q. ገሠጸ::=÷

CAP. VI.

Verſ. 9. ወዘይብእሱሙ : Al. & quæ malæ, ſive peſſimæ ſunt eis ; vel, quæ nocivæ ; id Syris ܒܝܫ teſte B. Bahlul, qui per ضر exponit.

Annotationes in Epiſt. II. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

IN Titulo per hæc verba ዘኅዲር : ሰዕሉ : quæ ad ver. 14. hujus Cap. ſatis aperte referenda, intelligi videtur Hymnus ille quem nos appellamus, Te Deum.

CAP. III.

Verſ. 9.—— ሊይትለዓሉ : Al. ſed non proficient, provehentur ; atque ſimiliter ver. 13. ver. 10. በተስፋ : በእፍቅሮ : pro quo in exempl. vitioſe በተስፋቅሮ::=÷

CAP. IV.

*Verſ.*10. ጋልየ: *f. pro* ጋለቲየ: *v.*13. ተማልአ: *Si* ፈሎ: *eo ſenſu ſumatur quo Syrus noſter, Ar. Erpen. cum veterum nonnullis* τὸ φελόνιον *vertunt* وعا الكتب vaſa librorum, *tum ſic vertendus erit iſte locus,* vaſa chartacea collige, *vel* aſſume tecum; *Id.* መለአ: *non* Heb. *tantum, ſed & Æthiopibus; vel a* ملا *Ar.* venire fac, adducito: *vel denique pro* ተመጸአ: *quæ conjectura eſt D. Interpretis. Mitto quod* ليف *Ar. eſt* Surculus, *vel filamentum* Palmæ, *cujus uſus Scriptioni inſervire teſtantur cum Plinio etiam alii plures.*

Annotationes in Epiſtolam ad TITUM.

CAP. I.

VERS. 2. እንዘ: ተሰፈዉ: — *Al.* expectantibus vitam. *v.*8. ዘየነሐሲ: *Al.* remittentem, qui facile condonat peccantes in eum; *vel,* qui piger, tarduſue eſt ad iram.

CAP. II.

Verſ. 14. ዘይትቄሐዉ: *Al.* fervidum, zelo affectum. *vid. An. ad* 2 *Cor.*7.7.

CAP. III.

Verſ. 8. ዘኢይበቍዕ: *f. intelligit, quod* non utile *tantum eſt hominibus, ſed in ſe etiam bonum; vid. Luc.*16.6.7. *ubi laudatur factum* ዘይበቍዕ: ለሰብእ: እስ: ኢእምግዕዞ: hominibus bonum, non ex ſua natura.

Annotationes in Epiſt ad PHILEMONEM.

CAP. I.

VERS. 15. ለዕሌከ: *Ita eſt in Cod. Rom.* ſupra te, *ut tranſtulit D. Interpres: vel,* ut factus ſis debitor: *id* ለዕሌ: *Æth. ut &* علي *Ar. vid Luc.* 16.6.7. *vel f. mendum eſt pro* ለዓለም: in perpetuum.

Annotationes in Epiſt. ad HEBRÆOS.

CAP. II.

VERS. 8. እር እየነ: *vitioſe puto pro* ኢርእየነ: *vel* ኢር ኢነ: nunc autem non videmus——

CAP. VIII.

*Verſ.*6. ኅሬየ: *q. d.* Electiſſimus, *qui ad Mediatoris officium aptiſſimus eſt atque convenientiſſimus; ut* حري *Arab. quod neque de duobus, neque de omnibus uſurpatur, vid. Gal.*3.20. *ſed qui unus eſt ex multis.*

CAP. X.

Verſ. 5. ኢፈቀድኩ: *Al.* Nolui: *permagna eſt varietas quæ in hiſce verſibus apud Interpretem noſtrum invenitur, qua non a fonte tantum, ſed ab omnibus aliis quæ adhuc apud nos extant verſionibus longe diſcedit. vid. An. ad Pſal.* 39.9. *ver.*25. ለመድር: *videtur idem connotare quod* ይለምድ: ሰብእ: ut mos eſt quibuſdam; *vel f. pro eo ponitur.*

CAP. XI.

Verſ. 5. ወዘእንበለሰ: *pro quo vitioſe proculdubio in exempl.* ወዘአበለሰ: *v.*20. ባረከሙ: *Ita nos reſtituimus, at pro hoc in exempl. male legitur* ረከቦሙ: adeptus eſt— *Ib.* በእንተ: — *Al.* de rebus futuris, quæ ipſis eſſent eventuræ. *v.*35. ወነሥአ: — *Æth.* Et mulier accepit— *v.*38. ዘኢይደልዎ: — *Æth.* Quos non decuit, non æquum, *vel* par erat, *ut*——

CAP. XII.

Verſ. 1. ተፋን: *puto pro* ተስፋን: ad conſtructa nobis promiſſa. *v.*4. ወዓ ደ: *f. rectius* ወኢዓደ: *vel,* ወዓደ: ኢ— nondum ad mortem——

CAP. XIII.

Verſ. 5. —— ለመለእክተክሙ: *Al.* perſiſtite, *vel* durate, ſi modo ſufficit vobis pro miniſterio veſtro. *Pro* ለመልእክተክሙ *in exempl. prave habetur* ለመ ልአክክሙ: pro principe veſtro, *contra textum Græcum, verſiones omnes, ſanumque ſenſum. v.*15. በኑ: Nunquid: *f. pro* በቱ: per eum igitur—

Annotationes in Epiſtolam. S. JACOBI.

CAP. I.

Verſ. 27. ሕብቃቄ: *i. q. Ar.* عيب, *& cum eo partim conſonat, & partim Græc.* κακῷ.

CAP. II.

Verſ. 7. ዘተሰምየ: — *Al.* quod nominatum ſupra vos. *v.*11. ኢትቅትል: ነፍሰ: ne percutias, *vel* occidas animam, *h. e. lethaliter. vid. Gen.*37.21. *unde phraſis iſthæc Æthiopibus juxta cum Chald. uſitatiſſima ſuum traxit originem.*

CAP. III.

Verſ. 4. ወይትነድአ: *Convenit haud dubie cum Arab.* ندا Commotus eſt; *cui affine Heb.* נוד, נדד, נדר. *Ib.* ዘኅየፈ: ብእሲ: *Ad verbum* Gubernans homo, *h. e.* navarchus i *In impreſſis Scripturæ libris alibi non occurrit: In Confeſſione autem fidei Æthiop. de proprietatibus* 3. *Perſonarum hæc lego,* አብ: ያጸንዕ: ወወልድ: ያጠብዕ: ወመንፈስ: ቅዱስ: ይሔድፍ: *h. e.* Pater corroborat, Filius præparat, Spiritus Sanctus dirigit, *vel* gubernat. *p.* 171. *c.*3. *li.*28. *Atque hinc* ሐየፊ: Gubernaculum navis, *Act.*27.40. *v.*5. ለመ: *Nequaquam ut præpoſitio hic, quæ utramque literam alterius Claſſis habet, ſed ut nomen extra omne dubium ſumi debet; & ut Latinis* Mater, *&* Materia *cognatæ voces ſunt, ſic* እመ: *&* ለመ: *Æthiopibus. Poſterius hoc* Materiam, *vel* Sylvam *denotare, vel ex hoc loco ſatis conſtat. Addo quod* أم *Arab.* Spinæ *genus eſt: &* Deſertum, *locus ſylveſtris Japonenſ. yama,* Sylva: *quæ vox Lat. ut Gr.* ὕλη *generatim etiam pro quacunque* materia *uſurpatur. Et materia quidem quaſi mater eſt ex cujus potentia, vel matrice (ut ita dicam) res materiatæ omnes a prima Cauſa in actum educuntur. Ibid.* ወትሬመፂ: *ab* አርመፀ: *vel i. q. Arab.* ارمص Afflixit, dolore aff *vel f. convenit cum* رمص Sordidat, inquinat; *quod magis apposite ad cæteraſque verſiones omnes. Ib.* ወትሎሉ: *Eſt tanquam a* ለወለ: Infl mavit, *de quo tamen nihil adhuc inveni in ulla Orientalium lingua.* I *inde tam hoc quam alia vocabula plurima Æthiopica, Syriaca,* Sam *tana, Arabica, atque Perſica, de quibus in omnibus quos habemus* Lex *graphis ne* γρῦ *quidem extat, vel ad Lexicon noſtrum Orientale, vel* ad *volumen Biblicum, quod aliquando (volente Deo) ſimus* ed *referre neceſſum erit.*

CAP. V.

Verſ. 7. ትሰዊ: Spicas edat, *vertit D. Interpres:* effundat plu *Niſſelius, tanquam a* ሰወጠ: *nos, ut cognatæ ſignificationis cum* A سوي demittat *pluviam. Mentem Interpretis Æthiop. an quis* no *aſſecutus fuerit, haud parum dubito. ver.* 11. ናሰተበጽዐሙ: *Ita in* ex *plari, melius* ናሰተበጽዐወሙ: *ver.* 12. እመ: ኢትትኰነኑ: ወሊክ ዉስተ: ደይን: *Quæ verba ita tranſtulit D. D. Loftuſius, vir* no *tum* πολυγλώττατος, *ſed & omnigena eruditione clarus, mihique* n *nominibus merito colendus;* Niſi in judicium vocemini, & intretis in jud

---

Annotationes in I. Epiſtolam S. PETRI.

CAP. I.

VERS. 5. ከመ: ትድኅኑ: —— *Æthiop.* ut ſervemini *ad id* pro qu rati eſtis, & revelabitnr——

CAP. III.

Verſ. 18. ጸድቅ: *Æthiop.* Juſtitia.

CAP. IV.

*Verſ.*8. ወጸሐዉ: *Occurrit hæc dictio Math.*16.2. *nec in impreſſis ubi convenit cum* Heb. צחח Terſus, politus, lucidus, luculentus. *f. leg.* *vel* ጸሒቀ: *ut conjectat D. Interpres. v.* 17. ለፋዴ: *videtur idem* Heb. לפיד: *niſi mendum ſit pro* ፋትሐ: *vel* ለፋትሐ::=:

CAP. V.

Verſ. 8. ይጥህር: *idem puto quod Arab.* طهر Prodit: *vel* di *Æthiopibus peculiaris.*

Annotationes in II. Epiſtolam S. PETRI

CAP. I.

VERS. 9. በመርሰሰ: *f. rectius leg.* መገሰሰ: ambulat contrectans, pans, manu tentans; *vel ſi* በመገሰሰ: cum contrectatione— v.1 ዕሉ: *Al.* contra divitias ejus; *Ita ſæpe ſignificat hæc litera, vid.* A ሉቱ: *C.*15.2. *C.*18.28. *&c.*

CAP. II.

Verſ. 4. በዕረ: Ardor, incendium, perditio; *ut Hebræis. v.*14. ወ *Eſt proprie* extenſum, dilatatum: *Heb.*4.13. *ut Heb.* שטוח. *v.*20 *Al.* fruſtra, gratis: *i. q. Heb.* חנם.

CAP. III.

Verſ. 2. ዘዐቀደሙነ: *rectius leg.* ዘአቀደሙነ::=:

Annotationes in I. Epiſtolam S. JOHANNI

CAP. I.

VERS. 1. *In exemplari* ለዓለም: ዓለም: ዓለም: *ubi* πλεονάζει *poſt* ዓለም: *v.*5. ኅቤሁ: *pro quo male in exempl.* አቤሁ::=:

CAP. II.

Verſ. 2. *Incipit hic verſus in exemplari cum duabus ultimis voci* *cedentis, ſc.* ጸድቅ: ወ እቱ: *v.*14. አእመርከወ. *f. leg.* አእመርከሙወ: no

CAP. III.

Verſ. 20. ወይቀልየነ: & contempſerit nos: *Eſt plane idem Æt* *in Kal, quod in Hiphil Chald.* אקלי: Vilipendit, ſprevit, contemp *noſtro hic aſtipulatur Arabs Erp.* جفرا.

Annotationes in Epiſtolam 3am. S. JOHANNI

CAP. I.

VERS. 9. አሰ: ርቱዕ: አቀድም: ሎሙ: *Al.* Sed rectus (ut ישרון *Deut.*32.15. *h. e. vel quem oportuit fuiſſe rectum, vel* p *tiphraſin) qui* præeſt eis, is quidem per infidelitatem ſuam vos mini ceptos habet; *id ſignificare,* ኢይሰጠወክሙ: *conſtat ex* 1 *Pet.* 2.5 *hic ſenſus ad Gr. magis eſt accommodus.*

Annotationes in Epiſtolam S. JUDÆ.

CAP. I.

VERS. 9. ይኄስስ: እግዚአብሔር: *Male hic in* Edit. *Niſſel.* ይኄ *Significat proprie* ይኄስስ: criminis te reum peragat Deus. *vid.* *Pſal.*118.112. *& ad Math.*5.23. *ver.*13. እለ: ይፈልሑ: ለሐሰርሙ: rentes *vel* eijcientes ignominiam ſuam, h. e. *quocunque ſe conferun* *produnt infamiam, atque turpitudinem. Satis apte convenit vox* *D. Niſſelio adeo difficilis explicatu cum Arab.* فلح Egeſſit, eje فلكة الغايط ventris egeſtio, *apud. Gig. v.* 21. እንተ: ሕይ *Æth.* ad vitam quæ in ſecula ſeculorum.

Annotationes in Apocalypſin S. JOHANNIS.

CAP. I.

IN Tit. --ዘቍስጥንጥንያ : መጥሮጶሊስ : vertit D. Interpres——Chuiſtntniæ metropolis ; cujuſmodi loci, nedum Metropolis, nuſpiam apud ullumChorographum mentionem invenimus: niſi (quod probabile) proChuiſtntniæ intelligenda ſit Conſtantinopolitanæ ; unde mutavimus hic, ut etiam alibi nonnunquam eruditiſſimi viri tranſlationem : Hoc certiſſimum, his literis apud Æthiopes ſcribi ſolere nomen hujus urbis: Conſule ſis Miſſ. Æthiop. p.161. col. lin.1.3. In formula Abſolutionis ፍትሐት:ዘወልድ: ut ibi dicitur, quam Sacerdos ante Synaxin legit, eam rogant ipſis ratam fieri per os 318. Epiſcoporum ui recta fide in Synodo Nicena fuerunt congregati, & centum quinquaginta ሰ : በቍስጥንጥንያ : in Conſtantinopolitana. Firmant inſuper ſententiam ſtram idem etiam ſcribendi modus apud Arabes; vid. Cl. Joh. Gravii Tabulas Geogr. P.4.p.7.

CAP. I.

Verſ. 15. ዘአርሰንዖ : Plane convenit hæc dictio cum Heb. כסף, & Arab. رصو (ف & ኒ : alibi alternant non raro) vid. Pſal. 18.33. Pſal. 118. 40. Apoc. 2. 18.

CAP. II.

Verſ. 5. በበይነ : መንት : Al. propter quod, vel qua de cauſa. Ibid. ሊነሰሐከ: Hoc ſubſtituimus, pro ሊነኀሐከ: quod in exemplari vitioſe legitur; niſi f. affine ſit Arab. حث & حض Extimulaveris, incitaveris te.

v.10. ዘሐወት : male in exempl. pro ዘሐይወት : & quidem centurias aliquot juſmodi mendarum in eo invenire eſt; quas ut plurimum nos correxiſſe peramus.

CAP. IV.

Verſ. 5. ያወግዋ: Ita nos mutavimus, pro quo in exempl. male ያትዋ::=:

CAP. V.

Verſ. 5. ይፍትሃ : Ita in exempl. rectius le. ይፍትሕሃ : v.6. ፯ : ፯ : pro his exempl.——፮ ፮. h.e. ſex.

CAP. VI.

Verſ. 6. ኢያአብሩ : Puto convenire hanc vocem cum Arab. ابر i. q. Heb. אבד (ד & ר ob ſimilitudinem literarum ſæpiſſime permutantur) perdit, exitio dedit. v.16. ወለጸለት : male pro ጸባዓት : i.q. Heb. סלע Pſ. 03.13.19. atque ita vertit D. Interpres : vel f. tanquam ab Hebr. צולה rmatur ጸለት : Abyſsus, profundum : ut operuit Pharaonem, ejuſque exertum Exod. 15.5. Ita eos etiam obruat, & abſcondat a c. e.q.ſ.

CAP. VII.

Verſ. 4. ፲ ወ ፬፻፻ ወ፵፻ : አለ : ተኀትሙ : Quæ verba ita tranſtulit D. rpres, decies & quadragies, centies & quadragies centum obſignati erant: c poſt v.5. ፻፻ ወ፳፻ : decies centies, & vigeſies centum, et ita in ſequentibus: vero mutavimus ut in Impreſſis. Et quidem ut verum hic fatear, in ris Æthiopicis debito modo computandis errarunt omnes quotquot adhuc dimus Grammaticæ Æthiopicæ Scriptores, Jo. Potken, Ach. Venerius, & m ſequitur Marianus Victorius, Joh. Gerhardus, & Jac. Wemmers qui er ፻፻ : mille denotare volunt, & ፲፻፻ : myriadem, h.e. 10000. Cum rea Æthiopes mille ſic exprimunt, ፲፻ : & myriadem hoc modo ፻፻ : & 0000: ፳፻፻ : 30000: ፴፻፻ : &c. Hunc nodum non ſine ope ſuaviſſimi mei amiinque maximo hoc opere συνέργου ἀκμῆτος, Sam. Clerici, A.M. viri tum in diis Philologicis, tum Mathematicis, nec non univerſa politiori literatura rſatiſſimi, expedivi.

CAP. IX.

Verſ. 12. ወተረፈ: f.le. ወተረፊ: v.17. ደርከና: Eſt dictio quæ alibi in Impreſ- quos habemus Scripturæ libris quantum ad hunc præſertim ſenſum nequa- am comparet, دركون Perſis eſt دوال فتراك (teſte نعمة الله) rum pharetræ, vel potius hippoperæ ; Arab. funis, vel chorda arcus, Gig. t f. verbum, Chorda, vel fune ligare, connectere.

CAP. XI.

Verſ. 1. ዘመጠነ : በትር : Eſt proprie, qui baculus erat menſorius. v. 6. ጠነ : ፈቀዱ:: Al. quantumcunque voluerint.

CAP. XII.

Verſ. 14. ኀበ: ትትዓቀብ:—Æthiop. ubi ſervatur omnibus diebus, tempus, & tempora, & dimidium temporis. v.15. & 16. ውሒዘ : Eſt etiam ubi hæc dictio pro Torrente, vel flumine uſurpatur; vid. Pſal. 123.4.

CAP. XIV.

Verſ. 17. ወይጸውር :——Alit. Et portabat ille etiam falcem.—— v. 20. ምዕራፍ : Hoc vocabulum Stationes puto non inepte transferri poteſt : Stationi autem ſi 100. tribuere liceat ſtadia, conveniet ita iſthæc computatio cum textu Gr. cæteriſque verſionibus.

CAP. XV.

Verſ. 8. ወአመዘ : መልአ :—Æthiop. Et tum implevit eos in templo fumo— Ibid. ወክብሐተ : rectius f. le. ወክቡሐት::=:

CAP. XVII.

Verſ. 10. ወ ሐ ለመጽአ: Æthiop. Et unus oh venit : ſed potius ሊ : vitioſe in exemplari videtur poni pro ሊ : vel ዓዲሊ: non, vel nondum.

CAP. XVIII.

Verſ. 11. ገራውሂሆሙ : merces eorum, ita nos vertimus hoc vocabulum, quod a D. Interprete omiſsum eſt : vel, aliter, agros eorum, v.12. ዕፀ: ሐቀፉ: Obſervatu forte non indignum ዕፀ : aliter hic ſcribi, quam ዕፅ : Arbor, lignum: ſc. cum ፀ: primæ Claſſis: unde aliam etiam interpretationem ei tribuendam puto : nempe ut fere idem ſit quod ንዋየ : vas, inſtrumentum, &c. quod eo magis adducor ut credam; primo, quia Mſ. Alexandr. pro ξύλον legit σκεῦος. Deinde quia iſte ſenſus melius convenit cum ſequenti voce ሐቀፉ, quæ mihi plane idem videtur quod Arab. عاج ſiquidem ቀ : & ج literæ ſunt homogeneæ) Ebur. Totam denique hanc conjecturam firmat Arabs Mauritanus, qui hunc locum ita tranſtulit وكل انية من العاج & omne vas eburneum. Niſi ſit f. ሐቀፉ : nomen Æthiop. arboris Thyiæ, ξύλα θύϊνα, ut Gr. de qua vid. Bauhin. Hiſt. Plant. To.1. li.9. c.17. & 18. vel denique, quid ſi dicamus ሐቀፉ : i. q. Arab. حاقة h. e. قيمة pretium : quo modo legit Arabs noſter, ſc. الثمين v.14. ወኢይረክብዎ:— Al. Et non invenerunt iſta amplius. v.15. Mercatores tui horum in te etiam ſtabunt— v. 17. ወኵሉ: ኬነተ:— Al. & omnes artifices navium—vid. Act. 19.24.25. ver.19. እምነ:ክብሬ: Al. de pretioſis, vel præcipuis illius——

CAP. XIX.

Verſ. 1. በሰማይ : Al. in cœlo. Ib. ወይብሉ : Al. & dixerunt. Ib. ወፍርቃን: & redemptio, ſalus. ver.11. ስሙ: nomen ejus, ver.12. ለሰማት: nomina.

CAP. XX.

Verſ. 1. ጸሐይ : Mendum puto, pro ቀለይ: Aliter diverſiſſimus hic abit noſter interpres, nec raro id quidem, non a textu tantum, Gr. ſed ab omnibus quibuſcunque quæ apud nos ſunt verſionibus. ver.3. ወአወደቆ : Æth. & cadere fecit eum.

CAP. XXI.

Verſ. 5. ዘይቤ : πλεονάζει. v.8. እንዘ : የአምኑ : f. le. እንዘ : ኢየአምኑ : ut Gr. uterque Arabs, cæteræque verſiones omnes. ver.9. በገዑ : rectius leg. በገዐ : ut ver. 14.

CAP. XXII.

In Edit. Rom. incipit hoc Cap. medio v.24. Cap. præced. cum voce ወቶገሠተ: v.11. ወለዘገፋዐኒ: ——Al. Et qui oppreſſit, opprimet eum adhuc, & qui ſordidus eſt, ſordeſcere faciet eum amplius. Eſt enim ኒ : ſæpe litera paragogica. Sunt quidem præter hæc, alia etiam vocabula quamplurima, non in hac tantum Tranſlatione, ſed in verſionibus Arabica, Syriaca, atque Samaritana, Animadverſiones opinor ſeveriores merito expoſcentia, quæ ratione ad exitum jam jam feſtinantis preli, neceſſario ſunt hic prætermittenda, et ad aliud tempus, opuſque (ſi Deus annuerit) reſervanda. Quod reſtat, pro BIBLIIS hiſce vere πολυγλώττοις, Providentia ſumme miranda, labores immenſos atque indefeſſos R^{mi}. & ad maxima nati, D.D. BRIANI VVALTONI ſecundante, nunc tandem fauſte, feſtineque abſolutis, በስመ: ለእግዚአብሔር: ሰደገኒ : ኵሉ : ልስን::=:

Annotationes quædam in Perſicam Interpretationem EVANGELIORUM.

Doctiſſimo Viro BRIANO WALTONO *S. Theol. Doctori* THOMAS GRAVIUS

ANimadverſiones quaſdam in Sacra Evangelia, Perſicam in linguam traducta, & tuis auſpiciis luce dona ut tibi, & aliis communicarem, nuper efflagitaſti. Deſiderio tuo obſecutus *Annotationes* haſce tibi lege das, & (quod maxime cupio) exactâ judicii tui lance trutinandas miſi, ut tuo calculo, & ſuffragio proba aliorum cenſuram minus reformident. Utinam majori operâ tibi gratificari, & publicum commodu cui tu labores tuos, & ſtudia devoviſti, promovere poſſem. Plurima quidem in hoc opere obſervan occurrunt, ego vero de copioſa ſegete manipulos quoſdam collegi, & ut Arabes loquuntur من كثير de ingenti acervo pauca delibavi, quod *neceſſitati*, potius quam voluntati meæ, imputandum Nam temporis anguſtias quibus conſtringor, & occupationes meas ſingulis Septimanis in orbem recurr tes, tute, & alii cognoſcunt. Illud præterea mihi incommodum accidit, quod ab Urbe veſtra, & *Aca miis* remoto exemplaria quædam, & inſtrumenta ad hoc opus idonea defuerint, ideoque perplexius fuit, cum *Manuſcriptos* Evangeliorum codices, tanquam viæ duces, nullos haberem. Quæcunque ſcripta ſunt, non docendi magis, quam diſcendi, & veritatis explorandæ cauſa elucubravi, quæ Docto examini, tuo præſertim, libens ſubjicio. Adeo mihi *Veritas* cordi eſt, ut convinci, & moneri, beneficiu non opprobrium eſſe ducam. Latino Perſicæ hujus verſionis interpreti, viro eruditiſſimo, me una aliis debitorem agnoſco, a quo ſi aliquando deflectam, & in diverſum abeam, non illud diſſentiendi bidine factum eſt, ſed eâ *Libertate*, & *Candore* quibus literatos uti oportet. Si in meis vero errata n nulla deprehendantur, veniam quam aliis impertior, ipſe viciſſim jure poſtulo. Labi, & errare hom quidem eſt, ſed errantibus conſulere, & ignoſcere multo magis humanum eſſe cenſeo. Tuis labori (vir Doctiſſime) fauſtum Deus exitum concedat, ut *Sacro Operi* felix colophon imponatur, & om חנכת הבית h. e. feſta *Encænia* læti celebremus. Vale.

Dunsbeiæ in Agro Lincolnienſi, XI KAL. *Jan.* 1657.

SAMUEL CLERICUS *Linguæ Perſicæ Studioſo Lectori* S.

QUatuor *Evangeliorum* duplex apud nos *Perſica* Verſio habetur; Una recentior, ut quide videtur, ex *Græco* traducta: hujus exemplaria bina, ex utraque *Academia* unum, ctus vir clariſſimus *Abrahamus Wheelocus* (mihi tum ob eruditionem non vulgarem, tum ſingularem ejus, dum viveret, erga me humanitatem, haud ſine honore memorandus) in *L tinum* ſermonem eam convertit, & prelo ſubjectam notis illuſtrare cœpit; ſed morte prævent opus imperfectum reliquit: quod tamen viri ſplendidiſſimi, *Mæcenatis* quondam illius, m nificentia haud penitus intercidit. Altera eſt quam hîc damus; cujus licet unicum exempl ex divite celeberrimi viri *Edwardi Pocockii* penu depromptum, habuerimus: quia tamen *Syriaco* facta, & priore antiquior viſa eſt, & ne actum agere videremur, eam non indign judicavit *Cl. D. Waltonus*, operis hujus *Biblici* ἐργοδιώκτης, qui in eo locum haberet. In ea *Lat* ſermone donanda ita verſatus ſum, ut nec verborum proprietates negligerem, nec *P ſicæ* phraſeos, quoad fieri poſſet, vim enervarem; ſed mediam quandam viam ingreſſus, in quæ ſæpius recurrunt locutionibus ſatis habui, in uno vel altero loco κατὰ πόδα, alicubi e am minus forſan Latine, verba reddere, in aliis vero liberiore explicatione eorum ſenſum *Interpretis* mentem exprimere. Quocirca *Lectorem* plurimum juvabit hujuſmodi loca o ſervare & inter ſe conferre, quo uberiorem ab ejus lectione fructum percipiat. Statueram q dem verſionem totam recognoſcere, & quaſi ad incudem revocare, ac plurimorum quę in occurrunt rationem reddere: ſed cûm aliis, quę mei in hoc opere muneris fuerunt, diſtrac feſtinante interim & urgente prelo, id minime liceret, opportune hîc ſubvenit vir doctiſſim mihiq; adeo tum eruditionis tum amicitię nomine plurimum colendus, *Thomas Gravius*, cu in hanc interpretationem exquiſitę animadverſiones, quicquid à me hac in parte expectari, n dum pręſtari potuit, ſatis ſuperque *Lectori* penſabunt. Ille ſi alicubi à me diverſum ſentire deatur, & cum *Lectoris* utilitate res conjuncta ſit, haud ægre mihi ferendum duxi. *Homo* cu ſim, *humani* hoc mihi accidere potuiſſe ut errarem, nihil eſt quod quiſpiam miretur, aut me p deat; haud novum videri debet ſi currentem impingere contingat, aut ſi mentis æque ac oc lorum acies pluribus intenta nonnunquam allucinetur: at ſi in errore pertinacius perſtite dignus fuero qui graviſſimas doctorum & bonorum omnium cenſuras ſubeam. Vale, L ctor amice, & conatibus noſtris fave.

Perſicæ hujus interpretationis *Autorem*, Syriacum, *non vero Græcum Evangeliorum contextum ſibi vertendum propoſuiſſe multis indiciis liquido conſtat. Hinc eſt quod Syriaca vocabula interdum retineat, eorundem interpretationem illico adjungens, ut Joh.*19.17. ܓܓܘܠܬܐ *&* 13. ܓܦܝܦܬܐ *& alia Lectori obſervanda. Sæpiſſime vero ſuiipſius quoque interpres eſt. h.e.* Perſicas & Arabicas voces (*Perſis familiares & receptas*) *aliis velut notioribus reddit. Ut pro* Spiritu ſancto *ſæpe* روح القدس & جان پاك *ſimul conjunctis utitur. Sic* شستكاه & معموديت Baptiſmus. *Luc.*20.4. (*v.etiam Joh.*1.33.) غيور & بارشك zelotes *Luc.*16.15. نازاينده & عاقر ſterilis *Luc.*1.36. صحوست & روز بي بارانست ſerenitas eſt. *Mat.*16.2. *Hujus generis creberrima exempla per totum opus ſparſa reperiuntur. Pleraque iſtorum Perſæ ab Arabibus mutuati ſunt, & in ſuam linguam receperunt, quibus promiſcue tanquam vernaculis utuntur, ideoque ab hoc Interprete frequenter etiam ſine ulla explicatione adhibentur. Interdum Syriacas voces haud ſatis animadvertendo hallucinatur, & impingit, præſertim in iis quæ ſonum & literas ſimiles habent, ut in Animadverſionibus hiſce fuſius monſtratur. Crebro liberius ſpatiatur, &* paraphraſten *magis quam interpretem agit, multa de ſuo explicationis cauſa adjiciens. Quorum luculenta exempla habes Mat.*16.18. *& c.*24.37. *Marc.*10.22. *Item Luc.*2.26. *c.*5.8. *c.*16.23. *& c.*24.45. *Vide etiam Joh.*2.9. *&* 21.7.20.25. *&c.*

*Multa Evangelico textui aſſuit, & adjungit, quorum in Græcis & Syriacis codicibus neque vola, neque veſtigium eſt, ut Matth.*26.52. Martyras *poſt Chriſti mortem reſurrexiſſe dicit: & Luc.*15.13. *Filii prodigi fratrem portionem ſuam diligenter aſſervaſſe, & negotiatum fuiſſe ſcribit. Alia his exempla adjicere promptum foret. Vide ſis Marc.*15.65. *Luc.*2.7. *&* 5.7. *&* 18.13. *&* 19.9. *&* 24.53. *Illud quoq; monendum eſt aliqua variis in locis* prætermiſſa *eſſe, quod plerunque non Interpreti, ſed ei potius qui codicem excripſit, imputandum cenſeo, cujus fidem, & diligentiam hic ſæpe deſideramus. Nonnunquam uno & eodem loco* deſunt *alia, & alia* redundant *ut Luc.*11.10. *verborum Chriſti* (πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται) *interpretatio omittitur, hæc vero inſeruntur* كيست از شما كه فرزندش ازو— Quis eſt e vobis qui filio bonum petenti malum daturus ſit? *Vide etiam Joh.*2.9. *& alibi.*

Eorum ſane quæ in hac verſione partim deficiunt, partim ſuperfluunt, & redundant, amplum hic indicem Lectori exhibere poſſem. Sed brevitatem mihi prælum feſtinans injungit. Præcipua additamenta *in his Annotationibus indicavi, atque etiam hiatus, &* defectus *inſigniores, quorum aliquos in Lectoris gratiam ſupplevi, idem in reliquis facturus ſi Manuſcripti Evangeliorum codices, & exemplaria mihi præſto fuiſſent. Conſulat Lector Perſicam verſionem doctiſſimi viri* Abr.Wheelock *opera concinnatam, quam morte præreptus imperfectam, & ſemianimem reliquit, quod vero nunc vita & luce fruatur, Clariſſimo Viro* Thomæ Adams (*harum literarum eximio Fautori*) *debemus.*

MATTH.

[It. *Evangelium*] A Perſis & Arab. إنجيل & أنجيل dicitur. Syri Græcam vocem Ευαγγέλιον integram retinent, cui Perſæ & Arabes primam ſyllabam detraxerunt. الإنجيلُ فيهِ هُدًى وَنورٌ *Evangelium in quo directio & lux.* Alcor. Sur. 5. & paulò poſt لَسْتُمْ على شيءٍ حتّى تُقيموا التَّوريةَ والإنجيل *Nihil proficitis niſi obſervetis legem & Evangelium.* æc diſerte pronuntiat αὐτοκατάκριτος Muhammedes. A Perſis alio nomine مژده appellatur, quod in hâc verſione paſſim occurrit.

Hebr. dictum eſt] Vel, *prædicatum eſt*. Nam ſic crebrò Gr. κηρυχθῆναι exprimere ſolet. Ut Matth.24.14. *Evangelium hoc in univerſo mundo prædicabitur*, ha-es hæc ipſa verba كفته شود ſic cap. 26. 13. Matthæum verò *Hebraicè* angeliū non prædicaſſe tantùm ſed etiā ſcripſiſſe plurimorū ſententia eſt. P*ropter* qui ex circumciſione crediderant Evangelium Chriſti Hebraicis literis ver- que compoſuit, inquit Hieronym in catal. ſcript. Eccl. qui ſe exemplaria ejus ud *Nazaræos* in Syriâ & alibi vidiſſe aſſerit.

CAPUT I.

Verſ. 1. *Liber Generationis*] Diſcrimen eſt inter γένεσιν quæ hîc, & γέννησιν æ v. 18. habetur: at Perſa eadem voce (زاييدن) utrobique utitur, ſic Vulg.Lat.

Ver. 5. *E Raguth*] Heb. nomen eſt רוּת & Chald. unde 70 Ῥὰϑ, Syr. & Arab. literam Ain inſerunt, quam Perſa in غ mutat. Sic *Lazarus* qui b Arabibus Muhammedanis عازر *Azarus* dicitur, à noſtro غازر *Gazarus* ocatur. v. Luc. 16. & Joh. 11.

v. 21. *Jeſū*] Variis modis effertur, & ſcribitur à erſico interpr. ſalutare hoc nomen: ver. 1. eſt يوشع, at hîc et v. 16. يشوع p. 3. 13. عيسي & alibi ايشوع. Nomen عيسى Muhammedanis ceptum eſt, & in Alcorano ſæpe uſurpatur, Arabes verò & Perſæ, qui Chri- ni ſunt, aliis libentius utuntur. Sic Johannes Bapt. cap. 3. & alibi paſſim & يوحنا dicitur: يحيى à Muhamm. (ut in Alc.c.3.&c.) à Chriſtia- is verò uſitatius يوحنا. Quod ad nominis hujus interpretationem attinet quam hîc Angelus declaravit σώσει γὰρ, &c.) notatu dignæ ſunt Perſicæ voces qui- us Σωτὴρ exprimitur ſc. خلاص كننده Luc. 2. 10. (ut Tertull. *Saluti- cator & ſalutis artifex*) item زندكاني دهنده Lu. 1. 47. & Joh. 4. 42. vides ſingulis locis, binis & compoſitis vocibus utatur. Idem quippe in hâc linguâ no- ri poteſt, quod *Cicero* in Latinâ de nomine iſto obſervavit. *Ita magnum eſt* nquit) *ut Latino uno verbo exprimi non poſſit. Is eſt nimirum* Σωτὴρ *qui ſalutem* dit. Or. 2. in Verr.

ver. 23. *Deus noſter nobiſcum*] Sic & Syr. prono- en poſſeſſivum adjicit, quod in iſtâ linguâ ſolenne eſt, in *Immanuelis* tamen omine non includitur, ideoque Evangeliſta habet tantum μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. rabs vero hîc nominis hujus interpretationem prorſus omiſit, quod ſanè miror; at in editione illâ quæ Romæ prodiit, integra habetur, & Græcæ undiquaque reſpondens. ſc. تفسيره معنا الله*

CAP. II.

Ver. 1. *In Bethlehem*] Locus hic à Perſ. interprete بيت اللحم conſtanter dicitur, at in aliâ verſione Perſ. & ſic apud Arab. بيت لحم Compoſita vox, quæ (ſi verbum verbo reddas) *domum carnis* ſignificat, & ſic Heb. בית־לחם. Sæpe equidem miratus ſum doctos viros in ſcriptis & concionibus nomen hoc explicantes, etymon ejus à לחם quâ *panem* ſignificat arceſſere, de alterâ vero ejus vocis ſignificatione prorſus ſilere. Atqui לחם etiam *carnem* denotare certum eſt, præſertim in iis S. S. locis ubi de ſacrificiis agitur. Zeph. 1. 17. לְחֻמָם *caro eorum*, (ut *Pagn.* & *Angl. noſtra* verſio rectiſſimè,) malè verò ibi Arias M. *panem* ſubſtituit. Audiamus Mercerū de eo loco ſic differentem. *Quidam pro cibo exponunt, ſed Hebræorum certior expoſitio eſt ut* לחום *ſicut &* לֶחֶם, *carnem vel quæ editur, vel quæ non editur,* i. e. *corpus ſignificet*. Sic ille. Apud Arabes لَحْمٌ *carnem* non verò *panem* ſignificat. Itaque licet non improbem priorem nominis rationem, hanc tamen longè præfero, quam forſitan Perſicus interpres & Arabes reſpexerunt. Quo enim aptiori nomine inſigniri poſſit locus ille in quo primo Deus (ut Apoſtolus loquitur) ἐν σαρκὶ ἐφανερώθη? 1 Tim. 3. 16. Certè in ipſo nomine *myſterium*, & *vaticiniū* latuiſſe non dubito.

Adventus Regum Perſiæ] Hunc titulum interpres huic capitis parti in gentis ſuæ honorem præfixit, quanquam an *Reges* fuerint, multò magis an in *Perſiâ* regnaverint, dubium ſit. Habet tamen multos ſibi aſſentientes. E Perſiâ veniſſe quibuſdam vox ipſa Μάγος (مجوس) perſuadet, quam *Perſicam* eſſe fatetur Kamuſi author. *Nec quiſquam rex Perſarum poteſt eſſe qui non ante Magorum diſciplinam, ſcientiamque perceperit*; inquit Cicero 1. de divin. Ex *Arabiâ* veniſſe non minus recepta erat opinio apud veteres, de quâ vide Grotium. Magis *ſapientiæ* & *doctrinæ* laudem magno conſenſu tribuunt ſcriptores, unde Anglic. interpretibus viſum pro Magis *Sapientes* ponere, licet aliæ pleræque verſiones Perſicum nomen retineant.

Magi] Quia vox hæc *Perſica* eſſe à ſcriptoribus agnoſcitur, operæ pretium erit pauca hic de eâ notare. Aliis verbis dicitur آتش پرست *Ignis cultor*. Perſas ignem numinis inſtar veneratos eſſe hiſtoriæ paſſim docent. Θεὸν τὸ πῦρ ὑπειλήφασι inquit Theodor. hiſt. eccl. 5. *Sacraria* ei dicata πυρεῖα à Græcis vocantur. In precibus, atque cantilenis, aliiſque myſteriis in Ignis honorem peragi ſolitis, præcipua Magorum θρησκεία & religio ſita erat. Μάγοι τὸ πῦρ τετιμήκασι, &c. v. Clement. Alexandr. & πρώτῳ τῷ πυρὶ εὔχονται, inquit Strabo l. 15. Ignis ille, *Æternus*, & ἄσβεστον πῦρ à Strab. & aliis dicitur, eodem prorſus nomine quo ignis Diabolo, & Angelis ejus paratus in Evangelio appellatur. Fortè hæc Perſarum ſuperſtitio (ut alii quamplurimi Gentilium ritus) à malè intellectis Scripturæ verbis originem traxit, ubi Deus ignis dicitur, ut Deut. 4. 24. אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ quod ſic Perſicè vertitur خدا تو آتشي *Deus tuus Ignis*. مجوس ſeu *Magi nomen* (ut refert *Alfirazab.*) ex duabus aliis Perſicis vocibus conflatum eſt, ſc. مج كوش quæ nihil ad religionem ſpectans ſignificant, ſed صغير الاذنين *hominem breves aures habentem* notant, qualem primum diſciplinæ hujus *Autorem* fuiſſe perhibent, à quo ad ſectatores ejus nomen tranſlatum eſt. v. Kamus. in مجوس.

v. 16. *ipſum ludos feciſſent*] Vel ſimpliciter, *illuſiſſent*. Gr ἐνεπαίχθη· habes eandem phraſin, Lu. 23. 36. *eum ludificabant*. Idem ſignificat تسخر كردن Mat. 27. 29. v. 20. *Dixit*] Deeſt hic گفت, nam in Gr. eſt λέγων, & Syr. ܐܡܪ: at quod hic omittitur, alibi ſine cauſâ additur, ut Mar. 9. 13. گفت *dixit, Ite* &c. ubi planè redundat, neque in Gr. Syr. aliiſque verſionibus habetur. Conjunctionem و [*&*] in hac verſione, & aliis ſæpiſſimè omitti, in unaquâque ferè paginâ obſervari poteſt.

CAP. III.

Ver. 3. *Vox clamantis reſonat*] Vel, *vox clamat* (ſeu *reſonat*,) quod propius accedit ad Gr. & Syr. nam منادي زدن *verbum* compoſitum eſt quod paſſim apud hunc interpretem ſignificat *clamare, prædicare*, ut cap. 10. 27. *prædicate in tectis*, habes hanc ipſam locutionem. v. 4. *lana*] پشم de ovibus dicta *lanam*, at de camelis *pilos* etiam ſignificat. Hujuſmodi tunica è lana ſeu pilis camelinis alio nomine à Perſis dicitur اشتربانه Arab. زرمانقه

ver. 6. *in fluvio Jor.*] Sic Syr. ſed non Evangeliſta Marc. 1. 5. utraque vox habetur. ver. 12. *Ignis nunquam ſopietur*] vel, *nunquam extinguetur*; nam ſermo eſt de igne inextinguibili. Sic Marc. 9. 44. & alibi paſſim. خسپيدن eſt *dormire*, at de igne vel lucernâ dictum ſignificat *extingui*, ut Marc. 9. 44. vide etiam Matth. 12. 20.

CAP. IV.

Ver. 1. *A Diabolo calumniatore*] Varia nomina ſunt in Perſ. & Arab. lingua quibus ſolet iſte humani generis hoſtis denotari, ut جان، ديو، الوسواس، شيطان، &c. ſed vix ullum frequentiùs eo quo Perſa nunc utitur (ابليس) quod ut Arabes tradunt à verbo ابلس (quod *deſperare & animo conturbari* ſignificat) originem habet, quia ſcil. perditus & deploratus Dei miſericordiam, & ſalutem penitùs deſperat: ſic Alkamuſi autor أبلس يئس وتحير ومنه ابليس — Intelligitur plerunque hoc nomine *princeps Diabolorum*, qui ſæpiſſime ἄρχων δαιμονίων dicitur. Ut verò *Beelzebub* à Syro ܪܫ ܕܝܘܐ *caput dæmonum*, ſic in Hebr. Tobiæ verſione *Aſmodæus* ראש דשדים de quo liceat hîc pauca ad caput hoc pertinentia annotare. Dicitur Tob. 3. 8. Ἀσμοδαῖος πονηρὸν τὸ δαιμόνιον· ſic etiam v. 25. De nominis origine varia à doctis adferuntur. Apud *Wierum* de præſtigiis dæmonum acervus etymorum habetur. *Aſmodæus* (inquit l. 1. c. 21.) *ſpiritus vel deus cæcitatis, deſtructor, diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſive ignem menſurans*. Plerique à verbo שמד quod in Hiphil *perdere, deſtruere* ſignificat duci credunt, ut conveniat cum Ἀβαδδών, Apoc. 9. 11. Verum qui ſequentia perpenderit originis Perſicæ nomen eſſe fortaſſis haud diffitebitur: nam ازمود (*azmoud*) Perſis uſitatiſſimum eſt, & ſignificationem habet Satanæ & malo ſpiritui maximè congruentem. Eſt enim ازمود *ad malum ſolicitavit, tentavit*. Unde tertio hujus capitis verſu ὁ πειράζων, *Diabolus* dicitur, quod Perſicè ازماينده redditur. Hujus capitis titulus eſt, *Azmoudan*, & ſæpè hîc vocabulum iſtud occurrit: verſu primo Chriſtus dicitur ازموده i. e, *tentatus*. Nota & certiſſima regula eſt, apud Perſas *Agentem & Patientem* eâdem voce exprimi ſolere, ut نويسنده *ſcriptor* & *ſcriptus*. خورده *comedens* & *comeſtus*: ſic pariter ازموده (azmoudah) *tentatus* & *tentator*. Perſica vero terminatio ـه in Græcam [αῖος] facillimè tranſit. Illud quoque conjecturam meam probabiliorem reddit, quòd nuſquam ante deportationem Judæorum in Babylonem, eorumque per Mediam & Perſiam diſperſionem nomen hoc legatur, *Ecbatanis* verò Mediæ Metropoli receptum fuerit. Nova hæc eſſe fateor, ſed vera, ut opinor, aut ſaltem veriſimillima eruditus lector cenſebit. v. 2. *Jejunium ſuſcepit*] vel ſimpliciter, *jejunavit*.

v. 5. *Urbem Hieroſolymam*] Evangeliſta vocat ἁγίαν πόλιν, ſic Syr. & Arab. قدس *ſanctitatem*, & civitatem etiam *Hieroſol.* denotat, unde & hodie à Turcis aliiſque *Kuds* vulgò dicitur, maluit hic interpres proprium urbis nomen quam ejus epitheton ponere. v. 16. *Tyrannidis mortis*] In Gr. eſt σκιᾷ θανάτου, & ſic Syr. & Arab. atque ita proculdubio Perſicus interpres verba tranſtulit, non minus hic quam aliis in locis. Nam Luc. 1. 19. habetur سايه مرك i. e. σκία θαν. ita etiam Pſ. 44. 19. & 107. 10. & alibi. Itaque locus hic corruptus videtur, ut etiam multi alii, non interpretis vitio, ſed ejus qui librum exſcripſit. ver. 24. *Fama ejus inclaruit*] Gr. ἀπῆλθεν ἡ ἀκοή. Vulg. *abiit opinio ejus*: optimè Arab. ذاع خبره *Emanavit fama ejus*, Et ſic Perſ. hoc loco خبر او فاش شد *fama ejus divulgata eſt*. فاش كردن eſt *palam facere & publicare*, ut ſupra, حال اشكارا كردن phraſis ejuſdem ſignificationis, cap. 1. 19.

CAP. V.

v. 4. *Ingemiſcent ad conſol*] multû ab Evang. verbis differt hic locus, & à Syr. Arab. facile tamen conciliari poteſt ſi voculam كه quæ تعزيت immedia ſequitur, ante eam colloces. Tum enim verba ſic reddenda ſunt, *Beati lugen quia conſolationem. deſiderium ſuum* (i. e. quam deſiderant) *invenient*.

ver. 7. *In ipſos*] vel, *erga ipſos*. v. 11. *Objecerint*] vel, *ingeſſerint*, nam obji mala verba eſt potiùs aliquem ut maledicum accuſare. Niſi per *verba* hic tel telligantur, quomodo etiam Hebr. דָּבָר & Græcum ῥῆμα frequenter uſurpantu

ver. 15. *Lucernam tinæ ſupponat*] Gr. ὑπὸ τὸν μόδιον. *Tina* vaſis vin genus, de quo ſic Varro, *antiquiſſimi in convivis utres vini primò, poſtea ti ponebant*. Perſica vox eſt كاس menſura rotundæ figuræ. Marc. 4. 21. & L 11. 13. *Amphora* redditur, quæ Latinis modio multo major eſt, nam ju Voluſianum, tres modios continet. Arabs hic habet مكيال quod menſu in genere ſignificat, & à Lat. ejus interprete *Modius* redditur, ſic Syr. & pari ratione كاس ita verti poſſit. ver. 19. *Parvi erit*] Syr. & Arab. صغير *parvus erit*. Perſ. خوار داشتن eſt *parvum haber rejicere*, & cum شدن *nihili fieri*, quod optimè loci hujus ſenſum explicat, qui mandata hæc rejecerit ipſe rejicietur, qui ea nihili fecerit is nullo in loco numero habebitur. Eo verò elegantior eſt Perſica interpretatio, quia eadem & *parvum* & *perditum* ſignificat. v. 21. *Retaliationem in eum competere*] ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει, cum quo Syr. & Arab. conveniunt, & certè پاداش *dicium* verti poteſt. Signif. enim *retributionem, judic.* & *condemnationem*, ut

ver. 25. *Dum in via amicabiles eſtis*] vel, *dum in viâ propinqui* (ſeu *ſimul ſentes) eſtis*. Nam يار eſt *propinquus, vicinus, ſocius*, qui eodem loco pr eſt, & ſic convenit cum Syr. ܥܡܗ, & Gr. μετ' αὐτοῦ· ſermo eſt non de cis ſed adverſariis. v. 29. *Si oculus tibi fraudem fecerit*] Et mox, ſequenti v *ſi dextra in te proditionem fecerit*: in utroque loco eſt eadem Perſica vox (atque Græca σκανδαλίζει) خيانة i. e. ὕβρις, & *offenſa*: alibi ſæpiùs habetur, ut Jo. 6. 61. & Mat. 18. 7, 8.

CAP. VI.

Ver. 7. *Multiloquium*] Si Perſicè legas, شنوده شوند, ſic vertere bit, *ob multiloquium eorum*, &c. v 9. *Sanctum eſt nomen tuum*] Sunt pene ſex aut 7 *Dominicæ orationis* Perſicæ verſiones inter ſe diverſæ, in nullâ tamen te quàm iſtâ Gr. ἁγιασθήτω per indicativum vertitur, quæ ſanè à Gr. Syr. Ar aliis omnibus, ut opinor, diſcrepat, imò abſurda videtur, neque enim petitio, affirmatio eſt. In MS. veteri quod Romæ habetur, eſt apud Mat. باشد & apud Luc. پاك شود ſc. ἅγιον ἔσω. In editione etiam Wheelokianâ præ nis pars omittitur, neque enim Perſica verba aliud ſonant quam, *O Pater ſa eſto nomen tuum*, Luc. 11. 2. quod fortaſſe Typographo imputandum. in hac verſione aliquando ponitur pro باشد *eſto*, ut Luc. 3. 14. *ſtipendiu ſtrum vobis* بس است ubi Syr. *ſufficiens eſto*, vel *ſufficiat*, Arab. قنعوا *contenti eſtote*, ſic Luc. 2. 2. Etiam alibi obſervari poteſt apud hunc i *Enallage* temporum & modorum, ut Mat. 10. 24. οὐκ ἔστι, at Perſ. باشد *erit*, vel *ne ſit*. v. etiam Jo. 3. 18. & v. 35. &c. v. 11. *Panem qui diei rius eſt*] Gr. ἐπιούσιον, quod quidam ab οὐσία duci volunt: (& inde Vulg. *perſubſtantialem* vertit:) alii verò ab ἰοῦσα ſc. ἡμέρα, at per *ſupervenientem* quidam *craſtinum* intelligunt, ut Arab. hîc للغد; plerique rectiùs *hodier* neque tamen abſolutè hodiernum panem peti volunt, ſed potius *ſufficientem* Deus hodie ſive cras daturus ſit, ejus arbitrio, & providentiæ relinquentes hæc interpretatio admodum placet: ſic in Romanâ editione Arab. كفافنا *panem noſtrum nobis ſufficientem*. Syr. *panem indigentiæ noſtræ* quocunque tempore eo indigemus, Luc. 11. 3. & Perſ. ſimiliter در بايست است *panem quo indigetur*, ut Luc. 10. 42. چيز در بايست است ἑνός ἐστι χρεία, à quo loco hic etiam aliquam lucem accipiat. v. 13. *Tent afflictionis*] Notandum eſt Perſ. interpretem ſolere vel ante vel poſt [*tentationem*] aliud vocabulum *miſeriam* denotans addere, ut hic بلا, & 12. 28. زحمت, & Mat. 26. 41. محنت, quanquam in ſingulis hiſce locis πειρασμ. tantum habeat, & Syr. unam duntaxat vocem, ut Perſa etiam Luc unicâ contentus eſt. *Serva & libera*] Solet Perſ. interpres a ἰσοδύναμα & ὀνυμα vocabula conjungere, licet Gr. & Syr. unum ſolummodo exhibeat empla paſſim obvia ſunt. Mat. 11. 8. δαιμόνια ἐκβάλλετε, *dæmonia ej fugate*, cap. 9. 9, 10. *publicani & mancipes*, cap. 10. 24. εἰρήνην, *pacem &*

quil. cap. 19. 21. πτωχοῖς, درويش و مسكين. v. 24. *Servitium præſtare*] vel ſimpliciter, *ſervire*. v. 34. *Malo ſuo competit*] vel, *dies malo ſuo dignus eſt*. Nam ſic Perſicus (licet malè) locum hunc intellexit.

CAP. VII.

ver. 21. *Prophetiā egimus*] vel *prophetavimus*. *Dæm. eduximus*] vel *ejecimus*.

CAP. VIII.

ver. 4. *Cohnan, id eſt, ſacerdotibus*] quod hic ſacerdotes in plurali reddat (cum in Gr. ἱερεῖ ſit, & ſic quoque in aliis verſionibus) Syro fortaſſis imputari debet, ubi legitur, *oſtende te ſacerdotibus*, quanquam meo judicio etiā Syrus cum Græco convenit, nam ܟܗܢܐ, ſi vocales demas, eſt tū ſingul. tū plur. v. etiā Lu. 1. 5. ver. 15. *Salutem experta*] vel. *adepta*, ut c. 15. 30. frequens locutio. ver. 21. Hawarion *ſeu Apoſtolos*] *Apoſtolorum* prima (ut puto) mentio habetur Mat. 10. 2. igitur hæc velut proleptica epentheſis eſt, quâ tamen hoc in loco minimè opus fuit, nam dubitari meritò poteſt, an hîc Diſcipulus ex Apoſtolorum numero fuerit. Certè Beza id negat, D. Auguſtinum ſecutus. Quod ad appellationem hanc [*Hawariyoun*] ſpectat certum eſt Apoſtolos ſic vocari, ſed ab Arab. & Perſis Chriſtianis frequentiùs رسل dicuntur (quo nomine hic interpres ſæpiùs utitur) quod omnino convenit cum Syr. ܫܠܝ̈ܚܐ. A Muhammedanis vero الحواريون ut Azoar. 3. قال عيسي من انصاري — قال الحواريون نحن انصار الله امنا بالله *Dixit Jeſus, quinam ſunt* Adjutores mei? *Dixerunt Apoſtoli, nos ſumus adjutores Dei: credimus in Deum, &c.* Cur verò ſic vocati fuerint rationem hanc edunt, quæ magnâ ex parte falſa, & ridicula eſt. حواري Fullonem ſignificat, & credunt Muhammedani Apoſtolos non Piſcatores ſed *Fullones* fuiſſe: ſic *Gelaloddîn* celebris apud eos ſcholiaſtes, cujus verba (ut locus hic Perſici interpretis plenè explicetur) viſum eſt hic apponere: ad Sur. 3. هم اصفياء عيسي اول من امن به وكانوا اثني عش من الحور وهو البياض الخالص, وقيل كانوا قصارين يحورون الثياب اي يبيضونها Hoc eſt, *Fuerunt electi à Jeſu primi qui in eum crediderunt numero duodecim.* [*dicti* Hawariyoun] *ab* Al-hawir *quod purum candorem ſignificat, traditur enim* Fullones *eos fuiſſe, & in* veſtibus *dealbandis operam poſuiſſe*. Eadem habet ad Sur. 61. & ſimilia etiam alius Scriptor جامع اللغ dictus, & niſi brevitati ſtuderem plura hâc de re ex eorum ſcriptis proferri poſſent. At longè rectius à *mentis candore* & innocentiâ, ob *vitæ, & doctrinæ puritatem* nomen hoc merentur. Illud præterea notandum non Chriſti tantùm Apoſtolos, ſed etiam ipſius Muhammedis *adjutores*, & *ſocios*, & fideliſſimos *ſectatores* حواريون i. e. eodem hoc nomine inſigniri.

CAP. IX.

Ver. 27. *Cæci veſtigiis ejus inhæſerunt*] vel, *ſecuti ſunt eum*: در دنبال cum alio verbo eſt, *ſequi*, ut Marc. 2. 15.

CAP. X.

ver. 10. *Maximus Simon*] Gr. πρῶτος, & Ar. اول & Syr. ܩܕܡܝܗܘܢ, hic مهتر. Mat. 18. 1. مهتر μείζων. Οἰκονόμος in Evang vertitur مهتر خانه Luc. 12. 42. v. 20. *Mens pura, & Spiritus Sanctus*] Duas haſce ejuſdem rei ſeu perſonæ appellationes ſuo more conjungit, ſic Marc. 1. 10. pleniùs *Spiritus Sanctus*, i. e. *mens pura*: ſic Marc. 13. 11. & Luc. 13. 16. Una quidem ſufficeret, & ſæpe unam duntaxat adhibet, ut Mat. 28. 19. *in nomine Patris & F. & Sp. S.* habetur جان پاك, & Mat. 1. 18. *prægnans de Sp. S.* روح القدس tantúm: eadem in multis locis obſervare poſſis. Ab Arab. & Perſis Sp. Sanctus Arab. روح القدس, at جان پاك putum putum Perſicum ejus nomen eſt. v. 30. *Coma ſingulatim numer. eſt*] Gr. τρίχες πᾶσαι, Syr. ܟܠܗܝܢ, Perſ ad verbum *pilus capitis veſtri unus unus* (unuſquiſque) *numer. eſt*: ſimilis pæne phraſis, Hebr. אִישׁ אִישׁ, i. e. *quilibet vir*, ut Lev. 20. 2. ubi Perſ. مردي مردي *vir vir*. v. 37. *Me dedecet*] vel, *me non eſt dignus*, vel, *mihi non eſt aptus*, ut Gr. οὐκ ἄξιος & Syr. ܠܐ ܫܘܐ ܠܝ. Perſ. شايان eſt dignus, & vox quâ Syrus utitur eadem eſt quoad ſignif. & originem.

CAP. XI.

Ver. 5. *Pauperes beantur*] At Gr. εὐαγγελίζονται, & ſic reliqui interpretes, Perſ. فرخنده ſignificat *fauſtum, auſpicatum*, ut qui fauſtum & lætum nuncium audit, ſic vox quâ Arab. hic utitur يبشرون q. d. *fauſta & læta iis nunciantur*. v. 19. *Sap. ab operibus ſ. perfecta eſt*] Gr. verba ſunt ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. V. Vulg. *Juſtificata eſt ſap. à Filiis ſ.* At Syr. verſionis Lat. interpres longè aliter, *Juſtificata eſt ſap ab operibus ſuis*: & Perſ. hic كردارها [*Opera*] habet. Verùm ut Syriaca vox ſic reddatur, neque neceſſarium, neque huic loco accomodum eſt. Nam ܥܒܕܝܗ *Opera* & *Operarios*, ſeu *Servos* ac *Cultores* notat: & unius punctuli vario ſitu ſignificationes iſtæ diſtingui ſolent. Utra vero iſtarum loco huic magis conveniat facilè judicabit eruditus Lector. Sapientiæ ſtudio operam dantes *Filios* ejus appellari, in Orientalibus & aliis Linguis uſitatum eſt, ſic φιλοσόφων παῖδες pro Philoſophiæ incumbentibus. Eoſdem ſapientiæ *Cultores* & quaſi *Servos* dici notiſſimum eſt. Ideo Tremellius locum hunc ſic vertit, *Juſtif. eſt Sap. à cultoribus ſuis*. Syro igitur cum Evangeliſtâ ſatis convenit, quod magis manifeſtum eſt è Luc. 7. 37. ubi eadem ſententia habetur, quam Syrus ad verbum reddit. *Juſtif. eſt ſap. à Filiis ſuis* (ܒܢܝܗ) & ſic etiam rectè Perſ. از فرزندان خود. Quæ omnia rite conferenti nulla de loci hujus verſione dubitatio aut *ſcrupulus* reſtabit. Iſtud haud intempeſtivè adjiciam ſimillimum planè huic locum eſſe, Eccles. 9. 1. חכמים ועבדיהם, ubi per עבדיהם interpretum plerique *ſapientum Opera*, at alii *Operantes*, & ſapientiæ *inſervientes* intelligi volunt. Certè Chald. paraphr. non Opera, ſed *Diſcipulos* reddit, & ſic alii quidam.

CAP. XII.

ver. 9. *In ſynagogis eorum obibat*] vel, *agebat*, ſeu *verſabatur*. v. 19. *Hypocriticè non aget*] corrigendus eſt hic locus, nam Gr. habet οὐκ ἐρίσει *non contendet*, & ſimiliter Syr. & Arab. Pro مرزاه itaque videtur legendum مماره à ماري *contendit, litigavit*. Confer Perſicam interpretationem cum Arab. & in meam ſententiam facilè tranſibis. v. 44. *Calefactam*] Gr. habet σεσαρωμένον, & vulg. *ſcopis mundatam*, ſic etiam Syr. & Arab. cur igitur hic Perſicus گرم شده i. e. *Calefactam* reddit, ut & Luc. 11. 25? Ratio, ut mihi videtur, ſatis manifeſta eſt: vox ܡܟܢܫܐ (quâ hîc Syrus utitur) duo ſignificat, quod *ſcopis purgatum* eſt (v. Luc. 15. 8.) atque etiam quod *calefactum* eſt. Perſicus poſteriorem ſignificationem amplexus eſt, priore neglectâ, quæ tamen huic loco maximè quadrat. ver. 21. *Fiduciam agent*] vel, *fid. habebunt*. ver. 39. *Noviſſimum creaturarum*] vel, *finis rerum creatarum*. Mat. 28. 20. in Gr. eadem verba habentur συντέλεια τοῦ αἰῶνος, & cap. 24. 3. atque hic iterum v. 40. Phraſis hæc, toties repetita, diverſimodè à Perſ. interprete redditur, & reverâ S. Scripturam hâc linguâ editam legentibus obſervandæ, & notatu dignæ ſunt copioſæ, & elegantes locutiones quibus una hæc res (*finis* ſc. *mundi*, Chriſtiano ſemper meditandus, & in animo figendus) à Perſis exprimitur, ut انتها عالم & پايان فرجام خلق & جهان aliæque in verſione Evangeliorum, & alibi occurrentes. ver. 55. *Jacob & Joſes*] Perſicum nomen hîc eſt يوشا, ſed in genealogiâ Chriſti Luc. 3. 29. يوسا ſcribitur, at Syr. utrobique ܝܘܣܐ, & Arab. يوسا. Monendus eſt Lector de duplici circa hoc nomen errore apud *Vulg. Lat.* Nam primò hîc eſt *Joſeph* pro *Joſe*, apud Lucam verò *Jeſu*: quod aliis occaſio errandi fuit, & *Tho. Aquinatem* decepit, qui hinc infert nomen Jeſu novum non fuiſſe, ſed aliis anteà impoſitum, *ut patet* (inquit) *ex genealogiâ Chriſti*. v. tertiæ part. qu. 37. art. 2.

CAP. XIII.

Parab. excudit] vel, *propoſuit*, ut Perſ. زدن idem ſignificet quod Ar. ضرب. ver. 46. *Unionem pretioſiſſimam*] *unio* cum gemmam ſignificat eſt maſculini generis, ut, *unio exaluminatus*, Plin. Legas itaque *pretioſiſſimum*, & *illum*.

CAP. XIV.

Ver. 26. *Spectrum & apparit. falſam*] Sic Marc. 6. 49. φάντασμα. Arab. & Perſæ خيال vocant, *mendax & falſum* دروغ vulgò à Perſis dici ſolet, unde Mendaciorum pater *Diabolus*, Jo. 8. 44. دروغ vocatur. Quidam πνεῦμα, Luc. 24. 37. eodem ſenſu, quo hic φάντασμα, dici volunt, & Angl. verſio utrumque uno *Spiritûs* nomine expreſſit. Syr. verò & Ar. روح habent, & Perſ. جان i. e. *Genius*. v. 35. *Opem prætergreſſos*] ad verbum, *manum prætergreſſos, è manu egreſſos*, i. e. *tanquam inſanabiles relictos*. Quanquam hic mendum ſuſpicer.

CAP. XV.

ver. 24. *Oves quæ aberrarunt*] Gr. πρόβατα ἀπολωλότα, *oves quæ perierunt*, & certè Perſicus hic apto utitur vocabulo quod & *errantem* & *pereuntem* notat: Eſt enim compoſita vox à گم *perditio* & راه *via*, ideo ſæpe priori tantùm utitur, ut Mat. 10. 6. & cap. 18. 12. quod ſatis eſt ad Gr. ἀπολωλὸς exprimendum, & rectè ibi *ovis amiſſa* redditur. v. 27. *Et vivunt*] *Additamentum* hoc eſt, neque tamen hujus ſolius, ſed *Syri* interpretis.

CAP. XVI.

ver. 23. *O infidelis*] Notandum eſt Perſicum hunc interpretem (quiſquis fuerit) ea quæ ad *D. Petri* laudem & honorem ſpectant multum verbis ornare & amplificare, ut paulò antè v. 18. Chriſti verba ita περιφράζει, *Tu es Petra religionis meæ, & fundamentum eccleſiæ meæ, ſuper te extruetur*. Ea vero quæ ad ipſius vituperium & reprehenſionem dicuntur valde minuit & extenuat, ſi hic *pro Satana*, *infidelem* poſuerit. Ego verò non dubito quin locum hunc rectè ſatis verterit, nam Marc. 8. 33. diſerte habet اي شيطان *O Satana*, & Syrus quē ſequitur habet utrobique ܣܛܢܐ, & eo probabilius eſt locum hunc (ut multa alia) à ſcribâ depravatum eſſe, quia utriuſque vocis شيطان & ايمان terminatio eadem eſt, & aliquæ literæ communes.

CAP. XVII.

Ver. 15. *In quem dæmonium poteſtatem obtinet*] Gr. σεληνιάζεται, Syr. ܐܝܬ ܠܗ ܒܪ ܐܓܪܐ *eſt ei filius tecti*, & ſic c. 4. 24. ſimilis locutio, ubi in alia verſione Perſica redditur خداوند بام *dominus tecti*. De nominis hujus ratione video doctos viros *Tremellium, Fullerum, Lud. de Dieu* multùm inter ſe diſſentire.

Tremellius *filium agri* vertit, quod meritò ab aliis exploditur. Ludovic. de Dieu hæc habet, *Filius tecti vocatur ipſe ſpiritus lunaticus gaudens tectis, ac ſupremis ædium partibus.* Fullerus (velut ἐκ διαμέτρου oppoſitus) ſic dici putat *quia tecta fugitaret, & procul à domibus, & locis habitatis (ſolitudinem quærens) verſaretur.* Mihi aliud in mentem venit, quod Lectori perpendendum offero. ܒܪ hîc (ut ſæpe alias apud Syros, & בן Hebr. & Arab.) *incolam, poſſeſſorem* (ut à Perſ. etiã redditur خداوند *dominus, poſſeſſor*) ſignificat. In Scripturis verò homo dæmone corruptus impuri ſpiritus *domicilium* eſſe dicitur. Locus ille, Mat. 12. 43. clarè hoc indicat, ὅταν ἀκάθ. πνεῦμα, &c. *Cum immundus ſpiritus exierit ab homine, ambulat quærens requiem--dicit revertar in* Domũ *meam unde exivi & aſſumit ſecum 7 alios ſpiritus, & habitant ibi*, ſic Luc. 11. 24. En *domum & incolas*. Hinc Dæmoniaci vulgò *Poſſeſſi* dicuntur, quia eos malus ſpiritus velut domum ſuam incolit & poſſidet. Hinc toties in ſacris literis dæmonia *ingredi, exire, reverti* dicuntur, planè ut dominus in ſuas ædes. Itaque خداوند بام i. e. *tecti dominus & poſſeſſor* ſeu *incola* ſpiritus impurus dicitur, non tamen quivis, aut quovis tempore, ſed is demum qui in miſero homuncione manſionem ſuam habet, ibi velut *ſub tecto* degens. Cogita an non ob ſimilem rationem Syris dæmonia ܥܡܘܪܐ vocentur à ܥܡܪ habitare, ut apud Arabes سكينة non tantùm de Dei præſentiâ (quæ Hebr. שְׁכִינָה eſt) ſed de malo etiam Genio ſeu ſpiritu inhabitante exponitur. v. Kamus. & Cl. Golium in الّت. Cur vero ܐܓܪܐ & بام i. e. *tectum* & ſuperior ædium pars nominatur? Nimirum domini & incolæ in eâ parte plurimum gaudebant, ibi *ambulare, colloqui, cubare* ſolebant, ut etiam hodie moris eſt in Perſiâ & calidioribus Orientis regionibus. Hinc teſte Hieronymo *tecta* domorum peculiariter δώματα dicebantur, quod liquet etiã ex variis V. & N. T. locis. Hæc à me *quæſita* magis quàm aſſerta in medium protuli, veriora monſtrantem ſequi paratus. v. 25. *Corpus perdat*] Nimis à Gr. & Syro diſcrepat, apud quos ſic habetur, *qui voluerit animam ſuam ſervare perdet eam*; cum quibus convenit Perſicus: nam تن eſt *corpus*, ſed ſæpiſſimè ponitur pro Gr. αὐτὸς, *ipſe*, ſic Marc. 5. 34.

CAP. XVIII.

Ver. 6. *Dignus eſt cui lapis*] Luc. 17. 2. hic vertitur بهتر مي بود *melius eſſet, ut* &c. rectiſſimé. Eadem eſt hic, & illic Syriaca vox ܦܩܚ, quæ aliquando Perſicè redditur per بهتر *melius*, aliquando per لايقست, *aptum, conveniens eſt*, quomodo ſi hic verteretur proximè accederet ad Gr. συμφέρει, viz *Conveniret ei ut lapis* &c. v. Marc. 9. 42. ver. 10. *Angeli cum illis--videbunt*] Inſignis diſcrepantia tum à Gr. tum Syr. verbis, quæ tamen facilè tolli poteſt. Nam vocula ب redundat, (ut alibi,) quâ neglectâ ſic locus hic verti debet. *Angeli eorum omni temp. vultum patris m. qui in cœlis eſt vident.* ver. 25. *Venditum eſſe*] ſeu *venum dari*.

CAP. XIX.

Ver. 22. *Non evenit ei relinq.*] *Animus ei non erat relinquere*, vel magis ad verbum, *in cor ejus non venit ut relinqueret*. v. Marc. 10. 2.

ver. 29. *Decuplam mercedem*] Imò *centuplam*, ut Gr. ἑκατονταπλασίονα & Syr. ſic Marc. 10. 30. ubi Perſ. rectè habet يكي در صد, itaque hîc etiam repone صد pro ده, 100 pro 10.

CAP. XX.

Ver. 18. *Mortem ei adjudicabunt*] vel, *eum morti adjudicabunt*, juxta Syr. nam الزام كردن apud hunc interpretem eſt *reum facere* & *damnare*. v. Marc. 12. 41. & alibi. ver. 19. *Eum in manus plebis tradent*] Gr. τοῖς ἔθνεσι, Chriſtus intelligit *Gentes* à Judæis diſtinctas, & ſic Latini interpretes Gr. Syr. & Arabici textus. At عوام quo Perſicus utitur (quod ejuſdem omnino originis eſt cum voce Syriacâ) ita redditur ac ſi plebem & vulgus Judæorum etiam denotaret, de quo monendum putavi Lectorem, nam ſæpiſſimè hæc apud Perſicum confunduntur. Verum eſt عوام aliquando ſignificare *plebem & populum Judaicum*, ut cap. 27. 20. Sed hîc, & Marc. 10. 33. & quam plurimis aliis in locis aliter intelligendum, pro *Gentibus*, ut dixi, à Judæis ſejunctis.

ver. 28. *Animam ſ. pro ſalute m.*] Gr. ψυχὴν α. λύτρον ἀντὶ π. Arab. ليبدل نفسه *ut commutaret animam ſ.* &c. Multùm notandæ ſunt voces apud Hebr. & alios Orientales quibus λύτρον exprimitur: nam ad intelligendum grande ſalutis noſtræ & *redemptionis myſterium* plurimum conferunt. *Syr.* vox hîc & 1 Tim. 2. 4. eſt ܦܘܪܩܢܐ pro qua Perſ. hîc adhibet عوض خلاص. عِوَض idem eſt quod Gr. ἀντάλλαγμα, & pro eo ponitur, Mat. 16. 26. *res ſc. quæ pro aliâ viciſſim datur.* خلاص pro פִּדְיוֹן Ex. 21. 30. Num. 3. 49, 50. & alibi ſæpe, cùm igitur utrumvis ſeparatim hoc notent, multò magis hîc conjuncta. *Hebr.* maxime uſitata ſunt פִּדְיוֹן, כֹּפֶר, & גְּאֻלָּה. *Perſis* كفارت, فدي, خلاص, عِوَض quæ illis cum *Arabibus* communia ſunt, & *Hebraicis* valdè affinia.

CAP. XXI.

ver. 7. *Veſtimentum ſuum Jeſus*] At Evangeliſta (quem reliqui interpretes ſequuntur) non Jeſum ſed diſcipulos ejus hoc feciſſe narrat, ſic tamen Perſicus vertit etiam Marc. 11. 7. ver. 9. *Hoſanna id eſt, Laus*] In laudem & hono- Chriſti hæc dicta & facta fuiſſe non eſt dubium, & ob hanc rationem forſan H- *ſanna laudem* ſignificare dicit. Quid propriè ſonet notum eſt è Pſal. 118. הוֹשִׁיעָה־נָּא i. e. *libera obſecro* (ubi in הוֹשִׁיעַ eſt alluſio ad *Jeſu nomen* inde ductum) & Perſicus ibi interpres rectè vertit فرج ده *liberationem* vel *ſalutem da*. Judæi *ramos palmarum* in feſto Tabernaculorum geſtari ſolitos n- hoc vocant, & *diem ſeptimum* feſti Hoſanna magnum: ſi igitur frondes, qu- Laus etiam, & feſtæ acclamationes eâ voce denotentur? Ut ὡσαννὰ ab H- voce differt, ita reliquæ linguæ illam corrumpunt & variè efferunt. v. S- Arab. Perſ. At Joh. 12. 13. in Perſ. codice omittitur.

CAP. XXII.

In puncto ſermonis] Gr. ἐν λόγῳ, & ſic Syr. atque ita Perſ. vox كلمه L- 11. 54. *dictum* redditur. v. 30. *In reſurrectione conjugium non eſt*] Liberius- dem hunc locum vertit, ſed tamen eleganter Chriſti verba παραφράζει, & for- hanc ob cauſam, quia religioni quam *Perſæ & Muhammedani* profitentur, & - rum ſententiæ de ultima hominis *felicitate*, hic maxime locus adverſatur. No- mum eſt Muhammedem ſuis *poſt hanc vitam* polliceri *uxores*, & *mulieres* fo- elegantiſſimæ, auro, & gemmis, & ſericis veſtimentis indutas, & ſuper pulvi- bus in Paradiſo recubantes, ut ipſe loquitur *Sur.* 18. & 76. & alibi: poſt lo- hac de re ſermones illud epiphonematis loco ſubjungit, نعم الثواب, *O* *vem retributionem!* Meritò igitur hîc Perſa Chriſti verba paulò fuſiùs exp- ut vecordi eorum opinioni, & ſpei divinum hoc oraculum opponeret.

v. 39. *Proximum veluti oculum*] Græ. ὡς σεαυτὸν, *ſicut teipſum*, & Syr. *ut animam tuam*, & Perſa plerunque habet جان *animam*, ut cap. 19. Marc. 12. 31, 33. &c. ubi Lat. *teipſum* (& rectè quidem) vertit. Solent vero -entales *oculum* pro *ipſa perſona*, ſeu *rei eſſentia*, quod apud *Arabes* uſit- mum eſt, ponere. Ut Hebr. עצם (*os* vel *corpus*) pro re ipſa frequenter ſu- vide Joſ. 10. 27. & Gen. 7. 13. ubi Arab. بذات *in eſſentia*. Ita Arabes & - ſæ *oculum* accipiunt. Exempla obvia ſunt è quibus facilè loci hujus interpre- onis cauſa, & ratio diſcernatur. v. 46. *Procaciter adortus eſt*] Vel, -- *au- ſus eſt*: phraſis hæc frequens eſt, & Marc. 12. 34. eadem verba habes, ubi ve- *nemo auſus eſt* &c. ſic Luc. 12. 40.

CAP. XXIII.

Ver. 23. *Hæc oportet vos facere, non illa*] vel Perſici interpretis, vel ſcriba- gnum hic erratum eſt; nam verbum quod reſpondeat τῷ ἀφιέναι (i. e. *omi-* prorſus omiſit, quod tamen ſenſus maximè poſtulat, alioqui Chriſto contra- qui utraque præſtari voluit. Itaque كذاريد vel tale quid, quod *omi- di* ſignificationem habet, hic poſt انها ponendum eſt. Quòd ſi nihil - velis, ſenſus longè ſanior erit, ſi verba *per interrogationem* legas, viz. *hæc* - *portet facere, non illa?* quod quidem Luc. 11. 42. (ubi locus huic germanus - tur) fecit Lat. interpres, Utinam verò errato huic obtegendo velum iſtud - ficeret.

CAP. XXIV.

ver. 6 *Unicâ vice*] vel, *primâ vice* (i. e. nondum, οὔπω) erit finis.

Uſque electos etiam] Quanquam mihi feſtinanti quædam neceſſariò præter- ſint, hîc tamen monere libet duo verba اكر توانند i. e. *ſi poſſent*, εἰ δ- τὸν, (quæ habentur Marc. 13. 22. ubi idem ſermo eſt) hîc etiam inſeri debere, - qui interpretatio hæc minus ſana erit. ver. 37. *De diluvio notitiam habuerunt*] Hoc inter *Additamenta* illa de quibus in Præfatione monui, rec- dum eſt. Annon *Noam præconem*, & futuræ calamitatis vatem habuerunt - ſus hîc eſſe videtur, diem quo venturum eſſet diluvium neminem præſcivi- ſic optimè convenit cum verbis Chriſti de die judicii, verſu præcedente, *diem* - *horam nemo ſcit*. Sed reverâ præferenda eſt alia loci hujus interpretatio, - *luvio nullam rationem*, ſeu *conſiderationem habebant*: nam phraſis quâ hîc - وقوف داشتن eſt ad verbum, *conſiderationem habere*, ſeu *animum rei* - *dere*, atque ita Perſicus verè & eleganter hunc Evangeliſtæ locum expon- quanquam Noachus de diluvio venturo eos admoneret, imò *in conſpectu eoru-* *cam extrueret*, minimè tamen animum advertebant: ſed prædicantem ſuſque - habebant. Confer hæc cum verbis D. Petri, 1. epiſt. c. 3. 20. & judica.

CAP. XXV.

ver. 23. *Majus hoc meritus es*] Multum à Gr. & Syr. differt, neque certè *meritum*, ſed convenientem, & congruam cuique ſeu *pœnam*, ſeu *mercedem* - ficat, v. paſſim. ver. 34. *prædeſtinatum*] معد *paratum* ſignificat, u- verbum illud quod hîc immediatè ſequitur; ſolet enim ut ante dixi, duo *ind-* vocabula unius loco crebrò ponere. (v. 41.) Arab. etiam habet hanc ipſam - معد, & à Lat. interprete *paratum* bene redditur.

CAP. XXVI.

ver. 7. *Unguentum Galiæ*] Sic etiam in titulo hujus Sectionis, & Luc. 7. - alibi, *Galiam* appellat. Evangeliſta dicit fuiſſe βαρύτιμον *pretioſum*, & - *aromaticum*, quæ duo hoc unum Galiæ nomen comprehendit, & includit: غاليه ſignificat unguentum maximè *odoratum*, notat etiam *rem charam* & *pretioſam*, & hinc Galia nomen habet apud Arabes, tum ob *odorẽ* tum ob *pretiũ*. v. - 3. ubi dicitur نردين *nardus*, &c. v. 31. *Duplici animo eritis*] A- dubius & hæſitans, à Perſis eleganter دودله dicitur, i. e. *duo corda*, vel (- vertitur) duplicem animum habens, & دودله شدن eſt *ambigere* & - *re*, quod de iis aptè uſurpatur, qui perſecutione ingruente animo diſtrahu- certi quam viam eligant, & Chriſtum ſequantur necne. Talis à D. Jacobo -

appellatur, c.1.9 cum quo Perſica vox omnino convenit. Idem διακρινόμενος dicitur, i.e. juxta Arab. *dubitans* & *animo diviſus*. Utrumque Perſico vocabulo comprehenditur. Syriacam vocem, quæ Gr. σκανδαλισθῆναι reſpondet, Perſicus variè interpretatur, ut ſuprà dictum, & clariùs Marc.11.23. Luc.17.1. Jo.6.61. patebit; præcipuè verò Mat.18.6,7. qui locus hujus ope corrigi & explicari poteſt. ver.41. *Corpus meum*] Differt à Gr. & reliquis omnibus interpretibus, qui pronomen non addunt, neque de Chriſto, ſed potius de diſcipulis ejus verba intelligenda ſunt; ſic tamen etiam Marc.14.38. vertuntur. ver.75. *Peccatum ejus remiſſum eſt*] Hoc etiam interpretis Perſici aſſumentum eſt, ut multa alia.

CAP. XXVII.

ver.32. *Angariarunt.*] Syr. Arab. & Perſa hîc utuntur verbo ejuſdem originis, ſignificationis, & literarum (ſcil. سخر) quod eſt *compellere*, & *vi adigere*. Interpretes Latini ſingulis in locis illud verbo *angariandi* reddiderunt, quod ſanè improbari non debet. Licet enim *peregrina*, & *Perſica vox* ſit, Græcis tamen & Latinis in uſu eſt, pro *cogere*, *Angarorum* ſcil. & regiorum apud *Perſas* miniſtrorum more. Propriè quidem *equi & jumenta* (τοῦτο τὸ δράμημα τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι Ἀγγαρήϊον, inquit Herodotus lib. 8.) at apud Ulpianum etiam *naves*; apud Evangeliſtas verò *Homines*, ſæpè dicuntur *Angariari*. Ἄγγαρος λέξις Περσική, inquit *Heſychius*, quod etiam alii ſcriptores ſatis teſtantur.

MARC.

CAPUT I.

Ver.2. *in Iſaiah propheta ſcriptum eſt*] Non ſunt *Iſaiæ*, ſed *Malachiæ* verba quæ immediatè ſequuntur, & duorum prophetarum vaticinia hîc conjunguntur: ideoque Evangeliſta habet, ἐν τοῖς προφήταις, ſine ullius nomine. Syrus tamen quem hîc ſequitur Perſicus *prophetas* omittit, & Iſaiæ nomen inſerit, imo ſic etiam *Vulg. Lat.* Igitur vel ſic antiquitùs legebatur, vel interpretes iſti reſpexerunt locum Matth.3.3. ubi Evangeliſta Iſaiam prophetam citat, hujus Malachiæ teſtimonii nullâ mentione factâ, quod tamen cap.11.10. legitur. vide Luc.1.76. & 77. ver.4. *Johannes, i.e. Jahja*] Sæpè interpres hoc *Baptiſtæ nomen* cum altero illo quod à Syro accepit, conjungit. Sic Mat.3.1. *Jahja quem* (inquit) *Johannem appellatur*. Pleniùs verò Joh.1.6. *nomen ejus* Johannes, *Perſicè autem* Jahja *vocatur*. Quod non ita intelligendum eſt, quaſi hujus linguæ proprium nomen eſſet, nam certum eſt Perſas illud ab Arabibus accepiſſe, (diſertè enim *in Alcorano* hoc nomine appellatur Sur.3.) quod interpres hîc agnoſcit. Luc.1.tit.ſect.quartæ, *Johannes* (inquit) *ſignificat miſericordiam Dei, cum verò* (بلغت عرب) *ſermone Arabum* Jahia *appellant*: quod nomen ab altero, punctorum mutatione, originem habuiſſe videtur. ver.13 *à ſpiritibus impuris*] Gr. ἦν μετὰ τῶν θηρίων. Sic Syr. & Arab. at Perſicus, *pro beſtiis, dæmonas* ſubſtituit. Interdum quidem per beſtias & feras, diabolos allegoricè exponi haud nego, at hîc veriſimiliꝰ eſt eum Synonyma more ſuo conjungere, & poſt *Satanam, impurũ ſpiritum* explicationis gratiâ addere. Pro verbis autem illis, καὶ ἦν μετὰ θηρίων (quæ hîc non redduntur) ſupple وبود بحيوانات. Sic in Levit.26.22. ubi Gr. θηρία, Perſ. habet حيوانات Syr. ſimiliter (ut hîc etiam) ܚܝܘܬܐ. ver.24. *Quid opus eſt tibi Jeſu*] vel, *quod negotium eſt tibi?* Sic cap. ſequenti v.7. بكار خود برو *ad negotium tuum abi*. cap 5.7. habes eadem verba etiam ab impuro ſpiritu prolata, τί ἐμοὶ καὶ σοί; ubi Lat. interpres, *quid negotii habes mecum?* & Luc.4.34. & Jo.2.4. — چه كار داري با من *quid negotii mecum habes mulier?* ſæpiſſimè enim hæc formula occurrit, pro qua Ar. plerunq; ما بالك *quæ voluntas*, vel *quis animus eſt tibi*, interdum ما لك ولي. v. paſſim. ver.27. *Authoritati ſimilis eſt*] vel, *cum authoritate verſatur*, ſeu *manet*. Sic enim ماندن ſignificat, atque ita aliis in locis vertitur, ut cap.6.2. در تعجب ماندند *cum admiratione manſerunt*. Et cap.6.51. cum ب, quod propius accedit ad hunc locum.

CAP. II.

Ver.4. *Per feneſtram*] Evangeliſta dicit eos tectum nudaſſe & perfodiſſe, quod tamen Perſ. روزنه appellat. Sic verò dicitur quivis locus in domo, روز *diem* & lucem admittens, & hîc feneſtra ſatis aptè redditur, nam Latinis etiam oſtium, & quivis aditus aliquando feneſtra dicitur. ver.15. *Matthæum ſequebantur*] Imò potiùs Jeſum quàm Matthæum ſequebantur. Sed facilè agnoſces hîc in Perſico textu erratum eſſe quod etiam facillimè tolli poteſt, ſi pro متي ſcribas مي, quod *temporis nota*, non *hominis nomen* eſt, & ſequenti ſtatim verſu, imò ſæpè in hoc capite, & alibi millies occurrit, verbis præpoſitum. Sic igitur lege دنبال او مي امدند, *eum ſequebantur*. Hoc ſi admittas (quod ut opinor, negari non debet) diſcrepantia omnis ſublata eſt.

CAP. III.

Ver.22. *Amici ejus*] Gr. οἱ παρ' αὐτοῦ, quinam verò hi fuerint incertum eſt. Syr. habet ܐܚܝ̈ܢܘܗܝ *conſanguinei ejus*, at Anglicana verſio cum Perſica conſentit, in margine verò habet *cognatos*: iidem fortaſſe Johan.7.3. برادران qui dicuntur. ver.22. *Ex intellectu ſuo exceſſit*] Gr. ἐξέστη. Multum locus hîc interpretes torſit, & à nonnullis eorum viciſſim tortus eſt. Videat Lector annon ex his quæ dicturus ſum lucis aliquid ei accedere poſſit. Quidam hoc *per ſimulationem* dictum putant, ut eo prætextu Chriſtum è turba eriperent, cui ſententiæ, haud quidem probabili, favet tamen Maldonatus. Illud affirmari poteſt nullam neceſſitatem aut cauſam hîc eſſe cur per verbum ἐξέστη, *amentiam*, aut *inſaniam*, multo minus *furorem* (ut vet.Lat. tranſtulit --- *in furorem verſus eſt*) intelligamus. Haud ſane credibile eſt (licet impii ſcribæ eum *dæmonium habere*, & μαίνεσθαι Joh.10.20. dixerint) *amicos Chriſti*, inter quos etiam *mater* ejus nunc adfuiſſe putatur, eum pro inſano aut furioſo habuiſſe. Quare commodâ interpretatione leniendæ ſunt phraſes illæ (*extra mentem ſuam exiit*) ut Syrus, & (*ex intellectu ſuo exceſſit*) ut Perſicus vertit. Chriſtus turbæ docendæ, ægrotis ſanandis, dæmoniis ejiciendis intentus, ne comedendi quidem tempus (ut refert Evang.) habebat. Itaque ſui velut oblitus videbatur, & eorum quæ ad corpus & vitam ſpectant, curam abjeciſſe. Solent verò *extatici* per plures dies inediam pati, ut Act.9.9. *Paulus* cœleſti viſione & voce attonitus, per triduum neque comedebat neque bibebat; & *Pſaltes* in vehementi angore conſtitutus queritur ſe oblitum fuiſſe comedere panem, Pſal.102.4. Longam verò abſtinentiam ſequi ſolet ἔκλυσις & ἀφωνία, & *animi deliquium* (v. quæ de Jonathane dicuntur, 1 Sam.14) quod nunc Chriſto accidiſſe amici ejus cenſebant, ſi *Arab. interpretem* ſequamur, qui ἐξέστη ita reddit ساهي القلب, *in deliquium cordis incidit*, ut in *Waltoniana* editione vertitur, melius certè quàm in *Romana* (*vecors eſt*); nam سهي ſignificat, *oblitus eſt, neglexit*. Sæpè ἐξίστασθαι in S.S. dicuntur, non mente & intellectu privati, ſed rei alicujus admiratione perculſi. vide Act.8.9,13. & cap.9.21. ſæpè vehemens animi intentio intellectum, licèt non tollat, abſtrahit tamen, ita ut homines *extra ſe rapi* & res ad victum & vitam ſpectantes minimè intelligere, aut animadvertere videantur. Liceat unum exemplum huic loco accommodare. *Socrates* (ut refert Gellius noct.Att.l.2.1.) *perdius & pernox ſtare ſolitus eſt à ſolis ortu ad ſolem alterum orientem --- tanquam quodam* ſeceſſu *mentis*, &c. Annon de ſapiente illo (quanquam ab inſania remotiſſimus erat) dici poterat ἐξέστη; & ſi amici ejus ex humanitate & benevolentia eum κρατῆσαι (ut hîc loquitur Evang.) *prehendere*, & ad cibum ſumendum cogere voluiſſent, ecquid mirum fuiſſet? Mihi certè hujuſmodi interpretatio placet, quæ haſce locutiones duras apud Syrum & Perſicum & alios interpretes molliat, quibus ſe offendi quidam, & olim, & nuper profeſſi ſunt.

CAP. IV.

Ver.40. *Quid me terruiſtis?*] Imò diſcipuli territi & conſternati ſunt, non Chriſtus, quod affirmare valde abſonum & indecorum eſſet: longe rectiùs Matth.8.26. ubi de hac ipſa re ſermo eſt چرا ترسيديد *quid timuiſtis?* & hîc proculdubio ita legendum eſt. Locus ſane corruptus eſt, ſed ſcribæ potiùs quàm interpretis vitio.

CAP. V.

Ver.13. *Extra ſe cucurrerunt*] Confer hunc locum cum Mat.8.32. & Luc.8.33. videbis hîc quædam *deeſſe*, & quædam etiam *redundare*.

CAP. VI.

Ver.1. *In eum crediderunt*] Longè aliter Evang. ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ, & Syꝰ: non dubito quin aſſentiaris legendum eſſe كرديدند (nullâ pænè mutatione) & ſic omninò convenit cum Gr. *ambulabant cum eo*: habes hanc ipſam phraſin de diſcipulis Jeſum ſequutis, Joh.6.66. باوي نمي كرديدند οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Ver.9. *Calceos odio haberent*] Odioſa fortaſſis Lectori videatur hæc interpretatio, quæ Chriſti verbis, & loci hujus ſenſui, & cæteris interpretibus repugnat. Juſſit Chriſtus diſcipulos iter capere ὑποδεδεμένους σανδάλια i.e. (ut vulg. Lat. vertit) *calceatos ſandaliis*, ita Syr. ܕܢܣܐܢܘܢ *ut calcearentur ſandaliis*, & Arab. احذية في ارجلهم. Quæ igitur tam inſignis diſcrepantiæ cauſa fuit? rationem breviter edam. Perſicus hîc Syrum ſequi voluit (ut ex ipſo ejus errore manifeſtum eſt) verum ut in LXX. Interpretum verſione graviſſima errata ſæpenumero contigerunt, ob voces quaſdam malè acceptas (quæ literas quidem eaſdem, vel ſimiles, at ſignificationes toto cœlo diſtantes habent) idem hîc accidit. Nam Syr. ܣܢܐ eſt *odio habuit*: item ܣܐܢܐ eſt *calceus* (& Chald. סְאֵן Exod.3.5.) quod cum ܡ præpoſito ſæpiſſimè occurrit. v. Luc.15.22. Joh.1.27. v.Joh.15.25. ܣܢܐܘܢܝ *odio hab.* & Epheſ.6.15. ܣܐܢܘ *calceate*: utraque vox iiſdem literis conſtat. Ut verò propiùs accedam, & rem quaſi manu palpandam exhibeam, Matth.24.10. habes ܢܣܢܘܢ *odio proſequentur*, & hîc ܢܣܐܢܘܢ *calcearentur*: ecce autem quantilla differentia! Perſicus igitur non ſatis hîc oculatus unum pro altero accepit, notabili ſanè errore; quem tamen ut aliquantulum excuſemus, dici poteſt illa Chriſti verba reſpexiſſe quibus prohibet diſcipulos calceos ſecum ferre. v.Luc.10.4. *Nolite portare ſacculum, neque peram, neque calceamenta*. In cujus loci expoſitione interpretes quidam eodem ferè modo, quo hîc Perſa, falluntur. Sed verba in ſpeciem pugnantia è Matth.10.10 *conciliari*, ut opinor, poſſunt. Nam ibi legimus, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, & vox δύο ad ſequentia referri videtur. Chriſtus non *nudis pedibus* (ut aliqui putant) diſcipulos incedere voluit, ſed vetat futuri ſollicitos plures tunicas, & calceamentorum paria ſecum portare. Sic Juvencus,

Nec geminas veſtes, nec plantis tegmina bina.

CAP. VII.

Ver.4. *A foris* empta] In Perſ. & Syr. textus Latinâ verſione vox (*empta*) inſeritur, quæ vereor ne erudito Lectori multum diſpliceat, nam omnino ab hoc loco aliena eſt, neque lucem aliquam miniſtrat, ſed à vero ſenſu animum legentis abſtrahit, ut ex ſequentibus facilè patebit. Evang. verba ſunt ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσι. quæ optime exprimunt Judæorum traditionem & conſuetudinem, & rectiſſime Syr. & Perſ. hunc locum verterunt; ut etiam vet. Lat. (*à foro*) nude & ſine ulla interpolatione. Non enim de rebus in foro emptis, ſed *de hominibus à foro redeuntibus* verba intelligenda ſunt. Etiamſi nihil emiſſent, tamen juxta placita τῶν πρεσβυτέρων, neceſſe erat à foro revertentibus manus lavare. Ratio hæc erat, quia in forum prodeuntibus multa obvia erant (tum homines, tum res venales) e quorum contrectatione facile polluerentur. Ideò ut refert *Maimonides, Solebant Phariſæi ad latera viarum incedere*, ut ſic (עמי הארץ) *populi terræ, ſeu plebeiorum contactum in plateis, ne contaminarentur, melius vitarent. Domi* quidem manentibus difficile erat pollutionem vitare, *in foro* autem pæne impoſſibile judicabatur. Ideoque ex ſeniorum traditione neceſſe erat non tantùm Phariſæis, ſed etiam cuivis plebeio (unde etiam hic Evang. poſtquam dixiſſet Φαρισαῖοι, addit κỳ πάντες Ἰουδαῖοι) à foro venientibus, ſive aliquid emiſſent, necne, lavari. Imò *Druſius* & alii ex hoc loco, & verbo *βαπτίσωσι*, probare contendunt à foro redeuntes *totum corpus* lavaſſe ſolitos. Lege quæ de Judæorum lotionibus Cl. & doctiſſimus Pocockius obſervavit, & facile mihi aſſentieris vocem (*empta*) hoc loco omitti poſſe, cui (ut puto) inſerendæ occaſionem dedit *Arab. interpres.* ver. 11. *Ut vobis miniſterium præſtem*] Si Perſicus interpres minùs rectè locum hunc exponat, & quid ſit juramentum ſeu votum Κορβᾶν haud ſatis intellexerit, facilius ei ignoſci poteſt, cum alii quamplurimi in ejus explicatione à vero deviarint. Doctiſſimi Viri *Pocockius* & *Capellus* hac de re multa obſervarunt. Rem paucis accipe. *Corban* eſt *munus* Deo conſecratum, quod in privatam alicujus utilitatem convertere illicitum fuit: erat etiam *juramenti* ſeu *voti contracta quadam formula.* Corban *eſto quicquid mei te juvare poſſit,* ut Chriſtus hìc loquitur, Κορβᾶν (ὅ ἐςι δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμῦ ὠφεληθῇς, quaſi plenius diceret, *è rebus meis utilitatem aliquam capere tam illicitum tibi eſto, quàm* Corban, *i.e. donum Deo conſecratum in tuos uſus convertere.* His animadverſis facile erit à Chriſto *diſputata* intelligere. Jubet Deus *parentes* honore afficere, & ſi *egentes* fuerint ſublevare. Ingratus aliquis *filius* (avaritiâ aut aliâ cauſâ ſtimulante) jurat, & voto *Corban* ſe obſtringit, egenti patri *nihil ſe daturum.* Quid igitur hìc faciendum? Reſpondent *Scribæ*, Mandatum potiùs quàm ſacroſanctum illud juramentum violandum. Unde clare ſequitur illud *Concluſionis* loco à Chriſto illatum, ἀκυρ. τὸν λόγ. Θεῦ τῇ παραδ. *Traditione veſtrâ irritum facitis Dei mandatum.* Notandum voto hoc obſtrictos non ſemper bona ſua Deo voviſſe, & conſecrâſſe, (ut multi exiſtimârunt) ſed apud ſe retinuiſſe, alii tamen (cui nunquam benefacere decreverant) *haud profutura,* nec magis ei communicanda, quàm ſi conſecrata, & alienis uſibus prorſus interdicta fuiſſent. Hæc *ſummatim dicta* in Judæorum libris, & doctorum ſcriptis fuſiùs differuntur.

CAP. VIII.

ver. 12. *Jeſus quietem cepit*] Sic etiam cap. 7. 34. *quievit,* آسود, at Gr. ἐςέναξε, error quidem eſt Perſici interpretis, ſed eo magis excuſabilis, quia labi hic facillimum erat, nam *unum iota* differentiam hanc peperit, ܐܬܬܢܝܚ eſt *quievit,* at ܐܬܬܢܚ *ingemuit,* ἐςέναξε, exemplum habes Mat. 26. 45. *dormite & requieſcite,* ubi vides hanc Perſicam vocem & Syriacam *Jud* intermediâ auctiorem.

CAP. X.

v. 19. *Peccatũ ne committas*] Gr. eſt μὴ μοιχεύσῃς, pro quo Perſa habet كناه مكن peccatum ne facito, *genus* pro *ſpecie* ſumens: ſic ſupra v. 12. hujus cap. در كناه باشد *in peccato erit,* ubi Gr. μοιχᾶται. Mat. 19. 9. فساد quod *ſpurcitiem* & *corruptelam* notat, ſpecialiter pro *adulterio* ponitur: etiam apud Evang. ἁμαρτωλὸς pro adulterâ, v. Luc. 8.37,39. alibi verò planius habet زنا مكن, ut Mat. 19. 18. *adult. ne committas.* ver. 22. *Non ferret relinquere*] Hæc de ſuo addit, quæ neque Gr. neq; Syr. habet. v. 30. *Omnia anxietas & ægr.*] Nil tale habet Gr. vel Syr. neque hoc dicere voluit Chriſtus, ſed potius fidelem Chriſtianum inter *perſecutionum ærumnas & anxietates,* pro rebus Evangelii cauſâ relictis centies majori emolumento & *ſolatio, & poſt hanc vitam æternâ* fruiturum, ut rectè ſatis Perſicus int. apud Matth. Chriſti verba reddit, cap. 19. 29. quæ hic nimis *diſtorquentur.* μετὰ διωγμῶν, i. e. في الشدايد, *inter tribulationes & perſecut.* ut rectè Arab.

CAP. XI.

ver. 17. *Emiſtis & vendidiſtis*] verba hæc neque apud Evang. neque Prophetam habentur, nec Syrus aut alius quis interpres, imò neque ipſe Perſicus ea adjecit Mat. 21. 13: at Luc. 20. 46. poſt *ſpeluncam latronum* additur مقام طراران *loc° crumeniſecarũ,* ſic n. Ar. طَرَّار βαλαντιοτόμος.

CAP. XII.

ver. 42. *Duos glomos fili*] Locus inſigniter depravatus. Gr. verba ſu δύο λεπτὰ, quæ Perſ. reddit دو كروهها ريسمان, ſic Luc. 21. 2. Eadem & G & Perſica verba ſunt: at Luc. 12. 59. τὸ λεπτὸν, pro quo Perſicus habet quod in hâc linguâ ſæpiſſimè pro *minutulo nummo* uſurpatur. ريسمان eſt & ſic *Latinus interpres* hic vertendum eſſe judicavit. كروهه etiam eſt πολύσημος. Fateor me MSS. exemplaribus deſtitutum iſtic hærere, & quanq multa divinare poſſem, mallem tamen *vera* ab aliis diſcere, quam dubi incerta proferre.

CAP. XIII.

ver. 34. *Ut janua ſemper clauſa eſſet*] Sic quidem ſonant Perſica verba. v. 11.7. & Joh. 20. 19. at Evangeliſtæ verba ſunt τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρη Mihi videtur hujus loci *ſenſum dimidiatum* reddidiſſe: Nam duplex ja officium in Evangelio refertur, Primò, oſtium furibus & *alienis clauſum* dili cuſtodire, Secundò, *Domino pulſanti ſtatim reſpondere & aperire.* v. Joh. & hoc à nobis Chriſtus potiſſimum exigit, Luc. 12. 36. *Sitis ſimiles expecta Dominum ſuum--ut cum pulſaverit ſtatim aperiant ei.* Syrus hic habet, *præcepit,* ܕܢܗܘܐ ܥܝܪ, *ut vigilans eſſet,* i. e. paratus Domino pulſa ſpondere & fores recludere, ut apud Malach. prophetam cap. 2. 12. ענה *vigilans & reſpondens.*

CAP. XIV.

ver. 65. *Teipſum libera*] verba hæc ab Evangeliſtâ ſemel, à Perſâ bis runtur, hic ſc. & cap. ſequenti v. 19. utroque in loco convitia & ſco Chriſto ingeruntur, at hujus dicterii nulla iſtic apud *Gr.* vel *Syrum* mentio ha

CAP. XV.

ver. 43. *Joſeph-- Boulentes dictus eſt*] Gr. Ἰωσὴφ εὐσχήμων βο Syr. *honorabilis Senator:* at notandum Βυλευτῦ nomen à Syro retineri, quod aliud *Joſephi nomen* eſſe credidit, atque ut illud Mat. 27. 22. *Jeſus qui* *Chriſtus,* & Mat. 10. 2. *Simeon qui vocatus eſt Cephas,* ita hic eodem mod *ſephus qui vocatur Boulentes,* vertit: nam in ſingulis locis eſt لند سود Cauſam vero mecum perpende, quam ut opinor veriſſimam agnoſces, ܝܪܐ eſt *honoratus, nobilis,* ܡܝܩܪܐ (& frequentius ܡܬܝܩܪܐ quod in locis p citatis occurrit) *nominatus, vocatus,* iiſdem ferè literis conſtans: Perſic ſentem quoque vocem tanquã à ܩܪܐ deductam ſumens, ob *literarum & ſo litudinem,* per خوانده itidem reddidit, & hinc Joſepho novum nom didit. Confer Mat. 27. 16, 17. Luc. 1. 36. Joh. 11. 16. εὐσχήμων, (cuju pretatio hic deeſt) Perſicè eſt كرامي & بزرك. Cum autem de c & *animo* dicatur, ut utriuſque decorem notet, utraque vocis ſign ſcitè ab *Arab. interprete* conjungitur, ubi ſuavis agnominatio eſt راي & ري.

CAP. XVI.

ver. 16. *Aquâ Chriſtianus factus*] Sic Gr. vox βαπτισθεὶς & Syr. redditur: ita Mat. 28. 19. كنيد يعني ترسا كنيد *Baptizate,* i. e. *Chriſtianos efficite.* Arab. صبغة eſt *Baptiſmus* atque الدين والملة i. e. *Ipſa Religio.*

L U C.

CAP. I.

Ver. 4. *Fideliſſime Theophile*] Gr. κράτιςε, Syr. ܢܨܝܚܐ *potens, illuſtris,* Arab. العزيز, ubi Lat. *O Chariſſime.* Verum quidem eſt عزيز Arab. & Perſis aliquando *carum* & *dilectum,* uſitatius verò, & loco huic convenientius, *potentem,* & *excellentem* denotare. مؤمن à *fide,* & *ſecuritate* pariter ſic dicitur. Is nimirum cujus fidei ſe alii committunt, & qui eos poteſtate ſuâ protegit, & incolumes præſtat. *Auditor fuiſti*] Obſervet hic Lector verbi κατηχήθης interpretationem, quæ optimè convenit cum voce à *Tertulliano, Cypr.* & aliis Scriptoribus Latinis receptâ. شنودن Perſis eſt *audire,* & à Patribus Lat. *Catechumeni, Audientes* paſſim dicuntur: hinc Rupertus de div. off. *Audiens quiſque regulam fidei Catechumenus dicitur: Catechumenus namque Auditor interpretatur,* lib. 4. cap. 18. ver. 6. *Deo digni*] vel, *Deo placentes,* nam شايستن eſt *placere,* & *dignum eſſe:* utrumque includit phraſis illa ab Apoſtolo uſitata, περιπατῆσαι ἀξίως τῦ Θεῦ. ver. 17. *Univerſum populum*] Gr. λαὸν κατεσκευασμένον, Syr. ܡܫܡܠܝܐ *perfectum,* & ſic Perſis تمامت de numero vel opere dictum ſignificat *Totum,* & *finem,* at de moribus & animo, *perfectionem* & *integritatem,* ut Gr. τέλειος, & *Integer* Lat. ver. 36. *Eliſabetha matertera tua*] Gr. συγγενής σῦ, & Syr. *cognata:* at *Nicephorus* longè diverſum tradit, ſc. Elizabetham & Mariam *conſobrinas* fuiſſe, ſic etiam *Xaverius* in hiſt. Chriſti, juxta interpretationem *Ludovic. de Dieu,* aſſerit Eliſabe *matertera* Mariæ genitam. ver. 61. *In Iſraele tuo*] à Gr. & Syr. mum diſcrepat, imò & ſacris literis contrarium dicere videtur: Nam ce in Iſraele quendam longè antè hoc nomine appellatum fuiſſe. v. 1. Paralip. Evangeliſtæ verba ſunt, ὐδεὶς ἐν τῇ συγγενείᾳ σῦ, &c. quibus Syr. & Ar ſimilia habent, nec dubito locum hunc à Perſico bene redditum fuiſſe, ſed depravatum. Nam vix credibile eſt eum qui paulò ante (verſ. 58.) rectè vertit, ſtatim in συγγενείᾳ reddendâ turpiter adeo lapſum eſſe. Q etiam قبيله (quæ habetur v. 58.) repone, quod συγγενεῖς & cognatos & *tribum* ſignificat. Si retinere quis velit vocem اسرايل, ſic defendi poſſit, ſi dicas تو (*tuum*) Iſraelis nomini appoſitum ita genera vocabulum reſtringere, ut idem cum συγγενείᾳ ſignificet: q. d. *in eâ parte* quam tu cognatione propius contingis, nemo ſic appellatus eſt. Sed mis *tortum* & violentum videtur, itaque mallem loco corrupto medicinam patrocinium commodare.

CAP. II.

ver. 11. *Hodie ſervator naſcitur*] vel, *natus eſt,* nam idem prorſus eſt زاييده شد cum Gr. ἐτέχθη & Syr. ܐܬܝܠܕ. Certum anni diem quo fuerit Chriſtus etiamſi non referant Evangeliſtæ, antiquiſſima tamen Eccle ditio VIII. *Kal. Januar.* Natalem ejus fixit. Eodem die *Bruma,* ſeu ſol hyemale, illo ſeculo ſtatuebatur. Sic Plinius qui illo ævo vixit, lib. 18. 25. *Capricorni ad* VIII. *Kal. Jan. feré.* & cap. 27. VIII. *Kal. Jul. longiſ totius anni.* Notatu verò haud indignum eſt Muhammedanos, Arabes hâc in re cum Chriſtianis conſentire. Nam apud eos, *Natalis Meſſiæ* quaſi in proverbium abiit pro nocte longiſſimâ. Sic ſcriptor quidam جامع اللغة his verbis, وقت ولادة عيسي ع م وهو اطول ليلة من السنة *Tempus nativitatis Jeſu, ſuper quo pax, fuitque illud nox totius anni longiſſima.* Huc referendum eſt illud in Gloſſario Perſico شبي يلدا. *Nox longiſſima.* Eadem quoque ليلة التمام *Nox perfectionis,* ſeu *conſummationis,* Kamuſio & aliis, quia tum ſolis curriculum perficitur, & abſolvitur.

ver. 49. *Convenit ut in domo Patris ſim*] Sic etiam Syrus hæc Chriſti verba *de templo* dicta intelligit. Gr. ἐν τοῖς τοῦ πατρός. Profectò ſenſus hic, & interpretatio rejici non meretur: quaſi dixerit Chriſtus parentibus (qui eum anxie apud cognatos & amicos quæſiverant) Cur me alibi quam in templo quærebatis? *ubinam filium commorari oportet potius quam in Patris ſui domo,* in quâ me nunc inveniſtis? Amplectuntur hanc interpretationem non tantum *Syrus* & *Perſicus,* ſed etiam B. *Auguſtinus, & alii* ex antiquis.

CAP. IV.

ver. 11. *Alis ſuis te tollent*] Nullus, ut opinor, interpres locum hunc ſic vertit, in Gr. eſt ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, ſic Syr. *in ulnis ſuis* vel *brachiis,* atque ita Pſal. 91. 11. unde hæc verba citata ſunt. ubi etiam Perſ. در دستان *in manibus.* Arab. علي ايديهم *ſuper manus ſ. portabunt te.* Quid verò moror Lectorem cum vera interpretatio in propinquo ſit, ſc. cap. 2. 28? ibi Simeon dicitur Chriſtum in *ulnas ſuas* accepiſſe, ubi Perſicus habet دربر, & Marc. 10. 16. Chriſtus ipſe dicitur puerulos *in ſinum* ſuſcepiſſe: in ſingulis hiſce locis Perſicus eadem phraſi utitur, quæ eodem modo etiam hic reddenda. ver. 41. *Chriſtus ſeverus fuit*] vel, *objurgabat, increp.* ut Gr. ἐπετίμα, & Syr. Perſis تند eſt *durus,* & *de metallis* dicitur poſt liquefactionem concretis & duratis, hinc تنديدن *durum ſe & aſperum exhibere,* quod etiam apud Latinos *ad verba & orationem* transfertur.

CAP. V.

ver. 10. *Venator hominum*] vel *Piſcator,* شكار كردن reſpondet Hebr. צוד quod ab Orientalibus de *ferarum, avium, & piſcium capturâ* uſurpatur, ut hic apud Syr. & Arab. videas. Gr. eſt ζωγρῶν *vivos capiens,* ideoque addit Syr. & Perſ. *ad vitam,* quanquam vox hæc non tantum de Apoſtolis, ſed etiam *de Satanâ* (qui non ad vitam ſed *mortem homines* capit) uſurpetur, 2 Tim. 2. 26. Mat. 4. 19. ἁλιεῖς ἀνθρώπων *piſcatores hominum,* ubi Perſ. eleganter ادمي كيران, ſic Marc. 1. 17.

CAP. VI.

ver. 35. *Quempiam deſperabundum ne facite*] Locus hic eò magis obſervandus eſt, quòd non tantum *Perſicus,* ſed etiam *Syrus & Arabs* velut uno conſenſu in tali interpretatione donarint, quæ cũ à *Vulgata* & ab antiquis receptâ verſione recedat, argumento eſt aliter ab illis quam à noſtris lectum fuiſſe. Græca verba (prout nunc legimus) ſunt δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες. Vulg. *mutuum date nihil inde ſperantes,* at Syrus ita videtur legiſſe δαν. μηδέν' ἀπελπίζοντες (exiguâ quidem, imò nullâ quoad literas, differentiâ, quæ tamen ſenſum inſigniter variat) & ἀπελπίζειν non eâ ſignificatione quæ probatiſſimis apud Græcos Scriptoribus uſitata eſt (quibus *deſperare* ſemper ferè notat) ſed qualis eſt plerunque verborum apud Hebræos in *Piel* & *Hiphil* accepit. Si igitur *Græcos* Scriptores, & *Orientales,* & *Latinos* hic conferas, *triplex* apparebit vocis hujus uſus: & ἀπελπίζοντες ſunt, Primo, *Qui ipſi deſperant,* juxta communem Græcorum uſum. Secundo, *Qui alium deſperare faciunt,* juxta Syr. Arab. & Perſicum. Tertio, contrariâ pœne ſignificatione, *qui aliquid aliunde ſperant,* juxta *Vulgatam,* & *Latinorum* interpretationem. E tribus hiſce vocis hujus acceptionibus, *tres,* & quidem ſatis elegantes, ſenſus emergunt, in quibus expendendis ingenioſus lector ſeſe utiliter exercere poſſit.

CAP. VII.

ver. 47. *Multum digna fuit*] & paulò poſt, *parum dignus fuit,* multum diſcrepat à Gr. & reliquis interpretibus, cujus cauſam è Syro interprete Lector divinet. Tria ſunt in hâc parabolâ præcipuæ notæ verba, quibus tota narratio quaſi pendet, & innititur, quorum unum alterum conſequitur, *Debuit, Remiſit, Dilexit,* quæ ſi rite perpenderis differentiæ hujus anſam prehendes.

CAP. IX.

ver. 7. *Mirans hæſitabat*] Gr. διηπόρει, V. Lat. *hæſitabat,* at Syr. ܡܬܕܡܪ *Admiratus eſt,* Mat. 8. 10. ubi Gr. ἐθαύμασε. Perſa utroque in loco Syrum ſequitur eandem phraſin adhibens. Arab. eleganter & Gr. & Syr. interpretationem conjunxit, تحيّر وانكاد.

CAP. X.

ver. 21. *Cum Spiritu Sancto collocutus eſt*] بروح hic idem eſt quod τῷ πνεύματι, ut يكان alibi paſſim. v. Luc. 1. 17, 80. Joh. 4. 23. Quia vero Syrus *Sanctum* addidit, idem & Perſa fecit. Pro ἠγαλλιάσατο, Syrus habet ܪܘܙ quod *gaudere,* & *exultare* ſignificat. v. Mat. 5. 12. at Perſ. مناجات كرد. *De rebus arcanis ſermonem fecit,* (ناجي eſt *ſecretum communicavit*) quia Chriſtus de revelatione & occultatione *myſteriorum* hic loquitur: vel fortaſſe ܪܘܙ idem hic quod ܐܪܙ *myſterium, arcanum* denotare ſenſit, ut etiam Perſica vox راز: utriuſque exemplum habes Gen. 49. 6.

ver. 34. *In diverſorium ſuum*] Nota voces quibus hic Syr. Arab. & Perſa utuntur, Arab. الفندق Græcæ voci πανδοχεῖον eſt ſignificatione, & ſono ſimillima: dicitur etiam فندق; cui proximè accedit Syr. ܦܘܬܩܐ *nun* eliſâ. Eſt autem ut Kamus exponit خان السبيل, i. e. *taberna diverſoria,* ut Plautus loquitur. Talis fuit (ſecundum Chald. paraph.) *Rahab* mulieris domus in quam Iſraelitarum exploratores diverterunt, Joſ. 2. 1. dicitur enim פונדקיתא, i. e. πανδοκεύτρια, *mulier cauponaria.* vide Exod. 4. 24. ubi 70 κατάλυμα habent, ut Luc. 2. 8. Nomen autem quo Perſicus hic utitur eſt *Caravanſerai,* i. e. *domus* ſeu *hoſpitium Caravanæ,* quæ mercatorum aliorumque *ſimul iter facientium caterva* eſt. Nomen ut judico Perſicum eſt, & quidem aptiſſimum: nam كار eſt *negotium,* كاروان *negotiatorum turba.* سرا Perſ. eſt *ampla domus,* unde Mat. 26. 3. Pontificis M. *Aula* ſic dicitur, & Turcici Imperi (ut etiam aliorum) palatium *ſerai* (vulgò *Seraglio*). v. Matth. 11. 8. convenit cum Ch. & Syr. ܫܪܐ, *habitavit, manſit.*

ver. 41. *Martha-- in omnib. rebus exornata es*] Locus hic attentum Lectorem poſtulat, ne ipſe una cum Perſico interprete fallatur, quem certum eſt in hoc verſu reddendo ceſpitaſſe. Error verò hic cum multis aliis ex eodem fonte manavit, nempe ex verbis literas ſimiles habentibus, vel ejuſdem ſoni, aut organi, malè intellectis & confuſis, quod non tantum huic interpreti, ſed D. Hieronymo, & aliis frequenter impingendi cauſa fuit. Si hic اراسته cum Lat. interprete vertas *ornata es,* Syr. vocem ܡܬܥܪܓܠܐ *ſolita es,* videtur accepiſſe pro ܡܬܨܒܬܐ. v. Luc. 21. 5. ubi ܡܨܒܬܐ *ornatum* per اراسته redditur. Sed ut, quantum fieri poteſt, interpretem excuſemus, & errorem hunc minuamus, cogitet lector annon hæc ipſa vox quâ hic utitur (اراسته) utrumque denotet, *ſolicitudinem,* ſc. & *ornatum*: profectò meâ ſententiâ, poſterior ſignificatio cum priori bellè & aptè congruit. Nimirum qui ornati & nitidi videri cupiunt, ſolent multam ſolicitudinem, & curam adhibere, atque in ſe poliendo & comendo, ut loquitur Comicus, anxiè laborare, & ſatagere, ut non immerito idem verbum & *curam,* & *ornatum* ſignificet. Etiam Latinis *adornare* eſt curare & parare, & eodem ſenſu à Perſis dicitur اراسته كردن. Locum huic ſimillimum habes, Luc. 21. 34. ubi Gr. ἐν μερίμναις, at Perſ. ارايش, cum quo ſi conferas Syrum conjecturam meam probabiliorem dices. ver. 41. *Præcellentiam habes*] Gr. τυρβάζῃ, Syr. *inquieta es,* at immane quantum diſtat ab his noſter? decepit illum ut puto vox πολύσημος ܪܗܒ, quæ Syris *perturbationis,* atque etiam *excellentiæ,* & *roboris* ſignificationem habet. Perpende annon ſimillima huic παρερμήνεια & diſcrepantia in LXX. & aliis verſionibus reperiatur, Cantic. 6. 4. ubi habes hoc ipſum verbum רהב, quod tum *velocitatem* & *commotionem,* tum *præcellentiam* & *elationem* notat: hanc poſteriorem *Anglic.* & aliæ verſiones ſequuntur, LXX. & Arab. priorem: operæ pretium erit loca & verba conferre. Præſens verò locus ſatis arguit Perſam Græcum codicem haud conſuluiſſe, nam apud Evang. eſt περὶ πολλά, quod Syrus per plurale fœmininum reddit, (cui reſpondet neutrum apud Græcos) quia verò de Marthâ muliere ſermo eſt, putavit etiam hâc voce ܣܓܝܐܬܐ *fœminas* plures denotari.

CAP. XI.

Ver. 3. *In cœlo terræ potiris*] Locus corruptus, quis enim credat Perſam, qui hæc orationis Dominicæ verba apud Matth. rectè vertit, hic adeò à veritate, atque etiam à ſeipſo diſcrepare? Matth. 5. 10. ſic legimus, *Fiat voluntas tua, ſicut in cœlo, & in terra:* et ſi Perſicas voces rite perpenderis, hoc loco eaſdem poſitas fuiſſe dices, & à ſcriba præpoſterè & perverſè exaratas. Nam pro *zamîn dari,* ſcribe *dar zamîn,* & nihil hic differt ab Evang. aut à Syr. & reliquis, & apud Mat. 5. 10. expreſſè habetur در زمين. Vides quàm exiguâ & pæne nullâ mutatione verus ſenſus emergat: quòd ſi *MSS. exemplaria* mihi ſuppeterent, non dubito quin Verſio hæc à multis erroribus (quibus nunc *exſcriptoris* vitio ſcatet) vindicari poſſet, in quorum nonnullis detegendis, atque emendandis tantum laboris & operæ impendi. ver. 31. *Regina Auſtri,* i. e. *Æthiopiæ*) Mat. 12. 42. βασίλισσα Νότου, ut hoc etiam loco dicitur: à *Joſepho* Antiqu. 8. (p. 270.) Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπίας βασίλισσα ſæpiùs appellatur. Verùm Arabes اليمن i. e. Yamanenſis *Arabiæ reginam* fuiſſe magno conſenſu affirmant, & in Regum Hamyarenſium ſerie numerant. Imò nomen ipſius referunt بلقيس (*Belkis*), cujus ſæpe à ſcriptoribus mentio fit. vide *Geogr. Nub.* & *Alcor. Scholiaſt.* ad Sur. 27. ubi varias fabellas & narrationes de hac Regina legas. A Syro & Arab. ملكة اليمن Nomen verò hoc يمن *Auſtrum* quidem & *Meridionalem plagam* (ut Pſal. 126. 5.) ac peculiariter Territorium & *Clima Arabiæ* felicis denotat, quod *Auſtrale* jure dicitur, cum ad æquinoct. fere circulum pertingat. Nam *Sanaa* urbs Ar. fel. & Regia olim ſedes, ab Arabum Geographis initio primi climatis ſtatuitur, & *latitud.* gr. 14. 30. ac dies noctibus toto anno prope æquales habere dicitur. *Aden* verò maritimum oppidum multò Auſtralius eſt, de quo ſic Abulfeda خارجة عن الاول الي الجنوب, *Extra primum clima jacet ad Meridiem.*

ver. 34 *Lucerna corporis oculus*] Locus hic corruptus eſt, non tamen interpretis ſed *ſcriptoris* culpâ, quod res ipſa monſtrat. Nam Matth. 6. 12. (ubi eundem ſermonem habemus) rectè & fideliter vertitur, at hîc quàm præpoſtera & confuſa ſint

ſint verba facile videas. Itaque prior ille locus integer & ſanus huic male affecto medeatur. Idem *remedium* aliis quoque permultis applicandum eſt.

CAP. XII.

Ver.16. *Aquam & terram habuit*] Notanda eſt hæc *Divitis* deſcriptio آب وزمين داشت *Aquam & terram habuit* : per duo hæc elementa omnium rerum affluentia & abundantia denotatur. Ideoque Perſarum Reges à populis quos imperio ſuo ſubdere volebant, per feciales denuntiare ſoliti erant, ut Aquam & Terram traderent, hoc eſt, ut omnia ſuo imperio & poteſtati reſignarent & ſubjicerent. Clarè hoc indicat Ariſtides in Panathen. — αἰτεῖν ἔφασκεν — ἀπαρχὰς Γῆς καὶ Ὕδατος· πάντων δ' εἶναι τούτων Κύριος. Unde Ariſtot. Rhet. 2. διδόναι Γῆν καὶ Ὕδωρ δουλεύειν ἐςὶ, *Tradere Terram & Aquam, ſervire eſt*. Hinc facilè intelligas locum illum *Juditha* cap.2.7. ubi *Nabuchodonoſor* Olopherni adverſùs Occidentales populos expeditionem paranti hæc mandat, ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἑτοιμάζειν γῆν καὶ ὕδωρ. Simillimus huic locus eſt apud Diod. Sic. lib. 11. de Xerxe, — κήρυκας ἐξέπεμψε προστάξας εἰς πάσας τὰς πόλεις ἰέναι, καὶ τοὺς Ἕλληνας αἰτεῖν ὕδωρ καὶ γῆν, hoc eſt, ut ſe ſervos ejus agnoſcerent, neque liberum ſibi eſſe vel Aquam *bibere*, vel Terræ fructibus *veſci* abſque ipſius permiſſu. Sic enim inſolens hoc Perſarum poſtulatum Alexander M. Interpretatus eſt --- *Aquam ipſam Terramque poſtulantium, ut neque Fontium hauſtum, nec ſolitos cibos relinquerent*, apud Q. Curt. l. 3. Quid igitur per Terram & Aquam apud noſtrum Interpretem ſignificetur ex *Judit.* cap.3.3. colligas, ſcil. agri & valles frugiferæ, fontes, campi, greges ovium & caprarum, armenta boum, equorum, camelorum, & alia quæ ibi recenſentur à LXX. & V. Lat.

CAP. XIV.

Ver.2. *Hydropicus eſt tumefactus toto corpore*] Hic nobis Perſicus more ſuo Arabicam vocem مستسقي interpretatur, & ſimul Syriaca verba, quibus *hydrops* exprimitur. Cùm verò tria hujus morbi genera medici ſtatuant, *Tympanitem, Aſcitem, & Anaſarcā* (v. Celſ. 3.21.) quæ Arabes الطبلي, السقي, اللحمي vocant, manifeſtum eſt hic *Aſciten* intelligi. Non ingratum, ut puto, neque ab hoc loco alienum erit, ſi paucis hujus morbi nomen, quod apud Lat. & Græcos obtinet, ab hoc ipſo verbo, quo hic Perſa & Arabs utuntur, peti oſtendam. Nam استقا (*Aſca*) eſt propriè *aquam in hydria detulit*; inde, *aquâ intercute* ſeu *hydrope laboravit.* استقيه (ipſum ferè Gr. nomen ἀσκοὶ) *Utres*, unde *Aſcites* hic morbus. Quàm verò cognata & propinqua ſint iſta Hebr. שקה *bibit, adaquatus f.* facilè vides. ver. 5. *Filius aut bos*] In Gr. eſt, ὄνος ἢ βοῦς, at Syr. ܒܪ *filium* habet : cùm primò hoc legerem, facile ſuſpicabar exemplar, quod ſecutus eſt, υἱὸν habuiſſe, quod confirmat MS. Alexandrinum eximiæ antiquitatis, cujus diſcrepantes à codicibus vulgatis Lectiones in hac editione *Waltoniana* (magno ſtudioſorum commodo) apponuntur, in quo ſic legitur, υἱὸς ἢ ὄνος. Arab. verò utrumque tum υἱὸν tum ὄνον omiſit, & tantùm ثور *bovem* habet, at in Romana editione eſt حماره او ثوره

CAP. XV.

Ver.13. *Victu, voluptate, & ſociis*] Habes hic non inelegantem ἀσώτου deſcriptionem. Optimè huic loco conveniunt quæ Philoſophus initio quarti lib. Ethic. ſcripſit *de prodigis*, & εἰς ἀκολασίαν δαπανηροῖς. vide etiam & confer Sap. 2. 6, 7, 8, 9. Multa in hoc verſu addidit Perſa, quæ neque apud Evangeliſtam neque Syrum interpretem habentur. Ver. 23. *Boves ſaginatos mactate*] Multa hic notanda occurrunt. Gr. habet τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, & Arab. etiam عجل *vitulum* : at Syr. quem Perſ. ſequi ſolet, ܬܘܪܐ *bovem*. Nec tamen hoc Lectori diſpliceat, nam *aureus ille vitulus* quem Iſraelitæ coluerunt à Pſalte, dicitur שׁור *bos*, Pſal. 106. 20. Imò Græci μόσχον *Bovem*, & *Vitulum* Latini *Juvencum* appellant, quare utro modo hic vertatur parum refert : ſed neque hic Perſicus ab uſitata verſione recedit, nam præſens vox كاو eſt etiam *vitulus*, ut Gen. 18.17. ubi Hebr. בן־בקר, LXX. μοσχάριον, Tawoſius hâc ipſâ voce گاو utitur. At illud longè majoris momenti eſt, quòd hic *boves ſaginatos* mactari dicat, cum nulla quod ſciam verſio hic plurali numero utatur, imò ſingulari numero *ſingulare myſterium* ineſſe Chriſtiani fatemur, quibus per vitulum Chriſtus intelligitur. *Vitulus ſaginatus* (inquit Hieron.) *qui ad pœnitentis immolatur ſalutem ipſe Salvator eſt, cujus quotidiè carne paſcimur, cruore potamur.* Libenter velim Perſam cum cæteris interpretibus in concordiam reducere, & quidem facile erit, ſine ulla verborum diſtortione, ac ne literulâ quidem mutatâ. Diſjungas modò vocis hujus كاوان ſyllabas, & ſeparatim ſcribas كاو ان, omnis diſcrepantia penitùs ſublata eſt, habes ipſiſſima Evangeliſtæ verba Perſicè reddita. Nam نره كاو ان فربه را بكشيد ad verbum exprimit μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε. آن ſexcenties ab hoc interprete uſurpatur (& Gr. articulo ὁ, Hebr. הַ paſſim reſpondet) nominibus frequenter propoſitum, & interdum cum illis coaleſcens, ut آنكس *ille homo*, آنگاه *illud tempus*, ſeu *opportunitas*. Obſerva autem hìc ab Evangeliſta articulum geminari, & bis dici τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ut meritò Perſa quoque notam emphaticam addiderit.

CAP. XVII.

Ver.10. *Servi mundi*] Aut hic in codice vitium eſt, aut fatendum interpret locum hunc haud rectè vertiſſe. ver.36. *Ubi cadaver vultures*] Haud dubium eſt quin Chriſtus verba illa reſpexerit, quæ Jobi c.39.30. habentur, ubi de נֶשֶׁר ſive *Aquilâ*, ſic legimus. באשר חללים שם הוא, quod V. Lat. ita reddit, *ubicunque cadaver fuerit ſtatim adeſt.* Deut.14.12,13. & Levit.11.13. va avium genera memorantur, ubi hæc ipſa vox à Perſ. interprete ponitur pro D i. e. *Oſſifraga*, ut in Anglicana verſione & alibi redditur. Oſſifragæ verò à P nio & aliis in Aquilarum genere recenſentur, à quibus etiam *Vultures* progenerari ſcribit, natur. hiſt. lib. 10. c. 3. Notet verò Lector *Hieroſolymorum ruinam* excidium hic à Chriſto prædici, ideoque clariſſimus Theologus ſcitè per cada urbem *Hieroſolymitanam*, per *aquilas, Romanorum inſignia* & exercitus denot voluit, qui in Judæa *congregati* urbem illam obſidione cinxerunt, & tandem (a *quilæ & vultures putidum cadaver)* penitùs abſumpſerunt.

CAP. XVIII.

Ver.2. *Jus meum ab adverſario capias*] داد eſt *æquitas*, & jus illud q unicuique tribuendum eſt (aptiſſimum huic loco verbum) à دادن *dare, tri ere* : hinc etiam دادن *debitum* notat. Senſus itaque eſt, æquum & ju quod ab adverſario obtinere nequeo, *Tu exigito*, & dare cogito. ver.7. *us jus capiet*] Notatu dignum eſt, & huic loco convenit, apud Perſas *Dei n* eſſe دادار. Sic Nematallah, دادار نام خداي تعالي partim ob rationem quæ hìc à Chriſto exprimitur, quia ἐκδίκησιν ποιεῖ, & æquitatem & ſtitiam diſpenſat; præcipuè verò quia bonorum omnium (دهنده) *Dat* Largitor eſt. ver. 13. *Capite ſuo terram pulſabat*] Obſervet hic Lector vam planè interpretationem; quoties apud Evang. occurrit phraſis hæc ἔτυπ θος, pluribus verbis à Perſa redditur, quæ longè aliud ſignificant, ſcil. *in procidit capite terræ applicato.* Sic Luc. 23. 48. Quæ verò hujus diver cauſa eſt? Dicam quod mihi veriſimile videtur. Ut Phariſæi jactantiam, ita mam Publicani humilitatem Chriſtus hìc exprimit, qui voce, & geſtu pœnit & demiſſi animi indicia commonſtrat. Solent verò Perſæ, atque Muhamm cùm in templo ſunt (ut nunc Publicanus fuiſſe dicitur) ad reverentiam, & dejectionem teſtandam fronte terram contingere, & caput, ac pedes, & genu utramque manum humo applicare. Actio hæc ſeu geſtus peculiariter dicitur, quo verbo Perſa ſæpe utitur pro γονυπετεῖν & προσκυνεῖν. v. Luc. Matth. 2. 11. Marc. 10. 17. Ut verò locum hunc, & Orientalium morem p intelligas, notandum eſt *ſeptem corporis membra* (paulò ante nominata) q venerationem & humilem ſubmiſſionem indicant, ob hanc cauſam مساجد i. e. *religioſæ proſtrationi inſervientia.* Sic Alfiraz. آراب السبعة مساجد quibus adjice quæ ex *Gienhario* citavit J. Golius, السجود علي سبعة آراب *adoratio fit ſuper ſeptem membris, ſcil. utroque pede, utriſque genibus, manu, & fronte humo applicitis.* Iccirco ſolent in Templis ſtoream ſeu ponere corporis humani longitudine, ne frons & reliqua membra humi defi didentur, quod etiam à religioſo hoc uſu سجّادة dicitur. Igitur per Perſis nunc, & olim, uſitatos Publicani ſubmiſſionem & humilitatem deſcrib mihi probabilis hujus interpretationis ratio videtur, quam, donec meliore ſuggerat, boni conſulas. Certè aliis in locis interpres iſte vocabula quædam hammedana religione deprompta Chriſtianis rebus accommodat, & locu nonnullas adhibet quæ *Iſlamiſmum* redolent.

CAP. XIX.

Ver.11. *Ad parabolas adjecit*] Unam hanc parabolam ita titulis & verbis guit, acſi duæ eſſent, & duæ etiam Perſonæ, *Rex & Mercator.* Poſtremâ parte unus idemque eſt qui à ſervis rationes exigit, & rebelles ſubditos ſu afficit. Reverâ hic ut multis aliis in locis nimis confuſa, & perplexa narra betur : & in hujus Evangeliſtæ Perſicâ verſione plura quàm in cæteris, ut m detur, luxata & diſtorta ſunt.

CAP. XXI.

Ver.35. *Veluti fulgur*] Repentinus Chriſti adventus fulguri comparatur, 24.27. ubi Perſ. eandem vocem habet, برق, ſcil. quæ *fulgur* ſignificat. que dubito quin illa Chriſti verba in animo habuerit, cùm hæc ſcriberet; lioqui nulla hujuſmodi comparatio aut ſimilitudo hoc loco occurrit, ſed Gr. ſunt, ὡς παγίς. Syr. vox ܦܚܐ & *laqueum* & *fulmen* denotat : und diſcrepantia, ut opinor, nata eſt.

CAP. XXII.

Ver.32. *Tu convertere, & fratres tuos confirma*] Notanda eſt hæc inte tio : non enim Perſicè tantùm, ſed & Syriacè atque Arabicè locus hic ita tur. Syr. ܐܬܦܢܝ (vide cap. 9.38.) Arab. فارجع, *revertere* : gemin *perativo* utuntur, & Petro *duo* hic præcipi innuunt, Primò ut pœnitentia ret, dein ut Fratres quoque (ſui lapſus & imbecillitatis memor) erigeret & firmaret. Et profectò ſi Græca verba perpendas, ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀ ipſa quoque ſenſum hunc & interpretationem commodè ferre poſſunt. Nam in ſacris literis Participium cum Imperativo junctum ejuſdem *Modi* vim & ſtatem obtinet, ut Act. 22. 16. ἀναστὰς βάπτισαι, ubi V. Vulg *exurge & bap* & ſic quoque Syr. & Arab. vertunt. ver. 4 *Lacrymæ ejus inſtar ſang* Apud Syrum eſt ܕܘܥܬܗ *ſudor ejus*, Perſa autem legiſſe videtur & pro oculorum humore, ſeu *lacrymis* accepit : non magnâ quidem quoad differentiâ; at grandi, ſi ſenſum ſpectes, vel ipſius, vel codicis, quem ſecut errore.

JOHANNES.

CAPUT I.

VEr. 1. *In principio ſermo erat*] كلمة. Aliæ verſiones Perſicæ habent سخن, ſed ut apud Latinos, perinde eſt, ſive *Sermo*, ſive *Verbum* reddatur : Λόγος, (cum utrumque Veteribus in uſu fuerit:) ita apud Perſas utraque vox indiſcriminatim uſurpatur. سخن *Perſarum* pecularis eſt, at كلمة illis cum *Arabibus* communis. Notatu dignum eſt, non à Chriſtianis tantùm, ſed etiam à Muhammedanis Chriſtum كلمة, ſeu *Dei verbum* agnoſci. Sic enim Alcor. Sur. quartâ, إنما المسيح عيسي ابن مريم رسول الله وكلمته *Certè Chriſtus Jeſus filius Mariæ Dei Legatus eſt, & Verbum ejus*. Inſigne profectò ad ipſos convincendos teſtimonium ; ſed peſſimâ interpretatione veritatem depravant. Nam ab Evangeliſta Chriſtus dicitur Verbum illud quod *omnia creavit*, (verſ. 3.) at juxta hos ſic dicitur, quia ipſe verbo *creatus eſt*, ſcil. in utero Matris abſque viri operâ. Sic Gielal. Alcor. Scholiaſtes سمي كلمة لانه خلق بكلمة كن, *Verbum nominatur, quia ipſe creatus eſt verbo, Eſto*. Eadem habet Kamuſi autor, & alii eorum ſcriptores. Ver. 4. *Vitæ in eo erant*] Nomen חַיִּים Hebr. Chald. & Syris habet tantùm pluralem numerum, ut etiam alia *aquatum* nomina (ob multitudinem, ut volunt, & diſtinctionem dierum, annorum, &c.) quia igitur Syrus hic habet ܚܝ̈ܐ, Perſicus itidem plurale poſuit. Quod profectò minimè neceſſe erat : nam Latinus Syri interpres rectè ſatis ſingulari utitur, & ipſe etiam Perſ. ſæpiſſimè, ut in illo Chriſti dicto (quod huic loco lucem dat) Joh. 14. 6. *Ego ſum Via, Veritas, & Vita*. At quare Lat. Syri interpres hic vertit, *per ipſum facta eſt vita*, cùm Syriaca verba omnino cum illis Evang. conveniant, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν ? ver. 5. *Lucem non extinxerunt*] Valde alienum hoc eſt ab Evangeliſtæ ſenſu. Gr. habet κατέλαβε, & ſimiliter Syr. & Arab. &c. an hic ܐܕܥܟܗ vel ܐܕܥܟܗ pro ܐܕܪܟܗ acceperit, penes Lectorem judicium eſto.

Ver. 13. *Ex voluntate & carne*] Scrib. potiùs از ارادت كوشت, ut Arab. من ارادة لحم *ex voluntate carnis*: nam و hîc redundat. Vel fortaſſe eſt ἓν διὰ δυοῖν, ut apud Poetam, --- *dolor & mens*, i.e. mentis dolor. Sic verſ. 23. *vox & clamor*, i.e. vox clamantis, ut Gr. φωνὴ βοῶντος. ver. 16. *Ex ſcaturigine abundantiæ ejus*] Perſa aptiſſimis verbis hîc utitur ad exprimendam Chriſti plenitudinem. Nam فيض de rebus maximè diffuſis & exuberantibus dicitur. Unde نيل مصر (juxta Kamuſ.) *Nilus* amnis (*Ægypti rigator, & fœcunditatis parens*, ut à Plinio dicitur,) الفيض nominatur. Optimè hæc conveniunt cum illo Joh. 7. 38. ubi de Spiritu, & ubere Chriſti gratiâ ſermo eſt, *flumina aquæ vitæ è ventre ejus manabunt*. Eadem vox فيض hic adhibita *gratiam Dei*, & *flumina* longè latéque exundantia ſignificat. Imò Arab. الموت *Mors* (vide Kamuſ.) ſic vocatur, quia totum orbem inundavit, vel (ut Apoſt. Rom. 5. 12.) εἰς πάντας ἀνθρ. διῆλθε. ver. 51. *Angeli deſcendent & praibunt*] Gr. & Syr. *aſcendentes & deſcendentes*. Perſica etiam vox رفتن cum بالا eſt *aſcendere*, ut cap. 7. 8, 9. پيش eſt ἐπὶ & πρὸς, ut hoc cap. v. 1, 2. & *ante*, ut cap. 3. 28. quo ſenſu ſi hic ſumendum ſit, intelligit Angelos ut *Miniſtros* & *Anteambulones* Chriſtum præceſſuros. Sic Joh. Baptiſta dicitur *Angelus faciem Domini præcedens*, vide Marc. 1. (& Luc. 1. 76. ubi habes eadem verba quæ hic پيش بروي) & Mat. 4. 11. Angeli dicuntur ad eum *miniſtrandi gratiâ* acceſſiſſe.

CAP. II.

Ver. 6. *Conchæ erant ex lapide*] Gr. ὑδρίαι, Perſa hic طشتي habet, & Luc. 8. 16. σκεῦος eâdem voce redditur. Unde ſatis conſtat *vas* eſſe *lotionibus deſtinatum*. Exod. 30. 18. *Facies concham æris, & baſin* : ibi pro כַּן Perſicus etiam habet hanc vocem طشتي. At Johan. 4. 28. ubi iterum vox ὑδρία occurrit, eſt كوز, quod eſt *vas teſtaceum*, unde Perſis كوزكار *Figulus*. De *Hydriis* illis variæ quæſtiones moventur, quas utinam ſolverent *Colonienſes*, apud quos (ſi credere libet) una earum aſſervatur, de qua ſic *Winheimius* in ſacr. Agripp. *Bibi ibi ex una Hydria, in qua Chriſtus in Cana Gal. aquam in vinum convertit*.

CAP. III.

Ver. 8 *Spiritus ubicunque vult ſpirat*] Græca vox πνεῦμα anceps & πολύσημος diverſas hujus loci interpretationes peperit. Syriaca ܪܘܚܐ æquè ambigua eſt, Perſica verò جان reſtrictior, quæ *Spiritum* & *Animam* denotat. Arabica eſt ريح *Ventus*, & ſic quoque Anglicani interpretes reddendam judicarunt, Chryſoſtomum alioſque præſtantiſſimos Autores ſecuti. Sæpe hanc diſcrepantiam hâc ipſâ in voce reperias, ut Gen. 1. 2. ubi per רוּחַ plerique *S. Dei Spiritum*, at alii *Ventum* ad Aquas, ſuper quas movebatur, exiccandas emiſſum intelligunt. Perſicus ibi باد *ventum* habet, imò Arabs in plurali, رياح *ventos*. Similis diverſitas eſt Micai. 2. 11. ubi איש הולך רוּחַ, à quibuſdam redditur, *Vir ambulans ſpiritu*, à Junio autem *homo ventoſus*. Pauca hic adjicere libet de loco ſatis vexato, Pſalm. 104. 4. עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט, cujus interpretationem (ut mihi videtur) Apoſtolus luculentam exhibuit Hebr. 1. 7. ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα, qui utramque verſus *illius* partem de *Angelis* intelligendam clarè docet, & ex priori πνεύματα, è poſteriori λειτουργοὺς eſſe demonſtrat, quæ poſteà conjungens (v. 14.) Angelos λειτουργικὰ πνεύματα *adminiſtratorios Spiritus* (nam *Ventos* quis hîc diceret?) eſſe pronuntiat. Sic Pagninus illo Pſalmiſtæ loco, & V vulg. *Angelos & ſpiritus*, Arabica verſio ملائكة & أرواحا habet. Hos, ſeu ipſum potiùs Apoſtolum, Anglici interpretes ſecuti ſunt, quorum verſio rejici haud debet tantâ authoritate ſuffulta. Ver. 18. *Judicium non ſubibit*] Sic rectè vertitur, licèt Perſica phraſis نخورد داوري propriè ſonet, *judicium non comedet*. Notandus enim eſt frequens & elegans uſus verbi خوردن. Qui mentitur, aut jurat, qui curâ torquetur, vel pœnas luit, à Perſis *mendacium, juramentum, ſolicitudinem ſupplicium comedere*, ſeu *devorare* dicitur. Matth. 6. 34. غم نخوريد *ne anxii eſtote*, & paulò poſt غم خودرا خورد, quod Latino interpreti ſic vertere libuit, *moleſtiam devorabit*. Crebras ejuſmodi locutiones apud Hebræos & alios Orientales, & nonnunquam apud Græcos & Latinos reperies. Hinc illud Diaboli nomen toties Chald. & Syris uſitatum אכלקרצא, quod propriè eum notat qui criminationibus veſcitur, ſeu *calumniis paſcitur*. Ad Perſicam phraſin, *edit judicium*, prope accedit illud Apoſtoli 1 Cor. 11. 29. κρῖμα ἐσθίει.
A Filio Dei alienus] Locus multum depravatus & à Syro & Gr. diſcrepans. vide paulò ante v. 16. & ſupra cap. 1. 14. è quibus locis non difficulter hic reſtitui poſſit. ver. 33. *Fidem fecit quod Deus*] Locus hic notari meretur ob inſignem interpretationum varietatem. Gr. ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής, ad quæ Syrus proximè accedit, ܣܡ &c. ubi Lat. *definivit*, melius verò eſſet, *ſignavit* Arab. prout nunc legitur, longiùs abit, ſed aliter ſcribendum, & interpretandum eſſe vix quiſquam, ut opinor, dubitabit; ſcil. ܚܬܡ *obſignavit* &c. ut Joh. 6. 27. habetur. Ne longior ſim, conferas velim loca quæ ſeſe mutuò illuſtrabunt. vide etiam edit. *Wheel*. Perſis σφραγίζειν eſt مهر كردن, ut Matth. 27. 26.

CAP. IV.

ver. 6. *Jeſus non ſolus baptiz. ſed*] Videtur hic Perſicus & verbis & menti Evangeliſtæ contraire, cum quo tamen conciliari poſſit ſi voculam نيز, quæ hic ſenſum corrumpit, auferas. Nam تن & تنهي eſt αὐτὸς, تنها μόνος, ſi ſic legas, diſcrepantia tolletur. ver. 14. *In corpore ejus fons erit*] at Gr. ἐν αὐτῷ πηγή ſic Syr. ܒܗ *in eo*, ſic etiam Perſicus : nam تن eſt αὐτός. Notant Perſæ varias habere ſignificationes, & frequenter denotare شخص وكس i. e. *Perſonam & ipſummet hominem*. Ut עֶצֶם Hebr. eſt *corpus*, atque etiam locum *Perſonæ*, & pronominis ſupplet : ſic omnino تن Perſis. Exemplum habes utriuſque tum Hebr. tum Perſ. vocabuli in hac ſignificatione Gen. 7. 13. *in ipſo die*, ubi Ar. Mont *in corpore diei*, at Angl. & alii, *in illo ipſo die*.
ver. 24. *Rectè oportet ut adorent*] Interpretatio hæc aliquantò perplexior & obſcurior eſt, ſenſus verò dilucidus, & cum Chriſti verbis congruens ; nam جان *Spiritus* eſt, & راستي *Veritas*, quæ duo Chriſtus in veris adoratoribus tanquam ὑπώδη requirit : externos autem Ritus ad divini cultus τάξιν & decorem pertinentes, neutiquam damnat. ver. 26. *Ego ſum, ego ſum*] Gr. ἐγώ εἰμι, quod Syrus geminato pronomine ܐܢܐ exprimere ſolet, quem loquendi modum Perſicus hic imitatur : ſed hoc notandum, à Syro tantum pronomen duplicari, (uno verbi locum ſupplente,) at à Perſ. & pronomen & verbum etiam geminantur, & in unum coaleſcunt : ſic cap. 6. 35. *ego ſum, ego ſum panis*: & v. 41. Aliquando verò contractiùs dicitur, منم من *ego ſum ego*, ut cap. 6. 20. & 8. 28.

ver. 46. *Nomen ejus Abdò lmelic*] Locus notandus, Gr. eſt βασιλικὸς, qui à V. Lat. *Regulus* dicitur, iccirco, βασιλίσκος, eum legiſſe multi ſuſpicantur. Alii *Regalem* interpretantur, quod Eraſmo placet, & Arab. انسان ملكي *homo regius*, at Syr. ܥܒܕ ܡܠܟܐ *Servus regius*, ut multi volunt, unus ex Herodis *aulicis*. Perſicus verò Syriacis vocibus *proprium* viri hujus nomen exprimi credidit, atque eum fidenter ſic vocat, & titulus huic ſectioni præfixus, eſt, *Sanat Chriſtus filium Abdò lmelici*. Neque hoc temerè damnes, nam ſi, Græco codice inconſulto, Syriacum tantum ſequereris, fortaſſis locum hunc non aliter verteres, præſertim cum hæ ipſæ voces Syr. *proprium nomen* conficiant Orientalibus uſitatum: nam Jerem. 38. 7. & alibi. *Ebedmelec* Syriacè eſt ܥܒܕ ܡܠܟ, qui in Lat. Vulgatâ *Abdemelech* dicitur.

CAP. V.

Ver. 6. *Fons Baptiſterii*] Sic etiam Syri Lat. interpres vertit, Gr. προβατικὴ κολ: Κολυμβήθρα eſt locus ubi quis *natare*, & *lavare* poſſit, unde κολ. Σιλωὰμ *Natatoria Siloe* Jo. 9. 7, 11. à Vulg. redditur; at à Syro juxta poſteriorem ſignificationem *maamuditho*: Perſ. utrumque incluſit, dum hic چشمه *fontem*, & v. 5. حوض *piſcinam* vocat. Locus hic, ut putatur, vicinus erat *portæ* quæ eodem nomine (προβατικῇ) dicta eſt, & ſic à LXX vertitur Nehem. 3. 1. Cum verò Hebraicè *Baitò lheſed* vocari dicat, magis reſpexit Arabicam quā Hebr. linguam: neque enim Hebr. aut Syri articulum ال agnoſcunt. ver. 24. *Vitam æternam in perpetuum*] Gr. ζωὴ αἰώνιος, ſic Syr. & Ar. Obſervet autem Lector ad æternitatē declarandam ſolere Perſicum etiam تا ابد addere, ſic c. 3. 16. & c. 6. 40, 54, 69. ſic Hebr. לעלם ועד, quarum vocum una ſæpe æternitatē ſignificat, & ſic Perſic' etiam unā quandoq; omittit. c. 10. 28. & 20. 31. ver. 25. *Mortui audient*] νεκροὶ Perſ. مردكان. Notum eſt in S. literis etiam *Viventes* Mortuos dici, animâ quidem præditos, at Dei *Spiritu* & gratiâ deſtitutos: quales hic Chriſtum intelligere veriſimillimum eſt, quos Paulus νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν appellat, Eph. 2. 1, 5. Notandus verò eſt (qui mox ſequitur) de *duplici reſurrectione* locus, ζωῆς ſc. & κρίσεως, quo conciliari poſſunt quædam ἐναντιοφανῆ Scripturarum dicta. *Impios* reſurrecturos negant è Rabbinis quidam, quod verum ſanè eſt ſi ἀνάστασιν ζωῆς intelligas. Non adverſatur huic Chriſti effato illud Iſ. 26. 16. מתים בל יחיו רפאים בל יקומו *mortui non vivent, defuncti non reſurgent.* Neque illud Pſal. 88. 11. *Num mortui exurgent?* Nam alia illic reſurrectio, & ad præſentem vitam regreſſus intelligitur. Utile autem, & volupe ſimul erit in his locis diverſas Hebr. vocis רְפָאִים ſignificationes animadvertere, quæ varias pariter interpretationes pepererunt. Siquidem una illa vox & *Mortuos*, & *Medicos*, & *Gigantes* denotat, & juxta ſingulas has acceptiones totidem quoque hîc verſiones reperiuntur. Ex hâc ambiguitate nata eſt abſona illa interpretatio quæ *Medicos* à futurâ reſurrectione excludit; ſic enim Arabicè vertitur ſuprà memoratus Iſaiæ locus, 26. 14. الاموات لا يرون الحيوة والاطباء لا يقومون i. e. *Mortui vitam non videbunt, nec medici reſurgent.* Sic etiam Pſ. 88. 11. pro רפאים Vulg. habet *Medicos*, LXX ἰατρούς. In Walton. editione habes فلاسفة *philoſophos*, (quod eòdem ferè recidit:) at in aliis MSS. Pſalterii codicibus اطباء *Medicos*. Ne verò hoc in Medicorum aut Philoſophorum contumeliam trahatur, notanda eſt *Vet. Latini* interpretis expoſitio, *Num medici ſuſcitabunt?* ut ſenſus ſit Medicos, quanquam ad ſalutem & vitam conſervandam à Deo conſtituti ſint, defunctos tamen ad vitam revocare haud poſſe. Sic etiam Lat. LXX interpres verba illa ἰατροὶ ἀναστήσουσι reddit, tum in Pſal. tum apud Iſaiam. Ἀναστῆσαι cum accuſativo (quem hic ſubintelligi volunt) eſt *ſuſcitare*, ut Joh. 6. 45 54. ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν. ſic apud Hom. Il. ω. Achilles de Hectore defuncto Priamum alloquens, οὐδέ μιν ἀνστήσεις *Neque ipſum reſurgere facies*, inquit: cui ſimillimum eſt illud Davidis dictum cum ipſi quoque filius obierat, 2 Sam. 12. 23.

ver. 26. *In eſſentiâ naturæ ſ.*] Syrus vocem ܩܢܘܡ hic habet & Perſa quoque eandē retinuit, سرشت inſuper, i. e. *naturam*, addens nimis operosé. Evang. tantum habet ἐν ἑαυτῷ, pro qua Syriaca vox poni ſolet *perſonam* ſignificans, & *pronominis* vicem frequenter ſupplens. vide Rom. 9. 3. pro quâ Perſicus سرشت adhibet, ut cap. 6. 53. eadem eſt vis & uſus Arab. بذاته hic & alibi. v. Gen. 7. 13.

CAP. VI.

ver. 19. *Uti quiſp. in aridâ*] Hoc Perſæ additamentum eſt; in animo ut opinor habuit alia S. S. loca ubi hæc verba occurrunt, ut Heb. 11. 29. *tranſierunt mare tanquam per aridam.* v. Ex. 15. 19 ubi Perſ. eadem ferè quæ hîc, & Joſ. 13. 7.

ver. 27. *Hunc fructum obſignavit D.*] Antiquum hîc Perſa obtinet, &, quod ſæpe aliâs obſervavi, voces Syriacas quæ literas eaſdem, at ſignificationes remotiſſimas habent, confundit. ܐܒܐ demptis vocalibus *patrem* ſignificat & *fructum*, ille non پدر (ut ſolet, & debuit) ſed ميوه *fructum* hîc poſuit. Si Græcum textum, vel ſaltem Arabicum conſuluiſſet, errorem hunc, & plures alios facilè vitaſſet.

ver. 31. *Manna comederunt*] variis nominibus à Perſis & Arab. inſignitur, hoc capite كرانكبين, alibi verò dicitur ترانكبين & طلانكبين, i. e. *ros melleus*, nam in ſingulis hiſce habes Perſicam vocem انكبين *Mel*, cujus ſaporem Mannæ tribuit Scriptura. Nominis ratio vulgò petitur ab illâ mirantium Iſraelitarum quæſtione מן־הוא *man hu*, ut Ex. 16. 15. ויאמרו איש אל אחיו מן־הוא כי לא ידעו מה־הוא, quod ſic vertit Hieron. *Dixerunt ad invicem* Manhu, *quod ſignificat*, quid eſt hoc? *ignorabant enim quid eſſet.* LXX etiam τί ἐστι τοῦτο; At ſic ſentientes Aben Eſra irridet, neque מן *Quid* ſignificat vel in Hebr. vel in Arab. linguâ, neque in Chaldaicâ (ut cenſet Buxtorf.) niſi impropriè & *abuſivè* Igitur alii è Rabbinis deducunt à מָנָה *præparavit, diſpoſuit*, ut Dan. 1. 5. וַיְמַן &c. *Conſtituit eis Rex portionem*: fuit enim Manna cibus à Deo præparatus & conſtitutus. & Iſraelitarum quotidianum velut *Demenſum*. Optimam (ut mihi videtur) appellationis hujus cauſam, & rationem ſuggerit Arabica lingua, quæ S. literis, & rei ipſi undiquaque convenit, quam è Judæis quoque nonnulli amplectuntur. منّ (ipſa Hebr. vox מן Man) Donum eſt, & مانّ Mânna *donavit, benefecit* idem ſc. cum انعم Ita quidem *Manna* idem quod Latinis *Munus*, vel Dei benefici Donum: & ſic Tawoſio Judæo expreſsè redditur in Perſicâ ſuâ verſione מן־הוא, بخشش *Beneficentia*, ſeu *gratuitum Donū eſt*. Annon ipſe Moſes quoq; hoc dicit? Nam ſimulac Manna cœlitus deciderat mirantibus Judæis illico reſpondet הוא לחם אשר נתן יי לכם *Iſte eſt cib' quem* Donavit *vobis Deus*: & notandū eſt cum de Manna ſermo ſit, verbum נָתַן aut ἔδωκε præponi vel ſequi, (vide Pſ. 78. 24. Joh. 6. 32, 31 quaſi nominis vim, & originem, gratioſi Dei eximium munus, & *Donation* eſſe indicans; jure enim hoc nomen meretur panis ille, & cœleſte alimentum, qu Deus populo ſuo viritim per 40 totos annos quotidie largitus eſt. Hoc quoque ob ſervandum eſt منّان (*Mannân*) Dei ipſius nomen eſſe, ut apud Kamuſ. & al *Benefactorem*, & propitium *Largitorem* ſignificans, qualem ſe Iſraelitis monſtra divinum hoc munus liberaliter impertiendo, quod non inelegante Poetæ ve appelles — *Aërii mellis cæleſtia Dona.* Georg. 4. In Datoris igitur & D memoriam jure hoc Iſraelitæ, ut Moſes loquitur, מן *Man* appellarunt. Hæc fu expoſui ut tibi Lector, vel mecum ſentiendi, vel meliora indagandi a darem. v. 43. *Futile ne dicatis*] Sic v. 61. & cap. 7. 23. & melius cap. 7. γογγυσμὸς *ſermo indecorus*, Syr. & Arab. رطن (Hebr. רגן) eſt γογγ *murmurare*, Perſ. بيهوده *vanum, ineptum* ſignificat, unde بيهوس *fatuus*: alibi verò habet ܪܛܢܘ, ut Mat. 20. 11. Perſicus vero Pentat interpres ſæpius لندش كردن

CAP. VII.

ver. 8. *Ego non aſcendo*] Notum eſt quantas lites hic locus pepererit. Cum P conſentit etiam V. Latinus, ut hic quidem editur, nam in nonnullis codi legitur, *ego nondum aſcendo.* Etiam in Gr. exemplaribus ſcriptum fuit ἐγὼ ἀναβαίνω, ut ex *Chryſoſt.* liquet, apud quem tamen ſequitur νῦν, & ἄρτι, atque lectionem amplectuntur *Syr.* & *Arabs* qui ܗܫܐ, & الآن habent. Ob d iſtud (teſte Hieronymo) impius *Porphyrius* Chriſtum mendacii inſimulare auſus & alii (id quod mendacio proximum eſt) *Æquivocationem* hinc aſtruere nitu Sed vox οὔπω ſenſum manifeſtiſſimum reddit, quam ſi cum Perſico & aliis ab ſineres, ex iis tamen quæ verſu 10 ſequuntur, Chriſti mentem intelligas.

CAP. VIII.

ver. 6. *Minimum quid captarent*] Gr. ἵνα ἔχ. κατηγορεῖν. Syrus ipſam Gr cem retinet, nam ܩܛܓܪܝܢ per metatheſin literarum eſt à κατηγορεῖν. A علة *cauſa, accuſatio.* Lucem Perſicæ interpretationi miniſtrent illa verba, ܕܗܟܐ (inquit) المطهّرون عيوب, i. e. (ut vertit Cl. Golius) *aliena manifeſtant vitia.* ver. 9. *Singulatim exibant*] Deeſt hic (& in W quoque editione) interpretatio horum verborū [ἀπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμ quæ quidem non *Perſicus* tantum, ſed & *Syrus*, imò ipſe etiam V. *Latinus* ſit, & in quibuſdam *Græcis* codicibus deſunt. Quid verò mirum *particulam* quam hujus *hiſtoriæ de adulterâ* muliere omitti, cum *tota* olim à nonnullis in pretibus *excluſa* fuerit? ver. 37. *Verbis meis digni non eſtis*] Hæc interp tatio orta eſt ex ambiguitate Syr. vocis ܫܘܝܢ quæ *ſufficientes*, *capaces*, *dignos* denotat: apud Latinos etiam *ſufficere* aliquando ſignificat *capacem*, id & *dignum* eſſe, ſic quoque Gr. ἱκανός. ver. 44. *Calumniator qui D bolus*] Gr. τοῦ διαβόλου, Syr. ܐܟܠܩܪܨܐ ad quam vocem exprimendam let aliquando Perſicus plura nomina conjungere, ſic Mat. 4. 1. ابليس معتاب. Ejuſdem prorſus ſignificationis cum præſenti voce compoſitâ بهتان كوي eſt معتاب, & per eandem à Perſico ſcriptore ſic expo معتاب يعني بهتان كوي. De nomine ابليس quæ ſit Arabum ſententia ſuprà explicavi, quia vero Alfirauz. عجمي *egrinum nomen* eſſe ſuſpicatur, non improbanda eſt Cl. Golii conjectura, qui διάβολος per aphæreſin contractam eſſe putat. Certè Perſica hæc, ſeu potius A ca vox non magis à Græcâ diſtat, quàm *Zabulus* apud Cyprianum & alios o rens: eſt autem بهت; à quo Act. nomen بُهِت Buhton, *falsò imputav lumniatus*, & *mentitus fuit*, & Buhtânon *Calumnia, mendacium.*

Cupidus erat] Aptè & verba, & mentem Evangeliſtæ, & vim vocis ἠγαλλιάσατο primit, quod non tantum *exultare* & *gaudere*, ſed & *cum gaudio cupere*, d rium ſc. cum lætitiâ permixtum, notat. Magis amplectenda eſt hæc interp cum Syrus & Arab. conſentiat, & Gr. vox ἵνα ſic vertendum eſſe ſatis arguat.

CAP. IX.

ver. 35. *Qui te ſanavit*] verba hæc intempeſtivè hic inſeruntur, & locum vertunt: ſi dixiſſet ei Jeſus, Filium Dei eſſe qui ipſum ſanaverat, quid opus ſequenti interrogatione, *Quis eſt Domine?* Notandum verò eſt Syrum illa [*qui ſanatus fuerat*] addere, quæ in Gr. non habentur, è quibus non rectè ceptis diſcrepantia hæc orta eſt. Quinetiam deeſt interpretatio horum verbo ἑώρακας αὐτ, quæ Perſice vertas ديدي اورا.

CAP. X.

ver. 1. *Oves per oſtium*] Locus depravatus, cui ſi *MSS.* exemplaria ſuppeterent, mederi fortaſſe haud difficile eſſet. Idem judicium de verſu 5 dum. Conſule Wheel. editionem. ver. 10. *Quod amplius eſt* περισσὸν *abundantiam*, & *præſtantiam*, ſeu *excellentiam* notat. v. Rom. 3. etiam Syr. ܝܬܝܪܘܬ & Arab. افضل. Interpretum alii priorem, alii poſter ſignificationem ſequuntur. ver. 24. *Quamdiu animam noſtram tollis?*] ſic V. Latinus, Gr. ψυχ. ἡμ. αἴρεις; eandem Syriacam phraſin bis habes Rom. 8. 15. de *Spiritum* accipientibus, ὐκ ἐλάβετε πνεῦμα δὐλ. &c. ܢܣܒ eſt *accipere*, atque etiam *auferre*, ſic Perſ. vox ستادن hîc uſurpata. Utriuſque exemplum eſt Gen. 30. 15. Ut vero res ſuſpenſæ *Tolli* dicuntur, (ſicut *in crucem tollere*,) ſic animi etiam *dubitatione* cruciati & *ſuſpenſi*. Arab. hic habet متي تعذب *quouſque cruciabis animas noſtras? Enecare*, pro longâ morâ & expectatione ſuſpenſum, & incertum tenere, frequenter apud Latinos legas: & hoc ut puto reſpexit qui Syr. verſioni illud hîc appoſuit (*nos ſines animam agere?*) quod meo judicio omittere ſatius fuiſſet.

CAP. XI.

Tit. *Vivificat Chriſtus Gazarum*] Sic per totum hoc caput conſtanter appellatur, ſic & Luc. 16. *Pauper* ille ad divitis januam decumbens. A Muhammedanis عازر frequenter dicitur, cujus exemplum dabo ad locum hunc imprimis ſpectans, ut ſcias ab illis hiſtoriæ hujus veritatem, & Chriſti miraculum agnoſci. In Alcor. Sur. tertia, Chriſtus ſic loquens introducitur, احيي الموتي *mortuos vitæ reſtituam*. Ibi *Gialal.* celebris Scholiaſtes hæc habet, احيي عازر صديقا له وابن العجوز وابنه العاشر, ubi vides *Azarum* nominari, atque (ut ver. 11. hujus capitis) *Amicum Chriſti*, & unà cum *aliis* recenſeri qui à Chriſto ſuſcitati ſunt. Sic quoque Alfirauzab. Kamuſi author, عازر احياه عيسي ع *Azarus viri nomen, quem vitæ reſtituit Jeſus, ſuper quo pax.* Perſicus verò ع in غ mutat, quod Latini quoque & Græci faciunt in nominibus quibuſdam Orientalibus. Ab Arab. Evang. interprete لَعَازَرُ dicitur, etiam in alia verſione Perſica. ver. 16. *Thomas, cui nomen Tama*] Gr. Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος. Interpretationem nominis *Thomæ* hic refert, ut aliis in locis, nam *ter* apud unum hunc Evangeliſtam occurrit. v. cap. 20. 24. & 21. 2. Nullius Apoſtoli nomen præterquam hujus interpretatione donatum eſſe obſervat Leontius, quod quare factum ſit divinant potiùs quàm docent ſcriptores. Illud certum eſt Δίδυμον non eſſe aliud Apoſtoli nomen, ſed prioris duntaxat *interpretamentum*, quod clarè liquet è Syra, Arab. & Perſ. verſione. Haud rectè igitur *Nonnus*, & alii *Thomam* διώνυμον fuiſſe affirmant. *Hoc tam ridiculum eſt* (inquit Heinſius) *ac ſi dicam binominẽ Adamum eſſe, quia nomen ejus terram denotat*. Plura quæ hic annotari poſſent omitto, illud tantùm monens in Perſicis vocibus, quæ ا & ان terminationem habent, *fatham* ut *o* ſæpiſſimè pronuntiari, quod ſi hic t. تاما melius reſpondebit Græcæ appellationi, & Syriacæ ܬܐܘܡܐ.

ver. 16. *Tama, i. e. Gemellus*] vide locum illum Geneſ. 25. 24. *Gemini in utero ejus erant*, ubi Hebr. תוֹמִם. Syr. ܬܐܘܡܐ. LXX. δίδυμα. Perſ. verò (ut hic) habet جفت, cujus vocis elegans uſus notandus eſt, ſignificat enim duos æquales, & *par* conjunctum, ſive *utero*, ut Gemelli, ſive *connubio*, ut maritus & uxor, (v. Mar. 10. 9. & Mat. 19. 6) ſive eâdem *ſpecie*, ut par turturum, (Luc. 2. 24.)

CAP. XII.

Ver. 4. *In manum inimicorum*] Perſica phraſis بدست دادن, ad verbum eſt, *in manum tradere*, non inimici tantùm, ſed cujuſvis, ut ſupra cap. 3. 35. de Chriſto dicitur, *Pater omnia in manum ejus dedit*, ubi Perſicus iiſdem (quibus hîc) verbis utitur. Hîc verò idem notat quod سپردن, παραδιδόναι, quod etiam ali- ando habet دست (*manum*) adjunctam. vide Joh. 19. 1. & 18. 35. ver. 32. *Amicos meos ad me traham*] Gr. πάντας. Sic Syr. & Ar. at V. Lat. *omnia*, quaſi legiſſet πάντα. Sic etiam Verſio Wheel. habet همه چيزرا *omnes res*, à quibus vides quantum noſter diſcrepet. Fortaſſe locum illum reſpexit, ubi Chriſtus eos pro quibus moriturus erat, *amicos ſuos* vocat. vide Joh. 15. 13, 14. & confer.

CAP. XIII.

Ver. 38. *Animam tuam non dabis*] Hic abſolutè negat quod Gr. & alii interpretes per *interrogationem* tantùm efferunt. Verùm optime cum illis conveniet, ſi punctulum primæ literæ ſupra poſitum, infra colloces, hoc eſt, ſi pro ندهي legas بدهي.

CAP. XIV.

Ver. 2. *Si dixero, Ibo* &c.] Locum hunc perplexum & difficilem interpretum diſſenſus, & variæ expoſitiones reddiderunt, de quo multa obſervavi quæ nimis longum foret hîc inſerere. Εἶπον, quidam ad præcedentia referunt, alii ad ſequens πορεύομαι, ut hîc Perſicus, qui locum hunc ita interpretatur, acſi μὴ à verbis Chriſti abeſſet, cujus particulæ etiam alii rationem nullam habuerunt.

ver. 8. *Patrem nobis oſtende*] Hic etiam paucula deſunt, nam pro Gr. ἀρκεῖ ἡμῖν, & Syr. ܘܗܘ ܠܢ, nihil habet, quæ ſic interpretari poſſis بس است مارا, vel ut *Wheel.* verſio habet, بسنده است مارا, quæ noſter, ut veriſimile eſt, omiſit, quia vox ܗܘ (cujus varius uſus eſt apud Syros) aliquando redundare videtur, & hic pleonaſticam eſſe credidit. Sic Luc. 22. 51. eadem Syr. vox à Perſ. omittitur.

ver. 14. *Si à me petieritis*] Verba hæc (*à me*) redundant, notandum tamen non Perſam tantùm, ſed & Syrum, atque Arab. imò & vulg. Lat. ſic locum hunc vertere, quod ſatis innuit aliter olim ſcriptum fuiſſe. In V. Lat. obſerva duplex additamentum, nam verſu præcedenti *Patrem* inſerit, & hîc *Me* (i. e. *Filium*) quum neutrum in Gr. habeatur. ver. 17. *Totus mundus*] ܟܠܗ (*totus*) non rectè hic additur, quod neque Gr. neque Syr. habet. ver. 16. *Paracletum*] Obſerva Perſ. & Syr. & vulg. Lat. hic, & ver. 26. & cap. 15. 26. atque etiam cap. 16. 7. *Græcam* vocem retinere, ab Orientalibus, literis quibuſdam (ut in aliis fieri ſolet) interpoſitis, variatam; à Vulg. Lat. *Paraclitus* ſcribitur. *Arabs* neque Græcam vocem, neque eandem Arabicam conſtanter retinet, ſed hoc loco habet مسليا, at ỿ. 26. المعزي, utraque autem *Conſolatorem* denotat. Aliud quoque hic notandum, ſed & *deteſtandum* ſimul, Muhammedanos hoc nomen *pſeudoprophetæ* ſuo tribuere, atque de ipſo hæc Evangelii loca, & Chriſti promiſſum interpretari. Sic Greg. Abulfar. de Arabum moribus refert, eruditos inter eos cenſere Muhammedem indigitari في التورية * في الانجيل * في الزبور *In Lege, & Pſalmis, & Evangelio.* Evangelii verò hunc locum intelligunt, *Si ego non abiero, Paracletus non veniet.* Hoc verò minus mirandum, cùm Muhammedes diſertè affirmet, *proprium ſuum nomen à Chriſto prædictum, & expreſſum* fuiſſe. Sic Sur. 61. — قال عيسي *Dixit* Jeſus *Filius Mariæ Iſraelitis, Ego annuntio vobis poſt me venturum Apoſtolum cui nomen Ahmed* (ſive Muhammed) Sic Sur. 7. ait ſe مكتوبا *ſcriptum*, ſcil. in Lege & Evangelio, i. e. (inquit Scholiaſtes) باسمه وصفته *quoad nomen, & quoad mores* ſeu *officium*. Hinc *Perſa* quidam (cujus epiſtola ad Meletium Monachũ Græcè extat) Chriſtianos ita criminatur, τὸ τοῦ Μωαμὲθ ὄνομα &c. *Mahometi* (inquit) *nomen in Vet. Teſt. & in Evang. ſcriptum erat, & à Chriſto laudatum, Chriſtiani verò illud expunxerunt*. Cui elegantiſſimè & ſolidè reſpondens Imperator Conſtantinop. Jo. *Cantacuzenus*, acuto, & forti *dilemmate* impudens hoc mendacium retundit, quod habes *Apologiâ* 4. Hæc (à me alio opere ſi Deus voluerit fuſiùs tractanda) breviter hic referre libuit, ut videat Lector quales blaſphemias in *Paracletum*, Spiritum *veritatis*, Spiritus *mendax* eructaverit.

CAP. XVI.

ver. 2. *Deo oblationem feciſſe*] Obſerva vocem quæ hic à Perſ. Syr. Arab. (nam in eadem omnes conveniunt) uſurpatur, [*Corban*,] quæ *ſacrificium* & *munus Deo oblatum* notat. Vulg. Lat. reddit *obſequium*, nimis laxè. Vox λατρεία, & προσφέρειν ei additum, denotat aliquid *eximium, & extraordinarium*, quod inſtar *gratiſſimæ hoſtiæ* Deo offeratur, Et ſic intelligendum eſſe locum ipſe *eventus*, & *Judæorum ac Paganorum crudelitas* ſatis docet, qui Diis ſuis nullum gratius libamen Chriſtianorum ſanguine crediderunt. Nam (ut *Tertulliani* verbis loquar) *Chriſtianum omnium ſcelerum reum, Deorum, Imperatorum, Legum, Morum, Naturæ totius inimicum exiſtimabant*. Apol. p. 15. Ita apud *Muhammedanos*, bello perſequi الكفار, (ſic illi etiam Chriſtianos vocant,) سبيل الله *via* ſeu *cultus Dei*, & peculiariter امر (quaſi grande & præcipuum *Dei mandatum*) appellatur. Sed *crudelitas veſtra* (inquit Tert.) *noſtra gloria eſt: & præmium fecit religio, quod perfidia putabat eſſe ſupplicium*, ut eleganter reſpondit Ambroſ. iis qui Chriſtianos *proſcribere, & necare*, Deo & hominibus gratum eſſe cenſebant. ver. 11. *Gubernator mundi is eſt*] Inſignis defectus; deeſt enim interpretatio verbi κέκριται, cujus cauſâ hæc mihi videtur. Syr. vox ܕܝܢ *judicium* notat, atque etiam particula eſt per ſe nihil ſignificans (utriuſque exemplum habes hoc ipſo verſu) ideoq; eam omittendam cenſuit; confer & judica: ſupple igitur محكوم شده است *judicatus eſt*, (ut rectè Wheelock. editio,) vel ſimile aliquid. ver. 32. *In provinciam diſpergamini*] Supra Joh. 7. 35. ubi de Judæorum διασπορᾷ ſermo eſt, vocem hanc ولايت uſurpavit, quæ *regionem* ſignificat, hîc verò Syr. ܐܬܪܐ, i. e. *loco* reſpondet: & ſic Arab. الي موضعه. Per τὰ ἴδια hic propria cujuſque vel *regio* vel *domus* intelligi poteſt, ſic cap. 19. 27. recepit eam εἰς τὰ ἴδια. Arab. redditur الي بيته, *ad domum ſuam*: atque ita *Angl.* verſio utroque in loco.

ver. 33. *Ut mihi propter vos pax ſit*] Imò potiùs, *ut vobis propter me pax ſit*, ut ſenſus manifeſtò poſtulat. Sic Syr. Arab. لكم السلام بي *vobis pax in me*. Eſt itaque hic manifeſta verborum tranſpoſitio, ut ſæpe alibi. Neque in *Wheelock.* editione ſatis ſana interpretatio eſt, nam ibi ايماني (*fides*) habetur, potiùs, ut noſter, سلامت, (*pax*,) optimus fidei effectus.

CAP. XVII.

Ver. 21. *In ſermonem eorum unum ſint*] Quod ſæpe ſuſpicatus ſum, & antea monui, hic locus confirmat: Nempe in hac verſione phraſes & verba *tranſponi*, ſcribæ, ut opinor, magis quàm interpretis culpâ. Conferenti Græca verba & alias interpretationes, evidenter quod ſcribo eluceſcet, & verba ſic collocanda eſſe, در سخن ايشان كه همگنان يكي باشند — i. e. -- *per eorum ſermonem, ut omnes unum ſint.*

CAP. XVIII.

ver. 11. *Alii cuipiam bibendum*] Gr. οὐ μὴ πίω αὐτό; interrogationem hanc Arabs ſic vertit, لَابُدَّ لِي *fieri non poteſt quin bibam*: pari ſenſu Perſa, neceſſe eſt ut *egomet non alius*, poculum hoc bibam. كسي ديگر Chriſto contraponitur, ut in illâ Baptiſtæ quæſtione Mat. 11. 3. Tune es ille venturus, an *alium* (كسي ديگر) expectamus, & Luc. 7. 19. vide etiam Joh. 5. 43.

CAP. XIX.

ver. 11. *Peccato tuo majus*] in Gr. nulla hujuſmodi Pilati cum Juda comparatio habetur, neque in Arab. apud Syrum vero (quem noſter ſequitur) reperitur, ubi

In fine versus verba hæc adduntur, [illegible]. ver. 13. *Nomen Agger lapideus*] vel, *pavimentum lapideum*, ut Syr. & Arab. notandum enim Syr. Arab. & Perſ. hic eodem verbo uti رصيف pro Gr. voce λιθόστρωτον. رصفى eſt *lapides in pavimento*, atque eleganti metaphorâ, *verba in oratione conjunxit*, juxta verſum illum à *Cicerone* ſæpiùs laudatum, *Quam lepidè lexes compôſtæ, ut teſſerulæ omnes, Arte pavimento*. ver. 14. *Feriâ ſextâ*] Paraſceue, quod eleganter Marc. 15. 42. προσάββατον dicitur, & Syr. *Arubtho* à Perſico ſolet per روز ادينه exprimi, ſic v. 31. & Luc. 23. 54. & alibi. Arab. جمعه, non quod vox hæc proprie *paraſc.* aut *præparationem* notet, (nam *Congregationem* & σύναξιν potius ſignificat:) ſed quia *dies Veneris*, Arabibus جمعه dictus, idem eſt tempus cum Jud. paraſceue. ver. 17. *Impoſ. crucem in loco*] بجاكاهي referendū eſt ad verba بدر بردند v. 16. non ad immediate præcedentia, *crucem impoſ.* Nam antequam ad Golgotha ventum eſſet, crux ei impoſita eſt. v. Gr. Syr. Ar. *Karkita*] hic deeſt vox illa quam Evang. & Syr. & Arab. *Hebraicam* vocant, licet diverſimode apud illos ſcriptam. Perſicus *Karkita* Hebraicam vocem dicit, vel potius ſcribæ hoc imputandum, nam Mat. 27. 33. & Marc. 15. 20. habes *Golgotha* nomen expreſſum, ut minimè dubium ſit quin hic quoque ita ſcripſerit خوانده قرقفتا وبعبري كاكولتا. Syrus ſingulis locis habet *karkaphtho*, quod hic *karkita* corruptè legitur, idem vero ſignificat quod Perſis كله سر *Cranium*. Hebr. גֻּלְגֹּלֶת, Ch. *gulgultha*. Evangeliſta poſterius Lamed, Syrus verò prius abjecit. ver. 19. *Hic eſt Jeſus Nazar. Rex Jud.*] Varietas aliqua & diſcrepantia obſervari poteſt in Evangeliſtarum verbis, dum ἐπιγραφὴν ſeu (ut Johannes appellat) τίτλον cruci impoſitum referunt. In hoc omnes conſentiunt, verba illa ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, quæ Judæos maximè cruciabant, clarè & diſerte ſcripta fuiſſe: quibus *Jeſu* nomen apud Matth. & Johan. præponitur. Apud Matth. verò & Luc. οὗτός ἐστιν ante cætera legitur. Notandum verò apud Syrum ſingulis in locis ܗܢܘ expreſſum eſſe, acſi omnes Evangeliſtæ οὗτός ἐστιν ſcripſiſſent. Conſimiliter Perſa اينست *hic eſt* adhibet, ut loca conferenti liquebit. Annon verò (ut hoc obiter notem) Latina Syriaci textus interpretatio (v. 21.) inconcinna, & ſolœciſmo proxima eſt? viz. *Ipſe dixit me Regem Jud. eſſe*, pro *ipſe dixit quod Rex Jud. ſum*. In *Æthiopicâ* verſione titulus cruci impoſitus talis eſſe dicitur, *Dominus Jeſus Nazarenus Rex Judæorum*, ſic etiam Matth. 27. 37. Quis verò credat Pilatum ſic ſcripſiſſe? ſolet quidem in illa linguâ nomini Jeſu *Domini* titulus præponi, at hic parum aptè neque ex decoro additus videtur. Huic verò loco quadrat *Giraldi Cambrenſis obſervatio*, qui Henr. 2. regnante in *Angliâ* floruit. *Notandum* (inquit) *quod Monachi ferè cuncti abuſivis pronuntiationibus, præ cæteris viris Eccleſiaſticis utentes, quoties Evangelia legunt, huic dictioni JESUS hanc dictionem DOMINUS juxta caſuum inflexiones, adjicere ſolent, in hunc modum, Dixit Dominus Jeſus diſcipulis ſuis: Cùm tamen in Evangelicis ſcripturis totis 4^r ſc. Evangeliis, talis junctura, præterquam duobus in locis, minimè reperiatur.* Sic ille in libro nondum (quod ſciam) typis edito, cujus verba hic opportunè referre libuit. ver. 22. *Quod ſcriptum eſt perinde eſt*] Gr. ὃ γέγραφα γέγραφα, i. e. quòd ſcripſi ratum manebit, haud mutabitur, ut Nonnus, ἔγραφον ἀσφαλέως τόπερ ἔγραφον. Solent ad rei certitudinem, & conſilii immutabilitatem declarandam, verba geminari, ut in illo Eſth. 4. 16. כאשר אבדתי אבדתי, Syr. *cum fecero, fecero*: quanquam ſuſpicari quis poſſit ibi Syriaca verba olim cum Hebraicis eadem fuiſſe, & gutturalem unam pro alterâ (ܚ pro ܐ) poni. Hîc vero Perſ. همانست ſignificat *ita eſt, illud ipſum eſt* (ſc. quod ſcripſi) ut Mat. 26. 44. همان سخن كفت *eundem ſermonem dixit*. v. etiam Luc. 6. 33. è quibus locis hic lucem accipiat.

ver. 23. *Veſtimenta*] Deſunt hic quædam aliunde ſupplenda, ut locus integer fiat.

ver. 31. *Judæi dix.*] Evangeliſta non ait Judæos hoc dixiſſe, ſed iſtud *Syri additamentum* eſt, à quo Perſa accepit. ver. 39. *Conditurам--camphoram*] Gr. μίγμα, ſed nota Syr. Arab. & Perſ. eâdem hic voce حنوط uti, quæ propriè exprimit *Orientalium conſuetudinem* in condiendis mortuorum corporibus an quam ſepelirentur, quem morem Ægyptiis uſitatum optimè deſcripſit Herodo & doctiſſimus Frater meus *Joh. Gravius* in ſuâ *Pyramidographiâ*: eâdem vo חנט Hebr. etiam utuntur. v. Gen. 50. 1. ubi hæc tibi omnia occurrent, atque hic noſter Chriſti, ita illic Jacobi corpus *camphorâ conditum* ait Perſ. interpres.

CAP. XX.

ver. 7. *Strophiolum involutum*] Perſicâ vox دولبند (*Dûlband*) eſt fa capiti obvoluta, ſeu *linteum* unde *Tiaræ* conficiuntur, atque hinc *Cidaris* ſeu ca pitis tegumentum Orientalibus uſitatum ita appellatur, quod à noſtris variatâ fieri ſolet, peregrinâ voce, *Tulipant* & *Turbant* dicitur, quam poſtremam voc etiam *Anglicani interpretes* in Bibliorum verſione adhibuerunt, Dan. ſc. 3. 21.

ver. 20. *Manus & axillam*] بغل *axillam* ſignificat & ſic redditur c. 19 & alibi: ſed cùm toties ab Evangeliſtâ πλευρὰ dicatur, & à Syr. ܓܒܗ, Ar. جنب, idem quoque hic Lector intelligat, ut *axillam* & *partem alis* pro *quam, latus* ſc. notet, unde بغل كردني eſt *amplexus*. In Wheel. one eſt ببهلو, quod ſæpe pro צִדָּה *latere* ponitur.

CAP. XXI.

Ver. 12. *Quis eſſet, vel ut interrogaret*] vel, *quis eſſet interrogare*, ut وا ſic etiam ويا redundat, (v. Joh. 14. 2.) atque ita convenit cum Gr. ver. 15 *ſce agnos meos*] verba hæc à Chriſto inculcata accuratiùs expendi merentur, bus tenerrimus ejus *affectus* & amor indicatur. Bis dicit βόσκε, ſemel ποι at Syrus & Orientales verſiones ſingulis in locis eodem verbo utuntur, quod *ſcere* ſignificat, ut etiam vulg. Latina. *Paſcendos* verò triplici nomine diſting Syrus, Arabs, & Perſicus, imò ipſe etiam Evangeliſta, juxta codicem Alex num. Primò, Syrus habet ܐܡܪ̈ܝ τὰ ἀρνία μου, *Agnos*, vel ut doctiſſimus *Sauboeus* reddi mavult, *Agnellos meos*. Secundò, ܥܪ̈ܒܝ, πρόβατά μου. Vulg. hic & etiam priore loco *Oves* habet. Tertiò, ܢܩܘ̈ܬܝ, Arab. Perſ. ميشان مرا, quæ in his linguis propriè *Oves fœmellas*, & *fœtas* Vulg. appellat Pſal. 78. 79. Hebr. רְחֵלִים, notant: exempla habes Gen. 31. 38 *tuæ non abortierunt*, ubi Syrus & Perſa iiſdem quibus hic nominibus utuntur, etiam Gen. 32. 14. *MS. verò Alexandr* προβάτια habet. Pronomen quoq ter ſuffixum, ſuaviſſimum ſenſum efficere, & ſalubre paſtoribus monitum præbe *Auguſt*. obſervavit; cui Syrus ter (majoris emphaſis causâ) ܠܝ addidit, & براي من, quæ interdum *obſecrandi formula* eſt, quaſi Chriſtus dixiſſe *ſecro te* paſce, *meâ cauſâ*, imò *meâ vice* oves meas paſce: hoc enim براي من ſignificat. ver. 25. *Scribæ mundi deficerent*] Hoc à additur ad præcedentis dicti explicationem, ſcil. *ſcriptores univerſos tanto* *impares futuros*. Eâdem phraſi aptè ſatis utitur Marc. 5. 26. بروند de *Medicis* qui inveteratum mulieris αἱμαῤῥοούσης morbum nullâ arte ſanare rant. Multi hic *Allegoriam* ſtatuunt, & Evangeliſtæ verbum χωρῆσαι *Locorum* ſed de *Lectorum* capacitate intelligunt: quia ſc. *animalis homo* *quæ Dei ſunt*. 1 Cor. 2. 14. Verum (ut ſcitè regerit Eraſmus) *ad hunc* *nec unam paginam divinæ ſapientiæ caperet mundus*. Itaque *Hyperbolen* rique agnoſcunt (quam Perſicus hic ampliorem facit) cùm *ſalvâ Rerum* *Verba fidem excedere videntur*. Ita σοφῇ σιγῇ (ut loquitur Nonnus) *ſapie* *lentio* Chriſti res geſtas obſignat ſimul, & amplificat Evangeliſta, & magni nem earum *tacendo* quodammodo exprimit. Huc referas illud Minutii F Deo, *Nobis ad intelligendum pectus anguſtum eſt, & ideo ſic eum digni* *mamus, dum* Inæſtimabilem *dicimus*.

HÆc, *Amice Lector*, prout tempus (perquam breve, & anguſtum) ferebat, annotavi, ſuaſu doctiſſimi Viri *Br. Walton* cujus indefeſſos conatus, & ſummum de piis doctiſque omnibus bene merendi ſtudium, eximium hoc *Sacrorum Bibliorum* Opus abunde comprobavit. Quantum *Eccleſiæ*, totique *Literariæ Reip.* beneficium hinc acceſſerit, qui candorem, & pietatem cum eruditione conjunctam habent, libenter & grate agnoſcunt. Multi profecto rei *difficultatem*, & funeſtos *Angliæ motus* in tuentes, tantæ molis opus inter tantos patriæ noſtræ Tumultus vix inchoari quidem, ne dum perfici poſſe credebant. Sed divina benignitas obſtacula omnia, & fidem quoque plurimorum ſuperavit: quæque propitio numine pridem incepta ſunt vides nunc eodem cœli favore ad metam feliciter perducta. Ne ipſa quidem *Invidia* inſignem hanc *Dei Bonitatem*, & pulcherrimi iſtius *Operis Utilitatem*, ac præſtantiam diffiteri auſit: quod non *Britanni* modo, ſed *Exteri* quoque ingenti applauſu, meritiſque Encomiis celebrarunt. Quod ſi in tam varia, & multiplici materia, quædam, vel *Codicum* vitio, vel *Typothetarum* incuria, vel *Interpretum* demum hallucinatione, depravata occurrant, haud mirum videri debet: quin illud potius ſtupendum foret, ſi in tam vaſto, & diffuſo opere nihil mendoſum, aut corrigendum inveniretur. Æquiſſimum cenſeo illud Varronis monitum, *Si quis multa commode dixerit, magis boni conſulendum, quam ſi aliquid nequiverit, reprehendendum.* (L. L. 6°.) Quum ex fœcundo ſolo uberes proventus, & copioſam meſſem Agricola reportaverit, impium ſane foret ob paucas hinc inde ſpicas & grana quædam, levia fortaſſis, & rejectanea, Deo frugum datori obmurmurare. Haud minus iniquum eſſet in utiliſſimi Operis contumeliam vitioſa quædam, & defectus perpaucos objicere, ac piis aliorum laboribus obloqui, ſi non omnia curioſitati noſtræ, & votis undiquaque reſpondeant. In ſacris hiſce Bibliis legendis Μωμοσκόπου tantum partes agere, & maculas duntaxat, ac *nævos*, (qui formoſiſſimis corporibus inſunt) reprehendere, & ſugillare, maligni eſt animi, & Deo hominibuſque ingrati, atque, ut verbo dicam, à *Charitate* illa remotiſſimum, quam *Sancta* hæc *Volumina* qualibet fere paginâ nobis commendant. Iſtud poſtremum, Lector, opto voveoque, ut aſſidua horum Librorum *Lectione*, & *Studio*, ea tibi Felicitas, qua nulla major eſſe poſſit, obtingat, hoc eſt (ut Davidis utar verbis) חֵן וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה *Gratiam* ſimul & *Gloriam*, à Deo, qui ſolus utramque largitur, uberem & perennem conſequaris.

Μόνῳ σοφῷ Θεῷ τιμὴ ϗ δόξα.

Præfatio EDWARDI POCOCKII linguarum Hebraicæ & Arabicæ in Academia Oxonienſi Profeſſoris,

in qua variantium in Pentateucho Arabico lectionum ratio redditur.

Quod Chriſtianum quendam Alepenſem, ſectæ Melchiticæ, conquerentem aliquando audivi, non reperiri penes ipſos Arabice exemplar Bibliorum aliquod, quod æquali filo contextum partibus inter ſe congruis apteque diſpoſitis conſtaret; idem de illo quod magnificis nobiliſſimi viri ſumptibus, laudatiſſimaque virorum doctorum induſtria Pariſiis nobis exhibitum eſt, Londiniq; non minori cura ac laude fæliciter expreſſum, merito affirmari poſſe res ipſa teſtatur. Ejuſmodi ſcil. eſſe quod e diverſis atque inter ſe multum diſcrepantibus laciniis contextum ſit, ſive id agente qui ipſum deſcriberet, ſive (quod magis veriſimile) quod ipſi ad manum non fuerit, omnium librorum ab uno aliquo concinnata verſio, adeo ut neceſſe habuerit quo integrum ſibi corpus conflaret, partes parum ſibi conſtantes, utpote, e diverſis fontibus, diverſis ſæculis, & a diverſarum ſententiarum hominibus profectas connectere. Hinc factum ut librorum Veteris Teſtamenti alii ea lingua editi fontem Hebraicum, alii LXXII. verſionem, ſive ex ea immediate, ſive (quod de pleriſque forſan affirmandum) mediante Syriaca derivati, referant. Non idem ergo de omnibus judicium ferri poteſt, de ſingulis ſeorſim pronuntiandum erit, unde & a quo tranſlati fuerint, prout cuique ſe obtulerint codices qui interpretum vel nomina, vel ratem præ ſe ferant. Nobis impreſentiarum de Pentateucho privatim, prima Magni operis parte diſquirendum erit, de quo quid rationibus, ſi non certis atque omnino indubitatis, ſatis tamen (ut mihi videtur) probabilibus nixi ſentimus, in medium proferre liceat. Horum igitur librorum verſionem Arabicam quæ hic edita eſt, celebri Judæorum Magiſtro R.Saadiæ Haggaoni originem ſuam debere autumamus licet ab alio quopiam ſubinde interpolatam. Neque enim opera alius cujuſpiam privata, ex fonte Hebraico primitus deductam facile ſuadet ea quæ eſt inter hanc & illam quæ R.Saadiæ eſſe ab omnibus pro conceſſo habetur, in iis paſſim locis quæ Paraphraſtico more interpretandi licentiam ſumpſit, convenientia: Si duobus quibuſvis συγχρόνοις, ὁμοπατρίοις, atq; inter ſe ſtudiis ac familiaritate conjunctiſſimis, mandaretur librum aliquem, quam maxime fieri poſſet, ad verbum ex una in alteram linguam transferendi provincia, haud facile, pro majori quæ in hominibus reperitur ingeniorum & conceptuum quam formarum varietate, eodem ubique verborum delectu, iiſdem loquendi formulis uterentur; at ut qui his legibus non adſtricti, autorem quempiam Paraphraſtica libertate interpretentur iis in locis ubi maxime a verborum ſono abeant, eoſdem ſenſus, eaſdem dictiones adhibeant, haud ſine majori quam quod de LXXII Græcæ verſionis autoribus narratur, miraculo fieri poteſt, fidemque plane exuperat. Quod tamen in iis, de quibus jam ſermo verſionis Arabicæ exemplaribus, contigiſſe videmus. Non major alibi inter ipſa diſcrepantia eſt, quam quæ inter diverſa ejuſdem ſcriptoris ἀντίγραφα & alias occurrit; in locis autem non tam ſecundum autoris verba, quam interpretum mentem expreſſis, ea quæ in diverſorum Interpretum verſionibus reperitur, vel repertum iri probabile ſit, concordia. Quod ſi quis R.Saadiæ opus in manus ſumptum ſibi in aliquibus mutandum cenſuerit, non eſt quod novæ verſionis autor habeatur: Ac talem quidem exſcriptorem nactus videtur Haggaon iſte, quem ut plagii, niſi alicunde conſtaret ipſum quæ Saadiæ erant pro ſuis venditaſſe, iiſque nomen ſuum inſcripſiſſe, minime arguerim, ita neſcio an ψευδογραφίας notam facile effugerit. Opus enim cui manum admovit conſulto aliquoties immutaſſe conſtat, adeoque in diverſum a primo ejus autore abiiſſe ut ſe aliud plane ab ipſo ſenſiſſe ac τῇ ὑποθέσει δουλεύειν prodat. Probatum hoc nobis dabunt vel loca illa in quibus glorioſa Dei præſentia ejuſque manifeſtatio deſcribitur, aliter paſſim enuntiata. Gen.11.5. וירד יהוה *Et deſcendit Dominus*, vertit Haggaon, فاورد الله امرا موجلا *Demiſitque Dominus mandatum terrificum*; hic فانحدر ملايكة *Deſcenderuntque angeli.* Cap.12.7. bis pro יהוה reddente Saadia اَللّٰهُ *Dominus*, apud hunc, ملاك الله *angelum Domini* legimus. Ita & cap.18.ver.1. Ibid.v.ultimo וילך יהוה *Abiitque Dominus*, Saadias. وارتفع نور الله *Sublatuſque eſt ſplendor Domini*, hic فمضي ملاك الله *Abiitque* (inquit) *angelus Domini*. Exod.19. Saad. *Aſcenditque Moſes* الي الله *ad Dominum*; hic الي ملاك الله *ad angelum Domini*. ver.9. ها انا متجلي لك *Ecce ego manifeſtaturus ſum me tibi in nube*; hic, *Ecce ego* تجلي ملاكي لك *manifeſtaturus ſum tibi angelum meum*. ut & ibid. ver.11.18.20. & c.20.v.20. & c.24.v.1,2. In his omnibus Saad. الله *Dominus*, hic vero ملاك الله *angelum Domini* reddit. ut ver.10.11.17. Saad. نور الله *ſplendorem Domini*, hic ut ante ملاك الله *angelum Domini*. Sic Exod.33.20. *Non poteris videre* את פני *faciem meam*, Saad. اوايل نوري *anteriora ſplendoris mei*; hic وجه ملكي *faciem angeli mei*. v.23. *Videbis poſteriora mea, at facies meæ non videbuntur*, Saad. *poſteriora ſplendoris mei, at anteriora ejus non videbuntur*; hic *poſteriora angeli mei, at faciem ejus non videtur*. [leg. *facies*. vel, *videbis*] c.34.5. *Deſcenditque Dominus in nube*. Saad. *Revelavitque ſe Dominus*, hic, *Et apparuit angelus Domini*. ver.6. *Et tranſivit Dominus*. Saad. *Cumque tranſiret* نور الله *ſplendor Domini*: hic ملاك الله *angelus Domini*. ver.9. *Vadat nunc Dominus*. Saad. *Cum gradietur* نورك *ſplendor tuus inter nos*: hic مَلَاكُكَ *angelus tuus*. his adde Gen.9.6. ubi verba iſta כי בצלם אלהים עשה את האדם *Quia in imagine Dei fecit hominem*. Saadias interpretatur لان بصورة الله مسلطا صنعه *Quoniam in imagine Dei dominantem* [*ſeu dominio præditum*] *fecit ipſum*, (ut in MS. legitur vel ut in edit. Conſtant. بصورة شريعة *forma illuſtri, glorioſa) dominantem fecit ipſum*; hic vero interpoſito الملايكة ſenſum corrumpens, *Quoniam ad imaginem angelorum fecit ipſum dominantem*. Nec non ea loca in quibus pro *Dei* nomine etiam *Propheta* ſubſtituit. e.g. Gen.18.13. فقال نبي الله لابرهيم *Dixitque Propheta Domini Abrahamo*. ubi Saad. prout ſonant Hebraica, فقال الله لابرهيم *Dixitque Dominus Abrahamo*. cui conſonum eſt & quod Gen.8.21. apud ipſum legimus, *Dixitque Dominus* لنبيه *Prophetæ ſuo*, cum Hebraica אל לבו *ad cor ſuum*, vel *in corde ſuo*, reddiderit Saadias, من ذاته *ab eſſentia ſua*, i.e. *a ſeipſo*. Quis non alium hic, ac diverſa plane ſentientem operi Saadiano ſe immiſcuiſſe ſentiat? Cui interim ſectæ ipſum adjudicemus, nondum in comperto eſt. Nam ut a Judæo prodire potuiſſe hæc non temere negaverim, cum ab Aben Ezra diſcamus eſſe inter eos qui Abrahamo non tres Angelos, ſed tres Prophetas apparuiſſe ſtatuant, ita nec eorum quempiam in ipſo verſionis, quam ſuis gratam eſſe cuperet, textu vel pro יהוה, toties ملاك *angelum*, vel eo quem indicavimus loco *Prophetam*, more aliis inſolito atque inaudito, ſubſtituere voluiſſe, haud facile crediderim. Samaritanorum forſan genium magis hæc ſpirant, quorum hanc notat hæreſin Morinus, ad Gen.5.& Ab.Ezr.ad Gen.1.(a qua nec immunes videntur Judæorum aliqui) quod hominem ad Angelorum ſimilitudinem creatum aſſerant, quibuſque fere ſolenne eſſe ut nomen Angeli Tetragrammato vel ſubſtituant, vel addant tum ex ejuſdem doctiſſimi viri annotationibus, ipſaque Paraphraſi inſpecta, tum iis quæ ex verſione Arabico-Samaritano adducit Cl.vir, Jo.Henricus Hottingerus, percipere eſt. Sunt & quæ ſuadeant eum a quo hæc navata eſt opera, ſi non Mohammedanorum partibus addictiorem fuiſſe, ſtudium tamen adhibuiſſe ut ipſis non ingrata eſſet: dictiones nempe & loquendi formulæ apud ipſos præcipue in uſu, atque inprimis nomina quædam propria aliis minime uſitata. Quis enim alius Jethronem شعيب *Shoaibum* appellaret? ut taceam ſolennem iſtam ex Alcorano formulam بسم الله الرحمن الرحيم *In nomine Dei Miſeratoris Miſericordis*, libri fronti præfixam, (ſi a MS. ſit) quam non temere adhibent vel Chriſtiani vel Judæi niſi iis in libris quos eo nomine Pſeudoprophetæ iſtius aſſeclis commendatiores eſſe volunt: ac certe verſionem iſtam, prout characteribus Arabicis, eaque quam videmus forma, expreſſa eſt (a quocunque tandem præſtitum fuerit) in Mohammedanorum præcipue gratiam adornatam fuiſſe, ſi quis aſſeruerit, minime me repugnantem habebit. Liceat quæ conjecturæ anſam præbeant Lectori proponere. Iſmael AbulFeda Hamai Princeps opere tam hiſtorico quam geographico, aliiſque ſcriptis clarus, de Judicibus ac Regibus Iſraeliticis acturus hæc habet: *Hac in parte neceſſe eſt ut multa recurrant errata, cum ob magnam temporis intercapedinem, tum quod Hebraice ſcripta ſint quæ de iis memoriæ prodita ſunt, cujus linguæ verba debito modo proferre admodum difficile eſt. Neque in exemplaribus Hiſtoriarum his de rebus conſcriptarum quæ inſpicere contigit inveni de cujus veritate certo mihi conſtaret. Unumquodque enim alteri contrarium reperi, vel in nominibus Judicum vel eorum numero, vel temporis quo præfuerunt ſpatio, notandis. At Judæis libri ſunt viginti quatuor antiquitus apud ipſos per manus accepti*, [ولم تعرب الي الان بل هي باللغة العبرانية] *qui nondum Arabici facti ſunt, verum lingua Hebraica exarati. Comparatis ergo mihi ex ipſis Judicum Iſraeliticorum et Regum libris, accerſivi virum Hebraice & Arabice doctum cui eos prælegendos tradidi, tribuſque adhibitis exemplaribus, ex ipſis tranſcripſi quod mihi veriſſimum viſum eſt, nominaque literis & vocalibus ſuis quam fideliter potui, notavi.* Docent hæc magni Autoris verba nullam tunc temporis reperiri potuiſſe textus Hebraici verſionem, literis Arabicis exaratam. neque enim aliter intelligenda ſunt quæ ſcribit, viginti quatuor Judæorum libros nondum Arabicos factos fuiſſe, cum multis ante annis a R.Saadia (forſan & aliis) verſi fuerint (ipſe enim anno Hejræ 672. natus, Haggaon autem anno mundi ſecundum Judæorum computum 4702. denatus perhibetur) ſed uti Judæis, adhuc etiam, in more eſt, ſuis tantum depicti characteribus quo minus a diverſæ profeſſionis hominibus legerentur. Si quis igitur eandem cum Iſmaele Principe religionem profeſſus, ipſius exemplo, vel ſimili, ea quæ textus Hebraicus a LXXII. verſione, iiſque quæ Samaritanorum libri (forſan & tunc temporis Arabice delineati) præ ſe ferrent, diſcrepantia contineret, videndi deſiderio flagrans, ab aliquo utriuſque linguæ perito obtinuerit, ut quæ penes Judæos eſſet interpretationem Arabicam, Arabicis etiam literis deſcriberet, facile fieri potuit ut cum illis quas innuimus a primigenia ipſius facie differentiis, in eorum quorum manibus terenda erat, gratiam, nec aliis obſervata, in plures emanaret. Neque vero tunc primum habitu Saracenico amictam temere affirmaverim, cum de ipſo Saadia aſſerentem Aben Ezram habeamus שתרגם התורה בלשון ישמעאל וכתיבתם ipſum legem lingua & Scriptura Iſmaelitica interpretatum, cujus tamen exemplaria aliqua Iſmaelitis communicata fuiſſe vix credi ſinunt docti Principis, quæ laudavimus, verba. Quicquid hujus ſit, non omnia prout nunc ſe habent a Saadia prodiiſſe cenſeat neceſſe eſt qui non ipſum aliis alium finxerit, aliaque ſuis, alia Mohammedanis obtuliſſe, quam verſutiam ab Aben Ezra operis iſtius cenſore non nimis benigno, haud impune, credo, tuliſſet. At vero propius videtur ut alium quempiam in meſſem Saadianam falcem miſiſſe credamus, eumque ortu vel Judæum vel Samaritanum. Neque enim Chriſtianum (Orthodoxum ſaltem) fuiſſe, vel a Chriſtianis gratiam captare voluiſſe res ipſa docet, nedum ut verſionem iſtam omnes Eccleſias Orientales maximopere venerari concedamus. Si igitur in differentiarum quæ inter hoc & alia interpretationis Saadianæ exemplaria intercedunt, cauſas inquiratur, tres eæ potiſſimum ſtatuendæ videntur. Quarum prima omnibus fere doctorum ſcriptis quæ in vulgus emanarunt, communis eſt: viz. exemplarium, ſive ea autoribus, qui poſt editos a ſe libros aliqua ſubinde mutare conſueverunt, ſive librariis imputetur, varietas (unde & ille, ni fallor, editionis Conſtantinopolitanæ tam a MS. quam ab editione Pariſiana diſſenſus) Secunda, ea quam jam innuimus, viz. tum ut ſententiam ſuam (majori certe audacia quam patitur fidæ verſionis ratio, quicquid ſibi in Commentariis permittere potuiſſet) quaſi divina autoritate ſtabilitam daret; tum ut ad eorum quibus operam ſuam præcipue locavit, uſum ac loquendi morem, ea quæ dicerentur, accommodaret. Tertia demum, quod ad Grammaticorum Canones, quorum in Arabicis Hebraice exarandis, negligentiores fere ſunt Judæi (uti codices ipſorum manuſcriptos conſulenti patebit) omnia inter tranſcribendum diligentius exegerit. Hinc factum ut quæ ad generum ac caſuum diſtinctionem, nec non literarum quieſcentium rationem pertinent, accuratius in his editionib⁹ quam vel Conſtantinop^na^ vel codice MS. expreſſa reperiantur. Cui addi poſſit quod & alias verba minus probata magis Arabicis commutaverit, cum apud Saadiam ea aliquando occurrant, quæ vix agnoſcant qui proprie loqui amant, autores. His conditionibus atque hac uſus licentia, Haggaonis verſionem tranſcribendam ſuſcepiſſe videtur hic quiſquis fuerit, cujus ad exemplar edita Pariſiis prodit. quod tamen doctiſſimi viri meliore fide quam ille Saadiana dedit, edendo, magnam apud bonos omnes gratiam merito inierunt. nec minorem reportabunt, ſpero, qui editioni Londinenſi, magna peneque ſtupenda diligentia incubuerunt, variantes, quo inter ſe conferri poſſint & interpretis & interpolatoris opera, lectiones adjiciendo. Quid de verſione iſta prout recens edita eſt, nobis videatur indicavimus, liceat de eadem prout Saadiam autorem habet, pauca ſubjungere. Conſilium ipſius, ſi præfationem integram inſpicere liceret, magis perſpectum haberemus. E fragmento quod in codice MS. extat aliquatenus illud elicere licet, dum ejuſmodi concinnaſſe ſe ait interpretationem quæ Lectori breviter abditos legis ſenſus, quatenus Majorum traditionibus conſentiant, recluderet, eſſetque

تفسير بسيط النص فقط محررا بمعرفة العقل والنقل

illius quod præ ſe fert textus explicatio ſecundum rationem intellectus & traditionis (Hebraicis שכל & קבלה reſpondent.) واذا امكنني ان اودع

الاية كلمة او حرفا ينكشف به المعني المراد لمن يقنعه

التلويح من القول فعلت ذلك *quod ſi* (inquit) *potuerim commati alicui, verbum vel particulam addere quo manifeſtior fiat ſenſus illi, cui vel verbo innuiſſe ſufficiat, hoc feci.* Idque in gratiam eorum qui librum aliquem, ex quo depromi poſſent quæ ad Dei cultum ſpectant, deſiderarent, nec quæſtionibus minus neceſſariis, nec adverſariorum objectionibus & ad eaſdem reſponſionibus refertum, ſed qui معاني نص التوراة فقط *ſenſus textus legis tantum exhibens, ad ea interim digitum intenderet.* Quo ſpectant & quæ ad calcem operis monet, ويجب ان يتذكر الناظر في هذا التفسير

ما تحت كل كلمة زدتها او نقصتها من المعاني فانه اذا

صنع ذلك انكشفت له امور كثيرة من المسايل والاجوبة

وصار له ذلك اصلا يبني عليه علم الفقه اعني אלמשנה

ואלתלמוד وساير ما حملته اثار انبيا الله *Oportet eum qui interpretationem iſtam conſuluerit memoria tenere quid unicuique verbo quod vel addiderim vel ſubtraxerim, ſubſit intellectuum; quod ſi fecerit retegentur ipſi quæſtiones & reſponſa quam plurima, eritq; ipſi fundamentum cui ſcientiam juris ſuperſtruat, viz. Miſhnam & Talmud, reliquaque quæ ſuggerunt quæ a Prophetis ſunt [traditionum] veſtigia.* Opus hoc Conſtantinopoli dudum impreſſum, doctorum manibus teritur, quæ tamen editio paſſim mendis ſcatet, exemplaris, aliquando forſan, quod ſecuti ſunt vitio, alias eorum qui vocales appoſuerunt Grammaticæ Arabicæ linguæque proprietati minus conſonas, ſive imperitia ſive negligentia. Codex MS. cujus mentionem fecimus & ex quo variantes lectiones datæ ſunt, exaratus eſt anno æræ contractuum 1760. initio menſis Niſan, in urbe Hamah ad fluvium Marud [Orontem] ſita, manu Eliæ filii Bar Joſuæ, F. Bar Chalphon. Quando primum literis Arabicis deſcripta ad Chriſtianorum Orientalium manus pervenerit verſio iſta non eſt quod ſtatuamus, aliter quam ex conjectura poſt Abul Fedæ demum tempora factum, ob eas quas innuimus, rationes; nec quam apud ipſos autoritatem conſecuta ſit, cum in eas propenſiores videantur quæ LXXII. ſequantur. quod antiquitus ea ipſis (neſcio quam ob rationem) inſediſſe videatur opinio a Judæis odio Chriſtianorum corruptos eſſe libros ſacros. Ipſi interim complures ſive a Græco, ſive Syriaco derivatas habent. Tres mihi videre contigit Arabice ſcriptas; quarum primæ bina poſſidet Academia Oxonienſis exemplaria, munificentia Magni literarum Orientalium (ut & cæterarum) quondam Patroni Gulielmi Laud Archiepiſcopi Cantuarienſis, lemniſcis, aſteriſcis, obelis, cæteriſq; ab Origene excogitatis notis, & variantibus ſubinde e codd. Judæorum & Samaritanorum lectionibus, ornata, quæ ante annos aliquot una cum Patritio Junio percurri, quo Cl. vir inde quæ ad editionem LXXII. quam meditatus fuerat adornandam facerent, excerperet. Interpretatio iſta ab AlHaretho Senani filio (exemplarium alterum Al Harbo legit) concinnata præfatione luculenta conſpicua eſt, in qua non ſui tantum operis, ſed & multorum quæ ad Græcos & e Græco Syros codices ſpectant, rationem reddit; tum ad Octaplũ ſc. Origenis, in quo areis ſuis diſtinctim locabantur textus Hebraicus tam ſuis quam Græcis depictus characteribus, & ſex quæ tunc temporis extiterunt verſiones Græcanicæ, tum ad opus e ſex illis inter ſe collatis conflatum, necnon ad notas iſtas, Aſteriſcos ſc. Obelos, Lemniſcos, Hypolemniſcos, &c, quas eo fine adhibuit ut verſionum tam inter ſe quam cum textu Hebraico convenientia vel diſcrepantia uno intuitu proponeretur. Originem etiam oſtendit hallucinationis iſtius qua factum ut in multis codicibus Græcis ΠΙΠΙ, Syris vero ܦܝܦܝ Fifi, ad marginem adſc ptum reperiatur; viz. Librariorum quorundam inſcitia qui nomen יהוה (lite ris Hebræis, non ut docti quidam, Samariticis quæ figura admodum diſſimile ab Origene appoſitum, ubi ab Interpretibus, κύριος (quod ſonat Adonai vi nominis Tetragrammati a Judæis inter legendum proferri ſolitum) redderetur more non, quo decuit, Hebræorum, a dextra ſiniſtrorſum, ſed Græcorum a ſiniſtra dextrorſum legendo, & pro ipſorum literis quas proxime referre vide bantur, habentes, ΠΙΠΙ ſcripſerunt, quod & Syri ſuis exprimere conati ܦܝܦܝ Fifi corruperunt. Operæ demum a Lucio [i.e. Luciano] in textu con ferendo poſitæ meminit. In his atq; hujuſmodi obſervandis tota eſt primæ ver ſionis præfatio, qua in deſcribenda optandum foret & Scribas autoris dilige tiam adæquaſſe. Secundæ pariter exemplar perquam eleganter & ſplendide ſcriptum eidem Bibliothecæ donavit Gulielmus Corderoy Mercator Londinen ſis, cui & ſua eſt præfatio, ſed minoris momenti, utpote quæ legibus q שבכתיב ſeu *ſcriptam*, & שבעלפה *ore traditam* vocant, confuſis, Propheta & Sacerdotum apud Judæos, quibus per manus traditam vult ἐγγεγραφ illam Moſe uſque ad Annam & Caipham Pontifices ſummos, Catalogum perte Codex iſte verſionem a priori diverſam exhibet, exaratus anno Æræ Mar rum milleſimo ſexageſimo quarto, a Thoma quodam Monacho, nulla (q viderim) transferentis facta mentione. Tertia, privati adhuc juris utraq; in diverſum, quod ad verba, abit. hoc omnes commune habent q a LXXII. Interpretum verſione fluxiſſe videantur. quod & de binis a aliis ſtatuendum, quas exhibent duo Commentariorum in Pentateuchum vo mina, literis Syriacis dialecto Arabica (quem ſcribendi morem Curſhani v appellant) in eadem celeberrima Bibliotheca Oxonienſi. Textum utrumq altero diverſum, ſed qui LXXII. interpretationem fontem habeat, præfert ea loca in quibus ipſa ab Hebraico longius recedit, videre eſt. Atque hac etiam quas oculis uſurpare licuit, Chriſtianorum verſionibus e Græca (me te forſan Syriaca quæ figurata audit) derivatis. ne quid de illa ad ſimpl quam vocant, conformata, aliiſve quæ nobis auditu tantum cognitæ, inpræ tiarum dicamus, cum vel hæc ultra præfationis juſtæ modum, & præter in de opere privatim Saadiano pauca proferendi eſſe videantur.

Specimen breve verſionum quarum in Præfatione facta eſt mentio.

Gen. 1. 1. 2. بديا خلق الله السموات والارض وكانت الارض

حسوسة في الابتدا خاوية من غير شي مهملة وغير

وكانت الظلمة علي غمر المياه وروح الله ترف على وجه

الما *Initio creavit Deus cœlos & terram, eratq; terra imperceptibilis "in principio, inanis, vacua neglecta, non ſtabilita, [vel imperfecta] fueruntque tenebræ ſuper abyſſum aquarum, & ſpiritus Dei incubabat faciei aquæ.*

" loco non ſuo poſita ſunt hæc verba variam primæ vocis lectioné

في البدء خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير

وره وغير مستعدة وكانت الظلمة علي وجه الغمر وروح

(رياح .al) الله تهب (ترف .al) على المياه *In principio creavit cœlum et terram fuit ra inaſpectabilis et in ſita, & fuerunt tenebræ ſuper faciem abyſſi et ſpiritus Dei flabat ſuper aqua*

في الاول خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير

وره وغير مستعدة والظلمة فوق اللجة وروح الله ترف

فوق الما *Inprimis creavit Deus cœlum & terram, fuitque terra inaſpect incompoſita, & tenebræ ſuper profundum, & ſpiritus Dei expan ſuper aquam [vel incubabat aquæ]*

ل ما خلق الله السمآ والارض وكانت الارض غير منظوره

مستعدة والظلمة فوق اللجة وروح الله ترف فوق الما

Primum quod creavit Deus [erat] cœlum & terra, fuitque terra [ἀόρατ τασκευασος] inaſpectabilis & incompoſita, & tenebræ ſuper profundum, & Dei expandebat ſe ſuper aquam

في البدء خلق الله ذات السمآ وذات الارض وكانت الارض

غير محسوسة من غير شي وغير محكمة وكانت

لمة على غمر المياه وروح الله ترف علي وجه المآ *In principio creavit Deus ipſum cœlum & ipſam terram, fuitque terra vacua, imperceptibilis, inanis, & non ſtabil imperfecta] erantque tenebræ ſuper abyſſum aquarum, &c.*

Gen 4 8. وقال قاين لهابيل اخيه اعبر بنا الى البقعة

Tranſi nobiſcum [i.e, tranſeamus]

* *abeamus*. قال قاين لهابيل اخيه * لنمض الى الحقل

4 8 قال قايين لهابيل اخيه * امض بنا نسير في الوطا

* *Abi nobiſcum.*

ثم قال قايين لهابيل اخيه اعبر بنا الى البقعة

Tum dixit Cain Abeli fratri; Tranſeamus [tranſi nobiſcum] in campum.

Variantes Lectiones in Libro GENESIS.

CAP. I. ver. 2. الغَمْرِ *Abyſsi.* Mſ. الغمور ib. رِيَاحُ ٱلإِلَهِ Conſt. & Mſ. رِيَاحُ اللّٰهِ v. 4. فصل الله C. & Mſ. وفصل Unde patet, verba ſic diſtinguenda, *Voluitque Deus ut eſſet lux, & fuit lux, cum cognoviſſet Deus lucem eſſe bonam. Et diviſit Deus, &c.* v. 5. وَلَمَّا مَضَي ٱللَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ يَوْمٌ وَاحِدٌ *Cumque præteriiſſet nox & dies, dies unus.* Conſt. & Mſ. من الليل والنهار *De nocte & die, dies unus.* v. 7. والما الذي فوقه C. & Mſ. وبين الماآ الذي من فوقه Non malè repetitur بين *inter.* Et revera requiri videtur من tam ante فوقه quam ante دونه ib. فكان كذلك Mſ. & C. فكان كَذَاكَ v. 9. شا الله C. وشآ الله ib. ان يجتمع الماء C. ان تجتمع الامياه ib. كَذَلِكَ P. & C. & Mſ. كَذَاكَ v. 10. وَتُجْتَمَعَ الْمَآءَ بِحَارًا Conſt. & Mſ. وملام الماء سماه بحارا atque exprimendo מקוה melius convenire videtur مجمع quam تجتمع ib. لما علم ان ذلك جيد *Cum cognoviſſet illud eſſe bonum.* Conſt. لعلم الله ان ذلك جيد *Quod ſciret Deus illud bonum eſſe.* Mſ. Eo modo quo Par. at aliter diſtinguit ut antea monuimus, ſc. ut, *Cum ſciret illud bonum eſſe,* claudat ſententiam, non incipiat. v. 11. ان يُكْلِيَ الارض C. & Mſ. ان تكلا الارض. nam ارض f. g. eſt. ib. عُشْبًا ذا حب Mſ. & C. وعشبا *Et herbam, &c.* ibid. كذلك Mſ. & C. كَذَاكَ v. 12. لمّا علم الله &c. *Cum cognoviſſet Deus, &c.* C. rurſus, لعِلمِ الله *Ob ſcientiam Dei,* i.e. *quod ſciret Deus illud bonum eſſe.* v. 14. أَنْ يَكُونَ أَنْوَارٌ Mſ. & C. ان تكون f. rectè. ib. بَيْنَ ٱللَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ *Inter noctem & diem.* Mſ. & C. بين النهار والليل *Inter diem & noctem.* ut in H. ib. فيكون Mſ. & C. فيكونان in duali. v. 15. وكان كَذَلِكَ Mſ. & C. كذاك v. 18. وللاضاءه ſic & C. ללאראה niſi quod male cum ר pro צ̇ ut & v. 17. Ubi ידי habet pro تضي: & ſic pro ط ut דלאם h. ver. pro ظلام: at Mſ. وللسلط *ad dominandum,* ut in Hebr. ibid. وللتفرق Mſ. & C. والتفرّق *Et ad ſeparandum.* ib. لَمَّا عَلِمَ اللّٰهُ *Cum cognoviſſet Deus.* ſic & Mſ. at C. rurſus, لعلم الله: male hic iterum verſ. Latina illis verbis ſententiam inchoat, quibus præcedens claudenda. ſic & rurſus ver. 21. & 25. ver. 20. in C. ساع سعا ubi dictio سعا redundare videtur. v. 21. وحلق pro خلق Cujuſmodi & alia, cunctis ligaturis Arab. ſub initio operis nondum conflatis, nonnunquam occurrunt. ibid. التَّنَانِينَ العِظَامَ ſic & Mſ. ut in margine adſcript. נא i.e. aliud exemplar, אלתנינין אלעצימין v. 22. البحار pro البحار ib. في الارض Mſ. على الارض v. 24. فكان كذلك الارض Mſ. الارض لاصنافها فكان كذاك ſic & C. niſi quod لاصنافه habet. v. 25. فصنع Mſ. & C. وصنع ib. وكل دبيب Mſ. & C. وساير دبيب ib. لاجناسه Mſ. لاصنافها C. لاصنافه v. 26. انسانا بتصويرنا وتشكيلنا اياه مسلطا يستولي Mſ. & C. انسان بصورتنا كشبهنا مسلطا يستولون ib. والبهايم ut ſ. v. 24. بهايمَ ponitur ut invariabile. v. 27. بصوره شرفها الله C. بصورة شريفة at Mſ. بصورة الله v. 28. وبارك litera ب cum ligatura peſſimè formata. ibid. فعمّوا Mſ. & C. وعموا melius prius. ib. البحر pro البحر v. 29. هَا قَدْ اعطيتكم Mſ. & C. قد هوذا &c. ib. حب على وجه Mſ. & C. حب الذي على ib. طعاما ſic & Mſ. ماكلا v. 30. وجميع طير ſic & C. in Mſ. deeſt. جميع ib. وساير ما دبّ ſic & C. at Mſ. وساير الدابّ. ib. جعلته deeſt in Mſ. & in C. ib. in C. pro الان eſt الي ان. ib. فكان كذلك Mſ. كان كذاك C. وكان كذاك v. 31. لما علم C. ولِعلْمِ الله

CAP. II. v. 1. كملت Mſ. فكملت C. وكملت ib. جيوشهنّ Mſ. & C. جيوشهم v. 2. مثل خلقه Mſ. & C. addunt الذي صنعه v. 3. وبارك الله اليوم Mſ. &c. وبارك الله في اليوم C. وبرك فيه وقدسه omiſſo اليوم v. 4. اذ خلقنا Mſ. اذ خلقها C. خلق v. 5. وان جميع in Mſ. deeſt. و ib. ولا انسان كان ليفلح الارض Mſ. & C. ولا انسان كان يفلحها v. 7. نفسا ناطقا Mſ. نفسا حيا ناطقا *Animam viventem rationalem.* v. 8. وصيّر هناك Mſ. & C. ثم v. 9. وطيّب Mſ. deeſt و v. 10. وجعل نهر Mſ. & C. ونهر ib. ليسقي Mſ. & C. يسقي ib. فيصير Mſ. & C. ويصير ib. اربعة ارؤس Mſ. رووس C. لاربع روس v. 11. الذي فيه Mſ. & C. الذي ثم v. 12. ذلك البلد ſic & C. at Mſ. تلك الارض v. 13. جيحان Mſ. & C. جيحون ib. المحيط Mſ. & C. محيط v. 15. فاخذ Mſ. & C. واخذ v. 16. جاير لك ان Mſ. & C. جاير ان v. 17. فانك في يوم اكلك منها Mſ. في يوم تاكل منها C. في يوم ان تاكل v. 18. وقال الله Mſ. وان الله قال v. 19. فحشر C. وحشر ib. ليريه C. ليرى ib. ما سمّي Mſ. & C. ما سماه ib. باسم deeſt in Mſ. & C. v. 20. فاسمي ادم Mſ. & C. وسما. ib. وطير اسماً male pro السما C. & Mſ. طاير السما ib. ولم يجد ادم عونا ſic & C. at Mſ. ولم يوجد لادم عون v. 22. وبني الله الضلع التي اخذ امراة Mſ. وبنا الله منها امراة ib. فاتي بها الي ادم Mſ. & C. فاتي بها اليه v. 23. وقال ادم هذه المرأة شاهدت &c. عظما. Et Lat. *Et dixit Adam : Hæc mulier vidit os ex oſſibus meis, &c.* peſſime: legendum ut in C. هذه المرة &c. شاهدتُ *Hac vice vidi.* Mſ. habet ايقينا هذه المرة *Num certo hac vice, &c.* ib. ان تسمي امراةً ſic & C. at Mſ. ان تسمي هذه امراة v. 24. فيصيران Mſ. فيصيرون male. v. 25. من ذلك in Mſ. & in C. deeſt من

CAP. III. v. 1. تاكلا C. & Mſ. تاكلوا ut & v. 3. ubi & تموتو pro تموتا v. 2. قالت المراة للثعبان C. & Mſ. قالت له *Dixit ea illi.* v. 4. في وسطه ſic & C. at Mſ. في وسط الجنان *In medio Paradiſi.* v. 4. لستما تموتان C. & Mſ. لا موت تموتون v. 5. انكما C. & Mſ. انكم Ut & cætera in pl. quod & alibi ſæpius ubi duali locus eſt, contingit, ut ſemel monuiſſe ſufficiat. ib. تنفخ C. & Mſ. تنفض eodem ſenſu. v. 6. المرأة C. & Mſ. الامرأة ut & alibi. ſic v. 12. v. 13. &c. ib. شهية للمنظر مني Mſ. شهيه المنظر منا ut & C. quod ad vocem poſtremam. ib. واعطت بعلها Mſ. واعطت ايضا بعلها v. 7. وانفتحت C. & Mſ. وانفضت ib. عريانان C. & Mſ. عريا ib. مازر C. ميازره Mſ. ميازرا v. 8. في حركة C. & Mſ. بحركة ibid. فاستخبا Mſ. فاختبا ſic & v. 10. in prima perſona. ibid. &c. خبا فيما *Abditione inter arbores horti* C. & Mſ. حيا &c. من بين يدي الله فيما *Præ pudore a præſentia Domini inter, &c.* facile mutari potuit حياء in خباء ver. 9. ادم Mſ. بادم v. 10. &c. فايقنت اذ انا C. & Mſ. فاتقيت *Et timui.* ſi ايقنت *Certus factus ſum*, legatur, deberet potius ſequi انْ *quod* quam اذ *quando.* ver. 11. التي نهيتك عن الاكل منها *E qua prohibui te ne comederes.* C. & Mſ. التي امرتك ان لا تاكل منها *De qua præcepi tibi ne comederes.* v. 14. فانت ملعون Mſ. ملعون انت ib. وجميع Mſ. ومن جميع ib. طول ايام حياتك Mſ. طول حيوتك v. 15. واجعل عداوة C. & Mſ. وعداوة اجعلها ib. &c. يشدخ منك الراس Mſ. & C. يسدخك الراس وانت تلدغه العقب v. 16. الاولاد ſic & C. at Mſ. البنين ib. وهو يتسلط عليك *Et ipſe dominabitur tibi.* Mſ. وهو المتسلط عليك بالاختيار *Et ipſe in te dominium exercen* (erit) *pro arbitrio.* Ut & C. niſi quod deſit عليك v. 17. فاكلت Mſ. واكلت ut & ſæpius ف pro و & vice verſa و pro ف occurrit, quod tanti non eſt ut pro variante lectione habeatur. v. 19. حين رجوعك in Mſ. & C. deeſt حين v. 20. سمي ادم زوجته C. & Mſ. سمي ادم اسم زوجته ibid. حي ناطق Mſ. ان ناطق forſ. pro حيوان vel redundat ان ver. 21. *Indumenta co* at بدن *Corpus* ſignificat, non *corium* : ut reddi po ſit, *Indumenta corporis*, i. e. quibus corpus ipſorum t geretur. ver. 22. منا C. & Mſ. منه forſ. eo ſenſu q Chald hæc reddit, فيجب ان يخرج من الجنان ليلا يمد يده *Et modo oportet ut exeat* (vel *educatur*, ciatur) *ex horto ne extendat manum ſuam.* C. & Mſ. كيلا يمد يده *Et nunc ne extendat manum ſu* omiſſis cæteris, quibus nihil eſt in textu Hebr. qu reſpondeat. ver. 24. الملايكة in C. & Mſ. deeſt ar culus. ib. شجر الحياة C. & Mſ. شجرة

CAP. IV. ver. 1. ثم ان C. & Mſ. وان v. 2. بيل C. & Mſ. هبل ut & alibi. v. 4. هابيل ايضا بشي من بكور C. & Mſ. اتي هو ايضا من بكور v. 5. وسقط وجه C. & Mſ. ووقع وجهه v. 6. الله القاين ſic & C. at Mſ. قال الله له ib. ولِم سقط C. & Mſ. وقع v. 7. وانت المتسلط ſic & C. at Mſ. وانت المسلط v. فقال الله لقاين Mſ. فقال الله له in C. deeſt له ibid. انا حافظ C. & Mſ. احافظ اخي انا v. 10. وقال Mſ. v. 12. تفلح الارض ولا C. & Mſ. تفلحها ولا v. 14. انستر من بين يديك C. & Mſ. من بين يديك انستر v. 15. قال الله ſic & C. at Mſ. قال له الله v. من قدام الله C. & Mſ. من بين يدي الله v. 17. Mſ. واقع v. 20. اول سكان الخيام ومتخذي المواشي C. & Mſ. كان اول من سكن الاخبية وملك الماشية in C. deeſt articulus. ver. 23. وصلا ايضا C. & وصلا هي ايضا ibid. وهو اول C. & Mſ. كان اول ibid. وكانت اخته ſic & C. at Mſ. اسم اخته ibid. فقال لامخ لامرأتيه يا عادا ويا صلا C. & فقال لمك لنساه ibid. واثقا يا عده ويا صله *Dix* *Lamech uxoribus ſuis confidens*, vel, *confidenter*, deeſt in

ib. ويا مرأتي Mſ. ويا نسا ut & C. niſi quod deſit copula
ib. اتراني C. & Mſ. اترا v. 24. تقاد C. & Mſ. يقاد v. 25.
ثم ان ادم C. & Mſ. وان ادم v. 26. ولشيت ايضا وُلد Mſ.
ولشت هو ايضا ولد ابنا ib. حينيذ ابتدي بالدعا
باسم الله C. & Mſ. حينيذ تبدلت الدعوة باسم الله Tunc
mutata eſt invocatio nominis Dei. Niſi f. leg. تبذلت
pro חבדלה, *ſic n. in* C. *occurrit*, *Profanata eſt*: *quod ad* H. *propius*
Cap. V. v. 1. — هذا كتاب شرح اعمار اولاد ادم Mſ.
وهذا Mſ. & C. شرح تاليد ادم كما انه في يوم خلقه الله
صنعه مسلطا بشبهه Explicationis generationis Adami
quemadmodum die quo creavit ipſum Deus, in ſimilitudine ſua, dominio præditum fecit ipſum. Niſi ad
Deum referatur, & reddend. pro imperio fecit eum.
2. ولما خلقهما ذكرا وانثي باركهما Mſ. وخلقهما ذكرا
وانثي وبارك فيهما C. ذكرا وانثي خلقهما وبارك فيهما
ib. وسماهما ادميين في يوم خلقهما Mſ. وسماهما ادم في
ذلك اليو C. ودعا اسمهما ادم في يوم خلقهما v. 3. فعاش
ثم اولد ولد (pro سنة) ادم ماية وثلثين سنتٌ Mſ. & C.
سن (C. ماية وثلثين) كذلك لما عاش ادم ثلاثين وماية
اولد اب Ita poſtquam vixiſſet &c. v. 5. الذي عاشه deeſt
C. & Mſ. ib. تسعماية سنة وثلثين سنة in C. & Mſ. ماية
وثلثين سن v. 6. ماية وخمس سنين ſic & C. & Mſ. ماية
سنة وخمس سني ib. ثماني ماية وسبع سنين C. & Mſ.
ثمان ماية سنة وسبع سني v. 15. خمسا C. & Mſ. خمسة
18. اثنتين وستين سنة وماية سنة C. & Mſ. ماية واثنتين
وستين سن v. 22. بعد ايلاد C. & Mſ. بعد ما اولد v. 24.
وقبضه الـ Aſſumpſitque eum ad ſe. C. & Mſ. وقبضه
Aſſumpſitque ipſum Deus. v. 25. ماية سنة وسبعا
وثماني C. & Mſ. ماية وسبعة وثمنين v. 29. ومن مشقة
c & C. in Mſ. deeſt من v. 32. اولد ساما وحاما ويافث
ſ. اولد نوح شم وحم ويفث
Cap. VI. v. 1. الناس ſic & C. at Mſ. الانسان v. 2. بنو
Mſ. بني ut ſæpius: non obſervata caſuum differentia:
3. قال الله عند ذلك لا تحل روحي على هولاء الناس
c. ابدا Mſ. قال الله لا ينغمد روحي في هولا الناس الي
الدهر اذ هم بشريون وتكون مدته Non recondet ut in
agina (vaginabitur) ſpiritus meus in iſtis homini-
us in ſæculum, cum ſint carnales, eritque ſpatium
orum, &c. ſic et C. niſi quod pro روحي ſpiritus
meus, habeat, ذاتي Eſſentia mea. v. 4. وكان على

&c. الارض Mſ. وكانو (كان C.) الجبابرة في الارض في ذلك
الزمان وبعد ذلك ايضا كان (كانو يدخلو C.) يدخل
بنو الاشراف الي بنات العامة حراما فيلدن لهم هم
الجبابرة الذي (الذين من الدهور C.) من الدهر ذوو
الاسما Fueruntque Gigantes in terra eo tempore; et poſt illud etiam ingreſsi ſunt filii illuſtrium ad filias plebis, per nefas, et pepererunt illis: ſunt illi Gigantes
qui à ſæculo magni nominis (*fuerunt.*) v. 5. فراي الرب
&c. ان شر الناس قد كثر على الارض Mſ. ولما راي الله
ان قد كثر شر الناس في الارض وجميع خاطر افكار
قلوبهم شر محض طول الزمان Cumque vidiſſet Deus
quod multiplicata eſſet malitia hominum in terra, et omnis imaginatio cogitationum cordium ipſorum malum merum (ſimpliciter mala) eſſet continue: ſic et C.
niſi quod pro شر محض legatur راي محض typographi,
ut videtur, errore. v. 6. &c. وكره الله خلقه C. et Mſ.
تواعدهم (و C. cum præced.) الله كما صنعهم في الارض
واوصل المشقة الي قلوبهم Comminatus eſt ipſis Deus,
ſicut fecerat ipſos; et induxit (immiſit) miſeriam in
corda ipſorum. v. 7. &c. فقال الرب امحق Mſ. بان قال
امحو الناس الذين خلقتهم عن وجه الارض من انسان
الي بهيمة الي دبيب الي طاير السما اذ تواعدتهم كما خلقتهم
Ut diceret; Delebo homines quos creavi à facie terræ ab homine uſq; ad jumentum (beſtiam) uſq; ad reptile, uſque ad volucrem cœli, cum minatus ſim ipſis, ſicut
creavi ipſos: ut et C. v. 8. فظفر نوح من الله برحمة Mſ.
ونح وجد حظا من عند الله ut et C. niſi quod deſit من
v. 9. هولاَ وُلْدٌ نوح Mſ. et C. هذا شرح تاليد نح ib. برا تقيا
صالحا صحيحا في اجياله في طاعة الله Mſ. et C في حقبة—
سلك Probus integer in generationibus ſuis, in obſequio Dei inceſsit. v. 10. فولد له ثلث بنين C. et Mſ.
واولد نوح ثلث بنين شم وحم ويفث v. 11. وفسدت Mſ.
واذ انفسدت in C. deeſt اذ ib. وامتلت اثما فجورا Mſ. et C.
ولما رآها الله قد فسدت بان v. 12. وامتلأت الارض ظلما
افسد Mſ. فسد (C. بان) اذ انفسدت اذ وراها v. 13. من
ظلما قبلهم Mſ. et C. ظلما من قبلهم v. 14. بالقفر ſic et C.
Mſ. بقفر v. 15. ذراعا سمكها in Mſ. deeſt سمكها v. 16.
من جانبها Mſ. في جانبها v. 17. لاهلاك كل بشر C. et Mſ.
لاهلاك كل بشري ib. يموت C. et Mſ. يتوفا v. 18. ونسوة
C. et Mſ. ونسا v. 19. البشرة C. et Mſ. البشر ib. يدخل
C. et Mſ. تدخلهم ib. لتحيا Mſ. ليحيو C. ليحيون ib.

يكرن pro يكون C. et Mf. يكونون v. 20. تدخل
لتحيا اليك Mf. ليحيو C. ليحيون اليك يدخلون v. 21.
فيكون Mf. ويكون v. 22. بجميع Mf. جميع ib. الله به
in Mf. et C. deeſt به

Cap. VII. v. 1. فقال الله لنوح Mf. فقال الله له v. 2. وخذ
من جميع البهايم الطاهرة سبعة سبعة الواحد وزوجه C &
Mf. ذكورا واناثا من جميع البهايم الطاهرة تاخذ سبعة سبعة
ibid. ذكرا وانثي Mf. & C. ذكورا واناثا. v. 3. ايضا وخذ In C.
& Mf. deeſt خذ ibid نسلها على وجه الارض C. & Mf. علي
وجه جميع نسلهم v. 4. فاني ممطر بعد سبعة ايام Mf. فانه
سبعة ايام انا ممطر الي ibid. وامحو جميع مايقوم مما خلقت
C & Mf. وامحو جميع الناس الذي صنعت C. صنعتها
التي *Et delebo omnes homines quos feci.* v. 5. نوح جميع C &
Mf. نوح بجميع ibid. الله به in C. & Mf. deeſt به v. 7.
ونسوة بنيه معهم cum ipſis Mf. ونسا بنيه معه cum ipſo
v. 9. دخلت Mf. دخلو ut et alibi, ut v. 15. &c. ibid. ذكور
&c. Mf. ذكورا واناثا كما امره الله et ſine به in fine.
v. 11. لعمر Mf. et C. من عمر ibid. السبعة عشر C. et Mf.
السابع عشر ib. تشققت عيون Mf. جميع عيون Omnes
fontes. v. 16. والداخلون ذكرا وانثي Mf. والداخلين
ذكور واناث ib. به deeſt in Mf. v. 17. فحمل Mf. فحملت
v. 18. ولما كثر الما جدا وعظم Mf. ولما عظم الما وكثر جدا
C. ولما كثر الما وعظم جدا v. 20. ولما علا— Mf. عظم
in cæteris convenit, niſi quod in وتغطت copulam و
omittat. at C. خمسة عشر ذراع من العلو صعد الما
v. 23. نوح ومن معه فقط Mf. نوح فقط ومن معه v. 24. ولما
علا الما غطي الارض Mf. & C. ولما عظم الما على الارض
forſ. على rectius quam غطي

Cap. VIII. v. 1. وراعي ſic et C. Mf. ذكر ib. واجاز الله ريحا
C. et Mf. فامر الله بريح v. 5. وفي يوم خلا منه C. et Mf.
وفي الواحد منه Et uno, ſeu primo ejus. v. 6. الذي صنعه
C. et Mf. التي صنعها v. 8. جف C. et Mf. خف alleviata
eſſet aqua: ſic et v. 11. v. 10. اطلاقها C. et Mf. اطلقها v. 11.
اليه deeſt in Mf. ib. ورقة C. et Mf. بورقة v. 12. ولم
تعاود الي الرجوع اليه البتة C. et Mf. ولم تعاود الرجوع اليه
ايضا v. 13. احدي Mf. et C. احد ib. وجه الارض قد جف
C. et Mf. قد جف وجه الارض v. 15. وخاطب الله نوحا Mf.
وقال الله لنخ v. 17. الوحوش C. et Mf. الوحش ib. &c.
Mf. يتوالدون في الارض ويثمرون ويكثرون v. 19.
&c. من التابوت Mf. الوحش والطاير وساير الدبيب
الداب على الارض لاجناسهم خرجو من التابوت C.
(leg. والطاير) الوحوش الساير v. 20. صعد الجميع صعايد
على المذبح Mf. صواعدا (f. pro لله: deeſt in C.) الله
على المذبح v. 21. وقال الله لنبيه Dixitque Deus Prophetæ ſuo. C. et Mf. قال الله من ذاته Dixitque De
ab eſſentia ſua (à ſe ipſo) ib. pro لعن in C. et Mf.
ib. ولا اعيد قتل Mf. ولا اعيد ايضا قتل C. اعود
ابدا اقتل v. 22. لا تعطل C. et Mf. لا يعطلون

Cap. IX. v. 1. اكثروا واثمروا C. et Mf. واكثرو
v. 2. مسلّمة C. et Mf. مسلّمون v. 4. deeſt in Mf. و
تاكله C. & Mf. تاكلوه v. 5. فاطلبها بالمنع C.
in quo & deſunt aliqua. Mf. نفسكم فاطلبها بالنهي
&c. يد ساير الحيوان فاطلبها بالمنع ومن يد الناس
A vobis ipſis requiram, interdicto, & a cæteris
libus requiram ipſum prohibitione (vel cohibendo)
ver. 6. بنفسه ſic & C. Mf. بدمه ibid. بانسان ſic &
Mf. بناس ib. لانه بصورة الملايكة صنعه مسلطا Quoniam ad imaginem Angelorum fecit eum dominan
Mf. لان بصورة الله مسلطا صنعه Quoniam ad imanem Dei, dominio præditum fecit illum C.
شريفة forma excellenti. v. 12. جاعله C. & Mf.
جاعلها ib. حية معكم C. & Mf. التي معكم
v. 13. وهي قوسي in C. & Mf. deeſt وهي
غيمت غيما C. & Mf. اذا غيمت غماما v. 15. كل
ſic & C. Mf. وبين لكل ib. ولا تصير Mf. & C.
v. 16. ويكون C. & Mf. فتصير ib. لكل نفس الله
ſic & C. at Mf. بين الله وبين كل نفس ib. على
& Mf. بشري الذي على v. 17. ثم قال Mf. قال
in C. وقال ib. علامة العهد ſic & C. at Mf.
ſignum fidei, ſeu ſecuritatis. ib. اقمت Mf. ثبتتها C.
ib. بشر علي الارض C. & Mf. بشريّ الذي على
ابتداء ſic & C. at Mf. وابتدي ib. غرس Mf.
v. 24. علم C. & Mf. فعلم ib. الصغير ſic & C. at
الاصغر v. 27. الي يافث Mf. ليفت C. يحسن Mf.
ويسكن اخبية سام Mf. في اخبية شم v. 28.
C. & Mf. ثلث ماية وخمسين

CAP. X. v. 1. وهولآ اولاد Mſ. وهذا شرح تاليد C. وهذه
وهم بنون ولدوالهم Mſ. اذ ولد لهم بنون بعد الطوفان
in C. deeſt بنون v.2. والصيين Mſ. والصين C. والصيص
v.4. وقبرس وادبته & Cyprus & Adbata. Mſ. وقبرس وادنة
& Cyprus & Adena. v.5. بلغاتهم وعشايرهم واسمايهم Et
nominibus ſuis C. & Mſ. للغته لعشايرهم وامهم Et
gentibus ſuis v.6. وتعت Lat. & Tafca. Mſ. وتعت v. 7. وبنو
حبشة Et filii Æthiopiæ. C. & Mſ. وبنو كوش & filii
Cuſh. ib. الفاقو والدمس Mſ. & C. القاقوا والدمدم (vel
والدملس) ib. والسند والهند Mſ. والهند والسند v. 8.
في الارض Mſ. & C. في البلد v. 9. نخيفا Mſ. نخوفا ib. يقال
كنمرود Mſ. يقال هذا كنمرد v. 10. الارض Mſ. ذلك
البلد v. 12. العظيمة Mſ. العظمي v. 13. والقرمانيين C.
& Mſ. والفرميين Et Firmæos. v. 14. فاليمنيين Et
Alyamanæos Mſ. والبمبين C. والبيميين Et Bimæos.
v.19. خلوص Mſ. الخلوص v.21. &c. ايضا بنون Mſ. وولد
لسم هو ايضا ابو جميع بني عبر اخي يفث v. 22.
خورستان Choraſtan. C. & Mſ. خوزستان Chuzaſtan
puto rectius. v.24. deeſt in Mſ. v. 26. المذاذ Mſ. المادد C.
العبر ib. والشلف Mſ. والسلف C. ſine articulo ib.
وحضرموت (in Mſ. deeſt) ib. ويارح C. & Mſ. ويرح v. 27.
ودقلة Mſ. & C. ودقلة v. 30. المدينة الي الجبل الشرقي C.
الي مدينة الجبل الشرقي ad urbem montis orientalis.
Mſ. الي المدينة الشرقي ad urbem orientalem. v. 32.
لتوالدهم Mſ. لتاليدهم in C. deeſt د. ib. في البلد C.
& Mſ. في الارض

CAP. XI. v. 1. جميع اهل الارض in Mſ. deeſt اهل ib.
وكان الكلام C. & Mſ. وكلام واحد v.2. وكان لما رحلوا C.
& Mſ. ولما رحلو ib. من المشرق ſic & C. at Mſ. من
الشرق v. 3. كان لهم بدل الطين C. كان لهم ملاطا in
Mſ. deeſt لهم. v. 4. لنبني C. & Mſ. نبني ib. على وجه
الارض C. & Mſ. على وجه جميع الارض v.5. فانحدر ملايكة
لنظر *Deſcenderuntque Angeli ad videndum.* C. & Mſ.
واورد الله امرا موصلا ليرى *Demiſitque Deus mandatum terreficum, ut videret.* v.6. &c. ما اختاروا ان يفعلوه والان لا
Mſ. ما ابتدو ان يصنعوه والان فلا *Quod cæperunt facere, &c.* Sic & C. niſi quod pro فلا habeat لا. v. 7.
لغاتهم حتي لا يسمع Mſ. لغتهم حتي لا يصنع male pro
لغاتهم & يسمع v.9. بها بلبل Mſ. ثم شتت *ibi diſperſit.*
ib. اهل الارض ſic & C. Mſ. جميع اهل الارض *Omnium, &c.*
ib. بددهم الله على جميع وجهها ſic & C. at Mſ. بددهم على
جميع الدنيه v. 10. اولاد Mſ. & C. تاليد. ut & v.27. v.12.
خمسا C. & Mſ. خمسة v. 20. اثنين Mſ. اثنتين v. 21.
بعدك leg. بعد. v.23. وعاش مايتي سنة Mſ. وعاش بعد ذلك
&c. مايتي C. ولما عاش بعد ذلك: ut & in præcedentibus.
v. 24. تسعا Mſ. & C. تسعة v. 26. وعاش تارح Mſ. & C. ولما
عاش ترح v. 27. تارح اولد Mſ. اذ اولد *quando genuit.*
v. 28. ابيه تارح C. & Mſ. ترح ابوه v. 29. لهما امرأتين
Mſ. & C. لهم نسا ib. ابنة C. بنت Mſ. بت male. v. 31.
Et Sarai nurum ſuam, uxorem Abraham filii ſui.
Deſunt hæc in Mſ. ib. من قوم معهم in Mſ. deeſt قوم

CAP. XII. v. 1. ومنشيك C. & Mſ. ومولدك v. 3.
وشاتمك العن ويتبرك C. ويستبركو Mſ. والعن شاتميك
ويتبارك v. 4. وانطلق C. & Mſ. فمضي v. 5. اموالهم التي
تمولوا والنفوس التي اصطنعوا في C. & Mſ. سرجهم الذي
ملكوه والنفوس التي اكتسبوها بحران ib. وجاوا الي
بلد كنعان C. & Mſ. وجاو اليه v.6. ابرام البلد Mſ. &
C. ابرم في البلد ib. بلوط Mſ. & C. مرج & ſic noſter.
c.14.13. ib. في البلد Mſ. فيه v.7. له ملاك الله Mſ. & C.
له الله ib. وقال له in C. & Mſ. deeſt له v. 8. هناك C. &
Mſ. ثم ib. الذي جعل ملاكه متجليا اليه Mſ. & C.
لله المتجلي له *Deo qui ſe ipſum manifeſtarat.* ib. بيت
ايل من الغرب له والعي Mſ. بيت ال من الغرب وعي
ib. ثم مذبحا Mſ. ثم ايضا مذبحا ib. ودعاه باسمه Mſ. & C.
ودعا v.9. رحل ابرام in Mſ. deeſt ابرام v. 11. من دخول
مصر C. & Mſ. من الدخول الي مصر v. 12. راك Mſ.
اراك C. راوك v.13. حتي يحسن الي Mſ. لقبل ان يحسن لي
C. لكي ان يحسن الي ib. من اجلك C. & Mſ.
بجريرتك v. 14. ان المرأة Mſ. & C. المرأة انها v.15. ونعتوها
C. & Mſ. ومدحوها ib. الي منزله ſic & Mſ. at C. الي قصره
v. 17. فبلا *Afflixitque* C. & Mſ. فتواعد *Et minatus eſt.*
ib. واهله Mſ. & C. وآله ib. زوجته C. & Mſ. زوجة ابرم
v. 18. ابرام Mſ. & C. بابرم v.20. عليه ſic & C. at Mſ. به
ib. يذرفوا Mſ. Rectè بذرقوا C. برجال فبذرقي

CAP. XIII. v. 4. كان فيه مضربه Mſ. كان ثم خباه

ib. ثمّ في الابتدا Mſ. ثم اولا v. 5. وكان ايضا للوط الساير
(C. السالك) Mſ. وايضا للوط الساير ib. وخيام C. & Mſ.
ولم حملهما البلد Mſ. ولم تحملهما حشة البلد v.6. واخبية
C. ولم يحملهما الارض ib. يقيما فيها in Mſ. deeſt فيها
v. 7. فكانت Mſ. فكان v. 8. حتي قال ſic & C. Mſ. ثم قال
ib. لا يحسن ان يكون C. & Mſ. tantum لا تكون Ne ſit.
ib. لانا رجلان Mſ. لانا قوم C. فاننا قوم v. 9. الان جميع
البلد Mſ. الا ان جميع الارض C. &c. اليس جميع ib. اما
الي الشمال C. & Mſ. اما يسرة ib. عنك deeſt in Mſ. & C.
v. 10. &c. فاذا جميعه سقي C. & Mſ. ان كله سقي ib.
كجنة الله مثل Mſ. & C. كجنان الله وكارض v. 11.
الي المشرق Mſ. من الشرق C. من المشرق v. 12. ابوام pro
ابرام ib. بارض Mſ. & C. في بلد v. 14. بعد ما Mſ. بعد ان
ib. انت فيه C. & Mſ. انت ثم ib. الي الابد C. & Mſ. الي
الدهر v. 16. ان امكن C. ليس malè. ib. احصا تراب
C. & Mſ. ان يحصي تراب v. 17. فاني اعطيكها C. & Mſ.
فاني لك اعطيها v. 18. ابرام مرحلة مرحلة الي ان C. & Mſ.
ابرام وجا omiſsis cæt. ib. في ارض ممري C. & Mſ. في مرج
ممرا ib. وبني مذبحا Mſ. وبني ثم مذبحا

Cap. XIV. v. 1. سريان Mſ. & C. السر ſic & v.9. ibid.
خورستان C. & Mſ. خورستان ſic & v.9. v.2. عمورا وشنياب
Mſ. عمره شناب v. 3. مرج الحقول Mſ. عمق السدين ſic &
v.8. ut & C. & v.10. at hic C. مرج ib. هو البحيرة الميتة C.
& Mſ. هي البحيرة المالحة *Eſt illud lacus ſalſus.* v.4. عشره
C. & Mſ. عشر v. 5. الشجعان الذين في الصنمين *q. d.*
fortes qui in duobus Idolis, (vel loco ſic dicto) C. & Mſ.
والمهيبين الذين في ib. الشجعا الذين بعشتروت قرنايم
والهيوبيين C. والهيوبيين الذي في شوه Mſ. المستوي
Forſ. ergo legend. والمهيبين v. 6. والحورانيين Mſ.
والحوريين C. والحوريون ib. جبال الشراه ſic & C. at Mſ.
جبل شراه ib. كان في Mſ. كان ايضا في v. 10. فيه اداك
(quod quid ſit quæro: forſ. pro اذاك, tunc temporis)
ابار Mſ. فيه ابار C. فيها v. 11. ماءكلهم C. & Mſ. طعامهم
v.12. وماله C. & Mſ. وسرحه v.13. ابرام C. & Mſ. لابرم ib.
ابرام اصدقا Mſ. & C. ذوو عهد ابرام *Fœderati Abrami.*
v. 14. ان قريبه قد اسر C. ان قد سبي قريبه Mſ. اقريبه
malè. v. 17. فتلقاه Mſ. & C. تلقاه ib. الي مرج المستوي

Mſ. ال عمق شوي ſcrib. الي ut in C. v. 18. ولك العدل
ملك سوليم Mſ. ومليكي صدق ملك شلم C. وسلم
v. 19. للقادر Mſ. للطايع. ut & v. 20. & alibi ſæpiu
طايع pro قادر v. 23. &c. ان اخذت من خيط in
& Mſ. Mutato verborum ordine خيط الي شمع
نعل ان اخذت v. 24. &c. وقسم القوم Mſ. صيب القوم

Cap. XV. ver. 1. هذه الخطوب Mſ. هذا الامور v.
فقال Mſ. قال v. 4. بل — قايلا له Mſ. الا — قايلا له v
التفت الان الي — خارج Mſ. التفت الي — برا v. 5. — احصا
ثم قال تحصيها Mſ. قال تحصيهم — احصا جميع v.
خذ Mſ. قدم v. 10. — وشطرها هذه — فاخذ Mſ. — ثم
ثم سطرها ذلك melius شطرها ibid. يسطره — قبالة
تلقا — يسطره v. 11. صت صنوف الجارح علي الاجساد
Mſ. ثم وضع الطاير علي الصطور *Deſcenderunt volu*
in ordines, ſcil. *cadavera ordine diſpoſita*; C. الاجساد
ſuper corpora. ibid. فحركها ونفرها ابرام Mſ. كها
ابرم تحركت. C. فتحركت v.12. وقع سبات علي ابرام ſic &
Mſ. فاذا بسبات قد وقع علي ابرام v.13. لابوام pro
ib. ويشقونهم تمام اربعماية Mſ. ويستقدموهم
اربعماية v.14. يخرجون بمال Mſ. يخرجو بسرح eodem ſe
v. 15. وتدفن ut & C. Mſ. تدفن v. 16. ذنوب ut &
Mſ. ذنب v.17. الشطور — وشعل نار ساير — الدهمة
السطور — وقليل نار قد جاز — الجهمة C. الاشطار
هذه الارض — عهد Mſ. (pro هذا ut in C.) هاد —
البلد v.19. وسامكنكم من القينيين Mſ.
v. 20. والشجعان Mſ. والشجعا ut & in C.

Cap. XVI. v. 1. وكان لها Mſ. وكانت لها ſic &
v. 3. فاعطتها ابرام Mſ. لابرم v. 5. فقالت Mſ.
v. 6. فعذبتها ساراي حتي in Mſ. ساراي omittitur
حجر الحجار Mſ. الحفار C. حجرا لحجار Lapidis Hejaz
قالت من — فقال Mſ. قال من — قال v. 9.
Mſ. واستحذي C. واستحذمي v.10. كثر Mſ. كثرة
C. من الكثرة v.11. وتسميه ſic & C. Mſ. وتسمينه ib
من شقايك دعاك اليه Mſ. لضعفك ut & C. nihilo
dito. v.13. القادر الراي — لخاطب — فنادت Mſ. —
المتجلي (*qui ſe revelavit, vel apparuit*) — الناظر

ib. هاهنا Mſ. هانا deeſt in C. v. 14. يرد — الحي Mſ.
الناظر — يرد ut & C. v. 15. ابنا — ابنه. Mſ. ابن — بسم
ابنه ib. فَسَّي male pro فَسَمَّي v. 16. لابرام deeſt in Mſ.
Cap. XVII. v. 1. تراي له ملك الله — القادر Mſ. تجلي
له الله -- الطايق v. 4. ايضا -- ابرهيم ſic & C. Mſ. ابدا — ابرهم
v. 5. واثمرك -- ويخرج منك ملوك Mſ. وانميك — ملوك منك
يخرجون ut & C. v. 7. وبين نسلك — Mſ. وبينك ونسلك
ſic & C. ib. ولنسلك بعدك Mſ. ولنسلك من بعدك deſunt
in C. v. 8. بلدة — وهي جميع — دورا موبدا Mſ. بلد —
جميع — دور الدهر v. 9. لابرهيم — احفظ Mſ. له — فاحفظ
deſunt in C. v. 8. & 9. v. 10. وبين نسلك من بعدك ان
يختتن Mſ. ونسلك بعدك يختتن ſic & C. v. 11. فتختتنون
Mſ. فاذا تختتنون ut & C. v. 12. ليس (ut & C.) — كل ذكر
هو من نسلك Mſ. كل رجل — الذي ليس هو نسلك C.
من نسلك v. 13. — بمالك — اختتانا Mſ. بل (C.) واذ بختانه
لك بثمن --(ib. عهدا موبدا Mſ. عهد الدهر v. 14 واي
اقلف من الذكور لم تختتن Mſ. واي رجل اقلف لم
يختن ib. تنقطع تلك النفس — اذ قد Mſ. ينقطع ذلك
الانسان (ذلك الرجل C.) — v. 16. واعطي لك — واباركها —
منها امة Mſ. وارزقك ut & C. — ابارك فيه C. وابارك فيه
منه امم — (امه C.) ib. يخرجون ut & C. Mſ. يكونون
17. & 18. الابن ut & C. Mſ. الا ابن redundante ا. C. لابن
18. فقال — يحيا بين ut & C. Mſ. وقال — يحيا معه بين
19. فقال — عهدا موبدا ومع نسله Mſ. قال — عهد
الدهر ونسل ut & C. v. 20. وقد سمعت قولك في اسماعيل
Mſ. وفي اسمعيل قد سمعتك ها ut & C. ib. واثمره Mſ.
وانميه C. واثمرته ib. ويولد اثني عشر شريفا Mſ. واثني
عشر شريفا يولد v. 21. الاتيه Mſ. القابلة C. الاخري altero.
22. ملاك الله Mſ. نور الله Splendor Domini, ut & C. v. 23.
ولدان بيته وساير المشترين عماله مع كل د Mſ. & C.
المولودين في منزله والمشترا بثمن (بثمنه C.) كل رجل v. 23.
في هذا — حسب ما — الله Mſ. في ذات ذالك — ut & C.
ipſo die كما — الله v. 24. وابراهيم Mſ. وكان ابرهيم
c & C. ib. عند ختنه لحم قلفته Mſ. حين ختن القلفة
من ut & C. v. 27. اناس — والمولودين — عماله من
الاجنبيين Mſ. رجل — المولود — بثمن (ſic & C.
ſi quod leg. بثمنه) من كل غريب

Cap. XVIII. v. 1. ملاك الله في بلوط Mſ. الله في مرج
in prato, vel, planitie. ib. بباب المضرب عند حر Mſ. على
باب الخبا عند حما (في C.) v. 2. احضر للقايهم — المضرب
Mſ. & C. حاضر تلقاهم — الخبا v. 3. تجز الان عن Mſ. تجز
عن (تجوز عن C.) v. 4. ما Mſ. من ما v. 5. خبز لتسندوا
بها — ثم تمضوا بعد ذلك — جزتم Mſ. & C. من خبز
واسندوا — بعد ذلك تمضون — مررتم ver. 6. فاسرع —
المضرب — ياخذ ثلاث ويبات Mſ. & C. الخبا — بثلث اصنع
ver. 7. — احضر Mſ. — حاضر C. حضار v. 9. قال ها Mſ.
& C. قال هودا v. 10. قال المبعوث منهم اليها سارجع —
المضرب Mſ. & C. قال سارجع — الخبا v. 11. شيخان
طاعنان — وقد امتنع Mſ. & C. قد شاخا وطعنا — وانتهي
v. 12. ابعد — Mſ. بعد — v. 13. فقال نبي الله — الد وقد
Mſ. فقال الله — الد وانا قد Dixitque Deus, &c. v. 14. امر
في مثل هذا الوقت اعود اليك ولساره ابن Mſ. امر للوقت
ارجع اليك في مثل هذا الوقت من قابل ولسره ابن
C. شيا سارجع اليك في مثل هذا الوقت لاقبل ولسره ابن
v. 15. فقال Mſ. قال v. 16. من هناك على طاهر سدوم Mſ.
& C. من ثم — قبالة سدم v. 19. اعلم انه — واهله بعده
بان يحفظوا Mſ. عالم بانه — واله من بعده ويحفظون
C. اعلم بانه — واله بعده ib. طريق — حتي ينجز الله — ما
Mſ. طرق — لقبل ان يفي الله — بما C. طريق — بسبب
ان يوفي v. 20. فقال — صراخ المظلومين في سدوم Mſ. & C.
فقال له — صراخ سدوم v. 21. فاحدر اليها نذيرا ينظر
Mſ. اورد (الان C.) امرا موجلا Demittam mandatum terrificum.
انظر C. ابصر اكاكب Niſi f. leg. כדוב vel
כתב de quibus haud ſatis conſtat. v. 22. وبقي واقفا
Mſ. عاده واقف v. 23. تسيف ſic & C. Mſ. تسفي malè
v. 24. وان وجد خمسون — القرية ſic & C. Mſ. لعل
— يوجد — البلد ايقينا تسفهم Num certo perdes ipſos?
C. تسيفهم ib. اتفني اهلها — من اجل — صالحا في
وسطها Mſ. لقبل — (بسبب C.) الصالح — في ما بينهم
v. 25. وانت — انت معاذا حاكم ſic & C. Mſ. وان — ان
معاذا احكام C. احاكم v. 26. فقال له — في وسط القرية
Mſ. & C. وقال — في ما بينهم v. 27. امعنت Mſ. امعت
malè, deeſt ن. v. 28. الخمسين صالحا ينقصون — نقص
الخمسة Mſ. ان ينقص الخمسين صالح خمسة C. ينقصون

خمسة— في كلامه— v.29. من الخمسين صالح خمس
v. 30. خمسا— كلامه— وقال لعل Mſ. فقال عسي ان
فقال لعل C. قال— ثم لعل Mſ. وقال— عسي ان— هناك
وقال هوذا قد Mſ. وقال قد— الله عسي ان ver. 31.
quæ حتي اتكلم هاذه المرة فقط لعل post الله ſequntur
Mſ. يشتد— ربي— عسي ان v.32. redundare videntur.
Mſ. فمضي ملاك الله v.33. يصعب— الله— لعل &C.
Et ſublatus eſt ſplendor Domini. وارتفع نور الله

CAP. XIX. v. 1. الرسولان— راهما— لاستقبا لهما Mſ.
وتدلجان Mſ. وادلجا وسيرا v.2. الملكان— راهم— تلقاهم
نبيت في الرحبة Mſ. في الرحبة نبيت ibid. وتمضيان
حتي الح— الي منزله— مجلسا— فطيرا فاكلوا ver. 3.
ثم الاح— (C. حتي الح) منزله— منزلة— فطير واكلا Mſ.
deeſt باهل قرية— الذي Mſ. اهل القرية— الذين v. 4.
بالمنزل من شب ut Mſ. C. بالبيت من حدث in C. ib. الذي
Mſ. الرجلان اللذان جا— في هذه الليلة— نواقعهما v. 5.
v. 6. القوم الذي دخلو— الليله اخرجهم— نواقعهم
واغلق Mſ. وغلق v.7.— اليهما Mſ.— اليهم v.8.— ما عرفنا
ولا تصنعوا بهولاء Mſ. عدا (C. لم يعرفان) لم يعرفون—
قالوا-- Mſ. فقالوا-- عن الباب وقالوا v.9. بهاولاي (C. لهاولاي)
ثم ثم قالوا C. فقالوا— الي ههنا ثم قالوا ibid. من اساتنا
فمدا v.10. منهم فلحكوا C. منهم فاكحوا Mſ. اليهما فاكجوا
فمد القوم— وادخلو Mſ. الرجلان اليد— وادخلا لوط
عندهم— وغلقوا Mſ. اليهما— واغلقا الباب ib. لوطا الي
في باب— بالعشي v. 11. اليهم— وغلقوا الباب C. المصراع
بباب— بالعشا من صغير الي كبير Mſ. من شاب الي شيخ
Mſ. الرجلان— ايضا هاهنا— v.12. من شاب الي شيخ C.
وبنات— Mſ. وبناتك— من لك ib. القوم— هاهنا ايضا—
فانا مهلكا ناس— اذ قد عظمت صرختهم— v. 13. مالك
لاهلاك ib. لانا مهلكو هذا— لما صعد صراخهم— Mſ.
آخذي v. 14. بعث بنا لنهلكهم Mſ. هذه المدينة
المتزوجين ببناته— اخرجوا— Mſ. بناته— واخرجوا— فكان
Mſ. عند طلوع— الح الرسولان— فخذ— v. 15. وكان
كيلا ib. طلوع— الحّ (C. الح) الملايكة— خذ—
كلا تنساف Mſ. ينقرضين بالبلا النازل بذنب اهل القرية
الرجلان— بسبب v. 16. برتب (C. بذنوب) اهل البلد
v. 17. القوم— بشفقة— خارج Mſ. ردمت— الي خارج
اخرجوهم— برا— Mſ. اخرجاهم— خارج— كيلا تنقرض
رسولي— v. 18. وتخلص pro وَتَخَلَّصْ ib. كلا تنساف
Quæſo O Legate Dei. برغبة يا رسول الله C. رسول—
قريبه ان Mſ. قريبة يمكنني الهرب v. 20. كلا— Mſ. ليلا
الخلاص— لست v. 22. ليلا Mſ. بان لا v. 20. اهرب
وعمره Mſ. وعلي عموره ib. تخلص— (C. اخلص) ليس
وساير المرج— Mſ. فقلب— المرج— (ſic & C.) نبت
من in C. omittitur من وريه Mſ. وراه v. 26. نبات
للوط— v.29. وادلج— فيه Mſ. ut & C. فادلج.— ثم
فلما— لوطا— لوط يسكنها Mſ. ut C. يسكنها لوط
v.31. اذ— في مغارة Mſ. انه (C. ان) في المغارة
من ابينا. v.32. قالت— الناس Mſ. (C. ناس) النسا
— (C. deeſt الغد) فنسقيه— (ut C.) v.34. منه Mſ.
C. من غد— فنسقه— نستبقي Mſ. واستبقي
Mſ. C. في تلك الليلة اباهما خمرا وقامت v. 35.
Mſ. فحملتا v. 36. خمرا في تلك الليلة ايضا وقامت
هي ايضا Mſ. ut C. ايضا v. 38.

CAP. XX. v. 2. هي اختي وبعث Mſ. هي بعث
Mſ. اخي هو v.5. انسان صالح Mſ. انسانا صالحا v.4.
من ان— لي Mſ. فقال— عن ان— الي v. 6. اخي
فادلج Mſ. وادلج— v. 8. يدعو Mſ. ويدعوا v. 7.
معي افعالا لا يجوز ان تفعل ib. بابرهيم Mſ. ابراهيم
C. v. 10. واعمال لم يصنع مثلها صنعتها معي Mſ.
ut in C. صنعت pro اذ صنع Mſ. حتي فعلت
خوف الله— Mſ. خوف الله ليس— فتقتلني اهلي
لكن— Mſ. الحقيقة— لا من v. 12. فيقتلوني
عليه— Mſ. واعطي ذلك— اليه v. 14. ليس من
Mſ. قد— يكون v. 16. اقم Mſ. فاقم v. 15.
من ال Mſ. قد توعد— من اهل v.18. تكون

CAP. XXI. v. 1. رعي— بها Mſ. ذكر— لها v.2.
— (omiſſo ساره) في Mſ. ساره— في زمان—
omiſsis قالت الله Mſ. قال الله انها تلد فيه ib.
v.4. فسمي— اسحق Mſ. فاسمي— اسحاق v.3.
اسحق Mſ. اسحاق v.5. بن— كما Mſ. حسب ما
من— شيخوخيته— Mſ. صدق من— شيخوختها
فصنع— وصنع Mſ. فطم— فطام v. 8.

وقال — لك ساره فاقبله — فان v.12. قالت له Mſ. لابراهيم
v.13. قال له — سره لك اقبلها — من يصحك Mſ. اسحق
فدفعهما — صيرهما — v.14. اذ هو Mſ. ut & C. فانه
فدفعه — صيره — عنقها — Mſ. منكبها — فصلت
Mſ. فجلست — كعلوه — موت الصبي v. 16. وصلت
وجلست — كلجلوه — (leg. كغلوه cum غ ut & C.) موته
v.22. واتخذت Mſ. واخذت v.21. فسمع Mſ. وسمع v.17.
بل تصنع معي كالاحسان الذي v. 23. وقايلين Mſ. وقولا
قال احسان الذي Mſ. صنعته معك ومع اهل البلد
Mſ. غصبوها v.25. صنعته معك اصنع معي ومع البلد
Mſ. ut C. فقال ابيمالخ لم — وايضا فانت لم v.26. غصبها
اخذ ابراهيم غنما — فاعطي v. 27. فقال لا — وانت فلم
v. 28. اخذ غنما — فاعطا — وعهدا Mſ. ذلك —
هذا — نعاج Mſ. هذه — النعجات v.29. واوقف Mſ. ووقف
v.30. &c. قال لتاخذها من اجل hunc verſ. Mſ. ſic legit.
قال ان تاخذها مني (من يدي C.) لقبل ان تكون
لذلك — حلفا ثم Mſ. ولذلك — حلفا v.31. لي شهاده اني
ونصب v.33. عهدا عهدا — فرجعو Mſ. عهدا ورجعا v.32.
ثم غرس غرسا — (وغرس غرسا C.) Mſ. نصبا — الله العالم
Mſ. وجاور ابراهيم v. 34. رب العالم C. رب العالمين
وسكن ابرهيم

Cap. XXII. v. 1. هذه — فقال Mſ. هذا — قال v.2.
وحيدك — Mſ. واحدك — هو اسحق — قربانا — اعرفك
v. 3. للقربان — اقول لك — (in Mſ. deeſt هو). هو اسحق C.
حطبا للقربان — Mſ. حطب الصعيده — ومضي —
Mſ. قال الله امض اليه ib. فمضي — (للقربان in C. deeſt)
فقال v. 5. وراي ut & Mſ. at C. فنظر v. 4. قال له
النار والسكين v. 6. قال — اليكم Mſ. ابراهيم — اليك
الله v. 9. واين — Mſ. فاين — v.7. نارا وسكينا Mſ. ut & C.
فاخذ v. 10. الله — ثم ابرهيم Mſ. امض اليه — ابرهيم
قال يا ابرهيم Mſ. قايلا يا ابراهيم يا ابراهيم v.11. واخذ
تمد (Mſ. deeſt تمد يدك الي — انك تقي لله
بعد ذلك فاذا — قرناه — v.13. يدك) الي — لانك تقي
عينيه فنظر — بقرناه — فمضي Mſ. فمضي اليه فاخذ
وسمي ابرهم Mſ. — مكان يرحم الله زايره v.14. &c. واخذ
ذلك الموضع الله يتجلا كما يقال اليوم في هذا الجبل
الله Mſ. — من السما ثانية v. 15. ſic & C. الله يتجلي

— فيك v. 17. قال Mſ. وقال v. 16. بابرهيم ثانيا من السما
اجمعين Mſ. اجمعون v. 19. فيك male pro — فيه Mſ.
Mſ. اخوه v. 21. هذا — وقيل Mſ. هذه — بان قيل v.20.
ولدتهم v.23. وحزو وفلداش Mſ. وحز وفلداش v.22. — اخاه
ولدتهم ملكه لنحور Mſ. لنحور

Cap. XXIII. v.1. وسبعا Mſ. وسبعه v. 3. حصرة ſcrib.
او ضيف — Mſ. وضيف — عندكم وادفن v. 4. حضرة
Mſ. فاجاب بنو ver. 5. &c. معكم ادفن (redundat ا.)
v. 7. في خير Mſ. في خيار v.6. فاجابه بني حث وقالوا له
اشتهت v. 8. البلد بني حث Mſ. البلد وهم بنو حيث
شاءت انفسكم — مني Mſ. نفوسكم — مني في ان تشفعوا
يعطيني — Mſ. وفي ان يعطيني — المضعفة v. 9. واشفعوا
وساير — Mſ. وبحضرة ساير — دخل باب v. 10. المضاعفة
لا تذكر ثمنا يا سيدي v. 11. في باب C. دخل من باب
قد اعطيتكها ib. ut & C. لا يا سيدي اسمع Mſ. فاسمع
قد وَهَبْتها لك بشهاده ib. &c. الذي قد اعطيتها لك Mſ.
Quæ eſt in ea, dedi tibi in præſentia filiorum patrui mei, &c.
Nec aliud hic valet بشهادة quam *in præſentia.*
Poſteriorem partem verſus ſic legit Mſ. ut & C.
التي فيها بحضرة بني عمي اعطيتهما لك ادفن فيها
Mſ. ليس حاجتي الا عندك فليتك — ver. 13. ميتك
بحضرتهم ib. اما ان ليتك C. اما ان انت بل ليتك —
واجاب عفرون v.14. &c. اقبله Mſ. وتقبله ib. بحضرتهم pro
ارض — بيني وبينك ما هي v. 15. واجابه وقال له Mſ.
روضة — ما هي بيني وبينك ادفن Mſ. فادفن ميتك فيها
Mſ. سمع ابراهيم — الدراهم — v.16. ut & C. فيها ميتك
مما هو جاير بين التجار ibid. الفضة — (ابراهيم abeſt)
Mſ. جايرة في التجارات ut & C. v.17. وجوب شري in Mſ. deſunt ut & in C.
في حقل مغاره v.19. قريته Mſ. قريتهم v.18.
في مغارة الضيعة المضاعفة Mſ. المضعفة

Cap. XXIV. v.1. وبارك — له Mſ. وباركه v.3. ان لا —
بل تمضي الي بلدي ومولدي v.4. الا — الذي Mſ. الذين
Mſ. المراة لا تشا v. 5. الا الي بلدي ومولدي تمضي Mſ.
اخرجني — وينجح طريقك فتاخذ v.7. لا تشا الامراة ان
وينجح طريقك absunt & in C. اخذني — — فتاخذ Mſ.
Mſ. عيني هذه الا من احلافك ان لا ترد ابني الي ثم v.8.
عيني عد ابني لا ترده الي ثم *Præterquam quod filium*

meum non reduces. v.9. على هذه الامور Mſ. على هذا الامر
v. 10. اخذ العبد عشرة اجمال— Mſ. اخذ عشرة جمال—
ibid. بيده— ومضي Mſ. معه— فمضي v.11. فاناخ—
عشا— المستقيات Mſ. العسا— (rectius فاناخ) فاناخ—
يستقون v.13. هوذا انا Mſ. ها انا v.14.— فيكون الجارية التي
جرتك Mſ. فاية جارية— قلتك— ibid. واسقي ايضا
جمالك Mſ. وايضا جمالك اسقي v.15. &c. وكان قبل فراغه
initium 15. v. ſic legit Mſ. فهو قبل ان يفرغ من كلامه
فاذا بربقة قد خرجت ربقا التي v. 16. لم يعرفها رجل—
على Mſ. ورجل لم يعرفها— الي v.17. فاحضر— لتلقاها—
وقال لها Mſ. فحاضر— تلقاها— وقال v. 18. فقالت—
واسرعت— وسقته Mſ. قالت— وسارعت— واسقته v. 19.
اسقي ايضا لجمالك Mſ. لجمالك ايضا استقي v. 20.
فاسرعت وفرغت— في المسقاه واحضرت Mſ. فسارعت
ونفضت— الي الساقية وحاضرت ibid. الي ان سقت جميع
Mſ. حتي استقت لجميع v. 21. وبقي الرجل متاملا Mſ.
والرجل مستسق C. مستسقي *Petens ut bibendum daret.* v.23.
بعد ذلك— اخبريني بنت من انت هل اجد Mſ. بعد ما—
ابنه من انتي اخبريني هل موجود *Num reperitur?* v. 25.
قالت له— ولنا ايضا Mſ. قالت— وايضا ver. 28. ثم
احضرت— في بيت امها Mſ. ثم حاضرت— في منزلها
v. 29. يسمي Mſ. وسمي اسمه ibid. فاحضر لابان— خارج
Mſ. فحاضر— برا v. 30. وكان ذلك بعد نظره— وبعد
سماعه Mſ. لما راي— وسمع كلامها قايلة كذا ibid.
كلام ربقا قايلة كذا خاطبني— فصار Mſ. قال لي
الرجل صار v.31. فقال— من الله Mſ. قال— الله v.32. الي
المنزل— يغسل به Mſ. المنزل— يغسل v.33. صير الطعام
بين اتكلم Mſ. صير بين— اقل— ibid. فقال له تكلم
Mſ. قال تكلم v. 35. فعظم وروقه غنما Mſ. جدا فكثر
واعطاه غنم ver. 37. فاحلفني— مقيم في بلده Mſ.
واحلفني— ساكن في بلدهم v. 37. لسيدي لعل المراة
لا تتبعني Mſ. لمولايي فلعل لا تتبعني المراة ver. 41.
يعطوك امراة لابني كنت Mſ. يعطوك كنت v.43. فهوذا—
فالجارية— ما Mſ. هوذا— فلية جارية— من ما v. 44. انا
اسقي لجمالك هي Mſ. لجمالك استقي فهي ver. 46.
فاسرعت— حتي اسقي جمالك Mſ. فسارعت— وايضا

جمالك اسقي v. 48. وخرت وسجدت— (pro وَسَجَدْتُ leg
وسبحت الله اله (وسجدت Mſ. وخرت— (male pr
وخرت licet & ita in C. legatur.) وباركت الله الاه v. 4
فاخبروني بذلك والا— Mſ. احبروني وان لا— ibid.
يمينا او يسارا Mſ. اولي يمنة او يسرة v. 50. نكلمك
ان نكلمك v. 51. فتكون امراة— Mſ. تكون زوجة
v. 53. العبد انيه— وطرايف اعطاها Mſ. ونواكه—
اعطا v.55. وقال— معنا— عشرة اشهر Mſ. عندنا—
عشرا v. 56. فقال— لِامضي Mſ. قال— امضي
فقال— قولها في هذا Mſ. قال— قولها v. 61. ومضيين
Mſ. ومضو— v. 62. قدم من سفرته الي— الراي Mſ.
في مجيه من— الناظر v. 64. رفعت ربقا— كادت
رفعت— سقطت C كادها تسقط v. 65. تقبالنا
Mſ. تلقانا ver. 67. مضرب— بها عن امه Mſ. —
على امه

CAP. XXV. v.1. فاخذ Mſ.—وتاخذ v.2. فولدت
ووالدت v. 5. واعطي Mſ. ثم اعطا v.6. —وصرفهم
في حياته شرقا Mſ. واطلقهم— وعاده باقيا شرقيا
dimiſitque eos —dum ipſe adhuc ſuperſtes eſſet orientem
v. 7. وهذه—عاشها ماية سنة— وخمس Mſ. —
عاش— ماية وخمسة v.8. poſt ابرهيم additur ومات
in Mſ. deeſt. v.9. في المغارة المضعفة Mſ. غارة الضيعة
المضاعفة v. 10. فيها قبر— وزوجته ساره Mſ. دفن—
وسره زوجته v. 11. وكان— ان بارك— الراي Mſ.
كان— بارك— الناظر v.12. توليد— الذي Mſ. —
التي v. 13. هذه— حسب ولادتهم Mſ. هذه—
باسمايهم لتاليدهم v. 15.— بنو— وهذه Mſ. —
وهذا— v.17. ماية سنة— ولما مات صار Mſ. ومات—
وصار v.18. واقام بحضرة جميع اخوته Mſ. جميع
اخوته اقام v.19. وهذه اخبار اسحق Mſ. & C. سرح تاليد
بن ابرهيم بعد ما خص ابرهيم من اولاده يصحق
v.20. وكان— ربقا— الارمي Mſ. كان— بربقا— الارمني
v. 21. عاقرا فشفعه Mſ. عاقره فاشفعه v.22. —
الامر هكذا لم اطلبه— (ut & C.) ان Mſ. انا—
بهذه لم ارده ibid. لتلتمس علما من عند الله
تطلب امر الله v.23. الله لها— وكلا حزبين ممن في

احشايك يفترقان وبنايك Mſ. فقال لها—وحربيين تتفرق
منها بنايك v.24. حملها نظرت واذا تومان Mſ. ولادتها
فاذا بتوامين v.25. كل بدنه كمدرعة—فاسمياه العيص
Mſ. ككسا من—فاسموه عشو v. 26. ممسكة—العيص
واسمي Mſ. ماسكة—عشو واسمي v. 27. العيص—تام
الفضايل Mſ. عشو—سادجا v.28. فاحب C. Mſ.—فاحسب
لاعب Mſ. لغب— v.30. فقال العيص—لاعب—
سمي العيص Mſ. فقال—لغب—اسمي عشو v.31. فقال—
بكورتك Mſ. قال—بكورتك v. 32. وقال العيص—فلم
تكون لي بكوريه Mſ. قال عشو—ولما لي بكورة v. 33.
فقال—بكوريه Mſ. قال—بكوريه v.34. خبزا وطبيخا—
ومضي Mſ. خبز وطبيخ—وقام فمضي— v.34. العيص
بالبكورة Mſ. عشو البكورة

Cap. XXVI. v 1. في ايام—ومضي Mſ. على عهد—فمضى
v.2. فتظاهر له ملاك الله فقال— Mſ. فتجلي له الله وقال—
بل اسكن Mſ. اقم v.3. وبالعاجل (*Et cito f. inpræſen-*
rum, ſeu, *in hac vita*) اسكن—فانني اكون Mſ. اسكن—
ib. لانني—ولنسلك هذه Mſ. فاني—ولنسلك اعطي
جميع v.4. ويتبرك Mſ. ويتبارك v.5. قولي—رسومي
ووصاياي Mſ. امري—وصاياي ورسومي v.7. خاف—قال
ليلا تقتلني—بسبب Mſ. تخوف—قايلا كلا يقتلوني—
علي C. يقتلني v.8. اسحق— Mſ. بيصحك— v.9. بسببها
عليها— v.10. كجلبت Mſ. جبلت v.11. فنادي ابيمالخ—
Mſ. فنادي—قومه v.12. فافاد—بالحزر ut & C. Mſ.
فوجد— v.13. &c. وعظم شان الرجل Mſ. فاكثر
الرجل وكان كل ما مر كثر الي ان عظم جدا *Et multipli=*
tus eſt vir &c. v.14. غنم وماشية بقر وفلاحة عظيمة
من الغنم والبقر وعبيد كثير v. 15. في ايام—
الفلسطيون قد سد Mſ. علي عهد— (*tempore &c.*)
قد سدها الفلسطينيو v. 17. فمضي من ثم اسحق
ومضي يصحك من ثم v.18. عاد اسحق فحفر—
عاد وحفر v.19 عذب— Mſ. نابع— v.20. فاختصم
فخاصم v.21. بيرا—فاختصموا—فاسماها Mſ. بير—
فخاصموه— v.22. يختصموا—فاسماها—الان—علينا
يخاصموه—فسماها—لان—لنا v.24. وتظاهر له ملاك
الله—وقال له عند Mſ. وتجلا له الله—وقال انا— *Et apparuit ipſi Dominus. —Et dixit, Ego,* &c. ibid. ابراهيم
Mſ. ابرهيم عبدي v.25. مضربه وكرا ثم عبيد Mſ
كبابه وكرو ثم عبيده v.26. واحراث Mſ. واحرث v.27.
ابغضتموني Mſ. شنيتموني v. 28. فقالوا—قد علمنا Mſ.
قالوا—راينا v. 29. واطلقناك—من الله Mſ. واطلقناك—
الله male pro واطلقناك v.30. واكلوا Mſ. اكلوا فيه
v.31. وَمَصَوْا pro وَمَصَّوْا v. 32. عبيد—حفروا Mſ. جالو
عبيد—حفروا ها (pro جاوا) v. 33. فاسماها سبعة Mſ.
فسماها سبعا v. 34. صار العيص ابن—باير Mſ. كان
عشو بن—باري

Cap. XXVII. v.1. ولما ضعفت—بالعيص—يا بني
Mſ. بعشو— ابني (*caligarunt*) ثم لما—دمست— C. قامت
ſteterunt v. 2. هوذا انا قد Mſ. هوذا قد v.3. احمل اليك—
وصد Mſ.— فاحمل التك *inſtrumenta tua* صد ut & C.
v. 4. بها—منها—ان اموت Mſ. به—منه—اموت v.5.
وسمعت—العيص—وياتي Mſ. فسمعت—عشو—ياتي v. 6.
ابنها قولا—العيص Mſ. ابنها—عشو v.7. ايتني—منها
واباركك Mſ. اتني—منه حتي اباركك v.9. المعز جيدين—
اصلحهما—احب Mſ. الماعز جيادا اصلحها—يحب
v.10. الي ابيك Mſ. اليه v.11. قال لها يعقوب ان العيص
Mſ. قال لها هوذا عشو v.12. يجسني—كالساخر منه—ولا Mſ.
ان يجسني—كلاعب به—لا v.13. اقبل وامض وخذ Mſ.
قبل مني وامض خذ v.14. احب Mſ. يحب v.15. اخذت
ربقا ثياب العيص Mſ. اخذت ثياب عشو v. 16. واخذت
وجلود الجدا البستها Mſ. جلدي جديي الماعز فالبستهما
v. 17. in fine Mſ. adduntur بيد يعقوب ابنها v. 18.
يا ابت—يا بني Mſ. يابه—يا ابني v. 19. العيص—قد
صنعت—لكي تبركني Mſ. عشو—صنعت—لقبل ان
تباركني v. 20. ماذا اتفق لك حتي اسرعت الوجود يا بي
Mſ. ماذا اسرعت في المجي يا ابي— *quam cito veniſti?*
vel, *quî factum eſt, ut tam cito veneris?* ib. وفق قدامي ذلك
Mſ. وفقه بين يدي v. 22. فجسه—يدا العيص Mſ.
وجسه—يدي عشو v. 23. شعرانيتين Mſ. شعرانيين
v. 24. ثم قال Mſ. بل اقال v. 27. انظر—بارك الله فيها
Mſ. انظروا—باركها الله v. 28. الحبوب Mſ. الدجن v.29.
وتخدم لك—وتخضع Mſ. ويخدمك—ويخضع v.30. يعقوب

اتفق انه خرج يعقوب خروجا من بين يدي اسحاق
ابيه &c. Mſ. (f.pro خرج ut in C.) يعقوب كان كما فرع
من بين يديه اذ اقبل عسو اخوه من صيده v.31.
واني—يقوم—لكي Mſ. اني—يقم—لقبل ان ibid.
صَيْدِكَ pro صَيْدِكِ v.32. وقال له اسحق ابوه من Mſ. قال له من
v.33. فقلق—قلقا—ليكون Mſ. فرعج—ارعاجا—
وليكن v.34. ومرة—يا ابت Mſ. مرة—يا به v.35. فقال له جا
Mſ. قال قد جا v.36.—فقال الان اباه سماه يعقوب قد Mſ.
قال نعما اسمي يعقب لانه— ibid. وهوذا هو الان—ابقيت
Mſ. والان—بقيت v.37. فاجاب اسحق وقال—عبيدا له
والحبوب Mſ. عبيدا (male pro له ut in C.) اجابه فقال—لك
وبالدجن v.38. فقال العيص لابيه—وبركني ايضا يا ابتي
Mſ. قال له—بركني انا ايضا v.39. فاجابه اسحق ابوه وقال له
Mſ. فاجابه وقال v.40. واخاك—نيره Mſ. واخوك—اصره
pro اسره ut in C. v.41. وقال العيص—تقرب Mſ. وقال—
ستقرب v.42. فخبرت—بكلام—متوعدك Mſ. فاخبرت—
كلام—متواعدك v.44. واقم— Mſ. وقوم— pro وقُمْ
ibid. اياما—تزول— Mſ. ايام—ترجع v.45. وعند زوال
غضب اخيك من فعلك فينسي ما صنعت به ابعث
Mſ. اوالي ان يرجع غضبه عنك فينسا جميع صنعت به
وابعث—*aut donec revertatur (avertatur) ira ipſius a te, &*
obliviſcatur omnium quæ feciſti ipſi, & mittam—v.46.—ابنتي
من بنات حيث مثل هايتن Mſ. بنات—منهم مثل
هاولاي— ib. ساير اهل هذا—فلم Mſ. ساير هذا—فلما
CAP. XXVIII. v.1. يعقوب—فقال—تاخذ Mſ. يعقوب—
وقال—تتخذ v.2. قم—فامض—بيت—ابي امك—
Mſ. قوم فامضي—الي بيت جدك— ibid. بامراة من ثم
Mſ. من ثم بامراة v.3. والقادر Mſ. والطايق v.4. بعدك
بارثك ارض تجاورتك التي وهب Mſ. من بعدك ان تحوز بلد
سكناك الذي اعطاه *ut poſsideas regionem habitationis*
tuæ, &c. v.5. فمضي—ومضي Mſ. وارسل—وبعث v.6.
العيص ان—وقد بعث—بمرة Mſ. عسو بان—وبعث—
بامراة v.8. اشرار Mſ. شرار v.9. ومضي العيص الي حلة
اسماعيل Mſ. مضي الي اسمعيل v.11. فصيرها ut & C. Mſ.
فجعلها v.12. منتصب—وكان ملايكه—فيه Mſ. منتصبه—
وملايكة—فيها v.13. ملاك—له عن الله انا—التي Mſ.

بنور—(*Lux ſeu ſplendor Domini* quod & v.16. retine
impreſs :) له—انا—الذي v.14. ويتبرك Mſ. ويتبارك v.
اين—بكلما Mſ. اينما—بما v.16. نومته Mſ. نومه v.
جعل توسده ونصبه Mſ. جعله متوسده وانصبه v.
وسمي—بيت ايبل Mſ. واسما—بيت الله v.20. كان
الله—هذه—التي—سالكها Mſ. الله—هذا—الذي—
سالكه v.21. وليا Mſ. ولينا redundante ن v.22.—
يرزقنيه اعشره تعشيرا لك Mſ. يرزقنيه اعشره لك—
CAP. XXIX. v.2. بير—ثلثة قطعان—رابضة—
عند ها (redundare videtur ها) —بثلثه قطوع-رابضها
(C. رابضة عليه) ibid. القطعان وصخره Mſ. كون
C. يسقون القطوع وصخره verſ. 3. رعاه
القطعان Mſ. اجتمع ثم رعا القطوع v.4. من حران
نحن من حران ver. 5. فقال—فقالوا— Mſ. قالوا—
v.6. فقال لهم Mſ. قال له: pro لهم v.7.—هو وقت—
فاسقوا—به فارعوها Mſ. —وقت—اسقوا—ارعوها
v.8. تجتمع رعاة القطعان ويدحرجوا—فم Mſ. رعا
القطوع ندحرج—في v.9. —جات—لانها كانت
Mſ. بيناه—اذ جات—لانها v.10. يدحرج—عن البير
فدحرج—عن في البير v.12. ربقا فاحضرت Mſ. ربقا
فحاضرت v.13. احضر للقايه Mſ. حاضر تلقاه v.1
قال لابان ليعقوب—فعظمي—ومكث Mſ. —له لبن—
عظمي—فمكث v.15. وقال له لابان—اتخذ مني Mſ.
لبن ليعقب—فتخذ مني v.17. حسنتان وان كانت
حسناوان وكانت v.18. فاحب راحيل يعقوب Mſ.
يعقوب رحل v.19 لابان اعطاي اياها لك اصلح من Mſ.
اعطاي اياها لرجل اخر فاقم عندي Mſ. من اصلح
اعطيها لك من ان اعطيها لرجل اخر اقم عندي
Melius eſt ut dem eam tibi, quam ut dem alii, &c. v.22.—
Mſ.—فصنع f. pro جمع vel pro اجمع ut C. v.2
Mſ. بالعشا— v.25. هي ليا—فلم ارتبتني Mſ.—
ولم واربتني ut & C. v.26. قال لابان لا Mſ. قال لا
بالخدمة التي تخدمها عندي سبع Mſ. تخدمني
سبع v.28. كذا وكمل اسبوع هذه ليا Mſ.
واكمل اسبوع لاه v.30. لابان راحيل ابنته بلها
Mſ. واعطاها لبن بلها v.31. ليا مبغضة Mſ.

الله دعاي لاني v. 33. لضعفي Mſ. الي ضعفي v. 32.
v. 34. الله اني مشنية — هذا ايضا Mſ. مشنوة — ايضا هذا
اشكر Mſ. جدد شكر v. 35. الي رجلي Mſ. الي زوجي
حسدت Mſ. احسدتها وقالت له v. 1. Cap. XXX.
امتها بلها v. 4. هوذا Mſ. هذه v. 3. اخذتها وقالت ليعقوب
فحملت بلها — ليعقوب v. 5. بلهه امتها — Mſ. زوجة
Mſ. صوتي فرزقني هذا واسمته دان v. 6. فحملت — Mſ. له
redundare واطعقت v. 8. دعوتي ورزقني ولدا لذلك اسمته دن
videtur ف & leg. ut in Mſ. واطعت *Et prævalui.*
فولدت v. 10. الولاد — ليعقوب Mſ. الولادة — يعقوب v. 9.
وولدت زلفا امة ليا v. 12. فولدت له ابنا Mſ. ليعقوب
به الي امه v. 14. ثم ولدت له ابنا ثانيا Mſ. ابنا ثانيا
بهي (ي redundante) الي لاه Mſ. ليا — راحيل لها
قالت — بعلي Mſ. فقالت — زوجي v. 15. امه — لها رحل
جا من — Mſ. جا يعقوب من — استكعقتك ver. 16.
لها — Mſ. دعا ليا — ابنا v. 17. ف deficiente استكعقتك
فحملت v. 19. وقالت قد Mſ. فقالت ليا قد v. 18. له ابنا
Mſ. فقالت ليا قد v. 20. وحملت ايضا Mſ. ايضا ليا
ذكر — Mſ. رعي — وسمع دعاها فرزقها v. 22. — وقالت له
v. 26. امضي Mſ. حتي امضي v. 24. فسمع لها ورزقها
نساي واولادي الذين — Mſ. اولادي ونسوتي اللواتي
ان الله v. 27. التي خدمتك Mſ. خدمتي الي خدمتك
قال له — فباركني Mſ. تعالي قد بارك علي من اجلك
قال Mſ. — وقال بين لي — حتي ver. 28. الله بجريرتك
كثيرا — عليك الله v. 30. اشرح — على حتي اعطيك
اذا صنعت — فيه ارجع الي v. 31. كثرة — الله لك
امرّ — بغنمك — معز v. 33. اصنع — ارجع ارعا Mſ. رعي
ان امرّ — في غنمك — شاة Mſ. ut & C. منقطع —
— ابلق ومنقطا v. 33. منقطع (شا منقط وابلق C.)
والمنقطة — v. 33. منقط وابلق C. — منقطع وابلق
v. 36. والبلق — فاعطا — بنيه Mſ. فجعل — بيد بنيه
v. 37. بينه — ويعقوب كان يرعا Mſ. بينهم — ورعي يعقوب
اخذ Mſ. ut & C. اخذ — وجوز — الي قشر ابيض —
له — وجوز (& C. حور quod alius arboris nomen.)
التي — الاحواض — وتكون v. 38. القشر الابيض — وقشر
الغنم Mſ. الضان v. 39. الذي — الكباش — لتكون

v. 40. افرد يعقوب الضان — قطعانا pro ط ſcrib. ظ. Mſ.
في كل — تحمي — الربعية — للتوحم v. 41. فرد الغنم — قطوعا
كل — (C. يحام rectius وحام) الربيعية — Mſ.
الكثير Mſ. الكثيرة v. 42. ut & C. لتتوحم
Cap. XXXI. v. 1. لابان قايلين Mſ. لبن يقولون v. 2.
ارجع v. 3. ايضا يعقوب — قبله Mſ. يعقوب ايضا — قبل
فبعث v. 4. ايضا ارجع امض الي ارض Mſ. الي بلد
وبعث — الي غنمه — Mſ. يعقوب — الي عند غنمه — لهما
وانتن Mſ. وانتما تعرفان v. 6. قبله Mſ. قبل v. 5. لهم
وابوكن — بي — Mſ. وابوكما — مني — اجري v. 7. تعرفن
تكون اجرك Mſ. محجلة يكون اجرك v. 8. اجري
فافاد — Mſ. فافرد — ابيكما ما اعطاني v. 9. محجلة
Mſ. وحم — فاذا v. 10. (فافاض C.) ابيكن واعطاني
المنام — قالت Mſ. الحلم — فقالت v. 11. وحام — فكان
القادر المبشر لك — اذ — v. 13. صانع Mſ. صانعه v. 12.
الطايف المبشرك — الذي — Mſ. النصيبة — نذرا
— افادك v. 16. الا ان Mſ. الان v. 15. النصبة — النذر
فهو — والان ibid. — افاده الله من — Mſ. الله اياه من —
v. 17. هو — والان ما — اصنعه Mſ. فجميع ما — فاصنعه
ماشيته وجميع سرحه الذي v. 18. ثم قام Mſ. فقام
سرحه الذي ملكه ومع Mſ. ملكه في فدان ارام
ماشيته ساير ملكه الذي ملكه في فدن ارم —
C. ماشيته وجميع سرحه الذي ملكه ومع &c. ut in Mſ.
مسيرة Mſ. مسير v. 23. — من لبن Mſ. — لابان v. 20.
Mſ. خيمته v. 25. — في تلك sic & C. Mſ. — في حلم v. 24.
وقال Mſ. فقال لابان ماذا — بنتي — بالسيف v. 26. خباه
Mſ. ودفوف v. 27. لبن ليعقوب ماذا — بناتي — بسيف
مضيت مضيا — Mſ. مضيا مضيت — فلم v. 30. ودفاف
فاجاب يعقوب بان قال للابان في تخوفت وقلت v. 31. لم
فاجابه يعقوب وقال لاني توجعت Mſ. ليلا تعصيني بنتيك
تغصبني) وقلت كلا تعصبني *vi eriperes, auferres*, pro quo
[فقدسه] ولم Mſ. ولم v. 35. على بناتك (تعصيني malè
Mſ. وخاصم لابان — بان قال — خطيتي — رهقتني — v. 36.
— وقد — v. 37. وخاصمه — وقال — خطايي — ارهقتني —
يا هذا — v. 38. — واذ — فما — جميع Mſ. فماذا — من جميع
استهلكته — تطلبه v. 39. هذا — تتكل Mſ. يتكل

Mſ.

يقرحني —Mſ. تحرقني —v.40. استهلكتها— تطلبها Mſ.
vulneravit, male me affecit, C. autem تحرقني quid ſi
in Mſ. literas tranſpoſitas putemus ? v.41. وهذا— Mſ.
فاجاب لابان بان v. 43. وتعب Mſ. ولتعب v. 42. —هذا
قال ليعقوب—والبنون بني— عسيت ان افعل— وباولادهما
فاجابه لبن وقال— والاولاد اولادي— عسي ان Mſ.
Mſ. نعهد— ويكون ver. 44. اصنع— او باولادهن
ورفعها نصبة Mſ. ورفعه نصيبة v. 45. نعاهد— يكن
قال— Mſ. قال يعقوب— ونصبوها— فوقها ver. 46.
Mſ. الشهادة— جل عيد ver. 47. وصنعوها— فوقه
الرجم الشاهد Mſ. رجم الشادة v. 48. الشاهدة— جلعد
Mſ. قال فيه— على وعليك— نستتر— v. 49. ut & C.
واحد ibid. C. نستتر قال— الله بيني وبينك— نستر—
ان لا— v. 15. امر عن صاحبه Mſ. منا من صاحبه
وقال لابان v.51. الا— بناتي— عليهن Mſ. بنتي— عليهما
والنصيبة— ib. وقال له ايضا هوذا— Mſ. ليعقوب هوذا—
سدوت Mſ. زدوت— النصبه ſic & C. idem valet cum س
& ز ; & *jactum* ſeu *projectionem* inter cætera denotat.
والنصبة— على Mſ. والنصيبة— ان لا— الي لشر v. 52.
يحكموا بيننا Mſ. يحكم فيما بيننا v. 53. الا— الي شر
لبن بالغدا— Mſ. لابان فقبل— لابان فرجع ver. 55.
فقبل— لبن ورجع

CAP. XXXII. ver. 1. في طريقه Mſ. الي طريقه
عشو— الشراه بلد Mſ. العيص— شراه حقل ver. 2.
ut & C. *Ad Sharah regionem Edom.* ver. 4.
عشو كذي— عند Mſ. العيص كذا— عند لابان
in Mſ. deeſt Laban. C. مع لبن سكنت v.5.— وصارت
العيص— هو— للقايك v.6. وصار— اخبر Mſ. من اخبر
قال— Mſ. وقال—العيص v.8. الي عشو— به— تلقاك Mſ.
Mſ. واله— القايل لي— والي مولدك واحسن v. 9. عشو
بعصاي v.10. يا الاه— الذي قلت لي— ومولدك احسن
عبرت هذا الارض بعصاي— Mſ. عبرت هذا الاردن— قد
العيص— اخاف منه ان من معي من v. 11. فقد
عشو— اخافه كلا— ممن Mſ. الامهات— مع البنين
معي الام مع البنين قسوة *crudeliter.* v. 12. انا— Mſ.
ثم بات— وعزا— Mſ. وبات— وعزل— للعيص v.13. —اني
(ſ. pro عزل) لعشو v. 14. مايتي Mſ. مايتين v. 16.

ibid. —واعطا— عبيده Mſ. —وجعل— بيد عبيده—
دموني— وقطيع Mſ. تقدموا قدامي— وبين قطيع
عسو— وقال Mſ. ووصي— العيص— فقال v. 17.
Mſ. فقال— الي سيدي العيص وهوذا v. 18. لك
وصي— بمثل ذلك وايضا v. 19. لسيدي عشو وهذا
— كذاك والثالث Mſ. الثالث وايضا ساير—
ut & C. القطعان— للعيص— وافيتموه ib. وساير—
يشفعني Mſ. يسفعني v.20. القطوع— لعشو— وجدتموه
في تلك—والاحد— v.22. وبات هو Mſ. وهو بات v.21.
ib. وقام تلك— واحدي— ولد له Mſ. ابنا الذين
دي v. 23. *tranſitum.* معبر C. عبر يبق Mſ. يبوق
انه راي ان Mſ. ولماراي انه لم يطقه v.24. الواد Mſ.
قال— قال Mſ. وقال— قال له v. 27. ليس يطيقه
اسرايل لان Mſ. بل اسراييل ايضا لانك راست—
باسمك— وما v. 29. وطقت Mſ. واطقت ib. تراست
الموضع Mſ. الموضع يعقوب v. 30. اسمك— ما
leg. فدوال— يضلع Mſ. فنيابيل— يظلع v.31.
ياكلوا— من حق Mſ. ياكل— بحق v.32.

CAP. XXXIII. ver. 1. العيص— على راحيل وليا
ولادهما— ثم راحيل v. 2. بعشو— على لاه وعلي رحل
واولادهم— بعد ذلك ثم رحل ويوسف Mſ. واولادها
Rahel & Joſeph. v. 3. يقدمهم Mſ. تقدمهم v. 4.
—فنظر v. 5. فحاضر عشو تلقاه Mſ. العيص للقايه
Mſ. ونظر— ورفع v. 6. الامتان واولادهما Mſ.
جميع— v. 8. وسجدوا Mſ. فسجدا v.7. واولادهن
جميع هذا— فاصبته— حطا Mſ. فاجاته— حطا
—فاقبل— v. 10. قال له عشو Mſ. قال العيص v.9.
حطا— (*Gratiam, &c.*) اقبل— وجوه Mſ. وجه
Mſ. واقبل— جيت بها— من ذلك— احذها
قال له نرحل v.12. جيات (redundat ا.) لك—منه—قبلها
قال له تعال نرحل ونتساير Mſ. ونمضي واسير معك
فاني اسير حدالك *Veni proficiſcamur & una eamus, ego*
dem ibo ante te. v. 13. رطاب Mſ. رخاص C.
eodem ſenſu. v. 14. من اجل الملاك —اسوقهم
العيص— ذا قد— v. 15. اسوق— لقبل الملك
وقال-- (omiſſo nomine) ذا--حظا Mſ. كل هذا الحظ

ver. 16. العيص — الي شراه Mſ. عشو — الي الشراه ver. 17.
عرسا ولذلك اسمي الموضع عرسا هو سكوث ut & C.
niſi quod omittantur voces عرسا هو. Poſteriorem
partem ſic legit Mſ. عريشا ولذلك اسم الموضع سكوث
Tabernaculum, ideoque nomen loci eſt Succoth. ver. 18.
التي في Mſ. الت في deeſt ي v.19. فيها مضربه — نعاجه
Mſ. ثم كبايه — نقاجه pro نعاجه v. 20. اله اسرايل
Mſ. الله الطايق الاه اسرايل

Cap. XXXIV. v. 1. بنات البلد Mſ. الي بنات اهل
البلد v. 4. وقال شخام كحمور Mſ. وقال كحمور v. 6. بذلك
Mſ. في ذلك v. 7. ابنته Mſ. ابنه يعقوب v. 8. فتكلم
حمور معهم — Mſ. فكلمهم حمور — ib. شععت — فاجعلوها
Mſ. قد شععت — فاعطوها v. 10. ايديكم Mſ. يديكم
v. 11. — ولاخوتها — Mſ. — واخوتها — ib. وما تقولوه لي
ابلغه لكم Mſ. وما تقولون لي اعطيكم v. 12. المهر —
لاعطيكم Mſ. من المهر — اعطيكم ibid. ترسموه لي
واجعلوا لي Mſ. تقولون لي واعطوني *Dicatis mihi, & date*
mihi puellam. v.13. &c. فاجاب بنو يعقوب Mſ. فاجاوبوهما
بني يعقوب بمكر قايلين كما نجس دينه اختهم
Reſponderuntque illis filii Jacob dolo, dicentes, ſicut contaminaverat Dinam ſororem ipſorum. v.14. وقالوا — هذا ان —
رجلا — لانه Mſ. وقال — هذا الامر ان — لرجل — اذ هو
v. 15. &c. لكنا بخلة نطابقكم Mſ. لكنا بخلة نواتيكم
ان صرتم مثلا (leg. مثلنا) واختتن منكم كل رجل
At conditione hac aſſentiemus vobis, ſi ſitis ſicut nos, & unuſquiſque veſtrum circumciſus fuerit. v. 17. ان تختتنوا
Mſ. فتختتنوا v.19. ان يصنع — جميع اهل Mſ. — ليصنع
جميع v. 20. قريتهما خاطبا Mſ. قريتهم خاطبو v. 21.
مسالمون — فيتجلسون — Mſ. مسالمين — ان يجلسوا —
ibid. ونتزوج بناتهم Mſ. وان نتزوج ببناتهم v. 22. رجل
كل منا Mſ. لنا كل رجل v. 23. مواشيهم بان Mſ.
ومواشيهم — عدا ان v.27. وليوي اخوا — واحد منهم سيفه
Mſ. ولوي اخوي — امرء سيفه v.27. وبنو — من اجل تجيس
Mſ. وبني — كما نجسوا *ſicut contaminaverant.* v.28. واخذوا
غنمهم — الضياع Mſ. غنمهم — الضياع اخذوه v. 29.
سبوه وغنموه — المنزل Mſ. سبوها وغنموها — المنازل v. 30.
وليوي — ويقتلوني فاهلك انا واهلي Mſ. وللوي —
ويقتلوني وانفذ انا والي v. 31. اكرانية يجعل اختنا Mſ.
قالا فكرانية يصنع باختنا

Cap. XXXV. ver. 1. للقادر المظهر ملاكه لك —
عند هربك من قدام العيص اخيك Poſteriorem partem
verſ. 1. ſic habet Mſ. واصنع ثم مذبحا للطايق
المتجلي لك في هربك من بين يدي عشو اخيك
—Omnipotenti qui ſe tibi manifeſtavit— ver. 2. — وقال
الذين — انزعوا — لاله — فقال Mſ. التي — ازيلوا — لاهله
ver. 3. فنصعد — ونصنع — للقادر المجيب لي Mſ.
للطايق المجيبي (& *faciam*, &c.) ونصعد — واصنع —
verſ. 4. المعبودات — التي — والاشناف التي في اذانهم
Mſ. معبودات — التي كانت — والا شنفة الذي
في اذنيهم verſ. 5. التي — بني Mſ. الذي — ورا بني
ver. 6. جا يعقوب الي — هي — هو Mſ. جا الي — هيا — هوا
(bis redundante ا) وجميع v.7. وبني — القادر — تظاهر له
ملاك الله Mſ. فبنا الطايق — تجلي له الله *manifeſtavit ſe ei*
Dominus. ver.9. تظاهر ملاك الله — عند نجيه Mſ. تجلي
الله — في نجيه *manifeſtavit ſe Deus*—&c. ver. 10. — بل
Mſ. الا v.11. القادر Mſ. الطايق v.12. جعلته — واسحق —
من — اعطيه — ولاسحق — اعطيته Mſ. بعدك — اجعله
نور الله — خاطبه Mſ. ملاك — خاطبه فيه v. 13. بعدك
Splendor Domini—v.14. نصيبة — خاطبه فيه ربه من حجر
f. ربه factum a دكه ſcribæ errore, quod Hebr. מצבה
reſpondit. Mſ. دكه — خاطبه دكه من حجاره v.15.
فيه بيت ايل Mſ. ثم بيت ال v.16. من الطريق الي ان
يدخلوا Mſ. من المسافة الطريق (forſ.è margine irrepſit
cum ſint ſynonyma.) ليدخلوا v. 17. هذا Mſ. هذا لك
v.20. دكة — قبر راحيل Mſ. نصبه — رحل v.21. خيمته
Mſ. كباه v.22. ولما — الموضع — فصار Mſ. فلما — البلد —
فصاروا v. 26. اجاد — بنو — الذين Mſ. عد — بني — الذي
v.27. حبري الموضع الذي — فيه Mſ. حبرا الذي فيها
v.28. ثمانين سنة Mſ. ثمنين v.29. توفي اسحق — العيص
Mſ. توفي — عشو

Cap. XXXVI. v. 1. اولاد العيص Mſ. تاليد عشو
ver. 2. العيص قد تزوج Mſ. عشو تزوج v. 3. وباسمات —
اسمعيل Mſ. وبسمت — يسمعال v. 4. فولدت — للعيص

Mſ. وولدت—لعشو v. 5. العيص الذين Mſ. عشو الذي
v. 6. العيص—ما له—وساير ملكه— Mſ. عشو—اله—
وساير بهايمه وساير ملكه ib. بذلك الي--من بين يدي
Mſ. الي—من قبل v. 7. سرحها— يمكن— سكنها ان
يحملهما من اجل Mſ. سرحهم— يطق— سكانهم ان
يحملهم من قبل ver. 8. &c. وكان العيص فى جبل شراه
Mſ. فسكن عشو الذي هو الاحمري جبل شعير v. 9.
ولاده—شراه Mſ. تاليد—شعير v. 10. هذه—بني العيص—
ورعوابيل Mſ. هذا—بنوعشو— رعوال ver. 11. بنو—
واومار وصفو Mſ. بني—اومر صفو v. 12. وتمناع كانت—
العيص—عماليق— العيص Mſ. وكانت تمنع—عشو—
عملق—عشو v. 13. وهولا—وشما— العيص Mſ. وهاولي—
شمه—عشو v. 14. ابنة— العيص وولدت Mſ. بنت—عشو
ولدت v. 15. بني العيص—واومار—وصفو Mſ. بنو عشو—
ومر—صفو— v. 16. وغعتام Mſ. غعتم v. 17. وهولا صناديد
رعوايل ابن العيص Mſ. وهاولي رعوال بن عشو— ſic & in C.
ib. زارح—شما—صناديده Mſ. وزرح—وشمه—صناديدهم
v. 18. العيص— Mſ. عشو— v. 19. العيص Mſ. —عشو
v. 20. هولا— الحورانيون Mſ. وهاولي—الحوي forſ. pro الحري
ver. 21. ودليسان— الحورانيين Mſ. وديشن— الحوريون
C. الحوريون v. 22. واخته تمناع Mſ. واخته لوطن تمنع
v. 23. &c. وهولا بنو شوبال Mſ. وهاولي بني شوبل علوان
ومنحت وعيبل شفو وايفم v. 24. وايا Mſ. اية v. 25. وهولا
بنو عنا ديشون Mſ. وابن عنه ديشن ver. 27. هولا بنو
&c. يصير Mſ. وهاولي بني اصر بلهن وزعون وعقن
ver. 28. هاذان ابنا ديشان Mſ. هاولي بني ديشن ver. 29.
الحورانيين Mſ. الحوريين v. 30. الحورانيين— Mſ. وديشان
الحوريين— (abeſt صنديد) v. 32. ملك بادوم—دهابا
Mſ. اول من ملك فيه—دنهبه v. 33. بصري (pro من) بن
Mſ. من بصرا v. 35. هداد بن بداد Mſ. هذد بن بدد v. 36.
من مسريقا Mſ. ممسرقا v. 38. حانان ابن Mſ. حشن بن
v. 40. العيص Mſ. عشو v. 41. وايلا—وفينون Mſ. واله—
وفينن v. 42. وقناز— وتمان— ومبصار Mſ. وقنز— وتمن—
ومبصر v. 43. في ارض Mſ. من بلد

Cap. XXXVII. ver. 1. في ارض تجاور ابيه في بلد
Mſ. بلد سكنا ابيه بلد v. 2. حوادث يعقوب لما كان—
وبني مراتي— واتي—لابيهم Mſ. تاليد يعقوب كان—
ومع بني نسوه— اتي— لابيهم ver. 3. اكثر من
محبته لجميع— لانه—جبة Mſ. من جميع—لانه له—
تونيه v. 4. حبته لجميعهم ابغضوه ولم يستطيعوا السلام
عليه Mſ. جميعهم شنوه ولم يصيقوا ان يسلمو عليه
v. 5. رويا Mſ. ريا ver. 6. لهم اسمعوا— الرويا التي
Mſ. قال اسمعوا—الريا الذي v. 7. وكان Mſ. كانا v. 8.
له اخوته ملكا— سلطانا Mſ. له املك— سلطان
ver. 9. رايت ايضا رويا— واحد— ساجدون
Mſ. هودا قد رايت رويا ايضا—واحدي— ساجدين
C. تسجد v. 10. نصها— الرويا التي راتها هل نجي انا
Mſ. الريا الذي رايتها انا (C. فقص) واذ قص—
eſſe videtur هل نجي ver. 11. حفظ pro حفظ
لرعي Mſ. ليرعو v. 13. قال له نعم Mſ. قال نعم
قال له امض فاعلم Mſ. قال امض اعرف C. اعلم
رجل Mſ. رجلا v. 17. فقال—بدوثان Mſ. —في دثن
v. 18. وقبل Mſ. قبل v. 20. نقتله— ونقول ان
وحشا رديا Mſ. نقتله ونقول وحش ردي v. 22. لهم
راوبين لا—هذه— ايديكم—كي Mſ. لهم لا—
هذا—يدكم—لقبل ان v. 23. سلخوا عنه جبته
سلخوه تونيه v. 24. فاخذوه— Mſ. واخذوه v. 25. كلوا—
عيونهم Mſ. ياكلوا— اعينهم ibid. الجرس—
خرنوبا Mſ. بقافلة— جرس— خرنوب— ibid. بلوط
وهم سايرون Mſ. وشاه بلوط ماضين v. 27. نبيعه
Mſ. نبيعه v. 28. وباعوه Mſ. يون— وباعوه— المديون
لهم v. 29. واذا Mſ. فاذا v. 30. —وقال اذ— في الجب
فانا Mſ. ثم رجع— فقال ان— فانا v. 31. خذوا جبة—
وغمسوها Mſ. فاخذوا تونية—وغمسو التونية v. 32.—
Mſ. —تونيه v. 33. —جبة Mſ. —تونيه v. 34. على
Mſ. محرق—في

Cap. XXXVIII. v. 1. عذلمي واسمه Mſ. اسمه
v. 2. بنت—شوع فتزوج Mſ. ابنه—اشوع فتزوجها
عير Mſ. عر ibid. فولدت—شيلا Mſ. شلة—
ver. 8. اخيك— عليها Mſ. بها (pro اخيك)
C. اخيك وابتني بها v. 9. افسد Mſ. وافسد v. 11.
من ان Mſ. قال كلا ut & C. v. 14. لم تجعل له زوجة

قالت له ما sic & C. v.16. لم تعطي له لتكون له زوجة
Mſ. جديا من الغنم— تبعث بذلك الي v.17. قالت ما Mſ.
وشرابتك— v.18. تبعثه C. جدي من المعز— تبعث به
Mſ. الجدي v. 20. ومقتولك— فاعطاها Mſ. واعطاها
وقال— ايضا v. 22. الموضع Mſ. موضعها v. 21. بالجدي
—تقبض لنفسها كيلا نكون v.23. فقال— قالوا Mſ. قالوا
فقال يهوده دع تاخذه كلا Mſ. هزوة هوذا قد ارسلت
—تاخذ ذلك C. نصير هزوا هوذا قد بعثت هذا الجدي
ثلثة اشهر— بان قيل له— v.24. كلا نكون ازرا قد ارسلت
ثلاث شهور— وقيل له قد— وها Mſ. وهي— قال يهوذا
بينما هي تخرجه— v. 25. —وقيل له زنت C. هي— قال
v. 26. والمقتولة C. بينما هي تخرج— والمقتول Mſ. واشرابه
فاثبتهم— يعود ايضا Mſ. فاثبتها— ولم يعد ايضا الي ان
ولما— خرج v. 28. في وقت— واذا Mſ. وقت— فاذا v. 27.
يا نامى forſ. pro بايامي v. 29. فلما— يخرج ut & C. Mſ.
Mſ. يا نامي *O creſcens.* ut & C.

Cap. XXXIX. v. 1. هبط الي— حدروه الي ثم ut & C.
رجلا— في بيت v. 2. هبط به الي— احدروه الي مصر Mſ.
وجد Mſ. ووجد حظا v. 4. رجل— في منزل ut & C. Mſ.
ولما Mſ. وكان منذ— بركته في v. 5. يوسف
v. 7. ترك Mſ. فترك v. 6. كان من— بركت الله
—باكثر تصرفا v. 9. بما Mſ. ما v. 8. عينيها Mſ.
غيرك *major.* ibid. باكبر C. —باكثر مني Mſ.
الا انت لانك— واخطي لله Mſ. لانك— واعصي
بجانبها ليكون v.10. واعطي *peccem in Deum.* C. malè
كان— Mſ. وكان— صنعا v.11. لصقها او يكون
Mſ. ليلعب v.14. فتعلقت به Mſ. تعلقت v.12. صناع
وكان عنده رفع— v.18. صوتِ Mſ. صوتي v.15.
v. 19. فلما رفعت— ترك— في يدي Mſ. فترك—
سمع كلامها Mſ. سمع مولاه كلام زوجته التي—
فاخذه واودعه السجن الموضع v. 20. الذي—
Mſ. الذي فيه اسري الملك محبوسون فاقام في السجن
فاخذه مولاه وودعه في السجن موضع اساري الملك—
مع Mſ. معه— وامال v. 20. ماسورون واقام ثم في السجن
جعل Mſ. جعل في يده— مدبره v. 22. يوسف—
لان— وما v. 23. رييس السجن تحت يد يوسف

مما— وجميع ما يعمله الله Mſ. يفعله فالله

هذا— Mſ. هذه— الي سيدهما Cap. XL. ver. 1.
على Mſ. على كل خادميه v. 2. لسيدهما ملك مصر
عليهما v. 4. ودعهما ut & C. Mſ. وجعلهما v.3. خادميه
يوسف عليهما— في ut & C. Mſ. يوسف— في الحفظ
رايا— كل واحد منهما على حدته— اللذان v.5. السجن
قالا— رويا v. 8. راينا— كل رجل على حدة— الذين Mſ.
Mſ. وفيه ثلاثة v. 10. رياه Mſ. روياه v. 9. قالوا— ريا Mſ.
في الكاس Mſ. فيها وناولته اياه v. 11. وفي الجفن ثلاث
تفسيرها ثلثة Mſ. تفسيره الثلاثة v. 12. وناولته لفرعون
Mſ. ثلثة— منزلتك وتناوله— الاولي اذ ver. 13.
ثلاث— مرتكتك وتلاوه (مرتبتك وتناوله C.)— الاولة الذي
لاني— v. 15. الي ان— الّي Mſ. الان— عندي v. 14.
لان— بلد— Mſ. ارض— استحققت به ان اجعل
v. 17. لخير Mſ. بخير v. 16. استحققت ان يجعلوني بسببه
تفسيره v.18. مما— الطاير— منها Mſ. ما— الطير— منه
تفسيرها ثلاث— ثلاث ايام Mſ. الثلاث— ثلثة ايام هي
في اليوم— مولد— v.20. الي ثلاث Mſ. والي ثلثة— v. 19.
اليوم— ولاد— صنع— لجميع Mſ. صنع فيه— لكل
كما Mſ. حسب ما v. 22. وامر Mſ. فامر v. 21.

مضت Mſ. مضي من الزمان حولان Cap. XLI. v. 1.
v. 3. وراعت pro ورعط Mſ. فرعت v. 2. سنتان حايلتان
فوقفت على Mſ. ووقفن الي جانبهن على شاطي النيل
Mſ. البقرات الحسنات الضخمات sic & C. v. 4. جانبهن
ثم حلم ثانية v. 5. بقرات الحسنات المنظر الضخمه
ثم نام فراي Mſ. فراي— سنابل— ممتليات جياد
Mſ. سنابل— مضروبة v. 6. ثانية— سنبلات— ملاا جيادا
السبع السنابل— السنابل الممتليات v.7. سنبلات— مشوبة
السنبلات— سنبلات السمان الملا به حلم Mſ. هو حلم
على v. 10. راه— من يفسرها Mſ. راوياه— من فسرها v.8.
v.12. على عبيده— في حفظ منزل Mſ. عبديه— في منزل
فقصصناها— فسر— رياه Mſ. فقصيناهما— ففسر— روياه
فكما— كذلك Mſ. وكما— كان ذاك— الي رتبتي v.13.
فقال— v.15. الحبس Mſ. السجن v.14. كان— الي مرتبتي
قال— ريا— عنك اذا— ريا Mſ. رويا— عنك انك اذا— رويا
وقال من— بسلام Mſ. وقال له من— بالسلام v. 16.

v. 17. ثم كلم فرعون يوسف وقال Mſ. ثم كلمه وقال v. 18.
الشبه Mſ. الحلي pro quo in C. الزلي male. v.19. الهيات
جدا لم Mſ. الحلي جدا رقيقات اللحم لم v. 20. البقرات
الاول Mſ. بقرات الاوايل v. 21. دخلت اليها Mſ. دخلت
v. 22. سنابل — ممتليات جدا Mſ. سنبلات — ملا جيادا
Plenæ, *bonæ*, & ſic forſ. reponend. loco جدا ver. 23.
سنابل — مضروبة — وراهن Mſ. سنبلات — مشوبة — وراها
v. 24. السنابل الدقاق — السنابل — فاخبرت بذلك Mſ.
السنبلات الرقاق — السنبلات — فقلت ذلك v. 25. قال
يوسف لفرعون معني رويتي فرعون Mſ. قال له يوسف حلما
فرعون هما v. 26. السنابل — سبع سنين للخيرهن Mſ.
سنبلات — هي سبع سني خير v.27. السنابل — المضروبة —
القبول Mſ. سنبلات — المشوبة — قبول v. 29. يكون فيها
شبع كبير Mſ. يكون شبع كثير v. 30. ثم تاتيكم —
في ارض مصر Mſ. ثم توافيكم — في بلد مصر v. 32.
وانما — لان — عند — صنعه Mſ. واما — فلان — من
عند — ان يصنعه v.33. بلد Mſ. على بلد v.34. ويطلق
له ان — مصر Mſ. ويطلق له فرعون ان — بلد مصر
v.35. ويجمعوا — ويحفظوا طعاما Mſ. ويجمعون — ويحفظون
طعامها v. 36. لسبع سني Mſ. لسبع سنين v. 37. قواده
اجمعين Mſ. جميع قواده v.38. ثم قال ut & C. Mſ. فقال
v.39. هذه — لا فهم Mſ. هذا ليس فهم v.40. انت تكون —
والي امرك ينقاد كل شعبي وجميع قومي Mſ. انت تكون
وعلي امرك ينقاد جميع (*Tu eris præfectus*) موكلا —
قومي v. 41. ثم قال له — فقد Mſ. ثم قال فرعون ليوسف —
قد v.42. ثم نزع — من عن يده — على عنقه Mſ. فنزع —
من يده — في عنقه v. 43. واركب — الطريف Mſ.
واركبه — الطريق ut & C. *viam*, f. *parate viam*, vel,
via cedite. v. 48. فجمع — السنين الذي كان — Mſ.
وجمع — سنين التي كانت — ibid. جعل طعام كل حقل
لضيعة هي Mſ. جعل طعام ضياع كل قرية التي ibid.
حولها في وسطها Mſ. حواليها فيها v. 49. انتاهي leg.
انتهي v. 50. هما اللذان ولدتهما اشنات Mſ. ولدتهما له
اسنث v.51. فسمي — نساني Mſ. فسما — قد انساني v. 53.
الذي كان Mſ. الذي كانت pro كان v. 54. في ان
تاتي — وفي جميع بلد Mſ. ان تاتي — وفي بلد v.55. يقله

لكم فاصنعوه Mſ. يقول لكم اصنعوه v. 56. وجه
البلد — في بلد Mſ. جميع وجه الارض — في جميع
بلد v.57. البلدان الي مصر ليمتاروا Mſ. لدان جاو الي
مصر يمتارون C. ان يمتارون

Cap. XLII. v.1. فقال لبنيه Mſ. يعقوب لبنيه
v. 2. هودا — ميرا موجود — ونحيا Mſ. هودا — ميره
موجوده — نحيا v. 3. ليمتاروا Mſ. يمتارون v. 4. —
قال اخاف ان Mſ. يبعث به — قال كيلا v.5. — في وسط
ut & C. Mſ. بني — في ما بين v. 6. ماير بجميع — فجا
ممير بجميع — فجاو v.7. وراي — وتنكر لهم Mſ. —
وتنكر v.8. واثبت Mſ. فاثبت v.10. ليمتاروا Mſ.
ver. 11. ثقات *religioſi*, potius *veraces*, ſeu, *fide*
v. 15. الا — اخيكم الصغير Mſ. اخوكم الاصغر (pro الا)
v.16. تمتحن — فنعرف هل — فوحياة انكم — Mſ. —
هل — وحيوة انتم — v. 17. الي يحفظ Mſ. الي حفظ
ثقات — فامضوا واحوا — بيوتكم Mſ. — امضو
ودعوه — منازلكم v.20. الي ليتحقق Mſ. يتحقق
v.21. لكننا — اذ صرع Mſ. لكنا — وصرع v.22. —
لذلك نحن Mſ. اقول — والان هودا انا v.23. علموا -- جعل
Mſ. لا يعلمون — اوقف ver. 25. — جوالقه
Mſ. فضتهم — جوالقه v.27. الواحد جوالقه — هي في
احدهم جوالقه — بها في فا *in ore* ver. 28. — وانزعج
Mſ. وهودا — ورعج v. 30. بتجسيس Mſ. بجساسه
فقلنا Mſ. فقلنا له v.33. فقال لنا Mſ. لنا الرجل
سيد البلد v. 34. لستم — وتتجروا Mſ. — وتجروا
v.35. فبينماهم — اذا — وابوهم Mſ. — فاذا — وابيهم
ver.36. عَلَيَّ pro عليَّ ver. 37. روبين لابيه اثكل —
احيي به (C. تثكل) Mſ. راوبن عميت — احييه
v. 38. وحده بقي فان صادفته Mſ. قد بقي
فان وافقه

Cap. XLIII. v.2. ارجعوا l. ارجعوا ib. الطعام —
Mſ. فرغوا — طعام v.3. وقال لنا لا Mſ. لا وقال v.4
Mſ. باخينا v. 5. تبعث لا ننحدر Mſ. به لم ننحدر
ver. 6. وقال — الي بان اخبرتم Mſ. الي فاخبرتم
v. 7. مولدنا — ابوكم بعد باق — اخاكم Mſ. —
ابوكم حي — اخوكم v.8. يهوذا لاسراييل —

حتي نقوم Mſ. ثم يهوذه ليسرال ابيه—ونقوم v.9. وانا—
ومن يدي— وان لم اجي به اليك— مذنب اليك
Mſ. انا— ومني— فان لم اجيبه لك— مخطي لك v. 10.
قد رجعنا مرتين Mſ. الان قد رجعنا دفعتين ver.11.
كان ذلك كذلك فاصنعوا Mſ. كان كذاك صنعوا—
ibid. الي الرجل هدية Mſ. هدية للرجل v.12. خذوا—
المردوده— لعل ذلك Mſ. خذوه— مردوده— لعله v. 13.
فارجعوا Mſ. ارجعوا ver. 14. والقادر— فيطلق— Mſ.
والطايق—حتي يطلق— ibid. وبنياميين واخاف انا Mſ.
مع بنيمن وانا اخاف ver. 15. وضعفا من Mſ. وضعف
16. معهم بنيامن— الي المنزل— Mſ. بنيمن معهم—
المنزل— ib. واصلح ما تذبحه— طهرا Mſ. واصلحه—
في الطهير ver. 17. امره به Mſ. قال v. 18. فخافوا اذا—
وقالوا انما نحن بسبب— مدخلون Mſ. فخافوا القوم اذ—
وقالوا بسبب نحن مدخلون v. 21. فضة Mſ. بفضة v.22.
لنمتار Mſ. لنمتار بها v. 23. وقال —لا تخافوا Mſ. قال—
لا تخافو ver. 24. الي بيت Mſ. الي منزل v.25. وهيوا—
بانهم ثم ياكلون Mſ. وهيا— (pro وهيوا) انهم ياكلون ثم
26. ولما جا— التي جات—وسجدوا Mſ. دخل— التي—
وسجدوا v.27. بعد— الذي ذكرتم حتي Mſ. عاد—
باقي ver. 28. قالوا الان— وخروا Mſ. قال عاد—ثم خروا
29. اخاه ابن شقيقه امه— Mſ. اخوه بن امه— ibid.
الذي ذكرتموه لي قالوا نع Mſ. التي (l. الذي) قلتم لي
er.30. وطلب Mſ. فطلب ver. 32. يستحرون ان ياكلوا
Mſ. يستحيرون ان ياكلون *permittunt*, ſeu, *licitum* *ucunt.*

Cap. XLIIII. ver.1. حسب ما Mſ. كما v.2. ويصير
جامي—في فم—امر ب Mſ. وجامي—في في— قال له
v.3. وحميرهم Mſ. ثم وحميرهم v.4. فهم قد—ولم يبعدوا—
Mſ. هم قد—لم يبعدون— ib. لم كافاتم على الخير بالشر
Mſ. لم كافيتم شرا بدل خير v.5. فيه مولاي Mſ. فيه
مولاي v.7. القول حاشا عبيدك ان Mſ. الكلام عبيدك
معادون v. 10. ما—تكونون Mſ. كما—تكونوا v.11.
بحط— Mſ. وحط— v. 12. وبدا Mſ. بدا v. 13. واشال
Mſ. وسال ver.14. وهو ثم Mſ. وعاده ثم v.15. الصنع—
علمتم اننا نمتحن Mſ. الصنيع—تعلمون انه ما يمتحن
C. علمتم انه—يمتحن verſ. 18. ايتكلم— علي عبدك
Mſ. يتكلم — على عبدك فان مثل فرعون ver. 20.
فقلنا لسيدي لنا موجود اب شيخ كبير Mſ. فقلنا له موجود
لنا اب شيخ v. 22. لسيدي Mſ. لسيدنا v.23. قلت—
النظر الي وجهي Mſ. فقلت—ان تروا وجهي v.24. قال
ابونا—قليلا Mſ. قال لنا ابونا— قليل v.26. الصغير Mſ.
الاصغر ver. 27. انما ولدت لي ابنين Mſ. ولدت لي اثنين
v.28. اره— Mſ. اراه— v.29. بشر Mſ. بكسره ut & C. *cum*
mœrore. verſ. 30. والان عند يجي ال— متعلقة Mſ.
والان ان صرت الي—معدوقة *collecta* niſi ſit pro معقوده
ut in C. *alligata*. ver. 31. ويكون عنده نظره ان ليس
&c. الفتي معنا فيموت ويحدروا عبيدك Mſ. وكمي
(C. فكما) يرا انه ليس معنا يموت ويكون عبيدك
قد انزلوا شيبه عبدك ابوهم بحسرة الي الثري ver. 32. من
ابي-واحضن حضرتك فاكون مذنبا الي ابي طول الزمان
Mſ. من ابيه— فاكون خاطيا لك طول الزمان ver.33.
فليجلس Mſ. يجلس ver. 34. فاشاهد Mſ. كلا اشاهد

Cap. XLV. v.2. سمعه Mſ. سمعوه v.3. هل ابي بعدي
باق— Mſ. هل عاد ابي باقي ibid. يطق اخوته اجابته
مما اندهشوا Mſ. يطيقوا ان يجيبوه مما دهشوا ver. 4.
بعتموه للمخدرين الي مصر Mſ. بعتموني الي مصر v. 5.
والان لا يشق عليكم ولا يشتد Mſ. فالان لا يشق ولا يشتد
ibid. عندكم اذ— معونة Mſ. عليكم اذ— لمعيشة
ut & C. *ad vitam* conſervandam, vel, *ad victum* parandum.
v.6. وذلك ان هاتين سنتا Mſ. ولذلك ان هذا سنتي v.7.
فبعثني الله قدامكم ليصير— ſic & C. Mſ. وبعثني الله
بين يديكم اثير— *ut ſuſcitem* ibid. وليحيي Mſ. ويحيي
v.8. لستم—الي هاهنا بل الله— Mſ. ليس— هاهنا الا الله—
ib. اهله Mſ. اله v.9. صيرني—ولا تقف Mſ. قد صيرني—
لا تقف ver.10. فتقيم—وبنوك وبنو بنيك وغنمك وبقرك
وجميع Mſ. تقيم— وبنيك وبني بنيك وجميع C. بنيك
وجميع بقرك v.11. واموتك هناك اذ قد— Mſ. اموتك ثم
لان قد— ib. للجوع حتي لا— واهلك وينفذ جميع Mſ. جوعا
ليلا— والك وجميع v.12. فمي Mſ. في v. 14. بكا ايضا Mſ.
ايضا بكا v. 15. وبكي معهم Mſ. وبكا v.16. وقيل
له جا Mſ. وقيل لهم قد جا ver.17. لاخوتك— اوسعوا—

احملوا — ver. 18. اخوتك — وسقوا — ادوها Mſ. وردوها
واحملوا — وصيروا — اعطيكم Mſ. وصيروهم — اعطيكم
فصنع — بني اسرايل Mſ. فصنعوا — بنو اسراييل ver. 21.
واعطا كل — خلع Mſ. واعطي لكل — خلعات v. 22.
حمير محملة من خير مصر وبعشر اتن محملة برا ver. 23.
ut & C. Mſ. حمير محملة برا reliqua ſcribæ lapſu de-
ſiderantur. ver. 24. ترجزوا في Mſ. تراجزوا في الطريق
وقالوا له Mſ. وقالوا بعد يوسف باق v.26. الطريق فمضوا
العجل — Mſ. العجلات — فعاشت v.27. عاد يوسف باقي
وقال حسبي ان — بعد باق واراه v.28. فعاش pro f. فاعش
وقال اسرايل حسبي ان عاد — باقي اراه Mſ.

Cap. XLVI. v. 1. من له Mſ. اله *familiam ipſius.* v. 2.
v.4. وقال انا الاه Mſ. قال انا الله اله v. 3. في ريا Mſ. في رويا
يعقوب ايلهم — الذي Mſ. اباهم — التي v. 5. وانا Mſ. انا
وبنو بنيه وبنات v.7. يعقوب وجميع Mſ. وجميع v. 6.
وهذه — دخل يعقوب v. 8. وبني بنيه وبناته وبنات Mſ.
v. 12. وبني Mſ. وبنو v.11. وهذا — الذي هو يعقوب Mſ.
جميعهم — Mſ. جمعهم — وثلثون v. 15. وسله Mſ. وشيلا
التي — v. 18. وبني بريعه Mſ. وبنو بريعا v. 17. وثلثين
وبنو رحل Mſ. وبنو راحيل v. 19. التي pro الذي Mſ.
من v. 25. ما ولدت Mſ. من ولدت v. 20. زوجة يعقوب
من خرج — وذلك v. 26. ſic & C. ما ولدته Mſ. ولدته
اللذان v. 27. ما خرج — سوي نسوي Mſ. سوي نسوة
ثم v. 28. الذين ولدوا — نفسان Mſ. ولدا — وهما نفسان
ليتلقي — v. 29. وبعث يعقوب بيهوذه Mſ. بعث بيهوذا
præ affectu. يتلقا — ابيه — عليه هويا Mſ. اباه — عليه
وجهك ان عادك باقي Mſ. وعلمت انك بعد باق v. 30.
v. 32. اني — الذي في Mſ. انا — الذين كانوا في v. 31.
وقال v.33. وجميع مالهم قد Mſ. وحميرهم وجميع مالهم
فقولوا كنا ذوي — منذ — v.34. وقال ما Mſ. لكم ما
اباونا من v. 34. قولوا كان عبيدك ذوي — من — Mſ.
ابونا لقبل ان Mſ. اجل ان

Cap. XLVII. v. 1. الي فرعون Mſ. الي فرعون فاخبره
واخذ من Mſ. واخذ خمسة اناسي من اخوته ووقفهم v.2.
وقال فرعون لاخوه v. 3. بعض اخوته خمس اناس فاوقفهم
قال لهم فرعون Mſ. يوسف ما صنعتكم قالوا له رعاة غنم

جينا نسكن v.4. ما صنعتكم قال عبيدك رعا غنم
لك اذ ليس مرعي لغنمنا من اشتداد الجوع في
قالوا له انما جينا Mſ. بلد الشام فلنقم في بلد السدير
كن في البلد مما ليس رعا لغنم عبيدك مما اشتد
في بلد كنعان والان فعبيدك يسلون المقام في
بلد السدير — *venimus ut habitemus in regione, quod*
ſit paſcuum ovibus ſervorum tuorum, eo quod gravis f
fames in terra Canaan: & nunc rogant ſervi tui, ut m
ant, (vel, *locum*) *in regione Alſadir.* ver. 5. ابوك
هودا v. 6. ابوك واخوتك جاوا اليك Mſ. واخوتك
له فرعون v. 8. ايضا فاوقفه Mſ. فوقفه v. 7. فهودا
فرعون ليعقوب كم ايام Mſ. كم سنو حياتك
Mſ. سنو عمري مايه وثلثون v. 9. سني حيوتك
في اجود موضع منه v. 11. عمري ثلاثون ومايه
ميع البلد من v. 13. اله Mſ. اهله v. 12. اجوده
ibid. في جميع اهل البلد مما اشتد Mſ. اشتداد —
حتي دخل C. حتي جاوا اليه كل اهل Mſ. احتل اهل
ني — ومن v.15. وبلد كنعان Mſ. وفي بلد الشام
ني — وبلد كنعان ثم جا Mſ. بلد الشام وجا
ليلا نموت — لان الورق قد فني ibid. جميع —
لهم يوسف — v. 16. لا نموت — اذ فني الورق
اعطيكم — ابعكم Mſ. (ابايعكم C.) بماشيتكم
نه — وبالحمير — Mſ. وبماشيته — الحمير — v.17. بها
بالطعام بمواشيهم في تلك Mſ. بالطعام تلك ibid.
ورق قد فني والمواشي من البهايم عند سيدنا
ارضنا Mſ. وارضونا ibid. ut & C. Deeſt a. in Mſ.
agri noſtri. ut & C. ver. 19. نحن — وارضونا —
ib. فلا — ورياضنا — Mſ. وارضينا —
عبيدا ورياضنا ملكا Mſ. لفرعون وارضونا ملكا له
نموت Mſ. ولا نمت ولا تختل الارض ibid. لفرعون —
اراضي — كل رجل منهم — v. 20. والارض لا تخل
الجوع عليهم — الضياع ibid. رياض — كل رجل —
من طرف تخم مصر v. 21. عليهم الجوع — الرياض
ماعدا اراضي — يشترها — v. 22. من طرف مصر
Mſ. لايمتهم — رضيهم ib. عدا رياض — يشتريها —
ورياضهم Mſ. واراضيكم v. 23. لايمتهم — رياضهم
الضياع C. فاعطوا منهم — لبذار الضياع وما —

Mſ. فاعطوا— لبذر الحنطة (redundat, & è margine irre-
pſiſſe videtur.) الصحرا وما v. 26. الا اراضي ايمتهم
فانها كلها Mſ. لفرعون عدا رياض ايمتهم فان كلها v. 27.
Mſ. ولما v. 28. في مصر سبع Mſ. في بلد مصر
v. 29. فاوسي— واصنع به— تدفني بمصر Mſ.
اوم— واصطنع لي— تدفني في مصر v. 30.— فادفني
Mſ. وادفني v. 31. فحلف له Mſ. فحلف له فسجد اسرايل
على طرف— السرير *Juravitque ei, & adoravit Iſrael*
per extremitate lecti, gratias agens. C. شكرا على
طرف السرير

Cap. XLVIII. ver. 1. فكان هذه— ان قيل Mſ. ولما
كان— هذا— v. 2. فقيل Mſ. وقيل v. 3. القادر— لي
ملاكه في— Mſ. الطايف— تجلي لي (*qui appa-*
t mihi) وبارك— في v. 4. اثمرك— نسلك بعدك هذا Mſ.
مثمرك— هذا البلد v. 5. والان— الي افرايم Mſ.
فالان— الي يكون v. 6. ومولودوك الذين يولودون
يضاف Mſ. ينضافون— ولد الذي وبالايدك v. 7.
فدفنتها— هي بيـ Mſ. في بيت— فدفنتها هناك v. 8.
من ماولي Mſ. ver. 9. قال هما Mſ. قال له
ver. 10. — وكانت عينا اسرايل قد ثقلتا Mſ.
وكانا عيني يسرال قد ibid. — ولم يطق Mſ.
ليس يطيبه— ver. 11. لم ارتجها وجهك روية وقال—
ثم قال— النظر الي وجهك لم اومل فقد Mſ. وهوذا
من Mſ. من عند حجره v. 12. ايضا Mſ. ايضا نسلك
عند حجره وسجد يوسف على وجهه على الارض *Et in-*
vavit ſe Joſeph in faciem ſuam ſuper terram, ver. 13.
ثم اخذ يوسف كليهما C. ثم اخذهما Mſ.
منسه هو البكر Mſ. البكر leg. منشا البكم
v. 16. ابابي— مذ كنت Mſ. ابوي— منذ كنت
بملك— ابابي— ويمون Mſ. ملك— ابوي—
الملاك الذي افتكني al. بالملك الذي فكي
وقال يوسف لابيه ليس ذلك صوابا يا ابي ان هذا— 18.
وقال له ليس كذي يابه هذا صير Mſ. ut & C.
Non ita, O pater mi, ſic & C. v. 14. يكثر— ابوه فابي
ايضا ويكون منه ايضا امة ولكني— يكثر اكثر منه—
فابي— ايضا يكثر وتكون منه امة ولكني— Mſ. ſic & C.

ذلك— يتبرك— vers. 20. يكثر منه— الامم شبهه
في ذلك— يتبارك— بعض Mſ. قايلين بعضا لبعض
ويكون— Mſ. فيكون— ابيكم v. 21. لبعض قايلين
ابايكم v. 22. وهو الذي— قسما Mſ. —شكم *Donum.*
(C. حطا *portionem.*) الذي

Cap. XLIX. ver. 1. ابارك فيكم واخبرك بما ينالكم
Mſ. اخبركم بما يوافيكم v. 4. على— تبدلت تخلص
Mſ. الي— تبدلت فراشي تخلصت *Ex quo mutaſti lectum*
meum evaſiſti. v. 5. فرصتهما Mſ. فرضيتهما ut & C. f. eo
ſenſu quo apud Geographos, &c. v. 6. سورهما Mſ. سورها
v. 7. فمذموم ut & C. Mſ. فذموم deeſſe videtur م.
v. 8. في اقفا-- ينشدك Mſ.-- نسودونك (*Dominum te agnoſcent*)
لا— والرسم v. 9. اذا Mſ. —الذي اذا v. 10. في اقفية
Mſ. الي الجفن جشه وللسوريق v. 11. ولا— والراسم Mſ.
وابيض Mſ. ومبيض ver. 12. للجفن جحاشه ولسريق
ويصير v. 15. وزبولون Mſ. زبولون ساحل في سواحل v. 13.
خادما Mſ. خادما كالدمة ويصير *Ut tributarius*
ſerviens. C. כאדמא דמה ver. 16. دان Mſ. ودن
ver. 17. —وكالمعرون— ويكون Mſ. —ويكون دن
الاسع— فيقع Mſ. اللاسع— فيقع الي ibid. وكالمطرون—
وجد— Mſ. وغاد— v. 19. *& cadit equitans ipſum* راكبه الي
ver. 21. يردد Mſ. تدر C. ترد *afferet, proferet* ver. 23.
فبنت— واهترت— طاعة v. 24. امرروه C. امروه Mſ. ومرمروه
Mſ.— فثبتت (*firmus fuit*)— وفاز (C. فازن, *prævaluerant*)
طايق— بركات— Mſ. الله-- بركة— وبركات-- v. 25. طاعتة
الربضة— وبركات الثادي ibid. الطايق الاه C. بركات—
Mſ. بركات الثدايا— رابطة v. 26. يفاع Mſ. ان يفاع re-
dundare videtur, nec in C. habetur. v. 27. —كالذيب
هذه جماعة— ver. 28. كذيب— سلبا— Mſ. السلب
v. 29. هاولي جميع— امرء حسب Mſ. امري على حسب
المضعفة— الشام— ver. 30. مع اباي Mſ. مع ابوي
الحتي مخطة مقبرة Mſ.— كنعان— المضاعفة & ſic C.
ثم Mſ. وثم v. 31. حور قبر C. الحتي مقبرة

Cap. L. ver. 1. ابيه Mſ. ابوه v. 2.— وامر Mſ. وامر
كمل له اربعين— Mſ.— كملت له اربعون— v. 3. يوسف—
ibid. كذلك كانت تكمل Mſ. كذلك تكمل v. 4.
هطا—

استحلفني— v.5. حطاا —كلموا Mſ. حطا —فكلموا
قال فرعون ver. 6. كان استحلفني— ادفن Mſ. فادفن
اهل —غيران —تركوهم v.8. اله Mſ. اهله v.7 قال Mſ.
وصعد Mſ. وصعدت معه v.9. ال —عدا —تركوها Mſ.
Mſ. سكان —الحزن —الذي في ver. 11. معه ايضا
جميع ما اوصاهم به ver. 12. ساكن— ذلك الحزن— في
وحملوه —المضعفة— v. 13. كجميع ما اوصاهم Mſ.
ver. 14. حملوه— المضاعفة— ابرهيم Mſ. ابرهيم لحور
ليت يوسف لا ver. 15. كان صعد معه Mſ. كان معه
كلا يتهددنا يوسف —بجميع Mſ. يتهددنا— علي الشر

Mſ. قولوا كذي ليوسف بطلبة يا— v.17. الشر
ذنبهم وخطيتم فقد ibid. قولوا ليوسف يا—
عن ibid. اغفر ذنب اخوتك وخطاهم فقد Mſ.
v.18. تغفر ذنب— كلمه— Mſ. ذنب —كلموه
اتقي Mſ. اخاف v.19. وجاوا —ووقعوا Mſ. فوقعوا
Mſ. والان v. 21. وانتم —لقبل Mſ. انتم— لاجل
ان يملكه ابراهيم v.24. بن منشه Mſ. ابن منشا v.23.
Mſ. الله تعالي —بعظامي v. 25. اقسم لابرهيم Mſ.
Mſ. فمات يوسف ابن —في تابوت v. 26. باعظامي
بن —في صندوق

Variantes Lectiones in Libro *EXODI.*

وهاولي —واهل بيته Mſ. هذه —واهله ver. 1. Cap. I.
وكانت— v. 4. شمعون لوي Mſ. وشمعون وليوي v. 2.
لم ver. 8. وكان— سبعون مع Mſ. سبعين نفسا مع
فقال— v. 9. من لم يشاهد يوسف Mſ. يعرف يوسف
ver. 10. وقال— هوذا قوم بني اسرايل Mſ. بنو اسرايل
نحتال— يكثرون— وافانا Mſ. نحتل— يكثروا— وافتنا
ولا— وعين ſic & C. Mſ. ولاة —وفي عين ver. 11.
ويرتدون C. وييسرون Mſ. يوسرون verſ. 12. روسا C.
ثم قال— v.15. وامروا —كانت باقما Mſ. ومروا— باقما v.14.
ويامر وقال— لقوابل— التي— Mſ. لقبلني— اللتين—
اذا قابلتما— المنبر— v. 16. احدهما Mſ. احداهما v. 15.
قبلتن— Mſ. ابن فاقتلاه— بنت فاستبقياها
القابلتان— v.17. المثبر— ابنا فاقتلوه— ابنة فاستبقوها
القوابل من— يصنعن— Mſ. تصنعا— لهما— فاستبقتا
فدعا بهما— v. 18. لهون— (و redundante) فاستبقت
فدعي Mſ. لهما ما بالكما صنعتما— من استبقايكما
بهم— لهم (لهن & بهن C.) ما بالكن صنعتن—
ان العبرانيات لسن كالنسا المصريات v. 19. واستبقيتن
ان ليس كالنسا المصريات العبرانيات Mſ. لانهن كلهن—
v.20. قبل— اليهم Mſ. وقبل— اليهن ibid. بل هن—
القابلتان— صنع لهما v. 21. القوابل Mſ. القابلتين
للقوابل— صنع لهن بيوتا حجبهن Mſ. بيوتا وجبهما
فحملت v. 2. ابنة لوي Mſ. بابنة ليوي v. 1. Cap. II.
تخفيه بعد— v. 3. فحملت وولدت Mſ. الامراة وولدت

زيادة— Mſ. تابوت بردي —وقفرته— وصيرته
سايرات v.5. تابوتا من بردي— وقفرتها —وصيرتها
فاذا— فاشفقت بني v. 6. جوارها يمشين Mſ.
فاذاه— وشفقت بني العبرانيين Mſ. اسرايل
v. 10. وادعي لك بامراة Mſ. وادعوا لك بمراءة v. 7.
جات— كابن Mſ. الصبي جات— كالولد
كبم malè in impreſſ. ان كبر موسي v. 11.
Mſ. وشمالا فلم ير انسانا v. 12. موسي كبر
يتناصيان Mſ. يتضربان v. 13. ان ليس انسان
ريسا علينا وحاكما— فقرع وقال اذن الخبر
ريسا حاكما علينا— فقرع موسي Mſ. قد داع
الاحواض لسقي v. 16. وقال اذا قد عرف الخبر
فطردوهن v. 17. ودلات— الحياض لتسقي Mſ
حين— المجي v. 18. ولما— فطردوهم Mſ.
رجل— لنا وسقي v. 19. ولما جاءت— بالمجي
Mſ. ادعينه v. 20. قالت رجل— لنا ماء وسقي
ver. بصفرة Mſ. صفورا ver. 21. ادعون به C.
سمع الله v. 23. في بلد غربة Mſ. ارض غريبة
فسمع الله شهيقهم

الي طرف Mſ. حميه —في طرف v. 1. Cap. III.
من وسط العليقة —العليقة— وهي لا v. 2.
v. 3. بضريم— السنا— السنا —وهو ليس Mſ.
v. 5. من السنا Mſ. الله من السما v. 4. السنا Mſ.
الله v. 6. و redundante انزع— وانت Mſ. انت

Mſ. الي نور الله ſic & C. v.7. ثم قال قد— لضعف—
وعلمت Mſ. ثم قال الله قد— ضعف— علمت v.9.
الذي ضغطهم المصريون Mſ. الذي المصريين ضاغطوهم
v.10. فالان تعال— من بلد مصر Mſ. نتعال الان—
من مصر v.11. :من ارض مصر in Mſ. ارض مصر desideratur
v.12. انا— في انني بعثتك— فاعبدوا Mſ. اني—
اني بعثت بك—اعبد v.14. يَزُولُ Mſ. يزول الازلي بعثني
اليكم v.15. قال كذا قل Mſ. وقال له ايضا كذي
قل v.18. فادخل Mſ. ادخل v.21. حطا— فلا— فراغا
Mſ. حطا— لا— فارغا v.22. وتستنسفون Mſ. وتنتسفون

Cap. IV. v.1. يومنوني— يتجل لك ملاك الله Mſ.
يومنون بي— يتجلي لك الله v.4. قال الله له Mſ. فقال له
5. قال لكي— تجلي ملاك الله لك Mſ. لكي— تجلي
لك v.6. وقال له— فاذا بها بيضا Mſ. قال له— فاذا
بيضا— v.7. وقد Mſ. فارا بها قد v.8. بالاية الثانية Mſ.
بالثانية— ver.9. يقبلوا— من ماء— وصبه— Mſ.
v.10. يقبلون— ماء من— واصببه ib. بان يصير— على
الارض Mſ. فيصير— في اليبس *In arida.* v.10. لست
ذا نطق مذ امس وما قبل ولا من Mſ. ليس انا ذو نطق
من امس وما قبله ولا من v.11. نطقا— اليس
خالقهم انا Mſ. النطق— اليس انا الله ver.12. والان
فامض Mſ. فامض الان v.14. واشتد غضب— يتلقاك
تصنعون Mſ. تصنعان v.15. فاشتد وجد— تلقاك
18. فارجع— هل هم (male cum Dhamma.) الي اَثَرٌ—
هل عادهم v.19. الي يثر—ارجع— بمدين—فارجع—
Mſ. في مدين— ارجع— فان v.20. ورجع الي مصر—
باخذها بيده Mſ. ورجع هو الي بلد مصر— بها في يده
Mſ. 21. صيرتها— ولا يصلق Mſ. صنعتها— ولم يطلق
22. فقل— مشرفا على سبيل المجاز Irrepſiſſe videntur
a è margine & continere explicationem vocis مشرفا
quod valet *honoris gratia*. ſc. metaphoricum eſſe loquendi genus. Mſ. فقال— مشرفا v.23. ابني— فها انا
Mſ. ابني يعبدني— هانا v.24. في الطريق في المبيت فاجا
Mſ. في الطريق فاجا v.25. صفورا— العريس Mſ. صفورة—
العروس v.26. حينيذ— العريس Mſ. حين ادن— العروس
v.27. فقبله Mſ. وقبله v.28. واخبن— بعثه— امره الله

باقامتها Mſ. فاخبره— بعث— امره بها v.29. وجمعا—
Mſ. وجمعوا v.30. الله به موسي Mſ. الله موسي v.31.
فامر— لضعفهم— Mſ. فامن ضعفهم— وسجدوا لله
وسجدوا

Cap. V. ver.1. دخل موسي— كذا Mſ. abeſt
دخل— كذي v.2. فاطلق Mſ. واطلق v.3. قالا اله—
Mſ. قال الاه— v.5. تعطلاهم Mſ. تعطلوهم v.7. قبل
هم Mſ. قبله بل هم v.8. يصنعوها— ولا— ويقولون Mſ.
يصنعوها— لا— ويقولوا v.9. فيشتغلوا Mſ. فيشتغلون
v.10. كذا— لست Mſ. كذي— ليس v.11. تعصون
وتاخذون— من حيث Mſ. امضوا خذوا— من حين
pro حيث ib. وتعملون اذ ليس Mſ. واعلموا انه لم v.12.
فتبدد Mſ. فتبددوا v.13. قايلون اكملوا اعمالكم—
اعطا Mſ. قايلون كملوا عملكم— عطا v.14. وقالوا—
بان Mſ. ان (deeſt in Conſt.) وقيل ver.15. وجاء—
واستغاثوا— كذا Mſ. فجاوا— وصرخوا— كذي بعبيدك
ver.16. &c. التبن ليس يدفع الينا ويقولون لنا
Eodem modo & in C. legitur hic verſ. Mſ.
تبن ليس يعطا لعبيدك ولبن يقال لنا اعملوها
وهوذا عبيدك مضروبون وقومك اثمون فيهم v.17. لذلك
تقولون— فنذبح ſic & C. Mſ. جدا لذلك انتم قايليين—
نذبح C. نقرب v.18. &c. والان فامضوا Mſ. والان امضوا
اعملوا وتبن لا يعطا لكم وضرايب اللبن ادفعوها—
ver.19. نفوسهم بشر وقالوا Mſ. لهم بشح قايلين وقالوا
f. varia lectio è margine. v.20. وجيوا— ليتلقياهم—
فرعون وعند عبيده Mſ. فجاوا— ليتلقيانهم— فرعون
v.21. فقال— في ايديهم ليقتلونا Mſ. فقالوا— في يدهم
لقتلونا ver.23. الي فرعون اساء Mſ. الي فرعون وخاطبته
باسمك اسي ibid. ومن حين ſic & Mſ. at C.
ومن حيث

Cap. VI. v.1. لموسي— لفرعون Mſ. لسه— بفرعون v.3.
تسميت— بالقادر— واسمي الله Mſ. تجليت— بالطايق—
واسم الله فقط لم اعرفهم *Nomen Domini tantum, iis non feci*
notum. v.4. سكناهم Mſ. بلد سكناهم v.5. سمعت بني—
يستخدمهم المصريون Mſ. سمعت شهيق بني— المصريون
يستخدمونهم v.7. المخرج لكم من نقل Mſ. المخرجكم من
تحت نقل ver.8. البلد— ابرهيم— فاعطيكم اياه— اوفي

Mſ. الي البلد — لابرهيم — فاعطيه لكم — اني ver.9.
موسي بني Mſ. موسي بذاك بني ver.11. فكلم Mſ. كلم
ver.12. يقبلوا — اللسان Mſ. يسمعوا — القم v.14. وحصرون
Mſ. وحصرن ver. 16. وهذه — مواليدهم — وسنو — ماية
وسبع وثلثون سنة Mſ. وهذا — تاليدهم — وسني —
سبعة وثلثون وماية سنة C. malè 133. ماية وثلثا وثلثين
ver. 18. وعزياييل وسنو Mſ. وعزيال وسني ver. 19. على
موالدهم Mſ. على تاليدهم ver. 20. فاتخذ — يوخابذ —
زوجة له وكانت سنو — ماية وسبعا وثلثين Mſ. فتزوج —
بيوخبذ — من قبل ان تحظر — (*antequam prohiberetur.*
ſic & C. at in Mſ. manu recentiori apponitur له لزوجة)
وكان سني — سبعا وثلثين وماية ver.22. ميشاييل Mſ.
ميشوال ver. 25. اباء الليوانيين Mſ. الليوانيين v.26. قال لهما
الله تعالي Mſ. قال الله لهما ver.27. هما الخاطبان — من
بلد مصر Mſ. وهما الخاطبين — من مصر v.28. يوم كلم —
Mſ. — يوم خاطب v.29. وقال الله لموسي Mſ. وقال له v.30.
— قال موسي بين يدي الله Mſ. — وقال بين يديه ibid.
وكيف يسمع Mſ. وكي (desideratur ف) يسمع

Cap. VII. v. 1. قال الله لموسي Mſ. قال له ver. 4. منكم
Mſ. منكما ver. 5. المصريون — قدرتي على الصريين
leg. المصريين Mſ. المصريين — يدي على المصريين ver.8.
قولا Mſ. قايلا v.9. اذ — وقال Mſ. اذا — وقالوا (redundante
وا) ver. 10. كذلك — قال الله تعالي Mſ. كذاك — قال الله
ver. 11. والسحرة — ايضا سحرة مصر Mſ. والسحرا — علما
مصر ver.12. فابتلعت Mſ. ثم ابتعلت ver.13. منهما Mſ.
منهم ver.14. وابي Mſ. وابا v. 15. امض الي فرعون — هوذا
Mſ. امض اليه — هوذاه ver. 16. وقل له — وهوذا انت Mſ.
له — وهوذاك (redundat ا) وقال ver. 17. كذا — بهذه —
انني الله ها انا Mſ. كذي — بهذا — اني الله المعاقب هانا
me eſſe Deum qui punit. ver.18. ويعجز المصريون عن ان
Mſ. المصريين ان (malè puto pro يعجز) ويعجج ver. 19.
المصريين — تجمع — وفي الحجارة Mſ. — المصريون
ملام — والحجارة ver. 20. فصنع — وجميع Mſ.
وصنع — وبحضرة ver. 21. وانتن — فعجز — عن ان
Mſ. وتنتن — فلم يطيق — ان v.22. فصنع — السحرة —
قلب — منهما Mſ. — وصنع — علما مصر — قبل (male
pro قلب) منها ver.23. منزله Mſ. الي منزله ver.24 وحفر
جميع المصريين Mſ. واحتفر جميع المصريون

Cap. VIII. ver. 1. وقل له كذا Mſ. وقال (redundat
له كذي ver.2. تخمك Mſ. جميع تخمك ver.3. — يسعي
مضاجعك — بيت — Mſ. يسعي — مضاجعك — بيوت
ver.4. بيوت قوامك وساير قومك تصعد الصفادع
Mſ. بدنك وبدن قوادك وساير قومك تصعد
الصفادع ver. 6. مياه مصر فصعدت — وغطت
Mſ. المصريين فصعد — وغطوا (male pro مياه) علي
ver.7. علي مصر Mſ. علي بلد مصر ver.8. — ان يزيل
يذبحوا Mſ. يزيل — يذبحون ver. 9. — له موسي
فتقطع — صنزلك Mſ. موسي — فيقطع — منازلك
ver.10. لكي — انه — مثل لله Mſ. — ليكي (redun
ي) ان — مثل لله ver.11. قبل عنك وعن قومك وقوادك
منك وعن منازلك وقوادك وقومك ver. 13. لكي الدور
ومن الضياع Mſ. والدور والضياع ver. 14. — افلاوا
وانتنت الارض منها Mſ. — وانتنت (l. جمعوها) —
الارض ver.15. ولما Mſ. فلما ver.17. فصنعا Mſ.
v.19. جراحة Mſ. جريكة ver.20. الغداة — وهوذا
بالغداة — هوذاه ver. 21. فيه — قومي فها انا — المصريين
عليها Mſ. قومي — هانا — المصريون عليها ايضا
v. 22. بها — انني — على الارض Mſ. علي العالم
v.24. فصنع Mſ. وصنع v.28 اطلقكم — وبكم
عدا فابعادا Mſ. اطلقكم — وبكم — في البر عدا
ابعادا v.29. عدا لا يعاود فرعون السخرية ليلا
السخرية فلا يعاودها فرعون ليلا v.30. وعن قواده
Mſ. وزال — وقواده

Cap. IX. ver. 1. كذا — اطلق Mſ. الاه —
اطلق العبوانيين v. 2. وعدال متمسك Mſ. متمسك
v. 3. والغنم والبقر وباة عظيمة Mſ. والغنم وبا عظيما
v.4. المصريين Mſ. المصريون ver.7. لم ينفق —
فبعث — لم يمت v.8. ويرشه موسي الي السما
به موسي في الهوا ver. 9. قرحا نابتا متنفطا Mſ.
متنفط v.10. ورشه — الي السما — قرحا متنفطا نابتا
في الهوا — قرح متنفط نابت قال الله v.12. لموسي
قال الله v.13. كذا قال الله اله العبرانيين Mſ.

لان— انا باعث بكثير Mſ. فاني— باعث كثيرا v.14.
cum لَقتلتك leg. لاني لو اطلقت قدرتي لقتلتك v.15.
واني الان لو اطلقت يدي لقتلتك Mſ. ل phathata.
v.17. بقيتك— ولكي Mſ. ابقيتك— وكي v.16.
v.19. من يوم Mſ. منذ يوم v.18. ومهما انت Mſ. بعد انت
ابعث (defunt in Mſ.) فانه اي انسان او بهيمة Mſ. فابعث
من خاف من Mſ. فمن خاف كلام v.20. وجد في الصحرا
v.24. في جميع بلد مصر Mſ. في بلد مصر v.22. كلام
مثلكده—مثله Mſ. متحده— مثله في بلد مصر مذ
عدا في— Mſ. غيران بلد— الذي فيه ver. 26. مذ
فدعا— لله Mſ. من دعا— الله العدل v.27. الذي ثم
ان تكون Mſ. من ان يكون v.28. الله العادل C. العدل
Mſ. وانت وعبيدك— قبل v.30. ايضا Mſ. ابدا v.29.
ان الكتان الذي v.31. واما انت وقوادك— من قبل
Mſ. والجلبان— افلتان v.32. ان الكتان Mſ. لكي
v.34. يديه Mſ. يده v.33. افليتين C. والخرسنه—افلاو
وشدد— قلب فرعون— الله v.35. وقواده Mſ. وعبيد
شدد— قلبه— الله Mſ. لموسي

قد Mſ. تويت— وقلب عبيده— بهم Cap. X. ver. 1.
Mſ. وتعلمون انني v.2. قويت— وقلوب قواده— فيه
Mſ. فدخل— الي كم— تدعن لي v.3. وتعلموا ان
فها— v.4. ودخل— كم قد— تدعن من بين يدي
ها— غدا بالجراد الي تخمك Mſ. بالجراد غدا في تخمك
منذ— على الادمة— v.6. تبقت لكم Mſ. تبقت v.5.
تشاهد— بادت v.7. مذ— علي الارض— وخرج Mſ.
v.9. videas *Ægyptum periiſſe.* تشاهد ان— انبادت Mſ.
تمضي— فيعبدون— وطردهما v.11. ببنيننا Mſ. ببنينا
البلد الذي v.12. يمضي— يعبدون— وطردهم Mſ.
يده— الريح القبول— حملت v.13. البلد جميع ما Mſ.
ولا v.14. عصاه— ريح قبول— حمل ريح Mſ. الريح
فغطي جميع— v.15. وبعده لا يكون Mſ. يكون بعده
فاسرع v.16. فغطا عيون جميع— اظلم Mſ. اظلم البلد
v.17. فاسرع فرعون بموسي Mſ. فرعون في الدعا بموسي
غريبة ver. 19. المرة ايضا— يزيل Mſ. المرة— ليزيل
غربيا شديدا— Mſ. شديدة— فحملت— وصكنا
تبقى— Mſ. يبقى— في بلد مصر v.19. فحمل— وصك

Mſ. مدلهم v.22. منذ Mſ. بعد v.21. في جميع تخم مصر
v.24. انسان— وكجميع Mſ. الانسان— وبجميع v.23. اهل
قال v.25. اعبدوا— فتمضي Mſ. فاعبدوا— فيمضون
v.26. قال له موسي— وصواعدا Mſ. موسي— وصعايد
ايضا تمضي— لم Mſ. تمضي— لا يبقي— الله ربنا
Mſ. قال له— النظر الي— يوم رويتك v.28. يبقى— الله
قال له— لست v.29. ثم قال له— ان تري— في يوم تري
ثم قال له— ليس اعود Mſ. اعاود

قال— اطلاقه لكم— يطردونكم Cap. XI. ver. 1.
حطا— فكان ver. 3. فقال— اطلاقه— يطردكم Mſ.
حطا— فعظيم— في جميع بلد Mſ. عظيما— في بلد
كذي— انا متجل Mſ. كذا— انا مسير ملاكي v.4.
من Mſ. من ناسهم الي— v.7. يعاود Mſ. يعود v.6.
الله v.7. من الادا (*de noxa*) من تشاهم الي—(من انسان C.)
الله بين المصريون بني Mſ. بني اسرايل من المصريين به
Mſ. بني اسراءيل v.10. قوادك Mſ. قومك v.8. اسرايل
بني اسرايل من بلده

يتخذ— ذلك— من العلم لكل Cap. XII. ver. 3.
عن— رب البيت v.4. يتخذوا— ذاك— لكل Mſ.
يتاساه— راسا ibid. من— هو وجان— Mſ. وجاره—
ذكرا— او الماعز v.5. تتواسونه—راس صحيح Mſ. صحيحا
Mſ. فيذبحه v.6. ذكر— والماعز تاخذونه Mſ. ياخذونه
Mſ. ولياخذوا— ما يجعلونه— والمظل v.7. ليذبحه
وياكلوا— في تلك— v.8. ويخذون— ويجعلون—المظل
لا ياكلوا— v.9. وياكلون--ذلك--ياكلونه Mſ. ياكلوه
ولا ib. لا تاكلوا— طبيخ منضج Mſ. طبيخا منضجا
وعلي هذه الصفة v.11. ولا تبقوا منه Mſ. تبقوا شيا منه
v.12. وكذي فكلوه— وتاكلوه Mſ. كلوه— وكلوه
فيراه ملاكي v.13. فاتجلي في Mſ. فاجلي ملكي في
ويكون— وجوا— فتحجونه v.14. انظره وارثي Mſ. ويرثي
وليأكلوا سبعة ايام ib. فيكون— تحجون— تحجونه Mſ.
واما اليوم— v.15. وسبعة ايام تاكلوا فطيرا Mſ. فطيرا
v.16. اما في اليوم— من— ينقطع Mſ. فيه من— ينقرض
يكونان لا يصنع Mſ. يكون— ولا يصنع شي— هو
v.19. الي اليوم Mſ. الي اخر اليوم v.18. فيهما شي— فهو
خميرا في Mſ. خمير في بيوتكم— ينقطع من صريكي
منازلكم—

كل شي v.20. منازلكم — ينقطع ذلك الانسان من صريح
بجميع شيوخ بني — Mſ. جميع بني — اهضوا v.21. شيا Mſ.
صعتر — في الدم الذي في v.22. اندبن C. امتدوا
من صعتر — في دم في طست — Mſ. الطشت — في الطشت
فيجوز ملاك الله — على المطل — دخله v.23. في الطست
فيتجلي الله — على المظل — داخله ولا يرد Mſ. ولا يدع
فاذا — بنيكم — Mſ. واذا — اولادكم — العبادة v.26.
قولوا — Mſ. فقولوا رافة — راف بمن في بيوت v.27. الصنعة
بنو — فصنعوا جميع — الله به — v.28. ارثي — رثي لبيوت
Mſ. بحسب ذلك ib. بني — وصنعوا بجميع — الله — Mſ.
Mſ. فدعا موسي — فاخرجا — فاذبحوا لله v.31. كذاك
وشدد — في v.33. ودعي بموسي — اخرجا — اعبدوا الله
وتشدد — ليطلقونهم — Mſ. اطلاقهم — قالوا انا — موتي
مشدودة Mſ. مشدودة في ثيابهم v.34. قالوا — مايتون
وصنعوا بني Mſ. وصنع بنو اسراييل — امر الله v.35.
v. 37. حطاء Mſ. حطا v. 36. اسرايل حينيذ — (*tunc*) امر
الي سكوت شبيها — (*quaſi* Mſ. الي العريش — رجل خلا
ver. 39. رجل راجل (*virorum fortium*) سوي vel *circiter.*)
v. 40. حتي زادا لم يصنعوا Mſ. حتي ان زاد لم يصنعوه
Mſ. كان في v. 41. مقام اهل — اقام Mſ. مقام — اقاموه
fuit poſt annos 430. كان بعد اربع ماية وثلثين سنة في
كذاك هذا الليل لله بحفوظ بخروجهم كذاك — v. 42.
(*Nox cuſtodiæ*, ſeu *obſer-* وكما كان ليل حفظ Mſ. الليل
لله ليخرجهم فيه من بلد مصر كذاك — *vationis.*)
انسان — حينيذ يجوز له ان v.44. الليل لله (*nox Domino*)
وفي بيت — v. 46. لانسان — وحينيذ ياكل Mſ. ياكل
v. 47. في بيت — وعظم لا تكسرون Mſ. وعظما لا يكسروا
وَارَدَ — (leg. واراد) فحينيذ v. 48. يصنعه Mſ. يصنعونه
واراد — وحينيذ يتقدم — اذ يصير Mſ. فيتقدم ويصير
شريعة واحدة Mſ. ولتكون شريعة واحدة بينهم v.49.
فصعوا Mſ. فصنع بنو v. 50. تكون — بينكم
بني (leg. فصنعوا)

Cap. XIII. ver. 1. ثم قال Mſ. ثم كلم v. 2. كل رحم
Mſ. كل بطن ver. 3. — من بيت — خرجتم Mſ.
من بين (*eduxi vos*) — اخرجتكم ibid. اخرجكم الله
واذا — v. 5. بشدة يد اخرجكم الله Mſ. بشدة قدرة

اقسمت — (*juravi*) يعطيكه Mſ. اقسم — الله يعطيك
الايام v. 7. تاكل — حجا لله Mſ. كلوا — حج لله v. 16.
ذلك اليوم Mſ. قايلا في ذلك اليوم — بسبب v. 8. ايام
يكون — وذكرا — لان الله بقدرة v. 9. قايلا — سبب
يكون — وذكا — (pro ذكرا) لان Mſ. شديدة اخرجك
وتحفظ Mſ. واحفظ v. 10. بشدة يد اخرجك الله
ذاك — وقسم Mſ. وكذاك — اقسم الله لك — واعطاك ايام
— Mſ. رحم — التي تكون v. 12. لك — واعطاه لك
الحمير فلفده — بكر من — v. 13. الذي يكون
كل بكر حمار افده — بكر ذكر Mſ. افده
— Mſ. هذا — قدرة v. 14. (*maſculum*—) من — فافده
Mſ. من بكور — الي بكور — ولذلك — v. 15. يد
بكور — وكل ابكار ibid. ابكار — الي ابكار — لذلك —
كون — لان الله v. 16. من ذكور — وكل بكور Mſ.
Quoniam *forti* وتكون — لان بشدة يد Mſ. اخرجنا
لم يسيرهم — ver. 17. *dine manus*, vel *manu forti.*
في طريق ارض لاق — قال لا يسيروا فيها كيلا —
كان لما — لم يسيركم طريق بلد Mſ. حربا فيرجعوا
طريق — v. 18. والان — قال ليلا — الحرب فيرجعون
ومتعبون (pro متعبيون) Mſ. ومتعبيين صعد بنو
سكوت — Mſ. من العريش — البر v.20. صعدوا بني
— Mſ. وملاك الله — ليسيروا ليلا ونهارا v. 21. البريه
لا يزيل عمود — وعمود v. 22. فيسيروا نهارا وليلا
يزول العمود — والعمود

Cap. XIV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. —
الحيث -- Mſ. الجبلات — صفون الطاغوت انزلوا
(C. صنم *Idolum.* ut & v. 9.) صفون بعل تنزلون
— واعظم — وبجميع ver 4. قد انغلق Mſ. انغلق
— وانعظم — وجميع جنده Mſ. جنوده كذالك
وقلوب قواده عليهم — بني ver. 5. كذاك
وساير — وعلي جميعهم قواد ver 7. اليهم — من بني
الجبلات — صفون v.9. وجميع — وقواد علي جميعهم
v.10. — على فم الحيروت — بعل صفن Mſ. الطاغوت
Mſ. اخرجتنا v. 11. رفع — بالمصريون Mſ. المصريون
v.13. لهم اصلح لنا من Mſ. لهم خير من ver. 12.
— يصنعها Mſ. يصنعها اليوم — راوتم — ابد الابيد

لم — كلم بني — في ان. v.15. لكم — رايتم — ابدا الي الدهر
ارفع — الي — فشقه فيدخل. v.16. ما -- مر بن — (بني l.) ان Mſ.
المصريين. v.17. فارفع — على — وشقه فيدخلوا بني Mſ. بنو
فيدخلون — بما احله بفرعون وبجميع جنوده وبمراكبه
المصريون ويدخلون — علي فرعون وعلى جنده Mſ.
بين. ver.19. علي فرعون Mſ. باهلاك فرعون. v.18. بمراكبه
بين يديهم — وصار — Mſ. يدي — فصار — فرحل عمود
Mſ. فدخل — وبين عسكر — فعشيا. ver.20. ورحل العمود
ومد — الله علي البحر. ver.21. فدخلا — وعسكر — وعشي
ودخل — ver.22. فمد — الله البحر بريح قبول Mſ. ريحا قبولا
بجميع. ver.23. ودخلوا — البحر والما Mſ. البحر في اليبس والما
مراكبه. ver. 25. من النار Mſ. من نار. ver. 24. جميع Mſ.
مراكبهم وساقوها — المصريين Mſ. وساقه — في المصريين
جيش — الداخلين — v.28. وفرسانهم Mſ. فرسانهم. er. 26.
شمالهم. ver. 29. جيوش الداخلون — ولا واحد Mſ. احد
فاغاث — Mſ. واغاث — من المصريين. ver.30. يسارهم Mſ.
فامنوا Mſ. وامنوا به وبموسي عبده. v.31. من يد المصريين
بالله وبموسي رس

التسبيح — بهم Mſ. التسبحة — بها. ver. 1. Cap. XV.
Mſ. وبجدي الذي — قادري — اعظمه. er. 2.
وجنوده. ver. 4. وبجدي الازلي الذي — طايفتي
العمور غطتهم. v.5. وجنده ردا بها (رمي بها .C) Mſ.
الاعدا Mſ. العدو. v.6. العمور غطتكم (malè ك pro ه) Mſ.
ver. 8. وبكثرة — بسخطك Mſ. وبعظمة — سخطك. er. 7.
ver. 11. بريحك Mſ. ريحك. v 10. تعرم الما Mſ. تعرمت الما
جليل — تخوف المدايح Mſ. الجليل — تخيف ذو المد
ver. 14. الشعب Mſ. القوم ver. 13. tuendus laudibus
ومادوا جميع Mſ. وماج كل. v.15. — وسمعت Mſ. —
تقع — Mſ. يقع — بعظيم — الذين ملكته دورا. er. 16.
(ut v.17. initium ſit, atque ita بعظم — الذين ملكتهم Mſ.
(ſic & C.) فتاتي — اصلحته يدك. ver.17. حوارا (etiam
اذ دخلت — ver. 19. تاتي — اصلته (deeſt ح) يداك
الدف — v.20. اذ دخل — فرد الله عليهم Mſ. فرد عليهم
مريم قايلة — بهم. ver. 21. دفا — بدفاف Mſ. بدفوف Mſ.
منها شيا في. v.25. شور Mſ. الجفار. v.22. مريم — بها Mſ.
ثم جاوا — فنزلوا Mſ. فجاوا — ونزلوا ثم. v.27. منها في Mſ.
ثم علي

Cap. XVI. ver. 2. في تلك البرية Mſ. وهرون
وقالوا لهما ليتنا — الي — فلم. v.3. وعلي هرون في البرية
وقال — v.4. وقال لهما بنو اسرايل ليتنا — على — اذ Mſ.
قال -- فيخرج — فيلقطونه Mſ. فلنخرج — ليلقطوه حسب
يضلحون — Mſ. فليصلحوا — يلقطونه. ver. 5. امر
فقال موسي وهرون Mſ. فقال موسي وهرون. v. 6. يلقطون
ان — منه — تمرمركم — ver. 8. لجميع بني اسرايل
بان — به — Mſ. متمرمرون — ومن نحن — تمرمركم
ثم. ver. 9. تدمركم — متدمرون — ونحن من — تدمركم
ثم قال موسي Mſ. قال الله لموسي وهرون قولا — تمرمركم
لهرون قل — تدمركم Tum dixit Moſes Aaroni, Dic. v.10.
فكما (فلما — .C) الي — الله — Mſ. فكلما — في — الله في
تدمر Mſ. تمرمر. v.12. تكليما Mſ. قايلا. ver.11. قد ظهر في
بالعشي — سلب Mſ. العشي — كان سبط الطل. ver. 13.
Mſ. سبط — شي. v.14. الطلي (effuſio roris سكب الطل .C)
بني — Mſ. بنو — اعطاكم الله ايام. v. 15. سكب — بشي
Mſ. ليلقط كل — مرزبانا — نفوسهم. ver. 16. اعطاه الله لكم
من قليلا ومن. ver.17. يلقط منه كل — مرزبان — انفسكم
لم ينقص ذلك. ver. 18. من كَثُمَ ومن قلل Mſ. كثيرا
منه شيا الي — ver.20. فلم ينقصه كل Mſ. من حاجته كل
منه الي — Mſ. (نغل .ut ver.24) فانتن ونغش فيه الدود
كل Mſ. الرجل يلقط على مقدار. ver. 21. فنتن ونغل دودا
اليوم — اشراف جميع بني اسرايل. ver.22. رجل على قدر
ver. 23. في اليوم — جميع اشراف الجماعة فا — Mſ. فا —
فقال لهم موسي هو — Mſ. فقال لهم هو — فدعوه لكم
Mſ. فتركوه — فلم — ونغل لم يكن فيه. ver.24. دعوه
لا تجدونه. ver. 25. فودعوه — ولم — ورمّة لم تكون فيه
ver.27. وكذاك ست Mſ. وكذلك ستة. ver. 26. لا تجدوه Mſ.
في اليوم — Mſ. اليوم — خرج — ليلقطوا — يجدوا شيا
لموسي قل لهم الي. ver. 28. خرجوا — ليلتقطوا — يجدوا
الله جعل لكم شريعة — كل امري. ver. 29. لموسي الي Mſ.
اسمه المن. v.31. الله قد اعطاكم شريعة — كل انسان Mſ.
مل — لاجيالكم — ينظروا — اطعمتهم. v.32. المن اسمه Mſ.
ملوا — لاجيالهم — ينظرون — اطعمتكم Mſ. اخرجتهم
وقال لهرون Mſ. وقال موسي لهرون. ver. 33. اخرجتكم
لي ان دخلوا — الي حين. ver. 35. كما Mſ. فكما. ver.34.

دواهم

دخولهم Mſ. الي دخولهم — الي دخولهم

Cap. XVII. علي امر — يكن Mſ. عن امر — يكٌ
ver.2. عطيانا — ولم تمتحنون ما عند الله Mſ. اعطنا —
وما تمتحنون الله ver.3. ولما عطش — تمرمروا — من مصر
Mſ. ولما ظمي — تذمروا — من بلد مصر v.4. يرجموني
Mſ. سيرجموني ver. 5. فقال — يدي القوم — خذها
(ſic & C.) Mſ. قال — يديهم — خذه ver. 6. ها انا مقيم
دليلا Mſ. ها نا موقف دليل v.7. ذا — خاصم به بنو —
وامتحنوا به ما عند الله Mſ. ذات — خاصم بنو — وامتحنوا
الله ver.8. عملاق Mſ. عملق v.9. فقال موسى ليوشع —
لمحاربة — ومعي العصا — باتخاذها Mſ. فقال ليهوشع —
حارب — والعصا — بها في يدي ver. 10. يوشع — من
محاربة العمالقة Mſ. يهوشع — ان يحارب عملق ver. 11.
العمالقة Mſ. العملق ver. 12. ولما — يدا — عليه —
فكانت -- محصونتين Mſ. فلما — يدي — فوقه —
(ſic & C.) فكانتا — محضونتين ver. 13. حتي كرد يوشع
Mſ. ثم كرد يهوشع (C. حتي بذر *donec diſperſeret*) v.14.
ذكرا في كتاب Mſ. في كتاب ذكرا ver. 16. الان لي — ان
يكون — العمالقة جيلا Mſ. الازلي — ان تكون ال عمالق
جيل (ſic & C. *Juravit æternus per thronum, &c.*)

Cap. XVIII. v. 1. شُعَيْبٌ Mſ. & C. يثرو ver. 2. فاخذ
شعيب — ما ارسلها Mſ. فاخذ يثرو — ما كان قد ارسلها
(C. ما بعث بها) v.3. جيرشوم Mſ. غرسم ver.4. ابي كان
عوني Mſ. ابي في عوني ver.5. شعيب — وابناه — نازل فيه
الي Mſ. & C. يثرو — وبنوه — نازل ثم الي v.6. شعيب —
وابنلها Mſ. & C. يثرو — وابنيها v.7. حماه — واحد منهما
عن — الي الخيمة Mſ. حموه — امر عن — الي الخبا ver.8.
وقص — حميه Mſ. فقص — حموه ver. 9. شعيب —
وخلاصهم Mſ. يثرو — وخلصهم v. 10. وقال شعيب — من
نقل Mſ. (ſic & C) يثرو — من تحت نقل v.11. اكبر
دون جميع — انفجوا Mſ. اكبر من جميع — انفكوا
(ſic & C. *Impudenter* ſeu *inſolenter ſe geſſerunt*) ver. 12.
ثم قرب شعيب — مع حمي Mſ. ثم قدم يثرو — مع
حمو v. 14. ما صنع — فقال — جالسا — واقفون Mſ. ما هو
(C. واقف) صانعه — وقال — انك جالس — ووقف v. 15.
يطلبون Mſ. ليطلبون v.16. ان كانت Mſ. ان كانت لهم
v.17. ليس هذا الامر الذي انت صانعه حسنا M
ليس الاصلح هذا الامر الذي انت صانعه Non
quod maxime expedit, &c. C. ليس يصلح v.18. —
ان تتولاه Mſ. وهذا القوم — ان تصنعه v. 19.
Mſ. الي الله ver. 20. بالرسوم — فيه — يعملونه Mſ.
الرسوم — فيها — يعملون v. 21. جميع القوم اناسا —
الطمع وخمسين (melius cum ش) ساني Mſ.
C. (شاني) — شناة للطمع (malè omiſsis cæteris.) —
(الطمع) وخمسات v. 22. — ويكونوا يرفعون —
وهم يحتملون Mſ. — ويكونون — يرفعونه —
ويحتملون v. 23. ويصبر ايضا — الشعب الي موضعه
بسلام Mſ. بهم وايضا — القوم الي موضعه
بسلام (C. يسير) يصير v. 24. من حميه Mſ.
حموه v. 25. فاختار موسي — فجعلهم Mſ. —
فولاهم v. 26. يرفعون الامر الصعب — والصغير
الامر الصعب يرفعونه — والامر الصغير ver. 27.
Mſ. حموه

Cap. XIX. v. 20. من خروج — من بلاد Mſ. —
من بلد v. 2. من رفيديم — الاسرايليون حذا
مرفيديم — ال اسرايل ازا v.3. لاك الله — كذا قال
الله لال Mſ. الي الله — كذي قل لال v. 4. —
شبه المحمول علي Mſ. شاهدتم — شبيها علي v.6.
Mſ. تكونوا v. 7. فدعا باشياخ Mſ. ودعي بشيوخ
فاجابوه اجمعون وقالوا — Mſ. القوم اجمعين —
ib. قال الله نعمل بحسبه Mſ. قاله الله نصنعه v. 9.
ملاكي لك في غلظ الغمام Mſ. لي لك في غمام
السحاب — ib. ويومنوا — فكلم — القوم Mſ. —
فاخبر — القوم لله v. 10. وليغسلوا Mſ. ويغسلوا
وليكونوا — يتجلي ملاك الله Mſ. ويكونوا — يتجلا
من الصعود — دابه فليقتل Mſ. — دنا فليقتل
قتلا v. 13. — او انسانا واذا — بالبوق جازلهم —
الجبل Mſ. حيث لا — يرجم — ام انسانا لا يحيا
واذا — البوق جاير لهم — الي الجبل v. 14. الي القوم
من الجبل الي القوم v. 15. معدين ثلاثة — تقربوا
مستعدين لثلاثة — تقربون v. 16. — كانت في
غداته — حتي انزعج جميع القوم الذي Mſ. —

فاخرج — ليتلقي v.17 بالغداه كانت — زعج القوم الذين
وطور — من اجل تجلي ملاك v.18. واخرج — لتلقا Mſ.
ibid. وجبل — من قبل ما تجلي الله — Mſ. الله —
وترعزع C. وترعزع جميعه Mſ. وترعزعت الجماعه
ملاك الله — ونادي الله موسي — راس v.20. الجبل حذا
ان لا — الي v.21. الله — ونادا موسي — راسه Mſ. الجبل
Mſ. وليتقدس لايمة — كيلا v.22. كي لا — على Mſ.
قال الله له — فانزل v.24. وايضا الايمة — يتقدسون ليلا
وقال لهم Mſ. وقال لهم ذلك v.25. قال له — انزل Mſ.

من بلد مصر Mſ. من الارض مصر Cap. XX. v.2.
Mſ. & C. منحوتا — لما — من العلو — في الارض سفلا v.4.
القادر الغيور — v.5. فسلا — مما — في العلوا — في السفل
الطايق الغيور C. الطايق المعاقب — لشانيي Mſ. لساني
بسم — Mſ. باسم — يحلف v.7. لمحبيي Mſ. من محبي v.6.
سبت تسبت فيه لله — v.10. تعمل Mſ. تخدم v.9. حلف
ſic & C. السابع v.11. سبت لله — في منزلك Mſ. في محلك
لا Mſ. معطيه لك Mſ. معطيكه v.12. السبت Mſ.
ibid. — ولا Mſ. لا — v.16. — ولا Mſ. لا — v.15. ولا Mſ.
لا تهو بيت صاحبك v.17. شهادة باطلة Mſ. شهده زور
ولا تمن منزل Mſ. لا تشته زوجة صاحبك وعبده
يدركون — v.18. صاحبك ولا تمن زوجته وعبده
ينظرون — والقلايل — زعجوا Mſ. والشعل — انزع
انت تسمع — الله ليلا Mſ. تسمع — الله فتهلك v.16.
فانما تجلي لكم ملاك الله ليمتحنكم v.20. نهلك
فاني لكي يمتحنكم تجلي لكم Mſ. ولتكون تقوية
عن v.21. تقوية leg. تقوية ib. الله ولكي تكون تقية
فلا v.23. من بعيد — اللذي ثم Mſ. بعد — الذي
فلا تصطنعوا معي — لا Mſ. تصنعوا — لا تصنعوا
واصنعوا لكم مذبح على الارض v.24. تصطنعوها لكم
Mſ. اصنعوا لكم — صعايدك — اذكر باسمي اجيب
مذبح على الارض اصنعه لي صواعدك — Quo mentionem)
aciam nominis mei. Potius quam, Recordare ut Par.)
Mſ. علي — سوتك ver. 26. اذكر اسمي اتجلي
الي —

وهذا — Mſ. وهذه — التي تجعلها لهم Cap. XXI. v.1.
يخرج Mſ. ſic & C. فليخرج v.3. التي تتلوها بحضرته
بامراة — (المراة C.) فالامراة Mſ. ſic & C. بمراة

الحكام — او الي Mſ. الحاكم — او حذه ver. 6.
فبخت — غريب Mſ. ان قبح — الغربا لا يسلط v.8. خذه
باخري معها فلا ينقصها من طعامها v.10. لا يتسلط
فطعامها وكسوتها واوقاتها لا ينقصها Mſ. وكسوتها واوقاتها
وان ver.13. فقتله فليقتل قتلا Mſ. فمات فليقتل v.12.
لم يعتمد قتلته وسببه الله على يده فساجعل لك موضعا
ومن لم يتعمد فان الله اوصل في امره Mſ. للهرب اليه
وان لم يتعمده — In C.: انى اصير لك موضعا يهرب اليه
الله سبب له علي يده واصير لك موضع يهرب الي ثم
واذا تقحم رجل علي اخر فقتله باغتيال من قدام ver.14.
وان اتقح انسان علي صاحبه Mſ. مذبحي تاخذه ليقتل
بمكر C. فقتله بخبث من عند مذبحي خذوه واقتلوه
ver. 16. فمن عند مذبحي ياخذ (pro يوجد) ويقتل
قتل يقتل Mſ (ſic & C.) ووجد في يده فليقتل قتلا
تخاصم اناس — Mſ. تخاصما انسانان — احدهما ver. 18.
Mſ. الضارب غير انه يعطيه ارش عطلته v.19. احدهم
v.21. فمات Mſ. ومات v.20. الضارب عدا عطلته يعطيه
لانه مولاه ſic & C. Mſ. انه ماله *pecunia ejus*, ut Hebr.
تناصا اناس — Mſ. واذا تخاصم قوم — ويعطه ذلك v.22.
وديه عين — Mſ. وعينا — وسنا — ويدا v.24. فيعطيه
pretium oculi ويد — وسن v.25. وكيا Mſ. وكي ver. 26. او
وان Mſ. وان القي — او امته ibid. اوعين امته Mſ. امته
او سن امته (C. طرح *excusserit*. f. rectiùs.) سرح —
ثورا — فاشهد ver. 28. الثور نقي Mſ. الثور بري v.27.
علي صاحبه Mſ. فنوشد صاحبه — ثور *Indicatum fuerit*
domino v.30. فليعط — وان Mſ. فليعطي — فان v.31.
ver.35. لا Mſ. فلم v.33. ابنا او امة Mſ. صبيا او صبية
وكذلك الميت — فليبيعا Mſ. وكذاك الميت — فيباع
ثور Mſ. ثورا v.36. ايضا

فلا تبل به Mſ. فدمه مطلول Cap. XXII. ver. 2.
Non eſt ob eum vindicta. C. فليس له دية *Non eſt ei*
pretium ſanguinis. v.3. فلا تكل له — شرقت Mſ. — اشرقت
فله تبل *Eſt ob eum vindictæ.* C. فليغرم فله دية *Et re-*
pendat. v.5. ورعت — واذا ارعي الانسان ضيعة Mſ. وان
فوجدت Mſ. ووجدت v.6. ارعا انسان ضيعا — ان رعت
ليحفظه له فسرق ذلك Mſ. ليحفظ ذلك له فسرق v.7.

ver.8.

v.8. يوجد السارق Mſ. سارق يوجد v.9. يقول—هولي—سلمه
Mſ. ان يقول—هو—سلم C. يغرم v.10. ثورا—او شيا
من ساير البهايم Mſ. ثور—او ساير البهايم ليحفظه
deeſt verbum hoc etiam in C. v. 10. غنم بغير Mſ. او
سبي بغير v.11. يفصل—ولا Mſ. تفصل—ولم v.12. وان
سرق Mſ. ومن سرق v.13. يغرم الفريسة (ſic & C.) Mſ.
يغرم ثمن الفريسة v. 14. الانسان من صاحبه شيا Mſ.
انسان شيا من صاحبه v. 15. مستاجرا Mſ. اجيرا ver. 16.
خدع — فليمهرها زوجة له (ſic & C.) Mſ. خادع—
فليمهرها وتكون له زوجة ver. 17. به Mſ. منه
ver. 19. وكل من اتي بهيمة Mſ. وكل من ضاجع شيا من
البهايم ver. 20. الا لله Mſ. الا الله (C. حاشي لله) ver. 21.
تعنيه — في ارض Mſ. تعبنه — في بلد (ſic & C.) v.22.
ولا تظلم كل ارملة ويتيم Mſ. كل ارملة ويتيم فلا تظلمه
ver. 23. فان ظلمت واحدا منهم Mſ. فانك ان ظلمته
v. 24. وبنوكم Mſ. وبنيكم ver. 25. وان اقرضتم Mſ. وان
اقرضت v.27. فيماذا—فان هو—منه لاني Mſ. فيماذا—
(C. اكيف ذا) فانه قد — صراخه انني (C. له)
ver. 28. ولا تشتمن حاكا Mſ. والحاكم لا تشتمه ver. 29.
وسلافك — وابكر — فاجعلها لي Mſ. وسلافتك —
وبكور— وتعطينيهم C. تعطيه لي ver. 30. فاصنع —
وليكن المولود منها سبعة تجعله لي Mſ. تصنع —
سبعة—تعطينيه (C. تعطيه لي) v.31. وكونوا اناسا مقدسين لي
وحيوانا مقترسا في—بل اطردوه للكلب Mſ. واناس مقدسين
تكونوا لي وحيوان مقترسين في—بل للكلب اطردوه

CAP. XXIII. ver. 1. لتكون Mſ. فتكن ver. 2. بعا
لتميلها بل ورا Mſ. تميلها به بل مل الي ورا الاكثر
الاكثر فميل (C. فمل) v. 3. تحاب (ſic & C.) Mſ. تحابي
ver. 4. فاجات Mſ. فاجيت ver.5. حمله — بل يحبان تحط
عنه حطا Mſ. تحمله — بل حطا تحطه معه ver.6. عمل
Mſ. تميل ver.7. وابعد من الكلام الباطل Mſ. ومن
الكلام الباطل فابعد ver. 8. الرشي تعمي Mſ. الرشا
يعمي ver.9. ولا تضغط الغريب اذ طال Mſ. والغريب لا
تضغطه وانتم عالمون بضعف نفس الغريب اذ طال *Infirmitatem animæ peregrini.*
C. ولا تضغط الغريب لانكم عارفين
بنفس الغريب وطال ما ver. 10. وازرع حقلك ست سنين
Mſ. وست سنين ازرع ارضك فيها v. 11. سيبها ودرها
تاكل—وفاضلها—البرية كذلك فاصنع Mſ. سيبها
ذرها ياكل-- وفاضلهم— الصحوا وكذاك اصنع
ver.12. وستة Mſ. وست C. ست ver. 13. حتفظ بجميع ما
وصيتك به تذكره— فيك ſic & C. Mſ. بجميع ما
فاك (leg. تذكروه)— قلته لكم احتفظوا تذركوه v.1
وثلاث كرات Mſ. وثلث مرات ver. 15. كل فيها—
لانك— مقدسي فارغين Mſ. كل— فان— بين
يدي فارغا ver. 17. تحضر في جميع — مقدس
يحضر جميع— بين يدي v. 19. كبر— بها— ولا
تطبخ الجدي بلبن امه Mſ. كور— به— ولا
تاكل لحم بلبن *Neque comedes carnem cum l*
Ita Rabbini locum hunc intelligi volunt. ver.
v. 21. عن جرمكم Mſ. جرومكم v. 22. لك—وابغض
مضاديك Mſ. اقوله— واضررت مضاريك C. ساريك
Et affligam affligentes te. v. 23. وادخلك Mſ. لك
v.24. باعمالهم—مدانجهم ſic & C. Mſ. اعمالهم—
دكاكها *Statuas eorum.* v. 25. ك— وفي شرابك
وازيل Mſ. يبارك— وشرابك ويزيل v. 26. وتكون
ثاكل ولا عاقر Mſ. ولا تبقا مكثال وعاقر v.
لكني اطردهم قليلا قليلا— Mſ. كن قليلا
قليلا اطردهم— ibid. الارض Mſ. البلد ver.
فلسطين— احعل Mſ. الفلسطين— اسلم ver. 3
ولمعبوداتهم Mſ. معهم ومع معبوداتهم ver. 33. كيلا
يبغوك على الخطا لي Mſ. كيلا يخطوك لي *Ne t*
care in me faciant.

CAP. XXIV. v.1. الي ملاك الله Mſ. الي الله v.2. ملاك
الله Mſ. الي الله v. 3. القوم—الكلام الذي به تمليه
Mſ.(f.è linea prox.redundat vox iſta)—قوم الله
الامور التي بها نصنعها v. 4. عدوه وبني— عشق
دكة Mſ. الله ذاك— بالغداه فبني عشر دكة v.5.
بني— صعايد— من البقر لله Mſ. كور من شباب
بني— صواعد— لله من البقر v. 7. جميع ما امر
الله به بين ايديهم وقالوا نقبله ونعمل به Mſ. لوا
جميع ما امر الله به نقبله ونصنعه ſic & C. v.8
لكم— (ſic & C.) موسي الدم— على— هوذا—
الاحكام Mſ. الدم— (deeſt من in C.) موسي من

هذا معكم— الامور (pro علي) عن— C. الكلمات
ver. 10. ملاك الله Mſ. نور الله الاه ſic & C. *Splendorem*
Domini. ver. 11. ملاك الله Mſ. نور الله ver. 12. الي الجبل
هناك حتي اعطيك Mſ. الّي الي الجبل ثم واعطيك *Ad me*
in montem.— v. 13. فقام هو Mſ. فقام موسي v. 14. اليهما
Mſ. اليكم C. rectius اليهم v. 16. ستة Mſ. ست v. 17.
وكان منظر ملاك الله Mſ. وكان ريا نور الله *Et fuit*
aſpectus ſplendoris. v. 18. به Mſ. فيه

Cap. XXV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. —فريره
فريرتي Mſ. رفيعتي—رفيعة *Oblationem meam*: à رفع *tollere*,
elevare. atque hanc vocem infra c. 29. 28. noſter
etiam retinet. ver. 3. الفريرة التي تاخذوها Mſ. الرفيعة
التي تاخذوها v. 4. ومرعري Mſ. ومرعز C. ومرعزا v. 5.
كبش Mſ. كباش ver. 6. الاضاة— لدهن— الاصماغ
ſic & C. Mſ. الصموغ—الدهن—للاضاة v. 8. فليصنعوا
Mſ. فيصنعوا ver. 9. فاصنعوا Mſ. تصنعوا ver. 10.
وليصنعوا— وليكن ذراعين— وعرضه ذراعا ونصفا
ويصنعوا— ذراعين— وذراع Mſ. وسمكه ذراعا ونصفا
Mſ. من ذهب v. 11. ونصف عرضه وذراع ونصف سمكه
Mſ. حلقات— من جانبه— من جانبه ver. 12. بذهب
وعساها Mſ. وعشها v. 13. حلق— في جانبه— في جانبه
Mſ. في الحلق لا v. 15. علي جانبي Mſ. علي جانب v. 14.
وليكن ذراعين—وذراعا v. 17. في حلق الصندوق لا
Mſ. واعمل كروبا من — ver. 19. ذراعين— وذراع
واصنع كروبا واحدا من—واحدا من Mſ. وكروبا من
من بعد Mſ. بعد v. 21. ومظللين Mſ. ومظالين v. 20.
على الصندوق— Mſ. علي صندوق— اوصيك به v. 22.
وليكن طولها ذراعين وعرضها ذراعا v. 23. امرك به
ذراعان طولها وذراع عرضها Mſ. وسمكها ذراعا ونصفا
v. 25. وعساها Mſ. وعشها v. 24. وذراع ونصف سمكها
وصنع—حلقات v. 26. مستديرا—زيح Mſ. مستديرة—زيحا
واصنع—حلق من ذهب Mſ. ذهب—في—في اربع زواياها
Mſ. وعشها— ver. 28. وامام Mſ. امام ver. 27. الاربع زواياها
يدي دايما Mſ. يدي سكينتي دايما v. 30. وعساها—
ſic & C. v. 31. تكون— مصمتة Mſ. واعملها مصمتة
Mſ. ولتكن ست قصبات v. 32. تصنعها— يكونوا
v. 33. كذلك Mſ. كذلك v. 34. وست قصبات خارجات
كذلك — القصبات v. 35. وفي نفس المنارة Mſ. وفي المنارة
Mſ. تفاحها — تكون مصمتة ver. 36. كذلك — قصبات
سبعة — ver. 37. تفافيحها — يكونون كلها مصمتا
فلتضي — اسرجت Mſ. تجي — اسرج — سبع *pertin-*
get C. تضي *cum accenſæ fuerint lucernæ.* ver. 38. ودوات
من بدرة Mſ. بدرة من ذهب v. 39. وكلبتها Mſ. كلبتيها
واصنع Mſ. واعمل مثل شكله — مراة ver. 40. ذهب
مورا — كشكله *videre factus eſt.*

Cap. XXVI. ver. 1. صنعة صورة — عشر شقق Mſ.
عشرة اشقاق — (شقاق C.) صورا صنعة (صورة C.
ثمان — ذراعا — الشقق v. 2. كروبين *figuræ Cherubim*)
وخمس ver. 3. (الاشقاق C.) ثمانية — ذراع — الشقاق Mſ.
Mſ. شقق تكون نخيطة الواحدة مع الاخري * اصنع
خمس شقاق تكون نخيطة واحدة مع اخري وخمس شقاق
وكذلك فاصنع v. 4. نخيطة واحدة مع اخري * واصنع
خمسين — تصنع — ولتكن— v. 5. وكذلك تصنع Mſ.
وخمسين — تصنعها — وتكون الواحدة Mſ. احداها ver. 6.
شظظا — Mſ. شظية — والف الشقق الواحدة بالشطايا
(شطة puto, شصة C.) وولف الاشقاق واحدة بالشطظ ſic
& C. ver. 7. واصنع شققا من مرعزي مضربا Mſ.
اربعة — لاحدي v. 8. وتصنع شقاقا من ماعز خبا Mſ.
والف — شقق — الشقق — واثن v. 9. اربع — للاحدي
وخيط — الشقاق — اشقاق واثني الخبا Mſ. المضرب
Mſ. شظية—الشطايا—والف v. 11. الماتلفة Mſ. الموتلفة v. 10.
من شقق المضرب—تسبله v. 12. شظظا—الشظاظ—وولف
هاهنا وذلك--شقق المضرب—v. 13. شقاق الخبا—تسبلها Mſ.
تيوس اديما — v. 14. ههنا—شقاق الخبا—جانبي Mſ جانب
Mſ. كباش اديم ibid. —دارش *pellibus nigris.* Author
Kamuſi Dariſh *pelles notas* eſſe dicit, *colore nigricante*: non
ergo eſt coloris, ſed potius pellis ejus coloris nomen.
quid ſi à Græco δέρας; neque enim originis eſſe Arabicæ
cenſet idem Autor. ver. 15. قايمة Mſ. قايما ver. 17.
ولها — كذلك تصنع Mſ. ولتكن لها—كذلك فاصنع
v. 19. التحتجة قاعدتان Mſ. تحتجة ولتكن قاعدتان v. 20.
ولها Mſ. واربعين — من فضة ver. 21. والجانب Mſ. وبجانب
فضة — اربعين ver. 22. من الغرب Mſ. في الغرب ver. 24.
ثماني—ولتكن قاعدتان v. 25. للركنين Mſ. لكل ركنين

Mſ. ثمنية — قاعدتان ver. 26. عوارض — المسكن Mſ.
امهاجا — المسكن الواحد ver. 27. عوارض — عواوض —
للزوايا Mſ. امهاج — امهاج — للزاويتين ver. 28. والعارضة
الوسطي — نفذة Mſ. والمهج الاوسط — نافذ ver. 29.
للعوارض — العوارض Mſ. للا مهاج — المهاج ver. 30. بهيته
Mſ. كهياته ver. 31. جلة Mſ. شجفا C. سجفا rectiùs
cum س ut ver. ſequenti. ver. 32. واصنعها — اعمدة —
ولتكن زرافينها Mſ. — وعلقه *appende ipſum* — عمد
وزرافينها (C. واجعلة) ver. 33. الكجلة — الشطايا —
الكجلة فتفصل الكجلة Mſ. السجف — الشطاظ —
(C. الشضض pro الشطظ(السجف فيفصل السجف v. 34.
واصنع Mſ. واجعل v. 35. من خارج الكجلة Mſ. خارج
السجف ver. 36. رقام Mſ. راقم ver. 37. اعمدة — وغشها —
ولتكن زرافينها من ذهب وافرغ لها — نحاس Mſ. — عمد
وغشاها وزرافينها ذهب وصب لها — من نحاس

Cap. XXVII. v. 1. مذبح القرابين من — وليكن طوله
خمس اذرع Mſ. من — خمسة (C. مذبح القرابين) مذبحا
اذرع طوله ver. 2. شرفته — سرفه Mſ. اركانه — اركانه
ver. 4. النحاس — حلقات — في اربعة الاطراف Mſ. من
نحاس — حلق — في اربع اطرافها v. 7. وادخل ſic & C.
Mſ. وتدخل ver. 8. من الواح — كذلك يصنعون Mſ.
كذاك يصنعوا (C. rectiùs (الواحا) deeſt ا. — الوحا ver. 9.
الجنوب — عشر (ſic & C.) مهب Mſ. الجنوب — من عشر
(ſic & C.) ver. 10. فلتكن عشرين — واجعل زرافين Mſ.
عشرون — وزرافين v. 11. وكذلك لجهة — واعمدتها عشرون
الاعمدة — من فضة Mſ. وكذلك في جهة — وعمدها
عشرون العمد — فضة ver. 12. يكون قلوعا Mſ. قليع
طولها v. 13. خمس عشرة Mſ. خمسة عشر v. 14. — واعمدتها
ثلث Mſ. وعمدها — ثلاثة ver. 15. ولباب — مشرور وله
عمدة — اربع (al. pro اربعة) خمسة Mſ. والباب — مشرور
وله اربع عمد — اربعة (*opere phrygionico*) صنعه راقم *columnæ quatuor*, ut in Hebr. ver. 17. خمسون ذراعا Mſ.
خمسون v. 19. السرادق (dele ة) واوتادة ver. 21. من خارج
الكجلة — بين يدي سكينة الله Mſ. خارج السجف —
بين يدى الله ſic & C.

Cap. XXVIII. ver. 1. من بين جميع بني — ليوموا
ويكونوا لي — بنيه (ſic & C.) Mſ. بني — لموا لي —
بنوه v. 3. علم روح الحكمة ان ſic & C. Mſ. علم
الحكمة ان يصنعوا ثياب الحكمة ان repetita hæc erro
ſcribæ. v. 4. التي يصنعوها — ومطرة ومبطنة —
ويصنعون — وبنيه Mſ. — الذي يصنعوها — ومطر
ويصنعوا — ولبنيه (ſic & C.) — وثونيه
والاسمانجوان Mſ. (deeſt س) والامانجون ver. 6.
Mſ. فيصنعوا ver. 7. يخيطان Mſ. تخيط v. 8. — الذي
الذي عليها C. التي عليها v. 10. حسب ولادتهم
Mſ. كتاليدهم ſic & C. ver. 11. — واجعلهما يحيط
بهما Mſ. — واصنعها (C. خارط quod verius)
تحيط بها C. حيطة معينة من ذهب تصنعها *circu*
tos ocellatos ex auro facies eos. ver. 12. — بين يدي
سكينة الله Mſ. حجارة -- بين يدي الله ver. 17. —
اربعة Mſ. فيه — اربع ver. 18. ومها البلور) (forſan vo
cunda primæ explicatio eſt, ut in Kamuſio.) Mſ.
rectiùs cum م. C. ومها ſed ſine البلور v. 19. وسيج
Mſ. رجع وسيج malè tranſpoſitis literis. C. وسيج
ver. 20. ويشف ſic & C. Mſ. ويسب ver. 21. الاثني
للاثني v. 22. سلسلة Mſ. سلاسل v. 24. — اللتان
في Mſ. الصفيرتين — التي في ver. 25. — الاخرين —
فتصيران علي Mſ. — الاخرتين — فتصير على
ver. 26. حلقتين واجعلهما ſic & C. Mſ. من
ذهب واجعلها v. 28. وتحبكون — الي حلقة Mſ. —
الي حلق ſic & C. v. 29. على الصدرة Mſ. صدره
ſuper pectus ſuum. C. على قلبه *ſuper cor ſuum.*
وتجعل في البدنة المهياة — وتكون Mſ. فيها —
فتكون C. وتجعل على البدنة ibid. بين يدي
سكينة الله Mſ. علي صدره بين يدي الله C.
بين يدي الله ver. 31. الصدرة صنعة حايك ſic
Mſ. الصدرة omiſsis cæteris, ut in Hebr. v. 32.
في وسطه — يصير له Mſ. من وسطه — تصير له
C. ويك في الذي راسه من وسطه ver. 33. ذهب
فيما بينها دايرة ſcribæ errore—deeſt in Mſ. C.
من ذهب في ما بينما مستديرا ver. 34. — ذهب —
عما يدور Mſ. من ذهب — من ذهب — مستديرا ſic

ver.35. اذا خدم — الي القدس بين يدي سكينة الله
Mſ. اذ يخدم — القدس — بين يدي الله ſic & C.
ver.36. قدسا لله ſic & C. Mſ. قدش ليوي Hebraica
ſc. retinens. ver.37. بخيط — دون Mſ. بسلك من — دو
malè omiſſa litera ن. v.38. ويكون — ذنوب — تقدسها
اعطياتهم Mſ. وتكون --عن ذنوب—يقدسها عطاياهم v.39.
الجبة — رقام Mſ. التونية— ſic & C. راقم C. رقم ver.40.
جببا Mſ. تونيات C. توانيه v.42. سراويلات — من ابدانهم
ſic & C. Mſ. سراويل — من بدنهم ver. 43. وتكون Mſ.
فتكون C. وتك ut ſæpe alibi omiſſo ن

Cap. XXIX. ver. 1. ويوموا لي خذ فتيا من— Mſ.
وياموا لي خذ رتا من— ſic & C. v. 2. وخبزا— جرادق—
ممسوحا— تصنعها Mſ. وخبز— وجرادق— ممسوحا—
تصنعها v.3. واجعل ذلك— وقدمه —الفتي Mſ. واجعلها—
وقدمها —الر v. 4 واغسلهما Mſ. وغسلهم v. 5. المبطنة
Mſ. التونية v. 6. دون Mſ. علي v.7. وامسكه Mſ. وامسكه
به v. 8. بنيه— جببا Mſ بنوه— تونيات v.11. عند خبا
Mſ. عند باب خبا C. بباب خبا v. 12. دمه شيبا— علي
شرفات الاثني Mſ. دمه— على اركان v. 13. وخذ منه— للجوف
Mſ. وخذ— الجوف v. 14. وخثه pro وفرثه Mſ. وفرثه ſic
& C. rectè. v. 16. ما ترشه Mſ. ورشه v 18. وقدره علي—
قربان لله ſic & C. مقبول قربان لله Mſ. وقتر جميعه علي —لله
v.20. ما تجعله— وعلي شحمات وعلي— اباهم ايديهم الايامن
وعلي اباهم ارجلهم الايامن Errore ſcribæ, deeſt in Mſ.
v.21. وخذ— وثيابه— وثيابهم معه Mſ. ثم خذ—وعلي
ثياب بنيه معه (C. وثياب بنيه معه) ثيابه— وعلي v. 22.
اليمي Mſ. اليمن v.23. ورغيفا Mſ. وغريفا malè tranſpoſitis
literis. C. الايمن v. 24. وعلي اكف Mſ. وكفي
v.25. وخذه Mſ. ثم خذه v. 27. رفعت Mſ. رفع *qui elevatus eſt.*
ver. 28. فيصير— رفيعتان— رفعا— رفيعة Mſ.
فيصيران— رفيعا— رفيعا— رفيعتهم ver. 30. الامام—
ويخدم ſic & C. Mſ. الامم— ليخدم C. ان يخدم v. 31.
وكبش الكمال تاخذ وتنضج في مكان مقدس ſic & C.
interpoſito لحمه viz. وتنضج لحمه Mſ. ثم خذ كبش
الكمال واطبخ لحمه في موضع مقدس v. 32. لحم الكبش
والخبز ſic & C. Mſ. لحمه مع الخبز ver.33. In Exempl.
impreſſ. dividitur hic verſus, & deeſt verſus 34.
quem ſic exprimit Mſ. v.33. واكلونها لما استغفر
لهون بها ليكمل ولتقديسهم C. وياكلون ذلك الذي
استغفر عنهم لاكمال واجبهم ibid. وغريب لا ياكل شيا
منها لانها مقدسة C. واي اجنبي لا ياكل منه اذ هو
قدس v.34. Mſ. وان بقي شي من لحم الكمال ومن الخبز
الغداة فاحرقه بالنار ولا يوكل انه مقدس الي *Quod ſi
remanſerit quid de carne completionis & de pane uſque mane,
comburas illud igne: & non comedetur quoniam ſanctum eſt.*
C. وان تبقا من لحم الكمال— وتحرق الفاصل لا
يوكل اذ هو قدس *Combures quod reliquum eſt, non
comedetur cum ſit ſanctum.* v.35. كذا حسب ما امرتك به
Mſ. كذي كجميع ما امرتك v.36. alias) وتصنع رتا
فتيا ſubſtituit. ver. 1.) للذكاة في كل— فتذكي
Mſ. ورت للذكوة تصنعه كل—فتذكيه v.37. ويصير—
كل من دنا ſic & C. Mſ. فيصير— كل دان v. 38. حملان
ابنا Mſ. حملين ابني ver. 39. بالغداه— المغيبين Mſ.
بالغدا الغروبين ver.41. المغيبين Mſ. الغروبين ſic & C.
v.42. دايما—احضرك اليه Mſ. دايمة—احضرك v.43. واناشد
&c. ثم بني اسراييل ويتقدس بكرمي واقدس به Mſ.
فاذا حضرت ثم لبني اسرايل تقدس البيت بنوري
وقدست به C. واحضر هناك لبني اسراييل واتقدس
بوقاري *Et cum convenero ibi filios Iſraelis ſanctificabitur
domus ſplendoris mei.* C. *Conveniam ibi, &c. gloria mea.*
v. 44. وقدس Mſ. وقدست v.46. انني من ارض— ربكم
ſic & C. Mſ. اني— من بلد— ربهم deeſt in C.

Cap. XXX. ver. 1. السنط تصنعه Mſ. السنط v. 2.
وشرفاته at ver. 10. اركانه Mſ. واركانه ver. 3. —وسرفاته
Mſ. —واركانه ver. 4. وحلقتين من ذهب— في جهتيه
كذلك Mſ. وحلقتا ذهب— تكون في جهتيه كذاك
ver. 6. الحجلة التي على الشهادة بالموضع Mſ. السجف
الذي على صندوق الشهادة Repone ex C. بين يدي
الغشا الذي على الشهادة الذي احضرك هناك *Coram
operculo quod ſuper teſtimonium ubi te conveniam.* ver. 7.
الاصماغ Mſ. الصموغ ver. 8. اسرج بين المغيبين—
بخورا Mſ. السرج بين الغروبين— بخورا دايما deeſt etiam
in C. ver. 10. مرة في السنة من دم ذكاة يوم الغفران

مرة في السنة يستغفر — عنده من خواص الاقداس هو لله
مرة واحدة في السنة (C. &c.) مرة في السنة يستغفر — Mſ.
عنده (C. عنه) وهو (in C.deeſt هو) من ut in impreſsis.)
Mſ. اذا احصلت — اذا احصيتهم v.12. خواص الاقداس لله
v.13. اذا رفعت — (C. اذا حضرت) اذا احصيتهم ſic & C.
وهو v. 14. يعطي — نصفه Mſ. يعطون — نصف المثقال
رفيعة Mſ. رفيعة لله v. 15. من ابن وهو Mſ. ابن — فهو
وخذ Mſ. وخذوا فضة التكفير — واصرفها v. 16. الله
تكليما Mſ. قايلا ſic & C. v. 17. فضة الغفران — واصرفه
— وبنيه Mſ. — وبنوه ver. 19. ومقعده Mſ. ومقعد v.18.
يغتسلوا — يهلكوا Mſ. يغتسلون — يهلكون في v. 20.
وكلم v. 22. فلا يهلكوا Mſ. ولا يهلكون v. 21. وفي
فخذ لك من — العود v. 23. ثم كلم — تكليما Mſ. قايلا
ومن Mſ. القسط — قسط ver. 24. فخذ من — عود Mſ.
دهنا لمسح — v.25. القصط — (at rectius cum س) القسط
وقدس جميعها v. 29. دهن مسح — بذاك Mſ. كذاك
وقدسهم ويكونوا — بهم يتقدس Mſ. تكن — بها تقدس
وهرون وبنوه Mſ. وتمسح هرون وبنيه v. 30. يقدس C.
لا يدهن به بدن انسان v.32. تمسحهم C. امسحهم
ولا تصنعوا مثله على هيته وكما هو قدس كذاك
على بدن انسان لا يدهن Mſ. فليكن قدسا لكم
وبهياته (لا يدهن منه C. &c.) لا تصنعوا مثله وكما
تعطر بمثله — v.33. هو قدس كذاك قدسا يكون لكم
malè عطر مثله — على انجي ſic & C. Mſ. على اجنبي
ثم قال الله Mſ. وقال transpoſitis literis. ver. 34. &c.
لموسي خذ صموغا منها اصطراك واظفار وميعه وصموغ
وقال الله لموسي خذ لك C. مع لبان ذكي اجرا متساويه
اصماغ مصطكي ولادن ولبنا الصومغ ولبان ذكي
وتصنعها بخور عطر — ver. 35. جوز بجوز يكون
واصنعها Mſ. مطرا (C. مطريا) طاهرا ſic & C.
وتسحق منها نعما v.36. بوضرا (بخورا pro) معطرا — مطهرا
Mſ. وتجعل منها حذا — حيث — قدس تكون
واسحق منه دقيقا واجعل منه بين يدي — الذي —
وتسحق منها دقيق وتجعل C. هناك ومن خواص — يكون
منها حذا — حيث احضرك ثم خواص الاقداس يك لكم
لا تصنعوا بخورا علي هيته لكم قدسا يكون لله ver. 37.

بيانها لا تصنعوا مثله قدسا يكون لك كما هو لله Mſ.
Ad modum ejus non facietis inſtar ipſius, ſanctum erit vobi
بيانها لا تصنعوا لكم قدس تك لكم *ſicut eſt Deo.* C.
صنع Mſ. يصنع *ſanctum erit vobis.* ver. 38.

ver. 3. قد شرفت Mſ. تشريفي CAP. XXXI. ver. 2.
بالمهن Mſ. وحذق v.4. من عند الله Mſ. عندي
— ver. 6. — ونجر Mſ. ونجاره leg. — ونجارة ver. 5.
قد — فيصنعوا — امرتك Mſ. فيصنعون — امرتك
صندوق للشهادة Mſ. وصندوق الشهادة ver. 7. به
جميع ما Mſ. حسب ما امرتك به يصنعونها v. 11.
ينقطع ذلك الانسان من قومه v. 14. امرتك يصنعوها
ان — ستة — v. 15. ينقطع من قومه & C. Mſ.
ان (C. وذاك بان — ſic & C. Mſ. اليوم السابع — وهي
ſic & في يوم — يقتل ibid. ست — السابع — هي —
ليحفظ — واجبتها v. 16. في اليوم — يقتل قتلا Mſ.
— الي الدهر اذ في ſic & C. v.17. وكذاك يحفظ — بها
— (بيني pro) الدهر (C. للدهر) لان في Mſ. ستة
بين من جوهر مكتوبين بفعل الله v. 18. ست
جوهر (C. لوحان الجوهر) مكتوبان بقدره Mſ.
الله ſic & C.

Mſ. عن النزول — ايدينا CAP. XXXII. ver. 1.
شنوف ver. 3. اشناف Mſ. شنوف ver. 2. ينزل — يدينا
ſic & فسجدوا له وقالوا — تسل — ارض ver. 4. اشناف
— حج Mſ. وادي — حجا v.5. وقالوا — ال — بلد Mſ.
Mſ. فقربوا صعايد وذبحوا سلايم — يلعبوا ver. 6.
اصواعدا وذبحوا C. ليلعبوا صواعدا وقربوا ذبايح سلامة
Mſ. فانزل فقد فسد شعبك الذي ver. 7. سلامة
بسلوكه — لها — v.8. فان قد افسد قومك الذي
— ver. 10. وزالوا — به — لهم — يا ال Mſ. يا نسل
ver اشتد — فافنيتهم وصنعت Mſ. فافنيهم واصنع
— اخرجهم من v. 12. من بلد مصر Mſ. من مصر
بشر اخرجهم C. ولا — اخرجهم بشر Mſ. هاهنا بشر
كواكب — قلت فيه اني اعطيه لنسلكم ويجوزونه
— (errore ſcribæ.) قلت اعطيه ſic & C. Mſ.
من خلقه — v.16. ان Mſ. انه v.14. لبنيكم ويجوزوه
ſic هما صنعة — على الالواح ſic & C. Mſ. عليهما

لعسكر — تحت الجبل ver. 19. صوت Mſ. صوتا ver. 18.
العسر — (malè, omiſſa litera ك) دون الجبل Mſ. ſic & C.
Mſ. دق مثل التراب وذراه — وسقي بني اسرايل ver. 20.
f. per- دق وذراه — وسقي منه (ſic & C.) بني اسرايل الاحد
ايدينا — ver.23. انهم اشرار Mſ. وانهم اشرا ver.22. miſſu.
وقف — ver. 26. يدينا — الرجل موسي Mſ. المرُ موسي
كذا — في المعسكر ver.27. ووقف — العسكر Mſ. المعسكر
وليقتل كل رجل منكم من عبد العجل وان كان اخاه
ſic & C. كذي — في العسكر ويقتل كل رجل Mſ.
اليوم ver. 28. اخيه C. *etiam vel fratrem ſuum.* حتي اخاه
كل رجل ver. 29. ſic & C. اليوم شبيه بثلثة Mſ. ثلاثة
انتم اخطاتم — ver. 30. كل رجل حتي Mſ. يبطش حتي
انكم قد Mſ. الي مكان خطابي لله لعلي (ſic & C.)
ſic & C. والا فامحني ver. 32. اخطاتم — الي الله لعل
Mſ. الذي اخطا ver.33. والان (ن redundante) فامحاني
والان امض فسر بالقوم — اخبرتك به ver. 34. من اخطا
والان سير القوم — قلته Mſ. يسير امامك — بذنبهم
ver. 35. لك — يسير بين يديك — بخطاهم (بخطيتهم C. بين
Mſ. فصدم الله جماعة من القوم من اجل ما عبدوا
ſic & C. فصدم الله من القوم علي ما اصطنعوا

ثم Mſ. ثم كلم الله موسي وقال له Cap. XXXIII. v. 1. Mſ.
ابعث — ملاك Mſ. وابعث — ملكا ver. 2. قال الله لموسي
اللبن والعسل — Mſ. لبنا وعسلا — اقوام — ليلا ver. 3. ſic &
فلما — السوا Mſ. ولما — الردي حزنوا ver.4. قوم — كيلا
ثم قال — اصعدت Mſ. ſic & C. قال — اصعد v.5. تحزنوا
العسكر — Mſ. المعسكر — وكان كل طالب ما عند الله ver.7.
امري منهم علي — ver. 8. فكان كل من طلب الله Mſ.
امر علي — ويلتفتون — Mſ. وينظرون — او يدخل العم
deſunt hic in C. aliqua. غمام Mſ. الغمام ver. 9. دخول
Mſ. جميع القوم — اجمعون فسجد كل امريء ver. 10.
v. 11. كل رجل C. القوم — اجمعين فسجدوا كل امري
ولم — فقد ver.12. ſic & C. شفاها كلا Mſ. بغير واسطة كلا
فعرفني طرق مرضاتك حتي — v.13. وانت فلم — قد Mſ.
عرفني سيرك (malè صيرك C.) حتي — Mſ. حطا حزبك هذا
ſic فلا ver. 15. يعرف Mſ. اقرك ver. 14. حطاا — هذه الامة
يعرف اني وجدت حطا — الا — الذين ver.16. لا Mſ. & C.

الّا malè pro يعرف الان اني قد وجدت حطاا — الي — Mſ.
Mſ. هذا الذي — افعله لك — وجدت ver.17. الذي
ايضا هذا C. هذا الامر الذي — اصنعه — قد وجدت
ارني v.18. الكلام الذي قلت اصنعه ايضا لانك وجدت
جميع — ver.19. اوريني الان وقارك C. at ſic & Mſ. نورك
بجميع — واروف ما اروف — ما Mſ. واراف من اراف — من
اوايل Mſ. وجه ملكي ver. 20. واروف علي من اروف C.
امر — ver. 22. اول نوري C. *anteriora ſplendoris mei.* نوري
وظللتك بسكاني حتي تجوز هادية *tranſeas pacate.* forſan
مر — وظللت Mſ. *tranſeat quod præcedit ipſius.* يجوز هاديه
بسكابي عليك حتي يجوز اوله *tranſeat primum ejus.* ſic &
سكاني — (سكابي C.) ملكي ووجها لا ينظر ver.23. C.
Mſ. سكابي — نوري واوايله لا تري ſic & C.

Cap. XXXIV. ver. 1. — واكتب — انحت لوحي
ver. 2. انحت لك لوحا — اكتب — الذي Mſ. اللذين
(جبل male: ſcrib.) مهيا — الي سبل Mſ. معدا — الي جبل
ولا يصعد انسان — يرفي (leg. يُرَ في) شي — حتي v. 3.
وانسان (ورجل C.) لا يصعد Mſ. ان الغنم — لا ترعي فيما
معك — يري انسان في شي حتي الغنم — لا يرعوا مما
عند v.4. *Non paſcent e regione ipſius.* لا يرعون مقابله C.
ملك الله — ووقف v.5. بالغداة فصعد Mſ. الغداة وصعد
Mſ. ملك — الله القادر — الفضال v. 6. الله — واوقف Mſ.
v.7. ولما مرّ الله بنوره C. نور — الله الله الطايق — الفظل
للالوف — Mſ. للالوف — البنين — والروابع المذنبين
Mſ. ملكك — ذنوبنا v.9. البنين وبني البنين — والروابع
اعهد — مثله — بين — الذين v. 10. نورك — ذنبنا
عاهد — مثلها — في Mſ. وان الذي اصنعه معك. تخيف
ما بين — الذي انه تخيف (تُخوِّف C.) الذي انا صانعه
v. 12. من بين يديك Mſ. بين يديك v. 11. معك
واحذر ان تعاهد — بينك Mſ. فاحذر ان تعهد — بينكم
بل تنقص مذابحهم (ſic & C.) ودككهم v. 13. ſic & C.
بل مذابحهم تنقضوا Mſ. فكسروا وقطعوا سواريهم
v. 14. ودكاكهم (دكاكينهم C.) تكسروا سواريهم تجدعوا
v. 15. ولا تسجود لمعبودات Mſ. ſic & C. ولا تسجد لمعبود
فيطغون Mſ. فيطغوا في اتباع — ويدعوك — من ذبايحهم
v. 16. في تبع — (فيتبع C.) ويدعون بك — من ذبحه

من بناته Mſ. ببناته فتطعني— في اتباع— وتطغين
حسب ما ſic & C. ver. 18. فتطعا— في تبع— وتطعي
Mſ. واول ما يولد فهو لي مما— من جميع v. 19. كا Mſ.
وكل اول بطن هو (فهو C.) لي ما— وجميع (جميع C.)
الحمار— بين يدي Mſ. الحمير— مقدس فارغين v.20.
اخدم— (ſic & C.) حتي تسبت ſic & C. ver. 21. فارغا
تخدم— حتي في وقت الحرث Mſ. في وقت الحرث والحصاد
تسبت C. والحصاد اسبت (ثامن male hic in C. irrepſit)
احد ارضك— ثلاث v. 24. بكور Mſ. بواكير v. 22.
ſic & C. احد شيا من ارضك— ثلث مرار Mſ. مرات
ولا تذبح فصحي على خمير ولا تبت شحومه الي الغداة v.25.
ولا تذبح على خمير ذبحي ولا يبيت الي Mſ. ſic & C.
لا تذبح فسحي على خمير ولا C. الغداة ذبح حج الفسح
بواكير— فات— ولا v. 26. تبيت شحومه الي الغداة
بكور— تات— (تاتي C.) ولا Mſ. تنضج الجدي بلبن امه
vid. ſupra c.23.19. ver.27. مع لبن C. تاكل لحما بلبن
واقام ثم مناجيا لله v. 28. بسببها C. بسببه Mſ. من اجله
من طور سينين— ſic & C. v. 29. فاقام ثم عند الله Mſ.
من Mſ. في يديه— (ſic & C.) ان وجهه قد بص حين
جبل سيني— (omiſſo Sinai. من الجبل C.) في يده—
male. ان قد بص وجهه C. انه قد بص نور وجهه حين
فاذا قد بص Mſ. ان وجهه قد بص فخافوا ver. 30.
ثم دعي موسي بهم ver. 31. وجهه فخافوا (malè —بص C.)
في طور ver. 32. حتي دعي (ثم دعي C.) بهم موسي Mſ.
Mſ. البرقع على وجهه v. 33. في جبل سيني Mſ. سينين
الي C. الي خرجه Mſ. الي ان يخرج v. 34. على وجهه برقعا
جميعهم وجهه انه قد بص ثم Mſ. جميعهم انه-- v. 35. خروجه
جميعهم وجهه قد بص حذر C.

CAP. XXXV. ver. 2. واليوم Mſ. وفي اليوم ver. 4.
ابتدوا— من الذهب والفضة v. 5. اسرايل قايلا Mſ. اسرايل
اتوا— (*accipite* خذوا C.) ذهبا وفضة ونحاسا Mſ. والنحاس
وعشر ومرعز Mſ. وعشر مسرور ver. 6. ذهب — ونحاس C.
وطيب— ver. 8. ادما ſic & C. Mſ. اديم ſic & C. ver. 7.
واطياب— (واطيبة C.) وبخور الصموغ Mſ. ولبخور الاصماغ
Mſ. الحجلة ver. 12. وسطاطه Mſ. وسطاياه v. 11. ſic & C.
ver. 15. الموجه leg. الموحة ver. 13. لالسجف C. والسجف

لامام ſic & C. Mſ. الامام ver. 19. الصموغ Mſ. الاصماغ
ري عما ver. 21. ثم خرجت ſic & C. Mſ. ثم خرج ver. 20.
كيا— v. 22. رجل بما راي C. امر بما راي Mſ. راي فيه
كيا— منهم Mſ. اتي باشيا حتي اتي بدستنيق وتركية
حتي (سخت نفسه منهم اتي حتي بدستينق C.)
عزي— تيوس— ſic & C. v. 23. بدستينق وحقاب
v. 24.— ومرعز— كباش (deeſt in C.) اتي به Mſ. اتوابه
اتت— وصبغ القرمز ver. 25. اتوا— السنط Mſ. سنط
المرعزي ſic & C. ver. 26. اتين مغزولا — والصبغ قرمز
يد— سخاء v. 29. غزلوا (غزلنا C.) المرعز Mſ. غزلته
ſic & C. شرف Mſ. نوه ſic & C. v. 30. ببيد— تبرعا Mſ.
نق Mſ. وحذقا ver. 32. من عند الله Mſ. من عنده
عمل— ver. 35. وللتعليم Mſ. والعلم بالتعليم ver. 34.
عمل— Mſ. وصبغ القرمز والعشر وصنعة الحايك
ſic & C. والصبغ قرمز والعشر وحايك

Caput hoc 36tum ob maximam diſcrepantiam
buit hic totum ex MSS. deſcribere. ver. 1. صنعا
بر (بصلال واهلياب وكل رجل حكيم القلب الذي C.)
كلما من جعل الله فيهم حكمة وفهم ان يعرفوا ويعملوا
وي ver. 2. جميع صنعة عمل القدس مما امر به الله *
وساير الحكما الذين جعل الله الحكمة في قلوبهم كل
صوا v. 3. من راي رايه ان يتقدم الي الصناعة ليعملها *
بين يدي موسي جميع الرفيعة التي جاوا بها بني
ل اصناعة عمل القدس لتعمل منها وعاد القوم ياتونه
ا (حتي اتا C.) v. 4. تبرعا (ببراعة C.) في كل غداة *
ع الحكما الصانعين جميع صنعة القدس كل امر من
لموسي هوذا القوم مكثرون ان ver. 5. في صنعته *
افضل كفاية عمل الصنعة التي امر الله ان تعمل *
موسي ونودي بصوت في العسكر يقولوا (يقول C) v. 6.
جل وامراة لا يات بشي بعد هذا من رفيعة القدس
ما اتي به ver. 7. فانقطع القوم من المجي بشي *
ساعة كانت C.) كفاية لجميع الصناعة ان تعمل
ع كل ver. 8. منه وفضلا (كفاية لجميع الصنعة *
كيم من الصناع نفس المسكن عشرة اشقاق من
كل شقة ثمانية وعشرون ver. 9. * ut in P., عشر &c.
وعرضها اربع اذرع مساحة واحدة لجميع الشقاق *

وخيط خمسة شقاق واحدة مع اخري وخمسة ver. 10.
وصنع عري من اسمانجون في ver. 11. واحدة مع اخري *
طشيه الشقة الواحدة في الطرف المولف وكذاك صنع في
خمسين عروة ver. 12. طرف الحاشيه الطرفي المولفه الثانيه *
صنعها في الشقة الواحدة وخمسين عروة صنعها في طرف
الشقة المولفة الثانية والعري متقابلة واحدة بازا الاخري *
وصنع خمسين شظه من ذهب وولّف الشقاق واحدة ver. 13.
وصنع ver. 14. الي الاخري بالشظظ فصار المسكن واحد *
شقاقا من مرعز خبا علي المسكن احدي عشر شقاقا
طول كل شقة ثلثون ذراعا وعرضها اربع ver. 15. صنعها *
وخيط ver. 16. اذرع مساحة واحدة لاخري عشر شقة *
v. 17. الخمسة الشقاق على حدة والست اشقاق علي حدة *
وصنع خمسين عروة في حاشية الشقة الواحدة الطرفي
المولفة وايضا خمسين صنعها في طرفي (طرف C.) الشقة
وصنع خمسين شظاظا من نحاس يولف v. 18. المولفة الثانية
وصنع غطا للخبا من جلود v. 19. الخبا فيصير واحد
وصنع v. 20. كباش ادم وغطا من جلود درش فوقه
عشرة ver. 21. التخاتج للمسكن من خشب سنط قايمة
ولها v. 22. اذرع طول كل تختجة وذراع ونصف عرضها
صيرين ملسنان احدهما بازا الاخر كذاك صنع بجميع
فصنع التخاتج للمسكن عشرين ver. 23. تخاتج المسكن *
واربعين قاعدة من v. 24. تختجة من جهة مهب الجنوب *
فضة صنعها تحت العشرين تختجة قاعدتان تحت كل
وقاعدتان تحت كل تختجة (Repone è C. تختجة لصيريها
وبجانب المسكن الثاني من جهة مهب v. 25. (لصيريها
واربعين قاعدة من v. 26. الشمال صنع عشرين تختجة *
ولموخر المسكن في v. 27. فطة قاعدتان تحت كل تختجة *
وتختجتان صنعهما في ركني v. 28. الغرب صنع ستة تخاتج *
فصارت معتدلة من اسفل v. 29. المسكن في الزاويتين *
وجميعا صارت معتدلة من فوق بحلقة واحدة كذلك *
فصارت ثمانية تخاتج v. 30. صنع لزاويتين كلتيهما *
وقواعدها من فضة ستة عشر قاعدة قاعدتان تحت كل
وصنع امهاجا من خشب السنط خمسة ver. 31. تختجة *
وخمسة امهاج لتخاتج v. 32. لتخاتج جانب المسكن الواحد *
جانب المسكن الثاني وخمسة امهاج لتخاتج جانب المسكن *
وصنع المهج الاوسط منها نافذ v. 33. في موخره غربا *

وغشا v. 34. في جوف التخاتج من الطرف الي الطرف *
التخاتج بذهب وصنعها (وصنع C.) حلقها من ذهب
وصنع v. 35. مكانا للامهاج وغشا الامهاج ايضا بذهب *
السجن (leg. السجف & ſic C.) من اسمانجون وارجوان
وصبغ قرمز وعشر مشزور صنعة حادق صنعه
وصنع v. 36. (صنعة حادق صورة كروبين C.) صورا *
له اربع عمد من سنط وغشاها بذهب وزرافيدها من
ver. 36. ذهب وصاغ لها اربع قواعد من فضة *
وصنع سترا الباب الخبا من اسمانجون وارجوان وصبغ
وعمده ver. 37. قرمز وعشر مشزور صنعة راقم *
خمسة وزرافيدها وغشا روسها وطلاها ذهبا وقواعدها
خمسة من نحاس

Cap. XXXVII. ver. 1. وصنع بصلال الصندوق
من خشب السنط ذراعين ونصف طوله وذراع ونصف
وغشاه بذهب ver. 2. عرضه وذراع ونصف سمكه *
خالص من داخل ومن خارج وصنع له زيجا من
وصاغ له اربع حلق من ذهب ver. 3. ذهب مستديرا *
وجعلها في اربع جهاته حلقتين في جانبه الواحد وحلقتين
وصنع دهوقا من خشب السنط ver. 4. في جانبه الثاني *
وادخل الدهوق في الحلق على ver. 5. وغشاها بذهب *
وصنع غشا من ver. 6. جانبي الصندوق ليحمل بهما *
ذهب خالص ذراعين ونصف طوله وذراع ونصف
وصنع كروبين من ذهب مصمتين ver. 7. عرضه *
احدهما من جانبه ver. 8. صنعهما من طرفي الغشا *
الايمن والاخر من الجانب الايسر من الغشا صنعهما عند
طرفيه * In Conſtantin Edit. ita haberur]
ان واحد من هذا الطرف وكروب واحد من هذا الطرف
وكانوا C.) فكانا ver. 9. من الغشا صنعهما عند طرفيه *]
باسطين اجنحتهما الي فوق مظللين (الكروبين باسطي
بها علي الغشا ووجوههما الواحد الي الاخر والي
وصنع المايدة من ver. 10. الغشا كانت وجوههما *
خشب السنط ذراعان طولها وذراع عرضها وذراع ونصف
وغشاها بذهب خالص وصنع لها زيجا من v. 11. سمكها *
وصنع لها حافة مقدار قبضة ver. 12. ذهب مستديرا *
ver. 13. مستديرا وصنع زيجا من ذهب لحافتها مستديرا *
وصاغ لها اربع حلق من ذهب وجعل الاربع حلق

املم ver.14. في الاربع جهات التي بازا اربع ارجلها *
الحافة كانت الحلق مكانا للدهوق لتحمل بها المايدة ***
وصنع الانية التي عليها القصاع الدروج والملاعق v.16.
ver. 17. والمداهن التي تغطا بها من ذهب خالص *
وصنع المنارة من ذهب خلاص مصمتة صنعها ارجلها
وقصبها وجاماتها وتفافيحها وسواسنها منها كانت *
وست قصبات خارجات من جانبيها ثلثة ver. 18.
قصبات من جانبها الايمن وثلثة قصبات من جانبها
ثلاث جامات ملوزات في كل قصبة وتفاحة v. 19. الايسر *
وسوسنة كذاك صنع للست القصبات الخارجات منها *
للست v. 21. (Par وتفاحها) وفي نفس — وتفافيحها * v.20.
تفافيحها — ver. 22. قصبات (منها للست القصبات Par.) *
وصنع لها سبعة v. 23. كانت — (تفاحها — كن Par.) *
Mſ. عملها وكل ver. 24. وصنع سرجها سبعة Par. * سرج —
وجعل Par.) طوله (وعمل — Par.) وصنع v.25. صنعها وجميع *
واركانه منه C. & Mſ. (ذراعان Mſ.) ذراعين (طوله —
بذهب خالص سطحه وحيطانه ver.26. شرفه منه Par. *
v.27. مستديرا واركانه وصنع له زيحا من ذهب مستديرا *
وحلقتين من ذهب صنعها له تحت زيحة في جهتيه كذاك
(بالذهب Par. بذهب (وعمل -- Par.) وصنع * v.28. على &c. *
وصنع دهن المسح مقدسا وبخور الصموغ مطهرا ver.29.
صنعة عطار *

Cap. XXXVIII. ver.1. وصنع مذبح الصعيدة من
خشب السنط طوله خمسة ادرع وعرضه خمسة ادرع مربعا
وعمل Par.) وصنع اركانه في ver.2. وسمكه ثلثة ادرع *
وصنع جميع انيته v.3. شرفه Par. اركانه (شرفه على — *
الصنان والمغارف والكرانب والمناشل والمجامر جميع ذلك
وصنع له للمذبح سردا على صنعة شبكة C. v.4. من نحاس *
وصنع Mſ. v.5. من نحاس دون شرجبه من اسفل الي نصفه
اربعة حلق — (السرد Par.) وصاغ اربع حلقات — لسرد *
فادخلها في الحلق علي ver.7. (وعمل Par.) وصنع * ver.6.
مرايا ver. 8. جانبي المذبح ليحمل بها الواح بجوفه صنعها *
وصنع ver.9. مراي — المضرب Par. النسا — لمحضر *
صرادق المسكن من جهت مهب الجنوب قلوع الصرادق
واعمدتها — الاعمدة ver.10. من عشر مشزور ماية ذراع *
ومن جهة Mſ. v. 11. وعمدها — العمد وطلاها Mſ. وطلاوها
الشمال ماية ذراع وعمدها عشرون وقواعده عشرون من نحاس
اعمدتها — الاعمدة ver. 12. ورزافين العمد وطلاها فضة *
عمدها — العمد وطلاها فضة Mſ. وطلاوها من الفضة
شهت (leg. جهة) الشرق خمسون Mſ. ver. 13.
قلوع طولها خمسة عشر ادرعا Mſ. ver.14. ذراعا *
هنا وهنا ver. 15. للكم وعمدها ثلث وقواعدها ثلث *
كذاك فيصير عمده Mſ. من باب — قلوع — اعمدتها
طلاها — ver.17. Mſ. ويسرة لباب — قلوع طولها وعمدها
وغشا روسها فضة ايضا كان (leg. كما ut C.) ان *
السرادق مصنوع صنعة — خمس السرادق ver.18.
Mſ. ver.19. الصرادق صنعه — خمسة — الصرادق
وقواعدها اربع من نحاس وزرافينها فضة وغشا روسها
السرادق Mſ. والسرادق بما يدور ver. 20. وطلاها فضة *
الذي Mſ. وحمله الي الليوانية على يد ver. 21. مستديرا
— على حسب — الله ver.22. يحمله الليوانيين بيد
الذي — علي جميع — الله به موسي Mſ. موسي به
— Mſ. وحاذق — في الاسمانجون — وصبغ
— فكانت جملته ver. 24. بالاسمانجون — والصبغ
اما — فكان جملة ذهب — تسعة Mſ. وهو ذهب — تسعا
Mſ. الف ver. 26. حصل من Mſ. حصل منها من
ماصيغ — Mſ. ماية — ان صيغ — الحجلة v.27.
— Mſ. وسبع — متقالا — زرافين ver.28. السجف
Mſ. السرادق بما يدور v.30. المثقال — زرافينها
مستديرا v.31. دايرا Mſ. مستديرا

Cap. XXXIX. ver.1. وصبغ Mſ. الصبغ v.2. —
وصبغ ver.3. وصنع — من الذهب Mſ. من ذهب
Mſ. لها — في طرفيها خيطا ver.4. بان — واصبغ Mſ.
في صنعتها — v.5. خاطوها في طرفه (في طرفيه C.)
كصنعته — كما — الله موسي Mſ. حسب ما — الله به
— v.7. وصنعوا — منقوش Mſ. وعملوا — منقوشا v.6.
— ذكرا Mſ. ذكر بني حسب ما الله به موسي
Mſ. صنعوها مربعة v.9. لبني — كما — الله موسي
ver. 10. صنعها مربعا (وكانت اذا صنعوها C.)
سطور حجارة جوهر — الاول Mſ. حجارة — الاول منها
وسبج C. زجع وسبج Mſ. جزع وسبج ver. 12.
(ويسع C.) في Mſ. ويشف — في نظمها v. 13.

نظامها v.14. نقش اسما الاثني عشر سبطا Mſ. الخاتم
اسم كل واحد على حجر كذاك الاثني عشر سبط v.15. من
الذهب الخالص Mſ. من ذهب خالص v. 16. عيونا من
الذهب Mſ. عينين من ذهب C. عيون الذهب ver. 18.
وعلقوا طرفي الضفيرتين الاخرين في Mſ. وطرفي الضفيرتين
الاخرتين علقوهما في ibid. في مقدمها Mſ. من مقدمها
v. 19. في الحاشية Mſ. في حاشيتها v. 20. وصنعوا ايضا
حلقتي ذهب Mſ. وصنعوا حلقتين من ذهب ver. 21.
اسمانجون ليكون — يزول Mſ. من اسمانجون لتكون—
تزول ver. 26. جلجلا ورمانة Mſ. فصار جلجل ورمانة
جلجل ورمانة ver. 27. وعملوا الجباب Mſ. وصنعوا
التوبيات C. التواني ver. 28. من عشر in fine. Mſ. من
عشر السراويل من عشر مشزور v. 30. وكتبوا عليه
كتابة كنقش الخاتم— قدس لله ſic & C. Mſ. ونقشوا
عليها كتابه الخاتم قدس ليوي Hebraicis ſc. re-
ntis. v. 31. &c. وجعلوا عليه سلك اسمانجون ليجعل
ſic & C. Mſ. وعلقوها بسلك من اسمانجون لتوضع على
العمامة فوق الجبهة كما امر الله موسي v.32.— عمل (ſic & C)
بنو— جميع Mſ. ذلك— بني— كجميع v. 33. شطظه—
وعوارض Mſ. وامهاجه (C. شطظه) —شطاطه ver. 34.
والغطا من جلود التيوس الاديم والغطا من Mſ. والغطا
والجلود الكباش الادم والغطا الجلود الدارس C. الدراش
& alibi. ſed male, ni fallor. ver. 35. وغشايه Mſ.
وغشا v. 36. والحوان— انيته Mſ. والمايده— انيتها v. 38.
ومذبح Mſ. والمذبح ver. 39. ومذبح— وسرد Mſ. والمذبح—
v. 42. &c. على حسب ما Mſ. كجميع ما امر الله
موسي به كذاك صنع بني اسرايل جميع العمل v.43.
ووجد Mſ. فاذا هم
Cap. XL. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. انصب
في اول يوم من الشهر الاول المسكن باب خبا المحضر Mſ.

في الشهر الاول في اليوم الاول منه انصب المسكن
خبا المحضر C. مسكن باب المحضر ver. 3. عليه بالسجف
Mſ. على السجف ver. 5. مذبح Mſ. مذهب male l. مذبح
ver. 6. بين يدي خبا Mſ. بين يدي باب مسكن خبا
deeſt in C. hic verſus. ver. 10 وامسح ايضا ſic & C.
Mſ. وامسح ver. 12. فاغسلهم Mſ. وعسلهم ver. 15. ليدوموا
لي ويكون مسكنهم Mſ. ليداموا لي ويكن مسكنهم ذاك
ver. 16. وعمل Mſ. وصنع ver. 17. وذلك انه — الشهر —
بين انه— في الشهر— (C. فلما كان في الشهر) في Mſ. اليوم
نصبه— عليه— وجعل فيها عوارضه واقام ver. 18. اليوم
نصبه موسي— عليها— ووضع فيها امهاجه Mſ. عمده
السجف Mſ. حلة الستر فستره بها ver. 21. واوقف عمده
المستور فستره عليه ſic & C. ver. 22. من خارج Mſ.
خارج ſic & C. v. 23. عليها صف— يدي سكينة الله Mſ.
يدي سكينة v. 25. ſic & C. عليه صفي— يدي الله
الصموغ Mſ. الصماغ v. 27. ſic & C. يدي الله Mſ. الله
v. 29. صعيدة وهدية (ſic & C.) — علي باب خبا Mſ.
على باب مسكن خبا— الصعيدة (ſic & C.) والهدية
v. 33. حوالي— وعلى— واكمل Mſ. حول— وعلي— (C.
يطق— المحضر لكون الغمام— v. 35. فاكمل (وعلق
يطيق— المحضر ونور الله Mſ. عليه ونور الله مالي—
—ملا Deeſt in C. qui hic omnia confundit legitque,
ita à verſu 34. ثم غطا الغمام خبا المحضر مما سكن
عليه الغمام ونور الله المسكن كان الغمام فاذا ارتفع
&c. المسكن يرحل بني اسرايل ver. 36. يرحل بنو—
Mſ. يرحلوا بني— ver. 37. لم (ſic & C.) وان لم يرتفع
وان لم يرتفع Mſ. يرتفع C. يرحلوا الي يوم ارتفاعه
الله v. 38. الغمام لم يرحلوا القوم الي حين ان يرتفع
الله علي— ونارا Mſ. كان علي— وكانت فيه النار ليلا
تكون فيه ليلا *

Variantes Lectiones in *LEVITICO*.

Cap. I. ver. 1. ودعا الله Mſ. ثم دعي الله ibid. موسي
Mſ. بموسي ibid. فخاطبه Mſ. وخاطبه ver. 2. قايلا Mſ.
وقل ibid. قرب منكم Mſ. منكم قرب ibid.
فليقربه من البقر Mſ. فمن البقر ومن الغنم تقربونه

ver. 3. فليقربه ذكرا صحيح ويقربه Mſ. فذكر صحيح
يقرب وليقدمه ibid. باب المحضر Mſ. باب خبا لمحضر
ibid. مرضيا عند الله Mſ. على ما يرتضي منه بين
يدي الله v. 4. الصعيدة Mſ. abeſt v. 5. يدي سكينة الله

Mſ. يدي الله ibid. ويرسه الامام عند Mſ. ويرشوه علي
ibid. الذي عند باب خبا المحضر مستديرا Mſ. مستديرا
الذي عند باب خبا المحضر ver. 7. ويسعل بنو Mſ.
ويشعلوا بني ver. 8. وينضدوا Mſ. وينضد ibid. الامام
Mſ. الايمه ver. 9. فليغسلها Mſ. يغسلها ibid. صعيدا
قربان مقبول مرضي هو عند الله Mſ. صعيدة قربانا
مقبولا مرضيا لله ver. 10. قربانه هو من الغنم الضان
او المعز صعيدا Mſ. قربانه من الغنم او من المعز صعيدة
ver. 11. شماليا بين يدي سكينة الله Mſ. شمالا بين
يدي الله ibid. المذبح ديرا Mſ. المذبح مستديرا ver.12.
وينضدها مع راءسه وقصبته علي Mſ. وراءسه وقصبته
وينضدها الامام على ver. 13. صعيدة Mſ. هو صعيدة
ibid. مرضي عند الله Mſ. مرضي لله ver.14. فليقربه
ذلك من Mſ. فليقربه من v.15. الامام الي Mſ. الامام على
ibid. ويصفي Mſ. ويمصي ver.16. ويطرحهما في جانب
Mſ. ويطرحها لزق ver. 17. من جناحيه ولا يفرزهما
Mſ. من اجنحته ولا يفرزها ibid. وهو صعيدة Mſ. هو
صعيدة ibid. مرضي عند الله Mſ. مقبول مرضي الله

CAP. II. ver. 1. قرب قربان Mſ. قرب قربانا ibid.
سميدا Mſ. سمدا ibid. عليه دهنا ويجعل عليه Mſ.
عليها دهنا ويجعل عليها ver. 2. ولياءت Mſ. وياتي
ibid. ويقبض منها مل قبضه Mſ. ويقبض هن هناك
قبضه ibid. من سميدها ومن دهنها ومن — فوحها
Mſ. من سمدها ودهنها مع—فيحها ibid. المذبح فهو
مقبول Mſ. المذبح قربانا مقبولا ibid. عند الله Mſ. لله
v.4. فليكن Mſ. فلتكن ibid فطير Mſ. فطيرا
ver. 5. فليكن Mſ. فلتكون ibid. ملتوتة Mſ. ملتوت
ver. 6. يكون Mſ. ما تكون ver. 8. وتقدمها Mſ.
ويقدمها v. 9. فيرفع منها فوحها Mſ. ويرفع منها فيحها
ibid. مرضيا عند الله Mſ. مرضيا لله ver.10. والفاضل
منها لهارون Mſ. والفاضل هنها لهرون ibid. قربان
Mſ. قرابين ver.11. من الخمير Mſ. خميرا ibid. تقربون
منهما Mſ. تقربو منه ver. 12. قربانا اولا تقربونهما Mſ.
قربين اول تقربوها ibid. يصعدا Mſ. تصنعه ver. 13.
قربانا — فاملحها بالملح Mſ. قربان — املحه بملح
ibid. فانه Mſ. انه ver. 14. بواكير Mſ. بكور
ibid. فقريكا مقلوا بالنار جريشا من Mſ. فريك مقلو
نار جريس من ver. 15. هي هدية Mſ. تكون هدية
ver.16. اذكارها Mſ. فيحها

CAP. III. ver.1. يدي سكينة الله Mſ. ي الله
v.3. قربانا — للجوف Mſ. قربان — الجوف v.4.— كليتين
والذي على Mſ. والي كليتين — علي ver. 5.
الامام على المذبح قربانا مقبولا مرضيا عند الله
Mſ. ذلك بني هرون على المذبح على الصعيدة
على الخطب التي علي النار مقبولا مرضيا لله
ver. 6. قربانه — فصحيحا يقربه Mſ. — فليقربه
صحيحا ver. 7. قرب — من الضان فليقدمها
Mſ. فان كان—حملا فليقربه v.8. راسه—عند باب
خبا Mſ. علي راس قربانا — بين يدي خباء
ويقرب منه قربانا Mſ. ويقرب من ذبح اسلامة قربانا
شحمة الالية Mſ. ثربه والالية ibid. الي امام
العصعص والشحم Mſ. العصعص ينزعها والثرب
ibid. عليه Mſ. على الجوف ver. 10. الاحشاء—
الكليتين Mſ. علي الاحشاء— الكلي ver.11.
Mſ. ويقتر ibid. مع الصعيدة التي على الحطب
الذي على النار قربانا Mſ. المذبح قربانا ver. 12.
من الغنم ذبح سلامه لله ذكرا او انثي فصحيحا
وان كان قربانه من المعز فليقربه بين يدي سكينة
* الله Mſ. كان قربانه معزا فليقربه بين يدي الله*
ver.13. ويرش Mſ. ويرشو ver. 14. معطي — وجميع
المغطي — وساير v.15. وعلى — الكليتين Mſ.
الكلي v.16. ويقترها قربانا Mſ. الامام على المذبح
قربانا ibid. مرضيا مقبولا Mſ. مقبولا مرضيا
مساكنكم — تاكلوهما Mſ.— مساكنكم (redun
te ك) تاكلونها

CAP. IV. ver. 2. سهوا في شي من ما نهي الله
عن فعله فعمل Mſ. يسهو بشي من فرايض الله
التي لا تعمل v. 3. من اجل خطيته — ذكاة لله
ان — علي خطيته — لله ذكوة ver.4. يدي سكينة
الله — هناك Mſ. بين يدي الله — بين يدي الله
شيا من Mſ. من v.6. مرات بين يدي سكينة الله
بين يدي الله ver.7. — الاصماغ — المذبح

ثم يضع --Mſ. الذي للصعيدة الذي علي باب خبا المحضر
الصموغ — مذبح الصعيدة الذي عند باب خبا المحضر
الذكاة — وهو الثرب — للجوف — الذي على الجوف v.8.
الذكوة — الثرب — على الجوف — المعطي الجوف Mſ.
والكليتين — Mſ. والكليتان — وعلى — الكليتين ver.9.
وفخذه ver.11. ثور ذبح Mſ. ذبح ثور v.10. على — الكلي
يخرج — جميعه — المعسكر — بالنار — الرماد v.12. وفرثه Mſ.
ويخرج — جميع ذلك — العسكر — بالنار كذاك — النار Mſ.
فان اخطا جميع ال اسرايل وغبي امر عن عيون Mſ. v.13.
الجوق فعملوا واحدة من فرايض الله التي لا تعملوا فاثموا
اخطوا بها — للذكوة Mſ. اخطوها — للذكاة ياتون ver.14.
يدي قدس الله — الثور بين يدي سكينة الله ver.15. ياتوا
Mſ. شيا الي ver.16. يدي الله — الرب بين يدي الله Mſ.
سبع مرار Mſ. سبع دفعات بين يدي سكينة الله v.17. الي
ويصب منه — بين يدي سكينة الله v.18. بين يدي
ومنه Mſ. الذي في خبا المحضر وباقيه يصبع عند
ver. 20. يضع — بين يدي الله في باقيه يصبه عند
كذاك — عنهم الامام ويغفر Mſ. وكذلك عنهم فيغفر
redundante l v.22. خارج — هوا Mſ. الي خارج — هو ver.21.
ver.23. ان — من فرايض الله ربه Mſ. وان — من محارم
ذكه — يدي v.24. اخطا — عتود Mſ. اخطاها — عتود
v.25. يذبح — يدي الله — ذكوة Mſ. سكينة الله — ذكاة
شيا باسبعه ويجعله — وسايره يصبه عند مذبح الصعيدة
باصبعه ويجعل — وساير دمه يصبه عند اساسه Mſ.
انسان من — v.27. ذبيح — ويغفر Mſ. ذبح — فيغفر v.26.
انسان واحد من — Mſ. وعمل — محارم — لا يجوز ان تعمل
بخطيه — اخطاه — ver.28. فعمل — فرايض لا تعمل
بخطاه — Mſ. انثي — من اجل خطيه الذي اخطا
اخطا — شاه — من المعز صحيحة انثي على خطاه الذي
باصبعه ويجعل Mſ. باصبعه شيا ويجعله ver. 30. اخطا
شحم الماعز من ذبيح — على قرابين الله فيغفر له ver.31.
الشحم من ذبايح — مقبول مرضي لله — ويغفر له Mſ.
للذكاة ver. 33. للذكوة فليات بها Mſ. فليات به v.32.
باصبعه Mſ. باصبعه شيا ويجعله ver.34. للذكوة Mſ.
علي Mſ. علي قربان — خطيته التي اخطاها v.35. ويجعل
قرابين — عن خطاه الذي اخطا

تحريج — الحرج من اجله او علمه ان لم CAP.V. ver.1.
حرج — ذلك او علم به ولم يخبر فقد Mſ. يخبر به فقد —
او بنبيلة Mſ. وميتة بهيمة نجسة او بنبيلة شي ver. 2.
ver. 3. وحش نجس او بنبيلة بهيمة نجسة او بنبيلة شي
انسان من البشر من النجاسات التي سبيلها ان — فخفي
انسان بشي من نجاسته مما سبيله ان — فغبي ذلك Mſ.
سفيه --(شفيه l.) احسان به في اليمين وخفي عنه ذلك -- v.4.
شفتيه لاحسان — بيمين وغبي ذلك Mſ. في واحدة من هذا
في واحدة — اخطا فيه ver. 5. عنه — بواحدة من هذه
لله من اجل — اخطاها — او ver. 6. بواحدة — اخطا Mſ.
بين يدي الله علي — اخطا — Mſ. معزي للذكاة — الامام
بسبب خطيته — v. 7. او شاة للذكوة — عنه الامام عن
دمه شيا ver. 9. علي ما اخطا — للذكوة Mſ. للذكاة
دمه علي — Mſ. علي — يراق — بذاك يكون ذكاة
على السيرة ver. 10. عصي — بذاك ما يكون ذكوة
Mſ. تنل يده ثمن — بسبب ما اخطا فيه v.11. كالسيرة Mſ.
الامام منها — بذلك v. 12. تنال يده مقدار — علي ما اخطا
منها الامام — بذاك ما تصير ذكوة Mſ. تصير ذكاة
عن خطيته — Mſ. خطيته — اخطاها — للامام v. 13.
v.15. تكلما Mſ. تكلما قال v. 14. اخطا — الي الامام
فضة v. 16. بشي — كسب Mſ. في شي — وهو كبش
فضة بمثقال Mſ. القرابين — فيه — فليسلم — يزيد
في ان فعل — ver.17. القدس للقربان — به يسلم — يزيده
فعمل — من فرايض — لا Mſ. من محارم — لا تفعل
ويكفر — Mſ. ويستغفر — سهوته — سهاها ver. 18. تعمل
الذي Mſ. الذي اثمه ver.19. عن سهوته — سها
اثم لله *

بعهده لله ver.2. تكلما Mſ. قايلا CAP. VI. ver.1.
علي باطل Mſ. على ذلك كاذبا من — فيه v.3. بالله Mſ.
واذا — او الغشم Mſ. اذا — والغشم v.4. على خلة من — بها
براسه — ويعطي Mſ. بذاته — ويعطيه الذي ver.5.
يدي سكينة الله — اية خلة فعلها من فيه v.7. للذي
تكلما Mſ. قايلا v.8. يدي الله علي اية خلة من — بها Mſ.
Mſ. بان تقول لهم — التي توضع — المذبح — عليه v.9.
عشر يلبس ver.10. قايلا — توضع — على المذبح — فيه
فيصير اياه ويجعله ملاصقا ver.11. من عشر يلبس Mſ.
للمذبح

للمذبح Mſ. فيجعله لزق المذبح v.12. — تقد فيه ولا تطفا
السلامة Mſ. تقد لا تطفا فيه — ذبح السلامة v.13. Mſ.
* كذاك نار دايما تقد على المذبح لا تطفا ver. 14. يدي
سكينة الله Mſ. يدي الله ver.15. مقبولا مرضيا عند الله
Mſ. قبول مرضي الله v. 16. يوكل — ياكلوها Mſ. — توكل
ياكلوها v. 17. لا يخبز — قسمتهم Mſ. لا تخبز — قسمهم
v.18. كل ما لامسها تقدس Mſ. كل ماسها تقدس ver.19.
قايلا Mſ. تكليما v.20. منذ يوم مسحه — في الغداة
Mſ. من يوم مسح — بالغداة v.21. رخة تاتي بها مثرودة
Mſ. ستوتية تاتي بها رخة تكون ثردة v.22. وكذلك — من
بنيه بعده — تقتر جملة Mſ. — وكذاك — بعده من بنيه
جملة تقتر v.25. ولبنيه — تذبح فيه — يدي سكينة الله
من خواص الاقداس هي Mſ. وبنيه قايلا — تذبح — يدي
الله لانها من خواص الاقداس v.26. بها Mſ. لها v.27. كل
من دنا Mſ. كل ما دني v.28 فليجرد Mſ. فليدلك ver.30.
يدخل بشي من — يستغفر به فلا Mſ. — يدخل من
* ليستغفر به في القدس فلا

Cap. VII. ver. 2. ذبح الذكاة Mſ. تذبح الصعيدة v.4.
الكليتين Mſ. الكلي ver.8. Mſ. والامام المقرب صعيدة
* عن امرء جلد الصعيدة التي قربت يكون له ver.9.
مما — تكون للامام المقرب لها Mſ. ما — الامام المقرب لها
تكن له v.10. يكون Mſ. تكون v.12. شكرا فليقرب — رخا
Mſ. على شكر فيقرب — رخة ver.13. مع جرادق Mſ. ما
(forſan pro مع) جرادق v.14. ذلك واحدا — الامام الذي
ينضح دم ذبايح Mſ. ذلك رغيفا واحدا — للامام
الذي ينضح ذبح ذبح ver.15. منه شيا الي Mſ. منه الي
ver.16. وان كان ذبح — لله وفي غده يوكل ما Mſ. — وان ذبح
له ومن غد ما ver.17. يحرق بالنار Mſ. فليحرق بالنار في
اليوم الثالث ver. 18. فان اكل منه في اليوم — يحتسب
خسيسا — منه شيا Mſ. اكلا من لحم ذبيح السلامة في
اليوم — يحسب — كالادس — منه ver.21. الذي هو لله
فينقرض ايضا ذلك Mſ. الذي لله فينقطع ذلك v.22. قايلا
Mſ. تكليما ver.23. ياكلوه Mſ تاكلوه ver.24. يستعمل — لا
ياكلوه Mſ. استعمله — فلا تاكله v. 25. — فان من Mſ. فان
— كل من ver.26. لا تاكلوه Mſ. فلا تاكلوه v.28. قايلا Mſ.
تكليما v.29. بان تقول لهم في المقرب — الذي Mſ. وقل
لهم المقرب — هو التي ver.30. وهو الشحم Mſ. حكم
ver.32. اليمني — الامان رفيعة — سلامتكم Mſ. — ين
رفيعة للامام — سلامكم ver.33. اليمني Mſ. الايمن v.
من ذبايح Mſ. من ذبح v.35. مذ يوم Mſ. من يوم v.
بان يعطوها مذ يوم Mſ. بها ان يعطوه من يوم ver.
سينيين في يوم امره بني — فان Mſ. ني في وقت امر
بي — ان

Cap. VIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. [illegible]
جوقه Mſ. الجماعه تجوقه v. 5. وقال — بعمله Mſ. —
ان يعمل v.7. القميص — الزنار — بها منها Mſ. — ية
بالزنار — بهميانها v.9. حسبما امر الله به موسي Mſ. ر
الله موسي v. 10. المسح وقدسهما Mſ. جية — وقدسهم
ver. 11. سبع نضحات — انيته — وقدسها Mſ. موسي
مرار — ما فيه — وقدسهم v. 12. المسح Mſ. جية
ver. 13. Mſ. ما امرهم موسي بني هرون فالبسهم تونيات
انت — لهم بزنانير وضمدهم بقلانس كما امر الله • موسي
v. 15. وذبحه موسي واخذ شيا من Mſ. انت — بحه واخذ من
v. 16. واخذ موسي جميع — وقتر ذلك Mſ. — والنجس جميع
وقدره v.17. ولحمه مع فرثه — موسي به Mſ. — وقربه
موسي v. 23. من دمه شيا فجعله Mſ. بجانب من دمه فجعل
كذا شيا علي — اليمنيات وعلي اباهيم — اليمنيات واباهيم —
اليمنيات Mſ. — علي — الايامن وابهام — الايامن
الايامن v. 25. اليمني Mſ. الايمن v. 27. تحريكا لله
بين يدي الله v. 28. من بين ايديهم Mſ. ورق
ايديهم v. 30. المسح — وقدسهم اجمعين Mſ. — [illegible]
فقدسه هو وثيابه وبنيه وثياب بنيه معه v. 33. —
— فراغ Mſ. سبع — فراغ ايام v. 34. — فان سبعة
في سبعة v. 35. فاجلسوا — ولتحفظوا احفاظ Mſ. — يجوز ان
وتحفظون حفظ v. 36. موسي بها Mſ. موسي

Cap. IX. ver. 1. — اليوم — دعا فيه موسي
وشيوخ اسرايل Mſ. — في اليوم — دعي موسي
واشياخ بني اسرايل ver.2. خذ لك عجلا Mſ. عجلا
ver. 4. هذا اليوم ملك الله متجل فيه لكم
هذا اليوم الله يتجلا لكم *Manifeſtabit ſ*
vobis. ver. 5. امر الله به Mſ. امر به ver. 7. لك —
ولقومك — امر الله Mſ. وسي — عنك وعن قومك

قال الله ver. 9. وجعل منه — صبه عند اساس المذبح
Mſ. وجعل — صب عند اساسه ver. 10. الذكاة قترها
Mſ. الذكوه قتر ذلك v. 11. حرقهما Mſ. احرقها ver. 12.
الدم اليه Mſ. اليه الدم ver. 15. وذكي به كالاول Mſ.
وذكاه كالاول v.16. وصنعها كالرسم Mſ. وعملها كالسيرة
v.18. ذبيحي — الذين Mſ. ذبايح — التي v.21. حسب ما
Mſ. كا v.22. وذبايح Mſ. وذبح v.24. فنظر القوم وارادوا Mſ.
فنظر ذلك القوم ورنوا
Cap. X. ver. 1. ابنان — يامرهم الله به Mſ. ابنا —
يامرهما بها ver. 2. خرجه Mſ. فرجت f pro خرجت
v.3. اتعظم بالمقربين Mſ. اتعظمت بالمقربين v.4. عيشاويل
Mſ. عيشال ver. 5. المعسكر — امر الله موسي Mſ.
العسكر — امر موسي ver. 6. يسخط كل — بني
Mſ. يكون سخط — جميع بني al. اهل ver. 7.
مسكنة الله — بما Mſ. مسح الله — كا امر ver. 9.
لا تشرب خمرا ومسكرا انت — Mſ. خمر ومسكر لا تشرب
انت — ibid. عند دخولكم Mſ. في دخولكم ver. 10.
والنجس Mſ. وبين النجس v.11. امرتكم بها على يد موسي
Mſ. امرتهم بيد مشه ver. 12. ثم كلم موسي هرون —
بجانب Mſ. ثم قال موسي لهرون — لرق ver. 13. في
ساير بقاع — لاني كذ Mſ. في ساير لان كذاك
v.15. مع الشحوم — ولبنيك رسم Mſ. من قرابين
الشحوم — ولبنيك معك رسم ver. 16. وقال لهم Mſ. قايلا
ver. 17. الذي قربت ذكاتهم — وافتني Mſ. الذي
قربوا فيه ذكوتهم — وافا
Cap. XI. ver. 1. وكلم — فقال Mſ. ثم كلم -- وقال
ver. 2. كلما — الذي يجوز لكن ان Mſ. وكلما —
الذي يجوز ان ver. 3. اجترارا Mſ. اشترار male p. l. اجترار
v.4. واما — المصعدات اجترارا ومن المظلفة بالاظلاف —
اجترار Mſ. اما — المصعدين اشترار (l. اجترار) والمفرقي
الظلف — اشترار (l. اجترار) ver. 6. والارنبة فانها مصعدة
اجترار Mſ. والارنب فانه ايضا مصعد اجترار غير
ver. 7. وهو لا يجتر اجترارا Mſ. وهو اجترارا لا يجتر
v.8. لا تاكلوا شيا من لحومها — تدنوا Mſ. من لحومها لا
تاكلوا — تدنوا كذالك ver. 9. وفلوس في البحار Mſ.
وفلوس من الما من مثل البحار ver. 10. في جميع Mſ.

من جميع ver. 11. ان لا تاكلوا من لحومها Mſ. ان من
لحومها لا تاكلوا ver. 13. ما ترجسون من الطيره ولا توكل
Mſ. ما يجب ان ترجسوه من الطاير لا يوكلوا ver. 16.
والباري لاصنافها Mſ. والباز واصنافها v. 18. والببغا
لاصنافها — والخشاف Mſ. والببغة واصنافها — والخفاش
ver. 20. وجميع دبيب الطاير Mſ. وجميع الطير ver. 21.
واما — اربع ارجل ما له كراعان Mſ. اما — اربع ما له
كارعين ver. 22. والحرجل وصنوفه والجندب Mſ.
والجربا والجندب v. 24. فانجسوا — بنبايلها Mſ. تنجسوا —
بنبايلهم ver. 25. وكان من حمل شيا من Mſ. ومن
حمل من ver. 26. مفرقة — ليس هي مصعدة — بها
Mſ. هي مفرقة — ليست مصعدة — بهم ver. 27.
بنبايلها Mſ. بنبايلهم ver. 28. حمل شيا من نبايلها
Mſ. حمل من نبايلهم ver. 29. وهذا النجس لكم
Mſ. وهذا لكم النجس ver. 30. والورك — والعظاة والحربا
Mſ. والورل — والعظاية والحربة v. 32. منها شي بعد —
ويدخل في Mſ. منها بعد — يدخل في v.33. كل ما في
داخله — فاكسر Mſ. فكلما داخله — فاكسروا
ver. 35. وكل ما وقع من نبايلها شي عليه — Mſ.
وجميع ما يقع من نبايلهم عليه — ibid. فانقضوهما
لانهما نجسان وكذلك حكم كل ما هو لكم نجس
Mſ. ينقضان لانها انجاس وعلي هذا ايضا تكون كل
الانجاس ver. 36. وجمع الما فذلك يكون Mſ. وسلام
الما فيكون ver. 37. نبايلها شي علي شي Mſ. نبايلهم
علي شي ver. 38. نبايلها شي عليه Mſ. نبايلهم عليه
ver. 39. من دنا Mſ. فمن دنا ver. 42. وكل ما سلك —
والسالك — الي كلما Mſ. من سالك -- وسالك — الي ما
v.43. الداب على الارض لاني الله ولا تترجسوا به (l. تتنجسوا)
non habetur in Hebr. Mſ. الداب ولا تنجسوا بهم ver. 46.
وكل نفس ساعية على Mſ. وساير النفوس الدابة على
ver. 47. والذي Mſ. وبين الذي
Cap. XII. ver. 1. سبعة ايام Mſ. سبع ايام ver. 8.
فلتاخذ — للصعيدة والاخر للذكاة فتطهر Mſ. فلتاخذ
شاه — للذكوة والاخر للصعيدة — وتطهر
Cap. XIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما Ut c. 12. 1.
etiam Par. تكليما retinet. ver. 2. او واحد Mſ. او الي
واحد

—برص— كذاك —البرص— Mſ. كذالك ver.3. واحد
—لم يتقش Mſ. —ولم يتقش v.5. وان—Mſ. فان— v.4.
l. potius تقشت v.8. وان تقشت— Mſ. وان تقشت— v.7.
شامة— انقلب— ابيض v.10. واذا Mſ. اذا v.9. تقشت
وان—حتي v.12. بشامة—اقلبت—ابيضا او جزء Mſ. اوجزو
ver. 13. فان— حتي غطا جميع جلد Mſ. يغطي بدن
فلينجس فيه Mſ. فلينجس v.14. فينظر— Mſ. فنظر—
v.20. فصار— Mſ. فصارت—v.19. لانه Mſ. —انه v.17.
انتشر Mſ. قد انتشر ibid. —فاذا راي Mſ. —فان راي
—وان v.22. فليوقفه سبعة Mſ. فيقفه الامام سبعة v.21.
وان— لم تنقش (l. تتقش) فليطهره v.23. —فان Mſ.
melius. فان هي — لم تتقش — فليطهره Mſ. الامام
v.25. في جلد بدنه كي Mſ. في جلده كي ver. 24.
فان راها—مستغلة ver. 26. فهو برص Mſ. فذلك برص
ver. 28. فان راها الامام— مستغلة بل Mſ. من الجلد بل
Mſ. او لحيته v.29. ولم تتقش Mſ. تتقش leg. لم تتقش
اصهب دقيق Mſ. دقيق اصهب ver. 30. او في لحيته
فان Mſ. فان لم يتقش الكلف— الكلف ليس ver. 23.
فليحلق راسه Mſ. ver. 33. هو لم يتقش— مع ذاك ليس
ver. 34. سوي موضع الكلف ويوقفه سبعة ايام ثانية
ثاني انه—Mſ. فانه—ver.36. فليطهره الامام Mſ. فليطهره
وان كان مما v.41. وقف بعينه Mſ. بعينه وقف v.37.
وان انتتف من جهة وجهه فهو Mſ. يلي وجهه فهو
ان كانت— او Mſ. فان كانت— اوفي جلحته ver. 43.
فانه—Mſ. لانه— منفردا في خارج المعسكر v.46. جلحته
وكان— من الة v.49. فردا خارج العسكر يكون مقامه
فاذا Mſ. فينظره الامام ويقفه v.50. ويكون من انا Mſ.
جميع انا— فانه Mſ. جميع الة— لانه ver. 52. راه اوقفه
ينظره بعد— ولا Mſ. ينظره الامام بعد—ولم يتقش v.55.
جميع انا— Mſ. جميع الة— بالنار الذي v.57. يتقش
الة v.58. *Veſtis in qua, &c.* بالنار الثوب الذي
البرص الكاين Mſ. البرص في —من الة v.59. انا Mſ.
في —من انا *

CAP. XIV. ver.1. —قايلا Mſ. —تكلما ver. 3. —الي
امر بما يجب ver.4. —خارج— اشفي Mſ. خارج — شفي
الحي ver. 6. فيامر— ويوخذ Mſ. فيه فيامر— بان يوخذ

v.7. الحي (والعود الارز redundare videntur) في Mſ. في
كص— ويقيم في v.8. سبعة مرار Mſ. ذلك سبع مرات
ين— وقارورة v.10. ويرحض— ويقيم خارج Mſ. خارج
ل. ver. 11. retenta voce Hebr. خروفين — ولج Mſ.
leg. الامام المطهر وهو بين Mſ. المتطهر واياها بين
المطهر الرجل المتطهر *Sacerdos mundans, virum*
dandum. Deſunt aliqua in utroque exemp
شيا ويجعل ver. 14. واللج Mſ. وقارورة ver. 12.
— ver. 15. دمه ويجعل علي — Mſ. ذلك علي—
v.16. اللج — ويصب في يده Mſ. ما يصبه على كفه
س— Mſ. يغمس —في الدهن— وينضح منه —مرات
يصبه — له— v.18. من الدهن— وينضح— مرار
v.21. —عنه— Mſ.—له— v.20. ويضعه— عنه—
من سلت سميد— ولج Mſ. سميد — وقارورة دهن
Mſ. علي حسب ما v.22. retenta voce Hebr. دهن
v.25. واللج Mſ. وقارورة v.24. بهما Mſ. بذلك v.23.
ويصب شيا من v.26. دمه ويضع Mſ. شيا ويجعله
Mſ. علي دم v.28. مرار Mſ. مرات v.27. ويصب من
ما نال يده احدهما Mſ.— احدهما— v.31. موضع دم
له البيت الي ver.35. تكلما Mſ. قايلا ver. 33.
البيت له ويخبر Mſ. الامام ويخبره قايلا شبه برص
Mſ. بتفريغ ver. 36. الامام قايلا — شبه بلوي
—سبعة سبع ايام Mſ. فيخرج— سبعة ايام ver. 38.
اي البلا Mſ. فان كان البلا v.39. سبع redundat
—الي موضع ver.41. وتخلع Mſ. بان تخلع ver. 40.
اخري Mſ. حجارة v.42. ويرمون — في موضع Mſ.
من خزف على ما v.50. بعد ما Mſ. بعد v.48.
وحرير v.51. في انا خزف مع ما من نبيع Mſ. نبيع
الي خارج Mſ. الحي خارج v.53. العود— الصبغ Mſ.
Mſ.— ولبلوي— v.55. الشريعة Mſ. شريعة v.54.
في وقت v.57. والشامة Mſ. —وللشامة v.56.
&c. التطهير (الفتوي) Vox Mohammedanis
cipue in uſu. Mſ. علي وقت التنجيس ووقت التطهير
وكلها شرايع البرص *

CAP. XV. ver.1. قايلا Mſ. تكلما v.2. ذلك هو نجس
نجس ذاك ver.5. ويرتكض Mſ. ويرحض ver.6. —

فليغسل— ويرتحض v.8. على الانا — ويرحض Mſ. ويرتحض
Mſ. عليه الذايب ينجس ver.9. يغسل — ويرحض Mſ.
وكل من — يكون تحته كذاك v.10. الذايب عليه ينجس
ويرتحض v.11. ومن — مما يكون تحته ينجس Mſ. ينجس
v.18. فاذا Mſ. واذا v.12. ويرحض بالما وينجس Mſ. وينجس
واي — وذلك ان يكون ver.19. وايت امراه Mſ. واي امراه
Mſ. وجميع ما تجلس ver. 20. واية — وهو ان يكون Mſ.
ويرحض Mſ. ويرتحض ver. 21. وجميع الانا الذي تجلس
ver. 23. وكل من — التي تجلس Mſ. ومن — تجلس v.22.
واي—من غير — كايم — نجسة v.25. انا او علي Mſ. علي
Mſ. وايت—في غير—فلتكن فيها كايم — تنجس at in
marg. نجسة ver.26. تنضجع Mſ. تجلس v.31. ان يجنب
Mſ. ان تجانبا *vos duo*, ſc. *eos ſeparetis*, vel, *amoveatis ab immunditie*. ver. 32. هذه شريعه — ومن يخرج Mſ. هذة
الشريعة — ومن تخرج

Cap. XVI. ver. 1 لاني تجلي ملاكي بالغمام فوق
Mſ. لاني متجلي بالغمم من فوق (*quia ego apparebo in nube*)
زنارا — ويعتم ver.4. يدخل الي Mſ. يدخل هارون الي v.3.
Mſ. فيقدم — له ولاهل بيته ver.6. بزنار — ويتعمم Mſ.
له ver.11. ذكوة Mſ. للذكاة v 9. ويقرب — عنه وعن آله
فيلقي Mſ. وليلق v.13. عنه وعن آله Mſ. ولاهل بيته
من دمه شيا الي — بان ver.15. الرت Mſ. الرت شيا v.14.
حين يدخل ليستغفر عنه ver. 17. من دمه الي — ان Mſ.
في دخوله ليستغفر في — Mſ. في — له ولاهل بيته ولجميع
Mſ. منه باصبعه سبع ver.19. عنه وعن اله وعن جميع
المحضر Mſ. المحضر فيخرج الجمرة ثم ينزع v.23. منه سبع
ويستغفر عنه وعنهم Mſ. ويستغفر له ولهن ver.24. فينزع
v.28. دمها — وفروثهما Mſ. دمهما شي — وافخاذهما v.27.
v.29. والمحرقهما يغسل ثيابه Mſ. والمحرق لهما يغسل ثيابه
v.33. تطهرون Mſ. فاطهروا ver. 30. تجمعوا Mſ. ان تجمعوا
من خطاياهم مرة v.34. يستغفر فيها عن Mſ. يستغفر عن
من جميع خطاياهم مرة [ان] Mſ. واحدة — كما امر الله
واحدة كما (امر deeſt) الله (ان redundat)

Cap. XVII. ver. 1. قايلا Mſ. تكلما v. 4. ولا ياتي به
v.5. والي باب خبي المحضر لا ياتي به Mſ. الي باب خبا المحضر
لكي Mſ. لكي ياتوا بنو — فيجيوا — المحضر فيذبحوها
اتي (pro ياتي) بني — فيجوا — المحضر الي الامام فيذبحوها
والغربا v. 10. اصعد Mſ. يحرق v. 8. لله Mſ. عند الله ver.6.
لان v.11. ومن الغريب الدخيل في ما Mſ. الداخلين فيما
لان نفوس جميع Mſ. نفس البشريين جميعهم الدم
(علي l.) على Mſ. عن النفس ibid. البشريين الدم
الغربا ver. 13. لا ياكله Mſ. لا ياكل دمه ver. 12. النفس
الدخيلين — صاد — والطير الذين يوكلان — بالتراب
الغريب الدخيل — اصاد — او الطاير الذي اكله — Mſ.
كل واحدة منها في دم كل واحد منهم ولاني ver. 14. التراب
Mſ. واي رجل — ويرتحض v.15. كل واحدة في دمه ولاني Mſ.
واي انسان — ويرحض

Cap. XVIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكلما ver. 3.
فان Mſ. فان جزا من عمل v.5. هناك لا Mſ. اليه فلا
انا Mſ. انا الله الناهيكم ver. 6. جزا اي انسان عمل
وسوة — فلا v.10. سوأتها Mſ. سوتها ver.9. الله ربكم نهيتم
Mſ. لا — سوأة ver. 14. ان لا وذلك Mſ. الَّا وذلك ver.17.
وسواة امراة وابنتها — Mſ. وسوة امراة وسوة ابنتها — تتخذهما
فلا تضاجعه Mſ. فلا يصناجع (l. يضاجع) ver.22. تتخذ
واعلموا ان من — تنقطع v.29. البلد Mſ. الارض ver.25.
واعلموا من — تنقطع Mſ. منهم

Cap. XIX. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما v.5. — بان
فقد Mſ. قد حمل وزره v.8. فان Mſ. وان v. 7. ان — Mſ.
تجحدوا — مري منكم بصاحبه ver. 11. حمل وزرا
Mſ. كذبا فانك ان ver. 12. يجحد — امر بصاحبه Mſ.
اذا فانك باطلا v.13. ولا Mſ. لا ver. 14. وخف ربك Mſ.
لا Mſ. ولا تخابوا — ولا تجوا عظيما ver. 15. وخف من ربك
ولا تشن Mſ. لا تشنا v.17. تحابين — ولا تنتهكن جليلا
لا تنزها — v.19. مثل نفسك Mſ. مثل ما تحب لنفسك v.18.
وضياعك — نوعين وثوب من نوعين ملكمين صوف
لا تزنيها — وضيعتك — نوعين ملكمين Mſ. وكتان لا
لا deſunt reliqua, & ſupplenda ſunt. ver.20. مضاجعة
مضاجعة وهي — Mſ. انسال — لرجل وفدا لم — فلتك
Mſ. فليات ver. 21. لاي رجل كان وفدا لم — فلتكون
ويستغفر عنه الامام Mſ. فيستغفر الامام عنه v.22. وليات
ver. 23. بلد — واذا Mſ. بلد كنعان — ومد v.24. لله
Mſ. موهلا لله (pro مهلا litera و Damma vocalem indicat)

v.27. ولا تحذفوا زاويتي Mſ. ولا تحدقوا (nec circumdabitis)
براويتي ver. 30. فتوقوه — شرفتهما Mſ. فاتقوه — شرفتها
v.31. بذلك Mſ. بها v.32. وبه — الله المعاقب Mſ. وابتهج —
الله v.33. غريب معكم Mſ. معكم غريب v.34. له كل تحب
لنفسك Mſ. له كنفسك ver.35. لا تفعلوا Mſ. ولا تصنعوا
v.36. وصنجات عادلة واكيال عادلة واقساط عادلة يكون
لكم — من ارض Mſ. واكيال عادلة تكون — من
بلد

Cap. XX. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما v.2. الدخيلين
Mſ. الدخيل ver.3. الانسان Mſ. الرجل v.4. في اعطايه
Mſ. مع اعطايه v.5. غضبي — فاقطعه Mſ. غضبي انا —
فقطعه ver. 7. انا الله Mſ. الله ver. 9. فليقتل قتلا Mſ.
قتلا يقتل — v. 10. بامراة Mſ. بمراة v.11. جميع فقد حل
Mſ. فقد (& cum patraverint malum) جميعا ولما صنعا داهيه
حلت v.12. ولما — داهيه حل Mſ. ولا — داهيه فقد حلت
ver .13. على فن — حل Mſ. علي فن من — حلت
ver. 14. فليحرق هو وهما على البدل ولا تكن فيما
بينكم فاحشه Mſ. فليحرق بالنار هو وهن
على البدل ولا تكن فاحشة في ما بينكم
v.16. ليذروها Mſ. لتذروها ver. 17. فنظر الي — فلينقطعا
Mſ. ونظر هو الي — فينقطعان ver.18. فلينقطعا — قومها
Mſ. فينقطعان — قومهم ver.20. ولانهما Mſ. ومما ver.21.
عوتان Mſ. يكونان v.22. اليه Mſ. هناك ver.23. بسيره —
(aliàs ubi Mſ. habet سيره impreſſ: رسم vide cap.9.16.)
لانهم — قليتهم Mſ. في رسوم — فانهم — اقليهم ver.24.
لهم — انتم — اعطيكم اياه حوزا انا الله ربكم الذي
افرزتكم من بين الامم Mſ. لكم — انكم — اعطيه لكم
فتحوزونه لاني الله ربكم افرزتكم من جميع الامم v.25.
فميزوا — والطاير الطاهر من النجس Mſ. فميزوا والطاير
النجس من الطاهر ver. 27. كان واحد منهما Mſ.
كان منهما *

Cap. XXI. ver. 1. منكم Mſ. منهم v. 3. الكريبة
اليه وهي التي — فيها Mſ. الاقرب اليه التي — فيها
ver. 4. بخطير في قومه Mſ. بخير من قومه ver. 6. لانهم
اذهم — ويصيرون Mſ. فانهم لما هم — يصيروا ver. 8.
الله ربكم Mſ. الله ver. 10. ويكمل — لا يعرقها Mſ.
او كمل — فلا يعرقها v. 11. لا يدخل Mſ. لا يدخل
v.12.— لما صار تاج مسح Mſ.— لماتاج دهن مسح v.1
فلا Mſ. لا v.14. باحداهن الا Mſ. دي من هاولي الا
v.15. الله ربكم مقدسه Mſ. الله مقدسه v.16. قايلا-- Mſ. ليما
v. 19. به Mſ. فيه v. 20. ن في عينيه وكت او
Mſ. او كتيب في عينيه او v. 21. يما يكن — فقربان
الله Mſ. ومهما به — فقربن ربه v. 23. السجف فلا
يدخل اليه ولا يتقدم الي المذبح اذ فيه Mſ. الي
السجف لا يدخل والي المذبح لا يتقدم اذ فيه

Cap. XXII. v.1. قايلا Mſ. تكليما v. 3. Mſ. هم
رجل من نسلهم على مر اجيالهم يتقدم الي الاقداس
يقدسونها بني اسرايل لله فقربها ونجاسته عليه
فينقطع ذلك الانسان من بين يدي الله المعاقب
ميت او خرجت — نسل Mſ. ومن خرجت — انسال
v. 5. او — ان ينجس منه على سبيل نجاسته Mſ. –
نجس منه او بانسان سبيله ينجس منه على ضروب
نجاسته v. 6. ذاته Mſ. بدنه v. 8. فلا — بذلك انا الله
لا — به لاني الله v. 9. عليه — يبذلوه لاني انا الله
عنه — تبذلوه لاني الله v. 11. انسانا — تلاديته Mſ.
شرار — تيلاد بيته v. 13. ومن طعام ابيها تاكل —
لا ياكلون Mſ. ومن طعامه تاكل — لا ياكلوا
v. 16. فيحملوا Mſ. فيحملون v. 17. قايلا Mſ. كليما
v. 18. الاسرايليه — الاسرايليه Mſ. سرايل — ال اسرايل
v.29 — وما Mſ.— وكل ما v. 20. ذبح هو المرتضي
منه Mſ. &c· او من الغنم فالصحيح v.21. يه عيب
فيه سي من العيب v. 22. ثولول — لله Mſ. ل-
v. 23. او شاة غامرة او قيليط — وعلي Mſ. كانت
غامرة مذبحة — واما علي v. 24. سل — فلا — بلدكم
ومن يد المر Mſ. سول — لا — بلدانكم — ومن يد
الامم v. 25. الذي هو فيها Mſ. الذي فيها v. 26.
Mſ. تكليما v. 28. كة لا تذبحوها وولدها في يوم
Mſ. والشاة هي وولدها فلا تذبحوهما في يوم
بان — ولا تبقوا Mſ. ان — لا تبقون v.31. لاني
v. 33. المخرج لكم من ارض مصر Mſ. كم من
بلد مصر

Cap. XXIII. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما

Mſ. ايام يجب ان تاكلوا v.6. تسموها في Mſ. خاصة في
واليوم — v.8. لا تعملوا Mſ. لا تصنعوا v.7. ايام تاكلوا
منكم — v.11. تكلما Mſ. قايلا ver. 9. وفي اليوم — Mſ.
عشران من سميد — v.13. منه — تحريكا Mſ. تحريكه
عشرين سميد — مرضيا مقبولا لله Mſ. مقبولا مرضيا لله
ver.16. جيتم Mſ. جيتكم v.15. لا تاكلون Mſ. لا تاكلوا v.14.
بان v.17. السابع فيصير جملة Mſ. السابعة فيصير جميع
(duo a- وكبشين Mſ. وكبشا يكونان — الله ver. 18. ان Mſ.
منها ما يجب — الله وليكن عن — v.20. يكونوا — لله rietes)
حصدتم v.22. ما يجب منها — الله عن — ولتكن Mſ. وليكن
(leg. حصدكم زرع رياضهم — Mſ. زرع ارضيكم — جهه
تكلما Mſ. قايلا v.23. طرة (حصدتم زرع رياضكم potiùs
هذه — الله الاهكم ver.28. قربانا زايدا لله Mſ. قربانا لله ver.25.
علي مرّ اجيالكم Mſ. لاجيالكم v.31. ذلك — الله ربكم Mſ.
عطلة هي — Mſ. هي عطلة — التسعة — التالي له v.32.
تجب — v.37. لا تصنعوا Mſ. لا تعملوا v.35. التاسع — الثاني
في ver. 39. يجب — وبر وذبح وسراج Mſ. وذبح وبر وسراج
ver. 42. اوان — فتحدوا حج Mſ. اوان — فلتحدوا حجا
صريح من الاسرايل Mſ. صريحي من بني اسرايل فليجلسوا
من بلد مصر انا الله Mſ. من ارض مصر ver.43. يجلسوا
ربكم

ينضدها v. 4. تكلما Mſ. قايلا v.1. Cap. XXIV.
وصيرها في v.6. اثني عشر Mſ. اثنتي عشرة v.5. يصفها Mſ.
وصيرها صفين Mſ. صففين في كل صف ست منضدة علي
على كل صف Mſ. على المصفوفة v.7. ستا في كل صف علي
قام — تناص في المعسكر — v.10. ياكلونه Mſ. لياكلوه v.9
v.11. اقام — تناصدوا في العسكر — اسرايلي Mſ. الاسرايلي
فسب ابن المراة الاسرايلية Mſ. وسب ابن الاسرايلية
ليبين له — عن قول Mſ. ليتبين لهم — عن فم ver.12.
v.15. العسكر Mſ. المعسكر ver.14. تكلما Mſ. قايلا v.13.
والدخيل Mſ. الغريب ver. 16. اي رجل Mſ. اي انسان
فماتت ver.21. يجعل عليه Mſ. يجعل فيه عليه ver.20.
الي v.23. يساوي Mſ. يتساوي v.22. فليغرم Mſ. فليغرم
خارج Mſ. خارج المعسكر — بما — الله تعالي به موسي
العسكر — كما — الله موسي

بطور Mſ. في طور سينين قايلا ver. 1. Cap. XXV.

ان تكون — Mſ. وليكن — تدفق v.3. سيني تكلما
عطلة هي — — v.4. ut & C. ترفق vel potiùs تدفق
عطلة هي سبت تكون للارض هي تدفق Mſ. تدفق
عطلة Mſ. عطلة للارض v.5. ut & C. ترفق vel forſan
.سني — وذلك سبع سنين سنين مرات ver.8. هي للارض
v.9. سنين — سبع سنين سبع مرار فتصير Mſ. فيصير
v. 12 فتكن Mſ. فيكون v.10 غفران Mſ. الغفران
فلا يغبن كل v.14. حوره Mſ. حورته v.13. تاكلوا Mſ. تاكلون
v. 15. فلا يغبنن كل واحد اخاه Mſ. واحد منكما اخاه
جملة — v.16. غلاتها يبيعك هو Mſ. غلتها يبيعكها
كثرت — تكثر — يجب ان Mſ. يكثر — يجوز ان يقل
واعملوا Mſ. واسكنوا v.18. كل واحد Mſ. واحد v.17. تقل
وتزرعون v.22. فتاكلوه Mſ. فتاكلونه v.19. بها واسكنوا
لا Mſ. فلا تُبع ثباتا v.23. فتزرعون السنة Mſ. في السنة
ان تكمل v.30. فليكن Mſ. فيكون v.29. تبع بتاتا
Mſ. بان يكون v.31. ان كملت له — بتاتا Mſ. له — ثباتا
فليخرج Mſ. فليخرج عنه كل — دوره في v.33. ان تكون
فناقراهم Mſ. في قراهم لا تبع v.34. كل — دور ولايهم في
وخف ربك Mſ. وخف من ربك ver.36. لا تبع بتة
وضيف ver. 40. المخرجكم Mſ. المخرج لكم ver. 38.
Mſ. لا تستول — بالقماة وخف ربك ver. 43. او ضيف
من السكان ver. 45. ولا تستولي — باقما وخف من ربك
واما احد اخوتكم — واحد ver.46. من بني السكان Mſ.
واما اخوتكم — Mſ. من بني اسرايل لا — عليه
وان — Mſ. واذا — معه ver. 47. واحد لا — علي اخيه
منذ — ver. 50. ما بيع Mſ. ان يبتاع ver. 48. عنده
وفي الجملة v.53. كم من — انباع له Mſ. انباع فيها له
وبالجملة Mſ. فيجب ان يكون معه كاجير سنة لسنة ولا
Mſ. يفتك ver.54. كاجير سنة بسنة يكون معه ولا
انا الله ربكم Mſ. انا الله ربكم ver. 55. يفك
اعبدوني

ver. 2. لاني الله Mſ. انا الله ver. 1. Cap. XXVI.
نزلت Mſ. انزلت غيوثكم ver. 4. الا ان Mſ. الان ان
الدوس — Mſ. الدياس — البزار — وتقعدوا v.5. اغياثكم
ibid. واجعل لكم Mſ. واجعل v.6. البذار — وتقيمون
اسيافكم Mſ. سيفكم v.7. ببلدكم Mſ. في بلدكم

v. 8. وتحت — والماية منكم يكلب .Mſ — والماية تكلب
تحت ver. 9. واوفي .Mſ وافي .v. 12 تكونون لي حربا .Mſ
وقلت انفسكم — وصاياي .v. 15 تكونوا لي شعبا خاصا
واقلات نفسكم — وصاياي وتفسدوا .Mſ والان تفسدوا
v. 16. ما تشخص — وتبذل .Mſ ما يشخص — ويذبل
v. 17. شانيوكم .Mſ شانوكيم malè, tranſpoſitis literis.
v. 19. وكسرت — وجعلت .Mſ واكسر — واجعل .v. 24
بالوبا — في .Mſ الوبا — بيك .v. 25 بكم .Mſ معكم
معين — .Mſ معونة — طعاما — في الميزان .v. 26 يك
ويستوحش .Mſ ويستوحشون .v. 32 طعامكم — الي الميزان
v. 34. فستوفي — تتشتت .Mſ فستوفي — تتسيب .v. 35
انهم — ver. 13. طول ايام — كما لم .Mſ طول — لما لم
وليس .v. 37 انه — من غير كالب .Mſ وليس كالب هناك
ويبيك منكم .v. 38. Mſ وليست — قوام .Mſ هناك — ثبات
التي .v. 39 في ما بين الامم يفنيهم بلد اعدايكم
بنكثهم اذ — بسلوكهم .v. 40 التي معهم .Mſ هي معهم
فانا — ver. 41. بنكثهم الذي — بما سلكوا .Mſ
انا — على الجاج — او الي .Mſ بالجاج — الي ان ينهزم

الذي (deeſt .Mſ الذي مع اسحاق .v. 42 حين ينهزم
— هذا جزاوهم — ورسوي قلتها .v. 43 اسحاق
— جزاهم — ورسومي اقلتها نفوسهم .Mſ انفسهم
صادق .l) الذي — صادع .Mſ الذين — الصادق .v. 45
ي نزلها الله — .Mſ التي جعلها الله — في طور .v. 46
علي طور

XXVII. ver. 1. قايلا .Mſ تكليما ver. 6.
[عشر] مثقالا .Mſ مثاقيل فضة والاثني ثلاثة
كان — .v. 9 (عشر redundare videtur,) والاثني عشرة
كانت — .Mſ يصلح — قربانا لله — يكون قدسا لله
راته — قومه .v. 14 — تصلح — قربان الله يكون قدسا
.Mſ كر من شعير .ver. 16 رداته — بقومه .Mſ
فيمك تكن بمثاقيل القدس عشرين .v. 25. Mſ شعير
.Mſ من الغنم او هو من البقر .v. 26 دنق المثقال
ـر — ما — فالعشر منه .v. 32 البقر او الغنم فهو لله
عسور — كل ما — فالعاشر يكن .Mſ يكون
بين جيدا وردي .Mſ عن جيد او ردي ولا
(جيد او ردي .l) ولا

Variantes Lectiones in Libro *NUMERORUM.*

Cap. I. ver. 1. اسرايل جماعة .Mſ اسرايل لعشايرهم
بني اسرايل (f. varia lectio è margine irrepſit.) لعشايرهم
v. 3. تحصوهم بجيوشهم انت .Mſ تحصيهم انت .v. 10
v. 17. ومن بني افريم .Mſ ومن بني يوسف فمن افرايم
هاولا .Mſ هاولي .v. 20 راوبين .Mſ روبن .v. 23 تسعة .Mſ
ومن منشا .v. 30 فمن افرايم .Mſ فمن بني .v. 34 ستا
من سبط اشر .Mſ من بني اشير .v. 40 ومن بني منشا .Mſ
v. 45. ممن — من .Mſ الي بيت ابايه — الي ابايه .v. 48
وفي نزوله هم .Mſ وفي نزوله .v. 15 تكليما — .Mſ قايلا —
كما امر الله .Mſ بجميع ما امر الله به موسي وهارون .v 54
موسي كذاك صنعوا

Cap. II. v. 1. ثم كلم — تكليما .Mſ وكلم — قايلا
مايه الف .ver. 9 كل سبط رجل في .Mſ كل سبط في .v. 2
جميع عسكر .v. 16 ماية وثمانين .Mſ وثمانون — وهم اولا
جميع عدد عسكر راوبن ماية .Mſ راوبين ماية الف واحد

ابيدن .Mſ بنيامين وشريفهم ابيدان .v 22 احد
ثنين وستين .Mſ جيشه اثنان وستون .ver. 26
وشريفهم احيراع .v. 29 والنازلين الي .Mſ والي .v. 27
عسكر .v. 31 نفتالي احيرع بن عينن .Mſ بن عينان
عدد عسكر دن

Cap. III. ver. 1. في برية — لموسي — وهارون
هرون وموسى — موسي في جبل سيني .Mſ سينين
يدي .v. 4 هذه — بنو هرون .Mſ وهذه — بني هارون
فكلم — قايلا .ver. 5 بين يديه في .Mſ الله في
v. 9. فاوقفهم .Mſ & C. فقفهم .v. 6 كلم — تكليما
قايلا .v. 11 مسلمين معطين .Mſ & C. معطون
deeſt in Conſt cod. v. 12. اللاويون لي .Mſ اللاويين
ibid كما ان لي .Mſ كما لي .C كما كان لي .v. 13
Mſ. & C. اهلكت ibid يصير ſic & C. at Mſ.
ver. 14. قايلا سينين .Mſ تكليما سيني .C قايلا

v.15. لبيت Mſ. & C. لبيوت v.17. in Mſ. deeſt باسمايهم
post ليوي v.18. هذان Mſ. & C. هذه ibid. لقبايلهما
Mſ. & C. لعشايرهم ver. 19. وعزايل Mſ. & C. وعزيال
v.20. لعشايرهما Mſ.& C. لعشايرهم ibid. لبيت Mſ. & C.
لبيوت v.21. عشايرهم Mſ. عشايره C. عشاير جرسون v.23.
C. ورا Mſ. الي ورا v.24. لايل Mſ. & C. لال v.25. والكبا
Mſ. والخباوه v.26. السرادق Mſ. الصرداق C. الصرادق
ver 27. ولقهات Mſ. & C. لقهت ibid يصهار Mſ. & C.
يصهر ibid. عزايل Mſ. & C. عزيال v.28. الف Mſ. & C.
الاف ver.30. وشريف بيت امة عشاير قهات Mſ. وشريفهم
cætera deſunt. C. وشريف لبيت اب لعشيره ibid. عزايل
Mſ. & C. عزيال ibid. والمذبح ſic & C. at Mſ. المذابح
ibid. واواني القدس التي يستخدمون بها واستر وجميع
Mſ. وانية القدس الذي يخدمون بها والستر وساير C.
وانيه القدس الذي يستخدموا والستر وجميع ver. 32
العازر Mſ. & C. العزر ibid. هارون Mſ. & C. هرون ibid
حفاظ Mſ. حفظ C. حافظ v. 33. هاتان عشيرتاه Mſ. هذه
عشاير ibid. ولمراري Mſ. ولمرري C. لمرري ibid.
هاتان عشيرتا C. هذه عشيره مرري v. 34 عددهم ſic &
C. at Mſ. وعددهم ibid الف Mſ. الاف ibid ومايتان Mſ.
& C. ومايتين v.35. صوريايل Mſ. & C. صوريال ibid.
ابيحايل Mſ. & C. ابيحيل ibid. الشمالي Mſ. & C. الشمال
36. مراري Mſ. & C. مرري v. 37. السرادق ſic & Mſ.
C. الصرادق v.38 هارون Mſ. & C. هرون ibid وابناه
Mſ. وبنوه ibid المسكن Mſ. القدس ibid فليقتل Mſ.
C. يقتل v.39. فكذلك Mſ. & C. فذلك ibid. الذين
Mſ. & C. الذي ibid الجيوشهم Mſ. & C. كل لعشايرهم
ذكر من ابن شهر فصاعدا ibid هارون Mſ. & C. هرون
bid. اثنان وعشرون الفا Mſ. اثنين وعشرين الف C. اثني
وعشرى الفا v.42. الذين Mſ. انا الله ibid. وبهايمهم Mſ.
وبهايم اللاويين v.43. الفا — اثنين C. اثني الف ibid.
Mſ. & C. وثلثه v.44. فكلم Mſ. ثم كلم ibid. قايلا
Mſ. تقليما v.46. والثلاثه Mſ. الثلثه C. ثلثا ibid Mſ.
والسبعين C. وسبعين ver.47. منهم in Mſ. deeſt. C. منهم
ver. 48. الي هرون Mſ. لهرون v.49. فاخذ ut & C.
Mſ. واخذ ibid مفديّ Mſ. العطه C. الفدا ver.50 وهي

in Mſ & C. deeſt. ibid. وستون Mſ. & C. وستين
CAP. IV. ver. 1. قايلا Mſ. تكليما ver. 2. ارفعا Mſ.
& C. ارفع ver. 2. C. من بني Mſ. من بين بني ibid.
بعشايرهم Mſ. & C. لعشايرهم v. 3. ابن ثلاثين Mſ. & C.
بن ثلثين ibid. الي ابن خمسين Mſ. & C. الي خمسين
ibid. الي الجيش Mſ. & C. للجيش ver.5. فيهيون ſic & C.
at Mſ. فيحطوا ibid. ويغطون Ms. ويغطو v.6. ويجعلون Ms.
ويجعلو ibid. عليه جلود Ms. عليه غشا جلود ibid.
ويبسطون Ms. & C ويبسطو ibid. اسماكون Ms. اسماكون
ibid ويصلحون Ms. ويصلحو v.7. الموجهه Mſ. & C.
الموجه ibid. يبسطون Ms. ويبسطو ibid الرش Mſ. & C.
الستر ver.8. ويبسطون Ms. ويبسطو ibid. صبغ Mſ. ثوبا
صبغ ibid. ويغطونها بغشاء جلود Ms. ويغطوهم بجلود
C. ويغطيهم بغشا ibid ويصلحون Mſ. & C. ويصلحو v 9.
وليأخذوا Ms. & C. ويأخذوا ibid. وذوات كلبتيها Ms. &
C. وكلباتها v.10. ويصنعوا ſic & C. at Ms. ويجعلو ver.11.
فليبسطوا Ms. & C. يبسطو ibid ويصلحون Ms. & C.
ويصلحو v.14. ويجعلوا Ms. & C. يجعلون ibid. يخدمون
عليه بها Ms. & C. يخدمو بها عليه v.15. فعند Ms. &
C. فبعد ibid قهات Ms & C. قهت ibid. فيحملونها Ms.
& C. فيحملوها ibid فيهلكون Ms. & C فيهلكو v.16.
الاضاه ſic & C. at Ms. الاضاءه ibid الاصماغ Ms. &
C. الاصموغ ibid. وجميع ما فيه ſic & C at Ms. في ما
فيه v.18. بني قهات Ms. & C. سبط قهت v.19. بهم Ms. &
C. لهم ibid. التي يحيون بها Ms & C. حتي يحيو ibid.
بذنوبهم ſic & C. at Ms. بذنوبهم ibid. منهم deeſt Ms.
& C. v.20. يدخلوا ut Ms, at C. يدخلون ibid. وينظروا Ms.
& C. وينظرون v.21. وكلم Ms ثم كلم ibid قايلا Ms تكليما
ver.22. جيرشون Ms & C. جرشون ibid لبيت ſic et C. at
Ms لبيوت v.23. ثلاثين Ms & C. ثلثين ver. 25. وغشا
الدارش ſic & C. Mſ والغشا الدارش ib. C. وستر Ms وستر باب
ver.26. Ms. السرادق C. الصرادق ibid التي Ms. & C.
الذين ibid التي Ms الذين ibid مستديره Ms. مستديرا
ibid. وكل ſic & C. at Ms. فكل ib. فيه deeſt in Mſ & C.
v.27. وبنيه ſic et C. at Mſ. وبنوه ibid. جيرشون Mſ. & C.
جرشون v.28. جيرشون Mſ. & C. بجرشون ibid. ايثامر Mſ.
& C.

& C. ايثمر ibid. بن C. et Mſ. ابن v.29. مراري Mſ.& C. مرري v.30. ثلاثين Mſ. ثلثون C. ثلثين ibid. ابن خمسين ſic & C. at Mſ. خمسين ibid. للخدمه لخبا Mſ. لخدمه خبا ver. 32. السرادق Mſ. & C. الصرادق ibid. واطنابها C. واطنبها : deeſt Mſ. ibid. انية deeſt Mſ. ver. 33. مراري Mſ. & C. مرري ibid. ايثامر Mſ. & C. ايثمر ibid بن هارون Mſ. ابن هرون C. بن هرون v.34. قهات Mſ. & C. قهت ibid. — لعشايرهم ſic & C. Mſ. tantùm كذلك v. 35. ثلاثين Mſ. & C. ثلثين ibid ابن خمسين C. بن خمسين Mſ. خمسين ibid. كل الداخل Mſ. كل من يدخل C. كل من دخل ver. 37. Ita legitur in Mſ. & C. هذا (هاوولي C) عدد عشاير القهثييم كل من يخدم (خدم C) في خبا المحضر الذي عد موسي وهرون عن (علي C) قول الله بيد موسي *Hic eſt numerus familiarum Caathitarum, omnis qui miniſtrat in tabernaculo præſentiæ, quos numeravit Muſa & Haron juxta verbum Dei per manum Muſæ.* v.38. وعدد بني جيرشون لعشايرهم لبيوت ابايهم *Et numerus filiorum Gerſhon per familias eorum, per domos patrum ſuorum:* ver. 39. Deeſt etiam in Mſ. in C. autem ita ſe habet من ابن ثلثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين سنه كل من دخل للجيش للخدمة في خباء المحضر *A filio triginta annorum & ſupra, ad filium quinquaginta annorum, omnem ingredientem in turmam ad miniſtrandum in tabernaculo præſentiæ:* poſt ver.39. in Mſ. habentur quæ in noſtro exemplari loco v.38. ponuntur, ſc. وعدوا &c. Poſt illa etiam ſequitur ut eſt in ver.40. فكان &c. Poſt ver. 44. in Mſ. hæc tantùm occurrunt وعد بني مرري كذلك فكان— ut in noſtro ver.44. In exemplari autem Conſtant. pleniùs, et ad Heb. propius extant hi verſus, qui in noſtro atque Mſ. compendiariò habentur. ver. 41. هاوولي معدودين عشاير بني جرشون كل من خدم في خبا المحضر الذي عد موسي وهرون علي قول الله ver.42. ومعدودي عشاير بني مرري لعشايرهم لبيوت ابايهم v.43. من ابن ثلثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين سنه كل من دخل للجيش للخدمة في خبا المحضر ver.44. وكان عددهم لعشايرهم &c. ver.41. *Hi ſunt numerati familiarum filiorum Gerſhon, omnes miniſtrantes in tabernaculo præſentiæ, quos numeravit Muſa & Haron juxta verbum Domini.* ver. 42. *Numerati etiam familiarum filiorum Merari per familias ſuas, per domos patrum ſuorum.* v.43. *A filio triginta annorum & ſupra, ad filium quinqua annorum, omnem ingredientem in turmam ad miniſtrandum tabernaculo præſentiæ:* ver.44. *Fuit* inquam *numerus eor per familias ſuas, &c.* ver. 45. in Conſt. ولي معدودي اير بني مرري الذي عد موسي وهرون علي قول الله بيد موسي v.46. بع المعدودين الذي عد موسي ون واشراف اسرايل الليوانيين لعشايرهم ولبيوت ابايهم ابن ثلاثين سنه فصاعدا الي ابن خمسين ver.47. سنه كل من دخل ليخدم خدمة الحمل في خبا المحضر وكان عددهم خمس الاف مايه وثمانين v.45. *H numerati familiarum filiorum Merari, quos numeravit & Haron juxta verbum Dei per manum Muſæ.* ver.4 *omnes numerati, quos numeravit Muſa & Haron & p pes Iſraelis de Levitis per familias ſuas, & per domos p ſuorum:* v.47. *A filio triginta annorum & ſupra, ad quinquaginta annorum, omnis qui ingreditur ad miniſtra miniſterium onera portandi in tabernaculo præſentiæ:* ve *Fuit* inquam *numerus eorum quinque millia centum & ginta.* Vitioſè ſic in exemplari ponitur iſte num ver.48. in Mſ. — وكان جميع v.49. poſt وعدده ſequ in Mſ. كما امر الله موسي *Prout mandaverat* Do *Muſæ.*

CAP. V. in Mſ. ver. 1. كلم الله موسي تكليما v. 2. لميت ſic & C. at Mſ. بميت v.3. فلينفوهم Mſ. تنفوهم ibid. المعسكر Mſ. & C. العسكر : ſic & v. 4. بنو Mſ. & C. بني bis. ver. 5. قايلا Mſ. تكليما بعهد الله Mſ. & C. بالله v. 7. فيرد Mſ. & C. بيريد يكن Mſ. يري C. يكون ib. لله وهي ſic & C. لله وهي ibid ويستغفر Mſ. & C. ان يستغفر v.9 Mſ. & C. فلاامام ibid. ادفعوها Mſ. & C. دفعوها يكون له Mſ. كنت له C. فهي له ver. 10. Mſ. يكون امر اقداسه لاي امام دفعها كانت له C. امر يكون اقداس اليه لاي امام دفعها كانت له v. 11. قايلا Mſ. تكليما v. 13. عن ſic & C. at Mſ. ibid. واستترت Mſ. & C. وانسترت v.14. يضبط & C. تقهر ibid. وخطر ſic & C. Mſ. ويخطر Mſ. & C. فيغار ibid. — نجسة Mſ. & C. اوغير نجسه contractius. v. 15. ويات ſic & C. at Mſ. ibid. عليها ſic & C. at Mſ. عليه v.16. يجعل at Mſ. يضع ib. يذكر ſic & C. Mſ. الذكر

v. 16. ويقفها Mſ. & C. ويوقفها v. 17. الامام deeſt Mſ.
v. 18. ويقفها Mſ. & C. ويوقفها v. 21. بيمين Mſ. يمين
C. plenius ſic يمين ذلك علي المراة الامام ibid. بين ſic
& C. Mſ. في ما بين ibid. الله deeſt in Mſ. & C. ibid.
ساقطة Mſ. & C. ساقطا v. 22. المر deeſt in Mſ. & C. ibid.
فيرمي Mſ. & C. فيرم v. 25. الذكر ſic & C. Mſ. الغيرة
v. 26. منه Mſ. منه فيكم C. منها الامام فيها v. 27.
خيانة Mſ. خيانا ib. فيها مرا Mſ. فيها ما C. فيها الما المره
v. 28. وان لم تنجس Mſ. & C. وان كانت لم تتنجس
v. 30. فليقفها Mſ. & C. فليوقفها ver. 31. يبرا Mſ. &
C. يبرو

CAP. VI. ver. 1. وكلم Mſ. ثم كلم ibid. قايلا Mſ.
تكليما v. 2. لينسك Mſ. & C. ليتنسك v. 3. ينتسك
Mſ. & C. منه ينتسك ibid. Mſ. الخمر — المسكر
ibid. لا يشربه Mſ. & C. منه لا يشرب ibid. يشربه
Mſ. & C. يشرب v. 6. وطول Mſ. & C. طول v. 7 ابيه
ut & C. Mſ. ابوه ib. واخيه ut & C. Mſ. اخوه ver. 8. Mſ.
كذاك طول ايام C. وطول ايام v. 9. يحلقه in Mſ. deeſt
v. 11. ذكاه Mſ. ذكوه C. للذكوه ibid. ميت Mſ.
الميت v. 12. ابن Mſ. & C. بن ſic v. 14 V. 13. بها ut &
C. Ms. به v. 14. للذكاة Ms. & C. للذكوة v. 15.
وسل Ms. & C. وسلة ibid. ممسوح Mſ. & C. ممسوحة
ib. معها & C. at Mſ. معهن ver. 16. ذكاته Ms. & C.
ذكوته v. 17. السلامة Ms. & C. سلامة ibid. سلة ſic
& C. Ms. السلة ibid الذين Mſ. & C. الذي v. 18.
مطبوخة ſic & C. Mſ. المطبوخة ver. 19. الفطير ſic & C.
Mſ. سلة الفطير ver. 21. نحن ſic C. Mſ. مع v. 22. قايلا
Mſ. تكليما v. 23. كذا Mſ. كذي ibid. فبركوا Mſ.
فباركوا v. 24. فيك omittitur in Mſ. & C. v. 25.
بنور abeſt à Mſ. ibid. يرءفك Mſ. & C. يروفك
ver. 26. السلم Mſ. & C. السلام ver. 27. فتتلوا Mſ. &
C. فيتلو

CAP. VII. v. 1. فراغ Ms. & C. فرغ ibid. ومسحها
Mſ. & C. abſque و v. 2. Ms. & C. قرب ibid Ms.
ابايهم الذين هم روسا الاسباط وهم الحاضرين C. الذي
هم روسا الاسباط وهم الحاضرين ver. 4. قولا Mſ. قايلا

v. 7. منها omittitur in Mſ. & C. v. 8. عجلات Mſ. & C.
عجل v. 10. ولما قرب Mſ. وقربو v. 11. لموسي Mſ. موسي
ver. 12. قربان abeſt à Mſ. v. 13. poſt مثقالا deſunt
بمثقال القدس quæ habentur in Mſ. v. 14. عشرة Mſ.
& C. عشر v. 16. للذكاة Mſ. & C. للذكوة v. 17.
وخمسة اكبش Mſ. خمس خباش C. — خمسة & ſic
poſtea ſæpius ver. 18. قربانه omittitur in Mſ. & C.
In Exemplari Conſt. omnes ſequentes verſus plenè habentur ut in Heb. cum repetitione ſc. antedictorum verſſ. 13. 14, 15, 16, 17. in Mſ. autem compendiario ut in noſtro Arab. at non ſine aliqua varietate nempe v. 24.
حيلون Mſ. حلن v. 36. مثل ذلك Mſ. بعد ذلك v. 54.
جمليايل Mſ. & C. جمليال ibid. فداصور Mſ. & C.
فدهصور v. 60 ابيدان — جدعوني — بنياميين Mſ. &
C. ابيدن — جدعني — بنمين ver. 66. احيعازر —
عمي شداي — دان Mſ. & C احيعزر — عمي شدي — دن
v. 72. الاحد Mſ. الحادي ib. فجعيايل — عكران — اشير
Mſ. & C. فجعيال — عكرن — اشر v. 78. الثاني عشر
C. الثالث عشر ibid. احيراع — عينان — نفتالي Mſ.
& C. احيرع — عينن — نفتلي ver. 84. مسحه Mſ.
مسح C. ممسح ibid اثنا عشره Mſ. اثنا عشر C. — اثني
ibid. اثنا Mſ. & C. اثني bis & v. 86. V. 85 مثقال Mſ.
مثقالا ibid. in Mſ. poſt ماية omittitur مثقال ver. 86.
ودروج Mſ. & C. الدروج ibid. منها من عشر Mſ.
من عشر C عشر v. 87. اثنا عشرة Mſ. اثنا عشر C.
اثني عشر ib. Mſ. & C. اثني عشر ſic ter poſtea. ib. للذكاة
Mſ. & C. للذكوه ver. 88. ذبايح Mſ. ذبح C. ذباح
ibid. عشرون Mſ. & C. عشرين ibid. ستون Mſ. & C.
ستين ter ita. ib حملا Mſ. & C حمل v. 89. خباء المحضر
omittuntur in Mſ. & C. ibid. مخاطبه ſic & C.
Mſ. مخاطبا

CAP. VIII. v. 1. Ms. تكليما v. 4. وسوسنها Ms. & C.
ورحرادها ibid. اري Ms. & C. ارا v. 5. Ms. تكليما v. 6.
من بني ſic & C. at Ms. من بين بني ibid وكذا Ms. &
C. وكذي ibid. فاصنع Ms. & C اصنع ibid. لهم Ms.
& C. بهم ibid. من Ms. & C. في v. 7 الذكاة Ms. &

C. والذكوه ſic & v. 8. 12. ibid. بالموسي Ms & C. الموسي ibid. ابدانهم Ms. & C. جميع بدنهم ibid. ويتطهرون Ms. & C. ويطهرون v. 8. سميد ſic & C at Mſ. سمد v. 10. بنو Mſ. & C بني v. 12. يسندون Mſ. C. يسندو ibid. ارءس الثورين Mſ. & C. راس الثوران ibid والاخر Mſ. & C. واخرهما v. 13. وقفهم Mſ. & C. واوقفهم v. 15. يدخل Mſ. & C يدخلو : deeſt الليوانيون in Mſ. & C. v. 16. بني ſic et C. Mſ. بين بني ib. اني C ان Mſ. deeſt : ib. اهلاكي Mſ. et C. اهلكت v. 19. للقدس Mſ. et C. الي القدس ver. 20. في جماعه Mſ. et C. وجماعة ibid. صنعا Mſ. et C. صنعو v. 23. صنعا Mſ. et C. صنعو v. 24. خمس Mſ. et C. خمسة v. 26. يعانها omittitur in Mſ. C. يخدم ib. كذا Mſ. et C. كذي

Cap. IX. v. 1. ارض ſic et C. at Mſ. بلد v. 2. ليصنع بنو Mſ. et C. بني v. 3. فليصنعوه Mſ. et C. يصنعوه bis v. 5. صنع Mſ. et C. كذاك صنع v. 7. من الناس Mſ. بميت من الناس C. — من ميت v. 8. به omittitur in Mſ. et C. v. 9. Mſ. تكليما v. 10. نجسا Mſ. et C. نجس v. 11. منه Mſ. منه بين الغوروبين poſteriora verba loco في وقته ibid. ياكلونه Mſ. & C. ياكلوه v. 12. شيا deeſt in Mſ. & C. v. 12. فليصنعوه Mſ. & C. يصنعوه ver. 13. لله Mſ. & C. الله v. 14. ان يحب deeſt in Mſ. & C. ver. 15. وفي ſic in C. Ms. ومن ib. غطا Mſ. & C. غطاه ibid. وفي اليل Ms. & C. وباليل ibid كمنظر نار Ms. & C. كرويا النار v. 16. — منظر Mſ. (πλεονάζει quod) وليلا ورويا النار ليلا ſic & C. v. 17. بنو Mſ. & C. بني ibid. اي abeſt à Mſ. & C. ibid. Mſ. & C. يسكن فيه ibid — ينزل ſic & C. Mſ. ينزلو بني v. 18. ان امر Mſ. & C. علي قول ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid وعن امره Ms. & C. وعلي قوله ibid. ما سكن — طول Mſ. طول ما مده سكن ibid. مقيمون Ms. & C. مقيمين v. 19. طال Ms اطال ibid. علي Ms. المقام علي ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid. يرحلوا Ms, & C. يرحلون v. 21 المسا Ms. السما malè, literis tranſpoſitis v. 22 مقيمون Mſ. et C. مقيمين

Cap. X. ver. 1. وكلم Mſ. ثم كلم Mſ. تكليما ver. 4. باحدهما Mſ. بحدهما ibid. اجتمع ſic & C. Mſ. v. 7 فانفخوا Mſ. et C. تنفخو v. 8. يضربون Ms يضربو ibid. وليكن Ms. et C. ويكن v. 9. Ms. صدرتم C. صعدتم ibid. حرب Mſ. الحرب ver. روس Ms et C. رووس ibid. فاضربوا Ms. et C. ibid. صعايدكم Ms. et C صواعدكم ib. Ms. et C. فتكون Deeſt الله in Ms. et C. v. 12. Mſ. et C. بني ver. 13. رحلتهم Mſ. et C. رحيلهم عن امر الله Ms et C علي قول الله v. 14 جيوسه et C. جيشه v. 17. بنو Mſ. et C. بني bis. ibid. Mſ. et C. حملوه v. 20. جاد Mſ. بني جد v. 23. Mſ. et C. منشه ibid. فداصور Mſ. et C. صور v. 25. عسكر Mſ. et C مركز عسكر v. 27. جيشه C. جيش عسكر ver. 29. حميه Mſ. et C. ibid. راحلون Mſ. et C. راحلين ib. الذي ſic et C. التي ibid. الله Mſ. et C. الله اياه ibid. وعد ſic et C. اوعد ib. خيرا Mſ. et C at بخير v. 31. البريه Mſ. البر ib. كابصارنا ſic et C Mſ. كبصارنا v. 32. Mſ. الا وان v. 33. فرحلوا ſic et C. Mſ. ثم رحلو ib. Mſ. et C ثلثه bis ib. ايديهم Mſ. et C. يديهم للعسكر Mſ. et C. العسكر v. 35. الرسم Mſ. السبيل ib. رب Mſ. رب بنصرنا ib سانيوك Mſ. C. سانيك v. 36. Mſ. et C. وعند نزوله ان يقول رد اسرايل Mſ. الاسرايل

Cap. XI. v. 1. ناره Mſ. et C. فيهم ناره v. 2. et C. فدعي v. 4. الذين Mſ. et C. الذي v. 6. لنا شي Mſ. et C. مما ليس شي v. 8. فيلتقطونه C. فيلقطونه ibid. بالمدق Mſ. منه في المدق بدسم ſic et C. at Mſ. بدبس v. 9. وعند ſic et C. وبعد v. 10. موسي Ms. علي موسي v. 11. موسي C. موسي لله ibid. خطا Ms. et C. خطاا v. 12. ام ſic at Mſ. او ibid. تحمل Mſ. et C. يحمل ibid. عليه titur in Mſ. et C. v. 13. لاعطا هذا الجمع Mſ. اعطي جميعهم v. 14. لست Mſ. لا C. فلا v. 15. et C. at Mſ. فان ibid. خطا Mſ. et C. خطاا v. 16. Mſ. et C. اتكلي ibid. خطاي deeſt in Mſ. et C.

انك Mſ. انك v. 18. للقوم Mſ. القوم C. الي القوم ibid.
لعل Mſ. et C. الي الغد ib. لاجل ما ſic & C. at Mſ. ولما
ib. مصرلنا Mſ. et C. لنا مصر v. 19. الا deeſt in Mſ.
v. 20. انعكم Mſ. et C. انفاكم ib. اخرجنا ſic et C. at Mſ.
حرجنا v. 21. الذين Mſ. et C. الذي ib. اني Mſ. انا v. 22.
اعنابهم Mſ. & C. اعناتهم v. 24. ووقعهم Mſ. & C. واوقعهم
v. 25. ملاك الله Mſ. & C. الله tantum. ib. ſequens الله deeſt
in Mſ. & C. v. 25. prius ذلك deeſt in Mſ. & C. ib. رجلا
الشيوخ C. رجل الشيوخ Mſ. الشيوخ tantum. v. 26.
المعسكر Mſ. & C. العسكر ib. واسم الثاني Mſ. & C.
والا ib. تنبيا في المعسكر Mſ. & C. نبو في العسكر
ver. 27. فاحضر Mſ. & C. فحاضر ib. الداد Mſ. & C.
ان الد ib. متنبيان Mſ. & C. متنبيين ib. المعسكر Mſ.
C. العسكر ſic & v. 32. v. 28. يوشع Mſ. & C. يهوشع
ibid. يا موسي d. in Mſ. v. 29. صاروا Mſ. & C. صار
31. سلوي ſic & C. at Mſ. سلوا ib. المعسكر Mſ. & C.
العسكر ib. كذا d. in Mſ. et C. ib. ويسره ſic et C. at
Mſ. ومسير يوم يسره ib. حواليه ſic et C. at Mſ. حوليه ib.
d in Mſ. et C. v. 32 فاقام ſic et C. at Mſ. فقام
عشره ſic et C. at Mſ. عشر ib. فسطحوها Mſ. et C.
فسطحو v. 34. فيها Mſ. et C. فيه

Cap. XII. ver. 1. الحبشا Mſ. الحبشي C. الحبشه ibid.
اعتزل عن Mſ. & C. اعتزلها v. 2. فقالا Mſ. & C. فقالو
4. على غفلة Mſ. & C. abſque على v. 5. ملاك الله Mſ. et
الله tantùm. ibid. ونادي ſic & C. Mſ. فنادي ver. 7.
فليس Mſ. & C. ليس v. 8 اني بغير واسطة اخاطبه Mſ.
اخاطبه [C. شفاها] ان شفاها ver. 9. Mſ. et C. وارتفع
10. هي Mſ. et C. بها ver. 11. لموسي ſic & C. at Mſ.
موسي v. 13. فدعا Mſ. & C. فدعي ibid. فاشفها Mſ.
فاشفها ver. 14. ولو ſic et C. at Mſ. لو ibid. في خارج In
Mſ. et C. في deeſt. ibid. المعسكر Mſ. et C. العسكر ſic &
ver. 15. ibid بعد ذلك ſic et C. at Mſ. بعدها ver. 14. في
deeſt in Mſ. et C. ibid. ولم Mſ. ايام ولم [C. سبعه] سبع
ibid حين deeſt in Mſ. et C.

Cap. XIII. ver. 1. رجل القوم Mſ. رجلو tantùm. C.
رجلو القوم v. 3. واحدا رجلا Mſ. et C. رجل واحد ibid.
فابعثوه Mſ. et C. تبعثو به ver. 4. في ſic et C. at Mſ. من
v. 6. شافاط deeſt in Mſ. v. 10. deeſt in Mſ. ver. 12. منشا
Mſ. et C. منشه v. 13. deeſt in Mſ. ver. 17. وهذه Mſ. & C.
هذا ibid الذين ſic & C. at Mſ. الذي ibid. موسي deeſt in Mſ. v. 18. فقال Ms. قال C. وقال ibid. اصعدوا ſic
& C. at Mſ. صعدو ver. 19. الي بلده والشعب Mſ. & C.
البلد ما هو والقوم ver. 20. الرياض Mſ. & C. في ارياض
ibid ام Mſ. & C. ام في v. 21. ايام العنب ايام deeſt in Mſ.
& C. v. 22. deeſt in Ms. v. 23 وشيشاي Mſ. & C. شيشي
ibid. بنو Mſ. & C. بني ibid. حبري Mſ. & C. حبرا ibid.
سبع Ms. بسبع C. بسبعه v. 24. واحدا Mſ. & C. واحد
v. 25. من ثم ſic & C. at Ms. معه ver. 26 روم Mſ. & C.
ريام البلد v. 27. واروهم Ms. واوروهم C. واوراهم ver. 29.
المقيمين Mſ. & C. المقيمون ibid. Ms. ومن اولاد الجباره
راينا هناك C ثم وايضا اولاد الجباره راينا v. 31. صعودا Ms.
صواعدا C. صعودا v. 33. فيه Ms. & C. به فرمناه هو ibid.
ذوو Mſ. & C. ذوي

Cap. XIV. ver. 1. فرفع Ms & C. فرفعت ver. 3.
الي ذلك Ms. لذلك C نساونا ذلك Ms. et C. نسانا
ibid. ارامل deeſt in Mſ. et C. v. 6. يوشع Ms. et C.
يهوشع ver. 7. قولا Ms. et C. قايلين v. 10. بالحجاره
ſic et C. Mſ. في الحجاره v. 13. المصريون الذين Mſ. et C.
المصريين الذي ib. هاولا Mſ. et C. هاولي القوم v. 15.
يسير Mſ. et C. تسير ib. ايديهم Mſ. et C. يديهم
ib. قولا Mſ. et C. قايلين v. 18. الامهال ſic et C. Mſ. المهل
ib. كثير ut et C. Mſ. وكثير ib. غافر ut et C. Mſ. وغافر
v. 20. له ſic C. in Mſ. deeſt. ib لقد Mſ. et C. قد ibid.
لهم ſic et C. at Mſ. عنهم ib. يملا ſic et C. Mſ. يملي
ib الارض ſic et C. Mſ. العالم v. 22. الرجال الذين ſic
et C Mſ. رجل الذي ib. البريه Mſ. et C. البر v. 23. لا راوا
Mſ. et C ان راو ib. وكذلك ſic et C. Mſ. كذلك
ib. عصاني Mſ. et C. يعصيني ib. الي البلد Mſ. et C.
البلد v. 25. فالعمالقة الكنعانيون مقيمون ſic et C.
Mſ. فالعملقيين وكنعانيين مقيمين ib. في غد deeſt
in Mſ. ib. الي البريه C. لكم الي البر Mſ. الي لبر
ſequens الي deeſt in Ms. v. 26 ثم deeſt in Ms. et هرون
poſt

poſt تكليما ponitur v.27. Mſ. et C. التي تدمرو v. 28.
قل ut et C.Mſ. فقل ib. لاصنعن Mſ. et C. ان لم اصنع
v. 29. معدود Mſ. et C. كل معدود ver.30. ان اعطيه
ابراهيم واسحاق ويعقوب * الا كاليب Mſ. et C. ان
اسكنكم فيه الا كلب ib. يغنا ويوشع Mſ. et C.
يغنه ويهوشع v.31. الذين ſic et C. Mſ. الذي ib. يعرفوا
Mſ. et C. يعرفون ib. فيه Mſ. به C. فيها v.33. يقيمون
Mſ. et C. يقومون v. 34. باحصا — التي ſic et C. Mſ.
احصا — الذي v.35. واصنعه ut et C Mſ. لاصنعه v.36.
الذين Mſ. et C الذي ib. الارض Mſ على البلد C.
على الارض v.37. فمات ſic et C. Mſ. مات v. 38. ويوشع
Mſ et C ويهوشع ib. وكاليب—يغنا Mſ. et C. وكلب—يغنه
ib عاشا Mſ. & C. عاشو ib. الذين Mſ. & C. الذي
v.40. فصعدوا ut & C. Mſ. وصعدو ib. بالصعود اليه deeſt
in Mſ. & C. v. 41. لا Mſ. & C. يا قوم لا ib فانها لا
ſic & C. Mſ. وهيا فلا v.42. معكم Mſ.& C. هو معكم
v.43. العملاقيين والكنعانيين Mſ. & C. العملاقيون
والكنعانيون ib. ايديكم Mſ. & C. يديكم ib.
فتقطعون Mſ. & C. فتقعون ib. لانكم ſic et C. Mſ.
اذ ib. عونكم Mſ.& C. معكم v.44. في وسط المعسكر
Mſ. et C. من وسط العسكر v. 45. العملاقة Mſ. & C.
العملاقيون ib. حرما Mſ. & C. حرمه

CAP. XV. ver. 1. خاطب — قايلا Mſ. كلم—تكليما
v. 2. معطيكم هناك ut C. Mſ. معطيكموه ver. 3.
في ut C. Mſ. او في ib. مقبولا مرضيا عند الله ut C.
Mſ. مرضيا مقبولا لله ver.4. عشر سميد ملتوتا Ms.
et C. عشرا سميدا ملتوته in Mſ. بدهن poſt ملتوته
πλεονάζει ib. للمرج Ms. et C. للمراج v. 5. يصعده مع
Mſ. تصنعه مع in C. مع tantum v. 6. عشري Mſ. et
C. عشرين ibid. سميد ملتوتين Mſ. سمد ملتوتا C.
سميدا ملتوته ver. 7. للمرج Mſ. & C. للمراج ibid.
مقبولا مرضيا عند الله (C. لله) Mſ. مرضيا مقبولا لله
v. 8. صعيده Mſ et C صعيدا ib. او تسويع in Mſ.
او deeſt ib. لله ut C. Mſ. ليوي v.9. ثلاثة عشار Mſ.
et C ثلثه عشور ib. سميد ملتوته Mſ. سمدا C. — سميدا
ver. 10. وخمرا Ms. et C وخمر ib. قسط Ms. قسط قربان
ib. عند الله Ms. & C. لله v.11. كذا Ms. et C. كذي
ib. مع كل ut C. at Mſ. من كل ib. ومع ut C. at Mſ. مع
ib. الكمل ut C. Mſ. الكملان v. 12. المحصيات Mſ. et
المحصيين v.13. كذا Mſ. et C. كذي ib. عند الله Mſ. et
لله v.14. عند الله Mſ. et C. لله ib. فكما ut Mſ. C.
لذاك فليصنع Mſ. & C. كذاك يصنع v. 15.
Ms. يا ايها C. يا هو ib. يكون deeſt in Mſ. & C.
شريعه Mſ. & C. شريعه واحده v. 17. قايلا Mſ.
v. 19. رفيعه Mſ. et C. رفيعه لله v. 20. ترفعونها Mſ. &
ترفعوها ib. البذار ترفعونها Mſ. كذاك (C. البذار)
ترفعوها v. 21. من اول اجينكم اجعلو Mſ. et
وكذاك من اول اجينكم تجعلو v. 22. فلم C. ولم
ولا v. 23. من جميع Ms. et C. مثل جميع ib.
C. at Mſ. ما امركم ib. يد موسي منذ يوم Mſ.
يوم C. يد موسي من يوم v.24. مقبولا مرضيا Mſ.
مقبله ib. الماعز للذكاءه Mſ. للذكوه (C. الماعز)
ويستغفر ut C. at Mſ. فيستغفر ib. فاتوا Mſ. et C.
فاتو ib. وذكاتهم Mſ. et C. وذكوتهم v. 27. واحد
واحد كذلك ib. للذكاه Ms. & C. للذكوه
خطيه Mſ. & C. ما اخطا v. 30. من بين in Mſ.
deeſt. v. 31. ازري Mſ. & C. ازرا v.33. قدمه Mſ.
فقدمه v. 35. في خارج المعسكر Mſ. & C. العسكر
v. 36. المعسكر Mſ. & C. العسكر ib. امر الله تعالي
لموسي C. الله موسي (in Mſ. امر deeſt) كما امر
ولا Mſ. قايلا v. 38. اكناف ut C. at Mſ. كناف
لتروها Mſ. تروها C. تراوه literis tranſpoſitis.

CAP. XVI. v. 1. اصهار Mſ. & C. اصهر ib.
Mſ. & C. ودثن ib وابيرام Mſ. & C. وابيرم ib.
& C. بني ib. بنو Mſ. & C. بني v.2. فقاموا Mſ. & C.
ib. خمسون مياتان Ms. & C. خمسين مياتين ib.
Ms. & C. ذوو v. 3. ما حسبكما Ms. & C. كما
v.6. يا omittitur in Mſ. & C. v. 7. عليها ut C.
فيها ib. فيها ut C. at Ms. عليها ib. بني ليوي
v. 8. يا omittitur in Ms. v.9. اذا فرزكم اله Ms.
اذ افرزكم الاه ib. in Ms. deeſt خدمه ib.
Mſ. تكلمو v. 10. فكذاك ut C. at Mſ. كذاك

طلبتم ut C. at Mſ. تطلبتم ib. ايضا ut C omittitur in Mſ. v. 11. كذلك Mſ. & C. لذلك ib. جمعك Mſ. جموعك C. جمع ib. المجتمعون Ms. المجتمعين C. المجتمعين ib. حتي هو تتذمروا Mſ. من تتذمرون C. من حتي تتذمرون v. 13. ان اقليل Mſ. ما اقليل ib. تراس—تراس Mſ. تروسا — تتراس C. تتروس tantum. v. 14. نخلة Mſ. & C. نخله من ضيعة ib. كرما Mſ. & C. كرم ib. هاولايك Ms. اوليك v. 15. موسي Ms. موسي جدا ib. هدايتهما Mſ. & C. بكورهم ib. لاحدهما Mſ. & C. لاحدهم ib. عن ان Mſ. علي ان ib. الي احدهما Mſ. الا احدهم C. الي احدهم v. 17. خمسين مايتي Mſ. & C. مايتين وخمسين ibid. وكل واحد منهم يقدم Mſ. كل رجل مجمرته C. واحد مجمرته v. 18. كل واحد Mſ. & C. كل رجل ib. وموسي ut C. at Mſ. موسي v. 19. جميع ut C. at Mſ. ساير v. 20. وكلم Mſ. فكلم ib. وهرون تكليما Mſ. وهرون تكليما ver. 21. افنيتهم Mſ. حتي افنيتهم v. 22. اوجهها Mſ. & C. وجوههما ib. يا اله وقالا * يا قادر Ms. يا طايق يا الاه (C. قالا) وقال ib. ارجل واحد Mſ. الرجل الواحد ib. ساير Mſ et C. جميع v. 23. فكلم Mſ. ثم كلم ib. قايلا Mſ. تكليما v. 24. ودانان Mſ. & C. دثن v. 26. وقال ut C. Mſ. وقل perperam. ib. اجتنبوا Mſ. et C. اعتزلو ib. تتساقوا Mſ. & C. تتساقوا v. 27. ابواب Mſ. et C. باب ib. ونساوهما وبنوهما والطفالهما Mſ. et C. نساهم وبنوهم واطفالهم v. 18. ليس ذلك in Mſ. et C. omittitur ذلك v. 19. هولاء Mſ. et C. هاولي القوم v. 30. فتبتلعهم Mſ. et C. فتبتلعهم ib. هاولاء Mſ. & C. هاولي القوم v 31. ان انشقت in Mſ. & C. omittitur ان ib. التي Mſ. et C. الذي v. 33. من جميع Mſ. & C. من بين v. 36. وكلم — قايلا Mſ. ثم كلم تكليما ver. 37. بين يدي Mſ. et C. بين tantum. ib. لانها ut C. Mſ. فانها v. 38. واما Mſ. & C. فاما v. 40. ممن Ms & C. من ibid وكالجموعه Ms. & C. وجموعه ver. 41. فلقا in Mſ. & C. deeſt v 42. عليهما ſic & C. at Mſ. عليهم v. 44. وكلم Mſ. ثم كلم ib. وهرون omittitur in Mſ. ib. قايلا Mſ. تكليما v. 45. ارتفعتما ut C. at Mſ. ارتفعهم ib. من بين in Mſ. omittitur من

ib. افنيتهم ut C. at Mſ. افنيهم v. 46. لهم Ms. & C. عنهم ib. وقد بدا ut C. at Mſ. وبدا ib. الصدم Mſ. & C. الصدام v. 47. قال ut C. at Mſ. امر ib. الوباء Mſ. & C. بالوبا ib. ابتدا ut in C. in Mſ. deeſt ib. فحجر ut C. at Mſ. فاخذ ib. لهم Mſ. & C. عنهم v. 48. الاحيا والموتي Mſ. الموتا والاحيا C. الموتي والاحيا

CAP. XVII. ver. 1. وكلم — قايلا Ms. ثم كلم — تكليما v. 2. مر ut C, at Ms. كلم ibid. لكل ut C, at Ms. من كل ibid. يكون ذلك اثني عشره Ms. فذلك اثني عشر In C. tantùm اثني عشر ibid. علي كل رجل Ms. اسم كل سبط علي C. اسم كل رجل علي v. 3. بيوت ut C. at Ms. بيت v. 4. لحضرك C. احضركم هنالك Ms. احضرك عندها هنالك هناك v. 5. الذين ut C. at Ms. الذي v. 6. عشره Ms. & C. عشر ibid. وعصي Ms. وعصا C. وعصاه ibid. بينهم ut C, at Ms. بينها v. 8. في خبا Ms. & C. الي خبا ibid. عصي Ms. عصا C. عصاه ver. 9. كل واحد ut C, at Ms. كل رجل v. 10. فيفني Ms. & C. فيفنا ibid. يهلكوا Ms. & C. يهلكون

CAP. XVIII. v. 1. وابناك Mſ. & C. وبنوك ibid. وابناك Mſ. & C. وبنيك ibid. تحملان Mſ. & C. تحملون ver. 2. وابناك Ms. & C. وبنوك ibid فقط omittitur in Ms. v. 3. ويحفظوا حفظك وحفظ كل المضرب (جميع الخبا .C) لكن لا يتقدموا الي آلة القدس والمذبح (واما الي انيه القدس والمذبح لا يتقدموا .C) ليلا يموتوا هم وانتم (ولا يهلكو فيحفظون ما يستحفظيهم .Mſ ايضا هم وايضا انتم .C) وحفظ جميع الخبا واما انيه القدس والمذبح فلا يدنو بها فليحفظون .v 5 كيلا يهلكوهم وانتم ايضا ان الجوهم ذلك Mſ. & C. ويحفظو ibid. المقدس Mſ & C. القدس ver. 7. تحفظون C. تحفظو Ms. تحفظا ibid. فتخدمونه Ms & C. وتخدموه ver. 8. اياها Mſ. & C. لك ibid. وبنيك Ms. & C. ولبنيك ver. 9. وذكاتهم Mſ. & C. وذكوتهم v. 10. كل Mſ. وكل v. 11. عطيتهم Mſ. & C. عطاياهم ib. جعلتها Ms. & C. اعطيتها v. 13. التي ut C. at Mſ. الذين v. 14. الاسرايلية Mſ. & C. الاسرايل ver. 16. وفدا ut C. at Mſ. وفدي ib. هم pro هو ib. دانقا Mſ. & C. دانق v. 17. تفدها ib. والمعز Mſ. & C. والماعز ib. فاما Mſ. & C. واما

Mſ. & C. تعديها ibid عند الله Mſ. & C. لله ver. 19.
ترفعها Ms et C. يرفعها ib. الدهر Ms. العالم ib. لله Ms.
et C. لله لك v. 20. لله Deeſt in Ms ib. رباضهم Ms. et C.
رياضهم ib. قسم ut & C at Mſ. نصيب ibid. صرت
Ms. & C. جعلت v. 21. التي Ms. & C. الذين v. 22.
فيحملوا Ms. & C. فيحملون v. 23. اللاويون Mſ. & C.
اللاويين v. 24 اعشار Mſ et C. عشور ib. للاويه Ms.
et C. للاويين ib. فلذالك Ms. & C. فلذلك ib. له Mſ.
et C. لهم v. 25. قايلا — وكلم Ms تكليما ثم كلم v. 26.
بغلتكم Mſ. & C. كغلتكم ib. العشور Mſ. & C. الاعشار
v. 27. وذلك ut et C. وذاك Mſ. ibid. البذار ut & C. البيدر
Ms. ibid. وكالسلافة ut & C. والسلافه Mſ. ibid. المعاصر
Mſ. & C. التنار ver. 28. كذاك ترفعون Mſ. et C. فكذاك
من جميع عشوركم (اعشاركم .C) Mſ. من بني ibid ترفعو
واعطوه ut & C. واعطوا ibid التي تاخذونها من بني Mſ.
ibid. الله ut & Mſ. لله C. ver. 29. ترفعونه Mſ. & C. ترفعوه
ver. 30. ليوانيون Mſ. & C. ليوانيين ibid بني ut & C. من
بني Ms. ibid. البذار ut & C. البيدر ibid. والعصير Ms.
& C. والتنار ibid. واهلوكم Mſ. واهاليكم C. واهلكم ibid.
لانه deeſt in Mſ ver. 32. بسببه Mſ. & C. عنه ibid.
تبذلوها — C. تبلوها — تهلكون Mſ. تبذلوا — تهلكوا
تهلكون

CAP XIX. ver. 1. وكلم Mſ. & C. ثم كلم v. 2. ببقرة Mſ.
خارج C. ببقره ver. 3. الي خارج المعسكر Mſ. & C. ببقرا
العسكر v. 4. مقابل ut & C. قبالة Mſ. v. 5. باحراقها Mſ.
& C. بحرقها ibid. وفرثها Mſ. & C. وفرشها v. 6. حريقها ut
& C. حرقها Mſ. v. 7. المعسكر Mſ. & C. العسكر ver. 8.
ثيابه بالما ibid. والذي يحرقها C. والمحرقها Mſ. ويحرقها
In Mſ. & C. omittitur بالما ib. الغروب Mſ. & C. الليل
ver. 9. العسكر Mſ. & C. في خارج المعسكر ibid. خارج
ذكوة Mſ. & C. ذكاة ib وتكون Mſ. & C. ويكون
v. 11. دنا Mſ. & C. دني v. 12. يتذكي Mſ. & C. يتذكا ib.
ومن دنا v. 13. يتذكا منه فيهما Ms. & C يتذك فيهما
Mſ. & C. فكل من دني ib. يموتون ولا يتذكي Mſ. et C.
من ibid. دخله Mſ. et C. يدخله ibid يموت ولا يتذكا
بين الجوف اذ لم يرش عليه ما النضح (اذ ما النضح
فهو (C لم يرش عليه Mſ. الاسرايل اذ ما النضح
فهو لم يرش عليه In Mſ. redundat عليه v. 15.
Mſ. & C. ما ليس v. 16. الصحرا ut et C الارض
ver. 17. حريق ut et C. حرق Mſ. v. 18. بالقتيل ut et
القتيل Mſ. v. 19. يوم السابع ut et Mſ. In C. deeſt
ib. وارتحص Mſ. & C. ويرحص ibid في العشا Mſ. &
بالعشي ver. 20. ولم يتذك Mſ. يتذكا (C. ولم) ولا
ماء ut & C. ما من Mſ. ib. فهو ut & C. وهو Mſ. ver.
ويكون ſic & C. ويكن Mſ. ib. لامس vitioſè in
الامس v. 22. النجس ut & C. ذلك النجس Mſ. ib.
ſic & C. ينجس مثله Mſ. ib. انسان Mſ. & C. انسانا

CAP. XX. v. 1. بنو Mſ. & C. بني ib. هناك ut C
Mſ. ثم v. 3. قالوا ut C. قال Ms. v. 4. البرية Mſ.
البر ver. 5. ولا تين * ولا جفن * عليه Mſ. وجفن
C. ولا جفن وتين ib. ليس فيه حتي ماء للشرب Ms
C. حتي ما ليس للشرب v. 6. من بين in Ms. deeſt
ib. فوقعا اوجههما Mſ. & C. وجوههما C. ووقعو
للصخر Mſ. & C. علي الصخر ib. ماوه Mſ. & C
ib. المياه Mſ. & C. الما v. 10. الصخر الحجر in
& C. omittitur الصخر ib. لكم ماء Mſ. & C.
v. 11. السخر Mſ. & C. الصخر v. 12 وتقدساني Ms.
وتقدسوني ib. تدخلان Mſ. تدخلا C. تدخلو ib.
Mſ. et C. به v. 13. رسولي Mſ. et C. رسل v. 14.
Mſ. et C. كذي ib. اخوك ut C الاخوك Ms. ib.
ut C. at Mſ. الذي v. 15. وان ut C. ان Mſ. ib.
Mſ. et C. واسي ib. المصريون Mſ. et C.
v. 16. فدعونا ut C. at Ms. فدعنا الي الله ib. صوتنا
صدوطنا ib. واخرجنا ut et C. اخرجنا Mſ. v. 17.
الطريق v. 18. الاحمري ſic & C. الاحمر Mſ. ib.
Mſ. et C. كلا v. 19. بنو Mſ. et C بني ib. نصعد
C. فنصعد Mſ. ib. اليك omittitur in Ms. et C.
قال ut et C. at Ms. فقال ib. كذاك ut et C. كذلك Mſ.
ابي Ms et C ابا ib. اسرايليين Ms. et C اسرايل
يجورون Ms. et C. ان يجوز v. 22. هور ut et C. هر Mſ.
قولا Ms. et C. قايلا ver. 24. لانه Mſ. et C. فانه
بكي Ms et C. بكا *

CAP. XXI. ver. 1. أثاريم ut et C. at Mſ. اثريم ib.
وسبي Ms et C. وسبا v. 2. الاسرالية Mſ. et C. الاسرايل
ib. وقالوا ut et C. وقال Ms. v. 3. ايديهم Ms. et C يديهم
ib فجعلوهم وقرامهم Mſ. et C. فجعلوه وقراه v. 4. رحلوا
ut C. at Mſ. رحل ib. ليستديروا ſic et C. ليستريح Ms.
v. 5. اصعدتنا Mſ et C. اصعدتمونا ib. لنموت Mſ. et C.
نموت ib البريه Mſ. et C. البر ib. اذ ليس Ms. et C. مما
ليس ib لنا deeſt in Mſ. et C. ib. سئمت Ms. et C.
ضجرت v. 7. فقالوا Mſ. et C. وقالو ib. ادع الله Ms. ادع الي الله
ib. فدعا Mſ. et C. فدعي v. 9. وجعله ut C. at Mſ. دفعه
ib. علم ut Ms. علام C. ib. الي ذلك Mſ. et C. — تابيا الي
v. 10. بنو Mſ. et C. بني ib في اوبوث ut C. باوبوث Mſ.
v. 11. من اوبوث Mſ. من ثم C. منها ib. وحطوا في بلاقع
الجيزين في البر الذي بحضره مواب من مشرق الشمس
Mſ. ونزلو في عيي هعبريم (C. المجاز) في البريه التي
مقابل مواب (علي جهه مواب C.) من جهه مطلع الشمس
v. 13. الذي في البريه (Mſ. من جانوب ارنون) في ارنون
والاموريين (Mſ. مواب) ماب — الخارج عن تخم C. في جانب
الاردن الذي في البريه — v. 14. ملاحم الله Mſ. et C.
قدوح v. 15. عار ut C. at Mſ. عر ib واسند — ماب
Mſ. et C. مواب — واسنده v. 16. ماء Mſ. et C ماا v. 18.
وبير C. بير Mſ. بيرا ib الروسا Mſ. et C. الريسا ib. رسموها
Mſ. et C. راسموها ib. بمتوكاءتهم Mſ. et C. بوكالياتهم
v. 19. الوادي Mſ. et C. الواد v. 20. ماب — الوادي Mſ.
et C. مواب — الواد ib السماوه Ms. السماوا v. 21. الاسراليه
Ms. et C. الاسرايل v. 22. في تخمك Mſ. et C. تخمك v. 23.
يجوزون Ms. et C. يجوز ib للقايهم Mſ. et C. تلقاهم v. 24.
فقتله Ms. فقتلوه ib اسرايل ال omittitur in Ms & C.
ib. عمون ut C. عمان Ms. v. 25. في حسبون ut & C. at Mſ
حسبون من حسبون ib. ورساديقها Mſ. & C. ورساتيقها ver. 26.
ماب Ms. & C. مواب v. 28. عار Mſ. & C. عر ib ماب ut
et Ms. مواب C. ſic et v. 29. V. 29. يا شعب Mſ. يا قوم In
C. deeſt ib. كموش Mſ. et C عبدت كموش ib. سبيا
ut C. at Mſ. سبايا v. 30. الي ut C at Ms ذلك الي v. 32.
رساديقها Ms. et C. رساتيقها v. 33. وصعدوا Ms. & C.
فصعدو ib. في طريق Mſ. et C. طريق ib. للقايهم Mſ. et

et C. تلقاهم ver. 34. تخفه Mſ. et C. تخافه *

CAP. XXII. v. 1. رحلوا Mſ. رحلو بني اسرايل ib. ماب بيدا
Mſ. et C. بيدات مواب ib. ريحا Mſ. et C. يريحا ver. 2. بالاق
Mſ. & C. بلق ib ما Mſ. & C. جميع ما ib. بالاموري Mſ.
et C. بالاموريين ver. 3. المابيون Mſ. الموابون جدا C.
الموابيون v. 4. وقال Mſ. et C. فقال ib. كلما Mſ. كل ناس
C. كل اناس ib. كما يلحس Mſ. & C. كلحس ib. بالاق
Mſ. وكان بلق ver. 5. بلعام Mſ. & C. بلعم ib الي فاثور
Mſ. الي فاثورا C. فاثورا ibid. هذا الشعب Mſ. & C. هوذا
القوم ib. غطي ظهر Mſ. et C. غطا ظاهر v. 6. والان تعال
Mſ. فالان C. فتعال ib فالان بلدي (Mſ. & C. عن) من
ib. ان In Mſ. omittitur ib. تبارك عليه Mſ. & C. تباركه
v. 7. فمضي C. فمضاو l. فمضوا ib. ماب ومديان Mſ. et C.
مواب ومدين v. 8. ههنا Mſ. هاهنا ib. روسا Mſ. ريسا C. رووسا
v 9. فوافي امر ſic & C. In Mſ. فوافي deeſt. ib. وقال Mſ.
et C. قال ib يقولون عنه ان الذين Mſ. & C. يقول ان
القوم الذين v. 11. غطوا ظهر Mſ. et C. غطا ظاهر ib.
فالان تعال ſic & C. فتعال الان Mſ. ib. سبهم Mſ. & C.
سبه ibid فاطردهم احاربهم Mſ. et C. فاطرده احاربه v. 12.
تمض Mſ. & C. تمضي ib. الشعب Mſ. & C. القوم v. 13.
فقام C. فقام بلعم Mſ. فاقام بالغداه ib. لروسا Mſ. et C.
لريسا ib. عن omittitur in Mſ. et C. ver. 14. روسا Mſ.
& C. ريسا ib. وقالوا ut & C. قالو Mſ. ib. ابي Mſ. & C.
ابا ver 15. روسا Mſ. & C. ريسا ib. اجل واعظم ut et C. at
Mſ. اعظم واجل ver. 16. كذا Mſ. et C. كذي ib. لم
تمتنع Mſ. et C. — لا ver. 17. فالعن Mſ. et C. العن
v. 18 بلق omittitur in Ms. ib. ملء Mſ. & C. ملو v. 19.
ايضا انتم Mſ. & C. انتم ايضا ib. هنا Mſ. هاهنا C. ههنا
ib. خطابي Mſ. يخاطبني v. 20. فامض Mſ. & C. امض ib.
لكن ſic et C. ولكن Mſ. ib اصنعه Mſ. اسنعه v. 21 مضي
C. مضا ib. روسا بالاق Mſ. & C. ريسا مواب ver. 22. ملاك
Mſ. & C. ملك ſic et verſſ. 23, 24, 26, 31. ver. 23. ولما Mſ.
& C. فلما v. 24. وجدار يسره In Mſ. et C. omittitur جدار
v. 26. موضع Mſ. & C. موضع مضيق ib. — الي يمنه او
Mſ. & C. — يمنه ولا ver. 28. هذه مرة Mſ. هذه العذبه
v. 29. تراوغت بي Mſ. et C. تمرست بي ibid. لكنت قد
وملك

قتلتك ſic et C. at Mſ. لقتلتك ver. 30. — الست Mſ. (C. اتانك) اليس انا اتانك ib. التي ركبتني منذ كنت الي اليوم ſic & C. at Ms. الذي ركبت علي منذ كنت والي الان ib. كذا ſic & C. at Ms. كذي ver. 31. بيده ſic et C. at Mſ. في يده ver. 32. دفعات Mſ. & C. عركات ib. ان احيدك Ms. et C.— في ان v. 33. الاان deeſt in Mſ. ib. الدفعة Mſ. & C. عركه v. 34. قال له in Mſ. et C. omittitur له v. 36. لماب Mſ. et C. لمواب v. 37. ولم تصير علي Mſ. — فلم لم تصير C. لم لم تجي ib. اتراني ليس Ms. اتري ليس C. اتري اليس ib. علي اكرامك Mſ. ان اكرمك C. اكرمك v. 38. اتراني Mſ. & C. تراني ibid. ما يلقينيه Mſ. ان يلقتنيه C. ما يلقتنيه v. 39. ومضا Mſ. فمضا ib. الي ان ſic & C at Mſ. حتي v. 40. وذبح Mſ. وذبح بلق ib. الروسا Mſ. & C الريسا v. 41. كان بالغداه ut C. كانت الغداه ib. ثم بعض Mſ. et C. ثم الي بعض *

Cap. XXIII. ver. 1. ههنا abeſt à Mſ. سبعه (C. مذابحا) مذابح Ms. زبح مذابح (malè, vel pro ز tantum, vel pro سبع ib. سبعه Mſ. سبع ib. وسبعه اكبس Mſ. كباس (C سبعه) سبع v. 3. فلعلي C. فلعل ان Ms. فلعل ib. لقتنيه ut Mſ. at C. يلقتنيه ib. ومضي Ms. فمضي C. ومضا v. 4. سبعه Mſ. سبع C. سبعه مذابحا ib. كبشا وثورا علي كل مذبح (كل واحد (C. منها Mſ. ثورا وكبشا علي كل واحد منها v. 5. فقال Mſ. فقال له ibid. كذا Mſ. et C. كذي ver. 6. هو وجميع رءسا ماب Mſ. et C. وجميع ريسا مواب ver. 7. ارام Mſ. & C. ارم ib. ماب Ms, & C. مواب ib. جبال ut C. at Ms. جبل ib. فالعين ut C. at Ms. سب ib. يعقوب Mſ. اليعقوب v. 8. كما Mſ. & C. ما ib. يسبه الله Mſ. & C. يسبه الطايق v. 9. روس Ms. & C. رووس ib. فرادي C. فريدا Mſ. فردا v. 10. تموت نفسي ſic & C. at Mſ. اموت v. 12. وقال له ut C. at Ms. قايلا ibid. الا ان Mſ. لا ان v. 14 فبني Mſ. & C. فبنا ib. سبعه Mſ. سبع ver. 15. ههنا Ms. هاهنا bis. ver. 16. كذا Mſ. & C. كذي ver. 17. واقف Ms. & C قايم ib. وروسا ماب Mſ. & C. وريسا مواب v. 18. وانصبت Mſ. وانصبتا ver. 19. القادر Mſ. & C. الطايق ib. كلاما omittitur in Mſ. & C. ib. يقوم مقامه Mſ. & يقوم به v. 20. قد in Ms. & C. deeſt v. 21. دعلا Mſ. ولم ير دغلا v. 22. القادر Mſ. & C. الطايق القادر Mſ. & C. الطايق v. 24.— الي ان ينضجع Mſ. الذي لا ينضجع حتي لا ياكل ver. 25. in Mſ. pro بلق ib. عليه omittitur in Mſ. & C. v. 26. Mſ. & C. لك ib. فاصنعه Mſ. اصنع به C. اصنع فلعله Mſ. & C. فلعل ib. من عند Mſ. & C. ib. سبه omittitur in Mſ. et C. v. 28. السماوه Mſ. السماوا ver. 29. ابن لي سبعه مذابح Mſ. et ابني لي سبع مذابح C. سبعه مذبحا ibid. سبعه Mſ. — سبع ibid. وسبعه اكبس سبع كباس

Cap. XXIV. v. 1. اسرايليه Mſ. et C. ver. 2. نازلين Mſ. نزلو نزلا ver. 4. القادر Mſ. الطايق v. 5. يا نسل Mſ. & C. يا ال ib. منازلكم & C. منازلك v. 6. وكاجنات Mſ. وكاجنان C. ver. 7. افاع Mſ. et C. اجج ib. وتدساني Mſ. وتدسانا v. 8. القادر Mſ. & C. والطايق ib. مخرج لهم المخرجه C. المخرجهم ibid. يعرق Mſ. et C. v. 9. كلبوه Mſ. & C. لبو ib. من ذا ut C. at Mſ. ib. المبارك فيك مبارك Mſ. & C. مباركك مباركا ملعون Mſ. & C. ملعونا v. 10. حردا ſic & C. at Mſ. ib. دعوتك Mſ. et C. دعوت بك ib. فاذا Mſ. فاذا بك ib. باركت فيهم Mſ. et C. باركتهم والان انصرف Mſ. والان فانصرف C. فانصرف كنت deeſt in Mſ. & C. ver. 13. ماء Mſ. الملو ib. او ذهبا C. او ذهب Mſ. وذهب ib. استطع et C. لا استطيع ib. فاعمل ut C. at Ms. اصنع من راي انما اقول الذي يقوله Mſ. رايي (C. من يقوله الله اقوله (in C. deeſt انما) انما الذي منصرف ut C. at Mſ. منصف ib. الي قومي Ms. In C. deeſt v. 15. يايها ut C. at Ms. ياايها v. 16. Mſ. & C. الطايق ib. وعارف معرفه العالي deſunt ib. وهو مفتوح in Mſ. deeſt وهو v. 17. وليس هو موجودا الان Mſ. & C. امر اراه وليس هو الان ib.

&C. فهو ib. يطلق ut C. at Mſ. يطلع ib. فيومن جهات
ماب Mſ. & C. شيث ib. فيوهن جهات مواب ib. Mſ et C.
شث v. 18. سيعير Mſ. سعير C. ساعير v. 19. عماليق فضرب
Mſ. & C. عملق وضرب v. 21. مسكنك ut C. at Mſ.
مجالسك ib. ويصير Mſ. et C. وتصير v. 22. منكم
Mſ. & C. فكم v. 23. ويل من Ms. & C. الويل من
ib. القادر Mſ. & C. الطايق ver. 24. والدارمين C.
والدرامين Mſ. ودرامين ver. 25. راجعا Mſ. et C.
ورجع

Cap. XXV. v. 1. الاسراليه Mſ. et C. الاسرايل ib.
في ان Mſ. & C. ان ver. 2. فدعون القوم Mſ. & C.
فدعين بالقوم ver. 3. فعور ut C. at Mſ. بعور vitioſè,
rectius poſtea. ver. 4. لموسي ut C at Mſ. موسي ibid
روسا Mſ. et C. ريسا ib. حذا Mſ. اجرا C. حذي ib.
ترجع حده ut C. at Mſ. حتي ترجع شده v. 5. فقال
ut C. at Mſ. قال v. 6. رجل Mſ. et C. برجل v. 7. راي ut C. at
Mſ. راه v. 7. هرون ut C. at Mſ. اهرن ib. وسط ut C. at
Mſ. وصط ib. في يده ut C. at Mſ. بيده v. 8. ودخل
ut C. at Ms. فدخل v. 9. عشرون Mſ. & C. عشرين ib.
الفا Mſ. الف v. 10. قايلا — وكلم Mſ. & C. ثم كلم —
تكليما v. 11. ان omittitur in Mſ. & C. ib. بغيرته Mſ.
& C. بما غار v. 13. غار ut C. at Ms. مار ver. 14. اباية
ſic & C. at Mſ. ابيه ibid. بنت Mſ. & C.
ابنت ſic & ver. 18. Ver. 16. قايلا — وكلم Mſ. & C.
ثم كلم — تكليما v. 18 به abeſt in Mſ. et C.

Cap. XXVI. v. 3. العازار Mſ. & C. والعزر ib. باحصايهم
ſic et C. at Mſ. باحصياهم ib بيدا ماب Mſ. et C. بيدات
مواب ib. ريحا Mſ. & C. يريحا v. 5. من راوبين Mſ.
& C. بني راوبن v. 7. الفا Mſ. & C. الف v. 8 فلو Mſ.
& C. فلوا v. 9. وبنو Mſ. et C. وبني ib. داعيا Mſ. et C.
دعاه ib. الذين ut C. at Ms. الذي ib. تلقفوا Ms. & C.
تلقفو v. 10. وقت deeſt in Mſ. ib. اكلت Mſ. & C.
واكل ib.—ومايتي Ms.—ومايتين C. المياتين وخمسين
ib. رجل ut Ms. at C. رجلا ib. فصاروا Mſ. & C. فصارا
v. 11. لم Ms. & C. كسف بهم ولم v. 12. وبنو Ms & C.
وبني ib. عشاير Mſ. عشايره ter in hoc ver. itemque in
verſſ. ſequentibus v. 14. عشرين redundat in Ms.
v. 15. وبنو Mſ. & C. وبني v. 16. العيريدين Mſ. & C. العزيدين
v. 19. وبنا Mſ. بني C. وبني ib. عير واونان Mſ. & C. عر
واون ib. كنعان Mſ. كنعن v. 23. بنو Mſ. وبني C. بني
ib عشاير Mſ. تولع عشايره in C. deeſt تولع v. 26. بنو
Mſ. & C. وبني v. 28. وابنا Mſ. وبني C بني v. 29. بن
منسا d. in Mſ. & C. v. 30. وبنو Mſ. et C. وبني v. 33. بنون
Mſ. & C. بنين ib. بل كان له Mſ. & C. الا ib. خلا
ونوعا وحغلا وملكا وترصا Ms. & C. خله نعه
حغله ملكه وترصه (C. ونوعه) v. 37. لعشايرهم Mſ.
et C. وعشايرهم v. 42. الشوحامي Mſ. & C. الشوحميين
v. 51. والف واحد Mſ. والفا واحدا v. 52. وكلم — قايلا
Mſ. ثم كلم — تكليما v. 53. الارض ut C. البلد Mſ.
v. 54. يعطي Mſ. & C. يعطا v. 55. Ms. & C. باسهم
يقسم البلد mutato verborum ordine. v. 56. السهم
ut C. at Mſ. لسهم v. 58. عشاير Mſ. عشيره et ſic poſtea.
In Ms. d. poſterior pars. ver. 59. امراه Mſ. & C. زوجه
ib. يوخابذ — ليوي Mſ. & C. يوخبد — لوي v. 60.
ناداب وابيهو والعازر وايثامار Mſ. & C. ندب وابيهوا
العزر وايثمر v. 62. لم يعدوا ut C. at Ms. ولم يعدو
v. 63. الذان Ms. الذين C. الذي ib. بيدا ماب Ms &
C. بيدات مواب v. 64. اذ عدا Ms. et C الذين عدا ib.
بان يموتوا Ms. et C. ان يتماوتو ibid. يوشع Ms.
et C. يهوشع *

Cap. XXVII. v. 1. منسا Ms. et C. منسه ib. منسي
deeſt in Ms. ibid. اللاي Ms. التي C. التين ib. —خلا
Ms. et C. خله ut v. 33. præc. cap. v. 2. فقمن ut Ms.
C. فاقامو ib. والعازر Ms. وبين يدي العزر v. 3. وهو لم
Ms. وهوا فلم C. rectius وهو فلم ib. وانه Mſ. لانه C. انه
ib بنين C. له بنين v. 4. ولم Mſ. فلا C. فلم ib. فاعطنا
Mſ. فلاعطنا C. اعطانا v. 5. حكمهن Mſ. et C. حكمهم
v. 6. فقال Mſ. ثم قال ib. لموسي Ms. له v. 7. لنعم Mſ.
& C. نعما ib. لهن Ms. et C. لهم v. 10. لم يكن Mſ.
& C. لم يكون et ſic v. 11. in C. ib. فيكورها deeſt in
Mſ. ib. —وليكون Ms. et C. (C. ذلك لبني) ويكون لك
اسرايل رسم (Mſ. ولبني) v. 12. —بلد Mſ. البلد الذي

اعطيته بالوجوب (Convenit hic fere cum 70. ἐν κατασχέσει :
quæ adjectio apud hoſce duos tantum Interpretes
invenitur. Vide cap. 36. 3.) لبني اسرايل v. 13. رايته
Mſ. & C. ابصرته v. 15. قال Mſ. ثم قال ib. الله Mſ. & C.
الله قايلا v. 16. ذلك deeſt in Mſ. & C. ibid. يا اله Mſ.
et C. الاه ib. — الاروح Mſ. ارواح كل بشر C. ارواح جميع
البشر v. 17. — ويدخلهم Ms ويخرجهم ويدخلهم ib. ليلا
Mſ. & C. ولا v. 18. فقال ut C. وقال Mſ. ib. يوسع Mſ.
& C. يهوشع v. 19. وقفه Mſ. & C. واوقفه v. 20. يقبل
Mſ. & C. تقبل ver. 21. يسل ut C. at Ms. يسال ibid.
ويدخلو عن Mſ وعن امره يخرجو ويدخلو (C. يدخلو
هو بني — يخرجو) ver. 22. فعمل Ms. et C. فصنع ib.
بما Ms. & C. كما ib. به deeſt in Mſ. et C. ibid.
فاخذ يوسع Mſ. et C. ان اخذ يهوشع v. 23. واوصاه
ut & C. at Mſ. وامره *

CAP. XXVIII. v. 1. قايلا — وكلم Mſ. & C. — ثم كلم
تكليما v. 2. Mſ. & C. مرضيي مقبولي ان تقربوه ibid. in
Mſ. deeſt في ver. 3. حملان سنه صحاحا C. لله حملين ابنا
Mſ. لله حملين ابني سنه صحيحين ib. قربان دايم Mſ.
صعيده دايما C. دايم tantùm. ver. 5. سميد Mſ. & C.
سمد v. 6. في بريه سيناي ſic & C. Mſ. في جبل سيني
ib. عند الله Mſ. & C. لله ver. 8. — صنعت Mſ. قربت
C. صنعت الخروف الثاني ib. عند الله Mſ. & C. لله v. 9.
حملان ابنا — Mſ. & C. حملين ابني سنه صحيحين ib.
عشران Mſ. & C عشرين ib. سميدا ملتوتا Mſ. & C. سمد
ملتوت ibid. ومراجه Mſ. ومراجهما C. ومراجهم ver. 11.
قربان Mſ. & C. قربو ib. رتان Mſ. & C. رتين ib. وكبش
Mſ. & C. وكبشا ib. وسبعه ſic et C. at Ms. سبع ib. — ابنا
Mſ. & C. بني سنه صحاحا وثلث C. ابني عشور v. 12. سميدا.
ملتوتا C. سميد ملتوت Mſ. سمد ملتوته ib. وعشران Mſ.
et C. وعشرين ver. 14. ومراجها Mſ. et C. ومراجهم ibid.
للحمل ſic & C. at Mſ. لكل حمل ſequitur in Mſ. & C.
من الشراب quod deeſt in noſtro Arabe. ver. 15. الماعز
Mſ. & C. المعز ib. ذكاه Mſ. ذكوه C. واحد ذكوه ib.
ومع قربان ſic & C. at Mſ. مع القربان v. 16. فصح Mſ.
& C. فسحا v. 17. فيها deeſt in Mſ. et C. v. 18. في Mſ.
وفي ver. 19. وسبعه ſic & C. at Mſ. سبع ib. صحاحا
C صحاحا يكونو لكم ver. 20. ومعها من البر سميدا
& C. — ومعهم Mſ. سمد C. سميد Ms. & C ملتوت
ثلثه اعشار لكل ثور وعشران Mſ. et C. عشور لكل
وعشرين (C. ثور) رت v. 22. Mſ. & C. للذكوه
قربان Ms. & C. وقربان ib. تقربون Ms. & C. تقربو
في كل ſic & C. at Mſ. بكل ibid. قربان Mſ. قربن
يكون Mſ. يكن v. 26. تصنعوا Mſ. تعملو ver. 27.
Ms. سبع ver. 28. ومعها Mſ. & C. ومعهم ibid. Mſ.
ملتوت C. سميد ملتوت ibid. ثلثه اعشار Ms. & C.
عشور ib. وعشران Ms. & C. وعشرين ver. 30 Ms.
المعز v. 31. القربان Ms. & C. قربان ibid. فلتكن
تكون C. تكن

CAP. XXIX. ver. 1. يكون ſic & C. at Ms. يكن
وكل Mſ. & C. كل ib فليكن Mſ. & C. يكون
وسبعه Mſ. سبع v. 3. ومعها Mſ. & C. ومعهم ib. سميد Mſ.
ib. اعشار Mſ. & C. عشور ib. وعشران Mſ. & C. وعشرين
ver. 5. Mſ. & C. المعز Mſ. المعز للذكوه v. 6. الدايم
والبره deeſt in Ms. v. 7. فليكن Mſ. يكن C.
ib. نفوسكم Mſ. & C. انفسكم v. 8. وسبعه Mſ. & C.
v. 9. ومعها Ms. & C. ومعهم ib. Ms. سمد ملتوت ib.
اعشار — وعشران Ms. & C. ثلث عشور — وعشرين
الماعز للذكاه Mſ. & C. المعز للذكوه ibid ذكاه
C. ذكوه v. 12. Ms. & C. مقدس يكون لكم
وكل Mſ. & C. كل v. 13. قربانا Ms. & C. صعيده قربانا
عند الله Mſ. & C. لله ibid. ثلاثه عشر رتا C.
رت Ms. ثلثه عشر رت ver. 14. ومعها Mſ. & C.
Ms. سمد ib. ملتوت Ms et C. ملتوته ib. Mſ. et C.
عشور ibid. وعشران Ms. et C. وعشرين ver. 16.
الذكاه Mſ. et C. المعز للذكوه ver. 17.
Ms. اثني عشر رت من البقر C. — اثنعاشر: in noſtro
من البقر ib. وكبشان Mſ. et C. وكبشين ib. Mſ.
حمل بني — صحاحا ver. 18. Mſ. et C. — ومراجهم
والحملين باحصايهم v. 19. للذكاه Mſ. et C.
للذكوه v. 20. Mſ. et C. كبشين — حمل بني — صحاحا
v. 21. وبرهم ومراجهم — والحملين باحصايهم

et C. للذكوه ib القربان Mſ. et C. قربان v.23. Mſ. et C.
صحاحا — حمل بني — وكبشين v. 24. برها ومراجها ſic
et Mſ. C. والكمل — برهم ومراجهم Mſ. et C. باحصايهم
v.25. Mſ. et C. للذكوه المعز ib. القربان Ms. & C. قربان
v.26. Mſ. & C. صحاحا — حمل بني — وكبشين v. 27.
برها In Mſ. omnia prout in noſtro, at in C. وبرهم
والكمل باحصايهم — ومراجهم v. 28. Mſ. & C. للذكوه
v.29. Ms. & C. صحاحا — حمل بني — وكبشين v. 30.
In Mſ. ut in noſtro. C. والكمل باحصايهم — وبرهم ومراجهم
v.31. Mſ. et C. للذكوه ib. صعيده Mſ. et C. قربان
ib. برها ومراجها Mſ. بره ومراجها v. 32. — سبعه Mſ. & C.
سبع وكبشين — ib. Ms. et C. صحاحا — حمل بني v.33.
In Mſ. ut in noſtro. at C. الكمل باحصايهم — وبرهم ومراجهم
v.34. Mſ. et C. للذكوه ver. 35. Ms. et C. مكث في
القدس يكون ib. وكل Mſ. et C. كل v.36. سبعه Ms.
v.37. In Mſ. ut in noſtro, niſi quod pro باحسابها
باحصايها C. باحصيهم — وبرهم مراجهم v.38. Ms. et C.
للذكوه ibid. تقربون Mſ. et C. تقربو *
Cap. XXX. ver. 2. روسا Mſ. & C. ريسا v. 3. بل
ككل ما خرج من Mſ. & C. يعمل بما خرج من
(C. فاه) فيه v.4. فايه Mſ. & C. وايه ib. Mſ. نذرا
ib. صباها. Mſ. & C. صبايها v.5. ابوها Mſ. & C.
ibid. ثبت ut C. ثبتت Mſ. ver. 6. — وان نهرها Mſ.
vitioſe pro انتهرها In C deeſt init. ver. ibid.
Mſ. سمع ib. اذا Mſ. & C. اذ v. 8. ذلك omittitur
Mſ. & C. ib. التي ut C. Mſ. الذي ib. ثبتت in fine
r. deeſt in Mſ. et C. v. 9. انتهرها زوجها Mſ. بعلها —
فسخ ذلك بعلها ib. سماعه Mſ. et C. سمع به poſtea ita
quitur in C. مجموع نذورها وعقودها التي عقدتها على
نفسها غير ثابت يعقد In Mſ. autem ſic, فقد فسخ نذرها
الذي عليها ولفظ شفتيها الذي عقدته على نفسها
يعقد v. 10. فثابت ut C. at Mſ. ثابت v. 11. نذرت
ſ. & C. قد نذرت ib. — عقدت بيمين Mſ. et C. عقدت
بيمين على نفسها عقدا v. 13. سماعه Mſ. & C. سمع ib.
ونذور ſ. من عقود ib. فالله Mſ. et C. الله v.14. وكذلك
Mſ. كذلك ibid. فبعلها Mſ. & C. بعلها ver. 15. عقودها

Mſ. عقدها ib. التي Mſ. & C. الذي ib. سماعه Mſ. & C.
سمع ver. 17. صباها Mſ. et C. صبايها ib. منزله C.
بيت ابيها

Cap. XXXI. ver. 1. قايلا — وكلم Mſ. & C. تكليما —
Mſ. ثم كلم v.2. لقومه deeſt in Mſ. v.3. يغزون Mſ. & C.
يغزو ib. ليحلوا ſic C. at Mſ. ويحلو ib. بهم Mſ. بهن
C. فيهم v. 4. الفا Ms. & C. الف ib. تبعثون Mſ. & C.
تبعثو v.5. الفا Mſ. & C. الف v.7. مديان Mſ. & C المدين
ver. 8. — املاك Mſ. & C. ملوك مدين ib. وهم abeſt à
Mſ. & C. v.9. فسبي بنو Mſ. & C. بني Mſ. فسبا ibid.
نسا مديان Mſ. & C. نسي مدين ib. غنموه Mſ. & C.
غنمو v. 12. المعسكر Mſ et C. العسكر ib. — بيد
Mſ. بيدات مواب ib. ريحا Mſ. et C. يريحا v. 13. للقايهم
Mſ. et C. تلقاهم ib. المعسكر Ms et C. العسكر v. 14. وسخط
ut C. at Mſ. فسخط ib. روسا Ms. et C. ريسا bis ib. الميدين
Ms. et C. المايين v.15. ابقيتم Ms et C. استبقيتم ib. انثي
Ms. الاناث v. 16. مطغيات in Mſ. et C. deeſt ib. اوقعوا
Mſ. et C. اوقعن ib. بجماعه ut C. at Ms. في جماعه
ver. 17. عرفت ut et C. at Mſ. قد عرفت ibid. الرجل
ut et C. at Ms. الرجال v. 18. اللواتي C. التين Mſ. التي ib.
لم Mſ. لا C. لا يعرفان ib الرجال ſic et C. at Ms الرجل
v. 19. في خارج in Ms. et C. deeſt في ib. Mſ. & C. العسكر
ib. وليتذكوا Mſ. & C. فتذكون v.20. جلود ſic et C.
at Ms الجلود ib. ذكوه Mſ. & C. تذكوه ver.21. التي
Mſ. & C. الذي v.22. القلقي Ms. & C. القلعي v. 23.
منه deeſt in Mſ. & C. ib. اجيزوه Mſ. et C. امروه ib.
في النار ib. تذكا C. وايضا يتذكا Mſ. & C. وليذك ايضا
اجيزوه Mſ. et C. امروه النار abſque في v. 24. تدخلون
Mſ. تدخل C. تدخلو ver.25. تكليما Mſ. قايلا ver. 26.
ما deeſt in Mſ. ib. — وروسا Mſ. & C. ريسا ابا جماعه v.27.
لخارجين للغزو ut C. at Mſ. الذي خرجو — v.32. منه
deeſt in Mſ. & C. ibid. الف ut C. at Mſ. الفا ver.33.
وعدد البقر ut C. ومن البقر Mſ. ib. اثنان Mſ. et C.
اثنين v.34. وستون Mſ. & C. وستين ver. 35. اللواتي Mſ.
& C. التي ibid. الرجال اثنان وثلاثون Mſ. &
C. الرجل اثنين وثلثين ver. 36. منه deeſt in
Mſ.

Mſ. et C. v. 37. عدد deeſt in Mſ. ib. راسا ut C. راس Mſ.
ver. 38. وثلاثون C. وثلثين Mſ. وثلاثين ib. ومكسها
Mſ. et C. ومكسهم ib. Mſ. et C. اثنين وسبعين v. 39.
ثلاثون Mſ. & C. ثلثين ib. فمكسها Mſ. et C فمكسهم
ſic v. 40. ib. وستون Mſ. وستين v. 40. اثنان وثلاثون
Mſ. et C. اثنين وثلثين v. 43. كان Mſ. et C. فكان
ver. 44. ستة Mſ. ستا v. 47. من الخمسين Mſ. & C.
— من كل ver. 48. تقدم ſic et C. at Mſ. قدم ibid.
الموءكلون Mſ. & C. الموءكلين ib. روسا ſic & C. at Mſ.
ريسا bis ib. الميين Mſ. الماين ver. 49. يفقد Ms. & C.
يفتقد v. 50. لله ut C. at Ms. الله ib. — كل رجل Mſ. &
C. اي رجل منا وجد v. 52. التي Mſ. الذي ib. روسا C.
رووسا Mſ. ريسا ib. وروسا Mſ. ومن ريسا ib. الميين Mſ.
الماين C. الميان ver. 53. غنم واحد منهم Ms. et C.
غنمه كل واحد ver. 54. روسا Mſ. ريسا C. رووسا ſequens
روسا omittitur in Mſ. et C. ib. الميين C. الميان Mſ.
الماين ib. اتيا به Ms اتي بها

Cap. XXXII. ver. 1. فراوا ut et C. at Mſ. وراو v. 3.
deeſt in Mſ. ver. 4. لبلد ut Mſ. at C. الارض ibid.
يدي بني C. يدي جماعه اسرايل Mſ. ايدي بني اسرايل
اسرايل v. 5. حطا Mſ. et C. حطاا ib. تجزنا Mſ. et C.
تجيرنا v. 6. لهم Mſ. et C. لهم موسي v. 7. امر الله بالمصير اليه
Mſ. et C. اعطاهم الله v. 8. كذلك Mſ. et C. كذي
v. 9. وادي Mſ. et C. واد ib. الي لبلد in Mſ. deeſt الي
ver. 10. واقسم deeſt in Mſ. V. 11. ان لا Mſ. ان يرو C.
ان يراو ibid. الذين صعدوا Ms. — الذي ibid.
ابراهيم Mſ. & C. لابرهيم ver. 12. ويوسع Mſ. & C.
يهوشع v. 13. تيههم Mſ. & C. توههم ib. البريه Mſ.
البر ib. يديه ut & C. at Mſ. يدي الله v. 14. وها انتم
Ms. & C. هوذاكم ibid. مقام Ms. & C. مقان ibid.
المخطين Mſ. الخطايين ver. 15. زاد deeſt in Ms. v. 16.
حظاير Ms حظايرا v. 17. مكانهم ſic et C. at Ms. مساكنهم
ib. فنقيم ut Ms. C. فيقيم ver. 18. لا Ms. ولا ver. 19.
نخلنا pro نخلتنا ib. شرقيا in Mſ. deeſt ver. 20. قل
in Mſ. malè pro قال v. 21. يديه Ms. يدي الله v. 22.
ايديهم Mſ et C. يديهم ib. تكونوا C. وتكونو Ms.
وتكونون ib. ابروا Mſ. برا C. ابريا ib الاسرايلية Mſ. & C
الاسرايل ver. 24. وحظاير Mſ. & C. وحظايرا ib.
Ms. et C. لغنمكم ibid. تصنعوه Ms. & C.
ver. 25. له deeſt in Mſ. ver. 26. ونساونا Mſ. et C.
v. 28. بذلك deeſt in Mſ. & C. ibid. يوسع Mſ.
يهوشع ib. وروسا Ms. & C. وريسا v. 29. عبروا
عبرك perperam. ك pro و ibid. ايديكم Mſ.
يديكم v. 30. يعبروا Mſ. يعبرون v. 31. جميعا
C. جميع ib. فانا Mſ. & C. انا v. 32. فنحن Mſ.
نحن v. 33. فاعطي Ms. & C. فاعطا ib. بني Ms. لبني
وبني Mſ. ولبني ib. منشا Ms. & C. منشه ib.
Mſ. deeſt و ib. مستديره Mſ. & C. مستديرا
ويعبدها Mſ. et C. ويعبدهه ver. 36. قريه Mſ. & C. قري
بنوا Mſ. & C. بنوها ver. 39. بنو Mſ. & C. بني
Ms. & C. منشه & ſic in ſequentibus. ver. 40.
Mſ. فدفع C. واعطا ib. وسكن فيها C. وسكنها
فاقامو بها ver. 42. — ومضي نوبح Mſ. —
(eadem vox etiam in C.) ورساتيقها
وسماها نبح

Cap. XXXIII. ver. 3. فخرج ut et C. at Ms.
ib. بنو Ms, & C. بني ver. 4. الابكار Mſ. &
بكر ib. احكاما ut C. at Ms. احكامهم v. 5. ورحلوا
C. فرحلو ver. 6. في طرف Mſ. & C. — ايتم في
باعل C. بعل Mſ. جبل v. 8. ثم ساروا Mſ.
عشره Mſ. عشر ib. منها Ms. من ثم ver. 11.
et C. منها v. 18. في رثما Ms. & C. برثمه v. 19.
Mſ. منها ver. 20. لبنا Mſ. لبنه v. 38. لخروج ſic
Mſ. لخرج ver. 39. in C. ut in noſtro. Mſ.
— مايه وثلث وعشرين ver. 40. هناك omittitur
& C. ib. وهو ساكن ut C. at Mſ. ساكن
في بلد ut C. at Mſ. من بلد v. 45. منها Mſ.
v. 47. جبال عبرين Mſ. جبل العبريين v. 48.
Mſ. بيدات مواب ſic et ver. 49. 50. ib. ريحا
v. 50. ريحا قايلا Mſ. يريحا تكليما v. 51. مر Mſ.
ايديكم Ms. & C. يديكم ib. مسبوكاتهم
مسبوكهم ver. 53. فاسكنوا Mſ. & C.

ونورعوه Mſ. وتتورعوه ibid. باسهم Mſ. et C. باسهام
ibid — واقلوها Mſ. & C. قلوها للقليل ib. كان omittitur
in Mſ. et C. ib. تترعوه Mſ. تتورعوه C. تورعوه v. 55.
فيصير من Mſ. et C. فيصير ما ib. وكمسال Mſ. &
C وكامسال v. 56.— فيكون Mſ. & C فاكون كما قصدت
ib. اصنعه Mſ. & C. اصنع bis.

CAP. XXXIV. v. 1. فابلا — وكلم Mſ. & C.— ثم كلم
تكليما v. 2. داخلون ut C. at Mſ. داخلين ib. ارض
Mſ. & C. بلده ib. يحصل Mſ. & C. تحصل v. 3. — فيكون
Mſ. ويكون لكم v. 4. الجنوب Mſ. & C. من الجنوب
ib. ويصير Mſ. & C. ويعبر v. 7. تكلون Mſ. & C. تكلو
10. وتكلون Mſ. وحلو C. ويكلو v. 11. دفنه C. دفني
Mſ. دبله ib. ويضرب ut C. at Mſ. فيضرب ib. شرقا ut C.
Mſ. شرقيا ver. 12. مستديره Mſ. & C. مستديرا
er. 13. تتورعوه Mſ. et C. تورعوه ib. بسهام Mſ. & C.
باسهم ibid. يعطي Mſ. & C. يعطا ver. 14. Mſ. et C.
اذ قد اخذ سبط راوبن وسبط جد ونصف سبط منسا
ابايهم لبيوت ver. 15. ريحا Mſ. & C. يريحا v. 16. يوشع
Mſ. et C. يهوشع ver. 19. يفنا Mſ. & C. يفنه ver. 21.
من سبط Mſ. & C. السبط ver. 23. منشا Mſ. et C.

CAP. XXXV. v. 1. Mſ. & C. (C. بدات) — ثم كلم
— بيدات مواب Mſ. تكليما v. 2. ان Mſ. & C.
بان ib. اياها تعطونهم in Mſ. deſunt C. تعطيهم ver. 3.
سكني موضع. Ms. سكنا C. يسكنوها ver. 4.
تعطونها Mſ. تعطوها C تعطو ibid. اللاوانيين Mſ. & C.
لليوانيين ib. حابط Mſ. حياط ver. 5. الي Mſ. et C. جهه
ib. ذراع Mſ. ذراعا & ſic in ſequentibus. ib. الشمال جهه in
Mſ. antecedit المغرب جهه ibid لم Ms. مقدار v. 6.
تعطونهم Mſ. تعطوها C. تعطوهم ib. اللاوانيين Mſ. & C.
لليوانيين ibid. الكمي قري منها ſic & C. at Mſ. الكما
miſſo منها v. 7. فتصير Ms. & C. فيصير ib. ثماني
Mſ. et C. ثمنيه ver. 8. فمن Mſ. et C. فممن bis ibid.
فكثروا Mſ. & C. كثرو ib. فقللوا Mſ. تقللو C.
قللو ibid. رجل ut et C. at Mſ. سبط v. 9. Mſ. & C.
تكليما — ثم كلم v. 15 مر ut C. at Ms. كلم ib. قل C.

قول v. 11. ذلك لكم in Ms. deeſt ذلك in C. deeſt
لكم ib. قري C. قريه ib. حمي ut C. at Mſ. حما ibid.
كل Mſ. & C. اي ver. 12. فيكون C. فتكون Ms.
فتكن ib. القري ut Mſ. at C. قريه ibid. تحميه Mſ.
تحميه التي ibid. فيكونوا Mſ. & C. فيكمون v. 13.
التي C. القري الذي ib. قري Mſ. & C. ست قري
ibid. حمي C. تكون لكم حمي Mſ. تكون حمي
in hoc verſu. In Mſ. & C. incipit ver. 14. cum ثلثه
منها ib. ثلاث Ms. ثلث C. ثلثه ut antea. ib. تكون
(Mſ. حما) قري حمي in Ms. & C. ad v. 14. pertinent. ver. 15. بينكم Mſ. & C. بينهم ver. 17. وان
Mſ. او ver. 18. بالة Ms. بانا C. بانيه ver. 19. صدانه Ms.
& C. فاجاه v. 22. تعمد بغير الة Ms. تعمد بلا انيه اية
C. تعمد بلا انيه v. 24. ولي الدم Mſ. & C. الولي tantum
v. 25. هذا الولي Mſ. et C. يد الولي ib. ويقيم فيها Ms.
يقيم بها C. ويقيم بها ib. حين deeſt in Mſ. & C v. 26. وان
Mſ. فان v. 27.— فوجده C. فاصاباه ولي الدم ib. حد قريه
Ms. عن قريه C. عن حد قريه ibid. قتله Mſ.
قتله ولي الدم ibid ثار C. ثوار v. 28. فليجلس Mſ. et C.
بل يجلس ib. ان يموت Ms. et C. موت ib. ارض deeſt
in Mſ. & الي deeſt in C ver. 29.— رسوم Ms. رسوم
حكم رسوم الدهر v. 30. فاقتلوه Mſ. & C. اقتلوه ib. فاما
Ms. & C. واما ib. يشهد Ms. يشاهد v. 31. — بل قتلا
Mſ. & C. قتلا يقتل الا ver. 32. ايضا deeſt in Ms. ib.
فيعود Ms. ليعود ver. 33. تدنسوا Mſ. & C تنجسو ibid.
سفكه ſic & C. at Mſ. سفك فيه v. 34. نوري poſterius
omittitur in Ms.

CAP. XXXVI. ver. 1. روسا Mſ. ريسا ib. منشا Mſ. et
C. منشه ib. وروسا Ms. et C. وريسا والاشراف v. 2. ان ut
& C. at Mſ. وان ib. ان ut & C. at Mſ. بان ib. باسهام بني
Mſ. et C. باسهم لبني ib. وامرت Mſ. & C. وامره ib. بان
تدفع Mſ. بان يدفع C. يدفع ib. صلفحاد Mſ. & C.
صلفحد v. 3.— يصيرن Ms. تصيرا نسا C. تصير
ib تخلتهن ſic & C. at Ms. حصتهم ὁ κλῆρος αὐτῶν prorſus
ut 70. vid. Cap. XXVII. 2. ibid. ابابنا Ms. ابينا ver. 4.
ولو حتي — توافي Mſ. et C. ولو حتي يوافي الاطلاق بني

سنه اليوبل لبني— ib وناقصة ut Mſ. at C. ونقصا v. 5. لنعم ما Mſ. & C. نعما قال v. 6. صلفحاد Mſ. & C. صلفحد ſic & ver. 10. & 11. Ibid. يتروجن Mſ. ان يتروجن ib· يجب ان In Mſ. & C. omittitur· v. 7· بل Mſ. et C. الا v. 8. وكذلك Mſ. & C. وكذي ib. بنت ut et C. at Mſ. ابنة ibid. اسباط Mſ· & C· بعض اسباط ib.— فلتكن لاحد Mſ. & C. فلواحد من ib. ابايها ut & C. at Mſ. ابيها ib. زوجة Mſ. ما تكون زوجه C.— تكون ver. 9. نحلة (C. ايه) اي تدور ut & C. at Mſ. ib.— بل يلزم In C. deeſt بني Mſ. كل امر بنحلته يلازمو اسباط بني اسرال ver. 10. فصنع ut & C. at فصنعو ib به deeſt in Ms· & C. v. 11. ازواجا Ms. & نساا v. 12· الذي ut & C. at Mſ. الذين ib. منشا Ms منشة ib· ابيهن ut & C. at Mſ. ابوهن v. 13. ماب— ريحا Ms· & C. لبني اسرايل في بيدات (C. مواب— بريحا *

Variantes Lectiones in Libro DEUTERONOMII.

Cap. I. ver. 1. الخاطبات Mſ. et C. الكلمات ibid فاران— ولابان Mſ. فارن— تفل ولبن ib. وحصروت ſic & C. at Mſ· وحصرت v. 2. مسافه Mſ· & C. علي مسافه ib. احد Mſ. احدي ib. حوريب Mſ. & C· حريب ib. علي Mſ. الي ibid. سيعير Mſ. & C. سعير v. 3.— في الاول Mſ. & C· في اليوم الاول من الشهر ib. بما Mſ. بجميع ما ib. به deeſt in Mſ. et C. ver. 4. سيكون Mſ. سكون ibid. عشتاروث— اذرعات C. عشتروث Mſ. عشترث— اذرعي v. 5. ماب ut & Mſ. C. مواب v. 6. قال Mſ. قل malè ib. حوريب Mſ. et C. حريب ib. البر Ms· & C. الجبل v. 7. الكنعانيين ut C at Mſ. الكناعنيين ibid. ولبنان Mſ· & C. اللبنان ver· 8. وانظروا Ms· انظرو ib. اني omittitur in Mſ. et C. ib· ايديكم Mſ. et C. يديكم ib. اقسم Mſ· et C. قسم ib. ابراهيم C· ابرهيم Mſ· لابرهيم ib. واسحق C. واصحق Mſ. ib. اياه deeſt in C. ان يعطيهم اياه deeſt in Mſ. v. 9. وقلت Mſ. فقلت v. 10. فهوذا Mſ. فهوذاكم ver. 12. — كيف Mſ. — فكيف ver. 13. — ايتوا — روساء Mſ. — هابوا — ريساء ver. 14. يعمل الامر الذي ذكرته Mſ. يعمل هذا الامر الذي قلت انت صانعه punctis notantur verba iſta انت صانعه quaſi redundantia. v. 15. حكماء Ms. رجالا حكما ib فجعلتهم روساء عليكم روسا الاف وروسا ميين وروسا خمسين وروسا Mſ. فاجعلتهم ريسا عليكم ريسا الوف وريسا مايين وريسا خمسيناه وريسا v. 16. ما بين— بالعدل بين الرجل Mſ. في مابيين— بالعدل في ما بين كل رجل ver. 17. كسماعكم — فان — فارفعوه Mſ. كبير — لان — ارفعوه v. 18. تعملوها Ms· تصنعوها ver. 19. الي — تلك — المخوفة Ms. حريب — تلك — المخيفة ibid. حتي جينا — برفيع Mſ. امرنا — الي ان جينا — برفع وقلت Mſ. فقلت ver. 21. بين — الله به اله ابايك الذي بين — الله اله ابيك v· 22. فقالوا — ايدينا فقلتم — يدينا v. 23. من كل سبط واحدا Mſ. من كل سبط v. 24. وادي Mſ. واد ver. 25. وانحدروا به الينا Mſ. ثمره احدروه الينا ibid.— الله Mſ.— v. 27. — ايانا — Mſ. — لنا — ib في يدي — Mſ. ايدي ib. — فيفقدونا Mſ. — ليفقدونا ver· 28. Mſ. — قد ماسو ib. وحصينة Ms. حصينة v. 29. Ms· ترهبوهم v. 30. ايديكم — عنكم كا Ms· — عنكم كجميع ما v. 31. رايتم — من ان Ms. ان— ib. ربكم حملكم كا Ms· ربك حملك حملا كا ib. Ms· سرتم ver. 34· فسخط عليكم واقسم Ms· وقسم v. 35. لا راي — الناس هذا Ms· وان راي — derit) الناس اهل هذا ibid. الذي — ان اعطيه Ms. الذي — بعطيه (regionem bonam) البلد الجيد كاليب Ms· كلب ver· 37· سخط الله — ايضا انت انت ايضا (ſuccenſuit Dominus) — وجد الله v. 38. هو — فانه Ms· انه (redundat ا) — يهوشع — هوا — خيرا ولا شرا هم Ms· خير وشر للحرب (bonum quod ad bellum) هم ib. واعطيهم اياها Mſ. اعطيها ver. 41. بان قلتم — نحن — في الجبل Mſ. — ونحن —

ليس — يدي Mſ. لست — ايدي v. 42. الي الجبل
v. 44. امر الله — على صعود Mſ. الله — في صعود v. 43.
البلد للقايكم — سيعير ibid. الاموريين Mſ. الاموريون
باكين بين ايدي v. 45. الجبل تلقاكم — شعير Mſ.
* باكيين بين يدي

البر Mſ. البلد طريق — الي سيعير Cap. II. ver. 1.
ثم v. 2. الي طريق — (in deſerto ad viam) بجبل شعير
بني v. 4. ثم كلم لي الله تكليما Mſ. كلمني الله قايلا
بني عشو Mſ. العيص المقيمين بسيعير فسيخافونكم
من ان — لست — v. 5. المقيمون بسعير وسيخافوكم
v. 6. ان — ليس — شعير — لعشو Mſ. سيعير — للعيص
اليك — v. 7. بل اشروا — واشربوه Mſ بل اشتروا — فاشربوه
عليك — Mſ. العظيم فهذه اربعون سنة الله ربك معك -- فلـ
اخوتنا — العيص ver. 8. — العظيم فلم. deſunt cætera.
عن Mſ. المقيمين بسيعير — جابر ولينا — سينا
اخوتنا — (fratribus noſtris—) عشو المقيمون بسعير —
الموابيين — Ms. المابيين — بهم v. 9. جبر ووليدنا — مواب
لا اعطيكم — عارا ibid. Ut eos bello laceſſas. بمحاربتهم
Ms المهيبون اقام — شعب v. 10. ليس معطيك — عر
شجعا Ms. شجعانا v. 11. الهيوبيين اقاموا — قوم كبير
والموابيون يسمونهم Ms. والمابيون يسمونهم المهيبين ib.
شعير — Ms. سيعير — عيساو — وافنوهم v. 12. الهيوبيين
Ms. ايديهم — ببعض — اعطاه ib. عشو — وانفدوهم
Quibuſdam regionibus يديهم — ببعض بلد — اعطا
ſſeſſionis. v. 13. وادي — قوموا Ms. واد — فقوموا v. 14.
برفع — واد — ثمنية Ms. برفيع — وادي — ثماني وثلاثين
العسكر — Ms. المعسكر — اقسم الله عليهم ibid. وثلاثين
ماب — عار — v. 18. فنيوا — Ms. فنوا — ver. 15. قسم عليهم
لبني لوط ib. عمان — Ms. عمون — v. 19. مواب — عر
Mſ. — الجبابرة v. 20. جعلته لبني لوط — Mſ. جعلته
قوم كبير Mſ. شعب كبير — ايديهم v. 21. جبابر
بنو العيص — المقيمون في سيعير v. 22. كثير — يديهم
لبني عشو — (ſicut fecit filiis Eſaui) المقيمين في سعير Mſ.
v. 23. يديهم فاقرضوهم Mſ. ايديهم فقرضوهم ibid.
الدمياطيون الذين خرجوا Ms. والدمياطيون الخارجون
ارحلوا — واد — انظر Mſ. فارحلوا — وادي -- انظراني قد v. 24.

يدك سيكن — Mſ. يديك سيكون — حسبان ibid. قد
فابدي — بمحاربته Mſ. فابدا — لحاربته ibid. حسبون
ومن — ابتدي — Mſ. من — ابتدا — تحت السما v. 25.
v. 26. باخبارك رجزوا Mſ. بخبرك رجزوا ib. تحت جميع السما
فبعث — قدموت — Ms. فبعثت — قديموت — حسبان
et dixerunt ei. وكلام وقالوا له Mſ. والكلام ib. حشبون
بنو v. 29. الجاد ولا اميل Ms. الجادة — لا اميل v. 27.
والمابيون — ib. بني عشو — بشعير Mſ. العيص — بسيعير
v. 30. والموابيون — بعر — معطينا Mſ. بعار — معطيناه
ibid. يش سيكن — حشبون Mſ. يشا سيكون — حسبان
بدات — ver. 31. روحه فعاش وايد Ms. روحه وايد
v. 32. بديت — سيكن — فابد Mſ. سيكون — فابدا
سيكن — تلقانا — الي Mſ. سيكون — للقاينا — الي ياهص
يهص v. 33. — في ايدينا Mſ. — في يدنا v. 34. واهلكنا —
عذا Mſ. وغنمنا كل بهيمة وسلب ver. 35. — واتغلنا Mſ.
عروعير — شط وادي — ver. 36. البهايم غنمناها وسلب
الواد — Mſ. الوادي — ايدينا ib. عرعر — شاط واد — Mſ.
كل شاطي ib. بلد عمون Mſ. بلد بني عمان v. 37. يدينا
* فجميع شط واد يبق Mſ. وادي يبوق

Cap. III. ver. 1. للقاينا Mſ. تلقانا v. 2. بسيكون
بسكن ملك الاموريين — Mſ. ملك الاموري — حسبان
حشبون ver. 3. عوجا ملك — ايدينا — فاسلم Mſ.
فيهم — ibid. ملك male pro فسلم — يدنا — عوج بلك
فتكنا — تبق Mſ. وفتكنا — يبق ver. 4. منهم — Mſ.
من ذلك Mſ. وذلك ستون — مملكة — البثنيه ibid.
واهلكنا ver. 6. ستين — من مملكة — البثنييه
ibid. واتلفناهم — بسيكن Mſ. بسيكون من —
حشبون كذاك Mſ. حسبان كذلك اهلكنا — الارهاط
Mſ. التي في جانب — وادي ارنون v. 8. اتلفنا — الرهط
يسموه الصيداويون v. 9. الذين في هذا جانب — واد ارين
Mſ. والاموريون يسمونه سنير ibid. يسميه الصيدانيين
سلخة — قري عوج — ver. 10. والاموريين سنير Mſ.
سلخا — قري مملكة عوج — البثنييه Mſ. البثنية
البلد — عروعير — ارنون — v. 12. الرابة Mſ. الرابية v. 11.
الراوبيين ibid. البلد الذي — عرعر — ارن — Mſ.
منشا — ver. 13. الراوبنيين والجذيين Mſ. والجاديين
السكعان

وايبر — تحم — v. 14. المنشيين الشجعا Mſ. الشجعان
ن. deeſſe videtur يايبر — حك يايبر — يوما Mſ. ياايبر — يومنا
الروبيين v. 16. محير جرش Mſ. ماحير جرشا ver. 15.
وادي اردون — ib. الراوبنيين والجذنيين Mſ. والجاديين
واد ارنن — الواد — Mſ. التوادي — الوادي يبوق
هاولا — v. 18. العور Mſ. العور والاردن v. 17. واد يبق
هاولي بين يدي — كل ذي Mſ. قدام — من كل ذي
عذ — Mſ. الا — كبيرة — اعطيتكم اياها v. 19.
يقر — فيكوروا — ver. 20. كثيرة — اعطيتكم
يقرر — فيكورون — معطيهم Mſ. معطيكم اياه في —
امر الي — Mſ. امر منكم الي — اعطيته اياه ib. في —
يهوشع — Mſ. يوشع — عينك — ربنا v. 21. اعطيتكم
Mſ. تخفهم فان — المحارب ver. 22. عيناك — ربكم
تخنت — Mſ. تضرعت — ver. 23. تخافوهم ان — محارب
لا قادر في — ibid. اللهم يا رب Mſ. يا رب يا اله ver. 24.
لا الاه في — ولا في الارض — Ms. والارض — كصنايعك
اسلك — فانظر — البلد — الذي v. 25. كصنيعك
وذلك البلد ib. اسالك — وانظر — البلد الجيد الذي Mſ.
v. 26. وذلك الجبل — واللبنان Mſ. والجبل — ولبنان
فوجد — لي Mſ. فعتب — مني بل قال لي حسبك
في هذا السبب Ms. هذا الباب ibid. بل قال لي حسبك
Mſ. يوشع — هاولا ver. 28. وانظرها Ms وانظره ver. 27.
هاولي — يهوشع ver. 29. الوادي * Mſ. الواد *

الذي الله (انا f.pro) Ms. التي انا معلمكم Cap. IV. v. 1.
وتدخلوا Mſ. فتدخلوا وتحوزوا — اله ibid. معلمكم
لتحفظوا — التي — امركم بها ver. 2. فتحوزوا — الاه
رات ver. 3. واحفظوا — الذي — امركم Mſ. اليوم
اللازمون لله ver. 4. رات جميع ما — انفذه Ms. ما — فناه
ver. 6. رسوما Mſ. اليوم رسوما ver. 5. اللازمين الله Mſ.
هذه — Mſ. بهذه — والاحكام فيقولون — الحزب
اله قريب منها كقرب الله ربنا ver. 7. يقولون — القبيل
متي دعوناه Mſ. متي ما دعوناه ib. الاه قريب كالله ربنا Mſ.
احتزر Ms. احترس — ver. 9. التوره Mſ. التوراة — ver. 8.
تنسا الكلام Mſ. تنسي الخطوب التي راتها عينك — ib.
كل — حياتك بل عرفها لبنيك ib. الذي راته عيناك —
طول — حيوتك بل عرفه لابنك Mſ. وبني بنيك

في وقت — فيه بين — حوريب ver. 10. وابن ابنك
القوم — لكي — ib. في — يوم بين — حريب
لي لكني ان — ان يخافوني طول Mſ. متخافني طول
التي مقيمون فيها علي ويعلموا ذلك بنيهم ibid.
بين — ver. 12. الذي مقيمون علي ويعلموا بهم
— Mſ. وشبها لا تدركون سوي صوت فقط
كلي لوحي v. 13. وشبها لم ترو سوي الصوت فقط
— Mſ. تعملون — ver. 14. على لوحي Mſ.
Mſ. خطاب الله لكم في حوريب في وسط v. 15.
— بان تعملوا لكم v. 16. الله في حريب من وسط
— v. 19. كلا — فتصنعوا لكم فسلا Mſ. فسيلا
— ver. 20. وكلا — الذي Mſ. التي
— حديد — Mſ. الحديد — لتكونوا شعب
— واقسم ان لا — والا v. 21. لتكونوا له شعب
— فتكورون v. 22. علي الله — وقسم لي لا — ولا Mſ.
علي انفسكم من ان v. 23. وانسي — فتحوزوا Mſ.
— شبح Mſ. عهده — شبه ibid. فاحذروا ان Ms.
هو القادر الغيور المعاقب — ver. 24. شبه malè pro
— ver. 25. ربك نار اكلة هو الطايق المعاقب — Mſ.
pro وعقتم — عملتم — شبح Mſ. تعملوا — شبه
والارض انكم Mſ. السماء والارض بانكم v. 26.
ver. 27. بل نفاد تنفدون Mſ. بل فناء تفنون ibid.
في ما بين الامم Mſ. فيما بين الشعوب حتي تبقوا
في ما بين الامم Mſ. في الامم ibid. وتبقون
الهة — Mſ. هناك الهة — ناس من حجر وخشب
— يسمع — ياكل — يشم ib. الناس من خشب وحجر
ver. 30. تبصر — يسمع — تاكل — تشم Mſ.
Ms. قادر رحيم — تنسي — اقسم به v. 31. امره Mſ.
— منذ — v. 32. مقيم — ينسا (*obliviſcetur*) قسم به
ver. 33. الاوايل — من — او سمع Ms. او سمع به
ver. 34. & *vixit.* الله — فعاشت Mſ. فعشت
بان ظهر فتخلص له Mſ. انعامه فيخلص له
كبار حسب ما صنع ibid. *rereret & eriperet &c.*
هو الاله لا اله غيره ver. 35. كبيره كما صنع
Neque præter ان الله هو الله لا غيره ولا سواه Ms.
ver. 38. — برضايه — Mſ. برضاه — ver. 37.

Mſ. بلدهم ويعطيك اياه نحلة v.38. اكبر— Mſ.
Mſ. السما— ليس سواه ver. 39. ويعطيك بلدهم نحلة
ثلث قري Mſ. ثلاث قريات ver. 41. السماوات— لا سوا
Mſ. —فباصر في البلد v. 43. فيكي Mſ. فيكيا v. 42.
راوبين— جاد وجولان— منشا ibid. — فبصر في بلد
الودي —سيكون— v.46. راوبن— جذ وغولن— منشة Mſ.
وبنو ibid. الاردن في الواد— سيكان حسبون Mſ. حسبان
فحازوا— ملكا— ver. 47. وبني اسوايل في Mſ. اسرايل بعد
من ver. 48. فاحازوا— ملكي— الذي Mſ. الذين
عروعير التي على شاطي وادي اردون الي جبل سيكان
من عرعر الذي علي شاط واد ارين والي Mſ.
* سيكان malè pro جبل سيا

ثم دعا— امركم بها * فتعلموها CAP. V. ver. 1.
فتعلموها rectius ثم دعي— امركم اليوم فتعملوها Mſ.
بل ver. 3. في حريب Mſ. في حوريب ver. 2. *diſcetis.*
ان ver. 4. redundat l. الا معنا— ونحنا Mſ. معنا— ونح
ان Mſ. الله كلمكم بغير واسطة في حوريب من وس
شفاها (*Labio ad labium coram*) كلمكم الله في الجبل
فقال لكم v.6. ولا— الجبل Mſ. ولم— الجبل ver.5. من وس
اخرجتك Ms. اخرجك Mſ.et C.ad v.præced.pertinent ib.
ver. 8. يكون— الاه— Mſ. يكن— اله— ver.7. *duxi te.*
في تحت — ibid. فسلا * ولا من كل Mſ. منحوتا * ولا ك
Mſ. والقادر — من البنين ver. 9. التي تحت — Mſ.
من Mſ. من شاني — ibid. والطايق — مع البني
وتجاري— Mſ. وتجار— لالوف من تحبي ver. 10. شاني—
v. 15. سة ايام— Mſ. ستة ايام— v. 13. الوفا من تحبي
ولا Mſ. لا تقتل ver. 17. بيوم السبت Ms. يوم السبت
ولا تشته— وجميع Ms. ولا تشتة— وساير ماله v.21. تقتل
v. 23. بها جميع جوقكم Mſ. بها جوقكم v. 22. ما
Mſ. ارانا— وسمعنا صوته— انسانا v.24. الي ريسا Mſ. الي راو
اورانا--وسمعا مع-- مع lineola obducitur ut redundans)
اذ كلمتوني— ver. 28. فانه قد Mſ. فانا ان v.25. انسا
quando. حين كلمتوني— هاولي— اذ Mſ. هاولا— الذي
ليتهم— v. 29. كلموك وقد Mſ. كلموك به وقد ibid.
امض فقل ver. 30. ليت ان— ان يخفوني Mſ. ليخافو
Mſ. فاقم هاهنا— تعلمهم اياها ver. 31. امض قل Mſ.
Mſ. معطيهم اياه يحوزونه ibid. فقم ههنا — تعلمهم
الطرق التي— ربكم بسلوكها ver. 33. معطيهم يحوزوه
* الطريق الذي— ربكم تسيرون Mſ. تسيرون

وتصنعوها— Mſ. لتصنعوها— CAP. VI. ver. 1.
ver. 3. وابنك— حيوتك Mſ. انت وابنك— حياتك v. 2.
اعلم يا اسرايل ان الله ver. 4. وكي تكثر Mſ وتكثر
Mſ. في جلوسك— نومك ver. 7. اسمع يا اسرايل الله Mſ.
v. 10. وتكون Mſ. ولتكن v.8. في حال جلوسك— نيامك
ابرهيم— ويعقب— Mſ. لابراهيم— ويعقوب— ذلك قري
تنسي الله ربك— من ver. 12. *iſtas urbes.* تلك قري
بارا ver. 13. تنسا ربك— من بلد مصر Mſ. ارض مصر
—الذي Mſ. —الذين ver. 14. باسمه بارا— Mſ. —باسمه
Mſ. قادر— فيما— فحفه ليلا— فيغنيك من ver. 15.
جربتموه— ver.16. طايق— في ما— ليلا— فينفدك عن
ver. 18. —امرك Mſ. —يامرك ver. 17. جربتمونه— Mſ.
عنده— فتدخل— البلد الذي اقسم الله لابايك ان
بين يديه — وتدخل — البلد الكبير Mſ. يعطيكه
وعدك الله Mſ. وعدك ver. 19. الذي قسم عليه لابايك
الذي امركم بها Mſ. التي امرك الله ربنا بها ver. 20.
Ms. فقل له — الله ربنا منها ver. 21. الله ربنا
مضرة— ver. 22. فقال (malè pro فقل) له — الله منها
من هناك— اقسم ver. 23. ضارة — الله Mſ. عبيده
الله v. 25. ليحار Mſ. لكي يحار v.24. من ثم— قسم Mſ.
* الله ربنا Mſ.

البلد— لتحوزوه— وجرشيين CAP. VII. ver. 1.
والكنعانيين ibid. الي البلد— لتحوزه— والجرجشيين Mſ.
واتلفهم— Mſ. واهلكهم— تراف ver. 2. والكناعنيين Mſ.
يزيلون Mſ. يزولون ابنك عن— فيعبد الها ver. 4. ترف
Mſ. ويغنيك— ibid. ولدك عن— فيعبدون الاهة
ver. 6. تكسروا— Mſ. فكسروا— ver. 5. وينفدك—
الشعوب— Mſ. الامم— اقل منهم v.7. تكون Ms. يكون
هو القادر v.9. قسم Mſ. اقسم v.8. و redundat اقل منهون
v. 10. هو الالاه الطايق الامين حافظ Mſ. المهيمن حافظ
التي Mſ. —التي امركم v. 11. لانفاده— Mſ. لابادته—
وتحفظوها Mſ. وتحفظوها وتعملون بها ان تحفظ v.12. انا امرك
v. 13. قسم بها Mſ. اقسم عليها ibid. وتعملوا بها تحفظ

وثمرة ارضك من برك Mſ. وثمر ارضك برك ibid.— ونتاج
وجعور Mſ. وجفراه — نتاج ibid. الذي الله ربك معطيكه
Ms. الذي قسم لابايك ان يعطيكه ver. 14. — وتكون
ولا في — عاقر — عقيم — يبقي Ms. — يبقا — وتكن
ولا — عاقرة — عاقر v. 16. التي يسلمهم في يدك الله ربك
فلا Mſ. الذي يعطيكهم الله ربك ولا ver. 17. — هاولا
Mſ. هاولي ver. 18. تذكر — Mſ. اذكر — ver. 19.
تخافها — كذا Mſ. تخافهم — كذاك ver. 20. الباقين
والمستدرين Mſ. الباقون المستدرون ver. 21. معك القادر
العظيم Ms. في ما بينك الطايق العظيم v. 22. — يغنيهم
— كيلا Mſ. كلا — تغنيهم v. 23. بيدك — واذا —
Mſ. في يدك — فاذا — v. 23. — الي ان ينفذوا Mſ. الي
تعادهم ver. 24. تغنيهم — بين يدك Mſ. — في يدك
تنفذهم ver. 25. توهق به فانها — الذين عليها Mſ.
كلا توهق به فانه — الذي عليهم ver. 26. — متلفا
متلف — كراهة — ترجيسا Ms. — رجسا — متلوفا
متلوف — كرها *

Cap. VIII. ver. 1. فاحفظوها — وجميع Mſ. — جميع
احفظوها ibid. اقسم — وتحوروا Mſ. قسم — فتحوروا ver. 2.
اذ Mſ. الذي ver. 3. — يحيا — بالخبز — ولم Mſ. — ولا
— يحيي — على الخبز ibid. جميع قول Ms. جميع ما
اخرجه قول *Omne quod protulit dictum Domini.* v. 4. قبل
الاربدن — عليك Mſ. — الاربعين — قبل leg. in impreſsis
الاربعين ver. 6. طريقه Ms. طرقه — ver. 7.
تتفجر Mſ. تفجر v. 9. لا يعورك — فيه طعامك Mſ.
ولا يعورك — طعامك فيه v. 10. اعطاكه — وبارك Mſ.
اعطاك — فبرك ver. 11. تنسي الله — فاحذر Ms. — واحذر
تنسا الله ربك ibid. وشواهده Mſ. ورسومه v. 12. كي لا
Mſ. كلا v. 13. مالك يكثر — يكثران — يكثران
Mſ. ما هو لك — يكثر — اذا يكثرون v. 15. — المخوف
الماء من Mſ. ماء من — المخيف v. 17. فلا تقل في
قلبك Mſ. فلا تقول في نفسك v. 18. عهده الذي اقسم
عليه لابايك Mſ. بعهده الذي قسم لابايك v. 19.-- فعبدت
من اليوم — لها Mſ. اليوم — لها فقد — وعبدت v. 20 التي
الله مبيدها Mſ. الذين الله ربكم مبيدهم ib. بين ايديكم
امر — اذ M. قول — بين يديكم كذاك تبيدون اذ *

Cap. IX. ver. 1. كبين حصينة Mſ. كبين
عظيمة حصينة ver. 2. الجبابرة — كبيرا رفيعا
Mſ. الجبابهة — قوم كبير رفيع malè pro جبابره
v. 3. فتقرضهم — يبيدهم Mſ. وتقرضهم —
v. 4. يديك — الله — ولا تقل Mſ. — الله ربك — تقول
انه يديك ibid. هاولاء — احور Mſ. تلك —
v. 5. اوليك — انت — فليس Mſ. — اني — ليس
(pro انت) الايك ibid. لابراهيم واسحاق ويعقوب
Mſ. قسم لابايك لابرهيم واسحق ويعقوب v. 6.
Mſ. صعاب ver. 7. اذكر ولا تنس اسخاطك
فاذكر ولا تنسا ما اسخطت ibid. انكم منذ
يوم خروجكم من Mſ. منذ يوم خرجت من بلد
ibid. البلد لم تزالوا مخطيين لله — الي Mſ. —
الموضع لم ترلون مسخطين الله ver. 8. — دريب
Mſ. — ففي حريب ver. 9. الجبل Mſ. الي الجبل
بها من — وعليهما Mſ. بها في الجبل من —
ver. 11. دفعهما الي Mſ. التي لوحي الجوهر الواح
العهد ver. 12. من بلد مصر — وقال له لان
من مصر — له الان — وقال الله ib. بسلوكها
Mſ. امرتهم v. 13. قد علمت ان هاولا القوم Mſ.
هاولي القوم انهم v. 14. — كففت Mſ. malè
omiſſo ف ibid. فيهم افنيتهم Mſ. انفذتهم
امركم بسلوكه Mſ. امرتكم ver. 18. اذا
صنعتم Mſ. اخطاتم وصنعتم v. 19. الله في —
Mſ. الله لي في — والحمية ver. 20. — وكاد —
واستغفرت Mſ. فاستغفرت — وكاد ان — الله
الذي — واما ما به اخطاتم Mſ. —
(*Peccatum autem veſtrum*) التي ib. وادي —
واد — الي ان دق v. 22. المشتهين — وفي ذات
Mſ. المشتهيين — الاشتعال وذات ibid. — الله
Mſ. — الله — تزلوا ver. 23. برنيع Mſ. برنع
اعطيتكم اياها خالفتموه ولم Mſ. فخالفتموه
ولم ver. 24. عرفتكم به — لله منذ — تزلوا
عرفتكم — الله منذ — تزلوا ver. 25. —
Mſ. — ينفذكم ver. 26. وقلت اللهم يا
v. 27. ابرهيم واسحاق ويعقوب — واذكر

ابرهيم واسحق ويعقب v.28. كيلا — التي — الي البلد
Mſ. كلا — الذي — البلد ver. 29. الذين — بحولك
* الذي — بقوالك

Cap. X. ver. 1. واصعد بهما Mſ. واصعدهما v.2.
التي — الذين Mſ. الذي — الذي ver.3. ونحت
Mſ. ونحت Expreſſo ت quod ſequenti inſeritur pro
dageſh. v. 4. فكتب — الكلمات Ms. وكتب —
كلمات ver. 5. فنزلت — فبقيا Mſ. ونزلت — فبقو
ver.6. فلما Mſ. ولما ibid. بنو اسرايل من بايروث بني
ياعقان وموسيرا ومات هرون ثم — العازر Ms. بني اسرال
من باروث بني يعقن وموسره مات ثم هرون — العزر
ver. 7. لما — يطبداثا Ms. ولما — يطبث v.8. ليوي —
ويقيموا — ويخدموه يباركو Ms. لوي — ويقوموا —
فيخدموه ويبركو ver.9. للبوانيين — حسب ما Mſ.
للوانيين — كا v. 10. ان لا — Mſ. الا — v.11. فقال
Mſ. وقال ib. يعضوا فيرثوا البلد — اعطيهمو redundat. و
Mſ. يعضون فيرثون البلاد — اعطيهم v. 12. طريقه
وتحبه وتعبد Ms. طرقه وتحبه ver.13. امرك — Mſ.
امرتك v.15. فاختار Ms. واختار v. 16. تصعبوها جدا
Ms. تصعبوها v. 17. الكبير القادر الجبار Mſ. الطايق
الكبير الجبار v.18. فيرزقه — Ms. يرزقه — v.19. فاحبوا
Mſ. واحبوا v.20. وخف — برا باسمه Mſ. وخاف — (redundante.
ا) باسمه بارا ver. 21. العظايم — Mſ. الكباير —
22. في سبعين نفسا Mſ. * بسبعين نفس

Cap. XI. ver. 1. استحفظك طول — Mſ. استحفظك
ورسومه واحكامه ووصاياه طول — *Et præſcripta ejus, & judicia*
ejus, & mandata ejus. ver. 3. بفرعون وجميع قواده
وساير اهل بلده Mſ. بفرعون ملك مصر وساير بلده
Regem Ægypti & univerſam regionem ipſius. ver. 4.
بجيش — اذا طف — كلبوكم Mſ. بجند — الذي
اطاف (*quando reduxit*) كلبوهم male pro كم
v.5. بكم في البر Mſ. لكم في البحر male pro البرّ
v.6. بداثان وابيرام — راوبين — فاها — فابتلعتهما
وبيوتهما واخبيتهما وجميع الناس الذين معهما فيما
Mſ. بدثن وابيرم — راوبن — فاها فابتلعتهم وبيوتهم
واخبيتهم وجميع الاناس الذي معهم في ما v.7. رات
Mſ. التي رات v.8. الذي اقسم الله عليها لابايكم
Mſ. الذي انتم عابرين الي ثم لتحوزوه *Quo vos tranſitis*
ut poſſideatis eam. ſic & H. v. 9. اقسم الله ان —
ونسلهم Ms. اقسم ان — ونسلكم v.10. زرعك فيه —
كجناين Mſ. زرعك — كجنان v. 11. التي انتم
جايرون Mſ. الذي انتم جايرين v.12. الله — اخرها —
Mſ. الله ربك — اخرتها — v.14. نزل Mſ. نزلت ibid.
وسميا وربيعيا وتجمع برك ودهنك وعصيرك — Mſ.
Mſ. وسمي (*primi veris pluviam*, cui opponitur ergo لقيم)
ولقيم فتجمع برك وعصيرك ودهنك — v.15. صحرايك
Mſ. صحراك ver. 16. فتزلوا وتعبدوا — وتسجدوا Ms.
فتزلون وتعبدون — وتسجدون v.17. فيحبس — فلا —
معطيكموها Ms. ويحبس — ولا — معطيكهما pro
معطيكموها v. 18. واعقدوه — ولتكن — عيونكم
Ms. واعقدوها — وتكن — عينيكم v. 19. طريقك —
نومك Mſ. طرقك — نيامك v. 21. علي الارض التي
اقسم — يعطيكموها Ms في البلد الذي قسم — يعطيهم
daret ipſis. ver. 22. امركم بها — بان — وتلزموه Mſ.
امركم — ان — وتلزمونه v.23. ايديكم فترثون —
اكبر Ms. يديكم فورثتم — اكثر ver. 24. تطوه —
يكون — ولبنان Mſ. يطاه — يكن — واللبنان
ver. 25. ايديكم * بل يلقي الله ربكم فرعكم
وخوفكم علي جميع اهل — تسلكونه Ms. يديكم *
بل فرعكم وخوفكم يلقيه الله ربكم علي جميع —
تسلكوه v.26. ها انا تال — بركات ولعنات Mſ. هانا تالي —
البركات واللعنات v.27. البركات فتنالكم ان — التي —
امركم بها Mſ. البركات فان — (*benedictiones ſi* &c.)
الذي — امركم v.28. فتدركم ان — وزغتم —
بسلوكه Mſ. فان — وزلتم (*& declinetis*) به —
ibid. وعبدتموها Ms. ما لا تعرفوها *quæ non noſtis*
v.29. فاتل — كريزيم — عيبال Mſ. فاتلو — غريزيم —
عيبل v.30. الكنعاني — الجبل — مورا Mſ. الكنعني —
الجلجل — موره v. 32. * انا امركم بها اليوم Mſ. انا
* تاليها بين يديكم اليوم *Quæ lego, vel pronuntio,*
coram vobis hodie.

Cap. XII. ver. 1. التي يجب ان — اله لتحوزه —

Mſ. — التي — الله الاه ان تحوره ibid. احيا فيه على Mſ.
احيا على ver. 2. فيها — الرفيعة واليفاع — شجر Mſ.
ثم — الرفاع وعلى اليفاع — شجرة ver. 3. مصاطبهم
واحرقوا سواريهم Mſ. دكاكهم وسواريهم احرقوها ibid.
واجزعوا فسول معبوداتهم Mſ. وفسول معبوداتهم تجدعوها
v. 5. فيه نوره التمسوا فيه مسكنه — تصيروا Mſ. نوره
فيه التمس مسكنه — تصيرون v. 6. — صعايدكم
— واعشاركم Mſ. صواعدكم — وعشوركم ibid.
غنمكم وبقركم Mſ. بقركم وغنمكم v. 7. — وتفردوا
انبسطت فيه Mſ. وتفردون — انبسطت ver. 8. كل امري
يفعل ما Mſ. كل انسان ما v. 9. التي — معطيكها
Mſ. الذي — معطيك v. 10. معطيكم اياه — وجلستم
Mſ. منكلكم — فجلستن (pro م) ver. 11. — فاي
تخيره — فاليه تاتون — امركم به من Mſ. — في اي
يختان — اليه تاتوا — امركم من ib. — صعايدكم
واعشاركم — تنذرونها Mſ. — صواعدكم — وعشوركم
تنذروها v. 13. وافردوا — الهكم — واماوكم والليوي
Mſ.. فتفردوا — ربكم — وامواكم واللاوي ver. 15.
متي اشتهت — الله الذي Mſ. متي ما اشتهت — الله ربك
الذي ver. 16. بل صبه Mſ. — لكن صبه ver. 17.
اعشار Mſ. عشور ver. 18. — تاكلها — والليوي Mſ.
— تاكله — واللاوي ver. 19. الليوي Mſ. اللاوي ver. 21.
— التي Ms. الذي ibid. في ان — للنجس — ياكله
Ms. ان — النجس — ياكلا منه ver. 23. ان لا Mſ. — الا
ver. 24. لا يجوز ان تاكله Mſ. لا تاكله ver. 25.
ولا بنك — اذ Ms. ولبنيك — اذا v. 27. واصنع صعايدك
Ms. فاصنع صواعدك ibid. ودم Mſ. ومن دم ver. 29.
الامم من بين يديك الذين هو معطيك ارضهم *
فقرضتهم وسكنت في قراهم وبيوتهم Ms. الامم الذي
انت داخل الي بلدهم وقرضهم من بين يديك وورثتهم
وسكنت في بلدهم ver. 30. — باتباعهم — افنايهم — وان
هاولاء Mſ. في تبعهم انفادهم — وكلا — هاولي ibid. انا
Mſ. انا ايضا ver. 32. — * ويشنوه — ان بنيهم — قد يحرقونهم
لها Mſ. ويشناه — بنيهم — قد يحرقوها — لهم ibid.
فاحفظوه — ولا Mſ. احفظوه — لا *

Cap. XIII. ver. 1. برهانا Mſ. برهان ver. 2. — انت
والبرهان — لم Mſ. اتي — اوالبرهان — ما لم
Mſ. — او الحلم v. 4. تبع طاعة الله ربكم
الله ربكم ibid. يجب ان تسيروا — والزموا
فالزموها v. 5. فليقتل — المخرج لكم من مصر
لكم من العبودية * ليحيدك عن الطريق
التي — بان Mſ. اوالحلم فيقتل — المخرجم
مصر الفاديكم من بيت العبودية (المخرجكم
ليدحوا بك عن الطريق الذي — ان v. 6. *
او امراتك Mſ. او امراتك ver. 7. منكم
او البعيدين عنكم * من Mſ. اليك او الابعدين
منك * من v. 8. — تشاء ذلك Mſ. — ذلك
يقع Mſ. ما تقع v. 10. — اهادتك عن الله
المخرج Mſ. ادحاك عن طاعة الله — المخرجك
العبوديه بيد شديده Mſ. العبودية v. 11.
يسمعون — يصنعوا مثل هذا Mſ.
يسمعون — يصنعون هذا v. 12. لتسكن Mſ.
ver. 13. خرج قوم كفار منها — تعرفوها Mſ.
(forſ. pro اناس) كفار منها — تعرفونها v. 14. —
من فعل هذه Mſ. ذلك — قد صنعت هذه v. 16.
تبني Ms. وتكون — تبنا v. 17. بيدك شي
من المتلف — اقسم Mſ. في يدك شيا من
المتلوف — قسم ver. 18. وتعمل بجميع وصاياه
ورسومه التي Mſ. وتحفظ جميع وصاياه التي *

Cap. XIV. ver. 1. فلا تتواجوا ولا Mſ. لا
تتجادوا v. 2. واحتراك لتكون له امة خاصة
ان تكون له خاصة v. 3 — تاءكل Mſ. —
تاكلونه Mſ. تاكلوا v. 5. والظبي * اليحمور
والظبي ver. 6. وكل — اجترار Mſ. كل — اجتار
الا هذا — مصعدة الاجترار والمظلفه Mſ. —
المصعدي الاشترار (forſ. ش pro ج) والمظلفين
يجتر * فهو — بنبايلها Mſ. — وهو (malè pro يجتر)
من نبايلها v. 9. تاكلون Mſ. — تاكلوا
والعنقاء Mſ. لا — والعقاب v. 14.
— والغرابيب — v. 15. — باصنافه Mſ. —
والقيق Mſ. والقوق v. 18. — والكشاف
idem valent ver. 21. لانك — لله ربك

v.23. تنبته Mſ. نبتته v.22. تحالك — لا جنبي لانك — لله
عسور — وبكور — Mſ. عشر — وابكار — كيف تعبده
وان — ولم — حمله — v.24. كيف خوف الله ربك تعبده
تشتهي — v.26. فان — ولا — ان تحمله — يختاره Mſ. يختار
واللوي — Mſ. والليوي — لا — نخلة — v.27. تشته — Mſ.
عشور — Mſ. اعشار — تحلك v.28. فلا — ونخلة —
اللوي — Mſ. الليوي — التي في تحلك ver.29. تحالك
الذين في تحالك ·

Cap. XV. ver. 1. — يسيب — نسيب (vix credo hoc
ſenſu reperiri نسيب ideoque in Mſ. rectius haberi.)
v.3. يسيبب — نسية — (C. نسي) ينسي Mſ. & C. ينسبه
لا — ver. 6. يكون لك علي — معه Mſ. يكون علي — عنه —
فلا — كثيرين — Ms. كثير — ولا يتسلطون عليك
من بعض — تحلك — ver. 7. وعليك لا يتسلطون
ver. 8. في بعض — تحالك — معطيك Mſ. معطيكه
وقول جهل فتقول * قد — v. 9. افتحها — Mſ. افتح —
اخيك — الله عليك — ibid. جهل قد — سنة Mſ. السنة
v. 10. اخين — (ن pro ك) على الله — عقوبه Mſ. عقوبة
ver. 11. اعطيه — لا — الله ربك Mſ. اعطه — ولا —
ver. 12. البلاد من مسكين Mſ. البلد مسكين
وبذارك * وعصيرك ver. 14. — اطلقنه Mſ. — اطلق
تبغارك forſ. وبيذرك * (& *area tua*) وتغارك Mſ.
mphora tua. ver. 15. واذكر انك طول ما كنت Mſ.
فعلي ذلك افذاك الله ربك * ibid. وتذكر انك كن
Mſ. وامرك ان تفي بمثل هذا الامر في مثل هذا اليو
Et li- وفكك الله ربك فلذلك انا امرك بهذا الامر اليو
ravit te Deus Dominus tuus, ideoque dedit tibi hoc man-
atum hodie. ver.16. اذ — قال Mſ. ان — قال لك ver. 18.
Mſ. الاجير * في خدمته لك ست سنين * فيبارك
في جميع ما Mſ. بجميع ما تصنعه ibid. الاجير فيبارك
Mſ. كل — يولد لك في غنمك وبقرك ver. 19. تصنع
Mſ. واهلك — ver. 20. وكل — يولد في بقرك وغنمك
v. 23. فان — الفاحشة Mſ. وان — الفاسده v. 21. والك —
* وصبه Mſ. بل صب

Cap. XVI. v. 1. — وان تصنع Mſ. — ان تصنع
v.3. زمانك Mſ. الزمان v.4. ير لك — سبعة — يبيت من
يري لك — سبع — Mſ. لحم الذي تذبحه في اليوم —
Mſ. معطيكه v. 5. بيت من اللحم التي تذبح اليوم —
معطيك v.6. — ليحل نون فيه Mſ. — المحل نوره هناك
ver. 7. — ول Mſ. — ولي ver. 8. ستة Mſ. ست v.9. ابتدا
وابتدي وضع Mſ. المنجل — ابتدي باحصايها
Mſ. واصنع حج اسابيع ver. 10. المنجل — تبتدي بها
ibid. واللوي Mſ. والليوي v. 11. ثم اصنع حج الاسابيع
يختاره الله ربك Mſ. يختار الله ربك ان يحل فيه نون
ver. 13. بمصر Mſ. في مصر — ver. 12. فيحل نون فيه
المظل — بيادرك وتغارك Mſ. المظال — بيدرك ومعاصرك
ver. 14. — والليوي Mſ. واللوي ver. 15. في — ليبارك
غلاتك — تمد — اليه فرحا ibid. — ليبارك لك في Mſ.
lætus & غلتك — تصنعه — فرحا نخطيا Mſ. فرحا نخصا
ثلث — يديه Mſ. ثلاث — يديه حظورا ver. 16. *proſper.*
التي يعطيها — ver.18. كرزق Mſ. علي حسب رزق ver.17.
ولا — حكما — ver.19. الذي يعطي — بحكم Mſ. حكم
لا — حكم — تحابين — تاخذنّ Mſ. تحابوا — تاخذوا
الله ربك الذي ver. 21. العدل — Mſ. الحق — ver. 20.
* يشناه Mſ. يشنوه v. 21. الله ربك Mſ. تصنعه

Cap. XVII. ver. 1. لا تذبح لله الهك ثورا * او شاه
يكون فيه عيب * او شي ردي * لانه يكرهه الله الهك
ولا تذبح له ثور او شاه ما فيه عيب من الامور الفاحشه Mſ.
Mſ. التي — معطيكها ver. 2. فانه مما يكرهه الله ربك
Mſ. وعبد — وسجد — مما لم ver. 3. الذي — معطيك
في Mſ. فيما بينكم ver. 4. فعبد — او سجد — كما لم
وتلك المرءة — فيما بينكم — ver. 5. ما بين اسرايل
او تلك الامراة — الي تحالك — وارجمها Mſ. وارجمهما
وايدي — Mſ. ويد — اخرا v. 7. ثلثة Mſ. ثلاثة — v. 6.
الي بلاء — Mſ. الي حكم بلاء — اختان ver. 8. اخيرا
جميع ver.10. والليوانيه Mſ. والي الليوانيين ver. 9. يختاره
ver. 11. بجميع ما يدلونك Mſ. ما يدلونك عليه
الت (malè pro التي) Mſ. التي يدلونك بها — ترل
Mſ. ليخدم بين يدي الله — ver. 12. يدلونك — ترول
معطيك — Mſ. معطيكه — الذين v. 14. ليخدم الله —
ver. 16. لك — اخوك Mſ. عليك — اخاك v. 15. الذي
للاستكثار من الخير — (male puto pro الخيل *bonorum*

لاستكثار الخيل— لا Mſ. لا تعاودوا pro equorum)
في ذلك الطريق Mſ. في هذا الطريق ver. 16. تعودوا الي
يستكثر— Mſ. يستكثر له— الذهب والفضة v. 17.
Mſ. فليستكتب له هذه ver. 18. الفضة والذهب
Mſ. ولتكن— حياته v. 19. يستكتب له نسخه هذه
Mſ. مملكته هو وبنوه ver. 20. تكن — حيوته
* ملكه هو وبنيه

Cap. XVIII. ver. 1. والليوانيين— جميع— ليوي —
واللوانيين— ساير— لوي— ونحلته لهم Mſ. ونحلته
معك— من القوم— ver. 3. امر له بها Mſ. امر بها ver. 2.
مع— على القوم— ذباحي— ان Mſ. ذابحي— كان
بسم Mſ. باسم ver. 5. واول— Mſ. اول— ver. 4. كان
لوي— Mſ. ليوي— بعض — الاسرايلية ver. 6.
الليوانيين— ver. 7. بعن— (male pro بعض) الاسرايل
—النوب ver. 8. اللوانيين الواقفين— Mſ. المقيمين—
Mſ. معطيكه— العمل مثل مكان ver. 9. النوايب Mſ.
لا— مشتعل— ومنجم v. 10. معطيك— لتعمل كمكاره
ولا— من يشعل— وقاسم قاسومات Mſ. تنخيمات ومتفايل
هو v. 12. رقاء وسال — Mſ. رقي وسايل — v. 11. ومتفال
ان v. 14. و redundante كون Mſ. كن ver. 13. او Mſ.
وان هاولي— المتفالين Mſ. هاولاء— المتفايلين والمنجمين
ينصب لك— Mſ. ينصبه ربك لك منه v. 15. والقاسومين
اخوتك v. 18. حريب— امت Mſ. حوريب— اموت v. 16. ربك منه
v. 20. لا— اطالبه Mſ. لم — اطلبه v. 19. اخوتهم Mſ.
متنبي — فتقول — Mſ. متنب — فيقول — بقوله
نعرف— Mſ. يعرف — ver. 21. (pro فيقول) ان يقوله
* يقله — بقحته Mſ. يقوله — بقحه v. 22.

Cap. XIX. ver. 1. الذين الله — فترثهم وتسكن
وافرز لك ver. 2. الذي هو — فورثتهم وسكنت Mſ.
Mſ. ثلاث — الذي الله ربك معطيك اياه لتحوز—
افرز لك ثلثة— التي الله ربك لتحوزه (معطيك deeſt)
طرقها — فتكن Mſ. طريقها— فتكون v. 3.
مثل v. 5. من — بلا معرفة Mſ. ان — بغير علم v. 4.
كيلا— v. 6.— كمن فيمت هو Mſ. من — فيموت * وهو
كلا — يحما — لكثرة Mſ. يحمي — لبعد — شانيا
انا امرك قايلا— ثلث Mſ. امرك اليوم — ثلاث v. 7. شاني

Ms.-- اقسم -- التي اقسم بان يعطيها اباءك ver. 8.
ذلك اذا — ver. 9. الذي قسم بان يعطيه لابايك
ان -- طرقه-- الزمان-- Mſ. طريقه -- الايام -- الثلاث
لا -- v. 11. معطيك Mſ. معطيكه ver. 10. الثلاثه
(lethali رجل -- مقتلا -- Mſ. في مقتل -- احدي هذه
ver. وياخذه Mſ. وياخذوه ver. 12. واحدة من هذه
يخار (بني اسرايل desideratur) Mſ. بين بني اسرايل يخر
روع — Mſ. ولا ترع — تخمه الاولون— معطيكه v. 14.
لا يقم — ثلاثه v. 15. تخوم الاولين — معطيك
ان — بين يدي الايمة ver. 17. ولا يقوم — ثلثه
الذان — بين يدي الله بين يدي الايمه Mſ.
Mſ. يكونون في ذلك ibid. Domino, coram ſacerdotibus.
فليلتمسوا الحكام جيدا v. 18. — præficientur ذلك—
بان يصنعه— v. 19. فليلتمس الحكام ذلك جيدا
ما هم ان يصنع — من بينك Mſ. من وسطك
قصاص v. 21. ولا يعاودون Mſ. ولا يعودوا ver. 20.
بالنفس والعين بالعين واليد باليد والسن بالسن
في قصاص نفس بنفس ودية عين Mſ. والرجل بالرجل
عين وسن بسن ويد بيد ورجل برجل tio oculi)

Cap. XX. v. 1. كبا وقوم Mſ. ومراكب وقوما
ver. فعند— الي الحرب Mſ. وعند— الحرب ver. 2.
- كلا Mſ. يبني — كيلا v. 5. للحرب Mſ. الحرب
له — كلا —Mſ. يبذله — كيلا— ويبذله— v. 6.
اي رجل كان v. 8. كلا Mſ. كيلا v. 7. ويتبذله—
اولا الي v. 10. ويقولوا اي رجل خايف Mſ. خايفا
الي السلم — v. 11. فنادها اولا بسلام Mſ. السلم
بالسلام — فجميع — Mſ. جميع — الذين
Mſ.- يكونون— ويخدمونك ibid. الموجودين
فحاصرها— Mſ. فحاصرتها— ver. 12. ويخدموك
غنمهم — رزقكه v. 14. فيسلمها Mſ. واسلمها
فاصنع —ليست— هاولا v. 15. فاغنمه — رزقك
v. 16. كذي اصنع ليس هي — هاولي Mſ.
Mſ.- الذين— معطيكها — منهم فيها نسمة
ver. 17. الذي — معطيك — منهم نسمة
تلفهم Mſ. اتلافا — والاموريين والكنعانيين
كيلا— مثل— ver. 18. والاموريين والكناعنيين
Mſ. حصرت ver. 19. لكي لا — كالجميع

ibid. لتفتحها وتحاربها — تاكل — احتفي Mſ. لتحاربهم
وتفتحها — فتاكل — احتفا v. 20. علمت — تحدرها
Mſ. علمته تهدمها diruas eam: niſi ſit pro تحدّها circumſcribas.
Cap. XXI. ver. 1. — معطيكه Mſ. — معطيك
ver. 3. البقر لم Mſ. البقر ما لم ver. 4. لم يفلح ولم —
Mſ. ما لا يفلح ولا — ver. 5. بنو ليوي — يفصل كل
Mſ. بني لوي — يفصل حكم كل ver. 6. القريبه — Mſ.
القريبين — ver. 8. وقالوا — الاسرايليين v. 7. بتواهم Mſ.
تدواهم فقالوا — ال اسرايل Verſum octavum inchoans, ut
& C. cum تدواهم ibid. توان — توانيهم في — Mſ.
توافي — ما توانوا في — v. 9. فانكم تصنعون Mſ. انك تصنع
v. 10. فسبيت (l. حرب) — الي حرب Mſ. الي الحرب على —
وسبيت v. 13. سبيها غنها — فتبني عليها وتكون
Mſ. منها — فتبن بها وتكن (deeſt ي poſt ب) سبها
v. 14. تبعها — ما اتيتها — Mſ. تبيعها — ان اتيتها —
ver. 15. لرجل زوجتان احداهما مكبه Mſ. زوجتان لرجل
واحد احدهما محبوبه ibid. مشنوة فولدتا — الولد —
للمشنوه Ms. مشنيه فولدا — الابن — للمشنيه v. 16.
تخلته — فليس له — المحبة على ابن المشنوة البك
Ms. ينحل — فلا يجوز له — المحبوبه علي بن المشنيه
الذي هو البك ver. 17. بل — عليه — ابن المشنوة
ليعطيه — Mſ. بن — (pro عليه) عليها — (pro بل) بن
المشنيه ليعطا — ibid. وله حكم البكوريه Mſ.
له حكم البكو v. 18. ابن زايغ — ويودبانها فلا
Mſ. بن زايل — ويودباه ولم v. 20. زايغ — في الحرام —
Mſ. (f. pro الحرام) زايل — في الحكام v. 21. وجميع
Mſ. وساير v. 23. افدي — معطيكه Mſ. افدوا — معطيك
Cap. XXII. ver. 1. تر — وشاته — عليه Mſ.
Ms. تري او شاته — اليه ver. 2. فان لم يكن —
ذلك الي — ليكون — علي Mſ. وان لم يك — ذلك
اليك الي — يكون — عليك v. 3. وكذا — Mſ.
Mſ. وكذي v. 4. تر — واقعا Mſ. تري — واقعين
ibid. بل اقمه معه — Mſ. ما بل اقيمها معه اقاما v. 5.
لا — يصنع Mſ. ولا — صنع ver. 6. واذ اوفيت
وكر الطاير في الطريق في Mſ. وان وافيت وكرا من
الطاير في طريق او ib. الارض فيه فراخ او بيض —
جاثمة على — Ms. الارض فراخا او بيضا — رابطة
عليهم — ibid. ذلك — مع الفراخ — Mſ. معهم — v. 7.
على Mſ. ولا تجعل لسطحك ver. 8. البنين Mſ. والفراخ
سطحك ولا تصنع v. 9. نوعين كيلا — Mſ. من نوعين
كلا — v. 10. ولا تحرث بثور وحمار معا Mſ. ولا تصمد الثور
والحمار جميعا v. 12. لك جدايل في اربعة — Mſ. ذلك (forſan pro لك)
جدايلا في اربع — ver. 13. ثم شنيها Mſ.
وشناها ver. 14. ولم — اسما Ms. فلم — اسم ver. 15. وامها
البراة واخرجاها — والي باب Mſ. او امها براتها
فاخرجوها — الي باب v. 16. فشنيها — Ms. فشناها — v. 17.
وهوذا هو جاعل — قايلا Mſ. هوذا قد جعل — فقال ibid.
وهذه — وبسطوا — ايديهم — Mſ. وهذا — ويبسطوا —
يديهم — ver. 18. فيودبوه Mſ. ويودبوه ver. 19. اب —
الاسرايليه ولتكن — ولا — اطلاقها Mſ. ابي — ال اسرايل
وتكون — لا — طلاقها v. 21. بفجورها في Ms. ففجرت
تحصنه في & ſcortata eſt incluſa domo &c. v. 22. مضاجعا —
— المضاجعها — وانف الشر Mſ. مضاجع — المضاجع
وانف السر Mſ. مضاجع — المضاجعها — وانف اهل
الشر malos v. 23. في القرية فضاجعها Mſ. في فضاجعها
v. 24. وانف — فانف Mſ. وارجموها — وارجموهما ver. 25.
الرجل المملكة — المضاجع لها Mſ. الرجل الجارية
المملكة — المضاجعها ver. 26. يصنع بها شي Mſ.
تصنع بها شيا non facies illi quippiam v. 27. واذا — يكن
لها مغيث Mſ. وان — يك لها من مغيث ver. 28. واذ —
لم تملك Mſ. واذا — ما لم تملك v. 29. فليعط — اباها —
ولا — اطلاقها Mſ. فليعطي — لابيها — ولم — طلاقها
v. 30. ابيه ولا Mſ. ابيه كذاك ولا
Cap. XXIII. ver. 2. — الرنيم Mſ. — رنيم ver. 3. لا
يدخل منهم Mſ. منهم لا يدخل v. 4. يتلقوكم — بلعام
فتور ارام ناهاريم Mſ. يلتقوكم — بلعم فاتور ارم نهريم
ver. 5. الله ان — بلعام — قلب لك Mſ. الله ربك ان —
بلعم — قلب الله ربك لك ver. 10. كان رجل — خارج من
ذلك Mſ. كان فيكم رجل — خارج ذلك ver. 11. يترحض
Mſ. يرحض ver. 12. emittet [ſtercus] خارج للعسكر ينزل
Mſ. minges خارج ذلك العسكر تبول ver. 13. — وليكن
Mſ. — ويكون v. 14. نون ساكن سالك Mſ. نوره سالك
ibid.

ibid. — ولا Mſ. — ولم v.15. — ديته Mſ. — دينه ver.16.
بينكم — تضهده Mſ. بينك — تضطهده v.17. — يكن
Mſ. تكن v.18. اجعال الزنا — في نذر Mſ. اعجال (forſan malè pro اجعال) الزواني — في كل نذر v.19. — اخاك
— وكل Mſ. — اخيك — ولا كل ver.20. واخاك — الله الهك
Mſ. واخيك — الله ربك v.21. — به فيحل Mſ. به مطالبة
— فتحل ver.22. ولو — من النذر Mſ. ما لو — عن الانذار
v.23. فاحفظه Mſ. — احفظ v.24. — علي حسب شهوتك
تجعل منه شيا في Mſ. شهوتك — تضع منه في

Cap. XXIV. ver.1. — واذا — امراة — ثم لم — لانه
قطعة Mſ. وان — بامراة — ثم انهم لم — ان — قطيعة
v.2. وصارت Mſ. فصارت v.3. فسنيها — الاخير وكتب Mſ.
واذا فسناها — الاخر فكتب ibid. — قطعة فدفعه
فيطلقها — الاخير Mſ. قطيعة ودفعه — فطلقها — الاخر
ver.4. يعاود التزوج او — خطاء — معطيكه Mſ. يعود
فيتزوج — ان — خطية — معطيك v.5. — فلا — يكن
زوجته Mſ. لا — يكون — مع زوجته ver. 6. — الرحي
النفس Mſ. الرحا — النفوس v.7. انسان — من بني — ال
اسرايل Mſ. انسانا — بني — بينكم v.8. واحترس من بلوي
رسمه — والليوانيون حسب ما امرتهم به -- Mſ. — وتحرز من بلا
— رسومه — والليوانيين كما امرتهم ver. 9. علام صنع
Mſ. على ماذا صنع quid fecerit v.10. — انسات — فلا Mſ.
Mſ. — فلا (نسية ما mutuum quid,) انسيت — ما ver. 11.
— انسانه Mſ. — انسيته v.12. عوضه Mſ. وعوضه v.13.
اليه — اذ كان ينام — ويدعوا لك وتكون Mſ. — عليه
اذ ينام — فيدعوا لك فتكون v.14. ولاسيما ضعيف او
مسكين Mſ. ضعيفا او مسكينا (& privatim) وخاصة
v.15. وعليها Mſ. وعليه v.16. — تقتل — امري بخطيته
Mſ. — يقتل — امرء على خطيته ver.17. عمل Mſ. عيل
v.18. — ولذلك Mſ. — من ثم ولذلك *inde, ideoque* v. 19.
لتاخذها بل يجب ان تكون Mſ. فتاخذها بل تكن
v.20. خرطت — بل ليكن ما لم تستقصه للغريب Mſ.
بل يكن للغريب -- (C. نفد) خبطت v.21. — ليكن Mſ. بل
— يكن v.22. كنت عبدا — بعصر وفكك الله ربك من
ثم ولذلك Mſ. عبدا كنت — بعصر ولذلك

Cap. XXV. ver. 1. — ليحكموا Mſ. — يحكموا v.2.
فان Mſ. واذا ver. 3. — ذلك اخاك Mſ. — ذلك
ver. 4. دياسه Mſ. دوسه v.5. ولدا — تكن زوجة —
الميت Mſ. تكون زوجة ذلك — ولد (redundat و) —
الميت ib. — بها Mſ. — ويواصلها (C. يبتني) ويبن v.6.
Mſ. تلد & *filios ex ea gignas* ver.7. — والي — الرجل
— وتقل قد ابي Mſ. ذلك الرجل — الي — وتقول
— قد ابا ibid. — يشا ان يواصلني Mſ. ان يبن
— بي ver. 9. كذا يصنع Mſ. كذي يصنع
— فتقدمت — فمدت تشاجر Mſ. — فقدمت
— من يده فمدت ibid. فامسكت فرجه Mſ.
حياه ver. 12. فاقطع كفها ولا تشفق Mſ. يدها
ولا تشفق (*ut eripias ipſum ab ea*) لتخلصه منها
— كبيرة وصغيرة — ولا يكن Mſ. كبري —
-- وصغري v.14. ولا يكن Mſ. ولا يك v.15.
لك واكيال وافي عادلة تكون لك لكي Mſ.
deſiderantur reliqua لك لكي ibid. -- معطيكه
Mſ. -- الله ربك معطيك ver.16. الله Mſ. الله ربك
كل فاعل هولا كل صانع جور Mſ. يصنع هذا
وكل من يصنع الغش v.17. -- عماليق Mſ. --
ver.18. لاغب Mſ. لغب v.19. العمالقة -- فتكون
Ms. نخلة لتحون -- ال عملق

Cap. XXVI. ver. 1. — فتكون —
Mſ. — معطيك — فاخرته ver. 2. معطيكها Mſ.
ver. 3. — اقسم — Mſ. قسم v.4. البنيكة — قدس —
Mſ. مذبح (& ſic v.2. في بنيبكة) — البنيكة —
v.5. — ان لابان الارمي كاد يبيد ابي —
Mſ. — ان الارمي كان ان يبيد ابي — وقال
— عظيمة — هناك Mſ. — عظيمة كثيرة
ver. 6. فاسا Mſ. فاسي v.7. P.&C. ضعفنا — صوتنا
وشقانا Ms. لضعفنا وشقانا — صوطتني — الاه
الذي يفيض — واعطانا Mſ. (puto pro واعطانا)
بلد يفيض ver.11. في نحالك — والليوي Mſ. —
في ما بينكم ver. 12. — عشار غلتك وذلك
الليوي — الاعشار Mſ. اللوي — العشور — وذلك
v.13. — حسب جميع — الي الليوي والغريب —
Mſ. — ككميع — للوي وللغريب —

اوصتني -- (اوصيتني pro) انسه Mſ. اوصيتني بها انساه
ان— اليوم بهذه— ver. 16. قسمت Mſ. اقسمت ver. 15.
بان— اليوم ان تعمل بهذه— وبكل Mſ. وكل نفسك
ربك اليوم ان— Mſ. ربك ان— طريقه ver. 17. نفسك
Mſ. فكذاك املك الله لان تكون ver. 18. طرقه
على جميع— ver. 19. فكذاك ومرك الله اليوم لتكون
* علي ساير— شعب مقدس Mſ. شعبا مقدسا

CAP. XXVII. ver. 1. قايلين — الاسرايليين
عبوركم — ان ver. 2. ال اسرايل — قايلون Mſ.
تعبرون — انصب — Mſ. تنصب — وتنصبها
معطيك Mſ. معطيكم بلدا — اله ver. 3. وبيضها
تنصبو— Mſ. فلتنصبوا— عيبال— ver.4. بلد— الا
عليها ver. 6. حجارة Mſ. مذبح حجارة ver. 5. عيبل—
— الله ver. 7. عليها صواعدا — Mſ. صعايدك—
واكتب على — كل ver. 8. — الله ربك Mſ. جد
وقد كتبت علي— جميع عيون Mſ. خطوب— مبي
والليوانيون نسل اسرايل قايلين— يا نسل ver. 9. شر
واللوانيين ال اسرايل قايلون — يا اسرايل Mſ. اسرايل
واعمل وصاياه ورسومه Mſ. واعمل جميع وصاياه التي ver.10.
Mſ. وهاولا— وال ليوي— ويساخار— وبنياميين v.12. ال
وهاولا— للعنة v. 13. هاولي— ولوي— ويسشكر— وبنيم
Mſ. علي— ال راوبين وجاد واشير وزبولون ودن ونفتالي—
وهاولاي— علي اللعنة— ال راوبن وجد واشر وزبولن ود
فيبتدي Mſ فليبتدي الليوانيون— ver. 14. ونفتل
الرجل الذي يصنع— فيصين— ver.15. الليوانيين—
ver. 16. رجل يصنع— ويصيره— ويقولون Mſ. ويقو
—من يجوز ver.17. مستخف ابيه— Mſ. المستخف بابيه—
ويتيم v. 19. طريق— Mſ. الطريق— v. 18. —مزيغ ſ.
Mſ. جميع القوم— ibid. او يتيم او ارملة Mſ. وارم
ver.25. —جميع القوم Mſ. —جميعهم ver.21. جميعهم
لم يثبت ver. 26. من اخذ— زكية Mſ. الاخذ— بر
* لا يثبت ſ.

CAP. XXVIII. v. 1. جميع— ان سمعت Mſ. —ان سمع
—وحلت بك Mſ. —وبالتك هذه v.2. ساير —(سمعت ro
Mſ. —في نبايلك ومعاجنك v.5. وجفرات Mſ. وبهام —4.
يخرجون— ver. 7. —في بنيكنك (v. c. 26. 4.) ومشاور

اهرايك— يدك— ver. 8. فيخرجوا— ويهربوا Mſ. فيهربون
Mſ. الله— v.7. اهراك— يديك— معطيك Mſ. معطيكه—
—له الله ver.10. ان جميع الامم— Mſ. جميع (deeſſe vide-
tur (الامم ان v.11. يعطيكه— اقسم— بهايمك وثم رياضك وثم
الله v.12. وثم بهايمك وثم ارضك— اقسم الله— يعطيك Mſ.
لك الله— كثيره— (خثيره Mſ. لك — خيره— يداك—
—امرك بها اليوم Mſ. —امرك بها v.13. يديك—(خيره pro
وتعمل وصاياه v.15. تزول من جميع Mſ. تزل في جميع v.14.
وتعمل جميع وصاياه ورسومه التي— Mſ. التي— فادركتك
في— ver.17. في البلد— Mſ. في البدو— v. 16. وادركتك
v.18. ما في بنيكتك — ومشاورك Mſ. نبيجتك) ومعاجنك
والمدمسة— v.20. وملعونا— وجفرات— Mſ. وصار ملعونا— وبهام—
Mſ. ان ينفدك ويبيدك— من— رداءه ib. والاهامة— Mſ.
والدق— فيكلبك v.22. انفادك وابادتك— ويقول من— ردايه
Mſ.& C.— والشوب (**Nomencl.** vocem Heb. שרפון per
الله جميع ما— ارضك— ان v.24. فيكلبوك (explicat. شاوب
بين يدي اعدايك— v. 25. الله ما— بلدك— انفادك Mſ. تنفد
لطير السما ولبهايم— v.26. بين اعداك— يديهم Mſ. ايديهم
v.27. لجميع طاير السما وبهايم— مزعج لها Mſ. لها مزعج
من قرح مصر والبواسير— بما Mſ. بقرح مصر والبوسير— ما
يجسسا— في ظلمة— ver. 29. والعما— Mſ. والعمي —v.28.
ver.30. كمجسس — في افل — وتصير Mſ. وتكن
ver. 31. بان تتزوج— فلا— فلا— Mſ. فتزوج— ولا— ولا—
وعيناك تريانهم شاخصتان اليهم v.32. ويكون Mſ. فيكون
الله بقرح— وعلي v. 35. وعينيك تراهم وشاخصة اليهم Mſ.
Mſ. التي— اليها v.37. الله حتي بقرح— والسوق Mſ. السوق
الي صحرا بدرا— Mſ. تخرج الصحرا v.38. الذي— الي ثم—
فاذا— فما— ولا توعيها v. 39. —مما— Mſ. زوعا— اذ— ib.
تكون— فما— بل v. 40. واذا— فلا— ولا توعيه اذ Mſ. بل
بنين وبنات فما— v.41. يكون— فلا— بل تنتشر Mſ. تنتشر
Mſ. — فلا (redundance l) بنينا وبناتا v.42. الفرس— Mſ.
Mſ. لا— يصير لك راسا— وانت تصير ذنبا v.44. —الفراش
بها اليوم Mſ. بها— ver.45. فلا— يصير راسا وانت ذنبا
v.46. المشابه لك— فتصير Mſ. المشابهك— وتصير— v.48.
ver. 49. تحكم— ان ينفدك Mſ. ان تحكم— ان يغنيك
ويخزيك— الارض— Mſ. ويغربك— (ويغربك l.) السما— قبيلا

قبيل—شيخ ولا Mf. قبيلا—شيخك ولا يروف v.50. قبيل
فيحاصرك في جميع —v.52. وجفرات Mf. وسخال—v.51. يروف
من جميع—اعطاك Mf. اعطاكه ib. ويحاصرك في غيرها Mf.
In auguſtias ررقك—يضايقك Mf. يرزقكم—يحاصرك v.53.
v.55. وحتي—الذي Mf. حتي ان—الذين *rediget te.* v.54.
ان—واحدا—الذي—له منه Mf. بان—لواحد—الذين—له شي
Mf. بعشيمتها—واجنتها—بها v.57. المرأة Mf. المراه—v.56. شي
هي بهم—Mf. بهم هي ib.—وبعشيمتها—وباجنتها—بهم
ibid.—واذ—جميع—التورية Mf.—وان—بجميع—التوراه v.58.
كبارا—وامراضا v.59. وتخاف—الكريم Mf. وتخف—الكبير
—مرضة—v.61. ادوي—Mf. ادوا—v.60. كبار—وامراض Mf.
Mf. فتعبد—واباوك v.64. —مرض—مكتوب Mf. مكتوبا
تطمان—قرارا—Mf. تطمين—قرار—v.65. فتخدم—ولا اباوك
ثم قلوبا رجزة Mf. ثم قلبا خافقا وشخوص—النفس ibid.
حياتك—حذاك—بعيشك ver. 66. وشخيوص—القلب
تقول في الغداة—v.67. حيوتك—بحذاك—بحيوتك Mf.
بالغداة—تفزع—نظر—ترى Mf. تفزعه—منظر—قراه
الي مصر—تعد اليها ابدا—وتعرضون هناك للبيع v.68.
الي حال مصر—Mf. علي اعدايكم—وليس لكم مشتر
تعودان تراها ابدا—وتعرضون للبيع لاعدايكم—وليس
مشتري

بان—ماب سوي العهد الذي—CAP. XXIX. ver. 1.
ان—مواب سوي الذي—معهم في جبل Mf. معه في
دعا—بشيوخ بني ver. 2. حريب Mf. حوريب— ibid.
ibid. دعي—بجميع ال اسرايل وقال Mf. اسرايل فقال
بحضرتكم في Mf. بحضرتكم بفرعون — قومه —
الاعلام العظيمة التي ver. 3. بلد مصر بفرعون — قواده
وتلك الاعلام الكبار Mf. نظرت — وتلك الايات —
الكبار Mf. العظيمة ibid. التي راتها — والايات —
تعلموا مثلها ولا Mf. لعلم مثلها ولم تنظروا ذلك ver. 4.
في البرية ver. 5. ولا تسمعون Mf. ولم تسمعوه ib. تنظرون
اربعين سنة في البر—Mf. اربعين سنة — ولا نعالكم
لا تشربوا فيقول Mf. لم تشربوا لكي ver. 6. ونعالكم
حسبان — للقاينا الي الحرب ver. 7. لكم الله لكي
فاخذنا بلديهما ver. 8. حسبون — تلقانا للحرب Mf.
واخذنا بلدهما ودفعناها — Mf. ودفعناهما — راوبين

غل — منشه Mf. وال جاد — منشا ver. 9. راوبن
ver. تنجلكون بذلك في Mf. تنجلكوا في ibid.
— Mf. اجمعون — وروساوكم — وجميع
ver. مايك Mf. ماءك ver. 11. روساكم — وساير
Mf. ويكون لك هو — اقسم — ابراهيم — ويعقوب
كم— v.14. يكون لك — قسم — لابراهيم — ويعقب
حاضر بين — حاضرا v.15. معكم Mf. اليوم
ver. موجود معنا حاضر اليوم بين — حاضر Mf.
هي Mf. مما هو v.17. الذي — Mf. الذين—
—رجل — ممن — متول — فيمضي ليعبد v.18.
رجل اخر — من — متولي — ليمضي فيعبد Mf.
بالريا v.19. كلا — اصل Mf. كيلا — رجل ibid.
المذكور — الكتاب — v.20. هوي — بالروي Mf.
ver. يسء المكتوب — السفر — يمح Mf. يمحوا
— الذي — Mf. الاخر—الذين — من بعدكم
وكبريت — وعمورا — قلبها ver. 23. بعدكم
v.24.— وكبريت ملحة — وعمرة — قلبها الله
—ما— كذي — Mf. ماذا — كذا — شدة هذا
v.25.— هذه (f. pro شدة vel pro حمية) هذا
—ما تركوا—لهم — Mf. ان تركوا — اياهم—
—تنصبهم Mf. وعبدوا — تنصب لهم v. 26.
المستورات — v. 29. وحمية Mf. وموجدة — v. 28.
كشوفات — ibid. ويقولون كذاك المستوره Mf.
كشوفة ولبنينا — جميع Mf. ولبنينا — بجميع

ويكل — Mf. وكل — CAP. XXX. ver. 2.
ver. 4.— فيعود — هناك Mf. ويعود — في بلدانهم
جميع هذا Mf. الله هذا—وشانيك v.7. منك Mf.
v.10. يرجع لك الله — Mf. يرجع الله—v.9. وشانييك
نفسك—ibid. وتعمل—التورية Mf. بجميع—التوراه
v.13.— وليسها Mf. وليست v.12. وكل نفسك — Mf.
البحر فتقول من يجوز لنا جانب ذلك البحر فياخذها
(deſiderantur reliqua, & repo وليسها—البحر
Mf. اليوم بين يديك الحياة v.15. فياخذها ſunt)
من—طريقه—فتحيا—v.16. يديك اليوم الحيوة
امرك اليوم — طرقه — فتحي — اليه Mf. فيه
— اليه v.18. فسجدت — Mf. وسجدت —

عليكم اليوم السموات — v.19. ستبيدون — اليه
ibid. اليوم عليكم السماوات — يديكم — Mſ. ايديكم
فان في v. 20. البركات — تحيي Mſ. والبركات
فان ذلك حيوتك — قسم Mſ. ذلك حياتك
ملكي — v.2. هاولي — يهوشع Mſ. هاولا — ويوشع Cap.XXXI.v.1.
بيوشع v.7. ملك — بلدهم الذي — Mſ. بلدهما الذين
الاسرايلية — اقسم — يعطيهم اياه وانت ibid. بيهوشع
ال اسرايل — قسم — يعطيهم وانت تنحله Mſ. تنحلهم
لوي الكاملي — Mſ. ليوي حاملي — الاسرايلية v.9.
سنين (سبع Mſ. (deeſt سبع سنين ver.10.
توجع -- ويتعلموا -- Mſ. تجوق — وتتعلموا —
ويحفظوا Ms. وتحفظوا وتعملوا كل خطوب هذه الشريعة
وبنوهم -- يعلموا -- v.13. ويعملوا بجميع كلام هذه
حتي بنيهم -- يبلغوا -- Mſ. ويتعلمون مخافة الله
الذين انتم Mſ. الذي هم احيا فيه ibid. فيخافوا الله
بيهوشع — المحضر Mſ. بيوشع — المحضر v.14.
حتي استخلفه فمضي موسي ويهوشع فوقفا
في خبا ut illum tibi ſucceſſorem ſtatuam, abieruntque
ſes & Joſue, & ſteterunt in tabernaculo conventus v.15.
ويطغي — اليه — عهدته معه ver.16. فوقف Ms.
ver. 17. ويطغا — الي ثم — عهده (pro عهدته) معه
Mſ. فيشتد — وفي ذلك الوقت — الزمان -- من
Mſ. عنهم — v.18. ويشتد — في ذلك الزمان — الحين
والان — Mſ. فالان — لهم — تكون لي شهادة v.19. عنه
اذ ادخلهم — اقسمت v.20. لكم — تكن لي شاهدا
اذ احلهم — (pro ادخلهم) قسمت Mſ. لابايهم عليه --
اذ يجب ان لا تنسي -- بخاطره من ver.21. لابايهم —
لقسمت ib. اذا يجب الا تنسا — بخاطره وبما سيصنعه من
واوصي v.23. لبني Mſ. بني v.22. اقسمت له — Mſ. عليه
يهوشوع بن نون وقال له تشدد وتايد فانك انت تدخل
حتي استخلف يهوشع بن نون Mſ. الي الارض التي
فقال له اشتد وتايد لانك تدخل — الي البلد الذي
سفر التورية وصيره — الله Mſ. السفر وصيروه — ربكم
Mſ. لاني — خلافك — في الحياة — لم تزالوا — لله v.27.
v.28. لانك — (pro لاني) خلفك (في الحيوة) اليوم لم تزلوا —
الي جميع شيوخ — اكلمهم — Mſ. الي شيوخ — اكلمكم — عليـ

به — Mſ. بسلوكه — لتغضبوه — ايديكم v.29. عليهم
لتغيظوه — يديكم

Cap.XXXII. v.1. — السموات Ms. — السماوات v.4. — كل
Mſ. الفعل — ibid. جميع — الطايق Mſ. القادر — المستقيم
لكن الجيل — ibid. امامه لا Mſ. لا له لا v.5. المستقيم —
تكافيون — v.6. لكن المعيبين الجيل — المنفتل Mſ. المتقلب
تكافون — شعب جاهل غير حكيم Mſ. شعبا جاهلا غير حليم
جيل جيل — اشياخك Mſ. جيل فجيل — واشياخك v.7.
من حيث Mſ. من حين نحل — وقف — ما هو باحصا v.8.
v.10. اليعقوب Mſ. وال يعقوب v.9. النحل — اوقف — باحصا
البرية — فلا السماوة — (Pariſ. *In ſolitudine amœna campi*— mallem, *in ſolitudine deſerti Aſſamawaæ*. eſt enim nomen proprium deſerti, ut è Geogr. Arab. patet, quod innui putavit interpres nomine ישימון) كانسان عينه Mſ. — البر
لذا يثير — فراخه يرف — v.11. فلاه السماوا ككجنين عينيه
فياخذها Mſ. — يثير — جوار له يروف (forſ. و hic ſolum vocalem Damma notat) فياخذهم v.12. — معبودات — لذاك
Mſ. قماقم — الرياض — والعسل ver.13. كذاك — معبود Mſ.
ولبن الغنم — ver. 14. & *oleum* قمقم — عينه والدهن
واللبن والغنم — Mſ. وعدان — وكان يشرب دم العنب خمرا
وجسات فترك v.15. وعتدان — وكان دم العنب يشربه خمرا
واسقط — الاله Mſ. وجسوت فتركا نودر (& *avertit* ſe ab— ſed puncta his verbis in Mſ. ſuperimpoſita alterum ut redundans notare videntur) وامتهد — الله *complanavit*, vel *æqualis fuit* [aliis] C. — معتمد وامتكن v. 16 واخذوا
بالاهة — Mſ. بالهة — حدثات — يعبا v.17. واخذوا ان Mſ.
فقيل — Mſ. فاقول — والقادر — ver. 18. وجدد — يعبا
رحمي v. 20. — البنين Mſ. — البنون v. 19. والطايق —
كادوني — Mſ. كادوني — اله — سقط v. 21. رحمي Mſ. عنهم
تقدح من Mſ. تتقدح من غضبي ver. 22. الاه — جاهل
اريدهم — Mſ. ازيد عليهم — وسهامي ver. 23. غضبي
وحتف مر — Mſ. وحتفا مرا — حموة زاحل ver. 24. وسهاما
وسيفا متكلا — والعاتق — خافوه ver.25. حمية زواحل
اهلك جهابهم v.26. وسيف يثكل — حتي العاتق — خافه Mſ.
Mſ. عليهم — اعداءهم كيلا يقولوا ver.27. اتقصاهم Mſ.
وهي — واثنان — لو ان — v.30. لهم — اعدايهم كلا يقولون
ver.31. وهو — واثنين لو لا ان — والله مكن Mſ. الله امكن
ن

انه ليس كمعمدنا — Mſ. ان ليس معمدنا — ولا اعداونا
واعدانا يفقهون & *inimici noſtri percipiunt*, ſeu *pronunti-*
ant : atque hic finis eſt verſus ut in Hebr. v.32. — عمورا
Mſ. وكلحموة ver.33. عمره — وعناقيده Mſ. وعناقيدهم
تزل قدمهم ان Mſ. تزل فيه اقدامهم لانه v.35. وكلحمية
الههم — ver.37. اذ — ذهبت منهم Mſ. اذا — ذهبت v.36.
ياكلون شحوم — فيعينونكم v.38. الاهتهم — سكنوا Mſ. كحوا
و (redundante ياكلوا شحكم — فيعينونكم Mſ. ويكونون
pro فيعينكم ut in C.) ويكونوا v.39. — وليس اله Mſ.
وارد — v.41. اني — وبقايبي Mſ. وانا — وبقاي v.40. لا الاه —
v.42. فارد — اعدايبي — لشانيي Mſ. اعداي — على شانيي
يابيها — ينقم v. 43. فاني — لحومهم Mſ. فكاني — من لحومهم
القوم v.44. يا ابيها — ينتقم دما — وعباده Mſ. دم — وشعبه
v.45. القوم بجميع كلام هذه — وهوشع Mſ. بهذه — ويوشع
ver. 47. فلما فرغ من مكالمتهم Mſ. وفرغ من مخاطبتهم
Mſ. تكلما في ذات ذلك اليوم v.48. حيوتكم Mſ. حياتكم
العبرين — البلد الذي — v.49. في ذات ذلك اليوم تكلما
v. 50. العبريين — الي بلد كنعان الذي — لبني Mſ. بني
Mſ. على ما نكثتما الامة في — v.51. في جبل — Mſ. بجبل —
في Mſ. بريه ibid. عل (pro علي) ما انكثتما الامة بي —
اعطيتها بني اسرايل v.52. وسط — الاسرايل في — في بريه
اعطيها لبني اسرايل Mſ.

Cap. XXXIII. v. 1. — الله في بني Mſ. الله بني v. 2. — يا الله
ibid. قال اللهم — تجلي لهم من — Mſ. تجلي من —
سيني — بنوره — Mſ. سيناي — نوره — فاران — ربوة —
Mſ. واحبي — ويتناقلون ver. 3. فارن — ربوات —
يا الله — بحوق — v.4. واحتبا — (f. redundat ا) يتناقلون
اسيلك ان v.6. رواسه Mſ. روساوه v.5. اللهم — بحوقة — Mſ.
ليهوذا يا v.7. اسلك ان يحيي ال راوبن Mſ. يحيا ال راوبين
يهوده اللهم — يهوذه — يراه Mſ. الله — يهوذا — واجعل يديه
v. 8. منتصعتان له وكن Mſ. منتصعتين له فكن ib.
وقال للوي Mſ. وقال لليوي يا لله اذ تخلت — الرجل — فاصل
يقتون — ال يعقوب — v.10. اللهم الذي اخلت — للرجل — بارك
v.11. يقتدون — لال يعقوب — لال اسرايل Mſ. ال اسرايل

يم فبارك على جنوده Mſ. اللهم كذاك فبارك في جنده
بنيامين — يطف — Mſ. لبنيامين — يطوف — ساكن v.12.
مواد سماواتك — Mſ. في مواد سمواتك — v.13. يسكن
وليكن — الامم الي — افرايم v. 17. ملاد Mſ. مواد v.14.
ut ا redundante ولا يكن — الامم جميعا الي — افريم
ولزبولون قال — زبولون — يساخار v.18. وليكن pro
— كاللبوة v. 20. وقال لزبولن — زبولن — يسشكم
جوفه — Mſ. ان جوف — مكنور v.21. بجذ — كاللبو Mſ.
دن — بقوه Mſ. لدان — دان — قوه v. 22. مكنوره
لنفتلي Mſ. وقال لنفتالي استكثر من الارض v. 23.
يا نفتلي استكثر من الرضا *abundes benepl*
— Mſ. لاشير — اشير — سكن — قدمه يكون v.24.
اشر — سيكون رضي — قدمه *Qui erit beneplac*
fratrum, &c. v.25. الحديد — مغالقك وتكون Mſ.
سي المستوي علي ver.26. الحديد — مغاليقك ولتكن
— ساكن Mſ. الشواهق والسما بقدرته في عونك
Pariſ. وهو العقل الاله v.27. السما والشواهق في عونك
potius, *munimentum*, vel *Aſylum*. Mſ. الوطن الله
locus manſionis. ver. 28. سماوه — سكن Mſ. — كن
* يا ال اسرايل Mſ. يا نسل اسرايل v. 29. سماه

Cap. XXXIV. v. 1. في بيدا ماب التي — ريحا Mſ.
نفتالي وافرايم — يهوذا v. 2. بيدات مواب الي — يريحا
نفتلي وبلد افريم — يهوده الي بحر Mſ. الي البحر
— لابراهيم واسحاق — ver. 4. يريكا Mſ. ريحا v. 3.
وقال الله — لابرهيم واسحق — اعطيها قد Mſ. اعطيها
في الوادي — v. 6. مواب على امر الله Mſ. ماب بامر الله
هناك في الواد — مواب — قبره Mſ. ماب — بقبره
بلدات مواب ثلثين Mſ. في بيدا ماب ثلاثين ver. 8.
ver. 9. — حكمة — روح وحكمة — ويوشع (at tum potius eſ
beret روحا وحكمه) بنو — وقبل Mſ. روح —
Mſ. اجاه بغير واسطة v.10. حكمة — فاقبل — بني
شعاها *Quaſi admoto labio.* ver. 11. تواده
— الشداد ver. 12. وبجميع قومه وبساير Mſ. وساير
Mſ. الشديده — وساير *

FLAMINII NOBILII NOTÆ

In variantes lectiones Verſionis Græcæ LXX *Interpretum. Adjectis omnibus quæ in Scholiis Romanis habentur, a Nobilio vero omiſſa erant, ipſiſque Patrum Græcorum verbis appoſitis, quæ interdum a Nobilio Latine tantùm citantur.*

GENES. CAP. I.

(a) INviſibilis & incompoſita. [Ἀόρατος ϗ ἀκατασκεύαστος. S. *Auguſt. in lib. de gen. ad literam imperf.* vel incompoſita, vel inordinata, vel imparata. *Aquila*, κένωμα, ϗ οὐδὲν, inanitas, & nihil. *Symmachus*, ἀργὸν ϗ ἀδιάκριτον, iners & indiſcretum quiddam. *Theodotio*, κενὸν ϗ οὐθὲν, inane & nihil. *Potuerunt autem Aquila & Theodotio dictione*, οὐδὲν, & οὐθὲν, *non tam proprie nihil, quam abſentiam unitatis & compoſitionis ſignificare.* (b) Superferebatur.] S. *Ambr. in Hexaëm. l.* 1 *c*. 8. Denique Syrus, qui vicinus Hebræo eſt, & ſermone conſonat in pleriſque & congruit, ſic habet, Et Spiritus Dei fovebat aquas. *quod videtur ſumptum ex* S. *Baſilio, homil*. 2. *in Hexaëm.* (c) Et factum eſt veſpere.] *Ita* S. *Ambroſius & Interpres Origenis, quod græce eſt*, καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. S. *Auguſt. ferè ſemper ſolet dicere*, & facta eſt veſpera. (d) Congregetur.] Συναχθήτω. *Aquila & Symmachus*, συστήτω, coeat, & conſiſtat. (e) In congregationes ſuas.] *Ita etiam* S. *Baſilius homil*. 4. & S. *Joannes Chryſoſtom. homil*. 1. *in gen. & Theodoretus q*. 12. *in gen. qui locum hunc diligenter tractat, & Interpres Origenis: ſed apud* S. *Auguſtinum, & lib. imperf. c*. 10. *& de gen. ad lit. l*. 2. *c*. 11. *& de gen. contra Manich. c*. 12. *legitur*, in congregationem unam. *Itemque apud* S. *Ambr. l*. 3. *c*. 2, *&* 3. *quamvis cap*. 5. *ſit*, in collectiones ſuas. *Ceterum* S. *Baſilius eadem homilia admonet, omnia iſta verba*: & congregata eſt aqua, quæ ſub cœlo, in congregationes ſuas, & apparuit arida; *in exemplaribus accuratis notata eſſe obelo, quod rejectionis eſt indicium, neque a ceteris interpretibus afferri, quemadmodum neque apud Hebræos habentur. nec tamen fruſtra addi oſtendit* S. *Ambr. eodem lib*. 3. *c*. 5. (f) Seminans ſemen.] *Ita* S *Ambr. ad verbum e græco*, βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος. *Quæ verba* S. *Baſilius hom*. 5. *putavit hoc modo conſtruenda*, βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, καὶ σπέρμα σπεῖρον κατὰ γένος, germinet terra herbam pabuli, & ſemen ſeminificans ſecundum genus. *alioquin parum aptam judicavit compoſitionem. Nec tamen hujuſmodi paulo duriores conſtructiones inuſitatæ ſunt in ſacra ſcriptura.* S. *Auguſt*. herbam pabuli ferentem ſemen. *Interpres Origenis*, herbam fœni ſemen ſeminantis. *Scholiaſtes refert ex Aquila hæc*, σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτοῦ, ferens ſemen in genere ipſorum. *Sed Theodoretus q*. 51. *ſcribit, Aquilam pro* σπεῖρον σπέρμα *eſſe interpretatum* σπειρόμενον (*al*. ἐσπαρμένον) σπέρμα, ſeminatum ſemen. (g) Ad illuminationem ſuper terram.] Εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς. *In uno vetuſto codice*, εἰς φαῦσιν τῆς γῆς, ad illuminationem terræ. S. *Ambr. hoc habet lib*. 4. *c*. 2. *illud vero cap*. 3. S. *Auguſt. & Interpres Origenis*, ut luceant ſuper terram. *paulo poſt autem pro* εἰς φαῦσιν, S. *Auguſt. habet*, in ſplendorem: *Interpres Origenis*, ad illuminandum. (h) Luminare majus.] *Sic apud latinos, græce tamen eſt*, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν, luminare illud magnum. (i) In principatus.] Εἰς ἀρχάς. S. *Auguſt. lib*. 2. *de gen. ad lit. videtur legiſſe* ἀρχὴν, *& Interpres Origenis*, in principatum. *quo etiam verbo utitur* S. *Ambr. c*. 5. *&* S. *Auguſt. loco allato inquit, hoc magis accedere ad græcum verbum: quamvis ipſe in ſuis codicibus habuerit*, in inchoationem, *aut*, initium. *Pro principatu interpretatur etiam in lib. imperf. c*. 13. *Dictio hebraica, quæ hoc loco verſa eſt*, εἰς ἀρχὰς, *Pſalm*. 135. *vertitur*, εἰς ἐξουσίαν, in poteſtatem. *Quare in creatione hominis pro verbo* ἄρχειν, S. *Auguſt. interdum dicit* principari, *interdum* poteſtatem habere. (k) Secundum firmamentum.] *Ita Interpres Origenis, &* S. *Auguſt. lib*. 3. *c*. 1. *quod græce eſt*, κατὰ τὸ στερέωμα. *ſed primo contra Man. c*. 15. ſub firmamento. S. *Ambr. l*. 5. *c*. 1. ſecus firmamentum. *Tertullianus adv. Hermog*. per firmamentum.

CAP. II.

(a) HIc eſt liber.] *Apud* S. *Ambroſium lib*. 7 *in Luc. c*. 15. *ſic legitur*, Hic dies generationis cœli & terræ cum facta ſunt: qua die fecit, *&c. Apud* S. *Auguſt*. 2. *de gen. contra Man. cap*. 1. *&* 5. *de gen. ad lit. cap*. 1. *legitur*, Hic eſt liber creaturæ (*al*. facturæ) cœli & terræ, cum factus eſt, (*al*. eſſet) dies, quo fecit, *&c. & in quinto quidem præcipue libro de hac ſententia copioſe diſputat. Ea vero lectio eſt etiam in quibuſdam codicibus græcis impreſſis, itemque apud Interpretem Origenis lib*. 6. *contra Celſum, & apud Philonem, in libro de mundi opificio.* (b) Fons autem.] *Aquila*, ἐπιβλυσμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς, ϗ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. Scaturigo abundans aſcendit de terra, & irrigavit omnem faciem terræ. (c) Pulverem de terra.] *Ita* S. *Auguſt*. 6, *&* 7. *de gen. ad lit. cap*. 1. *nec multo aliter Tertullianus in lib. de reſurr. carnis*, limum de terra. *Idem vero* S. *Auguſt. de gen. contra Man*. finxit Deus hominem de limo terræ, *In quibuſdam editionibus græcis legitur*, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς. *& Rufinus in expoſitione ſymboli*, accipiens Deus limum terræ plaſmavit hominem. (d) Faciem.] *Aquila, & Symmachus*, μυκτῆρα, naſum. (e) Ad orientem.] *aut* contra, *aut* ſecundum, *ut alij. Aquila*, ἀπὸ ἀρχῆς, ab exordio, *ut vertit* S. *Hieronymus. Symmachus*, ἐκ πρώτης, a prima. *Theodotio*, ἐν πρώτοις, in primis. (f) Ad ſciendum] *Sic* S. *Auguſt. verbum è verbo, lib*. 1. *locut. fateturque ſe neſcire, utrum id locutionis ſit, & non magis certum ſenſum aliquem inſinuet. Alijs autem libris varie refert. Frequentior lectio apud ipſum, &* S. *Ambr. & alios eſt*, lignum ſcientiæ boni & mali. (g) Carbunculus.] S. *Hieronymus*, Pro carbunculo, & lapide praſino, bdellium & onyx, alii tranſtulerunt. (h) Deliciarum.] *Symmac*. ἐν παραδείσῳ τ̃ ἄνθους, *quod, ut inquit* S. *Hieron. in tradition. ſonat amœnitatem & delicias.* (i) Qua die autem.] *Symmachus*, ἡ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγῃ ἀπὸ τ̃ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ, quacumque autem die comederis de ligno, mortalis eris. (k) Ecſtaſim.] *Aquila*, ἡ καταφορὰν, *Symmachus*, κάρον, *quæ dictiones ſignificant ſomnum gravem. Multi hoc loco utuntur nomine ſoporis.* (l) Hoc nunc os.] *Symmachus & Theodotio*, τοῦτο ἅπαξ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μου, hac vice os ex oſſibus meis. (m) Mulier] *Symmachus* αὕτη κληθήσεται ἀνδρὶς, hæc vocabitur virago. *Ita enim* S. *Hieron: qui in traditionibus memorat Theodotionem hanc aliam ſuſpicatum eſſe etymologiam* hæc vocabitur aſſumptio, quia ex viro ſumpta eſt.

CAP. III.

(a) PRudentiſſimus] *Sic* S. *Aug: l*. 11. *c*. 1. *quod græce eſt*, φρονιμώτατος, *in quibuſdam libris græcis eſt*, φρονιμώτερος. *apud latinos ſæpe eſt*, ſapientior *&* ſapientiſſimus. *Aquila*, ϗ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησε κύριος ὁ θεός, & ſerpens erat verſipellis (*ita enim interpretatur* S. *Hier: in tradit. eodémque modo Theodotionem dixiſſe refert*) præ omni animali terræ, quod fecit Dominus Deus. (b) Ederunt.] *Ita fere latini Patres, & libri græci. Inventum eſt tamen in uno vetuſto codice*, ϗ ἔφαγον. *& apud* S. *Auguſt. de gen. contra Man. lib*. 2. *cap*. 1. & manducavit. *quod convenit cum latina vulgata.* (c) Ad veſperam.] *Aquila*, ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, in vento diei. *Symmachus*, διὰ πνεύματος ἡμέρας, per ſpiritum diei. *Theodotio*, ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν ἡμέρας, in ſpiritu verſus refrigerationem diei. (d) Ipſe.] *Sic.* S. *Hier. in tradit. & græce eſt*, αὐτός. *Sed* S. *Auguſt. & ceteri fere Patres*, ipſa. (e) Servabit.] *Ita latini veteres, & græci codices*, τηρήσει, *& paulo poſt*, τηρήσεις. *quamvis in Complutenſi editione ſit*, τειρήσει conteret, *&* τειρήσεις, conteres. (f) Converſio tua.] S. *Hier. in tradit.* pro converſione, Aquila, ſocietatem, Symmachus, appetitum vel impetum tranſtulerunt. (g) Maledicta terra.] S. *Hier. ibidem.* Aquila, maledicta humus propter te. & Theodotio, maledicta Adama in tranſgreſſione tua. (h) Mulieris ſuæ, vita.] *Sic fere libri græci. In homilia tamen* 18. S. *Joan. Chryſoſt: legitur*, τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὔα, ὅπερ ἐστὶ ζωή. *&* S. *Auguſt. lib*. 11. *cap*. 1. nomen mulieris ſuæ Eva, id eſt, vita. quam lectionem ſequutus videtur Origenes.

CAP. IV.

(a) ACquiſivi.] S. *Hier. in tradit.* acquiſivi, ſive, poſſedi. *Apparet autem etymologia in hebræo, quæ in Græco, aut in Latino non apparet: idque in ceteris etiam nominibus plerumque evenit.* (b) Et reſpexit] *Theodotio* ἐνεπύρισεν, inflammavit. *Aquila*, ἀπηκηλήθη, *al*. ἀπεκλήθη, delenitus eſt. *al*. revocavit ſe. *Symmachus*, ἐτέρφθη, delectatus eſt. *editio Syra*, εὐδόκησεν, acceptavit, benedixit. S. *Hier. hæc refert ex Theodotione.* Et inflammavit Dominus ſuper Abel, & ſuper Sacrificium ejus: ſuper Cain vero, & ſuper Sacrificium ejus non inflammavit. (c) Quare triſtis.] *Aquila*, εἰς τί ὀργίλον σοι; ad quid eſt ira tibi? (d) Tranſeamus in campum.] *Schol. ex Cyrillo*: παρ' οὐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τοῦ κάϊν πρὸς Ἄβελ. ἀλλ' οὐδὲ παρ' ἑβραίοις, παρὰ δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα κεῖται. ἔχει δὲ αὐτὰ ϗ τὸ σαμαρειτικόν. Apud neminem ex ceteris interpretibus poſita ſunt verba ipſius Cain ad Abel: ſed neque apud Hebræos. Poſita tamen ſunt apud lxx, eaque etiam Samariticum volumen habet. *Idem fere notat* S. *Hier. in tradit. Ceterum in Thargum Hieroſolymitano, qui Romæ eſt, habentur.* (e) Quid feciſti?] *In aliis vetuſtis codicibus eſt* τί ἐποίησας τοῦτο; cur feciſti hoc? (f) Gemens & tremens. *Schol.* Hebræus & Syrus, σαλευόμενος ϗ ἀκαταστατῶν τοῦτ' ἐστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ. *id eſt*, non manens in eodem loco. *Theodoretus*, τὸ τρέμειν ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς ἀκαταστατεῖν. Tremere, aut ſecundum alios interpretes, ἀκαταστατεῖν, vagari, nuſquam conſiſtere. (g) Septem vindictas.] S. *Hier.* Pro ſeptem vindictis Aquila ſeptempliciter interpretatus eſt. Simmachus, ſeptimum. Theodotio, per hebdomadem. (h) In terra Næd] S. *Hier. ſcribit* Naid, *& in aliquo libro græco eſt*, ναΐδ. *Idem vero admonet non ſignificare terram, ſed idem, quod* σαλευόμενος, *id eſt, fluctuans & inſtabilis, ac ſedis incerta.* (i) Mathuſala.] *Schol.* παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα μαθουσάλα κεῖται, τοῦτο δὲ πλάνη γραφική ἐστιν ὁ γὰρ μαθουσάλα ἐκ τῆς συνεστώσης γενεᾶς ἐστι τοῦ σήθ. ὁ ἀπὸ τοῦ κάϊν μαθουσάλα καλεῖται ὃς ἐξώρισται μετὰ τῶν λοιπῶν: Apud lxx ponitur μαθουσάλα. Id vero erratum ſcriptoris eſt. Nam Mathuſala eſt ex progenie Seth, quæ ſtabilis conſtitit. Qui a Cain deſcendit, vocatur μαθουσαλὰ, qui una cum ceteris exulavit. *In latina editione Mathuſala dicitur, qui ex Seth: Mathuſael qui è Cain.* (k) Et cognominavit.] S. *Hier.* Denique Aquila, & vocavit, inquit, nomen ejus Seth, dicens, quia poſuit mihi Dominus ſemen alterum. (l) Hic ſperavit.] *Theodoretus q*. 47. ὁ δὲ ἀκύλας οὕτως τοῦτο ἡρμήνευσεν. Id vero Aquila ſic eſt interpretatus: τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι ἐν ὀνόματι κυρίου. *quæ* S. *Hieronymus ita reddidiſſe videtur*, tunc initium fuit invocandi nomen Domini. *Theodoretus tamen ſic videtur explanare, quaſi ipſe Seth cœperit vocari Deus, & filii ejus, filii Dei.*

CAP. V.

(a) NOmen ejus Adam.] *Ita fere in libris græcis, qui collati ſunt, præterquam in uno vetuſto, in quo eſt*, τὸ ὄνομα αὐτοῦ. S. *Auguſtinus* 15. *de civitate Dei, cap*. 21. & cognominavit nomen eorum Adam. S. *Hieronymus in tradition.* & vocavit nomen eorum Adam, id eſt, homo. Hominis nomen tam viro quam feminæ convenit. (b) Placuit Deo.] *In Compl. ſequitur*, ϗ ἔζησεν ἐνώχ, *& vulgata*, & vixit Enoch. *quæ tamen in collatis Græcis codicibus non ſunt inventa, neque ſunt in hebræo, neque in chaldæo.* (c) Nongenti anni.] *Ex annorum ſupputatione exortam eſſe quæſtionem ſcribit* S. *Hier. quæ omnes exercuerit Eccleſias: quam ipſe hoc modo ad exitum perducit*, Reſtat ergo, ut quomodo in pleriſque, ita & in hoc ſit error in numero. Siquidem & in Hebræis, & Samaritanorum libris ita ſcriptum reperi, &c. S. *Auguſt. in quæſtionib. in Gen. q*. 2. Quæri ſolet quomodo Mathuſalem ſecundum annorum computationem vivere poſt diluvium potuerit; cum omnes, præter eos qui in arcam ingreſſi ſunt, periiſſe dicantur. Sed hanc quæſtionem plurium codicum mendoſitas peperit. Non ſolum quippe in hebræis aliter invenitur; verum etiam in LXX interpretatione, Mathuſalem in codicibus paucioribus, ſed veracioribus, ſex annos ante diluvium reperitur fuiſſe defunctus. *quod etiam explicat* 15. *de civit. c*. 13.

CAP. VI.

(a) VIdentes autem] *Apud S. Auguſt. lib.* 15. *de civit. cap.* 23. *conjunguntur hæc cum ſuperioribus hoc modo.* Poſtquam ceperunt homines multi fieri ſuper terram, & filiæ natæ ſunt illis; videntes angeli Dei, &c. *Quod autem pertinet ad dictionem iſtam*, angeli, *quam ipſe habet (ut etiam Philo in libro de Gigantibus) cum de hoc loco copioſe diſputaſſet; addit hæc verba*: Et lxx. quidem interpretes & angelos Dei dixerunt iſtos, & filios Dei. Quod quidem non omnes codices habent: nam quidam, niſi, filios Dei, non habent. *Idem notat in quæſtionib. in Gen. q.* 3. *At* S. *Joannes Chryſoſtom homil.* 22. *& Theodoretus q.* 47. *non inquiunt in codicib. legi angelos, ſed quoſdam putaſſe vocabulo filiorum Dei ſignificari angelos. Aquila*, υἱοὶ τῶν θεῶν. *Symmachus*, οἱ υἱοὶ τῶν δυναςευόντων. *S, Hieron. in tradit.* Verbum Hebraicum, eloim, communis eſt numeri: & Deus quippe & Dij ſimiliter appellantur. Propter quod Aquila plurali numero filios Deorum auſus eſt dicere, Deos, intelligens ſanctos, ſive angelos. Deus enim ſtetit in ſynagoga Deorum: in medio autem Deos diſcernit. Unde & Symmachus iſtius modi ſenſum ſequens, ait, videntes filij potentum filias hominum, *& reliqua.* (b) Quia bonæ.] *Ita S. Hieron. in tradit. & S. Auguſt. eodem libro* 15. *de civit. cap.* 23. *ubi etiam docet conſuetudinem eſſe ſcripturæ hujus, etiam ſpecioſos corpore bonos vocare. græce eſt*, καλαὶ, *quæ dictio ſæpe pulchritudinem ſignificat.* (c) Non permanebit.] L.V. οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. *Symmachus*, οὐ κρινεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως, non judicabit ſpiritus meus homines ſempiterne. (d) Gigantes.] *Aquila*, οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι, ij qui irruunt, violenti. *Symmachus*, οἱ δυσίατοι, βίαιοι, incurabiles, violenti. S. *Hieron. in tradit.* Pro cadentibus, ſive gigantibus violentos interpretatus eſt Symmachus *ut videatur illud* ἐπιπίπτοντες *apud ipſum eſſe*, cadentes. (e) Videns autē.] *S. Cyprianus ad Novatianum hæc ita refert*: Et vidit Dominus Deus redundare nequitias hominum ſuper terram, & quod omnes in malum recordarentur a principio dierum ſuorum, &c. (f) Et cogitavit.] *Ita S. Auguſt.* 15. *de civit. cap.* 24. *græce eſt*, ἐνεθυμήθη. *Procopius Gazæus*, Illud ἐνεθυμήθη, dictum eſt, pro κατενύγη, σύννουν ἔσχε λογισμὸν, indoluit, triſtem ſuſcepit cogitationem. *Aquila*, μετεμελήθη, pænituit. *Symmachus*, ἀπέστρεψεν, averſatus eſt. *Rurſum idem Procopius ad idem verbum* ἐνεθυμήθη. τὸ ἑβραϊκὸν ἔχει διενοήθη ἢ προσέσχεν ἐνταῦθα μόνον, ἀλλαχοῦ δὲ εἴ που ἔχει μετεμελήθη, δηλοῖ παρεκλήθη. hebraicum habet, διενοήθη, conſideravit. vel προσέσχεν, attendit. hoc loco duntaxat. Alibi vero, ſicubi habet μετεμελήθη, pænituit; ſignificat παρεκλήθη, revocavit ſe. (g) Et recogitavit,] S. *Auguſt. in locut.* Quod ſcriptum eſt in quibuſdam latinis codicibus: & pænituit, & dixit Deus; deleam hominem, quem feci, a facie terræ, in græco invenitur διενοήθη: quod magis recogitavit, quam pænituit, ſignificare perhibetur: quod verbum etiam nonnulli latini codices habent. (h) Quia cogitavi.] *Id eſt magna me tangit cura. rurſus enim idem verbum* ἐνεθυμήθην. *& Theodor. interpretatur.* id eſt, conſtitui diſperdere hominum genus. *In uno codice vetuſto, & in aliquot impreſſis eſt*, μετεμελήθην. *& interpres Originis homil.* 2. *pænitet me, quod feci hominem. alius codex vetuſtus habet*, ἐθυμώθην, *itemque Philo in libro, quod Deus ſit immutabilis. &* S. *Auguſt.* 15. *de civit. c.* 24. quia iratus ſum. *&* S. *Ambroſ. in lib. de Noe c.* 4. Ideo poſtea habes, quia iratus Dominus eſt. (i) Placuit Noe.] *Scholion.* σὺν τῷ θεῷ περιεπάτει, τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν, cum Deo ambulabat, Deo eſt obſequutus. *&* S. *Hieron.* cum Deo ambulabat Noe, hoc eſt, illius veſtigia ſequebatur. (k) Ipſius.] αὐτοῦ. S. *Ambroſ. cap* 5. *cum locum hunc ita retuliſſet*: quia homo viam naturæ ſuæ corrupit; *addit*, alij habent, viam ipſius, id eſt, Dei: *Nos tamen cum dicimus, ipſius, non prohibemus, quin intelligatur, ſuam, licet non ſatis apta conſtructio videatur.* πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ: *non ſunt enim inuſitatæ in ſacra ſcriptura conſtructiones hujuſmodi.* (l) Tempus.] *Aquila* τέλος, *finis. Symmachus*, πέρας, terminus. (m) Quadratis.] *Scholion.* ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ἢ κεδρίνων, ex lignis imputribilibus, vel cedrinis. Hebræus illud τετραγώνων, inquit, ἐπὶ πλακῶν πυξίνων, ſuper tabulas buxeas. Sed S. *Hieron.* Pro quadratis lignis, bituminatis legimus in hebræo. S. *Auguſt. tract.* 6. *In Joan. inquit inveniri in ſcriptura ex lignis imputribilibus arcam hanc eſſe fabricatam. Sed* S. *Ambroſ. de Noe c.* 7. *admonet hic ſimpliciter ligna poni, in Exodo autem, imputribilia.* (n) Arcam.] *Alij libri græci* κατὰ τὴν κιβωτὸν, ſecundum arcam. *Compl.* ἐπ' αὐτῆς. in ea. S. *Ambroſ. cap.* 6. in arca. S. *Auguſt. in locut.* Quod habent latini codices plurimi, nidos facies in arcam, cum latina locutio ſit, non, in arcam, ſed, in arca; græci nec in arcam nec in arca, habent; ſed, nidos facies arcam: quod intelligitur, ut ipſa arca nidi eſſent. *Eodem modo habet hebræus. Symmachus*, καλιὰς ποιήσεις, manſiunculas facies. *Scholion.* τὰς εἰς νεοττοτροφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις, diverſoria apta ad pullorum nutritionem. AA. LL. νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. (o) Bituminabis.] *Sic interpres Originis, ad verbum è græco.* S. *Ambroſ. c.* 6. illinies. *Aquila*, ἀλοιφήσεις ἀλοιφῇ, unges unguine. (p) Colligens.] *Symmachus* διαφανὲς ποιήσεις, perlucidum facies. *Aquila*, μεσημβρινὸν, meridianum. S. *Hieronymus*: Pro eo, quod eſt, colligens facies arcam, in hebræo habet, meridianum facies arcæ: quod manifeſtius interpretatus eſt Symmachus dicens διαφανὲς, hoc eſt, dilucidum facies arcæ, volens feneſtram intelligi. (q) A latere.] S. *Auguſt. in locut.* Quod habent plerique codices, facies oſtium arcæ a latere, nonnulli habent, ex tranſverſo. ſic enim voluerunt interpretari, quod græce dicitur ἐκ πλαγίων. S. *Ambroſ. c.*8. ex adverſo. (r) Inferiora.] κατάγαια, *aut, ut alius liber*, κατώγαια διώροφα, καὶ τριώροφα. *Symmachus.* κατὰ δίστεγα καὶ τρίστεγα, ſecundum binas & ternas contignationes. (ſ) Beſtiis.] *Aquila & Symmachus*, ζώων, animalibus.

CAP. VII.

(a) SUſcitationem.] ἀνάστημα, S. *Auguſt. in locutionibus, num.* 19. *videtur legiſſe* ἀνάστασιν. *ubi etiam notat aliquid fortaſſe diſcriminis eſſe inter* ἀνάστασιν, *&* ἐξανάστασιν. *& num.* 21. *ſuſcitationem videtur interpretari, conditionem vel creaturam carnis.* S. *Ambroſius, cap.* 13. & delebo omnem reſurrectionem carnis a facie terræ. *Omnino dictione iſtâ videtur ſignificari, quod exurgit, atque extat ſuper terram.* (b) Omnis.] *Abeſt a* *Ambroſio, itemque a Compl. illud* πάσης. (c) Cataractæ] *Aquila* *Symmachus*, αἱ θυρίδες, feneſtræ. (d) In quo eſt.] S. *Auguſt.* *locut. num.* 20. Non refertur in quo, niſi genus ſubaudias, id e in quo genere. Nam, ſi in carne ſubaudiremus, in qua, fuerat cendum: quod ſolus Interpres Symmachus dixit. *Verum & Theodoret* *in pſ.* 103. *& alii notarunt non raro unum genus pro altero poni.* (e) De ris ejus.] ἔξωθεν αὐτοῦ. *Interpres Origenis abſolutè*, de foris, & S. Am *c.* 15. a foris. (f) Exaltata eſt.] *Aquila* ἐνεδυναμώθη, invaluit. *Sym* *chus*, ἐπεκράτησεν, prævaluit. *De hac varietate meminit* S. *Aug. q.* 11.

CAP. VIII.

(a) CEſſavit.] *Sic S. Ambr. cap* 16. *S. Hieron. in tradit.* quievit. S. *Auguſt. in quæſt.* deſiit. *Aquila*, ἐστάλησαν, contractæ ſunt. *Symma* ἐλώφησαν, allevatæ & ſedatæ ſunt. (b) Clauſi ſunt.] *Ita S. Ambr. cap.* 17 *libri græci vetuſti*, ἐπεκαλύφθησαν, *id eſt*, cooperti ſunt. *Theodoretus*, ἐκλείσθησαν, clauſi ſunt. nam & inferne creſcebat aqua. *S. Hier. videtur* *ſe, quemadmodum eſt in quibuſdam vulgatis editionibus*, ἀπεκαλύφθησαν. *nim ſcribit in tradit.* & revelati ſunt fontes abyſſi, & cataractæ cæli. Pro velatis fontibus, clauſos, & obturatos, omnes interpretes tranſtuler *Schol. ex Aquila*, ἐπεφράγησαν, obſtructi & obſepti ſunt. (c) Feneſt θυρίδα. *Ita libri vetuſtiores. In aliis, & apud S. Ioannem Chryſ. hom.* 2 τὴν θύραν, *Et S. Hier. cum haberet*, oſtium arcæ; *hæc addit*, pro oſtio ſtra ſcripta eſt in hebræo. *S. Ambr. cap.* 17. *primo* oſtium, *deinde*, feneſ *habet.* (d) Manum.] *Ita S. Ambr. cap.* 18. *In aliquo libro græco additur* *& S. Auguſt. in locut. notat hanc dicendi formam*, manum ſuam. (e) cam.] κάρφος, *S. Ambr. cap.* 19. & ramum: *S. Aug. in locut.* furc (f) Tectum.] *Aquila*, τὸ κάλυμμα, operculum. (g) Domino.] *S. Am* 22. *habet*, Deo, *& rationem affert cur potius dictum ſit*, Deo, *quam*, D no. *In aliqua etiam editione vulgata eſt*, τῷ θεῷ. (h) In holocarpoſin. *tinuimus dictionem græcam, quod interdum Patres eam a cæteris ſimili* *ſtinguant. poteſt tamen verti*, in holocauſtum. *Symmachus*, ἀναφορὰς, obl nes. [Καὶ ὠσφράνθη] *Schol.* ὄσφρησιν καλεῖ τὴν τὸ εὐσεβὲς ἀποδεξαμένην *Odorem vocat judicium favens pietati.* (i) Recogitans. *Apud S. Ambr. c.* *ſic interpungitur*: Et dixit Dominus Deus, recogitans non adijciam. *fortaſſe, quantum ex explanatione colligitur, vitium ſcriptoris eſt. Omni* *lius reſpondet hebræo, ſi ita legatur*: & dixit Dominus Deus, recog *Symmachus*, εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν, dixit Dominus ad ſeipſum. Theod εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, dixit Dominus ad cor ſuum. (k) Om diebus terræ.] S. *Ambr. c.* 22. *videtur iſta conjungere cum ſuperioribus* *enim inquit*: Non ergo adhuc percuteret omnem terram, ſicut fecit, nibus diebus terræ. Et *c.* 23. *ſic incipit*, Quid ſit etiam quod ait, ſem meſſis, &c. *Sed* S. *Aug. q* 15. *videtur conjungere cum ſequentibus.* *ſcribit*, Quid ſibi vult, quod Dominus dicit, non adjiciam adhuc ma cere ſuper terram propter opera hominum: quia appoſita eſt mens ho ad malitiam a juventute. Non adjiciam ergo adhuc percutere omnem vivam, quemadmodum feci: & deinde jungit, quæ ſecundum largitatem tatis ſuæ donat hominibus indignis. *Ita etiam interpungit latina vulga* (l) Æſtas & ver.] S. *Ambr. cap.* 23. *hunc locum ita refert*, ſemen & m hiems & æſtas, die & nocte non requieſcent.

CAP. IX.

(a) ET tremor, & timor veſtri.] *In aliis libris græcis partim eſt*, βος ὑμῶν, καὶ ὁ τρόμος, *& S. Ambr. c.* 24. & timor veſtri, & tremo *tim*, καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν, & tremor veſtri, & timor veſtri. (b) nem in ſanguine.] *Aquila*, ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ, in anima ejus ſangu ejus. *Symm.* οὗ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ, cujus cum anima ſanguis ejus. (c) manu hominis.] *Ita fere* S. *Auguſt. q.* 16. *ſed S. Ambr. c.* 26. *videtur* *modo habere*, Etenim juſtum ſanguinem, & animarum veſtrarum exq de omnibus beſtiis, & de manu hominis. Sanguinem hominis de manu tris ejus exquiram. *In græcis etiam libris ſunt aliquæ varietates.* (d) tionem.] *Aquila, & Symm.* τὴν ἀσχημοσύνην, turpitudinem. (e) Puer mulus.] *Sic videntur interpungere S. Joan. Chryſ. hom.* 29. *& S. Aug* 16. *de civit. cap.* 1. *Sed poſſunt etiam conjungi, ut ſignificetur puer dome* *Theodoretus q.* 57. *habet* δοῦλος δούλων, ſervus ſervorum. *licet interpre* *deatur legiſſe* δοῦλος δουλεύων, *vertit enim*, ſervus ſerviens. *Scholiaſte* δοῦλος δούλων *tribuit Aquilæ.* (f) Puer famulus ejus.] *S. Ambr.* & erit Chanaan ſervus ejus: *& Theodoretus*, καὶ ἔσαι χαναὰν παῖς αὐ In domibus] *Ita S. Ambroſius, & S. Aug. locis allatis. In aliis libris* *& apud* S. *Joan. Chryſ. & Theodoretum eſt*, ἐν τοῖς σκηνώμασι, in ta culis, *quemadmodum etiam eſt apud* S. *Hieronymum. Theodoretus in* *mentario utramque lectionem agnoſcit.*

CAP. X.

(a) ET Eliſa.] *Hoc abeſt à Compl. ut etiam à S. Hier. qui (ne* *vitium ſcriptoris) addit ſeptem filios natos eſſe ipſi Japheth filio* *Eſt tamen in collatis exemplaribus. Et* S. *Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 3 *bit filios Japhet octo eſſe nominatos.* (b) Gigas venator.] *Schol.* βίαιος, tus. (c) Contra Dominum.] *S. Aug. in locut.* Incertum eſt utrum po cipi, coram Domino Deo, quia & ſic ſolet intelligi, quod græce dicitur αντίον. *De hac re diſputat etiam* 16. *de civit. c.* 4. (d) Unde exierunt liſtiim.] *S. Aug. in locut.* unde exiit inde Philiſtiim, *& ita Compl.* ὅθεν ἐκεῖθεν φυλιστιείμ. (e) Majoris.] *ita collata exemplaria*, τοῦ μείζονος. *&* *hebraiſmus. S. Aug.* 16. *de civit. cap.* 3. *ubi de hoc loco diſputat*, habet

CAP. XI.

(a) BItumen.] *Diodorus*, Aſphaltus, id eſt, bitumen ad ædificand inutile: Aſbeſtus autem, id eſt, calx viva, aptiſſima. *Schol.* καὶ ὁ ἑβραῖος ἄσβεστον φασὶν καὶ τὴν ἄσφαλτον. τινὲς τῶν διδασκάλων ἄσβεστον εἶναι, ἀγνοοῦντες ὡς εἰκὸς τὰς ἐν τῇ ασσυρίᾳ πηγάς. Syrus & Hebræus calcem. dicunt: & nonnulli Doctores bitumen inextinctum eſſe neſcientes, ut videtur, fontes qui ſunt in Aſſyria. Diodorus, ἄσφαλτος εἰς οἰκοδομὴν ἄχρηστος, ἄσβεστος δὲ ἐπιτηδειοτάτη. Bitumen inutile ad ædificandū, calx vero commodiſſima. Syrus & Hebræus Asbeſtum dicunt. *Verum de hac ſententia, quam nonnullos ex magiſtris habuiſſe inquit, accurate diſputat Theodor. in appendice q.* 58. (*b*) Et non deficient. S. *Aug. lib.* 16. *de civit. c.* 6. *Ita interpretatur hanc ſententiam, ut non dicta ſit affirmando, ſed interrogando, & comminando.* (*c*) Filius.] *Abeſt hæc vox ab aliquo codice.* S. *Aug. l.* 16. *de civit. c.* 10. *habet*, filius Noe. *In locut. teſtatur quoſdam latinos codices ſic habere, græcos autem tantum*, filius centum annorum, *novamque eſſe locutionem.* (*d*) Coram Tharra] *Ita etiam* S. *Aug. c.* 12. *ejuſdem lib. & reſpondet hebræo: quodque apud S. Hieron. eſt*, ante Tharæ, *poteſt eandem noticem habere. Nam ſæpe in ſcriptura* ante, *valet idem quod* coram. (*e*) Et pater.] *Hunc locum paulo obſcuriorem videtur illuſtrare voluiſſe S. Auguſt. eodem capite, cum ita refert*, Iſte Aram pater Melchæ fuit, & pater Jeſcæ, quæ Jeſca creditur ipſa eſſe etiam Sara uxor Abrahæ. (*f*) Venerunt.] ἦλθον. *In aliquo codice eſt* ἦλθεν, *&* S. *Aug. c.* 13. venit. *In Complutenſi autem eſt* ἦλθον, *& ſequitur* ᾤκησαν, habitaverunt.

CAP. XII.

(*a*) DE Charran.] Ἐκ χαῤῥάν. *Compl.* ἐν χαράν. S. *Amb. l. de Abraam c.* 2. in Charran. (*b*) Quercum altam.] *Schol.* τῆς δρυὸς μαμβρῆ, Quercum Mambre. (*c*) Receſſit.] *Aquila*, μετῆρεν, *divertit.* (*d*) In Bethel.] *Obſervanda locutio: hoc enim videtur ſignificari*, in loco, qui habet Bethel ad mare, & Angæ ad orientem; *quod ex ſequenti capite colligitur.* (*e*) Ad mare.] *Schol.* ἀπὸ δυσμῶν, ἀπὸ θαλάσσης, ab occaſu, a mari. (*f*) In deſerto.] *Aquila*, νότονδε. *Symm.* εἰς νότον, ad Auſtrum. *Notat in tradit.* S. *Hieron. & in hoc, & in pluribus aliis locis, pro deſerto, ſcribi in hebræo, ad Auſtrum.* (*g*) Invaluerat.] *Aquila* ἐβάρυνεν, ingraveſcebat.

CAP. XIII.

(*a*) ET ivit, unde.] S. *Hier. in tradit.* Denique non, ut in lxx. legimus, abiit unde venerat, in deſertum uſque Bethel; ſed, ſicut in hebræo ſcriptum eſt, abiit itinere ſuo per Auſtrum uſque Bethel. *Vulgata tamen habet*, reverſuſque eſt per iter, quo venerat. (*b*) Boves & tabernacula.] *Ita S. Ambr. lib.* 2. *de Abraam, cap.* 5. *& vetuſti codices græci. In aliis, & apud S. Joan. Chryſ. hom.* 33. *eſt*, βόες καὶ κτήνη, boves & jumenta. (*c*) Uſque in ſæculum.] *Sic* S. *Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 21. *& quæſt.* 28. *Sed S. Ambr. lib.* 2. *cap.* 7. in æternum; *de qua re diſputat S. Aug. in illo cap.* 21. *& q.* 31. *& alibi ſæpe.* (*d*) Et ſemini tuo in ſæculum.] *Habentur hæc verba in pleriſque vetuſtis codicibus græcis, & apud S. Ambr. lib.* 2. *cap.* 7. *abſunt tamen a nonnullis codicibus: neque referuntur a S. Aug. locis indicatis.*

CAP. XIV.

(*a*) ET Arioch regis.] *In aliqua editione eſt*, καὶ ἀριὼχ βασιλεὺς, & Arioch rex. *A Complutenſi abeſt etiam illud* καὶ. (*b*) Hellaſar. *Aquila*, πόντου, ponti. *Symmachus*, σκυθῶν, *Scytharum.* (*c*) Conſenſerunt.] Συνεφώνησαν. *Aquila*, συνέβαλον, contulerunt, coiverunt. *Symmachus*, συνῆλθον, convenerunt. (*d*) Salſam] Τὴν ἁλυκήν. S. *Hier. in tradit.* ſalinarum. *Addit autem dictionem hebræam Aquilam eſſe interpretatum* τῶν περιπεδίνων. *Theodotionem*, τῶν ἀλσῶν, *amœna nemora ſignificantes. Quamvis potuit forſe Aquila regionem campeſtrem ſignificare voluiſſe.* (*e*) Gigantes.] *Aquila*, ῥαφαεὶμ, Raphaim. (*f*) Et Carnain.] *Abeſt conjunctio & a Compl. quemadmodum & a S. Hieron. qui diligenter hunc locum tractat.* (*g*) Cum eis.] *Ita etiam in vulgata: quamvis S. Hieron. ſcribat in hebræo ſignificare locum, id eſt*, in Hom. (*h*) Terebinthum.] *Schol.* δρυὸς, quercum. ἡ πόλις αὕτη τοῦ ἰὼβ, civitas hæc ipſius Job. (*i*) Gentium.] *Symmachus*, σκυθῶν, Scytharum. *Schol.* παμφυλίας, Pamphyliæ. (*k*) Sennaar.] *Schol.* πόντου, ponti. (*l*) Habitans in Sodomis.] *Alij codices*, κατασκηνῶν ἐν γῇ σοδόμων, *aut*, ἐν σοδόμοις. Tabernaculum habens in terra Sodomorum, *aut* in Sodomis. (*m*) Evaſerunt.] *Ita* S. *Aug. in locut. quod græce eſt*, τῶν ἀνασωθέντων. *Symmachus*, διαφυγόντων. S. *Hieronymus*, & qui fugerat. (*n*) Tranſitori.] Τῷ περάτῃ, *nec multo aliter Aquila.* περαΐτῃ. *Symmachus autem* τῷ ἑβραίῳ, hebræo. *quod eſt in vulgata: licet fateatur S. Hier. vocabulo hebræo exprimi tranſitorem. Apud* S. *Aug. in locut. & quæſt.* 29. *eſt* tranſfluviali, *cujus verba diligenter ſunt perlegenda. Acacius*, τὸ ἀπὸ τοῦ περάτου τοῦ Ἀβραὰμ, λέγω δὲ τοῦ ἔβερ, ἐθνικὸν ὄνομα ἑρμηνευθὲν ἐτέθη, οἷον ἀντὶ Ἀβραὰμ τοῦ ἑβραίου, ἀβραὰμ τοῦ περάτου, ἑβραῖος γὰρ περάτης ἑρμηνεύεται. Poſitum eſt gentile nomen ductum ab atavo ipſius Abraham, id eſt, Heber, ſed interpretatione redditum: nimirum pro, Abram hebræo, Abram tranſitore: hebræus enim interpretatione redditur tranſitor. *Quod etiam eſt Philonis in lib. de migrat. Abraam. Diodorus* περάτην καλεῖ τὸν ἀβραὰμ ὡσανεὶ πέραν οἰκοῦντα τοῦ ἰορδάνου. Tranſitorem vocat Abram, quippe qui habitaret trans Jordanem. *Origines*, περάτης ἑρμηνεύεται ἀβραὰμ ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς χαλδαίων χώρας διαπεράσας τὴν μεσοποταμίαν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τοῦ χαναάν. Tranſitor nominatur Abram, quoniam e Chaldæorum regione pertranſiens Meſopotamiam venit in partes Chanaan. *Schol.* τοῦτο παρὰ τῷ ἑβραίῳ κείμενον εὗρον. ὁ ἀβραὰμ ἀπὸ τῆς χαλδαίων χώρας εἰς τὴν παλαιστίνην ἦλθεν τὸν εὐφράτην ποταμὸν περάσας. *Theodoretus q.* 60. *ad iſtud* περάτῃ. Hoc, inquit, in hebræo reperiſſe ἔβερ (*al.* ἕβερ) hoc autem græce declinatum fit ἑβραῖος. *& multa alia in hanc ſententiam: ut oſtendat hebræos dictos eſſe ab Abram tranſitore, qui Euphratem tranſierat, cum e Chaldæorum regione in Palæſtinam veniret.* (*o*) Ad ſiniſtram.] S. *Ambr. lib.* 2. *c.* 7. *habet* ad dexteram. (*p*) Et benedixit Abram.] *Ita libri veteres græci, & S. Cypr. lib.* 2. *epiſt.* 3. *In aliis eſt*, εὐλόγησεν αὐτὸν μελχισεδὲκ, benedixit eum Melchiſedech. (*q*) Homines.] *Aquila* τὴν ψυχὴν, animam. *Symmachus*, τὰς ψυχὰς, animas. (*r*) A filo.] *Aquila*, ῥάμματος. *Symmachus*, νήματος. *quæ idem hoc loco ſignificant ac* σπαρτίον. S. *Auguſt. in locut. habet* σπάρτον, *unde inquit fluxiſſe errorem in latinam interpretationem, ut legeretur*, a ſparto. (*ſ*) Corrigiam] Σφυρωτῆρος, *Schol.* ita autem vocat τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος, corrigiam calceamenti.

CAP: XV.

(*a*) DIcens.] λέγων, *ſæpe in ſcriptura ponitur, ac ſi eſſet imperſonale, et valeret*, dicendo. (*b*) Deſpota Domine.] *Non invenimus quî aptius interpretaremur illud* δέσποτα κύριε. (*c*) Filius autem Maſec.] *Aquila*, ὁ υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου, filius potum dantis domui meæ. *Theodotio*, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου, & filius ejus, qui ſuper domum meam eſt. *Ita enim interpretatur utrumque S. Hieron. et hæc addit*: Quod autem dicit, hoc eſt: Ego ſine liberis moriar, & filius procuratoris mei, vel villici, qui univerſa diſpenſat & diſtribuit cibaria familiæ meæ, vocaturque Damaſcus, Eliezer, hic meus hæres erit. *legenda etiam ſunt, quæ de iſto nomine idem affert in cap.* 40. *Schol.* ὁ δὲ συγγενὴς τοῦ οἴκου μου, cognatus (*aut* congenitus) domus meæ. (*d*) Super diviſiones.] S. *Hier. in tradit.* ſuper cadavera, & ſuper diviſiones eorum. *et pleriquе vetuſti codices græci* ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, *nonnulli vero* καὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. *eamque vocem habet omnino Theodoretus q.* 65. *in aliis tamen quibuſdam eſt*, ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομηθέντα. *&* S. *Auguſt.* 16. *de civit. cap.* 24. & deſcenderunt aves, & ſederunt ſuper corpora, quæ diviſa erant. S. *Ambr. lib.* 2. *c.* 8. ſupra deviſa corpora vitulæ. (*e*) Et conſedit.] *Sic* S. *Ambr. &* S. *Auguſt.* S. *autem Hier.* & ſedit cum eis. *Aquila*, ἀπεσόβησεν, abegit. *quo modo inquit S. Hier. ex hebræo vertendam eſſe. Theodoretus hoc factum explicans bis utitur verbo*, ἐξήλαυνεν, expellebat. (*f*) Ecſtaſis.] *Ita S. Hier*: S. *Ambr*: *lib*: 2. *c.* 9. exceſſus. S. *Aug*: *loco indicato*, pavor irruit. *Symm*: κάρος. S. *Hier*: In hebræo legitur καταφορὰ, quam ſupra vertimus, in ſoporem. (*g*) Et humiliabant eos.] *Hæc abſunt a S. Aug*: (*h*) In pace.] S. *Aug*: *&* S. *Ambr. locis indicatis*, cum pace. *& aliquot libri græci* μετ' εἰρήνης. (*i*) Nutritus.] *Ita S. Ambr*: *& S. Aug*: *locis indicatis, & omnes vetuſti codices græci* τραφείς. *In Compl*: *eſt* ταφεὶς, ſepultus. AA. LL. πατέρας σου μετ' εἰρήνης τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ. AA πατέρας σου τραφεὶς ἐν εἰρήνῃ, ἐν γήρᾳ καλῷ. (*k*) Senecta.] *Schol*: ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, in canitie bona. Omnes LL. VV. τραφεὶς, nuſquam ταφείς.

CAP: XVI.

(*a*) FIlios faciam.] Τεκνοποιήσωμαι. *Ita pleriquе libri græci manuſcripti, & Theod. q.* 66. *&* S. *Hier. in tradit.* ut habeam filios ex ea. *In aliis quibuſdam eſt* τεκνοποιήσῃς, *& apud Philonem de congreſſu quær. erud. gratia, & S. Joannem Chryſoſt. hom.* 38. *Item* S. *Amb. lib.* 1. *c.* 4. ut filium facias ex illa. (*b*) Sur.] *Schol.* τοῖχος ἢ ἰθυσμὸς, murus *aut* directio. S. *Hier. inquit viam iſtam per deſertum ducere ad Ægyptum.*

CAP. XVII.

(*a*) PLace.] *Ita* S. *Aug*: *lib*: 16. *de civit. cap*: 26. *quod græce eſt* εὐαρέστει. *Int: Orig*: *hom*: 3. complace. S. *Ambr*: *lib*: 1. *cap*: 4. emerere: quaſi adhuc, inquit, plene non emeruiſſet, qui deſperaret ſterilis partum uxoris. (*b*) Inculpabilis.] *Sic Int*: *Orig*: S. *Aug*: ſine querela, *græce* ἄμεμπτος. (*c*) Teſtamentum.] διαθήκην. *Notat autem S. Hier*: *in tradit. ubicunque in græco, teſtamentum, legimus, ibi in hebræo ſermone eſſe, fœdus, ſive pactum, id eſt, Berith.* (*d*) Inter te.] S. *Aug*: inter me & te. *itemque Compl*: (*e*) Dabo.] *Symm.* καὶ δίδωμί σοι, & do tibi.

CAP. XVIII.

(*a*) ET lavent.] S. *Aug*: *q.* 34 & lavem pedes veſtros, & refrigerate, &c. (*b*) Et dixit.] *In aliquot libris græcis legitur*, καὶ εἶπαν, & dixerunt: *itemque paulo poſt. Philo in lib*: *de Abraham*, omnes ſimul loqui parum decorum fuiſſet: civilius erat unius verbis cæteros annuere. (*c*) Tres menſuras.] *Aquila, & Symm*: σάτα, ſata: *quod ſe ideo ex hebræo addidiſſe dicit S. Hier*: *ut idem myſterium & hic & in Evangelio, ubi mulier tria ſata farinæ fermentare dicitur, agnoſcamus.* (*d*) Ad faciendum.] *locutio uſitata in ſcriptura, ut* facere *ſignificet* parare. (*e*) In horas.] εἰς ὥρας. *eodemque prorſus modo habet Philo in lib*: *de migratione Abraham.* S. *Hier. in tradit.* & in hora. *pro quo* vitam *inquit legi in hebræo.* (*f*) Riſit autem.] *Aquila*, ἐγέλασε κατ' αὐτῆς, riſit ſuper ſe. (*g*) Nec dum mihi.] *Aquila*, μετὰ τὸ κατατριβῆναί με, ἐγένετό μοι τρυφερία, Poſtquam attrita ſum, facta eſt mihi voluptas. *Symm.* μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με, ἐγένετό μοι ἀκμή, Poſtquam vetuſtate conſenui, facta eſt mihi adoleſcentia. S. *Hier. hæc Symm. ita vertit*: *ſuperiora autem tamquam ex hebræo affert.* (*h*) Et multam.] *Aquila*, ὀστεϊνον, oſſeam, *Symm*: ἰσχυρὸν, robuſtam. (*i*) Erga me.] *abſunt iſta à SS. Ambroſio, & Aug*: *& ab Int*: *Origenis. Schol*: clamorem dicit τόλμαν, ἢ καὶ τὴν παρρησίαν, audaciam, vel etiam, fidentiam. S. *Aug*: *in locut.* Clamorem ſolet ſcriptura ponere pro tanta impudentia, & libertate iniquitatis, ut nec verecundia, nec timore abſcondatur. S. *Ambr*: *l.* 1. *c.* 6. Niſi forte quia ei quem nihil latet, clamant omnia, clamare videntur ſingulorum crimina. (*k*) Magna valde.] *Aquila, & Symm.* ἐβαρύνθησαν, ſunt aggravata. (*l*) Conſummantur.] *Ita* S. *Aug*: *q.* 39. *quod græce* συντελοῦνται. S. *Ambr. eod. cap.* 6. conſummabuntur: *poſſet etiam active accipi*, conſummant: *Symm.* ἐπετέλεσεν (*aut fortaſſe* ἐπετέλεσαν) τὸ ἔργον, complevit (*aut* compleverunt) opus. (*m*) Sicut.] ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, *Abeſt illud* ὡς *ab aliquot codicibus: & à Compl. ſed reſpondet hebræo.* (*n*) Nequaquam.] *Symm.* οὐχὶ σόν, non tuum eſt. (*o*) Nunquid Domine.] S. *Hier. in tradit.* nunquid eſt Domine. *idque putat obſcure dictum, & in hebræo plenius ſcribi*; ne quæſo iraſcaris Domine ſi locutus fuero. S. *Aug*: *in locut. ait ſubaudiri*, iraſceris, *aut aliquid hujuſmodi. Schol.* μὴ δὴ ὀργίλον τῷ κυρίῳ, ne provocet, obſecro, iram Domini.

CAP. XIX.

(*a*) FAcie.] S. *Ambr. lib* 1. *c.* 6. *&* S. *Aug. q.* 41. in faciem. (*b*) Ab adoleſcente.] ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου. *In Compl. eſt* πρεσβύτου. S. *Ambr.* ab infante uſque ad ſenem, totus populus pariter. *Notavit autem* S *Hier. in trad. apud hebræos omnem filiũ ad comparationẽ parentũ vocari infantẽ & parvulum.* (*c*) Attraxerunt.] εἰσεσπάσαντο. *pro quo Juſtinus habet* ἐπίασαν, prehenderunt. (*d*) In cæcitate.] S. *Ambr. ibidem, &* S. *Aug. q.* 43. percuſſerunt cæcitate. *notatque* S. *Aug. græcos habere* ἀορασίᾳ, quod magis ſignificet, ſi dici poſſit, avidentia, quæ faciat non videri, non omnia, ſed quod non opus eſt. (*e*) Et turbati ſunt.] *Aquila,* ἐμέλλησεν, cunctabatur: *quo videtur ſpectaſſe S. Ambr: cum inquit,* & tum adhuc morabatur Lot. *Schol:* ἐστρατεύσατο, profectionem adornabat. (*f*) Quod facis.] ὃ ποιεῖς. S. *Aug. q.* 44. quam facis in me. (*g*) Ut vivat.] *Schol:* τοῦ ζωῶσαι, ad vivificandum. (*h*) Nonne parva eſt.] οὐ μικρά ἐστι; *In multis codicibus eſt nota interrogationis: quæ tamen ab aliis abeſt. Philo in lib. de Abraham* μικράν τε καὶ οὐ μικρὰν τὴν πόλιν ταύτην οἱ χρησμοὶ διασυνιστῶσιν. parvam ſane, & non parvam civitatem hanc oracula ſtatuunt. *Orig. etiam hom.* 5. *id explicat, quomodo Segor ſit puſilla, & non puſilla. Vulgata,* nunquid non modica eſt, & vivet anima mea? *quo etiam loco habet Compl. notam interrogationis.* (*i*) Admiratus ſum.] ἐθαύμασα, *quod etiam verti poteſt,* ſuſpexi, reveritus ſum. S. *Aug. lib.* 16. *de civit. cap.* 29. *habet;* ecce miſeratus ſum faciem tuam. *Symm.* ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου, aſpectu reveritus ſum faciem tuam. *Aquila,* ἦρα τὸ πρόσωπόν σου, ſumpſi faciem tuam. *De hoc loco* S. *Hier. in tradit.* (*k*) Cum ipſe dormivit.] ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν. *In aliqua editione, & apud Chryſ. hom.* 44. *& hic, & paulo inferius eſt* αὐτήν. S. *Hier. in tradit.* & neſcivit, cum dormiſſet cum ea, & cum ſurrexiſſet ab eo. (*l*) Dicens de patre meo.] *Hæc non referuntur à* S. *Hier. in tradit. quemadmodum neque in vulgata habentur.*

CAP. XX.

(*a*) QUia.] *Ab aliquot codicibus græcis, & apud* S. *Auguſt. q.* 48. *abeſt illud,* quia, *itemque in ſequentibus verbis,* timuit, &c. *quæ quidem omnia uſque ad illud,* Miſit autem, *non leguntur in hebræo, neque in vulgata.* (*b*) Quid videns.] *Aquila,* τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο; quid vidiſti, quia feciſti tu verbum hoc? *Symm.* τί ἰδὼν ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο; quid videns feciſti rem hanc? *Theodotio,* τί ἑώρακας, ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον; quid vidiſti, quia feciſti ſermonem hunc? (*c*) Mille didrachmas.] *hæc hoc loco abſunt à vulgata.*

CAP. XXI.

(*a*) LUdentem.] παίζοντα. *Acacius.* Num forte illud παίζειν dictum eſt, ἀντὶ τῆς μάχης, καὶ διώξεως, pro pugna, & inſectatione? S. *Hier. notat illa,* cum Iſaac filio ſuo, *non haberi in hebræo, ac dupliciter locum hunc ab hebræis exponi, ſive, quod idola ludo fecerit, ſive, quod adverſus Iſaac joco ſibi, & ludo, primogenita vendicaret.* (*b*) Et puerum.] S. *Hier. in tradit. &* S. *Aug. quæſt.* 53. *& Scholium inſertum Theodoreti quæſtionibus, docent ſubaudiendum, non,* impoſuit, *ſed,* dedit. (*c*) Tene illum.] *Ita plerique vetuſti codices græci,* καὶ κράτησον τῇ χειρὶ σου αὐτό. S. *Aug. q.* 54. & tene illum in manu tua.. *In alijs quibuſdam, & apud S. Joannem Chryſoſt. homil.* 46. *itemque in Compl. eſt* καὶ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ, *&* S. *Hier. in tradit.* & tene manum ejus. (*d*) Et Hochozath.] *Notat S. Hier. hunc in hebræo non haberi, ſed tantum Abimelech & Phichol.* (*e*) Agrum.] *Sic* S. *Aug. q.* 56. *quod græce eſt* ἄρουραν. *Aquila, & Symm.* δένδρων φυτείαν, arborum plantationem. (*f*) In puteo.] ἐπὶ τῷ φρέατι. *& ſignificat locum, quem dixit eo modo eſſe cognominatum à puteo, pro quo jurarant.* S. *Aug. q.* 56. *narrans hanc rem, inquit,* ad puteum juramenti.

CAP. XXII.

(*a*) TEntavit.] *Symm.* ἐδόξασεν, glorificavit (*b*) Dilectum ἀγαπητόν. S. *Ambroſ. lib.* 1. *cap.* 8. *habet,* dilectiſſimum: *& paulo inferius,* non perperciſti filio tuo dilectiſſimo, *itemque S. Cyprianus, lib.* 2. *contra Iud. Interpres Orig.* cariſſimum. *Aquila* τὸν μονογενῆ, unigenitum: *quomodo habet S. Hieron. in tradit. & vulgata. Symm.* τὸν μόνον σου, unicum tuum. (*c*) Excelſam] *Aquila,* τὴν καταφανῆ, lucidam. *Symm.* τῆς ὀπτασίας, viſionis. *Ita enim utrumque interpretatur* S. *Hieron. in tradit. & poſterius quidem eſt in vulgata. Idem vero notat in hebræo eſſe Moria, & hebræos putare hunc eſſe montem in quo poſtea templum conditum ſit.* (*d*) Quos] S. *Hieron. &* S. *Ambroſ. & Interpr. Orig.* quem. (*e*) Qui tenebatur] *Ita S. Hieron in tradit. &* S. *Auguſt. lib.* 16. *de civit. cap.* 32. S. *Ambroſ. loco indicato,* hærens. *græce eſt* κατεχόμενος. *Melito,* σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος (κρεμάμενος) φησί, ὡς σαφέστερον τυπῶν τὸν σταυρόν. Syrus & Hebræus dicunt, κρεμάμενος, pendens, ut manifeſtius effingeret crucem. (*f*) In virgulto Sabec.] S. *Ambroſ.* hærens in virgulto. S. *Auguſt. loco indicato.* Quando eum vidit Abraham, cornibus in frutice tenebatur. S. *Hieronym. in tradit.* tenebatur in virgulto Sabec cornibus ſuis, *græce eſt,* κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ τῶν κεράτων. *apud Philonem autem in lib. de profugis,* κατεχόμενος τῶν κεράτων ἐν φυτῷ σαβέκ. *Schol. refert Aquilam pro virgulto Sabec, dixiſſe* συχνῷ, condenſo, & conſtipato. *Sanctus autem Hier.* Rurſus Aquila συχνεῷ interpretatus eſt, quem nos, vepretum, poſſumus dicere, vel ſpinetum, & ut verbi vim interpretemur, condenſa, & inter ſe implexa virgulta. Vnde & Symm. in eandem ductus opinionem, & apparuit, ait aries poſt hoc retentus in rete cornibus ſuis. *Addit etiam quoſdam putare Sabec eſſe certam virgulti ſpeciem: quod eſt in Scholio quodam incerto codici quæſtionum Theodor.* Schol. τὸ σαβὲκ ἄφεσιν τινὲς ἐκδεδώκασιν. οἱ δὲ ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ. ἐνταῦθα δὲ ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σταυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις, πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ, ἐπηρμένος ἑρμηνεύει.

Illud σαβὲκ quidam reddiderunt ἄφεσιν, dimiſſionem, liberationem: qu dam vero ὄρθιος, erectus, ut idem valeat, ac ſi diceretur hircus erectus, qu in virgultum inſcenderat: hoc autem loco, erectus cornibus detentus, ut manifeſtus typus crucis. Propter hanc vero cauſam in aliam linguam n convertitur, quoniam dictio hebraica, cum una ſit, multa ſignificat, m taſque fert interpretationes. Ad eos autem, qui interrogant, reſponde oportet, atque ita dicere, Sabec, ſignificare erectum, & ſublatum. S. Hi ridiculam rem in hoc loco Emiſenus Euſebius eſt locutus: Sabec, inquie dicitur hircus, qui rectis cornibus, & ad carpendas arboris frondes ſub mis attollitur. (*g*) Dominus vidit.] *Ita S. Auguſt. refert hunc locum* 58. *niſi quod pro* dicant, *habet,* dicatur. S. *Hieron.* Dominus videt; ut d cant hodie, in monte Dominus videt. Pro eo quod hic habet, videt, in hebræo ſcriptum eſt, videbit. *Longe aliter interpretatur paraphraſis Chaldæa.*

CAP. XXIII.

(*a*) QUæ eſt in valle.] S. *Hier.* Hoc, quod hic poſitum eſt, quæ eſt valle, in authenticis codicibus non habetur. Nomen quoque civitatis Arboc paulatim a ſcribentibus legentibuſque corruptum eſt. Neque nim putandum lxx interpretes nomen civitatis hebrææ, barbare, atq corrupte, & aliter, quam in ſuo dicitur, tranſtuliſſe. Arboc enim ni omnino ſignificat: ſed dicitur Arbeæ, hoc eſt, quatuor, quia ibi Abraham & Iſaac, & Jacob conditus eſt, & ipſe princeps humani generis Adam.

CAP. XXIV.

(*a*) PEr Dominum.] *Notat* S. *Aug. in locut. illud,* per, *abeſſe à græ* *Nam verbum* ἐξορκιῶ σε, adjurabo te, *ſignificat, ut in hebræo,* ju re te faciam. (*b*) A juramento meo.] *In aliquot codicibus græcis eſt* ὅρ τούτου, a juramento hoc. *& ita* S. *Aug. in locut. &* S. *Ambr. lib.* 1. c 9. *Editio autem Complutenſis habet utrumque,* ὅρκου μου τούτου, juramento meo hoc. (*c*) Fecit accumbere.] ἐκοίμισε. *Schol.* ἐγονάτισεν, fecit g nu flectere, *aut* procumbere in genua. (*d*) Paraſti.] *Schol.* ἀπέδειξ demonſtraſti. (*e*) Singularum drachmarum.] *Sic S. Ambr. ibidem,* q *græce eſt* ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς. *Unus codex vetuſtus habet* διδραχμήν. S. Hi *in tradit,* & tulit vir inaurem auream: didrachmum pondus ejus. (*f*) Viri *Ita S. Ambr.* quod græce ψέλλια. S. *Hier. & hic & alibi interpretatur* *millas.* (*g*) Et benedicens] καὶ εὐδοκήσας, *cujus verbi multiplex eſt* n *interdum autem bene hoc modo reddi admonet* S *Hier. ad Suniam, in pſal.* 8 *ad illud,* Benedixiſti Domine terram tuam. *Etiam in pſal.* 144. Imp omne animal benedictione: *illud,* benedictione, *græce eſt,* εὐδοκίας. P *autem hoc loco, & paulo inferius verti,* comprobans. (*h*) Juſtitiam ſuam *Aliquot codices non habent dictionem* αὐτοῦ, *quemadmodum neque* S. *Auguſt. locut. Apud Theodoretũ eſt* τὴν διαθήκην teſtamentũ. *In Complutenſi au legitur,* ὃς οὐ κατέλιπες τὴν δικαιοσύνην σου, qui non dereliquiſti Juſtitiam tu (*i*) Benedictus Domini] εὐλόγητος κυρίε, *& vulgata,* benedicte Domini. *libri* εὐλογητὸς κύριος. Benedictus Dominus. (*k*) Ad lavandum.] νίψα *&* S. *Auguſt. in locut.* lavare. *Abeſt autem à Compl. & aliis quibuſdam ditionibus.* (*l*) Ad Dominum meum.] *In nonnullis codicibus ſequitur,* ἀπ-ἀγγείλατέ μοι. *& apud* S. *Auguſt. quæſt* 66. renunciate mihi (*m*) Malum, bonum] *Alibi libri* κακὸν καλῷ, malum bono. *Schol. Syrus.* ἢ καλὸν ἢ κακόν, vel bonum vel malum. (*n*) Viam meam in me.] *A Complut. abeſ* me. *In aliis quibuſdam editionibus eſt* ὁδὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, viam ſuam in (*o*) Et ſubſtantiam.] *Aquila,* καὶ τὴν τιθηνὴν αὐτῆς. *Symm.* καὶ τὴν τρ αὐτῆς, & nutricem ejus. *Quod* S. *Hier. in traditionibus inquit eſſe in hebr* *& dicens fuiſſe: lege eundem ibidem in cap.* 35 (*p*) Ancillæ] ἄβραι. *A la,* παιδίσκαι. *Symmach.* κοράσια, *quæ idem fere ſignificant.* (*q*) Exercen ἀδολεσχῆσαι. *Symm.* λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ, loqui in agro. *Aquila,* ὁμιλ ἐν χώρᾳ, colloqui in regione. *Schol.* ἐξῆλθε κατὰ μόνας τοῖς ἰδίοις λογισ ἐνομιλῆσαι. οὐ πρόσκειται δὲ ἤ τινι. εἰκότως ἐπεὶ μηδὲ ἀνθρώπων ἡ τοιαύτη ὁ γίνεται, ἀλλ' ἤτοι πρὸς θεὸν, ἢ αὐτοῦ τινὸς πρὸς ἑαυτόν. Exiit ſolus propriis co tationibus operam dare ac ſermocinari. Non additur autem quocum: ju quidem: quando neque hominum hæc collocutio eſt, ſed vel erga Deum, ſui ipſius erga ſeipſum. *Verum de iſto verbo* ἀδολεσχῆσαι *&* S. *Hier. in tra* *&* S. *Aug q.* 69. *& alibi ſæpe multa dicunt.* S *Ambr. de Iſaac c.* 1. *hæc ha* exivit in campum abalienare. (*r*) Theriſtrum.] S. *Hier. in tradit.* T riſtrum pallium dicitur, genus etiam nunc Arabici veſtimenti, quo mul provinciæ illius velantur: *ac de eodem nomine plura in cap.* 4 *Eſaiæ.* (travit autem] *Aquila,* εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν σάρρας τῆς μητρὸς αὐτ troduxit eam in tabernaculum Sarræ matris ſuæ, *& ſic vulgata.*

CAP: XXV.

(*a*) DEficiens.] S. *Hier: in tradit.* Male in lxx interpretibus additum & deficiens Abraham mortuus eſt, quia non convenit Abrah ficere, & imminui. *Eſt tamen etiam in vulgata, & in paraphraſi chal & reſpondet hebræo.* (*b*) In ſenectute.] *Aquila, & Symm.* ἐν πολιᾷ in canicie bona. (*c*) Dierum] *Hanc dictionem, quæ in græcis c ponitur, S. Hier. in tradit. teſtatur, à ſe omiſſam eſſe: quæ tamen re in vulgata.* (*d*) Populum ſuum.] *Schol:* πρὸς τοὺς πατέρας. *quos ſupra vimus apud S. Auguſt. eſſe transfluviales.* (*e*) Generationum ejus. *Hier: in tradit.* in nominibus ſuis, & generationibus ſuis. S. *Aug. in* ſecundum nomina generationes eorum. *In quæſt autem q.* 71. ſecu nomina generationum eorum. (*f*) Et Nabaioth] *Illud,* Et, *ab* *Compl.. Et* S. *Hier: in tradit.* primogenitus Iſmaelis Nabaioth. (*g* trum.] *diſputat de iſto loco* S. *Hier: in tradit. ac notat,* fratres *pro* *pellari, ut etiam alibi.* (*h*) Exultabant.] ἐσκίρτων. *Verbo exultandi uti* *Ambr: in lib: de Iſaac. cap.* 4. *Eodem modo redditur idem verbum in vu* *Pſal:* 113. montes exultaverunt. *S. Aug: & ibi, & hic q:* 72. *&* 16. *vit. cap:* 35. *utitur verbo geſtiendi. S. Hier: in tradit.* Et move filii ejus in ea. Pro motione lxx interpretes poſuerunt ἐσκίρτων, id e debant, ſive, calcitrabant; quod Aquila tranſtulit, conſtringebantur filii in utero ejus. Symm. vero διέπλεον, id eſt, in ſimilitudinem navis in ſuperficie ferebantur. *Scholiaſtes tamen ex Sym. refert*, διεπάλαιον, colluctabantur. (*i*) Simplex.] *S. Aug. q.* 74. Quod græce dicitur ἄπλαστος, hoc latini ſimplicem interpretati ſunt. Proprie autem ἄπλαστος, non fictus. Unde aliqui latini interpretes, ſine dolo interpretati ſunt, dicentes: Erat Jacob ſine dolo, habitans in domo: Ut magna ſit quæſtio, &c. *Idem fere repetit* 16. *de civit. cap.* 37. *Aquila*, ἁπλοῦς, ſimplex. *Symm.* ἄμωμος, ſine crimine. (*k*) Rubea.] *Symm.* ἀδὰμ, Adam.

CAP. XXVI.

(*a*) LUdentem.] *Schol.* εὐσχημόνως εἴρηται, verecunde & honeſte dictum eſt. (*b*) Ignorantiam.] *S. Chryſoſt.* cauſam dediſſes, ut propter ignorantiam in peccatum incideremus. *Aquila, & Symm.* πλημμέλημα, delictum. (*c*) Centuplicans hordeum.] ἑκατοστεύουσαν κριθήν. *S. Hier. in tradit.* centuplum hordei, *Aquila*, ἑκατὸν εἰκασμένον, *id eſt, eodem S. Hieron. interprete & laudatore*, centuplum æſtimatum. (*d*) Pugnaverunt.] ἐμαχέσαντο. *Schol.* ἐδικάσαντο. litigaverunt. (*e*) Vocaverunt.] *S. Ambroſ. cap.* 4. *videtur legiſſe*, vocavit. *itemque S. Chryſoſt. homil.* 52. (*f*) Injuſtitia.] *Schol.* συκοφαντία. ἐσυκοφάντησαν γὰρ αὐτόν. calumnia: nam calumniam intulerant in eum. (*g*) Inimicitia.] ἐχθρία. *S. Ambroſ.* inimicitias. *S. Hieron.* & vocavit nomen ejus, inimicitiæ. Pro inimicitiis, quod Aquila, & Symm. τὴν ἀντικειμένην, & ἐναντίωσιν, tranſtulerunt, id eſt, adverſum, atque contrarium, in hebræo habet, Satana. Ex quo intelligimus, Satanam, contrarium, interpretari. (*h*) Benedicam.] *Alij codices habent*, εὐλόγηκά σε. *& S. Auguſt.* 16. *de civit. cap.* 36. benedixit te. *Apud S. Chryſoſt. hom.* 52. *utroque modo legitur.* (*i*) Hochozath.] *S. Hier.* Pro, Ahuzath pronubo, in hebræo habet, collegium amicorum ejus, &c. *In vulgata tamen eſt*, Ochozath amicus illius. (*k*) Execratio.] ἀρά. *S. Auguſt. q.* 77. id eſt, juratio, quæ maledictis aſtringit, quæ accidant ei qui pejeraverit. (*l*) Non invenimus.] *Sic omnes græci collati codices, & S. Chryſoſt. eadem hom.* 52. *& S. Ambroſius eod. cap.* 4. *S. Hier. in tradit.* E contrario in hebræo, cui interpretationi Aquila conſentit, & Symm. hoc ſignificat, quod invenerint aquam, & propterea appellatus ſit puteus ipſe, ſaturitas, &c. *In Complutenſi legitur ſine negatione. Videndus S. Aug. q.* 78.

CAP. XXVII.

(*a*) SPernens.] *Aquila*, καταμωκώμενος, irridens, & ſubſannans. *Symm.* καταπαίζων, illudens. (*b*) Agri pleni.] ἀγροῦ πλήρους. *Diodorus.* ὁ σύρος, ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει. Syrus pro ἀγροῦ habet ἀρούρας, arvi, Illud autem πλήρους, πεπληρωμένου βλαστημάτων εὐωδεστάτων, referti germinibus & plantis optime olentibus. (*c*) Expavit.] *S. Auguſt. quæſt.* 80. Quod habent latini codices, expavit autem Iſaac pavore magno valde, græci habent, ἐξέστη δὲ ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα. ubi tanta commutatio intelligitur; ut quædam mentis alienatio ſequeretur. Ipſa enim proprie dicitur ecſtaſis, &c. (*d*) Erit.] ἔσται. *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. hom.* 53. *Alij libri* ἔστω. *& S. Auguſt.* 16. *de civit. c.* 37. & ſit benedictus. (*e*) Nunc.] *Notabitur, in pſalmis illud* δὴ *ſolere verti*, nunc, *ſed habere vim quamdam obſecrandi, ac ſi diceremus, quæſo, amabo.* (*f*) Dolo.] *Aquila*, ἐνέδρας, inſidiis, *Symm.* ἐν ἐπιθέσει, in fallacia, imponens mihi. (*f*) Supplantavit.] *Cyrillus.* πτερνιστὴς, ἰακὼβ, τουτέστι τεχνίτης, ἤτοι νικᾶν εἰδώς. ſupplanator Jacob, id eſt artifex, vel ſane doctus vincere. (*h*) Et erit, cum depoſueris.] *Viſa eſt S. Hieron. ſecundum LXX pendere ſententia, nec eſſe completa. Quare ipſe ita vertit*: & erit, quando depones, & ſolves jugum illud de collo tuo. *Schol.* ἔσται δὲ ἐὰν καμφθῇς, καὶ ἔσται καθὰ καταβιβάσῃς, erit autem cum flexeris, & erit, ſicut depoſueris. (*i*) Graviter iratus.] ἐνεκότει, *S. Chryſoſt. hom.* 53. hoc eſt, inſidebat, & perdurabat odium. (*k*) Minatur.] *Schol.* διανοεῖται κατὰ σοῦ, cogitat contra te. (*l*) Infenſa ſum.] προσώχθικα. *de qua dictione alibi dicetur, Aquila*, ἐσίκχανα, tædio affecta ſum. *Symm.* ἐνεκάκησα, afflixi.

CAP. XXVIII.

(*a*) SYriæ.] *S. Auguſt. in locut.* Quaſi Meſopotamia dicatur, niſi Syriæ: quamvis hoc LXX habere non perhibentur, Syriæ, ſed cum aſteriſco ſcriptum eſt. (*b*) Domus Dei.] *Aquila.* βαιθήλ, Bethel. (*c*) Ulam Luz.] *Vetuſti codices græci variant: in aliis enim eſt*, οὐλαμμαοὺς, *in aliis*, λαμμαοὺς, *in aliis* οὐλάμ. *S. Auguſt. quæſt.* 85. Ulamaus. *S. Hieron. in tradit.* Et vocavit Jacob nomen loci illius Bethel, & Ulam Luz erat nomen civitatis prius. Ab eo, quod ſupra dixerat, quam terribilis eſt locus iſte, non eſt hic, niſi domus Dei, & hæc porta cœli, nunc loco nomen imponit: & vocavit illum Bethel, id eſt domum Dei: qui locus vocabatur ante Luza: quod interpretatur nux, ſive amygdalum. Unde ridicule quidam verbum hebraicum Ulam, nomen eſſe urbis putant, cum Ulam interpretetur, prius, &c. *Sanctes tamen reddidit*, utique, *nam in fine clauſulæ adeſt dictio hebraica, quæ ſignificat*, prius. *Aquila*, πρότερον λοὺζ ὄνομα τῇ πόλει: antea Luz nomen erat civitatis.

CAP. XXIX.

(*a*) NUptias.] γάμον, *Aquila, & Symmachus*, πότον, potum, convivium. (*b*) Decepiſti.] *Schol.* ἐνήδρευσάς με, inſidiatus es mihi. (*c*) Septimanam.] *Ita S. Auguſt. quæſt.* 89. *quod græce eſt*, τὰ ἕβδομα ταύτης. *S. Hieron. in tradit.* hebdomadam iſtius; *& uterque locum iſtum diligenter tractat.* (*d*) Filiæ.] *S. Auguſt. ibidem*, Rachel filiæ ſuæ, *& ita etiam Complut.* (*e*) Apud me.] πρὸς ἐμοῦ. *S. Hier. ibidem.* Ubi nos legimus, Apud me erit vir meus, Aquila interpretatus eſt, applicabitur mihi vir meus, quod hebraice dicitur, ilave, & a doctoribus hebræorum aliter tranſfertur, ut dicant, proſequetur me vir meus, &c. (*f*) Nunc etiam hoc.] νῦν τοῦτο. *Videtur autem ſignificare*, hac etiam vice: *quod & alibi notabitur.*

CAP. XXX.

(*a*) COaſſumpſit.] συναντελάβετό μου. *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. In aliis eſt*, συνελάβετό μου, auxiliatus eſt mihi. *S. Hier. in tradit.* habitare me fecit Deus habitatione cum ſorore mea, & invalui. *Ex Aquila autem hæc refert*, συνανέστρεψέν με ὁ θεὸς, καὶ συνανεστράφην, convertit me Deus, & converſa ſum. (*b*) In fortuna.] *Ita S. Hieron. ibidem, & libri veteres*, ἐν τύχῃ. *In aliis & apud Chryſoſt. & Theodoretum eſt*, εὐτύχηκα, bona fortuna ſum uſa. *Quomodo autem ſcriptura faciat fortunæ mentionem; docent Theodoretus, quæſt.* 86. *& S. Auguſt. q.* 91. *Ubi etiam hæc habet*: Quod latini habent, nato filio Liæ de Zelpha, quod dixerit, beata facta, vel felix facta ſum, græci habent, εὐτύχῃ, quod magis bonam fortunam ſignificat Theodoretus. εὐτύχηκα, οὐ τοῦ ἰακὼβ ἐστι ῥῆμα, ἀλλὰ τῆς λείας γυναικὸς ἐν δυσσεβείᾳ τραφείσης, καὶ κατὰ βραχὺ τὰ θεῖα παιδευομένης. οὕτω καὶ ὁ ταύτης πατὴρ ἔφη τὸ οἰωνισάμην. εὐτύχηκα, bona fortuna ſum uſa, non eſt Jacob, ſed Liæ ſermo, mulieris in impietate enutritæ, ſic quoque hujus pater dixit οἰωνισάμην, auguratus ſum. *Sed videri poteſt depravato codice uſus. S. Hieron. ex Aquila*, venit accinctio. (*c*) Beatificabunt.] μακαριοῦσί με. *Ita vetuſti codices SS. Chryſ. Cyrillus, & Philo. In aliis eſt*, μακαρίζουσι, *& S. Hier.* beatificant. (*d*) Aſer.] *In nonnullis codicibus ſequitur*, ὅ ἐστι πλοῦτος, quod eſt, divitiæ, *quam additionem reprobat S. Hier. ibidem.* (*e*) Nunc temporis.] ἐν τῷ νῦν καιρῷ. *S. Hier. in ſua tralatione (quamvis aliter vulgata) videtur habere*, in hoc tempore: *& fortaſſe etiam hoc ſignificat*, hac vice: *quod de ſimili phraſi notatum eſt cap. præcedente. Notandum autem eſt hæc verba poſſe conjungi & cum antecedentibus, ut eſt in noſtra græca editione, & in Complutenſi, & cum conſequentibus, quemadmodum apud S. Chryſ. & S. Hier.* in hoc tempore habitabit mecum vir meus. (*f*) Deliget.] αἱρετιεῖ. *S. Hier.* Ubi nos poſuimus, habitabit mecum, & LXX interpretati ſunt, deliget me, in hebræo, &c. (*g*) Addat.] προσθέτω. *In aliquot codicibus, & apud S. Chryſoſt. hom.* 56 *eſt*, προσέθετο, addidit. (*h*) Auguratus ſum utique.] οἰωνισάμην ἄν. *Ita etiam S. Chryſoſt. & Theodoretus. Compl.* οἰωνισαίμην ἄν. *& S. Auguſt. in locut.* auguratus eſſem, *& legenda ſunt, quæ ille affert: itemque illa, quæ S. Chryſoſt. hom.* 57. (*i*) Diſtingue.] *id eſt*, diſtincte pronuncia, *ut in pſalmis, & alibi. Aquila*, ἐπονόμασον, nomina. *Symm.* ὅρισον, conſtitue. (*k*) Quando.] πότε. *Apud S. Chryſoſt. legitur ſine interrogatione, ut vertendum ſit*, aliquando. (*l*) Fuſcam.] Shol. ποικίλον, φαιὸν, variam, nigreſcentem. *S. Hier: aliter hæc refert, quam hic ſunt, & putat confuſum eſſe ſenſum.* (*m*) Sparſos, & ſubalbos.] *Symm.* λευκόποδας, albis pedibus. (*n*) Nucinam.] καρυΐνην. *Schol:* ἀμυγδαλίνην, amygdalinam. *S. Hier:* Tres enim virgas, populeas, & amygdalinas, & mali granati, quamquam LXX ſtyracinas, & nucinas, & plataninas habeant, &c. (*o*) Et diſtrahens.] *illud*, Et, *abeſt a nonnullis codicibus, & a S. Chryſoſt. In aliis autem quibuſdam minus vetuſtis pro* τὸ χλωρὸν *eſt* τὸ λευκὸν, album. (*p*) Non ſignata.] *Aquila*, ὄψιμα, ſerotina. *Symmac:* δευτερόγονα, nata ex ſecunda fœtura. *Quam ſententiam docet S. Auguſt: quæſt:* 93. *elici etiam ex verbis LXX licet obſcuris.*

CAP. XXXI.

(*a*) CIrcumvenit.] παρεκρούσατο. *Aquila, & Symm.* παρελογίσατό με, decepit me. (*b*) Decem agnorum.] *Ita S. Auguſt. q.* 95. *quod græce eſt*, τῶν δέκα ἀμνῶν, *ſed poſſet etiam verti*, decem agnis, *ut S. Hieron. aut*, agnabus, *ut paulo inferius, quamvis ibi ſit* δέκα ἀμνάσιν. *Aquila*, δέκα ἀριθμοὺς, decem numeros. *Symm.* δεκάκις ἀριθμῷ, decies numero. *Euſebius.* ὁ σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ πολλάκις, Syrus utitur decies pro multoties. *Miratur* S. *Hieron. cur LXX poſuerint decem agnos, cum verbum hebræum magis numerum quam agnos ſonet. Sed totam hanc rem explicat* S. *Auguſt: q.* 95. (*c*) Apparatum.] ἀποσκευήν. *de qua dictione & dictum eſt, & dicetur. Schol*, κτῆσιν, poſſeſſionem. (*d*) Idola.] *Aquila*, μορφώματα, *id eſt, ut interpretatur.* S. *Hieron* figuras *vel* imagines. Symm. *poſuit vocem hebræam, Theraphim.* θεραφείν. (*e*) Fratres.] In Compl. eſt τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, filios ſuos, & fratres ſuos. *Quod quidem in nullo ex collatis codicibus eſt inventum, neque eſt in vulgata, neque in hebræo. Fratres autem pro filiis appellari docet* S. *Hieron. in tradit.* (*f*) Et non cognovit apud eum quicquam.] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata:* (*g*) Diſponam.] διαθῶμαι, *Complutenſis & Chryſoſtomus*, διαθώμεθα, diſponamus. (*h*) Dixit autem ei: ecce nemo nobiſcum eſt: vidit (*aut.* vide) Deus teſtis inter me & te.] *Hæc, ut a vulgata, ita etiam abſunt a Complutenſi: quæ tamen in omnibus collatis codicibus ſunt inventa: & referuntur a Chryſ: hom:* 57. (*i*) Titulum.] *Ita* S. *Hier: &* S. *Aug. q.* 96. *quod græce eſt*, στήλην, *& poſſet etiam verti*, monumentum, *aut*, columnam. (*k*) Acervus teſtimonii.] *Quomodo aliter vocaverit Jacob tumulum illum; dictione hebræa, aliter Laban dictione Syriaca, docet* S. *Hier: in tradit: itemque* S. *Auguſt. q.* 97. (*l*) Viſio.] *Exhibuit hic locus moleſtiam* S. *Auguſt: q.* 98. *qui neque etiam in vulgata ſatis clare reddi videtur. Hebraice enim eſt alterum nomen ejuſdem loci: Nam ſicut nominabatur Galghed, ex eo, quod fuiſſet acervus teſtimonii; ita nominabatur, Mizpah, id eſt, ſpecula, quia dixiſſet Laban, Speculetur Dominus inter me & te. Apud S. Chryſ: non referuntur verba iſta*, καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶπεν. (*m*) Videns.] *Ita etiam* S. *Chryſ: Nonnulli conjungunt cum ſequentibus*, videns Deus. *A Complutenſi abeſt, neque a* S. *Auguſt: refertur q.* 99. (*n*) Sive enim ego non tranſgrediar.] *A Compl: abeſt negatio, non autem a manuſcriptis, neque a* S. *Chryſoſt. Et videtur hoc eſſe pactum, ſi ego non tranſiero ad te lædendum, neque tu tranſibis ad me. Sed fortaſſe eſt hebraiſmus, & illud* ἐάν τε γὰρ *valet* ὅτι: *atque hic eſt ſenſus. Titulus hic teſtis eſt, quod neque ego tranſgrediar, neque tu ad malum inferendum.*

CAP. XXXII.

(*a*) ET reſpiciens vidit caſtra Dei applicantia.] *Ita* S. *Ambr: lib:* 2. *de Jacob, cap:* 6. *quod græce*, παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, *& poſſet etiam verti*, caſtra Dei caſtrametata, *aut*, poſita. *Abeſt autem hæc tota particula à vulgata, & hebræo.* (*b*) Una.] S. *Aug: quæſt:* 102. *habet*, prima. *Nam ſæpe in ſcriptura unum ſignificat primum.* (*c*) Sufficiat.] ἱκανούσθω μοι. *Ita vetuſti codices, & Chryſoſt: Cyrillus autem* ἱκανόν ἐστί μοι, ſufficit mihi;

Alii libri ἱκανός εἰμι, idoneus ſum. *S. Auguſt. videtur legiſſe* εἰ μοι. *Ita enim q.* 102. Idoneus es mihi ab omni juſtitia. *S. Hieron. in tradit. cum hunc locum ita reddidiſſet*, minor ſum omni miſericordia tua, *hæc addit*: Pro eo, quod nos poſuimus, minor ſum, aliud neſcio quid, quod ſenſum turbet, in græcis & latinis codicibus continetur. *Ac tamen idem ſenſus ex noſtra lectione elicitur. Nam* ἱκανούσθω μοι *hoc valet, ut ſæpe alibi, ſatis mihi ſuperque eſſe deberet, quod me, tot tantiſque beneficiis es proſecutus.* (*d*) Matrem.] *Sic etiam S. Chryſoſt. & vulgata. Nonnulli græci codices habent*, μητέρας. *& S. Auguſt. quæſt. indicata*, matres. (*e*) Dices.] *S. Auguſt. locut.* 118. & dices, *notatque ex conſuetudine ſcripturæ redundare illud*, &. *Eſt etiam in hebræo.* (*f*) Præcedentibus eum.] *A Complutenſi abeſt illud*, eum, *ſicut etiam a vulgata. hebræus habet*, ad facies meas. *S. Auguſt. q.* 103. *putavit iſta*, in muneribus præcedentibus eum, *eſſe verba ſcriptoris interpoſita inter verba Jacob, ſed poſſunt etiam dici a Jacob, hoc ſenſu*, venientibus ad faciem Eſau, antequam nos accedamus. (*g*) Forſitan.] *Schol.* ἐάν πως ἐντραπῇ, ſi quomodo revereatur. (*h*) Luctabatur.] *Aquila & Symm.* ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ, ſeſe verſabat vir cum eo. (*i*) Quia invaluiſti.] *Aquila*, ὅτι ἦρξας κατὰ θεοῦ, quia princeps fuiſti cum Deo. *Symm.* ὅτι ἦρξω ἰσχύϊ πρὸς θεὸν, quoniam princeps fuiſti fortitudine erga Deum. *Ita enim fere videtur interpretari S. Hieron. qui etiam addit Theodotionem vertiſſe, ut lxx.* (*k*) Nomen meum.] *In aliquot codicibus, & apud Theodor. quæſt.* 91. *ſequitur*, καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστὸν, & hoc eſt admirabile, *quæ verba teſtatur Scholiaſtes* παρ' οὐδενὶ κεῖσθαι ἐν τῷ ἑξαπλῷ. *apud neminem eſſe in hexaplo.* (*l*) Species Dei.] *Ita S. Ambr. in Pſal.* 43. *græce eſt*, εἶδος θεοῦ. *S. Hier. in tradit.* facies Dei. *Aquila*, πρόσωπον ἰσχυροῦ. facies fortis. *Symm.* φανουήλ. Phanuel: *quam vocem notat S. Hier. eſſe in hebræo: eamque interpres Theodoreti habet, non autem codex græcus quo uſi ſumus.*

CAP. XXXIII.

(*a*) Reſpiciens.] *Aquila*, καὶ ἦρεν ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & levavit Jacob oculos ſuos. *Symm.* ἐπάρας δὲ ἰακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδε φανέντα ἠσαῦ ἐρχόμενον, Elevans autem Jacob oculos ſuos, vidit apparere Eſau venientem. (*b*) Diviſit.] *Aquila*, ἡμίσυσεν, dimidiavit: *ac de iſto loco diſputat S. Hieron. in tradit.* (*c*) Complacebis mihi.] εὐδοκήσεις με. *Complut.* εὐδοκήσεις με, benedices me. (*d*) Eamus.] *Symm.* καὶ προοδεύσωμεν ἵνα συνοδεύσω σοι. & eamus, ut una tecum iter faciam. *Schol.* πορεύσομαι εἰς κατεναντίον σου, ibo e regione tui.

CAP. XXXIV.

(*a*) Ipſi.] *S. Auguſt. q.* 107. *habet*, ipſius. (*b*) Dixit.] *Compl.* εἶπε δὲ, dixit autem. (*c*) Appoſitus enim erat.] ἐνέκειτο. *S. Auguſt. in locut.* id eſt, amabat eam. (*d*) Pacifici.] *S. Hier. in tradit. habet*, pacifici nobis ſunt. *Aquila.* ἀπηρτισμένοι, conſummati atque perfecti. *ut idem S. Hier. interpretatur.* (*e*) Negotiabantur.] οἱ ἐμπορευόμενοι. *Alii libri habent*, ἐκπορευόμενοι. qui egrediebantur (*f*) Confidenter. ἀσφαλῶς, *quod S. Hier. interpretatur*, diligenter. (*g*) Corpora.] σώματα. *Diſputat S. Auguſt. in locut. quid iſta dictione ſignificetur. Non eſt autem inuſitatum ſignificari filios, & ſervos, quemadmodum etiam infra cap.* 36.

CAP. XXXV.

(*a*) Et perdidit ea uſque in hodiernum diem.] *Hæc non ſunt in vulgata, neque in hebræo.* (*b*) Luza.] *S. Auguſt. q.* 113. *putat eandem civitatem tria habuiſſe nomina, Ullamaus, Bæthel, Luza. Sed S. Hieron. in tradit.* Ecce manifeſtiſſime comprobatur, Bæthel, non Ulam Luz, ut ſupra dictum eſt, ſed Luzam, id eſt, amygdalam, ante vocitatam. (*c*) Dedi.] *Schol.* ὤμοσα, juravi. (*d*) Profectus autem Jacob de Bæthel, fixit tabernaculum ſuum ultra turrim Gader.] *Hæc à S. Hieron. in tradit. videntur referri non ex hoc loco, ſed ex paulo inferiore, ubi etiam habentur in vulgata, & hebræo, nimirum ante illa verba*: Factum eſt autem, quando habitavit Iſrael. (*e*) In Chabratha.] *A Complutenſi abeſt illud*, in: *& apud S. Hieron. in tradit.* Et factum eſt, dum appropinquaret Chabratha in terra Chanaan, ut veniret Ephrata. *Qui etiam notat dictionem hebræam Chibrath, quæ nunc verſa eſt Chabratha, infra cap.* 48. *verti hippodromum: in hoc autem capite paulo poſt poni Hippodromum pro Ephratha. Teſtatur etiam Aquilam propoſitum nunc locum ita tranſtuliſſe*, καθ' ὁδὸν τῆς γῆς, id eſt, in itinere terræ. *Melius autem ipſe putat transferri*, In electo terræ tempore. *Alii ex hebræo reddunt*, quaſi tractum (*aut*, milliare) terræ. (*f*) In via Hippodromi Ephrata.] *In aliquot codicibus eſt*, ἐν τῇ ὁδῷ ἐφραθὰ, in via Ephrata. *S. Hieron.* ubi in hebræo dicitur, & ſepelierunt eam in via Ephrata, hæc eſt Bethleem, rurſus LXX pro Ephrata poſuerunt Hippodromum: *Quare via Hippodromi, & Ephratha, duæ, quantum ex S. Hier. colligitur, videntur interpretationes. Interpretatione quidem LXX utitur S. Hier. in cap.* 4. *Michææ*, Rachel in via erat, & in Hippodromo, id eſt, equorum curſu. Et ipſe Jacob Gen. 48. ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν ἐφραθά. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου. appropinquante me ad Hippodromum Chabratha terræ ad veniendum in Ephratha: & defodi eam in via hippodromi. (*g*) Et malum apparuit coram eo.] *Hæc abſunt a vulgata & hebræo.* (*h*) Campi.] *S. Hier.* Pro arbee in LXX campum habet, cum Chebron in monte ſita ſit. Eadem autem civitas dicitur & Mamre, ab amico Abrahæ ita antiquitus appellata.

CAP. XXXVI.

(*a*) Iſti filii Eſau.] *Alii codices*, οὗτοι υἱοὶ ἠσαῦ, οὗτός ἐστιν ἐδὼν, καὶ οὗτοι υἱοὶ σηείρ. Iſti filii Eſau: hic eſt Edom: & iſti filii Seir: *& ita S. Hier. niſi quod addit eo loco, quo habet noſtra*, & iſti principes eorum. (*b*) Chorræi.] *S. Hieron. in tradit. videtur hæc ſejungere à præcedentibus. Ita enim ſcribit*, Eſau, & Edom, & Seir, unius nomen eſt hominis: & quare varie nuncupetur, ſupra dictum eſt. Quod autem ſequitur (& Chorræi habitantis terram, & reliqua.) Poſtquam enumeravit filios Eſau; altius repetit, & exponit, qui ante Eſau in Edom terra principes fuerint ex genere Chorræorum, &c. *Vulg. tamen habet*, Iſti ſunt filii Seir Horræi habitatores terræ: *& paulo poſt.* Hi duces, Horræi filii Seir in terra Edom: *quo loco etiam S. Auguſt. quæſt.* 120. *habet*, Horræi. (*c*) Jamin.] *Diodorus*, ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος τὸ ἰαμεὶν ὕδωρ βούλονται λέγειν. ἀντὶ τοῦ, εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν ἑβραϊκὴν τεθείκασι. Syrus & Hebræus ἰαμεὶν, volunt aquam ſignificare; ac ſi diceretur, invenit fontem in deſerto. Qui autem ſunt interpretati, ipſam quodammodo dictionem hebraicam poſuerunt. *Schol. ex Aquila, & Symm.* τοὺς ἰαμείμ. *S. Hier. teſtatur Theodotionem, ut LXX vertiſſe*, τὸν ἰαμεὶν, *quod indicat numerum ſingularem: Aquilam vero, & Symm. uſos eſſe numero plurali: & multa in hunc locum affert: quæ legenda.* (*d*) Hæc nomina.] *S. Auguſt. in locut.* Hæc nomina principum Eſau ſecundum loca eorum in regionibus eorum, & in gentibus eorum, gentes appellans unius gentis, &c. *In aliqua editione additur* ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν, in nominibus ipſorum, *quod videtur eſſe ex alia interpretatione, & ſatis reſpondet hebræo.*

CAP. XXXVII.

(*a*) Detulerunt.] κατήνεγκαν. *Ita Chryſoſt. & Theodoretus in hunc locum: & Schol. ex Cyrillo.* οἱ ἀπὸ ζέλφας καὶ βάλλας ψόγον πονηρὸν κατήγαγον ἐπὶ τὸν ἰωσήφ. Qui a Zelpha, & qui a Balla, crimen malum detulerunt in Joſeph. *Diodorus.* ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν κατήνεγκεν ἔχει, τουτέστιν, ὁ ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας, ὅθεν καὶ ἐμισεῖτο παρ' αὐτῶν. Syrus & Hebræus, pro, κατήνεγκαν, habent κατήνεγκεν, id eſt, Joſeph criminatus eſt fratres patri, tanquam non modeſtos, nec bene compoſitos: quare etiam ab illis odio habebatur. *Symm.* καὶ ἔφερεν ἰωσὴφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν, & afferebat Joſeph criminationem adverſus eos malam ad patrem ipſorum. *Aquila*, καὶ ἤνεγκεν ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, & detulit Joſeph vituperationem eorum malam ad patrem ſuum. *nec multo aliter Complutenſis.* (*b*) Variam.] *Aquila*, ἀστραγάλειον, talarem: *Ita enim interpretatur S. Hier. & addit Symm. dixiſſe tunicam manicatam.* (*c*) Vos.] ὑμᾶς. *Philo in lib. de Joſeph videtur legiſſe* ἡμᾶς, nos. (*d*) Si valent.] *Schol.* τὴν εἰρήνην τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τὴν εἰρήνην τῶν βοσκημάτων, pacem fratrum tuorum, & pacem pecorum. (*e*) Malignabantur.] *Schol.* ἐδολιεύσαντο, dolum ſunt meditati. (*f*) Ut eriperet. *Ita etiam hebræus. In aliquot codicibus hæc antecedunt*, ἐζήτει γὰρ, quærebat enim, *& vulgata*, hoc autem dicebat volens eripere. (*g*) Odoramentis.] θυμιαμάτων, *Aquila*, στύρακος, ſtyrace. (*h*) Quid utile.] *Aquila*, τί πλεονέκτημα, quæ acceſſio, & emolumentum: *alii interpretes*, τί κέρδος, quod lucrum. (*i*) Madianæi.] *ut S. Hier. aut*, Madianitæ, *ut S. Auguſt. Schol.* ἰσμαηλῖται, Iſmaelitæ. *Quomodo autem Iſmaelitæ, & Madianitæ potuerint, diſputat. S. Aug. q.* 124. (*k*) Aureis.] *Notat S. Hier. in hebræo eſſe*, argenteis. (*l*) Petephræ.] *Ita S. Aug. q.* 127. *& ita teſtatur S. Hier. in latino ſcriptum eſſe: ſed legendum ait*, Putiphar. (*m*) Archimagiro.] *S. Auguſt. ibidem, & S. Ambr. in libro de Joſeph cap.* præpoſito coquorum. *S. Hier. magis probat*, principi exercitus, & bellatorum: *quare in vulgata eſt*, magiſtro militum, *idque non diſplicet etiam S. Auguſt.*

CAP: XXXVIII.

(*a*) Hæc autem.] *S. Hieron. in tradit.* Hæc autem erat in Caſbi, quando peperit eum. Verbum hebræum hic pro loci vocabulo poſitum eſt, quod Aquila pro re tranſtulit, dicens: Et vocavit nomen ejus Selo & factum eſt, ut mentiretur in partu, poſtquam genuit eum, &c. (*b*) Suæ uxor.] *In vulgata eſt*, filia Suæ, uxor Judæ, *& reſpondet hebræo.* (*c*) Theriſtrum.] *De hoc dictum eſt ſupra. S. Cyprianus, lib.* 3. *ad Quirinum numb.* 38. *hunc locum ita reddit*: Thamar cooperuit ſe pallio, & adornavit: & cum aſpexiſſet eam Judas, viſum eſt ei meretricem eſſe. *Schol.* σπαθαρίσκον, *flabellum fortaſſe e palmulis factum, aut ſimile ſpathæ.* (*d*) Annulum.] τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον. *Aquila*, τὴν σφραγῖδά σου καὶ στρεπτόν σου, ſigillum tuum, & torquem tuum. *Schol.* ἄλλως φησὶν τὸν ὁρμίσκον, ὠράριον· ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος, κοσμήματί τινι περὶ τὴν δέῤῥιν, ἔθει χαλδαϊκῷ κοσμούμενον τὸν ἰούδα. χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέῤῥιν καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ' ὅτε. aliud, τὸν ὁρμίσκον dicit, ὠράριον, orarium. *S. autem Cyrillus*, ornamento, quo δέῤῥις, (*id eſt pellis, aut veſtimentum e pillis contectum*) circumdatur, ex conſuetudine Chaldaica ornato Juda. Auro enim hi & manus, & δέῤῥιν ſplendidam faciunt, & ipſum etiam capillum coronant interdum. (*e*) Virgam.] *Symm.* ἐγχειρίδιον, enchiridion. (*f*) Meretrix.] ἡ πόρνη. *Aquila*, ἡ ἐνδιηλλαγμένη, proſtituta illa. (*g*) Non fuit hic meretrix.] *A.* οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. non fuit in hoc proſtituta. (*h*) Derideamur.] *Aquila, & Symm.* γενώμεθα εἰς ἐξουδένωσιν, ſimus in contemptum. (*i*) Socerum.] *Schol.* κύριον, dominum. (*k*) Juſtificata.] *S. Hier. in tradit.* in hebræo habet, juſtificata eſt ex me, &c. (*l*) Quid diviſa eſt.] *Schol.* Syrus, & Hebræus, τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; quid diviſio eſt ſuper te diviſio? *Aquila*, τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; quid diviſiſti ſuper te diviſionem? *Aliud Scholion aliter*, τί διήπλωσας καθ' ἡμῶν ἅπλωμα; quid trajeciſti contra nos expanſionem? *id eſt, ut opinor, membranulam ſecundinarum. Sanctus quidem Hier. inquit, Aquilam & Symm. pro materia diviſionem tranſtuliſſe, ab eo quod infans diviſerit membranulam ſecundinarum.*

CAP. XXXIX.

(*a*) Eunuchus.] *Schol.* ὁ μὲν σύρος, μιᾷ προσηγορίᾳ τόν τε σπάδοντα καὶ τὸν πιστὸν ἄνδρα λέγει τοῖς δεσπόταις. ὁ δὲ ἑβραῖος ἀληθῶς εὐνοῦχον, καὶ τοῦτον ἀπὸ τῆς πίστεως. ἐπειδὴ φιλεῖ τὸ τῶν εὐνούχων γένος μάλιστα πιστεύεσθαι τὰ τιμιώτερα τῶν κτημάτων, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλέων σωτηρίαν. Syrus quidem eodem vocabulo nominat & ſpadonem, & virum fidelem dominis: hebræus autem vere eunuchum & hunc ex fide: Solent enim eunuchorum potiſſimum generi precioſi preciosiſſima quæque bona credi, & ipſamet regum ſalus. *Aliud ſcholium ad marginem quæſt. Theodoreti* Eunuchi nominantur non ſoli ſecti, ſed etiam qui inter famulos ſunt εὐνοοῦντες τοῖς ἔχουσιν, benevoli poſſeſſoribus. Nonnulli autem dicunt ſolere Eunuchos Ægyptios habere uxores propter libidinem & ſalacitatem. *Verum de hoc Eunucho multa diſputat* S. *Hieron. & alij.* (*h*) Proſperans.] ἐπιτυγχάνων, *& poſſet etiam verti*, qui aſſequebatur quod cupiebat, fortunatus. *Quamobrem dubitat Theodoretus, quomodo in viro pio utatur hoc nomine ſcriptura: ac reſpondet manifeſto tamen oſtendere ſcripturam, hanc proſperitatem a Deo fuiſſe*; intelligebat enim, inquit, dominus ejus quia Dominus erat cum eo. *Aquila*, κατευθυνόμενος. *Symm* εὐοδούμενος, qui bene dirigebatur ac proſpere procedebat. (*c*) Propter me.] δι' ἐμέ. *S. Ambroſ. 2. offic. cap.* 17. præter me. (*d*) Et nihil eſt in domo hac quod ſupra me ſit.] *Hæc non referuntur a S. Ambroſ. loco indicato. A Complutenſi abſunt illa*, quod ſupra me ſit, *ac tamen reſpondent hebræo.* (*e*) Princeps cuſtodiæ carceris.] ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ, *S. Auguſt. in locut.* & dedit carceris cuſtos carcerem per manum Joſeph, pro eo, quod in manus Joſeph, per quod ſignificat in poteſtate. (*f*) Abductos.] τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. *A Compl. abeſt illud*, ὅσοι. *quare ita interpretatur*, adductos in carcere. *Symm. pro* ἀπηγμένοις, *dixit*, δεδεμένους, vinctos.

CAP. XL.

(*a*) PRinceps vinariorum.] *Ita S. Hieron. in tradit. quod græce eſt*, ὁ ἀρχιοινοχόος, *& poſſet verti*, præpoſitus pincernarum. *S. Ambroſ. cap. 6. habet*, præpoſitus vini, & præpoſitus piſtorum. *Aquila*, ὁ ποτιστὴς, καὶ ὁ πέσσων, pocillator, & panificus. (*b*) Princeps carceris] ὁ ἀρχιδεσμώτης. *S. Ambroſ. ibidem*, carceris clavicularius. (*c*) Fuerunt autem dies.] ἦσαν δὲ ἡμέρας. *S. Ambroſ. ibidem hanc rem narrans*, cum eſſent illic dies complures. (*d*) Viſio autem] *In alijs codicibus eſt*. ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν. ὁ ἀρχιοινοχόος, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, viſio ſomnii eorum: præpoſitus pincernarum, & præpoſitus piſtorum, qui erant regi Ægypti, qui erant in cuſtodiis. *Complutenſis autem*, ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν, ὁ οἰνοχόος, καὶ ὁ σιτοποιὸς, &c. quorum viſiones ſomnii eorum: pincerna, & piſtor, &c. (*e*) Perturbati.] *Aquila*, ἐμβεβρασμένοι, perculſi, & concuſſi. *Symmachus*, σκυθρωποὶ, triſtes. (*f*) Propagines.] πυθμένες. *Aquila, & Symmachus*. κληματίδες, malleoli, & ſarmenta,. *S. Ambr.* radices *S. Hier. in trad. & S. Auguſt. in locut.* fundi. (*g*) Maturi.] *Aliquot codices habent*, πεπείρους βότρυας σταφυλῆς, maturos racemos uvæ. *Apud S. Hier. hæc de hoc loco referuntur.* Et ecce vitis in conſpectu meo, & in vite tres fundi, & ipſa germinans tres fundos. *Apud S. Ambr.* Erat vitis in conſpectu meo, in vite autem tres radices & ipſa flores ferens, germina matura, & botryones uvarum. (*h*) Pincernarum principatum.] ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου. *S. Ambr.* ſuper officium tuum priſtinum. (*i*) Furto furtive ablatus ſum.] κλοπῇ ἐκλάπην. *S. Ambr.* furtive captus ſum de terra hebræorum, & hic nihil mali feci, & miſerunt me in lacum carceris hujus. *Compl. quidem habet* εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου, in domum ciſternæ hujus.] (*k* Chondritorum.] *S. Hier.* Pro tribus caniſtris Chondritorum tres cophinos farinæ in hebræo habet *S Aug. q.* 131. Quod aliqui codices latini habent, tria caniſtra alicæ, cũ græci habeant, χονδριτῶν, quod interpretantur, qui uſum ejuſdem linguæ habent, panes eſſe cibarios, &c. *Aquila*, τρεῖς κόφινοι γύρεως, tres cophini pollinis. *Sym* τρία κανᾶ βαϊνὰ, tria caniſtra Baina. *Quidam ex hebræo interpretantur*, alba. *l*) Opus piſtoris.] *S. Auguſt. quæſt. indicata*, opus piſtorum. *Compl.* ἔργῳ σιτοποιοῦ, opere piſtoris.

CAP. XLI.

(*a*) PUlchræ ſpecie.] *S. Hieron.* ſpecioſæ ad videndum. *Schol.* στερέμνιοι κρέει, καὶ παχεῖαι σαρξὶν, ſolidæ carne, & denſæ carnibus. (*b*) In Achi.] ἐν τῷ ἄχει. *Alii libri*, ἐν τῇ ὄχθῃ. *& ita videtur habuiſſe Philo in lib. de Joſeph. Ita enim hanc rem narrans inquit*, καὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις νέμεσθαι. & apud ripas paſci. *Schol.* ἐν τῷ ἕλει. in loco ſtirpibus conferto, & uliginoſo, *aut*, in palude. *Aliud Scholium* ἄχος ἐστὶ τὸ λεπτὸν καὶ βοτανῶδες φυτεῖον, eſt plantarium tenue, & herboſum. *Job cap. 8. eadem dictio hebræa transfertur*, βούτομον. ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ ποτοῦ, *quod Aquila vertit*, ἢ πληθυνθήσεται ἄχος. *ubi vulgata editio habet*, carectum. *Et in Eccleſiaſtico cap. 40. ubi græca*, ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος, *latina*, ſuper omnem aquam viriditas. *S. Hieron. in tradit. notat Achi eſſe dictionem hebræam nonnihil mutatam, & ſignificare paludem.* (*c*) A vento corruptæ.] ἀνεμόφθοροι, *Schol* ἐφθαρμένοι καύσωνι, περφυγμένοι ἀνέμῳ. corruptæ ab æſtu, arefactæ a vento. (*d*) Et erat ſomnium.] *Corrupte videtur legi apud S. Auguſt. in locut.* & non erat ſomnium. *Nam ipſemet locum explanat ſine negatione.* Amant ſcripturæ ſic loqui de ſomniis, cum fuerit evigilatum: tanquam reddita homini veritate vigilantium, tunc illud appareat ſomnium: quod, cum videretur, quaſi veritas fuit. (*e*) Turbata.] *Schol.* κατεπάγη. trajecta eſt. (*f*) Interpretes.] τοὺς ἐξηγητὰς, explanatores. *Aquila*, κρυφιαστὰς, occultorum cognitores. *Symm.* μάγους, magos. (*g*) Eſt nobis.] *In aliquot codicibus ſequitur*, τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν, ſomnia noſtra, viro juxta ipſius ſomnium ſolvit, & explicavit. (*h*) Eduxerunt.] *Schol.* δρομαῖον ἦγον, curſim duxerunt. (*i*) Interpretibus.] *Rurſus Aquila*, πρὸς τοὺς κρυφιαστὰς, *& Symm.* μάγους (*k*) Futuræ.] *S. Auguſt. quæſt.* 133. non futuræ illis, qui famem patientur, tamquam poſtea veniat illis ubertas: ſed futura erat tunc, quando loquebatur: tamquam diceret, ubertatis hujus, quam futuram ſignificaverunt boves bonæ, & ſpicæ bonæ, obliviſcentur homines in ea fame, quam ſignificaverunt boves, & ſpicæ malæ. *S. Ambroſ. cap. 7. habet tantum*, & obliviſcentur ubertatem. (*l*) Verum.] *Schol.* ἕτοιμον τὸ ῥῆμα. βέβαιος ὁ λόγος, promptum, ac paratum verbum, ſermo certus, & ſtabilis. *m*) Locorum principes.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt* τοπάρχας, *Schol.* ἐπισκόπους. viſitatores. *eam dictionem S. Auguſt. interdum vertit*, ſuperintendentes. (*n*) Eſcas] βρώματα, *Schol.* γεννήματα, genimina, fruges. (*o*) Cuſtoditæ.] τὰ πεφυλαγμένα. *Aquila*, εἰς παραθήκην. *Sym.* εἰς ἐνθήκην, in depoſito. (*p*) Præco.] *S. Hier.* Pro quo Aquila tranſtulit, Et clamavit in conſpectu ejus adgeniculationem. Symm. ipſum hebraicum ſermonem interpretans ait, Et clamavit ante eum Abrech. Unde mihi videtur non tam præco, ſive adgeniculatio, quæ in ſalutando, vel adorando Joſeph, accipi poteſt, intelligenda, quam id, quod hebræi tradunt, dicentes patrem tenerum ex hoc ſermone transferri, &c. (*q*) Manum.] *Vulgata & hebræus, addunt*, aut pedem. (*r*) Pſonthom Phanech.] *Schol.* ὁ σύρος ἔχει. Syrus habet, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτὰ qui novit occulta *Philo in lib. de Joſeph*, μετονομάζει δ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀνειροκριτικῆς ἐγχωρίῳ γλώττῃ προσαγορεύσας, Novum illi nomen imponit, ex judicatrice ſomniorum facultate vernacula lingua illum appellans. κρυπτῶν εὑρετὴς, ἢ ὀνειροκρίτης. abſconditorum repertor; aut ſomniorum judex. idem *S. Hier.* Licet hebraice hoc nomen abſconditorum repertorem ſonet; tamen, quia ab Ægyptio ponitur, ipſius linguæ debet habere rationem. Interpretatur ergo ſermone Ægyptio Zaphanath Phaanecha, ſive ut LXX tranferre voluerunt, ψονθομφανήχ, ſalvator mundi, &c. (*ſ*) Petephtræ.] *Quomodo Petephres, ſi erat eunuchus, habuerit filiam, diſputant S. Hier. in tradit. & S. Auguſt. quæſt. 136. S. Chryſoſt. hom. 63. non videtur putare hunc eſſe eundem atque eunuchum, de quo ſuperius dictum eſt, nec fortaſſe etiam Philo. vocat enim hanc uxorem clariſſimam præ ceteris; quippe quæ eſſet filia ſacerdotis Heliopoleos.* (*t*) Uxorem.] *Hic in vulgata, & hebræo, ſequitur*: Egreſſus eſt itaque Joſeph ad terram Ægypti. (*u*) Quia obliviſci.] *Ita etiam S. Chryſoſt. hom. 64. S. Hier* quia dixit, obliviſci me fecit, *& in aliquot codicibus græcis eſt*, λέγων, ὅτι ἐπιλαθέσθαι, *itemque paulo poſt*, λέγων ὅτι ηὔξησε. *quo tamen loco S. Hier.* quia creſcere me fecit. *Eſt autem hebraiſmus: nam utroque loco ſubintelligitur*, dixit. (*x*) Erant panes.] *Ita vetuſtiores codices, & S. Chryſoſt. Alii libri.* οὐκ ἦσαν ἄρτοι, non erant panes: *quibuſcum videtur facere vulgata*; fames erat, *ſed cum retenta lectione, hebræus & chaldæus.*

CAP. XLII.

(*a*) LAnguor.] μαλακία. *Aquila*, σύμπτωμα, caſus, calamitas. *Symm.* κίνδυνος, periculum. (*b*) Exploratores eſtis.] κατάσκοποί ἐστε. *Aquila*, ἐφοδευταὶ, inſidiatores. (*c*) Pacifici.] *Aquila*: ὀρθοὶ, recti. *Symm.* ἁπλοὶ, ſimplices. (*d*) Veſtigia.] *Aquila & Symm.* τὰ κρυπτὰ, occulta, intima. (*e*) Manifeſti eritis.] φανεῖσθε. *Aquila, & Symm.* δοκιμασθήσεσθε, probabimini ac deprehendemini. (*f*) Per ſalutem.] *Ita S. Auguſt. q* 139. (*ubi de hac ſententia diſputat*) *quod græce eſt*, νὴ τὴν ὑγίειαν. *Aquila.* ζῇ φαραώ, vivit Pharao. (*g*) Abducamini] ἀπάχθητε. *quo verbo etiam ſuperius ſignificatum eſt, conjici in carcerem. Aquila, & Symm.* δεθήσεσθε, vinciemini. (*h*) Sin autem non.] εἰ δὲ μή. *S. Auguſt. ibidem habet tantum*, ſin autem, *quaſi valeat*, ſin minus, *ut in Exodo dicitur.* (*i*) Marſupium.] *Aquila*, θύλακον, vas panarium. *Symm.* σάκκον, ſaccum.

CAP. XLIII.

(*a*) ET nuces.] *S. Hieron.* ſive, ut Aquila, & Symm. tranſtulerunt, ἀμύγδαλα, amygdala. Idcirco hoc capitulum poſuimus, ut ſciamus, ubi in noſtris codicibus habetur thymiama, in hebræo eſſe nechota, quod Aquila, ſtoracem tranſtulit, &c (*b*) Et hoc argentum.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον, *videtur autem illud*, τόδε, *valere idem atque*, ecce. (*c*) Propitius vobis] *Sic interpungit etiam S. Ambroſ. & reliqui. S. Auguſt. in locut.* In his verbis, quibus dictum eſt, Propitius vobis, duo verba ſunt, quæ ſubaudiuntur, &, ſit, &, Deus. Plenum eſt enim, propitius ſit vobis Deus: quod omnino in græco uſitatiſſimum eſt. *S. Chryſoſt. homilia* 64. *videtur habuiſſe* Deus, *ſicut etiam S. Ambr. cap.* 9. (*d*) Probum acceptum habeo.] *Sic S. Ambroſ. cap. 9. quod græce eſt* εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. *S. Auguſt. quæſt.* 143. probatum habeo. (*e*) Benedictus homo ille Deo.] *Hæc abſunt à vulgata, & hebræo.* (*f*) Inteſtina.] τὰ ἔγκατα. *Alii codices habent* τὰ ἔντερα, *quod idem valet: alij*, τὰ σπλάγχνα, viſcera. (*g*) Ægyptiis.] *Ita libri veteres, & S. Chryſoſt. ibidem, & S. Auguſt. in locut. In nonnullis recentioribus ſequitur*, πᾶς ποιμὴν προβάτων, omnis paſtor ovium, *quæ videri poſſunt importata ex cap.* 46. (*h*) Jura ætatis.] τὰ πρεσβεῖα. *S. Ambr. cap.* 11. contra eum primitivus ſecundum ætatem (*i*) Ad ſeipſos.] πρὸς ἑαυτούς. *alii libri*, πρὸς αὐτοὺς, ad eos. (*k*) Inebriati.] *S. Hier.* Idioma linguæ hebraicæ eſt, ut ebrietatem pro ſatietate ponat. *Quod etiam notat S. Auguſt. q.* 144.

CAP. XLIV.

(*a*) ET injicite.] *S. Hieron. in tradit.* Et pone argentum uniuſcujuſque in ore ſacculi, & Condy meum argentum mitte in ſacculum junioris. Pro ſacculo, peronem, vel follem in hebræo habet. Pro Condy, id eſt, poculo, quod etiam in Eſaia legimus, Aquila, σκύφον. ſcyphum, Symmachus, phialam, tranſtulerunt. (*b*) Augurio auguratur.] *Schol. Samariticus*, καὶ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ, & ipſe tentatione tentat in eo. (*c*) Augurabitur.] οἰωνιεῖται. *Alii codices, & Theodoretus*, οἰωνίζεται. *& S. Auguſt. q.* 145. augurio auguratur. *Schol.* καὶ γὰρ ἔγνωτε, ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. etenim noviſtis, quia tentatione tentat ſimilis mihi. (*d*) Dependet.] *Aquila*, συνδεδεμένη, colligata. *Symm.* ἐνδέδεται, illigata eſt. (*e*) Ut non videam.] *de hac locutione S. Auguſt. in locut.*

CAP. XLV.

(*a*) AD vitam.] *S. Ambroſius cap.* 12. ad vitam veſtram. *Aquila*, ζώωσιν, vivificationem. *Symm.* σωτηρίαν, ſalutem. (*b*) Et enutrire.] *Ita vertimus, ut quam minimum à S. Auguſt. diſcederemus, qui quæſt.* 148. *hæc ita refert.* Miſit me Deus ante vos remanere veſtrum reliquias ſuper terram, & enutrire veſtrum reliquias. *Complutenſis, pro*, ἐκθρέψαι ὑμῶν, *habet* ἐκθρέψαι ὑμᾶς. *Valde autem ſuſpicamur hujus ſecundæ partis hanc eſſe ſententiam*, ad danda vobis alimenta in evaſionem magnam, & incolumitatem a ſummo famis periculo. *Nam ita videtur habere hebræus.* (*c*) Arabiæ.] *S. Hier.* Hic Arabiæ additum eſt: In hebræis enim voluminibus non habetur. Unde & error increbruit quod terra Goſem in Arabia ſit. (*d*) Vehicula.] φορεῖα. *Ita libri veteres, & S. Hieron*: Pro vehiculis, quæ LXX & Theodotio τὰ φορεῖα interpretati ſunt, jumenta reliqui tranſtulerunt. *In aliis libris eſt*, πορεῖα, quæ ad iter faciendum ſunt neceſſaria. *In aliis*, φορτία. ſarcinas. S. *Ambroſ*: *cap*: 13. *ita hanc rem narrat*, & mandat impleri eorum ſarcinas tritico, & vehicula dari. (*e*) Valis.] τῶν σκευῶν. *In aliquot libris eſt*, ἐπισκευῶν, ſupellectilibus. (*f*) Eximias.] ἐξαλλασσούσας. *Alij vertunt*, mutatorias: *quarto Reg*: *cap*: 5. *eſt* ἀλλασσομένας. *Schol.* ὁ σύρος, πέντε ζυγὰς στολῶν καὶ διακοσίους χρυσίνους. Syrus, quinque paria ſtolarum, & ducentos aureos. (*g*) Eadem.] κατὰ τὰ αὐτά. *Alij libri*, κατὰ ταῦτα, juxta hæc.

CAP. XLVI.

(*a*) PRomovens.] Ἀπάρας, *ſic in libris ſequentibus videbimus a Patribus transferri dictionem iſtam*: *& ſignificare ſolet, quaſi movere caſtra.* S. *Ambroſ*: *cap*: 14. *habet*, & elevans ſe, *ut videatur legiſſe*, ἐπάρας. (*b*) Aſcendere te faciam.] ἀναβιβάσω σε. S. *Auguſt*: *in locut*. Sic habent græci, quod latini habent, & ego deducam te in finem. S. *Ambr*: *ibidem*, & ego deducam te in perpetuum, (*c*) Facti ſunt autem.] S. *Hieron*: *in tradit*. Sed & illud, quod ſupra legimus, [Facti ſunt autem filii Manaſſe, quos genuit ei concubina Syra, Machir: & Machir genuit Galaad. Filii autem Ephraim fratris Manaſſe, Suthalaam, Ethaam: filii vero Suthalaam Edom,] additum eſt. *Habentur tamen in omnibus collatis libris, & referuntur etiam a Philone in libro de congreſſu quærendæ eruditionis gratia.* (*d*) Septuaginta quinque.] *De hoc numero diſputat in tradit.* S. *Hier*: & S. *Auguſt*: *quæſt*: 152. & 16. *de civit*: *cap*: 40. (*e*) Ut occurreret.] S. *Auguſt*: *in locut.* ut venirent ſibi obviam juxta heroum civitatem.] Neſcio utrum heroum nomen facile in ſcripturis reperiatur. S. *Hieron*: *ibid.* In hebræo nec urbem habet heroum, nec terram Rameſſe, ſed tantummodo Goſen. Nonnulli Judæorum aſſerunt, Goſen nunc Thebaidem vocari. (*f*) Uberi.] πίονι. *In alijs libris eſt*, πλείονι, plurimo. *Pſalmo quiddem* 77. *ubi recentiores codices habent* ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν, *in vetuſtioribus eſt*, ἐν τοῖς πίοσιν, *& in vulgata*, occidit pingues. (*g*) Moriar.] ἀποθανοῦμαι, Aquila, ἀποθάνοιμι, mortem obeam.

CAP. XLVII.

(*a*) HAbitabimus.] *Hic in vulgatis codicibus additur*, οἱ παῖδές σου, pueri tui: *& ordo verborum, quæ a Pharaone dicta ſunt ipſi Joſeph, alius eſt eb eo, qui in hac editione, & magis reſpondet hebræo. Sed noſtra videtur convenire cum* S. *Chryſoſt. homil.* 65. *& cum* S. *Auguſt*: *quæſt*: 155. *Qui de his ipſis verbis diſputans, quæ ſoli Joſeph Pharao dixit, ita inquit*, Quorum omnium in codicibus græcis, qui a diligentioribus conſcripti ſunt, quædam obeliſcos habent, & ſignificant ea quæ in hebræo non inveniuntur, & in LXX inveniuntur: quædam aſteriſcos: quibus ea ſignificantur, quæ habent hebræi, nec habent LXX. (*b*) Quos incolo.] *Ita* S. *Auguſt*: *quæſt*: 156. *quo verbo vult ſignificari peregrinantis habitationem. Aquila*, ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεώς μου, dies annorum incolatus mei. (*c*) Iſtam.] ταύτην. *Abeſt dictio iſta ab aliquot codicibus.* & S. *Auguſt*: *in locut.* Præter terram ſacerdotum tantum non poſſedit Joſeph: quaſi dixiſſet, præter terram ſacerdotum tantum, omnem terram poſſedit Joſeph. (*d*) In datione.] *Aquila*, ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσιν. *Symm*: σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσιν. conſtitutum enim erat ſacerdotibus. *Conſueſſe autem Aquilam*, ἀκριβασμὸν *vocare conſtitutionem, & ordinationem, conſtabit ex alijs locis. Schol.* καὶ γὰρ μερὶς ἦν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκ συγχωρήσεως φαραώ. Etenim portio erit ſacerdotibus ex conceſſione Pharaonis. (*e*) Non erat.] *In Compl*: *eſt*, ἣ οὐκ ἦν, quæ non fuit. (*f*) Et habuerunt.] ἐκληρονόμησαν. *aut, ut in alijs libris*, ἐκληρονομήθησαν. *Aquila*, κατεσχήθησαν, καὶ ηὐξήθησαν, poſſederunt, & creverunt. (*g*) Super ſummitatem.] ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. S. *Hieron*: *in tradit.* contra ſummitatem virgæ ejus. S. *Auguſt*: *q*. 162. Quod habent latini codices, & adoravit ſuper caput virgæ ejus, nonnulli codices emendatius habent, adoravit ſuper caput virgæ ſuæ, vel, in capite virgæ ſuæ, ſive, in cacumine, vel, ſuper cacumen: *& cetera, quæ diligenter legenda ſunt. Theodoretus quidem q.* 108. *videtur interpretari pro*, ſuæ. *Sed Chryſoſtom*: *in epiſt*: *ad hebræos* 26. ejus. *Aquila*, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς κλίνης. ad caput lecti. *Quam interpretationem probat* S. *Hieronym*: *& agnoſcit etiam* S. *Auguſt*: *Symmachus autem eadem ſententia*, ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης, ad faſtigium lecti. S. *Paulus ſecutus LXX in epiſtola ad hebræos, cap*: 11. ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ, *quamvis in latina vulgata tantum ſit*, faſtigium virgæ ejus.

CAP. XLVIII.

(*a*) TUrbatur.] S. *Auguſt*: *in locut*: *probat hanc interpretationem verbi*, ἐνοχλεῖται, *licet alij verterint*, vexatur, *alij*, æſtuatur. S. *Hier*: *in tradit.* ægrotat. (*b*) Erunt in nomine.] *In aliquot codicibus, & apud* S. *Chryſ*: *hom*: 66. *legitur*, σοὶ ἔσονται. ἐπὶ τῷ ὀνόματι, *&c.* S. *Hier.* Quos autem generaveris poſt hæc, tui erunt: in nomine fratrum ſuorum vocabuntur. S. *Aug*: *q*. 164. Natos autem ſi genueris poſtea; tibi erunt: in nomine fratrum ſuorum appellabuntur in ſortibus eorum. (*c*) Hippodromum Chabathra.] *De hoc loco dictum eſt ſupra in cap*: 35. (*d*) Qui tibi hi.] *In Compl*: *& apud* S. *Chryſ*: τίνες οὗτοι; qui ſunt hi? (*e*) Qui eruit me.] *Schol*: ὁ ἀγχιστεὺς, redemptor, ultor. (*f*) Grave ei.] *Symm*: ἀηδὲς αὐτῷ, injucundum ei. *Aquila*, ἐκακώθη, afflictus eſt. (*g*) In multitudinem.] S. *Ambr*: *in lib*: *de benedict*: *Patriarch*: *cap*: 1. multitudo gentium. (*h*) Sicimam.] S. *Hier*: Sicima juxta græcam & latinam conſuetudinem declinata eſt: alioquin hebraice Sichem dicitur: ut Joannes quoque Evangeliſta teſtatur: Licet vitioſe, ut Sichar legatur, error inoleverit: & eſt nunc Neapolis urbs Samaritanorum. Quia igitur Sichem lingua hebræa transfertur in humerum; pulchre alluſit ad nomen, dicens: & ego dabo tibi humerum unum. Pro præcipuo enim (id eſt, ἐξαίρετον) unum ſcribitur in hebræo.

CAP. XLIX.

(*a*) DUrus ad ferendum.] S. *Hieron*: *hunc locum ex LXX ita refer*
Durus ad ferendum, & durus procacitate, injuria, ſicut aqua, no
ebullias. Aſcendiſti enim ſuper lectulum patris tui, & tunc violaſti ſtratu
meum, cum aſcendiſti. S. *Ambroſ*: *in lib*: *de benedict*: *cap*: 2. durus portan
durus, & temerarius affeciſti me contumelia: ſicut aqua non efferve
Diodorus. Syrus habet, ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, καὶ ἀρχὴ τῆς ἰσχύ
μου. ἐπλανήθης, ὡς ὕδωρ, μὴ περιμείνῃς, ἀντὶ τοῦ μὴ ζήσῃς. Ruben primog
nitus meus, virtus mea, & principium fortitudinis meæ: vagatus es, ſic
aqua: ne permaneas, pro, ne vivas. *Aquila*, σὺ ἰσχύς μου, καὶ κεφάλαιον λύ
μου, περισσὸς ἄρσει καὶ περισσὸς κράτει: ἐθάμβωσας ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. Tu fo
titudo mea, & caput doloris mei, abundans elatione, & abundans potent
turbaſti, ut aqua: ne excellas. *Symm*: ῥουβὴν πρωτότοκός μου, καὶ ἀρχὴ ὀδύν
περισσὰ λαβεῖν, καὶ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. Ruben prim
genitus meus, & principium doloris, ad capiendum excellentia: & præ
modum efferbuiſti ut aqua: non eris excellentior. S. *Hieron*: *ex hebræo, l*
cet non eodem modo ſit in vulgata, fortitudo mea, & capitulum in liberis me
major ad portandum, & major robore: effuſus es, ſicut aqua: ne adjic
Aſcendiſti enim cubile patris tui, & contaminaſti ſtratum in aſcenſu. *Th*
doretus quæſtione ultima interpretatur illud, ὥσπερ ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς, *pro*, μὴ ἐ
μανθεὶς εἰς πολυγονίαν, non calefias ad multos procreandos. (*b*) Propo
ſui.] ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν. *Interpr*: *Orig*: voluntatis ſuæ. S. *Hieron*: adinven
nis ſuæ. S. *Chryſ*: *homil*: 67. *videtur habuiſſe*, ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν, ex electi
ſua. (*c*) Non contendant.] *Ita* S. *Ambroſ*: *cap*: 3. *quod græce eſt*, μὴ ἐρ
τὰ ἥπατά μου. *Et* S. *Hieron*: *ex LXX* non æmuletur jecur meum: *In aliis*
bris græcis, & apud S. *Chryſoſt*: *eſt*, μὴ ἐρείσαι. *& Tertullianus adverſus J*
dæos, non incubuerint viſcera mea. *Interpr*: *Origen*: non innitantur viſ
mea. (*d*) Subnervaverunt.] *Schol*: ἐξερρίζωσαν τεῖχος, *&* S. *Hieron*
hebræo, ſuffoderunt murum. (*e*) Laudent] αἰνέσαισαν. *Ita Theod*
tus in codice manuſcr: *Interp*: *Origen*: collaudant, *& paulo poſt*, adoren
alijs codicibus græcis, & apud Chryſoſt: *eſt*, αἰνέσουσι. *Et* S. *Cyprianus*
1. *adverſus Judæos*, S. *Hieronym*: *in tradit*: S. *Ambroſ*: *cap*: 4. S. *Au*
16. *de civit*: *cap*: 41. laudabunt. (*f*) Princeps.] *Schol*: ἀκύλας σκῆπτρον
φυλὴ ὀνομάζεται. Aquila, σκῆπτρον, ſceptrum: ſceptrum autem nomin
ipſa tribus. (*g*) Quæ repoſita.] *Ita* S. *Auguſt*: *lib*: *xij. contra Fau*
cap: 42 *& lib*: 16. *de civit*: *cap*: 41. *&* S. *Cyprianus loco indicato*, quoad
veniant depoſita illi, *quod græce eſt*, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. *quam*
ctionem habent, S. *Chryſ*: *Cyrillus in Glaphyris, Clemens Alexandrinus*
Euſebius Cæſarienſis. In aliis codicibus eſt, ᾧ ἀπόκειται, *quam lection*
quuntur S. *Ignatius*, S. *Irenæus*, *Tertullianus de Trinitate*, S. *Ambro*
S. *Leo Papa*: *&* S. *Hieronymus explicans prophetiam de Dan, ita inqui*
veniat cui repoſitum eſt, & ipſe erit expectatio gentium. *Juſtinus marty*
interpres Origenis utramque lectionem agnoſcunt. In codicibus Theod
manuſcriptis in eadem ultima quæſtione bis eſt, ὃ, *al*: ὃ ἀπόκειται, qui rese
tur, *aut*, quod reſervatur. (*h*) Ad helicem.] *Ita* S. *Cyprianus loco*
cato, græce eſt, τῇ ἕλικι. *& apud* S. *Ambroſium, &* S. *Auguſt*: cilicio,
cilicium. *Interpr*: *Origen*: ad palmitem. S. *Hieron*: funiculo. (*i*) Grati
Sic voluit Interpr. Orig: *vertere dictionem græcam*, χαροποιοὶ, *quam le*
nem habent vetuſti codices, & Cyrillus in Glaphyris, & Diodorus Tarſ
& Theodoretus; qui hinc putant ſignificari lætitiam orbi terrarum ex
tari illa paſſione proventuram: *quare verti poſſet* lætifici. *Diodor*: *ita*
cat: δείκνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ πάθους γενομένην εὐθυμίαν. εὐφροσύνη γὰρ τῆς οἰκουμέ
σωτήριον πάθος. *In aliis libris eſt*, χαροποί. *& Schol*: θερμοὶ, διάπυροι, φο
ardentes, ignei, terribiles. *In latinis libris varie legitur. Irenæus*, læ
buntur oculi ejus. S. *Ambroſ*: hilares. S. *Cyprianus*, formoſi, *aut*, *ut e*
manuſcriptis codicibus, formidoloſi. S. *Hieron*: *in cap*: 55. *Eſa.* gra
S. *Auguſt*: *contra Fauſtum*, fulgentes, 16. *de civit*: fulvi. (*k*) Supe
num.] *In multis libris græcis eſt*, ἀπὸ οἴνου. *& apud latinos fere*, a vin
Ambroſ: *abſolute*, hilares oculi ejus vino. (*l*) Vir agricola.] *Schol*: ἀ
πος εἰς φόρον δουλεύων, homo in tributum ſerviens, *quemadmodum etiam*
tit S. *Hieron*: *ex hebræo. Aquila, &* Symm: καὶ ἐπὶ γεωργὸς ὑπηρετεῖν, & a
gricola ad ſubminiſtrandum. (*m*) Fiat Dan.] *In aliquo codice eſt*, ἐ
τῷ δὰν, factus eſt ipſi Dan. *S. Ambroſ. cap.* 7. & factus eſt Dan ipſe
pens. (*n*) Tentatio.] *Sic* S. *Ambroſ. cap.* 8. *quod græce eſt*, πειρατήριον
poteſt etiam ſignificare globum, atque incurſionem Piratarum, ut in Job
bitur. Aquila, εὔζωνος. accinctus, *ſive*, expeditus: *utroque enim mo*
terpretatur S. Hieron. & bene putat iſta dictione hebræam reddi. Sy
λόχος, agmen inſidiatorum. (*o*) Delicias.] *Sic etiam eſt in vulgata*
na, quod græce, τρυφήν. *In alijs libris, & apud* S. *Chryſoſt. eſt* τροφήν,
Ambroſ. cap. 9. dabit eſcam. (*p*) Virgultum reſolutum.] *Sic inter*
tur S. *Hieron.* στέλεχος ἀνειμένον. S. *Ambroſ*: *cap.* 10. *habet*, vitis re
porrigens in germine decorem. (*q*) Maledicebant] S. *Ambroſ. ca*
maledicebant, & intendebant in eum domini arcum. *Niſi legendum*
arcuum. *Schol.* τὸ σαμαρειτικόν. Samariticum. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι
καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ, & oderunt eum tenaces factionum: &
ſit in profundo arcus ejus. (*r*) Qui confortavit.] ἐκεῖθεν ὁ κα
ἰσραὴλ, παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου. S. *Auguſt. in locut* Inde, qui confor
Iſrael, mirum ſi non ſubauditur, eſt, ut plenum ſit, inde eſt, qui con
vit Iſrael, S. *Ambroſ. cap.* 11. Ille, qui prævaluit a Deo Iſrael pat
& adjuvit te Deus meus. Quis eſt, qui confortavit Iſrael, & adjuvit fi
niſi ſolus Deus pater, &c. *Secundo autem Off. cap.* 16. *ſic per comp*
refert hanc benedictionem, Filius ampliatus meus Joſeph, filius meus am
tus, Zelotes filius meus, filius meus adoleſcentior: adjuvet te Deus me
benedicat te benedictione cœli a ſummo, benedictione terræ habentis
nia; propter benedictiones patris tui, & matris tuæ: prævaluit ſuper
nedictiones montium manentium, & deſideria collium æternorum.
Theodoretum legitur. ὁ κατισχύσας σε, qui confortavit te. *S. Hieron*: *ita*
ex hebræo vertit, inde paſcetur lapis Iſrael a Deo patris tui. (*ſ*) Be
ctionem.] *S. Ambroſ. eodem cap.* 11. Benedictiones patris tui, &
prævaluit. Benedictiones montium manentium, & deſideria collium

rum; erunt ſuper caput Joſeph. In aliquo codice eſt, & fortaſſe apud Chryſoſt. θινῶν αἰωνίων, αἳ ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς ἰωσὴφ, collium æternorum, quæ erunt ſuper caput Joſeph. Apud Theodoretum (nec multo aliter apud S. Chryſoſt.) ὑπερίσχυσας ὑπὲρ εὐλογίαν (al. εὐλογίας) ὀρέων μονίμων καὶ ἐπιθυμίας θινῶν αἰωνίων. ἔσονται, &c. Prævaluiſti ſuper benedictionem montium ſtabilium, & deſideria acervorum æternorum: Erunt, &c. Addit autem Theodoretus, Aquilam, τὰς θῖνας eſſe interpretatum βουνοὺς, colles. S. Hieron. in 47. Ezechielis dicit ſignificare cumulos arenarum. (t) Adhuc.] illud abeſt a Chryſoſt. & Theodoreto, ſed non a S. Hieron. in tradit (u) Dat eſcam.] δίδωσι τροφὴν Apud eoſdem legitur ſicut etiam in Complutenſi, διαδώσει, diſtribuet. S. Hieron. dabit eſcam. S. Ambroſ. cap 12. & ad veſperam dividet eſcam principibus. Aquila, διαμεριεῖ λάφυρα, Symm. μεριεῖ σκῦλα, dividet ſpolia. Alius Schol. Syrus, ἑσπέρας ἁρπάσεται καὶ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα, veſpere rapiet & mane dividet ſpolia. Attamen S. Hieron. ex hebræo, In matutino comedet prædam, & ad veſperam dividet ſpolia.

CAP. L.

(a) Sepultoribus.] S. Auguſt. in locut. Non invenit lingua latina, quemadmodum appellaret ἐνταφιαστάς. Non enim ipſi ſepeliunt, id eſt, terræ mandant corpora mortuorum, quod non eſt græce, ἐνεταφίασαν, ſed ἔθαψαν. Illi ergo ἐνταφιασταὶ id agunt, quod exhibetur corporibus humandis, vel condiendo, vel ſiccando, vel involvendo, & alligando: in quo opere maxime Ægyptiorum cura præcellit. Quod ergo dicit etiam, ſepelierunt, curaverunt, intelligere debemus. (b) Pro me.] Hæc non referuntur a S. Auguſt. in locut. & multi etiam græci codices non habent περὶ ἐμοῦ, quemadmodum neque vulgata. (c) Et cognatio ejus.] In aliis græcis codicibus legitur καὶ τὴν συγγένειαν, & cognationem. Pro quo in hebræo eſt, tantum parvulos ſuos. (d) Oſtendimus in eum.] In aliis codicibus græcis eſt, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. & S. Auguſt. in locut. quæ oſtendimus ei. Ex hac locutione ait & Apoſtolus, Alexander ærarius multa mala mihi oſtendit: oſtendimus enim dictum eſt, vel, oſtendit, pro eo, quod eſt, fecimus, vel, fecit. (e) Accipe.] S. Aug. in locut. Puto inde eſſe dictum, accipe, ac ſi diceretur, æquo animo accipe, hoc eſt, noli indigne ferre. (f) Dei enim ſum ego.] Aquila, ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ, al. ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ; quoniam numquid pro Deo ego? al. quoniam numquid Deus ego? Symm. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ; al. εἰμὶ ἐγώ; nunquid enim pro Deo ego? al. ſum ego? Samariticus autem, μὴ φοβεῖσθε, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. Ne timeatis: etenim timens Deum ſum ego.

EXODUS.

CAP. I.

(a) Animæ de Jacob.] Ita Interp. Origenis homilia 1. in Exodum. In Complutenſi eſt, ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ ἰακὼβ, animæ egreſſæ ex Jacob. (b) Effuſi facti ſunt.] χυδαῖοι ἐγένοντο. Interpr. Origenis, & in multitudine magna diffuſi ſunt. χυδαῖον ſæpe ſignificat, vulgare, & ex copia vile. Quare admonet Theodoretus q. 1. non eſſe hoc loco accipiendum quaſi per contumeliam dictum, quemadmodum nonnulli acceperint, ſed tantum numeroſam multitudinem ſignificare. οὕτως ηὐξήθησαν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχυθῆναι γῆς. Ita enim creverunt, inquit, ut per univerſam illam terram diffunderentur. Aquila, ἐξήρπυσαν, Sym. ἐξεῖρψαν, erepſerunt. (c) Alius.] Aquila, & Theodotio, καινὸς. novus. (d) Præfectos operum.] ἐπιστάτας τῶν ἔργων. Interp. Origenis, magiſtros operum. Schol. ἐργοδιώκτας, qui inſtando, & urgendo exigerent opus, ut infra cap. 3. (e) Abhorrebant.] ἐβδελύσσοντο οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ: quod fortaſſe etiam poſſet verti, abominationi habebantur Ægyptii a filiis Iſrael. Aquila, ἐσικχαίνοντο, execrabantur. Schol. ὁ σύρος, καὶ ὁ ἑβραῖος. ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, καὶ ἐκάκουν αὐτούς. Syrus, & Hebræus: cruciabantur videntes illos augeri & affligebant eos. (f) Pariunt enim.] Symmac. μαῖαι γάρ εἰσι, καὶ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας, τίκτουσιν, obſtetrices enim ſunt: & priuſquam ingrediantur obſtetrices, pariunt. Theodotio, ὅτι ζωογονοῦσιν αὗται. διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσιν. quoniam ipſæmet vivificant, & incolume præſtant: quare, priuſquam ingrediamur ad eas, pariunt. (g) Fecerunt ſibi domos.] Schol. ἀντὶ τοῦ, pro eo, quod eſt, ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν, ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος, ipſarum genus multiplicavit, auxit Deus ipſis genus.

CAP. II.

(a) Levi.] In aliquot codicibus ſequitur, καὶ ἔσχεν αὐτὴν, & apud S. Aug in locut. in Exodum, & habuit eam, & concepit. (b) Elegantem.] Ita interpr. Origenis: quod græce eſt, ἀστεῖον, Aquila ἀγαθὸν. bonum, Symm. καλὸν, pulchrum. (c) Thibin.] θῖβιν. Alius codex, & Cyrillus in Glaphyris habent, θίβην; theben. In aliis eſt, θίβιν, thiben. S. Auguſt. in locut. Quid ſit thiben, ideo difficile eſt noſſe; quia nec græcus interpres ex hebræo, nec latinus ex græco vertit hoc nomen, ſed tranſtulit ut invenit. Interpr. Origenis. Tibis. genus eſt tegminis ex virgis aut ex papyro contextum, vel etiam ex arborum cortice formatum. Schol. θίβη, κιβωτὸς παπύρου, ἢ ὑδρία, ἢ πλατυσμὸς, ἣν τινες καλοῦσι σίπην. eſt arca ex papyro, vel hydria, vel latum vas, quam nonnulli vocant σίπην. In aliqua editione eſt, θίβην παπύρου. In Complutenſi vero, θήκην, thecam. (d) Illa autem dixit.] In aliis codicibus καὶ εἶπεν αὐτῇ, & dixit ei. (e) Expellebant.] ἐξέβαλλον. Alii libri, ἐξέβαλον, & S. Auguſt. & vulgata, ejecerunt. (f) Et hauſit eis.] Hæc abſunt a Complutenſi, ut etiam a vulgata. (g) Raguel.] Schol. ἰοθόρ. Jothor. (h) Aliena.] In aliis codicibus hæc ſequuntur quorum magna etiam pars habetur in Complutenſi: ἔτι δὲ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐλιέζερ, λέγων, ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου. καὶ ἐῤῥύσατό με ἐκ χειρὸς φαραώ. Pro quibus eſt in vulgata, Alterum vero peperit, quem vocavit Eliezer, dicens: Deus enim patris mei, adjutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis. Quæ tamen non habentur in hebræo, neque in paraphraſi Chaldaica: ſed prope eadem afferuntur infra cap. 18. inde S. Stephanus Act. 7. potuit ſumere Moyſem in terra Madian genuiſſe duos filios.

CAP III.

(a) Soceri.] γαμβροῦ. Ita fere vetuſti codices, & Cyrillus Alexandrinus. lib. 2. περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως. de adoratione in ſpiritu, & veritate. In aliis eſt πενθεροῦ, quod idem hoc loco valet. (b) Montem.] In quibuſdam codicibus eſt, τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ montem Dei. quemadmodum & in vulgata. (c) Igne flammæ.] Sic Juſtinus Martyr adverſus Tryphonem, & Cyrillus lib. indicato. Et in ſecunda antiphona ex majoribus ante Natalem Domini, Qui Moyſi in igne flammæ rubi apparuiſti. Ita etiam Act. 7. in editione latina, in igne flammæ rubi. Sed & ibi codices græci, & multi hic, & Theodoretus q. 5. habent, ἐν φλογὶ πυρὸς. Et S. Cyprianus lib. 2. adverſus Judæos, in flamma ignis de rubo. quo loco multa ex hoc capite refert. S. Auguſt q. 3. in flamma ignis in rubo. S. Ambr. lib. 1. de ſpiritu ſ. c. 16. vox facta eſt de flamma ignis, & in lib. de fide contra Arianos cap. 8. Moyſi in rubo in flamma ignis apparuit. (d) Uritur.] Ita S. Ambroſ: vertit loco indicato de ſpiritu ſ. quod græce eſt, καίεται, & κατεκαίετο. Cyprianus autem, pro, καίεται habet, ardere, pro κατακαίεται, cremari. Aquila, pro, καίεται, dixit, ἀναπτόμενος, accenſus, Symm. φλεγόμενος, inflammatus. (e) Solve.] λῦσαι. Symm. ὑπόλυσον, ſolvendo tolle. Aquila, ἔκσπασον, extrahe. (f) Et ego vidi.] Non multo aliter Aquila, καί γε ἑώρακα σὺν τὸν ἀποθλιμμὸν, ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτοὺς. (g) Interrogabunt me.] In aliis editionibus partim eſt, καὶ ἐρωτήσουσί με, & interrogabunt me, partim, καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί με, & ſi interrogaverint me. (h) Senatum.] γερουσίαν. Aquila, τοὺς πρεσβύτας, ſenes. (i) Deus.] In aliis editionibus eſt, κύριος ὁ θεὸς, Dominus Deus: itemque paulo poſt, ἵνα θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ut ſacrificemus Domino Deo noſtro: quemadmodum etiam utroque in vulgata latina. (k) Contubernali.] συσκήνου. S. Auguſt in locut. & ab inquilina ſua. Et addit hæc. Græcus habet, a cohabitatrice ſua, hoc eſt, συνοίκου, quod latini aliqui interpretati ſunt, a concellaria ſua. quæſt. autem 39. & mulier a vicina, & concellaria, vel concellanea, ſi ita dicendum eſt, vel cohabitatrice ſua. (l) Spoliate.] σκυλεύσατε. Ita vetuſti codices. In aliis eſt, συσκευάσετε, convaſabitis. In Complutenſi, ἐπισυσκευάσατε, convaſate. Schol. Alius inquit, καὶ συνεπάξετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν, & colligite vobis ipſis opes, quæ ſunt in vaſis eorum.

CAP. IIII.

(a) Ut credant tibi.] Teſte S. Auguſt. in locut. latini codices habebant, & dixit illi: ut credant tibi. Sed idem notat græcum non habere, & dixit illi, certamque eſſe elocutionis formam. (b) Manus ejus.] In multis codicibus, & apud Theodoretum q. 10. ſequitur, λεπρῶσα, leproſa. Sed non apud Philonem lib. 1. de vita Moyſis & S. Auguſt. in locut. Quod latinus habet, & facta eſt manus ejus leproſa, tanquam nix, Græcus non habet leproſa, ſed tantum, facta eſt, tanquam nix. (c) Secundi.] Aquila, τοῦ ἐσχάτου, noviſſimi. Symm. τοῦ ἑπομένου, inſequentis. (d) Idoneus.] ἱκανὸς. In aliis vetuſtis libris eſt, εὔλογος, eloquens. qua dictione utitur etiam Philo hunc locum tractans in libro ὅτι τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι ἐπιτίθεσθαι, Quod deterius meliori inſidiatur. S. Auguſt. q. 7. non ſum eloquens. Apud S. Ambroſ. lib. 2. de Abraham, cap. 10. totus hic locus ſic habet, Precor Domine: non ſum dignus ante heſternam, & nudiuſtertianam diem, neque ex quo cœpiſti loqui ſervo tuo: gracili enim collocutione, & tardiore lingua ego ſum, ut videatur etiam ipſe habuiſſe, ἱκανὸς. Aquila, οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων, non vir verborum. Symmac. οὐκ εὔλαλος, non diſertus, non bene loquens. Hanc dictionem habet Complutenſis. (e) Mutum.] δύσκωφον καὶ κωφόν. Aquila, Symm. Theodotio, pro δύσκωφον dixerunt, μογιλάλον, balbum, hæſitantis linguæ. S. Auguſt. quæſt. 8. Quis fecit mutum, & audientem? S. Cyprianus de exhortatione martyrum cap. 10. & quis fecit mutum, & quis ſurdum? (f) Et inſtruam.] συμβιβάσω. Aquila, φωτίσω, illuminabo. Symm. ὑποδείξω. commonſtrabo, ac ſubjiciam. (g) Quod locuturus es.] ὃ μέλλεις λαλῆσαι. S. Cyprianus ibidem, quid loquaris. S. Ambroſ. loco indicato, quod debeas loqui. In aliquot codicibus eſt, ἃ μέλλεις. & S. Auguſt. q. 9. quæ locuturus es, & interpres Origenis, quæ oporteat te loqui. (h) Loquens.] Philo in eodem libro habet tantum, ὅτι λαλήσει, quia loquetur. (i) Indurabo.] Aquila, ἐνισχύσω, corroborabo. Symm. θρασυνῶ, implebo audacia & confidentia. Locus eſt & hic a Theodoreto, & alibi ab omnibus fere patribus diligenter tractatus. (k) Nolis.] εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει. Aquila, ἀνένευσας, renuiſti. Symm. ἠπείθησας, contumaciter detrectaſti. (l) In diverſorio.] ἐν τῷ καταλύματι. S. Auguſt. q. 11. ad refectionem. (m) Angelus Domini.] Ita etiam paraphraſis chaldaica. S. Auguſt. quæſt. 11. habet tantum, angelus. Aquila, θεὸς, Deus. Symm. & Theodotio, κύριος, dominus, quemadmodum & vulgata. (n) Calculo.] ψῆφον. Aquila, πέτραν, petra. (o) Et procidit.] Schol. Alius, καὶ ἁψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτὸν ὅτε εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. & cum tetigiſſet pedes ejus, dixit, quia ſponſus ſanguinum tu mihi. Dimiſit autem eum, quia dixit, ſponſus ſanguinum circumciſionis. Alius, καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. Et tetigit pedes ejus, & dixit, quia ſponſus ſanguinum tu mihi: & dimiſit eum, quia dixit, ſponſus ſanguinum ad circumciſiones. Alius, νυμφίον αἵματος ἔχω, ſponſum ſanguinis habeo. Aliud Scholium, hebræus, ἐσφράγισε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς, obſignavit ſanguinem circumciſionis. (p) Receſſit ab eo.] In aliis codicibus additur, ἄγγελος, angelus. S. Auguſt. q. 11. non habet: ſed ita interpretatur ac ſi haberet. Alij potius interpretantur, Sephoram receſſiſſe, vel a Moyſe, vel ab angelo. (q) Verba.] Alij codices, τὰ σημεῖα, ſigna.

CAP. V.

(a) Sicut heri.] Aquila, καθὰ ἐχθὲς, καὶ τρίτης, αὐτοὶ πορευέσθωσαν. ſicut heri & nudiuſtertius, ipſi vadant. Sym. καθάπερ καὶ πρότερον, αὐτοὶ ἀπερχόμενοι, καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα, quemadmodum & antea, ipſi abeuntes colligant ſibi paleas. *Theodotio*, καθάπερ ἐχθὲς, καὶ τῇ τρίτῃ, αὐτοὶ πορευθέντες, καὶ καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. Quemadmodum heri, & nudiuſtertius, ipſi euntes & colligant ſibi paleam. (*b*) Et ecce pueri] *Aquila*, καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, καὶ ἁμαρτία λαῷ σου. Et ecce ſervi tui percuſſi, & peccatum populo tuo. *Symm.* καὶ οἱ δοῦλοί σου μεμαστίγωνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου. Et ſervi tui flagellati ſunt, & peccatum in populum tuum. (*c*) Non omittetis.] οὐκ ἀπολείψετε. *Aquila*, οὐκ ὑφελεῖτε, non ſubtrahetis. (*d*) Execrabilem feciſtis.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, ἐβδελύξατε. *Aquila, & Symm.* ἐσαπρίσατε, fœtere feciſtis. (*e*) Ivi.] πεπόρευμαι. *In aliquot libris eſt*, εἰσπεπόρευμαι. *& S. Auguſt. q.* 14. ex quo enim intravi ad Pharaonem.

CAP. VI.

(*a*) IN qua & incoluerunt.] *Notat hanc locutionem S. Auguſt. in locutionibus. Animadvertendum autem eſt fere ſolere latine reddi*, incolere, *quod græce eſt*, παροικεῖν, *& ſignificare habitationem more advenæ, & peregrini:* (*b*) Quem.] *Neſcio, an hoc referri poſſit ad Iſrael. In Complutenſi eſt*, ἃ. *S. Auguſt. in locutionibus habet*, quemadmodum. (*c*) Veſtri] *In Complutenſi eſt*, τῆς διαθήκης μου, *& in vulgata*, pacti mei. (*d*) A defectione animi.] *Sic apud S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, *& poſſet etiam verti*, præ puſillanimitate. *Schol.* ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος, præ inopia ſpiritus. (*e*) Sine ſermone.] ἄλογος. *Quam dictionem interpretatur Philo in libro, Quod deterius potiori inſidietur. S. Auguſt. in locut. habet græce*, ἄλογος, *& latine in codicibus emendatioribus*, ineloquens. *Aquila*, ἀκρόβυστος χείλεσι, præputiatus labiis. *Symm.* οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι, non ſum purus locutione. *Theodotio*, ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσιν, incircumciſus labiis. *S. Hieron. in cap.* 43. *Ezech.* Ego autem ſum tardi ſermonis. Pro quo LXX dixere, ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι. quod melius habetur in hebræo, ego autem incircumciſus ſum labiis. (*f*) Domus familiæ.] οἶκοι πατριᾶς αὐτῶν. *In aliquot libris eſt*, πατριῶν, familiarum. (*g*) Triginta duo.] *Alii codices*, τριακονταεπτὰ, triginta ſeptem. quo modo Philo legiſſe videtur lib. 1. περὶ βίου μωυσέως. (*h*) Virtute.] *Sic ſolet verti in ſcriptura illud*, δυνάμει, *& plerumque ſignificat exercitum.* (*i*) Gracili voce.] *Hic in uno Scholio ex alio interprete refertur, quod paulo ante ex alio Scholio tributum eſt Symmacho, ad illud*, ἄλογος.

CAP. VII.

(*a*) ECce.] *Aquila*, ἴδε, vide: *& Symm.* ἴδε, κατέστησά σε θεὸν φαραὼ, vide, conſtitui te Deum Pharaoni. *Theodoreti Interpres quæſt.* 17. *habet*, Deus ipſius Aaron, *ſed in manuſcriptis eſt*, φαραώ. *Et quæ ad hunc locum explicandum affert, ſunt fere eadem cum iis, quæ à S. Auguſt. q.* 17. (*b*) Locutus eſt.] ἐλάλησεν. *Alii vetuſti codices, & Cyrillus lib.* 2. *de adorat.* ἐλάλησαν, locuti ſunt. (*c*) Virgam.] *In aliqua editione eſt*, τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, virgam ſuam, *& ita S. Auguſt. quæſt.* 20. *notatque ita dici potuiſſe, quòd eſſet communis Moyſi, & Aaron. hebræus & chaldæus habent illud*, ſuam, *a vulgata abeſt.* (*d*) Sophiſtas.] *S. Auguſtino in locut. magis placet ita dici, quam*, ſapientes, *quemadmodum alii latini tunc haberent, & nunc habet vulgata. Aquila*, κρυφιαστὰς, occultorum cognitores, *vel*, patratores. (*e*) Invaluit.] κατίσχυσεν, *quod etiam poſſet verti*, corroboravit ſe. (*f*) Præcepit.] *In aliis libris eſt*, ἐλάλησεν, locutus eſt. (*g*) Et factus eſt.] *In aliqua editione hæc tantum ſunt*, καὶ ἔσται αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ, & erit ſanguis in omni terra Egypto. *Nam illud*, καὶ ἐγένετο αἷμα, & factus eſt ſanguis, *videtur quodammodo præpoſtere narrari.* (*h*) Virga ſua.] *In aliis codicibus eſt*, τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, virgam ſuam. (*i*) Fecerunt autem ſimiliter.] *Aquila*, καί γε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ αἰγύπτου καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως, Ac ſane ipſi etiam occultorum patratores Ægyptii & in ſuſurris ſuis ſic. *Schol.* Alius, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων αὐτῶν ὡσαύτως. Et ipſi incantatores Ægyptiorum per occulta ſua ſimiliter. Alius, καί γε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως: ac ſane ipſi incantatores Ægyptiorum in veneficiis ſuis ſimiliter (*k*) Foderunt.] *Aquila*, καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥείθρου ὕδωρ τοῦ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ. Et fodit univerſa Ægyptus in circuitu fluvii aquam ad bibendum: quoniam non poterant bibere de aqua fluminis.

CAP. VIII.

(*a*) COnſperſis.] *Ita S. Auguſt. in locutionibus, quamvis in explanatione habeat*, conſperſionibus, *quod græce eſt*, ἐν τοῖς φυράμασι. *Ita etiam* 1. *Cor.* 5. *latine eſt* conſperſio, *quod græce* φύραμα. *Alii interpretantur*, *maſſam, & paſtam.* (*b*) Ipſos.] *In aliis codicibus eſt*, τὸν λαὸν, populum. (*c*) Villis.] ἐπαύλεων. *Abeſt hoc loco iſta dictio à Compl. ſicut etiam à vulgata. Sed paulo poſt, ubi etiam Compl. habet* ἐπαύλεων, *in vulgata eſt*, villis: *quamvis dictio græca poſſit etiam cortes, & alia ſignificare, itemque dictio hebraica a nonnullis vertatur* atria. (*d*) Pulverem.] χῶμα. *S. Auguſt. in locut.* aggerem. (*e*) Scyniphes.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod in pleriſque vetuſtis codicibus eſt*, σκνίφες. *In aliis, & apud Philonem lib.* 1. *de vita Moyſis eſt* σκνῖπες, σκνιπῶν φορὰ ἐχύθη, *ſcnipum multitudo profuſa eſt. & Interpr. Origenis hom.* 4. ſcnipes. *Eodem modo legitur græce in Pſal.* 104. *ubi latine*, cyniphes, *quomodo etiam habet S. Auguſt. q.* 25. *& multi alii. Schol.* Alius, φθεῖρες, pediculi. (*f*) Cynomyian.] *Ita Interpr. Origenis, & S. Auguſt. in locutionibus & q.* 26. *quod græce eſt*, κυνόμυιαν. *Sic Theodoretus, & Philo eodem* 1. *lib. etymologiam affert, quaſi animal compoſitum ex muſca, & cane. Attamen S. Hier. in extrema epiſtola ad Suniam putat melius ſcribi*, κοινόμυιαν: *quo modo etiam Aquila dixerit*, παμμυῖαν, id eſt, omnimodam muſcam. *Schol.* Samariticus, κόρακα, corvum. *S. Aug. q.* 29. *de hac plaga loquens habet*, cum ablata eſſet locuſta: *ſed erratum aut ſcriptoris, aut memoriæ eſt.* (*g*) Glorioſam.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, παραδοξάσω, *quod etiam valet, faciam mirabilem, & eximiam, diſtinctamque a ceteris, aut mirabiliter diſtinguam, ut cap. ſequenti.* (*h*) Hoc.] *In quibuſdam libris additur* σημεῖον, ſignum. (*i*) Terra.] *Ita hebræus, & chaldæus. In aliquot libris additur*, ταύτῃ. *Et S. Auguſt. q.* 27. terra hac, *quemadmodum etiam* *vulgata.* (*k*) Abominationes.] *In nonnullis codicibus hæc ſententia pr fertur cum nota interrogationis: quam varietatem fuiſſe etiam apud inte pretes latinos admonet S. Auguſtin. quæſt.* 28. (*l*) Cynomyia.] *Hic in liis codicibus ſequitur*, ἀπὸ σοῦ, a te: *In aliis* ἀπὸ φαραὼ, καὶ ἀπὸ τῶν θερα των αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ *Et S. Auguſt. in locut.* a Pharaone, & a ſer ejus. (*m*) Decipere.] ἐξαπατῆσαι. *Aquila & Symm.* παραλογίσασθαι, *lere.*

CAP. IX.

(*a*) VErbum.] *Hac dictione in hebræo ſæpe ſignificari* rem *notum Quare LXX reddiderunt*, ῥητόν. (*b*) Effervescentes.] ἀναζέου *Aquila*, πεταζόμεναι, volaticæ. *Symm.* ἐξανθοῦσαι, efflorescentes. *Has p las Philo lib.* 1. *de vita Moyſis vocat*, φλυκταίνας. (*c*) Conſtituit D nus.] *Apud Theodoretum quæſt.* 12. *eſt*, συνέταξεν αὐτοῖς, conſtituit eis. *Complutenſi, pro*, αὐτοῖς, *eſt*, μωυσῇ. Moyſi. *Vulgata ex hebræo*, ſicut locu eſt Dominus ad Moyſem. (*d*) Nunc enim in hoc tempore.] ἐν τ νῦν καιρῷ. *& videtur ſignificare, quod habet vulgata*, in hac vice. (*e*) V ces.] *Notat S. Auguſt. in locut. ſcripturam voces ſolere appellare toni* *Schol.* Alius, ἀνέμων ἤχους, ventorum fragores. Alius, βροντὰς, tonitrua. Valde] *In aliqua editione eſt*, σφόδρα σφόδρα. *Et S. Auguſt. in locut.* va valde. (*g*) Peccavi nunc.] *Schol.* ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν, in tempore u nunc. *Sed videtur hoc etiam loco illud* τὸ νῦν, *ſignificare*, hac vice. *Inte Origenis habet.* Peccavi, & nunc Dominus juſtus eſt. *Sed fortaſſe legend* Peccavi & nunc, Dominus juſtus eſt. (*h*) Nondum timuiſtis.] οὐδέπω βησθε *In Compl. eſt*, οὐδέποτε φοβεῖσθε, nunquam timetis. *S. Auguſt.* nondum timetis, *ut videatur legiſſe*, οὐδέπω φοβεῖσθε.

CAP. X.

(*a*) DEinde.] ἑξῆς. *S. Auguſt. q.* 36. ut ordine ſuperveniant ſign hæc ſuper eos. *Atque in Compl. etiam eſt.* τὰ σημεῖά μου Signa mea hæc, *ut vulgata ex hebræo.* (*b*) Illuſi.] *S. Auguſt in* illuſit. *Sed videtur mendum ſcriptoris. Notat idem nonnulla de iſta dicti quæ quidem eadem notione videtur ſumi & in hebræo, & in græco, Num* (*c*) Scandalum.] σκῶλον, *Aquila*, πρόσκομμα, offenſio, ruina. *Schol.* mariticus, εἰς ἄτας, in detrimenta, & calamitates. (*d*) Nunquid vis.] *Aquila* ἄρα οὔπω οἶδας, ergo nondum noſti. *Schol.* Samariticus, γνῷς, ὅτι ἀπόλλυται αἴγυπτος; antequam noveris, quia Ægyptus perit ſic.] *In aliquot libris hæc conjunguntur cum ſequentibus. ſicut in vulg* Sit ſic dominus vobiſcum. *In aliis autem, & in Complutenſi.* Sit ſic: minus vobiſcum, ſicut dimitto vos. Nunquid etiam ſupellectilem veſtr *Quo etiam loco apparet, nomen illud*, ἀποσκευὴ, *quod more aliorum vert ſupellectilem, interdum vero apparatum, ſignificare familiam & filios* *S. Auguſt. q.* 47. (*f*) Nihil in lignis.] *S. Auguſt. in locut.* Dicen fuit more locutionis noſtræ, non eſt relictum aliquid viride in lignis. *quidem poſthac morem latinæ locutionis ſequemur. Satis eſt enim ſemel caſſe morem LXX.* (*g*) Suſcipite.] προσδέξασθε. *S. Auguſt. in locu tat ſimili locutione uſos eſſe fratres Joſeph, Gen. ultimo*, accipe iniquit ſervorum Dei patris tui. *ubi græce eſt*, δέξαι. (*h*) Tantum oves.] τῶν προβάτων. *S. Auguſt. habet in locut.* præter oves, *atque inuſitata ipſi v locutio. Sed ſæpe*, πλὴν, *valet*, tantum. (*i*) Dixiſti.] *In Compl. eſt*, εἴρηκας. Sic dixiſti. *In alia editione*, καθὼς εἴρηκας, ſicut dixiſti, *quod reſp* *vulgatæ.*

CAP. XI.

(*a*) PLagam.] *Aquila, & Symm.* ἀφὴν tactum. (*b*) Omnino.] *eſt*, σὺν παντὶ, *& poteſt ſignificare*, cum omni re veſtra. *In aliis edi bus eſt*, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς, cum omni ejectione ejiciet vos. Proximo.] *In aliis libris ſequitur*, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον αὐτῆς. *S. A in locut.* & petat unuſquiſque a proximo ſuo, & mulier a proxima *autem* 39. a proximo, & mulier a proxima. *Et a Complutenſi quidem* *illud*, αὐτῆς. (*d*) Et mutuo dederunt illis.] *Hæc abſunt a vulgata,* *hebræo.* (*e*) Et uſque.] καὶ ἕως. *Ab aliqua editione abeſt illud*, καὶ, *qu modum & a vulgata, & ab hebræo, in Complutenſi tamen eſt: neque ſitatum in ſcriptura.* (*f*) Ancillæ.] θεραπαίνης. *Schol.* Alius, αἰχμαλωτ captivæ, *quemadmodum etiam eſt in ſequenti capite.* (*g*) Multiplic *hoc non eſt in aliis editionibus, neque apud S. Auguſt. q.* 40.

CAP. XII.

(*a*) PEcus.] *Sic viſum eſt commodius omnia reſpondere, ſi vertatur* *illa*, πρόβατον. *Quod etiam vidit S. Auguſt. q.* 41. *&* 42. *lice ſatis hoc modo judicet ſervari ſacramentum; & ipſe in locutionibus, tiam S. Cypr. lib.* 2. *adverſus Judæos, habeant*, ovem; *quæ uſitata eſt vocabuli notio. Sed idem S. Cyprianus, cum paulo poſt dicat*, perfectum ſculum anniculum erit vobis, *videtur aliquid neutri generis ſubintellex autem Auguſt. habet*, agnus perfectus, *& idem Cypr. adjungit*, occide lum. (*b*) Patriarum.] *S. Auguſt. in locut.* Quas dicat patrias, non eſt intelligere: utrum civitates, in quibus commanebant; an potius roſas familias, a cujuſque velut paternitate propagatas: hoc enim in græco ſignificari perhibetur. *S. Cypr. loco indicato*, accipiant ſibi ovem per domos tribuum. (*c*) Maſculum.] *In aliis libris ſeq* ἄμωμον. *S. Cyprianus videtur habuiſſe, ſed non eodem ordine. Inquit* ovem ſine vitio: perfectum, maſculum, anniculum erit vobis. *S. A in Pſal.* 39. agnus ſine macula, mundus, maturus, maſculus, annic &c. *S Auguſt. q.* 42. *habet ut noſtra, itemque vulgata. Ex vulgata, & ch conjici poteſt hanc eſſe aliam interpretationem pro*, τέλειον. (*d*) Ab agn hœdis.] *Inquit Theodoretus q.* 24. non, ut ſimul utrumque immol ſed, ut is, qui ovem habet, agnum immolet: qui vero caret ove, immolet hædum: *quam interpretationem dicit* S. *Aug. q.* 42. *ab hebræis ſolitam eſſe afferri.* (*e*) Illa.] ἀυτά. *& poteſt intelligi*, pecora. S. *Auguſt. fatetur græce eſt*, ἀυτὰ, *ſed putat eſſe vertendum*, illas, *quoniam intelligatur*, carnes, *quod apud græcos neutri generis eſt. Hæc enim ſequuntur*, ϗ φάγονται τὰ κρέα. *In aliqua editione eſt*, ἀυτὸ, *id eſt*, τὸ πρόβατον, *& S. Cyprianus*, in quibus eum edent in ipſis, *ut videatur accepiſſe de agno: S. Ambroſ. ſerm.* 2. manducabitis illud cum amaritudine. (*f*) Picrides.] *S. Cyprianus*, cum picridibus edent: *ſed nos retinuimus phraſim græcam, quæ reſpondet hebræo*, ἐπὶ πικρίδων. *Theodorus Gaza apud Ariſtotelem & Theophraſtum* πικρίδα *vertit*, amaraginem. *Eſt autem genus intybi. Vulgata habet*, cum lactucis agreſtibus. *S Ambroſ. ut diximus*, cum amaritudine (*g*) Non remanebit.] ὀυκ ἀπολείψεται. *Ita eſt in libris vetuſtioribus. In aliys partim eſt*, καταλείψετε, *partim*, ὑπολείψετε. *Et S. Cyprianus ibidem*, nihil derelinquetis de eis in mane. (*h*) Non conteretis.] *Ita S. Auguſt. q*: 41. *S. Cyprianus*, non confringetis ex eo *Schol.* ὀυ συντριβήσεται, ὀυχ ὑπολείψεται, non conteretur, non remanebit. (*i*) Cum feſtinatione] μετὰ σπουδῆς. *S. Cyprianus*, feſtinanter. *Aquila*, ἐν θάμβῳ, in trepidatione. *Symm.* ἐν ἐπείξει, urgendo. (*k*) Paſcha.] *Theodoretus q.* 24. Illud πάσχα, ὁ μὲν φίλων ἡρμήνευσεν διαβάσεια, ὁ δὲ ἰώσηππος, ὑπερβασία. ὁ δὲ σύμμαχος, ὑπέρβασις, ὁ δὲ θεοδοτίων, φασὲκ, ἀυτὴν τὴν ἑβραίαν φωνὴν τεθεικώς. Philo quidem interpretatus eſt, διαβάθεια, ſacrificia pro tranſitu, Joſeppus autem, ὑπερβασία, al. ὑπέρβασιν, Symmac. autem ὑπέρβασις, al. ὑπερβάσεις, (*quibus item nominibus tranſitus ſignificatur*) Theodotio autem Phaſee, ipſam hebraicam vocem ponens. Significat autem nomen hebraicum, primogenitorum ſalutem. *Philonis locus eſt* 3. *lib. de vita Moyſis: ubi addit chaldaice dici* πάσχα. (*l*) Domino.] *Hæc lectio videtur conſentire hebræo, & ſignificare*, coram Domino. *In aliis codicibus, & apud Theodoretum eſt*, πάσχα γάρ ἐστι κυρίου, *& S. Ambroſ. & S. Cyprianus locis indicatis, itemque* 3. *lib. adverſus Judæos num.* 11. Paſcha eſt enim Domini. (*m*) Diminutionis.] τοῦ ἐκτεθλῖψαι *Sic S. Cyprian. ad Demetrianum, & lib.* 1. *adverſus Judæos num* 22. *aut*, diminutionis. *Sequitur autem apud eum*, cum percutiam terram Ægypti, *ſed LXX expreſſerunt hebraiſmum.* (*n*) Servile.] λατρευτόν. *Ex quo loco, & aliis ſimilibus, intelligi poteſt, quamvis*, λατρεία, *ſæpe ſignificet cultum religioſum Deo exhibitum, ut infra in hoc eodem capite, tamen iſtius verbi notionem latius patere, atque interdum vilia etiam miniſteria ſignificare.* (*o*) Virtutem.] δύναμιν. *Significat exercitum, ut alibi ſæpiſſime.* (*p*) Incipientes.] ἐναρχόμενοι. *In Compl. eſt*, ἐναρχομένῃ. incipiente. (*q*) Unam.] *Notum eſt unum apud hebræos dici, quod primum eſt.* (*r*) Et in advenis.] γειώραις. *Theodoretus ibidem*, γειώραν, τὸν προσήλυτον προσηγόρευσεν, appellavit proſelytum. (*ſ*) Juxta oſtium] *Vulgata*, qui eſt in limine: *hebræus & chaldæus*, qui in vaſe. *S. Auguſt. q.* 46. An, quod eſt credibilius, ideo dixit ex ſanguine, qui eſt juxta oſtium; quia utique ille, qui liniturus eſt ſuper limen, & poſtes, vas ipſum, in quo ſanguinem excepit, juxta oſtium poſiturus eſt; ut ad manum habeat, quando tingat? (*t*) Tangetis.] καθίξετε. *Compl.* θίξετε, *quod idem valet. In aliqua editione eſt*, ἐπὶ τῆς φλιᾶς. *Et S. Auguſt. in locut. & quæſt.* linietis ſuper limen. (*u*) Immolatio paſcha hoc Domino.] *Ita S. Auguſt. in locut. Sed quod ſequitur in noſtra*, ſicut, *& græce eſt* ὡς, *in aliis codicibus eſt*, ὃς, qui. (*x*) Et ſurgens.] ϗ ἀναστάς. *In aliis libris eſt*, ϗ ἀνέστη, & ſurrexit. (*y*) Mortuus.] *Ita S. Auguſt q.* 44 *& vulgata latina. Alii codices habent*, τεθνηκός, mortuum: *ut referatur ad* πρωτότοκον, primogenitum. (*z*) Præter apparatum. πλὴν ἀποσκευῆς. *S. Auguſt. q.* 47. *admonet dictionem iſtam ſolere verti inſtructum, cenſum, ſubſtantiam, ac de ejus notione diligenter diſputat. Omnino, ut alibi notavimus, apud LXX videtur ſignificare familiam minime idoneam militiæ. Aquila hoc loco*, χωρὶς νηπίων, ſine infantibus. (*zz*) Quam habitaverunt] *Hoc modo potius diximus, quam*, incoluerunt, *ut S. Auguſt: bis quæſt.* 47. *quoniam græce eſt*, κατῴκησαν, *non*, παρῴκησαν. *In aliis autem codicibus ſequitur*, ἀυτοὶ ϗ οἱ πατέρες ἀυτῶν. *Et S. Auguſt. ibidem*, quem incoluerunt in terra Ægypti, & in terra Chanaan ipſi, & patres eorum. *Ubi etiam de hoc numero annorum egregie diſputat.* (*aa*) Cuſtodia.] προφυλακή. *In Compl. eſt*, νὺξ προφυλακῆς, nox cuſtodiæ. *Aquila*, παρατηρήσεως, obſervationis. *Symmachus.* παρατετηρημένη, obſervata. *Schol.* Samariticus, φυλάξεως, obſervationis.

CAP. XIII.

(*a*) Novorum.] τῶν νέων. *Et valet*, novarum frugum, *ſicut habet vulgata.* (*b*) Domini.] *In Complutenſi eſt*, κυρίῳ, Domino. (*c*) Signum.] *In aliis editionibus eſt*, εἰς σημεῖον, in ſignum. *aut, ut ſolent dicere S. Cyprianus, & S. Auguſt* in ſigno. *Ita etiam paulo inferius in hoc eodem capite.* (*d*) Legem] *Schol.* Alius, ἀκριβασμὸν, (*ſolet autem Aquila hoc modo vocare præceptum:*) alius, πρόσταγμα, conſtitutionem. (*e*) Tempora ſtatuta.] *Viſum eſt hoc modo non male reddi illud*, κατὰ καιροὺς ὡρῶν. *Nam & vulgata habet*, ſtatuto tempore. *Complutenſis autem*, tempora annorum. (*f*) Separabis.] ἀφελεῖς. *Alii libri*, ἀφοριεῖς, *quod idem valet.* (*g*) Aſini.] *S. Auguſt. in locut habebat*, aſinæ: *ſed putat græcum habere*, aſini. *Ita certe vertunt in hebræo.* (*h*) Redimes.] *Aquila*, τενοντώσεις, jugulabis. *Symmachus*, ἀποκτενεῖς, interficies, (*quod habet etiam vulgata*) *Theodotio*, νωτοκοπήσεις ἀυτὸ, cervicem illi franges. (*i*) Et immobile.] *Aquila*, ϗ εἰς ἀσάλευτα, & in appenſa quædam. *Vulgata*, quaſi appenſum quid. *Sanctes vocabulum hebræum vertit*, & in frontalia. (*k*) Quinta autem progenie.] *S. Auguſt. q.* 50. Has autem dicit progenies latinus interpres, quas γενεὰς græci vocant: quæ in Evangelio generationes appellantur: nec numerantur, niſi per ſucceſſiones hominum, non per numerum annorum. *Aquila, & Symm.* καθωπλισμένοι, *armati* (*quod etiam habet vulgata*) *Theodotio*, πεμπταίζοντες, quintati. *Ita enim vertit Sanctes ex hebræo, alii autem*, accincti.

CAP. XIV.

(*a*) Suburbii.] τῆς ἐπαύλεως. *Interpres Origines hom.* 5. *retinuit verbum græcum* (*quemadmodum & vulgata verbum hebræum Phiairoth*) *atque ita hunc locum refert*: De Othon converſi iter facite inter Epauleum, & inter Magdalum, quod eſt contra Beelſephon: *Et vulgata etiam habet*, Magdalum: *ſed hoc propius Chaldæo*: Magdolum *autem hebræo.* (*b*) Sumens.] λαβὼν. *In aliis libris eſt*, ἔλαβεν, ſumpſit. (*c*) Triſtatas.] *S. Hier. in cap.* 23. *Ezech.* Duces, & magiſtratus, ſive triſtatas; quos nos principes principum interpretati ſumus. De quibus, & in Exodo legimus, electos aſcenſores triſtatas: pro quibus latina ſimplicitas ternos ſtatores tranſtulit. Triſtatæ autem nomen eſt apud græcos ſecundi gradus poſt regiam dignitatem. De quibus ſcriptum eſt, verumtamen ad tres primos non pervenit. Qui principes equitum peditumque erant, & tributorum: quos nos magiſtros utriuſque militiæ, & præfectos annonarii tituli nominamus. *Ternos quidem ſtatores habet interpres Origenis homil.* 6. *& ibi multa Origenes, & vide ſequentis capitis notationes.* (*d*) Acceſſit.] προσῆγε *& non diſcedit a vulgata. Compl. habet*, προσῆγεν, præibat. (*e*) Et Ægyptii.] *In aliis libris eſt*, ϗ ἰδοὺ οἱ αἰγύπτιοι, & ecce Ægyptii. (*f*) In ſempiternum tempus.] *Ita S. Aug. quæſt.* 51. *quod græce eſt*, εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. (*g*) Et disjungant.] ϗ ἀναζευξάτωσαν. *Militare verbum eſt, & ſignificat diſſolvere tentoria, ut alibi dicemus ex S. Aug. Schol.* Samariticus. ἵνα ἀπάρωσιν; *quod item ſignificat tollere caſtra, & abire. S. Aug. q.* 47. *ubi græce eſt*, ἀπάραντες. *dixit*, ſuſtulerunt. *Interpres autem Origenis hom.* 5. levantes. *Alibi S. Aug. pro hoc verbo græco, utitur* promovere. *S. Cyprianus lib.* 2. *teſtim. num* 5. *pro*, ἐξῆρεν, *dixit*, promovit. (*h*) Virga tua] *In aliis libris*, τὴν ῥάβδον σου, *& S. Aug. q.* 53. & tu eleva virgam tuam. *Eandem varietatem ſupra etiam notavimus.* (*i*) Per ſiccum.] κατὰ τὸ ξηρόν. *Schol.* εἰς χέρσον, εἰς ξηρὸν, in ſolum terræ, in ſiccum. (*k*) Tenebræ, & caligo.] *Aquila*, ϗ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, ϗ ἐφώτισε τὴν νύκτα, ϗ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. Et nubes facta eſt tenebra, & illuminavit noctem, & non appropinquavit hic ad illum; *nec multo aliter vulgata. Symm.* ϗ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐντεῦθεν, Et erat nubes inde quidem tenebræ, hinc vero apparens, & lucens. *Schol.* Samariticus, ϗ ἦν τὸ νέφος, ϗ τὸ σκότος, ϗ ἔφαινε τῇ νυκτὶ, Et erat nubes, & tenebræ: & apparebat nocte. (*l*) Colligavit.] συνέδησε, *id eſt* impedivit. *Symm.* μετέστησε, tranſtulit, pervertit. (*m*) Super locum.] ἐπὶ χώρας. *Aquila*, εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀυτοῦ, ad priſtinum locum, *ut fere vulgata. Paraphraſis autem chaldaica*, ad vigorem ſuum, *nec multo aliter Sanctes.* (*n*) Sub aquam.] ὑπὸ τὸ ὕδωρ. *Compl.* ἐπὶ τὸ ὕδωρ, ad aquam. (*o*) Excuſſit.] *Aquila*, ἀνέβρασεν, coxit, ſuffocavit. (*p*) Medium maris] *Sic notat in locut. S. Aug. habere græcum pro*, in medio maris. *In aliis tamen editionibus eſt*, εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. (*q*) Dicentes.] *A Complutenſi abeſt illud*, λέγοντες. *In aliis libris eſt*, ϗ εἶπαν τοῦ λέγειν, *quod S. Aug. in locut. vertit*, & dixerunt dicere, *ſed poſſet etiam verti*, & dixerunt dicendo. *Utrumque ſatis reſpondet hebræo. Sed*, λέγοντες, *eſt uſitatius.*

CAP. XV.

(*a*) Triſtatas.] *Præter ea, quæ ſuperiore capite ſunt allata, libet & ea afferre, quæ habentur ex Gregorio Nyſſeno partim in catena in hoc canticum verſa in latinum à ſummo & ſingulari viro Cardinali Caraffa: partim hoc loco ex Scholiaſte, qui etiam citat Origenem, quamvis hic quidem homilia ſexta anagogice tantum iſtam dictionem interpretetur.* Nomine iſto, τριστάτας, hoc ſignificat. Contra hoſtiles manus antiqui magnos currus faciebant, adeo, ut tres homines caperent: ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερήσπιζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο. ἢ τριστάτας λέγει, τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἐξιόντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐποχοῦντο. ἢ τοὺς ἰσχυροὺς ϗ πρὸς τρεῖς δυναμένους ἀντιστῆναι. ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει τρίτους ἱσταμένους ἐν τῇ φάλαγγι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱσταμένης φαλαγγοειδῶς. τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος, ἢ ἀποκάμνοντος, ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον. ἢ τὸν τρισσὸν, τοῦτ᾽ ἔστιν τὸν ἐν τῷ καθέζεσθαι τὸν βασιλέα τρίτον ἱστάμενον. ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν. οἷος ἦν ὁ δαβὶδ παρὰ τῷ σαούλ. Unus quidem aurigæ officio fungebatur: alter vero protegebat, tertius vero pugnabat, (*al.* ut unus quidem auriga eſſet: duo vero alii certarent.) Vel triſtatas dicit eos, qui aſcenderant ſuper tres equos. Antiqui enim in bellum exeuntes ſuper tres equos vehebantur. Inquit enim, omnem equum, & triſtatas ſuper ipſis. (*Videtur autem indicare locum præcedentis capitis, licet paulo aliter referat.*) Vel robuſtos, & eos, qui adverſus tres poſſent conſiſtere. Vel eos, qui in acie, tertii ſtabant in phalange, hoc ipſo modo, exercitu conſiſtente in ſpeciem phalangis. Primo enim cadente, vel defeſſo, ac laborante, triſtata ſuccedebat in locum illius. Vel ſignificat, τρισσὸν, id eſt eum, qui ſedente rege tertius ſtat, vel tertiam ſedem habet: qualis erat David apud Saul. *De triſtata cum alibi in ſcriptura fit mentio, tum* 4. *Reg c.* 7. *hoc modo*, ϗ ἀπεκρίθη τριστάτας, ἐφ᾽ ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα ἀυτοῦ. & reſpondit triſtata, ſuper quem rex innitebatur, & quieſcebat ſuper manum ejus. (*b*) Submerſi ſunt.] κατεπόθησαν. *In aliys libris eſt*, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν. *Et Interpr. Origenis*, electos aſcenſores, ternos ſtatores demerſit, &c. (*c*) Diviſa eſt aqua.] *Ita etiam S. Aug. q.* 55. *Aquila autem, Symm. & Theodotio*, ἐσωρεύθη, coacervata eſt. (*d*) Mirabilis in majeſtatibus.] *Sic Interpr. Origenis, quod græce eſt*, θαυμαστὸς ἐν δόξαις. *Compl.* θαυμαστῶς, ἐνδόξως ποιῶν τέρατα, mirabiliter, glorioſe faciens prodigia. *Symm.* οὔτε ἐν δυναστείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῆναι, neque in potentatu, neque in ſanctificatione æquari. (*e*) Terra] *S. Auguſt quæſt.* 44. Terra pro aqua nimirum eſt poſita, &c. (*f*) Advocaſti] παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου. *Int. Orig.* Conſolatus es in virtute tua, in requie ſancta tua. *Sym. pro*, παρεκάλεσας, *dixit*, διεβάστασας, portaſti: *quod habet vulgata.* (*g*) Iratæ ſunt.] *Aquila*, ἐκλονήθησαν, commotæ ſunt. *Schol.* ἐταράχθησαν, turbatæ ſunt. (*h*) Feſtinaverunt] *Sic Int. Orig. ſed verbo* σπεύδειν, *non ſolum ſignificari feſtinationem, ſed etiam interdum trepidationem, alibi quoque notabitur. Nam & trepidatio non raro facit feſtinationem: curſitant enim, qui trepidant. Schol.* Alii, ἐθορυβήθησαν, tumultuati ſunt. (*i*) Magnitudine brachii tui.] *hæc poſſunt etiam conjungi cum præcedentibus. Int. Orig.* Veniat ergo ſuper eos timor, & tremor magnitudinis brachii tui. Fiant tanquam lapis, &c. (*k*) In paratum habitaculum.] *Schol.* ἕδρασμα, εἰς καθέδραν, ſedem, in cathedram. (*l*) Sanctuarium,] ἁγίασμα. *Int. Orig.* ſanctimonium. (*m*) Seculum] *Compl. habet* εἰς αἰῶνα. *& Int. Orig.* qui regnas in ſeculum: *Ubi multa de iſto vocabulo*, αἰών. (*n*) Sumens.] *In aliis libris eſt*, ἔλαβε, ſumpſit. (*o*) Principium.] ἐξῆρχε δὲ ἀυτοῖς. *Schol* ϗ κατέλεγεν ἀυτοῖς & dicebat eis. (*p*) Bibere de Merra.] *Alij codices habent*, πιεῖν ὕδωρ ἐκ μερρᾶς. *& Int. Orig. hom* 7. non poterant aquam bibere de Merrha. *Itemque S. Aug. q.* 56. (*q*) Cognominavit.] *Reſpondet hebræo. In aliis libris eſt*, ἐπωνομάσθη, cognominatum eſt.

CAP. XVI.

(*a*) QUod diei, in die.] τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, *id eſt, quod uni diei ſufficit, ſingulo quoque die. Inter opera S. Cypriani, in lib. de montibus Sina & Sion*, diurnum in diem. *Apud S. Auguſt. quæſt.* 58. *eſt*, unius diei in diem: *itemque apud Interpr. Origenis hom.* 7. *qui verba paulo poſt ſequentia, atque idem ſignificantia*, τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν, *interpretatur*, quotidianum in die. (*b*) Lege.] *Interpr. Origenis*, in lege. (*c*) Quodcunque collegerint.] *Interpr Origenis*, quodcunque intulerint. *Videtur autem idem valere, ac ſi diceretur*, duplum ad illud, quod colligere ſoliti ſunt ſingulo quoque die. (*d* In exaudiendo.] *S. Auguſt. in locut.* dum exaudiet: *atque optima interpretatio eſt: ſed neſcio quomodo phraſis illa græca & hebræa efficacior eſt: quare in Pſalmo* 125. In convertendo Dominus captivitatem. *Itaque & nos ea interdum utimur.* (*e*) Ortygometra.] *S. Auguſt. q.* 62. Unde & illis ortygometra data eſt, id eſt, aves, quas coturnices multi latini interpretati ſunt: cum ſit aliud genus avium ortygometra; quamvis coturnicibus non uſquequaque diſſimile. *Vulgata quidem habet*, coturnix *& hic, & Pſalmo* 104. (*f*) Gelu.] πάγος, *Schol.* πάχνη, pruina. (*g*) Contubernalibus.] συσκηνίοις, *aut, ut alij codices*, συσκηνοῖς. *S. Auguſt. in locut.* cum commanentibus vobis. *Compl. habet.* ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν. in tabernaculis veſtris. (*h*) Et ebullivit.] ἐξέζεσε. *Schol.* Alius, ἀνέβρασεν, *quod idem valet.* (*i*) Quod pertinebat.] τὸ καθῆκον. *Schol.* Alius, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν, quod ſatis erat. (*k*) Sabbata.] *Videtur rectius in numero multitudinis, & ſignificare ſolemnitatem ſabbati; quemadmodum apud ethnicos Floralia, Magnaleſia, & hujuſmodi.* (*l*) Cras.] *In Compl. & in multis editionibus vulgatæ itemque in chaldæo conjungitur cum ſequentibus; ut intelligatur, quod cocturi eſtis cras, coquite hodie: ſed melius conjungitur cum præcedentibus.* (*m*) Hodie.] *In Compl. eſt*, φάγετε σήμερον αὐτό· ἔστι γὰρ σάββατον τῷ κυρίῳ· σήμερον οὐχ εὑρεθήσεται ἐν πεδίῳ· comedite hodie illud: eſt enim ſabbatū Domino: hodie non invenietur in campo. *In alia autem editione*, φάγετε σήμερον· ἔστι γὰρ σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ· σήμερον οὐχ εὑρήσετε ἐν τῷ πεδίῳ. Comedite hodie: ſunt (*al.* eſt) enim ſabbata requies Domino: hodie non invenietis in campo. (*n*) In domibus veſtris.] *In alijs libris additur*, παρ' ἑαυτῷ, apud ſemetipſum. *Hoc habet vulgata ex hebræo, & non illud: quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (*o*) Semen coriandri.] *Schol.* Samariticus, ὡς σπέρμα ὀρύζης, tanquam ſemen oryzæ. (*p*) Laganum.] *aut*, ſimila. *græce eſt*, ἐγκρίς. *Theodoretus quæſt.* 30. *ex Symm.* ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι, tanquam bellarium in melle. *Schol. ex Aquila.* ἄμυλος ἐξ ἐλαίου, bellarium ex oleo. *Incertus interpres*, μέλι κηρίου, mel favi. *aut*, placentæ. (*q*) Trium menſurarum.] *Chaldæus*, trium ſatorum. *Schol.* τοῦ οἰφί, *vulgata* Ephi. *Theodoretus notat Gomor apud Joſephum continere tres atticas cotylas cum dimidia. Verum hac de re alibi.*

CAP. XVII.

(*a*) PRopter aquam.] ὕδατι, *id eſt, propter inopiam aquæ. Sic enim quod in hebræo conciſe dictum eſt, explicavit vulgata*, præ aquæ penuria. (*b*) Ipſe ego.] *Sic viſum eſt poſſe reddi illud*, ὁ δὲ ἐγώ. *In aliis editionibus partim eſt*, ὧδε, *hic (itemque apud Philonem lib.* 2 *allegoriarum non longe ab initio) partim*, ἰδού, ecce. (*c*) Sto ibi.] *S. Ambroſius*, de Cain. l. 1. c. 8. Ego ſteti hic priuſquam tu. *Philo*, ὧδε ἕστηκα πρὸ τοῦ σε. hic ſto prius quam tu. *Alii codices, & Compl.* ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν, ſto ibi, antequam tu venias: *aliæ editiones*, ἕστηκα πρὸ τοῦ ἐκεῖσε σε ἐλθεῖν, ſto, priuſquam tu illuc venias. (*d*) Congredere] παράταξαι τῷ ἀμαλήκ. *S. Cyprianus teſtim. lib.* 2. *num.* 21. & conſtitue cum Amalec in craſtinum: *quo quidem loco, itemque in lib. de exhortatione martyrum, multa refert ex hoc capite.*

CAP. XVIII.

(*a*) POſt dimiſſionem ejus.] μετὰ τὴν ἄφεσιν. *Schol.* ἐξ ἀποστολῆς, *quod videtur ſignificare*, poſtquam eam remiſerat. (*b*) Et egreſſus eſt] *Aquila*, καὶ ἦλθεν ἰεθρὼ νυμφευτὴς μωυσῆ, & venit Jethro nupta Moyſis, *Symm.* ἦλθεν οὖν ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς μωυσῆ: venit igitur Jothor ſocer Moyſis. (*c*) Inſectati ſunt.] ἐπέθεντο. *Schol.* Alius; ὑπερηφανεύσαντο, ſuperbe egerant. *quod habet etiam vulgata.* (*d*) Et ſumpſit.] *S. Auguſt. in locut.* Et ſumpſit Jethor, vel Jethro. *ubi etiam de iſta locutione diſputat.* (*e*) Teſtaberis.] *Ita S. Auguſt. q.* 69. *quod græce eſt*, διαμαρτύρῃ, *aut, ut in aliis libris*, διαμαρτύρει. *Aquila*, διαστελεῖ, diſtingues, explicabis. (*f*) Deum colentes.] *Sic vertit S. Auguſt. ibid.* θεοσεβεῖς. *Schol.* ceteri, φοβουμένους τὸν θεόν, timentes Deum. (*g*) Superbiam.] *Schol.* Alius, πλεονεξίαν, avaritiam. (*h*) Super eos.] *Sic etiam hebræus, & chaldæus, ac ſignificat*, ſuper populum. *In aliis libris eſt* αὐτοὺς ἐπ' αὐτοῖς, ipſos ſuper eos, (*quemadmodum paulo inferius etiam in noſtra*) *id eſt viros iſtos ſuper populum. S. Aug. in eadem quæſtione.* Electis videlicet potentibus viris, Deum colentibus, juſtis, & qui oderint ſuperbiā; quos conſtituat ſuper millenos, alios ſuper centenos, alios ſuper quinquagenos, alios ſuper denos. (*i*) Decuriones] *In quibuſdam codicibus hic, in quibuſdam vero paulo inferius, ubi hæc repetuntur, ſequitur*, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς, & ſcribas: *quod tamen utroque loco abeſt à vulgata & hebræo. S. Auguſt. ibidem.* Quos autem dicat γραμμάτων εἰσαγωγεῖς, poſt decuriones; non facile ſciri poteſt: quoniam hoc nomen in nullo uſu habemus vel officiorum, vel magiſtrorum, &c. (*k*) Et ſuſcipient.] καὶ συναντιλήψονταί σοι. *Symm. & Theodotio*, συμβαστάσουσιν, ſimul portabunt. (*l*) Grave.] *Sic S. Auguſt. in locution.* ὑπέρογκον. *Schol.* τὸ μέγα, magnum. *Aquila, & Symm.* σκληρόν. durum. *Theodotio*, τὸ δυσχερές. moleſtum.

CAP. XIX.

(*a*) MEnſe autem tertio. *S. Auguſt. q.* 70. Menſis autem tertii. (*b*) Quæ feci.] *S. Auguſt. ibidem*, quæ fecerim Ægyptiis, quomodo portaverim vos ſuper alas aquilarum, & aſſumpſerim mihi. (*c*) Peculiaris.] περιούσιος. *Theodotio*: ἐξαίρετος, electus. *S. Auguſt. ibidem*, eritis mihi in peculium. (*d*) Et vocavit.] *Alii codices*, ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, locutus eſt ad ſeniores. (*e*) Purifica.] ἅγνισον. *Et ita S. Auguſt. ibidem. Sch.* ceteri, ἁγίασον, Sanctifica, *& S. Cyprianus lib.* 2. *teſtim. num* 25. *ſic habet.* (*f*) Veſtimenta.] *In quibuſdam codicibus & hic, & paulo inferius additur*, αὐτῶν. *Et. S. Auguſt. ibidem*, veſtimenta ſua. *itemque S. Ambr. primo Off. c. ult. & S. Cypr. ibidem*, veſtem ſuam. (*g*) Terminabis.] ἀφοριεῖς. *Schol.* ὁροθετήσεις, terminos ſtatues, *quos nimirum populus ne prætergrediatur.* (*h* Jaculo] βολίδι. *Aquila*, ῥοιζήσει, ſtridore. *Symmach.* βέλεσιν, miſſilibus. *Theodotio*, τοξευόμενος, telis petitus. (*i*) Diſceſſerint.] *non diſſimilem ſententiam reddit chaldæus: Vulgata autem*, cum cœperit clangere buccina. *alia ex hebræo*, cum prolixum ſonum dederit buccina. (*k*) Interimat.] *Non eſt inuſitata hæc notio iſtius verbi* ἀπαλλάξῃ. *& paulo poſt eadem ſententia videtur dici*, ἀπολέσῃ. *quemadmodum etiam eſt idem verbum hebræum. S. Cyprianus ad Epictetum epiſt.* 64. ne forte derelinquat illos Dominus. *Aquila*, διακόψῃ, diſcindat. *Symm.* διαφθείρῃ. diſperdat. (*l*) Vim faciant.] βιαζέσθωσαν. *In Compl. eſt.* βαδιζέσθωσαν, vadant.

CAP. XX.

(*a*) PRæter me.] πλὴν ἐμοῦ. *S. Cyprianus ad Demetrianum*, abſque me. *Sed S. Auguſt. q.* 71. *& alij habent, ut nos.* (*b*) Idolum.] *Schol.* ceteri. γλυπτόν, ſculptum, *vel* ſculptile. *De nomine idoli multa Origenes homil.* 8. *& Theodoretus quæſt.* 38. (*c*) Nec cujuſquam.] *Ita S. Cyprianus de exhortatione martyrum cap. primo. Interp. Origenis*, neque ullam ſimilitudinem. *S. Auguſt. ibidem*, neque ullum ſimulachrum, *Græce eſt*, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα. (*d*) In vano.] ἐπὶ ματαίῳ. *quod S. Cypr. lib.* 3. *teſtim. num* 12. *habet*, in vanum. *Aquila*, εἰς εἰκῆ, in caſſum. *vide Theodoretum q.* 41. (*e*) Non mœchaberis.] *Ita vetuſti codices. In aliis idem eſt ordo atque in vulgata, & hebræo*, οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, non occides, non mœchaberis, non furaberis. (*f*) Ne moriamur.] *In aliis libris eſt*, μήποτε ἀποθάνωμεν. *& S. Auguſt. q.* 73. ne quando moriamur. (*g*) Annominavero.] *S. Auguſt: in locut.* Quod græcus habet, ἐπονομάσω, ſupernominavero, aut annominavero, expreſſius dicitur, quod uſitatius: cognominavero, nonnulli interpretati ſunt. Sed non habet neceſſariam ſignificationem cognominavero: propinquius tamen dicitur cognominavero, quam nominavero: nam & hoc aliqui interpretes dixerunt. (*h*) Cultrum.] ἐγχειρίδιον. *Aquila*, ὅτι μάχαιράν σου ἐξῆρες ἐπ' αὐτό, quoniam gladium tuum elevaſti in illud: *non multo aliter Symm.* τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτό, *& Theodotio*, ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό.

CAP. XXI.

(*a*) ACquiſieris.] κτήσῃ. *S. Auguſt: in locut.* emeris. (*b*) Tribunal.] κριτήριον. *Aquila, & Symm.* πρὸς τοὺς θεούς, ad Deos. *id eſt, judices. Nam nomen hebræum quod ſignificat Deos, ſignificat etiam judices. Vide Theodoretum q.* 51. (*c*) Famulam] *S. Auguſt: q.* 78. in famulam. *Shol:* Alius, καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν, οὐκ ἐξελεύσεται, & quando vendet vir filiam in famulam, non exibit. *In alio Scholio hæc feruntur ex Theodotione, quæ videntur cum iſtis conjungi*, οὐκ ἐξελεύσεται, ὡς ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι, εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. non exibit, ſicut egrediuntur ſervi: ſi mala eſt in oculis domini ſui, quam non adnominavit eam. *Ex Symm. autem*, οὐ προσελεύσεται προσέλευσιν δουλικήν, εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἡ μὴ καθωμολογημένη non adibit aditum ſervilem, ſi non placeat in oculis domino ſuo, quæ adnominata non eſt. (*d*) Quam] *Ita viſum eſt verti poſſe, quod græce in noſtra editione eſt*, ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο. *ut idem ſit atque illud, quod in alio codice legitur*, ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο. *Sunt enim obſervatæ ſimiles locutiones in codice Vaticano. Num:* 19. τὴν δάμαλιν ἣ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός. *ubi alii libri habent*, καὶ οὐκ ἐπεβλήθη, *alii* καὶ ἣ οὐκ ἐπεβλήθη. *Deut:* 28. ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, *ubi in aliis*, οὗ οὐκ ἀκούσῃ. *Ceterum, quod ad hunc locum pertinet, alii codices partim habent*, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν, (*quod jam diximus Scholiaſtem referre ex Theodotione*) *& S. Auguſt. eadem q.* 78. quam non adnominavit eam, *atque ita interpretatur*, id eſt, eam non fecit uxorem: *partim vero*, ἣν καθωμολογήσατο αὐτήν, quam adnominaverat eam. *Sine negatione videtur accepiſſe vulgata, & chaldæus: negationem habet hebræus.* (*e*) Redimet.] *durius hoc viſum eſt S. Auguſt: ibidem dare dominum ejus, ut redimat, quam ipſe famulam poſſidet. quare pro* ἀπολυτρώσει, *ipſe habet*, remunerabit. *Sed ſi illud*, redimet, *accipiatur more hebræo*, faciat redimi *id eſt, dabit, unde redimi poſſit; idem fere valebit ac* remunerabit (*f*) Nolens.] *Sic S Auguſt: quæſt.* 79. *quod græce eſt* οὐχ ἑκών. *Aquila*, καὶ ὃς οὐ μεθώδευσεν, & qui non de induſtria id molitus eſt, non eſt inſidiatus, *ut habet vulgata.* (*g*) Tradidit] παρέδωκεν *Symm.* ἀφῆκεν, dimiſit. *De hac autem re diſputat ibidem S. Auguſt.* (*h*) Quicumque furatus.] *hæc ſententia in hebræo habetur ante illam de maledicto in patrem & matrem.* (*i*) Jurgati.] λοιδορῶνται. *Aquila*, διαμάχωνται, rixati fuerint. *quod etiam habet Complutenſis. S. Auguſt. q.* 80. ſi autem litigabunt. (*k*) Et percuſſerint] *Alii codices*, καὶ πατάξῃ τις, & percuſſerit quis, *quod etiam eſt S. Auguſtini ibidem.* (*l*) Non formatus.] *S. Auguſt. ibidem*, nondum formatus: *græce eſt*, μὴ ἐξεικονισμένον, *in quo non eſt expreſſa imago, & effigies hominis: qua de re etiam Theodoretus quæſt.* 48. (*m*) Dabit cum poſtulatione.] *In aliquot codicibus eſt*, καὶ δώσει. *S. Auguſt. ibidem.* Quod autem dixit, & dabit cum poſtulatione, quod maritus mulieris informi excluſo dandum conſtituerit, non eſt in promptu intelligere. ἀξίωμα (*ita enim locus ille reſtituendus*) quippe, quod græcus habet, pluribus modis intelligitur: & tolerabilius, cum poſtulatione, dictum eſt, quam ſi aliud diceretur. Fortaſſis enim poſtulabit, ut de eo modo Deo ſatisfaciat, etiam ſi maritus mulieris non expetat. *Sed fortaſſe ſignificat interventum judicis, aut arbitri. Interp. Origenis hom.* 10. *habet*, & dabit cum honore. (*n*) Indicta.] ἐπιβληθῇ. *Ita enim paulo ante reddidit hoc verbum S. Auguſt. In aliquot libris eſt*, ἐπιβαρυνθῇ, impoſita tanquam onus.

CAP. XXII.

(a) IN ipſa perfoſſione.] ἐν τῷ διορύγματι. *S. Auguſt. q.* 84. ſi autem perfodiens. (*b*) Cædes.] φόνος. *S. Aug. ibidem*, homicidium. (*c*) Viciſſim morietur.] ἀνταποθανεῖται. *S. Auguſt. ibidem*: & morte morietur. *Alii ex hebræo hunc locum interpretantur de fure, qui reddere debeat; cæteroquin, ut in ſequenti ſententia dicitur, ſi non habet, unde reddat, vendatur.* (*d*) Quicquid igitur illud ſit.] ὅ τι οὖν ἂν ᾖ. *Sic fere vulgata*, & quidquid damnum inferre poteſt. *Suſpicari tamen quiſpiam poſſet ex hebræo & chaldæo hunc eſſe ſenſum, ſi quis dixerit, quod hoc ipſum utique ſit, quod reus inquit furto eſſe ablatum; coram Deo, id eſt, judicibus rem eſſe judicandam.* (*e*) De toto depoſito.] καθόλου τῆς παρακαταθήκης. *In quibusdam libris antecedit*, μὴ λαχεῖν, ut tolleret aliquid. *In Compl. eſt* πεπονηρεῦσθαι ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης, improbe ſe geſſiſſe in depoſito. (*f*) Reddet.] *Compl.* ἀποτιννύων ἀποτίσει, reddens reddet. (*g*) Non ſinetis incolumes.] οὐ περιποιήσετε. *In aliis libris eſt*, οὐ περιβιώσετε, non dimittetis vivos. (*h*) Eradicabitur] ἐξολοθρευθήσεται. *Ita S. Cyprianus ad Cornelium epiſt.* 55. *niſi, quod non habet*, morte, *itemque multis aliis locis. Solet autem idem verbum ſæpe verti*, exterminari, *ſæpe etiam*, diſperdi. *Schol.* ἀναθεματισθήσεται αὐτὸς, ipſe anathemati ſubjicietur. (*i*) Urgens.] κατεπείγων, *S. Ambr. de Tobia, c.* 14. Quod ſi pecuniam fœneraveris pupillo orphano, pauperi apud te; non ſuffocabis eum, non impones illi uſuram. *ut videatur legiſſe* καταπνίγων. (*k*) In pignus] *S. Auguſt. in locut. habet tantum*, ſi autem pignus acceperis: *ſed nos conati ſumus reddere locutionem illam græcam reſpondentem hebraicæ.* ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς.

CAP. XXIII.

(a) NOn conſenties.] οὐ συγκαταθήσῃ, non diſpones pactum. *Ita enim paulo inferius vertit S. Auguſt. hoc verbum in locut. In Compl. eſt*, οὐ συγκαθίσῃ, non ſimul ſedebis. (*b*) In malitia.] *Ita S. Auguſt q.* 87. *quod græce eſt*, ἐπὶ κακίᾳ, *& poſſet verti*, ad malum. (*c*) Excluſas.] ὥστε ἐκκλεῖσαι. *In aliis libris*, ὥστε ἐκκλῖναι, ad declinandum. *Apud. S. Auguſt. q.* 88. *hic locus ſic habet*: Non apponeris cum multitudine, cum pluribus, ut declines judicium. *A Complutenſi abeſt etiam illud*, μετὰ τῶν πλειόνων, cum pluribus, *& videri poteſt altera interpretatio.* (*d*) Non miſereberis.] *Symm.* οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ. non honorabis in judicio ejus. (*e*) Sublevabis.] συναρεῖς. *Alii libri*, συνεγερεῖς, conſuſcitabis. (*f*) Verbo.] *In uno vetuſto codice, & in Compl eſt.* κρίματος, judicio. (*g*) Videntium.] *Aquila*, σοφῶν, ſapientum. (*h*) Feræ beſtiæ.] *Ita S. Auguſt. quæſt.* 88. *Aquila*, ζῶα τῆς χώρας, animalia regionis. (*i*) Conſummationis] συντελείας. *Aquila*, συλλογῆς, collectionis. *Symm.* συγκομιδῆς, repoſitionis. *Schol.* .Samariticus, συνεισφορᾶς, cum fructus conduntur, & inferuntur in horrea, & cellas. (*k*) Thymiamatis.] *Quaſi dixeris*, incenſi *Ita vetuſti codices, ac Theodoretus q.* 55 *& infra c.* 34. αἷμα θυμιαμάτων. *Ac videtur iſto tamen nomine appellari ſacrificium, quod incenderetur. Hic in aliis libris eſt*, θυμιάσματος, *quod ex eodem loco videtur ductum. In aliis*, ἁγιάσματος, ſanctificationis. *In aliis*, θυσιάσματος. *In Compl.* θύματος, *quæ ſignificant victimam, & ſacrificium. De hoc nomine dicetur etiam cap.* 29. (*l*) Non coques agnum.] *De hac ſententia S. Auguſt. q.* 90. *& Theodoretus q.* 56. *Symm.* οὐ καθάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ, non apparabis hœdum per lac matris ſuæ. (*m*) Verebitur.] οὐ γὰρ ὑποστείληταί σε, non parcet tibi. *S. Auguſt. q.* 91 *hunc locum ſic refert*: Attende tibi, & exaudi eum, ne non credas illi: nihil enim ſubtrahet tibi, &c. *S. Cyprianus lib.* 2. *teſtim. num.* 5. Obſerva eum, & obaudi eum, & ne fueris inobaudiens ei: & non deerit tibi, &c. (*n*) Si auditione audieritis.] *Hæc uſque ad alterum*, ſi auditione, *abſunt ab aliquot libris græcis, ſicut etiam à vulgata.* (*o*) Deſtructione deſtrues.] *In aliis libris eſt*, καθελεῖς αὐτοὺς, deſtrues eos: *in aliquo etiam*, τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, aras eorum. (*p*) Timorem.] *Schol.* τὴν κατάπληξίν μου, terrorem meum obſtupefacientem. (*q*) Amentes faciam.] *Sic S. Auguſt. ibidem, quod græce eſt*, ἐκστήσω, in exceſſum & pavorem inducam. (*r*) Ejicies.] *In aliquot codicibus eſt*, ἐκβαλῶ, ejiciam. *& ſic S. Aug. q.* 93. *In aliis*, ἐκβαλεῖ, ejiciet: *& ſic idem S. Auguſt. in locutionibus.* (*ſ*) Paulatim.] *In aliis libris eſt*, κατὰ μικρὸν μικρὸν, paulatim, paulatim. *S. Auguſt. in locut.* per partes.

CAP. XXIV.

(a) CRateras.] κρατῆρας. *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt*, κρατῆρα. *S. Auguſt. q.* 99. Sumens autem Moyſes dimidiam partem ſanguinis, infudit in craterem; & partem reliquam ſanguinis, &c. (*b*) Ubi ſteterat.] *In aliquot libris eſt*, οὗ εἱστήκει ἐκεῖ. *S. Auguſt: in locut.* ubi ſteterat ibi Dominus Deus Iſrael. (*c*) Firmamenti cœli.] *S. Aug. q.* 102. Saphiro autem ſignificatur vita cœleſtis, maxime, quia dictum eſt, ſicut aſpectus firmamenti. Firmamentum autem cœlum appellari quis neſciat? *Ex quibus verbis ſuſpicari quiſpiam poſſit, S. Auguſt. non habuiſſe*, cœli. (*d*) Non diſſonuit.] *Ita S. Aug. q. eadem, quod græce eſt*, οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. *Sed fortaſſe poſſet etiam reddi*, nemo detrimentum accepit. *Nam ſimili quadam notione videtur accipi* 1 *Reg.* 30 οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς, *itemque Ezech.* 37. διαπεφωνήκαμεν. (*e*) Qui adſtabat ei.] *Aquila, & Symm.* ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ, miniſter, & famulus ejus.

CAP. XXV.

(a) ET accipite.] *In aliis libris eſt*, λάβετέ μοι, accipite mihi. *In aliis* καὶ λαβέτωσάν μοι, & accipiant mihi. *quod reſpondet vulgatæ.* (*b*) Hyacinthinas. *In aliis libris eſt*, πεπυρωμένα, ignitas, & flammantes. *In uno pervetuſto* ἰάνθινα, ianthinas, *quomodo eſt in aliquo codice vulgatæ.* (*c*) Sardij] σαρδίου. *In aliis fere omnibus eſt*, σαρδίους, Sardios: *& hæc proxime ſequuntur*, ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, oleum ad illuminationem, thymiamata ad oleum unctionis, & ad compoſitionem thymiamatis. (*d*) Facies.] *Interpr: Origenis homil* 9. facietis mihi ſanctificationem: & inde videbor vobis. (*e*) Cymacia.] S. *Aug: q.* 104. Cymacia dixit, quæ in quadratura extant per quatuor partes: ſicut menſæ quadræ fieri ſolent. *Alii undulas dixerunt.* (*f*) Tortilia.] S *Auguſt. ibidem habebat verſatilia: ſed hæc addit.* Nec quod ait verſatilia, mobilia debemus accipere: (Fixa ſunt enim, ſicut dixi menſas habere ſolitas:) ſed verſatilia dixit tortilia, quæ græce dicuntur στρεπτὰ, vel canalibus, ſicut ſunt columnæ tortiles, aut implicatis duabus virgulis in modum reſtis, ſicut etiam torques fieri ſolent. (*g*) Latera.] S. *Auguſt. ibidem*, latera arcæ: *& in aliquo libro eſt*, κλίτη αὐτῆς. (*h*) Geſtatoria.] *Geſtatoria, vel ſupportatoria dicit* S. *Aug: quod græce eſt*, ἀναφορεῖς. *Alii vectes dicunt.* (*i*) Ligna imputribilia.] *In aliis libris eſt*, ἐκ ξύλων ἀσήπτων, ex lignis imputribilibus. (*k*) Extendentes alas.] *Schol:* ἐκπετάζοντες. expandentes. (*l*) Obumbrantes.] *Aquila*, σκεπάζοντες, tegentes. (*m*) Innoteſcam.] *Schol:* ceteri, συντάξομαι, conveniam, conſtituam. (*n*) Et ſecundum omnia] καὶ κατὰ πάντα. *A Compl: abeſt illud*, καὶ. (*o*) Auream.] χρυσῆν. *Abeſt iſta dictio ab aliquot codicibus. In aliis vero legitur*, τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, menſam ex lignis imputribilibus: *ubi vulgata*, de lignis Sethim. (*p*) Tortile cymatium] *Schol:* στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. tortilia cymatia aurea. (*q*) In thecas.] εἰς θήκας. S. *Auguſt: q.* 106. *habuit*, in thecis: *ſed ita interpretatur.* Erunt quippe in thecis, ita dictum eſt, tanquam diceretur, erunt pro thecis. (*r*) Libabis.] σπείσεις. S. *Auguſt: in locut.* in quibus immolabunt in eis. (*ſ*) Præſentes.] *Fortaſſe hoc modo non inepte vertitur illud* ἐνωπίους. *Aquila*, ἄρτους προσώπων. panes facierum. *Symm.* προθέσεως, propoſitionis, *atque ita uſus obtinuit, ut appellentur: & hoc modo à nobis poſthac appellabuntur.* (*t*) Reddentes formam nucum.] ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις, *aut, ut alibi libri*, καρυΐσκοις *Schol: refert ex Aquila*, ἐξημυγδαλωμένην, *& interpretatur*, ἐκτετορευμένην ἀμύγδαλον, ſculptum in modum amygdalæ. (*u*) Lilia.] *Symm.* ἄνθη, flores. (*x*) Sub quatuor.] *Alii codices habent*, ὑπὸ τοὺς δύο, ſub duobus. *In aliis non eſt hæc geminatio, ſed tantum legitur*, ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, ſphærula ſub duobus calamis ex eo: *quod in vulgata eſt*: ſphærulæ ſub duobus calamis per tria loca. (*y*) Et in candelabro quatuor crateres formati in typum nucum.] *Hæc abſunt a Compl: & vulgata, ac videri poſſunt per errorem ex ſuperiore loco huc irrepſiſſe.* (*z*) Totum.] *Compl:* ὅλοι τορευτοὶ, toti ductiles. *Sed noſtra propius ad hebræum.*

CAP. XXVI.

(a) AUlæa.] S. *Auguſt. q. ultima*, αὐλαίας quas græci appellant, latini aulæa perhibent, quas cortynas vulgo vocant Non ergo decem atria fieri juſſit, ſicut quidam negligentes interpretati ſunt: non enim aulas, ſed aulæas dixit. *Interpres Origen: habet*, atria (*b*) Cocco torto.] *Ita* S. *Auguſt: non ſemel, præcipue in q. ultima in Exodum: quæ diligenter perlegenda eſt: græce eſt*, κοκκίνου κεκλωσμένου, *quod ſolet verti*, coccino retorto. *In vulgata eſt*, coccoque bis tincto. (*c*) Cherubim.] S. *Auguſt. q.* 107. *conjungit cum ſequentibus*: Cherubim facies ea opere textoris: *& q. ultima*, opere ergo textili Cherubim juſſit in aulæis fieri. S *Hieron: ad Marcellam.* In Exodo, ceteriſque locis, ubi deſcribuntur veſtes plumaria arte contextæ, opus Cherubim, id eſt, varium atque depictum, factum eſſe deſcribitur, ita tamen, ut vau literam Cherubim non habeat: quia ubicunque cum hac litera ſcribitur, animalia magis, quam opera ſignificat. (*d*) Super labium.] ἐπὶ τοῦ χείλους. S. *Aug. ſolet dicere*, ora ſumma (*e*) Faciem contra faciem.] ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. S. *Aug: ibidem*, faciem contra faciem conſiſtentia ex adverſo ſingula. *Ac de aulæis videtur accepiſſe: cum tamen commodiſſime de anſulis accipi queat. Schol:* Samariticus, διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις. excipientes ſe commiſſuræ una ad unam, facie contra faciem, eo quod ſibi invicem cohæreant. (*f*) Vela capillacea.] *Schol:* τρίχινοι καλυπτῆρες, e capillis conſerta opercula. (*f*) Tegmen] σκέπην. *In aliis eſt*, σκέπειν. S. *Auguſt: quæſt:* 108. operire ſuper tabernaculum, *& addit q. ultima*, id eſt, quæ venirent ſuper, non a parte tecti, ſed ſupercingendo: *quam interdum eſſe notionem iſtius dictionis*, ſuper, *docet locut.* 110. (*h*) Circulos.] *Ita* S. *Auguſt: quod græce eſt*, κρίκοις. *alii vertunt*, fibulas. (*i*) In eo, quod abundat.] εἰς τὸ πλεονάζον. *Ab aliis libris abeſt illud*, εἰς. S. *Auguſt: hunc locum, quem difficillimum judicat, ſic refert*: Et ſuppones in velis tabernaculi dimidium veli, quod ſuperaverit, ſubteges, quod abundat de velis tabernaculi, ſubteges poſt tabernaculum, cubitum ex hoc, & cubitum ex hoc, *&c.* (*k*) Duos anconiſcos] S. *Auguſt: locis indicatis*: duos anconiſcos, (*al.* anconicos) columnæ uni conſiſtentes ex adverſo, *& addit q.* 109. Anconicos autem dicit, quos vulgo vocamus ancones: ſicut ſunt in columnis cellarum vinariarum, quibus incumbunt ligna quæ cupas ferunt. Ducta eſt autem ſimilitudo verbi a cubitis, ubi flectuntur manus, quibus incumbunt recumbentes, qui græce, ἀγκῶνες, vocantur. *Quare alii* cubitulos *ſunt interpretati. Symm:* κατοχεῖς, retinacula. (*l*) Omnibus columnis.] S. *Auguſt:* omnes columnas: *utraque eſt non inuſitata locut.* (*m*) Baſes.] S. *Auguſt: q.* 110. Baſes non eas tantum videtur dicere ſcriptura, quibus columnæ ab imo fulciuntur; ſed etiam ſuperiores; quæ capitella nos dicimus. *Idem Origenes homil:* 9. (*n*) Commiſſuram.] *Sic* S. *Auguſt: quod græce eſt*, σύμβλησιν, *aut, ut in aliis codicibus*, συμβολήν. *quæ dictio non ſemel in hoc capite eſt uſurpata, atque idem valet.* (*o*) Columnæ uni.] *Hic in aliquot codicibus ſequitur*, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, in ambas partes ejus: *quæ geminatio habetur etiam paulo ſuperius: & eam notat* S. *Auguſt: in locut. & q. ultima.* (*p*) Cherubim] *de hac locutione dictum eſt In vulgata appellatur opus plumarium, aut plumarii.* S. *Auguſt: hoc loco in q. ultima habet*, ſuper Cherubim. (*q*) Adductorium] *Ita* S. *Auguſt: græce eſt*, ἐπίσπαστρον, *& ab aliis ſolet dici tentorium.*

CAP. XXVII.

(a) AD Africum.] *Deſcribuntur quatuor atrii latera per quatuor has hemiſphærii partes, quæ ſunt*, λίψ, ἀπηλιώτης, θάλασσα, νότος, Africus, ſubſolanus, mare, auſter. *In aliis codicibus ſunt*, νότος, βοῤῥᾶς, θάλασσα, ἀνατολαὶ, auſter, aquilo, mare, oriens. *& ita apud* S. *Auguſt. quæſt. ultima.* propterea quod latus atrij e deſerto ad mare ſpectans non reſpiciebat ζέφυρον, favonium & æquinoctialem occidentem, ſed ἀργέστην, & occidentem æſtivum; idcirco hic ponitur λὶψ Africus, & ἀπηλιώτης Subſolanus ei adverſus, & θάλασσα mare, eique contrarius νότος *Auſter.* (*b*) Uni lateri.] *Schol.* Alius, τῇ γωνίᾳ, angulo. (*c*) Columnæ.] *Notat Theodoretus quæſt. 60. quod hic eſt*, στῦλοι, *alios interpretes dixiſſe*, σανίδας, tabulas. (*d*) Eorum.] *videtur referri ad tentoria: græce eſt*, αὐτῶν, *quod poſſet etiam verti*, earum, *ut habet hic* S. *Auguſt. quaſi ſubintellexerit*, cortynarum, *aut quiddam ejuſmodi: hebræus & chaldæus habent*, ejus, *id eſt, lateris; & infra in ſimilibus locis.* S. *Auguſt. interdum habet*, ejus, *interdum* eorum. (*e*) Et arcus.] *In aliis libris eſt*, καὶ ψαλίδες αὐτῶν. *Et apud* S. *Auguſt.* & arcus earum. *Alii autem pro circulis & arcubus dixerunt fibulas & forcipes.* (*f*) Quæ ad mare.] τὸ κατὰ θάλασσαν, *& videtur referri ad latitudinem, quæ græce eſt*, τὸ εὖρος, *Paulo poſt autem eſt*, τῆς αὐλῆς τῆς πρὸς νότον. *ut illud* τῆς, *referatur ad ipſum atrium. Sic apud* S. *Auguſt.* latitudo atrij, quæ eſt ad mare, & latitudo atrij, quod eſt ad orientem. (*g*) Cocco torto.] S. *Auguſt. habet*, cocco neto & byſſo torta, *in aliqua autem editione eſt*, κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου νενησμένης, cocco torto & byſſo neta. (*h*) Acu picti.] τοῦ ῥαφιδευτοῦ. S. *Aug. habet*, acu picta. *Sed videtur intelligendum*, operis acu picti: *ut paulo poſt habet ipſemet* S. *Aug.* (*i*) Ex olivis] *Schol* ἐκ σπερμάτων, de ſeminibus. (*k*) Ad lumen accendendum.] εἰς φῶς καῦσαι. *Ab aliis libris abeſt illud*, καῦσαι.

CAP: XXVIII.

(*a*) SApientiæ.] *dictio* σοφίας, *abeſt ab aliquot exemplaribus, nec refertur à S. Aug. q. 114.* (*b*) Senſus.] *fatetur ibidem S. Aug. hoc latine eſſe, quod græce eſt*, αἰσθήσεως, *verum quoniam ſcriptura de ſenſu interiore, quem intellectum vocamus, ſic loqui ſolet; propterea in latinis codicibus hic fuiſſe*, ſpiritu intellectus; *cum tamen alibi ſit*, ſenſus; *ut in epiſt. ad hebr. cap. 5.* (*c*) Ad ſanctum.] εἰς τὸ ἅγιον, *quod interdum valet*, ad ſanctuarium. *quemadmodum paulo inferius in hoc eodem capite*, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον, *ubi S. Auguſt. in locut. habet*, in ſanctum: *quæſt. autem* 119. in ſanctuarium. *Sed poteſt etiam ſignificare*, ad ſanctitatem, ut ſanctificetur. (*d*) Superhumerale.] *S. Hieron. ad Fabiolam*, LXX ἐπωμίδα, id eſt, ſuperhumerale, appellant. Aquila, ἐπένδυμα. nos Ephod ſuo ponimus nomine. *Interpr. Origenis, & S. Auguſt. dicunt*, humerale. (*e*) Coſymbotam.] *Putavimus retinendam dictionem græcam, quam etiam retinet S. Hieronymus ad Marcellam. S. Auguſt. q. 114. habet* cum cornibus, *& hæc addit*, Tunicam vero cum cornibus honeſtius putarunt latini interpretes dici, quam ſi dicerent, cum cirris, qui bene diſpoſiti ornamento eſſe veſtibus ſolent. *Sed alij interpretantur ſtrictam, & præcinctam: quæ interpretatio non videtur inepta; cum infra in hoc eodem capite coſymboti, vel coſymbi nodos ſignificent. Alii ex hebræo vertunt*, ocellatam. (*f*) Cidarim.] *Schol.* κατὰ τὸ σαμαρειτικόν. Apud Samariticum, πῖλιον, pileum: ἤτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν, vel ſecundum aliam ſcripturam, μίτραν, mitram. *Theodoretus dictionem*, μίτραν, *agnoſcit ex LXX. Sed ad ſignificandum tæniam, quæ frontem tegebat. S. Hieron. ad Fabiolam*: hoc græci & noſtri. τιάραν, nonnulli galerum vocant. *Conferenda ſunt cum iis, quæ à S. Hieron. ea quæ à Theodoreto quæſt. 60. & à S. Auguſt. hic quæſt. 123. & in Levit. quæſt. 81. afferuntur.* Zonam.] *S. Hier. ad Fabiolam.* nos cingulum, vel baltheum, vel zonam poſſumus dicere. *S. Auguſt. utitur vocabulo zonæ.* (*g*) Coccum.] *Notat S. Hieron. ad Fabiolam, pro cocco apud hebræos ſcribi vermiculum, & deputari igni, & ætheri, qui hebraice Sen appelletur, quod Aquila* διάφανον, *Symm.* διάφαυον, *id eſt perſpicuum, & dilucidum ſit interpretatus.* (*h*) De byſſo torta.] *Schol. Alius*, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ex auro, & hyacintho, & purpura, & cocco neto, & byſſo torta. (*i*) Smaragdi.] *S. Auguſt. q.* 115 *habet*, onychinos. *S. Hieron. ad Fabiolam.* Qui hebraice dicuntur Soom, ab Aquila, & Symmacho, & Theodotione onychini, a LXX Smaragdi transferuntur. Joſephus ſardonychas vocat, cum hebræo Aquilaque conſentiens: ut vel colorem lapidum, vel patriam demonſtraret. (*k*) Secundum generationes.] *S. Auguſt. ibidem.* juxta ordinem nativitatis eorum. (*l*) Et pones.] *Schol. Alius*, περικεκυκλωμένοις καὶ συνεσφραγισμένοις χρυσίῳ ποιήσεις αὐτοὺς, καὶ θήσεις, circumdatos, & concluſos auro facies eos & pones. (*m*) Aſpidiſcas] *Ita S. Auguſt. ibidem, ac de etymologia nominis diſputat. Alii uncinos verterunt.* (*n*) Secundum paromidas earum ex anterioribus.] *hæc abſunt ab hebræo, & chaldæo. Complutenſis habet*, ſecundum ſuperhumeralia eorum, *recte, an ſecus, non auſim dicere. Non enim videtur eſſe idem*, παρωμὶς *&* ἐπωμίς. (*o*) Spithami.] *S. Auguſt. ibidem*, Spithamus autem longitudo & Spithamus latitudo, latini quidem interpretati ſunt menſuram extentæ palmæ a fine pollicis uſque ad finem digiti minimi. (*p*) Saphirus.] *S. Hieron. ibidem inquit Symm. pro ſmaragdo tranſtuliſſe*, ceraunium. (*q*) Ligurius.] *S. Hieron. ingenue fatetur ſe ignorare, quis iſte lapis ſit; niſi ſi hyacinthus ſit. Apud Theophraſtum & Plinium fit mentio lyncurii.* (*r*) Unuſquiſque.] ἕκαστος. *in aliis eſt*, ἑκάστου, uniuſcujuſque, *ſed longius ab hebræo.* (*ſ*) Fimbrias complectentes] *Sic S. Auguſt. q.* 116. *quod græce eſt*, κροσσοῖς συμπεπλεγμένοις, *& alii vertunt*, catenas connexas. (*t*) Catenatum.] *Symm.* βροχωτὸν, laqueatum. (*u*) Puro] *Hic in Complutenſi multa ſequuntur, quæ in collatis codicibus non ſunt inventa, neque ſignificantur à S. Auguſt. Reſpondent tamen ſatis vulgatæ.* (*x*) Introeunti.] *Sic manuſcripti, & S. Auguſt. in locutionibus bis in hoc capite notat hanc locutionem, quam inquit potius ſe crediſſe notandam, quam corrigendam: quod aliqui latini feciſſent. In Compl. eſt*, εἰσιὼν, intrans. (*y*) Et pones.] *Hæc viciſſim hoc loco abſunt à Compl. uſque ad illud*, Et impones. *Atque idem S. Auguſt. notat hanc locutionem*, fimbrias, catenata: *quorum loco in Compl. paulo ante videtur dictum*, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κροσσοὺς, καὶ τὰ ἁλυσιδωτὰ, *&c.* & impones fimbrias, & catenata, &c. (*z*) Subuculam.] *Sic S. Hieron. ad Fabiolam*: ſubtunicalem, *ad Marcellam ſcribens*: *quod græce eſt*, ὑποδύτην ποδήρη. S. *Auguſt. q.* 118. & facies tunicam talarem hyacinthinam. (*aa*) Periſtomium.] S. *Auguſt. ibidem*, id eſt, qua caput ejiciatur. S. *Hieron. ibidem*, quod vulgo capitium vocant. (*bb*) Ex ipſo.] ἐξ αὐτοῦ, *& videtur ſubintelligi*, periſtomio. S. *Auguſt. tamen ibidem habet*, ex ipſa, *& addit*, id eſt ut ex ſeipſa ſit ipſa ora contexta cum veſte. (*cc*) Et erit Aaron.] S. *Auguſt*: *q.* 119. *nec multo aliter in loc.* Et erit Aaron cum cœperit fungi ſacerdotio, audietur vox ejus intranti, &c. *Theodotio*, ἐπὶ ἀαρών. *Aquila, & Symmac.* ἐπὶ τοῦ ἀαρών, ſuper Aaron. (*dd*) Tortam] S. *Auguſt*: *q.* 120. hyacinthum duplicem tortam (*ee*) Super mitram.] *Aquila, & Theodotio*, ἐπὶ τῆς κιδάρεως, ſuper cidarim. (*ff*) Nodi.] οἱ κοσυμβωτοὶ, *aut, ut alii codices*, οἱ κόσυμβοι. *Schol.* ceteri, αἱ συσφίγξεις, conſtrictiones.

CAP. XXIX.

(*a*) SAnctificabis eos.] *in aliis libris eſt*, ἁγιάσαι αὐτοὺς, ad ſanctificandum eos. (*b*) Lagana azyma,] *Schol.* κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας, placentas azymas permiſtas. (*c*) Talarem.] καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη. *In aliquo codice eſt*, καὶ τὸν ποδήρη, & poderem, *id eſt*, tunicam talarem: *quod reſpondet hebræo, & vulgatæ. Theodotio*, τὸν χιτῶνα, καὶ τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος, tunicam & pallium ſuperhumeralis. *Symmac.* τὸν χιτῶνα, καὶ τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύτου, tunicam & ſuperindumentum ſuperindumenti, *id eſt, tunicam illam hyacinthinam, quæ ad tunicam illam ſimplicem lineam intimam relata erat ſuperindumentum; ſed ſubſternebatur alteri ſuperindumento, nimirum ſuperhumerali. Huc videtur ſpectaſſe Theodoretus; cum dixit*, ἐπενδύτην, *in ſcriptura vocari poderem, quod ad pedes uſque perveniret. Superiore tamen capite vocata eſt*, ὑποδύτης, *quod, ut diximus, ſubſternitur ſuperhumerali.* (*d*) Laminam.] *Symm.* ἀφόρισμα, ſeparationem, *id eſt, eximium illud inſigne. Schol. Alius* τὸ ἅγιον, ſanctitatem. *Fortaſſe autem hæc varietas pertinet ad illud, quod ſequitur*, τὸ ἁγίασμα, ſanctificationem. (*e*) Zonis.] *Theodotio*, ζώνῃ ἀαρών, zona Aaron, *Aquila*, διὰ ζώνην ἀαρὼν, per zonam Aaron. *Vulgata convenit cum Theodotione.* (*f*) Et conſummabis.] *Ita S. Auguſt. q.* 125. *quod græce eſt*, τελειώσεις, *& ſic ſolet vertere plerumque hoc verbum, quod alii dicunt*, conſecrare: *ſuperiore capite eadem vox hebræa reddita eſt*, καὶ ἐμπλήσεις, & implebis. (*g*) Aaron] *In aliis libris eſt*, τὰς χεῖρας ἀαρὼν καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ, *&* S. *Auguſt.* manus Aaron, & manus filiorum ejus. (*h*) Pennam.] τὸν λοβόν. *Sic* S. *Auguſt. in Levit. q.* 22. *quod in vulgata eſt*, reticulum. *Theodoretus q.* 61. *teſtatur alios interpretes dixiſſe*, περιττὸν, quod excedit. (*i*) Peccati.] *Alii codices*, ἁμαρτίας, peccatum, *id eſt, ſacrificium pro peccato.* (*k*) Suavitatis.] *Theodoretus q.* 62. Alii quidem interpretes, pro, εὐωδίας, poſuerunt, εὐαρεστήσεως, acceptationis. (*l*) Thymiama.] *quaſi incenſum: nam hujuſmodi ſacrificium hebræus vocat ignitionem. Diximus etiam ſuperius de iſta dictione. In aliis libris eſt*, θυσίασμα, ſacrificium. (*m*) Summitatem.] *Schol.* τὸν ἀντιδάκτυλον, pollicem. (*n*) Qui ab altari] τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. *Alii codices*, τοῦ ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου, qui ſuper altare, *alij*, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ θυσιαστηρίου, de ſanguine altaris. (*o*) Adipem ejus] *Schol*: Alius interpres addit ex hebræo, καὶ τὴν κέρκον, & caudam. (*p*) Brachium] *Schol*: ceteri, τὴν κνήμην, femur. (*q*) Illa.] αὐτά. *Alii codices*, αὐτοὺς, illos. (*r*) Oblatio.] *græce eſt*, κάρπωμα, *hebraice autem eſt eadem dictio, quæ paulo ante dicta eſt Thymiama.* (*ſ*) Aaron.] *S. Auguſt*: *q.* 128 id eſt ipſius Aaron: hoc enim pertinere voluit ad ſummum ſacerdotem. (*t*) Purificationis.] τοῦ καθαρισμοῦ. *Aquila, Symm. & Theodotio*, ἐξιλασμοῦ, expiationis, aut depropitiationis. *Ita enim vertit* S. *Aug*: *q.* 133. (*u*) Purificabis.] *Schol.* ceteri, ἐξιλάσῃ, expiabis. (*x*) Sancti.] *Ita* S. *Auguſt*: *q.* 130. *ubi de hoc loco diſputat. In alijs codicibus eſt*, τῶν ἁγίων, ſanctorum. (*y*) In.] *Theodoretus q.* 64. Genus eſt menſuræ vini & olei apud hebræos; continet autem, ut ait Joſephus, duas choas atticas.

CAP. XXX.

(*a*) IMputribilibus; & facies illud cubiti longitudinem.] *In Complutenſi eſt*, ἀσήπτων ποιήσεις αὐτὸ, πήχεως τὸ μῆκος: imputribilibus facies illud. Cubiti longitudo, &c. (*b*) Duobus lateribus.] *Ita* S. *Auguſt*: *q.* 13 *ubi de hoc loco diſputat. Poſſet tamen dici*, ad duo latera facies in duabus coſtis: *nam græce eſt*, εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς. (*c*) Arcus amitibus.] *Sic idem q.* 132. *& addit*: Quos annulos dixerat, arcus dicit. Annulos quippe pro rotundis anſis poſuit. Et quid eſt aliud annulus, circulus, niſi undique arcus? Ideo quidam nolentes arcus dicere, thecas interpretati ſunt quibus amites inducerentur, dicentes, & erunt thecæ amitibus, quaſi græcus hoc non poſſet dicere, cum etiam thecæ græcum verbum ſit. Dixit autem, ψαλίδες, quod arcus interpretatur. *Eodem modo reddita invenitur dictio iſta apud* S. *Auguſt*: *ſupra cap.* 27. *Quod autem pertinet ad amites, alii habent*, vectes, *quemadmodum & c.* 27. *Ibi tamen græce eſt*, ἀναφορεῖς, *hic autem eſt*, σκυτάλαις. *quamvis in hebræo eadem ſit dictio.* (*d*) Teſtimoniorum.] *In Complutenſi eſt*, τοῦ μαρτυρίου, teſtimonii. *Alii codices manuſcripti addunt*, κατὰ πρόσωπον ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, ad faciem propitiatorii, quod eſt ſuper teſtimonia: *quæ reſpondent vulgatæ.* (*e*) Sero.] ὀψέ. *Abeſt ab aliquot codicibus.* S. *Auguſt*: *in locutionibus habet, & conjungit cum ſequentibus*, ſero incendet ſuper illud. *Notat etiam*, ſero *dictum eſſe pro* veſpere. (*f*) Semper.] *abeſt iſta dictio à* S. *Auguſt*: 133. *&* ἐνδελεχισμοῦ, *&* διαπαντὸς, *videri poſſunt duæ ejuſdem hebraicæ dictionis interpretationes.* (*g*) Eorum.] *Ita etiam* S. *Auguſt. In Compl. eſt*, ὑμῶν, veſtras: *quæ varietas eſt etiam paulo inferius.* (*h*) Super illud.] *Alij codices*, καὶ ἐξιλάσεται ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν. *Et* S. *Auguſt*: *ibidem.* Et depropitiabit Aaron, (vel exorabit) ſuper cornua ejus ſemel in anno de ſanguine purificationis delictorum. *Alii codices, ut etiam Compl. poſt verbum*, ἁμαρτιῶν, *addunt*, τοῦ ἐξιλασμοῦ, depropitiationis, *quæ eſt altera interpretatio. Nam Aquila pro*, τοῦ καθαρισμοῦ, *dixit*, ἐξιλασμοῦ. (*i*) Purificabat illud.] *In aliis libris eſt*, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτό. *& apud* S. *Auguſt*: ſemel in anno purificabit illud. (*k*) Redemptiones.] λύτρα, *id eſt*, pretia pro redemptione. S. *Auguſt. in locut.* dabunt ſinguli redemptionem. *Schol.*

ἐξίλασμα, (*al.* ἐξιλασμὸν,) expiationem. (*l*) Quicumque tranſibunt ad viſitationem.] *Schol.* ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, qui vadit in numeris, *vel*, ad numeros, S. *Auguſt. q.* 134. Quid eſt, quod ait, ſi acceperis computationem filiorum Iſrael in viſitatione eorum; niſi quia jubet eos aliquando viſitari, & computari, id eſt numerari? Quod in David propterea vindicatum intelligendum eſt; quia Deus non juſſerat. *De conſtructione hujus periodi diſputat in locut.* (*m*) Omnis, qui tranſit ad viſitationem.] *Schol.* Alius, πᾶς ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, omnis, qui vadit ad numeros. *Et eſt vocabulum caſtrenſe.* (*n*) Cum accedent.] *In aliis libris eſt*, ἢ ὅταν προσπορεύωνται, vel quando accedent. (*o*) Cum ingredientur in tabernaculum teſtimonii, lavabunt aqua.] *hæc abſunt ab aliis codicibus: ab aliis quibuſdam tantum illa*, lavabunt aqua. (*p*) Suavitates.] ἡδύσματα, *Aquila*, ἀρώματα, aromata, *ut vulgata. De hedyſmatis Plinius, & alii.* (*q*) Non facietis.] *Schol.* ceteri, οὐ ποιηθήσεται, non fiet.

CAP. XXXI.

(*a*) QUi Or.] τ ὢρ. *niſi legendum ſit*, τοῦ ὢρ. *In aliis quidem libris eſt*, υἱοῦ ὢρ, filii Or. (*b*) Netum.] *In aliis codicibus ſequitur*, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην, & byſſum tortam. *Ab hebræo autem & hæc, & alia ex præcedentibus abſunt.* (*c*) Et lapidaria.] *In aliis libris partim eſt*, καὶ εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα, καὶ εἰς τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, & ad lapidaria opera, & ad fabrilia lignorum: *partim*, καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα, καὶ τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, & lapidaria ad opera, & fabrilia lignorum, (*d*) Et elaborabunt.] καὶ πονήσουσι, *alii libri*, καὶ ποιήσουσι, & facient. (*e*) Domino vobis.] *A Compl. abeſt illud*, κυρίῳ, Domino, *quemadmodum & a vulgata. In aliqua editione eſt*, κυρίῳ, καὶ ὑμῖν, Domino, & vobis. (*f*) Et filiis Iſrael] *diſputat de hoc loco S. Auguſt. q.* 139. *& dubitat, an ita interpungendum ſit*, æternum in me, & filiis Iſrael ſignum, *&c.*

CAP. XXXII.

(*a*) COnvenit.] συνέστη. *Schol.* Alius, συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη, congregatus eſt, vel inſurrexit. S. *Auguſt. in locut.* conſurrexit. (*b*) Stylo.] γραφίδι. *Schol.* Alius, ἐν τέχνῃ, in arte. (*c*) Fecit eas vitulum conflatilem, & dixit.] *Alii codices*, ἐποίησαν, *&* εἶπαν fecerunt, *&* dixerunt. (*d*) Mandaſti.] *In Complut. eſt*, ἐνετειλα, mandavi. (*d*) Dare eis.] *Alii codices*, δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν, dare ſemini eorum. (*f*) Ad ſervandum.] περιποιῆσαι. *In aliis libris eſt*, περὶ τῆς κακίας ἧς πεποιῆσαι. *& apud S. Auguſt. q.* 143. de malitia, quam dixit facere populo ſuo. *In aliis*, ἐπὶ τῇ κακίᾳ ᾗ εἶπε ποιῆσαι, ſuper malitia, quam dixit facere. (*g*) Non eſt vox.] *Schol.* ἀντὶ τοῦ, οὔτε νικώντων, οὔτε φευγόντων. Pro eo, ac ſi diceret, neque vincentium, neque fugientium. Samariticus, οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκέτι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης. ἀλλὰ φωνὴν ἁμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. non jam vox reſponſionis fortitudinis, (*id eſt, reſpondens, ac præ ſe ferens fortitudinem*) & non jam vox reſponſionis cladis: ſed vocem delictorum ego audio. (*h*) Et cum vidiſſet.] *Ita S. Auguſt. q.* 146. *videtur autem ſumi pro eo, ac ſi diceret*, & vidit: *quamvis, ſi paulo poſt, ubi nos habemus*, ſtetit autem Moyſes, *abeſſet illud*, autem, *ſicut abeſt ab aliis editionibus, plana eſſet conſtructio.* (*i*) Gaudium.] ἐπίχαρμα, *quod poteſt etiam verti*, ludibrium. S. *Auguſt. videtur legiſſe*, ἐπὶ χάρμα. *inquit enim q.* 146. ut in gaudium venirent. (*k*) Quis ad Dominum.] *Sic S. Auguſt. in locut. & poſſet accipi quaſi dictum interrogando. In Compl. eſt*, εἴ τις πρὸς κυρίου, ſi quis a Domino. (*l*) Impleviſtis.] *Dictum eſt ſupra, verbum hoc locis hujuſmodi valere idem, ac conſecrare: & eſt phraſis hebraica.* (*m*) Sin autem.] *Ita S. Auguſt. q.* 147. *& S. Cyprianus de lapſis, & alibi, quod græce eſt*, εἰ δὲ μή, *& vetuſtiores latini dicebant*, ſin minus.

CAP. XXXIII.

(*a*) PRocede.] προπορεύου, *In Compl. eſt*, πορεύου καὶ ἀνάβηθι, *& apud S. Aug. q.* Vade, 149. & aſcende. (*b*) Introducam.] *In aliis libris*, εἰσάξει. *& S. Aug. q.* 150. & introducet. (*c*) Manifeſte.] *S. Aug. q.* 151. *videtur hoc modo interpungere*, oſtende mihi temetipſum; manifeſte ut videam te. *Nam de iſta dictione hæc addit*: Quod habet græcus, γνωστῶς, hoc quidam latini interpretati ſunt, manifeſte, cum ſcriptura non dixerit, φανερῶς. Potuit ergo fortaſſe potius dici, ſi inveni gratiam in conſpectu tuo; oſtende mihi temetipſum, ut ſcienter videam te. AA. LL. γνωστῶς ἴδω σε, ſcienter videam te. (*d*) Sim inveniens.] *Ita S. Auguſt. græce eſt*, ὅπως ἂν ὦ εὑρηκώς, ut ſim ille, qui inveni. (*e*) Magna.] *Abeſt hæc dictio*, μέγα, *ab aliquot codicibus, & a S. Auguſtino.* (*f*) Veneris.] *In aliis libris additur*, μεθ' ἡμῶν. *& S. Aug. q.* 154. ſi non tuipſe ſimul veneris nobiſcum. (*g*) Teipſum.] *Alii codices*, δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. *& S. Auguſt.* oſtende mihi gloriam tuam. (*h*) Prior te gloria mea.] *S. Auguſt.* ante te in gloria mea. (*i*) Et vocabo nomine meo Dominus ante te.] *In aliqua editione loco iſtorum verborum legitur*, τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου. *Et S. Auguſt ibidem.* Et vocabo nomine Domini in conſpectu tuo. *In Comp.* ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, κύριος ἐναντίον σου. in nomine meo, Dominus in conſpectu tuo. *Quid autem ſibi velit iſtud*, vocabo nomine; *diſputat ibidem S. Auguſt.* (*k*) Stabis ſupra petram. Statim vero.] *In aliis libris eſt*, καὶ στήσῃ, & ſtabis. *itemque apud S. Aug. a quo tamen abeſt illud*, vero: *& interpretatur*, id eſt, ſtatim ut tranſiet gloria mea; ſtabis ſupra petram. (*l*) Caverna petræ. *S. Aug. ibidem*, Munimen firmiſſimum ſignificat. Alii autem interpretati ſunt, in ſpelunca petræ. Sed græcus habet ὀπήν. hoc enim foramen, vel cavernam, rectius interpretamur.

CAP. XXXIV.

(*a*) EXcide.] *Ita S. Auguſt. in extremo q.* 154. *quod græce eſt*, λάξευσον, *S. Hier. in epiſt. ad Suniam in extremo docet*, λαξευτήριον, *dolatorium dici poſſe.* (*b*) Sicut & primæ.] *S. Auguſt. in locut.* ſubauditur, fuerunt: unde hoc verbum noſtri interpretes etiam addendum putaverunt. *In extremo q.* 154. *habet*, ſicut & primas. (*c*) Et vocavit nomine Domini.] *Hebraiſmus, pro*, vocavit nomen Domini. *Euſebius Cæſarienſis*, ἐλάλησε, locutus eſt. (*d*) Dominus Deus.] *Alii codices*, κύριος κύριος ὁ θεὸς Dominus, Dominus Deus. *Euſebius Cæſar.* κύριε κύριε, Domine, Domine. *Vulgata*, Dominator Domine Deus. (*e*) Et miſericordiam.] *In aliis libris*, καὶ ποιῶν ἔλεος, & faciens miſericordiam. (*f*) Ponas.] *In aliis*, θῇς. *S. Auguſt. in locut.* ne quando ponat. *& q.* 157. *teſtatur ſic habuiſſe græcum, paulo tamen inferius & ipſe habet*, ne forte ponas. *quod conſtat ex q.* 158. (*g*) Ne tibi.] *Alii*, μήποτε γένηται, ne forte fiat. (*h*) Et ſculptilia Deorum eorum comburetis in igni] *Hæc abſunt ab hebræo, & vulgata.* (*i*) Deos alios.] *Alii libri*, θεῷ ἑτέρῳ, Deum alterum. (*k*) Zelans nomen.] *S. Auguſt. q.* 158. id eſt, ipſum nomen, quod Dominus Deus dicitur, Zelans eſt, quia Deus Zelator eſt. *In uno pervetuſto codice eſt*, ζηλωτὸν ὄνομα αὐτοῦ. Zeli plenum nomen ejus. (*l*) Et comedas de eis.] *Alii libri*, καὶ φάγῃς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, & comedas de ſacrificiis eorum. (*m*) Tuæ.] *hebræus habet*, ejus, *id eſt*, populi ferentis ſuper terram: *& hanc ſententiam reddit vulgata.* (*n*) Fornicentur filii tui.] *Alii libri*, καὶ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου, & fornicari faciant filios tuos: *quod optime conveniret, ſi ſupra legeretur*, ejus. (*o*) Sationi, & meſſi requies.] τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμητῷ κατάπαυσις. *Alii libri*, καταπαύσεις. *Et S. Auguſt. q.* 160. de ſatione & meſſe requieſces. (*p*) Principium meſſionis tritici.] *Alii codices*, ἀρχὴ τῶν πρωτογεννημάτων, principium primorum fructuum. *In vulgata videtur utrumque fere conjungi*, in primitiis frugum meſſis tuæ triticeæ. (*q*) Terram tuam.] *S. Aug. q.* 161. de terra tua.] *Sed eodem ſenſu.* (*r*) Incenſorum.] θυμιαμάτων. *In aliis partim*, θυσιασμάτων, *partim* θυμάτων. *S Auguſt. in locut. & q.* 162. non occides ſuper fermentum ſanguinem immolatorum meorum. *De hac dictione dictum eſt ſupra cap.* 23. (*ſ*) Sacrificia.] θύματα. *In aliquo libro eſt*, θυμα. *& apud S. Auguſt. in locut. & q.* 163. Et non dormiet in mane. (*al.* uſque in mane) immolatio ſolennitatis Paſchæ. (*t*) Cutis.] χρώματος, *& poteſt etiam verti*, coloris. *In aliis libris eſt* χρωτὸς, *quod aut idem ſignificat, aut*, corporis. *Interpr. Origenis hom.* 12. & erat glorificata facies ejus, & color vultus ejus.

CAP. XXXV.

(*a*) TUnicam talarem.] ποδήρη. *In Compl. eſt*, καὶ εἰς τὸ λόγιον, ad rationale. *Verum & in numero, & in ordine, & in qualitate rerum, quæ faciendæ commemorantur, multæ ſunt codicum varietates: nec ſatis cauſæ viſum eſt, cur omnes indicarentur. Poſſunt enim magnam partem peti ex vulgatis editionibus. Complutenſes eo ſpectarunt, ut græca vulgatæ latinæ reſponderet* (*b*) Operimenta.] κατακαλύμματα, *aut, ut alii*, καλύμματα. *Schol.* ceteri, τὴν σκέπην αὐτῶν, tegmen eorum. (*c*) In eis.] *In aliis codicibus additur*, ἐν τῷ ἁγίῳ, in ſancto. (*d*) Et quibus viſum eſt animæ eorum] *Schol.* Alius, ἑκούσιον καρδίαν, corde ſpontaneo. (*e*) Et pelles arietum.] *In aliquo codice eſt*, καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, *& apud S. Auguſt: in locut.* Et omnis, cui inventum eſt apud eum coria arietum rubricata. (*f*) Demens demptionem. S. *Auguſt. in locut.* Omnis afferens redemptionem, argentum, & æs attulerunt, redemptiones Domino. *quæſt. autem* 168. Omnis afferrens demptionem, argentum, & æs, attulerunt, demptionem Domino: *atque hæc adjungit*, tanquam diceret, omnis qui attulit; attulit illud, atque illud, inter cetera, quæ dicebat, & argentum, & æs commemorans. Demptionem ſane interpretati ſunt latini, quod græcus habet, ἀφαίρεμα. Appellata eſt autem demptio, eo quod ſibi demeret, qui Domino offerret. (*g*) Menti earum.] *S. Aug. in locut.* ſenſu ſuo. *itemque paulo inferius, ubi græce eſt eadem dictio*, διάνοια, *ipſe habet*, quorum afferebat ſenſus eorum. *Sed tamen paulo ſuperius, ubi græce eſt*, σοφὴ τῇ διανοίᾳ, *apud illum eſt*, ſapiens mente: *atque ita videtur tutius verti.* (*h*) Et compoſitiones.] *In aliquo codice eſt*, καὶ εἰς τὰς συνθέσεις, & ad compoſitiones. *In Compl:* καὶ τὰς συνθέσεις, καὶ τὸ ἔλαιον, & compoſitiones, & oleum: *& ita S. Auguſt. in locut.*

CAP. XXXVI.

(*a*) PErtinentia ad ſancta.] *aut*, ad ſanctuarium, *ut Complutenſis: græce eſt*, τὰ κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα. *& in uno pervetuſto codice*, τὰ καθήκοντα. *ac poſſet fortaſſe etiam reddi*, ea, quæ ſecundum ſancta officia. (*b*) Demptiones.] *In multis codicibus S. Auguſt. q* 170. *pro*, demptiones, *corrupte videtur legi*, demptum æs. (*c*) Mane.] *Aliquot codices*, τὸ πρωῒ πρωΐ. mane, mane. (*d*) Et dixit.] *Alij codices*, καὶ εἶπαν. *& S. Auguſt. q.* 121. *ita refert*, & dixerunt Moyſi. (*e*) Secundum opera.] *Alij codices*, παρὰ τὰ ἔργα, præter opera. (*f*) Stolas ſanctorum. *Ita vetuſti codices collati, & hunc eundem ordinem præ ſe fert S. Auguſt. In Complutenſi autem, quemadmodum & in vulgata, hæc, quæ ad veſtes ſacerdotales pertinent, rejiciuntur in caput* 39. *hic autem ſubjiciuntur, quæ ad tabernaculi conſtructionem.* (*g*) Partibus] *In aliquot codicibus additur* αὐτοῦ, *& apud S. Aug. in locut.* partibus ejus. (*h*) Complicata.] *In Compl.* συμπεπλεγμένον, complicatum. (*i*) Exculpta.] ἐγγεγλυμμένα. *Alii codices*, ἐγγεγραμμένα, inſcripta. *Complutenſis*, ἐγγεγλυμμέναι σφραγῖδες, inſculpti ſigilli (*k*) Aſpiſcas.] *De hoc vocabulo dictum eſt ſupra. Scholion inſertum quæſt. Theodoreti*, Hæ majores quidem erant numiſmatis, rotundæ autem ſicut numiſma, & ſcutum. Utraque enim orbicularia ſunt. (*l*) Annulos.] *Alii codices addunt*, duos, ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους. (*m*) Et impoſuerunt in duos humeros.] *Pro his in Compl. legitur*, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας τοὺς ὤμοις, & impoſuerunt ſuper duobus uncinis humeros, &c. (*n*) Super ſummitatem.] ἐπ' ἄκρου. *Alii libri*, ἀπ' ἄκρου. a ſummitate: *& a Complutenſi abeſt ſequens*, &. (*o*) Super marginem.] ἐπὶ τὸ λῶμα. *In aliis libris eſt*; καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῷ λῶμα, & ſuper eam impoſuerunt marginem.

CAP. XXXVII.

(*a*) UNius.] *Hæc in Compl. & vulgata habentur cap.* 36. *& adnectuntur ea quæ pertinent ad conſtructionem ipſius tabernaculi. In* *extremo autem capite* 36. *ponuntur ea, quæ in noſtra hoc loco ſequuntur,* Et fecerunt velamen, *&c. uſque ad illud*: Et fecerunt atrium, *nec ſine aliqua varietate in verbis ipſis.* (*b*) Eorum.] *Alij codices,* αὐτοῦ ejus. (*c*) Et fecerunt atrium.] *Hæc in Compl. & vulgata habentur, cap.* 38. *non longe ab initio.* (*d*) Africum.] λίβα. *In aliis quibuſdam,* νότον, Auſtrum: *& ita S. Auguſt. in ultima illa diligenter perlegenda quæſtione.* (*e*) Centum per centum.] *S. Auguſt. ibidem,* id eſt, centum cubita tentoriorum per centum cubita ſpatii: quod tenebant viginti columnæ. (*f*) Viginti.] *S. Auguſt. addit,* æreæ: *quod etiam repetit in latere ad Aquilonem* (*g*) Et latus, quod eſt ad Auſtrum, centum per centum.] *Hæc abſunt ab omnibus fere libris, & videntur eſſe ex alia interpretatione. Idem enim latus eſt, quod pertinet ad Africum, atque ad Auſtrum.* (*h*) Aulæa.] *S. Auguſt. ibidem,* Eadem dicit aulæa, quæ tentoria, *id eſt,* αὐλαίας, *&* ἱςία. (*i*) Quindecim cubitorum, quod eſt a dorſo.] *Ita interpungit S. Auguſt. & addit*: Dorſum appellat, quia poſteriora tabernaculi erant: id eſt a parte occidentis: *& paulo poſt*: Manifeſtum eſt certe eadem duo dorſa dici hoc loco, cum commemorantur omnia quemadmodum facta ſunt; quæ latera dicebantur, quando præcipiebatur, ut fierent. (*k*) Tabernaculi.] *Ita etiam Compl. Ac poteſt nomine tabernaculi ſignificari atrium. S. quidem Auguſt. habet,* omnia aulæa atrii. (*l*) Texere de cocco, & byſſo.] *Ita S: Auguſt. in locut. Complut.* ὕφανε τῷ ὑακίνθῳ, ϗ πορφύρᾳ, ϗ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ βύσσῳ, texuit hyacintho, & purpura, & cocco neto, & byſſo.

CAP. XXXVIII.

(*a*) ET fecit. [*Hæc in vulgata, & Compl. habentur cap.* 37. *& aliqua ex parte ad initium* 38. *Et res, quæ commemoratur, & ordo idem in utraque. Verba etiam, quibus exponuntur in Compl. proprius accedunt ad vulgatam & hebræum, quam noſtra. Veruntamen pleraque illa in collatis codicibus non ſunt inventa.* (*b*) Arcam.] *Aquila,* γλωσσόκομον, *quaſi loculum & thecam rerum ſanctarum.* (*c*) Extra.] *Hic in aliquot codicibus additur,* καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ, & fecit ei undulam auream in circuitu. (*d*) Et enthemia.] καὶ τὰ ἐνθέμια, *& paulo poſt,* καὶ τὸ ἐνθέμιον. *Ita in alio etiam codice pervetuſto. In aliis eſt,* ἀνθέμια &, ἀνθέμιον, *quibus item vocabulis ſignificantur ea, quæ ornamenti cauſa adjunguntur, ubi quoque* σφαιρωτῆρες, *ſphærulæ appellantur, & paulo ante,* βλαστοὶ ἐξέχοντες, *germina extantia.*

CAP. XXXIX.

(*a*) OMne aurum.] *Hæc in vulgata, & Complutenſi habentur partim in cap.* 38. *& partim in* 39. (*b*) Viginti.] *In Compl. ut in vulgata, eſt* triginta. (*c*) Septuaginta.] *Alii libri,* τετρακόσια καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι, quadringenta & ſeptuaginta talenta, & bis mille. *Compl.* τριακόσια, ἑβδομήκοντα τάλαντα, ϗ δισχίλιοι, ϗ τετρακόσιοι σίκλοι, trecenta ſeptuaginta talenta, & bis mille, & quadringenti ſicli; *& hoc loco ſunt etiam quædam varietates inter vulgatam, & Complutenſem.* (*d*) Reliquum.] *hæc uſque ad,* & reliquam, *abſunt a Compl. & vulgata.* (*e*) Et reliquam.] *Ita videtur vertendum illud,* καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν, *quamvis Compl. verterint,* & receptam, *eodem tamen fortaſſe ſenſu. Nam &* reliquum aurum, *& reliquam* hyacinthum, *hoc videtur ſignificare,* aurum, & hyacinthum, quæ recepta *aut,* oblata ſunt, præter cetera jam memorata.

CAP. XL.

(*a*) PRopones.] προθήσεις. *In Compl. eſt,* προσθήσεις, appones. (*b*) Holocauſtomatum.] *Ita S. Auguſt. q.* 172. *&* 173. *quod græce eſt,* ὁ τωμάτων. (*c*) Et circumpones tabernaculum, & omnia ejus ſanctificabis in circuitu.] *Hæc non ſunt in Compl. ſed horum loco iſta, quæ reſpondent vulgatæ,* καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις ταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. Et pones labrum inter tabernaculum teſtimonii, & altare: & pones in eo aquam. Et pones atrium in circuitu: & po velamen portæ tabernaculi. (*d*) Super tabernaculum.] *S. Auguſt.* 173. non utique deſuper tectum, ſed cingens columnas: quia de colum dixerat quod ſtatuerit tabernaculum. (*e*) Sub arca.] *In Compl.* *vulgata additur,* καὶ ἐπέθηκεν τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ, & impoſuit propitiatorium ſuper arcam. (*f*) Moyſi.] *In Compl. additur, ut in vulgata,* καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς & poſuit tentorium por tabernaculi. (*g*) Tabernaculi. *Et hic in Compl. & vulgata interj untur multa de oblatione, & labro, & de lotione Moyſis, & Aaron, quorum nonnulla habentur in noſtra in extremo capitis* 38. (*h*) Statuit.] *S. Au* *ibidem videtur legiſſe,* Et ſuper atrium. (*i*) Disjungebant.] ἀνεζεύ σαν. *S. Auguſt. ibidem.* Quando quidem non removebatur; niſi cum e hoc ſignum dabatur disjungendi, hoc eſt caſtra movendi ex eo loco, u erant.

LEVITICUS.

CAP. I.

(*a*) ET revocavit.] ϗ ἀνεκάλεσε. *Ita libri veteres. In alijs,* ϗ ἐκάλεσε κύριος. Et vocavit Dominus. *& ita interpres Origen. homil.* 1. *Iſychius presbyter in comm. in hunc librum,* juxta LXX non vocari, ſed revocari Moyſem ſcriptum eſt; *atque hunc locum diligenter tractat: notatque ſimilem locutionem Exod.* 35 *ſicut etiam eſt Exod.* 31. (*b*) Si holocauſtoma.] *Ita libri veteres, & Cyrillus* ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκυνήσεως, *in tractatu de adoratione in ſpiritu, &c. In alijs eſt,* ὁλοκαυτώματα, holocauſtomata. (*c*) Sacerdotes.] *Origenes videtur legiſſe,* ἱερέως, Sacerdotis. (*d*) Conſtipabunt.] *Alij libri,* ἐπιθήσουσιν, *& Interpr. Origenis,* imponent. (*e*) Adipem.] *Interpr. Origenis,* adipes, *& ita teſtatur Iſychius eſſe apud LXX cum ipſe antea eſſet interpretatus,* & quæ adhærent jecori. (*f*) Interanea.] *Ita Interpr. Origenis, quod græce eſt,* τὰ δὲ ἐγκοίλια, *Cyrillus habet,* τὰς δὲ κοιλίας, ventres autem. *Compl.* τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ, quæ autem in ventre. *Iſychius, cum in textu haberet,* inteſtinis autem, & pedibus lotis aqua, *addit hæc*: Quod LXX edunt: Ea quæ ſunt in ventre, & pedes aqua lavent. (*g*) Et imponent Sacerdotes. *In aliis libris eſt,* ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς, *& Interpr. Origenis,* & imponet ſacerdos (*h*) Sacrificium.] *Interpr. Origenis,* hoſtia eſt, & ſacrificium. *Compl. paulo inferius,* κάρπωμα θυσίας, oblatio ſacrificii. *Noſtra reſpondet hebræo* (*i*) Retorquebit.] *Schol.* Samariticus. ϗ ἀνακλάσει, & refringet. (*k*) Veſiculam gutteris.] *Ita Iſychius, & vulgata, quod græce eſt,* τὸ πρόλοβον. *Theodotio,* τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις, folliculū ejus cum lanuginibus. J: Druſius apud Theodot. non φύσαν ſed φύσιν ſcribi ait, & forte inquit φύσιν pro φύσας poſuit ſic in lingua Helleniſtarum χάρις denotiat gaudium. χάραν. *Aquila,* τὴν σπίζουσαν, (*quamvis Iſychius habeat* σπίον,) *tanquam partem illam, ut ait Theodoretus q.* 1. *quæ cibum recipit; & aliis partibus ſuppeditat* (*l*) Non dividet.] *Schol.* Samariticus, μαδίσει, λεπίσει, deſquamabit, decorticabit. (*m*) Imponet.] ἐπιθήσει, *Compl.* ἐπιθύσει, ſacrificabit. *Et hanc ſententiam ita ſemper in hoc capite affert Iſychius,* & adolebit ſuper altare.

CAP. II.

(*a*) SAcrificium eſt.] *hoc abeſt ab hebræo, & vulgata, ſicut etiam paulo inferius: & notat Iſychius additum eſſe a LXX.* (*b*) Plenum.] πλήρη. *Alij libri,* πλήσει, implebit. *Iſychius in textu,* ac deferet ad filios Aaron ſacerdotis quorum unus tollet pugillum plenum ſimila, *&c. nec multo aliter vulgata. Idem autem in comm. notat apud LXX non dici, quis ſit qui in pugillo tollat, ut abſolute offerentem ſignificarent.* (*c*) Ex clibano, munus Domino, ex ſimila.] *Alii libri,* ἐν κλιβάνῳ ϗ ἐκ σεμιδάλεως, *& Iſychius,* in clibano de ſimila. *Interpr. Origenis habet,* ex clibano. (*d*) Offeret.] *Complut.* ϗ προσοίσεις τὴν θυσίαν, ἣν ἂν ποιήσῃ, & offeres ſacrificium quodcunque feceris. (*e*) Novas torrefactas ſpicas vigentes comminutas.] νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτά. *Euſebius.* χίδρα ἐστὶν, ὅταν ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων χύων λαβὼν διαθρύψῃ ταῖς χερσὶν, οἱονεὶ ἀλέσας. ἐρικτὰ ϗ τὰ ἐν μύλῳ πτισθέντα φλοιὸν ἀποβαλόντα ὀσπριώδη λάχανα, χίδρα ſunt, quando quis ſumens de vig tibus ſpicis, conterit manibus, quaſi molens: ἐρικτὰ, olera ex legumini & quæ in mola ſunt piſta, & quæ corticem abjecerunt. *In Compl.* χίδρα τὰ, *redduntur,* farra comminuta. *Iſychius, & vulgata, hoc modo fa mentionem farris,* & confringes eas in modum farris. *Huic voci reſp* χίδρα *niſi fallor. ſunt autem ſpicæ novæ ac virides, ut quidam volunt, ali ter interpretantur. Moſchopulus* περὶ χιδῶν, χίδρα παρὰ τισὶ μὲν τὰ ἄχια να, παρὰ δὲ ἑτέροις τὰ ὄσπρια, ϗ ἐπὶ παρ' ἑτέροις τὰ ἀπὸ χλωρᾶς κριθῆς. χίδρα nonnullos ſunt olera agreſtia, apud alios legumina & porro apud alios, ex viride hordeo exprimuntur. Affine in Arabica lingua Giris quæ eſt nutiſſima farina, pollen, pulvis molendini, ut exponit Stephanus, & Sylvaticus in Pandectis Medicinæ. כרמל quæ ſpica recens, tenera & na: ſic dico, ſpica כרמל dicitur cum adhuc mollis eſt ac delicata viren Druſ. *Aquila,* ἁπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη, tenera olera ex leguminibus. T *dotio,* πίονα ἄλφιτα, pingues farinas *Interpr. Origenis hæc habet ad hun cum pertinentia.* Si autem ſacrificium offerat primitiarum de primitiis gum, ut ſimila ſic recens, id eſt nova, igni quoque eam torreri vult, & dio fractam eſſe (ne multum minutatum ſit, quoniam primitiæ ſunt) bene purgata ſit: *atque has eaſdem conditiones perpendit in anagoge.*

CAP. III.

(*a*) ADduxerit.] προσαγάγῃ. *Ita libri veteres, & Cyrillus* pro eo, qu *aliis eſt,* προσάξῃ. (*b*) Ante Dominum.] *Hæc abſunt ab ali dicibus, ut etiam a vulgata.* (*c*) Holocauſtomatum in circuitu.] S *tiam Compl. Ab aliis codicibus græcis abſunt: ab hebræo & vulgata* holocauſtomatum, *non autem illud,* in circuitu. (*d*) Ventrem.] I *us cum haberet in textu,* vitalia, *ſicut vulgata*; *hæc addit*: LXX ven id eſt cor: cujus ſecundo facit mentionem juxta LXX. quia duplicem h operationem, &c. (*e*) Pennam.] *Hoc agnoſcit ex LXX Iſychius.* Super altare.] *Hæc abſunt à multis codicibus, ut etiam a vulgata.* (*g* ovibus.] *Iſychius,* LXX vero ſi ab ovibus munus ejus, ab agnis, & h immaculatum offeret. Ovis enim & agnorum, & hœdorum genus eſſe tur, &c. (*h*) Et lumbum.] *Iſychius,* & caudam, vel etiam ſecun LXX lumbum immaculatum. *Idem vero refert pro immaculato Symma dixiſſe integrum, Aquilam vero perfectum. Theodoretus quæſt.* 1. *ref ceteros interpretes dixiſſe, pro* ὁ ὀσφὺς, ἡ κέρκος, pro lumbus, cauda.

CAP. IV.

(*a*) NOn ſponte.] ἀκουσίως. *Aquila,* ἐν ἀγνοίᾳ, *& vulgata,* per ign tiam. (*b*) Ventre, & fimo.] *Iſychius,* Cum inteſtinis & fi LXX. cum ventre & ſtercore. (*c*) Non ſponte.] *Hoc loco abeſt* *ab aliquot codicibus græcis, & ab interprete Origenis hom.* 2. *ſicut etiam & vulgata.* (*d*) Et latuerit.] *Schol.* παρεωραθῇ λόγος, deſpectus fuerit ſermo. (*e*) Quod non fiet.] *ita interpres Origenis; quod græce eſt,* ἣ οὐ ποιηθήσεται: *& reſpondet hebræo; & ita paulo poſt etiam in Compl. in qua tamen hoc loco eſt,* ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, quæ non oportet facere. (*f*) Sacerdos.] *Compl.* ἀρχιερεὺς: *& confunduntur ſæpe iſtæ voces.* (*g*) Incenſorum,] θυμιαμάτων. *Schol.* Alius, τῶν ἀρωμάτων, aromatum. (*h*) Baſim.] *Schol.* Alius, εἰς τὸ θεμέλιον, ad fundamentum.

CAP. V.

(*a*) PEccatum.] *In aliis libris & Compl. additur,* αὐτοῦ, ſuum, *& vulgata,* iniquitatem ſuam, quam vocem nec *Cyrillus* agnoſcit, nec habet lectio Vetus. S. *Auguſt. quæſt.* 1. & accipiet peccatum: *notatque abundare illud &, locutione uſitata in ſcripturis: ac ſane in aliquot libris eſt,* καὶ λήψεται, *quod reſpondet hebræo. Interp. Origenis,* & ipſa accipiet peccatum ejus. (*b*) Immundum.] Iſychius, LXX addiderunt immundum. (*c*) Abominationum immundarum.] *Idem notat has eſſe canes, & ſimias, quæ ab infidelibus colebantur, vel quodcumque reptile; quomodo quidem verterint Aquila, & Symmachus.* (*d*) Pecorum.] *Diſputat.* S. *Auguſt. q.* 2. *ſic melius verti* κτηνῶν, *quam dicendo,* jumentorum, *quod tamen haberent codices Latini.* (*e*) Immundorum.] *Ita* S. *Auguſt. In multis codicibus ſequitur,* καὶ μεμίανται, *in aliquibus,* καὶ λάθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ μεμίανται, & latuerit ab eo, & inquinatus eſt. (*f*) Inquinatus fuerit] S. *Aug.* ab omni immundicia cujuſquam ſi tetigerit, & inquinabitur: & ſi latuerit eum, poſt hoc autem cognoverit, etiam deliquerit: *& de horum verborum conſtructione diſputat in extremo quæſt* 3. *Ac fortaſſe tota oratio pendet uſque ad illud,* Et confitebitur, *aut ad illud,* Et offeret. (*g*) Iniqua diſtinguens.] ἢ ἄνομος, ἢ διαστέλλουσα, *in Compl.* ἢ ἂν ὀμόσῃ, διαστέλλουσα, *&* S. *Auguſt. q.* 3. quæcunque juraverit, diſtinguens. *Et interp. Origenis hom.* 3. quæ juraverit, pronuncians. *Et reſpondet vulgatæ & hebræo.* (*h*) Ante oculos.] *Alius liber,* ἐπ᾽ ὀφθαλμῶν ab oculis. *Ab aliis libris, &* S. *Auguſt. & interprete Origenis utrumque abeſt.* (*i*) Et confitebitur peccatum, pro quibus.] καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν, περὶ ἄν. *Compl.* καὶ ἐξαγορεύσῃ τὴν ἁμαρτίαν, περὶ ἧς. S. *Auguſt.* Et confeſſus fuerit peccatum, quod peccavit. *Interp. Origenis,* pronunciet peccatum quod peccavit. *Illud quidem* περὶ ἧς, *eſt in pleriſque codicibus.* (*k*) Adverſus ipſum.] κατ᾽ αὐτῆς. *Hoc non refertur ab interp. Origenis.* S. *Auguſt.* Quod autem addit, adverſus ipſum; quid intelligitur niſi, adverſus ipſum peccatum confeſſus fuerit, id eſt, confitendo peccatum accuſaverit? (*l*) Oblivio.] ἢ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθη. *Apud Theodoretum quæſt.* 2. *& in Compl. eſt,* ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθῃ, ſi latuerit eam oblivione. *S. Auguſt. quæſt.* 5. Anima, ſi latuerit, cum oblivio eſt ei, id eſt, ſi oblivione factum fuerit, ut lateat eum, vel, eam. *quæſt. autem* 20. ſi latuerit eum oblivione. *Interp. Origenis,* ſi qua latuerit. *Schol.* Alius, ἀδικήσει ἀδικίαν, injuſte faciet injuſtitiam. Vel, ἐὰν παραβῇ παράβασιν, prævaricatus fuerit prævaricationem. (*m*) Non ſponte.] *Interp. Origenis,* non volens. *S. Auguſt.* nolens. *qui addit,* hoc eſſe a ſanctis oblivione peccare, aliquid per oblivionem uſurpare, quod debetur ſanctis, ſive ſacerdotibus, ſive oblationibus, &c. *De hac re etiam Origenes & Theodoretus.* (*n*) Siclorum ſiclo ſanctorum.] *Schol.* σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίων, pondus in pondere ſanctorum. Eſt cur malim σταθμῶν. Sane in ſeptuaginta τιμῆς ἀργυρίου σίκλων. Hieronymus, qui emi poteſt duobus ſiclis juxta pondus ſanctuarii, notum ut שקל & pondus & ſiclum ſignificet. *Druſ. Alii codices.* σίκλῳ τῷ ἁγίῳ, ſiclo ſancto. (*o*) Peccatum] *Hic etiam in aliquot codicibus additur,* αὐτοῦ. *S. Auguſt. quæſt.* 2. *depravate, ut videtur,* & non cognoverit peccatum ſuum: *nam quæſt.* 20. *habet,* & acceperit peccatum ſuum. (*p*) In delictum.] *Schol.* εἰς λύτρωσιν, in redemptionem. (*q*) Deliquit enim delicto.] *S. Auguſt: ibidem,* deliquit enim delictum ante Deum. *Iſychius ex LXX,* deliquit enim delictum ante Dominum. *In aliis codicibus eſt,* ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν: *& apud S. Auguſt: ibidem paulo inferius, & quæſt.* 20. deliquit enim delicto delictum ante Dominum. *Compl. cetera eodem modo: ſed pro,* πλημμελείᾳ, *habet,* πλημμέλειαν.

CAP. VI.

(*a*) QUæ ſunt ad proximum.] *Ita* S. *Auguſt quæſt.* 20. *quod græce eſt,* τὰ πρὸς τὸν πλησίον *ab aliquot codicibus abeſt illud* τά. *& interpres Origenis homil.* 4. & mentietur proximo. (*b*) In deſpoſito.] ἐν παραθήκῃ. *Interp. Origen.* ſuper depoſito S. *Auguſt.* de commendatione. (*c*) Societate.] *Schol.* ἐν πιστώσει χειρὸς, in eo quod creditum eſt manui. πίστωσις χειρὸς, proprie quando manu rei alicui fidem facimus. Sic πίστωσις λόγων, quando Verbis idem fit. *Druſ.* (*d*) De rapina] *Schol.* ἐν ἀναγκασμῷ, in violentia. ἀναγκασμὸς, quando aliquis cogitur reddere quod non accepit, aut ſolvere quod non debet; hinc *Cohel.* 5. 7. גזל משפט Coactio juris & æquitatis, quando videlicet judices compelluntur contra jus & æquum ſententiam dicere. Aliis גזל eſt ἁρπαγὴ ſive ἁρπαγμὴ, direptio, rapina melius, *Druſ.* (*e*) Aut injuriam fecerit aliquam proximo.] *Sic* S. *Aug. ibidem. interpr. Origenis,* aut nocuit aliquid proximo. *Schol.* ἐσυκοφάντησεν, *& paulo poſt pro* ἀδίκημα, συκοφαντίαν. *Iſychius,* Ceteri interpretes, Aquila, & Theodotio, & Symmachus, ubi dixerunt LXX, Si nocuit aliquid proximum ſuum; iſti, Si calumniatus eſt aliquid. ἀδίκημα intelligitur quod injuſte alteri extortum, ſic calumnia, quod per calumniam ablatum. *idem.* (*f*) Perditionem.] *Ita* S *Auguſt. & interp. Origenis quod Græce eſt,* ἀπώλειαν. *& hebraiſmus, ſignificatque rem ipſam amiſſam.* (*g*) Et reddat.] *Interp. Origenis,* & reddet. S. *Auguſt* reddet. *Iſychius totum hunc locum ſic refert.* Erit cum peccaverit, & pœnituerit, & reddiderit rapinam, quam rapuit, vel injuſtitiam, quam injuſte egit, aut depoſitum quod depoſitum eſt ei, ſive perditum, quod invenit. (*h*) Fuerit] *Ita interpungit interp. Origenis: & S. Auguſt. quæſt.* 9. *eodem modo videtur interpungere. Idem vero quæſt.* 20. *habet,* Et qua die convictus fuerit delicti ſui; offeret Domino, &c. (*i*) Ita holocauſtoſis.] *ita* S. *Auguſt. quæſt.* 10. *et putat, quod ſequitur* & ignis, *redundare illud,* &c. *Sed interp. Origenis.* Hoc holocauſtum in crematione ſua erit ſuper altare, &c. (*k*) Catacarpoſim.] S. *Auguſt. in ſuo codice latino habebat,* & auferet holocarpoma, quod conſumpſerit: *ſed addit quæſt.* 9. Niſi forte illud eſt verum, quod in quodam græco invenimus. Non enim ait, auferet holocarpoſim, ſed, auferet catacarpoſim, hoc eſt, reliquias holocauſti, quod ignis conſumpſit. Has autem reliquias, veluti eſt cinis & carbo, appellavit [illam holocauſtoſim] ejus rei nomine, quæ conſumpta eſt, reliquias ipſius conſumptionis appellans. *Notat autem idem eſſe holocarpoma, quod holocauſtoſis: cur autem dicatur holocarpoma rationem reddit ipſe Origenes homil.* 5. (*l*) Holocauſtoſim.] *Sic* S. *Auguſt. ut diximus.* Interp. *Origenis* & holocauſtum. In *Compl. eſt,* holocarpoſim. (*m*) Ab eo.] S. *Auguſt. quæſt.* 12. Et ignis altaris ſemper ardebit ab eo. *In aliis libris eſt, non,* ἀπ᾽ αὐτοῦ. *ſed,* ἐπ᾽ αὐτοῦ. *Et Interp. Orig.* & ignis altaris ardebit ſuper illud. (*n*) Mane, mane.] *S. Auguſt: & Interp. Orig. ſemel tantum habent.* (*o*) Circumvoluta.] ἑλικτά. *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt,* ἐρικτά. *& fortaſſe legendum,* ἑρικτά, *ut ſupra cap.* 2. *Iſychius.* Quod LXX ſic ediderunt, conſperſam offeret eam, buccellas, ſacrificium boni odoris Domino, odorem .... conſperſam eandem dicentes buccellas Et buccellas quidem dixiſſe intelliguntur, utpote multipliciter procedentem propter paſſiones per partes provenientes: conſperſam autem, utpote in unum collectam: unde pro buccellis Symmachus dilatatam edidit. Quædam autem antigrapha, electa (*videtur legendum,* ἑλικτὰ) habent, id eſt, complexa; quia invicem ſibi cohærent paſſiones Domini. *Ex quibus verbis utcunque ſe habeant, in mentem nobis interdum veniebat, ſuſpicari,* ἑλικτὰ ἐκ κλασμάτων, *duas apud Iſychium eſſe ejuſdem rei interpretationes. S. Auguſt: q.* 15. *in codice græco, quo uſus eſt, habuit,* ἑλικτὰ, *ſed in latina interpretatione,* in ſartagine in oleo fiet conſperſa, offeret eam freſa; *quod videtur magis convenire vocabulo,* ἐρικτά. *Interp. Orig.* In ſartagine ex oleo fiet conſperſa: offeret eam teneram. (*p*) Holocauſtum erit.] *Refert Iſychius Aquilam edidiſſe,* integrum erit, id eſt, non dividetur dentibus, non mandetur (*q*) Quicunque aſperſus.] *In aliis codicibus, partim eſt,* ὃ ῥαντισθῇ ἐπ᾽ αὐτὸ, quod aſperſum fuerit ſuper illud, (*& fortaſſe eſt hebraiſmus, ut intelligatur,* illud ſuper quod aſperſus eſt) *partim,* ᾧ ἂν ῥαντισθῇ ἐπ᾽ αὐτῷ, cuicunque reſperſus fuerit ſuper illud.

CAP. VII.

(*a*) SAlutaris.] σωτηρίου. *Sic vetuſtiores codices, & Interp. Orig. In aliquibus aliis eſt,* εἰρηνικῶν: *quæ varietas & in hoc, & in aliis capitibus ſæpe notari poteſt. Iſychius quidem lib.* 2. *non longe ab initio admonet, quem alii adipem pacificorum dixerant, LXX edidiſſe, ſalutare.* (*b*) Pro laudatione.] *Schol.* περὶ εὐχαριστίας, pro gratiarum actione, *quod habet vulgata.* Sumptum puto ex editione Aquilæ Pontici; ſane Amos 4. 5. תודה *A.* εὐχαριστίαν. Similiter *Pſal.* 107. 22. זבחי תודה, idem θυσίας εὐχαριστίας. Hieron. hoſtias gratiarum: hinc nomen Juda, quod Joſephus εὐχαριστίαν interpretatur. (*c*) Panes ex ſimila.] *Alii libri habent,* ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως, panes azymos ex ſimila. *Interp. Origen* & offerent ad ſacrificium panes laudationis ex ſimila: *ſed videtur mendum, ac legendum eſſe,* ad ſacrificium laudationis panes ex ſimila. *Schol.* Ἄλλος φησὶ κολλυρίδας. Alius inquit, collyridas: *quod habet etiam vulgata, ſed paulo poſt.* (*d*) Conſperſam.] *Schol.* Alius inquit, ζεστὴν, coctam, ferveſcentem. (*e*) Super ſacrificio laudationis ſalutaris.] ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου. *interp Orig.* Quia ſacrificium laudationis ſalutaris ejus eſt. *Quare primum videtur legiſſe,* ἐπεὶ θυσία, *quod in nullo codice eſt inventum; deinde habuiſſe,* σωτηρίου αὐτοῦ, *quod eſt in multis codicibus: & videtur agnoſci a S. Auguſt. quæſt.* 22. *ubi etiam dubitat an aliud ſit* ſalutaris, *aliud* ſalutaris ſui. (*f*) Demptionem.] *Sic enim ſolet S. Auguſt. vertere,* ἀφαίρεμα. *Interp. Orig.* ſeparationem. *Schol.* idem eſt ἀφαίρεμα, καὶ ἀφόρισμα, καὶ ἐπίθεμα, καὶ καρπώματα, ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως demptio, & ſeparatio, & impoſitio, & hoſtiæ, quæ de ſacrificiis ſegregantur Deo: quæ quidem fiunt partes ſacerdotis. *Unde quidem dictum ſit pectuſculum impoſitionis, docet S. Auguſt. quæſt.* 23. (*g*) Non erit acceptum ei.] *Ita interp. Orig. quod græce eſt,* οὐ δεχθήσεται αὐτῷ, *ſignificat autem,* non erit, *id eſt,* non proderit ei tanquam acceptum. (*h*) Non reputabitur ei.] *Theodotio,* φέγγους δέεται eget lumine. (*i*) Quæcunque tetigerint omne immundum] *In Orig.* quæcunque tactæ fuerint ab omni immundo. (*k*) Domini.] *In aliis libris eſt,* κυρίῳ. *& Interp. Orig.* Domino. (*l*) Fiet in omne opus.] *Ita collati codices, & S. Auguſt. quæſt.* 21. *Interp. Orig.* non erit ad omne opus. (*m*) Offeret.] *Ita libri vetuſtiores. In aliis eſt,* προσάξετε. *& Interp. Orig.* ex quibus offertis ab eis. *Apud S. Auguſt. quæſt.* 21. *in aliqua editione eſt,* ex quibus Domino offeretur; *in aliqua,* offeretis. (*n*) Sacrificium ſalutaris.] *In ceteris libris partim eſt,* θυσίαν τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, ſacrificium pacificorum ſuorum, *partim* θυσίαν σωτηρίου αὐτοῦ, *& interp. Orig.* ſacrificium ſalutaris ſui *Sic etiam haberi apud S. Auguſt. quæſt.* 22. *paulo ante admonuimus.* (*o*) Adipem ſuper altare.] *Alii,* τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. *& Interp. Orig.* adipem, qui eſt ſuper pectuſculum, ſuper altare. (*o*) Salutaris veſtri.] *Ita collati codices. In editionibus vulgatis eſt,* τῶν σωτηρίων, *& interp. Orig.* a ſacrificiis ſalutaribus veſtris.

CAP. VIII.

(*a*) EJus.] *Abeſt à Compl. & Interp. Origenis.* (*b*) Manifeſtationem & veritatem.] *Aquila & Theodotio,* τοὺς φωτισμοὺς, καὶ τελειώσεις, illuminationes, & conſummationes, *ſive* conſecrationes. (*c*) Tunicas.] *Aquila & Theodotio,* ὑποδύτας, ſubuculas. ὑποδύτης tunica interior, ut ἐπενδύτης exterior. Quidam ſubuculam latine reddunt. *Hieron. de veſte ſacerdotali,* Secunda ex lino tunica eſt ποδήρης. *i.* talaris, duplici ſindone, quam & ipſam Joſephus byſſinam vocat, appellatur כתנת *i.* χιτὼν, quod Hebræo ſermone in lineam vertitur; hæc adhæret corpori, & tam arcta eſt & ſtrictis manibus, ut nulla omnino in veſte ſit ruga & uſque ad crura deſcendat. (*d*) Mundavit.] *Schol.* Samariticus habet, καὶ ἱλάτωσεν, & propitiavit. Alia autem editio, περιημάρτισεν, expiavit, *& quaſi undique aptum reddidit ad peccatum delendum.* (*e*) Et panem ex oleo unum.] *Schol.* Ἄλλος, κολλύραν. Alius, collyram. *In Compl. totus hic locus ſic habet,* ἔλαβε κολλύραν ἄζυμον μίαν, καὶ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν, ſumpſit collyram azymam unam, & collyram panis ex oleo unam. (*f*) In atrio.] *Compl.* παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, apud oſtium tabernaculi. (*g*) Donec dies impleatur.] *Alij codices*, ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν, uſque ad diem plenitudinis dierum conſummationis veſtræ.

CAP. IX.

(*a*) SEniores.] *Sic vertit S. Auguſt. quæſt.* 25. *quod græce eſt*, γερουσίαν, *licet alii partim dixerint ſenatum, partim ordinem ſeniorum.* (*b*) Et vitulum.] *Sic etiam vulgata, & hebræus. Aliqui codices habent*, καὶ κριὸν, καὶ μοσχάριον. *Et S. Auguſt. quæſt.* 26. & arietem, & vitulum. (*c*) Illud ſecundum membra ea, & caput.] *In aliis codicibus partim abeſt illud*, ea; *partim vero legitur*, αὐτῷ καὶ τὰ μέλη αὐτὰ, καὶ τὴν κεφαλὴν, ei & membra ipſa, & caput. (*d*) Mente excellit.] *Sic videtur ſubindicare S. Auguſt. quæſt.* 29. *vertendum eſſe illud*, ἐξέστη, *quod ipſe habuit*, & amens factus eſt, *& alios inquit vertiſſe*, expavit.

CAP. X.

(*a*) FIlios.] *Abeſt dictio iſta à Compl. ut etiam a vulgata.* (*b*) Legitimum æternum in progenies veſtras.] *S. Auguſt. quæſt.* 33. Ambiguum eſt, utrum ſuperiori ſenſui connectatur, id eſt, ad vinum non bibendum pertineat; an inferiori, ubi ſequitur, Diſtinguere, &c. *Interp. quidem Orig. hom. 7. cum inferiore conjungit.* (*c*) Inſtruere.] *Schol.* Alius, φωτίζειν, illuminare. (*d*) Salutaris.] *In aliis libris eſt*, σωτηρίων. *Interp. Orig.* ſacrificiis ſalutaribus. *S. Auguſt. quæſt.* 35. ſacrificiis ſalutarium; *quamvis dubitet, an ſit vertendum potius*, ſanitatum, *multaque excogitet, quamobrem hoc loco*, σωτηρίων, *idem valeat ac*, σωτηρίου.

CAP. XI.

(*a*) ET fiſſuras findit duarnm ungularum.] *Sic viſum eſt ſatis apte & congruenter etiam hebræo poſſe reddi, quod græce eſt*, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν. *Interp. Origen.* & ungulas habet. (*b*) Quæ dividunt ungulas.] *Apud eundem totus hic locus ſic habet*: Præterea ab his non manducabitis, quæ reducunt ruminationem, & non dividunt ungulas, & habent ungulas: Camelus, *&c. & ita fere vulgata. In aliqua Græca editione eſt*, πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν μὴ ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν μὴ διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας. Tantum ab his non comedetis, a non reducentibus ruminationem, & a non dividentibus ungulas, & habentibus ungulas. *Sed collati codices manuſcripti græci omnes eodem modo, ac noſter: & reſpondent hebræo & chaldæo. Intelligendum enim ita eſt, ab iis quæ ruminant, & dividunt ungulam, excipi camelum, & cetera, quæ alterutra iſtarum conditionum carent.* (*c*) Et leporem.] *Hunc ordinem ſervant collati codices; & Interp. Orig. In Compl. quemadmodum & in vulgata, prius memoratur chirogryllus (quem Interp. Orig. erinacium vocat) quam lepus. Eadem varietas eſt paulo poſt in commemoratione aliorum animalium.* (*d*) Reducit.] *In quoſdam libros græcos per errorem irrepſit* οὐκ: *Nam abeſt ab exemplari Vaticano, ut etiam a Compl. tam in lepore quam in chirogryllo: itemque ab Orig. Et Theodoretus in codicibus manuſcriptis (nam verſio eſt depravata) q.* 11. *inquit, camelum & leporem ruminare quidem, ſed ungulam non dividere.* (*e*) Chalabotes.] χαλαβώτης. *Alij* ἀσκαλαβώτης, ſtellio. (*f*) Et inter vivificantia.] *In aliquot codicibus legitur*, καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων, *&c. S. Auguſt. q.* 38. Inſtrue (*fortaſſe legendum*, inſtruere) filios Iſrael inter vivificantia, *&c. Quod autem pertinet ad illud* vivificantia, *S. Auguſt. putat græco verbo ſignificari, non quæ vivere faciunt; ſed quæ vivos fœtus gignunt. Nobis tamen non conſtat, præſertim ſi hebræum conſulamus, an idem ſignificet, quod viventia.*

CAP. XII.

(*a*) PUrgationis.] *Ita S. Auguſt. q.* 40. *quod græce eſt*, τῆς ἀφέδρου, *& ab aliis ſolet verti*, menſtrui: *poſſet etiam*, puerperii. *Notat Iſychius Symm. dixiſſe*, ſecundum dies ſeparationis afflictionis, *Aquilam*, eparationis miſeriæ, *Theodotionem*, ſeparationis doloris ejus. (*b*) Immundo.] ἀκαθάρτῳ. *Sic vetuſtiores codices. In aliis eſt*, καθαρῷ. *Orig.* quia in ſanguine immundo fecit ſeptem dies, in ſanguine autem mundo triginta & tres dies. *S. Auguſt. utramque lectionem agnoſcit. Compl.* καθαρισμοῦ αὐτῆς, purificationis ſuæ, *quod habet vulgata. Iſychius harum duarum lectionum mentionem facit*, in ſanguine mundo, ſive purificationis. (*c*) Pro filio, aut pro filia.] *Sic placet S. Auguſt. reddi illud*, ἐφ' υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ, *potius quam*, ſuper filio aut ſuper filia, *quod nonnulli codices haberent.* (*d*) Aut turturem.] *Idem habet*, & turturem: *quamvis fateatur nonnullos codices habere*, aut turturem: *ac de iſta varietate diſputat.*

CAP. XIII.

(*a*) LUcida.] τηλαυγής. *Ita libri veteres, & S. Auguſt. q.* 41. *& Iſychius lib.* 4. *qui etiam interpretatur, quid ſit* τηλαυγής. *Alii habent*, ἢ τηλαυγὴς, vel lucida: *quam lectionem agnoſcit S. Gregor. Nazianz. in oratione de amore pauperum.* (*b*) Carnis.] χρωτός. *S. Auguſt. & Interp. Origen. habent*, coloris. *Alii vertunt*, corporis. *Sed viſum eſt omnia melius reſpondere, ſi dicatur*, carnis. (*c*) Tactus.] *S. Aug. ibid. & in locut.* Ipſam maculam tactum vocat: unde nonnulli noſtri non tactum, ſed maculam interpretati ſunt, &c. *Poſſemus etiam ſatis apte plagam dicere.* (*d*) Humilis.] ταπεινή. *Schol.* Aquila, & Symm. κοίλη, βαθυτέρα cavus, profundior. *Dictio quidem* κοίλη *habetur etiam in noſtro, & in aliis libris hoc eodem capite; ſicut etiam* ὑποκοιλοτέρα, *aut*, κοιλοτέρα. (*e*) Inquinabit.] *S. Auguſt. q.* 42. id eſt, inquinatum pronunciabit. (*f*) Non mutavit pilum album.] *Eſt phraſis qua ſignificatur*, non mutaſſe pilum in album. *Paulo quidem poſt ita dicitur*, μετέβαλεν ἡ ἀφὴ εἰς τὸ λευκόν. (*g*) Non eſt commutatus.] *Sic ſolet eſſe apud S. Aug quod græce eſt*, οὐ μετέπεσεν. *& videtur ſignificare*, non effluxit, *id eſt, ut alij vertunt*, non crevit. (*h*) Significatio.] σημασία. *Aquila*, ἐξανάστημα, excreſcentia, puſtula. *Th.* ἔκβρασμα, eruptio, ſcabies. Papulæ autem quæ poſt ægrotationem naſcuntur in labiis, vocantur ἐκβράσματα, & ſanitatis videtur indicium, morbum in ſuperficiem prorupiſſe. Hieron in Comment. ſuper Nah. 2. apud *Druſ. S. Auguſt. interpretatur q.* 44. non eſt lepra, ſed ſignum. (*i*) Converſa mutata fuerit.] *Aquila, & Symm.* ὁδεύουσα ὁδεύσῃ τὸ ἐμφύσημα, procedendo proceſſerit tumor. (*k*) Commutata.] *Ita S. Auguſt. q.* 46. *quod rurſus eſt*, μετέπεσεν, *& interpretatur*, id eſt, non ſtetit in illa ſanitate, in qua eum viderat, &c. *Aquila*, ἐπέδωκεν, proceſſit. *Symm.* ὑπερέβη, ſupergreſſa eſt. *Th.* διακέχυται, diffuſa eſt. *Schol.* Samariticus, ἐπλατύνθη, dilatata eſt. (*l*) Et ſegregabit.] *Compl.* οὐκ ἀφοριεῖ, & S. *Auguſt. q* 47. non ſegregabit eum: *quod illi difficultatem fecit: ac tamen reſpondet vulgatæ & hebræo.* (*m*) In tactu.] αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, *id eſt*, ſecundum tactum. *Et ſimili locutione infra habetur*, μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὴν τὴν ἁφὴν, *quod vertimus*, poſtquam lotum fuerit ipſum in tactu. *Alij codices hic partim pro*, αὐτὸν, *habent*, αὐτοῦ, ejus tactum, *partim neutrum habent, & ibi* αὐτῷ, poſtquam lotus fuerit ei tactus. (*n*) Carnem ſanam.] τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ. *Scholion.* τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν, carnem vivam. (*o*) Et converſus fuerit.] *Sæpe in hujuſmodi locutionibus ſubintelligendum eſt*, tactus. (*p*) Vulnus.] *Sic videtur transferre interp. Orig. quod eſt* θραῦσμα. *Schol.* Alius, ἀπόσπασμα, ſciſſura. *S. Auguſt. quæſt.* 48. *inquit, cum Moyſes de lepra capitis loqueretur, eam etiam quaſſationem appellaſſe.* (*q*) Lepra.] *In quibuſdam codicibus additur*, ἐξανθοῦσα, efflorescens. (*r*) Immundus cum ſit.] *Sic S. Auguſt. in locut. quamvis fateatur non potuiſſe exprimi in latino, quod græce eſt* ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται. *Interp. Orig. habet tantum* immundus erit. (*ſ*) Permanens.] *Schol.* Samariticus, φιλόνεικος, obſtinata. ὅπως δὲ παλαιουμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνί Superius autem, παλαιουμένην, veteraſcentem ipſam dixit, pro eo quod conſeneſcentem corpori, & inſanabilem. (*t*) Fixit ſe.] *Nimirum tactus vel lepra. Schol.* Alius, σπανίζουσαν, *quaſi corroſione rarefacientem.*

CAP. XIV

(*a*) DUas aviculas.] *Interp. Orig. interpretatur duas gallinas, græce* δύο ὀρνίθια. (*b*) Cotylam.] *S. Auguſt. in locut. habet*, heminam. *Alii vertunt*, ſextarium. (*c*) Poſſeſſione.] *Alij codices habent*, ἐν κλ in ſorte. (*d*) Splendentis.] αὐγάζοντος. *Compl.* αὐγάσματος, ſplendoris.

CAP. XV.

(*a*) OMnes dies.] *Hæc uſque ad* omnis lectus, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Ac ſane apparet in his verbis coacervatio quædam. S. Auguſt. in locut. hæc tantum refert.* Viro, viro, cuicunque fuerit fluor, & ho cuicunque exierit ex eo concubitus ſeminis, & omne ſuper quodcun dormit ſuper illud, & omne, ſuper quod ſederit ſuper illud, immundum erit. *Legendus accurate Iſychius.* (*b*) Stramen aſini.] ὀπίσαγμα ὄνου. *Ita libri veteres. A quibuſdam abeſt vox* ὄνου, *quam tamen eſſe LXX interpr teſtatur Iſychius.* (*c*) Et lavabit corpus aqua.] *Alii codices habent*, σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι, corpus ſuum aqua viva. (*d*) Et qui patitur flux ſeminis in fluxu ſuo.] καὶ ὁ γονορρυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ. *In aliqua editione* ἐγονορρύησεν, & ei qui effudit ſemen.

CAP. XVI.

(*a*) ET arietem.] καὶ κριόν. *ut ſubintelligatur*, adducens. *Alii codices habent*, κριῷ, ariete. (*b*) Lineum.] *Schol.* τὸ λινοῦν, καὶ λινῆν ἄλλος φησὶ διπλοῦν, καὶ διπλῆν. lineum, & lineam ſtolam, alius inquit, du & duplicem. (*c*) Emiſſario.] *Sic B. Auguſt. Interp. Orig. retinuit vocabulum græcum Apopompæi.* Aquila, κλῆρος εἷς, κεκρατημένος, καὶ εἷς, ἀπερχόμενος, ſors una, retentus, una, abſcedens. *Iſychius autem in hunc locum hæc* cujus autem rei gratia non immolatur, qui ad confirmatum deputatus ſicut Aquila edidit? Quis autem ſit confirmatus, ſive fortis, *&c. ut* τημένον, *videatur accepiſſe hircum, qui vivus relinquitur. Theodoretus q. citans illa verba inferius poſita*, & tollet hircus ſuper ſeipſum, *&c.* *Symm. ipſum Apopompæum interpretatum eſſe*, εἰς τράγον ἀπερχόμενον, πέμπειν αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπὴν, in hircum abſcedentem, ad emittendum in emiſſionem: *Aquilam vero*, εἰς τράγον ἀπολυόμενον εἰς τὴν ἔρημον, in hircum qui ſolvitur in deſerto. *In Scholio etiam Apollinaris refertur ex Symm.* γον ἀπερχόμενον. (*d*) Et exorabit ſanctum.] *B. Auguſt. q.* 53. *habet*, exorabit pro ſanctis: *teſtatur tamen in codice Græco, qui emendatior videbatur, ſe legiſſe*, τὸ ἅγιον. *quomodo autem exoretur, ac propitietur ſanctum, diſputat in ea, ac duab. ſequentib. quæſtionibus, ac quæſt. quidem* 55. An potius exorabit, dictum eſt, exorando purgabit. (*e*) Requies.] *Abeſt hæc dictio a Compl. & videtur eſſe ex alia interpretatione: habet tamen fortaſſe Theodoretus. Iſychius in cap.* 19. Sicut uno exiſtente ſpeciali ſabbato ſeptima videlicet die, omne aliud legitimum ocium ſabbatum appellatur, ſic cum generalis, *&c.*

CAP. XVII.

(*a*) VEl proſelytorum, qui appoſiti ſunt in vobis.] *Hæc verba a ab aliquot exemplaribus.*

CAP. XVIII.

(*a*) HAbitaſtis.] κατῳκήσατε. *Ita ll. vv. & Clemens Alex. l.* 2. *ſtromat. Aliquot cod. eſt*, παρῳκήσατε, incoluiſtis. (*b*) Quæ ſi fecerit.] ἃ ποιήσας

Clemens Alex. habet, ὁ ποιήσας αὐτὰ, qui fecerit ea. *Et ſic legitur in quibuſdam codicibus.* (*c*) Mater enim tua eſt.] *S. Auguſt. q.* 58 *videtur legiſſe*, turpitudo enim eorum eſt, *& notat in matre eſſe utriuſque turpitudinem, in noverca tantum patris.* (*d*) Uxorem ſuper ſororem.] γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον. *D. Auguſt. q.* 63. *ſic habet*, ſuper uxorem ſororem ejus non accipies in zelum. (*e*) Principi.] ἄρχοντι. *Theodoretus q.* 25. τὸ ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. Hebraicum habet Moloch, & ceteri interpretes ſic poſuerunt. *B. etiam Aug. q.* 66. *interpretatur*, principi, qui pro Deo colitur. (*f*) Abominatio.] *Teſtatur Iſychius Symmachum vertiſſe*, ineffabile, *Aquilam*, infectum. (*g*) Exhorruit.] *Sic S. Auguſt. in locut. Quæſt. autem* 57. exhorrebit. *Græce eſt*, προσώχθισε. *Theodotio*, ἀπέβαλεν, abjecit. *Aquila*, ἐξῆρεν, *ſuſtulit. Symm.* ἐξήμεσεν, evomuit.

CAP. XIX.

(*a*) Acceptum veſtrum.] δεκτὴν ὑμῶν *Iſychius lib.* 7. *ex LXX* accepta veſtra. *& videtur ſignificare*, quod vobis placet, quod voluntas veſtra fert, *aut, ut putat Iſychius*, illud in quo veſtra conſcientia vos non reprehendit. (*b*) Inſacrificabile.] ἄθυτον. *Aquila*, ἀπόβλητον, abjiciendum. (*c*) Neque admiraberis] *Schol.* Alius inquit, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου, non glorificabis faciem magni. (*d*) Inſtabis] ἐπιστήσῃ, *& reſpondet hebræo. In aliis codicibus eſt*, ἐπισυστήσῃ, conjurabis. (*e*) Vindicabitur.] *De hoc loco diſputat S. Auguſt. q.* 70 (*f*) Differentem.] διάφορον, diverſam, ac variam. *In aliqua editione eſt*, δίφορον, biferam. (*g*) Manducabile] βρώσιμον. *Philo in libro de plantatione. habet* βρώσεως, cibi, *quod reſpondet hebræo.* (*h*) Circummundabitis.] περικαθαριεῖτε. *Schol. ceteri inquiunt*, ἀκροβυστεῖτε (*forſaſſe legendum*, ἀκροβυστιεῖτε) *quod in vulgata eſt*, auferetis præputia. (*i*) Super montes.] *Iſychius*, Comedere enim ſuper montes, quod LXX in initio præſentis legis poſuerunt pro eo quod noſtra editio habet, non comedetis cum ſanguine, propter eos, qui idolorum feſtivitatibus conſueti ſunt, prohibuit, &c. *Schol.* Alius, οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ δώματος, non comedetis ſuper tecto, *ſed fortaſſe legendum*, ἐπὶ τοῦ αἵματος, ſuper ſanguinem. (*k*) Siſoem.] *Theodotio*, οὐ κυκλώσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς, non circumdabitis (*aut*, rotundabitis) Phaath (*hoc verbum hebræum alij vertunt angulum, alii comam*) capitis. Aquila, οὐ περικυκλώσεις τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς σου, non rotundabis regionem capitis tui. Alius Interpres, οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. *Hunc vero eſſe Symmachum oſtendit Iſychius his verbis*: Inſuper nec comam in rotundum tondere, id eſt non radere in rotundum, aſpectum capitis, ſicut & Symmachus edidit: quemadmodum etiam hi facere conſueverunt, qui barbaricas ſtudent comas. Propter quod, hoc LXX σισόην, forſitan propter magnitudinem concurſorum capillorum appellaverunt. *Idem paulo poſt.* Sed nec cincinnos nutrire in honorem dæmonum capillis aliis fortiores, & hoc vovere: ſtudent enim hoc pagani, caput puerorum offerre dæmonibus. *S. Cyprianus lib.* 3. *ad Quirinum*, non facietis cirrum ex coma capitis veſtri. *Theodoretus quæſt.* 28. (*quamvis multa in latino impreſſo deſint:*) *de hac ipſa dictione* σισόη. Alii autem dixerunt demptionem capillorum in circuitu capitis: alii autem ex ejus capillis plexum, quem græci κρώβυλον vocant. Saturnium hoc anathema, & devotamentum ſtudioſe curantes: τινὲς τὸ σισόην, τὰς ἐξ ἐπιτηδεύσεως οὔλας γινομένας ἡρμήνευσαν. ἐγὼ δὲ οἶμαι τὸν νόμον ἀπαγορεύειν. εἰώθασιν ἕλληνες μὴ ἀποκείρειν τῶν παιδίων τὰς κορυφὰς, ἀλλὰ ἐᾶν τοὺς μαλλοὺς, καὶ τούτοις μετὰ χρόνον ἀνατιθέναι τοῖς δαίμοσιν. Quidam σισόην interpretati ſunt capillos de induſtria criſpos factos. Ego vero aliud puto lege prohiberi: Conſueverunt græci non attondere puerorum comas, (*al.* extremitates) ſed ſinere promitti capillos, & hos poſt tempus offerre anathema dæmonibus. *Simile quiddam habetur in Scholio*, σισόη ἐστὶν ὁ κρώβυλος. πλέγμα δέ ἐστι τοῦτο, ὃ οἱ ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς κρονικὸν ἀνάθεμα. καὶ μᾶλλον σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσι. Siſoe eſt cincinnus: plexus autem eſt hic, quem græci complicabant, tanquam Saturnium anathema: & præcipue Saraceni hucuſque hoc faciunt. (*l*) Aſpectum] ὄψιν. *S. Cyprianus in lib. de lapſis, & lib.* 3. *ad Quirinum.* Non corrumpetis effigiem barbæ veſtræ. *Iſychius lib.* 6. Non oportet, ſicut prædiximus, barbam radere, vel ſecundum LXX, corrumpere faciem barbæ. (*m*) Super animam.] *S. Auguſt. quæſt.* 71. Super animam dixit, ſuper funus mortui. Theodoretus legit ἐντομίδας. *Iſychius*, nec inciſuras in corpore ſibi facere eos, qui ſunt ſupra mortuos: etiam hoc enim pagani facere conſueverunt, &c. *Qua de re Theodoretus etiam ibidem* (*n*) Litteras impreſſas.] γράμματα στικτά. *Iſychius*, Prohibet etiam ſtigmata fieri in corpore, &c. Sed & ſtigmata, id eſt malæ doctrinæ dogmata, quia inhærent & infiguntur animæ per quædam blandimenta vel Syllogiſmos vel per quemlibet alium modum docentium intelligamus. Præcepit ergo nobis lex & ab his abſtinere quia impreſſa vel immerſa ſicut ſolent ſtigmata, difficulter abolentur. *Theodoretus de hac græcorum funebri conſuetudine*, & aliquas vero corporis partes acubus pungebant. (*o*) Iniquitate] *Iſychius*, vel ſicut LXX, adulterio. (*p*) Ventriloquos.] *Sic etiam S. Auguſtinus quæſt.* 77. *quod græce eſt*, ἐγγαστριμύθοις. *Scholion.* Alius, *inquit*, μὴ ἐπικλίνητε πρὸς τοὺς θελητὰς, καὶ τοὺς γνώστας, ne declinetis ad Theletas, & Gnoſtas; *de quibus alio loco dicetur* γνώστας ſciolos dicas; nam vendicant ſibi ſcientiam rerum, quas ignorant, aut ſic dicti a ſcientia rerum abditarum & occultarum: qua ratione κρυφιασταὶ, vocantur in his fragmentis. ſic magi peculiariter, חכמים *i.* Sapientes appellantur. Hinc quidem in ידעני, ſignificatio ſcientiæ, unde pluralis, ידענים γνώστας. *i.* gnavos, alii ariolos, alii ἐπαοιδὰς, incantatores referunt, quod genus in fœminis latini ſagas nuncupat. *Druſ. Theodoretus.* τινὲς ὑπὸ δαιμόνων ... ἐγγαστρίμυθοι ἐξηπάτων πολλοὺς τῶν ἀνοήτων ὡς ἔνδοθεν προσαγορεύοντες οἷς ἐντερο... οἱ ἕλληνες προσαγορεύουσιν, ὡς ἔνδοθεν δοκοῦντος τοῦ δαίμονος φθέγγεσθαι. Quidam a dæmonibus quibuſdam agitati multos ex dementibus decipiebant, perinde ac prædicerent, quos ἐντερομάντεις græci appellant, quippe quod ab intus videatur dæmon loqui. *Iſychius ex LXX.* Non ſequimini ventriloquos, & veneficis non adjungamini.

CAP. XX.

(*a*) Principi.] *Iſychius*, Olim ergo prohibens, de ſemine ſuo Moloch, ſive ſecundum LXX, principi, dari. Erat autem hoc idoli cujuſdam, vel dæmonis nomen, ſecundum quod Stephanus Amos introduxit dicentem, Et recepiſtis tabernaculum Moloch, &c. (*b*) Deſpectione.] *Schol.* Alius, ἐὰν κρύψει κρύψωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς. ſi occultatione occultaverint populus terræ. (*c*) Ipſe.] *Alij libri*, ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτοὺς, ut ipſi fornicarentur. *Noſtra convenit cum vulgata*, ut fornicaretur cum Moloch. *S. Auguſt. q.* 72. ita ut fornicentur principes (*videtur legendum*, in principes) de populo ſuo: *Et addit*, non de populo ſuo principes, ſed de populo ſuo fornicentur. Eos quippe principes vult hic intelligi, qui pro diis colebantur: ſicut Apoſtolus dicit &c. *Iſta tamen* de populo ſuo, *videntur referenda ad verbum illud præcedens*, & perdam. (*d*) Maledixerit.] κακῶς εἴπῃ. *Schol.* Alius inquit, καταράσηται, execratus fuerit. (*e*) Filiorum.] *Sic teſtatur Iſychius dixiſſe LXX, S. Aug. q.* 75. in conſpectu generis ſui. (*f*) Peccatum.] *In aliquot codicibus eſt*, ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται, peccatum ſuum accipiet. *S. Auguſt. ibidem*, peccatum ſuum accipient: *quod convenit cum vulgata.* (*g*) Cognata.] *Vulgata*, cum uxore patrui, vel avunculi ſui. *Legendus S. Auguſt. quæſt.* 76. (*h*) Morientur.] *Scholion*, ἀντὶ τοῦ, οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τέκνα. *pro eo quod eſt*, non reputabitur ſemen ejus in filios, *quod etiam & S. Auguſt. ibidem; teſtatur Iſychius Symmachum, & Theodotionem edidiſſe*, ſine filiis erunt. (*i*) Exhorreſcet.] *Iſychius*, Hoc eſt enim evomere, quod & Symmachus, ſimiliter & Theodotion, abjicere, edidit.

CAP. XXI.

(*a*) Non inquinabitur ſubito.] *Hæc agnoſcuntur ab Iſychio eſſe ex LXX, pro quibus in vulgata eſt*, ſed nec in principe populi ſui contaminabitur. *A Compl. abeſt illud proxime præcedens*, μιανθήσεται, *& ita in ea legitur*, ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ſuper his non contaminabitur ſubito in populo ſuo, &c. (*b*) Caput.] *Non habet iſtam dictionem S. Auguſt. in locut. ſed eſt hebraiſmus.* (*c*) Ex fratribus ſuis.] Sic *Interp. Orig. hom.* 12. *& Iſychius ex LXX*, maximus de fratribus ejus. *S. Auguſt. q.* 29. magnus coram fratribus ſuis. (*d*) Chriſto.] τοῦ χριστοῦ. *Ita S. Auguſt. q. eadem, & addit*, ipſum oleum appellat ſcriptura Chriſtum. *In Compl. eſt* τοῦ χρίσματος, *& Interp. Orig.* cui infuſum eſt ſuper caput ejus oleum chriſmatis. *Paulo poſt tamen ubi idem Interpres habet*, oleum chriſmatis, *etiam Compl. habet*, ἔλαιον τὸ χριστόν. (*e*) Conſummatus.] *Alij codices addunt*, τὰς χεῖρας, *& S. Auguſt. q.* 80. conſummatus manus induere veſtimenta. *Et Iſychius*, & conſecratas fuiſſe manus, ſive, ut LXX, conſummatas. *Compl. addit præterea* αὐτοῦ, *& Interp. Orig.* & perfectas habet manus ſuas. (*f*) Non nudabit.] *vel, ut S. Auguſt.* non reteget. *Schol.* Alius inquit, οὐκ ἀπομιτρώσει, non nudabit mitra. (*g*) Ephelus.] ἔφηλος. *In Compl additur* ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, *& vertitur*, lippus oculos. *Vulgata etiam habet*, lippus, *& ita videtur interpretari Iſychius; inquit autem Aquilam pro hoc edidiſſe ſuffuſionem. Schol.* ἔφηλος ἀῤῥώστημα καταμελαίνειν εἰδὸς τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις. πτίλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων. ὁποῖοί τινές εἰσιν αἱρετικῶν παῖδες, Ephelus, morbus eſt, qui novit denigrare faciem in ſumma cute, in ipſa ſe oſtendens fronte & ſuperciliis. (*h*) Maculoſus oculos.] *Schol.* πτίλος autem τοὺς ὀφθαλμοὺς, eſt ille, qui parum quidem abeſt, quin cernat, ſed id ſane, atque integre facere non poteſt: cujuſmodi quidem ſunt hæreticorum filii. *Iſychius, ut vulgata*, habens albuginem, *& non affert varietatem ex LXX.*

CAP. XXII.

(*a*) Matre.] *In quibuſdam codicibus additur*, αὐτοῦ, *& S. Auguſt. in locut.* ſub matre ſua.

CAP. XXIII.

(*a*) Fricta chidra.] *Iſychius loquens de Chriſto*, Et cibum nobis novæ polentæ & pultium, ſive, ut LXX, cytrorum, præſtitit. Non enim nova ſolum, ſed & citra Chriſti præcepta ſunt, ſive ut mollia, ſic enim citra alii Interpretes ediderunt. *Ubi quamvis corrupte, apparet tamen eſſe*, χίδρα, *de quibus ſuperius diximus. Paulo ante apud eundem legitur*, ſive ſecundum *LXX*, & fricta cedrinea. *Alij vertunt*, toſta farra. (*b*) Sabbatorum.] *S. Auguſt in locut.* ſabbatis: *ut intelligatur idem nonnunquam eſſe ſabbata, ac ſabbatum.* (*c*) Manipulum ſuperpoſitionis.] *S. Auguſt ibidem*, gremium (*fortaſſe legendum* cremium) ſuperpoſitionis. *Schol.* Alius inquit, ἀφορίσματα, ſeparationes. (*d*) Integras.] *Alij codices addunt*, ἀριθμήσεις, *& S. Auguſt. ibidem*, integras numerabis. (*e*) Et imponet.] *Iſychius*, ſecundum LXX autem ſic. Et ſeparabit ea ſacerdos ſeparatione cum panibus primitiarum ante Dominum, &c. (*f*) Vocatam: ſancta.] *Alii codices*, κλητὴ ἁγία, vocata ſancta, *quomodo ſæpe in hoc ipſo capite dicitur. Apud Iſychium paulo inferius ex LXX, dicitur dies vocalis ſanctus. Videtur enim ſignificare diem convocationis & celebrationis.* Ergo vel hinc liquet δουλεύειν καὶ λατρεύειν, Synonyma eſſe. *Druſ.* (*g*) Tubarum.] *Schol.* ἡ τῆς σκηνοπηγίας. quod quid ſibi velit neſcio, nam feſtum tubarum ſive clangoris diverſum erat a feſto ſcenopegiæ ſive tabernaculorum; illud celebrabatur primo die menſis ſeptimi quẽ Theſri vocant, & eſt initium anni veteris, hoc incipiebat primum decima quinta ejuſdem menſis & durabat dies ſeptem, videlicet uſque ad vigeſimam ſecundam Theſri excluſive. *Druſ.* Vel ſcenopegiæ. (*h*) Servile.] λατρευτόν. *Schol.* Alius inquit, δουλευτόν, quod eſt expreſſius. (*i*) Exodium.] *vulgata*, cœtus, atque collectæ. *Iſychius*, Vel ſecundum LXX, Egreſſus eſt: quia hinc exitus, illic habitatio eſt. *Theodoretus q.* 32. Exodium indicat finem ſolennitatum. (*k*) Specioſum.] ὡραῖον. *Schol.* Alii, ἔνδοξον, nobilem. (*l*) Spatulas.] κάλλυνθρα. *Schol.* Alius inquit, βάϊα, ramos, *& proprie palmarum.* (*m*) Ad lætandum.] *Alii codices*, καὶ εὐφρανθήσεσθε, & lætabimini, *ut vulgata.* (*n*) Septem diebus anni.] *Alii libri*, ἑπτὰ ἡμέρας. ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, ſeptem diebus: celebrate ipſam celebritatem Domino ſeptem diebus anni.

CAP. XXIV.

(a) ILlud.] *αὐτό. id eſt, lumen. Compl. αὐτὸν. ut referatur ad λύχνον*, lucernam, *& Interpr. Orig.* & accendent illam. (b) Et ſal.] *Hoc abeſt ab hebræo, & vulgata; ſed notat Iſychius poſitum eſſe a LXX.* (c) In panes.] *Eſt hebraiſmus. Alii codices, & Cyrillus, lib. 9. de adorat.* καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι τῷ κυρίῳ. *Et Interpr. Orig. hom.* 13. Et erunt panes in commemoratione appoſiti Domino. (d) Coram filiis Iſrael.] *In aliis codicibus, & apud Cyrillum eodem lib. 9. & 10. eſt,* παρὰ τῶν υἱῶν. *& Interpr. Orig.* a filiis Iſrael. (e) Teſtamentum ſempiternum.] διαθήκην αἰώνιον, *& ſubintelligitur præpoſitio, quam ſupplet Interp. Orig.* in teſtamentum. *Alii libri pro illo,* προσθήσεται, apponentur, *quod paulo ante præcedit, habent,* προθήσετε, proponetis, *aut,* προσθήσετε, apponetis. *Compl. hoc loco habet,* διαθήκη αἰώνιος. (f) Eorum] αὐτῶν. *Interpr. Orig.* illis. *Alii libri,* αὐτῷ, ei, *& reſpondet hebræo.* (g) Nomen] *S. Auguſt. in locut.* Manifeſtum eſt, nomen Dei eſſe intelligendum, cui maledixit.. (h) Homo.] *Sic etiam Interpr. Orig. & Philo 2. de vita Moyſis; & Theodoretus q. 33. Alii codices habent,* ἄνθρωπος, ἄνθρωπος, ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ. *& S. Auguſt. in locut.* Homo, homo ſi maledixerit Deum ſuum: *q. tamen 87. ſemel tantum habet* homo. *Iſychius ex LXX* Homo, homo quicunque maledixerit Deo, peccatum accipiet. *Paulo inferius ex Symmacho*, homo, qui detraxerit Deo ſuo. *Et rurſus ex Aquila*, Vir, quando blaſphemaverit Deum ſuum, & acceperit iniquitatem ſibi, & denominans nomen Domini, morte moriatur: *docetque cur dixerit*, denominans. *Legenda ſunt, quæ & ipſe, & S. Auguſt. & Theodoretus in hunc locum afferunt, itemque Origenes.* (i) Juſtificatio.] δικαίωσις. *Notat Orig. hom.* 11. *hoc modo appellari, quando judicatur qua pœna quis ſit afficiendus.*

CAP. XXV.

(a) ET requieſcet.] *S. Auguſt. q. 89. habuit*, & requieverit: idque ei magnam exhibuit moleſtiam. (b) Sanctificationis tuæ.] *S. Aug.* vineam ſanctificationis tuæ. *Schol.* Alius inquit, τῆς ναζιρείας, ſeparationis (*flexit enim dictionem hebræam ad græcam declinationem:*) *Samariticus,* τῶν χέρσων, ſolitudinum: *videtur autem idem ſignificare, id eſt, quam ſepoſuiſti Deo eique ſoli dicaſti. Iſychius*, uvas primitiarum, ſive, *ut LXX* uvam ſanctificationis. (c) Eſcæ.] *Apud S. Auguſt. legitur*, ſancta; *ſed ex ea, quam affert, explanatione apparet erratum eſſe librarii. In editione Plantiniana ad marginem eſt*, eſca. (d) Requietes.] *Iſychius*, Sabbata autem pro requie reliqui interpretum ediderunt. (e) Familiam.] εἰς τὴν πατριὰν αὐτοῦ. *Sic vetuſti codices, & Cyrillus. Alij libri habent,* εἰς τὴν πατρίδα, in patriam. *Iſychius*, vel ſicut, *LXX* ad patriam ſuam. (f) Redibit rurſus.] ἐπανελεύσεται. *In alijs additur,* ἕκαστος, unuſquiſque. *In aliquo eſt,* ἐπανελεύσεσθε ἕκαστος, redibitis unuſquiſque. Si autem vendideris, ἐὰν δὲ ἀποδῷ, *& valet idem atque,* ἀποδῷς, *quod in Compl.* Sic vendet.] οὕτως ἀποδώσεται, *ut quod proxime antecedit*, numerum fructuum ſuorum, *videatur valere*, juxta numerum. *In aliis libris eſt,* οὗτος, hic, *in aliis,* αὐτὸς, ipſe. (i) In confirmationem.] εἰς βεβαίωσιν. *S. Auguſt. q. 90. hanc etiam lectionem agnoſcit; ſed ipſe illam primo attulit,* in prophanationem.] *quaſi græce legeretur* βεβήλωσιν. *& utranque lectionem explanat.* (k) Redemptionem.] *Idem q. 91. & 92. hanc lectionem teſtatur item in aliis cod. haberi, licet in ſuo fuerit*, mercedem. (l) Inopia laboret.] *Iſychius*, Aquila, ſi exciderit, Symmachus, ſi humiliatus fuerit, ediderunt. (m) Propinquus.] ὁ ἀγχιστεύων, *Schol.* Samariticus, λυτρωτὴς, redemptor. Interpretum Chaldæorum alter habet פרקה, alter פריקה: utrumque valet redemptor ejus. λυτρωτὴς αὐτοῦ. Septuaginta maluerunt ὁ ἀγχιστεύων, & eos ſequendo Hieron. propinquus ejus. *Druſ.* (n) Redemptio ejus.] *Iſychius videtur legiſſe ex LXX* Diurna erit redemptio ejus. (o) Ipſarum.] *vel* ipſorum, αὐτῶν, *quod tamen abeſt ab aliis libris. Teſtatur autem Iſychius, quod LXX dixerunt*, & quicunque rediment a Levitis, *Symmachum, & Aquilam, dicere*, quicunque affinis eſt de Levitis. (p) Paupertate.] *Iſychius, ex Aquila*, Si exciderit frater tuus, & culpaverit manus ejus tecum. (q) Remiſſione.] *Alii,* ἐν τῇ ἀφέσει, in remiſſione. *In hebræo, & vulgata neutrum eſt.* (r) Poſſeſſi κατόχιμοι. *S. Auguſt. in locut.* in poſſeſſione. (ſ) Diſtendet.] *Schol.* Alius inquit, οὐ παιδεύσει ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ, non adhibebit diſciplinam in e ludibrio. (t) Computabit.] *Iſychius, ex Aquila*, ſupputabit cum eo, qu poſſedit eum; *ex Theodotione*, tractabit cum eo, qui acquiſivit eum. (Mercenarii.] *Schol. Alius inquit,* καθάπερ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ, ſicut merce mercenarii. *Verum in aliis libris eſt,* ὡς ἡμέρα μισθίου, *ſeu,* μισθωτοῦ, ſicut die mercenarii. *Et Iſychius*, ſive ſecundum LXX, erit pecunia venditionis ejus anno ſicut dies mercenarii erit cum eo.

CAP. XXVI.

(a) ET bellum non pertranſibit per terram veſtram.] *Origenes, & Compl. hæc habent paulo inferius, nimirum poſt illa* & exterminab beſtias malas de terra veſtra, *quemadmodum & vulgata. Iſychius, apu LXX eundem ordinem agnoſcit quem habet noſtra editio.* (b) Quinque centum.] *Iſychius*, ſive, ut LXX quinquaginta, centum quinquaginta. (Ponam tabernaculum.] *Sic Interpr. Orig. & S. Auguſt. Iſychius auten* Vel, ſicut LXX, conſtituam teſtamentum meum vobiſcum. (d) Non ciatis.] *Iſychius*, Planius Aquila, & Theodotio, & Symmach. ediſſe veniuntur. Nam ille quidem ait, ſi conſtituta mea reprobaveritis: illi a tem, ſi ſubtilitates meas, id eſt, agri viam, (*legendum eſt,* ἀκρίβειαν,) rem ritis. (e) Super vos.] *In Compl. additur* σπουδῇ, velociter: *ſicut h bet vulgata.* (f) Conſumentem.] *In Compl. eſt,* σφακελίζοντας, *& Iſ chius, ex LXX*, Scabiem & morbum regium conſumentes oculos veſtr *Sed idem paulo poſt*, & ardorem, ſive, ἴκτερον, conficientem, oculos eorum animas conſumentem eis dedit. *Sch. Alius inquit,* συντελοῦντα ἴκτερον, conficientem, obcæcantē. (g) Perſequentur.] *Iſychius, ex Sym.* in ſervitutē redige vos, *ex Theodotione, non ſine mendo*, erudiunt a vobis. (h) Caſtigare vo *Compl. addit*, plagis; *Sed non S. Aug. in locut.* (i) Mitto.] ἀποστέλλω. *Al* ἀποστελῶ, mittam. (k) Faciam.] *Compl.* ποιήσει, faciet. (l) Furo obliquo] *Schol. Alius* ἐναντιώσει, ex adverſo. *Samariticus,* ἐμφιλονείκως, re, & pertinaciter. (m) Bene ſentiet.] *Ita S. Auguſt. q. 94. quod græ eſt* εὐδοκήσει, *id eſt*, chara habebit: *multa enim intelliget carendo, quæ fruen non intelligebat.* (n) Servitutem.] δουλείαν. *Alii codices,* δειλίαν, *& Auguſt. ibidem*, formidinem. (o) Vox.] *S. Auguſt.* ſonus. (p) Inci cumciſum.] *Schol. Samariticus,* ἡ ἀκρόβυστος, præputiatum. (q) Be ſentient.] *Iſychius, ſive, ut LXX.* & peccata ſua placita habebunt, id e pœnas, quas patiuntur pro peccatis. (r) Accipient.] *Schol.* Samari cus, ἱλάσονται, expiabunt.

CAP. XXVII.

(a) TAnquam pretium.] ὥστε τιμήν. *Compl.* εἰς τιμήν, in pretium. *Theo retus q. 38.* ὥστε δοῦναι τιμήν, ad dandum pretium. *Iſychius, vel, LXX*, honorem animæ ſuæ Domino. *Teſtatur autem, pro eo quod di eſt*, votum fecerit, *Aquilam, & Theodotionem edidiſſe*, ſi ſuperaverit. *ex hebræo vertunt*, ſeparaverit. (b) Inter bonam, & malam.] *Schol.* mariticus, καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. & æſtima eam ſacerdos, ſive bona, ſive putris. (c) Sanctificavit eam.] *Iſychius, Aquila*, ſi ſanctificans ad finem fecerit. (d) Ab anno remiſſionis.] *notanda iſta locutio, itemque ea quæ paulo poſt ſequitur*, ultimo poſt remiſ nem: *nam hæc ſignificat*, ab inchoatione anni remiſſionis, *ſequens aute* poſt remiſſionem: *ut illud,* ἔσχατον, *nihil faciat ad ſenſum, ſed efficacius primat.* (e) Conſecratio.] *Alii retinent verbum græcum anathema. D cet autem Iſychius differre anathema a ſanctificatione. Nam, quæ ſanctifi ſunt, redimi poſſunt: quæ autem anathemati ſubjecta, non poſſunt. S tamen, qui multum differre credant,* ἀνάθεμα, *&* ἀνάθημα. *Sed in codice ticano idem eſt,* ἀνάθεμα, *atque* ἀνάθημα.

NUMERI.

CAP. I.

(a) PRincipium.] ἀρχὴν, *quo nomine ſignificatur etiam ſumma: ſicut apud hebræos eodem nomine ſignificatur caput, & ſumma.* (b) Secundum caput eorum. Omnis maſculus.] *In Compl. eſt,* πᾶν ἄρσεν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, omne maſculinum per caput ipſorum. *& reſpondet hebræo.* (c) Evocati.] ἐπίκλητοι, *quod etiam ſignificat electos, & nobiles: ac ſimilis multiplicitas notionis eſt etiam in dictione hebræa.* (d) Chiliarchi.] *Notat* S. *Auguſt. q.* 1. *hos ab alijs eſſe vocatos tribunos: non eoſdem autem plane eſſe atque eos, quorum mentio fit in Exodo. Nam illorum unuſquiſque erat mille hominum princeps: iſtorum autem unuſquiſque millium princeps.* (e) Recenſuerunt.] ἐπεξονοῦσαν. ἄξονες, *olim dicebantur tabulæ publicæ: unde factum videtur,* ἐπαξονοῦν, *atque idem valere, ac cenſere, & referre numerum cenſumque in publicas tabulas. Dictum eſt autem,* ἐπεξονοῦσαν, *eodem modo quo Geneſ. 6.* ἐγλυνῶσαν. *Alij codices partim habent* ἐπεσκέψαντο, recognoverunt, *partim,* ἐπεσκέπησαν, recogniti ſunt. *Recognitionis nomine utitur* S. *Auguſt. pro* ἐπισκέψει, *quæ ſolet etiam verti viſitatio, & numeratio, ut apud interp. Origenis.* (f) Filiis Symeon.] *De hac locut.* S. *Auguſt. in locut.* (g) Filiis Juda.] *In Compl. ponuntur filij Gad ante filios Juda, ut reſpondeat hebræo.*

CAP. II.

(a) ORdines.] *τάγματα. Compl. τάγμα*, ordo.

CAP. III.

(a) CUſtodias.] *Teſtatur* S. *Aug. q. 4. verbum græcum,* φυλακάς, *dam ita eſſe interpretatos, quoſdam vero, excubias: ipſe putat verti vigilias: ibique de hac re diſputat.* (b) Alienigena.] *Quis ſit gendus,* ἀλλογενὴς, S. *Auguſt. q. 3. & 5.* (c) Gedſon.] *Alij codices, & interp. Origenis* Gerſon, *ut vulgata.*

CAP. IV.

(a) SUme caput.] λάβε τὸ κεφάλαιον. *Interp. Origenis homil.* 5. acci numerum. *Alii vertunt*, accipe ſummam. *Nam quod diximu vocabulo* ἀρχὴ, *idem dicendum eſt de* κεφάλαιον. (b) A viginti, & quinq *Ita etiam Origenes. Vulgata, ut hebræus, & chaldæus*, a trigeſimo. Caath.] *ita & alius liber vetus, & Cyrillus de ador. & Compl. & re det hebræo. In aliis additur,* ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. *Interpr. Origenis.* Poſt hæc dicitur, quæ ſint opera filio

Caath in medio filiorum Levi ſecundum plebes ſuas in tabernaculo teſtimonii. (*d*) Trajicient per eam.] *Ita alius liber vetus, & Cyrillus In aliis eſt*, ϗ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, & trajicient geſtatoria ejus. (*e*) Adoperient.] ἐπικαλύψουσιν: *Alii, & Compl.* ἀποθήσουσιν. *Sed S. Auguſt. quaeſt. 8. habet ut noſtra: eamque locutionem interpretatur.* (*f*) Opertorium.] *Etiam Compl. hoc loco habet*, τὸ καλυπτῆρα, *ſed non poſt tres abhinc lineas. Vulgata hic habet*, & altare mundabunt cinere, *ibi autem*, uncinos, & batylla. (*g*) Et ſument.] *Hæc uſque ad*, & conſummabunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Sed Origenes*, ſeptimo in loco operitur labrum, *&c.* (*h*) De tribu.] *Interp. Origenis, eadem hom. 5. & 6.* nolite exterminare de tribu ſua plebem Caath: *ſed exterminare de tribu, videtur idem ſignificare, ac ſi diceretur, facere ut non ſit tribus, id eſt, perdere ipſam: quo fere modo habet vulgata.* (*i*) Accedentibus ipſis ad ſancta ſanctorum.] *Hæc ab interp. Origenis videntur conjungi cum ſuperioribus, quemadmodum & in vulgata. Alii præponunt punctum, & conſungunt cum ſequentibus.* (*k*) Cooperimentum.] *Schol.* ϗ δέρματα ὑακίνθινα, & pelles hyacinthinas. Sic & LXX. Latina Vulgata *Janthina*. i. purpurea aut violacea. Lectio varians, Jacinthina. *Ezec.* 16. תחש *A. Symm.* ἰάνθινον, *alias* ἄνθινον, *i.* floribus diſtinctum. *Oncelos* & *Jonathan* סמזינא. *R. David* in libro radicum. Doctores noſtri piæ memoriæ dixerunt תחש Moſis ævo animal fuiſſe mundum varii coloris, unde Targum *Onceli* ששגונא illud appellat quaſi geſtiens & gaudens de coloribus multis quibus pollet: in alio loco tradunt ſex colores habuiſſe, indeque ששגונא dici. *Druſ.* (*l*) Operimentum.] *Schol.* Samariticus, ἐπίσπαστρον, *quæ dictio in aliquot editiones vulgatas irrepſit, & valet* velum *vel* tentorium: *in quibus etiam, ut in vulgata, antecedit, quod in noſtra ſequitur*, ϗ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, & tentoria atrii. (*m*) Capitella.] κεφαλίδας. *ubi vulgata*, tabulas. (*n*) Et cooperimentum, & baſes earum, & columnæ earum & cooperimentum oſtii tabernaculi.] *Hæc, ut a vulgata, ita abſunt a Compl. & certe apparet coacervatio quædam.*

CAP. V.

(*a*) AB omnibus peccatis humanis.] *Ita S. Auguſt. in locut. & q. 10. ubi etiam explicat, quid ſit peccatum humanum; quemadmodum & Theodoretus q. 9.* (*b*) Anima illa.] *Optime poſſunt hæc conjungi cum præcedentibus, & congruenter hebræo. S. Auguſt. tamen ibidem conjungit cum ſequentibus.* (*c*) Proximus.] *Ita S. Auguſt. q. 9. græce eſt*, ὁ ἀγχιστεύων, *ac valet etiam, redimens, & qui habet jus perſequendi: quales ſunt propinqui. Legendus Theodoretus q. eadem.* (*d*) Aqua argutionis.] τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus quæſt. 10. Alii codices*, τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. *Et S. Auguſt. in locut.* erit aqua argutionis, quæ maledicitur hæc: *& inquit ita potuiſſe uſitate dici*, erit aqua argutionis hæc, quæ maledicitur. *Verum in hoc eodem capite non ſemel in omnibus codicibus uterque locutionis modus repetitur; ut dicatur & aqua maledicta, & argutio maledicta.* (*e*) Execramentum.] *S. Auguſt. q. 11. in execramentum, & habet, ut etiam Theodoretus*, ἐνόρκιον, *eamque dictionem explanat. Compl.* ἐν ὅρκῳ, in juramentum. (*f*) Inflabitur.] *Sic S. Auguſt. in locut. Poſſet autem verti etiam, ut paulo ſuperius fecimus*, dirumpetur.

CAP. VI.

(*a*) MAgne voverit.] *Sic S. Aug. in locut. Alij ex hebræo vertunt*, Cum mirificaverit vovendo votum. (*b*) Votum ſuum.] *Alij codices, & Compl.* τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, caput ſuum. *Sed noſtra retinuit hebraiſmum. Nam in hebræo eſt*, poſtquam raſus fuerit Nazareatus ejus.

CAP. VII.

(*a*) REcognitione.] *De hac dictione jam notatum eſt. Schol.* Alius, ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ, numeratione populi. (*b*) Vehicula lampenica.] ἁμάξας λαμπηνικάς. *Schol.* Alius interpretatur, κατασκευαστάς, ædificatas, & apparatas: Aquila, σκεπαστάς, tecta: Samariticus autem habet, δυνάμεως, valida. Euſeb. Emiſſ. ἁμάξας λαμπηνικάς, dicit, τὰς διατρόχους, quæ rotis ad diſcurrendum aguntur, quæ nonnulli vocant, ζηρώτια. *S. Auguſt. in locut.* vehicula tecta. *Vulgata*, plauſtra tecta. λαμπήνη apud Pollucem recenſetur in cenſu vehiculorum. Suidas λαπήνη ſcribit. Stephanus opinatur utrobique mendum eſſe: ſed falſo. *Druſ.* (*c*) Princeps unus quotidie, princeps quotidie.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo, ut diceret, ſingulis diebus ſinguli principes. *Ac ſane, quod græce eſt*, καθ' ἡμέραν, *poteſt etiam verti*, in diem, *aut* per diem. (*d*) Anniculi.] *Abeſt hæc dictio a Compl. ſed in hebræo eſt dictio, cui poſſit reſpondere: a quo hebræo potius abeſt illud, quod ſequitur*, immaculatæ. (*e*) Poſtquam implevit manus ſuas, & poſtquam unxit eum.] *In Compl. tantum eſt*, μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτὸ, poſtquam unxit illud. *Sed potuit dici*, αὐτὸν pro αὐτὸ, *quoniam altare in hebræo eſt maſculini generis, ut alibi notatum eſt.*

CAP. VIII.

(*a*) ACcedens.] *Ita plerique libri veteres. In aliis quibuſdam additur*, τῶν υἱῶν ἰσραήλ. *Et S. Auguſt. in locut.* Et non erit in filiis Iſrael accedens filiorum Iſrael ad ſancta. (*b*) Hoc eſt, quod de Levitis.] *S. Auguſt. q. 13.* Hoc eſt de Levitis: Hoc alii interpretes interpretati ſunt, hæc eſt lex de Levitis, &c. (*c*) Operari.] *Alii codices, & Cyrillus lib. 5. de adoratione*, λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις. *& S. Auguſt. q. 14.* miniſtrare in miniſterium operibus. (*d*) Cuſtodire.] *Ita S. Auguſt. ibidem: notatque hæc eſſe intelligenda de quinquagenario, illa autem proxime antecedentia*, & miniſtrabit frater ejus, *per hyperbaton eſſe interiecta. Sed Compl. habet*, ϗ λειτουργήσει μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν τὰς φυλακάς, & miniſtrabit cum fratribus ſuis in tabernaculo teſtimonii cuſtodiendo cuſtodias: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. IX.

(*a*) HOmo.] *S. Auguſt. in locut.* homo, homo. (*b*) Domum teſtimonii.] *Ita & alius liber vetus. & Cyrillus lib. 5. de adoratione, & S. Auguſt. q. 16. Nonnulli*, ϗ τὸν οἶκον, & domum. (*c*) Collocabunt.] *Notat S. Auguſt. ibidem hanc locutionem: in qua narrator rerum geſtarum utitur verbis temporis futuri.* (*d*) Protraxerit.] *S. Auguſt.* protexerit. (*e*) Menſe diei.] *Sic plerique libri. In Compl. eſt*, vel menſe. *In nonnullis, & apud Cyrillum lib. 5. ſic legitur*, ϗ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας, ἢ μηνός. *S. Auguſt.* & cum ſic aſcenderit nubes; promovebunt die, vel menſe, &c. *Legenda diligenter ſunt quæ in hoc loco afferuntur à S. Auguſt. quamvis ſubeſſe poſſit mendum aliquod, quod ex collatione cum hebræo & alia interpunctione tolli poſſet.*

CAP. X.

(*a*) SYnagoga.] *Ita etiam alius liber vetus, & Cyrillus. In aliis additur*, πρὸς σὲ, ad te. (*b*) In una.] *Ita & alius liber vetus, & Cyrillus in 5. de adoratione. Alii* μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι, una tuba cecinerint. (*c*) Duces] ἀρχηγοί. *Ita & alius liber vetus, & Cyril. Alii* ϗ χιλίαρχοι, & chiliarchi. (*d*) Congregabitis.] *Sic viſum eſt ſatis aptam reddi ſententiam; quamvis S. Aug. q. 17. habeat*; Et cum congregaveritis ſynagogã, tuba canetis, & non in ſigno, *eaque verba ingenioſe interpretetur. Omnino* σημασία *videtur ſignificare certam ſoni ſpeciem, quam alii ex hebræo dixerunt ovationem, alii ululationem. Legendus Theodor. q. 15.* (*e*) Obab.] *S. Auguſt in locut.* Obeth filio Raguel Madianitæ genero Moyſi. *Theodoretus q. 16. putat Jobab fuiſſe filium Raguelis, qui idem ſit, ac Jothor.* (*f*) Et nubes.] *Hæc uſque in finem in Compl. habentur paulo ſuperius, nimirum, ubi in vulgata.*

CAP. XI.

(*a*) COriandri.] κορίου. *Schol.* ceteri, βδελλίου, Bdellii. *Quamvis putem hanc varietatem potius pertinere ad illud ſequens*, cryſtalli. *Nam & eo loco habet vulgata, & ceteri, qui ex hebræo.* (*b*) Ex oleo.] *Schol.* Alius, ἐκ μέλιτος, ex melle. *Aquila, & Symm.* μαστοῦ ἔλαιον, μαστοῦ εἰς λίπος, mammæ oleum (*id eſt, recens; ut puto*) mammæ in pinguedine. (*c*) Gravius eſt mihi.] *id eſt, grave eſt præ me, & facultate mea quod habet hebræus. In aliis libris eſt* βαρύ μοι, grave mihi. (*d*) In choleram.] *Theodoretus q. 19.* Vel, ut Symm. εἰς ἀπεψίαν, cruditatem. ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν νόσον ἐπήγαγε, ϗ πολλοῖς τὸν θάνατον ἡ θεήλατος πληγή. Nam edacitas morbum attulit, & multis mortem divinitus illata plaga. (*e*) Omne edulium.] πᾶν τὸ ὄψος, *aut*, ὄψον, *ut alii. S. Auguſt. q. 19.* omnis piſcis. (*f*) Si ſuper comprehendet] εἰ ἐπικαταλήψεται. *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus: ac poſſet etiam reddi*, ſi antevertet. *In aliis codicibus eſt*, ἐπεὶ καταλείψεταί σε, quoniam comprehendet te, quoniam continget tibi. (*g*) Adjecerunt.] *Ita fere vertit Sanctes ex hebræo: & de hac ſententia diſputat Theodoretus q. 20. Vulgata, & Chaldæus*, nec ultra ceſſaverunt. (*h*) Electus ille.] ὁ ἐκλεκτός. *Ita etiam Theodoretus. Plerique codices habent*, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ. electus ejus. (*i*) Domine Moyſes.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, κύριέ μου, Domine mi. (*k*) Nunquid æmularis me?] μὴ ζηλοῖς σὺ ἐμέ; *In aliis, & apud Theodoretum eſt*, σύ μοι, *& ſine interrogatione*: ne æmuleris tu mihi, *id eſt*, pro me. (*l*) Tranſtulit coturnicem.] ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν. *In nonnullis codicibus eſt*, ἐξεπέτασεν, evolare fecit. *De ortygometra autem alibi notatum eſt.* (*m*) Dominus plagam.] *Sic S. Auguſt. in locut. In aliis libris partim eſt*, κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγήν, *partim*, τὸν λαὸν πληγῇ, Dominus in populo plagam, *aut* populum plaga.

CAP. XII.

(*a*) FUroris.] *Sic* Interpr. *Origenis, quod græce eſt*, θυμοῦ. *S. Auguſt. in locut.* animationis, *quæ dictio familiaris eſt etiam S. Cypriano. Quod autem ſequitur*, & abiit, *longe melius eſt, quam quod apud* Interpr. *Orig. & in Compl. & aliis*, ϗ ἀπῆλθον, & abjerunt.

CAP. XIII.

(*a*) AScendemus.] ἀναβησόμεθα, ϗ κατακληρονομήσομεν. *In aliis eſt*, ἀναβησώμεθα ϗ κατακληρονομήσωμεν, aſcendamus, & poſſideamus: *quod habet vulgata. A qua etiam, ſicut ab hebræo abeſt illud proxime præcedens*, nequaquam. (*b*) Pavorem] ἔκστασιν. *S. Aug. q. 22.* Pavorem terræ dixit, non quod paveat eadem terra, ſed quem ex ea terra conceperant. *Schol.* Samariticus, ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς, infamiam contra terram. (*c*) Eorum.] *Compl.* ἡμῶν, noſtro: *quod reſpondet hebræo & chaldæo: quamvis idem poſſit etiam ſignificari dictione* αὐτῶν.

CAP. XIV.

(*a*) SI mortui.] *A Compl. abeſt illud* εἰ, *quod tamen ut alibi, valet idem atque* vtinam; *quod etiam in vulgata repetitur.* (*b*) Et domum patris ſui.] *Ita etiam Interpr. Origenis homil. 8. Abſunt autem à Complutenſi, quemadmodum & à vulgata.* (*c*) Et vivens nomen meum.] *Item iſta. In aliquo autem libro eſt*, ϗ ἀεὶ ζῶν, & ſemper vivens. *Apud Theodoretum quæſt. 27.* ϗ ζῇ, & vivit: *ubi etiam notat ceteros interpretes dixiſſe*, ὅτι ἐμπλήσει, quoniam implebit. (*d*) Mare rubrum.] *Supplendum eſt, ut ſæpe alibi*, juxta, *aut hujuſmodi quiddam. In Compl. eſt* θαλάσσης ἐρυθρᾶς, maris rubri. (*e*) Et obſecutus eſt.] *S. Auguſt in locut*, & aſſecutus eſt me, & inducam. *Et in aliquot quidem codicibus eſt*, καὶ εἰσάξω. (*f*) Quam vos.] *Notat iſtam locutionem S. Auguſt. in locut.* (*g*) Reportabunt.] ἀνοίσουσι. *Schol.* Alius, βαστάζοντες, portantes. (*h*) Diem anno.] *Subintelligitur* pro, *ſicut etiam in hebræo. Interpr. Orig.* pro die per annum. (*i*) Et reverſi ſunt in caſtra.] *Iſta etiam abſunt à Compl. ut à vulgata.*

CAP. XV.

(a) ET facies holocauſtomata.] *In aliis libris eſt*, ϗ ποιήσετε καρπώματα (*al.* κάρπωμα) κυρίῳ, ἢ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν, & facietis oblationes (*al.* oblationem,) Domino, vel holocauſtum, vel ſacrificium. (*b*) Facies tantum.] *Hæc uſque ad*, & arieti, *abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*c*) Synagoga Domino.] *Sic ſi interpungatur, viſum eſt ſatis reſpondere hebræo.* (*d*) Per omnem Synagogam.] κατὰ πᾶσαν συναγωγήν. *In aliis eſt*, πάσῃ συναγωγῇ, omni ſynagogæ. (*e*) Exorare pro eo.] *Alij libri addunt*, ϗ ἀφεθήσεται αὐτῷ. *Apud S. Auguſt. totus hic locus ſic refertur in locut.* Si autem anima una peccaverit non ſponte, offeres capram unam anniculam pro peccato: & exorabit ſacerdos pro anima invita, & quæ peccaverat nolenter ante Dominum, exorare pro eo, & remittetur ei, *ubi etiam diligenter eum explanat.* (*f*) Superbiæ.] *Ita etiam S. Auguſt. in locut. Theodoretus q.* 30. *habet* ὑπερηφανίαν, ſuperbiam. *Itemque Baſilius de judicio Dei: ſed ex explanatione quam affert, ſatis apparet eum legiſſe*, ὑπερηφανίας. (*g*) Exacerbabit.] παροξυνεῖ. *Alii* παροξύνει, ϗ. *Et S. Auguſt. q.* 25. exacerbat, &c. (*h*) Sabbatorum.] *Alii* τοῦ σαββάτου, Sabbati, *itemque paulo poſt.*

CAP. XVI.

(a) ET dixerunt. Sufficiat.] *In aliis eſt*, ϗ εἶπον πρὸς αὐτούς. ἐχέτω. & dixerunt ad eos. Sufficiat. *Aquila, & Theodotio pro* ἐχέτω *dixerunt* πολύ, multum, *id eſt ſatis ſuperque vobis ſit.* (*b*) Novit.] ἔγνω. *Sic & alius liber vetus, & S. Paulus* 2. *Timoth.* 2. *In aliis eſt*, ἐπέγνω, recognovit. *Vulgata ex hebræo habet*, mane notum faciet. (*c*) Sufficiat.] ἱκανούσθω. *Schol.* ἀρκείτω, *eodem ſenſu.* (*d*) Ante tabernaculum.] *In aliis libris eſt*, ἔναντι τῆς συναγωγῆς, coram ſynogoga; *quod reſpondet vulgatæ.* (*e*) Princeps es.] *S. Aug. q.* 26. quoniam præs nobis princeps: & tu in terram, &c. (*f*) Utique abſcidiſti.] ἂν ἐξέκοψας. *à Compl. abeſt illud* ἄν. *S. Auguſt. ibid.* oculos hominum illorum abſcidiſſes, *& diſputat quorum hominum.* (*g*) Confeſtim.] εἰσάπαξ. *Interp. Orig* Semel. *Sed ſignificat ſubito, & funditus.* (*h*) In viſione.] *S. Auguſt. q.* 28. Quidam interpretati ſunt, in hiatu oſtendit Dominus: credo putantes dictum χάσματι, quod græce poſitum eſt φάσματι, quod pro eo dictum eſt, ac ſi diceretur, in manifeſtatione, quod apertis oculis apparebit. *Illud* χάσματι *inventum eſt in uno antiquo codice, & eſt in multis vulgatis editionibus.* (*i*) Quia dicentes.] ὅτι λέγοντες. *In aliis codicibus partim abeſt illud*, ὅτι, *partim eſt*, ὅτι εἶπαν λέγοντες, quoniam dixerunt dicentes. (*k*) Et ad Eleazarum.] *Ita S. Auguſt. q.* 30. *In Compl. eſt*, λάλησον πρὸς ἐλεάζαρ, loquere ad Eleazarum, *quod reſpondet vulgatæ.* (*l*) Animabus ſuis.] *S. Auguſt. ibidem*, manibus ſuis, *itemque in locut.* (*ubi tamen ad marginem eſt*, animabus.) *& explanatur locus iſte. Poſſet tamen fortaſſe verti*, Sanctificaverunt ſe in animabus eorum. *Interp. Orig. habet*, quia ſanctificata ſunt. (*m*) Et non erit.] *Interp. Orig.* ne fiat. *S. Cyprianus epiſt.* 76. ut non ſit ſicut Core. (*n*) Vulneratio.] θραῦσις. *Interp. Orig.* vaſtatio, vel certe, ut verius habet ſe ſcripturæ ſermo, confractio: *paulo poſt etiam hujus exemplarium varietatis mentionem facit, Pſal.* 106. θραῦσις *vertitur* quaſſatio.

CAP. XVII.

(a) A Me.] *Ita etiam vulgata. In aliis codicibus eſt*, ἀπὸ σοῦ. *& Interp. Orig.* & auferam a te. (*b*) In Domum.] *Sic S. Auguſt. in locut. Interp. Orig.* in domo. (*c*) Nuces.] *Schol.* οἱ λοιποὶ, ἀμύγδαλα. ceteri, amygdala. Sic etiam Hieronym. ante in LXX, erat κάρυα. *i.* nuces; nam in cenſu nucum amygdala. Dicimus autem ἀμύγδαλον & ἀμυγδάλη. Heracleon Epheſius κάρυα ἐκάλουν ϗ τὰς ἀμυγδάλας ϗ τὰ νῦν καστάνια, nuces vocarunt & amygdalas & caſtaneas; ab hoc nomine verbum eſt apud interpretes ἐξαμυγδαλόω, inſtar amygdalæ torno; de quo alias. *Druſ.*

CAP. XVIII.

(a) PAtris tui.] *In aliis cod. ſequitur*, μετὰ σοῦ, *tecum, & ita Interp. Orig. & S. Auguſt. q.* 31. (*b*) Et cuſtodient cuſtodias tuas.] *Apud Origenem videtur abeſſe illud* ϗ, *ac pro* σοῦ, *habuiſſe* αὐτῶν. *Ita enim habet interpres homil.* 10. Et tu, & filii tui tecum in conſpectu tabernaculi teſtimonii obſervabunt cuſtodias ſuas. (*c*) Et non erit.] *In aliis*, ϗ οὐκ ἔσται ἔτι, & non erit ultra. (*d*) Dationem.] *Sic S. Auguſt. in locut. ubi de hoc loco diligenter diſputat.* (*e*) Dationem ſacerdotii.] *Schol.* Samariticus ſic habet, ϗ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν, & datione dabo ſacerdotia veſtra. (*f*) Honorem.] *Sic Interp. Orig. hom.* 11. *quod græce eſt*, γέρας. *Eſt autem quaſi munus quoddam honorarium.* (*g*) Tritici.] *Alii* ϗ σίτου, *& S. Aug. in locut.* & tritici. (*h*) Primogenita.] *S. Auguſt q.* 32. *ſic habet, quod græce eſt*, πρωτογεννήματα, *& interpretatur*, primi fructus de terra ſumpti vel de arbore, vel de vite: *ubi etiam declarat quid ſint proprie* πρωτότοκα, *&* ἀπαρχαί. *Nam ubi paulo poſt ſequitur*, primogenita hominum, *ibi eſt*, πρωτότοκα. (*i*) Salis.] *Theodoretus, q.* 35. Teſtamentum ſalis vocat communicationem, &c. (*k*) Eos.] *Ab aliis codicibus abeſt illud* αὐτούς, *quod videtur ſententiam obſcurare.* (*l*) Quod ſanctificatum eſt.] *Proprius ad hebræum, quam quod in Compl. legitur* τῶν ἡγιασμένων, ſanctificatis.

CAP XIX.

(a) ACcipiant ad te.] *S. Auguſt. in locut. interpretatur*, accipiant, & adducant ad te. (*b*) De ſanguine.] *S. Auguſt. q.* 33. in ſanguine; *ubi vulgata*, tingens digitum in ſanguine. (*c*) Immittent.] *S. Aug. ibidem*, immittet, *quod reſpondet vulgatæ.* (*d*) Suum.] *In aliis libris additur* ὕδατι, aqua: *& ita S. Auguſt.* (*e*) Apponuntur.] *Ita etiam S. Auguſt. In Compl. additur*, ἐν μέσῳ ὑμῶν, in medio veſtri. (*f*) De omni anima.] *S. Auguſt.* Omnis anima hominis immunda erit. (*g*) Vulneratum.] *S. Auguſt: q* 34. & vulneratum mortuum intelligamus, id eſt, vulnere peremptum. *Ac certe* τραυματίας *ſolet ſcriptura appellare, quos latini dicunt cæſos. Quare nos ea dictione plerumque utimur.* (*h*) Immundo.] *Eſt hebraiſmus, ut ſupra notatum eſt; atque intelligitur*, pro immundo. (*i*) Ejus, quæ combuſta eſt, purificationis.] τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ. *videtur referendum ad juvencam, non ad cinerem, quemadmodum alii faciunt.* (*k*) Et anima, quæ tetigerit, immunda erit.] *Hæc abſunt à Compl. ſe non à S. Auguſt: q.* 33. *neque ab Hebræo.*

CAP. XX.

(a) ISrael.] *In aliquo libro additur* ἐν κατασχέσει, *& S. Auguſt. quæſt.* 39. in poſſeſſionem (*b*) Dimiſſus eſt.] ἀπελύθη. *Notat S. Auguſt. in locut. hoc verbum magis ſonare reſolutionem, quam dimiſſionem. Idem verbum eſt Gen.* 15. *& alibi.*

CAP. XXI.

(a) ANathemabo.] *Sic S. Auguſt. q.* 40. *quod inquit vulgo ſolitum dici* devotare, *ſicut etiam anathema, devotationem: ac de etymologia ipſius dictionis accurate diſputat.* (*b*) Exhorruit.] *Sic ſolet S. Auguſt. reddere illud* προσώχθισεν. *Aquila*, συγκαίνει, faſtidit. *Symm.* ἐνεκάκησεν, male affecta eſt. (*c*) Super ſignum.] ἐπὶ σημείου, *quod alii verterunt*, pro ſigno, *ut reſponderet vulgatæ: ſicque etiam habet Chaldæus. Sed hebræus videtur ſignificare, ſuper vexillum, & perticam.* (*d*) Et caſtra.] *S. Aug. in locut.* Caſtra collocaverunt in Colgai trans in eremo, hoc eſt in ulteriore eremo. *Et in aliquo cod. pro* ἐκ τοῦ πέραν, *eſt* ἐν τῷ πέραν. *Compl.* παρενέβαλον ἐν αἰεβαρὶμ ἐν τῇ ἐρήμῳ, *quod reſpondet vulgatæ*, fixere tentoria in Jeabarim in ſolitudine. (*e*) Eremo.] *S. Aug. q.* 42. *habet*, Hermon: *ſed videtur librarii erratum.* (*f*) Moab.] *Ita etiam hebræus: neque aliter vulgata. A S. Auguſt: abeſt iſta dictio. Compl.* ἔστι γὰρ ἀρνῶν ὅρια μωὰβ ἀναμέσον τοῦ ἀμορραίου: eſt enim Arnon limes Moab inter Amorræum. (*g*) Bellum Domini ipſam Zoob.] *S. Aug.* bellum Domini Moab inflammavit, & torrentes Arnon & torrentes conſtituit inhabitare.] *In aliquo libro eſt*, κατοικίαν ἤρ, habitationem Er: *In vulgata ex hebræo eſt*, in libro bellorum Domini: *& cetera etiam non eundem omnino ſenſum præ ſe ferunt.* (*h*) Præcinite illi puteum.] *Vertimus illud* ἐξάρχετε, *quomodo idem verbum redditur Exod.* 32. *& in Pſal.* 146. Præcinite Domino in confeſſione: *& alibi Interp. Orig.* Initiare illi puteum, *& addit*, Hic eſt ſenſus, Initium, ait, omnium puteum ponite. (*i*) Manthanain.] *Aliquot codices*, μαθαναΐμ, *& Interp. Orig. Mathanain.* (*k*) Janen.] *Alii libri* νάπην, *& Interp. Orig.* in nemus, quod eſt in campo Moab a vertice montis excelſi, qui reſpicit ad faciem deſerti. (*l*) Ceperant.] *In aliis*, ἔλαβε, cepit. (*m*) Ænigmatiſtæ.] *De his Orig. hom.* 15. *& S. Auguſt. q.* 45.

CAP. XXII.

(a) AD occidentem.] *Sic alij verterunt, quod græce eſt*, ἐπὶ δυσμῶν. *Interp. Origen. homil.* 13. ab occidente. *Nos tamen ſuſpicamur, ex hebræo, hoc valere*, ſuper loca demiſſa, & campeſtria. (*b*) Prævalet hic quam nos, ſi poterimus.] *Eſt hebraiſmus uſitatus. In aliis libris eſt*, ὅτι ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, εἰ ἄρα δυνήσομαι. *Interp. Orig.* quia fortior eſt hic quam nos: ſi forte poſſimus. (*c*) Divinationis.] *Interp. Origen. divinacula, quod græce eſt*, τὰ μαντεῖα. *Ut pœna peccati dicitur peccatum; ita præmium divinationis videtur appellata eſſe divinatio. Multa de hac re Origenes, & S. Auguſt. q.* 47. (*d*) Ad dominum veſtrum.] *Alij* πρὸς τὴν γῆν ὑμῶν, in terram veſtram, *ut vulgata.* (*e*) Faciendo.] *S. Auguſt:* nec facere. (*f*) Differre.] διαβαλεῖν. *Alii*, ἐνδιαβάλλειν. *S Auguſt. q.* 49. διαβάλλειν, *& habet*, differre in via: *diſputatque, quomodo ſatis apte potuerit verti*, differre, *& paulo poſt*, διαβολήν, dilationem. (*g*) Sua.] *Abeſt à multis codicibus, & S. Auguſt. q.* 50. (*h*) Manu.] *S. Auguſt*: manu mea, *& in aliquot codicibus additur* μου. (*i*) Facie ſua.] *Reſpondet hebræo. Compl. non habet* αὐτοῦ. (*k*) Urbana.] ἀστεία. *Alii vertunt*, regalis. *Vulgata*, quia perverſa eſt via tua. (*l*) Satisfaciet.] ἀρκέσει. *In aliis eſt*, ἀρέσκει, placet. (*m*) Hoc loquar.] *Reſpondet hebræo. In Compl. eſt.* τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι, *hoc obſervabo loqui.* (*n*) Platearum.] *Ita multi reddunt dictionem hebræam: nec videtur abhorrere a notione dictionis græcæ* ἐπαύλεων. *Alii vertunt*, diverſoriolum. *Vulgata*, urbem, quæ in extremis regni ejus finibus erat. (*o*) Statuam.] στήλην. *Alii* columnam. *Vulgata*, excelſa. *Tertullianus vocat* ſtaticulum.

CAP. XXIII.

(a) ET aſtitit Balac ſuper ſacrificium ſuum: & Balaam ivit interrogare Deum.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*b*) Iſtorum.] τούτων. *Compl.* τοῦτο, hoc. *Interp. Origenis ſæpe repetit*, juſtorum. (*c*) Qui ſuſpenditur.] *Ita S. Cyprianus lib.* 2. *adverſus Judæos. Schol.* διαρτηθῆναι τουτ᾽ ἔστι, σαλευθῆναι. τὰ γὰρ κρεμάμενα σαλεύονται. hoc eſt commoveri, & fluctuare. Nam quæ ſuſpenduntur, commoventur, & fluctuant. *Hanc eandem lectionem habet Theodoretus q.* 43. *quamvis interpres ſuo modo tranſtulerit. Conſiderandum tamen eſt, an iſtud etiam ſignificari poſſit non eſſe Deum, quam hominem, qui ſuſpendatur, id eſt cohibeatur, ac retardetur, quo minus conſilia ſua ad exitum perducat.* In *Compl. eſt*, διαψεύσεσθαι. *Philo lib.* 1. *de vita Moyſis*, οὐχ ὡς ἄνθρωπος διαψευσθῆναι δύναται οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου μετανοεῖν. Non ſicut homo mentiri aut falli poteſt; neque ſicut filium hominis, pœnitet. I*nterp. Orig. homil.* 16. Non ſicut homo Deus fruſtratur, neque ſicut filius hominis, terretur ipſe: *& paulo poſt*, Non ergo Deus, ſicut homo, qui fruſtra loquatur: neque, ſicut filius hominis, terretur: vel (ut in aliis exemplaribus legimus) neque, ſicut filius hominis, terret, *& utique explanat Judith* 8. ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπος, ὁ θεὸς, ἀπειληθῆναι, οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου, διαιτηθῆναι. quoniam non ſicut homo, Deus, ut minis terreatur (*aut*, terreatur,) neque, ſicut filius hominis, ut judicetur. (*c*) Avertam.] I*nterp. Orig.* avertam eam, *id eſt, benedictionem.* (*d*) In eo.] *Idem*, clara principum cum ipſo ſunt.

CAP. XXIV.

(a) SIcut conſuetum ei erat.] κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ. *A Compl. abeſt illud* αὐτῷ. *Interp. Origen. homil.* 17. ex more. (*b*) Gog regnum.] ἡ γὼγ βαϲιλεία. *Ita Euſebius 9. demonſtr. cap. 3. In aliquo codice eſt* ἡ γώγ. *& in manuſc. S. Cypr. 2. teſtim.* quàm Gog. *Apud Origenem latine legitur*, exaltabitur Gog regnum ejus: *atque exponitur* Gog, id eſt, ſuper tecta. *apud Theodoretum q.* 43. ὢγ βαϲιλεία αὐτοῦ, Og regnum ejus. *Compl.* ἡ ψὼχ βαϲιλεία. Pſoch regnum. *Diodorus.* Samariticus, καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ γὼγ βαϲιλεὺς αὐτοῦ, & exaltabitur ſuper Gog rex ejus. *Idem videtur referre Theodoretus q.* 43. *ex Symmacho: ſed habet*, ὑπὲρ ὤγ, ſuper Og. Nota γὼγ hic legi pro ἀγὰγ. i. אגג. Alioqui vocabulo Gog ſignificatur gens Scythica, quæ hodie a Turcis Giok ſive Kioc dicitur: unde Kioc Chan, qui alibi Gogkan. *Theodoretus*, γὼγ ἢ μαγὼγ φαϲὶν εἶναι ταῦτα ϲκυθικὰ γένη. *Hujus mentio aliquoties in Ezeciele.* Druſ. (*c*) Ab altiſſimo.] ἐπιϲτήμην παρὰ ὑψίϲτου. *Ab aliquo libro abeſt illud* παρά. *& Interp. Orig.* ſcientiam excelſi, *quod reſpondet vulgatæ.* (*d*) Oſtendam ei.] *Interp. Orig.* In aliis quidem exemplaribus legimus, videbo eum, ſed non modo. (*e*) Beatifico.] *Compl.* μακαρίζω, *& Interp. Orig.* beatificabo. (*f*) Homo.] *Sym.* ϲκῆπτρον, ſceptrum. (*g*) Percutiet.] *Interp. Orig.* vaſtabit. *Symm.* παίϲει τὸ κλίμα μωὰβ, cædet clima Moab. (*h*) Prædabitur.] *Symm.* ἐξδυνήϲει, excutiet. (*i*) Et erit Edom.] *Interp. Orig. habet*, Et erit Edom hæreditas ejus, Eſau inimicus ejus. (*k*) Ipſi Beor.] τῷ βεώρ. *Interp. Orig.* tibi Beor. (*l*) Pariter.] ὁμοθυμαδόν. *Interp. Orig.* Pariter: ergo græcus ſermo pro, ſtatim, ponit.

CAP. XXV.

(a) OStenta eos.] *Sic Interp. Origen. homil. 20. & S. Auguſt. in locutionibus, & quæſt. 52. quod græce eſt*, παραδειγμάτιϲον. *& apud latinos de inſigni ſupplicio dicitur, exemplum ede. Aquila*, ἀνάπηξον, confige: vel, ſurſum fige. *Symmach.* κρέμαϲον, ſuſpende. *Sic enim vertit utrumque S. Auguſt. in quæſt. illa. Sunt tamen qui interpretentur*, fac, ut ipſi principes exempla edant, & occidant. (*b*) Siromaſten.] *Aquila*, κόντον, contum. *Symmachus*, δόρυ. lanceam. *De hoc alibi etiam dicetur.* (*c*) Caminum.] κάμινον. *Aquila*, τὸ τέγος, conclave. *Symmachus*, τὸ πυρίνιον. *quod videtur idem valere ac caminus: & fortaſſe balneum fuit. Interp. Orig. habet*, proſtibulum, *vulgata*, lupanar: *quod etiam dictionibus illis græcis ſignificatur.* (*d*) Gentis Ommoth.] *Videntur eſſe duæ interpretationes. Nam Ummoth valet, gentium.* (*e*) Domus familiæ.] *S. Auguſt. in locut. videtur accepiſſe illud* domus, *pro recto: græce tamen eſt* οἴκου.

CAP. XXVI.

(a) PRincipium.] *S. Auguſt. in locut.* robur ſcilicet ætatis in populo. *Sed videtur valere* ſummam; *ut jam dictum eſt.* (*b*) Sacerdos.] *In aliis libris ſequitur* μετ' αὐτῶν, cum eis. (*c*) Ipſi Phallu.] τῷ φαλλοῦ. *Notandus modus dicendi; ut hic intelligatur filius proxime memorati, & ex eo prodiiſſe familiam Phalluitarum, & ſic deinceps.* (*d*) Ducenti.] *Hic in Compl. quemadmodum & in vulgata ſequitur de filiis Gad: & etiam in ſequentibus licet animadvertere aliquam ordinis varietatem.* (*e*) Suthalan.] *Sequitur in uno codice, ſicut etiam in Compl.* τῷ βέχερ, δῆμος ὁ βεχερὶ, ipſi Becher, populus qui Becheri: *nec multo aliter in alio*, βάχαρ, δῆμος ὁ βαχαρί. (*f*) Chebroni.] *In aliis ſequitur:* καὶ δῆμος ὁ μοολὶ, & populus qui Mooli.

CAP. XXVII.

(a) IN montem iſtum, qui trans Jordanem, hic eſt mons Naban.] *Vulgata pro iſtis hæc tantum habet*, in montem iſtum Abarim. *Abarim autem ſignificat* tranſituum. *Quare illud* ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, *valet fortaſſe, non*, trans Jordanem, *ſed*, in tranſitu Jordanis. (*b*) Synagoga.] ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν ϲυναγωγήν. *In Compl.* τῇ ϲυναγωγῇ, cum reſiſteretis ſynagogæ: *quod obeſt ſententiæ.* (*c*) Spiritum.] *Ita libri veteres, & S. Auguſt. quæſt. 54. Interpres Orig. hom.* 22. ſpiritum Dei in ſemetipſo. *& Theodoretus q. 48.* πνεῦμα θεοῦ. (*d*) Et mandabis de eo coram eis.] *Hæc non referuntur à Theodoreto, & abſunt à Compl. ſicut à vulgata. Referuntur tamen apud Origenem eadem hom.* 22. (*e*) De gloria tua.] *Ita S. Auguſt. q.* 55. *quod græce eſt*, τῆς δόξης ϲου. *& ita libri veteres, & Procopius Gazæus, & Theodoretus q 48. quamvis interpres ſuo modo reddat. In aliquot vulgatis editionibus legitur*, τὴν δόξαν ϲου. *Et S. Auguſt. ibidem teſtatur apud nonnullos interpretes latinos fuiſſe*, gloriam tuam. *Interp. Orig.* claritatem tuam. (*f*) Manifeſtorum.] *Schol.* Iſtud τῶν δήλων, *alii interpretes ediderunt*, φωτιϲμούς, illuminationes. *Theodoretus hunc locum paraphraſi explanans dicebat*, & per rationale judicii, quod illius (*id eſt ſacerdotis*) pectori adjacet, quid agendum ſit, diſcetis. (*g*) Commendavit eum.] *Sic S. Auguſt. in locut. quod græce eſt*, ϲυνέϲτηϲεν αὐτόν. *ac poſſet etiam verti*, conſtituit eum.

CAP. XXIX.

(a) SIgnificationis.] ϲημαϲίας. *De hac dictione ſupra dictum eſt. Schol.* Samariticus, ἡμέραν ἀκουϲτήν, diem ſonoram. *Interp. Orig. hom.* 23. *vocat feſtivitatem memoriæ tubarum.* (*b*) Exodium.] *De hac quoque jam dictum eſt. Cyrillus*, Samariticus, pro eo quod dictum eſt, ἐξόδιον, inquit, [illegible] ἐποχέϲεως, conſummatio retentionis, *quaſi finis manſionis in tabernaculis.* τελείωϲις ἐποχέϲεως, perfectio retentionis aut inhibitionis, id eſt, perfecta retentio aut inhibitio. עצר cohibuit, עצרת cohibitio. Feſtum ſignificat quo populus cohibetur ab opere. Sic dico עצרת eſt dies ceſſationis ab opere, cum homines vacant orationi & rebus divinis. Sic ἑορτὴ a cohibendo. Proprie & ἀντονομαϲτικῶς עצרת dicitur xxij Theſri, quæ eſt octava Succoth. i. feſti tabernaculorum. Pentecoſte tamen ſic etiam vocatur. Ab eadem mente priſca eccleſia Græcanica dixit ϲύναξιν. i. coactionem, & Latina, collectam. Druſ. (*c*) Exceptis.] *De hac locutione S. Auguſt. in locut.*

CAP. XXX.

(a) ADverſus animam ſuam.] *S. Auguſt. in locut.* id eſt, adverſus delectationes animæ ſuæ. (*b*) Facta fuerit.] *Sic S. Auguſt. q. 59. quod græce eſt*, γενομένη γένηται ἀνδρὶ, *quaſi diceremus, habens habuerit virum.* (*c*) Quas definivit.] οὓς ὁρίϲατο. *& videtur ſubintelligi*, οἱ ὁριϲμοὶ, definitiones. *In aliis libris eſt*, ὅϲα ὡρίϲατο. *& S. Auguſt. ibidem*, quanta definivit. (*d*) Quoniam vir abnuit ab ea.] ἀπ' αὐτῆς. *Alij* ἐπ' αὐτῆς, *& S. Aug.* ad eam. *Ab hebræo abſunt omnia iſta verba.* (*e*) Affligere animam.] *Sic S. Aug. ad verbum è græco*, κακῶϲαι ψυχήν. *quod tamen poterat verti*, de affligenda anima.

CAP. XXXI.

(a) HÆ enim fuerunt.] *In editionibus S. Auguſt. corrupte videtur legi q. 63.* hæc enim fecerunt filii Iſrael. *Græci quidem codices conſentiunt, & Theodoretus quæſt. 45. Interp. Origen. hom.* 25. Ipſæ enim ſunt, quæ filios Iſrael ſecundum verbum Balaam apoſtatas fecerunt. (*b*) Propter Phogor.] *Aneſperus.* τὸ παμμαρεϲτικόν· ϲαφέϲτερόν φηϲι, διὰ λόγου φογώρ. Samariticus manifeſtius inquit, per verbum Phogor. *Theodoretus ibidem.* Phogor eſt nomen Idoli. (*c*) Multitudine.] *Sic redditur iſta dictio*, ἀπαρτία, *apud S. Auguſt. locut. 99. Dictio hebræa ſignificat pubem, id eſt, parvulos, quemadmodum habet vulgata. Idem etiam alibi dictum eſt de dictione illa* ἀποϲκευή. (*d*) Præter aurum.] *Eſt notanda locutio. Intelligendum enim eſt hæc excipi a proxime præcedente lege, non autem a ſequente.* (*e*) In igni.] *In aliquot codicibus ſequitur*, διάξετε ἐν πυρί. *Et Interp. Orig. hom.* 25. traducite per ignem. (*f*) Caput.] κεφάλαιον. *quo nomine, ut etiam apud hebræos, diximus ſignificari ſummam. Schol.* Samariticus habet, λάβε τὸ τέλος, accipe ſummam. (*g*) Prædati ſunt.] *Schol.* pro eo, ac ſi diceret, ἐκτήϲατο. οὐκ ἐκοινοποίηϲεν, ſibi acquiſivit, non in commune contulit.

CAP. XXXII.

(a) MUltitudo.] *Notat hanc locutionem* S. *Auguſt. in locut. Sed paulo poſt habet*, multitudo copioſa valde. *ubi etiam in aliis libris eſt*, πολὺ ϲφόδρα. (*b*) Ille ſegregatus.] *Schol.* Samariticus, ὁ κενεζαῖος, ἤτοι ἀποχωρίϲας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἰϲραὴλ λέγοντος, οὐ πορευϲόμεθα εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, cenezæus, nimirum ſegregans ſe a conſilio Iſrael dicentis, non ibimus in terram promiſſionis. (*c*) Circumagitavit.] κατερόμβευϲεν, *aut, ut in aliis libris*, κατερρέμβευϲεν, (*d*) Contritio.] ϲύντριμμα, *quaſi reliquiæ, aut multiplicati ex contritione. Nam dictio hebræa ſignificat multiplicationem. Alii codices habent*, ϲύϲτρεμμα, factio, *aut, ut alij vertunt*, alumni: *& ita vulgata.* (*e*) Impedimentis noſtris.] *Ita hoc loco* S. *Auguſt. in locut. ac videtur commodiſſime hoc modo reddi illud* ἀποϲκευή, *& ſignificari tenera ætas, quæ magno impedimento ſolet eſſe in caſtris.* (*f*) In prima acie.] προφυλακήν. *Alij*, παρελευϲόμεθα προφυλακῇ, præteribimus in prima acie. (*g*) Commendavit eis.] *Sic* S. *Aug. in locut. ac videt tamen hunc eſſe ſenſum*, commendavit eos Eleazar ſacerdoti. *Poſſent tamen verba illa*, καὶ ϲυνέϲτηϲεν αὐτοῖς ἐλεάζαρ, *ita verti*, & conſtituit eis Eleazar. *Hebræus habet*, & præcepit eis Elizaro, *id eſt*, pro eis. (*h*) Trans Jordanem.] *Notandum eſt illud*, πέραν, *interdum ſignificare*, ultra; *interdum*, citra. (*i*) Dimidiæ tribui.] *Schol.* Nunc mentionem fecit dimidiæ tribûs Manaſſe, cum in iis quæ antea dicta ſunt, non feciſſet. In Samaritico autem fit.

CAP. XXXIII.

(a) ET caſtrametati ſunt e regione Magdoli: & promoverunt contra Iroth.] *Schol.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει. καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ϲτόματος εἰρώθ, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι μαγδώλου· καὶ ἀπῆραν ἐκ μαγδώλου, καὶ διέβηϲαν μέϲον τῆς θαλάϲϲης. Quædam exemplaria ſic habent: Et promoverunt ab ore Iroth, & caſtrametati ſunt e regione Magdoli. Et promoverunt e Magdolo, & tranſierunt, *&c.* (*b*) Ad occaſum.] *Rurſus illud* ἐπὶ δυϲμῶν, *& hic, & in locis ſequentibus in hoc capite, videtur ſignificare*, in locis demiſſis, campeſtribus. (*c*) Belſa, qua.] βελϲὰ τό. *In alijs libris eſt*, βελϲαθοίμ. *& vulgata*, Belſathim. *In Complutenſi* ἀβελϲατίμ. *quod non abhorret ab hebræo.*

CAP. XXXIV.

(a) HOc erit vobis] S. *Auguſt. in locut.* Non dixit, hi erunt vobis. (*b*) Montem, montem.] *In aliis libris non geminatur. Sed geminatio iſta videtur veſtigium lectionis reſpondentis hebraicæ, quæ habet*, apud Or montem: *& in proxime ſequentibus verbis*, ab Or monte: *quo loco etiam in aliis libris eſt*, ἀπὸ τοῦ ὄρους, τὸ ὄρος. *Vulgata*, ad montem altiſſimum a quo.

CAP. XXXV.

(a) SEgregationes.] *In hebræo eadem dictio eſt, quæ paulo ante verſa eſt* προάϲτεια, ſuburbana. *Nam idcirco fortaſſe ſuburbana dicuntur* ἀφορίϲματα, *quoniam ea cives quaſi ſibi ſepoſita, & peculiaria habent: hæc eadem paulo poſt videntur vocari* ὅμορα, confinia. (*b*) Hujus.] *Complut.* τούτων, horum. *Ab hebræo abeſt hoc loco utrumque: ſed in proxime ſequenti ſententia dicitur*, hoc erit eis ſuburbana. (*c*) Dabitis.] *In aliis*, ἃς δώϲετε, quas dabitis. (*d*) Vindicante.] *Ita* S. *Auguſt. q. 64. & 65. quod græce eſt*, ἀπὸ τοῦ ἀγχιϲτεύοντος τὸ αἷμα, *& alii vertunt*, a redimente ſanguinem, *aut*, ab eo, qui propinquus eſt ſanguine. *Vulgata habet*, propinquus occiſi, cognatus occiſi. (*e*) Non polluetis.] *Severus.* τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει τὸ, μή. Quædam exemplaria non habent illud μή, non.

CAP. XXXVI.

(a) REmiſſio.] ἄφεϲις; *& ſignificat Jobelæum, ut ſupra. Alii libri, & Complut.* ἀφαίρεϲις, ablatio. (*b*) Filiabus.] *Alii* θυγατέρες, filiæ: *quod reſpondet vulgatæ.*

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

(a) AD occidentem.] *De hoc loco jam indicavimus ſuſpicionem noſtram. Schol. Aquila & Symm.* ἐν τῇ ὁμαλῇ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, in planicie maris rubri. οὕτως καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς ἀραβίας ϗ ἰουδαίας ὀρέων. Sic vocantur campi, qui interiacent inter montes Arabiæ, & Judææ. (b) Sufficiat vobis habitare] *Notanda locutio. Hoc enim videtur ſignificare*, ſatis vobis ſit habitaſſe hucuſque, *vel*, ſatis diu habitaſtis. *Similis locutio eſt in c. ſequenti.* (c) Tradidit.] *Alii* παραδέδωκα, tradidi. (d) Vobis ipſis] *Eſt hebraiſmus*, *pro*, de vobis ipſis. (e) Judicibus.] *Videtur dictum pro* de judicibus; *hebræus habet*, tribubus. (f) Viam montis Amorræi] *Hæc abſunt ab aliis libris. quemadmodum & a vulgata.* (g) Quoniam geſtabit te] *In aliis libris eſt*, ὡς ἐτροποφόρησέ σε, *aut* ἐτροφοφόρησέ σε, quomodo geſtavit te: *quod propius accedit ad vulgatam. Lucifer lib. 1. pro S. Athanaſio.* Quomodo fovit te Dominus Deus tuus ſicut quis foveat homo filium. Videndum an Actor. 13. legi poſſit ex hoc loco ἐτροφοφόρησεν αὐτοὺς: geſtavit eos ut altor ſive educator: ubi vulgo ἐτροποφόρησεν, mores toleravit. Nam quin huc reſpexerit Apoſtolus non eſt mihi dubium. *Druſ.* (h) Siquis homo geſtet.] *Aquila*, ὡσεὶ ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν, tamquam nutrix levet filium. *Symm.* βαστάσαι, portet. (i) Et omnis *In aliis libris*, ϗ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν τῇ ἁρπαγῇ ἔσεσθαι, ϗ πᾶν παιδίον, &c. & parvuli veſtri, quos dixiſtis in direptionem fore, & omnis parvulus, &c. *quod reſpondet vulgatæ.* (k) Caſtra moviſtis.] *Sic etiam Compl. In aliis eſt*, στρατοπεδεύσατε, caſtra facite, *aut*, abite, *ut vulgata.* (l) Et vim facientes] *Compl.* ϗ ὑπερηφανήσατε, ϗ παραβιασάμενοι, & ſuperbe egiſtis, & vim facientes: *quæ fortaſſe duæ ſunt interpretationes.*

CAP. II.

(a) ET verebuntur vos valde.] *Pro his in hebræo eſt*, & cavete vos valde, *& vulgata*, videte ergo diligenter. (b) Hæreditarunt] *In aliis libris additur*, αὐτοὺς, eos, *ut paulo poſt etiam in noſtra.* (c) Fecerunt] *Sic etiam Compl. In aliquo libro eſt* ἐποίησεν, fecit, *& vulgata*, ſicut fecerat. (d) Ante faciem noſtram.] *Hæc a nonnullis codicibus abſunt: in quibuſdam vero adduntur præterea hæc*, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, in manus noſtras.

CAP. III.

(a) EUm.] *Iſta dictio redundat, & nihil facit ad ſententiam, ut ſæpe alia hujuſmodi.* (b) Percuſſimus] *Aquila* ἀναθεματίσαμεν, anathemavimus. Nihil verius; ſign. autem ἀναθεματίζω inter alia, occido, funditus perdo, extermino, ut Exod. 22. 20. יחרם. *Schol.* ἀναθεματισθήσεται, occidetur aut exterminabitur, quod ex Aquila ſumptum; id paret ex hoc loco, cæterum Jud. 1. 18 pro יחרימו אותה legitur in LXX, ἀναθεμάτισαν αὐτὴν ϗ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν. ſunt autem duæ interpretationes, prior ex editione Aquilæ irrepſit, poſterior pura puta interpretum eſt. *Druſ.* (c) Pherezæas.] *Dictio hebræa, unde hæc inflexa eſt, ſignificat* non munita. *Quare in vulgata eſt* abſque oppidis innumeris, quæ non habebant muros. (d) Exterminavimus.] *In aliis additur* αὐτούς. *& vulgata*, & delevimus eos. (e) Reliquus factus eſt a Raphain.] *Ita putat S. Auguſt. quæſt. 3. apte reddi hunc locum, & ſignificari ipſum ſolum ex Raphain, id eſt, ex gigantibus, remanſiſſe.* (f) Hic eſt in arce.] *Ex græco liquet intelligendum eſſe de lecto. Illud autem* ἐν τῇ ἄκρᾳ, in arce, *in vulgata eſt*, in Rabath. (g) Regionem.] τὴν περίχωρον, *quaſi* circumregionem: *& videntur LXX iſto nomine uſi, ut reſponderent vocabulo hebraico, quod ſignificat funem.* (h) Thavoth.] *Alii*, ἀβώθ, *& vulgata* Avoth Jair, id eſt, villas Jair. (i) Machanareth.] *In aliqua editione eſt* ἀπὸ μαχανερὲθ, a Machenereth. *In Compl.* ἀπὸ χενερὲθ, a Chenereth, *quod reſpondet hebræo. Sed illud* μα, *in noſtra videtur poſitum ex hebræo, pro* ἀπό. (k) Sub Aſedoth Phaſga.] *Reſpondet fere hebræo, & ſignificat*, ſub effuſionibus collis. *Alii*, ἀπὸ σηδὼθ, *aut*, ἀπὸ ἀσηδὼθ, ab Aſedoth (l) Feciſti tu.] *In Compl. additur*, κατὰ τὰ ἔργα σου, ſecundum opera tua, *quod reſpondet hebræo, & vulgatæ.*

CAP. IV.

(a) SCulptilem ſimilitudinem] *Ita S. Auguſt. q. 4. & vulgata*, ſculptam ſimilitudinem, *ſed* γλυπτὸν ὁμοίωμα, *poſſet etiam verti*, ſculptile, ſimilitudinem. *Apud eundem ſequitur*, aut omnem imaginem, *& vulgata*, aut imaginem: *Ab hebræo tamen abeſt illud*, aut. (b) Quæ diſtribuit.] *Theodoretus.* Sic enim & ceteri ſunt interpretati, ἅτινα διεκόσμησεν ὁ θεός σου εἰς τοὺς λαοὺς ὑφ' ὅλον τὸν οὐρανὸν quæ diſpoſuit Deus tuus in populos ſub toto cœlo. (c) Et faciatis iniquitatem.] *Hæc abſunt a multis codicibus, & a S. Auguſt quæſt. 7. quemadmodum etiam a vulgata.* (d) Perdemini.] *In aliis libris additur*, ταχὺ, cito. (e) Et ad ſummum cœli uſque ad ſummum cœli.] *Ita fere hebræus. ac tamen idem ſolet ſignificare ac ſi diceretur*, a ſummo cœli, *quod habet S. Auguſt quæſt. 8. & vulgata.* (f) Audita facta eſt vox.] ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ. *In aliis*, ἀκουστὴν σοι ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, auditam tibi fecit vocem ſuam: *quod reſpondet vulgatæ.* (g) Omnem Araba trans Jordanem ad ortum Solis ſub Aſedoth exciſam.] *Satis ſit ſemel admonuiſſe Araba ſignificare planitiem, aut ſolitudinem: ſicut jam paulo ante diximus*, ſub Aſedoth exciſam, *valere*, ſub effuſionibus collis, *aut*, Phaſga. *Joſue 12. eſt*, ὑπὸ ἀσηδὼθ φάσγα. *Valde autem ſuſpicandum eſt hic deeſſe aliquid: nam in vulgata interjicitur ut in hebræo*, uſque ad mare ſolitudinis.

CAP. V.

(a) DIcens.] *S. Auguſt. quæſt. 10. & in locut. interpretatur*, cum dic ret. (b) Idolum.] *Alii codices*, γλυπτὸν, ſculptile; *quemadmodum & vulgata.* (c) Sabbatorum, & ſanctifices.] *S. Auguſt. in locut.* bati, & ſanctificare.

CAP. VI.

(a) IMmobile] *In aliis libris*, ϗ ἔσται ἀσάλευτα, & erunt immobilia. (Ne obliviſcaris.] *Alij*, μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου ϗ ἐπιλάθῃ. *Et ſic S.* *guſt. in locut.* ne dilatetur cor tuum, & obliviſcaris. (c) Juſtificatio *Aquila*, ἀκριβάσματα, præcepta, *quaſi exquiſitas rationes.*

CAP. VII.

(a) ET ſervans.] *In aliis eſt*, ϗ διατηρεῖ & conſervat. *A Compl. abeſt* (b) Quos vidiſti, & quæcunque noſti.] *In Compl. non eſt* quos vidiſti: *& habet*, ἃς ἔγνως, quas noſti. *Ac certe videntur duæ pretationes.*

CAP. VIII.

(a) DEus tuus.] *Ita etiam S. Auguſt. q. 13. In Compl. additur*, τεσσαρακοστὸν ἔτος, quadrageſimum hunc annum: *quod reſp vulgatæ.* (b) Fierent.] *S. Auguſt.* faceret. *Apud S. Cyprianum tal. ſic refertur hic locus*, Dominus Deus tuus vexabit te, & famem in tibi, & cognoſcetur in corde tuo, ſi bene cuſtodieris, &c. (c) Non teraverunt a te, & ſoleæ tuæ.] *Hæc abſunt ab aliis libris, & a Theo quæſt. 6. ſicut etiam a vulgata. S. Chryſoſt. ad Philipp. hom. 9. hunc lo fortaſſe ſignificans ita de Iſraelitis dicebat*, ὧν τὰ ὑποδήματα οὐ κατετρίβη, τὰ ἱμάτια, quorum ſoleæ non conterebantur, neque veſtimenta: *quam potuit etiam hoc ſumere ex cap. 29.* (d) Et, ut firmet.] *Illud abeſt a Compl. ut a vulgata.*

CAP. IX.

(a) FIlios Enac.] *Theodoretus quæſt. 7.* Gigantum erant abnepotes. Juſtitiam meam] *Alij & Theodor. q. 7.* δικαιοσύνας μου. *Et S. guſt. in locut.* juſtitias meas. (c) De Ægypto.] *In aliis* ἐκ γῆς ἕως ἤλθετε. *S. Auguſt. q. 14.* de terra Ægypti, donec veniſti in locum incredulus perſeveraſti; quæ ad Dominum. (d) Quas diſpoſuit.] ἧς διέθετο, quod diſpoſuit, *ac reſpondet vulgatæ.* (e) De Eccleſia.] *nonnullis codicibus abſunt. In Compl. autem eſt*, ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν ἐκκλησίας, de medio ignis in die Eccleſiæ, *quod reſpondet vulgatæ.* que ad cœlum.] *hæc abſunt ab aliis exemplaribus.* (g) Fuſile.] μόσχον χωνευτὸν, vitulum conflatilem, *ut vulgata.*

CAP. X.

(a) SCribas.] *Alii codices*, ϗ γράψω, & ſcribam, *& ita S. Auguſt.* 15. *ubi de hac re diligenter diſputat.* (b) Tabulas.] *Alii*, πλάκας, *& S. Auguſt. ibidem*, duas tabulas (c) Miſadai.] *Compl.* Moſera: *quod eſt in vulgata.* (d) Terra, torrentes aquarum.] *hebræus. In aliis*, γῆν (*aut* γῆ) χειμάρρου ὑδάτων, terram (*aut* terra rentis aquarum. *In Compl.* γῆν, οὗ χείμαρροι ὑδάτων, terram, ubi tor aquarum. (e) Proſelyto, &.] *Sic etiam Compl. abeſt tamen à & hebræo.* (f) Septuaginta.] *Joſephus lib. 2. Antiquitatum de bens, eundem numerum poſuit. Et S. Hieron. in quæſt in Geneſim terpretes ita ſcripſiſſe teſtatur. Alii codices habent*, ἐν ἑβδομήκοντα ϗ χαῖς, in ſeptuaginta & quinque animabus: *qui numerus habetur* ποστείλας δὲ ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἰακὼβ, ϗ πᾶσαν τὴν συγγ ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. Miſſis autem nuntiis Joſeph accerſivit Pat um Jacob, omnemque cognationem ſuam capitum ſeptuaginta quin

CAP. XI.

(a) QUia non filii veſtri.] *id eſt, quia non ego filios veſtros alloq cum iis nunc mihi res eſt: non enim ipſi hæc noverunt.* (fecit virtutem] *S. Auguſt. in locut.* Intelligendum eſt, quid ea quoniam ad nihil eam redegit. *Teſtatur autem*, quoſdam latinos quæ fecit virtuti, vel exercitui. (c) Et virtutem eorum.] *Ab aliis libris.* [ἑώρακαν πάντα] *alii libri*, ἑώρων videbant. (d) Manda *aliis additur*, αὐτοῦ, ejus: *& ita S. Auguſt. in locut.* (e) Matutin ſerotinam.] πρώϊμον ϗ ὄψιμον. *Retinuimus dictiones S. Auguſt.* *quamvis ipſe habeat*, matutinum, & ſerotinum. *Alii interpretantur*, raneam, & ſerotinam: *& ſic vulgata.* (f) Timorem veſtrum.] *guſt. ibidem*, Non timorem & tremorem, quo ipſi timent & tremu quo timentur, & alios tremere faciunt. *Poſſet tamen verti*, timorem morem veſtri. (g) Occaſum] *Vulgata*, in campeſtribus. *Non enim nunc dictio hebraica eſt ac paulo ante, ubi dicitur*, occaſus Solis. habitabitis.] *Alii libri*, ϗ κληρονομήσετε αὐτὴν, ϗ κατοικήσετε ἐν reditabitis eam & habitabitis in ea. *Sed*, ἐν κλήρῳ, *quod proxime præ* ϗ κληρονομήσετε, *videntur duæ interpretationes.*

CAP. XII.

(a) ILlic.] ἐκεῖ. *In aliis* ἐκεῖ τὰ ἔθνη, illic gentes. *Et quoniam hebr. non habet*, illic, *fieri fortaſſe potuit ex* ἔθνη, ἐκεῖ. (b) Quæ vos.] *Ita diximus, ut illud*, quæ, *referatur ad loca: ſicut* οἷς *græce referri poteſt ad*, τοὺς τόπους. *Sed ſi retineatur dictio* ἔθνη, *vertendum erit*, quos. *Uſitatum enim eſt in ſcriptura*, gentes, quos. (c) Civitatum.] *In aliis* τῶν φυλῶν, tribuum. *Complutenſ.* ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑμῶν, de cunctis tribubus veſtris: *quod habet vulgata.* (d) Veſtra.] *In compl. ſequitur*, καὶ τὰς δεκάτας ὑμῶν, & decimas veſtras: *quod reſpondet vulgatæ* (e) Et confeſſiones veſtras.] *Non eſt in hebræo, neque in vulgata, quod his verbis reſpondeat: quare ſuſpicari licet, hæc, & illa proxime præcedentia*, ſpontanea veſtra, *duas eſſe cujuſdem ſententiæ interpretationes. Nam paulo inferius, ubi repetitur*, & confeſſiones veſtras, *hebræus habet idem vocabulum ac nunc iſto loco, quo nos habemus*, ſpontanea. (f) Veſtrarum.] *In aliquot codicibus ſequitur*, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, & data (aut dona) veſtra. *Theodoretus alicubi in hoc capite videtur habuiſſe dictionem iſtam: atque ita, inquit*, τὰ δόματα *ceteri interpretati ſunt* τὰ ἑκούσια, ſpontanea. *Ita* ἑκούσιον, δόμα, ἀπολογία, *videntur eſſe diverſorum interpretum.* (g) Portas.] *Aliqui codices* πόλεων, civitates. (h) Tribuum.] *Nonnulli* πόλεων, civitatum. (i) Non poteris.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo quod eſt, non debebis. (k) Ancilla tua.] *In aliis libris & in compl. ſequitur*, ὁ λευίτης σου, καὶ ὁ προσήλυτος, & Levita tuus, & proſelytus: *quod reſponderet magis vulgatæ & hebræo, ſi abeſſent iſta*, & proſelytus (l) A facie tua.] *In aliis codicibus ſequitur*, οὐ μὴ ἐκζητήσεις τοὺς θεοὺς αὐτῶν; non exquires Deos eorum, *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIII.

(a) TUus.] Alii ὑμῶν, veſter, *& ita S. Auguſt. q.* 19. (b) Timebitis.] *In aliis adjungitur*, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε, & mandata ejus cuſtodietis: *quod reſpondet vulgatæ* (c) Et ei apponemini.] *Alii* καὶ αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ πρὸς αὐτὸν προστεθήσεσθε, *quod vulgata*, ipſi ſervietis, & ipſi adhærebitis. (d) Non deſiderabis.] οὐκ ἐπιποθήσεις, *Compl.* οὐκ ἐλεήσεις, non miſereberis. (e) Terram.] *Alii* τὴν πόλιν, civitatem. (f) Facta eſt.] γεγένηται *& optime reſpondet hebræo In nonnullis eſt* γίνηται, *& cohæret cum antecedentibus, hoc modo.* Et ecce verus manifeſto ſermo factus fuerit; abominatio hæc in vobis. (g) Terra.] *Alii* ἐν τῇ πόλει, in civitate. (h) Quæ in ea.] *In Compl additur*, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας; & omnia pecora ejus in ore gladii: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIV.

(a) VEſtri.] *In Compl. ſequitur*, οὐ κοφθήσεσθε, non vos incidetis; *quod eſt in vulg. In aliis vetuſtis, & ad marginem Vaticani.* οὐ φοιβήσετε, *Quod Cyrillus ſic explicat.* τὸ φοιβᾶσθαι κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ἑλληνικὴν καθαίρεσθαί ἐστι, καὶ καθαίρεσθαι ἐπὶ νεκρῷ. οὐ γὰρ προσήκει μολυσμὸν ἡγεῖσθαι ψυχῆς τὸν σωματικὸν θάνατον Illud φοιβᾶσθαι ſecundum conſuetudinem græcam eſt purgare, & purgari ſuper mortuo Non enim decet inquinationem animæ putare mortem ipſam corpoream. *Theodoretus q.* 13. διὰ μὲν τοῦ οὐ φοιβήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε. φοῖβον τὸν ψευδομάντιν ἐκάλουν τὸν πύθιον Per illud φοιβήσετε exploſit τὰς μαντείας, vaticinia. Nam Pſeudomantem illum Pythium vocabant Phœbum: *ubi etiam ſequentia verba de calvitio explanat* (b) Capream.] *In aliis codicibus ſequitur*, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον, & bubalum, & tragelaphum. (c) Et ſimilia ei.] *Sic in compl. in aliis autem libris paulo poſt, additur*, καὶ πάντα τὰ κόρακα. *(al. abeſt illud* τὰ, *& recte)* καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, & omnem corvum, & ſimilia ei. *Sunt etiam nonnullæ aliæ in his avium nominibus varietates non magni ponderis.* (d) Feretis] *In aliis eſt*, ἐκεῖ οἴσετε, illuc feretis. *A vulgata, & ab hebræo utrumque abeſt. Nam pendent ſequentia ab illo* comedes, *quod proxime anteceſſit* (e) Fuerit via a te.] *S. Auguſt. in locut.* ac ſi diceret, longa via erit; adverbium poſuit pro nomine. (f) Benedicet.] *In aliis eſt*, ηὐλόγησε, *aut*, εὐλόγησε, benedixit. *Sed noſtra magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, quæ habet*, tibique benedixerit. (g) Quæ in civitatibus tuis.] *S. Auguſt. q.* 20 qui in civitatibus tuis erunt: *ibique comparat verſionem ex LXX cum verſione. S. Hieronymi.* (h) Operibus.] *In aliis & apud Theodoretum additur* σου, *& S. Auguſtinus ibidem*, operibus tuis. *Compl.* τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου, operibus manuum tuarum, *ut vulgata.*

CAP. XV.

(a) PEr ſeptem.] *S. Aug. q.* 4. *habet*, poſt ſeptem annos, *& putat ex hoc declarari illud, quod in proximo ſuperiore capite poſitum eſt*, poſt tres annos. *Nam ut hoc ſignificat, ſeptimo quoque anno, ita illud tertio quoque anno.* (b) Invocata enim eſt.] ἐπικέκληται γάρ, *aut, ut aliquot codices, & Cyrillus lib.* 7. *de adorat.* ὅτι ἐπικέκληται, *& Tertullianus lib.* 4. *contra Marcionem*, quoniam remiſſio Domini Dei tui invocata eſt. *In aliis exemplaribus eſt*, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν quoniam invocavit remiſſionem: *idque reſpondet hebræo, & chaldæo.* (c) Quia benedicens.] *Ita etiam Cyrillus lib.* 7. *Tertullianus eodem lib.* 4. Non erit, inquit, in te indigens; uti benedicens benedicat te Dominus Deus tuus. *In aliis exemplaribus eſt*, διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογῶν, Propter verbum hoc benedicens, *&c.* (d) Fœnerabis gentibus multis.] *Sic S. Ambr. lib.* 2. *de Jacob cap.* 3. *S. Auguſt. in locut. habet*, gentes multas, *ſed ipſe etiam paulo poſt*, fœnus fœnerabis ei. (e) Tui autem non principabuntur.] *S. Auguſt. in locut.* tanquam diceret, tibi non dominabuntur, hoc eſt, gentes. (f) Indurabis.] *Sic viſum eſt reddi poſſe illud*, ἀποστέρξεις, *quod magnam vim habet. Significat enim quaſi ex animo ejicere humanitatem, & amorem naturalem. In aliis libris eſt*, οὐκ ἀποστρέψεις. *S. Auguſt. in locut.* non avertes. (g) Quantum poſtulat.] ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται. *In aliis*, ὅσων (aut ὅσον) ἂν ἐπιδέηται, καὶ καθόσον ὑστερεῖται, *aut*, ὑστερῆται. *S. Auguſt. in locut* quantumcunque poſtulat, & quantum eget. (h) Ex vino.] ἀπὸ τοῦ οἴνου. *Alii*, ἀπὸ τοῦ λήνου, de torculari, *quod eſt in vulgata.* (i) Maſculina.] *S. Auguſt. q.* 23. maſculinum. (k) Vitium malum] μῶμον πονηρόν. *In aliis libris*, ἢ πᾶς μῶμος πονηρός. *& S. Auguſt. in locut.* vel omne vitium malum: *ubi etiam de locutionibus totius hujus loci diſputat.*

CAP. XVI.

(a) IMmolaveris.] *Alii*, θύσητε, immolaveritis: *& ita S. Auguſt in locut. ubi iſtam ſententiam explanat.* (b) Et coques & aſſabis.] *Ex hebræo, & vulgata ſuſpicari licet alterutrum eſſe ex alia interpretatione.* (c) Septimanas.] *Ita etiam vulgata, in aliis additur*, ὁλοκλήρους, integras: *& ita S. Auguſt. q.* 25. (d) Inchoante te.] *S. Auguſt. ibidem*, inchoare te falcem mittere in meſſem. (e) Tuus.] *In aliis eſt*, σοι, καθότι ηὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου, tibi, prout benedixit te Dominus Deus tuus. *Sed hæc etiam videri poteſt altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (f) Epulaberis.] *Ita nunc S. Aug, quod græce eſt*, εὐφρανθήσῃ, *& ſolet etiam verti*, lætaberis. (g) Magiſtros.] γραμματοεισαγωγεῖς. *De hac dictione dictum eſt ſupra ex S. Auguſtino.*

CAP. XVII.

(a) NOn præcepit.] *In aliis eſt*, οὐ προσέταξα, non præcepi: *quod reſpondet vulgatæ.* (b) Illam] *In aliis codicibus ſequitur*, οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην, qui fecerunt rem malam hanc ad portam: *quod reſpondet vulgatæ: ſed à Lucifero Caralitano non referuntur.* (c) Malum.] τὸ πονηρόν. *In aliis*, τὸ πονηρὸν, *quod eſt uſitatius: atque hæc eadem varietas eſt paulo poſt, & ſæpe: de qua S. Auguſt. quæſt.* 39. (d) Verbum.] *Apud Theodoretum quæſt.* 17. *ſequitur*, ἐν κρίσει ἀναμέσον κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἀφῆς, καὶ τὰ ἑξῆς. *Quod ſuſpicionem facit ipſum habuiſſe hoc loco inſignem varietatem. Et illa*, ἀντιλογία ἀντιλογίας, *optime cohærerent cum ſequentibus*, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσί σου, *ut intelligeremus, repugnantes eſſe inter ſe judicum ſententias in minoribus civitatibus.* (e) Illuc.] *In aliis eſt* ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Ut invocetur nomen ejus ibi. *Quæ abſunt à vulgata.* (f) Rem] *Alii* ῥῆμα, verbum. (g) Tibi.] *In aliis ſequitur*, ἐν κλήρῳ, In ſorte: *& ita S. Auguſt. q.* 26. *quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo.* (h) Quare.] διότι. *Alii*, πλὴν, veruntamen. *S. Auguſt in locut.* Non multiplicabit ſibi equum: pro equis vel equitatu, equum poſuit. unde nonnulli equitatum interpretati ſunt. (i) Non.] *Abeſt illud* μὴ *a Compl. ſicut ab Hebræo, & Chaldæo.*

CAP. XVIII.

(a) CIvitatum.] *Alii addunt* ὑμῶν, veſtrarum. *S. Auguſt. quæſt.* 28. tuarum, *ut vulgata.* (b) Elegerit.] *In aliis ſequitur*, κύριος, Dominus: *& ita apud S. Auguſt. ibidem, & convenit cum vulgata.* (c) Præter venditionem.] *Legendus eſt S. Auguſt. in eadem quæſt.* (d) Nomine.] *Alii*, ἐπὶ τῷ ὀνόματι, in nomine. (e) Fuerit.] *In aliis additur*, ῥῆμα, verbum *quod reſpondet hebræo.* (f) Non timebitis.] οὐκ ἀφέξετε. *Non enim aliter vulgata, & hebræus, & chaldæus, niſi quod habent* timebis. *Verum dictio græca poſſet verti*, non abſtinebitis ab eo, *id eſt, non abſtinebitis manus ab eo, quin illum interficiatis.*

CAP. XIX.

(a) TErram.] *In aliis additur*, αὐτῶν, *earum.* (b) Cædentis lignum, *videtur dictum pro eo ac ſi diceret*, ad cædendum lignum. *Alii interpretantur*, & percuſſa fuerit manus ejus ſecuri ſcindentis lignum. (c) Et purgabis ſanguinem innoxium.] *Sic fere hebræus, & intelligendum eſt*, auferes effundentem ſanguinem innocentem. *Quare vulgata ad ſenſum ſpectans habet*, & auferes noxium ſanguinem de Iſrael. *Similis loquutio eſt etiam cap.* 21.

CAP. XX.

(a) FRangamini.] θραύεσθε. *Compl.* θροεῖσθε, turbemini. (b) Ad ſimul debellandos.] *Optime reſpondet phraſi hebraicæ. In aliis eſt* συνεκπολεμήσει ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ διασώσει ὑμᾶς. *& S. Auguſt. q.* 30. *ita hunc locum refert*, Quoniam Dominus Deus veſter, qui præcedet (*in locut.* præcedit) vobiſcum, ſimul debellabit vobiſcum inimicos veſtros, & ſalvos faciet vos. (c) Non de civitatibus.] *Alii codices habent*, αἱ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων, quæ non ſunt de civitatibus gentium harum. Ecce autem de civitatibus gentium harum. *Hanc repetitionem habet etiam vulgata.*

CAP. XXI.

(a) DUpla.] *Aut ut alii, duplicia. S. Ambr. l.* 1. *de Cain c.* 4. det illi dotem, &c. *ubi etiam* πρωτοτόκια *vertit* primitias.

CAP. XXII.

(a) IPſum.] *Sic hebræus, & chaldæus. Alii codices græci habent* αὐτά, *ea.* (b) Si cadat.] *Miratur S. Auguſt. in locut. inuſitatam locutionem. Sed verba græca*, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ᾽ αὐτοῦ, *poterant hoc etiam modo verti*, Si ceciderit cadens ab eo. (c) Civitati.] *Sic hebræus, & vulgata. In aliquot codicibus additur*, ἐκείνης, illius: *& ita apud. S. Aug. q.* 33. (d) Eam.] *In aliis ſequitur*, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς. *& S. Auguſt.* viri civitatis ejus. (e) Proximi.] *In aliis additur* αὐτοῦ, ſui. (f) Et vim faciens.] *Item his additur* αὐτήν, *& apud S. Auguſt.* & vim faciens ei.

CAP. XXIII.

(*a*) ATtritus, neque abſciſus.] θλαδίας, οὐδὲ (*al.* καὶ) ἀποκεκομμένος· *quarum primum proprie intelligitur de attritione teſtium; ſecundum vero de abſciſione membri.* (*b*) Domini.] *In compl. adjungitur*, ἕως δεκάτης γενεᾶς, uſque ad decimam generationem: *quomodo habet vulgata: non tamen referuntur à Theodoreto quæſtione* 25. *ubi hunc locum recitans, pro* ἐκ πόρνης, de ſcorto, *ipſe habet*, ἐκ πορνείας, ex fornicatione. (*c*) Et uſque ad decimam.] *Sic etiam S. Auguſt. quæſt.* 35. *Schol. ex Theodoreto hæc ſcribit*, In alio exemplari ſic reperi, οὐκ εἰσελεύσεται μωαβίτης καὶ ἀμμανίτης εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται. Non ingredietur Moabites & Ammanites in Eccleſiam, & uſque in ſeculum, & uſque ad decimam generationem non ingredietur. *S. Ambr. in Pſal.* 48. *ſcripſit, Moabitas uſque in tertiam & quartam generationem prohibitos eſſe intrare in Eccleſiam.* (*d*) Appoſitus eſt.] προστέθειταί σοι. *S. Auguſt. q.* 36. id eſt huic adjunctum, cum ab illo abſceſſiſſet. (*e*) Fornicans.] *Ita S. Aug. q.* 37. *& accipit de eo, qui ad meretrices accedit. Vulgata*, ſcortator. *Dictionem hebræam multi accipiunt de ſcorto maſculo.* (*f*) Non erit teletas ferens de filiabus Iſrael: & non erit initiatus de filiis Iſrael.] *In aliquot codicibus additur* πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ad omne votum: *quæ tamen neque a Cyrillo lib.* 15 *de adorat. neque a Theodoreto q.* 28. *afferuntur. A compl. autem abſunt omnia iſta: nec referuntur a S. Auguſt. quæſt.* 37. *&* 38. *ac fortaſſe ſunt altera interpretatio præcedentis ſententiæ. Nam in hebræo non eſt niſi alterutra. Diximus* teletas ferens, *quod græce eſt* τελεσφόρος. *quoniam S. Auguſt. lib.* 10. *de civit. cap.* 9. *hoc vocabulo teletarum utitur, & inquit, conſecrationes quaſdam theurgicas vocari ſolitas teletas, quæ vere eſſent fallaces ritus dæmorum: atque in eam ſententiam venio fuiſſe ſacra impudica, quibus quæ ſe obſtringerent fœminæ, myſteria quædam portarent, ſicut canephoræ apud Athenienſes: omninoque* τελεσφόρος *videtur dictum de fœmina. Adjungitur enim* de filiabus Iſrael. *Initiatum autem diximus, qui græce eſt* τελισκόμενος. *Nam hoc videtur dictum de homine, ac fortaſſe impuberi, qui iiſdem impuris ſacris ſe addixiſſet, iiſque initiatus eſſet. Eſt omnino locus difficilis, & variæ de eo ſunt ſententiæ. Cyrillus loco indicato.* τελεσφόροι γε μὴν εἶεν ἂν οἱ φόρους τελοῦντες ὡς ἐξ ἀνάγκης ἑτέροις, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσελγείας μισθώματα τοῖς πριαμένοις συλλέγοντες. τελεσφόροι ſane fuerint, qui vectigalia pendunt tanquam ex neceſſitate, alienis, & mercedes ex impudicitia emptoribus colligunt. *Theodoretus in quæſt illa* 28. Quid eſt τελεσφόρος, & τελισκόμενος, & τελισκομένη· ὥσπερ ἡμεῖς πιστοὺς ὀνομάζομεν τοὺς τῶν θείων μυστηρίων μετέχοντας οὕτω τετελεσμένους ἐκάλει τὰ ἔθνη τοὺς δαιμόνων τινῶν διδασκομένους μυστήρια. τελεσφόρον τοίνυν ἐκάλει τὸν μυσταγωγοῦντα, τελισκόμενον δὲ τὸν μυσταγωγούμενον. Sicut nos vocamus πιστοὺς, fideles, eos qui participes ſunt divinorum myſteriorum; ita gentes vocabant τετελεσμένους, eos qui dæmonum quorundam docebantur myſteria. τελεσφόρον igitur vocat eum qui myſteriis initiat, τελισκόμενον autem, eum qui initiatur. *Tertullianus in lib. de pudicitia c.*9. *ex hoc loco iſta videtur referre*, non erit vectigal pendens ex filiis Iſrael. *Operæpretium fuerit ea legere, quæ a S. Hieron. afferuntur in cap.* 4. *Oſee ad illud*, & cum initiatis immolabant: *ubi notat initiatas iſtas fuiſſe ſacerdotes Priapo mancipatas: Eadem vero dictio hebraica eſt hic, ſed in numero ſingulari.* (*g*) Erit in te peccatum.] *S. Cyprianus* 3. *teſtim.* & erit in peccatum.

CAP. XXIV.

(*a*) ET dabit, & dimittet.] *In Compl. eſt*, καὶ δώσῃ, καὶ ἐξαποστελῇ, & dederit, & dimiſerit *Sed noſtra retinet hebraiſmum.* (*b*) Annunciaverint.] ἀναγγείλωσιν. *S. Auguſt. q.* 40. juraverint. (*c*) Ejus] *Ita hebræus, & chaldæus. Ab aliis codicibus abeſt illud* αὐτοῦ. *& a S. Ambroſ. lib. de Tobia, cap.* 20. *& a S. Auguſt. quæſt.* 41. (*d*) Pignus.] *Ita S. Ambroſ. ibidem: & S. Joannes Damaſcenus in collectaneis locorum communium*, τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ. *& reſpondet hebræo: & in vulgata ſubintelligitur. In aliis codicibus eſt*, τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, *& S. Auguſt. ibidem*, veſtimentum ſuum. (*e*) Fraudabis.] ἀποστερήσεις, *quod eſt ſignificantius, quam quod in aliis libris habetur*, ἀποστερήσεις (*f*) Non declinabis.] *Ita S. Auguſt. quæſt.* 43. *quod græce eſt* οὐκ ἐκκλινεῖς, *& valet*, non pervertes. *Retinuimus etiam paulo poſt ex eodem in quæſt.* 44. *illud*, oblitus. (*g*) Non revindemiabis.] *Aquila*, οὐκ ἐπιφυλλίσεις, non racemabis. ἐπιφυλλὶς racemulus qui ſub foliis latet aut magno racemo ſubjacet: item racematio Abd. 5. hinc verbum ἐπιφυλλίζειν racemationem facere. Quo uſi ſunt & 70. Thren. 1. 22. *Druſ.*

CAP. XXV.

(*a*) COnſtitues.] *Aut* ſternes: *græce enim eſt* καθιεῖς. *S. Aug. q.* 45. conſtituent: (*quod reſpondet vulgatæ* proſternent.) *itemque paulo poſt*, ſi autem appoſuerint, *ubi etiam Compl.* ἐὰν δὲ προσθῶσιν. (*b*) Et numero.] *S. Aug.* numero quadraginta flagellabunt eum: & non apponent: *quomodo etiam eſt in aliquo libro græco. Compl.* ἀριθμῷ μαστιγώσουσιν αὐτὸν, τεσσαράκοντα οὐ προσθήσουσιν. numero flagellabunt eum: quadraginta non addent: *ſed longius ab hebræo* (*c*) Super has plagas plures.] *Ita etiam S. Auguſt. In aliis codicibus eſt*, ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς, πληγὰς πλείους, ſuper has plagas, plagas plures: *quæ geminatio neque in hebræo eſt.* (*d*) Coram te.] *S. Auguſt. addit*, valde. (*e*) Non erit uxor.] *Ita fere hebræus. S. Auguſt. q.* 46. uxor defuncti fratris non alteri nubet appropianti. (*f*) Homines.] *In aliis eſt*, δύο ἄνθρωποι, *& vulgata*, viri duo: *ſed noſtra reſpondet hebræo, & chaldæo.*

CAP. XXVI.

(*a*) SI intraveris] *In Compl. pro* ἐὰν *eſt* ὅταν, quando intraveris: *ſed frequentiſſime apud LXX* ἐὰν *valet idem atque* ὅταν. (*b*) Dicet.] ἐρεῖ. *In aliis eſt* ἐρεῖς, dices: *quod reſpondet vulgatæ.* (*c*) Rejecit] ἀπέβαλεν. *Aliqui codices, & Compl.* ἀπέλιπεν, reliquit. *Vulgata*, Syrus perſequebatur patrem meum. (*d*) Lætabuntur.] *In aliis* ἐμπλησθήσονται, ſaturabuntur: *quod reſpondet vulgatæ. In capite ſequenti ponitur ſimul utrumque* ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐφρανθήσῃ, *ubi una tantum eſt dictio hebræa.* (*e*) Dixit.] *In aliis additur* σοι, *tibi.* (*f*) Gloriationem.] *Eſt locutio notanda: ſignificat enim* ad gloriam, & honorem: *In vulgata autem hæc referuntur ad ipſas gentes, ut intelligamus Iſrael fore ſuperiorem cunctis gentibus, quas Deus creavit in laudem ſuam: quamvis illud* ſuam, *abſit ab hebræo & chaldæo.*

CAP. XXVII.

(*a*) NUru.] νύμφης. *Alii*, πενθερᾶς, ſocru.

CAP. XXVIII.

(*a*) Fœtus.] τὰ ἔκγονα. *quod etiam ſolet verti*, fructus. *In quibuſdam* τὰ ἔργα, opera. (*b*) Mandatis.] *Alii* λόγων. *& S. Auguſt. q.* verbis. (*c*) Famem.] τὴν ἐκλιμίαν. *Symm.* ἀχορτασίαν, inſatiabilitatem. *Vulgata*, eſuriem. (*d*) Roſione.] ἐρεθισμῷ, *quod alij vertunt*, irritatione, pruritu. *In aliis autem libris additur*, καὶ φόνῳ, & cæde. (*e*) Deſcendet.] *aliis additur* ἐπὶ σὲ, ſuper te. (*f*) Diſperſio.] *Alii*, ἐν διασπορᾷ, in diſperſionem. (*g*) Qui exterreat] *In aliis*, ἀποσοβῶν, qui abigat. (*h*) Ænigma] *Aut, ut alii*, proverbium. *Vocem hebræam nonnulli vertunt* deſolationem, *nonnulli* ſtuporem: *quod non longe videtur abeſſe ab ænigmate Stupemus enim in iis quorum cauſas rationeſque ignoramus: vulgata*, & eris perditus (*i*) Lignea.] ξύλινα. *Alii*, ξύλα, ligna. (*k*) Non audies.] *S. August. locut.* pro eo quod eſt, cujus linguam non intelliges (*l*) In civitatibus *Alii*, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. In omnibus civitatibus tuis, quas dedit tibi Dominus Deus tuus: *quæ varietas eſt* *paulo poſt.* (*m*) Ut det] *Aut, ut S. Auguſt in locut.* ita ut det: ὥστε δοῦναι. *& poſſet verti congruenter hebræo*, à dando, *nempe*, faſcinabit, *eſt*, invidebit ita, ut non det. *Legendus eſt ibi S. Auguſt.* (*n*) Chorium] *Retinuimus dictionem græcam*, τὸ χόριον. *quæ ſolet ſignificare ſecundas & nunc ſignificat parvulum, qui illis involutus adhuc naſcitur: ut diſtinguatur ab illo, qui jam natus eſt. Vulgata*, & illuvie ſecundinarum. (*o*) ciet] *Alij addunt*, ἐπὶ σὲ, in te. (*p*) Cor aliud incredulum.] *Sive* *dens: græce eſt* καρδίαν ἑτέραν ἀπειθοῦσαν. *Alii*, καρδίαν ἀθυμοῦσαν, cor mœrens

CAP. XXIX.

(*a*) QUæ] οὓς. *S. Aug. q.* 49: quod mandavit, *ut videatur legiſſe*, *que ita in vulgata. Theodoretus q.* 35. ὅσα ἐνετείλατο, quæcunque mandavit: *licet interpres alio fortaſſe exemplari uſus habeat*, quod mandavit Dominus.] *Sic hebræus In aliis additur*, ὁ θεὸς ὑμῶν, *& S Aug. q.* 50. Dominus Deus veſter. (*c*) Et ſervis ejus.] *Alij*, πᾶσι τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ. *S.* *Aug ibidem.* Et omnibus ſervis ejus. (*d*) Magna.] *Ita libri veteres: & reſpondet vulgatæ, & hebræo. Apud S. Aug. additur* & manum validam *quibuſdam vero codicibus Græcis ac Compl. & ſunt iſta*, τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν *ac præterea*, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, & brachium excelſum. (*e*) Ego.] *Reſpondet hebræo & chaldæo. In aliis codicibus eſt*, ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. *S.* *Aug. q.* 51. quia eſt Dominus Deus veſter: *quomodo fere vulgata.* (*f*) Nunquid eſt aliquis.] *S. Aug. q.* 52. Ita dictum eſt, nunquid eſt in vobis, ut quam requirentem intelligamus, ne forte ſit: *& quod græce eſt*, μήτις *poſſet etiam ita verti*, ne forte ſit. (*g*) Profecti] *In aliis eſt*, πορευθέντες *ita S. Aug. apud quem quoniam multæ ſunt varietates, libuit totum locum* *ſcribere, cujus etiam aliquas partes explanat* Nunquid eſt aliquis inter vos vir aut mulier, vel famulus, vel tribus, cujus mens declinavit a Domino Deo veſtro ire ſervire Diis gentium illarum? Nequam eſt in eo radix ſurſum germinans in felle, & amaritudine. Et erit, cum audierit verba maledictionis hujus; & opinabitur in corde ſuo dicens, ſancta mihi fiant, quia in errore cordis mei incedo. Ut non ſimul perdat peccatorem, & eum qui ſine peccato eſt, &c. *quorum poſtremorum verborum loco in vulgata* & abſumat ebria ſitientem. (*h*) Libro hoc.] *In aliis eſt*, ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, *& apud S. Aug.* in lib. legis hujus. (*i*) Aliis.] *In multis cod. additur*, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, Et adoraverunt eos. (*k*) Neque diſtribuit eis *Reſpondet omnino hebræo: & videtur poſſe ſubintelligi*, adoraverunt Deos qui nullum illis beneficium eſt impartitus. *Symm.* οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς. Neque pertinebant ad eos, neque utiles erant eis: *vulgata*, & quibus non fuerant attributi.

CAP. XXX.

(*a*) HOdie.] *In hebræo additur*, tu, & filii tui. (*b*) Et ſanabit Dominus peccata tua.] *Pro his in hebræo nunc eſt, ut in vulgata*, reducet te Dominus Deus tuus de captivitate tua. (*c*) Et circumpurgabit.] *S. Aug. q.* 53. *S. Cyprianus, lib.* 1. *teſtim.* In noviſſimis diebus circumcidet Deus cor tuum, *&c.* (*d*) Benedicet.] *Alij codices*, πληθυνεῖ σε, *& vulgata*, abundare te faciet. (*e*) Supra modum.] *Ita S. Aug. q.* 54. *quod græce eſt*, ὑπέρογκον. *& poſſet etiam verti*, grave, intolerabile. (*f*) Surſum *Abeſt iſta dictio ab aliquot codicibus, & Theodoreto q.* 38. *& a S. Aug* *ibid. & in locut.* (*g*) Dicens.] *S. Aug. locis indicatis*, pro eo poſuit quod eſt, ut dicas. (*h*) Et auditum nobis faciet.] *Ita etiam Theodoretus*, *& Compl.* καὶ ἀκούσαντες αὐτήν. *& S. Aug.* & audientes illud. *Sed noſtra* *pius ad hebræum.* (*i*) Et in manibus tuis.] *Sic etiam Theodoretus.* *S. Aug. eadem q. hæc in verſione ex hebræo non haberi, nec tamen fruſtra* *LXX eſſe addita.* (*k*) Tu ut vivas.] *S. Cyprianus*, 3. *teſtim.* tibi vivas.

CAP. XXXI.

(*a*) TRadidit.] *Hebræus habet*, tradet: *Sed uſitata eſt in ſcriptura* *temporum mutatio.* (*b*) Qui ſimul procedit tecum.] *S. Auguſt. in locut. videtur hoc loco habuiſſe*, & Dominus, qui comitabitur tibi, tecum *neque longe abeſt ab hebræo.* (*c*) Dominus.] *Abeſt dictio iſta ab hebræo:* *ſuppletur etiam a vulgata. In Compl. autem additur*, ὁ θεός σου, Deus tuus. (*d*) Eſca.] καταβρώματα, *id eſt*, ut devoretur. *Vulgata*, erit in devorationem. (e) Meum.] *In Compl. ſequitur,* ϗ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ, ϗ θλίψεις, ϗ ἀντικαταστήσεται, Et erit, cum invenerint eum mala multa, & tribulationes; & reſpondebit, *&c. quæ reſpondent hebræo.* (f) Amaricantes eratis, quæ ad Deum.] *S. Auguſt. in locut.* id eſt, amaricabatis ea, quæ Dei ſunt. (g) Conteſtor.] διαμαρτύρομαι. *Compl.* διαμαρτύρωμαι, teſtificer. (h) Noviſſimum dierum.] *S. Auguſt. in locut.* pro in noviſſimis diebus, aut in noviſſimo dierum.

CAP XXXII.

(a) Eccleſiæ.] *In aliis additur,* ἰσραὴλ, Iſrael: *quod eſt in hebræo, & vulgata.* (b) Stilla.] *Sic ſolet verti hoc loco,* νιφετὸς. *Sed ſolet ſignificare nivem confertim decidentem: & hoc modo accipitur in catena in hoc canticum verſa ab optimo Cardinali Caraffa.* (c) Injuſtitia.] *In aliis, & in catena illa ſequitur,* ἐν αὐτῷ in eo. (d) Non ei filii vituperabiles] *Ita S. Auguſt. q. 55. cui locutio hæc magnam attulit difficultatem. Videtur autem poſſe ſic accipi, ut minime dicantur hi non peccare Deo, ſed non eſſe filii Deo, id eſt, ipſius Dei. Aquila,* διέφθειραν αὐτῷ οὐχ υἱοὶ (*al.* οἱ υἱοὶ) αὐτοῦ. Corruperunt ſe ei non filii ejus. *Symm.* διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ τὸ σύνολον, corruperunt ſe erga eum non filii omnino. (e) Sic populus ſtultus.] *Accipiendum eſt in caſu vocandi, ac ſi diceretur,* Siccine popule ſtulte? *ac reſpondet hebræo. In aliis libris, & in catena eſt,* οὗτος λαὸς, iſte populus. (f) Creavit te.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* ἔπλασε, *& ſolet verti,* plaſmavit, finxit, formavit. (g) Annos generationum generationibus.] ἔτη γενεῶν γενεαῖς. *Alii,* ἔτη, γενεὰς γενεῶν, annos, generationes generationum. *Catena,* ἔτι γενεὰς γενεῶν, adhuc generationes generationum. *Compl.* ἔτη γενεᾶς γενεῶν, annos generationis generationum. *Hebræus habet,* annos generationis, & generationis. (h) Angelorum Dei.] *Ita Novatianus in libro de Trinitate, qui ſub nomine Tertulliani circumferebatur, & Rufinus in expoſitione Symboli, & S. Gregorius Papa in hom. 34. & S. Hier. l. 2. in Michaam. Huc etiam ſpectaſſe videtur S. Chryſoſt. in epiſt. ad Coloſſ. hom. 3.* hæc ſcribens: τὸ πρῶτον κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἦσαν οἱ ἄγγελοι, νῦν δὲ οὐ κατὰ ἀριθμὸν ἐθνῶν ἀλλὰ κατὰ ἀριθμὸν πιστῶν. Principio ſecundum numerum gentium erant angeli; nunc autem non ſecundum numerum gentium, ſed ſecundum numerum fidelium *Et de hac re afferuntur multa in catena ex epiſtola Severi ad Joannem Tribunum. Aquila, & Symmachus,* κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν ἰσραὴλ, ſecundum numerum filiorum Iſrael. *Catena etiam illa teſtatur ſic ceteros interpretes edidiſſe. Hujus varietatis facit etiam mentionem Origenes hom. 28. in Numeros* (i) Neceſſaria tribuit ei.] αὐτάρκησεν αὐτόν. *Ita etiam Chaldæus. Aquila, & Theodotio,* εὗρεν αὐτόν, invenit eum, *quod habet vulgata.* (k) Siti æſtus.] *Quaſi dicat,* ſiti æſtuoſa. *Aquila,* ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, [illegible], in inculta, inhabitabili, horroris plena. (l) Deſideravit.] ἐπεπόθησε. *Ita etiã in catena: & ita habet ex lxx S. Hier. in c. 23. Euang. S. Matthæi. Compl.* ἐπεπότασε volavit, *& quod ſequitur,* διεὶς, *ad marginem catenæ eſt* ἐκπετάσας, *quod eſt expreſſius.* (m) Fortitudinem.] *Aquila* ἐπὶ τὸ ὕψωμα τῆς γῆς, Super celſitudinem terræ. (n) Taurorum.] *Vulgata, ut hebræus, habet Baſan.* (o) Deorſum.] *In aliis codicibus, & in catena eſt,* κατωτάτου, infimum. (p) Compugnabo.] συμπολεμήσω, *quaſi dicat,* confertim jaculabor. *Catena,* συνταράξω, conturbabo. *In ceteris libris,* συντελέσω, conſumam, *aut* complebo: *quomodo habet vulgata.* (q) Comeſtione.] βρώσει, *quod ſcilicet comedantur ab avibus.* (r) Opiſthotonus.] *Solet ſignificare rigidam contractionem cervicis ad ſcapulas: quæ interpretatio affertur etiam in catena: ſed hic a quibuſdam vertitur,* morſus. *Dictio hebræa ſignificat etiam excidium.* (ſ) Scientia.] *Aquila,* οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἐσοφίσθησαν ἐπίστασθαι αὐτήν, συνετίσθησαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν. Non eſt in eis prudentia. Utinam meditarentur ſcire eam, intelligerent in noviſſimo ſuo. *Schol.* εἰς ἐσχάτην, id eſt, in noviſſimis diebus ſuis: *quare nonnulli illud,* εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον, *ſolent interpretari,* in noviſſimum tempus. (t) Amentes.] *Ubi vulgata,* judices. (u) Eis.] *Sic hebræus. In aliis eſt* αὐτῶν, eorum. (x) Hæc.] *In multis libris additur,* πάντα, omnia: *quod abeſt ab hebræo. Catena.* Symm. manifeſtius interpretatus edidit, μὴ οὐχὶ τοῦτο ἀπόκειται παρ᾽ ἐμοί; nonne hoc repoſitum eſt apud me? (y) Vobis.] *Ita collati codices. In hebræo eſt,* eis. (z) Conſolabitur.] *Sic S. Auguſt. in locut, & affert duas explanationes. Græce eſt,* παρακληθήσεται, *& poſſet etiam verti,* revocabit ſe: *quod convenit cum hebræo: nec abhorret a vulgata, quæ habet,* miſerebitur. *De hoc vocabulo dictum eſt etiam in Gen..* (aa) Obductione.] *Catena,* ἐπαγωγῇ, eſt tempus ultionis. *Alii interpretantur captivitatem. De hac dictione alibi dicetur.* (bb) Dexteram.] *S. Auguſt in locut.* id eſt, per dexteram meam. (cc) Angeli Dei.] *Ita S. Paulus ad Hebr. cap. 1. Juſtinus Martyr in dialogo adverſus Tryphonem, S. Hilarius in Pſal. 67. S. Epiphanius Archiepiſcopus Cypri in libro contra Ariomanitas, & Catena. In aliis hoc loco eſt,* υἱοὶ θεοῦ, filii Dei, *& paulo poſt, ubi noſtra* υἱοὶ θεοῦ, *ipſi,* ἄγγελοι θεοῦ, angeli Dei. *quæ varietas indicatur etiam in Scholiis, & apud S. Auguſt. in locut. Ab hebræo, & a vulgata abeſt tota hæc pars: ſicut viciſſim a nonnullis græcis codicibus ea quæ ſequitur,* Lætamini gentes cum populo ejus, & invaleſcant ei omnes filii Dei. *Et in hebræo quidem tantum eſt, ut in vulgata,* laudate gentes populum ejus. *Quare in Scholio ſcribitur, pro* εὐφράνθητε, *Aquilam dixiſſe,* αἰνοποιήσατε, *licet in Catena ſit,* ἑνοποιήσατε, unum facite.

CAP. XXXIII.

(a) Et hæc.] *Ita etiam S. Auguſt. q. 56. & convenit cum hebræo. A Complutenſi abeſt illud,* Et, *ſicut a vulgata.* (b) Cum decem millibus Cades.] σὺν μυριάσι κάδης. *S. Aug.* cum multis millibus Cades: *qui etiam notat dictionem hebræam Cades, ſignificare ſanctitudinem. Quare Aquila vertit,* ἀπὸ μυριάδων ἁγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ, a decem millibus ſanctitatis, a dextera ejus: *quæ quidem phraſis hebræa ſignificat,* cum multis millibus ſanctorum. *& Theod. q. 44.* Cades, id eſt, Sanctis. Cades autem hic non deſertum dicit, ſed nominis notionem: Cades enim hebraica voce ſanctum ſignificat. (c) Congregationibus.] συναγωγαῖς. *Et hebræo convenit dandi caſus. In aliis codicibus eſt,* συναγωγῆς: *& apud S. Auguſt.* congregationis Jacob. (d) Et ſit multus.] *In aliquot codicibus minus vetuſtis & in Compl. eſt,* ϗ συμεὼν ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ. Et Symeon ſit multus in numero. *Apollinaris,* Accurata exemplaria non habent mentionem ipſius Symeon. *Ita neque S. Ambr. in benedictionibus Patriarcharum, c. 3. neque Procopius Gazæus in comm. in hunc librum habent. Theodoretus vero cum q. 44. multa attuliſſet cur ſtatim poſt Ruben benediceretur Judas, & hunc locum eodem modo recitaſſet atque habet in noſtra, ac docuiſſet licuiſſe Moyſi tanquam legiſlatori mutare maledictionem à patre datam in benedictionem (quod etiam eſt Diodori Tarſenſis in hunc librum) in extremo quæſtione propoſitâ, cur Moyſes non benedixerit Symeon, ita reſpondet:* ὁ ῥουβὴν ἔσχε τὴν φιλαδελφίαν ἀφορμὴν εὐλογίας, διὰ γὰρ ἐκείνης τῆς ἀρᾶς ἀπαλλάσσει. ϗ ὁ Λευὶ, διὰ Μωϋσῆν τὸν μέγαν τῆς εὐλογίας τετύχηκεν· ἡ γὰρ τοῖς ἄλλοις λύουσα τὰς ἀρὰς, πολλῷ μᾶλλον ἔλυσε τὴν οἰκείαν. ὁ δὲ συμεὼν οὐδεμίαν ἔσχε πρόφασιν, ὥστε τῆς εὐλογίας τυχεῖν. μετέσχε δὲ ὅμως ϗ οὗτος τῆς εὐλογίας. οὐ γὰρ μόνον ἰδίαν ἑκάστῃ φυλῇ δέδωκεν εὐλογίαν, ἀλλὰ ϗ κοινὴν παντὶ τῷ λαῷ. Ruben habuit amorem erga fratrem occaſionem benedictionis. Nam ob illum redemptus eſt a maledictione. Et Levi propter Moyſem illum magnum aſſequutus eſt benedictionem. Nam quæ tribus ſolvebat aliis maledictiones, multo magis ſolvit ſuam. Symeon autem nullam habuit cauſam, cur benedictionem adipiſceretur, &c. *vulgata habet,* & ſit parvus in numero. *hebræus,* & ſint viri ejus numerus: *quod chaldæus interpretatur,* & accipiant filii ſui hæreditatem ſuam juxta numerum eorum. (e) Veniens utique.] ἔλθοις ἄν. *Alius codex habet* εἰσέλθοις ἄν, ingrediaris utique: *ut facile in alios potuerit irrepere* ἔλθοισαν, veniant, *aut,* εἰσέλθοισαν ingrediantur. *Theodoretus q. 44. habet,* ἔλθοι, veniat. (f) Inimicis.] *In aliis, & apud Theodoretum eſt,* ἐχθρῶν αὐτοῦ, inimicis ejus. (g) Manifeſtationes ejus.] δήλοις αὐτοῦ. *Theodoretus.* Pectori enim Sacerdotis erat impoſitum rationale: hoc autem habebat manifeſtationem, & veritatem, *&c. verum de iſta dictione alibi. S. Ambroſ. in lib. de benedictionibus, cap. 3.* Date Levi ſortem ſuffragii ejus, *ut videatur legiſſe,* κλήρους. (h) Jurgati ſunt in eum.] ἐλοιδόρησαν αὐτόν: *fieri autem poteſt, ut verbum ſit accipiendum tranſitive, quemadmodum inquiunt, pro* fecerunt eum jurgari, *nimirum cum Deo.* (i) Reprobavit.] ἀπέγνω. *Alii* οὐκ ἔγνω, non cognovit. (k) In ira tua.] *Sic vetuſti codices & Theodoretus: & reſpondet vulgatæ,* in furore tuo. *Compl. habet,* ἐνώπιόν σου, coram te. (l) Frange.] *Aut,* proſterne. *Græce enim in collatis codicibus, & apud Theodoretum eſt,* κάταξον. *Compl.* πάταξον, percute, *ut vulgata: hebræam dictionem alii vertunt, transfige.* (m) Fructibus.] ἀπὸ ὡρῶν. *Dictio hebræa ſignificat delicias & delicatos fructus. Vulgata,* de pomis cœli: *S. Ambroſ. eodem lib. cap. 11.* a finibus cœli: *ut videatur legiſſe* ὅρων: *& in nonnullis quidem codicibus eſt,* ὀρῶν. (n) Secundum horam.] *S. Ambroſ. fortaſſe non ſine mendo,* & ſecundum horam factam ſolis curſus: *græce eſt,* καθ᾽ ὥραν γεννημάτων, *quod videtur ſignificare,* a fructibus tempeſtivis, & delicatis; *quemadmodum & paulo poſt, quod ex S. Ambroſ. diximus,* ad horam. *Theodoretus habet,* γεννήματα, fructus. (o) Convenientibus menſibus.] *Sic S. Ambroſius, quod græce eſt,* ϗ ἀπὸ συνόδων *(aut quemadmodum habet Theodoretus,* συνόδου*)* μηνῶν. *Sed propius accederet ad hebræum, & vulgatam, ſi interpretaremur,* a coitionibus lunarum. (p) Principii.] *Vulgata,* antiquorum. *Sed vox hebræa ſignificat etiam* orientis. *S. Ambroſ:* ab initio. (q) Et accepta] *S. Ambroſ.* Et ab eo, qui viſus eſt in rubo, veniat ſuper caput Joſeph benedictio, & ſuper verticem ipſius: honorificus ſit inter fratres. (r) Suis.] *Compl.* σοῦ, tuis: *quod habet vulgata.* (ſ) Divitiæ maris.] *Ita aliquot vetuſti codices: in quibus deinde pro,* ἐμπόρια, eſt ἐμπορία, negotiatio. *Theodoretus,* ϗ πλοῦτον θαλάσσης θηλάσουσι, ϗ ἐμπορίαν παραλίαν οἰκούντων, & divitias maris ſugent, & mercaturam habitantium juxta mare. *Compl.* θηλάσετε, ϗ ἐν εὐπορίᾳ, ſugetis, & in abundantia, *&c.* (t) Primitiam ſuam.] ἀπαρχὴν αὐτοῦ, *quod poſſet etiam verti* principium, *aut,* principatum. *S. Ambroſ. c. 8.* & vidit ab initio ſuo. (u) Satietas acceptabilium.] *S. Ambroſ. c. 10.* ſatietas accipientium replebitur benedictione a Domino. *Theodoretus.* Symm. πλησμονὴ δεκτῶν, interpretatus eſt, πλησμονὴ εὐδοκίας, plenitudo beneplaciti. Quod eandem habet ſententiam. Accepta enim ſunt quæ bene placent. (x) Sicut Deus dilecti.] *S. Ambroſ. c. 9.* Non quiſquam, ſicut eſt Deus tuus in cœlo, adjutor tuus, & magnus Dominus firmamenti. (y) Et teget te.] *Schol.* alia exemplaria habent, ϗ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. Et tegmen Dei principii. *S. Ambroſ.* Et protegens Deus initii. (z) Super terram Jacob.] *Ita etiam S. Ambroſ. Aliqui codices, & Compl.* πηγὴ ἰακὼβ, fons Jacob. *Vulgata,* oculus Jacob in terra frumenti, *&c.* (aa) Caligans rore.] *Sic vulgata. S. Ambroſ.* cum nebula roris erit.

CAP. XXXIV.

(a) In Gai.] ἐν γαΐ, *quod ſignificat,* in valle. *In aliis libris eſt,* ἐν γῇ μωάβ, in terra Moab. *In hebræo eſt utrumque,* in valle in terra Moab.

JESUS NAVE.

(a) Moyſi.] *In aliis codicibus, & apud Theodoretum q. 1. ſequitur,* δούλου κυρίου, ſervi Domini: *quod etiam habet vulgata.* Hoc olim in quibuſdam libris etiam LXX. habebant, ut liquet ex Quæſtionibus Theodoreti ad hunc locum: Credo additum fuiſſe ſub aſteriſco ex Theodotionis. Quanquam abeſſe potius videtur culpa ſcribarum quam ipſorum interpretum. Cur enim LXX. illud omiſiſſent, niſi alia multa ſimilia in illa editione deſiderarentur. *Druſ.* (b) Aſcenderitis veſtigio.] ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει. *Ita etiam Theodoretus q. 2. & reſpondet hebræo. Interp. Orig. hom. 2.* aſcenderitis veſtigiis. *Compl.* ἐπιβῇ τὰ ἴχνη, aſcenderint veſtigia. (c) Ut ſcias facere omnia quæ ſcripta ſunt.] *Ita etiam Compl. niſi quod addit,* ἐν αὐτῷ in eo. *Alii codices partim habent,* ἵνα συνῇς ἐν πᾶσι ὅσα ἐὰν πράσσῃς, ut intelligas in omnibus quæcunque feceris: *partim,* ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν, ὅσα ἐὰν ποιῇς, ὅπως φυλάσσῃς ποιεῖν πάντα. *S. Cyprianus epiſt. 74. ad*

Pompeium. Sed meditaberis in eo die, ac nocte; ut obſerves facere omnia, quæ ſcripta ſunt in eo. *Lucifer Calar. l. 1. pro S. Athanaſio*, ut cuſtodias facere. (*d*) Proſperaberis &.] εὐοδωθήσῃ καί. *Abſunt iſta a Compl. ut a vulgata.* (*e*) Proſperabis.] *Reſpondet hebræo. Aliqui cod. habent*, εὐοδώσω. *& Lucifer ibidem*, tum dirigam vias tuas. (*f*) Bene accincti priores. εὔζωνοι πρότεροι. *S. Auguſt. in locut.* expeditiores fratribus veſtris.

CAP. II.

(*a*) JUvenes.] *Compl.* ἄνδρας, viros, *quemadmodum vulgata.* (*b*) Duo juvenes.] *Et hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*c*) Nocte.] *Abeſt hoc a vulgata, ut ab hebræo.* (*d*) Viri.] *In Compl. additur*, καὶ οὐκ οἶδα, πόθεν ἦσαν, *quod vulgata*, ſed neſciebam, unde eſſent. (*e*) Si.] *In Compl.* καὶ, &. (*f*) Super nos.] *In Compl. ſequitur*, καὶ κατέπτηξαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ᾽ ὑμῶν: & elanguerunt omnes inhabitantes terram a vobis: *quod reſpondet hebræo.* (*g*) Noſtrum.] *Abeſt ab aliis, & a Theodoreti manuſcriptis codicibus iſtud* ὑμῶν. (*h*) Facite.] καὶ ποιήσατε. *Compl.* καὶ ποιήσετε, & facietis. (*i*) Feneſtram.] *In Compl. ſequitur*, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει: *quod in vulgata eſt*, quoniam Domus illius in muro, & in muro ipſa habitabat. (*k*) Erimus.] *In Compl. ſequitur*, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ, ſi manus tetigerit illum, *quod reſpondet hebræo.* (*l*) Et iverunt.] *In ceteris fere omnibus codicibus hæc ſequuntur*, καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι· καὶ ἐπορεύθησαν· & ligavit ſignum coccineum in feneſtra. Et iverunt.

CAP. III.

(*a*) NOſtri.] *In aliquot codicibus, & apud S. Auguſt. q. 3. eſt* ὑμῶν, veſtri. *quæ varietas & in hoc ipſo capite, & alibi ſæpe notari poteſt.* (*b*) Quam ibitis eam.] *Ita S. Auguſt. in locut. quamvis q. 3 habeat.* in eam. *In Compl. eſt*, ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, qua itis in ea. (*c*) Stabit.] *In Compl. ſequitur*, ἄνωθεν ὡς σωρός. καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν, deſuper tanquam cumulus. Et factum eſt, ut promovit. *Atque iſta quidem*, καὶ ἐγένετο ὡς, *ſunt etiam in aliis codicibus.* (*d*) Sicut dies.] *Compl.* ὡς ἐν ἡμέραις, *& S. Auguſt. q. 3.* ſicut in diebus. (*e*) Concretio.] *Theodoretus.* Iſtud quidem, πῆγμα, Symm. interpretatus eſt, ἄσκωμα, tumorem in modum utris inflati. ἐπισχομένη τῶν ὑδάτων ἡ ῥύμη δίκην ἠσκοῦτο καὶ ἐκορυφοῦτο. Pſal. 33 7. כנד Idem Symmachus ὡς ἐν ἀσκῷ: ut in utre, Septuag. ὡσεὶ ἀσκόν, niſi legas ὡς εἰς ἀσκόν, quaſi in utrem. Confundunt נד cum נאד quorum hoc utrem, illud potius acervum aut cumulum denotat. Si divinare licet, ἄσκωμα eſt acervus utris in morem aſſurgens. *Druſ.* Cohibitus enim aquarum fluxus, inſtar utris tumeſcebat, & in faſtigium attollebatur. (*f*) Valde vehementer] *In aliis eſt*, σφόδρα σφόδρα ἀπὸ ἀδαμί. *In Compl. autem*, σφόδρα σφοδρῶς ἀπὸ ἀδαμὶ τῆς πόλεως, valde vehementer ab Adami urbe: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. IV.

(*a*) EIs.] *In aliis additur*, λέγων, dicens, *ut in hebræo.* (*b*) Jordanis.] *In Compl. ſequitur*, ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων, e ſtatione pedum Sacerdotum, *quæ reſpondent hebræo, & vulgatæ.* (*c*) Vobiſcum ipſis.] ὑμῖν αὐτοῖς. *ſic legendum, non* καὶ αὐτοῖς, *quemadmodum habet Compl.* (*d*) Coram me.] ἔμπροσθέν μου. *Abſunt hæc a compl. vulgata habet*, Ite ante arcam Domini Dei veſtri. (*e*) Poſitum.] *In compl eſt*, κείμενοι, poſiti. (*f*) Omnia.] *In compl. additur* τὰ ῥήματα, verba, *quod reſpondet hebræo.* (*g*) Teſtamenti teſtimonii.] *Sic etiam compl. & notat iſtam locutionem S. Aug q. 5. Sed hebræus habet tantum*, teſtimonii, *vulgata*, fœderis. (*h*) Opere.] ἔργῳ. *Sic etiam habet alius liber. In ceteris eſt*, χρόνῳ, tempore, *ut vulgata.*

CAP. V.

(*a*) REges.] *Compl.* πάντες οἱ βασιλεῖς, cuncti reges, *ut vulgata.* (*b*) Petrinos de petra acuta.] *Ita etiam codices Theodoreti manuſcripti. Nam in impreſſis multa deſunt. A compl. abeſt illud*, ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. *S. Aug. q. 6.* Fac tibi ipſi cultros de petra acutos, vel, ſicut habet græcus, de petra acuta. *S. Cypr. l. 1. teſt.* Fac tibi cultellos petrinos nimis acutos: & aſſidens, circumcide ſecundo filios Iſrael. *Illud autem*, ἐκ δευτέρου, *Theodoretus in manuſcriptis exemplaribus interpretatur*, pro eo, ac ſi diceret ex ſecunda hac legis latione. *In hebræo eadem dictio ſignificare poteſt petram & acutum.* (*c*) Et fecit.] *In aliis additur*, ἑαυτῷ, *& S. Aug.* ſibi ipſe. (*d*) Hoc autem modo.] *Ita fere S. Aug. ibidem: Compl. autem longe aliter: Et in græcis commentariis inſertum eſt hoc Scholion ex Theodoreto.* In alia editione uſque ad illud, Quadraginta enim & duobus annis, non hoc modo propoſitus locus habet, ſed potius iſto: καὶ τοῦτο ὁ λαὸς (*Compl.* λόγος,) ὃν περιέτεμεν ἰησοῦς πᾶς ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος (*Compl.* οἱ ἐκπορευόμενοι) ἐξ αἰγύπτου· τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ὁδῷ (*Compl.* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ) ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν (*additur in compl.* πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών) καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. Et hic populus quem (*Compl.* & hoc verbum, quo) circuncidit Jeſus. Omnis populus pergens (*Compl.*) egredientes ex Ægypto maſculinum, omnes viri belli, qui mortui ſunt in via (*Compl.* in deſerto in via) egreſſis ipſis e terra Ægypti quoniam circunciſi erant (*additur in Compl.* omnis populus egreſſus.) Et omnis populus qui nati fuerant in deſerto in via, egreſſis ipſis e terra Ægypti, non erant circunciſi. Deinde, τεσσαράκοντα ἔτη, quadraginta annis, & quæ ſequuntur. *Quæ quidem & præſertim Complutenſia valde reſpondent hebræo.* (*e*) Et duobus.] *Hoc abeſt a Compl. ut a vulgata. Sed non a S. Auguſt. Exodi etiam 16. ponuntur anni 40.* (*f*) In deſerto Mabdaritide.] *Alij codices*, μαδμαρείτιδι, *aut*, μαγδαρίτιδι, Madmaritide, *aut*, Magdaritide. *S. Auguſt.* Mabdarich. *Abeſt autem a Compl. & fieri poteſt ut ſint duæ ejuſdem vocis interpretationes, & una retinuerit nomen ipſum hebræum, quod ſignificat deſertum, inflexum ad formam græcam.* (*g*) Ideo incircunciſi erant.] *Explicat hunc locum S. Auguſt. Et Interp. Orig. ad initium homiliæ ſextæ*, qui non obedientes fuerunt mandatis Domini, incircunciſi dicuntur. *Vulgata habet*, donec conſumerentur qui non audierunt vocem Domini. (*h*) Deſinient.] *In aliis ſequitur*, κύριος αὐτοῖς, *& S. Auguſt.* Dominus eis. (*i*) Dare. *In aliis additur*, ὑμῖν, vobis, *aut*, ἡμῖν, nobis, *quod habet hebræus. S. Auguſt.* dare illis. (*k*) Jeſus.] *In aliis ſequitur*, ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, quoniam præputiati erant. *Se* non apud *S. Auguſt.* (*l*) Galgala.] *Theodoretus q. 3.* quod nomen libertatem ſignificat. *Ceterum in alijs libris, adjungitur* ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν γαλγάλοις, uſque in diem hanc: Et caſtrametati ſu filii Iſrael in Galgalis. (*m*) Occaſum.] *Rurſus eſt dictio illa quæ, ut diximus, poteſt ſignificare loca demiſſa, & campeſtria.* (*n*) Trans Jordanem.] *Abeſt hoc ab alijs. Ab hebræo autem & hoc, & quod ſequitur*, in campo. (*o*) Phœnicum.] *Interp. Orig.* palmarum. (*p*) In Hiericho.] *S. Aug. in locut.* In Hiericho dictum eſt, in terra, quæ pertineret ad Hiericho. (*q*) Terram.] *In aliis libris hæc ſequuntur*, καὶ προσεκύνησεν, *& in quibuſdam additur*, αὐτῷ, & adoravit eum: *quæ tamen neque a Juſtino Martyre in dialogo adv. Tryphonem, neque a S. Cypriano lib. 2. teſt. hunc locum afferentibus referuntur. S. Aug. etiam q. 7. hæc tantum habet*, & proſtratus in terram, dixit. *Interp. vero Orig.* Et cum hoc audiſſet Jeſus, adoravit, & dixit. (*r*) Sanctus eſt.] *etiam vulgata. Theodoretus q. 5.* τόπος ἅγιός ἐστι, locus ſanctus eſt. *Juſtinus*, γῆ ἁγία ἐστί. *& S. Cyprianus ibidem*, terra ſancta eſt, *itemque Interp. Origenis.*

CAP. VI.

(*a*) MUnita.] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ, a facie filiorum Iſrael: *quod reſpondet hebræo.* (*b*) Qui ſunt in fortitudine.] ὄντας ἐν ἰσχύϊ. *Ab alijs abeſt illud*, ὄντας, *a Compl. vero etiam illud*, ἐν. *Et S. Aug. in locut.* potentes fortitudine. (*c*) Tu autem admove.] *In hoc capite tam inſignes varietates, cum in verbis, tum in verborum ordine & numero ſunt, ut præſtet ipſos adire codices, præſertim Complutenſem, atque inter ſe conferre.* (*d*) Conſonanter.] εὐτόνως, *hoc ſenſu videbitur accipi ab Origene, & poſſet etiam verti*, vehementi, & contenta voce. *Alii interpretantur* aſſidue; *quaſi ſcriptum ſit*, ἐκτενῶς. (*e*) Vel æs.] *Ita etiam Cyrillus. Alii libri*, καὶ πᾶς χαλκός, & omne æs. (*f*) Jubilabit.] *Sic interpreti Origenis magis placet verti*, ἠλάλαξε, *& ſic etiam ſolet in pſalmis: ut ibi dicetur* (*g*) Qui ædificabit.] *Ita etiam Theodoretus q. 8. S. Auguſt. q. 19.* qui reſuſcitabit & ædificabit: *atque alii codices*, ὃς ἀναστήσει, καὶ (*Compl.* ἢ) οἰκοδομήσει. *quod reſpondet hebræo.* (*h*) Et ita fecit.] *Hæc uſque ad illud*, Et fuit, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Theodoretus etiam non videtur illa agnoſcere. Nam cum hanc maledictionem explicaſſet, addit, ejus in hiſtoria regnorum mentionem fieri (nimirum 3. Reg. 16.) quaſi hic iſta non commemorentur. Habet tamen S. Auguſt. q. 19. & putat a LXX. eſſe interpoſita, qui factum eſſe noverant.*

CAP. VII.

(*a*) MAgnum.] *Abeſt hoc a Compl. ut ab hebræo. Lucifer in lib. de non parcendo in Deum delinquentibus.* Et neglexerunt filii Iſrael negligentia: & fraudaverunt fraude de anathemate. (*b*) Contra Bæthel.] *Ita Lucifer. In alijs*, κατὰ βηθαυὲν κατὰ ἀνατολὰς βαιθὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων. ἀναβάντες κατασκέψασθε, ad Bethaven, ad orientem Bæthel. Et dixit eis, dicens. Aſcendentes explorate. (*c*) Et contriverunt.] *Lucifer*, & contribulaverunt illos in proclivi. *Alii*, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς (*Compl. addit*, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς) ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς, quoadusque contriverunt eos (*Compl.* & percuſſerunt eos) in declivi. *In hebræo eſt*, uſque ad tractiones (*aut* uſque ad Sabarim) & percuſſerunt eos in deſcenſu. (*d*) Ante Dominum.] *Compl* ἔναντι κιβωτοῦ κυρίου, Coram arca Domini: *atque hæc varietas ſæpe occurrit.* (*e*) Domine.] *Alij*, κύριε κύριε. *Vulgata*, Domine Deus. (*f*) Tranſierit.] *Sic Lucifer. Compl.* διαβιβάζων διεβίβασεν, traducens traduxit. (*g*) Et utinam manſiſſemus.] *Lucifer ad verbum e græco*, ſi manſimus: *quomodo & nos vertimus, Num. 14. Sed hoc loco nimis obſcurum viſum eſt.* (*h*) Jordanem.] *In Compl. ſequitur*, ἐν ἐμοὶ κύριε, in me Domine. (*i*) Furati de anathemate.] *Ita fere Lucifer. Compl.* καὶ γὰρ ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ κλέψαντες ἐψεύσαντο καὶ ἔβαλον, & quidem ſumpſerunt de anathemate, & furati ſunt menti & injecerunt, &c. (*k*) Hæc dicit.] *In aliis*: ὅτι τάδε λέγει, quoniam hæc dicit. (*l*) Tribus.] *In compl. additur*, ὑμῶν. veſtras: *itemque paulo poſt.* Et applicatus eſt.] *Ita libri veteres. In aliis eſt*, καὶ προσήχθη δῆμος ὁ ζα κατ᾽ οἴκους, καὶ ἐνεδείχθη οἶκος ὁ ζαμβρί. καὶ προσήχθη ὁ οἶκος κατ᾽ ἄνδρα, & applicatus eſt populus Zarai per domos, & deprehenſa eſt domus Zambri: & applicata eſt domus per virum. *Lucifer*, & obtulit plebem Zare per domos & oſtenſa eſt domus Jambri: & oblata eſt domus per viros: & oſtenſus Achar filius Charmi filii Zambri. *Et quod ad hæc poſtrema verba pertinet, additur in aliis*, υἱοῦ ζαρὰ, filii Zara, *& in compl.* τῆς φυλῆς ἰούδα, de tribu Juda (*n*) Achar.] *In Compl. ſequitur*, υἱέ μου σήμερον δὸς δὴ δόξαν, fili mi hodie da quæſo gloriam. (*o*) Veſtem variam.] ψιλὴν ποικίλην. *Theodoretus*, Verum τὴν ψιλὴν Aquila interpretatus eſt, στολὴν ſtolam, *Joſippus autem* χλανίδα, penulam, τὴν γλῶσσαν, *autem* (*id eſt*, linguam) μάζαν χρυσῆν, maſſam auream. *Cyrillus.* ψιλὴν ποικίλην οἴονται εἶναι στρατιωτικὴν στολὴν, καὶ πλεονεξίας σύμβολον. παραπέφυκε γὰρ ἀεί πως τῷ στρατιώτῃ τὸ ὡς ἥδιστα πλεονεκτεῖν· putant eſſe militarem ſtolam, & ſymbolum rapaciatis. Inſitum enim eſt per quodammodo militari generi quam libentiſſime rapere. *Quod autem in nonnullis codicibus, & compl. poſt* ψιλὴν ποικίλην *ſequitur*, καλήν, *vel* καλὴν, unam bonam, *id neque apud Cyrillum eſt. Lucifer tamen habet*, ſtem variam optimam. *Interp. Orig. hom. 7.* Furatus ſum linguam auream & dextralia pura: *multaque ibi in hunc locum afferuntur.* (*p*) Animo motus.] ἐνθυμηθείς. *videtur enim hic majus quiddam ſignificare quam tans. In compl. eſt.* καὶ ἐπεθύμησα αὐτῶν, καὶ ἔλαβον. *Lucifer*; & concupivi (*videtur legendum*, ea) & ſuſtuli. (*q*) Et duxit eum in vallem Achor.] *cifer*, & perduxerunt in valle Achor. *Quæ abſunt a Compl. ut a vulgata.* Populus.] *Alii*, ἰσραὴλ, Iſrael, *& ſic etiam Lucifer.* (*ſ*) Emec Achor. *Etiam Lucifer retinuit dictionem hebræam, quæ ſignificat*, vallem Achor, vallem turbationis. (*t*) Iſrael.] *Neque Lucifer plura habet. In Compl. ſequitur*, καὶ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ, & combuſſerunt ea in igni. (*u*) Magnum.] *Ita & Lucifer. Compl. addit*, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, uſque in diem hanc: *reſpondet vulgatæ.* (*x*) Iræ.] *Alij*, ὀργῆς αὐτοῦ, *& Lucifer*, iræ ſuæ.

CAP. VIII.

(a) GAi.] *Ita S. Auguſt. in locut. In aliis additur*, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ, & populum ejus, & civitatem ejus. (*b*) Regem.] *In aliis*, τῷ βασιλεῖ regi : *& S. Aug. Utraque locutio in ſcriptura eſt uſitata, facere aliquem, & facere alicui.* (*c*) Retrorſum.] εἰς τὰ ὀπίσω, *& ſic videtur habuiſſe S. Aug. q.* 10. *Compl. addit*, αὐτῆς, a tergo ejus. (*d*) Vos inſidiabimini.] *Ita S. Aug. eadem q. In compl. eſt*, ἴδετε, ὅτι ὑμεῖς ἐνεδρεύετε τὴν πόλιν ὀπίσω τῆς πόλεως σφόδρα. Videte, quia vos inſidiamini civitatem a tergo civitatis valde. *Atque illud*, videte, *reſpondet quidem hebræo. ſed cetera ſunt depravata.* (*e*) Antea.] *Sic etiam S. Aug. In compl. additur*, καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν, & fugiemus ab eis. (*f*) Civitatem.] *Eodem modo apud S. Aug. In aliquot libris ſequitur*, καὶ ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρὶ, & incendetis eam igni. *In compl. vero*, καὶ ἐκπολιορκήσετε τὴν πόλιν, καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν. καὶ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρὶ : & vaſtate civitatem : & dabit eam Dominus Deus noſter in manibus noſtris. Et erit, cum ceperitis civitatem, incendite eam in igni. (*g*) Gai.] *In Compl. additur*, καὶ ηὐλίσθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, & manſit Jeſus nocte illa in medio populi. (*h*) Civitatis a mari.] *S. Auguſt. in locut.* civitati a mari : *ubi & hunc locum explicat. In aliis autem codicibus ſequitur* : καὶ παρενέβαλον ἀπὸ βοῤῥᾶ τῆς γαΐ (*Complutenſis addit*, καὶ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τῆς γαΐ) καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀναμέσον τῆς βαιθὰν καὶ τῆς γαΐ. (*Compl. addit*, θάλασσαν τῆς γαΐ) καὶ ἔθηκεν (*al.* ἔταξεν) ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν τὴν ἀπὸ βοῤῥᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως. καὶ ἐπορεύθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. Et caſtrametati ſunt ab Aquilone ipſius Gai (*Compl.* & vallis inter eum, & Gai.) Et ſumpſit ad quinque millia virorum : & poſuit eos in inſidiis inter Bæthan & Gai. (*Compl.* ad mare ipſius Gai:) & poſuit (*al.* ordinavit) populus univerſa caſtra, quæ erant ab Aquilone civitati, & noviſſima ſua mare civitatis. Et ivit Jeſus nocte illa in medio vallis. *Hæc ſunt in hebræo, a quo tamen abſunt illa, quæ proxime præcedunt*, ab oriente, & inſidiæ civitatis a mari. (*i*) Et exiit.] *Alii*, καὶ ὤρθρισεν, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον ἀραβά. Et ſurrexit mane : & exierunt viri civitatis in occurſum eis recta in prælium ipſe, & omnis populus ejus, in tempore ad faciem Araba, *id eſt*, planiciei, *vel* deſerti. (*k*) Eorum.] *In aliis additur*, καὶ ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς διῶξαι ὀπίσω αὐτῶν. Et fugit per viam deſerti : & invalvit omnis populus perſequi poſt eos. (*l*) Gai.] *In aliis ſequitur*, καὶ ἐν βαιθὴλ, & in Bæthel. (*m*) Gæſo.] *Theodoretus, q.* 10. τὴν μὲν δὴ γαισὸν, ᾧ τοὺς λοχῶντας διήγειρεν ἰησοῦς, ἀσπίδα ἡρμήνευσεν ἰώσηπος· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ σύμμαχος. Gæſum ſane, quo latentes in inſidiis excitabat Jeſus, ἀσπίδα, ſcutum interpretatus eſt Joſephus, ſimiliter autem & Symm. *Euſebius Emiſſ.* δόρυ αὐτὸ λέγει ἐν ᾧ τὸν βασιλέα τῆς γαΐ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου. ὁ δὲ λεξικογράφος Διογενιανὸς ἐμβόλιον εἶναι ὁλοσίδηρον. ἄλλοι δὲ κόντιον. Haſtile ipſum dicit, in quo regem Gai ſuſpendit ſuper lignum geminum. Diogenianus autem lexigraphus ait eſſe, ἐμβόλιον, jaculum totum ferreum. Alii autem, κόντιον, contum. *Eadem fere notantur à Procopio Gazæo. Multa etiam S. Auguſt. in locut.* (*n*) Vel huc.] *In aliis ſequitur*, καὶ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας, & populus qui fugiebat in deſertum, verterunt ſe in perſequentes. (*o*) Caſtrorum.] *Notat S. Auguſt. in locut. caſtra dici etiam productas acies. Hebræus tamen habet*, & fuerunt Iſrael in medio. (*p*) Ab ea in finem.] Alii, καὶ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος, & ceciderunt omnes in ore gladii ab ea in finem. (*q*) Omnes inhabitantes.] πάντας τούς. *In aliis fere omnibus eſt*, πάντες οἱ κατοικοῦντες γαΐ. καὶ ἰησοῦς οὐκ ἀπέστρεψε χεῖρα (*al.* χεῖρα αὐτοῦ) ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἂν ἀνεθεμάτισε πάντας (*al.* σύμπαντας) τοὺς κατοικοῦντας γαΐ, omnes qui inhabitabant Gai. Et Jeſus non reduxit manum (*al.* manum ſuam) quam extenderat in Gæſo, donec anathemavit omnes inhabitantes Gai. (*r*) Præter ſpolia.] *Alii libri*, πλὴν τῶν κτηνῶν (*aliqui addunt* αὐτῶν) καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐπρονόμευσαν (*al.* πάντα ἐπρονόμευσαν.) *S. Auguſt. in locut.* Exceptis pecoribus & ſpoliis, quæ erant in civitate, prædati ſunt : *& addit* : Excepta ideo dicta ſunt ; quia hæc illo prælio ſola conſumpta non ſunt. *Sed potuiſſet etiam ita verti congruenter hebræo*, tantum pecora, & ſpolia, quæ erant in civitate illa, prædati ſunt : *quam locutionem alibi notavimus.* (*ſ*) Foveam.] *In aliis additur*, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ad portam civitatis. (*t*) Lapidum.] *In aliis ſequitur*, μέγαν, magnum.

CAP. IX.

(a) UNiverſa maritima.] *Interp. Orig. hom.* 9. ſuper ora maris magni. *Dictionem hebræam alij vertunt, littus, alii, portum.* (*b*) Tunc ædificavit.] *Hæc uſque ad illud*, Et qui inhabitabant Gabaon, *in aliis libris ponuntur in extremo præcedentis capitis, quemadmodum & in vulgata : eodemque loco videtur habuiſſe Origenes, hom.* 9. (*c*) Integrorum.] *Sic etiam Origenes: & omnia huic lectioni reſpondent. Compl. habet*, ὁλόκληρον, integrum. (*d*) Moyſi.] *In aliis ſequitur*, ὃν ἔγραψεν, quam ſcripſit. (*e*) Qui erant dimidium.] *Compl.* ἦσαν οἱ ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιπλησίον ὄρους γαριζὶν, καὶ ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιπλησίον ὄρους γαιβάλ. *Interp. Orig.* Et erunt (*fortaſſe* erant) dimidii juxta montem Garizin, & dimidii juxta montem Gebal. (*f*) Paraverunt cibaria.] ἐπεσιτίσαντο· *quod videtur reſpondere vulgatæ, & chaldæo. Nam alij interpretantur dictionem hebræam*, legatos ſe finxerunt. *In alijs libris græcis, & Compl. eſt*, ἐπεστήσαντο, inſtituerunt ſe. (*g*) *Humeros.*] ὤμων. *Ita libri veteres, & ita videtur habuiſſe S. Chryſoſt. in Pſalm.* 14. *ubi de Gabaonitis hæc ſcribit*, ἀσκοὺς σεσηπότας καὶ παλαιοὺς ἀσκοὺς βαστάζοντες, bajulantes utres putridos, & utres veteres : *itemque Joſephus Antiqu. l.* 5. *Alii codices*, ἐπὶ τῶν ὄνων, ſuper aſinos. *Quam lectionem S. Auguſt. quæſt.* 12. *magis probat, licet & alteram agnoſcat.* (*h*) Panis.] *Sic hebræus. Alii*, οἱ ἄρτοι, panes : *a compl. autem abeſt illud*, εὐρωτιῶν, *ſive*, εὐρωτιῶντες, carioſi. *quod eſt in aliis.* (*i*) Chorræum.] *Compl.* πρὸς τὸν εὐαῖον, ad Evæum, *quod reſpondet hebræo. Vulgata*, ad eos. (*k*) Ne in me.] *S. Auguſt. in locut.* quod eſt apud me, id eſt, in terra quam eis promiſerat Deus. *Quod autem in noſtra eſt*, κατοικεῖς, *ſimpliciatem antiquam videtur habere. In aliis libris eſt*, κατοικεῖς (*l*) Amorræorum.] *Alii*, ἐσεβὼν, Eſebon. (*m*) Audientes.] *Abeſt a compl. ut a vulgata.* (*n*) Eorum.] *In aliis ſequitur*, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. die tertio : *quod habet vulgata.* (*o*) Eis.] *Alij addunt*, καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, & dixerunt eis principes. (*p*) Annunciata.] *In aliis*, ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη. *In compl.* ὅτι ἀγγελία ἀνηγγέλη, nuncium nunciatum eſt. (*q*) Propter hoc facti ſunt habitatores Gabaon cæſores lignorum, & portatores aquæ altaris.] *Hæc abſunt a compl. ut a vulgata.* (*r*) Dominus] *Abeſt hæc dictio a compl. ut ab hebræo ; quam tamen ſupplet vulgata.*

CAP. X.

(*a*) ADonibezec.] *Interp. Orig. hom.* 11. Adonibeie. *S. Auguſt. q.* 15. Adonizedech. *Vulgata*, Adoniſedec : *& compl.* ἀδωνισεδέκ. (*b*) Iſrael.] *In compl. ſequitur*, καὶ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν, & facti erant in medio eorum. (*c*) Ab eis.] ἀπ' αὐτῶν. *Alii*, ἑαυτοῖς, ſibi ipſis. *Compl.* ἐν αὐτοῖς, in ipſis. *In vulgata, & hebræo nihil horum eſt*, (*d*) Metropoles.] *In compl. ſequitur*, τῶν βασιλέων, ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν γαΐ, regum, quia ipſa magna ſuper Gai. (*e*) Odollam.] *Ita & compl. Vulgata*, Eglon. *Sed multæ ſemper in his nominibus ſunt varietates.* (*f*) Jæbuſæorum.] *Notat S. Auguſt.* 5. *q.* 15. *ſecundum* 70. *hos nunc dici reges Jebuſæorum, qui paulo poſt dicantur reges Amorræorum : in ea autem interpretatione, quæ eſt ex hebræo, utrobique dici Amorræorum. Ita etiam compl. utrobique*, τῶν ἀμοῤῥαίων. (*g*) Remanebit.] ὑπολειφθήσεται. *In aliis*, ὑποστήσεται, *& S. Auguſt. q.* 14. ſubſiſtet. (*h*) Quoniam adveniebat.] ἐπεὶ παρεγίνετο. *Videtur dictum, pro*, ut adveniret. (*i*) Oronim.] *In aliis*, βηθωρὼν, *& vulgata*, Bethoron. *quæ varietas eſt etiam paulo poſt.* (*k*) Quando contrivit eos in Gabaon, & contriti ſunt a facie filiorum Iſrael] *Hæc abſunt à compl. ut a vulgata* (*l*) Elom.] *Interp. Orig. hom.* 11. Elom, donec expugnem populum iſtum. Et ſtetit ſol & luna in loco ſuo. (*m*) Eorum.] *In aliis ſequitur*, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς ; nonne hoc ſcriptum eſt ſuper librum recti ? *Et Theodoretus q.* 13. *de hoc loco diſputans, cetera habet eodem modo, præter iſtud*, τοῦτο γεγραμμένον· *quod apud ipſum eſt*, αὐτὸ γέγραπται, *eodem ſenſu.* (*n*) Iſrael.] *In aliis ſequitur*, καὶ ἐπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς γάλγαλα, & revertit Jeſus & omnis Iſrael cum eo in caſtra in Galgala : *quæ etiam ſunt adſcripta margini codicis Vaticani.* (*o*) Lapides.] *Alii addunt*, μεγάλοις, magnos, *quæ etiam varietas eſt infra in hoc eodem capite* (*p*) Omnis filius.] *Compl.* οἱ υἱοὶ, filii. *Alii*, πᾶς ἰσραὴλ, omnis Iſrael. (*q*) In Maceda.] *In aliis additur*, εἰς παρεμβολὴν, in caſtra. (*r*) Educite.] *Compl.* ἐξαγάγετε πρός με, adducite ad me, *& paulo poſt*, ἐξήγαγον πρὸς αὐτὸν, addunxerunt ad eum. (*ſ*) Odollam.] *Hic & paulo poſt in aliquot libris eſt*, αἰγλὼν, aut, ἐγλών. (*t*) Iſrael.] *In compl. additur*, λέγων αὐτοῖς, dicens eis. (*u*) Gazer.] *Alii libri veteres partim habent* γάζε, *partim* γάζης, *partim* γαζήρ. (*x*) In Chebron.] *Compl.* ἀπὸ ἐγλὼν εἰς χεβρὼν, Ab Eglon in Chebron. (*y*) Gladii.] *In compl. ſequitur*, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἐμπνέοντα, & regem ejus, & omnia oppida ejus, & omnia ſpirantia, *&c.* (*z*) Ejus.] *In aliis additur*, καθάπερ ἐποίησαν τῇ λεβνὰ (*al.* λεμνὰ,) καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ſicut fecerant Lebna, & regi ejus. (*aa*) A Cades.] *In omnibus fere aliis*, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἀπὸ κάδης, & occidit eos Jeſus a Cades. (*bb*) Iſrael.] *In compl. additur*, καὶ ἀνέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γάλγαλα, & revertit Jeſus in Galgala.

CAP. XI.

(*a*) MAron.] *Interp. Orig. hom* 14. regem Amorræorum. *In aliis libris* μαδὼν. *quod reſpondet hebræo. Vulgata* Madan. (*b*) Symoon.] *Interp. Orig.* Symeon. *& multa dicuntur in ea homilia, cur idem potuerit eſſe nomen hujus regis, ac patriarchæ. In aliis libris eſt, partim*, σεμερὼν, Semeron, *& ſic vulgata, partim*, συμεὼν, *ut compl. Multæ aliæ varietates obſervari poſſunt in his nominibus, quæ ſequuntur, tum ex codicibus, tum ex Interp. Orig. & aliis.* (*c*) Et qui.] καὶ τούς. *A compl. abeſt illud*, καὶ : *plura autem ab Interp. Orig. Habet enim*, Et Evæos, qui erant ſub deſerto Maſecma. (*d*) Sicut arena] *Ita fere Interp. Orig. Compl.* λαὸς πολὺς ὥσπερ ἡ ἄμμος, populus multus ſicut arena. (*e*) Maris.] *Eodem modo Interp. Orig. In aliis libris eſt*, ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, quæ circa labium maris. (*f*) Ipſi.] αὐτοί. *Alij*, οὗτοι, iſti. (*g*) Fugatos] τετροπωμένοις. *Ita libri veteres : vulgatæ editiones*, τετρωμένοις, *& Interp. Orig.* ſauciatos. (*h*) Maron.] *Sic Interp. Orig. Alii*, μερὼμ, *aut*, μεῤῥὼν. *Vulgata*, Meron. (*i*) Sunt.] *Sic idem interp. Alii addunt*, αὐτοὺς, eos. (*k*) Maſeron.] *Int. Origenis*, Maſeſoth. *Alii libri*, μασρεφὼθ μαεὶμ, *quod chaldæus interpretatur*, Salinas aquarum. *Vulgata*, aquas Maſerephot. S. *Hier. in locis hebr.* Maſrephoth. (*l*) Regnorum.) *Compl. addit.* τούτων, iſtorum. (*m*) Ejus.] *In aliis ſequitur*, καὶ τὰ κτήνη, & pecora. (*n*) Reliquerunt.] S. *Auguſt. q.* 16. non dimiſit in ea Jeſus. (*o*) Quæ præcepit ei.] *ita etiam compl. in aliis eſt*, ὧν συνέταξε κύριος τῷ μωϋσῇ, *& S. Auguſt. ibidem*, quibus conſtituit Dominus Moyſi : *& reſpondet vulgatæ.* (*p*) Quam non ceperit Iſrael. *Alii*, ἣν οὐ παρέδωκεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, quam non tradiderit filiis Iſrael. S. *Aug. q.* 17. & non erat civitas, quæ non erat tradita filiis Iſrael. (*q*) Omnia ceperunt.] *Alii*, πάντας ἔλαβεν. S. *Aug. in locut. & q.* 17. Et omnes cepit in bello. *Compl.* πλὴν ὁ εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν γαβαὼν, πάντας ἔλαβεν, præter Evæum, qui habitabat in Gabaon, omnes cepit. (*r*) Ita ut non daretur] *Ita etiam S. Auguſt. q.* 18. *Theodoretus q.* 14. καὶ ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ ἀφανισθῆναι αὐτοὺς, & ut non daretur ei miſericordia, ad delendos eos. (*ſ*) Genere.] *Ceteri*, ὄρους, monte. *In compl. prius dicitur de monte Juda, deinde de monte Iſrael, ut vulgata.*

CAP. XII.

(*a*) ARnon.] *In aliis libris eſt*, ἀροὴρ, Aroer : *& in Complut. ſequitur:* ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ φάραγγι ἀρνῶν κατὰ μέσον τῆς φάραγγος, quæ eſt ſuper labium in valle Arnon, ad medium vallis. *videatur ſequens caput, ubi hæc eadem civitas deſcribitur.* (*b*) Jaboc.] *Compl. addit.* τοῦ χειμάῤῥου, torrentem. (*c*) Aſimoth.] *Alii*, βηθσιμὼθ, *& vulgata*, Bethſimoth: *quod ſignificat domum ſolitudinum.* (*a*) Et Og regem Baſan remanſit.] *Compl.* καὶ ὅρια ὢγ βασιλέως βασὰν, ὃς ὑπελείφθη, & fines Og regis Baſan, qui remanſerat. (e) De finibus.] ὁρίων: *Compl.* ἕως ὁρίων, uſque ad fines. (f) Moyſes.] *In aliis additur*, ὁ παῖς κυρίου. puer Domini: *quod eſt in hebræo, ſed non in vulgata.* (g) Chelcha.] *In aliis eſt*, ἀλέκ. *utraque veſtigium eſt dictionis hebraicæ: pro qua in vulgata eſt*, cujus pars, *in chaldæo*, diviſionis, *in aliis*, levem. (h) Hiericho.] *Compl. addit*, ἕνα, unum: *& ſic deinceps in omnibus regibus qui enumerantur.* (i) Ælam.] *In aliis eſt*, ἐγλὼμ, Eglom: *& multa alia ſunt in his nominibus varietates: neque idem eſt numerus. Nam ubi in noſtra habetur in extremo*, omnes hi reges viginti novem; *in aliis eſt*, τριάκοντα ϗ εἷς, triginta & unus. (k) Gei Galilææ.] *Alij*, γωεὶμ τῆς γελγὲλ, *quod vulgata*, gentium Galgal.

CAP. XIII.

(a) MUlta.] *Compl. addit*, σφόδρα. *& Interp. Orig. homil.* 16. multa valde. (b) Galgal.] *Compl.* βαελγάδ. *& vulgata*, Baalgad. (c) Maſereth Mempho Maim.] *Alij*, μασρεφωθμάειμ, *aut*, μασερεφωθμάιμ, *quæ propius accedunt ad hebræam vocem, quæ ſignificat combuſtiones aquarum. vulgata*, aquas Maſſerephot. (d) Et dimidiæ.] *Hæc uſque ad alterum*, Et dimidiæ *abſunt à Compl. ut à vulgata.* (e) Et dimidiæ tribui Manaſſe ipſi Ruben.] *Alii*, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ, τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ ῥουβὴν, & dimidio tribus Manaſſe. Iis qui cum eo, ipſi Ruben. *&c. Ut illud*, ijs qui cum eo, *videatur ſignificare*, alteri dimidio ejuſdem tribus. (f) Dedit.] *Sic videtur ſatis bene fluere oratio. In aliis eſt*, ἣν ἔδωκεν, quam dedit. *In Compl. autem*, τοῖς μετ' αὐτοῦ, τῷ ῥουβὴν ϗ τῷ γὰδ ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν, ijs qui cum eo, ipſi Ruben & ipſi Gad acceperunt hæreditatem ſuam, quam dedit. *Quæ reſponderent hebræo, & vulgatæ, ſi diceretur in recto*, ij qui cum eo, ipſe Ruben, & ipſe Gad. (g) Mædaban.] *In Compl.* ἀπὸ μεδαβὰ ἕως δηβὼν, a Medaba uſque Dibon. *A vulgata abeſt illud*, à, *ſicut etiam ab hebræo & Chaldæo. Nam* Miſor Medaba, *valet*, Campeſtria Medaba. (h) Et hæc eſt.] *Hæc uſque ad illud*, Et dedit Moyſes, *abſunt à Compl. ut à vulgata.* (i) Miſor uſque Eſebon.] *In Compl. eſt.* μισὼρ, ϗ μεδαβὰ ἕως σεβὼν. *Si eſſet locus conjecturæ, ſic ex utraque concinnari poſſet lectio congruens hebræo*, τὴν μισὼρ ἕως μεδαβὰ, ἐσεβὼν, ϗ πάσας. Planitiem uſque Medaba, Eſebon, & omnes, &c.. (k) Domus] οἴκου. *Alii*, οἴκοις, domos. *In his nominibus propriis multæ ſemper varietates: quarum nonnullæ tantum indicabuntur.* (l) Sion.] *Alii*, σιώρ. *Vulgata hanc cum præcedenti conjungens*, Sarathaſar. (m) Principem, ſpolia.] ἄρχοντα, ἔναρα. ἔναρα *autem ſunt ſpolia, arma, & hujuſmodi. Quidam libri habent*, ἄρχοντας παρὰ σιών, principes apud Sion. *Alius*, ἄρχοντα σιὼν, principem Sion. *Alii*, ἄρχοντας σηὼν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, *quod eſt in vulgata*, Duces Seon habitatores terræ (n) Impetu.] ῥοπῇ. *Alii codices*, ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ τροπῇ, in gladio, in fuga. *Nonnulli*, ἐν τῇ προνομῇ, in direptione. *Vulgata*, gladio cum ceteris interfectis. (o) Araba.] *Alii*, ἀροὴρ, Aroer. (p) Secundum populos] *Hæc uſque ad illud*, & pagi eorum, *ſunt etiam in nonnullis aliis vetuſtis. Abſunt tamen a multis.* (q) Filiis.] *Alii*, υἱοῦ, filii, *itemque paulo poſt.*

CAP. XIV.

(a) JEſu.] *Compl.* μωσῆ, Moyſi, *ut vulgata.* (b) Tribui] *In aliis hæc ſequuntur*, ἔδωκε γὰρ μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου, dedit enim Moyſes hæreditatem duabus tribubus, & dimidiæ tribui, ex eo quod trans Jordanem. (c) Segregata earum.] *Compl.* τὰ προάστεια αὐτῶν, ſuburbana earum: *quod habet vulgata.* (d) Reſpondi.] *In Compl. & aliis quibuſdam eſt.* ἀπεκρίθησαν, reſponderunt: *ſed eſt manifeſtum erratum præcipue in Compl. in qua ſequitur, ut in noſtra*, κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀδελφοί μου, *&c. Nam tolerabilius in aliis*, κατὰ τὸν νοῦν αὐτῶν οἱ ἀδελφοί μου οἱ συναναβάντες μετ' ἐμοῦ, ϗ μετέστησαν, ſecundum mentem ſuam fratres mei, qui ſimul aſcenderant mecum, & perverterunt, *&c. Hebræo, & vulgatæ omnino reſponderet, ſi pro*, αὐτοῦ, *eſſet*, μου, *id eſt*, reſpondi ei verbum ſecundum mentem meam. (e) Argob. *Alii*, ἀρβὴ, Arbe.

CAP. XV.

(a) JUda.] *Compl.* υἱῶν ἰούδα, *& Interp. Orig. homil.* 19. filiorum Juda *quæ varietas ſæpe occurrit.* (b) Africum.] *Interp. Origen* occidentem. *Inquit autem, in occidentis partibus, & Africum, & Ægyptum nominari, & occaſum.* (c) Vallem] *Compl.* χειμάρρου: torrentem, *ut vulgata.* (d) Ad Jordanem.] *Compl.* μέρους τοῦ ἰορδάνου, partem Jordanis. *Vulgata*, ad extrema Jordanis. (e) Quartam] ἐπὶ τὸ τέταρτον. *Alii*, ἐπὶ δαιβηρὰ, *Compl.* ἐπὶ τὸ δαβηρά, *Vulgata* Debera. (f) Aſſar] *Alii*, σηίρ. *& vulgata*, Seir. (g) Socchot] *Alii*, σακχάρωνα, ϗ παρελεύσεται ὄρος γῆς βααλὰ (*al.* βααλὼν) ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ ἰαβνὴλ, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος, & præteribunt montem terræ Baala, (*al.* Baalon) & pervenient in Jabnel, & erit exitus, *&c.* (h) Fratris Chabel.] *Ita hebræus, & chaldæus. Alii, & Compl.* ἀδελφὸς (*al.* ὁ ἀδελφὸς) χαλὲβ ὁ νεώτερος, *& vulgata*, frater Chaleb junior. *Itemque apud Originem hom.* 20. (i) Nageb.] *In aliquo libro eſt.* νότου, Auſtri, *ut etiam habet Interp. Orig. Nam Nageb ſignificat meridiem.* (k) Botthanis.] *Alii*, γωλαθμαΐμ, *quod ſignificat*, fontes aquarum. (l) Gonæthlam.] *Ita fere Interpres Origenis. In aliis eſt*, τὴν γωλαθμαΐμ τὴν ἄνω, ϗ τὴν γωλὰθ τὴν κάτω: *quod vulgata* irriguum ſuperius, & inferius. (m) Civitates ad tribum.] πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ. *In aliquo codice eſt*, πόλις πρώτη φυλῆς, civitas prima tribus filiorum. *&c. Vulgata*, ab extremis partibus filiorum (n) Et Beteleel] *Ab omnibus fere abeſt illud*, Et: *atque in multis eſt*, καβσεὴλ, Cabſel, *ut in vulgata. Magnæ autem ſunt ſemper, ut præmonuimus, in his nominibus propriis varietates, neque omnes ſunt indicandæ.* (o) Et oppida earum.] *Hæc a multis abſunt. In Compl. horum loco videtur eſſe*, ἀσὼρ τὴν καινὴν, Æaſor novam. (p) Et oppida earum. & villæ earum.] *Hæc item a Compl. abſunt; ſed horum loco ponuntur alia civitatum nomina.* (q) Decem.] *In aliis*, ἐννέα, novem, *ut vulgata.* (r) Eorum] *Alii*, αὐτῆς, ejus. (ſ) Novem. *Alii*, δέκα, decem. (t) Theco] *Hinc uſque ad*, Cariath Baal, *abeſt a Compl. ut a vulgata.* (u) Et Baddargis.] *In Compl. nec multo aliter in aliis quibuſdam*, ἐν τῇ ἐρήμῳ βηθαραβὰ, In deſerto Betharaba, *ut vulgata.* (x) Septem] *In aliis*, ἕξ, ſex, *ut in vulgata.*

CAP. XVI.

(a) ORiente. *In aliis additur*, τὴν ἔρημον, *quaſi*, deſertum verſus. *Vulgata*, ſolitudo. (b) Deſertum.] *Abeſt hoc loco a Compl. ut a vulgata.* (c) Luza.] *Alii*, ϗ ἐξελεύσεται ἀπὸ βαιθὴλ εἰς λουζὰ, ϗ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ ἀρχαταρώθ.. Et egredientur a Bæthel in Luza, & præteribunt ad fines Archiataroth: *nec multo aliter vulgata.* (d) Infra.] *Compl. addit*, ἕως γαζὲρ, & uſque Gazer: *quod reſpondet vulgatæ.* (e) Icaſmon.] *Libri veteres partim habent*, ὀχλομὼν, Oclomon, *partim*, μοσχὼθ, Moſchoth. *In aliis eſt*, μαχθὼθ, Machthoth. *Vulgata*, Machmetath. (f) Therma: circuibunt.] *In aliis*, ϗ παρελεύσεται. Et præteribunt. (g) Et in Macho, & Ataroth] *Alii*, εἰς ἀταρὼθ, ϗ νααραθὰ, in Ataroth, & Naaratha, *quemadmodum fere vulgata. Compl. autem* εἰς ἀναταρὼθ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ εἰς ἀναραθὰ, in Anataroth, & pagi earum, & in Anaratha. (h) Iſtum.] *Sic etiam S. Aug. q*: 19. *In Compl. additur*, ϗ ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι. *Interp. Orig. hom.* & factus eſt ſub tributo ſervus. (i) Donec aſcendit.] *Hæc uſque in finem abſunt a Compl. ut a vulgata: ſunt tamen apud Origin. & S. Auguſt. qui etiam de iſto loco diſputat.* (k) Eam.] *Alii* τὴν πόλιν, civitatem, *ſic S. Auguſt. & Interp. Orig.* (l) Tranſpunxerunt.] *Alii*, ἐξεκέντησαν, *S. Auguſt.* tranſpunxit. *Interp. Orig.* trucidavit.

CAP. XVII.

(a) AB Anaſſa, & campus Labec.] *In aliquo libro eſt*, μανασσῆ λαβάδ. Manaſſe campus Labad. *Itemque in Compl. niſi quod habet* Labed. *Et poſt illa*, de terra Galaad, *in iiſdem ſequitur*, ϗ τῆς βασὰν, & Baſan. *Vulgata*, Et ceciderunt funiculi Manaſſe decem, abſque terra Galaad, & Baſan. *In hebræo eſt dictio Lebad, quæ ſignificat* abſque, *aut*, præterquam. (b) Belanath, quæ eſt ad faciem filiorum Anath.] *In aliquo libro eſt*, ἀπὸ ἀσὴρ τῆς μαχθὼθ ἥ δανάθ, ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον συχὲμ, ab Aſer ipſius Machthoth, quæ Danath, quæ eſt ad faciem Sychem. *Ita etiam in Compl. niſi quod habet*, ἡ δανάθ. *Nec multo aliter vulgata*, ab Aſar Machmata, quæ reſpicit Sychem (c) Ipſi Manaſſe erit, & Tapheth.] *Hæc abſunt a Compl. quæ tamen habent aliquid in hebræo, quod illis reſpondeat, in quo ter repetitur Thaphuahh, atque hoc ſignificatur, terram iſtam fuiſſe ipſi Manaſſe, eam vero ſuper terminos Manaſſe fuiſſe etiam filiis Ephræm.* (d) Carana.] *Abeſt a Compl. In aliquo libro eſt*, κανὲ, *quod eſt verbum hebræum ſignificans arundinem. Quare in vulgata eſt*, vallis arundineti. (e) Jariel terebinthus.] *In aliis eſt non* Jariel, *ſed*, ἰαείρ, *aut*, ἰαίρ: *quæ propius accedit ad hebræam dictionem, quæ ſignificat*, civitates. *Nam in hebræo hic eſt ſenſus*, Civitates iſtæ fuerunt ipſi Ephræm in medio civitatum Manaſſe. *Quare melius eſt*, τῷ ἐφραίμ, *quam*, τὴν ἐφραίμ, *quod in Compl.* (f) Aſeb.] *In aliis*, ἀσὴρ, *& vulgata* in tribu Aſer. (g) Earum.] *Ita omnes collatici codices, & Compl. quamvis vulgata habeat* ejus. *In Compl. autem ſequitur*, ἰαβλαὰμ, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐνδὼρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας θανὰχ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδὼ, *&c.* Et Jablaam, & filiæ ejus. & ſuper habitantes Dor, & pagos ejus, & ſuper habitantes Endor, & pagos ejus, & ſuper habitantes Thanach, & pagos ejus, & habitantes Maggedo, *&c. Quæ reſpondent vulgatæ. eorumque nonnulla, quæ abſunt a noſtra, habentur etiam in aliis libris.* (h) Mapheta.] *In aliis*, ναφεθὰ, *Compl.* νοφὲθ, *& vulgata* Nopheth: *quæ dictio hebræa poteſt etiam ſignificare climata, & regiones: ut ſignificetur urbes memoratas cum ſuis pagis, fuiſſe tres regiones.* (i) Et pagos ejus.] *Ita etiam Compl. A vulgata, & hebræo abſunt.* (k) Et poſtquam] *Illud*, &, *abeſt a multis, & ab Interp. Orig.* (l) Exterminando.] ἐξολοθρεῦσαι. *Valde reſpondet hebræo. In aliis codicibus eſt*, ἐξολοθρεύσει, *& Interp. Orig* exterminatione: *quæ etiam locutio ſcripturæ familiaris eſt.* (m) Succide tibiipſi.] ἐκκάθαρον. *Alii*, ἐκκαθαριεῖς. *Interp. Orig.* munda tibiipſi, & para locum in terra: expurga Pherezæum & Raphaim. *Compl. non multo aliter*, ἐκκάθαρον σεαυτῷ ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τοῦ φερεζαίου, καὶ τοῦ ῥαφαΐμ. (n) Satisfacit.] ἀρέσκει. *Ita enim in aliquo alio libro. Ad marginem libri Vaticani adſcriptum eſt, quaſi emendandi cauſa*, ἀρκέσει, ſufficiet. *Et ita eſt in alio vetuſto. In nonnullis eſt*, ἀρκεῖ, ſufficit. *Et ita S. Auguſt. in locut. & Interp. Orig.* (o) Habitant in eo in Bethſan.] *S. Auguſt.* qui habitat in Baſan. *Interp. Orig.* qui habitat in meridie. *Alii habent*, κατοικοῦντι ἐν ἐμοὶ ἐν βαιθσὰν, habitanti in me in Bæthſan. *Compl.* ἐν τῇ γῇ ἐμὶκ ἐν βαιθσὰν, in terra Emic in Bæthſan. *Illud*, Emic, *eſt vox hebræa, quæ ſignificat, vallem. Quare vulgata habet*, terra campeſtri. (p) Et do.] *A multis abeſt illud: & Interp. Orig.* ſi emundaveris ſylvam, tibi cum exterminaveris. *Compl.* καὶ ἔσται σοι ἡ ἐξοδία αὐτοῦ, ὅταν ἐξολοθρεύσῃς, & erit tibi exitus ejus, cum exterminaveris. (q) Quoniam.] *Vox hebræa quæ ſignificat*, quoniam, *valet etiam*, quanquam: *& ita nunc videtur valere græcum*, ὅτι.

CAP. XVIII.

(a) PErvenerunt.] διήλθοσαν. *Alii*, ἦλθον, venerunt. *In vulgata autem hæc omnia dicuntur à Joſue*, veniant: dividite. (b) Judas ſtabit.] *Compl.* ἰούδα στήσεται ὅριον ἀπὸ λιβὸς αὐτοῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ στήσονται ἐπὶ ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ. Judæ ſtabit terminus ab Africo eis: & filii Joſeph ſtabunt ſuper terminum ſuum ab Aquilone. (c) Ite.] *Compl.* διέλθατε, καὶ πορεύθητε τὴν γῆν, tranſite & ambulate terram. (d) Jeſum.] *Alii addunt*, εἰς σηλὼ, in Silo. *Compl. præterea.* εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν σηλὼ *Et vulgata*, in caſtra Silo. (e) Dominum.] *In Compl. ſequitur*: καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν, & partitus eſt ibi Jeſus terram filiis Iſrael ſecundum partitiones eorum. (f) Super dorſum Luza] *Hæc abſunt à Compl. ſed non ab hebræo.* (g) Maatarob Orech.] *Alii*, ἀπὸ ἀταρὼθ ἐδδὰρ, ab Aſtaroth Eddar. *A Compl. abeſt illud*, ἀπὸ, *ſicut etiam ab hebræo. Vulgata ſupplet præpoſitionem*, in Aſtaroth Addar. (h) In parte.] *In ceteris* τῷ μέρει τοῦ ὄρους, ὅ ἐστι, in parte montis, qui eſt. (i) Gæenna.] *Alii*, γαιεννὼμ, *& vulgata*, Gehennon, id eſt, vallis Ennom. (k) Bethſamys.] *Alii*, σαμὲ, *aut* σαμὲς, *vulgata*, En Semes, id eſt, fontem Solis. (l) Ad fines] *Hic abeſt ab aliquo libro.* (m) Mare.] *In aliis.* βηθαγλά, Bethagla, *ut vulgata.* (n) Duodecim.] *Tot modis variant hæc locorum nomina, & ex uno fiunt duo, ac viciſſim ex duobus unum; ut mirandum non ſit ſi numerus non conſtet.*

CAP. XIX.

(a) Filiorum.] *Compl.* τῷ συμεὼν, τῇ φυλῇ υἱῶν συμεὼν, ipſi Symeon, tribui filiorum Symeon. (b) In circuitu.] *Eſt aliqua varietas & in aliis libris. Compl.* καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις περικύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, & omnes viculi per circuitum urbium iſtarum, *quemadmodum vulgata.* (c) Eſedec Gola, fines.] *In aliis*, καὶ ἔσαι τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἕως σαρείδ. τὰ ὅρια. Et erunt fines hæreditatis eorum uſque Sarid. Fines, *&c. nec multo aliter Complut. De varietate, quæ tantum in nominibus propriis, nihil dicimus.* (d) Et Hiericho, & Bæthman.] *Complut.* καὶ ἰεδαλὰ καὶ βηθλεὲμ (*quomodo etiam habent alii libri*) πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, & Ledala, & Bethleem, civitates duodecim, & pagi earum. (e) Jordanes] *In Compl. additur*, πόλεις ἑκκαίδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, civitates ſedecim, & pagi earum. (f) Raay.] *In aliis eſt*, ῥοὼβ, πόλεις εἰκοσιδύο. Roob, civitates vigintiduæ. *Et Compl. addit*, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, & pagi earum. (g) Tyrus.] *Alii*, ἀσηδεὶμ τύρος, καὶ ἀμμάθ. *A Compl. abeſt.* ἀσηδείμ, *quod tamen reſpondet vulgata.* (h) Theſſamys.] *Compl. & ex parte etiam alii*, βηθσαμὶς, πόλεις δέκα, καὶ ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, Bethſamis, civitates decem, & novem, & villæ earum. (i) Hæc eſt hæreditas.] *Hæc in Compl. habentur paulo poſt: hic autem*, καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν δὰν, & exiit terminus filiorum Dan. *Cetera autem uſque ad illud*, Et iverunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata. Quæ tamen agnoſcuntur a S. Auguſt. q. 22. Eadem fere habentur* c. 1. *Jud.* (k) Lachis.] *Ceteri*, λεσὲμ; *& vulgata*, Leſem. (l) Laſendan.] *In Complut. additur*, κατὰ τὸ ὄνομα δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ſecundum nomen Dan patris ſui. (m) Et Amorræus.] *Hæc uſque ad illud*, Et iverunt, *abſunt a Compl. ut a vulgata: quæ tamen agnoſcuntur a S. Aug. q. 10. & ab Origene, hom. 24.* (n) Et iverunt adire terram, ſecundum terminum ipſorum.] *Pro his in Compl.* καὶ συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς. Et conſummaverunt ſorte dividere terram in terminos ejus.

CAP. XX.

(a) Quoadusque conſtiterit coram Synagoga in judicium.] *Hæc abſunt a Compl. in qua, quemadmodum & in aliis libris, ſequuntur iſta*, καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ᾽ αὐτῶν. καὶ ὅτε διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσι τὸν φονεύσαντα ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ᾽ ἐχθὲς, καὶ τρίτης. καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στῇ κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἔσαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν, ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. Et fugiet in unam civitatum harum: & ſtabit ad oſtium portæ civitatis: & loquetur in auribus ſeniorum civitatis illius verba ſua. Et colligent eum ſynagoga ad ſe: & dabunt ei locum: & habitabit cum eis. Et quando redimens ſanguinem perſequutus fuerit poſt eum; & non concludent homicidam in manu ejus: quoniam non ſciens percuſſit proximum ſuum, & non odio habens ipſe eum ab heſterna, & nudiuſtertiana. Et habitabit in civitate illa, donec ſteterit ad faciem ſynagogæ in judicio, donec moriatur ſacerdos magnus, qui erit in diebus illis. Tunc revertet homicida, & ingredietur in civitatem ſuam, & ad domum ſuam, & ad civitatem, unde fugerat inde. *De his verbis ſic in commentariis græcis notatum eſt*, ταῦτα ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα ἀπόκειται. hæc in lxx. ſunt omiſſa. (b) Dedit Boſor.] *Alii*, ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν ἔδωκαν (al. ἔδωκεν) τὴν βοσὸρ, Hiericho ab oriente, dederunt (*al.* dedit) Boſor.

CAP. XXI.

(a) Baſan.] *Alii addunt*, κληρωτὶ, per ſortem. (b) Et de tribu filiorum Benjamin.] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata.* (c) Et vocatæ ſunt filiis Aaron.] *Compl.* καὶ ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι. καὶ ἐγένοντο υἱοῖς, Et vocatæ ſunt in nomine. Et fuerunt filiis, *&c.* (d) Sors.] *Compl. addit*, πρῶτος, prima. (e) Suburbana autem] *Ita etiam compl. Vulgata autem conjungit hæc cum antecedentibus, ut intelligatur filiis Aaron donatum eſſe Chebron cum ſuburbanis, ſicut etiam paulo poſt repetitur, ipſi autem Caleb jam antea donatum fuiſſe agrum, & villas.* (f) Tredecim.] *Alii*, πόλεις τρισκαίδεκα καὶ περισπόρια αὐτῶν, civitates tredecim, & ſuburbana earum. (g) Filiis.] *In aliis*, υἱῶν, filiorum, *quæ locutio eſt uſitatior.* (h) Sacerdotum.] *Alii*, ὁρίων, finium (i) Ei.] *Compl.* τὰ πρὸς αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει ἐφραίμ. quæ ad eam in monte Ephraim. (k) Et quæ ad eam, & ſegregati ei.] *Videntur eſſe duæ interpretationes. In aliis eſt*, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, & ſegregata, quæ ad eam, *Videntur autem ſuburbana ideo vocari poſſe ſegregata, quoniam ſepoſita ſunt ei, cui & civitas ipſa.* (l) Et Bæthoron, & ſegregata ei.] *In aliis*, τὴν καβσαεὶμ (*al.* καβσὲν,) καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ βαιθωρὼν (*al.* καὶ ἄνω βαιθωρὼν) καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, Et Cabſaim (*al.* Cabſem) ſegregata, quæ ad eam, & Bæthoron (*al.* & ſuperiorem Bæthoron) & ſegregata, quæ ad eam (m) Levitis.] *Compl.* τοῖς συγγενέσιν τοῖς λευίταις, cognatis Levitis. (n) Tredecim.] *In Compl. additur*, καὶ τὰ ἀφωρισμένα ταῖς αὐταῖς, & ſegregata, quæ ad eas. (o) Zabulon.] *Alii*, υἱῶν ζαβουλὼν, τὴν ἰεκναὰμ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν καρθὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν δαμνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν δαλὼλ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. πόλεις τέσσαρες, filiorum Zabulon, Jecnaan, & ſuburbana ejus, & Cartha, & ſuburbana ejus, & Damna, & ſuburbana ejus, & Dalol, & ſuburbana ejus: civitates quatuor. *Nec multo aliter compl. & vulgata, quamvis hæc compendio utatur.*

(p) Et trans Jordanem, qua contra Hiericho.] *A nonnullis abeſt illud*, τοῦ, *quod vertimus*, qua. *Et leguntur iſta verba in aliquot editionibus vulgatæ, licet non ſint in hebræo. In compl. autem eſt nihilo melius*, καὶ πόλεις τοῦ ἰορδάνου τὴν ἱεριχὼ, & civitates Jordanis ipſam Jericho. *Notandum etiam eſt in vulgata prius commemorari civitates Gad, quam Ruben; licet græco cum hebræo & chaldæo conveniat. Sed alibi de varietatibus vulgatæ.* (q) In deſerto: Miſo.] *Hæc abſunt a Compl. ut ab hebræo. In aliquo libro eſt*, ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μισώρ, *& vulgata*, in ſolitudine Miſor. (r) Fines.] *In aliis additur*, αὐτῶν, eorum. (ſ) Civitas.] *Compl.* πόλεις, καὶ πόλεις, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων οὕτως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. civitates, & civitates. & ſuburbana earum in circuitu civitatum: ſic omnibus civitatibus iſtis. (t) Et dederunt.] *Hæc uſque ad illud*, Et dedit Dominus, *abſunt a compl. ut a vulgata: quæ tamen manifeſto agnoſcuntur ab Origene hom. 26. & a S. Aug. in locutionibus, ubi de cultris petrinis.* (u) Dominus in manus.] *Apud S. Aug. q.* 21. Dominus eis: & manus eorum non decidit. Ex omnibus verbis bonis, *&c.*

CAP. XXII.

(a) Mandavit.] *In aliis eſt*, ἐνετειλάμην, mandavi. (b) Omnibus.] *Alii*, ἐν πάσαις, in omnibus. (c) Eis.] *Alii addunt*, λέγων, dicens. *Et S. Auguſt. in locut. notat hanc locutionem; quomodo, cum his verbis intentos feciſſet audire, quid benedicendo dixit Jeſus; ea tamen ſubjecerit ſcriptura, quæ magis eſſe narrantis, quam benedicentis apparet. In vulgata tamen ut in hebræo, quæ ſequuntur, dicuntur ex perſona Joſue uſque ad illud:* Et iverunt. (d) Inimicorum] *In aliis additur*, αὐτῶν, *& S. Aug.* inimicorum ſuorum. (e) Galaad.] *Alii* γαλιλὼθ, Galiloth, *quod ſignificat confinia, vel tumulos, ut habet vulgata* (f) Videre.] *S. Aug. in locut.* Iſta locutio etiam in ſermone latino nota eſt. *Poſſet tamen etiam verti*, ad videndum, *vel*, viſu. (g) Dicentium.] *Ita idem S. Auguſt. & ſignificat*, eos qui dicerent. (h) A Domino.] *Compl.* ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου, ab eundo poſt Dominum: *quod ſapit hebraiſmum.* (i) Et unus hic ipſe.] *Alii*, καὶ οὗτος εἷς μόνος ἦν (*iſtud* ἦν, *abeſt à compl.*). μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ. Et hic unus ſolus erat: non ſolus hic mortuus eſt in ſuo ipſius peccato. (k) Salamin.] *Abeſt a compl.* (l) Audiens.] *Alii*, ἀκούσαντες, *& S. Auguſt. in locut.* Audientes. (m) Placuit.] *hic in aliis additur*, ὁ λόγος, verbum. *A compl. autem abeſt quod ſequitur*, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.

CAP. XXIII.

(a) Vobis.] *Eſt hebraiſmus, & accipiendum, ac ſi diceretur*, pro vobis. (b) Et exterminavi.] *Illud*, Et, *abeſt ab aliis: hebræus loco iſtius conjunctionis habet*, quas. (c) Donec pereant.] *Pro his uſque ad illud*, & hæreditabitis, *in compl. ſunt tantum iſta*, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, & exterminabit eos a facie tua. (d) Noſcite.] *Ita etiam Theodoretus q.* 18. *Alii*, γνώσει γινώσκετε, cognitione cognoſcite. (e) Calcaneis.] πτέρναις. *Theodoretus*, πλευραῖς ὑμῶν, καὶ σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, in coſtis veſtris, & aculei in oculis veſtris. (f) Recurro.] *Diſputat de iſta locut. S. Auguſt. q.* 24. (g) Verbis.] *In Compl. & apud Theodoretum additur*, τῶν ἀγαθῶν, bonis. (h) Ad omnia pertinentia nobis.] πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. *Compl. habet*, πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ ἀνήκοντα ἡμῖν. *Etiam Theodoretus habet*, πρὸς ἡμᾶς, *ſed non cetera. In aliquo libro eſt*, κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς. πάντα ἥκει ὑμῖν. ἓν οὐ διαπεφώνηκεν ἐξ αὐτῶν. Dominus Deus veſter ad vos, omnia veniunt vobis: unum non diſſonuit ex eis. (i) Ad nos.] *Alii*, ἐφ᾽ ἡμᾶς, ſuper nos, *itemque Theodoretus.* (k) Servieritis] λατρεύσητε. *Melius, quam quod in compl.* λατρεύσετε, ſervietis. *Eſt enim hebraiſmus, ut intelligatur in hoc eos violaſſe mandatum, ſi iverint, & ſervierint Diis alienis.* (l) Eos.] *In aliis ſequitur*, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀποστρέψει σε (*Compl.* καὶ ἀπολεῖσθε) τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν. Et iraſcetur furore Dominus in vos: & expellet te (& peribitis.) cito de terra iſta bona, quam Dedit Dominus vobis.

CAP. XXIV.

(a) In Selo.] *Alii codices habent*, εἰς συχὲμ, in Sychem. *quomodo in vulgata, atque eadem varietas eſt paulo poſt, ubi ſcribitur Jeſum dediſſe populo legem, & judicium in Selo. Nam & ibi alii habent*, συχὲμ. *S. Aug. q.* 30: Sylo. (b) Et ſcribas eorum.] *In aliis eſt*, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἔστησαν. Et principes eorum, & judices eorum, & ſcribas eorum, & ſteterunt. (c) Terram.] *Alii libri addunt*, χαναὰν, Chanaan. *Sed S. Auguſt. q.* 25. interpretatio quæ eſt in hebræo habet, Et induxi eum in terram Chanaan. Mirum eſt ergo, ſi lxx pro terra Chanaan omnem terram ponere voluerunt niſi intuentes, *&c.* (d) Et facti ſunt.] *Pro his uſque ad illud*, & intraſtis, *habentur iſta in Compl.* καὶ ἀπέστειλα μωυσῆν, καὶ ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξεν τὴν αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου. Miſique Moyſem, & Aaron; & percuſſit Ægyptum in iis quæ fecit in eis: & poſt hæc eduxit vos & eduxit patres veſtros de Ægypto. (e) Illos.] S. *Auguſt in locut. videtur legiſſe*, ſuper illos. (f) Et tradidit eos.] *Hæc non ſunt in Compl. quemadmodum neque in vulgata.* (g) Veſpas.] *Sic S. Auguſt. q.* 27. *quod græce*, σφηκίαν, *quaſi examen veſparum.* (h) Emiſit.] *In aliquot libris eſt*, ἐξέβαλεν, *& S. Auguſt. ibid* ejecit. (i) Duodecim.] *In aliis*, δύο, duos, *& ſic vulgata.* (k) Quia ſanctus eſt.] *Abſunt hæc a Compl. ut a vulgata: Codices, & Theodoretus, q.* 18. *habent* (l) Aegypto.] *In compl. additur*, ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν. τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, e domo ſervitutis & quæcunque fecit nobis, ſigna magna hæc. (m) Domino.] *In aliis codicibus & apud Theodoretum, eſt*, τὸν κύριον, Dominum. (n) Legum.] *Alii*, νόμου, *& S. Auguſt q.* 30. legis. (o) In vobis.] *Alii non habent*, ἐν. *& S. Cypr. l.* 2. *teſtim. & S. Auguſt. ibid.* vobis: *eadem varietas eſt paulo poſt.* (p) Ei.] *Abeſt illud*, αὐτῷ, *ab aliis, & à Theodoreto q.* 19. *& à S. Aug. & S. Cypr. ibid.* (q) Quodcunque.] ὅ, τι. *In aliis eſt*, ὅσα, *& S. Cypr.* quanta. *S. Aug.* quæcunque *Theodoretus*,

doretus, ἃ, quæ. (r) Meo.] *Alii*, ὑμῶν, *& S. Aug.* veſtro. (ſ) Et iverunt unuſquiſque.] *In aliis eſt tantum*, ἕκαστον, unumquemque. *Et in Compl. ſtatim ſequuntur, quæ de morte Jeſu.* Et factum eſt poſt illa, *&c. Et quæ hic interjiciuntur, in Compl. ponuntur paulo poſt, eo nimirum loco ubi habet vulgata. Sed Origenes hom.* 1. *in Jud. hoc eodem loco, quo noſtra, videtur habere.* (t) Centum.] *Compl* υἱὸς ἑκατὸν, filius centum. (u) Thamnaſachar.] *In aliis codicibus eſt*, ἐν θαμνασαχὰρ (*al.* θαμναθσαχὰρ) ἐν τῷ ὄρει ἐφραὶμ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαάς. In Thamnaſachar (*al.* Thamnathſachar) in monte Ephræm ab Aquilone montis Gaas. *In libro quidem Judicum c.* 2. *legitur* θαμναθαρὲς, *&* τοῦ ὄρους γαάδ. (x) Ibi poſuerunt:] *Hinc uſque ad illud*, Et oſſa, *abſunt a Compl. Quod quidem de cultellis petrinis dicitur; hoc e am loco videtur agnoſci a S. Auguſt. q.* 30. (y) In die illa.] *Hinc uſque ad finem abſunt a Compl. ut a vulgata. Agnoſcuntur tamen magnam partem a Theodoreto ibidem, & a S. Auguſt. in præfatione quæſtionum in librum Judicum.*

JUDICES.

CAP. I.

(a) PEr Dominum.] *Alii*, ἐν κυρίῳ, *& S. Auguſt. in locut.* in Domino, *quamvis q.* 2. *habeat*, Dominum. (b) Chananæos.] *Alij.* τὸν χαναναῖον, ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτοῖς. *Compl. autem* ἐν αὐτῷ. *S. Auguſt. ibid.* Quis aſcendet nobiſcum ad Chananæum dux ad bellandum eum? (c) Inſtruamus exercitum.] παραταξώμεθα πρὸς τοὺς χαναναίους *In aliis eſt*, πολεμήσωμεν, (*Compl.* πολεμήσομεν) ἐν τῷ χαναναίῳ. *Et S. Auguſt. in locut.* Et bellemus in Chananæo: *quamvis q.* 2. *habeat*, in Chananæos. (d) Eorum.] *Ita etiam vulgata, & hebræus. Alii, & Compl.* αὐτοῦ, ejus. (e) Aſſecuti ſunt.] κατέλαβον. *Alii*, εὗρον, invenerunt. (f) Hieruſalem.] *Compl.* ἐπολέμησαν υἱοὶ ἰούδα ἐν ἱερουσαλὴμ, pugnaverunt filii Juda contra Hieruſalem. (g) Sepher.] *Hæc dictio abeſt à compl. quemadmodum etiam nulla ſit ipſius mentio Joſ.* 15. *aut aliis locis, ubi iſta civitas commemoratur. Eſt tamen in pleriſque codicibus: & videri poteſt ex loco qui paulo poſt ſequitur, huc irrepſiſſe. S. Auguſt. q.* 3. Cariatharbe, vel Sepher. (h) Civitas literarum.] *Eſt interpretatio proxime præcedentis dictionis. Quare vulgata*, Cariat Sepher, id eſt, civitas literarum. *Apud S. Auguſt. ibid. eſt tantum*, Nomen autem Dabir, quod erat ante civitas literarum. (i) Aſcha.] *Compl.* ἀσχάν. *S. Auguſt. ibid* Axam *ut vulgata. Sed multæ ſemper in his nominibus varietates etiam ejuſdem libri.* (k) Fratris.] *Reſpondet hebræo, ſicut dictum eſt Joſ.* 15. *Compl. habet;* ἀδελφὸς, frater. (l) In ingreſſu.] ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς. *Alii*, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν, *eodem ſenſu, id eſt*, dum illa ingrederetur iter. *S. Auguſt. q.* 4. *habuit*, cum ingrederetur ipſe: *& confert hunc locum cum loco Joſ.* 15. *ubi legit*, cum ingrederetur ipſa. *licet ibi quidem ſit*, ἐκπορεύεσθαι. (m) Incitavit.] ἐπέσειεν. *Propius ad hebræum, quam* ἔπεισεν, *quod habet Complut. & S. Auguſt.* monuit, *ut vulgata.* AA. LL. habent, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ ἐπέσειεν. Cum ingrederetur ipſa, & incitavit. (n) Et murmuravit.] *Alii*, καὶ ἐγόγγυσεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου, καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. *Compl. hanc ſecundam partem totam omittit. S. Aug. hæc tantum refert*, clamans de ſubjugali. (o) Redemptionem aquæ.] *Theodoretus*, Symm. *eſt interpretatus*, ἀρδείαν ὕδατος, irrigationem aquæ. *Et pro* ταπεινῶν, humilium, *ipſe dixit*, πεδινῶν, campeſtrium. (p) Affinis.] γαμβροῦ: *& ſic infra c.* 4. *Compl. hic*, πενθεροῦ, ſoceri. *Alii libri & Theodoretus q.* 3. καὶ υἱοὶ ἰωβὰβ τοῦ κιναίου (*al.* ἰωβὰθ) πενθεροῦ μωυσῆ, & filii Jobab Cinæi ſoceri Moyſi. *Atque addit Theodoretus*, Et jam dixi Jobab fuiſſe filium Jothor. Eum autem vocavit πενθερὸν, tanquam uxoris fratrem. Nam & multi nunc eos qui tales ſunt, vocant, πενθερίδας. *Vulgata*, Cinæi cognati Moyſi (q) Quod eſt in Auſtro Juda.] *Compl* εἰς τὴν ἔρημον ἰούδα τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως ἀράδ, in deſertum Juda, quod eſt in Auſtro ſuper deſcenſum Arad. *Et ſic hebræus; niſi quod non habet*, ſuper deſcenſum. (r) Et habitaverunt.] *Alii*, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ κατῴκησαν, & iverunt, & habitaverunt. (ſ) Et exterminaverunt eos.] *In aliis eſt*, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν. Et anathemarunt eam, & exterminarunt eam: *ac videntur duæ interpretationes. Quare in verbis proxime ſequentibus, ubi noſtra habet*, anathema, *alii habent*, ἐξολόθρευσις, exterminatio. (t) Et non hæreditavit.] *Alii*, καὶ ἐκληρονόμησεν ἰούδας τὴν γάζαν, καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς, & hæreditavit Judas Gazam, & terminum ejus: *& ſic deinceps. Sed S. Aug. q* 5. Et hæreditavit Judas Gazam, & finem ejus, & Aſcalonem & finem ejus, & Accaron, & finem ejus, *&c.* (u) Exterminare.] *Alii*, κληρονομῆσαι. *Et Theodoretus. q.* 5. (*nec multo aliter comp.*) οὐκ ἠδύνατο κληρονομῆσαι: *& S. Auguſt. ibid.* non potuit hæreditare. (x) Rechab obſtitit eis.] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, διεστείλατο. *Theodoretus putat, Rhechab virum pium, diſtincte & aperte comminatum eſſe eis, ut vallem fugerent. In aliis libris additur* καὶ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. *Et S. Aug. paulo aliter*, & currus erant ei ferrei. *Ac videntur duæ interpretationes. Nam dictio hebræa, unde ducitur* ῥηχὰβ, *ſignificat currus.* (y) Enac.] *In aliis, ſed non in compl. ſequitur*, καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνάκ: *& apud S. Auguſt. q.* 6. & abſtulit inde tres filios Enac. (z) Hæreditaverunt.] *Ita etiam S. Aug. q.* 7. *Alii*, ἐξῆραν, abſtulerunt. (aa) Exploraverunt.] *Pro his in aliis eſt*, οἶκος ἰσραὴλ, domus Iſrael. (bb) Et ecce vir egrediebatur.] *Alii*, ἄνδρα ἐκπορευόμενον, virum egredientem. (cc) Abſtulit. *Ita hebræus. In aliis*, ἐκληρονόμησεν μανασσῆς, *& apud S. Auguſt. q.* 8. Et non hæreditavit Manaſſes: *ubi etiam diſputat, quid ſit quod ſequitur*, quæ eſt Scytharum civitas: *quod abeſt a Compl. ut a vulgata.* (dd) Fecit.] *Alij*, ἔθετο, *& S. Aug. q.* 10. poſuit. (ee) Et factus eſt ei in tributum.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (ff) Et factus eſt ei in tributum, & habitantes Dor.] *Hæc in Compl. non ſunt, neque in vulgata.* (gg) Nephthali.] *In Compl. eſt*, ἰσραὴλ, Iſrael. *Ab hebræo abeſt utrumque.* (hh) Bætheneth.] *Ita fere etiam Compl. In aliquo libro eſt*, βεθανὰχ, *& in hebræo eſt eadem dictio quæ paulo ante verſa eſt*, Bæthanach. (ii) Non permiſerunt eum.] *Compl.* οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, *alii propius hebræo*, αὐτοὺς, *& S. Auguſt. q.* 11. non permiſit eos. (kk) Teſtaceo.] *Alii*, τοῦ μυρσινῶνος. *Compl.* τῷ ἄρες. *Vulgata*: In monte Ares, quod interpretatur, teſtatio. (ll) In quo urſi, & in quo vulpes.] *Sunt hæc in Compl. ſed non, quæ ſequuntur*, in Myrſinoni, & in Thelabin. *In vulgata eſt*, in Haylon, & Salabin. (mm) eis.] *Alii*, αὐτῷ. *In Compl. & hebræo neutrum eſt.*

CAP. II.

(a) CLauthmona.] *Retinuimus nomen græcum, imitati S. Aug. q.* 1 *qui tamen addit*, montem: *nec refert ea quæ ſequuntur*, & ſu Bæthel & ſuper domum Iſrael, *quæ etiam abſunt a Compl. & a vulgata: habentur tamen apud Theodoretum q.* 6. *in codicibus manuſcriptis.* (b) Qu am hæc feciſtis.] ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε. *Sic habet etiam Theodoretus, & it detur interpungere. Propius tamen accederet ad hebræum, & vulgatam, ita verteretur*, Cur hæc feciſtis? *In aliquo libro, pro*, ὅτι, *eſt* ὅτε, quando. *in Compl.* οὔτε, neque. (c) Non auferam.] *Ita hebræus. In aliis codicibus, & apud Theodoretum, & in Compl. eſt.* οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα τοῦ σαι. *Et in nonnullis quidem ſequitur*, οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, *& S. Aug. q.* 13. non adjiciam tranſmigrare populum, quem dixi ejicere: auferam eos a facie veſtra. *Theodoretus autem, & Compl. habent tan* ἐξῶσαι αὐτὸν (*aut*, αὐτοὺς) ἀπὸ (*aut*, ἐκ) προσώπου ὑμῶν. (d) Clauthmon *Theodoretus videtur habuiſſe ut Compl.* κλαυθμῶν. *Vox hebræa ſignificat*, tium. (e) Et venit vir.] *Alii libri, & Theodoretus*, καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσ ἕκαστος εἰς τὸν τόπον (*al.* οἶκον) αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, & jerunt filii Iſrael, unuſquiſque in locum. (*al.* domum) ſuum, & unuſquiſ que in hæreditatem ſuam. *S. Aug. q.* 14. Et abjerunt filii Iſrael unuſquiſ que in domum ſuam. *In hebræo eſt*, & abjerunt filii Iſrael, vir ad hære tem ſuam. *Ex quo colligi poteſt, quid ſit ex alia interpretatione admiſ* (f) Cum Jeſu.] *Ita apparet legiſſe S. Aug. q.* 17. *Alii libri, & Theodo tus*, μετὰ ἰησοῦν, poſt Jeſum. *Apud Origenem, hom.* 1. *videtur agnoſci que lectio: ita enim inquit Interpres.* Seniores, qui vel cum Jeſu, vel poſt ſum fuerunt. (g) Quæcunque fecit in Iſrael.] *Alii, & Theodoretus*, ἐποίησε τῷ ἰσραὴλ, quod fecit Iſraeli: *quod etiam repetitur paulo poſt.* Aſtartibus.] *Ita S. Auguſt. q.* 16 *ubi hunc locum diligenter tractat.* Manus.] *Alij* χειρὶ, manu: *& ſic S Auguſt. in locut.* (k) Ibant.] ρεύοντο. *Compl.* ἐπόρνευον, fornicabantur. *Sed illud* ἐπορεύοντο, reſponde bræo. (l) Et quia ſuſcitabat.] καὶ ὅτι ἤγειρε. *Plerique codices ac Theo tus, habent*, ὅτε, *& S. Aug. in locut.* Et cum ſuſcitavit. (m) Reverteren καὶ ἀπέστρεψαν, καὶ πάλιν διέφθειραν. *Alii & Theodoretus*, καὶ ἀπέστρεφον, λιν διέφθειρον, *al.* διέφθειραν. *S Auguſt. in locut.* Et factum eſt, cum more judex, & revertebantur, & iterum corrumpebant. (m) Pro iis quan ἀνθ' ὧν ὅτι. *S. Auguſt. in locut. & q.* 17. Propter quod tanta. (n) E miſit ad tentandum.] *Sic S. Auguſt. q.* 17. *licet compl. alio modo inter gant, & interpretentur.* (o) Dimittet.] ἀφήσει. *Alii*, ἀφῆκε, *& S. Au* dimiſit Dominus.

CAP. III.

(a) DOminus.] *Sic omnes præter Theodoretum q.* 7. *& Compl. qui ha* ὁ ἰησοῦς, Jeſus. (b) Ut tentaret.] *Theodoretus.* Illud quidem, σαι, Symm. interpretatus eſt, ἀσκῆσαι, exercere. (c) Bella.] *Sic etiam T doretus. Alij*, πάντας τοὺς πολέμους, & *S. Aug.* omnia bella. (d) Tan *Abeſt iſta dictio à S. Aug.* (e) Illas.] αὐτά. *Putat enim S. Auguſt. in gi*, τὰ ἔθνη, gentes. *Alii tamen vertunt*, qui ante ipſos non cognoverun (f) Laboemath.] *Et ſignificat*, ad introitum Emath, *ut habet vulga Aug.* aut montem Hermon uſque ad Cabemath. (g) Lucis.] τῆς ἄλσ *vulgata Aſteroth.* (h) Fluminum.] *Reſpondet hebræo. Alii, & Compl* ποταμίας, Meſopotamiæ, *ut vulgata.* (i) Fratris Chaleb.] *Ita codi ces; quamvis poſtea habeant*, τὸν νεώτερον αὐτοῦ, *& Compl.* ὁ νεώτερος *Theodoretus q.* 8. *habuit*, ἀδελφὸν, fratrem: *& de hac re diſputat. Et S. guſt. q.* 18 fratrem Chaleb minorem ipſius. *Adjungit autem iſta*, & divit eos: *quæ etiam ſunt in aliquo libro græco*, καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν. (k) verſus Cuſarſathæm.] *Hæc abſunt a Compl ut a vulgata: ſicut etiam poſt illud*, fluminum: *quod abeſt etiam ab aliis libris.* (l) Ad ſe.] *tiam hebræus. Compl.* πρὸς αὐτοὺς, contra eos. *alii*, πρὸς αὐτὸν, ad *vulgata*, & copulavit ei. (m) Filium.] υἱόν. *Compl.* υἱοῦ, filij, *quæ va ſæpe obſervari poteſt.* (n) Habentem duo ora.] δίστομον, *& reſpond bræo. Alii vertunt*, ancipitem, *ut vulgata.* (o) Urbanus.] ἀστεῖ *fortaſſe ſignificat*, pinguem, *ut dictio hebraica. Tales enim fere eſſe ſol banis deliciis innutriti. Attamen S. Auguſt. & q.* 21. *& in locut.* exilis: *& utrobique rem conſiderat.* (p) Quæ cum Galgal.] *Eſt iſmus, pro* in Galgal. *Et multi putant ſignificari lapidicinas, quæ Galgal. Sed Theodoretus quæſt.* 8. *habet*, καὶ ἐγλὼμ ἀπέστρεψεν ἀπὸ λων ἐν γαλγάλοις, Et Aeglon reverſus eſt ab Idolis in Galgalis. (q) mam.] *Theodoretus*, φλόγα, autem nominavit ferrum ipſius gladi Et concluſit adeps ſuper flammam.] S. *Auguſt. q.* 21. *& in locut. habuiſſe*, & concluſerunt adipes vulnus. *Theodoretus autem*, καὶ τὸ στέαρ τῇ παραξιφίδι, & defluxit adeps ſuper capulum. *Idem enim notat*, ξιφίδα *valere idem, quod* τὴν λαβήν. (s) Veſtibulum.] *Alii*, εἰς τὴν στάδα, ad veſtibulum. *S. Auguſt. q.* 22. exiit ad fores, *ubi etiam pro habet*, domus ſuperioris: *licet nos more aliorum dixerimus*, cœnaculum. Evacuat pedes ſuos in conclavi æſtivo.] *Satis prope ad hebræum. eſt*, μήποτε πρὸς δίφροις κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος; numqu in ſedibus ſedet in ſeceſſu cubilis? (*u*) Permiſit.] *Alii*, ἀφῆκαν, permiſerunt. (*x*) Omnem pinguem.] *Ita hebræus: alii*, πάντας τοὺς μαχητὰς, omnes bellatores. (*y*) Confuſa eſt.] ἐνετράπη. *Sic etiam Compl. In aliquibus eſt*, ἐταπεινώθη, humiliata eſt. (*z*) Vomere.] ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν. *Interp. Orig. hom. 4* in ſtiva vel pede aratri. *In aliis*, ἐν τῷ ἀρότρῳ τῶν βοῶν ἐκτὸς μόσχων, in aratro boum, præter vitulos. *S. Aug. q. 25.* præter vitulos boum. *Et hæc notat*, Non autem habet interpretatio ex hebræo, præter vitulos boum, ſicut iſta, quæ ſecundum LXX eſt, ſicut habet illa ex hebræo, vomere occiſos ſexcentos viros, quod iſta non habet. *Chaldæus habet*, ſtimulo boum.

CAP. IV.

(*a*) AD judicium.] εἰς κρίσιν, *ſic hebræus. Alii*, τοῦ κρίνεσθαι. *& Interp. Orig. hom. 5.* ut judicarentur. (*b*) Decem millia.] *Interp. Orig.* duodecim millia. *Sed eſt perſpicuum erratum.* (*c*) Super Siſara.] ἐπὶ τὸν σισάρα. *A Compl. abeſt illud*, ἐπὶ, *quemadmodum & a vulgata.* (*d*) Quoniam neſcio diem, in qua proſperat Dominus angelum mecum.] *Ita S. Aug. q. 26. & in locut. ubi addit*, utrum proſperat actus angeli ejus, qui mecum eſt, an proſpera mihi facit per angelum? *Interp. Origenis* quia neſcio diem, in qua mittet Dominus angelum ſuum mecum. *S. Ambroſ. in lib. de Viduis*, quia non novi diem, in qua dirigit Dominus angelum ſuum mecum. *Quæ tamen abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*e*) Primatus.] *Sic Interp. Orig. quod græce*, ἀριστήματα, *& alii interpretantur*, victoriam. (*f*) Conclamavit.] *Sic hebræus, quaſi*, clamando convocavit. *In aliis libris eſt*, καὶ παρήγγειλε βαρὰκ τῷ ζαβουλὼν καὶ τῷ νεφθαλὶ εἰς κεδὲς, & annunciavit Barac ipſi Zabulon, & ipſi Nepthali in Cedes. (*g*) Chaber.] *Melius & propius etiam vulgatæ, quam quod in aliis legitur*, καὶ οἱ πλησίον τοῦ κιναίου ἐχωρίσθησαν, & propinqui ipſius Cinæi receſſerant. (*h*) Rapacium.] πλεονεκτούντων. *Alii*, ἀναπαυομένων, quieſcentium. *Vulgata*, Sennim. *Chaldæus*, lacuum. (*i*) Quoniam Dominus.] *Compl.* οὐκ ἰδοὺ κύριος. nonne ecce Dominus. (*k*) Ariſoth.] *Alii*, δρυμοῦ, Sylvam. (*l*) Sodalis.] ἑταίρου. *Hæc dictio non eſt in aliis exempl. neque apud Joannem Damaſcenum, in collectaneis locorum communium*, (*m*) Et circunvolvit eum indumento.] *In aliis eſt*, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς. *Et S. Aug. in locut.* Et cooperuit eum in pelle ſua: *Vulgata*, pallio. (*n*) Non eſt.] *Ita etiam Compl. & reſpondet vulgatæ: nec plura refert S. Damaſcenus in collectaneis hunc locum citans. In aliis ſequitur*, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ δέρρει αὐτῆς, & cooperuit eum in pelle ſua. (*o*) In occulto.] *Alii*, ἡσυχῇ. καὶ ἐνέκρουσε τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ. Tacite: & adegit paxillum in malas ejus: & impulit in terram. *Interp. Orig. hanc rem narrans*, poſt hæc palum malleo adactum per ejus malas, vel maxillas, defixit. *Noſtra tamen magna ex parte propior hebræo: quemadmodum etiam in ſequentibus*, & ipſe ſoporatus obtenebratus eſt, & periit. *Nam alii*, καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν (*Compl. addit.* ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς) καὶ ἐξέψυξεν, καὶ ἀπέθανε, & ipſe palpitavit (inter pedes ejus) & expiravit, & periit. (*p*) Fugavit.] ἐτρόπωσεν. *In aliis*, ἐταπείνωσεν, humiliavit.

CAP. V.

(*a*) CEcinerunt.] *Alii*, ᾖσε, cecinit, *& paulo poſt, pro*, λέγοντες, dicentes, *habent*, καὶ εἶπεν, & dixit. (*b*) Revelata] *Alii*, ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε κύριον: *& Interp. Orig. hom. 6.* In incipiendo principes in Iſrael in voluntatibus populi, benedicite Dominum. *Sanctes ad verbum ex hebræo*, in ulciſcendo ultiones Iſrael, in offerendo ſe ſpontaneum populus, benedicite Domino. (*c*) Canam ego quidem Domino, ego quidem.] *Illud*, εἰμὶ, *quod nos vertimus*, quidem, *abeſt ab aliis: nec repetitur*, ἐγὼ: *quæ tamen repetitio eſt in hebræo.* (*d*) In Seir, dum promoveres tu.] ἐν σηεὶρ ἐν τῷ ἀπαίρειν. *Alii*, ἐκ σηεὶρ ἐν τῷ ἐπαίρειν σε, e Seir, in elevando te. (*e*) Et cœlum ſtillavit rores.] *Alii*, καὶ ὁ (*Compl.* καί γε) οὐρανὸς ἐταράχθη. & ipſum cœlum turbatum eſt: *hebræus*, Etiam cœli diſtillaverunt. (*f*) Hebi.] *Abeſt à Compl. ut à vulgata.* (*g*) Diverticula.] ἀτραποὺς. *Compl.* τρίβους, ſemitas. (*h*) Potentes.] δυνατοί. *Theodoretus. q 11* οἱ κρατοῦντες, *quod idem valet. Alii*, οἱ κατοικοῦντες, habitantes: *& ita S. Aug. q. 29. Vulgata*, ceſſarunt fortes. (*i*) Quoadusque.] *Melius quam quod in Compl.* ὅτι, quoniam. (*k*) Elegerunt.] *Alii, & Theodoretus*, ᾑρέτισαν θεοὺς κενοὺς, elegerunt Deos vanos. *Compl. tamen habet* καινοὺς, novos. *Apud eoſdem (non autem in Compl.) ſequitur*, ὡς ἄρτον κρίθινον. *Et S. Aug. q. 30.* elegerunt, ut panem ordeaceum, Deos novos. (*l*) Clypeus ſi apparuerit.] *In aliis legitur*, σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἐὰν ὀφθῇ καὶ σιρομάστης ἐν τεσσαράκοντα, tegmen novellarum ſiromaſtarum ſi conſpectum fuerit, & ſiromaſtes in quadraginta, *&c. Deterius etiam Compl. pro* ἐὰν ὀφθῇ, *habet*, ἀνώφθη, apparuit, *& pro*, σιρομάστης ἐν, σιρομάστησεν, ſiromaſtis pugnavit. *Hujuſmodi tamen dictionem videtur habuiſſe Theodoretus. Ita enim inquit*, ἐὰν ἴδω, φησὶ, σιρομαστῶν μ. χιλιάδας, ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ ἰσραήλ. Si videro Syromaſtarum quadraginta millia; Cor meum eſt ad ea, quæ diſpoſita & parata ſunt Iſrael: *hoc autem interpretatur auxilium divinum.* (*m*) Qui ſponte agitis.] ἑκουσιαζόμενοι. *Reſpondet magis hebræo quam quod in aliis & apud Theodoretum*, οἱ δυνάσται, *& Interp. Origenis*, potentes populi. (*n*) Super aſinam fœtellam meridie.] ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, *& poſſet etiam fortaſſe verti*, ſuper aſinam teneram meridiei, *id eſt meridianam, ac nitentem. In aliquo manuſcripto ſequitur*, καὶ λαμπουσῶν, & nitentia. *In aliis*, ἐπὶ ὑποζυγίων μεσημβρίας καὶ λαμπηνῶν. Super ſubjugalia meridiei, & lecticas. *Compl. pro*, καὶ λαμπηνῶν *habet*, ἐπιλαμπηνῶν: *& fortaſſe ſunt duæ dictiones*, ἐπὶ λαμπηνῶν. *Int. Orig.* Qui aſcenditis ſuper jumenta, ſuper vehicula ſedentes, & ſuper aſinas refulgentes, *ubi apparet quædam variarum interpretationum admiſtio: Theodoretus refert tantum hæc*, ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζύγια. (*o*) Super tribunal.] ἐπὶ κριτηρίου. (*p*) Super vias conceſſorum.] ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων. *Hæc abſunt a Compl. & fortaſſe admiſta ſunt ex alia interpretatione.* (*q*) Narrate a voce agitantium.] διηγεῖσθε ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων. *Et videtur ſignificari*, a ſtrepitu agitantium, & jaculantium ſagittas. *Nam ita multi reddunt ex hebræo. In aliis tamen, & apud Theodoretum eſt*, φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον εὐφραινομένων, loquimini vocem agitantium in medio lætantium: *Interp. Orig. hunc locum ſignificans*, & in medio lætantium laudate Deum. (*r*) Juſtitias. Domine juſtitias auge in Iſrael.] *Alii*, δικαιοσύνην κυρίῳ (*& hucuſque etiam Theodoretus*) δικαιοσύνας ἐνίσχυσον ἐν τῷ ἰσραήλ. Juſtitiam Domino: juſtitias conforta in Iſrael. *Compl pro*, δικαιοσύνας ἐνίσχυσον, *habet*, δίκαιοι ἐνίσχυσαν. *Et interp. Orig.* Ibi dabunt juſtitias Domino: juſti confortati ſunt in Iſrael. (*ſ*) Expergiſcere] *Hoc loco Interp. Orig videtur habuiſſe.* & ſuſcita dena millia populi. (*t*) Tunc deſcendit reſiduum fortibus: populus Domini deſcendit ei in potentibus ex me.] *Pro his, quorum multa veſtigia ſunt in hebræo, & vulgata* (*& Chaldæus habet*: tunc deſcendit unus ex exercitu Iſrael, *&c.*) *in aliis legitur*, τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. Tunc magnificata eſt fortitudo ejus: Domine humilia mihi fortiores me: *quæ poſterior pars habetur etiam apud Interp. Orig.* (*u*) Ephræm eradicavit eos in Amalec, poſt te Benjamin.] *Pro his, quæ ſatis reſpondent hebræo, & vulgatæ, in aliis eſt* λαὸς ἐφραὶμ ἐτιμωρήσαντο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφός σου βενιαμὶν, populus Ephraim ulti ſunt eos in valle, frater tuus Benjamin. (*x*) In me Machir.] ἐν ἐμοὶ μαχὶρ. *Alii*, de me Machir. *Vulgata*, de Machir. (*y*) Trahentes in virga narrationis ſcribæ.] *Alii*, ἐξ ἐμοῦ μαχὶρ ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως γραμματέως, potentes in ſceptro narrationis ſcribæ. *A Compl. abeſt illud* διηγήσεως. *Quod autem in noſtra eſt*, ἕλκοντες, trahentes, *valde reſpondet hebræo.* (*z*) Et Barac, ſic Barac in vallibus miſit in pedibus ſuis.] *Complutenſis & magna ex parte alii*, καὶ ἰσσάχαρ, οὕτω βαρὰκ ἐν τῇ κοιλάδι ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ. Et Iſſachar, ſic (*& valet, ut etiam in hebræo*, ſicut) Barac, in vallem miſit pedites ſuos. *Hebræus tamen habet*, in pedibus ſuis, *ut intelligatur, Barac pedibus ſuis, id eſt, ſponte ac fidenter, miſiſſe ſe in vallem. quod ſignificat vulgata.* (*aa*) In portionibus Ruben magni penetrantes corde.] εἰς τὰς μερίδας ῥουβὴν μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν. *Sic fere hebræus. Compl* ἐν διαιρέσεσιν ῥουβὴν μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας, in diviſionibus Ruben magnæ perſcrutationes cordis: *quæ verba habentur etiam in aliis libris, ſed valde perturbate.* (*bb*) Digomiæ.] *Videtur dictum, quaſi in medio duorum ponderum, quod latino proverbio dicitur, ſedentes in duabus ſellis. Alii*, ἵνα τί μοι κάθησαι (*Compl.* κάθησθε) ἀναμέσον τῶν μοσφαθαὶμ, ut quid mihi ſedes (*al.* ſedetis) inter ordines (*aut*, terminos, *ut vulgata*) duos. *Theodoretus & ipſe videtur habuiſſe dictionem hebræam. Nam ita inquit*, μοσφαὶ autem exponuntur, ἀγροί, agri. (*cc*) Gregum.] ἀγγέλων, *viſum eſt* (*nam librarius Vaticanus ſolet ſæpe geminare conſonantes*) *hoc loco idem valere, atque*, ἀγέλων. *Et ita etiam vulgata, & hebræus. Theodoretus hoc fortaſſe loco habuit dictionem hebræam, quæ apud ipſum eſt* ἀμαδαρώθ, *& redditur*, ἀβλεψία, cœcitas, *quamvis & paulo inferius eſt*, μαδαρώθ. *In aliis eſt*, ἐξεγειρόντων, excitantium. (*dd*) In diviſionibus Ruben magnæ perſcrutationes cordis.] *Eſt repititio ſententiæ ſuperioris, quemadmodum in hebræo, & vulgata. Alii*, τοῦ ἐλθεῖν (*al.* ἐξελθεῖν) εἰς τὰ τοῦ ῥουβὴν. μεγάλοι, ad veniendum (*al.* tranſeundum) in ea quæ ipſius Ruben. Magnæ, *&c.* (*ee*) Ubi habitavit.] οὗ ἐσκήνωσε. *Alii*, κατεσκήνωσεν, inhabitavit, *ſine* οὗ. (*ff*) Ad littus marium: & ſuper exitus ſuos habitavit. *Alii*, παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν, ad littus marium, & ſuper confractiones ejus inhabitavit. (*gg*) Altitudines.] ὕψη. *Et idem ſignificat ac* Merome, *quod eſt in vulgata: Compl corrupte*, ὕλη ſylva. (*hh*) Munus.] *Alii*, πλεονεξίαν, abundantiam. (*ii*) Pugnaverunt.] παρετάξαντο, *melius quam quod in Compl.* ἐπολεμήθησαν, oppugnati ſunt. (*kk*) Ex ſemitis ſuis.] ἐκ τρίβων αὐτῶν. *Alii*, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν, e gradu ſuo. (*ll*) Devolvit.] ἐξέσυρεν. *Optime ad hebræum. Alii*, ἐξέβαλεν, ejecit. (*mm*) Antiquitatum.] ἀρχαίων. *Alii habent dictionem hebræam hoc ſignificantem* καδημὶμ, *& vulgata*, Cademim. (*nn*) Quando impediti ſunt.] ὅτε ἐνεποδίσθησαν. *Alii*, τότε ἐνευροκοπήθησαν, tunc ſubnervati ſunt. *Compl.* ἀνεκόπησαν, ſucciſi ſunt. (*oo*) Feſtinatione feſtinaverunt fortes ejus.] *Alii*, μαδαρὼθ δυνατῶν αὐτοῦ, a calcitrationibus potentum ejus: *& eſt idem ſenſus. Theodoretus, ſi minus in loco ſuperiore, certe ex hoc videtur accepiſſe illud ſuum*, ἀμαδαρώθ. (*pp*) Maledicite. Maledictus.] *Alii*, καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν, *aut, ut Compl.* τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, maledictione maledicite habitatores ejus. (*qq*) Domini, in auxilium in potentibus.] *Ita fere hebræus. Alii*, κυρίου, βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς, Domini, auxiliator Dominus in pugnatoribus: *Compl.* κύριος βοηθὸς ἡμῶν, κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατὸς, Dominus adjutor noſter, Dominus in pugnatoribus potens. (*rr*) In mulieribus] ἐν γυναιξὶν, *id eſt*, inter mulieres, *ut vulgata. Alii*, ἐκ γυναικῶν, præ mulieribus. *Sunt etiam in ſequentibus aliæ varietates, ſed non magni ponderis.* (*ſſ*) Feneſtellam.] ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ. *Alii*, διὰ τῆς δικτυωτῆς, per cancellum. (*tt*) Erubuit.] *Ita hebræus. Alii*, ᾐσχάτισεν, cunctatus eſt. (*uu*) Miſericors miſerebitur.] *Alii*, φιλιάζοντα φίλοις, amice agentem cum amicis *Compl.* φιλιάζων φίλοις. (*xx*) Exitus] ἔξοδος. *Sic hebræus. Alii*, ἀνατολὴ, ortus, *& ſic S. Aug. in locut.* (*yy*) Virtute.] δυνάμει. *Alii*, δυναστείᾳ. potentatu. *S. Aug.* potentia.

CAP. VI.

(*a*) PEnſilia.] τὰ κρεμαστά. *Et videtur ſignificare aggeres, & munitiones, aut altas aut non valde firmas, ſed quaſi ſuſpenſas. Alii*, μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν, antra in montibus & ſpeluncis, & munitionibns: *& ſic videtur habuiſſe Interp Orig. hom. 7. Sed noſtra reſpondet hebræo ad verbum.* (*b*) Si ſeminaverunt] *In aliis*, ὅτε ἔσπειρεν ἀνὴρ ἰσραήλ. *Et S. Auguſt. in locut.* quando ſeminavit vir Iſrael. *Interp. Orig.* cum ſeminaſſet vir Iſrael. *In hebræo eſt*, ſi ſeminabat Iſrael. (*c*) Simul aſcendebant cum eis.] συνανέβαινον αὐτοῖς. *Alii*, καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὸν, & aſcendebant ſuper eum. *Et ſic S. Aug. in locut. Interp Origenis*, ſuper eos. (*d*) Fructus] *Alii*, ἐκφόρια, proventus *In Compl. videtur corrupte legi*, ἐφόρια. (*e*) Neque in gregibns, taurum] *In aliis*, καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον καὶ ὄνον, & gregem, & vitulum, & aſinum. (*f*) Poſſeſſiones.] *Sic hebræus: ac tamen intelliguntur pecora: quod eſt in aliis*, κτηνῶν (*g*) Adveniebant.] *Hebræus*, & adveniebant, *cætera, ut noſtra. In aliis eſt*, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο, & tabernacula ſua afferebant, & adveniebant. (*h*) Et miſit. *Alÿ*, καὶ ἐγένετο ὅτε (*Compl.* ἐπεὶ) ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ μαδιὰμ, καὶ (*abeſt* καὶ, *à Compl.*) ἐξαπέστειλε. *Et S. Aug q. 31.* Et factum eſt, quando clamaverunt filii Iſrael ad Dominũ propter Madiam: & miſit. (*i*) Veſtræ.] *Abeſt ab aliis.* (*k*) Terebintho.] *Alii*, δρῦν, *& S. Aug. ibidem*, ſub quercu. *Eadem* *varietas eſt paulo inferius, & alibi.* (*l*) Ephratha in terra] ἐν ἐφραθὰ ἐν γῇ ἰωάς. *Alii*, ἐν ἐφρὰ τὴν τοῦ ἰωάς. In Ephra, quæ ipſius Joas. *Etiam S. Auguſt. ibid. habet Ephra: & eadem varietas eſt c.* 8. (*m*) Fortis virtutum.] ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων. *Alii*, δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. *& S. Aug. q.* 32. potens in fortitudine: *ac putat eſſe referendum ad Deum. Sed vulgata*, virorum fortiſſime. (*n*) In me Domine mi] *S. Aug. in locut.* ſubintelligitur, intende. *Apud hebræos illud*, in me, *valet*, obſecro. (*o*) Angelus Domini.] *Sic etiam Chaldæus: ut vulgata ex hebræo*, Dominus. (*p*) Ecce.] *S. Aug. q.* 33. nonne ecce miſi te? *quod reſpondet hebræo* (*q*) Infirmata eſt.] ἠσθένησεν. *Alii & Theodoretus*, ταπεινοτέρα. *& S. Aug q.* 34. ecce mille mei humiliores. *Et addit*, intelligitur præpoſitus fuiſſe mille hominum. (*r*) Angelus Domini, Dominus erit tecum.] *Ita etiam Theodoretus q.* 12. *Alii*, κύριος, ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ, Dominus, quia ero tecum. (*ſ*) Hodie omne, quicquid locutus es mecum.] *Compl.* σημεῖον, ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ, ſignum, quia tu loqueris mecum. (*t*) Sacrificium.] *Alii*, καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου, καὶ θήσω ἐνώπιόν σου. *Et S. Aug. q.* 35. offeram ſacrificium meum, & ponam in conſpectu tuo.] *Compl. tamen & ipſa habet*, θύσω. (*u*) Cophino.] *Alii*, ἐπὶ τὸ κανοῦν, in caniſtro, *ut vulgata.* (*x*) Appropinquavit.] προσήγγισεν, *melius quam quod in aliis*, καὶ προσεκύνησεν, & adoravit. *Vulgata*, & obtulit ei. (*y*) Juxta.] ἐχόμενα, *abeſt ab aliis, & a S. Auguſt. ibidem.* (*z*) Aſcendit.] *Sic hebræus. Alii*, καὶ ἀνήφθη. *& S. Auguſt. ibidem*, accenſus eſt. (*aa*) Ah, ah Domine.] *Alii.* οἴμοι κύριε, κύριε, ὅτι εἶδον, heu mihi Domine, Domine, quia vidi, *& Compl.* ὅτι ἐπὶ τοῦτο εἶδον: quoniam ad hoc vidi. (*bb*) Ei.] *Eſt phraſis hebræa. Alii*, αὐτὸ, illud. (*cc*) Illo exiſtente.] *Ita vertimus, ut ſervetur ambiguitas, quæ eſt in hebræo, an de altari, an de Gedeone; ſicut videtur accipi in vulgata.* (*dd*) Vitulum, taurum.] *hebræus*, vitulum bovis. *Alii*, τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, vitulum ſaginatum. (*ee*) Maozi hujus. *quod valet*, fortitudinis, *ſive*, petræ, *ut vulgata*, ſive arcis hujus. *Alii addunt*, τοῦ ὄρους, montis: *quod non eſt in hebræo.* (*ff*) Vitulum ſecundum.] *Melius quam quod in Compl.* σὺν τῷ μόσχῳ τῷ δευτέρῳ, Cum vitulo ſecundo. (*gg*) Sicut.] *Id eſt*, quoniam: *nam ita etiam eſt interpretanda dictio hebræa.* (*hh*) Gedeon filius Joas.] *In aliis eſt tantum*, ἰωὰς, *ut pater ipſe fuerit, qui protulerit verba ſequentia.* (*ii*) Induit.] *Sic hebræus. Alii*, ἐνεδυνάμωσε. *Et Interp. Orig.* Confortavit. *Itemque S. Aug. q.* 49. (*kk*) Clamavit.] *Supra etiam dictum eſt ita interdum dici, pro*, clamando vocare. *Quare Interp. Orig. habet*, vocavit. *Poſſet tamen etiam verti*, & clamavit Abiezer poſt eum.

CAP. VII.

(*a*) GAbaathamoræ.] *Sunt duæ dictiones hebrææ ſignificantes, collem Hamorech. In Compl. eſt*, βουνοῦ τοῦ ἀβώρ, colle Abor. (*b*) Ita ut non ego traditurus ſim.] ὥστε μὴ παραδοῦναί με, *Theodoretus q.* 15. ὥστε παραδοῦναί με, quam ut tradam ego. (*c*) Revertatur & ſecedat.] *Propius ad phraſim hebræam, quam quod in aliis*, καὶ ἐξώρμησαν, & receſſerunt: *quod tamen habet vulgata. Interp. Orig. hom. 9. habet tantum*, revertatur. Et reverſi ſunt de monte Galaad de populo, *&c.* (*d*) Et emundabo tibi eum ibi.] *Numerum ſingularem habet etiam hebræus. Alii*, καὶ δοκιμῶ αὐτοὺς ἐκεῖ, *& Interp. Orig.* & ibi eos probabo tibi. (*e*) Ad bibendum.] *Sic etiam hebræus; & ſubintelligitur ex membro ſuperiore*, ſtatues eum ſeorſum. *In aliis additur*, μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτὸν, transferes eum per ſe. *Etiam Interp. Orig. habet*, transferens eum. (*f*) Manu ſua.] *Sic hebræus, & etiam Theodor. Compl.* ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, *in lingua ſua. In aliquo libro utrumque conjungitur*, ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. *Et S. Auguſt. q.* 37. manu ſua, lingua ſua: *& ita teſtatur habuiſſe græcum: quamvis plerique latini codices haberent duntaxat*, lingua ſua. *Interp. Orig.* qui lamberunt in manu aquam, vel lingua. (*g*) Confortavit] κατίσχυσεν. *Niſi fortaſſe ducatur a verbo*, κατίσχω, *quod ſignificat, retinere. Nam in aliis eſt*, τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν, trecentos autem viros retinuit. (*h*) Principium.] *Alii*, εἰς μέρος, *& S. Auguſt. q.* 38. in partem, *& hæc addit*, quod latini quidam codices habent, in eam partem, in qua erant quinquaginta cuſtodes in caſtris: alii vero, partem quinquageſimam in caſtra: *& alia de hac re. Idem vero in locut. ad locum qui inferius ſequitur in hoc capite*, in tria principia, *notat, principia eſſe poſita pro partibus.* (*i*) Menſa.] *Ita S. Auguſt. q.* 39. *quod græce eſt*, μαγὶς, *& poteſt etiam ſignificare genus offæ, aut tortam. Vulgata*, quaſi ſubcineritius panis. (*k*) Et cecidit.] *Abeſt hoc ab aliis, itemque, quod paulo poſt ſequitur*, deſuper, *quæ tamen ſunt in hebræo.* (*l*) Domino, & ipſi Gedeon.] *Sic etiam Compl. & hebræus, & vulgata. In aliis eſt*, ῥομφαία τῷ κυρίῳ, καὶ τῷ γεδεών. *Et S. Aug. q.* 40. Gladius Domino, & Gedeon. *Videri poteſt illud*, ῥομφαία, *huc irrepſiſſe ex loco, qui paulo poſt ſequitur.* (*m*) Significaverunt.] ἐσήμαναν. *Alibi etiam notatum eſt*, σημασίαν, *indicare vehementem quendam ſonum: quare hoc etiam loco ſignificatur vociferatio.* (*n*) Tagaragatha Abelmula ſuper Tabath.] *Pro his in vulgata eſt*, & crepidinem Abelmeula in Tebbath. *In aliis*, καὶ συνήγαγεν (*Compl.* καὶ ἦν συνηγμένη) ἕως χείλους ἀβελμεουλὰ, καὶ ἐπὶ ταβὰθ, & congregavit ſe uſque ad labium Habelmeula, & ſuper Tabath, (*o*) Eis.] *Ita habet hebræus: neque eſt inuſitatum* ἑαυτοῖς, *idem valere quod* αὐτοῖς. *Alii vertunt*, vobis. (*p*) Hiacephzeph.] *Alii*, ἐν ἰακὲβ ζὴβ, in Jaceb (*id eſt in torculari*) *Zeb.*

CAP. VIII.

(*a*) ET jurgabant adverſum eum fortiter.] καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς. *Alii eodem fere ſenſu*, καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. (*b*) Eſurientes, & perſequentes.] *Alii*, ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες, animo deficientes, & eſurientes. *Hebræus*, laſſi, & perſequentes. (*c*) Qui in pedibus meis, quoniam deficiunt] *Multo proprius hebræo, quam quod eſt in aliis*, τῷ μετ' ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν, qui mecum quoniam eſuriunt. (*d*) Quia dabimus virtuti tuæ.] δυνάμει. *In aliis*, ὅ, τι δώσωμεν τῇ στρατιᾷ σου, quod demus exercitui tuo. (*e*) Propter hoc.] *Sic hebræus. Alii*, οὐχ οὕτως, non ſic. (*f*) Triturabo.] ἀλοήσω. *Optime ad hebræum. Alii*, καταξανῶ, lacerabo. (*g*) Barcenim.] *Compl.* ἐν ταῖς τριβόλοις, in tribulis: *quod eſt illius interpretatio.* (*h*) Alienigenarum] *Alii*, υἱῶν ἀνατολῶν, filiorum orientis: *quod reſpondet vulgatæ.* (*i*) Et Jegebal.] *Reſpondet hebræo, & vulgatæ. Alii*, καὶ ἐξ ἐναντίας ναβὲ, & e regione Nabe. (*k*) Pavefecit.] ἐξέστησεν. *Propius hebræo, quam quod in Compl.* ἐξέστρεψεν, evertit. (*l*) A prælio deſuper acies Ares.] ἀπὸ τῆς παρα ξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως ἀρές. *Suſpicari licet* ἀπὸ τῆς παρατάξεως, *per errorem eſſe repetitum, ac legendum eſſe*, ἀπὸ τῆς παρα ξεως ἐπάνωθεν ἀρὲς, a prælio, deſuper ſole. *Ita enim ad verbum hebræus: quidam hoc ſignificari putant, reverſum eſſe a prælio, cum adhuc ſol eſſet per terram, Quidam, ante ortum ſolis, ut vulgata. Alii*, ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀ βάσεως ἀρὲς, *aut*, ἄρες, *ut Compl.* a bello ab aſcenſione ſolis. (*m*) Apud πρὸς αὐτὸν, *& poſſet etiam verti*, ad eum, *ut puer fuerit, qui ſcripſerit, deſcripſerit. Nam alii*, ἀπεγράψατο. (*h*) In ſpinis.] *Compl. addit*, καὶ κατ ωξεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκάνθαις. Et perſecutus eſt eos in ſpinis: *ſed redundat.* In ſimulachrum.] εἰς ὁμοίωμα. *Si eſſet.* εἷς, unus, *valde reſponderet* *In aliis eſt*, ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, ὅμοιος σοι, ὅμοιος αὐτοῖς, ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων, cut tu, ſic ipſi, ſimilis tibi, ſimilis ipſis, ſicut ſpecies filiorum regis: & *commiſtæ duæ interpretationes.* (*o*) Tanquam viri, eſt virtus tua.] *Alii*, ὡς ἀνὴρ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ, *quod in vulgata ſic exponitur*, quia juxta æta robur eſt hominis. (*q*) Inaurem] *Compl. addit* χρυσοῦν, auream, *quod eſt in hebræo, neque in vulgata.* (*r*) Mille.] *Sic hebræus. Alii*, σίκλοι χρυ Sicli mille. *Apud S. Aug. q.* 41. mille ſeptingenti auri ſicli, *nam & in eſt*, χρυσίου. (*ſ*) Et purpurea.] *Ab hebræo abeſt illud.* Et: *cætera reſpon* *In aliis verba ſunt perturbata. In Compl.* πλὴν τῶν σιρώνων τῶν ὁρμίσκων, καὶ τῶν βολαίων τῶν πορφυρῶν, abſque ornamentis monilium, & indumentorum pu reorum. *S. Aug.* præter brachialia, & torques, & operimenta purpure Torques.] τῶν περιθεμάτων, *quaſi*, circumpoſitiones. *Alii*, τῶν κλοιῶν, *quod co idem valet. Etiam S. Aug. habet.* torques. (*u*) Ephod.] *Alii*, & *Theo doretus q.* 16. ἐφούδ. *S. Aug. q. eadem* 41. Quod enim apud LXX ſcrip eſt Ephud: hoc in hebræo perhibetur dici Ephod. *Theodoretus addit*, la autem id vocavit, ἐπένδυμα, ſuperindumentum. (*x*) Nomen.] *Ali* ὄνομα αὐτοῦ, nomen ejus. (*y*) Civitate ſua.] πόλει αὐτοῦ. *Aliy*, ἐν πολιᾷ in canitie bona. (*z*) Abi.] *Alii*, πατρὸς, patris, *quod eſt illius interpre* *& non raro ſignificat familiam.* (*aa*) Reverterunt.] ἐπέστρεψαν. *Reſpondet* *bræo. Alii*, ἀπεστράφησαν: *& S. Aug. q.* 43. & averſi ſunt. (*bb*) Baal teſta tum.] *Alii*, τῷ βααλβερὶθ διαθήκην, *& Compl.* τὸ βααλβερὶθ εἰς διαθή *S. Aug. ibidem*, & poſuerunt ipſi ſibi Baalberith teſtamentum: *atque* Et Baalim, & Baalberith idola intelligenda ſunt. *Sed dictio*, διαθήκην, mentum, *videri poteſt interpretatio dictionis hebraicæ* Berith. *Quare vul* *ta*: Percuſſeruntque cum Baal fœdus. *Aut ſi Berith aliud ſignificet* *dundat illud*, διαθήκην.

CAP. IX

(*a*) PAtris matris ſuæ. *Ita etiam hebræus. Vulgata*, patris, matri *Compl. habet tantum*, τῆς μητρὸς αὐτοῦ, matris ſuæ. (*b*) Septuagi *S. Auguſt. in locut.* Subauditur, pondo, vel tale aliquid. Interpreta hebræo, ſeptuaginta pondo habet. (*c*) Baalberith.] *Rurſus in aliis,* *Compl. additur*, διαθήκης, teſtamenti: *cum hoc ſit interpretatio Berith.* Miſeros.] *Hoc viſum eſt hoc loco valere*, δειλοὺς. *Alii*, θαμβουμένους. *S. Aug* *in locut.* perturbatos. (*e*) Domus Bethmaalo.] *Ab aliis abeſt illud* *nam valet idem ac* domus. *Eadem varietas eſt inferius in hoc eodem* (*f*) Juxta quercum.] πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν σικίμοις. *teris abeſt illud*, τῇ εὑρετῇ. *Et vulgata*, juxta quercum, quæ ſtabat in Sy *Et in aliquo eſt*, πρὸς τῆς βαλανώτης στάσεως. Ad querceam ſtationen. *dictiones quidam interpretantur*, ad quercum ſtatuæ, quæ in Sychem: ad quercum ſitam: *alii*, ad planiciem ſitam in Sychem: *quare in* *videri poſſunt admiſtæ duæ interpretationes* (*g*) Ploravit.] ἔκλαυσεν. ἐκάλεσε, vocavit. (*h*) Audiet.] *Compl.* ἀκοῦσαι, audiat. (*i*) In qua cabunt Deum viri] *Alii*, ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι, me glorificavit Deus, & homines. (*k*) Promoveat.] *Ita etiam vulga* *lii*, ἄρχειν τῶν ξύλων, principari lignorum. (*l*) Subſiſtite.] ὑποστῆτε ἐν τῇ μου. *Et vulgata*, ſub umbra mea requieſcite. *Alii*, πεποίθατε ἐν τῇ σκ & *S. Auguſt. q.* 44. confidite in protectione mea (*m*) A me.] *In* τῆς ῥάμνου. *Et S. Aug* de rhamno. (*n*) In domo.] *Notat locutionem S.* *in locut.* (*o*) Ejus.] *Melius quam quod in Compl.* αὐτῶν, eorum. diantes.] *Alii*, ἔνεδρα, inſidias. (*q*) Ellulim.] *Alii*, χοροὺς, Choreas: *eſt interpretatio illius.* (*r*) Clam.] *Ita etiam vulgata: alii*, μετὰ δώρων, donis. (*ſ*) Et populus.] *Compl.* σὺ καὶ ὁ λαός. *Et S. Aug. q.*46. tu, pulus. (*t*) Surges diluculo.] *Ita putat. S. Auguſt. apte verti*, ὀρθριεῖς, *alii verterint*, maturabis, *aut*, manicabis. (*u*) Quatuor principiis] τέσσαρες ἀρχαὶ, *& S. Auguſt. in locut.* quatuor principia. (*x*) Et eg *Ita etiam vulgata. Alii*, καὶ ἐγένετο πρωῒ, καὶ ἐξῆλθεν. Et factum eſt & exiit. (*y*) Juxta mare.] *Hoc eſt etiam in Compl. ut ceteris libris* *quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo. Quod autem ſequitur*, de co umbilico terræ, ἀπὸ τῶν ἐχόμενα ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, *eſt imitatio hebraiſmi*, *bet*, de cum umbilico terræ, *atque idem valet, ac ſi diceretur*, de um terræ. (*z*) Helon Maonenim] *Alii*, δρυὸς ἀποβλεπόντων, quercus aſp tium. *Vulgata*, quæ reſpicit quercum: *licet alii hebreas voces aliter* *interpretentur.* (*aa*) Spreviſti.] *Compl. addit*, ἐν αὐτῷ, in eo. (*bb*) ciavit.] *Hebræus*, annunciaverunt. *In aliis eſt*, ἀπηγγέλη, nunciatum (*cc*) Principes qui.] *Compl.* ἀρχαὶ αἱ, principia quæ. (*dd*) Tetender *aliis*, ἐξεχύθησαν, effuderunt ſe. *In hebræo eſt eadem dictio, quæ paulo* *am in Compl. verſa eſt.* ἐξέτειναν. (*ee*) Conventum.] εἰς συνέλευσιν. τὸ ὀχύρωμα οἴκου τοῦ βηθὴλ βερίθ. *In munitionem domus Bethel Berith.* *eſt interpretatio*, βήθ. (*ff*) Ramum.] *Sic etiam vulgata: alii*, φορτίον, *itemque paulo poſt.* (*gg*) De Bæthel Bæerith.] *Compl.* εἰς θηβὴς, in The (*hh*) Civitatis.] καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, & omnes duces civi (*ii*) Deforis ſe.] ἔξωθεν αὐτῶν. *Alii*. ἐφ' ἑαυτοῖς, *aut*, ἐφ' ἑαυτοὺς, ſuper ſe (*kk*) Supermolare.] ἐπιμύλιον. *Alii*, μύλου, molæ. *Chaldæus*, currus (*ll*) meum] *Alii*, σοῦ, tuum, *ut vulgata.*

CAP. X.

(a) PAtrui ejus.] *S. Aug. q. 47. habuit,* patris fratris ejus : *quod ei nonnihil moleſtiæ exhibuit, ac vidit tamen valere,* patrui. (b) De Iſſachar.] *Ita S. Aug. quamvis græce ſit tantum,* ἀνὴρ ἰσσάχαρ, vir Iſſachar, *ſicut etiam in hebræo : & in utroque ſubintelligitur præpoſitio.* (c) Triginta & duo.] *Compl. ut vulgata, habet tantum triginta : itemque de pullis aſinarum, & civitatibus.* (d) Rhamnon.] *Alij,* καμών, Camon, *ut vulgata.* (e) Aſtaroth.] *Eſt nomen hebræum, quod ad noſtram formam inflexum ſupra ex S. Aug. dictum eſt,* Aſtartibus. (f) Aram.] *Alij,* συρίας, Syriæ : *& eſt interpretatio illius.* (g) Phyliſtiim.] *Alii & Theodoretus,* τῶν ἀλλοφύλων, alienigenarum. *Et alibi notatum eſt proprie Phyliſtiim dici alienigenas.* (h) Ipſi Baalim.] τῷ βααλὶμ. *In aliis,* τοῖς βααλὶμ, ipſis Baalim. (i) Ab Ægypto.] *Reſpondet phraſi hebraicæ. In aliis eſt,* οὐχ οἱ αἰγύπτιοι, *&c.* ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, Nonne Ægyptii, *&c.* tribulaverunt vos. (k) Omne.] *Sic hebræus. Alii,* κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ, ſecundum omnia quæcunque placuerint. (l) Diminuta eſt anima.] ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, *reſpondet hebræo, qui habet,* abbreviata, *vel,* anguſtata eſt anima ejus. *Alii,* ὠλιγοψύχησεν. *Et utraque phraſi videtur ſignificari, remiſſio iræ, & animoſitatis.* (m) Specula.] ἐν τῇ σκοπιᾷ, *Alij habent dictionem hebræam,* ἐν τῇ μασσηφά. In Maſſepha : *ut etiam noſtra in ſequentibus.* (n) Principem.] ἄρχοντα. *Alii,* κεφαλὴν, caput ; *quæ varietas & in ſequenti capite, & alibi ſæpe notari poteſt.*

CAP. XI.

(a) ELevatus virtute.] ἐπηρμένος δυνάμει. *Alii,* ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, fuit potens in fortitudine. (b) Fornicariæ.] *Ita S. Auguſt. q. 49 quod græce eſt,* ἑταίρας. *Suſpicari tamen licet, hoc loco idem valere, ac ſi diceretur,* ἑτέρας, alterius. *Nam & vulgata ſic habet,* de altera matre natus es. (c) Conglobati ſunt.] συνεστράφησαν. *Alii,* συνελέγοντο. *Et S. Auguſt. ibidem,* colligebantur. (d) Inanes.] *Sic hebræus. In alijs* ἄνδρες λιτοὶ, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ. *Quod apud S. Auguſt. videtur eſſe,* viri latrones, qui ambulabant cum ipſo. *Quanquam,* λιτοὶ, *ſoleat ſignificare tenues, & inopes : vulgata,* inopes, & latrocinantes. (e) Et factum eſt, quando pugnarunt.] *In alijs,* καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ ἰσραήλ. καὶ ἐγενήθη, ἡνίκα ἐπολέμησαν. Et factum eſt poſt dies, & bellarunt filii Ammon cum Iſrael. Et factum eſt, quando bellarunt, *&c.* (f) Et propter quid.] *Compl.* καὶ τί, ὅτι ἤλθετε πρός με νῦν, ἡνίκα ἐθλίβητε ; & quid eſt, quod veniſtis ad me nunc, quando tribulati eſtis ? *Et ſic S. Auguſt. niſi, quod non habet,* ad me nunc. (g) Propter hoc.] *Reſpondet hebræo, & vulgatæ. Alii,* οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν (*Complut.* συνήλθομεν) πρός σέ. *Et S. Auguſt.* Non ſic modo venimus ad te. (h) In principem.] *Alij,* εἰς κεφαλήν. *Et S. Auguſt. in locut.* [In caput. (i) Et ibo.] *Abeſt hoc a Compl. ut a vulgata.* (k) Dixit.] *Sic etiam hebræus. Alii,* εἶπαν, dixerunt. (l) Siph.] *Alii,* ἐρυθρᾶς, rubrum. (m) Nou credidit.] *Ita hebræus. Alii,* οὐκ ἠθέλησεν, non voluit. (n) Hæreditabit te.] *Id eſt,* hæreditare te faciet : *& reſpondet hebræo. Alii,* κατεκληρονόμησέν σοι hæreditavit tibi. *S. Aug.* hæreditabit tibi. (o) Et omnes, quos abſtulit.] *Compl.* καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν, & omnia quæcunque hæreditavit. *Et ita S. Aug. niſi quod habet,* hæreditabit. *In aliquo libro eſt utrumque,* καὶ πάντας τοὺς ἐξῆρε, καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν. (p) In bono melior.] *Imitatur geminationem, quæ eſt in hebræo. Alii tantum,* κρείσσων, melior. (q) Finibus.] *Alij,* θυγατράσιν, filiabus : *itemque paulo poſt.* (r) Eruiſti.] *Alii,* ἐρρύσαντο, eruerunt. *Vulgata,* nihil ſuper hoc repetitione tentaſtis. (ſ) Et præteriit ſpeculam Galaad trans filios Ammon.] *Alij,* καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν γαλαὰδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν ἀμμών. *Et S. Aug.* & tranſiit ſpeculam Galaad : & de ſpecula Galaad tranſiit ad filios Ammon. (t) Dans dederis.] *Ita fere hebræus. Alii.* παραδόσει παραδῷς. *Et S. Auguſt.* traditione tradideris. (u) Offeram.] *In aliis eſt,* καὶ ἀνοίσω, & auferam. *S. Aug. utroque modo.* (x) Uſque Arnon.] *Alii,* ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε μενείθ, *& vulgata,* uſque dum venias in Mennith. *A Compl. abeſt,* σε. (y) Charmin. *Alii,* ἀμπελώνων, vinearum : *quod eſt interpretatio illius.* (z) Humiliati.] συνεστάλησαν. *Propius hebræo, quam quod in alijs,* ἐνετράπησαν, confuſi ſunt. (aa) Unigenita.] μονογενής. *Schol.* ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει τὸ ποθητή. ἀπὸ γάρ τινος συνηθείας, ἢ ἰδιώματος τὴν ποθητὴν οὕτως ὀνομάζει. In alia editione eſt, ποθητὴ, optata. Ex quadam autem conſuetudine, aut idiomate, eam, quæ optata eſt, ſic vocat. *In aliquo libro eſt,* μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητὴ, *quam lectionem videtur fere S. Auguſt. in q. 49. habuiſſe, cum ita inquit,* ab unicæ & chariſſimæ nece : *licet in locut. habeat tantum,* unica. (bb) Alius filius, vel filia.] *Alii,* πλὴν αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ. *Et S. Auguſt. in locut.* præter ipſam filius, aut filia. (cc) Perturbatione perturbaſti me : & tu feciſti in turbamentum meum.] *Alii,* ἐμπεποδοστάτηκάς με, εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου. *Et S. Auguſt.* Heu me filia mea impediſti me : in offendiculum facta es in oculis meis. *In aliquot libris utraque lectio ponitur, hæc primo loco, noſtra ſecundo. Schol.* οὕτως κεῖται ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει. ἐμπεποδοστάτηκάς με ἀντὶ τοῦ, ἐμπόδιον καὶ διακοπὴ τῆς πρὸς σὲ γενομένης μοι εὐφροσύνης γέγονας. Sic habet in alia editione, ἐμπεποδοστάτηκάς με, perinde, ac ſi diceret, facta es mihi impedimentum, & præciſio ejus, quæ mihi ex te orta erat, lætitiæ. (dd) Dum faceret.] ἐν τῷ ποιῆσαί σοι. *Alii & Theodoretus q. 19.* ἀνθ' ὧν ἐποίησέν σοι, pro eo quod fecit tibi. (ee) Deſcendam.] *Ita etiam hebræus. Videtur enim ſignificare quandam non tam corporis quam animi demiſſionem : ſicut aſcendere interdum ſignificat non tam greſſum ad ſuperiora, quam animi elationem, & alacritatem.* (ff) Ibant filiæ Iſrael lamentari filiam Jephthæ Galaaditæ ad quatuor.] *Alii, pro,* ἐπορεύοντο, *habent,* συνεπορεύοντο, *& pro,* ἐπὶ τέσσαρας, *tantum,* τέσσαρας. *Et S. Auguſt.* conveniebant lamentari filiam Jephthæ Galaaditæ quatuor dies in anno.

CAP. XII.

(a) AQuilonem.] *Alii,* Σεφωνὰ Sephena : *quod eſt verbum hebræum, ſignificans Aquilonem.* (b) Valde.] *Ita hebræus, Alii,* ἐταπείνουν με σφόδρα, humiliabant me valde. (c) Non es ſalvator.] *Reſpondet hebræo. Alii,* οὐκ ἦν ὁ σώζων, non erat qui ſalvaret. (d) Evaſores.] διασεσωσμένοι, *quaſi qui fugiendo evaſiſtis, fugitivi Ephræm, ut explanat vulgata* (e) Et dicebant eis.] *Alij,* καὶ ἐγενήθη, ὅτι (*al.* ὅτε) εἶπαν. Et factum eſt, quia (*al.* quando) dixerunt. (f) Spica.] στάχυς. *Alii libri, & Theodoretus q. 18.* εἴπατε δὴ σύνθημα, dicite nunc teſſeram. *In Compl. conjungitur utrumque,* στάχυς σύνθημα. *Schol.* In alia editione, μὴ ἐκ τοῦ ἐφραὶμ ὑμεῖς ; καὶ εἶπον, οὐκ ἐσμέν. καὶ εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ εἶπαν, στάχυς, καὶ οὐ κατεύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. εἶτα καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν. Nunquid de Ephræm vos ? & dicebant, non ſumus. Et dicebant eis, dicete nunc teſſeram ; & dicebant, ſpica : & non aſſequebantur loqui ſic. Deinde & apprehendebant eos. *Res longe clarior in hebræo, & in vulgata. Nam dictio hebraica ſignificans ſpicam non eodem modo ab Ephratæis atque a Galaaditis pronunciabatur. Et idcirco ea Galaaditæ tanquam teſſera utebantur ad dignoſcendos Ephratæos ab aliis Iſraelitis* (g) Immolabant.] ἔθυσαν. *Alii,* ἔσφαξαν, jugulabant. (h) Ælom.] *Alii,* αἰλείμ, Ælim. (i) Amalec.] *Ita etiam vulgata, & hebræus. Compl. autem,* λανάκ. Lanac.

CAP. XIII.

(a) ET concipies filium.] *Alij,* καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις, καὶ τέξῃ υἱόν. Et in utero habebis, & paries filium. (b) Nunc.] δή. *Ita enim ſolet ſæpe verti etiam dictio hebræa, cui hæc reſpondet : ac ſignificat, ut alibi notatum eſt, quendam precantis affectum, ac ſi diceremus, quæſo, obſecro. Abeſt autem hoc loco ab aliis codicibus, & a S. Auguſt. q. 50.* (c) Inebriamentum.] μέθυσμα : *& eſt interpretatio dictionis,* σίκερα, Sicera, *quæ eſt in aliis, & apud S. Aug. itemque in ſequentibus.* (d) Nazir.] *In aliis iſta dictio hebraica eſt inflexa ad formam græcam,* ναζηραῖον, *aut,* ναζιραῖον. Nazeræus (e) Terribilis.] *Sic etiam vulgata. Alii,* καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ, ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ, ἐπιφανὴς σφόδρα, & aſpectus ejus, ſicut aſpectus angeli Dei : ſplendens valde. (f) Et non interrogavi.] *Sic hebræus, & chaldæus. Alii codices,* καὶ ἠρώτων, *& S. Aug. q. 51.* & interrogabam. (g) Sanctus.] ἅγιον. *Eſt interpretatio dictionis hebraicæ, quæ eſt in alijs,* ναζηραῖον. *Et S. Auguſt. q. 5.* Nazaræus Dei. (h) Domine Adonaie.] *Videntur duæ interpretationes. Alii habent,* ἐν ἐμοὶ κύριε, ἄνθρωπος. *Et S. Auguſt. in locut.* In me Domine, homo, &c. (i) Nunc veniet verbum.] *Alii,* νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, nunc utique ſi venerit verbum tuum. (k) Retineamus.] κατάσχωμεν. *Et reſpondet hebræo. Alii,* βιασώμεθα δὴ σὲ, *& paulo poſt,* ἂν βιάσῃ με, *quo modo etiam habet Theodoretus. Et S. Auguſt. q. 53.* Vim faciamus tibi nunc, *&,* ſi vim feceris mihi (l) Et ipſum.] καὶ αὐτό. *S. Dionyſius in libro de divinis nominibus,* καὶ τοῦτό ἐστι θαυμαστὸν, & hoc admirabile. (m) Et ſacrificium, & obtulit.] *Ita collati codices, & hebræus. Nam* θυσία *proprie ſignificat oblationes ex farina, quæ fiebant ſuper victimas. S. Auguſt. q. 54. habuit,* & ſacrificium obtulit Domino. (n) Diſceſſit ad faciendum.] διεχώρισε ποιῆσαι. *Videtur hoc valere, diſceſſit ab uſitato rerum ordine in faciendo. Nam hebræus & chaldæus habent,* & mirificavit ad faciendum. *In aliis libris eſt,* τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. *S. Auguſt. q. 54.* mirabilia facienti. (o) Et non oſtendiſſet.] *Sic etiam vulgata. Alij,* καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς. *Et S. Auguſt.* nec illuminaſſet nos.

CAP. XIV.

(a) ET aſcendit.] *Sic etiam hebræus. In aliis eſt,* καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, & placuit coram eo, & aſcendit. (b) Filiæ.] *Alii,* ἀπὸ τῶν θυγατέρων, de filiabus. (c) Recta.] *Reſpondet hebræo. Alii* ἤρεσεν, *placuit.* (d) Dominantes.] *Item hoc : ubi alii,* ἐκυρίευον, dominabantur. (e) Venit.] *In aliis,* ἐξέκλινεν, declinavit ; aut ἐξέκλιναν, declinaverunt. (f) Direxit.] ηὐθύνθη. *Eſt eadem phraſis cum ſuperiore, id eſt, recta ſtetit : quod in aliis,* ἤρεσεν. (g) De ore.] *Alii,* ἐκ τῆς ἕξεως, de corpore. (h) Quando viderunt eum.] *Reſpondet etiam vulgatæ. Alii,* ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν, cum ipſi timerent eum. (i) Lintea.] ὀθόνια. *Alii,* σινδόνας, ſindones. (k) Mutatorias.] *Abeſt ab aliis : Hebræus utrobique habet,* triginta mutatorias veſtes. (l) Manducabile quid.] τί βρωτόν. *Alii,* ἐκ τοῦ ἐσθίοντος ἐξῆλθεν, de comedente exivit cibus. (m) Quarta.] *Compl.* τῇ ἑβδόμῃ. ſeptima. (n) Ad extorquendum.] ἐκβιάσαι, *quaſi ad opprimendum nos, & quaſi per extorſionem poſſidendos : quod reſpondet hebræo. Alii,* πτωχεῦσαι, ad inopes faciendos. (o) Oriretur.] *Alii,* πρὶν ἢ δῦναι, *& S. Ambroſ. epiſt. 70.* ante occaſum ſolis. (p) Et facta eſt uxor.] *In aliis,* καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ. Et cohabitavit uxor Sampſon cum pronubo ejus, qui erat ſodalis ejus.

CAP. XVI.

(a) IN hœdo.] *Sic hebræus. Alii,* φέρων ἔριφον, afferens hœdnm. (b) Et in cubiculum.] καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. *Alii,* καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα, *& a Compl. abeſt illud,* καὶ. (c) Etiam ſemel.] καὶ τὸ ἅπαξ. *Ab aliis abeſt etiam hoc loco illud,* καὶ. (d) Convertit.] ἐπέστρεψε. *Et reſpondet hebræo. Alii,* συνέδησε, colligavit. (e) Et ligavit.] *Abeſt a Compl. In aliquo eſt,* καὶ ὡδήγησε, & deduxit. (f) Arſerunt.] ἐκάησαν. *Alii,* ἐνεπύρισε, combuſſit. *Et in Compl. ſequitur,* τοὺς στάχυας καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς, καὶ ἕως ἑστῶτος, ſpicas, & ante meſſa à ſtœba, & uſque ad ſtantem. (g) Gener ipſius Thamni.] νυμφίος τοῦ θαμνί. *Alii,* ὁ γαμβρὸς τοῦ θαμναθαίου, gener Thamnathæi. (h) Uni ex amicis ejus.] *Alii,* τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ, Sodali ejus : *quæ varietas etiam initio hujus capitis notari poteſt.* (i) Si feceritis.] *Aptiſſime ad hebræum. Et habent verba ironiam minarum, & terroris plenam. Alii longe laxiore ſtructura,* ἐὰν ποιήσητε οὕτως, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι, ſi feceritis ſic, non bene ſentiam : ſed ultionem meam ex unoquoque veſtrum faciam. (k) Tibiam ſuper femur.] *S. Auguſt. in locut.* hoc eſt, percuſſit eos ad admirationem, ad ſtuporem. *Quod q. 55. copioſe explicat : & hanc ſententiam præ ſe fert vulgata : Chaldæus interpretatur,* equite ſuper pedites. (l) Vir Juda.] *Ita etiam S. Auguſt. in locut. & reſpondet hebræo. Alii,* πᾶς ἀνὴρ ἰούδα, omnis vir Juda. (m) Occurratis.] *S. Auguſt. in locut.* pro eo, quod eſt, occidatis me : *itemque ult. q. quo quidem loco hæc referuntur,* Jurate mihi, ne interficiatis me vos : & tradite me eis, ne forte occuratis in me vos. *Et ita in aliquo lib.* ὀμόσατέ μοι, καὶ μὴ ἀποκτείνητέ με ὑμεῖς, καὶ παράδοτε ὑμεῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς *nec multo aliter compl. ſed facile apparet miſtura plurium interpretationum.*

(n) Venerunt.] *Alii,* καὶ αὐτὸς ἦλθεν, & ipſe venit, *quomodo videtur habuiſſe S. Auguſt. in locut. ubi etiam exponit, quod ſit illud, quod ſequitur,* uſque ad maxillam: *ſignificatur enim locus, qui ab hac re poſtea nominatus fuit Lechi, id eſt, maxilla.* (o) Inſiliit.] ἥλατο. *Alii,* κατεύθυνεν, direxit, proſperavit. *S. Joan. Chryſoſt. in lib. decem homiliarum, Romæ impreſſo hom. 2. interdum habet,* κατηύθυνεν, *interdum* ἐπῆλθεν, κατῆλθεν, ἦλθεν. (p) Succenſa eſt.] *Reſpondet hebræo. Alii, & Chryſoſt. ibidem,* ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρός. *Et S. Auguſt. in locut.* cum olfecerit ignem, *quæ locutio eſt in ſequenti capite.* (q) Et ploravit.] καὶ ἔκλαυσεν. *Alii,* καὶ ἐβόησεν, & clamavit. (r) Tu benedixiſti.] σὺ εὐδόκησας. *Videtur dictum, quemadmodum in Pſalmo* 84. Benedixiſti Domine terram tuam : *nam & ibi idem græcum verbum. Alii autem hic,* σὺ ἔδωκας, tu dediſti, *aut,* σὺ εὐώδωσας, tu proſperaſti. (ſ) Et rupit Deus lacum.] *Schol.* In alia editione, καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τὸ ἐν σιαγόνι, & aperuit Deus vulnus, quod in maxilla : *quomodo fere habent ceteri impreſſi, & multi manuſcripti. Chaldæus,* rupit Deus rupem : *alii ex hebræo,* & rupit Deus mortarium : *quo nomine putant ſignificari molarem dentem : quod eſt in vulgata.* (t) Qui eſt in maxilla.] *id eſt,* qui fons : *quod conſtat ex græco,* ἥ ἐστιν. *refertur enim ad* πηγή. *Et videtur intelligi, hunc fontem remanſiſſe in loco illo, qui, ut diximus, ab eventu iſto fuit vocatus Lechi, id eſt, maxilla. Vulgata tamen habet,* de maxilla.

CAP. XVI.

(a) MAne, & interficiemus.] *Sic fere hebræus. Alii,* ὁ ὄρθρος μείνωμεν καὶ ἀποκτείνωμεν, mane expectemus, & interficiamus illum. *Compl. autem,* ἕως φωτὸς πρωῒ μείνωμεν, uſque ad lucem matutinam expectemus, *&c.* (b) In dimidio noctis.] *Sic hebræus, Compl.* περὶ τὸ μεσονύκτιον, circa mediam noctem. (c) Alſorech.] *Alii,* ἐν τῷ, *aut,* ἐπὶ τοῦ χειμάρρου σωρήκ, in torrente Sorec. *Illud,* Al, *quod eſt in noſtra, eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat torrentem, aut vallem.* (d) Prævalebimus ei.] δυνησόμεθα αὐτῷ. *& repræſentat phraſim hebræam. Alii,* πρὸς αὐτὸν, adverſus eum. (e) Nondum ſiccatis.] *Ita S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* μὴ διεφθαρμένας. *nam corruptio & putredo oritur ex ſiccitate.* (f) Ei ſedebant.] *Sic etiam S. Auguſt. in locut. quod græce eſt,* αὐτῇ ἐκάθητο, *id eſt, ſedebant, & manebant apud eam. In aliis eſt,* αὐτῆς, ejus. *Compl.* αὐτοῦ, illic. (g) Et inſidiæ exierunt de cubiculo. Et dixit ; Alienigenæ ſuper te Sampſon.] *In aliis,* καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών. καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ. Et dixit ad eum : alienigenæ ſuper te Sampſon. Et inſidiæ ſedebant in cubiculo. (h) Et factum eſt.] *In his uſque ad illud,* Et dixit, *ſunt nonnullæ varietates. Sed ab hebræo abſunt omnia iſta : ac tantum habetur,* Et dixit ad eum. *Nam cogitatione ſupplendum eſt illa feciſſe Dalidam.* (i) Hoc tertium,] *S. Auguſt. in locut.* Tertium poſuit pro tertio, ſive ter. (k) Virum.] *Ita hebræus. Alii,* τὸν κουρέα, tonſorem. (l) Ut ſemel, & ſemel.] *Reſpondet hebræo : Alii & Theodoretus,* καὶ ποιήσω, καθὼς ἀεὶ, & faciam, ſicut ſemper. (m) Quia tradidit.] *Alii,* ὅτι εἶπαν, παρέδωκεν, quia dixerunt, tradidit. (i) Bonum fuit.] ἠγαθύνθη. *Sic hebræus, & valet,* exhilaratum eſt. (o) Et ludebat coram eis.] *Alii,* καὶ ἔπαιζον *(aut,* ἐνέπαιζον, *ut Compl.)* αὐτῷ, & illudebant ei. *Quæ autem in noſtra ſequuntur,* & alapis percutiebant eum, *abſunt a ceteris.* (p) Inter columnas.] *Sic hebræus. Alii,* ἀναμέσον τῶν δύο στύλων, inter duas columnas. (q) Dominus ſuper eas.] *Alii,* ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν. *Et S. Aug. in locut.* domus confirmata eſt ſuper eas. *Compl. ſic habet verba Sampſonis,* ἐπανάπαυσόν με δή, καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με τοὺς στύλους, ἐφ᾽ ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπιστήρισόν με ἐπ᾽ αὐτούς. *Et ſic ea vertit,* Dimitte me jam : & fac tangere me columnas, in quibus domus firmata eſt ſuper illis : & reclina me ſuper eas. (r) Adhuc.] ἔτι. *Alii,* δὴ πλὴν, nunc tantum. *Compl. autem longius ab hebræo,* διπλῶ, in duplo.

CAP. XVII.

(a) MIchæas.] *Alii,* μιχὰ, Micha. (b) Quos accepiſti argenti tibi ipſi.] *Alii,* ἀργυρίοις *(aut,* ἀργυρίου*)* τοὺς συλληφθέντας σοι, Argenteos (*aut,* argenti) ſublatos tibi. *Vulgata tamen habet,* quos ſeparaveras. (c) Et me maledictis adjuraſti, & etiam dixiſti.] καί με ἠράσω, καὶ προσεῖπας. *Alii,* καὶ ἐξώρκισας, καὶ εἶπας, & adjuraſti, & dixiſti. (d) Sanctificans.] *Propius hebræo, quam quod in aliis,* ἁγιασμῷ, ſanctificatione, *aut,* ἁγιασμὸν, ſanctificationem. (e) Filio meo] *Ad verbum ex hebræo. In aliis eſt,* κατὰ μόνας, ſeorſum. (f) Argentario.] *Sic etiam vulgata, quod græce eſt,* ἀργυροκόπῳ, ſculptori argenti. *Alii,* τῷ χωνευτῇ, fuſori, & conflatori. (g) Unius de filiis ſuis.] *Nam,* ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, *videtur dictum, pro,* ἑνὸς ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ. *Abeſt tamen illud,* ἀπὸ, *ab aliis libris, & a Theodoreto.* (h) Vir, quod rectum] *Theodoretus.* ἀνὴρ ἕκαστος, τὸ ἀρεστὸν, vir unuſquiſque, quod placebat. *Sed,* ἀνὴρ, *&* ἕκαστος, *ſunt duæ interpretationes : & prior reſpondet hebræo : cui etiam magis reſpondet,* τὸ εὐθὲς, *quam,* τὸ ἀρεστόν.

CAP. XVIII.

(a) ET manſerunt.] *Alii,* καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ. αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ μιχὰ, καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν, & quieverunt ibi. Cum ipſi eſſent in domo Micha, & ipſi agnoverunt vocem. (b) Quieſcens.] ἡσυχάζουσα. *Vix videtur referri poſſe ad id quod proxime antecedit,* κρίσις σιδωνίων, *niſi intelligamus, judicium, id eſt, morem Sidoniorum, fuiſſe quietum, ac tranquillum, ſimilemque in hac civitate fuiſſe. Sed poteſt facile referri ad civitatem, aut terram. Cetera bene hebræo reſpondent. In aliis eſt,* ἡσυχάζοντα (al. ἡσυχάζοντας) ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένοις λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος θησαυροῦ ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας, quieſcentem (*al.* quieſcentes) in ſpe, & non potentes loqui verbum in terra, poſſeſſor theſauri, quoniam longe ſunt a Sidone : & verbum non erat eis cum Syria : *quæ non cohærent* (c) Quod precioſum.] *Hoc enim videtur ſignificare,* τ ϛος, *quod magni ponderis ac precii eſſet, atque apte reſpondet hebræo. Ali* κτῆσιν αὐτῶν τὴν ἔνδοξον, poſſeſſionem ſuam honoratam. (d) Apponent.] *A lii* προσθήσεις, appones : *& videtur ſubintelligi,* ad patres tuos, *aut,* ad pulum tuum. *Valet enim,* perdes. *Vide primo Reg. cap.* 27. (e) Rahal *Schol.* 70. τοῦ οἴκου ῥεώβ. domus Rheob. *Theodoretus,* ῥιχὰβ, Rhichab Filius Manaſſe.] *Alii,* υἱοῦ, filii, *qua in re ſæpe diſcrepat Vaticanus a ceter Apud Theodoretum autem eſt,* ἰωναθὰν υἱὸς μανασσῆ, υἱοῦ γηρσὰμ υἱοῦ μωυσῆ, Jonathan filius Manaſſe filii Gerſam filii Moyſi. *Vulgata.* Jonathan filium G ſan filii Moyſi. *Sed noſtræ, & ceteris græcis convenit cum hebræo, & chal*

CAP. XIX.

(a) ET ivit ab eo.] *Non multo aliter vulgata. In aliis eſt,* καὶ ὠργίσθη *& S. Hieronymus in Michæam c.* 5. & irata eſt ei concubina ſu Manſerunt.] ηὐλίσθησαν. *Alii,* ὕπνωσαν, dormierunt, pernoctarunt. ſtrue.] στράτευσον, *aut, ut alii,* στρατεύθητι. *In quibuſdam vero eſt,* καὶ αὐτὸν, & fallebat, ac lactabat eum : *quod non longe abeſt ab hebræo.* venerunt uſque Jebus.] *Alii,* αὐτοὶ κατὰ ἰεβοῦς, ipſi juxta Jebus. pueris tuis.] *Sic fere hebræus. In aliis eſt,* τοῖς δούλοις σου, ſervis tuis.] Ipſi autem.] *Compl.* αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Cum ipſi e ti eſſent corde ſuo. (g) Et partitus eſt eam in duodecim membra.] καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, & diviſit eam ſec oſſa ejus in duodecim partes. (h) Neque viſa eſt.] *Eſt hebraiſmus etiam apud LXX. ut fœmininum pro neutro ponatur.*

CAP. XX.

(a) HUmiliaverunt.] *In aliis,* ἐταπείνωσαν, καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ, humi runt, & illuſerunt in eam : *quæ duæ videntur ejuſdem dictio braicæ interpretationes.* (b) Fervorem & ruinam.] ζέμα, καὶ ἀπόπτωσ *videntur ſignificare inuſitatum quendam exceſſum libidinis, & furor hebræo etiam ſunt duæ dictiones ſignificantes ſcelus, & fœditatem. In al tem græcis codicibus tantum eſt,* ἐποίησαν ἀφροσύνην, fecerunt imprude *aut,* impudentiam. ζέμα, nomen mere Hebraicum, quod reperitur et Eze *Hier.* ibi exponit dicens immunditiem execrabilem ac ſceleſtam. Hic nefas, & alibi ſcelus : quod hodie retinuerunt plerique interpretes. bi LXX reddunt vocabulo ἀνομίας. Rabbi *David,* ſignificationem habe abominandæ & operis mali. In tractatu de cultu falſo exponitur concilium peccantium ſive peccatorum ; uſus eſt etiam *Theodotio,* ſcio ubi. Ipſe autem ζέμμα ſcribit; μ, geminata, vide Cadmum meum, (c) Viginti tria millia.] *In aliis,* εἴκοσι καὶ πέντε, viginti & quinque. *vulgata, ſed in hebræo* viginti & ſex (d) Vir trahens gladium] *hebræus. In aliis eſt,* ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν, virorum ducentium gla (e) Si adjiciamus.] *In aliis eſt in numero ſingulari,* εἰ προσθῶ, &, μου, *& multæ aliæ vocum varietates, quas omnes non eſt viſum neceſ indicare.* (f) Holocauſtoſes, & conſummatas.] ὁλοκαυτώσεις καὶ τελεί *etiam cap. ſequenti. Alii,* ὁλοκαύτωμα σωτηρίου, holocauſtoma ſalu *Vulgata,* holocauſta, atque pacificas victimas. (g) Fratres noſtros] τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω ; fratris mei, an quieſcam ? (h) Evacuemus] κενώσωμεν. *Alii,* ἐκσπάσωμεν, avellamus, extrahamus. (i) Maraag *Sunt duæ dictiones hebrææ coagmentatæ, quæ ſignificant,* a Gramineto baa, *aut,* ab occidente Gabaa (*quod reſpondet vulgatæ*) aut a pla *Et in multis græcis libris eſt,* ἀπὸ δυσμῶν τῆς γαβαὰ, *quod & a planicie, occidente poteſt ſignificare.* (k) Pugnæ.] τῆς μάχης. *Videtur rectius, quod in aliis,* μάχαιρα. *Non enim ſignum conſtitutum erat gladius, mus.* (l) A Nua.] *Abeſt hæc dictio a Compl. eſt tamen in hebræo : nificat aut certum locum, aut requietem : quare in vulgata eſt,* nec era requies morientium. (m) Methla.] *In aliis,* ἑξῆς, conſequenter. *noſtra eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat perfectionem : & tis accipitur de virili ætate. Quare vulgata,* a viris uſque ad jumenta

CAP. XXI.

(a) FActa eſt hæc.] *Eſt hebraiſmus, ut alibi dictum eſt. Compl.* τοῦτο, factum eſt hoc. (b) Requireretur.] *Hoc viſum ſigni hoc loco illud,* τοῦ ἐπισκεπῆναι, *quaſi in recognitione & numeratione dee* Quis non aſcendit.] τίς οὐκ ἀνέβη. *In aliis,* τίς ὁ μὴ ἀναβάς. Quis non aſcendit. (d) Superſtitibus iis, qui reſidui ſunt.] τοῖς περισσοῖς, λειφθεῖσιν. *Videntur duæ interpretationes. Nam illud,* τοῖς περισσοῖς, *ceteris. Quod autem ſequitur,* εἰς γυναῖκας, *valet,* ad hoc, ut poſſint uxores. (e) Quis unus.] *Longe propius ad hebræum, quam quod aliis.* τίς μία τῶν φυλῶν, quæ una tribuum. (f) Gladii] *In aliis ad* καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαὸν, & mulieres, & populum. (g) Et dixe hæreditas ſuperſtitum.] *Aptiſſime ad hebræum : id eſt,* hæreditas ſit eo qui evaſerunt. *Alii* καὶ πῶς ἔσται κληρονομία διασεσωσμένη, & quomod hæreditas incolumis. *Compl.* καὶ εἶπεν, κληρονομία διασεσωσμένη, & hæreditas incolumis. (h) Auſtro.] *In Compl. additur,* τοῦ λιβάνου, *que vulgatæ, neque hebræo reſpondet.* (i) Miſericordiam facite nobis quoniam non cepimus.] *Sic fere hebræus. Alii,* ἐλεήσατε αὐτοὺς, ὅτι βεν, miſeremini eorum : quoniam non cepit. (k) Sicut Sors, deliqu ὡς κλῆρος, ἐπλημμελήσατε. *Vulgata,* a veſtra parte peccatum eſt. *Alii,* ἐπλημμελήσατε, quoniam non deliquiſtis : *id eſt, quoniam timuiſtis, ne co jus jurandi religionem delinqueretis. Compl.* κατὰ τὸν καιρὸν ὃν ἐπλημμελ ſecundum tempus quo deliquiſtis, *non longe ab hebræo. Et alibi autem tum eſt, quod in aliis exemplaribus eſt,* καιρὸς, *in Vaticano eſſe,* κλῆρος.

RUT

RUTH.

CAP. I.

(a) Quia eſt mihi ſubſtantia.] *Nomen*, ὑποστάσεως, *ſumi interdum pro ſpe alibi notabitur. Sunt autem hæc dicta quaſi per quandam doloris plenam ironiam: vult enim ſignificare, nullam ſupereſſe ſpem. Apud Theodoretum legitur:* οὐκ ἔτι μοι ὑπόστασις, non ultra mihi ſpes. (b) Ne occurrat mihi.] *Vulgata*, ne adverſeris mihi, *Theodoretus*, μή μοι γένοιτο. Abſit a me.

CAP. II.

(a) Rependat.] *Sic etiam hebræus. Theodoretus autem,* ἀποτίσαι σοι, rependat tibi. (b) Ego ero.] *Compl.* ἐγὼ οὐκ ἔσομαι. ego non ero. *Vulgata*, quæ non ſum ſimilis unius puellarum tuarum. (c) Reliquit.] κατέλιπε. *Valet autem*, fecit ſupereſſe reliquias; *quemadmodum etiam paulo poſt*, dedit ei, quæ reliquerat, *id eſt*, dedit ei reliquias, quas ſervarat. (d) Et portantes portare ei.] *Hæc abſunt a Compl. ut etiam a vulgata.* (e) Et triticorum.] *Compl.* καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν, & meſſem triticorum.

CAP. III.

(a) Pedes ejus.] *In aliis additur,* ϗ ἐκοιμήθη, *aut ut in Compl.* ϗ ἐκάθευδεν, & dormivit.

CAP. IV.

(a) Locutus eſt.] *Compl.* εἶπεν, dixerat. (b) Quæ data eſt ipſi Noemin reverſæ.] *Videtur eſſe formula certa verborum, qua utebantur redemptores, id eſt, qui ob propinquitatem jus habebant vendicandi, & acquirendi ſibi aliquid. In aliis eſt,* ὃ ἀπέδοτο (*Compl.* ὃν ἀπέδοτο) νοεμὶν ἡ ἐπιστρέψασα, cui (*Compl.* quem) vendidit Noemin, quæ reverſa eſt. *Et reſpondet hebræo, ſi abſit illud*, cui, *&* quem: *ut cohæreat hoc modo cum antecedentibus*, partem agri vendidit Noemin. (c) Et fecerunt.] *Compl. & Theodoretus,* ϗ ποιήσαι, & faciat. (d) Bethleem.] *Apud Theodoretum ſequitur,* ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀοίδιμον, apud omnes homines celebre: *quæ tamen abſunt ab hebræo* (e) Quod dabit.] *Ita etiam hebræus. Compl. autem & Theodoretus,* ἐκ τοῦ σπέρματός σε δῴη, ex ſemine tuo det.

REGNORUM. LIB. I.

CAP. I.

(a) Homo fuit.] *In aliis eſt,* καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς, & fuit homo unus. *Interp. Origenis habet duas lectiones,* erat vir unus, *&*, erat vir quidam: *ac priorem conſentientibus etiam hebræis magis probat.* (b) In Naſib Ephræm.] *In aliis,* ἐν νασείβ. *Compl.* υἱοῦ σὼφ ἐξ ὄρους ἐφραΐμ, filii Soph de monte Ephraim, *quod in vulgata,* filii Suph Ephratæus. *Multæ autem ſemper in his propriis nominibus varietates: quæ omnes indicari nullo modo poſſunt* (c) Et filiis ejus.] *In aliis additur,* ϗ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, & filiabus ejus. (d) Unam.] *In Compl. additur,* κατὰ πρόσωπον, *quod in vulgata eſt,* triſtis: *quaſi diceret*, demiſſa facie. *Dictionem tamen hebræam* facierum *alii interpretantur electam, & honoratam. Quæ autem ſequuntur*, quia non erat ei filius, *ſunt etiam in Compl. ſed abſunt a vulgata, & hebræo.* (e) Quia non dederat ei Dominus filium, ſecundum tribulationem ejus, & ſecundum triſtitiam tribulationis ejus: & triſtabatur propter hoc.] *Interp. Origen. in homil. unica ex hoc loco hæc tantum refert.* Tum deinde refert ſcriptura, quia contriſtata eſt Anna; quod cum acceperit Fenenna plurimas portiones cum filiis; ipſa unam ſolam acceperit partem; & quia hoc dolore percuſſa templum Domini ingreſſa defleverit, *&c. In Compl. autem hoc loco iſta leguntur,* καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς καὶ γε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτὴν, & irritabat eam æmula ejus etiam irritatione, eo quod ſperneret eam: *quæ in collatis vetuſtis codicibus non ſunt inventa: ſed reſpondent hebræo, & eodem fere modo leguntur apud S. Joannem Chryſoſt. in hom. de fide Annæ,* ϗ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς παροργισμῷ ἐξουθενοῦσα αὐτὴν, *& ſimilia quædam videntur indicari a Theodoreto in canticum ad ea verba,* Dilatatum eſt os meũ ſuper inimicos meos: *itemque a Diodoro Tarſenſi.* (f) Et dixit ei: Ecce ego domine. Et dixit ad eam] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (g) Et ſtetit coram Domino.] *Pro his in Compl. eſt,* καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, & poſtquam biberant. (h) Sacerdos.] *In aliis additur,* ἐκάθητο, ſedebat. (i) Adonai Domine Eloe Sabaoth.] *Ita etiam in aliis, niſi quod habent,* ἐλωαί. *Sed Compl. habet tantum,* κύριε σαβαώθ, *& vulgata*, Domine exercituum. (k) Mei.] *In Compl. additur,* καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σε, *quod vulgata*, nec oblitus ancillæ tuæ. (l) Virorum.] *Sic hebræus. Alii,* ἀνδρὸς, viri. (m) Et vinum, & inebriamentum non bibet.] *Hæc videntur agnoſci etiam a Theodoreto q.* 5. *Abſunt tamen a Compl. ut a vulgata.* (n) Puer.] *Dictio,* τὸ παιδάριον, *in uno vetuſto codice, & in Compl. non eſt, quemadmodum neque in vulgata: habetur tamen in ceteris vetuſtis, & apud Philonem, de ebrietate, & apud S. Chryſoſt. in homilia de fide Annæ, & hom.* 15. *in Acta Apoſt.* (o) Tuum.] *In Compl,* ἀπὸ σοῦ, *a te.* (p) Dura dies.] *Ita & alius liber vetus, & Philo ibidem. In aliis libris, & apud S. Chryſoſt. eſt,* ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ, in dura die. (q) Tuam.] *Compl. addit,* εἰς πρόσωπον, in faciem: *neque abhorret ab hebræo.* (r) In filiam peſtilentem.] *Theodotio,* ὡς μίαν τῶν ἀπαιδεύτων: tanquam unam indiſciplinatarum. (ſ) Meæ.] *In aliis additur,* ἐκ πλήθους ἀθυμίας με, & ex multitudine mœroris mei: *quod non abhorret ab hebræo.* (t) Extendi.] ἐκτέταχα *propius ad hebræum, quam quod in aliis,* ἐκτέτηκα, extabui. (u) Invenit.] *Compl.* εὕροι, inveniat. (x) Deo Sabaoth.] *Compl.* παντοκράτορι, omnipotente. *A vulgata, & hebræo utrumque abeſt.* (y) Suo.] *In Compl. ſequitur,* οὐκ ἀναβήσομαι, non aſcendam: *quæ tamen abſunt ab hebræo: ſunt enim ſupplenda cogitatione.* (z) Quod exiit ex ore tuo.] *Ita etiam Compl. ſed vulgata ex hebræo,* verbum ſuum. (aa) Trienni.] τριετίζοντι. *Theodoretus q.* 5. obtulit eum Deo, & cum eo vitulum ejuſdem ætatis. *Vulgata ex hebræo,* in vitulis tribus. (bb) Et adduxerunt coram Domino, & mactavit pater ejus ſacrificium, quod faciebat a diebus in dies Domino.] *Pro his in Compl. eſt* καὶ προσήγαγον τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξαν τὸν μόσχον, & adduxerunt puerum, & jugularunt vitulum. *In aliis libris conjunguntur utræque lectiones, ſed in hac ſecunda pro* προσήγαγον, *&* ἔσφαξαν, *eſt,* προσήγαγε, *&,* ἔσφαξε, adduxit & jugulavit: *ut appareat coagmentatio quædam. Vulgata ex hebræo:* Et immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerum Heli. Et ait. (cc) Tecum cum orarem.] *Compl.* ἐν τούτῳ προσεύξασθαι, in hoc ut orarem (dd) Et dixit.] *Alii,* καὶ ηὔξατο (*Compl.* καὶ προσηύξατο) ἄννα, καὶ εἶπεν, *quod vulgata,* & orauit Anna, & ait. *Itemque Interp. Orig.*

CAP. II.

(a) Confirmatum eſt.] *Ita etiam S. Auguſt.* 17. *de civitat. cap.* 4. *ubi totum hoc canticum recitat, & magna ex parte explanat. Int. Origen.* Exultavit cor meum. (b) Lætata ſum.] *Ita idem S. Aug. & alii multi. In quibuſdam eſt,* ὅτι εὐφράνθην, *& Int. Orig.* quia lætata ſum. (c) Salute.] *Sic etiam liber vetus manuſcriptus, in quo cum multiplici pſalterio eſt etiam hoc canticum, & græcum latinis characteribus ſcriptum, & præterea verſum ex græco. In aliis eſt, & apud Theodoretum in hoc canticum,* ἐν σωτηρίῳ σε. *& S. Auguſt. & Int. Origenis,* in ſalutari tuo. (d) Excelſa.] *Ita S. Aug. & S. Cyprianus ad Novatianum, licet* 3. *teſtim. habeat,* neque loquamini elata. *Nec plura refert Int. Origenis. In aliis codicibus additur,* ὑπεροχὴν, *& ita habet Euſebius ad Marinum, itemque Diodorus Tarſenſis explanans hunc locum, & Theodoretus in hoc canticum, itemque liber manuſcriptus, de quo diximus: in quo in latina verſione eſt,* excelſa eminentia. (e) Non procedat.] *Alii,* μὴ ἐξελθέτω. *Et S. Cypr. lib.* 3. *teſt.* & non procedat magniloquentia: *ad Novatianum*, & ne exeat. *S. Auguſt.* neque procedat magniloquium. *Interp. Origenis interdum*, nolite multiplicare mala, neque exeat maliloquacitas de ore veſtro: *quamvis paulo poſt pro* mala, *habeat*, excelſa, *& pro* maliloquacitas, magniloquium. (f) Scientiarum.] *Ita fere omnes. Liber ille manuſcriptus habet gnoſeos, & latine*, ſcientiæ. *Int. Origenis interdum*, quia fortis in ſcientia Dominus, *interdum vero*, quia fortis ſcientiarum Dominus. *Et potuit illud*, fortis, *eſſe ex Aquilæ interpretatione.* (g) Et Deus præparans adinventiones ſuas.] *Sym.* καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις, & non ſunt apud eum prætextus, & excuſationes. *Int. Orig.* & non emendaverunt excuſantes. (h) Arcus potentium infirmatus eſt.] τόξον δυνατῶν ἠσθένησε. *S. Auguſt. habuit initio,* arcum potentium fecit infirmum: *ſed paulo poſt habet ut nos, & explanat: itemque int. Origenis: & S. Cyprianus, lib.* 3. *teſt.* invalidus factus eſt arcus. (i) Pleni.] *Symm. & Theodotio,* κεχορτασμένοι, ſaturati. (k) Minorati ſunt.] ἠλαττώθησαν, *& probat iſtam verſionem, quamvis minus latinam, S. Aug. Schol.* ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρνησαν, locaverunt ſe. *Aquila,* συνετρίβησαν, contriverunt ſe. (l) Tranſierunt terram.] *Sic S. Auguſt. & liber ille manuſcriptus, quod græce eſt,* παρῆκαν γῆν. *Symm.* ἀνενδεεῖς ἐγένοντο, abundantes facti ſunt. *Interp. Orig. hæc refert ex hoc loco,* ſaturati panibus deducti ſunt ad ſervitutem: eſurientes dereliquerunt, uſque quo ſterilis peperit ſeptem. (m) Ut ſedere faciat.] *Ita fere hebræus. In quibuſdam codicibus & apud Theodoretum eſt,* τοῦ καθίσαι αὐτόν. *S. Cypr. lib.* 3. *teſtim.* Et ſedere eum facit cum potentibus populi. *S. Aug.* ut collocet eum cum potentibus populi ſui. *Liber ille manuſcriptus*, ut ſedere eos faceret cum potentibus ſeculi. (n) Suum.] *Diſputat S. Aug. quomodo illud,* αὐτοῦ, *poſſit ſignificare* ſuum, *&* ejus. (o) Prudens] *Ita S. Aug. quod græce,* ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ. *Theodoretus,* ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ. *& Lucifer pro S. Athanaſio,* ſapiens in ſapientia ſua, *itemque liber ille manuſcriptus. A Compl. abſunt hæc omnia uſque ad illud,* Dominus aſcendit in cœlos, *ſicut etiam a vulgata.* (p) Terræ.] *Sic Euſebius, lib.* 4. *de Evang. demonſtr. & hebræus. In aliis codicibus & apud Theodoretum hic, q.* 5. *in manuſcriptis & in explanatione hujus cantici additur,* δίκαιος ὤν. *Et S. Aug.* quia juſtus eſt, *itemque liber ille manuſcriptus.* (q) Et dat.] *Ita etiam S. Aug. Alii & Theodoretus,* καὶ δώσει, & dabit. (r) Et reliquit.] *In aliis* καὶ κατέλιπον & reliquerunt, *abſunt autem ab hebræo, uſque ad illud*, & abiit. *In Compl. autem ſunt & illa præterea,* καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, & adoraverunt Dominum. (ſ) Faciei Domini coram Heli.] *Compl.* τῷ κυρίῳ πρὸ προσώπου ἠλί, Domino ante faciem Heli. (t) Percutiebat.] *Propius ad hebræum, quam quod eſt in aliis,* καθίει, *aut,* καθῆκεν, mittebat. (u) Et ſume.] *Sic hebræus. Alii,* καὶ τότε λάβε, & tunc ſume, *vel,* καὶ τότε λήψῃ, *& tunc ſumes.* (x) Ephod Bad.] *Abeſt dictio*, Bad, *a Compl. quæ tamen eſt in hebræo: & de ea S. Hieronym. ad Fabiolam. Theodoretus quæſt.* 7. *ex Aquila,* ἐπένδυμα ἐξαίρετον, ſuperindumentum inſigne, ſelectum. *Schol. ex Symm.* ἐφοὺδ λινοῦν, καὶ ἐπιρρίπτα μικρὰν, Ephud lineum, & palliolum parvum. (y) Filius Iſrael.] *In Schol. hic adduntur,* καὶ ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, & quomodo dormiebant cum mulieribus

bus aſſiſtentibus ad januam tabernaculi teſtimonii: *nec multo aliter in Compl. videturque hic locus agnoſci a Theodoreto. q. 16.* (z) Non filii.] *Alii repetunt*, μὴ, non filii, non: *quæ repetitio abeſt ab hebræo.* (aa) Nolite facere ita, quoniam non bonæ auditiones, quas ego audio.] *Hæc abſunt a Compl & videntur eſſe altera interpretatio ejuſdem ſententiæ.* (bb) Ibat.] *Aly*, ἐπορεύετο, καὶ ἐμεγαλύνετο, ibat, & fiebat magnus. (*cc*) Revelans revelatus ſum.] *Sic S. Auguſt. q. 17. de civit. c. 5 quod græce eſt*, ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην, *ideſt*, revelans revelavi me. *Lucifer pro S. Athanaſio*, manifeſte oſtendi me. *Nos autem libentius ſequimur S. Auguſt. cujus verſio valde tenax verborum eſt.* (*dd*) Ignis.] τοῦ πυρὸς, *id eſt, ex ſacrificiis: atque ita habet S. Auguſt. Lucifer vero*, omnia frumenta filiorum Iſrael. *Ut videatur legiſſe*, πυρῶν. (*ee*) Benedicere de primordio.] ἐνευλογεῖσθαι ἀπ' ἀρχῆς. *Et ſic hebræus: nec multo aliter Lucifer*, ut benediceres eos a primordio. *Alii & Theodoretus habent*, ἀπαρχῶν, *& S. Auguſt.* benedicere primitias. *Schol.* τοῦ πιμελοῦσθαι ὑμᾶς. ut impinguaretis vos. (*ff*) Quoniam tantum.] ὅτι ἀλλ' ἤ, *& ſic ſæpe librarius Vaticanus, præſertim in his Regnorum libris. Compl. habet tantum*, ὅτι. *& Lucifer*, quoniam qui honorificant me. *S. Auguſt. habet tantum*, ſed, *& Theodoretus*, ἀλλ' ἤ. (gg) Et qui ſpernit me, honore privabitur.] καὶ ὁ ἐξουθενῶν με, ἀτιμωθήσεται. *S. Ambroſ. de paradiſo cap. xv.* & contemptor mei honore privabitur. *Lucifer*, & qui ſpernit me, ad nihilum redigetur. *Compl. & Theodoretus*, καὶ οἱ ἐξουθενοῦντές με ἐξουθενωθήσονται. *S. Auguſt.* & qui ſpernit me, ſpernetur, *itemque S. Cyprianus de oratione Dom. & de Zelo.* (*hh*) Patris tui.] Ita *S. Auguſt. & Lucifer. Theodoretus autem addit*, καὶ ἐπιβλέψεις, (*al.* ἐπιβλέψει, *& ita Compl*) τὸ κραταίωμα ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν ἰσραήλ. Et aſpicies firmamentum ὧν in omnibus, quibus benefaciet Iſrael. *Et multa affert, cur*, ὧν, *intelligi debeat is, qui vere eſt Deus;* κραταίωμα *autem, ſacerdotium, quod ſecundum ordinem Melchiſedec. In Scholio inſerto ad finem hujus capitis in codice Silertio primum iſta ponuntur*, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ὧν, *&c. deinde adjungitur*, ὁ γὰρ μετὰ πάσης, φησὶ, πάντοτε ἰσχύος ὢν δοκιμάσει τίνι τρόπῳ προσῆκε κατὰ τὸ δέον ἄγεσθαι τὸν λαόν. Ἀκύλα, καὶ ἐπιβλέψει ἀντίζηλον καταικητηρίου ἑβδομήκοντα, καὶ Θεοδοτίων, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ὧν, *&c.* Nam qui, inquit, cum omni ſemper virtute eſt, judicabit, quo modo decebat juxta id quod conveniens eſt, deduci populum. Aquilæ: & aſpicies æmulum habitaculi. lxx. & Theodotionis, & aſpicies firmamentum, ὧν, *&c. In alio ſcholio affertur ex Symmacho*, καὶ ὄψει θλίψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετήσεται ἰσραήλ, & aſpicies tribulationem habitationis in omni in quo bene fiet Iſrael. *Fieri poteſt, ut* ὧν, *ſit veſtigium dictionis hebrææ, quæ ſignificat habitaculum, &* κραταίωμα, *hoc loco ſignificet quaſi violentam occupationem, ſicut paulo ante in hoc capite*, κραταιῶς, *ſignificavit, violente: atque ita idem valebit hæc interpretatio, atque illa Aquilæ, & Symmachi. In Compl. eſt*, καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναῶν, *atque ita vertunt*, & aſpiciet firmamentum templorum. *Sed fortaſſe iſtud*, ναῶν, *eſt ſimiliter veſtigium ejuſdem dictionis hebraicæ* (*ii*) Non exterminabo.] *Abeſt illud*, non, *a S. Auguſt. & a Lucifero, quemadmodum & a nonnullis græcis codicibus*, οὐκ. *In Compl. eſt*, καὶ ἄνδρα ὃν οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ποιήσω ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, & virum, quem non exterminabo tibi ab altari meo, faciam deficere oculos ejus. *Cujus lectionis ſunt etiam expreſſa veſtigia in aliis libris. Noſtra ſatis reſpondet hebræo; niſi quod hebræus, pro*, oculus ejus, *&*, anima ejus, *habet*, oculi tui, anima tua. [καὶ ἀναστήσω.] *Diodorus Tarſenſis.* ταῦτα δὲ ἁρμόττει ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ, μόνῳ δὲ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ, ὃς ἀρχιερεὺς ἡμῶν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ὠνομάσθη. ἔχοντες γὰρ, φησιν, ἰησοῦν τὸν ἡμῶν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς. καὶ πάλιν. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. Hæc autem nulli hominum conveniunt, ſed ſoli Domino noſtro Jeſu Chriſto, qui ſummus Pontifex noſter ſecundum humanitatem dictus eſt. Habentes enim, inquit, Jeſum ſummum Pontificem noſtrum, qui intravit in cælos. Et rurſus, Non enim habemus Pontificem qui non poſſit affici ſenſu infirmitatum noſtrarum. (*kk*) Chriſto meo.] *Ita etiam S. Auguſt. & convenit cum vulgata, & hebræo. In aliis eſt*, τῶν χριστῶν μου, Chriſtis meis. *Et S. Cyprianus l. 1. teſtim.* in conſpectu Chriſtorum meorum. *Ita etiam habet Theodoretus, q. 10. in codicibus manuſcriptis: & multa in hunc locum affert, quorum nonnulla referuntur in commentariis ex Diodoro Tarſenſi. Schol.* τῶν χριστῶν μου. χριστοὺς δὲ αὐτοὺς κέκληκε τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους, καὶ τοὺς τὴν ἐκείνων διαδεξαμένους διδασκαλίαν. οὐκοῦν ἡ πρόρρησις κυρίως μὲν ἁρμόττει τῷ σωτῆρι χριστῷ, κατὰ δὲ τὴν ἱστορίαν τῷ σαδὼκ, ὃς ἐκ τοῦ ἐλεαζάρου κατάγων τὸ γένος, τὴν ἀρχιερωσύνην διὰ τοῦ σαλομῶν ἐδέξατο. Chriſtis meis. Chriſtos autem vocat Sanctos Apoſtolos. Et qui eorum ſuſceperunt doctrinam. Prædictio igitur proprie convenit ſalvatori Chriſto, ſecundum hiſtoriam autem Sadoc, qui genus deducens ab Eleazare ſummum ſacerdotium accepit a Solomone. (*ll*) Omnibus diebus.] *Theodoretus ibid.* Iſtud, πάσας τὰς ἡμέρας, non convenit hominibus mortalibus breve tempus viventibus. *Libuit hunc locum afferre, quoniam in verſione latina valde eſt corruptus.* (*mm*) Veniet adorare ei obolo argenti.] *Sic S. Auguſt. Compl. habet*, ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί. *Et S. Cyprianus lib. 1. teſt.* in obolo pecuniæ, & in pane uno. *In codice Theodoreti Sirletio eſt hoc loco inſertum hujuſmodi Scholion Theodori.* Ad quem, inquit, tantum erit eorum, qui ex genere tuo, diſcrimen, ut qui ex iis remanſerint, multa cum reverentia ad eum ſint acceſſuri, & ei tanquam ſacerdoti, oblationes allaturi. Hoc enim eſt, προσκυνῆσαι αὐτῷ ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου, καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί. (*nn*) Ad unam ſacerdotiorum tuorum.] ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου, *id eſt*, ad unam partium ſacerdotalium tuarum. *S. Auguſt.* in unam partem ſacerdotii tui: *& teſtatur nonnullos eſſe interpretatos*, ſacrificii tui.

CAP. III.

(*a*) ANtequam.] *In hebræo dictio, quæ ſignificat*, antequam, *valet etiam*, nondum: *quare hoc etiam modo poſſet accipi hic, conſentiente etiam Theodoreto, pro*, nondum inſtructa erat, *ut paulo poſt.* Et Samuel antequam cognoſceret, *pro*, Samuel nondum cognoſcebat. (*b*) Eſſet inſtructa.] ἐπισκευασθῆναι. *Theodoretus q. 11.* κατασκευασθῆναι, *eodem ſenſu: putatque ſignificari, ante mediam noctem: nam media nocte apparabatur lucerna injecto oleo. Compl. habet*, πρὶν ἢ κατασβεσθῆναι, antequam extingueretur. *Scholium inſertum codici Theodoreti Sirletio*: Nunquid forte recte dicunt ij qui ſpectant ad editionem Aquilæ, & Symmachi, dicentium πρὶν σβεσθῆναι; Aquila, καὶ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν σβεσθῆναι, & lucerna Dei antequam extingueretur. Symmachus, οὔπω ἐσβέσθη, nondum extincta erat. (*c*) Filiorum ejus.] *In aliis libris ſequitur*, αἷς ἔγνω, quas novit. *Lucifer pro S. Athanaſio habet* propter iniquitatem filiorum ejus, quam ego ſcio. (*d*) Et neque ſic.] οὐδ' οὕτως. *Compl.* καὶ οὐχ οὕτως, & non ſic, *& fortaſſe ſubintelligendum*, & non ſic erit, ſicut illi putant. Juravi enim, *&c. Lucifer.* Et nunc ſic juravi domui Heli. (*e*) Et creditus eſt.] *Pro his uſque in finem, in Complut. ſunt tantum hæc*, ἐν σηλῷ κατὰ ῥῆμα κυρίου. In Sylo juxta verbum Domini. *Ac certe iſta*, Et creditus eſt Samuel propheta (*aut, ut alii libri*) εἰς προφήτην, prophetam) eſſe Domino in omnem Iſrael, ab extremis terræ & uſque ad extrema, *videri poſſunt alia interpretatio præcedentis ſententiæ*, & cognoverunt omnis Iſrael, *&c. Sed poſtrema*, Et Heli ſenex valde, *&c. referuntur etiam a Lucifero ibidem.*

CAP. IV.

(*a*) IN diebus illis] *Ita etiam Lucifer pro S. Athanaſio. Complut.* ἐγένετο ῥῆμα σαμουὴλ πρὸς πάντα ἰσραήλ, *quod in vulgata eſt in extremo præcedentis capitis.* Et evenit ſermo Samuelis univerſo Iſraeli. (*b*) Defecit nos fecit.] *Sic Lucifer. Videtur enim illud*, ἔπταισεν, *ſumptum eſſe tranſ- more hebraico. Compl.* διατί ἄρα ἔθραυσεν. Quare igitur quaſſavit. (*c*) E medio.] *Complut.* ἐν μέσῳ, in medio: *& ſic Lucifer. Vulgata*, & veni in medium noſtri (*d*) Inſidentis Cherubim.] καθημένου χερουβίμ. *Lucifer*, ubi ſedebat Cherubim. *Compl.* κυρίου τῶν δυνάμεων, οὗ ἐπεκάθητο τὰ χερουβὶν, Domini virtutum ubi inſidebant Cherubim. (*e*) Quis clamor magnus hic.] *Complut.* τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάσματος τούτου ἡ μεγάλη αὕτη; Quæ eſt vox magna jubilationis hujus? (*f*) Talis.] *Eſt hebraiſmus, & valet*, non eſt factum ſimile quid. *Compl.* ὅτι οὐ γέγονεν οὕτως, quia non fuit ſic. (*g*) Firmorum στερεῶν. *Compl.* στερεωτέρων, firmiorum. *Theodoretus q. 13. habet in numero ſingulari*, τοῦ θεοῦ στερεοῦ τούτου ἐστὶν ὁ θεὸς ὁ πατάξας, Dei firmi hujus; hic eſt Deus qui percuſſit. (*h*) Ordinum.] *Id eſt, peditum deſcriptorum. Lucifer*, virorum. (*i*) Veſtimenta ipſius diſciſſa.] *Refert Theodoretus q. 43. Aquilam dixiſſe*, μανδύην διερρηγμένην, mantellum laceratum. (*k*) Nonaginta *Compl. addit.* καὶ ὀκτὼ, & octo, *ut vulgata.* (*l*) Steterant.] ἐπανέστησαν, *in- ſurrexerant, aut quaſi ſe exeruerant extra locum ſuum, aut ſuo amplius officio non fungebantur: hebræus habet*, ſtetit. *Compl.* ἐβαρύνθησαν, gravati erant. (*m*) Viginti.] *Ita vetuſti codices: & ſic Euſebius in Chronicis affirmat ſcripſiſſe LXX, & ita Lucifer. Sed in impreſſis græcis eſt*, τεσσαράκοντα, quadraginta, *quemadmodum etiam in vulgata.* (*n*) Ploravit.] *Compl.* καὶ ἐστέναξεν, & anguſtiata eſt: *vulgata*, incurvavit ſe. (*o*) Et in tempore ſuo moriebatur, & dicebant.] *Eſt locutio, quæ hoc ſignificat*, dum ipſa moreretur, in ipſo tempore mortis ejus dicebant ei mulieres. (*p*) Væbarchaboth] *Compl.* ἐχαβὼθ, *quod propius accedit ad vulgatam.* Icabod. *Vide infra cap. 14. Nulla autem ſunt hic in hebræo, & vulgata, quæ abſunt etiam a Compl.* Dixerunt.] *Compl.* εἶπεν, dixit. (*r*) In eo, quod capta eſt.] ἐν τῷ ληφθῆναι *Compl.* διότι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, quoniam capta eſt arca Dei.

CAP. V.

(*a*) DAgon] *Sic & Lucifer. In aliis ſequitur*, τῇ ἐπαύριον, *quod in vulgata eſt*, altera die (*b*) Suam.] *Ita etiam Lucifer. In Compl. additur*, ἐπὶ τὴν γῆν, *quod in vulgata eſt*, in terra. (*c*) Et gravata eſt.] *Hæc uſque ad*, Et factum eſt, *hoc eodem loco habentur apud Luciferum: ſed in Compl. paulo poſt, ubi in vulgata.* (*d*) Sedibus eorum.] εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν *nec multo aliter Aquila*, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἕδραις. *Symm.* καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κατὰ τῶν κρυπτῶν. *Quod vulgata*, & percuſſit in ſecretiori parte natium. *Alii ex hebræo vertunt*, in locis altis, *aut*, in mariſcis, *aut*, in conſtrictionibus. *Lucifer autem hic habet*, in domibus eorum: *licet paulo poſt eadem dictio græca apud ipſum quoque vertatur*, ſedibus. (*e*) Et ambo veſtigia manuum ejus ſuper anteriora Amapheth ſinguli.] *Hæc & quæ ſequuntur*, & ambo articuli manuum ejus ceciderant in limen, *ſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ: quod facile ex hebræo, & vulgata conſtare poteſt. Illud autem* Amapheth, *aut, ut in aliis*, Aphethem, *eſt veſtigium dictionis hebrææ quæ ſignificat*, limen: *& in aliquo libro utrumque conjungitur*, τοῦ ἀφεθέμ. *In Compl. autem eſt tantum*, τῶν σταθμῶν. *Illud* ſinguli, ἕκαστοι, *in aliis* ἕκαστον, unumquodque. *Lucifer videtur habuiſſe*, ἑκατὸν, *cum aliqua alia varietate. Ita enim inquit*, & ambo veſtigia manus ejus ablata erant per partes centum. *Qui non animadverterunt conjunctas eſſe duas interpretationes verisimile eſt putaſſe priore loco legendum eſſe*, ἴχνη τῶν ποδῶν, veſtigia pedum *quod eſt in Compl. & aliis libris. Theodoretus quæſt: 13. ita hos factum narrat*, Invenerunt eum poſtridie contritum, & extremis partibus privatum. (*f*) Et gravata eſt.] *Pro his uſque ad illud*, Et viderunt. *In Compl. habentur ea quæ paulo ſuperius indicavimus. Lucifer hoc loco hæc tantum refert* Et gravata eſt manus Domini ſuper Azotum, & induxit illis mures: & facta eſt confuſio mortis magna in civitate. *Theodoretus eadem q. 13. videtur indicare non ante expullulaſſe mures, quam arca fuit relicta in agro:* *dicitur in ſequenti capite.* (*g*) Quoniam ſic.] *Ita hebræus, & ſubintelligendum eſt*, percuſſi ſunt, *Lucifer*, quoniam ſic eſt. *Compl.* ὅτι οὕτως γέγονεν αὐτοῖς, quoniam ſic evenit eis. (*h*) Satrapas.] *Lucifer habet*, reliquos: *ſed loco inferiore apparet hic etiam apud eum eſſe legendum*, regulos. (*i*) Civitati.] *Alii*, ἐν τῇ πόλει, *& Lucifer*, in civitate. (*k*) Sedes.] *Hæc ſententia abeſt à Compl. ut a vulgata. Lucifer habet*: & ebullivit illis mures in ſedibus: & fecerunt ſibi Getthæi ſedes pelliceas. *Theodoretus habet*, ἕδρας χρυσᾶς, ſedes aureas: *pro quo inquit ceteros eſſe interpretatos*, καὶ διελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι, & undique reſolutæ ſunt eorum ſedes: *quod vulgata*, & computreſcebant partes extales eorum. (*i*) Aſcalonem.] *Ita etiam Theodoretus & Lucifer. Compl.* ἀκκάρωνα, *& vulgata*, Accharon. (*m*) Reſideat.] καθισάτω. *Alii* ἀποκαταστασθήτω, *aut* ἀποκαταστήτω *& Lucifer*, reducatur. (*n*) *Abeſt dictio iſta à Lucifero, & Compl. ſed non ab hebræo: à quo viciſſim abſunt*, ut intravit arca Dei Iſrael. (*o*) Percuſſi ſunt in ſedibus.] *Theo* *rum q. 13. agnoſcit hoc eſſe ex lxx. addit autem Aquilã dixiſſe,* τὸ τ̃ φαγεδαίνης ... ἕλκος, laborarunt ulcere exedente, quod vocant Phagedænam: *Ioſephum autem docuiſſe,* τὸ τ̃ δυσεντερίας αὐτοῖς ἐξηγεῖσθαι πάθος. Symmach. διελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι, ſedes eorum diſtolutæ ſunt. *In dyſenteriæ illos incurriſſe morbum: atque iſta, quomodo non diſcrepent inter ſe, accurate diſputat.*

CAP. VI.

(a) PRo cruciatu] *In noſtra eſt tantum,* τ̃ βασάνου. *Sed uſitatum eſt hujuſmodi locis ſubintelligi,* ὑπὲρ *(ut hic habet Compl.) aut ſimile quidquam. In aliquo libro eſt,* τὸ τ̃ βασάνου. *Uſi autem ſumus dictione cruciatus, imitati Luciferum, qui,* βασανίζειν, *ſolet interpretari,* cruciare. *Vulgata habet,* pro peccato. *Alii ex hebræo vertunt,* culpatorium, *id eſt, hoſtiam pro peccato, & culpa.* (b) Manus ejus a vobis.] *Sic chaldæus: & videtur ſatis apta ſententia. Vulgata autem,* & tunc curabimini, & ſcietis, quare non recedat manus ejus a vobis. (c) Satraparum.] *Ita hebræus. Alii,* τῶν σατραπειῶν, provinciarum. (d) Et mures aureos.] *In Compl.* καὶ πέντε μύας χρυσοῦς, & quinque mures aureos. *Et in aliquo libro ſequitur,* ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν, καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν, ſimilitudinem ſedium veſtrarum & ſimilitudinem murium, *&c. quod reſpondet vulgatæ.* (e) Sine filiis.] *In Compl. additur:* ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγὸς, ſuper quas non eſt impoſitum jugum: *In hebræo hoc eſt, iſtud autem,* ſine filiis, *minime.* (f) Capſula Berſechtan.] ἐν θέματι βερεχθὰν, *Compl. habet tantum,* ἐν θέματι. *Theodoretus q. 13.* Ea autem poſuerunt in quodam vaſe quod LXX quidem dixerunt Boergaz. (*& eſt ipſa dictio hebræa cum præpoſitione ſignificans,* in capſa) Joſephus autem, γλωσσόκομον, loculum, marſupium. *Symm.* θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ, ponite in ſcrinio a latere ejus. *Aquila,* ἐν ὕφει κουρᾶς, in texto comæ. *Addit Scholiaſtes citans Theodoretum,* τὸ βοεργαζὰξ τινὲς μὲν ἔφασαν πλεκτὸν ὡσανεὶ κόφινον, τινὲς δὲ ἐκ τριχῶν κατεσκευασμένον, οἷα τὰ λεγόμενα σακκία. ὅτι ποτὲ δ' ἂν ᾖ ... τὴν πότε οὕτω καλούμενον, δῆλον ἐστιν ὅτι ἔν τινι ἔφασαν δεῖν αὐτὰ καινῷ πάντως καὶ ἁρμόζοντι φέρειν τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα. Illud, βοεργὰζ, nonnulli quidem dixerunt teſtilem quaſi cophinum; nonnulli autem ex capillis compoſitum: qualia ſunt ea, quæ dicuntur, σακκία. Quodcunque autem denique ſit illud, quod olim ſic vocaretur, perſpicuum eſt illos dixiſſe in re aliqua nova omnino, & apta alicubi ferenda eſſe hujuſmodi anathemata. (g) A parte.] *In Compl. ſunt junctæ duæ interpretationes,* ἐκ πλαγίων μέρους. (h) Et expelletis eam, & abibitis.] *In aliis tantum eſt,* καὶ ἀπελεύσεται, & abibit. (i) Poſt Bethſamys.] μετὰ βεθσαμύς. *Alii,* κατὰ βαιθσαμύς, *& vulgata,* contra Bethſames. *In hebræo nulla eſt præpoſitio.* (k) Capſulam Ergab.] τὸ θέμα ἐργάβ. *In aliis,* Ergaz: *& eſt eadem dictio hebræa, quæ ſuperius, ſed hic ſine præpoſitione. Ac rurſus in Compl. eſt tantum,* τὸ θέμα, *quod eſt interpretatio dictionis Ergaz.* (l) Aureos.] *In aliis additur,* καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν, & imagines ſedium ſuarum. (m) Et ſtatuerunt] *Compl.* καὶ ἔστη ἐκεῖ παρὰ λίθον μέγαν, & ſtetit ibi juxta lapidem magnum. (n) Confirmata.] ἐστερεωμένης. *Schol.* Aquila inquit, ἰσχυρᾶς: forti. Symm. autem, τετειχισμένης ἕως κώμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως ἄβελ τ̃ μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου, murata uſque ad villam, quæ erat ſine muro, & uſque ad Abel magnam, per quam dimiſerunt arcam Domini. *Illud quidem,* τ̃ φερεζαίου, *quod eſt etiam in Compl. factum eſt ex dictione hebræa, quæ ſignificat,* abſque muro. (o) Domini.] *In aliis ſequitur,* ἕως τ̃ ἡμέρας ταύτης, *quod in vulgata conjungitur cum ſequentibus,* quæ erat uſque in illa die in agro, *&c.* (p) Et non ſunt delectati filii Jechoniæ, in viris Bethſamys, quia viderant arcam Domini.] *Sic etiam Theodoretus q. 14. Sed Compl.* καὶ ἐπάταξεν ἄνδρας βαιθσαμύς, ὅτι εἶδον τὴν κιβωτὸν κυρίου, Et percuſſit viros Bethſames, quia viderant arcam Domini, (q) Virorum.] *In Compl. & apud Theodoretum additur,* ἐκ τ̃ λαοῦ, de populo: *quod tamen in hebræo non eſt hic, ſed in ſuperiore membro, pro eo quod græce eſt,* ἐν αὐτοῖς, in eis. (r) Tranſire.] διελθεῖν. *Compl. & Theodoretus,* παραστῆναι ἐνώπιον κυρίου τ̃ ἁγίου τούτου, ſtare coram Domino ſancto hoc. (ſ) Redire fecerunt.] ἀπεστρόφασιν. *Alii,* ἀπέστρεψαν, *aut,* ἀπεστρέφασιν, *aut,* ἀπεστράφησαν, *eodem ſenſu.*

CAP. VII.

(a) REſpexit.] ἐπέβλεψεν. *Alii,* ἐπέβλεψαν, reſpexerunt. *Compl.* ἐπέστρεψε, revertit. *Vulgata,* requievit: *& ſic Chaldæus. Alii dictionem hebræam interpretantur,* lamentati ſunt. (b) Lucos.] *Theodoretus in extremo q. 14.* τὰ δὲ ἄλση ἀσταρὼθ ὁ Ἀκύλας ἡρμήνευσεν, τοῦτ' ἔστι τὰ τ̃ ἀστάρτης ἀγάλματα. ἀστάρτην δὲ καλοῦσι τὴν ἀφροδίτην ἐκ τ̃ ἄστρου τὴν ἐπωνυμίαν πεποιηκότες. αὐτὴν γὰρ εἶναι τ̃ ἑωσφόρον μυθολογοῦσι. ἄλση autem Aquila interpretatus eſt, ἀσταρὼθ, id eſt, ſimulacra. Aſtartes Aſtartem autem vocant Venerem, ex aſtro cognomen facientes. Hanc enim eſſe Luciferum fabulantur *Hinc colligi poteſt, ubi paulo poſt habetur etiam in Compl.* Lucos Aſtaroth, *eſſe junctas duas interpretationes, nimirum LXX & Aquilæ.* Aſtartes mentio apud Euſebium in libro Προπαρασκ. pag. edit. meæ 24. *Hanc Phœnices* inquit, *Venerem eſſe dicunt.* Syræ Aſtartes meminit & Tertul. in Apologetico. Appellata creditur a victimarum multitudine. Nam Aſthároth, greges καὶ τὰ μῆλα. *Druſ.* (c) Judicabat.] ἐδίκαζε. *Compl.* ἐδίκασε. judicavit. (d) Ut non clames.] τ̃ μὴ βοᾶν, *& in aliquot libris additur,* σαμουήλ, Samuel. *Sed Compl.* βοᾶν, clamando. (e) Lapis.] *Alii,* ὁ σημαίνει λίθος, quod ſignificat lapis. *S. Auguſt. 17. de civit. c. 7. ita refert hunc locum,* & ſtatuit illum inter Maſpha novam, & veterem: & vocavit nomen ejus Abenezer, quod eſt latine, lapis adjutorii. *S. Cypr. 2. teſt.* Abennezer, id eſt, lapis auxiliator. (f) Et reddiderunt ſe ipſi Iſrael] *Abſunt hæc a Compl. Et fieri quidem poteſt, ut illud,* καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς, *ſit admiſtum ex alia interpretatione, illud quidem,* ipſi Iſrael, τῷ ἰσραὴλ, *eſt etiam in hebræo, & vulgata.* (g) Ab Aſcalone uſque Azob.] *Alii,* ἀπὸ ἀκκαρὼν ἕως γέθ, ab Accaron uſque Geth, *ut vulgata. Verba autem quæ ſequuntur, varie conſtrui poſſunt: Propius exim vulgatæ eſſet, ſi diceremus,* ab Accaron uſque Geth, & terminum (*ſcilicet,* earum,) Iſrael abſtulerunt de manu alienigenarum, *Et ita hebræus, niſi quod addit illud,* earum, *& pro,* abſtulerunt, *habet,* liberavit. (h) Sanctificatis.] ἡγιασμένοις. *Lucifer pro S. Athanaſio,* ſanctificationibus. *Compl.* τόποις, locis.

CAP. VIII.

(a) COnſummationem.[τ̃ συντελείας, *& valet hoc loco,* utilitatem propriam: *quæ eſt peſtis reip. Symm.* ἀλλὰ μετέκλινον ἀκολουθοῦντες πλεονεξίᾳ, ſed declinaverunt ſequentes avaritiam. *Aquila, & Theodotio,* καὶ ἔκλιναν ὀπίσω τ̃ πλεονεξίας, & declinaverunt poſt avaritiam. (b) Ad ponendum.] *Sic hebræus. Compl.* θήσει, ponet.

CAP. IX.

(a) TErram.] *Ita & alius liber vetus, & Theodoretus q. 18. & Compl. In aliis eſt,* τ̃ λαὸν, populum, *ut vulgata.* (b) Aſinas.] *In aliquo libro eſt,* τὰ περὶ τὰς ὄνους, ea quæ ad aſinas. *Compl.* τὰς περὶ τὰς ὄνους φροντίδας φροντίζει περὶ ἡμῶν, curas, quæ circa aſinas, ſolicitus ſit de nobis. (c) Eamus.] *In aliis additur,* ἐκεῖ illuc, *quod eſt in hebræo. Compl. autem præterea addit,* πρὸς αὐτὸν, ad eum, *quod in hebræo non eſt.* (d) Quod eſt nobis.] *Ita fere hebræus. Compl. autem,* ἦ τοῦτο τὸ ὑπάρχον ἡμῖν; Nunquid hoc quod eſt nobis? (e) Quoniam prophetam vocabat antea populus, Videns.] *Symm.* τ̃ γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τ̃ ὁρῶντα Nam eum, qui iſto tempore propheta, vocabant antiquitus Videntem. *Diodorus in hunc locum.* ἐκ τούτων δείκνυται ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ἕκαστος τὰ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις ἔγραψαν, ταῦτα οἱ μετὰ ταῦτα συναγαγόντες προσέθηκαν, τὸ ὅτι ἔμπροσθεν βλέποντα τ̃ προφήτην ἐκάλουν. Ex his oſtenditur, quæ prophetarum unuſquiſque ſuo cujuſque tempore geſta ſcripſerant, hæc qui poſtea collegerunt, addidiſſe illud, a veteribus prophetam vocatum eſſe Videntem. (f) Veſtram.] *In aliis ſequitur,* ταχύνατε, *& in Compl.* ταχύνατε, ὅτι νῦν. feſtinate, quia nunc. (g) Per diem.] διὰ τὴν ἡμέραν. *Et videtur valere,* hodie, *ut habet vulgata; ſed cum quadam energia: quaſi dicant,* hoc ipſo die ad hanc rem conſtituto. *Ita etiam paulo poſt.* (h) Bama.] *Theodoretus q. 19.* βαμὰ quidem Aquila eſt interpretatus, ὑψηλὸν, excelſum, γαβαὰ, autem, τ̃ βουνὸν, collem: *quod quidem videtur pertinere ad caput ſequens.* (i) Hoſpites.] *Theodoretus ibidem:* ξένους Aquila vocavit τοὺς κεκλημένους, vocatos, invitatos. (k) Sicut tempus.] *Sic fere hebræus, & ſubintelligitur, quod exprimitur in aliis codicibus,* ὡς ὁ καιρὸς οὗτος, ſicut tempus hoc, *id eſt, hac hora.* (l) Eis.] *Compl.* ἐν αὐτοῖς, in eis. *Sed etiam ab hebræo abeſt præpoſitio.* (m) Puſilli ſceptri tribus Iſrael, & tribus minimæ ex toto ſceptro Benjamin.] *Theodoretus q 22. & Compl.* τ̃ σμικροτέρου σκήπτρου ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ βενιαμὶν, minoris ſceptri ex tribubus Iſrael, & familia mea minima præter omnes familias Benjamin. *In Scholiis reliqua referuntur eodem modo; ſed partim habent,* τοῦ μικροτέρου σκήπτρου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, minoris ſceptri filiorum Iſrael, *partim,* ἐκ τ̃ ἐλαχίστης φυλῆς ἰσραὴλ, ex minima tribu Iſrael. (n) Coxerat. [ἥψησεν, *ita duo libri veteres. Alii,* ἦρεν, levavit; *quod habet vulgata.* (o) Armum] *Theodoretus ibid.* τὴν κωλέαν. *Aquila dixit,* κνήμην, tibiam, *ſive,* crus. (p) Quod remanſit.] τὸ ὑπόλειμμα. *Aliqui codices,* τὸ καταλειφθὲν, *eodem ſenſu. Aquila,* ἰδοὺ τὸ ὑπολελειμμένον, θὲς ἐνώπιόν σου, φάγε ὅτι εἰς καιρὸν πεφυλαγμένον σοι, λέγων, τ̃ λαὸν κέκληκα. Ecce reſiduum: pone ante te, comede: quoniam ad hoc tempus eſt ſervatum tibi, dicens, populum vocavi. (q) In teſtimonium.] *Scholion inſertum quæſtionibus Theodoreti,* hoc eſt, in ſignum honoris (ut qui ſis aliis præpoſitus) & indicium regni. *Verum de hac locutione alibi dicetur. Aquila, ut in proxima notatione diximus,* εἰς καιρὸν. *Dictio hebræa utrumque poteſt ſignificare; quemadmodum dicetur etiam cap. 13.* (r) Præter alios.] παρὰ τοὺς ἄλλους. *Ita libri duo veteres. Alii, & Theodoretus q. 19.* παρὰ τοῦ λαοῦ, a populo: *quamvis hoc etiam videatur valere,* ſeorſum a populo. *Paulo ante allata Aquilæ interpretatio ſatis reſpondet hebræo.* (ſ) Audi] ἄκουσον, *Alii,* ἀκουστόν σοι: auditum tibi, *ut ſubintelligatur,* ποιήσω, faciam.

CAP. X.

(a) UNxit.] *Hinc uſque ad illud,* quia unxit te Dominus, *abſunt a Complut. ſicut etiam ab hebræo.* (b) In monte Benjamin ſalientes granditer.] ἐν τῷ ὄρει βενιαμὶν ἁλλομένους μεγάλα. *Alii libri addunt poſt,* βενιαμὶν, *hæc,* ἐν σηλὼ ἐν βακαλὰθ, in Selo, in Bacalath. *Compl.* ἐν τοῖς ὁρίοις βενιαμὶν μεσημβρίας ἁλλομένους μεγάλα, in finibus Benjamin, in meridie ſalientes granditer. *Et ita vulgata; niſi quod non habet hæc poſtrema,* ſalientes granditer. *Dictionem hebræam, quam vulgata vertit,* in meridie, *alii vertunt,* in Selſach. (c) Verbum.] *Hebræus habet,* verba. *Compl.* τὴν φροντίδα, curam. (d) Profundebat.] ἐδαψιλεύσατο. *Videtur hoc ſignificare,* pro nihilo habebat aſinas, & cetera omnia bona præ ſolicitudine, quæ nunc illum angit propter vos. *In uno codice inventum eſt,* φροντίζει, ſolicitus eſt. *Compl.* μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν, ſolicitus, & anxius eſt de vobis. (e) Ibi Naſib alienigena.] *Hæc abſunt a Compl. & videtur alia interpretatio proxime præcedentis ſententiæ. Nam Naſib ſignificat ſtationem.* (f) Ante Galgal.] ἔμπροσθεν τ̃ γαλγάλ. *Compl.* ἔμπροσθέν μου εἰς γάλγαλα, *quod vulgata,* ante me in Galgala. (g) Et ſacrificia.] *Alii,* καὶ θῦσαι θυσίας, & ſacrificandum ſacrificia. (h) Prophetarum.] *In aliis additur,* προφητεύων. prophetans. (i) Nunquid & Saul in prophetis?] *Eodem fere modo Symm.* μὴ ἔτι καὶ σαοὺλ ἐν προφήταις; (k) Propinquus.] οἰκεῖος. *Aquila.* πατράδελφος, patruus: *& ita Compl.* (l) Ei.] *In aliis additur,* ὃ εἶπε σαμουὴλ, quod dixerat Samuel. (m) Condixit.] *Hoc viſum eſt valere,* παρήγγειλε. *Compl. autem,* καὶ συνήγαγε σαμουὴλ πάντα τ̃ λαὸν, & congregavit Samuel univerſum populum. (n) Sed quia.] ἀλλ' ἢ ὅτι. *Compl. habet tantum* ἀλλ' ἢ. *Hebræo autem magis reſpondet* ὅτι. (o) Sceptra veſtra, & ſecundum tribus veſtras.] *Compl.* κατὰ φυλὰς ὑμῶν καὶ κατὰ χιλιάδας ὑμῶν, per tribus veſtras, & per millia veſtra: *quod habet hebræus: itemque in ſequentibus, ubi in noſtra eſt* σκῆπτρον, *in Compl. eſt* φυλή. (p) In tribus.] *Compl.* κατὰ πατριὰν, καὶ κατακληροῦται πατριὰ ἀματταρὶ, εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται σαοὺλ. Per familiam, & ſorte capitur familia Amattari: in viros, & ſorte capitur Saul. *Theodoretus q. 25. hunc locum tractans hæc ſcribit:* εἶτα τ̃ βενιαμίτιδος κατακληρωθείσης φυλῆς, καὶ πάλιν εἰς πατριὰς καὶ οἴκους, καὶ ἄνδρας διαιρεθείσης τῷ σαοὺλ ψῆφος ἀπεκληρώθη. Deinde, cum tribus Benjamiticæ ſors obtigiſſet, & rurſus in familias, & domos & viros diviſa eſſet; Sauli calculus ſortito obtigit.

(q) Quis.] *Videtur hebraiſmus; ut valeat, Quid?* (r) Munera.] *In Compl additur:* καὶ ἐγενήθη κωφεύων: *quod vulgata,* diſſimulabat ſe audire. *Pro quibus in noſtra & aliis græcis leguntur ad initium ſequentis capitis,* καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, & factum eſt quaſi poſt menſem, *quæ viciſſim abſunt a Compl.*

CAP. XI.

(a) HÆc.] *Rurſus hebraiſmus: pro quo in Compl.* ἐν τούτῳ, in hoc. (b) Gabaa.] *Compl.* βουνὸν, collem: *quod ut diximus cap. 9 ex Theodoreto, eſt Aquilæ.* (c) Poſt mane.] *Compl.* κατόπισθεν τῶν βοῶν, *quod vulgata,* ſequens boves: *dictiones hebrææ quæ ſignificant,* mane, *&* boves, *iiſdem conſtant litteris* (d) In Bama.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (e) Sexcenta.] *Compl.* τριακοσίας, trecenta, *ut vulgata: & paulo poſt,* τριάκοντα, triginta, *ubi noſtra, & cæteri codices græci* ἑβδομήκοντα, ſeptuaginta. (f) Sacrificia, & pacificas.] *Compl.* θυσίας εἰρηνικὰς, ſacrificia pacifica. (g) Samuel.] *Ita libri veteres qui collati ſunt. Compl* σαοὺλ, Saul: *ut vulgata.* (h) Quam plurimum.] ὥστε λίαν, *hebræus,* uſque valde. *Compl.* σφόδρα, valde.

CAP. XII.

(a) ET ſedebo.] *Quaſi dicat, ceſſabo à functione muneris mei: Compl* καὶ πεπολίωμαι, & incanui. (b) Ambulavi.] διελήλυθα. *Sic hebræus. Compl* ἀνέστραμμαι, converſatus ſum. (c) Hodie.] *Abeſt illud,* σήμερον, *à Compl. ut a vulgata.* (d) Et nunc ſtate.] *Symm.* καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν κυρίου, ὧν ἐποίησε. *Quæ in vulgata* Nunc ergo ſtate, ut judicio contendam adverſus vos coram Domino de omnibus miſericordiis Domini, quas fecit. (e) Eduxerunt.] *Sic etiam hebræus, & Chaldæus. Compl.* ἐξήγαγε, eduxit, *ut vulgata.* (f) Pugnavit.] *Alii,* ἐπολέμησαν, pugnaverunt, *ut vulgata.* (g) Nos de manu inimicorum noſtrorum.] *Compl.* vos, *&,* veſtrorum. (h) Sed quia.] *Rurſus a Compl. abeſt* ἀλλ' ἤ, *ab aliis,* ὅτι *ſicut a vulgata.* (i) Elegiſtis.] *In aliis additur,* καὶ ὃν ᾐτήσασθε, & quem petiiſtis. (k) Si timueritis.] *Ita etiam hebræus, & chaldæus, & vulgata. Compl* ὅπως ἂν φοβῆσθε, ut timeatis. *Et poſt illa,* poſt Dominum ambulantes, *addit,* καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς, & eruet vos. *Pro quibus eſt in aliis,* οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, non erit manus Domini ſuper vos. (l) Maleficium.] *Aut,* malum, *ut vulgata. Græce eſt* κακίαν, *& melius quam quod in Compl.* καὶ κακίας. (m) Admodum.] ἐπιεικῶς, *quod Compl. non habet, ſed viciſſim addit,* ὑμᾶς ποιῆσαι, vos facere. (n) Et mihi nequaquam, ut peccem.] καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν. *Compl.* ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο ἁμαρτεῖν, mihi autem abſit peccare (o) Apponemini.] προστεθήσεσθε. *Videtur ſubintelligi poſſe,* ad patres veſtros: *id eſt, eandem viam inſiſtetis, quam patres veſtri, & eaſdem pœnas ſubibitis, aut potius, involvemini eadem ruina. Sic cap. 15. Saul ad Cinæum,* προσθῶ σε, *ubi vulgata,* involvam te, *& alii ex hebræo,* deleam te. *Sic etiam cap. 26.* καὶ προστεθῇ, *pro,* & pereat. *Compl.* ἀπολεῖσθε, peribitis, *ut vulgata.*

CAP. XIII.

(a) ET eligit.] *Ante hæc in Scholio (quod videtur ſumptum ex Theodoreto q. 28.) hæc leguntur* υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν σαοὺλ, ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Filius anni erat Saul, cum ipſe regnavit. *Symm* υἱὸς ὤν, (*abeſt iſtud,* ὤν, *a codicibus Theodoreti*) ἐνιαυσιαῖος σαοὺλ, filius unius anni Saul. *& addit Theod. etiam ex Symm. illa,* ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. *Aliud Schol.* υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἰσραὴλ, filius triginta annorum Saul, cum ipſe regnavit: & duos annos regnavit in Iſrael: *quæ poſtrema verba manifeſto agnoſcuntur a Theodoreto. Compl. habet, ut in priore Scholio, ſed additis etiam his, quæ in poſteriore adduntur.* (b) Naſib alienigenam.] *Schol. ex Aquila,* τὸ ὑπόστημα. *Theodoretus q. 29. habet,* τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων. *& addit:* Alienigenæ, cum viciſſent Hebræos, in munitioribus locis collocarunt præſidia. ὑπόστημα igitur vocavit præſidium hujuſmodi. *Similis varietas notata eſt cap. 10. Vulgata habet* ſtationem *Chaldæus tamen, & alii ex hebræo interpretantur* præſidem, *&* ducem. (c) Spreverunt ſervi] *Theodoretus.* Illud, ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι, Aquila explanavit, ἀκουσάτωσαν οἱ ἑβραῖοι, audiant Hebræi, *quod eſt in vulgata: & dictiones hebrææ, quæ hoc ſignificant, parum differunt ab iis quæ illud. Vide cap. ſequenti. Capite autem 17. in verbis Goliath,* hebræi Saulis, *videtur dictum pro,* ſervi Saulis. *Schol. ex Symm.* ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν, audiant qui trans fluvium. *Notatum eſt enim in Gen. hebræum dici tranſitorem, & transfluvialem. Chaldæus tamen habet,* Judæi. (d) Et puduit.] καὶ ᾐσχύνθησαν. *Dictionem hebræam quidam vertunt,* fœtuit, *quidam,* abominatus eſt. *Chaldæus,* concitatus eſt. *Vulgata,* erexit ſe. *Alii codices græci,* καὶ ἐξουδένωσαν (*al.* ἐξουδένωσεν) ἰσραὴλ τοὺς ἀλλοφύλους, & contempſerunt (*al.* contempſit) Iſrael alienigenas. (e) Et aſcenderunt filii Iſrael,] *Compl.* καὶ ἀνέβη ὁ λαὸς, & aſcendit populus. *Alii libri,* καὶ ἀνεβόησεν ὁ λαὸς, & clamavit populus, *quod eſt in vulgata* (f) Quæ juxta mare.] *Alii,* ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, quæ ad labium maris (g) Ex adverſo Bæthoron contra auſtrum.] *Compl.* ἐξ ἐναντίας κατὰ νώτου βαιθαβέν, Et adverſo per dorſum Bæthaben. *Vulgata habet tantum,* ad orientem Bethaven. (h) Quia anguſte ſibi, ne ipſe accedat; & occultavit ſe.] *Id eſt, ita ſibi rem in arcto eſſe, atque ita ſe laborare, ut minime poſſit congredi cum adverſariis: & idcirco occultavit ſe. Compl. planius, ſed longius ab hebræo,* ὅτι ἐκθλίβονται, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαὸς, καὶ ἐκρύβη, quia premuntur, & receſſit populus, & occultavit ſe. (i) Tranſitores.] οἱ διαβαίνοντες. *Articulus oſtendit non eſſe iterationem verbi propter ornatum, ſed ſignificari illos quos ab Aquila paulo ante notavimus vocatos eſſe hebræos, a Symm. transfluviales.* (k) Et diſtulit ſeptem dies teſtimonio, ſicut dixerat Samuel.] *Aquila,* καὶ προσέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ σαμουὴλ, & exſpectavit ſeptem dies ad conſtitutionem Samuel *Symm.* ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ, exſpectavit autem ſeptem, *&c. ut Aquila. Ac nomine teſtimonii ſignificari ſtatutum tempus, & conſtitutionem quandam, innuimus etiam cap. 9. & in hoc paulo poſt dicitur,* in teſtimonio dierum. (l) Galgala.] *In Compl. additur,* καὶ εἶπε σαοὺλ, οὐκ ἦλθεν σαμουὴλ εἰς γάλγαλα, & dixit Saul, non venit Samuel in Galgala: *quæ manifeſto redundant, & perturbant ſententiam.* (m) Quia nunc præparaverat.] ὡς νῦν ἡτοίμασε. *Et optime reſpondet hebræo. Compl.* ὡς ἡτοίμασεν ἄν, ut præparaſſet. (n) Galgalis.] *In aliis additur* εἰς ὁδὸν αὐτοῦ, in viã ſuam *in Compl continuo ſequitur,* εἰς βουνὸν βενιαμίν, in collem Benjamin *quod fortaſſe eſt Aquilæ, qui* γαβαὰ *ſolet vocare,* βουνόν. *Nam noſtra (inter-jectis tamen iſtis,* Et reſiduum populi aſcendit poſt Saul in occurſum po populum bellatorem: ipſis advenientibus e Galgalis, *quæ abſunt a Comp ut a vulgata) habet* εἰς γαβαὰ βενιαμίν, *quod vulgata,* in Gabaa Benjamin (o) Et plorabant.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (p) Viam Gab vergentem ad Ge Sabim.] *In aliis additur,* τὴν ἔρημον, deſertum. *Symm.* κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν σεβωΐμ εἰς τὴν ἔρημον, iter termini imminentis valli Seboim contra deſertum: (*Sic enim vulga ta:*) *Theodotio,* ὁδὸν τοῦ ὁρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων, viam termini proſpicientis in vallem caprearum. *Alius interpres,* καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ ἔνευεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύπτοντος ἐπὶ φάραγγα τῶν ὑαίνων, & caput unum declinabat viam proſpicientis in convallem Hyænarum. *Theodoretus q 29 ſcribit quilam, pro,* γαβαὰ τὴν ἐν σεβαΐμ, *dixiſſe,* γῆν τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων, terram, quæ in valle caprearum. (q) Meſſorium.] θέριστρον, *quod alii,* θε στήριον, *& interpretantur falcem. Quid aliis locis ſit Theriſtrum, dictum in Geneſi.* (r) Vindemia.] *Sic etiam Compl.* τρυγητός. *Sed fortaſſe hoc ſignificat inſtrumentum aliquod cæteris inſtrumentis agricolarum acu idoneum. Schol.* ἐγενήθη ἡ προσβόλωσις στόματα τοῖς ἀρότροις, καὶ τοῖς ῥιξὶν τρισκελῆσιν, καὶ ταῖς ἀξίναις, καὶ τοῦ στερεώσαντος, *ex hebræo conjici poteſt legendum* στερεῶσαι τὸ βούκεντρον. Et erat lima ora (*ſupplendum,* habens, *ut etiam hebræo*) aratris, & ligonibus, & tridentibus, & ſecuribus, & ad firmandum ſtimulum. *Quæ valde reſpondent hebræo, & chaldæo.* τοῖς ῥιξὶν, Nec hoc vocabulum potui in Lexicis invenire ne quidem in Theſauro H. Steph interpres noſter alibi ligones & alibi vomeres reddit. Forte in lingua Helleniſtarum ῥὶξ idem quod ῥίνη, lima, quæ & ῥινίον, & ῥινητήριον. Lex. ῥίνημα, ſcobs. *Druſ.* (s) Vaſa autem erant tres ſicli in dentem.] *Com* εἰς δὲ τὰ σκεύη ἦσαν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ, καὶ τῷ δρεπάνῳ, καὶ θῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. In vaſa autem erant tres ſicli in dentem & ſecuri, & falci, & ad corrigendum ſtimulum eadem facultas erat. *Theodoretus (quantum refert Scholiaſtes: nam apud ipſum q. 30 etiam in co dicibus manuſcriptis aliqua deſunt.)* ὀδόντα, Symm. quidem interpretatus τὴν ὕνιν, vomerem: Aquila autem, τὸ ἄροτρον, aratrum Siclum autem vocarunt, στατῆρα, ſtaterem. Siclus autem, qui accipitur in pondere, trahebat mipondus, in argento autem viginti obolos. (t) Machmas] *Abeſ Compl. ut a vulgata.* (u) De ſtatione.] *Ita etiam Compl. & videtur ſub telligi e loco ſuperiore,* διαφθείρων, vaſtator. *Vulgata,* ſtatio.

CAP. XIV.

(a) MEſſab.] *Compl.* εἰς τὴν ὑπόστασιν, ad ſtationem, *quod habet vulga ta, & eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ. Eadem varieta paulo poſt, ubi etiam Theodoretus habet,* ὑπόστασιν. (b) Jochabed] *Hoc men aliter habet ſupra cap 4.* (c) Dens] *Ita hebræus, & chaldæus. Com* ἀκρωτήριον, eminentia, cacumen. *Item Schol. cum haberet,* ἀκρωτήριον, ὑ τήριον, *hæc addit,* μᾶλλον ταῦτα ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἠστέρισται ὡς ἐκ θεοδ. προσ Quinimo hæc in hexaplo ſunt notata aſteriſco quippe quæ ex Theodotione ſint appoſita. (d) Si quid faciat.] εἴ τι ποιήσαι. *Compl. & Theodoretus* εἴπως ποιήσει τι, ſi forte faciet quid (e) Inclinaverit.] ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου κλίνῃ. *Compl* ὃ ἂν ἡ καρδία σου θελήσει, ἔκκλινον σεαυτὸν, quodcunqne cor tuum voluerit, inclina te ipſum. (f) Recedite illuc.] ἀπόστητε ἐκεῖ. *Ita etiam Theodoretus. Compl.* στῆτε ἐκεῖ ſtate ibi. *Vulgata,* manete. (g) Donec annunciemus vobis.] *Compl.* ἕως ἂν ἐγγίσωμεν ὑμῖν. Donec appropinquemus vobis (h) In jaculis.] *Ita etiam Theodoretus: licet vulgata ex hebræo habeat,* media parte jugeris, *&c.* (i) Obſtupuerunt, & ipſi nolebant facere.] *Complut. habet tantum,* obſtupuerunt & ipſi: *quod reſpondet hebræo. Alii co ces,* ἐξέστησαν καὶ αὐτοί, (*in quo ipſis convenit cum Compl.*) καὶ οὐκ ἤθελον *aut,* πολεμεῖν, obſtupuerunt & ipſi; & nolebant laborem ſubire, *aut,* nare. (k) Ephud, quoniam ipſe tulit Ephud.] *Theodoretus etiam dem ſolius veſtis ſacerdotalis mentionem facit. In aliis codicibus* ἐφοὺδ, ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, Ephud: quoniam erat arca Dei. *Vulgata priore loco habet,* arcam Dei, *ſine mentione Ephod.* (l) Servi] *Rurſus hi vulgata eſt* hebræi: *de qua varietate dictum eſt cap. ſuperiore.* (m) Om Iſrael.] *Alij,* πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ, omnis vir Iſrael. (n) Et audierunt.] καὶ, *abeſt ab aliis.* (o) Bamoth.] *Compl.* βηθαῦν, *vulgata,* Bethaven univerſa terra prandebat.] *Hæc abſunt a Compl. ut a vulgata.* (q) Et ſylva erat.] *Alii,* καὶ ἰδοὺ δρυμὸς ἦν. Et ecce ſylva erat. *Compl.* καὶ πᾶσα ἦλθεν εἰς δρυμὸν, καὶ ὁ δρυμὸς ἦν Et omnis terra venit in ſaltum: & ſaltu rat. (r) Et ecce ibat dicens] *Compl.* καὶ ἰδοὺ διεπορεύετο μέλι, & ecce flue mel. (s) In Machmas.] *Alii,* πλείους ἢ ἐν μαχμάς, plures quam in Ma mas. *Vulgata,* a Machmis uſque in Hailon. (t) Divertit.] *Non abhorre hebræo. Alii,* ὥρμησεν, irruit. (u) De Getthæm.] *Dictio hebræa accep pro loci nomine, quæ poteſt etiam ſignificare,* ἡμάρτετε, peccaſtis, *quod Compl* (x) Sua.] *In aliis additur,* τὴν νύκτα, noctu. (y) Servitute *Aliquis liber habet,* δούλους, ſervos. *Compl. habet,* εἰς ἓν μέρος, in parte nam, *quod habet vulgata: itemque paulo poſt. Dictiones hebraicæ, quæ ficant ſervitutem, & partem, ſive tranſitum, valde ſimiles ſunt.* (z) Q quod.] *Ex his, quæ ſequuntur uſque ad illud,* Et forte capitur Jona & Saul, *in Compl. ſunt tantum iſta,* Da manifeſtationes, *ut etiam in vulg ac certe in codicibus græcis apparet coagmentatio quædam variarum inter tationum. Pro eo autem, quod in noſtra eſt,* τάδε εἴπῃ, hæc dixerit, *in eſt,* τάδε εἴπῃς, hæc dixeris. (aa) Jacite.] *Sic hebræus: alii addunt,* ρον, ſortem. (bb) Quemcunque.] *Scholion,* ταῦτα μέχρι τοῦ, καὶ κατακληροῦται ἐν μόνῃ κεῖται τῇ ἐκδόσει θεοδοτίωνος. διὸ ἠστέρισται αὐτὰ ὡς ὄντα μιᾷ ἢ δευτέρᾳ ἑβδομήκοντα κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ ἑβραϊκῷ. Hæc uſque ad illud, (& forte capi in ſola editione Theodotionis ſunt poſita; quamobrem ſunt ea aſteri notata, tanquam poſita in una aut ſecunda conjugatione ipſorum LXX, tamen in hebræo. *Ex quibus Scholiaſtis verbis, & aliis hujuſmodi, quæ afferuntur, colligi poteſt plures fuiſſe editiones, quæ nomen LXX retin* *interdum quidem in eodem codice poſitas, & quaſi conjugatas, unam tamen altera puriorem. In Complut. aliqua ex his habentur, aliqua abſunt.* (cc) Vivit.] *Alii* ἵλεως, ζῇ. Propitius. (dd) Populus Dei fecit diem hanc.] *Alii*, ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, miſericordia (*aut* miſericordiam) Dei fecit in die hac. (ee) Et Saul.] καὶ σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ ἰσραήλ. *Alii*, καὶ σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραήλ, Et Saul ſorte cepit regnare ſuper Iſrael. *Compl.* καὶ σαοὺλ κατακληροῦται βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραήλ. Et Saul ſorte cepit regnare ſuper Iſrael. *Quare apparet in noſtra duas eſſe admiſtas interpretationes. Et quod una inquit*, regnare, *altera*, opus, *non valde diſcrepant. Et in hebræo dictiones iſta ſignificantes ſunt valde ſimiles. Et S. Paulus 1. Timoth. 3. epiſcopatum* opus *appellat.* (ff) Ner filii propinqui Saul.] *A Compl. abeſt illud*, υἱοῦ, filii. *Vulgata*, Ner patruelis Saul. *Et alii pro*, patruelis, *vertunt*, patrui. (gg) Filius Jamin filii Abiel.] *Compl. habet tantum*, υἱοῦ ἀβιήλ, filii Abiel. *Vulgata*, filius Abiel.

CAP. XV.

(a) ET Hierim.] *Sive*, Hiarim, *ut alii hic, & paulo poſt. Eſt autem veſtigium dictionis hebrææ, quæ ſignificat perdere, & demoliri. Quare vulgata*, demolire univerſa ejus. *Complutenſis autem*, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ ἀναθεματιεῖς, *&c.* & diſperdes eum, & omnia quæ ejus, & anathemabis, *&c. Reliqua quæ in noſtra, & aliis græcis codicibus ſunt interjecta, abſunt ab ea. A vulgata autem abſunt præterea iſta*, & anathemabis eum, & omnia quæ ejus. (b) Ab eo.] ἀπ' αὐτοῦ. *hebræus*, ſuper eo. *Complutenſis*, αὐτῷ, ei. (c) Uſque.] *Complutenſis*, καὶ ἕως, Et uſque: *& ſic deinceps.* (d) In Galgalis quadringinta millia ordinum, & Judam triginta millia ordinum.] *Complutenſis*, ἐν γαλγάλοις διακοσίας χιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα χιλιάδας τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἰούδα. In Galgalis ducenta millia ordinum, & decem millia virorum Juda. *Quæ reſpondent hebræo, niſi quod hebræus pro* in Galgalis, *habet*, in Thelaim: *quod vulgata interpretatur*, quaſi agnos, *Chaldæus*, in agnis paſchalibus. (e) Et Hierim interfecit.] *Rurſus in Complutenſi tantum eſt*, αὐτοῦ ἐξωλόθρευσεν, ejus exterminavit. *In aliquo autem libro & hæc ſunt, & præterea adduntur illa*, καὶ ἱερὶμ ἀπέκτεινεν; *ut appareat mixtio interpretationum: Ab hebræo abeſt etiam illud*, αὐτοῦ. *Quare vulgata*, omne autem vulgus interfecit. (f) Revocavi me.] παρακέκλημαι. *In aliis eſt partim*, μεταμέλομαι, pænitet, *partim*, μεταμεμέλημαι ὅτι ἔχρισα, pænituit me, quia unxi: *& ſic Theodoretus q. 33. de loco iſto diſputans.* (g) Ipſi Saul, dicentes; venit Samuel.] *Plerique libri habent*, ipſi Samuel, dicentes: venit Saul. (h) Ad Saul.] *In aliquo libro eſt*, καὶ ἦλθε σαμουὴλ πρὸς σαοὺλ. Et venit Samuel ad Saul. *A Complutenſi autem abſunt iſta, & quæ ſequuntur uſque ad*, Et advenit, *ſicut etiam a vulgata.* (i) Coram te ipſo.] *Id viſum eſt hoc loco ſignificare*, ἐνώπιον αὐτοῦ, *quod in Complutenſi, & apud Theodoretum eſt*, σεαυτοῦ. (k) Tribus.] *Complutenſis*, φυλῶν, tribuum. *Apud Theodoretum quæſt. 34. totus hic locus ſic habet*, οὐχὶ μικρὸς σὺ ἐνώπιον σεαυτοῦ εἰς ἡγούμενον, ἐκ σκήπτρου βενιαμὶν, ἐλαχιστοτέρας φυλῆς τοῦ ἰσραήλ; nonne parvus tu coram te, ut eſſes in ducem, ex ſceptro Benjamin, minore tribu Iſrael? *Putat autem exprobrari Sauli a Samuele verba, quæ ipſemet Saul dixerat.* (l) Ad ponendum.] τοῦ θέσθαι, *quod abeſt a Complutenſi.* (m) Prima exterminationis] *Complutenſis*, τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος, primitias anathematis. (n) Si volitum Domino.] εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ. *Theodoretus*, ἰδοὺ οὐ θέλει κύριος, ecce non vult Dominus. (o) Bonum.] θυσίαν ἀγαθήν. *Alii codices, alii Complutenſis, & Theodoretus*, ἰδοὺ γὰρ ἀκοὴ ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν, καὶ ἀκρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν. Ecce enim auditio bona ſuper ſacrificium, & auſcultatio ſuper adipem arietum. (p) Peccatum augurium eſt.] *Symmachus*, ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν *quod vulgata*, Quoniam quaſi peccatum ariolandi eſt repugnare, & quaſi ſcelus idololatriæ nolle acquieſcere. *Aquila*, ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς, peccatum divinationis, exacerbatio. (q) Theraphim.] *Theodoretus.* Illud autem, θεραφὶν, Aquila eſt interpretatus, θεραπεία καὶ ἀνθυφαίρεσις, cultus & ſubductio. *Explanat autem hanc Aquilæ ſententiam ita, ut putet ſignificari cultum, in quo quis ſe ſubducat a mandatorum obſervatione. Lucifer. de reg. Apoſt.* Ecce dicto audientia melior eſt quam ſacrificium, & obedientia quam adipes arietum; quoniam peccatum abominatio eſt: dolores & gemitus ad te adduxiſti. (r) Tuum ab Iſrael.] *S. Auguſt. 17. de civit. cap. 7. teſtatur ita ſe inveniſſe in græcis*, regnum ab Iſrael de manu tua, *licet in pleriſque codicibus latinis legeretur*, regnum Iſrael de manu tua: *quod tamen propius accedit ad hebræum.* (ſ) Non avertet.] οὐκ ἀποστρέψει, *id eſt, non mutabit ſe. Compl.* οὐκ ἐπιστρέψει, *& S. Auguſtinus ibidem*, non convertetur. *Scholiaſtes videtur legiſſe*, οὐκ ἐπιδείξει, *id eſt, non oſtentabit tantum, ſed faciet. Verba Scholiaſtis hæc ſunt*, διδάσκων ἄλυτον τοῦ θεοῦ τὴν ἀπόφασιν, ὁ προφήτης ἐπήγαγεν, οὐκ ἐπιδείξει, &c. Docens indiſſolubilem eſſe Dei enunciationem propheta ſubjunxit, οὐκ ἐπιδείξει, οὐδὲ μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραήλ. ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μεταμελῆσαι. Hinc etiam conſiderandum illud, μεταμεμέλημαι. (t) Pænitebit eum.] *Ita etiam S. Auguſt. Apud Scholiaſtem, ut ex verbis proxime allatis conſtat, & in Compl. additur*, ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραήλ, Sanctus ipſius Iſrael: *pro quo in vulgata*, triumphator in Iſrael.. (u) Pæniteat eum.] *In quibuſdam codicibus ſequitur*, ἀπειλήσει, καὶ οὐκ ἐμμενεῖ. *Et S. Auguſt. ibidem*: ipſe minatur, & non permanet. *Refert autem non ad Deum, ſed ad hominem. Videantur quæ notata ſunt 23. Num.*

CAP. XVI.

(a) O Videns.] *Abeſt a Complutenſi, ut a vulgata.* (b) Lætamini.] *Complutenſis*, ἀνακλίθητε, diſcumbite. (c) Supra.] ἐπάνω. *Sic hebræus. Complutenſis*, ἐπέκεινα. deinceps, *ut vulgata.* (d) Malignum.] *Complutenſis addit*, παρὰ θεοῦ, a Deo. *Vulgata, ut hebræus*, Dei. (e) Et requieſcere te faciet.] *Abſunt a Complutenſi, & ab hebræo.* (f) Et ipſum ſcientem.] *Complutenſis habet tantum*, ἐπιστάμενον, ſcientem. (g) Gomor.] *Complutenſis*, ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμορ, aſinum: & impoſuit ei Gomor. *Hebræus habet tantum*, Aſinum panis. (h) Eum.] *In Complutenſi additur*, Saul, *ſed non hebræo.*

CAP. XVII.

(a) JUdææ.] τῆς ἰουδαίας, *pro eo quod in vulgata eſt*, Judæ. (b) Ephermen.] *Alii*, ἐν ἀφεσδομμίν. *Quod in vulgata*, in finibus Dommim. (c) Ipſi.] *Alii*, τῆς τερεβίνθου (*Complutenſis*, τῆς δρυὸς) οὗτοι, καὶ οὗτοι, Terebinthi (*Complutenſis*, quercus) hi, & hi. *S. Auguſtinus ſerm. 197. de tempore habet*, Terebinthi, *quemadmodum etiam vulgata.* (d) Quatuor.] *Ita etiam Complutenſis. Alii*, ἓξ πήχεων, ſex cubitorum, *ut vulgata.* (e) Caſſis] *Complutenſis addit*, χαλκῆ, ænea. *ut vulgata.* (f) Liciatorium.] μέσακλον. *Alii*, μέσαυλον, *aut*, μέσακνον, *eodem ſenſu.* (g) Hebræi.] *Ita & Complutenſis: quod vulgata* ſervi: *ac de iſta nominum in hebræo ſimilitudine notatum eſt capite 13.* (h) Potuero.] δυνηθῶ. *Ita hebræus, niſi quod addit*, in eum. *Complutenſis*, καταδυναστεύσω αὐτοῦ, oppreſſero eum. (i) Hodie] *Abeſt a Complutenſi. In vulgata eſt*, hodie, *ſed non*, in die hac. (k) Valde.] *Ita in libris qui ſolent eſſe emendatiſſimi. In aliis hæc ſequuntur, quæ videntur agnoſci a S. Auguſtino, ſermone 197. & in lib. 50. homiliarum, homil. 31. & a S. Joan. Chryſoſtomo, homil. 1. de David & Saul.* καὶ ἦν δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου ἐφραθαίου. οὗτος ἐκ βηθλεὲμ ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ ἰεσσαί. καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσι. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ ἰεσσαὶ οἱ μείζονες ὀπίσω σαοὺλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος σαμὰ, δαυὶδ δὲ ὁ μικρότερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες ἐπορεύθησαν ὀπίσω σαοὺλ. καὶ δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ σαοὺλ ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν βηθλεέμ. καὶ προσήει ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη ἐνώπιον ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἡμέρας. καὶ εἶπεν ἰεσσαὶ δαυὶδ τῷ υἱῷ αὐτοῦ: λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χιλιάρχῳ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσι, γνώσῃ, καὶ τὸ σάββατον ποιήσεις μετ' ἐμοῦ. σαοὺλ δὲ αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ὤρθρισε δαυὶδ τὸ πρωῒ, καὶ ἀφῆκε τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπῆλθε καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ἰεσσαὶ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ τὴν δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ παρετάξαντο ἰσραὴλ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως. ἀποθέμενος δὲ δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα τοῦ φύλακος ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἀμεσσαῖος ἀνέβαινε, γολιὰθ ὁ φυλισταῖος *&c.* Et erat David filius hominis Ephrathæi: hic ex Bethleem Juda: & nomen ei Jeſſæ: & ei octo filii: & vir in diebus Saul ſenior, veniens inter homines: (*Complutenſis*, ἐν ἔτεσιν, in annos: *ſed illud propius hebræo.*) Et iverunt tres filii Jeſſæ majores poſt Saul ad bellum, Heliab primogenitus ejus, & ſecundus Aminadab, & tertius Sama. David autem ipſe, minor. Et tres ipſi majores iverunt poſt Saul. Et David abiit: & revertit a Saul, paſcens oves patris ſui in Bethleem. Et adveniebat alienigena ſurgens mane, & veſpere: & ſtetit coram Iſrael quadraginta dies. Et dixit Jeſſæ ad David filium ſuum: Sume nunc fratribus tuis Oephi farinæ, & decem panes hos, & percurre in caſtra, & da fratribus tuis: & decem formellas lactis hujus (*Complutenſis*, ταύτας, has) afferes Chiliarcho: & fratres tuos viſita in pace, & omnia, quibuſcunque opus habuerint, cognoſces: & ſabbatum facies mecum: (*Hæc poſtrema particula abeſt a Complutenſi.*) Saul autem ipſe (*Complutenſis* καὶ αὐτοὶ & ipſi) & univerſus populus in valle quercus bellantes cum alienigenis. Et diluculo ſurrexit David mane, & dimiſit oves cuſtodi: & ſumpſit, & abiit, ſicut mandaverat ei Jeſſæ Et venit ad rotunditatem (*id eſt vallum*) & virtutem exeuntem in aciem: & vociferati ſunt in prælio. Et inſtruxerunt Iſrael, & alienigenæ aciem ex adverſo aciei. Deponens autem David vaſa ſua a ſe ſuper manum cuſtodis, cucurrit ad aciem: & venit, & interrogavit fratres ſuos in pace Et ipſo loquente cum eis, ecce vir Ameſſæus (*Complutenſis*, ὁ μεσαῖος, *quaſi medius ſtans inter acies. Vulgata habet*, ſpurius) aſcendebat, Goliath Philiſtæus nomen ei e Geth ex aciebus alienigenarum: & locutus eſt ſecundum verba iſta. Et audivit David. Et omnis vir Iſrael dum ipſi viderent virum, & fugerunt a facie ejus, & timuerunt valde. Et dixit vir Iſrael: Si vidiſtis virum aſcendentem hunc, quia ad exprobrandum Iſrael aſcendit? Et erit, vir quicunque percuſſerit eum, ditabit eum rex divitiis magnis, & filiam ſuam dabit ei, & domum patris ejus faciet liberam in Iſrael. Et dixit David ad viros, qui ſtabant ſimul cum eo, dicens: Quid fiet viro, qui percuſſerit alienigenam illum, & abſtulerit opprobrium ab Iſrael? Quoniam quis eſt alienigena incircunciſus iſte; quia exprobravit aciem Dei viventis? Et dixit ei populus juxta verbum hoc, dicens: Sic fiet viro, qui percuſſerit eum. Et audivit Heliab frater ejus major, cum ipſe loqueretur ad viros: & iratus eſt indignatione Heliab in David, & dixit: Ut quid huc aſcendiſti? & ſuper quem dimiſiſti puſillas oves illas in deſerto? Ego novi ſuperbiam tuam, & improbitatem cordis tui, quoniam cauſa videndi prælium deſcendiſti. Et dixit David: Quid feci? (*alii addunt*, νῦν, nunc:) Nonne verbum eſt? Et avertit ſe ad eo ad contra alterum: (*Ita hebræus, Compl.* εἰς μέρος ἕτερον, *ad partem aliam.*) & dixit juxta verbum iſtud. Et reſpondit ei populus juxta verbum primi. Et audita ſunt verba, quæ locutus eſt David, & annunciata ſunt coram Saul. Et aſſumpſerunt eum, & introduxerunt eum ad Saul. (l) Nonne ibo.] *Ita etiam Theodoretus, quæſt. 40. A Complutenſi abſunt iſta uſque ad illud*, qui exprobravit: *ſicut etiam a vulgata.* (m) Veſtimentum.] *Complut. addit*, αὐτοῦ, ſuum. (n) Gladio ſuo.] *Alii* θώρακα, καὶ περιεζώσατο δαβὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, thorace, & accinctus eſt David gladio ejus: *nec multo aliter Complutenſis.* (o) Veſtimentum] *Ita etiam vulgata. Complut.* ἐπάνω τοῦ θώρακος αὐτοῦ, ſuper thoracem ejus. (p) Semel, & bis.] *In aliis additur*, ὅτι ἄπειρος ἦν, quoniam non habebat uſum. *Et Compl. pro*, ſemel, & bis, *habet*, ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, in ambulando in eis. (q) Auferunt.] *Complutenſis*, καὶ περιείλετο αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ, & circumabſtulit ea a ſe. (r) Pera paſtorali.] *Sic vulgata. S. Auguſtinus lib. 50. homiliarum, homil. 3.* in vaſe paſtoris, quo lac mulgeri ſolet. *Apud chaldæum, & alios ex hebræo, fit mentio & vaſis paſtorum, & peræ.* (ſ) Et vidit Goliath, David.] *Ita emendatiſſimi quique libri. Alii autem*, καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς δαυὶδ, καὶ ἀνὴρ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβλεψε γολιὰθ ὁ ἀλλόφυλος. Sed emendatiſſimi quique libri hæc non habent. Et perexit alienigena pergens, & appropinquans adverſus David: & vir portans ſcutum ante eum. Et inſpexit Goliath alienigena, & vidit David. *Viciſſim autem abſunt a Compl. quæ hic paulo poſt ſequuntur.* Et dixit David, nequaquam, ſed pejor cane. (t) Domini Dei Sabaoth aciei Iſrael.] *Compl. & Theodor.* κυρίου σαβαὼθ, θεοῦ παρατάξεως ἰσραὴλ, *& vulgata*, Domini exercituum, Dei agminum Iſrael. (u) David.] *In aliquot libris ſequitur*, καὶ ἐτάχυνε δαυὶδ, καὶ ἔδραμεν (*Compl.* καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς) εἰς παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, Et feſtinavit David, & cucurrit (*Com-*

plutenſis, & exiit etiam ipſe) in aciem in occurſum alienigenæ. (x) Terram.] *In aliis ſequitur*, ϗ ἐκραταίωσε (*Complut.* ἐκραταιώθη) δαυὶδ ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ, ϗ ἐν τῷ λίθῳ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτόν. ϗ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ δαυίδ. Et invaluit David ſuper alienigenam in funda, & in lapide: & percuſſit alienigenam, & morti tradidit eum: & non erat gladius in manu ejus. (y) Aſcalonis.] *Complutenſis*, Accaron, *ut vulgata.* (z) Conculcarunt.] *Complutenſis*, προενόμευσαν, prædati ſunt. (aa) Tabernaculo ſuo.] *In aliquot libris ſequuntur hæc, quæ reſpondent vulgatæ, & agnoſcuntur etiam a Theodoreto, quæſt.* 42. *& ſequentibus.* ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου εἶπε πρὸς τὸν Ἀβεννὴρ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως. υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος, ἀβεννήρ; ϗ εἶπεν ἀβεννήρ, ζῇ ἡ ψυχή σου βασιλεῦ εἰ οἶδα. ϗ εἶπεν ὁ βασιλεύς. ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος. ϗ ὡς ἐπέστρεψε δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, ϗ παρέλαβεν αὐτὸν ἀβεννήρ, ϗ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον σαοὺλ. ϗ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν σαοὺλ. υἱὸς τίνος εἶ παιδάριον; ϗ εἶπε δαυὶδ. υἱὸς τοῦ δούλου σου ἰεσσαὶ τοῦ βηθλεεμίτου. ϗ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε λαλῶν πρὸς σαοὺλ, ϗ ἡ ψυχὴ ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ δαυὶδ, ϗ ἠγάπησεν αὐτὸν ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ϗ ἔλαβεν αὐτὸν σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ϗ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ϗ διέθετο ἰωνάθαν ϗ δαυὶδ διαθήκην ἐν τῷ ἀγαπᾶν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ϗ ἐξεδύσατο ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπ᾽ αὐτῷ, ϗ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ δαυὶδ, ϗ τὸν μανδύαν αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, ϗ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, ϗ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ, ἐξεπορεύετο δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστελεν αὐτὸν σαοὺλ συνιῶν. ϗ κατέστησεν αὐτὸν σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. ϗ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων σαούλ. ϗ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον. Et ut vidit Saul David egredientẽ in occurſum alienigenæ; dixit ad Abenner principem virtutis: Filius cujus adoleſcens iſte, Abenner? Et dixit Abenner: Vivit anima tua, rex, ſi novi: (*Sic hebræus: Complut. paulo aliter.*) Et dixit rex: Interroga tu, filius cujus adoleſcens iſte. Et, ut revertit David a percutiendo alienigenam (*rurſus propius ad hebræum,* τοῦ πατάξαι, *quam,* πατάξας, *quod in Complutenſi;*) & aſſumpſit eum Abenner, & introduxit eum coram Saul. Et caput alienigenæ in manu ejus. Et dixit ad eum Saul: Filius cujus es puer? Et dixit David: Filius ſervi tui Jeſſæ Bethleemitæ. Et factum eſt (*hoc eſt initium capitis* 18.) ut conſummavit loquens ad Saul; & anima Jonathan conglutinata eſt animæ David: & dilexit eum Jonathan juxta animam ſuam. Et aſſumpſit eum Saul in die illa: & non dedit eum reverti in domum patris ſui. Et diſpoſuit Jonathan, & David teſtamentum in diligendo illum juxta animam ſuam. Et exuit Jonathan pallium, quod ſuper ſe, & dedit illud David, & mantellum ſuum, & uſque ad gladium ſuum, & uſque ad arcum ſuum, & uſque ad balteum ſuum. Et egrediebatur David in omnibus, ad quæ mittebat eum Saul, intelligens. Et conſtituit eum Saul ſuper viros belli. Et placuit in oculis univerſi populi, & etiam in oculis ſervorum Saul. Et factum eſt in egrediendo eos, in revertendo David a percutiendo alienigenam. *Theodoretus, cum diſputaſſet, quomodo Saul ignorare potuerit David, quem cithara pſallentem audire ſolitus erat, itemque quod veſtimenti genus ſit,* μανδύας, *quod nos mantellum diximus: notat deinde, quæſt.* 44. *quod LXX dixerunt, Jonathan dilexiſſe David,* ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτὸν, animo amantis ſeipſum, *Aquilam dixiſſe,* κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, juxta animam ſuam: *quod tamen hoc loco eſt in omnibus collatis codicibus, qui habent iſta verba, ſicut illud legitur infra cap.* 20.

CAP. XVIII.

(a) IN occurſum David.] *In Complut. eſt,* καὶ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν σαοὺλ τοῦ βασιλέως, & canentes in occurſum Saul regis. *In aliquo libro ambæ iſtæ lectiones ſunt admiſtæ.* (b) Mulieres.] *In aliis additur,* αἱ παίζουσαι ludentes. (c) Et malum.] *Complutenſis,* καὶ ὠργίσθη σαοὺλ, καὶ ἐφάνη πονηρὸν, & iratus eſt Saul: & viſum eſt malum. (d) Millia.] *Ita in iis qui ſolent eſſe emendatiſſimi. In aliis hæc ſequuntur:* Et quid ei, niſi regnum? Et fuit Saul invidens David a die illa, & deinceps. Et factum eſt a craſtina, & cecidit ſpiritus Dei malus ſuper Saul: & prophetavit in medio domus ſuæ. Et David pſallebat manu ſua, ſicut per unamquamque diem. Et haſta in manu Saul. Et elevavit Saul haſtam, & dixit: Percutiam in David, & in parietem. Et declinavit David a facie ejus bis. *Agnoſcit nonnulla ex his Theodoretus, quæſt.* 45. (e) David.] *In iiſdem additur,* ὅτι ἦν κύριος μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ σαοὺλ ἀπέστη, quoniam erat Dominus cum eo, & a Saul diſceſſerat. (f) Populi.] *In iiſdem ſequitur.* Et dixit Saul ad David: Ecce filia mea major Merob: eam tibi dabo in uxorem. Tantummodo eſto mihi in filium virtutis: & præliare prælia Domini. Et Saul dixit: Non ſit manus mea ſuper eum: & erit (*Complutenſis,* ἀλλ᾽ ἔστω, ſed ſit. *Theodoretus, quæſt.* 46. ἀλλ᾽ ἔσται, ſed erit) ſuper eum manus alienigenarum. Et dixit David ad Saul: Quis ego ſum, & vita (*Compl.* & quæ vita) cognationis patris mei in Iſrael; quia ero gener regis? Et factum eſt in tempore dandi Merob filiam Saul ipſi David, & hæc data eſt ipſi Edriel Molathitæ in uxorem. (g) Et fuit ſuper Saul manus alienigenarum.] *Complutenſ. & Theodoretus ibidem,* καὶ ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ (*Theodoretus,* ἐπ᾽ αὐτὸν) ἡ χεὶρ τῶν ἀλλοφύλων, & erit ſuper eum manus alienigenarum. *Poſt hæc autem in aliis codicibus ſequuntur iſta:* Et dixit Saul ad David: In duabus fies gener mihi hodie. Et mandavit, *&c.* (h) In dono.] ἐν δόματι, *quod multi vertunt ex hebræo,* in dote, *& Chaldæus,* in dotibus. *Compl.* ἕδνα, *quod vulgata,* ſponſalia. (i) Regi.] *In aliis additur,* καὶ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, & non ſunt completi dies (k) Centum.] *Complutenſ.* διακοσίους, ducentos, *ut vulgata.* (l) Eorum.] *In aliis additur,* ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ, *quod vulgata,* & numeravit ea regi. (m) Amplius.] *In aliis hæc ſequuntur:* Et fuit Saul inimicitias exercens in David omnibus diebus. Et exiverunt principes alienigenarum. Et factum eſt in opportunitate egreſſionis eorum, & intelligens erat David. (*Complutenſ.* & David intellexit) præter omnes ſervos Saul: & honoratum fuit nomen ejus valde.

CAP. XIX.

(a) ADverſus Saul.] *Abeſt hoc a Compl. ut a vulgata.* (b) Cenotaphia.] *Theodoretus, quæſt.* 48. κενοτάφια. Aquila interpretatus eſt, μορφώματα, formas, & effigies, jecur autem caprarum, ἱματίων πλῆθος, καὶ στρώματα τριχῶν, veſtium multitudinem, & ſtragulum capillorum. *Quod [illegible] habet etiam Complut. In Scholio inſerto quæſtionibus Theodoreti ſcribitur, Cenotaphia ſignificare veſtes imitantes hominem decumbentem.* (c) Prophetarum.] *In aliis additur,* τῶν προφητευόντων, *quod vulgata,* Va ticinantium. (d) Et ibat prophetans.] *Alij.* καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος προ φητεύων, (*Compl.* καὶ προεφήτευσεν,) & ambulabat ambulans, prophetans *aut,* & prophetavit. (e) Eis.] *Compl.* σαμουήλ. *& vulgata,* coram Samu

CAP. XX.

(a) IN Rhama] *Ita etiam hebræus: nam eſt ſubintelligendum,* quæ eſt Rhama: *& ita vulgata, niſi quod habet* Ramatha, *ut* Chaldæ *Complut. longius ab hebræo,* ἐκ ῥαμὰ, de Rhama. (b) Et non revela auriculam meam.] *Reſpondet hebræo. Complutenſ. planius,* ὃ οὐκ ἀποκαλύ quod non revelet. *Symm.* ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου, niſi indicarit in au meo. (c) Non cognoſcat hoc.] *Viſum eſt hoc loco idem valere,* μὴ γνώ *quod in aliis eſt,* μὴ γνῶ, *aut,* γνώτω, *ut Complut.* (d) Ne minime ve *Propius ad vulgatam, quæ habet,* ne triſtetur, *quam quod eſt in Complut* ὅπως μὴ ἀναγγείλῃ τῷ δαυίδ, ut non annunciet ipſi David. (e) Impletum e ἐμπέπλησαι, *Complut.* πεπλήρωται, *eodem ſenſu. Aquila, & Symm.* ὅσον β ἀναμεταξὺ ἐμοῦ καὶ θανάτου, quantum gradus (*aut paſſus,*) inter me, & m tem. (f) Et quid faciam.] *Complut.* καὶ ποιήσω, & faciam. (g) Sedens ſedebo manducare.] *Ita vetuſtiores libri. In aliis poſt* ſedebo *additur* τοῦ βασιλέως, cum rege, *Complut.* καὶ ἐγὼ καθίσας καθίσομαι μετὰ τοῦ βασι φαγεῖν, & ego ſedens ſedebo cum rege manducare, *quod vulg. interpreta* ex more ſedere ſoleo juxta regem ad veſcendum. (h) Veſperam.] *Vulg ta ex hebræo addit,* diei tertiæ (i) Si hæc dixerit.] *Ita fere hebræus.* *plut. autem,* καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου, & ſi dixerit pater tuus. (k) Et ſi fuerit.] καὶ ἐὰν μὴ ᾖ, εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι. *Ab aliquibus abeſt il lud,* ᾖ, fuerit. *Compl. habet tantum,* καὶ μὴ ἀπαγγελῶ σοι; & non annunc bo tibi. *In hebræo, ut in vulgata, eſt ſine interrogatione: pendet enim ab il* Nequaquam tibi, *id eſt, abſit a te, ut ſi ego cognovero, non annuntiem.* Maneto.] μένε. *Complut.* ἐξέλθωμεν, exeamus. (m) Quia.] ὅτι ἀνα *Videtur hebraiſmus, ut* quia *ſit dictum pro,* ſi, *aut,* cum. *Complut.* ὅτι quoniam ſi, *& concludit per interrogationem,* & non mittam ad te in c pum? *Sed in hebræo additur,* & revelavero aurem tuam, *& periodus conc ditur in verbis ſequentibus,* hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjic (n) Quoniam deferam mala ſuper te.] *In Complut. quoniam proxime* *verba,* hæc faciat Deus ipſi Jonathan, & hæc adjiciat, *ſunt initium peri idcirco nunc legitur,* ἐὰν μὴ ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ, ſi non detulero mala ſu te. *Sed rurſus in noſtra poteſt illud,* quoniam, *accipi pro,* ſi, *ut ita dicamus* *detulero, id eſt, reſciero mala ſuper te, revelabo, &c. Et non eſt diſſi ſententia ab ea quam habet vulgata* (o) Et ſi non.] *Compl. & ex etiam aliquot manuſcripti codices,* ϗ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχ δαυὶδ, ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἐξαρθήσεται (*al.* ἐξαρθῶμαι) τῷ ἰω ἀπὸ τοῦ οἴκου δαυὶδ, Et non, in auferendo Dominum inimicos David, au tur (*ex ſuperiore ſupplendum,* miſericordia) ipſi Jonathan a domo Da *Hebraica aliam ſententiam præ ſe ferunt.* (p) Animo amantis ſe.] *Aq* κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, juxta animam ſuam. *De hoc dictum eſt ad cap.* 17. (q) ſitabitur.] *Sic hebræus. Symm,* ζητηθήσεται, requiretur. *Hoc enim ſig catur, fore ut in recenſendo eos qui ſedent, appareat deeſſe David. Com longius ab hebræo,* ϗ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται, & viſitatione viſitabitur. Tertiabis.] *Theodoretus quæſt* 49. Illud autem, τρισσεύσεις, pro, ἡμέρας ἀναμενεῖς, tres dies expectabis. (ſ) Operaria.] τῇ ἐργασίμῃ. τῆς ἐργασίας, operationis (t) Ergab.] *Schol.* Illud, ἐργὰβ, Aquila interp tus eſt, ἐχόμενα τοῦ νοτίου, juxta Auſtralem plagam: cæteri autem edider λίθον, lapidem: *quod habet Complut. & vulgata, ſed hæc addit,* cui no *eſt* Ezel. *Theodoretus pro,* ἐργὰβ, *habet,* ἀργὸβ. *& poſtquam ipſe etiam lit interpretationem Aquilæ, adjungit putare ſe fuiſſe locum aliquem conc eo nomine appellatum, & propterea paulo poſt hiſtoriam dicere, David rexiſſe* ἀπὸ τοῦ ἐργόβ: *quaſi idem ſit hic, atque ille locus. Et interpres q Theodoreti utrobique habet* Agaf. (u) Tertiabo ſagittis.] *Theodor* Illud autem, τρισσεύσω, pro, tres emittam ſagittas. σχίζας autem Aquila terpretatus eſt, βέλη jacula. (x) Amattari.] *Complut.* Amattara. *doretus.* ἀματτάραν. *Atque addit inveniſſe ſe in hebraicorum nominum pretatione, idem valere ac* τάφρον, *apud græcos, Foſſatum apud Romanos, Syros autem Scopum, ad quem qui ſe exercent jacula emittere conſuev Scholiaſtes hoc, quod Theodoretus attribuit Syris, videtur attribuere macho, & fortaſſe Aquilæ. Ita enim ſcribit:* Aquila autem, εἰς τὸν σκοπ φυλακήν, cuſtodiam: (duplex enim ſcriptura:) Symmachus, εἰς τὸν νον σκοπὸν, ad conſtitutum ſignum, εἰς ὃν γυμναζόμενοι τὰ βέλη πέμπειν τινὲς δὲ κοῖλον τόπον, ὅθεν δαυὶδ καθεζόμενος ἀνέστη. Ad quod qui ſe exer jacula mittere conſueverunt. Nonnulli locum cavum, unde David ſurrexit. (y) Et hic.] *pro eo quod in hebræo,* & infra. (z) Verbu *Sic hebræus: & ſubintelligitur illud, quod exprimitur in Compl.* verbum malum. *Ita etiam cap.* 22. (aa) Menſis.] *Sic hebræus Comp* μηνία. Neomenia, Kalendæ. (bb) Et prævenit ipſum Jonathan.] ϗ θασε τὸν ἰωνάθαν, *ut intelligatur poſt Saul ſequutum eſſe Jonathan. In eſt,* ϗ προέφθασεν αὐτὸν ἰωνάθαν, & prævenit eum Jonathan. (cc) Accid *Schol.* συνάντησις. *Symm.* συγκύρημα, incurſus & eventus. (dd) Non tur.] *Compl.* οὐχ ἑτοιμασθήσῃ σὺ οὐδὲ ἡ βασιλεία σου: *quod in vulgata,* no bilieris tu, neque regnum tuum. (ee) Sauciatus eſt.] *Aquila,* *Symm.* ὠδυνήθη. *Theodotio,* ἐλυπήθη, doluit, contriſtatus eſt, ægre tulit. Quoniam conſummaverat.] *Compl.* ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συν αὐτὸν, quoniam deliberaverat pater ipſius conſummare eum. (gg) Tr fecit.] *Theodotio,* ὑπερέβη, *eodem ſenſu.* (hh) Tantum Jonathan, & D *In aliis ſequitur,* ἔγνωσαν (*Complut.* ᾔδεισαν) τὸ ῥῆμα, cognoverunt ve (ii) Argab.] *Diximus paulo ante ad illud,* Ergab, *de hoc loco ex T* *Compl. hic habet,* ἀπὸ τοῦ νεγὲβ, de Negeb. *Quæ dictio hic eſt in hebr ſignificat auſtrum, & meridiem.* (kk) Uſque ad conſummationem nam.] *In Compl. additur,* δαυὶδ ὑπερέβαλεν, David ſuperavit. *Hebr bet,* adeo ut David adaugeret.

CAP. XXI.

(a) IN loco dicto, Dei fides, Phelani Maemoni] *In aliquo libr tum eſt,* ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ ἐμμανεῖν, in loco dicto Em *Complutenſ.* ἐν τόπῳ λεγομένῳ φελανὶ ἀλμωνὶ, in loco dicto Phelanni *hebræus habet*, in locum Pheloni, almoni : *quod vulgata interpretatur* in illum, & illum locum : *Chaldæus*, ad locum abſconditum, & cuſtoditum. *De his dictionibus dicetur etiam alibi.* (*b*) Quod inventum.] *Complut.* ἢ ὃ ἂν εὕρῃς, *& vulgata*, aut quicquid inveneris. (*c*) Prophani.] *Theodoretus, q.* 52. Aquila non dixit, βέβηλον, ſed, λαϊκὸν, laicum : *quomodo etiam vulgata.* (*d*) Et hæc via prophana : quoniam ſanctificabitur.] *Ita fere hebræus. Theodoretus,* εἰ βέβηλος ἡ ὁδὸς αὕτη, σήμερον ἁγιασθήσεται, ſi prophana via hæc ; hodie ſanctificabitur. (*e*) Detentus Neeſſeran.] *Compl. habet tantum* συνεχόμενος, detentus. *Theodoretus q.* 53. συνεχόμενος νεεσάρ : *Hæc autem dictio hebræa ſignificat idem ac* συνεχόμενος. *Theodoretus tamen inquit inveniſſe ſe in dictionum hebraicarum interpretatione, valere coarctationem, & preſſuram tentationis & minarum. Quare putat Doec fuiſſe ab aliquo dæmone vexatum, aut aliquo correptum morbo, idcircoque aſſediſſe divino tabernaculo.* (*g*) Syrus.] *Compl.* ὁ ἰδουμαῖος, *& vulgata*, Idumæus. (*h*) In veſtimento.] *Compl. addit,* ὀπίσω τοῦ ἐπωμίδος, poſt ſuperhumerale, *& vulgata*, poſt Ephod. (*i*) Et affectabat in die illa, & tympanizabat ſuper portas civitatis.] *Retinuimus verbum græcum,* τυμπανίζειν, *ut liberam interpretationem lectori relinqueremus : & ita etiam S. Auguſt. in Pſal.* 33. *Abſunt autem iſta à Compl. & videntur admiſtæ diverſæ interpretationes.* (*k*) Collabebatnr.] κατεφέρετο. *S. Auguſt. ibidem*, ferebatur : *& accommodat ſanctiſſimæ Euchariſtiæ, in qua Dominus ſeipſum ſuis manibus tulit.* (*l*) Hic non.] *Alii per interrogationem,* εἰ οὗτος, nunquid iſte, *&c.*

CAP. XXII.

(*a*) IN neceſſitate.] *Compl. addit.* ὢν, qui in neceſſitate & anguſtia eſſet. (*b*) Saric.] *Alii,* σαρὴχ. Sarech. *Complut.* χαρὴθ, Chareth. *vulgata,* in ſaltum Areth. (*c*) Sub arboreto.] ὑπὸ τὴν ἄρουραν : *dictio illa* ὑπὸ *ſatis indicat, dictione,* ἄρουραν, *locum arboribus conſitum ſignificari. Hebræus & Chaldæus,* ſub arbore : *Vulgata,* in nemore. (*d*) Abimelech.] *Ita collati codices & Theodoretus : Sed Complut.* Achimelech : *ut vulgata, & etiam noſtra, cap. ſequenti.* (*e*) Princeps omnis præcepti tui] ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, *& poſt intelligi, aut quod ſit princeps omnium qui obediunt præcepto regis, ut videtur interpretari chaldæus, aut quod primus ipſe ſit in obediendo præceptis regis. Vulgata,* pergens ad imperium tuum. (*f*) Trecentos & quinque.] *Ita etiam Lucifer pro S. Athanaſio. Theodoretus,* quinquaginta, & trecentos. *Compl.* ὀγδοήκοντα πέντε, octuaginta quinque, *ut vulgata.* (*g*) Novi quia in die illa, quia.] *Alii,* ᾔδειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι ἐκεῖ ἦν δωὴκ. Novi in die illa quia ibi erat Doec. *Nec multo aliter Compl.* ᾔδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκεῖ ἦν. (*h*) Domus.] *Compl.* ὅλου τοῦ οἴκου, totius Domus.

CAP. XXIII.

(*a*) COnculcant.] *Alii,* καὶ καταπατοῦσι, & conculcant. *Abeſt autem a Compl. quemadmodum a vulgata. Et hæc dictio, & præcedens,* διαρπάζουσι, *videntur duæ interpretationes ejuſdem verbi hebraici.* (*b*) In ſpolia alienigenarum ingrediemur.] εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰσπορευσόμεθα. *Iſtud,* εἰσπορευσόμεθα, *abeſt a Compl. ut a vulgata. Quod autem pertinet ad illud,* εἰς τὰ σκῦλα, *in aliis libris eſt,* εἰς τὰς κοιλάδας, in cavitates *In aliquo impreſſo,* εἰς τὰς κοιλίας : *quæ lectio confirmatur hoc Scholio,* εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα, adverſus agmina (*quod habet vulgata*) Hebræi, εἰς τὰ σκῦλα. (*c*) Quia non tacet Saul.] *Compl.* ὅτι σαοὺλ παρεσιώπα, quia Saul tacebat, *id eſt, in corde ſuo tacitus verſabat : quod vulgata,* quia præpararet ei Saul clam malum. (*d*) Concludetur.] *Id eſt, ipſe David. Complut. pro iſta dictione,* ἀποκλεισθήσεται, *habet hæc,* καταβήσεται. καὶ εἶπε δαυὶδ, εἰ παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς κεϊλὰ, ἐμὲ, καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας σαοὺλ ; καὶ εἶπε κύριος, παραδώσουσιν. Deſcendet. Et dixit David. Numquid tradent ij, qui de Ceila, me, & viros meos in manus Saul? Et dixit Dominus : tradent. *Quæ videntur agnoſci a Theodoreto, q.* 54 *& reſpondent vulgatæ. Quod etiam ſequitur in noſtra, & cæteris fere libris collatis,* quadringenti, *in Compl. & vulgata eſt,* ſexcenti, *quod reſpondet iis quæ narrantur c.* 25. (*e*) Ibant quo ibant.] *Theodoretus. Illud autem* ἐπορεύοντο, errationem demonſtrat. Interdum enim in Judæa, interdum in ſolitudine degebant. (*f*) In Maſerem in deſerto in anguſtiis.] *Paulo poſt dicitur,* Meſſara. *Compl. habet tantum,* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς. *Theodoretus,* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν μεσερὼμ, in deſerto, in Meſerom : *quæ vox propius accedit ad hebræam, ſignificantem loca munita. Quare videri poteſt illud,* ἐν τοῖς στενοῖς, *eſſe hujus interpretationem. Theodoretus quidem teſtatur, pro,* ἐν μεσερὼμ, *cæteros interpretes edidiſſe,* ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς, in ſpeluncis munitis. (*g*) In deſerto in monte Ziph in terra æſtuoſa.] *Compl. habet tantum,* ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ ζίφ, in monte in ſolitudine Ziph : *quod reſpondet vulgatæ* (*h*) In monte æſtuoſo in Cæne Ziph.] *Rurſus Compl.* ἐν τῇ ἐρήμῳ ζὶφ ἐν τῇ καινῇ, in ſolitudine Ziph in Cæne. *Quod autem pertinet ad iſtud,* ἐν τῇ καινῇ, *& nonnulli interpretantur,* in nova ; *aliqui libri, & Theodoretus, habent* καινὶ, *& addit Theodoretus. Aquilam dixiſſe,* δρυμὸν, ſylvam : *quod habet vulgata. cap. autem* 27. *etiam in vulgata fit mentio Ceni, tanquam loci cujuſdam. Dictio hebraica, quæ hoc loco eſt, valde ſimilis eſt ei quæ ſignificat,* novam. (*i*) Collem.] *Videntur hoc loco ut etiam alibi LXX habuiſſe,* γαβαὰ (*al.* γαβαάθ.) *Nam pro hoc teſtatur Theodor. Aquilam dixiſſe,* βουνὸν, collem. (*k*) In Meſſera.] *Rurſus hoc abeſt a Compl.* (*l*) Et nunc omne quod eſt.] *Hæc locutio videtur hoc ſignificare,* quando ex quod cupiebat, eſt aſſequutus ; deſcendendo deſcendat ad nos. (*m*) Concluſerunt eum.] *Alii,* ἀποκεκλεισμένοι (*Compl. addit* γὰρ) εἰσὶν εἰς τὰς χεῖρας (*Compl.* ἐν ταῖς χερσὶν) τοῦ βασιλέως. Concluſi ſunt in manus regis. (*n*) Ne forte verſute agat.] *Compl.* ὅτι εἶπεν ὁ σαοὺλ, μήποτε πανουργευσάμενος οὗτος πανουργεύσηται, quoniam dixit Saul : ne forte hic callens callide agat : *quæ verbi geminatio eſt etiam in aliis libris, ſed non cætera.* (*o*) Noſcite.] *In Compl. additur,* ἐκ πάντων τῶν τόπων, ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἑτοίμον, ex omnibus locis, ubi ipſe ſe abſcondit illic : & revertimini ad me ad paratum. (*p*) Ad occidentem.] καθ᾽ ἑσπέραν, *Theodoretus videtur habuiſſe,* ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπηκόῳ, in deſerto ſubjecto, & plano : *pro quo inquit Aquilam dixiſſe,* ἐν τοῖς ὁμαλέσιν, in planis & campeſtrlbus : *quod habet vulgata. Dictio hebræa & deſertum & campeſtria ſignificat.* (*q*) Ab hac.] *Propius ad hebræum, quam quod in Compl.* τοῦ ἑτέρου, altera. (*r*) Caſtrametati.] *Compl.* παρεπλαγίαζον, altare cingebant. (*ſ*) Incurſionem fecerunt] *Compl.* ἐχύθησαν, effuderunt ſe.

CAP. XXIV.

(*a*) SAddæem.] *Eſt veſtigium dictionum hebraicarum, quas chaldæus interpretatur,* foraminum rupium, *alii,* petrarum hircorum ſylveſtrium. *vulgata,* ſuper abruptiſſimas petras, quæ ſolis ibicibus perviæ ſunt. *Complut.* κατὰ πρόσωπον τῆς θήρας τῶν ἐλάφων, *& Lucifer,* ante faciem venationis cervorum. (*b*) Ad provocandum.] *Id eſt, ciendum ventrem. Lucifer,* ad ſellam. *Theodor. q.* 55. *non habet,* παρασκευάσασθαι, *ſed,* ἀποσκευάσασθαι, ad deponendum : *& hæc ſcribit,* Honeſte LXX. ſunt interpretati : Aquila autem id manifeſtius dixit : inquit enim, εἰσῆλθεν ἀποκενῶσαι, introivit ad exinaniendum. Joſephus autem, τὰς φυσικὰς ἐκκρίσεις ποιήσασθαι, ad faciendum naturales excretiones. (*c*) Tradere.] *Compl.* ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι. ecce ego do. *Lucifer,* tibi dabo. (*d*) Bonum.] *Ita hebræus, Compl.* τὸ ἀρεστὸν, *& Lucifer,* quæ placita ſunt. (*e*) Immolarent.] θῦσαι. *Ita lib. vetuſt. In aliis, & Compl. eſt,* θανατῶσαι, *& Lucifer,* occiderent. *Quod tamen valere etiam,* θῦσαι, *patet ex verbis Nabal. ſeq. cap. & aliis locis. Vulg. ex hebræo habet tantum,* & non permiſit eos, ut conſurgerent in Saul. (*f*) Viam.] *Alii,* εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ad viam ſuam. *Compl.* καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου, & exiit in viam de ſpelunca. *Lucifer habet tantum,* deſcendit in viam. *Similis quædam varietas eſt in verbis proxime ſequentibus.* (*g*) Tuam.] *Theodor. addit,* εἰς κακὰ, in mala. (*h*) Hic eſt.] *Apud Theodor. & in Compl. ſequitur,* καὶ πατήρ μου, & pater meus : *quæ ſunt in hebræo : ſed videntur conjungi cum ſequentibus, ut in vulgata.* (*i*) Pinnam.] *In aliis ſequitur,* τῆς διπλοΐδος σου, *& Lucifer,* laciniam chlamydis tuæ. (*k*) Neque impietas, & contemptus.] *Lucifer habet tantum,* neque injuſtitia : *& reſpondet hebræo.* (*l*) Ligas.] δεσμεύεις, cingis inſidiis, *Lucifer,* quæris animam meam accipere. (*m*) Vindicet tibi.] ἐκδικήσαι σοι, *id eſt, vindictam ſumat de te ex teipſo. Alii habent* μοι, *quemadmodum etiam noſtra paulo poſt. Lucifer,* judicabit me de te. (*n*) Et ſicut, ſi inveniat] *Sunt in codd. quædam varietates non magni ponderis. Lucifer ſic habet,* & ſicut inveniat quis amicum ſuum, & præmittat eum in viam bonam, & Dominus retribuat tibi bona, pro quibus feciſti mihi hodie. *Et quod quidem pertinet ad iſtud,* retribuat tibi, *magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, quam quod eſt in collatis græcis codd.* ἀνταποδώσει αὐτῷ, retribuet ei. (*o*) Non delebis.] οὐκ ἀφανιεῖς. *Compl. & Theodor. q.* 56. καὶ μὴ ἀφανίσῃς, & non delebis. *Lucifer valde congruenter hebræo,* & nunc jura tu mihi in Domino, ſi non eradicabis ſemen meum poſt me, & ſi non exterminabis nomen de domo patris mei.

CAP. XXV.

(*a*) MAon.] *Alii,* μαὰν, Maan. *Complut.* φαρὰν, Pharan, *ut vulgata.* (*b*) Maon.] *Ita etiam hebræus hoc loco, & Chaldæus. Complut.* ἐν τῇ ἐρήμῳ. *Vulgata utrumque conjungit,* in ſolitudine Maon. (*c*) Greges.] ποίμνια. *Complut.* ἡ ἐργασία, cultura, poſſeſſio, *ut vulgata. Dictio hebræa proprie ſignificat culturam : ſed transfertur etiam ad ſignificandas pecudes, quoniam in pecudibus, tanquam in præcipua poſſeſſione inſumebantur operæ veterum.* (*d*) Greges.] *Rurſus,* ποίμνια : *quod in aliis,* πρόβατα, oves. (*e*) In tondendo gregem ſuum.] *Ad verbum ex hebræo. Complut. autem,* ἐν τῷ κείρειν αὐτοὺς τὰ ποίμνια αὐτοῦ, dum illi tonderent greges ejus. (*f*) Abigæa.] *Ita etiam Theodoretus. Complut.* ἀβιγαίλ. Abygail. (*g*) Bona.] ἀγαθή. *Alii,* καλὴ, pulchra. (*h*) Abite ad Nabal, & interrogate.] *Complut.* ἥκετε πρὸς τὸν ναβὰλ, καὶ ἀσπάσασθε, Venite ad Nabal, & ſalutate. (*i*) In horas.] εἰς ὥρας. *Et fortaſſe ſignificat,* omni tempore : *quemadmodum interdum apud alios auctores : aut,* ad vigorem, ad proſperitatem, *ut ſit modus quidam ſalutandi. Nam hebræus habet, ut multi interpretantur (nam aliter vulgata, & non inepte)* ad vitam, *Chaldæus,* per vitam tuam. (*k*) Filio tuo David] *Theodoretus, quæſt.* 57. τοῖς παισὶ τοῦ υἱοῦ σου δαυὶδ, pueris filii tui David. *Complutenſ.* τοῖς παισί σου, καὶ τῷ υἱῷ σου δαυίδ. *Et vulgata,* ſervis tuis, & filio tuo David. (*l*) Pueri.] *In aliis additur,* δαυὶδ, Davidis. (*m*) Recedentes.] ἀναχωροῦντες. *Complutenſis, & Theodoretus,* ἀποδιδράσκοντες, fugientes (*n*) Suum] *In Complutenſi ſequitur,* καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ δαυὶδ καὶ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβησαν. *Quod in vulgata,* Et accincti ſunt ſinguli gladiis ſuis, accinctuſque eſt & David enſe ſuo. Et aſcenderunt, *&c,* (*o*) Et dum eſſemus.] *Illud* καὶ, *eſt etiam apud Theodoretum : abeſt autem a Complutenſi, & ab hebræo.* (*p*) Conſummata eſt malitia] *Significare videtur hæc locutio certum malum, ac perniciem impendere ipſi Nabal. Sic ſupra cap.* 20. conſummata eſt malitia hæc a patre ſuo, *id eſt, deliberatum, & certum* eſt patri ſuo malum hoc inferre Davidi (*q*) Oephi farinæ, & gomor.] *Theodoretus, quæſt.* 58. *ſcribit, Aquilam pro,* οἰφὶ, *dixiſſe* σάτον, ſatum : *Gomor autem eſſe æqualis menſuræ cum Oephi ; idque ex prophetia Ezechielis dici.* (*r*) Palathas.] *Alii dicunt,* maſſas caricarum, *ut vulgata.* (*ſ*) Utique immerito.] *Sic viſum eſt hoc loco eſſe vertendum, poſtulante ſententia, & non repugnantibus verbis, illud* ἴσως εἰς ἄδικον, *& reſpondet vulgatæ,* vere fruſtra. *Alii vertunt,* forte ad malum. (*t*) Et non imperavimus.] *Alii,* καὶ οὐκ ἐνετειλάμην, & non imperavi. *Compl.* καὶ οὐκ ᾐτησάμην λαβεῖν, & non petii capere *Vulgata ex hebræo,* & non petiit quicquam. (*u*) Ipſi David.] *Compl.* τοῖς ἐχθροῖς δαυὶδ, inimicis David, *ut vulgata.* (*x*) Ad pedes ejus,] *Compl.* καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε, & cecidit ad pedes ejus, *ut vulgata.* (*y*) Mea.] *iſtud,* μου, *abeſt ab aliis, & ab hebræo. Vulgata,* iniquitas hæc : *hoc enim ſignificat, adſcribatur, mihi culpa, quam admiſit Nabal.* (*z*) Hunc.] *Compl. addit :* ἐπὶ ναβὰλ ſuper Nabal. (*aa*) Hic eſt.] *Alii,* οὕτως ἐστὶ, *Compl.* οὕτως ἐστὶν αὐτός, ſic eſt ipſe. (*bb*) Inſipientia] ἀφροσύνη. *Theodoretus,* Nomen Nabal in Græcam vocem tranſlatum ſignificat, τὴν ἀφροσύνην. Hoc enim Abigæa oſtendit, & liber nominum : Hebraicorum. Aquila autem ſic dixit, ναβὰλ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀπόρρευσις μετ᾽ αὐτοῦ. Nabal nomen ei, & defluxus cum eo. τοῦ γὰρ λογισμοῦ ἀπορρέοντός τε καὶ σβεννυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης γίνεται πάθος.

Diffluente enim & extincta ratione, exoritur morbus inſipientiæ. (*cc*) Servares manum tuam tibi.] *Theodoretus*, Pro eo quod eſt, ne odio replearis ex cæde. (*dd*) Abominatio.] ***Theodoretus***, Aquila dixit, νιμὸς, ſuffocatio. (*ſed hoc ita ſcriptum eſt in codice, qui ſolus nunc erat ad manum, ut facile appareat ſubeſſe mendum, ac fortaſſe legendum*, πνιγμὸς, *aut*, νυγμὸς. *Interpres quidem habet*, compunctio.) αἰνίττεται δὲ τὰς τȣ͂ συνειδότος ἀκίδας, Significat autem conſcientiæ aculeos. *Scholiaſtes hæc referens, habet* λυγμὸς, convulſio ex eroſione, ſingultus, *ut vulgata.* (*ee*) Scandalum.] *Ita libri vetuſtiores. In aliis additur*, καρδίας : *& vulgata*, ſcrupulum cordis. (*ff*) Benedictus.] *Theodoretus videtur hoc loco agnoſcere ex lxx vocem hebræam Baruc, pro qua Aquila dixerit*, εὐλογητὸς, benedictus. (*gg*) In hac.] *Theodoretus addit*, ἡμέρᾳ, in hac die : *& hoc eſt in hebræo, ſed non illud*, hodie. (*hh*) Et ſervando.] *Sic hebræus, & ſignificat, ita prohibuiſti, ut ego ſervarem manum meam puram a ſanguine. Sed Theodoreto viſa eſt abſurda locutio. Ita enim ſcribit* : Iſtud, ϗ σῶσαι τὴν χεῖρά μου ἐμοὶ, peccatum ſcriptoris eſſe ſuſpicor. Cæteri enim interpretes dixerunt, μὴ μυσῶσαι, pro eo quod eſt, μὴ μύσους μεταλαχεῖν, ne abominationis & ſceleris fiam particeps. (*ii*) Suſcepi.] ἠρέτισα : *& reſpondet hebræo. Symm.* ἐνετράπην, reveritus ſum, *ut Compl. nec multo aliter vulgata*, honoravi. (*kk*) David.] *In Compl. additur*, ὅτι ἀπέθανε ναβὰλ, quia mortuus eſt Nabal. (*ll*) Puerorum tuorum. Et ſurrexit.] *Compl.* τῶν παίδων τȣ͂ κυρίου μȣ, ϗ ἐτάχυνε, ϗ ἀνέστη : *quod in vulgata*, ſervorum domini mei. Et feſtinavit, & ſurrexit (*mm*) Sumpſit.] *Compl. addit*, ἑαυτῷ, ſibi : *quod tamen abeſt ab hebræo*, (*nn*) Amis, qui de Rhomma.] *Complut.* λαῒς, τῷ ἐκ γαλίμ. *& vulgata*, Lais, qui erat de Gallim.

CAP. XXVI.

(*a*) AB æſtuoſa.] *Abeſt a Complut. ut a vulgata.* (*b*) Ziph.] *Lucifer pro S. Athanaſio*, opacum. (*c*) Paratus de Ceila] *Lucifer habet tantum*, in Sicelet. Alii, ἐτύμως ἐκεῖ, vere illuc, *quod non abhorret a vulgata*, certiſſime. *Compl.* ἕτοιμος ἐκεῖ, paratus illuc. (*d*) Lampene.] *Theodoretus, quæſt.* 59. λαμπήνη quidem eſt genus currus, *ſicut etiam*, ἀπήνη. Aquila dixit, ἐν στρογγυλώσει, in cavitate, & rotunditate. Ratio autem indicat in medio exercitus cubuiſſe regem, *&c. Lucifer*, in ſtragulis præclaris, *& paulo poſt*, in ſtragulis pretioſis. *vulgata*, in tentorio. *Chaldæus*, in vallo. Vox Ebræa ſignificat vallum ex curribus ſive propugnaculum conſertis curribus extructum, quæ eſt tumultuaria caſtrorum munitio, cum pro vallo diſpoſitos currus mutuo nexu jungunt. Hujuſmodi munitionem Aquila στρόγγλωσιν appellat a rotunditate *Druſ.* (*e*) Dormiens ſomno.] *A quibuſdam codd. & Lucifero abeſt illud*, ſomno. *In Complut. eſt*, καθεύδων ὕπνωσεν, dormiens ſomnum capiebat. (*f*) Repetam ei.] *Ideſt, non opus erit iterare iſtum in eum Lucifer*, & non repetam, illam. (*g*) Ne humilies.] *Alii, & Theodoretus*, μὴ διαφθείρῃς, ne corrumpas, ne diſperdas. *Lucifer*, non continges. (*h*) Purus erit.] *Sic Lucifer, quod græce eſt*, ἀθῳωθήσεται, *& poſſet etiam verti*, innocens erit, *ut in vulgata.* (*i*) Nequaquam mihi a Domino.] *Satis apte reſpondet hebræo. Compl. autem quaſi ex alio initio*, ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο παρὰ κυρίȣ, *& Lucifer*, Mihi autem non ſit a Domino. (*k*) A cervicali.] ἀπὸ προσκεφαλῆς αὐτȣ͂. *Compl.* τὸ πρὸς κεφαλῆς, *Lucifer*, quæ eſt ad caput illius. *Et paulo poſt*, & lentem aquæ a capite ejus. *Libuit autem hoc loco iſtud lentis nomen ab antiquo patre uſurpatum retinere; licet hoc vaſis genus uſitatius lenticula dicatur : Vulgata hic habet* ſcyphum. (*l*) Per nos ipſi.] καθ' ἑαυτοὺς, *itemque paulo poſt*, ἀπῆλθον καθ' ἑαυτοὺς, *videtur eſſe imitatio hebraiſmi, qui habet*, eamus nobis & abierunt ſibi. *Utroque tamen loco abeſt a Compl. & a Lucifero.* (*m*) Stupor.] θάμβος. *Lucifer*, timor. *Aquila*, καταφορά. *Symm.* κάρος. *Theodotio*, ἔκστασις. *quæ omnia, ut in Gen. dictum eſt, gravem quendam ſoporem ſignificant.* (*n*) Tranſivit David ultra] διέβη δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, *hebræus, & chaldæus*, tranſivit David tranſitum : *quod vulgata reddidit*, ex adverſo, *& Lucifer* contra. (*o*) Qui vocas.] *Compl.* καλῶν με, (*quod* με, *eſt etiam in aliis*) τίς εἶ σὺ ; qui vocas me, quis es tu? *Lucifer*, qui vocas me? Quid eſt? *Hebræus*, qui clamas ad regem? *quod vulgata*, qui clamas, & inquietas regem? (*p*) Mortificationis.] *Ita enim Lucifer: quod græce eſt*, θανατώσεως. *Alii, & Theodoretus, q.* 60. θανάτου, mortis. (*q*) David.] *In Complut. ſequitur*, φωνή μου κύριέ μου, δοῦλος σὸς κύριε βασιλεῦ, vox mea domine mi, ſervus tuus domine rex. *Theodoretus habet tantum*, φωνή μου κύριέ μου βασιλεῦ, vox mea domine mi rex, *quemadmodum vulgata. Lucifer habet, ut noſtra*, ſervus tuus domine rex. (*r*) Injuſtitia.] ἀδίκημα. *Alii, & Theodoretus*, κακία. *Lucifer*, quæ eſt a me malitia? (*ſ*) Non confirmatum eſſe.] μὴ ἐστηρίχθαι, *quod in Compl. eſt*, μὴ στηριχθῆναι. *Et in hac quidem parte retinuimus verſionem Luciferi (non autem in verbis proxime ſequentibus. Ipſe enim habet*, confirmatum eſſe in teſtamentum Domini.) *ut intelligatur, quam veteres curarint verbum verbo reddere. Poterat tamen ita verti*, a non inhærendo firmiter, *ideſt, ut non commorarer, ac ſtabilem ſedem haberem in hæreditate Domini.* (*t*) Animam meam.] ψυχήν μου. *Compl.* ψύλλον ἕνα, *& Lucifer*, pulicem unum. (*u*) Et in hodierna.] *Aliqui addunt*, ἡμέρᾳ, die, *Lucifer*, in diem hunc. *Compl.* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, in die hac. (*x*) Secundum juſtitias.] *Compl. non habet illud*, κατὰ. *& Lucifer*, reſtituat unicuique juſtitias, & fidem ſuam. (*y*) Et tegat me.] σκεπάσαι με *Compl.* ϗ ἐκσπάσαι με. *Et Lucifer*, & abripiat me. *Verum hoc, & quod ſequitur*, & eruat me, *duæ videntur interpretationes.*

CAP. XXVII.

(*a*) APponat.] προστεθήσομαι. *Alibi de iſta locutione dictum eſt. Significat enim ita incidere, ut pereat. Nam & apud hebræos eadem dictio ſignificat tradi, incidere, conſumi. Symm.* παραπεσοῦμαι ποτὲ, *quod vulgata* aliquando incidam. (*b*) Ceſſet.] ἀνῇ : *& ſic etiam Chaldæus. Aquila*, ἀπογνώσεται, deſperabit. *Symm.* ἀπόσχηται, recedat, abſtineat. *Vulgata duo illa prima conjunxit*, ut deſperet, ceſſetque. (*c*) David.] *In Complut. additur*, καὶ διέβη αὐτὸς, & tranſiit ipſe. (*d*) Quatuor menſes.] *Ita etiam vulgata : licet Hebræus & Chaldæus habeant*, dies & quatuor menſes : *& multi interpretentur, annus, & quatuor menſes.* (*e*) Geſiri.] *In uno vetuſto additur*, τὸν ζεγρὶ, Zegri : *pro quo in Compl. eſt*, ϗ τὸν ἰεζραῖον, & Iezræum.

(*f*) Ab advenientibus, quæ a Gelampſur muratorum.] ἀπὸ ἀνηκόντων ἀπὸ γελαμψοὺρ τετειχισμένων. *Ab eodem libro abeſt illud*, ἀπὸ γελαμψοὺρ, *ab aliis illa*, ἀπὸ ἀνηκόντων, *&* τετειχισμένων. *Si illud*, γελαμψοὺρ, *dividatur in duas dictiones*, γελὰμ, *videtur dictio hebræa (quamvis paululum immutata) quæ ſignificat ſeculum, &* ψοὺρ *nomen loci proprii. Quamobrem ſi legeretur* ἡ ἀπὸ γελὰμ ἀπὸ ἀνηκόντων ψοὺρ, *reſponderet hebræo, qui habet*, quæ a ſeculo adveniente te Sur, *& vulgata*, antiquitus euntibus Sur. *Quod tamen* eſt, Sur; *in hebræo ita ponitur, ut ſignificare etiam poſſit*, murata, *unde fluere potuit illud*, τετειχισμένων. *Ita apparet quædam variarum interpretationum coagmentatio. In Compl. hic locus ſic habet*, ὅτι κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἡ ἀπὸ quoniam habitabatur terra, quæ a Geſſur. (*g*) Non vivificavi.] οὐκ ἐζωογόνησα. *Sententia tamen poſtulat, ut legatur*, ἐζωογόνησε, *aut* ἐζωογόνει δαυὶδ. *Nam & vulgata*, Non vivificabat David. (*h*) Juſtificatio.] *Ita hebræ Sed quemadmodum apud illum, ita etiam apud lxx interdum ſignificatum, conſuetudinem, modum: ut etiam cap.* 30. *idque alibi notatum eſt.* Et fidem ſibi conciliavit David in Anchus.] ϗ ἐπιστώθη δαυὶδ ἐν τῷ ἀγχ *milis locutio eſt bis in pſalm.* 77. *Compl.* ϗ ἐπιστώθη ἀγχὶς ἐν δαυὶδ. *quod gata*, credidit ergo Anchis David.

CAP. XXVIII.

(*a*) COoperuit ſe] *Symmachus*, μετεσχημάτισεν ἑαυτὸν, *transfigurav ipſum. Complutenſis*, ἠλλοιώθη, mutavit ſe. (*b*) Et vidit.] *Sic am hebræus, & chaldæus. Complutenſis autem*, ϗ εἶπεν ἡ γυνὴ, τὸν σαμουὴλ; dixit mulier : ipſum Samuel (*c*) Virum erectum.] ὄρθιον. *atque ita Theodoretus, q.* 62. *Complutenſis*, γέροντα, ſenem, *quod reſpondet vulg* (*d*) Etiam in manu.] *Sic etiam hebræus & chaldæus. Complut. autem*, ἐν χειρὶ προφητῶν, οὔτε ἐν τοῖς ἐνυπνίοις, neque in manu prophetarum, neq ſomniis. (*e*) Tibi.] *Ita & vulgata. Complut. autem*, αὐτῷ ei : *qu alii vertunt ex hebræo.* (*f*) Feciſti.] *Ita etiam vulgata. Aly* ἐπλήσας, pleſti. (*g*) Tecum.] *Neque Theodoretus aliter. Complut. vero* μετ' mecum, *ut vulgata.* (*h*) Feſtinavit.] ἔσπευσε. *Hoc verbum reſpondet bræo, quod ſignificat feſtinare, & vulgata illud ita exprimit*, ſtatimque: *rum ſignificat etiam trepidationem, & turbationem, ut ex loco proxim quenti & multis aliis conſtare poteſt.* (*i*) Porrectus.] *Ita vulgata, quod eſt* ἐστηκὼς, *atque hebraice dicitur*, & cecidit plenitudo ſtaturæ ejus. *autem*, ἀπὸ στάσεως αὐτȣ͂, de ſtatione ſua. (*k*) Et noluit.] *Compl.* ϗ σε, ϗ οὐκ ἐβούλετο, & renuit, & noluit. (*l*) Vitula paſcualis.] *Vulgata*, bat vitulum paſcualem : *Complut.* μοσχάριον γαλαθηνὸν, vitulus lactans.

CAP. XXIX.

(*a*) AEndor, quæ.] *Compl.* ἐν ναὶν τῇ, *aliquanto propius ad hebræam di nem, quæ ſignificat fontem, quod habet vulgata.* (*b*) Pertranſeunte οἱ διαπορευόμενοι, *in Compl.* οἱ παραπορευόμενοι. *Vulgata*, Hebræi : *& optime convenire cum illo*, οἱ διαπορευόμενοι, *ut ſupra dictum eſt.* (*c*) Fuit nobiſcum hunc ſecundum annum.] *Compl.* ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος qui fuit mecum jam ſecundum annum hodie : *hebræus*, qui fuit mecum diebus, vel jam annis: *quod optime redditur in vulgata*, multis diebus, & (*d*) Incidit ad me] ἐνέπεσε, *& reſpondit dictioni hebraicæ. Symm.* confugit ad me, *aut*, transfugit, *ut vulgata.* (*e*) Contriſtati.] παροξύνθησαν irritati ſunt. *Symm.* ὠργίσθησαν, irati ſunt, *ut vulgata* : *Theo tio*, ἐθυμώθησαν, indignati ſunt : *quam Theodotionis dictionem habet Com* (*f*) Meis.] *In Complutenſi additur*, καθὼς ἄγγελος θεοῦ, *quod vulgata*, cut angelus Dei. (*g*) Abeundum.] *Compl. addit* τὸ πρωῒ, *& vulg* ut proficiſcerentur mane.

CAP. XXX.

(*a*) ET omnia quæ in ea.] *Alii*, ϗ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, & omnes qu ea. *Hebræus habet tantum*, quæ in ea, *a quo abeſt etiam illud quod quitur paulo poſt*, & mulierem. (*b*) Et interrogavit.] *Complut.* ϗ ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς δαυὶδ ϗ ἐπηρώτησε. *quod vulgata*: Et applicavit Abia Ephod ad David. Et conſuluit. (*c*) Geddur.] *Complut.* ὀπίσω τοῦ στρατοῦ τούτου, poſt exercitum hunc, poſt agmen hoc : *itemque paulo inferius, tertio loco, ubi idem in noſtra repetitur, Complut. habet*, σύστρεμμα, glob *Theodoretus, quæſt.* 65. Ipſum autem σύστρεμμα, hebræus vocat, γεδοὺρ, q alibi exponitur, πειρατήριον καλεῖται δὲ οὕτω τὸ λῃστρικὸν σύστημα. Vocatur au ſic globus & agmen latronum. *Legantur notationes, cap.* 3. *in lib.* 2. (*d*) reſidui ſubſtiterunt.] *Sic etiam hebræus. Compl. autem*, ϗ καταλείπει ἐκεῖ δια κοσίους ἄνδρας & relinquit ibi ducentos viros. *Theodoretus videtur hab* διακόνους ἄνδρας, miniſtros viros, *quos exhauſtos labore ex curſu, inquit lam dixiſſe* μεμενηκέναι, manſiſſe. (*e*) Palathæ.] *aut* maſſæ caricarum, *vulgata. Addit Compl.* ϗ δύο σταφίδας, *quod eadem vulgata*, & duas ligat uvæ paſſæ. (*f*) Turbatus ſum] *Aquila*, ἠῤῥώστησα, ægrotavi, *quod ſequitur*, hodie tertianus, σήμερον τριταῖος, *valet*, hodie ſunt tres dies. Hoc.] *In Compl. additur*, ϗ ὤμοσεν αὐτῷ. & juravit ei. (*h*) A Lucifero. *eſt a crepuſculo matutino, aut veſpertino. Aquila*, σκοτομήνης, obſcura *Symmachus*, ἀφ' οὗ συνεσκότασε, ex quo cœpit obtenebreſcere. (*i*) Et in cra na.] ϗ τῇ ἐπαύριον. *Compl.* ϗ τῆς, etiam craſtinæ, *eadem ſententia* : *prius magis quodammodo reſpondet hebræo.* (*k*) Diſſonuit.] *ideſt*, deſideratus eſt. *De hoc verbo dictum eſt etiam, Exod.* 24. (*l*) terrogaverunt eum.] *Compl.* ϗ ἠρώτησεν αὐτοὺς, *quod vulgata*, ſalutavit (*m*) Sic.] *In Compl.* ἀδελφοί μου οὕτως, fratres mei ſic : *& reſpondet vulga* (*n*) Poſtquam tradidit Dominus nobis.] *Hebræus*, quæ tradidit Dom nobis, *& ſubintelligitur*, de his, *quod exprimit vulgata. Compl. addit.* πεναντίους, poſtquam tradidit Dominus nobis adverſarios. (*o*) Non minor οὐχ ἧττον. *Compl.* οὐχ ἥττους, non minores : *tota hæc particula abeſt ab hebræ* Ecce de ſpoliis.] *Ita libri duo veteres. In aliis eſt*, ἰδοὺ εὐλογία ὑμῖν σκύλων. Ecce benedictio vobis de ſpoliis. (*q*) Bæthſur.] *Compl.* Bæthel : *multæque aliæ, ut ſemper, ſunt in hujuſmodi nominibus propria rietates, quas prudens lector, per ſe expendet.* (*r*) Et omnia loca.] εἰς πάντας τοὺς τόπους, & ad omnia loca.]

CAP. XXXI.

(a) IN hypochondria.] *Theodotio,* μέρος τὸ ἐγγὺς τοῦ ἥπατος, partem quæ prope jecur. (b) Ejus.] *In Complut. additur,* ϗ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, *quod vulgata,* & univerſi viri ejus. (c) In montibus.] *Complut.* ἐν τῷ ὄρει, in monte. (d) Convertunt.] ἀποστρέφουσιν, *quaſi reſupinant. Complut.* ἀποκεφαλίζουσιν, decapitant. *Alij habent,* ϗ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν, ϗ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ ἀποκόπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, & convertunt eum, & ſpoliaverunt vaſa ejus, & præcidunt caput ejus. *Quod autem pertinet ad illud,* & ſpoliaverunt vaſa ejus, *optime reſpondet hebræo. Complut. autem* ϗ ἐκδιδύσκουσιν αὐτὸν τὰ σκεύη αὐτοῦ, & exuunt eum vaſis ejus. (e) Aſtartio.] *Schol.* εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἀστάρτης. In templo Aſtartes. λέγουσι δὲ ταύτην τὴν ἀφροδίτην, Dicunt autem hanc eſſe Venerem. (f) Audiunt.] *Compl. addit,* περὶ αὐτοῦ, de eo. (g) Dies.] *Theodoretus.* Sciendum quidem eſt, quod Aquila ſecutus hebræum non diviſit primam a ſecunda regnorum hiſtoria, ſed ex duabus unam fecit.

REGNORUM. LIB. II.

CAP. I.

(a) DE populo Saul.] ἐκ τοῦ λαοῦ σαοὺλ. *Ab aliis abeſt illud* ἐκ, populi Saul. *Compl* τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ σαοὺλ, populi qui cum Saul. (b) Attingebant.] συνῆψαν. *Aquila,* κατέλαβον, aſſequebantur. (c) Omnis.] *Abeſt a Complut. quod tamen eſt in hebræo, & vulgata.* (d) Regale.] *Complut.* τὸ διάδημα, diadema, *ut vulgata.* (e) Armillam.] χλιδῶνα. *Theodoretus, quæſt. 2. refert, Aquilam dixiſſe,* βραχιάλιον, brachiale. (f) In libro recti.] *Ita fere ſolet, &, ut putamus, debet verti illud,* ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς. *Theodoretus tamen, quæſt. 4. habet,* τὸ βιβλίον τὸ εὐθὲς, liber rectus. (g) Sta.] στήλωσον, *quaſi fixe incumbe in hanc conſiderationem. Scholion ex Aquila,* ἀκρίβασον. *Theodoretus, quæſt. 5. & Complutenſis habent,* ἀκρίβασαι. diligenter conſidera. (h) In excelſis.] *Abeſt a Complut. & a Theodoreto, non autem ab hebræo, & vulgata.* (i) Exultent.] ἀγαλλιάσωνται. *Complutenſis, & Theodoretus,* χαυνιάσωσι, *eodem ſenſu.* (k) Et agri primitiarum.] *ac ſubintelligendum eſt, ut etiam in hebræo, quod vulgata expreſſit,* neque ſint agri primitiarum. *Aquila pro* ἀπαρχῶν, *dixit,* ἀφαιρεμάτων, demptionum: *de quo vocabulo alibi dictum eſt.* ἀφαίρεμα dicitur quicquid pro donario ſegregatur, quod & ἀφόρισμα: uſique ſunt hac voce interdum οἱ ο. vide ſis edit. Rom. *Levit.* 7.4. Chaldæus. אפרשותא quod ſit Deo ſeparatum & conſecrat. Lexicon Heſychii ἀφαίρεμα, ἀνάθημα, δῶρον. *Deut.* 12.11. תרומת ידכ LXX. τὰς ἀπαρχὰς, cæteri, ἑκούσια, voluntarias oblationes. Druſ. (l) Projectus eſt.] προσωχθίσθη. *Aquila,* ἀπεβλήθη, *eodem ſenſu.* (m) Decori.] *Abeſt a Complut. & a S. Chryſoſt. in Maximum, & Juventium. Ac videtur alia interpretatio pro illo, quod proxime dictum eſt,* ſpecioſi, ὡραῖοι, εὐπρεπεῖς. (n) Occiſi.] *Complut.* ἐτραυματίσθης, Occiſus es. *Reſponderet prorſus hebræo, & vulgata, ſi abeſſet* σ. *Ita enim valeret,* occiſus eſt. (o) Mirificata eſt dilectio tua mihi ſuper dilectionem mulierum.] *Reſpondet optime hebræo. Theodoret. q. 7. habet,* ἐπέπεσεν ἡ ἀγάπη σου ἐπ' ἐμὲ, ὡς ἡ ἀγάπησις τῶν γυναικῶν, incidit amor tuus in me, ſicut dilectio mulierum: *atque eodem modo S. Chryſoſt. lib. 3. de providentia Dei.*

CAP. II.

(a) E Caſtris in Manaem.] ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς μαναέμ. *Complut. habet tantum,* ἐκ τῆς παρεμβολῆς. *Sed. lxx. potius videntur habuiſſe tantum,* εἰς μαναὲμ, in caſtra, *quod vulgata dixit,* & circumduxit eum per caſtra: *illud autem,* ἐκ τῆς παρεμβολῆς, *ex alia eſſe interpretatione. Nam & paulo poſt ubi in noſtra, & in aliis græcis eſt,* ἐκ μαναὲμ, *notat ſcholiaſtes Theodotionem dixiſſe,* παρεμβολῶν, caſtris: *quo etiam loco Complut. habet,* ἐκ παρεμβολῆς. *Non tamen abſurda ſententia eſt, ſi dicamus Abenner deduxiſſe Iboſte e caſtris in caſtra, id eſt, per univerſum exercitum. Quod autem pertinet ad nomen filii Saul, quem Abner fecit regem, Complut. habet,* ἰσβοσὲθ, Isboſeth, *ut vulgata. S. Chryſoſt. ſerm. 5. in epiſt. ad Philipp. & Theodoretus,* μεμφιβοσθὲ, *quem hic inquit alios interpretes nominaſſe* ἰεβάαλ, Jebaal. *In noſtra, ut aliis, hoc nomen tribuitur, cap. 4. filio Jonathan.* (b) De Manaem in Gabaon.] *Hic, ut diximus, Theodotio habuit,* παρεμβολῶν, *vulgata,* de caſtris in Gabaon. *Complut. non ſine mendo,* ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ de caſtris collis. (c) Eis.] *Sic etiam habet vulgata. Compl.* ἀλλήλοις, ſibi invicem. (d) Irruentium.] *Sententia poſtulare videtur, ut hoc loco ſignificet dictio græca,* τῶν ἐπιβούλων. (e) Et ubi ſunt hæc? reverte ad Joab.] *Hæc abſunt a Compl. & a Theodoreto, quæſt. 9. quemadmodum etiam ab hebræo.* (f) Sub ſe.] ὑποκάτω αὐτοῦ, *Et eſt phraſis hebræa, quæ ſignificat,* in loco ſuo, in eodem loco, *ut habet vulgata.* (g) Concurſum.] συνάντησιν. *Compl.* συναγωγὴν, congregationem, globum. (h) Ad victoriam.] *Sic hebræus. & nonnulli putant ſignificari,* in ſeculum. *Vulgata autem,* uſque ad internecionem: *quæ etiam eſt Theodoreti explanatio.* (i) Amara erunt in noviſſimis.] πικρὰ ἔσαι εἰς τὰ ἔσχατα. *Theodor.* πικρὰ τὰ ἔσχατα, amara ultima. (k) Noſtros.] *Compl. & Theodoretus,* αὐτῶν, ſuos, *ut vulgata.* (l) Porrectam] *Eſt, planiciem,* παρατείνουσαν. *Vulgata,* Luſtrata omni Bethoron. *(m)* Et viſitati ſunt de pueris David.] *Complut. addit,* οἱ πεπτωκότες, qui ceciderant. *Quod tamen abeſt ab hebræo. Nam dictio hebræa, quam vertimus,* viſitati, *ſignificat, ut alibi ſæpe,* deſiderati ſunt, defuerunt, *ut nunc vulgata.* (n) Ab eo.] παρ' αὐτοῦ. *Abeſt a Compl. In hebræo eſt,* mortui ſunt.

CAP. III.

(a) AD multum.] ἐπὶ πολὺ, *id eſt,* ad multum tempus. (b) Filia Iol.] *In aliis ſequitur,* ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ἀβεννὴρ, & intravit ad eam Abenner. *Non tamen in Complut. quemadmodum neque in vulgata.* (c) Feci hodie miſericordiam.] *Complut.* ϗ ἐποίησα ἔλεος, & feci miſericordiam. *hebræus habet illud,* hodie. *hoc modo.* Nunquid caput canis ego ſum, ut adverſus Judam hodie faciam miſericordiam cum domo Saul? *(d)* Notis.] *Complut. addit,* αὐτοῦ, ejus, *ut vulgata.* (e) Quia ſic.] *Alij non habent illud,* quia: *quod tamen eſt in hebræo: & uſitatæ ſunt iſtæ repetitiones, licet non faciant ad ſententiam.* (f) In Thælam, ubi erat, ſubito.] *Pro his in Complut. tantum eſt* εἰς χεβρὼν, in Chebron. *In vulgata autem,* pro ſe, dicentes, cujus eſt terra? (g) Univerſam domum Iſrael.] *Complut.* πάντα τὸν ἰσραὴλ, omnem Iſrael. (h) Selles.] *Complut.* λαῒς, Lais, *ut vulgata.* (i) Et locutus eſt Abenner.] *In Compl.* ϗ λόγος ἀβεννὴρ ἐγένετο, & verbum Abener fuit: *quod reſpondet hebræo.* (k) Ab excurſione.] ἐκ τῆς ἐξοδίας. *In hebræo eſt eadem dictio, quæ lib. 1. cap 30. dicta eſt Geddur. Videantur quæ ibi ſunt notata. In vulgata nunc eſt,* cæſis latronibus. (l) Venerunt.] *Sic etiam hebræus. Compl.* ἤκουσαν, audierunt. (m) Ad Abenner retro.] πρὸς ἀβεννὴρ ὀπίσω. *In aliis additur,* αὐτοῦ poſt eum. *In Compl. tantum eſt,* ὀπίσω ἀβεννὴρ, poſt Abener; *quod reſpondet hebræo.* (n) Redire fecit ipſum Abenner.] *Compl.* ϗ ἐπέστρεψεν ἀβεννὴρ, *quod vulgata,* cumque rediiſſet Abener. (o) Inſidians.] *Compl.* ἐν παραλογισμῷ, in dolo, *ut vulgata.* (p) A Domino.] *In aliis quibuſdam, & apud Theodoretum, q. 12. ſequitur,* ἀπὸ τοῦ νῦν ϗ ἕως τοῦ αἰῶνος, ex nunc, & uſque in ſeculum. *Sed hebræus habet tantum ut vulgata,* uſque in ſempiternum. (q) Scytalam.] *Theodoretus.* σκυτάλῃ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν ὁ Ἀκύλας τυφλὸν τοῦτον ὠνόμασεν. Scytala utuntur, qui mutilato ſunt corpore. Quare Aquila hunc nominavit, τυφλὸν, cæcum. (r) Captabant.] διαπαρετηροῦντο. *& videtur ſignificantius, quam quod in Compl.* διατηροῦντο. *Vulgata,* interfecerunt. (ſ) Poſt lectum.] *Sic etiam hebræus: & vulgata,* ſequebatur feretrum. *Compl. autem* ἔμπροσθεν τῆς κλίνης, ante lectum. (t) Non acceſſit, ut Nabal.] *Compl.* οὐ προσήγαγες, non acceſſiſti. *Hebræus habet,* admoti erant: *ſed conjungit cum antecedentibus hoc modo,* pedes tui compedibus non erant admoti. *ac deinde ſequitur, ut in vulgata,* ſicut ſolent cadere coram filiis iniquitatis, ſic corruiſti. *Theodoretus, q. 13. habet tantum,* οὐδὲ οἱ πόδες ἐν πέδαις, ἐνώπιον υἱοῦ ἀδικίας ἔπεσας, neque pedes in compedibus: coram filio iniquitatis cecidiſti. (u) A rege.] ὑπὸ βασιλέως. *Compl.* εἰς βασιλέα, in regem. *Vulgata,* unctus rex.

CAP. IIII.

(a) REmiſerunt ſe.] παρείθησαν. *Compl.* ἐταράχθησαν, turbati ſunt; *quod reſpondet vulgatæ.* (b) Evangelia.] *Notum eſt, hoc nomen interdum ſignificare præmia, & mercedem pro bono nuncio, ut hic.*

CAP. V.

(a) MUnitionem.] *Theodoretus. quæſt. 16.* περιοχὴν *dicit,* τὴν ἀκρόπολιν arcem civitatis. (b) In pugione.] *Theodoretus ibidem.* Quidam hebræus dixit iſtud, πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον, ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι, Aquilam ediſſe, ἁπτόμενος ἐν κρουνῷ, tangens in fiſtula, *aut,* aquæ ductu: *eamque verſionem explanat Theodoretus. Verum idem quæſt. 17. (niſi ſi eſt ſcholion ex alio auctore inſertum) hunc locum ſic refert,* πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον χωλὸν, τυφλὸν, ἁπτέσθω παραξιφίδι, omnis percutiens Jebuſæum claudum vel cæcum, tangatur pugione. *Inquit enim* illud, ἁπτέσθω παραξιφίδι, dictum eſt pro ἀναιρείσθω ξίφει, interficiatur gladio: *multaque de hac ſententia diſputat.* (c) Tranſibat.] διεπορεύετο, *Compl. & Theodoretus* πορεύετο. (d) Sammus.] *Apparet coagmentatio & repetitio in iſtis nominibus. In aliis libris eſt,* Sammus, & Sobab, & Nathan, & Salomon, & Jebaar, & Eliſus, & Elphalath, & Nagæb, & Jephie, & Eliſamas, & Elidae, & Eliphalath: *atque idem numerus eſt in Compl.* (e) Titanum.] *Theodoretus, q.* 17. Gigantes vocabant etiam τιτάνας: hebræus autem, ῥαφαῒμ, Raphaim ipſos vocavit (f) Conſtrictionis.] τοῦ συγκλεισμοῦ. *Alij* συσσεισμοῦ τοῦ ἄλσους, *aut,* τῶν ἀλσῶν, concuſſionis nemoris, *aut,* nemorum. *Theodoretus, q. 18. hunc locum explicans,* cum audieris nemora commota ſponte ſua ſine vento. (g) Cædendum.] κόπτειν. *Theodoretus, & Compl.* τύπτειν. percutere.

CAP. VI.

(a) CIrciter ſeptuaginta.] *Compl.* τριάκοντα, triginta, *ut vulgata.* (b) In aſcenſione.] *Abeſt a Compl. & poteſt ex alia eſſe interpretatione.* (c) Et fratres ejus ibant ante arcam.] *Theodoretus, q. 20. ſic refert hunc locum,* ϗ ὀζὰν, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ, & Ozan, & fratres ejus ibant a latere arcæ. (d) In fortitudine.] *Abeſt a Compl. Et videri poteſt collocandum in loco inferiore, ubi repetitur,* in organis modulatis. *Nam ibi vulgata ex hebræo habet,* totis viribus: *Licet & ibi & hic in ea nihil dicatur David pulſaſſe in organis modulatis, ſed hic,* in omnibus lignis fabrefactis, *ibi autem ſaltaſſe David totis viribus.* (e) Ipſi Ozæ.] *Compl.* ἐν τῷ ὀζᾷ, in Oza. (f) Deus.] *Alii addunt,* ἐπὶ τῇ προπετείᾳ, *& vulgata,* ſuper temeritate. *Theodoretus proponens quæſtionem, cur Oza ſit a Deo percuſſus, ac narrans quoſdam putaſſe eum dediſſe pœnas* τῆς προπετείας, *videtur indicare hanc dictionem non ſe habuiſſe in ſcriptura.* (g) Abeddara.] *Ita etiam Theodoretus in manuſcriptis. Compl.* ὀβὴδ ἐδὸμ, Obed Edom, *ut vulgata.* (h) Vitulus & agni.] μόσχος, ϗ ἄρνες. *In aliis,* μόσχοι ϗ ἄρνες, *aut,* ἀρνὸς, *ut Compl. & Theodoretus,* vituli, & agni. (i) Eximiam.] ἔξαλλον. *Theodoretus interpretatur,* ποικίλην, variam. (k) Pacificas.] *Compl.* ϗ εἰρηνικὰς, & pacificas, *ut paulo poſt etiam noſtra.* (l) Benedictus Dominus.] *Abeſt a Compl. ut a vulgata.* (m) Me non eſſe glorificatum.] *Nonnulli libri* με δοξασθῆναι, me glorificari, *hebræus autem habet* ero humilis in oculis meis, & cum ancillis, quas dixiſti, gloriabor.

CAP.

CAP. VII.

(*a*) HÆreditare fecit.] *Compl.* κατέπαυσεν, requieſcere fecit : *quod reſpondet vulgatæ.* (*b*) In circuitu.] κύκλῳ. *Alii*, κυκλόθεν undique : *& a Compl. abeſt illud*, τῶν κύκλῳ, *quod paulo poſt ſequitur*, qui in circuitu. (*c*) Te nominatum juxta nomen.] *Compl. & Theodoretus* σοὶ ὄνομα μέγα κατὰ τὸ ὄνομα, *quod vulgata*, tibi nomen grande juxta nomen. (*d*) Per ſe.] καθ' ἑαυτόν. *Interpretatur Theodoretus*, diſtinctus ab aliis gentibus, *utpote colens legem Dei. Hebræus*, ſub ſe, *& interpretantur multi* in loco ſuo. *Vulgata tamen*, ſub eo. (*e*) A diebus. *Ita etiam Theodoretus. Alii*, ϗ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, & a diebus. (*f*) Ædificabis ei.) *In uno exemplari, & apud Theodoretum eſt* οἰκοδομήσει ἑαυτῷ, ædificabit ſibi. *Compl.* οἰκοδομήσει σοι, ædificabit tibi, *quod reſpondet vulgatæ.* (*g*) Eum.] *Theodoretus*, αὐτοὺς, eos. (*h*) Tactibus.] *Id eſt, verberibus, & plagis. Theodoretus. Illud*, ἐν ἀφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων, *dictum eſt, pro*, τῆς διὰ τῶν ἀνθρώπων παιδείας, diſciplina, & caſtigatione, quæ per homines: quoniam per manus fit & tactus cædes humana. (*i*) Ab iis quos removi.] *Ita etiam Theodoretus. In Compl. autem eſt*, ἀπὸ σαοὺλ, ὃν ἀπέστησα, *& vulgata*, a Saul, quem amovi. (*k*) Fidelis erit domus ejus.] *Id eſt ſtabilis, ut alibi notatum eſt : & ſic etiam habet Theodoretus. Compl. autem* ὁ οἶκός σου, domus tua, *ut vulgata.* (*l*) Hæc.] *Theodoretus*, ἕως τούτου, uſque huc. (*m*) Et factus ſum parvus parum.] *Phraſis hæc ſignificat, valde parvus adhuc tibi viſus ſum, non ſatis tibi viſus ſum abs te ornatus. In uno exemplari, & apud Theodoretum in manuſcriptis codicibus*, κατεσμικρύνθαι τὰ μικρὰ ταῦτα, parva facta ſunt parva hæc, *itemque in Compl. niſi quod habet*, κατεσμικρύνθη. (*n*) Et propter ſervum tuum.] *In eodem libro eſt*, κατὰ τὸν λόγον, juxta verbum. *Compl.* διὰ τὸν λόγον σου, ϗ διὰ τὸν δοῦλόν σου, propter verbum tuum, & propter ſervum tuum. *& videntur duæ interpretationes : vulgata ex hebræo habet*, propter verbum tuum. (*o*) Duxit ſe Dominus.] ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεός. *Poſſet etiam verti*, quomodo duxit eum Deus : *Sed illud videtur magis reſpondere hebræo, & vulgatæ*, propter quam ivit Deus. (*p*) Fidele fac.] *Compl. & Theodoretus*, πιστωθήτω ἕως αἰῶνος, fidele fiat uſque in ſeculum. *Et in Compl. ſequitur*, ϗ καθὼς ἐλάλησας, ποίησον, ϗ νῦν μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λέγων, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν ἰσραήλ, ϗ ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου δαυὶδ ἔσται ἀνορθωμένος ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας. & ſicut locutus es, fac. Et nunc magnificetur nomen tuum uſque in ſeculum, dicens : Dominus omnipotens Deus ſuper Iſrael : & domus ſervi tui David erit erecta coram te : quoniam tu Dominus omnipotens Deus Iſrael revelaſti, *&c. Atque ab his alij codices non valde diſcrepant ; ac nonnulla etiam habentur apud Theodoretum.*

CAP. VIII.

(*a*) SEgregatam.] τὴν ἀφωρισμένην : *vulgata* frænum tributi. *Alij putant in hebræo ſignificari certum locum, alii frænum aquæductus : Chaldæus*, commoditatem rivi, (*b*) Et duos funiculos vivificavit.] *Compl.* ϗ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου χοινίσματος ἐζώγρησεν. & plenitudinem tertii funiculi vivificavit. *Cui lectioni convenit cum Theodoreto, quæſt.* 23. (*c*) Xenia.] *Hoc alii interpretantur tributa, alii munera.* (*d*) Mille currus.] *Ita etiam Complut. licet aliter habeat vulgata ex hebræo.* (*e*) Armillas.] *Theodoretus ibidem.* χλιδῶνας *autem Syrorum, Aquila interpretatus eſt*, τοὺς χρυσοὺς κλοιοὺς, aureos torques. (*f*) Et cepit.] *Hæc uſque ad illud*, Et de Melebac, *abſunt a Complutenſi, ut a vulgata.* (*g*) In eo.] *Hæc uſque ad illud*, Et audivi, *abſunt a Compl. & vulgata.* (*h*) Hemath.] *Hoc Theodoretus ibidem teſtatur* (*quamvis in Latino ſit mendum*) *Aquilam dixiſſe*, τὴν ἐπιφάνειαν τῆς συρίας, claritatem Syriæ. (*i*) Gebelem.] *Compl.* γημελέχ, Gemelech, *quam dictionem vulgata interpretatur*, vallem Salinarum. (*k*) Idumæa.] *Compl. & Theodoretus, q.* 24. *addunt* ἔθηκεν ἐστηλωμένους, *& Theodoretus interpretatur, in unaquaque civitate poſuit cuſtodes, & præſidarios, quos inquit ab aliis vocari*, ἐγκαθέτους, (*l*) Et Achimelech filius.] *Theodoretus ibidem.* ἐνταῦθα οἶμαι γραφικὸν εἶναι ἁμάρτημα. οὐ γὰρ ἀχιμέλεχ υἱὸς ἀβιάθαρ, ἀλλ' ἀβιάθαρ υἱὸς ἀχιμέλεχ. Hic arbitror erratum eſſe librarij. Non enim Achimelech fuit filius Abiathar, ſed Abiathar filius Achimelech. *Sed fieri poteſt, ut ſit accipiendum illud* Achimelech, *in caſu generandi, id eſt*, ipſius Achimelech filius ipſe Abiathar. (*m*) Chelethi, & ipſe Pheleti.] *Theodoretus inquit iſtis dictionibus ſignificari funditores & ſagittarios : quod habet Chaldæus, & interpretatur his præfuiſſe Banæam, ut etiam vulgata. Neque ullam mentionem faciunt, Banæam fuiſſe conſiliarium.*

CAP. IX.

(*a*) ADhuc ſuperſtes in domo Saul.] *Complut. & Theodoretus*, εἰ ἔστι τις ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ οἴκῳ σαοὺλ; nunquid eſt aliquis adhuc reſiduus domui Saul ? (*b*) Univerſæ domui ejus.] *Sic multi vertunt ex hebræo, & Chaldæus. Compl.* ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, *ac vulgata*, & univerſam domum ejus. (*c*) Comedet.] *Reſpondet etiam vulgatæ Compl.* φάγονται, comedent.

CAP. X.

(*a*) NUmquid eo, quod David glorificet.] *Compl.* οὐχὶ δοξάζων, nunquid honorans, *& eſt hebraiſmus, pro*, nunquid honorat. (*b*) Quia.] *Abeſt iſtud*, ὅτι, *a Compl. ſed reſpondet hebræo.* (*c*) Sed nonne, ut.] ἀλλ' ὅπως οὐχὶ, *Compl. non habet* οὐχὶ. *Alij*, οὐχὶ ἀλλ' ὅπως. Nequaquam, ſed ut. (*d*) Et ad conſiderandum.] ϗ τοῦ κατασκέψασθαι. *Compl.* ὅτι κατασκέψασθαι, quoniam ad conſiderandum. *In uno libro manuſcripto eſt*, καταστρέψαι, ad evertendum: *quod reſpondet hebræo.* (*e*) Eorum.] *Complutenſ. addit*, τὸ ἥμισυ, dimidium, per medium. (*f*) Syriam Bæthraam, & Syriam Saba, & Rhoob.] *Compl.* τὸν σύρον βαιθραὰβ, ϗ τὸν σύρον σουβὰ, Syrum Bæthraab, & Syrum Suba. *Bethroob reſpondet hebræo. varietas*, Syrus, *&* Syria, *eſt in toto hoc capite.* (*g*) Amelec.] *Compl.* μααχὰ, *& vulgata*, Maacha. *In aliquo libro utrumque conjungitur.* (*h*) Ipſos potentes.] *Compl.* δυνατῶν, potentum, *quod vulgata*, bellatorum. (*i*) Apud oſtium portæ.] *Sic hebræus, & vulgata*, ante ipſum introitum portæ. *Compl.* παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως, juxta portam civitatis. (*k*) Syria.] *Græce eſt*, συρίας. *ſed videtur illud ultimum* σ, *additum, eo quod ſequatur initio ſequentis dictionis* σουβὰ : *nam hujuſmodi geminationes ſunt familiares librario Vaticano. Alii quidem libri habent*, ϗ συρία, & Syria, *aut* ϗ ὁ σύρος, & Syrus. (*l*) Et Amalec ſoli in agro.] *Compl.* ϗ μααχὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, & Maacha ſeorſum erant in campo, *ut vulgata.* (*m*) E loco ad faciem, ex adverſo.] *videntur duæ interpretationes. In Compl. hic locus ſic habet.* ϗ εἶδεν ἰωὰβ, ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωπα τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξ ἐναντίας ϗ ὄπισθεν, & vidit Joab, quia factæ ſunt contrariæ facies belli ad ſe ex adverſo, & a tergo. (*n*) Et dixit.] *Sic etiam hebræus. Compl. addit*, πρὸς ἀβεσσὰ, ad Abeſſa. (*o*) Chalamac.] *Abeſt a Compl. ut a vulgata. Theodoretus, q.* 25. χαλὰκ, Chalac. *Fieri poteſt, ut* *venerit e loco inferiore, quem notabimus.* (*p*) Ælam.] *Hic habet Compl.* χαλααμὰ, Chalaama, *ſed videtur eadem dictio, quæ paulo ante etiam in Compl. eſt*, ἐλάμ. *Vulgata ibi ;* eorum exercitum, *hic*, Helam. *Multi putant utrobique eundem certum locum ſignificari, multi utrobique*, exercitum eorum. (*q*) Et confugerunt.] *Compl* ϗ διέθεντο διαθήκην μετὰ ἰσραὴλ, ϗ ἐδούλευσαν τῷ ἰσραὴλ, & diſpoſuerunt teſtamentum cum Iſrael, & ſervierunt Iſrael. *Prior pars reſpondet magis hebræo, in hac : poſterior, in noſtra editione.*

CAP. XI.

(*a*) DIxit.] *Ita etiam Hebræus, & Chaldæus : ſubintelligendum enim* quidam. *Compl.* εἶπον, dixerunt. (*b*) In utero cepit.] ἐν γαστρὶ ἔλαβεν, *Complutenſis*, συνέλαβεν, concepit. (*c*) Ad pacem.] *Ad verbum ex hebræo : cui valde familiaris eſt hujuſmodi locutio. Complutenſis autem* εἰ ὑγιαίνει ἰωὰβ, ϗ ὑγιαίνει ὁ λαὸς, ϗ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος, Si valet Joab, valet populus, & ſi valet bellum. (*d*) Demenſum.] *Ita viſum eſt non inepte verti poſſe illud*, ἄρσις. *Significat enim cibum, & munera quæ efferebantur e domo regis, & alicui pro ſuo demenſo aſſignabantur.* (*e*) Cum ſervis.] *Compl.* μετὰ πάντων τῶν παίδων, cum omnibus pueris : *quod vulgata dixit*, cum aliis ſervis. (*f*) Quomodo ?] *Ab aliis abeſt iſtud*, πῶς. *Compl. autem*, μὰ τὴν ζωήν σου, ϗ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου οὐ μὴ ποιήσω, per vitam tuam & per vitam animæ tuæ non faciam. *quod in vulgata eſt*, per ſalutem tuam & per ſalutem animæ tuæ non faciam. (*g*) Inebriavit eum.] *Compl.* ἐμεθύσθη, & inebriatus eſt: *Sed illud magis reſpondet hebræo : ex quo etiam* *ſpicari licet quæ proxime antecedunt*, & manducavit coram eo, & bibit, *eſſe interpretanda*, & manducare eum fecit coram ſe, & bibere. (*h*) In conſervando.] *Sic hebræus. Compl.* ἐν τῷ περικαθῆσθαι, in obſidendo. (*i*) loquendum ad regem.] *Abſunt a Compl. ut a vulgata.* (*k*) Filii Ner. *Alii libri partim non habent, ſicut etiam vulgata, partim vero habent*, filii Joas. (*l*) Thamaſi.] *Compl.* θαβὴς. *Vulgata* Thebes. (*m*) Omnia verba prælii.] *Abſunt a Compl. & vulgata hinc uſque ad illud*, Et dixit nuncius. (*n*) Conforta eam.] κραταίωσον αὐτήν. *Quidam putant ſignificari,* eam. *Hebræus & Chaldæus habent*, & conforta eum, *ideſt, populum Iſrael*, *quod vulgata*, & exhortare eos.

CAP. XII.

(*a*) DUo erant.] *Sic etiam hebræus, & vulgata. In aliis, & Complut.* *additur* ἀνάγγειλον (*al.* ἀπάγγειλον) δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην. annuncia quæſo mihi judicium hoc. Duo, *&c.* (*b*) Creverat.] *Ita etiam vulgata ex hebræo. Complut. & Theodoretus*, συνετράφη, ſimul nutrita. (*c*) Viator.] πάροδος, *quaſi prætergrediens per viam. Compl. & Theodoretus* ὁδοιπόρος, eodem ſenſu. (*d*) Hoſpiti viatori.] τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ. *In* *eſt tantum*, τῷ ξένῳ, *ut etiam in vulgata : quare in noſtra videntur conjunctæ duæ interpretationes.* (*e*) Et fecit eam.] *Sic hebræus : & ſignificat, ut* *paravit in cibum. Complut. addit*, ϗ ἔθυσεν αὐτὴν, ϗ ἐποίησεν, & mactavit eam, & fecit.] (*f*) Septuplum.] *Compl. & Theodoretus*, τετραπλάσιον, quadruplum. *ut vulgata.* (*g*) Erui] ἐρρυσάμην. *Theodoretus*, ἐξειλάμην, eodem ſenſu. *Alij libri*, ὁ ῥυσάμενός σε, qui erui te. *Complut.* ἐξελεξάμην, gi, *longius ab hebræo.* (*h*) Si parum eſt]. εἰ μικρόν ἐστι. *Ita fere hebræus, Complut. & Theodoretus*, εἰ ὀλίγα σοί ἐστι, προσθήσω σοι καθὼς ταῦτα, ſi parva ſunt, adjiciam tibi, ſicut hæc. (*i*) Vilipendiſti.] ἐφαύλισας. *Iidem vertunt* ἐξουδένωσας, (*k*) Tranſire fecit.] παρεβίβασε, *optime ad hebræum, & vulgata* tranſtulit. *Complut. autem, & Theodoretus*, ἀφείλετο, abſtulit. (*l*) Inimicos Domini.] *Complut.* ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ κυρίου, in adverſariis Domini. *Quam lectionem Theodoretus agnoſcit ex lxx. & addit, Hoc autem Aquila manifeſtius eſt interpretatus*, παροξύνων παρώξυνας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου, irritando irritaſti inimicos domini. *Quare noſtra videtur facta ex iſtis duabus.* (*m*) manſit.] *In aliquot codicibus eſt*, ηὐλίσθη, ϗ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ, manſit, & cubuit in ſacco ſuper terram. *Illud*, in ſacco, *abeſt ab hebræo.* Feciſti propter parvulum.] *Si ita interpungatur* feciſti ? propter parvulum cum adhuc viveret, jejunabas, *&c optime reſpondebit hebræo, & vulgatæ. Compl. habet* ὃν πεποίηκας ; ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος ἐνήστευες, ϗ ἔκλαιες, feciſti ? adhuc enim parvulo vivente jejunabas, & plorabas. *Non habet autem illud*, καὶ ἠγρύπνεις, & vigilabas, *quod ſequitur in noſtra, & in Græcis, ſed non in vulgata.* (*o*) Et bibiſti.] *Hoc abeſt ab hebræo, & vulgata. Compl. autem* καὶ πέπωκας οἶνον ; & bibiſti vinum ? (*p*) Jedidi.] *Ita etiam Theodoretus, q.* 27. *licet interpres dicat*, Jeddidia, *ut Compl. Addit Theodoretus hoc Aquilam eſſe interpretatum* ἐν κυρίῳ, in Domino, *Symmachus autem* εἰς βασιλείαν ἀφωρισμένον, ſelectum ad regnum. *Vulgata*, amabilis Domino. (*q*) Propter dominum.] *Ad verbum ex hebræo. Compl. & alii* γῳ κυρίου, in verbo Domini. (*r*) Molchom regis.] *Abeſt a Compl. illud* chom: *ac videtur eſſe ipſa dictio hebraica* (*licet paululum immutata*) *quæ ſignificat*, regis. (*ſ*) Et tranſire fecit eos per fornacem.] ϗ διήγαγεν αὐτοὺς πλινθίου, *atque optime reſpondet hebræo, nec diſcrepat a vulgata, quæ* & traduxit in typo laterum. *Nam in fornace formantur lateres. Compl.* περιήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. & circunduxit eos per aciem. *Chaldæus* & laceravit illos in plateis. *Theodoretus in cap.* 21. *hujus libri,* πλινθίον *interdum nominari aciem quadratam, ut ibi dicetur.*

CAP. XIII.

(a) ITa ut ægrotaret.] ὥστε ἀῤῥωστεῖν, *propius ad hebræum, quam quod in Compl.* ἀῤῥωστείᾳ, ægritudine. (b) Difficile.] ὑπέρογκον. *Item iſtud: Nam Compl. habet*, καὶ ἠδυνάτει, & non poterat. (c) Sapiens.] σοφὸς, *Compl.* φρόνιμος, prudens. *Itemque Theodoretus, quæſt.* 29. *qui de iſta falſa ſapientia, & prudentia diſputat accurate.* (d) Mane, mane.] *Eſt locutio hebraica, quæ ſignificat, per ſingulos dies, ut habet vulgata*, ſis infirmior, & tabeſcis magis. (e) Langueſce.] μαλακίσθητι. *Complut.* προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, ſimula te ægrotare. *Sed idem ſenſus eſt etiam in noſtra, licet obſcurius, atque ideo ſimilius hebræo. Ac multæ aliæ ſunt varietates ejuſmodi.* (f) Cibum.] *Aliqui codices habent*, δύο κολλυρίδας, duas collyridas, *&* placentas. (g) Sartaginem.] *Optime ad hebraum. Hoc enim ſibi vult, attuliſſe ſartaginem in conſpectum ipſius Amnon, & coram eo effudiſſe placentam coctam in ſartagine. Complut.* εἰς ὃ ἀποχέουσιν, vas, in quod effundunt. (h) Quoniam majus malum ultimum quam primum.] *Abſunt ab aliis codicibus hoc loco: ſed paulo poſt, ubi in noſtra legitur*, pro malo magno hoc ſuper alterum, quod feciſti mecum, *in aliis eſt*, μὴ ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, ἣν πεποίηκας μετ' ἐμοῦ. Nequaquam frater: quoniam magnum eſt malum ultimum ſuper primum, quod feciſti mecum. *Atque ita etiam Compl. niſi quod non habet*, μὴ ἀδελφέ. *Quare videri poteſt duas eſſe interpretationes, & unam, quæ fortaſſe hebræo propior, in noſtra ſuo manſiſſe loco, alteram vero in hunc locum, qui nunc præ manibus eſt, irrepſiſſe.* (i) Intexta fructibus.] καρπωτός. *Compl.* ἀστραγαλωτὸς, talaris: *Quod ex antiquiore verſione, nimirum lxx. videtur agnoſcere Theodoretus, illud autem ex Aquila. Ita enim inquit*: Tunicam autem ἀστραγαλωτὸν, Aquila quidem, καρπωτὸν, nominavit, perinde ac ſi diceret habentem intextos fructus: hodie autem vocant, πλουμαρικὸν, plumarem: Joſephus autem, τὸν μέχρι ἀστραγάλων διήκοντα, pertingentem uſque ad talos. *Addit Scholiaſtes, Symm. dixiſſe*, χειριδωτὸν, manicatam. (k) Et non contriſtavit.] *Hæc uſque ad illud*, Et non eſt locutus, *videntur agnoſci etiam a Theodoreto eadem q.* 29. *Sed abſunt a Compl. & a vulgata.* (l) Et fecit Abeſſalon convivium juxta convivium regis.] *Abſunt hæc a Complut. & a vulgata.* (m) Super os.] *Ita hebræus; & vulgata*, in ore; *Chaldæus*, in corde. *Compl. autem* ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ, in ira erat ei. (n) In via poſt eum.] *In aliquo libro eſt* ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ὡρὰν: *Verum illud*, τῇ ὡρὰν, *videtur veſtigium dictionis hebraicæ, quæ a nonnullis vertitur*, poſt eum, *ab aliis*, poſt montem, *vulgata*, inter devium. (o) In deſcenſu.] *Hinc uſque ad illud*, Et dixit Jonadab, *abſunt a Compl. & a vulgata. In aliis autem quibuſdam pro* τῇ ὡρωνὴν, *eſt*, τῇ ὡρὰν, *ut paulo ſuperius.* (p) In terram Chamaachad] *Neque in Compl. neque in vulgata hæc ſunt.* (q) Omnibus.] *Sic hebræus, quod vulgata & Chaldæus interpretantur*, multis. (r) Et ceſſavit rex David.] *Reſpondet vulgatæ. In hebræo eſt*, & ceſſavit David regis: *Et multi ſubintelligunt*, & ceſſavit ira. *Quare in Compl. eſt*, καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα, ceſſavit ſpiritus, & furor.

CAP. XIV.

(a) SUper Abeſſalom.] *Ita hebræus, ſubintelligendum enim eſt, quod exprimit Complut.* παρεκλήθη, *& vulgata*, verſum eſſet. (b) Jam.] τοῦτο. *Eſt locutio reſpondens hebræo. Abeſt autem a Complut.* (c) Et valde.] *Complut.* ὄντως, vere. (d) Unum.] *Sic hebræus; licet abſit a Complut.* (e) Cognatio.] πατριά, *Complut.* φυλή, tribus. (f) Veſtrum.] *Abeſt a Complut. & a vulgata.* (g) Extinguent.] *Satis prope ad hebræum. Complut.* καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι τοῦ μὴ ὑπάρξαι τῷ ἀνδρί μου ὄνομα καὶ λεῖμμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Et extinguetur ſcintilla reſidua mihi; ut non ſubſiſtat viro meo nomen, & reſiduum ſuper faciem terræ. *Dictionem quidem*, σπινθὴρ, *videtur etiam Theodoretus agnoſcere.* (h) Multiplicando.] *Multa ſunt obſcura in hoc mulieris ſermone: ſed plerumque, quæ obſcuriora ſunt, propius accedunt ad hebræum, ſicut hoc. Ita enim fere habet hebræus; quod facilius videtur in Complutenſ.* ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐκ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου, ut, ſi multiplicentur vindicantes ſanguinem ad diſperdendum, & non tollant filium meum. (i) Ut quid cogitaſti.] *Theodoretus*, ἵνα τί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν κυρίου, καὶ ἐκ τοῦ παρελθεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον, τοῦ ἐγκρατεύσασθαι τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον ἀπ' αὐτοῦ; Ut quid cogitatum eſt ſic in populo Domini, & ex eo, quod rex tranſgrediatur verbum hoc, cum ſe obfirmaverit rex non reducere ejectum a ſe? *Compl. eſt miſta ex utraque.* (k) Morte moriemur.] *Theodoretus.* ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱός σου, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχεόμενον ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτῷ ψυχή. Quoniam mortuus eſt filius tuus, & tanquam aqua, quæ effunditur ſuper terram, non colligetur, & non ſperabit in eo anima. *Compl. autem* οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχήν, καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον, non colligetur: & non tollet Deus animam: & cogitavit cogitationem non ejiciendi a ſe ejectum. (l) Ancilla tua.] *Hæc apud Theodoretum conjunguntur cum ſequentibus*, Ancilla tua loquatur nunc: *quaſi illud*, & dicat, *quod proxime præceſſit, referendum ſit ad populum.* (m) Eruat.] *Compl. & Theodoretus*, καὶ ἐξελεῖται, & eruet. (n) Si jam. *Idem*, γενηθήτω δὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν, fiat nunc ſermo Domini mei regis in ſacrificium. (o) Ut verterem.] *Sic etiam vulgata. Theodoretus, & Compl.* ὅπως κυκλώσῃ, ut circunduceret. (p) Quod.] *Iſtud*, ὃ, *abeſt a Complut. ſed non a Theodoreto in manuſcriptis.* (q) A principio.] *Complut. ut hebræus*, ἀπὸ τέλους, a fine. *Utraque locutione idem ſignificatur, nimirum ſemel in anno, ut habet vulgata.* (r) Et fit uxor Roboam filio Salomon, & parit ei Abia.] *Hæc abſunt a Complut. & vulgata.* (ſ) Dicens.] *Complut.* λέγοντα, dicentem. (t) Non vidi.] *Complut.* καὶ νῦν ὄψομαι δὴ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, & nunc aſpiciam quæſo faciem regis.

CAP. XV.

(a) EQuos.] *Sic etiam hebræus. Alij*, ἱππεῖς, equites, *ut vulgata.* (b) Super manum viæ portæ.] *Ad verbum ex hebræo. Complut.* ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης, ſuper viam portæ. (c) Facilia.] εὔκολοι. *Compl.* κατευθύνοντες, directi. (d) In terra.] *Complut. addit*, ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ, ſuper Iſrael: *quæ abſunt ab hebræo, & vulgata.* (e) A fine quadraginta annorum.] *Sic etiam hebræus, Compl.* μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, poſt quadraginta annos. *Theodoretus hanc rem narrans, ita inquit*, τεσσάρων διεληλυθότων ἐτῶν, quatuor tranſactis annis. *Et ita etiam Joſephus 7. de. Antiq cap.* 9. (f) Et miſit Abeſſalom ad Achitophel.] *Sic etiam hebræus. Alij*, καὶ ἀπέστειλεν ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐκάλεσε τὸν ἀχιτόφελ τὸν γαλαμωναῖον, *aut*, γελωναῖον *ut Compl.* Et miſit Abeſſalom, & vocavit Achitophel Galamonæum, *aut*, Gelonæum. (g) Pedibus ſuis.] *Compl. addit*, πεζοὶ, pedites: *& ſunt duæ interpretationes: paulo etiam poſt, ubi in noſtra eſt* pedibus, πεζῇ, *in aliis eſt*, πεζοί. (h) Et univerſus.] *Hinc uſque ad alterum*, Et univerſus, *abſunt ab aliis: & apparet repetitio, & coagmentatio aliarum interpretationum.* (i) Et hodie.] *Item & hæc uſque ad alterum*, & hodie. *Theodoretus quidem hunc locum ſic refert:* τί πορεύῃ σὺ μεθ' ἡμῶν; ἀνάστρεφε, καὶ κάθισον μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὺ, καὶ ὅτι μετῴκησας σὺ ἐκ τοῦ οἴκου σου. εἰ ἐχθὲς παραγέγονας σὺ, καὶ σήμερον κινήσω σε τοῦ πορεύεσθαι μεθ' ἡμῶν; ἐγὼ δὲ πορεύσομαι, οὗ ἐὰν πορεύσωμαι. Quid vadis tu nobiſcum? redi, & ſede cum rege: quoniam alienus es tu, & quia tranſmigraſti tu de loco tuo. Si heri adveniſti tu; & hodie movebo te ad eundum mecum; Ego autem ibo, quo iturus ſum. (k) Et vivit dominus meus rex.] *Sic etiam vulgata. Compl. & Theodoretus*, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, κύριέ μου βασιλεῦ, & vivit anima tua domine mi rex. (l) Et univerſus populus prætcribant in torrentem Cedron.] τῶν κέδρων. *Ab aliquo libro hæc abſunt. Ab hebræo & vulgata abſunt tantum illa*, in torrente Cedron. *In Compl. omnia iſta ſunt, ſed habet*, τοῦ κέδρων, ipſius Cedron. (m) Ad faciem viæ, quæ deſertum.] *Id eſt quæ ſpectat deſertum: & reſpondet hebræo & vulgatæ. Compl.* ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ἔρημον, ad faciem ejus in deſertum. (n) De Bæthar.] *Alij*, ἀπὸ θαιβὰρ, de Thæbar. *A Compl. autem abeſt, ut a vulgata.* (o) Videte.] *Complut.* βλέπε vide. (p) Caſtra facio.] *Propius ad hebræum quam quod in Compl.* προσδέχομαι ὑμᾶς, expecto vos. (q) Sedit.] *Compl.* ἐκάθισαν, ſederunt. (r) Diſſipa.] διασκέδασον, *Theodoretus habet*, ματαίωσον, (*quemadmodum etiam Compl.*) redde vanum, *atque addit Aquilam dixiſſe*, ἀφρόνισον, redde ſtultum. (ſ) Rhos.] *Idem refert Aquilam dixiſſe* τὴν ἄκραν, ſummitatem, *ut vulgata. Putat autem hanc aſcenſionem, ideſt, clivum olivarum, fuiſſe montem illum oliveti, ex quo Dominus aſcendit in cœlum.* (t) Princeps amicus David] ἀρχεταῖρος δαυίδ. *Fortaſſe ſunt duæ voces*, ἀρχὶ ἑταῖρος, Archita, amicus, *ut habet Compl. Quinimo ſuſpicari licet illa*, ἑταῖρος δαυὶδ, *huc irrepſiſſe ex fine capitis. Abſunt enim hoc loco a vulgata & hebræo.* (u) Tranſierunt.] *Hinc uſque ad illud*, puer tuus ſum, *abſunt a Complut. ut a vulgata.* (x) Diſſipabis.] *Sic vulgata, & melius quam quod in Complut.* διασκέδασον, diſſipa. (y) E domo regis.] *Item iſtud. Nam Compl. habet* tantum, παρὰ τοῦ βασιλέως, a rege.

CAP. XVI.

(a) CEntum botri paſſi.] *Ita hebræus, & reſpondet vulgatæ, Alii*, οἰφὶ σταφίδων, Oephi uvarum paſſarum. (b) Palmæ.] *Complut.* καὶ ἑκατὸν παλάθαι, & centum palathæ. *Alii*, καὶ οἰφὶ παλάθων, & Oephi palatharum. *Vulgata*, centum maſſis palatharum. (c) Adorans. *Complut.* προσκυνῶ, adoro. *Vulgata*, oro ut inveniam. (d) Et ecce tu in malo tuo.] *Valde appoſite ad hebræum.* Compl. *autem*, καὶ ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν σου, & oſtendit tibi malitiam tuam. (e) Ex obliquo ejus.] *Compl.* ἐπ' αὐτὸν, in eum. (f) Vivat rex.] *In Compl. iteratur, ut in hebræo.* (g) Secundo.] *Reſpondet hebræo. Latine diceremus*, præterea. (h) Ferte vobis] *Compl.* δότε ἑαυτοῖς, date vobis. *Illud autem*, vobis, *redundat: ſed eſt hebraiſmus.*

CAP. XVII.

(a) REdit.] *Complutenſ.* ἐπιστρέψει, redibit. *Hæc autem comparatio non eſt in hebræo, neque in vulgata.* (b) Quæris.] *Ita etiam vulgata. Complutenſ.* ἐκζητήσεις, exquires. (c) Vice hac.] τὸ ἅπαξ τοῦτο. *& ſic vulgata. Complutenſ.* νυνὶ ταύτην, nunc iſtud. (d) Et tanquam ſus aſpera.] *Abeſt hoc & a Complutenſ. ut a vulgata.* (e) Non diſſolvet populum.] οὐ μὴ καταλύσῃ. *Complutenſ.* οὐ καταπαύσει, non ſinet quieſcere. *Sed vulgata*, nec morabitur cum populo. (f) Collium.] *Complutenſ.* αὐλώνων, vallium. *Vulgata*, in foveis. (g) In incidendo eis.] ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς, *& videtur hoc ſignificare, cum tui inciderint in ea loca occupata a David, aut in ipſum David, & ejus milites. Ex hebræo aliqui vertunt*, ſecundum cadere in eis. *quod poteſt idem valere, aut*, prout ex eis quiſpiam ceciderit: *quod reſpondet vulgatæ. Et Complutenſ.* ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοὺς, in cadendo eos. (h) Quoniam novit.] *Totus hic locus propius accedit ad hebræum in noſtra, & in aliis, quam in Complutenſ. licet in illa videatur oratio magis fluere, ut hic. Nam habet*, ὅτι γνώσεται, quoniam cognoſcet. (i) Quoniam.] *Item hoc. Significat autem, ut etiam in hebræo*, Sed hoc ego conſilii dederim. *Alii non habent iſtud*, Quoniam, *& Complutenſ. habet tantum*, οὕτως συμβουλεύω ἐγὼ, Sic conſulo ego. (k) Et congregatus.] *Iſtud*, & *abeſt a Compl.* (l) Qui Arachi.] ὁ τοῦ ἀρχὶ. *Abeſt a Compl. & a vulgata.* (m) In Araboth.] *Id eſt*, in campeſtribus, *ut vulgata. Compl.* κατὰ δυσμὰς in occidente, *aut*, in locis demiſſis. (n) Abſorbeat.] καταπείσῃ, *aut*, καταπίῃ, *ut in aliis, quod eſt uſitatius. Compl.* ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, ut non abſorbeatur rex, & omnis populus qui cum eo. (o) Faciem.] *Sic hebræus. Compl.* ἐπὶ τοῦ στόματος, ſuper os, *ut vulgata* (p) Araphoth.] *Eſt ipſa dictio hebræa, quam Chaldæus vertit*, frumenta contuſa. *Vulgata*, ptiſanas. *Compl. habet*, palathas. (q) Præterierunt puſillum aquæ.] *Sic fere hebræus: & multi putant ſignificari vadum aquæ. Compl.* παρῆλθον γευσάμενοι μικρὸν τοῦ ὕδατος, tranſierunt guſtata paululum aqua, *ut vulgata.* (r) Manaim.] *Theodotio* παρεμβολὰς, caſtra: *& ſic Compl. Quæ varietas ſuperius etiam notata eſt. Sed non deſunt, qui hic putent ſignificari certum locum: quod videtur colligi ex cap. ſequenti. Sed. 3. reg. 3. ubi narratur cædes Semei, eſt*, εἰς παρεμβολὰς. (ſ) Naas. *Ita hebræus, & vulgata. Compl. autem*, ἰεσσαὶ, Jeſſæ. (t) Decem.] *Abeſt a Compl. & hebræo.* (u) Polentam.] *Retinuimus vocabulum vulgatæ, Græce eſt*, ἄλφιτον. *Compl. non habet hic, ſed poſt fabam & lentem, habet*,

ἄλφιτον.

ἄλφιτα. *Hebræus utroque loco.* (*x*) Saphoth.] *Hanc hebraicam dictionem multi vertunt* coagulationes, *id eſt*, caſeos, *ut Chaldæus. Compl.* γαλαθηνὰ μοσχάρια, lactentes vitulos, *& vulgata*, pingues vitulos. (*y*) Quoniam dixit: Populus.] *Alii*, ὅτι ἦν ὁ λαὸς, quoniam erat populus. *Compl.* ὅτι ἔλεγον τὸν λαὸν πεινᾷν, quoniam dicebant populum eſurire. *Illud*, dicebant, *ſatis convenit. Cætera habent in hebræo, ut in noſtra.*

CAP. XVIII.

(*a*) QUia tu, ſicut nos decem millia.] σὺ, ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες, *ſic videtur legiſſe Interpr. Theodoreti, quæſt.* 34. *Sed in græcis ejus codicibus ſic proponitur quæſtio: quid eſt*, καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν ἡ γῆ δέκα χιλιάσι, & nunc auferetur e nobis terra decem millibus, *perinde ac dicat, non tantum calamitatis eſſet, ſi terra privaretur decem millibus hominum, quales nos ſumus; quantum ſi te uno. Putat enim Theodoretus idem iſtis verbis ſignificari atque illis Symmachi*, καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσι, & tu, ſicut nos decem millibus. *Tantundem vales tu unus, ac decem millia noſtrum.* (*b*) Manum.] *Sic hebræus. Compl.* παρὰ τὸ κλίτος, juxta latus. (*c*) Sylvam.] *Complut.* πεδίον, campum, *ut vulgata.* (*d*) Viginti millia.] *Reſpondet hebræo. Compl.* καὶ πίπτουσιν εἴκοσι χιλιάδες, & cadunt viginti millia. (*e*) Terræ.] *Sic vulgata ex hebræo. Compl.* τοῦ δρυμοῦ, ſylvæ. (*f*) Subter denſitatem quercus magnæ.] *Ad verbum ex hebræo. Compl.* ὑπὸ φυτὸν δένδρου μέγα, ſub plantam arboris magnam. (*g*) Decem] *Compl. addit*, σίκλοις, ſiclos *quemadmodum & vulgata.* (*h*) Et ego quidem appendo.] καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι. *Alius liber* ἐὰν ἐγώ εἰμι ἵστημι, ſi ego ipſe appenderem: *& ſi conjungatur*, καὶ ἐὰν, *videri poteſt reſpondere omnino Hebræo, & Chaldæo. In aliis eſt*, καὶ ἐὰν σὺ παριστᾷς, *aut*, παραστήσῃς σύ. Et ſi tu exhiberes, *aut*, appenderes, *ut vulgata.* (*i*) Non faciendo in animam ejus injuriam.] μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. *Compl.* καὶ πῶς ποιήσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον; Et quomodo faciam in animam meam injuſtum? *quod propius accedit ad vulgatam.* (*k*) Hoc ego aggrediar: non ſic manebo coram te.] *Complutenſis*, διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι ἐνώπιόν σου. Propter hoc ego aggrediar coram te. *Ab hebræo potius abeſt illud*, hoc ego aggrediar. (*l*) Et ſumpſit Abeſſalom.] *Alii*, καὶ ἔλαβεν ἰωὰβ τὸν ἀβεσσαλώμ, & tulit Joab Abeſſalom. *Sed vulgata ex hebræo*, Et tulerunt Abeſſalom. (*m*) In foveam magnam.] *Abſunt hæc ab aliquot libris, licet non a Compl. Et* εἰς μέγα χάσμα, *&* εἰς βόθυνον τὸν μέγαν, *videri poſſunt duæ interpretationes.* (*n*) Et ſtatuerat illum capere titulum.] *Abſunt iſta ab aliquot libris. A Compl. autem illud præterea, quod proxime antecedit*, in quo aſſumptus eſt. *Et certe nihil eſt in hebræo, aut vulgata, quod illis reſpondeat.* (*o*) Ei filius ut memoretur nomen ejus.] *Compl.* μοι υἱὸς ἵνα ἀναμιμνήσκηται τὸ ὄνομά μου, mihi filius, ut memoretur nomen meum: *quod reſpondet vulgatæ.* (*p*) Titulum.] *In aliis hæc ſequuntur*, ἐπὶ τὸ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν. (*Compl.* ἐπεκάλεσαν) αὐτὴν, in nomine ſuo. Et vocavit (*Compl.* cognominaverunt) illum. (*q*) Et eſto quia.] *Propius ad hebræum, quam quod in Compl.* καὶ τί ἔσαι, ἐὰν δράμω, & quid erit, ſi cucurrero. (*r*) Magnam.] *Compl. addit*, εὐφραινόμενον, lætantem: *quod tamen abeſt a vulgata, & hebræo.* (*ſ*) Et ſervum tuum.] *Compl.* καὶ με τὸν δοῦλόν σου, & me ſervum tuum: *quod quidem*, me, *exprimit etiam vulgata: licet in hebræo non ſit, ſed cogitatione ſupplendum.* (*t*) Converte.] *Non diſcrepat ab Hebræo, & Chaldæo. Jubet enim rex, ut ſe erigat, conferatque ſe ad certum locum. Compl.* πάρελθε, tranſi, *ut vulgata, & paulo poſt*, καὶ παρῆλθε, & tranſiit. (*u*) Dum ipſe iret.] *Sic etiam hebræus & vulgata. Compl.* ἐν τῷ κλαίειν αὐτὸν, dum ipſe ploraret. (*x*) Mortem meam pro tua? Ego pro te.] *Complut. habet tantum*, μοι θάνατον ἀντὶ σου; mihi mortem pro te?

CAP. XIX.

(*a*) FIlli mi.] *In Compl. repetitur adhuc, ut in hebræo, ſed non in vulgata*, τέκνον ἐμὸν, fili mi. (*b*) Quia non ſunt principes tui.] ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου. *Atque idem putandum eſt ſignificare, quod eſt in aliis*, ὅτι οὐκ εἰσίν σοι οἱ ἄρχοντες, *aut*, σοι ἄρχοντες, *id eſt, principes non eſſe tuos, non tibi eſſe curæ.* (*c*) Omnes nos.] *In aliis*, καὶ πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ, & omnes nos hodie mortui, *ad verbum ex hebræo. Compl. autem*, καὶ πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, & omnes nos mortui eſſemus. (*d*) Juravi.] *Sic hebræus & vulgata*, juro. *Compl. autem* ὀμωμόκασιν, jurarunt. (*e*) Et malum.] *Ita etiam hebræus: ſed ab ipſo abſunt verba proxime præcedentia.* Et ſcito tibi: *quæ tamen habentur in omnibus collatis codicibus: ſed in quibuſdam eſt*, ὅτι κακὸν, quia malum. *In quibuſdam*, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσαι τοῦτο ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων ἐπὶ σὲ, quoniam pejus erit tibi hoc ex omnibus malis, quæ ingruerunt ſuper te. (*f*) Univerſus populus.] *Compl.* ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ, λεγόντων, & nunciatum eſt omni populo dicentibus. (*g*) Et de regno ſuo, & ab Abeſſalom.] *Hoc totum abeſt a Compl. Vulgata autem habet ex hebræo*, propter Abſalom. (*h*) Direxerunt Jordanem. *Eſt locutio reſpondens hebræo, & hoc ſibi vult*, proſpere trajecerunt Jordanem. *Compl. habet*, ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, in Jordanem. (*i*) Tranſitus.] ἡ διάβασις: *& fortaſſe hoc loco ſignificat* ſcapha, *aut ſimile quoddam navigium aptum ad tranſmittendum: quod reſpondet hebræo. Alii interpretantur*, & trajectum eſt vadum. (*k*) Cognovit ſervus tuus.] *Sic hebræus. Compl. autem* ἔγνων ἐγὼ ὁ δοῦλός σου, cognovi ego ſervus tuus. (*l*) Univerſo Iſrael, & domo Joſeph.] *Compl. habet tantum*, παντὸς τοῦ οἴκου ἰωσὴφ, *& vulgata*, de omni domo Joſeph. (*m*) Neque fecerat ungues.] οὐδὲ ὠνυχίσατο. *Abeſt a Compl. ut a vulgata. Uſi autem ſumus verbo faciendi, ut reſponderet ſequenti*, neque fecerat labium: *& ſignificat aptare, & concinnare.* (*n*) Fallaciter egit in ſervo tuo.] μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. *Compl.* κατηγόρηκε τοῦ δούλου σου, accuſavit ſervum tuum: *quod reſpondet vulgatæ.* (*o*) Et fac, quod bonum in oculis tuis.] *Optime ad hebræum. Compl. autem*, ἐποίησεν καλὸν ἐνώπιον θεοῦ, fecit bonum in conſpectu Dei. (*p*) Chamaam.] *Complut. addit*, ὁ υἱός μου, filius meus: *quod tamen abeſt ab hebræo & vulgata.* (*q*) Meis.] *Locutiones ipſæ aptiſſime reſpondent hebræo. Sed in illo eſt*, oculis tuis, & omne, quod elegeris ſuper me, faciam tibi. *Compl.* ἐνώπιόν σου, καὶ ὃ ἂν ἐπιτάξῃς μοι, ποιήσω σοι. coram te: & quodcunque conſtitueris mihi, faciam tibi. (*r*) Tranſivit.] *Et hoc ex hebræo. Compl. autem*, εἱστήκει reſtitit. (*ſ*) Tranſeuntes cum rege.] *Compl.* διεβίβασαν αὐτὸν, traduxerunt eum. (*t*)
Aut tributum ſuſtulit nobis.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata.* (*u*) Et
primogenitus ego, quam tu.] *Abſunt a Compl. & vulgata, Sed agnoſcuntu*
a Theodoreto, q. 38. (*x*) A Juda.] *Non eſt in Compl. neque in vulgata.*

CAP. XX.

(*a*) ADvocatus.] *Complutenſ.* ἀπήντα ἀνὴρ, υἱὸς λοιμὸς, occurrit vir,
lius peſtilens. (*b*) Vir ad tabernacula tua Iſrael.] *Ita hebræ*
niſi quod habet, ſua: *ac tamen vulgata*, revertere in tabernacula tua Iſra
Compl. autem, πορευσώμεθα ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἰσραὴλ, eamus un
quiſque in tabernacula ſua Iſrael. (*c*) Bochori.] *In aliis additur*,
βεσσαλώμ, *quod in vulgata*, magis quam Abſalom. (*d*) Abeſſai, &]
a Compl. & vulgata. (*e*) Conjuncto.] *Sic hebræus, & vulg.* dependen
te. *Compl.* ἀμφήκῃ, *ancipiti.* (*f*) Et ipſe exivit.] *Hæc abſunt a multis*
hebræo autem potius illud, quod anteceſſit. Et gladius exivit. *Videtur*
horum verborum eadem eſſe ſententia, atque ea quam præ ſe fert vulgata,
mirum tantum fuiſſe gladij agilitatem, ut ſimul egrederetur, & feriret.
Quis volens Joab, & quis ipſius David.] *Hujus item loci ſententia,*
dem fere modo exponitur in hebræo, in vulgata ſic explanatur: Ecce qui vo
eſſe pro Joab comes David. *Complutenſis autem ita interpungit, ut*
ſententiam præ ſe ferat. Sed tamen quod pro, τοῦ δαυὶδ, *habet*, τῷ δαυὶδ,
David, *reſpondet hebræo.* (*h*) Conſperſus.] *Alii*, τεθνηκὼς πεφυρ
mortuus conſperſus. *Sed illud*, mortuus, *non eſt in hebræo.* (*i*) Et om
in Charri, & congregati ſunt.] καὶ πάντες ἐν χαῤῥί. *Alii*, καὶ πάντας. *Pro*
in Complut. eſt, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐξεκκλησιάσθησαν, & omnes civitates con
gregatæ ſunt. *Et in aliquo libro utrumque conjungitur. Hebræus habet*,
omnia Berim: & congregati ſunt. *Et multi ſupplent*, omnia loca Beri
Vulgata autem, omneſque viri electi congregati fuerant ad eum. (*k*) Phe
macha.] *Complut.* Bæthmaaca, *ut paulo ſuperius etiam noſtra.* (*l*) Inte
rogando interrogatus eſt.] *Pro his uſque ad illud*, Ego ſum pacifica,
certe videntur ex pluribus interpretationibus coagmentata, neque
prorſus modo in codicibus leguntur, Compl. habet hæc tantum, ἐρωτῶντες ἐρ
σουσι ἐν ἀβὲλ, καὶ οὕτως ἐξέλιπον, interrogantes interrogabunt in Abel, & ſic
ficient. *In codice Theodoreti uno proponitur quæſtio his verbis*, Quomodo
telligendum, εἰ ἐξέλιπον, ἃ διέθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ἰσραὴλ, ſi defecerunt, quæ diſ
fuerunt fideles ipſi *Iſrael*, *id eſt, nunquid abrogatæ ſunt leges a legiſlator*
impoſitæ ipſi Iſraeli de jure pacis & belli; de mittenda legatione ad re
petendas, antequam inferatur bellum? Ita enim explanat Theodoretus,
ſtatim ſubjungit, ita ut nihil videatur interjectum intermedium, ἐγὼ δὲ
εἰρηνική, ego autem ſum pacifica. *Id eſt, colo pacem, & ſum una ex præcip*
civitatibus. Quare nihil cauſæ eſt, cur mihi bellum inferas. In codice
alio, ſicut etiam apud interpretem, ſequitur alia quæſtio, ad hæc verba,
τώμενος ἠρωτήθη ἐν ἀβὲλ, καὶ ἐν δὰν, εἰ ἐξέλιπεν ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ἰσραὴλ,
eadem fere affertur explanatio: atque ibi etiam ſtatim adjungitur, ἐγὼ δὲ
εἰρηνική. (*m*) Et abſtulit.] *Alij*, καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν σαβεαὶ υἱοῦ βοχ
ῥίπτουσιν, & auferunt caput Sabeæ filii Bochori, & jaciunt. (*n*) Ab eo.]
ἀπ' αὐτοῦ, *abeſt a Compl.* (*o*) Ad omnem virtutem.] *Eſt hebraiſmus &*
ficat id quod in Compl. exprimitur, ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς ſuper omnem exe
tum. (*p*) Super Cherethi, & ſuper Phelethi.] *Theodoretus, q.* 42. *videtur*
buiſſe, ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνατούς. *Et putat*, πλινθίον, *eſſe aciem qua*
tam, & Banæam fuiſſe præfectum militum prætorianorum, ſicut apud Ro
nos magiſtrum & præfectum prætorio. Vide lib. 3. *cap.* 3. (*q*) Commone
ciens.] *Sic hebræus, & ſignificat*, a commentariis, *ut vulgata.* (*r*) Iras
Iarim;] *quod in vulgata eſt*, Hyram Hyarites. *Theodoretus autem*
ἰωδαὲ ὁ ἰεθὴρ, Jodae qui Jether.

CAP. XXI.

(*a*) DOmini.] *Melius, quam in Compl.* παρὰ κυρίου, a Domino.
morte ſanguinum ejus.] *Hæc abſunt a Compl. Dictio tamen*,
guinum, *eſt in hebræo, & vulgata, ſed hoc modo*, Propter Saul & domum
ſanguinum, quia occidit Gabaonitas. *Et hoc ſignificat* ſanguinariam,
ream mortis. (*c*) Reliquiis] ἐκ τοῦ ἐλλείμματος. *In aliquot codicibus*
αἵματος, ex ſanguine. *Apud Theodoretum, q.* 44. (*quemadmodum etiam*
in Compl.) ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων τῶν ἀμοῤῥαίων ἦσαν, quia de reſiduis Amo
orum erant. (*d*) Et non eſt nobis vir ad interficiendum in Iſrael.]
locutio veterem illam horriditatem. Alii, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατώσεως
τοῦ ἰσραὴλ, & non eſt nobis vir mortificationis de omni Iſrael. *Compl.*
ἔστιν ἡμῖν ἄνδρα θανατῶσαι ἐκ παντὸς ἰσραὴλ, & non eſt nobis interficere
de omni Iſrael. (*e*) Conſummavit ſuper nos.] *Alij, & Theodor.*
ἡμᾶς, conſummavit, & conſumpſit nos. (*f*) Ut non ſtet ipſe.] τοῦ μὴ
αὐτόν. *Ita etiam in codice Theodoreti uno, & apte reſpondet hebræo.*
autem, quemadmodum & in Compl. τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι, *quod vulgata*,
unus quidem reſiduus ſit de ſtirpe ejus. (*g*) Det nobis ſeptem viros.]
nec multo aliter codex Theodoreti unus, δοθήτω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας. *Ali*
ἡμῖν, date nobis. *Codex alius, & Complut.* καὶ δοθήτωσαν ἡμῖν ἑπτὰ ἄν
dentur nobis ſeptem viri. *Interpres tamen Theodoreti non habet illu*
quemadmodum neque vulgata. (*h*) Soli exponamus.] ἐξηλιάσωμεν. *In*
Theodoreti uno, & in Complutenſi eſt, καὶ ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς, & prop
bimur in eis. *Sed in alio, & ad marginem primi eſt, ut in noſtra. De*
notabitur paulo poſt. (*i*) Gabaon.] *Apud Theodoretum, & in Compl*
ἐν τῷ βουνῷ, in colle. *Atque addit Theodoretus*, Metropolis Gabaoni
vocabatur Gabaon: ſed hoc nomen tranſlatum in Græcam linguam,
minatur βουνός. *Alibi idem notatum eſt de* Gabaa (*quomodo quidem habet*
vulg. ex hebræo) *quæ erat ſedes propria Saul.* (*k*) Electos Domini.]
retus, ἐκλεκτοὺς τῷ κυρίῳ, electos domino. *Compl.* ἐκλεκτοὶ τῷ κυρίῳ,
electi Domino. (*l*) Et inter.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. & ab hebræo.*
expoſuerunt.] ἐξηλίασαν. *Rurſus hoc loco Compl.* ἐξιλέωσαν, propitiat
fecerunt. *Sed ſcholion Diodori inſertum codici uni Theodoreti, ſic habet*
autem, ἐξηλίασαν αὐτοὺς οἱ γαβαωνῖται ἐναντίον κυρίου ἐν τῷ ὄρει, perinde
ſi diceretur, occiſos non ſepelierunt, ſed reliquerunt Soli expoſitos.
retus eandem dictionem habet, putatque idem ſignificare ac verbum

ἀνέπηξαν ſuffixerunt. (n) Defixit ſibi ad petram.] ἔπηξεν. Alii, καὶ (aut διέϛρωσεν) αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπὶ τὴν πέτραν, & ſubſtravit illum ſibi ſupra petram, quomodo fere vulgata. (o) Et reſoluti ſunt : & cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus gigantum.] Hæc abſunt a Complut. & ab aliis quibuſdam. Referuntur autem in eodem Diodori ſcholio cum hac explanatione. Omnino hoc ſibi vult, eos, qui Soli erant expoſiti, ſublatos eſſe a gigante, cum jam ſub radio ſolari reſoluti ac dilapſi eſſent. (p) E platea Bæthſan, quia ſtatuerant.] Compl. ἀπὸ τοῦ τείχους βαιθσὰν, κρεμασάντων αὐτοὺς ἐκεῖ τῶν ἀλλοφύλων, de muro Bæthſan, cum ſuſpendiſſent eos ibi alienigenæ. Vulgata, de platea Bæthſan, in qua ſuſpenderant. (q) In latere, in ſepulchro.] Sic etiam vulgata. Complut. ἐν τῇ πλευρᾷ τοῦ τάφου, in latere ſepulchri. (r) Ivit.] In aliis, & apud Theodor. q 45. ἐξελύθη, dilapſus eſt, defecit : quod reſpondet vulgatæ. (ſ) Jesbi.] Complutenſis addit, ἀπὸ νὼβ & vulg. de Naba. (t) Rhaphe.] Vulgata, Arapha : & multi putant idem valere, ac gigantis. Complut. τῶν γιγάντων, eodemque modo videtur habuiſſe Theodoretus & hic, & paulo inferius : admonetque gigantes ſolitos olim appellari, qui maxima haberent corpora. (u) Clava.] κορύνην, & fortaſſe ſignificat enſem novum, ut habet vulgata. Compl. autem, παραζώνην, baltheo. (x) Ipſum Seph.] Vulgata ex hebræo Saph, de ſtirpe Arapha. Alii autem, & Complutenſis τοὺς ἐπισυνηγμένους τῶν ἀπὸ γόνων τῶν γιγάντων, collectos de ſtirpe gigantum. (y) Fuit.] Alii addunt, ἔτι, adhuc. (z) Filius Ariorgim.] Videtur iſta dictio coagmentata ex duabus hebraicis, Jahare Oregim. Et alii qui vertunt, filius Johare, texentium, & ſic Complut. υἱὸς ἰαρὲ τῶν ὑφαινόντων, Vulgata autem, filius Saltus, polymitarius : in qua etiam pro, Eleanan, eſt illius interpretatio, Adeodatus. (aa) Madon.] Eſt vox hebræa, quæ ſignificat menſuræ, & ſubintelligendum, magnæ. Quare vulgata, excelſus. Alii & Complut. tanquam de patria, ἐκ μαδὼν, de Madon. (bb) Ipſi Rhapha domus.] Abſunt a Complut. ab aliis quibuſdam ſolum abeſt illud, domus. Videri poſſunt alia interpretatio ejus quod præceſſit, pronepotes Gigantum. Nam vulgata habet tantum, Hi quatuor nati ſunt de Arapha in Geth.

CAP. XXII.

(a) CAnticum.] Abeſt a multis, ſicut etiam a vulgata : & videri poteſt appoſitum, tanquam rubrica quædam. (b) Dolores mortis circundederunt me : prævenerunt me aſperitates mortis.] Complut. χοινία ᾅδου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με παγίδες θανάτου : quod vulgata, funes inferni circundederunt me : prævenerunt me laquei mortis. Ac multæ hujuſmodi varietates ſunt in hoc cantico, quod inquit Theodoretus idem eſſe cum pſal. 17. mutatis tantum quibuſdam verbis. Quare nonnulla ad eum locum notanda reſervabuntur. (c) Et quaſſata ſunt.] Abeſt a Complut. ſed non a vulgata, neque ab hebræo. (d) De inimicis meis fortitudinis.] Id eſt fortibus : eſt enim hebraiſmus. Complut. autem ἐξ ἰσχύος ἐχθρῶν μου, ex fortitudine inimicorum meorum. (e) Dies tribulationis meæ.] Alij, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου, aut, ἀπωλείας μου, in die afflictionis meæ, (quod habet vulgata) aut, perditionis meæ. (f) Bene ſenſit in me.] Sic ſolet dicere S. Aug. quod græce eſt, εὐδόκησεν ἐν ἐμοὶ, Complacuit in me : & optime reſpondet hebræo. Complut. ὅτι ἠθέλησέ με, quoniam voluit me. (g) Impie egi a Deo meo.] Sic etiam vulgata. & ſic in pſal. 17. & optime reſpondet hebræo. Complut. autem, ἠνόμησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου, inique egi coram Deo meo. (h) Non diſceſſi ab eis.] Eadem conſtructio eſt in hebræo : & hoc eodem prorſus modo habet Chaldæus. Alii autem, οὐκ ἀπέστησαν ἀπ᾽ ἐμοῦ, non diſceſſerunt a me, & ſic pſal. 17. Compl. autem, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστήσεται ἀπ᾽ ἐμοῦ, & præcepta ejus non diſcedent a me. (i) Perfecto perfectus eris.] Complut. μετὰ ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ, cum innocente innocens eris, ut pſal. 17. (k) Inopem.] τὸν πτωχόν. Et pſal. 17. ταπεινὸν, humilem, afflictum. Complut. τὸν πρᾶον, manſuetum : quod in pſal. illo notabitur eſſe Symm. (l) Et oculos ſuper excelſos, humiliabis] Ita ad verbum hebræus, niſi quod habet oculos tuos. Eſt autem ſupplendum, & ponens oculos tuos ſuper excelſos, humiliabis eos : quod in vulgata dicitur, oculiſque tuis excelſos humiliabis. Alii, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων (Complut. ὑψηλῶν) ταπεινώσεις, & oculos ſuperborum (Complut. excelſorum) humiliabis. (m) Lucerna mea.] Sic hebræus, & vulgata. Aliis φωτιεῖς λύχνον μου, illuminabis lucernam meam, ut pſal. 17. (n) Fortis.] ὁ ἰσχυρός. Complut. ὁ θεός, & vulgata, Deus, pſal. 17. ὁ θεός μου, Deus meus. Notavit autem S. Hieronym. ut alibi dictum eſt, dictionem hebraicam, quæ hic ponitur a lxx. ſolere verti, θεὸς, ab Aquila, ἰσχυρός. (o) Potens.] Abeſt ab aliis, & a vulgata. (p) Quis fortis.] Alii, ὅτι τίς ἰσχυρὸς, quoniam quis fortis. Complut. διότι τίς θεὸς, quoniam quis Deus, ut etiam pſal. 17. de qua varietate paulo ante dictum eſt : atque eadem poteſt notari in eo quod ſequitur, fortis confortans me virtute. (q) Excuſſit.] ἐξετίναξεν. Videtur dictum pro mundavit, aut excutiendo complanavit, ut habet vulgata, aut, ſolvit, ut alii vertunt ex hebræo. In aliis codicibus, & pſal. 17. eſt. ἔθετο, poſuit. (r) Placabilitas.] Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare ὑπακοή σου, quaſi facilitas ad exaudiendum, manſuetudo, ut vertunt ex hebræo : licet in codicibus vulgatæ ſit varietas : nam alii habent, manſuetudo tua, alii, mea. (ſ) In altitudinem in greſſibus meis.] Alii, πλατυνεῖς τὰ διαβήματά μου, dilatabis greſſus meos, ut vulgata. Complut. καὶ ἐπλάτυνας, & dilataſti, & pſal. 17. Sed ſine, &c. (t) Crura mea.] Longe propius ab hebræum, quam quod in Compl. καὶ οὐκ ἠσθένησαν τοῖς τρίβοις μου, & non defeci in viis meis : Item in iis quæ ſequuntur. Tantummodo illud, morti tradidiſti, magis reſponderet hebræo, ſi pro, ἐθανάτωσας, eſſet, ἐθανάτωσα, morti tradidi. Attamen etiam pſal. 17. eſt, ἐξωλόθρευσας, exterminaſti. (u) Pugna.] μάχης. Alii partim, μαχαίρας, gladio, partim, ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ μου, a contradictionibus populi mei, ut vulgata (itemque pſal. 17. niſi quod ibi non eſt, mei) partim, ἐξ ἀντιλογίας, ex contradictione. Theodoretus vero, ἐξείλου με ἐκ λαοῦ, ἔθου εἰς φῶς ἐθνῶν, eripuiſti me a populo, poſuiſti me in lucem gentium. (x) Non novit.] Codex etiam Theodoreti unus habet, οὐκ ἔγνω. Sed alii codices ejuſdem, & Complutenſ. οὐκ ἔγνων, non novi : atque ita pſal. 17. (y) Viro iniquitatum.] Apte ad hebræum, & vulgatæ, viro iniquo. Complutenſ. ἐξ ἀνδρῶν ἀσεβῶν, a viris impiis.

CAP. XXIII.

(a) QUem ſuſcitavit.] Plurimæ & inſignes varietates in hoc capite. Quare operæ precium fuerit adire, & conferre codices. Quædam tamen a nobis notabuntur. Theodoretus hunc locum ſic refert, πιστὸς δαυὶδ ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ πιστὸς ἀνὴρ, ὃν ἀνέστησεν ὁ θεὸς χριστὸν, ὁ θεὸς ἰακὼβ, καὶ ὡραῖος ὁ ψαλμὸς ἰσραήλ. πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου, εἶπεν ὁ θεὸς ἰακὼβ ἐν ἐμοὶ λαλῆσαι, Fidelis David filius Jeſſæ, fidelis vir, quem ſuſcitavit Deus chriſtum, Deus Jacob : & pulcher pſalmus Iſrael. Spiritus Domini locutus in me, & verbum ejus ſuper linguam meam. Dixit Deus Jacob in me loqui. Et hoc εἶπεν, interpretatur, εὐδόκησε, bene ſenſit, complacuit Deo Jacob. (b) Cuſtos ex Iſrael parabolam. Dixi in homine : Quomodo tenebitis timorem Chriſti ?] Complut. πλάσης ἰσραὴλ, ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβῳ θεοῦ, formator Iſrael, princeps in hominibus juſtus, dominator timore Dei : quæ ſatis reſpondent vulgatæ. (c) Non Dominus tranſiit.] Alii, οὐκ ἐσκότασεν, non obtenebravit. Alii, οὐ σκοτάσει, aut, καὶ οὐ σκοτάσει, & non obtenebrabit, ut Complut. In qua deinde ſequitur, quaſi ab alio initio, ἀπὸ φέγγους καὶ ἐξ ὑετοῦ ὡς βοτάνη ἐκ γῆς, a ſplendore, & ex pluvia, tanquam herba ex terra. (d) Voluntas.] In aliis & in Complut. additur, ἐν κυρίῳ, in Domino, ſed non hebræo, aut vulgata. (e) Et vir non laborabit.] Complut. καὶ ἀνὴρ ὃς κοπάσει ἐν αὐτοῖς, πλήρης σιδήρου, καὶ ξύλων δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται εἰς αἰσχύνην αὐτῶν, Et vir, qui laboravit in eis, plenus ferro, & lignis lanceæ, & in igni combuſtione comburentur ad confuſionem ſuam: Iſtud quidem, εἰς αἰσχύνην, eſt etiam in aliis. (f) Jeboſthe Chananæus princeps tertii eſt.] Complut. ἰεσβαὰβ υἱὸς θεκεμανὶ, πρῶτος τῶν τριῶν ἐστί, Jesbaab filius Thecemani, princips trium hic. Et nomina quidem iſta propius accedunt ad hebræa, quibus putant ſignificari, ſedens in cathedra ſapientiſſimus princeps inter tres : ut vulgata : ita ut nomen proprium, quod ſubjicitur his attributis, ſit quod ſequitur. Adinon Aſonæus. Sed & horum loco in vulgata eſt, quaſi tenerrimus ligni vermiculus : & ipſius Jesbaan fit mentio. 1. Paral. xi. Legendi ſunt explanatores. (g) Flius Dudi.] Abeſt ab aliquo libro & videri poteſt ex alia interpretatione. Nam Dodo valet, patrui ejus. Nonnulli tamen putant iſtud eſſe nomen proprium, & ſic habent, Eleazar filius Dodo filii Achochi. (h) Aſcendit.] Complutenſis ἀνέβησαν ἄνδρες aſcenderunt viri : quod reſpondet vulgatæ. Alii, ἀνεβόησεν ἀνὴρ, exclamavit vir. (i) Sedit.] In aliis ἐπέστρεψεν, reverſus eſt, ut vulgata. (k) In Theria.] εἰς θηρία, quaſi ad beſtias, Complutenſ. ἐπὶ σιαγόνα, ad maxillam, nimirum ad locum, quem ita nominatum eſſe ex facto Sampſonis narrat liber Judicum. Dictionem hebræam vulgata interpretatur, ſtationem, alii villam, alii, certum locum. (l) Triginta.] Alii addunt, ἄρχοντες, principes, aut, ἀρχόντων, principibus : quod reſpondet vulgatæ. (m) Caſon.] Abeſt a Complut. Sed eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat meſſem. Quare vulgata, tempore meſſis. (n) Ordo alienigenarum, & caſtrametati ſunt.] Abeſt ab aliis illud, & atque etiam ab hebræo. (o) Rhaphaim.] Compl. τιτάνων, Titanum : & ſic videtur habuiſſe S. Ambroſ. in Apolog. David, cap. 7. ubi etiam ita refert verba David cum noluit bibere. Non contingat mihi hoc facere, ne ſanguinem virorum qui abjerunt, ex animis illorum bibam. (p) Statio autem alienigenarum tunc in Bethleem.] Abſunt a Compl. & vulgata : ac videri poſſunt ex loco paulo ſuperiore huc irrepſiſſe, & fortaſſe ex alia interpretatione : nam ibi eſt, ὑπόστημα, hic, σύστημα. (q) Vir ipſe multus operibus.] Compl. υἱοῦ ἀνδρὸς δυνατοῦ. πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῷ. Filii viri potentis : multa opera fuerunt ei.] Locus anceps. Illud quidem, multus operibus, optime reſpondet hebræo. (r) Tanquam lignum ſcalæ nauticæ.] Abſunt a Compl. & a vulgata. (ſ) Ex tribus.] Ita etiam Theodoretus q. 46. idque explicat. Compl. ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, ſuper triginta. Vulgata, inter triginta. (t) Ad auditiones ſuas.] Videtur idem valere, quod a ſecretis : vulgata, auricularium a ſecreto. Theodoretus videtur habuiſſe, ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ, ſuper cuſtodiam ſuam. (u) Polydynameus.] πολυδυνάμεως. Poteſt ſignificare, multæ virtutis, ſed abeſt ab aliis, & in his nominibus propriis multæ ſemper varietates, & errata, ut alibi admonuimus.

CAP. XXIV.

(a) ET addit iram.] Theodoret. nec multo aliter Complutenſ. καὶ προσέθετο ὀργὴ θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν ἰσραήλ. Et adjecit ira Dei indignari in Iſrael : quod reſpondet vulgatæ. (b) In eis.] Sic etiam vulgata. Valet tamen idem atque illud quod eſt apud Theodoretum, & in Complutenſi, εἰς αὐτοὺς, in eos. (c) Sicut eos, & ſicut eos.] Ad verbum ex hebræo. Alii ſemel tantum habent. (d) In conſpectu regis.] Reſpondet hebræo. Significat tamen, ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως, a facie regis; quod habet Complutenſis, & vulgata (e) Et in terram Thabaſom, quæ eſt Adaſæ : & advenerunt in Dani Dan, & Udan.] Valde variant hoc loco exemplaria. Complutenſ. καὶ εἰς γῆν χεττιεὶμ χάδης, καὶ παρεγένοντο ἕως δάν. Et in terram Chettim, Chades, & advenerunt uſque Dan. Verum neque ipſa reſpondet prorſus hebræo, & aliqua omittit, quorum veſtigia ſunt in noſtra, & in aliis. (f) Eum poſtquam numeraverat.] Theodoretus, nec multo aliter Complutenſ. αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε τὸν λαόν. καὶ εἶπε δαυίδ. ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ νῦν κύριε περίελε τὴν ἀδικίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα. Eum poſt hæc, quoniam numeraverat populum. Et dixit David : Peccavi Domino, faciendo verbum hoc. Et nunc Domine circumaufer injuſtitiam ſervi tui; quoniam ſtulte egi valde. Sed noſtra propius quodammodo ad phraſim hebræam. S. Ambroſ. hæc refert, Peccavi Domino, quod fecerim verbum hoc. Et in quibuſdam exemplaribus eſt, ἥμαρτον σφόδρα ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο. (g) Videntem.] Complutenſ. addit, David. ut vulgata. (h) Elige tibi fieri, ſi veniat.] Sic demantur illa, elige tibi fieri; quæ abſunt ab hebræo, reliqua conſtructio optime reſpondet hebræo. Complut. ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι ἢ τρία ἔτη λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, elige tibi fieri vel tres annos famis ſuper terram, &c. (i) Mortem.] Interpretatur, peſtilentiam. (k) Verbum.] Abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, neq; a Theodor. (l) Et erant dies meſſis frumentorum.] Abſunt a Compl. & vulg. (m) Et cepit quaſſatio in populo.] Etiam iſta. (n) Revocavit ſe.] παρεκλήθη. Theodor.

videtur habuiſſe, μετεμελήθη, pænituit. (*o*) Injuſte egi.] *In aliis ſequitur*, καὶ γε ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, & ego ipſe paſtor male feci. *Theodoretus vero ſic refert hunc locum*, ἰδοὺ ἐγὼ ἥμαρτον, ϗ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα, ϗ οὗτοι τὸ ποίμνιον τί ἐποίησαν; *Et S. Ambroſ. in Apol. David, cap. 7. & 2. Off. c.* 2. Ecce ſum ego, qui peccavi, & ego paſtor malum feci : & ipſe grex quid fecit? *Dictio* paſtor, *abeſt ab hebræo : quam tamen agnoſcunt etiam Cyrillus in collect. & S. Chryſoſt. in pſal.* 140. *& hom.* 20. *ad Rom. qui etiam utroque loco habet*, τὸ ποίμνιον, *non* τὰ πρόβατα. (*p*) Et addidit Salomon ad altare in noviſſimo, quoniam parvum erat in primis.] *Hæc abſunt a Complut. & a vulgata. Referuntur tamen a Theodoreto, qui hinc colligit, ibi fuiſſe templum a Salomone ædificatum. Libet adſcribere Scholium inſertum uni codici Theodoreti manuſcripto pertinens ad librorum diſtinctionem.* Poſt hæc hiſtoriographus ea quæ ad Orniam, vel etiam Adoniam (duo enim habuit nomina) pertinent, conſcripſit : quomodo dem meditatus ſit tyrannidem : quomodo autem ſplendidum conv fecerit, primos convivas habens Joab ducem exercitus, & Abiathar dotem. Fecit autem convivium apud quendam fontem, qui ſcaturiebat civitatem, apud quem hortus regius efflorebat. Ita enim & Joſephus Et Symm. vero ipſum Ain interpretatus eſt, πηγὴν, fontem : atque Syrus ipſam vocat, ἀϊνὰ, Aina. In Hexaplo, & accuratoribus exempla ſecundus quidem liber Regnornm abſolvitur in narratione plagæ & in emptione areæ Orna. Tertius autem Regnorum incipit ab Abiſag Sunamitidis, & ab iis, quæ ad Adoniam, ejuſque tyrannidem ctant. Diodorus autem ſecundo Regnorum conjungit & hæc uſ mortem David.

REGNORUM. LIB. III.

CAP. I.

(*a*) FOvens regem.] *In commentariis Græcis legitur*, ϗ ἦν τῷ βασιλεῖ σύσκοιτος, & erat cubans ſimul cum rege. (*b*) Prohibuit.] ἀπεκώλευσεν. *Complutenſ.* ἐπετίμησεν, corripuit, *ut vulgata.* (*c*) Pepererat.] *Complut.* ἐγέννησε, genuit : *Sed illud reſpondet hebræo : ac ſubintelligendum eſt*, Aggith. *Multæ aliæ ſunt varietates hujuſmodi, quas per ſe prudens lector expendet.* (*d*) Rheſi, & filij potentes.] *Vulgata.* Rei, & omne robur exercitus : *ac videtur dictum*, filij potentes, *quemadmodum dicitur*, filij virtutis. *Compl. autem longius ab hebræo*, καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ, οἱ ὄντες δυνατοὶ, & amici ejus, ij qui erant potentes. (*e*) Cum Æthe.] μετὰ αἰθὴ τοῦ ζωελεθί. *Sic etiam habet alius liber. Hebræus*, cum lapide Zoeleth, *licet valeat*, juxta lapidem, *ut vulgata, & ſic alij græci*, παρὰ τὸν λίθον τοῦ ζωελεθί. (*f*) Qui erat juxta Rhogel.] *Alij*, ὃς ἦν ἐχόμενος, (*aut*, τὸν ἐχόμενον, *ut Compl.*) τῆς πηγῆς ῥωγὴλ, qui erat vicinus fonti Rhogel, *ut vulgata. In comment. Græcis legitur*, ἐχόμενα ναῒν ῥωγὴλ, *& ad hunc locum apponuntur ea quæ attulimus ad finem præcedentis libri. In quibus cum ita dicatur, quod erat*, τὴν ἀῒν, *Symmachum interpretatum eſſe*, πηγὴν, fontem, *& Syrum*, ἀϊνὰ, *ſatis apparet pro* ναῒν, *legendum* ἀῒν, *& hanc eſſe lectionem lxx.* (*g*) Et omnes robuſtos.] *Sic vulgata quod græce eſt*, ἁδρούς, *Complut.* τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ϗ πάντας τοὺς ἄνδρας filios regis, & omnes viros. (*h*) Super.] *Non eſt inuſitatum hac notione ſumi*, κατὰ, *pro quo Compl.* ἐπὶ. (*i*) Principes virtutis.] *Id eſt exercitus, & ſic hebræus. Compl. autem*, τὸν ἀρχιστράτηγον, principem militiæ. (*k*) Gion.] *Theodoretus. q. 2. inquit, hunc proprie eſſe Nilum : ſed Siloem quoque ſic ſolitum appellari, aut ironice, quod valde parvus eſſet, aut, quod ipſe etiam ex occultis fontibus, ut Nilus, ſcaturiret.* (*l*) Salomon : & ſedebit.] *Sic plerique vetuſti. In quibuſdam tamen eſt*, καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ καθήσεται, *quod vulgata*, Et aſcendetis poſt eum : & veniet, & ſedebit. (*m*) Fiat. Sic] *Aptiſſime ad hebræum, & vulgatam. Complut. autem jungens, ut videtur duas interpretationes*, γένοιτο οὕτως. πιστώσαι ὁ θεὸς τοὺς λόγους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. οὕτως εἶπε κύριος ὁ θεός σου κύριέ μου βασιλεῦ. καὶ καθὼς ἦν. Fiat ſic. Confirmet Deus verba domini mei regis. Sic dicit Dominus Deus tuus domine mi rex. Et ſicut fuit, *&c.* (*n*) Si non interficiet.] εἰ οὐ θανατώσει. *Complut.* τοῦ μὴ θανατῶσαι, *& vulgata*, quod non interficiat, *hebræus*, ſi interficiet. *Nam ſæpe in illa particula*, ſi, *incluſa eſt vis negandi. Quare paulo poſt in noſtra, & in pleriſque codicibus græcis*, εἰ πεσεῖται, ſi cadet. *Quod in Complut. eſt*, οὐ μὴ πέσῃ, non cadet.

CAP. II.

(*a*) REſpondit.] *Alii*, ἐνετείλατο, præcepit, *ut vulgata.* (*b*) Juſtificationes] δικαιώματα, *videtur eſſe illud, quod in vulgata dicitur*, ceremonias. *Nam & alibi notatum eſt, vocabulo iſto ritus & ceremonias ſignificari. Pro iſto nunc Theodoretus, q. 3. habet*, ἀκριβάσματα, *apud quem totus hic locus ſic habet*, ϗ φυλάξεις τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ ἰσραὴλ, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ϗ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἀκριβάσματα αὐτοῦ, ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, ἐντολὰς αὐτοῦ, ϗ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ, ὅπως εὐοδωθῇ πάντα ἃ ποιήσεις, ϗ πανταχῆ οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ. Et cuſtodies cuſtodiam Dei Iſrael, ambulando coram eo, cuſtodiendo viam ejus, & conſtitutiones ejus, exquiſita præcepta ejus, & judicia ejus, mandata ejus, & teſtimonia ejus, ſicuti ſcriptum eſt in lege Moyſi, ut bene procedant omnia, quæ facies, & quocunque inſpexeris. (*c*) Locutus eſt.] *In aliis additur*, περὶ ἐμοῦ, de me, *ut vulgata.* (*d*) Suo dicens] *Alii* αὐτῶν, ϗ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, λέγων, ſuo, & in tota anima ſua dicens. *Iſtud autem*, dicens, *eſt etiam in hebræo, & chaldæo : & nihil facit ad ſententiam, ſed addit tantum aſſeverationem quandam : quare in vulgata omittitur.* (*e*) Et poſuit ſanguines.] *Ad verbum ex hebræo, & valet perinde ſe geſſit in pace, atque ita ſanguinem effudit, acſi eſſet bellum. Compl. autem* ἐξεδίκησεν αἷμα, & ultus eſt ſanguinem, *quod referri poſſet ad vindictam ſumptam, dum erat pax, de Aſael, qui occiſus fuerat in bello.* (*f*) Salomon.] *In hebræo, & chaldæo eſt* Abſalom, *ſed in vulgata*, Salomonem. (*g*) Banæu.] τοῦ βαναίου, *ita etiam extremo fere capite & in ſequenti*, ἀζαρίου, & ὀρνίου, *ſervata nimirum terminatione hebræa quæ in omnibus caſibus eadem eſt. In aliis libris, & ſæpe etiam in ipſo Vaticano, legitur inflexum ad normam linguæ græcæ*, τοῦ βαναίαν. (*h*) Sanguinem eorum.] *Abſunt a Compl. & a vulgata.* (*i*) In deſerto.] *Abeſt a Compl. ſed non a vulgata, & hebræo.* (*k*) Et regnum dirigebatur in Hieruſalem.] *Item iſta a Complutenſi & vulgata, & videri p ſpondere iis quæ initio capitis.* 3. *in vulgata*, confirmatum eſt gnum in manu Salomonis. (*l*) Et Salomon.] *Pro his uſque in finem ut in vulgata, ſequitur narratio de cæde Semei, quæ in cæteris codicibus habetur cap. ſequenti. Theodoretus autem quo loco habuer um eſſe poteſt. Et in his, quæ ſequuntur, multis modis ordo diſcrep*

CAP. III.

(*a*) ET multiplicata eſt.] *Hæc agnoſcuntur hoc loco etiam a The quæſt.* 10. *In Complutenſi longe aliter habent. Itemque mu in his capitibus : atque ita, ut reſpondeant hebræo. in cæteris etiam neque eadem prorſus verba, neque idem ſemper ordo. Sed infinitum nes varietates indicare. Lector ſuam diligentiam præſtet neceſſe eſt. cipium quidem capitis in Complutenſi & vulgata habetur in extremo capite.* (*b*) Et fuerant Salomon.] *Hinc uſque ad illud*, verum populus erant adolentes, *abſunt hoc loco, ut a vulgata, ita etiam a C in qua etiam non eſt*, πλὴν ὁ λαὸς, *ſed*, ϗ ὁ λαὸς, & populus. *Cæterum ta ex his partim in præcedente cap. apud illas habentur, partim in bus.* (*c*) Arcem propugnaculum.] *In aliis* τὴν ἄκραν, ϗ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς, ϗ διέκοψε τὴν πόλιν δαυὶδ, arcem, & propugnacula ejus, & abs vitatem David. (*d*) Morieris.] *In aliis adduntur hæc, quæ ſunt Complut. & vulgata. cap. ſecundo*, ϗ εἶπάς μοι, ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, ὃ dixiſti mihi, bonum eſt verbum quod audivi. (*e*) Gaudentes.] *Et ſic etiam Complut. cap. 4 ubi hæc habet una cum vulgata nulli libri*, ἑορτάζοντες, feſtivitatem celebrantes, *ut paulo poſt in cap.* (*f*) Regnis.] *Sic etiam alius liber. In aliis ſequitur*, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φυλιστιαίων, ϗ ἕως ὁρίου αἰγύπτου, *& ſic Complut. cap.* 4. *quod in vulgata* flumine terræ Philiſtiim uſque ad terminum Ægypti. *Similia habentur poſt etiam in noſtra.* (*g*) Prandium.] *In aliis additur*, ϗ ταῦτα τὰ τῷ σολομῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Et hæc neceſſaria Salomoni in die una. *Iſ dem* in die una, *eſt etiam in Complut. & vulgata cap.* 4. (*h*) Et principes.] *Hæc uſque ad illud.* Et erant Salomon quadraginta mil *ſunt a nonnullis : neque mendis carent, & de hac re agitur cap.* 4 *multis modis conſtat aliqua eſſe admiſta ex aliis interpretationibus nunquam ex margine in textum irrepſiſſe, & alieno etiam loco cata. Hanc tamen narrationem de præfectis Salomonis Theodoretus,* 11. *videtur hoc loco habuiſſe : ſed hujus tantum partis mentionem* ἀχικὰμ υἱὸς θαρὰ ἐπὶ τὰς ἄρσεις. Achicam filius Tharai ſuper onera : *fuiſſe præfectum eorum, qui lapides & ligna aſportabant : quos liber menon vocavit*, νωτοφόρους, *homines autem ſui temporis vocarent*, ὠμοφ *ſi*, humero portantes. (*i*) Magnam Millenariam holocauſtoſim Salomon.] *Melius, quam quod apud Theodoretum, q.* 12. ϗ μεγάλ ὁλοκαύτωσιν δεχομένη, ϗ ἀνήνεγκε σολομῶν & magnum mille holocauſto pax. Et obtulit Salomon, &c. (*k*) Tibi.] *Nec plura refert T tus. In Compl. additur* ϗ δώσω σοι, & dabo tibi. *Vulgata*, poſtula quod dem tibi. (*l*) Dediſti.] *Sic etiam Theodoretus. Compl. autem*, ἐβασ *quod vulgata*, regnare feciſti. (*m*) Numerabitur.] *Apud Theod & in Complut. additur*, ἀπὸ τοῦ πλήθους, ϗ οὐ διηγηθήσεται, præ multitu non ſupputabitur. (*n*) Multiplicabo.] *Idem*, μακρυνῶ, longos *ut vulgata.* (*o*) Magnum ſibi, &c.] *Abſunt a Complut, & Vulgata tamen*, grande convivium. (*p*) Peperimus.] *Complut.* peperi. (*q*) Meis.] *In eadem additur*, ϗ ἡ δούλη σου ἐκοιμᾶτο, & tua dormiebat. (*r*) Mortuus.] *Item hæc*, καὶ αὕτη εἶπεν. οὐχὶ, ὁ τεθνηκὼς, καὶ ὁ υἱός μου ζῶν. Et illa dixit : nequaquam : filius tuus mortuus; & filius meus, qui vivit.

CAP. IV.

(*a*) SAdoc.] *Complut. & alii addunt*, ὁ ἱερεὺς, Sacerdos. *vulgata.* Sacerdotis. (*b*) Filius Seba.] *In aliis* υἱὸς σεισά, *quod reſpondet vulgatæ.* (*c*) Ornia.] *Alii*, Azarias; (*d*) Et Eliac œconomus.] *Abſunt iſta a multis : a Com autem etiam illa, quæ ſequuntur*, & Eliab filius Saph miliam, *quemadmodum & a vulgata.* (*i*) Been filius Or. *plutenſ. habet tantum*, Benor : *vulgata tantum* Benhur. Ben, *& filius, idem videntur valere. Multa ſemper in his propriis nominibus eveniunt.* (*f*) Unus.] εἷς. *In aliqu* a Complut. abeſt & hic, & in ſequentibus (quemadmodum etiam in vulgau) præterquam uno loco, qui indicabitur. (g) Galaad.] In Complut. ſequitur, ταύτῃ ἦσαν πόλεις ἰαὴρ υἱοῦ μανασσῆ ἐν γαλαάδ, τούτῳ σχοίνισμα ἀργώβ, hujus erant civitates Jair filii Manaſſe, huic funiculus Argob, &c quod fere reſpondet vulgatæ. (h) Unus.] Hic in aliis collocatur Joſaphat ante Semei. (i) Et Naſeph unus.] Alii, νασὴβ, vel νασὶβ, & ſignificat præfectum: quare hic etiam in Complut. additur, εἷς. Eſt enim ſenſus: & præfectus in terra Juda unus. (k) Et præbebant.] Hic locus in Complut multis interjectis, quæ in noſtra habentur cap. præcedenti, ſic habet, καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεστάμενοι οὗτοι τῷ βασιλεῖ σαλωμὼν κατὰ πάντα τὰ διηγγελμένα, & præbebant præfecti hi regi Salomoni juxta omnia quæ mandata erant. (l) Et hæc erant necſſaria.] uſque ad illud: Et dedit Dominus, quæ habita ſunt etiam capite ſuperiore, hoc loco abſunt ab aliis. Habentur tamen ſed cum aliqua varietate in Complut. ut in vulgata. (m) Electas, ſaginata.] Supra dictum eſt, καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων, & aves electas paſcuales. Quomodo fere nunc Complut. Vulgata autem, atque bubalorum, & avium altilium. (n) Antiquorum.] Vulgata, Orientalium. (o) Abundavit Salomon.] ἐπληθύνθη σαλωμὼν. Alii addunt, σοφία σαλωμὼν, multiplicata eſt ſapientia Salomon. (p) Gæthan.] Theodoretus q. 16. mentionem facit, ἐχὰμ, & αἱμὰν, quæ nomina eodem modo habentur in Compl. (q) Et ab omnibus regibus. In aliis, καὶ ἐλάμβανε δῶρα παρὰ πάντων (abeſt, πάντων a compl.) τῶν βασιλέων & accipiebat dona ab omnibus regibus. (r) Eas Pharao, meſſiones.] Sic etiam Theodor. q. 18. Compl. cap. 9 habet, αὐτὴν, eam. Theodor. ita explicat, ἃς εἷλε πόλεις, προῖκα αὐτῇ δέδωκε τῷ σαλωμὼν κατεγγυήσας, quas cepit urbes, dotem ei dedit, cum Salomoni eam deſpondiſſet. Verum de toto hoc Pharaonis loco ſic ſcribitur in ſcholio. τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ μετὰ πᾶσαν τοῦ ναοῦ τὴν οἰκοδομὴν κεῖται, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν τοῦ σαλωμὼν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν. Hoc in hexaplo ponitur poſt univerſam templi ædificationem, & poſt orationem Salomonis, & Dei ad ipſum apparitionem: quemadmodum & eo loco notatum invenies.

CAP. V.

(a) AD ungendum.] Ita etiam Theodoretus 19. ubi hunc locum diligenter explicat. In ſcholio autem hæc notantur. In quibuſdam exemplaribus habetur, καὶ ἀπέστειλε χιρὰμ βασιλεὺς τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σαλωμών. (al. σαλωμῶντα) ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. γὰρ ἦν χιρὰμ τῷ δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. ἀπέστειλεν οὖν σαλωμὼν πρὸς χιράμ. τὰ ἑξῆς. Quæ in vulgata. Miſit quoque Hiram rex Tyri ſervos ſuos ad lomonem: audivit enim quod ipſum unxiſſent regem pro patre ejus: ia amicus fuerat Hiram David omni tempore. Miſit autem Salomon Hiram, &c. (b) Peccatum malum. In aliis eſt, ἀπάντημα πονηρὸν, quod in vulgata, occurſus malus. (c) Servitii tui.] Complutenſis, τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum.. (d) Rates.] σχεδίας: & ſubintelligitur, ut etiam in hebræo, εἰς, in ratibus: quod exprimit Complut. ſic Geneſ. 6. nidos cies arcam, pro, in arca. (f) Et Machir.] Etiam Theodoretus quæſt. in codicibus collatis habet, μαχεὶρ, ſed ſine copula, &. ac putat ſignificare nſuram. Interpres habet Maclet: quod ſatis convenit cum dictione hea: quam tamen volunt ſignificare non menſuram, ſed cibum. In aliis au codicibus eſt μαχὴλ, in Complut. μαχάλ. (g) Bæth.] Theodoretus. Iſtud tem, βέθ, alii interpretati ſunt βάτον (al. βάδον.) Batus autem menra eſt Palæſtina continens ſeptuaginta ſextarios, & quatuor congios ut dixit Joſephus. (h) Præfecti, facientes opera.] ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες ἔργα, ut verbum, ποιεῖν, videatur dictum de iis qui opus faciendum curant. mplut. ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, quod vulgata, præcipientium polo, & eis qui faciebant opus. Atque ita etiam in noſtra cap. 3. ubi hoc m repetitur. Quod vero ad numerum pertinet, etiam ibi eſt, ter mil, & ſexcenti. Sed in Complutenſi & vulgata hic, ter mille, & trecenti. quibus etiam ſequuntur nonnulla, quæ in noſtra, & in aliis ponuntur n longe ab initio ſequentis capitis: ubi etiam videtur habuiſſe Theodore. (i) Tribus annis.] τρία ἔτη. Theodoretus quæſt. 21. τρισὶν ἔτεσιν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου, tribus annis ad ædificationem domus. Complutenſ. habet ntum, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον, ad ædificandam domum, ut vulgata.

CAP. VI.

(a) QUadrageſimo.] Complutenſ. ὀγδοηκοστῷ, octogeſimo, ut vulgata. (b) Non dolatos.] ἀπελεκήτοις ſic etiam Theodoretus quæſt. 22. ubi nc locum tractat. In Complut. in extremo ſuperiore capite, ubi hæc habet, legitur, καὶ λίθοις πελεκητοῖς, καὶ ἐπελέκησαν οἱ δοῦλοι σαλωμῶντος, καὶ οἱ λοι χειρὰμ, καὶ οἱ γίβλιοι, καὶ ἡτοίμασαν, & lapides dolatos: & dolaverunt rvi Salomonis, & ſervi Chiram, & Giblii, &c. (c) In anno quarto.] c uſque ad illud, & domus, in Complut. leguntur in extremo hoc capite, in vulgata. (d) Et ſecundo menſe.] Ab aliquo libro abeſt illud &, καὶ. A Complut. autem totum iſtud, ut etiam a vulgata. (e) In omni ratione jus, & in omni conſtitutione ejus.] Complut. κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ, ſecundum omnia verba ejus (id eſt, res ad illam rtinentes: eſt enim hebraiſmus) & ſecundum omnia judicia ejus. (f) Quadraginta.] Sic etiam Theodoretus, & de hac re accurate diſputat. Verum in Scholio hæc leguntur. ἐν τισι μὲν τῶν ἀντιγράφων τεσσαράκοντα κεῖται. ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις ἑξήκοντα. τὸ δὲ ὕψος ἔνια μὲν εἰκοσιπέντε πήχεις ἔχει· τὸ δὲ ἑξαπλοῦν τριάκοντα. In quibuſdam quidem exemplaribus poſitum eſt, τεσσαράκοντα, quadraginta: ſed in Hexaplo, et accuratioribus, ἑξήκοντα, ſexaginta. Altitudinis autem quædam quidem habent vigintiquinque cubitos, Hexaplum autem triginta. Compl. convenit cum Hexaplo. (g) Ælam.] Theodoretus, ἐλὰμ, & inquit ſignificare, προπύλαιον, veſtibulum. (h) Domus.] In Complut. adduntur verba iſta, quæ ſunt in aliis etiam libris, & a Theodoreto agnoſcuntur, & reſpondent vulgatæ. καὶ δέκα ἐν πήχει (al. πήχεις) τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, et decem in cubito latitudo ejus ſecundum faciem, &c. (i) Oblique proſpicientes.] Vulgata etiam, obliquas. Alii ex hebræo, proſpectivas. Theodoretus, δικτυωτὰς. Complut. δικτυωμένας, reticulatas, cancellatas. Interpretatur, Theodoretus, latas intrinſecus, extrinſecus anguſtas, perforatis lapidibus ornatas. Aliqui tamen ex hebræo vertunt, latas extrinſecus, intrinſecus anguſtas. (k) Melathra.] Theodoretus docet ſic eſſe appellatas domunculas ædificatas in circuitu templi. Alii interpretantur trabes: vulgata, tabulata. Omnino eſt communius quiddam ſignificans appendicem: quare in ſequenti capite ſignificat epiſtylium. (l) Dabir.] Theodoretus interpretatur Sancta Sanctorum. Alii oraculum, ut vulgata. (m) Latus, quod ſubter.] In aliis eſt, καὶ ἐποίησε πλευρὰς κυκλόθεν (aut, κύκλῳ, ut Complut.) ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω, & fecit latera, ac tabulata in circuitu. Latus, quod ſubter, &c. De quo loco diſputans Theodoretus hæc ſcribit, quæ viſum eſt apponere, quando interpres mutilato codice uſus eſt. Admiretur autem nemo, ſi Epipeda quidem (id eſt, domunculæ unicam contignationem habentes) erant quinque cubitorum; quæ autem duas contignationes, ſex cubitorum; quæ autem tres, ſeptem cubitorum. Parietes enim inferne latiores erant, ut ferrent pondus ædificii. Dempta autem ſecundum partem parietibus latitudine, additus eſt iis quidem, quæ duas contignationes haberent, unus cubitus, iis autem, quæ tres, duo cubiti, (n) Domui in circuitu.] Theodoretus, τῷ τείχῳ κυκλόθεν τοῦ οἴκου, parieti in circuitu domus. Hic autem locus varie vertitur ex hebræo. (o) Ex rupe exciſis, illaboratis.] ἀκροτόμοις, ἀργοῖς. S. Hieronymus, in cap. 3. Amos, ἀκρότομον, interpretatur petram duriſſimam, quam nos latine dicere ſilicem poſſumus: & in Pſal. 113. rupem in fontes, ubi græce, ἀκρότομον εἰς τὰς πηγάς. Et hic etiam repetit Theodoretus templum fuiſſe conſtructum ex lapidibus ſponte natis: eos autem, qui ſecandi & dolandi erant ad appendices templi conſtruendos, in monte ipſo aptatos fuiſſe. Quare nonnulli dictiones hebræas interpretantur, ex integris lapidibus, ut allati erant. Complutenſ. habet, λίθοις ὁλοκλήροις ἀκροτόμοις, & interpretatur, Lapidibus integris dolatis. (p) Sub humero] Complutenſ. ἐπὶ τὴν ὠμίαν, ad humerum. (q) Ligamenta.] ἐνδέσμοις. Theodoretus interpretatur, ἱμαντηρίας, contignationes, Vulgata hoc loco, tabulatum (r) Concluſit colligaturam.] συνέχε τὸν σύνδεσμον. Complutenſ. retinet idem nomen quod ſupra, τοὺς ἐνδέσμους, ſed pro, συνέχε, habet, συνέχεεν, confundebat: quod non convenit. (ſ) Et ædificavit.] In ſcholio inſerto uni codici quæſtionum Theodoreti hæc leguntur: Sciendum eſt ante hæc verba legi in Hexaplo & accuratis exemplaribus etiam hæc, καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σολομὼν (Complut. σολομῶντα) λέγων. ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς (Complut. ὁδεύσῃς ἐν τοῖς) προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου, ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ (Complut. μετὰ σοῦ. ab aliis abeſt) ὃν ἐλάλησα πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα σου, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω (Complut. οὐ καταλείψω) τὸν λαόν μου ἰσραὴλ, Et factum eſt verbum Domini ad Salomon, dicens; Domus hæc, quam tu ædificas, ſi ambulaveris in decretis meis, & judicia mea feceris, & cuſtodieris omnia mandata mea, converſando in eis, firmabo verbum meum tecum, quod loquutus ſum ad David patrem tuum: & inhabitabo in medio filiorum Iſrael: & non derelinquam populum meum Iſrael.] ἐν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ κεῖται. καὶ ἐγένετο λόγος. καὶ τὰ ἑξῆς. οἷς οἶμαι καὶ Θεοδώρητον ἀκολουθοῦντα, ταῦτα μὴ τεθεικέναι. In quibuſdam vero exemplaribus hæc non habentur: quæ quidem exemplaria ſecutum Theodoretum puto hæc non poſuiſſe. Habentur tamen in pleriſque libris, & reſpondent vulgatæ. (t) A ſummo muri latus unum.] Ita etiam Theodoretus. Complut. ἀπ' ἄκρου τοῦ οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν κεδρίνων, ab extremo domus laterum cedrinorum. Vulgata, tabulata cedrina. (u) Et fecit e Dabir in Sanctum Sanctorum.] Hoc videtur ſignificare, fecit, ut locus ille, conſtans viginti cubitis, qui vocatur Dabir, eſſet Sanctum Sanctorum. Complut. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἔσωθεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων, & fecit eum intrinſecus e Dabir in Sanctum Sanctorum. Alii, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἔσωθεν, Et fecit ſibi intus: quod valde reſpondet hebræo. Theodoretus, καὶ ἐποίησεν ἕως τοῦ δαβεὶρ τὸν τοῖχον, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, & fecit uſque ad Dabir parietem, ad Sancta Sanctorum. (x) Et quadraginta cubitorum. Eodem fere modo habet hic locus apud Theodoretum. Sed in ſcholio inſerto hæc adnotantur. LXX καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος, καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκῆς ἐπαναστάσεις καὶ πέταλα, καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα, οὐκ ἐφαίνετο λίθος κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασε δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ εἴκοσι πήχεις μῆκος. καὶ τὰ ἑξῆς. Et quadraginta cubitorum erat domus (ipſa eſt templum intimum) & per cedrum ad domum intrinſecus textura inſurgente, & laminæ, & cælaturæ prominentes, omnia cedrina, non apparebat lapis: ad faciem ipſius Dabir in medio domus intrinſecus paravit ad dandum ibi arcam teſtamenti domini: & ad faciem Dabir viginti cubiti longitudo, &c. Aquila, & Theodotio, καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτὸς ὁ ναὸς τῇ εὐχολίᾳ, καὶ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον διατετορευμένα ξυστωτὰ, καὶ περίγλυφα ἐκπίπτοντα, τὰ πάντα κέδρου, οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. καὶ χρηματιστήριον ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε τοῦ δοῦναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης κυρίου. καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἴκοσι πηχῶν μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν πλάτος, καὶ εἴκοσι πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ καὶ περιεπίλισεν αὐτὸ χρυσίῳ ἀποκλειστῷ. Et quadraginta cubitorum erat domus (ipſa eſt templum bonæ vacationi) & ex credo ad domum intrinſecus ſculpturæ torno factæ, & cælaturæ prominentes, omnia ex cedro: non cernebatur lapis. Et oraculum in medio domus intus paravit ad dandum ibi arcam fæderis Domini. Et ad faciem oraculi viginti cubitorum longitudo, & viginti cubitorum latitudo, & viginti cubitorum ſtatura ipſius: & circumplaſmavit illud auro concluſo. Quod autem pertinet ad lectionem LXX. in illis, ipſa eſt templum intimum, valde ſuſpicamur de mendo: niſi intelligatur intimum præ atrio ipſo. Compl (in qua hæc habentur, licet non iiſdem omnino verbis) hoc loco habet, καὶ τεσσαράκοντα πηχέων ἦν αὐτὸς ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὴρ, & quadraginta cubitorum erat ipſum templum ad faciem Dabir, quod in vulgata eſt, præ foribus oraculi: & ita fere chaldæus: hebræus autem, ad facies meas, & nonnulli interpretantur, exterius quod eſt ante oraculum. Item illud, ad faciem ipſius Dabir in medio domus, videtur idem valere, ac ſi diceretur, faciem ipſius Dabir: itemq; illud quod paulo poſt, & ad faciem oraculi viginti cubitorũ. Compl quidẽ hoc ſecundũ non habet, quod tamen eſt in hebræo, habet vero illud prius, καὶ τὸ δαβὶρ ἐν μέσῳ, & ipſũ Dabir in medio, &c. (y) Duo Cherubim.] Alii codd. addunt, ξύλων κυπαρισσίνων, ex lignis cupreſſinis:

Vulgata, olivarum. (z) Palmas.] *In Compl. additur*, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, & expanſas laminas. (aa) Ex lignis juniperinis, porticus quadrupliciter.] *In aliis*, καὶ φλιὰς πενταπλᾶς, καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκόλαπτα ἐπ᾽ αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβεὶν, καὶ φοίνικας, καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέσχε χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερουβεὶν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ. φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου (*Compl.* ἐκ ξύλων ἀρκεύθου) στοαὶ τετραπλῶς. Et limina quintuplicia, & duas portas ex lignis abiegnis, & ſculpturas inſculptas ſuper eas, & palmas, & laminas expanſas. Et circundedit auro: & deſcendebat ſuper Cherubim & ſuper palmas aurum. Et ſic fecit veſtibulo templi: limina de lignis juniperi, porticus quadrupliciter. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ: ſed ea habet*, lignis olivarum. (*bb*) Non dolatorum.] *Rurſus Compl.* διὰ πελεκητῶν, *quod vulgata*, politorum. (*cc*) Et ædificavit velamen atrii ipſius Ælam domus, quæ ad faciem templi.] *Hæc in aliis codicibus leguntur cum aliqua varietate. Abſunt autem a Compl. ut a vulgata: & pro his habentur ea quæ ad annum ædificationis pertinent, & in noſtra ſunt ad initium hujus capitis.*

CAP. VII.

(*a*) ET miſit.] *Ante hæc in Complut. & vulgata ponuntur, quæ ad ædificationem domus Salomonis, & uxoris, pertinent. In noſtra autem & cæteris græcis habentur in extremo capite: quo etiam loco agnoſcuntur a Theodoreto.* (*b*) Et perimetrum quatuordecim cubiti circundabant eam, craſſitiem columnæ, quatuor digitorum cavitates.] *In Complut. tantum eſt*, καὶ τὸ περίμετρον δύο, καὶ δέκα πηχέων σπαρτίον ἐκύκλου αὐτόν, & perimetrum duodecim cubitorum filum ambiebat eam. *Et ſatis reſpondet vulgatæ, niſi quod*, περίμετρον, *&*, σπαρτίον *duæ videntur interpretationes, & alterutrum ſatis eſt. Theodoretus & ipſe habet circuitum quatuordecim cubitorum.* (*c*) Additamenta.] ἐπιθέματα, *quæ in vulgata ſunt* capitella: *alii dicunt* coronamenta. (*d*) Fuſilia.] *Complutenſis addit*, χαλκᾶ, *& vulgata*, fuſilia ex ære. (*e*) Duo.] *Abeſt a Complutenſ. & vulgata.* (*f*) Et rete additamento uni, & rete additamento ſecundo, & opus penſile.] *Complutenſ.* ἑπτὰ τῷ ἐπιθέματι τῷ ἑνὶ, καὶ ἑπτὰ τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ, ἔργον κρεμαστὸν, ſeptem capitello uni, & ſeptem capitello ſecundo, opus penſile (*g*) Et ſuper capita.] *In aliis*, καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν, & capitella ſuper capita. *Verum hæc omnia in codicibus varie ſunt poſita, coagmentata, repetita, mutilata. In Complutenſ. quidem ita ſunt aptata, ut ſatis reſpondeant vulgatæ.* (*h*) Additamentum melathron craſſitiei.] *Theodoretus*: Melathron vocavit, quod nunc aliqui vocant epiſtylion. Hoc autem oſtendit etiam hiſtoria, dicens, ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν στύλων, additamentum Melathron ſuper utraſque columnas: *& in uno codice additur*, πάχει, craſſitiei. *Complutenſ. autem pro his*, Melathrum craſſitiei, *habet iſta*, καὶ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι, ἐπὶ τοῦ κεφαλίδος τοῦ δευτέρας & malogranatorum ducenti ordines ſuper capitellum ſecundum. (*i*) Mare.] *Alii addunt*, χυτὴν, fuſile. (*k*) Et reticula tres, & triginta in cubito.] καὶ συνηγμένη τρεῖς, καὶ τριάκοντα ἐν πήχει. *Alii habent tantum*, τριάκοντα, triginta, *& addunt*, ἐκύκλουν αὐτήν: *quod vulgata*, triginta cubitorum cingebant illud per circuitum. *Ita etiam Complutenſ. niſi quod habet*, συνηγμένα. *Interpres. Theodoreti habuit & ipſe* triginta. *Sed in codicibus emendatioribus legitur, ut in noſtra: atque ita apud eum eſſe legendum, explanatio oſtendit.* Et enim habebat quidem (*inquit*) ſpeciem hemiſphærii, decem cubitos diametrum, tres autem & triginta cubitos habebat ambitus. Quoniam palmi menſuram habebat craſſities, duobus autem palmis, eo inquam, qui hinc, & illo, qui inde, conjunctis cum diametri menſura, inveniuntur undecim cubiti: hi autem triplicati faciunt triginta tres. (*l*) Et labium ejus.] *In aliis hæc habentur paulo poſt: hoc autem loco alia in aliis: in Complutenſ. quidem, quod ex parte reſpondet hebræo*, δύο στίχοι ὑποστηριγμάτων χυτῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν, duo ordines fulcimentorum fuſilium in fuſorio eorum. (*m*) Germen lilii.] *Complutenſ.* βλαστῶν κρίνον, δύο χιλιάδας χοεῖς ἐχώρει, germinans lilium, bis mille batos capiebat. (*n*) Ad domum.] *Alii*, εἰς τὸ τεῖχον, ad murum: *Complutenſ.* εἰς τὸ ἔνδον, ad intus: *quod reſpondet vulgatæ.* (*o*) Mechonoth.] *Theodoretus.* Ipſas Mechonoth Paralipomenon liber dixit, λουτῆρα, luterem, & lavacrum, Joſephus autem baſes dixit eſſe Mechonoth, τοὺς ὑποσαύλους, luteres impoſitos baſibus. *Alius autem Theodoreti codex habet*, χυτροσαύλους, *ſicut & nonnulli codices. Interpres*: Trochaulos. (*p*) Mechonoth.] *Hic Complutenſ.* μεχωνὰ, *propius ad hebræum, qui hoc modo diſtinguit inter ſingularem, & multitudinis numerum. Quod etiam interdum ſervatur in Cherub, & Cherubim, Ælam, & Ælamim. Sed id perpetuum non eſt.* (*q*) Luteres.] *In aliis additur*, καὶ ὠμίαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. καὶ τὰ ἑξῆς. & humeruli fuſi a tranſitu viri, (*id eſt*, ex latere uniuſcujuſque, *quæ eſt phraſis notanda*) appoſiti. Et os ejus ab intus capitelli, & ſupra in cubito; & os ejus rotundum, factura ſic cubiti, & dimidii cubiti: & ſuper os ejus tornaturæ, & interraſilia earum quadrangula non rotunda. Et quatuor rotæ ſubter interraſilia. (*r*) Et tractatio.] καὶ ἡ πραγματεία. *Complutenſ.* πραγματεῖαι. *Videtur eſſe id quod vulgata vertit*, canthi, & modioli, *alii autem*, ſubjugalia, & ligamina. (*ſ*) Ejus.] *In Complutenſ.* ἀπ᾽ αὐτῆς, *quod in vulgata*, ex ſemetipſa. (*t*) Chytrocaulos.] *De varietate, quæ in hoc nomine, paulo ante dictum eſt. Vertunt autem*, luteres, *aut*, conchas. (*u*) Calfactoria.] *Theodoretus*: Appellavit autem, τοὺς θερμαστρεῖς, ipſos θερμαντῆρας in quibus aquam ſolemus calfacere. (*x*) Columnarum.] *Complutenſ.* τῶν γλυφῶν, ſculpturarum, *ut paulo poſt etiam in noſtra.* (*y*) Ipſius Mechonoth.] *Abeſt a cæteris.* (*z*) Domo.] *Sic hebræus, nam ſubintelligendum eſt*, in, *quod in Complutenſ. exprimitur*, ἐν τῷ οἴκῳ. *quæ autem ſequuntur in noſtra, & aliis græcis*, Et columnæ quadraginta & octo domus regis, & domus Domini. Omnia opera regis, quæ fecit Chiram. *Abſunt a Complutenſ. & vulgata* (*aa*) Accepit.] *Alii*, ἔδωκεν, dedit. *Similis prope varietas & in Pſal.* 67. *Nam quod ibi legitur*, accepiſti dona in hominibus, *B. Paulus Epheſ.* 4. dedit dona hominibus. *Vulgata*, poſuit. (*bb*) Eparyſtres.] ἐπαρυστρίς, *al.* τὰς ἐπαρυστρίδας, *interdum vertunt* hydrias, *interdum* forcipes, *interdum* emunctoria, *interdum* infuſoria. (*cc*) Sylvæ Libani.] δρυμῷ: *In aliis eſt in generandi caſu*, δρυμοῦ, *itemque apud Theodoretum, apud quem, ut diximus, hujus domus ædificatio hoc loco ponitur, non autem initio capitis, ut in Compl-*
tenſ. (*dd*) Texuit.] *Complutenſ. addit*, κέδρῳ, cedro: *itemque paulo p*
ad illud, ordo, *addit, ut etiam fere alii libri*, ὁ στίχος ὁ εἷς, δέκα καὶ π
ordo unus, decem & quinque. *Sed in ſcholio hæc leguntur*: In Hexaplo
quit domum habere quadraginta quinque columnas. *Scriptum eſt e*
ſic, καὶ τριῶν στίχων ξύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις, καὶ ἐφάτνω
οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων. πέντε καὶ τεσσαράκοντα ὁ στίχος ὁ εἷς. Et tri
ordinum lignorum cedrinorum: & humeri cedrini columnis. Et texuit d
mum deſuper ſuper coſtas columnarum: quinque & quadraginta ordo
nus. *Ac ſane Theodoretus, quæſt.* 24. *narrat* (*ut eſt in manuſcriptis:*
mendoſe apud interpretem) *domum habuiſſe centum triginta quinque col*
nas. (*ee*) Capacitas.] χώρα. *Solent vertere*, regionem, *& fortaſſe n*
ſcrepat a vulgata, ut intelligatur iſta ſibi e regione reſpondiſſe. Sunt ta
qui putent feneſtram ſignificari. (*ff*) Et quinquaginta.] *In Com*
tenſ. & apud Theodoretum eſt, καὶ τριάκοντα πηχέων, & triginta cubitoru
vulgata. (*gg*) Ejus, ipſis Ælamin.] *Compl. habet tantum*, αὐτοῖς, eis.
Thronorum.] *Ita etiam Theodoretus: licet aliter interpres. Compl*
autem, τοῦ θρόνου, throni. (*ii*) Eorum.] *Ita apud eundem. Complute*
ὁ οἶκος αὐτοῦ, ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, καὶ αὐλὴ μία, & domus ejus, in qua ſedeb
lic; & atrium unum. (*kk*) Intus.] *In Complutenſ. & in melio*
codicibus Theodoreti additur, καὶ ἔξωθεν, & ab extra. (*ll*) Non dolator
Complutenſ. καὶ ἐπάνωθεν λίθοις τιμίοις κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον πελεκητοῖς, & de
lapidibus precioſis ſecundum eandem menſuram dolatis: *itemque*
poſt, τρεῖς στίχοι πελεκητῶν tres ordines dolatorum. *Ac certe ad huju*
ædificia uſum eſſe lapidibus ſectis notat etiam Theodoretus: (*mm*) Et co
mavit Salomon totam domum ſuam.] *Pro his in Complutenſ. legi*
τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου τὸ ἔσωθεν, καὶ τῷ ἐλὰμ τοῦ οἴκου, Et atrio domus Domini
tra, & porticui domus.

CAP. VIII.

(*a*) ET factum eſt, poſtquam conſummavit Salomon ædificare do
Domini, & domum ſuam poſt viginti annos.] *Hæc abſunt a C*
plutenſ. & vulgata. (*b*) Sancta.] *Vulgata*, vectes: *& dictiones heb*
quarum una ſignificat Sancta, *altera* vectes, *valde ſimiles ſunt.* (
tra.] *In Complutenſ. additur*, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, *quod*
gata, & fuerunt ibi uſque in præſentem diem. (*d*) Poſuit.] *Alii*,
ἐκεῖ, poſuit ibi. (*e*) Domum.] *In Complut. hæc adduntur*, κυρίου. τότε
σολομὼν κύριος εἶπεν τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀν
σου ἅγιόν σοι, καὶ ἕτοιμον, καὶ τῇ καθέδρᾳ σου τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς
Domini. Tunc dixit Salomon: Dominus dixit habitare in caligine. E
ædificavi domum nomini tuo ſanctam tibi, & ſtabilem, & ſedi tuæ, ad
tandum te in ea in ſecula. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ. Sed eadem ſe*
tentia apud LXX inferius ponitur, ut ibi notabitur. (*f*) Surrexit.]
ἔστη, ſtetit. (*g*) Ambulanti.] *Complutenſ.* πεπορευμένῳ, qui ambulavit
vulgata, ſervis tuis, qui ambulant. (*h*) A te.] σου *Et vulgata* dete.
σοι, tibi. *Ut etiam cap. ſequenti in noſtra.* (*i*) Tantum etiam.] πλὴν
prope ad phraſim hebræam, & valet, quanto magis, *ut vulgata. Comp*
autem, πῶς, quomodo. (*k*) Deprecationem.] *Alii*, τῆς τέρψεως, καὶ τ
δοχῆς, voluptatem, & deprecationem *Complutenſ.* τῆς δεήσεως, καὶ τῆς προσ
orationem, & deprecationem. (*l*) Quia.] ὅτι, *Complutenſ.* ὅτι, qu
Ab hebræo abeſt utrumque. Uſitatum autem eſt iſtud, ὅτι, *valere*, ſi,
lo poſt, Quia egredietur, Quia peccabunt: *quo poſteriore loco etiam C*
plutenſ. habet, ὅτι, *licet in priore*, ἐὰν δέ. (*m*) Omnem laborem.]
eſt, πάντα πόνον, *quod in noſtra eſt*, πᾶν: *idque ſæpe in codice Vatican*
poteſt. (*n*) Et venient, & deprecabuntur in loco hoc.] *Pro his in Com*
καὶ ἥξει ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου, διότι ἀκούσονται τὸ ὄνομά σου τὸ μ
τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἥξει, καὶ προσεύξ
τὸν τόπον τοῦτον: & veniet e terra longinqua propter nomen tuum (qu
audient nomen tuum magnum, & manum tuam validam, & brachium
excelſum) & veniet, & deprecabitur in loco hoc: *quæ reſpondent v*
(*o*) Viam civitatis.] *Valet*, reſpiciens ad civitatem, & ad templum ho
enim Theodoretus, εἰς τοῦτον τὸν ναὸν ἐπιβλέπων. *Item quæ paulo infra*,
terræ ſuæ. (*p*) Tuo.] *Complutenſ. addit*, τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ δεήσ
των, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν: *quod vulgata*, orationes eorum,
ces eorum, & facies judicium eorum. (*q*) Tunc loquutus.] *In Schol*
tantur hæc uſque ad illud: Et factum eſt, poſtquam conſummavit, *in H*
apud ſolos LXX haberi. Diximus ſimilem ſententiam non longe ab initi
capitis in Complut. & vulgata eſſe. A Theodoreto, quæſt. 27. *videntu*
eodem loco, quo in cæteris græcis, agnoſci. Sed pro, ἐγνώρισεν, *habet*,
collocavit, *& in aliquo codice pro*, οἰκοδόμησον, *habet*, οἰκοδόμησεν, ædifi
(*r*) Hæc ſcripta eſt in libro.] *In Scholio refertur ex LXX* ταῦτα γέγρ
βιβλίῳ, hæc ſcripta ſunt in libro. *Noſtra lectio eſt etiam Theodoreti, &*
hebraiſmum. (*ſ*) Neque avertat, inclinando.] *Eſt vis quædam aff*
nis in hac phraſi, quæ imitatur hebræum, id eſt, complectatur nos, in
do, &c *Complutenſ.* μηδὲ ἀποστρέψῃ ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ἐπικλίνει, neque avertat n
inclinet. (*t*) Anni.] *Alii*, αὐτοῦ, ejus, *id eſt*, per ſingulos dies,
vulgata. (*u*) Et ſancte.] *In aliis eſt*, τοῦ ὁσίως, ſancte. (*x*) Holoc
ſim.] *Id aliis codicibus additur*, καὶ τὸ δῶρον, *quod vulgata*, & ſacrif
(*y*) In domo, quam ædificavit, comedens, & bibens, & læta
ram Domino Deo noſtro ſeptem dies.] *Ita in pleriſque. Compl. hab*
tum ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἑπτὰ ἡμέρας, τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας, ſeptem dies,
ptem dies, quatuordecim dies: *quod reſpondet vulgatæ, & invent*
etiam in uno libro manuſcripto, ſed poſt illa, in domo, quam ædificavit,
edens, & bibens, & lætans coram Domino Deo noſtro: *quæ etiam*
feſto agnoſcuntur a Theodoreto, quæſt. 27.

CAP. IX.

(*a*) APparuerat.] *Compl. addit*, αὐτῷ, ei. (*b*) Quæ dedit Moyſes.
ἃ ἔδωκα, quæ dedi: *quod reſpondet vulgatæ. Sed Theodor*
29. *ut hic.* (*c*) Et domus iſta erit excelſa.] *Ad verbum ex hebr*

eſt idem, ac ſi exprimeretur, & domus iſta, quæ eſt excelſa. *Ab aliis, & a Theodoreto abeſt illud*, erit, ἔσαι, *Compl. autem*, ϗ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς ἔσαι εἰς παράδειγμα, & domus hæc excelſa erit in exemplum : *quomodo eſt in vulgata, niſi quod non habet*, excelſa. (*d*) Malum] *Compl.* πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην, omne malum hoc. (*e*) Tunc adduxit.] *Hæc uſque ad illud*, viginti, *abſunt hoc loco a Compl, & vulgata : ſed habentur paulo inferius. Hic autem Compl.* ϗ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι, *& vulgata*, expletis autem annis viginti. (*f*) Pro ea re.] *Ita viſum eſt poſſe reddi illud*, ὑπὲρ οὗ : *niſi legendum ſit*, ὑπερῴου, tabulati, *aut alio ſimili modo. In hebræo nihil eſt, quod illi reſpondeat. A Compl. quidem abeſt, & a ſcholio, quod ita habet* : LXX. ϗ ναῦν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμὼν ἐν γασιὼν γαβὲρ, τὴν οὖσαν ἐχομένην αἰλὼθ, ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ ἐδώμ, & quæ ſequuntur. Schol. πρὸ τούτων κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶ, ϗ τὰ κατὰ τὸν φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ὅτι κατελάβετο τὴν γαζὲρ, ϗ ἐνέπρησεν αὐτὴν, ϗ τὸν χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε, ϗ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ σαλωμών. ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδωρήτῳ καὶ τισιν ἀντιγράφοις, πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς ϗ ἐκεῖ σεσημείωται. Ante hæc ponuntur in Hexaplo cum aliis quibuſdam etiam ea quæ ad Pharaonem regem Ægypti pertinent, quia cepit Gazer, & incendit eam, & Chanaæum habitantem in civitate interfecit, & dedit eam miſſiones filiæ ſuæ uxori Salomon. Hæc autem apud Theodoretum, & aliqua exemplaria ponuntur ante ædificationem templi : quemadmodum & ibi notatum eſt, *nimirum cap.* 4. *In Compl. ſunt omnia quæ in vulgata : quare inde peti poterunt. In noſtra quidem & aliis græcis habentur fere omnia, ſed variis locis, præcipue cap ſequenti.* (*g*) Centum viginti.] *In aliis eſt partim*, τετρακόσια, quadringenta, *partim*, τετρακόσια, ϗ εἴκοσι, quadringenta, & viginti, *quod reſpondet vulgatæ.*

CAP. X.

(*a*) ÆNigmatibus.] *Ita etiam vulgata. S. Amb.* 2. *Off. cap.* 10. quæſtionibus. (*b*) Suavitates.] ἡδύσματα, *ac videtur & hic, & alibi ſæpe ſignificare idem atque* ἀρώματα, *quod eſt in Compl.* (*c*) Non fuit verbum deſpectum a rege.] *Id eſt, non fuit res, quæ fugeret viſum, atque intelligentiam regis. Apud S. Amb. ibidem totus hic locus ſic refertur.* Et venit, & omnia loquuta eſt, quæ habebat in corde ſuo : & audivit omnem ſapientiam Salomonis : nec ullum verbum præterivit eam. (*d*) Dimidium, ſicut annunciarant mihi.] *Id eſt, quæ annunciarant mihi, non ſunt dimidium eorum quæ vidi & comperi. Compl.* κατὰ τὸ ἥμισυ, ſecundum medietatem, *eodem ſenſu. S. Amb.* & nunc non eſt nec dimidia quidem pars ſecundum ea quæ annunciabantur mihi. (*e*) Bona ad ea ſuper.] *Compl.* σοφίαν ϗ ἀγαθὰ, ſapientiam, & bona ſuper. *S. Ambr.* Appoſuiſti bona ſuper omnia quæ audivi in terra mea. (*f*) Statuendum.] *Compl. & Theodoretus. q.* 32. τοῦ στῆσαι αὐτὸν, ad ſtatuendum eum. (*g*) Eorum.] *Iidem*, αὐτοῦ ejus. *Vulgata ex hebræo*, ut faceres judicium & juſtitiam. (*h*) Dolata.] πελέκητα. *Ita etiam in alio exemplari, & in Complutenſi. In cæteris* ἀπελέκητα, non dolata, *ſicut etiam paulo poſt in noſtra. Theodoretus quæſtione* 34. Quædam ligna vocat ἀπελέκητα, Levia opinor, ϗ ὄζων ἀπηλλαγμένα, & acuminibus libera : Joſephus autem ea dixit, πιτύινα, pinea, minime pineis quæ apud nos ſimilia : ligno enim ficulneo, (συκίνου, quamvis interpres *piceis*) eſſe & albiora, & leviora, & στυφότερα dixit. *Fortaſſe legendum* στυφνότερα, denſiora, *aut*, acidiora. *Vulgata* thyina. *Alij ex hebræo & Chaldæo vertunt* coralia. (*i*) Uſquam.] *Ita etiam hebræus. Compl. addit* ἔτι, ultra. (*k*) Per manum.] *Id eſt*, ultro, *ut vulgata*, & pro munificentia regia. (*l*) Et mercatorum] *In uno libro ſequitur* τῶν ῥωποπωλῶν, eorum qui res minutas vendunt. (*m*) Trecentas.] *Complut.* διακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατὰ, ἑξακόσιοι χρυσοῖ, ducentas lanceas aureas ductiles, ſexcenti aurei, *vulgata*, ducenta ſcuta. (*n*) Scuta.] ὅπλα, *quod in Complut.* θυρεούς. *Vulgata habet* peltas. *Alii ex hebræo*, clypeos. (*o*) Quæ a Salomon.] τὰ ὑπὸ τοῦ σαλωμών. *Ita omnes collati codices : magis reſponderet hebræo, & vulgatæ, ſi eſſet*, τὰ ποτοῦ, pertinentia ad potum Salomonis. (*p*) Navibus.] *Etiam vulgata*, claſſibus. *Alii* υἱῶν, filiis, *aut* παίδων, pueris, *ut Compl. quæ etiam omiſit illud quod ſequitur* μία, una : *cum tamen etiam in vulgata ſit*, ſemel. (*q*) Argenti.] *Sic vetuſti codices, & Compl. In aliis impreſſis additur*, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, ϗ πιθήκων, & dentium elephantinorum & ſimiarum. *Vulgata addit præterea*, pavos. (*r*) Hæc fuit ſumma.] *Hinc uſque ad* Et magnificatus eſt, *abſunt hoc loco a* Compl. *& vulgata : habuerant enim cap. nono, additis etiam nonnullis.* (*ſ*) Ut non opprimeret eum] τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ. *Hæc videtur elici poſſe ſententia, ut non tyrannice ageret erga populum Iſraeliticum, non ab illo, ſed ab alienigenis tributum exegit, iiſque pro ſervis uſus eſt. In Compl. cap.* 9. *hic locus reſpondet vulgatæ*, οἰκοδομῆσαι ἐν ἱερουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ λιβάνῳ, ϗ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, πάντα τὸν ὑπολελειμμένον λαὸν, *quod in vulgata*, ut ædificaret in Hieruſalem, & in Libano, & in omni terra poteſtatis ſuæ univerſum populum qui remanſerat, &c. (*t*) Cum eo.] μετ' αὐτοῦ. *Compl.* μετ' αὐτοὺς, poſt eos, *quod reſpondet hebræo.* (*u*) Moleſtiam.] πρᾶγμα. *& aliqui*, εἰς πρᾶγμα. *Compl.* εἰς δουλείαν, in ſervitutem (*x*) Ternarii.] τρισσοί. *Videtur idem ac* τριστάται. *De qua dictione dictum eſt, Exod.* 15. *nam & dictio hebræa eſt eadem hic, atque illic.* (*y*) Aurea.] *Sic plerique vetuſti. Alii addunt*, ϗ ἀργυρᾶ, & argentea. (*z*) Quod per annum anno.] *Optime reſpondet hebræo. Compl.* τὸ κατ' ἐνιαυτὸν εἰς ἐνιαυτὸν, quod per annum in annum : *atque idem valet, quod in vulgata*, per ſingulos annos. (*aa*) Quatuor.] *Alii*, τεσσαράκοντα, quadraginta. *Complut.* ϗ συνήγαγε σαλωμὼν ἅρματα ϗ ἱππεῖς, ϗ ἦσαν αὐτῷ χίλια ϗ τετρακόσια ἅρματα. Et congregavit Salomon currus, & equites : & fuerunt ei mille & quadringenti currus : *quod reſpondet vulgatæ.* (*bb*) Equitum] *Compl* τῶν ἵππων σολομῶντος ἐξ αἰγύπτου ϗ ἐξ ἐκουέ. οἱ ἔμποροι τοῦ βασιλέως ἐλάμβανον ἐξ ἐκουέ, equorum Salomonis ex Ægypto, & ex Ecue. mercatores regis accipiebant ex Egypto, &c. (*cc*) Pro centum.] *In eadem*, ἀνθ' ἑξακοσίων ἀργυρίου, ϗ ἵππος ἀντὶ ἑκατὸν, ϗ πεντήκοντα, *quod in vulgata*, pro ſexcentis ſiclis argenti, & equus centum quinquaginta. (*dd*) Per mare.] *Eadem*, διὰ χειρὸς αὐτῶν, per manum eorum, *ut hebræus.*

CAP. XI.

(*a*) ET fuerunt ei uxores principes ſeptingentæ, & concubinæ trecentæ.] *Hæc non ſunt hoc loco in* Compl. *& vulgata, ſed paulo poſt, additis etiam iſtis*, ϗ ἔκλινον αἱ γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, & declinare fecerunt mulieres ejus cor ejus. (*b*) Ejus.] *In aliis ſequitur*, ϗ ἐπορεύθη σαλωμὼν ὀπίσω τῆς ἀστάρτης βδελύγματος (θεοῦ. Complut.) σιδωνίων, ϗ ὀπίσω τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου υἱῶν ἀμμὼν, *aut ut in* Complut. ϗ ὀπίσω μελχὼμ (*de qua varietate paulo poſt dicemus*) βδελύγματος ἀμμών. Et ivit Salomon poſt Aſtartem abominationem (*al.* Deum) Sidoniorum, & poſt regem eorum Idolum filiorum Ammon *aut*, & poſt Melchom abominationem Ammon : *quæ reſpondent vulgatæ : a Theodoreto tamen non referuntur.* (*c*) Moab.] *In Compl. additur*, ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον ἱερουσαλὴμ, *quod vulgata*, in monte qui contra Hieruſalem. (*d*) Regi earum.] *Sæpe in hoc capite & in noſtra, & in aliis* (*pro*, μελχὼμ, *quod habet* Complut. *aut*, μελχὼλ, *ut Theodoretus, vulgata autem* Moloch) *legitur*, βασιλέως αὐτῶν, *aut*, βασιλεῖ αὐτῶν, *quod eſt quaſi interpretatio illius. Quod alibi etiam notabitur uſu venire, ut interpretatio nominis pro ipſo nomine ponatur.* (*e*) Quæ adolebant.] *A Complut. abeſt illud*, quæ, *ac tamen eſt in vulgata. Theodoretus videtur habuiſſe*, ἐθυμία, adolebat, *pro quo cæteri interpretes dixerint*, ἐθυμίων, ϗ ἔθυον. (*f*) Et cuſtodiret facere.] ϗ φυλάξασθαι ποιῆσαι. *Alii, & Theodoretus* : καὶ ποιῆσαι, & faceret. *Compl.* καὶ οὐκ ἐφύλαξεν, ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, *quod vulgata*, & non cuſtodivit quæ mandavit ei Dominus. *Neque in ea, neque in aliis quibuſdam libris, neque in vulgata ſequuntur illa*, neque erat cor ejus perfectum cum Domino, juxta cor David patris ejus. *Ponuntur tamen hoc eodem loco apud Theodoretum.* (*g*) Et Eſrom.] *Hæc uſque ad illud*, de ſemine regni, *non ſunt in* Compl. *& vulgata hoc loco, ſed paulo inferius, ubi quaſi ex alio principio dicitur*, καὶ ἤγειρε θεὸς σατὰν αὐτῷ τὸν ῥεζὼν υἱὸν ἐλιαδὰ, *quod in vulgata*, ſuſcitavit quoque ei Deus adverſarium Rhazon filium Eliadam. (*h*) Qui in Raemma] *In aliis libris eſt*, τὸν βαραμὲθ, *quod vocabulum videtur factum ex duobus hebraicis, quorum interpretatio eſt quod habetur in Compl.* ὃς ἔφυγεν ἀπὸ. [ἀδαρεζὲρ βασιλέως, qui fugerat ab.] Adarezer rege. *Lucifer de regibus Apoſtaticis.* Et ſuſcitavit Dominus Satan Salomoni Ader Idumæum, & Eſron filium Anadeth in Remathad Adragas regem Saba. (*i*) Fuerunt Satan.] *Lucifer*, erant Satanæ. *Alii*, ἦν, fuit. *Theodoretus.* Quemnam dicit Satan? τὸν ἀποστάτην, τὸν ἀνθιστάμενον, τὸν ἐναντιούμενον, apoſtatam, repugnantem, adverſarium. (*k*) De ſervis patris ejus.] *Sic etiam vulgata, & hebræus. Compl.* δοῦλοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ſervi ſervorum patris ejus. (*l*) Et exſurgunt viri de civitate Madiam.] *In Compl. eſt* & exſurgunt de Madiam (*m*) Conſtituit ei] *In aliis additur*, καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ, *quod vulgata*, & terram delegavit. (*n*) Quia dimittens.] *Compl.* μηδαμῶς, ὅτι ἐξαποστέλλων. Nequaquam, quia dimittens. (*o*) Et graviter affecit Iſrael. *Alij* ϗ ἐβαρύνθη ἐπὶ ἰσραὴλ, & aggravatus eſt ſuper Iſrael. (*p*) Et hæc res] καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα. *Alii addunt*, ἐποίησε, *aut*, ὃ ἐποίησε, quam fecit. *In hebræo eſt, ut in noſtro. Valet autem*, & hæc eſt cauſa. *Sed in hebræo ante hæc habetur ut in vulgata*, levavit manum contra regem. (*q*) Fecit.] *Sic Lucifer : Compl. & Theodoretus*, ἐδούλευσε, ſervivit. (*r*) Chamos & idolis Moab & regi eorum] *Compl. & Theodoretus*, τῷ χαμὼς εἰδώλῳ μωάβ, ϗ τῷ μελχώμ, Idolo Moab, & Melchom. *Lucifer*, & fecit Aſtarte idolo immundo Sidoniorum, & Cama idolo Moab, & regi eorum, religioni filiorum Ammon. *Videantur quæ paulo ſuperius ſunt notata.* (*ſ*) Sedes.] θέσις. *Sic Lucifer : Chaldæus*, ut infirmetur regnum : *vulgata*, ut remaneat lucerna. *Sed Theodoretus*, *q.* 37 *habet*, ὅπως ἡ θέλησις δαυὶδ τοῦ δούλου μου διαμείνῃ πάσας, ut voluntas David ſervi mei permaneat omnibus, &c. (*t*) David] *In Compl. additur*, καὶ δώσω σοι τὸν ἰσραὴλ, καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα δαυὶδ διὰ ταῦτα, πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας, *quod in vulgata*, & tradam tibi Iſrael, & affligam ſemen David ſuper hoc, veruntamen non cunctis diebus: *quæ Lucifero non referuntur.* (*u*) Omnem prudentiam.] *Comp.* πᾶσα ἡ φρόνησις, omnis ſapientia, *itemq; Theod.* (*x*) Quadraginta.] *Notat Theod Joſephum dixiſſe* ſexaginta quatuor, *ac docet quæ hujus varietatis potuerit eſſe cauſa.* (*y*) Et factum.] *Hinc uſque ad illud.* & regnavit Roboam, *abſunt hoc loco a Compl. ut a vulgata : reponuntur autem non longe ab initio ſequentis capitis. Sed pro illis*, dirigit ſe, & venit in civitatem ſuam Sarira, quæ in monte Ephræm : Et rex Salomon dormivit cum patribus ſuis, *habet hæc*, καὶ ἀπέστειλαν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἦλθεν ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰσραὴλ, & miſerunt, & vocaverunt eum. Et venit Hieroboam, & omnis populus Iſrael.

CAP. XII.

(*a*) EA, quæ.] *Complut.* ἣν, quod : *itemque paulo inferius.* (*b*) Parvitas mea.] *Schol.* τοῦτο ὁ Σύμμαχος οὕτως ἡρμήνευσε. τὸ σμικρότατόν μου μέλος. Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, τὸ σμικρότατόν μου μέλος, minimum membrum meum. *Theodoretus quæſt.* 38. τῶν δὲ παραλειπομένων ἡ βίβλος σαφέστερον τοῦτο δεδήλωκεν. Liber Paralipom. manifeſtius hoc declaravit. Inquit enim, ὁ βραχύτατός μου δάκτυλος παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου, breviſſimus digitus meus craſſior eſt lumbo patris mei. οὕτω δὲ καὶ ὁ Σύρος ἡρμήνευσε καὶ ἰώσηπος ὡσαύτως. Ita autem & Syrus interpretatus eſt, itemque Joſephus. (*c*) Sua.] *In Complut. additur*, καὶ υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἰούδα, ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν ῥοβοάμ, & filij Iſrael habitantes in civitatibus Juda fecerunt regem ſuper ſe Roboam: *quæ reſpondent vulgatæ : & ſententia agnoſcitur a Theodoreto, quæſt.* 38. (*d*) Lapidibus.] *Alii addunt*, πᾶς ἰσραὴλ, omnis Iſrael. (*e*) Aſcendere.] *In aliis additur*, ἐπὶ τὸ ἅρμα, in currum. (*f*) Et rex Salomon dormit.] *Hæc uſque ad illa non longe ab extremo capite*, Et ædificavit Hieroboam Sicima, *abſunt ab aliquot exemplaribus, & Complut. ut a vulgata. In aliquo libro ſignis quibuſdam ſunt notata, quibus indicetur ea multis modis eſſe repetita, tranſpoſita, confuſa, male cohærentia. Nonnulla tamen ex his & apud Luciferum de regibus Apoſtaticis, & apud Theodoretum agnoſcuntur, ut quibuſdam locis indicabitur.* (*g*) Duodecim.] *Lucifer*, viginti, *ſed videatur, quod notatum eſt cap.* 14. (*h*) Fornicaria.] *Ita etiam Lucifer : nam in ſuperiore cap. dicitur mulieris viduæ filius.* (*i*) Et ægrotavit.] *Theodoretus, quæſt.* 40. *hanc pueri hiſtoriam videtur hoc loco habuiſſe : & conatur rationem reddere, cur ponatur ſententia adverſus filium Hieroboam ante regnum illius.* (*k*) Civitatem.] *Alii*, εἰς πόλιν, in civitatem, *Lucifer*, portam civitatis. (*l*) Et erunt mortui Hieroboam, in civitate.] *Lucifer*, & erunt mortui ejus Hieroboam, in civitatem, & comedent eos canes. *Alii*, καὶ ἔσται, τὸν τεθνηκότα

τῶ

τοῦ ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες. Et erit mortuum de Hieroboam in civitate comedent canes. (m) Plangetur.] *Alii*, τὸ παιδάριον κόψονται, puerum plangent. *Sed apud Theodoretum hæc referuntur tanquam proxime ſequentia poſt ſententiam latam de mortuis inſepultis*, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου, quoniam non eſt inventum in eo verbum Domini. *In Compl. tamen & in vulgata, cap.* 14. *habentur fere ut hic.* (n) Et verbum Domini.] *Schol.* ἰστέον ὅτι τὰ περὶ σαμαίου τοῦ ἐλαμίτου ἔν τισι μὲν τῶν ἁπλῶν ἀντιγράφων κεῖται, ἐν τῷ ἑξαπλῷ δὲ οὐ φέρεται. Sciendum eſt, hæc, quæ de Samæa Elamita, in quibuſdam quidem ex ſimplicibus exemplaribus poni, in Hexaplo autem minime. *Theodoretus, q.* 41. *videtur habuiſſe: ac diſputat, quomodo id bis, & a diverſis prophetis factum ſit.* Quæ hic ſequuntur verſum 24. uſque ad, καὶ ᾠκοδόμησεν ἱεροβοὰμ τὴν σίκιμα, deſiderantur in aliquot libris. Lucifer quidem Calaritanus ea poſuit in libro de Regibus apoſtaticis. (o) Super decem tribus.] *Hic in aliis aliqua interjiciuntur, unde oratio melius cohæreat, ac nonnullis etiam aliis locis. Sed quoniam ea alibi habentur, neceſſe non fuit adſcribere.* (p) Ad Dominum, &c.] *Abſunt a Compl. & Lucifero.* (q) Sufficiat] *Sic Lucifer. Valet tamen hoc loco, ut alibi*, multum ſit: *id eſt, nimium vobis videatur, nimis grave, & moleſtum ſit.* (r) Et aſcendit ſuper altare] *Lucifer*, & aſcendit in ſacrario: *& Vulgata*, & aſcendens altare. *Sed eſt accipiendum tranſitive, ut inquiunt, id eſt*, fecit aſcendere, obtulit: *ſicut etiam paulo poſt.* (ſ) Quæ fecerat.] *Ita etiam Vulgata. Sed Lucifer*, quos fecit.

CAP. XIII.

(a) ADverſus.] πρὸς, *& vulgata*, contra. *Alij*, ἐπὶ, ſuper. (b) Adolentium.] τῶν ἐπιθυόντων. *Lucifer*, qui ſacrificant. *Theodoretus*, καὶ τοὺς θύοντας, *Compl.* καὶ τοὺς ἐπιθύοντας, & eos, qui ſacrificant, & eos, qui adolent. (c) Dabit] *Sic etiam Lucifer. Alii*, ἔδωκεν, dedit. (d) Et averterunt faciem patris ſui.] *Sic etiam Lucifer in libro de non conveniendo cum hæreticis. A Compl. & vulgata abſunt.* (e) Quercu.] *Lucifer*, ſub arbore ilicis. *Vulgata*, ſubtus terebinthum. (f) Illic.] *Iſtud* ἐκεῖ, *abeſt ab aliis. Lucifer*, & non reverteris inde. (g) Domini.] *Sed aliquot codices, nec Lucifer & Theodoretus plura referunt. In aliis additur*, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ κύριος τῷ λέοντι. καὶ συνέτριψεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. καὶ ἐλάλησε πρὸς υἱοὺς αὐτοῦ, ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον. καὶ ἐπέσαξαν: *quod vulgata*: & tradidit eum Dominus leoni: & confregit eum, & occidit, juxta verbum Domini, quod locutus eſt ei: Dixitque ad filios ſuos: Sternite mihi aſinum. Qui cum ſtraviſſent. *Quæ verba nec a Lucifero referuntur, hunc locum citante in libro de non conveniendo cum hæreticis* (h) Hominis Dei.] *Compl.* ἢ τὸν ὄνον, vel aſinum. *Vtrumque abeſt ab hebræo.* (i) Implebat.] *Nota eſt locutio, pro,* offerebat, conſecrabat. *Lucifer de reg. Apoſt.* allevabat.

CAP. XIV.

(a) ET Roboam] *In Scholio ad finem præcedentis capitis hæc ſcribuntur:* Poſt hoc in Hexaplo ponuntur ea quæ ad morbum & mortem Abia filii Hieroboam pertinent cum aſteriſcis. *Ea vero in nonnullis codicibus, & in Complut. ponuntur ad initium hujus capitis: & reſpondent vulgatæ. Sunt autem hæc:*

In tempore illo ægrotavit Abia filius Hieroboam. Et uxori ſuæ dixit Hieroboam: Surge, & mutaberis, & non cognoſcent, quia tu uxor Hieroboam, & ibis in Selo: ecce ibi Achia propheta: ipſe loquutus eſt ad me de regnando ſuper populum hunc. Et ſume in manu tua [homini Dei] (*Complutenſis, pro,* τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ, *habet*, δέκα, decem, *ut vulgata*) panes, & collyria [filiis ejus, & uvas] (*iſta quæ incluſimus virgulis, abſunt a Complutenſi & vulgata*) & vas mellis: & venies ad eum. Ipſe annunciabit tibi, quid erit puero. Et fecit ſic uxor Hieroboam: & ſurrexit: & ivit in Selo, & intravit in domum Achia. Et homo ſenior ad videndum: & caligabant oculi ejus præ ſenectute ejus. Et dixit Dominus ad Achia: ecce uxor Hieroboam ingreditur ad exquirendum verbum a te ſuper filio ſuo: quoniam infirmus eſt. Juxta hoc, & juxta hoc loqueris ad eam. Et factum eſt, in ingrediendo eam, & ipſa aliam ſe faciebat. Et factum eſt ut audivit Achia vocem pedum ejus, egrediente ea in oſtium, & dixit. ingredere uxor Hieroboam. Ut quid hoc tu te aliam facis? Et ego ſum legatus ad te durus: Vadens dicito ad Hieroboam: Hæc dicit Dominus Deus Iſrael: Pro eo, quantum exaltavi de medio populi, & dedi te Ducem ſuper populum Iſrael, & ſcidi regnum a domo David, & dedi illud tibi, & non fuiſti ut ſervus meus David, qui cuſtodivit mandata mea, & qui ambulavit poſt me in omni corde ſuo, ad faciendum rectum in oculis meis, & malefeciſti faciendo ultra omnes quicumque fuerant ad faciem tuam, (*Complutenſis habet* μου meam, *ſed non recte*) & iviſti, & feciſti tibi Deos alios, & fuſilia, ad irritandum me: & me projeciſti poſt te: Propter hoc ecce ego adduco malum ad domum Hieroboam: & exterminabo Hieroboam (*eſt dandi caſus in hebræo, aut generandi*) mingentem ad parietem, detentum, & derelictum in Iſrael: & colligam ſuper domum Hieroboam, ſicut colligitur fimus: donec ipſe conſummatus fuerit. Mortuum ipſius Hieroboam in civitate comedent canes: & mortuum in agro comedent volatilia cœli: Quoniam Dominus loquutus eſt. Et tu ſurge, vade in domum tuam: & ingrediendo pedes tuos civitatem, morietur puer. Et plangent eum omnis Iſrael, & ſepelient eum: quoniam hic ſolus ingredietur ipſi Hieroboam in ſepulchrum: quoniam inventum eſt in eo verbum bonum de Domino Deo Iſrael in domo Hieroboam. Et ſuſcitabit Dominus ſibi regem ſuper Iſrael, qui percutiet domum Hieroboam hac die, & ultra etiam nunc. Et percutiet Dominus Iſrael, ſicut movetur calamus in aqua: & evellet Iſrael deſuper terram bonam hanc, quam dedit patribus eorum, & ventilabit eos a tranſitu fluminis, pro eo quantum fecerunt lucos ſuos, irritantes Dominum. Et dabit Dominus Iſrael gratia peccatorum Hieroboam, qui peccavit, & qui peccare fecit Iſrael. Et ſurrexit uxor Hieroboam, & ivit in Sarira: (*Compl.* Therſa:) Et factum eſt, ut intravit in veſtibulum domus, & puer mortuus eſt: & ſepelierunt eum: & planxerunt eum omnis Iſrael juxta verbum Domini, quod locutus eſt in manu ſervi ſui Achaia prophetæ. Et reſiduum verborum Hieroboam, quæcunque bellavit, & quæcunque regnavit, ecce hæc ſcripta ſunt ſuper librum verborum dierum regum Iſrael. Et dies quibus regnavit Hieroboam, viginti, & duo anni. Et dormivit cum patribus ſuis Et regnavit Adab (*Compl* Nadab, *ut vulgata*) filius ejus pro eo. Schol. ad illa in fine præcedentis cap ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, hæc affert: μετὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον καὶ τὴν τελευτὴν ἀβιὰ τοῦ υἱοῦ ἱεροβοὰμ μετὰ ἀστερίσκων Poſt hoc ponuntur quæ pertinent ad morbum & exitum Abiæ filii Jerobo am cum aſteriſcis. (b) Quadraginta, & unius.] *In hoc numero annorum tatis & regni, conveniunt hoc loco omnes libri. Aliter autem ſupra cap. ut ibi notatum eſt.* (c) Roboam] *Compl.* ἰούδας, Judas, *ut vulgata.* Colligatio.] *Theodoretus, quæſt.* 43. τὸν δὲ σύνδεσμον, poſuit pro, rebellione. (e) Et lanceas aureas.] *Pro his uſque ad illud*, Et fecit Robo am, *hæc tantum habentur in Compl.* καὶ τὰ πάντα ἔλαβε, καὶ τὰ ὅπλα τὰ χρυσᾶ ἐποίησε σολομών, & omnia cepit, & ſcuta aurea, quæ fecerat Salomon. *Theodoretus tamen rem hanc ita narrat*: Cepit autem & ὅπλα, arma aurea quæ David rex a Syris ceperat, & ea, quæ Salomon fecerat. (f) Thee.] *Theo retus, q.* 44. *inquit inveniſſe ſe in nominum hebraicorum interpretatione ſignificare pulſationem, & tubarum clangorem. Sed recte ipſe ex libro Para pomenon, colligit fuiſſe locum, & quaſi armamentarium,* (*ut habet vulgata in quo arma deponerentur.* (g) Regibus.] *Articulus huic dictioni in hebr adjunctus convenit etiam caſui generandi, ſed magis propius eſt caſui da Quare ſæpe in his libris legitur*, τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν, dierum regibus, τῶν βασιλέων, regum. *Libuit hoc loco ſimplicitatem illam imitari. Sed dum dicemus*, regum.

CAP. XV.

(a) IN conſpectu ejus.] *Sic Lucifer de reg. Apoſt. Compl.* ἔμπροσθεν ante eum, *ut vulgata.* (b) Cor.] *In aliis additur David.* (c) Do minus.] *Theodoretus, quæſt.* 45. θεὸς, Deus. *Complut.* κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ, Dominus Deus ejus, *aut*, ſuus, *ut vulgata. Et hic autem quod in græcis eſt* κατάλειμμα, *in vulgata eſt*, lucernam: *quod item primo horum librorum nota eſt. In aliis autem græcis, ut in vulgata ſequitur*, in Hieruſalem: *quod tamen a Theodoreto.* (d) Vitæ ſuæ.] *In aliis, & apud Theodoretum adduntur*, ἐκτὸς ἐν ῥήματι οὐρίου τοῦ χετταίου, *in aliis iſta præterea*, καὶ πόλεμος ἦν ταξὺ ῥοβοὰμ, καὶ μεταξὺ ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, præterquam verbo Uriæ Chettæi. Et bellum fuit inter Roboam, & inter Hierobo omnibus diebus vitæ ejus (e) In vigeſimo & quarto anno Hierobo *In aliis eſt tantum*, vigeſimo, *ut etiam paulo poſt. A Complut. abſunt iſta hoc loco: in ſequenti autem eſt ſolum*, vigeſimo. (f) Ana.] *Compl. & vulgata* Maacha, *& Theodoretus* μααχά. (g) Teletas.] *De his in Deut dictum eſt. Complut. habet*, τοὺς τετελεσμένοις, initiatos: *quod vulgata* fæminatos. *Theodoretus*, τὰς στήλας, titulos, ſtatuas (h) Et demiſit adinventiones. καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα. *Theodoretus*, καὶ ἐξῆρε ſuſtulit. *Complut.* καὶ ἐξῆρε πάντα τὰ βδελύγματα, & ſuſtulit omnes abom tiones. (i) Fuit perfectum] *Theodoretus habuit*, οὐκ ἦν, non fuit: *explicat ex lib. Paralip.* (k) Filium Taberema.] *In aliis eſt*, υἱὸν ταβὲ) ἐν ῥαμὰν υἱοῦ ἀζαὴλ, filium Tac (*aut*, Tabe) in Raman filii Azael. *Compl* υἱοῦ ταβερμὼν υἱοῦ ἀζιὼν, filii Tabermon filii Azion. *Et rectius priore loco* filium, *quam* filii. *Nam illud* filium Ader, *quod hæc præced accipiendum pro unico nomine proprio, quod in vulgata eſt* Benadad. (l) Enacim] *Complut.* ἐν ἀκί. *Sunt voces hebrææ, ſignificantes*, nemo ex tus, *ut vulgata.* (m) Quem fecit] *Alij*, καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, *quod in vulga ta*, & cuncta, quæ fecit. (n) Laboravit.] *Theodoretus*, ἐποίησε πονηρὸν ἐπόνησε, fecit malum, & laboravit. (o) Belaan.] *Aut*, Beelan, *ut alij. Complut.* ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ἰσάχαρ. ſuper domum Iſſachar: *Vulgata*, de domo Iſſa char: *a qua, & a Complut. abeſt, quod in noſtra ſequitur*, filii Achaia. Secavit] ἐχάραξεν. *Ita quoque eſt in alio codice: in quibuſdam*, σεν, circumvallavit: *in cæteris*, ἐπάταξεν, percuſſit, *ut vulgata.* (q) Aſa.] *Alij*, υἱοῦ ἀβιὰ, filii Abia. *Utrumque abeſt a Compl. & vulgata.* rael.] *In Complut. additur*, καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον ἀσὰ καὶ ἀναμέσον βαασὰ σιλέως ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. *quod in vulgata*: fuitque bellum Aſa, & Baaſa regem Iſrael, cunctis diebus eorum. (ſ) Quomodo care.] ὡς ἐξήμαρτε. *Similis loquutio eſt etiam paulo ante in Compl. Sed hic habet* ἐν αἷς, in quibus. *Alij*, αἷς, quibus, *ut vulgata.*

CAP. XVI.

(a) EJus & dabo domum tuam.] *Compl.* αὐτοῦ κακὰ, καὶ δώσω τὸν οἶκον ejus mala, & dabo domum ejus. *Si pro* ἐξεγείρω, Suſcito, *quod proxime præcedit, legeretur*, ἐξείργω, excludo, expello, *noſtra optime reſpon hebræo. Vulgata*, demetam poſteriora Baaſa, & poſteriora domus ejus faciam domum tuam. *Infra cap.* 20. *eſt* ἐκκαύσω, ſuccendam. (b) Contra malum.] *Compl.* καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν κακίαν, *quod vulgata*, & contra omne (c) Et Ela.] *In Complut.* ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει ἀσὰ βασιλέως ἰούδα, υἱὸς, in ſexto, & vigeſimo anno Aſa regis Juda, Ela filius, &c. (d) Et vertit ſe.] *Alij*, καὶ συνέστρεψεν ἐφ᾽ ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ζαμβρὶ & convertit in ſe pueros ſuos, & Zambri princeps, &c. *Sed Compl.* στράφη ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τοῦ ἡμίσους τῶν ἁρμάτων. Et re vit in eum ſervus ejus Zambri princeps dimidii curruum. *Vulgata tamen bet*, mediæ partis equitum (e) Eum.] *In Compl. additur*, ἐν ἔτει καὶ εἰκοστῷ. *Vulgata autem*, anno vigeſimo ſeptimo Aſa regis Juda. Baaſa.] *In eadem additur*, καὶ οὐ κατέλιπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, συγγενεῖς, καὶ ἑταίρους αὐτοῦ. *Quod vulgata*: Et non dereliquit ex ea tem ad parietem, & propinquos, & amicos ejus. (g) Et ad Ihu pro tam.] *Compl.* ἐν χειρὶ ἰοῦ υἱοῦ ἀνανίου τοῦ προφήτου, in manu Ihu filii Anani phetæ. (h) Quæ fecit.] *Alij*, καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, & omnia quæ (i) Et Zambri.] *Rurſus in Complut.* ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει σιλέως ἰούδα ἐβασίλευσε ζαμβρὶ, *quod vulgata*, anno vigeſimo ſeptimo gis Juda regnavit Zambri. (k) Antrum] *Videtur dictum pro hebræo eſt*, palatium, *aut*, conclave. *Compl. autem habet tantum*, ρεύεται εἰς τὸν οἶκον βασιλέως, & ingreditur in domum regis. (l) Et frater ejus in tempore illo: & regnavit Amri poſt Thamni.] *Compl. tantum eſt*, καὶ ἐβασίλευσεν ἀμβρὶ, *quod vulgata*, & regnavit (m) Invocaverunt.] *Alii, & Theodoretus, quæſt.* 46. ἐπεκάλεσε, *vulgata.* (*n*) Anno undecimo anno.] τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει, *iſtud,* ἔτει, *abeſt ab aliis Schol.* Poſt ea quæ ad Ambri pertinent, non ponuntur in Hexaplo ea quæ de Joſaphat, ſed continuo quæ de Achab, *atque ita etiam in Compl. & vulgata. Theodoretus autem perſpicue narrationem de Joſaphat hoc loco agnoſcit. Inquit enim.* Hæc cum de Zambri dixiſſet, ad Judam tranſiit: & ſuſpexit quidem Joſaphat, &c. (*o*) Et puerulos meos] *Alii,* μετὰ τῶν παίδων cum pueris, *& fortaſſe deeſt,* σου, tuis. (*p*) In anno ſecundo.] *Compl. ſtatim poſt illa:* Et regnavit Achaab filius ejus pro eo, *habet,* ὁ δὲ ἀχαὰβ, υἱὸς ἀμβρεὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ ἀσὰ βασιλέως ἰούδα. βασιλεύει δὲ ἀχαὰβ υἱὸς ἀμβρεὶ ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ, *quod in vulgata:* Achaab vero filius Amri regnavit ſuper Iſrael anno triceſimo octavo Aſa regis Juda. Et regnavit Achaab filius Amri ſuper Iſrael in Samaria *Sed multæ ſemper in hujuſmodi numeris varietates.* Schol. ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἀμβρεὶ τὰ περὶ ἰωσαφὰτ οὐ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ περὶ ἀχαάβ. Non ſtatim ad ea quæ ſpectant ad Ambri annectuntur illa quæ pertinent ad Jehoſhaphat, in Hexaplo, ſed illa quæ referuntur ad Achaab. (*q*) In domo offendiculorum ejus.] *Compl.* ἐν οἴκῳ τοῦ βαάλ, *quod vulgata,* in templo Baal. (*r*) Et ad perdendum animam ſuam: malefecit.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata.* (*ſ*) Segub.] *Compl.* ἐν τῷ σεγοὺβ, in Segub. *Vide cap. 6. Joſue.*

CAP. XVII.

(*a*) Qui de Thesbon Galaad.] *Compl.* ὁ ἐκ θεσσεβῶν τῆς γαλαὰδ, qui de habitatoribus Galaad. *Notandum autem eſt in noſtra & aliis eſſe,* ἠλιοὺ, *proprius ad hebræum, quod in Compl.* ἠλίας, Elias, *formatum ad inflexionem græcam.* (*b*) Niſi per os verbi mei.] ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου. *Ita fere hebræus. Theodoretus, q. 49.* εἰ μὴ διὰ στόματός μου, niſi per os meum. *Compl.* ὅτι ἐὰν διὰ λόγου στόματός μου, *& Lucifer pro S. Ath.* niſi per verbum oris mei. (*c*) Chorrath.] *Compl.* χεριθ, Cherith. *Et ita S. Ambroſius, epiſt. 82. & vulgata.* (*d*) Panes mane, & carnes veſperi.] *Hic in codicibus ſunt aliquæ varietates. Theodoretus q. 50. videtur habuiſſe, ut noſtra: Compl.* ἄρτους καὶ κρέας τὸ πρωῒ, καὶ ἄρτους καὶ κρέας τὸ δείλης, panes & carnem mane, & panes & carnem veſperi: *quod reſpondet vulgatæ.* (*e*) Qui.] *Iſtud* qui, τῷ, *abeſt ab aliis.* (*f*) Hydria.] *S. Cyprianus lib. de opere, & eleemoſ.* fidelia farris non deficiet, & capſaces olei non minuetur. (*g*) Ipſa, & ipſe] *Sic hebræus, & chaldæus. Compl. autem,* αὐτὸς καὶ αὐτή, *quod vulgata,* ipſe & illa. (*h*) Spiritus.] *In Compl. additur,* ζωῆς, vitæ: *quod tamen abeſt ab hebræo, & vulgata.* (*i*) Lectum.] *Alii addunt,* αὐτοῦ, ſuum, *ut vulgata.* (*k*) Hei mihi Domine, teſtis viduæ] *Ita etiam Theodoretus q. 52. Compl autem,* κύριε ὁ θεός μου καί γε τὴν χήραν, μεθ᾽ ἧς ἐγὼ οἰκῶ μετ᾽ αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας, Domine Deus meus etiam viduam, quacum ego habito cum ea, afflixiſti: *quomodo fere vulgata.*

CAP. XVIII.

(*a*) Ad quinquaginta in ſpelunca.] κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ. *Ita fere hebræus: & ſignificat ſingulos quinquagenos in una ſpelunca, & ſingulos quinquagenos in altera. Quod in aliis codicibus ſic exprimitur,* ἀνὰ πεντήκοντα ἐν δυσὶ σπηλαίοις, per quinquagenos in duabus ſpeluncis: *vulgata autem,* quinquagenos, & quinquagenos in ſpeluncis. (*b*) De tabernaculis.] σκηνῶν. *Alii,* κτηνῶν, jumentis. *Compl.* καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσεται ἀφ᾽ ἡμῶν κτήνη, & non exterminabuntur a nobis jumenta. *Etiam Geneſ. 13. ubi in aliis libris eſt,* κτήνη, *in codicibus, quos ſequuti ſumus, legitur,* σκηναί. (*c*) Miſit.] *Complut. addit,* me: *ſed non hebræus, neque cæteri.* (*d*) Et, ſi dixerunt, Non eſt, & incendit.] καὶ εἰ εἶπον, οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε. *Alii,* καὶ εἶπεν, οὐκ ἔστι, καὶ ἐνέπρησε. Et dixit, Non eſt: & incendit. *Complut.* καὶ εἶπον, οὐκ ἔστιν (*& hucuſque etiam Theodoretus q. 53.*) καὶ ὥρκισεν τὴν βασιλείαν, καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, καὶ οὐχ εὕρηκέ σε. Et dixerunt: (*Ita enim hebræus. Sed Theodoretus videtur accepiſſe pro,* dixi, *& aptare ipſi Abdiæ.*) Non eſt; & adjuravit regnum, & regiones ejus: & non invenit te. (*e*) Et iviſti.] *Complut.* καὶ πορευθῆναι, *& Lucifer pro S. Athan.* & itis. (*f*) Confuſionis.] *Ita etiam Lucifer. Alii,* τοῦ βαάλ, Baal, *ut vulgata, quæ varietas etiam paulo poſt notari poteſt. Et in aliquo libro utraque conjunguntur, ut colligi poſſit duas eſſe interpretationes.* (*g*) Manducantes menſam.] *Eſt hebraiſmus, ac valet, quod in vulgata,* comedunt de menſa. *Lucifer,* manducantes & bibentes in menſa Jezabel. (*h*) Ad omnes.] *Ita etiam Lucifer. Complut.* πρὸς πάντα τὸν λαὸν ad omnem populum, *ut vulgata.* (*i*) Ambobus poplitibus.] *Ita etiam Theodoretus, quæſt. 55. Complut. addit,* ὑμῶν, veſtris. *Lucifer,* ſenſu noſtro, *quaſi pro,* ἰγνύαις, *habuerit,* ἐννοίαις: *hebræus quidem habet,* ſuper duas cogitationes. (*k*) Et prophetæ lucus quadringenti.] *Abſunt a Complut. & vulgata. Sed Lucifer,* & prophetæ lucorum quadringenti. Dentur ergo nobis duo boves: *quo quidem loco etiam Compl. habet,* οὖν. (*l*) Apponant.] ἐπιθέτωσαν. *Lucifer & hic & in ſequentibus interpretatur* ſupponant. (*m*) Dei veſtri.] *Complut.* τῶν θεῶν ὑμῶν: *& Lucifer,* Deorum veſtrorum. (*n*) Quia Deus eſt.] *Reſpondet hebræo, & vulgatæ: & chaldæus explanat,* quia vos dicitis, quod Deus eſt. *A multis vero libris, & a Complut. iſta abſunt, neque referuntur a Lucifero, neque a Theodoreto, qui ſic habet,* ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἅμα, μήποτε ἀδολεσχία τις αὐτῷ ἐστί. *Et Lucifer,* invocate in voce magna pariter, ne forte occupatus ſit, *& certe iſtud,* ἅμα, *videtur huic loco magis convenire, quam ſequenti, ubi habetur in noſtra, & in Compl. & in aliis, præterquam apud Theodoretum. Is enim habet,* μήποτε χρηματίζει αὐτός. *Utroque tamen loco abeſt ab hebræo. Iſtam autem dictionem* χρηματίζειν, *quam nos vertimus,* reſponſa dare, *alii vertunt, operam dare negocio pecuniario. Quod quidem eſt apud Luciferum,* ne forte occupatus ſit, *haud ſatis liquet, referaturne ad illud,* ἀδολεσχία, *an ad hoc,* χρηματίζειν. (*o*) Syromaſtibus.] *De ſyromaſte alibi dictum eſt. Lucifer habet,* novaculis: *vulgata,* lanceolis. (*p*) Veſpera.] *Compl.* τὸ μεσημβρινὸν, *& Lucifer* meridies. (*q*) Sacrificium.] *Ita etiam alius codex. In aliis hæc ſequuntur,* καὶ οὐκ ἦν φωνὴ, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις, & non erat vox, & non erat auditio: *quæ neque a Lucifero hoc loco referuntur. Quæ autem in noſtra, & in aliis ſequuntur uſque ad illud,* Et dixit Eliu ad populum, *referuntur etiam a Lucifero, niſi quod non habet,* offendiculorum. *Abſunt autem a Compl. & vulgata.* (*r*) Mare.] θάλασσαν. *Compl. retinet vocem hebræam,* θααλὰ, *unde fortaſſe factum eſt,* θάλασσαν. *Theodoretus hanc rem narrans inquit Eliam feciſſe,* δοχεῖον, receptaculum aquæ, *quod hebræus vocet,* θααλὰ, *Joſephus autem,* δεξαμενὴν, conceptaculum aquarum. *Non tamen novum eſt in ſcriptura, receptaculum aquæ vocari mare. Lucifer habet,* foveam: *vulgata,* aquæductum. (*ſ*) Schizas.] *Lucifer,* ſcizas. *quod græce eſt,* σχίδακας, *quaſi ligna ſciſſa. Ejuſdem eſt,* demembrare, *id eſt, membratim dividere.* (*t*) Et clamavit Eliu in cœlum: & dixit.] *Ita etiam Lucifer. Compl. autem pro his habet,* καὶ ὡς ἦν καιρὸς τοῦ προσφέρεσθαι τὴν θυσίαν καὶ παρεγένετο ἠλίας ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν, *quod vulgata,* cumque jam tempus eſſet, ut offerretur holocauſtum, accedens Elias propheta, ait. (*u*) Retro] *Sic hebræus, & idem Lucifer: id eſt, ne jam abeat ad idola, aut* iterum, *ut vulgata. Compl.* ὀπίσω σου, poſt te. (*x*) Et cecidit.] *Nec plura Lucifer. Compl.* καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Et vidit omnis populus, & cecidit in faciem ſuam. (*y*) Pedum.] *Eodem modo Lucifer. Complut.* τοῦ ἤχους, ſoni. *Dictio hebræa tumultum & fragorem ſignificat.* (*z*) Et tu reverte] *Nec plura hebræus: apud Luciferum legitur hic locus mutilate.* Non eſt nihil: circumage te ſepties. *Compl. autem,* ἐπίστρεψον καὶ ἐπίβλεψον ἑπτάκις, reverte, & inſpice ſepties. (*aa*) Aquam.] *Alii addunt,* ἀπὸ θαλάσσης, *& Lucifer,* de mare. (*bb*) Plorabat.] *Sic etiam Lucifer, quod græce eſt,* ἔκλαιεν. *Compl.* ἵππευσεν, equitavit: *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XIX.

(*a*) Si tu es Eliu, & ego Jezabel.] *Hæc abſunt a Complutenſi, & vulgata, neque referuntur a Lucifero.* (*b*) Rathmon.] *Alii,* Rathmen. *Complut.* Ratham. *Eſt dictio hebræa, quam vulgata interpretatur* juniperum, *alii,* geniſtam. (*c*) Quidam.] *Complut. addit,* ἄγγελος, angelus. (*d*) Domino.] *Eſt hebraiſmus. Et eſt ſubintelligendum,* pro, *quod exprimit vulgata.* (*e*) Cras.] *Abeſt a Complut. & vulgata* (*f*) Tenuis.] *In nonnullis aliis, & in Complut. ſequitur,* κἀκεῖ κύριος, & ibi Dominus: *quæ tamen abſunt ab hebræo, & vulgata, neque referuntur a Theodoreto quæſt* 57. (*g*) Saphat] *In aliis additur,* ἐξ (*aut,* ἀπὸ) ἀβελμεουλά. *quod vulgata,* qui eſt de Abelmeula. (*h*) Relinques] *Complut.* καταλείψω, derelinquam, *ut vulgata: & propius accedit ad lectionem S. Pauli Rom. 11.* κατέλιπον ἐμαυτῷ, reliqui mihi. (*i*) Quoniam feci tibi.] *Complut.* τί πεποίηκά σοι, quid feci tibi? *hebræus utrumque habet, & quoniam, & quid.*

CAP. XX.

(*a*) Et vinea una.] *Cæteri fere libri,* καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀμπελὼν εἷς. *S. Ambroſius de Nabuthæ, cap. 2.* Et factum eſt poſt verba hæc, Erat vinea. *Cæterum totum hoc caput in Complut. & aliis quibuſdam libris eſt vigeſimum primum: vigeſimum autem eſt, quod in noſtra, & multis aliis & apud Theodoretum eſt vigeſimum primum. De hac re ita* Schol. ἰστέον ὅτι ἐν τῷ ἑξαπλῷ ἔμπαλιν κεῖται πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν υἱὸν ἄδερ βασιλέα συρίας, ἔπειτα δὲ τὰ κατὰ τὸν ναβουθαί. Sciendum eſt in Hexaplo contra poni, primum quidem quæ ad filium Ader regem Syriæ, deinde autem quæ ad Nabuthæ pertinent. (*b*) Aream.] *Complutenſ.* παρὰ τῷ οἴκῳ, *& S. Ambroſius,* juxta domum. (*c*) Et erit mihi in hortum olerum.] *Abſunt hoc loco a Complutenſi & vulgata: habentur tamen apud S. Ambroſium.* (*d*) Et turbatus eſt.] *Sic & alius codex, & S. Ambroſius. At in aliis libris, & Complutenſi, hæc antecedunt.* καὶ ἦλθεν ἀχαὰβ εἰς οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, καὶ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν ναβουθαὶ (*Complutenſ.* ναβουθ) ὁ ἰεζραηλίτης, καὶ εἶπεν, οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου. Et venit Achaab in domum ſuam confuſus, & triſtis, ſuper verbo quod locutus erat ad eum Nabuthæ, & dixerat. Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum. (*e*) Regem.] *Sic & alius liber: cæteri,* βασιλεὺς, rex. *Complut.* βασιλείαν ἐπὶ ἰσραὴλ regnum ſuper Iſrael. (*f*) Eſto tui ipſius.] σεαυτοῦ γενοῦ. *S. Ambroſius, cap. 9.* redi ad te. *Vulgata,* æquo animo eſto. (*g*) Liberos.] *Compl. & S. Ambroſius,* ad liberos. *In vulgata eſt,* optimates. (*h*) In principio populi.] ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ. *S. Ambroſius.* in principem populi. *Lucifer,* in primo populo. *Vulgata,* inter primos populi. (*i*) Benedixit.] *Sic & S. Ambroſius. Theodoretus q. 59.* Bonis verbis uſa, εὐλόγησε, poſuit, pro ἐβλασφήμησε blaſphemavit. *Lucifer,* maledixit. (*k*) Et producant eum, & lapident eum.] *Lucifer,* & deducite eum, & lapidetur. *Compl.* καὶ ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω, καὶ λιθοβολήσατε αὐτόν. *S. Ambroſius,* & producite illum, & lapidate. (*l*) Vocaverunt] *Vulgata,* prædicaverunt, *Compl.* ἐνετείλαντο, præceperunt. (*m*) Dicentes.] *In aliis quibuſdam,* ἄνδρες ἀποστασίας ναβουθαὶ κατέναντι τοῦ λαοῦ λέγοντες, εὐλόγησε, viri rebellionis Nabuthæ in conſpectu populi, dicentes benedixit, &c. *quod ſatis reſpondet hebræo. Compl. habet,* εὐλόγηκας, benedixiſti. (*n*) Jezabel, & dixit.] *Alii,* ἰεζάβελ τῶν λεγόντων, κέχωσαι (*aut* λελιθοβόληται) ναβουθαὶ, καὶ ἀπέθανε, εἶπεν (*aut,* καὶ εἶπεν) Jezabel dicentes, obrutus (*al.* lapidatus) eſt Nabuthæ, & mortuus eſt: dixit, *al.* & dixit. (*o*) Iezraelita.] *Hæc uſque ad* ſurrexit, *abſunt a Compl. & vulgata: Habentur tamen apud S. Ambroſium.* (*o*) Quomodo tu occidiſti.] *Ita fere Lucifer. At Compl. & S. Ambroſius habet tantum,* occidiſti (*q*) Omni.] *Iſtud,* πάντι, *abeſt fere ab omnibus.* (*o*) Sues, & canes.] *Lucifer.* canes & ſues: *Sed multi, & S. Ambroſius tantum,* canes. (*ſ*) Et meretrices lavabunt in ſanguine tuo.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata: ſed habentur apud Luciferum, & S. Ambroſium.* (*t*) Ecce ego.] *In aliquot libris,* τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ, *& Lucifer.* Hæc dicit Dominus, Ecce ego. *S. Ambroſius nonnulla verba omittit.* (*u*) Veruntamen fruſtra.] *Compl.* πλὴν οὐκ ἦν, ὡς ἀχαὰβ, *Quod vulgata.* Igitur non fuit alter talis, ſicut Achab. *Theodoretus q. 60. hunc locum ita refert,* δωρεὰν ὁ ἀχαὰβ ἐπράθη τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέστησεν αὐτὸν ἡ ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ βδελυχθῆναι ὀπίσω. Gratis Achaab venundatus eſt, ut faceret malum in conſpectu Domini (ſicut evertit eum Jezabel uxor ejus.) & abominabilis fieret poſt &c. (*x*) Et pro verbo.] *Complutenſ.* καὶ ἐγένετο. ὡς ἤκουσεν ἀχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα διέρρηξε. Et factum eſt: ut audivit Achaab verba hæc, conſcidit, &c. (*y*) Ivit.] *In quibuſdam additur,* κεκλιμένος, demiſſus. *Complutenſ.* καὶ ἐπορεύετο κεκυφώς, *quod vulgata,* & ambulabat demiſſo capite. (*z*) Non inducam] *Ita fere S. Ambroſius. Alii,* ἀνθ᾽ οὗ ὅτι ἐκωλύθη ἀπὸ προσώπου μου, οὐκ ἐπάξω, pro eo quod interdixit ſibi a facie mea, non inducam. *Complutenſ. non* ἐκωλύθη, *ſed*

κατενύχθη

καλενύχθη, compunctus eſt. (aa) Inducam malum.] *S. Ambroſius*, inducam mala, *nec plura recitat. In aliis additur.* ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, ſuper domum ejus.

CAP. XXI.

(a) ET omnis equus.] *Hebræus*, & equus. *Complutenſ.* ϗ ἵπποι, & equi. (b) Filii tui.] *Nonnulli addunt*, τὰ καλὰ, boni. *Complutenſ.* τὰ κάλλιστα, *quod vulgata*, optimi. (c) Et tollent.] *Abeſt iſtud*, ϗ, *a Complutenſi. Hebræus habet*, Et erit: omne concupiſcibile oculorum tuorum ponent in manibus ſuis, & tollent. (d) Argentum.] *Complutenſ. addit*, ϗ, & argentum. *Sed hebræus*, & argento meo, & auro meo: & non prohibui ab eo. (e) Vulpibus.] ταῖς ἀλώπεξι. *Alii*, ταῖς δραξὶ, pugillis, *ut vulgata. Eodem modo Theodoretus, atque addit*: hæc autem dicebant minantes oppugnationis aggeres. (f) Turbam.] *Sic aliquot codices. Nonnulli addunt*, πάντα τὸν ὄχλον, *quod vulgata*, omnem multitudinem. *Alij*, πάντα τὸν ἦχον, omnem ſonitum. *Theodoretus*, ἑώρακας πάντως τὸν ἦχον μέγαν τοῦτον, vidiſti omnino ſonitum magnum iſtum. *Lucifer de reg. Apoſt.* ſi audiſti ſonum magnum iſtum. (g) Regionum.] τῶν χωρῶν, *quod vulgata*, per pediſſequos principum provinciarum. *Theodoretus quæſt. 61. habet*, τὸν χορὸν, in pueris, ex iis qui incipiunt chorum, *& interpretatur*, ἐν ὀλίγοις μειρακίοις, in paucis puerulis. (h) Principes, pueros regionum.] *Atque item paulo poſt*, principes, pueri regionum. *Sed in aliis hic*, τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν (*quod vulgata*, pueros principum provinciarum) *& ibi*, τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν, *& vulgata*, pueri principum provinciarum. (i) Ducenti triginta.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, τριακόσιοι τριάκοντα, trecenti triginta: *nonnulli, & Complutenſ* διακόσιοι τριάκοντα, ϗ δύο, ducenti triginta, & duo, *quod reſpondet vulgatæ.* (k) Et mittunt.] *Alii*, ϗ ἀπέστειλεν υἱὸς ἄδερ, *quod vulgata*: Miſit itaque Benadab. (l) Comprehendere.] *Non eſt locutio inuſitata*, dixit eis comprehendere, *id eſt, juſſit ut illos capiant. Sed alii libri*, συλλάβετε, comprehendite. (m) Principes pueri regionum.] *In aliis*, ϗ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν. Et ii egreſſi ſunt e civitate, pueri principum regionum: *quod valde reſpondet hebræo: a quo abſunt, quæ præcedunt*, & non exeant e civitate, *ſicut etiam a Complutenſi.* (n) Percuſſit.] *Complutenſ.* & percuſſit. *Lucifer ad reg. Apoſt. hunc locum ſi refert.* Et exierunt pueri de civitate, principum regionum, & exercitus qui poſt illos: & percuſſit unuſquiſque quem invenit ſecus ſe. (o) Et dixerunt.] *In aliis*, εἶπον πρὸς αὐτὸν, dixerunt ad eum. *Theodoretus autem ita hunc locum refert*, ἐροῦσιν οἱ σύροι, θεὸς ὀρέων, dicent Syri, Deus montium, &c. *quaſi hæc a Deo per eundem prophetam prædicantur.* (p) Et inſtaurabimus tibi virtutem.] *Eſt aliqua varietas etiam in aliis. Complutenſ. autem habet tantum*, ϗ ἄλλαξον σὺ, & inſtaura tu, *quod reſpondet vulgatæ.* (q) Ejus.] *Alii*, αὐτῶν, eorum. (r) Cubiculo.] *Ita vertimus illud*, τοῦ κοιτῶνος, *quoniam eſt hebraiſmus: & ſupplenda eſt præpoſitio hoc modo*, e cubiculo in thalamum. *Ita & capite ſequenti.* (ſ) Et dixit pueris ſuis: Novi, quia.] *Ita & alius codex: nec multo aliter in quibuſdam*, ϗ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν, ὅτι. Et dixit pueris ſuis: Ecce jam novimus, quia. *Sed in aliis*, ϗ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ, ἰδοὺ δὴ οἴδαμεν ὅτι. *In Complutenſi autem*, ἰδοὺ δὴ ἠκούσαμεν, ὅτι βασιλεῖς οἴκου ἰσραὴλ, *quod vulgata*, Dixeruntque ei ſervi ſui: Ecce audivimus, quod reges domus Iſrael. (t) Noſtra.] *Alii*, μου, mea. (u) Et pro fœdere.] ἐσπείσαντο. *Nonnulli*, ἐπίσαντο, crediderunt. *Complutenſ. & aliquot codices*, ἔσπασαν. *& vulgata*, & feſtinantes rapuerunt. Vox quidem Hebraica videtur ſignificare, ἔσπασαν. (x) Percutiens, & contrivit.] *Magis ad hebræum, quam*, ϗ πατάξας συνέτριψε, & percutiens contrivit, *quod eſt in aliis, & in ſcholio inſerto codici Theodoreti: ubi etiam*, συνέτριψε, *exponitur*, ἐτραυμάτισε, vulneravit, *ut vulgata.* (y) Ecce & inſidiæ apud me: occidiſti.] *In aliquot codicibus*, ἰδοὺ τὰ ἔνεδρα, ecce inſidiæ. *In uno codice, & in comm. græcis, & in Compl.* ἰδοὺ σὺ δικαστὴς παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας, ecce tu judex apud me: occidiſti. *Theodoretus quæſt. 62.* ἰδοὺ σὺ δίκῃ τῇ παρ' ἐμοὶ ἐφόνευσας, Ecce tu mea quidem ſententia cædem feciſti. *Et explicans addit*, Hoſtem enim ſolviſti, ut multas ille perpetret cædes. (z) Confuſus & triſtis.] συγκεχυμένος ϗ ἐκλελυμένος. *Compl.* κλαίων. *Theodoretus* συνεχόμενος, ϗ κλαίων, compreſſus & plorans. *Vulgata*, contemnens & furibundus.

CAP. XXII.

(a) QUia nobis.] *Sic hebræus. Complutenſ.* ἡμῶν ἐστὶ, noſtra eſt. (b) Sicut ego.] *Optime reſpondet hebræo. Theodoretus autem, quæſt. 64.* καθὼς σὺ, οὕτω κἀγὼ, καθὼς ὁ λαός σου, οὕτω ὁ λαός μου, ſicut tu, ita & ego: ſicut populus tuus, ita populus meus: *nec multo aliter Complutenſ. videatur lib. 4. cap. 3.* (c) Non eſt hic.] *Theodoretus*, οὐκ ἔτι ὧδε, non eſt amplius hic. (d) Unus.] *Alii*, ἔτι εἷς, adhuc unus. (e) Et proſperabit.] *Complutenſ. addit*, σε, te. *itemque paulo poſt.* (f) Toties] *Theodoretus quæſt. 65.* Iſtud, ποσάκις, *dictum eſt, pro*, πολλάκις, ſæpe. *Sed poſſet verti*, quoties, *& appo nota interrogationis. In aliquo libro eſt*, ἔτι δὶς, adhuc bis. *Vulgata*, iterum atque iterum. (g) Non ſic.] *Complutenſis habet tantum*, οὕτως, ſic: *hebræus neque hoc habet. Theodoretus tamen habet, & explanat*, non vere illud dixi. Vidi enim, &c. (h) Non Dominus his Deus.] *Aliqui libri*, εἰς θεὸν, in Deum.] *Complutenſ.* οὐ κύριος τούτοις; nonne Dominus his? *Sed magis reſpondet hebræo, & vulgatæ, ſi dicatur ſine interrogatione*, non eſt Dominus iſtis. *Apud Theodoretum*, εἰ κυρίως αὐτοῖς πρὸς θεὸν, ἀποστραφήτω, ſi proprie & ſtabiliter ipſi erga Deum, revertatur, *quomodo ipſemet paulo poſt explana Interpres videtur habuiſſe*, εἰ κύριος αὐτοῖς εἰς θεόν. *Ita enim vertit*, ſi Dominus eſt eis in Deum. (i) Non ſic, non ego: audi verbum Domini: non ſic. Vidi.] *Complutenſ. habet tantum*, διὰ τοῦτο ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου. Propter hoc audi verbum Domini. Vidi. *quomodo etiam vulgata. Theodoretus hoc modo refert*: οὐκ ἐγὼ, ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου. εἶδον. Non ego: audi verbum Domini. Vidi, &c. (k) Qui loquutus eſt in te.] *Complutenſ.* ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι ἐν σοί; receſſit a me ad loquendum in te? (l) Cubiculo.] *Diximus præcedente capite de hoc hebraiſmo: ſignificat enim quod exprimitur in Complutenſi* ἐκ ταμείου, e cubiculo. (m) Semer regem.] *Ali* πρὸς ἀμμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, *quod vulgata*, apud Ammon principem civitatis. *Sed etiam in Complutenſi ſequitur*, ϗ πρὸς ἰωὰς υἱὸν τοῦ βασιλέως, & ad Joas filium regis: *ubi vulgata*, filium Amalec. *quamvis multi ex hebræ vertant* filium regis. (n) In me.] *Nec plura refert Theodoretus. Compl. addit.* ϗ εἶπεν. ἀκουσάτω πᾶς ὁ λαὸς, *quod vulgata.* Et ait, audite populi omnes. (o) Meum.] *Sic etiam Complutenſ. vulgata ex hebræo habet*, veſtibus tuis. *Theodoretus hanc rem narrans inquit, Syros conjeciſſe ex paludamento regio Joſaphat eſſe regem Iſrael.* (p) Bene collimans.] εὐστόχως. *Complutenſ.* ἁπλῶς, ſimpliciter, *quod vulgata*, in incertum. (q) Et effundebat ſanguinem e plaga in ſinum currus.] *Hæc abſunt a Complutenſi & vulgata: pro his habentur illa, quæ in noſtra, & in aliis & vulgata ſequuntur poſt ea*, & mortuus eſt veſperi. (*licet in Complut. antecedant*) *quare videntur ſunt duæ ejuſdem ſententiæ interpretationes.* (r) Stragis.] τῆς τροπῆς. *plerique vetuſti. In uno tamen inventum eſt*, ἐκ τῆς τρύπης, ex foramine, ex plaga. *Complutenſ.* τῆς πληγῆς, τῆς τροπώσεως, plagæ, ſtragis: *quæ duæ videntur interpretationes.* (ſ) Sanguinem] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ ἅρματος, de curru. (t) Sues, &c.] *Abeſt a Complutenſi & vulgata: nec Theodoretus ſuum mentionem facit, ſed canum, & meretricum: de quibus tamen meretricibus nihil in vulgata, licet in Complut. Videatur cap. 20.* (u) Triginta.] *Ita etiam ſupra cap. 16. & hic vulgata. Compl. autem*, τεσσαράκοντα, quadraginta. (x) Quæcunque.] *In aliis*, ϗ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν, & potentatus ejus, quos fecit, *id eſt, fortia, & præclara ejus facta.* (y) Juda.] *Hic in Compl. ut in vulgata, adduntur ea quæ in noſtra, & aliis græcis ſunt cap. 16. ut ibi notatum eſt ex ſcholio. Sunt tamen multæ in verbis variantes. Satis erit eas, quæ primo ſe offerunt, notare. Nam quod ibi eſt*, ϗ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν, ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ βασιλεὺς οὐκ ἐν συρίᾳ νασίβ. Et reliqua complicationum, quas impoſuerant in diebus Aſa patris ſui, ſuſtulit de terra. Et rex non erat in Syria N *in Complut. hoc loco ſic habet*, ϗ τοὺς λοιποὺς τῶν τελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν ἰδουμαίᾳ, *& in vulgata*, ſed & reliquias effœminatorum, qui remanſerant in diebus Aſa patris ejus, abſtulit de terra. Nec erat tunc rex conſtitutus in Edom. (z) Quæ facta fuerant.] *Compl.* ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, *quod vulgata*, quæ fecerat pater ejus.

REGNORUM. LIB. IV.

CAP. I.

(a) DEum.] *Theodoretus quæſt. 3. videtur habuiſſe*, προσόχθισμα, offendiculum, abominationem. *Propius autem hebræo eſt*, in Baal, *quam*, διὰ τοῦ βαὰλ, per Baal, *quod eſt in Complutenſi.* (b) Et non ita: quoniam.] *Rurſus, ut ſuperiore capite, habet hic Complutenſ. tantum*, διὰ τοῦτο, quamobrem, *ut vulgata. Eadem varietas eſt paulo poſt in verbis nunciorum ad regem, & Eliæ ad regem.* (c) Et reverſi annunciaverunt regi, ſecundum quæ locutus fuerat Eliu.] *Hæc abſunt a Compl. & a vulgata.* (d) Aſcendit.] *Sic etiam vulgata. Complutenſ.* ἐπορεύθησαν, iverunt. (e) Ducem.] ἡγούμενον. *Complut. etiam hic*, πεντηκόνταρχον τρίτον, *& vulgata*, principem quinquagenarium tertium. *In aliquo libro utrumque ponitur, hoc poſt illud: & fortaſſe duæ ſunt interpretationes.* (f) Primos.] *In aliis additur*, ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν, *quod in vulgata*, & quinquagenos, qui cum eis erant: *nec multo aliter Compl.* ϗ ἑκάστου τοὺς πεντήκοντα. (g) Et dixit Eliu.] *Dictio*, Eliu, *abeſt a nonnullis: totum autem iſtud a Compl. & vulgata.* (h) Quid, quod miſiſti.] *Compl.* ἀνθ' ὧν ἀπέστειλας ἐπερωτῆσαι, pro eo quod miſiſti interrogare, &c. διὰ τοῦτο ἡ κλίνη, propterea lectus, &c. (i) Eliu.] *In aliis libris ſequitur*, καὶ ἐβασίλευσεν ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς ὀχοζίου ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ (*aut*, αὐτοῦ) υἱὸς, *in Compl. autem propterea*, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἰωρὰμ υἱοῦ ἰωσαφὰτ βασιλέως ἰούδα. Et regnavit Joram frater Ochoziæ pro eo, quoniam non fuit ei filius, in anno ſecundo Joram filii Joſaphat regis Juda. *Theodoretus locum iſtum de ſucceſſione explicat, Cujus verba afferemus quoniam interpres mutilato codice eſt uſus.* νόμ τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας τὴν βασιλείαν κληρονομεῖν, παίδων δὲ οὐκ ὄντων, τὸν πρεσ τον ἀδελφὸν ἢ τὸν ἐπιτηδειότατον. αὐτίκα γοῦν τὴν δαυιδικὴν βασιλείαν μέχρι τῆς λωσίας παῖς παρὰ πατρὸς παραλαμβάνοντες ᾠκονόμησαν. τοῦ δὲ ἰεχονίου πρὸ τῆς ποιΐας δορυαλώτου ληφθέντος, ματθανίας ὁ καὶ σεδεκίας κατέσχε τὴν βασιλείαν, ὢν αὐτοῦ πρὸς πατρός. Lex erat, regum filios hæreditatem regni adire: quod non eſſent filii, fratrem natu maximum, vel eum, qui maxime propinquus eſſet. Statim quidem Davidicum regnum uſque ad captivitatem, filius a patre, accipientes adminiſtrarunt. Sed cum Jeconias ante liberorum procreationem, bello captus eſſet, Matthanias, qui & Sedecias, obtinuit regnum cum eſſet illius patruus. (k) Octavo & decimo.] *Ita in duobus vetuſtis & ita inferius cap. 3. In aliis*, ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ, in anno vigeſimo primo. *Verum omnia iſta quæ ſequuntur poſt illa*, regibus Iſrael, *uſque ad finem capitis, abſunt a Compl. & vulgata: & ponuntur cap. 3. ubi etiam in noſtra repetuntur.*

CAP. II.

(a) IN deſerto.] ἐν ἐρήμῳ. *Complut.* διὰ ξηρᾶς, *quod vulgata*, per ſiccum. (b) Fiant, quæſo, duplicia.] *Complut.* γενηθήτω δὴ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ διπλῶς ἐπ' ἐμέ. Fiat quæſo ſpiritus qui ſuper te, dupliciter ſuper me. *Hoc quidem planius eſt, & reſpondet vulgatæ. Sed illud propius phraſi hebrææ. Theodor. non refert ipſa verba, ſed ita proponit quæſtionem 7.*

διπλῆν τὴν χάριν αἰτήσαντος, ὁ μέγας εἶπεν ἠλίας, ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι; Quòd ita, cum Eliſæus petiiſſet duplicem gratiam, magnus Elias dixit, Dure egiſti in petendo. (c) Tanquam in cœlum.] ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. Ita etiam initio capitis in omnibus codicibus collatis: ſed hic in Complut. ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν, uſque in cœlum. In vulgata utrobique abſolute, in cœlum. (d) Currus.] Ita etiam Theodoretus quæſt. 8. S. Ambroſius de Nabuthæ, c. 15. agitator. (e) Eliſæ.] Compl. αὐτοῦ, eo, & poteſt intelligi, decidiſſe ab Elia: quem ſenſum præ ſe fert vulgata. (f) Aquam.] In aliis libris additur, καὶ οὐ διῃρέθη, & non diſceſſit. In Complut. τὰ ὕδατα, καὶ οὐ διῃρέθη, aquas, & non ſe diviſerunt: quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto q. 8. Sed abſunt ab hebræo, & vulgata. Sunt enim ſupplenda cogitatione. (g) Appho] Theodoretus ibidem, ἀφφὼ exponitur, ὁ κρύφιος, occultus, κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν. ſecundum editionem aliorum interpretum. Sed vulgata, etiam nunc. (h) Eliſæ.] In aliquot libris ſequitur, ut etiam ſupra, διὰ ξηρᾶς, per ſiccum, Sed hic non eſt in vulgata. (i) Filii virtutis.] Theodoretus q. 6. inquit, υἱοὺς δυνάμεως, eſſe vocatos, εὐζώνους, milites ſuccinctos, & ſtrenuos, (k) Sterilis.] ἀτεκνουμένη, quod poteſt etiam ſignificare, orbans. S. Ambroſius ſerm. 87. ſed aquæ malæ, & ſteriles ſunt. (l) Mors, & ſterilis.] Reſpondet hebræo. Compl. ἀποθνήσκων, οὐδὲ ἀτεκνουμένη, & S. Ambroſius ibidem, non erit ex eis moriens, neque ſterilis. (m) Eos] Compl. αὐτοῦ, poſt ſe.

CAP. II.

(a) PEccato.] Compl. ἁμαρτίαις, peccatis: & ſic ſuperius cap. 1. in noſtra. (b) Noced.] Theodoretus q. 10. Iſtud, νωκήδ, alii interpretes dixerunt, ἀρχιποιμένα, principem paſtorum. (c) In rebellione.] ἐν τῇ ἐπαναστάσει, id eſt, quo tempore rebellavit, ſolitus erat pendere. Theodoretus hunc locum ſic refert, καὶ ἦν φέρων φόρον τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἑκατὸν, & erat ferens tributum regi Iſrael centum, &c. Compl autem quaſi duas miſcens interpretationes, καὶ ἦν φέρων φόρον, καὶ ἐπιστρέφων τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἑκατὸν, & erat ferens tributum, & reddens regi Iſrael centum &c. Noſtra, ſi abſit iſtud, ἐν τῇ ἐπαναστάσει, optime reſpondet hebræo, & vulgatæ. (d) Similis mihi.] Compl. ὅμοιός σοι, ὅμοιος ἐμοὶ, καὶ ὡς ὁ λαός σου, ὁ λαός μου, καὶ ὡς ἵπποι σου, καὶ ἵπποι μου, ſimilis tibi, ſimilis mihi, & ſicut populus tuus, populus meus, & ſicut equi tui, & equi mei. Sed noſtra proprior hebræo. Ac de ſimili varietate dictum eſt etiam ſupra, lib. 3. cap. ultimo. (e) Advenientes.] παρερχόμενοι. Compl. τούτους, iſtos. (f) Et inquiramus Dominum ab eo.] Reſpondet ad verbum hebræo Compl. καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ, & interrogabimus Dominum per eum. (g) Et poſſeſſiones.] Sic hebræus & ſignificantur pecudes, aut, ut inquit vulgata, familiæ. Complutenſ. habet, καὶ αἱ παρεμβολαὶ ὑμῶν, καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν, & caſtra veſtra, & poſſeſſiones veſtræ. (h) Levis hoc.] Uſitatus hebraiſmus: pro quo in Compl. eſt, καὶ κοῦφον τοῦτο, & leve hoc. (i) Tradam.] Alii, παραδώσει, & vulgata, tradet. (k) Munitam.] In Compl. additur, καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, quod in vulgata, & omnem urbem electam. (l) Ex omni, accincti zona. Et dixerunt, Hem.] ἐκ παντὸς, περιεζωσμένοι ζώνην, καὶ εἶπον, ὦ. Ita duo libri vetuſti: ut videatur hoc ſibi velle, ex omni regione Moabitica clamaverunt ii, qui bello erant idonei, & quaſi ſe mutuo cohortantes dixerunt, Hem: aut, præcones per omnem regionem clamaverunt, o vos, qui accincti eſtis balteo militari, venite ad bellum: & dixerunt, Ecce nos. In aliis libris, pro, εἶπον ὦ. eſt ἐπάνω, ſupra, id eſt, ii, qui ad militarem ætatem pervenerunt, & illi, qui in ea jam ſunt progreſſi. Compl. autem, καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς περιζωννυμένου παραζώνην καὶ ἐπάνω, & clamando vocaverunt de omni accincto balteum, & ſupra: quod ſatis reſpondet hebræo. (m) Deſtructos] Compl. τεκτονικῆς, opere ædificationis.

CAP. IV.

(a) IN domo niſi, quo ungar, oleum.] Complut. ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ἀλείψομαι, niſi vas olei in domo, quo ungar. S. Auguſtinus, ſermone 2. Dom. 5. poſt Trin. Vivit dominus, quia non habeo niſi modicum olei, quo ungar. Verum in illa homilia potius videntur referri ſententiæ, quam ipſa verba ſcripturæ. (b) Non parcas.] Ita viſum eſt ſatis apte poſſe verti illud, μὴ ὀλιγώσῃς, quod S. Auguſtinus per compendium dixit, Pete vaſa multa. (c) Ab eo.] Additur in aliis, & Compl. καὶ ἐποίησεν οὕτως, & fecit ſic, quæ tamen abſunt a vulgata. (d) Fœnora tua] τοὺς τόκους σου. Complut. τὸ δάνειον, mutuum. S. Auguſtinus, redde creditoribus tuis: quod parum abeſt a vulgata. (e) Divertebat ad manducandum illic.] ἐξέκλινε τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν. In aliis additur, ἄρτον, panem, ut in vulgata. Compl. autem, ἐξέκλινεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον, inclinabat eum ad comedendum panem: ſi ex hebræo conjectura facienda eſſet, legendum potius eſſet, αὐτοῦ illuc. (f) Locum parvum.] Abſunt a S. Auguſtino. Compl. non habet locum, hebræus cœnaculum parietis parvum. (g) Trepidaſti.] ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην, & verbum iſtud trepidandi optime reſpondet hebræo, & ſignificat immenſam quandam ſolicitudinem. Compl. ἐξέταξας τὴν ἔκταξιν, apparaſti apparatum. (h) Ego quidem habito.] ἐγώ εἰμι οἰκῶ. Compl. & Theodoretus, ἐγὼ κατοικῶ, ego inhabito. Et explanat Theodoretus, vacuitate negotiorum delector, in pace dego, litem cum aliquo habere non fero. (i) Sicut hora.] ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν. Theodoretus q. 16. κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ὡσεὶ ὥρα, ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν. Ad tempus hoc ſicut hora, vivens tu conceperis filium. Et illud, ſicut hora, eſt loquutio uſitata, pro, in hac hora. In Compl. autem hic exprimitur, ὡς ἡ ὥρα αὕτη, non autem paulo poſt. (k) Domine.] In Compl. additur ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, quod in vulgata, vir Dei. (l) Et factum eſt, quando egreſſus eſt.] Compl. καὶ ἐγένετο ἡμέρα θερισμοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ παιδάριον, Et facta eſt dies meſſis, & exiit puer. (m) Puerulo] Ita etiam hebræus: nec plura refert Theodoretus. Compl. autem, & ex parte quadam alii addunt, σου, καὶ ἔδραμον εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ σου; tuo? Et cucurrit in occurſum ejus, & dixit: Pax tibi? Pax viro tuo? pax puero tuo? (n) In occurſum ejus.] Sic etiam hebræus: quod in Compl. clarius, γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ ἐλισαιὲ, Giezi in obviam Eliſæe. (o) Manus ejus] Nec plura in vulgata. In nonnullis codicibus additur, καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, & veſtigia ſua ſuper veſtigia ejus. (p) Inflexit.] διέκαμψεν. Aliquot codices habent ἐνεφύσησε, inſufflavit. Et de hac ipſa, ſufflandi, voce tanquam hoc loco poſita, diſputat accurate S. Aug. lib. 3. de anima, & ejus origine, cap. 15. Theodoretus q. 18. verbum, ἐνεφύσησεν, dixit eſſe aliorum interpretum. Sed quodnam ipſe tanquam ex LXX habuerit, ex collatis illius codicibus non conſtat: qui hoc loco videntur mendoſi, & partim habent, ἔσλα δὲ, partim ἔσλασε, partim ἐλαάσε, partim ἐλασε. Compl. autem duas videtur conjungere interpretationes, καὶ συνέκαμψεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτόν. (q) Curvavit.] συνέκαμψεν. Theodoretus hoc loco videtur habuiſſe, ἐνέπνευσεν, inſpiravit. Hæc enim affert: Illud autem, ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸν, cæteri dixerunt, συνεκάλυψεν, cooperuit: quod quidem, συνεκάλυψεν, reperitur etiam in aliquot codicibus. In ſcholio tamen quodam legitur, Illud autem, ἐνεγύωσεν ἐπ' αὐτὸν, cæteri dixerunt, συνέκαμψεν. Compl. iterum duas coagmentat interpretationes, καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἔπνευσεν ἐπ' αὐτό. Et addit iſta, καὶ ἠνδρίσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις, καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον, & confortavit ſe puer, & movit ſe puer. S. Auguſtinus in eodem ſerm. memorat puerum oſcitaſſe ſepties. Sed ex qua interpretatione iſtud acceperit, incertum. Vulgata enim, & incubuit ſuper eum, & oſcitavit puer ſepties. (r) Arioth.] Theodoretus q. 19. Cæteri ſunt interpretati, ἀγριολάχανα, olera agreſtia. (ſ) Viginti.] Ita etiam Theodoretus, & vulgata. Sed S. Ambroſius lib. 6. Hexam. cap. 2. decem. (t) Palathas.] De qua dictione alibi dictum eſt. Compl. addit. ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ, quod vulgata, in pera ſua.

CAP. V.

(a) PRinceps virtutis.] Compl. ὁ ἀρχιστράτηγος βασιλέως συρίας, princeps militiæ regis Syriæ, ut vulgata. (b) Acceptus facie.] τεθαυμασμένος προσώπῳ, id eſt, cujus faciem admirabantur; quem honorabant: quare Vulgata, honoratus. (c) Syria.] Sic etiam alius codex: & reſpondet hebræo: & volunt ſubintelligi præpoſitionem, de Syria, ut vulgata, & alii codices græci ἐκ συρίας, de Syria. In aliquibus vero eſt, καὶ συρία ἐξῆλθε μονόζωνοι πειρατήριον, & Syria exivit, accincti, globus piratarum: ut appareat duas eſſe interpretationes, ἐξῆλθε πειρατήριον, ἐξῆλθον μονόζωνοι. Nam & πειρατήριον, & μονόζωνοι, reſpondent eidem dictioni hebraicæ, quæ alibi dicta eſt Geddur, ut ſuis locis notatum eſt. Hic quidem in hebræo eſt in numero multitudinis, quaſi dicas agmina. (d) Samaria.] Sic etiam hebræus, & vulgata. Complut. autem addit, καὶ δεηθεὶν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, & oraret faciem ejus. (e) Curabit.] Idcirco videtur verbum iſtud, ἀποσυνάξει, uſurpatum eſſe hic, & paulo poſt, pro curabit, quoniam verbum hebræum valet, colligere, & recolligere. (f) Deus.] Sic & alius codex. Cæteri, μὴ θεὸς, Nunquid Deus. (g) Mihi.] Locutio hebræa, & ſignificat idem ac, πρὸς μὲ, adverſum me, quod eſt in Compl. (h) Eliſæe.] Compl. addit, ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, quod in vulgata, vir Dei. (i) Super omnes aquas.] Convenit cum græco, & vulgata. In aliquot vero codicibus eſt, & in Compl. ὑπὲρ τὸν ἰορδάνην, καὶ πάντα (aut, ὑπὲρ πάντα) τὰ ὕδατα ἰσραήλ. S. Ambroſius, in cap. 4. Luc. Nonne boni Abana, & Farfar fluvii Damaſci, præ Jordane? (k) Magnum verbum.] Compl. πάτερ, εἰ μέγαν λελάληκε λόγον πρὸς σὲ ὁ προφήτης, οὐκ ἂν ἐποίησας, καθότι εἶπε πρὸς σέ; λοῦσαι, Pater, ſi magnum locutus eſſet verbum ad te propheta; nonne feciſſes, ſicut dixit ad te? lavare, &c. Et in hebræo quidem eſt, Pater mi: ſed cætera verborum conſtructio valde ſimilis eſt noſtræ, licet eundem ſenſum habeat, ac Compl. & vulgata. (l) Eliſæe.] Compl. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, hominis Dei: itemque paulo poſt. (m) Onus par mulorum.] γόμος, ζεῦγος. In aliis partim, γόμος, ζεῦγος, Gomor, par, partim, γόμος ζεύγους, Gomor paris. Compl. γόμος ζεύγους ἡμιόνων γῆς, onus paris mulorum de terra, quod reſpondet vulgatæ. Theodoretus, q. 19. in hunc locum hæc ſcribit, ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ αὐτὴν τοῦ ἰσραὴλ τὴν γῆν ἡγιάσθαι πιστεύων, ἠξίωσεν δύο γόμους ἡμιονικοὺς ἐκ ταύτης λαβεῖν, ὥστε ἐπὶ ταύτης μόνον προσφέρειν τῷ δεσπότῃ θεῷ τὰς θυσίας. Admirabilis ille vir ipſam quoque terram Iſrael ſanctificatam eſſe credens, poſtulavit accipere de ea, δύο γόμους ἡμιονικοὺς, duo mulorum onera ut ſuper eam tantummodo offerret Domino Deo ſacrificia. Quod autem ſequitur in nonnullis, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς, & tu mihi dabis de terra rubra, abeſt etiam a Compl. & vulgata. (o) Domino] Cæteri fere addunt, μόνῳ, ſoli: ſicut etiam Theodoretus: quod tamen abeſt ab hebræo, & vulgata. In verbis, quæ ſequuntur, magna eſt codicum varietas: & in multis apparet coagmentatio diverſarum interpretationum. Theodoretus ſic recitat, καὶ περὶ λόγου τούτου ἱλάσεταί μοι κύριος τῷ δούλῳ σου, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον ῥεμμὼν προσκυνῆσαι ἐκεῖ, ὅτι αὐτὸς ἐπαναπέπαυται ἐπὶ τῆς χειρός μου. Et de verbo hoc propitiabitur mihi Dominus ſervo tuo, in ingrediendo dominum meum in domum Rhemmon ad adorandum illic: quoniam ipſe inniti ſolitus eſt ſuper manum meam. Et ita fere Complutenſis, niſi quod habet, ἐπαναπαύσεται, ut noſtra. (p) In Debratha.] Aliquot libri, & in Compl. ἐν χαβραθὰ, quod in vulgata, electo tempore. Alii ea dictione ſignificari putant, quaſi milliare (q) Pax.] Compl. εἰρήνη; καὶ εἶπε γιεζὶ, εἰρήνη. Pax? Et dixit Giezi: Pax: & ita hebræus. (r) Converſus eſt.] ἐπέστρεψεν. Theodoretus, & Compl. κατεπήδησεν, deſiliit. Sed S. Auguſtinus 22. de civit. cap. 29. hæc ſcribit. Nam ſecundum interpretes LXX. iſta ſunt a Giezi verba prophetæ: Nonne cor meum tecum ibat, & novi, quod converſus eſt vir de curru ſuo in obviam tibi? (ſ) Veſtimenta, & oliveta.] Ita in alio etiam codice. Alius, τὰ ἱμάτια, ἵνα κτήσῃ ἐλαιῶνας, veſtimenta, ut acquiras oliveta. Cæteri, καὶ λήψῃ ἐν αὐτῷ κήπους, καὶ ἐλαιῶνας, & accipies in eo hortos, & oliveta: itemque Theodoretus, niſi quod pro, ἐν αὐτῷ, habet, σεαυτῷ, tibi. Apud quem etiam ſequitur, καὶ ἀμπελῶνας, καὶ ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ δούλους, καὶ δούλας, & vineas, & greges, & armenta boum, & ſervos, & ſervas: quemadmodum & in Compl. & reſpondent vulgatæ. S. Ambroſ. in cap. 4. Luc. Accepiſti pecuniam, & poſſidebis ex ea agrum, & vineas, & oliveta, & greges: & lepra Naaman adhærebit tibi, & ſemini tuo uſque in æternum.

CAP. VI.

(a) IBi.] Compl. σκέπην, tegmen. Vulgata, locum. (b) Leniter. Veni] Aliquot libri, δεῦρο, ἐπιεικῶς, δεῦρο, veni, leniter, veni. Significat autem iſtud, leniter, ipſius obſervantis pudorem; quaſi dicat, ut eſt in hebræo, complaceat tibi venire. (c) Cecidit] Complut. addit, ἐκ τοῦ στελέχους, ex manubrio: quod abeſt ab hebræo. (d) Abſconditum.] κεκρυμμένον, & ita duo libri veteres, & aliquot ex impreſſis. In alio, & in commentariis græcis, & apud Theodoretum, κεχρημένον, in alio, & in Complut. κεχρημένον, commodatum, mutuo acceptum S. Auguſtinus, ſerm. 2. Dom. 7. poſt Trinit. Heu domine mi, & ipſam mutuo ſuſceperam (e) Eleva tibi.] Sic hebræus Compl. vero, μετεώρισον, καὶ λάβε σεαυτῷ, attolle, & cape tibi. (f) Elmon τοῦ δεῖνα ἐλμωνί. *Ita libri veteres, qui collati ſunt. Theodoretus q.* 20. Quid eſt, εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐλμωνί; perinde, ac ſi quis dicat, εἰς τὸν δεῖνα τὸν τόπον, in hunc locum. Hoc enim ſignificat illud, ἐλμωνί. *In alio Theodoreti codice eſt*, φελβουνί: *in alio*, φελμουνί. *Interpres*, Phelboni alemoni. *Compl.* εἰς τὸν τόπον φελωνὶ ἐλμωνὶ ποιήσωμεν ἔνεδρον, in loco Pheloni Elmoni faciemus inſidias. *Quæ dictiones hebraicæ ſunt etiam Ruth.* 4. *ubi Græcus*, ὧδε κρύφιε, hic abſcondite, *Vulgata*, vocans eum nomine ſuo, *chaldæus* vir cujus humiles viæ ejus. *Alii*, o quidam ſingularis: *alii*, tu talis, & talis. *Et* 1. *Reg.* 21. *ubi græce* φελανὶ μαεμωνί, *aut, ut Compl.* φελαννὶ ἀλμωνί, *&* *vulgata*, in illum, & illum locum; *chaldæus*, abſconditum, & cuſtoditum, *alii*, obſcuri talis. Sic loquuntur cum certum aliquem hominem ſignificant, quem tamen nominare nolunt, ut Ruth. 4. 1. Sede hic Pheloni Almoni: quod Græce reddes eleganter κάθισον ὧδε ὦ δεῖνα. Sic quod Matth. 26. 18. πρὸς τὸν δεῖνα, Ebraice convertes אל פלני אלמני πρὸς φελωνὶ ἀλμωνί. *Druſ.* (*g*) Nunquid, quos captivaſti.] *Optime reſpondet hebræo, ſi iſto modo interpretemur. Theodoretus non refert illa*, tu percutis, σὺ τύπτεις, *ideo non apponit interrogationem: quare ita verteretur hic locus*. Non percuties, niſi quos captivaſti in gladio tuo, & arcu tuo. Appone, &c. *Compl. autem*, οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου, καὶ τόξῳ σου, σὺ πατάξεις, quos captivaſti in gladio tuo, & arcu tuo, tu percuties. (*h*) Quinquaginta.] *S. Auguſtinus ſerm.* 3. *Dom.* 7. *poſt Trin.* quinquaginta ſiclis argenti. *Compl.* ὀγδοήκοντα, octoginta, *ut vulgata*. (*i*) Salva.] *Compl. addit*, με, me, *ut vulgata*. (*g*) Non te ſalvet Dominus.] *Eſt locutio hebræa, quæ ſignificat*, niſi te ſalvet Dominus. (*l*) Et dixit: Mulier hæc.] *Sic hebræus, & vulgata. quamvis alii aliter interpungant. Compl. autem*, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή, ἡ γυνὴ αὕτη. Ec dixit ei mulier: Mulier hæc.] (*m*) Ante faciem ſuam. Antequam veniret.] *Non habet plura hebræus. Compl. autem*, ἐκ προσώπου αὐτοῦ, πρὸς αὐτόν, καὶ πρὶν ἐλθεῖν, a facie ſua ad eum: Et antequam veniret. *Et illud quidem*, καὶ, *eſt etiam in aliis* (*n*) Si vidiſtis.] *Sic Lucifer in lib. de non parcendo in Deum delinquentibus, quod græce in duobus manuſcriptis eſt*, εἰ εἴδετε. *Theodoretus*, εἰ οἴδατε, ſi noſtis, *Alii*, μὴ οἴδατε, nunquid ſcitis, *ut vulgata*, *Compl.* ἑωράκατε, vidiſtis. (*o*) Domino.] *Eſt phraſis hebræa, quam ſupplet vulgata*, a Domino. *Compl. autem*, τί δεηθῶ τοῦ κυρίου ἔτι; quid orabo Dominum amplius.

CAP. VII.

(*a*) SIcut hora hæc.] *Sæpe obſervata eſt hujuſmodi locutio. S. Auguſtinus, eodem ſermone* 3. hac hora. (*b*) Ecce faciet.] *Etiam hic hebraiſmus eſt. Et valet idem, atque illud, quod eſt in Compl.* καὶ ἐὰν κύριος ποιήσῃ, Etiam ſi Dominus faceret. *Eadem varietas eſt in extremo cap.* (*c*) Incidamus.] *Eadem eſt propria notio verbi hebraici: ſed ſignificat etiam* confugiamus (*d*) Audientia fecerat.] *Sic viſum eſt hoc loco reddendum illud.* ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν παρεμβολὴν τῆς συρίας φωνὴν ἅρματος, fecerat, ut caſtra Syriæ audirent vocem currus. *Complut. habet* φωνὴ ἁρμάτων, *quare verti poſſet*, reſonantia fecerat voce curruum. (*e*) Sunt.] *Alii*, ἦσαν, erant, *hebræus more ſuo*, ipſa. (*f*) Ad animam ſuam.] πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν. *Reſpondet optime hebræo: & ſignificat, ut apparet ex vulgata*, ad ſalvandam tantum animam. *Compl.* κατὰ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ſecundum animas ſuas. (*g*) Iverunt,] *In Compl. additur*, καὶ κατέκρυψαν & abſconderunt, *ut vulgata*. (*h*) Non ſic.] *Id eſt*, non recte, *ut hebræus. Complut. autem per interrogationem.* τί οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν σήμερον; Quid ita nos facimus hodie? (*i*) Remanſerunt hic.] *Sunt plura verba in Compl. ac certe etiam in hebræo eſt quædam geminatio, & repititio: quæ tamen non multum ad ſententiam facit*, (*k*) Regem.] *Compl.* ὀπίσω συρίας, poſt Syriam. *Vulgata*, in caſtra Syriæ, (*l*) Manu ſua.] *Alii addunt.* ὅτι, *& vertendum*, ſuper manum ejus, *ut ſupra hoc eodem capite*.

CAP. VIII.

(*a*) ET etiam venit.] *Propius ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complut. & apud Theodoretum*, καὶ πάρεστι, & aderit. (*b*) Manaa.] *Complut.* δῶρα, dona: *qua dictione utitur etiam Theodoretus, ſed tanquam de ſuo. Inquit enim regem miſiſſe Azael, &*, δῶρα πολυτελῆ, munera precioſa. *Videatur infra cap.* 16. (*c*) Et oſtendit mihi.] *Idem ordo verborum eſt in hebræo: alius autem in Complut.* (*d*) Et ſtetit facie ſua, & poſuit uſque ad confuſionem.] *Eodem modo hebræus, & habet fortaſſe alium ſenſum, quam qui in Compl. exprimitur*, καὶ ἔστη ἀζαὴλ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ δῶρα ἕως ᾐσχύνετο. Et ſtetit Azael ad faciem ejus, & appoſuit coram eo dona, donec confuſus eſt. *Non enim de Azael loquitur, ſed de Eliſæo, qui quaſi obriguerit facie, atque eam firmaverit ita, ut ſuffunderetur, & conturbaretur. Quamquam illa*, καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, *quæ nos vertimus*, ſtetit facie ſua, *poſſunt etiam verti*, & aſtitit faciei ejus, *id eſt, Eliſæus faciei Azael. Sic enim vulgata*, ſtetitque cum eo. (*e*) Concuties.] ἐνσείσεις. *Complut.* ἐδαφιεῖς, elides, *ut vulgata*. (*f*) Machbar.] *In uno codice vetuſto, & in Compl & apud Theodoretum q.* 25. *legitur*, στρῶμα, ſtragulum: *quod eſt interpretatio illius.* (*g*) Regi Iſrael.] *Rurſus dandi caſus pro caſu generandi ob eundem hebraiſmum. Quæ autem ſequuntur*, & Joſophat regi Juda, *abſunt a multis: & videntur redundare.* (*h*) Surrexiſſet] *Compl.* ὡς ἀνέστη νυκτός, ut ſurrexit nocte. (*i*) Sub manu Juda.] ὑποκάτω τῆς χειρὸς ἰούδα. *Alii*, ὑποκάτωθεν, de ſub manu, *ut paulo ſuperius* (*k*) Joram.] *Compl. addit*, βασιλέως ἰούδα, regis Juda, *ut vulgata*. (*l*) Achaab] *In aliis additur*, ὅτι γαμβρὸς (*al.* γαμβρὸς γὰρ) οἴκου ἀχαὰβ ἐστίν, *quod vulgata*, gener enim domus Achaab fuit. (*m*) Alienigenarum.] *Compl* συρίας, Syriæ, *ut vulgata*.

CAP. IX.

(*a*) IN cubiculo.] *Aut*, in cubiculum: *quomodo non raro ſolet uſurpari illud*, ἐν. *Et propius quodammodo accedit ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complutenſi*, ἐκ ταμείου, e cubiculo. *A quibuſdam abeſt hæc pars.* (*b*) Pax?] *Complutenſ. addit*, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, εἰρήνη. Et dixit eis: Pax. *quæ tamen abſunt ab hebræo.* (*c*) Injuſtum.] *Idem valet hoc loco*, ἄδικον, ac falſum *quod eſt in vulgata*. (*d*) Garem.] *Interpretantur*, os, *id eſt*, faſtigium. (*e*) Ipſe cuſtodiebat] ἐφύλασσεν, *id eſt*, obſidebat, *ſicut* 2. *Reg.* 11. *Sed illud* ipſe, αὐτός, *in aliis poſtponitur, ut in vulgata*, ipſe & omnis Iſrael. (*f*) A vulneribus.] *Hinc uſque ad illud*, Et Ochozias, *abſunt a Compl. & vulgata. Theodoretus quæſt.* 30. *videtur in hoc capite agnoſcere dictionem* Aramim, *quos inquit a cæteris interpretibus dictos eſſe Syros.* (*g*) Pulvere *Complutenſ. addit*, τοῦ ὄχλου, turbæ: *hebræus habet tantum, ut vulgata*, dit globum. *Item paulo poſt, pro* pulverem, *Compl.* ὄχλον. (*h*) Pax?] Si *alius codex: cæteri*, εἰ εἰρήνη; ſi pax? *itemque in ſequentibus* (*i*) Et ag agit.] *Compl.* καὶ ἡ ἀγωγή, ὡς ἀγωγὴ ἰοὺ ναμεσσί, διότι ἐν παραλλαγῇ ἦγεν. Q *vulgata*, Eſt autem inceſſus, quaſi inceſſus Jehu filii Namſi: præceps e graditur. *In uno vetuſto codice inventum eſt*, καὶ ἀγωγὴ ἰού. *Theodoretus* au *ita proponit quæſtionem* 31. Quomodo iutelligendum, καὶ ἡ ἀγωγὴ ἰοὺ ναμεσσῆ, & ductus Jehu filii Nameſe. *Ac paucis interiectis inquit*, Non quidem exemplaria habent, καὶ ὁ ἄγων ἦγεν (al. ἤγαγεν) τὸν ἰοῦ, & agens a bat ipſum Jehu, *id eſt*, Deus. (*k*) Sumpſit ſuper eum aſſumptionem ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα. *Theodoretus quæſt.* 32. *pro*, ἔλαβεν, *quod* *reſpondet hebræo, habuit*, ἐλάλησε, loquutus eſt. *Docet autem, cur* *propheticæ ſolitæ eſſent appellari*, λήμματα. (*l*) Etiam ipſum. Et percu *Compl.* καί γε αὐτὸν πατάξατε, Etiam hunc percutite, *ut vulgata*. (*m*) pulchro ejus.] *Pro his in Compl. eſt*, μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, cum patribus *In hebræo, & vulgata eſt utrumque*, in ſepulchro cum patribus ſuis. Et bonum.] *Sic hebræus. Alii*, ἐκόσμησεν, ornavit. (*o*) Ipſi Jezabel.] C *plut.* αὕτη ἰεζάβελ, Hæc Jezabel.

CAP. X.

(*a*) SAmariæ.] *Complut.* τῆς πόλεως, civitatis, *ut vulgata; hebræus*, (*b*) Achaab.] *Ita etiam vulgata ex hebræo. Complut. autem*, ἀχαάβ, filiorum Achaab. (*c*) In mane.] *Valet idem, atque* ἕως πρωΐ, mane: *quod eſt in Compl. & vulgata.* (*d*) Et egreſſus eſt, & ſtetit.] *verbum ex hebræo. Complut autem, & alii nonnulli*, καὶ ἐξελθὼν κα πύλῃ τῆς πόλεως, & egreſſus ſtetit in porta civitatis. (*e*) Appho.] *Complut. & Theodoreto quæſt.* 32. *Eſt tamen in hebræo: & in vul* nunc. *De ſimili quadam dictione notatum eſt ſupra, cap.* 2. (*f*) No γνωστούς. *In uno libro eſt*, τοὺς γνώστας, Gnoſtas: *itemque apud Theodore* *qui quæſt.* 33. *hæc ſcribit*: γνώστας τίνας καλεῖ; τοὺς μάντεις τοὺς οἰομένους τὰ λοντα εἰδέναι. ὥσπερ γὰρ, ὁρῶντας καὶ βλέποντας, τοὺς προφήτας ἐκάλουν, ὡς τὰ προορῶντας, οὕτω καὶ τοὺς μάντεις γνώστας ἐκάλουν, ὡς καὶ γινώσκειν τὰ κεκρυμμέ μένους, καὶ προγινώσκειν τὰ μηδέπω γεγενημένα. Quos vocat, γνώστας? Vates putabantur futura ſcire. Nam ſicut prophetas vocabant, ὁρῶντας, καὶ ποντας, videntes, & aſpicientes, tanquam qui præviderent futura; am vates ipſos vocabant Gnoſtas, tanquam qui & noſcere occulta rentur, & prænoſcere, quæ nondum facta. *Interpres mutilato codice* (*g*) Bæthacath.] *Aut Bethacad, ut Complut. Alii vertunt*, domum næ, *alii*, ligationis, *aut*, congregationis. *Vulgata*, cameram. (*h*) Dom *Uſitatus hebraiſmus ſignificans*, pro Domino, *ut vulgata. Nonnulli* *codices addunt*, Sabaoth. (*i*) Viſitetur.] *Et hic. Valet autem, ut alibi* *imus*, deſideretur, deſit. (*k*) Solennitatem.] *Hoc viſum eſt poſſe* *hoc loco*, ἱερείαν, *aut*, ſacrum. *Solet tamen ſignificare ſacerdotem fœmin* *Complut.* θεραπείαν τοῦ βαάλ, cultum Baal. *Vulgata*, diem ſolennem, & *liquo libro utrumque conjungitur.* (*l*) Dicens.] *Hinc uſque ad illud*, venerunt, *abeſt a Complut. & vulgata: itemque illa, quæ paulo poſt ſe* *tur*, & omnes ſacerdotes ejus, & omnes prophetæ ejus. (*m*) Meſtha *Abeſt a Complut. Eſt tamen veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſig* *veſtiarium: & ab hebræo abeſt illud*, domum. *Vulgata;* ſuper veſtes Domini] *Non habet plura hebræus, nec vulgata. In nonnullis autem* *cibus additur*, καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου τοὺς εὑρισκομένους ἐγένετο, καὶ ὡς ἐλάλησεν ἰού, ὅτι οὐκ εἰσὶ τῶν δούλων κυρίου, & emittite omnes vos Domini, qui inveniuntur ibi. Et factum eſt, & ut locutus eſt Ihu, non eſt de ſervis Domini. *In Compl. autem*, καὶ εἶπον, οὐκ εἰσίν, ἀλλ' ἢ Et dixerunt: Non ſunt, niſi ſervi, &c. (*o*) Intravit.] *Compl.* εἰσῆλθ *vulgata*, ingreſſi ſunt. (*p*) Conſummavit faciens.] *Complut.* hoc *loco*, συνετέλεσαν ποιοῦντες, conſummaverunt facientes. *Sed hebræus,* *chaldæus, ut noſtra.* (*q*) Uſque ad civitatem domus Baal.] *Ad verbum* *hebræo. Complut. autem*, ἕως τοῦ ναοῦ τοῦ βαάλ, uſque ad templum Baal. Baal, & poſuerunt.] *Compl.* τοῦ βαάλ, καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν τοῦ βαὰλ ἔθετο εἰς κοπρῶνα, Baal, & diruerunt domum ejus, & domum poſuit in latrinam: *quod reſpondet hebræo. Theodoretus, quantum* *poteſt ex quæſt.* 35. *hoc loco videtur alicubi habuiſſe*, βααλίμ, Baalim: *terpretatur*, domum Baal. *Quod autem pertinet ad illud*, latrinam, *& in multis eſt*, λυτρῶνα, *& in Compl.* κοπρῶνα, *eodem ſenſu. Aliqui* λουτρῶνα, lavatorium. (*s*) Vitulæ aureæ.] *Sic fere hebræus. Compl.* ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν ἐν βαιθὴλ, καὶ ἐν δὰν, poſt vitulas peccati aureas, quæ in Bæthel, & in Dan. (*t*) Juxta om *Ad verbum ex hebræo. Alii*, καὶ πάντα, & omnia. *Compl.* καὶ ἐποίησας πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου τῷ οἴκῳ ἀχαάβ, & feciſti juxta omnia, quæ in co meo, domui Achaab.

CAP. XI.

(*a*) ET diſperdidit.] *Complut.* καὶ ἀνέστη, καὶ ἀπώλεσεν, & ſurrexit, & diſperdidit. (*b*) Filium.] *Complut. addit* ὀχοζίου, Ocho *quod quidem eſt in hebræo, non autem quod ſequitur*, fratris ſui. (*c* cubiculo lectorum.] *Sic hebræus: quod vulgata*, de triclinio. *Com* *autem*, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῷ ταμείῳ τῶν κλινῶν ἐκ προσώπου, & occult eum in cubiculo lectorum a facie. (*d*) Centuriones ipſorum Chorri, ipſorum Rhaſim.] *Theodoretus*, Quos vocat ἑκατοντάρχους, Præfectos rum qui currunt circa regem. Nam χορροὶ, (*al.* χορρί,) quidem ſunt ij currunt, ῥασίμ autem, ſcutiferi. *Vulgata habet tantum*, milites. Domini.] *Abeſt dictio iſta a Complut. ut a vulgata.* (*f*) Fecit jurare ὥρκωσε. *Alii*, καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου, & adiuravit eos coram Domi *Vulgata*. in domo Domini, (*g*) Introeat ſabbato.] *Sic vulgata. Com* *plut.* οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ σάββατον φυλασσέτωσαν τὴν φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλ qui ingrediuntur ſabbato, cuſtodiant cuſtodiam domus regis: *non* *addit illud*, ἐν τῷ πυλῶνι, *quod eſt in noſtra, & in aliis, non autem in vulg* *Quidam vero interpretantur, ingredientes ſabbatum eos, ad quos ea vice* *vices per ſabbata mutabantur) pertinebat cuſtodia.* (*h*) Portæ.] *Videtur* *telligi poſſe*, cuſtodite cuſtodiã portæ. *Sed Compl.* ἐν τῇ πύλῃ, in porta.

Hos trifariam dividens, hos quidem juſſit cuſtodire regalem domum, hos autem introitum divini templi, hos autem portam aliam. (*i*) Domus.] *Apud Theodor. & in Compl. additur* μεσαὲ, *aut*, μεσσαέ. *Vulgata*, Meſſa. *Theodor.* τὸ μεσαὲ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ἀπὸ διαφθορᾶς εἰρήκασι, τοῦτ᾽ ἔστι μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θείῳ. Illud, μεσαὲ, cæteri interpretes dixerunt, ἀπὸ διαφορᾶς (*al.* διαφθορᾶς) a diſcrimine (*al.* a demolitione) id eſt, cum omni cautione: ut nullum fiat detrimentum in domo divina. (*k*) In vobis.] *Theodor. non habuit illud* in, *& non malam elicit ſententiam. Sed expeditior ſenſus videtur, ex tribus partibus duas poſteriores eſſe ex iis qui egrediebantur ſabbato, id eſt, qui ſabbato illo vacaturi a munere excubiarum fuiſſent.* (*l*) Et circuite.] *Hæc tanquam Levitis dicta interpretatur Theodor.* (*m*) Saderoth.] *Notat Theodor. in libro Paralip. (nimirum 2. lib. cap. 9.) pro*, εἰς σαδηρώθ, *dictum eſſe*, εἰς τὸν οἶκον, in domum, *itemque a Joſepho. Vulg* ſeptum, *alii*, ordines. (*n*) Intelligens.] συνετός. *Compl.* ὁ ἱερεὺς, ſacerdos, *ut vulg.* (*o*) Syromaſtas, & Triſſos.] *De Syromaſte alibi dictum:* τοὺς τρισσοὺς, *quid ſignificet, incertum: niſi ſi erant arma quaſi tridentia, aut peculiaria triſtatarum. Compl.* τὰς φαρέτρας, ϗ τὰ δόρατα, pharetras, & lanceas. *Vulg.* haſtas, & arma. (*p*) Nezer.] *In Compl. & apud Theod.* ἁγίασμα, ſanctificationem, *quod eſt interpretatio illius. Docet autem Theod. ex eodem 2. Paralip. ſanctificationem eſſe ipſum chriſma, teſtimonium vero diadema.* (*q*) Judiciū.] *Quod vulg.* morem: *idque alibi notatum eſt.* (*r*) Colligatio.] *Theodor.* σύνδεσμον ſolent vocare tyrannidem. *Sed de iſta etiam dictione alibi notatum.* (*ſ*) Ab intra Saderoth.] *Quod valet, e ſeptis*, ex ordinibus. *Compl.* ἔξωθεν, extra. (*t*) Teſtamentum.] διαθήκην. *Theodoretus*, Alii interpretes alibi, τὴν διαθήκην dixerunt συνθήκην, pactum, conventum, fœdus. (*u*) Bene.] *Sic hebræus. Compl.* ἐπιμελῶς, diligenter. *Vulgata*, valide. (*x*) Et Chorri.] ϗ τὸν χορρὶ ϗ τὸν ῥασίμ. *Et ita fere hebræus. Compl. autem* τῶν χορρὶ ϗ τῶν ῥασείμ, *ut initio capitis etiam in noſtra. Vulgata* & Cerethi, & Phelethi legiones.

CAP. XII.

(*a*) ARgentum accipiens æſtimationis.] *Ab uno codice abſunt. In compl. & apud Theod. hic locus ſic habet*, ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρὸς, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν, argentum æſtimationis viri, argentum æſtimationis animarum. *Hebræus pro*, æſtimationis viri, *habet*, tranſeuntis viri. *Quare in vulgata eſt*, a prætereuntibus, quæ offertur pro precio animæ. (*b*) A venditione ſua.] ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτοῦ. *Compl*, αὐτῶν. *Vulgata*, juxta ordinem ſuum. *Alii vertunt ex hebræo*, a noto ſuo. (*c*) Stabiliens Bedec.] κρατήσουσι βεδέκ. *In Complut. & apud Theodoretum eſt*, κραταιώσουσι, *quemodo habet etiam noſtra in ſequentibus. De* Bedec *autem ita ſcribit Theodoretus* βεδὲκ καλεῖται τῶν ἐφθαρμένων ξύλων ἢ λίθων ἡ θεραπεία: ἡ δὲ τῶν παραλειπομένων βίβλος ἀντὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ βεδὲκ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου λέγει. βεδὲκ vocatur corruptorum locorum vel lignorum, vel lapidum curatio. Liber autem Paralip. pro ποιῆσαι βεδὲκ, inquit, ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον, reparare, & inſtaurare domum, & rurſus, θεραπεῦσαι τὸν οἶκον κυρίου, curare, & ſarcire ædem domini. בדק exponitur, inſtauro, reſtauro, inde appellatio. Nam בדק proprie locus ruptus, ac dirutus, ac proinde inſtaurandus, ſed R. David aliter opinatur, quem vide, ſi placet, in libro ubi vocum ſenſa collegit, qui vulgo Liber radicum vocatur. Radices enim Hebræi appellant, quas Græci themata dicunt. Sane בדק ſcrutor, inquiro, inveſtigo. Dictus ergo inquit Bedec hujuſmodi locus, quod inquiſitionis ac viſitationis indigeat. *Druſ.* (*d*) Ammazibi.] *Eſt veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat altare, in caſu accuſandi. Quæ autem ſequuntur*, in domo viri domus Domini, *videntur non carere mendo. Compl. habet*, παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυρίου, *quod vulgata*, juxta altare ad dexteram ingredientium domum Domini. (*e*) Ipſorum.] αὐτῶν, *& poteſt etiam verti*, ſua. *Compl.* αὐτοὶ, ipſi. (*f*) Quicquid illatum fuit.] *Compl.* οὐκ εἰσηνέχθη, *quod vulgata*, non inferebant. (*g*) Ligaverunt omnem colligationem.] *Si abeſſet illud*, omnem, *reſponderet locutioni hebraicæ, & valeret*, conjurarunt conjurationem. *Compl.* ἐποίησαν σύνδεσμον, fecerunt colligationem. (*h*) Quæ in Sela.] *Compl* τῷ ἐν τῇ καταβάσει σελλὰ, *& vulgata*, in deſcenſu Sella. (*i*) Ipſius.] *Abeſt iſtud*, αὐτοῦ, *a Compl.*

CAP. XIII.

(*a*) ANno.] *Ita etiam repetitur in hebræo, ut infra in hoc eodem cap. & alibi. Abeſt autem a Complut.* (*b*) Ab eo.] *Sic in hebræo: videtur enim ſignificari præcipuum illud peccatum de vitulabus aureis. Complut. autem*, ἀπ᾽ αὐτῶν, ab eis. *Atque hæc varietas in ſequentibus etiam notari poteſt.* (*c*) Filii Ader.] *Notavit Theodoretus q. 24. totum hoc*, υἱὸν ἄδερ, *eſſe unicum nomen, id eſt*, Benader. *Vulgata*, Benadab. (*d*) Sepultus eſt.] *Compl. addit*, ἰωὰς Joas, *ut vulgata.* (*e*) In Syria.] *Valet, ut ſæpe*, in Syriam, *id eſt*, contra Syriam. *Theodoretus habet*, ἐν ἰσραὴλ, in Iſrael. (*f*) Ipſis ſepelientibus virum.] *Compl. addit*, ἕνα, unum, *ſed non hebræus. Et illud*, ipſis, *valet*, quibuſdam. (*g*) Sua.] *In Compl. additur*, ἕως νῦν, *& vulgata*, uſque in præſens tempus.

CAP. XIV.

(*a*) GEmeled.] *Compl.* γεμελά *& ſignificat*, vallem ſalis. (*b*) Faciebus.] *Sic hebræus, id eſt* facie ad faciem *Compl.* ἐν προσώποις, in faciebus. (*c*) Tuum.] *In aliquo codice Theodoreti additur*, ἡ βαρεῖα, grave. (*d*) Venit.] *Ad verbum ex hebræo. Complut.* ϗ ἤγαγεν αὐτὸν, & adduxit eum, *ut vulgata.* (*e*) Filios commiſtionum.] *Theodoretus addit*, τῶν βδελυγμάτων, abominationum: *& interpretatur*, ſacerdotes falſorum Deorum. *Sed hebræus*, filios arrabonum: *& vulgata*, obſides. *Chaldæus*, filios magnatum. (*f*) Amovit.] ἀπέστησε, *id eſt*, provexit, & auxit. *Compl.* ἀποκατέστησεν, reſtituit; *quod habet vulgata.* (*g*) Et rarefactos.] *Abeſt a Compl. iſtud*, ἐπανισταμένους, *& fortaſſe eſt ex alia interpretatione.*

CAP. XV.

(*a*) AZarias.] *Theodoretus quæſt. 24 habet* ὀζίας. *Et S. Hieronymus, in cap. 1. Matth. notat utroque nomine eſſe appellatum.* (*b*) Apphuſoth.] *Theodoretus:* κρυφαῖος οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασι, τοῦτ᾽ ἔστιν, ἔνδον ἐν θαλάμῳ ὑπὸ μηδενὸς ὁρώμενος. Hinc erues בבית החפשית cæteri, ἐν οἴκῳ κρυφαίῳ: in domo occulta. R. David in libro Radicum, vocatur ita domus החפשית propterea quod ſolus in ea lateret ab hominibus ſecluſus, perinde acſi liber eſſet ab omni ſocietate humana. Sed R. Jonas exponit aliter. Dicit enim חפשי in lingua Arabica ſignificare domum parvam ſive domunculam. *Druſ.* Cæteri reddiderunt κρυφαίως, occulte (*al.* κρυφαῖος, occultus) hoc eſt, intus in thalamo, a nemine conſpectus. *Vulg.* liber a ſeorſum. (*c*) Et conjuraverunt.] *In aliquo libro eſt*, ϗ συνεστράφησαν ἐπ᾽ αὐτὸν σελλοὺμ υἱὸς ἰάβεις, ϗ κεβδαάμ, ϗ σελλοὺμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ϗ ἐπάταξαν αὐτὸν, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, ϗ σελλοὺμ ἐβασίλευσεν ἀντὶ αὐτοῦ. Et conjurarunt ſuper eum Sellum filius Jabis, & Cebdaam, & Sellum pater ejus: & percuſſerunt eum, & occiderunt eum: & Sellum regnavit pro eo. *Compl.* ϗ συνεστράφη ἐπ᾽ αὐτὸν σαλοὺμ υἱὸς ἰαβὴς ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν κεβλαὰμ, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ, & conjuravit ſuper eum Salum filius Jabes, & percuſſit eum in Ceblaam, & regnavit pro eo. *Sed primum illud* ἐν *redundat, & perturbat ſententiam. Nam* Ceblaam *ſunt duæ dictiones hebraicæ, quæ ſignificant*, e regione populi, coram populo: *quod vulgata dixit* palam: *Deinde deſideratur illud quod eſt in hebræo*, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, & occidit eum. *Reliqua conveniunt.* (*d*) Verbum.] *Compl.* οὗτος ὁ λόγος, *& vulgata*, iſte eſt ſermo. (*e*) Regnavit. Et in anno.] *In aliis ſine & legitur*, regnavit in anno trigeſimo & nono Azariæ regis Juda: *& in Complut. ſequitur*, ϗ ἐβασίλευσεν μῆνα, & regnavit menſem, &c. (*f*) Tharſila.] *Compl.* θερσὰ, Therſa. (*g*) Eum.] *In Compl. additur*, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ᾽ αὐτοῦ *quod vulgata*, regnavitque pro eo. (*h*) Manaem, & ipſam Therſa.] *Illud*, &, *abeſt a multis. Compl.* μαναὴμ τὴν θερσὰ, *quod vulgata*, Manaem Tapſam. (*i*) Aperuerant.] *Compl.* ἤνοιξεν, aperuerat. (*k*) Secum.] *In Compl. additur* τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ad firmandum regnum ſuum in manu ejus: *quod reſpondet vulgatæ.* (*l*) Quadringentis.] ἀπὸ τῶν τετρακοσίων. *Ita plerique libri veteres: In nonnullis tamen*, ἀπὸ τῶν γαλααδιτῶν, de Galaaditis. *Compl.* ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γαλααδιτῶν; *quod vulgata*, de filiis Galaaditarum. (*m*) Galaam.] *Compl.* Galaad, *ut vulgata: ſed ut prædiximus, nomina propria ſæpe diſcrepant.* (*n*) Quæ ſupra.] τὴν ἐπάνω, *& reſpondet hebræo. Compl. & Theodoretus*, τὴν ὑψηλὴν, *quod vulgata*, ſublimiſſimam.

CAP. XVI.

(*a*) FIlium ſuum.] *Theodoretus habet*, υἱοὺς αὐτοῦ, filios ſuos. *Teſtatur autem Joſephum dixiſſe*, ϗ τὸν ἕνα αὐτοῦ υἱὸν ὡλοκαύτωσε τῷ βαὰλ, & unicum ſuum filium fecit holocauſtum ipſi Baal: *quamvis ipſe aliam huic loco afferat explanationem.* (*b*) Et omnem.] *Compl.* κατὰ πᾶσαν, *quod in vulgata*, juxta omne opus ejus. *Theodor. hunc locum ſic refert*, τὸ μέτρον, ϗ τὴν ὁμοίωσιν, ϗ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ, ϗ κατὰ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ, menſuram, & ſimilitudinem, & numerum, & juxta omnem factionem ejus. (*c*) Damaſco.] *In Comp. additur*, οὕτως ἐποίησεν οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασιλέα ἐκ δαμασκοῦ, ϗ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἐκ δαμασκοῦ. *quod vulg.* ita fecit ſacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Damaſco. Cumq; veniſſet rex de Damaſco. (*d*) Aſcendit.] *Id eſt, aſcendere fecit, & obtulit, ut alibi. Compl. autem*, καὶ προσῆλθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη, & acceſſit ad altare rex, & aſcendit. (*e*) Suam.] *Complutenſis addit*, ἔσπεισεν αὐτῷ, libavit ei, *quamvis illud*, αὐτῷ, *videatur redundare.* (*f*) Altare.] *In Compl ſequitur*, τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον κυρίου, προσήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ προσώπου τοῦ οἴκου ἐκ μέσου τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐκ μέσου τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρόν: *quod vulgata.* Porro altare æneum, quod erat coram Domino, tranſtulit de facie templi, & de loco altaris, & de loco templi Domini, poſuitque illud ex latere, &c. *Illud quidem*, ἀπὸ προσώπου, *eſt in aliis etiam libris. Theodoretus de hoc loco ita ſcribit:* Statim igitur, & æneum altare, quod Salomon conſtruxerat, tranſpoſuit. (*g*) In mane.] *Ita etiam Compl. licet vulgata habeat*, ad voluntatem meam: *alii*, ad quærendum: *Ambiguitas dictionis hebraicæ hanc varietatem parere potuit.* (*h*) Cathedræ.] *Compl. addit*, τῶν σαββάτων, ſabbatorum. *Vulgata.* Muſach quoque ſabbati. *Sunt qui exiſtiment locum hunc fuiſſe, in quo cuſtodes per ſabbata mutarent vices ſuas.* (*i*) Exteriorem.] *Vulgata*, exterius, *quaſi qui erat extra templum, aut circumeundo ab exteriore parte templi. Theodoretus de hoc loco ita ſcribit*, Regum enim portam, intus in divinum templum tranſtulit, tranſitum per ſacros ambitus faciens.

CAP. XVII.

(*a*) MAnaa.] *Complut.* δῶρα, munera. *Theodoretus*, μαναὰ, cæteri interpretati ſunt, δῶρα. *Ita etiam ſupra cap. octavo.* Hanc vocem multi cum Manna confundunt, ſed inſcite imperiteque. Exponitur etiam ſacrificium. Suidas μαναὰ θυσία, σπονδή; *ſacrificium, libamen*, ita leg. vulgo male μαννά. Nam manna, id eſt, מן. Conſule libellos meos. *Druſ.* (*b*) Injuſtitiam.] *Complut.* ἐπιβουλὴν, fraudem, inſidias. (*c*) In anno illo.] *Complut.* ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν, annum per annum. (*d*) Ore.] *Iſtud*, ὄρε, *putamus hoc loco eſſe ipſam dictionem hebraicam, quæ ſignificat*, civitatibus, *ut vulgata. Compl. autem* ἐν ὁρίοις, finibus. (*e*) Quia.] ὅτι. *Compl.* ὅτε, quando. (*f*) Quicunque fecerunt.] *Complut.* ὅσα ἐποίησαν, καὶ ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λόγους ἀδίκους κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν. καὶ ᾠκοδόμησαν, quæcunque fecerunt. Et induerunt (*id eſt, alte atque intimo corde conceperunt, ut Pſalm.* 108.) filii Iſrael verba injuſta contra Dominum Deum ſuum. Et ædificaverunt, &c. *Quæ ſatis reſpondent hebræo.* (*g*) Participes.] κοινωνὲς, *interpretatur Theodoretus eos quibus conveniebat cum gentibus, atque earum impietatem imitabantur, & alios docebant.* (*h*) Sculpſerunt.] *Theodoretus*, καὶ ἤρξαντο παροργίσαι, & cæperunt irritare. (*i*) Domino.] *Abeſt a Complutenſi, & Theodoreto.* (*k*) Suorum.] *In Complutenſi additur*, οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα, ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια, qui non crediderunt Domino Deo ſuo. Et abjecerunt teſtamentum ejus, & juſtificationes, quas diſpoſuit patribus eorum, & teſtimonia, &c. *Nec multo aliter vulgata.* (*l*) Lucos.] *Complut.* ἄλσος, lucum. *Theodoretus*, Ubique cæteri, τὸ ἄλσος, interpretantur, ἀσταρώθ. Hoc autem ſignificat ipſam Aſtartem, vel, ut græci dicunt, τὴν ἀφροδίτην, Venerē. (*m*) Augurati ſunt.] *Compl. addit*, οἰωνισμοῖς, auguriis: *quod tamen abeſt ab hebræo.* (*n*) Et abjecerunt Dominū.] *Theod. addit*, ἐξ αὐτῶν, ex ſe. *Compl. autē*, ϗ ἀπώσαντο κύριον ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραὴλ ϗ ἐθυμώθη κύριος ἐπ᾽ αὐτοῖς, ϗ ἐσάλευσεν.

Et abjecit Dominus omne ſemen Iſrael: & indignatus eſt Dominus in eos, & commovit, &c. *Verum iſta*, & indignatus eſt Dominus in eos, *non ſunt in hebræo.* (o) Quia maxime.] ὅτι πλὴν. *Compl.* πλὴν ὅτι ἐῤῥάγη ὁ ἰσραὴλ, potiſſimum, quia ſcidit ſe Iſrael. (p) Qui de Chutha.] τὸν ἐκ χωθὰ *Complut.* ϗ ἐκ χωθὰ, & de Chotha. (q) Seſſionis.] *Appoſite ad hebræum. Compl. autem*, ϗ ἐγένετο μετὰ τὸ καθισθῆναι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν ἀρχῇ, Et factum eſt, poſtquam habitarunt gentes hæ ibi in principio. (r) Hinc, & eant.] *Complut.* ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ σαμαρείας, ϗ πορευθήτω, ϗ κατοικήτω ἐκεῖ, ϗ φωτιεῖ αὐτοὺς, illuc unum ex ſacerdotibus, quos tranſtuli de Samaria: & eat, & habitet ibi, & illuminabit eos, &c. (ſ) Tunc.] ἡνίκα. *Abeſt a Complut. & a vulgata.* (t) Adramelech, & Anemelech Diis.] *Sic etiam vulgata. Complut. autem*, τῷ ἀδραμέλεχ θεῷ, ipſi Adramelech Deo. (u) Et erant timentes.] *Hinc uſque ad alterum*, Et erant timentes, *abſunt a Complut. & a vulgata.* (x) Sibi.] *Compl.* ϗ ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ἀπὸ μέρους, & fecerunt ex ſe ſacerdotes excelſorum ex parte. *Hebræus*, & fecerunt ſibi partes eorum ſacerdotes excelſorum. (y) Eis.] *Id eſt*, ſacrificarunt eis. *Ita enim interpretatur chaldeus: neque eſt inuſitatum*, ἑαυτοῖς, *non eſſe reciprocum: atque eadem eſt ambiguitas in dictione hebraica huic reſpondente.* (z) Ipſi.] *Complut. & Theodoretus*, οὕτως ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ſic faciebant ſecundum conſuetudinem earum, quæ a principio. (aa) Ipſi timent.] *Complut.* οὐκ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν κατὰ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, καὶ τὰς ἐντολὰς, καὶ κατὰ τὸν νόμον, ὃν ἐνετείλατο κύριος. Non erant timentes Dominum, & non faciebant ſecundum juſtificationes, & judicia, & mandata, & ſecundum legem, quam mandavit Dominus, &c. *Quæ reſpondent vulgatæ.* (bb) Et non audietis in judicio eorum, quod ipſi faciunt.] *Pro his in Compl. eſt*, καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς πρώτοις αὐτοὶ ἐποίουν, & non audierunt, ſed in juſtificationibus ſuis priſtinis ipſi perpetrabant: *quomodo fere vulgata.*

CAP. XVIII.

(a) ET vocabat eum Neſthan.] *Compl.* καὶ ἐκάλεσαν, & vocaverunt, *Theodoretus*: τούτῳ, φησὶ, ὁ λαὸς θυμιῶν διετέλεσε, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐλθὰν, huic, inquit, populus adolere perſeveravit: & vocavit eum Elthan. Hoc autem in hebraicorum nominum interpretatione poſitum inveni, æneum atrium. Cæteri autem interpretati ſunt ἐσσὰν, Eſſan. Propterea exiſtimo etiam Ophitas (hæreſis autem hæc eſt maxime impia) vocari, ἐσσενοὺς, Eſſenos. (b) A fine.] *Comp.* εἰς τέλος. *Theod.* εἰς τὸ τέλος, in fine. *Hebraica dictio utrumque ſignificat, & potius*, a. (c) Firmata.] *Theodor.* Limina januarum puto vocata eſſe, τὰ ἐστηριγμένα. *Vulgata*, laminas, *alii*, firmamenta, *vel*, columnas. (d) Tantum verba.] *Sic hebræus. Compl. autem*, πλὴν λόγοις χειλέων, καὶ βουλὴ παράταξις γίνεται εἰς πόλεμον, veruntamen verbis labiorum, & conſilio acies fit ad bellum. (e) Et quoniam dixiſti.] *Compl.* καὶ ἐὰν εἴπῃς. Et, ſi dixeris. *Theodoretus*, ἐὰν εἴπητε, ſi dixeritis, *ut vulgata.* (f) Miſcete vos.] *Vulgata*, tranſite. *Compl.* μίχθητι, miſce te. *Alii ex hebræo vertunt*, fidejube. (g) Bibet.] *Compl.* φάγεται, comedet, *ut vulgata.* (h) Olivæ olei.] *Eſt hebraiſmus. Compl. habet tantum*, ἐλαίου, olei.

CAP. XIX.

(a) BLaſphemandum.] *Compl.* καὶ ἐλέγχειν, & argueret, *ut vulgata.* (b) Dicens.] *In aliis additur*, τάδε ἐρεῖτε πρὸς ἐζεκίαν βασιλέα ἰούδα. Hæc dicetis ad Ezeciam regem Juda. (c) Et dixit.] *Compl.* καὶ προσηύξατο ὁ ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων, & deprecatus eſt Eſaias ad Dominum, dicens. (d) Veritate.] *Compl. & Theodoretus*, ἐπ' ἀληθείᾳ, in veritate. (e) Aſcendam.] *Compl.* ἀνέβην, aſcendi, *ut vulgata.* (f) Fœmora.] *Propius ad hebræum, quam quod in aliis*, μέρος, partem, *aut*, μέρους, partis, *ut in Compl.* (g) In medium ſylvæ.] *Sic quoque in alio codice. Alius*, εἰς μέλον, in Melon: *quæ hebraica dictio ſignificat*, diverſorium. *Alii*, εἰς μέρος, in partem, *alius*, εἰς τέλος δρυμοῦ, in finem ſylvæ. *Et quod ſequitur*, & Carmeli, *a nonnullis abeſt iſtud*, &. (h) Siccavi.] ἔψυξα, *& fortaſſe ſignificat*, irrigavi, & refrigeravi, *id eſt, rivos duxi, & fodi venas, ut eſt in hebræo. Alii autem, & Compl.* ἐφύλαξα, cuſtodivi. (i) Clauſuræ.] περιοχῆς, *aut*, συνοχῆς, *ut Compl. quod vulgata*, aquas clauſas. (k) Finxi eam, duxi, collegi eam.] *Ita fere libri vetuſtiores. In aliis quibuſdam*, μὴ οὐκ ἤκουσας, εἰς ἀπομακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτὴν, καὶ ἤγαγον αὐτήν; Nunquid non audiſtis, a longe eam feci, a diebus antiquitus finxi eam, & adduxi eam? *Nec multo aliter Compl. ſed in hac poſtrema parte habet*, & nunc adduxi eam: *quod quidem*, nunc, *eſt etiam in vulgata. Videntur autem fœminina poſita pro neutris, uſitato hebraiſmo.* (l) Civitates munitas.] *In aliquo libro eſt*, ὀχυρὰ, *ut ita ſit vertendum*, Et factæ ſunt in tumulos demigrationum pugnantium, civitates munitæ, *ac videtur reſpondere vulgatæ. Sed multi putant etiam in hebræo eſſe caſum accuſandi.* (m) Sponte nata.] *Compl.* τὰ συνηγμένα, καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ σπερεῖτε, καὶ ἀμήσετε, καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας, collecta, & in anno ſecundo ſponte nata, & anno tertio ſeminabitis, & metetis, & plantabitis vineas. (n) Nonne ſic? Hæc dicit.] *Compl.* διὰ τοῦτο τάδε λέγει, *& vulgata*, Quamobrem hæc dicit. (o) Arath.] *Theodoretus*, Sic vocavit Armeniam.

CAP. XX.

(a) AD mortem.] *Propius locutioni hebraicæ, quam quod in Compl.* ἕως θανάτου, *& in vulg.* uſque ad mortem. (b) Domui tuæ.] *Item hoc: & ſic vulgata. Nam Compl.* περὶ τοῦ οἴκου σου, de domo tua. (c) Moreris.] *Alii*, ὅτι ἀποθνήσκεις, quoniam moreris. (d) Convertit.] *Poteſt uſitata locutione ſubintelligi*, ſe. *In aliis autem additur*, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, faciem ſuam. (e) Quæcunque.] *Compl.* ὡς, quomodo, *ut vulgata.* (f) Pleno.] *Compl.* τελείᾳ, perfecto, *& ſic vulgata.* (g) Dixit.] *Compl. addit*, ἠσαΐας, Eſaias. (h) Si.] *Ita hebræus. Valet autem*, an, *id eſt, tua ſit optio, utrum velis ire umbram, an reverti. Fiet enim quod malueris. Compl. planius*, ἢ, aut. (i) In aſcentionibus.] *Abeſt hoc ab aliis (ſicut etiam a vulgata:) qui tamen, ubi in noſtra eſt* βαθμοὺς, *ipſi habent*, ἀναβαθμούς. (k) In aſcenſionibus.] *Nonnulli habent*, ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, in numeris. *Compl autem*, ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ἄχαζ, οἷς κατέβη, in gradibus Achaz, quibus deſcenderat: *qual tis reſpondet hebræo, & vulgatæ.* (l) Baladan.] *Abeſt a Compl. ſed non ab bræo, neque a vulgata,* (m) Manaa.] *Rurſus Compl.* δῶρα, munera. Nechotha.] *Vulgata*, aromatum, *alii*, deſiderabilem. (o) Poteſtate.] *etiam vulgata: Compl. autem*, θησαυρῷ αὐτοῦ, theſauro ſuo. (p) Quod *Abeſt iſtud*, ὃ, *a Compl. ut a vulgata.* (q) Capientur.] λήψεται, *ſic enim alii nonnulli: aut*, ληφθήσονται, *quod eſt in multis. Compl.* ϗ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἐξεληλυθότων ἐκ σοῦ ὧν ἐγέννησας, λήψονται, & de filiis tuis, qui exierint ex quos generaveris, tollent. (r) Eunuchi.] *Theodor. videtur quaſi ex interpretatione habuiſſe*, ϗ ἀπὸ τοῦ γένους σου ποιήσουσι σπεύδοντας, & de genere facient celeres, & ſedulos: *ut intelligatur eunuchi nomen, quod habent LX non eſſe ſemper vitii nomen, ſed officii, & ſedulitatis.* (ſ) Pax.] *Com addit*, καὶ δικαιοσύνη, *quod in vulgata*, & veritas. (t) Suis.] *In aliis addi* ϗ ἐτάφη ἐν πόλει δαυίδ, & ſepultus eſt in civitate David, *quæ tamen abſunt hebræo, & vulgata.*

CAP. XXI.

(a) OMnem virtutem cœli.] *Complut.* πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, om militiam cœli *itemque Theodoretus, qui docet hoc modo app Solem, & Lunam, & Stellas.* (b) Quomodo dixit.] ὡς εἶπε. *In aliqu additur*, κύριος, Dominus. *Compl. & Theodoretus*, ἐν ᾧ εἶπεν, in qua d *Vulgata ſupplens præpoſitionem, quæ in hebræo ſubintelligitur*, de qua d Dominus. (c) Altare.] *Compl. & Theodoretus*, θυσιαστήρια, altaria. ariolabatur, & augurabatur.] ϗ ἐκληδονίζετο ϗ οἰωνίζετο *Theodor.* κληδὼν λόγων παρατήρησις, eſt obſervatio, quæ per verba, οἰωνισμὸς δὲ ἡ διὰ πτηνῶν, quæ per aves. γνώστας δὲ οἶμαι τοὺς διὰ ἥπατος μαντευομένους καλεῖσθαι. Scientes tem exiſtimo vaticinantes per jecur vocari. (e) Delubra.] τεμένη. *Ali habent partim*, θελητὴν, *quod fortaſſe valet*, Pythonem, *quemadmodum vulg. partim*, στήλην, titulum, *aut*, ſtatuam: *Theodoretus & Compl.* στριμύθους, ventriloquos. (f) Gnoſtas.] *De hoc nomine alibi notatum Lucum autem id eſt*, ἄλσος, *Theodoretus putavit eſſe Venerem.* (g) Et nam.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. ut a vulgata.* (h) Qui modo cuſtodie οἵτινες φυλάξουσι. *Compl.* πλὴν ἐὰν φυλάξωνται, tantum ſi cuſtodierint: *qu habet hebræus.* (i) Ante.] *Compl. addit*, αὐτοῦ, ante eum, *ut vulgata* Non ſic.] *Quaſi dicat, non ſic abibit, non impune feret: ſed Compl. leg interrogationem*, nonne ſic hæc dicit Dominus? *Alibi ſimilibus in loc let habere*, διὰ τοῦτο, propterea, *ut hic vulgata.* (l) Alabaſtrum.] Com τὸ πυξίον, pyxis. (m) Præter peccata.] πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν. *Ab aliqu abeſt illud*, ἀπὸ, *& eſt locutio uſitatior. Compl.* ἐκτὸς τῶν ἁμαρτιῶν, *ſenſu.*

CAP. XXII.

(a) SIgna.] *Compl.* χωνεύσατε, conflate. (b) Et intravit in domo Do ad regem.] *Alii*, ϗ εἰσήνεγκε πρὸς τὸν βασιλέα ἰωσίαν, & attulit ad re Joſiam. *In Compl. additur*, Saphan, *ſed mendoſe habet*, τῷ βασιλεῖ ἰωσίᾳ, εἰσῆλθεν, *quod in noſtra, reſpondet hebræo. Illa autem*, in domo Domini, *ri poſſunt aliunde huc irrepſiſſe.* (c) Super nos.] καθ' ἡμῶν. *Appoſite bræum. Vulgata*, nobis. *Compl.* ἐν αὐτῷ, in eo. (d) Matrem.] *Nonn* γυναῖκα, uxorem, *ut vulgata* (e) Verba, quæ audiſti, propterea quod territum.] *Sic fere hebræus. Lucifer, de non parcendo, &c.* Verba mea, audiſti, & reveritus es a facie mea. *Compl. autem & Theodoretus plan* ἀνθ' ὧν ἤκουσας τῶν λόγων μου, ϗ ἡπαλύνθη. Propterea quod audiſti verba mea, perterritum eſt. (f) A facie.] *Iidem addunt*, μου, mea: *hebræus*, Do (g) Non ſic.] *Abeſt iſtud a Theodoreto. Notatum eſt ſuperiore capite cutione hac.* (h) Et non aſpicietur in oculis tuis, in omnibus malis.] *doretus, & Compl.* ϗ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ, & non vide oculi tui omnia mala. *Lucifer*, & videbunt oculi tui, *ſed man mendo.*

CAP. XXIII.

(*) SEcundi ordinis.] τῆς δευτερώσεως, *Compl.* τοῖς δευτερεύουσι, *& Luc* ſecundariis, & cuſtodientibus Ephod. (a) Lucui.] *Rurſus notat doretus*, τὸ ἄλσος, *eſſe Aſtartem, & Venerem, & ab aliis interpreti ctum*, Aſtaroth. (b) Sademoth.] *Significat*, campeſtribus, *aut*, convall *vulgata.* (c) Chomarim.] *Compl.* τοὺς ἱερεῖς, ſacerdotes, *quod eſt interp tio illius: quamvis proprie ſignificet ſacrificulos. Vulgata* aruſpices. Mazuroth.] *Compl. propius ad hebræum* τοῖς μαζαλὼθ, Mazaloth. *Interp tantur*, influentiis, *aut*, ſyderibus. *Vulgata*, duodecim ſignis. *Theod habuit*, τῷ μαζουρὼθ, ipſi Mazuroth, *& ita ſcribit*: Illud autem, ἀστέρος οἶμαι ὄνομα εἶναι, ϗ τοπάζω τὸν ἑωσφόρον οὕτως ὠνομάσθαι, puto eſſe nomen deris & conjicio Luciferum ita nominari. *Sed in hebræo eſt numerus ma tudinis.* (e) Cadeſim.] *Theodoretus*: ὁμωνύμως ἐκάλεσαν ἁγίους τοὺς δαί τὸ γὰρ κάδης ἅγιον ἑρμηνεύεται. οἱ δὲ περὶ τὸν ἀκύλαν τὸ καδησὶμ οὕτως ἡρμήνευσαν homonymiam ipſos dæmones vocabant ſanctos. Cades enim exponitur ctum. Aquila autem illud Cadeſim ita eſt interpretatus, οὗ ἐποίουν ἐνδύ τοῖς ἐκπορνεύουσιν ἀπὸ κυρίου, ubi faciebant indumenta iis qui exfornica tur a Domino. *Vulgata*, effæminatorum. *De hac dictione alibi dictum Videatur* 2. *Paralip. c.* 35. (f) Chettiim.] *Eſt veſtigium dictionis hebr cæ, in qua ſimilitudo literarum aliquam mutationem fecit. Significat aut* domunculas, *ut vulgata. Compl. autem, & Theodoretus habent*, στολὰς, las. *Lucifer*, quorum mulieres officiabantur ibi ad ſtolas. (g) Civitatis iis, quæ a ſiniſtris.] *Alii*, τῆς πύλης τῆς ἐξ ἀριστερῶν, portæ ex iis quæ a ſiniſtr *Sed Complut.* τῆς πόλεως τῆς οὔσης ἐξ ἀριστερῶν, civitatis, quæ domus e ſiniſtris, *& reſpondet hebræo.* (h) In porta.] *Sic hebræus. In Comp autem planius*, ἀνδρὸς εἰσπορευομένου τὴν πύλην τῆς πόλεως, viri ingre entis portam civitatis. (i) Quoniam tantum.] *Hoc viſum eſt loco ſignificare*, ὅτι εἰ μὴ, *& vulgata*, ſed tantum. *A complut. au & Theodoreto abeſt illud*, ὅτι, *& interpretantur*, niſi comederent, niſi, ut comederent. (k) Tapheth.] *Theodoretus.* In hebraicorum no num interpretatione inveni ſignificare nomen hoc, πτῶσιν, caſum, & ru ὅπε ἦν ὅτι, ἐν ᾧ διῆγον ἐν πυρὶ τὰ παιδία τῷ μολὸχ, ἀμμανιτῶν ἦ ἦν τοῦτο εἴδωλον. Locus autem erat hic, in quo traducebant in igni pueros ipſi Moloch. Ammanitarum autem erat hoc idolum. (*l*) Ad traducendum.] τοῦ διαγαγεῖν. *In uno exemplari Theodoreti videtur poni tanquam ex lxx.* τοῦ μὴ διάγειν ἄνδρα τὸν ὑὸν αὐτοῦ. καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ τῷ μολὸχ, ut non traduceret vir filium ſuum, & filiam ſuam in igne ipſi Moloch : *quomodo habet Complut. & ſatis reſpondet hebræo. Sed in Scholio.* Septuaginta, καὶ ἐμίανε τὸν θοφὲθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ ἐννὸμ, τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ διὰ πυρὸς τῷ μολὸχ. Symmachus, καὶ ἐμόλυναν τὸν τωφὲθ τὸν ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ ἐννὸμ, ὥστε μὴ παραφέρειν, καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως. Et quæ ſequuntur ſimiliter. *Interpretationes re ipſa parum diſcrepant. Nam illi utebantur Tapheth, ad traducendum. Ezecias inquinavit, ut non taducerent.* (*m*) Regis Eunuchi.] *Hoc eodem loco eſt in hebræo vocabulum Melech, quod huic reſpondet : & in vulgata,* Nathammelech eunuchi. *Complut. autem tranſponit,* νάθαν εὐνούχου βασιλέως, Nathan eunuchi regis. (*n*) Pharurim.] *Theodoretus* : Illud, φαρουρὶ, Symmachus eſt interpretatus, τοῦ φρουρίου, (*al.* φρουρᾶ,) præſidio, munitione. (*o*) In civitate.] *Complut.* ἐν τῷ ὄρει, in monte, *ut vulgata, & Lucifer.* (*p*) Scopulus.] *Hinc uſque ad illud,* Etiam omnes, *eodem modo recitantur in Scholio, & quantum conjici poteſt ex lxx. tantummodo pro,* ἄφετε αὐτὸν, *habet,* ἄφες αὐτῷ dimitte ei ; *pro,* κινησάτωσαν, κινησάτω, moveat, *& pro,* ἐρρύσθησαν, εὑρέθησαν, inventa ſunt. *Compl. autem hanc inſignem varietatem habet, pro,* ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, &c. ἐστὶ ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἐληλυθότος ἐκ τοῦ ἰούδα, καὶ λελαληκότος πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐποίησας νῦν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθὴλ, *quæ in vulgata,* Sepulchrum eſt hominis Dei, qui venit de Juda, & prædixit verba hæc, quæ feciſti ſuper altare Bæthel. *Videntur etiam agnoſci a Theodoreto.* (*q*) Paſcha.] *Complut.* κατὰ τὸ πάσχα τοῦτο, juxta Paſcha hoc. *Vulgata,* Phaſe tale. (*r*) Theletas, & cognitores.] τοὺς θελητὰς, καὶ τοὺς γνωριστάς. *Sed alii habent,* γνώστας, *itemque 2. Paralip. 35. de qua dictione dictum eſt ſupra. Rurſus autem Complut. pro,* θελητὰς, *habet,* τοὺς ἐγγαστριμύθους, ventriloquos. (*ſ*) Qua.] *Viſitatus hebraiſmus, pro,* de qua, *ut vulgata. Complut.* εἰς ἣν, in qua. (*t*) Ejus.] *Complut. & alij addunt,* ἐν πόλει δαυὶδ, in civitate David, *quæ abſunt ab hebræo, & vulgata.* (*u*) Centum.] *In uno exemplari, & in Complut. eſt.* δέκα, decem. (*x*) Super os.] *Sic hebræus, quod vulgata,* juxta præceptum.

CAP. XXIV.

(*a*) AD prævalendum.] τοῦ κατισχῦσαι. *Complut.* τοῦ ἀπολύειν αὐτὸν, *quod vulgata,* ut diſperderent eum. *Conferantur cum his ea quæ habentur in extremo cap. 2. Paral.* (*b*) Super indignationem.] *Locutio reſpondet hebræo : ſed in illo eſt,* ſuper os. *Utroque autem modo idem ſignificatur, nimirum eveniſſe hoc per verbum, & per indignationem Domini adverſus Judam, ut amoveret eum, &c. Complutenſ. autem,* πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν ἰούδαν τοῦ ἀποστῆναι αὐτὸν, verum furor Domini fuit ſuper Judam ad removendum eum. *In extremo tamen capite habet eodem modo ac noſtra.* (*c*) In peccatis.] *Hoc etiam ex hebræo. Complut. autem planius,* διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας, propter omnia peccata. *Sed illud,* omnia, *abeſt etiam a vulgata.* (*d*) Etiam ſanguinem innocentem effuderat.] *Complut.* καὶ ἐν τῷ αἵματι τῷ ἀθῴῳ, ᾧ ἐξέχεεν, & in ſanguine innocente, quem effudit. (*e*) Intravit.] εἰσῆλθεν, *Complut.* ἦλθεν, venit, *ut vulgata.* (*f*) captivitatis decem millia captivans.] *Id eſt, abducens captivos decem mille. Sed in aliquo libro eſt,* αἰχμαλωσίαν δέκα χιλιάδας, *quod in vulgata eſt,* decem millia in captivitatem. *In Compl. autem,* δέκα χιλιάδας αἰχμαλωσίας, decem millia captivitatis. (*g*) Batthaniam filium ejus.] *Compl.* τὸν ματθανίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, *quod in vulgata,* Mathathiam patruum ejus : *quæ lectio videtur agnoſci a Theodoreto in cap. 1. hujus quarti, ut ibi notatum eſt.*

CAP. XXV.

(*a*) DEcimo.] *In Compl. additur,* ἑνδεκάτῃ τοῦ μηνὸς, undecima menſis. *Sed in aliis,* ἐν δεκάτῃ, in decima : *& ſic vulgata.* (*b*) Arab.] *Compl.* τὴν ἐπὶ δυσμὰς, quæ ad occaſum, *aut,* quæ ad campeſtrem : *de qua re alibi dictum eſt. Eadem varietas eſt paulo poſt in dictione Araboth.* (*c*) Reblatha.] *Sic fere vulgata. Alii* εἰς δεβλαθὰ, in Deblatha, *& ita in ſequentibus, & 2. Par. 36.* (*d*) Princeps coquorum.] ὁ ἀρχιμάγειρος. *De qua dictione alibi eſt notatum. Vocabulum hebræum vulgata interpretatur,* princeps exercitus, *alii* magiſter laniorum, *alij,* magiſter homicidarum. (*e*) Domum.] *In aliis additur* μέγαν, magnam : *quod eſt in hebræo, ſed non in vulgata.* (*f*) Et eos qui procubuerant, qui delapſi erant.] *Sic hebræus : & vulgata interpretatur,* profugos qui transfugerant. *Complut.* τοὺς προσκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ, qui ceſſerant regi. (*g*) Firmamenti.] *Compl.* τοῦ λαοῦ, populi. (*h*) Gabin.] *Compl.* γεωργοὺς, agricolas, *ut vulgata : & eſt interpretatio illius.* (*i*) Mechonoth.] *Compl.* τὰς βάσεις, baſes, *ut vulgata. De hoc vocabulo alibi dictum.* (*k*) Jamin.] *Compl.* τὰς κρεάγρας, fuſcinulas. *Dictionem hebræam, cujus noſtra veſtigium eſt, alii vertunt,* ſcopas, *vulgata,* trullas. (*l*) Chothar.] *Compl.* τὰ ἐπιθέματα, additamenta, ornamenta. *Vulgata,* capitellum. (*m*) Sabacha.] *Compl.* καὶ δίκτυον, & retiaculum, *ut vulgata.* (*n*) Filium ſecundi ordinis.] *Compl.* τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον, ſacerdotum ſecundum, *ut vulgata.* (*o*) Et populus relictus.] *Complutenſis* καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα, & ſuper populum, qui remanſerat. (*p*) Filium.] *Complutenſis* υἱοὶ, filii : *quæ varietas alibi notata eſt.* (*q*) Tranſitum Chaldæorum.] πάροδον. *Complutenſis* ἀπὸ τῶν χαλδαίων, a Chaldæis. *Sed hebræus,* a ſervis Chaldæorum, *& vulgata,* ſervire Chaldæis. (*r*) Verbum diei in die ſuo.] *Sic hebræus, id eſt, portionem quotidianam ſingulo quoque die. Complut. autem,* ἐν ἡμέραις αὐτοῦ, in diebus ejus.

CHRONICORUM. LIB. I.

CAP. I.

(*a*) Filii Noe.] *Abeſt hoc ab aliis, & vulgata.* (*b*) Eliſa.] *Abeſt a Complut. & vulgata.* (*c*) Eliſa.] *Sic etiam vulgata. In aliquo impreſſo,* ἑλιδὰ, Helida. (*d*) Rhodij.] *In aliis* δωδανεὶμ, Dodanim, *ut vulgata. Verum tot ſunt in hujuſmodi nominibus varietates, ut lectori ſua ſit præſtanda diligentia in conferendis codicibus, non omnia a nobis expectanda. Quam autem codices tempore etiam S. Hieronymi, vitioſi fuerint, ſatis ipſe locuples teſtis eſt in epiſt. ad Domnonem, & Rogationem. In commentariis græcis nomina aliquanto propius accedunt ad hebræum : eoſque videntur ſequuti Complutenſes.* (*e*) Venator.] *Abeſt a Complut. ac fortaſſe,* gigas, *&* venator, *ſunt duæ interpretationes ejuſdem dictionis. Vulgata,* cœpit eſſe potens in terra. *Poſt quæ in aliis libris hæc ſequuntur.* Καὶ μεσραῒμ ἐγέννησε τοὺς λουδιεὶμ, καὶ τοὺς αἰνομιεὶμ, καὶ τοὺς λαβιεὶμ, καὶ τοὺς νεφθωσιεὶμ, καὶ τοὺς φαθερωσιεὶμ, καὶ τοὺς πετροσωνιεὶμ, καὶ τοὺς χασλωνιεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθον ἐκεῖθεν φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς καφθοριεὶμ. Καὶ χαναὰν ἐγέννησεν τὸν σιδῶνα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ. Καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν ἀροκαῖον, καὶ τὸν ἀσενναῖον, καὶ τὸν ἀμαθί. καὶ υἱοὶ σὴμ, αἰλὰμ, καὶ ἀσσοὺρ, καὶ ἀρφαξὰδ, καὶ λοὺδ, καὶ ἀρὰμ. καὶ υἱοὶ ἀρὰμ, οὔζ, καὶ οὒλ, καὶ γαθὲρ, καὶ μοσὸχ, καὶ ἀρφαξὰδ, καὶ λοὺδ, καὶ ἀρὰμ. καϊνᾶ ἐγέννησε τὸν καϊνάν. καὶ ἐγέννησε τὸν σαλά. καὶ σαλὰ ἐγέννησε τὸν ἔβερ. καὶ τῷ ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ φαλέγ. ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ. καὶ ὄνομα ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἰεκτὰν, ἐγέννησε τὸν ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν σαλὲφ, καὶ τὸν ἀσερμὼθ, καὶ τὸν ἰαδὲρ, καὶ τὸν ἰδωρὰμ, καὶ τὸν οὐζάλ. καὶ τὸν δεκλὰ, καὶ τὸν γαμαὰλ, καὶ τὸν ἀβιμεὴλ, καὶ τὸν σαβὰ, καὶ τὸν οὐφὶρ, καὶ τὸν εὐιλὰτ, καὶ τὸν ἰωάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεκτάν. Et Meſraim genuit ipſos Ludiim, & Ænomiim & Labiim, & Nepthoſeim, & Phatheroim, & Petroſoniim. (*pro his duobus in Complut. eſt tantum,* τοὺς φετρουσιεὶμ, *& vulgata,* Phetruſim.) & Chaſloim, unde exierunt inde Phyliſtiim, & Capthoriim. Et Chanaan genuit Sidona primogenitum ſuum, & Chettæum, & Jebuſæum, & Amorræum, & Gergeſæum, & Euæum, & Arocæum, & Eſennæum, (*Complut. adit,* & Aradi, & Samaræum) & Amathi. Et filii Sem, Ællam, & Aſſur, & Arphaxad & Lud & Aram, (*in aliquo libro additur,* & filii Aram. *Quod tamen abeſt ab aliis, & a vulgata*) Uz, & Ul, & Gether, & Moſoch. Et Arphaxad, & Lud, & Aram, Caina genuit ipſum Cainan. Et genuit Sala. (*pro iſtis,* & Lud, & Aram, Caina, &c. *in uno vetuſto, & in Complut. eſt,* genuit ipſum Cainan. Et Chainan genuit Sala. *Vulgata autem habet tantum,* Arphaxad autem genuit Sale.) Et Sala genuit Eber, & ipſi Eber fuerunt duo filii, nomen uni Phaleg, quoniam in diebus ejus diviſa eſt terra : & nomen fratri ejus Jectam. Genuit (*Compl.* Jectam autem genuit, *ut vulgata*) Elmodad, & Saleph, & Aſermoth, & Jader, & Idram, & Uzal, & Decla, & Gamaal, & Abimeel, & Saba, & Uphir, & Euilat, & Joab. Omnes iſti filii Jectam. (*f*) Filii Sem, Ælam, & Aſſur, & Arphaxad.] *In Compl. & vulgata tantum eſt,* Sem, Arphaxad. (*g*) Abraam.] *Alij* Abram. Ipſe Abraam. (*h*) Dædam, & Sabai.] *Complut. & vulgata,* Saba, & Dadan. *In multis autem libris hæc ſubjunguntur,* Et filii Dædan Raguel, & Nabdeel, & Aſſuelim, & Latæſiil, & Loomiin, quinque. (*i*) Reges eorum.] *Alii,* οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. Reges, qui regnaverunt in Edom (*aut,* in terra Edom) antequam regnavit rex in filiis Iſrael : *quomodo fere vulgata.* (*k*) Adad filius Barad.] *Alii partim habent,* Adad Barad. *partim ſolum,* Adad, *& ſic vulgata.* (*l*) Phogor, Duces.] *Alii,* Phogor : καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μεταβεὴλ, θυγάτηρ μεζαάβ. Et nomen uxori ejus Metabel filia Mezaab, (*Compl. autem,* filia Mathreth filia Mezaab : *ubi,* filia, *ſecundo loco valet,* filiæ, *ut in vulgata idque alibi notatum.*) καὶ ἀπέθανεν ἀδάδ. Et mortuus eſt Adad. Et facti ſunt Duces, &c. (*m*) Zaphoin.] *In nonnullis libris eſt,* Heram, *aut,* Eram, *ut Compl. vulg.* Hyram.

CAP. II.

(*a*) HÆc nomina filiorum.] *Alii,* οὗτοι δὲ (*iſtud* δὲ, *abeſt a Compl.*) υἱοί. Iſti autem filii. (*b*) Impeditor.] ὁ ἐμποδοστάτης. *Alii* ὁ ταράξας, qui turbavit, *ut vulgata.* (*c*) Et Aram, & Chaleb.] *Alij,* χαλωβὶ, Chalobi. *Alij,* καὶ ῥὰκ. καὶ χαλὲβ, καὶ ἀράν, & Rac, & Chaleb, & Aram. *Verum,* Rac, *&* Aran, *videntur ducta ex eadem dictione hebræa, quæ in vulg. vertitur,* Ram. (*d*) Zabdai.] *Alii,* ῥηδὶ, Rhedi. *Compl.* ῥεδαῒ, Redai. *Vulg.* Raddai. (*e*) Quinque.] *Compl.* υἱὸς ἑξήκοντα ἐτῶν, filius ſexaginta annorum, *ut hebræus.* (*f*) Pagos Jair.] *Vulg.* oppida Jair. *Compl.* καὶ τὴν αὐὼθ. *Et illud quidem,* αὐὼθ, *eſt dictio hebraica, quæ ſignificat villas, pagos, oppida. Sed illud,* καὶ τὴν, *mendoſum omnino eſt.* (*g*) Pagos.] *Compl.* θυγατέρας, filias, *ut hebræus.* (*h*) Et Aſan fratres ejus.] *Alii,* Aſom. *Alij,* ἀχιὰν, καὶ ἀσὶμ, *aut,* καὶ ἀσὼμ, καὶ ἀχιάν. *Vulg.* & Aſom, & Achia : *Et illud,* frater ejus, *videtur interpretatio illius,* Achia. (*i*) Iſemiel.] *Alii,* ἰεσσὶ, Jeſſi. *Compl* ἰεσσεὶ, Jeſſui. *Vulg.* Jeſi. (*k*) Jochel.] *In aliis,* ἰερεὰ, *aut,* ἰερεε. *Vulg.* Jeraa. (*l*) Aphamel.] *Alii,* ἰοῦ, Jeu. *Compl.* τὸν ἐφαὴλ, *vulg.* Ophal. (*m*) Meriſa.] *In aliis,* μασὰ, *aut,* μουσά. *Vulg.* Meſa. *Sed infinitæ ſunt hujuſmodi varietates.* (*n*) Sagae.] *Alii,* σὰφ, *aut,* σαὰφ, *& vulg.* Saaph. (*o*) Araa, & Æſi, & Ammanith.] *Sunt veſtigia dictionum hebraicarum : pro quibus in vulg. ponuntur interpretationes,* qui videbat dimidium requietionum. (*p*) Et Umoſphae civitates Jair.] *In quibuſdam eſt pro,* civitates Jair, καριαθιαρὶμ, *& in Compl.* καὶ καριαθαρεὶς, *ſed iſtud,* καὶ, *redundat. Nam illud,* Umoſphae, *eſt veſtigium dictionis ſignificantis cognationes. Quare vulg.* & de cognatione Cariathiarim. (*q*) Et filii Eſthaam.] *Alii,* καὶ οἱ ἐσθαωλαῖοι, *aut,* ὁ ἐσθαολί. *Vulg.* & Eſthaolitæ. (*r*) Netophathi.] *Aliqui habent,* καὶ νετωφαθεὶ, *ut hic etiam intelligatur eſſe filius Salomon (aut Salma, ut alii) & utrique fuiſſe,* Ataroth,

roth, *id eſt, coronæ domus Joab.* (*f*) Et dimidium Malathi, Eſari.] *Compl.* καὶ ὁ μαναθὶ, καὶ ὁ σαρεί. *Vulg.* & dimidium requietionis Sarai. (*t*) Cognationes ſcribarum.] πατριαί. *Compl.* καὶ δῆμοι σωφηρεὶμ, & populi Sopherim, *quod tamen ſignificat*, ſcribarum. (*u*) Thargathiim, & Samathiim, & Sochathiim.] *Pro his in vulgata ponuntur interpretationes*, Canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes : *ſicut etiam paulo poſt pro*, Hæmath, calore.

CAP. III.

(*a*) ROboam.] *Sic etiam hebræus. Complut. addit*, ὑὸς αὐτοῦ, filius ejus. (*b*) Saphat.] *In vulgata additur*, & Seſa : *quod in græcis codicibus etiam in Compl. videtur deſiderari, ad explendum numerum ſenarium* (*c*) Elithenan.] *Alii*, ἐλιωναΐ, *& vulgata*, Elioenai.

CAP. IV.

(*a*) ET Rada filius ejus. Et Subal.] *Diſcrepant codices. Complutenſis* καὶ ῥεϊὰ ὑὸς σοβὰλ, *quod vulgata* Rhaia vero filius Subal. (*b*) Generationes ipſius Arathi.] *Complutenſis*, αὗται δῆμοι τοῦ σαραθί. *Vulgata* Hæ generationes Sarathi. (*c*) Filii Ætham.] *Complut.* πατέρες ἠτὰμ, patres Etam. *Hebræus*, patris, *quaſi dicas*, paterna ſucceſſio : *quomodo ſæpe in ſequentibus uſurpatur. Quare vulgata*, ſtirps. (*d*) Eſelebbon.] *Nonnulli* ἐσκαδεσφὼν, Eſcadeſphon. *Complut.* ἀσελαφωνὶ, *vulgata*, Aſelaphum. (*e*) Aoda, & Theoda.] *Alii*, χαλλὰ, καὶ μααρὰ, Challa, & Maara. *Complutenſis*, ἔλαα, καὶ νοαρά. *Vulgata*, Alaa, & Naara. *Et incipiunt a commemoratione filiorum Noera.* (*f*) Et generationes.] καὶ γεννήσεις, *& videtur accuſandi caſus. Nam ſic vulgata*, & cognationem Aharel filii Amor. *Complutenſis*, αὗται αἱ πατριαὶ ἀδελφοῦ ῥηχὰλ υἱοῦ ἀρίμ. Hæ ſunt familiæ fratris Rechal filii Harim. (*g*) Igabes.] *Alii*, ἰαβὴς, Jabes, *ut vulgata.* (*h*) Sicut Gabes.] *Eſt aliquod veſtigium dictionis Hebraicæ, quæ ſignificat*, in dolore, *ut habet vulgata. Quare alii libri*, ἐν διαπλώσει. (*i*) Genuit Bathræam.] *In aliis*, Et Aſathon (*aut* Eſſathon) genuit Satrepha, & Pheſſe. & Thana patrem civitatis Naas. *Et in Complut. quæ habet*, Ernaas, *continuo ſequitur*: Hi viri Recha. (*k*) Athath. Et Manathi genuit.] *Non habet plura hebræus : quamvis fortaſſe ſubintelligenda ſint, quæ ſupplet Complutenſis, quæ habet*, Atheth, & Maonathi. Et Maonathi genuit, *& ſic vulgata.* (*l*) Jobab, patrem Ageaddair.] *Alii*, Joram patrem Geſaſarim. *Complut.* Joab patrem Gecharaſim, *quod ſignificat*, vallis artificum, *ut vulgata.* (*m*) Chetiel.] *Alij*, Jechetiel patrem Zanoi *nec multo aliter Complut. aut vulgata.* (*n*) Et generationes domeſticorum Ephrathabat.] *Diſcrepant codices mirabiliter. Quidam*, Ebdamatharbus. *Complut.* καὶ δῆμοι οἴκου ὠβὴθ ἀβοῦς. & populi domus Obeth Abus. *Vulgata*, & cognationes domus operantium byſſum : *& ita in ſequentibus pro nominibus hebraicis ponit interpretationes nominum.* (*o*) Abederim, Athuciim.] *Sunt veſtigia dictionum hebraicarum ſignificantium*, verba antiqua. *Quare Complut.* καὶ ἀπέστρεψαν εἰς λεέμ. οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσιν, & reverterunt in Leem. Verba autem vetera ſunt: *& ſic fere vulgata.* (*p*) In regno ejus.] *Complut.* ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, in operibus ejus, *ut vulgata. In hebræo valde affines ſunt voces quæ ſignificant*, regnum & opus : *ut alibi dictum eſt.* (*q*) Et ex eis de filiis.] ἀπὸ τῶν υἱῶν. *Iſtud*, ἀπὸ, *abeſt a Complut.* Et ex ipſis filiis Symeon : *quod reſpondet vulgatæ: ſed noſtra locutioni hebraicæ; licet idem ſit ſenſus.* (*r*) Uſque in diem hanc.] *Alii* καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, & habitaverunt ibi uſque in diem hanc. *Vulgata addit*, pro eis.

CAP. V.

(*a*) FIlio ſuo Joſeph.] *In aliquot codicibus eſt*, τῷ υἱῷ ἰωσήφ, filio Joſeph. *Verum totus hic locus ita apud Theodoretum habet.* υἱοὶ ῥουβὴν πρωτοτόκου ἰσραὴλ, ὅτι αὐτὸς ὁ πρωτότοκος, ἐν δὲ τῷ βεβηλῶσαι τὴν στρωμνὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς ἰωσήφ. καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια ῥουβὴν, ὅτι ἰούδας δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ καὶ τὰ πρωτοτόκια τῷ ἰωσήφ. Filii Reuben primogeniti Iſrael. Nam ipſe primogenitus : ſed in polluendo lectum patris ſui, dedit primogenita ejus filiis Joſeph. Et non eſt in genealogia computatus in primogenita Reuben : quoniam Judas potens in fortitudine in fratribus ſuis, & in ducem ex ipſo : & primogenita ipſi Ioſeph. *Eodem fere modo Compl. niſi quod pro*, ἔδωκεν, *habet*, ἐδόθη, data ſunt. *Addit Theodoretus* (*quamvis interpres mutilato codice ſit uſus*) *ex hac narratione conſtare Joſeph quidem reportaſſe jura primogenituræ, ſed principatum ad Judam deveniſſe ob Dominum, qui ex eo natus eſt ſecundum carnem.* Nam hoc, *inquit*, ſignificat illud, in Ducem ex ipſo. Non enim ſolos reges qui ex eo, ſignificat oratio, ſed & regem æternum, &c. *Illud autem*, in Ducem *eſt hebraiſmus, & valet* Dux, *aut*, ii, qui futuri erant in Ducem. (*b*) Semei & Banæa filius ejus. Et filii Gug.] *Variant nonnihil codices.* AA. LL. habent. καὶ υἱοὶ γὼν υἱοῦ σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ, μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ, ῥησὶν υἱὸς αὐτοῦ, καὶ βεηρὰ υἱὸς αὐτοῦ, ὃν, &c. *Sed Complutenſis, ſatis prope ad vulgatam*, Semei filius ejus, Gog filius ejus, Samec filius ejus, Micha filius ejus, Rhaia filius ejus, Baal filius ejus, Bara filius ejus, quem tranſtulit, &c. (*c*) Adverſus incolas : & ceciderunt.] *Complut.* cum Agarenis, & ceciderunt in manu eorum. Et habitaverunt in tabernaculis eorum ſuper omnem faciem Orientis Galaad. (*d*) Et omnia adjacentia Saron uſque ad exitum.] *Complut.* καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις σαρὼν ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν, & in omnibus ſegregatis (*id eſt*, ſuburbanis, *ut vulgata*, Saron ſuper exitus eorum : *quamvis illud*, ſuper, *more hebraico valeat*, uſque ad exitus, & terminos, *ut vulgata.* (*e*) Omnium computatio.] *Complut.* πάντες ἐγενεαλογήθησαν, omnes genealogizati ſunt. (*f*) Apparatum.] *Compl.* τὰς κτήσεις, poſſeſſiones. (*g*) Centum.] *Theod.* ſeptuaginta. (*h*) Et habitarunt.] *In aliis & apud Theodoretum*, τραυματίαι γὰρ πολλοὶ ἔπεσον (*Theodoretus* ἦσαν) ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος, καὶ κατῴκησαν. Cæſi enim multi ceciderunt (*al.* fuerunt) quoniam a Deo bellum : & habitarunt : *nec multo aliter vulgata.* (*i*) Et in Libano ipſi abundarunt.] *Compl. habet tantum*, αὐτοὶ ἐπληθύνθησαν, ipſi multiplicati fuerunt : *quod reſpondet hebræo : & vulgata*, ingens quippe numerus erat.

CAP. VI.

(*a*) MAriel.] *In nonnullis eſt*, μαραιώθ, *vulgata*, Meraioth. (*b*) Et Ioſadac ivit in tranſmigratione cum Iuda.] *Aliquot codices*, ἐν τῇ μετοικίᾳ κυρίου in tranſmigratione Domini. *Alii*, καὶ ἰωσεδὲκ ἐπορεύθη ἐν τῷ ἀποικίζειν κύριον τὸν ἰούδαν, καὶ τὴν ἱερουσαλήμ. Et Joſedec ivit, quando tranſtuli Dominus Iudam & Hieruſalem: *quomodo fere vulg.* (*c*) Patriæ] *In aliis* αἱ συγ γένειαι, cognationes. (*d*) Ipſi Lobeni.] *Alij*, Lobeni filii ejus. (*e*) Amina dab.] *Ita etiam vulgata. In aliis & Complut.* Iſaar filius ejus Aminadab &c. (*f*) Achimoth. Helcana filius ejus.] *Complut.* Achimoth, Elcana. Elcana filius ejus : *ſed vulgata*, Achimoth, & Helcana. Filii Helcana Sopha &c. (*g*) Filii Samuel.] *Ita etiam vulgata. Sunt enim cogitatione ſupplenda, quæ in aliis libris & Complut. adjiciuntur*, Samuel filius ejus : & fi Samuel. (*h*) In omnem operationem miniſterii.] *In aliis, & apud Theodoretum*, εἰς πᾶσαν δουλείαν τῆς σκηνῆς, *quod vulgata*, in cunctum miniſteri tabernaculi. *Aliqui addunt*, δουλείαν λειτουργίας, ſervitutem miniſterii. (Sancta.] *Alii*, ἁγίαν, ſanctam. *Theodoretus*, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῶν ἁγίων, ad omnia opera ſanctorum. *Complut.* εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, qu *vulgata*, in omne opus ſancti ſanctorum. (*k*) Adiacentia.] περισ *Alii*, περιπόλια, ſuburbana : *quam dictionem etiam noſtra habet interdu* (*l*) Et Selna, & adiacentia ejus.] *Alii*, & Alom, & ſuburbana ej *Complutenſis habet tantum*, & Jather, *quomodo fere vulgata : & paulo pro*, Jethar, Chelon : *quo loco in multis etiam eſt*, ἠλών, *& vulgata*, Hel (*m*) Ex patriis, ex tribu.] *Alii*, ἀπὸ τῆς συγγενείας τῆς φυλῆς, de cognatione tribus. (*n*) Ad Occidentem.] *Plerique*, κατ' ἀνατολὰς, *& vulgata*, contra Orientem.

CAP. VII.

(*a*) IPſi Thola.] *Sic vulgata. Complut. initio habuit*, Thala, *& hic*, Th lam. *Iſte autem dandi caſus*, τῷ θωλᾷ, *valet*, de ſtirpe Thola, *ut ha bet vulgata.* (*b*) Patrias.] *Alii*, συγγενείας, cognationes. (*c*) Numerus.] *Alii*, ἡ γενεαλογία, genealogia, *& ſic ſæpe.* (*d*) Aſam filius ip Aor.] *Magna hic in codicibus varietas. Compl. prope ad vulgatam* καὶ υἱοὶ ἀχὲρ, & Aſim filii Acher (*e*) Filii ejus Balaam filius ejus.] *Etiam Complut.* υἱοὶ βαλαὰ, *& vulgata*, filii Bala. (*f*) Peperit autem ei & Machir. *Complut. habet tantum*, τὸν μαχείρ ipſum Machir. *Verbum*, Peper *repetitur etiam hic in hebræo: in quo etiam locus hic anceps eſt.* (*g*) Ej *Sic etiam hebræus. Alii autem*, αὐτῶν, eorum. (*h*) Mea.] *Alii*, αὐτῆς, e (*i*) Et filii Ozan, Seera.] *Alii*, καὶ τὴν σαδρὰ, & ipſum Sadra : *pendet ab illo*, ædificavit. *Complut. propius ad vulgatam.* καὶ τὴν ἐζενσααρὰ, & zenſaara : Et in ipſa, *ac magna ex parte in aliis ſequitur*, Et Rapha filius e & Raſeph filius ejus, & Thabi filius ejus, & Thaan filius ejus, & Ladan fi ejus, Amiud filius ejus, Eliſama filius ejus, Num filius ejus, Joſee filius ejus. poſſeſſio, &c. (*k*) Uſque Gazam & pagi.] *Compl.* καὶ ἀδία, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἐχόμενα υἱῶν μανασσῆ βαιθσὰν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς & Adia, & pagi ejus, & ju filios Manaſſe, Bæthſan, & filiæ ejus. *Atque illud*, θυγατέρες, *eſt etiam aliis.* (*l*) Hac.] *Alii*, ταύταις, his. (*m*) Et Bane Elam.] *Illud*, ne, *videtur ductum ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, filii : *quare alii hab* καὶ υἱοὶ ἀσοὺδ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, & filii Aſud fratris ejus. *Complut. autem*, pr *ad vulgatam*, καὶ υἱοὶ ἐλὲμ, & filii Helem. (*n*) Principes duces, numerus rum in aciem ad pugnandum.] *Alii*, ἡγούμενοι (*aut*, ἀρχηγοὶ) τῶν ἀρχ τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει τοῦ πολέμου, *aut*, ἐν τῷ πολέμῳ, duces pri pum eorum, qui in genealogia computati ſunt in ſtatione belli, ad bellum.

CAP. VIII.

(*a*) ET Achia, & Gera.] *Eodem ordine in hebræo, & in vulgata.* C *autem*, & Aod. Et hi filii Aod, Gera, &c. (*b*) Jeglaam.] *Dictio brea ſignificat*, tranſtulit eos : *quare Compl.* αὐτὸς ἀπῴκισεν αὐτοὺς, *vulgata*, ipſe tranſtulit eos. (*c*) Uxorem ſuam.] *Hebræus, & vul* uxores ſuas : *reliqua optime conveniunt. In Complut. autem hic locus doſus eſt.* (*d*) De Oſin.] *Complut.* μοωσείμ. *Sed illud*, με, *eſt particula in hebræo ſignificat*, de. (*e*) Et Frater ejus.] *Pro quo in vulgata*, *Alii autem*, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, & fratres eorum. (*f*) Filius Jor *In aliis*, υἱοὶ ἱερεὰμ, filii Hieream. (*g*) Pater Gabaon.] *In aliquo libr* ἰεϊὴλ πατὴρ γαβαὼν, Jiel pater Gabaon, *ut cap. ſequente. Sed vulgata unicum nomen proprium* Abigabaon. (*h*) Frater ejus.] *Rurſus in vul* Ahio, *& in aliis*, οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, fratres ejus.

CAP. IX.

(*a*) COmputatio.] *Apud Theodoretum, & in Complut. & mag parte in aliis libris hic locus ſic habet*, καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἐγενεαλογήθη σαν, καὶ ἰδοὺ εἰσὶ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰσραὴλ, καὶ ἰούδα. καὶ ἀπῳκί εἰς βαβυλῶνα διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῶν, ἣν ἠδίκησαν. Omnis Iſrael relati genealogiam : & ecce ſunt ſcripti ſuper librum regum Iſrael, & Ju tranſlati ſunt in Babylonem propter prævaricationem ſuam, quam commiſerunt. : *quomodo fere hebræus ; niſi quod non habet hæc poſtrema*, injuſte commiſerunt (*b*) In civitatibus Iſrael ſacerdotes, & Levitæ, & de οἱ δεδομένοι, *quaſi dicati, & addicti certo cuidam miniſterio. Sed Theod & Complut. & magna ex parte alii*, ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, ἰσραὴλ, καὶ οἱ καὶ οἱ λευῖται, καὶ οἱ ναθίνεοι, *aut* ναθιναῖοι, in civitatibus eorum, Iſra ſacerdotes, & Levitæ, & Nathinæi. *At Theodoretus quidem eos qui habit in poſſeſſionib. & civitatibus eorum, intelligit Chananæos, & Chettæos, & buſæos, quorum multi adhuc habitabant cum Iſraelitis, & participes fu calamitatis. Nathinæos autem putat appellari*, τοὺς ἱεροδούλους, *quaſi ſervos miniſterio addictos : multos enim dicaſſe ſe ad Sacerdotum & Levitarum niſteria.* (*c*) Et Gnothi, & filius Samiud.] *Alii*, οὐθὶ υἱὸς ἀμιοὺδ, *qu gata*, Othei filius Amiud. *Sed etiam Complut. habet*, Samiud. (*d*) filiorum.] *Complut.* ἀπὸ τῶν υἱῶν, de filiis, *ut vulgata.* (*e*) Eorum. *etiam vulgata. Complut.* αὐτοῦ, ejus. (*f*) Omnes viri principes patri ſecundum domos patriarum ſuarum.] *Complut.* πάντες οὗτοι πατριάρ οἴκων πατριῶν αὐτῶν, omnes hi patriarchæ per domum patriarum *Et in aliquo libro utraque lectio miſcetur.* (*g*) Ducis.] *Melius* quod in Complut. ἡγούμενοι, duces. (*h*) Pagis.] *Alii*, ταῖς αὐλαῖς, *eodem tamen sensu, ut etiam paulo post in nostra, quamvis Complut. vertant*, atriis, *ut vulgata.* (*i*) Hæ portæ caſtrorum.] *Alij*, αὐτοὶ οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολὰς, ipſi janitores in caſtris. (*k*) Ad domum patris ejus.] *Ita fere hebræus, & vulgata*, & domo patris ſui. *Alii*, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, per domum patriarum ſuarum : *quod tamen idem videtur valere.* (*l*) Coritæ.] *Sic etiam vulgata. Complut.* κορεινοί. *Theodoretus*, κορῖνοί, Coreni. *Et addit hos eſſe oriundos e Core.* (*m*) Cuſtodias] *In aliquot libris eſt*, τὰς πύλας, portas : *Complut.* τὰ πρόθυρα, veſtibula, *& vulgata.* (*n*) Patres.] *Idem ſignificat*, ac patriæ, & familiæ (*quod habet vulgata*) *ut alibi ſæpe.* (*o*) Super portam in portis.] *Alii*, εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς, in oſtiarios in liminibus. (*p*) Computatio eorum. Hos ſtatuit.] *Alij*, ἡ γενεαλογία, (*Complut.* γενεὰ) αὐτῶν, καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. τούτους ἠρίθμησε, καὶ ἔστησεν. Genealogia, & computatio eorum : hos numeravit, & ſtatuit. *Atque iſtud quidem*, numeravit, & ſtatuit, *eſt etiam apud Theodoretum.* (*q*) Cuſtodiendum.] *Alii addunt*, εἰς ἐφημερίας, *quod vulgata*, vicibus ſuis. (*r*) Portarum. Et Levitæ erant.] *In aliis*, portarum ipſi Levitæ. Et erant, &c. (*ſ*) Caſtrametantur.] *Alij*, καὶ περικύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται, & in circuitu domus Dei morabuntur : *quod reſpondet vulgatæ.* (*t*) Et in aromata.] *Alij & Theodoretus*, ἐν τοῖς ἀρώμασι, in aromatibus. (*u*) Magni ſacerdotis.] *Complut.* τῶν τηγανιστῶν, eorum quæ frigebantur ſartagine. *In aliquo libro miſcetur utrumque.* (*x*) Ordinatæ vices.] *Alii*, ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίας, in paſtophorio ordinati in vices. (*y*) Frater.] *Alii*, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, *aut*, αὐτοῦ, fratres eorum, *aut*, ejus. *Vulgata rurſus*, Achio, *quod poteſt valere*, frater ejus. (*z*) In medio.] *In aliis*, μετὰ, cum fratribus ſuis. (*aa*) Et Achaz.] *Ita hebræus. Eſt enim ſubintelligendum, ut alibi ſæpe, quod exponitur in Compl.* & Achaz. Et Achaz genuit : *itemque in vulgata.*

CAP. X.

(*a*) ET fugerunt.] *Alii*, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ ἰσραὴλ, & fugit vir Iſrael. (*b*) Laboraverunt.] *Alii*, ἐπόνεσεν laboravit, fractus eſt. *Complut.* ἐτραυματίσθη, vulneratus eſt. (*c*) Idolis ſuis.] *Eadem locutio in hebræo. Alii autem*, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων αὐτῶν, in domibus idolorum ſuorum. (*d*) Galaad.] *In aliis*, ἰαβὴς τῆς γαλαὰδ, *& vulgata* Jabes Galaad (*e*) Super verbum Domini, quoniam non obſervavit.] κατὰ τὸν λόγον κυρίου, διότι οὐκ ἐφύλαξεν, *& alii codices, ac Theodoretus addunt*, αὐτὸν, illud. *Viſum eſt autem hoc loco illud*, κατὰ, *valere*, ſuper, *ut etiam alibi : quoniam ſic hebræus habet, & ſignificat*, contra.

CAP. XI.

(*a*) ISrael Dominus tibi.] *Alii*, σοὶ κύριος ὁ θεός σου, tibi Dominus Deus tuus, *ut vulgata.* (*b*) Et viri ejus.] *In aliis*, καὶ πᾶς ἰσραὴλ, *quod vulgata*, & omnis Iſrael. (*c*) Dixerunt David.] *In pleriſque libris eſt*, εἶπον δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν ἰεβοὺς τῷ δαυίδ. Dixerunt autem inhabitantes Jebus ad David. (*d*) Circuitu.] *In cæteris hæc adduntur*, ἀπὸ τῆς μααλὼ (*al.* ἄκρας) καὶ ἕως τοῦ κύκλου. καὶ ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, a Maalo, (*al.* arce) & uſque ad gyrum. Et Joab reparavit reliquum civitatis. *In multis adduntur præterea hæc*, καὶ ἐπολέμησε, καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν, & oppugnavit, & cepit civitatem : *quæ tamen abſunt a Complut. & vulgata.* (*e*) Jeſebada.] *Alii*, Jeſabaal, *Complut.* Jeſbaan, *ut vulgata.* (*f*) Semel.] *Abeſt hoc loco a Complut. ſed paulo poſt pro*, in tempore uno, *habet*, εἰσάπαξ. (*g*) Dodai Achochi.] *Complut.* δωδαὶ πατραδέλφου αὐτοῦ, Dodai patrui ejus. *Sed*, Dodai, *factum eſt ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, patrui ejus. *Quare alterutrum eſt ex alia interpretatione : & illud*, Achochi, *in vulg. eſt*, Achites. (*h*) Conſpicuum.] *Complut.* εὐμήκη, grandem. (*i*) Colle.] *Complutenſ.* Gabaath, *ut vulgata.* (*k*) Filio Saruiæ.] *Alii*, ἰωὰβ υἱοῦ σαρουία, Joab filii Saruiæ. (*l*) Ipſius Reuben princeps.] ὁ ῥουβηνὶ, ἄρχων τῶν ῥουβὴν, Rubenites princeps ipſi Ruben.

CAP. XII.

(*a*) ET arcu] *Complut.* ἐντείνοντες τόξον δεξιάζοντες, καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις, καὶ ἐν βέλεσι, καὶ τόξῳ, tendentes arcum, utentes dextra, & ſiniſtra, & funditores in lapidibus, & in jaculis, & arcu. (*b*) Et coritæ.] *Ab aliis abeſt illud*, & : *& vulgata*, Jeſbaan de Careim. (*c*) Et qui ipſius Gedor.] *In aliis*, υἱοὶ τοῦ γεδδώρ. filii Geddor. (*d*) A deſerto.] *Alii*, ἐπὶ τῆς ἐρήμου, ſuper deſertum : *quod vulgata*, cum lateret in deſerto. (*e*) Sit mihi cor per ſe.] *Complut.* βοηθῆσαί μοι, εἴη μοι καρδία ἐφ' ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν, ad auxiliandum mihi, ſit mihi cor ſuper vos in unionem. (*f*) Veſtrorum.] *Alii*, noſtrorum. (*g*) Vade & populus tuus David filius Jeſſæ pax, pax tibi] *Complut. & magna ex parte alii* : Vade David filius Jeſſæ, tu, & populus tuus in pace : pax tibi, &c. (*h*) In veniendo alienigenas] *Complut.* ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων, veniente eo cum alienigenis venientibus, *&c.* (*i*) Factum eſt.] *Complut.* ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένοντο οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγοντες, ἐν ταῖς κεφαλαῖς ἡμῶν, quoniam in conſilio fuerunt ſatrapæ alienigenarum, dicentes : In capitibus noſtris, &c. (*k*) Saul.] *In aliis additur*, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν, & dimiſerunt eum : *quæ tamen non ſunt hoc loco in hebræo.* (*l*) Geddur.] *Theodoretus*, γεδδὲρ, autem vocavit catervam Amalecitarum : *de hoc nomine alibi notatum eſt.* (*m*) In exercitu, in virtute.] *Prius*, in, *abeſt a Compl. ſed videri poſſunt duæ interpretationes.* (*n*) Diem ex die] *Complut.* κατὰ καιρὸν ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἤρχοντο πρὸς δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς εἰς παρεμβολὴν μεγάλην, ὡς παρεμβολὴν θεοῦ, ſecundum tempus diei in diem veniebant ad David ad auxiliandum ei tanquam ad caſtrametationem magnam, tanquam caſtrametationem Dei. (*o*) Plurima pars eorum intendebat in cuſtodiam.] *Complut.* οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἐφύλασσον τὴν φυλακὴν, plerique eorum cuſtodiebant cuſtodiam. (*p*) In tempora.] *Theodoretus.* εἰς τοὺς καιροὺς αὐτῶν, in temporibus ſuis. (*q*) Ducenti.] *Nonnulli*, εἰς ἀρχὰς διακόσιοι, in principes ducenti, *quod vulgata*, principes ducenti. *Complut.* εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι, in principatibus ſuis ducenti. *Alii*, ὀκτακόσιοι, octingenti. *Theodoretus*, εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, διακόσιοι, in principatu ſuo, ducenti. (*r*) Non manibus vacuis.] *Id viſum eſt poſſe valere*, οὐ χειροκένως. *In aliquot libris ſequitur*, οὔτε μετὰ καρδίας, neque cum corde, & corde. *In Compl. hoc tantum eſt, non illud.*

CAP. XIII.

(*a*) QUæſierant.] *Complut.* ἐξητήσαμεν, *& vulgata*, requiſivimus. (*b*) Et adduxit eam David : & omnis Iſrael aſcendit in civitatem David.] *Complut.* καὶ ἀνέβη δαυὶδ, καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς καριαθιαρείμ. *quod in vulgata* : Et aſcendit David, & omnis vir Iſrael, ad collem Cariatharim. (*c*) Cantoribus.] *Complut.* ᾠδαῖς, canticis. (*d*) Aream.] *Complut. addit.* χαιδὼν, *& vulgata*, Chidon. (*e*) Abeddara.] *Theodoretus per ſimplex* δ. *licet aliter interpres. Compl.* ὀβὴδ ἐδώμ. *& vulgata*, Obed Edom. *In cap.* 15. *appellatur*, ἀβδεδὸμ, Abdedom.

CAP. XIV.

(*a*) QUi fuerunt.] *Abeſt a Complutenſi ſed non ab hebræo.* (*b*) Conſederunt.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare*, συνέπεσον, *itemque paulo inferius. Complutenſis utroque loco*, ἐξεχύθησαν, *& vulgata*, diffuſi ſunt.

CAP. XV.

(*a*) LEvitas.] *Complut. ac vulgata*, & Levitas. (*b*) Viginti.] *Nonnulli alii*, πεντήκοντα, quinquaginta. (*c*) Non fuiſtis.] *Sic hebræus, id eſt, qui ferretis arcam, ſed ſuper plauſtrum impoſueramus. Alii, & Complut. addunt*, ἑτοίμους, parati. (*d*) Super ſe.] *Complut.* ἐν ὤμοις αὐτῶν, in humeris ſuis. *Hebræus hoc loco habet, ut noſtra. Sed paulo ante, pro*, ſecundum ſcripturam, *habet*, in humero ſuo. (*e*) Filium.] *Sic etiam vulgata, ſed habet*, Levitas : *atque etiam in ſequentibus*, Aſaph filium, Ethan filium. *Complut. hic etiam*, filius : *ut ita vertendum ſit*, Et ſteterunt Levitæ, Hæman filius Joel, &c. (*f*) Secundi.] *Complut.* οἱ δευτερεύοντες, *quaſi* agentes ſecundas partes. *Quidam vero hoc conjungunt cum antecedentibus. vulgata autem cum ſequentibus* : in ſecundo ordine Zachariam, &c. (*g*) Super Alemoth.] *Complut.* περὶ τῶν κρυφίων, pro occultis, *quod eſt interpretatio illius* : *& vulgata*, arcana cantabant. (*h*) Amaſenith.] *Videtur & hic ſupplendum*, ſuper, *quod eſt in hebræo. Complut.* περὶ τῆς ὀγδόης, pro octava : *quod item eſt interpretatio illius. Vulgata*, pro octava canebant Epinicion. (*i*) Princeps cantorum.] *Aut*, canticorum. *Complut. addit*, ἐν τῇ ἄρσει, in elevatione : *dictionem hebræam, quæ bis etiam ponitur, alii iſto modo interpretantur, alii prophetiam. Vulgata primo loco*, prophetiæ præerat, *ſecundo*, & ad præcinendam melodiam. (*k*) Stola.] *Complut.* ἐφοὺδ βύσσινον, Ephud byſſinum : *quomodo habuit Theodoretus, qui hæc addit*, Sæpe diximus, τὸ ἐφοὺδ, Aquilam dixiſſe, ἐπένδυμα, ſuperindumentum : Symmachum vero, ἐπωμίδα, ſuperhumerale. Sed erant ſuperindumenta ſacerdotalia, erant autem & communia. Manifeſtum eſt autem magnum David, & pium & Dei amicum non violaſſe legem, neque auſum eſſe ſacerdotalem ſtolam induere : ſed docet ratio eam fuiſſe, quam nunc vocant, ἀρχάδιν. *Vulgata*, Ephod lineo. (*l*) Sopher.] *Complut.* Sophar. *Vulgata*, buccinæ. (*m*) Et factum eſt, arca teſtamenti Domini & venit.] *Alii*, Et venit arca teſtamenti Domini. *Complut.* Et factum eſt, & venit arca teſtamenti Domini.

CAP. XVI.

(*a*) SAlutaris.] *Alii*, σωτήρια, ſalutaria. *Complut.* εἰρηνικὰς, pacificas. *Vulgata*, pacifica. (*b*) Et ſalutaris.] καὶ σωτηρίου. *Alii.* καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου, *& Complut.* καὶ τὰς εἰρηνικὰς, *ut proxime dictum eſt.* (*c*) Panem unum piſtum.] ἀρτοκοπικὸν, *aut* ἀρτοκοπανὸν, *ut alii. Sed Compl.* χέχαρ ἄρτου. *Theodoretus in manuſcriptis* (*nam ab Interprete omittitur*) Illud autem, χέχαρ ἄρτου, in Regnis dixit Collyridam. *Vulgata*, tortam panis. (*d*) Et amoritem.] τὴν ἀμορίτην, *interpretantur ſimilam coctam cum melle, aut oleo. Complut.* καὶ λάγανον τηγάνου, καὶ κολλυρίτην, & laganum ſartaginis, & Collyridam. *Vulgata*, & partem aſſæ carnis bubalæ, & frixam oleo ſimilam. (*e*) Memores ſimus.] *Complut.* μνημονεύετε, memores ſitis, *in pſalmo* 104. (*in quo, & in* 95. *continetur fere hoc canticum : quare nonnulla eo reſervabuntur notanda*) ἐμνήσθη, memor fuit. (*f*) Teſtamentum.] *Alii*, εἰς διαθήκην, in teſtamentum. (*g*) Quaſi parvi facti ſunt, & incoluerunt in ea.] *Complut.* ὡς μικροὺς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ, quaſi parvi, & incolæ in ea. *Pſalm.* 104. ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ, numero breves, pauciſſimi, & incolæ in ea. (*h*) Salutem.] *Alii*, τὸ σωτήριον, ſalutare. (*i*) Loco.] *Sic etiam hebræus, & vulgata. Alii addunt*, ἁγίῳ, ſancto. (*k*) Sumite dono, & afferte ad faciem ejus.] *Complut.* ἄρατε θυσίας, καὶ εἰσπορεύεσθε ἐνώπιον αὐτοῦ, Tollite hoſtias & introite in conſpectu ejus. *Pſal.* 95. in atria ejus. (*l*) Atriis ſanctis.] *Pſal. eod.* atrio ſancto. *Compl.* κατοικητηρίῳ ἁγίῳ, habitaculo ſancto. *Vulgata*, decore ſancto, (*m*) Dirigatur terra, & non commoveatur,] *Complut.* καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur. (*n*) Cum plenitudine, & lignum agri.] *Complut.* συμπληρώματι, (*ſed videtur legendum*, σὺν τῷ πληρώματι) αὐτῆς, ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρὸς, cum plenitudine ſua, exultet ager. (*o*) Reliquerunt.] *Complut.* κατέλιπεν, *& vulgata*, dereliquit.

CAP. XVII.

(*a*) TAbernaculo, & in tegmine.] *Plerique libri*, ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην, καὶ ἐν καταλύματι, in tabernaculo, in tegmen, & in diverſorio. *Elocutionem hebræam ſic explanavit vulgata*, ſemper mutans loca tabernaculi, & in tentorio. (*q*) Solicitabitur.] μεριμνήσει. *Compl.* ταραχθήσεται, turbabitur. (*c*) Principio.] ἀρχῆς. *Alii*, ἀπ' ἀρχῆς, a principio. (*d*) Fideliter ſtatuam.] πιστώσω. *Alibi notatum eſt*, Fidele, *ſignificare firmum, & ſtabile : qua notione in hoc præcipue capite accipiendum eſt. Complut.* στήσω, ſtatuam. (*e*) A longinquis.] ἐκ μακρῶν. *& ſignificat*, in futurum, *quod habet vulgata : & boni auctores latinæ linguæ dixerunt*, in longitudinem. (*f*) Ad glorificandum.] *Complut addit*, σε τὸν δοῦλόν σου, te ſervum tuum. *Hebræus non habet illud*, te. (*g*) Et juxta cor tuum feciſti omnem magnificentiam.] *In Complutenſi, & magna ex parte in aliis hic* locus ſic habet, κύριε διὰ τὸν δοῦλόν σου, ϗ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλοσύνην ταύτην, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγάλα (*al.* μεγαλεῖα) σου, *quæ in vulgata.* Domine propter famulum tuum juxta cor tuum feciſti omnem magnificentiam hanc, & nota eſſe voluiſti omnia magnalia. (*h*) Deduxit ſe Deus.] *Hæc locutio alibi etiam notata eſt. Complut.* ὡς ἐπορεύθη θεὸς, quomodo perrexit Deus: *nec multo aliter vulgata.* (*i*) Aperuiſti.] *Complut.* ἀπεκάλυψας, revelaſti. (*g*) Benedic.] *Eadem*, εὐλόγηται, benedicta eſt.

CAP. XVIII.

(*a*) MOab.] *Sic hebræus. Alii*, μωαβῖται, Moabitæ. *Complut.* καὶ ἐγενήθη μωὰβ δοῦλος, & factus eſt Moab ſervus. (*b*) Emath.] *Ita hebræus: multi autem ſupplent*, in, *quemadmodum Complut.* ἐν αἰμάθ. *Vulgata interpretatur*, regionis Emath. (*c*) Hoſtilis.] πολέμιος. *Complut.* πολεμιστὴς, bellator. *Vulgata*, adverſarius. (*d*) Vicarii.] διάδοχοι. *Vulgata*, ad manum, *lib.* 2. *Paralip. cap.* 28 τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως, *in vulgata eſt*, ſecundus a rege.

CAP. XIX.

(*a*) USque ad tunicam] *Ita vertunt Complut. iſtud*, ἕως τῆς ἀναβολῆς. *Sed fortaſſe ſignificat*, donec ſeminudi eſſent, *quaſi vſque ad exſpoliationem.* (*b*) Aciem ſtruxerunt.] *Alii*, παρετάξατο ſtruxit, (*c*) Struxerunt.] *Etiam hic Complut.* παρετάξαντο. *Sed hebræus, vt noſtra.* (*d*) Et a facie Ioab.] *Abſunt a Complut. & vulgata.* (*e*) Et impugnaverunt eum.] *Alij*, ἐπολέμησεν impugnavit. *Sed hebræus, vt noſtra. vulg.* illis contra pugnantibus.

CAP. XX.

(*a*) MOlchom.] *Abeſt a Compl. Eſt enim factum ex dictione hebraica: cujus interpretatio eſt quod ſequitur*, regis eorum. *Id hac eadem in re notatum eſt eveniſſe 2. Reg. 12.* (*b*) Tribulis.] διαχίζουσι, *quod valdè commune eſt: ſed ita vertimus, quoniam Compl. habet*, ἐν τοῖς τριβόλοις, *& etiam noſtra 2. Reg, cap. 12. niſi fortaſſe hoc illud eſt quod ibi dicitur*, ὑποτομεῦσι.

CAP. XXI.

(*a*) STetit.] *Sic fere hebræus. Alii*, ἀνέστη, inſurrexit. (*b*) Omnes domino meo pueri.] *Complut.* οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, πάντες τῷ κυρίῳ μου εἰς δούλους, nonne domine mi rex omnes domino meo in ſervos? *quomodo etiam hebræus: a quo tamen abſunt proxime antecedentia*, & oculi domini mei regis videntes. (*c*) Oppreſſerat.] κατίσχυσε. *Plerique libri habent*, προσώχθισεν, *&* τὸν ἰωὰβ, offenderat ſermo regis ipſum Ioab. *Complut.* κατήσχυνεν πρὸς ἰωὰβ, turpis viſus erat coram Joab. (*d*) Coram Deo] *In aliis*, ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ, viſum eſt coram Deo. *Complut.* ἐνώπιον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ λόγου τούτου, in conſpectu Dei de verbo hoc. (*e*) Et gladius inimicorum tuorum ad exterminandum.] *Alii*, καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου καταλαμβάνειν σε, & gladium inimicorum tuorum apprehendere te: *quod reſpondet hebræo. Complut.* καταδιώκειν, perſequi. (*f*) Etiam tria iſta.] *Abſunt a Complut. & hebræo.* (*g*) Domine.] *Etiam iſtud.* (*h*) Cum Hachabin.] *Alii*, κρυβόμενοι, occultantes ſe: *quod eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ. Sed hebræus habet, Ornam vidiſſe angelum, ideoque abſcondiſſe ſe vna cum filiis ſuis.* (*i*) Et Orna exiit.] *Alii*, καὶ ἀπέστρεψε (*Complut.* ἐπέβλεψεν) ὀρνὰ, ϗ εἶδε τὸν δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν, & convertit ſe (*al.* reſpexit) Orna, & videt David, & exiit: *quomodo fere hebræus.* (*k*) Aratrum.] *Complut.* τὰς ἁμάξας, plauſtra. *Vulgata*, tribulas. (*l*) In loco eius.] *Sic hebræus: ſed valet*, pro loco, *quod eſt in aliis* περὶ τοῦ τόπου. (*m*) Et conſumpſit holocauſtoſim.] *Abſunt a Complut. & a vulgata.* (*n*) Non feſtinaſſet.] *Hoc videtur poſſe valere* οὐ κατέσπευσεν. *Sicut initio capitis, in verbis Joab ad David*, vt non fiat in peccatum (*cum tamen in hebræo, & vulgata ſit ſine nota negationis*) *videtur ſubintelligendum*, vide, ne forte fiat in peccatum: *ita nunc*, quoniam ſi iviſſet illuc, non feſtinaſſet, quemadmodum feſtinandum ei erat. *Complutenſis tamen habet* ὅτι κατέσπευσεν, quoniam trepidarat timore, perterritus fuerat, *vt vulgata. Alii codices, & Theodoretus* (*licet aliter interpres,*) οὐ κατέπαυσεν, non habuit ſpatium requieſcendi.

CAP. XXII.

(*a*) ET iuncturas.] *Complut.* καὶ εἰς τὰς συμβολὰς, καὶ εἰς τοὺς στροφεῖς, *& vulgata*, & ad commiſſuras, atque juncturas. *Sed in hebræo unum eſt vocabulum, quod alii*, juncturas, *alii*, commiſſuras, *interpretantur.* (*b*) Erit.] *Sic hebræus, quamvis valeat*, ſit, *ut habet vulgata, & Compl.* εἴη. (*c*) Proſperabit] *Complut.* κατευθυνεῖς, *vulgata*, proſperare. (*d*) Proſperabit.] *Alii*, εὐοδωθήσῃ, *& vulgata*, proficere poteris. (*e*) Et ad hæc adde, & tecum adde in multitudine de facientibus opera.] *Alii*, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες, καὶ μετὰ σοῦ κύριος, πρόσθες εἰς πλῆθος ποιούντων, & ad hæc adde: & tecum Dominus: adde ad multitudinem facientium, &c. *Complut habet tantum*, καὶ πρόσθες ἐπ᾽ αὐτοῖς. καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιούντων, & adde ſupra ea: & tecum in multitudine de facientibus &c. *quod reſpondet hebræo.* (*f*) Non eſt numerus.] *Propius ad hebræum, quam quod in Complutenſi*, οἷς οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, quibus non eſt numerus. (*g*) Suum: Nonne] *Sic etiam hebræus. In aliis additur*, αὐτοῦ λέγων, ſuum dicens: *Complut. autem*, καὶ εἶπεν, & dixit. (*h*) Veſtras.] *Sic vulgata. Compl.* ἐν χειρί μου, in manu mea: *quod videtur reſpondere hebræo.*

CAP. XXIII.

(*a*) NUmerarunt.] *Ac videtur tamen accipiendum pro eo quod eſt in Complut.* ἠριθμήθησαν, numerati ſunt. *Ita enim interdum ſolet.* (*b*) De iis, qui urgerent opera.] ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν. *Alii*, ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται, de his, vrgentes opera: *quod vulgata*: Ex his electi ſunt & diſtributi in miniſterium domus Domini, &c. (*c*) Diurnas, vices.] ἐφημερίας, *ac videtur propius hebræo, quam quod in Complut.* ἐφ᾽ ἡμέρας, per dies. (*d*) Filiis.] *Compl.* υἱοὶ, filii. (*e*) Et in omni menſura.] *Complut.* ϗ εἰς πᾶν ὑποστηρωτὸν, ϗ μέτρον, *quod vulgata*, & ſuper omne pondus atque menſuram.

CAP. XXIV.

(*a*) ET filios Aaron.] *Aliqui libri habent*, ϗ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν, ϗ αἱ δι ρέσεις υἱῶν ἀαρών. Et filiis (*ſubintelligendum autem*, de, *more hebraico*) Aaron, & diviſiones filiorum Aaron. *Nonnulli*, ϗ τοῖς υἱοῖς ἀαρ ναδὰβ, Et filiis Aaron, Nadab, &c. *Sed Complut.* ϗ τῶν υἱῶν ἀαρὼν διαιρέσ υἱοὶ ἀαρὼν, ναδὰβ, Et filiorum Aaron diſtributiones. Filij Aaron Nad &c. (*b*) Sacerdos.] *Complut.* τοῦ ἱερέως, ſacerdote, *& ſic deince* υἱοῦ, τῶν ἀρχόντων, filio, principibus. (*c*) De domo.] οἴκου. *Complut.* domus. (*d*) Ipſi Raabia princeps.] *Complutenſis*, τῷ ῥαβιὰ, τοῖς υἱοῖς ῥα ὁ ἄρχων ἰεσία. Ipſi Rabia, filiis Rabia, princeps Joſia. *Et illa quidem repe tio*, Rabia, filiis Rabia, *eſt etiam in hebræo: quamvis vulgata omittendam dicaverit, quaſi idem ſignificetur, ut etiam in cap. ſequenti & alibi.* (Filij Ozia ipſius Merari ipſi Ozia, filii ejus Iſoam.] *Alii*, υἱοὶ ὀζία, υἱοὶ β υἱοὶ μεραρὶ, τῷ ὀζία, filii Ozia, filii Buni, filii Merari ipſi Oziæ. *Complut.* ας υἱὸς αὐτοῦ, υἱοὶ μεραρὶ ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, σοάμ. Jozias filius ejus, filii Merari Jo filius ejus, Soam, &c. *Difficultatem facit ac varietatem dictio*, Beno (*cu veſtigium eſt illud*, Buni) *in hebræo, quæ poteſt & nomen eſſe proprium ſignificare*, filius ejus. (*f*) Patriarchæ Araab: ſicut fratres ejus ju res.] *Plerique*, πατριάρχαι ἀαρών, patriarchæ Aaron. *Sed Complut* παρεστῶτες. πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου, aſtantes: pa primi e regione fratris ſui junioris. *hebræus non habet illud*, aſtan *nam in præcedentibus*, *pro*, principes patriarum, *habet*, princip patriarum.

CAP. XXV.

(*a*) PRophetantes.] *Sic vertimus illud*, τοὺς ἀποφθεγγομένους, *quam hoc communius quiddam videatur: quoniam Theodoretus ha* τοὺς προφητεύοντας, *& vulgata*, qui prophetarent. (*b*) Adhærentes re *Alii*, ἐχόμενοι ἀσὰφ τοῦ προφήτου ἐχόμενα τοῦ βασιλέως, adhærentes Aſaph p phetæ juxta regem. *Et ita Theodoretus, & Complutenſis, niſi quod, pro μενα, (quod magis videtur reſpondere vulgatæ) habent*, ἐχόμενοι. (*c*) Poſt trem ſuum Idithum in cithara pulſantes.] *Theodoretus & Complut* ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτῶν, (*Complutenſis mendoſe* αὐτοῦ) ἰδιθοὺν ἐν κινύρ προφητεύοντος ἐξομολόγησιν, adhærentes patri ſuo Idithum in citharis p phetanti confeſſionem, &c. (*d*) Pulſanti ad regem.] τῷ ἀνακρ τῷ βασιλεῖ. *Alij*, τοῦ ἀνακρουομένου, pulſantis. *Sed Complutenſi Theodoretus*, αἱμὰν τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, Æman videntis regi. (Poſt fratres ſuos.] *Alij*, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, cum fra bus ſuis.

CAP. XXVI.

(*a*) FIlii Coreim Moſellamia de filiis Aſaph.] *Complut. & magna parte alii*, τοῖς κορίοις (*ſed hoc loco noſtra proprior hebræo*) μεσ υἱὸς κορὲ ἐκ τῶν υἱῶν ἀσάφ. Coritis (*id eſt*, De Coritis, *ut vulgata*) Me mias filius Core de filiis Aſaph. (*b*) Ipſius primogeniti Rhoſæ.] Co καθεστάμενοι, præfecti: *& vulgata*, præfecti familiarum ſuarum. (*c*) P cipem diſtributionis ſecundæ.] *Compl. habet tantum*, εἰς ἄρχοντα, in p cipem, *ut vulgata* (*d*) Diurnæ vices, ſicut fratres eorum] *Eadem*, μερίας κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, in diurnis vicibus e regione fratrum orum. (*e*) Et Zachariæ, Filii Joas ipſi Melchiæ.] *Eadem*, ϗ ζα υἱῷ αὐτοῦ, βουλευτὴς ἐν συνέσει, & Zachariæ filio ejus, conſiliarius (*magis re deret hebræo*, conſiliario) in intellectu. (*f*) Eſephim.] *Aut*, Aſap *ut alii: ſignificat autem* collectionum, *&*, conciliorum: *vulgata*, in parte domus erat ſeniorum concilium. *Quod autem ſequitur*, in ſecun *Compl. habet*, εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις, in ſecundis veſtibulis. *Sed vulga* Sepphima, *& videtur nomen proprium in dandi caſu.* (*g*) Poſt portam] *dem*, μετὰ τῆς πύλης, cum porta. (*h*) Aſcenſionis.] *Eadem*, ἐν τῇ τρ ἀναβάσεως, in ſemita aſcentionis. (*i*) Sex.] *Eadem*, οἱ λευῖται ἕξ, Le ſex. (*k*) Duo.] *Compl.* δύο, δύο, *& vulgata*, bini, bini, *itemque paulo Quæ autem ſequuntur*, In excipientibus, *uſque ad alterum*, In excipien bus, *abſunt a Compl. & vulgata.* (*l*) In accipientibus, & ad occidente *Scimus*, εἰς διαδεχομένους, *ſolere verti*, in ſuccedentes, *aut*, per ſucceſſio *Sed hebræus & vulgata habet*, in cellulis: *idque putamus iſta dictione ſignificari.* (*m*) Cepit ex civitatibus.] *Alii & Theodoretus*, ἔλαβον ἐ πολέμων, ceperunt ex bellis. (*n*) Samuel] *Compl. & Theodoretus*, ὃ ὁ) ἡγίασεν σαμουὴλ ὁ ὁρῶν, ϗ σαοὺλ ὁ τοῦ κὶς, ϗ ἀβεννὴρ ὁ τοῦ νὴρ, ϗ ἰωὰβ ὁ τοῦ σαρ πᾶς ὁ ἁγιάζων, διὰ χειρὸς, quæcunque (*al.* quod) ſanctificavit Samuel vi & Saul filius Cis, & Abenner filius Ner, & Joab filius Serviæ, & omnis ctificans, per manum, &c. (*o*) Ejus.] *Ita etiam Theodoretus, & vul Compl. autem*, αὐτῶν, eorum. *Item in eo quod ſequitur in ipſa*, ἰωαεὶ, ϗ νία, *illud*, ϗ, *officit ſententiæ.* (*o*) Filii] *In aliis additur*, αὐτοῦ, ejus. *Compl. præterea*, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐργασίας, ad opus operationis. (*q*) E *Complutenſis*, David.

CAP. XXVII.

(*a*) OMne verbum.] *Alij*, ϗ εἰς πάντα λόγον, & ad omne verbu *Compl. abeſt illud.* ϗ. *Ad verbum fere reſpondebit hebræo, ſi hoc conjungamus cum præcedentibus*, ſecundum diſtributionem omne ver *id eſt*, ſecundum omnem rationem diſtributionum ingredientis, &c. Et ſuper diſtributionem ejus] *Compl.* ϗ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ, & diſtributio (*c*) Sacerdos] *Sic etiam Compl. & Theodoretus, qui putat non eundem atque eum qui in libris regum dictus ſit*, αὐλάρχης, præfectus aulæ. *Sed gata habet*, ſacerdotis: *neque inuſitatum eſt apud LXX, rectum pro ca obliquis accipi, ut in dictione*, filius, *notatum eſt.* (*d*) Cellas.] *In uno antiquo, & in Compl. eſt*, ϗ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων, & ſuper vineas. (*e*) Prim micus.] πρῶτος φίλος. *Compl.* ὁ ἀρχεταῖρος, *reſponderet hebræo, ſi* ἀρχὶ, ἑταῖρος. *Nam vulgata*, Arachites, amicus. (*f*) Poſt hunc.] τον, *alii*, μετ᾽ αὐτὸν ἀχιτόφελ, poſt ipſum Achitophel. *Compl.* μετὰ *& intelligamus, non Achitophel fuiſſe poſt Chuſi, ſed poſt ipſum Achito fuiſſe proximum ipſum Jodae filium Banææ, quod exprimit vulgata.* (

CAP. XXVIII.

(a) Iudicum] *In aliquo libro additur*, ϗ φυλῶν, & tribuum. *In Complut. hoc tantum eſt, & ſequitur*, ϗ τοὺς ἄρχοντας τ̃ διαιρέσεων τ̃ ἐφημερειῶν, & principes diſtributionum diurnarum vicium. (b) Cuſtodes theſauri.] γαζοφύλακας. *Complut.* ἄρχοντας τ̃ θησαυρῶν, principes theſaurorum. (c) Stationem pedum.] *Complut.* στάσιν τοῦ ὑποποδίου τ̃ ποδῶν, ſtationem ſcabello pedum: *vulgata ex hebræo habet tantum*, ſcabellum pedum. (d) Regnum.] τὸ βασίλειον, faſtigium regium. *Complut.* ἡγούμενον, Ducem. (e) Ad faciem univerſæ eccleſiæ Domini.] *Complut.* κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ, πάσης ἐκκλησίας κυρίου, ad oculos omnis Iſrael, univerſæ eccleſiæ Domini. (f) Cogitationum.] *Complut. & Theodoretus addunt*, διανοιῶν, mentium, *ut vulgata*. (g) Templi.] *Ita etiam Complut. & Theodoretus. In aliquo libro eſt*, τοῦ αιλαμ, *quod vulgata*, porticus. (h) Et Zacchon ejus, & cænaculorum, & apothecarum.] *Complut.* ϗ τ̃ ἀποθηκῶν αὐτοῦ, ϗ τ̃ ὑπερώων, ϗ τ̃ ταμείων αὐτοῦ, & apothecarum ejus, & cænaculorum, & cubiculorum ejus: *quomodo fere vulgata. A Theodoreto abſunt illa*, ϗ τ̃ ἀποθηκῶν αὐτοῦ. *Illud*, ζακχῶν, *& paulo poſt*, ζακχῶ, *videtur factum ex dictione hebræa, quæ ſignificat*, apothecarum, & cellariorum ejus. (i) Propitiationis.] ἐξιλασμοῦ. *Complut. & Theodoretus*, τ̃ ἱλαστηρίου, propitiatorii. (k) Et diverſoriorum, & vicium.] *Ab aliquo libro abeſt ſecundum. Complut autem*, ϗ εἰς τὰς διαιρέσεις τ̃ ἐφημερειῶν, & ad diviſiones vicium. (l) Et menſuram.] *Pro his uſque ad*, ſimiliter pondus menſarum, *habentur iſta in Complut.* In auro, & pondus menſuræ eius omnibus vaſis ſervitutis, & ſervitutis, & omnibus vaſis argenti in pondere omni vaſi ſervitutis, & ſervitutis, & pondus candelabris aureis, & lucernis eorum, aurum in pondere candelabri, & candelabri. Et lucernis ejus & candelabris, & aureorum, & argenteorum candelabrorum pondus dedit ei: & candelabrorum dedit ei pondus: *quæ tamen neque ipſa uſquequaque reſpondent hebræo*, (m) Et pondus aureorum, & argenteorum, & thuribulorum Cephure, cujuſque ponderis.] *Pro his in Complut.* ϗ τὰ κεφφουρὲ τὰ χρυσᾶ ἐν σταθμῷ εἰς κεφφωρ, ϗ κεφφωρ, ϗ τ̃ σταθμὸν τῶν χρυσῶν, ϗ τῶν ἀργυρῶν ἑκάστου σταθμοῦ, & ipſa Cepphure aurea in pondere in Cepphor, & Cepphor, & pondus aureorum & argenteorum cujuſque ponderis. *Theodor.* κεφφουρὲ καλαύνη τινὰ χρυσᾶ ἐν οἷς ἔφυρον τὴν σεμίδαλιν τῷ ἐλαίῳ. Cepphure autem vocat vaſa quædam aurea & argentea, in quibus conſpergebant ſimilam oleo. *De his dicetur in libris Eſdræ.* (n) Et altaris.] *Complut.* καὶ τ̃ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων σταθμὸν ἐκ χρυσίου δοκίμου, ϗ ἐπέδειξεν αὐτῷ τὸ παράδειγμα, & altaris thymiamatum pondus ex auro probato. Et oſtendit ei exemplar, &c (o) Manus] *Compl. & Theodoretus*, ἐκ χειρὸς, de manu. (p) Confectionis exemplaris.] *Iidem*, τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν τοῦ παραδείγματος, ad intelligendam confectionem exemplaris. (q) Et ecce. *Hinc uſque ad ſequens*, Et ecce, *abſunt a Complut. & vulgata.* (r) In omni tractatione, & omnis promptus in ſapientia.] *Complut.* ἐν παντὶ ἔργῳ, πᾶς πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ, ἐν σοφίᾳ, in omni opere, omnis paratus in omni voluntario, in ſapientia, &c.

CAP. XXIX.

(a) HOmini.] *In aliquot libris additur*, ἡ οἰκοδομὴ, *in aliis*, ἡ οἴκησις, ædificatio: *in nonnullis etiam*, ἀλλ' ἢ κυρίῳ τῷ θεῷ οἰκοδομεῖς, ϗ ἐγὼ κατὰ πᾶσαν, ſed Domino Deo ædificas: & ego ſecundum omnem, &c. (b) Aurum.] *Complut.* aurum ad aurum, & argentum ad argentum, & æs ad æs, & ferrum ad ferrum, & ligna ad ligna; *quæ reſpondent hebræo, & vulgatæ.* (c) Soam.] *Compl. & Theodoretus*, ὄνυχος, onychis: *quod eſt interpretatio illius.* (d) Et Parium multum.] *Iidem*, ϗ λίθους παρίους εἰς πλῆθος, & lapides Parios in multitudine. (e) Promptus.] ὁ προθυμούμενος. *Ita etiam Compl. Theodoretus autem*, τίς ἑκουσιάζεται, quis ſponte veniat: *quod verbum habuit etiam in ſequentibus, itemque ſæpe Compl.* (f) Ædificatores.] *Plerique*, οἰκονόμοι, œconomi. (g) Victoria.] *In nonnullis additur*, ϗ ἡ ἐξομολόγησις, & confeſſio. *In Compl. præterea, pro*, ϗ τὸ καύχημα, *eſt*, ἡ μεγαλοπρέπεια, decor. (h) A facie tua turbatur omnis rex & gens.] *Pro his in Compl. eſt*, σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, ϗ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα, ϗ εἰς πᾶσαν ἀρχὴν, tibi Domine regnum, & exaltatio in omnia, & in omnem principatum. *In nonnullis autem libris utrumque conjungitur.* (i) Gloria.] *In Compl. additur*, ἐκ προσώπου σου, a facie tua, *quomodo etiam hebræus, ſed ipſe non habet illud, quod etiam in Compl. præcedit*, a te. (k) Omnipotens.] *Abeſt a Compl. & hebræo.* (l) Peregrinantes.] παροικοῦντες. *Compl. repetit*, πάροικοι. *Theodoretus*, ἐπίδημοι, advenæ. (m) Ad omnem multitudinem hanc.] πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο. *Videtur dictum, pro*, omnis copia hæc. (n) Hæc in cogitatione cordis populi tui.] *Compl.* αὐτῶν τὸ πλάσμα διανοιῶν καρδίας λαοῦ σου, eorum plaſma cogitationum cordis populi tui. (o) Apparatum.] *Eadem*, πάντα ϗ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευὴν, omnia, & ad ædificandum apparatum, &c. (p) Et ſedit.] *Alii, & Theodoretus*, ϗ ἐκάθισεν σολομὼν ἐπὶ θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀντὶ δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ, Et ſedit Salomon ſuper thronum Domini in regem pro David patre ſuo. (q) Beneplacuit.] εὐδοκήθη. *Compl.* εὐοδώθη, proſpere egit. (r) De ſuper.] *Alii*, ἐναντίον, coram. (ſ) Regis, quod.] *Compl.* βασιλείας, ὡς, regni, ſicut. (t) Tempora, quæ fuerunt.] *Eadem.* τῶν καιρῶν τ̃ διελθόντων, temporibus, quæ tranſierunt.

CHRONICORUM LIB. II.

CAP. I.

(a) DIxit.] *Pro*, indixit, & præcepit. (b) Excelſam] *More hebraico, pro excelſum: ac præterea ſolet etiam dici.* τὴν βαμὰ, *ut paulo poſt.* (c) Nomen tuum.] *Compl.* τὸ ῥῆμά σου μετὰ δαυὶδ τ̃ πατρός μου, verbum tuum cum David patre meo. (d) Pecuniarum.] *Compl.* ὑπαρχόντων, ſubſtantiarum, *& paulo poſt, pro*, pecunias, ὕπαρξιν, ſubſtantiam. (e) Ante faciem.] *Eadem*, ἀπὸ προσώπου, a facie: *quod reſpondet quidem hebræo: ſed nihilominus ſignificare putant*, ante faciem, *&* coram, *ut vulgata.* (f) Populus.] *Abeſt dictio iſta a Compl. & vulgata.* (g) Ad eundum, & emebant.] *Nonnulli*, τοῦ ἐκπορεύεσθαι, ad egrediendum. *Sed Compl. pro iſtis habet*, τιμὴν ἣν ἐλάμβανον, ϗ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι, precium, quod accipiebant & emebant in permutatione. *Locus anceps etiam in hebræo.*

CAP. II.

(a) THymiama, & propoſitionem.] *Complut.* θυμίαμα ἀρωμάτων, ϗ ποιεῖν πρόθεσιν, thymiama aromatum, & faciendum propoſitionem, *ſed illud*, faciendum, *non eſt in hebræo.* (b) Quæ.] *Alij*, ὧν, *& poteſt verti*, quos *ut vulgata.* (c) Scientem ſcientiam, & intellectum.] *Compl. & Theodoretus*, εἰδότα φρόνησιν, ϗ ἐπιστήμην, ſcientem prudentiam, & ſcientiam. (d) Patrem.] *Sic etiam vulgata. Et videtur poſitus caſus pro caſu, ut alibi, ideſt, pro*, patris mei: *quomodo multi vertunt ex hebræo: In cæteris libris, & ad marginem Vaticani, & in Compl.* παῖδα, puerum.

CAP. III.

(a) IPſius Amoria.] τ̃ ἀμωρία. *Videtur de induſtria retentus etiam articulus hebraicus. Complut.* ἐν ὄρει τοῦ ἀμορία, in monte Amoria, *quod vulgata*, in monte Moria. (b) Longitudo cubitorum.] *Sic etiam hebræus. In aliis omittitur vox*, cubitorum: *& Complut.* μῆκος τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης πηχῶν ἑξήκοντα, longitudo menſurationis primæ, cubitorum ſexaginta. (c) Catenas dependentes.] *Hoc videtur ſignificare*, χαλαστά. *Compl.* ἁλύσεις, catenas. (d) Latitudinem domus cubitorum viginti, & longitudo.] *Compl.* τ̃ πλάτους τ̃ οἴκου πηχῶν εἴκοσι, ϗ τὸ εὖρος, latitudinis domus cubitorum viginti, & latitudo, &c. *quod reſpondet vulgatæ.* (e) Cænaculum.] *Eadem*, τὰ ὑπερῷα, cænacula, & tabulata: *magnamque hac in re vim facit Theodoretus ad conciliandam diſcordiam, quæ videtur eſſe inter hunc locum, & libros Regnorum, de altitudine templi.* (f) Serſeroth.] *Compl.* ἁλυσιδωτά, catenulas: *quod eſt interpretatio illius.*

CAP. IV.

(a) DIametrum.] *In Compl. additur*, ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, a labio ejus uſque ad labium ejus. (b) Cubitorum.] *In aliis adnectitur*, ἐκύκλουν αὐτὴν κύκλῳ, circundabant illud in circuitu. *Complut. autem*, ἐκύκλου, ambiebat: *ut vulgata.* (c) Duo genera.] *Compl.* δύο στίχοι, βόες χωνευτοὶ, ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν ἐποίησαν αὐτοὺς, ἑστῶτα ἐπὶ δώδεκα μόσχους ἡ θάλασσα, ϗ τρεῖς βλέποντες, duo ordines, boves fuſiles, in fuſura eorum fecerunt eos, ſtans ſuper duodecim vitulos mare, & tres ſpectantes, &c. (d) Sculpta.] διαγεγλυμμένα. *Compl.* διαγεγλυμμένους, ſculpti. (e) Conſummavit.] *Complut. addit*, αὐτὴν, illud. *Noſtra propius ad hebræum, in quo conjungitur cum antecedentibus, id eſt*, ter mille metretas complebat. (f) Tanquam ad Orientem e regione.] *Compl.* πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον, *quod vulgata*, contra Orientem ad meridiem. (g) Fuſcinulas, & thuribula & focum altaris.] *Eadem*, τοὺς λέβητας, ϗ τὰς κρεάγρας, ϗ τὰ πυρεῖα, lebetes, & fuſcinulas, & thuribula. (h) Regis.] *Sic hebræus. Complut.* ὁ βασιλεὺς, rex. (i) Et ſuper eas Golath ipſi Chothareth.] *Pro* Golath, *dictione hebraica, ſed paululum immutata, quæ ſignificat*, orbes, *aut*, funiculos, *Compl. habet*, τὰς βάσεις, baſes: *quod non ſatis convenit. Et pro*, τῇ χωθαρέθ, *habet*, ϗ τὰς χωθαρώθ, *quod ſignificat*, & coronas. *Vulgata nomine epiſtyliorum videtur utrumque comprehendiſſe.* (k) Capita ipſarum Chotareth] *Rurſus pro*, capita, *in hebræo eſt eadem dictio, quæ paulo ante dicta eſt*, Golath, *& rurſus in Compl.* τὰς δύο βάσεις τῶν χωθαρώθ, *itemque paulo poſt.* (l) Tintinnabula.] *Compl.* ῥοὰς, mala granata, *ut vulgata.* (m) Et podiſteras, & analempteras.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata, & videntur idem poſſe ſignificare atque illud, quod ſequitur, ut ſint duæ interpretationes*, & lebetes, & fuſcinulas. (n) Non defecit.] *Compl.* οὐκ ἠκριβάσθη, non examinabatur.

CAP. V.

(a) QUæ dederat.] *Alii*, ϗ ἔδωκεν, & dedit, *id eſt*, poſuit, *ut vulgata.* (b) Omnes] *Abeſt a Compl, & vulgata.* (c) Et tabernaculum.] *Alij*, ϗ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν, ϗ τὴν σκηνὴν, & eduxerunt arcam & tabernaculum. (d) Et qui timebant.] *Abeſt a Compl. & vulgata.* (e) Qui.] *Imitatio hebraiſmi. Compl.* ἃ, quæ. (f) Arcam.] *Compl. addit*, ϗ προσήγγιζε τὰ χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, & appropinquabant Cherubim ſuper arcam: *quæ redundant: ac fortaſſe ſunt altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (g) Filiis.] *Iſte dandi caſus more hebraico valet*, de filiis, &c. *Compl. autem minus proprie*, σὺν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀσάφ, cum filiis Aſaph. *Illud autem in ea recte habet quod ſequitur*, & filiis eorum, & fratribus eorum. (h) Gloriæ.] *Abeſt ab aliquo libro. In hebræo repetitur*, domus. *Compl.* ϗ δόξης, & gloriæ.

CAP. VI.

(a) TRium.] *Ita etiam vulgata. Compl.* πέντε, quinque. (b) In loco] *Alii* ἐκ τ̃ τόπου, de loco. (c) Puerorum.] *Compl.* τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum. (d) Et omnis deprecatio, & omnis oratio.] *Compl.* ϗ κατὰ πᾶσαν ἁφὴν (*quod non eſt in hebræo*) ϗ πᾶσαν προσευχὴν, ϗ πᾶσαν δέησιν, & juxta omnem tactum & omnem deprecationem, & omnem orationem. *Notatum autem eſt alibi*, omnem deprecationem, & orationem, *hoc locis ſimilibus valere*, omnem occaſionem deprecandi, & orandi. (e) Timeant omnes vias tuas.] *Compl.* ὅπως φοβῶνταί σε τ̃ πορεύεσθαι ἐν πάσαις τ̃ ὁδοῖς σου, ut timeant te, eundo id omnibus viis tuis. (f) Et ad timendum te.] *Sic etiam hebræus. Compl.* ϗ ἵνα φοβῶνταί σε, & ut timeant te. (g) Et percuties eos.] *Eadem* ϗ ἐὰν θυμωθῇς ἐπ' αὐτοὺς, & ſi indignatus fueris ſuper eos. (h) Filii.] *Plerique habent*, οἱ ὅσιοί σου, ſancti tui.

CAP. VII.

(a) IPſius David.] *Complut. & Theodoretus*, ὧν ἐποίησεν δαυὶδ, quæ fecit David. *Ex quo colligit Theodoretus pſalmum eſſe ipſius David.* (b) Manaa.] *Complut.* τὰς θυσίας, ſacrificia : *quod eſt interpretatio illius.* (c) Feſtivitatem.] *Eadem*, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, & feſtivitatem ſeptem diebus. (d) Si confuſus fuerit.] *Humiliaverit ſe præ verecundia : quod ſatis reſpondet hebræo. Compl.* ἐντραπῇ με, reveritus fuerit me, *aut, ut ipſi interpretantur*, convertatur ad me. (e) Eis.] *Ita hebræus. Compl* ὑμῖν, vobis, *ut vulgata.*

CAP. VIII.

(a) IN Bæſoba.] *Alii*, εἰς αἰμὰθ σωβὰ, *al.* σεβὰ, *quod vulgata*, in Emath Suba : *& in Complut ſequitur*, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτὴν, & prævaluit ſuper eam. (b) Mœnia, portæ, & vectes.] *Eadem*, τείχεσι, πύλαις, ϗ μοχλοῖς, mœnibus, portis & vectibus. (c) Deſiderium.] *Eadem addit*, αὐτοῦ, ſuum : *quod non eſt in hebræo : ſed in eo alius verborum ordo.* (d) Regno ſuo.] *Eadem*, εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ad omnia opera ſua in regno ſuo : *ac fortaſſe ſunt duæ interpretationes ortæ ex ambiguitate vocis hebraicæ, quæ parvo diſcrimine poteſt ſignificare opus, & regnum.* (e) Et principes, & potentes.] *Alii*, καὶ ἄρχοντες δυνατοὶ ἁρμάτων, & principes potentes curruum. *Compl.* καὶ ἄρχοντες τριστατῶν αὐτοῦ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππέων αὐτοῦ, & principes triſtatarum ejus potentes, & principes curruum ejus, & equitum ejus. (f) Sancta eſt.] *Græce eſt*, ἅγιος, *& ita apud Theodoretum : ſed apud illum in proxime præcedentibus, pro*, civitate, *eſt*, οἴκῳ, domo, *ut vulgata : & cum ea dictione optime convenit* ἅγιος, *quare in noſtra erit ſubintelligenda. Compl. habet*, πόλει, *&* ἁγία. (g) Et ſecundum miniſteria.] *Hebræus non habet illud &. Compl. autem*, καὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ τοὺς λευίτας, & miniſteria eorum, & Levitas. (h) Quoaduſque perfecit.] *Compl.* καὶ ἕως οὗ ἐτελειώθη, ἕως οὗ ἐτελείωσε, & quoaduſque perfecta eſt, quoaduſque perfecit. (i) Venerunt.] *Eadem*, ἤνεγκαν, attulerunt.

CAP. IX.

(a) ET extra ſe facta eſt.] *Compl.* καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ἔτι πνεῦμα, & non fuit in ea ultra ſpiritus. (b) Mea.] *In Compl. additur*, περὶ σοῦ καὶ, de te, &, *ſed non in hebræo.* (c) Beati viri tui.] *Sic etiam vulgata. Compl. autem*, μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, beatæ uxores tuæ. (d) Pinea.] πεύκινα, *quod ex Joſepho videtur agnoſcere Theodoretus. Inquit enim*, ligna, ἀγώγιμα, *ipſum dixiſſe*, πεύκινα. *Vulg.* thyina. *Alii ex hebræo*, coralliorum. (e) Quæ afferebant. Et de omnibus regibus.] *Compl.* οἳ ἔφερον, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς ἀραβίας καὶ σατράπαι τῆς γῆς ἔφερον. Qui afferebant. Et omnes reges Arabiæ, & ſatrapæ terræ afferebant, &c. (f) Trecentorum aureorum aſcendebat.] *Videtur ſubintelligendum*, pondus, *aut quiddam ejuſmodi. Compl.* τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες, trecenti aurei aſcendentes. (g) Illigati.] ἐνδεδεμένοι. *In aliis*, ἐνδεδυμένοι χρυσίῳ, induti auro, *hebræus non habet : ſed in ipſo ſequitur, quod eſt in Compl.* καὶ ὑποπόδιον ὑπέθηκεν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ, & ſcabellum ſuppoſuit in aureo throno. (h) Simiis.] *In Compl. additur*, ϗ θεχεὶμ. *quod in vulgata*, & pavos. (i) Aurea. *Compl. addit* ὅπλα, arma, *ut vulgata.* (k) Aurum, &.] *Abeſt a Compl. & vulgata.* (l) Salomon.] *Eadem addunt*, μετὰ τ͂ πατέρων αὐτοῦ, cum patribus ſuis

CAP. X.

(a) DIcens ſuſcitavit.] *Compl* ἵνα ἀναστήσῃ. *Theod.* ἵνα στήσῃ, ut ſuſcitaret, *vel*, firmaret. (b) Et omni Iſrael : quoniam.] *Compl* καὶ πᾶς ἰσραὴλ εἶδεν, ὅτι, Et omnis Iſrael vidit, quoniam. (c) Et habitantes.] *Iſtud*, &, *abeſt a Compl. & vulgata.* (d) Et regem.] *Item iſtud*, & : *ſed hæc loco hebræus habet, licet paululum diverſa conſtructione. In aliis autem libris eſt*, ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτῶν τ͂ ἱεροβοὰμ, regem fecerunt ſuper ſe Hieroboam.

CAP. XI.

(a) ET bellabat.] *Compl.* τ͂ πολεμῆσαι, ad bellandum. (b) Vitulis, quæ fecit.] *Theod* ϗ τ͂ δαμάλεσιν αἷς (*Compl.* ἃς) ἐποίησεν ἱεροβοὰμ, Et juvencis quas fecerat Hieroboam. (c) Et ejecit eos.] *Compl.* & ejecit Levitas. *Sed hæc abſunt ab hebræo : & Theodor. ita ſcribit :* Secuti autem ſunt Sacerdotes ipſos, & Levitas etiam ex aliis tribubus. Inquit enim, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτῶν ζητῆσαι κύριον τ͂ θεὸν ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς ἱεροσόλυμα θῦσαι τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κατισχῦσαι τὴν βασιλείαν ἰούδα. Abierunt poſt eos ad quærendum Dominum Deum Iſrael : & venerunt in Hieroſolyma ſacrificare Domino Deo patrum ſuorum, & confortare regnum Juda. *Lucifer, lib.* 1. *pro S. Athanaſio*, & projecit eos a filiis Iſrael, & a tribubus Iſrael, qui dederunt cor ſuum quærere Dominum Deum Iſrael. (d) Et confortavit Roboam filium.] *Vulgata ex hebræo*, & confirmaverunt. *Alii autem*, ὁ τ͂ σαλομὼν, *aut*, υἱὸς σολομῶντος, & invaluit filius Salomonis. (e) In omnibus.] *Fortaſſe ſubintelligendum eſt*, qui filii diſperſi erant in omnibus, &c. *Compl.* καὶ ἐν πᾶσι Et in omnibus, &c. (f) Eis.] αὐταῖς, *quaſi referatur ad civitates. Alii*, ἐν αὐταῖς, in eis. *Compl.* ἐν αὐτοῖς, *ac fortaſſe vera lectio eſt*, αὐτοῖς, *id eſt*, filiis.

CAP. XII.

(a) TRoglodytæ.] *Plerique alii*, τρωγλοδῦται, *& vulgata*, Troglodytæ. [οἱ ἄρχοντες ἰσραὴλ] In nonnullis libris eſt, οἱ ἄρχοντες ἰούδα. (b) Eos quaſi paululum.] *Complut.* αὐτοῖς ὡσεὶ σμικρὸν, eis quaſi paululum. *Theodoretus :* αὐτοὺς ὡς εἰς μικρὸν, eos quaſi ad puſillum quid. *Et addit, pro eo quod eſt*, ſcintillam benedictonis orbis in eis conſervabo. (c) Hieruſalem.] *Theodoretus & Compl. addunt*, ἐν χειρὶ σουσακεὶμ, *aut*, σουσὰκ, *quod vulg.* per manum Seſac. (d) Pueros.] *Iidem*, δούλοις, ſervos. (e) Et conſtituit ſuper eum Suſacim.] *In quibuſdam additur*, rex Ægypti. *Sed compl. reſpondens hebræo & vulg. longe aliter habet*, ϗ κατέστησεν ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων τ͂ παρατρεχόντων τ͂ φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου τ͂ βασιλέως. ϗ ἐγένετο ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τ͂ βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, εἰσεπορεύοντο ϗ οἱ παρατρέχοντες. ϗ ἐλάμβανον τοὺς θυρεοὺς, ϗ ἀπεκαθίστων εἰς τὴν τάξιν τ͂ παρατρεχόντων, καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι τ͂ βασιλέα. Et conſtituit ad manus principum curſorum cuſtodientium portas domus regis. Et fiebat ex multo tempore (*aut*, uſu, *hebræus habet*, a tempore) in ingrediendo regem in domum Domini, ingrediebantur & curſores, & ſume clypeos, & referrebant ad locum curſorum. Et cum rex eſſet confuſus, (f) Videntis.] *Theodoretus & Compl. addunt*, τ͂ γενεαλογῆσαι, in genea gia deſcribenda, *quod in vulgata videtur eſſe*, & diligenter expoſita.

CAP. XIII.

(a) ABia.] *In aliis additur*, τ͂ πόλεμον, prælium. (b) Teſtamento Sa *Sic hebræus. Compl.* εἰς διαθήκην ἁλὸς, *quod vulgata* in pa Salis. *Theod.* διαθήκην ἁλὸς αἰωνίαν, teſtamentum ſalis ſempiternum : *planat quid iſtud ſit.* (c) Surrexit.] *Alii*, ἀντέστη, ex adverſo ſtetit. ἐνίσχυσεν ἐπὶ ῥοβοὰμ, & invaluit ſuper Roboam. *Compl.* ϗ ἐνίσχυσαν, *quod* & prævaluerunt. (d) Vituli.] *Ita etiam vulgata ex hebræo. Compl.* μάλεις, juvencæ (e) Univerſæ. Qui accedit.] *Compl.* πᾶς ὁ προσπο omnis qui accedit. (f) Mane, & veſperi.] *Eadem*, mane mane, & veſpe ſperi : *quemadmodum etiam interdum in ſequentibus.* (g) Accenſionis. *dem* αὐτῆς, ejus, *ut vulgata* (h) Nos.] *Eadem*, ὑμᾶς, vos. (i) Conver *Compl* περιεκύκλωσε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν κατόπισθεν αὐτῶν, ϗ ἦσαν ἔμπροσθεν circumdedit inſidias ad veniendum a tergo eorum. Et fuerunt ante J &c. (k) Clamaverunt.] *Etiam hebræus habet in numero multitudinis. plut.* ἠλάλαξεν ἀνὴρ ἰούδας, vociferatus eſt vir Judas. *Verbum quidem iſ detur agnoſcere etiam Theodoretus.* (l) In libro.] *Compl.* ἐπὶ βιβλίῳ ζητήσει, ſuper librum in exquiſitione, *quod vulgata*, diligentiſſime.

CAP. XIV.

(a) MOrtuus eſt.] *Compl.* ἐκοιμήθη, dormivit, *ut vulgata.* (b) habuit. Civitates munitas.] *Locus mutilatus in collatis ſcriptis codicibus, in Compl. ſic expletur*, ϗ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπι ϗ ᾠκοδόμησεν πόλεις τειχήρεις, & pacem habuit regnum coram eo. Et æ vit civitates munitas : *quæ optime reſpondent hebræo.* (c) Quoniam pacem buit terra.] *Hoc abeſt a Compl. ſed non ab hebræo.* (d) Coram terra nabimur.] ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν. *Alii*, ἐν ᾧ κυριεύομεν τῆς γῆς, du minamur terræ. *Ad verbum reſponderet hebræo, ſi eſſet*, ἐν ᾧ ἡ γῆ ἐνώπι dum terra eſt coram nobis. (e) Et proſpere fecit nobis.] *Pro his in plut. eſt*, ϗ ᾠκοδόμησαν, ϗ κατηύθυναν, & ædificaverunt, & proſperati ſunt. Conforta nos.] *Eadem*, οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχύς. βοήθησον ἡμῖν. quibus non eſt for do. Adjuva nos. (g) Domine Deus noſter.] *Eadem addit*, σὺ εἶ ὁ θεὸς, Deus. *Alii*, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σὺ εἶ. Dominus Deus noſter tu es. *quod reſpondet hebræo* (h) Gedor.] *Theodoretus & Compl.* γέραρα, *& vul* Gerara. (i) Poſſeſſionum.] κτήσεων. *Aliqui*, κτηνῶν, pecorum. *A doreto abeſt utrumque : qui etiam pro eo, quod ſequitur*, ἀλιμαζονεῖς, *aut*, ζονεῖς, *ut in aliis, ipſe habet*, ἀμαζονεὶμ. *& ſuſpicatur fuiſſe populos qu nimirum Lybes. Sed fortaſſe eſt veſtigium duarum dictionum hebraica quæ ſignificant*, tabernacula pecorum. *Quare in Compl. eſt tantum*, σκηνὰς κτηνῶν ἐξέκοψαν, etiam tabernacula pecorum exſciderunt.

CAP. XV.

(a) ODed.] *Sic etiam Theodoretus. Alii libri*, Adad. *Vulgata*, Obed. In non Deo.] ἐν οὐ θεῷ. *Ita etiam Theodor. Compl.* ἄνευ θεοῦ, ab Deo. (c) Convertit eos.] *Compl. addit.* ἐν θλίψει, in tribulatione. *Theodoretus hunc locum ſic refert*, ϗ ἐκάθισαν ἐν στενότητι, ϗ ἐπιστρέψ θλίψει ἐπὶ κύριον. Et ſederunt in anguſtia, & convertentur in tribulatio Dominum. (d) Illo tempore.] *Theodoretus, & Compl.* ἐν τοῖς καιροῖς νοις. in temporibus illis. (e) Domini.] *Apud eoſdem additur*, πολλὴ, mu (f) Manus.] *Sic etiam in aliquo codice Theodoreti. In alio eſt*, αἱ ὀσφύες lumbi veſtri. (g) Adad.] *In uno codice eſt*, Addo. *In pleriſque*, ἀζα zariæ. *Compl.* ὠδὴδ, Oded. *Initio capitis eſt*, Azarias filius Oded, *& vulgata*, Azariæ filii Oded. (h) Tenuerat Hieroboam in monte.] ὧν κατέσχεν ἀπὸ ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους, quas ceperat a Hieroboam de monte : *us, & vulgata non habent*, a Hieroboam. (i) Tranſivit.] *Alii*, tranſierunt, venerunt. *Vulgata tamen.* Et intravit. (k) Magna.] *In additur*, ϗ ἐν ἀλαλαγμῷ, *& vulgata*, in jubilo. (l) Plenum.] *Eadem*, λεία, perfectum, *ut vulgata.* (m) David patris ſui, & ſancta domus D *Eadem*, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ϗ τὰ ἅγια αὐτοῦ, patris ſui, & ſancta ſua, *Vulgata*, voverat pater ſuus, & ipſe.

CAP. XVI.

(a) REgis.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, βασιλέα, regem. (b) Diſſi me Baaſa regem.] *Compl.* διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ ασὰ βασιλέως, diſſipa teſtamentum tuum, quod cum Baaſa rege, *quomodo* 3. *Reg.* 15. (c) In confidentia, in equitibus.] *Eadem*, ϗ θάρσος εἰς ἅρματα ἱππεῖς, Et confidentia in curribus & equitibus. (d) In omni corde pe *Ita etiam Theodoretus. Compl.* μετὰ πάσης καρδίας τελείας, cum omni c perfecto. (e) Uſque valde languit.] *Eadem*, ἕως ἄνω ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ. Uſ ſupra infirmitas ejus. (f) Uſque valde.] *Eadem*, ϗ ἔκαυσαν αὐτὸν καῦσιν λην ἕως σφόδρα, & combuſſerunt eum combuſtione magna uſque valde.

CAP. XVII.

(a) VIis patris ſui primis.] *Ita etiam Lucifer lib.* 1. *pro S. Athan. addunt*, ὁδοῖς δαυὶδ, viis David. *Ac Theodoretus quidem videtur giſſe*, ἐν τ͂ πρώταις, *& interpretatur*, κατ' ἀρχὰς, ab ipſo initio. (b) Sicut ra Iſrael.] *Lucifer*, & non ſic opera Iſrael. *Complut. & Theodoretus*, τὰ ἔργα ἰσραὴλ, & non ſecundum opera Iſrael. (c) Qui.] *Iſtud*, οἱ, *Compl. & Lucifer*, & cum illis. (d) Argentum, & dona.] *Ita etiam Lucifer. A Complut. abeſt iſtud*, καὶ δόματα. *Vulgata ex hebræo*, argen ctigal. (e) Septingentos.] *Nec plura Lucifer. In aliis codicibus tur*, τράγους (*al.* ϗ τράγους) ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους, *al.* πεντακοσίους, ſeptem mille ſeptingentos, *alii*, quingentos. (f) Major.] ambulans magnificatus. *Complutenſis*, πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος procedens, & magnificatus. (g) Poſt eum.] *Ita etiam fere*

Complutenſ. ἐχόμενοι αὐτῶν, adhærentes eis: *& ſic deinceps.* (*b*) Prompte offerens.] ὁ προθυμούμενος. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ὁ ἑκουσιαζόμενος, *& interpretatur pro eo qui non pro peccato offert, ſed affert munera Deo: de qua varietate alibi dictum eſt.* (*i*) Potens virtutis, & Eliada.] *Ab hebræo abeſt illud*, &: *nam etiam vulgata*, robuſtus ad prælia Eliada. *Alij codices*, δυνατοὶ δυνάμει, ἐλιαδὰ, potentes virtute: Eliada, &c.

CAP. XVIII.

(*a*) Diligebat eum] *Id eſt, omnibus eum officiis proſequebatur, magnaque benevolentiæ ſigna præbebat. Complut.* ἔπεισε τὸν ἰωσαφὰτ, perſuaſit Joſaphat. (*b*) Sicut ego.] *Complut.* ὡς σὺ οὕτω ϗ ἐγὼ, ſicut tu ita & ego. *Similis varietas notata eſt*, 3. *Reg.* 22. (*c*) Cito Michæam.] *Aptius hebraicæ locutioni, & imperiis regis, quam quod in Complut.* ταχέως κάλεσον, cito voca. (*d*) Cooperi me] κατακάλυψόν με. *Compl.* κατακαλύψομαι, cooperiar, *& noſtra etiam*, 3. *Reg.* συγκαλύψομαι. (*e*) Meum.] *Complut.* tuum, *quæ varietas etiam*, 3. *Reg. notata eſt* (*f*) Cooperuit.] *Eadem*, ἠλλοιώθη, mutatus eſt, mutavit habitum, *ut vulgata.* (*g*) Laboravi.] *Eadem*, τετραυμάτισμαι, vulneratus ſum.

CAP. XIX.

(*a*) Rex Joſaphat.] *Sic etiam Theodoretus. Compl.* ϗ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα ἰωσαφὰτ, & dixit ad regem Joſaphat. (*b*) Sanguinem ſanguinis.] *Aut contra*, αἵματος αἷμα, ſanguinis ſanguinem, *ut nonnulli. Sed Complutenſis*, αἵματος, ϗ αἵματος, ſanguinem, & ſanguinem. *Lucifer*, inter medium ſanguinis, & ſanguinis. (*c*) Scribæ.] *Theodoretus*, γραμματεῖς, vocavit, τοὺς διδασκάλους, doctores. (*d*) Confortamini] *Theod. & Compl.* ἀνδρίζεσθε, viriliter, agite.

CAP. XX.

(*a*) Minæis.] *Alij*, ἐκ τῶν ἀμμανιτῶν, de Ammanitis. (*b*) Dilecto tuo.] *Complut.* τῷ φίλῳ σου, amico tuo. *Theodoretus*, τοῦ φίλου σου, amici tui, *ut vulgata.* (*c*) Eorum.] *In Complut. ſequitur*, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, & filii eorum. (*d*) Ipſi Oziel.] *Theodoretus*, ἰεζοὴλ, Jezoel. *Complut.* καὶ ἰεζιὴλ ὁ τοῦ ζαχαρίου υἱοῦ βαναίου υἱοῦ ἰειὴλ υἱοῦ μαθθανίου ὁ λευίτης ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀσὰφ, & Jeziel filius Zachariæ filij Banææ filii Jeiel filij Matthaniæ Levita de filiis Aſaph. (*e*) Bellare. Hæc intelligite.] *Complut.* πολεμῆσαι ἐν ταύτῃ. στῆτε, ϗ σύνετε. pugnare in hac. State, & intelligite. *Et ita etiam Theodoretus, niſi quod habet*, οὐχ ὑμεῖς πολεμήσετε, non vos pugnabitis, &c. (*f*) Paveatis] *Complut* δειλιᾶτε. *Theodoretus*, δειλιάσητε, *eodem ſenſu.* (*g*) Propheta.] *Compl. & Theodoretus*, προφήταις, prophetis. (*h*) Pugnare filios Ammon ſuper Moab.] *Complut.* ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς ἀμμῶν, ϗ μωὰβ, inſidias impugnare filios Ammon, & Moab, &c. (*i*) Ad exterminandum.] *Eadem*, ϗ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίου αὐτοῦ εἰς διαφθορὰν, & aggreſſus eſt vir proximum ſuum ad perditionem. (*k*) Qui conſcripſit librum.] *Theodoretus*, οἳ κατέγραψαν, (*Complut.* κατέγραψεν) ἐπὶ βιβλίου, quos conſcripſerunt ſuper librum. (*l*) Hic] *Iidem*, αὐτὸς, ipſe. (*m*) Et eundo ad eum.] *Hæc a Theodoreto non referuntur. Complut.* ϗ ἐκοινώνησε μετ᾽ αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι πλοῖα, & communicavit cum eo ad faciendum navigia, &c. (*n*) Quaſſavit Dominus opus tuum.] *Complut.* διέκοψε κύριος τὰ ἔργα σου, ϗ συνετρίβησαν αἱ νῆες, ϗ οὐκ ἠδυνήθησαν τοῦ πορευθῆναι εἰς θαρσεῖς, diſcidit Dominus opera tua: & contritæ ſunt naves, & non habuerunt vires ad eundum in Tharſis. *Atque ita etiam Theodoretus niſi quod habet*, αἱ νῆές σου, naves tuæ.

CAP. XXI.

(*a*) Sex.] *Abeſt a Complut. & vulgata.* (*b*) Et Azarias.] *Etiam hoc a Complut. ſed non a vulgata, & hebræo.* (*c*) Suum.] *Complut.* τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, patris ſui, *ut vulgata.* (*d*) Sicut dixerat ei, dare ei.] *Complut.* ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτὸν, quemadmodum dixit ei dare eum. *Melius Theodor.* ὃν τρόπον εἶπε δοῦναι αὐτῷ, quemadmodum dixit dare ei. (*e*) Principibus.] *In Complut. additur*, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, & omnes currus ejus. *Sed hoc, & illud, quod ſequitur*, & omnis equitatus cum eo, *videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ in hebraico. Vulgata quidem tantum equitatus mentionem facit.* (*f*) In ſcriptura.] ἐν γραφῇ. *Sic etiam Theodoretus, & putat ſubintelligendum*, ἄνθρωπος, homo. *Complut. autem*, ἐγγεγραφὴ, ſcriptura, literæ, *ut vulgata.* (*g*) Et tu in languore malo.] *Complut.* ϗ σὺ ἔσῃ ἐν ἀρρωστίαις πονηραῖς, ἐν ἀρρωστίαις κοιλίας σου, ἕως οὗ ἐξέλθῃ τὰ ἔντερά σου ἀπὸ τῆς ἀρρωστίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, & tu eris in infirmitatibus malis, in infirmitatibus ventris tui, quoaduſque exeant inteſtina tua præ infirmitate ex diebus in dies: *eodem modo Theodoretus, niſi quod in principio habet tantum*, καὶ σὺ ἔσῃ ἐν ἀρρωστίᾳ κοιλίας σου. (*h*) Oppreſſerunt, & averterunt omnem apparatum, quem.] *Complut.* κατεδυνάστευσαν αὐτὸν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν πᾶσαν τὴν ὕπαρξιν, ἣν, oppreſſerunt eum, & captivarunt omnem ſubſtantiam, quam. (*i*) Ochozias. *Ita etiam Theodoretus, & videtur idem, qui cap. ſequenti, rex conſtituitur. Sed plerique tamen libri habent*, ἰωαχάζ, *& vulgata*, Joachaz. (*k*) Dierum duos dies.] *Complut.* τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ εἰς ἡμέρας δύο, dierum ejus ad dies duos. *Verum illud*, αὐτοῦ, *redundat: & præpoſitio*, εἰς, *poteſt ſubintelligi: hoc enim ſignificatur*, cum tempus dierum, *id eſt*, ſpatium temporum pervenit ad duos annos. (*l*) Venter ejus cum morbo.] *Ita fere hebræus, Complut.* ἐξῆλθε τὰ ἔντερα αὐτοῦ μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ, exierunt inteſtina ejus cum ventre ejus in infirmitate ejus. (*m*) Funus] *Complut. & Theodoretus*, ἐκφορὰν, ϗ καῦσιν κατὰ τὴν καῦσιν τῶν πατέρων αὐτοῦ, funus, & combuſtionem ſecundum combuſtionem patrum ejus. (*n*) Sepultus eſt.] *Theodoretus videtur legiſſe*, ἔθαψαν αὐτὸν, ſepelierunt eum, *ut vulgata.*

CAP. XXII.

(*a*) Et Alimazones.] *Nonnulli*, ἀμαζονεῖς. *Videtur præſertim in noſtra eſſe veſtigium quoddam dictionis hebraicæ, quæ ſignificat*, ad caſtra: *quare Complut. pro iſta habet*, ϗ ἐν τῇ παρεμβολῇ, & in caſtris: *quamvis illud* ϗ *redundet. Simile quiddam de iſta eadem dictione notatum eſt cap.* 14. *Theodoretus utramque conjungit, hunc locum hoc modo referens*, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ λῃστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀράβων, ϗ ἀπὸ τῶν ἀμαζονεὶμ ἐν τῇ παρεμβολῇ, quoniam omnes ſeniores interfecerat agmen latronum ſuperveniens ſuper eos ab Arabibus, & ab Amazonim in caſtra. *Repetit autem & hic ipſos Amazonim fuiſſe accolas Æthiopum.* (*b*) Viginti.] *Alii libri addunt* ϗ δύο, & duorum, *quemadmodum etiam in noſtra*, 4. *Reg.* 8. *& ibi etiam vulgata. Alii, & Complut.* υἱὸς ὢν τεσσαράκοντα ϗ δύο ἐτῶν, filius cum eſſet quadraginta, & duorum annorum: *quod reſpondet hebræo, & vulgatæ hic.* (*c*) Unctum Domini.] *In Compl. ſequitur*, ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον ἀχαὰβ, quem unxit eum Dominus ad exterminandum domum Achaab. *Verum illa*, chriſtum Domini, & quem unxit eum Dominus, *videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ: nam in hebræo non eſt hujuſmodi repetitio, quemadmodum neque in vulgata.* (*d*) Dixerunt.] *Sic hebræus. Complut. & Theodoretus*, εἶπεν, dixit. (*e*) Cum eo.] *Aliqui libri*, μετ᾽ αὐτῆς, cum ea. *Vulgata ex hebræo*, cum eis.

CAP. XXIII.

(*a*) Octavo] *Plerique libri* ἑβδόμῳ, ſeptimo, *ut vulgata.* (*b*) Domini.] *Complut. addit*, ἐν διαθήκῃ, in teſtamento, & fœdere (*c*) Et oſtendit ei filium regis.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata.* (*d*) Et ad portas introituum.] *Eadem*, καὶ τῶν πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις τῶν εἰσόδων, & janitorum in portis introituum. *Phraſis hebraica hoc ſignificat, parti iſti tertiæ venienti ad ſabbatum ſtandum eſſe una cum ſacerdotibus, & Levitis, & janitoribus liminum, aut in liminibus.* (*e*) Levitarum.] *Id eſt*, de Levitis, *ut vulgata. Alij*, υἱοὶ τῶν λευιτῶν, filij Levitarum. *Complut.* τοῖς λευίταις, Levitis. (*f*) Viri vas, vas in manu ejus.] *Alii*, ἄνδρες, ϗ σκεῦος αὐτῶν ἐν χειρὶ αὐτῶν, viri & vas eorum in manu eorum. *Complut. ſatis prope ad hebræum*, ἀνὴρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, vir, & vas ejus in manu ejus. (*g*) Gladios.] *Compl. & magna ex parte etiam alii*, ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους, καὶ τὰς μαχαίρας, καὶ τοὺς θυρεοὺς [καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰς ἀσπίδας] (*iſta abſunt ab aliis*) ϗ τὰ ὅπλα. *Vulgata ex hebræo habet*, ſacerdos centurionibus lanceas, clypeoſque & peltas. (*h*) Dei.] *Complut. repetit*, ἔδωκεν αὐτοῖς, dedit eis: *quæ abſunt etiam ab hebræo, & vulgata,* (*i*) Siniſtram altaris.] *Alii*, τοῦ οἴκου τῆς ἀριστερᾶς, τοῦ θυσιαστηρίου. *Compl. autem* ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. *Vulg.* ad partem templi ſiniſtram coram altari, &c. (*k*) Teſtimonia.] *Compl.* teſtimonium. *Videantur, quæ notata ſunt.* 4. *Reg.* 11. (*l*) Conjurantes conjuratis.] *Complut.* σύνδεσμος, σύνδεσμος, conjuratio, conjuratio, *Eadem*, 4. *Reg.* 11. (*m*) Dederunt ei ſpacium.] *Complut.* ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, injecerunt ei manus. (*n*) Idola.] *Eadem*, τὰς εἰκόνας, ſimulachra, *ut vulgata, quam dictionem videtur etiam habuiſſe Theodoretus.* (*o*) Opera.] *Eadem*, τὴν ἐπισκοπὴν, viſitationem. (*p*) Et ad offerendum.] καὶ ἀνενέγκαι, *& Compl.* τοῦ ἀναφέρειν, *quod vulgata*, ut offerrent. *Alii*, καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν, & ipſe obtulit. (*q*) Interfecerunt] *In aliis additur*, μαχαίρᾳ, gladio, *ut vulgata.*

CAP. XXIV.

(*a*) Erat.] ὢν. *Videtur poſitum more hebraico participium pro verbo, ut alibi ſæpe. Compl.* υἱὸς ὢν, filius erat. *Atque ita etiam in ſequentibus.* (*b*) Annum.] ἀπὸ ἱκανοῦ ἐνιαυτόν. *Hebræus*, a tempore anni. (*c*) Quod decretum fuit.] *Compl.* τὸ κεκριμένον λῆμμα. *Vulgata*, pecuniam, quæ conſtituta eſt. *Hebræus*, munus, *aut*, onus. (*d*) Quia.] ὅτι. *Compl.* ὅτε, quando. *Verum vulgata, & hebræus paulo diverſum ſenſum videntur præſeferre. Et quod in Compl. in fine hujus periodi additur*, ἐν τῇ ἐρήμῳ, in deſerto, *omnino redundat.* (*e*) Dederunt.] *Eadem*, ϗ εὐφράνθησαν, *quod vulgata*, lætatique ſunt. (*f*) Ut inferebant.] *Eadem*, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ εἰσφέρειν, in tempore afferendi. (*g*) Capſulam.] *Eadem addit*, καὶ ἦραν, & tulerunt. (*h*) Die iſta.] *Eadem*, ἐν τῇ πλημμελείᾳ αὐτῶν, in delicto eorum. (*i*) Azariam] *Alij nonnulli, & Theodor.* ζαχαρίαν, Zachariam, *ut vulgata & hic, & Matth.* 23. *quemadmodum putat S. Hieronymus. Solent autem interdum hæc nomina Azariæ & Zachariæ inter ſe viciſſim commutari, ut infra cap.* 26. (*k*) Fecit.] *Sic etiam Theodor. Compl.* ἐποίησαν, fecerunt. (*l*) Ipſius Samaath Ammanites.] *Compl.* υἱὸς σαμαὰθ τῆς ἀμμανίτιδος, ϗ ἰωζαβὲλ υἱὸς σαμαρὶθ τῆς μωαβίτιδος. *Quod vulgata*, filius Semath Ammanitides, & Joſabath filius Samarith Moabitidis. (*m*) Quinque. *In aliquo libro ſequitur*, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, & interfecerunt eum. *Verum in Compl. longe aliter habet hic locus*, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ πλεῖστα λήμματα κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ, & filii ejus, & plurimæ aſſumptiones ſuper eum, & fundatio domus Dei, & reliquà. *Atque iſtud quidem*, λῆμμα, *rurſus poteſt ſignificare*, onus, *aut*, munus. *Vulgata*, ſumma pecuniæ, quæ adunata fuerat ſub eo.

CAP. XXV.

(*a*) Scriptum.] *In Compl. additur* ἐν νόμῳ μωυσῆ, *& vulgata*, in libro legis Moyſi. (*b*) Hieruſalem.] *Eadem*, Benjamin. (*c*) In his.] *Theodoretus*, ἐν τῷ πολέμῳ, in bello. *Compl. utrumque conjungit.* (*d*) A Domino prævalere, & in fugam verti.] *Theodoretus & Compl* ἰσχὺς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι, καὶ τροπώσασθαι, fortitudo Domino ad auxiliandum, & faciendum corruere. (*e*) Talenta.] *Theodor. & Compl.* τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις, centum talentis. *Similis locutionis varietas alibi eſt obſervata.* (*f*) Virtuti.] *Item hic Compl.* τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν, virtutem, quæ venerat. (*g*) Attende, ne flagelleris.] *Theodoretus*, πρόσεχε αὐτῷ, ἵνα μὴ πατάξω σε, attende tibi, ne percutiam te. *Compl.* πατάξωσι, percutiant. (*h*) Quoniam cognoſco.] *Iſtud* ὅτι *abeſt ab aliis, & quæ ſequuntur, in Compl. & apud Theodoretum, ſic habent*, ὅτι ἐβουλεύσατο κύριος τοῦ διαφθεῖραί σε, quia deliberavit Dominus corrumpere te. (*i*) Anchuch] *Dictionem hebræam vulgata interpretatur:* carduus, *alii*, paliurus. (*k*) Manus.] *In aliis, & Compl. additur*, Joas, *quod tamen abeſt ab hebræo.* (*l*) Commiſtionum.] *Sic videntur appellari*, obſides. *ut alibi notatum eſt. Quod autem additur in Compl.* ἔλαβεν, cepit, *abeſt etiam ab hebræo, & ſupplendum e ſuperioribus.* (*m*) Conjurarunt in eum conjurationem, & fugit e Hieruſalem.] *Compl.* συνεστράφη ἐπ᾽ αὐτὸν σύνδεσμος ἐν ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔφυγεν εἰς λαχεῖς, conglobavit ſe ſuper eum colligatio in Hieruſalem, & fugit in Lachis.

XXVI.

(*a*) Intelligentis in timore Domini.] τοῦ συνιέντος ἐν φόβῳ κυρίου, *quod idem valere atque illud quod eſt in multis*, συνιέντος, *patet hoc* *eodem lib.* cap. 30. *&* 34. *Theodoretus autem & Complut* συνιέντος ἐν ὁράσει θεοῦ, intelligentis in viſione Dei. (*b*) Confirmavit.] *Complut. addit*, αὐτάς. eas. (*c*) Et vinitores.] *Eadem*, γεωργοὶ, καὶ ἀμπελουργοὶ, agricultores, & vinitores. (*d*) Agricultor.] γεωργός. *Ita in aliquot libris. In aliis*, φιλογεωργὸς, *aut*, ἀνὴρ φιλογεωργὸς, homo agriculturæ deditus. (*e*) Et ingrediens in aciem ad numerum: & fuit numerus eorum.] *Complut. habet tantum*, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, & numerus recognitionis eorum. (*f*) Excogitantis.] λογιστοῦ. *Sic fere hebræus. Complut.* λογισμοῖς, excogitationibus. (*g*) Steterunt.] *Complutenſis*, *& Theodoretus*, ἐπέστησαν, inſurrexerunt. (*h*) Feſtinare fecerunt.] *Propius ad hebræum, quam quod in aliis*, κατεδίωξαν, perſecuti ſunt, *aut quod in Complut.* κατέσπασεν, expulit. (*i*) Apphuſoth.] *Et hoc propius, quam quod in Complut.* ἀχχεσίθ. *De dictione iſta notatum*, 4. *Reg.* 15. (*k*) Jeſſia.] ἰεσσίου. *Sic etiam alius codex. Et S. Hilarius cum citat Eſaiam, non aliter eum nominat, quam Jeſſe. Alii codices*, ἀπὸ ἠσαΐου υἱοῦ ἀμὼς τοῦ προφήτου, ab Eſaia filio Amos propheta.

CAP. XXVII.

(*a*) OPel.] *Complut.* τοῦ ὠφὲλ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος, καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἰούδα, ipſius Ophel ædificavit in multitudine: & civitates ædificavit in montibus Juda. *Ophel autem multi interpretantur*, alti loci, *id eſt*, arcis. *Plerique vero codices habent*, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆς ἀπέθετο (*al.* ἀπέθεντο) ὅπλα καὶ ᾠκοδόμησεν πόλεις ἐν ὄρει ἰούδα, & in muro ejus repoſuit arma, & ædificavit civitates in monte Juda. (*b*) Et habitationes.] *Iſtud*, &, *abeſt a multis. Complut. vero*, ᾠκοδόμησεν βάρεις, καὶ πύργους, ædificavit palatia, & turres. (*c*) Et per annum.] *Compl non habet*, &. (*d*) Iſrael.] *Hic in aliis repetuntur, quæ dicta ſunt initio capitis, quemadmodum & in vulgata.* Filius viginti & quinque annorum erat Joatham in regnando ipſum: & ſexdecim annos regnavit in Hieruſalem.

CAP. XXVIII.

(*a*) ET quinque.] *Abeſt hoc a Compl. & vulgata, &* 4. *Reg.* 16. *etiam in noſtra dicitur fuiſſe viginti annorum.* (*b*) Ge.] *Compl.* φάραγγι, valle, *quod eſt interpretatio illius. Alii codices*, ἐν γῇ ἐννόμ, in terra Ennom. (*c*) Per manum.] *Compl.* ἐν χειρὶ, in manu. (*d*) Vicarium.] τὸν διάδοχον *Compl.* τὸν δεύτερον. *quod vulg.* ſecundum a rege *de hoc alibi.* (*e*) Trecenta]. *Ita & alii nonnulli libri. Aliquot alii* ὀκτακοσίας, octingenta. *In aliis eſt*, διακοσίας ducenta, *ut vulgata.* (*f*) Veſtro?] *Sic in collatis codicibus. In Compl. ſequitur*, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, delicta vobiſcum Domino Deo veſtro: *quæ quidem ſunt in hebræo. Apud Theodoretum hic locus ita legitur*, ἰδοὺ οὐκ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν, μαρτύρεται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν τῷ θεῷ ἡμῶν. Ecce non ſum vobiſcum, teſtatur Dominus Deus noſter, delicta vobiſcum Deo noſtro. (*g*) Vdias.] *Alii* ἀζαρίας ὁ τοῦ ἰωανὰν, *& vulgata*, Azarias filius Johannan. (*h*) Comedere.] *In Compl.* καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ ἀλείψασθαι, & dederunt eis ad comedendum, & bibendum, & ungendum. (*i*) Et in hoc: quoniam.] καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι. *Complut.* καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔτει, & in hoc anno. *Hebræus habet*, Et adhuc. (*k*) Quæ in domo Domini, & quæ in domo regis, & principum; & dederunt regi.] *Hæc habentur in libris vetuſtis, qui collati ſunt. Abſunt tamen a Complut. & vulgata: & videri poſſunt ex loco inferiore, ubi ponuntur, huc etiam irrepſiſſe.* (*l*) Galero.] *Alii*, τὴν γαδηρών. *Complut.* γαδηρὼθ, Gaderoth. (*m*) Quoniam diſceſſit] *Complut. & Theodoretus*, ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ ἰούδᾳ, καὶ ἀπέστη ἀποστασίᾳ ἀπὸ κυρίου, pro eo quod revelavit in Juda, & rebellavit rebellione a Domino. *Et addit Theodoretus explanationem.* Illud ἀπεκάλυψεν, ſignificat, docuit eum quæ minime oportebat: externos enim induxit mores, *&c. Vulgata*, eo quod nudaſſet eum auxilio. (*n*) Confortant eos.] *Theodoretus*, κατισχύουσιν αὐτῷ, prevalent ei.

CAP. XXIX.

(*a*) AUdite.] *Complutenſis addit*, me. (*b*) Percuſſi ſunt.] *Eadem*, ἔπεσον, corruerunt. (*c*) Quod & nunc eſt. Pro his nunc.] *In aliquot libris eſt*, καὶ νῦν εἰσὶν ἐπὶ τούτοις. νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν, τοῦ διαθέσθαι διαθήκην μετὰ κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ, & nunc ſunt pro his: Nunc igitur ponite ſuper corda veſtra, diſponere teſtamentum cum Domino Deo Iſrael. *Complutenſis habet tantum*, ἕνεκεν τούτου ἐγένετο ἐπὶ καρδίας μου, τοῦ διαθέσθαι διαθήκην τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραήλ. Propter hoc factum eſt ſuper cor meum diſponere teſtamentum Domino Deo Iſrael. (*d*) Et Joadam, hi filii Joacha.] *Complut.* καὶ ὠδαὰν ὁ τοῦ ἰωάχ, & Odaam filius Joach. (*e*) Et in atrium domus Domini.] *Hæc a Theodoreto non referuntur. A Complut. abeſt illud*, &. (*f*) Tertia decima.] *In nonnullis eſt*, ἑκκαιδεκάτῃ, ſextadecima, *& ſic vulgata.* (*g*) Holocauſtoſis, & pro peccato.] *Propius quodammodo ad phraſim hebræam, quam quod eſt in Complutenſ. & apud Theodoretum*, προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ut offerrentur holocauſta, & quæ pro peccato. (*h*) Præceptum in manu prophetarum.] *Theodoretus*, τὸ πρόσταγμα ἦν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, præceptum erat in manu prophetarum ejus. (*i*) Inventi.] *Complutenſis addit*, σὺν αὐτῷ, cum eo. (*k*) Laudationis.] *Sic pſal.* 55. ἃς ἀποδώσω αἰνέσεως, *& in aliquot latinæ editionis libris*: Quæ reddam laudationis. *In margine libri Vaticani ſcriptum eſt*, καὶ αἰνέσεις, & laudationes, *atque ita paulo poſt eſt in Vaticano ipſo, ubi vulgata*, καὶ αἰνέσεως, *præter Complut. a qua eo loco abeſt utrumque.* (*l*) Purificabant præ ſacerdotibus.] παρὰ τοὺς ἱερεῖς. *Theodoretus*, ἡγιάσθησαν περὶ, ſanctificati ſunt circa ſacerdotes. *Compl.* ἡγιάσθησαν παρὰ, ſanctificati ſunt præ ſacerdotibus.

CAP. XXX.

(*a*) REdire facite.] *Plerique*, καὶ ἐπιστρέψει, & convertet. (*b*) Corda.] *In pleriſque*, τοὺς τραχήλους ὑμῶν, cervices veſtras. (*c*) Vobis.] *Alii*, ἡμῶν, nobis: *hebræus habet*, vobis, *ſed ſequitur*, ſi reverſi fueritis. (*d*) Purificaverunt.] *Alii* ἡγνίσθησαν, purificati ſunt, *aut*, ἡγιάσθησαν, ſanctificati ſunt. (*e*) Præter ſcripturam.] *Complutenſis non ſine mendo*, ὁ παρὰ, non præter. (*f*) Hoc & deprecatus eſt.] τοῦτο καὶ προσηύξατο. *Nonnulli*, ὃ καὶ προσηύξατο, quod & deprecatus eſt. *In aliis eſt tantum*, καὶ προσηύξατο. Et deprecatus eſt. (*g*) Organis.] *Complut. add* ἰσχύος, fortitudinis. (*h*) Et ſancta ſacerdotum.] *Eadem*, καὶ ἡγιάσθ τῶν ἱερέων, *quod vulgata*, ſanctificata eſt ergo ſacerdotum plurima multitudo. (*i*) Hieruſalem.] *Alii*, ἰσραὴλ, Iſrael, *& Complut.* οἱ ἐλθόντες ἐξ ἰσραὴλ, qui venerant ex Iſrael.

CAP. XXXI.

(*a*) IN atriis.] *Alii*, αὐλῆς, atrii, *quod videtur in vulg. eſſe* in portis caſtrorum. *Complut. autem*, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς, & in atriis. (*b*) Di runt.] *Complutenſis*, καὶ εἶπεν ἐζεκίας, & dixit Ezecias. *Ab hebræo abeſ* ctio, Ezecias. (*c*) Verbum.] *Complutenſis hic etiam addit*, Ezecia *In hebræo eſt*, cum multiplicatum eſſet verbum: *quod vulgata explana* Quod cum percrebuiſſet in auribus multitudinis. (*d*) Caprarum, & ſan ficaverunt.] αἰγῶν καὶ ἡγίασαν. *Ita collati codices, & etiam Complut. qua vis hebræo magis reſponderet*, ἁγίων, ἃ ἡγίασαν, ſanctorum, quæ ſanctific runt. (*e*) Ad multitudinem hanc.] ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο, *propius quodamm ad phraſim hebræam quam quod eſt in aliis*, ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο, adhuc multitu nem hanc. (*f*) Per manum Odom.] *Eſt aliqua varietas in codic Complut.* ἀδὰν, Adan. *In hebræo eſt*, & ad manum ejus Eden: *quod in v gata.* Et ſub cura ejus Eden. (*g*) Per manum ſacerdotum.] *Compl.* ἐν τ διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων, in civitatibus per manum ſacerdotum. *In hebræo, & v eſt tantum*, in civitatibus ſacerdotum. (*h*) Ad diſtribuendum.] *In a* ἐν καταλοχίαις, *in Complut.* ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς, in diſtributionibus. (*i*) F liis Aaron.] *Complut.* καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἐν πόλεσιν αὐτῶν, ἐν πάσῃ πόλει, καὶ πόλει. Et filiis Aaron fungentibus ſacerdo in agris, & in civitatibus ſuis, in omni civitate, & civitate, &c. *Vulga* ſed & filiorum Aaron per agros & ſuburbana urbium ſingularum diſpo erant, &c. (*k*) Rectum.] *In Complut. additur*, καὶ τὸ ἀληθὲς, & rum, *ut vulgata.*

CAP. XXXII.

(*a*) ET confortetur.] *Hæc abſunt ab hebræo.* (*b*) Nunquid potuerun *Complut.* ὃς ἠδυνήθη, qui potuerit. (*c*) Secundum hæc.] *Ead* μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ, neque incitet vos in hoc. (*d*) Quia n poterit.] *Eſt hebraiſmus, ac ſignificat tamen*, ſi nullus Deus potuit, ne veſter poterit. *Compl.* ὅτι οὐ μὴ ἐδυνήθη, quia non potuit. *Sed ſequentia videntur carere mendo*, καὶ πῶς ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ ῥύσεται, *&c.* (*i*) Adu iuvandum ipſis] τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς. *Ita in vetuſtis codicibus, quico ſunt. Sed in Complut.* τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς, ad terrendos eos. (*f*) Arma taria.] *In Complut. ſequitur*, ἐποίησεν, καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τῆς ἐπιθυμίας ἀ κας, fecit, & omnibus vaſis deſiderii apothecas. *In hebræo omnia pende illo*, fecit theſauros. (*g*) Quas.] *Iſtud*, ἃς, *abeſt a Complut.* (*h*) E legatis.] *Ita fere hebræus. In Complut. eodem ſenſu*, καὶ οὕτως ἐν τ & ſic in legationibus.

CAP. XXXIII.

(*a*) AD Auſtrum.] *Complut.* τοῦ γιών, *ut vulgata*, Gion. (*b*) E dientibus portam in circuitu, & in Opel, & exaltavit valde.] *quidam*, καὶ περιεκύκλωσε τὸ ἄδυτον ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς αὐτὴν ὅπλα, καὶ ὕψωσεν αὐτὴν σφόδρα, & circundedit adytum egredien portam in circuitu, & poſuit in ea arma, & exaltavit eam valde: *quæ nihil perturbata fortaſſe ſint, habent tamen aliquid quod reſpondeat heb in quo illud ſignificatur, Manaſſem muro circundediſſe Ophel, id eſt locu tum, & arcem, eamque valde in altum extuliſſe.* (*c*) Et ext *Complut.* καὶ ἐξέβαλεν ἔξω, & projecit extra, *ut vulgata.* (*d*) Depre onis ejus, & exaudivit eum.] *Alii*, καὶ ὡς ἐπήκουσεν, & quomodo exau *Sed Complut. integrius*, βασιλέων ἰσραὴλ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐπ αὐτοῦ, regum Iſrael, & deprecatio ejus, & quomodo exaudivit eum.

CAP. XXXIV.

(*a*) ARis.] *Hæc viſum eſt poſſe ſignificare*, τῶν περιβωμίων, *quod in C eſt*, τῶν βωμῶν. *Quamvis vulgata hoc loco videatur habere*, ſim chris. *Sed in Complut. ſequitur*, καὶ τῶν γλυπτῶν. καὶ τῶν χωνευτῶν, & ſculp bus, & fuſilibus: *& redundat aliquid.* (*b*) Mundabo terram] *Sic heb us: ac videtur tamen idem ſignificari, atque in vulg.* mundata jam te & templo Domini. *Sed in aliis eſt*, ὅτε ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι, quando rat mundari. *Compl. autem longius a ſententia*, ἐκέλευσε τοῦ καθαρίσαι καὶ τὴν γῆν, καὶ ἀπέστειλεν, juſſit mundari domum, & terram: & miſit In fide ſuper opera.] *Compl.* ἐποίουν ἐν πίστει οἱ ἐπὶ τῶν ἔργων, faciebant in qui ſuper opera. (*a*) Ad viſitandum.] *Eadem*, ἐπισπουδάζειν, ad urgen (*e*) Opificio, & opificio.] *Reſpondet hebræo, ac ſignificat*, in ſingulo que opere. *Complut.* εἰς ἐργασίαν, ad opificium. (*f*) Omne quod datu argentum.] *Alii*, λέγων, πᾶν ἀργύριον ἀπεδόθη ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν τὸ ἔργον, omne argentum datum eſt in manu puerorum tuorum facien opus: *hebræus habet*, omne quod datum eſt in manu puerorum tuo ipſi faciunt. (*g*) Cuſtodientem mandata.] *Compl.* τοῦ ἱματιοφύλακος ſtodis veſtium, *ut etiam noſtra*, 4. *Reg.* 22. *In aliquot autem libris u trumque conjungitur*, τοῦ ἱματιοφύλακος φυλάσσοντα τὰς ἐντολάς. (*h*) In ta.] *Compl.* τοῦ εὑρεθέντος, inventi.

CAP. XXXV.

(*a*) PHaſec.] *Compl. addit*, in Hieruſalem, *ut vulg.* (*b*) Domino] *In ali quot libris additur*, καὶ δοῦναι (*aut*, καὶ τοῦ δοῦναι) τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγ οἴκῳ κυρίου, & darent arcam ſanctam in domo Domini. (*c*) Et præ te.] *Alii*, καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε, & ſancta parate. *Vulgata ex heb* præparate fratres veſtros. (*d*) Et omnes inventos.] *Complutenſis*, π τῷ εὑρισκομένῳ, omni qui inveniebatur. (*e*) Principes ſacerdotibus mus Dei, & dederunt.] *Eadem*, οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ ἔδωκαν τοῖ ρεῦσιν, principes domus Dei dederunt ſacerdotibus. (*f*) Et poſt paraverunt.] *Eadem*, καὶ μετὰ τοῦτο ἡτοίμασαν, & poſt hæc para quod reſpondet vulgatæ. (g) Prophetæ.] οἱ προφῆται. *Complut.* τοῦ προφητῶν, prophetarum. *Vulgata ex hebræo habet*, prophetæ, *in caſu generandi*. (h) Et paratum eſt.] *Abeſt a Compl. & videntur duæ interpretationes*, κατωρθώθη, & ἡτοιμάσθη. (i) Et omnis regis.] *Alii*, καὶ πάντες βασιλεῖς, & omnes reges. (k) Poſt hæc omnia.] *Pro his uſque ad illud*, Et aſcendit Pharao. *Compl. habet tantum hæc*, καὶ μετὰ ταῦτα πάντα, ἃ ἡτοίμασεν Ἰωσίας τὸν οἶκον ἀνέβη φαραώ. Et poſt hæc omnia, quæ præparavit Joſias domum (*id eſt, ad inſtaurandam domum*) aſcendit Pharao, &c. *Quæ autem adduntur in noſtra, & in aliis hoc loco, habita jam ſunt 4. Reg. cap. 23. quæ loca conferre operæpretium fuerit: nam ex collatione deprehendetur, ſiquid errati in alterutro fuerit.* (l) Euphratem.] *In Compl. additur*, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρχαμὶς, *quæ in vulgata antecedunt*, ad pugnandum in Charchamis juxta Euphratem. (m) Ad bellandum bellum.] *In aliquot codicibus eſt*, πόλεμον ποιῆσαι, ἀλλ' ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ πολέμου, & *Compl addit*, μου. ad faciendum bellum, ſed ſuper locum belli mei. (n) Attende.] *Eadem addit*, σὺ, tu, *hebræus potius*, tibi. (o) Et ſpes ejus ſcripta.] *Eadem*, καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐλέη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται, & ſpes ejus, & miſericordia ejus, ſicut ſcriptum eſt. *Hebræus non habet*, & ſpes ejus.

CAP. XXXVI.

(a) ET fecit malum.] *Pro his uſque ad illud*, & impoſuit tributum, *in Compl. habentur tantum hæc*, Et tranſtulit eum rex Ægypti, ut non regnaret ille in Hieruſalem. (b) Et mortuus.] *Et hæc uſque ad illud*, Erat (*aut, ut ipſa*, filius) viginti et quinque, *abſunt ab eadem, ſicut etiam paulo poſt illa*, & nomen matris, *uſque ad illud*, Et aſcendit: *ſicut etiam a vulgata. Habentur autem in 23. & 24. cap. libri 4. Reg. licet non iiſdem omnino verbis: quare conferenda ſunt loca* (c) Et dormivit Joacim cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in Ganozae cum patribus ſuis.] *Alij*, Ganozani. *Verum a Compl. & vulgata abſunt omnia iſta.* (d) Sedeciæ.] *Eadem*, τῶν νεανίσκων, juvenibus. (e) Sabbatizare.] *Alii*, ἐσαββάτισεν, ſabbatizavit.

ESDRAS. LIB. I.

CAP. I.

(a) ET Syelus.] *Alius liber*, καὶ ἡ σύνοδος, & ſynodus. *Alius*, καὶ Ἰωὴλ, & Joel. *lib. 2. Paral. c. 35. eſt*, Ἰεϊὴλ, Jeiel. *Hic in vulgata deſunt multa. Illud autem præfari volumus, hunc librum abeſſe a multis Bibliorum exemplaribus: & in quibus inventus eſt, non ſunt magnæ varietates. Ex vulgata multæ & magni ponderis obſervari poſſent, ſed accuratus lector eas per ſe facile poterit animadvertere: neque vero operam perdiderit, ſi hæc cum quarto Regnorum & ſecundo Paral. ubi eadem tractantur, contulerit. In vertendo quidem, quantum maxime licuit, vulgatam retinuimus.* (b) Eddimus.] *Nonnulli*, Ἐδδιδοὺς. Eddidus. *Vulgata*, Ieddimus. 2. *Paral.* 35 *videtur eſſe*, Idithun. (c) Jeconiam.] *Sic. B. Mattheus, cap.* 1. Joſias autem genuit Jechoniam, & fratres ejus. *Alii libri habent*, Ἰωάχαζ, *ſicut etiam 2. Paralip. 35. Sed primo Paralip. 3. eſt* Ἰωχανὰν, Jochanan. (d) Octo.] *Alii*, δεκαοκτὼ, *& vulgata*, decem & octo. (e) Tradiderunt.] *Alii*, παρέδωκεν, tradidit. *Vulgata*, traditi ſunt.

CAP. III.

(a) FOrte eſt vinum.] *S. Auguſt.* 18. *de civit. cap.* 36. Inter juvenes quoſdam orta quæſtione, quid amplius valeret in rebus, &c. *Etiam S. Athanaſius in Synopſi, & Sanctus Cyprianus epiſtola ad Pompeium hujus hiſtoriæ mentionem faciunt, itemque S. Ambr. epiſt. 7.*

CAP. IV.

(a) SEculum ſeculi.] *Alius liber*, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, *& vulgata*, in ſecula ſeculorum: *itemque S. Cyprianus ad Pomp. contra epiſt. Steph. quo loco tota hæc clauſula eſt, ut in vulgata.* (b) Malignis.] *In aliquo libro additur*, ἀπέχεται, abſtinet. *Vulgata*, ſed quæ juſta ſunt, facit omnibus, injuſtis, ac malignis. (c) Et remittere.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis, itemque a vulgata.* (d) Idumæi.] *Sic etiam vulgata. Nonnulli autem codices*, ἐνεπύρισε Ναβουχοδονόσορ, incendit Nabuchodonoſor. (e) Idumæi.] *Sic eadem quoque vulgata. In pleriſque codicibus eſt*, οἱ Χαλδαῖοι, Chaldæi. (f) Septem & decem.] *Abeſt a vulgata. In aliquot codicibus conjungitur cum præcedentibus; ac deinde ſequitur*, προσφέρειν δὲ καὶ ἄλλα δέκα τάλαντα κατ' ἐνιαυτὸν, offerre autem & alia decem talenta quolibet anno. (g) Qui accedunt.] *Aliqui*, προβαίνουσιν, *& vulgata*, qui procedunt: *itemque paulo poſt, ubi vulgata*, qui præcedunt. *Sed multa hujuſmodi notari poſſent.*

CAP. V,

(a) ET reverſi ſunt.] *In nonnullis libris eſt*, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν, ἕκαστον εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες, & redire fecit in Hieruſalem, & cæteram Judæam, unumquenque in civitatem ſuam. Et hi ſunt, qui venerunt *Vulgata ab utraque diſcrepat.* (b) Ipſorum] *In multis libris eſt*, αὐτοῦ, ſuo. *In aliquo autem ſequitur*, ὅτι ἐν χαρᾷ ἦν αὐτοῖς, quoniam in gaudio erat eis. *Vulgata habet tantum*, in loco ſuo omnes gentes terræ, & offerebant. (c) Et inſidias, & populos adducentes] *Sic vulgata. Et quamvis in noſtra ſit*, βουλὰς, *viſum tamen eſt idem ſignificare atque*, ἐπιβουλὰς *quod eſt in aliis, in quibus etiam pleriſque ſequitur*, καὶ δημαγωγίας, καὶ ἐπισυστάσεις ποιούμενοι, & populorum coitiones, & conjurationes facientes. *Varietates autem, quæ potiſſimum in nominibus propriis, & in numeris, infinitum eſſet indicare.*

CAP. VI.

(a) SAbanaſſaro.] *Alii*, Ζοροβάβελ, καὶ Σαναβασσάρῳ τῷ ἐπάρχῳ. *Vulgata*, Zorobabel, & Salmanaſſaro ſubregulo. (b) Ei. Et extulit.] *Aliqui*, αὐτῷ ἀπενέγκαντι ταῦτα τὰ σκεύη, ἀποθεῖναι, ei, ut cum extuliſſet hæc vaſa, reponeret, &c. *Vulgata*, eis, ut offerrent hæc vaſa, & reponerent. (c) Locus unus.] *Sic etiam vulgata. Alii*, τόμος εἷς, tomus unus. (d) Domum.] *In aliquo libro eſt*, δόμου, *quod in vulgata videtur eſſe*, mæniano, *quamvis multis modis diſcrepet poſtea a noſtra, & ab aliis.*

CAP. VII.

(a) COnſummata eſt.] *In aliquo codice additur*, καὶ, & conſummata eſt: *ut hic ſit initium periodi: quemadmodum etiam in vulgata.* (b) De principibus tribuum.] φυλάρχων. *Nonnulli habent* φυλῶν, de tribubus: *Vulgata*, ſecundum numerum tribuum Iſrael. (c) Quoniam purificati ſunt.] *In codicibus apparet multis modis repetitio, & coagmentatio quædam. Particula autem negans, quam habet vulgata*, non ſunt ſimul ſanctificati, *in nullo codice eſt inventa.*

CAP. VIII.

(a) ET poſterior his eſt.] *Alia varietas in codicibus non eſt inventa, niſi quod in quibuſdam, pro*, καὶ μεταγενέστερος, *eſt*, μεταγενέστερος δέ. *Vulgata autem*: Et poſt hunc regnante Artaxerſe. (b) Simul.] *In aliquo codice additur*, μετ' αὐτοῦ, *& vulgata*, cum ipſo. (c) Cum obveniſſet autem] *Ab aliquo abeſt illud*, autem: *ut hæc videantur conjungi poſſe cum præcedentibus. Sed auctor vulgatæ videtur plura habuiſſe in ſuo codice. Inquit enim*, Antecedentes autem, qui ſcribebant ſcripta Artaxerſis regis, tradiderunt ſcriptum, quod obvenerat. (d) Et qui ſunt.] *In aliquo*, ὄντων τῶν αὐτῶν qui quidem ſint. (e) Pragmaticis.] *quaſi negociatoribus. In nonnullis eſt*, γραμματικοῖς. *Vulgata*, Scribis. *Sed Pſal.* 70 *gemina lectio eſt*, πραγματείας & γραμματείας. (f) Ex Phylarchis ſacerdotum] *In aliquo eſt*, τῶν φυλάρχων, καὶ τῶν ἱερέων. *Vulgata*, ex plebis præpoſitis & ſacerdotibus. *Sed paulo poſt in omnibus codicibus eſt*, φυλάρχοις τῶν ἱερέων. *Et in extremo capite* φυλάρχους τῶν ἱερέων. *Et quamvis vulgata in loco prius indicato habeat rurſus*, ex plebis præpoſitis, & ſacerdotibus, *tamen in hoc ultimo ipſa etiam habet*, principes ſacerdotum. *Quare vocabulum illud*, φυλάρχου, *communius quiddam eſt, quam præpoſiti plebis, aut tribuum.* (g) Promoventes] *Vulgata videtur accepiſſe participium pro verbo*, promovimus: *quod ſæpe ſolet. Sed ab aliquo libro abeſt illud*, uſquequo, *quod paulo poſt ſequitur.* (h) Marmothi Uriæ.] *In impreſſis eſt*, μαρμωθιεὶ, *& poteſt fortaſſe ſuppleri*, filio Uriæ, *aut*, filio Uri. *Vulgata quidem*, Marimoth filio Jori. *In aliquo tamen manuſcripto eſt tantum*, Marmothi ſacerdoti. (i) Hircos pro ſalutari.] *Ita collati codices: quamvis vulgata*, hircos pro peccato duodecim, & pro ſalute vaccas duodecim. (k) A Domino Domino.] *In aliis*, παρὰ σοῦ κύριε, *& vulgata*, abs te Domine Deus: *quam dictionem*, Deus, *ſæpe videtur adjungere.*

CAP. IX.

(a) CLauſi ſunt.] *Alii libri*, συνεκάθισαν, *& vulgata*, conſederunt. (b) Legem.] *Ita collati codices Vulgata addit*, Et dixit Eſdras. (c) Quoniam quidem.] ὅτι γάρ. *Aliqui*, ἔτι γάρ. Adhuc enim. *Vulgata alio modo, & plenius videtur hunc locum legiſſe*, his, qui non habebant, ut epularentur. Magnifice enim ſunt exaltati verbis, quibus edocti ſunt. Et congregati ſunt univerſi in Hieruſalem celebrare lætitiam ſecundum teſtamentum Domini Dei Iſrael.

ESDRAS. LIB. II.

CAP. I.

(a) APparatu.] ἀποσκευῇ. *Compl.* ὑπάρξει, ſubſtantia, *ut vulgata.* (b) Circuitu.] *Compl. addit*, αὐτῶν, eorum. *Quod autem ſequitur*, confortaverunt in manibus, *eſt hebraiſmus, & ſignificat*, confortaverunt manus. (c) Cephures.] *Libri veteres partim hoc modo habent, partim*, χεφουρὲ, *partim*, χαφουρῆ, *partim*, κεφουρέ. *Compl.* χεφορεῖ. *Eſt autem vocabulum hebraicum ſignificans cochlearia, aut ſcyphos, ut alibi dictum.* (d) Aſcendentia.] *Pro*, aſcenderunt. *Compl.* ἀνήγαγε σασαβασὰρ μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἀποικίας, reduxit Saſabaſar cum aſcenſione tranſmigrationis, *id eſt, quando aſcenderunt ij qui captivi fuerant, & tranſmigraverant.*

CAP. II.

(a) ELamar.] *Hoc potuit eſſe factum ex duabus dictionibus, quæ ſignificant*, Ἠλὰμ ἑτέρου, *quod habet Complut. & vulgata*. Helam alterius. (b) Mille ſeptem.] *Abſunt a multis. Compl.* χίλιοι, καὶ δεκαεπτὰ, *& vulgata*, mille, decem & ſeptem. *Sed ſæpe admonuimus de magna in numeris varietate* (c) Abdeſelma.] *Compl.* δούλων σολομῶντος, ſervorum Salomonis; *quod eſt interpretatio*

terpretatio illius. (*d*) Labia.] *Aliqui*, ὀβδία, Obdia. *Alii*, ὀβαία, Obaia. *Vulgata*, Jobia. (*e*) Metoeſim] *Eſt dictio hebraica, ſignificans*, eorum qui in genealogia connumerati ſunt. *Compl.* οὗτοι ὧν (*atque ita etiam nonnulli alii*) ἐζήτησαν τὴν γραφὴν αὐτῶν οἱ γενεαλογοῦντες, hi, quorum quæſierunt ſcripturam ipſorum illi qui genealogias faciunt. *Sed prior conſtructio magis ad hebræum.* (*f*) Abdicati ſunt.] ἠγχιστεύθησαν. *Compl.* ἐξώσθησαν, ejecti ſunt. *ut vulgata.* (*g*) Surgeret.] ἀναστῇ. *Aliqui*, ἂν στῇ, ſteterit. *Quod autem ſequitur*, illuminantibus, *eſt dandi caſus, pro*, de illuminantibus, *ut ſæpe in hoc capite, & alibi.* (*h*) Et hi cantores.] *Compl.* καὶ αὐλοῖς ᾄδοντες, & his cantores: *eodem hebraiſmo, de quo proxime dictum eſt. Quare vulgata*, & in ipſis. (*i*) Aurum purum minæ.] *Alius codex, & Compl.* χρυσίου δραχμῶν, auri drachmarum] *Aliqui*, χρυσίου δραχμὰς, auri drachmas. (*k*) Cothoni.] *Hæc eadem dictio hebraica ponitur, Neemiæ 7. propius hebræo ſermoni* χοθωνώθ. *Hic alij libri habent*, χιτῶνας, veſtes, *quod eſt interpretatio illius.*

CAP. III.

(*a*) ET aſcendit] *Compl.* καὶ ἀνεβίβασαν ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαυτώσεις, & aſcendere fecerunt ſuper illud holocauſtoſes. (*b*) Permiſſionem.] *Reſpondet hebræo. Compl* διὰ γνώμης, per ſententiam. (*c*) Supra.] *In pleriſq; additur*, τοῦ νικοποιεῖν, *aut*, τοῦ ἐπινικᾶν, *quod vulgata*, ut urgerent. (*d*) Juda. *In Compl. additur*, ὁμοθυμαδὸν, *& vulgata*, quaſi vir unus. (*e*) Significabat.] *Eadem*, ἠλάλαζον, vociferabantur, *itemque paulo poſt pro*, ἐν σημασία, *habet*, ἐν ἀλαλαγμῷ. *Sed tamen & ipſa in extremo habet*, τὴν φωνὴν σημασίας, *Et vocabulum*, σημασίας, *ſolere ſignificare vociferationem, & inſignem quendam clamorem, ac ſonum, alibi notatum eſt.* (*f*) Canticum.] *Eadem*, φωνὴν, vocem.

CAP. IV.

(*a*) NOſtrum] *Compl.* ὑμῶν, veſtrum, *ut vulg.* (*b*) Conſultantes ad diſſipandum.] βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι. *Eadem*, συμβούλοις. Conſiliatores, *ut vulgata.* (*c*) Scripſit in pace.] *Vulgata*, ſcripſit Beſellam: *quod poteſt optime ſignificare*, in pace. *In uno codice eſt*, ἔγραψαν, ſcripſerunt. *In quo etiam* (*ſicut fere in Compl. ſequitur*, ἐν εἰρήνῃ μιθραδάτης, ὁ ταβεὴλ (*Complut.* καὶ ταβεὴλ) σὺν τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ, πρὸς ἀρθασθὰ βασιλέα περσῶν ἔγραψεν, in pace Mithradates, qui Tabeel (*al.* & Tabeel, *quemadmodum vulgata*) cum cæteris conſervis ſuis ad Arthaſthà regem Perſarum, ſcripſit, &c. (*d*) Baltam.] *Varie ſcribitur hæc dictio. Compl.* βεελτεὲμ. *Vulgata*, Beeltheem. *Et poteſt ſignificare præfectum rationum, hominem a commentariis.* (*e*) Somoron.] *Compl. inflexit ad normam græcam*, τῆς σαμαρείας, Samariæ. (*f*) Tributa non erunt tibi, neque dabunt.] *Eadem*, φόρων πρᾶξιν, καὶ συντέλεσμα οὐ δώσουσι, tributorum exactionem, & vectigal non dabunt. (*g*) Nocet.] *In Compl. additur*, καὶ νῦν οὖν, καθὼς ἅλας τοῦ ναοῦ ἡλισάμεθα. Et nunc igitur, ſicut ſalibus palatii ſaliti ſumus, *quod reſpondet vulgatæ*: Nos ergo memores ſalis, quod in palatio comedimus. (*h*) Admonitionis.] *Eadem*, ὑπομνηματισμάτων, monumentorum. (*i*) Et tributa plena, & pars.] *Eadem*, καὶ φόροι, πράξεις τε, καὶ συντελέσματα, & tributa, exactioneſque, & vectigalia. (*k*) Ut ex edicto cauti ſitis remiſſe agere de hoc] *In eadem*, δι' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα, καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον περὶ τούτου. Per me poſitum eſt edictum. Et attendite, ne faciatis abſurdum de hoc.

CAP. V.

(*a*) DAta eſt.] ἀπεστάλη *Compl* δίδωσι, dat. *Ac deinde initium periodi facit*, διασάφησις ἐπιστολῆς, explicatio, *vel*, exemplar epiſtolæ: *quod etiam nihilo incommodius in noſtra fieri poteſt.* (*b*) Verbis.] *Unus vetuſtus codex habet*, ῥῆσιν, verbum, ſermonem: *quod reſpondet hebræo. Compl.* ῥήματα, verba. (*c*) Eo.] *Eadem*, ἐν αὐτῇ, *ut referatur ad illud*, διασάφησις ἐπιστολῆς.

VI.

(*a*) IN civitate in palatio.] *In aliquibus eſt*, ἐν ἀμαθὰ πόλει ἐν τῇ βάρει τῶν μήδων πόλεως, in Amathà civitate in palatio Medorum civitatis. *A nonnullis abſunt illa*, ἐν ἀμαθὰ πόλει. *In uno autem eſt*, ἐν ἐκβατάνοις τῇ πόλει ἐν τῇ βάρει τῶν μήδων χώρας, in Ecbatanis civitate in caſtro provinciæ Medorum. *Et fortaſſe illa*, τῇ πόλει, *&* ἐν τῇ βάρει, *ſunt duæ interpretationes. Vulgata habet*, Ecbatanis. *Sed illud*, Amathà, *videtur veſtigium dictionis hebraicæ, quæ ſignificat*, ſcrinio ſcripturarum. (*b*) Sacra Dei.] ἱεροῦ θεοῦ. *Alii*, τοῦ θεοῦ, ipſius Dei. *Et fortaſſe*, οἴκου, *&* ἱεροῦ, *rurſus ſunt duæ interpretationes.* (*c*) Et poſuit elevationem.] *Compl.* καὶ τὰ θεμέλια τεθήτω παχέα, & fundamenta ponantur craſſa. (*d*) Nunc dabitis ſubreguli.] *Eadem*, νῦν οὖν θαθαναῖε στρατηγὲ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, *quod Vulgata*, Nunc ergo Tanthannai Dux regionis, quæ eſt trans flumen, &c. (*e*) Longe exiſtentes.] *Poteſt poſitum eſſe participium pro verbo*, ſitis. *Nam vulgata*, procul recedite ab illis. (*f*) Nequando quid faciatis] *Eadem*, τοῦ ποιῆσαι διὰ τῶν πρεσβυτέρων, faciendi per ſeniores, &c. (*g*) Percutietur.] πληγήσεται. *Alii*, παγήσεται, configetur. (*h*) Fiet id, quod ad me.] τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται. *Videtur valere*, publicetur, *ut vulgata. Compl.* ἔσαι εἰς διαρπαγὴν, erit in direptionem. (*i*) Erit.] *Eadem*, γινέσθω, fiat.

CAP. VII.

(*a*) HÆc explicatio.] *Complut.* τοῦτο τὸ ἀντίγραφον, hoc eſt exemplum. Perficiatur.] *Alii*, τετέλεσαι, perfectus eſt. (*c*) A facie regis *Complut. & ex parte etiam alii*, καθ' ὅτι ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ ἀπεστάλης, ſecundum quod a facie regis, & ſeptem conſiliario ejus miſſus es. (*d*) Et ad domum.] *Nonnulli*, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς οἶκον, & feras in domum. *In Compl. tranſpoſitum eſt*, ἀπενεγκεῖν καὶ εἰς τὸν οἶκον. Tributum non erit tibi, non habebis poteſtatem ſervitute opprimendi eos *Diſcrepant nonnihil codices. Complut.* τὸν φόρον, καὶ πρᾶξιν, καὶ ἀποφορὰν ἔχειν ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτοὺς, Tributum & exactionem, & vecti non habere vos poteſtatem imponere ſuper eos. (*f*) Sive ad caſtigationem ſive ad damnum vitæ, ſive ad traditionem.] *In aliquibus, pro*, εἰς παράδο *eſt*, εἰς δεσμὰ, in vincula. *Compl. autem totum hunc locum ſic affert*, ἐάν τε ἐκριζῶσαι αὐτὸν, ἢ παιδεῦσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐμβαλ ſive ſit eradicare eum, aut caſtigare, aut mulctare ſubſtantiam, aut in cu ſtodiam includere. (*g*) Elevatorum.] *Eadem*, τῶν δυνατῶν, potentum.

CAP. VIII.

(*a*) DUces aſcendentes.] *Compl.* καὶ ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων, *quod vu ta*, & genealogia eorum qui aſcenderunt. (*b*) Globus.] *Ea* ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες, numerati ſunt maſculi. (*c*) Et emiſi eos ad cipes in argento loci.] *Compl.* καὶ ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδδὶ τὸν ἄρχοντα ἐν φιὲ τοῦ τόπου. καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς Ἀδδαεὶ, καὶ πρὸς τοὺς φοὺς αὐτῶν τοὺς ναθιναίους τοὺς ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου κασφιέ. Et mandavi eis ad principem de Caſphie loco, & poſui in ore eorum verba ad loquendum Adai, & ad fratres eorum Nathinæos, qui in argento loci Caſphie. *Qu tis reſpondent hebræo, & vulgatæ. Sed, quod in poſtrema parte ponitur*, argento, &, Caſphie, *ſatis indicatur illud eſſe interpretationem hujus di nis hebraicæ paululum immutatæ. In lib.* 1. *cap.* 8. *eſt*, πρὸς λοδδαῖον τὸν μένον τὸν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ γαζοφυλακίου, *& rurſus*, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐν τῷ τόπῳ γαζοφύλαξιν, in loco gazophylacii, & iis qui in loco cuſtodes gaz Sachon.] *Eſt veſtigium dictionis, quæ ſignificare poteſt*, συνετὸς, intellig *quod eſt in Compl.* (*e*) Et principio venerunt filii ejus.] *Eadem*, καὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, & Servia, & filii ejus. (*f*) Exaltavit] *Id eſt*, conſecravit, tulit, *atque eodem ſenſu Compl.* ἀφώρισεν, ſegregavit. (*g*) Et caphure viginti ad viam mille.] *Alii*, χαφουρὶ χρυσοῖ εἴκοσιν εἰς τὴν ὁδὸν δραχμῶν caphuri aurei viginti ad viam drachmarum mille: *nec multo aliter Com niſi quod non habet*, εἰς τὴν ὁδὸν. *De iſta dictione hebraica dictum eſt prim bro. Vulgata hoc loco*, & crateras aureas viginti, quæ habebant ſolidos nos. (*h*) Tabernaculis.] *Compl.* εἰς παστοφόρεια, in Paſtophoriis.

CAP. IX.

(*a*) ELongationibus.] *Complut.* βδελύγμασιν, abominationibus, *ut vul eadem varietas eſt non longe a fine capitis.* (*b*) De ſtirpe Chana *Hoc viſum eſt valere*, τῷ χαναν, *& alibi de iſto dandi caſu notatum eſt quo Complut.* τοῦ χαναναίου, *eodem ſenſu.* (*c*) Tranſmiſſum.] *Eadem*, μίγη, commiſſum eſt. (*d*) Principum.] *Eadem addit*, καὶ τῶν στρατηγῶν, *qu vulgata*, & magiſtratuum. (*e*) Pavebam.] ἐπαλλόμην. *Fieri autem for poteſt, ut ſit nomen, & ſignificet genus veſtis & hic & paulo poſt. Com quidem utrobique habet*, τὸν ὑποδύτην, tunicam. *Primo quidem libro in que loco eſt*, τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, ſacram veſtem. *Quare verti fortaſſe* mutatoriam. (*f*) Sequens.] *Compl.* ὁ ἔντρομος, qui tremit. (*g*) *Compl. addit*, ὡς βραχὺ, *quod vulgata*, ad parum & momentum. (*h*) niam non eſt, ſicut Deus noſter, quoniam allevaſti] *Compl.* ὅτι σὺ ἡμῶν ἐκούφισας, quoniam tu Deus noſter allevaſti.

CAP. X.

(*a*) ORans.] *Complut.* προσπίπτων, procidens. (*b*) Quoniam plo runt populus, & elevavit plorans.] *Eadem*, ὅτι κλαυθμῷ μεγ κλαυσεν ὁ λαὸς, quia fletu magno flevit populus. (*c*) Expectatio.] ἐλπὶς, ſpes. (*d*) Genita.] τὰ γενόμενα. *Alii*, τὰ γεννώμενα, *quod eſt expr* (*e*) Prout voluerit.] *Eadem*, ἐν βουλῇ κυρίου, in conſilio Domini. (*f*) & fac eos timere.] *Eadem adnectens præcedentibus*, καὶ τῶν τρεμόντων, & qui tremunt. (*g*) Sacerdotes] *Eadem*, τῶν ἱερέων, ſacerdotum, *ut vu* (*h*) Præ turbatione ſua.] *Eadem*, ἐν τρόμῳ, in tremore. (*i*) Magnum verbum tuum ſuper nos ad faciendum.] *Non deeſt aliqua imitatio mi*, & magnum, *valet*, magnæ auctoritatis. *Complut. planius*, λόγους σου, οὓς ἔφης, οὕτως ποιήσομεν, ſecundum verba tua, quæ dixiſti, ciemus. *Nec multo aliter in extremo primi libri.* (*k*) Noſtri.] *addit*, τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ, *quod vulgata*, in univerſa multitudine. (*l*) tare fecit.] *Id eſt*, duxit: *reſpondet enim hebræo. Alij nonnulli*, θισαν, qui duxerunt. (*m*) Mecum de hoc.] *Iſtud*, de hoc, *abeſt a ſed non ab hebræo, in quo pro*, mecum, *eſt*, ſteterunt, *ut vulgata.* Domui.] *Sic hebræus, & ſignificat*, per domum. *Alii*, τῶν οἴκων, rum. (*o*) Delicti.] *Unus codex*, ἐξήνεγκαν, attulerunt. *hebræus*, quentes: *ac ſubintelligitur*, dederunt, obtulerunt. (*p*) Et fecerunt nui.] *Pro his in vulgata eſt*, & Jaſi, & Bani.

NEEMIAS.

CAP. I.

(*a*) ABira.] *Vulgata interpretatur*, caſtro: *alii*, Metropoli. (*b*) De ſuperſtitibus.] *Compl.* περὶ τῶν ἰουδαίων τῶν διασωθέντων, de Judæis ſalvatis. (*c*) Ne, quæſo, Domine.] μὴ δὴ κύριε. *Iſtud*, μὴ, *hoc loco non tam videtur negationem ſignificare, quam affectum quendam orantis, ſicut etiam paulo inferius in hoc eodem capite. Quare Complut. hic habet* ὦ δὴ, Hem, quæſo. (*d*) Ipſum.] *Eodem modo hebræus: ſed ſig nificat*, teipſum, *ut alibi etiam notatum eſt. Sic paulo inferius*, congreg ipſos. *Quare vulgata*, te, tua, vos. (*e*) Ne quæſo, Domine: ſed ſit, Domine, *abeſt a nonnullis: Compl. autem habet*, δὴ κύριε ἔσω, Obſecro mine ſit, *ut vulgata. Sed paulo ſuperius diximus de iſto*, μὴ.

CAP. II.

(a) ME] *Compl.* αὐτοῦ *& vulgata*, ante eum. (b) Es infirmus.] *Hac notione interdum apud alios etiam auctores accipitur verbum*, μαλακίζειν. *Complut.* ἀῤῥωστῶν, *quod eſt uſitatius.* (c) Portas.] *In eadem additur*, τῆς βάρεως τοῦ οἴκου, palatii domus. (d) Factum eſt.] *Nec plura hebraeus. In Compl. additur*, ϗ ἐλυπήθησαν, & triſtati ſunt: *quæ videtur altera interpretatio præcedentis ſententiæ.* (e) In porta Golila, & ad os fontis ficuum.] *Eadem*, διὰ τῆς πύλης γαΐ, νυκτὸς πρὸς ϛόμα πηγῆς τοῦ δράκοντος, per portam vallis nocte ad os fontis Draconis. *Vulgata tamen habet*, & ante fontem. (f) Converſans.] συντρίβων. *Compl.* κατανοῶν τοῖς τείχεσιν ἱερουσαλὴμ τοῖς κατεσπασμένοις, ϗ τὰς πύλας αὐτῆς τὰς ἀνηλωμένας πυρὶ, conſiderans muros Hieruſalem dirutos, & portas ejus abſumptas igni. (g) Ain.] *Eadem*, τῆς πηγῆς, fontis, *quod eſt interpretatio illius.* (h) In muro torrentis.] *Eadem*, διὰ τοῦ χειμάῤῥου, per torrentem, *ut vulgata.* (i) Præterea.] φὶς, *& reſpondet hebræo. Ab aliis abeſt.*

CAP. III.

(a) CEntum.] τῶν ἑκατόν. *Vulgata ſupplet*, cubitorum. (b) Et ad manus virorum filiorum.] *Dictio*, υἱῶν *abeſt a multis. Compl. autem*, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες ἱεριχὼ, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν ζακχὼρ υἱὸς ἀμαρί. *quod vulgata*, & juxta eum ædificaverunt viri Hierico, & juxta eos (*hebræus tamen habet*, eum, *ut Compl.*) ædificavit Zacchur filius Amri. (c) Tenuit ſuper Ramoth filium.] *Eſt aliqua varietas in codicibus. Complut.* κατέσχεν μαριμὼθ υἱὸς οὐρία, *quod in vulgata*, ædificavit Marimuth filius Uriæ. *Et ſæpe in hoc ipſo nomine occurrit varietas: & hujus ipſius viri fit iterum mentio paulo inferius, & vocatur Meramoth etiam in Compl.* (d) Adorim.] *Complut.* ἰσχυροὶ αὐτῶν, fortes eorum. *Vulgata*, optimates, *quod eſt interpretatio illius dictionis hebraicæ.* (e) Ipſorum.] *Eadem*, τοῦ κυρίου αὐτῶν, Domini ſui, *ut vulgata.* (f) Iſanai.] *Interpretantur*, veterem. (g) Roceim.] τῶν ῥωκείμ. *Vulgata*, pigmentarii, *alii*, pigmentariorum. *Complut.* τῶν μυρεψῶν, unguentariorum. (h) Reliquerunt. *Eadem eſt propria notio verbi hebraici: quare vulg* dimiſerunt. *Putant tamen quidam hoc loco ſignificare*, inſtaurarunt. *Compl.* ἔθηκαν, ſtatuerunt. (i) Et ſecundus.] *Eadem*, ϗ μέτρον δεύτερον, & menſuram ſecundam: *pro quo in vulg. eſt*, mediam partem vici. (k) Thanurim.] *Vulgata interpretatur*, furnorum. (l) Codiorum cæſariei regis.] τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως. *Solet ſignificare capita papaverum, bulborum, ſtragula e lana, vellera vervecum. Compl.* τοῦ σιλωὰ εἰς τὸν κῆπον τοῦ βασιλέως, *quod vulgata*, Siloe in hortum regis. *Et pro*, Siloe, *multi interpretantur*, pomarii. (m) Beth Angarim.] *Alii*, ἀγαβαρὶμ *quod propius ad hebræum. Significant autem iſtæ duæ dictiones*, domum fortium, *ut vulgata, & Compl.* οἴκου τῶν δυνατῶν. (n) Beth.] *Rurſus Compl.* οἴκου, domus, *quod eſt interpretatio illius: itemque in ſequentibus.* (o) Finem.] *Hoc viſum eſt ſignificare*, ἐκλείψεως. *Complut.* συντελείας, conſummationem. *Vulgata*, donec extenderetur. (p) Et turris eminens.] *Compl.* ϗ τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος, & turris eminentis. *Sed caſum poni pro caſu non eſt inuſitatum: quare etiam Compl. habet*, ἀνώτερος, ſuperior, *quod non videtur ſatis apte conſtrui cum*, τοῦ πύργου, *& paulo poſt etiam ipſa habet*, & turris eminens, *ubi vulgata*, & turrim quæ prominebat. (q) Bethan Nathinim.] *In aliquo eſt*, Betha, *& ſignificat*, domum Nathinæorum, *quod habet Compl.* οἴκου τῶν ναθιναίων. (r) Et ſcruta vendentes.] *Vulgata*, & ſcruta vendentium, *ut conjungatur cum ſuperioribus. Complut*, ϗ τῶν μεταβόλων & negotiatorum. (ſ) Inter medium portæ.] *Eadem* ἀναμέσον τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης & inter aſcenſum portæ. (t) Scruta vendentes.] *Eadem*, οἱ μετάβολοι, negotiatores, *quomodo etiam hic vulgata: licet idem ſit vocabulum hebræum, quod paulo ante dixit*, ſcruta vendentium.

CAP. IV.

(a) HÆc eſt virtus Samariæ.] *In aliquo additur*, ϗ εἶπεν, & dixit. *Complut.* ϗ τῆς δυνάμεως σαμαρείας, ϗ εἶπεν, & exercitus Samariæ, & dixit. *In qua etiam ſequitur*, τί οἱ οὐδαμινοὶ οὗτοι ποιοῦσιν οἱ ἰουδαῖοι, μὴ καταλείψομεν αὐτούς; Quid imbecilles iſti faciunt Judæi? nunquid dimittemus eos? *Vulgata hanc poſteriorem partem*, num dimittent eos gentes? (b) Nunquid ſacrificant, aut comedent ſuper locum ſuum?] *Eadem*, καί γε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν, etiam iſti ædificant. (c) Iniquitatem.] *Eadem addit*, αὐτῶν, ϗ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων. ϗ ᾠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος ϗ συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, ϗ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδομῆσαι, *quod vulg.* eorū, & peccatū eorū corā facie tua non deleatur, quia irriſerunt ædificantes. Itaque ædificavimus murum, & conjunximus totum uſque ad partem dimidiam: & provocatum eſt cor populi ad operandum. (d) Ad præliandum.] *Alii addunt*, ϗ, & : *Complut.* ϗ πατάξαι: & percutere. (e) Exterminantem.] ἀφανῆ. *Hæc pars abeſt a nonnullis: Complut. autem habet: ſed pro*, ἀφανῆ, *habet*, πλάνησιν, errorem. (f) Inimicorum.] *Ita etiam compl. licet vulgata ex hebræo*, portantis. (g) Locis ſuper nos.] *Nonnulli pro*, τῶν τόπων, *habent*, τῶν ἐθνῶν, gentium. *Sed compl* τῶν τόπων, ὅτι ἐπεστρέψατε ἐφ' ἡμᾶς, locis quoniam convertiſtis ſuper nos. (h) Lanceas ſuas, & arcus ſuos.] *Multi habent* λόγχαι, lanceæ. *Sed compl.* ϗ τῶν δοράτων αὐτῶν ϗ τῶν τόξων αὐτῶν, & lanceis ſuis, & arcubus ſuis. (i) Excuſſorum.] ἐκτετιναγμένων, *ut pſ.* 126. *& cap. ſequenti: & ſignificat*, juvenum, *ut vulgata. Complut. autem*, ἐκτεταγμένων, ordinatorum. (k) In armis] *Alii*, ἔνοπλοι, armati. (l) Et nos facientes.] *Sic hebræus. Complutenſis*, ἐποιοῦμεν, faciebamus. *Alii*, ϗ ἥμισυ ποιοῦντες, *aut*, ϗ ἥμισυ αὐτῶν ποιοῦντες, & dimidium ipſorum facientes. (m) Ego.] *Complut. addit*, ϗ τὰ παιδάριά μου, *vulgata*, & pueri mei. (n) Sua] *In eadem ſequitur*, ἀνὴρ, ϗ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, vir, & arma ejus ad aquam, *quod vulgata*, unuſquiſque nudabatur tantum ad baptiſmum.

CAP. V.

(a) ET clamor.] ϗ ἡ κραυγή. *Nonnulli*, ϗ ἦν κραυγὴ, & fuit clamor. *Complut.* ϗ ἐγένετο. (b) Exigit vir fratrem ſuum, quæ vos exigitis.] *In aliquo eſt*, ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; exactione vir fratrem ſuum vos exigitis? *quod reſpondet hebræo. Eodem fere modo Complut. Sed addit*, ἃ ὑμεῖς ποιεῖτε, quæ vos facitis, *quæ etiam ſunt in aliis quibuſdam, ſed abſunt ab hebræo.* (c) Tradentur.] *Complut.* παραδοθήσονται, vendentur: *hebræus habet interrogationem*, vos venditis? *&*, ſunt venditi nobis? (d) A die.] *Complut.* καί γε ἀπὸ τῆς ἡμέρας, etiam a die, *ut hebræus.* (e) Arthaſaſtha.] *Eadem addit*, τῷ βασιλεῖ, regi, *de quo dandi caſu alibi notatum eſt.* (f) Extorſionem.] βίαν. *Sed Complut.* ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν, οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου, *quod vulgata*, annonas, quæ ducibus debebantur, non comedimus. Duces autem primi, qui fuerunt ante me. (g) Didrachma.] *Eadem*, σίκλους, *& vulgata*, ſiclos. (h) Et excuſſi.] *Eadem*, καί γε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν, etiam pueri eorum dominati ſunt. (i) Hæc non tenui.] *A Compl. abeſt negatio, & ſignificat* ædificavi, *ut vulgata.* (k) Acquiſivi.] *Eadem addit*, ϗ τὰ παιδάριά μου, & pueri mei. (l) Decem.] *Ita etiam hebræus, & vulgata. Compl. autem & alii*, δώδεκα, duodecim. (m) Extorſionis.] *Rurſus Compl.* τῆς ἡγεμονίας μου, ducatus mei, *ut vulgata.*

CAP. VI.

(a) IN eis ſpiratio.] *Compl.* ἐν αὐτῷ διακοπὴ, *quod vulgata*, & non eſſet in ipſo reſidua interruptio. (b) Hoc.] *In multis additur* τέταρτον, *aut* τέσσαρσι καθόδοις, *& vulgata*, per quatuor vices. (c) Puerum.] *Alii* τὸν πέμπτον παῖδα, quintum puerum. (d) Eſt.] *Alii addunt*, ϗ γησὰμ εἶπεν, *quod vulgata*, & Goſem dixit. (e) Ut ſedeas in Hieruſalem in regem ſuper Juda.] *Compl.* κηρύσσειν περὶ σοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ, λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, *quod vulgata*, qui prædicent de te in Hieruſalem, dicentes: rex in Judæa eſt. (f) Quoniam veniunt nocte.] *Eadem*, ὅτι ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται νυκτὸς, quoniam veniunt ad occidendum te, veniunt nocte, &c. *quæ repetitio eſt etiam in vulgata.* (g) Quis eſt vir, qui ingredietur in domum.] *Alii*, τίς ἐστιν ἀνὴρ οἷος ἐγὼ, ὃς φεύξεται, ἢ τίς οἷος ἐγὼ, εἰσελεύσεται (*aut*, ὃς εἰσελεύσεται) εἰς τὸν οἶκον; *quod vulgata*, Num quiſquam ſimilis mei fugiet? & quis, ut ego, ingredietur templum? (h) Vivet.] *In Compl. additur*, οὐκ εἰσελεύσομαι, non ingrediar, *ut vulgata.* (i) Turbam.] *Eadem*, αὐτὸν, eum. (k) Deus Tobia.] *Eadem*, ὁ θεός μου τωβία, *quod vulgata*, mei Deus pro Tobia. *Alii tamen vertunt*, Deus meus Tobiæ, *ut ſit caſus pro caſu.* (l) Valde.] *Alii*, μέγας σφόδρα, magnus valde: *hebræus ſic habet*, & conciderunt valde in oculis ſuis. (m) Et ſermones ejus.] *Si*, ſermones, *ideſt*, λόγοις, *accipiamus, ac ſi diceretur*, laudes; *reſpondet hebræo, & vulgatæ. Compl.* καίγε τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγεν ἐνώπιόν μου. Etiam, quæ erant ei utilia, dicebat coram me.

CAP. VII.

(a) BIrà.] βιρά. *Alii*, βειρὰ, *aut*, βηρά. *Significat autem*, palatij *aut*, domus, *ut vulgata.* (b) Conventus.] συνοδίας. *Alii*, συνωδίας. *Complut.* συνοδίαν. *Significat autem cenſum, id eſt, recognitionem genealogiæ. Quare vulgata*, ut recenſerē eos. Et inveni librum cenſus. In A.L. ſequitur, υἱοὶ ἀκοὺδ υἱοὶ ἀττὰ, υἱοὶ κιτὰρ, υἱοὶ ἀγαβ, υἱοὶ σελμεΐ. &c. (c) Acceperunt.] *Compl.* ὃς ἔλαβεν, &, ἐκλήθη, qui accepit, &, vocatus eſt: *& ſic ſupra Eſdræ* 2. *cap.* 2. (d) Abdicati ſunt.] *Ita eodem loco Eſdræ. Sed Compl. rurſus*, ἀπώσθησαν, ejecti ſunt. (e) Atherſaſthà.] *Alii addunt*, αὐτοῖς, eis, *ut eodem loco Eſdræ.* (f) Illuminans.] *Compl.* τοῖς φωτισμοῖς, ϗ τοῖς τελειώσεσι, illuſtrationibus & perfectionibus: *quod ſatis reſpondet hebræo. Conferatur cum eodem loco Eſdræ.* (g) Quaſi.] ὡς. *Compl.* ὁμοθυμαδὸν ὡς, unanimiter quaſi, *nec multo aliter apud Eſdram*, ὁμοῦ ὡσεί. *Vulgata ex hebræo*, quaſi vir unus. (h) Trecenti.] *Ita hebræus, & apud Eſdram etiam vulgata; quamvis ea hic habet*, ſexcenti. (i) Quinque.] *In Complutenſi, & ex parte in aliis ſequitur*, ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακοντάεξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε, κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι, equi ſeptingenti triginta ſex, muli ducenti quadraginta quinque, cameli quadringenti triginta quinque, aſini ſex mille ſeptingenti viginti: *ut eodem loco Eſdræ.* (k) Neemie.] *In aliis*, ἀρταρσαθὰ. *Et videtur idem, qui paulo ante dictus eſt*, Atherſaſtha. *& in vulgata*, Atherſatha: *& in capite ſequenti dicitur eſſe idem, ac Neemias.* (l) Aureos mille.] *Complut.* χρυσοῦ δραχμὰς χιλίας, auri drachmas mille, *ut vulgata.* (m) Chothonoth.] *De hoc notatum eſt in Eſdra. Compl.* στολὰς, ſtolas. (n) Auri.] *Eadem*, χρυσοῦ δραχμὰς, auri drachmas.

CAP. VIII.

(a) IN eo.] *Compl. addit*, ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων. *Vulgata*, in platæa, quæ erat ante portam aquarum. (b) Ligneum] *In eadem additur*, ὃ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι, quem fecerat ad concionandum. (c) Amen.] *In eadem repetitur, ut in vulgata.* (d) Sarabias.] *In Compl. & magna ex parte in aliis hæc adduntur*, Tamin, & Acub, & Sabathæus, & Oduias, & Maaſias, & Callitas, & Aſarias, & Joſabed, & Anan, & Phalaias, & Levitæ. (e) Erant inſtruentes] *In multis eſt*, ὑπεδίδασκον, ſubdocebant. (f) Neemias] *In Compl. additur* (ὅς ἐστιν ἀταρσαθὰ) *& vulgata ex hebræo* (ipſe eſt Atherſatha.) (g) Et qui.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. & vulgata.* (h) Quoniam eſt Dominus.] *Alii*, ὅτι ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστὶν ἰσχὺς ἡμῶν, quoniam lætitia Domini hæc eſt fortitudo noſtra. *Vulgata habet*, veſtra. (i) Civitatis, & uſque ad portam Ephræm] *Compl.* τῆς πύλης τῶν ὑδάτων, ϗ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πύλης ἐφραΐμ, portæ aquarum, & in platæis portæ Ephraim: *quomodo fere vulgata.* (k) Magna. *Eadem addit*, σφόδρα, *& vulgata*, nimis.

CAP. IX.

(a) SUi.] *In Compl. additur*, τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας (*quod vulgata*, quater in die) *& ſimiliter in eo quod ſequitur*, & erant confitentes Domino quater in die. (b) Omnem ſtationem.] *Eadem*, πάντας (*in quo videtur mendum*) τὰς δυνάμεις, omnes virtutes. *Vulgata*, omnem exercitum. (c) Feciſti.] *Sic etiam vulgata. Complutenſis autem*, ἐποίησαν, fecerunt. (d) Cibum.] σιτοδοτίαν, *& alii* σιτοδοσίαν. *Nonnulli tamen habent* σιτοδείαν, *& vulgata*, in fame. (e) Deus.] *In aliis additur* ἀφίων ἁμαρτίας, dimittens peccata, *quod vulgata*, propitius. (f) Feciſti eis deeſſe.] ὑστέρησας. *Sic Pſal.* 83. *in bonis codicibus*, οὐχ ὑστερήσει τὰ ἀγαθὰ, non faciet deeſſe bona. *Alii vero libri hic habent*, ὑστέρησεν, non defuit eis quicquam. (g) Pedes.]

Sic etiam vulgata. Alii, ὑποδήματα, calceamenta. *Similis varietas alibi eſt obſervata.* (h) Eorum.] *In Compl. additur,* τοῦ εἰσελθεῖν, καὶ κληρονομῆσαι, καὶ εἰσῆλθον υἱοὶ αὐτῶν, *quod vulgata,* ut ingrederentur, & poſſiderent eam. Et venerunt filii. (i) Excelſas.] *In eiſdem additur,* καὶ γῆν πίονα, & humum pinguem. (k) Multis, & conteſtatus es.] *Complutenſis,* πολλοῖς, καὶ ἐν καιροῖς ἐπεμαρτύρω, & multis, & in temporibus conteſtatus es: *ſed vulgata,* multis temporibus, & conteſtatus es. (l) Et non audierunt.] *In Compl. antecedit,* αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο, ipſi vero ſuperbe egerunt, *ut vulgata.* (m) Protraxiſti.] *Sic etiam vulgata. Compl. autem,* ἐμακροθύμησας, longanimis fuiſti. (n) Mandata tua.] τῶν ἐντολῶν, *& ſic eſt etiam in nonnullis aliis libris, in pleriſque tamen,* τὰς ἐντολάς.

CAP. X.

(a) FIlii Banue.] *Alii* Banune. *Ex quadam autem vocum hebraicarum ſimilitudine videri poteſt poſitum pro eo quod eſt in vulgata,* Bani Baninu: *itemque paulo poſt,* filii Bani, *pro,* Bani Bonni. (b) Omnis accedens.] *Compl.* πάντες διαχωρισθέντες, *& vulgata,* omnes qui ſe ſeparaverunt. (c) Invaleſcebant.] ἐνίσχυον, *propria notio verbi hebraici eſt,* apprehendebant, *quamvis ſignificare poſſet,* reſpondebat pro fratribus ſuis, *ſicut habet vulgata.* (d) Et dimittemus.] *Sic etiam vulgata: Compl. autem & alij,* καὶ ἀναβήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, καὶ ἀπαίτησις, & aſcendere faciemus annum ſeptimum, & exactio. (e) De ſorte.] *Compl.* περὶ τῶν δώρων, *quod vulgata,* ſuper oblationem.

CAP. XI.

(a) FIlius.] *Rectus pro caſu generandi, id eſt,* filii, *ut alibi ſæpe, & in hoc potiſſimum capite.* (b) Et de filiis Phares, & Maaſia.] *Complut.* & de filiis Phares Malia. *Vulgata,* De filiis Phares Hiſmaſia: *hebræus videtur conjungere illa,* de filiis Phares, *cum præcedentibus, & poſtea ſubnectere* & Maaſia. (c) De civitate ſecundus de ſacerdotibus: & Iadia.] *Complut.* ἐπὶ τῆς πόλεως δεύτερος. ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἰαδεία, ſuper civitatem ſecundus. De ſacerdotibus, & Iadia. *Vulgata autem,* ſuper civitatem ſecundus. Et de ſacerdotibus Idaia. (d) Æthoth e regione.] *Alij,* Ætob. *Complut.* ἀχιτὼβ ἡγούμενος, Achitob princeps, *quod reſpondet hebræo.* (e) Badiel.] *Nonnulli,* ζεχριήλ, Zechriel. *Vulgata,* Zabdiel. (f) Samaia filius.] *In Complut. ſequitur,* ἀσοὺβ υἱοῦ ἐσρικὰμ υἱοῦ ἀσαβία υἱοῦ βοννᾶ, καὶ σαββαθαῖος, καὶ ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν λευιτῶν, καὶ ματθανίας υἱὸς μιχὰ υἱὸς ζεχρεὶ υἱοῦ ἀσὰβ ἄρχων τοῦ αἴνου, καὶ ἰούδας τῆς προσευχῆς, καὶ βοκχείας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀβδίας υἱὸς σαμαίου υἱοῦ γαλὲλ υἱοῦ ἰδιθοῦν, πάντες οἱ λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι. Aſub filii Ezricam, filii Aſabia, filii Bonna, & Sabbathæus, & Joſabad ſuper opera domus Dei extimæ, & de principibus *(illud &, abeſt a vulgata & hebræo: conjungitur enim cum præcedentibus)* Levitarum, & Matthanias filius Micha filius Zechri filii Aſab, princeps laudationis, & Judas orationis, & Bocchias ſecundus ex fratribus ſuis, & Abdias filius Samææ filii Galel filii Idithum, omnes Levitæ in civitate ſancta ducenti, &c. (g) Eorum.] *In eadem additur,* οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις, cuſtodientes in portis. (h) Et viſitator Levitarum filius Bani.] *Eadem,* τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ ἰσραήλ, καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς ἰουδαίας, ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ναθιναῖοι, οἱ κατῴκησαν ἐν ὀφλᾶ, καὶ σιαὰ, καὶ γασφὰς ἀπὸ τῶν ναθιναίων, καὶ ἐπίσκοπος λευιτῶν ἐν ἱερουσαλὴμ ὀζεὶ υἱὸς βανί. *Quæ in vulgata.* Et reliqui ex Iſrael, ſacerdotes, & Levitæ in univerſis civitatibus Juda, unuſquiſque in poſſeſſione ſua. Et Nathinæi, qui habitabant in Ophel *(id eſt,* alto loco*)* & Syaha, & Gaſpha de Nathinæis (*Alii autem interpretantur,* ſuper Nathinæos.) Et epiſcopus Levitarum in Hieruſalem, Ozi filius Baani. (i) Ad eos.] *Alii,* ἐπ᾽ αὐτοὺς, ſuper eos. *Et in Complut. ſequitur,* καὶ διέμενεν ἐν πίστει ἐπὶ τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, & permanebat in fide ſuper cantores, verbum cujuſque diei in die ejus. (k) Uſum.] χρῆμα. *Compl.* εἰς πάντα λόγον, ad omne verbum. (l) Cariatharboc.] *In Compl. ſequuntur uſque in finem capitis ea quæ habentur in Vulgata, atque iiſdem pene verbis. Quare accuratus lector inde poterit petere: nec ſunt magni ponderis.*

CAP. XII.

(a) SEchenia.] *In Compl. adduntur,* Reum, Marimoth, Adajas, Genathon, Abias, Miamin, Maadias, Belgas, Semejas, Jojarib, Ideias, Salu, Amuc, Chelcias, Odujas: *quæ ſatis reſpondent vulgatæ* (b) Super manus ipſe, & fratres eorum in vices.] *Compl.* ἐπὶ τῶν ἐξομολογήσεων αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ βακβακίας, καὶ ἀναὶ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας, ſuper confeſſiones (*vulgata,* hymnos) ipſe, & fratres ejus, & Bacbacias. & Anai, fratres eorum ante eos ad vices. (e) Fratres ejus.] *Pro his Compl. habet tantum,* ἦσαν, erant, *ut vulgata.* (d) Maadai, ipſi Pheleti.] μααδαὶ, τῷ φελετὶ. *Ita etiam Compl. Sed magis reſponderet hebræo ſi eſſet,* τῷ μααδαὶ, φελετὶ, *ut intelligatur Pheleti fuiſſe principem ſtirpi Miamin, & ſtirpi Maadai. Hoc enim valere hunc dandi caſum alibi no tum eſt.* (e) Ad hymnum, ad laudandum.] *Alii,* εἰς αἰνεῖν, καὶ ὑμνεῖν, κα ἐξομολογεῖσθαι, ad laudandum, & hymnum dicendum, *aut,* confitendum. (f) In congregando.] *Compl.* ματθανίας, καὶ βακβακίας, ἀβδίας, μοσολα τελμὼν, ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες, πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῷ συναγαγεῖν με τὰς πυλω Matthanias, & Bacbacias, Abdias, Moſolam, Telmon, Accub, cuſtodientes, janitores cuſtodiæ, in congregando me janitores. *Pro his poſtremis verbis,* in congregando me janitores, *in hebræo eſt,* in liminibus portarum, *vulgata,* & veſtibulorum ante portas. (g) Sacerdos, & Scriba.] *Ruſ rectus pro generandi caſu. Alii,* καὶ ἔσδρα (*melius quam,* ἔσδρας, *quod in Complut.*) ἱερέως, καὶ γραμματέως, & Eſdræ ſacerdotis, & ſcribæ. (h) Thodatha.] *Compl.* καὶ ἐν αἰνέσει, & in laude, *quod eſt interpretatio illius.* (i) Et cithar *Eadem,* καὶ ἐν κινύραις, & in citharis, *in quo caſu vulgata habet etiam præ dentia,* & in cymbalis, pſalteriis, & citharis. (k) Et de villis, & de agr *Compl.* καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων τοῦ νετωφατὶ, καὶ ἐν βαιθγαλγὰλ, καὶ ἀπὸ ἀγρῶν γαβεὰ ἀσμὼθ, *quod in vulgata,* & de villis Netuphati, & de domo Galgal, & regionibus Geba, & Aſmaveth. (l) Janitores.] *Eadem,* τὰς πύλας, p tas. (m) Aſcendere fecerunt.] *Vulgata,* feci, *& paulo poſt,* ſtatui, ſtatuerunt. (n) Stercoris.] *Eadem,* τῆς πύλης τῆς κοπρίας, portæ ſterqui (o) Canticis.] *Eadem,* ἐν σκεύεσιν ᾠδῆς, in vaſis cantici. (p) Super por ad laudandum ante eos: & aſcenderunt.] *Compl.* ἐπὶ πύλης τῆς πηγῆς ἔναντι αὐτῶν, ἀνέβησαν, ſuper portam fontis ante eos, aſcenderunt. *Vul ta,* in porta fontis, & contra eos aſcenderunt. (q) Ephræm.] *In aliis, aliqua tamen varietate,* κατ᾽ ἀνατολὰς καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐξεπο συναντῶσα αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους τοῦ πύργου τῶν θαννουρὶμ καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος, καὶ ὑπεράνω τῆς πύλης καὶ ἐπὶ τὴν πύλην εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν. καὶ πύργον ἀναμ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ μεὰ, καὶ ἕως τῆς πύλης τῆς προβατικῆς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ πύλ φυλακῆς, καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγὼ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρα των μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐλιακὶμ, μαασίας, μιαμὶν, μιχαίας, ἐλιωνὶ, ζαχα ἀνανίας, ἐν σάλπιγξιν, καὶ μαασίας, καὶ σεμεΐας, ἐλεάζαρ, ὀζὶ, ἰωανὰν, μελχίας, κ καὶ ἰεζοὺρ, καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες. Ad Orientem. Et pro laudatione chorus ſec dus procedebat occurrens eis, & ego poſt illum, & dimidiū populi ſuper rum, ſuper turrim furnorum, & uſque ad murum latum: Et ſuper por Ephræm: & ſuper portam antiquam, & ſuper portam piſcium, et tu Anameel, & a turri Mea & uſque ad portam gregis. Et ſteterunt ſuper tam cuſtodiæ, & ſteterunt duo chori laudationis in domo Dei: & ego dimidium magiſtratuum mecum. Et ſacerdotes Eliacim, Maaſias, Mi Michæas, Elionai, Zacharias, Ananias, in tubis, & Maaſias, & Semeias leazar, Ozi, Joanan, Melchias, & Elam, & Jezur: & auditi ſunt canto *Pro eo autem, quod ſequitur,* & viſitati ſunt, *in Compl. eſt,* ἰεσρίας ἐπίσ *& vulgata,* & Jezraia præpoſitus. *In aliis eſt coagmentatio quædam,* ρίας, καὶ ἐπεσκέφθησαν, καὶ ἐπαφήμησαν. (r) Magnifice.] *Compl.* εὐφρ μεγάλη, lætitia magna, *ut vulgata.* (ſ) Et congregatis in ipſis princi bus civitatum.] *Compl.* τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν ἀγρῶν τῶν πόλ congregandum in eis ex agris civitatum. *In vulgata videtur utrumq conjunctum.* (t) Et hymnum.] *Compl.* εἰς ὕμνον, ad hymnum.

CAP. XIII.

(a) MAledicendum.] *Complut. addit,* αὐτοὺς, eis, *ut vulgata.* (b) S ἑαυτῷ. *In aliquibus,* αὐτῷ, *& fortaſſe ſignificatur,* ipſi Tobiæ Manaa.] *Complut.* τὴν θυσίαν, ſacrificium: *quod eſt interpretatio illi alibi notatum eſt. Eadem varietas eſt paulo poſt, licet in noſtra ſit, quod in aliis eſt,* μαναά. (d) Super manum.] *Complut.* καὶ ἐνετειλ χεῖρα, & mandavi ad manum: *hebræus habet,* & ſtatui theſaurarios theſauros Selemiah ſacerdotem. (e) Dei.] *In Compl. additur,* μου, φυλακαῖς αὐτοῦ, mei, & in obſervationibus ejus. (f) Eorum. Et ſederunt αὐτῶν, ὅτι ἐπώλουν ἐπὶ σιτισμόν. καὶ οἱ τύριοι καὶ ἐκάθισαν, eorum, quia vend cibaria. Et Tyrii etiam ſedebant, &c. *Et fortaſſe ſuperiora ita eſſent pungenda, & conſtruenda,* & conteſtatus ſum, ut in die venditionis ip venderent cibos, *id eſt, die qua vendere licet, venderent: ut vulgata* Omnes.] *Complut. addit,* οἱ μετάβολοι. *Vulgata,* negotiatores, *ſed non* omnes. (h) Judaice.] *In Compl. additur,* ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ, καὶ juxta linguam populi, & populi, *ut vulgata.* (i) Veſtris.] *In eadem jungitur,* καὶ ἑαυτοῖς, & vobis ipſis. (k) Generi.] *Eadem,* γαμβρὸς, *gata,* gener erat. (l) Abdicatione.] ἐπὶ ἀγχιστείᾳ. *Supra cap. 7.* ἠγχιστεύθησαν, *dictum eſt, pro,* abdicati ſunt, ejecti ſunt. *Quare poteſt hoc loco ſignificare ſimile quiddam, id eſt pollutionem, & violationem dotis, & juris ſacerdotalis, ac Levitici: & aliquot libri, pro,* Levit *bent,* λευιτῶν, Levitarum. (m) Donum portantium ligna.] *Compl.* δῶρον τῶν ξύλων, ad oblationem lignorum. (n) Bacchuriis.] *Eſt dictio ca inflexa ad formam græcam, ſignificans,* primitivis. *Quare Compl.* ἐν τοῖς πρωτογεννήμασι.

TOBIT.

CAP. I.

(a) GYdios.] *Non ſatis liquet, quid ſignificet. Complut. habet* κυρίως, proprie. (b) Ipſi Baal, ipſi vitulæ.] τῇ βάαλ τῇ δαμάλει. *Complut.* τῇ βάαλ τῇ δυνάμει, virtuti Baal. (c) Decimam.] *Alii,* τὴν πρώτην δεκάτην, primam decimam. (d) Captivi.] *In aliis,* ᾐχμαλωτίσθην, captivus ductus ſum. (e) Enemeſſari.] *Ita collati codices, & etiam Complut. quamvis vulgata omnia hæc accommodare videatur diebus Sennacherim.* (f) Poſt murum.] *Alii,* ἐπὶ τοῦ τείχους, ſuper murum. (g) Dies quinquaginta.] *Plerique,* ἡμέραι πεντηκονταπέντε, dies quinquaginta quinque. *Vulgata,* poſt dies vero quadraginta quinque. (h) Sachedo *Alii,* σαρχεδόνος, Sarchedonus. *Compl.* ἀχιρδώνος, Achirdonos. ni.] *In aliis,* τοῦ πατρὸς, patris. (k) Et ſuper annulum.] *Compl.* δακτυλίου, & ab annulo.

II.

(a) TImet.] *Alii addunt,* ὧδε, hic. (b) Redii cum ſepeliiſſem. *Abſunt a Complut.* (c) Paſſeres.] *Ita etiam S. Ambroſius cap. 2. Vulgata id tribuit hirundinibus.*

CAP. III.

(*a*) MIſericordiæ.] *Alii*, ἐλεημοσύνη, miſericordia. (*b*) Ex me ad faciendum pro peccatis meis] ἐξ ἐμοῦ, ποιῆσαι περὶ (*aut*, ὑπὲρ *ut alii*) τῶν ἁμαρτιῶν μου. *Et viſum eſt illud*, ex me, *poſitum eſſe, quemadmodum, Pſal.* 138. mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me. *Compl. habet*, ἐξ ἐμοῦ ποίησον ὑπὲρ τῶν, de me fac pro peccatis, &c. (*c*) Ancilla.] *Alii*, ὑπὸ παιδισκῶν, ab ancillis: *vulg*. ab una ex ancillis. (*d*) Dixerunt.] *Alii*, εἶπεν, dixit. (*e*) Et non ultra miſerabilem me facere; & audire improperium.] *Hoc viſum eſt hoc loco poſſe ſignificare*, ϗ μηκέτι ἐλεῆσαί με, ϗ ἀκοῦσαί με, ὀνειδισμὸν, *ut ſint verba accepta tranſitive, ut inquiunt. Sed in aliis eſt*, ϗ ἐλεῆσαί με, ϗ μὴ ἀκοῦσαί με μηκέτι ὀνειδισμὸν, & miſereri mei, & non ultra audire me improperium. (*f*) Raphael.] *Alii*, θεοῦ, *& vulgata*, ſummi Dei.

CAP. IV.

(*a*) FAciente te veritatem] *S. Cyprianus, in lib. de opere, & eleemoſ.* quoniam agente te ex (*al.* in) veritate, erit reſpectus operum tuorum: *ac totus iſte locus diligenter cum eo conferendus eſt* (*b*) Super omni.] *Compl.* διαπαντὸς, omnino.

CAP. V.

(*a*) ET viæ peritus ſum.] *Hæc abſunt ab aliis.* (*b*) Ego Azarias Ananiæ] *Ita fere vulgata. Alii autem*, ἐγὼ τὸ γένος ἀζαρίου, ϗ ἀνανίου τοῦ μεγάλου, ϗ ἀδελφοῦ σου, Ego genus Azariæ, & Ananiæ magni, & fratris tui.

CAP. VI.

(*a*) HÆc oportet ſuffire.] *Alii*, ταῦτα δὴ κάπνισαι, hæc utique fac fumigare. *A Compl. abeſt illud*, δὴ (*b*) Fel autem, unge.] ἡ δὲ χολὴ, ἐγχρίσαι. *Alii*, ἐγχρίσαι, ad ungendum. *Compl.* τὴν χολὴν ἐγχρίσαι, felle ungere. (*c*) Et quoniam.] *Illud*, &, *abeſt ab aliis.* (*d*) Venit.] *Alii*, ἦλθον, venerunt: *itemque initio ſequentibus capitis*, παρεγένοντο.

CAP. VII.

(*a*) EI.] *Alius liber manuſcriptus, & impreſſi*, αὐτοῖς, ϗ ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς, ϗ αὐτοὶ αὐτὴν, eis & ſalutavit eos, & ipſi ipſam, *quæ varietas pendet ex ea quæ notata eſt ad finem præcedentis capitis.* (*b*) Gratiam.] χάριν. *Alii*, χαρὰν, gaudium, *ut vulgata.*

CAP. XI.

(*a*) NOn cognoſcis.] *Ab aliis abeſt illud*, non, *& nota interrogationis ſequens.* (*b*) Coram eo, quia miſertus eſt ipſorum Deus.] *Alii*, ἐνώπιον αὐτῶν, ὅτι ἠλέησεν αὐτὸν ὁ θεός, coram eis, quia miſertus eſt ipſius Deus.

CAP. XII.

(*a*) EJus, quomodo.] *In aliis*, θεοῦ, ϗ ὡς, Dei, & quomodo.

CAP. XIII.

(*a*) VIdete.] *Compl.* θεάσεσθε, videbitis. (*b*) Peccatorum.] *Eadem*, ἁμαρτωλῷ, peccatrici. (*c*) Regi.] *Alii*, τὸν βασιλέα, regem. (*d*) Hieroſolymis. Hieroſolyma.] *Plerique*, ἐν δικαιοσύνῃ. ἱερουσαλὴμ, in juſtitia. Hieruſalem. (*e*) Flagellabit.] *Compl. addit*, σε, te. (*f*) Bene.] *Eadem*, ὅτι ἀγαθὸς, quoniam bonus. (*g*) Et munera.] *Illud*, &, *abeſt a multis.* (*h*) Dabunt tibi,] *Alii*, αἰνέσουσί σε, ϗ δώσουσιν, laudabunt te, & dabunt. (*i*) Laudem.] *In aliis eſt*, αἰνέσουσιν, laudabunt.

CAP. XIV.

(*a*) ET Achiacharum quidem ſalvavit.] *Alii*, ϗ ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη, & Achiacharus quidem ſalvatus eſt. (*b*) Fixerat.] *In aliis*, ἔπηξαν, fixerant. (*c*) Et juſtitia.] *Alius liber*, ϗ τί δικαιοσύνη. *Compl.* ϗ πῶς, & quomodo juſtitia.

JUDITH.

CAP. I.

(*a*) SUper Aſſyrios.] *Abeſt a multis.* (*b*) Et in circuitu] *Item iſtud*, &. (*c*) Campo Irioch rex.] *Plerique*, πεδίον ἀριὼχ βασιλέως, campum Arioch regis. (*d*) Supra Tanim.] *Complut.* ἐπὶ νῶτα, ſuper tergora Taneos, & Mempheos. (*e*) Univerſam.] *Abeſt a multis.* (*f*) Æqualis.] *Alii.* εἷς, unus. (*g*) Ante faciem.] *Alii*, ἀπὸ προσώπου, a facie ſua. (*h*) Ulturum.] *In multis additur*, αὐτὸν, ſe. (*i*) Interempturum gladio ſuo, & omnes.] *Compl.* & interempturum gladio ſuo omnes. (*k*) Et evertit omnem virtutem Arphaxad, & omnem equitatum ejus.] *Deſunt in Compl.* (*l*) Cum eis.] *In Compl. eſt*, μετ᾽ αὐτὸν, poſt eum. *In ipſa autem, & in aliis additur*, εἰς νινευὴ, *aut*, νινευῒ, in Nineve.

CAP. II.

(*a*) COnſummavit.] *Quaſi deliberatum ac certum habuit conſummare. Alii*, συνεκάλεσε, convocavit. (*b*) Myriadum.] *In aliis*, χιλιάδας, millia; *& ſic paulo poſt etiam in noſtra*, μυρίους δισχιλίους, *ubi vulgata*, duodecim millia.

CAP. IV.

(*a*) ACceſſus.] *Alii*, διαβάσεως, tranſitus. (*b*) Duos ſuper omnes viros.] ἐπ᾽ ἄνδρας τοὺς πάντας δύο. *Hæc viſa eſt eſſe ſententia, ob anguſtiam loci facile fuiſſe, ut vel duo tantum viri prohiberent omnes viros ab ingreſſu. Compl. autem habet*, τοὺς πάντα, *& interpretatur*, ad viros ad ſummum duos.

CAP. V.

(*a*) AUcti ſunt.] διετράφησαν. *Compl.* διεστράφησαν, *& interpretatur*, reverſi ſunt. (*b*) Et videbimus.] *Alii ſine* &, ἐπισκεψώμεθα, *& ſic deinceps*, ἀναβησώμεθα, ϗ πολεμήσωμεν, conſideremus, aſcendamus, & bello adoriamur.

CAP. VI.

(*a*) COmburemus.] *Nonnulli*, κατακλύσωμεν, demergemus. *Plerique*, ϗ καταπατήσωμεν, & conculcabimus. (*b*) Ejus.] *Multi*, μου, meorum.

CAP. VII.

EXſorbebunt.] ἐκλείξουσιν. *Compl.* ἐκλείσουσιν, occupabunt. (*b*) Sternentur.] καταστρωθήσονται, *quod verbum eſt etiam paulo inferius in omnibus libris. Hic autem in aliis eſt*, καταστραφήσονται, ſubvertentur. (*c*) Non occurrerunt.] *Alii*, οὐχ ὑπήκουσαν, non obedierunt.

CAP. VIII.

(*a*) LEctum.] *Alii, addunt*, αὐτοῦ, ſuum. (*b*) Extorqueatis.] ἐνεχυράζετε. *quaſi qui pignus extorquent. Alii nonnulli*, ἐνεχειάζετε, *quod idem ſignificare poteſt. Complutenſes vertunt*, alienetis. (*c*) Ut judicetur.] *Legantur quæ, Num.* 23. *notata ſunt* Ibi ſcriptum eſt διαρτηθῆναι. (*d*) A genere noſtro: quoniam.] *Videtur ſupplendum, neque avertet oculos a genere noſtro, quandoquidem ex ruina noſtra pendet ruina totius gentis, aut hujuſmodi quiddam. In aliis tamen, pro*, ὅτι, *eſt*, ὅτε, *& ſequitur*, ἐν τῷ ληφθῆναι ἡμᾶς, οὕτως κληθήσεται (*aut*, καυθήσεται) ἡ ἰουδαία, neque dum capti fuerimus, ſic vocabitur (*aut*, comburetur) Judæa. (*e*) Ore.] *Nonnulli*, αἵματος, ſanguine.

CAP. IX.

(*a*) ET pro iis, quæ fecerunt.] *Hoc videtur ſignificare*, ϗ ἐποίησαν, ἀνθ᾽ ὧν. *Sed Lucifer, lib. de non parcendo in Deum delinq.* & feciſti, propter (*fortaſſe legendum*, propterea) dediſti, &c. (*b*) Quod noverat.] ἣ ἤδεσαν τὴν ἀπάτην, *& optimam habet ſententiam. Alii*, ἣ ἠρδεύσατο (*In Complut. deeſt illud*, ἣ) τὴν ἀπατηθεῖσαν, quod rigavit deceptam. *Lucifer ibid.* thorum eorum, qui accepit dilectam. (*c*) Gæſo] *De hac dictione alibi dictum eſt: pro qua apud Luciferum corrupte videtur legi*, tenſo. (*d*) Cogitaſti.] *Hæc uſque ad illud*, omnes enim, *non referuntur a Lucifero.* (*e*) Robur.] κράτος, *quod Lucifer dixit*, tenacitatem. (*f*) Deceptionis] *Idem*, perſuaſionis. (*g*) Verbum.] *Idem*, verſutiam, & ſuaſionem in vulnere, & in livorem eorum. *Alii autem*, λόγον μου, ϗ ἀπάτην, ϗ τραῦμα, ϗ μώλωπα αὐτοῖς, verbum meum, & deceptionem, & vulnus, & livorem eis. (*h*) Et omnem tribum, cognitionem ad ſciendnm, quia tu es Deus.] *Hæc deſunt in Compl. Apud Luciferum hic locus ſic habet*, cogitaverunt dura facta ſuper omnem gentem, & tribum omnem. Sciant, quia tu es Deus univerſæ poteſtatis, & virtutis, &c.

CAP. X.

(*a*) COrpus.] *Ita etiam vulgata. Compl. autem*, στόμα, os. (*b*) Exiverunt.] *In nonnullis additur*, ὁμοῦ, ſimul. (*c*) Perficere.] τελειῶσαι. *Quidam*, τελειώσαι, perficiat. (*d*) In textis.] *Alii*, καθυφασμένον, intextum.

CAP. XI.

(*a*) REgi Nabuchodonoſor.] *Nonnulli*, Nabuchodonoſor regi: *ſed eadem conſtructio eſt etiam paulo poſt in verbis Olophernis.* (*b*) Expeditionibus, στρατεύμασι. *Aliqui*, στρατεύματι, Expeditione. (*c*) Cadet.] *Nonnulli*, ἐπέπεσεν, incidit. (*d*) Qui tranſportarent.] μετοικίσαντας. *Alii*, μετακομίσαντας, qui referant: *quod planius eſt. Compl. non ſine mendo, ut videtur, habet*, τοῖς μετακομίσουσιν (*e*) Egredieris.] *Alii nonnulli*, & egredieris.

CAP. XII.

(*a*) PRoferemus tibi ad dandum.] *Alii*, ἕξομεν σοι δοῦναι, poterimus tibi dare. (*b*) Miniſterium.] χρῆσιν. *Alii*, κλῆσιν, invitationem. (*c*) Hoc exultatio.] *In aliis*, εἰς ἀγαλλίαμα, in exultationem.

CAP. XIII.

(*a*) TAbernaculum deforis, & excluſit.] *Alii*, τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἔξωθεν, ϗ ἀπέλυσε, tabernaculum ejus deforis, & dimiſit. (*b*) Facie.] *In aliis additur*, αὐτῆς, ejus.

CAP. XV.

(*a*) COronatæ ſunt.] *Eſt hoc loco aliqua varietas in exemplaribus. Compl. autem*, ϗ ἐστεφάνωσαν τὴν ἐλαίαν αὐτῇ, ϗ τῇ μετ᾽ αὐτῆς, & impoſuerunt coronam olivæ ei, & illi quæ cum ea.

CAP. XVI.

(*a*) DIſrupti ſunt.] *Alii*, ἐταράχθησαν, turbati ſunt.

ESTHER.

CAP. I.

(a) OPulentiæ.] *Abeſt a multis.* (b) In circuitu roſæ ſparſæ.] *Et hæc a Complut. quemadmodum & nonnulla alia, licet ſint in pleriſque: præcipue autem illa quæ paulo poſt ſequuntur*, & gemmatus calix propoſitus e talentis triginta millibus.

CAP. II.

(a) NOn ultra.] *Abſunt iſta a Compl. Et vulgata*, recordatus eſt. (b) Oleo myrrhino.] *Idem ordo in vulgata, licet præpoſterus in aliis.* (c) Ingreditur.] *Plerique*, εἰσπορεύονται, ingrediuntur. (d) Tradet.] *Alij*, παραδώσειν, ut tradat. (e) Verſus diem.] *Et vulgata*, mane. *Compl. autem*, πρὸς ἑσπέραν, ad veſperam. (f) Seponere.] *Compl.* καταγράψαι, deſcribere.

CAP. III.

(a) SUper iis quæ ſcripta.] κατὰ τῶν γεγραμμένων. *Nonnulli*, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ſecundum quod ſcriptum erat. *Aliquot etiam*, πάντα τὰ γεγραμμένα, omnia quæ ſcripta. (b) Tabellarios.] βιβλιαφόρων, *aut*, βιβλιοφόρων, *& vulgata*, curſores. *Alii autem*, βιβλιογράφων, ſcriptores literarum. (c) Regnum placidum.] *Plerique*, βασιλείαν ἤρεμον, regnum quietum. (d) Præcellit.] διενήνοχας, *longe melius, quam quod in aliis*, διατρέψας. (e) Secundo patre noſtro.] *Compl.* καὶ δευτέρου πρὸς ἡμῶν, & ſecundo a nobis. *In vulgata videtur utrumque conjungi*, & ſecundus a rege, & quem patris loco colimus. (f) Perdere] *Alii*, ἀπολέσθαι, perdi.

CAP. IV.

(a) AChrathæum.] *Compl.* ἀθὰχ, *& vulgata*, Athach. (b) Ut mandaret illi.] *Hæc paululum immutata videtur* S. *Hieron. habuiſſe poſt ea quæ ſunt in extremo hujus capitis.* (c) Ornatus.] *Abeſt a multis.* (d) Poſuerunt.] *Huic lectioni videtur etiam convenire cum vulgata. Alii* ἔθηκας, poſuiſti. (e) Menſtruorum.] S. *Aug. epiſt.* 199. *ad Ediciam videtur habuiſſe*, menſtruatæ, *ut vulgata.*

CAP. V.

(a) SErvitutis.] *Compl.* τοῦ πένθους, luctus. *Vulgata*, ornatus. (b) Et erit.] *Illud*, &, *abeſt a Compl. ſed non ab hebræo, neque a collatis codicibus.* (c) Poſtulatum.] *In aliis additur*, μου, meum. (d) Lætus.] Com & lætus.

CAP. VI.

(a) BUgathan unus eunuchorum.] *Compl.* χάρβωνα, *& vulgata*, Ab *Verum poſt iſta verba in Compl. & multis aliis ſequuntur* non *quæ quoniam a vetuſtioribus, & hebræo & vulgata abſunt; nihil* ca *diximus, cur referrentur.*

CAP. VII.

(a) PRimo.] *Vulgata*, tertii menſis, qui appellatur Siban. *Sed mult hujuſmodi varietates.* (b) Provinciis.] σατραπείαις. *Alii*, σατρ Satrapis. (c) Blanditia.] *Sic viſum eſt vertendum*, παραμυθία, *licet* a latium. (d) Non ſolum.] *Compl.* & non ſolum.

CAP. VIII.

(a) AMadathi.] *Compl. habet.* καὶ τοὺς δέκα υἱοὺς ἀμὰν, *quod quidem dundat.* (b) Diripuerunt.] *Compl.* οὐ διήρπασαν, non diripu *quod reſpondet vulgatæ, & ita etiam paulo poſt in ſimilibus locis eſt in & aliis codicibus græcis.* (c) Quindecim millia.] *Eadem*, μυριάδας ἑ τακισχιλίους, ſeptuaginta quinque millia, *ut vulgata.* (d) Proximo.] *riſque hæc adduntur*, οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι, καὶ τὴν πεντεκαι ἡμέραν τοῦ ἀδὰρ εὐφροσύνην ἀγαθὴν (*iſtud*, ἀγαθὴν, *abeſt a nonnullis: Com tem*, ἐν εὐφροσύνῃ) ἄγουσιν ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον, qui vero ha in metropolibus, etiam quintamdecimam diem Adar lætitiam bonam mittentes partes proximis: *quæ non ſunt in hebræo, neque in vulgata,* Phruræ.] *Compl.* φουρὶν, *& vulgata*, Phurim. (f) Et ſtatuit.] H *habet*, & ſtatuerunt, *& conjungit cum ſequentibus.* (g) Dies autem.] *uſque ad alterum*, dies autem. *abſunt a Compl. In hebræo autem & multo plura interjiciuntur, & explicatiora.* (h) Sanitatem.] Com τὴν νηστείαν αὐτῶν, ſecundum jejunium ipſorum.

CAP. IX.

(a) QUi.] *Abeſt iſtud*, ἣ, *a Complut. Auctor tamen vulgatæ vide buiſſe.*

JOB.

CAP. I.

(a) IN regione Auſitide.] ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐσίτιδι. *Aquila*, ἐν γῇ οὒς, in terra Hus, *quam lectionem ſequitur S Joannes Chryſoſtomus in homiliis de patientia Job, & Complutenſis editio.* Scripſerim libentius οὖς cum ſpiritu leni. Nam οὖς, id eſt, עוץ Antiquitas Ain non aſpirabat. Teſtimonio ſunt Arabia, Elamitæ, Eden, & ſimiles voces. Quod autem aſpiratio in libris, id factum eſt culpa exſcriptorum; qui etiam ἁβραὰμ ſcripſerunt & ἱερουσαλὴμ & ἠλίας, aliaque ſexcenta. Nec te moveat Hus, quod in Latina vetere. Nam error eſt qui a Græcis manavit. *Druſ.* (b) Sine crimine.] ἄμεμπτος, S. *Cyprianus, de mortalitate, habet*, homo ſine querela, verus Dei cultor. *Symm* ἄμωμος, immaculatus, *quemadmodum & Compl. Aquila, & Theodotio*, ἁπλοῦς, ſimplex. *Apud Chryſ. habentur eadem atque hæc, ſed non eodem omnino ordine.* (c) Miniſterium.] ὑπηρεσία, *Aquila*, δουλεία, ſervitium, *Symm.* οἰκετία, famulitium, familia. (d) Nobilis.] εὐγενής. *Schol.* μέγας, magnus, *quod habet Compl. Symm.* μέγιστος πάντων ἀνατολικῶν, maximus omnium Orientalium (e) Singulo quoque die.] καθ' ἑκάστην ἡμέραν. *Schol.* ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, unuſquiſque ſuo die, *quod eſt in Compl. S. Aug. in annot. in hunc librum hæc de iſto loco refert*, faciebant convivium quotidie, donec eorum numerus impleretur. (f) Conſummati eſſent.] συνετελέσθησαν. *Schol.* ἤρξαντο, *cœpiſſent.* * Et vitulum unum pro peccato, pro animabus eorum.] *Hæc abſunt a Compl. ſed referuntur a Chryſoſt. & Olymp. & interpres Origenis*, pro peccatis animarum eorum. (g) Ne forte filii mei.] *Sic etiam Chryſoſt. Aquila*, εἴπως ἥμαρτον οἱ υἱοί μου, καὶ ηὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, ſi quo modo peccaverunt filii mei, & benedixerunt Deum in cordibus ſuis, *nec multo aliter Compl. S. Aug. ſic habet*, ne forte peccaverint filii mei, & maledixerint Deo in cordibus ſuis. (h) Angeli Dei.] *Sic etiam Chryſoſt. & Aug. Schol.* υἱοὶ θεοῦ, filii Dei, *quod etiam in Compl.* (i) Cum eis.] *Ita etiam S. Auguſt. Schol.* ἐν μέσῳ αὐτῶν, in medio eorum, *prout etiam Chryſoſt. & Compl. Aquila*, καί γε σατὰν ἐν μέσῳ αὐτῶν, atque etiam Satan in medio eorum. *Theodotio*, ἀντικείμενος, adverſarius. (k) Homo ſine crimine.] *Schol.* ἀνὴρ ἁπλοῦς, καὶ εὐθὺς, καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, vir ſimplex & rectus, & metuens Deum, *Compl. utrumque miſcuit.* (l) Colit Dominum.] σέβεται τὸν κύριον. *Schol.* φοβεῖται τὸν θεὸν, timet Deum. *Nam LXX timorem Domini ſolent vertere*, θεοσέβειαν, caſtam, & ſancti timoris plenam venerationem Dei. (m) Certe in faciem.] ἦ μὴν εἰς πρόσωπόν σε. *Aquila.* οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει σε, non in faciem tuam benedicet te. *Compl. cætera eodem modo, ſed habet*, εἰ μὴ, niſi. *Dydimus videtur legiſſe apud LXX*, εἰ οὐκ, *atque ita interpretatur*, ἐὰν μὴ τότε φανερῶς βλασφημήσῃ, ſi non tunc manifeſte ac palam blaſphemaverit, *& aliud Schol.* φανερῶς, ἀναισχύντως, manifeſte, impudenter. *B. Aug.* niſi in faciem tuam benedixerit tibi. (n) Et venientes] *Sic etiam Chryſ. Aug.* & venerunt hoſtes, & ceperunt eos. *Schol.* ἐπέπεσε σαβὰ, irruit Saba, *quod habet Compl.* (o) Adhuc iſto.] ἔτι τούτου λαλοῦντος, *Schol.* ἔτι οὗτος ἐλάλει, καὶ οὗτος ἦλθε, adhuc iſte loquebatur, & venit iſte. (p) Cecidit de cœlo.] ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, *ſic etiam Chryſ. Schol.* πῦρ παρὰ τοῦ θεοῦ κατηνέχθη, ignis a Deo immiſſus eſt. *Compl. utrumque miſcuit.* (q) Equites fecerunt.] *Schol.* χαλδαῖοι ἐπέθηκαν τρεῖς ἀρχὰς, Chaldæi immiſerunt tria principia, *quod etiam habet Compl. Aquila*, τάγματα τρία, ordines tres (r) Spiritus.] *Aquila.* ἄνεμος μέγας, ventus magnus, *quos habet Compl.* (ſ) Veſtimenta.] τὰ ἱμάτια. *Schol.* ἔνδυμα, indumentum. *Theodor.* τὴν ἐπενδύτην, pallium, veſtem ſuperiorem. *Aquila*, ἐφεστρίδα, *quod idem valet.* (t) Capitis.] *In aliis codicibus hæc ſequuntur*, αὐτοῦ, καὶ κατεπάσατο γῆν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ſui, & ſparſit terram ſuper caput ſuum. *Quæ a Chryſ. non referuntur.* (u) Sicut D no placuit ita factum eſt.] *Hæc videntur remanſiſſe ex vetuſtiore ver tiam in vulgata, eaque habet B. Greg.* (x) Benedictum.] *In aliqui dicibus ſequitur*, εἰς τοὺς αἰῶνας, *quod etiam habet Chryſ. ſed non* S. Cy *lib. de mortalitate.* (y) Non dedit.] *Olympiodorus*, σαφέστερον ὁ ἑ Manifeſtius, inquit, hebræus. οὐκ ἐμέμψατο τῷ θεῷ, non incuſavit D *Sym.* οὐδὲ ἠφρόνευσατο πρὸς τὸν θεὸν, neque inſipienter ſe geſſit erga Deu

CAP. II.

(a) ANgeli Dei.] *Schol.* οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ, filii Dei, *ut Compl.* (b) Rei nocentiam.] *Polychronius*, Hebræus, ἔχεται τῆς ἑαυτοῦ τελειότητ tinet ſuam ipſius perfectionem. (c) Tu vero dixiſti.] *Dydimu* ἀκύλας σαφέστερον ἐκδέδωκεν: Hoc Aquila manifeſtius edidit, ἀνέσεισας αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτὸν δωρεὰν, commoviſti me in eum, ut deglutire gratis. * Ad præcipitandum eum] in mare videlicet calamitatum, ad gendum eum: aut potius, *ut præcipitarem, ut demergerem.* Pſal 5 בלע. LXX. καταπόντιζον. Hieron. præcipita. Thren. 2. 5. בלע. LXX πόντισεν. Hieron. præcipitavit. Cohel. 10. 12. תבלענו καταποντι τὸν, præcipitabunt ipſum. Hæc loca faciunt ut ſuſpicer Aquilam e ἀπολέσαι, *ad perdendum*, quod nunc in editione vulgata, & LXX κατα σαι, *ut præcipitarem*: tamen non adſevero. Volo ut ſit arbitrarium, certum. *Druſ.* (d) Quæcunque.] *In multis codicibus antecedit*, πάντα *Compl. pro*, ἐκτίσει (*id eſt*) pendet, *habet*, δώσει, dabit. *Sym.* χρ χρωτὸς, καὶ πάντα ὅσα ἔχει, προήσεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, cutem pro cute, nia quæcunque habet, projiciet pro anima ſua. (e) Animam ejus. *etiam B. Ambroſius. Theodoretus autem*, τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἅψῃ, animam ne tetigeris: *& eodem fere modo Chryſ. homilia* 15. *in primam ad Cor* πλὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ μὴ ἅψῃ. (f) Ut ſaniem raderet.] ἵνα τὸν ἰχῶρα *pollinarius*, Hebræus habet, τοῦ κνᾶσθαι ἐν αὐτῷ, ut ſcalperet ſe in ea. Sterquilinio.] ἐπὶ τῆς κοπρίας. *Aquila*, ἐντὸς τῆς σποδοῦ, intra cinerem, *habet Compl. Symm.* ἐπὶ τῆς σποδοῦ, in cinere. (h) Tempore.] *Long mulieris oratio in Compl. reſecata eſt, ut reſpondeat vulgari, ſed eſt in bus græcis exempp. & a Chryſ hom. 28. in primam ad Cor. & Olym nitur.* (i) Locum ex loco.] *In aliis codicibus ſequitur*, περιερχομένη, errans. (k) Dicito aliquod.] *Schol.* κατάρασον τὸν θεὸν, maledicito D (l) Inſipientum.] τῶν ἀφρόνων. *Aquila*, ἀπορρευσῶν, defluentium, delira (m) Unanimiter] ὁμοθυμαδὸν. *Sym.* συνετάξαντο γὰρ ὁμοῦ ἐλθόντες, σαι αὐτῷ, καὶ παραμυθήσασθαι αὐτὸν, conſtituerant enim ſimul venientes pati ei & conſolari eum. (n) Magna] *Polychronius*: τινὰ δὲ βιβλί σι. quidam autem libri habent, καὶ ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανὸν, & aſpicie cœlum. (o) Aſſederunt.] *Polychr.* τοῦτο ἐμφατικώτερον ἔχει ὁ ἑβραῖος, nificantius habet hebræus: inquit enim, καὶ ἐκάθισαν παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆ ſederunt juxta eum ſuper terram.

CAP. III.

(a) QUa dixerunt, ecce maſculus.] *Symmachus*, ἐν ᾗ ἐκυήθη ἄνθρω in qua conceptus eſt homo. *B. Auguſt.* nox in qua dixerunt, ceptus eſt homo. (b) Nox illa] *B. Aug.* dies illa ſint tenebræ, *& ſic legiſſe Olympiodorus.* (c) Excipiant illam.] ἐκλάβοι δὲ αὐτήν. *Sym.* σαιτο αὐτῆς, occupet eam. *Theodotio*, ἀγχιστευσάτω αὐτήν, perſequatur & ſibi afferat. *Aquila*, μολύναι, inquinet. (d) Caligo.] γνόφος. νέφωσις, nubilum. *Symmachus*, ἀχλὺς, obſcuritas. *Theodoretus*, tas nubium. (e) Maledicta ſit] καταραθείη. *Aquila*, καὶ ἐκθαμβήσαι τὴν, ὡς πικραμμοί, & exterreant eam, quaſi amaritudines: *apud B.*

hæc referuntur, & conturbent eam, quaſi amaritudines, dies, & noctem illam accipiant tenebræ perpetuæ: non ſit in diebus, &c. *in Compl autem,* ϗ ταραχθείη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ϗ ἡ νὺξ ἐκείνη, ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος, & conturbetur dies illa, & nox illa: auferant eam tenebræ *Aquil.* σκοτομήνια. Nox illunis. (*f*) Non ſit in diebus] *Sym.* μηδὲ συναρθείη, neque cohæreat. (*g*) Dolor.] *Severianus.* Symmachus dixit, ἔκβλητος, id eſt, ejecta. Hebræus autem, μεμονωμένη, ſolitaria, (*h*) Gaudium.] *Schol.* ἀγαλλίαμα, exultatio. (*i*) Qui habet.] *Sic S. Ambr. in Luc. tom.* 4. *c.* 4. *Aquila,* οἱ παρεσκευασμένοι ἐξεγεῖραι λευιαθάν, qui parati ſunt excitare Leviathan. *Sym.* οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν λευιαθάν, qui habent ſuſcitare Leviathan, *& ita Complut. niſi quod habet,* λεβιαθάν. *Theodotio,* οἱ ἕτοιμοι ἐξυπνίσαι δράκοντα, qui prompti ſunt expergefacere draconem. (*k*) Permaneat:] *Ita S. Auguſt. quamvis poſſit verti,* ſubſtineat, *id eſt,* expectet. *Symmachus,* προσδοκηθείη φῶς, ϗ μὴ εἴη, expectetur lux, & non ſit. (*l*) Accenderunt.] ἐξέκαυσαν. *Atque hoc modo notat Olympiodorus in aliis libris legi: ipſe tamen habet,* ἐκόπασαν, *itemque aliud ſcholium, & S. Aug.* depoſuerunt furorem ſuum: *in quibuſdam codicibus eſt,* ἐξέπαυσαν, *quod idem valet. Theodotio,* ἐκόπασαν, *& Symmachus,* ἐκόπασαν ὀργῆς θυμόν, ceſſarunt, ſedarunt iræ furorem. *Aquila,* ἐπαύσαντο κλονῆσαι, ceſſarunt turbare, ac tumultum ciere. (*m*) Pariter autem ſeculares.] ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι. *Sic, quod apud S. Paulum, Tit. c.* 1. *græce eſt,* πρὸ χρόνων αἰωνίων, *in vulg. eſt,* ante tempora ſecularia. *Scholium,* ἐκεῖ γάρ εἰσιν οἱ ἐξ αἰῶνος τελευτήσαντες τῆς τῶν πρακτόρων ἀπαχθείας ἀπαλλαγέντες, illic enim ſunt, qui a ſeculo obierunt, ab exactoris moleſtia liberati. *Apud LXX. videtur vox* αἰώνιον, *ſæpe ſignificare, quod in hoc ſeculo tranſit. Aquila,* ἅμα δέσμιοι εὐθύνησαν, ſimul vincti ſine moleſtia fuerunt, ac proſperati ſunt. *Symm.* ὁμοῦ δεσμῶται ἀόχλητοι, ſimul in vinculis habiti, a turbatione liberi. *Compl. habet,* οἱ δεδεμένοι. (*n*) Exactoris.] *Sic S. Aug. quod græce eſt,* φορολόγου. *Aquila,* εἰσπράσσοντος, *quod idem valet, aut etiam communius quiddam: nam,* φορολόγος, *proprie eſt tributi ac vectigalium exactor. Symmachus,* ἐπαναγκάσου, cogentis, & extorquentis. (*o*) Timens.] *Plerique libri habent,* οὐ δεδοικώς, non timens: *ſic S. Aug. & Origenes, & S. Hier. in Eſa. c.* 24. (*p*) Requies.] *In pleriſque codicibus ſequitur,* οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, *atque ita etiam teſtatur Olymp. in aliquibus legi cum iſta adjunctione,* ἀπ᾽ αὐτοῦ, cujus via abſcondita eſt ab eo. *S. Aug.* cujus vita abſcondita eſt, *ſed facile potuit mendum obrepere.* (*q*) Concluſit.] συνέκλεισε. *Olymp.* Symmachus autem reddidit, ἀπέφραξεν ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ, obſtruxit Deus ſupra eum, τινὰ δὲ τῶν βιβλίων ἐν τῷ μεταξὺ, τοῦ τε, θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυσις ϗ τοῦ, συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ, ἔχουσι ϗ τοῦτον τὸν στίχον. οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη ἀπ᾽ αὐτοῦ. (*r*) Gemitus adeſt.] *Sic S. Aug. in Compl. additur,* μοι, adeſt mihi. *Aquila,* ὅτι εἰς πρόσωπον ἄρτου μου στεναγμὸς ἐλεύσεται, quia ad faciem panis mei gemitus veniet. (*ſ*) Fleo ego.] *Ita S. Aug. niſi quod non habet,* ego. *Schol.* ϗ χυθήσονται, ὡς ὕδατα, βρυχήματά μου, & fundentur ſicut aquæ, rugitus mei: *quam lectionem habet Complut. ſed omittit illud,* μου, *quod tamen neceſſarium eſt.* (*t*) Neque in pace fui.] *Aquila,* οὐκ εὐπάθησα, non me oblectavi, non indulſi genio. (*u*) Ira.] *Schol.* κλόνος, tumultus, turba, tremor, *vel* commotio qualis eſt tumultuantium. Scholion hoc deſcriptum eſt ex editione Aquilæ. Quod ex eis quæ nunc dicam clarum fiet. *Pſal.* 4. 5. רגזו. A. κλονήθητε. *Job* 3. 17. רגז idem κλονῆσαι: ubi Hieron. *a tumultu.* Hic vertit, indignatio, & LXX ὀργή. Sed רגז commotionem notat ex affectu quem exprimit vel dolor vel triſtitia. *Druſ.*

CAP. IV.

(*a*) NUm ſæpe tibi ſermo.] μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ, *id ita exponit Olympiodorus,* ſcis minime ſolitos eſſe nos moleſta tibi loqui, teque ad iram provocare. *Addit autem hæc,* ὁ θεοδοτίων ϗ ὁ σύμμαχος ἐξέδωκαν, ὁ μὲν. Theodotio & Symmachus reddiderunt, ille quidem, εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρός σε, κοπάσεις, ſi aggrediemur loqui tecum, defatigaberis; ὁ δὲ, hic autem ἐὰν ἀναλάβωμεν λόγον, μοχθήσεις, ſi aſſumpſerimus ſermonem, ægre feres. *Lectionem Theodotionis habet Complut.* (*b*) Tu turbatus es.] σὺ ἐσπούδασας. *Complut. habet,* σὺ δὲ, tu autem. *Schol.* ἐθορυβήθης, conturbatus es. (*c*) In ſtultitia, & ſpes tua, & iniquitas tua.] ἐν ἀφροσύνῃ, ϗ ἡ ἐλπίς σου, ϗ ἡ κακία τῆς ὁδοῦ σου. *Unus codex, pro* κακία, *habet,* ἀκακία, innocentia. *Aquila,* ἡ ὑπομονή σου ϗ ἡ ἁπλότης τῶν ὁδῶν σου, patientia tua, & ſimplicitas viarum tuarum. S. *Aug.* nonne timor tuus ſtultus eſt, & ſpes tua, & ſimplicitas vitæ tuæ quaſi ſtultitia? (*d*) Robur.] σθένος, *in Compl. eſt,* σθένος, *& S. Aug.* fremitus. *Schol.* ἀπόλλυται ἀνυπόστατος λέων, leo invictus atque intolerabilis perditur. (*e*) Myrmicoleon periit.] *Sic S. Aug. Aquila,* λὶς ὤλετο, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν θήραν, leo periit, eo quod non habebat venationem. *Complut. retinuit.* μυρμηκολέων, *ſed ab Aquila ſumpſit,* θήραν. (*f*) Si quod autem verbum verax] *Symmachus,* πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθραίως, ἐν κλοπῇ, ad me autem dictum eſt clanculum, in furto, *& ita Compl.* (*g*) Magnifica.] ἐξαίσια. *Ita eſt apud B. Aug. niſi quod pro,* capiet, *habet,* capit, *& eadem notione ſæpe accipitur in hoc libro. Symmachus,* ϗ ἐδέξατο τὸ οὖς μου ψιθυρισμὸν, & ſuſcepit auris mea ſuſurrum, *a quo non longe abeſt vulgata.* (*h*) Timore autem.] *Polychronius legit,* φόβος δὲ ϗ ἠχὼ νυκτερινὴ, timor autem, & ſonitus nocturnus. *Aquila,* ἐν παραλλαγαῖς ἀπὸ ὁραματισμῶν νυκτὸς, in alienationibus a viſionibus noctis. *Symm.* ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὁράματός μου νυκτερινοῦ, in pavore a viſione mea nocturna: *quam lectionem Compl. probavit.* (*i*) In faciem meam.] *Schol.* διὰ τὸ πρόσωπόν μου, per faciem meam. S. *Aug.* in faciem mihi. (*k*) Surrexi.] ἀνέστην. *Symm.* ἔστην ϗ οὐκ ἐπιγνώσομαι, ſteti, & non agnoſcam, *quamvis ſuſpicari liceat legendum eſſe,* ἔστη, ſtetit: *ita enim hebræus.* (*l*) Auram & vocem.] *Symmachus,* ἠρεμίας φωνῆς ἤκουον, ſilentium vocis audiebam. (*m*) Si contra ſervos ſuos.] *Symmachus,* ἐν δούλοις αὐτοῦ ἀβεβαιότης, ϗ ἐν ἀγγέλοις αὐτοῦ εὑρήσει ματαιότητα, in ſervis ſuis inſtabilitas, & in angelis ſuis reperiet vanitatem. (*n*) Luteas.] *Symmachus,* πόσῳ μᾶλλον τοῖς κατασκηνοῦσιν οἰκίας πηλίνας, ὧν γήϊνος ὁ θεμέλιος; quanto magis habitantibus domos luteas, quarum terrenum eſt fundamentum? (*o*) Inſufflavit enim eis, & exaruerunt.] *Schol.* συνεξῆρεν τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ἐξέλιπον, abſtulit reliquias eorum in eis, defecerunt, *quam lectionem ſequitur Compl. niſi quod non habet,* ἐξέλιπον, *vulgata etiam videtur inde fluxiſſe.*

CAP. V.

(*a*) ERrantem.] πεπλανημένον, *Aquila,* θελγόμενον, *quaſi,* illecebris decentum,] *Sym.* νήπιον, imprudentem, parvulum, *ut habet vulgata.* (*b*) Sed ſtatim.] *Aquila,* ϗ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ παραχρῆμα, & maledixi decorem eorum ſtatim: *quam lectionem habet Compl.* (*c*) Et conterantur.] κολαβρισθείησαν. *Notat enim Olympiodorus hoc idem valere atque* ἐπιτριβείησαν, *itemque quod,* ἐξαλειφθείησαν, attenuentur: κολαβρὸν *enim eſſe parvulum ſuem: quare pro ea dictione Aquilam quidem dixiſſe,* ἐπιτριβήσονται, conterentur: *quam lectionem habet Compl. Theod. vero,* κατεκλάσθησαν, confracti ſunt. *Symm. vero,* ταπεινωθήτωσαν, humilientur. *In alio tamen ſcholio Theodotioni tribuitur,* ταπεινωθήσονται, humiliabuntur. *Sym. autem,* κατεκλάσθησαν. (*d*) Congregaverunt.] συνήγαγον. *Schol.* ἐθέρισαν, meſſuerunt. (*e*) Juſti comedent.] *Sym.* πεινῶντες φάγονται, eſurientes manducabunt. *Aliud ſchol.* Aquila, πεινῶν φάγεται, fameſcens manducabit, *quod eſt in Compl.* (*f*) Ipſi vero de malis.] *Sym.* αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσονται, ipſi autem ab armatis tollentur, *quod item eſt in Compl.* (*g*) Exhauriatur.] *Sic S. Aug. quod græce eſt,* εἰσιφωνισθείη, *& interpretatur Polychronius,* ἐκροφηθήσεται, δαπανηθήσεται, παντελῶς κενωθήσεται, exſorbebitur, abſumetur, penitus vacuabitur. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σιφωνιζομένων πρὸς τὸ μηδὲν ἔτι ὑγρὸν ὑπολείπεσθαι, *nimirum ducta tralatione ab iis qui per ſiphonem hauriunt, donec nihil amplius humoris relinquatur. Atque addit Sym. quidem reddidiſſe,* ἀναρροφήσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, abſorbeat ſitiens potentiam, & facultatem eorum. *Aquilam autem,* ἀφειλκύσαντο, διψῶντες εὐπορίαν αὐτῶν, attraxerunt, & hauſerunt ſitientes opulentiam eorum. (*h*) Non enim prodiet de terra labor.] *Sym.* οὐ γὰρ ἐξελεύσεται ἀπὸ κόνεως ὀδύνη non enim egredietur de pulvere dolor. (*i*) Pulli autem.] *Sym.* τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὑψοῦσι πτερὰ, filii volatilium attollunt pennas. *Aquila,* ϗ υἱοὶ πτηνοῦ, & filii volucris. *Compl. habet,* νεοσσοὶ δὲ ἀετοῦ, pulli autem Aquilarum. (*k*) Super eam, quæ ſub cœlo.] ἐπὶ τὴν ὑπ᾽ οὐρανόν. *Schol.* ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτάτων, ſuper faciem extimorum. (*l*) Evertit.] διαλλάσσοντα. *Aquila,* ἀκυροῦντα, facientem irrita. *Sym.* διαλύοντα, diſſolventem. *Theodotio,* διασκεδάζοντα, diſſipantem, *quod eſt in Compl.* (*m*) Capit ſapientes.] ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει. *Olympidorus,* id eſt, ὁ ἐλέγχων, qui arguit, & reprehendit. S *Cypr. in libro de bono patientiæ,* reprehendam ſapientes in aſtutia ipſorum, *libro autem* 5. *ad Quirinum,* reprehendet. (*n*) Aſtutorum disjecit.] πολυπλόκων ἐξέστησε. *Olymp.* πολυπλόκους καλεῖ τοὺς ἄγαν συνετοὺς οὓς ἀγκυλογνώμονας διὰ τὸ σκολιὸν τῆς γνώμης εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰς κυρίας τῶν λέξεων ἐκλέγοντες, vocat eos qui nimium ſunt intelligentes; quos ii qui proprias dictiones ſeligunt, ſoliti ſunt appellare, ἀγκυλογνώμονας, propter obliquitatem, & perverſitatem ſententiæ, ac mentis. *Interpretatur etiam illud,* ἐξέστησεν, *pro,* ἀχρήστους πεποίηκεν, ἠκύρωσεν ἔξω τοῦ σκοποῦ εἶναι παρεσκεύασεν, inutiles reddidit, irritas fecit, eo redegit, ut ſcopum non attingerent. *Quod quidem inquit Sym. ita eſſe interpretatum,* βουλὴ δὲ σκολιὰ ταραχθήσεται, conſilium autem pravum diſturbabitur. (*o*) In die occurrent.] S. *Aug. videtur habuiſſe,* inhiantes dominari infirmis, in die occurrent illis tenebræ. (*q*) Infirmo.] ἀδυνάτῳ. *Aquila,* ἀτόνῳ, languido. *Sym.* πτωχῷ, mendico. (*r*) Rurſus reſtituit.] *Aquila,* μοτώσει, curabit, immiſſo linamento ſanabit. *Sym.* ἐπιδήσει, colligabit. *Proprie autem* μοτὰ, inquit Hieron. *vocantur lintecla quæ inſeruntur vulneribus ut putriaas carnes comedant & extrahant purulentas.* Druſ. (*ſ*) Sexies de neceſſitatibus.] *Aquila,* ἐν ἓξ θλίψεσι ῥύσεταί σε, in ſex tribulationibus liberabit te. (*t*) In ſeptimo.] ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ. *Aquila, & Theodotio,* ϗ ἐν ἑπτὰ, & in ſeptem. (*u*) A malis venientibus.] *Aquila,* ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων, a direptione ingruentium. (*x*) Injuſtos & iniquos deridebis.] *Apud S. Aug. legitur,* nonne patieris injuſtos, & iniquos deridebis.] *Apud S. Auguſt. legitur,* nonne patieris injuſtos, & iniquos deridebis? *in aliqua editione eſt,* ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν ἀγαθὸν, ἀδίκων, a viro qui nihil boni loquitur, injuſtos, &c.. (*y*) Timebis.] *In aliqua editione ſequitur,* ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ, ἡ διαθήκη σου, *quæ in nullo collatorum codicum ſunt inventa: habet tamen S. Aug.* quia cum lapidibus agri habebis fœdus. (*z*) Habitatio.] *Aquila,* ϗ ἐπισκέψη ὡραιότητά σου ϗ οὐ μὴ ἁμαρτήσεις, & viſitabis ſpeciem, ac decorem tuum, & non peccabis. (*aa*) Non peccabit.] *Schol.* οὐ δυσπραγήσῃ, non infeliciter aget. *Chryſ.* domus fruetur multa pace; & qui in ea, ſine ulla aut inter ſe aut erga te ſeditione degent.

CAP. VI.

(*a*) SI vero quis appendens.] εἰ γὰρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν. *Chryſoſt.* εἰ γὰρ τις, dictum eſt, pro, εἴθε γὰρ, utinam vero. *Sym.* ὡς εἴθε ἐσταθμίζετό μου ἡ ὀργή, quin utinam ponderaretur ira mea. *Iram autem exponunt hoc loco Chryſoſt. & Polychronius,* ἀθυμίαν, dejectionem atque ægritudinem animi: *Olympiodorus,* iram Dei. (*) Gravior.] βαρυτέρα, *& non diſcedit ab hebræo: nam quod hic dictum eſt,* τὰς ὀδύνας, dolores, *apud hebræum eſt ſingulare fœminini generis, ac ſi diceremus,* calamitas erit gravior. *In comm. tamen græcis eſt,* βαρύτερα, graviora, *& ſupplet Olymp.* τὰ συνενεχθέντα μοι, ϗ ἀθυμεῖν παρασκευάζοντα, quæ ſimul irruerunt in me ad mœrorem adducunt. (*b*) Verba mea ſunt mala.] *Ita S. Aug. Aquila,* ἐπὶ τοῦτο ῥήματά μου κατεπατήθησαν, propter hoc verba mea conculcata ſunt: *quam lectionem ſequitur Compl. niſi quod habet,* ἐπὶ τούτῳ. *Sym.* οἱ λόγοι μου κατάπικροι, ſermones mei peramari. *Theodotio,* ἔγκοποι, interciſi, *aut,* moleſti. (*c*) Domini.] *Sym.* Saddai. *Schol. pro,* ἱκανοῦ, potentis, qui ſibi ſatis eſt, nullius egens. (*d*) Nunquid fruſtra.] *Sym.* μὴ στένει λιμῷ ὄναγρος παρούσης χλόης; num ingemiſcit fame onager, ſi adſit gramen? (*e*) Nunquid poteſt ſine ſale edi panis?] *Sym.* μή τι βρωθήσεται ἀνάρτυτον τῷ μὴ ἔχειν ἅλα; nunquid manducabitur non conditum, eo quod non habet ſal? (*f*) Ira mea.] *Plerique libri habent,* ψυχὴ, *& S. Aug.* ſic nec anima mea poteſt ceſſare. (*g*) In finem autem.] *Aquila, & Sym.* ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα, injiciens manum, *ſed fortaſſe apud illos non ſequebatur negatio.* (*h*) Sit autem mea civitas.] *B. Aug.* ſit mihi civitas. *Aquila, & Theodotio,* ϗ ἔσται ἔτι παράκλησίς μου, & erit adhuc conſolatio mea. (*i*) Aut quod tempus meum.] *Aquila,* τί τὸ τέλος, ὅτι μακροθυμήσω; quis finis meus, ut longanimiter agam? (*k*) Vias Themanorum videte.] S. *Auguſt. hæc refert,* vias Themanorum videte, ſemitas Sabæorum intuemini. *Olympiodorus, narrat alium ex interpretibus ita reddidiſſe,* ἀποβλέπουσιν εἰς ὁδοὺς θαιμάν, ὁδοιπορίας σαβὰ προσδοκῶσιν ἑαυτοῖς, reſpiciunt in vias Themanitarum, itinera Sabæorum expectant ſibi. (*l*) Sed ut videtur, vilia.] ἀλλ᾽ ὡς ἔοικε, φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα. S. *Auguſt.* ſed, ut video, prava veri hominis verba dicitis. *Aquila,* τί ἐμοχθηρώθησαν λόγοι εὐθεῖς; quid moleſta fuerunt verba recti? (*m*) Nunc autem inſpiciens.] *S. Aug.* nunc autem aſpicientes vacate mihi. (*n*) Sedete obſecro, & non ſit injuſtum.] *Aquila*, μὴ γίνεσθε παρανομία, nolite eſſe iniquitas.

CAP. VII.

(*a*) QUando dies?] *Aquila, & Theodotio*, πότε ἀναστήσομαι, quando ſurgam? (*b*) Exilior eſt quam loquela.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἐλαφρότερος λαλιᾶς. *Olymp.* cæteri reddiderunt, δρομέως, curſoris, *ut videatur illud*, ἐλαφρότερος, *poſſe verti*, levior & velocior. (*c*) Periit autem in vana ſpe.] *Symm.* αἱ ἡμέραι μου ἀνηλώθησαν μὴ οὔσης ἐλπίδος, dies mei conſumpti ſunt, quippe cum non ſit ſpes. (*d*) Tanquam nubes expurgata de cœlo.] *Symm.* καθάπερ ἀναλωθεῖσα νεφέλη ἀπαλλαγήσεται, tanquam abſumpta nubes abſolvetur. (*e*) Cum in neceſſitate ſim.] *In pleriſque libris ſequitur*, πνεύματός μου, ſpiritus mei. (*f*) Amaritudinem.] *In Compl. eſt*, πικρίᾳ, amaritudine. *Symm.* διαλεχθήσομαι παραπικρασμῷ τῆς ψυχῆς μου, confabulabor in amaritudine animæ meæ. (*g*) Cuſtodiam.] *Ita S. Aug. Olymp. inquit, hebræum dicere* πόνους, labores. (*h*) Conſolabitur.] *Symm.* κατηγορήσει accuſabit. (*i*) Referam.] *S. Aug.* & referam ad me ipſum conſolationem in thoro meo. *Theodotio*, συμβαστάσει με ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου ἡ κοίτη μου, comportabit me in confabulatione mea ſtratum meum. *Schol.* ἐπ' ἐμαυτὸν εἰς διαλογισμὸν, ſuper meipſum in diſputatione. (*k*) Abſolves. *Ita S. Aug. Aquila.* καὶ αἱρεῖται ἀγχόνην ἡ ψυχή μου, & eliget ſuſpendium anima mea (*l*) Oſſa mea.] *S. Aug. videtur addere*, repuli. *Symmachus*, καὶ θάνατον διὰ τῶν ὀστέων μου, & mortem per oſſa mea. (*m*) Ut longanimiter agam.] ἵνα μακροθυμήσω, ut ſim longanimis (*n*) Vita mea.] *Symm.* ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου, quoniam vanitas ſunt dies mei. *Alius interpres*, ἀτμὸς γὰρ αἱ ἡμέραι μου, vapor enim ſunt dies mei. (*o*) Viſitationem.] *Schol.* καὶ ἐπισκέπτῃ αὐτὸν πρωΐας, & viſitet eum mane. (*p*) Et in requie.] *Symm.* αἰφνιδίως ἐκδοκιμάσεις αὐτὸν, repente probabis eum. (*q*) Salivam meam.] *S. Aug. addit, quod eſt in aliquot codd. & Compl.* ἐν ὀδύνῃ, in dolore. (*r*) Quid potero facere?] *S. Aug* quid poſſum tibi facere? *& ita Compl.* τί δύναμαί σοι πρᾶξαι; *Olymp.* hebræus, τί σου ἔβλαψα; quid tibi nocui? (*ſ*) Ut loquerer adverſus te.] κατεναντίον σου. *Schol.* ἐναντιοῦσθαι, ut ſim contrarius. (*t*) Onus.] φορτίον. *Schol.* φορτικὸς, oneroſus, moleſtus. *S. Aug. ſic habet*, quare conſtituiſti hominem, ut loqueretur adverſus te, ut eſſet tibi oneri?

CAP. VIII.

(*a*) SPiritus multiloquus.] *Theodotio*, βαρύτατον, graviſſimus, validiſſimus. (*b*) Turbabit juſtitiam.] *Symmachus*, εἰς ἄδικον μεταστρέψεται τὸ δίκαιον, in injuſtitiam transferet juſtitiam. (*c*) Aut exaltabitur pratum.] βούτομον, *herba grata bubus*. *Symmachus*, ἢ πληθυνθήσεται ἕλος, aut multiplicabitur charectum? (*d*) Aranea autem evadet] *Schol.* ἡ δὲ πεποίθησις αὐτοῦ ἀράχνη ἀποβήσεται, fiducia autem ejus aranea exibit. *S. Auguſt.* atque araneis implebitur tabernaculum ejus. (*e*) Si ſuffulſerit domum ſuam.] *Symm.* ἐρειδήσεται ἐπ' οἶκον, καὶ οὐ στήσεται, innitetur ſuper domum, & non ſtabit. (*f*) Humidus enim eſt ſub ſole.] *S. Auguſtinus habet*, ante ſolem, *ſed interpretatur*, ſub ſole. *Aquila*, ἔνικμός ἐστιν εἰς πρόσωπον ἡλίου, humectus eſt in faciem ſolis. (*g*) Germen.] ὁ ῥάδαμνος. *Symm.* ὁ κλάδος, ramus. *Theodotio*, παραφυὰς, propago. (*h*) In congregatione.] *S. Auguſt.* in congregationibus.] *Schol.* ἐπὶ βουνὸν ῥίζαι αὐτοῦ, ſuper collem radices ejus. (*i*) Si abſorbuerit] ἐὰν καταπίῃ. *S. Aug.* ſi diglutietur, locus mentietur eum. (*k*) Non reprobabit] *S. Auguſt. videtur legiſſe*, non probavit: *quamvis dubitet de veritate lectionis, interpretatur tamen*, impium non probavit innocentem. (*l*) Confeſſione.] *Olymp.* cæteri dixerunt, ἀλαλαγμοῦ, exultatione, & jubilatione.

CAP. IX.

(*a*) NOn contradicat.] *S. Aug.* non reſpondebunt ei unus de mille. (*b*) Ante eum permanſit.] *Aquila*, εἰρήνωσεν, pacem habuit: *Compl. habet*, καὶ εἰρήνευσεν. *Symm* διετέλεσεν, perſtitit. (*c*) Qui in vetuſtatem perducit.] *Symm.* ἐξαίρων ὄρη καὶ ἀδηλοποιῶν αὐτὰ, qui aufert montes, & è conſpectu removet eos (*d*) Eam quæ ſub cœlo.] *S. Aug.* orbem. (*e*) Quatiuntur.] σαλεύονται. *Schol.* cæteri, περιτραπήσονται, ſubvertentur. S. *Aug.* movebuntur. (*f*) Et Arcturum.] *Olympiodorus*, hebræus, καὶ πάντα τὰ ἄστρα τὰ κυκλοῦντα νότον, & omnia ſydera, quæ circundant auſtrum. (*g*) Ipſe enim avertit a ſe iram.] αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν. *Sym.* ὁ θεὸς οὗ ἀπόστρεπτος ἡ ὀργὴ, Deus, cujus inflexibilis ira, *& ita Compl. Apud* S. *Aug. hæc leguntur*: Si enim morti tradiderit, quis avertet? ipſius enim inavertibilis ira. *Olymp. interpretatur lectionem LXX* ἀοργήτως τιμωρεῖται, ſine ira punit, *putatque per Synechdochen ſignificari abſentiam omnium perturbationum*. (*h*) Ab ipſo incurvati ſunt.] *Sym.* ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ καμφθήσονται οἱ ἐπερειδόμενοι ἀλαζονείᾳ, ſub ipſo incurvabuntur, qui nituntur arrogantia. *S. Aug.* a potentiore ab ipſo ſubdita ſunt cætera ſub cœlo, *ſed videtur ſubeſſe mendum*. (*i*) Si vero invocavero, & non exaudierit.] *Sic etiam B. Aug. ac multis modis id explicat. In aliquot codd. & in Compl. eſt*, καὶ ὑπακούσῃ, & exaudierit, *atque ita aliqui interpretes græci legunt. Ac potuit illud*, μὴ, *factum eſſe ex*, μοι, *in hebræo enim eſt*, & reſponderit mihi. (*k*) Ne caligine me conterat.] *S. Aug.* ne forte in turbine me conterat. (*l*) In vanum.] διακενῆς.] *Olymp.* cæteri, *pro*, διακενῆς, reddiderunt, ἀναιτίως, &, δωρεὰν, ſine cauſa & gratis. *S. etiam Aug. habet*, ſine cauſa. (*m*) Quoniam ſcilicet.] ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κρατεῖ. *In Compl. eſt*, ἰσχύϊ κρατεῖ, fortitudine præſtat. *S. Aug. habet*, etenim quia poteſt, obtinet & vincit, *ut in græco exemplari, unde illa verſio fluxit, videatur fuiſſe*, ἰσχύει, *ut in noſtra, &*, κρατεῖ, *ut in Compl.* *Sym.* ἐν τῇ ἰσχύϊ κραταιός ἐστιν, in robore potens eſt. (*n*) Et ſi fuero juſtus.] *Sym.* ἐὰν δικαιότερος ἀναφανῶ, στόμα μου καταδικάσει με, ſi juſtior apparuero, os meum condemnabit me. (*o*) Fuero irreprehenſibilis.] *Schol.* ἁπλοῦς ἐγὼ, καὶ ἐστρέβλωσέν με, ſimplex ego, & pervertit me. (*p*) Quapropter dixi.] *S. Aug. propius ad hebræum*, unum eſt, quod dixi. (*q*) Traditi enim ſunt] *S. Aug. rurſus propius ad hebræum*, terra tradita eſt in manus impii. (*r*) Facies judicum] πρόσωπα κριτῶν. *S. Aug.* facies judicium ejus operit, *vel*, judicium ſuum. (*ſ*) Quis eſt?] *Sym.* καὶ νῦν τίς ἐστι; & nunc quis eſt? *S. Aug.* quis ergo eſt? (*t*) Vita autem mea.] *Sym.* αἱ ἡμέραι μου, dies mei. (*u*) Navibus veſtigium.] *Sym.* ἀπῆλθον ὁμοίως ναυσὶ σπευδούσαις, ὡς ἀετὸς ἱπτάμενος ἐπὶ βορὰν, abierunt ſimiliter ac naves feſtinantes, tanquam aquila volans ad eſcam. (*x*) Qua non ſum mortuus.] *Aquil.* εἰς τί τοῦτο μάτην κοπιῶ; ad quid hoc fruſtra laboro? *& ita Compl. S. Aug. videtur prope habuiſſe utrumque*, quare no ſum mortuus, & laboro? (*y*) Sed loquar.] *In comm. græcis eſt*, ἐὰν λαλή ſi loquar. (*z*) Sic conſcius ſum.] οὕτω συνεπίσταμαι, *S. Aug.* non enim ſu mecum. *Olymp. & Evagrius partim interpretantur*, non ſic, ut amici me exiſtimant, *partim conjungunt cum initio ſequentis capitis, quaſi dicat*, *ſentire ſe deficientem animam ita, ut corpus*: *& ita etiam conjungitur in aliqua editione.*

CAP. X.

(*a*) DImittam ſuper me.] ἐπ' αὐτόν. *Comm. græca, & Compl.* habe ἐμαυτόν. *quod etiam eſt expreſſius. S. Aug.* Proferam contra me ſe mones. (*b*) Noli me docere.] *Aquila*, μὴ καταδικάσεις με, non condem bis me. (*c*) Aut bonum eſt tibi.] *Schol.* μή τι ἀγαθόν σοι, ὅταν συκοφαν nunquid bonum tibi, cum calumniatus fueris? *Complutenſis*, ἢ καλὸν ἐὰν συκοφαντήσω, nunquid bonum tibi, ſi calumniatus fuero? (*d*) Plaſ verunt me.] *Schol.* ἡτοίμασαν, apparaverunt. (*e*) Poſtea mutans.] *Aqu* *& Theodotio*, ἅμα κύκλῳ κατεπόντισάς με, ſimul in circuitu abſorbuiſti (*f*) Conſeruiſti.] ἐνεῖρας. *Schol.* ἤτοι συνέρραψας, ſcilicet conſuiſti, *quod e eſt in Complutenſi.* (*g*) Non inſontem me feciſti.] *Didymus*, cæteri d runt, οὐκ ἀθωώσεις με, οὐ καθαρίσεις με, non inſontem facies me, non mund me. (*h*) Et ſi juſtus fuero, non poſſum ſuſpicere.] *S. Aug habet*, re re. *Aquila*, καὶ δικαιωθεὶς οὐκ ἀρῶ κεφαλήν, & juſtificatus non tollam *Complutenſis priorem partem habet, ut noſtra. ſecundam vero hoc* οὐ δύναμαι ἆραι κεφαλήν, non poſſum caput tollere. (*i*) Et capior.] *chronius*, manifeſtius autem eſt in hebræo, ἐάν τε γὰρ, φησὶν, εὐθετήσ λέων, πάσεις με, ſive enim, inquit, validus fuero, ut leo, capies, & opp me. (*k*) Iterum enim commutans.] *S. Aug.* iterum autem commu ſæviſſime crucias me. *Aquila, & Theodotio*, καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάσωσας ἐν μοὶ, & reverſus mirificaſti in me. (*l*) Inſtaurans in me examen me *S. Aug. videtur habere*, inſtaurans in me tormenta mea. *Symmachus*, ράς σου κατέναντί μου αὐξάνων, teſtes tuos contra me augens. (*m*) Parva temporis mei.] *Plerique libri habent*, ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου, par eſt tempus vitæ meæ, *& ſic Beatus Auguſtinus.* (*n*) Requieſcere.] *S.* patere me, donec requieſcam puſillum, antequam eam in pœnas, unde verti non licet. (*o*) Caliginoſam.] καὶ γνοφεράν. *Symmachus*, σκεπ θανάτῳ, opertam morte (*p*) Ad terram tenebrarum.] *Polychronius*, bræus, εἰς γῆν σκοτεινήν, ὑπὲρ τὸ σκότος, ad terram tenebroſam ſuper ipſas nebras. *Olympiodorus autem in hunc locum*, ὅπου τάξις ἡλίου καὶ ἄστρων οὐκ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ubi neque ſunt ordines ſolis, & ſyderum, neque rum humanarum.

CAP. XI,

(*a*) QUi multa dicit.] *Symmachus*, μὴ ὁ πολυλάλος ἀναντίρρητος ἔσ quid multiloquus & verboſus erit hujuſmodi, cui non reſpon tur? (*b*) Sed quomodo.] *Ita S. Aug. Schol.* ἀλλ' εἴθε γοῦν, ὅπως ἂν, ſed nam detur aliquo utique modo. (*c*) Virtutem ſapientiæ.] δύναμιν *Aquila*, ἀπόρρητος σοφίας, *ſed fortaſſe Compl. codicem habuerunt in quo* *verba integriora eſſent: ita enim illi* ἀπόρρητα σοφίας, ſecreta ſapientia. Quæ peccaſti.] *Schol.* παρεωραμένα, quæ deſpexiſti, ac per imprudent admiſiſti. (*e*) Sublime eſt cœlum.] *Schol.* μετεωρότητας οὐρανῶν τίς ἐργάσ ſublimitates cœlorum quis operabitur? *Symmachus*, ἀπορήσεις, πῶς κοιο, dubitabis, quomodo utique pervenias. (*f*) Natat ſermonibus.] ται λόγοις. *S. Aug.* mutat ſermonibus. *Schol.* θρασύνεται, confidit. (*g*) E tendis] *Symm.* ἁπλώσεις πρὸς αὐτὸν τὰς παλάμας σου, expandes ad eum pa tuas. *Theodotio*, ἐπέτασας, expandiſti. (*h*) Et iniquitas] ἀδικία δὲ ἐν γῇ σου μὴ αὐλισθήτω. *Schol.* μὴ σκηνωσάτω ἐν σκέπῃ σου παρανομία, *quod idem* (*i*) De meridie autem.] *S. Aug. videtur hoc loco habuiſſe*, ante illumi nem præibit. (*k*) Apparebit tibi pax.] *Aquila*, ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ, dormies. (*l*) Tranſmutati autem multi.] *S Aug.* & rogabunt facie am multi, *quod proprius ad hebræum.* (*m*) Oculi.] *Theod.* οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκλείψουσιν, oculi eorum deficient.

CAP. XII.

(*a*) MOrietur ſapientia.] τελευτήσει σοφία. *Aquila*, τελειώματα σοφίας, tectiones ſapientiæ. (*b*) Ab aliis.] *In aliis libris eſt*, ὑπὸ ſub aliis. (*c*) Auris quidem.] *Teſtatur Chryſoſtomus in quibuſdam plaribus, pro*, οὖς, *eſſe*, νοῦς, mens. (*d*) In multo tempore.] *Aquila*, λαιοῖς, in antiquis. *Symmachus*, ἐν μακροχρονήσασιν, in longævis. (ducit.] *Ita S. Aug. Aquila*, ἀπάγων συμβούλους λάφυρα, qui abducit conſi ſpolia. *Symmachus*, διάγων βουλευτικοὺς εἰς ἀβουλίαν, adducens eos qui ter deliberant, in conſilii inopiam. (*f*) Baltheo.] *Sic S. Augu* *quod græce eſt*, ζώνην. *Symmachus*, καὶ περιζωννύων αὐτοὺς σχοινίῳ & circumcingens eos fune ſuper lumbos, *quod Scholiaſtes inquit*, *eſſe, pro*, μεταβάλλων αὐτοὺς εἰς οἰκέτας, commutans eos in famulos. (permutat.] *Ita S. Aug. Symm.* περιτρέπων χείλη ἀπλανήτων, evertens lab errantium, *id eſt, inquit Scholiaſt.* καὶ τῶν δοκούντων εἶναι ἀπλανεστάτων τὰς τοὐναντίον μεθίστησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ Βαλαὰμ πεποίηκε, & eorum qui minime o videntur errare, conſilia in contrarium convertit, ſicut fecit in Balaa Senum cognovit.] *Quare cum a principio, inquit Scholiaſtes*, eorum *chinationes cognoverit*, δύναται ἀνατρέπειν ταύτας, poteſt illas ſubve *Symmachus autem*, καὶ ἐπιστήμην γερόντων ἀφαιρῶν, & ſcientiam ſenum au (*i*) Permutans corda.] διαλλάσσων καρδίας. *Aquila*, ἀφιστῶν, removens *Theodotio*, μεθιστῶν, transferens: *Symmachus*, παρατρέπων, evertens. *S. Aug. legitur*, reconcilians corda principum populi terræ: edu tem eos in viam, quam non noverant. (*k*) Palpent.] *Schol.* palpantes. (*l*) Errent.] *Schol.* πλανώμενοι, errantes. *In alio Schol* *claratur id non eſſe dictum optando, ſed demonſtrando id quid ſit*, φῶσι, καὶ πλανῶνται, *id eſt*, palpant, & errant.

CAP. XIII.

(a) Vidit.] ἑώρακε, *in aliquo codice, & vulgatis editionibus eſt*, τεθεώρηκε, contemplatus eſt. (b) Vos autem eſtis medici.] *Symmachus* προσθέσθε ψεύσματι, ϗ ἰατροὶ ἐπίπλαστοί μου κατασκευάζοντες ἄλογα, addicti eſtis mendacio, & medici concinnatores mei, apparantes abſurda. (c) Subtrahetis vos.] ὑποστελεῖσθε. *S. Auguſt. habet*, an ſubtrahitis vos judices fieri? *Olympiodor.* Theodotio reddidit, ἢ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβάνετε, an perſonam ejus accipitis: hebræus autem, δυσωπεῖσθε, veremini, confundimini. (d) Quod & ſi occultas.] *Symmachus*, μὴ κρύφα πρόσωπον αὐτοῦ δυσωπηθήσεσθαι; μὴ οὐχὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ πτοήσει ἡμᾶς; an occulte perſonam ejus verebimini? Nunquid non motio ejus exterrebit vos? *Polychronius*, hebræus autem, ἐὰν ἀποστρέψῃ πρόσωπον αὐτοῦ, ταραχθήσεσθε, ſi averterit faciem ſuam, turbabimini. (e) Quia nunc obmuteſcam & deficiam.] *Olympiodorus*, Hebræus habet, ἵνα μὴ λαλήσω, ut ne loquar. (f) Duo autem mihi præbeas.] *Olympiodorus*, Aquila, & Theodotio, pro, δυεῖν δέ μοι χρήσῃ, reddiderunt, πλὴν δύο μὴ ποιήσῃς μετ᾽ ἐμοῦ, tantummodo duo ne facias mecum, *quod tamen idem valet: duo enim poſtulat ſibi concedi, ut duo illa ne faciat ſecum, quæ paulo poſt ſubjungit.* (g) Tunc a facie.] *Olympiodorus*, Hebræus, pro, οὐ κρυβήσομαι ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, habet, οὐκ ἐκκλινῶ, non declinabo, id eſt, ἐξεναντίας σοι εἰς κρίσιν ἐλεύσομαι, ἐὰν τὰ δύο ταυτὶ παράσχοις, ex adverſo veniam tibi ad judicium, ſi duo hæc præbueris. (h) Aut loqueris.] *Olympiodorus*, cæteri manifeſtius reddiderunt, λαλήσω ϗ ἀποκρίνῃ μοι, loquar, & reſpondebis mihi. (i) Impedimento.] ἐν κωλύματι. *Symmachus*, ἐν ταλαιπωρίᾳ, in anguſtia & miſeria. *Aquila*, ὡς ἀπὸ ξύλου εἱρκτῆς, ſicut de ligno carceris. *Schol.* Aquila ſic reddidit, ϗ ἔθηκας ἐν ξυλοπέδῃ τόν πόδα μου, & poſuiſti in cippo pedem meum. *Aliud Scholium*, ἐν ποδοκάκῃ, in compede, *& ſic S. Auguſtinus.* (k) Et ad radices.] *Didymus*, hebræus autem, τὰ δὲ ἴχνη τῶν ποδῶν μου περιεχαράξεις, & veſtigia pedum meorum circum imprimis. *S. Auguſt. habet*, & radices pedum meorum contemplatus es. (l) Sicut uter.] *Symmachus*, ὁμοίως σηπεδόνι, ſicut putredo. *S. Auguſt.* qui veteraſco, ſicut uter.

CAP. XIV.

(a) Plenus iracundiæ.] *Aquila*, πλήρης κλονήσεως, plenus commotionis, & turbationis. (b) Ab eo.] *In commentariis græcis, & in Complut. eſt*, παρὰ σοὶ, *& ita S. Aug.* apud te. (c) Ab eo.] *Sic etiam S. Aug. Chryſoſt. autem cum hanc eandem lectionem agnoviſſet, addit, in quibuſdam exemplaribus legi*, ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα ἡσυχάσω, ϗ εὐδοκήσω τὸν βίον μου, ὥσπερ μισθωτὸς, recede a me ut requieſcam, & placem vitam meam, ſicut mercenarius: *& ſic videtur legiſſe Polychr.* (d) Germen.] ὁ ῥάδαμνος. *Polychr.* ῥάδαμνον, vocat, κλάδον, τὸν μετὰ τὴν ἐκτομὴν φυόμενόν τε ϗ αὐξανόμενον, id eſt, ramum, qui poſt exciſionem & pullulat, & creſcit. (e) In petra autem.] *Polychr.* hebræus habet, ἐν σποδιᾷ, in cinere. Aquila autem & Theodotio dixerunt, alter quidem, ἐν χοΐ, alter autem, ἐν τῷ χώματι, id eſt, in pulvere, aut humo egeſta, concinentes & ipſi hebræo: qui etiam, pro, ῥάδαμνος, reddiderunt, ὁ κορμὸς, truncus, ſtipes. Rurſus autem græcus quidem dixit, ποιήσει θερισμὸν, faciet meſſem, nimirum a fine ipſo, hebræus autem a re ipſa, ποιήσει καρπὸν, faciet fructum, ſervatur autem in utroque eadem ſententia. (f) Rareſit mare.] *S. Auguſt. habere videtur*, tempore enim minuetur mare: nam poſt impletur: *niſi hæc poſterior ſententia, ad explanationem ab ipſo adjungitur: nam & Chryſoſt.* θάλαττα μὲν γὰρ σπανίζεται, ϗ πάλιν πληροῦται, nam mare quidem minuitur, & rurſus impletur, *idemque de fluviis affert. Symm. autem*, ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης, ſicut effluunt aquæ de mari, *ſicut inquit Polychronius, fluxus deſcendens e ponto.* (g) Fluvius deſolatus.] *Schol.* χειμάῤῥους, torrens: *& ita notat Polychr. eſſe in hebræo.* (h) Cœlum non ſit conſutum.] ἕως ἂν οὐρανὸς οὐ μὴ συῤῥαφῇ. *Apud S. Auguſt. legitur*: Uſquequo cœlum eſt, non conſuetur ad novum. *Ac certe Polychr. videtur aliquid aliud in ſuo codice habuiſſe. Ita enim inquit*, ϗ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς παλαιωθῇ, ϗ ὁ κόσμος συνέστηκε. τουτέστιν, ἕως συντελείας. οὐ μὴ συῤῥαφῇ, ἀντὶ τοῦ, οὐ μὴ συναρμοσθῇ. συῤῥαφὴν γὰρ εἶπε τὸν εἱρμὸν τῶν ζεύξεων τῶν μελῶν, quoaduſque cœlum inveteraverit, & mundus conſtiterit, id eſt, uſque ad conſummationem, non conſuetur, pro, non redibit ad harmoniam ſuam: ſuturam enim dixit ſeriem jugationum, & commiſſurarum ipſorum membrorum. (i) Suſtinebo donec.] *Chryſoſt.* Aquila, & Theodotio, & Symm. illi quidem dixerunt, ἐλπιῶ ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἄλλαγμά μου, ſperabo quoaduſque venerit mutatio mea: hic vero, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἁγία φύσις μου, donec veniat ſancta nativitas mea. (k) Et patientiam.] *Symm.* προσδοκίαν ἑκάστου ἀνδρὸς ἀπολέσεις, expectationem cujuſque viri perdideris. *S. Aug.* ſpem hominis perdidiſti. *Docet autem Olymp. ex his ſignificari ſine auxilio divino hominem nihil eſſe neque poſſe ſuſtinere tentationem tempeſtatis. Polychronius autem, montes, etiam ſi cadant, & petram, etiam ſi veteraſcat, non omnino deleri, hominem autem penitus aboleri, & nullas illius eſſe reliquias, nimirum quoad corpus.* (l) Adjeciſti ei faciem.] *Olymp* minaciter, & auſtere eum inſpexeris. *S. Aug. habet*, mutaſti faciem ejus. (m) Ploravit.] *In aliquibus libris eſt*, ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐπένθησεν, ſuper ſe ploravit. *S. Auguſt. videtur in verbis proxime præced. habuiſſe illud*, ἐπ᾽ αὐτῷ, *nam ſic refert*, ſed carnes ejus ſuper eum doluerunt.

CAP. XV.

(a) Spiritus] πνεῦμα. *Complutenſis habet*, πνεύματος. *Interpretatur S. Auguſt. Job, quia implet ventrem dolore, non reſpondere ſpiritu ſcientiæ. Chryſoſt. autem videtur interpretari ſcientiam ſpiritus, vanum quiddam, & ventoſum.* (b) Et implevit.] *S. Auguſt. habet*, & implevit dolore ventrem. *In comm. græcis in textu eſt*, πόνων, *ſed ad eum locum Chryſoſt. manifeſto habet*, πόνον, *& interpretatur hoc eſſe, amare loqui*, ὥστε ἐκπλῆσαι τὸν πόνον, ϗ τὸν καύσωνα τῆς ἑαυτοῦ διανοίας, ut expleat dolorem, & æſtum mentis, ſuæ atque ægritudini ſuæ morem gerat. (c) Repuliſti] οὐ ϗ σὺ ἀπεποιήσω. *Theod.* οὐ γὰρ σὺ παρῃτήσω φόβον, non enim tu rejeciſti timorē. (d) Conſummaſti autem.] συνετελέσω. *Symm.* ϗ ἀναίδην ὡμίλησας ἐναντία τῷ θεῷ & impudenter locutus es contra Deum. *S. Auguſt.* & elegiſti linguam malorum. (e) Concretus es?] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἐπάγης, *pro quo notat Polychronius hebræum habere*, συνελήφθης, conceptus, & formatus es. (f) Conſtitutionem.] σύνταγμα. *Aquila*, ἀπόῤῥητα, arcana, ineffabilia. *Theodotio*, μυστήριον, myſterium. *Symm.* ὁμιλίαν, colloquium. (g) Gravior.] βαρύτερος. *Symmach.* πολυχρονιώτερος, longævior. (h) Quid auſum fuit.] *Symm.* τί ὅτι ἐπῆρέ σε ἡ καρδία σου; quid, quod extulit te cor tuum? (i) Tulerunt.] ἐπήνεγκαν. *In comm. græcis eſt*, ὑπήνεγκαν, *& ita S. Auguſt* ſuſtinuerunt. (k) Quis enim cum homo ſit.] τίς γὰρ ὢν βροτὸς, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος; *Apud S Aug. legitur non ſine mendo, ut videtur*, quid eſt cur homo, ut ſit ſine crimine? *in Commentariis non eſt particula illa*, ὅτι, quia. *Didymus*, τίς γὰρ, φησὶν, ἄνθρωπος ὢν δύναται ἄμεμπτος εἶναι, ἢ ἐπαγγέλλεσθαι, ὅτι δίκαιος ἔσομαι, ὡς σὺ σαυτὸν νομίζεις; Quis enim, inquit, cum homo ſit, poteſt ſine crimine eſſe, aut polliceri ſe fore juſtum, prout tu teipſum putas? (l) Si in ſanctis non credit.] κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει, *ſimili locutione uſus eſt ſupra cap. 4. S. Auguſt. habet*, ſi in ſanctis ejus non eſt fides, *Symm.* ἰδοὺ ἐν ἁγίοις αὐτοῦ οὐδεὶς ἄτρεπτος, οὐδὲ οὐρανὸς. ἄσπιλος, πόσῳ μᾶλλον ἄνθρωπος; ecce in ſanctis ejus nullus eſt immutabilis, neque cœlum ſine macula: quanto magis homo? (m) Sine vero.] ἔα δέ. *Polychronius*, iſtud ſane, ἔα, uſus ſermonis & conſequutio poſtulat, ut valeat idem, atque, πόσῳ μᾶλλον, & μήπου, quanto magis, & nedum; ſed communis conſuetudo, ἄφες, ſine, dimitte. (n) In ſolitudine.] ἐν φροντίσι. *Aquila*, ἐν ὀδύνῃ, in dolore. *Theodotio.* ματαιοῦται, fruſtratur, evaneſcit. *Symm.* ἀλαζονεύεται, effertur arrogantia. (o) Numerabiles.] ἀριθμητὰ, numerati. *Symm.* ϗ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῷ, & numerus annorum occultatus eſt forti. (p) Subverſio [καταστροφή. *Didymus*, hebræus, ἡ σκύλευσις, vaſtatio. (q) Decretus.] *Symmachus*, προεσκοπεύθη γὰρ εἰς μάχαιραν, *prævíſus enim eſt ad gladium.* (r) Quia operuit faciem ejus] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, *& interpretatur*, abſcondit a ſe Deum, *ſed illud*, αὐτοῦ, *poteſt etiam ſignificare*, ſuam. *Notat Olympiodor. pro hoc in hebræo eſſe*, τὴν καρδίαν, cor: *ut intelligatur facultatem animæ videntem, & conſiderantem, cæcatam eſſe a deliciis, & ſaturitate.* Prodit (Olympiod.) iterum inſcitiam ſuam cæcus de coloribus, ut aiunt, & iſte & alii loci declarant rerum Hebraicarum imperitum fuiſſe. *Druſ. Symm.* ἐπεκαλύφθη γὰρ, coopertus eſt enim. (ſ) Periſtomium.] *S. Aug. habet* capiſtrum, *Olymp.* in hebræo eſt, πιμελὴν, ϗ διπλοΐδα, pinguedinem, & craſſum pannum, *id eſt, edacitati & carni ſe totum dedidit, ut vel deploidas haberet ſuper femora ex carnis copia. Symm.* ϗ ἐπάχυνε πιμελὴν κατὰ τῆς ψόας, & incraſſavit adipem ſupra lumbos: *in aliquibus autem codicibus ſequitur*, αἶνος δὲ αὐτοῦ ὕβρις, laus autem ejus contumelia. *Et exponitur a Polychronio*: qui enim cum injuſtitia vivit, & pietatem ſimulat, contumelia, non honore, afficit Deum. (t) Condenſabitur.] πυκάσῃ. *Symm.* οὐκ εὐθαλήσει, non virebit, non floreſcet. (u) Teſtimonium.] *Chryſoſt.* id eſt, indicium impietatis hominum eſt mors eorum, & turpis exitus. (x) Concipiet.] *Aquila*, συνέλαβε. ϗ ἔτεκε ἀνωφελὲς, concepit, & peperit rem inutilem. *Schol.* ϗ δόλον ἔχων ἐν ἑαυτῷ βουλεύεται πῶς τινας ὀδυνήσῃ, & dolum habens in ſeipſo, deliberat quo pacto alium lædat: κοιλίαν autem vocat totum illud quod intus eſt, & animam ipſam: δόλον autem, omnem iniquitatem: atque illud, ὑποίσει δόλον, dictum eſt, διὰ τὸ ἐκ προαιρέσεως ὑποδέχεσθαι τὰ κακὰ, eo quod conſulto ſuſcipiat mala.

CAP. XVI.

(a) Conſolatores malorum] *Aquila*, παράκλητοι πόνων, conſolatores laborum. *Theodotio*, παράκλητοι κόπων, conſolatores moleſtiarum, *& eſt hebraiſmus, id eſt, conſolatores mali, laborioſi, moleſti: ſic Olymp.* κακοὶ παρακλήτορες, *quamvis Greg. interpretetur*, παρακλήτορας οὐ θεραπευτάς. *Symm.* παρηγοροῦντες πάντες ἐπαχθεῖς ἐστε, conſolatores omnes odioſi eſtis. (b) Si ſubjecta eſſet.] *Ita S. Auguſt. græce eſt*, εἰ ἐπέκειτο. *Olympiod.* illud, εἰ, poſitum eſt pro, εἴθε, utinam: ita enim reddidit Symmachus. Aquila autem ὄφελον, quod item valet, utinam. *Chryſ.* Alius autem ex interpretibus ſic reddidit, εἰ ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς ὑπέκεισθε πάθεσιν, ἑτέροις προσεφθεγγόμην ἂν ὑμῖν λόγοις, ϗ ἐκίνησα ἂν ἐφ᾽ ὑμῖν τὴν κεφαλὴν (συμπαθῶς δηλονότι) ϗ ἐπέῤῥωσα ἂν ὑμᾶς ἐν τῷ στόματί μου. ἀνθ᾽ οὗ οἱ ἑβδομήκοντα, εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου, ſi vos meis ſubjecti eſſetis paſſionibus; aliis profecto ſermonibus ad vos acceſſiſſem, & moviſſem ſuper vos caput (videlicet condolenter) & roboraſſem vos in ore meo: pro quo lxx. dixerunt, ſit autem fortitudo in ore meo. (c) Non dolebo vulnus.] *Scholiaſtes inquit, legendum eſſe per interrogationem, quaſi ſignificet*, omnino dolebo. *Symm.* οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου, non cedet, neque miteſcet labor meus. (d) Stultum, putrem.] *S. Auguſtinus*, nunc autem laſſavit me: & fecit ſtultum, & putrem. *Olympiodorus & Chryſoſt.* μωρὸν γὰρ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἀναίσθητον εἶπε. διὸ συνῆψε τούτῳ τὸ, σεσηπότα, διὰ τὸ τὰ σεσηπμένα τῶν μελῶν ἀφῃρῆσθαι τὴν αἴσθησιν, fatuum enim hic dixit pro ſtupidum, & ſenſus expertem: quamobrem huic conjunxit putrem: propterea quod membra putrefacta amiſerunt ſenſum? (e) Et apprehendiſti me.] *Ita S. Auguſt. Chryſoſt. autem.* Quædam exemplaria, pro ἐπελάβου, (quod quidem Symm. reddidit, κατέδησάς με ἀδιαλείπτως ἐν ζυγῷ, colligaſti me aſſidue in jugo) habent, ἐπελάβετό μου, apprehendit me. ἀληθεστέρα δὲ ἡ προτέρα ἐκδοχή. (f) In teſtimonium fuit.] *Multi codices habent*, ἐγενήθην, *& S. Auguſtinus*, in teſtimonium factus ſum. (g) Et ſurrexit ſuper me.] *Polychr.* βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι ὑμεῖς ἀντέστητε ψευδόμενοι κατ᾽ ἐμοῦ, ἥκιστα μὲν τὴν ἀλήθειαν αἰδούμενοι, σὺν πολλῷ δὲ θράσει τὴν πρὸς ἐμὲ ἀντιλογίαν ποιούμενοι. Hoc autem ſibi vult; vos inſurrexiſtis mentientes adverſum me, minime quidem veritatem reveriti, ſed multa cum audacia mihi contradicentes. *Symmachus*, ϗ ἀνέστη μοι καταψευδόμενος, κατὰ πρόσωπόν μου ἀντιλέγων μοι, & ſurrexit in me mentiens, in faciem meam contradicens mihi. (h) Acie oculorum irruit.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο, ſpiculis oculorum irruit. *Symm.* οἱ ἐναντίον μου ὤξυναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ἕκαστος εἰς ἐμὲ, adverſarii mei acuerunt oculos ſuos, unuſquiſque in me. (i) Mucrone.] ὀξεῖ. *S. Auguſt.* acriter, *& apud ipſum hæc videntur antecedere*, ruina mihi fuit aſpectio ejus, *& in hebræo eſt aliquid, cui nonnihil videntur reſpondere. Schol. ad illud*, ὀξεῖ, σφοδρῶς, φησὶν, ἔπληξέ με, ὡς ἐκλελύσθαι μου τὰ γόνατα, ϗ καταπεσεῖν, valide, inquit, percuſſit me, ita ut diſſolverentur genua mea, & corruerent. (k) Et ſuper impios.] *Symm.* εἰς χεῖρας ἀσεβῶν ἔβαλέ με, in manus impiorum jecit me. (l) Tenens me coma.] λαβών με τῆς κόμης διέτιλε. *S. Aug.* & tenens comam, eam divellit. *Olymp.* Hebræus, λαβών με τοῦ τένοντος διετίναξεν, tenens me cervice concuſſit, & quaſi vibravit. (m) Umbra] *Olymp.* alia exempl. habent,

bent, σκιὰ θανάτου, *& ſic S. Auguſt.* & ſuper palpebram meam umbra mortis, *habet etiam Compl. illud.* θανάτου. (*n*) Terra ne operias.] *S. Auguſt. habet*, operiar. *Compl.* ἐπικαλύψαι, operiat. (*o*) Filii hominis.] *In comm. legitur*, υἱὸς, filius. *S. Auguſt. videtur habere*, dijudicetur vir cum Domino, ſicut filius hominis ad proximum ſuum, *quæ reſpondent vulgatæ, & hebræo.*

CAP. XVII.

(*a*) PReces adhibeo cum labore.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, λίσσομαι κάμνων. *Schol.* τὸ λίσσομαι, dixit, *pro*, διαπορῶμαι, hæſito, aporior, aut certe, *pro*, ἀντιβολῶ ταφῇ παραδοθῆναι, ſupplico tradi ſepulchro. (*b*) Et quid feci?] *Sic S. Auguſt.* (*quamvis in ejus verbis ſubeſſe videatur mendum*) *quod græce eſt*, καὶ τί ποιήσας. *In pleriſque autem aliis codicibus eſt*, καὶ τί ποιήσω; & quid faciam? (*c*) Abſcondiſti.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ἔκρυψας, *& ſic vulgata, & hebr. In comm. græcis eſt*, ἔκρυψαν, abſconderunt cor ſuum, *idque duobus modis Polychronius interpretatur.* (*d*) Parti annunciabit mala.] τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας. *S. Auguſt.* partim annuncientur mala, *quamvis ex interpretatione intelligatur legendum*, parti. *Sed Polychronius ita interpretatur de impio*, τὸ αὐτοῦ πάθος ἀναγγελεῖτο τῇ μερίδι τῆς κακίας, τουτέστι τοῖς ὁμοτρόποις αὐτοῦ, ſuam ipſius pœnam annunciet parti improbitatis, id eſt, iis qui ſimilibus morati ſunt moribus. (*e*) Et oculi ſuper filios.] *S. Auguſt habet*, & oculi ſuper filios eorum tabuerunt, *ubi vulgata*, & oculi filiorum ejus deficient. *In comm. græcis, & Complut. eſt*, ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ᾽ υἱοῖς ἐτάκησαν, oculi autem mei ſuper filios tabuernnt: *& Schol. interpretatur*, ἐπὶ τῇ τῶν τέκνων ἀθρόᾳ τελευτῇ, ſuper repentino omnium ſimul filiorum obitu. (*f*) Fabulam.] θρύλλημα. *S. Auguſt. habet*, in loquelam. *Polychronius*, cæteri παραβολήν, parabolam. (*g*) Teneat autem fidelis.] *Theodotio*, καὶ ἀνθέξεται δίκαιος τῆς ἑαυτοῦ ὁδοῦ, & inhærebit juſtus viæ ſuæ. (*h*) Et rupti ſunt articuli.] ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα. *S. Auguſt.* & convulſæ ſunt compages cordis mei. *Polychronius*, hoc dictum putabimus pro ὑπὸ τῆς ἀθυμίας, μικροῦ, καὶ εἰς παραφρόνησιν ἐχώρησα. præ mœrore parum abfuit quin in dementiam abierim. (*i*) In diem poſui.] *Apud S. Auguſt. legitur*, noctem in diem verterunt, *prout eſt in vulgata: ſed omnes collati codices græci conſentiunt, & Olymp. interpretatur, Job ex nocte facere diem: quoniam per noctem non minus, quam interdiu, vigilat, ac præ mœrore lux ei parum videtur abeſſe a tenebris.*

CAP. XVIII.

(*a*) USa eſt te ira.] κέχρηταί σοι ὀργή. *Notat Olymp. & per interrogationem poſſe legi, quaſi dicat, nunquid Deus te in ira uſus eſt, ſicut dixiſti? & per affirmationem, ut intelligatur iram uſam eſſe ipſomet Job, tanquam organo ad ipſius animam afflictandam: quam ſententiam inquit reſpondere editioni Theodotionis, qui ita eſt interpretatus*, διαρπάζων ψυχὴν αὐτοῦ ἐν θυμῷ αὐτοῦ, rapiens animam ſuam in furore ſuo. (*b*) Non procedet.] οὐκ ἀποβήσεται. *Theodotio*, οὐ λάμψει, non lucebit. (*c*) Erret autem.] σφάλαι δέ. *Theodotio*, καταρράξει αὐτὸν, præcipitabit eum conſilium ejus. (*d*) Immiſſus eſt.] *Ita S. Auguſt. quod græce*, ἐμβέβληται, *in comm. græcis, & in Complut. eſt*, ἐμβληθείη, immittatur. (*e*) Sitientes.] *S. Auguſt. habet*, ſitiens, *ſed videtur mendum librarij: ita enim legunt interpretes græci & explicant, fore ut Deus roboret eos qui cupiunt expleri bonis impii, atque ei nocere.* (*f*) Semita.] ἐπὶ τρίβον, *in comm. græcis, & Complut. eſt*, ἐπὶ τρίβων, *& ſic S. Auguſt.* in ſemitis. (*g*) Et multi circa pedes ejus.] *Ita S. Aug. Chryſoſt.* alia autem exemplaria ſic habent, πολλῶν δὲ περὶ πόδας ἔλθοι ἐν λιμῷ στενῷ, & ad pedes multorum veniat in anguſtia famis: *neque tamen alteram editionem damnat; ut intelligatur multos ad ejus pedes venire*, ὑποσκελίζοντας αὐτὸν ἐν τῇ καταλαμβανούσῃ αὐτὸν συμφορᾷ, ſubvertentes eum in ea quæ ipſum comprehendit, calamitate. (*h*) Et teneat eum neceſſitas cauſa regali.] αἰτίᾳ βασιλικῇ. *S. Auguſt. habet*, cauſæ regalis, *in comm. græcis eſt*, αἰτία βασιλική, cauſa regalis, *id eſt, inquit Schol. non ſolum ab inferioribus iniquus patietur gravia, ſed etiam ab iis qui rerum potiuntur, in calamitates devolvetur. Aquila*, καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλέως ἀνυπαρξία, *id eſt, inquit Scholiaſtes*, a Rege ſuperveniat ei bonorum ſpoliatio, *quamvis & aliis modis exponi poſſit.* (*i*) In nocte ejus.] *Sic etiam S. Auguſt. Chryſoſt.* Alia exemplaria habent, ἐν σώματι αὐτοῦ, in corpore ejus, quaſi nihil reliqui haberet præter corpus: & cum hac ſententia conſentit Theodotio, ita dicens, κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία, habitabit in tabernaculo ejus inopia. Hebræus autem habet, κατασκηνώσει ἐν σκηναῖς οὐκ αὐτοῦ, habitabit in tabernaculis non ſuis. (*k*) Aſpergentur ſpecioſa ejus ſulphure] *Sic S. Auguſt. In comm. græcis, & Compl. eſt*, ἐν θείῳ, in ſulphure. *Theodotio*, λικμηθήσεται ἐπὶ ὡραιότητι αὐτοῦ, cribrabitur, & ſpargetur in ſpecie ejus. (*l*) Super faciem extra.] καὶ ὑπάρξει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρῳ, *quod poſſet etiam verti*, extraneo, *ſed Olymp. ita interp.* τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἔσται σκαιὸν, καὶ ἀποτρόπαιον, ὡς ἕκαστον ἀκούοντα τῆς προσηγορίας στρέφειν ἐξωτέρω τοῦ λέγοντος τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον, μυσαττόμενον καὶ αὐτὴν τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ, nomen ejus ita erit ſiniſtrum, & averſandum, ut quiſquis audiat ipſam appellationem, avertat ſuam ipſius faciem extra a dicente, deteſtatus vel ipſam ejus mentionem. *Symm.* καὶ οὐκ ἔσται ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον ἀγορᾶς, & non erit nomen ejus ſuper faciem fori, *nec multo aliter S. Auguſt.* & non ſit nomen ejus in facie platearum. (*m*) Expellat eum.] *In comm. græcis eſt*, ἀπώσειαν αὐτὸν, expellant eum. *In Complut. autem poſt iſtum verſiculum hæc ſequuntur*, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισαν αὐτὸν, & ex orbe tranſtulerunt eum. *Quæ reſpondent hebræo.* (*n*) Non erit cognominatus in populo ſuo, neque domus ejus ſalvata in ea quæ ſub cœlo.] *S. Auguſt. videtur habuiſſe*, & non ſit cognominatio in populo ſuo, neque reſalvetur ſub cœlo domus ejus. *Aquila*, οὐ γονεῖς αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔγγονον ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, non filii, (*ſic enim interpretatur Polychronius*) erunt ei, neque nepos in populo ejus. (*o*) Gemuerunt ultimi.] *Aquila*: ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ἀδημονήσουσιν ὕστερον, in die eorum angentur ac diſcrutiabuntur, qui poſt eos nati ſunt.

CAP. XIX.

(*a*) FEcit me.] *In comm. græcis eſt*, ἐποίησέ μοι, *& S. Auguſt.* fecit mihi. (*b*) Loquimini contra me.] *Theod. & Symm.* τοῦτο δέκατον καταισχύνατέ με, jam decies confudiſtis & pudore affeciſtis me? (*c*) Eſto u que καθ᾽ ὑπόθεσιν, *inquit Chryſoſt.* δεδόσθω καθ᾽ ὑμᾶς, ex conceſſione de ita eſſe, ſicut vos vultis. (*d*) Error.] πλάνος. *Schol.* aut ſecundum cæteros, ἀγνόημα, ignorantia. (*e*) Et inſultatis mihi opprobrio.] *Aquila, & Theodotio*, ἐλέγχετε ἐπ᾽ ἐμὲ ὀνειδισμόν μου, arguitis ſuper me opprobrium meum. (*f*) Qui turbavit.] ὁ ταράξας. *Origines*, hebræus habet, ἔπληξεν, percuſſit & perdidit. *Addit Scholiaſtes repeti hanc ſententiam, cum in proœmio etiam ſit poſita, ut magis terreat amicos. In hebræo tamen hic tantum eſt.* * Op probrio.] *S. Auguſt.* opprobria. (*g*) Clamabo, & nuſquam judicium.] *Symm.* ἐὰν κραυγάσω ἀδικούμενος, οὐκ εἰσακουσθήσομαι, ſi clamavero injuria af ctus, non exaudiar. (*h*) In vultu meo.] *Sic. S. Auguſt. quod græce* ἐπὶ πρόσωπόν μου. *Origines*, alii reddiderunt, ἐπὶ ἀτραποὺς, ſuper ſemitas. Tentationes.] τὰ πειρατήρια, *quod poſſet etiam verti*, agmina piratarum, *alibi notavimus ex Theodoreto in 1. reg. q. ultima. Theodotio*, μονόζωνοι, la nes, milites. *Symm.* λόχοι, inſidiatores, prædones. (*k*) Concubinarum *S. Auguſt.* uteri mei, *ut vulgata. Symm.* παίδων μου, puerorum meorum (*l*) In ſeculum me adverſati ſunt.] *Theod.* καί γε ἄφρονες ἀπώσαντό με, que etiam inſipientes abjecerunt me. (*m*) In cute mea.] *Aquila*, ματί μου, καὶ ἐν κρέει μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου, in pelle mea, & in carne mea ad ſit os meum. (*n*) In dentibus hærent.] *S. Auguſt.* in dentibus meis *Symm.* καὶ ἐξέτιλλον τὸ δέρμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς, & evellebam cutem meam tibus meis. *Schol. inquit, lxx. hoc ſibi voluiſſe, adeo inſanabile eſſe malum neque doloris expertia, cujuſmodi ſunt oſſa, libera ſint a dolore*, ἀλλ᾽ ὡς των τινῶν κατεσθίεται, ſed quaſi a dentibus quibuſdam comeduntur. ſuſcitandum.] ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου. *Chryſoſt.* Theodotio quidem dens. ὁ ἀγχιστεύς μου ζῇ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χώματος ἀναστήσει, redemptor meus & noviſſime ſuper pulverem ſuſcitabit, perſuadet duos verſiculos eſſe jungendos, atque ita legendum, οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων γῆς, ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλοῦν ταῦτα, *quomodo & nos vertimus, nificetur immortalem Deum, cum Job per mortem reſolverit in terram, ſuſcitaturum e terra per reſurrectionem, aut a morbo liberatum reparatum ad priſtinam valetudinem. Scholiaſtes tamen ita interpretatur*, θεὸς τὸ δέρμα μου, τὸ ὑπομεῖναν ταῦτα, utinam ſuſcitet Deus cutem meam, ſuſtinuit hæc. (*p*) Et omnia mihi conſumpta ſunt.] *Theodotio*, οἱ νεφροί μου ἐν τῷ κόλπῳ μου, defecerunt renes mei in ſinu meo. (*q*) Quod dixeritis.] *Symm.* λέγετε δὲ, τί ἐστιν, ᾧ διώξομεν αὐτὸν, dicitis autem, quid quo perſequemur eum? (*r*) Radicem ſermonis.] *Chryſoſt.* hebræus tem habet, καὶ ἁμάρτημα λόγου, peccatum verbi: *interpretatur autem, excutiant ſermonem ejus, & ſcrutentur, quaſi qui radices fodiunt, aut indagent, num ſit in eo aliquod peccatum occultum, quaſi radix in terra.* Cavete & vos a tegmine.] ἀπὸ ἐπικαλύμματος. *Symm.* εὐλαβεῖσθε τὴν μάχαιραν, timete pro vobis ipſis gladium. *Putat autem Chryſoſt.* ἐπικάλυμμα, *aut ſimulationem illorum, quod dum Dei cauſam agere videantur piunt, tam dure ipſum condemnent, vel juſtum Dei judicium*: quoniam *quit*, cognoſcemus unuſquiſque eſſe judicium, & punitionem quæ de & conſumat materiam. *Et rurſus inquit*, ὕλην, *videri dici, vel turbam borum, vel abundantiam divitiarum.* (*t*) Et tunc cognoſcent.] *Chry* ſecundum cæteros, ὅπως γνῶτε. ὅτι ἐστὶ κρίσις, ut ſciatis, quod eſt judicium.

CAP. XX.

(*a*) ABeo quod olim.] ἀπὸ τοῦ ἔτι. *Symmach.* ἀπ᾽ αἰῶνος, a ſæculo. Lætitia autem.] *In comm. græcis, & Complut. eſt*, εὐφροσύνη titia enim. *Chryſoſt.* manifeſtius hebræus dicit, ἡ γὰρ ἀγαλλίασις, φησί, βῶν πρὸς βραχὺ καὶ ἡ χαρμονὴ αὐτῶν πρὸς ῥοπήν, exultatio, inquit, impiorum breve, & gaudium eorum ad momentum. συνᾴδει δὲ τούτῳ καὶ ὁ σύμμαχος ἀκύλας ὁ μὲν λέγων, Concinunt autem huic & Symmachus, & Aquila, ille dem dicens, ὅτι εὐθηνία ἀσεβῶν ἐπ᾽ ὀλίγον, quod proſperitas impiorum puſillum; ὁ δὲ, hic vero, καὶ εὐφροσύνη ὑποκριτοῦ ἕως ἀθρόου, & lætitia hypo uſque ad momentum. (*c*) Succendant dolores.] πυρσεύσαισαν ὀδύναι *enim, inquit Schol. per ſuas ſibi actiones ſuccendit ignem. S. Auguſt.* ſuccendantur doloribus, *Aquila*, ἐπιστρέψουσιν, attrahent. *Symm.* inferent. (*d*) Non parcet.] *Ita omnes collati codices: valet enim, Scholiaſtes*, ἀφειδῶς, καὶ ἀπλήστως, prodige, & inſatiabiliter adhærere tati. *S. tamen Auguſt. habet*, parcet ei, *quomodo etiam eſt in vulgata* Colliget.] συνάξει. *in comm. græcis eſt*, συνέξει, *& hanc lectionem ſequitur Polychronius, & S. Auguſt.* & tenebit eam. (*f*) Fel aſpidis.] *Chryſoſt.* bræus autem ſic habet, καὶ ἐγένετο ἰὸς ἀσπίδων ἐν ἐγκάτοις αὐτοῦ, & fuit fel dum in interioribus ejus. (*g*) De domo ejus.] *Olympiod.* cæteri derunt, ἐκ γαστρὸς, e ventre: *conjungit autem hæc cum ſequentibus etiam S. Aug.* * Extrahet eum.] *S. Auguſt.* protrahit eum. *In codicibus legitur*, ἐξελκύσαι αὐτὸν, extrahat eum. *Et ipſe etiam Olymp. illud*, αὐτὸν, *ad injuſtum, ſed poſſet etiam referri ad*, πλοῦτον, *& eſſet dum*, extrahet eas. (*h*) Et furorem draconum ſugat.] *Olymp.* χολὴν ἀσπίδων μυζήσει, fel aſpidum ſuget. *S. Auguſt.* & furore dra fulgebit, *ut pro*, θηλάσειεν, *videatur legiſſe*, τηλαυγήσει. (i) Pabula mellis μὰς μέλιτος. *Sym.* ῥεῖθρα, fluenta. (*k*) Tanquam durum quid.] φνος. *Origenes*, στίφνος δέ ἐστι τὸ νευρῶδες κρέας τῶν βοῶν. ἔτι δὲ καὶ βοτάνη καλουμένη, ἐκτραχῦναι δυναμένη τὴν γλῶσσαν τοῦ διαμασωμένου, ἄβρωτος, ποτος διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀμάσητος. στίφνος autem eſt caro nervoſa boum terea vero & herba quædam ſic vocata, quæ exaſperandæ linguæ habet ejus qui manducat, inepta quæ comedatur, & glutiatur, am mandi non poteſt. *Apud. S. Auguſt. legitur*, quæ eg ut durum quid. (*l*) Potentum.] δυνατῶν, *ita & alij etiam codd. ligatur quod videtur ſignificare hebræus, multos illum ex divitibus pauperes. In nonnullis autem, & in comm. græcis, & in Compl. eſt*, impotentum. (*m*) Habitaculum diripuit, & non ſtatuit.] δίαιταν δὲ οὐκ ἔστησεν. *Sym.* οἰκίαν ἥρπασε, καὶ οὐκ ἀνοικοδομήσει αὐτήν, domum rapuit, ædificavit eam. *Schol.* illud, οὐκ ἔστησεν, dictum eſt pro, οὐκ ἀπεκατέστησεν, reſtituit. (*n*) In deſiderio ſuo.] *Symm.* σχὼν ἃ ἐπεθύμει, οὐ διασώσει, λείψει ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτοῦ, cum obtinuerit, quæ cupiebat, non ſervabit relinquet de cibo ſuo. *S. Auguſt.* non erunt reliquiæ de cibis ejus.

quo modo ſit implere.] εἴπως εἰ (*ſuſpicor legendum* ἢ) πληρῶσαι, *in aliquot codd. & comm. græcis, & in Compl. eſt,* εἴπως πληρῶσαι, *&* S. *Aug.* ſi quomodo impleat. (*p*) Lavet ſuper eum] *Id eſt, effundat, quaſi qui lavat, & poſſet etiam verti,* ningat. *Symm.* βρέξει, *vel,* ἐπιβρέξει, pluet. & effundet. (*q*) Sydera autem in tabernaculis ejus obambulent.] ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσαισαν, aut (inquit Schol.) viſa terribilia perterrefaciant eum, aut dirutis domibus, & ſublato tecto ſtellæ coruſcabunt, vel etiam ita vocat fulmina. Nam & Aquila ita reddidit, ϗ ἀστραπὴ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπ' αὐτὸν, & fulgur a facie ejus ibit in eum. Aut ſtellas intelligit juſtos, qui habitabunt in domibus impiorum. *S. Auguſt. habet,* fulgura. (*r*) Obambulent.] *Origenes.* Alia exemplaria habent, μὴ περιπατήσαισαν, non ambulent quod nulla ei claritas relinquetur. (*ſ*) Ei permaneant.] αὐτῷ ὑπομείναι, *aut, ut in Schol.* ὑπομεῖνοι. *Aquila,* ἀποκέκρυπται τοῖς ἐγκειμένοις αὐτοῦ, abſconditæ ſunt in occultis ejus, *aut, ut putat* Schol. *metu occupatus impius, occultat ſe in ſemotis, atque obſcuris locis, idemque putat ſenſiſſe lxx.* (*t*) Qui non accenditur.] ἄκαυστον, qui (*inquit Scholiaſtes*) non de induſtria accenditur, ſed aliunde immittitur. Aquila & Theodotio reddiderunt μὴ φυσηθέν, non ex ſufflatione ortum. *Symmachus,* ἄνευ φυσήματος, ſine ſufflatione. (*u*) Advena.] ἔπηλυς. *Sch.* id eſt, ξένος τις ϗ ἀλλογενὴς, peregrinus quidam & alienigena. (*x*) A ſuperintendente.] *Sic ſolet interdum vertere S. Aug. vocabulum,* ἐπισκόπου, *ſed hoc loco habet,* ab ipſo : *poſſet etiam verti,* viſitatore, *ut alibi.*

CAP. XXI.

(*a*) UT non ſit mihi.] S. *Auguſt.* & non ſit mihi. *In comment. græcis, & Complut. eſt,* ἵνα ᾖ μοι, ut ſit mihi. *Symm.* ϗ γενέσθω τοῦτο μεταβούλευμα ὑμῶν, & ſit hoc mutatio conſilii, & ſermonis veſtri. (*b*) Deinde non videbitis me.] *Symm.* ϗ μετὰ τοὺς λόγους μου στήσητε, *aut,* στήσετε, & poſt ſermones meos quieſcetis. *Schol.* στήσετε, *id eſt,* ἐπὶ τοῦ προτέρου με καταστήσετε κατακλίσεως, ſuper priorem me accubitum & ſedem collocabitis. Scribitur &, στήσεσθε, id eſt, παυθήσεσθε ceſſabitis. (*c*) Inſpicientes in me admirabimini.] S. *Aug.* reſpicite ad me, & admiramini : *in comment. græcis & Complut. eſt,* θαῦμα ἔχετε, ſtuporem habete. *Aquila,* ἐξαπορήθητε, animo concidite, aporiamini. *Symmachus,* ἄφθογγοι γίνεσθε, obmuteſcite, muti reddamini. (*d*) Super maxillam.] ἐπὶ σιαγόνι. *Olymp.* cæteri, ἐπὶ στόματι, ſuper os. (*e*) Solicitus fui.] ἐσπούδακα, *interpretatur Schol.* μετὰ σπουδῆς ἐρῶ, ϗ συντόμως ἐπιμνησθήσομαι τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, cum ſtudio & feſtinatione dicam, & conciſe memorabo, quæ dicenda ſunt, *nimirum, quod dolores exedentes carnem non ſinerent ambitioſe inſiſtere ſermoni, & oſtentare eloquentiam. Symmach. pro,* ἐσπούδακα, *vertit,* θορυβοῦμαι. S *Auguſt.* ſi enim recordor, perturbor. (*f*) In oculis.] *Symm.* διαμένει ἔμπροσθεν αὐτῶν, permanent ante eos. (*g*) Non fœtum immaturum peperit.] οὐκ ὠμοτόκησεν, *Symm.* οὐκ ἐξέτρωσε, non fecit abortum. (*h*) Eorum prægnans.] ἐν γαστρὶ ἔχουσα. *Aquila,* δάμαλις αὐτῶν, juvenca eorum. (*i*) Sicut oves æternæ.] *Aut inquit Schol. permanent eis oves, ac ſi æternæ eſſent, nullum morbi, aut peſtilentiæ detrimentum ſentientes, aut ipſi impii permanent in multitudinem excreſcentes, ſicut oves & fœturis immortalitatem imitantes.* S. *Auguſt. habet,* & permanent ſicut vetuſtate oves eorum. (*k*) Deficient filios] *Apud.* S. *Auguſt. legitur fortaſſe non ſine mendo,* deficient filii ejus bona ejus. *Theodotio.* ὁ θεὸς κατακρύψει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀδικίας αὐτοῦ, Deus recondet filiis ejus injuſtitias ejus, κατακρύψει, *inquit Schol. id eſt,* ταμιεύσηται, reponat & reſervet. (*l*) Necem.] *Sic* S. *Auguſt.* σφαγήν. *Symmach.* πτῶσιν, ruinam. (*m*) Quia voluntas ejus] *Quia inquit Schol.* voluntatem ſuam malam, non bonam Dei, ſequutus eſt. *Sed apud* S. *Auguſt. legitur,* quia nulla voluntas ejus in domo ſua poſt eum. (*n*) Diviſi ſunt.] διηρέθησαν. *Theodotio & Aquila,* ἡμισευθήσεται, dimidiabuntur. S. *Auguſt.* licet numerus menſium ejus dimidiatus ſit. (*o*) Nunquid non Dominus eſt.] *Symm.* μὴ τὸν θεὸν διδάξει τις ἐπιστήμην; nunquid Deum docebit quiſpiam ſcientiam? (*p*) Ipſe autem homicidia.] S. *Auguſt.* Ipſe enim homicidia : *quod græce eſt,* φόνους. *In aliis codd. eſt,* σοφούς, ſapientes. (*q*) Simplicitatis.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt,* ἁπλοσύνης, *& reperitur in aliquot codd. Cæteri,* ἀφροσύνης, *eamque lectionem ſequitur Scholiaſtes.* (*r*) Et medulla ejus.] *In comment. græcis eſt,* αὐτῶν, *&* S. *Auguſt* medulla eorum, inteſtinorum. *Symm.* τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων ἀρδόμενος, medulla oſſium irrigatus. (*ſ*) Itaque ſcio vos.] *Symm.* οἶδα τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν, ϗ τὰς ἐννοίας ὑμῶν τὰς ἀδίκους κατ' ἐμοῦ, novi ſententias veſtras & cogitationes veſtras injuſtas adverſum me. (*t*) Non alienabitis.] οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. Ita inquit Schol. erunt clara ſigna mortis impiorum, ſicut viatoribus ſigna diverſorii. S. *Auguſt. habet,* non ignorabatis. (*u*) Sublevatur.] κουφίζεται. *Symm.* συντηρεῖται, conſervatur. *Aquila,* ὑπεξαιρεθήσεται, ſubducetur. (*x*) Abducentur.] *Polychr. & Anaſtaſius,* ἀπαχθήσεται, abducetur.

CAP. XXII.

(*a*) QUid enim curæ eſt.] *Symmach.* μὴ χρήζει ἱκανὸς ἵνα δικαιωθῇς, ἢ κερδανεῖ, ἐὰν ἄμωμος ἡ ὁδός σου; nunquid opus habet omnipotens, ut juſtificeris; aut lucratur, ſi immaculata ſit via tua? (*b*) Argues.] ἐλέγξεις, *ſed in comm. græcis, & in aliis editionibus eſt,* ἐλέγξει σε, arguet te: *quod omnino videtur magis convenire.* (*c*) In vanum.] *Symmachus,* ἀναιτίους, *ſine cauſa, cum nihil deberent, tanquam a debitoribus pignora abſtuliſti : eſt enim hebraiſmus.* (*d*) Eos qui ſuper terram.] ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, *plerique codd. pro,* τοὺς, *habent,* πτωχοὺς, habitare autem feciſti pauperes ſuper terram. *Notat autem Scholiaſt. in quibuſdam exemplaribus, pro,* ᾤκισας, *legi,* ἐκοίμισας, dormire & cubare feciſti ſuper terram, erepto nimirum lecto. (*e*) Solicitavit te] ἐσπούδασέ σε, *Symmachus,* ϗ ταράσσει σε φόβος ἐξαίσιος, & perturbat te pavor repentinus. (*f*) Dormientem te] *Origenes,* cæteri, ϗ πλῆθος ὑδάτων καλύψαι σε, & multitudo aquarum operiat te. (*g*) Qui injuria efferuntur.] τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους. *Schol.* τοὺς ὑπὸ τῆς ὑβριστικῆς ἕξεως ἐπηρμένους τὸ φρόνημα, καταφέρει, ϗ ταπεινοῖ, eos qui ex habitu contumelioſo extulerunt ſpiritus, & ſuperbiam, dejiciet, & humiliat. (*h*) Caliginem.] S. *Auguſt.* nebulam. *Schol. putat hæc objici ipſi Job, quaſi ille iſta ſecum dixerit, quid novit fortis? num poteſt dijudicare ea etiam quæ fiunt in caligine & clanculum?* (*i*) Numquid ſemitam ſeculi obſervabis.] μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις. *S. Auguſt.* ergo ne ſemitam ſeculi cuſtodis? *Schol. fatetur locum eſſe obſcuriſſimum. dupliciter autem interpretatur, aut quod Eliphaz interroget Job, utrum ipſe idoneus ſit, qui obſervet vias & rationes divinæ providentiæ, ex quibus interdum juſti infeliciter degunt, & ante tempus auferuntur, fortaſſe, quod ſua bona Deo accepta non referrent : aut num ipſe eodem modo cuſtodiat viam antiquam virtutis; ſicut hypocritæ quidam, qui intus impii, ſed juſtitiæ perſonam prætendentes, ob hanc ipſam ſimulationem ante tempus ſucciſi ſunt, & fœturæ eorum, quæ ſtabilitæ, & firmiſſimis fundamentis niti videbantur, quaſi a torrente quodam abreptæ ſunt. Apud lxx. vox,* αἰώνιον, *ſæpe ſignificat quod in hoc ſeculo peragitur : quaſi nunc dicat; an obſervabis modum, quo res ipſæ fluunt? Liquet autem Scholiaſtem legiſſe,* δίκαιοι, juſti, *non,* ἄδικοι, *ut Complut. licet hoc propius ad hebræum.* (*k*) Capti ſunt immaturi.] *Symm.* ἁλώσονται πρὸ καιροῦ, capientur ante tempus. (*l*) Inducet.] ἐπάξεται, *Theodotio,* τί ἐργᾶται; quid operabitur? (*m*) Ille vero.] ὃς δὲ, *quod Theodotio expreſſius,* αὐτὸς δέ. *Apud S. Auguſtinum hæc alio ordine leguntur,* & cogitatio impii longe eſt a me, & implet domos eorum bonis. (*n*) Juſti riſerunt.] *Apud S. Auguſtinum legitur,* juſtiores erunt. (*o*) Subſannavit.] *In com. græcis & Compl. additur,* αὐτοὺς, *& S. Aug.* ſubſannabit eos. (*p*) Si non] εἰ μή. *In comm. græcis. legitur,* εἰ μὴν, *quod emphaſim quandam habet.* (*q*) Enunciationem] ἐξηγορίαν, *quod Scholiaſtes putat ſignificare, aut,* ἐξομολόγησιν, *ut Symmachus reddidit, id eſt,* confeſſionem, *aut,* νόμον, legem, *ut Aquila.* (*r*) Poneris.] θήσῃ, *pro quo Schol.* τεθήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν πέτρᾳ. *In Complut.* καθήσῃ, ſedebis. *S. Auguſt.* & ponens illud ſuper aggerem in petram. (*ſ*) Et tanquam petra torrentis.] *Symmach.* ἐν τῷ ἀκροτόμῳ, ὡς ὀχετοὺς χρυσίου πρωτίου, in ſilice quaſi rivos auri primi.] *Schol. ita hunc locum reddit,* & ex Sophir, ubi naſcitur aurum optimum, & lapides precioſi, inſtar torrentis fluens aurum adveniet tibi. *Origenes :* φασὶ δέ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν, τὴν σωφὶρ ἑρμηνευομένην κάλλιστον, τὴν ἀφρικὴν εἶναι. κέχρηται δὲ ἡ γραφὴ τῇ λέξει ταύτῃ, ὅταν περὶ πλούτου διαλέγηται. Dicunt autem quidam ex interpretibus ipſam Sophir (quæ vox valet, κάλλιστον, optimum) eſſe Africam : utitur autem ſcriptura dictione hac, ubi de divitiis diſſerit. *De hoc alibi dictum eſt.* (*t*) Et reſtituet] *Theodotio,* ϗ ὁριεῖς ῥῆμα, ϗ σταθήσεταί σοι, & decernes ſermonem, & firmus erit tibi. (*u*) Humiliaſti teipſum.] *Plerique codd. habent,* ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, ϗ ἐρεῖ, quoniam humiliavit ſeipſum, & dicet. *In Complut.* ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, ϗ ἐρεῖς, quoniam humiliavit ſeipſum, & dices. *S. Auguſt.* & dices, elatus es in ſuperbiam (*x*) Et ſalvaberis munditia.] *Symm.* ϗ διαφεύξεται καθαρότητι χειρῶν ἕκαστος, & evadet unuſquiſque puritate manuum.

CAP. XXIII.

(*a*) MAnus ejus.] *S. Auguſt.* manus mea, *quod convenit cum hebræo.* (*b*) Quis igitur noverit?] *Hæc ita reddit Chryſoſt.* εἴθε ἦν εὑρεῖν τὸν θεὸν, utinam liceret invenire Deum : *itemque ſequentia : quod etiam non videtur abhorrere a lectione S. Auguſtini, quæ proxime recitabitur.* (*c*) Et veniam in finem. *Symm.* ἕως τῆς ἕδρας αὐτοῦ. *S. Auguſt.* & venire uſque ad ſolium ejus. (*d*) Et dicam meum ipſius judicium.] *Symm.* προθήσω ἔμπροσθεν αὐτοῦ κρίσιν, apponam ante eum judicium. (*e*) Replere.] ἐμπλῆσαι, *pleriqua codd. habent,* ἐμπλήσω, replebo. (*f*) Sanationes.] ἰάματα. *Symmach.* ῥήματα, verba : *atque ita Polychronius. In Complut. eſt,* ἴαμα, *& ſic videtur habuiſſe Chryſoſt. ita enim inquit, utinam liceret adſtare coram Deo, eique narrare quæ egi, & quæ paſſus ſum; ut experientia ipſa diſcam, quale judicium profert,* ϗ τί πρὸς ταῦτα λέγει, ἴαμα τῆς ἐμῆς ἀπορίας, & quid ad hæc affert, quod ſanat dubitationem meam. *S Aug.* & cognoſcam cauſationes. (*g*) Et in multa.] *In aliquot codd. manuſcriptis, & editionibus & comm. græcis eſt,* ϗ εἰ ἐν πολλῇ, & ſi in multa. *S. Aug.* an in multa. (*h*) Superveniet.] ἐπελεύσεταί μοι. *Symm.* διαδικάζεταί μοι, *quem videtur ſequutus S. Aug.* an in multa virtute dijudicabitur mecum. (*i*) Deinde in minis me non utetur.] εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσηται, *in Complut. eſt,* μοι χρήσεται, me utetur, *in comm. græcis,* εἴτε ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσηται, ſive in minis me non utatur. *Diſcam, inquit, Chryſ. poſtquam cauſam dixero, an ſeverius me puniendum judicet, an remittat minas. S. Aug.* nequaqnam tamen in terrore abutatur me. *Videtur præterea quædam alia verba hoc loco referre, quorum veſtigium in græcis non eſt repertum. Symm.* μόνον αὐτὸς μὴ ἐπιτιθέσθω μοι, tantum ipſe non incumbat in me. (*k*) In finem.] εἰς τέλος. *Chryſ. interp.* νικῶσαν καθ' ὑμῶν ψῆφον, ϗ τετελειωμένην, ſententiam plenam victoriæ contra vos, & perfectam atque integram, παρ' ἑβραίοις γὰρ τὸ τέλος, ϗ ἡ νίκη διὰ μιᾶς σημαίνεται λέξεως, διὸ ἔν ποσι τῶν ψαλμῶν ἀντὶ τοῦ εἰς τέλος, τῷ νικοποιῷ ἐπιγράφεται. Apud hebræos enim finis & victoria ſignificantur eadem dictione : quare in nonnullis pſalmis pro, εἰς τέλος, id eſt, in finem, inſcribitur, νικοποιῷ, vincenti, *aut,* victoriam efficienti. (*l*) Nam ſi primus ambulavero.] *Ita S. Auguſt. In aliis editionibus, & in comm. græcis eſt,* εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι. Nam in priora & anteriora ibo. *Conſentiunt enim fere omnes, aut caducum temporis, & eorum quæ ſub tempore ſunt, fluxum, aut præſentiam Dei, quam nuſquam quiſquam poſſit effugere, ſignificari. Symm.* ἰδοὺ, ἐὰν προέρχωμαι αὐτὸν, ἀφανής ἐστι, κἂν ἀκολουθῶ, οὐκ αἰσθήσομαι, ecce, ſi præcedam ipſum, occultus eſt, & ſi ſubſequutus fuero, non ſentiam. (*m*) Et non ultra ſum.] ϗ οὐκ ἔτι εἰμί. *S. Auguſt.* poſtea non ero. *Olymp. cum aliam explanationem affert, tum hanc,* quod ſi prima, & principium Dei curioſa quadam inveſtigatione exquiſiero; extra meipſum fit, & in tenebris cogitationum collocor. (*n*) A læva, ſi ipſe aget.] *S. Aug.* a læva quid aget? non apprehendam : convertetur ad dexteram, & non videbo. *Olymp.* ſi ad ſiniſtram ſe converterit; quomodo comprehendam, non habeo : ſi a dextris ſeſe fecerit; prorſus non video. (*o*) Egrediar.] *S. Aug.* ingrediar. *videtur conjungi cum ſuperioribus,* probavit me, & quaſi aurum egrediar. *Quod autem apud Pol. poſt verba illa,* ἐντάλμασιν αὐτοῦ, *ſequitur,* ἐκράτησεν ὁ ποῦς μου, tenuit pes meus, *videtur prope accedere ad hebræum, & favere dictæ diſtinctioni.* (*p*) Super ipſo trepidavi.] *Aut,* ſolicitus fui, ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα, *Schol.* conſiderans quomodo ſe habeant res meæ, ἐσπούδακα, id eſt, ἐθροήθην, ϗ ἐταράχθην, exterritus, & turbatus ſum neſciens cauſam plagæ. *S. Aug.* ad eum feſtinavi. (*q*) Turbabor.] *Sic S. Aug. quod græce eſt,* κατασπουδασθῶ, *& Sch.* ἀμηχανῶ, hæreo, & vix compos mentis ſum. (*r*) Conſiderabo.] κατανοήσω. *Sch.* ϗ μόνον αὐτὸν κατανοήσω, πτοοῦμαι, ϗ ὀκνῶ ἐρευνᾶν, ρδυνᾶν, διάπι μεμαςίγωμαι, & ſi vel mentem ad ipſum convertero; ſtupeo, & torpeo inveſtigare, cur flagellatus ſim. (*ſ*) Solicitavit me.] *Schol.* illud, ἐσπούδασέ με, dictum eſt, pro, ἐθορύβησε, turbavit, & terruit.

CAP. XXIV.

(*a*) LAtuerunt.] *Nonnulli codd. & Complut. habent*, οὐκ ἔλαθον, *quod videtur reſpondere hebræo, & apud* **S. Auguſtinum**, *ſed ſine interrogatione legitur*, quare Dominum non latuerunt horæ, quamobrem finem tranſgreſſi ſunt. *Schol.* illud, διατί, id eſt, quare, dictum eſt non reddendo cauſam, ſed problematice, tanquam ad amicos illos. (*b*) Et impii.] *Apud Polychronium, ſicut etiam in hebræo, ſequitur*, οὐκ εἶδον ἡμέρας αὐτοῦ, non viderunt dies ejus. (*c*) Tranſgreſſi ſunt.] *Aquila*, προσλαμβάνουσιν, occupant. (*d*) Divertere fecerunt.] ἐξέκλιναν ἀδυνάτους. *Symm.* παρέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδὸν, perverterunt enim pauperum viam. *S. Auguſt.* & inclinaverunt pauperes a via juſta. (*e*) Et ſimul.] *Symmach.* ὁμοῦ ἀφανεῖς ἐποίησαν πραεῖς γῆς, ſimul e conſpectu removerunt manſuetos terræ. (*f*) Super me.] *Schol.* hebræus, ἐπ' ἐρήμου, in deſerto. *S. Auguſt.* & irruerunt aſini feri in agro ſuper me, & exeuntes ad opus ſuum. *In comm. græcis illud*, ὑπὲρ ἐμοῦ, *conjungitur cum ſequentibus*, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες, ſuper me ingreſſi, id eſt, *inquit*, *Schol.* ὑπὲρ τοῦ τὰ ἐμὰ λαβεῖν, καὶ ἰδιώσασθαι, pro rebus meis capiendis, & ſibi vendicandis. *Aquila*, ἐξέρχονται ἐν κατέργῳ αὐτῶν ὀρθρίζοντες εἰς ἅλωσιν, exeunt in opus ſuum ſurgentes mane ad rapinam. (*g*) Ordinem.] *In pleriſque libris eſt*, τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν, *& Schol. interpretatur*, τοῦτο δὴ ὃ πράττειν εἰώθασιν, quæ familiaris eſt eorum actio, atque inſtitutum. *S. Auguſt. ut dictum eſt*, & exeuntes ad opus ſuum. (*h*) Suavis factus eſt ei] *Sic S. Auguſt. In comm. græcis & Complut. eſt*, αὐτῶν, eorum, id eſt, *inquit Schol.* libenter impii nutriunt adoleſcentes, quorum opera infirmiores vexent. *Symm.* ἡδὺς ἑκάστῳ αὐτῶν ἄρτος εἰς νεανίσκοις, ſuavis cuique eorum panis in adoleſcentes. (*i*) Eo quod ipſi non habeant.] παρὰ τὸ μὴ ἔχειν ἑαυτούς. *In comm. græcis eſt*, αὐτοὺς *in Complut.* αὐτοῖς, ſibi. (*k*) Et eum qui ceciderat.] ἐκπεπτωκότα. *Symm.* καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον, & a paupere pignus abſtulerunt. (*l*) Ipſe autem cur.] *S. Auguſt.* ipſe autem Deus eorum curam non habuit. Rurſus, *inquit Schol.* ergo amicos dubitans dicit, ſi ex peccatis ſupplicia proficiſcuntur, cur ſæpe Deus impios hic dimiſit, ἀνεπισκοπήτους, non viſitatos; ita ut impii ne illum quidem eſſe viſitatorem cognoſcant? (*m*) Eorum.] *Plerique libri habent*, αὐτῆς ipſius juſtitiæ. (*n*) Et noctu eris ut fur.] *Apud S. Auguſt. legitur*, & repente eos, ut fur occupabit dies ille. (*o*) Et operimentum.] ἀποκρυβήν. *Symm.* σκέπαστρον, tegmen. (*p*) Obſignaverunt.] *Symmach.* ὡς ἐσφραγίσι κρύψουσιν ἑαυτοὺς, quaſi in ſignaculo abſcondent ſeipſos. (*q*) Mane.] τὸ πρωῒ, *nam crepuſculum auroræ oderunt, ne deprehenſi pœnas luant.* Nam in ſcriptura; *inquit Schol.* ſæpe umbra mortis appellantur pericula, quæ prope mortem ducunt. *Apud S. Auguſt. legitur*, quia ſimul eis manet umbra mortis. (*r*) Tumultum] τάραχος. *in comm. græcis & Complut. eſt*, ταραχὰς, tumultus, & turbationes. (*ſ*) Super faciem aquæ.] *Symmachus*, ἐπιπλέων ὕδατι, ſupernatans aquæ. (*t*) Et appareant.] *Apud S. Auguſt. videtur legi*, ſterile ſit quod delegerunt: de ſinu enim pupillorum rapuerunt. (*u*) Non credat.] οὐ μὴ πιστεύσῃ. *S. Auguſt.* non credit contra vitam ſuam, *& poſſet etiam verti*, de vita ſua. *Schol.* ita illum condemnat conſcientia, ut ſingulo quoque die conſurgens perinde ſit affectus animo, ac ſi paulo poſt ei moriendum ſit. (*x*) Malva.] *Olympiodorus*, alia exemplaria habent, ὥσπερ χλόη, ſicut herba, juxta illud, tanquam olera herbarum cito decident.

CAP. XXV.

(*a*) ESſe moram piratis.] *Sic S. Auguſt. quod græce eſt*, ὅτι ἔστι παρέλκυσις πειραταῖς. Quoniam, *inquit Scholiaſtes*, licet Deus differat animadverſionem; tamen advenit tanquam pirata, ut nemo impius poſſit effugere. *Symmachus*, μὴ ἔστιν ἀριθμὸς τῶν στρατιῶν αὐτοῦ; nunquid eſt numerus agminum ejus? (*b*) Inſidiæ.] ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ. *Symm.* ἐπιτάγματα, conſtitutiones, agmina. (*c*) Mundet.] ἀποκαθαρίσαι. *S. Auguſt.* mundavit. *In comm. græcis*, ἀποκαθαρίσει, mundabit. *Symm.* διὰ τίνος ἄρρυπος ἔσται τεχθεὶς ὑπὸ γυναικός; per quem (*aut*, quid) erit ſine ſordibus natus ex muliere?

XXVI.

(*a*) NUnquid gigantes.] *Symmach.* θεομάχοι, καὶ οἱ γείτονες αὐτοῖς, qui cum Deo pugnant, ac vicini, & ſimiles, eis. *Apud S. Auguſtinum legitur*, Nunquid gigantes redigentur in nihilum ſubter aquam, & proximi eorum? (*b*) Super nihilum.] *Aquila*, ἐπὶ κενώματι, ſuper inanitate. (*c*) Throni.] *Quem Scholiaſt. interpretatur cælum.* S. *Auguſt.* qui tenet faciem Solis: *ſed veriſimile eſt depravato illum codice uſum eſſe, & legendum fuiſſe*, ſolij. (*d*) Præceptum circumdedit.] *Symmach.* ὅρον περιέγραψεν, terminum circumſcripſit. (*e*) Expanſæ ſunt.] ἐπετάσθησαν, id eſt (*inquit Schol.*) quoniam ab illo expanſæ ſunt; ideo ab illius increpatione contremiſcunt. Aquila, διεκινήθησαν, dimotæ ſunt, & fluctuarunt. S. *Auguſt.* contremuerunt. (*f*) Et obſtupuerunt.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt*, ἐξέστησαν. *Symm.* θαμβοῦνται, *quod idem valet, aut*, pavent. (*g*) Stratus eſt.] ἔστρωται, *in commentariis græcis, & Complut. eſt*, ἔστρωσε, ſtravit. *Apud* S. *Auguſt.* prudentia ejus vulneratus eſt cetus. *Sym.* συγκλᾷ ἀλαζονείαν, confringit arrogantiam. (*h*) Draconem deſertorem.] *Symm.* τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα, ſerpentem qui concludit. *Addit Schol.* εἰς ἀπώλειαν, in interitum, & perditionem. (*i*) Et ſuper ſtillam verbi.] ἐπὶ ἰκμάδα, quaſi (*inquit Schol.*) ἐξεπλάγημεν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, obſtupuimus ſuper iis quæ dicta ſunt, quæ tamen tanquam ſtilla ſunt immenſi illius abyſſi. *In aliquot codicibus eſt*, καὶ ἔτι, & adhuc, *Symm.* τί δὲ ψιθύρισμα τῶν λόγων αὐτοῦ ἀκούσομεν, ὅταν βροντὴν δυναστείας αὐτοῦ οὐδεὶς ἐννοήσει; Quomodo autem ſuſurrum verborum ejus audiemus: quando tonitruum potentiæ ejus nemo percipiet? Suſurrum.] *Hieron.* parvam ſtillam ſupra in hoc libro. 4. 12. שמצ.

CAP. XXVII.

(*a*) ADjiciens Job.] *Aquila*, καὶ προσέθηκεν ἰὼβ ἆραι τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, & addidit Job aſſumere parabolam ſuam. *Olymp.* Parabola autem dicitur in ſcriptura non ſolum oratio, quæ eſt ſecundum ſimilitudinem, ſed etiam omnis ſermo ſapiens. (*b*) Sic me judicavit.] *Symm.* ὃς παρῶ τὴν κρίσιν μου, qui deſpexit judicium meum. (*c*) Qui circa me eſt.] *Apud* S. *Auguſtinum legitur propius ad hebr.* in naribus meis. (*d*) Non enim ſeparabo.] S. *Auguſtinus fortaſſe non ſine mendo*, non enim ſeparabo innocentem. *In comm. græcis, & Compl. non eſt*, ἀπαλλάξω με, *ſed tantum* ἀπαλλάξω. *Symm.* οὐκ ἐκστήσομαι τῆς ἁπλότητός μου, non recedam a ſimplicitate mea. (*) Inimici mei.] *In comm. græcis, & in aliis editionibus ſequitur* ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν, ſicut ſubverſio impiorum. (*e*) Quia expectat.] S. *Aug. quod græce eſt*, ὅτι ἐπέχει, *& poſſet etiam verti*, quia tenax eſt, aut qu in habitando exuperat. *Olymp.* cæteri, ὅτι πλεονεκτεῖ, quoniam plus cap & aliena ad ſe rapit. (*f*) Confidens ne.] *Apud.* S. *Auguſt. legitur*, qu expectat, & confidit in Domino, ſi forte ſalvatur, aut preces ejus audiat Dominus. (*g*) Aut ſi evenerit ei neceſſitas.] *Apud* S. *Aug ſequitur*, nunquid enim in neceſſitate, id eſt, in tentatione, habuit fiduciam ſi invocaverit, exaudiet eum? (*h*) Vana vanis.] S. *Auguſt.* quia va vana loquimini. (*i*) Poſſeſſio vero potentum.] *Theodotio & Symm* κληρονομία ἣν οἱ ἀκαμπεῖς παρὰ τοῦ ἱκανοῦ κομίσονται, & hæreditas, quam flexibiles ab omnipotente capient. (*k*) Eorum.] A A. LL. αὐτοῦ, ejus, *ſic* S. *Auguſt.* (*l*) Et viri facti fuerint, mendicabunt.] S. *Auguſt.* nes facti fuerint, indigebunt. (*m*) Et qui circa eum ſunt.] *Sic* S. *Au quod græce eſt*, οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ, *& poteſt ſignificare*, ſuperſtites ejus. (*n*) dicabunt.] *Schol.* Fortaſſe illud, περιποιήσονται, ſignificat, non, κτήσοντα eſt, poſſidebunt, ſed χρήσονται εἰς δέον, utentur, quo opus eſt. (*o*) aranea.] *In aliis codicibus ſequitur*, ἃ συνετήρησεν, *&* S. *Auguſt.* quæ bat: αἱ ὀδύναι.] S. ἀνυπαρξία. *Inexiſtentia.*

CAP. XXVIII.

(*a*) UNde percolatur.] ὅθεν διηθεῖται. *S. Auguſt.* ubi purgatur. *Ol piod.* cæteri, ὅθεν χωνευθῇ, unde conſletur. (*b*) Cæditur.] ται. *S. Auguſt.* ſimiliter ut lapides, excluditur. *Olymp.* hebræus autem, λίθων χωνεύεται, e lapidibus funditur. (*c*) Ordinem poſuit.] τάξιν *Olympiod.* pro quo Aquila, Theodotio, & Symmachus ediderunt, ille dem, τέλος, finem, alter vero, πέρας, terminum, tertius vero, præſcriptionem, præſcriptum tempus. (*d*) Perſcrutatur.] ſubtiliſſime perquirit. *S. Aug. habet*, invenit, *& interpretatur*, quid quo perduceret, *nec multo aliter græci.* (*e*) Tenebræ.] *Sic S. Au quod græce eſt*, σκοτία, tenebroſitas: *putant autem græci hoc ſignificari des, ex quibus fiant metalla, eſſe in profundo, & ſub ipſa umbra mortis,* ἐν τοῖς κατωτάτω, καὶ ἐν σκοτίᾳ βαθείᾳ, in infimis, atque in tenebroſitate da. *Poſt hæc autem apud S. Auguſtinum videntur iſta ſequi*, ubi tes non deſcendebant torrentem, *quæ nuſquam ſunt inventa.* (*f*) torrentis a pulvere] διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας, vel, inquiunt græci, materia metallica ſub torrente, & glarea ſita ſit, aut ſæpe inveniatur quis, & arena quædam deciſa a torrente ferrum nutriat: vel quod qui in profundo latent, & quaſi radicem miſerunt, impetus in apertum educat, ſubjectam terram decidens, & labilem illam ſecum trahens: aut conjungenda cum ſequentibus ut intelligatur, admodum a torrente pulvis deciditur, & trahitur, ita impios e detorqueri, & auferri ex hominibus. *S. Auguſt. habet*, & facta eſt torrentis a cinere. (*g*) Ex hominibus commoti ſunt.] ἐκ βροτῶν θησαν, *& quomodo græci exponant, proxime indicatum eſt. S. Auguſt.* moti ſunt ab hominibus. (*h*) Ex ea egredietur panis, de ſubtus ea tum eſt, ſicut ignis.] *Græci vel de inſito calore ad procreand getes apto accipiunt, vel priorem partem de terra frugifera, ſecun ſulphurea. S. Auguſt, propius ad hebræum*, terra, de qua egreſſus eſt & eam incenſurus eſt. (*i*) Eam filii ſuperborum, αὐτὸν, *in cæter cibus eſt*, αὐτὴν, *id eſt*, ipſam viam, *filios autem ſuperborum intelligunt magnas beſtias.* (*k*) Gurgites.] δίνας, *in pleriſque codd. eſt*, ῥῖνας, *cum ta autem Schol.* βάθη ποταμῶν ἐρευνᾷ, profunditates fluminum veſtigat. guſt. ripas fluminum diripuit, *& idem Schol. ita etiam explanat*, θας ῥήγνυσιν, fluminum ripas præruptas rumpit. *Theodotio autem* ὀχυρώματα, munimenta. *Symmach.* ῥεῖθρα, fluenta, *aut*, alveos flue (*l*) Revelavit.] ἀνεκάλυψεν. *Theodotio*, ἐξηρεύνησεν, inveſtigavit. venta eſt.] εὑρέθη. *Olymp.* cæteri autem, εὑρεθήσεται, invenietur. ejus.] *Aquila*, τάξιν, ordinem. *Theodotio*, σύνεσιν, intelligentiam. τίμημα, precium. (*o*) Concluſuram.] συγκλεισμόν. συγκλεισμὸν χρήματα, διὰ τὸ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡμᾶς συγκλείειν. *Gregorius Theologus nominari pecunias, quoniam has diligenter, ut tutæ ſint, concludimus.* non dabitur aurum pro ea incluſum. (*p*) Non conferetur.] θήσεται (*de qua voce paulo inferius dicetur.*) *Aquila*, οὐκ *quod videtur hoc loco idem valere, aut*, non rejicietur. *S. Auguſt.* deterior. (*q*) Sophir.] *Symm.* πρωτείῳ, primo. *S. Aug.* ophir. *græci hanc eſſe regionem Indiæ, feracem gemmarum, & auri optimi.* onyche pretioſo.] *Schol.* ſcilicet Sardonyche, aut Sardonychio. trum.] ὕαλος. *Notat Schol. ſic vocari cryſtallum.* (*t*) Et commutatio *Sic S. Aug. & addit*, non ſunt, ſubaudi. *Symm.* οὐδὲ ἀντικαταλλαγήσεται εσι χρυσοῖς, neque commutabitur cum vaſis aureis. (*u*) Sublimia, & bis.] μετέωρα, καὶ γαβείς. *Symmach.* ὑψηλὰ καὶ ὑπερηρμένα, excelſa, & *notat Schol.* γαβείς, *videri ſignificare* τὰ ὑπερηρμένα, *quando ſic etiam tur*, τὸ ὑπερέχον τοῦ χείλους τοῦ μεδίμνου, quod eminet e labio medimni. *margaritas, uniones, aut hujuſmodi quædam eſſe putant. S. Auguſt. to codice uſus*, & excelſa, & gravis. (*x*) Attrahe ſapientiam.] γλυκὺ δὲ σοφία παρὰ τὰ περίβλεπτα. dulce eſt ſapientia ultra ea quæ ctabilia, & illuſtria. (*y*) Conferetur.] *Schol.* dictum eſt, σεται, pro, οὐκ ἀντισταθμηθήσεται, non ex æquo pendetur: quæ enim penduntur, in utramque lancem poſita ſimul portantur: vel quo hanc acquiſivit, non ſuſtineret una cum auro & ipſam ferre, atque ſed hanc ſolam. (*z*) Latuit omnem.] *S. Auguſt. propius ad* tet ab oculis omnis hominis. (*aa*) Bene cognovit.] εὖ συνέστ Dominus commendavit. *Symm.* συνῆκεν, intellexit. (*bb*) Aquarum ras.] *Symm.* ὕδωρ δὲ ἐξίσωσε μέτρῳ, aquam vero exæquavit menſura. *Aquila*, ὕδωρ ἐσταθμήσατο ἐν καταμετρήσει, & aquam appendit in commenſuratione. (cc) Quando fecit, ſic videns.] *Ita interpungunt græci. S. Auguſt.* quando fecit, ſicut vidit, numeravit. *In comm. græcis, & Complut. eſt*, ὅτε, *& ita conſtruitur locus*, hic videns voces, quæ in concuſſione, numeravit & viam earum. *Volunt autem intelligi tonitrua. Sed poſſet fortaſſe*, ἐντινάγματι, *pro una voce accipi, ut ſignificaretur Deum dediſſe viam concuſſioni, & voces. Complut. habet*, ἐν τινάγματι φωνῆς, in concuſſione vocis. *S. Aug.* & vim tempeſtatum vocibus. *Symm.* εἰς κτύπον φωνῶν, ad ſtrepitum vocum. (dd) Cum paraſſet, inveſtigavit.] ἑτοιμάσας ἐξιχνίασε. *S. Auguſtinus*, paravit, & inveſtigavit. *Theodotio*, διέταξεν αὐτὴν καὶ ἐξηρεύνησεν αὐτήν, ordinavit eam, & inveſtigavit eam.

CAP. XXIX.

(a) Quis utique me ponat?] *Symmach. & Aquila*, τίς δῴη με κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους, κατὰ τὰς ἡμέρας, ἃς ὁ Θεὸς ἐφύλαξέ με; Quis det me eſſe ſecundum menſes primos, ſecundum dies, quibus Deus cuſtodivit me? *S. Auguſt.* quiſnam me reſtituet in menſes priorum dierum? (b) Graveſcens viis.] ἐπιβρίθων ὁδοῖς, *ſed in comm. & in aliis editionibus eſt*, ὁδοῖς, ſicut fructuoſæ arbores, (*inquit Schol.*) onuſtus eram bonis per omnem viam, non levis ac qui facile impelli poſſet, ſed, ἐμβριθὴς καὶ στερεὸς τὸ ἦθος, gravis, ſtabilis, ac ſolidus moribus. *Symmach.* ὥσπερ ἤμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου, ſicut eram in diebus juventutis meæ: *quam lectionem habet Complut.* (c) Cum Deus viſitationem] ἐπισκοπήν, *& in comm. & Complut. eſt*, κύριος, Dominus. *Symmachus*, ὁπότε περιέφραττεν ὁ κύριος τὴν σκηνήν μου, quando circumſepiebat Dominus tabernaculum meum. *S. Auguſt.* cum verbum Domini inſpiceret domum meam. (d) Materiatus] ὑλώδης, quando (*inquit Schol.*) habebam multam materiam opulentiæ; ac divitias, & bonitatem prolis faciebam materiem virtutis. (e) Et potentes.] ἁδροί. *Sic S. Aug. Origenes*, ἁδροί, ſunt, οἱ πλούσιοι, divites, aut juxta cæterorum interpretationem, οἱ ἄρχοντες, principes. (f) Declinavit.] ἐξέκλινε. *Sic S. Auguſt. Aquila vero, & Symm.* ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ, teſtimonium perhibebat de me. (g) Super me veniat.] ἔλθοι. *& videtur poſitum pro*, ἦλθε, veniebat. *Symm.* κατιόντα, deſcendebat. (h) Et os viduæ.] καὶ καρδίαν χήρας εὔφρανα, & cor viduæ lætificavi. (i) Rapinam eripui.] ἅρπαγμα ἐξήρπασα, *in comm. græcis & aliis editionibus eſt*, ἐξέσπασα, evulſi. (k) Dixi autem.] *Sym.* ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοσσιᾶς μου γηράσειν, dicebam autem fore, ut cum nido meo ſeneſcerem. (l) Vana.] κενή, *ſic etiam eſt in comm. & exponitur*, gloria, id eſt, ſpes, & exultatio mea vana facta eſt: *in nonnullis tamen codicibus eſt*, καινή, *& S. Auguſt.* nova. *Symm.* ἡ δόξα μου ἀνανεώσει παροῦσά μοι, gloria mea innovabitur præſens mihi. (m) Ejus graditur.] αὐτοῦ πορεύεται, *ſic etiam in comm. græcis. In Complut. eſt*, πορεύσεται. *S. Auguſt.* in manu mea gradietur: *quod eſt propius hebræo.* (n) Si riderem.] *Symm.* προσεγέλων αὐτοῖς, οἱ δὲ οὐκ ἐπίστευον, arridebam eis: illi vero non credebant. (o) Elegi viam eorum.] *Symm.* εἰ προειλόμην ὁδεῦσαι πρὸς αὐτούς, ſi ſtatueram ire ad eos. (p) In accinctis.] ἐν μονοζώνοις. *Symm.* ἐν στρατοπέδῳ, in exercitu. *Olymp.* μονόζωνοι δέ εἰσιν οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὴ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ζωστῆρα φοροῦντες. ἢ οἱ ἀσύντακτοι, καὶ ὡσανεὶ λῃσταί. ſunt milites honoratiores, qui non idem ac cæteri cingulum ferunt, vel qui non ſunt in ordinibus, & quaſi latrones. *Iſidorus*, οἱ μονόζωνοι στρατιωτικὰ τάγματα μηνύουσιν. ἢ βαρβαρικὰ στίφη. λῃστρικὰ συγκροτήματα. ſignificat ordines militares, vel catervas barbaricas, vel prædatorias coitiones. *De iſta dictione alibi dictum eſt. S. Auguſt.* Rex cinctus fortibus. (q) Quaſi conſolans triſte] *Sic S. Auguſt. quod grace eſt.* ὃν τρόπον παθεινοὺς παρακαλῶν, *in commentariis græcis, & Complutenſ. eſt.* παρεκάλουν, quemadmodum perturbatos conſolabar. *Symmachus*, καθὼς ἀπάγει αὐτοὺς ὁδηγῶν, ſicut deducit eos dux viæ.

CAP. XXX.

(a) Minimi.] ἐλάχιστοι. *S. Auguſt.* nunc autem derident me infimi: nunc monent me minores tempore, *& videntur duæ verſiones ejuſdem ſententiæ. Theodotio*, νεώτεροί μου ἡμέραις, juniores me diebus. *Aq.* βραχεῖς παρ' ἐμὲ τὰς ἡμέραις, breves præ me diebus, *illud autem*, in parte, *explanant græci, quaſi nunc ipſis viciſſim illæ partes monendi ſint agendæ, quas ego agebam.* (b) Dignos canibus.] *Olympiodorus*, cæteri autem, μετὰ τῶν κυνῶν τῶν προβάτων μου, cum canibus pecorum meorum. (c) Ut quid mihi?] S. *Auguſt. ſequutus ſententiam*, quaſi nihilum mihi erat. (d) Conſummatio.] συντέλεια. *Schol.* id eſt, τῶν συντελούντων πρὸς τὴν ζωὴν εὐπορία, eorum quæ ad vitam conferunt, bona copia. *Symmach.* ἀπώλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζωήν, perierat illis quicquid ad vitam facit. *S. Auguſt.* in eis peribat omnis vita. (e) Sterilis.] ἄγονος. *Schol.* id eſt, ἄπορος, καὶ οὐδεμίαν γονὴν ἔχων καρπῶν, inops & nullum ſemen ac fœturam habens fructuum. S. *Aug.* egeſtate & fame inſtabiles. (f) Inaquoſam.] ἄνυδρον. *Schol.* qui patriam derelinquebant, tanquam λυπρὰν, καὶ χέρσον, καὶ ἔρημον, ſterilem, & vaſtam, & deſertam, ac ſolam. S. *Auguſt.* qui fugiebant in deſertum heri. (g) Circuibant.] περικυκλοῦντες, quod propter egeſtatem (*inquit Schol.*) neceſſe haberent circuire ad quærendas herbas. *Nonnulli codd. & Compl. habent*, περικλῶντες, qui confringebant. *Symm.* ἀποκνίζοντες φλοιοὺς φυτῶν, qui vellicabant (*aut, ut ait* S. *Aug.*) qui radebant cortices arborum. (h) Alima.] ἄλιμα. *Chryſoſt.* ἄλιμα δὲ βοτάνη τίς ἐστιν, ὥς φασι, ταχὺ πληροῦσα τὸν ἐσθίοντα, καὶ κόρον ἐμποιοῦσα. Herba quædam eſt, ut aiunt, quæ cito implet comedentem, & ſatietatem affert. (i) In reſonante.] *Chryſoſt.* ἐπὶ ἠχοῦντι δὲ, τουτέστιν ἐπὶ φάραγξι καὶ πετρώδεσιν. εὔηχοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι τόποι, καὶ ἀντηχοῦσι τοῖς φθεγγομένοις. καὶ ἠχοῦντα λέγει τὸν ἀλσώδη τόπον, ἐν ᾧ περ ἡ πνοὴ τῶν ἀνέμων κινοῦσα τὴν ὕλην, ἦχον ἀποτελεῖ. Id eſt, in convallibus, & locis petroſis: loca enim hujuſmodi ſunt bene ſonantia, & reſpondent loquentibus. Aut etiam reſonantem dicit locum nemoroſum, in quo quidem ſpiratio ventorum movens ſylvam ſonum efficit. (k) Quorum quidem.] S. *Auguſt.* quorum erat cibus radix herbarum. (l) Et radices lignorum] *Symmachus*, καὶ ῥίζα σίτων ἀγρίων ἡ σίτησις αὐτῶν, & radix frumentorum agreſtium erat alimentum eorum. (m) Inter medium bene ſonantium.] *Symmachus*, μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων ἠχοῦντες λιμώδες, qui inter plantas egreſtes ſonabant famelicum quiddam. S. *Auguſt.* & inter arbores clamabant. (n) Et frænum faciei meæ emiſerunt.] S. *Auguſt.* & frænum in faciem meam miſerunt.] *In aliquibus codd. & comm. græcis, & Complut. eſt*, ἐξαπέστειλε, emiſit, *ut intelligatur, juxta interpretes græcos. Deum obſtruxiſſe os ejus, eique fidentiam loquendi abſtuliſſe.* (o) Super dextra germinis.] *Schol. interpretatur, quod ſibi quoniam rebus dexteris & ſecundis florenti, vel operibus ipſius bonis inſultarent, omnia deteriorem in partem interpretantes, quaſi non pure pietatem coleret. Sed alius fortaſſe, & propior hebræo poteſt eſſe ſenſus, ut intelligatur, eos qui in flore ætatis ſunt, in Job conſurrexiſſe.* S. *Auguſtinus*, & a dexteris germinantes conſurrexerunt. (p) Pedem ſuum extenderunt] S. *Auguſt.* pedes meos vinxerunt compedibus. *In comm. græcis, & aliis editionibus eſt*, πόδας αὐτοῦ ἐξέτεινε, καὶ ὡδοποίησεν ἐπ' ἐμὲ, *ut intelligatur Deum eſſe, qui commovens ſe adverſus Job, aditum aliis patefecerit inſultandi in ipſum: quæ quidem illis eſt occaſio perditionis. Sed noſtra propior hebræo.* (p) Perditionis.] *Aquila (al. Symmachus)* ἐπιβλυσμοῦ, inundationis. (r) Judicavit autem mihi.] κέκριται δέ μοι. *In comm. græcis & aliis editionibus eſt*, κέχρηται δέ μοι, *aut*, μου, *&* S. *Auguſt.* abuſus eſt me, ſicut voluit. (ſ) Sicut vult. *Schol.* quaſi dicat, ego autem ignoro. (t) Revertuntur mei dolores.] ἐπιστρέφονταί μου αἱ ὀδύναι. S. *Auguſt.* & iterantur dolores mei. *In comm. eſt*, μοι, *& exponitur*, renovantur & augeſcunt mihi dolores. (u) Spes mea.] *Symm.* τὰ καταθύμιά μου, deſideria, jucunditates meæ. (x) Effundetur.] *Sic etiam* S. *Auguſt. In comm. eſt*, ἐκλυθήσεται, diſſolvetur. *& notatur dictum eſſe pro*, συγχεῖται, confunditur, & ſuſpenſa hæret, quod neque Deo aſcribere injuſtitiam velit, neque ſibi quicquam abſurdi conſcius ſit. (y) Confuſa ſunt.] *Plerique codd. habent*, συγκέκαυται, combuſta ſunt. S. *Auguſt.* confracta ſunt. (z) Inſultarunt.] *In plerisque eſt*, ἐπέβης, inſultaſti. (aa) Inhærens bonis.] *Interpretatur Schol.* cum eſſem in magna felicitate, atque opulentia, *cujus interpretationis facit mentionem etiam Chryſoſt. quamvis hanc alteram magis probet*, ἐπεῖχον (*ita enim ipſe habet*) ἀγαθοῖς, id eſt, propter meam in alios miſericordiam, προσεδόκων ἀγαθὰ, expectabam bona: Nam & Symm. ita vertiſſe, ἀγαθὰ προσεδεχόμην, ἦλθε δὲ κακὰ, bona expectabam; venerunt autem mala. S. *Auguſt.* ego bona præſtolabar. (bb) Non tacebit.] *Symm.* οὐκ ἐπαύσατο, non ceſſavit, non quievit. (cc) Sine fræno.] Id eſt, impos ſum (*inquit Schol.*) cohibendi gemitum etiam in conventu hominum. *Compl. habet*, πορεύομαι ἄνευ θυμοῦ, ambulo ſine furore. (dd) Sirenum.] *Chryſ.* σειρῆνας λέγει, ᾠδικούς τινας ὄρνιθας, ἀλκυόνας, ἢ γλαῦκας, ἄμφω γὰρ θρηνητικά. στρουθοὺς δὲ τοὺς στρουθοκαμήλους, ὡς καὶ σύμμαχος ἐξέδωκεν. φιλέρημα δὲ τὰ ζῶα. Sirenas vocat aves quaſdam cantatrices, alcyonas, aut noctuas: utræque enim ſunt querulæ: Struthiones autem ſtruthiocamelos, ſicut etiam Symm. reddidit: ſunt autem animalia ſolitudinis amica. (ee) Obtenebrata eſt.] *Chryſoſt.* cæteri, ἐμελάνθη εἰς βάθος, innigrata eſt in profundum. S. *Auguſt.* innigrata eſt valde. (ff) Oſſa mea.] *Cæteri libri habent*, ὀστᾶ συνεφρύγη, *& comm.* ὀστᾶ μου συνεφρύγη, oſſa mea ſunt confrixa.

CAP. XXXI.

(a) Teſtamentum poſui.] διαθήκην ἐθέμην. *S. Auguſt.* teſtamentum feci. *notatum autem eſt iſta voce, pactum & conſtitutionem ſignificari.* (b) Et non intelligam.] καὶ οὐ συνήσω. *Symm.* καὶ οὐδὲν ἐνόησα περὶ παρθένου, & nihil cogitavi de virgine. *S. Auguſt.* & non cogitabo de virgine. (c) Et quid partitus eſt.] S. *Auguſt.* & quæ eſt alia pars Dei ſuper? ſubauditur, non cogitabo: aut ita, & quæ eſt, niſi illa? *Græci autem ſic explanant*, cur poſt tam exquiſitam vitæ meæ rationem, talem mihi partem, & talem hæreditatem, potens & excelſus Deus deſuper partitus ſit, ignoro cauſas. (d) Cum irriſoribus.] *Ita* S. *Auguſt. quod græce eſt*, γελοιαστῶν. *Schol.* id eſt, γελωτοποιῶν, ſcurrarum, qui riſum movent. Non enim (inquit Julianus) interdictum eſt uti cithara, ſicut Job fatetur in cap. ſuperiore ſe uſum eſſe, modo cum pietate id fiat: nam organis etiam in templo utimur: ſed, γελοιαστὰς, vocat τοὺς κώμοις καὶ μέθαις προσέχοντας, eos qui commeſſationibus procacibus & ebrietatibus dant operam. *Symm.* μετὰ ματαιότητος, cum vanitate, & mendacio, (e) Steti enim in ſtatera.] *Inquit Schol.* ſteti in ipſo honeſto, & mediocritate illa quæ propria virtutis eſt. *Aquila*, σταθμήσει με ἐν ζυγῷ δικαίῳ. appendet me in ſtatera juſta. *Schol.* nimirum Deus: videtur enim juſtus hic ſuam virtutem Deo acceptam referre. (f) Innocentiam.] ἀκακίαν. *Complut.* ἀδικίαν, injuſtitiam: *cujus lectionis nullum uſquam veſtigium eſt inventum.* (g) Et ſine radice.] S. *Auguſt.* ſine ſtirpe. *Symmach.* καὶ τὰ ἔγγονά μου ἐκριζωθείη, & poſteri mei eradicentur. (h) Si obſedi januas.] *Sic* S. *Auguſt. quod græce eſt*, εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην, *Aquila, & Symmachus*, ἐνήδρευσα, ſum inſidiatus. (i) Placeat.] ἀρέσαι, *ſic etiam* S. *Auguſt. Schol.* hebræus, ἀλέσαι, molat. (k) Iræ indomitus.] ὀργῆς ἀκατάσχετος. S. *Auguſt.* furor enim animæ meæ eſt indomitus. (l) Partes.] μερῶν, *Polychronius legit*, μελῶν, membra, *& ita Complut.* (m) Deſpexi.] *Sic* S. *Auguſt.* ἐφαύλισα. *Aquila*, ἀπέρριψα, abjeci. (n) Inquiſitionem.] ἔτασιν, *Symmach.* ἐὰν ἐπιζητῇ, ſi inquirat. *Olympiod.* ἔτασιν, vocat, τὴν ἐξέτασιν, diligentem atque accuratam exquiſitionem, divinam autem ἐπισκοπὴν, & viſitationem vocat, τοὺς ἐλέγχους, redargutiones, & correptiones. (o) In eodem ventre.] *Symm.* ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ, in ſimili modo. S. *Auguſt.* & fuimus ſimiliter in ventre (p) Impotentes.] S. *Auguſt.* ſi non benedixerunt mihi humeri; de tonſura ovium mearum calefacti ſunt: *quod non longe abeſt ab hebræo.* (q) Si levavi ſuper pupillum manum] *Sic* S. *Auguſt. quod græce*, εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα, *ſed addit*, meam, *ut hebræus. Symmach.* κατὰ ὀρφανῶν, contra pupillos. (r) Diſcedat.] *Aquila*, πεσάτω, cadat. (ſ) A junctura, ἀπὸ τῆς κλειδός. *Olympiod.* κλεῖδα vocat juncturam humeri cum collo. Theodotio autem & Symmachus, pro, κλειδὸς, ille quidem reddidit, τοῦ αὐχένος, cervice & jugulo: hic autem, τοῦ ἀκρωμίου, ſummo humero. S. *Auguſt.* diſcedat humerus meus a jugulo meo. (t) A prehenſione.] ἀπὸ τοῦ λήμματος, cogitans (*inquit Scholiaſtes*) εἰ ἐπιλάβοιτό μου θεὸς ἢ ἀδικήσαντος ἢ μὴ εὐεργετήσαντος, ſi deprehenderit me Deus, aut injuſte agentem, aut non bene facientem, intolerabile ſupplicium mihi ſubeundum. *Symmachus*, βάρους, & S. *Auguſt.*

& a pondere ejus. (*u*) In congium meum.] εἰς χοῦν μου, *cæteri*, ἰσχύν μου, *&* *S. Auguſtinus*, poſui aurum robur meum. *Symmachus*, ἀφοβίαν μου, fiduciam meam. (*x*) In innumerabilibus manum meam. S. *Auguſt.* animam meam. *Explanat hunc locum Schol. ideo Job non poſuiſſe manum in innumerabilibus, quoniam terminum poſuiſſet incremento opum, & quicquid ex certo numero redundaret, ad uſum pauperum transferret. Propius eſſet hebræo, ſi repeteretur illud,* εἰ εὐφράνθην, ſi lætatus ſum, *quod in bonis innumerabilibus ponerem manum, atque ex infinito acervo ſumerem.* (*y*) Non enim in eis eſt.] *Olymp.* non in eis eſt, ſed in eo qui ordinavit, & conſtituit. (*z*) Deceptum eſt.] ἠπατήθη. *Symmachus*, ἐμπλατύνθη, dilatatum eſt, *quaſi tumens præ opum amplitudine.* (*aa*) Si & oſcultatus ſum.] *Symm.* καὶ προσεκύνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ στόμα μου, & adoravit manus mea circa os meum, *nimirum Solem & Lunam illo amoris ardentis officio, quam interpretationem Olymp. & Chryſoſt. notant ab aliis accommodari lxx. verſioni, licet ipſi magis referant ad cultum quendam, & amorem ſuarum opum, aut actionum, de quibus ſibi valde placeret, quemadmodum etiam* S. *Auguſtin.* (*bb*) Euge] *In comm. græcis, repetitur,* euge, euge, *Symmach.* καὶ ἐπανέστην ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν κάκωσις, & inſurrexi, quando apprehendit eum afflictio. (*b*) Sæpe dixerunt] *Olympiod.* cæteri autem ſic reddiderunt, εἰ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου, τίς δῴη τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, καὶ ἐμπλησθησόμεθα; ſi non ſæpe dixerunt viri tabernaculi mei, quis det de carnibus ejus, & ſaturabimur? ut alterum ſit crudelitatis deteſtatio, alterum impotentis cujuſdam & inſatiabilis amoris indicium. (*dd*) Non ſponte peccaſſem.] ἀκουσίως. nam voluntarii peccati (*inquit Olympiodorus*) non erat ſibi conſcius: involuntarium autem, id eſt, repentinas quaſdam perturbationes, a quibus homo cavere non poteſt, confeſſione purgabat. *S. Auguſt. habet*, quod ſi & ſponte peccavi, abſcondi peccatum meum. (*ee*) Syngrapham.] *Apud* S. *Auguſt. hæc ſatis mendoſe referuntur*, conſcriptionem, ſi quam habeo, & ſi non dirupi eam ſuper humeros meos, & coronatus publice legam. S. *Ambroſius de Tobia, cap.* 17. conſcriptionem, quam habui adverſus aliquem juramento conceptam, imponens coronam legebam, & ſi non ſcindens eam reddidi, nihil accipiens a debitore. *Olympiodorus*, Non enim quemadmodum quis glorioſe exultans in debitores, evolvens utriſque manibus ſyngraphas publice ſubinde legebam, ſed conſcindens eas, & remittens debita reddebam debitoribus. (*ff*) Virtutem. *Sic* S. *Auguſtinus*, *quod eſt*, ἰσχὺν, robur, vigorem. *Schol.* ἰσχὺς, terræ eſt, καρπογονία, καὶ ἡ φορὰ τῶν ὡρίων, fructuum procreatio, & proventus ſuo cujuſque tempore. (*gg*) Contriſtavi.] ἐλύπησα, *Symmachus*, ἐλπίδος ἐστέρησα, ſpe privavi. (*hh*) Urtica.] κνίδη. *Olympiodorus*, Theodotio autem, & Symmachus, ille quidem pro, κνίδη, reddit, ἄκανθα, hic vero pro, βάτος, ἀπελεσφόρητα, germina imperfecta, & inutilia: & cnide & batus ſunt plantæ ſpinoſæ. *Schol.* Symmachus quidem ſic reddidit, ἀντὶ σίτου βλαστησάτω ἄκανος, pro tritico germinet acanus. Legi autem in regnis (*id eſt, in libris regnorum*) plantam ſic dictam, acanum.

CAP. XXXII.

(*a*) COram eis.] ἐναντίον αὐτῶν. *Sanctus Auguſtinus*, in conſpectu ſuo. *Symmachus*, διὰ τὸ αὐτὸν δίκαιον φαίνεσθαι ἐπ᾽ αὐτῶν, eo quod ipſe juſtus appareret ſuper eos. (*b*) Sed ſpiritus eſt.] *Symmachus*, ὄντως δὲ πνεῦμα θεοῦ ἐστιν ἐν ἀνθρώποις, vere autem ſpiritus Dei eſt in hominibus. (*c*) Scientiam.] ἐπιστήμην. *Chryſoſtomus*, cæteri, γνῶσιν, cognitionem. (*d*) Audientibus vobis] *Origenes*, ἕτερα ἀντίγραφα μετὰ τὸ, ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων, ἔχει καὶ τούτους τοὺς στίχους. Alia exemplaria poſt verba iſta, habent & hos verſiculos, ἰδοὺ ἤκουσα τοὺς λόγους ὑμῶν, ἠνωτισάμην ἄχρι συνέσεως ὑμῶν, ecce audivi ſermones veſtros, auſcultavi uſque ad intelligentiam veſtram. οἱ δὲ ἕτεροι ἑρμηνευταὶ οὕτως ἐκδεδώκασιν. Cæteri autem interpretes ſic reddiderunt, ἰδοὺ ἐξεδεξάμην τοὺς λόγους ὑμῶν, ἠκροασάμην ἐφ᾽ ὅσον ἐξητάσατε λόγους, καὶ μέχρι τοῦ ἐφικέσθαι ὑμῶν ἐνενόουν, ecce accepi veſtros ſermones, auſcultavi donec exquireretis ſermones, & quoadusſque vos perveniretis, conſiderabam. (*e*) Domino adjecti.] *Chryſoſtomus*, neque dicatis, hoc ipſum ſapienter fecimus, quod ad Dei partem nos applicavimus, ejuſque juſtitiam defendimus; nihilominus enim peccaſtis, quando Job redarguere non potuiſtis. S. *Auguſtinus hoc, aut propinquo huic loco, hæc videtur legiſſe quæ non longe abſunt ab hebræo*, Deus abjecit eum, & non vir: & ſermonibus veſtris non reſpondebo ei. (*f*) Veteres fecerunt.] ἐπαλαίωσαν. *Schol.* ſuos ipſorum ſermones veteres, & putridos, & inutiles ſuo ipſo ſilentio oſtenderunt. (*g*) Non enim loquutus ſum.] ἐλάλησα. S. *Auguſtinus videtur legiſſe propius ad hebræum*, ἐλάλησαν, *ut Complutenſ.* & non ſunt loquuti. (*h*) Suſcipiens autem Elius ait.] *Horum loco, quæ omnino videntur adjectitia in commentariis græcis legitur*, ὅτι ἀποκριθῶ κἀγὼ μέρος, quare reſpondebo & ego partim, *id eſt, pro mea virili parte. In aliqua editione ſunt utraque.* (*i*) Perdit.] ὠλέκει. *Symmachus*, συγκαίει, comburit. (*k*) Uter.] *Symmachus*, ὡς οἶνος νέος ἀδιάπνευστος, ſicut vinum novum, quod non habet perſpiratum. Vult dicere, quod per poros & ſpiritales meatus non exhalatur; vel, quod in vaſe undique occluſo adſervatur. Nam ſæpenumero vinum illud in cauſa eſt cur vaſa diſrumpantur. Hieron. *En venter meus quaſi muſtum abſque ſpiraculo.* Verbum e verbo, *ſicut vinum, quod non aperitur.* Sign. autem puto vas, in quo vinum. Quale illud, *& vina coronant.* Nam non vina coronabant, ſed pocula, in quibus vinum continebatur. *Druſ.*

CAP. XXXIII.

(*a*) TE turbabit.] σε στροβήσει. *Aquila*, ἐκθαμβήσει, terrebit, obſtupefaciet, *quam lectionem habet Complutenſ.* (*b*) Cur judicium meum non exaudivit.] διατί τῆς δίκης μου, οὐκ ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα; *In comm. græcis, & in Complutenſi eſt*, διατί τῆς δικαιοσύνης μου οὐκ ἐπακήκοε πᾶν ῥῆμα; cur juſtitiæ meæ non audivit omne verbum? *dictio*, δικαιοσύνης, *eſt etiam in aliqua alia editione. Chryſoſt.* pro quibus Aquila, & Theodotio, ille quidem, τί οὖν πρὸς αὐτὸν ἐκδικάσω, ὅτι πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἀποκρινεῖται; quid igitur contra eum judicio contendiſti, omnia enim verba ejus non ferunt re-ſponſum? hic vero, τί οὖν αὐτῷ διαδικάζῃ; πάντες γὰρ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀναν-τοι, quid igitur ipſum vocas in judicium? omnes enim ſermones ejus ſun ejuſmodi, quibus contradici non poſſit. (*c*) Loquatur.] *In noſtra* λαλῆσαι, loqui, *ut etiam in Complutenſ. ſed in commentariis græcis*, λα-σαι. *S. Auguſtinus habet*, loquitur. (*d*) Sicut quando incidat.] ὅταν. *In comm. & aliis editionibus eſt*, ἢ ὡς ὅταν, aut ſicut quando. *Auguſtinus*, aut ſicut incidit. (*e*) Suam ſtultitiam] ἄνοιαν αὐτ *comment. & aliis editionibus, eſt*, ἀνομίαν, iniquitatem. (*f*) Virum ctum.] *Schol.* id eſt, corroborans, & vigorem virilem præbens, reſti eum hominum ſocietati, & conſuetudini (*g*) Deprecatus autem.] εὐξάμ *In comment. eſt*, εὐξαμένου, cum deprecatus fuerit. *Theodotio*, δεηθ τοῦ θεοῦ, καὶ εὐλογήσει αὐτὸν, orabit Dominum, & benedicet eum. (*h*) lari.] ἱλαρῷ, *ſic etiam* S. *Auguſt. Olympiodorus, notat hoc eſſe cæterorum interpretum. lxx. autem habere*, καθαρῷ, pura: *quod etiam in a codicibus, & Complut. eſt.* (*i*) Profeſſione.] *Sic S. Auguſt.* quo ce eſt, ἐξηγορίᾳ. *Olymp.* Pro. σὺν ἐξηγορίᾳ, Aquila & Theodotio redd runt, ἐν ἀλαλαγμῷ, in jubilatione. Symm. autem, ἐν ὑμνολογίᾳ, in hym rum decantatione. Hieron. Etiam ululatum reddit, Amos 1. 1. & latum vincentis exercitus, Amos 2. 2. Sign. militum clamorem, edunt in congreſſu acierum, aut quando urbem aliquam oppugnant. 89. 16. יודעי תרועה. Hieron. qui ſcit jubilum. LXX. ὁ γινώσκων λαγμόν. 27. 6. זבחי תרועה. Hieron. *hoſtiam jubili.* LXX. θυσία νέσεως. Alias, ἀλαλαγμοῦ. Pſalt. Rom. jubilationis; Gallicum, vocife nis. *Druſ.* (*k*) Vias tres] ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός. *Schol.* διὰ τριῶν τρό πων, tribus his modis peccatores convertit, loquendo, terrendo per ſo morbos inferendo. *Sanctus Auguſtinus habet*, vices tres. *Symm* δὶς τρεῖς πρὸς ἕκαστον, ὥστε μετακαλέσαι τὴν ψυχήν μου, bis ter ad quemque, ut revocet animam meam.

CAP. XXXIV.

(*a*) REmovit.] ἀπήλλαξε. *Schol.* Scribitur παρήλλαξε, immutavit lienavit. *Olympiodorus*, ὁ δὲ θεός μοι τὸ κριτικὸν οὐκ ἀφεῖλ ἀλλὰ κατὰ σύμμαχον καὶ ἀκύλαν, Deus autem mihi facultatem judicantem cuſtodivit: verum juxta Symmachum, & Aquilam, παρέτρεψε, καὶ ἀπ ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ κρίμα, καὶ περὶ τὴν κρίσιν μου ψεῦσμα, pervertit, & amov me judicium; & circa judicium meum falſitas. (*b*) Aut neque municavit.] ἢ οὐδ᾽ οὐ. *In commentariis græcis, & aliis editionibus* ὅλως, neque omnino. (*c*) Ne enim dixeris.] *Olympiodorus*, The tio, & Aquila, alter quidem reddidit, ὅτι εἶπεν, οὐ κινδυνεύσει ἀνὴρ ἐν δοκιμάσαι αὐτὸν μετὰ θεοῦ, quoniam dixit, non periclitabitur vir, dum bene complacuerit cum Deo: alter vero, οὐχὶ σωθήσεται ἀνὴρ, non ſal tur vir? Et verba quidem Theodotionis per enuntiationem legenda Symmachi autem morate & per interrogationem. S. *Auguſtinus* enim, non viſitabitur, qui ambulaverit cum Deo. (*d*) Abſit a *Symmachus*, ἀπείη τοῦ θεοῦ ἀνομία, καὶ τοῦ ἱκανοῦ ἀδικία, abſit a Deo tas, & a ſufficienti injuſtitia. *Sanctus Auguſtinus*, abſit a De pietas. (*e*) Sin autem non ſis monitus.] *In noſtra legitur*, *ſed poſitum eſt pro eo, quod in comment. & aliis editionibus*, *Olympiodorus.* Cæteri autem, εἰ μὴ συνιεῖς, ἄκουε, ἆρα ὁ μισῶν ἐπιδήσει; ſi non intelligis, audi: nunquid qui audit judicium ligabit? *Schol.* ἐπιδήσει εἰς ἴασιν, obligabit ad ſanandum. Sunt ita referant, ἐπιδώσει εἰς ἴασιν, augebit, ac proficiet ad ſanatio (*f*) Impiiſſime.] ἀσεβέστατε. *Ita Polychronius, & Sanctus* *guſtinus. In cæteris vero codicibus eſt*, ἀσεβέστατος, *& expon* *Schol.* qui dicit regi, injuſte agis; ſicut impiiſſimus judicatur a pri bus. (*g*) Honorati.] ἐντίμου. *Olympiodorus*, *cæteri vero*; των, principum. (*h*) Exhonoratis.] ἐκκλεινομένων. *In aliis libri* *tim eſt*, ἐγκλειομένων, incluſis, *partim*, ἐκκλειομένων, excluſis. male, inquit, ſunt uſi poteſtate; quoniam ad gratiam hominum ſpe deſpexerunt juſtitiam, & paupertes a jure ſibi debito excludendos runt. (*i*) Neque erit locus.] *Apud S. Auguſtinum ſequitur*, eſt umbra mortis, ut latitent. (*k*) Quoniam non ſuper virum] *Ex* *græci, quod poſt mortem non ſit amplius in hominis poteſtate electio* *Symmachus*, οὐ γὰρ ἐπ᾽ ἀνθρώπῳ κεῖται ἔτι, non in homine ſitum eſt (*l*) Quietem dabit.] *Symmachus*, αὐτοῦ δὲ ἠρεμίαν διδόντος κρινεῖ; ipſo autem quietem dante, quis contra judicabit? (*m*) niam erga fortem, qui dicit.] *Eodem pene modo profertur in* *& aliqui volunt hoc ſignificari, quia de Deo* (*aut de forti*) *neum eſt, ut dicatur; ſuſcepi, non deſtruam. In pleriſque* *eſt*, εἴληφα, *in nonnullis tamen eſt*, εἴληφας, tuliſti: *& in Schol* *quorundam explanatio affertur*, ſi erga ſe potentiorem nemo tu abſtuliſti mea, quæ minime loco pignoris acceperas; quanto erga Deum dicetur? *Symmachus*, ὅτι πρὸς θεὸν ῥῆσιν ἀνέλαβ ἔξω ἀκωλύτως, quoniam erga Deum dictionem aſſumpſi, non habe ne impedimento. (*n*) Expelles.] ἀπώσῃ. *Nonnulli codices* *lychronius, habent*, ὅτι ἀπώσω, & S. *Auguſt.* quia repuliſti. *videtur legiſſe*, ὅτι μὴ ἀπώσῃ, quare ne repellas. *Ita enim interpr* nonne tu debes reddere vices ſermonum meorum? ne igitur rep ſed redargue, quæ dicta ſunt: tuum enim eſt eligere, & judicare bene an ſecus dixerim, non autem meum, qui dixi.

CAP. XXXV.

(*a*) DOmini:] *In pleriſque codd. hæc ſequuntur*, ἢ ἐρεῖς, τί ποιήσ των; aut dices, quid faciam cum peccavero? *Symm.* εἶπας οὐδὲν συμβαλεῖταί σοι, dixiſti enim, quod nihil proderit tibi. *S. Aug.* cis, quid prodeſt tibi, aut quid faciam, ſi peccavi? (*b*) Qui ſepara *Origenes*, juxta cæteros autem, διδάσκων ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτήνη τῆς γῆς, καὶ ὑπὲρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα διιπτάμενα πετεινὰ, qui docet nos ſupra jumenta terræ cit ſapientes ſuper volatilia, quæ per aerem volitant. *Et S. Aug* & a bus cœli ſapientiorem me fecit. (*c*) Perſpector eſt eorum.] S. *Aug.* cit eos qui faciunt juſtitiam, & ſalvum me faciat (*) Ibi vociferab

Schol. illud, ἐκεῖ, ibi, dictum eſt pro, τότε, tunc. Tunc, inquit, cum ij qui injuriis & calumniis ſunt vexati, clamabunt ad te; non exaudies, neque vindicabis eos a contumelia? nimirum omnino vindicabis. (d) Et nunc.] Hoc ab Olympiodoro & Chryſoſtomo conjungitur cum ſuperioribus, ut ita intelligamus. Quid ita ô Job erga tantam majeſtatem vis judicio contendere; ſi neque ſatis pro dignitate illum laudare potes etiam in his ſuppliciis, quibus nunc te afficit? S. Auguſt. conjungit cum ſequentibus, & nunc, quia non eſt viſitans. (e) Aggravat] Symmach. ὡς ἀνόητος λόγους βαρεῖς ἐποιήσατο, ſicut ſtultus ſermones graves fecit. S. Auguſt. ſua verba multiplicat.

CAP. XXXVI.

(a) Autem meis.] Ita S. Auguſt. quod græce eſt, ἔργοι δέ μου δίκαια, ſed græci accipiunt hoc modo: operibus Dei mea juſta comprobabo. (b) Intelligis.] συνιεὶς, ſicque S. Auguſt. In comm. græcis, & Complut. eſt, συνιεὶς, intelligens. (c) Robore cordis.] Ita fere S. Auguſt. In comm. græcis, & in aliqua editione eſt, καρδίας ἀσεβῶν, in Complut. καρδίαν ἀσεβῶν, potens robore corda (aut, cor) non vivificabit? (d) Et ſedere.] Ita etiam apud S. Auguſt. In comm. & Complut. non eſt illud, ϗ, &, ſed continuate legitur, & cum regibus in ſolio ſedere eos faciet. (e) In victoria.] εἰς νῖκος, & græci interpretantur, εἰς τέλος, in finem, in perpetuum: quemadmodum S. Auguſt. & ſedere eos fecit in perpetuum. (f) Quoniam valebunt.] ὅτι ἰσχύσουσιν, & apud græcos ſubintelligitur, ipſa delicta. Symm. ὅτι κατεδυνάστευον, quoniam tyrannidem exercebant, violente dominabantur. S. Aug. & delicta, cum fuerint roborati. (g) In decoribus.] ἐν εὐπρεπείαις, in comm. legitur, εὐπραγίαις, in proſperitatibus, apud S. Auguſt. in gloria. (h) Ordinabunt.] τάξουσι, & græci intelligunt hypocritas ipſos contra ſe ordinare divinum furorem. S. Auguſt. habet, ponent furorem. (i) Exponet.] ἐκθήσει, Schol. ὁρίσει ὁ θεὸς, τοῦτο γὰρ τὸ ἐκθήσει, definiet Deus: hoc enim valet illud ἐκθήσει. S. Auguſt. habet, ſtatuet. (k) Et ſuperdecepit te.] ϗ προσεπηπάτησέν σε. Polychronius & Schol. legunt, ϗ πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησέν σε, & præterea, quoniam decepit te: putant enim poſt brevem illam interjectionem de judicio manſuetorum redire ad cauſas memorandas, cur hypocritæ male pereant, & interpretantur, πρὸς, id eſt, πρὸς τούτοις, ad hæc. S. Auguſt. & quia decepit te. Schol. hebræus habet, ϗ προσέτι ἠπάτησέν σε, & præterea decepit te (l) Ab ore inimico.] Ita S. Auguſt. quod græce, ἐκ ςόματος ἐχθροῦ. Græci explanatores, quoniam decepit manſuetum inimico ore ſuo. (m) Abyſſus, effuſio ſub ea.] Sic interpungunt græci, & intelligunt cum aliis modis tum hoc potiſſimum, repoſitam eſſe hypocritæ abyſſum, & eam quæ ſub ea, effuſionem, id eſt, τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, tenebras exteriores. Sed S. Auguſt. ita, & quia decepit te ab ore inimici abyſſus, at effuſi ſub terra, ſubaudiendum, deceperunt te. (n) Voluntaria mens a prece.] S. Auguſt. non te avertat voluntas animi a precibus infirmorum: poſſet etiam exponi, non valebunt tunc preces etiam voluntariæ impiorum, cum infirmi fuerint in neceſſitate, & ſic videntur accipi a græcis hæc verba. (o) Et omnes qui tenent fortitudinem] Schol. videtur conjungere cum ſequentibus, noli extrahere per noctem, ut ſit ſenſus: neque potentibus robore injuriam interes, ut nocte & clanculum hos de propriis deturbes, pro illis autem alios in locum eorum colloces. S. Auguſt. & omnes qui habent fortitudinem. Nolite extrahere per noctem. Poſſent autem verba illa, μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα. ita reddi, ne protrahas noctem. Sym. μὴ προθυμηθῇς νυκτὸς λαοὺς ἐπαναβῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν, ne cupias noctu ſuperaſcendere populos in locum eorum. (p) Super his enim elegiſti.] ἐπὶ τούτων γὰρ ἐξείλου, in comm. græcis, & aliis editionibus eſt ἀπὸ τούτων γὰρ ἐξείλω, & interpretatur Schol. ab hoc ipſo facto, id eſt, ex eo, quod non facias indecentia, liberaberis a miſeria, quæ eſt in paupertate. Sed S. Auguſt. hoc enim elegiſti ſuper inopiam, & fortaſſe propius ad hebræum. (q) Roborabit.] κραταιώσει. S. Auguſt. ecce Deus conſolabitur, vel roborabitur: & certe ſæpe, ubi in noſtra eſt, ἰσχυρὸς, fortis; apud S. Auguſt eſt, Deus: quod magis conveniet lxx. nam illud potius Aquilæ eſt, ut notat S. Hier. ad Marcellam. (r) Qui dicat.] ὁ εἰπών in comm. ὁ εἴπας quod idem valet in Complut. ὁ εἴπας, quod dixiſti. S. Auguſt. aut quis eſt qui dicat ei, inique? (ſ) Quorum dominati ſunt viri.] ὧν ἦρξαν ἄνδρες, quorum operum (inquit Schol.) imperium a principio homines acceperunt S. Aug. quem laudaverunt viri. (t) Videt in ipſo.] εἶδεν ἐν ἑαυτῷ. Schol. id eſt, omnis homo habet cognitionem de Deo. S. Auguſt. omnis homo reſpicit ad eum, ut videantur habuiſſe, αὐτῷ, quemadmodum Complut. aut pro eo accepiſſe. (u) Quicunque vulnerati.] ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσι βροτοὶ, Schol. illud, ὅσοι, dictum eſt pro πάντες, omnes: omnium enim eſt, vulnerari, eſſe obnoxios perpeſſioni, & interitui. Symmach. ἕκαστος ἀποβλέπων μακρόθεν, unuſquiſque aſpiciens a longe. Ex quibus Symmachi verbis ſuſpicatur Schol. vulnerationem eſſe accipiendam excitationem mentis: nam cum pungimur valde excitamur, atque attentiores reddimur. (x) Multus.] πολύς. Schol. illud, πολὺ, ſcriptura ponit in eo, quod eſt interminatum, & numero comprehendi non poteſt. (y) Et infinitus, illud, &, abeſt a S. Auguſt. Olymp. quædam exemplaria habent, ἀριθμὸς ὁδῶν, numerus viarum. (z) Effundentur ad pluviam in nube] Non longe ab hebræo. S. Auguſtin. effundetur imber per ſemitas ſuas. (aa) Antiquitates] παλαιώματα. Schol. inquit ita vocari, ςαλαγμοὺς, guttas & ſtillas: quod hoc ita fiat ab antiquo. Sic etiam capite ſequenti. Symmachus, ἅ τινα ῥυήσονται ἐκ τοῦ αἰθέρος, quæ quidem fluent ex æthere. S. Auguſt. fluent nubes. (bb) Innumerabili homine.] Sapit hebræum. In aliquot codd. & comm. græcis, eſt, ἀμυθήτων βροτῶν, innumerabilibus, inenarrabilibus hominibus. S. Aug. & tenebreſcent ſuper homines plurimos. Nonnulli codd. & Complut. βροντῶν, tonitruis. (cc) Horam conſtituit.] Hæc uſque ad illud, & ſi conſtiterit, abſunt a nonnullis codd. & a comm. & a Compl. ſed reponuntur in capite ſequenti: habet tamen hic S. Auguſtin. (dd) Et ſi conſtiterit.] ϗ ἐὰν συνῇ ἀπέκτασις, alij codd. habent, ἐπεκτάσεις, extenſiones, & reddendum eſſet, & ſi intellexerit extenſiones. Schol. admirabitur ille, inquit, etiam ſi cogitaverit, quam parva exorta nebula circa totum cœlum condenſatio æqualis nubium extendatur: tabernaculum enim vocavit ipſum cœlum S. Auguſtinus, ſi cogitaverit extendere nebulam. (ee) Edo.] ἠδὼ, aut, ut in comm. græcis, ἠδὼ, videtur eſſe vox hebræa; quamvis nunc, ut notat Schol. in hebræo legatur, ὡρώ, facilis enim mutatio eſt ab una litera ad alteram in hebræo. Chryſoſt. ὁ δὲ σύμμαχος, ἐκπετάζει ἐπ' αὐτὴν φῶς αὐτοῦ. Symmachus autem, expandit ſuper eam lumen ſuum. Alia autem exemplaria, pro, ἠδὼ, habent, τόξον, arcum: & græci interpretantur de arcu cœleſti. S. Auguſt. ecce fundit ſuper omnia lucem ſuam. (ff) In eis enim.] Sym. διὰ γὰρ αὐτῶν, per hæc enim. (gg) Valido.] S. Auguſt. plurimis. AA.LL. habent, ἀκούοντι, audienti. Symm. παρέξει τροφὴν παμπόλλην, præbebit eſcam copioſam. (hh) Mandavit de ea.] ϗ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς, ἐν ἀπαντῶντι. Schol. illud, περὶ αὐτῆς, de ea, accipiendum eſt, de die; illud autem, ἐν ἀπαντῶντι, in occurrenti, de ſole: ut intelligatur, Deum qui manibus potentiæ ſuæ obtexit lumen per noctem, mandare deinceps lumini, & ſoli, ut occurrat, ac diem faciat. S. Auguſt. & mandavit de eo in contrarium. Symm. ϗ ἐπιτάξει αὐτῷ, ὥστε ἀπαντῆσαι, & præcipiet ei, ut occurrat. (ii) Annunciabit.] ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ. Schol. putat poſſe intelligi quod amicis ſuis Deus harum rerum cognitionem gratificetur, aut legendum per interrogationem. num forte Deus inops conſilii adhibet amicum, & conſiliarium? Symm. ἀπαγγελεῖ περὶ τούτων ἑταίρῳ αὐτοῦ, annunciabit de his ſodali ſuo. S. Auguſt. ut nunciaret ſuper illo amico ſuo. (kk) Dominus.] Hæc vox abeſt a comm. & aliis editionibus, & a S. Auguſt. Chryſoſt alia exemplaria habent, κυρίου κτῆσις, Domini poſſeſſio. Symmachus, ζῆλον περὶ ἀδικίας, zelum pro injuſtitia. Senſum eſſe hunc idem Chryſoſt. putat non communicare Deum alteri cuiquam de ſua poſſeſſione, & quomodo ad zelum provocatus puniat injuſtos. S. Auguſt. poſſeſſionem contra eos qui aſcendere nituntur. Omnino inſignis in hoc capite vocum hebræarum amphibologia magnam interpretationum varietatem fecit.

CAP. XXXVII.

(a) Et ab hac.] ϗ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη, ab hac, inquiunt græci, conſideratione incomprehenſibilis ſapientiæ Dei. Sym. ϗ περὶ τούτων πτήσσει ἡ καρδία μου. Etiam de his expaveſcit cor meum. S. Auguſt. ſed & in hoc obſtupuit cor meum. (b) Et effluxit.] ϗ ἀπερρύη. Schol. id eſt, parum abfuit, quin propriam ſedem derelinqueret. S. Auguſt. evulſum eſt. (c) Et meditatio.] ϗ μελέτη. Aquila, ϗ φθογγὴ, & locutio. Conſidera, inquiunt græci, attente quæ ex ira Dei evenerunt: ſunt enim quaſi voces, quibus meditari aſſueſcas, & parare te ad honorem Domini. Apud S. Auguſtinum hæc leguntur: Audite ſonitum terroris, & vocis ejus: & ſtrepitu oris illius exeunt: quæ veriſimile eſt ex aliqua alia verſione fluxiſſe: ſicut etiam ſequentia, ſubter univerſum cœlum circuit, & lumen ejus in finibus terræ. (d) Poſt eum clamabit voce.] Schol. illud, ὀπίσω αὐτοῦ, poſt eum, poſitum eſt, pro, θελήσαντος αὐτοῦ, volente, & jubente illo: nam ſimulac voluit, ſequitur opus, & per tonitruum erumpunt voces, quaſi minæ illius, ut videatur legiſſe, φωνὴ, nominandi caſu, quemadmodum & S. Auguſt. poſt eum fremet vox. (e) In voce contumeliæ ſuæ.] Quaſi, ut dictum eſt, in voce minarum plena. S. Aug. in ſonitu ſuperbiæ ſuæ, & ita inquit, ſuperbiam pro celſitudine poſuit. Aquila ὑπερφερείας αὐτοῦ, ſuperlationis, & celſitudinis ſuæ. (f) Et non commutabit eos.] Schol. jubente Deo non licet tonitruo mutare ſonitus ſuos, quoniam obediunt ei. Symm. ἐξιχνιασθήσεται ἀκουσθέντος τοῦ ψόφου αὐτῆς, quod fere ſequitur S. Auguſt & non poterit inveſtigari, cum audita fuerit vox ejus (g) Mirabiliter.] Hic in comm. græcis, & aliis editionibus, ſequuntur ea quæ ſuperiore capite notatum eſt abeſſe eo loco a nonnullis codicibus. (h) Quæ neſciebamus.] Sic S. Auguſt. quod græce eſt, ἃ οὐκ ᾔδειμεν, & a græcis exponitur, quorum rationes cognoſcere non poſſumus. (i) Et tempeſtas pluvia.] ϗ χειμὼν ὑετὸς, ϗ χειμὼν ὑετοῦ δυναστείας αὐτοῦ. Eſt hujuſmodi quædam repetitio in hebræo: licet in noſtra fortaſſe aliquod mendum ſubſit. In comm. græcis eſt tantum, ϗ χειμὼν ὑετοῦ, δυναστείας αὐτοῦ, nec multo aliter in aliqua editione. In Compl. eodem modo, niſi quod habet, ὑετῶν. Exponunt græci, tempeſtatem, & effuſionem pluviarum eſſe opus potentiæ Dei: quamvis, pluvia poteſtatis, poſſet ſignificari pluviam vehementem. Symmach. ϗ χειμὼν ὑετοῖς χειμάσει ὄμβροις (al. ὄμβρος) ἰσχύος αὐτοῦ, & hyems pluviis hyemabit imbres (al. imber) fortitudinis ſuæ Apud S. Aug. hæc leguntur, præcipiens nubi, ut ſit ſuper terram: & tempeſtas pluviæ, & tempeſtates imbrium poteſtates ejus. (k) In manu omnis hominis.] A græcis hæc conjunguntur cum ſuperioribus, ut intelligatur, hyemem ac tempeſtatem obſignare, & alligare manus hominum, ac quominus agant, prohibere. (l) Dolores.] ὀδύναι S. Aug. ſupervenit tempeſtas. Aquila, συσσεισμοὶ, concuſſiones, terræ motus. Suidas, συσσεισμὸς exponit λαίλαψ ϗ συστροφὴ ἀνέμου. Vox Hebræa Sign. turbinem. quo ſignificatu Budæus adducit συσσεισμὸς Ex 4. Reg. 2. ubi agitur de raptu Eliæ. Druſ. (m) Et ab extremis partibus frigus.] ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος. S. Aug. & de promptuariis frigus. Schol. a finibus autem & extremis ſupervenit, ὁ συγκλεισμὸς, ϗ ὁ καταιγὶς, ſecundum cæteros, vortex quidam, & turbo. Aquila retinens fere vocem hebræam, ϗ ἀπὸ μαζούρ, & a Mazur. (n) Et a ſpiratione fortis.] Symm. ἀπὸ ἐμφυσήματος θεοῦ δοθήσεται πάγος, quomodo eſt apud S. Auguſtinum, & ab ſpiritu Dei dabitur glacies, ubi rurſus, Dei, pro, fortis. (o) Format nubes.] καταπλάσσει. In aliis codicibus eſt, καταπλήττει, aut, καταπλήσσει, id eſt, obſtupefaciunt hæc miracula, ut græci interpretantur, electum & intelligentem hominem. Olymp. Alia autem exemplaria, pro, καταπλήσσει, habent, καταπλάσσει. Symm. autem ſic reddidit, ἀλλὰ ϗ καρπῷ ἐπιβρίσει νεφέλη, ſed & fructui incumbet nubes. Quare illud, καταπλάσσει, dictum eſt, pro ἐπισκιάζει, obumbrat. Nomine autem, τοῦ ἐκλεκτοῦ, ſignificatur fructus. Nubes igitur fructui ἐπιβρίσει, id eſt, ἐπελεύσεται, ἐπιχυθήσεται, ſuperveniet, ſuperfundetur. S. Aug. ita conjungit hæc cum ſequentibus, & frumentum, ſi cupimus irrigari, diſſeminavit nubem lucem ſuam: quæ quidem poſterior pars græce eſt, διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ, & capax eſt interpretationis S. Aug. (p) Circuitus tranſvertet.] ϗ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει, id eſt, (inquiunt grræci) agit per circuitum nubes; ut ſuo tempore exiſtant. Symm. αὐτὸς κυκλόθεν ἀναστρέφεται, quod videtur ſequutus S. Aug. & ipſa per circuitum vertitur: ut adhuc intelligatur de nube. Græci tamen illud, αὐτὸς, de Deo accipiunt, qui ubique præſens omnia deducit, & gubernat. (q) In Theebulathoth.] Sym. ἐν τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι αὐτὰ, in gubernatione ſua, ut ipſa operentur. S. Aug. in gubernaculis ad operandum omnia, quæ mandaverit eis. Schol. Alia autem exemplaria ſic habent, ἐν τοῖς κατωτάτω θεὶς ἔργα αὐτοῦ, in infimis ponens opera ſua, id eſt, propter nos, qui ſumus ſuper terram, hæc faciens. (r) Sive in diſciplinam.] Sive ad correctionem peccatoris (*inquiunt græci*) hæc fiant, ſive ad fertilitatem terræ. *Cæterum vox hebræa, quæ ſignificat correctionem, & flagellum, ſignificat etiam tribum. Quare S. Auguſt.* ſive in tribu, ſive in terra ſua. (ſ) Commonitus.] νουθετούμενος. *In comm. græcis, & aliis editionibus, eſt*, νουθετοῦ. *& ſic fere S. Auguſt* ſed & commonere. *Olymp.* id eſt repone in mente quæ dicta ſunt, & cogita potentiam Dei, quanta ſit. Sic Aquila, Theodotio, Symmach. κατανόησον, σύνες, ἐνθυμήθητι, excogita, intellige, in mente habe. (t) Scimus quia poſuit Deus, opera ſua.] *S. Auguſt. habet*, tua. *Symm.* ἆρα γνώσῃ, πότε ἔταξεν ὁ θεὸς περὶ αὐτῶν; numquid noſces, quando conſtituit Deus de ipſis? (u) Calida.] θερμή. *S. Auguſt. habet*, valida. *Aquila*, οὐχ' ἱμάτιά σου θερμά; nonne veſtimenta tua calida? *Symm.* ὁπότε ἱμάτιά σου θερμά, quando veſtimenta tua calida. (x) Super terram.] *In comm. & aliis editionibus, ſequitur*, ἀπὸ νότου, ab auſtro, *quæ verba videntur neceſſaria, & habentur etiam apud S. Auguſt.* (y) Firmationes.] στερεώσεις. *Schol.* Aquila pro his reddidit, αὐτὸς ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν εἰς τροπάς, ἐνισχύνται ὡς ὅρασις συγχύσεως, ipſe firmavit cœlum in verſionibus: validæ, velut aſpectus fuſionis: ut ſententia ſit hujuſmodi: ipſe ab antiquo firmamentum fecit validum, & firmum ex fluxili & fuſili natura aquarum: ſuntque cum eo congelationes, & quaſi κρυσταλλώσεις, mutationes in cryſtallum. Nam interdum quidem hoc facit, interdum illud: verumtamen etiamſi aqua compacta conglaciarit in cryſtallum; attamen aſpectus ejus eſt, ſicut aſpectus fuſionis, id eſt, aqueæ, & fuſæ ſubſtantiæ. *S. Auguſt. vocem*, στερεώσεις, *accipit pro ſecunda perſona futuri, fortaſſe propius ad hebræum; ſed ita hunc locum affert conjuncte cum ſuperioribus*, quieſcente terra ab Auſtro, firmabis cum eo cœlos, qui æqualiter ad videndum fuſi ſunt. (z) Aſtitit.] *In comm. græcis eſt*, παρέστηκας, *& S. Auguſt.* aſſiſtis mihi. (aa) In antiquitatibus.] *Schol.* ἐξ ἀναριθμήτων χρόνων, ab annis innumerabilibus: *qua notione putant græci dictum eſſe & paulo ſuperius in hoc capite, & in capite ſuperiore. Symmachus*, συννεφήσει τὸν ἀέρα, in nubes coget aerem. *Apud S. Auguſtinum hæc leguntur*, ſed utique colloquimur: omnibus autem non eſt viſibile lumen, quod refulget in nubibus: & ſpiritus tranſiit, & mundabit eas, *quæ non procul abſunt a vulgata.* (bb) In his eſt magna.] *Sic S. Auguſtinus, Theodotio*, ἐπὶ τοῦ θεοῦ μεγάλη ἡ δόξα, in Deo magna eſt gloria. *Symmach.* περὶ δὲ θεοῦ φοβερὸς αἶνος. De Deo autem terribilis, & admirabilis eſt laudatio (cc) Et non invenimus alium.] *Symmachus*, τὸν ἱκανὸν οὐκ ἐξευρίσκομεν, ſufficientem non invenimus. (dd) Qui juſta judicas.] ὁ τὰ δίκαια κρίνων. *S. Auguſt.* qui juſte judicat. *Aquila*, καὶ κρίσιν, καὶ πλῆθος δικαιοσύνης οὐ κακουχήσει, & judicium & multitudinem juſtitiæ non affliget.

CAP. XXXVIII.

(a) PEr turbinem, & nubes.] καὶ νεφῶν. *Complut. habent*, καὶ νεφέλης, & nubem. *Auguſt.* per turbinem nubis. (b) Me conſilium.] με βουλὴν, *a Complut. abeſt illud*, με. S. *Auguſt. videtur legiſſe*, μου, *habet enim*, meum conſilium. *Symm.* σκοτεινὸς γνώμῃ, tenebricoſus ſententia, & mente. (c) Funiculum.] σπαρτίον. *Olymp.* Aquila, & Symm. ille quidem reddidit, κανόνα, canonem, & regulam; hic vero, σχοινίον μέτρου, funiculum menſuræ. (d) Circuli.] *Sic S. Auguſtinus, quod græce eſt*, οἱ κρίκοι. *Olympiodorus*: alii autem, αἱ βάσεις, οἱ καταπῆγες, baſes, pali. κρίκοις dicit, τοὺς ἀναβασταστῆρας, libramenta. (e) Angeli mei.] *Chryſ.* alii autem, ἅμα υἱοὶ θεοῦ. ſimul filii Dei. (f) Cum fremeret.] *Chryſoſt.* illud, ἐμαίμασσεν, dictum eſt, pro, habebat ſtimulos quoſdam, quibus incitaretur. Quædam autem exemplaria, pro, ὅτε ἐμαίμασσεν habent, ὅτε ἐμαιοῦτο, quando quaſi per manus obſtetricis pariebatur. *Aquila*, ἐν τῷ παλαίειν, cum luctaretur. (g) Poſui.] *Aquila*, περιείληπα, circumvolvi. (h) Et nebula.] *Symmach.* ὡς νεφέλῃ περιείληπα αὐτήν, quaſi nube circumvolvi illud. (i) Sed in teipſo.] *Symm.* ἕως ὧδε τετάχθω τὸ ἔπαρμα τῶν κυμάτων σου, hucuſque ſtatuta ſit elatio fluctuum tuorum. * Tecum.] *Ita S. Aug. quod græce*, ἐπὶ σοῦ, *& poſſet etiam ſignificare*, ſub te, *id eſt, tuo tempore.* (k) Et cognovit Lucifer. *Chryſoſt.* cæteri autem, ἐγνώρισας τῷ ὄρθρῳ τόπον αὐτοῦ, notum feciſti diluculo locum ſuum. (l) Aut cognoviſti.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, νενουθέτησαι. *Aquila*, μὴ συνῆκας, nunquid intellexiſti. (m) Habitet.] αὐλίζεται. *Chryſoſt.* alii, σκηνοῖ, ἠρεμεῖ, habitat, quieſcit. (n) Semitas eorum. *Symm* ἀτραποὺς οἰκήσεως, calles habitationis. (o) Novi igitur.] οἶδα ἄρα. *in aliis codicibus, & in comm. eſt*, οἶδας, *& ſic exponitur: Si iſta noſti; ſcias neceſſe eſſe te eo tempore natum eſſe, quo hæc ſunt ordinata: aut, ſi hoc non eſt, certe neque illud.* S. *Auguſt.* nunquid ſcis, quia tunc natus es? (p) Si grandinis] χαλάζης. *Symm.* κρυστάλλου, glaciei. (q) Pruina] *Aquila*, φῶς, lux. (r) Præparavit.] *Aquila*, διεῖλεν, diviſit. *Chryſoſt.* Alii τίς δὲ ἔστειλε τῷ κατακλυσμῷ ὑδραγωγόν; quis autem diviſit inundationi aquæductum? (ſ) Tempeſtatum.] κυδοιμῶν. *Compl. habet*, κυδοιμῷ, tempeſtati. *Chryſoſt.* Aquila, & Sym. ille quidem, εἰς κτύπον φωνῶν, in ſtrepitu vocum: hic autem ψόφον βροντῆς, ſonitum tonitrui. (t) Quis eſt pluviæ.] *Aquila*, μὴ τίς ἔνεστιν τῷ ὑετῷ πατήρ; nunquis adeſt pluviæ pater? (u) Faciem impii.] πρόσωπον δὲ ἀσεβοῦς τίς ἔπτηξεν. *In aliis codicibus, & comm. legitur*, τίς ἔπηξεν; quis tabefecit? *Schol.* Hebræus, πρόσωπον δὲ ἀβύσσου πήγνυται, facies autem abyſſi concreſcit, & conſtringitur. *Complutenſis hanc cum illa miſcuit, accipit enim*, ἀβύσσου, *ſed retinet*, ἔπηξεν. (x) Nexum pleiadis] *Aquila (al. Symm.)* ἢ (*al.* εἰ) συνάψεις μοῖρα πλειάδος; an conjunges partes pleiadis? (y) Maſuroth.] *Similem quandam vocem S. Aug. etiam agnoſcit, licet habeat etiam.* arcturos. *Symm.* ἢ ἀναφύσεις τὰ σκορπισθέντα κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἕκαστον; nunquid produces, quæ ſparſa ſunt, unumquodque juxta tempus ſuum? *Chryſoſt.* μαζουρώθ, τὰ συστήματα τῶν ἀστέρων ἃ ἐν τῇ συνηθείᾳ ζώδια καλοῦνται. ἄλλοι δὲ φασι. ματουρώθ. ἑβραϊκὴν εἶναι τὴν λέξιν, σημαίνειν δὲ ἀστρῷον κύνα, ſunt collectiones ſyderum, quæ uſus obtinuit, ut vocentur ζώδια, quaſi parva animalia. Alii vero inquiunt, dictionem quidem eſſe hebraicam, ſed ſignificare ſidereum canem. (z) Super comam ejus.] *Schol.* comam vocat præſtantiam fulgoris, & venuſtatem. S. *Auguſt. habet*, & veſperum ſuper ædificationem ejus induces. (aa) Commutationes cœli. *Sic S. Aug. quod eſt*, τροπάς. *Schol. interpretatur*, τὰς τοῦ ἀέρος τροπάς, verſiones aeris. *Aquila*, ἀκριβείας, exquiſitas rationes, leges. (bb) Mittes autem fl mina.] S. *Aug mendoſo uſus codice habuit*, mittis vi flumina (cc) Qu eſt?] *Aquila*, ἰδοὺ ἐσμέν, ecce adſumus. (dd) Aut quis eſt, qui num ret.] *Symm.* τίς ἔδωκε μεμωραμμένῳ ἔννοιαν; quis dedit inſipienti intellige tiam? (ee) Et cœlum in terram.] *Symm.* καὶ ὄργανα οὐρανοῦ τίς κοσμήσει; organa cæli quis ornabit? S. *Aug.* & organa cœli in terram declina *Nonnulli hæc tanquam ipſorum LXX afferunt*, τὰ νέφη συνίστασθαι παρασκευάζων, οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἐκκλίνων, qui parat nubes concreſcere; & cœlum terram declinans. (ff) Diffuſus eſt autem] *Sic S. Aug. quod græce* κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ, κονία, *ſed græci illud* γῆ, *in dandi caſu accipiunt:* *telligatur, terræ quæ nigra eſt, circumfuſum eſſe cœlum, quaſi calcem,* *opus tectorium, ob perſpicuitatem, & ſubtilitatem, quam tamen ſubtilita ſtabiliverit, perinde ac ſi quis lapidi cubicam figuram aptet. Nam & hæc* S. *Auguſt. depravato codice uſus eſt*, ſicut lapidibus cubum. (gg) In ſylv *Schol.* κοίταις, cubilibus. S. *Aug.* in inſidiis.

CAP. XXXIX.

(a) PEtræ.] S. *Auguſt. habet*, petras, *ſed ex hebræo, & ipſa ſerm ſerie, videtur eſſe caſus generandi.* (b) Et numeraſti.] S. Aug & numeraſti menſes partus earum. *Sym.* ἠρίθμησας δὲ σελήνας πληρῶσαι numeraſti autem lunas ad implendum eas. (c) Et nutriſti.] *Theodotio* δώσωσι τὰ παιδία αὐτῶν, διασώσεις αὐτά; ſi dederint parvulos ſuos, ſalv eos? (d) Emittes.] ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἐξαποστελεῖς; *Chryſ.* ſi ὠδῖνας, ipſam paſſionem intelligas; illud, ἐξαποστελεῖς, ſumptum erit, pro, παύσεις: dies enim, inquit, dolorem illum pariendi ut ne ſemper ſint in illis dolor ſin autem, ὠδῖνας, accipias, illa, quæ per partum nata ſunt, illud, ἐξαπο ſignificat, ἐκπέμψεις αὐτά, emittes ea. Quod etiam Symmach. ſignificavit reddens, ἃ ὠδίνησαν, ἀπολείπουσι, quæ pepererunt, derelinquunt. (e) rumpent filios ſuos.] ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν. *S. Auguſt. habet*, abr pent filii earum, *ſed græci hoc volunt ſignificari, num ſciat Job, quomod tres maternæ charitatis oblitæ adultos filios ſeparent, & abrumpant a tamen illi exeuntes ad paſcua multiplicentur, id eſt, convaleſcant.* (f) genimine.] ἐν γεννήματι. *S. Auguſt.* in tritico. (g) Eis.] αὐτοῖς. *Olym dorus videtur legiſſe*, αὐταῖς; *ita enim interpretatur*, & non revertu amplius ad eas. *Et S. Auguſt.* & non revertuntur matribus ſuis. (h) D ſertum.] *Aquila*, ὁμαλήν, planitiem. *Symmachus*, ἀοίκητον, inhabitab *Theodotio*, Araba. (i) Exactoris.] φορολόγου. *Aquila*, ἐκπράκτου, qu *detur idem valere.* (k) Monoceros] *Aquila*, Rinoceros. Hæc duo mina fere apud interpretes confunduntur, ſicut & apud medicos nonnu Hinc apud Tertullianum legimus, *Rinoceros unicornis*: cum duo gerat nua, unum in nare, alterum ſuperne, in fronte. Vartomannus, qui ſe vidiſſe teſtatur, negat unicornem ferocem eſſe. *Druſ.* (l) Campo.] δίῳ. *& ſic Auguſt. Aliquot codd. habent*, ἐν ποσὶ, in pede. (l) Lætan neelaſſa.] *Symmachus* πτερὸν ἀγλαϊσμοῦ περιφύεται, penna exultationis circ nectitur. *Aquila*, πτερύγιον αἰνούντων συναναπλέκει, ala canentium com catur. *S. Auguſt conjungens cum ſequentibus, ut vulgata*, penna ſtru nis miſta eſt alis herodionis, & accipitris. *Olymp. tamen illud*, neelaſſa, *avi accipit. Ita enim inquit*, τερπνὸν ἐστὶ τῇ θέᾳ ἡ νεέλασσα, jucundum qui aſpectu eſt Neelaſſa, *& Schol.* volucris eſt pennas habens varias, & chras, atque adeo magis pavone. (n) Aſida, & Neſſa.] *Symm.* εἰ λίσεται, ὁ κύκνος πτίλοις αὐτοῦ, ſi amplexabitur cycnus plumis ſuis. *Olym* δὲ ὁ ἐρωδιός ἐστι κατὰ ἀκύλαν, ἢ πελαργὸς ὥς τινες ἔφασαν, οὐ καλῶς νοήσαντες. eſt herodius ſecundum Aquilam, aut ciconia, ut nonnulli dixerunt, no ne conſiderantes. *Et paulo inferius.* Eſt autem & Aſida avis maxima, ver tamen ſtolida: quam Aquila reddidit, herodium, & ἱέρακα, accipitrem, miluum. *Et paulo inferius*, quidam dixerunt eſſe avem, quæ in Meſop mia reperitur. *Schol.* ἡ δὲ ἀσίδα καὶ ἡ νέσσα πτηνὰ καὶ αὐτὰ πλὴν ἀνόητα καὶ ἰσχυ κενὸν ἐκοπίασε μὴ σωζομένων τῶν γεννημάτων αὐτῆς, ἀφεῖλε γὰρ ὁ θεός, τοῦτο πισεν αὐτῆς τὸ σοφόν. Aſida & neeſſa ſunt & ipſæ aves, ſed ſtolidæ, & rob laboraverunt, cum ſalvos non præſtiterint filios ſuos: abſtulit enim D illis ſapientiam: hoc enim ſignificatur verbis illis, quia tacere fecit ejus entiam. *Habet enim* αὐτῆς τὸ σοφὸν, *non*, αὐτῇ σοφίαν, *ut eſt in cæteris* (o) Obduravit.] ἀπεσκλήρυνε τὰ τέκνα αὐτῆς. *Verbum*, ἀποσκληρύνειν, *tur hoc loco valere*, dure tractare *Olymp.* hæc ipſa avis, quæ ovum deſe permiſit filios ſuos laborare; indurans naturalem illam erga filios pro ſionem, ut ne ſeipſam labore conficiat in pullis nutriendis. *S. Auguſtin bet*, obduravit contra filios ſuos, ne ſint ejus. (p) Et non partitus eſt *Symm.* καὶ οὐκ ἔνειμεν αὐτῇ σύνεσιν, & non diſtribuit ei intellectum. *S. Au* quia deſpexit eam Deus in ſapientia, & non diſtribuit intellectum. (q) more,] φόβον. *Chryſ.* ut elevatione cervicis timorem incutiat. *Olym* Theodotio, & Symmachus, ille quidem, χρεμετισμὸν, hinnitum: hic κραυγὴν, fremitum. *S. Auguſt.* & inſeruiſti collo ejus hinnitum. (r) gloriam.] δόξαν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμη. *In plerique codicibus eſt*, δό στηθέων, αὐτοῦ τόλμη, *& in comm.* τόλμα, gloria pectorum ejus auda *Sanctus Auguſtinus*, gloria peccatoris ejus audacia. (ſ) In ca pum in virtute.] *Chryſoſt.* vel ſecundum cæteros, εἰς ἀπάντησιν ὅπλων curſum cataphractorum, non metuens jaculum, neque aciem ferri. S. A in prælium cum virtute. (t) Regi.] βασιλεῖ, *plerique libri habent*, βέλει, jacu *aut*, βέλει, jaculo. *Et ita S. Auguſt. Chryſoſt. etiam habet*, βέλει, *& ex* *ut paulo ante retulimus. Addit autem hæc*, ſecundum alia vero exempla συναντῶν βασιλεῖ καταγελᾷ, occurrens regi, deridet: non enim novit ra nem habere dignitatis. (u) Et iracundia.] καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ, *ſed in aliis li bris eſt in dandi caſu*, ὀργῇ. *Symm.* ἐν σείσμῳ, καὶ ὀργῇ, ὡς καταπίνων, in com motione, & ira, quaſi abſorbens. *Apud S. Auguſt. plura leguntur*, lance haſtæque tremore, & iracundia evertit terram. (x) Cum ſaltu, & clam re. S. *Aug.* tonitrum ducum, & clamorem. (y) Ex tua vero ſcienti S. *Auguſt.* nunquid in ſapientia tua plumeſcit accipiter? (z) Et abſco dito.] καὶ ἀποκρύφῳ. *Aquila*, ὀχυρώματος, munitione. S. *Auguſt.* aut vu ſuper nidum ſuum in petra ſedens morabitur, in ſummitate petræ, & c ea? (aa) Conſperguntur.] φύρονται. S. *Aug.* volutantur. *Aquila*, formati, & roborati. (*bb*) Declinat.] *In aliis omnibus codicibus legitur,* κρίνεις, *aut*, κρίνῃς, judicabis. *Symm. autem,* ἆρα ὁ δικαζόμενος πρὸς τὸν ἱκανὸν ἀφηνιάσεται; διελεγχόμενος θεῷ, ἀντιφθέγξεταί τι; nunquid contendens cum omnipotente ſuperior erit? arguens Deum contradicit aliquid? *In Compl. pro,* ἀποκριθήσεται αὐτήν, *eſt*, ἀποκριθήσεται αὐτῷ, reſpondebit ei. S. *Aug.* nunquid, qui diſputat cum omnipotente, quieſcit? arguens Deum reſpondebit ita? (*cc*) Quid adhuc ego judicor?] *Aquila*, ἰδοὺ ἐλαφρύνθην, levis factus ſum. *Symm.* ἰδοὺ κούφως ἐποίησα, leviter feci. S. *Aug.* quid ego judicor commonitus, & increpatus a Domino.

CAP. XL.

(*a*) NE repellas.] μὴ ἀποποιοῦ *In Compl. græcis, & aliis editionibus eſt,* ἢ ἀποποιῇ, nunquid repelles. *Symmachus,* μήτι παρακυρώσῃς κρίσιν μου; nunquid irritum facies judicium meum? (*b*) Quam ut appareas juſtus.] *Symmachus,* ἄδικον ποιήσεις με, ἵνα δικαιωθῇς, injuſtum facies me, ut juſtificeris. (*c*) Contra meum.] *Plerique codices habent,* κατ' αὐτὸν, ſicut ipſe. (*d*) Et corrumpe.] σῆψον. *Aquila,* ἐπίστρεψον: inverte: *in comment. autem, & aliqua editione,* κρύψον, *antecedit, & ſequitur,* σῆψον δὲ ὁμοθυμαδὸν εἰς γῆν ἔξω, putrefac autem ſimul in terra extra, *quæ ultima vox eſt etiam in Compl. Symm. autem pro hac ultima particula habet,* καταχώνευσον αὐτοὺς εἰς κενὸν, confla eos in vacuo. (*e*) Fortitudo.] *Olymp.* Siquidem de ſenſibili beſtia accipias, quæ dicuntur, potentiam illi adeſſe teſtificatur oratio, & locum oſtendit in quo ei ſit fortitudo: ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἡ ὀσφὺς, ἢ κατὰ τὸν ἀκύλαν ὁ νῶτος, ἢ ὡς ὁ σύμμαχος ἐκδέδωκεν, ἡ λαγών. locus autem eſt lumbus, vel ſecundum Aquilam, ὁ νῶτος, dorſum, aut ſicut Symmachus reddidit, ἡ λαγὼν, ilia. (*f*) Cupreſſum.] *Schol.* cæteri, ὡς κέδρος, ſicut cedrus. (*g*) Ferrum fuſile. *Symmach.* ὡς συμβλήματα σιδήρου, ut commiſſuræ ferri. *Notat autem Olympiod.* τὴν ῥάχιν, *quam ſpinam vertimus, eſſe,* συνδεσμὸν πάντων τῶν μελῶν, conjugationem omnium membrorum. (*h*) Hoc eſt principium.] *Olymp.* Alii autem, κεφάλαιον ὁδῶν ἰσχυροῦ, caput viarum ipſius fortis. (*i*) Ut illuderetur.] *Symm.* ποιηθὲν προσαχθῆναι τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ, factum ut admoveatur gladio ejus. (*k*) Ramis] σὺν ῥαδάμνοις, *Symm.* σὺν τῇ παραφυάδι, cum propaginibus. (*l*) Agri, χλῶνες ἀγροῦ, *in cæteris libris eſt,* ἀμνοῦ, agni: *eſt autem planta ſimilis ſalici. Aquila,* ἰτέαι χειμάρρου, ſalices torrentis. (*m*) Non ſentiet. *Symm.* οὐ καταπλαγήσεται, non pavebit. (*n*) Intortus.] ἐνσκολιευόμενος. *Symm.* ἐν περόνῃ τρυπηθήσεται τὴν ῥῖνα, in fibula perforabitur naſum? (*o*) Draconem] *Symm.* ἑλκύσεις δὲ λευιαθὰν, trahes autem Leviathan. (*p*) Et armilla.] ψελλίῳ. *Theodotio,* καὶ χαλινῷ τρήσεις σιαγόνα αὐτοῦ, & fræno perforabis maxillam ejus. (*q*) Prece, ſupplicatione.] δεήσει, ἱκετηρίᾳ, *videntur duæ interpretationes ejuſdem vocis. Polychronius habet,* δεήσει ἱκετηρίας, prece ſupplicationis. *Compl.* δεήσεις ἱκετηρίας. *Schol.* hebræus autem habet, ἆρα πληθυνεῖ πρὸς σὲ δεήσεις (*al.* ἱκετηρίας) ἆρα λαλήσαι πρὸς σὲ μαλακά; nunquid multiplicabit ad te preces (*al.* ſupplicationes) nunquid loquetur ad te mollia? (*r*) Partiuntur.] *Olymp.* Aquila, ἡμισεύσουσιν αὐτὸν μεταξὺ χαναναίων; dimidiabunt eum inter Chananæos? *Schol.* Aquila, διαμερισθήσονται μεταξὺ μεταβόλων, divident cum permutatoribus. *Theodotio,* ἀγοράσουσιν αὐτὸν, mercabuntur eum. (*ſ*) Omne navigans. πᾶν δὲ πλωτὸν. *Symm.* μὴ πληρώσεις σκηναῖς τὸ δέρμα αὐτοῦ; nunquid implebis tabernaculis pellem ejus? (*t*) In navigiis.] ἐν πλοίοις, *Symm.* καὶ ἐν ἰχθυοφόροις, naſſellis piſcium. (*u*) Recordamus belli.] *Aquila,* μνήσθητι πολέμου μὴ προσθῇς, memento belli, ne adjicias. (*x*) Et non ultra fiat.] *Theodotio,* ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ διεψεύσατο, & principium ejus mentitum eſt.

CAP. XLI.

(*a*) NOnne vidiſti eum?] *Symmachus,* ἀλλὰ καὶ ὁ θεὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καταβαλεῖ, veruntamen & Deus ſpeciem illius dejiciet. (*b*) Quis reſiſtet.] ἀντιστήσεται. *Schol.* τίς ἀντέστη μοι; quis reſtitit mihi? (*c*) Et rationem virtutis.] *Sive* potentiæ: *eſt enim in noſtra,* καὶ λόγος δυνάμεως, *ſed in comm. & cæteris editionibus eſt,* λόγῳ *aut,* λόγοις. *Schol.* Quid mirum, ſi ego hominem, precioſiſſimam poſſeſſionem meam non derelinquam tyrannidi diabolicæ ſubjectum; ſi & homo æqualem ſuum non deſpicit pro menſura facultatis ſuæ? *Sed & alias interpretationes affert.* (*d*) In rugam.] εἰς δὲ πτύξιν. *Symmachus,* εἰς ὑποδίπλωσιν φολίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει; in ſubduplicationem ſquammæ ejus quis ſubibit? (*e*) In circuitu dentium.] *Theodotio,* περὶ τοὺς ὀδόντας, circa dentes. (*f*) Interiora ejus] *Olympiodorus.* Aquila autem, & Symmachus; ille quidem, σῶμα αὐτοῦ ὑπέρχυσις θυρεῶν, corpus ejus ſupereffuſio ſcutorum: hic autem ὑπερηφανεῖ προερχόμενος ἐν θυρεοῖς, ſuperbit procedens in ſcutis. *Quare dictionem,* ἀσπίδες, *vertimus,* ſcuta: *ſed græci tamen de aſpidibus ſerpentibus accipere videntur.* (*g*) Et colligatio.] σύνδεσμος. *Schol.* ἀποκλείστου σφραγὶς στενή, intercluſi ſigillum anguſtum. *De ſmyrite autem lapide inquit Scholiaſtes eſſe durum prope atque adamantem, & rapere ferrum, & vitrum radere.* (*h*) Vir fratri.] *Aquila,* ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ προσκολληθήσεται, unuſquiſque proximo ſuo agglutinabitur. (*i*) In ſternutamento.] *Aquila,* πταρμὸς αὐτοῦ φέγγος πυρὸς, ſternutamentum ejus lumen ignis. (*k*) Scintillæ ignis.] ἐσχάραι πυρὸς. *Aquila,* δαλοὶ, torres, trabes igneæ. (*l*) Perditio, ἀπώλεια. *Aquila,* ἐκλιμία, egeſtas, eſuries. (*m*) Effundit.] *Symm.* σάρκες αὐτοῦ περικεχυμέναι αὐτῷ ἀκλινεῖς, carnes ejus circumfuſæ ei ſolidæ, immotæ. (*n*) Cum ſe autem verterit.] *Symm.* ἀπὸ τῆς κινήσεως αὐτοῦ εὐλαβηθήσονται ἰσχυροὶ, a motione ejus timebunt fortes. *Aquila,* ὑποσταλήσονται ἰσχυροὶ, pavebunt fortes. (*o*) Si occurrerint ei lanceæ, nihil facient, haſtam, & thoracem.] οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ, καὶ θώρακα: *primum in aliis editionibus eſt,* μὴ πτοήσωσι, non exterrefacient: *deinde in iiſdem & in commentariis eſt,* δόρυ ἐπηρμένον, haſta elevata. *Symm. autem,* καταλαβοῦσα αὐτὸν μάχαιρα οὐχ ὑποστήσεται, οὐδὲ λόγχης ἄρσις, καὶ θώρακος, gladius, qui eum attigerit, non ſubſiſtet, neque lanceæ, aut thoracis elevatio. (*p*) Machinam] πετροβόλον, *Olympiodorus,* πετροβόλον, eſt, ἡ σφενδόνη, funda: quare cæteri, pro, πετροβόλον, ediderunt, λίθους σφενδόνης, lapides fundæ. (*q*) Concuſſionem igniferam.] *Symm.* σειομένου θυρεοῦ, concuſſum ſcutum. *Aquila,* ἀσπίδος, clypeum. (*r*) Obeliſci acuti.] *Theodotio,* σιδήρεια τέκτονος, ferramenta fabri. *Aquila,* ὀξυντῆρες ὀστράκων, acumina teſtarum. (*ſ*) Fervere facit.] *Aquila,* καγχλάσει, faciet ebullire. (*t*) Vas unguentarium.] ἐξάλειπτρον. *Olympiodorus.* Aquila autem & Symmachus, ille quidem reddit, μυρεψητήριον (*quod idem valet, & eſt clarius*) hic autem, ὡς ἀναβρασσομένην ἄρτυσιν, ut ebulliens condimentum, ἐξάλειπτρον, autem ſignificat, τρυλλίον μύρου, trullam unguenti. (*u*) Nihil eſt ſuper terram ſimile ei.] *Symmachus,* οὐκ ἔστιν ἐπὶ χοὸς ἐξουσία αὐτοῦ, non eſt ſuper terram poteſtas ejus. (*x*) Omne ſublime.] *Theodotio,* πάντα ὑπερήφανον ἐμβλέψεται, omnem ſuperbum inſpiciet. (*y*) Omnium quæ in aquis. *Symmachus,* παντὸς βρωμώδους, omnis naturæ reddentis virus, *Theodotio,* υἱῶν βαναυσίας, filiorum tumoris, & arrogantiæ.

CAP. XLII.

(*a*) NIhil tibi eſt impoſſibile.] *Olymp.* Alii autem, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπὸ σοῦ ἐνθύμημα, & non tolletur a te quod in mente habes. (*b*) Parcens autem verbis.] *Symmach.* ἔγνων, διὰ τοῦτο ἐλάλησα ἀνοήτως, novi, ideo loquutus ſum inſipienter (*c*) Audiebam te antea, nunc autem.] ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νῦν δέ. *Olymp.* ἤκουόν σε, νυνὶ δὲ, audiebam te, nunc autem. (*d*) Putavi autem me.] *Aquila* καὶ παρεκλήθην ἐπὶ χοῒ, καὶ σποδῷ, & revocavi me, (*ſive,* conſolatus ſum) in pulvere, & cinere. (*e*) Peccaſti tu.] *Symm.* ὠργίσθη ὁ θυμός μου σοὶ καὶ τοῖς δυσὶν ἑταίροις σου, iratus eſt furor meus tibi, & duobus ſodalibus tuis. *Theodotio,* ἐθυμώθη ἡ ὀργή μου ἐν σοὶ, καὶ ἐν τοῖς δυσὶ φίλοις σου, οὐ γὰρ ἐλαλήσατε εὐθύτητα, ἤγουν, ὀρθῶς, κατὰ τὸν σύμμαχον, indignata eſt ira mea in te, & in duos amicos tuos: non enim loquuti eſtis rectitudinem; id eſt, recte, ſecundum Symmachum. (*f*) Et faciet holocauſtum.] καὶ ποιήσει κάρπωσιν. *Aquila,* ἀναβιβάσετε ὁλοκαυτώματα, aſcendere facietis holocauſta. *Theodotio,* ὁλοκαύτωσιν, holocauſtoſim. *Symm.* ἀναφορὰν, oblationem. (*g*) Accipiam.] λήψομαι. *Chryſoſt.* Alii autem, παραδέξομαι, ſuſcipiam. (*h*) Contra famulum.] *Schol.* ὡς ὁ δοῦλός μου ἰὼβ, ſicut ſervus meus Job (*i*) Et ſolvit peccatum.] *Symm.* καὶ προσήκατο ὁ θεὸς τὸ πρόσωπον ἰὼβ, & ſuſcepit Deus faciem Job. (*k*) Dupla.] *Schol* προσθήκην, acceſſionem, additamentum. (*l*) Quæ induxit ſuper eum.] *Schol* Symm. autem, περὶ πάσης τῆς κακίας, de omni malo, κακίαν, & ipſe dicens ipſam, κάκωσιν, afflictionem. (*m*) Tetradrachmum auri.] *Polychr.* habet, τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον ἕν, tetradrachmum aureum non ſignatum unum. *In comm. & aliis editionibus eodem modo, niſi quod non habet,* ἕν. *Olymp.* tetradrachmum eſt numiſma unum: nam ita & alius ex interpretibus reddidit. Aquila autem, & Theodotio, ἐνώπιον χρυσοῦν ἕν, inaurem auream unam. Symm. autem, ἐπίρρινον, ornatum naſi, ἄσημον autem dictum eſt, pro, ἀτύπωτον σταθμὸν, καὶ ἀχαρακτήριστον, pondus non formatum, & ſine charactere. (*n*) Diem.] ἡμέραν. *Aquila, & Symmachus,* ἰεμιμά. Jemima. (*o*) Caſiam.] *Schol.* κασίαν, Ceſiam. (*p*) Amalthææ.] *Schol.* καρναφούκ. Carnaphuc. (*q*) Ducentos quadraginta.] *In multis codd. & in comm. eſt,* διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτὼ, ducentos quadraginta octo. *Sed magnæ ſemper in numeris varietates. Compl. hæc omittit, ut hebræus. Paulo etiam ſuperius, ubi in omnibus græcis collatis codicibus eſt, vixiſſe Job poſt plagam centum ſeptuaginta annos, atque ea de re pulchre in comm. diſputatur, Complut. habet,* centum quadraginta. (*r*) Plenus.] πλήρης. *Schol.* ἐμπεπλησμένος, impletus, & ſaturatus; at hoc loco nihil ponitur in hebraico, quemadmodum neque apud Aquilam, & Symmachum, ſed apud Theodotionem ponitur *Olymp.* ἰστέον ὅτι μέχρι τοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν ἀκύλας καὶ σύμμαχος ἐλθόντες συνεπέραναν τὸ βιβλίον, ὡς δὴ τῷ ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες. ὁ δὲ θεοδοτίων συμπεραίνει τοῖς ἑβδομήκοντα. Sciendum eſt, Aquilam & Symmachum cum veniſſent ad illud, Senior, & plenus dierum, concluſiſſe librum, nimirum ſequentes hebraicum. Theodotio autem concludit, quemadmodnm LXX (*ſ*) Syriaco.] *Scholiaſt.* Syriacum nunc vocat dialectum hebraicum, quod hæc prope accedat ad illam Syrorum: *& multa in hanc ſententiam diſputat. Non deſunt tamen, qui potius Chaldæam ita dictam putent.* (*t*) Eliphaz de filiis Eſau.] *Chryſoſt.* Theodotio autem reddidit, υἱὸς ἰωσαφὰς, filius Joſaphas. (*u*) Baldad tyrannus.] *Chryſoſt.* rurſus Theodotio, υἱὸς ἀμμὼν τοῦ χωβὸρ, filius Ammon filii Chobor.

PSALMI.

PSAL. I.

(*a*) BEatus vir.] *Scholion,* ἄμεμπτος ὁ ἀνὴρ, ὃς οὐ περιεπάτησεν ἐν συνεδρίῳ παρανόμων, irreprehenſibilis ille vir, qui non ambulavit in conſeſſu iniquorum. *Theodotio, quinta, & ſexta editio,* τέλειος ὁ νεώτερος, ὃς οὐκ ἀπῆλθεν ἐν βουλῇ ἀλλοτρίων, perfectus ille junior, qui non abiit in conſilio alienorum. (*b*) Et in cathedra peſtilentiæ.] *Sic patres Latini, quod Græce eſt,* καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν, *& poſſet etiam verti,* peſtilentium, *aut,* peſtilentiarum. *Theodoretus Baſilium ſequutus:* λοιμοὺς autem vocat eos qui non ſolum ſeipſos perdunt, ſed etiam aliis labem impertiuntur, inſtar morbi, qui & homines & pecora invadit: cujus & ii participes fiunt, qui ægrotantibus appropinquant. *Aquila,* καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν, & in cathedra deriſorum: *quod etiam notavit* S. *Ambroſius in hunc pſalmum, & S. Hieronymus in ſua ex hebræo interpretatione utitur ea dictione. Symmachus,* καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιβούλων οὐκ ἐκοινώνησεν, & in cathedra inſidiatorum non communicavit. *Quinta, & ſexta editio,* καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ παρανόμων οὐχ εὑρέθη, & in cathedra iniquorum inventus non eſt. (*c*) Et nocte.] S. *Ambr.* Aquila tamen diem tantummodo poſuit, non etiam noctem. (*d*) Plantatum.] S. *Ambr.* pulchre autem Aquila, τὸ μεταπεφυτευμένον, dixit, hoc eſt, tranſplantatum. (*e*) Proſperabuntur.] S *Ambroſius*, Aquila autem, dirigentur, ait, & S. *Hilarius habet*, bene dirigentur. (*f*) Non ſic.] *Schol.* τὸ δεύτερον, οὐχ οὕτως, παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ ἑξαπλῷ. repetitio illa, οὐχ οὕτως, apud neminem ponitur in Hexaplo. (*g*) In conſilio.] *Euſebius*, Pro, βουλῆς, Aquila quidem & Theodotio interpretati ſunt, συναγωγὴν, ſynagogam; Symmachus autem, συνέλευσιν, conventum. *Schol.* Aquila, ἐν συναγωγῇ, in congregatione. Theodotio, ἐν συλλόγῳ, in collectione. Symmachus, ἐν συνελεύσει, in conventu. (*h*) Et iter.] S. *Ambr.* Separavit latinus, ut iter diceret, & tanquam diſcrevit iter a via. Græcus autem in utroque viam dixit: non ocioſe tamen latinus; quia & Dominus, ego ſum via, dixit, non dixit, ego ſum iter. S. *Hilarius tamen etiam ſecundo loco habet*, viam.

PSAL. II.

(*a*) I.] *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud Hebræos. *Idemque teſtatur Theodoretus initio explanationis in primum pſalmum. Hic autem in Vaticano, ſicut in cæteris, numeratur ſecundus: & ita citatur in editione Latina, Act. 13. quo tamen loco in exemplaribus Græcis nuncupatur primus, itemque a Juſtino Martyre, & a Tertulliano contra Marcionem. Quare in alio Scholio legitur,* ἐν τῷ ἑβραϊκῷ συνημμένοι, in Hebraico conjuncti ſunt, & pro uno habentur. (*b*) Quare fremuerunt.] ἱνατί ἐφρύαξαν. S. *Auguſt.* Ut quid fremuerunt. S. *Cypr. lib. primo adverſus Judæos:* Ad quid tumultuatæ ſunt gentes. *Aquila* ἱνατί ἐθορυβήθησαν ἔθνη, καὶ φῦλα φθέγξεται κενῶς; Ut quid tumultuatæ ſunt gentes, & tribus loquentur inaniter? *Symm.* εἰς τί ἔθνη κυκᾷ; Ad quid gentes turbant? *Schol.* ὑπερηφανεύσαντο, ſuperbierunt. (*c*) Aſtiterunt.] *Eodem fere modo refert hos verſiculos Cyprianus lib. primo adverſus Judæos, & prorſus eodem modo in extremo 3. lib. ad Quirinum. Symm.* συνίστανται βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ὕπαρχοι συσκέπτονται ὁμοθυμαδὸν, conſurgunt reges terræ, & principes conſiliantur ſimul. * Ejus.] *Euſebius.* Apud LXX ponitur diapſalma, non autem apud Theodotionem & Symmachum, licet alioqui ſæpe conſueverint hac ipſa dictione uti itidem ac LXX. Quare veriſimile eſt tametſi perſona mutata ſit, muſicum numerum ſervatum eſſe, idcircoque Theodotionem & Symmachum non appoſuiſſe diapſalma. *Theodoretus:* προσήκει ἐνταῦθα στίξαι ἐν τῷ βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ἐπὶ σιὼν ὄρος. οὐ γὰρ τὸ σιὼν ὄρος βασιλεύει μόνον, ἀλλ' ὁρατῶν καὶ ἀοράτων. ἐπὶ δὲ σιὼν ὄρους καὶ τῆς ἰουδαίας τὴν θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τοῖς προσιοῦσι προσήνεγκεν. οἱ δέ γε ταύτην δεξάμενοι, μετωχέτευσαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὰ νάματα. Oportet hic interpungere, rex ab eo, poſtea, incipere, ſuper Sion montem; neque enim regnavit ſuper Sion montem ſolum, ſed etiam ſuper viſibilia & inviſibilia: in Sion autem & Judæa divinam ejus doctrinam adeuntibus obtulit. Sed qui hanc receperunt, fluenta tanquam per canales in orbem univerſum derivarunt. (*d*) Conturbabit.] *Aquila*, καταςπουδάσει, ſolicitos atque anxios habebit. (*e*) Ego autem conſtitutus ſum.] *Aquila & quinta editio*, καὶ ἐγὼ ἐδιασάμην βασιλέα μου, & ego incolumem præſtiti regem meum. *Symm.* κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου, & ego unxi regem meum: *ſexta editio*, κἀγὼ διέσωσα τὸν βασιλέα μου, & ego ſalvavi regem meum. (*f*) Prædicans præceptum Domini.] S. *Aug.* prædicans præceptum ejus. S. *Cypr. l. 2. adverſus Jud.* adnuncians imperium ejus. *Hilarius*, annuncians præceptum ejus. *Schol.* ἀναγγέλλων ἰσχυροῦ ἀκριβασμὸν, annuncians ipſius fortis mandatum. *Quinta editio*, καταγγέλλων εἰς θεὸν διαθήκην, pronuncians in Deum teſtamentum. *Theodotio.* ἰσχυροῦ πρόσταγμα, ipſius fortis præceptum, & conſtitutionem. (*g*) Vas figuli.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum, & alios eſt*, σκεύη vaſa. (*h*) Confringes.] *Aut*, conteres, S. *Aug. Aquila*, προσρήξεις, allides. (*i*) Intelligite.] σύνετε. *Aquila*, καὶ νῦν βασιλεῖς ἐπιστημώθητε, & nunc reges ſcitote. (*k*) Apprehendite.] δράξασθε παιδείας. S. *Cyprianus, lib. primo epiſt.* 11. continete diſciplinam, ne forte iraſcatur Dominus: & pereatis a via recta, cum exarſerit cito ira ejus ſuper vos. *Aquila*, καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς, μήποτε ὀργισθῇ, oſculamini electe, ne quando iraſcatur. *Symm.* προσκυνήσατε καθαρῶς, adorate pure. *Nunc reddunt* adorate filium; *utraque interpretatio extat apud Hieronymum in Apologia contra Ruffinum.* Druſ.

PSAL. III.

(*a*) Pſalmus.] *Schol.* ᾠδὴ, oda, canticum, & per totum librum ſimiliter. (*b*) Diapſalma.] *Schol.* Theodotio & Symmachus, Diapſalma. ἡ δὲ πέμπτη ἔκδοσις, διαπαντός. καὶ δι' ὅλης δὲ τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματος ὁμοίως ἐκδεδώκασιν. Quinta autem editio, διαπαντὸς, ſemper: & per totum vero librum in diapſalmate ſic reddiderunt. *Verum de hoc diligenter a S. Hieron. diſputatum eſt in epiſt. ad Marcellam. Notat autem Didymus, hunc pſalmum in tres partes eſſe diviſum, duobus diapſalmatis intercluſum.* (*c*) De monte ſancto ſuo.] *Aquila*, ἡγιασμένου, ſanctificato. *Symmachus*, ἁγίου ἑαυτοῦ, ſancto ſui ipſius. (*d*) Et ſomnum cepi.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, καὶ ὕπνωσα. *Notat autem, nonnullos codices habere*, dormivi, & ſoporatus ſum, *quemadmodum nunc Vulgata.* (*e*) Suſcipiet.] ἀντιλήψεταί μου. *& ſic Sanctus Auguſtinus. Juſtinus legit*, ἀντελάβετό μου, *& ita eſt in paraphraſi Chaldaica, pſalterio Æthiopico, & Arabico, & in editione vulgata*, ſuſcepit me. (*f*) Circumdantis me.] *Ita apud Latinos, quod græce pluribus verbis dicitur*, οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ ἐπιτιθεμένων μοι, non timebo a decem millibus populis in circuitu imminentibus mihi. *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum, & in comment. græcis eſt*, συνεπιτιθεμένων, *in quibus etiam ita exponitur*, συνεδρευόντων, ſimul inſidias ſtruentibus: *& in catena verſa a Daniele Barbaro legi videtur ex Chryſoſt.* συνεπιτιθεμένου, *atque exponitur*, pariter contra me inſidias ſtruentis.

PSAL. IV.

(*a*) In finem.] *Schol.* quomodo veteres accipiunt, ac definiunt illud, εἰς τὸ τέλος. *Aquila* τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς μελῴδημα τῷ δαυίδ, vincenti, ſive effectori victoriæ in pſalmis melodia ipſi David. Symmachus, ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων ᾠδὴ τῷ δαυίδ, pro victoria per pſalteria canticum ipſi David. Theodotio, εἰς τὸ νῖκος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαυίδ, ad victoriam in hymnis pſalmus ipſi David. *Unde etiam magna ex parte videtur manaſſe inſcriptio quæ eſt in multis codicibus, & apud Theodoretum, & alios*, εἰς τὸ τέλος ὕμνοις ψαλμὸς τῷ δαυίδ, in finem in hymnis pſalmus ipſi David. *Sed Vaticana reſpondet Hebræo: eamque ſequitur Origenes; quantum ex catena a Daniele Barbaro verſa colligi poteſt: apud quem etiam multa leguntur de hujuſmodi loquutione*, εἰς τέλος. *Itemque apud Didymum, qui etiam diſputat cur interdum in inſcriptione pſalmus dicatur Davidis, interdum Davidi. S. Auguſt. habet*, in finem pſalmus cantici David. *Theodoretus in octavum pſalmum, teſtatur, in quolibet pſalmo, in quo LXX poſuerunt*, εἰς τέλος, *Aquilam & Theodotionem poſuiſſe*, τῷ νικοποιῷ, hoc eſt, τὴν νίκην ποιοῦντι. Macarius Ægyptius neſcio ubi, τὴν νίκην σοι ποιεῖ dixit, pro facit te vincere, hoc eſt, ποιεῖ σε νικᾷν. *Druſ.* Ἐπινίκιος ᾠδὴ eſt oda quæ canitur ob partam victoriam. Hieron. procemio in Danielem ait proprie triumphum ſive p mam ſignificare. *Druſ.* (*b*) Exaudivit.] *Schol.* omnes reddiderunt, κουσον, exaudi. (*c*) Graves corde.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, βαρυκάρ *& in vulgata*, gravi corde. *Schol.* omnes ediderunt, ἔνδοξοί μου, *quod in ve ſione B. Hieron. eſt*, inclyti mei. (*d*) Iraſcimini.] *Aquila*, κλονεῖσθε, co tremiſcite. *Symm.* ὀργίζεσθε, ἀλλὰ μὴ, iraſcimini, ſed nolite. (*e*) Compun mini.] κατανύγητε. *Aquila*, ἡσυχάσατε, quieſcite, tacete: *quam etiam nem poteſt habere verbum, quo LXX ſunt uſi. S. Aug. narrat nonnullos dixiſſe, melius legi*, aperimini, *quam*, compungimini, *derivantes a ver* ἀνοίγειν, *quod eſt aperire. Apud S. Cyprianum de oratione Dominica, legi* dicite in cordibus, & in ſtratis veſtris, & tranſpungimini. (*f*) Speram *Chryſ.* alius inquit, πεποίθατε, confidite. (*g*) Signatum eſt] ἐσημειώ *Aquila*, ἐπᾶρον, *quem ſequutus B. Hieron.* leva ſuper nos. *Symm.* ποίησον, inſigne fac. (*h*) A fructu.] ἀπὸ καρποῦ. S. *Aug.* a tempore, *legerit*, καιροῦ. *Itemque Caſſiodorus: & ſic videtur legiſſe Arnobius, eſt Arnobius.* S *Hieron.* in tempore frumentum eorum. (*i*) Habitare ciſti me.] *Aut, ut vulgata*, conſtituiſti me. *Aquila*, κατ' ἰδίαν εἰς πεποί καθίσεις με, ſingulariter in fiducia ſedere facies me.

PSAL. V.

(*a*) Orabo.] *Sic etiam S. Cyprianus de oratione Dominica, quod eſt*, προσεύξομαι. *Schol.* cæteri, εὔχομαι, precor. (*b*) Et vide *Sic fere Latini. S. Cyprianus ibidem*, mane aſſiſtam tibi, & contempla te. *Græce eſt*, ἐπόψομαι, *& in pſalterio Æthiopico*, videbo te: *Origene thanaſius, Euſebius, & Didymus, habent ut noſtra: & Didymus qu docet, ea dictione ſignificari accuratam & aſſiduam cogitationem. In græcis codicibus, & in pſalterio Arabico eſt*, ἐπόψει με, videbis me. *Chry & Heſychius utramque agnoſcunt lectionem: & Chryſoſt. magnam facit in verbo illo*, ἐπόπτεσθαι. *Nam utraque lectione propoſita, ſi lega (inquit)* ἐπόψει με, hoc ſignificabitur, εἶδες ποιμαίνοντα, ἐπόψει βασιλεύ εἶδες ψάλλοντα, ἐπόψει προφητεύοντα, vidiſti paſcentem, reſpicies regnant vidiſti pſallentem, reſpicies prophetantem. Sin autem legatur, ἐπό hoc ſibi volet: εἶδον, φησὶ, τὰ πρόσκαιρα, καὶ θλιβερά. ὅσας ἔδειξάς μοι θλί πολλὰς καὶ κακάς. ἀντὶ δὲ τῶν τοιούτων θλιβερῶν καὶ λυπηρῶν ἐπόψομαι τὰ αἰώνια εἶδον προφήτας, ἐπόψομαι εὐαγγελιστάς. εἶδον ἁγίους, ἐπόψομαι μάρτυρας: vidi ca, & dolorum plena; quantas oſtendiſti mihi tribulationes multas, & las: pro his vero triſtibus, & moleſtis, ἐπόψομαι, reſpiciam bona æte vidi prophetas, reſpiciam evangeliſtas: vidi ſanctos, reſpiciam mar ταῦτα γὰρ πάντα τὰ δύο ἁρμόζει λέγεσθαι. καὶ ἐπόψει με. ὅταν πᾶσαν σκοτίαν σω ἀπ' ἐμοῦ, παραστήσομαί σοι, καὶ τότε ἐπόψῃ με. Hæc enim omnia, duo illa convenit, & videbis me. quando omnes a me tenebras abegero, & coram te, & tunc videbis me: atque hæc quidem verba etiam apud The retum leguntur. *Idem autem Chryſoſt. notat alium interpretem* σκοπήσω, ſpeculabor: quod Heſychius tribuit Aquilæ. *In Scholio item ſi ex alio interprete affertur*, ἀποσκοπεύσω, intuebor tanquam ſcopum. Neque habitabit juxta te.] οὐδὲ παροικήσει σοι. *Aquila*, οὐ προσηλυτεύσει non habitabit tanquam proſelytus & advena apud te *Nec negat S. ronymus voce illa*, παροικῆσαι, *incolatum quaſi inquilini ſignificari.* mine.] *Vox iſta abeſt a pleriſque libris græcis, ſed habetur pſalterio opico, & apud Sanctum Auguſtinum, & in pſalterio quo Eccleſia perquam diu uſa eſt, & hodie etiam Baſilica Sancti Petri Romæ utitur que Romanum a nobis poſthac appellabitur.* (*e*) In conſpectu tuo viam.] S. *Auguſtinus*, iter meum. *Hoc eodem modo legitur in Scholi tribuuntur S. Baſilio. In aliis libris eſt*, ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου, in con meo viam tuam. *Theodoretus utramque lectionem agnoſcit, & ex* ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου ἐν ἑκατέρᾳ γραφῇ τῆς εὐσεβοῦς ἔχεται διανοίας. εἴτε γὰρ ἡ ὁδὸς κατευθυνθείη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πλάνης οὐ ληψόμεθα πεῖραν, εἴτε ἡ τοῦ θεοῦ κατευθυνθείη ἐνώπιον ἡμῶν, αὐτὴν ὁδεύσομεν καὶ πρὸς αὐτὴν προθύμως δραμού ram me viam tuam. In utraque ſcriptura continetur pius ſenſus. Sive via noſtra dirigatur coram Deo, expertes erimus erroris; ſeu via D rigatur coram nobis, in ea ambulabimus & ad eam libenter curre *Hier. ad Suniam, inquit, priorem illam neque LXX, neque Aquil Symm. neque Theodotionis eſſe, ſed ſolius editionis communis. Aquila*, ἐφοδεύοντας κατεύθυνον εἰς πρόσωπόν μου ὁδόν σου, propter eos qui inſid dirige ad faciem meam viam tuam. *Symmachus*, διὰ τοὺς ἀποθλίβοντας ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου, propter eos qui tribulant me, co ante me viam tuam. (*f*) In te.] ἐπὶ σοί, *abſunt hæc ab aliis libris: bentur in pſalterio Arabico, & Æthiopico.* (*g*) Gloriabuntur.] σονται. *Aquila*, γαυριάσουσιν, exultabunt, geſtient. (*h*) Bonæ vol coronaſti nos. S. *Auguſtinus, ut etiam vulgata habet*, bonæ voluntat *Aquila autem*, στεφανώσεις αὐτὸν, coronabis eum.

PSAL. VI.

(*) Pro octava] *Ita in vulgata: & hanc tanquam uſitatam agnoſcit S. Ambroſ. lib. 5. in Lucam. S. Auguſt. hic habet,* vo. *Sunt qui putant interpretandum*, ſuper octava, *& ſignificari tum muſicum.* (*a*) Qui memor ſit tui.] *Aquila*, μνήμη σου, memo *Symm.* ἀνάμνησίς σου, reminiſcentia tui. (*b*) Turbatus eſt a furore.]

in ira. *Aquila*, ἀυχμώθη, ſqualuit, æſtuavit. *Symm.* ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ, languit præ amaritudine. (*c*) Inveteravi inter omnes.] S. *Aug.* in omnibus. *Aquila*, μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῦσίν με, tranſlatus ſum in omnibus illigantibus me. *Symm.* ἐτειβανώθην διὰ τοὺς θλίβοντάς με, conſumptus ſum propter eos qui tribulant me. (*d*) Iniquitatem. *Aquila*, ἀνωφελὲς, damnum, inutile. (*e*) Et conturbentur] *Aquila*, κατασπουδασθείησαν σφόδρα, ſolliciti ſint vehementer. (*f*) Velociter.] *Aquila*, ἐξάιφνης, repente. *Schol.* ἀθρόως, confertim.

PSAL. VII.

(*a*) Pſalmus ipſi David.] *Chryſoſt.* Alius, ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγνοίας τοῦ δαυὶδ, Pſalmus pro ignoratione ipſi David: alius, ἀγνόημα τοῦ δαυὶδ, ignoratio ipſi David. (*b*) Chuſi.] *Schol.* αἰθίοπος, æthiopis. (*c*) Ergo.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, ἄρα, *in vulgata autem*, merito. *Aquila*, εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς με ματαίως, ſi rapui eos qui tribulabant me vane. (*d*) Diapſalma.] *Schol.* Hebræus, ſel. Aquila, ἀεὶ, ſemper. (*e*) In ira tua exaltare.] *Chryſ.* Alius inquit, ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, in furore ſuper inimicos tuos. Alius, ἐν χόλῳ θλιβόντων με, in bili, & indignatione tribulantium me. Alius, ἐν ἀνυπερθεσίαις ἐνδεσμούντων, in celeritatibus illigantium: Hebræus autem, illud, ἐν τοῖς πέρασι, in finibus, inquit, Bebaroth. Hic obiter emendo Chryſoſtomum cujus verba citantur in editione Romana: ὁ δὲ ἑβραῖος τὸ ἐν τοῖς πέρασι, βιβαρὼθ, φησί. Nam legendum perſpicue βεαβρὼθ, tranſpoſitis litteris; emendatio certa & cui firmandæ verbum non eſt faciendum. *Druſ. Schol.* illud autem, ἐν τοῖς πέρασι, nonnulli quidem dicunt, ἐν τοῖς κεφαλαῖς, in capitibus, nonnulli vero, μηδεὶς διαφύγοι τῶν ἐχθρῶν, nemo effugiat inimicorum. *Theod. illud*, ἐν χόλῳ, *tribuit Symm. illud*, ἐν θυμῷ, *Theodotioni*; *illud vero*, ἐν ἀνυπερθεσίᾳ (*ita enim ipſe legit*) *Aquilæ*. (*f*) Meorum.] *Ita pſalterium Arabicum & Æthiopicum, & Didymus, & ſic legiſſe Theodoretum apparet ex ipſa explanatione. Item S. Auguſtinus. In aliis vero libris eſt*, ἐχθρῶν σου, inimicorum tuorum. *Chryſoſt. utramque videtur agnoſcere. Baſilius autem, & Arnobius videntur legiſſe tantum*, inimicorum. (*g*) In præcepto.] ἐν προστάγματι *Chryſoſt.* alius inquit, ἐν κρίματι, in judicio. (*h*) Circundabit te.] *Chryſ.* alius inquit, κυκλωσάτω σε, circundet te. (*i*) Propter hanc.] ὑπὲρ ταύτης, *Chryſ.* alius inquit, καὶ ἐπάνω αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος ἐπίστρεψον, & ſuper ea in altum revertere: alius, καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς ὕψος ἐπίστρεψον, & in hac, *aut*, pro hac, in altum revertere: hebræus autem illud, ὑπὲρ ταύτης, dixit, οὐαλέα, valeha. (*k*) Dominus judicabit.] S. *Auguſtinus, & vulgata habent*, judicat. *Chryſoſt.* alius inquit, κύριος δικάσει, Dominus judicium faciet. (*l*) Innocentiam.] ἀκακίαν. *Sym.* ἁπλότητά μου, τὴν ἐπ' ἐμοὶ, ſimplicitatem meam, quæ eſt in me. (*m*) Conſummetur.] συντελεσθήτω. *Sym.* ἀπαρτισθήτω κάκωσις τῶν ἀσεβῶν, compleatur malum, & pœna impiorum. (*n*) Diriges juſtum.] *Chryſoſt.* alius, καὶ ἑδράσεις δίκαιον, & ſtabilies juſtum. Aquila, Symmachus, & Theodotio, καὶ κατευθύνει δίκαιος, & dirigit juſtus: ſimiliter autem & Origenes in explanatione. (*o*) Scrutans corda.] *Chryſoſt.* alius, ὁ ἐτάστης καρδιῶν, καὶ νεφρῶν, ὁ θεὸς δίκαιος, ὁ ὑπερασπιστής μου, examinator cordium & renum Deus juſtus, protector meus: & alius, ὁ θεὸς δίκαιος, Deus juſtus. Septuaginta autem ita dixerunt, ἐτάζων καρδίας, &c. (*p*) Non iram adducens.] *Sic S. Aug. quod græce eſt*, μὴ ὀργὴν ἐπάγων, *& ita apud S. Baſilium. Theodoretus, & Nicephorus habent*, καὶ μὴ, & non. *Vulgata*, nunquid iraſcetur. *Chryſoſt.* Alius inquit, ἐμβριμώμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν, infremens, & acriter comminans per ſingulos dies: hebræus autem, ζωὴν, zoan (*al.* ζωὴμ.) Alius inquit, ἀπειλούμενος, ἐμβριμώμενος, οὐ κολάζων, minitabundus & fremens, non puniens. (*q*) Gladium ſuum vibrabit.] τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει. *Chryſoſt.* alius inquit, τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσει, enſem ſuum acuet: *quod quidem*, ἀκονήσει, *in alio Scholio tribuitur Sym.* (*r*) Tetendit.] ἐνέτεινε. *Chryſoſt.* Alius inquit, ἐντενεῖ, intendet. (*ſ*) Ardentibus.] τοῖς καιομένοις. *Sym.* εἰς τὸ καίειν, ad ardendum. (*t*) Parturivit.] *Chryſoſt.* hebræus autem pro, ὠδίνησεν, habet, zebal. (*u*) Concepit laborem] *Sic S. Aug. quod in vulgata eſt*, dolorem, συνέλαβε πόνον. *Chryſoſt.* alius, καὶ κυήσας, & gravidatus. (*x*) Iniquitatem.] *Aquila*, ψεῦδος, mendacium. (*y*) Et incidet.] *Sic S. Aug. quod in vulgata eſt*, incidit, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον. *Aquila*, ἐν διαφθορᾷ, in corruptionem.

PSAL. VIII.

(*a*) Quam admirabile.] *Chryſ.* Alius, τί μέγα τὸ ὄνομά σου, quam magnum nomen tuum? (*b*) Quoniam elevata eſt. *Schol.* Alius, ὃς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου, qui poſuiſti laudem tuam. (*c*) Ex ore infantium.] *Aquila*, ἐκ στόματος βρεφῶν ἐθεμελίωσας κράτος, ex ore parvulorum fundaſti potentiam. Fundaſti robur, *hoc eſt, veram ac ſolidam laudem.* Druſ. *Sexta editio*, συνεστήσω ἰσχὺν, conſtituiſti fortitudinem. (*d*) Propter inimicos.] *Chryſ.* alius ſubtilius, διὰ ἐνδεσμοῦντάς σε, propter eos qui illigant & in anguſtias redigere volunt te. *Id vero in alio ſcholio tribuitur Aquilæ.* (*e*) Ut deſtruas.] *Sexta editio*, ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν, καὶ τιμωροῦντα ἑαυτῷ, ut ceſſare facias inimicum, & eum qui ſeipſum ulciſcitur. (*f*) Cœlos.] *VI. editio*, ὁρῶ γὰρ τοὺς οὐρανοὺς, video enim cœlos. S. *Aug. & vulgata habent*, cœlos tuos. *Cæterum notat S. Hier. ad Suniam, illud*, tuos, *additum eſſe de editione Theodotionis, in LXX interpretibus, ſub aſteriſco.* (*g*) Quæ tu fundaſti.] ἐθεμελίωσας. *Aquila*, ἡτοίμασας, paraſti, *ſexta editio*, ἥδρασας, ſtabiliter collocaſti. (*h*) Quid eſt homo?] *Chryſ. Alius*, τί κατ' ἄνδρα, ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ; quid eſt pertinens ad hominem, quod recordaris ejus? (*i*) Paulo minus ab angelis.] βραχύ τι παρ' ἀγγέλους. *Theodotio, & quinta editio*, βραχύ τι παρὰ θεοῦ. breve quiddam, & paululum quiddam a Deo. *Chryſ. Alius*, ὀλίγον παρὰ θεοῦ. *Quare S. etiam Hieron. tranſtulit*, paulo minus a Deo. *Idem Chryſ. refert, hebræum ita habere*, ἀθαρπεμάτ μηελωήμ. (*k*) Conſtituiſti.] *Chryſ.* Alius ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου, feciſti, ut haberet poteſtatem operum manuum tuarum. (*l*) Campi.] τοῦ πεδίου. *Chryſ.* Alius, ἄγρια, agreſtia.

PSAL IX.

(*a*) In finem pro occultis.] *Aquila*, τῷ νικοποιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ μελῴδημα τοῦ δαυὶδ, effectori victoriæ juventutis filii, melodia ipſius David. *Sym.* ἐπινίκιος (*aut, ut habet Theodoretus*) ἐπινίκιον περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ ᾆσμα τοῦ δαυὶδ, epinicium (*id eſt*, victoriale) pro morte filii canticum ipſius David. *Theodotio, & quinta editio*, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ ἀκμῆς τοῦ υἱοῦ, effectori victoriæ pro vigente ætate filii; *ſexta editio*, εἰς τὸ τέλος νεανιότης, in finem juventus. (*b*) Et exultabo.] καὶ ἀγαλλιάσομαι. *Aquila, & Sym.* καὶ γαυριάσω, *quod idem valet.* (*c*) Pſallam nomini. *Sym.* ᾄσω τῷ ὀνόματί σου, ἀνατραπέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω, προσκοψάντων καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου, cantabo nomini tuo, cum ceciderint inimici mei retrorſum, corruerint, & perierint a facie tua, *quomodo eſt apud S. Hier.* (*d*) Feciſti judicium meum, & cauſam meam.] *Chryſ.* Alius, ὑπερεδίκασάς μου, judicaſti pro me. (*e*) Periit.] *Chryſ.* Alius, ἀπώλεσας, perdidiſti. (*f*) Frameæ.] αἱ ῥομφαῖαι. *Aquila*, ἔρημα, ſolitudines, *quomodo etiam vertit S. Hier. Sym.* ἐρείπια, ruinæ. (*g*) Cum ſonitu.] μετ' ἤχου. S. *Aug.* cum ſtrepitu. *Chryſ.* Alius, σὺν αὐτοῖς, cum ipſis, hebræus autem ἔμ. (*h*) In æternum permanet.] *Chryſ.* Alius, καθεδεῖται, ſedebit: hebræus; Jeſeb. (*i*) Paravit.] ἡτοίμασεν. *Aquila, & Sym.* ἥδρασεν, firmavit. (*k*) Pauperi.] *Chryſ.* Alius, τῷ ἐπιτρίπτῳ, attrito: alius, τεθλασμένῳ, fracto. (*l*) In opportunitatibus, in tribulatione.] *Clemens Alexandrinus, ſtromate 6. habet*, ἐν εὐκαιρίᾳ, καὶ θλίψει, in opportunitate, & tribulatione. *Theodoretus*, Illud, ἐν εὐκαιρίαις, Aquila quidem interpretatus eſt, εἰς καιρὸν, in tempore: Symmachus autem, ἐπικαίρως, opportune. (*m*) Et ſperent in te.] S. *Aug.* & ſperent in te omnes. *Chryſ.* Alius, πεποιθήσουσι, pro, θαρρήσουσι, confident. *Theodoretus id tribuit Aquilæ, & Sym. qui modo indicante pro imperante uſi fuerint* (*n*) Qui habitat.] *Chryſ.* Alius, τῷ καθημένῳ, ſedenti. (*o*) Studia ejus.] S. *Aug.* mirabilia ejus. *Sym.* μηχανὰς, artificia. *Aquila*, ἐναλλαγὰς, commutationes. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τοῖς λαοῖς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ, in populis machinamenta, & molitiones ejus. (*p*) Orationis.] *Sic pſalterium Romanum in aliquo codice* (*nam in aliis eſt*, orationes) *quod græce eſt*, δεήσεως. *In aliis libris græcis eſt*, κραυγῆς, *& in latinis*, clamorem. (*q*) Exultabo in ſalutari tuo.] *Ita in vulgata, & in pſalterio Romano.* S. *Aug.* exultabo ſuper ſalutare tuum, *in aliis libris græcis eſt*, ἀγαλλιασόμεθα, exultabimus. (*r*) Infixæ ſunt.] ἐνεπάγησαν. *Chryſ.* Alius, ἐβαπτίσθησαν, demerſæ ſunt: *quomodo habet* S. *Hier.* (*ſ*) Cognoſcitur.] γινώσκεται, *in libris latinis fere eſt*, cognoſcetur. *Chryſ.* Alius, ἐγνώσθη κρίμα ποιήσας, cognitus eſt feciſſe judicium. (*t*) Manuum ſuarum.] *Chryſ.* Alius, ταρσῶν αὐτοῦ, palmarum, articulorum ſuorum. (*u*) Oda diapſalmatis.] *Aquila*, ᾠδὴ ἀεὶ, oda ſemper, *& ſic fere ubique.* S. *Hier.* meditatio ſemper. *Sym.* μέλος διαψάλματος, modulatio, melos diapſalmatis. *De hac re diſputat Didymus in catena Barbari.* (*x*) Non in finem oblivio erit pauperis.] *Chryſoſtomus*; Alius, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἡ προσδοκία πραέων ἐπιλησθήσεται, non enim in finem expectatio mitium oblivioni tradetur. (*y*) Non confortetur.] μὴ κραταιούσθω. S. *Auguſtinus*, non prævaleat. *Chryſoſt.* Alius, μὴ θρασυνέσθω, non confidat audacter. (*z*) Conſtitue Domine.] *Aquila*, θὲς κύριε φόβημα αὐτοῖς, pone Domine terrorem eis, *quomodo habet* S. *Hier. nec multo aliter Theodotio*, κατάστησον κύριε φόβον αὐτοῖς. *Symmachus autem*, τάξον κύριε νόμον αὐτοῖς, pone Domine legem eis. *Aliud Schol.* Alius, ἐπίλαμψαι, illuceſce, effulge. (*ω*) Sciant.] S. *Aug. & vulg.* ut ſciant *Chryſ.* καὶ γνώτωσαν, & cognoſcant, *ac notat alium addidiſſe*, ἀεὶ, ſemper, *quod videri poteſt poſitum pro eo, quod apud nos eſt*, διάψαλμα: *dictum eſt enim Aquilam pro hoc dicere*, ἀεὶ, *& ſic S. Hier.* ſciant gentes homines eſſe, ſemper. (*aa*) In opportunitatibus, in tribulatione] S. *Aug.* in tribulationibus. *Aquila*, εἰς καιρὸν, in tempore, *Sym.* ἐν καιροῖς θλίψεως, in tempore anguſtiæ, *ut* S. *Hier.* (*bb*) Incenditur.] ἐμπυρίζεται, *Aquila*, ἐκκαίεται, *Sym.* φλέγεται, *quæ idem valent.* (*cc*) In conſiliis.] ἐν διαβουλίοις. S. *Aug.* cogitationibus ſuis. *Notat autem Theodorus Antiochenus hæc eſſe interjecta metri cauſa: conjungenda enim hæc*, incenditur pauper, quoniam laudatur peccator. (*dd*) Quoniam laudatur peccator.] *Chryſoſtomus*: Alius, ὅτι αἰνέσας παράνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας, παρώξυνε τὸν κύριον. ὅταν ὑψωθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐκζητεῖ, quoniam laudans iniquus juxta deſiderium, & avarus benedicens, irritavit Dominum: cum exaltatus fuerit furor ejus, non exquiret. Alius, ὅτι ὕμνησεν ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν κύριον. ἀσεβὴς κατὰ μετεωρισμὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκζητήσῃ, οὐκ ἔστι θεὸς πάσαις ἐννοίαις αὐτοῦ, quoniam hymnum dixit ſuper cupiditate animæ ſuæ, & avarus benedicens infamavit Dominum: impius ſecundum elationem ſuam non exquiret: non eſt Deus in omnibus cogitationibus ejus. Alius, δι' ὅλων τῶν ἐνθυμημάτων αὐτοῦ, per univerſas cogitationes ejus. (*) Contaminantur.] *Sic S. Aug.* βεβηλοῦνται, *vulgata*, inquinatæ ſunt. *Notat Chryſoſtomus alium dixiſſe*, exaltatum eſt judicium tuum. (*ee*) Auferuntur.] ἀνταναιρεῖται. *Notat Heſychius ita dictum eſſe, ut intelligatur, viciſſim, & ex adverſo tolli. Nam cum Deus comminatione judicii peccatum auferre velit; diabolus ex adverſo aufert memoriam illius comminationis. Cyrillus etiam ejuſdem vocabuli vim conſiderat. Chryſoſtomus.* Alius, ἦρται ἡ κρίσις σου, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, ſublatum eſt judicium tuum; omnes inimicos ſuos dominatione premet: dixit enim in corde ſuo. *Theodorus Antiochenus notat, Symmachum, pro*, inimicorum ſuorum dominabitur, *dixiſſe*, omnes inimicos ſuos ventilat. *Heſychius autem illud*, αὐτοῦ, *intelligit*, ejus, *id eſt*, Dei: *Dominatur enim Diabolus inimicis Dei, non autem animæ ſanctæ.* (*ff*) Non movebor] *Sym.* οὐ περιτραπήσομαι εἰς γενεὰν, καὶ γενεὰν οὔτε ἔσομαι ἐν κακώσει, non circumvertar in generationem & generationem, neque ero in afflictione. (*gg*) Labor, & dolor.] *Chryſoſt.* Alius, pro, πόνος, dicit, ἀνωφελὲς, damnum. S. *Hier.* dolor, & iniquitas. (*hh*) Sedet in inſidiis.] *Symm.* ἐγκάθηται ἐνεδρεύων περὶ τὰς αὐλὰς ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀναίτιον, *quæ ita videtur vertiſſe* S. *Hier.* ſedet inſidians juxta veſtibula in abſconditis, ut interficiat innocentem. (*ii*) In ſpelunca ſua.] ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. S. *Aug.* in cubili ſuo. *Chryſ.* Alius, ἐν τῷ περιφράγματι αὐτοῦ, in ſepto ſuo. (*kk*) Dum attrahit eum. *Chryſ.* Alius, ἐν ἑλκυσμῷ αὐτοῦ, in attractione ejus. (*ll*) Laqueo ſuo.] ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ, S. *Auguſt.* in muſcipula ſua. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τῇ σαγήνῃ, in ſagena. *Et dubium eſt, an hæc conjungenda ſint cum præcedentibus*, dum attrahit eum in laqueo, *vel*, in laqueum. (*mm*) Inclinabit ſe.] S. *Auguſt.* inclinabitur, & cadet dum dominabitur. *Chryſoſt.* Alius, ὁ δὲ θλασθεὶς καμφθήσεται ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοῖς ἀσθενέσιν, qui autem fractus eſt, curvabitur, irruente eo cum fortibus ſuis in infirmos, (*nn*) Exaltetur.] *Chryſ.* Alius, ἔπαρον τὴν χεῖρά σου, eleva manum tuam. (*oo*) Irritavit.] παρώξυνεν, *in aliquot codd. & apud Theod. eſt*, παρώργισεν, ad irã provocavit. (*pp*) Vides, quoniam tu laborem, & iram.] *Sic S. Aug.* πόνον, καὶ θυμὸν, *vulg.* laborem, & dolorem. *Sym.* ὁρᾷς ὅτι σὺ μόχθον καὶ παροργισμὸν ἐποπτεύεις ἵνα δοθῶσιν εἰς χεῖράς σου, vides, quia tu laborem & furorem inſpicis, ut dentur in manus tuas. *Aquila*, εἶδες, ὅτι σὺ πόνον καὶ παροργισμὸν ἐπιβλέπεις, vidiſti, quia tu laborem & furorem inſpectas. (*qq*) Fuiſti adjutor.] ἦσθα βοηθός. *Chryſ.* Alius, σὺ ἐγένου, tu factus es: alius, σὺ ἔσῃ, tu eris, *ut* S. *Aug. & vulgata.* (*rr*) Quæretur.] *S. Aug.* requiretur delictum illius. *Symmachus*, ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ, ἵνα μὴ εὑρεθῇ αὐτός, exquiretur impietas ejus, ut non inveniatur ipſe. (*ſſ*) Præparationem cordis eorum attendit.] προσέσχε. S. *Aug. & vulgata*, exaudivit. *Chryſ.* Alius, τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέχει οὖς σου, propoſitum cordis eorum attendit auris tua. *Theodoretus illud*, πρόθεσιν, *tribuit Symmacho. In aliquot codicibus & Compl. eſt*, τῇ ἑτοιμασίᾳ, præparationi. *In eadem Complut. & apud Theodoretum in verbis proxime antecedentibus eſt*, εἰσήκουσας κύριε, exaudiſti Domine. (*tt*) Judicare pupillo, & humili. *Chryſoſt.* Alius, κρῖναι ὀρφανῷ, καὶ τεθλασμένῳ, judicare pupillo, & confracto, *aut ut* S. *Hier.* ut judices pupillum, & oppreſſum.

PSAL. X.

(*a*) TRranſmigra in montes.] μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη, *vulgata habet*, in montem. *Chryſoſt.* Alius, ἀνάστατου εἰς ὄρη, exula in montes. Alius, μετακινοῦ, tranſmoveto. (*b*) Paraverunt ſagittas] S. *Aug. & vulgata*, ſagittas ſuas. *Aquila, & Symmach.* ἥδρασαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν, firmaverunt ſagittam ſuam ſuper nervum, *& ſic* S. *Hieron.* (*c*) In obſcura luna.] *Sic* S. *Auguſt. quod Græce eſt*, ἐν σκοτομήνῃ, *& in vulgata*, in obſcuro. *Theodoretus*, τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα τὴν ἀσέληνον νύκτα δηλοῖ, hoc autem nomen illunem noctem ſignificat. *Sexta editio*, εἰς τὸ ἐπιδεῖξαι τὸ σκότος εἰς φῶς, ad oſtendendas tenebras in luce. *Symmachus*, ὡς ἐν ζόφῳ, quaſi in caligine. (*d*) Quæ perfeciſti, deſtruxerunt.] *Sexta editio*, ὅτι αἱ διαδοχαί, quoniam traditiones. *Chryſoſt.* Alius, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντριβήσονται, quoniam doctrinæ conterentur: Aquila, ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται, quoniam fundamenta deſtruentur. *Symmachus*, ὅτι οἱ θεσμοὶ κατελύθησαν, quia leges diſſipatæ ſunt, *ut* S. *Hieron.* (*e*) Quid fecit.] *Aquila*, δίκαιος τί κατηργάσατο; juſtus quid operatus eſt? *nec multo aliter Symm.* δίκαιος τί ἔδρασεν; (*f*) In pauperem.] εἰς τὴν πένητα, *apud Theodoretum legitur, & fortaſſe apud Chryſoſtomum & Euſebium*, ἐπιβλέπουσιν τὴν οἰκουμένην, inſpiciunt orbem terræ. *Schol.* Illud, εἰς τὴν πένητα ἐν τῇ σελίδι τῶν ο. ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως, in ſelide ipſorum ſeptuaginta poſitum eſt tantum ambigue. *Certe in hebræo hodie non eſt: habetur tamen apud Origenem, & Baſilium.* (*g*) Reſpiciunt.] ἀποβλέπουσι. *Theodotio*, ἐπιβλέπουσι, *quod eſt in multis codicibus, & commentariis. Aquila*, ὀφθαλμίζονται, *quæ fere idem valent.* (*h*) Dominus interrogat.] *Chryſoſt.* Alius, κύριος δίκαιος ἐξεταστής, Dominns juſtus examinator. Alius, δίκαιον δοκιμάζει, καὶ ἀσεβῆ, καὶ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ (*quæ ita videtur vertiſſe* S. *Hieron.* Juſtum probat; iniquum autem, & diligentem iniquitatem odit anima ejus.) Alius, ὁ ἀγαπῶν ἀδικίαν, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, qui diligit injuſtitiam, odit ſuam ipſius animam. (*i*) Pluet ſuperpeccatores.] ἐπιβρέξει, *& notat Didymus valere*, ſuper pluet. *Chryſoſt.* Alius, ὕσει ἐπὶ παρανόμους ἄνθρακας, pluet ſuper iniquos, carbones. (*k*) Æquitatem.] εὐθύτητα. *Chryſoſt.* Alius, εὐθύτητας ὄψεται τὸ πρόσωπον αὐτῶν, æquitates videbit facies eorum: nimirum juſtorum, vel αὐτοῦ, ipſius Dei.

PSAL. XI.

(*a*) SAnctus.] ὅσιος. *Aquila*, ἁγνός, caſtus. (*b*) Diminutæ ſunt veritates.] ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι. *Symmach.* αἱ πίστεις, fides. *Chryſ.* Alius, περάνθησαν πιστοί, deſierunt fideles. (*c*) Loquuti ſunt.] A. A. L. L. ἐλάλησαν κακά, loquuti ſunt mala. S. *Auguſt.* loquuti ſunt vana. *Symm.* χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαλεῖ, labia doloſa in corde alio & alio loquuntur. (*d*) Magnificabimus.] *Chryſoſt.* Alius, δυναστεύσομεν, dominabimur. (*e*) A nobis ſunt.] *Sic vulgata, & pſalterium Romanum. In aliis libris græcis eſt non*, παρ' ἡμῶν, *ſed*, παρ' ἡμῖν, *&* S. *Auguſt.* apud nos. *Aquila*, χείλη πάρεστιν ἡμῖν, τίς δεσπότης ἡμῶν; labia adſunt nobis: quis Dominus noſter? *Chryſoſt.* Alius, σὺν ἡμῖν πάρεστιν, τίς κυριεύσει ἡμῶν; nobiſcum adſunt, quis dominabitur nobis? (*f*) Propter miſeriam] *Aquila*, ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν, a vaſtitate pauperum, a ploratu inopum. *Symm.* διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγὴν πενήτων, propter afflictionem inopum, propter ploratum pauperum. (*g*) Ponam in ſalutari, fiducialiter agam in eo.] *Symm.* τάξω σωτήριον ἐμφανές, ponam ſalutare evidens. *Chryſoſt.* id eſt, evidenter ſalvabo. Alius, ἐν σωτηρίᾳ σου, in ſalute tua. (*h*) Probatum terra.] τῇ γῇ. S. *Aug. & vulgata*, terræ, *niſi fortaſſe ſit mendum. Aquila*, χωροῦν, τῇ γῇ διυλισμένον, permeans, terra defæcatum. *Chryſoſt.* hebræus autem, τὸ χωνευόμενον, τὸ ῥέον ἐν τῇ γῇ, quod conflatur, quod fluit in terra. (*i*) Servabis nos.] *Chryſoſt.* Alius, φυλάξεις αὐτούς, ſervabis eos. Alius, φυλάξεις αὐτά, cuſtodies ea, *ut* S. *Hieron.* (*k*) A generatione hac & in æternum.] *Illud & abeſt a* S. *Auguſt. & vulgata. Chryſoſt.* Alius, ἅμα τῇ γενεᾷ τῇ εἰς τὸν αἰῶνα, ſimul cum generatione, quæ in æternum. (*l*) Ambulant. *Chryſoſt.* Alius, περιπατήσουσι, ambulabunt, (*m*) Secundum altitudinem tuam multiplicaſti.] κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας. *Chryſoſt.* Alius, κατὰ τὸ ὕψος εὐωνισμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ſecundum altitudinem parvo empti filiis (*id eſt*, ex filiis, *ut alibi*) hominum. Alius, ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων: *quod* S. *Hier.* cum exaltati fuerint viliſſimi filiorum hominum (hebræus, χάρμ, ζολλὼθ, λεβνή, ἀδάμ, Charm, Zolloth, Lebne, Adam: ſexta editio, ἐξουθένησας, ſpreviſti, *Scholiaſtes ex Theod.* ὕψος μὲν τὴν δύναμιν λέγει, πολυωρίαν δὲ τὴν πολυχρονιότητα, ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον τοιοῦτο· διὰ τῆς σῆς ἰσχύος πολυχρονιότητα, καὶ αἰώνιον ζωὴν ἡμῖν δέδωκας. μετὰ γὰρ τὴν σωτήριον ἀνάστασιν, εἰς ἀπεράντους αἰῶνας τὰ τῆς ζωῆς ἡμῖν ἐκτενεῖται. ἄλλος. ἐπολυώρησας, πολλῆς φροντίδος ἠξίωσας. ὕψος quidem potentiam dicit, πολυωρίαν autem, diuturnitatem; ut quod dicitur, hujuſmodi quiddam ſit: propter fortitudinem tuam nobis diuturnitatem & vitam æternam dediſti. Nam poſt ſalutarem reſurrectionem in ſecula infinita protenduntur nobis ea quæ ipſius vitæ ſunt. Alius autem, ἐπολυώρησας, multâ curâ dignatus es, diligenter curaſti: *quæ explicatio eſt etiam Didymi, & Nicephori, & Theodoreti in commentariis.*

PSAL. XII.

(*a*) DAvid] *Schol.* David ſignificat, ἱκανὸς χειρί, καὶ μόνος, καὶ ποθούμενος καὶ οὗτος ἀγαπητός, potens manu, & ſolus, & deſideratus, & hic amabilis. (*b*) Obliviſceris.] ἐπιλήσῃ. *Chryſoſt.* Alius, ἐκλανθάνῃ μου τέλεον, obliviſceris mei omnino. Alius, εἰς νῖκος, in victoriam. (*c*) Avertes.] ἀποστρέψεις. S. *Aug. & vulgata*, avertis. *Aquila, Symmachus, Theodotio*, κρύψ abſcondes, *& ita* S *Hieronymus.* (*d*) Ponam conſilia.] S. *Auguſtinu* conſilium. *Chryſoſtomus.* Alius, τάξω γνώμας, ordinabo ſententias. (Dolores.] ὀδύνας, S. *Aug. & vulgata*, dolorem *Aquila, & Theodotio, LXX. Symmachus*, μέριμναν ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθημέραν, ſolicitudinem in me te mea per diem. *In aliis editionibus & apud Theodoretum eſt* ἡμέρας, καὶ ν κτός, die ac nocte. (*f*) Cantabo Domino.] *Heſychius*, τοῦτον τὸν στίχ ζυγὰς τῶν οβ'. ἑρμηνευτῶν εἶπον. διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος γεται λημνίσκος. διὰ μὲν τῆς κεραίας τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον, διὰ δὲ τῶν δύο στ τῆς ἐπάνωθεν καὶ τῆς ὑποκάτω τὰς δύο ζυγὰς τῶν ἑρμηνευτῶν ἠνοίξατο. Hunc verſicu duos ordines ipſorum LXXII. interpretum dixerunt: quare oppoſi eſt ſignum illud, quod atramento fit, & vocatur lemniſcus: per me quidem virgulam ſignificat verſiculum: per duo autem puncta unu pra, alterum infra, indicavit duos ordines ipſorum interpretum. *Item ſequenti verſiculo*, καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου. *ita legitur in Scholio:* ἔκειτο παρ' οὐδενὶ ἐν τετρασελίδῳ, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ἑβρ non eſt poſitus apud ullum in Tetraſelido, neque in exemplari Eu Pamphili, neque in hebraico.

PSAL. XIII.

(*a*) COrruperunt] διέφθειραν. *& ſic eſt in hebræo: eſt enim ſubin gendum*, ſeipſos, *aut*, viam ſuam. *Alii libri habent*, διέφθα corrupti ſunt, *quemadmodum eſt in latinis tranſlationibus.* (*b*) In ſt ἐπιτηδεύμασιν, *vulgata*, ſtudiis ſuis. S. *Aug.* affectionibus ſuis. (*c*) Bo tatem.] *Bonitatem legiſſe S. Auguſtinus apparet ex ejus explanatione, græce eſt*, χρηστότητα, *ſed vulgata hic, & in epiſt. ad Rom. c. 3. habet*, bon (*d*) Sepulchrum patens.] *Hæc, & quæ ſequuntur uſque ad*, Nonne noſcent, *abſunt a pleriſque libris. Habent tamen Juſtinus, & pſal Romanum, Arabicum, Æthiopicum, & S Aug. In comm. græcis ſunt margini cum hoc Schol.* οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν. πόθεν δὲ ὁ ἀπόστ φεν αὐτούς, ζητητέον. Nullibi in pſalmis poſita ſunt: unde autem Apo ea ſumpſerit, quærendum. *In alio Scholio referuntur ex Diodoro, Th Cyrillo, Didymo: ſed additur, in Hexaplo non eſſe inventa.* S. *Cypr. in li zelo & timore, ea citat ex Apoſtolo.* (*e*) Nonne cognoſcent?] *Aquila* οὐκ ἐπέγνωσαν; nunquid non cognoverunt? *Symm.* μὴ γνώσονται; nonne noſcent? (*f*) Cibo panis.] βρώσει ἄρτου, *in aliis tamen codd. & comm. ditionibus eſt*, ἐν βρώσει, in cibum. *Symm.* ὡσεὶ ἄρτον, tanquam pan *Aug.* ſicut cibum panis, *vulg.* ſicut eſcam panis. (*g*) Ubi non erat ti *Schol.* Illud, οὗ οὐκ ἦν φόβος, non eſt dictum ab aliis tribus (*h*) Conve ἐν τῷ ἐπιστρέψαι, *& apertius* S. *Hier.* quando reduxerit. S. *Auguſt. & vu habent* cum averterit, *quaſi legerint*, ἐν τῷ ἀποστρέψαι. (*i*) Exultet.] *Sic etiam in pſalterio Romano. In cæteris vero libris eſt*, ἀγαλλιάσεται καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ, exultabit Jacob, & lætabitur Iſrael, *quemad eſt in vulgata, & apud* S. *Aug.*

PSAL. XIV.

(*a*) QUis habitabit.] παροικήσει. S. *Aug. habet*, peregrinabitur, *ponunt Patres græci. Cæterum* S. *Hier. ad Suniam in qu quinto pſalmo, agnoſcit hoc loco, & non improbat vocabulum habitandi.* Qui jurat proximo ſuo, & non decipit.] καὶ οὐκ ἀθετῶν, *non reddit juram factum proximo irritum, ut interpretatur Didymus. Symm.* ὀμόσας ἑταίρ καὶ μὴ ἀλλαγείς, jurans amicus eſſe, & non mutatus. *Aquila & Theod* κακῶσαι, ut ſe affligat, *& ita* S. *Hier.* (*c*) Innocentes] ἐπ' ἀθώοις. *Sic* S. *Vulgata autem*, innocentem. *Aquila*, ταπεινόφρονος, καὶ ἁπλοῦ, humil ſimplicem. *Symm.* ταπεινόφρονος, καὶ ἀμώμου, humilem, & immaculatum

PSAL. XV.

(*a*) TItuli inſcriptio.] στηλογραφία, *de qua Græci Patres multa, Eu Didymus, Theodoretus, & alii.* (*b*) Ipſi David.] *Euſebiu* juxta cæteros interpretes, τοῦ δαυίδ, ipſius David. (*c*) Domine.] *Theodotio*, ἰσχυρέ, fortis, *eſt enim hebraice, el.* (*d*) Bonorum meorum. *quila*, ἀγαθοσύνη μου οὐ μὴ ἐπὶ σέ, bonitas mea non ſuper te. *Symmach* μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σοῦ, *quod* S. *Hier.* bene mihi non eſt ſine te. (*e*) Mirifi *Vulgata*, mirificavit omnes voluntates meas in eis. S. *Aug.* mirificavi voluntates meas in illis. *Theodoretus*, ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος, ὅτι πάντα τὰ ματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς, mirificavit Dominus, quoniam omnes voluntates eis. *Et in aliis quoque codicibus invenitur vox*, κύριος, *& illud*, *tium ſequentis partis verſus. Euſebius tamen, & Theodoretus videntur ut hic, itemque Athanaſius. Aquila*, ὑπερμεγέθεσί μου πᾶν θέλημα ἐν αὐτοῖς gentibus meis omnis voluntas mea in eis. (*f*) Multiplicatæ ſunt.] *Aqu* πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν, multiplicabuntur labores eorum. *Sym* πολλαὶ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι ταχέως, multæ calamitates eo quentes cito. *Theodotio*, ἐπληθύνθησαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω multiplicata ſunt idola eorum: retrorſum acceleraverunt. *Id Theodorus Antiochenus tribuit Symm.* (*g*) Non congregabo] *putat per interrogationem eſſe proferenda, ſed non Euſebius, & Didym quila*, οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, *quod* S. *Hier.* non libabo na eorum de ſanguine. (*h*) Adimplebis me] *Aquila, Theodotio*, νὴ εὐφροσυνῶν, ſatietas lætitiarum. *Theodotio*, ἑπτὰ εὐφροσύνας, ſeptem (*i*) Cum vultu. *Symm.* παρὰ τῷ προσώπῳ σου, *quod* S. *Hieronymus*, tum tuum. (*k*) Delectationes.] *Apud Theodoretum, & in Com* τερπνότης. *&* S. *Auguſtinus*, delectatio.

PSAL. XVI.

(*a*) JUſtitiam meam.] Δικαιοσύνης μου, *quod poſſet etiam verti*, juſtitiæ *idque vidit Nicephorus. Theodoretus:* Alii pronomen μου, non runt: ſed Symmachus quidem & Theodotio ipſum Deum nomina Dominum juſtitiæ. Aquila autem, εἰσάκουσον δίκαιον, exaudi juſtum, ſte. *Sed* S. *Hieronymus*, audi Domine, juſtitiam. (*b*) Deprecatio σει; *Sic S Auguſtinus. vulgata autem*, deprecationem meam.

αἰνέσει μου, laudationi meæ. (c) Non in labiis doloſis.] *Theodoretus*: Illud autem, οὐκ ἐν χείλεσιν δολίοις, Symmachus ſic dixit, οὐ διὰ χειλέων δολίων, non per labia doloſa. (d) Prodeat] ἐξέλθοι. *Symmachus*, ἐξελεύσεται, prodibit. (e) Oculi mei] *Sic plerique codices, & comment. &* S. *Auguſt. Aliquot tamen codd. habent* ὀφθαλμοί σου, oculi tui, *ut vulgata, & pſalterium Romanum. Et in ſcholio, quod tribuitur Aſterio, ſcribitur, oculos Dei, Apoſtolos eſſe intelligendos, pro quibus propheta oret, ut videant æquitatem.* S. *Hieronymus ad Suniam rectius eſſe putat*, oculi tui. (f) Æquitates.] εὐθύτητας. *In aliquot codd. & comment eſt*, εὐθύτητα, æquitatem, *& ſic* S. *Auguſtinus*, S. *autem Hieronymus*, æquitates. (g) Cuſtodivi vias duras.] *Symmachus*, ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου, *quod ita videtur vertiſſe* S. *Hieronymus*, ego obſervavi vias latronis. (h) Perfice.] κατάρτισαι. S. *Auguſtinus videtur legiſſe accentum in penultima: habet enim*, ad perficiendum. *Symmachus*, συγκράτησον, corrobora, *Theodotio*, τελείωσον, perfice. (i) In tegmine alarum tuarum protege me.] *Ita* S. *Auguſtinus*: *vulgata autem*, ſub umbra alarum tuarum. (k) Adipem ſuum.] *Symmachus*, τῷ στέατι αὐτῶν ἀπεφράγησαν, adipe ſuo concluſi ſunt, *aut*, concluſerunt, *ut* S. *Hieronymus, propius ad hebraiſmum.* (l) Projicientes me.] *Euſebius. Symmachus*, μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλουν, qui beatificabant me, repente circundederunt. (m) Declinare in terram.] ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ, *Aquila*, τοῦ ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ, ad declinandum in terram. *Theodoretus.* Symmachus, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔταξαν ἐπεκκλινεῖν ἐν τῇ γῇ, oculos ſuos ſtatuerunt detorquere, & quaſi altera ex parte declinare in terram. (n) Suſceperunt.] *Theodorus Antiochenus.* Illud, ὑπέλαβον, dictum eſt pro περιμένουσιν, undique expectant, & inhiant mihi. (o) Præveni eos, & ſupplanta eos: erue animam meam ab impio.] *S. Auguſtinus*, præveni eos, & ſubverte eos: erue animam meam ab impiis. S. *Hieron. omnia hæc melius legi putat in numero ſingulari. Aquila*, πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ὄκλασον αὐτόν, *quæ* S. *Hieron. vertit*, præveni faciem ejus, incurva eum. (p) Frameam tuam.] *In aliquot vetuſtis codicibus, & apud Theodoretum legitur*, ῥομφαία μου, framea tua, *& addit Theodoretus ſic vertiſſe Symmachum*, εἰς μάχαιράν σου, in gladio tuo. *Theodorus autem Antiochenus agnoſcit hanc lectionem in dandi caſu; ſed magis probat alteram in generandi caſu*, ῥομφαίας, *quo etiam inquit Aquilam eſſe uſum: idque propius ad hebræa, quæ ſic vertit* S. *Hieronymus*, ab impio, qui eſt gladius tuus. (q) Perdens.] ἀπολύων, *quod etiam poſſet verti*, abſolvens. *Theodoretus ad hunc locum ita ſcribit*, τῷ ὅρῳ σου γάρ φησι τοὺς ἀνθρώπους παραπέμπεις εἰς θάνατον· σὺ γὰρ εἶπας, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. Etenim tuo, inquit, decreto homines tranſmittis ad mortem: tu enim dixiſti, terra es, & in terram redibis. *Ad verba autem ſequentia*, διαμέρισον αὐτούς, (*quæ nos ex* S. *Auguſtino vertimus*, diſpertire eos, *vulgata autem habet*, divide eos) *idem Theodoretus ſubjungit hæc, quæ etiam leguntur apud Euſebium, fortaſſe ab alio inſerta*, ἐγὼ δὲ εἰ καὶ σοὶ θανάτῳ παραπέμψαι ῥᾴδιον, ὅμως ἱκετεύω ζῶντας αὐτοὺς σκεδασθῆναι, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν συμφωνίαν διαλυθῆναι. Ego vero, quamvis tibi facile ſit ad mortem tranſmittere; attamen obſecro ipſos, dum vivunt, diſſipari, & malam eorum conſpirationem diſſolvi. *Suidas*, ἀπολύων, valet, τῷ θανάτῳ παραπέμπων tranſmittens ad mortem. David, κύριε ἀπολύων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν. Alius autem interpres inquit, ἀπὸ ὀλίγων, a paucis. *Pſalterium vetus habet*, perdens de terra: *&* S. *Auguſtinus in epiſt. lviiij. ad Paulinum, teſtatur in uno græco codice ſe reperiſſe, quod latini ſui haberent*, perdens de terra. *Cæteri vero codices, & Euſebius & Cyrillus, & Didymus habent*, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς, *&* S. *Auguſt. in eadem epiſtola fatetur, ita ſe in alio græco exemplari reperiſſe, quemadmodum ipſe Paulinus poſuerat*, a paucis de terra. *Aquila*, κύριε ἀπὸ τεθνηκότων ἐκ καταδύσεως, μέρος αὐτῶν ἐν ζωῇ. Domine a mortuis de profunditate: pars eorum in vita. *Symmachus*, κύριε ἀπὸ τῶν νεκρῶν (*Euſebius addit*, ἀπὸ) ἐνδεδυκότων, ἡ μερὶς αὐτῶν ἐν ζωῇ, *al.* ἐν ζῶσιν. Domine a mortuis, a depreſſis: pars eorum in vita, *al.* inter viventes. *Apud* S. *Hieronymum totus hic verſus ſic habet*, a viris manus tuæ Domine, qui mortui ſunt in profundo, quorum pars in vita. (r) De abſconditis.] τῶν κεκρυμμένων σου. *Euſebius ex Symmacho*, τῶν ἀποθέτων, de reconditis. (ſ) Porcina.] ὑείων, *liber Vaticanus. Quod autem in antiquioribus libris ſcriptum eſſet ſine accentu, & librariis uſitatum eſſet ad*, ι, *literam adjungere*, ε, *viciſſimque ad* ε *adjungere*, ι, *inde videtur duplex ſcriptura fluxiſſe (quod etiam innuit* S. *Auguſtinus) ut in græcis codicibus partim ſit*, υἱῶν, *quod ſignificat*, filiis, *partim*, ὑείων, *&* ὑῶν, *quæ ſignificant*, porcinis *&* porcis. *In ſcholio quidem ad marginem Vaticani codicis appoſito, hæc ad verbum*, ὑῶν, *leguntur*, pro ἀκαθαρσίας, immunditia: non ſolum enim ipſi immundi fuerunt, ſed etiam filiis ſuis immunditiam communicaverunt. *In aliis etiam commentariis eſt*, ὑῶν, *atque ad eum locum ſic legitur*, ἐχορτάσθησαν τῶν παρανομούντων impleti ſunt iniquis. Et aliter: Omni, inquit, tranſgreſſione repleti ſunt, & ad filios ſuos tranſmiſerunt. *Apollinarius in Metaphraſi*, impleti porcellis, reliquerunt filiis reliquias convivii. *In pſalteriis Romano & Arabico, & apud Arnobium eſt*, porcina. *Paulinus in epiſtola ultima ad* S. *Auguſtinum utramque lectionem agnoſcit*, ſaturati ſunt porcina: vel, ſicut in quibuſdam pſalteriis ſcriptum audio, ſaturati ſunt filiis *Eandem varietatem notat* S. *Auguſtinus in epiſtola, qua reſpondet Paulino: & in hunc pſalmum affert hæc*: ſane illo verſu, ubi dictum eſt (ſaturati ſunt porcina) nonnulla exemplaria, ſaturati ſunt filiis, habent. Ex ambiguo enim græco interpretatio duplex venit. *Omnino in græcis codicibus lectio* ὑῶν *frequentior eſt. In codicibus Theodoreti partim eſt*, υἱῶν, *partim*, ὑῶν, *partim etiam*, υἱοί, filii: *quam etiam habet Theodorus Antiochenus. Ac Theodoretus quidem continuo ſubjungit huic lectioni valde ſimilem interpretationem Symmachi, quam etiam refert Euſebius*, χορτασθήσονται υἱοί, καὶ ἀφήσουσι τὰ λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν, ſaturabuntur filii, & dimittent reliquias ſuas parvulis ſuis. (t) Cum apparuerit.] ἐν τῷ ὀφθῆναι. S. *Auguſtinus*, dum manifeſtabitur. *Theodotio*, ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δεξιάν σου, cum apparuerit dextera tua. *Aquila*, ἐν τῷ ἐξυπνισθῆναι ὁμοιώσεώς σου. *Symm.* ἐξυπνισθεὶς τῆς ὁμοιώσεώς σου, *quæ* S. *Hieronymus vertit*, cum evigilavero ſimilitudine tua.

PSAL. XVII.

(a) COmmota eſt, & contremuit terra.] *Euſebius ex Aquila*, καὶ ἐκινήθη, καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, & mota eſt, & concuſſa eſt terra. (b) Et commota ſunt.] *Euſebius ex Symm.* περιεστράφησαν, circumverſa ſunt. (c) A facie ejus exarſit] κατεφλόγησεν, *ſic vulgata. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, καταφλογήσεται, exardeſcet. *Apud* S. *Auguſtin.* exardeſcit. *Aquila*, ἀπὸ στόματος αὐτοῦ φάγεται. *Symmachus*, ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀναλίσκων, *quæ* S. *Hieronymus reddit*, ex ore ejus devorans. (d) Vocem ſuam.] *Poſt hæc in vulgata repetuntur illa*, grando, & carbones ignis, *quæ neque Græci, neque* S. *Auguſtin. habent. Et notat* S. *Hieronymus ad Suniam, de hebraico, & de Theodotione in LXX interpretatione ſub aſteriſco eſſe addita.* (e) Afflictionis.] κακώσεως. *Symmachus*, ταλαιπωρίας, miſeriæ, calamitatis. (f) Eruet me.] ῥύσεταί με. S. *Auguſt.* eruit me, *vulgata*, ſalvum me fecit. (g) In conſpectu meo.] *Apud* S. *Auguſtinum adjungitur*, ſunt ſemper. *Quæ autem ſequuntur*, & juſtitiæ ejus non receſſerunt à me, *eodem modo habentur apud Theodoretum*, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ: *ſed in aliis codicibus eſt*, οὐκ ἀπέστησα ἀπ' ἐμοῦ, *& in vulgata, & apud* S. *Auguſtinum*, & juſtitias ejus non repuli a me. (h) Sanctificaberis.] ὁσιωθήσῃ. *Sic etiam Theodoretus, & ita vertit Tertullianus.* S. *autem Cyprianus*, juſtificaberis, *alii vero libri habent*, ὅσιος ἔσῃ, *ut vulgata &* S. *Auguſtinus*, ſanctus eris. *Symmachus*, πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις, erga ſanctum ſancte ages. *Aliud Schol.* μετὰ κεχαριτωμένου χαριτωθήσῃ, cum gratioſo gratioſum reddes. (i) Perverteris.] διαστρέψεις, *proprie valet*, pervertes, *ſed eſt hebraiſmus. nam ſubintelligendum* te. (k) Humilem.] *Symmachus*, πρᾶον, mitem, & manſuetum. (l) Eloquia Domini examinata.] *Symmachus*, ῥῆσις τοῦ κυρίου δόκιμος, loquutio Domini probata. (m) Tanquam cervi.] *Sic libri græci, &* S. *Auguſt.* S. *tamen Hieronymus, aſſeverat omnes interpretes tranſtuliſſe pluralem numerum: & ſic vulg.* cervorum. (n) Statuit me.] S. *Auguſtinus*, ſtatuet: *Aquila*, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματά μου στήσεις με, & ſuper excelſa mea ſtatues me. (o) Protectionem.] ὑπερασπισμόν, *ſexta editio*, ὑπερασπιστῆρα, τὸν σωτῆρά μου, protectorem, ſalvatorem meum. (p) Salutis meæ] *Sic Theodoretus, &* S. *Auguſtinus. Alii libri græci non habent*, μου. S. *Hieronymus ſcribit omnes interpretes tranſtuliſſe, ut habet vulgata*, tuæ. (q) Et diſciplina tua ipſa me docebit. *Schol.* hæc ſunt Theodotionis pro eo quod a LXX dictum eſt, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος, & diſciplina tua correxit (*aut, ut* S. *Auguſtinus*, direxit) me in finem. *Euſebius autem ex Symmacho quidem refert*, καὶ τὸ ὑπακούειν μου αὐξήσει με, & obedientia mea augebit me, *ex Aquila autem*, καὶ πραότης μου ἐπλήθυνέν με, *quæ* S. *Hieronymus vertit*, & manſuetudo mea multiplicavit me. (p) Omnes inſurgentes.] S. *Hieronymus ad Suniam*, ſed, omnes, additum eſt. *Aquila*, κάμψεις ἐπανεστηκότα μοι, incurvabis eum qui inſurrexit in me. (ſ) Erue me a contradictionibus.] ῥῦσαί με ἐξ ἀντιλογιῶν. *Aliquot codices & Theodoretus habent*, ῥύσῃ με ἐξ ἀντιλογίας, erues me de contradictione. S. *Auguſtinus*, erues me de contradictionibus: *vulgata*, eripies. *Aquila*, διασώσεις με ἀπὸ δικασιῶν, ſalvabis me a contentionibus. *Symmachus*, ῥύσῃ με ἀπ' ἀντιλογιῶν, erues me a contradictionibus. (t) Inveterati ſunt.] ἐπαλαιώθησαν. S. *Auguſtinus*, inveteraverunt. *Schol. & Symmachus*, ἠτιμάσθησαν, dehoneſtati ſunt. *Sed Theodoretus.* Illud, ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐχώλαναν, Symmachus dixit, ἀτιμωθήσονται, καὶ ἐντραπήσονται, honeſtabuntur, & confundentur. (u) De inimicis iracundis.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων, *& ſic* S. *Auguſtinus, & vulgata*, de inimicis meis iracundis. *Sunia, & Fretella in ſuo codice habuerunt*, μου δυνατῶν, meis fortibus, *ſive*, potentibus. *Sed* S. *Hieronymus.* In hebræo nihil aliud habetur niſi hoc, liberator meus ad inimicis meis: ſeptuaginta autem, iracundis, addiderunt.

PSAL. XVIII.

(a) NOn ſunt loquelæ.] *Theodoretus.* Hoc manifeſtius Symmachus eſt interpretatus. καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγελεῖ γνῶσιν, οὐ ῥῆσιν, οὐδὲ λόγους, ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί, ἀλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος αὐτῶν, & nox nocti indicabit ſcientiam, non dictionem, neque ſermones, quorum non audiuntur voces; ſed in omnem terram exivit ſonus eorum. Aut ſecundum Aquilam, ὁ κανὼν αὐτῶν, canon, & regula eorum. (b) In Sole poſuit.] ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο. *Nicephor. inquit vacare illud*, ἐν. *Theodoretus*, Et hæc manifeſtius tres illi ſunt interpretati, τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκήνωμα ἐν αὐτοῖς. *Ea autem* S. *Hieron. vertit*, Soli poſuit tabernaculum in eis. *Euſebius iſta tribuit Aquilæ & Theodotioni, & quintæ editioni. Symmacho autem hæc*, τῷ ἡλίῳ ἔταξε σκηνὴν ἐν αὐτοῖς, *quæ tamen idem valent.* (c) Suam.] αὐτοῦ. *Sic etiam in pſalterio Arabico, & Æthiopico. Sed abeſt ab aliis libris græcis, &* S. *Auguſtino, & vulgata.* S. *Hieron. teſtatur illud ſe ſub veru additum reperiſſe.* (d) Delicta] παραπτώματα. *Aquila*, ἀγνοίας, *quod* S. *Hieron. videtur vertiſſe*, errores. (e) Et ab alienis.] *Euſebius*, Aquila, (*al. Symm.*) καί γε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δοῦλόν σου. S. *Hier.* a ſuperbis quoque libera (*quamvis proprius ad græcum eſſet*, conſerva) ſervum tuum. (f) In beneplacitum.] εἰς εὐδοκίαν. S. *Auguſt. & vulgata*, ut complaceant. *Sic etiam Eccleſiaſtici 29.* εὐδοκίαν ἔχε, *redditur*, placeat tibi.

PSAL. XIX.

(a) PInguefaciat.] πιανάτω. S. *Auguſt. & vulgata*, pinguefiat. *Origenes*, φαιδρυνάτω, στεασάτω, nitidum faciat, adipe farciat. *Theodoretus*: Illud, τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω, Symmachus ita eſt interpretatus, καὶ τὴν ἀναφοράν σου πίονα ποιήσῃ, & oblationem tuam pinguem faciat. (b) Tribuat tibi.] *In aliis codicibus ſequitur*, κύριος, *& apud* S. *Aug.* Dominus, *ſed monet* S. *Hier. ex ſuperioribus*, ἀπὸ κοινοῦ, *ſubaudiri.* (c) Magnificabimur.] μεγαλυνθησόμεθα. *Sic pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & Metaphraſis Apollinaris. Sic* S. *Hier. in Oſee. c.*10. *& in vita Hilarionis, & pſalterium Romanum, & alii patres.* S. *Aug. habet*, exultabimus. *In cæteris libris græcis eſt*, ἐπικαλεσόμεθα, invocabimus, *ut vulgata. Apud* S. *Cypr. de exhort. mart. in impreſſis eſt*, magnificabimus, *ſed in aliquot manuſſ.* invocabimus. Ipſis copulati ſunt pedes, & ceciderunt. (d) In quacunque die.] *Ita reddendum illud*, ἐν ᾗ ἄν, *fatetur* S. *Hieron. ad Suniam: quamvis cum hebræo concordare dicat illud*, in die, qua, *quod eſt in vulgata, & apud* S. Auguſt.

PSAL. XX.

(a) ANimæ ejus] *Ita S. Auguſt. & Rom. In cæteris fere libris græcis eſt*, καρδίας αὐτȣ̃, *& in vulg.* deſiderium cordis ejus tribuiſti ei. (b) Petitione labiorum] δέησιν τῶν χειλέων, *& Chaldæus*, & prolationem labiorum ejus non prohibuiſti in æternum. *In aliis libris eſt*, θέλησιν, *&* S. *Aug. & vulgata*, voluntate labiorum ejus. (c) In ſeculum ſeculi.] S. *Auguſtin. & vulgata*, in ſeculum, & in ſeculum ſeculi. *Aquila, & Theodotio, & quinta editio*, ϗ ἔτι, & ultra. *Symmach.* ϗ εἰς ἀπέραντον, & in infinitum. (d) Lætificabis eum] *Euſebius*, Symmachus ait, χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ παρὰ τῷ προσώπῳ σȣ, *quod* S. *Hier.* Exhilarabis eum in lætitia apud vultum tuum, *quæ poſtrema verba referuntur etiam a Theodoreto.* (e) Inveniatur manus tua.] *Theodoretus*, Hoc rurſus manifeſtius Symmachus dixit, καταλείψεται ἡ χείρ σȣ πάντας τȣ̀ς ἐχθρούς σȣ, ἡ δεξιά σȣ εὑρήσει τȣ̀ς μισȣ̃ντάς σε, comprehendet (*aut ut* S. *Hieron.* inveniet) manus tua omnes inimicos tuos: dextera tua inveniet odientes te. (f) Declinaverunt.] *Euſebius.* Symmachus dixit, ὅτι συνέφραξαν κατὰ σȣ̃ εἰς κακὸν, quoniam obſtruxerunt contra te in malum. (g) Conſilium quod.] *Sic S. Auguſtinus*, διελογίσαντο βȣλὴν ἣν ȣ̓ μὴ δύνωνται στῆσαι. *In aliis codicibus partim eſt*, βȣλὰς, ἃς, conſilia, quæ, *ut vulgata: partim*, βȣλὰς αἷς, *& habent*, στῆναι, *quæ varietas videtur etiam agnoſci a Theodoreto: & fortaſſe hic ſenſus poſſet elici*, cogitaverunt conſilia, quibus non poterunt ſtare. *Idem Theodoretus refert Symm. hoc loco ita dixiſſe*, ἐλογίσαντο ἐννοίας ἀδυνάτοις, cogitaverunt cogitationes infirmas, quæ ad exitum perduci non poſſunt. (h) Pones eos dorſum] *Theodoretus*, Symmachus autem ita, ὅτι θήσεις αὐτȣ̀ς ἀποστρόφους, quoniam pones eos averſos. *Schol. pro*, θήσεις, *habet*, τάξεις. (i) Reliquis tuis] *Aut, ut* S. *Aug. & vulg.* reliquiis: *græce eſt*, περιλοίποις. *Aquila*, ἐν τοῖς κάλοις σȣ ἑδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, in funibus tuis firmabis in faciem eorum, *nec multo aliter* S. *Hieron. Sym. autem*, τοῖς περιλειπομένοις σȣ ἑδράσεις κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, ſuperſtitibus tuis firmabis ad faciem eorum. *Schol.* Oportebat pro illo quidem, σȣ̃, ponere, αὐτῶν, pro illo autem, αὐτῶν, ponere illud, σȣ̃, *ut eſſet*, ἐν τοῖς περιλοίποις αὐτῶν ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σȣ, in reliquis eorum parabis faciem tuam: τȣ̃το δὲ ἀπὸ τῆς ἐμμέτρȣ συνθέσεως πεπονθέναι δοκεῖ. καθὸ ϗ παρὰ τοῖς ἔξω ποιηταῖς συνεχέστερόν ἐστιν τὰ τοιαῦτα εὑρεῖν ϗ μάλιστα ἐν τοῖς λυρικοῖς. Hoc autem videtur accidiſſe ex compoſitione metrica: ſicut etiam apud poetas exteros frequentius talia licet invenire, & præſertim in lyricis. *Hoc hyperbaton agnoſcit etiam Nicephorus. Sed Theodoretus minime neceſſarium putat iſto modo exponere.*

PSAL. XXI.

(a) REſpice in me.] *Euſebius.* Illud, πρόσχες μοι, ὡς μὴ κείμενον ἐν τῷ ἑβραϊκῷ ϗ ὁ σωτὴρ παρελέλοιπεν, tanquam quod in hebraico non ſit, ſed apud ſolos LXX Salvator etiam omiſit. (b) Delictorum meorum.] τῶν παραπτωμάτων μȣ. *Symm.* τῶν ὀδυρμῶν μȣ, querimoniarum mearum; *quinta editio*, τῆς βοήσεώς μȣ, clamoris mei, *ſexta*, τῆς δεήσεώς μȣ, deprecationis meæ. *Aquila*, τȣ̃ βρυχήματός μȣ, rugitus mei, *& ſic habet S Hieronymus. Euſebius etiam illud* (clamoris mei) *tribuit quintæ editioni: Theodoretus, Theodotioni.* (c) Et non ad inſipientiam mihi.] *Quinta editio*, σιωπὴ, *ſexta editio*, σιγή μοι. *Theodoretus*, aut ſecundum cæteros, ϗ νυκτὸς, ϗ ȣ̓ σιγή. S. *Hieron.* & nocte, nec eſt ſilentium mihi. (d) In ſancto.] *Symm.* ἐν ἁγίοις, in ſanctis, *aut ut* S. *Hieron.* ſancte. (e) Laus.] *Theodoretus*, Cæteri interpretes, pro, ἔπαινος, poſuerunt, ὕμνος, hymnus. (f) Tauri pingues.] πίονες. *Aquila*, λιπαροὶ, opimi. *Symmach.* σιτιστοὶ, altiles. *Alius*, δυνάσται βασὰν διεδειγμάτισαντό με, potentes Baſan traduxerunt me. (g) Effuſus ſum.] ἐξεχύθην. *Ita in pſalterio Arabico, & apud Didymum: Ita vulgata, & apud S. Auguſtinum. Pſalterium autem Romanum*, effuſa ſunt: *quod convenit cum multis græcis codd. qui habent*, ἐξεχύθη. *Schol.* Illud autem, ἐξεχύθην, cum η, (fortaſſe legendum cum ν) ponitur in Hexaplo apud omnes. Ita autem, & Apollinarius, & Euſebius ſcribit. (h) Pedes.] *Ita fere Juſtinus*, ὤρυξάν μȣ πόδας, ϗ χεῖρας, foderunt meos pedes, & manus. *Eodem autem prorſus modo videtur legiſſe Tertullianus*, foderunt manus meas, & pedes, *& rurſus*, exterminaverunt manus meas, & pedes. *In pleriſque tamen libris græcis eſt*, χεῖράς μȣ, ϗ πόδας μȣ, *& S. Aug. & vulgata*, manus meas, & pedes meos. *Aquila*, ᾔσχυναν, conſuderunt. (i) Auxilium meum.] τὴν βοήθειάν μȣ, *& ita ſcribit ad Suniam S. Hier. legendum eſſe: apud S. Auguſtinum, & in vulgata legitur*, auxilium tuum a me. (k) Unicam meam.] μονογενῆ μȣ. *Aquila*, μοναχὴν, ſolitariam *& S. Hier. addit*, meam. *Symm.* μονότητα, ſolitudinem. (l) Magnificate eum.] *Ita S. Auguſt quod græce eſt*, δοξάσατε, *& hanc verſionem probat S. Hier. ad Suniam: vulgata tamen habet*, glorificate. (m) A te laus mea.] παρὰ σȣ̃. *Ita omnes codices collati, ſed S Aug. & vulgata habent*, apud te, *ut videantur legiſſe*, παρά σοι. (n) In eccleſia magna.] *In cæteris libris ſequitur*, ἐξομολογήσομαί σοι, *& S. Aug.* confitebor tibi, *quod non eſt apud Tertullianum, neque in metaphraſi Apollinaris, neque in vulgata.* (o) Familiæ] *Sic vulgata, quod græce eſt*, πατριαί. S. *Auguſt. & S. Cypr. lib.* 2, *adverſus Judæos*, patriæ. *Aquila, & Symmachus*, αἱ συγγένειαι, cognationes, *& ita S. Hier.* (p) Pingues.] πίονες. *Aquila & Symm.* λιπαροὶ, opimi. (q) Procident.] *Ita S. Aug. quod græce eſt*, προπεσȣ̃νται, *vulgata*, cadent. *Theodotio*, κάμψȣσιν, flectent. *Euſebius ex Symm.* ἔμπροσθεν αὐτȣ̃ ὀκλάσȣσιν ἅπαντες οἱ καταβαίνοντες εἰς κόνιν, ȣ̓ ἡ ψυχὴ ζήσει, σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ, ante faciem ejus curvabunt genu univerſi qui deſcendunt in pulverem: cujus anima vivet, ſemen autem ſerviet ei: *quæ fere ſunt S. Hieron. niſi quod habet*, & anima ejus non vivet. (r) Terram.] *Theodotio*, χȣ̃ν, pulverem. (ſ) Et anima mea ipſi vivit.] S. *Aug. & vulgata*, vivet. *Theodotio*, ϗ ἡ ψυχὴ αὐτȣ̃ ζῇ, & anima ejus vivit. *Aquila*, αὐτῷ ζῇ, ipſi vivit. *Quinta, & Sexta editio, ut LXX.* ἡ ψυχή μȣ, anima mea. (t) Annunciabitur.] *Symmachus*, ἀναγραφήσεται ἐν βιβλίῳ τῷ κυρίῳ in libro perſcribetur Domino. (u) Annunciabunt.] *Apud S. Auguſtinum, & in vulgata ſequitur*, cœli, *quod in græcis codicibus non eſt inventum.* (x) Quem fecit.] *Aquila & Theodotio*, ὅτι ἐποίησεν, quia fecit.

PSAL. XXII.

(a) IN loco paſcuæ] *Aquila & Symmach.* ἐν ὡραιότητι πόας κατεσκήνωσέν με, in venuſtate herbæ collocavit me. (b) Animam meam convertit.] *Symm.* ἀνεκτήσατό με, refecit me. S. *Hier.* animam meam refecit. (c) Su ſemitas] S. *Auguſt.* in ſemitis. *Symm.* δι᾽ ἀτραπῶν, per calles. (d) Cali us.] τὸ ποτήριόν σȣ. *Ita habent multi libri græci, & pſalterium Arabicum Aug. & pſalterium Romanum*, & poculum tuum inebrians, quam præ rum eſt. S. *Cypr, lib.* 2. *ep.* 3. calix tuus inebrians perquam optimus. *in vulgata*, calix meus, *cum qua facit pſalterium Æthiopicum. Di utramque lectionem agnoſcit. S. Hieron. aſſeverat illud*, σȣ, *eſſe in tuaginta vero, & hebræos, & omnes interpretes habere*, calix meus. Theodotio, ποτήριόν μȣ. Symm. ποτήριον μεθύσκον πάνυ ἀγαθὸν, poculum brians maxime bonum. *Item quinta editio, niſi quod habet*, ποτήριόν μȣ, *ta autem*, τὸ ποτήριόν μȣ μεθύσκον ὡς κράτιστον, calix meus inebrians per optimum. S. *Hieronymus habet tantum*, calix meus inebrians. (e) Et habitem] ϗ τὸ κατοικεῖν με, *quod poſſet etiam verti*, habitatio mea, *Symmachus*, ἡ κατοίκησίς μȣ.

PSAL. XXIII.

(a) UNa ſabbati.] τῆς μιᾶς σαββάτȣ, quod apud S. *Auguſtinum, & gata redditur*, prima ſabbati. *Theodoretus inquit hoc ſe inve nonnullis exemplaribus, ſed in Hexaplo minime eſſe appoſitum.* (b) Ipſe maria.] *Sic etiam apud S. Auguſtinum. Apud Theodoretum eſt*, αὐ *& vulgata*, quia ipſe. *Symmachus*, οὗτος ἐπὶ θαλάσσας ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, ποταμοῖς ἥδρασεν αὐτὴν, hic ſuper maria fundavit eum, & cum flum ſtabilivit eum. *Theodotio, ut LXX.* (c) Sancto.] *Aquila, & T tio*, ἁγιάσματος, ſanctificationis. (d) Salvatore.] σωτῆρος, *apud S. A num, & in vulgata eſt*, ſalutari, *ut videantur legiſſe*, σωτηρίȣ. (e) Q tium eum.] *Sic in vulgata, & apud S. Cyprianum. In aliis libris gr* τὸν κύριον. *& S. Auguſtinus*, Dominum. (f) Dei Jacob.] *Schol.* Symm. LXX, quinta editio, & ſexta, πρόσωπόν σȣ ἰακὼβ, faciem tuam *quod etiam habet S. Hieronymus: ſed in nullo ex collatis codicibus nibus repertum eſt.* (g) Tollite.] S. *Cypr. lib.* 2. *adverſus Judæos dit hunc locum*: Auferte portas principes veſtras, & extollimini por ternales: & introibit rex claritatis. *Aquila*, ἄρατε πύλαι κεφαλὰς ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια, *quo modo fere S. Hieron.* levate portæ cap ſtra, & elevamini januæ ſempiternæ: *& ſcribens ad Damaſum*, *Aquilam eſſe interpretatum*, attollite portæ capita veſtra. *Theod quinta editio, ut LXX. Sym.* μετάρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ὑψώθη αἱ πύλαι αἰώνιοι, transferte portas principes veſtras: & exaltentur ſempiternæ. (h) Iſte rex.] αὐτός ἐστιν ȣ̃τος, *ita fere Juſtinus*, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ipſe iſte eſt rex gloriæ: *ab aliis libris, abeſt illud*, S. *Aug. & vulgata*, ipſe eſt rex gloriæ. *In hebræo autem poſt hæc verba tur*, Selah, *& apud S. Hier.* ſemper.

PSAL. XXIV.

(a) PSalmus ipſi David] *Teſtatur Euſebius nihil fuiſſe inſcriptum tantum a cæteris interpretibus dictum eſſe*, τȣ̃ δαυίδ, ipſius Da *pud Theodoretum*, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυίδ. *& S. Auguſt.* in fine mus David. *In vulgata*, in finem pſalmus. (b) Inique agentes ſu cue.] οἱ ἀνομȣ̃ντες διακενῆς. S *Auguſt.* inique facientes vana. *Schol.* & quinta editio, οἱ ἀποστατȣ̃ντες, qui rebellant. S. *Hieron. ad Suniam*, agentes. *Notat autem quod in quibuſdam codicibus legebatur*, om *nunc eſt in vulgata, additum eſſe in LXX ſub veru.* (c) Deduc me in tem tuam.] ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σȣ S. *Hieron.* deduc me in ve tua. S. *Auguſt. & vulgata*, dirige me in veritate tua. (d) Et quia cordiæ.] *Ita S. Auguſt. quod græce eſt*, ϗ τὰ ἐλέη σȣ, ὅτι ἀπὸ τȣ̃ αἰῶνο *Vulgata*, & miſericordiarum tuarum, quæ a ſeculo ſunt. (e) Et ign tias meas.] S. *Auguſt.* & ignorantiæ meæ, *quod facile ferunt verba* ϗ ἀγνοίας μȣ. *Aquila*, ϗ ἀθεσιῶν μȣ, & prævaricationum mearum. ϗ παραπτωμάτων μȣ, & prolapſionum mearum. (f) Memor eſto *Auguſt. addit*, Deus. *In vulgata eſt*, memento mei tu, *& ita eſt in codicibus græcis, & apud Theodoretum*, μνήσθητί μȣ σύ. (g) Dabit deli tibus.] νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας. S. *Auguſt.* legem ſtatuit. *Aquila*, ἁμαρτωλȣ̀ς, illuminabit peccatores. *Symm.* ὑποδείξει ἁμαρτάνȣσιν ὁδὸν, ſtrabit peccantibus viam. (*) Vias ſuas.] *Euſebius ex Aquila & S cho*, ὁδὸν ἑαυτȣ̃, viam ſuipſius. (h) Et propitiaberis.] ϗ ἱλάσῃ. *In codicibus & apud Theodoretum eſt*, ϗ ἱλάσθητι, & propitiare. *Apud S guſtinum & in vulgata*, propter nomen tuum domine propitiabe Legem ſtatuet ei in via.] *Rurſus S. Auguſtinus & vulgata*, ſtatuit. ᾧ ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέξεται, cui demonſtrabit viam, quam elegit. φωτίσει αὐτὸν ἐν ὁδῷ, ᾗ ἐκλέξεται, illuminabit eum in via, quam eliget. Firmamentum eſt Dominus timentium eum.] *Hoc videtur potius editionis, ut ex ſcholio deprehendetur. Theodoretus quidem tanquam nem ſeptuaginta agnoſcit*, τοῖς φοβȣμένοις αὐτὸν, *& ſic apud Sanctum ſtinum, & in vulgata*, timentibus eum. *Scholion ita habet, Aqu.* κυρίȣ τοῖς φοβȣμένοις αὐτὸν, Secretum Domini timentibus eum. *Symm* μιλία κυρίȣ τοῖς φοβȣμένοις αὐτὸν, colloquium Domini timentibus eum. *editio*, κραταίωμα κύριος τῶν φοβȣμένων αὐτὸν, firmamentum dominus um eum. *Theod.* μυστήριον κυρίȣ, myſterium Domini. *Ita Scholium fere eodem modo Euſebius. Theodoretus tamen totum hoc & Theod Symmacho tribuit*, μυστήριον κυρίȣ τοῖς φοβȣμένοις αὐτὸν, ϗ τὴν συνθήκην λώσει αὐτοῖς, myſterium (*ſive*, ſecretum, *ut* S *Hieron.*) Domini bus eum: & pactum ſuum oſtendet eis. (l) Et teſtamentum manifeſtandum eis.] ϗ ἡ διαθήκη αὐτȣ̃ τȣ̃ δηλῶσαι αὐτοῖς, *videtur ad verbum expreſſum ex hebræo: vulg. tamen, & S. Auguſt. habent*, ut manife illis. *In aliis libris græcis eſt*, ϗ ἡ διαθήκη αὐτȣ̃ δηλώσει αὐτοῖς, & teſta tum ipſius manifeſtabit eis. *Quomodo ſint interpretati Symm. & Th proxime ex Theodoreto retulimus. In Schol. autem hoc ex Aquila re* τὴν συνθήκην αὐτȣ̃ γνωρίσει αὐτοῖς, & pactum ſuum notum faciet eis. nicus.] μονογενής. *De hoc vocabulo diſputat Didymus. Aquila*, αχὸς, ſolitarius. *Symmachus*, μόνος, ſolus: *& ita S. Hier. Th autem hoc tribuit cæteris interpretibus præter LXX.* (n) Sum ego. *Schol.* Aquila, & Theodotio dicunt, ἐγὼ, pro, εἰμί. *Sym. ut LXX.* tiplicatæ ſunt.] ἐπληθύνθησαν. *Schol.* Aquila, & quinta editio, ut LXX & Theod. ἐπληθύνθησαν. Sym. πλατεῖαι, latæ. *Ita cum Schol. illud*, ribuat Theodotioni, *dubium eſſe poteſt, id ne habuerint LXX, an aliquid aliud, & fortaſſe,* ἐπλατύνθησαν. *Nam in graduali Miſſæ Dominica ſecunda quadrageſimæ legitur,* tribulationes cordis mei dilatatæ ſunt. (*p*) De neceſſitatibus meis educ me.] *Vulgata,* erue me. *Aquila,* ἐκ τῶν συνοχῶν μου, de anguſtiis meis, *ut S. Hieronymus.*

PSAL. XXV.

(*a*) IPſius David.] *Apud S. Auguſtinum,* ipſi David: *in vulgata,* in finem pſalmus David: *In aliquot codicibus Græcis, & apud Theodoretum,* ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, *aut,* τῷ δαυὶδ ψαλμός. (*b*) Judica me.] κρῖνόν με, *& ſic vulg. & S Aug. In aliquot codicibus Græcis eſt,* κρῖνόν μοι, judica mihi. *Schol.* In Hexaplo apud LXX & cæteros omnes interpretes eſt κρῖνόν με. *Heſychius tamen videtur habuiſſe* μοι, *& cum docuiſſet verbum iſtud, cum ſignificat condemnare, caſum accuſandi poſtulare, cum vero jus dicere, & diſceptare, caſum dandi; hæc adjungit,* ἐνταῦθα οὖν, κρῖνόν μοι κύριε, ἀντὶ τοῦ δίκασον ἐμοὶ καὶ τοῖς βαβυλωνίοις. ὅτι ἐγὼ μὲν πάσῃ ἀκακίᾳ κέχρημαι εἰς αὐτοὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἐμὲ πάσῃ πονηρίᾳ. Hoc igitur loco, κρῖνόν μοι κύριε, judica mihi domine, dictum eſt, pro, judica inter me & Babylonios: quoniam ego equidem omni innocentia uſus ſum erga illos, ipſi vero in me omni malignitate. (*c*) In innocentia mea ambulavi.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce eſt,* ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην. *Vulgata, & hic, & inferius in hoc eodem pſalmo,* ingreſſus ſum. *Aquila,* ἐν ἁπλότητι, in ſimplicitate. *Symmachus,* ἐν ἀμωμότητι, in puritate a maculis. (*d*) Non movebor.] οὐ μὴ σαλευθῶ, *in aliis libris græcis eſt,* οὐ μὴ ἀσθενήσω, *& vulgata, & S. Aug. in prima enarratione,* non infirmabor. *Schol.* οὐκ ἀσθενήσω, *Aquila* οὐκ ἀτονήσω, non deficiam, *& ita S. Hier. Sym* οὐ περιτραπήσομαι, non circumvertar. *Sexta,* οὐ μὴ σαλευθῶ, non movebor, non vacillabo. (*e*) Inter innocentes.] ἐν ἀθῴοις. *Aquila,* ἐν ἀθῳότητι, in innocentia, *ut S. Hier.* (*f*) Laudis.] *In multis libris græcis eſt,* αἰνέσεώς σου. *Euſebius tamen in Pſal. 26. recitans hunc locum, non habet,* σου. *S. Auguſt. in prima enarratione habet,* laudis tuæ, *in ſecunda,* laudis. *In vulgata etiam codices variant.* (*g*) Decorem.] εὐπρέπειαν. *Theodoretus.* Pro, εὐπρεπείας, Symmachus poſuit, ἀνάκτορον, aditum: & pro ἀνδρῶν αἱμάτων, viris ſanguinum, poſuit, ἀνδρῶν μιαιφόνων, viris homicidis. (*h*) In rectitudine.] *Ita S Aug.* ἐν εὐθύτητι, *vulgata,* in directo. *Symmachus,* ἐν ὁμαλῷ, in plano.

PSAL. XXVI.

(*a*) IPſius David, priuſquam liniretur.] *In multis codicibus eſt,* τῷ δαυὶδ, *ut S Auguſt.* ipſi David. *Didymus autem, & Theodoretus, hanc inſcriptionem teſtantur ſe in aliquot exemplaribus inveniſſe, ſed non in Hexaplo.* (*b*) David.] *Scholion.* Nomen David exponitur, ἐξουθένημα, abjectio. *Heſychius inquit multa ſignificare, fortem manu, dilectum, ſolum, ſed etiam abjectionem; atque hanc præcipue notionem huic pſalmo convenire; ut ad eos pertineat, qui ante baptiſmum abjecti, id eſt, catechumeni erant.* (*c*) In hac ego ſpero.] ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. *vulgata,* in hoc ego ſperabo: *in aliquibus S. Auguſt. codicibus eſt,* in hac; *eſt enim Hebraiſmus, femininum pro neutro, ut paulo poſt,* unam petii. (*d*) Ut contempler delectationem.] *Sic Aug. quod reſpondet Græco,* τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα. *In vulgata eſt,* ut videam voluntatem; *quamvis in aliquot ejus exemplaribus legatur,* voluptatem. (*e*) Et viſitem templum ejus.] καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ. *In nonnullis codicibus legitur,* τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ, templum ſanctum ejus. *S. Auguſtinus videtur habuiſſe,* ἐπισκέπεσθαι, *ita enim apud eum legitur,* & protegat templo ejus. *Symmachus pro* τὴν τερπνότητα, τὸ κάλλος, pulchritudinem, decorem. (*f*) Et nunc ecce exaltavit.] καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσε, *ita in pleriſque codicibus S. Hier. ad Suniam notat, illud,* ecce, *eſſe ſuperfluum: & abeſt a vulg. Theod.* Aquila pro ὕψωσεν κεφαλήν μου, dixit, ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου, exaltabitur caput meum. (*g*) Circuivi.] *Schol.* Cæteri, τοὺς κύκλῳ μου, eos qui circa me ſunt. (*h*) Vociferationis.] *Ita vulg. quod græce eſt,* ἀλαλαγμοῦ, *& a Theodoreto explicatur vox bellica edita ab audacioribus in eos qui timent. S. Auguſtinus habet,* jubilationis. *In pleriſque libris græcis eſt,* θυσίαν αἰνέσεως, καὶ ἀλαλαγμοῦ. *Theodoretus habet* αἰνέσεως, *ſed notat, in nonnullis exemplaribus addi etiam* καὶ ἀλαλαγμοῦ. *Idemque obſervavit Heſychius. In pſalterio Arabico & Æthiopico eſt ut in noſtra.* (*i*) Tibi dixit.] *Symmachus,* σοὶ προσελάλει, te alloquebatur cor meum.. (*k*) Quæſivi vultum.] *Ita apud S. Auguſtinum, & in pſalterio Romano, quod græce eſt,* ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου, *& ita in pſalterio Arabico, & Æthiopico, & in metaphraſi Apollinaris. In aliis libris eſt,* κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου, Dominum quæram, exquiſivit te facies mea. *A Theodoreto abeſt prius membrum, ut etiam a vulgata. S Hieronymus putat legendum,* exquiſivit facies mea. *Symm.* σὲ ἐζήτει τὸ πρόσωπόν μου, te quærebat facies mea. *Quinta, ſexta editio, Theodotio, ut LXX.* (*l*) Ne derelinquas.] *Sic apud S. Auguſtinum, & in editionibus latinis, quod græce eſt,* μὴ ἐγκαταλίπῃς με, καὶ μὴ ὑπερίδῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου. *In cæteris libris eſt,* μὴ ἀποσκορακίσῃς με, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου, ne cum odio ejicias me, neque derelinquas me Deus, ſalvator meus. *Euſebius.* Pro quo, ἀποσκορακίσῃς, Symmachus quidem dixit, ἀπορρίψῃς με, abjicias me: Aquila autem, μὴ ἐάσῃς με, ne ſinas me. *Theodoretus.* Illud, ἀποσκορακίσῃς, alii interpretes dixerunt μὴ ἀπορρίψῃς με, ne projicias me; LXX autem nomen iſtud fecerunt ex gentili eruditione. Nam illud, ἀποσκορακίσαι (*aut, ut refertur in Scholio*) ἐς κόρακας, erat contumelia quædam apud veteres, orta ex quadam fabula. *Nicephorus autem tum hanc Etymologiam affert, tum iſtam alteram,* ἀπὸ τῆς σκορίας, *a ſcoria, quæ quidem tanquam inutile excrementum ferri rejicitur.* (*m*) Legem pone.] *S. Auguſtinus,* legem conſtitue, νομοθέτησόν με. *Aquila, & Theodotio,* φώτισόν με, illumina me. *Symmachus,* ὑπόδειξόν μοι, *& Sanctus Hieronymus,* oſtende mihi Domine viam tuam, *ſic etiam fere pſalmo 24.* (*n*) Teſtes iniqui, & mentita eſt.] *Theodoretus:* Aquila hoc manifeſtius dixit, ἀντέστησάν μοι μάρτυρες ψευδεῖς, καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία, ſteterunt contra me teſtes falſi, & apparuit injuſtitia. (*o*) Credo videre.] *Euſebius refert Aquilam dixiſſe,* ἐπίστευσα τοῦ ἰδεῖν ἐν ἀγαθῷ κυρίου, credidi videre in bono Domini: *Symmachum vero,* ἐπίστευον ἰδεῖν τὴν ἀγαθωσύνην κυρίου, credebam videre bonitatem Domini.

PSAL. XXVII.

(*a*) IPſius David.] S. *Auguſt.* pſalmus David. *In multis codicibus græcis,* τῷ δαυὶδ, *& vulgata,* huic David. *Notat autem Euſebius ex traditione Hebraica hujuſmodi pſalmis, qui abſque ulla additione, vel,* Davidis, *vel,* David, *inſcripti ſunt, convenire inſcriptionem illius pſalmi, qui proxime iſtos præceſſit, ut inſcriptionem vigeſimi ſecundi pſalmi iis qui poſt eum ſequuti ſunt.* (*b*) Clamavi.] ἐκέκραξα, *ſic eſt in veteri pſalterio Æthiopico, & Arabico, & apud S. Auguſtinum. In aliis eſt,* κεκράξομαι, *& vulgata,* clamabo. (*c*) Super me.] ἐπ' ἐμοί. *In aliis libris Græcis eſt,* ἀπ' ἐμοῦ, *& Sanctus Auguſtinus, & vulgata,* a me. *Aquila,* μὴ κωφεύσῃς, *& S. Hieronymus,* ne obſurdeſcas mihi. *Euſebius ex Symmacho,* μὴ σιγήσῃς ἐξ ἐμοῦ, μήποτε ἡσυχάσαντός σου ἀπ' ἐμοῦ ὁμοιωθῶ τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον, ne taceas a me, ne forte ſilente te procul a me, aſſimiler deſcendentibus in lacum. (*d*) Ne quando ſileas ſuper me.] *Hæc repetitio in multis græcis codicibus non eſt; habetur tamen in editione vulgata latina, & in veteri pſalterio, item in Æthiopico, & Arabico, & apud S. Auguſtinum, & Theodoretum.* (*e*) Exaudi vocem.] *In aliis libris, & græcis, & latinis eſt,* exaudi Domine: *ſed teſtatur Sanctus Hieronymus ad Suniam, & iſtud additum eſſe.* (*f*) Ad templum ſanctum tuum.] *Aquila, & Symmachus,* χρηματιστήριον, oraculum. *Theodotio,* Dabir. (*g*) Animam meam.] τὴν ψυχήν μου, *ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium. In aliis eſt,* μὴ συνελκύσῃς με. *S. Auguſtinus, & vulgata,* ne ſimul tradas me. *Sed in codicibus emendatioribus eſt,* ne ſimul trahas me. (*h*) Refloruit caro mea.] *Aquila,* καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδία μου, & exultavit cor meum. *Symmachus,* καὶ ἱλαρύνθη ἡ καρδία μου, & gaviſum eſt cor meum, *ut S. Hieron. Euſebius eodem modo de Aquila: at de Symm.* ἀνθήσει (*al.* ἀνθῆσαι) ἡ καρδία μου, florebit cor meum, *ex Theodotione,* καὶ ἀνέθαλεν ἡ καρδία μου, & floruit cor meum, *ex quinta editione,* ἐκρατύνθη ἡ καρδία μου, corroboratum eſt cor meum. (*i*) Ex voluntate mea.] ἐκ θελήματός μου. *Aquila,* καὶ ἀπὸ ᾄσματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, & de cantico meo confitebor ei. *Symmachus,* καὶ ἐν ᾠδαῖς μου ὑμνήσω αὐτὸν, & in canticis meis collaudabo eum.

CAP. XXVIII.

(*a*) EXodii tabernaculi.] ἐξοδίου σκηνῆς, *de qua dictione alibi eſt notatum. In aliis libris eſt,* ἐξόδου, *quod etiam hoc loco videtur ſignificare pompam, & celebritatem. Sanctus tamen Baſilius interpretatur, exitum, itemque Nicephorus. S. Auguſt. habet,* conſummationis tabernaculi, *vulgata,* in conſummatione tabernaculi. *Theodoretus qui habet,* ἐξόδου, *teſtatur hanc inſcriptionem non ſe inveniſſe in Hexaplo, ſed in quibuſdam exemplaribus. In ſcholio etiam ita legitur,* ἐν τῷ ἑξαπλῷ οὐχ εὕρηται, ἐξοδίου σκηνῆς ἡ ἐπιγραφή. in Hexaplo non eſt inventa inſcriptio iſta, ἐξοδίου σκηνῆς. *Eam tamen ut ſignificavimus, habet Sanctus Baſilius, ſed legit* ἐξόδου. *Vide de hujuſmodi inſcriptionibus apud Heſychium in Pſal. 30.* (*b*) Afferte Domino filii Dei.] *Euſebius;* κατὰ τὴν ἑβραίων ἀνάμνησιν οὐκ ἐμφέρεται τὸ, ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ. διὸ καὶ ὠβέλισται παρὰ τοῖς ο. ὡς μὴ κείμενον μήτε ἐν τῷ ἑβραϊκῷ μήτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς. Juxta hebræorum traditionem non affertur illud ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ. Quare & apud LXX obelo notatum eſt, tanquam quod neque in hebraico habeatur, neque apud cæteros interpretes. *S. Baſilius inquit, hoc ſe in multis exemplaribus additum reperiſſe. Sanctus tamen Hieronymus habet hunc verſiculum;* Afferte Domino filii Dei, *& non habet ſequentem,* afferte Domino filius arietum: *nam dictionum hebræarum, quarum una ſignificat arietes, altera Deum, magna inter ſe ſimilitudo eſt. Euſebius autem in hebræo putat legi,* filii arietum, *& exponit ex aliis interpretibus,* patriæ gentium, *aut,* cognationes populorum. (*c*) Gloriam:] *Aquila,* κράτος, imperium. *Symmachus,* δύναμιν, potentiam, virtutem. *Sanctus Hieronymus habet,* gloriam & imperium. (*) In aula ſancta ejus.] *Pro hoc refert Euſebius Aquilam eſſe interpretatum,* ἐν διαπρεπείᾳ ἡγιασμένῃ, in decore ſanctificato, *Symmachum vero,* ἐν διαπρεπείᾳ ἁγίᾳ, in decore ſancto, *& ita Sanctus Hieronymus.* (*d*) Gloriam nomini ejus.] *Schol.* Cæteri, εὐπρέπειαν ὀνόματος, decus nominis. (*e*) Et comminuet eas.] *Aquila,* καὶ σκιρτώσει, & exultabit, *id eſt,* exultare faciet. *Symmachus,* καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποίησεν αὐτὰς, & ſaltare fecit eas. *Quinta editio,* καὶ σκιρτοποιήσει αὐτὰς ὡσεὶ μόσχον, & exultare faciet eas ſicut vitulum. (*f*) Tanquam vitulum, Libanum.] τὸν λίβανον. *Ita eſt in aliquot codicibus, & apud Sanctum Baſilium, qui interpretatur fore ut totus Libanus comminuatur, ſicut vitulus ille aureus. In multis autem codicibus eſt,* τοῦ λιβάνου, *& apud Chryſoſtomum, & Theodoretum, & Apollinarium, & in editionibus latinis,* vitulum Libani. *Sanctus Hieronymus,* quaſi vitulum Libani. (*g*) Intercidentis.] διακόπτοντος. *Sanctus Auguſtinus,* procidentis. *Symmachus,* καταδιαιροῦντος, dividentis. *S. Hieronymus, habet,* dividens, *& ſic deinceps.* (*h*) Concutientis deſertum.] *Sic vulgata S. Auguſt.* commoventis ſolitudinem. *Symmachus,* ἐκτοκίζοντος, parturire facientis. *Aquila,* ὠδίνοντος, *ac videtur idem ſignificare voluiſſe.* (*i*) Commovebit Dominus.] *Aquila,* ὠδινήσει, *Sym.* ἐκτοκίσει, parturire faciet. (*k*) Perficientis.] *Ita S. Auguſtinus; vulgata,* præparantis. *Aquila,* ὠδίνοντος ἐλάφους, parturire facientis cervas. *Symmachus,* πληθύνοντος πεδία, multiplicantis campos. *Quinta editio,* μαιουμένου ἐλάφους, obſtetricantis cervis: *ut S. Hieronymus: Theodotio, ut LXX.* (*l*) Unuſquiſque.] *Ita S Auguſtinus,* πᾶς τις. *S. Hieronymus ad Suniam putat recte verti,* omnes dicent (*& ſic habet vulgata*) *aut,* omnis dicit. (*m*) Inhabitare faciet.] κατοικιεῖ, *& ita videntur legiſſe Athanaſius, & Nicephorus. In aliis libris eſt,* κατοικεῖ, *quod etiam agnoſcit S. Hieronymus, ſed putat duobus modis reddi poſſe,* inhabitat, *&* inhabitare facit: *atque hanc ſecundam interpretationem huic loco magis convenire putat. Atque ita eſt in vulg. Aquila,* κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισεν, Dominus in diluvio ſedit. *Symmachus,* κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισεν, Dominus ſuper diluvium ſedit.

PSAL. XXIX.

(*a*) IN finem.] *Ita S. Auguſt. niſi quod habet,* ipſi David, *quemadmodum etiam plerique libri Græci,* τῷ δαυὶδ, *& Theodoretus hoc loco habet illud,* in finem, εἰς τὸ τέλος τῷ δαυὶδ, *vulgata neutro loco.* (*b*) Suſcepiſti.]

ὑπέλαβες. *Aquila*, ἀνεβίβασας, exaltaſti, aſcendere feciſti. (*c*) Salvum feciſti.] *Aut*, ſalvaſti, *ut vulgata. Symmachus*, ἀνεζώωσάς με, ad vitam reduxiſti. *Theodotio, ut LXX.* (*d*) Memoriæ.] τῇ μνήμῃ. *Aquila*, τῷ μνημοσύνῳ, memoriali. *Symmach.* ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμὸν, rememorantes ſanctificationem. (*e*) Ira in indignatione.] ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ. *Quinta editio*, ὅτι συντέλεια ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, quoniam conſummatio in furore ejus. *Aquila*, ὁ ἀθροισμὸς, ſubitum & confertum quiddam. (*f*) In abundatia.] ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, in proſperitate mea. *Symmachus*, ἐν τῇ ἠρεμίᾳ, in quiete. (*g*) Præſtitiſti.] παρέσχου. *In aliquot libris græcis, & in pſalterio Arabico, & apud Apollinarium legitur*, παράσχου, præbe. (*h*) Decori meo.] τῷ κάλλει μου, *Aquila, & quinta editio*, τῷ ὄρει monti. *Theodor.* Symmachus, κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ πατρί μου κράτος. Domine in beneplacito tuo ſtatuiſti propatri meo potentiam. *In quodam tamen ſcholio pro*, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ, *refertur ex Symmacho*, ἐν τῇ διαλλαγῇ, in reconciliatione. (*i*) Avertiſti autem.] *Aquila*, ἀπέκρυψας τὸ πρόσωπόν σου, abſcondiſti faciem tuam. (*) Ad te Domine] *Euſebius*: At ſecundum Symmachum, ἐν τοῖς κακοῖς γενόμενος ἔλεγον, πρὸς σὲ κύριε βοήσω καὶ σὲ τὸν δεσπότην μου ἱκετεύσω, cum in mala incidiſſem, dicebam, ad te Domine clamabo, & te Dominum meum ſupplicabo. (*k*) Confitebitur tibi.] S. *Cyprianus in extremo* 3. *libro ad Quirinum*: Nunquid exomologeſin faciet tibi pulvis? *qua loquutione ſæpe utitur.* (*l*) Ut pſallat tibi] *Aut*, cantet, *ut habet S. Aug. & vulgata. Theodoretus.* Symm. ἵνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ οὐ μὴ ἀποσιωπήσῃ, *aut, ut eſt in ſcholio*, παρασιωπήσῃ, *quæ ita videtur vertere S. Hieronymus*, ut laudet te gloria, & non taceat.

PSAL. XXX.

(*a*) Ecſtaſis.] *Sic S. Auguſtinus, quod græce*, ἐκστάσεως, *in vulgata eſt*, pro ecſtaſi. *Theodoretus teſtatur hunc titulum neque ſe inveniſſe in Hebræo, neque apud alios interpretes, ſed in aliquibus exemplaribus. Scholium ex verbis Euſebii concinnatum*, illud ἐκστάσεως, minime apud alios poſitum, addidit quis, ut videtur, propterea quod dicatur, ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου, ego autem dixi in exceſſu meo. *In aliquo codice eſt*, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ εἰς τέλος ἐκστάσεως, pſalmus ipſi David in finem ecſtaſeos. *Verum multa de inſcriptionibus hoc loco apud Heſychium.* (*) Juſtitia tua.] *Euſebius ex Symmacho*, ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου, in miſericordia tua. (*b*) Fortitudo mea] κραταίωμά μου, *Aquila, & Symmachus*, πέτρα μου, petra mea. (*c*) Enutries me.] *Theodoretus.* Iſtud autem, διαθρέψεις, Symmachus poſuit, ἐπιμελήσῃ με, curabis me: τουτέστιν παντοδαπῆς με προνοίας ἀξιώσεις διὰ τὸ ὄνομά σου ἐν ᾧ πέποιθα, hoc autem ſibi vult, omni me providentiæ cura dignum facies propter nomen tuum, in quo confiſus ſum. (*d*) Domine.] *Ita eſt in multis exemplaribus Græcis*, κύριε. *In aliquot potuit eſſe* κύριος. *Sic enim legitur in ſcholio*, illud, κύριος, neque apud LXX, neque apud alios ponitur, *& S. Hieronymus ad Suniam notat, & hoc loco quemadmodum alibi ſæpe, additum eſſe nomen domini. In vulgata quidem, & apud S. Auguſtinum hic non habetur.* (*e*) Commendabo.] παραθήσομαι, S. *Auguſtinus & vulgata habent*, commendo. (*f*) Quoniam tribulor.] *Euſebius.* Aquila, ὅτι στενὸν ἐμοὶ, quoniam anguſtia mihi. (*g*) Conturbatus eſt in ira.] *Aquila*, ηὐχμώθη ἐν παροργισμῷ, ſqualuit in irritatione. *Theodoretus*: Symmachus, ἐθολώθη διὰ παροργισμὸν ὁ ὀφθαλμός μου, conturbatus eſt propter irritationem oculus meus. (*h*) Defecit.] *Symmachus*, ἀνηλώθη, conſumpta eſt. (*i*) In paupertate virtus mea.] S. *Auguſtinus*, infirmatus eſt in egeſtate vigor meus. *Euſebius*: Symmachus, διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου εὐρωτίασαν, propter afflictionem meam fortitudo mea, & oſſa mea putruerunt. *Aquila*, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ηὐχμώθη, & oſſa mea ſqualuerunt. (*k*) Super omnes.] παρὰ πάντας, *quod etiam poſſet verti*, apud omnes, *&*, ab omnibns. *Aquila*, παρὰ πάντων, ab omnibus (*l*) Accolentium.] *Sic S. Auguſtinus*, παροικούντων, *vulgata*, commorantium, *Aquila*, συστροφῆς, conjurationem. (*m*) Sortes meæ.] *Sic apud S. Auguſtinum, & in vulg. & hanc lectionem agnoſcit Euſebius, Didymus, & alij multi*, οἱ κλῆροί μου, *conſentientibus pſalterijs, Arabico, Æthiopico, Apollinarii. Ut autem hoc loco eſt*, οἱ κλῆροί μου; *ſic Jud.* 21. *in libro Vatic. eſt*, ὡς κλῆρος, πλημμελήσατε, *ubi in editione communi eſt*, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε, *& utroque loco idem eſt hebraicum vocabulum. Scholium*: hebræi, & cæteri dixerunt, οἱ καιροί μου. *Et in pſalterio Romano*, tempora mea. *Theodoretus*, καιροὺς ἢ κλήρους καλεῖ τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολὰς, πλοῦτον καὶ πενίαν, δεσποτείαν καὶ δουλείαν, εἰρήνην καὶ πόλεμον. καιροὺς, vel, κλήρους, vocat ipſas rerum mutationes, divitias & paupertatem, ſervitutem & dominationem, pacem & bellum, & cætera hujuſmodi ſimiliter. (*n*) Deducantur in infernum.] *Euſebius*: Symm. & Aquila, σιωπησάτωσαν εἰς ᾅδου, taceant in inferno, *& ſic B. Hier.* (*o*) Contemptu.] *Sic S. Aug.* ἐξουδενώσει, *vulgata*, in abuſione. (*p*) Quam magna.] ὡς πολύ. *Theodoretus*, rurſus illud, ὡς, non comparationem, ſed intentionem, & amplificationem ſignificat. Quare Aquila, & Symm. ita ſunt interpretati, τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου, ὃ ἔκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε, quam multa eſt bonitas tua, quam abſcondiſti repoſitam timentibus te: *in Scholio hæc tribuuntur Symm. & additur.* Theodotio, & ſexta editio, ut LXX. (*q*) Sperantibus.] *Sic S. Auguſtinus*, ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν, *& S. Hieronymus*, operatus es ſperantibus, *vulgata habet*, eos qui ſperant. (*r*) Tabernaculo.] S. *Auguſtinus*, tabernaculo tuo. *Symm.* ἐν σκέπῃ, in tegmine. *Euſebius & Theodoretus*, Symmachus hoc ita dixit, εὐλογητὸς κύριος ὁ παραδοξάσας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐμοὶ, ὡς ἐν πόλει περιπεφραγμένῃ, Benedictus Dominus, qui mirabilem fecit miſericordiam ſuam mihi, tanquam in civitate circummunita. *Atque ita fere S. Hieronymus. Vulgata autem hanc poſtremam partem ſic habet*, quoniam mirificavit miſericordiam ſuam mihi in civitate munita. (*ſ*) In ecſtaſi mea.] *Ita S. Aug. quod in vulgata, & apud S. Hieronymum ad Suniam*, in exceſſu mentis meæ *Aquila*, εἶπον ἐν θαμβήσει μου. *Symm.* εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου, *quæ S. Hieron. videtur ita vertiſſe*, ego dixi in ſtupore meo (*aut, ut ad Suniam*) in ſtupore, & admirarione. *Teſtatur autem, in latinis codicibus, antea legi ſolitum*, in pavore meo. (*t*) Veritates.] ἀληθείας, *& in eo vim facit Didymus, & alii.* S. *Auguſt. & vulgata*, veritatem. (*u*) Iis qui abundanter.] *Ita S. Auguſt.* τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν. *Nam vulgata habet ambiguitatem*, retribuet abundanter facientibus.

PSAL. XXXI.

(*a*) Intelligentiæ.] συνέσεως. S. *Auguſt. in prima enarratione habet*,
David intelligentia, *in ſecunda*, huic David intellectus, *& vulg*
David intellectus. *In aliquot codd. Græcis, & apud Theodor. eſt*,
δαυὶδ συνέσεως, pſalmus ipſi David intelligentiæ. (*b*) Cui non impu
ᾧ οὐ μὴ λογίσηται, *& ita ut vertimus, habetur in aliquot exemplaribus*
tæ, hic, & in epiſt. ad Rom. c. 4. *In aliis tamen libris, & apud S. Au*
num eſt, imputavit. (*c*) In ore.] ἐν τῷ στόματι. *Ita etiam* S. *Aug*
pſalterium vetus, & Romanum, & Arabicum. Æthiopicum vero,
de ejus. S. *Hier. teſtatur ſolum Symmachum poſuiſſe*, ἐν τῷ στόματι,
LXX interpretes, & Theodotionem, & quintam, & ſextam editionem,
quilam, & ipſum Hebraicum habere, in ſpiritu meo, *quemadmodum*
& vulgata habet. Euſebius, aut, ἐν τῷ πνεύματι, utrumque enim legitur
Quoniam tacui.] *Euſebius*, Theodotio, ὅτι ἐκόπασα, quoniam la
Aquila, ὅτι ἐκώφευσα, κατετρίβη τὰ ὀστᾶ μου ἐν βρυχήματί μου, quoniam ob
attrita ſunt oſſa mea in rugitu meo, *quomodo fere S. Hier. Symm.*
ὅτι ἀπεσιώπησα (*al.* ἀπεσίγησα) ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι
ραν, quoniam abſilui; inveterata ſunt oſſa mea, ex eo quod lugere
die. (*) A clamando.] ἀπὸ τοῦ κράζειν. S. *Aug.* acclamando. *Vulgata*
clamarem. (*e*) In ærumna.] *Apud S. Auguſtinum, & in vulgata*
tur, mea: *quod S. Hier. teſtatur ex hebraico, & tralatione Theodotionis*
aſteriſco additum eſſe. Symm. μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν, ὡς καῦσος θερ
verſus eſt mihi in corruptionem, ſicut ſiccitatem æſtivam. *Aquila*
εἰς προνομήν μου ἐν ἐρημώσει θερείᾳ, verſus ſum in vaſtitate mea in ſq
æſtivum. *Quinta editio*, ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπώρ
ſus eſt in miſeriam, cum fructuum ſolitudo fit. S. *Hier.* verſatus ſum
ſeria mea, cum exarſerit (*al.* exardeſcet) æſtus. (*f*) Cognovi.]
μαρτίαν μου ἐγνώρισα. *Sic S. Auguſt. quamvis poſſit etiam reddi*, notum fe
pud Theodoretum legitur, ἐγνώρισά σοι, *& ſic vulgata*, cognitum tibi fe
Cordis mei.] *Ita etiam S. Auguſtinus. Apud Theodoretum legitur*,
φεῖλες τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου, & tu abſtuliſti impietatem pecca
quod quidem, peccati mei, *habetur in vulgata. Aquila*, καὶ σὺ ἦρας
ἁμαρτίας μου ἀεὶ, & tu tuliſti iniquitatem peccati mei ſemper, *quemad*
S. *Hieronymus. Theodotio*, καὶ σὺ ἀφῆκας ἁμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου, & tu di
peccatum impietatis meæ. *Euſebius*, Alii autem non, τὴν ἀσέβειαν τῆς
ſed, τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου, expoſuerunt. pro quo exquiſitius inter
tus eſt Symm. dicens, ἵνα σὺ ἀφέλῃς τὴν ἁμαρτίαν μου, ut tu auferas pec
meum. *In ſcholio tamen refertur ex Symmacho*, τὴν ἄνομον ἁμαρτίαν,
quum peccatum. (*h*) Pro hac orabit.] *Euſebius & Theodoretus. Sym*
chus ita eſt interpretatus, περὶ (*al.* ὑπὲρ) τούτου προσεύξεται πᾶς ὁσι
εὑρὼν, ὥστε ἐπικλύζοντα ὕδατα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσαι. Pro hac orabit
nis ſanctus, cum tempus invenerit; ut cum inundaverint aquæ multæ
illum non accedant: *nec multo aliter S. Hieronymus*. (*i*) Intellectum
tibi.] *Euſebius.* Aquila, ἐπισημανῶ σε, καὶ φωτίσω σε ἐν ὁδῷ ᾗ πορεύσῃ. ſcien
ciam, & illuminabo te in via, qua gradieris. *Symmachus*, συνετιῶ σε,
δείξω σοι ὁδὸν ἣν ὁδεύσεις, βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου, *quæ ita videtur*
tiſſe S. Hier. Docebo te, & monſtrabo tibi viam, per quam ambules:
tabo de te oculo meo. (*k*) Gloriamini.] *Aquila*, καὶ αἰνοποιήσατε
καὶ εὐφημεῖτε. S. *Hier.* & laudate eum.

PSAL. XXXII.

(*a*) Ipſi David.] *Ita etiam S Auguſt. in prima concione. Vulgata*: In
pſalmus David. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις καὶ παρὰ τοῖς τρισί
inſcriptione apud Hebræos, & apud tres. Quinta, & ſexta editio,
Theodoretus autem hæc ipſa verba, ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις, *putat*
eſſe ab ipſis LXX. (*b*) Exultate.] *Theodoretus.* Multis locis illud
Aquila quidem ἀνεῖτε, laudate, & ſimiliter Symmachus ſunt interp
In Scholio tamen ex Symmacho refertur, εὐφημεῖτε, benedicite, & præ
(*c*) Rectos decet laudatio.] *Aut, ut eſt in multis codicibus vulgatæ*
laudatio. *Aquila*, τοῖς εὐθέσιν ὡραιοῦται ἡ ὕμνησις, rectis ſpecioſa fit h
rum decantatio. (*d*) Vociferatione.] ἀλαλαγμῷ, *quod S. Auguſt.*
one: *quid autem proprie ſignificet vocabulum iſtud docent hoc etiam*
Baſilius, & Theodoretus. Symm. μετὰ σημασίας, cum ſignificatione, &
gore. (*e*) Firmati ſunt.] *Aquila*, ἐποιήθησαν, *Symmachus*, ἐγένοντο
ſunt. (*f*) Virtus.] ἡ δύναμις. *Aquila*, πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν, omnis mili
rum. *Symmachus*, ἡ διακόσμησις αὐτῶν, ornatus eorum. *Theodotio, ut LXX*
Congregans, ſicut utrem.] συνάγων ὡσεὶ ἀσκόν. *Hanc lectionem agno*
Baſilius, & Nicephorus. Teſtatur tamen S. Baſilius inveniſſe ſe in mu
lis exemplaribus, ὡς ἐν ἀσκῷ, ſicut in utre, *ut vulgata, & Romanum*
rium. S *Auguſtinus, & vetus pſalt.* in utrem, *& aliqua exemplaria*
Symm. συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκῷ ὕδατα, congregavit tanquam in utre aquas
Commoveantur.] *Theodoretus*: Symmachus quidem illud, σαλευθή
dixit, εὐλαβείσθωσαν, vereantur: Aquila autem, ὑποσταλήσονται, formid
(*i*) A generationibus in generationes.] *In aliquot libris græcis eſt*,
ἀν, καὶ γενεὰν, *vulgata*, in generatione, & generationem. S. *Auguſt.* in
ſeculorum. (*k*) De præparato.] *Euſebius*: Aquila, ἀπὸ ἑδράσ
καθέδρας αὐτοῦ, a ſtabilitate, *aut* ſtabili collocatione cathedræ ſuæ.
machus, ἀπὸ ἕδρας κατοικίας αὐτοῦ, a ſede habitationis ſuæ. (*l*) Sing
tim.] κατὰ μόνας. *Aquila, & quinta editio*, ἅμα, *Symmachus*, ὁμοῦ,
pariter, *ut S. Hieronymus. Euſebius illud*, κατὰ μόνας, *exponit*,
σμένως, καὶ κεχωρισμένως παρὰ τὰ λοιπὰ ζῶα, proprie & ſeparatim præ
tera animalia. (*m*) Gigas non ſalvabitur in multitudine.]
tena Barbari hæc referuntur ex Symmacho, neque fortis effugiet p
gentem fortitudinem ſuam. *ſed in ſcholio hoc tantum*, διὰ γὰρ πλήθους,
per multitudinem. (*n*) Sperantes.] τοὺς ἐλπίζοντας, *& ſic S. Au*
In vulgata eſt, & in eis qui ſperant. (*o*) Patiens eſt Domino.]
μένει τῷ κυρίῳ. S. *Auguſt.* patiens erit Domino. *vulgata*, ſuſtinet
minum.

PSAL. XXXIII.

(a) IPſi David.] *Vulgata*, Davidi. *Apud S. Auguſtinum*, pſalmus David, *& ita in aliquot codd. Græcis. Apud Theodoretum non leguntur ultima illa verba*, & dimiſit eum, & abiit. *Euſebius*. Aquila, & quinta editio, τοῦ δαυὶδ ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον ἀβιμέλεχ, ϗ ἐξέβαλεν αὐτὸν, ϗ ἀπῆλθεν. Davidis, cum mutavit guſtum ſuum, ad faciem Abimelech : & ejecit eum, & abiit. *Symmachus*, τοῦ δαυὶδ, ὅτε μεμόρφωκεν τὸν τρόπον ἑαυτοῦ ἔμπροσθεν ἀβιμέλεχ, ipſius David, quando transformavit modum ſuum coram Abimelech. (b) In idipſum.] ἐπὶ τὸ αὐτό. *Aquila*, ὁμοθυμαδὸν, unanimiter, pariter, *ut S. Hieronymus*. (c) Paræciis.] παροικιῶν, *quaſi dicas*, peregrinationibus, *&* incolatibus. *In aliis libris eſt*, θλίψεων, *& ita S. Auguſtinus, & vulgata*, tribulationibus. *Symmachus*, ϗ ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεών μου ἐξείλετό με, & ex omnibus anguſtiis (*aut* circumſtantiis) meis eripuit me. (d) Accedite.] *Aquila*, ἀποβλέψατε, reſpicite. (e) Qui contrito.] τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν. *Sanctus Auguſtinus*, his qui obtriverunt cor, *vulgata*, iis qui tribulato ſunt corde. (f) Sperant in eum.] ἐπ᾽ αὐτόν. *Aquila*, ἐν αὐτῷ, *& ſic vulgata fere ſemper*, in eo. *Theodotio, & Symmachus*, ἐπ᾽ αὐτῷ, *quod poteſt etiam verti*, ſuper eum.

PSAL. XXXIV.

(a) IPſi David.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & vulgata*, huic David, *in aliquot codicibus Græcis & apud Theodoretum eſt*, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, pſalmus ipſi David, *Aquila*, τοῦ δαυὶδ, ipſius David. (b) Nocentes.] τοὺς ἀδικοῦντάς με, qui mihi injuriam faciunt : *ſed notat Didymus verbum illud hoc loco valere, damnum inferre*. (c) Impugna impugnantes me.] *Ita verbum e verbo*, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με, *quod apud S. Auguſtinum, & in vulgata eſt*, expugna impugnantes me. (d) Effunde frameam, & conclude.] *Aquila, Symmachus, Theodotio, quinta editio*, ϗ γύμνωσον λόγχην, ϗ περίφραξον, nuda lanceam, & circumſepi, hoc eſt, (*inquit Theodorus*) prohibe illis fugam, ne evadant. (e) Quoniam gratis abſconderunt mihi interitum laquei ſui] *S. Auguſtinus*, muſcipulum corruptionis ſuæ. *Euſebius : Symmachus*, ὅτι ἀναιτίως κατέκρυψαν, (*ſed ex ſequentibus putat eſſe legendum*, κατέκρυψαί) μοι διαφθορὰν δικτύων αὐτῶν, quia ſine cauſa occultaverunt mihi corruptionem retium ſuorum. *In quodam tamen Scholio, pro*, κατέκρυψαν, *refertur ex Symmacho*, ὤρυξαν, foderunt. (f) Supervacue.] μάτην. *S. Auguſtinus*, vane. *Euſebius*. Symmachus, ἀναιτίως ὑπώρυξαν τὴν ψυχήν μου, ſine cauſa ſuffoderunt animam meam, *atque idem verbum refertur a Theodoreto. In quodam tamen Scholio eſt*, διέρρηξαν, diſcideruut. (g) Illis laqueus.] *Ita S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum : Itemque cætera, quæ ex hoc principio pendent, in numero multitudinis. Sed in cæteris libris Græcis, & apud Euſebium, & cæteros explanatores eſt*, ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς, ἣν οὐ γινώσκει, *& vulgata*, veniat illi laqueus, quem ignorat, *& ſic ſequentia. Theodorus Antiochenus notat*, αὐτῷ, *dictum eſſe pro*, αὐτοῖς. *Sed non ita Euſebius, & alii. Aquila*, οὐ γινώσκοντι, non cognoſcenti. *Symm*. ὃ μὴ οἶδεν, quod non novit. (h) Salutare ejus.] ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ, *& ita S. Auguſt. In vulgata*, ſuper ſalutari ſuo, *ut videatur legiſſe interpres*, αὐτῆς. (i) Pro bonis.] ἀντὶ καλῶν: *Aquila*, ἀγαθωσύνης, bonitate. *Symmachus*, ἀγαθοῦ, bono, *& ita S. Hieron. Theodotio*, ἀγαθῶν, bonis. (k) Sterilitatem.] ἀτεκνίαν, *nec multo aliter Aquila*, ἀτέκνωσιν, orbitatem. *Symmachus autem, quantum refert Euſebius*, ἀνεστραμμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου. *In Scholiis partim eſt*, συνεστραμμένα, *partim*, ἀντεστραμμένα, *atque idem videtur ſenſus elici*, contraria, & quaſi conjurata adverſus animam meam. (l) Cum mihi moleſti eſſent, induebar.] *Sed ut S. Auguſt*. induebam me. *Euſebius* : pro his, valde mirabiliter, Aquila quidem dixit, ϗ ἐγὼ ἐν ἀρρωστίᾳ αὐτῶν, ἔνδυσίς μου σάκκος, & ego in ægritudine eorum, indumentum meum cilicium. Symm. autem, ἐμοῦ ἐν ἀρρωστίαις αὐτῶν τὸ ἔνδυμα σάκκος, meum in illorum infirmitatibus indumentum erat cilicium. Theodotio autem, & quinta editio, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ ἐνοχλεῖσθαι αὐτοὺς, ego autem, cum illi perturbarentur. (m) Convertetur.] ἀποστραφήσεται. *Symmachus*, ὑπέστρεψεν. *S. Hieronymus*, convertebatur. (n) Quaſi proximum.] *Symm* ὡς πρὸς ἑταῖρον ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστράφην, quaſi ad amicum, quaſi ad fratrem converſus ſum, *aut ut S. Hier*. ambulabam. (o) Quaſi lugens.] *Schol*. ὡς πενθῶν ὁμομήτριον σκυθρωπὸς ἐκύφην, quaſi lugens, ex eadem matre natum, cum mœrore procubui. (p) Adverſus me lætati ſunt.] *Euſebius* : Aquila ſerviens hebraicæ dictioni inquit, ϗ ἐν σκασμῷ μου ηὐφράνθησαν, ϗ συνελέγησαν, & in claudicatione mea lætati ſunt, & coiverunt. Symm. autem, σκάζοντος δέ μου ηὐφραίνοντο, οίζοντο, claudicante autem me lætabantur, coibant : quinta autem editio ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν, & in infirmitate mea lætati ſunt. (q) Super me flagella, & ignoravi.] *S. Auguſtinus*, & ignoraverunt. *Theodoretus* : Hoc ita Symm. eſt interpretatus, συνήγοντο κατ᾽ ἐμοῦ πλῆκται, ϗ οὐκ ἤ-, congregati ſunt contra me percuſſores, & ignorabam. (r) Diſſipati ſunt nec compuncti.] *Euſebius*. Symmachus autem inquit, ϗ ἀπορρήσσοντες (*al*. ἀπορρήξαντες) οὐκ ἠρέμουν, & proſcindentes non quieverunt. Aquila, ξα, ϗ οὐκ ἐσιώπησαν, ſciderunt, & non tacuerunt : *nec multo aliter S. Hieronymus*. (ſ) Tentaverunt me.] *Euſebius* : Pro ἐπείρασάν με μυκτηρισμῷ, Symm dixit, ἐν ὑποκρίσει, φθέγμασι (*al*. ῥήμασι) πεπλασμένοις, ἔπριον (*al*. ἐπηρίων) κατ᾽ ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν, *quæ ita videtur vertiſſe S. Hieronymus*, in ſimulatione verborum fictorum, frendebant contra me dentibus ſuis. (t) Malignitate.] ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν. *S. Auguſtinus*, ab aſtutiis eorum. (u) Unicam meam.] *Euſebius* : Pro τὴν μονογενῆ μου, Aquila quidem interpretatus eſt, τὴν μοναχήν μου, ſolitariam meam, Symm. autem, τὴν μονότητά μου, ſolitudinem meam. (x) Tibi, &.] *Illud* &, *abeſt a cæteris libris græcis, & latinis : cujus loco S. Auguſt. habet*, Domine. (y) Gravi.] *Euſebius* : Pro βαρεῖ, Aquila reddidit, ὀστεΐνῳ, oſſeo, ideſt, ἰσχυρῷ, robuſto, forti (*& ſic S. Hieronymus*) Symmachus autem, παμπληθεῖ, valde multo. (z) Vane.] ματαίως, *in hoc etiam verſiculo refert Euſebius ex Aquila*, ἀναιτίως, ſine cauſa. *Cæterum hoc loco in editionibus latinis eſt*, inique : *& in cæteris libris græcis*, ἀδίκως. (ω) Pacifice.] *Symmachus*, οὐ γὰρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσιν, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῇ λόγους δολίους λογίζονται, non enim in pace loquuntur, ſed de rapina in terra ſermones doloſos cogitant : *quinta editio*, ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσιν, ϗ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται, *quæ S. Hieronymus ita videtur vertiſſe* : non enim pacem loquuntur, ſed in rapina terræ verba fraudulenta concinnant. (aa) Et in iracundia dolos.] *S. Auguſtinus*, & ſuper (*al*. inſuper) iram doloſe cogitabant. *Nam & in multis exemplaribus græcis, & apud Euſebium legitur*, ἐπ᾽ ὀργήν, *in pſalterio Arabico additur*, terræ, *& vulgata*, in iracundia terræ. *Eam dictionem videtur agnoſcere Theodoretus, cum ita ſcribit*, amicis ſermonibus utentes, quaſi in terra quadam occultare iram conabantur, doli plenam mentem habentes. *Schol*. Illud, γῆς ἐλάλουν, ſcriptum quidem viſitur apud lxx. (*videtur deeſſe*, in Hexaplo, *aut hujuſmodi quiddam*) in ſimplicibus autem exemplaribus non ponitur. *Quare abeſt etiam a cæteris græcis libris, & latinis editionibus. Quomodo Symmachus, & quinta editio habuerint, in proxima ſuperiore notatione dictum eſt, Aquila autem*, ϗ ἐπ᾽ ἀθρόᾳ γῆς ῥήματα ἐπιθέσεων λογίζονται, & ſuper conferta terræ verba deceptionum concinnant. (bb) Ne ſileas.] μὴ παρασιωπήσῃς. *Symmachus*, μὴ ἡσυχάσῃς, ne quieſcas, ne taceas. (cc) Cauſam.] τὴν δίκην μου. *Symmachus*, τὴν δικαίωσίν μου, juſtificationem meam. (dd) Juſtitiam tuam.] *Sic omnes libri græci collati & latini. S. tamen Auguſt. habet*, juſtitiam meam. (ee) Qui magna] *Ita in aliquot vetuſtis exemplaribus vulgatæ. Sed in multis, & apud S. Auguſtinum*, maligna : *græce eſt*. μεγαλορρημοῦντες. (ff) Tota die.] *Theodoretus* ; Symm. illud, ὅλην τὴν ἡμέραν, dixit, πᾶσαν ἡμέραν, omni die. (gg) Laudem.] τὸν ἔπαινόν σου, *Aquila*, ὑμνήσει σε, hymnos tibi dicet.

PSAL. XXXV.

(a) IN finem ſervo.] *Apud S. Auguſtinum non legitur inſcriptio : apud Theodoretum*, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ. *S. Ambroſius*, In finem ſervo Domini, pſalmus David. *Euſebius habet ut hic, & in vulgata ; atque hæc ſcribit*, neque ψαλμὸς, neque ᾠδὴ, neque quicquam hujuſmodi inſcriptum eſt : ſed continet doctrinam, &c. (b) Dixit juſtus, ut delinquat in ſemetipſo.] τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ. *S. Ambroſius, non longe a fine enarrationis*, ut ſibi delinquat, vel in ſe delinquat. Habet enim Græcus codex, ἐν ἑαυτῷ, id eſt, in ſeipſo : ſed non omnes. *Nicephorus*, illud, τοῦ, aut ponitur, pro, ὥστε, ut, aut vacat ; ſi vacat ; ſenſus eſt, putat iniquus ſe clam poſſe delinquere ; ſi non vacat, ſenſus eſt, iniquus cogitat intra ſe ut peccet. *Euſebius* : hæc manifeſtius interpretatus eſt Symmachus, hunc in modum reddens, φησὶ περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἔνδοθεν ἡ καρδία μου, οὐ πρόκειται φόβος θεοῦ ἄντικρυς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ὅτι ἐξολισθαίνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὑρεθῆναι τὴν ἀδικίαν αὐτοῦ εἰς τὸ μισηθῆναι αὐτήν. Dicit de incompoſitione impii intus cor meum : non proponitur timor Dei ex adverſo oculorum ejus : ſua enim ipſius perdidiſſe videtur, ad inveniendam injuſtitiam ſuam, ad odio habendam eam. (c) Ut inveniret iniquitarem ſuam & odiſſet.] *Ita S. Auguſt. quod Græce eſt*, τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ ϗ μισῆσαι. *S. Ambroſius*, ut inveniret iniquitatem ſuam, & odium, *vulgata*, ut inveniatur iniquitas ejus ad odium. *Legenda ſunt quæ ab Euſebio, & aliis vetuſtis ſcriptoribus afferuntur in hunc locum*. (d) Malitiam autem non audivit.] *Aut*, non odio habuit, *ut S. Ambroſius, & S. Auguſtinus*, τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε. *Theodoretus*, οὐ προσώχθισε, poſuit, pro, οὐκ ἐβδελύξατο, non eſt abominatus, *Symmach*. κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει, malum non reprobabit. *Aquila*, οὐκ ἀπέρριψε, non abjecit. *Ut S. Hieron. Theodotio*, οὐκ ἀπώσατο, non repulit. (e) Uſque ad nubes.] *Euſebius*, vel ſecundum Symm. μέχρι τῶν αἰθέρων, uſque ad ætheras, *ſi latini dici poteſt. In Scholio ita refertur*, ἡ βεβαιότης σου ἕως αἰθερίων, ſtabilitas tua uſque ad ætherea. (f) Sicut montes Dei.] *Euſebius*, Aquila, δικαιοσύνη σου, ὡς ὄρη ἰσχυρά. Juſtitia tua ſicut montes validi : *& ita refert ex eo S. Ambr. In Scholiis partim*, ἰσχυρὲ, ô fortis, *partim*, ἰσχυροῦ, fortis : *in hebræo enim eſt dictio illa, quam notavit, ut alibi diximus, S. Hieron. a lxx. ſolere verti, Deum, ab Aquila, fortem*. (g) Sicut abyſſus.] *Ita S. Auguſt. & S Ambr. A vulgata abeſt illud*, ſicut, *quemadmodum & a pleriſque libris græcis*. (h) Quemadmodum multiplicaſti.] *S. Ambr*. ſicut multiplicaſti. *S. Auguſt*. ſicut multiplicata eſt miſericordia : *græce eſt*, ὡς ἐπλήθυνας, *quod poterat etiam reddi*, quam multiplicaſti. *Symmachus*, τί τίμιον. *S. Hieronymus*, quam precioſa eſt miſericordia. (i) In tegmine] *S. Ambr*. in protectione. *S. Auguſt*. ſub tegmine. *Euſebius*, aut ſecundum Symmachum, ὑπὸ σκιὰν τῶν πτερύγων σου ἀμεριμνοῦσι, ſub umbra alarum tuarum, ſine ſolicitudine degunt. (k) Et torrentem.] *Sic S. Ambr. atque iſtam loquutionem perpendit : græce enim eſt*, ϗ τὸν χειμάρρουν, *atque ita Euſebius, & multi alii. In nonnullis tamen codicibus eſt*, ϗ χειμάρρους, *in nonnullis*, ϗ τὸν χειμάρρων. *quod non, multum refert. S. Auguſt. & vulgata*, & torrente. (l) Et injuſtitiam tuam his.] *Euſebius*, Symmachus, ϗ τὴν ἐλεημοσύνην σου τοῖς ἁπλοῖς τὴν καρδίαν, & miſericordiam tuam ſimplicibus corde. (m) Ceciderunt omnes.] *S. Ambroſius, & vulgata non habent*, omnes. *Theodoretus* : Hæc Symmachus ita eſt interpretatus, ὅπου πίπτουσιν οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὠθοῦνται, ϗ οὐ δυνήσονται στῆναι, ubi cadunt operantes iniquitatem impelluntur, & non poterunt ſtare. *Atque etiam apud lxx. illud*, οὐ μὴ δύνωνται, *videtur pertinere ad futurum tempus : ſed collatæ editiones latinæ habent, potuerunt.*

PSAL. XXXVI.

(a) NOli æmulari in malignantibus, neque zelaveris.] μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις, μηδὲ ζήλου. *Euſebius*, Quoniam παραζηλοῦν, aliud eſt a ζηλοῦν, dices, παραζηλοῦν, eſſe, irritare, & excitare ad zelotypiam. Quare Aquila quidem interpretatus eſt, μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις, noli concertare in malignantibus. Symm. autem, μὴ φιλονείκει κακούργοις (*al*. ἐν κακούργοις) noli contendere cum malignis : *quomodo habet* S. *Hieron. & hæc referuntur fere omnia a* S. *etiam Ambroſio : apud quem initio explanationis legitur* : Noli malignari inter malignantes, neque æmulatus fueris : *& interpretatur fere quemadmodum Euſebius. Deinde in progreſſu utitur duabus iſtis dictionibus*, ſubæmulari, *&*, æmulari : *quod etiam* S. *Auguſt. facit. In ſcholio notatur, quintam & ſextam editionem habere, ut Symm. atque additur Theodotionem vertiſſe*, μὴ παρερεθίζου, ne irriteris : *quod etiam refert Theodoretus.*

Euſebius autem paulo inferius hoc ipſum refert ex quinta editione, μὴ ἐρεθίζεσθαι ἐν πονηρευομένοις. *In exemplari quo uſus eſt Barbarus, refertur etiam initio explanationis.* (*b*) Olera herbarum] ὡσεὶ λάχανα χλόης. S. *Auguſt.* ſicut olera prati cadent. *Symm.* χλωερά. S. *Hieron.* olus viride. (*c*) Et paſceris] *Euſebius*: Pro iſto, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς, Symm. quidem reddidit, καὶ ποίμαινε διηνεκῶς, & paſcere perpetuo: Aquila autem, καὶ νέμου πίστιν, & paſcere fide. *Atque ita* S. *Hieron.* (*d*) Revela ad Dominum.] *Vel, ut vulgata,* Domino. *Aquila,* κύλιε, volve, *ut habet* S *Hieron.* Symm. ἐπικύλισον, evolve. (*e*) Subditus eſto Domino.] *Euſebius*: Pro, ὑποτάγηθι κυρίῳ, καὶ ἱκέτευσον αὐτὸν, Aquila inquit, σίγησον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀποκαραδόκει αὐτὸν, tace Domino, & expecta eum (*ſic &* S. *Hieron.*) Symm. autem, ἡσύχαζε τῷ κυρίῳ, καὶ ἱκέτευε αὐτῷ, quieſce Domino, & ſupplica ei. (*f*) Confirmet autem.] *Symmachus,* ἀντιλαμβάνεται αὐτῶν, ſuſcipit eos (*g*) Arcus eorum conterantur.] S. *Auguſtinus,* conteratur, *vulgata,* confringatur. S. *Ambroſius.* arcus peccatorum Dominus confringat (*h*) Novit Dominus.] *Ita* S. *Ambr.* S. *Auguſtinus, & vulgata, quod græce eſt,* γινώσκει, cognoſcit. *Euſebius,* pro, γινώσκει, Symmachus reddidit, προοῖδεν (*al.* προεῖδεν) ὁ κύριος τὰς ἡμέρας τῶν ἀμώμων, prænovit (*aut* prævidit) Dominus dies immaculatorum. *Heſychius,* dies, poſuit pro, vias. (*i*) Inimici vero.] οἱ δὲ ἐχθροί. *Theodoretus*: ἀκύλας καὶ ὁ σύμμαχος ἀντὶ τοῦ δὲ, τὸν καὶ σύνδεσμον τεθεικότες τοὺς αὐτοὺς ἔδειξαν ἁμαρτωλοὺς καὶ τοῦ κυρίου ἐχθρούς. Aquila, & Symmachus, pro, δὲ, ponentes conjunctionem. καὶ, eoſdem oſtenderunt eſſe peccatores, & inimicos Domini. (*k*) Defecerunt] *Notat* S. *Ambr. ita habere græcum. eſt enim,* ἐξέλιπον. *Ipſe tamen cum* S. *Auguſtino, & vulgata legit,* deficient. (*l*) Quia benedicentes.] *Symmachus,* οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ. *&* S *Hieronymus,* qui benedicti fuerint ab eo. (*m*) Eum.] *Sic* S. *Ambr. &* S. *Aug. Vulg. autem,* ei. *Symm. rurſus,* ὑπ' αὐτοῦ, ab eo. (*n*) Et viam ejus volet] *Aut,* cupiet, *ut* S. *Ambr. In multis libris græcis additur,* σφόδρα, nimis: *ſed notat* S. *Hier. hoc additum eſſe, neque apud quemquam haberi interpretum. Symm.* καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται, & via ejus beneplacet: (*o*) Confirmat] *Sic* S. *Ambroſ. quod græce eſt,* ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ, *nec multo aliter* S. *Auguſt.* firmat manus ejus: *vulgata autem,* quia Dominus ſupponit manum ſuam. (*p*) Junior fui.] *Aut, ut* S. *Ambroſ. &* S. *Auguſt.* juvenis fui. *Euſebius,* aut ſecundum Symmachum νέος ἐγενόμην, ἀλλὰ καὶ ἐγήρασα, juvenis fui, ſed & ſenui. (*q*) Et commodat.] καὶ δανείζει. *quod* S. *Ambr. habet,* & fœnerat. *Et* S. *Auguſt. probat iſtam interpretationem. Aquila,* ὅλην τὴν ἡμέραν δωρεῖται, καὶ δανείζει, *&* S. *Hieron.* tota die donat, & commodat. (*r*) Seculi.] *Aut ut* S. *Ambr. &* S. *Auguſt.* ſeculorum. *Euſebius*: Pro quo Symmachus, καὶ ἠρεμήσεις εἰς αἰῶνα, & quieſces in ſeculum. (*ſ*) Immaculati autem vindicabuntur.] ἄμωμοι ἐκδικηθήσονται. *Ita eſt in pſalterio Æthiopico, atque ita legitur, & exponitur a Cyrillo, quantum in catena Barbari refertur. In pleriſque græcis libris eſt,* οἱ δὲ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται, injuſti autem punientur, expellentur. *Euſebius tamen habet,* ἄνομοι ἐκδικηθήσονται, *eſt enim verbum iſtud ambiguum, quemadmodum apud latinos,* vindicare. *Omnino in hebræo iſta particula non eſt: & apud multos Patres, licet ſit in contextu cæterorum verborum, tamen non explanatur. In Scholio refertur ex Symmacho,* ἐξαρθήσονται, tollentur. (*t*) Conſiderat.] κατανοεῖ. *Schol.* περισκοπεῖ, undique ſpeculatur. (*u*) Cum judicabitur illi.] ὅταν κρίνηται αὐτῷ. *Aquila,* ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, dum judicatur, *& ita* S. *Auguſt. De hac autem phraſi, multa hoc loco Origenes, & Theodoretus in Hieremiam, & alii.* (*x*) Vidi impium.] *Schol* ſexta editio ſic habuit, εἶδον ἀσεβῆ, καὶ ἀναιδῆ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, εἰμὶ ὡς αὐτόχθων, περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ, vidi impium, & impudentem, jactantem ſe in duritia, & dicentem, ſum ſicut indigena, & ambulans in juſtitia. (*y*) Cuſtodi innocentiam, & vide æquitatem.] S. *Ambroſ. inquit, alios pro,* innocentiam, *poſuiſſe,* perfectionem. S. *Auguſt. pro,* æquitatem, *habet,* directionem: *græce illud eſt,* ἀκακίαν, *hic,* εὐθύτητα. *Euſebius & Theodoretus.* Symm. ita hoc expoſuit, φύλασσε ἁπλότητα, καὶ ὅρα εὐθύ, ὅτι ἔστι μέλλοντα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ, cuſtodi ſimplicitatem, & vide rectum; quoniam ſunt futura homini pacifico. *Addit Scholiaſtes, Aquilam dixiſſe,* ἔσχατον, ad extremum. S. *Hier. priora habet, ut Symmachus, poſteriora autem ita,* quia erit ad extremum viro pax (*z*) In idipſum.] *Ita* S. *Auguſt. quod græce eſt,* ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *vulgata.* ſimul *Theodoretus*: Hoc rurſus Symmachus ſic expoſuit, οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαλειφθήσονται ὁμοῦ, τὰ ἔσχατα τῶν ἀνόμων ἐκκοπήσεται, prævaricatores autem delebuntur pariter, noviſſima iniquorum excidentur. *Addit Schol. Aquilam, pro,* τὰ ἔσχατα, *dixiſſe,* καὶ ἔσχατον, & noviſſimum, *quemadmodum vertit &* S. *Hieron.*

PSAL. XXXVII.

(*a*) IN rememorationem.] εἰς ἀνάμνησιν, S. *Auguſtinus,* in recordationem ſabbati. *Vulgata,* in rememorationem die ſabbati. *Euſebius, & Theodoretus, & aliquot exemplaria Græca habent tantum,* εἰς ἀνάμνησιν. (*b*) Ne in furore.] μὴ τῷ θυμῷ σου, ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με. S. *Auguſt.* ne in indignatione tua arguas me, neque in ira tua emendes me. S. *Ambroſ.* ne in ira tua arguas me, neque in furore tuo corripias me: *ac de iſtis vocibus diligenter agit.* (*c*) Infixæ ſunt mihi.] *Baſil.* vel ſecundum Symmachi editionem, καθίκετό μου, attigerunt me. (*d*) A facie iræ tuæ.] *Sive, ut* S *Ambr. &* S. *Auguſtinus,* a vultu iræ tuæ. *Euſebius, & Baſilius*: Pro, τῆς ὀργῆς, Aquila & Symmachus concorditer interpretati ſunt, ἀπὸ προσώπου τῆς ἐμβριμήσεώς σου, a facie fremitus tui. (*e*) A facie peccatorum meorum.] *Euſebius, & Baſilius*: *Symm.* διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, propter peccata mea. (*f*) Supergreſſæ ſunt.] ὑπερῆραν. S. *Auguſtinus,* ſuſtulerunt caput meum: ſicut faſcis gravis, gravatæ ſunt. S. *Ambroſius,* ſuperpoſuerunt, *& explicat,* ſupertranſierunt caput meum, & ſupereminent mihi, ut ſenſus meos deprimant. (*g*) Putruerunt, & corruptæ ſunt.] προσώζεσαν, καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου. S. *Auguſtinus,* computruerunt, & putruerunt livores mei. S. *Ambroſius videtur habuiſſe* corruptæ ſunt, & computruerunt cicatrices. *Poterat etiam illud,* προσώζεσαν, *verti* fœtuerunt. S. *Hieronymus,* computruerunt & tabuerunt. (*h* Uſque in finem.] *Quædam exemplaria* S. *Baſilij habent,* ἕως τέλους σφόδρα, uſque in finem valde, *& fortaſſe ſunt duæ interpretationes.* (*i*) Ingrediebar.] σκυθρωπάζων ἐπορευόμην. *Baſilius,* aut juxta Symmachum, σκυθρωπὸς περιεπάτουν. *Sanctus Auguſtinus,* contriſtatus ambulabam. (*k*) Anima mea.] *Sic* S. *Ambr. &* S. *Auguſt. & in pſalterio veteri, & Romano, & Ambroſiano eccleſiæ Mediolanenſis, & in reſponſorio lectionis ſeptimæ in Dominica de paſſione: quod græ eſt,* ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη, *& ita pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinaris, & Euſebius, & Cyrillus. Ac* S. *Ambroſius teſta Symmachum dixiſſe lumbos. lxx. autem animam. In pleriſque tamen li græcis eſt,* αἱ ψύαι (*al.* ψόαι) μου ἐπλήσθησαν, *& ita vulgata,* lumbi m impleti ſunt. S. *Baſilius hanc habet, & deinde addit, pro hac Aquilam* re *diſſe,* ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ λαγόνες μου ἀτιμίας, quoniam impleta ſunt fœmo mea dedecore. *Scholiaſtes eodem modo refert ex Aquila, & ſubjungit Sym machum eſſe interpretatum,* ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων ἤτοι ἀτι *quare* S. *Hieronymus ita vertit,* quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſion *Ita Scholio convenit cum Sancto Ambroſio.* (*l*) Rugiebam.] ὠρυόμ *Sanctus Baſilius,* aut ſecundum Aquilam, ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ τῆς κα μου, fremebam a fremitu cordis mei. (*m*) Amici mei & proximi me *Theodoretus,* hoc Symmachus ita eſt interpretatus, οἱ φίλοι, καὶ οἱ ἑταῖροί μ ἐναντίας τῇ (*al* ἐν τῇ) πληγῇ μου ἀντέστησαν, *al.* ἔστησαν, amici mei, & ſod mei ex adverſo in plaga mea reſtiterunt, *al.* ſteterunt. *Quare, quæ in* *exemplaribus conjuncte leguntur,* ἤγγισαν, καὶ ἔστησαν, *fortaſſe duæ interpret nes ſunt.* (*n*) Mala mihi.] *Aquila,* κακίαν μου, κακόν μου, malum me (*o*) Magna locuti ſunt.] ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν. *Symmachus,* κα γαλύνονταί μου, ſuper me magnificantur, *ut* S. *Hieronymus.* (*p*) In gella.] *Symmachus,* εἰς τὸ σκάζειν παρεσκεύασμαι, ad claudicandum pa ſum. (*q*) Vivunt & confortati ſunt.] *Symmachus,* ζῶντες ὑπ viventes prævalent, *aut, ut* S. *Hieronymus,* confortati ſunt. (*r*) De hebant mihi] *Symmachus,* ἀντέκειντό μοι, adverſabantur mihi, *& ita* S. *Hie ronymus.* (*ſ*) Perſequutus ſum juſtitiam.] *Ita* S. *Auguſtinus,* *græce eſt,* κατεδίωκον δικαιοσύνην. S. *Ambroſius,* ſubſequutus ſum juſtiti *Cum hac lectione convenit pſalterium Arabicum, Æthiopicum,* Ro *num & metaphraſis Apollinarii. In aliquot tamen codicibus eſt,* ἀγαθωσ *& vulgata,* quoniam ſequebar bonitatem. *Poſt hunc autem verſum* *tur* S. *Ambroſius, in aliquot codd. græcis & latinis fuiſſe hæc,* & projece me, ſicut mortuum abominatum; ſed tu ne derelinquas me, &c. (*t*) tende] πρόσχες. *Schol. cæteri,* σπεῦσον, *&* S. *Hieronymus,* feſtina.

PSAL. XXXVIII.

(*a*) IPſi Idithum.] *Schol.* τῷ ἑνὶ κριτῇ τῷ ἐρχομένῳ, uni judici, qui in *Alius*: Idithum ſignificat, ἀπάτην, deceptionem, fallaciam. *Scholium,* cæteri, ὑπὲρ ἰδιθοὺν. *& ita* S. *Ambroſ.* S. *Auguſt. &* vulg pro Idithum. (*b*) Dixi, cuſtodiam] *Euſebius*: Hæc autem Symm ita eſt interpretatus, εἶπον, φυλάξω τὰς ὁδούς μου, μὴ ἁμαρτεῖν διὰ τῆς γλώ φυλάξω τὸ στόμα μου φιμῷ, ἔτι ὄντος ἀσεβοῦς ἐξ ἐναντίας μου, ἄλαλος ἐγενόμ σιγῇ ἐσιωπήθην, μὴ ὢν ἐν ἀγαθῷ. Dixi cuſtodiam vias meas, ut non pe per linguam meam: cuſtodiam os meum capiſtro, dum adhuc eſt im adverſum me: mutus factus ſum, ſilentio ſilui, cum non ſum in b (*c*) Renovatus eſt.] *Symm.* ἀνεταράχθη, *&* S. *Hieron.* conturbatus eſt. Concaluit.] *Theodor.* Hoc Symm. ita eſt interpretatus, ἐξεθερμάνθη ἡ δία μου ἐντός μου, ἐν τῷ ἀναπολεῖν με, ἀνεκαιόμην πυρὶ, excalefactum eſt co um intra me: & dum ego animadverterem, accenſus ſum igni. (*e*) V res.] *Ita pſalterium Romanum, &* S. *Auguſt. &* S. *Ambroſ. apud* *hæc leguntur,* ecce veteres poſuiſti dies meos: Alius habet, palæſt ſuiſti dies meos. Si ſecundum LXX viros veteres accipimus, dies, &c S. *Ambroſ.* παλαιὰς *agnoſcit tanquam lectionem LXX & eandem habe terium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii.* In *libris Græcis eſt,* παλαιστάς. *Itemque apud* S. *Gregorium Nazianzenum* *tione in Cæſ. fratrem. Euſebius*: Pro quo Symm. reddidit, ἰδοὺ ὡς σπ ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου, ecce tanquam palmas dediſti dies meos: ἄλλος ποι παλαιστὰς εἰρῆσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡμέρας διὰ τὸ πεπληρῶσθαι ἀγῶνος Alius autem dixerit, παλαιστάς, vocatos eſſe hominis dies, eo quod ſunt certaminis, & luctæ, & tentationum. *Quæ Euſebij interpretatio etiam* S. *Ambr. Quod ſi pro genere menſuræ accipiatur, de eo agit* S. *in Ezech. cap.* 40. *Ad hunc locum ponitur in uno libro veteri ſcholium Chryſoſt.* παλαιστὴν δὲ λέγει τὴν τῆς παλάμης ἔκτασιν, palæſtam autem voc tenſionem ipſius palmæ. *In lib. Vaticano eſt,* παλαιάς, *poſtea alia manu tum fuit* ς. (*f*) Et ſubſtantia.] *Euſebius.* Pro quo Aquila interpr eſt, καὶ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου, & latibulum meum (*al.* oc depreſſio mea) quaſi non eſt ante te: Symm autem, καὶ ἡ βίωσίς μου ἀντικρύ σου, & vita mea, quaſi nihil in conſpectu tuo: *quomodo fere* S. (*g*, Univerſa vanitas.] σύμπαντα ματαιότης, *&* S. *Hieronymus clariu* nia enim vanitas. *Symm.* ἀτμὶς, vapor. (*h*) Vivens.] *Euſebius,* cundum Aquilam, πᾶς ἄνθρωπος ἑστηλωμένος, omnis homo erectus, cundum Symmachum, πᾶς ἄνθρωπος ἑστὼς, omnis homo ſtans: *am* S. *Hieronymi.* (*i*) Veruntamen.] μέντοιγε, *quod notat Nicephor loco valere,* certe, & vere. S. *Auguſt.* quamquam in imagine ambulet mo. S. *Ambr.* quamquam in imagine Dei ambulet homo: *& diligent verba perpendit.* (*k*) Cui congregabit.] *Aquila & Theodotio,* τίς σ αὐτὰ, quis colliget ea. (*l*) Et nunc.] *Euſeb.* Propoſita verba Sym reddidit, καὶ νῦν τί προσδοκῶ δέσποτα; ἡ ἀναμονή μου εἰς σέ ἐστιν, ἀπὸ πα ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ (*in aliquo exemplari legitur,* ἀνοίξεις, *ſed corrupte, ut videtur*) στόμα μ ἐποίησας. *quæ ita videtur fere vertiſſe* S. *Hieron.* Nunc ergo quid ex Domine? præſtolatio mea tu es. Ab omnibus iniquitatibus meis libe opprobrium ſtulto ne ponas me: obmutui, non aperiam os meum, feciſti. *Idem vero Euſebius paulo poſt notat, quod Symmachus, dixit,* νείδιστον ἄφρονι μὴ τάξῃς με. *Aquilam quidem dixiſſe,* ὄνειδος ἀπορρέοντ με, opprobrium defluenti ne ponas me. *quintam vero editionem,* ἄφρονι μὴ δῷς με, opprobrium inſipienti ne dederis me. (*m*) Apud *Ita vulgata,* παρά σοι. *In multis tamen codicibus eſt,* παρά σου, a te. *tat Theodor. Aquilam, quod hic eſt,* ὑπόστασις, *dixiſſe,* καραδοκίαν, ex tionem. (*n*) Qui feciſti me.] *Ita* S. *Auguſtinus, quod græce eſt,* ὁ ποιήσας με. S. *Ambr.* quoniam tu feciſti me: *& cum hac lection* *ſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinary, & Cryſoſtomus ſive Cyrillus, qui ita hunc locum explicat*: Ipſe igitur, inquit, feciſti me, & plaſmaſti, & tanquam opifex inſitam humanæ naturæ imbecillitatem perfectam habes. *In aliis libris græcis eſt*, ὅτι σὺ ἐποίησας *&* *vulgata*, quoniam tu feciſti. (*o*) Propter iniquitatem.] S. *Ambroſ. verbum e verbo ita reddidit*, in increpationibus pro iniquitate erudiſti hominem: *eodemque modo S. Auguſt. niſi quod habet*, in argutionibus. *Symmachus*, δι' ἀδικίαν, propter injuſtitiam. (*p*) Et tabeſcere feciſti.] *Symm.* καὶ διαλύεις ὡς εὐρῶτα τὸ ἐπιθυμητὸν αὐτοῦ, & diſſolvis, tanquam cariem, deſiderabile illius. (*q*) Vane conturbatur omnis homo.] *Sic habent editiones latinæ, excepto Romano pſalt. Et S. Auguſt. addit*, vivens. *Vocem*, ταράσσεται, *habet etiam Theodor. abeſt tamen a multis libris: quanquam in aliquo eorum eſt appoſita ad marginem. Et fortaſſe hoc illud eſt quod S. Hier. ad Suniam dixit ſub veru additum eſſe in lxx. Pſalterium Romanum habet ut ſupra*, veruntamen univerſa vanitas, omnis homo vivens. (*r*) Auribus percipe] *Sic interpungunt S. Ambroſius, & S. Auguſtinus, qui etiam habent*, ne ſileas a me, *quod etiam habuit & Nicephorus, & fortaſſe Euſebius: quinimo S. Auguſt. videtur addere*, ne obſurdeſcam in æternum. *Sed in aliis libris ita diſtinguitur*: exaudi Domine orationem meam & deprecationem meam auribus percipe: a lacrymis meis ne ſileas: *quod græce eſt*, μὴ παρασιωπήσῃς: *pro quo Symm. dixit*, μὴ παρακούσῃς, ne ſpernas audire. *S. Hier. ad* lacrymam meam ne obſurdeſcas. (*ſ*) In terra.] *Sic eſt in pſalterio Arabico, & Æthiopico, & metaphraſi Apollinaris. In aliis libris græcis eſt*, ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοί, *& ita vulgata*, quoniam advena ego ſum apud te: *& Sanctus Auguſtinus*, quoniam inquilinus ego ſum apud te. *In pſalterio Romano, & apud S. Ambroſium conjungitur utrumque*, apud te in terra. *Theodoretus neutrum habet. Et de iſtis quidem nominibus*, incola, accola, advena, *viderdus eſt S. Ambroſius*. (*t*) Remitte mihi.] *Ita vulgata, & S. Ambroſius. S. Auguſtinus*, dimitte me, ἄνες μοι. *Schol.* ἄφες, συγχώρησον, ἀνάπαυσον, dimitte, condona, da recreationem, & quietem. *Euſebius*: Pro quo Symmachus, ἀπόσχου μου, ἵνα μειδιάσω, πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρχειν, recede a me, ut ſubrideam, antequam ego abeam, & non ſubſiſtam.

PSAL. XXXIX.

(*a*) Videbunt multi.] S. *Auguſtinus habet*, videbunt juſti, *quod alibi non eſt inventum*. (*b*) Multa feciſti.] *Euſebius*, Symmachus autem inquit, πάμπολλα ἐποίησας σὺ κύριε ὁ θεός μου, τὰ τεράστιά σου, καὶ τοὺς διαλογισμούς σου, τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ, *al.* ἐκθέσθαι σοι. Multa feciſti tu Domine Deus meus: prodigia tua, & cogitationes tuas pro nobis non eſt exponere ſuper te, (*al.* exponere tibi.) *Barbarus habet*, de te. *Sanctus Hieronymus*: non invenio ordinem coram te. (*c*) Annunciavi, & loquutus ſum.] *Euſebius*: Hæc Symmachus hunc in modum eſt interpretatus, ἐὰν ἀπαγγέλλων καταγγέλλω, πλείω ἐστὶν τοῦ διηγηθῆναι. *Quam ſententiam ita expreſſit Sanctus Hieronymus*, ſi narrare voluero, & numerare; plura ſunt quam ut narrari queant. (*d*) Corpus autem perfeciſti.] *In uno codice, & commentariis Græcorum eſt*, ὠτία δέ μοι κατηρτίσω, *& apud Euſebium*, τὰ ὦτά μου, aures mihi, aut meas, perfeciſti. *Scholium*, τὰ ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι. ὁ μακάριος Παῦλος εἰς τὸ σῶμα μεταβαλὼν εἴρηκεν, οὐκ ἀγνοῶν τὸ ἑβραϊκόν, ἀλλὰ πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν τούτῳ χρησάμενος. Beatus Paulus, in τὸ σῶμα (corpus) mutans dixit: non ignorans, quod erat in Hebraico, ſed ad ſuum ſcopum hoc uſus. *Aliud Scholium*, ὠτία δὲ ἔσκαψάς μοι, ὠτία δὲ κατεσκεύασάς μοι, aures autem fodiſti mihi, aures autem apparaſti mihi. *Sanctus Hieronymus habet*, aures fodiſti mihi. *Sanctus Auguſtinus habet, ut poſuimus in contextu. Sanctus Ambroſius*, corpus præparaſti mihi. *Vulgata*, aures autem perfeciſti mihi. (*e*) Tunc dixi.] τότε εἶπον. *Symmachus*, ὅτε εἶπον, quando dixi. (*f*) In capite libri.] *Euſebius*, aut juxta Symmachum, ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὁρισμοῦ σου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, in volumine definitionis tuæ ſcriptum eſt de me. *Theodoretus*, (*quod in quodam Scholio tribuitur Chryſoſtomo*) τὴν κεφαλίδα. Aquila & Symmachus dixerunt, εἴλημα, involucrum. οὕτω δὲ τὰς θείας γραφὰς μέχρι καὶ νῦν ἰουδαῖοι κατασκευάζειν εἰώθασι. Hoc autem modo conſueverunt Hebræi, & ad hunc uſque diem ſacras ſcripturas concinnare, & munire. *De qua etiam re Nicephorus. In alio Scholio*, ἐν τῷ εἰλήματι, *tribuitur Aquilæ, Symmacho autem, ut etiam ex Euſebio attulimus*, ἐν τῷ τεύχει. *atque additur aliam dixiſſe*, ἐν τόμῳ, in tomo. (*g*) Ut facerem.] *Sive, ut S. Ambroſius*, ut faciam, τοῦ ποιῆσαι. *Notat autem Nicephorus redundare articulum*, τοῦ, *ut ſæpe alias: quare ita verti poſſet*, facere voluntatem tuam Deus meus volui. (*h*) In medio cordis mei.] *Ita S. Auguſtinus, & S. Ambroſius, & vulgata: quibuſcum facit Apollinarius, & pſalterium Arabicum: & ita etiam legitur in quibuſdam commentariis græcis, ubi ſic explicatur*, καὶ ὥσπερ τινὰ νόμον ἔχω κεκρυμμένον ἐν ἐμαυτῷ, τοῦτο γάρ ἐστι τό, ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου. Et tanquam legem quandam habeo in memetipſo. Hoc enim ſignificat illud, in medio cordis mei. Et aliquanto poſt, τὸ δὲ ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου, ἐκ μεταφορᾶς εἴρηται τῶν περί τινα διακειμένων καὶ ἔνδον ἐφιεμένων ἐμβαλεῖν τὸν ποθούμενον. in medio cordis mei dixit per metaphoram ductam ab eis qui bene erga aliquem affecti ſunt, cupiuntque amatum intus recondere. *Sed in pleriſque libris eſt*, τῆς κοιλίας, ventris: *quod eſt in pſalterio Romano: & a patribus græcis multipliciter explanatur. Hanc lectionem inquit etiam S. Ambroſius alios habere: & S. Hieronymus fatetur propter euphoniam, illud*, ventris, *apud latinos, in* cordis, *tranſlatum eſſe. Euſebius*, aut juxta Symmachum, προεθυμήθην τὸν νόμον σου ἔνδοθεν ἐγκάτων μου, præelegi (*aut*, ſtudioſe ſuſcepi) legem tuam intra viſcera mea. (*i*) Bene nunciavi.] *Sic S. Ambroſius, & S. Auguſtinus quod græce eſt*, εὐηγγελισάμην, *& in vulgata*, annunciavi: *quod autem addunt*, juſtitiam tuam, *illud*, tuam, *in paucis græcis codicibus eſt inventum*. (*k*) Domine tu cognoviſti.] *Sententia quæ ex hac interpunctione, & lectione elicitur, eſt etiam in pſalterio Æthiopico, & ab Apollinario tribus verſibus exprimitur, qui hoc ſonant*,

Αὐτὸς ἐμὴν πραπίδεσσι δικαιοσύνην δεδάηκας.
Οὐ σεῦ ἀληθείην σκοτίῃ φρενὶ θῆκα καλύψας.
Ἀμφαδίην δ' ἀγόρευσα ἀλεξίκακον σέο φέγγος.

Ipſe meam in præcordiis juſtitiam cognoviſti: Non veritatem tuam obſcuro cordi commiſi occultans, palam vero pronunciavi lumen tuum ſalutare. *In aliis autem libris græcis, & legitur, & interpungitur hoc modo*, κύριε σὺ ἔγνως· τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα. *In pſalterio Arabico utrumque conjungitur*, Domine tu cognoviſti juſtitiam meam, non abſcondiſti juſtitiam tuam in corde meo. *S. Auguſtinus*, Domine tu cognoviſti, juſtitiam tuam non abſcondi in corde meo. Veritatem tuam, & ſalutare tuum dixi: *& item vulgata, niſi quod pro*, cognoviſti, *habet*, ſciſti. *Sanctus Ambroſius*, tu cognoviſti. Juſtitiam meam non abſcondi in corde meo, veritatem tuam, & ſalutare tuum dixi. (*l*) Miſericordiam tuam.] *Symmachus*, τὴν χάριν σου, gratiam tuam. (*m*) Congregatione.] *Sic Sanctus Auguſtinus*, ἀπὸ συναγωγῆς, *vulgata*, a conſilio multo. *Symmachus*, ἐν πλήθει, in multitudine. *Aquila & Theodotio*, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, in eccleſia magna. (*n*) Suſceperunt me.] *Symmachus*, περιφραξάτω με, circummuniat me. (*o*) Reſpice.] πρόσχες. *Cum Sunia & Fretela haberent græcum exemplar, in quo erat* σπεῦσον, feſtina, *teſtatur Sanctus Hieronymus apud lxx. ſcriptum eſſe*, πρόσχες. (*p*) Mihi mala.] *Aquila*, κακίαν μου, malum meum. *Symmachus*, κάκωσίν μου, afflictionem meam. (*q*) Confundantur, & revereantur.] καταισχυνθείησαν, καὶ ἐντραπείησαν. *Euſebius refert, Symmachum his verbis uſum eſſe*, ἐντρέπονται, καὶ ἀσχημονοῦσιν, confunduntur, & dedecorantur. (*r*) Euge, euge.] *Euſebius*, Pro quo Symmachus interpretatus eſt, ἀὰ, ἀὰ, ipſa, quæ ſic habet, Hebraica voce uſus. *Et S. Hieronymus ſatis prope ad hebræum*, vah, vah.

PSAL. XL.

(*a*) Et pauperem.] *Euſebius*: Illud autem, πένητα, neque in Hebræo, neque apud cæteros interpretes extat. *Idem notat Theodor. atque addit, neque in Syro haberi, ſe tamen inveniſſe in quibuſdam exemplaribus*. (*b*) In die mala] *Euſebius*, aut juxta Symm. ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως, in die afflictionis. *Idem refertur a Didymo, & Theodor.* (*c*) Et vivificet, καὶ ζήσαι αὐτόν. *Aquila*, καὶ ζωώσαι, *quod idem valet. Euſebius*: aut juxta Symm. φυλάξει αὐτὸν καὶ περισώσει αὐτόν, καὶ μακάριος ἔσται, *quomodo fere S. Hieron.* cuſtodiet eum, & vivificabit eum, & beatus erit in terra. S. *Ambroſius habet*, & vivificet eum, & beatum faciat eum, & emundet in terra vitam ejus: *nec multo aliter pſalterium Romanum*. (*d*) In manus inimici ejus.] *Ita S. Ambroſius, & S. Auguſtinus. In aliis libris græcis eſt*, εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, in manus inimicorum ejus. *Euſebius*: Pro quo Symmachus ait, καὶ οὐκ ἐκδώσει αὐτὸν εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, & non exponet eum in animas inimicorum ejus. *S. Ambroſius*, Alii habent Græci, & non tradat eum in animas inimicorum ejus, *& ita vulg. niſi quod habet*, animam. *Scholium vero*, Aquila, ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ, in anima inimici. *Theodotio*, εἰς ψυχήν, in animam. *Symmachus*, ψυχαῖς, animabus. (*e*) Super lectum doloris ejus. *S. Ambroſius*, Symmachus lectum miſeriæ dixit, Aquila grabatum miſeriæ: expreſſius lxx. viri, lectum doloris putaverunt eſſe dicendum. (*f*) Ego dixi.] *Symmachus*, ἐμοῦ λέγοντος, me dicente. (*g*) Quia peccavi tibi.] *Theodoretus*: Animadvertendum eſt Symmachum non dixiſſe, ὅτι ἥμαρτόν σοι, ſed, καὶ εἰ ἥμαρτόν σοι, etiam ſi peccavi tibi: *quod etiam notavit Didymus*. (*h*) Dixerunt mala mihi.] *Symmachus*, ἔλεγον κακὰ περὶ ἐμοῦ, dicebant mala de me. (*i*) Et ſi ingrediebatur.] καὶ εἰ εἰσεπορεύετο. *A multis libris græcis abeſt illud*, εἰ, *neque agnoſcitur a S. Ambroſio, neque a S. Auguſtino, qui habet*, & ingrediebantur, ut viderent. *S. tamen Hieronymus ad Suniam teſtatur hoc manifeſtiſſime, & in hebræo, & apud lxx. & omnes interpretes eſſe; & habetur in vulgata. Aquila*, ἐὰν ἔλθῃ τοῦ ἰδεῖν, εἰκῆ λαλήσει, *Symmachus*, καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκοπῆσαι, μάταια λαλεῖ, *quæ ita fere reddidit S. Hieronymus*, & ſi venerit, ut viſitet; vana loquetur. *Cæterum quod ſequitur*, cor ejus. *In multis codicibus græcis & latinis conjungitur cum præcedentibus: in multis aliis cum ſubſequentibus: & ita teſtatur Sanctus Ambroſius ſe inveniſſe diſtinctum græcis in codicibus*. (*k*) In idipſum.] *Idem de iſtis evenit. Nam apud multos conjunguntur cum proxime ſequentibus*, in idipſum adverſum me, &c. (*l*) Nunquid qui dormit.] *Aquila*, ὃς κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι; qui dormierit, non addet ut reſurgat? *quomodo fere S. Hieronymus. Sym.* καὶ πεσὼν, οὐκ ἐπαναστήσεται, & cum ceciderit, non reſurget. (*m*) Etenim homo pacis meæ] *Euſebius*, at juxta Symmachum, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος ὃς εἰρήνευέν μοι, ᾧ ἐπεποίθειν, συνεσθίων μοι ἄρτον ἐμόν, κατεμεγαλύνθη μου, ἀκολουθῶν, ſed etiam homo qui mecum pacifice agebat cui fidebam, comedens mecum panem meum, magnificatus eſt contra me, inſequens: aut juxta Aquilam, κατεμεγαλύνθη μου, πτέρνᾳ, *al* πτέρναν, magnificatus eſt contra me calcaneo. *Theodoretus autem hæc refert ex Aquila, & Theodotione*, καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ ἐπεποίθησα, & quidem vir pacis meæ, in quo confiſus ſum. (*n*) Magnificavit ſuper me ſupplantationem.] *S. Ambroſius*, ampliavit: *ſed notat græcum*, ἐμεγάλυνεν, *valere*, magnificavit. *S. Auguſtinus*, ampliavit ſuper me calcaneum. *Admonet autem Euſebius, Aquilam, cum pro*, πτερνισμόν, *quod eſt apud lxx. dixit*, πτέρναν, *hebraicam lectionem eſſe ſequutum: quare & Joannem Evangeliſtam, ut hebræum ex hebræis, cap. 13. inducere Salvatorem dicentem*, πτέρναν, calcaneum. (*o*) Cognovi.] ἔγνων, *Symmachus*, γνώσομαι, cognoſcam. (*p*) Qnoniam non gaudebit] ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ. *Symmachus*, ἐὰν μὴ, ſi non gaviſus fuerit. (*q*) Innocentiam.] ἀκακίαν, *Euſebius*, aut juxta Aquilam, & Symmachum, διὰ τὴν ἁπλότητα, propter ſimplicitatem. (*r*) Confirmaſti.] ἐβεβαίωσας. *Symmachus*, παραστήσεις με, ſtatues me, *& ita S. Hieronymus*. (*ſ*) A ſeculo, & in ſeculum, fiat, fiat.] *S. Ambroſius*, in æternum, a ſeculo, in ſeculum: fiat, fiat. S. *Auguſtinus*, a ſeculo, & in ſeculum, & dicet omnis populus, fiat, fiat. *Notat autem Euſebius, pro* γένοιτο, γένοιτο, *Aquilam quidem dixiſſe*, πεπιστωμένως, πεπιστωμένως, fideliter, fideliter: *Symmachum vero*, ἀμήν, ἀμήν, *qua dictione ſæpe etiam uſus fuerit Dominus: Eam nunc attulit etiam S. Hieronymus. Chryſoſtomus (aut, ut aly, Athanaſius,)* εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ψαλμικὴν ταύτην προφητείαν εἰς πέντε τινὲς διελόντες βίβλους, μέχρι τοῦ ψαλμοῦ τούτου τὴν πρώτην νομίζουσι, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τέλει στέφανον, ὥσπερ τὴν εὐλογίαν τὴν εἰς θεὸν κέκτηται, ὅθεν οὕτω διαιροῦσι καὶ τὰς ἑξῆς τέσσαρας. Scire licet, eos qui hanc pſalmorum prophetiam in quinque libros dividunt, primum protendere uſque ad hunc pſalmum: quod in extremo tanquam benedictionem in Deum continet. Quare hoc etiam modo diſtinguunt & ſequentes quatuor: *ſed de hac re multa S. Ambroſius, Euſebius, & aly*.

PSAL. XLI.

(*a*) IN intellectum.] εἰς σύνεσιν. *Ita etiam Euſebius. In aliis libris eſt,* συνέσεως, *& ita S. Auguſtinus, & vulgata,* intellectus. *Addit etiam Euſebius, pro,* τοῖς υἱοῖς κορὲ, *Aquilam & Symmachum concorditer dixiſſe* τῶν υἱῶν κορὲ, filiorum Core. (*b*) Deſiderat cervus.] *Notat Euſebius, Symmachum uſum eſſe verbo* ἱμείρεσθαι, *quod item ſignificat deſiderare, & cupidum eſſe : ſed in Scholio ita ſcribitur :* Symmachus, ὡς σπεύδει ἔλαφος, ſicut feſtinat cervus : ſexta editio, ὃν τρόπον πεδίον πρασιαθῇ, quemadmodum campus ſitiet imbrem. *Ita enim S. Hieron. Joel* 1. *Aquila,* ὡς αὐλὼν πρασιάσει, quemadmodum convallis ſitiet imbrem. *Joel* 1. 20. תערג. Aquila, ἐπρασιώθη, i. interprete Hieron. tanquam area, imbrem ſitiens clamat. Verbum ab area effectum, quæ Græcis πρασιά. Ebraice autem vocatur ערוגה a quo verbum ערג, ſi Aquilæ credendum, quo hic uſus eſt David propheta. *Druſ.* (*c*) Ad Deum vivum.] *Ita S. Auguſtinus, S. Ambroſius, de Iſaac, cap.* 1. *& S. Hilarius in pſal.* 62. *Pſalterium Romanum, Æthiopicum, Arabicum, & metaphraſis Apollinaris. In multis autem Græcis codicibus eſt,* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα, Deum fortem, vivum : *unde poteſt in vulgatam irrepſiſſe illud,* fontem : *nam in aliquot vetuſtis codicibus eſt,* fortem. *Credibile autem eſt, illud,* ἰσχυρὸν, *eſſe Aquilæ. Nam in Hebræo eſt vox illa, quam, ut alibi diximus, obſervavit S. Hieronymus, ab Aquila verti,* fortem, *a lxx.* Deum. (*d*) Panis, die, ac nocte.] *S. Auguſtinus, & vulgata,* panes, *Symmachus,* ὡς ἄρτος συντάξεώς μου, *tanquam panis dimenſi mei.* (*e*) Recordatus.] *Sanctus Auguſtinus,* meditatus : *Symmachus,* ἀναπολῶν, animadvertens. (*f*) Tranſibo in locum.] S. *Auguſtinus,* ingrediar. *Euſebius :* Symm. ὅτι εἰσελεύσομαι εἰς τὴν σκηνὴν, διαβασταχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου μετὰ φωνῆς εὐφημίας, καὶ ἐξομολογήσεως πλήθους πανηγυριζόντων : quoniam introibo in tabernaculum, pervehar uſque ad domum (*catena Barbari addit,* Dei) cum voce laudationis, & confeſſionis, multitudinis celebrantium ſolennitatem *Refert etiam nonnulla ex Aquila, ſed plenius Theodoretus,* εἰσελεύσομαι ἐν συσκίῳ, παραβιβάζων αὐτοὺς ἕως οἴκου τοῦ θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως, καὶ εὐχαριστίας ὄχλου ἑορτάζοντος, ingrediar in umbroſum adducens eos uſque ad domum Dei in voce laudationis, & gratiarum actionis turbæ feſtivitatem celebrantis. (*g*) Feſta celebrantium.] *Ita* S. *Hieronym. epiſt.* 140. *& pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. Alij libri græci habent,* ἑορτάζοντος, *& ita* S. *Auguſtinus,* feſtivitatem celebrantis, *vulgata autem,* ſonus epulantis. (*h*) Quare triſtis es.] *Euſebius,* aut juxta Symmachum, τί κατακάμπτῃ ἡ ψυχή μου, καὶ τί θορυβῇ κατ᾽ ἐμοῦ; ἀνάμεινον τὸν θεὸν, ὅτι διηνεκῶς ἐξομολογήσομαι αὐτῷ τὰς σωτηρίας τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Quare incurvaris anima mea, & quare conturbaris ſuper me? expecta Deum ; quia aſſidue confitebor ei ſalutes faciei ejus : aut, ſecundum Aquilam, ταῖς σωτηρίαις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ſalutaribus vultus ejus, *quod habet S Hieronymus. In Scholio tamen ex Aquila refertur,* τί κατακύπτεις; quid inclinas te? *ex Symmacho,* τί κατατήκῃ; quid tabeſcis? (*i*) Quoniam confitebor.] *In vulgata eſt,* quoniam adhuc confitebor : *quod* S. *Hieronymus fatetur ſub aſteriſco additum eſſe.* (*k*) Ad meipſum anima mea.] *Euſebius & Theodoretus :* Ita autem & Symmachus eſt interpretatus, ἡ ψυχή μου κατατήκεται ὅτ᾽ ἂν ἀναμιμνήσκωμαί σου ἀπὸ γῆς ἰορδάνου, καὶ ἀπὸ ἑρμωνιεὶμ ὄρους μικροτάτου, anima mea liquefit, quotieſcunque recordor tui a terra Jordanis & ab Hermoniim monte minimo. (*l*) Abyſſus.] *Euſebius, & Theodoretus :* Et hæc Symmachus ita eſt interpretatus, ἄβυσσος ἀβύσσῳ ἀπήντα (*al.* ἀπαντᾷ) ἀπὸ ἤχου τῶν κρουνῶν σου, abyſſus abyſſo occurrit a ſono aquæductuum tuorum. (*m*) Suſpenſiones tuæ] *Sic S. Auguſtinus, & in explanatione,* ſuſpenſuræ, *quod græce eſt,* οἱ μετεωρισμοί σου *Vulgata,* omnia excelſa tua. *Aquila,* οἱ συντριμμοί σου, illiſiones tuæ. *Euſebius, & Theodoretus,* Symmachus, αἱ καταιγίδες σου, καὶ τὰ κύματά σου ἐπάνω μου παρῆλθον. *quod ita videtur vertiſſe* S. *Hieronymus,* gurgites tui, & fluctus tui ſuper me tranſierunt. (*n*) Et nocte declarabit.] δηλώσει, *quod etiam eſt in nonnullis commentariis græcis. In pſalterio veteri, & Romano, & apud* S. *Auguſtinum,* declaravit, *& convenit Apollinarii metaphraſis, & pſalterium Æthiopicum. Cæteri libri græci habent,* νυκτὸς ᾠδὴ αὐτῷ, *vulgata,* nocte canticum ejus. *Euſebius habet,* καὶ νυκτὸς ᾠδὴ αὐτοῦ παρ᾽ ἐμοὶ, & nocte canticum ejus apud me : *& addit,* juxta Aquilam vero, καὶ ἐν νυκτὶ ᾆσμα αὐτοῦ μετ᾽ ἐμοῦ, & in nocte canticum ejus mecum. *In Scholio autem refertur ex Symmacho,* καὶ κατὰ νύκτα ᾠδὴ παρ᾽ αὐτοῦ, & per noctem canticum ab eo. (*o*) Suſceptor meus.] *Euſebius :* Aquila & Symmachus, πέτρα μου, petra mea. (*p*) Dum affligit inimicus meus.] *Sanctus Auguſtinus,* affligit me inimicus, *vulgata,* dum affligit me inimicus. dum confringuntur oſſa mea : *quem etiam ſenſum verba græca ferunt. Aquila,* ἐν τῷ φονεῦσαί με ἐν ὀστέοις μου, *quod* S. *Hieronymus,* dum me interficerent in oſſibus meis. *Euſebius :* Epilogum facit, juxta Symmach. ἵνα τί σκυθρωπὸς περιπατῶ θλίβοντος ἐχθροῦ, καὶ ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστῶν μου ὠνείδιζόν οἱ ἐναντιοί μου; ἢ, ἐν τῷ θλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου, ὠνείδιζόν με οἱ θλίβοντές με; Quare triſtis ambulo, affligente inimico, & quaſi occiſionem per oſſa mea, exprobrabant adverſarii mei? Aut (*videtur hoc addi ex alia editione*) dum confringuntur oſſa mea, exprobrabant me, tribulantes me? (*q*) Qui tribulant me.] *Sic apud* S. *Aug. & in pſalterio Romano, & hanc tanquam lxx. lectionem agnoſcit* S. *Hier. ad Suniam. In cæteris libris græcis eſt,* οἱ ἐχθροί μου, *& vulgata utrumque conjunxit,* qui tribulant me, inimici mei. (*r*) Salus vultus mei.] *Ita* S. *Auguſt.* ἡ σωτηρία, *cæteri libri græci,* σωτήριον, *& vulgata,* ſalutare. (*ſ*) Et Deus.] *Conjunctio,* καὶ, *in loco ſuperiori, ubi hoc idem poſitum eſt, in multis libris græcis eſt, in multis non eſt, itemque in latinis : in hoc autem eſt fere in omnibus : ſed notat* S. *Hieronymus, ſub aſteriſco additam eſſe.*

PSAL. XLII.

(*a*) PSalmus.] *Notat Euſebius quemadmodum & multi, pſalmum hunc ſine inſcriptione eſſe apud Hebræos, & cæteros interpretes, viderique partem eſſe præcedentis pſalmi.* (*b*) Ipſi David.] *Schol.* δαυὶδ, *exponitur,* ἐξουθενημένος, καὶ ἠλεημένος, contemptus, & miſericordiam conſequutus. (*c*) Judica me.] κρῖνόν με. *In multis codicibus Græcis, & apud Theodoretum & Nicephorum eſt,* κρῖνόν μοι, judica mihi : *eamque lectionem videtur etiam Euſebius probare. Ex Symmacho autem hæc refert,* κρῖνόν μοι, καὶ ὑπερδίκησον τῆς δίκης μου, judica mihi, & defende in judicio cauſam meam. (*d*) Ab homine iniquo.] *Aquila,* ἀπὸ ἀνδρὸς ἐπιθέσεως, καὶ παρανομίας, a viro doli, & iniquitatis. (*e*) Dum affligit inimicus meus.] *A multis græcis co*
cibus, & Euſebio, & Theodotione, abeſt illud, μου, *S. Auguſtinus & vulga*
habent, me. (*f*) Ipſa me deduxerunt.] *Theodoretus :* (*quod in commen*
riis græcis, etiam Origeni & Chryſoſtomo tribuitur) ἐνταῦθα τὸν χρόνον
λαξαν οἱ ἑβδομήκοντα, καὶ γεγενημένα εἰρήκασι τὰ ἐσόμενα. Hoc loco temp
mutarunt lxx, & quæ futura ſunt, dixerunt tanquam facta. Cæteri aut
clariorem attulerunt interpretationem, ἀπόστειλον τὸ φῶς σου, καὶ τὴν ἀλήθ
σου, ἅτινα ὁδηγήσει με καὶ ἄξει με εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις
quæ ita fere vertit S. Hieronymus, mitte lucem tuam, & veritatem tu
ipſa ducent me, & introducent me ad montem ſanctum tuum & in tab
naculum tuum. (*g*) Et introibo.] *Theodor.* Hoc Symm. ita eſt interp
tatus, ἵνα τί ἔλθω πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν τὴν εὐφροσύνην τῆς ἀγαλ
μου· καὶ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ψαλτηρίῳ ὁ θεὸς, ὁ θεός μου, ut veniam ad a
Dei, ad Deum lætitiam jucunditatis meæ. Et confitebor tibi in pſal
Deus, Deus meus. (*h*) Triſtis es.] *Quinta editio,* ταπεινοῦσαι, humi
& deprimeris. *Euſebius :* Symmachus autem, τί καταῤῥέεις (*al.*
ταῤῥεῖς) ψυχή μου καὶ τί θορυβεῖς ἐπ᾽ ἐμέ; ἀνάμεινον τὸν θεόν. εἰς ἀεὶ
ὁμολογήσομαι αὐτῷ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ προσώπου μου, καὶ θεῷ μου, quare defluis
ma mea, & quid turbas ſuper me? Expecta Deum : nam in æternum
fitebor illi, ſaluti vultus mei, & Deo meo. (*i*) Deus meus.] *Etiam*
loco in multis libris græcis & latinis eſt, & Deus meus.

PSAL. XLIII.

(*a*) AD intellectum pſalmus.] S. *Ambroſius, &* S. *Auguſtinus* ha
tellectus. *Addit autem* S. *Ambroſius, Aquilam poſuiſſe,* p
diſciplinæ. *Euſebius notat, neque propoſitos ſermones præſcribi, pſalmu*
odam, aut hymnum, aut quippiam ejuſmodi. (*b*) In auribus noſtris.]
tat S. *Ambroſius, lxx, & Theodotionem dixiſſe,* in auribus : *Symma*
vero, auribus : *quomodo fere habent editiones Latinæ.* (*c*) In diebus
quis.] *Chryſoſtomus :* Alius, ἐν ἡμέραις ταῖς πρὶν, in diebus priſtinis :
ταῖς ἀρχῆθεν, qui ab antiquo. (*d*) Et expuliſti eos.] ἐξέβαλες αὐτ
quila, καὶ ἐξαπέστειλας αὐτοὺς, & emiſiſti eos, *quod habet* S. *Hieronymus.* Sy
chus, καὶ ἐξήλασας αὐτοὺς, *quod idem valet,* expuliſti, & ejeciſti. (*e*)
natio.] *Chryſoſtomus.* Alius, τὸ φῶς, ὅτι ηὐδόκησας ἐν αὐτοῖς, lux, qu
complacuiſti in eis : *aut quemadmodum eſt apud* S. *Ambr.* complacu
in illis. (*f*) Tu es ipſe.] *Euſebius :* Pro quo Symmachus, σὺ εἶ ὁ
λεύς μου ὁ θεὸς, ἔντειλαι περὶ τῆς σωτηρίας ἰακὼβ, tu es rex meus, Deus
da de ſalute Jacob. (*g*) Inimicos noſtros ventilabimus.] *Chryſo*
Alius, τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς, eos qui tribulant nos. *Quod autem in*
eſt, ventilabimus cornu, *Græce eſt,* κερατιοῦμεν, *quaſi cornupetemus*
codicibus Sancti Auguſtini, & S. *Ambroſii non eſt vox,* cornu : *ſed* S.
in explanatione manifeſto eum agnoſcit. (*h*) Spernemus.] ἐξουδεν
Aquila, & Symmachus, συμπατήσομεν, conculcabimus, *ut eſt apud* S.
nymum. (*i*) Laudabimur.] *Ita dicitur modo verbi deponentis ; qu*
eſt, ἐπαινεθησόμεθα. *Euſebius,* aut juxta Aquilam, ἐν τῷ θεῷ καυχησόμ
juxta Symmachum, τὸν θεὸν ὑμνοῦμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, *al.* κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. S
broſius, Aquila tamen poſuit, in Domino gloriabimur tota die. Symm
ait, Deo hymnum dicemus per omnem diem. (*k*) Nunc autem
ſti.] νυνὶ δὲ ἀπώσω. *Chryſoſtomus,* Alius, καί περ ἀπώσω, atque etiam rep
Alius, καί γε ἀπώσω, (*quod idem valet :*) *Alius,* ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπ
ſed præterea abjeciſti. (*l*) Non egredieris in virtutibus.] S. A
quia non progredieris Deus in virtutibus : *& vocem,* Deus, *habent et*
Auguſt. & vulg. ſed admonet S. *Hieron. ſupervacuam eſſe. Symm.* κ
ἔρχῃ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν, & non progredieris in exercitibus noſtris
Avertiſti nos.] *Euſeb.* aut juxta Symm. ἔταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς
καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς, ἔδωκας ἡμᾶς, ὡς βοσκήματα
εἰς τὰ ἔθνη ἐλίκμησας ἡμᾶς· ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεως, καὶ οὐ πολλὴν
τὴν τιμὴν αὐτῶν, περιπλακισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, ἐποίη
παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς, δι᾽ ὅλης ἡμέρας ἡ ἀ
μου ἀντικρύς μου, καὶ ὁ καταισχυμμὸς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με, ἀπὸ φωνῆς
τος, καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῷ. Ordi
noviſſimos ab omni adverſario (*ita enim* S. *Ambr.*) & qui odio
nos, diripiunt ſibi. Dediſti nos tanquam pecora eſcæ (paſcua eden
Ambr.) & in gentibus ventilaſti nos, vendidiſti (*tradidiſti* S. *Ambr.*)
lum tuum ſine ſubſtantia ; nec multum feciſti pretium eorum : illuſio
catena Barbari additur, poſuiſti nos) cum deriſu iis qui ſunt in circ
ſtro, feciſti nos parabolam in gentibus, commotionem capitis in tr
Per totam diem confuſio mea contra me, & ignominia faciei meæ co
me. A voce exprobrantis, & blaſphemantis, a facie inimici, & v
ſibi facientis. *Quorum multa ſunt in tralatione* S. *Hier.* S. *Am*
multa etiam affert ex Aq. & Theodotione, quæ apud ipſum opera p
fuerit legere. (*n*) In jubilationibus.] *Ita* S. *Auguſt. & pſalterium*
quod græce eſt, ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν, *quomodo plerique libri habent*
hac eadem lectione facit pſalterium Æthiopicum. Aliquot vero cod
ἀλλάγμασι, *cui lectioni concordat pſalterium Arabicum, & Apollinar*
S. *Ambroſius, & vulgata,* commutationibus eorum. *In commentari*
cis leguntur hæc : Heſychius, ἀλαλαγμὸς, eſt oda pro victoria par
que ἀλάλαγμα. *Cyrillus :* Quidam ſcribunt, οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλα
ἡμῶν ἀλαλαγμός. Igitur vox victorum pro victoria parta. D
πέπρακας ἡμᾶς φησὶ τοῖς ἔθνεσι τοῦ μηδενὸς, τοῦτο γὰρ λέγει ἀντὶ τιμῆς, ὡς ἀχ
λοις καὶ οὐδενὸς ἀξίοις· καὶ τὸ αὐτὸ ἑρμηνεύων, ἐπάγει, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς
μασιν, τουτέστιν, ταῖς πράσεσιν· ἄλλαγμα γὰρ τὴν πρᾶσιν καλεῖ, ἀντὶ τοῦ ἐδ
τὸ καθ᾽ ἡμᾶς ἐποίησας ἄλλαγμα. Vendidiſti nos, inquit, gentibus
hilo : hoc enim ſignificat, ἀντὶ τιμῆς, tanquam inutiles ſervos, &
precii. Atque idem explanans infert, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλ
id eſt, venditionibus : ἄλλαγμα enim vocat ipſam venditionem, ac
nullius precii feciſti commutationem noſtram. *Et paulo poſt,* τ
ὠνῇ ἡμῶν· ἡ γὰρ τιμὴ ἄλλαγμά ἐστιν, id eſt, in emptione noſtra : ipſum e
cium eſt ἄλλαγμα. *Sed rurſus aliquanto poſt, quaſi ad alterius lectio*
cationem, inquit, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ βοῶν πρὸς σὲ μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς
δακρύων σφοδρῶν, & non eſt qui clamat ad te cum clamore vali

precatione, & lacrymis vehementibus. *Et in alio commentariorum græcorum libro,* Quod ſi ſcribitur, ἐν ἀλαλάγμασιν, σημαίνει ὅτι εἰς τοῦτο κακοῦ ἥκομεν, ὡς ἁλῶναι κατὰ κράτος καὶ ὑπὸ ὀλίγων ἐχθρῶν κατακυριευθῆναι· ὀλίγοι γὰρ ἡμῖν ἐπηλάλαξαν, ἔστι γὰρ ὁ ἀλαλαγμὸς ἡ φωνὴ ἐπινίκιος. Hoc ſignificat, eo calamitatis venimus, ut capti imperioſe, & a paucis hoſtibus ſubjugati ſimus. Pauci enim nobis ἐπηλάλαξαν, ac voce victorum inſultarunt, eſt enim, ὁ ἀλαλαγμὸς, vox pro victoria parta. *Theodotio* καὶ οὐκ ἦν πλεόνασμα ἐν τῷ ἀλλάγματι ἡμῶν, & non fuit abundantia in commutatione noſtra. (*o*) Et deriſum.] καταγέλωτα. *Quinta editio, & Theodotio,* χλευασμὸν, *ſexta editio, ut ſeptuaginta,* καταγέλωτα. *Chryſoſtomus* : Alius, πομπὴν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν. *S. Ambroſ.* Unde pulchre poſuit Aquila, ſpretionem, & pompam poſuiſti nos, iis qui in circuitu noſtro ſunt. (*) Gentibus.] *Fatetur S. Hieronymus ad Suniam verbum e verbo dicendum fuiſſe,* in gentibus : *ſed potuiſſe ſine damno ſenſus interpretationis elegantiam conſervari.* (*p*) Commotionem capitis.] *Chryſoſtomus* : Alius, μετακίνημα, tranſmutationem : hebræus autem, μαννούδ, mannud. *S. Ambroſius videtur referre ex Aquila,* ἀλάλαγμα, *& addit,* hoc eſt, tranſmutationem, quæ de loco ad locum, de Judæa ad populos nationum : *ſed etiam apud ipſum videtur legendum,* ἄλλαγμα, *aut putavit idem valere,* ἀλάλαγμα. (*q*) Verecundia.] ἐντροπή. *Chryſoſt.* Alius, ἀσχημοσύνη μου, dedecus meum. *S. Ambroſius declarat, quid ſit,* ἐντροπὴ, *& ſubdit, Symm. dixiſſe,* tota die confuſio mea contra me eſt. (*r*) Obloquentis.] παραλαλοῦντος, *ſed in plerisque libris eſt,* καταλαλοῦντος, detrahentis. (*ſ*) Et inique non egimus.] *Euſebius,* aut juxta Symmachum, οὐδὲ παρεσπονδήσαμεν τὴν συνθήκην σου, nec doloſe tractavimus teſtamentum tuum. (*t*) Non receſſit.] οὐκ ἀπέστη, *Chryſoſt.* alius, οὐκ ἀπεχώρησεν, alius, οὐκ ἀπεστράφη, *quæ idem fere valent.* (*u*) Et declinaſti.] *Euſebius & Theodoretus*; Hoc Symm. ita eſt interpretatus, οὐδὲ μετετέθη (*al.* μετεκλίθη) τὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου, neque tranſpoſita ſunt (*al.* inclinata) quæ dirigebant nos, a via tua. *Chryſoſt. refert ex alio,* καὶ ἔκλινε βήματα ἡμῶν, & declinaverunt greſſus noſtri. (*x*) Humiliaſti nos in loco afflictionis.] *S. Ambroſius videtur legiſſe,* in loco afflictationis. *S. Auguſt. autem,* de loco infirmitatis. *Euſebius,* aut juxta Aquilam, συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ, καὶ ἐπεπώμασας ἡμῖν σκιὰν θανάτου, confregiſti nos in loco deſerto, & aperuiſti ſuper nos umbram mortis. *Chryſoſt.* Alius, ἐν τόπῳ σειρήνων. S. *Ambroſius, hæc ex Aquila refert,* quoniam humiliaſti nos in loco Sirenum. *Item in Scholio illud,* καὶ ἐπεπώμασας ἡμῖν, *tribuitur quintæ editioni* : *Aquila autem hoc,* καὶ ἐκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου, & operuiſti nos in umbra mortis. (*y*) Requiret.] ἐκζητήσει. *Aquila,* ἐξιχνιάσει, *Symm.* ἐξευρήσει. S. *Ambr.* Aquila inveſtigabit iſta, dixit : Symmachus, inveniet iſta. *Addit etiam Aquilam dixiſſe,* viſiones cordis, *& paulo poſt,* in te morte afficimur. (*z*) Exurge.] *Chryſoſt.* Alius, ἐξυπνίσθητι, alius, ἐξύπνισον, expergiſcere, evigila e ſomno. (*ω*) Quare obdormis.] *Euſebius* : *Symmachus,* ἱνατί ὡς ὑπνῶν εἶ δέσποτα; ἐξύπνισον, καὶ μὴ ἀποβάλῃ εἰς τέλος. Quare, ſicut obdormiens es Domine? evigila, & ne abijcias in finem. (*aa*) Avertis.] *Euſebius* : Symmachus, ἱνατί τὸ πρόσωπόν σου κρύπτεις, ἐπιλανθάνῃ τῆς κακώσεως ἡμῶν, καὶ θλίψεως; quare faciem tuam abſcondis? obliviſceris afflictionis noſtræ, & tribulationis noſtræ. *S. Ambroſius autem refert, Symmachum pro tribulatione, poſuiſſe afflictationem. Et in Scholio refertur ex Symmacho,* κακουχίας, *ex alio,* τῆς κακίας ἡμῶν. (*bb*) Humiliata eſt.] ἐταπεινώθη. *Aquila,* κατέφθη, procubuit. *Symm.* κατεκάμφθη, incurvata eſt. (*cc*) Exurge Domine.] *Notat S. Hieronymus, more ſolito in græco additum eſſe,* Domine. *Chryſoſt.* Alius, στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς διὰ τὸ ἔλεός σου, ſta ſuſcipiens nos, & erue nos propter miſericordiam tuam. *In Scholio illud,* διὰ τὸ ἔλεός σου, *tribuitur Aquilæ, & Symmacho.*

PSAL. XLIV.

(*a*) IN finem.] S. *Hieron. inquit ſe reperiſſe in titulo,* In finem pro his qui commutabuntur filiorum Core intelligentiæ canticum pro dilecto. *S. Auguſt. habet,* filiis, *&* in intellectu. *Aquila,* τῷ νικοποιῷ ἐπὶ τοῖς κρίνοις τῶν υἱῶν κορὲ ἐπιστήμονος ᾆσμα προσφιλίας, vincenti pro liliis filiorum Core, ſcientis canticum amoris. *Symm.* ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τῶν υἱῶν κορὲ συνέσεως, ᾆσμα εἰς τὸν ἀγαπητὸν, triumphus (*ita enim vertit S. Hier.*) pro floribus filiorum Core intelligentiæ canticum in dilectum. *In Scholio autem refertur ex Chryſoſtomo, pro,* ᾆσμα προσφιλίας, *alium dixiſſe,* τοῖς ἠγαπημένοις, dilectis, *quod Hebraice ſit Idithot.* (*b*) Eructavit.] *Euſebius* : Pro, ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου, Symmachus inquit, ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ. *quod interpretatur S. Hieronymus,* commotum eſt cor meum verbo bono. *Chryſoſtomus* : Alius, ἐξέρπυσεν, exprompſit. (*c*) Opera mea.] *Chryſoſtomus* : Alius, τὰ ποιήματά μου, opificia mea. *Euſebius* : aut juxta Aquilam, & Symmachum, τὰ δικαιώματά μου ἐξαγγελῶ, juſtificationes meas enunciabo. (*d*) Calamus ſcribæ.] *Euſebius,* pro hoc Aquila quidem, σχοῖνος γραμματέως ταχινοῦ, juncus ſcribæ velocis. Symmachus autem inquit, ἡ γλῶσσά μου γραφεῖον γραφέως ταχινοῦ, lingua mea ſtylus ſcriptoris velocis. (*e*) Specioſus forma.] ὡραῖος κάλλει, *quod poſſet etiam verti,* ſpecioſus decore, & pulchritudine, *aut,* decorus ſpecie, *ut S Cypr. 2. lib. adverſus Judæos, & de hac re hoc loco S. Baſil. Euſeb. & S. Baſilius* : Aquila iſtud hoc modo eſt interpretatus, κάλλει ἐκαλλιώθης (*al.* ἐκαλλωπίσθης) ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων (*al.* παρὰ τοὺς υἱοὺς) pulchritudine pulchruiſti (*ſi ita fas eſt dicere*) a filiis hominum. Symmachus autem, κάλλει καλὸς εἶ παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, pulchritudine pulcher es præter filios hominum : quinta autem editio, κάλλει ὡραιώθης παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, pulchritudine floruiſti præ filiis hominum. *Addit etiam Euſebius hæc apud lxx conjungi cum præcedentibus, apud cæteros autem cum ſequentibus.* (*f*) Diffuſa eſt gratia.] Aut effuſa, *ut S. Cypr. & S. Hieron. Chryſoſt.* Alius, ἀνεχύθη χάρις τοῖς χείλεσί σου, refuſa eſt gratia labiis tuis. (*g*) Propterea.] διὰ τοῦτο. *Chryſoſt* : Alius, ἐπὶ τούτῳ, *itemque paulo inferius* : *quod idem videtur valere. Notat autem S. Hieronymus ad Principiam, in editione vulgata legi ſolitum, pro,* benedixit, unxit, *& depravate.* (*h*) Accingere gladio tuo.] *Aut,* gladium tuum, *quemadmodum habet S. Auguſt. Chryſoſt.* Alius, ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρὸν, cingere gladium tuum ſuper femur : *Alius,* περίθου ὡς μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ, circumpone quaſi gladium tuum ſuper femur. (*i*) Speciei tuæ.] S. *Cypr. 2. lib. adverſus Judæos* : Decori, & ſpeciei tuæ. *Chryſ.* Alius, τὸν ἔπαινόν σου, καὶ τὸ ἀξίωμά σου, laudem tuam, & dignitatem tuam : Alius, ἐπὶ δοξότητί σου, καὶ διαπρεπείᾳ σου, in gloria tua, & decore tuo. (*k*) Et intende.] *Conjunctio & abeſt a vulgata* : *ſed habent S. Cyprianus, S. Aug. S. Hieronymus, ad Principiam, & eſt in omnibus collatis exemplaribus Græcis. Chryſoſtomus* : per hoc demonſtravit arcum & ſagittam. (*l*) Et proſpere procede.] καὶ κατευοδοῦ. S. *Cypr.* & dirige. *Chryſoſt.* Alius, πρόκοπτε, profice. (*m*) Propter veritatem.] *Apud Sanctum Cyprianum hæc ſine interpunctione leguntur,* & regna propter veritatem, &c. (*n*) Et deducet te.] *Chryſoſt.* Alius, καὶ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἡ δεξιά σου, & illuminabit te ſuper terribilia dextera tua : Alius, ὑποδείξει σοι, oſtendet tibi. (*o*) Potentiſſime.] δυνατέ. *Notat S. Hieronymus ad Suniam, hoc redundare, & additum eſſe de ſuperiore tertio verſiculo. Abeſt quidem ab Euſebio.* (*p*) In corde.] *Sic S. Hieronymus in ſua tralatione,* ἐν καρδίᾳ, *& poſſet etiam verti,* in cor. *Vulgata, & S. Auguſtinus,* in corda. *Chryſoſt.* Aquila, & Symmachus, κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως, ſuper corda (*aut,* contra cor) hoſtes regis. (*q*) Sedes tua.] *Euſebius* : aut juxta Aquilam, ὁ θρόνος σου θεὲ, εἰς αἰῶνα, καὶ ἔτι, ſedes tua Dee, in ſeculum, & ultra : *de qua re diſputant Euſebius hoc loco, & Sanctus Hieronymus, ad Principiam. Chryſoſtomus* : Symmachus, ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς αἰώνιος, καὶ ἔτι, thronus tuus Deus æternus, & ultra. (*r*) Iniquitatem.] *Teſtatur Euſebius Aquilam dixiſſe,* ἀσέβημα, impietatem. (*ſ*) Oleo exultationis.] *Sic S. Auguſtinus, & S. Hieron. quod græce eſt,* ἀγαλλιάσεως, *vulgata,* lætitiæ. *Euſebius* : vel juxta Aquilam, ἐλαίῳ χαρᾶς, oleo gaudii; vel juxta Symmachum, ἐλαίῳ ἀγλαϊσμοῦ, oleo nitoris, & ſplendoris. *Chryſoſtomus* : hebræus, ſaſon, id eſt, venuſtatis, gloriæ, ornamenti. (*t*) Præ principibus.] *Theodoretus,* aut juxta Symmachum, παρὰ τοὺς ἑταίρους σου, præ ſociis, & ſodalibus tuis. (*u*) A veſtimentis tuis.] *Chryſoſtomus* : Alius, εἰς τὸν ἱματισμόν σου, in veſtimento tuo : Alius, πάντα τὰ ἱμάτιά σου, omnia veſtimenta tua. (*x*) A domibus eburneis.] *De hac voce,* βάρεων, *S. Hieron. ad Principiam. Chryſoſt.* Alius, ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων, ὅθεν εὔφρανάν σε ἐν τῷ τιμᾶν σε, a templis eburneis, unde lætificarunt te, dum te honorant. Alius, ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου, in ornamentis tuis. *Illud de templis eburneis, Theodoretus tribuit Aquilæ, & Symmacho, ſed Scholiaſtes hoc utrique,* ἀπὸ ναῶν ὀδόντος, a templis dentis : *Euſebius autem ſoli Aquilæ. Domorum Eburnearum fit mentio 4. Reg. de Achab.* (*y*) Aſtitit regina.] παρέστη. *Chryſoſtomus* : Alius, ἐστηλώθη, erecta ſtetit. *S. Hieronymus ad Principiam notat, lxx, Theodotionem, & ſextam editionem interpretatos eſſe* reginam. *Aquilam autem,* συγκοίτην, concubinam. *Symmachum & quintam,* παλλακὴν pellicem. (*z*) In veſtitu deaurato.] *Aquila,* ἐν βάμματι ὠφείρ, in tinctura Ophir. *Theodotio,* ἐν διαδήματι χρυσῷ ἐκ σωφείρ, in diademate aureo de Supphir. *Symmachus,* ἐν χρυσῷ πρωτείῳ, in auro primo : *quod etiam refert* S. *Hieron. eodem loco.* (*ω*) Circumamicta.] *Græce eſt,* περιβεβλημένη, πεποικιλμένη, *aut,* καὶ πεποικιλμένη, *ut ſæpe apud Euſebium. Latini videntur legiſſe ſine conjunctione, & in caſu dandi. Ita enim veterunt,* circumamicta (*aut,* circundata varietate) *id eſt, varia veſte. Idem autem Euſebius notat iſta neque in hebraica lectione, neque apud cæteros interpretes haberi* : *quare obelo notata eſſe. Admonuit etiam* S. *Hieron. ibidem ea nullum interpretem excepta editione vulgata tranſtuliſſe. Et apud* S. *Cyprianum lib. 2. adverſus Judæos non referuntur* : *ita enim habet* : Aſſiſtit regina ad dexteram tuam in veſte inaurata. Audi filia, &c. (*aa*) Quoniam concupivit.] *Ita* S. *Auguſtinus, & pſalterium Romanum; & S. Cyprianus ibid.* quoniam deſideravit rex, *quod græce eſt,* ἐπεθύμησεν, *& convenit pſalterium Æthiopicum, & Arabicum, & metaphraſis Apollinarii. In aliis libris græcis eſt,* καὶ ἐπιθυμήσει, *& vulgata,* & concupiſcet. *Chryſoſt.* Alius, ἵνα ἐπιθυμήσῃ, ut concupiſcat. (*bb*) Dominus tuus.] S. *Aug. & S. Cyprianus, & vulgata habent,* Dominus Deus tuus. S. *Hieron. ad Principiam videtur legiſſe,* ipſe eſt rex tuus, & Dominus tuus. (*cc*) Et adorabunt eum filiæ.] *Ita* S. *Auguſtinus, & pſalterium Romanum, nec multo aliter Apollinarius, & pſalterium Æthiopicum,* adorabit eum filia Tyri. *Vulgata autem,* & adorabunt eum, & filiæ Tyri. *Theodoretum item ac Baſilium videtur poſſe conjici ex explanatione habuiſſe,* προσκυνήσουσιν. *Et* S. *Hieron. ibidem teſtatur, lxx interpretes non dixiſſe,* & adorabis eum, *ſed,* adorabunt eum. *In aliis tamen libris græcis eſt,* καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ, καὶ θυγάτηρ τύρου ἐν δώροις, & adorabis eum, & filia Tyri cum muneribus. *Juſtinus autem Martyr, in dial. cum Tryphone, utroque modo legit. Theodoretus* : Aquila quidem, & Theodotio interpretati ſunt, καὶ προσκύνησον αὐτῷ, & adora eum. *Symmachus autem,* αὐτὸς γὰρ κύριός σου, καὶ προσκύνει αὐτῷ, ipſe enim eſt Dominus tuus, adora eum. (*dd*) Filia Tyri.] *Symmachus,* ἡ θυγάτηρ κραταιὰ δῶρα οἴσει, filia fortis dona afferet. *Aquila, Theodotio, & ſexta editio,* θυγάτηρ σὸρ, filia Sor. *Sed* S. *Hieron. ibidem teſtatur, lxx, Aquilam, Theodotionem, & quintam editionem, interpretatos eſſe Tyrum, ſextam poſuiſſe verbum hebraicum, Sor, Symmachum,* κράτιστον, id eſt, fortiſſimam. (*ee*) Plebis terræ.] τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. *Ita quoque eſt in pſalterio Arabico, & Æthiopico. Apollinarius,* ἀφνειοὶ χθονὸς, locupletes terræ, *cæteri autem libri græci,* πλούσιοι τοῦ λαοῦ, divites plebis : *ſicut habent editiones latinæ* : *ita, ut hæc,* plebis terræ, *duplex interpretatio videri queat.* (*ff*) Ejus filia regis Eſebon.] *Illud,* ejus, *quod græce eſt,* αὐτῆς, *habet etiam* S. *Auguſt. In aliis libris eſt,* τῆς, *& in vulgata,* gloria filiæ regis. *Quod autem pertinet ad illud,* ἐσεβὼν, *eandem lectionem habuit Didymus, & ita explicat* : ἐσεβὼν, exponitur, λογισμὸς, cogitatio : rex enim cogitationum juſtarum eſt ipſe Dominus. *Eodem modo hunc locum recitat Cyrillus, lib. 2. de adoratione in ſpiritu, & veritate. Æthiopicum pſalterium habet,* heſbon : *teſtatur etiam* S. *Hieronymus ad Principiam, in quibuſdam exemplaribus inveniri,* ἐξ ἐννοιῶν, ex cogitationibus, *quam Didymus dixit eſſe interpretationem dictionis hebraicæ,* Eſebon. *Quanquam dictio illa ſignificat etiam opus textile, & variegatum* : *quod huic loco ſatis apte conveniret. In aliis vero libris eſt,* ἔσωθεν, *quod etiam in lib. Vat. ex emendatione aſcriptum eſt, & a Didymo etiam ponitur, & a* S. *Hieronymo, tanquam lxx, agnoſcitur* : *& ita omnes latinæ editiones habent,* intrinſecus. (*gg*) In fimbriis aureis.] *Chryſoſtomus* : Alius, διὰ σφιγκτήρων χρυσῶν ἠμφιεσμένη ποικίλα, per faſcias aureas amicta, diſtincta varietate. *Et in Scholio legitur,* ἔνδυσις αὐτῆς εἰς ποικιλτὰ, indumentum ejus in variegatis. (*hh*) Afferentur regi.] *Aut, ut vulgata,* adducentur. *Chryſoſtomus* : Alius, ἀκολουθήσουσι, ſequentur : alius, ἀνενεχθήσονται, quaſi dicas, ſurſum adducentur. (*ii*) Proximæ.] αἱ πλησίον αὐτῆς : *quinta editio,* αἱ φίλαι, amicæ: *& ita S. Hieronymus.* (*kk*) Pro patribus.] *Euſebius*: Hanc ſententiam clarius reddiderunt cæteri. Aquila quidem dicens, ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἔσονταί σοι υἱοὶ, pro patribus tuis erunt tibi filii: Symmachus autem, ἀντὶ πατέρων ἐγένοντο υἱοί σου, pro patribus facti fuerunt filii tui. (*ll*) Memores erunt.] μνησθήσονται. *Ita vulgata in plerisque libris, Romanum pſalterium, Æthiopicum, & Arabicum, & S. Auguſtinus. In aliis libris græcis eſt,* μνησθήσομαι, *& S. Hieronymus ad Principiam*, memor ero: *Didymus utramque lectionem explanat. Theodoretus*: Ita enim & tres ipſi reddiderunt, ἀνυμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἑκάστην γενεάν, διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς. Hymnis efferam nomen tuum per ſingulam quamque generationem: propterea populi laudabunt (*ita refert etiam S. Hieronymus, ex Symmacho*) te in ſeculum perpetuo. *Schol.* Alius, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι, ſuper hoc populi confitebuntur tibi.

PSAL. XLV.

(*a*) PRo filiis.] *Ita S. Auguſt. S. Ambroſius*, In finem pro filiis Core, pro occultis pſalmus ipſi David. *Euſebius notat, pro,* ὑπὲρ τῶν υἱῶν, *aliam appoſitam eſſe ad marginem lectionem,* υἱοῖς, filiis: *& ita vulgata. Notat etiam, Symmachum & Aquilam dixiſſe,* υἱῶν, filiorum. (*b*) Pro arcanis.] *Sive, ut* S. *Ambroſius, &* S. *Auguſtinus*, occultis. *Aquila,* νεανιοτήτων, *quod* S. *Hieronymus*, pro juventutibus. *Symmachus,* τῶν αἰωνίων, æternis. (*c*) Quæ invenerunt.] *Schol.* cæteri, εὑρέθη εὑρισκόμενος, inventus eſt dum invenitur. (*d*) Dum turbatur.] S. *etiam Ambroſius habet*, turbatur, *&* transferuntur, *ut Græcus: vulgata, &* S *Auguſtinus*, turbabitur, transferentur. (*e*) Transferuntur] *Aquila,* σφάλλεσθαι, dum labitur. *Quinta editio,* σαλεύεσθαι, commovetur. (*e*) Corda marium] ἐν καρδίαις θαλασσῶν. *Euſebius habet,* καρδίᾳ, *editiones Latinæ,* in cor maris. (*g*) Sonuerunt.] *Euſebius*, Symmachus, ἠχούντων καὶ θολουμένων τῶν ὑδάτων, καὶ σειομένων ὀρέων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ, ſonantibus, & turbatis, (*aut*, intumeſcentibus, *ut S. Hieronymus*) aquis, & agitatis montibus, in glorificatione (S. *Hieronymus*, potentia) ejus: *Aquila, quinta & ſexta editio,* ὑπερηφανίᾳ, elatione. (*h*) Diaplaſma.] *Chryſoſtomus*: Alius, ἀεὶ, ſemper: *& ita* S, *Hieronymus, ſed de hoc alibi dictum eſt.* (*i*) Lætificant.] *Hanc lectionem manifeſte agnoſcunt* S. *Ambroſius & S. Auguſt. licet in ipſis libris, ut in vulgata, ſit ſcriptum,* lætificat. *Græce enim eſt,* τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσι. *Euſebius, & Theodoretus*: Aquila vero, & Symm. (*Theodoretus addit etiam Theodotionem*) inquiunt, τοῦ ποταμοῦ αἱ διαιρέσεις εὐφραίνουσι, fluminis diviſiones lætificant. *In Scholio, hoc tribuitur quintæ editioni. Chryſoſtomus*: Hebræus autem, φαλαγάυ, Phalagau. (*k*) Sanctificavit.] *Euſebius*: at juxta Symmachum, τὸ ἅγιον τῆς σκηνώσεως (*al.* κατασκηνώσεως) τοῦ ὑψίστου, ſanctum habitaculi altiſſimi. (*l*) Non commovebitur.] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt,* καὶ οὐ σαλευθήσεται, & non commovebitur, *atque hæc verba nonnulli ex Patribus referunt ad Deum ipſum, alii ad civitatem Dei.* (*m*) Vultu.] S. *Ambr. & Cyrillus teſtantur ita inveniri in aliquot exemplaribus. S. Auguſtinus, & pſalterium Romanum,* vultu ſuo. *In aliis libris græcis eſt,* τὸ πρὸς πρωῒ, πρωῒ, *eaque repetitione admonet Nicephorus ſummam judicari celeritatem. S. Ambroſius*, diluculo, *vulgata*, mane diluculo. *Apollinarius videtur utrumque conjunxiſſe, & in metaphraſi, ubi inquit*, ab aurora adjutorem habet oculum, omnia ſpeculantem, *& in explanatione (ſi tamen eſt idem Apollinarius) quæ refertur in catena Barbari: in qua docet, & quid ſit diluculum, & qui vultus Eccleſiæ. Chryſoſt.* Alius, περὶ τὸν ὄρθρον, circa diluculum. Aquila, τῷ νεῦσαι πρωΐαν, cum hora matutina reſpicit. (*n*) Conturbatæ ſunt.] *Schol.* Alius, συνήχθησαν ἔθνη, congregatæ ſunt gentes: *& in alio libro*: Alius, συνήχθη ἔθνη, *quod idem valet.* (*o*) Inclinata ſunt.] *Aquila,* ἐσφάλησαν, prolapſa ſunt. *Symmachus,* περιετράπησαν, everſa ſunt. (*p*) Vocem ſuam.] *Ita in vulgata, & apud Apollinarium, & in pſalterio Arab. In cæteris libris græcis ſequitur,* ὁ ὕψιστος, *& ſic in pſalterio Æthiopico; & in Romano, & apud S. Ambroſium, & S. Auguſtinum,* altiſſimus. (*q*) Jacob] *Schol.* Jacob exponitur, κρατῶν ἔσχατα, obtinens extrema. (*r*) Et confringet.] *Chryſoſtomus*: alius, συνέκλασε, confregit. (*ſ*) Auferens.] ἀνταναιρῶν. *Notat Heſychius ita eſſe dictum, & non,* ἀναιρῶν, *ut oſtendatur oppoſitio contra improbitatem diaboli.* (*t*) Et ſcuta.] *Chryſoſtomus*: alius, καὶ ἁμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρὶ, & plauſtra comburet igni: *quomodo habet S. Hieronymus.* (*u*) Vacate.] *Schol.* alius, ἱλάσθητε, propitiamini: alius, ἐάσατε, ἵνα γνῶτε, remititte, ut cognoſcatis. *Chryſoſtomus*: alius, ἰάθητε, curate, *aut*, curamini.

PSAL. XLVI.

(*a*) PRo filiis Core.] *Euſebius*: Videntur mihi, quæ in inſcriptione, non optime ſe habere: oportuit enim, non pro filiis Core, ſed filiis, aut filiorum Core inſcribi, juxta priores inſcriptiones. Cæteri quidem interpretes, & Hebraicum, eodem modo habent, ac ſuperiora. *Cyrillus admonet dici, fieri pro illis, quoniam per eos fiat, quibus cantandi munus injunctum eſt.* (*b*) Manibus.] *Schol.* alius, χειρὶ, manu. (*c*) Jubilate. *Schol.* alius, σημάνατε, ſignum date: alius, εὐφημήσατε, læte acclamate. (*d*) Populos.] *Aut*, plebes, *ut S. Auguſtinus,* λαούς. *Theodoretus*, pro populis, Symmachus dixit βασιλεῖς, reges. (*e*) Suam.] αὐτοῦ, *aut,* ἑαυτοῦ, *ut, aliquot codices, & Euſebius, & conveniunt Latinæ editiones. In plerisque vero libris Græcis eſt,* ἑαυτῷ, ſibi. *Euſebius*: verum, pro κληρονομίαν ἑαυτοῦ, cæteri reddiderunt, τὴν κληρονομίαν ἡμῶν, hæreditatem noſtram, aut τὴν κληρουχίαν ἡμῶν, ſortitionem, & partem noſtram. *Nicephorus autem illud,* nobis, *interpretatur*, per nos. (*f*) Speciem.] τὴν καλλονήν. *Euſebius*, aut juxta Aquilam, τὸ ὑπερφερὲς Ἰακώβ, (*Theodoretus habet,* ὑπερήφανον) excellentiam, & elationem Jacob: juxta Symmachum vero, τὸν ἐνδοξασμὸν Ἰακώβ, glorificationem Jacob: juxta quintam vero editionem, τὸ καύχημα Ἰακώβ, gloriationem Jacob. (*g*) Super gentes.] ἐπὶ τὰ ἔθνη. *Chryſoſtomus*: alius, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν, *quod idem valet.* (*h*) Principes populorum.] *Euſebius*: Hoc ita mirifice reddidit Symmachus, dicens ἄρχοντες λαῶν ἠθροίσθησαν λαὸς τοῦ θεοῦ Ἀβραάμ, principes populorum collecti ſunt, populus Dei Abraam: *eodemq; modo inquit reddidiſſe Theodot. niſi quod pro,* ἠθροίσθησαν, *dixit* συνήχθησαν, *ut lxx. Notat autem varietatem lectionis, ex ambiguitate vocis hebraicæ proficiſci, quæ iiſdem elementis ſcribat,* τὸ μετὰ, *&* τὸ λαός. (*i*) Dei fo θεοῦ, *licet editiones latinæ habeant*, Dii. *Et Cyrillus exponit*, illos qui *fortes divina gratia, valde elevatos eſſe a terra. Athanaſius valde eſſe tos in terra, quæ mitibus aſſignatur, ut iſta conjuncte ſint legenda,* τῆς γῆ δρα ἐπήρθησαν. *In Scholio legitur, duplicem eſſe ſcripturam, unam,* οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν, ipſius Dei fortes a terra (aut ſuper te valde elevati ſunt; *alteram,* κραταιοὶ οἱ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ Ἀβραὰμ σφόδρα ἐπή fortes, qui terræ Dei Abraam, valde elevati ſunt. *Theodoret. totum hoc alii Patres, Apoſtolis accommodans, inquit hos a lxx eſſe vocatos, ab Aquila,* θυρεούς, ſcuta, *a Theodotione, & Symmacho,* ὑπερασπισμ pugnacula.

PSAL. XLVII.

(*a*) PSalmus cantici.] *Sic S. Ambroſius, & vulgata & multi libri. Euſebius autem,* ᾠδὴ ψαλμός, canticum pſalmus. *S. Auguſtin* cantici. (*b*) Et laudabilis nimis.] σφόδρα, *quod apud S. Auguſtin* valde, *Euſebius*, aut ſecundum alios, ὑμνητὸς σφόδρα, hymnis cele valde. (*b*) Bene radicans.] εὐρίζων. *Ita L. Vat. in quo tamen, in alio, poſtrema littera ita expuncta eſt, ut nihilominus antiqua lection gium appareat. In commentariis autem aliquot Patrum Græcorum hoc modo legitur, partim,* εὐριζῶν, *atque exponitur a Chryſoſtomo,* καλῶς πηγνύς, καλῶς βεβαιῶν αὐτὴν ἐν χαρᾷ, καὶ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς bene radices faciens, bene figens, bene firmans eam in gaudio, & læti verſi orbis terrarum: *& paulo poſt*: διὸ καὶ τοῦτο δηλῶν οὐ ῥιζῶν δὲ ῥιζῶν, *& Theodoretus,* παγίως θεμελιῶν, ſolide fundans. *In aliquot (quod Scholiaſtes inquit eſſe in Hebraica lectione)* εὔριζον ἀγαλλία radicatam exultationem, *& S. Ambroſius teſtatur, in quibuſdam bus legi,* εὔριζον ἀγαλλίασιν. *Apollinarius in metaphraſi habet,* εὐρύνων παντόθεν εὐρύνων χάρμ' ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ, *& in quibuſdam comm Græcis illud ipſum,* εὐρίζων, *ita explanatur, ac ſi eſſet,* εὐρύνων, vel ῥύζων. *Ita etiam habent*, pro, πλατύνων τὸ ἀγαλλίαμα, καὶ εὐφροσύνην tans exultationem, & lætitiam ejus: *& ita Sanctus Ambroſius* tans exultationem. *S. Auguſt. autem & pſalterium Romanum,* dila altationes. *In multis autem libris græcis eſt,* εὐρίζω ἀγαλλιάματι, *& conjungit illud,* εὐρίζω, *cum præcedentibus: ita enim inquit;* ἐν ὄρει εὐρίζω, *id eſt,* τῷ δὲ τεθεμελιωμένῳ καὶ ἐρριζωμένῳ, καὶ τῷ ἀγαλλιάματι πάσ bene fundato, & radicibus nixo, & exultatione univerſæ terræ. *vero & alii conjungunt illud cum ſequentibus,* εὐρίζω ἀγαλλιάματι, *cabuli notione, id eſt, ut ſcribitur in quibuſdam commentariis græcis,* ἑδραίῳ, ἀμετακινήτῳ, firmo, ſtabili, immobili: tale enim eſt, quod ζον, quod bonas radices habet. *Quinta editio,* εὐκλάδῳ, bene ramis minibus prædito. *Theodotio,* εὐρίζῳ, *de quo jam dictum eſt. Chry* Aquila, καλῷ βλαστήματι, χάρματι πάσης τῆς γῆς, ſpecioſo germine *vertit Sanctus Hieronymus,*) gaudio univerſæ terræ. *Symmachus,* χῆς ἀφωρισμένῳ ἀγλαΐσματι πάσης τῆς γῆς, ab initio, præfinito ſplend verſæ terræ (*d*) Montes Sion.] *Schol.* exponitur, σκοπευτεία, *Vidit autem S. Ambroſius græcum dixiſſe*, montes. *Sed in editioni nis eſt*, mons Sion. (*e*) Latera.] *Quinta editio,* οἱ μηροί, fœmora In domibus ejus.] βάρεσιν, *quod S. Ambroſius, & hic, & paulo dicit*, gradibus; & gradus. *Quid autem ſignificet dictio græca; omnes fere Patres græci hic, & S. Hieronymus in pſal.* 44. *explanavit. ſtomus*: quinta editio, ὁ θεὸς ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς Deus in regiis & palatiis ejus cognoſcetur ad munimentum: alius, τοῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξελέσθαι αὐτήν, Deus in palatiis ejus eſt in eruendo eam. *Aquila,* εἰς ὑπερέπαρσιν, ad elevationem. *Euſe men illa,* ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται, tribuit Symmacho. *nibus latinis eſt*, cognoſcetur, *aut*, dignoſcetur. (*g*) Reges con ſunt.] *In pſalterio Arabico eſt*, regis ejus, *quod etiam Sunia, & in ſuo codice habebant. In aliis libris eſt,* οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, reges terræ *in vulgata, in pſalterio Æthiopico, apud Sanctos Ambroſium, & num. Verum teſtatur Sanctus Hieronymus, neque* αὐτῆς, *neque* γῆς *hebræo, aut in lxx, idcirco a ſe ſublatum.* (*h*) Venerunt.] ἦλθο *aliis libris eſt,* διῆλθοσαν, *& Sanctus Ambroſius*, & tranſierunt *Sanctus Auguſtinus*, & convenerunt. *Vulgata*, convenerunt. aut juxta Symmachum, ἰδοὺ γὰρ οἱ βασιλεῖς συνετάξαντο, ἦλθον ὁμοῦ, ecc reges conjuncti ſunt, venerunt ſimul. (*i*) Admirati ſunt.] ἐθαμβήθησαν, obſtupuerunt, *ut Sanctus Hieronymus. Euſebius*, cundum Symmachum dictum eſt, αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, σαν, ἐξεπλάγησαν, φρίκη κατέσχεν αὐτούς, ipſi videntes, ſic admirati bati ſunt, obſtupefacti ſunt: horror occupavit eos. (*k*) Vehement violento, *ut Sanctus Auguſtinus,* βιαίῳ. *Euſebius*: aut juxta πνεύματι καύσωνος συντρίψεις νῆας θαρσεῖς, in ſpiritu uredinis (*ita enim ctus Hieronymus*) conteris naves Tharſis: aut juxta Symmachum, μου βιαίου κατεάξεις νῆας θαρσεῖς, per ventum violentum confringes Tharſis. *De qua quidem dictione Tharſis, ita in Scholio*: exponitur, σκοπὴ χαρᾶς, καλασκοπὴ εὐφροσύνης, ſpeculatio gaudii, ſpeculatio læti *videtur eſſe Didymi, quantum ex catena Barbari conjicitur. Sanctus Ambroſius videtur interpretari*, ſpeculatorium gratiæ. (*l*) Ita & mus.] *Sanctus Hieronymus inquit redundare illud*, &, *quare in vulga eſt: habetur tamen in libris græcis, & apud Sanctum Ambroſium Auguſtinum.* (*m*) Suſcepimus.] *Chryſoſtomus*: alius, εἰκάσαμεν, imaginati ſumus, æſtimavimus, (*ita Sanctus Hieronymus*) Deus: us: δημμήνου, id eſt, ſperavimus, expectavimus, cognovimus huma tuam. *Et vero dictio,* ὑπελάβομεν, *qua uſi ſunt lxx, poteſt idem ſigni eoque modo exponitur ab Athanaſio.* (*n*) Populi tui] τοῦ λαοῦ σου. *Ita Sanctum Auguſtinum conſtat ex interpretatione, itemque Theodoretum Apollinarium; & ſic eſt, in pſalteriis Arabico, & Æthiopico. At eſt apud Didymum, Theodoretum, Cyrillum, &* S. *Hieronymus ita habuiſſe lxx, & Sanctus Ambroſius, & vulgata*, templi tui. Symmachus, Aquila, Theodotio, quinta, ſexta editio, (*o*) Lætetur.] *Schol. LXX*, Symmachus, Theodotio, νεται τὸ ὄρος Σιών, καὶ ἀγαλλιῶσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας, mons Sion, & exultant filiæ Judææ; *& Sanctus quidem Ambroſius*

Judææ, *vulgata autem, & Sanctus Auguſtinus*, Judæ. (*p*) Propter judicia tua.] ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου. *Chryſoſtomus*: alius, διὰ κρίσεις σου, *quod idem valet.* (*q*) Complectimini.] περιλάβετε αὐτήν. *Chryſoſtomus*: alius, καὶ κυκλώσατε, & circuite. *Euſebius*, nimirum juxta Symmachum, περιτειχίσατε, muro circundate. (*r*) Narrate.] *Euſebius*: Aquila quidem inquit, ψηφίσατε πύργους, computate turres ejus. *Symmachus autem*, ἀριθμήσατε, numerate. *Chryſoſtomus*: alius, ἐπαινέσατε, laudate. (*ſ*) Ponite corda veſtra.] *Euſebius*, at juxta Symmachum, τάξατε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὸ περίβολον αὐτῆς, διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς, ponite corda veſtra in mœnibus ejus (*ita enim Sanctus Hieronymus*:) dimetimini regias ejus: *Chryſoſtomus*: Symmachus, εἰς τὸ περίβολον. Aquila, εἰς εὐπορίαν, ad opulentiam. (*t*) In progenie altera.] *Symmachus*, γενεᾷ μεταγενεστέρᾳ, in progenie poſt futura. (*u*) In ſecula] *Symmachus*, τὸ διηνεκές, perpetuum.

PSAL. XLVIII.

(*a*) AUdite hæc.] *Chryſoſtomus*: alius, ἀκούσατε τοῦτο, audite hoc. (*b*) Orbem.] S. *Ambr.* orbem terræ, τὴν οἰκουμένην. *Euſebius*, aut juxta Aquilam & Symmach. οἱ κατοικοῦντες τὴν κατάδυσιν. Ita autem vocat civitates, pagos & domos, in quas καταδύνουσι, id eſt, ſubeunt, & ſe tegunt ij qui in ipſis habitant. *Chryſoſtomus*: alius, ἐγκατάδυσιν, alius, τὴν κατάδυτον, hebræus autem, ἀλδ, ald. *S. Hieronymus habet*, univerſi habitatores Occidentis. (*c*) Quique terrigenæ, & filii hominum.] *Euſebius, & Theodoretus*: pro his Symmachus dixit, ἥ τε ἀνθρωπότης, καὶ προσέτι καὶ υἱοὶ ἑκάστου ἀνδρὸς, ipſa humana natura, & præterea etiam filii cujuſque viri. *S. Hieronymus*, tam filii Adam quam filii ſingulorum. (*d*) In unum.] ἐπὶ τὸ αὐτὸ, *quod etiam ſolet verti*, in idipſum. *Chryſoſtomus*: alius, ὁμοῦ, ſimul: *& in editionibus latinis videtur utrumque eſſe conjunctum*, ſimul in unum. (*e*) Intelligentiam.] *Sic Sanctus Auguſtinus, quomodo ſolet verti illud*, σύνεσις. *Sanctus Ambroſius tamen, & vulgata*, prudentiam. *Scholiaſtes*, alius, καὶ περιζώσει ἡ καρδία μου σύνεσιν, & ſuccinet cor meum intelligentiam. (*f*) Inclinabo in parabolam] *Sive*, ad parabolam, *ut S. Ambroſius. Chryſoſtomus*: alius, κλινῶ παραβολῇ τὸ οὖς μου, inclinabo parabolæ aurem meam. Hebræus autem inquit, λαμασὰλ, lamaſal. (*g*) Propoſitionem meam.] τὸ πρόβλημά μου. *Chryſoſtomus*: alius, αἴνιγμά μου, Hebræus autem, ἰδάθι. *Ita S. Hieronymus*, ænigma meum. (*h*) Cur timebo.] *Aut ut SS. Ambroſius & Auguſtinus*, ut quid timebo: *Athanaſius autem hoc loco interpungit, & apponit interrogationis notam: deinde putat ſequi reſponſionem, hoc modo*, cur timebo? in die mala iniquitas calcanei circundabit me. (*i*) Mala.] πονηρᾷ. *Chryſoſtomus*: alius, πονηροῦ, maligni: *alius*, κακοῦ, mali. *Syrus autem*, ῥᾶ, Rha. (*k*) Calcanei.] *Symmachus*, τῶν ἰχνέων μου, veſtigiorum meorum. (*l*) Gloriantur.] καυχώμενοι. *Chryſoſtomus*: alius, ἀλαζονευόμενοι, ſuperbiunt, *& ita S. Hier.* (*m*) Et laborabit.] καὶ ἐκοπίασεν, *editiones latinæ habent*, laborabit. *Aquila*, καὶ παύσατο εἰς αἰῶνα, καὶ ζήσεται εἰς νῖκος, & quievit in ſeculum, & vivet in finem. *Symmachus*, ἀλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ ζῶν ἀεὶ διατελέσει, ſed deſinens ſeculo huic vivens ſemper perſeverabit. *Euſeb. in catena Barbari refert hæc præterea ex quinta editione*, laboravit in ſeculum, & vivet in victoriam. (*) Simul inſipiens & ſtultus.] ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων, καὶ ἄνους. S. *Auguſtinus*, imprudens & inſipiens. *Theodoretus*: ſic Symmachus eſt interpretatus, ὁμοῦ ἀνόητος καὶ ἀμαθὴς ἀπολοῦνται, ſimul amens & indocilis peribunt. (*n*) Et ſepulchra.] *Chryſoſtomus*: alius, τὰ ἐντὸς τῶν οἴκων αὐτῶν εἰς αἰῶνα, interiora domorum eorum in ſeculum. (*o*) Tabernacula.] *Chryſoſtomus*: alius, κατασκηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεὰν, ὀνομάσαντες ἐπ' ὀνόμασιν αὐτῶν τὰς γαίας, tabernacula eorum in generationem, nominantes in nominibus ſuis terras. *Aquila*, ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας, vocaverunt in nomine ſuo ſuper terras. *Theodotio*, ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ γαιῶν αὐτῶν, invocaverunt nomina ſua ſuper terras ſuas. S. *Ambroſius habet*, invocaverunt nomina eorum, in terris ipſorum. S. *Auguſtinus*, invocabunt nomina eorum, in terris ipſorum: *& vox græca*, αὐτῶν, *poteſt utramque interpretationem ferre, & utroque modo a græcis exponitur: Plerique tamen videntur convenire cum vulgata*, nomina ſua in terris ſuis. (*p*) Scandalum] S. *Ambroſius*, in offendiculum. *Symmachus*, ἄγνοια, ignoratio, inſipientia: *& ita* S. *Hieronymus.* (*q*) Benedicent.] *Ita* S. *Auguſt. & pſalterium Romanum; quod græce eſt*, εὐλογήσουσιν, *cum qua lectione convenit pſalterium Arabicum, & Apollinarii metaphraſis. In aliis libris græcis, in pſalterio Æthiopico, & apud multos Patres græcos eſt*, εὐδοκήσουσιν, *atque ita S. Ambroſius & vulgata*, complacebunt. *Gregorius & Cyrillus utramque lectionem agnoſcunt. In catena Barbari Athanaſius hæc refert ex Symmacho*, hæc via illorum dementiæ ipſis; poſteri vero illorum ſermonem probabunt. *Certe* S. *Hieronymus non multo aliter habet.* (*r*) Sicut oves in inferno poſiti ſunt.] *Sic vulgata, ſed in ea ſequitur*, mors depaſcet eos. S. *Auguſtinus*, ſicut oves in inferno poſitæ, mors paſtor eſt eis. S. *Ambroſius*, ſicut oves in infernum deducentur, mors depaſcet eos. *Euſebius, & Theodoretus.* Symmachus, ὡς πρόβατα, (*in Scholio*, βοσκήματα) ᾅδῃ ἔταξεν αὐτοὺς, θάνατος νεμήσει αὐτοὺς, ſicut oves inferni conſtituit eos: mors reget eos. (*ſ*) Et dominabuntur eis recti mane.] *Ita S. Auguſtinus. S. Ambroſius vero*, Et dominabuntur eorum juſti in matutinum, *vulgata*, in matutino. *S. Hieronymus ad Suniam probat, pro* εὐθεῖς, *verti*, juſti. *Scholiaſtes hoc loco refert ex Theodotione*, καταχθήσονται, deducentur. *In catena autem Barbari, Euſebius, ex Aquila quidem*, obtinebunt, *ex Symmacho autem*, ſubjicient eos, *quod etiam habet S. Hieronymus.* (*t*) Et auxilium eorum. *Aquila*, χαρακτὴρ αὐτῶν κατατρῖψαι ᾅδην ἐκ κατοικητηρίου αὐτῶν, character eorum conterat infernum ex domicilio eorum. *Symm.* τὸ κραταιὸν αὐτῶν παλαιώσει ᾅδης, fortitudinem illorum antiquabit infernus. *In catena Barbari Euſeb. eadem refert ex Aquila, ſed ex Symmacho hoc modo*, fortitudo autem eorum olim, tanquam infernus ab honorata domo eorum, *ut videatur legiſſe*, πάλαι ὡσεί. *S. Hieronymus*, & figura eorum conteretur in inferno poſt habitaculum ſuum. (*u*) A gloria eorum.] *Ita Sanctus Ambroſius, & vulgata*, cum qua convenit pſalterium Æthiopicum. *Sanctus Auguſtinus*, & a gloria eorum. *In aliis libris græcis, & apud multos Patres*, ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν, *itemque in pſalterio Arabico, & in Romano*, a gloria eorum expulſi ſunt. (*x*) Cum acceperit me.] S. *Ambr.* Veruntamen Deus liberabit animam meam de manu inferni, cum acceperit eam. (*y*) Et cum.] *In aliis libris græcis eſt*, ἢ ὅταν, aut cum. (*z*) Quoniam non cum.] *Non multo aliter vulgata. S. Aug.* quoniam non cum morietur, accipiet hæc omnia: neque ſimul deſcendet cum eo gloria domus ejus. *Itemque S. Ambr. niſi quod non habet illud*, hæc. (*ω*) Confiteantur tibi] *Euſebius, & Theodoretus.* Symm. ἐπαινέσουσί σε, ἐὰν καλῶς ποιήσῃς ἑαυτῷ, (*al.* σεαυτῷ ποιῇς) laudabunt te, ſi bene feceris tibi, *& ita fere* S. *Hier.* (*aa*) Introibit.] *Theod.* Pro εἰσελεύσεται, *tres illi interpretes dixerunt*, εἰσελεύσῃ, introibis. (*bb*) Non videbit lumen] *Schol.* Quinta, οὐκ ὄψεται, non videbit. Aquila, Theodotio, ſexta, LXX, οὐκ ὄψονται, non videbunt. Symmachus, οὐ βλέποντες, non videntes.

PSAL. XLIX.

(*a*) DEus Deorum.] ***Theodoretus***: Tres illi aliter ſunt interpretati, ἰσχυρὸς θεὸς λαλήσας, ἐκάλεσεν τὴν γῆν. Fortis Deus loquutus vocavit terram. (*b*) Tempeſtas.] καταιγὶς, *de qua dictione hoc loco Chryſoſt.* S. *Cypr. de bono patientiæ*, procella nimia. *Aquila*, ἐλαιλαπίσθη, excitatus eſt turbo. *Theodotio, & ſeptima*, κατῃγίσθη, excitata eſt tempeſtas. (*c*) Sanctos ejus.] *Aut*, juſtos, *ut* S. *Cypr. &* S. *Aug. Schol.* Hebræus, & cæteri, συναγάγετέ μοι τοὺς ὁσίους μου, *& ſic* S. *Hier.* congregate mihi ſanctos meos. (*d*) Hircos.] χιμάρους. *Schol.* LXX dixerunt τράγους. Aquila, Symmachus, & quinta editio, κερατινοὺς (*fortaſſe*, κεραστινοὺς) *quaſi*, cornutos. (*e*) Sylvæ.] *Ita* S. *Auguſt.* δρυμοῦ, *cum qua lectione convenit Apollin. Vulgata*, ſylvarum: *in aliis libris græcis eſt*, ἀγροῦ, agri. (*f*) Vota tua.] S. *Aug.* preces tuas. S. *Hier. ad Suniam, de pſal.* 131. *notat, vocem* εὐχὴν, *utrumque valere, & pro locorum qualitate varie eſſe interpretandum: Innuit autem hoc loco magis convenire*, vota. (*g*) Tribulationis] *Ita* S. *Cypr. & vulgata, & Juſtinus. In aliis libris græcis eſt*, τῆς θλίψεώς σου, *&* S. *Auguſt. & pſalterium Romanum*, tribulationes tuæ. (*h*) DIAPSALMA.] *Hoc non eſt in aliis libris, neque hodie in hebræo, ſed ita videtur poſſe convenire huic loco, ac cæteris, ubi paſſim invenitur: nimirum ad indicandam ſententiæ diverſitatem.* (*i*) Adulteris.] *Ita latinæ editiones, & multi patres etiam græci, & pſalteria Arabicum, & Æthiopicum. In aliis libris græcis eſt*, μοιχοῦ, adultero. (*k*) Concinnabat doloſitatem] S. *Aug.* amplexa eſt doloſitatem, περιέπλεκε δολιότητα. *In aliquot exemplaribus græcis, & apud Theodoretum eſt*, δολιότητας, dolos, *& ſic vulgata.* S. *Cypr. lib.* 2. *ep.* 10. complectebatur inſidias. (*l*) Loquebaris.] *Sequuti ſumus judicium* S. *Hieron. qui ita putat recte verti*, κατελάλεις, *nec tamen improbamus lectionem* S. *Auguſt.* detrahebas. (*m*) Suſpicatus es iniquitatem.] *Ita* S. *Auguſt. verbum de verbo*, ὑπέλαβες ἀνομίαν, *vulg.* exiſtimaſti inique. *Theodotio, ut LXX. Aquila*, ὑπέλαβες ἐσόμενος ἔσομαι ὅμοιός σοι, ſuſpicatus es, futurus ero ſimilis tibi. *Symm.* ἐνόμισας ἔσεσθαί με ὥς σε, exiſtimaſti me futurū ſicut te. (*n*) Statuam.] *Aut, ut* S. *Aug.* conſtituam, παραστήσω. *Theod.* στοιβάσω, ſtruā. *In aliquot exempp. græcis, & apud Theod. eſt*, παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου, ſtatuam contra faciem tuam peccata tua. (*o*) Ne quando rapiat.] S. *Aug. addit*, ſicut leo. (*p*) Sacrificium.] *Theod.* Hoc Sym. planius eſt interpretatus, θυσιάζων ὑπὲρ αἰνέσεως, δοξάσει με, καὶ τῷ εὐτάκτως ὁδεύοντι δείξω σωτήριον θεοῦ; qui immolat pro laude, glorificabit me, & ordinate incedenti oſtendam ſalutare Dei. (*q*) Salutare Dei.] *Ita S. Cypr. & S. Aug. & vulgata, & pſalteria, Romanum, & Æthiopicum. In aliis libris græcis eſt*, σωτήριόν μου, ſalutare meum, *quod habet pſalterium Arabicum.*

PSAL. L.

(*a*) BErſabee.] *Symmachus, ut lxx. Aquila, Theodotio*, βεθσαβεὲθ Bethſabeth. (*b*) Miſerere mei.] *Aquila*, δώρησαί μοι θεὲ κατὰ ἔλεόν σου, dona mihi Deus ſecundum miſericordiam tuam. *Symmachus*, οἴκτειρόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ ἔλεός σου, miſerere mei Deus ſecundum miſericordiam tuam. *Theodotio, ut lxx.* (*c*) Et vincas.] καὶ νικήσῃς, *qua dictione utitur etiam Theodotio. Aquila*, ὑπερκριθῇς, & ſuperjudices. *Symmachus*, νικᾷν κρίνοντα, vincere judicantem. (*d*) Concepit] *S. Auguſtinus*, in utero aluit. *Theodoretus*: Pro iſto, ἐκίσσησεν, Symmachus poſuit ἐκύησε, utero geſſit. *In catena Barbari, Theodoretus Symmacho & Aquilæ tribuit hoc*, cum dolore parturiit me mater. (*e*) Dilexiſti.] ἠγάπησας, *Aquila*, ἐβουλήθης, voluiſti. *Symmachus*, θέλεις, vis. (*f*) Audire me facies exultationem.] ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν. *S. Auguſtinus*, auditui meo dabis exultationem: *vulgata*, gaudium. (*g*) Ne auferas a me.] *Rurſus Heſychius notat dictum eſſe, non*, ἀνέλῃς, *ſed* ἀντανέλῃς, *quaſi*, ne iterum auferas. (*h*) Exultabit.] S. *Aug. & vulgata*, & exultabit. *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, διαλαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου, prædicabit lingua mea miſericordiam tuam. (*i*) Contritum.] συντετριμμένην, ***Symmachus***, κατεαγυῖαν, confractum. (*k*) Benefac.] *Aquila*, ἀγάθυνον εὐδοκίᾳ σου τὴν σιών, benigne fac beneplacito tuo ipſi Sion. *Symmachus*, εὐεργέτησον, benefac.

PSAL. LI.

(*a*) ABimelech.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & S. Hieronymus: quamvis in ejus commentariis, ſi illius ſunt, videatur ſubeſſe mendum.* S. *Hilarius, & vulgata*, Abimelech: *Theodoretus hoc eodem modo inquit legi hic, & in trigeſimo tertio pſalmo, & habuiſſe duo nomina. Sch.* Theodotio, & Symmachus, ἀχιμέλεχ, Achimelech. Aquila, ἀειμέλεχ, Aeimelech. (*b*) Quid gloriaris.] τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν; ὅλην τὴν ἡμέραν ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου. *S. Hilarius*: Quid gloriatur in malitia potens iniquitate? tota die injuſtitiam, &c. S. *Auguſtinus*, quid gloriatur in malitia, qui potens eſt? in iniquitate tota die injuſtitiam cogitavit. *Vulg.* quid gloriaris in malitia, qui potens es iniquitate? *Quod autem hic eſt*, ὅλην τὴν ἡμέραν, *refert Theodoretus* Symm. *dixiſſe* καθ' ἑκάστην ἡμέραν, per ſingulos dies. (*c*) Præcipitationis.] S. *Aug.* ſubmerſionis, *& notavit etiam* S. *Hil. hoc ſignificare vocabulo græco*, καταποντισμοῦ. (*d*) Deſtruat.] *Omnes editiones latinæ habent*, deſtruet *& pleræque*, evellet, & emigrabit. *Sed* S. *Hilar.* evellat, & emigret. *Græce eſt*, καθέλοι, *in pleriſq; codd. ſed apud Theodoretum,*

retum, καθελεῖ, deſtruet : *ſequentia quidem apud ipſum etiam ita habent*, ἐκτίλαι, καὶ μετανασεύσαι, evellat, & emigret : *more ſcripturæ uſitato, ut imprecando videantur proferri quæ prædicuntur ventura.* (e) De tabernaculo.] *In pleriſque libris græcis eſt*, ἀπὸ σκηνώματός σου, *& ita fere editiones latinæ*, de tabernaculo tuo : *abeſt tamen illud*, tuo, *ab aliquot vetuſtis codicibus vulgatæ. Et Sanctus Hilarius, & Sanctus Hieronymus in explanatione non videntur agnoſcere.* (f) Prævaluit.] ἐνεδυναμώθη, *Aquila*, ἐκραταιώθη. *Symmachus* ἐνισχύσατο, *quæ idem valent.*

PSAL. LII.

(a) MAeleth] *Theodoretus* : Iſtud, ὑπὲρ μαελέθ, Theodotio interpretatus eſt, ὑπὲρ τῆς χορείας, pro chorea. Symmachus autem, διὰ χοροῦ, per chorum (*& ſic S. Hieronymus.*) Aquila autem, ἐπὶ χορεία. *al*, ἐπὶ χορείᾳ, tripudia, *al.* ſuper chorea. *Schol.* μαελέθ, exponitur, ἀπαρχὴ, primitiæ. *In editionibus latinis, & apud patres latinos partim eſt*, Ameleth, *partim*, Abimelech, *partim*, Amalech, *partim* Mahalath. Et S. *Hieronymus in comm. &* S. *Auguſtinus exponunt*, pro parturiente, *ſive*, dolente. (b) Corruperunt] *Eſt uſitatus hebraiſmus : & ſubintelligitur*, viam ſuam, *aut hujuſmodi quiddam. Schol.* Quinta editio, & ſexta ut lxx. Symm. διεφθάρησαν, corrupti ſunt : *& ita fere in omnibus exemplaribus græcis & latinis* (c) Cibo panis.] βρώσει ἄρτου. *In aliis codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ἐν βρώσει ἄρτου, *&* S. *Aug.* in cibo panis : *vulgata autem, &* S. *Hilarius*, ut cibum panis. (d) Ibi timuerunt.] *Ita S. Aug. verbum fere e verbo. S. Hilarius*, illic timuerunt, ubi non fuit timor. *Vulgata*, illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor. *Aquila*, ἐκεῖ ἐπτοήθησαν, ibi exterriti ſunt. *Symmachus*, φοβηθήσονται, timebunt. *Theodotio*, ἐθαμβήθησαν θάμβῳ οὗ οὐκ ἦν θάμβος, ſtupuerunt ſtupore, ubi non erat ſtupor. (e) Eorum qui hominibus placent.] *Aut*, hominibus placentium, *ut Sanctus Hilarius, & Sanctus Auguſtinus*, ἀνθρωπαρέσκων. *Aquila*, ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ παρεμβαλόντων περὶ σὲ, Deus diſperſit oſſa eorum, qui caſtrametati ſunt circa te. (f) In avertendo.] *Sic.* S. *Auguſtinus, verbum e verbo*, ἐν τῷ ἀποστρέψαι. *Sanctus Hilarius*, dum avertit dominus. *Vulgata*, cum converterit Deus captivitatem plebis ſuæ.

PSAL. LIII.

(a) JUdica me.] κρῖνόν με, *Theodotio, ut lxx. Symmachus*, δικάσεις, judicio perſequeris, judicabis. *Aquila, & quinta editio*, κρινεῖς με, judicabis me : *quod eſt in multis codicibus, & apud Theodoretum. Schol.* Quidam, κρινεῖς με, per, μ, &, ε. Legendum vero, κρινεῖς μοι, per, μ, &, ο, &, ι. judicabis mihi : *de qua loquutionum diverſitate dictum eſt alibi* (b) Avertet.] ἀποστρέψει, *& ſic in hebræo : in omnibus autem editionibus latinis inventum eſt*, averte.

PSAL. LIV.

(a) IN hymnis.] *Vulgata*, carminibus. *S. Hilarius*, hymnos aliqui tranſlatores noſtri carmina nuncupaverunt : plerique autem hymnos ex ipſa græcitatis uſurpatione poſuerunt. (b) Exaudi.] ἐνώτισαι, *quod in ſcriptura ſolet verti*, auribus percipe. *S. Hilarius nunc habet*, inauri, *& explicat, quid iſto verbo ſignificetur.* (c) Exercitatione.] ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου. *Schol.* μετεωρισμὸς, μέριμνα, φλυαρία, ſuſpenſio, ſolicitudo, fabulatio. *Aquila*, ὁμιλίᾳ μου, collocutione mea. *Theodoretus*, ἀδολεσχίαν, divina ſcriptura vocat, τὴν συνεχῆ μελέτην, aſſiduam meditationem. Hoc autem Symmachus ita eſt interpretatus, κατηνέχθην προσλαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, ὑπὸ ἐνοχλήσεως ἀσεβοῦς, collapſus ſum alloquens me ipſum, & confuſus ſum a voce inimici, a perturbatione impii. (d) Iniquitatem.] *Omnes fere Latinæ editiones habent*, iniquitates, *& apud Theodoretum eſt*, ἀνομίαν, *qui etiam hæc affert*, manifeſtius Symmachus dixit, ὅτι ἐπέρριψαν κατ' ἐμοῦ εἰς ἀσέβειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθησάν μοι, *quæ ita videtur fere vertiſſe* S. *Hieronymus*, quoniam projecerunt ſuper me iniquitatem, & in furore adverſabantur mihi. *Pro*, ἀνομίαν, *vero Schol. refert Theodotium eſſe interpretatum, ut lxx. Aquilam vero*, ἀνωφελὲς, rem inutilem. (e) Moleſti erant mihi.] S. *Auguſtinus*, adumbrabant me. *Græce eſt*, ἐνεκότουν μοι, *Schol.* ἐμνησικάκουν, ἐμήνιαζον, malorum memoriam retinebant, alte iraſcebantur. (f) Puſillanimitate] *Sic Sanctus Hilarius*, ὀλιγοψυχίας. *Sanctus Auguſtinus*, puſillo animo. *In vulgata eſt*, puſillanimitate ſpiritus : *quod inde additum eſſe innuit Sanctus Hieronymus ad Suniam, quod pro*, ὀλιγοψυχίᾳ, *Aquila & Symmachus, & Theodotio, & quinta editio, interpretati ſunt*, ἀπὸ πνεύματος, a ſpiritu. (g) Præcipita.] καταπόντισον. *S. Auguſtinus*, ſubmerge, *& S. Hilarius admonet verbo græco ſignificari, in profundum demergi.* (h) Iniquitas.] *Symmachus*, ὀδύνη, καὶ ταλαιπωρία, dolor, & miſeria. (i) Inimicus exprobraſſet.] *Ita* S. *Auguſtinus, at* S. *Hilarius*, inimicus meus improperaſſet mihi. *Vulgata*, inimicus meus maledixiſſet mihi, *&* S. *Hieronymus, ad Suniam inquit inter maledicta & opprobria ſenſum non diſcrepare.* (k) Qui oderat.] *In aliis græcis codicibus eſt*, ὁ μισῶν με, *& ita* S. *Auguſtinus, & vulgata*, qui oderat me, *& S. Hilarius*, odiens me. (l) Homo unanimis.] *Symmachus*, ἀλλὰ σὺ ἄνθρωπος ὁμότροπος, καὶ συνήθης μου, καὶ γνώριμος, ſed tu homo eorundem morum, & familiaris meus, & notus. (m) Qui ſimul dulces.] ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, *& poſſet etiam reddi*, qui ſimul dulces faciebas cibos. *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ἐγλύκανάς μοι, dulces faciebas mihi, *editiones latinæ*, qui ſimul mecum dulces capiebas cibos. *Aquila*, οἱ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον, qui ſimul dulce faciebamus (*aut*, habuimus, *ut* S. *Hieronymus*) ſecretum, *Symmachus*, οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν, qui quidem communicando reddebamus dulcem conſuetudinem, & colloquutionem. (n) In hoſpitiis.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus : quod græce eſt*, παροικίαις, *& in vulgata*, habitaculis. *Theodoretus*, παροικίαν, autem vocat præſentem vitam in qua παροικοῦμεν, οὐ κατοικοῦμεν, in qua diverſamur, non habitamus. (o) Quoniam in multis.] *Aut*, inter multos, *ut vulgata. Theodoretus*, Symmachus, πολλοστοὶ γὰρ ἐγένοντο πρός με, *quod* S. *Hieronymus*, multi enim fuerunt adverſum me. (p) Commutatio.] ἀντάλλαγμα. *Aquila*, οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγαὶ αὐτοῖς, quibus non ſunt mutationes eis. *Theodoretus*, hoc Symmachus ita eſt interpretatus, οὐ γὰρ ἀλλάσσονται, οὐδὲ φοβοῦνται τὸν θεὸν, *quod Sanctus Hieronymus*, non enim mutantur, neque timent Deum. (q) Extendit.] *Aquila*, ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ, miſit manum ſuam in pacificos *ſed Theodoretus tamen ita ſcribit*, hoc tres illi ſic ſunt interpretati, τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας ἐν αὐτῷ, πρὸς αὐτὸν, extendit manum eos, qui pacem habebant in ipſum, erga ipſum. *Videtur enim ſignifica hac tantum poſtrema particula aliquam fuiſſe varietatem. In Scolio ex odoreto refertur tantum*, πρὸς αὐτόν. (r) Contaminaverunt] *Aut*, runt, *ut S. Auguſtinus. Symmachus*, παρέβησαν συνθήκην, tranſgreſſi teſtamentum. (ſ) Diviſi ſunt ab ira.] *Aut*, præ ira, *ut S. Augu Theodoretus* : Ita enim Symmachus eſt interpretatus, λειότερα βούτυρα τα αὐτῶν, πολεμεῖ δὲ ἡ καρδία ἑκάστου αὐτῶν, nitidiora (*aut*, leviora) butyr eorum : pugnat autem cor cujuſque eorum. *Scholiaſtes in hac poſtrem te, hanc aliunde lectionem affert*, καὶ συνεκλείσθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν, & con ſunt corda eorum. (t) Jacula.] βολίδες. *Schol.* ἀκόντια, λογχάρια, lanceæ. *Theodoretus, ex Aquila*, λόχοις, inſidias.

PSAL. LV.

(a) IN finem pro populo.] *Schol.* Aquila, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ περιστερᾶς ἀλάλου μακρυσμῶν τοῦ δαυὶδ ταπεινοῦ, τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν φυλισ γέθ, Vincenti pro columba muta elongationum Davidis humilis, per quando eum tenuerunt Phyliſtæi in Geth. Symmachus autem, ἐπινίκ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ὑποσαμένου τὸν δαυὶδ, τὸν ταπεινόφρονα, ὅτε κατέσχον αὐτὸν οἱ φυλισταῖοι ἐν γέθ, triumphus pro columba : pro allo qui expulit Davidem, humilem animo, & immaculatum, (*in Græco conſtructio non videtur cohærere, quemadmodum & alibi ſæpe*) cum erunt eum Phyliſtæi in Geth : *quinta autem editio*, τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογιλάλου κεκρυμμένῳ τῷ δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, vincenti pro columb ſitante abſcondito ipſi David in tituli inſcriptionem. (b) Tota d gnans.] *Ita S. Hilarius, S. Auguſtinus*, bellans, *vulgata*, impugnans. *odoretus* : illud autem ὅλην ἡμέραν, Symmachus eſt interpretatus, ἐαν, omni die, id eſt, ἐνδελεχῶς, καὶ διηνεκῶς, aſſidue, & perpetuo. altitudine diei.] *Ita legitur, & interpungitur apud S. Auguſtinum, pſalterio veteri, & in Romano. Apud S. Hilarium vero*, ab altitudi rum non timebo, quia multi, qui debellant me, timebunt. *In cæteri libris legitur*, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με, ἀπὸ ὕψους ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι *vis S. Hieronymus ad Suniam dicat illud*, οὐ, *additum eſſe, & abſit a vu Neque vero iſta verba eodem modo ab omnibus diſtinguuntur. Quidam illud*, ἀπὸ ὕψους, ab altitudine,, *conjungunt cum antecedentibus : ac de lud*, ἡμέρας, *conjungunt cum ſequentibus, dicendo*, die, (*aut*, dies,) non bo : *Quidam vero (ut etiam notatur in Scholio, & patet apud Theodor & alios) ſimul proferunt*, ἀπὸ ὕψους ἡμέρας, *ſed horum nonnulli cum connectunt ſuperioribus, ut Apollinarius in metaphraſi*,

Ὑψόθεν ἐξ ἠοῦς πολέες τεύχουσι κυδοιμούς.
Οὔπω ὑποδδείσαιμι, ἐπεὶ σύ μοι ἐλπὶς ἐτύχθης.

nonnulli ſequentibus,, ut plerique. In pſalterio Æthiopico eſt, tota die titudine diei, quoniam multi qui impugnant me ; & timui. ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσίν με ὕψιστε, ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω, am multi impugnant me altiſſime ; interdiu (*aut*, dies) timebo ego, confidam. *Symmachus*, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότεροι, ἣ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα, quoniam multi ſunt qui impugnant me altiores ; que die timuero, in te confidi. *Theodotio*, ἡμέρας φοβηθήσομαι, ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ, interdiu timebo : ego autem in te ſperabo. *Theodoretus tamen refert ex Symmacho*, ἡμέρας οὐ φοβηθῶ, σοὶ γὰρ πέποιθα, die non timebo enim confidi. (d) Tota die verba mea execrabantur.] *Aut*, abominaba *ut S. Auguſtinus. Symmachus*, διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ per omnem diem ſermones de me ſolicite tractabant. (e) Incolent. *S. Auguſtinus : quod græce eſt*, παροικήσουσι, *& admonet, ut alibi*, *eſſe ha in terra non ſua. S. Hilarius*, habitabunt, *vulgata*, inhabitabunt. *doretus* : Hoc Symmachus manifeſtius eſt interpretatus, συνήγοντο τὰ ἴχνη μου παρετήρουν, προσδοκῶντες τὴν ψυχήν μου, congregabantur clan & veſtigia mea obſervabant, expectantes animam meam : *nec multo S. Hier. In quodam Scholio* : illud, παροικήσουσι, poſitum eſt pro, συναχθή congregabuntur. (f) Sicut ſuſtinui.] *S. Auguſt.* ſicut ſuſtinuit mea : *Pſalterium Romanum*, expectavit. *In aliis exemplaribus græc* καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου, *cum qua lectione conveniunt pſalteria bicum, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii, & explanatores. vulgata eſt*, ſicut ſuſtinuerunt animam meam. (g) Pro nihilo facies] *Ita editiones latinæ, quod in græco eſt*, ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις, *is libris græcis eſt*, ὤσεις, expelles, *& cum ea lectione conſentit Apolli Schol.* ἐπὶ ἀνωφελὲς διέσωσεν αὐτοὺς, propter rem inutilem ſervavit eos *machus*, διὰ τὴν ἀδικίαν ῥύσῃ ἀπ' αὐτῶν, propter injuſtitiam erues ab *quinta editio*, ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασεσωσμένον αὐτοῖς, *quod fere S. Hierony vertit*, quia nullus eſt ſalvus in eis. (h) Deduces.] *Sic S. Hilari Auguſtinus, quod græce eſt*, κατάξεις, *& ſignificat etiam*, confringes, *in vulgata. Sed admonet S. Hieronymus ad Suniam melius dici*, *aut quiddam ejuſmodi : in hebræo autem eſſe modum imperandi, ac tur*, depone, *& Symmachum reddidiſſe*, κατάσεισαι, decute. (i) De tam.] *Theodoretus.* ita enim & Symmachus eſt interpretatus, τὰ ἐξηρίθμηταί σοι, quæ intra me ſunt, annumerata ſunt tibi. (k) Poſu crymas.] *Symmachus*, ἔθου τὰ δάκρυά μου ἔνδον σου, μὴ οὐχὶ ὅταν ἐξαριθμήσ ſuiſti lacrymas meas intra te : nonne quando enumeraveris ? (l) Co tentur.] ἐπιστρέψουσιν. *S. Hilarius, & S. Auguſt.* convertantur. *Symmachus, Theodotio, quinta editio*, τότε ἐπιστρέψουσιν, tunc convertentur.

PSAL. LVI.

(a) INiquitas.] *Aquila* ; ἡ ἐπιβουλὴ, inſidiæ, *ut S. Hieronymus. Sy chus*, ὁ ἐπηρεαστὴς, calumniator, oppugnator. (b) Dormivi.] Hoc Theodotio ſic eſt interpretatus, ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων, mivi cum abſumentibus : Aquila vero, μετὰ λάβρων (*aliis*, cum vehementibus (*al.* abundantibus :) Symmachus vero, φλεγόντων, cum ardentibus. *In ſcholio plenius hoc refertur ex Sym* εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων, benefidens dormivi inter ardentes. (c) Arma.] *in L. V. eſt* ὅπλον, *in aliis autem*, ὅπλα. *Theodotio*, τόξον, arcus, telum. *Symmachus*, δόρατα, lanceæ (*& ita S. Hieronymus*) *Aquila*, δόρυ, lancea, *quinta, & ſexta editio perinde ac LXX.* ὅπλον. (d) Laqueos.] παγίδας *& ita S. Hilarius. In aliis libris græcis eſt*, παγίδα, *& ita vulgata*, laqueum, *& S. Aug.* muſcipulam. (e) Paratum] *Theodoretus*: Hoc ita Symmachus, ἑδραία ἡ καρδία μου, ſtabile cor meum. (f) Et pſalmum dicam.] *Aut*, pſallam, *ut S. Auguſt. vulgata addit*, Domino. *S. Hilarius*, tibi. *In pleriſque autem libris græcis eſt*, καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου, & pſallam in gloria mea, *cum qua lectione conſentit metaphraſis Apollinaris, & pſalterium Arabicum. Æthiopicum vero cum editionibus latinis.*

PSAL. LVII.

(a) INjuſtitiam.] *Ita in codicibus Græcis collatis*, ἀδικίαν, *& in quibuſdam paulo ante*, ἀνομίαν, iniquitatem. *Latinæ editiones utroque loco habent numerum multitudinis, niſi S. Hilarius, qui primo loco habet*, iniquitates, *ſecundo*, iniquitatem. *Pro*, concinnant, *etiam S. Hilarius dixit*, complectuntur. S. *Auguſtinus*, connectunt, *ſatis prope ad Græcum*, συμπλέκουσιν. (c) Incantantium.] *Schol. Aquila, Theodotio, eodem modo ac LXX. Symmachus*, ψιθυριζόντων, murmurantium: *& ita S. Hieronymus*. (d) Et medicamenti.] *In L. V. eſt*, φαρμακοῦ τε φαρμακευομένου, *ita ut illud*, φαρμακοῦ τε, *non habeat accentum. Quod ſi ſcribatur*, φαρμακοῦ τε, *ea verſio locum habet, quam ex S. Auguſtino poſuimus: nec multo aliter S. Hilarius*, medicamentis medicatis a ſapiente: *videturque etiam non diſcrepare metaphraſis Apollinarii; ſin autem ſcribatur*, φαρμακοῦ τε φαρμακουμένου, *videri poſſet ea eſſe lectio, quam ſequuta eſt vulgata, niſi additio illa*, παρὰ σοφοῦ, *obſtaret, ea enim indicat illud*, φαρμακουμένου, *paſſive accipi, cum vulgata active habeat*, venefici incantantis. *Ac fortaſſe auctor vulgatæ habuit*, σοφῶς, *quod in nullo ex collatis codicibus eſt inventum. In aliis Græcis libris partim eſt*, φαρμακοῦ τε φαρμακουμένη παρὰ σοφοῦ, *& ſic in pſalterio Romano*, & venefici quæ incantatur a ſapiente, *eamque lectionem ſequitur Lucifer: Poſſet autem & ita verti*, & a medico medicata ſapiente. *Partim vero*, φαρμακοῦται φαρμακουμένη, medicatur medicata, *quomodo etiam corrigere quiſpiam voluit exemplar Vaticanum. Schol.* legendum eſt, φαρμακοῦ τε, ut illud, τε, interjectum ſit convenienter concentus gratia, & non verbaliter, φαρμακοῦται. *Alind Scholium*, legendum eſt, φαρμακοῦ τε (*etiam Scholiaſtes iſte non apponit accentum*) genitivum a recto nominis, φάρμακον, *&* φαρμακὸς, cum conjunctione, τε, & non, φαρμακοῦται, paſſivum verbum. *Aquila*, ἐπαείδειν ἐπαοιδὴν σεσοφισμένου, docti incantare incantationem. *Symm.* ἐπαστοῦ ἐπῳδὰς σεσοφισμένου, incantatoris docti incantationes. *Theodotio.* φαρμάκου φαρμακουμένου παρὰ σοφοῦ, medicamenti medicati a ſapiente. *Quinta editio*, φαρμακευούσα φαρμακοῖς, medicata (*videtur enim in ſignificatione paſſiva accepiſſe*) medicamentis, *aut*, accipiens medicamenta. *Theodoretus tamen ex Symmacho refert*, ἐπαδεται ἐπῳδαῖς σεσοφισμένου, incantatur incantationibus ſapientis. (e) Contrivit] *Sic S. Hilarius, & S. Auguſtinus, quod græce eſt*, συνέτριψεν. *In aliis græcis codicibus, & apud Theodoretum, eſt*, συντρίψει, *& ſic vulgata*, conteret. *Quod autem proxime ſequitur*, confregit, *ita inventum eſt in collatis græcis codicibus*, συνέθλασεν, *licet vulgata hoc etiam loco habeat*, confringet. (f) Ad nihilum devenient.] *Sic vulgata*, ἐξουδενωθήσονται. S. *Hilarius, & S. Auguſtinus habent*, ſpernentur: *quo modo ſolet ſæpe verti verbum illud.* (g) Sicut cera liquefacta] *Aut*, quæ fluit, *ut vulgata. Aquila*, ὁμοίως γῆς ἐντέρῳ, τακὲν πορεύεται ἔκτρωμα γυναικὸς, οὐ μὴ θεωρήσωσιν ἥλιον, ſimiliter ac vermis terræ, liquefactum vadit abortivum mulieris: non videbunt ſolem. *Theodotio*, ὡσεὶ κηρὸς τακεὶς ἀνταναιρεθήσεται, ὡς ἔκτρωμα γυναικὸς, οὐκ εἶδεν ἥλιον, ſicut cera liquefacta auferetur, tanquam abortivum mulieris, non videt ſolem. *Symmachus*, ὥσπερεὶ χόριον διαλυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρωμα γυναικὸς, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἥλιον, ſicut ſecunda membrana diſſoluta diſſonat (*id eſt*, deficit, *ut alibi*) aut abortivum mulieris, ut non videant ſolem. (h) Cecidit.] ἔπεσεν, *editiones tamen latinæ habent*, ſupercecidit. *In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἔπεσεν πῦρ ἐπ' αὐτοὺς, cecidit ignis ſuper eos. (i) Priuſquam intelligant.] S. *Hilarius, & S. Hieronymus, & S. Auguſtinus*, priuſquam producat ſpinas veſtras rhamnus. *Arnobius*, priuſquam producant ſpinæ veſtræ rhamnos. *Theodoretus*: Symmachus hoc clarius dixit, πρὶν ἢ αὐξηθῶσιν αἱ ἄκανθαι ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντες (*al.* ζῶντα) ὡς ὁλοξηρος λαίλαψ ἀρεῖ, priuſquam auctæ ſint ſpinæ veſtræ, ita ut fiant rhamnus; adhuc viventes (*al.* viventem) tanquam omnia ſiccans turbo tollet. *Schol.* Aquila, λαιλαπίσει, tempeſtate quatiet. *Theodotio*, καταπίεται, abſorbebit. (k) Sicut viventes, ſicut in ira abſorbebit vos.] *Ita S. Hilarius, niſi quod habet*, ſic in ira. S. *Auguſtinus*, tanquam viventes, tanquam in ira combibit eos. *Pſalterium Æthiopicum conſentit cum lectione Hilarii*, abſorbebit vos. *In Arabico, & aliis libris græcis eſt*, καταπίεται αὐτοὺς, abſorbebit eos, *vulgata*, abſorbet eos (l) Impiorum.] *Ita S. Ambroſius ſerm. 7. in pſal.* 118. *& S. Hieronymus in extrema tertia apologia contra Rufinum: ſic quoque eſt in Romano pſalterio. A cæteris pſalteriis, & libris græcis, & editionibus latinis abeſt dictio iſta.*

PSAL LVIII.

(a) SIne iniquitate cucurri, & direxi] *Aut*, dirigebar, *ut S. Auguſtinus*, κατεύθυνα. *Theodoretus*: Ita autem Symmachus eſt interpretatus, μὴ οὔσης ἁμαρτίας ἐπιτρέχουσιν (*al.* οὔτω τρέχουσιν) ἵνα πατάξωσί με, cum non ſit peccatum, accurrunt, ut percutiant me. *Schol.* ἀναίτιου, καὶ ἀναμαρτήτου, cum in culpa, & peccato non ſim: *quanquam hæc pro illis fortaſſe afferuntur proxime præcedentibus*, οὔτε μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε (b) In occurſum meum.] S. *Auguſtinus*, mihi. *Symmachus*, ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ, *quod S. Hieronymus*, ex adverſo pro me. (c) Ut canis.] ὡς κύων. *Latinæ editiones habent*, canes. *Totum autem locum ita refert Scholiaſtes ex Symmacho*, ἀνακάμψουσιν ἑσπέρας, καὶ συνηχήσουσιν, ὡς κύνες κυκλοῦντες πόλιν. αὐτοὶ μὲν ἀποβλύσουσιν τοῖς στόμασιν αὐτῶν, ὡς μαχαίρας τοῖς χείλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος, Reflectent ſe veſperi, & ſimul ſonum emittent, velut canes circumeuntes civitatem: ipſi autem ſingultiunt comedentes ore ſuo, tanquam gladios labris ſuis, quaſi nemo audiat. (d) Pro nihilo habebis.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus, quod Græce eſt*, ἐξουδενώσεις. *Vulgata*, ad nihilum deduces. (e) Quia tu.] *Illud*, tu, *abeſt ab editionibus Latinis, Notat autem S. Hieronymus ad Suniam & iſtud*, tu, *& ſequens*, es, *apud LXX ſolos inveniri.* (f) Deus meus oſtendet mihi in inimicis meis.] *Ita vertit S. Hieronymus ad Suniam, aut* inter inimicos meos, *quod habet etiam S. Hilarius. Rurſus autem admonet S. Hieronymus, illud*, meus, *additum eſſe. Vulgata*, Deus oſtendet mihi ſuper inimicos meos. S. *Auguſt.* Deus meus demonſtravit mihi de inimicis meis. (g) Legis tuæ.] *Ita apud S. Hilarium, & S. Aug. & in pſalteriis Romano, & veteri: &* νόμου σου, *eſt in omnibus libris græcis, qui collati ſunt. S. Hieronymus tamen affirmat in LXX ut in hebræo, haberi*, populi mei, *& ita a ſe eſſe verſum: quod etiam eſt in vulgata. Aquila, & Theodotio*, λαοῦ μου, populi mei. *Symm.* ἐπιλάθωνται ὁ λαός σου τοῦ νόμου σου, obliviſcantur populus tuus legis tuæ. (h) Diſperge.] *Theodoretus*: Symmachus, ἀνάστατωσον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κάθελε αὐτοὺς, ὑπερασπιστὰ ἡμῶν κύριε τῇ ἁμαρτίᾳ τοῦ στόματος αὐτῶν, τῷ λόγῳ τῶν χειλέων αὐτῶν, *quæ ita fere vertit S Hieronymus*: Diſperge eos in fortitudine tua, & deſtrue eos protector noſter Domine in peccato oris ſui, in ſermone labiorum ſuorum. (i) Depone.] *Sic vulgata, quod græce eſt*, κατάγαγε. S. *Auguſt.* deduc. S. *Hilarius*, deſtrue. (k) Delictum.] *Ita vulgata*, ἁμαρτίαν. S. *Hilarius, & S. Auguſt.* delicta. *In aliquot exemplaribus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἁμαρτία, *&* λόγος *in recto. Sed in accuſandi caſu videtur magis redolere hebraiſmum, in quo ſubintelligitur*, propter, *aut hujuſmodi quiddam: idque S. Auguſtino aliquem laborem exhibuit.* (l) Et comprehendentur.] *Theodoretus*: Hoc Symmachus manifeſtius eſt interpretatus, συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν ἀρὰν, καὶ ψεῦδος λαλοῦντες (*al.* λαλοῦντας) συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον ἵνα μὴ ὦσιν, capiantur cum ſuperbia ſua, maledictionem & mendacium narrantes, conſumma in furore, conſume, ut non ſint: *nec multo aliter S. Hieronymus.* (m) Annunciabuntur conſummationes.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſt. & cum hac lectione conſentit pſalterium Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii.* ὧν τέλος ἐξ ἀρῆς καὶ ψεύδεος ἀγγέλλοιτο. S. *Hilarius*, convellentur in conſummatione: conſummatio in ira conſummationis, & non erunt. *In aliis vero libris græcis*, διαγγελήσονται ἐν συντελείᾳ ἐν ὀργῇ συντελείας, *& ſic vulg.* annunciabuntur in conſummatione, in ira conſummationis. *Ad hebræum fortaſſe propius accederet, ſi verteretur*, annunciabunt. (n) Quia Deus Jacob.] *Ita etiam habet pſalterium Æthiopicum, & S. Hilarius. niſi quod habet*, dominabitur. *At in cæteris libris græcis eſt*, ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ ἰακὼβ, καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς, Deus dominatur Jacob, & finium terræ, *quomodo habent S. Aug. & vulgata, excepto quod habent*, dominabitur. *Ac ſane S. etiam Hier. ad Suniam habet*, δεσπόσει. *Qui quidem inquit conjunctionem & eſſe additam, ordinemque verborum eſſe*: Scient quia Deus Jacob dominabitur finium terræ. (o) Finium terræ.] Aquila, εἰς πέρατα τῆς γῆς ἀεὶ, Ad fines terræ, ſemper. *Theodotio*, τῶν περάτων τῆς γῆς, finium terræ. *Symm.* εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, ad fines terræ. (p) Convertentur ad veſperam.] S. *Hilar.* in veſperum. *Theodoretus*, Symmachus ita inquit, ἀνακαμπτέτωσαν ἑσπέρας, θορυβείτωσαν ὡς κύνες περιερχόμενοι πόλιν, ῥεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσιν, reflectant ſe veſperi, tumultuentur tanquam canes, circumeuntes civitatem, vagantes, ne non ſaturati pernoctent. *Schol. addit hæc*: Theodotio ut LXX. Aquila, ἐὰν μὴ ἐμπλησθῶσιν, niſi fuerint ſatiati. (q) Virtuti tuæ.] *Ita S. Hilarius, quod græce eſt*, τῇ δυνάμει σου. *In aliis libris græcis eſt*, τὴν δύναμίν σου, *& S. Aug* potentiam tuam, *vulgata*, fortitudinem tuam.

PSAL. LIX.

(a) IIs qui immutabuntur.] *Editiones Latinæ habent*, pro his. *Aquila*, ἐπὶ κρίνων, *& S. Hieronymus*, pro liliis. *Euſebius de hoc titulo.* Symmachus, ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν τοῦ ταπεινόφρονος, καὶ ἀμώμου δαυὶδ εἰς διδαχήν. Epinicium pro floribus humilis & immaculati David. ad Doctrinam. (b) Et percuſſit vallem.] *Quidam codices Theodoreti habent*, φάλαγγα, Phalangem: *ſed videtur mendum. In aliis autem Græcis codicibus eſt*, καὶ ἐπάταξεν τὴν ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι τῶν ἁλῶν, *quod S. Auguſtinus*, & percuſſit Edom in valle Salinarum. *Itemque vulg.* & percuſſit Idumæam. S. *Hilarius tamen*, & percuſſit in valle Salinarum duodecim millia. (c) Iratus es] *Aquila*, θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς, indignatus tranſvertiſti nos. *Symmachus*, ὠργίσθης, καὶ περιήγαγες ἡμᾶς, iratus es, & circumduxiſti nos (d) Compunctionis.] S. *Aug.* ſtimulationis. *Theodoretus*: Aquila, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον καρώσεως, potaſti nos vino ſoporationis, *aut*, conſopiente, *ut S. Hieron. Schol. ex Symmacho*, σάλου conturbationis. (e) Fortitudo capitis mei.] *Theodoretus*, pro, τῆς κεφαλῆς μου, Symmachus poſuit, τῆς ἀρχῆς μου, principatus mei. (f) Judas rex meus.] *Aquila*, ἰούδας ἀκριβαστής μου, μωὰβ λέβης τοῦ λουτροῦ μου, Judas legifer (*hac enim notione ſolent dictionem iſtam accipere*) meus, Moab olla lavacri mei, *& ita S. Hieron. Syrus autem*, κάδος τῆς πλύσεώς μου, ſitula lotionis meæ. *Aliud Scholium*: Syrus, λεκάνη, catinus: Theodotio, ἰούδας ἀκριβαζόμενός μου, Judas præſcribens meus: cæteri ut LXX. *Symmachus*, ἰούδας προστάσσων ὁ ἐμὸς, μωὰβ λέβης ἀμεριμνίας μου, Judas præordinans meus, Moab olla tranquillitatis & ſecuritatis meæ. (g) Circumſtantiæ.] *Ita S. Hilarius, & S. Aug. quod græce eſt*, περιοχῆς. *Theodoretus ex Symm.* πεφραγμένην, munitam; *& ſic vulgata.* Et vana.] *Theodoretus ex Symm.* ματαία γὰρ σωτηρία ἀνθρώπου, vana enim ſalus hominis.

PSAL. LX.

(a) QUoniam tu Deus.] *Apud S. Auguſtinum, & in vulgata ſequitur*, meus, *quod tamen S. Hieronymus notat non eſſe in hebræo, neque in LXX.* (b) Orationes.] τῆς προσευχῶν, *in aliquot libris græcis, & apud S. Hieronymum ad Suniam. eſt*, εὐχῶν, *& poſſet verti*, vota. *omnes tamen latinæ editiones habent*, orationem.

PSAL. LXI.

(a) IN finem.] *Theodoretus*: Symmachus autem ita eſt interpretatus, ἐπινίκιος διὰ ἰδιθοὺν ᾠδὴ εἰς δαυίδ, triumphalis per Idithum oda in David. (b) Salvaor.] *Ita S. Hilarius, quod græce eſt*, σωτήρ. *In vulgata, & apud S. Auguſtinum eſt*, ſalutaris. (c) Apponitis.] *Dictio*, ἐπιτίθεσθαι, *multa ſignificat, imprimis autem inſidiari, & irruere: quam quidem irruendi vocem habent hic S. Hilarius, & S. Ambroſius, & vulgata. Nos S.*

Auguſtinum ſequuti ſumus, ut æque communem & ambiguam vocem, ac græca eſt, retinerimus. (*d*) Interficitis univerſi.] *Sic S. Hilarius, S. Auguſtinus*, interficite omnes, *quod facile fert græca vox*, φονεύετε. *In vulgata eſt*, interficitis univerſi vos, *& quidem in aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, φονεύετε πάντες ὑμεῖς, *qui Theodoretus putat hæc per parentheſim eſſe interjecta. S. Ambroſius habet*, interficientes univerſos. (*e*) Honorem.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſtinus, & ea notione accipit nunc Theodoretus*, τιμὴν, *quamvis ſignificet etiam*, precium, *ut habet vulgata, & S. Ambroſius, & ea notione accipit S. Baſilius.* (*f*) Cucurri.] *Ita editiones, & Patres latini: græce eſt*, ἔδραμον, *quod etiam ſignificare poteſt*, cucurrerunt, *& ita fere græci interpretantur. S. Ambroſius utroque modo exponit. Additque, Symmachum dixiſſe*, τῷ δόλῳ αὐτῶν εὐλόγουν, hoc eſt, placuit illis in mendacio: *ex qua explanatione fortaſſe colligi poteſt, pro*, εὐλόγουν, *legendum*, εὐδόκουν. *Sanctus Hieronymus*, placuerunt ſibi in mendacio. (*g*) Populi.] λαοῦ. S. *Hilarius*, omnis cœtus plebis. S. *Ambroſius*, omnes conventus plebis meæ. S. *Auguſt.* omne conſilium plebis. *In plerisque tamen græcis libris eſt*, λαῶν, populorum. (*h*) Noſter.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſt. In vulgata ſequitur*, in æternum: *ſed S. Hieron. fatetur obelum eſſe; ac fortaſſe irrepſit in locum diapſalmatis, quod ab Aquila redditur*, ſemper. (*i*) Veruntamen vani.] *Theodoretus*, Hoc Theodotio manifeſtius eſt interpretatus πλὴν ἀτμὶς υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς υἱοὶ ἀνδρὸς, ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ. Veruntamen vapor filii hominum, mendaces filii viri, ut momentum ſtateræ. (*k*) Ut decipiant.] *Græci fere hæc conjungunt cum antecedentibus, ut* ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι, *valeat*, in ſtateris factis ad decipiendum, & fraudandum. (*l*) Ipſe de vanitate in idipſum.] *Aut*, in unum, *ut* S. *Aug. Theodoretus*: Ita Symmachus hoc eſt interpretatus, αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ, ipſi evaneſcunt ſimul. (*m*) Super rapinas.] ἐπὶ ἁρπάγματα, *latinæ tamen editiones non habent illud*, ſuper: *Aquila*, ϗ ἐν βίᾳ μὴ ματαιοῦσθε, & in violentia nolite evaneſcere. *Theodotio*, ϗ ἐπὶ ἁρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε, & in rapina ne evaneſcatis. *Symmachus*, ϗ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτμὶς, & ſuper rapinam nolite fieri vapor. (*n*) Tua.] σου, *tamen latinæ editiones habent*, tibi.

PSAL. LXII.

(*a*) SItivit tibi.] *Ita pſalterium vetus, & S. Hilarius, & S. Auguſtinus, & ita omnes interpretes vertiſſe affirmat S. Hieron. Aliæ editiones Latinæ habent*, in te. *Plerique autem libri Græci*, ἐδίψησέ σε. ſitivit te. (*b*) Quam multipliciter.] *Theodoretus*, Theodotio, ποσαχῶς, multipliciter: Aquila vero, ἐπιτάθη, intendit ſe: Symmachus autem, ἱμείρεται, appetit. Omnes attuli interpretationes, docens illud, ποσαπλῶς, non eſſe duas particulas, dividendo, πῶς, ab ἁπλῶς, ſed eſſe unam orationis partem ſignificantem intentionem deſiderii. S. *Hilarius tamen habet*, quam ſimpliciter. S. *Hier. in Ezek. cap. 16. lib. 5. in extremo teſtatur quædam exemplaria habuiſſe*, quomodo conſumpta eſt caro mea, *itemque in cap.* 44. (*c*) Caro mea.] S. *Aug.* & caro mea in terra deſerta, & in invio, & inaquoſo. (*d*) Sicut adipe.] S. *Auguſtinus*, tanquam adipe. *In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ὡς ἐκ στέατος, tanquam de adipe. (*e*) Et labia.] *Ita S. Hilarius, & S. Auguſt. & vetus pſalterium, & Romanum, & Æthiopicum. In cæteris græcis codicibus partim eſt*, ϗ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου, & labia exultationis laudabit os meum, *partim, ac fortaſſe emendatius*, ϗ χείλει ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου, & labio exultationis laudabit os meum: *non longe ab vulgata, quæ habet*, & labiis: *& ab Arabico.* (*f*) Si memoratus ſum tui.] *Ita S. Hilarius, & S. Aug. Vulgata autem*, ſic (*aut*, ſi) memor fui tui. *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, ἀναμιμνήσκομαί σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε, ϗ σκεπόμενος ἐν τοῖς πτέρυξί σου εὐφήμουν, reminiſcor tui ſuper ſtratum meum, per ſingulas vigilias (*Sic S. Hieron.*) meditabar te, & tectus in alis tuis benedicebam.

PSAL. LXIII.

(*a*) ORationem meam.] *Ita editiones Latinæ: & SS. Hilarius, & Auguſtinus: quod græce eſt*, τῆς προσευχῆς μου. *In aliis exemplaribus Græcis eſt*, φωνῆς μου, vocem meam. *Schol.* LXX. προσευχῆς μου. (*b*) Cum deprecor ad te.] *Ita libri Græci*, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ. S. *Hilarius primum habet*, cum precor ad te, *deinde*, cum tribulor. *S. Auguſtinus & vulgata*, cum deprecor. (*c*) Protexiſti.] *Ita apud Latinos: quod Græce*, ἐσκέπασάς με, *ſed in cæteris libris Græcis eſt* (*pſalteriis, Æthiopico, & Arabico, conſentientibus*) σκέπασόν με, protege me. (*d*) Conventu.] *Theodoretus*, συστροφὴν, vocat concordiam, & conſenſum ad mala: *quare verti poſſet*, conjuratione. (*e*) Rem amaram.] πρᾶγμα πικρόν. *Theodoretus*: Aquila dixit, ῥῆμα πικρὸν, verbum amarum, *& Theodotio*, λόγον πικρὸν, ſermonem amarum, *& Symmachus*, ἐπλήρωσαν τὸ τόξον ἑαυτῶν λόγον πικρὸν (*al.* λόγῳ πικρῷ) impleverunt arcum ſuum ſermonem amarum, *al.* ſermone amaro. (*f*) In occultis.] ἐν ἀποκρύφοις. *S. Hilarius interdum hoc modo, interdum*, in obſcuro. *S. Auguſtinus*, in abſcondito. *Theodoretus*: Symmachus κρυφῇ, clanculum, id eſt, inſidiis & dolis uſi. (*g*) Sermonem malignum.] *Ita S. Auguſtinus, quod græce*, λόγον πονηρόν. *Vulgata*, ſermonem nequam, *eodemque interdum modo S. Hilarius, interdum vero*, verbum malum. *Theodoretus*, hoc manifeſtius Symmachus dixit, ἐκράτυναν λόγον πονηρὸν, ἐσκοπήσαντο κρύψαι παγίδας, tenuerunt ſermonem malignum, deliberaverunt occultare laqueos. *S. Hilarius, pro*, narraverunt, *habet*, diſputaverunt. (*h*) Scrutantes ſcrutinio.] *Ita vulgata, & S. Hilarius, quod græce eſt*, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει. *In aliis libris græcis eſt*, ἐξερευνήσεις, *& S. Auguſt. & vetus pſalterium*, ſcrutantes ſcrutationes. *Schol.* Aquila, σκαλεύσει σκαλευόμενοι, foſſione fodientes: Theodotio, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει, perſcrutantes perſcrutatione. (*i*) Accedet homo, & cor altum.] *Apud latinos fere eſt*, ad cor: *apud Sanctum Auguſtinum utroque modo: Aquila*, ἔγκατον ἀνδρὸς, ϗ καρδία βαθεῖα, ϗ ῥοιζήσει αὐτοὺς ὁ θεός. βέλη παραχρῆμα ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ϗ ἐσκανδάλισαν αὐτὴν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Intimum viri, & cor profundum, & inſequetur eos Deus: ſagittæ ſubito fuerunt plagæ eorum, & impingere fecerunt eam in ſemetipſos linguæ ipſorum. *Symmachus*, ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος καρδίας βαθείας· ἀκοντίσει οὖν αὐτοὺς ὁ θεὸς, βέλος αἰφνίδιον ἔσονται αἱ πληγαὶ αὐτῶν, ϗ πταίσουσι καθ' ἑαυτῶν τῆς γλώσσης αὐτῶν, ex intimis unuſquiſque cordis profundi: ſagittabit igitur illos D us, ſagitta repentina erunt plagæ eorum, & corruunt contra ſeipſos ling ſuis. *Theodotio*, διάνοια ἀνδρὸς, ϗ καρδία βαθεῖα· κατατοξεύσει αὐτοὺς ὁ mens viri, & cor profundum: ſagittabit eos Deus: *Theodoretus ita re hanc Theodotionis interpretationem*, ϗ διάνοιαν ἀνδρὸς, ϗ καρδίαν βαθεῖαν κα τοξεύσει ὁ θεὸς, & mentem viri, & cor profundum ſagittabit Deus. Pro nihilo habuerunt eum.] ϗ ἐξουθένησαν αὐτόν. *Ita pſalterium Romanum Hilarius*, & nihil habuerunt contra ipſos linguæ eorum: *ſed in cæter bris græcis eſt*, ἐξουθένησαν ἐπ' αὐτοὺς, *cum qua lectione conſentiunt pſalt Æthiopicum, & Arabicum, & metaphraſis Apollinarii. Et vulgata la & pſalterium vetus, & S. Auguſt.* & infirmatæ ſunt contra eos.

PSAL. LXIV.

(*a*) CAnticum.] *Abeſt hoc a S. Hilario, & Theodoreto, qui quidem ſcribit*, in nonnullis autem exemplaribus adjungitur, ᾠδὴ ἱερεμ ἰεζεκιὴλ, ϗ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. *Apud Sanctum Au ſtinum*, canticum Hieremiæ, & Ezechielis, ex populo tranſmigrati cum inciperent exire. *In vulgata*, canticum Hieremiæ, & Ezechiæ, p lo tranſmigrationis, quando incipiebant proficiſci. *Addit Theodor iſta neque in hebraico, neque apud cæteros interpretes, neque apud LX Hexaplo haberi: dictio tamen illa*, ᾠδὴ, canticum, *reſpondet hebræo, Hilarius, in pſal. 65. inquit*, in anteriore, id eſt, in hoc editum eſſe mus cantici. (*b*) Sion.] *Schol.* Sion exponitur, διψῶσα, ſitiens. tum.] *In plerisque libris græcis & Latinis ſequitur*, in Hieruſalem, *men in hebræo.* (*d*) Verba iniquorum.] *Theodoretus*: Symmach tem ita: λόγοι ἀνόμων κατεδυνάστευσάν με, ſermones iniquorum ſubjec oppreſſerunt me. *Scholiaſtes autem hæc præterea refert, ex Aquila dem*, ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμὲ, roborati ſunt præ me, *ex quinta autem ne*, ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμὲ, invaluerunt ſuper me. (*e*) Et impietates tu propitiabis.] *Ita S. Hilarius in explanatione; quod græce eſt*, ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ, *ſed in multis libris græcis eſt*, ταῖς ἀσεβείαις, *& vu* & impietatibus noſtris tu propitiaberis. *Sanctus Auguſt. partim ho partim*, & impietates noſtras tu propitiaberis. (*f*) Præparans.] *T retus*, iſtud, ἑτοιμάζων, Symmachus dixit, ἑδράζων firmans. *Scholium tem ex Symmacho*, ὃς ἥδρασας ὄρη τῇ δυνάμει ἑαυτοῦ, qui firmaſti mont tentia tua ipſius. (*g*) Circumcinctus in potentatu] *Sic Sanctus ſtinus, quod græce*, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ. *Sanctus Hilarius, & vu* accinctus potentia. (*h*) Qui conturbas.] *Theodoretus*, iſtud, Theodotio dixit, καταπραΰνων, mulcens, & ſedans. (*i*) Fundum.] fundum, *ut vulgata*, τὸ κύτος. *Schol.* κοίλωμα, πλάτος, ἢ βάθος, cavi titudo, aut profunditas. *Alind Scholium*, quod alibi dixit, mictum, & veſtimentum. (*k*) Sonos fluctuum ejus.] *Aut*, ſon *fere latini: græce tamen eſt*, ἤχους. *Poſt iſta verba in cæteris libris gr quitur*, τίς ὑποστήσεται; *& Sanctus Auguſtinus*, quis ſufferet? *Itemque manum pſalterium, & Æthiopicum, & metaphraſis Apollinarii: tamen ab Arabico, a Sancto Hilario, & vulgata: ac S. Hieron. doc perfluum eſſe.* (*l*) Multiplicaſti locupletare.] *Aut*, ditare, *ut S. ſtinus. Theodoretus*: Symmachus autem tria iſta poſuit modo op ἐπίσκεψαι τὴν γῆν, ϗ ποτιεῖς αὐτὴν, πολυκαρπίᾳ πλουτίσεις αὐτὴν, ὀχετ σεῖς ὑδάτων Viſita terram, & potabis eam, ubertate fructuum ditab rivulis Dei plenis aquarum. (*m*) Paraſti.] *Theodoretus*: Symmac tem hoc modo, τελεσφορήσεις τὴν πανσπερμίαν αὐτῆς, οὕτως ἥδρασας αὐτ maturitatem ac fructum perduces omne ſemen ejus: ita firmaſti e Præparatio.] *Ita in multis codicibus græcis, & in eo quo uſi ſunt Su Fretela. S. Hieronymus tamen probat*, præparatio ejus: *quod eſt in v & in pſalteriis Arabico, & Æthiopico: &* S. *Hilarius interdum*, p tio ſua. *Apollinarius*,

Καὶ σφίσιν ὥστε θεὸς βρῶσιν προὔθηκας ἑτοίμην.
Et ipſis tanquam Deus victum immiſiſti paratum.

Idem vero interdum habet, tua: *& ita* S. *Auguſtinus, & p vetus, & Romanum. Et in aliquot codicibus græcis eſt*, *& ita habet Theodoretus in explanatione, & in L. V. ad illud*, σου, *minoribus litteris.* (*o*) Pingueſcent.] *Symmachus* φωθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου, caligine obtegentur ſpecioſa *Alind Scholium.* ὁμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, nebula obtege ſcuæ deſerti. (*p*) Montes.] ὄρη. *Ita quoque eſt apud Apollinarium, in Æthiopico pſalterio. Sancti autem Hilarius & Auguſtinus*, fines *deantur*, legiſſe. ὅροι *In cæteris libris græcis eſt*, ὡραῖα, *& vulgata* ſa. (*q*) Abundabunt frumento.] πληθυνοῦσι σῖτον, multiplicabunt tum. *Aquila*, ἐκλεκτὸν, electum. *Theodotio*, σῖτον, frumentum. *chus*, τροφὴν, alimentum.

PSAL. LXV.

(*a*) REſurrectionis.] *Abeſt hoc a S. Hilario. Theodoretus*: τὴν προσθήκην τὸ ἑβραϊκὸν ἔχει, οὐδὲ οἱ ὁ ἐν τῷ ἑξαπλῷ, ἀλλ' ϗ νές ὡς ἔοικεν προστεθείκασιν. neque hanc additionem Hebraicum habe alii interpretes, neque LXX, in Hexaplo: ſed & hanc, ut videtur appoſuerunt. (*b*) Omnis terra.] *Theodoretus*: Symmachus, τῇ γῇ (*al.* ἐπὶ γῆς) προσκυνήσουσί σοι, μελῳδοῦντές σοι ᾄσουσι τὸ ὄνομά σ qui in terra, adorabunt te, melos dantes canent nomen tuum. mini tuo.] *Sic in vulgata, & in pſalteriis, Arabico, & Æthiopi liis libris Græcis ſequitur*, ὕψιστε, *& SS. Hilarius & Auguſtinus, Itemque pſalterium vetus, & Romanum.* (*d*) Terribilis in *Theodoretus*: Symmachus autem, φοβερὰ μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρ *S. Hieronymus videtur vertere*, terribilia conſilia ſuper filiis hom Qui convertit.] ὁ μεταστρέφων. *Theodoretus*: Symmachus ſic dixit, λε θάλασσαν εἰς ξηρὰν, ποταμὸν διέβησαν ποδὶ, tranſmutavit mare in ar vium tranſierunt pede. (*f*) Seculo.] τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυνασ αἰῶνος, *& reſpondet hebræo: quare ita etiam habet in ſua tralation ronymus, & S. Hilarius vidit, illud quod eſt in editionibus lati* num, *non ſatis reſpondere græco: per id enim quod*, τοῦ αἰῶνος, *dict ficari dominationem deſignati & tanquam demonſtrati ſeculi.*

aſperant] *S. Aug.* qui amaricant. S. *Hilarius*, qui in iram provocant, παραπικραίνοντες. *Theodoretus*: Hos Theodotio quidem vocavit, ἐκκλίνοντας, declinantes: Aquila autem, ἀφιστάμενοι, deſciſcentes: manifeſtius autem Symmachus dixit; οἱ ἀπειθεῖς μὴ ὑψώθωσαν ἐν ἑαυτοῖς, qui increduli ſunt, non exaltentur in ſemetipſis, *& ita S. Hieronymus.* (h) Auditam facite.] *Theodoretus*: Symmachus illud, ἀκουτίσατε, dixit, ἀκουστὴν ποιήσατε, al. ποιεῖτε, *quod idem valet, & eſt expreſſius. S. Aug. habet*, audite. *S. Hilarius*, obaudite. (i) Incenſo, & arietibus.] *Ita SS. Auguſt. & Hilarius, & omnes fere Græci*, μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν. *Attamen* S. *Hieronymus ad Suniam putat melius legi*, μετὰ θυμιάματος τῶν κριῶν, *& ſic vulgata*, cum incenſo arietum. (k) Faciam.] ποιήσω. *In plerisque libris Græcis eſt*, ἀνοίσω, *& ita latini*, offeram. (l) Ad ipſum ore meo.] *Theodoretus*: Symmachus autem ita, αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπικαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχρῆμα ἡ γλῶσσά μου, ipſum ore meo invocavi & elevata eſt ſubito lingua mea. (m) Non exaudiat] μὴ εἰσακουσάτω. *Theodoretus*: Symmachus autem, ἀδικίαν εἰ προεῖδον ἐν τῇ καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακούσῃ κύριος, injuſtitiam ſi prævidi in corde meo, non exaudiet Dominus. *Et fere latini omnes habent*, non exaudiet. (n) Exaudivit me.] *Ita SS. Hilarius & Auguſtinus, & Græci codices collati. Sed Sanctus Hieronymus putat id*, me, *eſſe ſuperfluum: & abeſt a vulgata.*

PSAL. LXVI.

(a) Psalmus.] *In multis libris Græcis eſt*, ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, *& ſic vulgata*, pſalmus cantici David: *quæ verba agnoſcit etiam* S. *Hilarius*. (b) Super nos.] *In cæteris libris græcis ſequitur*, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, *& in vulgata*, & miſereatur noſtri, *&* S. *Hilarius*, & miſereatur nobis, *quorum loco eſt in pſalterio Æthiopico*, & vivemus. *Abſunt tamen a metaphraſi Apollinarii, a* S. *Auguſt. & vetere pſalterio. Schol.* illud, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς, non ſcribitur. (c) Ad cognoſcendum.] *Editiones latinæ habent*, ut cognoſcamus: *ſed notat* S. *Hilarius*, τοῦ γνῶναι, *eſſe ſine perſonæ definitione.* (d) Judicabis.] κρινεῖς, *& paulo poſt*, ὁδηγήσεις. *Apud latinos fere eſt*, judicas, *&* dirigis. *Sanctus Auguſtinus tamen habet* diriges.

PSAL. LXVII.

(a) Exurgat.] *Sch.* Numerorum 10. ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, expergiſcere Domine, & diſſipentur inimici tui. (b) Peccatores.] *Theodoretus*: Quos lxx dixerunt, ἁμαρτωλούς, cæteri omnes interpretes nominaverunt, ἀσεβεῖς, impios: ita autem eos & Hebræus & Syrus vocat. (c) Lætentur.] *Ita S. Hilarius, quod græce*, εὐφρανθήτωσαν, *vulgata*, epulentur; *S. Auguſtinus*, jocundentur. (d) Iter facite ei.] *Theodoretus*, hoc quidem Symmachus ita eſt interpretatus, μεταστρώσατε (*al.* καταστρώσατε) τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικήτῳ, ſternite viam ei qui vehitur in deſerto: *quem ſenſum reddidit etiam* S. *Hieronymus. Scholiaſtes autem refert ex Aquila*, ἀποσκολοπίσατε, *quaſi*, purgate, & complanate. (e) Dominus nomen illi.] *Symmachus*, διὰ τοῦ Ἰὰ ὀνομασία αὐτοῦ, per Ia nominatio ejus. *Quinta editio*, ἐν Ἰά, in Ia. *Schol.* Dominus quidem apud hebræos ſolet dici Adonai, hic autem dicitur apud hebræos, Ἰὰ σεμώ, Ia ſemo. *De iſto quod* *um eſt ex decem Dei nominibus*, S. *etiam Hieronymus in epiſtola ad Marcellam.* (f) Deus in loco ſancto ſuo.] *Symmachus*, ἐν ἡγιασμένῳ κατοικητηρίῳ αὐτοῦ, in ſanctificato habitaculo ſuo. *Aq.* ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐτοῦ, in palatiis ſanctis ſuis. (g) Unius moris.] *Aut*, uniuſmodi, *ut* S. *Auguſt.* μονοτρόπους. *Symmachus*, δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν, dat ſolitariis habitare domum. *Aquila*, καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ, ſedere facit unigenitos in domo. *Quinta editio*, κατοικίζει μονοζώους (*al.* μονοζώνους) ἐν οἴκῳ, habitare facit eos, qui ejuſdem vitæ *al.* ejuſdem ſtudii ac præſtantiæ) ſunt in domo. (h) Qui exaſperant.] S. *Aug.* ſimiliter amaricantes. S. *Hil.* ſimiliter eos qui exacerbabant. *Sym.* οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι καύσωνος ξηρότητα, increduli autem habitabunt æſtus ſiccitatem. *Aquila*, οἱ ἀφιστάμενοι ἐσκήνωσαν λεοπετρίαν, rebelles habitaverunt rupem. *Theodotio*, ἐκκλίνοντες, declinantes. (i) Deus cum egrederis.] *Theodoretus*: Hoc Symmachus ita eſt interpretatus, ὁ θεὸς προπορευόμενός σου πρὸ τοῦ λαοῦ σου βαίνοντος διὰ τῆς ἀοικήτου, γῆ ἐσείσθη, οὐρανὸς δὲ ἔσταξε. Deus cum tu præcederes ante populum tuum tranſeuntem per deſertum, terra concuſſa eſt, cœlum autem ſtillavit. (k) Cum pertranſires deſertum.] ἐν τῷ διαβαίνειν σε τὴν ἔρημον. *In aliis libris eſt*, ἐν τῇ ἐρήμῳ, *& ſic latini*, in deſerto, *aut*, in deſertum, *ut* S. *Hilarius*. (l) Dei Sinai.] *Sic vulgata, quod in cæteris Græcis eſt*, τοῦ θεοῦ τοῦ Σινά, *SS. Hilarius & Auguſtinus*, a facie Dei. Mons Sinai a facie Dei Iſrael *Cæterum per Typographi incuriam iſthæc lectio in noſtram editionem irrepſit. In codice enim Vaticano eſt*, τοῦτο Σινά, *quemadmodum & Jud. 5. & reſpondet Hebræo, qui habet*, hic, *vel*, iſte Sinai. *S. autem Hieronymus*, hoc eſt in Sinai. (m) Et infirmata eſt: tu vero.] *Theodoretus*, Sic autem & Symmachus eſt interpretatus, ἣν ἐξεποίησας, καὶ ἑδράσας, quam adoptaſti, & ſtabiliſti: Aquila autem manifeſtius, καὶ μεμοχθηκυῖαν σὺ ἥδρασας, *quod ita videtur reddidiſſe* S. *Hieronymus*, & laborantem tu confortaſti. (n) Pauperi Deus Dominus.] *Sic habet* S. *Hilarius, & ſic interpungit: cæteri vero Græci & Latini illud*, Deus, *conjungunt cum antecedentibus.* S. *Auguſt.* Paraſti in tua ſuavitate egenti Deus. Dominus dabit. (o) Dominus dabit.] *Theod.* Sym. autem ita, κύριος ἔδωκε ῥήσεις τοῖς εὐαγγελιζομένοις στρατιᾷ πολλῇ. βασιλεῖς τῶν στρατιωτῶν ἠγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο. καὶ ἡ διαῖτα τοῦ οἴκου διανεμεῖ λάφυρα, Dominus dedit ſermones evangelizantibus exercitu multo: reges militum amati fuerunt, amabiles facti ſunt, & habitatio domus diſtribuet ſpolia. (p) Dilecti, dilecti.] *In vulgata etiam repetitur. S. autem Hilarius*: Evangelizantibus, virtutibus multis: rex virtutum dilecti, & pulchritudini domus dividere ſpolia. S. *Auguſt. ut vulgata: admonet tamen in codicibus diligentioribus eam repetitionem aſteriſco eſſe prænotatam, quaſi habeatur in hebræo, ſed non in interpretatione lxx. Abeſt omnino a multis libris græcis.* (q) Et poſteriora dorſi.] καὶ τὰ μετάφρενα, *quod* S. *Hilarius inquit ſignificare*, inter ſcapilia, *&* S. *Auguſtinus habet*, & inter ſcapulas: *ſed interpretatur partem quæ eſt circa regionem cordis, a poſterioribus tamen, id eſt, a dorſo.* (r) In viriditate] *Ita Sancti Hilarius & Auguſtinus, quod græce*, ἐν χλωρότητι, *&* S. *Hilarius inquit ſignificari vigorem quendam æternum. Vulgata*, in pallore. (s) Cœleſtis.] *Ita* S. *Hilarius, & vulgata.* S. *Auguſtinus*, ſupercœleſtis, *quod græce eſt*, ἐπουράνιος, *hebraice eſt* Saddai, *quod a lxx ſolet verti*, ἱκανός, potens, & ſibi ſufficiens. *S. Hieronymus hic habet*, robuſtiſſimus. (t) Selmon.] *Theodotio*, ἐν σκιᾷ, in umbra. (u) Mons coagulatus.] S. *Hilarius*, mons conſecratus. S. *Auguſtinus, & pſalterium vetus, in accuſandi caſu (quod verba græca ferunt)* montem Dei, montem uberem, montem incaſeatum, vel montem pinguem. *Et* S. *Hilarius in ſequentibus, ubi & ipſe habet*, montes caſeatos, *admonet vocem græcam, id eſt*, τετυρωμένον, *complecti, & coaguli, & caſei ſpeciem.* (x) Ut quid ſuſpicamini?] S. *Hilarius*, ut quid ſuſpicit? *Symmachus*, ἵνα τί περισπουδάζετε, ut quid affectatis? *Theodoretus*, Aquila autem hoc modo, εἰς τί ἐρίζετε ὄρη ὠφρυωμένα τὸ ὄρος ὃ ἐπεθύμησεν ὁ θεὸς τοῦ καθίσαι ἑαυτό; (*ſuſpicor autem legendum*, ἑαυτῷ, *aut*, ἑαυτόν, *ea enim ita videtur reddidiſſe* S. *Hieronymus*) quare contenditis montes excelſi, adverſus montem, quem dilexit Deus, ut habitaret in eo? (y) Aſcendens.] ἀναβάς. *In aliis libris græcis, atque etiam in L. Vaticano ex emendatione eſt*, ἀνέβης, *&* S. *Auguſt.* aſcendiſti. *Juſtinus in dialogo cum Tryphone ita citat hunc locum*, ἀνέβη εἰς ὕψος, καὶ ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, ἔδωκε δόματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, aſcendit in altum, captivavit captivitatem, dedit dona filiis hominum, *eodemque modo habet Sanctus Paulus, ad Epheſios 4. niſi quod habet*, ἀναβάς, *&* τοῖς ἀνθρώποις. *Et ſane hoc loco in cæteris codicibus græcis eſt*, ἐν ἀνθρώποις, *atque in ipſo etiam Vaticano adſcriptum ex emendatione: ſed tamen illud*, ἐν ἀνθρώποις, *reſpondet hebræo. Iſtum vero S. Pauli locum recitans hic S. Auguſtinus dicit*, aſcendit, *& ipſemet Apoſtolus in explicatione inquit*, τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν; *ut videri poſſit legiſſe*, ἀνέβη. *De hac autem inter Prophetam & Apoſtolum varietate, idem S. Auguſt. & cæteri Patres legendi ſunt. Eodem fere modo ac Juſtinus habet pſalterium Arabicum Romanum*, dedit dona hominibus. *S. Hilarius in textu*, dedit, *in explicatione*, accepit, *& Apollinarius*, εἷλε δωτίνας.

Τύψε ἀειράμενος ληΐσατο ληΐδα πολλήν.
Αὐτὰρ ὁ δωτίνας μεγαπαῖδος εἷλε γενέθλης.

Verbum hebraicum quod hic tranſfertur, ἔλαβες, *proverb. 7. inflexum ad formam nominis, a LXX tranſfertur*, ὁμιλίᾳ, *quaſi captatione dulcis ſermonis, a Theodotione*, δομάτων, donorum. (z) Etenim non credentes inhabitare.] καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι. *In multis codicibus græcis eſt*, ἀπειθοῦντας *quomodo etiam videtur legiſſe S. Hieronymus ad Suniam, & pro* κύριος, *quod ſequitur, legiſſe*, κύριον, *& conjunxiſſe cum præcedentibus: ita enim ſcribit*, Nos enim tranſtulimus, etenim non credentes inhabitare Dominum: ut hic ſit ſenſus, & pendeat ex ſuperioribus, Aſcendiſti in altum, cepiſti captivitatem, accepiſti dona in hominibus, & eos qui non credebant Deum inhabitare poſſe mortalibus. *Vulgata habet*, inhabitare Dominum Deum: *certe lectionem quæ in L. V. eſt, non valde probat S. Hieronymus eadem epiſtola. Theodoretus*: Hoc manifeſtius Aquila eſt interpretatus, καίπερ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνῶσαι, etiam rebelles ad inhabitandum. (aa) Verticem capilli.] *Symmachus*, κορυφὴν ἔντριχον ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμελείαις αὐτῆς, verticem capillatum volutantem ſe in delictis ſuis. (bb) Convertam.] ἐπιστρέψω. *S. Hilarius*, convertar: *quam lectionem haberi in aliquot codicibus teſtatur etiam* S. *Auguſt.* (cc) In profundis maris.] ἐν βυθοῖς θαλάσσης, *quam lectionem agnoſcit etiam* S. *Aug. & interpretatur, quod etiam ibi Deus convertat ad ſe de profundis clamantes. In aliis editionibus latinis eſt*, in profundum. *Theodoretus*: Symmachus autem ſic, εἶπε κύριος, ἀπὸ βασὰν ἐπιστρέψω, ἀπὸ βυθῶν θαλάσσης, dixit Dominus, e Baſan convertam, e profundis maris. (dd) Ut intingatur.] *Theodoretus.* Symmachus autem ita, ὅπως ἂν συγκατεάξῃ ὁ πούς σου μετὰ αἵματος, καὶ λάψῃ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἑκάστου τῶν ἐχθρῶν σου, ut confringatur pes tuus cum ſanguine; & lambat lingua canum tuorum ex unoquoque inimicorum tuorum. (ee) Viſi ſunt greſſus.] *Ita pſalterium vetus, & Romanum, & Sanctus Auguſtinus. Hilarius autem*, viſa ſunt itinera, *& ita fere exemplaria græca. S. Hieronymus ad Suniam ſcribit, in LXX, & in Hexaplis ſe reperiſſe*, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου, *& Aquilam, & Symmachum, & Theodotionem, & quintam ſextamque editionem interpretatos eſſe*; viderunt itinera tua Deus, itinera Dei mei regis, qui eſt in ſancto. *Vulgata*, viderunt ingreſſus tuos, *& cum hac lectione conſentit metaphraſis Apollinarii. Idem vero S. Hieronymus paulo poſt contendit legendum*, regis mei, *quod habet vetus pſalterium, & vulgata, & S. Auguſtinus, non autem Romanum, neque S. Hilarius.* (ff) Conjuncti pſallentibus.] *Symmachus*, ἀκόλουθα τῶν μελῳδοῖς, poſt modulatrices. (gg) Adoleſcentior in ecſtaſi.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce*, νεώτερος ἐν ἐκστάσει. S. *Hilarius*, junior in pavore, *Romanum*, adoleſcentior in pavore, *vulgata*, adoleſcentulus in mentis exceſſu. *Aquila*, νεώτερος κρατῶν αὐτῶν, *quod* S. *Hieronymus*, parvulus continens eos. *Theodotio*, παιδευτὴς αὐτῶν, eruditor eorum. (hh) Virtuti tuæ] *Ita etiam legiſſe S. Hilarium apparet ex explanatione. S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, virtutem tuam. *Theodoretus*: Symmachus autem ita, πρόσταξον ὁ θεὸς περὶ ἰσχύος σου, ἐνίσχυσον ὁ θεὸς τοῦτο, ὃ ἐποίησας ἡμῖν, διὰ τὸν ναόν σου, τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ. Præcipe Deus de fortitudine tua; corrobora Deus hoc quod feciſti nobis, per templum tuum, quod eſt ſuper Hieruſalem. (ii) Quod perfeciſti.] ὃ κατηρτίσω. *Sic eſt in pſalterio Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, κατειργάσω, *& in metaphraſi Apollinarii*, τέκτηνας, *& in libris latinis*, quod operatus es. (kk) Calami.] *Ita vetus pſalterium, & S. Auguſtinus, quod græce*, τοῦ καλάμου, *vulgata*, arundinis. *Theodoretus*: Quædam vero exemplaria habent, δρυμοῦ, *& S. Hilarius*, feras ſylvæ, *& Romanum*, feras ſylvarum. (ll) Congregatio taurorum.] S. *Hilarius & Romanum*, concilium taurorum inter vaccas populorum. *Symmachus*, συνόδῳ παμμεγεθῶν μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαλακτίζουσι τοὺς εὐδοκίμους (*al.* εὐδοκητούς) ὡς ἀδόκιμον ἀργύριον, conventu prægrandium cum conſpirationibus populorum, ijs qui calcibus petunt probatos, tanquam improbatum argentum. (mm) Non excludantur.] *Ita* S. *Hilarius, & pſalterium Æthiopicum. In cæteris libris græcis eſt*, τοῦ ἐκκλεισθῆναι, *& ita S. Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, ut excludantur ij, *vulgata*, ut excludant eos. (nn) Præveniet manum ſuam Deo.] προφθάσει χεῖρας αὐτῆς τῷ θεῷ, *& videtur verbum iſtud habere vim activam, quaſi dicat*, præmittet, & feſtinabit dare, *ut inquit S. Hieronymus, & S. Auguſtino placeret verti*, manus ſuas. *In omnibus tamen libris latinis inventum eſt*, præveniet manus ejus Deo: *tantum apud S. Hilarium illud*, Deo, *conjungitur cum ſequentibus, hoc modo*, Æthiopia præveniet manus ejus:

Deo regna terræ. (oo) Pſallite Deo.] *Hæc ſunt apud S. Hilarium, & S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & Romano, & vulgata : ſed abſunt a cæteris libris græcis. Et Sanctus Hieronymus inquit non eſſe in libris authenticis, ſed obelo prænotari.* (pp) In voce ſua.] ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ, *vulgata,* voci ſuæ, *in multis libris græcis eſt,* φωνὴν αὐτοῦ, *& ita Sancti Hilarius, & Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum,* vocem ſuam

PSAL. LXVIII.

(a) INfixus ſum in limo profundi.] *Theodoretus,* Symmachus autem, ἐβαπτίσθην εἰς ἀπεράντους καταδύσεις, καὶ οὐκ ἔστι στάσις, merſus ſum in voragines interminatas, & non eſt ſtatus. (b) Ab ſperando me in Deum meum.] *Sanctus Auguſtinus, & Pſalterium vetus,* ab ſperando in Deum meum ; *& videtur ſignificantius quodammodo exprimi phraſis græca,* ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν θεόν μου, *quam quomodo habet* S. *Hilarius, & vulgata,* dum ſpero in Deum meum. (c) Confortati ſunt inimici.] *Sic S. Auguſtinus, & Pſalterium vetus, quod eſt græce,* ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως. S. *Hilarius,* convaluerunt, qui perſequuntur me, inimici mei injuſte. *vulgata,* confortati ſunt, qui perſequuti ſunt me, inimici mei injuſte. (d) Tunc exolvebam.] S. *Hilarius,* tunc exolvere repetebar. *Aquila,* ὅσα οὐκ ἐβιασάμην, τότε ἐπέστρεφον, quæ non extorſi, tunc reddebam. (e) Te Domine virtutum.] *Ita S. Hilarius. S. autem Auguſtinus, & vetus Pſalterium,* qui expectant te Domine, Deus virtutum. *vulgata,* Domine, Domine virtutum: *& in pleriſque exemplaribus Græcis eſt,* κύριε, κύριε δυνάμεων. *Aquila,* κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Dominus Deus exercituum. *Theodotio,* κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, Domine Deus virtutum. *Symmachus,* κύριε θεὲ τῶν δυνάμεων, Domine Dee virtutum. (f) Exprobrationem.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium : quod græce eſt,* ὀνειδισμόν. *S. Hilarius,* improperium. *Vulgata,* opprobrium. (g) Operuit confuſio.] ἐντροπή. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* irreverentia. *S. Hilarius,* reverentia. *Symmachus,* ἀσχημοσύνη, dedecus, & turpitudo. (h) Alienatus factus ſum fratribus meis.] *Ita pſalterium vetus, verbum e verbo,* ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου. *S. Auguſtinus,* alienatus factus ſum a fratribus meis. *S. Hilarius,* alienus factus ſum fratribus meis. *Vulgata,* extraneus. *Quod autem ſequitur,* hoſpes, *ita fere eſt apud latinos alios, præter vulgatam, quæ habet,* peregrinus. (i) Comedit me.] *Theodoretus* Iſtud quidem, κατέφαγέ με, Symmachus dixit, κατανάλωσέ με, conſumpſit me. (k) Incurvavi in jejunio.] καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ. *Ita quoque eſt in pſalterio Æthiopico. In Arabico,* humiliavi : *Apollinarius* κατέκλασα, confregi. *Theodoretus hunc locum explanans,* ὅτι τούτοις ἀνιῶμαι, καὶ νηστείᾳ κατατήκω τὸ σῶμα, propterea diſcrucior, & jejunio macero corpus. *In pleriſque autem exemplaribus græcis eſt,* συνεκάλυψα, *& apud latinos,* cooperui, *vel,* operui. (l) Loquebantur.] ἠδολέσχουν. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* inſultabant. *Sanctus Hilarius,* detrahebant. (m) Ego vero oratione mea.] ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου, *& eſt hebraiſmus : ſubintelligitur enim,* converti me, *aut quiddam hujuſmodi. Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium,* ego autem, oratio mea ad te Domine. *Sanctus Hilarius, & vulgata,* ego vero orationem meam : *Aquila* , καὶ ἐγὼ προσευχῇ μου σοὶ κύριε, & ego oratione mea tibi Domine. *Symmachus* , ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχή σοι κύριε, mea autem oratio tibi Domine. *Theodotio,* ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σὲ κύριε, mea autem oratio ad te Domine. (n) Tempus beneplaciti.] *Theodoretus ex Symmacho,* καιρὸς διαλλαγῆς ὁ θεός, *quod S. Hieronymus,* tempus reconciliationis eſt Deus. (o) Anima mea.] *Ita omnes collati græci codices, latini autem,* cor meum. (p) In laqueum.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium,* in muſcipulam. *S. Hilar.* in laqueum, & in captionem, & in retributionem, & in ſcandalum. *Theodoretus ex Symmacho,* γένοιτο ἡ τράπεζα αὐτῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι, fiat menſa eorum coram ipſis in laqueum, & in ſupplicium, ut comprehendantur. *Scholiaſtes autem notat Aquilam pro,* σκάνδαλον, *dixiſſe,* σκῶλον, *quod idem valet.* (q) Et ſalus vultus tui.] *Ita SS. Hilar. & Aug. & vetus pſalterium & Romanum : cum qua lectione convenit metaphraſis Apollinarii :*

Ἀλλ᾽ ἔχω βασιλῆος ὑπέρμαχον ἄλκαρ ὀπωπῆς.

eamque habet etiam textus commmentariorum Theodoreti. In aliis libris græcis eſt, ἡ σωτηρία σου ὁ θεὸς ἀντελάβετό μου, *aut,* ἀντιλάβοιτό μου, ſalus tua Deus ſuſcepit me, (*quod habet vulgata, & pſalterium Arabicum*) *aut,* ſuſcipiat me. (r) Et vivetis.] καὶ ζήσεσθε. *In cæteris libris græcis eſt,* καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν, & vivet anima veſtra, *quod eſt in libris latinis.*

PSAL. LXIX.

(a) EO quod ſalvum me.] *Ita S. Hilarius. Vulgata,* quod ſalvum fecerit eum Dominus. *Vetus pſalterium hoc tantum* : Pſalmus David : *quare nulla ejus apud S. Auguſt. mentio. De hac inſcriptione Theodoretus:* τοῦτο ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὗρον, ἐν ἐνίοις δὲ οὔ. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὑρίσκεται. Hoc vero in quibuſdam quidem exemplaribus inveni : veruntamen neque apud hebræum, neque apud cæteros interpretes invenitur. (b) Intende.] *In vulgata ſequitur* : Domine ad adjuvandum me feſtina : *in veteri pſalterio,* Domine ut adjuves me, feſtina. *Itemque in cæteris libris græcis,* κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον, *quæ etiam in Vaticano ſunt poſtmodum addita. Eorum tamen neque S. Auguſt. inter latinos, neque Apollinarius in metaphraſi mentionem faciunt. S. etiam Hilarius hoc tantum habet :* Domine Deus in adjutorium meum intende.

PSAL. LXX.

(a) FIliorum Jonadab, & eorum, qui primi captivi ducti ſunt.] *Sic enim S. Auguſtinus. Vulgata autem,* filiorum Jonadab, & priorum captivorum. *In aliis libris Græcis additur,* ἀνεπίγραφος παρ᾽ ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud Hebræos. *Quare Theodoretus ita ſcribit,* ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος μὴ εὑρηκέναι παρὰ τῷ ἑβραίῳ, ἀλλ᾽ αὐτὸς ταύτην τεθεικέναι. confeſſus eſt & ipſe qui iſtam inſcriptionem fecit, non eam ſe inveniſſe apud Hebræum, ſed a ſe poſitam eſſe. *Schol.* οὐκ εὕρηται παρὰ τῷ ἑβραίῳ ἡ προσθήκη, hæc additio non eſt inventa apud Hebræum. Cantem gloriam.] ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, *pro,* cantem. *S. Auguſt.* hymnodicam : *Vetus pſalterium,* hymnidicam, *& varietas videtur Librarii Typographi eſſe : nec tamen auſus ſum dictionem iſtam antiquam reſtitu* (c) Magnificentiam.] *Sic vetus pſalterium, & S. Auguſtinus, quod græ* μεγαλοπρέπειαν. *Vulgata,* magnitudinem. (d) Detrahentes animæ me οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου. *S. Auguſtinus, & vetus pſalterium,* comm tentes animam meam, *id eſt, ut S. Auguſtinus interpretatur,* provocantes rixandum. *Theodoretus ex Symmacho,* καταισχυνθήτωσαν ἀναλωθήτω ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου, *quod S. Hieronymus ita videtur vertiſſe,* confu tur. & conſumantur adverſarii animæ meæ. (e) Negationes.] *Ita p rium vetus, & Romanum, & S. Auguſt. quod græce eſt,* πραγματεί *cum hac lectione conſentit metaphraſis Apollinarii. In aliis libris græc* γραμματείας, *& vulgata,* literaturam *: cujus etiam lectionis facit menti S. Auguſtinus. Theodoretus, ex Symmacho,* οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμῆσαι, ἐλεύ ἐν δυναστείᾳ κυρίου, non enim novi dinumerare : ingrediar in potentiam potentia domini. (f) Deus docuiſti me.] *Ita apud latinos : quod græ* ἐδίδαξάς με ὁ θεός, *in aliis libris græcis eſt,* ὁ θεός μου ἃ ἐδίδαξάς με, Deus us, quæ docuiſti me. *Admonet autem S. Hieronymus ad Suniam, illud, ſuperfluum eſſe. Aquila,* θεὲ ἐδίδαξάς με, Dee docuiſti me. *Theodo Symmachus, ut lxx.* (g) Uſque in altiſſima.] *Theodoretus ex A & Symmacho,* ὁ θεὸς ἕως ὕψους ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα, Deus uſque in exce quæ feciſti magnalia, *& ita fere* S. *Hieronymus.* (h) Et malas.] καὶ κακώσεις, & afflictiones. (i) Juſtitiam.] *Ita etiam Sanctu guſtinus & vetus pſalterium, & Romanum. In Arab* ſuper me juſtitiam tuam : *cum quo facit Apollinarius.*

Σεῖό μοι εὐδικίης περιώσιον ἔβλυσας ἀλκήν.

At in cæteris libris græcis, ἐπλεόνασας ἐπ᾽ ἐμὲ μεγαλωσύνην σου, multi ſuper me magnificentiam tuam, *& ſic vulgata, niſi quod non habet illu* me. *Theodoretus ex Symmacho,* αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά μου καὶ περικυκλώ περικυκλώσεις) με παραμυθίᾳ, augebis magnitudinem meam, & circu me conſolatione. *Scholiaſtes ex Aquila, & Theodotione,* πληθυνεῖς plicabis. (k) Et de abyſſis terræ iterum reduxiſti me.] *Hæc ſun S. Auguſtinum, & in pleriſque exemplaribus græcis, & metaphraſi narii. Abſunt tamen a vulgata, & a pſalterio vetere : quod mirum e quam enim non ſolet ei convenire cum S. Auguſt.* (l) Vaſe.] ἐν σκεύει, *ſpondet hebræo. In aliis codicibus græcis eſt,* ἐν σκεύεσι, *& ſic apud lati* vaſis.

PSAL. LXXI.

(a) IN juſtitia.] *Eodem fere modo pſalterium Æthiopicum,* ἀναλα ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ εἰρήνην τῷ λαῷ σου, κρινεῖ ἐν δικαιοσύνῃ τοὺς πτωχοὺς τ ſuſcipiant montes, & colles pacem populo tuo : judicabit in juſtitia populi tui : *& cum hac lectione facit metaphraſis Apollinarij.*

Οὔρεσιν εἰρήνην σθεναρῇ βουνοῖς τε μελέσθω.
Πτωχῶν δημοτέροισιν ὑπ᾽ εὐδικίῃσι δικάζειν.

Etiam in Pſalterio Romano eſt, in ſua juſtitia judicabit : *& Ter 4. adverſus Marcionem,* in juſtitia judicabit mendicos. *Quod ſi* juſtitia, *conjungeretur membro ſuperiori, eſſet ad verbum ex hebr aliis libris græcis legitur,* ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοὶ σύνην, κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, *& ſic vulgata, & pſalterium vetus, & guſtinus,* ſuſcipiant montes pacem populo, & colles juſtitiam: pauperes populi : *quamvis S. Auguſtinus priorem lectionem in a inveniri codicibus teſtetur.* (b) Et permanebit cum ſole.] *Vetus p um,* & permanebit ſoli : *ſed S. Aug. cum hanc lectionem haberet,* permanebit cum ſole : ſic enim melius interpretandum quidam no taverunt : quod in græco eſt, συμπαραμενεῖ. Quod ſi latine uno ve poſſet, compermanebit dicendum eſſet, &c. *Symm.* φοβηθήσονταί σ ὁ ἥλιος, καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης, *quæ S. Hieronymus videtur vertiſſ* mebunt te quamdiu erit ſol, & ultra lunam : *quamvis hæc ſecunda pa poſſet,* & ante lunam. (c) Generationes generationum.] *S. Au vetus pſalterium,* & generationes generationum, *vulgata,* in g onem & generationem. (d) A flumine.] *Ita apud latinos. In ali græcis eſt,* ἀπὸ ποταμῶν, a fluminibus, *quemadmodum etiam Zach.* 9. *vero legiſſe,* ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, *apparet ex interpretatione. Schol.* Aquila, LX ποταμοῦ. (e) Omnes reges.] *Ita vulgata, & S. Hil. in. pſ.* 144. *& Ter lib.* 5. *in Marcionem. At in cæteris libris græcis eſt,* πάντες οἱ βα γῆς, *& S. Auguſtinus, ac vetus pſalterium,* omnes reges terræ. *S. Hieronymus ad Suniam notat illud,* terræ, *ſuperfluum eſſe.* (f) E rabile.] *Vetus pſalterium, & S. Auguſt.* & honorabile nomen e ram ipſius. *Teſtatur tamen S. Auguſt. aliquos codices habere, & h* bile nomen eorum coram ipſo. *Aquila,* καὶ τιμιωθήσεται τὸ αἷμα φθαλμοῖς αὐτοῦ, *quæ S. Hieronymus,* & precioſus erit ſanguis eorum oculis ejus. (g) Arabiæ.] *Theodoretus :* Pro, ἀῤῥαβίας, cæteri in tes poſuerunt, σαβά, Saba. (h) Et orabunt.] *Sic vetus pſalterium Auguſt. quod græce eſt,* καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ, *& S. Auguſt. illud,* περὶ αὐτοῦ, *aliquos etiam interpretatos eſſe,* pro ipſo, *vel,* pro *vulgata eſt,* & adorabunt de ipſo. (i) Sit nomen ejus benedictum *fere latini : in aliis exemplaribus græcis, & apud Theodoretum* ἔσται, erit, *& Theodoretus addit, illud,* εὐλογημένον, benedictum, *lum haberi neque in Hexaplo, neque apud hebræos.* (k) Permanebi μενεῖ. *In aliis exemplaribus eſt,* διαμένει, *& ſic latini,* permanet. Iſrael.] *Notat S. Hieronymus ad Suniam, & in hebraico, & apu legi,* Dominus Deus, Deus Iſrael. (m) Gloria.] *Ita vetus pſalteri S. Auguſt. quod græce,* τῆς δόξης, *vulgata, & paulo ſuperius habet præ ne,* majeſtatis, *& nunc,* majeſtate. *Itemque S. Ambroſius, in pſal. x* Fiat, fiat.] *Schol.* Prioris quidem pſalmorum libri terminus fuit qu ſimus dictus in Chriſtum ; ſecundi autem lxxi ; tertii vero octuag octavus. Unicuique autem pro epilogo apponitur, Amen : πεπιστωμένως πεπιστωμένως (*al.* πεπιστωμένως) fideliter, fideliter. *De notatum eſt nonnihil ad Pſal.* 40.

CAP. LXXII.

(a) HYmni.] *Ita S. Auguſt. Vulgata*, laudes. *Scholium*, ἰστέον ὅτι οἱ ἄπειροι τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀναγνώσματος, οὐχ ὡς μέρος τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἐξειλήφασι τὸ, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυΐδ. Σαφῶς δὲ παρίστησι καὶ ἡ ἑβραϊκὴ φωνὴ, ὅτι καὶ αὐτὰ μέρος τυγχάνει τοῦ ὅλου ψαλμοῦ. Sciendum eſt, eos qui non intelligunt ſubtilem atque exquiſitam rationem lectionis, non accepiſſe illud, ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυΐδ, tanquam partem totius pſalmi. Manifeſte autem & vox ipſa hebraica demonſtrat, iſta etiam verba partem eſſe totius Pſalmi. *Sanctes Pagninus ea cum præcedenti Pſalmo conjungit.* (b) Quam bonus.] *Schol.* τρίτης βίβλου καθ' ἑβραίους ἡ ἀρχή. Principium tertii libri ſecundum hebræos. (c) Deus Iſrael.] τῷ ἰσραὴλ, ipſi Iſrael. *Theodoretus habet*, τοῦ ἰσραὴλ, ipſius Iſraelis, *itemque Apollinarius. Latini*, quam bonus Iſrael Deus rectis corde, *aut, ut vulgata*, his qui recto ſunt corde. (d) Paulominus.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce eſt*, παρ' ὀλίγον. *Vulgata*, pene. *Theodoretus*, Symmachus autem ita, παρ' ὀλίγον ἐλύθη τὰ ὑποστηρίγματά μου, propius nihil factum eſt quam ut ſolverentur quæ me ſuſtentabant. (e) Declinatio.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, quia non eſt declinatio mortis eorum: *græce*, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις τῷ θανάτῳ αὐτῶν. *Theodoretus inquit*, ἀνάνευσιν, *ſignificare*, ἀπαγόρευσιν, *repudiationem: ita ad verbum verteretur*, renuitio: nam cum quippiam *(inquit)* repudiare volumus; ſolemus renuere. *Verum interdum*, ἀνάνευσις, *ſignificat reſpectum. Quare vulgata*, non eſt reſpectus morti eorum. *Idem Theodoretus*: Aquila autem, οὐκ εἰσὶν δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν, non ſunt acerbitates, & dolores morti ipſorum. Symmachus autem, οὐκ ἀνεθυμοῦντο περὶ θανάτου αὐτῶν, *quod S. Hieronymus videtur vertiſſe*, quod non recogitaverint de morte ſua. (f) In flagello.] ἐν τῇ μάστιγι. *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium. Vulgata*, in plaga. *Symmachus*, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν, *nec multo aliter S. Hieronymus*, & quod firma ſint veſtibula eorum. (g) In laboribus.] ἐν κόποις. *Vulgata*, in labore. *Theodotio*, ἐν μέσῳ ἀνθρώπων, in medio hominum. (h) Obtinuit eos ſuperbia.] *Aut*, tenuit, *ut vulgata. In aliquot codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία εἰς τέλος, obtinuit eos ſuperbia in finem. (i) Prodibit.] ἐξελεύσεται, *apud latinos tamen*, prodiit, *& S. Hieronymus ad Suniam teſtatur apud LXX eſſe*, ἐξῆλθε. *Symmachus*, προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος ὀφθαλμῶν (*niſi legendum*, ὀφθαλμοὶ) αὐτῶν, exciderunt præ pinguedine ab oculis ſuis. *S. Hieronymus*, proceſſerunt a pinguedine oculi eorum. (k) In diſpoſitionem.] *Sive*, affectum, *ut vulgata: græce*, εἰς διάθεσιν. *Symmachus*, παρέβαινον τὰ φαινόμενα τῇ καρδίᾳ, prætergreſſi ſunt apparentia cordi, *aut*, corde: *ſed puto, voluiſſe ſignificare, eos tranſilire cogitationes, quas naturaliter cor ſuggerit, neque uſitatis cogitationibus eſſe contentos.* (l) In malignitate.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, malignitatem. *Vulgata*, nequitiam. *græce eſt*, ἐν πονηρίᾳ, *& poſſet etiam conjungi cum eo quod ſequitur, hoc modo*, loquuti ſunt in malignitate iniquitatem: in altum (*aut ut vulgata*, in excelſo) loquuti ſunt. (m) Ideo revertetur populus meus huc.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium: & ita fere hebræus, niſi quod habet*, populus ejus. *Theodoretus interpretatur de reditu poſt captivitatem in Hieruſalem. Alii de reditu ad hanc quæſtionem. vulgata habet*, ideo convertetur populus meus hic: *quod etiam fere verba græca.* (n) Et dies pleni.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, cum dies pleni. (o) Et dixerunt.] *Theodoretus*, Symmachus autem dilucidius, οἱ δὲ ἔλεγον, πῶς ἔγνω ὁ θεὸς, καὶ εἰ ἔστι ἐπίγνωσις τῷ ὑψίστῳ; illi vero dicebant, quomodo novit Deus, & ſi eſt ſcientia ipſi altiſſimo? (p) Ergo.] ἄρα, *abeſt autem a S. Auguſtino, & vetere pſalterio. Symm.* ἴσως οὖν, fortaſſe igitur, *aut*, ergo ne. *Theodotio*, πλὴν, veruntamen. (q) Juſtificavi.] *Aquila*, ἐκαθάρισα, mundavi, *& ſic S. Hieronymus.* (r) Generationem.] *Aut*, nationem, *ut vulgata, græce eſt*, τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα. *Nam quod in aliquot codicibus legitur*, ᾗ συνέθηκα, *videtur eſſe erratum; licet pſalterium Romanum habeat*, ecce natio filiorum tuorum, quibus diſpoſui. *In aliis vero eſt*, ἠσυνθέτηκας, *& Theodoretus ita interpretatur*, ἢ παρέβης τὰς συγκειμένας συνθήκας; nunquid tranſgreſſus es pacta conventa? (s) Suſcepi cognoſcere.] ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι, *neque iſto modo videntur male interpretati S. Auguſt. & vetus pſalterium. Hoc enim ſibi volunt, aggreſſus ſum, conatus ſum cognoſcere, mentem adhibui ad cognoſcendum. Vulgata*, exiſtimabam, ut cognoſcerem hoc. ***Symm.*** εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνῶναι τοῦτο, μόχθος ἐφαίνετο ἐμοὶ, ſi cogitabam cognoſcere hoc, labor apparebat mihi. (t) Intelligam in noviſſima.] *S. Auguſt. & vetus pſalterium*, & intelligam in noviſſima. *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum eſt*, καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν, *& Rom.* & intelligam in noviſſima eorum, *aut*, in noviſſimis eorum: *& vulg. S. Hier. ad Suniam retinet illud*, αὐτῶν, *ſed*, καὶ, *putat ſuperfluum.* (u) Propter doloſitates.] *Aut*, dolos, *ut vulgata. S. Auguſt. & vetus pſalterium*, propter doloſitatem. *In aliis codicibus græcis eſt*, πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν ἔθου αὐτοῖς κακά *& Romanum*, veruntamen propter dolos diſpoſuiſti eis mala. (x) Dejeciſti eos.] κατέβαλες αὐτούς. *Scholium* In Tetraſelido, pro, κατέβαλες, erat, κατέλαβες, apprehendiſti: ſed nunquid fortaſſe erratum eſt? cæteri enim inquiunt, κατέβαλες. (y) Exurgentis.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium, quæ deinde habent*, imagines. *Apud Theodoretum eſt*, ἐξεγειρομένων, *& ſic vulgata*, ſurgentium. (z) Delectatum eſt.] *Ita apud S. Auguſt. & in pſalterio veteri, & Romano, quod græce*, εὐφράνθη. *In cæteris libris græcis eſt* ἐξεκαύθη, *& vulgata*, inflammatum. (aa) Ad nihilum redactus.] *Theodoretus.* Hoc manifeſtius Symmachus dixit, ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων, καὶ οὐκ εἰδὼς, eram autem inſipiens, & neſcius: *& ita fere S. Hieronymus.* (bb) Ut jumentum.] S. *Auguſt. & vetus pſalterium*, quaſi pecus, *græce eſt*, κτηνώδης, *jumenti ac pecoris naturam referens.* (cc) In conſilio tuo.] ἐν τῇ βουλῇ σου, *& reſpondet hebræo: apud latinos tamen eſt*, in voluntate tua. (dd) Quid enim mihi eſt in cœlo?] *Theodoretus.* Aquila autem manifeſtius, τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῇ. Quis mihi in cœlo? & tecum nolui in terra, *alium tibi coordinans, addit Theodoretus.* (ee) Cor meum, & caro mea.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalterium, & libri græci. Vulgata autem*, caro mea, & cor meum: *quem ordinem probat S. Hieron. ad Suniam.* (ff) Laudes.] *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. & Romanum, quod græce eſt*, τὰς αἰνέσεις. S. *Hier. ibidem teſtatur LXX dixiſſe*, τὰ ἀπαγγέλματά σου, prædicationes tuas *(quod habet vulgata) aut*, promiſſa: *Aquilam vero*, ἀγγέλους σου, angelos, & nuncios tuos. (gg) In portis filiæ Sion.] S. *Auguſt. & vetus pſalt.* in atriis. *græce*, ἐν ταῖς πύλαις, *in hebræo non ſunt iſta verba.*

PSAL. LXXIII.

(a) UT quid repuliſti Deus.] S. *Auguſt. vetus Pſalterium, & Romanum*, repuliſti nos Deus. *In aliis libris græcis eſt*, ἵνα τί ὁ θεὸς ἀπώσω, *& vulgata*, ut quid Deus repuliſti: *hanc ordinis varietatem notavit etiam* S. *Hieron. Aquila*, τί θεὲ ἀπώσω εἰς νῖκος, cur Dee repuliſti ad victoriam, *id eſt*, in finem. *ut alibi dictum eſt.* (b) Virgam.] *Theodor. habet*, ῥάβδῳ, *ut intelligatur Deum redemiſſe hæreditatem ſuam virga, id eſt, ſceptro regio: ſed cæteri libri ut hic*, ῥάβδον κληρονομίας σου, *quod tamen Scholiaſtes refert ex Aquila, ex Symmacho autem*, ἐλυτρώσω σκῆπτρον κληρουχίας σου, redemiſti ſceptrum hæreditatis tuæ, *& ex quinta editione*, σαβὰτ φυλῶν, Sabat tribum. (c) Montem Sion hunc.] ὄρος σιὼν τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. S. *Auguſt. & vetus Pſalt.* montem Sion, in quem habitaſti in ipſo: *vulgata & Romanum*, mons Sion, in quo. *Symm.* καὶ ἤγαγες εἰς τὸ σιὼν ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο, & duxiſti ad Sion montem ſanctum tuum iſtum. (d) In ſanctis tuis.] *Ita etiam in alio libro Græco: & in Pſalterio vetere, & Arabico, & apud S. Auguſt. In aliis libris Græcis eſt*, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Theodor.* neque Hebræus, neque cæteri interpretes, neque ipſi LXX in Hexaplo poſuerunt numerum multitudinis, ἐν τοῖς ἁγίοις, ſed ſingulariter, ἐν τῷ ἁγίῳ σου. *Idemque de Græcis teſtatur S. Hieron. ad Suniam. Aquila*, ἐν ἡγιασμένῳ, in ſanctificato. (e) Solennitates tuæ.] *Romanum*, in medio atrio tuo: *quod fortaſſe non abhorret ab hebræo.* (f) In ingreſſu.] ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω. *Apollinarius*, εἰσόδοις(?), *quod idem valet. In cæteris libris Græcis eſt*, ἔξοδον, *vulgata*, ſicut in exitu ſuper ſummum. *Pſalt. Romanum*, ſicut in via ſupra ſummum. *Vetus, & S. Auguſt.* ſicut in egreſſu deſuper. *Aquila*, ἐγνώσθη ὡς εἴσοδος εἰς ἄνω, innotuit, ſicut introitus in ſublime. *Theodotio* καὶ γνωσθήτω ὡς εἴσοδος ὑπεράνω, & innoteſcat ſicut introitus ſuperne. *Sym.* ἔθηκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως γνώρισμα κατὰ τὴν εἴσοδον ἐπάνω, ἐν ἁρμοῖς ξυλίνοις, poſuerunt ſigna ſua inſigniter indicium ad ingreſſum ſuperne in inſtrumentis ligneis. (g) Heus quieſcere faciamus.] *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum additur*, καὶ δεῦτε, καὶ καταπαύσωμεν, & *S. Hieronymus ad Suniam teſtatur ſe tranſtuliſſe*, heus, & quieſcere faciamus. ***Vulgata habet tantum***, quieſcere faciamus. S. *Auguſt. & pſalt. vetus, & Romanum*, venite, comprimamus. *Idem S. Hier. addit, LXX juxta Hexaplorum veritatem tranſtuliſſe*, κατακαύσωμεν, *itemque ſextam editionem, Theodotionem vero*, ἐμπυρίσωμεν, ſuccendamus, *quintam*, κατέκαυσαν, combuſſerunt: *Aquilam, & Sym.* ἐνεπύρισαν πάσας τὰς ἑορτὰς θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes ſolennitates Dei in terra. *Verum Scholiaſtes de quinta quidem & ſexta editione habet, ut S. Hier. de Aquila autem, & Theodotione hoc modo*: Aquila, ἐνεπύρισαν πάσας συναγωγὰς ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς, incenderunt omnes conventus ipſius fortis ſuper terram: Theodot. ἐνεπύρισαν πάντας καιροὺς ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῇ, incenderunt omnia tempora ipſius fortis in terra. *Atque, ut notat Didymus in Pſal. 20. dictionem iſtam* καιρὸς, *ibi ſignificare non tempus, ſed ſtatum quendam eorum qui vultum Dei poſſunt intueri; ita videtur hoc loco poſſe ſignificare dies ſolennes ad colendum Deum.* (h) Signa noſtra non vidimus.] *Sic vulgata & vetus pſalterium, & ut puto, S. Auguſt. licet in quibuſdam codicibus abſit negatio: ſed in explanatione apparet. Romanum*, ſigna noſtra non videmus, *etiam Theod. habet*, ἡμῶν, *in aliis libris græcis eſt*, σημεῖα αὐτῶν, ſigna ipſorum. *Schol.* lxx, Aquila, Theodotio, Sym. τὰ σημεῖα ὑμῶν. (i) Irritabit.] παροξυνεῖ, *apud latinos fere eſt*, irritat. *Sym.* προπηλακίσει, contumeliis afficiet. (k) Draconum.] *Sym.* κητῶν, cetorum. (l) Aqua]. *S. Hier. teſtatur Aquilam dixiſſe*, ὑδάτων, in aquis. (m) Contriviſti capita.] συνέτριψας τὰς κεφαλὰς, *& vulgata etiam habet*, capita. *In cæteris libris græcis eſt*, σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν, *& ita S. Aug. pſalt. vetus, & Romanum*, tu confregiſti caput. (n) Draconis.] *Pſalt. Romanum*, draconis magni. *Schol.* leviathan. (o) Fontes.] *Schol.* lxx. & quinta editio, πηγὴν, fontem: *Theodor. autem*, hebræus, & cæteri interpretes dixerunt, πηγήν. (p) Etham.] *Aquila*, στερρὸς, fortes, (*quod habet S. Hier.*) *Sym.* ἀρχαίους, antiquos: *quod etiam refert, & explanat Theodor.* (q) Solem & lunam.] *Ita pſalt. vetus, & S. Aug. nec multo aliter Romanum*, tu feciſti Solem & Lunam. *Itemque apud Apoll. & in pſalt. Arab. & Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, φαῦσιν καὶ ἥλιον, illuminationem, & ſolem, *ac vulg.* fabricatus es auroram & ſolem. *Schol.* ſexta editio, σελήνην καὶ ἥλιον, lunam & ſolem: Aquila, φωστῆρα, καὶ ἥλιον, luminare & ſolem: Theodotio, φῶς, καὶ ἥλιον, lucem, & ſolem. (r) Feciſti.] *Theodor.* Aquila quidem, & Theodotio dixerunt, ἐστήλωσας, ſtabiliſti. Sym. vero ἔστησας, ſtatuiſti, *quod etiam habet S. Hier.* (ſ) Terminos.] ὅρια. *ita Theodor. & Apol.* πείρατα. Γαίης πείρατα πάντα τεῇ κάμμψ' ἀκάματος χείρ. *Et omnia pſalteria latina, & S. Aug. Multi autem libri græci habent*, ὡραῖα, ſpecioſa. (t) Creaturæ tuæ.] *Hæc verba ſunt in pſalt. Romano & veteri, & apud S. Aug. & in pſalt. Arabico et Æthiopico: eaque Apoll. metaphraſi expreſſit et Sch.* quare & inquit, μνήσθητι ταύτης τῆς κτίσεως. *Abſunt autem a cæteris libris græcis et a vulg. Ac Theod. illud* ταύτης, *abſolute dictum refert ad ſynagogam.* (u) Domibus iniquitatum.] *Ita vulg. vetus vero et S. Aug.* domorum iniquarum: *Romanum*, domorum iniquitatum. *Græce eſt*, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν, *& videtur dictum eſſe*, οἱ ἐσκοτωμένοι τῆς γῆς, obſcurati terræ, *ſicut dicitur*, divites terræ, pauperes terræ. *Sym.* ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκοτισμένα γῆς ὡραιοτήτων ἀδικίας, quoniã impleta ſunt tenebroſa terræ, ſpeciebus iniquitatis. (x) Humilis factus & confuſus.] τεταπεινωμένος, καὶ κατῃσχυμμένος, *a multis autem libris græcis abeſt illud*, καὶ, *itemque a latinis*, &. *Vetus quidem pſalt. et S. Aug. habent*, ne revertatur humilis confuſus. (y) Tuam.] *Ita cæteri libri græci et latini, præter S. Aug. qui habet*, meam: *et mirum eſt illum a vetere diſcrepare.* (z) Deprecantium te.] *Ita pſalt. vetus et Aug. Romanum vero* quærentium te, *græce eſt*, ἱκετῶν σε, *quomodo habet etiam alius codex manuſcriptus, et Theod. et pſalt. Arab. neque ſecus Apoll* λισσομένων. *In aliis libris græcis eſt*, οἰκετῶν, famulorum. *Sanctus Hieronymus ad Suniam. et Fretelam, quæ et ipſæ in ſuo codice habebant*, ἱκετῶν, *ſcribit Aquilam dixiſſe* hoſtium tuorum, *Sym.* bellantium contra te. *LXX & ſextam editionem*, inimicorum tuorum: *quomodo etiam habet vulgata.* (*a*) Aſcendat ſemper ad te.] ἀναβαίη διὰ παντὸς πρὸς σὲ, *& cum hac lectione facit metaphraſis Apollinarii, Pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. Romanum & vetus, & S. Auguſt.* aſcendit ſemper ad te, *vulg.* aſcendit ſemper, *& ita in pleriſque græcis*, ἀνέβη διὰ παντὸς, *&* S. *Hieronymus interpretatur*, διὰ παντὸς, per omnia, *ſive*, omnino.

PSAL. LXXIV.

(*a*) NE corrumpas.] *Sic eſt in libris Latinis, quod Græce*, μὴ διαφθείρῃς. *Attamen* S. *Hieronymus ad Suniam in notationibus ad Pſ.* 77. *melius putat verti*, ne perdas. *Ipſe autem in ſua tralatione habet*, ut non diſperdas. (*b*) Pſalmus cantici.] *Ita in vulgata. Romanum vero, &* S. *Hieronymus*, pſalmus Aſaph cantici. *In aliis libris Græcis*, τῷ ἀσὰφ ψαλμὸς ᾠδῆς, ipſi Aſaph pſalmus cantici. *Theodoretus*: Symmachus autem, ἐπινίκιος περὶ ἀφθαρσίας ψαλμὸς τῷ ἀσὰφ, triumphalis de incorruptibilitate, pſalmus ipſi Aſaph. (*c*) Confitebimur.] S. *Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum*, confitebimur tibi, *& in multis etiam libris Græcis additur*, σοί. (*d*) Enarrabo.] S. *Hieronymus ad Suniam putat rectius eſſe*, narrabimus mirabilia tua, *ut eſt in vulgata.* (*e*) Cum accepero tempus.] *Theodoretus*: Aquila autem, & Symmachus ita, ὅτ' ἀναλάβω τὴν συναγωγὴν, cum accepero Synagogam. *Scholiaſtes tamen ex Aquila refert*, συνταγὰς, mandata, & præcepta, *ex Symmacho*, συνταγήν. (*f*) Nolite extollere in altum.] *Sic in vulgata, & Romano.* S. *Auguſtinus, & vetus*, nolite ergo efferri, ne loquamini adverſus Deum iniquitatem. (*g*) In hunc.] *Ita* S. *Auguſt. ut reſpondeat calici. Græce eſt*, ποτήριον· *ideo in cæteris libris latinis legitur*, ex hoc in hoc. *Symmachus*, ὥστε ἕλκειν ἀπ' αὐτοῦ, ut trahant de eo. (*h*) Veruntamen fæx ejus.] *Symmachus*, πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγιοῦσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς, *quæ ita videtur vertiſſe* S. *Hieronymus*, veruntamen fæces ejus epotabunt bibentes omnes impii terræ. (*i*) Gaudebo.] *Ita* S. *Auguſt. & pſalterium vetus, & Romanum, quod græce eſt*, ἀγαλλιάσομαι. *Vulgata autem*, annunciabo in ſeculum, *quod Scholiaſtes quintæ editioni tribuit*, ἀπαγγελῶ. (*k*) Confringam.] *In L. V. eſt*, συγκλάσω, *alii*, συνθλάσω. *Schol.* LXX & Theod. συγκλάσω, *Aquila*, περικόψω, concidam. *Symmachus*, μελακλάσω, diffringam. (*l*) Juſti.] *Schol.* LXX. τὰ κέρατα τῶν δικαίων, cornua juſtorum. *Aquila, & Symmachus*, κέρατα δικαίου, cornua juſti. *Theodotio*, κέρας δικαίων, cornu juſtorum.

PSAL. LXXV.

(*a*) AD Aſſyrium.] *In vulgata*, ad Aſſyrios. *A pſalteriis latinis abſunt. Theodoretus*: Additionem illam, τοῦ ἀσυρίου, non inveni in Hexaplo, ſed in quibuſdam exemplaribus. *Schol.* τὸ πρὸς τὸν ἀσύριον, οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ό, οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς οὔτε ἐν τῷ βιβλίῳ εὐσεβίου τοῦ παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ. Illud, πρὸς τὸν ἀσύριον, non eſt in Tetraſelido, neque apud LXX, neque apud cæteros, neque in libro Euſebii Pamphili, neque in Octaſelido. Animadvertendum in Pſal. 75. in tertio verſu, duplicem eſſe interpretationem in vetuſtiſſimo hoc libro Vaticano: primam, ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων: deinde poſt, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον: alteram interpretationem, ἐκεῖ συνέκλασε τὰ κέρατα. Itidémque fermè in Pſalterio Æthiopico, ubi in poſteriori interpretatione eſt, ἐκεῖ συνέκλασε τὰ κέρατα. *Cornua* eſt in Pſalterio Romano: & apud S. Ambroſium in Epiſtolâ ad Marcellinam Sororem, *cornua arcuum.* In cæteris vero libris, cæteriſque interpretationibus eſt, τὰ κράτη, non τὰ κέρατα. Iſtam annotationem addi hic voluit Ant. Card. Caraffa teſte Poſſevino in Apparatu Sacr. Tom. 1. voc. David. (*b*) Illuminas.] φωτίζεις, *licet apud latinos ſit*, illuminans. *Theodor. ex Symmacho*, ἐπιφανὴς εἶ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων θήρας, illuſtris es immenſus à montibus venationis. *Scholiaſtes autem, ex eodem Sym.* φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων θήρας, illuminas tu mirabiliter à montibus prædæ, *ex Theodotione*, φοβερὸς εἶ θαυμαστὸς ἀπὸ ὀρέων καρπίμων, terribilis es admirabilis à montibus fructuoſis, *ex Aquila*, φωτισμὸς σὺ ὑπερμεγέθης ἀπὸ ὀρέων ἁλώσεως, *quæ videtur fere vertiſſe S. Hieron.* lumen tu es magnifice à montibus captivitatis. (*c*) Manibus ſuis.] τῶν χερσὶν αὐτῶν, *ſed apud latinos invaluit*, in manibus ſuis: *quamvis id depravatum eſſe admoneat* S. *Hier. ad Suniam. Theodor. ex Symmacho*, πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν, omnes viri, qui robuſti manibus ſuis. (*d*) Ab increpatione.] *Sym.* ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου θεὲ ἰακὼβ ἐκαρώθη καὶ ἅρμα καὶ ἵππος, *nec multo aliter S. Hier.* ab increpatione tua Deus Jacob, conſopitus eſt & currus & equus. *Aquila*, κατεφέρετο, *quod idem fere ſignificat atque* ἐκαρώθη. (*e*) Et quis reſiſtet tibi ab ira tua.] *Sic quoque eſt in pſalt. Æthiopico.* S. *Aug.* quis reſiſtet tibi & tunc ab ira tua? *Vetus pſalterium*, nunc. *In aliis libris græcis eſt*, ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου, *cum qua lectione facit metaphraſis Apollinarii.*

Ἐκ παλαιῆς σέο μῆνις ἔχει πελώριον ἀλκήν.

Et pſalterium Romanum, & vulgata, ex tunc ira tua. (*f*) Auditum feciſti judicium.] *Sic vulgata, quod græce eſt*, ἠκούτισας, *& Theodoretus inquit, Symmachum dixiſſe*, ἀκουστὴν ποιήσεις, *quod* S. *Hieronymus videtur vertiſſe*, annunciabis. *Verum in nonnullis græcis codicibus eſt*, ἠκόντισας, *&* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium*, jaculatus es judicium. *Romanum vero*, de cœlo judicium jaculatus es. (*g*) Mites corde.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, quod græce eſt*, πραεῖς τῇ καρδίᾳ, *& ita etiam in pſalterio Æthiopico. Cæteri libri græci habent*, πραεῖς τῆς γῆς, *quæ lectio fuit etiam adſcripta codici Vaticano: & vulgata*, manſuetos terræ, *Romanum*, quietos terræ. (*h*) Cogitatio.] ἐνθύμιον, *quod Scholiaſtes idem inquit valere ac* λογισμόν. *Symmachus*, θυμὸς ἀνθρώπου ἐξομολογήσει λείψανον θυμοῦ περιζωσθὲν, ira hominis confitebitur reſiduum iræ accinctum. (*i*) Noſtro.] *Ita in græcis collatis, & in pſalterio veteri, & apud Sanctum Auguſtinum. Vulgata autem, & Romanum*, veſtro, *ac paulo poſt vulgata quidem*, affertis. *Romanum autem*, offertis. (*k*) Spiritus.] πνεύματα, *idque agnoſcit etiam* S. *Hieronymus ad Suniam: ſed tamen in libris latinis eſt*, ſpiritum.

PSAL. LXXVI.

(*a*) PRO Idithum.] *Alii legunt*, Idithum. *Theodoretus*: Symmac autem, διὰ ἰδιθοὺμ, per Idithum. *Schol.* ἰδιθοὺμ exponitur, deceptio. (*b*) Ad Dominum.] *Schol.* Aquila & Theodotio, πρὸς Symmachus quinta, ſexta, LXX, πρὸς τὸν θεὸν, ad Deum. (*c*) Et vox me *Ita* S. *Auguſt. & pſalterium vetus, & Romanum; quod Græce*, μου. *In aliis libris græcis eſt*, φωνῇ μου, *& ſic vulgata*, voce mea. (*d*) Co eo.] *Sic in Pſalterio Romano & vet. & apud* S. *Auguſtinum, quod Græ* ἐναντίον αὐτοῦ, *vulgata*, contra eum. *Theodoretus*: Symmachus ἡ χείρ μου νυκτὸς ἐκτέτατο (*al.* ἐκτεταμένη) διηνεκῶς, manus mea noctu eſt aſſidue. (*e*) Renuit.] *Sic vulgata: & codices Græci collati*, *Vetus tamen pſalt. & Romanum, &* S. *Auguſtinus habent*, negavi co ri animam meam. *Apollinarius*,

Ἠρνεόμην πραπίδεσσι παρηγορέοντος ἀκοῦσαι,

renuebam præcordiis audire conſolantem. (*f*) Garrivi.] *Ita* S. *A ſtinus, & vetus pſalterium, quod Græce*, ἠδολέσχησα. S. *Hieronymus ad am*, ἀδολεσχίαν *interpretatur decantationem quandam, & meditation*: *quod paulo poſt in hoc Pſalmo eſt*, ἠδολέσχουν, *vertit*, argutabar. *In R & in vulgata eſt*, exercitatus ſum, *& in Romano ſequitur*, & defeci liſper ſpiritus meus. *Theodoretus ex Symmacho*, διελάλουν ἐμαυτῷ καὶ θύμουν, mecum ipſe colloquebar, & animo deficiebam. (*g*) Omn mici mei.] *Sic eſt apud* S. *Auguſtinum & in pſalterio veteri, Ar Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, οἱ ὀφθαλμοί μου, *& ſic vul Romanum*, oculi mei. *Aquila*, κατέσχες φυλακὰς ὀφθαλμῶν, cohib gilias oculorum. *Theodotio*, ἐκράτησας φυλακὰς ὀφθαλμῶν μου, tenuiſti oculorum meorum. *Symmachus*, ἐκώλυον τὰς ἀναβλέψεις τῶν ὀφθαλ *quod fere* S. *Hieronymus*, prohibebam ſuſpectum oculorum meorum. Sarriebam.] *Hoc putat* S. *Hieronymus ad Suniam ſignificari verbo*, *quod quidem LXX ſignificare voluerunt frequentem retractatum num. Addit autem, Symmachum & quintam editionem habuiſſe*, *ſive, ut eſt in ſcholio*, ἀνηρεύνων, perſcrutabar, *ſive*, quærebam. *Ita* S. *guſtinus, & vetus pſalterium habent*, ſcrutabar, *Romanum*, ventil *vulgata*, ſcopebam, *in ſcholio iſtud* ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου, *tribuitur tioni. Et in aliis codicibus græcis hic legitur*, ἔσκαλλεν, ſarriebat meus. *Theodoretus*, iſtud autem, ἔσκαλλεν, Theodotio quidem dixit, ρεύνησεν, ſcrutatus eſt. Aquila autem, ἐσκάλευσεν, quaſi effodit, & *in ſch. refertur ex Aquila*, καὶ σκαλεύσει τὸ πνεῦμά μου, & effodiet ſpiritus (*i*) Nunquid in ſecula.] μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας, *pſalteria latina*, nunq æternum. S. *Auguſtinus*, non in æternum repellet Deus. (*k*) E apponet ut beneplaceat.] S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium*, & ponet ultra, ut beneplaceat ei adhuc? *Vulgata, & pſalterium Roman* aut non apponet, ut complacitior ſit adhuc? (*l*) Miſericordia *pleriſque libris græcis eſt*, τὸ ἔλεος αὐτοῦ, *& ſic apud latinos*, miſerico ſuam. (*m*) Et generatione.] καὶ γενεᾶς, *ſed in pleriſque græcis eſt*, *& apud latinos*, in generationem. *Verum in multis codicibus græcis ita habet*, τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει, συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, cordiam ſuam abſcidet; conſummavit verbum à generatione in tionem. *Ac Theodoretus*: Symmachus autem ſic, συνετέλεσε γενεᾶς ἑκάστης, conſummavit eloquium de generatione qualibet: *ſcribit* S. *Hieronymus*, συνετέλεσε ῥῆμα, *recte non haberi in latino, quia & habetur interpretum. Certe præter editiones latinas neque metaph pollinarii, neque pſalterium Æthiopicum habent: eſt tamen in tr Arabica.* (*n*) Nunc cœpi.] *Aquila*, ἀῤῥωστία μοι αὕτη, imbecillitas hæc. *Theodotio*, ὠδῖνές εἰσιν, dolores ſunt. (*o*) Immutatio.] *vulg.* mutatio, *Sym.* ἐπιδευτερώσεις ἀλλοίωσις, *iterationes, & quaſi ſecun nes.* (*p*) Memor fui operum.] *Symmachus*, ἀνεμιμνησκόμην τῶν κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστιά σου, καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις μηχανήματά σου διηγούμην, memoria repetebam providentias Domi madvertens antiqua prodigia tua, & meditabar omnes actiones molimina tua narrabam. (*q*) Et in adinventionibus tuis garriam. τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω. S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium* affectionibus tuis garriam. *Romanum*, & in obſervationibus tuis bor. *Vulgata*, & in adinventionibus tuis exercebor. (*r*) In ſanc tua.] *Theodoretus*, Symmachus autem ita, ὁ θεὸς, ἐν ἁγιασμῷ ἡ Deus, in ſanctificato via tua. Aquila autem, ἐν ἡγιασμένῳ, in ſancti (*ſ*) Mirabilia.] *Apud* S. *Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & additur*, ſolus. (*t*) Joſeph.] *Schol.* Joſeph exponitur, ὀνείδους ablatio opprobrii. (*u*) Vocem dederunt nubes.] *Theodoretus*: S chus autem, ἦχον ἔδωκεν αἰθὴρ, ſonitum dedit æther. (*x*) In rota. τροχῷ. *Symmachus*, ἐν τοῖς τροχοῖς, in rotis. (*y*) Moyſi, & Aaron.] Moyſes exponitur, ἀναίρεσις ὕδατος, ſublatio aquæ: Aaron autem δυνάμεως, mons potentiæ. *Aliud ſcholium*: Moyſes exponitur contrectatio, & palpatio: Aaron, πνεῦμα, ſpiritus.

PSAL. LXXVII.

(*a*) AB initio.] ἀπ' ἀρχῆς. *Pſalterium Romanum habet*, ab initio *Apollinarius*, ἐκ παλαιῆς προτέρης γενεῶν, ex priore antiquitate rationum: *Matth.* 13. ἐρεύξομαι ἀποκεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, bo abſcondita à conſtitutione mundi. (*b*) In generationem alte *Apud Latinos legitur*, in generatione altera. *Græce eſt*, εἰς γενεὰν *et poſſet etiam conjungi cum ſequentibus*, εἰς γενεὰν ἑτέραν ἀπαγγελοῦσι, nerationem alteram annunciantes. (*c*) Suſcitavit teſtimonium.] *machus*, ἀνέστησε διαμαρτυρίαν τῷ ἰακὼβ, *quod* S. *Hieronymus*, ſtatuit co tionem Jacob. (*d*) Quam mandavit patribus noſtris, ut notam fa eam.] *Ita pſalterium Romanum. In aliis libris Græcis eſt*, ὅσα ἐνετείλατο πατράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτά. *Ita in cæteris editionibus Latinis*, quæ davit patribus noſtris, nota facere ea. (*e*) Et annunciabunt ea.] *Ita*

Hieronymus ad Suniam, vertendum eſſe, quod Græce eſt, ϗ ἀπαγγελοῦσιν αὐτά, *ſed Aquilam & Symmachum dixiſſe*, narrabunt : *quod remanſit in editionibus Latinis.* (*f*) Generatio prava, & exaſperans, &c.] *S. Auguſtinus & vetus pſalterium*, generatio prava & amaricans : generatio, quæ non direxit cor ſuum : *Romanum* ; genus pravum, & peramarum : genus quod non direxit cor ſuum. *Et certe in multis codicibus Græcis, pro*, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, *habetur*, τὴν καρδίαν ἑαυτῆς. *Sed noſtra ſapit Hebraiſmum.* (*g*) Arcum.] *Sic vulgata.* S. *Auguſtinus, & vetus Pſalterium*, arcus. *In aliis libris Græcis eſt*, τόξοις, arcubus : *cujus lectionis mentionem etiam facit* S. *Auguſtinus. In Romano legitur*, intendentes arcum, emittentes ſagittas ſuas. (*h*) Quæ fecit.] *Apud Latinos non eſt illud*, quæ. (*i*) Quaſi utrem.] ὡσεὶ ἀσκόν, *apud Latinos* autem *partim*, quaſi in utre, *partim*, quaſi in utrem, *aut*, quaſi in utres. (*k*) Die.] *Hoc enim ſolet ſignificare*, ἡμέρας, *ſed apud Latinos eſt*, diei. (*l*) In inaquoſo.] S. *Auguſtinus hanc etiam lectionem agnoſcit. Sed ipſe habebat, ut pſalterium vetus, & Romanum*, in ſiccitate, ἐν ἀνύδρῳ. *Symmachus*, φιλονεικεῖν τῷ ὑψίστῳ ἐν δίψει, ad contendendum cum excelſo in ſiti. (*m*) Et diſtulit.] *Symmachus*, ἐχολώθη, ad iram commotus eſt. (*n*) Cibaria.] *Ita cæteri libri Latini. Romanum pſalterium*, frumentationem : *Græce eſt*, ἐπισιτισμόν, *& multi intelligunt de eodem Manna, quod erat quaſi triticum cœleſte.* (*o*) Tranſtulit auſtrum.] *Sic cæteri Latini, Romanum vero*, & excitavit auſtrum, ἀπῆρεν νότον, *quaſi*, promovit auſtrum. *Schol.* ὥρμησεν καύσωνα, impulit æſtum. (*p*) In pinguibus.] ἐν πίοσιν, *ſic habet phraſis Hebraica. Sed S. Hieronymus ad Latinam formam transferens dixit*, pingues. *In aliis libris Græcis eſt*, πλείοσιν. S. *Auguſtinus*, in plurimis. *Romanum pſalterium*, plurimos. *Vetus utramque lectionem conjunxit*, in plurimis pingues eorum. S. *Hieronymus ad Suniam, inquit, vocem Hebraicam, Aquilam eſſe interpretatum*, εὐπόροις αὐτῶν, opulentis eorum ; *Symmachum*, τοῖς εὐπορωτέροις, opulentioribus, *lxx. & Theodotionem, & quintam editionem*, ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. *Sed Scholiaſtes hoc modo*, lxx, Theodotio, ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν. Aquila, ἐν λιπαροῖς αὐτῶν, in nitidis, & pinguibus : Symmachus, τοὺς λιπαρωτέρους αὐτῶν, nitidiores & pinguiores eorum. (*q*) Excelſus redemptor.] *Symmachus*, ὕψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν, pugnaverat pro eis. (*r*) Nec fideles habiti ſunt.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, & vulgata. Romanum autem*, nec fides habita eſt illis : *græce*, οὐδὲ ἐπιστώθησαν, *quod poſſet etiam verti*, non fuerunt fideles. (*ſ*) Et non diſperdet.] *Latini*, & non diſperdet eos. *Sed fatetur* S. *Hieronymus ad Suniam, id additum eſſe, ne ſententia pendeat.* (*t*) Et multiplicabit ad avertendum.] ϗ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι, *& reſpondet hebræo.* S. *Auguſtinus, vetus pſalterium, & vulgata*, abundavit ut averteret, *Romanum*, multiplicavit, ut averteret. *Theodoretus ex Symmacho*, ϗ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, ϗ οὐ διήγειρεν ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ, & multum avertit iram ſuam, & non excitavit totum furorem ſuum. (*u*) In terra ſine aqua.] *Sic pſalterium Romanum, quod græce*, ἐν γῇ ἀνύδρῳ. *Cæteri libri latini*, in inaquoſo. (*x*) Diei, qua.] S. *Auguſtinus*, in die, qua. *Vetus, & vulgata*, die qua. *Romanum*, qua die. *Et has etiam interpretationes ferunt verba græca, ſed noſtra videtur magis reſpondere hebræo.* (*y*) Et imbres.] S. *Auguſtinus*, vel potius emanationes aquarum : ſicut nonnulli melius intelligunt, quod græce ſcriptum eſt, τὰ ὁμβρήματα, quas latine ſcaturigines dicimus, ab imo aquas ebullientes. *Romanum pſalterium habet*, pluviales aquas eorum, *& ita etiam intrepretatur Theodoretus.* S. *autem Hieronymus reddidit*, & rivos, *Alii*, fluenta. (*z*) Cynomyam.] *Ita in collatis codicibus græcis, & latinis, & in Romano*, muſcam caninam. *Attamen* S. *Hieronymus ad Suniam in fine epiſtolæ inquit, juxta hebraicam intelligentiam ſcribendum eſſe, per œ, diphthongon, ut ſit* κοινομυῖα, *id eſt, omne genus muſcarum. Aquila autem* παμμυΐαν, *id eſt, omnimodam muſcam, interpretatus eſt.* (*aa*) Ærugini.] ἐρυσίβῃ. *Scholiaſtes*, ὡς κονιορτώδης φθορὰ τοῦ σίτου, quaſi pulverulenta corruptio frumenti. *Aliud Scholium*, ἐρυσίβη eſt ſecundum Herodianum, pruinoſum illud inſidens fructibus, & eos corrumpens. Prius erat τῇ ἐρυσίβῃ, i. ærugini. *Eſt autem ærugo*, ait Euthymius, *novum quoddam germen ſeu nova proles locuſtæ, quam illic etiam Myſes deſcribit, & dicitur bruchus, atque ita eam Aquila appellavit.* Druſ. (*bb*) Locuſtæ.] *Symmachus*, τῷ σκώληκι, vermi. (*cc*) Vineam.] ἄμπελον, *quod etiam vitem ſignificare poteſt. Apud Latinos eſt*, vineas. (*dd*) Moros.] *Theodoretus* : Quod hic eſt, τὰς συκαμίνους, cæteri interpretes interpretati ſunt, συκομόρους, Sycomoros. (*ee*) In pruina.] ἐν τῇ πάχνῃ. *Aquila*, ἐν κρύει, *& ita* S. *Hieronymus*, in frigore. (*ff*) Et tradidit in grandine.] ἐν χαλάζῃ. *Alii codices græci habent*, εἰς χάλαζαν, in grandinem, *latini*, grandini. *Theodoretus, ex Symmacho*, τοῦ ἐκδόντος λοιμῷ τὰ κτήνη αὐτῶν, ϗ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς, qui tradidit peſtilentiæ jumenta eorum, & poſſeſſiones eorum volucribus. *Schol.* præſens ſermo ſcyniphum non meminit, neque tenebrarum : pro his autem poſuit æruginem, & pruinam. *Verum de hac re videndus* S. *Auguſtinus.* (*gg*) Angelos malos.] *Theodoretus* : Symmachus, pro, ἀγγέλων πονηρῶν, dixit, ἀγγέλων κακούντων, angelos affligentes. (*hh*) Laborum.] *In aliis libris græcis eſt*. παντὸς πόνου, *& ſic Romanum, & vulgata*, omnis laboris. S. *Auguſtinus, & vetus*, laborum ſuorum. (*ii*) Montem hunc.] *Ita Romanum, &* S. *Hieronymus ad Suniam agnoſcit tanquam ipſorum lxx*, ὄρος τοῦτο. *Sed inquit Symmachum eſſe interpretatum*, montem, quem acquiſivit dextra ejus, *& ita in cæteris editionibus latinis.* (*kk*) Et averterunt ſe.] *Illud*, ſe, *eſt additum a latinis ad linguæ latinæ euphoniam. Nam in græco eſt abſolute*, ἀπέστρεψαν. (*ll*) Non ſervaverunt pactum.] ἠσυνθέτησαν. S. *Hieronymus ad Suniam* : Scio quod pactum non habeatur in hebræo, ſed quoniam omnes voce ſimili tranſtulerunt, ἠσυνθέτησαν, & apud græcos pactum dicitur, συνθήκη, ex uno verbo ſignificatur, non ſervaverunt pactum : licet lxx ἠθέτησαν, poſuerunt. *Ac certe in pleriſque codicibus eſt*, ἠθέτησαν, prævaricati ſunt. *Pſalterium Romanum*, & non obſervaverunt. (*mm*) Non ſunt lamentatæ.] *In activa ſignificatione videtur accipere* S. *Hieronymus in tropologia. Et in L V. eſt* ἐπένθησαν, *eodemque modo videtur expoſuiſſe Apollinarius : ut virgines ipſæ non ſint lamentatæ juvenes pereuntes. Cæteri tamen libri græci habent*, ἐπενθήθησαν, *id eſt, nemo eas luxit. Schol.* ſexta ſimiliter, ac lxx. Aquila, οὐχ ὑμνήθησαν, non ſunt hymnis celebratæ. Symmachus, Theodotio, quinta, οὐκ ἐπῃνέθησαν, non ſunt laudatæ. (*nn*) Non plorabuntur.] οὐ κλαυσθήσονται. *Apud cæteros latinos*, non plorabantur. *Romanum pſalterium*, non ploraverunt. (*oo*) Sicut unicornium.] *Theodotio, ut lxx. Aquila*, ὑψηλῶς, excelſe. *Symmachus*, ὡς τὰ ὑψηλά, ſicut excelſa. (*pp*) Sanctificationem.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, & Romanum, quod græce*, ἁγίασμα. S. *Auguſtinus*, vel ſicut quidam interpretes verbum novum fecerunt, ſanctificium ſuum : *& ita eſt in vulgata.* (*qq*) In terra fundavit.] *Ita fere Romanum* : *Theodoretus ex Symmacho*, ὡς τὴν γῆν, ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα, ſicut terram, quam fundavit in æternum, *aut*, in ſeculum, *aut*, in ſecula : *quod tamen* S. *Auguſtinus teſtatur a ſe in græcis codicibus non eſſe inventum.* S. *autem Hieronymus ad Suniam refert ex Symmacho*, εἰς τὴν γῆν, *& ſic latini præter Romanum*, in terra, quam fundavit. (*rr*) Poſt fœtantes.] *Symmachus*, ἀκολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν, ſequentem fœtas adduxit eum. *Aquila*, τῶν ἐν γαστρὶ ἐχόντων, utero gerentes. (*ſſ*) In intellectu.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus pſalter. nec multo aliter Romanum*, & in ſenſu manuum ſuarum. *In cæteris libris græcis eſt*, ἐν τῇ συνέσει, *quod etiam teſtatur* S. *Hieronymus, & vulgata in intellectibus* : *cujus lectionis facit etiam mentionem* S. *Auguſtinus. Aquila*, ϗ ἐν φρονήσει, & in prudentia : *Theodotio*, ϗ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν ὡδήγησεν αὐτούς, & intellectu manuum deduxit eos.

PSAL. LXXVIII.

(*a*) POmorum cuſtodiam.] *Sic Latini, & ſcribit* S. *Hieronymus, ad Suniam, non poſſe aliter verti, quod in Græco*, ὀπωροφυλάκιον *dicitur* (*quamvis alibi ſit interpretatus*, pomarii cuſtodiam.) *Aquilam vero dixiſſe*, λιθόλογον, *id eſt, acervum & cumulum lapidum, quibus vineæ & agri purgari ſolent.* (*b*) In opprobrium.] *Sic in pſalterio Romano, quod Græce*, εἰς ὄνειδος. *Sed in multis libris Græcis abeſt illud*, εἰς, *& ita etiam a cæteris Latinis, illud*, in. (*c*) Subſannatio, & irriſio.] *Addit* S. *Auguſtinus*, vel ut quidam interpretati ſunt, illuſio, *& ſic vulgata. Romanum autem*, deriſui, & contemptui, *græce eſt*, μυκτηρισμός, ϗ χλευασμός. (*d*) Et locum ejus.] *Theodoretus*, Aquila quidem, ὡραῖον αὐτοῦ, ſpecioſum ejus : Symmachus autem, καλλονὴν αὐτοῦ, pulchritudinem ejus : Theodotio autem, εὐπρέπειαν αὐτοῦ, decorem ejus, *& ita* S. *Hieronymus.* (*e*) In gentibus.] *Sic vulg. Græce*, ἐν τοῖς ἔθνεσι. *Sed in multis codicibus græcis eſt*, τὰ ἔθνη, *& ſic* S. *Auguſtinus & Romanum*, ne quando dicant gentes. *Theodoretus* : Cæteri autem interpretes tanquam factum, hoc dixerunt, εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν ; quare dicant gentes, ubi eſt Deus eorum? *& ita* S. *Hieronymus.* (*f*) Poſſide.] *Sic vulgata* : *Romanum*, poſſide filios morte punitorum : *cujus lectionis mentionem facit* S. *Auguſtinus. Sed ipſe habebat*, recipe in adoptionem filios mortificatorum. *A vetere abeſt, illud*, in adoptionem : *ſed potuit eſſe peccatum librarii* : *nam raro vetus a Sancto Auguſtino diſcrepat. Græce eſt*, περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων, *& poſſet etiam verti illud*, περιποίησαι, *apte ad ſententiam*, ſuperſtites atque incolumes velis.

PSAL. LXXIX.

(*a*) IPſi Aſaph pro Aſſyrio.] *Sanctus Auguſtinus habet*, teſtimonium ipſius Aſaph pro Aſſyriis. *Romanum autem & vulgata, hoc tantum*, teſtimonium Aſaph. (*b*) Velut oves.] *Ita* S. *Auguſtinus, vetus Pſalterium. In aliis libris Græcis eſt*, ὡσεὶ πρόβατον, *& ita Romanum, & vulg.* velut ovem. *Id Scholiaſtes tribuit Theodotioni*, ὡσεὶ πρόβατον ἰωσήφ. *Aquila autem*, ὡς ποίμνια, τοῦ ἰωσήφ, ſicut gregem, Joſeph. *Symmachus*, ὡς ποίμνια τοῦ ἰωσήφ, ſicut greges Joſeph. (*c*) Joſeph.] *Schol.* ἰωσήφ, exponitur ὀνείδους ἀφαίρεσις, opprobrii ablatio. *Aliud Schol.* ἰωσήφ, exponitur, κυρίου πρόσθεσις Domini appoſitio. (*d*) Ephræm.] *Schol.* ἐφραίμ, exponitur, καρποφορῶν, fructum ferens, μανασσῆς autem, ἐπιλησμονή, oblivio. (*e*) Oſtende.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium*, illumina, *Græcis eſt*, ἐπίφανον. (*f*) Super orationem ſervi tui.] *Sanctus Auguſtinus videtur habuiſſe*, uſquequo iraſceris in orationem inimici tui, adhuc iraſceris in orationem ſervi tui. *Vetus tamen pſalterium habet tantum*, uſquequo iraſceris in orationem ſervi tui, *itemque Romanum, niſi quod habet*, quouſque. *In aliis libris Græcis eſt*, τῶν δούλων σου, ſervorum tuorum. *Theodoretum legiſſe in ſingulari explanatio oſtendit*, ſervum autem ſuum nominat populum. Nam & alii interpretes, ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ λαοῦ σου, ſuper orationem populi tui, *et ita* S. *Hier.* (*g*) Cibabis] *Theodoretus* : Tempus hoc loco mutatum eſt. Nam & cæteri hæc tanquam facta dixerunt, ἐψώμισας ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, ϗ ἐπότισας ἡμᾶς μετὰ δακρύων μέτρῳ, cibaſti nos pane lacrymarum, & potaſti nos cum lacrymis menſura. (*h*) In menſura.] *Schol.* id eſt, πλῆρες, plenum. *Theodoretus*, ἀντιμετρήσας τοῖς ἁμαρτίαις τὴν τιμωρίαν, viciſſim dimenſus peccatis ſupplicium. (*i*) In contradictionem.] *Symmachus*, διὰ μάχης, ad prælium, & pugnam. (*k*) Ægypto.] *Schol.* αἴγυπτος, exponitur, ἐκθλίβουσα, affligens. (*l*) Viam feciſti.] *Ita* S. *Auguſtinus, et vetus pſalterium, et Romanum, quod græce*, ὡδοποίησας, *& videtur ſignificantius, quam quod in vulgata*, dux itineris fuiſti. (*m*) Repleta eſt.] *Sic eſt in pſalterio Romano, Cæteri libri græci habent*, ϗ ἐπλήρωσε τὴν γῆν, *& ita* S. *Auguſtinus, & vulgata*, & implevit terram. (*n*) Arbuſta.] *Sic latini* : *græce eſt*, αἱ ἀναδενδράδες, *& poſſet etiam verti*, rami. (*o*) Extendit.] *In aliis, præterquam in vulgata, eſt*, extendiſti. S. *Hieronymus, Abacuc* 3. extendiſti propagines ejus uſque ad mare, & uſque ad flumina flagella ejus. *Aquila*, ἀποστελεῖ θερισμὸν αὐτῆς, mittet meſſem ejus : *Theodotio, & quinta editio*, ἐξαπέστειλεν τὰ κλήματα αὐτῆς, emiſit palmites ejus. *Symmachus, & ſexta editio*, ἐξέτεινεν τὰς χαίτας αὐτῆς, *quod* S. *Hieronymus videtur vertiſſe*, expandit comas ſuas. (*p*) Devaſtavit] *Sic vetus pſalterium, &* S. *Auguſtinus* ; *licet alicubi*, devaſtabit : *græce eſt*, ἐλυμήνατο. *Vulgata, & Romanum*, exterminavit. (*q*) Aper de ſylva.] *Symmachus*, ζῶα ἐρημίας, animalia ſolitudinis. (*r*) Convertere vero.] *Ita vetus, et* S. *Auguſtinus. Romanum autem*, convertere nunc : *græce eſt*, ἐπίστρεψον δή, *et poſſet etiam verti*, revertere obſecro : *nam ſæpe talem vim habet illud*, δή, *ut alibi dictum eſt.* (*ſ*) Incenſa.] *Eſt nominativus ſingularis*, ἐμπεπυρισμένη πυρί, ϗ ἀνεσκαμμένη, *et eſt hebraiſmus, in quo ſubintelligendum*, vinea, *aut*, pars, *aut quiddam hujuſmodi* : *ac manca iſta oratio dolorem indicat. Vetus pſalterium habet*, ſuccenſam igni, & effoſſam.

PSAL. LXXX.

(a) PSalmus ipſi Aſaph.] *Apud S. Auguſtinum, & in Pſalterio Romano, & in vulgata additur præterea,* quinta ſabbati. (b) Exultate.] *Theodoretus* : Symmachus autem dixit, εὐφημεῖτε, benedicite : Aquila autem, αἰνοποιεῖτε, laudate. (c) Pſalterium.] *Theodoretus* : Symmachus pſalterium vocavit lyram. (d) Buccinate in Neomenia tuba.] *Sic in vulgata, quod græce eſt,* σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι. S. *Auguſtinus, & vetus pſalt.* Tuba canite in initio menſis tubæ, *nimirum ut intelligeretur menſis ſeptimus. Non enim habent ſequentia verba, quibus hoc declaratur,* in inſigni die ſolennitatis veſtræ. *Romanum autem,* canite in initio menſis tuba, in die inſignis ſolennitatis veſtræ. *De Neomenia S. Hieronymus in fine epiſtolæ ad Suniam.* (e) Poſuit ipſum.] *Apud Latinos eſt,* illud : *ſed Græce eſt,* αὐτὸν, *& fortaſſe poteſt ſignificare,* αὐτὸν τὸν νόμον, ipſam legem. (f) Et loquar tibi] *S. Auguſtinus, & vetus,* & loquar & teſtificabor tibi : Iſrael, ſi me audieris : *Romanum,* & loquar : Iſrael, & teſtificabor tibi : Iſrael, ſi me audieris. *In multis Græcis codicibus, & apud Theodoretum hoc modo legitur,* ἄκουσον λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι. ἰσραὴλ ἐὰν ἀκούσῃς μου. Audi popule meus, & conteſtor te. Iſrael, ſi audieris me. *Et ſic vulgata, niſi quod habet,* conteſtabor. (g) Affectiones.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus (niſi quod habent,* cordis*) quod græce eſt,* κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν. *Romanum, & vulgata,* ſecundum deſideria cordis eorum. *Eadem autem vox,* ἐπιτηδεύμασι, *apud S. Auguſtinum eodem modo,* affectionibus : *Romanum* voluntatibus, *vulg.* adinventionibus : *quemadmodum ſæpe verti ſolet. Theodoretus* : Symmachus autem ſic, ἀφῆκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὁδεύειν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν, dimiſi igitur eos voluntati eorum, ut eant conſiliis ſuis. *Sic autem & Aquila,* καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὸν, (*licet in uno codice legatur,* ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς) ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτοῦ, (*in eodem* αὐτῶν) ἐκπορεύσονται ἐν βουλεύμασιν αὐτῶν. *Quæ ita videtur reddidiſſe S. Hieronymus,* & dimiſi eum in pravitate cordis ſui : ambulabunt in conſiliis ſuis. (h) In nihilo utique.] ἐν τῷ μηδενὶ ἄν. *Vulgata,* pro nihilo forſitan. *S. Auguſtinus, & vetus,* in nihilum omnes : *Romanum,* ad nihilum. *Theodoretus* : Nam illud, ἐν τῷ μηδενὶ, facilitatem indicat : ac ſi ἀπονητὶ, καὶ ἀπόνως, καὶ ἐν ἀκαρεῖ, facile, ſine labore, in momento temporis. (i) Inimici Domini.] *Theodoretus, & Schol. ex Aquila,* μισοποιοῦντες κύριον ἀρνήσονται αὐτὸν, *& S. Hieronymus,* qui oderunt Dominum; negabunt eum. *Ex Symmacho autem,* μισοποιοὶ κυρίου οἱ ψευσάμενοι αὐτῷ· ἀλλ' ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. Oſores Domini, qui mentiti ſunt ei. Sed erit tempus eorum in æternum, καιρὸν, autem, id eſt, tempus, vocat calamitates. Ita enim & Syri & Hebræi nominare conſueverunt, & multi etiam apud nos.

PSAL. LXXXI.

(a) IN medio.] *Aquila,* ἐν ἐγκάτῳ, in intimo. (b) Pupillum, & egenum.] *In pleriſque libris Græcis eſt,* ὀρφανῷ, καὶ πτωχῷ, *& ita apud latinos,* pupillo, & egeno, *vel,* egeno, & pupillo. *Aquila,* ἀραιῷ καὶ ὀρφανῷ, imbecilli, & pupillo. *Theodotio,* πτωχὸν, καὶ ὀρφανὸν, egenum, & pupillum. *Symm.* ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ, infœcundo (*aut fortaſſe,* parentibus deſtituto) & pupillo. (c) Vos autem.] *Theodoretus* : Symmachus autem, ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε, vos autem ſicut homines, moriemini, & ſicut unus de principibus, cadetis, *& ſic latini.* (d) Hæreditabis.] *Sic vulgata, & pſalterium Romanum, & omnes libri græci, qui collati ſunt,* κατακληρονομήσεις. *Vetus tamen, & Sanctus Auguſtinus habent,* diſperdes, *ac Sanctus Cyprianus.* 2. *teſtim.* exterminabis.

PSAL. LXXXII.

(a) NEque compeſcaris Deus.] μηδὲ καταπραΰνῃς, *quod S. Auguſt. teſtatur ab aliis eſſe verſum,* neque miteſcas Deus, *& ſatis quidem apte. Theodoretus, ex Symmacho,* μὴ ἠρεμήσῃς, *& S. Hieron.* non quieſcas. (b) Sonuerunt.] *Symm.* συνηχοῦσιν, *quod Scholiaſtes interpretatur,* συμφωνοῦσι, conſonant, & conſentiunt. (c) Aſtute cogitaverunt.] *Ita pſalterium Romanum : cujus lectionis facit etiam mentionem S. Auguſt. Ipſe autem primo habuit illam, quæ eſt in vetere, & vulgata,* malignaverunt : *Græce eſt,* κατεπανουργεύσαντο γνώμην, *aut,* γνώμῃ, *Symm.* κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὁμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου, contra populum tuum aſtute colloquuntur, & conſultant contra reconditum tuum. *Aquila,* κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σου (*al.* σοι,) contra concluſum & abſconditum tuum, *eodemque modo Theodotionem dixiſſe teſtatur Theodoretus. S. Hier.* adverſus arcanum tuum. (d) Alienigenæ.] *Theodoretus* : ἀλλοφύλοις, cæteri interpretes dicunt, φυλιστιαίοις, quos nos dicimus Palæſtinos. *Idem ſæpe notavit S. Hier.* (e) Etenim & Aſſur.] καὶ γὰρ καὶ ἀσσοὺρ. *Latini,* etenim Aſſur. *Aquila, & Theodotio,* καί γε ἀσσοὺρ, atque etiam Aſſur. *Symm.* ἔτι καὶ ἀσσοὺρ præterea & Aſſur. (f) In ſuſceptionem.] *Sic Romanum pſalterium, quod græce,* εἰς ἀντίληψιν. *Cæteri,* in adjutorium. (g) Lot.] *Schol.* λὼτ *exponitur* παρακεκλημένος, advocatus. *Aliud Schol.* λὼτ exponitur ἐγκεκλεισμένος, incluſus. (h) Diſperierunt.] *Aquila,* ἐξετρίβησαν ἐν ἀενδὼρ, ἐγενήθησαν κόπριον τῆς χθονὸς, contriti ſunt in Ændor : fuerunt ſtercus terræ. (i) Hæreditate poſſideamus nobis,] *Ita pſalt. Romanum. A vetere, & S. Auguſt. abeſt illud,* nobis, *quod facile ſubintelligi putat S. Hier.* (k) Altare] τὸ θυσιαστήριον. *Sic quoque habet Æthiopicum pſalterium, & Apollinarius,* θεοῦ περικαλλέα βωμὸν, Dei perpulchram aram. *In cæteris græcis libris eſt,* τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ, *& latini,* ſanctuarium Dei. *Theodoretus* : Symm. autem τὸ ἁγιαστήριον dixit δίαιταν, habitaculum. (l) Incendat montes.] *Ita Romanum, quod græce,* ὡσεὶ φλὸξ κατακαῦσαι ὄρη. *In aliis græcis eſt,* ἣ κατακαύσει ὄρη, quæ comburet montes. *S. Auguſt. & vulgata,* ſicut flamma comburens montes. (m) Facies.] τὰ πρόσωπα. *Schol.* Aquila, & Symm. ut lxx. Theodotio, πρόσωπα, *ut tantum in eo differre videatur, quod omittit articulum; ſi Scholion, aut textus recte habet.* (n) Nomen tibi Dominus.] *Schol.* lxx ipſi & tres illi. σοὶ ὄνομα κύριε, tibi nomen Domine.

PSAL. LXXXIII.

(a) AMabilia.] *Sic S. Auguſt. & pſalt. vetus & Romanum, quod Græce,* ἀγαπητά. *Vulgata,* dilecta. *S. Cyprian.* 3. *teſtim. & alibi,* quam dilectiſſimæ habitationes tuæ Deus virtutum: deſiderat & properat anima ad atria Dei. (b) Ubi ponet] θήσει. *Latini autem,* ponat. *Theodoret ex Aquila,* καί γε ὄρνεον εὗρεν ἑαυτῷ οἶκον, καὶ στρουθὸς νεοσσιὰν αὐτῷ, οὗ ἔθη αὐτῆς. Et quidem avis invenit ſibi domum, & paſſer nidum ſibi, ubi pullos ſuos. (c) Suſceptio.] *Sequuti ſumus S. Auguſt. & vetus quamvis S. Hier. ad Suniam, agnoſcat, tanquam ſuum,* cui eſt auxilium te. *Et certe in aliquot codicibus græcis eſt,* ᾧ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ, *& in lis,* οὗ ἐστιν ἀντίληψις αὐτῷ. *Vulgata,* cujus eſt auxilium abs te. (d) ſuo.] *Sive,* ejus, *ut S. Auguſt. vetus pſalt. & Romanum. Notat Scholiaſtes hic nonnullos punctum figere : ut ſequatur deinde quaſi ex cipio.* Diſpoſuit in convalle plorationis, &c. *atque ita etiam Theodor.* (e) In loco, quem poſuit.] *S. Auguſt. & vetus,* in locum diſpoſuit : *Romanum,* in locum, quem diſpoſuiſti eis. (f) Super ὑπὲρ χιλιάδας. *Schol.* vel, χιλιάδα, οὕτω γὰρ εὕρηται ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γραφῇ. nim inventum eſt in ſcriptura hebraica. (g) In domo Dei. *S. & Romanum,* Domini. *In multis græcis eſt,* θεοῦ μου, *& vulgata,* (h) Quia miſericordiam.] ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός, *in codicibus eſt,* ἔλεος. *Eadem vero in Scholio tribuuntur Theodotioni, in interpunctione aliquod diſcrimen eſt. Nam latini etiam variant. la vero hæc referunt,* ἥλιος, καὶ θυρεὸς, κύριος ὁ θεὸς, Sol, & clypeus minus Deus. *Ex Symm.* ἥλιον γὰρ καὶ ὑπερασπισμὸν κύριος ὁ θεὸς, Solem protectionem Dominus Deus. (i) Non prohibebit] οὐχ ὑστερήσει. *græcis eſt,* οὐ στερήσει, *& in latinis,* non privabit bonis ambulantes, qui ambulant.

PSAL. LXXXIV.

(a) BEnedixiſti.] εὐδόκησας. *Notat S. Hieron. ad Suniam, ita ad proprietatem linguæ Latinæ : alioqui dicendum fuiſſe,* Domine terra tua. *Theodor.* εὐδοκῆσαι, eſt, τὸ ἀγαθὸν τι θελῆσαι, quid velle. (b) Plebi tuæ.] *Apud latinos eſt,* iniquitatem (c) Avertiſti.] *Eſt Hebraiſmus uſitatus : nam ſubintelligitur,* te : *in nonnullis exemplaribus antiquis legitur,* averſus es. (d) ſtrarum.] τῶν σωτηρίων ἡμῶν. *Ita S. Auguſt. & vetus pſalt. pro, Romanum, & vulgata,* ſalutaris noſter. (e) Nunquid in æternum *manum,* ut non in æternum iraſcaris nobis, neque extendas progenie in progenies. *S. Auguſt. & vetus,* non in æternum vel extendas, &c. (f) Convertens.] *Ita S. Auguſt. & vetus num : quamvis hic etiam ſubintelligatur,* te : *& ideo vulgata, Auguſt. autem ſubintelligit,* nos. (g) Audiam quid loquetur.] loquatur : *Aquila,* ἀκούσομαι τί λαλήσει ὁ ἰσχυρὸς κύριος, audiam quid fortis Dominus. *Symm.* ἀκούσω τί λαλήσει ὁ θεὸς κύριος, audiam tur Deus Dominus. (h) Convertunt cor.] *Ita S. Auguſt. & nec multo aliter* S. *Ambr. ſerm.* 45. *in pſal.* 118. & in eos, qui ad ipſum cor ſuum. *Romanum autem,* qui convertuntur ad ipſum, qui convertuntur ad cor. (i) Occurrerunt.] *Admonet S. Hier.* ſibi *quod apud latinos additur, obelo prænotatum fuiſſe : nec tamen addi : quare paulo poſt apud S. Auguſtinum additur,* ſe; oſculatæ *& in Romano,* complexæ ſunt ſe (k) Ejus.] *Apud latinos ſed apud græcos eſt, non,* αὐτῆς, *ſed,* αὐτοῦ.

PSAL. LXXXV.

(a) CLamabo.] κεκράξομαι. *Latini tamen habent,* clamavi. (b) die.] *Theodoretus, ex Symmacho,* καθ' ἑκάστην ἡμέραν, per dies. (c) Mitis] ἐπιεικὴς, *quam virtutem interpretes Ariſtotelis tatem nominare. Aquila, & Theodotio,* ἱλαστὴς, propitiabilis. dimittens, & parcens. (d) Multæ miſericordiæ.] *Sic vulgata, eſt,* πολυέλεος. S. *Auguſt. & vetus pſalterium,* multum *num,* copioſus in miſericordia. (e) Clamavi ad te.] *Symm.* μαί σε, ὅτι εἰσακούσῃ μου, *quod S. Hieronymus,* invocabo te, quia (f) Magnus.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium itemque cum, & Arabicum. A cæteris libris græcis abeſt dictio,* μέγας, magnus. (g) Lætetur.] *Aut,* jocundetur, *ut* S. *Auguſtinus:* μοναχῶς, unice. *Sym.* ἕνωσον, uni, *aut,* unicum fac, *ut* S. *Hier.* (h) *Sic vulgata & nunc & plerumque, quod græce eſt,* παράνομοι. S. *vetus pſalt.* prætereuntes legem : *Romanum,* injuſti. (i) Poteſtatem puero tuo.] κράτος σου τῷ παιδί σου. *Sanctus Auguſtinus, pſalterium & Romanum,* poteſtatem puero tuo. *vulgata,* imperium tuum tuo. *Symmachus,* δὸς ἰσχὺν παρὰ σοῦ τῷ δούλῳ σου, da fortitudinem vo tuo.

PSAL. LXXXVI.

(a) FIliis Core.] *Aquila & Symmachus,* τῶν υἱῶν κορὲ, Filiorum (b) Fundamenta ejus.] οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ. *Sic eſt in omnibus collatis codicibus, & Apollinarius,* θεοῖο. *In comm. qui inſcribuntur ronymo,* ſive Dei, ſive certe Eccleſiæ. *Aquila,* θεμελίωσις αὐτοῦ ἐν ασμένου, fundatio ejus in montibus ſanctificati. (c) Scientibus me. *Sanctus Auguſtinus, & vetus pſalterium & græce,* τοῖς γινώσκουσί με, *ta, & Romanum,* ſcientium me. (d) Mater Sion.] *Ita habent lianus,* S. *Ambroſius,* S. *Auguſtinus, pſalterium vetus, & & libri græci,* μήτηρ σιὼν, *itemque pſalterium Arabicum, & & Apollinarius.*

Μητέρα πημήεσσαν ἀνὴρ Σιῶνα καλέσσει.

In commentariis S. Hier. legitur, lxx. ita ſcripſiſſe, μήτι σιὼν, nunquid *ſed multos cum id minime intelligerent, addidiſſe,* ρ, *& feciſſe, in Schol. quodam:* τὸ (ρῶ) κατὰ προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τοῦ ό. ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ, μήτηρ σιών. Illud, ρ, per additionem poſitum eſt in lxx. in Tetraſelido. In Octaſelido autem eſt, μήτηρ σιὼν. *Aquila.* ipſi Sion. *Symmachus,* περὶ δὲ σιὼν λεχθήσεται, ἀνὴρ, καὶ ἀνὴρ ἐτέχθη δὲ ἥδρασεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος, κύριος ἀριθμήσει γράφων λαοὺς, οὗτος De Sion autem dicetur, vir, & vir natus eſt ibi, & ipſe ſtabilivit ſus : Dominus numerabit ſcribens populos : hic natus eſt ibi. *aliter S. Hieron. Aquila,* οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ ἀεί. Ipſe natus eſt in

Schol. περὶ δὲ Σιὼν φῶς λεχθήσεται; de Sion autem homo dicetur? (Ita enim Symmachus) ἀνὴρ καθ' ἕκαστον, ἄνθρωπος ἐτέχθη ἐκεῖ, vir quiſque, homo natus eſt ibi. (*e*) Factus eſt] *Sic S. Ambroſius, & S. Auguſtinus, & pſalterium vetus & Romanum : quod græce,* ἐγενήθη, *& in aliquo codice ſequitur,* ἐν αὐτοῖς, in eis. *Plerique tamen habent,* ἐγενήθη ἐν αὐτῇ *quibuſcum facit pſalt. Arabicum, & Æthiopicum. Et Tertullianus, & vulgata*, natus eſt in ea. *Schol.* Theodotio, Quinta, & Sexta, ἐγενήθη. (*f*) In ſcriptura.] *Sic in commentariis Sancti Hieronymi, & græce eſt,* ἐν γραφῇ. *Cæteri latini habent fere*, in ſcripturis, *& multi*, narravit. (*g*) Omnium.] *Romanum*, omnium noſtrum. *Vide notas ſequentis pſalmi.*

PSAL. LXXXVII.

(*a*) CAnticum pſalmi.] *Schol.* ὁ μὲν πρὸ τούτου ψαλμὸς τὴν γένεσιν αἰνίττεται τοῦ Χριστοῦ, ἧς τὸν καιρὸν ἡ ε' δεδήλωκεν ἔκδοσις, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι λέγουσα, ὁ δὲ μετὰ χεῖρας, τὸν θάνατον. Præcedens quidem hunc pſalmus generationem ſignificat Chriſti, cujus generationis tempus quinta editio demonſtravit, dicens, ἐν ἀπογραφῇ τεχθήσεσθαι, fore, ut in deſcriptione naſceretur. Hic autem, qui in manibus eſt, mortem. *Aliud. Schol.* ἡ γένεσις τοῦ σωτῆρος διὰ τοῦ προλαβόντος ἐδηλοῦτο ψαλμοῦ, ἐν τῷ, καὶ ᾄδοντες χοροὶ, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. Generatio Salvatoris per præcedentem oſtenſa eſt pſalmum eo loco, καὶ ᾄδοντες χοροὶ, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί. *Eſt autem hic præcedentis pſalmi ultimus verſiculus ex aliqua alia editione. Nam & S. Hieron. ita illum tranſtulit* : Et cantabunt quaſi in choris, omnes fontes mei in te. (*b*) Maeleth.] *Theodor.* Symmachus autem pro illo, ὑπὲρ μαελὲθ, dixit, διὰ χοροῦ, per chorum, *al.* διχορίας, duplicis chori : Aquila autem, ἐπὶ χορείας, ſuper choream. S. *Aug.* habet, Melech, *& interpretatur*, chorum. (*c*) Iſraelitæ.] *Sic græci, & cæteri latini præter vulgatam, quæ habet*, Ezrahitæ. (*d*) Domino.] *Sic Pſalt. Romanum : à cæteris libris græcis & latinis abeſt.* (*e*) Projecti.] *Abeſt hoc à cæteris libris græcis, & latinis præterquam a pſalt. Romano, &* S. *Ambroſio. Apollinarius,* Οἱ ἅπερ οὐτιθέντες ἀκήδεστοι περὶ τύμβους εὕδουσι, quemadmodum vulnerati temere projecti, & incurati circa ſepulchra dormiunt. *Theodoretus, ex Symmacho,* ὡς οἱ τετρωμένοι οἱ κείμενοι ἐν τάφῳ ὧν οὐ μνημονεύεις (*al.* μνημονεύσεις) οὐκέτι, οἵτινες ὑπὸ τῆς χειρός σου ἐξεκόπησαν, ſicut vulnerati, qui jacent in ſepulchro, quorum non recordaris (*al.* recordaberis) amplius : qui quidem à manu tua exciſi ſunt. *Schol. ex Aquila*, ὁμοίως ἀνῃρημένοις, ſimiliter atque illi, qui ſublati ſunt. (*f*) Infimo.] *Vidit S. Auguſt. ita vertendum eſſe, quod græce eſt*, κατωτάτῳ, *tamen & hic, & alibi apud latinos eſt*, inferiori. (*g*) Furor tuus.] ὁ θυμός σου. *Putat* S. *Aug.* θυμὸν, *melius verti indignationem, quam furorem, quod furor apud latinos non ſoleat eſſe ſanorum. Sed uſus obtinuit, ut Deo etiam tribueretur.* S. *Cyprianus, ut alibi notavimus, animationem ſolet dicere. Theodoretus, ex Symmacho,* ἐμοὶ ἐπέβαινεν, (*al.* ἐπίσφρησεν) ὁ θυμός σου, καὶ τοῖς καταιγίσιν σου ἐκάκωσάς με, in me irrupit, atque incubuit furor tuus, & procellis tuis afflixiſti me. (*h*) Elationes.] *Vocem græcam,* μετεωρισμοὺς, *notat* S. *Auguſtinus, ab aliis redditam hoc modo eſſe, ab aliis*, fluctus, *ab aliis*, ſuſpenſiones. (*i*) A me.] ἀπ' ἐμοῦ. *Schol.* apud LXX in Tetraſelido poſitum eſt, ἐπ' ἐμοῦ, ſuper me, ne forte erratum ſit in Octaſelido, ἀπ' ἐμοῦ. (*k*) Oculi mei.] *Theodor. ex Symmacho,* ὁ ὀφθαλμός μου ἐξέρρευσεν ἀπὸ τῆς κακώσεως, oculus meus effluxit præ afflictione. (*l*) Et clamavi.] *Symm.* ἐμοῦ δὲ πρὸς σὲ κύριε ἡ οἰμωγὴ, meus autem ad te Domine ploratus. (*m*) Oblita.] *Sic* S. *Auguſt. & vetus pſalt. id eſt*, oblivioni tradita, *græce enim eſt*, ἐπιλελησμένη. *Vulgata, & Romanum*, oblivionis. (*n*) Orationem.] *Sic eſt apud latinos, & in pſalt. Arabico, & Æthiopico, & Apollinarius habet,* εὐχωλὴν. *Plerique autem libri græci habent,* ψυχήν μου, animam meam. *Aquila,* εἰς τί κύριε ἀπώσῃ ψυχήν μου; ad quid Domine expelles animam meam? *Theodotio,* ἱνατί κύριε ἀπωθεῖς τὴν προσευχήν μου; ut quid Domine repellis orationem meam? *Symm.* ἱνατί κύριε ἀποβάλλῃ τὴν ψυχήν μου; quare Domine abjicis animam meam? *& ita* S. *Hier.* (*o*) Amicum.] *In cæteris libris latinis additur*, & proximum, *& in græcis*, καὶ πλησίον. *Schol.* illud, πλησίον, non eſt in Tetraſelido apud LXX, neque apud Theodotionem.

PSAL. LXXXVIII.

(*a*) ÆTham Iſraelitæ.] *Schol.* αἰθὰμ τῷ ζαραΐτῃ, Ætham Zaraitæ, *vulgata*, Ezrahitæ, *ut etiam notatum eſt in titulo præcedentis pſalmi.* (*b*) Miſericordias tuas Domine.] *Ita etiam* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, & Romanum. Vulgata autem* : Miſericordias Domini : *Aquila* : ἐλέη κυρίου αἰῶνα ᾄσομαι, miſericordiam Domini æternum cantabo. *Symmachus,* τὰ ἐλέη κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσω, *quod reſpondet vulgatæ. Theodotio, ut LXX.* (*c*) Ædificabitur.] *Theodoretus* : Illud enim, οἰκοδομηθήσεται, dictum eſt, pro, αὐξηθήσεται, creſcet: Symmachus autem dixit, ἑδρασθήσεται, ſtabilietur. (*d*) Veritas tua] *Sic Græci & Latini, præter vulgatam, in qua additur*, in eis, *ut in Hebræo.* (*e*) Et veritatem tuam.] *Ita etiam* S. *Auguſtinus, & pſalterium vetus, & Romanum. In aliquot codicibus Græcis eſt,* καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειάν σου, *& ſic vulgata*, etenim veritatem tuam. *Theodoretus ex Theodotione,* καί γε τὴν πίστιν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων, atque etiam fidem tuam in eccleſia ſanctorum. (*f*) Quis in nubibus.] *Theodor. ex Sym.* τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαραθήσεται τῷ κυρίῳ, ἐξισώσει τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεῶν; Quis enim in æthere opponet ſe Domino, æquabit ſe Domino in filiis Deorum? (*g*) Conſilio.] S. *Auguſtinus* : Deus glorificandus in conſilio juſtorum, *Græce eſt,* ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων. *In latinis editionibus eſt*, concilio. *Theodoretus* : βουλὴν ἁγίων, nominat hoc loco, τῶν ἁγίων τὸν σύλλογον, ſanctorum conventum, & cœtum. (*h*) Terribilis ſuper omnes.] *Aut*, in omnes, *ut* S. *Auguſtinus, & vetus. Romanum vero*, metuendus ſuper omnes. S. *Hieronymus, ad Suniam, videtur habuiſſe*, horrendus. (*i*) Aquilonem, & mare.] *Aquila,* βορρᾶν, καὶ δεξιὰν, Aquilonem, & dexteram, *& ita* S. *Hieronymus* : *Theodotio,* τὸν βορρᾶν, καὶ νότον, Aquilonem, & Auſtrum. *Symmachus,* εἰς βορρᾶν, καὶ εἰς δεξιὰν, ad Aquilonem, & ad dexteram. (*k*) Exultabunt.] *Theodoretus* : Illud, ἀγαλλιάσονται, Aquila quidem dixit, αἰνέσουσιν, laudabunt : Symmachus autem, εὐφημήσουσιν, benedicent. (*l*) Potentia.] *Theodoretus* : Aquila, pro, δυναστείας, poſuit, δύναμιν, *quod clarius ſignificat potentiam, & efficaciam.* (*m*) Firmetur.] *Aut*, confirmetur, *ut* S. *Auguſtinus, & vetus. Theodoretus, ex Symmacho,* ἀήττητος ἡ χείρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιά σου, inexpugnabilis manus tua, excelſa eſt dextera tua. (*n*) Suſceptio.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus, quod Græce,* ἀντίληψις. *Romanum*, aſſumptio. *Vulgata*, aſſumptio noſtra, *& alicui codici Græco ad marginem eſt aſcriptum,* ἡμῶν. (*o*) In viſione.] S. *Auguſtinus, & vetus, & Romanum*, in aſpectu, *vulgata*, in viſione ſanctis tuis. *Græci collati codices,* τοῖς υἱοῖς σου. *Sed* S. *Hieronymus, ad Suniam, teſtatur omnes hebraicam dictionem tranſtuliſſe,* τοῖς ἁγίοις σου, *id eſt*, ſanctis tuis, *& ſolam ſextam editionem interpretatam eſſe*, prophetis tuis, *ſenſum magis quam verba exprimentem, & in,* κοινῇ, *tantum pro ſanctis filios ſe reperiſſe. Ad marginem comm. Theodoreti adſcriptum eſt hoc ſcholium,* τότε ἐλάλησας διὰ τῶν ἁγίων σου προφητῶν περὶ τοῦ Χριστοῦ σου, tunc loquutus es per ſanctos tuos prophetas de Chriſto tuo. *Ipſe autem Theodoretus, ex Symmacho,* τότε ἐλάλησας δι' ὁράσεως τοῖς υἱοῖς σου, tunc loquutus es per viſionem filiis tuis. (*p*) In miſericordia ſancta.] ἐν ἐλέει ἁγίῳ. *Ita legit* S. *Hieronymus in 55. cap. Eſaiæ. In cæteris libris græcis eſt,* ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου. *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus*, in oleo ſancto meo. *Romanum*, oleo ſancto meo, *vulgata*, oleo ſancto unxi eum. (*q*) Non apponet.] *Romanum*, non nocebit ei. *Schol.* LXX, & Symmachus, οὐ κακώσει αὐτὸν, *quod* S. *Hieronymus*, non affliget eum. *Theodotio,* οὐ κακουχήσει, *quod idem valet.* (*r*) Apud reges terræ.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus. Romanum autem, & vulgata*, præ regibus terræ, παρὰ τοῖς βασιλεῦσι. *Theodoretus* : Aquila, ὕψιστον τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς, altiſſimum regibus terræ : Symmachus, ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ſupremum regum terræ. (*s*) Non nocebo.] *Sic Romanum, & vulgata.* S. *Auguſtinus, & vetus*, non nocebo eos. *Sed græce eſt,* οὐδὲ μὴ ἀδικήσω, *quod ſæpe valet*, neque injuſte agam, neque decipiam. *Theodoretus, & Schol.* Symmachus, οὐ παραβήσομαι, non tranſgrediar : Aquila, οὐ ψεύσομαι, non mentiar. (*t*) Teſtis.] *Theodoretus, ex Symmacho,* ὁ διαμαρτυρόμενος, *alius,* διαμαρτυράμενος, qui teſtificatus, *alius*, qui teſtificatur. (*u*) Spreviſti.] *Sic Romanum, quod græce eſt,* ἐξουδένωσας. S. *Hieronymus ad Suniam*, deſpexiſti, & pro nihilo duxiſti : *vulgata habet*, deſpexiſti. S. *Auguſtinus, & vetus*, ad nihilum deduxiſti. (*x*) Evertiſti.] *Latini codices*, avertiſti : *ſed potuit primorum librariorum error eſſe, quem cæteri ſint ſequuti. Græce eſt,* κατέστρεψας. *Theodoretus, ex Symmacho,* σὺ δὲ αὐτὸς ἀπεβάλου, καὶ ἀπεδοκίμασας· ἐχολώθης πρὸς τὸν Χριστόν σου. εἰς κατάραν ἔδωκας τὴν συνθήκην τοῦ δούλου σου. Tu vero ipſe abjeciſti, & reprobaſti : iratus es adverſus chriſtum tuum : in maledictionem dediſti pactum ſervi tui. (*y*) Sanctitatem.] *Ita* S. *Auguſtinus, pſalterium vetus, & Romanum* : *vulgata vero*, ſanctuarium. *Theodoretus,* ἁγίασμα vocat ipſum templum : *poſſet autem & alia ſignificare.* (*z*) Inimicorum ejus.] *Ita* S. *Auguſtinus, pſalterium vetus, & Romanum* : *vulg. autem*, deprimentium eum, *& in aliquot græcis codicibus eſt,* τῶν θλιβόντων αὐτόν. (*w*) Diſſolviſti.] *Ita* S. *Auguſtinus, pſalterium vetus, & Romanum, quod græce eſt,* κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ, *vulgata*, deſtruxiſti. *Theodoretus, ex Symmacho,* ἀπέπαυσας τὴν καθαρειότητα, (*al.* καθαρότητα) αὐτοῦ, ceſſare feciſti puritatem ejus. (*aa*) Sedis ejus.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus pſalterium, itemque Æthiopicum. In aliis libris græcis eſt,* χρόνου, *ſic vulgata*, temporis ejus : *Romanum vero*, temporum ejus. *Aquila,* νεοτήτων αὐτοῦ, juventutum ejus. *Symmachus,* νεότητος αὐτοῦ, adoleſcentiæ ejus, *& ſic* S. *Hieronymus.* (*bb*) Averteris.] ἀποστρέφῃ. *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus. Vulgata autem*, avertis : *Romanum*, iraſceris. *Theodoretus, ex Symmacho,* ἕως τίνος κύριε ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος; φλεγήσεται, ὡς πῦρ, ὁ θυμός σου; S. *Hieronymus*, uſquequò Domine abſconderis in finem? ſuccendetur, quaſi ignis, indignatio tua? (*cc*) Conſtituiſti.] *Sic latini* : *græce eſt,* ἔκτισας, *& poſſet verti*, creaſti, *quod habet* S. *Hieronymus in tralatione ſua.* (*dd*) Quod continui] *Theodoretus, ex Symmacho,* καὶ ἐβάστασα ἐν τῷ κόλπῳ μου παμπόλλων ἐθνῶν, & portavi in ſinu meo plurimarum gentium. *Et fortaſſe illud,* παμπόλλων, *in duas dictiones dividendum. Nam hebræus videtur habere*, omne multorum populorum, *ut intelligatur*, omne opprobrium, *vel*, omnem injuriam. (*ee*) Commutatio.] ἀντάλλαγμα. *Theodoretus* : Symmachus autem & Theodotio ſic, ὠνείδισαν τὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ σου, *&* S. *Hieronymus*, exprobraverunt veſtigia Chriſti tui: *idem autem fere ſignificare LXX, oſtendit idem Theodoretus* : *Apollinarius dixit,* εἰκόνα, imaginem. (*ff*) Fiat, fiat.] *Theodoretus, ex Aquila,* πεπιστωμένος, καὶ πεπιστωμένος, id eſt, verax es, & valde verax. *Schol.* πεπλήρωται καθ' ἑβραίους καὶ ἡ τρίτη βίβλος τῶν ψαλμῶν, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ οβ'. ψαλμοῦ, completus eſt ſecundum hebræos tertius etiam liber pſalmorum, qui cœpit à lxxij pſalmo.

PSAL. LXXXIX.

(*a*) MOyſi.] τῷ μωυσῇ, *vel*, μωυσεῖ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. In aliquo græco codice eſt, μωύσεως ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, *& latini*, Moyſi hominis Dei : *idque agnoſcit* S. *Hieronymus ad Cyprianum. Schol.* Moyſes exponitur, ἀνάληψις, aſſumptio, recreatio. (*b*) Generatione. *Sic videtur habuiſſe* S. *Auguſtinus, quamvis apud ipſum, & in vetere legatur*, generationem : *Romanum*, a generatione, & progenie : *vulgata*, a generatione in generationem. *Symmachus,* ἐν ἑκάστῃ γενεᾷ, in unaquaque generatione. S. *Hieronymus ad Cyprianum hæc tribuit ipſis lxx.* in omni generatione & generatione. (*c*) Priuſquam montes.] *Hanc etiam locum ita ex lxx refert* S. *Hieronymus*, antequam montes firmarentur, & fingeretur terra, & orbis; a ſeculo, & uſque in ſeculum, tu es Deus, *& ad Suniam, teſtatur apud lxx. & omnes alios interpretes legi,* σὺ εἶ θεὸς, *& vulgata*, tu es Deus. *Abeſt tamen illud,* θεὸς, *a collatis græcis codicibus, & cum iis convenit* S. *Auguſtino, & pſalterio veteri, & Romano.* (*d*) Convertimini.] ἐπιστρέψατε S. *Hieronymus ad Cyprianum*, convertimini, ſive revertimini, *& in græco eſſe hebraiſmum alibi notatum eſt. Theodoretus, ex Aquila,* καὶ ἐρεῖς, ἐπιστράφητε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, & dices, revertimini, filii hominum. (*e*) In oculis tuis.] *Ita* S. *Hier. ad Cyprianum* : *Cæteri*, ante oculos tuos. (*f*) Et cuſtodia in nocte.] *Sic etiam interpungunt* S. *Hieronymus, &* S. *Auguſtinus, licet vulgata & Romanum hæc conjungant cum ſequentibus : iidem vero Patres, & vetus pſalterium habent*, ſicut vigilia in nocte : *& utroque modo quarta noctis pars ſignificatur.* (*g*) Turbati ſumus.] S. *Hieronymus ad Cyprianum teſtatur, Aquilam & Symmachum tranſtuliſſe*, acceleravimus. (*h*) Poſuiſti.]

Theodoretus, ex Symm. προσέθηκας τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀντικρύς σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν, φαίνεσθαι τῷ προσώπῳ σου. Appoſuiſti iniquitates noſtras coram te, negligentias noſtras, ut apparerent faciei tuæ. (*i*) Seculum.] ὁ αἰών. *Teſtatur S. Hier. ad Cypr. dictionem Hebræam, quam ipſe ex Sym. reddiderit*, negligentias, *quintam editionem reddidiſſe*, adoleſcentiam, *Aquilam*, παραβάσεις, *quod valeat*, errores, *ſive*, ignorantias. *Alii tamen ex hebræo verterunt*, ſecretum, & abſconſionem. (*k*) Meditati ſunt.] *Sic S. Hieronymus ad Cyprianum, quod græce*, ἐμελέτων, *cæteri*, meditabuntur. *Schol.* οὕτω φησὶν ἡ ζωὴ ἡμῶν πᾶσα ἀσθενὴς ὡς τὰ ὑφάσματα τὰ ἀράχνια. Ita, inquit, vita noſtra omnis eſt imbecilla, ſicut telæ aranearum: vocat autem, μελέτην, id eſt, meditationem, τὴν συνεχῆ ταλαιπωρίαν, aſſiduam ipſam afflictationem, & miſeriam. *Sed S. Hieronymus ibidem putat dictam meditationem araneæ, infirmitatem operis illius.* (*l*) In ipſis.] *Teſtatur ibidem S. Hieronymus, pro hoc Symmachum ſignificantius tranſtuliſſe*, ὁλόκληροι, *id eſt*, univerſi. (*m*) In potentatibus.] ἐν δυναστείαις, *quod alius vertit ex hebræo*, in fortitudinibus. *S. Hieronymus*, multum. *Scribit autem ibidem S. Hieronymus, Symmachum dixiſſe*, contra opinionem. (*n*) Super nos.] *Ita Romanum, & S. Hieronymus ad Cyprianum, ex ipſis lxx. licet ad Suniam dicat id eſſe ſuperfluum. Notat autem in eadem epiſtola ad Cyprianum, verbum ſequens*, παιδευθησόμεθα, *eſſe ambiguum, & tam correptionem, quam eruditionem doctrinamque ſignificare. Aquila*, ὅτι διεπέλασεν ἀνήρ, καὶ ἐπετάθη, quoniam præterivit vir, & avolavit. *Symmachus*, τμηθέντες γὰρ ἄφνω ἐκπεταννύμεθα, *quæ ita reddit S. Hieronymus*, ſuccindimur enim repente, & avolamus. *Theodotio*, ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης, καὶ παιδευθησόμεθα, quoniam ſupervenit manſuetudo, & corripiemur, *& ſic vulgata, & S. Auguſtinus. Addit autem S. Hieronymus, ſextam etiam editionem tranſtuliſſe*, manſuetudinem: *quintam vero*, quoniam tranſivimus celeriter, & diſſolvimur. (*o*) Quis noſcit.] *Latini*, novit. *Theodoretus, ex Symmacho*, τίς οἶδεν τὴν ἰσχὺν τοῦ θυμοῦ σου, καὶ κατὰ τὸν φόβον σου τὴν ὀργήν σου; *quæ ita reddit S. Hieronymus*: Quis novit fortitudinem iræ tuæ, & ſecundum timorem tuum indignationem tuam? (*p*) Iræ tuæ.] *Ita etiam pſalterium Arabicum, & Æthiopicum, & fortaſſe Apollinarius.*

Τίς σεῦ ἀριθμήσειεν ἀμειδέα δείματα θυμοῦ;

Cæteri libri græci habent, τὸν θυμόν σου, *& ſic latini*, iram tuam. *Notat S. Hieronymus, inter hebraicum, & lxx, diverſam diſtinctionem eſſe, lxx. enim dinumerationem timori, & furori Domini copulare: hebraicum vero ſequenti aptare verſiculo, ut ſequatur*, ut numerentur dies noſtri: ſic oſtende, & veniemus corde ſapienti. *Theodoretus tamen & ipſe illud*, ἐξαριθμήσασθαι, *conjungit cum ſequenti, ut ita conſtruamus: Dinumerare dexteræ tuæ dona ut poſſim, oſtende mihi, & da imitari eos qui a gratia tua eruditi alios etiam ad tui cognitionem deducunt.* (*q*) Eruditos.] *Hanc lectionem habet vulgata, & Romanum, & agnoſcit etiam S. Auguſtinus, licet ipſe primum haberet ut vetus*, compeditos: *nam & in aliquot græcis codicibus eſt*, πεπεδημένους, *de qua re S. Hieronymus in eadem epiſt. ad Cyprianum.* (*r*) Uſque quo.] *S. Auguſtinus, & vetus*, quouſque: *Romanum*, aliquantulum, *& mox*, & deprecare: *cujus lectionis etiam S. Auguſtinus mentionem facit.* (*ſ*) Repleti ſumus.] *Theodoretus*: Tempus mutatum eſt apud lxx. Aquila enim & cæteri ſic dixerunt, ἔμπλησον ἡμᾶς ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐλέους σου, καὶ αἰνέσομεν, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. *Et S. Hieronymus*: Imple nos matutina miſericordia tua, & laudabimus, & lætabimur in cunctis diebus noſtris. (*t*) Diebus noſtris.] *Apud latinos ſequitur*, delectati ſumus, *& in cæteris libris græcis, præterquam in metaphraſi Apollinarii*, εὐφρανθείημεν, *aut*, εὐφράνθημεν· *ac Theodoretus*: & hic ſimiliter tempus mutatum eſt. Symmachus enim, & cæteri dixerunt, εὔφρανον ἡμᾶς, lætifica nos, *quemadmodum etiam S. Hier.* (*u*) Super nos.] *Sic eſt in pſalterio Romano, atque Æthiopico, & metaphraſi Apollinarii. In cæteris libris græcis ſequitur*, καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον, & opus manuum noſtrarum dirige: *quæ S. Hieronymus in epiſt. ad Cypr. refert ex lxx. Sed S. Aug. inquit a diligentibus & doctis prænotari aſteriſco.*

PSAL. XC.

(*a*) LAus cantici] *Theodoretus*: ſine inſcriptione apud Hebræos. (*b*) Liberabit te.] *Ita S. Hieronymus, in Eſa. cap. 23. & eſt in aliquot Græcis codicibus*, ῥύσεταί σε. *Sed plerique, & metaphraſis Apollinarii, & Euſebius, & pſalterium Arabicum, & Æthiopicum habent*, με, *itemque Latini. Ac S. Auguſtinus quidem, & vetus*, eruet me. *Romanum autem, & vulgata*, liberavit me. (*c*) A verbo aſpero.] *Theodoretus*, τὸν λόγον ταραχώδη. Symmachus dixit, λόγον ἐπηρείας, ſermonem violenti inſultus, contumeliæ, injuriæ. (*d*) Inter ſcapulas.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium: græce*, ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ, *Romanum & vulgata*, ſcapulis ſuis. (*e*) A ruina.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus & Romanum, vulgata autem*, ab incurſu, *græce eſt*, συμπτώματος. *Aquila*, ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας, *quæ S. Hieronymus videtur vertiſſe*, a morſu inſidiantis meridie. *Symmachus*, συγκύρημα δαιμονιῶδες μεσημβρίας, incurſum dæmoniacum in meridie. (*f*) A latere.] *Theodoretus*: Pro, τοῦ κλίτους σου, Symmachus & Aquila poſuerunt, ἐκ πλαγίου, *quod idem videtur valere.* (*g*) Tu Domine.] *Latini fere*, tu es Domine. *Sed Theodoretus, ita potius putat ſupplendum*: Dixiſti enim tu Domine ſpes mea, *ut quæ ſequuntur, ſint verba Dei ad prophetam*, τὸν ὕψιστον, *&c.* (*h*) Ne quando.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus: Romanum autem*, ne unquam, *vulgata*, ne forte, *græce*, μήποτε. (*i*) Ambulabis.] *Sic latini, quod græce eſt*, ἐπιβήσῃ, *& ſignificat inſcendere, & calcare.* (*k*) Invocabit me.] *Latini*, invocavit, *græce eſt*, ἐπικαλέσεταί πρός με, *& in multis codicibus*, κεκράξεται πρός με, clamabit ad me.

PSAL. XCI.

(*a*) PSalmus cantici.] *Schol.* ἐν ἄλλῳ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. In alio L. ſine titulo eſt apud Hebræos. Pſallere nomini tuo.] *S. Auguſt. & vetus*, tunc pſalles nomini Domini altiſſimi. (*b*) Profundæ factæ ſunt.] σφόδρα ἐβαθύνθησαν. *Schol.* Symmachus: σφόδρα βαθεῖς, Aquila, & Theodotio, ἐβαθύνθησαν. (*c*) Et apparuerint.] *Sic Romanum & vulgata, quod Græce*, καὶ διέκυψαν. *Vetus, & S. Auguſtinus*, & proſpexerint, *putavitque*, *ſequens*, omnes, *eſſe accuſandi caſum, cum tamen ſit*, πάντες. *Theodoretus* *Aquila & Symmacho*, ἤνθησαν, floruerunt. (*d*) Quoniam ecce in tui peribunt.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & pſalterium Romanum, & Æthiopicum, & aliquot Græci codices. In aliis libris Græcis* ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, *vulgata*, quoniam ecce inimici tui Domine; quoniam ecce inimici peribunt, *nec multo aliter vetus.* (*e*) Miſericordia pingui.] *Ut Sa* *Auguſtinus, & vetus, aut*, uberi, *ut Romanum, & vulgata. In aliis li* *græcis eſt*, ἐν ἐλαίῳ, in oleo. *Theodoretus, ex Symmacho*, ἡ παλαίωσίς ἐλαία εὐθαλής, vetuſtas mea, ſicut oliva vigens & bene germinans. Et juxta lxx. οἷόν τινι ἐλαίῳ πιανθήσομαι τῇ θυμηδίᾳ, quaſi oleo quoda pinguabor voluptate. (*f*) Et reſpexit.] καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν θροῖς μου. *S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum*: & reſpexit oculus inimicos meos. *Vulgata*, & deſpexit. *Theodoretus*: Illud, ἐπεῖδεν, & machus, & Theodotio, & ipſe hebræus dixit, ἐπόψεται, reſpiciet. (*g*) tati.] *Schol.* cæteri, μεταφυτευθέντες, *& ſic S. Hieronymus*, tranſpla (*h*) Tunc.] τότε. *In multis codicibus græcis eſt*, ἔτι, *& apud latinos*, *Schol.* Aquila, ἔτι γεννηματίζοντες ἐν πολιᾷ πίονες, adhuc germinantes in cie pingues. *Symmachus*, ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονες, adhuc multi buntur in ſenectute pingues. *Theodotio*, ἔτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες, S. *Hieronymus*, adhuc fructificabunt in ſenectute pingues:) *Quinta* ἔτι γεννηματίσουσι, adhuc germinabunt: *ſexta editio*, ἔτι πληθυνθήσονται, multiplicabuntur: *Theodoretus, ex Symmacho*, ἔτι καρποφορήσουσι τες πίονες καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται, ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ὀρθὸς κύριος, ὁ καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ, adhuc fructum ferent ſeneſcentes pingues: & tes, ac bene germinantes erunt, annunciantes, quod rectus Domin circumſepit me, & non eſt iniquitas in eo. (*i*) Tranquilli.] *Sic Sa* *Auguſtinus, & vetus, quod græce*, εὐπαθοῦντες, *& in vulgata, & R* benepatientes. *Schol.* εὐπαθεῖν, id eſt, σφριγᾶν, καὶ ἀκμάζειν, juve re, & vigere. (*k*) Deus meus.] *Abſunt a S. Auguſtino, & vet. Rom* *autem, & vulgata*: Deus noſter, *& eſt in multis codicibus græcis*, θεὸς ἡμῶν.

PSAL. XCII.

(*a*) IN die, &c.] *Apud Theodoretum hæc pro titulo leguntur*, αἶνος δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, laus cantici ipſi David, ſine inſc ne apud Hebræos. *Deinde ipſe hæc affert*: Illud, ἀνεπίγραφος παρ' non eſt in Hexaplo, neque apud Euſebium. *Contra vero apud Euſeb* *guntur pro titulo tantum iſta*, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴ (*b*) Voces ſuas.] *Ita pſalterium Romanum, & Æthiopicum. In* *bris græcis ſequitur*, ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν, elevabunt flumi ſiones ſuas. S. *Auguſtinus, & vetus*, elevaverunt flumina vocem ſuam vaverunt flumina voces ſuas: *vulgata autem, pro*, voces ſuas, *habet*, ſuos. *Theodoretus autem illa quæ ſequuntur*, a vocibus aquarum mult *conjungit cum ſubſequentibus. Schol.* Aquila, ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐ vatæ ſunt fluminum profunditates ipſorum. lxx & Aquila, φωνήν, Theodotio, & cæteri, φωνάς, voces. (*c*) Mirabilis.] *Theodoretus, ex* ὑπερμεγέθης ἐν ὕψει κύριος, immenſus in altitudine Dominus. (*d*) Cre *Sic S. Auguſt. & vetus, quod græce eſt*, ἐπιστώθησαν, *vulgata autem* *num*, credibilia.

PSAL. XCIII.

(*a*) PSalmus ipſi.] *Apud Theodoretum additur*, ἀνεπίγραφος παρ' *Et ipſe ita de iſta inſcriptione ſcribit*, manifeſtum eſt alios qu inſcriptionem appoſuiſſe, minime vero prophetam, aut eos qui ab in interpretati. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ', καὶ ε', καὶ ϛ'. Sine in one eſt apud tres illos, & in quinta, & ſexta. *Euſebius & ipſ* *eſſe ſine inſcriptione apud Hebræos. Docet autem, propterea dici, qua* bati, *vel quod ea die canerentur, vel quod quartus menſis ſignificetur,* *cœpit calamitas ſanctæ civitatis bello petitæ a Babyloniis, ut narrat H* *as.* (*b*) Fidenter egit.] *Aut*, libere, *ut vulgata, & Romanum.* *retus* pro, ἐπαρρησιάσατο, Aquila dixit, ἐπιφάνηθι, oſtende te, ſic a cæteri interpretes. (*c*) Effabuntur.] *Sic vulgata, quod Græce* ξονται. *S. Auguſtinus, & vetus*, reſpondent: *Romanum*, pronun (*d*) Viduam, & pupillum.] *Latini*, pupillos, *& in vulgata*, *alius eſt ordo*, viduam, & advenam interfecerunt: & pupillos occi *Theodotio*, χήραν καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν, καὶ προσήλυτον ἐκάκωσαν, viduam, & los occiderunt, & advenam afflixerunt. (*e*) Quoaduſque.] S. *Au* *nus, & vetus*, quouſque juſtitia tua convertatur in judicium; & qu eam; omnes recti ſunt corde: *Romanum*, quoaduſque juſtitia con in judicium: & qui tenent eum? omnes qui recto ſunt corde. *Vu* *noſtra, niſi quod habet*, & qui juxta illam. *Græce eſt, ſine articulo*, *& videtur ſignificari, omnes, qui recto ſunt corde, libenter ſequi* *illam, aut judicium: nam & judicium græce eſt generis* *ni*, κρίσις. *Theodoretus, ex Aquila & Theodotione*, καὶ ὀπίσω αὐτῆς (*al.* πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, & poſt illam (*al.* poſt illa) omnes rect (*f*) Quis exurget mihi.] τίς ἀναστήσεταί μοι, *quæ Scholiaſtes refert* *Aquila & Theodotione. Theodoretus, ex Symmacho*, τίς ἀναστήσεται πρὸς κακούργους; τίς ἐνστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας; *Quæ S. Hi* *ita videtur vertiſſe*, Quis ſtabit pro me adverſus malos? quis ſtabit adverſus operarios iniquitatis? (*g*) Dilexerunt.] ἠγάπησαν. *In* *bris græcis eſt*, εὔφραναν, *& Latini*, conſolationes tuæ lætificaverunt *ut S. Auguſtinus, & vetus*, exhortationes tuæ jocundaverunt. *in lib. de ſpiritu ſancto, interprete S. Hieronymo, utramque lectionem* (*h*) Formans laborem.] ὁ πλάσσων κόπον, *Latini*, qui fingis: *ſed tu* *tur hoc modo reddi: ut poſſit etiam ita conſtrui*, ſedes formans labo *Aquila*, μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπιβουλῆς, ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ ἀκριβασμ quid particeps erit tui thronus inſidiarum formans laborem ſuper ptum? *Symmachus*, μὴ συναφθήσεταί σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσσων ρίαν κατὰ προστάγματος, numquid conjungetur tibi thronus injuria miſeriam ſuper præceptum? *Theodotio, ut lxx.* (*i*) Et eorum.] *In aliis codicibus græcis eſt*, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐ

Sanctus Auguſtinus, *&* *vetus*, ſecundum malitiam eorum, *vulgata autem & Romanum*, in malitia eorum. *De hoc loco diſputat etiam Sanctus Hieronymus, ad Suniam.*

PSAL. XCIV.

(a) DAvid] *In aliis codicibus additur*, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις, ſine inſcriptione apud hebræos. (b) Super omnes Deos.] *In aliis libris Græcis eſt*, ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ſuper omnem terram, *& non ſequuntur illa*, ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, quoniam non repellet Dominus plebem ſuam, *quæ abſunt etiam a vulgata, ſed non a S. Auguſtino, neque a vetere pſalt. neque a Romano, & canuntur in Invitatorio, præterquam in Epiphania. Schol.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνιασμοὶ γῆς, & rex ſuper omnes Deos: cujus in manu ejus inveſtigationes terræ. *Symmachus*, καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν, ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς. Et rex magnus ſuper omnes Deos: cujus in manu ejus infima terræ. *Theodotio, & lxx.* καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς, *quemadmodum eſt in noſtra editione.* (c) Populus paſcuæ.] *Solum fere Romanum habet*, nos autem populus ejus & oves paſcuæ ejus. (d) Probaverunt.] *Sic vulgata & Romanum.* S. *Auguſtinus vero & vetus*, probaverunt me, *& multi codices græci*, εὐδοκίμασάν με. (e) Quadraginta annis.] *Apud Theodoretum, hæc conjunguntur cum antecedentibus: deinde ſequitur*, διὸ προσώχθισα, *idque ita debere fieri putavit Scholiaſtes.* (f) Offenſus fui.] *Sic vulgata: cæteri vero libri latini*, proximus fui: *Aquila, & Symmachus*, τεσσαράκοντα ἔτη ἀηδίσθην, *quod item valet*, offenſus fui, faſtidivi. (g) Sicut.] ὡς, *& poſſet etiam verti*, propterea, *apud latinos eſt*, quibus. (h) Requiem.] κατάπαυσιν. *Schol.* alii, ἀνάπαυσιν, *quod parum differt ab illo.*

PSAL. XCV.

(a) QUando domus.] *Schol.* ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γʹ, καὶ εʹ, καὶ ϛʹ. Sine inſcriptione apud tres illos, & in quinta, & in ſexta: *qua de re etiam Theodoretus.* (b) Canticum ipſi David] *In aliquibus libris hæc præponuntur: in aliquibus Græcis eſt*, τῷ δαυίδ, ipſius David, *& in aliquo* αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυίδ, laus cantici ipſi David. (c) Dæmonia.] *Symmachus*, ἀνύπαρκτοι, non ſubſiſtentes: *Aquila*, ἐπίπλαστοι, ficti. (d Commoveatur. *Theodor. ex Aquila & Symmacho*, ὠδινήσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ, parturite a facie ejus univerſa terra. (e) Regnavit.] *Apud S. Auguſtinum, & in pſalterio veteri, & Romano, ſequitur*, a ligno, *eoque modo affertur a S. Cypriano, Juſtino Martyre, Tertulliano, S. Leone Papa: & in hymno Eccleſiaſtico*, regnavit a ligno Deus: *Theodoretus ex Symmacho*, κύριος ἐβασίλευσεν, καὶ ἡδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον, Dominus regnavit, & ſtabilivit orbem terræ immobilem. (f) Commoveatur mare. *Idem ex Theodotione, & Symmacho*, ἠχήσει ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς, ſonabit mare cum plenitudine ejus. (g) Gaudebunt.] *Idem ex Symm.* γαυριάσει ἀγρὸς, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, geſtiet ager, & omnia quæ in eo ſunt. (h) Tunc exultabunt.] *Idem ex Aquila*, τότε αἰνέσουσι πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ, tunc laudabunt omnia ligna ſylvæ.

PSAL. XCVI.

(a) OMnis terræ.] πᾶσης τῆς γῆς. *Latini fere*, omnis terra: *& Romanum*, tremuit omnis terra: *Attamen S. Aug. legiſſe*, terræ, *videtur colligi ex explanatione.* (b) Malignum.] *Ita S. Auguſt. & vetus quod græce eſt*, πονηρόν. *In aliquot codicibus eſt*, πονηρά, maligna: *Theodoretus*, vocabulo hoc, τῆς πονηρίας, deteſtatus eſt omnes ſpecies, τῆς κακίας, improbitatis, & malitiæ. *Schol.* Quinta, Sexta, Aquila, Theodotio, eodem modo, ac lxx. Symmachus, κακὸν, malum: *quod habet vulgata, & Romanum: licet hoc etiam modo ſæpe vertatur*, πονηρόν. (c) Sanctorum.] ὁσίων. *Sanctus Auguſtinus, vetus*, *Romanum*, ſervorum. (d) Peccatorum.] *Ita Romanum: Aquila*, ἀσεβῶν, impiorum. *Symmachus*, παρανόμων, tranſgredientium legem: *Theodotio*, ἁμαρτωλοῦ, *quod eſt in multis codicibus græcis & latinis*, peccatoris.

PSAL. XCVII.

(a) SAlvavit ſibi.] *Sic vulgata. Sanctus Auguſtinus, & vetus*, ſanavit ei. *Cæteri libri Græci* ἔσωσεν αὐτὸν, *& Romanum*, ſalvavit eum: *ſed Theodoretum legiſſe*, αὐτῷ, *conſtat ex explanatione.* (b) Jacob.] τῷ ἰακώβ. *Sic Latini præter vulgatam, a qua abeſt: & inquit Sanctus Hieronymus ad Suniam, eſſe ſuperfluum.* (c) Domino. *Sic pſalterium Romanum. In cæteris libris græcis eſt*, κυρίου, *& latinis*, Domini. (d) Commoveatur.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πληρώματι αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, reſonet mare cum plenitudine ſua, orbis terrarum, & habitantes eum. (e) Exultabunt.] *Ita etiam pſalterium Æthiopicum. In cæteris libris græcis ſequitur*, ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἥκει, *&c. Romanum*, exultaverunt ante faciem Domini, quoniam venit, quoniam venit, &c. *S. Auguſt.* exultabunt a facie Domini quoniam venit, quoniam veniet, &c. *Vetus non habet illa*, quoniam venit. *Vulgata*, a conſpectu Domini, quoniam venit judicare terram. *In fine quidem pſalmi 95. omnes græci & latini libri habent illam repetitionnem.*

PSAL. XCVIII.

(a) MAgno.] *Romanum*, magno, & terribili, quoniam ſanctum eſt. (b) Et honor regis.] *Symmachus*, ἰσχὺν βασιλεὺς τοῦ κρίμα ἀγαπᾷ, fortitudinem rex judicii diligit. *Aquila*, καὶ κράτος βασιλέως κρίσιν ἠγάπησεν, & imperium regis judicium dilexit. (c) Directiones.] *Sic vulgata, quod Græce eſt*, εὐθύτητας rectitudines. *Cæteri fere Latini*, æquitatem. (d) Sanctus.] ἅγιός ἐστιν, *& ita S. Hieronymus. In comment. Theod. eſt*, ἅγιον, *& ita apud latinos*, quoniam ſanctum eſt. (e) Aaron.] *Schol.* ἀαρὼν, exponitur, ὄρος δυνάμεως, mons virtutis. (f) Exaudiebat.] *In multis codicibus græcis ſequitur*, αὐτῶν, *& ita latini*, exaudiebat eos. *Schol.* quinta, Symmachus, Theodotio, ſicut lxx. Aquila, ἐπακούσεται αὐτῶν, exaudiet eos: *ſexta*, ἐπήκουσεν, exaudivit. (g) Cuſtodiebant.] *In aliis libris græcis eſt*, ὅτι ἐφύλασσον, quoniam cuſtodiebant. (h) Præcepta.] *Multi codices græci*, προστάγματα αὐτοῦ, *& ſic latini*, præcepta ejus, *præter vulgatam, quæ habet*, præceptum quod dedit eis. (i) Ulciſcens.] *Sic vulgata. Romanum*, & vindicans in omnia ſtudia eorum. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, & vindicans in omnes affectiones eorum. *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ τὰς ἐπηρείας αὐτῶν, & ultor ſuper injurias eorum.

PSAL. CXIX.

(a) IN exultatione.] *Theodoretus*: Symmachus, μετ' εὐφημίας, cum benedictione: Aquila autem dixit, ἐν αἰνέσει, in laudatione. (b) Et nos.] καὶ οὐχ ἡμεῖς. *Latini*, & non ipſi nos. *Euſebius & Theodoretus ex Symmacho*, αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς οὐκ ὄντας, ipſe fecit nos, cum non eſſemus. (c) Populus ejus.] *Sic vulgata. Cæteri autem fere latini*: Nos autem populus ejus. *Atque in multis græcis codicibus eſt*, ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ, *apud Euſebium vero*, ἡμεῖς δὲ λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ, nos autem populus paſcuæ ejus, & oves manus ejus. (d) In hymnis.] *Ita etiam vulgata. Romanum vero*, in hymnis confeſſionum. Laudate, &c. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, in hymnis confeſſionem confitemini ei. Laudate, &c.

PSAL. C.

(a) PSalmus ipſi David.] *Theodoretus*, ἔνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετράδι σαββάτου. πλὴν οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ὁ. εὕρηται. Quædam exemplaria habent, τετράδι σαββάτου, quarta ſabbati: verum neque apud hebræum, neque apud alios interpretes, neque apud ipſos lxx hanc invenimus additionem. (b) Pſallam.] *Idem ex Symmacho*, μελῳδήσω: ἐννοήσω ὁδὸν ἄμωμον, canam: conſiderabo viam immamaculatam. (c) Quando venies ad me.] *Per interrogationem legunt Theodoretus, & alii. Non deſunt tamen, qui & ſine interrogatione.* (d) Cum declinaret.] *Ita S. Auguſtinus & vetus, & Græco reſpondet. Hoc enim ſignificat, (inquiunt Euſebius, & Theodoretus:) deſcedente illo, ſe ne ſentire quidem illius diſceſſum: quippe qui illum ne præſentem quidem ſibi habuiſſet. Vulgata*, declinantem a me malignum, *Romanum*, declinantes.

PSAL. CI.

(a) PAuperi.] *Sic Græci libri, in quorum aliquo adduntur in fine tituli hæc verba*, καὶ κατὰ πόνου προσεύχεται, & cum labore orat. *Apud Latinos eſt*, oratio pauperis. (b) Clamor.] *Theodoretus*, τὴν γὰρ κραυγὴν. Symmachus dixit, οἰμωγὴν, fletum. (c) Sicut cremium.] *Partim in hujus interpretatione verſiculi vulgatam, partim S. Auguſtinum, & vetus, ac Romanum ſequuti ſumus: nam illa quidem*, ſicut cremium aruerunt: *hi vero*, ſicut in frixorio confrixa ſunt, *Græce eſt*, ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν, *& poterat fortaſſe apte verti*, ſicut cremium concremata ſunt. *Nomine autem cremii voluit qui hoc vocabulum formavit, ſignificare illud quod ex concrematione torridum remanſit. Nam & Theodoretus interpretatur*, δαλὸν ξηρὸν, torrem aridum, *& ita inquit Aquilam eſſe interpretatum*, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡς κονίσις ἐξεφαθρώθη, & oſſa mea ſicut cinis, obriguerunt. *Scholiaſtes autem hæc addit*: Symmachus, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡς ἀπόκαυμα συγκέκαυται γέγονεν, & oſſa mea, ſicut incendium, torrens facta ſunt: Theodotio, & lxx. ὡς φρύγιον. (d) Percuſſus ſum.] *Sic Græci libri, & Latini, præter S. Auguſtinum, & vetus pſalterium, ubi legitur*, percuſſum eſt, *quemadmodum habet etiam Sanctus Hieronymus ex Hebræo.* (e) Adhæſit.] *Sanctus Auguſtinus vetus pſalterium, & Romanum*, adhæſerunt oſſa mea. (f) Qui habitat in ſolitudine.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt*, ἐρημικῷ. *Vulgata*, pelicano ſolitudinis. *Romanum*: pelicano in ſolitudine. (g) Parietinis.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, & proprius id accedit ad græcam dictionem*, οἰκόπεδον, *quod fere ſignificat aream, & ſolum ædificii collapſi, & locum ruderatum. Vulgata, & Romanum*, in domicilio. *Theodoretus*: Etenim τὰ οἰκόπεδα. Symmachus dixit, ἐρείπια, rudera, & parietinas. (h) Solitarius.] *Romanum*, unicus. S. *Auguſtinus, & vetus*, ſingularis. (i) Et qui laudabant me.] *Schol.* καὶ οἱ καταστασιάζοντές μου, ἐμὲ ὅρκον ἐποίουν, & qui ſeditionem concitabant adverſus me, me execrationem faciebant. (k) Sion] *Schol.* σιὼν, utroque modo exponitur, & ἄβατος, impervia, & διψῶσα, ſitiens. (l) Beneplacitum.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt.* ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς. *Romanum*, quia beneplacitum habuerunt ſervi tui lapides ejus. *Vulgata*, quoniam placuerunt ſervis tuis lapides ejus (m) Scribatur hæc.] *Eſt hebraiſmus, pro*, ſcribatur hoc: *latini autem habent*, ſcribantur hæc, *& plerique*, in generatione altera. *Sanctus Auguſtinus tamen & vetus*, in generationem alteram. (n) Reges.] *Sic vulgata, & græci codices, S. Auguſtinus, vetus, Romanum*, regna, *quemadmodum & S. Hieronymus, ex hebræo.* (o) Fortitudinis.] *Aut*, virtutis, *ut vulgata & Romanum. Symmachus*, ἐκάκωσεν ἐν ὁδῷ τὴν ἰσχύν μου, *quæ S. Hieronymus vertit*, afflixit in via fortitudinem meam. (p) In generatione generationum.] *Sic ad verbum e græco S. Auguſtinus, & vetus. Vulgata*, in generatione, & generationem. *Romanum*, in ſeculum ſeculi. (q) Volves.] ἑλίξεις, *pro quo notat Theodoretus Symmachum dixiſſe*, ἀλλάξεις, *& ſic latini*, mutabis. (r) Dirigetur.] *Theodoretus ex Symmacho* διαμενεῖ, permanebit.

PSAL. CII.

(a) IPſi David] *Apud Theodoretum inſcribitur*, Alleluia. (b) Laudationes.] αἰνέσεις, *quod etiam habetur in pſalt. Æthiopico. In cæteris libris græcis eſt*, ἀνταποδόσεις, *et latinis* retributiones. *Theodoretus, ex Symmacho*, εὐεργεσίας, beneficia. (c) Miſerationibus.] *Schol.* Aquila, & Symmachus, οἰκτιρμοῖς, miſerationibus; LXX, & Theodotio, οἰκτιρμῷ, miſeratione. (d) Indignabitur.] *Sic S. Auguſt. et vetus Romanum, quod græce eſt*, μηνιεῖ. *Vulgata*, comminabitur. (e) Memento.] *Sic S. Aug. et vetus, pſalt. & Romanum: itemque Arabicum, & Æthiopicum, et metaphraſis Apollinarii.*

Μνῆσαι παμβασιλεῦ ὅτι τίς κόνις εἰμὶ ἀφαυρή.

In cæteris libris græcis eſt, ἐμνήσθη, *et vulgata*, recordatus eſt. *Schol.* LXX. & Theodotio, μνήσθητι, memento: Symmachus, μνημονεύων, in memoria habens (f) Quoniam ſpiritus.] *Theodoretus ex Symm.* ὅτι πνεῦμα διέρχεται αὐτὸν, εἶτα οὐχ ὑπάρχει πνεῦμα, quoniam ſpiritus pertranſit ipſum: deinde non ſubſiſtet ſpiritus. (*g*) Dominatur.] δεσπόζει, *Latini tamen*, dominabitur.

PSAL. CIII.

(*a*) MAgnificatus es.] *Theodoretus habet*, ὡς ἐμεγαλύνθης, quam magnificatus es, *& notat illud*, ὡς, *hoc etiam loco eſſe amplificationis. Refert autem Symmachum ita dixiſſe*, ϗ ὁ θεός μου μέγας (*al.* μέγας εἶ) σφόδρα, & Deus meus magnus (*al.* magnus es) valde. (*b*) Decorem.] εὐπρέπειαν. *Alii libri Græci*, μεγαλοπρέπειαν, *quaſi magnificentiam, aut magnidecentiam. Schol.* Aquila, ἐπιδοξότητα ϗ διαπρέπειαν, claritatem, & decorem. Symmachus, ὕμνον ϗ δόξαν ἠμφιάσω, hymnum & gloriam induiſti : Theodotio, μεγαλοπρέπειαν. (*c*) Qui tegit in aquis.] *Sic Romanum S. Auguſtinus vero, & vetus*, qui protegit. *Vulgata*, qui tegis : *poteſt enim in ſecunda item ut in tertia perſona accipi illud*, ὁ στεγάζων. *Videtur tamen potius accipiendum in tertia, ut etiam in ſequentibus : et non deſunt, qui hoc etiam loco*, ſuperiora ejus, *non ſuperiora cœli, ſed ipſius Dei intelligant. Attamen S. Hieronymus ad Suniam videtur ita correxiſſe, ut nunc eſt in vulgata. Quod autem pertinet ad verbum*, στεγάζειν, *valde illud ſignificans eſt : ſignificat enim fulcimentum, & quaſi contignationem.* (*d*) Suum.] *Sic Romanum S. Auguſtinus autem, & vetus*, ejus, *ambiguum enim eſt illud*, αὐτοῦ. *Vulgata autem rurſus* tuum. (*e*) Flagrantem.] *Ut S. Aug. & vetus : aut*, lucentem, *ut vulg. & Romanum. Græce eſt*, πῦρ φλέγον. *Aquila*, πῦρ λάβρον, ignem vehementem. *Symmachus*, πυρίνην φλόγα, igneam flammam. (*f*) Stabilitatem ejus.] *Ut Romanum, aut*, firmitatem ejus, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Eſt autem Græce*, ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, *id eſt, ipſiuſmet terræ. Theodoretus* : Aquila autem, & Symmachus, ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτῆς, ſuper ſede & baſe ipſius. (*g*) Amictus ejus.] τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ. *Theodoretus* : Illud, αὐτοῦ, pro, αὐτῆς, poſuit. Ita enim & Aquila, & Theodotio eſt interpretatus, ἄβυσσον ὡσεὶ ἔνδυμα περιέβαλες αὐτήν. *Et ita S. Hieronymus*, abyſſo, quaſi veſtimento, operuiſti eam. (*h*) Suſcipient.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν. *Vulgata, & Romanum*, expectabunt onagri in ſiti ſua. *Theodoretus ex Symmacho*, ἀνακτήσεται ὄναγρος δίψαν ἑαυτοῦ, recreabit onager ſitim ſuam. (*i*) Super ea.] ἐπ᾽ αὐτά. *Ita vulgata, & Romanum : & videtur intelligendum ſuper aquas, aut ſuper montes. Nam & aqua, & mons apud græcos neutri generis eſt. Sanctus Auguſtinus habuit, ut vetus*, ſuper illos, *& interpretatur*, ſuper montes. (*k*) Lætificat.] εὐφραίνει, *& eſt hebraiſmus : ſicut etiam paulo poſt*, cor hominis confirmat, στηρίζει *Latini tamen habent*, lætificet, confirmet. *Theodoretus ex Symmacho*, ἐκβλαστῶν χόρτον τοῖς κτήνεσιν, ϗ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὸ ἐκφῦσαι τροφὴν ἀπὸ γῆς, ϗ οἶνον εὐφραίνειν καρδίαν ἀνθρώπου, στίλβειν πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, ϗ ἄρτον καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζειν, germinare faciens fœnum jumentis, & herbam ſervituti hominum, ut enaſcatur alimentum de terra, & vinum lætificet cor hominis, niteat facies in oleo, & panis cor hominis confirmet. (*l*) Ligna campi.] *Quinta & ſexta editio, & Symmachus*, τοῦ κυρίου, Domini. *Aquila & Theodotio*, τοῦ πεδίου κυρίου, campi Domini. *Theodoretus*, hæbræus autem, & cæteri poſuerunt, κυρίου. (*m*) Paſſeres.] *Theodoretus ex Aquila*, ἐκεῖ ὄρνεα νοσσεύσουσιν, ἐρωδιῷ ἐλάται οἶκος αὐτῷ Ibi aves nidificabunt: herodio abietes domus ei. *Schol. addit ex Symmacho*, ὅπου στρουθία ἐννοσσεύσει τῷ ἰκτῖνι βόρατ οἴκησις, ubi paſſeres nidificabunt milvo (*ita enim interpretatur Sanctus Hieronymus ad Suniam*,) Borat habitatio. (*n*) Erodii] S. *Auguſtinus, vetus, & Romanum*, fulicæ. *Græce eſt*, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται, *& poſſet intelligi domum hujus avis, id eſt, abietem, aut quiddam ejuſmodi, altiorem eſſe nidis paſſerum.* (*o*) Herinaciis] τοῖς χοιρογρυλλίοις, *quomodo omnes interpretes tranſtuliſſe teſtatur ad Suniam Sanctus Hieronymus, præter lxx. qui dixerunt*, λαγωοῖς, leporibus : *quod etiam reperitur in multis codicibus. Sanctus Auguſtinus, & vetus habent utrumque*, petra refugium hericiis, & leporibus. (*p*) Congregabuntur.] *Symmachus*, ὑποχωρήσουσι, recedent, *quomodo S. Hieronymus.* (*q*) Creatura tua.] τῆς κτίσεώς σου. *Sic S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum. Apud Theodoretum in textu eodem modo legitur : ſed cum in explanatione dicatur*, κτίσεως, cæteri reddiderunt, *videtur alterutro loco habuiſſe*, κτήσεως, poſſeſſione, *& ſic vulgata.* (*r*) Spacioſum.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum, ac S. Hieronymus, Naum* 1. *Qui ſcribens ad Suniam, fatetur illud*, manibus, *quod additur in vulgata, ex hebraico, & Theodotionis editione in lxx. ſub aſteriſco additum eſſe. & Aquilam ſic eſſe interpretatum*, εὐρύχωρος χερσὶν *& omnes interpretes.* (*ſ*) Pertranſeunt.] διαπορεύονται, *latini tamen*, pertranſibunt, *aut*, commeabunt. *Aquila*, περιπατεῖ ambulant. (*t*) Ad illudendum ei] *Theodoretus* : Draconis nomine ſignificat magnos cetos, qui in magnis pelagis libenter degunt. Illud vero, ἐμπαίζειν αὐτῷ, poſuit pro, αὐτῇ, id eſt, τῇ θαλάσσῃ, maris. Nam hebræus, & Syrus ipſum maſculine nominant. (*u*) Ad te expectant.] πρὸς σὲ, *& hic eſt hebraiſmus : latini autem*, a te expectant. (*x*) Univerſa.] τὰ σύμπαντα. *Aquila*, ἀνοίξεις χεῖρά σου, ἐμπλησθήσονται ἀγαθοῦ, aperies manum tuam, implebuntur bono. *Theodotio*, ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα πλησθήσονται ἀγαθωσύνης, aperiente te manum, implebuntur bonitate. *Symmachus*, ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρά σου χορτασθήσονται ἀγαθῶν, aperiente te manum tuam, ſatiabuntur bonis. *Sexta ſola, & lxx. habent illud*, τὰ σύμπαντα. (*y*) Jocundum ſit ei eloquium meum.] *Theodoretus*, τὴν διαλογὴν, Symmachus quidem dixit, διάλεξιν, Aquila autem, ὁμιλίαν, S. *Auguſtinus & vetus*, ſuavis ſit ei diſputatio mea : *Romanum*, ſuavis ſit ei laudatio mea.

PSAL. CIV.

(*a*) ALleluia.] *Sic etiam Euſebius, & Theodoretus, ac S. Hieronymus, in ſua ex Hebræo interpretatione. Alii tamen in Hebraico conjungunt cum extremis verbis præcedentis pſalmi.* (*b*) Invocate.] *Euſebius, & Theodoretus* : Iſtud, ἐπικαλεῖσθε, Symmachus dixit, κηρύσσετε, prædicate. *Idem Euſebius teſtatur alium interpretem dixiſſe*, ϗ ἐπικαλεῖσθε ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, & invocate in nomine ejus. (*c*) Laudamini] *Euſebius & Theodoretus* ; Pro, ἐπαινεῖσθε, Aquila poſuit, καυχᾶσθε, gloriamini. (*d*) Confortamini.] S. *Auguſtinus* : Hoc enim de Græco expreſſius interpretatum eſt : quamvis verbum minus Latinum videatur : Unde & alii codices habent, confirmamini, alii, corroboramini. (*e*) Anima ejus.] ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. *Latini tamen*, animam. *Theodoretus* : Hoc quidem Symmachus ita dixit, εἰς σίδηρον (*al.* διῆλθεν) ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, in ferrum venit anima ejus, id eſt, μέχρι σφα ἐκινδύνευσεν, uſque ad cædem eſt periclitatus. (*f*) Populorum] *In libris græcis eſt*, λαοῦ, populi. *Schol.* Aquila, & Symmachus, ut lxx. Th dotio autem, λαοῦ. (*g*) Et exacerbaverunt.] S. *Auguſtinus, &* *non habent*, &. *In aliis codicibus græcis, & apud Theodoretum legitur*, ἐπίκραναν, quia exacerbaverunt, *& ita Romanum.* S. *Auguſtinus teſta* *in duobus codicibus ſe legiſſe*, non exacerbaverunt. *Vulgata*, & non ex bavit ſermones ſuos. Aquila, ϗ οὐ προσήρισαν, & non contenderunt. Sy chus, ϗ οὐκ ἠπείθησαν, & non fuerunt increduli (*ſic enim S. Hieronym* Theodotio, & quinta editio, ϗ οὐ παρεπίκραναν, & non exacerbaverunt ta editio, ut lxx. (*h*) Et occidit.] *Aquila & Symmachus*, ϗ ἐθανάτ & morti tradidit. *Theodotio, & ſexta editio, ut lxx.* (*i*) Edidit.] ῆρψεν. *Apud S. Hieronymum ad Suniam legitur*, ἐξέρριψεν, *& ipſe inte atur*, ebullivit. S. *Auguſtinus, & vetus*, & dedit terra eorum ranas : *num*, miſit in terra eorum ranas. (*k*) Et comedit fructum ter rum.] *Hæc abſunt a Romano, nec leguntur apud Theodoretum. Aquila* φαγον τοὺς καρποὺς χθονὸς αὐτῶν, & comederunt fructus terræ eorum. *machus*, ϗ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα τῆς χώρας αὐτῶν, & exederunt omne genim gionis eorum : *Theodotio*, ϗ κατέφαγον τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν, & devora fructum terræ eorum. (*l*) De terra eorum.] ἐκ τῆς γῆς αὐτῶν. *In a dicibus eſt*, ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, *& ſic vulgata. Et S. Auguſtinus*, in terra *Apud Theodoretum legitur*, ἐν γῇ αἰγύπτῳ, *& in Romano*, in terra (*m*) Petierunt.] *Sic vulgata, & græci codices. Pſalterium Roman* *vetus, & S. Auguſtinus*, petierunt carnes. (*n*) Et iverunt in ſicc ρεύθησαν ἐν ἀνύδροις. *Latini*, abierunt in ſicco.

PSAL. CV.

(*a*) BOnus.] χρηστὸς, *quod vocabulum notat S. Hieronymus ad Su* *utile, & bonum, & ſuave verti poſſe, quod etiam paulo inf* *hoc eodem pſalmo notat S. Auguſtinus.* (*b*) Memento noſtri.] *Sch* quila, Symmachus, Theodotio, quinta, ſexta, ut lxx. S. *Hieronym* *Hebræo*, recordare mei. (*c*) Ad laudandum.] *Latini*, ut lauder *vidit S. Auguſtinus, unam eandemque eſſe in his tribus verſibus Græ* *quutionem, ad videndum, ad lætandum, ad laudandum.* (*d*) In ru mare] *Sic Romanum : quod Græce eſt*, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. *Et* *codices Græcos & Latinos, quos inſpicere potuit, habuiſſe teſtatur S. Au* *nus*, in mare rubro: *quamvis codex, quem tunc intuebatur, haberet*, *vetus, & vulgata, & S. Hieronymus ad Suniam*, in mari, mare *quamvis ſub aſteriſco.* (*e*) Verbis] *Sic vulgata, & Græci. In li* *& vetere pſalterio eſt*, in verbis : *itemque apud S. Auguſtinum, qui* *loquutionem notat.* (*f*) Et laudaverunt.] *Sic S. Auguſtinus, &* *vulgata, quod Græce eſt*, ᾔνεσαν. *In aliis tamen codicibus Græcis eſt*, *in Romano*, & cantaverunt. (*g*) Feſtinaverunt.] *Sic clarius ver* ἐτάχυναν, *judicavit S. Auguſtinus, quam quomodo eſt apud cæteros* cito fecerunt. (*h*) In animam.] *Sic S. Hieronymus ex hebræo. In* *dicibus græcis eſt*, εἰς τὰς ψυχὰς, *& ſic latini*, in animas. (*i*) In ſim ne.] *Et hanc locutionem notat S. Auguſtinus, cum tamen idem* *que*, in ſimilitudinem, *quod eſt in vulgata, & Romano.* (*k*) Et ia.] *A multis græcis, & latinis abeſt illud*, &. (*l*) Confractio *Auguſtinus*, in confractione, id eſt, in plaga : *græce eſt*, ἐν τῇ θραύσει indignatione iræ ejus.] ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ. *In aliis codicibus græ* θυμὸν αὐτοῦ, *& in latinis*, iram ejus. (*n*) Quaſſatio] S. *Auguſtin* autem hic poſita eſt quaſſatio, hæc ſuperius confractio : nam in græ verbum eſt. *Theodoretus*, τὴν θραῦσιν, Symmachus dixit, πληγὴν, q *ximus S. Auguſtinum eſſe interpretatum confractionem.* (*o*) Et di ϗ διέστειλεν. *Aquila*, διέκρινεν, dijudicavit. (*p*) Interfecta.] *Sic* *& vetus, & S. Auguſtinus, qui etiam notat ſic habere græcos codice* *num*, infecta eſt. (*q*) Adinventionibus] ἐπιτηδεύμασιν. *Diſputa guſtinus de notione iſtius dictionis & inquit alios ex latinis non adin* *ſed ſtudia, alios affectiones, vel affectationes, alios voluptates dicere* *Romanum plerumque habet*, ſtudia, *hoc autem loco*, obſervationibus Furore.] *Notat S. Auguſtinus, vocabulum*, θυμὸς, *alios reddere* *os indignationem, alios animum, quemadmodum hic R* (*ſ*) Cum exaudiret.] *Sic Romanum. Vetus vero, & Sanct* *guſtinus*, cum audiret. *Vulgata*, & audivit, *græce eſt*, εἰσακοῦσαι.

PSAL. CVI.

(*a*) ALleluia.] S. *Auguſtinus inquit, huic pſalmo, ſicut etiam pr* *præponi pro titulo duplex alleluia, quod tamen in collatis libr* *inventum. Quinimo Hebræi & hoc ſimplex Alleluia ponunt pro* *dentis pſalmi.* (*b*) Et mirabilia.] *Theodoretus, ex Symmacho*, αὐτοῦ, τὰ εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, & prodigia ejus, quæ in filios hom Et eſurientem.] *Plerique græci codices habent*, ϗ ψυχὴν πεινῶσαν, & animam eſurientem. (*d*) De corruptelis] ἐκ τῶν διαφθορῶν *guſtinus, & vetus*, de corruptela : *Romanum*, de interitu, *vulgata* teritionibus. (*e*) Sacrificium laudis.] *Theodoretus, ex Aquila*, χαριστίας, ſacrificium Euchariſtiæ, id eſt, gratiarum actionis. (*f*) ravit.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus pſalterium & Græci codices*, S. *Hieronymus ad Suniam aliquid in iis verbis ſuperflui agnoſcat* ἀναστήσει λαίλαπα εἰς αὔραν, reſtituet turbinem in auram. *Symmac* τος αὐτοῦ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην, ſtatuente eo tempeſtatem in tranqu *Theodotio*, ϗ ἔστησεν τὴν καταιγίδα αὐτῶν εἰς αὔραν, & ſtatuit procell in auram, *& vulgata, & Romanum eodem modo, niſi quod vulgata* *S. Hieronymus ad Suniam) pro*, eorum, *habet*, ejus : *Romanum* *trum, & reſpondet hebræo. Schol.* ϗ παραχρῆμα ἡ καταιγὶς τῇ αὔρᾳ ſtatim tempeſtas auræ cedit. (*g*) Eorum.] *Sic latini, &* *probat S. Hieronymus ad Suniam. In multis autem codicibus gr* *admodum & in codice Suniæ) & apud Theodoretum eſt*, θελήματ luntatis ſuæ. (*h*) Civitates] *Schol.* Aquila, Symmachus, lxx tem: *& ſic latini.* (*i*) Geniminis.] καρπὸν γεννήματος. *S. Aug. & vetus,* fructum frumenti. *Vulg. & Rom.* fructū nativitatis *Hac notione ſumitur ſæpe nativitas in Eccleſiaſtico.* (*k*) Non minoravit.] οὐκ ἐσμίκρυνε. *Romanum*, non ſunt minorata. S. *Auguſtinus, & vetus*, non ſunt diminuta. *Aquila*, οὐκ σμικρώσει, non minuet, *Symmachus*, οὐκ ὀλίγα ἐποίησεν, non pauca reddidit. *Theodotio, ut lxx.* (*l*) Et pauci.] *Symmachus*, ὠλιγώθησαν, καὶ κατεφθάρησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς, καὶ ταλαιπωρίας. Imminuti, & corrupti ſunt a preſſura mala, & calamitate. (*m*) Contemptus.] *Sic* S. *Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt,* ἐξουδένωσις. *Romanum & vulgata*, contentio: *ſed videtur legendum* contemptio. (*n*) Errare fecit.] *Aut*, ſeduxit, *ut* S. *Auguſtinus, & vetus. Romanum vero*, ſeduxerunt. *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ πλανήσει αὐτοὺς, (*hucuſque Schol. tribuit etiam Aquilæ*) ἐν ματαιότητι διανοίας, & errare faciet eos in vanitate mentis. (*o*) A mendicitate] *Aut*, de inopia, *ut Romanum, & vulgata. Symmachus*, καὶ ὀχυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως, καὶ τάξει ὡς ποίμνια τὰς συγγενείας, & muniet pauperem ab afflictione, & ſtatuet tanquam greges, cognationes. *Theodoretus ex Aquila*, καὶ ὑπερεπαρεῖ πτωχὸν ἐκ πενίας, καὶ θήσει ὡς ποίμνιον συγγενείας, *quæ ſic videtur vertiſſe* S. *Hieronymus*, & ſublevabit pauperem de inopia, & ponet quaſi gregem familias.

PSAL. CVII.

(*a*) Gloria mea.] *In aliis libris græcis hæc ſequuntur*, ἐγέρθητι ἡ δόξα μου. *& pſalt. vetus, & Romanum*, exurge gloria mea. *Abſunt tamen a vulgata, &* S. *Hieronymus, ad Suniam, inquit apud nullum interpretum reperiri: ſed ex pſalmo* 56. *huc eſſe ab aliquo tranſlata.* (*b*) Dexteram.] *In aliis græcis codicibus eſt*, τῇ δεξιᾷ σου, *& in Latinis*, dextera tua. (*c*) Exaltabor.] ὑψωθήσομαι, S. *Auguſtinus*, exaltabo. *Vulgata*, exultabo. *Romanum, & vetus*, lætabor, *ut in pſalmo* 59. (*d*) Spei meæ.] *Aquila*, λουτῆρός μου, *quod Sanctus Hieronymus*, pelvis meæ. *Symmachus*, ἀμεριμνησίας μου, tranquillitatis meæ. *Theodotio, ut lxx* (*e*) Subditi ſunt.] ὑπετάγησαν. *Sic habent libri græci, quibuſcum facit metaphraſis Apollinarii.*

Ποσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἀλλότρια φῦλα δαμάσθω.

In libro quodam manuſcripto ad marginem eſt appoſitum, ἐφιλίασαν. *Sanctus Hieronymus ad Suniam, ſcribit illud quidem eſſe in pſal.* 59. *ſed in hoc apud omnes tranſlatores inveniri*, ἐφιλιώθησαν. *al.* ἐφιλίασαν, *& vulgata*, amici facti ſunt. (*f*) Circumſtantiæ.] περιοχῆς. *Ita vetus pſalt. &* S. *Hieronymus, ex hebræo. Vulgata & Romanum*, munitam: *Symmachus*, περιπεφραγμένην, circumſeptam, circummunitam. (*g*) Nonne tu Deus.] οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς, *Symmachus*, εἰ μὴ σὺ ὁ θεὸς, niſi tu Deus. (*h*) Et non exibis.] *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ μὴ προελθὼν θεὲ ἐν τοῖς στρατεύμασιν (*al.* ταῖς στρατεύσεσιν) ἡμῶν; & qui non præiviſti Dee in exercitibus noſtris? (*i*) Et vana.] *Ita vetus pſalt. & Romanum: vulgata autem*, quia vana.

PSAL. CVIII.

(*a*) Deus laudem meam.] *Aquila*, θεὲ ὑμνήσεώς μου, Dee laudationis meæ. *Symmachus*, ὁ θεὸς ὑμνήσεώς μου. *Theodotio, ut lxx.* (*b*) Patinis.] ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. *Ita eſt apud* S. *Auguſtinum, & in vetere, in pſalmo* 110. *quare & hoc loco ita vertendum judicavimus, licet hic apud Latinos ſit*, habitationibus. *Theodoretus*, ſecundum alios autem, ἐκ τῶν ἐρειπίων, ex ruderibus, & ruinis. (*c*) Scrutetur fœnerator.] *Theodoretus, ex Symmacho*, συγκρούσαι πράκτωρ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ, concutiat exactor omnem ſubſtantiam ipſius. (*d*) Qui detrahunt mihi.] *Theodoretus*, alii autem dixerunt, τῶν ἀντικειμένων, qui adverſantur, *& ſic* S. *Hieronymus. Eandem varietatem notat & paulo poſt idem Theodoretus.* (*e*) Et caro mea.] *Theodoretus ex Symmacho*, καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη ἀπὸ ἀναλειψίας (*al.* ἀνηλειψίας) caro mea immutata eſt ab omiſſione unctionis. (*f*) Nimis.] *Notat Sanctus Auguſtinus, quod græce eſt* σφόδρα, *latinos interdum interpretari*, nimis, *interdum* valde: *& cum ita ponitur*, nimis, *poſſe & in laude poni.* (*g*) A perſequentibus.] *Aquila*, ἀπὸ κρινόντων, *Symmachus*, ἀπὸ τῶν κρινόντων, a judicantibus: *Theodotio*, ἐκ διωκόντων, *ſexta editio*, ἐκ τῶν διωκόντων, ab inſequentibus, *quinta editio*, ἐκ τῶν δικαζομένων, à judicium exercentibus.

PSAL. CIX.

(*a*) Virtutis emittet tibi.] *Græci collati codices*, ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι. *Sed* S. *Hieronymus ad Suniam teſtatur manifeſte, & in Hebræo, & in lxx. interpretibus haberi*, virtutis tuæ: *ſicut & Latini habent.* (*b*) Dominare.] κατακυρίευε. *In multis codicibus additur*, καὶ, *quod idem* S. *Hieronymus negat apud lxx. haberi. Apud Tertullianum eſt*, & dominabitur, *apud Sanctum Cyprianum*, Sanctum *Auguſtinum & in pſalterio veteri*, & dominaberis. *Aquila*, ἐπικράτει ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, invaleſce propter inimicos tuos. *Symmachus*, σὺ δὲ παίδευε ἔνδον τοὺς ἐχθρούς σου, tu autem corripe intus inimicos tuos: *quinta editio*, κατακυρίευσον, dominare, *ſexta*, κατακυριεύσεις, dominaberis. (*c*) In ſplendoribus ſanctorum tuorum.] *Vulgata*, in ſplendoribus ſanctorum. *Sanctus Auguſtinus & vetus*, in ſplendore ſanctorum. *Chryſoſtomus*: alius, ἐν δόξῃ ἁγίων, in gloria ſanctorum. (*d*) Ex utero.] *Aquila*, ἀπὸ μήτρας ἐξ ὠρθρισμένου σοι δρόσος παιδιότητός σου, de vulva e diluculo tibi ros pueritiæ tuæ. *Symmachus*, ὡς κατ' ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης σου, ſicut juxta diluculum tibi ros adoleſcentia tua. *Quinta editio*, ἐκ μήτρας ἐπὶ ὄρθρου σοι δρόσος ἡ νεότης σου, de vulva ſuper auroram tibi ros adoleſcentia tua. (*e*) Super terram multorum, ἐπὶ γῆς πολλῶν. *Vulgata*, in terra multorum. *Vetus*, ſuper terram multam. *Sanctus Auguſtinus*, ſuper terram multa. *Sanctus Hieronymus ex hebræo*, percuſſit caput in terra multa.

PSAL. CX.

(*a*) Corde meo.] *Illud*, meo, *ſuperfluum eſſe dicit Sanctus Hieronymus, & Apollinarius non habet.* (*b*) Exquiſita.] ἐξεζητημένα. *Chryſoſtomus*: alius, ἠκριβωμένα, accutata: alius, παρεσκευασμένα, parata, inſtructa. (*c*) Confeſſio.] *Chryſoſtomus*: alius, ἔπαινος, καὶ ἀξίωμα ἡ ἐργασία αὐτοῦ, laus, & dignitas, operatio ejus. (*d*) Eſcam dedit.] *Theodoretus, ex Symmacho*, θήραν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτοῦ (*fortaſſe*, αὐτὸν) μνημονεύων αἰωνίας συνθήκης αὐτοῦ, venationem (*aut*, prædam) dedit timentibus ſe, recordatus ſempiterni teſtamenti ſui. S. *Hieronymus, in tradit. inquit*, θήραν, *apud Ægyptios, ſignificare far.* (*e*) Veritas.] *Chryſoſtomus*, ἔθος πολλάκις τῇ γραφῇ ἀλήθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν λέγειν· εἰ γὰρ δὴ μόνῳ τῷ τοῦ δικαίου ἐκέχρητο λόγῳ, πάντα ἂν ἀπολώλει. Uſitatum ſæpe ſcripturæ ipſam etiam clementiam dicere veritatem, &c. (*f*) Facientibus eum.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus, non habent*, eum.

PSAL. CXI.

(*a*) Juſtitia.] *Chryſoſtomus*: alius, ἡ ἐλεημοσύνη, miſericordia: alius, ἡ φιλανθρωπία, humanitas, & clementia. (*b*) Rectis.] *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, rectis corde: *Theodoretus*: ἔθνεσιν, gentibus. *Sed facilis lapſus ab* εὐθέσιν, *ad* ἔθνεσιν. (*c*) Suavis.] *Ut Sanctus Auguſtinus, & vetus, aut*, jocundus, *ut vulgata*, χρηστὸς ἀνήρ. *Theodoretus, ex Symmacho*, ἀγαθὸς ἀνὴρ χαριστικὸς, καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει τὰ πράγματα αὐτοῦ μετὰ κρίσεως, bonus vir beneficus, & commodans, diſponens res ſuas cum judicio. (*d*) Ab auditione mala] *Chryſoſtomus*: alius, ἀγγελίαν κακὴν οὐ φοβηθήσεται, nuncium malum non timebit. (*e*) Paratum.] *Symmachus*, ἑδραία ἡ καρδία αὐτοῦ ἀμέριμνος ἐν κυρίῳ, Firmum cor ejus, expers ſolicitudinis in Domino. (*f*) Non timebit.] οὐ φοβηθῇ, *Latini*, non commovebitur. (*g*) Donec videat ſuper.] *Sic Sanctus Auguſtinus, & vetus: nec multo aliter Sanctus Hieronymus ex hebræo*, donec aſpiciat in hoſtibus ſuis. *Vulgata*, donec deſpiciat inimicos ſuos: *Græce eſt*, ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

PSAL. CXII.

(*a*) Pueri.] *Theodoretus*, παῖδας, hoc loco non juvenes, ut quidam exiſtimant, *ſed*, τοὺς δούλους, ſervos ipſos vocat. Ita enim & Aquila, & Symmachus, & Theodotio ſunt interpretati, & hebræus inquit: ἀβδή, Abde: ſic autem & Syrus. (*b*) Super filiis.] ἐπὶ τέκνοις, *latini tamen*, filiorum.

PSAL. CXIII.

(*a*) Ægyptus.] *Schol.* Ægyptus interpretatur, σκότος, tenebræ. (*b*) Geſtierunt.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus: vulgata*, exultaverunt, *Græce*, ἐσκίρτησαν. (*c*) Quia geſtiiſtis.] τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε, *S. Auguſtinus, & vetus*, quare geſtiiſtis. *Vulgata*, montes exultaſtis. (*d*) Commota.] *Vel*, mota, *ut vulgata. Aquila*, ὠδινήσατο, parturivit. (*e*) Qui convertit] *Symmachus*, τοῦ μεταβάλλοντος, qui tranſmutat. (*f*) Rupem. *S. Auguſt. & vetus*, rupes, *Chryſoſtomus*, ἀκρότομον λέγει τὴν σιδήρῳ οὐ ῥᾳδίως εἴκουσαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄκρων μόλις ἀποθραυομένην· ἀκρότομον, dicit, eam quæ ferro non facile cedit, ſed a ſummo vix frangitur. (*g*) Super miſericordiam tuam.] *Chryſoſtomus*: alius διὰ τὸ ἔλεός σου, propter miſericordiam tuam, *quemadmodum & Sanctus Hieronymus.* (*h*) Et in terra.] *Sic plerique libri græci*, καὶ ἐν τῇ γῇ, *quod Sanctus Hieronymus ad Suniam ſuperfluum eſſe dicit: & abeſt a vulgata, & veteri. Romanum vero*, Deus autem noſter in cœlo ſurſum: in cœlo, & in terra omnia, &c. *cum quo faciunt pſalterium Æthiopicum, & Apollinarius: nec multo aliter videtur habuiſſe Sanctus Auguſtinus.* (*i*) Simulachra.] *Schol.* ἀρχὴ τοῦ β'. μέρους τοῦ ψαλμοῦ. παρ' ἑβραίοις γὰρ εἰς δύο διῄρηται ὁ ψαλμός. οὕτω ἔν τισιν ἀντιγράφοις εὑρέθη, ὡς εὐσέβιος φησίν. Principium ſecundæ partis pſalmi. Nam apud hebræos in duos diviſus eſt hic pſalmus. Ita in quibuſdam exemplaribus, inventus eſt, ut inquit Euſebius. *Sed fortaſſe potuit hoc Scholion pertinere ad illa verba*, non nobis Domine, &c. (*k*) Recordatus noſtri.] μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, *latini*, memor fuit noſtri, & benedixit nos, *vel*, nobis. (*l*) Domino.] κυρίῳ, & eſt hebraiſmus: *latini*, a Domino. (*m*) Benedicemus.] εὐλογήσομεν τὸν κύριον, *& reſpondet hebræo: latini*, benedicemus. *In aliis codicibus græcis eſt*, εὐλογήσωμεν, benedicamus. *Theodoretus*, εὐλογήσομέν σε κύριε, benedicemus te Domine.

PSAL. CXIV.

(*a*) O Domine.] *Chryſoſtomus*: alius, ἀξιῶ κύριε, ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου, quæſo Domine, exime animam meam: alius, ὦ δὴ κύριε περίσωσον τὴν ψυχήν μου, Hem Domine ſalva animam meam. (*b*) Humilitatus ſum.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ἐτόνησα, καὶ ἔσωσέν με, langui, & ſalvavit me. (*c*) In conſpectu. *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus, & omnes græci*, ἐνώπιον κυρίου, *quamvis Sanctus Hieronymus ad Suniam id dicat eſſe ſuperfluum, & probet, quod eſt in vulgata*, placebo Domino. *Chryſoſtomus*: alius, ἔμπροσθεν κυρίου, ante Dominum: alius, ἐμπεριπατήσω. *Et ſic Sanctus Hieronymus*, deambulabo.

PSAL. CXV.

(*a*) Credidi.] *Theodoretus*: ὁ ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ τοῦτον τῷ προτεταγμένῳ συνάπτουσιν· τῆς γὰρ αὐτῆς ἔχεται διανοίας, καὶ τὸν ἔννατον διχῆ διελόντες, τῇ τῶν δὲ τῶν ψαλμῶν συναφῇ τὸν ἴσον τῶν ψαλμῶν φυλάττουσιν ἀριθμόν. Hebræus, & cæteri interpretes, & ipſe etiam Syrus, hunc pſalmum præcedenti conjungunt, eidem enim inhæret ſententiæ Nonum autem in duos dividentes, hac horum pſalmorum conjunctione æqualem pſalmorum ſervant numerum. (*b*) Humiliatus ſum.] ἐταπεινώθην. *Symm.* ἐκακώθην, afflictus ſum, *& ſic S. Hier. Aliud ſchol.* Symm. ἠτόνησα, langui. (*c*) Ego autem dixi in ecſtaſi mea.] *Ita S. Aug. & vetus. Vulg. vero*, ego dixi in exceſſu meo. *Theodor.* Aquila autem ſic, ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαί με, πᾶς ἄνθρωπος διάψευσμα, ego dixi in pavore meo, omnis homo mendacium (*& ſic S. Hier.*) Theodotio autem, πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει, omnis homo deficit: Symmachus autem, καὶ εἶπον ἀδημονῶν, πᾶς ἄνθρωπος διαψεύδεται, & dixi, cum anxius ac mœrens eſſem, omnis homo mentitur. (*d*) Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus] *Hæc deſunt apud S. Auguſtinum, & in veteri: itemque paulo poſt*, & in nomine Domini (*vel*, & nomen Domini) invocabo.

PSAL. CXVII.

(a) QUoniam bonus] *In Græcis codicibus & hic & in duobus ſequentibus verſiculis hic repetuntur: in veteri pſalt. & apud S. Auguſtinum hic, & in ſequenti: in vulgata hic tantum.* Quoniam in ſeculum miſericordia] *Chryſoſtomus*, τουτέστιν, διηνεκὲς, οὐ διακοπτόμενον. Hoc eſt, perpetua, & non interrupta. (b) Nomine Domini.] *Eſt hebraiſmus, ut ſubintelligatur præpoſitio. Quare S. Auguſtinus, & vetus*, & in nomine Domini ultus ſum eos. *Vulgata*, & in nomine Domini, quia ultus ſum in eos: *itemque S. Hieronymus ad Suniam, qui etiam inquit requiri illud*, quia. *Symmachus*, διέθρυψα, fregi. (c) Circundantes.] *Theodoretus*: Symmachus, ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με, circundederunt me & rurſus undique circundederunt me: id eſt, ut notat *Schol.* ἐπαλλήλοις ἐχρήσαντο προσβολαῖς καὶ πολιορκίαις παντοδαπαῖς, ſibi invicem perpetuo ſuccedentibus incurſionibus uſi ſunt, atque omni genere oppugnationum. (d) Favum.] κηρίον, *& ita S. Auguſtinus, & vetus. A vulgata, quemadmodum & ab hebræo, abeſt.* (e) Exarſerunt.] ἐξεκαύθησαν, *Aquila & Symmachus*, καὶ ἀπεσβέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν, & extinctæ ſunt, quaſi ignis ſpinarum, *& ita etiam S. Hieronymus, ſed ſine conjunctione*, &. (f) Impulſus.] *S. Auguſtinus, & fortaſſe etiam vetus habuit*, tanquam cumulus arenæ impulſus ſum, ut caderem. (g) Caſtigans.] *S. Auguſtinus, & vetus*, emendans emendavit, παιδεύων ἐπαίδευσε. (h) Hæc porta.] *Ita græci collati codices. S. Auguſtinus, & vetus*, hæ portæ Domini: juſti intrabunt in eas. (i) In caput anguli.] *Theodoretus ex Symmacho*, ἀκρογωνιαῖος, in ſummo angulo poſitus. (k) Facta eſt hæc.] *Ita græci; & eſt hebraiſmus, ponere fœmininum pro neutro: vulgata autem poſuit neutrum, ut ſæpe ſolet. S. Hieronymus, Sanctus Auguſtinus, & vetus*, a Domino factum eſt ei: & eſt mirabilis in oculis noſtris: *Aquila*, παρὰ κυρίου ἐγένετο, τοῦτο αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν, a Domino factum eſt hoc: id incredibile viſum eſt nobis. *Symmachus*, αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, hæc eſt mirabilis in oculis noſtris. (l) Nunc.] *Ita & alibi, & initio hujus pſalmi redditur particula* δή, *cujus loco nihil hic apud latinos ponitur. Habet autem ſæpe vim quandam deprecandi, ut apud latinos*, hem, amabo, obſecro: *quod & hoc loco in dictione hebræa agnoſcit S. Hieronymus in epiſtola ad Damaſum de Oſianna: ubi etiam illud* δή, *videtur potius ex aliis interpretibus agnoſcere, quam ex lxx, quamvis ita conjungat*, ὦ δή. (m) Bene proſperare.] εὐόδωσον, *& poſſet etiam verti*, bene proſpera, (*ita enim S. Auguſtinus, in explanatione*) proſpere deduc. (n) Conſtituite.] *S. Auguſtinus, & vetus*, conſtituite diem feſtum in confrequentationibus, *quaſi pro*, πυκάζουσιν, *quod habent collata exemplaria, legerint* πυκάσμασιν. *Chryſoſtomus*: Alius, δήσατε ἑορτὴν ἐν πιμελέσι, ligate ſolennitatem in pinguibus. alius, συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα, colligate in celebri conventu denſitates: *atque hunc locum juxta utrumque interpretem diligenter explanat. Scholiaſtes primam interpretationem tribuit Aquilæ, ſecundam Symmacho: & ad verbum*, πυκάζουσιν, *hæc adnotat*, σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν, obumbrantibus, tegentibus, ornantibus. τί δέ ἐστιν, συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν; κατὰ μὲν τὸν ἕνα ἑρμηνευτὴν, θύσατε θυσίας λιπαράς. κατὰ δὲ τὸν ἕτερον, στεφανώματα καὶ κλάδους, ἀνάψατε τῷ ναῷ. (o) Confitebor tibi.] *Schol.* οὔπω οἱ β΄. στίχοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ τετρασελίδῳ παρ᾽ οὐδενὶ, οὔτε παρὰ τοῖς ο΄. οὔτε εἰς τὸ εὐσεβίου. Hi duo verſiculi non ponuntur in Tetraſelido apud ullum, neque apud lxx, neque in libro Euſebii. *Aliud Scholion*, ὅλος ὁ στίχος παρ᾽ οὐδενὶ εὕρηται, totus ipſe verſiculus apud neminem eſt inventus. *Nam ultimus quidem*, confitemini, &c. *eſt etiam in hebræo, & magnam vim habet, ut Patres oſtendunt.* οὐ μάτην ἐκ δευτέρου κατὰ τὸν παρόντα ψαλμὸν τὸν στίχον ὁ ψαλμῳδὸς ἐνέταξεν. Non fruſtra in hoc Pſalmo verſum hunc Pſalmiſta repetit.

PSAL. CXVIII.

(a) BEati immaculati in via.] *Schol.* οὔπω στίχος ἐστίν. ἔλεγε γάρ τις τοὺς στίχους ἐμμέτρους εἶναι τοὺς παρ᾽ ἑβραίοις, ἑξαμέτρους μὲν τοὺς ἐν τῇ τοῦ δευτερονομίου ᾠδῇ. τοὺς δὲ ψαλμοὺς τριμέτρους εἶναι καὶ τετραμέτρους. ἔστιν οὖν ὁ πρῶτος στίχος μέχρι τοῦ, ἐν νόμῳ κυρίου. Nondum verſus eſt. Dicebat enim quidam verſus eſſe metricos apud Hebræos, hexametros quidem, qui in cantico Deuteronomii, pſalmos autem eſſe trimetros, & tetrametros. Eſt igitur primus verſus uſque ad illud, in lege Domini. (b) Dum inſpicio.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν. *Sanctus Hilarius*, cum reſpicio. *S. Ambroſius*, cum perſpiciam, *vulgata*, cum perſpexero in omnibus mandatis tuis. (c) Uſque valde.] *Sic rurſus S. Auguſtinus, & vetus quod Græce*, ἕως σφόδρα. *S. Hilarius*, uſque nimis: *cujus etiam lectionis facit mentionem S. Auguſtinus. S. vero Ambroſius, & vulgata*, uſquequaque, *& hujuſmodi varietas in dictione iſta ſæpe uſu venit in hoc Pſalmo.* (d) Corriget.] κατορθώσει, *ubi fere Latini*, corrigit. *Symmachus*, ἐν τίνι λαμπρυνεῖ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, in quo illuſtrabit junior viam ſuam? (e) Exercebor.] *Ita S. Hilarius, & S. Ambroſius, & vulgata: Vetus*, garriam: *cujus utriuſque lectionis mentionem facit S. Auguſtinus: Græce enim eſt*, ἀδολεσχήσω, *quod Apollinarius reddidit*, κελαδήσω, *& videtur accedere ad illud*, garriam. (f) Vivam.] ζήσομαι, *& ſic etiam Apollinarius, & SS. Hilarius, Auguſtinus, & vetus, & Romanum, & S. Hieronymus in ſua tralatione ex Hebr. S. Ambr.* ut vivam. *In aliis libris Græcis eſt*, ζῆσόν με, *& vulgata*, vivifica me. (g) Mirabilia.] *Symmachus*, τεράστια, prodigioſa. (h) Incola.] πάροικος. *Notat S. Auguſtinus aliquos ex noſtris*, inquilinus, *aliquos*, incola, *nonnullos etiam*, advena, *eſſe interpretatos. S. Hilarius*, accola. (i) Concupivit.] ἐπεπόθησεν. *Theodotio, quinta, & ſexta editio*, ἐπεποίθησεν, confidit. *Symmachus*, τελεία ἦν, perfecta fuit, *Aquila, ut LXX.* (k) Conſilia mea.] *Ita S. Hilarius, & S. Ambroſius: cæteri Latini*, conſilium meum. (l) Fac me intelligere.] *Sic putat S. Auguſtinus expreſſius de Græco dici, quam*, inſinua mihi, *aut*, inſtrue me. (m) Dormitavit.] *Sic Latinæ editiones, & Æthiopica*: ἐνύσταξεν, *Græci libri, & Apollinarius*, ἤμυσε, inclinabatur, & cadebat. *S. Ambroſius, licet teſtetur quoſdam codices habere*, dormitavit; *ipſe tamen habuit*, ſtillavit, *& inquit Origenem hanc interpretationem eſſe ſequutum*, ἔσταξεν. *Sanctus Hilarius hoc aliis interpretibus tribuit*, ἐνύσταξεν *vero lxx.* (n) Legem pone mihi.] νομοθέτησον, *quod poſſet etiam verti*, doce, oſtende. *Sanctus Hilarius*, legem ſtatue: *& inquit Latinum non potuiſſe ſatis explicare virtutem verbi Græci & Hebraici. S. Ambroſius*, legem mihi conſtitue. *Theodoretus*: Illud, νομοθέτησον, Symmachus dixit, ὑπόδειξον, oſtende: Aqui & Theodotio, φώτισον, illumina. (o) Quia ipſam volui] ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην, quia in ipſa volui. *Theodotio, & ſexta editio*, ὅτι αὐ θέλησα, *quinta editio* ὅτι ἐν αὐτῇ, *Symmachus ut lxx. Ex quo ſcholio vid colligi aliquid diſcriminis interfuiſſe inter lectionem lxx, & Theodotio & conſideranda ſunt quæ hoc loco dicuntur a S. Hilario.* (p) In timo tuum.] εἰς τὸν φόβον σου, *& ſic vertit S. Hieronymus ex Hebræo. Lati men libri habent*, in timore tuo. (q) Quod ſuſpicatus ſum.] *Theodore* Aquila autem pro ὑπώπτευσα, dixit, ὑπεστάλην. timui. Et ſic etiam T dotio. Symmachus autem, ὃν εὐλαβοῦμαι, quod revereor. S. Hiero quod reveritus ſum. (r) Secundum verbum tuum.] κατὰ τὸν λόγον σου. S *chus ut lxx. Aquila & Theodotio*, κατὰ τὸ λόγιόν σου, *& ſic Latini*, ſec eloquium tuum. (ſ) Nimis.] *Ita Romanum, & S. Ambroſ Hilarius*, vehementer, & valde. *A vetere abeſt: Græci ſer nes hoc loco habent*, σφόδρα, *pauci autem in ſequenti ver S. Auguſtinus*, quæ dilexi: ſive, quod nonnulli codices habent in u verſu, dilexi valde, aut nimis, aut vehementer, ſicut interpretari p quod græce, σφόδρα dicitur. *S. Hieronymus ad Suniam inquit eſſe ſup um.* (t) Tua.] *Mirum eſt, quomodo & hoc S. Hieronymus dicat e perſluum; cum non modo cæteri codices habeant græci, & latini, ſed ipſe in ſua verſione.* (u) Et exercebor.] *S. Auguſtinus*, quod plures pretes dicere maluerunt, quam lætabar, aut garriebam, quod aliqui pretati ſunt ex eo quod græcus, ἠδολέσχουν. (x) Verborum.] S τῶν λόγων. *Sed latini*, verbi tui in quo. (y) Conſolatus ſum.] *S. Au nus*, vel ſicut alii codices habent, & exhortatus ſum, id eſt, exhorta accepi: Utrumque enim potuit interpretari de verbo græco, παρεκ *Id habet S. Hilarius. Sed S. Ambroſius*, & me conſolatus ſum. (z) T um.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus, quod græce*, ἀθυμία. *Romanum*, animi. *S. Hilarius, & vulgata*, defectio. *S. Ambroſius*, puſillan (ω) Incolatus mei.] *S. Auguſtinus*, vel ſicut alii codices habent, peregrinationis meæ. *Theodoretus*, Ita etiam interpretati ſunt, & cæ terpretes, ᾄσματα ἦν μοι πάντα τὰ προστάγματά σου ἐν τόπῳ τῆς παροι cantica erant mihi omnia præcepta tua in loco peregrinationis meæ. Hæc facta eſt mihi.] *Laborat S. Auguſtinus, in iſta eloquutione expli ſed eſt hebraiſmus: quare S. Hieronymus ita vertit*, hoc factum e *id eſt, hoc mihi boni contigit.* (b) Vias tuas.] *Ita græci codices & phraſis Apollinarii, & Ambroſiana editio Mediolanenſis Eccleſiæ, mana, & Æthiopica, & Arabica, cæteræ vero editiones latinæ, & SS. larius, Ambroſius, Hieronymus, Auguſtinus, habent*, vias meas. *T tus*: ὁ ἑβραῖος τὰς ὁδούς μου ἔχει. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἡρμήνευσαν ἑρμη οἱ ο΄. ἐν τῷ ἑξαπλῷ. hebræus autem habet, τὰς ὁδούς μου, vias meas. Ita & cæteri interpretes ſunt interpretati, & ipſi lxx. in He *Addit autem Schol. pro eo quod ſequitur*, converti, *id eſt*, ἐπέστρεψα, *machum dixiſſe*, ἐπέστρεφον, convertebam. *Nonnulli ex noſtris habent*, *quod non placuit S. Hieronymo.* (c) Ad cuſtodiendum.] *S. Aug ut cæteri fere latini, habet*, ut cuſtodiam *ſed hæc addit*, quod aliqui in tati ſunt ad cuſtodiendum mandata tua, *aliqui*, ut cuſtodirem, *aliqu* ſtodire: quod græcus poſuit, τοῦ φυλάξασθαι. (d) Peccatorum.] *Re monet S. Auguſtinus hoc non eſſe declinatum ab eo, quod ſunt peccata, eo quod ſunt peccatores: eſt enim*, ἁμαρτωλῶν. (e) Particeps.] *Th tus*, Symmachus autem, pro, μέτοχος, dixit, συνημμένος, conjunctus rus autem, φίλος, amicus. *Addit Schol. Aquilam & Theodotionem ut lxx.* (f) Bonitatem.] *S. Auguſtinus*. Quod ait græcus, χρ aliquando ſuavitatem, aliquando bonitatem noſtri interpretes tra runt. *S. Ambroſius*, jocunditatem, *eamque dictionem perpendit. Sy chus*, εὐηργέτησας τὸν δοῦλόν σου, *quod S. Hieronymus*, benefeciſti ſervo tuo Coagulatum.] *Schol.* ἐσκληρύνθη, ἀπελιθώθη, induratum eſt, in lapide generavit. (h) Bonum mihi.] *Theodotio, ut lxx. Symmachus*, μοι, ὅτι ἐκακώθην ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου, contulit mihi, quo ctus ſum, ut diſcerem præcepta tua. (i) Plaſmaverunt.] *Aut*, fin *ut Sanctus Auguſtinus, & alii. Sanctus Ambroſius*, paraverunt *machus*, ἀπήρτισάν με, perfecerunt me. (k) Veritate.] *Ita quod noſtræ editiones*, in veritate. *Sanctus Hilarius tamen habet*, vere, *admodum etiam vertit Sanctus Hieronymus.* (l) Nunc.] *Sic num, & Sanctus Ambroſius, quod græce*, δή, *& diximus ſ bere vim quandam obſecrationis.* (m) Convertantur ad me.] *S. Au nus*: In nonnullis codicibus invenimus, & græcis, & latinis, conver mihi: quod tantundem valere exiſtimo, quantum ſi dicatur, a *In græcis collatis codicibus eſt*, ἐπιστρεψάτωσάν με, *quod Theodoretus inqu machum clarius dixiſſe*, ἀναστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε, revocent me revertantur ad me) qui timent te. (n) Fabulationes.] ἀδολεσχίας. *S. guſtinus*, quod uſque adeo uno verbo nequaquam dici latine poteſt, ut a delectationes, aliqui fabulationes, eas dicerent, ut non immerito acc eſſe quidem illas exercitationes, ſed in ſermone cum quadam delecta *SS. Hilarius, & Ambroſius habent*, exercitationes: *Aquila*, ἐπαλλάν μοι φανοι βρόχοις, farriebant mihi ſuperbi laqueos. *Symmachus*, ὑπερήφανοι ὑπόγεια, ſuffoderunt mihi ſuperbi ſubterranea. *Quinta* ὤρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύνους, foderunt mihi ſuperbi foveas, *& ita S. H* (o) Injuſte.] *Sic S. Ambroſius (quod indicat explanatio) & fort Auguſtinus*, inique. *S. Hilarius, & pſalterium Æthiopicum: edition næ*, iniqui, *aut*, injuſti. *In Arabico utrumque conjungitur*, iniqui in (p) Omnia ſerviunt tibi.] *Sic latini, græce eſt*, τὰ σύμπαντα δοῦλα σ nia (*ſi latine dici poſſet*) ſunt ſerva tua. *An autem ita prorſus di lxx. dubitari poteſt ex iſto Scholio*: Theodotio, & Symmachus, ut lxx quila, δοῦλα σά. (q) Tunc utique.] *Sic ſolet ſæpe verti illud*, ἄν. *S. broſius in explanatione*, alioqui periiſſem. *Plerique tamen hic habent*, *aut*, forſitan. (r) Suſtinuerunt] *Theodoretus*: Illud, ὑπέμειναν, machus, & Theodotio dixerunt, προσεδόκησαν, expectaverunt, *& ita* (ſ) Omnis conſummationis] *Romanum*, omni conſummationi, *q detur reſpondere interpretationi Aquilæ, quæ refertur in Scholio*, τῇ λέσει. *Theodoretus ex Sym.* πάσης κατασκευῆς εἶδον πέρας: εὐρύχωρ σου, omnis apparationis vidi terminum: ſpacioſum eſt mandatum

Deiſa voce, πέρας, diſputant SS. Hilarius, & Ambroſius, nec putant vocabulo latino ſatis exprimi ejus vim. (t) Quomodo.] ὡς, & poſſet verti, Quam, ſic S. Hieronymus ex hebræo. (u) Sapere me feciſti.] Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce, ἐσόφισάς με, Romanum, & vulgata, & S. Hilarius, prudentem me feciſti. (x) Meum eſt.] ἐμή ἐστιν. Latini, mihi eſt. Aquila, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὕτη μοι, quia in ſempiternum hoc eſt mihi (& ita S. Hieronymus:) Theodotio, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι, Symmachus, διὸ εἰς αἰῶνα αὕτη μοι, quæ idem ſibi volunt. (y) Prohibui pedes meos.] ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου. Aq. ἔσχα πόδας μου, coercui pedes meos. Theodotio, quinta, & ſexta editio, ἐκώλυσα, Symmachus, ut lxx. (z) Lex tua.] Ita S. Hieronymus, in cap. 1. Aggæi, & pſalterium Æthiopicum, & ita codices græci, & Theodor. ὁ νόμος σου, & metaphraſis Apollinarii, σὸς θεσμός: Editiones vero latinæ, SS. Hilar. Ambroſius, Auguſtinus, verbum tuum. (ω) Tuis ſemper. Sic Romanum pſalterium, & Æthiopicum, & Arabicum, & iidem ſancti Patres, & codices græci, & Theodoretus, χερσί σου, & metaphraſis Apollinarii, παλάμῃσιν.

Ἥπερ ἐμὸν παλάμῃσι διηνεκέως σέθεν ἴχω.

Cætera vero editiones latinæ habent, in manibus meis, quam SS. Auguſtinus, & Ambroſius, fatentur nonnullos codices habere, licet plures illam. S. Hieronymus ad Suniam teſtatur, & lxx. & omnes alios interpretes habuiſſe, in manibus meis, & Schol. Aquila, ἡ ψυχή μου ἐν ταρσῷ μου, anima mea in vola mea. Symmachus, ἡ ψυχή μου μετὰ χεῖρά μου, anima mea ad manum meam: Theodotio, ut lxx. Quinta editio, ἐν χειρί μου, in manu mea, & ita S. Hieronymus. (aaa) Eloquium.] λόγιον. Schol. lxx, Theodotio, & Symmachus, τὸν λόγον σου, ſermonem tuum: Aquila, τῷ ῥήματί σου, verbo tuo. Theodoretus habet, κατὰ τὸ ἔλεός σου, ſecundum miſericordiam tuam. (b) Vivifica me.] καὶ ζῆσόν με. Latini, & pſalterium Arabicum & Æthiopicum, & vivam: utrumque, videtur Apollinarius habuiſſe, qui ſic vertit,

Ἀμφὶ τεοῖς ἐπέεσσιν ἀρηγόνα χεῖρα πιτάνεις,
Μηδὲ καταισχύνῃς με τεὴν δεδοκημένον ἀλκήν.

(c) Ad nihilum deduxiſti.] Aut, ſpreviſti, ut Romanum, & vulgata, & SS. Hilarius, & Ambroſius: Aquila, ἀπεσκολόπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμῶν, ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν, confixiſti omnes avertentes ſe à lege, quoniam mendaces ſunt doloſæ coitiones eorum. Symmachus, ἀπέρριψας πάντας τοὺς ῥεμβομένους ἀπὸ τῶν προσταγμάτων σου, ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δολιότης αὐτῶν, reprobaſti omnes vagantes à præceptis tuis: vana enim omnis doloſitas eorum. Theodotio, & quinta editio, ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν, ad nihilum deduxiſti omnes errantes à præceptis tuis, quoniam injuſta cupiditas eorum. (d) Prævaricantes.] Aut, prævaricatores, ut S. Ambroſius: Aquila, στέμφυλα ἐλογίσω πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς, vinacea deputaſti omnes impios terræ. Symmachus, σκωρίαν (al. σκαμωρίαν, ſed Theodoretus habet, σκωρίαν) ἐλογίσω πάντας παρανόμους, Scoriam, (al. dolum) putaſti omnes, tranſgreſſores legis: Theodotio & quinta editio, εἰς οὐδὲν διέκοψας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς, ad nihilum concidiſti impios terræ. (e) Confige clavis.] Ita putat S. Auguſtinus recte verti illud, καθήλωσον, eodem modo S. Ambroſius: Theodotio, ut lxx. Symmachus, ὀρθοτριχεῖ ἀπὸ φόβου σου ἡ σάρξ μου, quod Sanctus Hieronymus videtur vertiſſe, horripilavit à timore tuo caro mea.] Aquila, ἥλωσεν ἀπὸ πτοήσεώς σου ἡ σάρξ μου, clavis fixa eſt, a pavore tui caro mea. (f) Feci judicium.] ἐποίησα κρίμα. Aquila, quinta & ſexta editio, ἐποίησα κρίσιν, quod idem valet. Symmachus, ἐποίησα τὰ κρίματά σου, judicia tua. (g) Iis qui mihi injuriam faciunt.] τοῖς ἀδικοῦσί με. SS. Hilarius, Ambroſius & Auguſtinus, & vetus pſalterium, nocentibus me, vulgata, calumniantibus me. Romanum, perſequentibus me: quarum lectionum mentionem facit etiam S. Auguſtinus, ac miratur in nullo ſe codice legiſſe, adverſantibus, cum in ſuo græco haberet, τοῖς ἀντιδίκοις, quod tamen in nullo ex collatis exemplaribus eſt inventum. (h) Excipe.] Ita SS. Hilarius, & Auguſtinus, & vetus, quod græce eſt, ἔκδεξαι. Romanum, elige, vulgata, & S. Ambroſius, ſuſcipe. Symmachus, ἀνάδεξαι, recipe, Aquila, & Theodotio, ἐγγύησαι, ſponde, quod etiam eſt S. Hieronymi. (i) Domino.] Ita S. Hilarius, & vetus. S. Auguſtinus, licet teſtetur in quibuſdam etiam haberi codicibus, quod eſt in vulgata, & Romano, & apud S. Ambr. Domine. Symmachus, καιρὸς κράξαι τῷ κυρίῳ, ὅταν διασκεδαννύουσι τὸν νόμον σου, tempus clamandi Domino, quando diſſipant legem tuam. (k) Diſſipaverunt.] διεσκέδασαν. Schol. Aquila, ἠκύρωσαν, irritam fecerunt, cætera autem, ut lxx. Quinta, & ſexta, διεσκέδασαν. (l) Illuminabit.] Latini habent in præſenti tempore, illuminat, intelligere facit, aut, intellectum dat, ſed græci codices, φωτιεῖ, καὶ συνετιεῖ. (m) Deſcenderunt.] Ita vetus, & S. Ambroſius: & S. Auguſtinus, quod græce eſt, κατέβησαν, & ſignificat, deſcendere fecerunt. In nonnullis autem codicibus, κατέδυσαν, quod hoc loco idem videtur valere. S. Auguſtinus mentionem etiam facit lectionis, quam habent S. Hilarius, & Romanum, tranſierunt. S. Ambroſius teſtatur fuiſſe aliquos codices, qui haberent, κατεβίβασαν unde vulgata, deduxerunt. Idem S. Ambroſius, lib. 2. de pœnit. cap. 10. & alibi habet, per exitus aquarum deſcenderunt oculi mei, ut videatur aut putaſſe legendum, δι' ἐξόδοις, aut præpoſitionem addidiſſe ad locum explicandum: nam & hoc loco dicit in explanatione, oculi tanquam in decurſus deſcendunt aquarum: qua de re diſputat etiam S. Auguſtinus hic. (n) Cuſtodivi.] Ita S. Ambroſius, & Arabicum & Æthiopicum: cujus lectionis mentionem etiam facit S. Auguſtinus, licet ipſe habeat illam, quam cæteri latini, & quam probat S. Hieronymus, cuſtodierunt. Apollinarius,

Δακρυόεντα κέλευθα φίλης προχέεσκον ὀπωπῆς,
Οὕνεκα θεσπεσίων ὑπέδραμον ἤθεα θεσμῶν.

(o) Zelus tuus.] Sic S. Hilarius, Romanum, & S. Ambroſius, zelus domus tuæ: quarum lectionum mentionem facit S. Aug. licet ipſe habeat, ut vetus, & vulgata, zelus meus: Aquila, ἐξώλεσέν με ὁ ζῆλός σου, conſumpſit me zelus tuus. Sym. ἀπεσιώπησέν με ἡ ζήλωσίς μου, tacere me fecit zelus meus. (p) Ignitum.] S. Hilarius. Non explicat proprietatem verbi hujus, latinitatis tranſlatio. Quod enim nobiſcum ignitum; id græce, πεπυρωμένον, ſcribit: πεπυρωμένον, autem id ſignificat quod tanquam conflatum, igne purgatum ſit. (q) Et viam.] In multis græcis codicibus eſt, καὶ ζῆσόν με, & vivifica me. S. Hilar. intellectum da mihi eorum & vivificet. (r) Tibi.] Romanum, & vulg. ad te, a vetere utrumque abeſt, itemque a S. Auguſtino, qui tamen hæc addit, vel ſicut nonnulli codices habent & græci, & latini; clamavi te, & ſalvum me fac. Quid eſt, clamavi te, niſi clamando invocavi te? (ſ) In immaturitate.] ἐν ἀωρίᾳ, quam dictionem explicat recte S. Ambroſius: S. Hilarius, & Romanum, & vulgata, in maturitate. Vetus, intempeſta nocte. S. Auguſtinus: plures codices non habent intempeſta nocte, ſed immaturitate. Vix autem unus inventus eſt, qui haberet geminatam præpoſitionem, id eſt, in immaturitate &c. (t) Vivifica me.] ζῆσόν με. Schol. Theodotio, ζῆσόν με. Aquila, ζώωσόν με, quod idem valet. Symmachus, ἀναζώωσόν με, revivifica me. (u) Iniquitate.] Ita vetus, & S. Aug. quod græce eſt, ἀνομίᾳ, & poſſet etiam verti, iniquitati, quod habet S. Hilarius, & vulgata. Romanum, iniqui. S. Aug. teſtatur quoſdam codices habere, inique, & ita S. Ambr. Sym. ἔσπευσαν οἱ διώκοντές με, feſtinaverunt perſequentes me. (x) Propter verbum tuum.] Ita S. Ambr. quod græce, διὰ λόγον σου. Theodoretus, διὰ τῶν λόγων σου, per verba tua. latini, propter eloquium tuum, quomodo ſolent vertere, λόγιον. (y) Secundum judicium tuum vivifica me.] Aquila κατὰ κρίσεις σου ζώωσόν με, ſecundum judicia tua vivifica me, quod habet S. Ambroſius. (z) Inſenſatos.] Sic vetus & S. Aug. quod græce ἀσυνετοῦντας, Romanum, SS. Hilarius, & Ambr. non ſervantes pactum, vulgata, prævaricantes, quæ videntur ex aliis eſſe interpretationibus. Nam ita Scholiaſtes: Aquila, Theodotio, Sexta, ἀσυνθετοῦντας, Symmachus, & Quinta, ἀθετοῦντας. (ω) Septies.] Theodoretus: Quidam illud, ἑπτάκις, interpretati ſunt, πλειστάκις, ſæpenumero. (aaaa) Laudavi.] Sic vetus, & S. Auguſtinus: Alii, laudem dixi tibi: Aquila & Symmachus, ὕμνησά σε, hymnis celebravi te. (b) Eructent.] ἐξερεύξαιντο, & ſic in ſequentibus, Latini tamen eructabunt, pronunciabunt. (c) Elegi.] ᾑρετισάμην. Theodoretus: Symmachus, quidem, εἱλόμην, Aquila autem, & Theodotio, ἐξελεξάμην, dixerunt, quæ idem fere valent. (d) Concupivi.] ἐπεπόθησα. Theodotio, quinta, & ſexta editio, ἐπεπόθησα, quod valet, ſperavi, & confidi: Aquila ἐξειχόμην, avide pendebam. Symmachus, ὑπερεπεθύμησα, ſuperconcupivi, ſi ſatis latini dici poteſt.

PSAL. CXIX.

(a) CAnticum graduum.] ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. Notat S. Auguſtinus hic gradus aſcendentes ſignificari. Theodoretus: Theodotio, ᾆσμα τῶν ἀναβάσεων, canticum aſcenſionum: Symmachus autem, & Aquila, εἰς τὰς ἀναβάσεις, ad aſcenſiones. (b) A labiis injuſtis.] Sic S. Auguſtinus, & vetus, ἀπὸ χειλέων ἀδίκων, alii autem Latini, iniquis. Chryſoſtomus: alius, ἀπὸ χείλους ψευδοῦς, a labio mendaci. (c) Quid detur tibi. Chryſoſtomus: alius, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλῶσσα δολία; quid præbebit tibi, aut quid apponet tibi lingua doloſa? Alius autem, τί δώῃ σοι, καὶ τί προσθείη σοι γλῶσσα καταπιθέσεως; quid dederit tibi, & quid adjecerit tibi lingua inſidioſæ invaſionis? quodnam, inquit, inventum fuerit hac improbitate dignum ſupplicium? (d) Deſolatoriis.] S. Auguſtinus, vel vaſtatoribus: τοῖς ἐρημικοῖς. Chryſoſtomus: alius, βέλη τοῦ δυνάστου ἠκονημένα μετὰ ἀνθράκων ἐστιβασμένων, ſagittæ potentis acutæ cum carbonibus conſtipatis: & alius, σὺν ἀνθρακιαῖς ἀρκευθίναις, cum carbonibus juniperinis. Hoc Scholiaſtes tribuit Aquilæ. (e) Prolongatus eſt.] Aut, longinquus factus eſt, ut S. Auguſtinus, & vetus. Chryſoſtomus: Alius, ὦ μοι, ὅτι παροικῶν παρείλκυσα, hei mihi, quia protraxi incolatum: alius, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακρυσμῷ, quia proſelytus fui in longitudinem. (f) Cum tabernaculis.] Ita etiam S. Auguſtinus, & vetus: cæteri fere latini, cum habitantibus. (g) Cum loquebar illis.] Aquila, ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, εἰς πόλεμον, cum loquebar illis, ad bellum: Theodotio fere, ut lxx. ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με. Symmachus, ἐλάλουν αὐτοῖς, πολεμικῶς, loquebar illis, bellantium & oppugnantium more.

PSAL. CXX.

(a) LEvavi.] Vetus, & S. Auguſtinus, levent oculos ſuos in montes, unde veniet auxilium illis: quod in nullo ex collatis græcis codicibus eſt inventum. (b) Non des.] Ita codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus & Apollinarius:

Ἀλλὰ φίλος μὴ σεῖο πόδα κλονέεσθαι ἐάσῃς.

at pſalterium vetus, & S. Auguſtinus, ne des ad movendum pedem meum. Cæteræ editiones latinæ, & S. Hilarius, non det in commotionem pedem tuum. Pſalterium Æthiopicum, non det pedem meum. Chryſoſtomus autem, & Theodoretus quod ſequitur, μὴ δὲ νυστάξῃ, ipſi videntur legiſſe, μὴ δὲ νυστάξει, non dormitabit, Aquila, μὴ δῷς εἰς σφαλμὸν πόδας σου, ne des in prolapſionem pedes tuos. Theodotio, μὴ δῷς εἰς σάλον (quod item eſt in noſtris græcis.) Symmachus, μὴ δῷς περιτραπῆναι, ne des circumverti. (c) Manum dextram tuam.] S. Auguſtinus, & vetus, protegat te Dominus, ſuper manum dexteræ tuæ. Chryſoſtomus: alius, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου, juxta manum dexteram tuam. (d) Cuſtodiat.] φυλάξαι, multi codices græci habent, φυλάξει, cuſtodiet, latini cuſtodit, multaque alia ſimiles varietates & in hoc, & in aliis pſalmis ſunt. (e) Introitum.] Chryſoſtomus: alius, τὴν προσέλευσίν σου, acceſſum tuum.

PSAL. CXXI.

(a) IN iis qui dixerunt mihi.] Ita videtur legiſſe Sanctus Auguſtinus, licet habeat, ut vetus, in his quæ. Nam ſic inquit in explanatione: Jocundatus ſum in prophetis, jocundatus ſum in Apoſtolis. Omnes enim iſti dixerunt nobis, in domum Domini ibimus. Cæteri Latini, in his quæ dicta ſunt mihi. Chryſoſtomus: alius, εὐφράνθην εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἤλθομεν, lætatus ſum, cum dicerent mihi, in domum Domini venimus. (b) Quæ ædificatur.] Symmachus, ἱερουσαλὴμ τὴν ᾠκοδομημένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ὁμοῦ, Hieruſalem ædificatam, ut civitatem, habentem connexionem ſimul: quam etiam interpretationem expendit Chryſoſtomus. (c) Tribus.] Chryſoſtomus: alius, σκῆπτρα, ſceptra. (d) Interrogate.] Ita S. Auguſtinus, quod græce, ἐρωτήσατε. Notat Chryſoſtomus idem valere, ac petite, & rogate: quam dictionem cæteri fere latini habent. Idem teſtatur alium interpretem dixiſſe, ἀσπάσασθε τὴν ἱερουσαλήμ, ſalutate, amplectimini Hieruſalem. (e) Et abundantia.] εὐθηνία. Chryſoſtomus: alius, ἠρεμήσουσι, quieſcent:

quieſcent : alius, εὐπαθήσαισαν ἀγαπῶντές σε, bonis afficiantur diligentes te. *Theodoretus hoc totum ex Symmacho*, ἀσπάσασθε τὴν ἱερουσαλήμ, ἠρεμήσουσιν οἱ ἀγαπῶντές σε. (*f*) Virtute tua.] *Chryſoſtomus* : alius, ἐν τῷ προτειχίσματί σου, in antemurali tuo : alius, ἐν τῷ περιβόλῳ σου, in ambitu tuo. (*g*) Et abundantia in turribus tuis.] καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου, *& poterat etiam verti*, & proſperitas in turritis palatiis tuis. *Schol.* βάρεις, apud Syros vernacula lingua dicuntur domus magnæ : *de qua re S. Hieronymus in pſal.* 44. *ad Principiam. Chryſoſtomus* : alius, εὐπάθεια, proſperitas : alius, ἠρεμία, quies : alius, ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείοις σου, tranquillitas in regiis tuis. *Theodoretus hoc totum ex Symmacho*, εἴη εἰρήνη ἐν τῷ περιβόλῳ, ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείοις σου. (*h*) Loquebar.] ἐλάλουν δή. *Sed noſtri omittunt illud* δή. *Chryſoſtomus* : alius, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοὶ, loquar pacem in te.

PSAL. CXXII.

(*a*) IN plurimum.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἐπὶ πλεῖον. *Romanum*, & multum. *S. Hilarius & vulgata*, quia multum. *Theodoretus* : Symmachus autem ſic, πολλὰ ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐπιλαλούντων τῶν εὐθηνούντων, ἐξουδενιζόντων τῶν ὑπερηφάνων, multum ſatiata eſt anima noſtra, obloquentibus abundantibus, & ſpernentibus ſuperbis. *Chryſoſtomus hæc eadem refert, & addit* : alius, τοῦ μυχθισμοῦ (*fortaſſe*, μυκτηρισμοῦ) τῶν ὑπερφερῶν, ſubſannatione elatorum : alius, ἐξουδενώσεως αὐτῶν εὐθηνούντων, deſpectione eorum qui bonis affluunt. *Schol. ex Aquila*, πολλὰ ἐνεπλήσθη, multum impleta eſt.

PSAL. CXXIII.

(*a*) NIſi quia Dominus.] *Symmachus*, εἰ μὴ κύριος, ὃς ἐγένετο ἡμῖν, niſi Dominus, qui factus eſt nobis. (*b*) Forſitan aqua abſorbuiſſet.] *Aut*, demerſiſſet, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Chryſoſtom* : alius, τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς, ὡς φάραγξ, παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, tunc utique aquæ inundaſſent nos, tanquam gurges, tranſeuntes ſuper animam noſtram. (*c*) Fortaſſe pertranſivit.] *Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod Græce*, ἄρα διῆλθεν, *ac poſſet tamen verti, ut alii latini*, forſitan pertranſiſſet. *Notat autem S. Auguſtinus illud*, ἄρα, *non eſſe proprie*, forſitan : *ſed hoc valere*, putas pertranſiit anima noſtra aquam ſine ſubſtantia? *additque*, Et quare dicunt, putas? quia magnitudo periculi vix facit credibile, quod evaſit. *Poterat tamen in hoc pſalmo verti*, utique profecto. *Chryſoſtomus* : alius, τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὡς τὰ ὕδατα, οἱ ὑπερήφανοι, tunc tranſierunt ſuper animam noſtram ſuperbi, velut aqua. (*d*) Intolerabilem.] S. *Auguſtinus, & vetus*, ſine ſubſtantia. S. *Hieronymus in commentariis* : Verbum, ἀνυπόστατον, apud græcos ambiguum eſt : & poteſt ſonare, quod non ſubſiſtat (*ita enim legendum*) & quod intolerabile ſit, hoc eſt, quod nemo ferre queat. Pro quo & Aquila, & Symmachus, & Theodotio, & omnes interpretes pari voce conſentiunt, ſuperbas aquas, & arrogantes, pro, ἀνυπόστατον, transferentes.

PSAL. CXXIV.

(*a*) NOn commovebitur.] *Chryſ.* alius, ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκούμενον περὶ ἱερουσαλήμ, immutabilem in æternum, qui habitat circa Hieruſalem. (*b*) Ut non extendant.] *Chryſoſtomus* : alius, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν χεῖρας αὐτῶν, propterea non extendunt juſti ad iniquitatem manus ſuas. (*c*) Strangulationes.] στραγγαλιάς. *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, ſtrangulationem. S. *Hilarius*, ad obligationes : *Romanum*, ad obligationem. *Vulgata*, in obligationes. *Theodoretus* : Aquila quidem interpretatus eſt, διαπλοκάς, implicationes, ſimultates : Symmachus vero, σκολιότητας, obliquitates, & tortuoſitates. *Theodotio autem*, διεστραμμένα, perverſa.

PSAL. CXXV.

(*a*) CUm converteret.] *Sic videtur legiſſe S. Auguſtinus in progreſſu explanationis, licet initio habeat, ut vetus*, cum converterit. *S. etiam Hilarius in progreſſu*, dum avertit. *Vulgata autem, & Romanum*, in convertendo Dominus : *& ſi diceretur*, Dominum, *reſponderet Hebræo, & Græco. Chryſoſtomus* : alius, ὅταν ἐπιστρέψει κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν σιὼν, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι, cum redire faciet Dominus captivitatem Sion, erimus conſolati : alius interpres, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι, ſicut ſomniantes. *De iſta voce*, ſicut, *diſputat S. Auguſtinus, & Theodoretus ita inquit* : Illud, ὡσεὶ, hoc loco ſignificat ἐπίτασιν, intentionem, & amplificationem. (*b*) Exaltatione.] *Theodoretus*, τὴν ἀγαλλίασιν, Aquila quidem, αἴνεσιν, laudationem, Symmachus autem, εὐφημίαν, benedictionem, ſunt interpretati. (*c*) Torrentes.] χειμάῤῥοις, *quod latini*, torrens : *ſed illud magis reſpondet hebræo, & cæteris interpretibus. Chryſoſtomus* : alius interpres, ὡς καταῤῥοίας, ſicut fluenta : alius ὡς ὀχετοὺς, ſicut rivos (*& ita* S. *Hier.*) alius, ὡς ἀφέσεις, ut emiſſiones. *Scholiaſtes primum tribuit Aquilæ, ſecundum Symmacho, tertium quintæ editioni.*

PSAL. CXXVI.

(*a*) ÆDificantes.] *Latini addunt*, eam, *& paulo poſt*, cuſtodit eam. (*b*) In vanum.] εἰς μάτην. *Vulgata*, vanum. *Aquila*, εἰκῆ ὑμῖν ὀρθρίζουσι ἀνίστασθαι, βραδύνουσιν καθῆσθαι, fruſtra vobis ante lucem evigilantibus ſurgere tardantibus ſedere. *Symmachus*, μάταιον ὑμῖν ἐξ ὄρθρου ἀνίστασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι, vanum vobis a diluculo ſurgere ad habitandum. *Chryſoſtomus* : alius, χρονίζουσιν τοῦ καθῆσθαι, differentibus ſedere. (*c*) Surgite.] *Theodoretus inquit eſſe*, ἐγείρεσθαι, *modo infinito, & non imperandi, & editio Gallicana habet*, ſurgere. (*d*) Panem doloris.] *Scholiaſtes ex Theodotione & Symmacho affert*, εἰδώλων, idolorum, *ex ſexta editione*, πλάνης, erroris. S. *Hieronymus ad Marcellam de ſexta eodem modo, itemque de Theodotione, cui conjungit quintam, Symmacho autem tribuit*, ἄρτον κακοπαθούμενον, quod exponitur, *inquit*, panem ærumnoſum, *& Aquilæ*, ἄρτον διαπονημάτων, *qua de re diligenter diſputat.* (*e*) Merces fructus.] ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ. *Schol. ex Chryſoſtomo* : alius, μισθὸς ὁ καρπὸς τῆς γαστρὸς, merces ipſe fructus ventris. (*f*) Ita filii excuſſorum.] *Theodoretus* : Theodotio autem, ὡς βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως υἱοὶ νεότητος, ſicut ſagittæ in manu potentis ; ita filii juventutis
cundum hanc autem & Aquila, & Symmachus ſunt interpretati. S. H
nymus ad Marcellam, quod Aquila interpretatus eſt, ſicut filii pubert
Symmachus, & Theodotio, ſicut filii juventutis : Sexta, ἠκονημένων
quod nos dicere poſſumus, exacuti ſenſus. *Chryſoſtomus* : alius,
ligatornm. (*g*) Beatus qui.] *Schol. ex Aquila, & Symmacho*,
Sed Sanctus Hieronymus ad Suniam, teſtatur hoc etiam in lxx
(*h*) Implebit deſiderium.] *Sic Sanctus Hieronymus ad Suniam*;
vis in libris latinis fere omnibus ſit, implevit. *Chryſoſtomus* : alius,
τρεαν αὐτοῦ, pharetram ſuam. (*i*) Confundentur.] *Ita Romanum*,
Hilarius : quamvis cæteri latini habeant, confundetur, loquetur

PSAL. CXXVII.

(*a*) PAlmarum tuarum.] τῶν καρπῶν σου. *Theodoretus* : Symmachus
κόπον χειρῶν σου ἐσθίων, laborem manuum tuarum comedens :
ſpicuum ſit, etiam lxx, καρποὺς, non vocaſſe fructuum perceptionem,
ticulam manus. *Quod etiam notavit* S. *Hier. ad Marcellam*,
latini haberent, fructuum tuorum. *Etiam primo Reg. cap.* 5. καρποί,
notione accipiuntur pro particula manus. Schol. refert ex Aquila,
σῶν σου, laborem volarum tuarum. (*b*) Sicut vitis abundans.]
guſtinus, & vetus, ſicut vinea fertilis. (*c*) In lateribus.] *Chryſ*
alius, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις, in penetralibus : (*nam ſic* S. *Hieronymus* :)
τοῖς μηροῖς, in fœmoribus. (*d*) Novellæ.] νεόφυτα. S. *Auguſti*
tus, novellatio. (*e*) Et videas bona.] *Chryſoſtomus* : alius,
θοῖς ἱερουσαλήμ, & vide in bonis Hieruſalem. (*f*) Pax.]
& cæteri latini, præter Sanctum Hilarium, & vulgatam,
pacem. *Apollinarius*,

Εἰρήνη χαίρουσα μετὰ κλυτὸν ἰσραήλον.

PSAL. CXXVIII.

(*a*) IMpugnaverunt.] *Sic* S. *Hilarius, & melius hoc modo vide*
ἐπολέμησαν, *quam quomodo cæteri*, expugnaverunt. (*b*)
non potuerunt mihi.] *Chryſoſtomus*, alius, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησάν μοι,
tuerunt mihi : alius, ἀλλ' οὐχ ὑπερίσχυσάν μου, ſed non prævaluerunt mihi
Fabricaverunt.] *Theodoretus, ex Aquila, & Theodotione*, ἠροτρίασαν,
runt. (*d*) Prolongaverunt.] ἐμάκρυναν, *quod S. Auguſtinus*,
longe fecerunt injuſtitiam ſuam. *Theodoretus* : Aquila autem,
longum protraxerunt. Symmachus autem, παρέτεινον κακοῦντες, pr
runt affligentes. (*e*) Concidit cervices.] συνέκοψεν, *latini fere*,
Theodoretus, τοὺς αὐχένας. Aquila quidem, & Symmachus ſunt inter
βρόχους, laqueos : Theodotio autem, κλοιοὺς, numellas : *quod in*
Scholio tribuitur quintæ editioni. (*f*) Et avertantur.] *Ita S. Au*
& vetus : vulgata, & convertantur. S. *Hilarius*, & revertantur,
num, & revertantur omnes. *Chryſoſt.* alius, ἀνατραπήτωσαν εἰς τὰ ὀπ
tantur retrorſum. (*g*) Evellatur.] πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι, *Theodoret*
tur habuiſſe, πρὸ τοῦ ἐξανθῆσαι, priuſquam floruerit. *Ita enim ſcribit*,
exemplaria non habent, ἐξανθῆσαι, ſed ἐκσπασθῆναι. *Quod habetur*
Scholio, & additur : Aquila, ὁ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν, ἐξηράνθη, quod oli
nabat, exaruit : Theodotio, & Quinta editio, ἐκσπασθῆναι, Symma
καυλῆσαι, caulem emitteret. Sexta editio, ἐκστερεῶσαι, firmaret. (*h*)
vit manum.] ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα, *licet multi latini*, implebit.
ſoſtomus teſtatur, pro, χεῖρα, *alium dixiſſe*, δράκα, pugnum
Benediximus.] *Schol.* lxx dixerunt, εὐλογήκαμεν, Symmachus,
benedicimus.

PSAL. CXXIX.

(*a*) CLamavi tibi.] σοι. *Latini*, ad te. *Theodor.* ἐκέκραξά σε, clam
de qua loquutione diximus etiam ſupra ex S. *Auguſtino.*
Theodotio, ut lxx. ἐκέκραξά σε κύριε. Aquila, ἐκ βαθέων ἐπεκαλεσάμην
de profundis invocavi te Domine : Symmachus, ἐκ βαθυτάτων ἐκάλε
ριε, de profundiſſimis vocavi te Domine : quinta, & ſexta editio,
σε κύριε, Clamavi te Domine. (*b*) Nomen tuum.] *Sic eſt in editi*
broſiana Eccleſiæ Mediol. & in pſalterio Arabico, & Æthiopico,
riſque libris græcis, & apud Theodoretum, qui hæc refert :
ὀνόματος, Aquila quidem & Theodotio interpretati ſunt φόβον,
Symmachus autem, νόμον, legem, *quod habent cæteræ editiones lati*
Hilarius, & Auguſt. Scholiaſtes addit quintam dixiſſe, ὅπως
ut terribilis ſis. *Chryſoſt. habet*, νόμον, *& hæc affert* : alius, ἕνεκεν
σου, propter nomen tuum : alius, ἕνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου, ut co
tur verbum tuum : alius, ἕνεκεν φόβου ὑπέμεινα κύριον, propter timor
nui Dominum : alius, ἕνεκεν νόμου διέμεινα κύριον, propter legem
Dominum. S. *Hieronymus ad Suniam*, Pro nomine enim ſive lege
bræos legitur thira, quod Aquila interpretatus eſt, φόβον, hoc eſt,
Symmachus, & Theodot. νόμον, id eſt, legem, putantes thora prop
rarum jod & vau ſimilitudinem, & formam, quæ tantum magnitu
ſtinguuntur. Quinta editio terrorem interpretata eſt : ſexta, verbu
linarius ita reddit,

Εἵνεκα σῆς σοφίης ἀρετὴν βασιλήϊον ἔτλην.

propter tuam ſapientiam virtutem regalem ſuſtinui. (*c*) In verb
um.] *Sic vetus & SS. Auguſt. & Hilarius. Vulgata autem, & Ro*
in verbo ejus. *Chryſoſtomus* : alius, προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου τῷ ῥήματι
pectavit anima mea verbum ejus : alius, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου, καὶ τὸ ῥ
ἐκαραδόκησα, ſuſtinuit anima mea & verbum ejus expectavi. *Scholiaſte*
buit Aquilæ, & hæc addit, ψυχή μου εἰς κύριον ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐ
ma mea ad Dominum præ cuſtodientibus matutinam vigiliam.

PSAL. CXXX.

(*a*) NEque in altum elati.] *Sic vetus &* S. *Auguſtinus, quod Gr*
ἐμετεωρίσθησαν, *cæteri Latini tantum*, elati ſunt. *Chryſoſt*
alius, οὐδὲ ὑψώθησαν, neque exaltati ſunt. (*b*) In magnis.] *Th*

Symmachus, autem ἐν μεγαλειότησιν. Aquila autem, ἐν μεγαλωσύναις, in magnificentiis : *Hoc ſecundum in Scholio tribuitur Theodotioni.* (*c*) Neque in mirabilibus.] *Theodoretus, ex Symmacho*, οὐδὲ ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ με, neque tranſcendentibus ſuper me : *quod item in Schol. tribuitur Theodotioni.* (*d*) Si non humiliter.] *Theodoretus, ex Symmacho*, εἰ μὴ ἠξίωσα, ϗ ὡμοίωσα τὴν ψυχήν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθείη τῇ ψυχῇ μου, ſi non dignatus ſum, & ſimilem reddidi animam meam ablactato erga matrem ſuam, ſic retribuatur animæ meæ. *Putat autem S. Ioannes Chryſoſtomus eſſe hyperbaton : ut ita ſit intelligendum*, ſi non humiliter ſentiebam, ſicut ablactatus ſuper matrem ſuam, ſed exaltavi animam meam ; ita retribuatur animæ meæ. (*e*) Sic retribues.] *Ita Romanum, nec multo aliter Ambr. S. Hilarius*, ſicut ablactato ſuper matre ſua, ſic retribues in animam meam. *Græce eſt*, ἀνταποδώσεις, *in commentariis quibuſdam eſt inventum*, ἀνταπόδοσις, *& ſic cæteri latini*, retributio.

PSAL. CXXXI.

(*a*) MAnſuetudinis.] *Aquila*, κακουχίας. *Symmachus*, κακώσεως, *quæ vexationem & afflictionem ſignificant. Quinta editio*, ταπεινώσεως, humiliationis. (*b*) Sicut.] ὡς. *Romanum habet*, quis, *ut videatur legi potuiſſe in Græco*, ὅς. *Notat S. Hieronymus, in comment. hoc reſpondere Hebræo.* (*c*) Et requiem.] *Schol.* οὗτος ὁ στίχος οὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ. παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ, ἀντὶ τοῦ, τοῖς βλεφάροις μου, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν. ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ό. ἔκειτο ὠβελισμένον. Hic verſus non eſt poſitus in Tetraſelido. Apud ſolum Theodotionem, pro, τοῖς βλεφάροις μου, Palpebris meis, poſitum eſt, τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμὸν, temporibus meis dormitationem. In octaſelido autem apud ſolos lxx. poſitus eſt obelo notatus. (*d*) Campis ſylvæ.] S. *Auguſtinus & vetus*, in campis ſaltuum : *Aquila, & Symmachus*, ἐν χώρᾳ, in regione. *Quinta editio*, ἐν ἀγρῷ, in agro. (*e*) Intremus.] εἰσελευσόμεθα, *& paulo poſt*, προσκυνήσωμεν. *Romanum*, introivimus, adoravimus : *Sanctus Auguſtinus, & vetus*, intravimus, adorabimus, *S. Hilarius*, intrabimus, adorabimus. *vulgata*, introibimus, adorabimus. *Et in multis codicibus græcis legitur*, εἰσελευσόμεθα. (*f*) Sanctificationis tuæ.] *Chryſoſtomus* : alius, τῆς ἰσχύος σου, fortitudinis tuæ, (*quod etiam eſt S. Hieronymi* :) alius, τοῦ κράτους σου, potentiæ tuæ. (*g*) Induentur.] ἐνδύσονται, *Latini fere omnes habent*, induantur juſtitia, *aut*, induent juſtitiam. *Chryſoſtomus* : alius, ἀμφιεσθήτωσαν, veſtiantur : alius, ἐνδυσάσθωσαν δικαιοσύνην, induantur juſtitiam, id eſt, ſanctitatem, ſacerdotium, latriam. (*h*) Non avertas faciem.] *Aquila*, μὴ ἐπιστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου, ne convertas faciem Chriſti tui : *Theodotio*, μὴ ἀποστρέψῃς *Symmachus*, μὴ ἀποστραφῇς, non avertas. (*i*) Non fruſtrabitur eam.] μὴ ἀθετήσει αὐτήν, non irritam faciet eam, non recedet ab ea : *latini habent*, non fruſtrabitur eum, *aut*, non pœnitebit eum, *ut S. Auguſtinus, & vetus.* (*k*) Sedem tuam] *Sanctus Cyprianus 2 teſtim.* ſuper thronum meum. *Sanctus Ambroſius* ſuper ſedem meam, *eodemque modo habuiſſe Sanctum Hilarium videtur explanatio indicare.* (*l*) Præelegit.] *Ita fere latini omnes præter vulgatam : quæ habet*, elegit. *Græce priore loco eſt*, ἐξελέξατο, *poſteriore*, ᾑρετίσατο, *quod videtur majorem quandam vim habere.* (*m*) Venationem] θήραν. *Scribit Sanctus Hieronymus, in comm. ita habere ipſos lxx. Sed propter novitatem verbi, & unius litteræ demutationem, paulatim obtinuiſſe ut pro*, θήραν, *legeretur*, χήραν, viduam : *quod eſt in latinis editionibus, in pſalt. Arabico, & Æthiopico, & in aliquot libris græcis, & metaphraſi Apollinarii. S. Hilarius refert quendam ita eſſe interpretatum*, captionem ejus : *Sed putavit apud lxx eſſe*, viduam, *eamque tranſlationem ſequendam tanquam conſignatam ad Eccleſiæ doctrinam. Utriuſque lectionis fit mentio in Scholiis. Quinimo ex ſimili fortaſſe litteræ mutatione factum eſt, ut in quibuſdam codicibus, & apud Cyrillum in cap. 60. Eſaiæ, ſit*, θύραν, portam. *Theodoretus, ex Symmacho*, τὴν σίτησιν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, annonam ejus benedicens benedicam. *Scholiaſtes adjungit*, Aquila, ἐπισιτισμὸν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, (*quod idem valet.*) Theodotio, & quinta editio, ut lxx. *De hac re S. Hieronymus ſcribit etiam in tradit. in Gen. cap. 25.* (*n*) Exultatione exultabunt.] *Aquila*, αἰνέσει αἰνέσουσιν, laudatione laudabunt. *Symmachus*, εὐφημοῦντες εὐφημήσουσιν, benedicentes benedicent. (*o*) Ibi ſuſcitabo.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus : quod græce eſt*, ἐκεῖ ἐξανατελῶ, *& poterat etiam verti, ut vertit S. Hieronymus ex hebræo*, ibi oriri faciam : *cæteri autem latini*, illuc producam. (*p*) Sanctificatio mea.] τὸ ἁγίασμά μου. *Symm.* ὁ ἁγιασμός μου, *quod idem valet Chryſ.* alius, τὸ κέρας, cornu : alius, ἀφόρισμα αὐτοῦ, ſegregatio ejus : alius, ἀφωρισμένον αὐτοῦ, ſegregatum ejus.

PSAL. CXXXII.

(*a*) ECce nunc.] *Sic Græci: Latini autem non diſcedentes a ſententia*, Ecce quam bonum, & quam jucundum habitare fratres in unum. *Chryſoſt.* alius, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθὸν, ϗ τί καλὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό ; Ecce nunc quid bonum, & quid pulchrum, niſi habitare fratres in unum ? (*b*) Sicut unguentum.] *Aquila*, ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πώγωνα, τὸν πώγωνα Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδυμάτων αὐτοῦ, ſicut oleum bonum ſuper caput, deſcendens in barbam, barbam Aaron, deſcendens in os indumentorum ejus. *Symm.* ὡς τὸ μύρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλὴν καταρρέον ἐπὶ πώγωνα τὸν Ἀαρὼν, τὸ καταρρεῦσαν ἐπὶ τὴν ὤαν τῶν περιμέτρων αὐτοῦ, ſicut unguentum optimum ſuper caput, defluens in barbam Aaron, quod defluxit ad oram veſtimentorum circummetientium illum. *Alius*, ἐνδυμάτων αὐτοῦ, indumentorum ejus. Theodotio, ut lxx. (*c*) Montes.] τὰ ὄρη, *nam & ſupra*, montes in circuitu ejus : *latini tamen*, montem.

PSAL. CXXXIII.

(*a*) IN atriis.] S. *Hilarius* : Reperi autem quoſdam ambiguos circa hoc, in atriis domus Domini, fuiſſe, dicentes, idcirco hoc a tranſlatoribus primis adjectum eſſe, quia ſub hiſdem verſibus ſequenti pſalmo continetur, opinantibus ipſis, ſcriptorum vitio in libris hebraicis fuiſſe præteritum. Sed novi interpretes, quæ volunt, tractent : nobis vero obſequendum eſt, & auctoritati tralationum, & vetuſtati. *Ejuſmodi quiddam ſcribitur in comm. S. Hieronymi. In omnibus quidem collatis libris græcis, & latinis verba illa habentur.* (*b*) In noctibus.] *Qui vertunt ex hebræo, hæc cum antecedentibus conjungunt.* (*c*) In ſancta.] *Chryſoſtomus* : alius, ἁγίως, ſancte : alius, ἡγιασμένως, ſanctificate.

PSAL. CXXXIV.

(*a*) BOnus.] ἀγαθός. *Chryſoſtomus*, alius, ὅτι χρηστὸς, *quod interdum diximus verti*, bonum, *interdum*, ſuave. *Pſalterium Romanum, & S. Hilarius habet*, quoniam benignus. (*b*) Quoniam dicens.] *Ita vertit S. Hieronymus, ex Hebræo, & optime convenit dictioni Græcæ*, ὅτι καλόν. *S. Hilarius, & vulgata*, quoniam ſuave. *S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum*, quoniam ſuavis. *Aquila*, ὅτι εὐπρεπὲς, quoniam decorum. *Theodotio*, ὅτι ἡδὺ, quoniam dulce, *Symmachus ut lxx.* (*c*) In poſſeſſionem ſibi.] εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ. *Theodoretus ex Symmacho*, εἰς ἐξαίρετον ἑαυτῷ, in ſelectum quiddam ſibi. (*d*) Educens nubes ab extremo terræ.] *Chryſoſtomus* : alius, ἀναβιβάζων, faciens aſcendere : alius, ἀνασπᾷ ἀπ' ἄκρων, attrahit ab extremis : alius, ἐκ τελέσματος, de fini, & ſummitate. (*e*) Qui educit.] ὁ ἐξάγων, *Scholiaſtes videtur alio quodam modo legiſſe apud lxx. & fortaſſe*, ἀνάγων, *ut paulo ſuperius : aut hæc, quæ affert ad locum illum pertinent* : Aquila, quinta, & ſexta editio, ἐξαγών. Symmachus, προφέρων, proferens : Theodotio, ut lxx. (*f*) Suis.] αὐτοῦ. *Schol.* Tres illi, quinta, & ſexta, αὐτῶν eorum. (*g*) Iſrael.] *Schol.* lxx, & tres illi, τῷ Ἰσραὴλ, ipſi Iſrael, *quod eſt expreſſius.* (*h*) Memoriale tuum.] *Chryſoſtomus* : alius, ἡ ἀνάμνησίς σου, recordatio tui. (*i*) Deprecabitur.] *Ita vulgata, quaſi*, exorabitur, *quod græce eſt*, παρακληθήσεται, *& poterat etiam verti, ut vertit* S. *Hieronymus ex hebræo*, erit placabilis, S. *Auguſtinus, & vetus*, advocabitur : *Romanum, & S. Hilarius*, conſolabitur. (*k*) Non audient.] *Hic in cæteris libris latinis, præterquam in vulgata interjiciuntur multa ex iis quæ habentur pſal.* 113. (*l*) Omnes qui confidunt.] *Aquila*, πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς, omnis qui confidit in eis. *Theodotio*, ϗ πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτὰ, & omnes qui ſperant ſuper ea. *Symmachus*, πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς, omnis fretus eis. *Quinta editio*, πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς, omnis qui ſperat in eis. *Sexta*, πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτὰ, omnis ſperans ſuper ea. (*m*) In Sion.] ἐν σιών. *Sic S. Hilarius, cæteri fere*, ex Sion : *& in aliquot libris græcis eſt*, ἐκ σιών.

PSAL. CXXXV.

(*a*) ALleluia.] *Schol.* ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ περιέχει ἀλληλούϊα. ἔν τισι δὲ τοῖς ἀντιγράφοις εὕρομεν μετὰ τὸ ἀλληλούϊα, ϗ τῆς διπλῆς, ἐπιγεγραμμένον. Propoſita inſcriptio habet alleluia. In quibuſdam vero exemplaribus invenimus poſt alleluia inſcriptum, τῆς διπλῆς, duplicis, *aut*, duplæ. (*b*) Qui firmavit.] *Chryſoſt.* alius, τῷ πλήσαντι, qui conſtrinxit. (*c*) Luminaria.] *Aut*, lumina : *Nam græce eſt* φῶτα, *in Geneſi autem*, φωστῆρας. *Schol.* Theodotio, τὰ ἄστρα, ſydera : Aquila & Symmachus, ut LXX. (*d*) In poteſtatem.] *Chryſoſtomus* : alius, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας, ad dominandum diei. (*e*) Diviſiones.] *Aquila*, εἰς ἀποτμήματα, in ſegmata. *Symmachus*, εἰς τομὰς, in ſectiones. (*f*) Eſcam.] *Chryſoſt.* alius, διδοὺς ἄρτον πάσῃ σαρκὶ, dans panem omni carni : alius, ὃς δίδωσιν, qui dat.

PSAL. CXXXVI.

(*a*) HIeremiæ.] S. *Hilarius*, maxime, cum quibuſdam placuerit, eum tanquam Hieremiæ titulo inſcribi, quia ab ipſo ſit, antequam accidit denunciata captivitas. *Romanum habet tantum*, Pſalmus David, *quod & alii Græci. Vulgata autem*, pſalmus David propter Jeremiam. *Theodoretus*, οὗτος ψαλμὸς ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. θρασὺ δέ τινες πρᾶγμα τετολμήκασιν ἐπιγράψαντες, τῷ δαυὶδ διὰ ἱερεμίου. Pſalmus hic ſine inſcriptione eſt apud Hebræos. Quidam vero impudens facinus auſi ſunt, inſcribentes, τῷ δαυὶδ διὰ ἱερεμίου, &c. *Schol.* ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. εἰς τὸ εὐσεβίου, τῷ δαυὶδ, μόνον ἐπεγέγραπτο. ϗ ἔξω, ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ. ἐν τῷ ὀκτασελίδῳ ὁμοίως, τῷ δαυὶδ, ἐπεγέγραπτο παρὰ μόνοις τοῖς ό. Sine titulo apud Hebræos. In libro Euſebii tantummodo inſcriptum eſt, τῷ δαυὶδ, & extra (*ſignificat fortaſſe*, ad marginem) ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς γ', ſine titulo apud tres illos. In octaſelido item apud ſolos lxx. inſcriptum eſt illud, τῷ δαυὶδ. (*b*) Recordaremur Sion.] *Sic SS. Auguſtinus, & Hilarius, & vetus, & græce*, τῆς σιών. *Vulgata, & Romanum*, dum recordaremur tui Sion. (*c*) Organa.] *Chryſoſt.* alius, citharas : *alius*, lyras. (*d*) Et qui abduxerunt.] *Chryſoſtomus* : alius, οἱ καταλαζονευόμενοι ἡμῶν, ſuperbe ſe jactantes in nos. (*e*) Obliviſcatur, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου, *& ab aliquibus, ſubintelligitur*, me, *quod expreſſerunt SS. Auguſtinus, & Hilarius, & pſalterium vetus, & Romanum*, obliviſcatur me : *ab aliis accipitur paſſive, ut in vulgata*, oblivioni detur : *& ita enim putat accipiendum S. Hilarius : Chryſoſtomus, & Theodoretus videtur ita accipiſſe*, obliviſcatur mei dextra. (*f*) Sicut in principio.] *A latinis fere omnibus abeſt illud*, ſicut : *& S. Hilarius habet*, principium. *Aquila*, ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου, ſuper caput lætitiæ meæ. *Symmachus*, ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης, in principio lætitiæ. *Theodotio, quinta & ſexta editio, ut lxx.* (*g*) Filiorum Edom.] *Chryſoſtomus* : alius, τοῖς υἱοῖς ἐδώμ filiis Edom : *& iſte fortaſſe, ſi poſtea dixit*, τὴν ἡμέραν ἱερουσαλήμ, *ut habet noſtra, noluit accipi*, in die, *ut noſtra acceperunt, ſed hoc ſibi voluit*, in memoriam redigito filiis Edom diem Hieruſalem. (*h*) Ad fundamenta ejus.] *Sic græci, latini autem*, ad fundamentum in ea. (*i*) Miſera.] *Aut*, infelix, *ut S. Auguſtinus, & vetus. Symmachus*, ἡ λῃστρίς, prædatrix. *Aquila*, ἡ προνενομευμένη, vaſtata (*ut S. Hieronymus* :) *Theodotio*, διαρπασθησομένη, diripienda. (*k*) Quam retribuiſti.] *Chryſoſtomus* : alius, ὃ προεποίησας ἡμῖν, quam antea feciſti nobis.

PSAL. CXXXVII.

(*a*) AGgæi, & Zachariæ.] *Iſta a pleriſque libris abſunt : a multis etiam illud*, Pſalmus. *Schol.* Theodotio, Ipſi David : apud Aquilam, & ſextam, ſine titulo. (*b*) Et coram angelis.] *Schol.* alius, ἐναντίον θεῶν ᾄσω σοι, coram Diis canam tibi. *Chryſoſtomus* : alius, παρρησιάσω σε, *al.* παρρησίᾳ θεάσω σε, libere & fidenter prædicabo te, *al.* cum fiducia intuebor te : alius, ἔναντι θεῶν μελῳδήσω σοι, coram Diis modulabor tibi. *Explanat autem diligenter locum & de angelis, & de diis.* (*c*) Quoniam audiſti omnia verba oris mei.] *Notat S. Hieronymus, in comment. hunc verſiculum abeſſe ab hebræo. Abeſt etiam a textu Theodoreti; attamen in explanatione videtur eum indicare. Apud latinos alio ordine legitur,* confitebor tibi Domine in toto corde meo: quoniam audiſti (*al.* exaudiſti) verba (*al.* omnia verba) oris mei. (*d*) Super omne.] *Ita etiam S. Auguſtinus, & vetus, & vulgata. S. Hilarius,* ſuper omnia. *Romanum,* ſuper nos: *Sunia & Fretela ad S. Hieronymum ſcripſerant in ſuis ſe codicibus reperiſſe,* ἐπὶ πάντας, ſuper omnes. *Sed teſtatur S. Hieronymus in LXX legi,* ἐπὶ πᾶν, *quod S. Hieronymus videtur accipere,* in omni re. *Idem vero hæc addit:* alius, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματά σου τὴν ῥῆσίν σου, magnificaſti enim ſuper omnia nomina tua verbum tuum: alius, τὸ λόγιόν σου, eloquium tuum: *atque ita fere interpretatur ex hebræo S. Hieronymus in epiſt. ad Suniam, & in ſuo pſalterio.* (*e*) In quacunque die.] *Chryſoſtomus:* alius, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς με, in quacunque die invocavi te, exaudiſti me. (*f*) Multiplicabis me.] *Ita fere S. Hilarius,* multiplicabis me in anima virtute tua. *S. Auguſt.* multiplicabis me in anima mea, virtutem. *A vetere, & vulgata abeſt illud,* me. *Romanum,* multiplicabis in anima mea virtutem tuam. *Græce autem eſt,* πολυωρήσεις, *quod, ut Chryſoſtomus, & Theodoretus explanat, poterat verti,* evehes, exaltabis, confirmabis. *Sed non ſumus auſi mutare contra conſenſum communem: præſertim cum eodem modo verſa ſit iſta dictio in pſal.* 11. multiplicaſti filios hominum. *De iſto verbo accurate S. Hieronymus diſputat in Eſa. c.* 52. *Idem Chryſoſtomus:* alius, συνέστησας, (*al.* συνέστης) τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις, conſtituiſti, & collegiſti animæ meæ (*aut* in anima mea) virtutes. *Theodoretus, ex Symmacho,* συνέστης τῆς ψυχῆς μου δυνάμει, affuiſti virtuti animæ meæ. (*g*) In viis Domini.] *Ita latini præter Romanum, in quo eſt,* in canticis Domino, *& in aliquot codicibus græcis eſt,* ταῖς ᾠδαῖς, *& in metaphraſi Apollinarii,* θεσπεσίοις μελέεσσιν. *Schol.* cantica Dei monumentis mandavit, quæ prænunciat fore ut omnes qui ex gentibus, canant. *Multi tamen habent,* ὁδοῖς, *& nonnulli,* ἐν ταῖς ὁδοῖς σου κύριε, in viis tuis Domine: *quam lectionis varietatem videtur agnoſcere etiam Chryſoſtomus. Idem:* alius, καὶ ᾀσάτωσαν τὰς ὁδοὺς κυρίου, & cantent vias Domini: *Vias Domini Theodoretus interpretatur,* οἰκονομίας, rationes adminiſtrandi. *Scholiaſtes,* virtutes, quæ ducunt ad cognitionem Dei. (*h*) Et excelſa.] *Chryſoſtomus:* alius, καὶ ἐπηρμένον μακρόθεν γινώσκει, & elatum de longinquo cognoſcit. (*i*) Si ambulavero.] *Symmachus,* ἐὰν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως περισώσεις με. κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιά σου, κύριος ἐπιτελέσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Si ambulavero per mediam tribulationem, ſalvum præſtabis me: contra ſpiritus inimicorum meorum extendes manum tuam: & ſalvum me faciet dextera tua: Dominus perficiet pro me. *Chryſoſtomus:* alius, κύριος συντελέσει, Dominus conſummabit. (*k*) Retribues.] *Ita etiam SS. Ambroſius, in Pſal.* 118 10. *& Auguſtinus, & vetus. Romanum,* retribue. *S. Hilarius,* Dominus retribuit. *Vulgata,* Dominus retribuet: *& ita plerique codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus,* κύριος ἀνταποδώσει.

PSAL. CXXXVIII.

(*a*) David.] *In Complut. & in aliis quibuſdam editionibus legitur,* εἰς τὸ τέλος τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ, in finem ipſi David pſalmus Zachariæ in diſperſione. *Theodoretus:* In quibuſdam exemplaribus adjunctum eſt, Ζαχαρίου εἰς τὴν διασποράν. Id neque apud Hebræum, neque apud lxx, neque apud alios interpretes inveni, ſed quiſpiam arbitratu ſuo pſalmum intelligens, tituli additionem fecit. (*b*) Semitam.] τὴν τρίβον μου. *S. Hilarius,* tritam nuncupant, id eſt, frequenti greſſu diſcurſuque contritam. *Scholiaſtes ex Symmacho,* τὴν ὁδόν μου. *Theodoretus ex Theodotione,* τὴν τρίβον μου, καὶ τὴν ὁδόν μου ἐξιχνίασας, ſemitam meam, & viam meam inveſtigaſti. (*c*) Funiculum.] *Sic vulgata, quod Græce,* σχοῖνον. *S. Auguſtinus & vetus,* limitem. *S. Hilarius, & Romanum,* directionem, *putatque S. Hilarius, ea dictione ſignificari certum & conſtitutum modum itineris, ut apud nos milliarium. Aliam vero ejus notionem aperiunt Theodoretus, & alii.* (*d*) Injuſtus.] *Ita etiam in pſalterio Æthiopico, quo cum facit metaphraſis Apollinarii,* ἀθεμίστιον. *A vulgata abeſt: eamque lectionem probat S. Hieronymus ad Suniam. In aliis codicibus Græcis eſt,* οὐκ ἔστι δόλος, *& in Romano, & vetere, & apud SS. Hilarium & Auguſtinum,* non eſt dolus: *quomodo teſtatur S. Hieronymus ſolam ſextam editionem eſſe interpretatam. Schol.* Aquila, λαλιά, (*quod ibidem S. Hieronymus interpretatur,* eloquium) Theodotio, δόλος, Symmachus, ἐπερλογία, contradictio: Quinta editio, ut lxx. (*e*) Mirificata eſt] *Sic habet hic verſiculus in vetere, & apud S. Aug. cæteri vero,* mirabilis facta eſt ſcientia, (*aut,* cognitio, *ut S. Ambr. in examer. lib.* 6. *cap.* 8.) tua ex me: confortata eſt, &c. *Symm.* ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσίς σου, ſuperat me cognitio tua. (*f*) Invaluit.] *Chryſoſtomus:* alius, ὑπερεπήρθη, ſuperlata eſt. (*g*) Non potero ad illam.] *Aquila,* οὐ δυνήσομαι αὐτήν, non potero eam. *Theodotio, quinta, & ſexta editio,* πρὸς αὐτήν, ad eam. *Symmachus,* πρὸς ἣν οὐ δύναμαι, ad quam neutiquam potero. (*h*) Meas in directum.] *Ita Sanctus Auguſtinus, & vetus: eandemque lectionem videtur ſequutus Apollinarius, qui ita ſcribit,*

Ἢν δὲ καὶ ἰθυπόροις πτέρυγας ἀνέμοισι πετάσσω,

ſin autem & pennas explicaro ventis recta procedentibus. *Cæteri libri græci,* κατ' ὄρθρον. *Theodoretus interpretatur,* ad orientem, *Vulgata,* diluculo, *S. Hilarius, & Romanum,* ante lucem, *& S. Ambroſius in pſ.* 118. *ſerm.* 19. (*i*) Habitavero.] κατασκηνώσω. *Aquila,* σκηνώσω, *Symmachus,* καταμενῶ, *Theodotio, ut lxx. ita parum diſcrepant.* (*k*) Et dixi.] *Theodoretus ex Symmacho,* ἐὰν εἴπω· ἴσως σκότος περισκεπάσει με, ἀλλὰ καὶ νὺξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ, ſi dixero forſitan tenebræ circumtegent me; at nox etiam lucida circa me. *Aquila.* καὶ νὺξ φῶς περὶ ἐμέ, & nox lux circa me. *S. Hieronymus in comment. ex Symmacho refert,* & nox lux circum me ſedet. (*l*) Conculcabunt.] *Chryſoſtomus:* alius, καλύψει με, operient me. (*m*) Illuminatio.] *Sic S. Hilarius. Apud cæteros latinos fere eſt,* illuminatio mea. (*n*) Non obſcurabuntur a te.] *Chryſoſtomus:* alius, παρά σοι, apud te: *Theodoretus, ex Symmacho,* οὔτε σκότος σκοτεινὸν ἔσται ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ νὺξ, ὡς ἡμέρα, φαίνεται, (*al.* φανεῖ) neque tenebræ erunt tenebricoſæ ſuper te: ſed & nox, ſicut dies, lucet, *al.* lucebit. (*o*) Sicut tenebræ] *Chryſoſtomus:* alius, [illegible] καὶ τὸ φῶς αὐτῆς, ſimiles ſunt tenebræ, & lux ejus. (*p*) Suſcepiſti.] S. Hieronymus in comm. Quinta editio ita tranſtulit, conflaſti me de ventre matris meæ. (*q*) Mirabilia.] *Symmachus,* παράδοξα, opinionem ſuperantia. (*r*) Cognoſcit.] γινώσκει. *Ita videtur ex explanatione habuiſſe S. Auguſtinus: Romanum,* novit nimis. S. *Hilarius,* novit valde. (*ſ*) Os meum.] *Theodoretus ex Aquila,* οὐκ ἐπεκαλύφθη ὀστᾶ μου ἀπὸ σοῦ, οἷς ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφῳ, non cooperta ſunt oſſa mea a te, quibus factus ſum in abſcondito. *Addit Schol.* Theodotio, ut lxx. Symmachus, οὐκ ἔλαθέν σε ἡ κραταίωσίς μου, ἐποιήθην ἐν τῷ κρυπτῷ, ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, non latuit te potentia mea, (aut conſtitutio, conſolidatio) qua factus ſum in occulto: formatus ſum in infimis terræ. (*t*) Inoperatum.] S. *Hilarius habet,* imperfectum tuum viderunt oculi mei. *Sed putat, quod græce eſt,* τὸ ἀκατέργαστον, *melius reddi,* inoperatum: *quomodo etiam eſt in editione Ambroſiana. Cæteri libri latini,* imperfectum meum viderunt oculi tui, *& græci,* τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. *Schol. refert idem ex Aquila, niſi quod non habet,* τό. *Theodoretus, ex Symmacho cujus lectionis facit etiam mentionem Chryſoſtomus:* ἀμόρφωτόν με, (*al.* μου) προεῖδον (*al.* εἶδον) οἱ ὀφθαλμοί σου, τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ σου πᾶσι γεγραμμένοις, ἡμέρας πλασσομένοις οὐκ ἐνδεούσης οὐδεμιᾶς, informem me (*al.* informe meum) præviderunt (*al.* viderunt.) oculi cum iis qui in libro tuo omnes ſcripti ſunt, die iis qui formantur nulla deficiente. *In comm. Sancti Hieronymi hæc ultima pars ita redditur,* dies, quibus formati ſunt, ne una quidem ex eis deeſt. (*u*) Dies formabuntur.] ἡμέρας, *aut eſt caſus generandi, & poſſet reddi,* per diem, *ſicut habet S. Auguſtinus, & vetus: aut eſt caſus accuſandi: & ſicut in græco ſubintelligitur* κατά, *ſic poterit in latino,* per, *aut,* in, *id eſt,* in dies formabuntur. *In vetere, & apud S. Auguſtinum ſequitur,* errabunt, *quaſi,* πλαθήσονται *a* πλάζομαι, *quod ſignificat,* erro, *non a* πλάττομαι, *quod,* formor, *& fingo. Quomodo hanc particulam ſit interpretatus Symm. paulo ante ex Theodoreto dictum eſt: atque eadem referuntur a Chryſoſtomo. Schol. addit, Theodotionem dixiſſe fere, ut lxx.* ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐδεὶς ἐν αὐταῖς. *Aquilam,* καὶ οὐ μία ἐν αὐταῖς, & nemo in eis, *genere fœminino, ut poſſit referri ad* (*x*) Mihi autem.] *Schol. ex Chryſoſtomo:* alius, τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἑταῖροί σου, precioſi fuerunt familiares tui: alius, τί ἐτιμήθησαν; quam honorati (*y*) Valde confortati ſunt.] *Sic S. Auguſtinus, & vetus: & reſpondet græco. Sed S. Hilarius, & Romanum, & vulgata,* nimis confortatus *Theodoretus, ex Theodotione:* ἐκραταιώθησαν οἱ πένητες αὐτῶν, corroborati pauperes eorum. *Chryſoſt.* alius, τί παμπληθεῖς αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν, quam copioſa capita eorum. (*z*) Exurrexi.] *Theodoretus ex Symmacho,* ἐξυπνίσθην (*al.* ἐξυπνίσω, *al.* ἐξυπνήσω) καὶ ἀεὶ, (*al.* εἰς ἀεὶ) ἔσομαι παρά σοι, *al.* exurgam e ſomno, & ſemper ero apud te (*al.* tecum.) (*ω*) Peccatores.] *S. Hilarius,* peccatorem: *Chryſoſtomus:* alius, παραβάτην, tranſgreſſorem. (*aa*) Viri ſanguinum.] *Symmachus,* ἄνδρες μιαιφόνοι ἀποστῆτε ἀπ' ἐμοῦ, viri homicidæ recedite a me. (*bb*) Dices.] *Ita S. Auguſtinus, & metaphraſis Apollinarii,* ἐρέεις. *In codice Vaticano erat,* ἐρεις, *ſine accentu & poſtea mutata fuit in,* ἔρεις, contentio, *cujus lectionis fit etiam mentio in commentariis græcis, eamque probat S. Hilarius. In aliis libris græcis* ὅτι ἐριστοί ἐστε, quia litigioſi eſtis. *Vulgata & Romanum,* quia dicitis: *videntur legiſſe,* ἐρεῖτε. *Aquila,* ὅτι ἀντιλέξουσίν σοι εἰς ἀπόνοιαν, ἦραν εἰς ματαιότητα ἀντίζηλοί σου, quia contradicent tibi in prava cogitatione; elevaverunt fruſtra æmulatores tui. *Theodotio,* ὅτι ἐρίσουσί σοι εἰς διαλογισμόν, quoniam certabunt tecum in cogitatione. *Symmachus,* οἵτινες ἀντελάλησάν σοι ἐν διαλογισμῷ, ἐπήρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου, qui quidem loquuti ſunt contra te in cogitatione, elevati ſunt fruſtra adverſarii tui. *Quinta editio,* ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ, quoniam exacerbaverunt te in malo conſilio.

PSAL. CXXXIX.

(*a*) Linguam ſuam ſicut ſerpentis.] *Latini fere habent,* linguas ſuas ſicut ſerpentes. (*b*) Virtus.] δύναμις. *Chryſoſtomus:* alius, κράτος, robur, poteſtas. (*c*) Ne tradas.] *Theodoretus.* Symmachus autem ſic, μὴ δῷς κύριε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου, ne Des Domine deſideria iniqui: ſimiliter autem & Aquila, & Theodotio. *Scholiaſtes ex Aquila,* ἐπιθυμήματα ἀσεβοῦς, cupiditates impii. (*d*) Ne derelinquas.] *Chryſoſt.* alius, μὴ ἀποβαίη, μή ποτε ὑψωθῶσι, ne ſuccedat, nequando exaltentur. (*e*) Caput circuitus eorum.] *Theodoretus, ex Symmacho,* ὁ πικρασμὸς τῶν κυκλούντων με, ὁ μόχθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωματισάτω (*al.* ἀλωσάτωσαν) αὐτούς, acerbitas circundantium me, labor labiorum eorum operiat (*al* comprehendant) eos. *Schol.* Aquila, κεφαλῶν καταστρεφόντων με, caput evertentium me. *Theodotio, ut lxx.* In terram.] ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καταβαλεῖς αὐτούς, *& ſic S. Auguſt. Fieri enim poteſt ut ita ſit conſtruendum, conjungendo iſtud,* in terram, *cum ſequentibus,* In terram, & dejicies eos: *id eſt,* & in terram. *Nam ſic habet pſalterium Æthiopicum, & Apollinarius,* καθέλοις εἰς χθόνα, *& S. Hilarius in explanatione,* ſuper terram dejicies eos. *In aliis libris græcis eſt,* πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς, *& ſic vulgata,* cadent ſuper eos carbones, in ignem dejicies eos. *Editio Ambroſiana:* cadent ſuper eos carbones ignis: in ignem dejicies eos, *& ſic fere Romanum. Vetus autem,* cadent ſuper eos carbones ignis, & dejicies eos. *Apollinarius,*

Ἄνθρακες ἀκαμάτοιο πυρὸς μετὰ τοῖσι πέσοιεν.
Ὑψόθεν ἐσσυμένῳ καθέλοις σφέας εἰς χθόνα πυρσῷ.

Carbones indomiti ignis in eos cadant; Ex alto irruente dejicias in terram flamma. (*g*) Dejicies eos.] *Aquila,* πτωματίσῃς αὐτούς, cadere facias eos. *Theodotio, quinta, & ſexta editio,* καταβαλεῖς αὐτούς, dejicies eos. *Symmachus,* καταβληθήτωσαν, dejiciantur. (*h*) In miſeriis non ſubſiſtent.] *In multis codicibus græcis eſt,* καὶ οὐ μὴ ὑποστῶσιν, & non ſubſiſtent: ἐν ταλαιπωρίαις, *poſſet verti ut alibi,* in miſerias. *Latini autem conjungunt fere cum ſequentibus,* in miſeriis non ſubſiſtent: *Chryſoſtomus:* alius, των εἰς βοθύνους, μήποτε ἀναστῶσιν, cadentibus in foveas, ne quando reſurgant. *Schol.* alius, ἐσπευσμένως, καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν, propere & non reſurgant. *Sym.* εἰς βοθύνους, ὧν μήποτε ἀναστῶσιν, in foveas e quibus nunquam (*i*) Non dirigetur.] *Chryſoſtomus:* alius, οὐχ ἑδρασθήσεται, non (*k*) Venabuntur.] *Aut,* capient, *ut alii præter Sanctum*

& vetus. Symmachus, παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύσουσιν, iniquitates virum venabuntur. (l) Cauſam.] Ita Sanctus Auguſtinus & vetus: quod græce, τὴν δίκην. Cæteri latini, vindictam. (m) Inhabitabunt.] Aquila, καθεδοῦνται, ſedebunt. Symmachus, διαμενοῦσιν, permanebunt: Theodotio, ut lxx. (n) Cum vultu tuo.] Symmachus, παρὰ τῷ προσώπῳ σου, apud vultum tuum.

PSAL. CXL.

(a) Deprecationis.] Aut, orationis, ut S. Hilarius, & Romanum. Vulgata vero, voci meæ. (b) Dirigatur.] Chryſoſtomus: alius, κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου, ſtatuatur oratio mea, ſicut thymiama coram te: alius, ἑτοιμασθήτω, paretur. (c) Sacrificium.] Chryſoſtomus: alius, δῶρον ἑσπέρας, donum veſperæ: alius, προσφορὰ ἑσπερινὴ, oblatio veſpertina. (d) Circa labia mea.] S. Auguſtinus, & vetus, & oſtium continentiæ circa labia mea: alii vero, circumſtantiæ labiis meis. Schol. lxx. Aquila & Theodotio: ἐπὶ τὰ χείλη μου, ſuper labia mea. Symmachus, ἐπὶ τοῖς χείλεσίν μου, in labiis meis. (e) Ne declines.] S. Auguſtinus, & vetus, & Romanum, ut non declines. Chryſoſtomus: alius, μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηροὺς, ἐννοεῖν ἐννοίας παρανόμους, ne pervertas cor meum in verba maligna, ad cogitandum cogitationes iniquas: quæ poſtrema verba Theodoretus refert ex Symmacho. Ac S. etiam Auguſtinus, ut vetus pſalterium, habet, in verba maligna, (licet paulo inferius dicat, in verba malitiæ) & Romanum, in verbum malum. (f) Communicabo.] Συνδοιάσω. In pleriſque autem aliis eſt, Συνδυάσω, & ita S. Auguſtinus, & vetus, combinabo. S. Hilarius, & Caſſiodorus, combinabor. Exemplaria pſalterii Romani, partim, combinabor, partim, commicabor, partim, comminabor, partim, communicabo. Arnobius videtur habuiſſe communicabor. Symmachus, μὴ συμφάγοιμι τὰ ἡδέα αὐτῶν, ne ſimul comedam jucunda eorum: quod etiam Chryſoſtomus refert, & addit: alius vero, μὴ συναλισθῶ ἐν τῇ τερπνότητι αὐτῶν, ne conveniam in delectationibus eorum. (g) Corripiet.] Aut, emendabit, ut S. Auguſt. & vetus. In aliquo codice eſt, παιδεύσει, corripiet. Chryſoſtomus: alius, κατελεησάτω με δίκαιος ἐλέους, καὶ ἐλεγξάτω, miſereatur mei juſtus miſericordiæ, & arguat. (h) Quoniam adhuc.] Aquila, ὅτι ἔτι καὶ προσευχή μου ἐν κακίαις αὐτῶν, quoniam adhuc & oratio mea in malitiis eorum. Theodotio, ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν, in beneplacitis eorum. Symmachus, ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῶν κακιῶν αὐτῶν, adhuc enim & oratio mea intra malitias eorum. (i) Juxta petram potentes eorum.] ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταιοὶ αὐτῶν, & convenit cum pſalterio Æthiopico. Vetus autem, & S. Auguſtinus, juxta petram judices eorum. S. Hilarius & Romanum, continuati petræ judices eorum. Vulgata, juncti. Et in cæteris quidem libris græcis eſt, κριταί. Schol. Symmachus, ἐκπλήσονται ἐν χειρὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν, evellentur in manu petræ judices eorum: alius autem, ἀπεσπάσθησαν, ſublati ſunt, & ſic S. Hieronymus. (k) Dulcuerunt.] ἡδύνθησαν. Sic plerique codices græci, & Chryſoſtomus, & Theodoretus. Aliqui tamen, ἠδυνήθησαν, & latini, potuerunt, aut, prævaluerunt. Schol. Lxx, & Theodotio, ἠδυνάσθησαν, potuerunt. Aquila, εὐπρεπίσθησαν, bene culta & parata ſunt. Symmachus, ἀκούσονται ῥήσεις μου ἡδίστας, audient verba mea jucundiſſima. Aliud Schol. Symmachus, ὅτι εὐπροσώπησαν, quoniam ſpecioſa fuerunt: cujus lectionis facere etiam videtur mentionem Chryſoſtomus, licet in codice, quem habuimus, apud [illegible] legatur, ὅτι εὐπροσωπίσθησαν. Idem vero & hoc affert: alius, ὅτι ἐδορυφορήθησαν, quoniam ſatellitibus muniebantur. (l) Sicut craſſitudo.] Symmachus, ὥσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσσῃ τὴν γῆν, οὕτως ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς στόμα ᾅδου, ſicut agricola, cum rumpit terram, ſic diſſipata ſunt oſſa noſtra in ore inferni. Aquila, ὁμοίως ἀποκλῶντι, καὶ διαχίζοντι ἐν τῇ γῇ (apud Chryſoſtomum, τὴν γῆν) ἐσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν εἰς τὸν ᾅδην, ſimiliter frangenti & diſcindenti terram diſſipata ſunt oſſa noſtra in inferno. Quinta editio, ὡς καλλιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ, διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην, ut qui bene colit & fodit in terram, diſſipata ſunt oſſa noſtra juxta infernum. (m) Noſtra.] Sic latini, & plerique græci. In quibuſdam tamen eſt, αὐτῶν, eorum, quibuſcum facit metaphraſis Apollinarii, & pſalterium Arabicum, & Æthiopicum. (n) Ne auferas.] Aquila, μὴ ἐκκενώσῃς, Theodotio, μὴ ἀποκενώσῃς, ne evacues, & ita S. Hieronymus. (o) Ejus.] Sic latini & græci. Symmachus autem, ἐμπέσοιεν εἰς τὰ δίκτυα ἑαυτῶν οἱ παράνομοι, incidant in retia ſua iniqui. (p) Singulariter.] καταμόνας. Sanctus Auguſtinus, & vetus, ſingularis.

PSAL. CXLI.

(a) Oratio.] Apud Theodoretum, & in quibuſdam codicibus eſt, προσευχόμενον, orans. (b) Et tu cognoviſti.] Chryſoſtomus: alius, σὺ γὰρ οἶδας, tu enim noſti. (c) Quia non erat.] S. Hilarius, quia non eſt: In aliis codicibus Græcis eſt, καὶ οὐκ ἦν, & Latinis, & non erat. (d) Ad te Domine.] In aliis codicibus eſt, ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε, εἶπα, & ita latini, clamavi ad te Domine, dixi. (e) Intende.] Theodoretus, ex Symmacho, ἀκρόασαι τῆς λαλιᾶς μου (al. τὰς λαλιάς μου) ὅτι ἠτόνησα σφόδρα, auſculta loquelam meam (al. loquelas meas) quoniam langui valde. (f) De cuſtodia.] Aut, de carcere, ut SS. Hilarius, & Auguſtinus, & vetus, & Romanum: Græce eſt, φυλακῆς. Theodoretus, ex Aquila, ἐξάγαγε ἐξ ἀποκλεισμοῦ τὴν ψυχήν μου, educ de clauſura animam meam. Scholiaſtes ex Symm. ἔξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ τὴν ψυχήν μου, quæ idem valent. (g) Subſtinebunt.] Ita S. Auguſtinus, & vetus, quod græce, ὑπομενοῦσι, cæteri, expectant: Theodoretus, ex Symmacho, τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅτ᾽ ἂν εὐεργετήσῃς με, nomen tuum coronabunt juſti, cum benefeceris mihi. Schol. Alius, ὅτι εὐεργέτησάς με, quoniam benefeciſti mihi.

PSAL. CXLII.

(a) Ipſi David.] Schol. ἄλλος φησὶν ἐπιγεγράφθαι, ψαλμὸς τῷ δαυὶδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν. οὐ διὰ πασῶν μέντοι τῶν ἑρμηνειῶν πρόσκειται τοῦτο. Alius inquit inſcriptum eſſe, Pſalmus ipſi David, quando eum filius perſequebatur. Veruntamen non per omnes interpretationes hoc appoſitum eſt. Theodoretus, ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὗρον, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ· οὔτε δὲ παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς ταύτην εὕρηκα τὴν προσθήκην. ἔχεται δὲ ὅμως τῆς ἀληθείας. αὐτὴν γὰρ ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ὁ ψαλμός. In quibuſdam exemplaribus inveni, ὅτε αὐτὸν ἐδίωκεν ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, quando eum perſequebatur Abſalom filius ejus. Sed neque apud hebræum, neque apud alios interpretes, hanc inveni additionem. Attamen inhæret veritati: nam hoc habet argumentum pſalmus. Talis quædam varietas eſt etiam in latinis codicibus. (b) In veritate.] Chryſoſtomus: alius, ἐν τῇ πίστει σου, in fide tua: alius, ἐν τῇ βεβαιότητί σου, in tua ſtabilitate. (c) In terram.] εἰς τὴν γῆν, & videtur ſignificantius, quam quomodo habent fere latini, in terra. (d) Anxiatus eſt.] Aut, tædium paſſus eſt, ut S. Auguſtinus, & vetus: Chryſoſtomus: alius, καὶ περιειλεῖτο ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ ψυχή μου, & circumvolvit ſe ſuper me anima mea. (e) Facturis.] Aut, factis, ut vulgata, & Romanum, & S. Hilarius. Chryſoſtomus: alius, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, opera manuum tuarum. (f) Ne avertas.] Chryſoſtomus: alius, μὴ κρύψῃς τὸ πρόσωπόν σου, ne abſcondas faciem tuam. (g) Mane.] Chryſoſtomus: alius, ἐξ ὄρθρου, ex diluculo: id eſt, ταχέως, cito, velociter. (h) In rectam.] S. Ambroſius lib. 3. de ſpiritu ſancto, cap. 16. in viam rectam: & ita eſt in pſalt. Romano, & Arabico. In cæteris libris græcis eſt, ἐν γῇ εὐθείᾳ. Et in latinis, in terram rectam. Chryſoſtomus: alius, διὰ γῆς ὁμαλῆς, per terram planam. (i) In tua juſtitia.] Chryſoſtomus: alius, ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου, in miſericordia tua.

PSAL. CXLIII.

(a) Ad Goliam.] Ut S. Auguſtinus, & Romanum, aut adverſus Goliath; ut vulgata. Theodoretus ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων, τῇ ἐπιγραφῇ προκείμενον εὗρον, πρὸς τὸν γολιάθ. οὔτε δὲ παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε μὴν παρὰ τοῖς ό. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. In nonnullis exemplaribus inſcriptioni additum inveni, πρὸς τὸν γολιάθ. Verum neque apud Hebræum, neq; apud alios interpretes, neque apud ipſos lxx. inveni in hexaplo. (b) Quia innotuiſti ei.] ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ. Theodoretus refert, Symmachum, pro, ἐγνώσθης, eſſe interpretatum, γνωρίζῃ, cognoſceris. Sed Scholiaſtes, γνωρίζεις αὐτὸν, agnoſcis eum, & ſic S. Hieronymus. Schol. ex Chryſoſtomo: alius, τί ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν; quid homo, & cognoſces eum? (c) Vanitati.] Theodoretus: Theodotio autem dixit, ἄνθρωπος ἀτμίδι ὡμοιώθη, homo vapori ſimilis factus eſt: Symmachus autem, ἀτμῷ, quod idem valet. (d) Inclina.] Chryſoſtomus: alius, κλίναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἁψαμένου τῶν ὀρέων, ἐκαπνίσθησαν, cum inclinaſſes tu cœlos, & deſcendiſſes, & tetigiſſes montes, fumaverunt. (e) Conſtabilitæ.] Ita cæteri libri latini, aut quiddam ſimile, præter vulgatam, a qua abeſt: græce eſt, ἱδρυμένα, aut, ἡδρυμένα, & vocabulo hebraico optime conveniret, ἡδρυμμένα, adultæ, & auctæ. Nam & 2. Reg. c. 12. ſub principium, idem verbum hebræum hoc græco verbo exponitur, καὶ ἡδρυώθη μετ᾽ αὐτοῦ. Schol. hoc loco, filios habere florentes, & vigentes, tanquam novellas plantas robuſtas, & bene pullulantes. Aquila, μεμεγαλυμμένα, grandes factæ. Symmachus, ηὐξημένα, auctæ. (f) Compoſitæ.] Aquila, ὡς ἐπιγώνια διεσκεδασμένα, quaſi anguli diffuſi. Symmachus, κεκοσμημένα, ornati: & ſic S. Hieronymus. (g) Suis.] αὐτῶν. Et poſſet etiam verti, eorum. (h) In villis.] ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν, & ſic etiam in pſalterio Æthiopico: eſt autem vocabulum, quod multa ſignificat. In aliis libris græcis eſt, ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν, & in latinis, in platæis eorum. Chryſoſtomus, alius, ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν. Theodoretus: Symmachus autem ſic, οὐκ ἔστι διακοπὴ, οὔτε ἐκφορὰ, οὔτε κωκυτὸς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν, non eſt fractura, neque elatio funeris (aut fortaſſe, evagatio, aut, egreſſus, ut S. Hieron. neque ululatus) in platæis eorum. Ita autem & alii interpretes.

PSAL. CXLIV.

(a) Laudatio.] Sic fere Latini. In aliquot autem codicibus Græcis eſt, αἰνέσεως, laudationis. Schol. Aquila. ὕμνησις τοῦ δαυὶδ, hymnus ipſius David. (b) Exaltabo te.] Schol. τῷ διὰ τοῦ μέλανος παρακειμένῳ τῷ στίχῳ ὄνομα τὸ ἄλεφ, ἑρμηνεύεται διδασκαλία, verſui per nigrum adjacenti, nomen Aleph exponitur doctrina. Theodoretus: Per elementa autem & hic hymnus componitur. Ita & pſalmus, cxi, & cxviii. licet diſparibus modis. (c) Rex meus.] Ita etiam S. Auguſtinus, & vetus. S. Hilarius, rex meus, & Deus meus. Romanum, Deus rex meus. Vulgata, & S. Hieronymus: Deus meus rex. (d) In ſeculum.] Chryſoſtomus: alius, εἰς τὸν αἰῶνα διηνεκῶς, in ſeculum perpetuo. (e) Finis.] Chryſoſtomus: alius, ἐξεύρεσις, inventio, aut, inveſtigatio. Ita enim S. Hieronymus. (f) Et magnificentiam.] S. Hilarius, & Romanum, magnificentiam majeſtatis tuæ, & ſanctitatem tuam loquentur. Chryſoſtomus: alius, ὡραιότητα τοῦ ἐπαίνου σου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραδόξων σου διηγήσονται, decorem laudis tuæ, & verba mirabilium tuorum narrabunt. Schol. alius inquit, τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ ἐπαίνου σου, magnificentiam gloriæ laudis tuæ. (g) Et magnitudinem.] Aquila, καὶ μεγαλωσύνας σου διηγήσομαι αὐτὰς, & magnitudines tuas narrabo eas. Theod. καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσομαι αὐτὴν, & magnitudinem tuam narrabo eam. Sym. καταλέξω αὐτὴν, recenſebo eam. Quinta editio, διηγησόμεθα, narrabimus: ſexta, ἀριθμήσομεν, numerabimus. (h) Suavitatis.] Chryſoſtomus: alius, τῆς ἀγαθωσύνης σου, bonitatis tuæ, & ita S. Hieronymus. (i) Et juſtitia.] S. Hilarius, & juſtitiam tuam. Chryſoſtomus: alius, καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφημήσουσιν, & miſericordias tuas benedicent. (k) Subſtinentibus.] τοῖς ὑπομένουσιν. Sic etiam pſalterium Æthiopicum. Cæteri libri græci, τοῖς σύμπασιν, & latini, univerſis. (l) Super.] S. Auguſtinus, & vetus, in omnia. S. Hieronymus, in univerſa: græce eſt, ἐπὶ πάντα. (m) Fidelis.] Schol. ὠβέλισται δὲ τὸ, πιστὸς κύριος, δι᾽ ὅλου τοῦ στίχου μήτε παρ᾽ ἑβραίοις φερομένου, μήτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς. Illud, πιστὸς κύριος, per totum verſum notatur obelo; cum neque apud hebræos feratur, neque apud alios interpretes. Quare neque S. Hieronymus habet: habent tamen cæteri libri latini. Et veriſimile eſt hebræum habuiſſe, cum alioqui diſideretur verſus incipiens a litera Nun, quæ quidem litera prima eſt dictionis hebraicæ reſpondentis dictioni, πιστὸς, &, fidelis: quod apparet in verſu illo pſalmi, cx. fidelia omnia mandata ejus. (n) Suffulcit.] Sic S. Hilarius exprimens græcum, ὑποστηρίζει. Sanctus Auguſtinus, & vetus, confirmat Dominus omnes decidentes. Vulgata, & Romanum, allevat Dominus omnes qui corruunt.

PSAL.

PSAL. CXLV.

(a) AGgæi, & Zachariæ.] *Ita S. Hilarius, & vulgata. Theodoretus:* ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου, τοῦτο δὲ οὔτε παρὰ τῷ ἑβραίῳ, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἑρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ τοῖς ό. εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ. In quibuſdam exemplaribus, additum eſt, ἀγγαίου, καὶ ζαχαρίου. Id vero neque apud Hebræum, neque apud alios interpretes inveni, neque apud lxx. in Hexaplo. Id etiam de ſequentibus titulis intelligendum. (b) Quamdiu ſum.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus. Poteſt tamen illud,* ἕως ὑπάρχω, *verti,* quamdiu ero, *aut*, quamdiu fuero, *quemadmodum habent alii Latini.* (c) Et in filiis.] S. *Auguſtinus, & vetus*, & in filios, *vulgata*, neque in filiis, *cæteri vero latini*, in filiis, *& multi græci non habent* καί. (d) Quibus non eſt ſalus.] *Latini*, in quibus. *Chryſoſtomus*: alius, τῷ οὐκ ἔχοντι σῶσαι, ei qui non poteſt ſalvare, *&* S. *Hieronymus*, in filio hominis, cui non eſt ſalus. (e) Revertetur.] ἐπιστρέψει. *Aquila & Theodotio,* ἀποστρέψει, *quod tamen idem videtur valere.* S. *Hilarius*, exibit ſpiritus eorum, & revertentur. (f) Peribunt] ἀπολοῦνται. *Schol.* Aquila, Symmachus, Quinta & ſexta, & lxx. ἀπώλοντο, perierunt. (g) Cogitationes eorum.] *Sic etiam* S. *Hilarius & Romanum, & vulgata: at* S. *Auguſtinus, & vetus*, cogitationes ejus, *& multi græci,* αὐτοῦ, *quemadmodum & Theodoretus, & Chryſoſtomus, qui addit alium dixiſſe,* αἱ προθέσεις αὐτοῦ, conſilia, & propoſita ipſius. (h) Sapientes facit.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus.* S. *Hilarius*, ſapientificat, *quod græce eſt,* σοφοῖ. *Chryſoſtomus*, alius, φωτίζει, illuminat: *& ita Romanum, & vulgata.* (i) Proſelytos.] *Sic* S. *Auguſtinus & vetus.* S. *Hilarius*, proſelytum, *Romanum*, advenam, *vulgata*, advenas, *quomodo etiam interpretatur* S. *Aug.* proſelytos.

PSAL. CXLVI.

(a) BOnum.] ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός, *& videtur quodammodo ſignificantius, quam quomodo eſt apud Latinos*, bonus eſt pſalmus. *Theodoretus*: Symmachus quidem ſic dicit, ἀλληλούϊα, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός, alleluia quoniam bonum eſt pſalmus: Theodotio autem, αἰνεῖτε τὸν Ια, laudate ipſum Ja, *quod eſt unum ex nominibus Dei.* (b) Jucunda ſit.] *Ita SS. Hilarius & Auguſtinus, & vetus, & Romanum, & Græci codices: vulgata autem habet,* ſit jocunda decoraque laudatio. (c) Ædificans.] *Symmachus,* οἰκοδομήσει, ædificabit. (d) Et diſperſiones.] S. *Auguſtinus, & vetus*, & diſperſiones Iſraelis colligens. S. *Hilarius, & Romanum*, & diſperſiones Iſrael congregans. *Vulgata*, diſperſiones Iſraelis congregabit. *Et certe illud,* καὶ, *abeſt etiam a multis codicibus Græcis. Symmachus,* τοὺς ἐξωσμένους, expulſos. (e) Contritos.] *Symmachus,* τοὺς κεκλασμένους, fractos. (f) Contritiones.] *Chryſoſtomus*, alius, τὰ κατεαγμένα, confracta. (g) Multitudines.] πλήθη. *Latini tamen*, multitudinem. (h) Et omnibus eis.] *Chryſoſtomus*, alius, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν, omnibus nomina vocans: alius, πάντας αὐτοὺς ὀνόμασι καλέσει, omnes eos nominatim vocabit. (i) Intelligentiæ.] *Sic Sanctus Auguſtinus, & vetus: quod græce eſt,* συνέσεως, *cæteri fere*, ſapientiæ. (k) Suſcipiens.] *Theodoretus ex Symmacho,* ἀνακτώμενος, reficiens, recuperans. (l) Incipite.] *Ita* S. *Auguſt. & vetus, quod græce eſt,* ἐξάρξατε. S. *Hilarius*, inchoate. *Romanum, & vulgata*, præcinite: *quæ alibi etiam eſt verbi iſtius notio. Chryſoſtomus:* alius, καταλέξατε, enumerate, recenſete (m) In cithara] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ λύρας, per lyram. (n) Et herbam] S. *Hilarius*. In pluribus autem codicibus, inſertum hunc verſum deprehendimus: & herbam ſervituti hominum: ut ea, quæ ſuperius dicta ſunt, de homine dicta eſſe per nuncupationem ipſius hominis intelligerentur. Sed nos non egemus hoc ſenſu, &c. *In cæteris quidem libris latinis, & græcis collatis habetur, licet non in hebræo.* (o) Potentatu.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus: quod græce,* ἐν τῇ δυναστείᾳ. S. *Hilarius, & Romanum*, in viribus. *Vulgata*, in fortitudine. (p) Voluntatem habebit.] θελήσει. *Schol.* Aquila, βούλεται, vult: Theodotio, Quinta, & ſexta editio, θελήσει, Symmachus, εὐδοκεῖται, bene ſentit. (q) Filiis.] *Ita etiam vulg. SS. autem Hilar. & Aug. & pſalt. vetus, & Romanum*, tabernaculis. (r) Bene ſentit.] *Viſum eſt bene exprimi hoc verbo (quo* S. *Auguſt. & vetus utuntur, licet in tempore futuro) græcum illud,* εὐδοκεῖ, *cæteri vero*, beneplacitum eſt ei, *aut*, erit, *ut vulgata.* (ſ) Et in iis qui ſperant.] *Chryſoſt.* alius, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ, expectantibus miſericordiam ejus.

PSAL. CXLVII.

(a) AGgei, & Zachariæ.] *Hæc primum loco videtur S. Auguſtinus iſta verba habuiſſe. Apud Theodoretum neque hic, neque in aliis Pſalmis ſunt. Atque in Hebræo quidem hic Pſalmus cum ſuperiore conjungitur.* (b) Lauda.] *Sequuti ſumus S. Auguſtinum, & vetus pſalt. ut in priore parte hujus verſiculi diceremus,* collauda, *in hac autem poſteriore, Nam & in hebræo, & in græco eſt aliqua diverſitas: & Sanctus Aug aliqua affert ad hanc diſtinctionem pertinentia. Schol.* Aquila, ὕμνει θεὸν Symmachus, αἴνει τὸν θεόν σου, *Theodotio,* ὕμνει τὸν θεόν σου. (c) Uſque in locitatem.] *Ita vetus: & S. Auguſtinus, qui etiam locutionem iſtam derat: cæteri latini,* velociter, *græce eſt,* ἕως τάχους. (d) Nebulam.] *ſoſtomus*, alius, δρόσον πεπηγμένην, rorem concretum: hebræus autem φέρ. (e) Buccellas.] ψωμούς. *Sanctus Auguſtinus & vetus* fruſta panis. (f) Quis ſubſiſtet.] *Aut*, ſubſtinebit, *ut Roman vulgata, & S. Hilarius. Chryſoſtomus*: alius, εἰς πρόσωπον ψύχους τίς in faciem frigoris quis ſtabit? (g) Verbum.] τὸν λόγον. *In qui codicibus eſt,* τὸ λόγιον, eloquium. *Schol.* Aquila, ῥῆμα, Theodotio, & τὸν λόγον, quinta, λόγον. (h) Juſtificationes.] *Aut*, juſtitias, *ut alii:* δικαιώματα. *Chryſoſtomus*: alius, ἀκριβασμούς, præcepta: alius, conſtitutiones. (i) Sic.] *Aut*, taliter, *ut vulg. & Romanum.* alius, ὅμοια, ſimilia.

PSAL. CXLVIII.

(a) ET omnes virtutes ejus.] *Symmachus,* πᾶσαι αἱ στρατιαὶ αὐτοῦ, exercitus ejus: *& ſic* S. *Hieronymus.* (b) Omnes ſtellæ, & *Theodoretus, ex Symmacho,* ὑμνεῖτε αὐτὸν πάντες ἀστέρες φωτός, hymn brate eum omnes ſtellæ luminis. *Etiam* S. *Hieronymus*, ſtellæ (c) Et aqua.] *Sic habent græci,* τὸ ὕδωρ, *& ita fere diſtinguunt. autem*, & aquæ, quæ ſuper cœlos ſunt, laudent, &c. (d) Sta *Chryſoſtomus*: alius, ἔστησεν αὐτὰ διαμένειν αἰωνίως, ſtatuit ea ad perma perpetuo. (e) Tempeſtatis] *Aut*, procellarum, ut *Romanum, gata, aut*, procellæ, *ut fortaſſe* S. *Hilarius. Scholiaſtes ex Chryſoſtom* ἄνεμος, ventus: alius, τυφῶνες, Typhones. (f) Omnes populi.] *ſtomus*: alius, πάντα φῦλα, omnes tribus. (g) Juvenes.] *Chryſ* alius, ἐκλεκτοί, electi. (h) Quia exaltatum eſt.] *Chryſoſtomus* ὅτι ὑπερέχον, quoniam ſuperexcedens. (i) Confeſſio ejus] *Chryſ* alius, καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ, & hymnus ejus. (k) Exaltabit.] ὑψώσει. *men*, exaltavit. (l) Hymnus.] *Chryſoſtomus*: alius, (m) Sibi.] *Ita vulgata, itemque Romanum, & S. Hilarius*: *guſtinus, & vetus*, filii Iſrael, populi appropinquantes ſibi. *Poſſet tamen* αὐτῷ, *verti* ei.

PSAL. CXLIX.

(a) FIlii.] *Sola fere vulgata habet*, filiæ. (b) Beneplacitum.] *guſtinus, & vetus*, quoniam bene facit Dominus. (c) tabit.] *Ita* S. *Auguſtinus, & vetus. Vulgata*, exaltavit. *Romanum* tabunt manſueti. (d) Exultabunt.] *Noluimus diſcedere a omnibus lectione: ſed magis proprie verteretur*, gloriabuntur ſancti & exultabunt ſuper cubilibus ſuis. (e) Exaltationes.] αἱ ὑψώσεις *vis latini*, exultationes. *Chryſoſtomus*: alius, ὑμνολογίαι, celebratio hymnis. (f) Et gladii ancipites.] *Recte etiam* S. *Auguſtinus*, & frameæ bis acutæ. (g) Conſcriptum.] κρίμα ἔγγραπτον. *Schol.* κρίμα γεγραμμένον, judicium ſcriptum. *Symm.* κρίσιν γεγραμμένην, nem ſcriptam, ut lxx. *Et fortaſſe legendum*, Theodotio, ut lxx. *aut ejuſmodi.*

PSAL. CL.

(a) IN ſanctis.] *Aquila,* ἐν ἡγιασμένῳ αὐτοῦ, in ſanctificato ejus. *chus,* ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, in ſancto ejus. (b) Virtutis.] *Theodoretus, ex Symmacho,* ὑμνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῷ ἀκαθαιρέτῳ hymnis celebrate eum in firmamento inexpugnabili ejus. *Addit Aquila,* κράτους αὐτοῦ, potentiæ ejus. (c) In potentatibus.] *num, nec* S. *Auguſtinus eam lectionem reprobat, & ita ſolet verti, Chryſoſtomus*: alius, διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτοῦ, per potentatus ejus. ſono tubæ.] *Symmachus,* δι' ἤχου κερατίνης, per ſonum (e) Pſalterio.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ ναύλας, καὶ naulam, & lyram. *Schol.* Aquila, ἐν ναύλῳ καὶ λύρᾳ, in naulo, (f) In chordis, & organo.] *Chryſoſtomus*: alius, διὰ κιθάρας, per chordas, & citharam. (g) Jubilationis.] σημασίας, ſignificationis. (h) Spiritus.] πνοή, *& melius redderetur*, ſpiratio. *Chryſoſtomus*: alius, ἀναπνοή, reſpiratio.

(a) IN David.] Εἰς δαυίδ. *Alii codices,* τοῦ δαυίδ, ipſius (b) Extra numerum.] *In aliis additur,* τῶν ρν' ψαλμῶν tum quinquaginta pſalmorum.

PROVERBIA SALOMONIS.

(a) PRoverbia.] *Aquila,* παραβολαί, parabolæ, *ut in vulgata hoc loco, licet titulus ſit*, liber proverbiorum. *De hac dictione S. Baſilius in principium proverb.* (b) Intelligendum verba prudentiæ.] *Symmachus,* ἐννοεῖν ῥήσεις συνετάς, percipiendum eloquia intelligentiæ plena. (c) Suſcipiendum verſutias ſermonum.] *Aquila,* τοῦ λαβεῖν παιδείαν ἐπιστήμης, ad accipiendum eruditionem ſcientiæ. *Symmachus,* παιδείαν φρονήσεως, eruditionem prudentiæ. *Poſt hæc autem ſequuntur in multis,* καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, & ſolutiones ænigmatum: *quæ non ſunt in Hebræo, neque referuntur ab Euſebio de præpar. Evang. ac videri poſſunt tranſlata ex cap. 8. Sap. Sanctus Hieronymus in Ezech. cap. 18. hunc locum ſic refert*: Scire ſapientiam, & diſciplinam, & intelligere verba prudentiæ, ſuſcipere verſutias ſermonum, & noſce juſtitiam veram, & poſt omnia, corrigere judicium. (d) Simplicibus.] ἀκάκοις, *quod etiam ſæpe* innocentibus: *legendus ibidem Sanctus Baſilius. Aquila,* ſe facile palpari, & lactari ſinunt. *Symmachus,* νηπίοις, parvulis: *gata. Theodotio,* ἠπατημένοις, deceptis. (e) Cogitationem.] λογισμόν, ratiocinationem. *Symmachus,* αἴσθησιν, ſenſum: *quare* αἴσθησιν, *quod proxime præceſſit, ipſe aliud quiddam potuit habere: bet*, ſcientia, & intellectus. *Et nomine quidem ſenſus internam ipſam gendi vim ſæpe ſignificari multi obſervarunt: quamvis Sanctus prie tribuat cognitioni præſentium.* (f) Parabolam.] *Aquila,* interpretationem. *Sym.* πρόβλημα, problema. *Vulg. conjungit illa duo,* lam & interpretationem. (g) Domini.] *Schol.* θεοῦ, Dei. (h) *la, Symm. Theod.* ἄφρονες, imprudentes. *Lucifer, pro* S. Domini, initium ſenſus: ſapientiam autem & diſciplinam

(i) Diſciplinam.] *Sic etiam vulgata. Alii autem codices*, νόμους, leges. (k) Coronam.] *Aquila*, ὅτι προσθήκη χάριτος εἰσὶ τῇ κεφαλῇ σου, quoniam acceſſio gratiæ ſunt capiti tuo. (l) Torquem.] *Aquila*, περιτραχήλια, ornamenta colli. *Schol.* περίθεμα, *eodem ſenſu.* (*) Neque velis.] *Lucifer*, neque acquieſcas. *Et totus hic locus apud illum legi poteſt.* (m) Particeps eſto ſanguinis.] *Aquila, Symmach. Theod.* ἐνεδρεύσωμεν εἰς αἷμα, *quod vulgata*, inſidiemur ſanguini. (n) Juſtum.] *Aquila*, ἀθῷον, inſontem, *ut vulgata.* (o) Poſſeſſionem.] *Aquila, & Theodotio*, ὕπαρξιν, ſubſtantiam, *ut vulgata, Symm.* πλοῦτον, divitias. (p) Precioſam] *A. S. Th.* τίμιον, *eodem ſenſu.* (q) Spoliis.] *Aquila*, λαφύρων, *ſed ſæpe iſta nomina confunduntur.* (r) Tuam autem ſortem mitte.] *Schol.* κλῆρός σου πεσέτω, ſors tua cadat. (ſ) Communem autem crumenam poſſideamus omnes.] *Abſunt hæc a Compl. & videri poſſunt altera interpretatio ſequentis ſententiæ.* (t) Nobis.] *Schol.* μέσῳ ἡμῶν, medio noſtri : *quamvis ſuſpicemur hanc varietatem pertinere ad illud paulo ante poſitum*, tuam autem ſortem mitte in nobis. *Nam ibi in aliquo exemplari eſt*, ἐν μέσῳ ἡμῶν, *& hebræus habet*, ſortem tuam fac cadere in medio noſtrum. (u) Ne ambules in via.] *Alii*, ὁδοὺς, vias, *itemque Schol. qui affert hanc aliam lectionem*, υἱὲ μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ, Fili ne ambules in via. (x) Declina.] *Aquila, & Th.* κώλυσον, prohibe, *ut vulgata. Symmachus*, ἀπόστρεψον, averte. *Lucifer*, nec abieris vias cum illis, ne declinaveris pedem tuum ad ſemitas eorum. (y) Eorum.] *Sic quoque eſt in alio libro, & apud Luciferum. In cæteris vero hæc adduntur*, οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, ταχινοὶ (*al.* καὶ ταχινοί εἰσι) τοῦ ἐκχέαι αἷμα, pedes enim illorum ad malum currunt, veloces (*al.* & veloces ſunt) ad effundendum ſanguinem. *Int. Orig. in epiſt. ad Rom. c.* 3. Veloces (inquit) pedes eorum ad effundendum ſanguinem, vel in Eſaia invenies, vel in Proverbiis. (z) Non enim inique.] *Sic Lucifer ibidem : & ſic ſolet hic locus afferri a Patribus græcis, ut a B. Cyrillo in Jo. lib. 2. cap. 54. & aliis.* (ω) Everſio autem virorum iniquorum mala.] *Ita collati codices. Abſunt autem a Compl. & a Lucifero non referuntur.* (aa) Omnium conſummantium iniqua.] *Sic idem Lucifer. Aquila, Symmachus, Theod.* παντὸς πλεονεκτοῦντος πλεονεξίαν, Omnis avare ſequentis avaritiam. (bb) Impietate enim.] *Lucifer*, ſua enim impietate ſuam animam auferunt. *Symm.* τὴν ψυχὴν αὐτῶν παρ' αὐτῶν λήψεται, animam eorum ab eis tollet. (cc) Canitur.] *Ita S. Hilarius, ſed videtur paſſivum accipiendum pro deponente, id eſt, cantat, & prædicat ut vulg. Legenda ſunt quæ de hoc loco ſcribit S. Hilarius. Eodem modo infra c. 8.* (dd) Clamat.] *Aquila, S. Th.* δώσει φωνὴν αὐτῆς, dabit vocem ſuam : *quomodo fere vulgata.* (ee) Et in portis dynaſtarum aſſidet.] *Hæc abſunt a Compl. & vulg.* (ff) Inhærent juſtitiæ.] *Compl* ἔχωνται. *Lucifer*, quanto tempore innocentes tenuerint juſtitiam. *Aquila*, ἕως πότε νήπιοι ἀγαπᾶτε νηπιότητα ; *quod vulgata*, uſquequo parvuli diligitis infantiam ? (gg) Impii facti oderunt ſenſum.] *Lucifer*, intellectum. *Symmachus*, καὶ ἀνόητοι μισήσουσι γνῶσιν ; *& vulgata*, & imprudentes odibunt ſcientiam ? (hh) Et ſubjecti.] *Sic idem Lucifer. Symmachus*, ἐπιστράφητε ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου, *quod vulgata*, convertimini ad correptionem meam. (ii) Proferam vobis.] *Aquila, & Theod* ἀναβλύσω ὑμῖν πνεῦμά μου, effundam vobis ſpiritum meum, *quomodo fere vulgata.* (kk) Verba.] *Aq. S. Th.* τὴν χεῖρά μου, *& vulgata*, manum meam. (ll) Sed irrita faciebatis.] *Sic Lucifer. Schol.* ἐποιήσατε, feciſtis. *Sym. & Theod.* καὶ διεσκεδάσατε, & diſſipaſtis. (mm) Rebelles fuiſtis.] *In aliis libris eſt*, οὐ προσείχετε, *& Lucifer*, non intendebatis. (nn) Perditione.] *Sic idem Lucifer. S. Auguſt. in Io. tract.* 33. & ego veſtræ perditioni ſuperridebo. *Aquila*, ἐπικλυσμῷ, inundatione, *Sym.* συνταγῇ, collocatione. (oo) Gaudebo.] *Lucifer*, gratulabor autem adverſus vos. *Aq. S. Th.* μυκτηριῶ, ſubſannabo, *ut vulgata.* (pp) Procellæ.] *Aquila*, συσσεισμῷ, concuſſioni, terræmotui. (qq) Oppreſſio.] *Aquila*, ἐπίχυσις, ſuperfuſio. *Th.* κατάσπευσις, conturbatio, præcipitatio. (rr) Erit enim cum.] *Schol.* τότε ἐπικαλέσονταί με, *& vulgata*, tunc invocabunt me. (ſſ) Oderunt enim.] *Symm. & Th.* ἀνθ' ὧν ἐμίσησαν, pro eo, quod oderunt. (tt) Verbum autem Domini non aſſumpſerunt.] *Sic Lucifer & S. Cyprianus lib. 1. adver. Judæos*, ſermonem autem Domini non receperunt. *Et præter Vaticanum in alio etiam codice margini adſcriptum eſt*, λόγον. *In cæteris autem libris eſt*, τὸν δὲ φόβον κυρίου, *quod vulgata*, & timorem Domini. *Schol.* τὴν δὲ θεοσέβειαν, pietatem. *Sic enim vertit Sanctus Auguſtinus, de ſpiritu & litera. Ac ſæpe pro ea dictione hebraica, quæ timorem ſignificat, ipſos etiam lxx ponere*, θεοσέβειαν, *vel*, εὐσέβειαν, *ab aliis notatum eſt.* (uu) Neque volebant meis attendere conſiliis.] *Aquila, Symmachus, Theodot.* οὐκ ἐξεδέξαντο, non receperunt. (xx) Subſannabant.] *Aquila*, διέσυρον, detrahebant, *ſic enim videtur accepiſſe vulgata. Symmachus & Theodot.* παρώξυναν, irritaverunt. (yy) Impietate.] *Lucifer*, & ſua impietate ſaturabunt animas. *Symmachus & Theodot.* διαβουλιῶν. *Aquila*, βουλευμάτων, *quod vulgata*, conſiliis. (zz) Pro eo enim quod injuriam inferebant parvulis.] *Lucifer*, Nam quia decipiebant parvulos. *Symmachus*, ὅτι ἀποστροφὴ νηπίων ἀνελεῖ αὐτοὺς, quoniam averſio parvulorum interficiet eos : *quomodo fere vulgata.* (ωω) Examinatio.] *Aquila, & Symmachus*, καὶ εὐθηνία ἀφρόνων ἀνελεῖ αὐτοὺς, *quod eadem vulgata*, proſperitas ſtultorum perdet eos. (*) Habitabit in ſpe.] *Schol.* ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθὼς, requieſcet in pace ſecurus.

CAP. II.

(a) OBediet ſapientiæ.] *Proprius quidem ad Hebræum, quam quod in aliis*, ὑπακούσεται σοφία τὸ οὖς σου, obediet ſapientia auri tuæ. *Sed Symmachus, Aquila, Theodot.* τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ, ad attendendum ſapientiæ. (b) Adjicies.] *Aquila*, ἀνακλινεῖς, inclinabis. (c) Sapientiam.] *Schol.* σύνεσιν, φρόνησιν, intellectum, prudentiam. (d) Tuam.] *Plura non referuntur neque a Sancto Hilario in Pſal.* 127. *cujus verba poſuimus. Sic autem citat hunc locum* : In Proverbiis dictum eſt : Si enim ſapientiam invoces, & intellectui des vocem tuam, & exquiras eam, tanquam argentum, & tanquam theſauros inveſtiges eam, tunc intelliges timorem Domini. *Neque a Sancto Hieronymo in cap.* 50 *Eſa. neque a Sancto Ambroſio ſerm.* 5. *in pſalmum*, 118. *qui eodem fere modo habent. Et cum Vaticano alius etiam liber convenit. At in cæteris hæc adduntur*, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ſenſum autem quæſieris magna voce : *quæ etiam in hoc Vaticano ad marginem ſunt adſcripta : in alio autem notata ſunt aſteriſco.* (e) Theſauros] S. *& Th.* τὰ ἀπόκρυφα, abſcondita. (f) Facie.] *A. S. Th.* στόματος, *& vulgata* ex ore. (g) Recte, agentibus.] τοῖς κατορθοῦσι, *& vulgata*, rectorem. *Sed* S. *Auguſtinus lib.* 1. *contra adverſ. leg. & proph. cap.* 17. Et in proverbiis legitur, quia Deus theſaurizat diligentibus ſe ſalutem. (h) Vias.] *In aliis libris eſt* ὁδὸν, viam : *& Schol. notat tanquam alteram lectionem*, ὁδούς. (i) Semitas.] ἄξονας. *A* καμπὰς, flexus. *Symmachus*, ἐπικυλισμοὺς, involutiones. (k) Mentem.] *A.* S. *Th.* καρδίαν, cor, *ut vulgata.* (l) Pulcher videbitur.] *Id eſt, jucundus, & ſuavis.* A. εὐπρεπώσει, decorus & venuſtus erit. (m) Cogitatio.] *A.* S. *Th.* φρόνησις, prudentia, *ut vulgata.* (n) Pravæ.] S. σκαμβαί. *Th.* στρεβλαὶ, *eodem ſenſu.* (o) Et flexuoſi curſus eorum.] *Ita* S. *Ambroſius in pſal.* 36. *a quo totum hunc locum ſumpſimus : etſi aliter etiam verti potuiſſet. Aquila*, καὶ θρυλλοῦσιν ἐν καμπαῖς αὐτῶν, & jactant ſe in flexuris ſuis. *Th.* καὶ μυκτηρίζουσιν ἐν τοῖς ἐπικυλισμοῖς αὐτῶν, & ſubſannant in involutionibus ſuis. (p) A via recta, & alienum a juſta ſententia.] *Symmachus*, ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας, ἀπὸ ξένης, ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροὶ, a muliere aliena, ab extranea, cujus verba lubrica : *qui ſenſus exprimitur in vulgata.* (q) Quæ dereliquit.] *Quod præceſſit*, malum conſilium, *græce eſt*, κακὴ βουλή. *Quare videbatur nunc vertendum*, quod dereliquit : *Sed hæc viſa eſt eſſe hujus loci ſententia*, malum conſilium illius mulieris, quæ dereliquit. (r) Doctrinam juventutis.] S. μάθησιν, diſciplinam. *Th.* ἡγέμονον, ducem, *ut vulgata.* (ſ) Divini.] A. S. *Th.* θεοῦ, Dei. (t) Poſuit.] S. ὥρισεν, terminavit. *Schol.* Alius, ἔκυψε γὰρ εἰς θάνατον ὁ οἶκος αὐτῆς, inclinata eſt enim ad mortem domus ejus, *ut vulg. S. Ambroſ. de Cain, lib. 1. cap. 5. huc videtur ſpectare, cum inquit*, Viæ inferorum domus ejus, deducentes in ſeceſſum mortis. (u) Orbitas.] *Aquila*, καμπάς. *Symm.* ὁδοὺς, *Theod.* κυλισμούς. *Schol* αἱ τροχιαὶ αὐτῆς, *eodem ſenſu.* (x) Revertent.] *A* S. *Th* ἐπιστρέψουσι, *quod idem valet.* (y) Semitas juſtitiæ.] *Affertur hic locus a S. Auguſtino in libro de natura, & gratia, cap.* 69. *Schol.* ὁδοὺς δικαίων, vias juſtorum. (z) Quoniam recti.] *Optime hæc reſpondent hebræo, & vulgatæ. In aliis libris hæc antecedunt*, χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ, boni erunt habitatores terræ, & innocentes remanebunt in ea. *In uno codice ſunt hæc, & non noſtra : ſed ſtatim ſequitur*, ὁδοὶ δὲ ἀσεβῶν : *quare videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ. Scholiaſtes quidem de iſtis, quæ in aliis eſſe diximus, loquens hæc affert* : ὅτι οἱ δύο στίχοι οὔτε ἐν ταῖς λοιπαῖς κεῖνται, οὔτε ἐν τοῖς πᾶσι τῆς κοινῆς ἀντιγράφοις, hi duo verſus neque in cæteris ſunt, neque in omnibus communis editionis exemplaribus. (ω) Inhabitabunt.] S. κατακληρονομήσουσιν, hæreditabunt, *& ſic iſtum locum affert* S. *Baſilius.* (*) Iniqui.] *A.* S. *Th.* ἀσεβεῖς, impii.

CAP. III.

(a) ELeemoſynæ, & fides.] *Aquila*, ἔλεος καὶ ἀλήθεια, miſericordia, & veritas, *ut vulgata. S. Joann. Chryſoſtomus in epiſt. ad Phil. hom. 1. una cum hac ſententia, quam habet noſtra, conjungit & iſtam*, ἐλεημοσύνη, καὶ πίστις ἔστω σοι ἀληθής, miſericordia, & fides ſit tibi vera. (b) Alliga.] *Aquila*, σύνδησον, *eodem ſenſu.* (c) Tuum.] *In cæteris libris hæc ſubnectuntur*, γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς καρδίας σου, ſcribe eas ſuper tabulam cordis tui, *in uno autem libro, pro*, πλακὸς, *eſt*, πλάτος, latitudinem : *quomodo eſt infra cap. 7. Alterutrum quidem locum innuens S. Hieronymus in Abacuc, cap. 2. dicebat* : Sed & Salomon tale quid ſignificat in Proverbiis dicens : Deſcribe eam ſuper latitudinem cordis tui. *Symmachus*, ἐπὶ τοῦ στήθους, ſuper pectus. (d) Et provide.] *Indicatur hic locus 2. Cor. 8.* S. *Ambroſius in Lu. lib.* 1. *habet*, provide bona ſemper coram Deo, & coram hominibus. *A.* S. *Th.* περινόησαι, circumſpice. (e) Coram Domino.] *Iidem*, ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, in oculis Domini. (f) Eſto fidens.] S. ἔλπισον κυρίῳ. ſpera in Domino. (g) Ne exalteris.] *Th.* μὴ ἐπερείδου, ne innitaris, *ut vulgata. Symm.* μὴ ἴσθι πεποιθὼς, ne ſis confidens. (h) Omnibus.] *Multi codices habent*, ἐν πάσαις, in omnibus. S. *Hieronymus lib. 3. adverſ. Pelag. ubi multa ex hoc loco affert, habet*, in omnibus viis tuis cognoſce eum : *& in vulgata*, cogita illum. (i) Rectas faciat.] *Sic ibidem* S. *Heironymus, quod græce eſt*, ὀρθοτομῇ, *& Symmachus planius expreſſit*, εὐθεῖς ποιήσῃ, (k) Prudens] *A.* S. *Th.* σοφὸς, ſapiens. (l) Curatio.] *A.* ποτισμὸς, irrigatio, *ut vulgata. Symm.* πιότης, pinguedo, medulla. *Th.* καταβροχὴ, *quod idem valet*, irrigatio, perfuſio. (m) De tuis fructibus juſtitiæ.] *A.* S. *Th.* παντὸς γεννήματός σου, de omni genimine tuo. *Sanctus Hieronymus in Ezech. cap. 45. hanc partem ſic refert*, & da ei de fructibus juſtitiæ tuæ. (n) Cellaria.] *Aquila*, αἱ ἀποθῆκαι, apothecæ, horrea, *ut vulgata. Symmachus*, θησαυροὶ, theſauri. (o) Saturitate frumento.] *In aliis eſt*, πλησμονῆς, *aut*, πλησμονῇ σίτου, ſaturitate frumenti. *Sanctus Hieronymus ibidem habet tantum* ut impleantur cellaria tua frumento : *Vulgata tantum*, ſaturitate : *quare videri poſſunt junctæ duæ interpretationes.* (p) Redundent.] *Schol.* ὑπερεκβλύζωσιν, *quod etiam eſt ſignificantius.* (q) Noli negligere.] *Sic Sanctus Paulus ad Hebræos cap. 12. Sed habet*, υἱέ μου, fili mi. *Aquila*, μὴ ἀποδοκίμασον, ne reprobes. *Symmachus*, μὴ ἀπωθῇς, ne abjicias, *ut vulgata. Sanctus Hieronymus in Ezech. cap.* 20. Fili ne contriſteris ad diſciplinam Domini, neque deficias quando ab eo argueris. Quem enim diligit, &c. *Sanctus Cyprianus de habitu virg.* File ne neglexeris diſciplinam Domini, nec defeceris ab eo correptus : *itemque 3. lib. ad Quirinum.* (r) Fatigeris.] *Theodot.* μηδὲ ἐγκακήσῃς, neque reprehendas, neque faſtidias. (ſ) Arguit.] *Nonnulli codices habent*, παιδεύει, *&* S. *Paulus ibidem, uti vulgata*, corripit, *itemque Sanctus Hieronymus, & Sanctus Cyprianus, locis allatis.* (t) Homo.] *Aliqui*, ἀνὴρ, *& Sanctus Auguſtinus contra Adamantium cap.* 19. Beatus vir, &c. (u) Mortalis qui videt.] *Sanctus Auguſtinus ibidem*, & immortalis qui videt. *Schol.* ἔσχεν, tenuit. (x) Appropinquantibus.] *Idem Sanctus Auguſtinus*, appropinquantibus ei, & eis qui conſiderant

rant eam diligenter, omne autem precioſum non eſt illi dignum. (*) Longitudo.] *S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 5. Longitudo enim vitæ in dextera ejus. (*y*) In lingua.] *Sic S. Auguſtinus contra adverſ. legis lib.* 2. *cap.* 11. *& de gratia, & lib. arb. cap.* 18. (*z*) Semitæ.] Sic S. *Ambroſius ibidem. Schol.* οἱ ἄξονες, *& in uno libro eſt inventum,* καὶ πάντες οἱ ἄξονες αὐτῆς μετ' εἰρήνης, *Et* omnes orbitæ ejus cum pace. (*ω*) Secura.] *Iſta dictio non habetur apud* S. *Hilarium in pſal.* 1. *neque apud Int. Origenis in epiſt. ad Rom. cap.* 6 (*aa*) In ſenſu.] *In aliquot codicibus additur,* αὐτοῦ, *& Irenæus,* ſenſu ejus abyſſi eruperunt. *Sch.* ἐν γνώσει, in cognitione, in ſcientia. (*bb*) Rores.] *Schol.* δρόσῳ, *& Irenæus,* manaverunt ros. (*cc*) Et non timebis pavorem ſupervenientem.] S. *Hieronymus in Ezech. cap.* 44. *addit,* tibi, *& in Zach. cap.* 4. terrorem ſupervenientem tibi. *Schol. Cæteri,* ἐὰν πτοηθῇς, οὐ φοβηθήσῃ, ſi animo percellaris, ne timueris, *id eſt, ſi ingruat tibi res aliqua, quæ ſuapte natura ſit terroris plena; tu ne timueris, quoniam Dominus cuſtodit te.* (*dd*) Firmabit.] *Schol.* τηρήσει, ſervabit. (*ee*) Commovearis.] *Schol.* ἀγρευθῇς, capiaris. (*) Ne dixeris.] *S. Cyprianus lib.* 3. *ad Quir.* Nec dixeris; abi, & revertere, cras ego dabo; cum poſſis continuo benefacere: non enim ſcis quid contingat ſequenti die. (*ff*) Inimicitias exercere.] *Sic Lucifer pro S. Athan. S. Hieronymus adverſ. Rufin.* ne inimiceris. *Aquila,* μὴ δικάζου, *quod vulgata,* non contendas. (*gg*) Neque zelaveris.] *Schol.* μὴ δὲ ζήλου, *eodem ſenſu.* (*hh*) In juſtis autem non facit concilium.] *Abſunt ab uno codice. Videntur autem hoc ſignificare, cum juſtis non agere Deum quaſi pro tribunali, & longo ſubſellio, ſed amice, ac familiariter: hebræus enim hanc habet ſententiam, cum rectis eſſe ſecretum colloquium, familiarem ſermocinationem Dei.* (*ii*) Dominus.] 1. *Pet.* 5. *eſt,* θεὸς, Deus, *itemque Jac.* 4. *in vulgata.* (*kk*) Impii autem.] *S. Hieronymus in Apol. contra Rufinum,* Impii exaltant contumeliam.

CAP. IV.

(*a*) COgitationem.] *Aq.* σύνεσιν, intellectum. *Symmachus,* φρόνησιν, prudentiam. (*b*) Legem.] *Sic etiam vulgata. In aliis pleriſque,* λόγον, orationem. (*c*) Dilectus.] *A. S. Th.* μονογενὴς, unigenitus. Alii, *unicus.* Sed unicus eſſe poteſt qui tamen non ſit unigenitus. Prius erat in Lxx. ἀγαπώμενος. Cave rejicias. Salomo enim plures fratres habuit; non ergo unigenitus proprie. Vide 1. Paralip. 3. 5. Videndus & Lyra. *Druſ.* (*d*) Docebant.] *A.* ἐφώτιζόν με, illuminabant me. (*e*) Firmetur.] S. κατεχέτω λόγους μου, teneat verba mea. (*f*) Præcepta.] *A. S. Th. addunt,* καὶ ζῆθι, *quod vulgata,* & vives. (*g*) Non obliviſcaris.] *Hæc ſunt etiam in Complut. licet non in vulgata. In Complut. autem ſequitur,* κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. Poſſide ſapientiam, poſſide intelligentiam: ne obliviſcaris, & ne deſpexeris, &c. *S. Hieronymus ep.* 2. *habet iſta, ſed hanc ultimam partem ſic affert,* & ne declinaveris a verbis oris mei, &c. *Verum cum iſtud,* declinaveris, *fuerit Aquilæ,* S. *& Th.* (*ita enim illi,* ἐκκλίνῃς) *& cætera etiam, quæ eo loco apud S. Hieronymum ſequuntur, ſint valde ſimilia vulgatæ; facile fieri potuit, ut etiam omnia iſta ab aliis potius interpretibus, quam a lxx. acceperit antiqua illa vulgata. In aliquo quidem codice utraque iſta lectio conjungitur,* μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος, μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. (*h*) Et adhærebit tibi.] *A. S. Th.* καὶ φυλάξει σε & cuſtodiet te, *quomodo vulgata. S. Hier. epiſtola illa* 2. & apprehendet te. *In Ezech. cap.* 18. Ama illam, & amplexabitur te: dilige illam, & cuſtodiet te. (*i*) Et ſervabit te: circunda.] *Sic S. Hieronymus in cap.* 44. *Ezech. quo loco videtur referre lectionem lxx,* & circunda, *dictum eſt, quod græce,* περιχαράκωσον, *quaſi,* circumvalla, *& firmiſſime retine. Aquila dixit,* ἀνάλαβε αὐτὴν, ſuſcipe, retine eam, *aut,* arripe, *ut vulgata: Symmachus,* βάσταζε αὐτὴν, porta eam. *In aliis autem libris ante hoc verbum,* περιχαράκωσον, *ponuntur hæc,* ἀρχὴ σοφίας, κτῆσαι σοφίαν, καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν, *& apud S. Hieronymum in epiſtola, ubi, ut diximus, non videtur referre lectionem puram lxx.* Principium ſapientiæ: poſſide ſapientiam; & in omni poſſeſſione tua poſſide intelligentiam. *In uno libro ponuntur cum aſteriſco. Quod autem ſequitur,* ut te amplexetur, *S. Hieronymus in Eccl.* 3. *habet,* & amplexabitur te. (*k*) Deliciarum.] *A.* αὐχήσεως, gloriationis. *Symm.* δόξης, gloriæ. *Th.* ὡραιότητος, decoris. (*l*) Doceo te.] *A.* ὡδήγησά σε, deduxi te. (*m*) Orbitis.] *A.* ἐν καμπαῖς εὐθύτητος, in tramitibus rectitudinis. *Symm.* ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ, in ſemita recta. (*n*) Concludentur.] *Schol.* στενωθήσεται, arctabuntur. *Symm.* μὴ θλιβήσεται, non tribulabuntur. (*o*) Laborabis.] *Aq.* σκανδαλισθήσῃ, in ſcandalum impinges, corrues. (*p*) Zelaveris vias iniquorum.] *A. & Th.* μακαρίσῃς ὁδοὺς πονηρῶν, beatas putes vias malorum. (*q*) Abſcede.] *Aut,* devita, *ut Lucifer de non conv. cum hær. A. S. Th.* πάρελθε, tranſi. (*r*) Eorum.] *In multis eſt,* ἀπ' αὐτῶν, *& Lucifer,* ab eis. (*ſ*) Eſcas.] *A.* ἄρτον, panem, *ut vulgata. Lucifer,* cibantur cibis impietatis. (*t*) Vino autem.] *A. & S.* καὶ οἶνον ἀδικιῶν πίονται, & vinum injuſtitiarum bibent. (*u*) Procedunt.] *Ita etiam Lucifer, quod græce eſt,* προπορεύονται. *In aliis pleriſque,* πορεύονται, vadunt. (*x*) Dirigat ſe.] κατορθώσῃ, *id eſt, bene proceſſerit, & aſſequutus ſuum vigorem fuerit. Lucifer,* donec corrigat dies. *Th.* ὡς φῶς φέγγους πορευόμενον, καὶ φωτίζον ἕως ἑτοιμασίας ἡμέρας, tanquam lux ſplendoris vadens, & illuminans uſque ad ſtabilitatem diei, *Aquila* ἑτοίμης ἡμέρας, paratum diem. S. ἑδραίας ἡμέρας, ſtabilem diem. (*y*) Quomodo offendunt.] *Sic idem Lucifer. Symmachus,* ἐν τίνι ἀσθενήσουσιν, in quo infirmabuntur. *Complut. utrumque videtur conjunxiſſe,* ἐν τίνι πῶς. (*z*) Appone.] *Aut,* adjice. *A.* S. *Th.* κλῖνον, inclina. (*ω*) Non derelinquant.] *Symm.* μὴ παραρρυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου, *quod vulgata,* ne recedant ab oculis tuis. *Th.* μὴ χλευασθήτωσαν ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου, ne ſubſannentur ab oculis tuis. (*aa*) Omni cuſtodia.] *A. & Th.* ἀπὸ παντὸς φυλάγματος, ex omni cuſtodia. (*bb*) Exitus.] ἔξοδοι, *quaſi,* proceſſiones, *& ideo Symmachus,* προσέλευσις. (*cc*) Aufer a te.] S. *Ambroſius de Cain. lib.* 1. *cap.* 5. *non habet iſtud,* a te. *Aquila,* ἀπόστησον, remove. (*dd*) Pravum os.] *A. & Th.* στρεβλότητα στόματος, perverſitatem oris. (*ee*) Propelle.] *A. S. Th.* μάκρυνον, elonga. (*ff*) Recta.] *Symm.* εἰς τὸ εὐθὺ, in rectum. *A. & Th.* εὐθυνέτωσαν κατεναντίον, *quod putamus pertinere ad id quod ſequitur,* palpebræ tuæ annuant juſta. *Nam ita hebræus,* palpebræ tuæ dirigant coram te. (*gg*) Rectas orbitas.] *Aquila,* ὁδοποίει καμπὴν ποδῶν σου, cura, muni viam pedum tuorum. *Symm.* διατήρησον τοῖς ποσί σου, obſerva pedibus tuis. (*hh*) Dirige] *Aqu.* S. *Th.* ἐπίμαζε, para,

CAP. V.

(*a*) ET meis ſermonibus appone.] *Th.* τῇ φρονήσει μου κλῖνον τὸ *quod vulgata,* prudentiæ meæ inclina aurem tuam. (*b*) gitationem.] *A. S. Th.* γνῶσιν, ſcientiam. (*) Senſus autem labiorum mandat tibi.] *Alii,* αἴσθησιν ἐντέλλομαι, ſenſum mando; & diſciplinam labia tua conſervent. (*c*) Fornicariæ.] *Iidem,* alienæ. *Vulg. tamen,* meretricis, *& S. Hier. in Ezech c.* 3. *& cap.* 6. *S. Am Cain cap.* 5. mella enim deſtillabunt a labiis mulieris fornicariæ. Quæ ad tempus.] *S. & Th.* καὶ λεῖος ὑπὲρ ἔλαιον φάρυγξ αὐτῆς, *quod* nitidius oleo guttur ejus. (*e*) Amariorem felle.] *A.* ὡς ἀψίνθιον, quaſi abſynthium. *Sequuti autem ſumus interpretationem S. Ambroſii licebat etiam vertere propius ad Hebræum,* noviſſimum autem amari invenies, & acutum, *nec multo aliter Lucifer de non converſ. cum hær.* Cum morte.] *Schol.* μετ' ὀδύνης, cum dolore. (*g*) Orbitæ.] *A.* ἐπικυλισμοὶ, *eodem ſenſu.* (*h*) Ne irritos facias.] *A.* μὴ ἀπιστῆτε, datis. (*i*) Non prodat aliis.] *Sym.* μήποτε δῷ ἑτέρῳ τὴν δόξαν σου, ne det alteri gloriam tuam. (*k*) Ætatem.] *A. S. Th.* τὰ ἔτη σου, annos (*l*) Alienorum.] *Alii,* ἀλλοτρίοις, alienas. *Sch.* ἀλλοτρίων. (*m*) bit.] *Alii,* μεταμεληθῇς, pœniteat. *A. S. Th.* στενάξεις, gemes. (*n*) viſſimis.] *S.* ἐν τῷ ἐκλείπειν, in deficiendo. (*o*) Devitavit.] *Th.* exacerbavit. (*p*) Corripientis.] *A. S. Th.* φωτιζόντων, illumin (*q*) Adhibebam.] παρέβαλλον, *aut,* παρέβαλον. *A. S. Th.* navi. (*r*) Pene fui.] *Sic vulg. quod græce eſt,* παρ' ὀλίγον *tamen verti,* parum abfuit, quin fuerim. *A.* ὡς ὀλίγον ἐγενόμην. *Sch.* τάτῳ, *eodem ſenſu.* (*ſ*) De tuis vaſis.] *A. S. Th.* ἐκ λάκκου σου, de tua, *ut vulg.* (*t*) Puteorum.] *Sch.* ὑδάτων, aquarum. *S. Hier. in cap.* 32. Bibe aquam de tuis aquis, & de puteorum tuorum fontibus. Non ſupereffundantur.] *A.* μὴ διασκορπιζέσθωσαν αἱ πηγαί σου ἔξω, ne diſper tur fontes tui extra. *In multis codicibus non eſt illud* μὴ, *ſed tantum,* ſupereffundantur. *Origenis Int. ho.* 12. *in Num.* Bibe aquas de tuis de puteorum tuorum fonte, & non ſupereffundantur tibi aquæ extra fontem. Quamvis in aliis exemplaribus legerimus, & effundantur tibi extra tuum fontem. *Clemens Alex. ſtrom. l.* 2. μὴ δὴ ὑπερεκχείσθω ἔξω πηγῆς σου. (*x*) Propius.] *A. S. Th.* εὐλογημένη, *& vulg.* ſit benedicta. (*y*) Pullus gratiarum.] *Sic S. Ambr. l.* 3. *off. c.* 1. & pullus gratiarum loquantur tibi. *Sym. & Th.* καὶ ἔλαφος χάριτος, & gratiæ. (*z*) Propria.] *Sch.* φιλία, dilectio, amicitia. *Aq.* *quod vulg.* ubera ejus inebrient. (*ω*) Coram.] *S.* τέναντι, *eodem ſenſu.* (*aa*) Orbitas.] *A.* καμπὰς, S. ἐπικυλισμοὺς, *rius.* (*bb*) Iniquitates.] *A. S. Th.* ἀνομίαι, *eodem ſenſu.* (*cc*) nis.] *Aq.* καὶ ἐν σχοινίοις ἁμαρτίας αὐτοῦ, & in funibus peccati ſui. (*dd*) ſtringitur.] *Symm.* συλληφθήσεται, comprehendetur. (*ee*) Cum non habent diſciplinam.] *Symm.* διὰ ἀπαιδευσίαν, propter inopiam plinæ. (*ff*) Vitæ ſuæ dejectus eſt, & periit propter imprudenti *Illud* βιότητος, *in Compl. transfertur,* violentiæ. *Symm.* ἀφροσύνης θήσεται, *quod vulg.* ſtultitiæ ſuæ decipietur, *neque aliud eſt in hebræ vulg. In Schol. tamen ad illa verba ultima,* δι' ἀφροσύνην, *adſcribitur rietas.* Symm. & Theod. ἐν τῷ μὴ εἰδέναι παιδείαν, in non cognoſcendo plinam.

CAP. VI.

(*a*) AMicum tuum.] *Simili loquutione affert locum, qui poſt ſequitur. S. Ambr. de Tobia cap.* 23. ſtimula civem tuum, ſpopondiſti, *id eſt,* quem ſponſione facta præſtare debes. *Aq.* ἑταῖρον, *Symm. & Th.* πλησίον, proximum. (*b*) Trades.] *Sch.* ἐνέπηξας χεῖρά σου, infixiſti in catenam manum tuam. (*c*) Laqueus.] *Symm.* δέδεσαι ἐν ῥήμασι στόματός σου, *quod vulgata,* illaqueatus es verbis oris tui. Et capitur.] *Symm.* καὶ ἑάλως ἐν ῥήμασιν, & captus es in verbis, *nec mult vulgata.* (*e*) Eſto non remiſſus.] *A. S. Th.* πορεύου, vade. (*f*) la.] *S. & Th.* παρόρμησον, incita. (*g*) Et amicum.] *Schol.* πολίτην, *quemadmodum & S. Ambr. loco allato.* (*h*) Somnum.] *A. S. Th.* μὸν, dormitationem. (*i*) Neque indormites.] *Sch.* καὶ ἐξεγέρθητι, pergiſcere. (*k*) Reti.] *Sym.* ἐκ χειρὸς ἰξευτοῦ, de manu aucupis. (*l*) Vade. *S. Th.* πορεύου *eodem ſenſu.* (*m*) Qui cogat.] *A. & Th.* ἐκβιαστὴν, qui extor *Sym.* γραμματέα, ſcribam. (*n*) Et multam.] *Sch.* συστρέφει ἐν θερισμῷ βρώματα coacervat in meſſe eſcas ſuas. *Sym.* συνάγει ἐν ἀμητῷ τὰ δέοντα αὐτῷ, gat in meſſe neceſſaria ſua. (*o*) Facit.] *Sch.* ἐμπορεύεται, mercatur, *Amb. Hex. l.* 5. *c.* 21. *quo ex loco totũ fere hunc locũ de ape ſumpſimus; Compl. & vulg. abeſt.* S. *Hier. in Ezech. c.* 3. Et in proverbiis de ape quanquã hoc hebræa non habeant exemplaria: Vade ad apem, & diſce, modo operatrix ſit, & opus ſuum caſtum faciat: cujus laboribus reges periti pro ſanitate abutuntur, *quã ultimã ſententiã ita refert* S. *Amb.* laborẽ reges & mediocres ad ſalutẽ ſumunt. (*p*) Uſque quo.] *Sch.* *ſenſu.* (*q*) Jaces.] *A. S. Th.* κοιμηθήσῃ dormies, *ut vulg.* (*r*) Excitaberis.] *Th.* ἀναστήσῃ, ſurges. (*ſ*) Amplecteris.] *Aq.* περιλαμβάνεις, *eodem ſenſu.* inde ſupervenit.] *Aq.* καὶ ἐλεύσεται *Sym. & Th.* καὶ ἥξει, & veniet. (*u*) Tan bonus curſor.] *Sym.* ὡς ἀνὴρ ἀσπίδος, tanquam vir clypei. *Th.* ὡς ἀνὴρ tanquã vir haſtifer. (*x*) Si autẽ.] *Hæc uſque ad,* vir inſipiens, *abſunt a Com & vulg.* (*y*) Vias non bonas.] *Sym.* στρεβλώμασι στόματος, perverſitatibus (*z*) Innuit.] *Aq. & Th.* κνίζει, carpit. Κνίζω, vellico: item uro, pungo, item ſcrupulum injicio, ſolicitudinem affero. κνίζειν τὸν ἐραστὴν, dicitur cum fingit ſe eum averſari. *Druſ.* (*ω*) Significat.] *A.* τρίβων, *Sym.* *vulg.* terit pede. (*aa*) Docet autem nutibus digitorum.] *Compl.* digito. δακτυλοδεικτῶν, digitis monſtrans. *Sch.* συμβιβάζει δὲ τοῖς δακτύλοις αὐτοῦ, autẽ digitis ſuis. (*bb*) Perverſum.] *Sch.* στρεβλότητος, perverſitatis. (*cc*) Turb one.] *Sch.* ἀντιδικίας, contentiones, jurgia. (*dd*) Extemplo.] *A.* *νω, eodem ſenſu.* (*ee*) Deus.] *In aliis libris eſt,* ὁ κύριος, Dominus, *& Sch. Verum pro hac ſententia in vulg. ex hebr. eſt,* ſex ſunt, quæ odit Dominus. Conteritur autem propter immunditiã animæ] *A. S. Th.* καὶ ἑπτὰ ψυχῆς αὐτοῦ, & ſeptẽ abominationes animæ ejus, *quod vulg. planius dixit,* ptimum deteſtatur anima ejus. (*gg*) Contumelioſi.] *Sic S. Hier.*

Nam cap. 2. in extrema autem apologia adv. Rufinum, oculos contumelioſi, linguam iniqui, &c. *Lucifer pro S. Athan.* oculus contumelioſus, lingua iniqua, &c. *Aq. & Symm.* ὑψηλός, ſublimis. (*hh*) Juſti] *Sic Lucifer, & S. Hier. adv. Ruf. Alii*, δίκαιον, juſtum. *Aq.* ἀθῷον, *Symm.* ἀναίτιον, innoxium. (*ii*) Feſtinantes.] *A. S. Th.* ταχύνοντες δραμεῖν εἰς κακίαν, *quod vulgata*, veloces ad currendum in malum. (*kk*) Accendit falſa.] *Sic putamus melius ad ſententiam reddi, quam quomodo in Complut.* exurit mendacem. *Hoc enim ſibi vult*, excitat mendacia, *aut*, mendaciis accendit homines. *Symm. & Th.* ἐκφαίνει, profert, *& vulgata*, proferentem mendacia. (*ll*) Judicia.] *Schol.* ἀντιδικίας, lites, jurgia, diſcordias, *ut vulgata.* (*mm*) Liga.] *Aq. & Th.* σύνδησον, colliga. (*nn*) Animam.] *Schol.* καρδίᾳ, *& vulgata*, in corde tuo. (*oo*) Et quaſi torquem circunda.] *S.* σφίγξον, conſtringe. (*pp*) Adducito eam.] *A. S. Th.* ὁδηγείτω σε, deducat te. (*qq*) Ut expergefacto.] *Schol.* ὡς δ' ἂν διεγερθῇς, & cum expergefactus fueris. (*rr*) Legis & lumen.] *A. S. Th.* καὶ νόμος φῶς, *quod vulgata*, & lex lux. (*ſſ*) Et correptio, & diſciplina.] *Iidem*, ἔλεγχοι παιδείας, increpationes diſciplinæ, *ut fere vulgata.* (*tt*) Nupta] *Schol.* τοῦ φίλου σου, amici tui. *Aq.* ἑταίρου σου, ſodalis tui. *Th.* πόρνης, meretrice. (*uu*) Et à calumnia linguæ alienæ.] *Symm. & Th.* ἀπὸ λειογλώσσου ξένης, *quod vulgata*, à blanda lingua extraneæ. (*xx*) Non te vincat formæ.] *Sic S. Ambroſius de Cain, cap. 5. & S. Hieron. in Ezech. cap. 27.* Non te decipiat pulchritudinis deſiderium, ne capiaris oculis tuis. *In aliquibus codicibus additur*, υἱὲ, fili, *quod tamen neque in vulgata eſt. Aq. Symm. Th.* μὴ ἐπιθυμήσῃς κάλλους αὐτῆς ἐν καρδίᾳ σου, ne concupieris pulchritudinem ejus in corde tuo. (*yy*) Capiaris.] *Schol.* μηδὲ ἕλῃ σε, neque capiat te. (*zz*) Alligabit.] *A. S. Th.* μὴ ὑποτύψει, nunquid ſubagitabit. (*ωω*) Nuptam] *A. & Th.* ἑταίρου αὐτοῦ, ſodalis ſui. *Symm.* τοῦ πλησίον, proximi, *ut vulgata.* (*aaa*) Non mirum, ſi deprehendatur.] *Symm.* οὐκ ἐξευτελίσουσιν. *Aq.* οὐκ ἐξουδενώσουσι τὸν κλέπτην, non ſpernent furem. (*b*) Eſuriens.] *Alii*, πεινῶσαν, eſurientem. *Schol.* ψυχὴν αὐτοῦ, ὅταν πεινάσῃ, animam ſuam, cum eſurierit. (*c*) Autem propter inopiam cordis.] *Aq.* γυναῖκα, στερεῖται καρδίας, nuptam, deficit corde. (*d*) Ac dolores, & ignominias.] *Symm.* μάστιγα, καὶ ὕβριν εὑρήσει, plagam, & contumeliam inveniet. (*e*) Judicii.] *Aq. & Th.* ἐκδικήσεως, vindictæ. (*f*) Non commutabit.] *Th.* οὐ λήψεται πρόσωπον πάσης λυτρώσεως, non accipiet perſonam ullius ſatisfactionis. (*g*) Multis donis.] *Aquila*, δωροκοπίᾳ, munerum oblatione.

CAP. VII.

(*a*) Fili, honora.] *Hæc uſque ad*, cuſtodi, *ſunt etiam apud Luciferum pro S. Athan. & in Complut. licet non in vulgata.* (*b*) Et vives.] *A. S. Th.* καὶ ζῆθι, & vive. (*c*) Circumpone.] *A.* σύνδησον. *S. & Th.* ἄψαι, liga, *ut vulgata.* (*d*) Cordis.] *S.* τοῦ στήθους, pectoris. LXX. hic habent, ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου: ſed legendum eſſe divino, ἐπὶ πλακὸς καρδίας σου: in tabula cordis tui. Quanquam apud Hieron. Hab. 2. *deſcribe ea ſuper latitudinem cordis tui.* Sic variant codices cap. 3. Nam pro eo quod in cæteris, ἐπὶ πλακὸς, in uno legitur, ἐπὶ τὸ πλάτος. Conſule ſodes editionem Romanam ad hunc poſtremum locum. *Druſ.* (*e*) Tuam ſororem eſſe.] *A. S. Th.* ἀδελφή μου εἶ σύ, *quod vulgata*, ſoror mea es tu: *quare credibile eſt apud illos etiam præceſſiſſe*, dic ſapientiæ. (*f*) Et prudentiam notam redde tibi.] *A. & Th.* καὶ γνωστὴν τὴν σύνεσιν καλέσεις, & notam (*id eſt, propinquam*) intelligentiam vocabis. (*g*) Si te ſermonibus.] *Huc ſpectans S. Ambr. de Cain. lib. 1. cap. 4. ubi totum hunc locum optime tractat, dicebat*, ſermonibus adoritur gratioſis. *Th.* ἧς ῥήματα αὐτῆς ὀλισθηρά, cujus verba ejus lubrica, mollia. (*h*) Juxta angulum.] *In aliis libris* ἐν γωνίᾳ, *& Schol.* παρὰ γωνίαν. *S. Ambr. eod. cap. 4. ſic hunc locum reddit*, quemcunque viderit ſenſu dubio prætereuntem in angulo tranſitus domus ſuæ. (*i*) Speciem habens meretriciam.] *Aq.* θέσιν πόρνης, *S.* τάξιν πόρνης, *quod vulg.* ornatu meretricio. (*k*) Vaga.] *Sic videtur reddidiſſe S. Ambr. quod græce eſt*, ἀνεπτερωμένη *quaſi volatica. Aq.* σχολάζουσα, vacans, ocio diffluens. (*l*) Luxurioſa.] *Aq.* ἀφισταμένη, *Symm.* ἀφεστηκυῖα, declinans perverſa, *aut*, faciens declinare, ac pervertens. (*m*) Impudenti.] *Symmachus*, ἐτόλμησε πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἶπεν, audacia induravit faciem ſuam: & dixit. *Th.* ἠναιδεύσατο ἐν προσώπῳ αὐτῆς, impudenter egit in vultu ſuo. (*n*) Inſtitis texui.] *Sic S. Ambr. quod poterat etiam verti*, funibus tetendi. *Aq. & Th.* περιστρώμασιν περιέστρωσα, periſtromatis circumſtravi. (*o*) Tapetis ab Ægypto.] *Ex eodem S. Ambr. Compl.* τοῖς αἰγύπτου. *Th.* διαγέγραμμαι ζωγραφίαν αἰγύπτου, deſcripſi picturam Ægypti. (*p*) Aſperſi.] *Th.* ἐκαλλώπισα, ornavi, compſi. (*q*) Fruamur amicitia.] *A. S. Th.* μεθυσθῶμεν τιτθῶν, *quod vulgata*, inebriemur uberibus. (*r*) Colluctemur.] *Idem S. Ambr. Aq. & Th.* συμπεριπλακῶμεν ἐν ἀγάπαις, circumplicemur in amoribus. (*ſ*) Involucro.] *Ex eodem S. Ambr. quod græce eſt*, ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβών, ligamen argenti accipiens. *Schol.* βαλάντιον, ſacculum. (*t*) Per dies multos.] *Aq.* εἰς ἡμέραν πανσελήνου, *quod vulgata*, in die plenæ lunæ. *Alius*, ἐν ἡμέρᾳ ἐπισήμου, in die ſolennitatis. (*u*) Seduxit.] *S.* ἐξέκλινεν, declinare fecit. *Aq.* ἦγξεν, *quaſi*, obtorto collo duxit. (*x*) Colloquutione.] *S. Ambr.* multo blandimento ſermonum, *Th.* ἐν πλήθει δομάτων, in multitudine donorum. (*y*) Attraxit.] *Sic videtur vertiſſe S. Ambr. quod græce eſt*, ἐξώκειλεν. *A. S. T.* ἔξωσεν, pepulit. (*z*) Infatuatus.] κεπφωθείς. *S. Ambr.* At ille ſequutus eam circumvenitur. *Aq.* παραχρῆμα. *Symm.* ἐξαίφνης, *& vulgata*, ſtatim. (*ω*) Ad vincula.] *Symm.*] σκιρτῶν ἐπὶ δεσμῶν ἄφρων, exultans ſuper vinculis ſtultus. (*aa*) Vulneratus.] *Th.* ἕως διαπαρῇ βέλος ἧπαρ αὐτοῦ, donec transfigat ſagitta jecur ejus, *ut vulgata.* (*bb*) Tuum.] *Sic etiam S. Ambr. cap. 5. In cæteris libris ſubjungitur*, καὶ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς, *quæ in vulgata*, nec decipiaris ſemitis ejus. (*cc*) Innumerabiles.] *Sic idem Sanctus Ambroſius. Symmachus vero & Theod.* ἰσχυροὶ πάντες, *quod vulgata*, fortiſſimi quique.

CAP. VIII.

(*a*) In ſapientiam.] *Th.* ἰδοὺ ἡ σοφία κεκράξεται, καὶ ἡ σύνεσις δώσει φωνὴν αὐτῆς. Ecce ſapientia clamabit, & intelligentia dabit vocem ſuam. (*b*) In introitibus.] *Th.* εἴσοδον θυρῶν, ingreſſum oſtiorum. *Nam in Hebræo antecedit*, ad os civitatis. *Quod autem ſequitur*, canitur, *videantur quæ notata ſunt, cap. 1.* (*c*) Apponite cor.] *Symmachus*, νοήσατε τῇ καρδίᾳ, intelligite corde. (*d*) Præclara.] *Symmachus, & Th.* ἡγεμονικὰ principalia. (*e*) Ipſis.] *Aliqui*, ἐν αὐτοῖς in eis, *ut vulgata.* (*f*) Tortuoſum.] *Aqu.* διεστραμμένον, perverſum. *Th.* περιπεπλεγμένον, καὶ διεστραμμένον, circumplicatum, & perverſum. (*g*) Præſentia.] *Th.* εὐθεῖα, recta. *Schol.* εὔκοπα, al. εὔσκοπα, facilia, al. evidentia. (*h*) Precioſis.] *Symmachus*, τῶν ἐσωτάτων, intimis. (*i*) Inhabitavi conſilium.] *Symmachus*, πανουργίαν, aſtutiam. (*k*) Ego invocavi.] *Th.* διαβουλιῶν εὑρήσω, cogitationum inveniam. (*l*) Injuſtitiam.] *Schol.* κακίαν, *quod vulgata*, malum. (*m*) Odi autem ego perverſas vias malorum.] S. *& Th.* καὶ στόμα στρεβλὸν ἐμίσησα, & os perverſum odi. (*n*) Securitas.] *Aq.* εὐνομία, bona legum conſtitutio. (*o*) Fortitudo.] *Symmachus*, κράτος, *eodem ſenſu.* (*p*) Scribunt juſtitiam.] *A.* S. *Th.* ἀκριβάσονται δίκαιον, decernent juſtum. (*q*) Magnates magnificantur.] *A. &* S. ἄρχοντες ἄρξουσιν, principes imperabunt. (*r*) Tyranni.] *Aq. & Th.* ἑκουσιαζόμενοι, magnifici, qui ultro dant: *ac ſignificantur tamen iſto nomine ii qui ſedent ad gubernacula, ut alibi nomine beneficorum.* (*ſ*) Invenient.] *Sic & in alio codice. In cæteris additur*, χάριν, gratiam. (*t*) Mihi eſt.] *Aq.* σὺν ἐμοί, *Th.* μετ' ἐμοῦ, mecum. *Symmachus*, παρ' ἐμοῦ, a me. (*u*) Poſſeſſio multorum.] *Symmachus*, βίος παλαιός, vita antiqua. *Th.* ὕπαρξις παλαιά, ſubſtantia antiqua. *Aq.* ὕπαρξις μετ' εἰρήνης, ſubſtantia cum pace. (*x*) Melius.] *Symmachus*, κρείσσων καρπός μου χρυσίου ὠφάζ, melior fructus meus auro Ophaz. *A.* ἀγαθὸς καρπός μου παρὰ χρυσίον, καὶ παρὰ κιρρόν, bonus fructus meus præ auro, & præ obrizo, *aut*, obruſſo. (*y*) Juſtitiæ.] *Schol.* δικαιώματος, juſtificationis. (*z*) Ut diſtribuam.] *A. S. Th.* τοῦ κληροδοτῆσαι, ad faciendum hæreditare. (*ω*) Si annunciavero.] *Hæc uſque ad*, Dominus condidit, *ſunt etiam in Complut. ſed non in vulgata.* (*aa*) Dominus condidit.] S. *Ambroſius, 3. de fide cap. 4.* Dominus creavit me: *ſed in hoc loco ſequuti ſumus præcipue S. Cyprianum, lib. 2. adv. Jud. videnda tamen ſunt quæ a* S. *Hieronymo hic & in 26. Eſa. in 4. Mich. in 2. Eph. & in ep. 139. præter ea quæ a S. Hilario, a Tertulliano, a Lactantio, a cæteris Patribus latinis & græcis afferuntur. Aq.* κύριος ἐκτήσατό με ἀρχῆθεν κατεργασμάτων αὐτοῦ, Dominus poſſedit me ab initio opificiorum ſuorum. *Sym.* ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, principium viarum ſuarum ante opificium ſuum. *Th.* πρὸ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀπὸ τότε, καὶ ἐκ τότε πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι, ante opificiũ ejus a tunc & ex tunc ante ſeculum præparata ſum. (*bb*) Generat me] S. *Cyprianus*, genuit me Dominus. Fecit, &c. *In hebræo non eſt hoc loco*, Dominus. *Aq. & Th.* ὠδινήθην, per partum erupi. *Symmachus*, ἐμαιώθην, quaſi obſtetricis opera conformata ſum. (*cc*) Fecit regiones, & inhabitablies, & ſummitates habitatas ejus, quæ ſub cœlo.] *S. Cyprianus*: Fecit regiones, & inhabitabilia (*aliquis codex habet*, habitabilia) & fines inhabitabiles ſub cœlo. *S. Hilarius*, & cacumina, quæ habitantur ſub cœlo. *Aq. & Symmachus*, πρὶν ἢ ἐποίησε γῆν καὶ ἐφόδους, priuſquam faceret terram, & exitus, *aut*, plateas. (*dd*) Sedem.] *Aq. & Symmachus*, πύργον, turrim. *Tertullianus videtur hanc particulam non habuiſſe. Ita enim refert*, Cum pararet cœlum, aderam illi, & cum fortia faciebat ſuper ventos, quæ ſurſum nubila, & cum firmos ponebat fontes ejus quæ ſub cœlo, ego eram compingens cum ipſo. *Sed S. Hilarius*, Cum pararet cœlum, eram cum illo, & cum ſecerneret ſuam ſedem, quando ſuper ventos validas faciebat in ſummo nubes. *Quo etiam loco notandum eſt illud*, ſuper ventos, *conjungi cum nubibus, non cum ſede: & ita etiam S. Cyprianus*, cum ſuper ventos validas faceret deſuper nubes (*ee*) Nubes.] *Aq.* ῥοπάς, momenta, *Symmachus*, αἰθέρα, æthera, *ut vulgata.* (*ff*) Et cum confirmatos] *Aq. & Th.* ἐν τῷ ἀκριβάζειν γῦρον ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου, in ſtatuendo gyrum ſuper faciem abyſſi. (*gg*) Et quando.] *Aliqui* ἡνίκα, *& S. Cyprianus*, quando. *Tertullianus hanc partem non refert. In aliis autem codicibus non modo iſta pars ponitur, ſed hæc etiam antecedunt*, ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, καὶ ὕδατα οὐ (*abeſt iſtud* οὐ, *ab uno libro*) παρελεύσεται στόματος (*in eodem ad marginem eſt adſcriptum*, στόμα) αὐτοῦ, καὶ ἰσχυρά, in ponendo mari præſcriptionem ſuam, & aquæ non tranſibunt os ſuum, (*id eſt*, littus,) & fortes, &c. *Quæ ut diximus, a S. Cypriano & Tertulliano non referuntur. Procopius priorem partem habet, non poſteriorem.* (*hh*) Diſponens.] *Aut*, compingens, *aut*, modulans, *ut Tertullianus, aut*, componens, *ut* S. *Hilarius, & vulgata. Aq.* τιθηνουμένη, nutrita (*quamvis dictionem hebræam nonnulli interpretentur*, nutricius.) *Symmachus, & Th.* ἐστηριγμένη, firmata. (*ii*) Jocundabar.] *A. S. Th.* παίζουσα, ludens. (*kk*) Audi me.] *In aliis libris hæc ſubjunguntur*, καὶ μακάριοι οἱ ὁδούς μου φυλάξουσιν (*Complut.* φυλάσσοντες) ἀκούσατε σοφίαν, καὶ σοφίσθητε, καὶ μὴ ἀποφραγῆτε, & beati qui vias meas cuſtodient. Audite ſapientiam, & ſapite, & ne obſtruamini. *Quæ in uno libro notata ſunt aſteriſco.* (*ll*) Servans limina] *Th.* φλιὰς θυρῶν μου, poſtes oſtiorum meorum. (*mm*) Egreſſiones enim meæ, egreſſiones vitæ.] *A.* S. *Th.* ὁ γὰρ εὑρών με, εὑρήσει ζωήν, qui enim invenerit me, inveniet vitam. (*nn*) Paratur voluntas.] *De hac ſententia* S. *Auguſtinus, epiſt.* 107. *& alibi ſæpe. Symmachus*, καὶ ἀρύεται εὐδοκίαν παρὰ κυρίου, *quod vulgata*, & hauriet ſalutem a Domino. (*oo*) Impie agunt.] *A. & Symmachus*, ἀδικεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, *quod eadem vulgata*, lædet animam ſuam.

CAP. IX.

(*a*) Subdidit.] *Imitati magna ex parte ſumus S. Cyprianum, in epiſt. ad Cæcilium de ſacramento Dominici calicis, & lib. 2. adv. Jud. quamvis eadem fere habeantur apud S. Ambroſium lib. 1. de fide cap. 7. & alibi, & apud alios. Aquila, & Symmachus*, ἐλατόμησε, excidit, *ut vulgata.* (*b*) Mactavit.] *Sic S. Cyprianus.* S. *Ambroſius, in pſal. 118. in prol.* (*nam in loco ante indicato eſt mendum in multis codicibus*) interfecit ſuas hoſtias. *Tertul. adv. Gnoſt.* pronunciatur voce Salomonis, Sophia jugulavit filios ſuos. (*c*) Paravit.] *Aq.* παρέταξεν, diſpoſuit. *Symmachus*, προσέθηκεν, appoſuit. *Theod.* ἐστοίβασεν, ſtipavit. (*d*) Servos.] *Aq.* παιδίσκας, ancillas. *Sym.* κοράσια, puellas. *Th.* νεανίδας, adoleſcentulas. (*e*) Cum excelſa prædicatione ad craterem, dicens.] S. *Ambr. in eodem primo de fide*, cum altiſſima prædicatione dicens. *Aq.* ἐπὶ ὑψέων, ſuper excelſa. *Sym. & Th.* πόλεως, civitatis : *quod fortaſſe ſequitur ad illud. Nam Hebræus habet*, ſuper alas excelſorum civitatis. (*f*) Inſipiens.] *Symmachus*, νήπιος, parvulus. (*g*) Derelinquite ſtultitiam.] *A. S. Th.* καταλίπετε, *eodem ſenſu. Quod autem in plerisque ſequitur*, καὶ ζήσεσθε, & vivetis, *non eſt apud S. Cyprianum, lib. 2. adv. Jud. neque etiam illa, quæ & in noſtra, & in aliis præter Compl. ſubjunguntur*, ut in ſeculum regnetis, *neque illa, quæ adhuc in aliis, ſed non in noſtra,* ἵνα βιώσητε, ut vivatis. (*h*) Et corrigite in ſcientia intelligentiam.] *S. Cyprianus ibid.* & corrigite ſcientiam, & intelligentiam, *al.* ſcientiæ intelligentiam. *Aq. & Symm.* καὶ κατευθύνθητε ἐν ὁδῷ συνέσεως, & recta ite in via intelligentiæ. (*i*) Seipſum.] *In plerisque hæc adduntur*, οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεῖ, μώλωπες αὐτῷ, correptiones enim impio, livores ſibi. *Schol.* hic verſiculus non ponitur neque in cæteris, neque apud lxx. (*) Non arguas.] *S. Cyprianus*, 3. *teſtim.* qui corripit impium ; odietur ab eo. (*k*) Si autem malus evaſeris.] *Symmachus*, κἂν λοιμὸς γένῃ, & ſi peſtilens fueris. (*l*) Solus utique hauries mala.] *Symmachus & Th.* μόνος βαστάξεις, ſolus portabis. *In quibuſdam vero codicibus hæc adduntur*, υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται, filius, diſciplinam nactus, ſapiens erit, imprudente autem miniſtro utetur, *quæ ſunt in cap. ſequenti. Ab Compl. autem non modo iſta abſunt, ſed etiam quæ ſequuntur*, qui fidens eſt, *uſque ad* Mulier, *quemadmodum & a vulgata. Referuntur tamen iſta apud S. Cyprianum in Concilio Carthaginenſi.* (*m*) Mulier.] *Totus fere hic locus optime tractatur a* S. *Ambroſio, de Cain lib.* 1. *cap.* 4. *&* 5. (*n*) Dulcem.] *In aliquot codicibus additur*, πίετε, bibite. *S. Ambroſius, cap. illo* 4. Panibus abſconditis ſuaviter utimini, & aquam furtim dulciorem bibite. *S. Hieronymus in Oſee, cap.* 13. Panes occultos libenter attingite, & aquæ furtivam dulcedinem. (*o*) Terrigenæ.] *Aq. & Symmachus*, ῥαφαείμ, Raphaim. *Schol.* θεομάχοι, pugnantes cum Deo. *Th.* γίγαντες, gigantes, *ut vulgata, licet alii interpretentur dictionem hebræam*, manes, *aut*, inferos. (*p*) Et in profundum inferni occurrit.] S *Hieronymus in Oſee, cap.* 13. & neſcit inſipiens, quoniam terrigenæ apud eam pereunt, & in profundum inferni incurrunt. *Aquila, Symmachus, Th.* καὶ ἐπὶ τοῖς βάθεσι τοῦ ᾅδου οἱ κλητοὶ αὐτῆς, & in profundis inferni invitati ejus : *quomodo fere vulgata.* (*q*) Alienam.] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur*, καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον, & tranſcendes fluvium alienum : *& in uno ſunt ſub aſteriſco. Verum a Complutenſi, & vulgata abſunt omnia ab illo*, ſed reſili, *uſque in finem. Poſtremam tamen ſententiam*, ab aqua autem aliena, &c. *refert apud Sanctum Cyprianum idem Concilium Carthag. & ipſe S. Cyprianus in epiſt.* 12. *primi libri ad Januarium, & cæteros.*

CAP. X.

(*a*) Filius.] *In Hebræo & in vulgata antecedit*, Parabolæ Salomonis. (*b*) Non occidet Dominus fame.] *Sic S. Cyprianus de opere, & eleem. & de orat. Dom. S. Hieronymus in Eſa. cap.* 65. non interficiet fame Dominus. *Sym. & Th.* οὐ λιμαγχονήσει, non ſuffocabit fame, quaſi angina. (*c*) Filius eruditus.] *Refert hanc ſententiam S. Auguſtinus*, 16. *de civit. cap.* 2 *& alibi. In quibuſdam codicibus diximus etiam eſſe in capite proxime præcedente. A vulgata autem abeſt utroque loco.* (*d*) Incolumis evaſit ab æſtu.] *Symmachus*, συνάξας ἐν ἀμητῷ υἱὸς φρόνιμος, *& vulgata*, qui congregat in meſſe, filius ſapiens eſt. (*e*) Iniquus.] *Aq.* αἰσχύνης, confuſionis, *ut vulgata.* (*f*) Luctum intempeſtivum.] *Aq. & Symm.* ἀδικίαν, *& vulgata*, iniquitatem. *Th.* ἁρπαγὴν, rapinam. (*g*) Cum encomiis.] *Aq.* εἰς εὐλογίαν, in benedictionem. (*h*) Extinguitur.] *Aq. & Symm.* σαπήσεται, putreſcet. (*i*) Perverſe agens ſupplantabitur.] *Aq.* δαρήσεται, cædetur, vapulabit. *Symm.* βασανισθήσεται, torquebitur. *Th.* φυρήσεται, macerabitur. (*k*) Simpliciter.] *Aq. & Symmachus*, ἁπλότητι, ſimplicitate. *Quod autem ſequitur*, ambulat fidens, *ſic eſt in aliquo codice S. Cypriani lib.* 3. *ad Quir. quamvis in aliis ſit*, fidenter. (*l*) Diſtorquet.] *Symm.* στρεβλῶν, *eodem ſenſu.* (*m*) In manu.] *Aq. & Symm.* στόμα, os, *ut vulgata.* (*n*) Contentionem.] *Symm. & Th.* μάχας, pugnas. (*o*) Non contentioſos.] *Schol.* ἀδικοῦντας, prævaricantes, injuriam facientes : *quare vulgata*, univerſa delicta operit charitas, & 1 *Petri* 4. quia charitas operit multitudinem peccatorum. (*p*) Qui e labiis profert ſapientiam.] *A. S. Th.* ἐν χείλεσι σοφοῦ εὑρεθήσεται σοφία, *quod vulgata*, in labiis ſapientis invenitur ſapientia. (*q*) Virga percutit virum excordem.] *Th.* καὶ ῥάβδος ἐν νώτῳ ὑστερημένῳ καρδίας, *quod eadem*, & virga in dorſo ejus qui indiget corde. (*r*) Occultabunt ſenſum.] *Aq.* συγκρύψουσιν γνῶσιν, cooperient ſcientiam. (*ſ*) Munita.] *Th.* κράτους αὐτοῦ, *quod in vulgata*, fortitudinis ejus. (*t*) Contritio autem impiorum.] *Schol.* δειλία ἀσεβῶν, pavor impiorum : *vulgata*, pavor pauperum. (*u*) Fructus.] *A. S. Th.* γεννήματα, genimina. (*x*) Peccata.] ἁμαρτίας, *& videtur ſubintelligenda præpoſitio*, εἰς, ad : *nam vulgata*, ad peccatum. *In multis tamen codicibus eſt*, ἁμαρτίαι, peccata, *in recto, & in Compl.* ἁμαρτίαις, peccatis. (*y*) Vias juſtas vitæ cuſtodit diſciplina.] *Illud*, juſtas, δικαίας, *abeſt a multis. Schol.* ὁδὸς ζωῆς φυλάσσει ἀκάκους, via vitæ cuſtodit innocentes. *Symm.* τρίβος εἰς ζωὴν φυλασσόντων παιδείαν, ſemita ad vitam cuſtodientium diſciplinam. (*z*) Diſciplina autem carens increpatione.] *A. S. Th.* ὁ δὲ ἐγκαταλιμπάνων ἐλέγχους, qui autem increpationes relinquit, *ut vulgata.* (*ω*) Juſta.] *Aq. & Th.* ψεύδους, falſitatis, *aut*, mendacis. *Vulgata*, labia mendacia. *Symm.* ἄδικα, injuſta. (*aa*) Contumelias.] *Aq. & Th.* ψόγον, vituperationem. (*bb*) Non effugies peccatum.] *Sic S. Cyprianus, eodem* 3. *lib. Symm.* παράπτωμα, delictum, vitium. (*cc*) Igne examinatum.] *Aq. & Symm.* ἐκλεκτὸς, electum. (*dd*) Deficiet.] *Aq.* ὡς ὀλίγον. *Th.* ὡς μικρὸν, ut parum. *Symm.* εὐτελὴς, vilis. *Vulgata*, pro nihilo. (*ee*) Sciunt excelſa.] *Aq.* ποιμαίνουσι πολλοὺς, *quod vulgata*, erudiunt plurimos. (*ff*) In egeſtate moriuntur.] *Aq.* ἐν ἐνδείᾳ καρδίας ἀποθανοῦνται, *quod eadem*, in cordis egeſtate morientur. (*gg*) In riſu.] *Aq.* ὡς γέλως τῷ ἀνοήτῳ ποιῆσαι ἀνομίαν, *quod vulgata expoſuit*, quaſi per riſum ſtultus operatur ſcelus. (*hh*) Juſtus autem declinans.] *A. S. Th.* ὁ δὲ δίκαιος θεμέλιος αἰώνιος, juſtus autem fundamentum ſempiternum, *quomodo fere vulgata.* (*ii*) Immoratur juſtis.] *Aq.* προσδοκία. *Symm.* ὑπομονὴ, *Th.* προσδοκία δικαίων, *& vulgata*, expectatio juſto (*kk*) Munitio ſancti.] *Symm. & Th.* κραταίωμα τῷ τελείῳ, fortitudo pe fecto. *Aq.* τῷ ἁπλῷ, *alius Int.* τῷ ἀκάκῳ, *vulgata*, fortitudo ſimplicis. Contritio.] *Symm.* δειλία, pavor. (*mm*) Non nutabit.] *Aq.* οὐ μὴ σφαλ offendet, non ſuccumbet. *Sym. & Th.* οὐ σαλευθήσεται, non commovebitu *vulgata.* (*nn*) Deſtillant gratias.] *Schol.* ἐπίσταται, ſciunt. *Aq. & Th.* σονται, cognoſcent. *Vulgata*, conſiderant placita. (*oo*) Pervertit.] καταστρέφεται, ſubvertit. *Videtur enim hoc potius modo vertendum, quam* vertitur, ſubvertitur, *quamvis neque iſtum reprehendamus.*

CAP. XI.

(*a*) Stateræ doloſæ.] *Aquila & Symmachus*, ζύγια ἐπιθέσεως, bi fraudis. *Lucifer pro Sancto Athanaſio*, ſtatera doli. (*b*) Ju *Symmachus*, πλήρες, plenum. *Aquila.* τέλειον, perfectum. (*c*) Os humilium meditatur ſapientiam.] *Symmachus*, παρὰ δὲ τοῖς ἐπιμελέσι apud accuratos ſapientia, *Th.* καὶ μετὰ ἐπιεικῶν σοφία, & cum modeſtis quis) ſapientia. *In Complut. ſubnectuntur hic ea, quæ in plerisque libri runtur poſt illa*, & jucundus impiorum interitus. *Sunt autem hæc*, εὐθείων ὁδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. οὐκ ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Perfectio rect diriget eos : & ſupplantatio prævaricantium pervaſtabit illos. Non runt ſubſtantiæ in die furoris : juſtitia autem liberabit a morte : *quæ libro ſub aſteriſco habentur.* (*d*) Immaculatas.] *Alii*, ἀμώμου, imm ti. (*e*) Incidit in injuſtitiam.] *A. S. Th.* καὶ ἐν ἀσεβείᾳ αὐτοῦ πεσεῖται *quod vulgata*, & in impietate ſua corruet impius. (*f*) Rectorum.] *Th.* εὐθείων, *eodem ſenſu. Quod autem ſequitur*, liberat, *in multis eſt*, liberabit (*g*) Sua autem perditione.] *In aliis libris eſt*, ἀβουλίᾳ, conſilii. *Procopius*, ἀσεβείᾳ *& Schol.* ἀσεβείᾳ αὐτῶν, impietate ſua. *Th.* ἐν δὲ τῇ ἀδικίᾳ οἱ ἀδικοῦντες συλληφθήσονται, & in injuſtitia injuſte capientur. (*h*) Gloriatio.] *Th.* προσδοκία, expectatio, *ut vulga* E captura erit.] *Symm. & Th.* ἐκ θλίψεως ἐρρύσθη, *quod eadem*, de ang liberatus eſt. (*k*) In ore impiorum.] *A. S. Th*, ἐν στόματι ὑποκριτῶν φθείρει τὸν πλησίον αὐτοῦ, in ore hypocritarum corrumpit proximum ſuum. Senſus autem.] καὶ ἐν γνώσει δίκαιοι ῥυσθήσονται, *quod vulgata*, juſti aut berabuntur ſcientia. (*m*) Bene ſe geſſit civitas.] *Symm.* ἀγαλλιάσονται λεις, exultabunt civitates. *Th.* εὐφρανθήσονται, lætabuntur. *In plerisque libris hæc ſequuntur*, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων σεται πόλις, & in perditione impiorum exultatio. In benedictione rect exaltabitur civitas : *quæ in uno ſunt notata aſteriſco.* (*n*) Diruta e *nonnullis eſt*, κατασκαφήσεται diruetur. *A. S. Th.* καθαιρεθήσεται, deji (*o*) Subſannat.] *A. S. Th.* ἐξουδενοῖ, ſpernit. (*p*) Bilinguis.] *Aq.* δια delator. *Symm.* δόλιος, fraudulentus. (*q*) Conſilia.] *Aq.* ἀπόρρητον, num. *Symm.* μυστήριον, myſterium. (*r*) Spiritu.] *Aq. & Symm* πνεύματι, *eodem ſenſu.* (*ſ*) Abſcondit res.] *Symm.* σκοπεῖ λόγους, c verba. (*t*) Quibus.] *Th.* ἐν ἀνοησίᾳ πεσεῖται λαὸς, in incogitantia co populus. (*u*) In multo conſilio.] *Symm. & Th.* πολυβούλῳ, *eodem aut*, homine multi conſilii. (*x*) Commiſtus.] *Fieri poteſt, ut* ſig *quaſi*, obſes, *ut alibi*, & fidejuſſor : *vulgata enim*, qui fidem facit pr traneo. (*y*) Odit autem ſonum ſecuritatis.] *Symm.* ὁ δὲ μισῶν ἐμπα ποιθεν, qui autem odit captiones (*& videtur ſignificare laqueos ſtip num*) confidit. *Th.* καὶ μισῶν παγιδευθῆναι, πεποιθήσει, & odio habens la implicari, confidet. (*) Gratioſa ſuſcitat viro gloriam.] *Symm.* ἀνθέξεται δόξης, bona aſſequetur gloriam. *Quæ autem ſequuntur uſq* fortes, *abſunt a vulgata, ſed non a Compl.* (*z*) Fortes autem.] *Th.* πονες ἐπιλήψονται πλούτου, irrumpentes apprehendent divitias. (*ω*) Bonu cit.] *Aq. & Th.* ἀμείβεται, retribuit. *Symmachus*, εὐεργετεῖ ψυχὴν benefacit animæ ſuæ, *ut vulgata.* (*aa*) Perdit autem.] *Symm.* δὲ οἴκους ἑαυτοῦ, turbat ſuas ipſius domos. (*bb*) Perſequutio autem.] *A. S.* καὶ καταδιώκων κακίαν εἰς θάνατον αὐτοῦ, & ſequens malum ad mortem (*cc*) Perverſæ viæ.] *A. S. Th* στρεβλοκάρδιοι, perverſi corde. (*dd*) A autem.] *Aq. & Th.* εὐδοκία, beneplacitum. *Symm.* θέλημα δὲ αὐτοῦ, vo ejus, *ut vulgata.* (*ee*) Injiciens.] *Schol.* συμβάλλων, conferens. Erit.] *In multis adjungitur*, κακῶν, malorum. *Vulgata*, manus in manu erit innocens malus : *& ſunt qui putent illud*, manus in manu, *aut* ma manum, *ſignificare*, mox mox ; *quamvis aliter Chaldæus.* S. Hieron *adv. Ruf.* manus inferens injuſte non erit impunitus. (*gg*) Qui ſeminat juſtitiam.] *Aq.* καὶ σπέρμα δικαίων διασωθήσεται, ſemen autem rum ſalvabitur, *ut vulgata.* (*hh*) Inauris.] *Sic* S. *Hieronym Ezech.* 28. *& Clemens Alex. lib.* 3 *Pædag. Sed in cæteris libris eſt*, χρυσοῦν, *& idem* S. *Hieron. in Ezech. cap.* 16. ſicut inauris aurea in bus porcæ ; ſic mulieri male moratæ pulchritudo, *& in opere imp. in hom.* 45. *Quomodo autem inauris dicatur ornamentum narium, vide Hieronymum. Non quod inauris ponatur in naribus* (verba ſunt Hie ad illum locum) *quæ ex eo quod de auribus pendeant, inaures voca ſed quod circulus in ſimilitudinem factus inaurium eodem vocabulo nuncu tur : & uſque hodie inter ornamenta mulierum ſolent aurei circu os ex fronte pendere & imminere auribus.* Druſ. *Pro hac autem ſecunda Symmachus, & Th. dixerunt*, γυνὴ καλὴ καὶ κακόφρων, *quod in vulgata*, mulier pulchra, & fatua. (*ii*) Peribit.] *Schol.* ἀπόλλυται, ἀπέρχεται, perit cedit (*kk*) Seminantes.] *A. S. Th.* σκορπίζοντες, diſpergentes. Congregantes.] *In multis libris additur*, ἀλλότρια, aliena. *Aq. & Sym* ὁ δὲ φειδόμενος. Parcens autem. *Th.* ἀπὸ εὐθύτητος εἰς ὑστέρημα, a rectitudine defectum. (*mm*) Omnis ſimplex.] *A. S. Th* πιανθήσεται, impingua tur. S. *Hier. adv. Ruf.* anima benedicta omnis ſimplex vir : animoſus in neſtus eſt. (*nn*) Vir autem animoſus inhoneſtus eſt.] *Symm.* σος καίγε αὐτὸς πρωϊνὸς, ebrius autem, *aut*, qui inebriat, *ut vulgata*, & etiam præcox, *quod eadem*, ipſe quoque inebriabitur. (*oo*) Qui contin *Symmachus, & Theodor.* ὁ κωλύων, qui prohibet. (*pp*) Nationibus. *In nonnullis libris hæc adduntur*, ὁ τιμιουλκῶν σῖτον, δημοκατάρατος, *ut S. Chry ſoſtomus in* 1. *Cor. hom.* 39. *aut*, ἐπικατάρατος. S. *Cyprianus, lib.* 3. *hæc refert, non autem præcedentia*, captans annonam maledictus in plebe

& S. Ambroſius, 3. offic. 6. in principio, captans precia frumenti, maledictus in plebe eſt. *Idem vero in extremo eodem cap.* Qui continet frumentum, relinquet illud nationibus. Et addidit, Captans annonam maledictus in plebe eſt, &c. *Videri poſſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ. Nam Aq.* καταράσονται αὐτόν, maledicent eum. *Symmachus*, λαοκατάρατος, maledictus a populo. *Th.* δημοκατάρατος, maledictus a plebe. (*qq*) Qui communicat.] *Sic S. Cypr. ibid. S. Ambr.* qui participat. *Aq. & Th.* πιπράσκοντος, qui venale exponit *Symmachus*, πωλοῦντος, qui vendit. (*rr*) Fabricans.] *Aq.* ὀρθρισμὸς ἀγαθοῦ ζητεῖ εὐδοκίαν, matutina conſurrectio boni quærit beneplacitum. (*ſſ*) Germinabit.] *Symmachus*, ὡς θαλλὸς δίκαιοι βλαστήσουσιν, *quod vulgata*, juſti autem, quaſi virens folium, germinabunt. (*tt*) Qui non converſatur domi ſuæ.] *A. S. Th.* ταράσσων οἶκον, qui conturbat domum: *vulgata addit*, ſuam. (*uu*) De fructu.] *A. S. Th.* καρπὸς δικαίου ξύλον ζωῆς, *quod eadem*, fructus juſti lignum vitæ.

CAP. XII.

(*a*) Diligit ſenſum.] *Schol.* ἀγαπηθήσεται, diligetur. *A. S. Th.* γνῶσιν, ſcientiam, ut vulgata. (*b*) Melior.] *Complut.* κρείσσων, melius. *Aq.* ἀγαθὸς ὑπερεκχέει εὐδοκίαν παρὰ κυρίου, bonus ſupereffundit (*aut fortaſſe*, affluenter haurit) beneplacitum & gratiam a Domino. (*c*) Proſperabitur homo ex iniquo.] *Aq. & Symmachus*, ἑτοιμασθήσεται ἄνθρωπος ἐν ἀσεβείᾳ, ſtabilietur homo in impietate. (*d*) Juſtorum.] *Schol.* εὐσεβῶν, piorum. (*e*) Fortis.] *Symm.* εὐπορίας, abundantiæ. *Th.* ἰσχύος, fortitudinis. (*f*) In ligno.] *Schol.* ἐν ὀχυρώμασι, in firmamentis: *& videtur ſignificari*, in oſſibus, *ut vulgata*. (*g*) Gubernant autem impii.] *Schol.* καὶ ἐννοήματα ἀσεβῶν, & cogitationes impiorum. (*h*) Doloſa.] *In pleriſque additur*, εἰς αἷμα, ad ſanguinem. *Aq. & Th.* ἐνεδρεύσουσιν εἰς αἷμα, inſidiabuntur in ſanguinem. (*i*) Rectorum.] *A. S. Th.* εὐθέων, *eodem ſenſu*. (*k*) Os intelligens laudatur a viro.] *Symmachus*, κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐπαινεθήσεται ἀνήρ, ſecundum prudentiam ipſius laudabitur vir. (*l*) Subſannantur.] *Aq.* ἔσται εἰς ἐξουδένωσιν, erit in contemptum. *Symmachus*, εἰς καταφρόνησιν, *eodem ſenſu*. (*m*) In vilitate ſerviens.] *Symmachus*, ἄτιμος, καὶ δουλεύων ἑαυτῷ, vilis, & ſerviens ſibi. (*n*) Quam honorem ſibi circumponens.] *Symmachus*, ἢ δοξαζόμενος, quam glorioſus, *ut vulgata*. (*o*) Miſeratur.] *Sic Sanctus Chryſoſtomus in ep. ad Rom. hom. 29. A. S. Th.* γινώσκει, cognoſcit. (*p*) Viſcera.] *Aq.* καὶ οἱ οἰκτιρμοί, & miſerationes. (*q*) Qui autem ſequuntur vana.] *Symm.* ὁ δὲ ἐπισπεύδων εἰς ἀπραγίαν, *quod in vulgata dictum eſt*, qui autem ſectatur otium. *Aq. & Th.* κενά, vacua. (*r*) Piorum.] *In aliquot libris, & in Schol.* τῶν δικαίων, juſtorum. (*ſ*) Qui videt levia; miſericordia dignus habebitur: qui autem occurrit in portis; vexabit animas.] *Hæc abſunt a Compl. & vulgata. Sch. ad illud* qui videt levia; *affert pro explanatione*, ἐπιεικὴς καὶ ἀπερίεργος, probus, modeſtus, & non curioſus: *ad illud autem*, qui occurrit in portis, ὁ δὲ περίεργος, καὶ πολυπράγμων, curioſus autem, & qui ſe intrudit in negocia. (*t*) Et retributio labiorum.] *Aq. & Symmachus*, καὶ ἀμοιβὴ χειρῶν αὐτοῦ, & retributio manuum ejus. (*u*) Exaudit autem conſilia.] *Sic Lucifer pro S. Athan. Symmachus*, ὁ δὲ ἀκούων βουλῆς, qui vero audit conſilium. (*x*) Enunciat iram ſuam.] *Sic S. Cyprian. lib. 3. teſtim. Schol.* δηλώσει θυμὸν αὐτοῦ, patefaciet furorem ſuum. *Th.* γνωρίσει, notum faciet. (*y*) Abſcondit autem inhonorationem ſuam. *Symm.* ὁ δὲ σκέπων ἀτιμίαν αὐτοῦ, qui autem tegit ignominiam ſuam. *Th.* καὶ καλύπτων ὕβριν, & operiens injuriam. (*z*) Planam fidem annunciat juſtus.] *Symm.* ἐκφαίνων πίστιν, ἀπαγγέλλει δικαιοσύνην, qui patefacit fidem, *id eſt, rem veram, & certam*; annunciat juſtitiam. (*ω*) Teſtis autem injuſtorum doloſus.] *Symm.* μάρτυς ψευδής, δόλος, teſtis falſus, dolus. *Aquila*, ἐπίθεσις, fraus. (*aa*) Sunt, qui dicentes vulnerant, enſes.] *In multis eſt*, ὡς μάχαιρα, ut enſis. *Th.* ἐστὶ πεποιθὼς ἐν νύγματι μαχαίρας, eſt fidens in punctione gladii. *Symm.* ὥσπερ κέντημα, tanquam punctio. (*bb*) Dirigunt teſtimonium.] *A. S. Th* ἑτοιμασθήσεται εἰς ἔτι, *quod vulgata*, labium veritatis firmum erit in perpetuum. (*cc*) Citus.] *Schol.* θυμώδης, iracundus. (*dd*) Fabricantis.] *A. S. Th.* τεκταινόντων, fabricantium (*ee*) Volunt.] *Aq. & Th.* συμβουλεύουσιν, inibunt conſilia. (*ff*) Lætabuntur.] *Symm.* εὐφραίνονται, lætantur. (*gg*) Acceptus apud eum.] *A. S. Th.* εὐδοκία, beneplacitum. (*hh*) Intelligens.] *Schol.* πανοῦργος, callidus. (*ii*) Thronus ſenſus.] *Symmachus*, καλύψει γνῶσιν, *quod vulgata*, celat ſcientiam. (*kk*) Occurret execrationibus] *Aq. & Th* καλέσει ἀφροσύνην, *quod eadem*, provocat ſtultitiam. (*ll*) Electorum dominabitur.] *Aq.* συντεμνόντων, abbreviantium, ſolicitorum. *Th.* ἀνδρείων κυριεύσει, fortium dominabitur, *ut vulgata*. (*mm*) In direptionem.] *Aq. & Symm.* εἰς φόρον, in tributum: *quod vulgata*, tributis ſerviet. (*nn*) Terribilis ſermo cor turbat viri juſti.] *Iſtud* juſti, δικαίου, *abeſt a nonnullis. Th.* μέριμνα ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς κατηχεῖ αὐτόν, *quod vulgata*, mœror in corde viri humiliabit illum. (*oo*) Cognitor juſtus.] *Aquila*, περισσεύων τὸν πλησίον αὐτοῦ δίκαιος, abundans præ proximo ſuo juſtus. (*pp*) Amicus erit.] *In multis libris additur*, αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς, ſententiæ autem impiorum immites. *A Compl. ut etiam a vulgata non modo abſunt iſta, ſed etiam quæ ſequuntur*, eos autem, qui peccant, perſequentur mala, *quæ quidem habentur cap. ſequenti: & de quibus ſcribit Schol.* τοῦτον τὸν στίχον ὅλως οὐ μέμνηται Ὠρ. εὑρέθη δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις. οὔτε γὰρ παρὰ τοῖς ό. οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς κεῖται. Hujus verſiculi omnino non meminit Origenes: inventus eſt autem in quibuſdam exemplaribus. Neque enim apud lxx. neque apud cæteros ponitur.

CAP. XIII.

(*a*) Aſtutus.] *Aq. S. Th.* σοφός, ſapiens. (*b*) Peribunt immaturæ.] *Schol.* ἁρπαγήσονται, abripientur. (*c*) Terrebit ſeipſum.] *Sic S. Hieron. adv. Ruf. Th.* αἰσχύνη αὐτοῦ, confuſio ipſius. (*d*) Omnis ocioſus.] *Sic etiam Caſſianus collat. 24. cap. 2. Sed S. Hieron. epiſt. 8. & alibi*, in deſideriis eſt omnis anima otioſi. *Symm.* ἐπιθυμεῖ, καὶ οὐ θέλει ὀκνηρός, *quod vulgata*, vult & non vult piger. (*e*) In ſedulitate.] *Symmachus*, πιανθήσονται, impinguabuntur. (*f*) Et non habebit libertatem loquendi.] *Schol.* καὶ ἀτιμασθήσεται, & ignominia afficietur. *In pleriſque vero libris adjunguntur hæc*, δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους, (*& Compl. addit*, ὁδῷ) τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία, juſtitia cuſtodit innocentes, (*al.* innocentes via;) impios autem nequam facit peccatum: *quæ in uno libro habentur ſub aſteriſco; in alio ad ſecundam partem hoc Schol. eſt appoſitum.* Symm. ἀδικία δὲ ἐπισπάσεται ἁμαρτίαν, injuſtitia autem attrahet peccatum. (*g*) Qui humiliant ſe.] *Symm.* πτωχευόμενοι, mendicantes. *Th.* πτωχοφανής, qui apparet mendicus, qui mendici ſpeciem præbet. (*h*) Redemptio.] *Celebris apud patres ſententia A. S. Th.* ἐξίλασμα, propitiatio. (*i*) Non ſubſtinet comminationem.] *Schol.* οὐ φέρει, non fert. *A. S. Th.* ἐπιτίμησιν, increpationem. (*k*) Malus cum contumelia agit mala.] *Sic S. Hieronymus ibid. & Lucifer pro S. Athan. A. S. Th.* ἐν ὑπερηφανίᾳ δώσει μάχην, in ſuperbia dabit pugnam. (*l*) Sui ipſorum cognitores.] *Th.* καὶ ἐν συμβουλευομένοις σοφία, & in iis qui conſilium adhibent, ſapientia. (*m*) Feſtinata.] *Aq.* ἀπὸ ματαιότητος, ex vanitate. (*n*) Juſtus miſeretur, & commodat.] *Hæc abſunt ab aliquot codicibus: a Complutenſi autem ea, quæ ſequuntur uſque ad*, arbor: *& videtur ſubeſſe aliqua miſtio interpretationum.* (*o*) Contemnetur.] *Schol.* καταφθαρήσεται, corrumpetur. (*p*) Sanus eſt.] *Aq. & Symm.* εἰρηνεύει, in pace degit. (*q*) Demens autem ſub laqueo morietur.] *Lucifer pro S. Athan. non habet illud*, ſub. *Compl. autem*, ἁλοὺς ὑπὸ παγίδος, captus a laqueo. *Symm. & Th.* τοῦ ἐκκλῖναι ἀπὸ σκανδάλων θανάτου, *quod vulgata*, ut declinet a ruina mortis. (*r*) Nequitiam.] *A. S. Th.* ἀφροσύνην, inſipientiam. (*ſ*) Rex audax.] *Sic Lucifer ibid. A. S. Th.* ἄγγελος ἀσεβής, nuncius impius. (*t*) Sapiens liberabit eum.] *Schol.* πίστεως ἰώμενος, fidei ſanans. *A. & Symm.* ὅμηρος πίστεως, ἴασις, obſes fidei, ſanitas. *Vulgata*, legatus fidelis, ſanitas. *Th* φύλαξ πίστεως, ἴασις cuſtos fidei, ſanitas. (*u*) Paupertate.] *Symm.* πενία, καὶ ἀτιμία διαλύει παιδείαν. Egeſtas, & ignominia diſſolvit diſciplinam. *Propius ad vulgatam accederet, ſi eſſet*, diſſolventi. (*x*) Piorum.] *Alii*, ἀσεβῶν, impiorum. *Vulgata*, deſiderium ſi compleatur, delectat animam. (*y*) Opera.] *Aq.* βδέλυγμα δὲ ἀνοήτων, ἀποστῆναι ἀπὸ κακοῦ, abominatio malorum, recedere a malo. (*z*) Ambulans cum ſapientibus, ſapiens eris.] *Alii*, ὁ συμπορευόμενος (*Compl.* συμπεριφερόμενος) σοφοῖς, σοφὸς ἔσται, *& Schol. & Compl.* σοφισθήσεται, qui ambulat cum ſapientibus, ſapiens erit. (*ω*) Qui ambulat.] *In aliquot libris eſt*, συρρεμβόμενος, qui una circumvertitur. *Schol.* συμπλανώμενος, qui ſimul errat. (*aa*) Agnoſcetur] *Aq. & Th.* κακωθήσεται. *Symm.* κακουργηθήσεται, malo afficietur. (*b*) Hæreditare faciet.] *Sumendum eſt enim tranſitive, ut alibi ſæpe, illud*, κληρονομήσει. *Schol.* κληροδοτήσει, *eodem ſenſu*. (*cc*) Theſaurizantur.] *Symm.* τεφύλακται, cuſtoditæ ſunt. (***) Baculo.] *S. Cypr. 3. teſtim.* qui parcit baculo, odit filium. *S. Ambr. epiſt. 7. & S. Hieron. in Zach. c. 8.* qui parcit baculo ſuo, odit filium ſuum. (*dd*) Diligenter erudit.] *S. Hieronymus in Zach. cap. 8.* qui autem diligenter corripit, diligit. *Schol.* ὀρθρίζει αὐτῷ παιδείαν, diluculo adhibet ei diſciplinam. (*ee*) Implet animam ſuam] *Schol.* ἐμπιμπλᾷ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, implet ventrem ſuum. (*ff*) Animæ.] *Schol.* κοιλίαι, ventres.

CAP. XIV.

(*a*) Recte.] *A. S. Th.* ἐν εὐθύτητι, in rectitudine. (*b*) Baculi contumeliæ.] S. *Hieronymus adv. Rufinum* In ore ſtulti baculus contumeliæ. *Th.* ῥαβδίον ὕβρεως, virgula ſuperbiæ. (ʹ) Cuſtodiunt.] *Sch.* ἰᾶται, ſanant. (*c*) Ubi non ſunt boves.] *Aq.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φατνιάζεται γέννημα ἐκλεκτόν, eo quod non ſint boves, fit fænum genimen electum. *Symm.* ἐν τῷ μὴ εἶναι βόας, φάτνης γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν ἰσχύϊ μόσχου, eo quod non ſint boves; genimen præſepis: & multitudo geniminum in fortitudine juvenci. *Th.* ἐν ἰσχύϊ βοῶν φατνωθήσεται γέννημα, καὶ πλῆθος γεννημάτων ἐν δυνάμει ταύρου, in fortitudine boum, in præſepe cogetur genimen: & multitudo geniminum in potentia tauri. S. *Hieronymus in Abacuc cap. 3. ſic ſcribit*, De quibus & Salomon loquitur in proverbiis: Adhibe curam his, quæ in campo ſunt, regionibus: & attonde herbas, & congrega fænum: ut habeas oves ad veſcendum. Boves quoque non erunt in præſepibus: quia, ubi plena ſunt præſepia, manifeſta eſt fortitudo bovis. (*d*) Accendit.] *A. S Th.* ἐκφαίνει, enunciat. *De hoc proverbio ſupra dictum eſt.* (*e*) Quæres.] *Sic S. Hier. adv. Ruf. Aq.* ἐζήτησε χλευαστὴς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν, quæſivit deriſor ſapientiam, & non eſt. *Symm.* ἐζήτησε λοιμὸς σοφίαν, καὶ οὐκ ἔστιν, quæſivit peſtilens ſapientiam, & non eſt. (*f*) Senſus.] *A. S. Th.* γνῶσις ſcientia. (*g*) Facilis.] *Th.* κούφη, levis. (*h*) Arma autem ſenſus.] *Aq. & Th* καὶ οὐ μὴ γνῷς, & neſcies. *Vulgata*, & neſcit labia prudentiæ. (*i*) In errore.] *Aq. & Th.* ἐπίθεσις, fraus. *Symm.* δόλος, dolus. (*k*) Domus.] *Aq. & Th.* ἄφρονας χλευάσει πλημμέλεια, *quod vulgata*, ſtultis illudet peccatum. *Symm.* ἄφρονες ἐγχλευάζουσι πλημμέλειαν, καὶ ἀναμέσον εὐθείων εὐδοκία, imprudentes irrident delictum: & inter rectos gratia. (*l*) Triſtis anima ejus.] *Aq. & Th.* γινώσκει πικρίαν ψυχῆς αὐτοῦ, cognoſcit amaritudinem animæ ſuæ. (*m*) Quando autem.] *Symm.* καὶ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῆς οὐ συμμιγήσεται ἀλλοτρίοις, & in gaudio ejus non miſcebitur extraneis. *Vulgata*, extraneus. (*n*) Noviſſima.] *Aq. & Th.* ἔσχατα αὐτῆς, extrema ejus. (*o*) Fundum.] *A. S. Th.* ὁδόν, viam. (*p*) In lætitiis non admiſcetur triſtitia.] *Symm.* ἀλλὰ καίγε ἐν γέλωτι πονέσει καρδία, ſed etiam in riſu laborabit cor. (*q*) Noviſſime autem gaudium.] *In multis eſt*, τελευταῖα δὲ χαρᾶς, noviſſima autem gaudii. *Schol.* τὰ δὲ ἔσχατα αὐτῆς εὐφροσύνη κακή, & extrema ejus lætitia mala. (*r*) Itineribus.] *Sic S. Hier. adv. Rufinum.* (*ſ*) Simplex.] *Aq.* θελγόμενος, delinitus, palpatus, *Symm.* νήπιος, parvulus. (*t*) Sapiens timens.] S. *Hier. adv. Ruf.* Sapiens timendo declinat malum: ſtultus confidens miſcetur ei. *Lucifer pro S. Athan.* Sapiens timendo declinabit in malo: inſipiens autem miſcetur confidens iniquo. (*u*) Impatiens.] *Aq. & Symm.* ἄφρων, imprudens. (*x*) Prudens.] *Symm.* συμβουλευτικός, conſiliativus, *ut inquiunt, qui accurate conſilium init. Th.* διαβουλιῶν μισηθήσεται, verſans conſilia odio habebitur. (*y*) Divident.] *A. S. Th.* ἐκληρονόμησαν, hæreditarunt. (*z*) Malum.] *Schol.* ἀφροσύνην, ſtultitiam, *ut vulgata*. (*ω*) Tenebunt ſenſum.] *Aq.* ἀναμένουσι γνῶσιν, expectant ſcientiam. *Th.* στεφθήσονται γνῶσιν, coronabuntur ſcientia. (*aa*) Errantes] *Th.* ἰδοὺ πλανηθήσονται, ecce errabunt. (*bb*) Aſtutus.] *In pleriſque*, πλοῦτος αὐτῶν, divitiæ eorum, *ut vulgata. Quod Schol. tribuit Aquilæ, & Theod.* (*cc*) Converſatio.] *Symm.* ἡ δὲ ἀμαθία ἀνοήτων ἀφροσύνη, *quod vulgata*, fatuitas ſtultorum imprudentia. (*dd*) Liberabit.] S.

Cyprian. 3. teſtim. liberat de malis animam martyr fidelis, *al.* martyris fidelis. (*ee*) Firmamentum.] *In aliquot libris additur*, εἰρήνης, pacis, *quod non eſt in hebræo.* (*ff*) Præceptum.] *Nonnulli*, φόβος, timor. (*gg*) Laqueo.] *Symm. & Th.* σκανδάλων, ſcandalis. (*hh*) In multa gente.] *A. S Th.* ἐν πλήθει λαοῦ, in multitudine populi, *ut vulgata.* (*ii*) Defectu.] *Symmachus*, σπάνει, raritate. (*kk*) Puſillanimis.] *Aut*, puſillanimus, *ut* S. *Hier. adv. Ruf. Schol.* μικρόψυχος, *eodem ſenſu.* (*ll*) Valde] *Sic* S. *Hier. In nonnullis libris eſt*, ἰσχυρὸς, fortis : *quod recentiore manu eſt adſcriptum Vaticano.* (*mm*) Cor ſenſitivum.] *A.* S. *Th.* ζῆλος, zelus, invidia, *ut vulgata.* (*nn*) Qui calumniatur.] S. *Hieronymus ibidem*, qui calumniatur pauperem; laceſſit factorem ejus. *Lucifer pro* S. *Athan.* Qui contumeliam facit pauperi; irritat eum, qui fecit illum. *Aq. & Symm. pro*, παροξύνει, *dixerunt*, ὠνείδισεν, exprobravit, *ut vulgata. Th.* ἐβλασφήμησεν, blaſphemavit. (*oo*) Qui autem.] *Symm.* δοξάζει δὲ αὐτὸν ὁ ἐλεῶν πένητα, *quod vulgata*, honorat autem eum, qui miſeretur pauperis. (*pp*) Repelletur.] *Schol.* ἀπολεῖται, ἐξωθήσεται, peribit, expelletur. (*qq*) Qui autem fidit ſuæ ſanctitati; juſtus.] *Aquila*, S. *Th.* πέποιθεν ἐν τῷ θανάτῳ ἑαυτοῦ δίκαιος, *quod vulgata*, ſperat autem juſtus in morte ſua. (*rr*) Bono viri.] *Aquila, & Th.* συνετοῦ ἀναπαύσεται, intelligentis requieſcet : *atque iſtud quidem verbum in multis libris additum eſt.* (*ſſ*) Non dignoſcitur.] *Aquila, & Th.* οὐ γινώσκεται, non cognoſcitur. *Ab hebræo tamen abeſt negatio. Hoc enim ſignificatur, ſapientiam etiam in medio ſtultorum cognoſci.* (*tt*) Minuunt.] *Symmachus*, ὄνειδος δὲ λαοῖς ἁμαρτίαι, opprobrium autem populis peccata. (*uu*) Acceptus.] *Aquila, & Th.* εὐδοκία, beneplacitum, gratia. (*xx*) Sua autem agilitate aufert ignominiam.] *Th.* καὶ θυμὸς αὐτοῦ καταισχύνων, & furor ejus confundens.

CAP. XV.

(*a*) IRa perdit & prudentes.] *Hæc in Complut. ponuntur in extremo cap. præcedente : a vulgata autem abſunt.* (*b*) Submiſſa.] *Symm.* ἁπαλὴ, mollis, *ut vulgata*, *Th.* ὑποκρινόμενοι τρυφερῶς, qui reſpondent delicate. (*c*) Triſtis.] *Aq.* σκληρὸς, durus. S. θρασὺς, audax. *Th.* πονικὸς, moleſtus. (*d*) Pronunciat.] *Sic* S. *Hieronymus adv. Ruf. Aq. & Symm.* ἀναβλύει, effundit. (*e*) Et bonos.] *Non habet iſtud*, &, S. *Cyprianus* 3. *teſtim. & de orat. Dom.* (*f*) Sanitas linguæ.] *Aq.* προσηνὴς γλῶσσα, *quod vulgata*, lingua placabilis. (*g*) Conſervat.] *Schol.* φυλάσσων, *eodem ſenſu.* (*h*) Subſannat.] *Schol.* διασύρει, detrectat. (*i*) Mandata.] *Aq.* ἐλέγχους, increpationes. (*k*) Impii autem] *Schol.* λογισμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκριζωθήσονται, cogitationes autem impiorum eradicabuntur. (*l*) Alligata ſunt ſenſu.] *Sic* S. *Ambroſius in pſal.* 36. *Symm.* φυλάσσουσι γνῶσιν, cuſtodiunt ſcientiam. (*m*) Non ſecura.] *Schol.* οὐχ οὕτως, non ſic (*n*) Recte ambulantium.] *A.* S. *Th.* εὐθειῶν, rectorum. (*o*) Accepta.] *Schol.* στήσονται, ſtabunt, ſtabilientur. (*p*) Innocentis.] *Schol.* πονηρὸν τῷ καταλιπόντι ὁδὸν, malum derelinquenti viam. (*q*) Moriuntur.] S. *Cypr. lib.* 1. *epiſt* 11. conſumentur. (*r*) Manifeſta apud Dominum.] *Symm.* ἐνώπιον. *Th.* ἐναντίον, *quod vulgata*, coram Domino. (*ſ*) Indiſciplinatus.] *Sic* S. *Cypr. ibid. Symmachus* λοιμὸς, peſtilens. (*t*) Cordis læti.] *Sic Int. Orig. hom. 4. in Cantica.* (*u*) Cognoſcet mala.] *Symm.* ποιμαίνει ἀνομίαν, paſcit iniquitatem : *vulgata*, paſcitur imperitia. (*x*) Omni tempore.] *Symm.* πᾶσαι αἱ ἡμέραι τοῦ πτωχοῦ πονηραὶ, ὁ δὲ εὐθυμῶν ὡς ἐν πότῳ διαπαντὸς, *quod vulgata* omnes dies pauperis mali : ſecura mens, quaſi juge convivium. (*y*) Cum oleribus] *Nonnulli*, ξενισμὸς λαχάνων, hoſpitalitas olerum. (*z*) Appoſitio.] *Th.* ὑπὲρ βοῦν σιτευτὸν, ſuper bovem ſaginatum. (*ω*) Parat rixas.] *Sic* S. *Hieronymus, adv. Ruf. Aq.* ἐρεθίζει. *Symm.* ἐγείρει, *eodem ſenſu.* (*aa*) Ocioſorum.] *Aq. & Th.* ὀκνηρῶν, pigrorum. *Symm.* ὁδοὶ ὀκνηροῦ, ὥσπερ φραγμὸς ἐξ ἀκάνθης, *quod vulgata*, iter pigrorum, quaſi ſepes ſpinarum. (*bb*) Fortium.] A. S. *Th.* εὐθειῶν, rectorum. (*cc*) Subſannat.] *Sym.* ἐκφαυλίζει, vilipendit. (*dd*) Dementis.] *Symm.* ἀφροσύνη χαρὰ τῷ ἐνδεεῖ φρενῶν, *quod in vulgata*, ſtultitia gaudium ſtulto. (*ee*) Differunt.] *Th.* διασκεδάζονται λογισμοὶ μὴ ὄντος συμβουλίου, diſſipantur cogitationes ubi non ſit conſilium. (*ff*) In cordibus.] *A.* S. *Th.* ἐν πλήθει συμβουλευόντων στήσεται, in multitudine conſiliariorum firmabitur. (*gg*) Purorum] *Symm.* ἁγναὶ, puræ. *Th.* καθαραὶ, mundæ. (*hh*) Diſperdit.] *Schol.* ταράσσει οἶκον αὐτοῦ, conturbat ſuam domum. (*ii*) Acceptor munerum.] *Symm.* ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν, *quod vulgata*, qui ſectatur avaritiam. (*kk*) Eleemoſynis, & fide.] *Sic* S. *Cyprian. de opere & eleem. & 3. teſtim. quamvis græce ſit in numero multitudinis*, πίστεσιν, *& ſignificatur*, actionibus fidelibus, veracibus, *ut etiam paulo poſt. Verum & hæc tota ſententia, uſque ad illud*, corda, *& rurſus tota illa*, Acceptæ, &c. *& poſtrema*, Melior, (*quamvis in ea notetur ex Symmacho varietas*) *non ſunt in vulgata* (*ſed videntur reponi cap. ſequenti*) *ſunt tamen in Complut.* (*ll*) Injuſtitia.] *Symm.* ἀσεβείας, impietate.

CAP. XVI.

(*a*) VT à Deo dirigantur.] S. *Cyprian. de zelo*, & à Deo dirigentur. *Hæc ſententia abeſt a vulgata. Eſt tamen etiam in Complutenſi, in cap.* 15. *quemadmodum & aliquot aliæ ex ſequentibus.* (*b*) Spectans oculus.] *Aquila*, φωστὴρ ὀφθαλμῶν, *Symmachus*, φωτισμὸς, *quod vulgata*, lux oculorum. (*c*) Impinguat oſſa.] *Schol.* λιπαίνει, *eodem ſenſu. In aliquot autem libris* (*non tamen in Complut.*) *hæc adjiciuntur*, ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται, qui exaudit increpationes vitæ; in medio ſapientum commorabitur : *quæ reſpondent vulgatæ.* (*d*) Et principium gloriæ reſpondebit ei.] *Symm. & Th.* καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραΰτης, & ante gloriam modeſtia, *aut*, manſuetudo : *vulg* & gloriam præcedit humilitas. *In pleriſque autem libris hæc ſubjunguntur*, προπορεύεται δὲ ταπεινοῖς δόξα, præcedit autem humiles gloria : *quæ videri poſſunt altera interpretatio prædictæ ſententiæ : neque ea habet Procopius.* (*e*) Omnia opera humilis.] *Sch.* πᾶσαι ὁδοὶ ἀνδρὸς, *& in alio Scholio ad ea, quæ ſequuntur*, manifeſta apud Deum, *affertur ex Aquila*, διαυγεῖς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, *quam totam ſententiam ita expreſſit vulgata*, omnes viæ hominis patent oculis ejus. *Quoniam autem in ea præcedit hæc ſententia*, Hominis eſt animum præparare, & Dei gubernare linguam; *ſciendum eſt in uno codice ſub aſteriſco hæc haberi hoc loco*, τῷ ἀνθρώπῳ προθέσεις καρδίας, καὶ παρὰ κυρίου ἀποκρίσεις γλώσσης. ὅσῳ μέγας εἶ, ταπείνου σεαυτὸν, καὶ ἐναντίον κυρίου εὑρήσεις χάριν. πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ, φανερὰ πα
θεῷ, καὶ ἑδράζων πνεύματα κύριος· κύλισον ἐπὶ κύριον τὰ ἔργα σου, καὶ ἑδρασθήσοντ
λογισμοί σου. πάντα τὰ ἔργα εἰργάσατο κύριος δι' ἑαυτὸν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦν-
ται. Homini applicationes cordis : & a Domino reſponſa linguæ. Qu
major es, humilia teipſum : & coram Domino invenies gratiam. Om
opera humilis manifeſta apud Deum : & firmans ipſos ſpiritus Do
nus. Devolve ſuper Dominum opera tua, & firmabuntur cogitatio
tuæ. Omnia opera operatus eſt Dominus propter ſeipſum : impii au
in die mala peribunt, &c. *Quorum nonnulla ſatis reſpondent vulgatæ*
ſententia illa, Devolve ſuper Dominum, &c. *affertur a* S. *Hieronymo*
Pelagianos. (*f*) Inferens injuſte.] *Schol.* μιγνύων, miſcens. *Vulg*
etiam ſi manus ad manum fuerit. *Similis ſententia eſt ſupra cap.* 11.
denda, quæ illic notata ſunt. (*g*) Initium.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan*
rum magna varietas inter hæc, & ea quæ afferuntur in vulgata : *qu*
nonnulla videntur reſpondere iis, quæ in græcis habentur cap. præc
(*h*) Errabit] *Aq. & Th.* παραβήσεται, prævaricabitur. *Symmach*
ἀδικήσει, non faciet injuriam. (*i*) Momentum ſtateræ juſtitia.] *Aq.*
μὸς καὶ ζύγια δίκαια, pondus & ſtateræ juſtæ. (*k*) Pondera juſta.] *Th*
τα στάθμια μαρσίππου, omnia pondera marſupii : *quæ in vulgata*, omn
pides ſacculi. (*l*) Nam cum juſtitia paratur.] *Symmachus*, ἐν γὰρ
σύνῃ ἑδρασθήσεται, *quod vulgata*, quoniam juſtitia firmabitur. (
cepta.] *Aq. & Th.* εὐδοκία, beneplacitum. *Symmachus*, θέλημα, vo
ut vulgata. (*n*) Vitæ filius regis.] *A. S. Th.* προσώπου βασιλέως
vulgata dixit, in hilaritate vultus regis vita. *Schol. tamen ad illud*, fi
notat, υἱοῦ βασιλέως ζωὴ, filii regis vita. (*o*) Qui autem valde acce
ei.] *Aq.* καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ, & beneplacitum ejus. *Symm.* καὶ ἡ εὐμένει
& benevolentia ejus : *vulgata*, & clementia ejus. (*p*) Qui cuſtodi
τηρεῖ ψυχὴν αὐτοῦ, φυλάσσων ὁδοὺς αὐτοῦ, ſervat animam ſuam, qui cuſtodi
ſuas. (*q*) Suam] *Non habet iſtud*, ſuam, S. *Hieronymus citans ha*
tentiam adv. Rufinum. (*r*) Ante contritionem præcedit contum
Sic S. *Hieronymus ibid. Aquila*, εἰς πρόσωπον συντριβῆς ὑπερφέρεια, ad
contritionis ſuperbia. (*ſ*) Contumelioſis.] *Schol.* ὑπερηφάνων, ſu
ut vulgata. (*t*) Sapientes, & intelligentes.] *Schol.* φρονίμοις, pru
niſi fortaſſe hæc varietas pertinet ad illud, φαύλοις, malos. *Nam vulga*
ſapiens eſt corde, appellabitur prudens. (*u*) Cogitatio.] *Aqui*
στήμη, ſcientia. *Symmachus*, φρόνησις, prudentia. (*x*) Diſciplina.]
ἔννοια, cogitatio. (*y*) Portabit doctrinam.] *Aut*, prudentiam :
ἐπιγνωμοσύνη. *& videtur ſignificari acceſſio quædam : nam vulgata*,
gratiam. *Quare notatur in Schol. Aq. dixiſſe*, λῆψιν : *Symm.*
ἐπιδοχήν. (*z*) Favi mellis.] *Ita* S. *Ambr. de bono mortis cap.* 5.
cedo autem ejus, ſanitas animæ.] *Symm. & Th.* γλυκύτης ψυχῆς, κ
ων, *quod vulgata*, dulcedo animæ, & ſanitas oſſium. (*aa*) Vir
bus.] *Ita* S. *Hier. lib. 2. adv. Jovin. Aq.* ψυχὴ πονούντων ἐπόνεσεν ἑαυτῇ
laborantis laboravit ſibi : *quemodo fere vulgata : & eodem ſenſu Sym*
ψυχὴ κοπιάσαντος ἐκοπίασεν ἑαυτῷ. *Th. autem*, ὁ ἐν πόνοις πονῶν ἀμέτρως
ται θάνατον, qui in laboribus laborat immodice, attrahit mortem.
Perverſus in ore ſuo portat perditionem.] *Affert hæc* S. *Cyprian*
epiſt. 3. *non autem ſequentia*, vir imprudens fodit ſibi mala : *contrai*
ta hæc ſunt evidenter, non item illa. (*cc*) Imprudens] *Aq.* ἀπο
bellionis. *Symmachus*, ἀνυπόστατος, intolerabilis. *Schol.* hebræus,
Belial. (*dd*) Ignem condit.] *Sic* S. *Cyprianus, quod græce eſt*,
theſaurizat. *Th.* ὡς πῦρ καῖον, tanquam ignis ardeſcens. (*ee*) Tra
mala.] *Schol.* ἀποστέλλει ἀντιδικίαν, immittit diſcordiam. *Symm.*
lites, pugnas. (*ff*) Et facem doli accendit malis, & disjungit a
In aliquot libris eſt, πυρσεύει, accendit. *Aquila*, τονθρυστὴς, ſuſurro,
rator : *& eodem ſenſu Th.* γόγγυσος. *Symmachus*, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος
λει ἡγούμενον : & qui calumniatur, diffamat ducem : *quamvis illud*
στέλλει, *videri poſſit poſitum pro*, ſeparat : *nam ita hebræus*, dividit duc
vulgata, ſeparat principes (*gg*) Palpat amicos.] *Id videtur hoc loco*
ri verbo, ἀποπειρᾶται. *Aq & Th* ἀπατήσει φίλον, decipiet amicum.
Qui autem obfirmat] *Aq. & Th.* στερεῶν, *eodem ſenſu.* (*ii*) Pe
Schol. κακὰ, mala. (*kk* Et perficit.] *In aliquot libris eſt*,
τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, ὀρίζει, mordens autem labiis ſuis (*aut fortaſſe*, la
ut vulgata) ſtatuit, &c. *A. S. Th.* κνίζων, carpens, pungens. S. Hi
mus adv. Ruf. ita affert hanc ſententiam, qui obfirmat oculos ſuos
tat perverſa, & provocat labiis ſuis mala : *ut videatur pro*, ὀρίζει,
ὀρίνει, *nec fortaſſe habuiſſe, quæ ſequuntur*, hic fornax eſt mali.
ganimis] *Caſſianus coll.* 12. *cap.* 6. *& alibi*, patiens, & S. *Cyprian*
3. *teſtim.* patiens forti : qui enim iracundiam, &c. *Neuter autem ha*
in multis, & in Complut. interjiciuntur, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργ
& vir prudentiam habens agro magno : *habentur autem infra*, ca
(*mm*) Injuſtis.] *Complut.* τοῖς δικαίοις, juſtis : *& fortaſſe*
que adventitium eſt : nam & vulgata abſolute, ſortes mittu
ſinu.

CAP. XVII.

(*a*) CUm voluptate.] S. *Ambroſius* 2. *off. c.* 21. melior eſt pa
ſuavitate cum pace. *Aq.* ἀνεξηρασμένος, ſicca, *ut vulga*
καθ' ἑαυτὸν, per ſe. (*b*) Domus.] *Ita etiam Procopius. In multi*
bus additur, πλήρης, plena. (*c*) Dominos ſtultos.] *Symm. & Th.*
ταισχύνοντος, filium confundentem. S. *Ambroſius epiſt.* 7. Denique
ſapienti multi, ut ſcriptum eſt, ſerviunt liberi : & eſt ſervus intelligens
regat dominos ſtultos. (*d*) Dividet partes.] *A. S. Th.* μεριεῖ κλη
νομίαν, hæreditatem dividet, *ut vulgata.* (*e*) Electa corda apud D
num.] *In uno codice, & in Schol.* ἐκλέγεται καρδίας κύριος : *& Caſſian*
latione 7. *cap.* 25. ita eligit corda Dominus. *A. S. Th.* καὶ δοκιμάζων
κύριος, & probans corda Dominus. (*f*) Juſtus autem non intend
S. *Cyprianus lib.* 1. *epiſt.* 3. *Complut.* ἄδικος δὲ προσέχει, *& vulgata*,
obtemperat. (*g*) Irritat.] *A. S Th.* ὠνείδισεν, exprobravit. *Simi*
rietas obſervata eſt ſupra cap. 14. (*h*) Gloriatio autem filiorum.]
δόξα υἱῶν, & gloria filiorum, *ut vulgata.* (*i*) Ejus, qui fidelis
Hier. in Ezech. cap. 45. *In Complut. ponitur paulo ſuperius* : qu

varietas fortaſſe argumento eſſe poteſt, primæ editioni aliunde acceſſiſſe iſtam ſententiam: in vulgata quidem non eſt. (*k*) Non congruent.] *Symm.* οὐ πρέπει, non decent. (*l*) Neque juſto.] *Theod.* ἡγεμόνι, principi. (*m*) Labia.] *Aq.* χεῖλος, labium. (*n*) Merces gratiarum.] *Symmachus*, σταθμὸν, pondus. *Th.* λίθος, lapis: *quod vulgata*, gemma gratiſſima. (*o*) Qui autem odit celare; dividit.] *Complut. non ſine mendo*, ἵστησι, ſtatuit, erigit. *Symmachus*, ὁ δὲ δευτερῶν λόγον, διαχωρίζει συνήθειαν, qui iterat, & repetit ſermonem, ſeparat conſuetudinem. *Th.* καὶ δευτερῶν ἐν λόγῳ, διορίζει ἡγούμενον, & iterans in verbo, ſeparat ducem. (*p*) Conterunt minæ.] *Th.* ἥξει ἐπιτίμησις εἰς τὸν συνετὸν ὑπὲρ τὸ πλῆξαι ἄφρονα, veniet correptio in intelligentem, pluſquam percuſſio in imprudentem. *Aquila*, πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι, percuſſio correptionis in intelligente. (*q*) Contradictiones.] *Symm.* ἐρεθισμοὺς, contentiones. *Th.* παραπικρασμὸν, exacerbationem. (*r*) Immiſericordiam.] *Schol.* ὠμὸν, crudelem. *Symm.* ἄσπλαγχνον, ſine viſceribus. (*ſ*) Incidet.] *Th.* συναντῆσαι ἄρκτῳ ἠτεκνωμένῃ ἄνδρα, καὶ μὴ ἀσυνέτῳ ἐν ἀφροσύνῃ αὐτοῦ, occurrere urſæ orbatæ virum, & non ſtulto in ſtultitia ejus. (*t*) Poteſtatem dat ſermonibus principium juſtitiæ.] *Th.* ἀπολύων ὕδωρ ἀρχὴ μάχης, *quod vulgata*, qui dimittit aquam, caput eſt jurgiorum. (*u*) Immundus, & abominabilis.] *Lucifer pro Athan. habet tantum*, abominabilis: *& S. Ambroſius primo off. cap.* 27. Qui enim juſtum judicat injuſtum, injuſtum vero juſtum; execrabilis erit apud Deum. Ut quid abundant juſtitiæ imprudenti, ait Salomon? *ut videatur aliter in ſuo codice habuiſſe hanc poſtremam partem, ac ſit in collatis codicibus. Aquila autem, & Theod. ita illam reddiderunt*, ἱνατί τοῦτο ἀντάλλαγμα ἐν χειρὶ ἀνοήτου, ut quid hoc precium in manu dementis. (*x*) Incidet.] *Schol.* ἐμπηδήσεται, irruet. *Verum tota hæc ſententia abeſt hic a vulgata: nam prior pars paulo poſt videtur reponi.* (*y*) Tempus.] *Schol.* χρόνον, *eodem ſenſu.* (*z*) Plaudit.] *Th.* ἐπικροτήσει χειρὶ, Plaudet manu. (*ω*) Suos ipſius amicos.] *De hac eloquutione ſupra dictum eſt: In multis autem libris eſt*, τὸν ἑαυτοῦ φίλον, ſuum ipſius amicum, *& ſequuntur hæc*, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων πῦρ θησαυρίζει, & in ſuis labiis condit ignem: *quæ tamen abſunt etiam a Compl. & vulgata, & habentur ſupra cap. præcedente.* (*aa*) Rixis.] *Symm. & Th. addunt*, ὑψῶν θύραν αὐτοῦ, ζητεῖ συντριβήν, *quæ in vulgata*, & qui exaltat oſtium ſuum, quærit ruinam: *pro quibus paulo ante in græcis videntur haberi illa*, qui excelſam facit ſuam domum, quærit contritionem. (*bb*) Durus corde.] *Symm. & Th.* στρεβλοκάρδιος, *& vulgata*, qui perverſi cordis eſt. (*cc*) Indiſciplinato.] *Aquila*, ἀπορρέοντι, diffluente. *Symm.* μωρῷ, fatuo, *ut vulg. Th.* ἀναισθήτῳ, inſenſato. (*dd*) Bene habere.] *Symm.* ἀγαθύνει ἡλικίαν, *quod vulgata*, ætatem floridam facit. (*ee*) Viri autem triſtis.] *Aquila*, καὶ πνεῦμα πεπληγμένον, & ſpiritus percuſſus. *Symm.* τεταπεινωμένον, humiliatus. *Th.* κατανενυγμένον, compunctus. (*ff*) Injuſte.] *Schol.* ἀσεβὴς, *& vulgata*, munera de ſinu impius accipit. (*gg*) Vultus intelligens viri ſapientis.] *Symmachus*, κατὰ πρόσωπον συνετοῦ σοφία, *quod vulgata explicavit*, in facie prudentis lucet ſapientia. (*hh*) Dolor.] *Aquila & Symm.* πικραίνων, exacerbans. *Th.* πικρασμὸς, exacerbatio. (*ii*) Principibus.] *Symmachus*, ἐκουσιαζόμενον, magnificum: *quomodo ſolent hebræi appellare principem. Quod autem ſequitur* juſtis, *Aq. dixit*, ἐπὶ εὐθύτητι, ſuper rectitudinem: *hebræus enim habet*, percutere magnificos ſuper rectitudinem. (*kk*) Bene ſentiens.] *Aquila*, ἐπιστήμων, ſciens. *Alius interpres*, γινώσκει γνῶσιν, ſcit ſcientiam. (*ll*) Sapientiam.] *Deeſt in Compl. Aq Symm. & Th.* καίγε ἄφρων κωφεύων, σοφὸς λογισθήσεται: *quod vulgata*, ſtultus quoque, ſi tacuerit; ſapiens reputabitur. (*mm*) Mutum autem quis ſe faciens.] *Aq. & Th.* βύων, obſtruens, *alius interpres*, φιμῶν χείλη αὐτοῦ συνετὸς, obturans labia ſua, intelligens.

CAP. XVIII.

(*a*) OCcaſiones quærit.] *Aquila & Symmachus*, εἰς ἐπιθυμίαν, ad deſiderium. (*b*) Non opus habet.] *Aq.* οὐ βουλήσεται ἀνόητος ἐν φρονήσει, non volet demens in prudentia; *quod autem ſequitur, eſt apud Caſſianum coll.* 14. *cap.* 17. magis autem ducitur inſipientia. (*c*) Cum venerit impius.] *Sententia celebris apud Patres. A. S. Th.* ἐν τῷ ἐλθεῖν ἀσεβῆ, ἦλθεν καὶ ἐξουδένωσις, in veniendo impium, venit etiam contemptus. (*d*) Sermo in corde.] *Schol.* λόγος στόματι, verbum ori. (*e*) Scaturit.] *In multis eſt*, ἀναπηδῶν, proſiliens. *Th.* ἀνομβρῶν, redundans. *Aq. & Symm.* ἀναβλύζων, erumpens. (*f*) Et fons.] *Aq.* φλὲψ, vena. (*g*) Vitæ.] *A. S. Th.* σοφίας, ſapientiæ: *ut tota ſententia ſit*, fluvius redundans, vena ſapientiæ. (*h*) Mirari.] *Sic Lucifer pro S. Athan. A. S. Th.* λαβεῖν, accipere, ſumere. (*i*) In mala.] *Ita S. Hieronymus adv. Rufin. Aq.* ἐν δικασίᾳ, in litem. *Symmachus*, εἰς μάχην, in rixam. (*k*) Contritio.] *A. S. Th.* πτῆξις, pavor. (*l*) Laqueus. *A. S. Th.* σκῶλον, offendiculum. (*m*) Qui non medetur ſibi.] *Aq.* νωχελευόμενος, ignavus. *Symm.* στραγγευόμενος, ceſſans. *Th.* ἀνειμένος, remiſſus. (*n*) Ex magnificentia fortitudinis.] *Alius interpres*, ἐκ μεγέθους ἔργων, ex magnitudine operum. *Aq. & Th.* πύργος κράτους, turris potentiæ. (*o*) Ei autem accurrentes juſti exaltantur.] *A. S. Th.* ἐν αὐτῷ δραμεῖται δίκαιος, καὶ ἀρθήσεται, *quod vulgata*, ad ipſam curret juſtus, & exaltabitur. (*p*) Minuta] *Symm.* ἰσχὺς αὐτοῦ, *& eadem*, roboris ejus. (*q*) Ante contritionem] *S. Hieronymus epiſt.* 2. ante gloriam humiliabitur cor viri, & ante ruinam exaltatur. (*r*) Et ante gloriam humiliatur.] *S. & Th.* καὶ ἔμπροσθεν δόξης πραότης, & ante gloriam manſuetudo. (*ſ*) Furorem viri mitigat ſervus prudens.] *A. & Th.* πνεῦμα ἀνδρὸς διοικήσει ἀρρωστίαν αὐτοῦ, ſpiritus viri reget infirmitatem ejus, *quomodo fere vulgata.* (*t*) Puſillanimem.] *Th.* καὶ πνεῦμα πεπληγμένον, τίς βαστάσει αὐτόν; & ſpiritum percuſſum, quis portabit eum? (*u*) Poſſidet ſenſum] *S.* κτήσεται γνῶσιν, Poſſidebit ſcientiam, *ut vulgata.* (*x*) Cogitationem.] ἔννοιαν, excogitatam rationem. *A. S. Th.* γνῶσιν, ſcientiam, aut doctrinam, *ut vulgata.* (*y*) In principio ſermonis.] *Et hæc valde celebris ſententia eſt. Symm.* ἐν κρίσει αὐτοῦ, in judicio ſuo: *& ſic Chaldæus*, juſtus eſt primus in judicio ſuo. (*z*) Taciturnus.] *Ita aliquot libri, & etiam Compl. In aliis eſt*, κλῆρος, *& Schol.* Scribitur, παύει κλῆρος, *& Int. Orig. hom.* 23. *in Ioſue*, contradictiones cohibet ſors, & inter potentes definit, *ac certe in plerisque eſt*, δυνάστας, *ubi in noſtra*, δυναστείας. (*ω*) Definit] *A.* διαλείψει. *S. & Th.* διαστελεῖ, dividet, dijudicabit. (*aa*) Frater a fratre adjutus tanquam urbs munita, & excelſa.] *Sic fere vulgata. S. Cyprianus* 14. *ep.* 2. frater fratrem adjuvans exaltabitur. *Aq.* ἀδελφὸς ἀθετούμενος ἀπὸ πόλεως κράτους, frater rebellans præ civitate forti. (*bb*) Invaleſcit autem tanquam fundatum regnum.] *Schol.* μεμοχλευμένον, clauſum vecte. *Aq.* καὶ δικασία, ὡς μοχλὸς βάρεως, & lis, tanquam vectis palatii. *Vulgata tamen* & judicia, quaſi vectes urbium. (*cc*) Et de fructibus labiorum ſuorum implebitur.] *Symm.* τὰ γενήματα τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται, *quod vulgata*, & genimina labiorum ipſius ſaturabunt eum. (*dd*) Continent.] *A. & S.* ἀγαπῶντες, diligunt, *ut vulgata.* (*ee*) Bonam.] *Schol.* χρηστὴν, *eodem ſenſu. Sed vulgata habet*, qui invenit mulierem, invenit bonum. *Quare Schol. ad* χάριτας, *adſcribit*, ἀγαθόν. (*ff*) Hilaritatem] *A. S. Th.* εὐδοκίαν, beneplacitum, gratiam: *ſententia autem, quæ ſequitur, non eſt in hebræo, neque in aliquot exempl. vulgatæ: ſecunda ejus pars de adultera eſt apud* S. *Hieronymum in* 19. *cap. Matthæi. Poſt hanc vero ſententiam ſequuntur hæc in Compl. quæ ſatis reſpondent vulgatæ*, δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρίνεται σκληρά. ἀνὴρ ἑταίρων πρὸς ἑταιρίαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. κρείσσων δὲ πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἄφρων. καίγε χωρὶς ἐπιστήμης ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶν ἁμαρτάνει. Preces loquitur pauper: dives autem loquitur dura. Vir amicorum ad amicitiam: & eſt amicus adhærens ſuper fratrem. Melior eſt inops ambulans in ſimplicitate ſua, quam perverſus labiis ſuis, & ipſe inſipiens. Etiam ſine ſcientia anima non eſt bona: & qui feſtinat pedibus peccat. (*gg*) Vaſtat.] *A. & S.* διασκεδάσει, diſſipabit. *Th.* σκελίσει, ſupplantabit. *Vulgata in cap. ſequenti* (*Nam ut diximus in ea, & in Complut. multa hic interjiciuntur,*) *habet*, ſtultitia hominis ſupplantat greſſus ejus. (*hh*) Deum autem.] *Symm.* καὶ κατὰ κυρίου ὀργισθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, & contra Dominum iraſcetur cor ejus.

CAP. XIX.

(*a*) DEſeritur.] *Sym.* χωρίζεται, ſeparatur. (*b*) Non impunitus erit.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. Aquila, & Th.* οὐκ ἀθωωθήσεται, non erit innocens. (*c*) Non effugiet.] *Aq. & Symm.* οὐ περισωθήσεται, non evadet ſalvus. (*d*) Omnis autem malus fit opprobrium viro.] *Symm.* καὶ πᾶς φίλος ἀνδρὸς δομάτων, & omnis amicus viri donorum. (*e*) Contendit verbis.] ἐρεθίζει λόγοις, *aut*, λόγοις, *ut in quibuſdam. In nonnullis etiam eſt*, περικεντεῖ, pungit, ſtimulat. (*f*) Prudentiam.] *Schol.* καρδίαν, cor. (*g*) Non conferunt.] *Symm.* οὐ πρέπει, non decent. (*h*) Et ſi famulus incipiat cum contumelia dominari.] *Th.* οὐδὲ δούλῳ ἐξουσιάζειν ἀρχόντων, *quod vulgata*, nec ſervum dominari principibus. *Schol. cæteri*, δεσπότου, δυνάστου, domino, dynaſtæ. (*i*) Miſericors vir longanimis eſt.] S. *& Th.* φρόνησις ἀνθρώπου, μακροθυμία αὐτοῦ, prudentia hominis, longanimitas ejus. (*k*) Gloriatio autem ejus ſupervenit iniquis.] *Schol.* δικαίου καύχημα τιμωρήσασθαι παρανόμους, juſti gloriatio punire iniquos. *Aq.* καύχησις αὐτοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ ἀθεσίᾳ, gloriatio ejus prætergredi ſuper prævaricationem. *Symmachus*, καὶ ἀγλάϊσμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν ἀδίκημα, & ſplendor ejus ſupergredi injuſtitiam. (*l*) Fremitui.] *Schol.* στεναγμῷ, gemitui, *& Lucifer pro* S. *Athan.* gemitibus. (*m*) Hilaritas] *A.* S. *Th.* εὐδοκία, beneplacitum, gratia. (*n*) Confuſio.] *Aq. & Th.* ἐπιβουλή, accuſatio, damnum. *Symm.* ὀδύνη, dolor, *ut vulgata.* (*o*) Non pura vota de mercede meretricis.] *Symm.* καὶ σταγόνες κατασπεύδουσαι, μάχαι γυναικός, & guttæ feſtinantes, rixæ mulieris. *Aq.* καὶ σταγετὸς σύντομος, ἀντιδικίαι γυναικὸς, & ſtillicidium continuum, contentiones mulieris. (*p*) Viro.] *Sym.* συνετῇ, intelligens, *aut*, prudens, *ut vulgata. Aq. & Th.* ἐπιστήμων, ſciens. S. *Ambr.* 8. *lib. in Luc.* à Deo præparabitur viro uxor. (*q*) Pavor detinet effœminatum.] *Symm. & Th.* ὀκνηρία ἐπιβάλλει ἔκστασιν, *quod vulgata*, pigredo immittit ſoporem. *Aq.* καταφορὰν, *eodem ſenſu. Significat autem ſoporem validum, ut alibi dictum eſt.* (*ſ*) Secundum datum.] *Sic* S. *Ambroſius de Tobia cap.* 16. *Symm. & Th.* κατὰ τὸ ἀνταπόδομα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ, ſecundum retributionem ejus retribuet ei. (*ſ*) Ad contumeliam autem ne eleveris animo tuo.] *Aq.* καὶ πρὸς θανατῶσαι αὐτὸν μὴ ἄρῃς ψυχήν σου, *quod vulgata*, ad interfectionem autem ejus ne ponas animam tuam. (*t*) Malecogitans.] *Th.* μεγαλόθυμος, homo magnæ iræ. (*u*) Si autem corruperit.] λοιμεύηται, *aut*, λυμαίνηται, *ut alii. Aquila, & Th.* ὅτι ἐὰν ἀφέλῃς, ῥύσῃ, (*ex ex his duobus verbis idem ſignificantibus unum videtur fuiſſe Aquilæ, alterum Theod.*) καὶ ἔτι προσθήσει, quoniam ſi eripueris, erueris; etiam adhuc adjiciet. (*x*) Audi fili diſciplinam patris tui.] *Symm.* ἀκούων βουλῆς ἐπιδέξεται παιδείαν, audiens conſilium, ſuſcipiet diſciplinam. (*y*) Carens autem timore.] *Schol.* πλανώμενος, καὶ ἐμπλησθεὶς αὐλισθήσεται ἄνευ ἐπισκοπῆς πονηρᾶς, errans, & ſatur morabitur ſine viſitatione mala. (*z*) Sinum.] *Aq.* μασχάλην. *Symm* μάλην, *quod vulgata*, ſub aſcella. (*ω*) Admovebit.] προσενέγκῃ. *Cæteri*, προσαγάγῃ, *eodem ſenſu.* (*aa*) Stultus.] *Sic* S. *Hieronymus in Ezech.* 31. *Aq.* θελγόμενος, deceptus. (*bb*) Senſum.] *A.* S. *Th.* γνῶσιν, ſcientiam. (*cc*) Expellit.] *Aq.* ἀποδιδράσκων, fugat. (*dd*) Filius omittens.] *Schol.* Cæteri, χόλασον υἱὲ τοῦ, *quamvis veriſimile ſit legendum*, μου. *Nam ſic hebræus.* Ceſſa fili mi. (*ee*) Qui reſpondet puerum imprudentem.] *Aq. & Th.* μάρτυς παράνομος, teſtis iniquus. (*ff*) Contumelia afficit juſtificationem.] *Aq. & Th.* χλευάσει κρίσιν, deridebit judicium. (*gg*) Devorabit judicia.] *Aquila, & Th.* νόμον καταπίεται, καταποντιεῖ, legem deglutiet. *Symmachus*, ἀνομίαν, iniquitatem, *quemadmodum vulgata.* (*hh*) Intemperantibus.] *Aquila*, χλευασταῖς, irriſoribus. *Symmachus*, λοιμοῖς, peſtilentibus. (*ii*) Supplicia.] *Symmachus*, σφυροκοπίαι. *quod vulgata*, mallei percutientes. *Th.* συγκλάσεις νώτῳ ἀνοήτων, confractiones dorſo dementium.

CAP. XX.

(*a*) PRodigum.] *Ita* S *Ambroſius*, 2. *off. cap.* 1. *poſſet tamen etiam verti*, infrænatum, incaſtigatum, immoderatum, luxurioſa res, *ut vulgata. Schol.* ἀπαιδευσία οἶνος, incaſtigatio vinum. *Aq. & Th.* χλευασμός, deriſor. *Symm.* λοιμός, peſtilens. (*b*) Omnis autem imprudens talibus complicatur.] *Sic etiam eſt in uno alio codice, & ad marginem alterius, & apud Procopium, in alio*, ὁ συμμιγνύμενος τοιούτοις οὐκ ἔστι σοφός, qui commiſcetur his non eſt ſapiens. *In cæteris autem libris*, πᾶς δὲ ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός, omnis autem qui ſe perdit, non erit ſapiens. (*c*) Furore.] *Schol.* βρυγμῷ, rugitu. (*d*) Irritat eum.] *Aq.* S. *Th.* ὑπερβαίνων, qui inſultat. *In nonnullis autem codicibus ſequitur*, καὶ ἐπιμιγνύμενος, & S. *Ambroſius in Apol.* 2. *David* *cap.* 3. Non diſtat ira regis ab ira leonis: ſed qui ſtimulat illum & admiſcet, peccat in animam ſuam. (*e*) Averſari contumeliam] *Aquila*, καθίσαι ἀπὸ ἀντιδικασίας, ſuperſedere a lite. *Symmachus*, ἀποχωρῆσαι ἀπὸ ἀηδίας, ſeparari ab odioſa contentione. (*f*) Talibus complicatur.] *Aq.* ἐξυβρισθήσεται *quod vulgata videtur vertiſſe*, miſcentur contumeliis. *Symm.* ἀποκαλυφθήσεται, revelabitur. (*g*) Exprobratus.] *Totam hanc ſententiam Symm. ſic reddidit*, διὰ ψῦχος ὀκνηρὸς οὐκ ἀροτριάσει, καὶ αἰτήσει ἐν ἀμητῷ, καὶ οὐχ εὑρήσει. Propter frigus piger non arabit: & poſcet in meſſe, & non inveniet. (*h*) Magnum homo] *De hac ſententia S. Chryſoſtomus in epiſt. ad Philip. hom.* 4. (*i*) Opus eſt invenire.] *Sic S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſer.* 10. *A. S. Th.* τίς εὑρήσει; quis inveniet? *ut vulgata.* (*k*) Filios ſuos.] S. *Cyprianus de opere, & eleem. & 3. teſtim.* filios relinquit. (*l*) Non adverſatur.] *Id eſt, non ſubſiſtit. Th.* λικμᾷ *& vulgata*, diſſipat. (*m*) Gloriabitur.] *Ita S. Cyprianus de opere & eleem.* S. *Hieronymus*, *lib.* 1. *adv. Pelag.* & quis confidet, *Græce eſt*, παῤῥησιάσεται. *Symmachus*, τίς ἐρεῖ, ἐλάμπρυνα τὴν καρδίαν μου, κεκαθάρισμαι ἀπὸ ἁμαρτίας μου; Quis dicet, mundavi cor meum, purgatus ſum a peccato meo? (*n*) Maledicentis.] *Tres ſequentes ſententiæ in Complut. & vulgata ponuntur paulo poſt.* (*o*) Videbunt tenebras.] *Symmachus*, ἐν σκοτομήνῃ, in nocte illuni. (*p*) Pars feſtinata.] *Symmachus*, *& Th.* κληρονομία σπουδαζομένη, hæreditas feſtinata. (*q*) Ulciſcar inimicum.] S. *Cyprianus*, 3. *teſtim. & ad Demetrianum*, ulciſcar me de inimico meo. (*r*) Et utraque.] *A multis codicibus abeſt illud*, &. *In uno autem vetuſto codice ſequitur*, καίγε οἱ ποιοῦντες αὐτὰ ἐν αὐτοῖς συμποδισθήσονται, καίγε ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται ἀνὴρ νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεία, etiam qui faciunt ea, in ipſis impedientur, & quidem in ſuis adinventionibus impeditur vir. Adoleſcens cum ſancto, & recta, &c. *In quibuſdam codicibus pro*, συμποδισθήσεται, *eſt*, ὑποσκελισθήσεται, ſubvertetur. S. *Hieronymus in Ezech.* 45 *hæc refert*: Stratera grandis, & minor, abominabile eſt utrumque in conſpectu Dei. *Caſſianus coll.* 21. *cap.* 22. pondus magnum, & puſillum, & menſuræ duplices, immunda ſunt apud Dominum, & utraque, & qui facit ea, in adinventionibus ſuis compedietur. *Symmachus*, ἐπιγνωσθήσεται νέος, *& pro eo, quod ſequitur*, cum ſancto, & recta via ejus, *Theod. dixit*, εἰ λαμπρὰ, καὶ εὐθὺς ἐργασία αὐτοῦ, *quare in vulgata ſic expletur ſententia*, ex ſtudiis ſuis intelligitur puer, ſi munda, & recta ſunt opera ejus (*ſ*) Detrahere, ne extollaris.] *Sic S. Cyprianus 3. teſtim. in multis codicibus*: *nam in aliquo eſt*, ne eradiceris: *& utramque interpretationem fert verbum græcum*, ἐξαρθῇς. *Symmachus* ὕπνον, ἵνα μὴ ἀπορηθῇς, *quod vulgata* ſomnum, ne te egeſtas opprimat. (*t*) Aperi.] *Sic S. Hieron. in Eſa.* 1. *Alii*, διάνοιξον δὲ, aperi autem. *Verum poſt hanc ſententiam in uno vetuſto codice hæc ſequuntur*; πονηρὸν, πονηρὸν, ἐρεῖ ὁ κτώμενος, καὶ πορευθεὶς, τότε καυχήσεται. ἔστι χρυσὸς, καὶ πλῆθος ἐσωτάτων, καὶ σκεῦος τίμιον χείλη γνώσεως. λάβε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ὅτι ἐνεγγυήσατο ἀλλότριον. καὶ περὶ ξένης ἐνεχύρασεν αὐτόν. ἡδύνθη ἀνθρώπῳ ἄρτος ψευδής. καὶ μετὰ τοῦτο πληρωθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ ψηφίδος. λογισμὸς ἐν βουλῇ ἑτοιμασθήσεται. καὶ ἐν κυβερνήσεσιν ποίει πόλεμον. ἀποκαλύπτων μυστήριον πορεύεται δόλῳ, καὶ ἀπατῶντι χείλη αὐτοῦ μὴ συναναμίσγου. βδέλυγμα κυρίῳ, malū, malum, dicet, qui emit: & cum receſſerit, tunc gloriabitur. Eſt aurum, & multitudo penitiſſimorum, & vas precioſum labia ſcientiæ. Tolle veſtimentum ejus, qui fidejuſſor extitit alieni, & pro extranea oppigneravit ſe. Suavis eſt homini panis mendax, & poſtea implebitur os ejus calculo. Cogitationes in conſilio roborabuntur: & in rationibus gubernandi fac bellum. Revelans myſterium ambulat fraudulenter, & ſeducenti labiis ſuis ne commiſcearis. Abominatio Domino, &c. *Eædem ſententiæ ſunt in Compl. ſed aliis verbis. Illa quidem de pignore hoc modo habet*, ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυῶντος ἀντὶ ἀλλοτρίου, καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ, aufer veſtimentum ſpondentis pro alieno: & pro aliena accipe pignus ab eo. *Et in ea quæ ſequitur pro*, ψευδής, *eſt*, ψεύδους, mendacii, *& pro*, ψηφῖδος, *eſt*, χαλίκων, ſalicibus. S. *Hieronymus adv. Rufin. ubi cæteras ſententias, quas multas ſimul colligit, ex lxx. affert*, ſuavis eſt homini panis mendacii: poſtea implebitur os ejus calculo, *nec multo aliter lib.* 1. *adv. Pelag. In ultima ſententia pro* ἀπατῶντι χείλη αὐτοῦ, *quod non abhorret ab hebræo, in Compl. eſt*, μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ, cum dilatante ſua. *Et poſt hanc in ea ſequitur illa de maledicente patrem, & cæteræ de quibus jam notavimus.* (*u*) Laqueus.] *Orig hom.* 11. *in Levit.* Laqueus eſt viro forti, cito, &c. *Sed S. Hieronymus in Ezech.* 44. Laqueus eſt viri, cito quid de ſuis ſanctificare: cum enim votum fecerit; ſurrepit pœnitentia. *Aq.* σκῶλον ἀνθρώπου καταπίεται ἡγιασμένος. *Sed ex S. Hieronymi verſione videtur poſſe colligi Aquilam dixiſſe*, ἡγιασμένοις, *ita enim inquit*, ruina eſt homini devorare ſanctos, *hebræus habet*, ſanctitatem, *id eſt*, *res ſanctificatas & devotas Deo*: *quare potuit etiam Aquila dixiſſe*, ἡγιασμένον. (*x*) Rotam.] S. *Auguſt. in pſal.* 11. *addit*, malorum, *ſed non hebræus.* (*y*) Lux.] *A. S. Th.* λύχνος, lucerna, *ut vulgata. Cæteri*, λαμπτὴρ, fax. (*z*) Spiraculum.] *Schol.* πνεῦμα, ſpiritus. (*ω*) Tutela.] *Aq. & Symmachus*, διατηρήσουσι, conſervabunt. *Lucifer pro* S. *Athan.* tutela eſt regi, & circumeunt juſti ſedem ejus. (*aa*) Sapientia.] *A. S. Th.* ἰσχὺς αὐτῶν, fortitudo eorum, *ut vulgata.* (*bb*) Gloria.] *Th.* εὐπρέπεια, decor. (*cc*) Canicies.] *In numero multitudinis*, πολιαί. *Sed A. S. Th. in ſingulari*, πολιά. (*d*) Livores, & contritiones.] *Aquila & Th.* μώλωπες τραυμάτων, livores vulnerum. (*ee*) Occurrunt.] *Schol.* ἀπαντᾷ, *& eodem ſenſu.*

CAP. XXI.

(*a*) VOluerit innuere.] *Alii*, θέλων νεύσῃ, *aut*, θέλῃ νεῦσαι, *eodem ſenſu.* (*b*) Dirigit.] S. *& Th.* ἑτοιμάζει, parat, firmat. (*c*) Peccatum.] *In aliquot vetuſtis codicibus (nam in impreſſis ſunt quidem, ſed cum aliqua inſigni varietate) hæc ſequuntur*, λογισμοὶ συντέμνοντος (*al.* συντέμνοντες) πλὴν εἰς περίσσειαν, καὶ πᾶς ἐπισπουδάζων πλὴν εἰς ὑστέρημα, Cogitationes collecti (*id eſt, ſoliciti hominis*, *al.* collectæ) tantum ad abundantiam: & omnis feſtinans tantum ad inopiam. *In Complut. eadem fere ſententia, ſed longe alia verba.* (*d*) Qui operatur.] *Th.* ὁ ἐργαζόμενος θησαυροὺς ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ, ἀτμὸς φερόμενος, qui operatur theſauros in lingua mendaci, vapor agitatus. (*e*) In laqueos.] *In nonnullis*, καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδος θανάτου, & venit ſuper laqueum mortis. *Alii*, καὶ ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου, & venit in fundum inferni. S. *Hieronymus adv. Rufinum*· Qui operatur theſauros lingua mendacii, vana ſectatur, & veniet in laqueos mortis. *Symm.* ζητῶν θάνατον, quærens mortem. (*f*) Perditio impiis hoſpitio ſuſcipitur.] *Aq.* προνομὴ ἀσεβῶν κατασπάσει αὐτοὺς, rapina impiorum di
eos. (*) Sub divo.] S. *Hieron. in Soph. cap.* 1. Melius eſt habitare ſu
divo. *A. S. Th.* δώματος, *& vulgata*, in angulo domatis. (*g*) Quam
calce litis cum iniquitate, & in domo communi.] *S. Hier. ibid.* & in dom
nova, *quaſi pro*, κοινῷ, *habuerit*, καινῷ, *ut Procopius. Symm. & Th.*
ναικὸς μαχίμης, καὶ οἴκου ἑταιρικοῦ, quam cum muliere rixoſa, & domo ſodali
aut, meretricia. (*h*) Anima impii.] *In aliquo codice additur*, ἐπιθυμ
πονηρὰ, καὶ, deſiderabit mala, &: *in Complut.* ἐπιθυμεῖ κακῶν, *eodem ſenſu. Sy*
ψυχὴ ἀνόμου ἐπόθησε πονηρὸν, οὐκ ἐλεήσει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν πλησίον αὐτοῦ, an
impii deſideravit malum: non miſerebitur in oculis ſuis proximo ſuo. (
Aſtutior fit ſimplex.] *Symm.* σοφισθήσεται ὁ νήπιος, *quod vulgata*, ſapien
erit parvulus. (*k*) Corda.] *Schol.* ψυχὰς, animas. (*l*) Et vilipe
impios in malis.] *Symm.* ὑποσκελίζει ἀσεβεῖς εἰς κακὸν, ſubvertit impio
malum. (*m*) Invocabit.] S. *Cyprian. de opere, & eleem. & 3. teſtim*
vocabit Deum. (*n*) Avertit iras.] *Symm.* σβέσει ὀργὴν, extinguet
(*o*) Sanctus autem.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. Symm. & Th.* καὶ
τοῖς ἐργαζομένοις ἀνομίαν, *quod vulgata*, & pavor operantibus iniquita
(*p*) Gigantum.] *Aq.* ῥαφαεὶμ, *de qua dictione alibi dictum eſt. Symm.*
μάχων, cum Deo pugnantium. (*q*) Egenus.] *Symm.* ἐνδεήσεται
egebit bonis. (*r*) Ad divitias.] *A. S. Th.* οὐ πλουτήσει, non ditabitu
vulgata. (*ſ*) Circumpurgatio.] *Quaſi pro emundatione, & redem*
ne juſti. A. S. *Th.* ἐξίλασμα, propitiatio. (*t*) Iniquus.] *A.* S. *Th.*
βὴς, impius. *Alius*, ἄδικος, injuſtus. (*u*) Iracunda.] *Symm.*
dem ſenſu. (*x*) Devorabunt.] *Schol.* καταποντίζουσιν, deglutient.
Via juſtitiæ.] *A. S. Th.* διώκων δικαιοσύνην, qui ſequitur juſtitiam,
ta. (*z*) Inveniet.] *Schol.* θησαυρίζει, theſaurizat. (*ω*) Civitat
nitas.] S. *Hier. in Amos*, *cap.* 5. civitates robuſtas, *in Ezech. cap.* 3
tates firmas aſcendit juſtus. *A. S. Th.* πόλιν δυνατῶν ἀνέβη σοφός, qu
gata, civitatem fortium aſcendit ſapiens. (*aa*) Audax.] *Lucifer*
Athan. temerarius, & ſuperbus, peſtilentia vocabitur. (*bb*) Qui
injuriarum memor eſt, iniquus.] θράσσων ἐν ὀργῇ ὑπερήφανος, qui opera
ira, ſuperbus. (*cc*) Deſideria pigrum interficiunt.] *Aut*,
terficient, *Symm. & Th.* ἐπιθυμία ὀκνηροῦ θανατώσει αὐτὸν, concupi
pigri interficiet eum. *Alius interpres*, καταβάλλουσιν, dejiciunt. (
feretur.] ἐλεᾷ *quod in aliis eſt*, ἐλεεῖ. (*ee*) Etenim, inique offerun
Aq. καίπερ ὅτι ἔννοια οἴσει αὐτὸ, etiam quia cogitatio afferet illud.
poteſt deeſſe aliquid. Nam hebræus, etiam quia in cogitatione male
illud. (*ff*) Cuſtoditus loquetur.] *Aquila*, S. *Th.* εἰς νῖκος πορεύσε
victoriam ibit. (*gg*) Impius.] *Th.* ἐκραταίωσεν ἀνὴρ ἀσεβ
σωπον αὐτοῦ, obfirmavit vir impius faciem ſuam. (*hh*) Intelliget.]
& Symm. ἑτοιμάσει, parabit. (*ii*) Apud impium.] *Imitati ſumu*
ſianum, qui habet, apud impios. *Aquila*, S. *Th.* κατέναντι κυρίου, quod
contra Dominum.

CAP. XXII.

(*a*) ELigibilius.] *Aq. & Th.* ἐκλεκτὸν, eligendum, *aut*, electum
Videns malignum. *Aq. & Th.* εἶδε κακίαν, καὶ ἐνεκρύβη, qu
gata, videt malum, & abſcondit ſe. (*c*) Progenies ſapientiæ, tim
mini.] S. ὕστερον πραΰτητος φόβος κυρίου, *quod vulgata*, finis modeſtiæ
Domini. (*d*) Abſtinebit ab eis.] *Aq.* S. *Th.* μακρυνθήσεται, long
det. *Poſt hanc vero ſententiam in uno pervetuſto ſequuntur hæc*, ἐγκ
νέου κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καίγε ὅταν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, dedica
nis ſecundum viam ejus: etiam cum ſenuerit, non recedet ab ea.
ἐγκαίνισον τὸ παιδίον, inſtitue, initia, dedica puerum; *& pro*, αὐτοῦ, qu
tur ad, ἐγκαινισμὸν, *habet*, αὐτῆς, *quod refertur ad viam.* (*e*) Et
Symmachus, *& Th.* καὶ δοῦλος δανειζόμενος ἀνδρὶ δανείζοντι, & qui
mutuum ſervus eſt fœnerantis, *ut vulgata.* (*f*) Qui ſeminat.
ὁ σπείρων ἀδικίαν, θερίσει ἀνομίαν, qui ſeminat injuſtitiam, metet iniqu
Aq. ἀνωφελὲς, damnum. *Symmachus*, ὁ σπείρων ἀνομίαν, θερίσει
qui ſeminat iniquitatem, metet injuſtitiam. (*g*) Benedicit.]
alio codice adſcriptum eſt margini: *in cæteris autem* ἀγαπᾷ, diligit,
9. (*h*) Victoriam.] *Tota hæc ſententia abeſt a vulgata.* (*i*)
tem.] *Aquila*, *S. Th.* χλευαστὴν, deriſorem. (*k*) Jurgium.]
μάχη, rixa. (*l*) Sancta.] *Aq. & Th.* καθαρὰ, munda, *ut S.*
mus in epiſt. ad Celantiam. Symmachus, ἁγνάς, caſta, pura. (*m*)
lati.] *Sic S. Hieronymus ibid. In pleriſque autem libris additur*,
αὐτῶν, in viis ſuis. (*n*) Labiis paſcit rex.] *Schol.* χάρις χειλέων
αὐτοῦ βασιλεύς, gratia labiorum, amicus ejus rex. (*o*) Senſum.]
Th. γνῶσιν, ſcientiam. (*p*) Sicarii.] *Aq.* S. *Th.* φονευθήσομαι,
(*q*) In illam.] *A. S. Th.* ἐκεῖ, illuc. *Sequens autem ſententia*
Compl. & vulgata. In uno autem vetuſto hæc præterea adduntur,
ἃς οὐ πορεύεσθαι ἀνδρὶ, ὁ δὲ ἀσεβὴς ὁδοὺς θανάτου, καὶ ἀπωλείας φιλεῖ: ſunt viæ
non eſt ambulandum viro, impius autem vias mortis, & perditionis
(*r*) Pendet e corde.] *Symmachus*, ἐνδέδεται, *Aq.* S. *Th.* ἐν καρδίᾳ,
gata, colligata eſt in corde. (*ſ*) Sua.] *In pleriſque additur*,
ſed illud propius hebræo. (*t*) Ad minus.] *Hoc videtur valere*,
ad defectum, atque inopiam ipſi erit. *Symmachus*, δώσει πλουσίῳ,
μα, dabit diviti, omnino egeſtas. *Schol.* contra minorem dat
maleficentiæ. (*u*) Lætificabunt te.] *Aq.* S. *Th.* ἐπιμαθήσονται,
buntur. (*x*) Tuam.] *In aliquot codicibus eſt*, αὐτοῦ, *& apud Pr*
τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, vias ſuas. *Similis varietas notata eſt pſ.* 5. *Aq. & Symm.*
ἐπίησά σοι ζωὴν, notam feci tibi vitam. (*y*) Tibi.] *Sic Caſſian*
14. *cap.* 8. *& Origenes lib* 4. *Peri arch. A nonnullis codicibus*
σεαυτῷ, *&* S. *Hieronymus lib.* 5. *in* 16. *Ezech.* Tu autem ſcribe ea
citer. (*z*) Ut reſpondeas.] *Multa ex verbis præcedentibus non*
tur ibi a S. Hieronymo, apud quem ſequitur, ut reſpondeas ſermones
tis, qui (*al.* his qui) proponuntur tibi, *neque ab Origene, qui ſic*
tu deſcribe tibi hæc tripliciter in conſilio, & ſcientia, ut reſpondeas
veritatis his, qui propoſuerunt tibi. *Aquila*, *& Th.* τῷ ἀποστέλλοντί
ſit. (*ω*) Non facias violentiam.] *Symmachus*, μὴ ἁρπάσῃς
ripias pauperem. (*aa*) Dominus.] *Aquila*, ὅτι κύριος δικάσει
αὐτοῦ, καθηλώσει τοὺς καθηλώσαντας αὐτὸν, quia judicabit Dominus cauſam
& configet eos, qui confixerunt eum, *quomodo fere vulgata.*

κολάσεται τοὺς κολαζομένοις ψυχὴν αὐτοῦ, & torquebit eos, qui torquebant animam ejus. (bb) Noli eſſe ſodalis.] *Symmachus*, μὴ φιλιάσῃς, ne amicitiam contraxeris. (cc) Laqueos.] *Aq.* σκῶλον, offendiculum. *Sym.* σκάνδαλον, ſcandalum. (dd) Viris ſocordibus.] *Th.* σκοτεινοῖς, tenebroſis.

CAP. XXIII.

(a) SApienter.] *Sic Caſſianus collat.* 2. *c.* 1. *& S. Ambroſius* 1. *off. c.* 31. *a quo totum fere hunc locum ſumpſimus. Legendus S. Auguſtinus tract.* 47. *&* 84. *in Jo.* (b) Et mitte manum tuam.] *Th.* θήσεις μάχαιραν τῷ λάρυγγί σου, pones cultrum gutturi tuo. *Aq.* καὶ θήσεις μάχαιραν ἐν καταπόσει σου, & pones cultrum in gula tua. (c) Hæc enim adhærent vitæ mendaci.] *Aq. & Th.* καὶ αὐτὸς ἄρτος ψευσμάτων, & ipſe panis mendaciorum. (d) Ne extendas.] *Aq.* μὴ κοπία τοῦ πλουτῆσαι, ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου, noli laborare ut diteris ab intelligentia tua. *Th.* ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι, ab intelligentia tua ceſſa. (e) Et revertit.] *A. S. Th.* καὶ πεταθήσεται εἰς τὸν οὐρανὸν, & volabit in cœlum. (f) Invido.] *Schol.* πονηροφθάλμῳ, mali oculi. (g) Eſcas.] *A. & Symm.* ἐδεσμάτων, obſonia. (h) Si quis deglutiat pilum.] *Symm.* εἰκάζων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, conjectans in animo ſuo. (i) Contaminabit.] *Sic S. Hier. Ezech.* 6. (k) Sapientes.] *Sic idem adv. Rufin. S. Cyprianus ad Demetrian. &* 3. *teſtim.* ne quando audierit, irrideat ſenſatos ſermones tuos. (l) Tranſponas.] *Symm.* μετακινήσῃς, *(ita enim corrigendum)* tranſmoveas. (m) Qui enim redimit.] *Aq. S. Th.* ἀγχιστεὺς αὐτῶν ἰσχύων, αὐτὸς δικάσεται, vindex (*aut*, propinquus, *ut vulgata*) eorum fortis, ipſe judicabit. (n) Senſus.] *A. S. Th.* γνώσεως, ſcientiæ. (o) Et immorabuntur.] *Sym.* καὶ γαυριάσουσιν οἱ νεφροί μου ἐν τῷ λαλεῖν τὰ χείλη σου εὐθῆ, *Aq.* εὐθέα, *quod vulgata*, & exultabunt renes mei, cum loquuta fuerint recta labia tua. (p) Non recedet.] *Aq. & Symm.* οὐκ ἐξολοθρευθήσεται, non exterminabitur. (q) Cogitationes.] *Aq. S. Th.* ἐν ὁδῷ, in via. (r) Ad ſymbolas, & carnium emptiones.] *Th.* ἐν συμβολοκοποῦσι κρέας ἐν ἑαυτοῖς, in iis (id eſt, cum iis, *more hebraico*,) qui ex ſymbolis edunt carnes inter ſe. (ſ) Scortator.] *A. S. Th.* συμβολοκόπος, *quod vulgata*, dantes ſymbola. (t) Mater tua.] *In pleriſque libris hæc ſequuntur*, ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ σύνεσιν, veritatem acquire, & ne expellas ſapientiam, & diſciplinam, & intellectum: *quæ Procopius non habet, & in alio libro ſunt notata aſteriſco.* (u) Servent.] *Symm.* θελησάτωσαν, velint. (x) Dolium enim perforatum.] *Alii*, τετρημένος, fractum. *Symm.* ὅτι ὄρυγμα βαθὺ πόρνη, *& vulgata*, fovea enim profunda eſt meretrix. (y) Alienus.] *Symm.* ἀλλοτρία, aliena. *Th.* ξένη, extranea. (z) Et omnis iniquus abſumetur.] *Theodoretus*, καὶ ἀσυνθετοῦντας ἐν ἀνθρώποις ἀπαλλάξει, & prævaricantes in hominibus tollet. (ω) Supervacue.] *Aq. S. Theodoretus*, δωρεὰν, gratis. (aa) Lividi.] *Aquila*, καθαροὶ, vacui, *& fortaſſe legendum*, καταρροὶ, laborantes deſtillatione & ſuffuſione, *ut vulgata. Symm.* χαροποὶ, rubicundi. (bb) Nonne veſtigantium.] *Th.* οὐ τοῖς ἐξερχομένοις τοῦ ἐξερευνῆσαι κεράσματα; nonne euntibus ad inveſtigandas miſturas? *Sequens autem ſententia videtur abeſſe ab hebræo, & vulgata.* (cc) Perverſa.] *Symm.* στρεβλὰ, *eodem ſenſu.* (dd) Et jacebis.] *Aq. S. Th.* καὶ ἔσῃ ὥσπερ κοιμώμενος, *quod vulgata*, & eris ſicut dormiens. (ee) Feriunt me.] *Schol.* ἔτυπτον, *feriebant, quod eſt etiam in aliquot libris. Caſſianus collat.* 20. *cap.* 9. ferierunt me: *ſed collat.* 23. *cap.* 7. feriunt me. (ff) Et illuſerunt mihi.] *Th.* ἀνεκρότησάν με, plauſu exceperunt me. (gg) Quando erit diluculum.] *A. S. Th.* ἐξυπνισθήσομαι, evigilabo, *ut vulgata.*

CAP. XXIV.

(a) CUm ſenſu.] *Schol.* ἐν γνώσει, in ſcientia. (b) Agro magno.] *Sic alibi obſervavimus ſolere verti a Patribus*, γεώργιον, *& ſic inferius in hoc eodem capite. Alii tamen hic vertunt*, agricola. *Symm.* ὥσπερ κράτος ἰσχύος, tanquam robur fortitudinis. (c) Auxilium autem cum corde conſilium habente.] *Symm. & Th.* καὶ σωτηρία ἐν πολυβούλῳ, *quod vulgata*, & erit ſalus, ubi multa conſilia ſunt. (d) Ab ore.] *Alii*, ἐκ νόμου, a lege. (e) Moritur.] *Aq. & Th.* ἔννοια ἀφροσύνης, ἁμαρτία, cogitatio ſtultitiæ peccatum: *nec multo aliter vulgata.* (f) Immunditia autem.] *Iſtud* δὲ *abeſt a nonnullis. Symm.* καὶ βδέλυγμα ἀνθρώποις λοιμὸς, & abominatio hominibus peſtilens: *quod vulgata inquit*, detractor, *alii*, deriſor. (g) Inquinabitur in die mala.] *Symm.* στραγγεύεσθαι ἐν ὥρᾳ θλίψεως, ceſſare quaſi deſperantem (*quod vulgata*, ſi deſperaveris lapſus) in hora tribulationis. *Aq.* νωχελευόμενος, tardus, ignavus. *Th.* ἐξελύθη, *ſed fortaſſe legendum*, ἐξελύθης, *nam Hebræus*, remiſſus fuiſti. (h) Libera eos.] *Sic Lucifer pro S. Athan. S. Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 8. eripe eum qui ducitur ad mortem. *Symm.* σῶζον εἰλημμένους εἰς θάνατον, ſalva captos ad mortem. (i) Et redime.] *Plerique libri*, καὶ ἐκπειῶν. *S. Chryſoſtomus in epiſt. ad Philip. ſerm. primo, in manuſcriptis*, καὶ ἐκπριῶν. *Lucifer*, & redimere eos, qui interficiuntur, ne parcas. (k) Quoniam Dominus.] *Aq.* μήτι οὐχὶ ὁ σταθμίζων καρδίας, αὐτὸς συνήσει; nonne ponderans corda, ipſe intelliget? (l) Et qui figuravit ſpiritum omnibus, ipſe.] *Lucifer*, omnibus illis. *Aq. & Th.* ὁ τηρῶν ψυχήν σου, qui cuſtodit animam tuam. (m) Noli applicare impium.] *Sic Lucifer de non conveniendo, & Caſſianus collat.* 14. *c.* 17. *S. Hieronymus in Mich. c.* 3. ne inducas. *S. Cypr.* ne adduxeris. *Symm.* μὴ ἐνεδρεύσῃς ἀσέβειαν, *quod vulgata explicavit*, ne inſidieris, & quæras impietatem. (n) Ad paſcua juſtorum.] *Lucifer, & Caſſianus*, ad paſcua juſti. *Aq. & Th.* εἰς ὡραιότητα δικαίου, in decore juſti. *Symm.* εἰς δίαιταν δικαίου, *quod vulgata*, in domo juſti. *Idem S. Hieronymus in Mich.* in tabernaculum juſtorum. *S. Cyprianus*, 3. *teſtim.* in habitaculum juſtorum. *Vocabulum Hebraicum, & habitaculum & paſcua ſignificat.* (o) Extollaris.] *Aq. S. Theodot.* ἀγαλλιάσθω ἡ καρδία σου, exultet cor tuum, *ut vulgata.* (p) Quoniam videbit.] *Schol.* ἵνα μὴ ἴδῃ, ut ne videat. (q) Indignationem ſuam ab eo.] *Symmachus*, ἀπάνωθεν αὐτοῦ ὀργὴν αὐτοῦ, deſuper eo iram ſuam. (r) Ne gaudeas in malefactoribus.] *A. & Th.* μὴ διαμάχου ἐν πονηρευομένοις, *quod vulgata*, ne contendas cum peſſimis. (ſ) Neque æmuleris.] *Sym.* μὴ παρερεθίζε, ne alterceris, *& fortaſſe hæc etiam varietas ad præcedentem locum pertinet.* (t) Fax.] *A. S. Th.* λύχνος, lucerna. (u) Sis inobediens.] *Schol.* ἐπιμίγνυσο, commiſcearis, *quomodo etiam vulgata: ſed tota ſententia diverſa eſt*, & cum detractoribus non commiſcearis, *& ita etiam in Ezech. cap.* 16.

(x) Verbum cuſtodiens.] *Hæc uſque ad illa*: Hæc autem dico vobis ſapientibus, *abſunt ab uno pervetuſto codice. Schol.* ἐντεῦθεν ἐξήλλακται ἡ θέσις τῶν μεταξὺ, καὶ μετὰ τὰ πρὸς τῷ τέλει πρὸ τοῦ γυναῖκα ἀνδρείαν, Hinc tranſpoſita eſt ſeries eorum quæ deinceps interjecta: & hæc quidem ferebantur poſt ea quæ ad finem ante illud, γυναῖκα ἀνδρείαν, mulierem fortem. *Verum neque iſta ſententia de muliere forti, quæ in vulgata eſt cap.* 31. *in græcis omnibus eodem loco eſt poſita: multiſq; omnino modis diſcrepat ordo. Quod autẽ pertinet ad hanc ſententiam*, verbum cuſtodiens filius extra perditionem erit; *ea in impreſſis vulgatæ codicibus eſt in extremo cap.* 29. *abeſt autem a multis vetuſtis, quemadmodum ab hebræo una cum cæteris, quæ hic ſequuntur uſque ad illud*: Hæc dicet vir credentibus Deo. S. *Auguſtinus in lib. de mendacio ad Conſent. hæc refert, & explanat*: Verbum excipiens filius, a perditione longe aberit: excipiens autem excipit illud ſibi, & nihil falſi de ore ipſius procedit. (y) Hæc dicet vir.] *Hæc uſque ad illud*, hæc autem dico vobis, *in Compl. ſunt cap.* 30. *& nonnihil reſpondent vulgatæ.* (z) Credentibus Deo, & quieſco.] *Aquila*, τῷ ἐθιὴλ, καὶ τέλεσον, ad Ethiel, & perfice. *Th.* τῷ ἐθιὴλ, καὶ δυνήσομαι, ad Ethiel, & potero. *Vulg. ponens interpret. nominum loco nominum, ſicut etiam in verbis antecedentibus, hæc ita videtur proferre*, qui Deo ſecum morante confortatus ait. (ω) Inſipientiſſimus.] *Aquila*, ἀσύνετος ἐγώ εἰμι παρὰ ἄνδρα, ſtolidus ego ſum præ viro. (aa) Hominum.] *Sic etiam vulgata. In aliis*, ἀνθρώπου, *& S. Hieronymus* 2. *adv. Pelag.* hominis. (b) Deſcendit.] *Aq. & Sym.* κατήνεγκεν, detulit. (c) Quis congregavit ventos.] *Aquila.* τίς συνέλεξεν πνεῦμα ἐν θέναρσι; quis collegit ſpiritum in palmis? *Symm.* τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν τῇ δρακί; quis congregavit ventos in pugillis? (d) Convertit.] *Th.* ἐνέδησεν, colligavit. (e) Quis tenuit.] *Aq. & cæteri interpretes*, τίς ἔστησεν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς; quis ſtatuit omnes terminos terræ? (f) Filiis ejus.] *In aliquo codice eſt* τέκνῳ. *S. Auguſtinus, epiſt.* 49. *quæſt.* 5. filii ejus. *A. S. Th. & cæteri*, τῷ υἱῷ αὐτοῦ, filio ejus. (g) Omnia enim verba Dei ignita.] *Pro his, in uno pervetuſto, & in Compl. eſt*, ἵνα γνῷς, ut cognoſcas. *In pleriſque autem eſt utrumque*, ἵνα γνῷς. (*Sch.* ὅτι γνώσῃ.) πάντες γὰρ λόγοι, ut cognoſcas. (*Schol.* quoniam cognoſces.) Omnia enim verba, &c. (h) Protegit.] *Schol.* ὑπερασπιεῖ, proteget. (i) Qui reverentur.] *Schol.* φοβουμένων, qui timent. (k) Ne auferas a me.] μὴ ἀφέλῃς με. *In aliquo eſt*, μὴ ἀφέλῃς ἀπ' ἐμοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, à me antequam moriar, *ita ut abſit illud*, χάριν. *Symm.* μὴ κωλύσῃς ἀπ' ἐμοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με, ne prohibeas a me, antequam ego moriar. (l) Vanum verbum.] *Aq.* εἰκαιότητα, vanitatem. (m) Conſtitue autẽ.] *Ita S. Hier. in Eſa.* 55. *nec multo aliter in Ezech.* 16. *& in Eccl.* 2. *S. Ambr. in pſ.* 118. *ſer.* 8. ſed ordina mihi quæ opus ſunt, & quæ abundent, &c. *quamvis fortaſſe legendum*, & ne abundent. *Symm.* διάταξόν μοι δίαιταν ἱκανὴν, conſtitue mihi victum ſufficientem. *Aquila*, ἄρτον ἀκριβασμῶν μου, panem ſtatutorum meorum, *id eſt, qui conveniat mihi.* (n) Mendax fiam.] *Aq & Symm.* καὶ ἀρνήσωμαι, καὶ εἴπω τίς ἐστι κύριος; & negem, & dicam, quis eſt Dominus? (o) Egens.] *Alii*, πένης γενηθεὶς, *alii & Schol.* πενόμενος, *eodem ſenſu. S. Hieronymus interdum*, egens, *interdum*, pauper effectus. S *Ambr.* pauper. (p) Ne tradas.] *Sym.* μὴ διαβάλῃς, ne accuſes, *ut vulg. Th.* μὴ καταλαλήσῃς, ne detrahas. (q) Et delearis.] *A. S. Th.* καὶ πλημμελήσῃς, & derelinquas. (r) Filius malus.] S. *Hier. lib.* 1. *adv. Pelag.* filius malus juſtum ſe facit, & non lavat exitum ſuum. *Schol.* καὶ ἀπὸ ῥύπου οὐκ ἀπελούσατο, & a ſorde non eſt lotus. (ſ) Et comedat.] *Abeſt a Complut. & S. Hieronymo adv. Rufin. A. S. Th.* κατεσθιούσας, comedentes. (t) Humiles.] *In multis eſt*, τοὺς ἀσθενεῖς, *& S. Hieronymus*, infirmos. *Schol.* ταπεινούς. (u) Hæc autem.] *Schol.* Hucuſque, quæ ſunt tranſpoſita: & hinc vero ad præcedentia ſequebantur. *Quare etiam in vulgata ſunt cap.* 24. (x) Cognoſcere, erubeſcere.] *Videri poſſunt duæ interpretationes: nam pro*, αἰδεῖσθαι, *A. S. Th. dixerunt*, ἐπιγινώσκειν, *& vulgata*, cognoſcere perſonam. *Alius interpres*, αἰσχύνεσθαι, *eodem ſenſu, ac noſtra. Affert hunc locum Lucifer pro S. Athan.* (y) Labia autem.] *Th.* χείλεσιν καταφιληθήσεται ἀποκρινόμενος ὀρθὰ ῥήματα, labiis oſcula accipiet, *aut*, dabit, reſpondens recta verba. (z) In egreſſu.] *Sic S. Hieronymus in Sophon.* 3. *Cyrillus tamen in Jo. lib.* 3. *cap.* 27. *explanat*, in exitum, & finem vitæ. (ω) Non ſis.] *A. S. Th.* μὴ γίνου, *eodem ſenſu.* (aaa) Dilateris.] *Schol.* ἀπατῶν, ſeducens. (b) Tanquam ager.] S. *Ambroſius*, 1. *off.* 31. *& epiſt.* 7. ſicut agricultura, eſt homo inſipiens. (c) Ut eligerem.] *Sic S. Hieronymus in Ezech.* 43. *Schol.* καὶ ἐξελεξάμην παιδείαν, & elegi diſciplinam. (d) Dormito.] *Schol.* νυστάζεις, καθυπνοῖς, dormitas, ſomnum capis. (e) Pectora.] *A. S. Th.* τοῦ κοιμηθῆναι, ad dormiendum. (f) Sanguiſugæ.] *Sic fere S. Hieronymus lib.* 1. *in Jovin. Sunt autem hæc in Compl. & vulgata, cap.* 30. *Sch.* ἕως ὧδε τὰ προκείμενα· ταῦτα δὲ ἀκόλουθα τῶν ἀνωτέρω. Hucuſque quæ ſunt propoſita. Hæc autem ſequuntur ad ea quæ ſuperius. (g) Tres filiæ.] *Symmachus*, δύο θυγατέρες, φέρε, φέρε, *& vulgata*, duæ ſunt filiæ, dicentes, affer, affer. (h) Et tres ipſæ.] *Aut*, iſtæ, *ut S. Hieronymus. Aq. S. Th.* τρία δέ ἐστιν, ἃ οὐ πλησθήσεται, tria autem ſunt, quæ non ſaturabuntur. (i) Non ſuffecit.] *Aquila, Symmachus, Theodotio*, οὐκ εἶπαν, ἀρκεῖ, non dixerunt, ſufficit. (k) Amor mulieris.] *Aquila*, καὶ ἐποχὴ μήτρας. *Symmachus*, καὶ συνοχὴ μήτρας, conſtrictio vulvæ. (l) Non dicent.] *Schol.* οὐκ εἶπεν, non dixit. (m) De convallibus.] *Aq. & Th.* χειμάρρου, torrente. (n) Impoſſibilia.] *Sic S. Ambroſius, de obitu Valent. Aq.* ἐθαυμαστώθησαν, mirabilia facta ſunt. *Alius interpres*, ἀδυνατοῦντα, *eodem ſenſu ac noſtra.* (o) Volantis.] *Schol.* ἐν οὐρανῷ, in cœlo. (p) Vias.] *A. S. Th.* ὁδὸν, viam. (q) Et vias viri in juventute.] *A. & Th.* ὁδὸν, viam. *Sym.* ἐν νεάνιδι, in adoleſcentula. (r) Quandocunque egerit; lota.] *A. S. Th. & cæteri*, ὡσεὶ φαγούσης, καὶ ἀπονιψαμένης, *vulg.* quæ comedens, & tergens, &c. (ſ) Quartum.] *Symmachus*, τὰ δὲ τέσσαρα, quatuor autem. (t) Et odibilis.] *Symmachus*, καὶ γυνὴ μισουμένη, ὅταν συνοικήσῃ, & mulier odioſa, cum matrimonio aſſumpta fuerit. (u) Sapientiora ſapientibus.] *Sic etiam vulgata. Th.* σοφίᾳ σεσοφισμένα, per ſapientiam ſapienter edocta. (x) Chœrogrylli.] *Schol.* εἶδος ἰχθύος, ἤτοι οἱ λαγωοὶ, ἢ οἱ καλούμενοι οἶστροι, genus piſcis, vel lepores, vel ij qui vocantur œſtri. *Vulgata*, lepuſculus: *alii*, cuniculi. (y) Fecerunt.] *Symm*, ἔταξαν, poſuerunt. (z) Ordinate.] *Symmachus*, ὡς ψηφὶς, πᾶσα, tanquam calculus, tota. (ω) Innitens.] *Th.* ἐλλαμβανόμενος, capiens, tractans. *Hoc enim animal nonnulli putant eſſe araneam, & ita Chaldæus. Vulgata, ſtellionem.* (aaaa) Munitionibus.]

Aq. S. *Th.* ναοῖς, ædibus. (*b*) Quod bene incedit.] *A. & Th.* ἀγαθύνοντα πορείαν, bonum facientia greſſum. *Sed fortaſſe pro quarto dixerunt,* τέσσαρα, quatuor, *ut hebræus.* (*c*) Beſtiam.] *A. S. Th.* ἀπὸ προσώπου παντὸς, à facie cujuſquam. (*d*) Gallus conſcendens] *Aq. & Th.* ἀλεκτρυὼν νώτῳ, gallus dorſo. *Symmachus,* περιεσφιγμένος τὴν ὀσφὺν, *quod vulgata,* ſuccinctus lumbos. (*e*) In lætitia.] *Plerique,* εἰς εὐφροσύνην, ad lætitiam. *Th.* εἰ ἠφρόνησας ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι, ſi ſtulte egiſti in elevando te. (*f*) Et extenderis.] *Th.* καὶ ἐνενοήθης χεῖρα εἰς στόμα, & in mente habuiſti manum ad os. (*g*) Si autem expreſſeris.] *Aq.* καὶ ἐκμύζησις θυμοῦ ἐξοίσει αἷμα, & expreſſio furoris proferet ſanguinem: *quomodo fere Chaldæus.* (*h*) Verba mea.] *Hæc in Compl. ſunt cap.* 31. *& quodammodo reſpondent vulg. Aq.* ῥητὰ λαμμουῶ, Dicta Lammum. *Th.* ῥήματα ῥεβουὴλ, verba Rebuel. *Symmachus,* λόγοι ἰαμουὴλ, ſermones Jamuel. (*i*) Regis admonitio.] *Sic* S. *Ambroſius ad Virgines. Sed poſſet etiam verti,* à Deo, rege, admonitio, *vel,* reſponſum, *vel,* oraculum. *Aquila,* ἆρμα, onus, *ut Hieron.* 24. *Symm. & cæteri,* λῆμμα, aſſumptionem. *Utroque autem modo ſolent vocare prophetiam.* (*k*) Tuas divitias.] *Symmachus,* τὴν ἰσχύν σου, fortitudinem tuam. (*l*) Vitam.] *A.* S. *Th.* τὰ σὰ χρήματα, tuas pecunias. (*m*) In feram conſilii mutationem.] *Th.* εἰς μεταμέλειαν, in pœnitentiam. (*n*) Vinum autem] *Illud,* δὲ, *abeſt a multis.* S. *Hieronymus in Eſa. cap.* 5. Potentes, ſi iracundi ſunt, vinum non bibant, &c. (*o*) Et recta judicare.] *Aq. & Th.* καὶ ἀλλοιώσει κρίσιν υἱῶν πένητος, & mutabit cauſam filiorum pauperis, *quomodo fere vulgata.* (*p*) Iis qui in mœroribus.] *Symm.* τῷ ἀπολλυμένῳ, pereunti. (*q*) Laborum.] *Symm.* κόπων αὐτῶν, moleſtiarum ſuarum. (*r*) Verbo Dei] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. A.* S. *Th* ἀλάλῳ, muto, *ut vulgata.* (*ſ*) Et judica omnes] *Lucifer,* omnibus. *Sym.* εἰς κρίσιν πάντων υἱῶν ἀποιχομένων, *quod vulgata,* & cauſis omnium filiorum, qui pertranſeunt. (*t*) Pauperem.] *Schol.* πτωχὸν, inopem. (*u*) Et imbecillum.] *In aliquot libris hoc loco ponuntur illa,* γυναῖκα ἀνδρείαν, mulierem fortem, *quæ in noſtra habebuntur cap.* 29. *& in vulgata,* 31. *Schol.* ἕως ὧδε, εἶτα τὸ τέλος παροιμίας· Hucuſque: deinde finis proverbii.

CAP. XXV.

(*a*) HÆ ſunt diſciplinæ.] *In nonnullis eſt,* αὗται αἱ παροιμίαι, hæc ſunt proverbia *Aquila,* καί γε αὗται παραβολαὶ, ἃς μετῆραν ἄνδρες ἐζεκίου, Etiam hæ parabolæ, quas tranſtulerunt viri Ezeciæ. *Symmachus,* καὶ ἔτι αὗται αἱ παραβολαὶ, Et adhuc hæ parabolæ. (*b*) Honorat res.] *Sic & alius codex. In aliis eſt,* τιμᾶν, honorare, *aut,* τιμᾷ πρόσταγμα αὐτοῦ, honorat præceptum ejus. *Procopius,* τιμᾶν προστάγματα, honorare præcepta. *Etiam Schol. habet* προστάγματα. *Aquila & Symmachus,* ἐξιχνιάσει ῥήματα, inveſtigabit verba. (*c*) Profunda.] *Aq.* εἰς βάθος, in profundum. (*d*) Quod redargui non poteſt.] *A.* ἀνεξέταστος, *Symmachus,* ἀνεξερεύνητος, inſcrutabile. (*e*) Percute argentum improbatum.] *Symm.* κάθαιρε γίγαρτα ἐξ ἀργυρίου, purga ſcorias ex argento. (*f*) Interfice.] *Aq. & Th* ἀπέλασον, expelle (*g*) Et recta procedet.] *Aquila, & Symm.* καὶ ἑδρασθήσεται, *Th.* ἑτοιμασθήσεται, firmabitur. (*h*) Steteris.] *A. S. Th.* ἐπιστῇς, *eodem ſenſu.* (*i*) Quæ viderunt.] *Symmachus,* ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, μὴ ἐξενέγκῃς εἰς πλῆθος ταχὺ, quæ viderunt oculi tui, ne proferas in multitudinem cito. (*k*) Recede in poſteriora.] *Aq* S. *Th.* δικασίαν σου δίκαζε ἐν ἑταίρῳ σου, *quod vulgata* cauſam tuam tracta cum amico tuo. (*l*) Rixa autem tua.] *Th.* καὶ ὁ ψόγος σου οὐκ ἀποστραφήσεται, & vituperatio tua non revertetur. (*m*) In monili ſardii.] *Symm. & Th.* ἐν περιβλέπτοις ἀργυρίου, in conſpicuis argenti, *ſupplendum,* thecis, *aut,* figuris, *aut quiddam ejuſmodi. Vulgata,* in lectis argenteis. (*n*) Dicere verbum.] *Aq & Th.* λαλῶν ῥῆμα ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ, qui loquitur verbum in iis quæ ſibi conveniunt. *Symmachus,* λαλῶν λόγον ἐν καιρῷ αὐτοῦ, *quod vulgata,* qui loquitur verbum in tempore ſuo. (*o*) In auream.] *Schol.* ἐνώτιον χρύσεον, καὶ πίνωσις χρυσῆ, inauris aurea, & poculum aureum [Pinoſis.] Non intelligo. Hieron. hic *margaritum fulgens.* Alias, *margarita fulgens.* Sed margaritum non male. Sic alibi in eodem, *Si tanti vitrum, quanti margaritum.* Lxx. σάρδιον πολυτελές. Chaldæus paraphraſtes, *vaſa ſmaragdina.* Cant. 7. 1. Lxx. ὁρμίσκος, monile. Aliis eſt collare, torques, δειροπέδη. Gloſſæ nom. propriorum, *Chali, gemma aut monile.* Druſ. (*p*) Per æſtum prodeſt.] *In nonnullis eſt unica dictio,* κατάκαυμα, æſtui prodeſt. (*q*) Clariſſima.] *Alii,* ἐπιφανέστατοι, clariſſimæ. *Vulgata autem ex hebræo,* non ſequentes. (*r*) Falſo.] *Symmachus,* ἀδίκῳ, injuſto. (*ſ*) Mollis.] *Aq.* ἁπλῆ, ſimplex, *al.* ἁπαλὴ, tenera. (*t*) Rarum introduc.] *Sic fere hebræus. Symmachus,* ὑπόστειλον, φίμωσον, (*iſta duo verba videntur duæ interpretationes,*) πόδα σου ἀπὸ οἴκου ἑταίρου σου, ſubtrahe, cohibe pedem tuum à domo amici tui. (*u*) Acuta.] *Hoc viſum eſt hoc loco ſignificare,* ἀκιδωτὸν, *quaſi in cuſpidem deſinens: nam & cæteri interpretes,* ἠκονημένον. S. *Hieronymus adv. Rufinum,* & ſagitta pernicioſa ſunt. (*x*) Via.] ὁδὸς, *ſed fortaſſe legendum,* ὀδοὺς, dens: *nam ſic vulgata.* S. *Ambr.* 3. *off. cap.* 16 ſagitta ferrata. (*y*) Sicut acetum.] *Symmachus,* ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, καὶ ᾄδων ἐν ᾄσμασιν ἐπὶ καρδίαν λυπηρὰν, tanquam acetum in nitro, & qui cantat in canticis ad cor triſte. (*z*) Sicut tinea.] S. *Hier. lib.* 1. *adv Jovin. habet,* ſicut in ligno vermis; ita perdit virum ſuum uxor malefica. *Origenes in Matth. cap.* 13. Quemadmodum in ligno vermis, ſic dolor viri lædit cor. *Tota iſta ſententia abeſt a vulgata.* (*ω*) Suſcitat nubes.] *Aq.* ὠδίνει ὄμβρον, parturit imbrem. *Symmachus,* διαλύει βροχὴν, *quod vulgata,* diſſipat pluvias. (*aa*) Honorare.] *Symm.* ἐξερευνᾶν δὲ τιμὴν ἑαυτῷ δόξαν, inveſtigare autem honorem ſibi, gloriam. *Th.* καὶ ἐξερευνῶντι δεδοξασμένα, δόξαν, & inveſtiganti ea, quæ glorificata ſunt, gloriam.

CAP. XXVI.

(*a*) NOn eſt] *Sym. & Th.* οὐκ ἔπρεψεν, non decuit. (*b*) Maledictũ vanũ] *Ita* S. *Hier. adv. Ruf. A.* S. *Th* κατάρα δωρεὰν, maledictum gratis. (*c*) Flagellum.] *Sic Lucifer pro* S. *Athan. Aq & Th.* κημὸς, camus *Sym.* φιμὸς, frænum. *Vulgata tamen ex hebræo camum aſino attribuit.* (*d*) Genti iniquæ.] *Lucifer,* genti inſipienti. *Th.* σώματι ἀνοήτου, corpori dementis. (*e*) Ad ſtultitiam.] *Sic* S. *Hieronymus adv. Rufin. In lib. de ſingularitate Cleri, inter opera* S. *Cypriani,* contra ipſius inſipientiam. (*f*) Viis.] *Procopius habet* ποδῶν, pedibus. (*g*) Aufer greſſum.] *Compl.* πορείαν, Facultatem. *Symm.* ἐξέλιπον κνῆμαι ἀπὸ χωλοῦ, καὶ παραβολὴ ἐν στόματι, defecerunt tibiæ a claudo, & parabola in ore. (*h*) Iniquitatem.] *Sic etiam Pr* *& plerique ex impreſſis. In aliis eſt* παροιμίαν, proverbium. (*i*) Co tur enim ecſtaſis eorum.] *In uno libro eſt,* ἔκτασις, extenſio. *Th.* κ ἄφρονα φιμοῖ χόλοις, & frænans imprudentem, frænat iras. *Sym.* καὶ ὁ ἄφρονα ἐμφράσσει ὀργὰς αὐτοῦ, & qui cohibet imprudentem, obſtruit iras (*k*) Imprudens.] *A. & Th.* ἀνόητος δευτερῶν ἐπὶ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ, demens rans in ſtultitia ſua, *quomodo fere vulgata.* (*l*) Eſt confuſio.] *Abeſt ſententia a Compl. & vulg. tractatur autem a* S. *Ambr. in pſ.* 43. (*m*) per cardinem.] *Aq.* ἐπὶ στροφέα αὐτῆς, ſuper cardinem ſuum. (*n*) Sim S. *Th.* ἐν τῇ μάλῃ, in axilla. (*o*) Non poterit.] *Aut,* οὐ δύναται, non p *ut alii. Aq. & Th.* ἐμόχθησεν, laboravit. *Symm.* ἀπενάρκησεν, obt (*p*) Eo, qui in ſaturitate refert nuncium.] *Symm.* ὑπὲρ ἑπτὰ ἀποκρι γνώμην, ſuper ſeptem reſpondentes ſententiam. (*q*) Caudam.] ὤτων, aures, *Symm.* ὠτίου, aurem. (*r*) Qui curantur.] *Quaſi inſan Hoc enim viſum eſt hoc loco ſignificare,* οἱ ἰώμενοι. *Nonnulli libri haben* ρώμενοι, laceſſentes: *quod Schol. tribuit Symmacho, ſicut Aquila,* κακοή νοι, male morati. (*ſ*) Qui inſidiantur.] *Symm.* ἀνὴρ δολιῶν, vir fr (*t*) Viſi fuerint.] S. *Hieron. adv. Rufin.* Qui inſidiatur amicis ſuis viſus fuerit, dicit, ludens feci. *Procopius & Complut.* φωραθῶσι, depr fuerint. (*u*) In multis lignis.] *Symm.* μὴ ὄντων ξύλων ἀποσβεσθήσεται ſi non ſint ligna, extinguetur ignis. (*x*) Diſſentiens.] *Nonnulli* μος, cerebroſus, iracundus. *In aliquo eſt,* οὗ δὲ ἐστὶ θυμὸς, οὐχ ἡσυχά μάχη, ubi autem eſt furor, non ſilebit pugna. (*y*) Maledicus.] *Hieron. adv. Rufin. Aq.* τονθρυστὴς, ſuſurro. *Symm.* δόλιος, dolo γογγυστὴς, murmurator. (*z*) Ad tumultum rixæ.] *Aq. & Th.* δικασίαν, ad ſuccendendam litem. (*ω*) Aſſentatorum] κερκώπων, *datorum, & cauda blandientium. Aq.* λόγοι τονθρυστοῦ γοητικοί, verba nis decipientia. *Sym.* λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ, verba murmuratoris dicta. *Th.* λόγοι ἐνδυμίου, (*al.* ἐνθυμίου) ὡς ἐξαπλούμενοι, verba aſtuti, q plicia. (*aa*) Percutiunt] *A.* S. *Th.* κατέβησαν, deſcenderunt. (ſcerum.] *Schol.* κοιλίας, ventris. (*cc*) Levigata.] *In quibuſdam* doloſa. *Aq. & Th.* καιόμενα, *Symm.* φλεγόμενα, ardentia. (*dd*) *In nonnullis eſt,* πονηρὸν, malignum. (*ee*) Labiis.] *A.* S *Th.* αὐτοῦ ἐπιγνωσθήσεται μισῶν *quod vulgata,* labiis ſuis intelligitur inimicus. Dolos.] *Aquila,* ἐπίθεσιν, fraudem. (*) Magna voce.] *Sic C coll.* 5. *cap.* 25. S. *autem Hier. adv Rufin.* inimicus tuus parcens (cans) voce magna. (*gg*) Qui occultat.] *Sym.* καλύπτων μῖσος δι ἀποκαλυφθήσεται κακία αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ, qui occultat odium per captione aſſumptiones;) revelabitur malitia ejus in eccleſia. (*hh*) Fo *Aq. & Sym.* διαφθορὰν, corruptelam, perniciem. (*ii*) Non tectu S. *Th.* λεῖον, levigatum, lubricum. (*kk*) Ruina.] *Aut,* ἀκαταστασία, *Sym.* ὀλίσθημα, *eodem ſenſu.*

CAP. XXVII.

(*a*) SUperveniens.] *Aq.* S. *Th.* ἡμέρα, dies. (*b*) Alienus.] *Symm.* ξένος, extraneus. (*c*) Crudelis eſt indignatio.] *Hieron. adv. Rufin. Symm.* κατακνίζων θυμὸς, vellicans furor. (*d*) S ſubſtinet zelus.] S. *Hieron. ibid.* & zelus impatiens eſt. *Schol.* ἀμφοτέρων χαλεπώτερος, zelus utriſque difficilior. Alius interpres, τίς στήσεται κατὰ πρόσωπον; quis ſubſiſtet ad faciem? *& Hebræus addit* (*e*) Abſcondita amicitia.] *Symm* ἡ φιλία κεκρυμμένη, quam amicitia dita. (*f*) Spontanea.] *Aq.* ἱκετικὰ, ſupplicantia. *Symm. & Th.* π μένα, turbata, *nimirum præ frequentia.* (*g*) Egenti.] *Cæteri in tes,* πεινώσῃ, eſurienti, *& ſic Caſſianus.* (*h*) Cum peregrinatus *Symm.* μετακινούμενος, tranſlatus. (*i*) Diſrumpitur autem a calam anima.] *Aq.* καὶ γλυκαίνει ἑταῖρον αὐτοῦ βουλῇ ψυχῆς, & dulcedine perfun cum ſuum conſilio animæ. (*k*) Improſpere agens.] *Symm.* ἐν σεώς σου, *quod vulgata;* in die afflictionis tuæ *Th.* ἐπαγωγῆς, *eodem multis aliis locis patebit.* (*l*) Amicus] *Cæteri interpretes,* γε nus, *ut vulgata.* (*m*) Et averte a te exprobrabiles ſermones.] ἀποκριθήσομαι τῷ ὀνειδίσαντί με ῥῆμα, & reſpondebo probris afficienti bum. (*n*) Patientur.] *Sic* S. *Ambr. de Tobia, cap.* 20. (*o* veſtimentum ejus.] S. *Ambr. ib. aut aliter in ſuo codice habuit, aut ſ ſumpſit pro,* σ' αὐτοῦ, *ut alibi. Ita enim inquit,* aufer veſtimentum tuum *planat. Schol. autem,* ὧν ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον, ὑβρισταὶ γὰρ ὄντες ἀλλοτρίοις λυμ quorum aufer veſtimentum: nam cum injurioſi ſint, alienis pernic runt (*p*) Præteriit.] S. *Ambr.* præterit. *A. S. & cæteri,* ἐπὶ ἀλλότριον quia ſpopondit alienum. (*q*) Qui quidem aliena vaſtat.] *la, & Th.* καὶ περὶ ξένης ἐνεχυράσατε αὐτὸν, & pro extranea capite p *Similis ſententia notata eſt ſupra.* (*r*) Grandi voce.] *Abeſt a C ſed non ab aliis, neque a vulgata.* (*ſ*) Maledica.] *Ita* S. *Hi Jovin. Sym.* μαχίμη, rixoſa. (*t*) Aquilo.] *A. S. & cæteri,* κεκρυμμένος ἄνεμος, καὶ ἔλαιον (*ita enim corrigendum erratum typographi*) δεξιᾶς αὐτ abſconditus Aquilo ventus: & oleum dexteræ ſuæ vocabit. (*u*) Q tat.] *A. & S.* διατηρῶν *Th.* φυλάττων, qui ſervat, *ut vulgata.* (*x*) C tiones] *In multis,* αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων ὅμοιαι, *& in aliquo,* αἱ καρδί αι. *Origenes, hom. 2. in Num.* ſicut diverſi ſunt vultus vultibus, ita & ſa ſunt corda hominum. (*y*) Ignito.] *Schol.* χωνευτήριον, conflat *Sequens autem ſententia,* Cor iniqui, *&c. abeſt a Compl. & vulgata.* Si flagellaveris.] *Aq. & Th.* ἐὰν κόπτῃς τὸν ἄφρονα ἐν ὅλμῳ ἐν μέσῳ ἐμπτισσ ἐν ὑπέρῳ ſi cædas imprudentem in pila in medio piſtorum in piſtillo. Evidenter.] *Schol.* ἐκ τῶν καρπῶν, ex fructibus (*aa*) Animas.] *A.* πρόσωπα, facies. (*bb*) Applicabis.] *A. & Th.* θοῦ, *Symm.* τάξον, (*cc* Viridibus.] S. *Hier. in Abacuc cap.* 3 *videtur legiſſe,* χώραι *enim,* regionibus. (*) Agni.] *Schol.* βουκόλια, armenta boum. Ad vitam miniſtrorum tuorum.] *A.* εἰς ἄρτον οἴκου σου, ad panem dom *Sym. & Th.* εἰς τὰ δέοντα τοῦ οἴκου σου ad neceſſaria domus tuæ. *Aliud.* Sym. τῶν κορασίων σου, puellarum tuarum.

CAP. XXVIII.

(*a*) JUdicia.] *Complut.* [illegible], depreſſiones. *Aq. & Th.* πολλοὶ ἄρ αὐτῶν, multi principes eorum. (*b*) Fortis in impietatibus.] *nulli,* ἐν ἀσεβέσι, inter impios. S. *Hieronymus adv. Rufin.* Impius calum pauperes. *Aquila, & Th.* ἀνὴρ ἄπορος, καὶ συκοφαντῶν πτωχὸς, vir p

& calumnians pauperes. (*c*) Vehemens, & inutilis.] *Aq. S. Th.* ἀνεγκὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄρτος, non cohibens ſe, (*id eſt, redundans,*) & non eſt panis. (*d*) Sic, qui.] *S Hieronymus in Eccleſ.* 11. Sic, qui derelinquunt ſapientiam, & impietatem laudant. (*e*) In omni.] *Cæteri interpretes,* πάντα, omnia. (*f*) Vadens in veritate.] *A S. Th.* περιπατῶν ἐν ἁπλότητι αὐτοῦ, ambulans in ſimplicitate ſua. (*g*) Qui autem paſcit luxuriam.] *Aq.* καὶ νέμων συμβολοκόπους, & paſcit comeſſatores. (*h*) Qui miſeretur.] τῷ ἐλεῶντι, *aut, ut alii,* ἐλεοῦντι. (*i*) Abominabilem fecit.] *Non eſt inuſitatum hoc modo accipi,* ἐβδέλυκται. *A. S. Th.* καίγε προσευχὴ αὐτοῦ, βδέλυγμα, etiam oratio ipſius, abominatio. (*k*) Tranſibunt.] *A. & Th.* κληροδοτηθήσονται, διελοῦνται, hæreditate accipient, partientur. *Veriſimile eſt eos totam ſententiam expreſſiſſe, quemadmodum vulgata,* & ſimplices poſſidebunt bona. (*l*) Condemnabit.] *A. & Th.* ἐξιχνιάσει, ſcrutabitur. (*m*) Narrat.] *A. & Th.* ὁμολογῶν, confitetur. *Symm.* ἐξαγορεύων, enunciat. (*n*) Diligetur.] *Symmachus,* εὐοδωθήσεται, proſperabitur. (*o*) Veretur omnia per metum.] *Sic S. Cyprianus,* 3. *teſtim.* (*p*) Rex egens proventuum.] S. ἡγούμενος (ἢ δυνάστης) ἐνδεὴς συνέσεων, *quod vulgata,* dux indigens prudentia. (*q*) Magnus ſycophanta.] *Schol.* καὶ πολύστρεβλον, & abundans in extorſionibus. (*r*) Tempus vivet.] *Schol.* βιώσεται βίον, vivet vitam. (*ſ*) Diliget te.] *Schol.* ἀναπαύσει σε, requiem dabit tibi. *Verum hæc ſententia magna ex parte eſt etiam cap. ſequenti, & hic abeſt a Compl. & vulgata. Contra autem in aliis quibuſdam poſt eam, id eſt, poſt illa verba,* genti iniquæ, *hæc ſequuntur,* ὃς φράσσει τὰ ὦτα μὴ εἰσακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων, qui obturat aures, ne exaudiat imbecillum, & ipſe invocabit; & non erit, qui exaudiat, *quæ ſententia eſt in cap.* 21. (*t*) Juſte.] *Aut,* δίκαιος, juſtus, *ut nonnulli codd. Aquila, & Theodot.* τέλειος, perfectus. (*u*) Ocium.] *Aq. & Th* κενὰ, vacua: *alius interpres,* ἀσχολίαν, vacuitatem negociorum. (*x*) Fidelis.] *Aq* πιστεύων, fidem faciens, *id eſt, cui recte creditur: nam hæc videtur hoc loco iſtius verbi notio. Symm.* ἀληθὴς, verax. (*y*) Malus autem.] *Schol.* ὁ δὲ σπεύδων πλουτεῖν, οὐκ ἀθωωθήσεται, *quod vulgata,* qui autem feſtinat ditari; non erit innocens. (*z*) Invidus.] *Schol.* φθονερὸς, *eodem ſenſu.* (*ω*) Miſericors obtinebit eum.] *Symm.* ἔνδεια ἐπελεύσεται αὐτῷ, egeſtas ſuperveniet ei. (*aa*) Eo, qui lingua gratificatur.] *Aq.* παρὰ λειοῦντα γλῶσσαν, præ leniente linguam. (*bb*) Qui abiit.] *Compl.* ἀποβιάζεται, *& Schol.* ἀποβιάζεται, ἀτιμάζει, violat, inhonorat. *Aq. & Th.* ἁρπάζων, diripiens. *Symm.* ἀδικῶν, injuriis afficiens. (*cc*) Conſors.] *A. S. Th.* μέτοχος, particeps. (*dd*) Infidelis.] *In aliis eſt,* ἄπληστος, inſatiabilis. *Aq.* πλατὺς ψυχῇ ἐρεθίζει ἀντιδικίαν, latus animo concitat jurgium. *Symm.* πλατύψυχος παροξύνει κρίσιν, latianimus acuit litem. (*ee*) Audacia cordis.] S. *Hieronymus adv. Rufin. in multis codicibus:* & qui confidit in cordis avaritia, ſtultiſſimus eſt. *In aliquot tamen eſt,* in cordis audacia. (*ff*) In multa penuria erit.] *Sic S. Cypr.* 3. *teſtim. ſed in lib. de opere & eleem.* in magna: *utrobique autem,* avertit oculos ſuos. *Schol.* οὐκ εὐοδωθήσεται, non proſperabitur. (*gg*) Gemunt.] *Sic idem* 3. *teſtim. Aq. S. Th.* κρυβήσονται, abſcondentur.

CAP. XXIX.

(*a*) COrreptionum.] *Hoc aptius Hebræo, & ſententiæ, quam ſi vertatur,* corripiens. *Significat enim eum qui corripi ſe ſinit.* (*b*) Ardente eo.] *A. S. Th.* συντριβήσεται, conteretur. (*c*) Dum laudantur.] *Aq* ἐν τῷ πληθύναι δικαίους, *quod vulgata,* in multiplicatione juſtorum. (*d*) Paſcit] *Aq.* νέμων πόρνας, *eodem ſenſu.* (*e*) Iniquus.] *Aq. & Th.* ἀφαιρεμάτων, demptionum, *aut,* oblationum: *de qua dictione alibi notatum.* (*f*) Illud ſuis pedibus.] *Pro,* αὐτὸ, *Complut. habet,* περιβαλεῖ αὐτῷ, *& ſic interpretatur, & interpungit,* qui præparatur ad vultum ſui amici, rete circumjaciet ei ſuis pedibus. *In comm. in Prov. inter opera* S. *Hieron.* Denique clauſulam prioris verſiculi antiqua editio manifeſte poſuit, retia circundat ſuis pedibus. (*g*) Peccanti.] *Aq.* ἐν ἁμαρτίᾳ ἀνδρὸς παρανόμου πρόσκρουσις, in peccato viri iniqui offenſio. *Symm.* ἐν ἀδικίᾳ ἀνδρὸς πονηρὸν σκάνδαλον, in viri injuſtitia malum ſcandalum. (*h*) Non cogitat ſcientiam.] *In aliquo libro, & Complut. eſt,* οὐ συνήσει δίκην, non intelliget cauſam. (*i*) Iniqui.] *In nonnullis libris eſt,* λοιμοὶ, peſtilentes, *& pro Scholio eſt appoſitum,* ἄνομοι. (*k*) Exufferunt.] *Symm.* ἐθυμίασαν, incenderunt. (*l*) Exquirent.] *Symm.* ἐκζητήσουσιν, *eodem ſenſu.* (*m*) Diſpenſat per partem.] *Caſſianus coll.* 16. *cap.* 27. per partes. S. *Hier. adv. Rufin.* in partes. *Sym.* ἐπ' ἐσχάτων καταπραΰνει αὐτήν, in noviſſima mitigat eam. (*n*) Qui ſub eo.] *A. S. Th.* λειτουργοὶ αὐτοῦ, miniſtri ejus. *Sch.* ὑπηρέται, *eodem ſenſu.* (*o*) Invicem concurrentibus.] *Sch.* ἐλθόντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, venientibus in idipſum. (*o*) Viſitationem.] *A. S. Th.* φωτίζων ὀφθαλμοὺς ἀμφοτέρων ὁ κύριος, illuminans oculos utriuſque Dominus. (*p*) In teſtimonium conſtituetur.] *Lucifer pro* S. *Athan.* in teſtimonium reſurget. *A.* εἰς ἔτι, in poſterum. *Symm.* εἰς ἀεὶ, in ſempiternum. *Alius interpres,* εἰς αἰῶνα, in ſeculum. (*r*) Puer autem errans.] *Aq.* ἐξαποστελλόμενος, dimiſſus. *Symmachus,* νέος δὲ ἀφειμένος, juvenis autem dimiſſus. (*ſ*) Parentes.] *Schol.* μητέρα, matrem. (*t*) Ornatum.] *Symm. & Th.* τρυφὰς, delicias. (*u*) Non erit enarrator genti iniquæ.] *Pro his in capite præcedenti, ubi etiam prædicta ſententia habetur, videtur dictum,* non obediet genti iniquæ. *Aq.* οὐκ ὄντος ὁραματισμοῦ ἀποσκεδασθήσεται λαὸς, *quod vulgata,* cum prophetia defecerit; diſſipabitur populus. (*x*) Dolebit ſuper ſe.] *Symm.* ἔσται γογγυσμὸς, erit murmuratio. (*y*) Suſcitat.] *Nonnulli,* ὀρύσσει, fodit. *Symm.* ἐρεθίζει μάχην, irritat pugnam. (*z*) Contumelia.] *Cæteri interpretes,* ὑπερηφάνεια ἀνδρὸς ταπεινοῖ αὐτὸν, ſuperbia viri humiliabit eum. (*ω*) Humiliter autem ſentientes firmat.] *In aliquot libris eſt,* ἐγείρει, erigit. *Schol.* καὶ ταπεινόφρων ἀντιλήψεται δόξης, & humilis ſpiritu ſuſcipiet gloriam. (*aa*) Furi.] *Aq.* μετὰ κλέπτου, cum fure. (*b*) Supplantati ſunt.] *In aliquot libris,* ὑποσκελισθήσονται, ſupplantabuntur. (*) Juſtus vir.] *In aliis,* δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος, juſto vir injuſtus, *quod reſpondet vulgatæ. Quod autem in aliquot libris noſtræ editionis, pro,* ἀδίκῳ, *irrepſit,* δικαίῳ, *vitium Typographi eſt.* (*c*) Mulierem.] *Hæc etiam in vulgata ſunt in extremo Proverbiorum cap.* 31. *itemque in Compl. & initiis ſententiarum ſunt appoſitæ literæ alphabeti hebraici, ſingulis ſingulæ. In multis autem libris græcis ſunt ad finem capitis* 24. (*d*) Spoliis.] *Schol.* λαφύρων, *eodem ſenſu.* (*e*) Ad bona omni vita.] *In aliquot libris eſt,* ἀγαθὸν καὶ οὐ κακὸν πάντα τὸν βίον, bonum, & non malum omni vita. *Schol.* χρόνον, tempore. *A. S. Th.* πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῆς, omnibus diebus vitæ ſuæ. (*f*) Filans.] *Aq. S. Th.* ἐζήτησεν, quæſivit: *alius interpres,* εὑραμένη, cum inveniſſet. (*g*) Quod utile eſt.] *Aq. & Th* ἐν βουλῇ, in conſilio. *Sym.* ἐν θελήματι, in voluntate. (*h*) Autem hæc vitam.] *A nonnullis abeſt illud,* δὲ, *& conjunguntur hæc cum antecedente,* de longe congregat, *& ſequitur,* αὐτῆς τὸν πλοῦτον, ſuas divitias. *In Schol. autem apponitur,* βίον. (*i*) de noctibus.] *A. S. Th.* ἔτι οὔσης νυκτὸς, dum adhuc eſt nox. (*k*) Eſcas.] *Th.* σύνταξιν, conſtitutionem. *Symm.* πρόσταγμα, præceptum: *ſed fortaſſe hæc varietas pertinet ad id quod ſequitur,* opera: *nam ibi hebræus habet,* ſtatutum, *id eſt, penſum, vel quod convenit.* (*l*) Lumbum.] *Aq. & Th.* τὸν νῶτον, dorſum. (*m*) Firmavit.] *Symm.* ἐκραταίωσεν, roboravit. *Aq. & Th.* ἐκαρτέρωσεν, duravit. (*n*) Operari.] *Symm. & Th.* ἐμπορεία, negociatio. (*o*) Utilia.] *A. S. Th.* ἀνδρεία, *& vulgata,* fortia, *quod alii interpretantur,* vertibulum. (*p*) Firmat ad.] *Schol.* ἐκράτησε, tenuit. (*q*) Induti ſunt.] *Schol.* ἐνδιδύσκονται, induuntur (*r*) Veſtes.] *Et proprie craſſas, ut chlamydes, aut penulas. Hoc enim videtur valere,* χλαίνας S. *Ambr.* 2. *de fide, cap.* 1. *dixit,* binas veſtes. *Aq & Th.* περιστρώματα, periſtromata. *Symm.* ἀμφιτάπους, tapetia. (*ſ*) Conſpicuus.] *Symm.* γνωστὸς, notus. (*t*) Senibus.] *Schol.* πρεσβυτέρων, ſenioribus: *& a quibuſdam abeſt illud, quod ſequitur,* κατοίκων. (*u*) Cingula.] *Schol.* ζώνην, zonam. *In aliquo autem libro eſt,* περιζώματα δὲ, cingula autem, *in nonnullis,* καὶ ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξι, καὶ περιζώματα τοῖς χαναναίοις, & vendidit Phœnicibus, & cingula Chananæis. (*x*) Attende.] *Sch.* ἐν σοφίᾳ, in ſapientia. (*y*) Et ordinem poſuit linguæ ſuæ.] ἐστείλατο, *aut,* ἐτείλατο. *Sym.* καὶ νόμος ἐπίχαρις τῇ γλώσσῃ αὐτῆς, *Th.* χάριτος ἐπὶ γλώσσῃ αὐτῆς, *quod vulgata,* & lex clementiæ in lingua ejus. *Verum tota hæc ſententia abeſt a Compl. & in vulg. non eſt hoc loco, ſed tantum poſt ſequentem. Ac fortaſſe hæc & illa quæ paulo poſt in noſtra ſequitur,* os autem aperit ſapienter, *ſunt duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ.* (*z*) Lætata eſt.] *In aliquo libro eſt,* εὐφρανθήσεται, lætabitur. *Aq. S. Th.* γελάσεται, ridebit, *ut vulgata.* (*ω*) Conſtrictæ manſiones.] *Id eſt, diligenter obſeptæ, & cuſtoditæ. Symmachus,* σκοπεύει πορείας, conſiderat itinera, & vias. (*aaa*) Cibos autem pigros.] *Schol.* ἄρτον ὀκνηρίας, panem ſocordiæ. (*b*) Autem ejus.] *In Compl. additur,* ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς, in lingua ejus, *& ſequitur ſententia, quæ in noſtra præceſſit,* conſtrictæ manſiones, &c. (*c*) Suſcitavit filios ejus.] *Compl.* ἀνέστησαν τὰ τέκνα αὐτῆς, ſurrexerunt filii ejus. (*d*) Ditati ſunt.] *A. S. Th.* ἐμακάρισαν αὐτήν, beatificaverunt eam. (*e*) Acquiſierunt divitias, multæ fecerunt virtutem.] *In aliquot libris eſt,* ἐποίησαν δύναμιν, πολλαὶ ἐποίησαν δυνατὰ, Fecerunt virtutem, multæ fecerunt potentia. *Sed in ſcholio notatur, pro,* δύναμιν, *alium interpretem dixiſſe,* δυνατά. *Omnino hæc repetitio non eſt in hebræo: in quo eadem dictio in vulgata transfertur,* divitias, *ab aliis,* virtutem. (*f*) Intelligens benedicitur: timorem autem Domini iſta laudet.] φοβουμένη κύριον, αὕτη ὑμνηθήσεται, timens Dominum, ipſa laudabitur. (*g*) Labiorum.] *A. S. Th.* χειρῶν, manuum. (*h*) Et laudetur in portis vir ejus.] *Symmachus,* αἰνείτω τὰ ἔργα αὐτῆς, laudent opera ejus. *Aquila:* καὶ ὑμνήσουσιν αὐτὴν ἐν πύλαις ποιήματα αὐτῆς, & laudabunt eam in portis opificia ejus.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

(*a*) ISrael.] S. *Hieron. in comm. inquit ſuperfluum hic eſſe,* Iſrael. (*b*) Vanitas vanitatum.] S *Auguſt. ſolet dicere,* vanitas vanitantium. *Schol.* Cæteri, ἀτμὸς ἀτμῶν. S. *Hieron.* quod nos poſſumus vaporem fumi, & auram tenuem, quæ cito reſolvitur, appellare. (*c*) Quid ſupereſt.] *Sic S. Hieron. in tralatione, quam ipſe vulgatam nominat, nos vulgatam antiquam dicemus, & a qua nos illum imitati raro diſcederemus, niſi eſſet admiſta cum aliis interpretationibus. Aq. & Symm.* τί πλέον ἀνθρώπῳ, *& S. Hieron. in ſua,* quid habet amplius homo. S. *Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 12. Quæ abundantia homini, &c. (*d*) Labore ſuo, quo laborat.] *Aqu.* μόχθῳ, ᾧ ἐκοπίασεν, *eodem ſenſu.* (*e*) In ſeculum.] *Symm* αἰώνιος, *eodem ſenſu.* (*f*) Ducit.] *Sic S. Hieron. ex vulgata tunc editione, & in explanatione pro eodem accipit,* ducit, *&,* trahit. *Schol. ex Aquila,* εἰσπνεῖ. S. *Hieron.* quod Aquila interpretatur, προσέπνευσε, id eſt, aſpirat, Symmachus vero & Theodotio, recurrit. (*g*) Vadit.] *Sym.* καταντᾷ. S. *Hier.* Sym. hunc locum ita interpretatus eſt: Vadit ad meridiem, & circumit ad boream; perambulans vadit ventus, & per quæ circumierat, revertitur ventus. (*h*) Gyrat gyrans.] S. *Hier.* gyrans gyrando. (*i*) Non eſt impletum.] *Idem,* non impletur. *Sym.* οὐ πλημμυρεῖ, non redundat, *ut* S. *Hier. in ſua.* (*k*) Quo torrentes eunt.] *Sic Hebræus fere ad verbum, licet apud* S. *Hier. in vulgata tunc editione,* de quo torrentes exeunt, illuc ipſi revertuntur, ut introeant: *quæ ſatis congruunt verbis, quæ in Schol. referuntur ex Sym.* εἰς τὸν τόπον, ἀφ' οὗ οἱ ποταμοὶ πορεύονται, καὶ ἐκεῖ αὐτοὶ ἀναστρέφουσιν. (*l*) Graves.] *Id eſt, laborioſi. Sym.* κοπώδεις, *eodem ſenſu. Aq.* κοπῶσιν, laborem afferunt. (*m*) Non poterit vir loqui.] *Symm.* ἀδύνατόν ἐστιν ἄνθρωπον ἐκνικῆσαι λέγοντα, fieri non poteſt ut homo pervincat dicere. (*n*) Quod futurum eſt.] *Sic S. Hieron. in ſua. Symm.* τὸ ἐσόμενον, quod erit; *quemadmodum idem in vulgata antiqua.* (*o*) Quod faciendum eſt.] *Symm.* τὸ μέλλον ἔσεσθαι, *quod futurum*

rum eſt. (p) Recens.] *Aq. Symm.* καινὸν, novum. (q) Quis loquetur.] *Viſum eſt aptius hoc modo verti per interrogationem. S. Hieron. tranſlationem tunc vulgatam hoc modo ponit in textu*, eſt ne verbum, de quo dicatur, vide, hoc novum eſt? *Sed in explanatione, referens tamen, ut videtur, quæ legerat in quodam libro, conjungit cum antecedentibus, hoc modo*, non eſt omne recens ſub ſole, quod loquatur, & dicat, ecce hoc novum eſt? *Symm.* ἆρα ἔστι τι ὃ ἐρεῖ τις. *S. Hieron.* Apertius hoc Symm. tranſtulit, putas ne eſt, qui poſſit dicere, vide, hoc novum eſt, & jam factum eſt in ſeculo, quod fuit ante nos? *Et quod noſtra habet*, ἔμπροσθεν ἡμῶν, *Schol. refert Symmachum dixiſſe* πρὸ ἡμῶν. (r) Eorum.] *Nonnulli*, αὐτοῖς, *& apud S. Hieronymum*, eis. (ſ) Cum eis, qui futuri ſunt in noviſſimo. *Symm.* παρὰ τοῖς ἐσομένοις μετὰ ταῦτα, apud eos, qui futuri ſunt in poſterum. (t) Dedi.] *Symm.* προεθέμην, propoſui. (u) Conſiderandum.] *Aq.* ἐξερευνῆσαι, inveſtigare. (x) Quoniam diſtentionem.] *S. Hier. in textu*, hanc occupationem, *in explanatione autem*, Aquila, lxx. Theodotio, περισπασμὸν, ſimiliter tranſtulerunt, quod diſtentionē Latinus interpres expreſſit, eo quod in varias ſolicitudines mens hominis diſtenta lanietur. Symm. vero, ἀσχολίαν, id eſt, occupationem, tranſtulit. *Quod notatur etiam in Schol. & paulo poſt*, περισπᾶσθαι, *dixiſſe*, ἀσχολεῖσθαι, ut occuparetur. (y) Vanitas.] *Aq.* ἀτμὸς, vapor. (z) Et præſumptio ſpiritus.] *Aq.* καὶ νομὴ ἀνέμου, & paſtio venti. S. *Hieron.* Aquila & Th. νομὴν, Symm. βόσκησιν, tranſtulerunt, lxx autem interpretes non Hebræum ſermonem expreſſere, ſed Syrum, dicentes, προαίρεσιν. Sive ergo νομὴ, ſive, βόσκησις, a paſtione vocabulum eſt προαίρεσις autem melius voluntatem quam præſumptionem ſonat, &c. (ω) Imminutio.] *Symm.* ὑστέρημα μὴ δυνάμενον ἀναπληρῶσαι ἀριθμὸν, defectus, qui non poteſt explere numerum. (aa) In corde meo.] *Aq. & Symm.* κατὰ τῆς διανοίας μου, cum mente mea. (bb) Et adjeci.] *Symm.* καὶ ὑπερέβαλλον σοφίᾳ, & præceſſi ſapientia. (cc) Et dedi cor meum, ut noſcerem ſapientiam, & ſcientiam.] *Abſunt hæc a Compl. & uno vetuſto. S. Hier. in vulgata antiqua, & ſua, habet poſt iſta*, & cor meum vidit multa, ſapientiam & ſcientiam; & dedi, &c. (dd) Parabolas.] *Aq.* πλάνας, errores. *Th.* παραφορὰς, prolapſiones. *S. Hier. etiam in vulgata antiqua, nullaque in explanatione facta varietatis mentione habet*, errores & ſtultitiam. *In ſequenti quidem capite, ſimili pene loco eſt*, καὶ παραφορὰν, καὶ ἀφροσύνην. (ee) Quia & hoc.] *Schol.* ὅτι πρὸς τοῦτο ἐστὶ νομὴ ἀνέμου, quia etiam hoc eſt paſtio venti. *Vtramque interpretationem affert S. Hier. & hæc addit*: De præſumptione ſpiritus, ſive paſtione venti, quia ſæpius in hoc libro dicitur, ſupra diſſeruiſſe ſufficiat. (ff) Cognitionis.] *S. Hier. etiam in vulgata antiqua*, furoris: *Nullamque ullius varietatis mentionem facit.* (gg) Dolorem.] *Aq.* βάσανον, tormentum.

CAP. II.

(a) VAnitas.] *Aq* ἀτμὸς, *ut ſupra.* (b) Circumlationem] *S. Gregorius Thaumaturgus, in metaphraſi id ſic explicat*, καὶ γέλωτα μὲν εἰκῇ φερόμενον ἐπέχον & riſum quidem, qui temere feratur, cohibui. *Symm.* τὸν γέλωτα εἶπον θόρυβον. *Aq.* πλάνησιν. S. *Hieron.* quod Aquila, πλάνησιν, id eſt, errorem, Symm. θόρυβον, hoc eſt, tumultum, interpretati ſunt; lxx. vero, & Theodotio, ſicut in pluribus locis, ita & in hoc quoque concordant, & tranſtulerunt, περιφορὰν, quam nos verbum de verbo exprimentes, circumlationem poſſumus dicere. (c) Quid hoc facis?] *Symm.* τί αὐτὴ ποιεῖς; quid ipſa facis? (d) Et conſideravi, ſi cor meum trahet.] *In aliquot libris eſt*, ἑλκύσει, diſſolvet. *Aq & Symm.* καὶ ἐνοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου, S. *Hieronymus in vulgata antiqua*, conſideravi in corde meo, ut traherem in vino carnem meam. (e) Et cor meum deduxit.] *In multis codicibus additur*, με, me, *itemque apud* S. *Hieronymum. Symm.* ἵνα τὴν καρδίαν μου μετάγω εἰς σοφίαν, *quod in vulgata noſtra*, ut animum meum transferrem ad ſapientiam. (f) Et ut obtinerem lætitiam.] καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' εὐφροσύνην, *id eſt, regerem imperio, ac dominarer in exultantem lætitiam, ac geſtientem voluptatem.* S. *Gregorius Thaum.* ἐγκράτεια δὲ δουλοῦται ἐπιθυμίαν, continentia autem in ſervitutem redigit cupiditatem. S. *Hieronymus in textu vulgatæ antiquæ*, ut obtinerem ſtultitiam, *quaſi habuerit*, ἀφροσύνην. *Sed in explanatione*: Eleganter autem voluptatem ebrietati comparavit (ſiquidem ebrietas evertit animi vigorem) quam qui potuerit ſapientia commutare, & (ut in quibuſdam codicibus habetur) obtinere; is poterit, &c. (g) Bonum.] *Symm.* τὸ σύμφορον utile. (h) Magnificavi opus meum.] S. *Hieronymus*, opera mea. *Schol.* μεγάλα ἐποίησά μοι ἔργα, magna feci mihi opera. (i) Omne fructus.] *Id eſt, fructiferum, aut omnis fructus.* S. *Hieronymus*: Plantantur arbores, non omnes fructiferæ, ut in latinis codicibus habemus, ſed omnis fructus, hoc eſt, diverſarum frugum, &c. (k) Piſcinas.] *Aq.* λίμνας. *Symmachus*, δεξαμενὰς, *eodem ſenſu.* (l) Congregavi mihi.] *Symm.* ἤθροισα ἐμαυτῷ, *eodem ſenſu.* (m) Opes.] *Aq.* οὐσίας, ſubſtantias, *ut* S. *Hieronymus etiam in vulgata antiqua. Symm.* πεκούλια, peculia, res peculiares. (n) Delicias.] *Aq.* τρυφὰς, *Symm.* σπατάλας, *eodem ſenſu.* (o) Miniſtrum vini, & miniſtras.] *In alio codice eſt*, οἰνοχόους, *&* S. *Hieronymus in textu*, miniſtros vini, *& in explanatione*, vini fuſores, & vini fuſitrices. *Aq.* κυλίκιον, καὶ κύλικας. S. *Hieronymus videtur legiſſe*, κυλίκια, καὶ κύλικα, minora vaſcula, & craterem, *idque explanat*: *Additque Symmachum dixiſſe*, menſurarum ſpecies, & appoſitiones: *Quare in ſua tralatione eſt*, ſcyphos, & urceolos, &c. (p) Magnificatus ſum.] *Symm.* μεγέθει ὑπερέβαλον, magnitudine ſuperavi. (q) Super omnes qui fuerunt ab ante me.] *Illud*, ab, *abeſt a multis, in Scholio affertur ex Symm.* ἀπὸ ἔμπροσθεν ἐμοῦ. S. *Greg. Thaum.* τοσοῦτον ὑπερέβαλον τούτους τοὺς πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντας, tam ſupergreſſus ſum his eos qui ante me regnaverunt. *In aliis vero libris eſt*, καὶ προσέθηκα σοφίαν παρὰ πάντας, *ac* S. *Hieronymus*, & adjeci ſapientiam ſuper omnes. (r) Aſtitit.] *Agnoſcit* S. *Hieronymus in hoc verbo, quod græce eſt*, ἐστάθη, *ſtatum quendam permanentem, qui ſemper in plenitudine eſt.* (ſ) Poſtulaverunt.] *Symm.* ἐπεθύμησαν, concupiverunt. (t) In omni labore meo.] *Symm.* ἐκ πάσης φιλοπονίας μου, ex omni ſtudio laborum meorum (u) Et in laborem, quo laboraveram faciendo.] S. *Hieronymus*, faciens, *Symmachus*, καὶ τὸν πόνον ὃν ἐπόνησα διαπρασσόμενος, & laborem, quem laboravi peragens. (x) Vanitas & voluntas ſpiritus.] *Aq.* ἀτμὸς, καὶ νομὴ ἀνέμου, *ut ſupra.* (y) Errorem.] *S. Hier.* errores. *In quibuſdam libris eſt* περιφορὰν, circumlationem, (*ut etiam in noſtra paulo ſuperius:*) *& Schol.* παραφοράν. (z) Stultitiam.] *Aq. & Symm.* πλάνην, *eodem ſenſu.* (ω) Qui ingredietur poſt conſilium.] S. *Greg.* ἔπειτα ἑαυτοῦ λαβόμενος, εἰς τὸ δέον ἐπιστρέψῃ. *at* S. *Hieronymus*, qui poſ ire poſt regem? Deinde ſeipſum tenens, quo oportet, convertent. τί ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ; Quid autem homo, ut ſequatur con ſilium? (aa) Ea quæ fecerunt ipſum] *In uno libro pro*, τὰ, *eſt*, σὺν, *utrumque nihil videtur ad ſententiam facere, ſed tantum reſpondere arti hebræo. Putant autem multi his verbis, quæ prorſus reſpondent hebræo, ſignificari*, qui non ſit facturus ea quæ fecerunt alii. *In pleriſque autem li eſt*, πάντα, ὅσα ἐποίησεν ἐν αὐτῇ, omnia, quæcunque fecit in eo. S. *Hierony in vulgata antiqua ſic habet totum hunc locum*, quia quis eſt hominum, poſſit ire poſt regem ante factorem ſuum? *in ſua autem, quæ eſt noſtra gata*, quid eſt, inquam, homo, ut ſequi poſſit regem factorem um? *Fatetur autem interpretationem lxx. longe ab hoc ſenſu diſcrep & non longe ab initio capitis, ubi ſenſum breviter indicat, hæc videtur re ad hunc locum pertinentia*, conſequentur in laudem illius hominis qui poſt vitia ſe refrænans, virtutum poſſit eſſe ſectator. S. *Gregorius men ad hunc locum habet*, φερόμενος ἀλόγως, qui fertur ſine ratione. Stultitiam.] *Symmach.* ἀμαθίαν, vacuitatem diſciplinæ. (cc) Event *Schol.* ἓν τέλος τὸ ἐπὶ πᾶσιν φρονίμου, καὶ ἄφρονος, unus finis in omnibus, pru tis, & imprudentis. (dd) Sapiens factus ſum.] *Symm.* καὶ εἰς τί μοι ἡ σοφία ad quid mihi ſapientia mea? (ee) Abundanter loquutus ſum.] *In mu lis libris eſt*, τὸ περισσὸν, *in aliquo*, τότε περισσὸν, *& Hebræus conjungit antecedentibus*, ut quid ſapui ego tunc excellentius? & loquutus ſum *De S. Hieron. in ſequenti notatione dicemus.* (ff) Quoniam hoc quoq tas, quoniam inſipiens ex abundantia loquitur.] *Hæc eodem ordine apud S. Gregor. qui inquit*, ὅπου γε τὰ φλυαρίας ῥεύματα ὥσπερ ἐκ πηγῆς τῆς ἀφροσύνης, quandoquidem garrulitatis fluenta tanquam ex fonte punt ſtultitiæ. *In aliis libris Græcis alius ordo eſt*, διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης. *Et ſanctus Hieronymus, qui in textu hanc tum ſecundam partem habet, in commentarijs confeſſus, lxx. ſenſum icum apertius tranſtuliſſe, licet verborum ordinem non ſequutos, ita totum hunc locum refert*, &, ut quid ſapiens factus ſum ego? tunc abun ter loquutus ſum in corde meo, quoniam inſipiens ex abundantia loqu quoniam hoc quoque vanitas, quia non eſt memoria, &c. (gg) Eo jam dies] *In aliquo libro, & in Complut. eſt*, καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι μέναις. S. *Hieronymus*, eo quod ecce diebus, qui ſupervenient, univerſa livio operiet. (hh) Malum ſuper me.] *Symm.* κακὸν γάρ μοι ἐφάνη τὸ γινόμενον; malum enim mihi viſum eſt opus quod fit. (ii) Qui fit.] *riſque*, γενομένῳ, qui factus eſt: *in nonnullis*, γενησομένῳ, S. *Hieronymus* futurus poſt me. (kk) Et an poteſtatem habeat.] *Ab uno codice abeſt* εἰ. *Aquila*, κυριεύσει, S. Hier. & dominabitur (ll) Quo.] *Sym.* in quo. (mm) Converſus ſum.] *Symm.* περιήχθην, circumegi me. Ut renunciarem.] *Schol.* ἀποκαμεῖν, ut recuſarem laborem. (oo) S. *Hier.* cui. (pp) Virtute.] *Schol.* γοργότητι, vigore. (qq) Homo *Videtur eſſe tranſpoſitio caſuum, ac ſi diceretur*, ἀνθρώπῳ, ὃς, homini, *ita* S. *Hier.* (rr) Quoniam fit in homine.] *Ab aliquo libro abeſt* ἐν, *a Complut. etiam illud*, ὅτι, *quod tamen reſpondet hebræo, & videtur* quoniam quid. *Sæpe valet*, quid, *&*, qui. S. *Hieron.* quid enim fit ho *Symm.* ὅτι γὰρ περιγέγονεν, quid enim amplius fuit. (ſſ) Dolorum.] βάσανος, καὶ θυμὸς, tormentum, & ira. (tt) Et iracundiæ diſtentio *Schol.* μόχθου, laboris, & ærumnæ. S. *Hieron.* dolorum, & iracundiæ, rumque. (uu) Quod comedet.] *Eſt hebraiſmus, & volunt ſuppl* ſi quod comedit. (xx) In labore ſuo.] *Symm.* ἀπὸ κόπου αὐτοῦ, de ſuo. (yy) Bibet.] *Symm.* ἀναλώσει, ſumptus faciet. *Aq.* φείσεται, *Hieron.* parcit. (zz) Quoniam homini bono coram ſe.] *Rur Hier. illud*, ὅτι, qui. *Symm.* ἀρέσαντι αὐτῷ, qui placuit ei. (ωω) Solic nem.] *Sic* S. *Hieron. quod antea*, dictionem. *Symm.* ἀσχολίαν, occupatio (aaa) Ut augeat, & congreget.] *Aquila*, τοῦ συλλέγειν, καὶ γαγεῖν, ut colligat, & congreget. *Symm.* ἀθροῖσαι, καὶ ἀποθέσθαι, ἵνα ἐκείνῳ, ᾧ ἀρέσει τῷ θεῷ, ut coacervet, & reponat, ut dentur illi, cui rit Deo.

CAP. III.

(a) OMnibus tempus.] *Symm.* παντὸς ὥρα, omnis rei eſt hora. Omni rei ſub cœlo.] *Symm.* πάσης χρείας, omnis negocii, niſterii. (c) Evellendi.] *Symm.* ἐκριζῶσαι, eradicandi. (d) Mitt *Sic S. Hieron. in comm. ex lxx. in textu autem*, ſpargendi, *& Schol.* (e) Amplexu.] *Quidam libri habent*, περιλήμματος, *& Schol.* *ſed idem ſenſus.* (f) Amandi.] *A.* ἀγαπᾶν, diligendi. (g) Bo tempore ſuo.] *Symm.* καλὸν ἕκαστον ἐν καιρῷ ἰδίῳ, bonum unumquodq tempore proprio. (h) Omne.] *Abeſt a S. Hieronymo, ut ab Hebræ* Ut non inveniat homo.] *Aquila*, ὡς οὐχ εὑρήσει ἄνθρωπος, quomodo no veniet homo. (k) Et uſque.] *Abeſt illud, & a Compl. & S. Hieron ſed non ab Hebræo.* (l) Erunt.] *Symm.* διαμενεῖ, permanebunt. Eum, qui perſequutionem patitur.] *Sic S. Hieronymus in vulgata ant & Lucifer pro S. Athan. ſed idem S. Hieron. in comm. interpretatur*, κόμενον, (*perinde ac ſcriptum eſſet*, τὸ διωκόμενον,) quod periit, quod ex ſum eſt, quod eſſe ceſſavit. *Symm.* ὁ δὲ θεὸς ἐπιζητήσει ὑπὲρ τῶν ἐκδιωκ Deus autem inquiret pro iis qui vexati expelluntur. [τόπον τῆς κρίσεως] δικαιοσύνης, juſtitiæ. (n) Illic pius.] *Ita & alii quidam codices, & L ibidem S. Gregor. Thaum.* εἶδον ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, κολάσεως μὲν βάραθ δυσσεβεῖς δεχόμενον, εὐσεβέσι δὲ χῶρον ἕτερον ἀνειμένον, vidi in infimis partibus nitionis quidem barathrum impios recipiens, piis autem locum alium quillum. *In pleriſque vero libris eſt*, ἐκεῖ ὁ ἀσεβὴς, illic impius. *S. Hier.* lo judicii ubi impietas; & locum juſtitiæ, ubi iniquitas. (o) Juſtum.] *Sic S. ronymus, quod græce eſt*, σὺν τὸν δίκαιον, *& illa*, σὺν τὸν, *videri poſſunt duæ pretationes, quod in præcedente capite notatum eſt de*, σὺν, *&* τὰ, *utrum enim reſpondet articulo hebræo. Interdum tamen etiam apud S. Hierony vertitur*, ſimul. (p) Omni rei.] *Aq.* πάσης χρείας, omnis negocii, commoditatis. (q) Quia ſeparabit illos Deus, & ut oſtendat.] S. *ronymus*, ſeparat ut oſtendat. *Schol.* τοῦ ἐλέγξαι αὐτοὺς ὁ θεὸς, καὶ αὐτοῖς, ut argueret eos Deus, & ut oſtenderet eis. (r) Et quidem eis tus.] S. *Hieron.* ſive quia eventus filiorum hominum. *Symm. pro,* Συνάντημα, *dixit,* Σύμβαμα, *eodem ſenſu.* (*ſ*) Et ſpiritus vnus omnibus : & quid abundavit homo a pecore ? nihil.] *Symmachus,* ϗ ἀναπνοὴ ὁμοία πᾶσιν, ϗ τί πλέον ἄνθρωπος κτήνους ? & reſpiratio ſimilis omnibus : & quid amplius homo pecore ? *Th.* ϗ τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ; & quæ præſtantia homini ; *Sanctus Hieronymus,* & amplus homini a pecore nihil eſt. (*t*) Vnum.] *In pleriſque additur* πορεύεται, *&* S. *Hieronymus,* omnia vadunt ad locum vnum. (*u*) Pulvere.] *Symmachus,* τῆς γῆς. *Sanctus Hieronymus,* homo. (*x*) Quis enim adducet.] *Symmachus,* τίς γὰρ αὐτὸν ἄξει θεάσασθαι τὰ ἐσόμενα μετὰ ταῦτα ; quid enim eum adducet ad videndum, quæ erunt poſt hæc ? *S. Hieron. refert ex Symmacho,* ut videat antea, quæ futura ſunt poſt hæc.

CAP. IV.

(*a*) Calumnias.] *Symm.* τοὺς συκοφαντουμένους, eos qui calumniis opprimuntur. (*b*) Factæ ſunt.] *Complut.* γινομένας, *&* S. *Hieronymus,* quæ fiunt. (*c*) Lacryma.] *Sic etiam Hebræus. Symm.* δάκρυα, *&* S. *Hieronymus,* lacrymæ. (*d*) Qui conſoletur.] *Symmachus,* παρηγορῶν, παραμυθούμενος, *eodem ſenſu.* (*e*) Laudavi.] *Symm.* ἐμακάρισα, beatificavi. (*f*) Omnes.] *Abeſt ab aliquo libro, & a S. Hieron. S. Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 18. & laudavi ego mortuos magis quam viventes : & optimum judicavi ſuper hos eum qui nondum natus eſt, qui non videt hoc opus mali. (*g*) Factus eſt.] *Symm.* ἐγεννήθη, natus eſt : *ut* S. *Hieron.* (*h*) Omne opus malum.] *Rurſus iſtud,* omne, *abeſt ab aliquo libro, & a* S. *Hieron. Symm.* τὰ κακὰ ἔργα τὰ γινόμενα, mala opera, quæ fiunt. (*i*) Omnem virtutem.] *Symm.* σύμπασαν γοργότητα, omnem vigorem, & alacritatem. (*k*) Ipſum.] *Eſt hebraiſmus, & ſignificat,* eſt. S. *Hieron. habet tantum,* quia æmulatio. (*l*) Complexus eſt.] *Symmachus,* περιπλέκεται τὰς χερσὶν αὐτοῦ, complicatur manibus ſuis. *Apud* S. *Ambroſium epiſt.* 36. *ſequitur* , & devoravit viſcera ſua. (*m*) Requietis.] *Symm* μετὰ ἀναπαύσεως. S. *Hier.* melior eſt plenus pugillus cum requie. (*n*) Plenitudinis duorum.] *Symmachus,* πληρώματα ἀμφοτέρων χειρῶν … ϗ κακώσεως πνεύματος, plenitudinis utrarumque manuum . . . & afflictionis ſpiritus. S. *Hieronymus,* quam plenitudo manuum laboris, &c. (*o*) Et converſus ſum.] *Symm.* ϗ πάλιν ἀναστρέψας κατέμαθον. Et rurſus revertens didici. (*p*) Non eſt.] *Symm.* οὐ μὴ ἔσται δεύτερος, non erit ſecundus. (*q*) Finis.] *Aquila,* τέλος, *eodem ſenſu.* (*r*) Bonitate.] *Symm.* ἀγαθοῦ, bono. (*ſ*) Diſtentio.] *Symm.* ἀσχολία, occupatio. (*t*) Boni duo.] S. *Ambr. epiſt.* 17. optimi duo ſuper unum. S. *Hieron.* meliores duo quam unus. *Symm.* εἰσὶν ἀμείνους δύο ἑνός. ἔχουσι γὰρ κέρδος ἀγαθὸν, ſunt meliores duo uno : habent enim emolumentum bonum. (*u*) Participem.] *Aq.* φίλον, amicum. *Symm.* ἑταῖρον, ſodalem. *In aliquot libris legitur,* ὅτι ἐὰν πέσῃ ὁ εἷς, ὁ ἕτερος ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ. S. *Ambr. ibid.* quia ſi ceciderit unus ; alter erigit ſocium ſuum. S. *Hieron.* quia, ſi ceciderit unus, eriget particeps ſocium ſuum. (*x*) Non fuerit.] *Schol.* οὐκ ἔστιν, non eſt, *ut S. Hier.* (*y*) Invaluerit unus.] *Symm.* ὑπερισχύσῃ τις ἑνὸς, invaluerit quis ſuper unum. *S. Hieronymus,* ſuper eum unus. (*z*) Triplex.] *Symm.* τετριπλωμένον, ἢ τριπλοῦν, *eodem ſenſu.* (*ω*) Qui neſcit providere.] *Aqu.* ὃς οὐ γνώσεται τοῦ φυλάξασθαι, qui neſciet cavere. (*aa*) Quoniam de domo.] *Symm.* ὁ μὲν γὰρ ἐκ φυλακῆς ἐξῆλθε βασιλεῦσαι· ὁ δὲ καίπερ βασιλεὺς γεννηθεὶς ἠπορήθη : *paulo poſt verborum Symmachi interpretationem totam ſimul afferemus.* (*bb*) Adoleſcente.] *Symm.* παιδὸς. (*) Stabit.] *Id aliquo libro eſt,* ἀναστήσεται, *&* S. *Hier.* conſurget. (*cc*) Populo.] *S. Hieron. addit* ejus. *Aquila,* οὐκ ἔστι τέλος τῷ παντὶ λαῷ, *eodem ſenſu. S. Hieronymus, ex Symmacho ſic refert totum hunc locum, uſque ad,* cuſtodi. Melior eſt puer cum ſapientia, rege ſene, & inſipiente, qui neſcit præcavere viciſſitudinem. Alter enim exit de carcere ad regnandum : alter vero, cum eſſet rex natus, paupertate oppreſſus eſt. Vidi omnes viventes qui gradiuntur ſub ſole, cum adoleſcente ſecundo, qui ſurrexit pro eo. Infinitus omnis populus, qui fuit ante utrumque : & poſteri non lætabuntur in eo. Sed & hoc aura, & paſtio venti. (*dd*) Propinquus.] *Sic hebræus. Aq.* ϗ ἔγγιζε ὥστε ἀκούειν, *&* S. Hieronymus *tam in vulgata antiqua, quam in ſua,* & appropinqua , ut audias. (*ee*) Malum.] *Sanctus Hieronymus,* quid faciunt malum , *in ſua autem,* quid faciunt mali. *In pleriſque vero codicibus , pro* κακὸν , *eſt ,* καλὸν , bonum.

CAP. V.

(*a*) NOli feſtinare.] *Symm.* μὴ προπετὴς γίνου τῷ στόματί σου, ne ſis præceps, & temerarius ore tuo. (*b*) Terram.] *In aliquot libris additur,* κάτω, deorſum : *ſed apud S. Hieron. neque hoc eſt, neque illud,* ſurſum, *quod præceſſit, quemadmodum neque in vulgata.* (*c*) Propter hoc.] *Quidam libri habent,* ἐπὶ τούτῳ, *& Schol.* διὰ τοῦτο, *ſed idem ſenſus.* (*d*) Quia advenit.] *S. Hier.* veniet. *Symm.* ἀποβήσεται ὄνειρος διὰ πλῆθος ἀνομίας, accidet ſomnium propter multitudinem iniquitatis. (*) Prout voveris.] *Sic S. Cypr.* 3 *teſtim. S. Hieron.* cum votum voveris Deo. (*e*) Quia non eſt voluntas.] *S. Hieron.* ſubauditur Dei. *Symm.* οὐ πάρεστι χρεία ἀφρόνων, non eſt opus inſipientibus. (*f*) Bonum.] *Symm.* βέλτιον. *S. Hieron.* melius eſt non vovere, quam vovere, & non reddere. (*g*) Ut peccare.] τοῦ ἐξαμαρτεῖν, *Symm. pro,* τοῦ, *habet,* ὥστε, *eodem ſenſu.* (*h*) Dei.] *S. Hieron.* angeli. (*i*) Ignorantia.] *Teſtatur S. Hieron. Aquilam dixiſſe,* ἀκούσιον, non ſpontaneum. (*k*) Diſperdat.] *Aq.* διαλύσῃ, diſſolvat. (*l*) Vanitatem, & verborum plurimorum.] *Supplendum eſſe,* ne credas, *videtur ſignificare S. Hieron. ex Hebræorum ſententia. Symm.* διὰ γὰρ πλῆθος ὀνείρων ματαιότητες, ϗ λόγοι πολλοὶ, nam propter multitudinem ſomniorum, vanitates, & verba plurima : *& ita etiam refert poſtremam hanc partem S. Hieron. in textu tralationis vulgatæ antiquæ.* (*m*) Quare.] ὅτι. *S. Hieron.* ſed. (*n*) Direptionem judicii, & juſtitiæ.] *S. Hieron.* ruinam judicii, & injuſtitias. (*o*) Ad cuſtodiendum.] φυλάξαι. *Alii codices,* φυλάξει, *aut,* φυλάξεται. S. Hieron. cuſtodit. (*p*) Et excelſi ſuper eos.] *Symm.* ϗ ὑψηλότερος ἐπάνω αὐτῶν. *& S. Hieron.* & excelſior eſt ſuper illos. (*q*) Et præſtantia terræ in omni eſt, rex agri culti.] *Si ſuppleatur, quod in hebræo videtur exprimi,* ſervus eſt, *ſententia eſſe poterit, ut multi putant, tanti ponderis eſſe agriculturam, ut ipſe rex neceſſe habeat ſervire agro culto. S. Hieron. in tralatione antiqua,* & amplius terræ in omnibus eſt rex in agro culto, *& ſatis bonam ſententiam elicit. Symm.* ἐπὶ παντὶ αὐτὸς ἐστι βασιλεὺς τῇ χώρᾳ εἰργασμένῃ, ſuper omne ipſe eſt rex regioni cultæ. (*r*) Et quis dilexit in multitudine eorum fructum?] *Quaſi dicat pugnare hæc inter ſe, ut quis diligat multitudinem, & copiam divitiarum, atque ex ipſis capiat fructum. S. Hieron. etiam in antiqua,* & qui diligit divitias, non fruetur eis. (*ſ*) Bonitatis.] *S. Hieron.* bonorum multi ſunt, qui comedunt ea. (*t*) Et quid fortitudo ei, qui ab ea ?] *In aliquo libro eſt,* ϗ τίς. *S. Hieron.* & quæ eſt fortitudo habenti illam? *nimirum multitudinem opum.* (*u*) Quia principatus.] *Hæc videtur elici poſſe ſententia. Poſſeſſor ex hac copia nullum alium principatum, nihil amplius præ aliis habet, quam ſpectare acervos pecuniarum ſuarum; cæteroqui plus quam unius hominis, ut inquit S. Hier.* cibum capere non poteſt. *Quare idem in tralatione antiqua,* niſi, ut videat oculis ſuis : *nec multo aliter Symm.* εἰ μὴ μόνον θεωρεῖν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. (*x*) Et ei, qui ſaturatus eſt.] *Symm.* ἡ δὲ πλησμονὴ τοῦ πλουσίου οὐκ ἐᾷ καθεύδειν, *quod in eadem vulgata antiqua,* & ſaturitas divitis non ſinit eum dormire. (*y*) Languor.] *Symm.* νόσος κακή. *S. Hier.* eſt languor peſſimus : *& apud S. Ambr. in pſ.* 1. eſt languor malus. (*z*) Divitias cuſtoditas ei, qui ab eis, in malum ei.] *Aq.* εἰς πονηρὸν αὐτῷ, *eodem ſenſu. Satis autem reſpondet hebræo iſta conſtructio. Sed in vulgata antiqua,* divitias cuſtodiri in malum poſſidentis eas, *ut etiam apud S. Ambr. ibid.* (*aa*) Et peribunt divitiæ illæ in diſtentione peſſima.] *S. Hieron.* perierunt. *Symm.* ἐπὶ ἀσχολίαν κακὴν, ſuper occupationem malam. (*bb*) Ut eat in manu ſua.] *S. Hier.* ut teneat in manu ipſius. *Symm.* ὃ συναπελεύσεται, quod ſimul abibit. (*cc*) Quæ abundantia ejus, qua laborat.] *S. Hieron.* qui laborat. *Symm.* τί οὖν περισσὸν αὐτῷ μοχθήσαντι ; Quid igitur amplius ei qui laboravit ? (*dd*) Omnes dies ejus in tenebris.] *S. Hieron.* omnibus diebus ſuis in tenebris comedit. (*ee*) Ecce ego vidi bonum.] *Aliqui,* ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ, *& S. Hieron.* ecce quod vidi ego bonum quod eſt optimum. *Symm.* ἐμοὶ οὖν ἐφάνη, mihi igitur viſum eſt. (*ff*) Numero.] *Symm.* ψήφῳ, calculo. (*gg*) Et quidem.] *Aquila,* ἀλλὰ καί. *Quare S. Hieron. ſæpe pro,* & quidem, *in tralatione etiam antiqua habet,* ſed &. (*hh*) Et tolleret partem ſuam, & lætaretur in labore ſuo.] *S. Hieron. habet tantum,* & tolleret de labore ſuo. *Symm.* ϗ ἀπολαῦσαι τῆς μερίδος αὐτῶν, & frueretur parte ipſorum, *fortaſſe,* ὑπαρχόντων. (*ii*) Occupat.] *Notat S. Hieron. hoc loco,* περισπασμὸν, *in meliori parte accipi.*

CAP. VI.

(*a*) SUB homine.] *Aliqui codices,* ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, ſuper homines, *Hebræus,* ſuper hominem. *Symmachus,* παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, *quod etiam in Complut. &* S. *Hieron. etiam in vulgata antiqua,* frequens apud homines. (*b*) Non eſt deficiens.] *Ad verbum ex hebr.* S. *Hieron.* & nihil deeſt animæ ejus ex omnibus bonis, quæ deſideravit. (*c*) Dabit ei Deus poteſtatem.] *Symm.* δίδωσι, dat. S. *Hieron.* dedit. (*d*) Centum.] *Sic Hebræus : &* S. *Hieron. in epiſt. ad Eph. c.* 6. *ac ſubintelligendum tamen,* liberos, *quod exprimit* S. *Hieron. hic.* (*e*) Multitudo quæcunque.] πλῆθος ὅτι. S. *Hieron.* & plures fuerint dies. (*f*) Non repleatur.] *Sic* S. *Hieron. quod Græce,* οὐ πλησθήσεται, *aut,* οὐ πληρωθήσεται, *aut,* οὐκ ἐμπλησθήσεται. *Th.* οὐ χορτασθήσεται , non erit ſaturata. (*g*) Ex bonitate.] *S. Hier.* bonis. (*h*) Nec cognovit requietes huic ſuper hunc.] *Quidam* ἀνάπαυσιν, requietem. *Et in uno codice poſt hæc ſequitur,* οὐδὲ ἐπεγνώσθη διαφορὰς ἑτέρου πρὸς ἕτερον, *quod videtur ex alia interpretatione, & convenire cum tralatione* S. Hieronymi, neque cognovit diſtantiam boni, & mali. *Sed apud eundem in tralatione antiqua eſt alia conſtructio, quam multi putant reſpondere hebræo,* & quidem Solem non vidit, nec cognovit ; requies huic magis, quam illi. (*i*) Et vixit mille annorum reditus.] *In uno libro vetere, itemque in Complut. eſt,* ϗ εἰ ἔζησε. S. *Hier.* & ſi vixerit mille annos duplices. (*k*) Quoniam abundantia.] *Valet interdum iſtud,* ὅτι, *ac ſi diceretur,* quid enim, *aut,* quæ enim, *aut,* quis enim? *quare hic alii codices,* ὅτι τίς περίσσεια, quæ enim præſtantia, *non raro autem redundat.* S. τί ἦν περισσόν. (*l*) Eo quod pauper.] *Sanctus* Hieronymus, quid pauperi, niſi ſcire, ut vadat contra vitam. (*m*) Bonus eſt.] *Symm.* βέλτιον προβλέπειν, ἢ ὁδεύειν αὐταρεσκείᾳ, *quæ Sanctus* Hieronymus *ſic interpretatur* , melius eſt providere, quam ambulare ut libet. (*n*) Siquid fuit.] S. *Hier.* Quid eſt quod futurum eſt. (*o*) Fortiore.] *In aliquot libris eſt,* ἰσχυροῦ, forti, *& Schol.* ἰσχυροτέρου. *Sanctus* Hieronymus, cum fortiore ſe.

CAP. VII.

(*a*) BOnum.] *In aliquo libro eſt,* τί ἀγαθὸν, *&* S. *Hieron.* quid ſit bonum. *Symmachus,* τίς γὰρ οἶδεν ὃ συμφέρει; quis enim novit quod confert ? (*b*) Et fecit ea in umbra.] *Apud* S. *Hieron.* & faciet ea, quaſi umbram. *In uno vetuſto eſt,* ϗ ἐποίησεν αὐτοὺς ὡς σκιὰν, & fecit eos (*videtur enim referri ad illud* ἡμερῶν,) quaſi umbram. *Complut.* αὐτὰς ἐν σκιᾷ, eos in umbra. (*c*) Super oleum bonum.] *Symmachus,* ὑπὲρ μύρον εὐῶδες, *&* S. *Hieronymus ex Symmacho,* melius eſt nomen bonum, quam unguentum bene olens. (*d*) Dabit bonum.] *Apud Sanctum* Hieronymum, dabit ad cor ſuum, *id eſt,* figet ibi mentem ſuam. *Symmachus,* προσέξει τῇ διανοίᾳ, attendet mente, *aut, ut refert* S. Hieronymus, &, qui vivit, reſpiciat ad mentem. (*e*) In malo.] *Aquila,* ἐν κακώσει, in afflictione. *Apud S.* Hieronymum, quia in mœrore vultus emendabitur cor. *Ex Symmacho autem refert hæc,* per triſtitiam quippe vultus melior fiet animus. (*f*) Sicut vox ſpinarum.] *Ita S. Ambroſius ad Virg. In aliquo codice eſt,* ὅτι ὡς, *& apud S.* Hieronymum, quia ſicut. *Schol.* διὰ γὰρ φωνῶν ἀπαιδεύτων ἐν δεσμωτηρίῳ γίνεταί τις, *&* S. *Hieronymus ex Symmacho hæc refert,* per vocem imperitorum, vinculis quippiam colligatur. (*g*) Circumfert.] *Aquila,* πλανήσει, ſeducet. *Symmachus,* θορυβήσει, turbabit. S. *Hieronymus in utroque textu,* calumnia conturbat ſapientem. (*h*) Cor vigoris ejus.] *Nonnulli habent,* εὐτονίαν, (*ita enim corrigendum in editione Græca*) τῆς καρδίας αὐτοῦ, vigorem & conſtantiam cordis ejus. S. *Hieronymus in comm.* Pro eo, quod lxx. & Aquila & Th. interpretati ſunt, perdit cor, εὐγενείας αὐτοῦ, id eſt, fortitudinis ſive vigoris ejus, Sym. ait, & perdit donum: *ac multi ex Hebræo vertunt,* & perdet cor donum. (*i*) Bonum eſt noviſſimum ſermonum.] S. *Hieronymus,* melius eſt noviſſimum ſermonis : *& in vno libro eſt,* λόγου. *Symmachus*, βέλτιον τέλος λόγου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, melior eſt finis ſermonis principio ejus. (*k*) Excelſum ſpiritu.] *Symmachus*, ὑψηλοκάρδιον, excelſum corde. (*l*) In ſpiritu tuo.] *Sic etiam S. Ambroſius ad Virg. Schol.* ἐπὶ ſτόματί σου, in ore tuo. *Symmachus*, διὰ λόγων σου παροργίσαι, per verba tua ad iracundiam provocare. (*m*) Furor.] *Symmachus*, ὀργή, ira, *ut apud* S. *Hieronymum*. (*n*) Quid factum eſt.] *Aquila*, διατί, propter quid. (*o*) Quia non in ſapientia.] *Symmachus*, οὐ γὰρ φρονίμως, non enim prudenter, (*p*) Quia in umbra ejus.] *Apud* S. *Hieronymum*, quia, quomodo umbra ſapientiæ, ſic umbra argenti. *Symmachus*, σκέπει σοφία, ὡς σκέπει τὸ ἀργύριον, S. *Hier. ex Sym* quomodo protegit ſapientia, ſimiliter protegit pecunia. (*q*) Abundantia ſcientiæ ſapientiæ vivificabit eum qui ab ea.] S. *Hier.* & quod plus eſt (*in comm.* & amplius,) ſcientia ſapientiæ vivificabit, habentem ſe. *Schol.* ἡ σοφία διασώσει τοὺς ἔχοντας αὐτήν, ſapientia ſalvabit habentes ipſum. (*r*) Vide opera.] S. *Hieronymus ex Symmacho*: Diſce opera Dei, quia nemo poterit corrigere quod ille imminuit. (*ſ*) Vive.] *Symmachus*, ἔσο, *& apud* S. *Hieronymum*, eſto. (*t*) Et vide in die mali, vide.] *Ab aliquo abeſt hoc ſecundum* ἴδε. *Ab hebræo abeſt potius priore loco, & apud* S. *Hieronymum*, & in die malo vide. (*u*) Huic congruenter.] *In aliquo codice eſt*, καίγε τοῦτο τούτῳ σύμφωνον, *& apud* S. *Hieronymum*: Et quidem iſtud congruum huic fecit Deus ad loquendum *Symmachus*, καὶ γὰρ τοῦτο ἀνάλογον τούτου ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦ μὴ εὑρεῖν ἄνθρωπον κατ᾽ αὐτοῦ μέμψιν. S. *Hieronymus ex Symmacho*: In die bono eſto in bono: diem vero malum intuere. Siquidem hoc ſimile huic fecit Deus; ut non inveniret homo, quod contra eum quereretur. (*x*) Juſto ſuo.] *Symmachus*, τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, *& apud* S *Hieronymum*, juſtitia ſua. (*y*) Manens in malitia ſua.] *Aquila*, μακρύνων ἐν πονηρίᾳ αὐτοῦ, *alius interpres*, μακρόβιος. *Apud* S. *Hieronymum*, longævus in malitia ſua. (*z*) Multum.] *Symmachus*, πλέον, amplius, nimis. (*ω*) Argumentari.] *Sic* S. *Cyprianus* 3. *teſtim.* S. *Hieronymus in textu*, & ne quæras amplius, ne obſtupeſcas. *In comm.* noli quærere amplius, ne turberis, ſive, ne obſtupeſcas. *Symmachus*, ἵνα μὴ ἀδημονῇς περισσῶς, ut non angaris nimium. (*aa*) Ne contamines.] *Schol.* μὴ ἀνῇς. *Apud* S. *Hieronymum totus hic locus ſic habet*: Bonum eſt retinere juſtum: & quidem ab hoc ne dimittas manum tuam. (*bb*) Timentibus.] *In uno vetuſto ad marginem eſt adſcriptum*, ὁ φοβούμενος, qui timet Deum, egredietur omnia. *Apud* S. *Hier.* egredietur ad omnia. *Symm.* ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν θεόν, διεξελεύσεται τὰ πάντα, timens enim Deum pertranſibit omnia. (*cc*) Adjuvabit.] *Aq.* ἐνισχύσει τὸν σοφόν, *& apud* S. *Hier.* confortabit ſapientem. *Sed in comm. fatetur, apud lxx eſſe*, Adjuvabit. (*dd*) In omnes ſermones.] *Symm.* ἀλλὰ μηδὲ πᾶσι τοῖς λαλουμένοις παράσχῃς τῇ καρδίᾳ σου, ſed neque omnibus, qui loquuntur, attendas corde tuo. (*ee*) Maledicentem.] *Symm.* λοιδοροῦντος, convicia ingerentem. (*ff*) Malignabitur in te, & multis modis male afficiet.] *Videri poſſunt duæ interpretationes.* S. *Hieron. habet tantum*: Etenim frequenter ſcit cor tuum, quia & tu maledixiſti aliis. *Aq.* ὅτι πρὸς πλεονάκις καιροὺς πονηρεύσεται καρδία σου, quia frequentiſſimo tempore male habebit cor tuum. (*gg*) Maledixiſti aliis.] *Symm.* καὶ σὺ ἐλοιδόρησας ἄλλους, & tu convicia ingeſſiſti aliis. (*hh*) Hæc tentavi.] *Symm.* τούτων ἐπειράθην ἐν σοφίᾳ, *eodem ſenſu.* (*ii*) Dixi, ſapiens efficiar.] *Symm.* ὑπέλαβον σοφὸς γενέσθαι, putavi ſapiens fieri. (*kk*) Longe ſuper id quod eram.] *Apud* S. *Hier.* & ipſa longius facta eſt a me, magis quam erat. (*ll*) Quis.] *Symm.* οὐδείς, nemo. (*mm*) Circuivi ego, & cor meum.] *Ita* S. *Hieron. in comm. ex lxx. licet in textu*, circuivi cor meum, ut ſcirem, *de* S. *Ambr. dicemus paulo poſt. Aq.* περιώδευσα, *eodem ſenſu.* S. *Hier. ex Symm.* pertranſivi univerſa ſenſu meo, ſcire, & diſcere, & inveſtigare. (*nn*) Conſiderarem.] *Symm.* καὶ διαθρῆσαι *quod* S. *Hier. ut diximus videtur tranſtuliſſe*, & diſcere, *aut*, & inveſtigare. (*oo*) Numerum.] *Aq.* λογισμόν, rationem, *ut apud* S. *Hier. qui etiam paulo poſt obſervat, dictionem hebræam Heſebon, quam illi omnes voce conſona tranſtulerint*, λογισμοὺς, *ſignificare numerum, ſummam, rationem, cogitationem.* S. *Ambr. de bono mortis, cap.* 7. circuivit cor meum, ut ſcirem impii lætitiam, & ut conſiderarem, & quærerem ſapientiam, & numerum, & ut ſcirem per imperium lætitiam, & moleſtiam, & jactationem, & inveni ego eam amariorem quam mortem. (*pp*) Circumlationem.] *Symm* ἔννοιαν θορυβώδη, cogitationem tumultuoſam. (*qq*) In manibus.] *Symm.* αἱ χεῖρες, *& apud* S. *Hieron.* vincula ſunt manus ejus. *Pro quo inquit Aquilam eſſe interpretatum* vinctæ ſunt manus ejus. (*rr*) Bonus coram Deo.] *Symm.* ἀρεστὸς τῷ θεῷ, acceptus Deo. (*ſſ*) Et qui peccat.] *Symm.* ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς ἁλώσεται, *& apud* S. *Hier.* & qui peccator eſt, capietur. (*tt*) Una ad unam.] *Apud* S. *Hier.* unam ad unam, *& de hac loquutione accurate diſputat, ac teſtatur Symm. dixiſſe*, unam ad unam invenire rationem. *Schol. ex Aq.* ἓν πρὸς ἓν εὑρεῖν λογισμὸν ἐπιζητεῖ ἡ ψυχή μου, καὶ οὐχ εὗρον, unum ad unum invenire rationem quærit anima mea, & non inveni. (*uu*) Solummodo ecce.] *Abeſt iſtud*, ecce, *a* S. *Hier. Aq.* μόνον ἴδε, tantum vide. (*xx*) Quæſierunt cogitationes.] *Symm.* περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην, operati ſunt curioſitatem. (*yy*) Sapientes.] *Aq.* τίς οἶδε σοφόν; quis novit ſapientem? *Apud* S. *Hier.* Quis ita ut ſapiens? *ſed fatetur lxx. ita vertiſſe*, quis novit ſapientes? *Facit autem hic initium ſeq. cap.*

CAP. VIII.

(*a*) ET imprudens.] *Sic vertit* S. *Hier. in comm. ex lxx. aut*, & improbus facie ſua odietur; *licet in textu habeat*, & fortis faciem ſuam commutabit. (*b*) Os regis cuſtodi.] *Sic fatetur* S. *Hier. dictum a lxx. licet in textu habeat*, ego os regis cuſtodio. (*c*) Et de verbo.] S. *Hier. in comm. ex lxx. transfert*, & de juramento verbi Dei ne feſtines a facie ejus ambulare. *Noſtra reſpondet hebræo, ſi ita interpungamus*, & de juramento verbi Dei. Ne feſtines, a facie ejus ambulabis, *ut priorem partem cum præcedentibus conjungamus, nimirum eſſe obſervandum os regis, & magnam curam habendam de juramento verbi Dei: poſteriorem autem ita accipiamus, non eſſe tibi feſtinandum, quaſi a facie Dei abire poſſis. Quare ita Sanctus Hieronymus, in textu* Ego os regis cuſtodio, & loquelam juramenti Dei. Ne feſtines a facie ejus abire. *Sed Symmachus iſtud*, ne feſtines, *videtur conjunxiſſe cum præcedentibus. Hæc enim refert Schol. ex eo ad hunc locum*, καὶ παραβῆναι ὅρκον θεοῦ μὴ σπεύσῃς, & tranſgredi juramentum Dei ne feſtinaveris. (*) Sicut rex poteſtatem habens.] *In aliquo codice additur*, λαλεῖ, loquitur. *Apud* S. *Hieron.* ſicut dixerit rex, poteſtatem

habet. *Symm.* διὰ τὸ λόγον βασιλέως ἐξουσιαστικὸν εἶναι, eo quod ſermo illius po
teſtate plenus ſit, *quomodo fere* S. *Hieronymus in tralatione ſua.* (*d*) N
cognoſcit verbum malum.] *Symm.* οὐ πειραθήσεται πράγματος πονηροῦ. S. H
ronymus ex Symm. Qui cuſtodierit mandatum; non experietur rem m
lam. (*e*) Judicii.] S. *Hier.* & judicium. (*f*) Quia omni.] *Sym*
ὅτι παντὶ πράγματί ἐστι καιρὸς χρείας, καὶ τρόπος, quia omni negocio eſt tem
commoditatis, & modus. (*g*) Quia ſcientia.] *Symm.* ἡ γὰρ κάκωσις τοῦ ἀν
θρώπου πολλὴ κατ᾽ αὐτοῦ, *quod apud* S. *Hier.* afflictio quippe hominis multa
per eum: *ac de iſta varietate diſputat in comm.* (*h*) Quia non eſt, q
gnoſcat.] *Symm.* ὅτι οὐκ ἐπίσταται, *& apud* S. *Hieron.* Quia neſcit, quo
turum eſt; *quamvis in comm. dicat ita ad verbum ex hebræo reddi*, qu
ſcit, quod factum ſit: & quid futurum ſit poſt eum, quis annunciab
quam poſteriorem partem ſic refert Schol. & Symm. τίς γὰρ τὰ ἐσόμενα ἀν
λεῖ αὐτῷ; quis enim quæ futura ſunt, annunciabit ei? (*i*) Emiſſio.
S *Hieron. quamvis poſſit etiam verti*, miſſio, *aut*, dimiſſio. *Symm.* οὐδὲ ἐσ
τάξασθαι εἰς πόλεμον, neque eſt inſtruere aciem in prælium. (*k*) Eum q
ea.] *Symm.* ἔχοντα αὐτήν, *& apud* S. *Hier.* habentem ſe. (*l*) Qu
poteſtate.] *Aquila*, καιρὸς, ὡς ἐξουσίασεν ὁ ἄνθρωπος, tempus, quo dom
eſt homo. *Apud* S *Hieron.* & dominatus eſt homo homini, ut aff
eum. *Symm.* ἔστιν ὅτε ἐξουσίασεν ἄνθρωπος ἀνθρώπου εἰς κακὸν ἑαυτοῦ, & S. H
in tralatione ſua, interdum dominatur homo homini in malum ſuum.
Et de ſancto.] *Aq.* καὶ ἦλθον ἐκ τόπου ἁγίου, & venerunt de loco ſancto,
καὶ ὁπότε περιῆσαν, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἀνέστρεφον, & quando ſuperſtites erant, i
ſancto converſabantur: *quomodo fere* S. *Hieron. in ſua*: *ſed in vulga*
qua, vidi impios ſepultos, & venerunt, & de loco ſancto egreſſi ſunt,
dati ſunt in civitate, quia ſic fecerunt: *pro qua poſtrema parte ha*
Schol. ex Symm. ὡς δίκαια πράξαντες, tanquam qui juſta egiſſent.
Quia non eſt facta.] *Apud Sanctum Hieronymum.* Quia
eſt contradictio facientibus malum cito. *Symmchus*, διὰ γὰρ τὸ μ
θαι τὴν ἀπόφασιν, etenim quia non fit ſententia & decretum. (*o*) Ide
pletum eſt.] *Aq.* ἐτόλμησαν, auſi ſunt. *Symm.* ἀφόβῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθ
κακουργοῦσιν· ἁμαρτὼν γὰρ ὁ κακοῦργος ἀπέθανεν μακροθυμίας γενομένης αὐτῷ, intre
corde filii hominum malefaciunt. Peccans enim malus mortuus eſt longæ
tate præſtita ei: *quamvis* S. *Hieron. hanc poſtremam partem ſic ex Sy*
referat, longa ætate conceſſa ei. *Atque idem teſtatur, pro eo quod lxx*
rint, ἀπὸ τότε, ex tunc, *ipſe autem*, centies, *Aquilam, Symm. Th. inter*
tos eſſe, mortuus eſt. (*p*) In umbra.] *Sic* S. *Hieron. in comm. ex lxx*
cet in textu habeat, quaſi umbra, *& aliis etiam locis diſcrepet.* (*q*)
nitas.] *Sym.* ἄπορον. S *Hier. ex Sym.* Eſt difficile cognitu, quod fit ſupe
ram. (*r*) Quia venit ſuper eos.] *Apud* S. *Hieron.* ſuper quos ve
quaſi facta. *Symm.* οἷς συμβαίνει κατὰ τὰ ἔργα τῶν ἀσεβῶν, καὶ εἰσὶ πα
συμβαίνει ὡς πράξασι κατὰ τὰ ἔργα τῶν δικαίων, quibus evenit ſecundum ope
piorum: & ſunt iniqui, quibus evenit ac ſi egiſſent ſecundum opera
rum. (*ſ*) Vanitas.] *Rurſus Sym.* ἄπορον. (*t*) Et ipſum ſimul ade
Apud S. *Hieronymum*: Et ipſum egredietur cum eo de labore ſuo. S
ὃ μόνον συμπαρέσεσθαι αὐτῷ, quod ſolum ſimul aderit ei. (*u*) In quibus
Apud S. *Hier.* Quapropter dedi. *Symm.* διὸ ἔταξα, quapropter poſui.
Diſtentionem.] *Symm.* ἀσχολίαν, occupationem, *ut ſupra.* (*y*) Et
Symm. καὶ κατέμαθον ὅτι πάντων τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ οὐ δύναται ὁ ἄνθρωπος
οὐδὲ ἓν ἔργον πραττόμενον, & didici, quia de omnibus operibus Dei non
homo invenire ne unum quidem opus, quod agitur. (*z*) Et cor me
Apud S. *Hieronymum initio ſequentis capitis*, ut conſiderarem univer
in comm. refert ex Symmacho, omnia hæc ita ſtatui in corde meo, ut v
rem univerſa, quia, & juſti, & ſapientes, & opera eorum in ma
ſunt.

CAP. IX.

(*a*) ET quidem charitatem.] *Symm.* πρός γε τὸ οὐ φιλίαν οὐδὲ ἔχθ
ται ὁ ἄνθρωπος. *Interpretationem paulo poſt afferemus.* (*b*)
nitas.] *Abeſt iſtud a* S. *Hieron. ac tantum legitur*: In omnibus e
unus. *Symm.* ἅπαντα ὅμοια, *&* S *Hier. conjuncte cum præcedentibus,*
finem octavi capitis ſunt allata, hæc refert ex Symm. Et inſuper neque
tias, neque inimicitias ſcit homo: ſed omnia coram eis incerta; pro
quod omnibus eveniunt ſimilia juſto & injuſto. (*c*) In omn
factum eſt.] *Symm.* πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν, omnibus quæ accidunt.
Circumlatio.] *Aq.* πλάνη, error, *& apud* S. *Hieron. in textu*, errores.
αὐθάδεια, *de quo paulo poſt dicemus.* (*e*) Et poſt hæc.] *Symm.*
ταῖα εἰς νεκρούς. τίς γὰρ εἰς ἀεὶ διατελέσει ζῶν; S. *Hieron. ex Symm. hunc lo*
cum ſic refert, Sed & cor filiorum hominum repletur malitia, & proc
juxta cor eorum in vita ſua: noviſſima autem eorum veniunt ad mo
Quis enim in ſempiternum poteſt perſeverare vivens? (*f*) Canis vi
Symm. κυνὶ ζῶντι βέλτιόν ἐστιν, ἢ λέοντι τεθνηκότι, cani viventi melius eſt
leoni mortuo. (*g*) In corde bono.] *Symm.* μετ᾽ εὐφροσύνης, cum g
(*h*) Complacuerunt Deo.] *Aq.*, placuerunt, *ut* S. *Ambr. ad Virg.*
ἐξήτασε, exquiſivit. (*) Candida.] S. *Ambr. de fide reſurr.* mund
Non deſit.] *Symm.* οὐ μὴ διαλιπέτω, *eodem ſenſu.* (*k*) Vide v
Symm. ἀπόλαυσον ζωῆς, fruere vita. (*l*) Omnibus diebus.] *Si*
S. *Hieron. In quibuſdam vero libris eſt*, πάσας τὰς ἡμέρας ζωῆς νεότητος
δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον, πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου, omnibus dieb
inventutis tuæ, qui dati ſunt tibi ſub Sole, omnibus diebus vanita
Aq πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀτμοῦ σου, omnes dies vaporis tui. (*m*) Inv
Symm. ἐφίκται, pervenit. (*n*) Velocibus curſus.] S. *Hier.* veloc
ſic cætera eodem caſu generandi. Symm. τὸ φθάσαι δρόμον, perficere cu
(*o*) Prælium.] *Symm* τὸ κρατῆσαι πολέμου, vincere prælium. (*p*) Sa
panis.] *In pleriſque*, τοῖς σοφοῖς ὁ ἄρτος, ſapientibus panis: *& ita* S.
in comm. licet in textu, ſapientum panis. *Symm.* πορίσαι τροφήν, præbe
mentum. (*q*) Occurret.] *Symm.* συγκυρήσει, *eodem ſenſu.* (*r*)
pus.] *Sym.* τὴν εὐκαιρίαν αὐτοῦ, opportunitatem ſuam. (*ſ*) Malo
πονηρῷ. S. *Hier. in comm.* in captione peſſima. (*t*) Hominis.]
Hieron. fere ſemper eſt, hominum, *ſed idem in comm. hæc ſcribit*: No
etiam, quod per totum librum, ubicunque dicitur, filii hominum, in he
habet, filii hominis, hoc eſt, filii Adam &c. (*u*) Ad me.] *Aq.*
& S. *Hier.* apud me. *Symm.* καὶ μεγάλη δοκεῖ μοι, & magna videtur mi

(x) Aggeres.] *Sym.* ἀποτείχισμα, *quod fortaſſe apud* S. *Hier. eſt*, machinam, *quæ nimirum apta ſit ad mœnia diruenda.* (y) Pro nihilo habita.] *Symmachus*, καταφρονήθη, contempta eſt. (z) In quiete.] *Schol.* μετὰ πραϋνίας μᾶλλον ἢ κραυγὴ ἐξουσιάζοντος ἐν ἀνοήτοις, cum benevolentia magis, quam clamor poteſtatem habentis in ſtultis: *& ita habet hæc ultima verba* S. *Hieron.* (ω) Belli.] *Aq.* πολεμικά, bellica. (aa) Bonitatem multam.] *Symm.* ἀγαθὰ πολλὰ, bona multa. *Notat autem Sanctus Hieronymus in Hebræo poſſe legi*, & qui peccat unum, perdet bonitatem multam.

CAP. X.

(a) MOrientes.] *Complut.* θανοῦσαι, mortuæ. *Apud Sanctum Hieronymum*, morituræ exterminant oleum compoſitionis. *Schol.* μυιῶν θάνατος σήψει ἔλαιον εὐῶδες μυρεψοῦ, muſcarum mors putrefaciet oleum beneolens unguentarii. (b) Magnam.] *Complut.* μεγάλης, magnæ. *Sed apud* S. *Hieronymum, hic locus ſic habet*, precioſa eſt ſuper ſapientiam & gloriam ſtultitia parva. (c) Dextro.] *Apud* S. *Hieron.* in dextera, *itemque*, in ſiniſtra. (d) Deficiet.] *Apud* S. *Hieron in textu*, minuitur, *in comm.* indiget. (e) Quæ cogitabit.] *Symm.* ἃ ὑπολαμβάνει. S. *Hier. in comm.* Denique Symm. ita interpretatus eſt: ſed & in vita ſtultus cum ambulat, ipſe inſipiens ſuſpicatur de omnibus, quia ſtulti ſunt. lxx, vero alium fecere ſenſum, quo dicerunt, omnia, quæ inſipiens cogitat eſſe vaniſſima. (f) Poteſtatem habentis.] *Symmachus*, ἄρχοντος ἐπέλθῃ σοι, τὸν τόπον σου μὴ ἐκστῇς, ὅτι σωφροσύνη παύσει ἁμαρτήματα πολλά. S. *Hier. in comm.* Symm. verbum Hebræum, quod omnes ἴαμα, hoc eſt, ſanitatem, vel curationem, ſimiliter tranſtulerunt, interpretatus eſt ad ſenſum, & ait, ſi ſpiritus principis irruerit tibi; de loco tuo ne recedas; quia pudicitia comprimit peccata magna. *Cyrill. in Eſa.* 1. *pro*, τὸν τόπον σου, *habet*, τὴν καρδίαν σου, cor tuum ne dimiſeris. (g) Malum.] *Symm.* ἔστι κακὸν, *eodem ſenſu.* (h) Quaſi non ſpontaneum.] *Symmachus*, ἐν ἀγνοίᾳ ἐξελθὸν ἐξ ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιάζοντος. *Apud* S. *Hieronymum, paulo aliter eſt*, quaſi ignorantia egrediens à facie potentis. *Quod autem eſt in noſtra, teſtatur eſſe Aquilæ, Theodotionis, & lxx.* (i) Datus eſt.] S. *Hieron. in ſua*, dari, *&*, ſedentes. *Aq.* ἔδωκε τὸν ἄφρονα ἐν ὑψώμασι μεγάλοις, dedit inſipientem in ſublimitatibus magnis. S. *Hieron. refert ex Symmacho*, poſitum ſtultum in ſublimitate magna, divites autem ſedere humiles, *& Schol. ex eodem*, πλουσίους δὲ ταπεινοὺς καθημένους. (k) Foveam.] *Theod.* βόθυνον, *eodem ſenſu.* (l) Qui ſubtrahit.] *Aq.* μεταπηδῶν λίθους σπασθήσεται. *Symm.* μετεωρῶν λίθους κακωθήσεται. S. *Hieron. in comm.* ſignanter Aquila & Symmachus dixerunt, qui transfert lapides, dilacerabitur in eis: poſtea tormenta patietur. (m) Si exciderit ferrum.] S. *Cyprianus* 3. *teſtim. conjungit cum antecedentibus: ſed apud* S. *Hieronymum, quaſi ex novo principio*, ſi retuſum fuerit ferrum, & hoc non, ut prius, ſed conturbatum fuerit, virtutibus corroborabitur, &c. *Teſtatur autem in commentariis, hanc poſtremam partem ita protuliſſe lxx*, & fortitudine confortabitur, & ſuperflua roboratus ſapientia; *in hebræo autem eſſe*, & fortitudinibus corroborabitur. (n) Non ſapientia.] *Hoc* S. *Greg. Thaum. ſic explicat*, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ συγκομίζων καὶ ἐπαύξων αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἄδικον καὶ ὠκύμορον δύναμιν, qui non ad bonum colligit, & qui adauget ipſe ſuas injuſtas, & cito perituras opes. *In pleriſque vero libris eſt*, περισσεία τοῦ ἀνδρείου σοφία, præſtantia ipſius fortis ſapientia. *In Complut.* τῷ ἀνδρὶ οὗ σοφία, viro cujus ſapientia. *Symmachus*, προέχει δὲ ὁ γοργευσάμενος εἰς σοφίαν, procedit autem, qui vigorem adhibuit ad ſapientiam. *Sanctus Hieronymus quomodo ex lxx, attulerit; paulo ante dictum eſt: in ſua verſione ſequitur Symmachum, in textu vulgatæ antiquæ habet*, & reliquum fortitudinis ſapientia eſt. (o) In non ſuſurro.] *Aq.* ἀπούσης ἐπῳδῆς, abſente incantatione. *Symmachus*, ἐν οὐκ ἐπαοιδῷ, abſque incantatore. *Apud* S. *Hieronymum*, in ſilentio. (p) Et non eſt amplius incantanti.] *Apud Sanctum Hieronymum*, non eſt amplius habenti linguam. (q) Deglutient.] *Apud eundem*, præcipitabunt. (r) Circumlatio peſſima.] *Apud eundem*, error peſſimus: *teſtatur autem Symm. dixiſſe*, tumultus. (ſ) Stultus.] *Symm.* καὶ ἀνόητος πολλὰ λαλήσει, & demens multa loquetur. (t) Quod.] *Abeſt iſtud*, quod, *a* S. *Hier. & certe illud*, ὅτι, *interdum redundat. Symmachus*, τὰ γενόμενα, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐσόμενα, quæ facta ſunt, ſed neque quæ futura ſunt. (u) Stultorum affliget eos.] *Sic* S. *Hieronymus, in aliquot libris*, κοπώσει αὐτὸν, laborare faciet eum, *& Schol.* τοῦ ἄφρονος κακώσει, ſtulti affliget. (x) Qui neſcit.] *Apud Sanctum Hieronymum*, qui neſciunt. *Symmachus*, οὐ γὰρ ἐπίσταται ἀπελθεῖν εἰς πόλιν, neſcit enim abire ad civitatem. (y) Civitas.] *Symm.* γῆ, *&* S. *Hieron.* terra. (z) In fortitudine.] *Symm.* μετ' ἀνδραγαθίας, cum probitate virili. (ω) Et non confundentur.] *Apud Sanctum Hieronymum*, & non in confuſione: *in ſua autem*, & non ad luxuriam. (aa) Vinum, & oleum ad lætificandum.] *Apud Sanctum Hieronymum*, vinum & epulentur. *In Compl.* καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας, & vinum lætificat viventes. (bb) Humiliatione.] *Abeſt iſtud a* S. *Hieron. & Compl. & uno vetuſto. Symm* ἀργύριον δὲ εὐχρηστήσει εἰς πάντα, argentum utile erit ad omnia. (cc) Maledixeris.] *Symmachus*, λοιδορήσῃς, conviciis inceſſas. (dd) Habens pennas.] *Aquila*, πτερωτὰ, prædita alis.

CAP. XI.

(a) EFfundunt.] *Aliqui*, ἐκχέουσιν. S. *Hieron.* ſi repletæ fuerint nubes, imbrem ſuper terram effundent. *Aq.* ἐκκενώσουσιν, evacuabunt. (b) Lignum.] *Symmachus* δένδρα, arbores. (c) Ibi erit.] *Symmach.* παρατάξονται, aderunt. (d) In quibus.] *Eſt loquutio, quæ valet*, quemadmodum: *itemque iſta Aquilæ*, ἐν ᾧ οὐκ εἶ σὺ εἰδὼς, in quo non es tu ſciens. *Symm.* μὴ εἰδὼς πότερον παρέσται ὁ ἄνεμος, non noſti, utrum aderit ventus. *Apud* S. *Hieronymum*: Quomodo non cognoſcis tu. (e) In matutino.] *Symmachus*, πρώϊμον, præcox. (f) Et ad veſperum.] *Symmachus*, ἀλλὰ καὶ ὄψιμον, ſed & ſerotinum. (g) Ne remittat.] *Id eſt*, ne remittat ſe, non deſiſtat ab opere. *Symmachus*, καὶ μὴ καταλιμπανέτω ἡ χείρ σου, & ne ceſſet manus tua, *quomodo fere* S. *Hier. in ſua verſione. In antiqua autem*, ne demittas manum tuam. (h) Recte procedet.] εὐθετήσει, proficiet. *Sym.* εὑρήσει, aſſequetur. *Apud* S. *Hieron.* quoniam neſcis, quid placeat, aut hoc, an illud: & ſi utrumque, quaſi unum bonum eſt. (i) In omnibus his.] *Symmachus*, καὶ διὰ πάντων εὐφρανθήσεται. S. *Hieron. totam hanc clauſulam ſic refert ex Symm.* Si annis multis vixerit homo, & in omnibus his lætatus fuerit; recordari debet & dierum tenebrarum, quia multa erunt, in quibus omnibus veniet eſſe deſinere. (k) Et recordabitur.] *Aq.* μεμνήσθω τῶν ἡμερῶν, *& apud* S. *Hier. in textu vulgatæ antiquæ*, meminerit dies. (l) Bonum faciat te.] *Symm.* καὶ ἐν ἀγαθῷ ἔσω, *& apud* S. *Hier.* & in bono ſit. (m) Immaculatus.] *Abeſt a* S. *Hier. in utraque verſione. Apud* S. *Ambr. ad Virg. hæc referuntur*, & oblectet te cor tuum in diebus adoleſcentiæ tuæ, & ambula in via cordis tui ſine macula, & in aſpectu oculorum tuorum, & non in audacia oculorum tuorum.

CAP. XII.

(a) CReatoris.] *Sic etiam* S. *Hieron. Complut. autem*, τοῦ κτήσαντός σε, ejus qui poſſedit te. (b) Uſquequo non venient.] *Symm.* πρὶν ἐλθεῖν τὰς ἡμέρας τῆς κακώσεώς σου, antequam venient dies afflictionis tuæ: *itemque paulo poſt, pro*, ἕως οὗ μὴ, *dicit*, πρὶν, *& apud* S. *Hieron. ſic redditur*, antequam veniant, antequam obtenebreſcat. (c) Perverſi fuerint.] *Sic fere Hebræus: & multi putant ſignificare*, incurvaverint ſe. *Symm.* διαφθαρῶσιν οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ, perierint viri fortes: *quod notat etiam* S. *Hieron. eſſe Symm. Aquilam vero tranſtuliſſe*, errabunt: *& ipſe in ſua habet*, nutabunt, *aut*, nutabuntur. (d) Et ceſſaverunt.] *Apud* S. *Hieron.* & ceſſabunt molentes. *Symm.* καὶ ἀργηθῶσι οἱ μύλοι, & ceſſaverint molæ. (e) Quæ vident.] *Symm.* αἱ ὁράσεις διὰ τῶν ὀπῶν, aſpectiones per foramina. (f) Infirmitate.] *Apud* S. *Hieron.* humilitate. *Symm.* ἀχρειωθείσης τῆς φωνῆς, inutili reddita voce. (h) Paſſeris.] *Apud* S. *Hieron. in utraque verſione*, volucris. (h) Humiliabuntur.] *Aq.* καὶ κλιθήσονται πάντα τὰ τῆς ᾠδῆς, & inclinabuntur omnia quæ ad cantionem faciunt. *Apud* S. *Hieron.* obmuteſcent, *ſed putat in Hebræo melius haberi*, ſurdeſcent. (i) In ſublime aſpicient.] *In aliis libris eſt*, καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται, etiam ab excelſo videbunt. *Apud* S. *Hieron.* ſed & ab excelſis timebunt, & formidabunt in via. *Sunt autem valde ſimilia in Hebræo verba: quorum alterum ſignificat, timere; alterum, videre. In Hebræo quidem eſt*, timebunt: *& videri poteſt* S. *Hier. ex lxx, agnoſcere, ex Symm. autem*, videbunt: *cujus verba paulo poſt afferemus.* (k) Terrores in via.] *Aq.* τρόμῳ θαμβήσουσιν ἐν τῇ ὁδῷ, tremore trement in via. (l) Et diſſipabitur.] *Sym.* καὶ διαλυθῇ ἡ ἐπίπονος. S. *Hier.* Symm. neſcio quid in hoc loco ſentiens, multo aliter interpretatus eſt. Ait enim; Super hæc etiam de excelſo videbunt, & terror erit in via, & obdormient vigilantes, & diſſolvetur ſpiritus fortitudo. Ibit enim homo in domum æternitatis ſuæ: & circumibunt in platea plangentes. Cujus interpretationem Laodicenus ſequutus, nec Judæis placere poteſt nec Chriſtianis: dum & ab hebræis procul eſt, & ſequi lxx. interpretes dedignatur. (m) Uſquequo non evertatur.] *Symm.* καὶ πρινὴ κοπῆναι ἀπὸ χοινίου ἀργυρείου, & antequam ſuccidatur a funiculo argenti. *Apud* S. *Hieron.* antequam rumpatur funiculus argenti: *& fortaſſe illud*, ἀνατραπῇ, *hæc valet*, interrumpatur. (n) Conteratur vitta.] *Apud* S. *Hieron. in utraque verſione, & in comm. nulla varietatis mentione facta*, & recurrat vitta aurea. *Symm.* καὶ ἐλαθῇ τὸ περιφερὲς, καὶ συνθραυσθῇ, & percuſſus fuerit orbis, & convulneratus. (o) Convolvatur.] *Apud* S. *Hieron.* & confringatur: *atque in comm.* & rota, per quam de lacu & puteis levantur aquæ, ſi confracta fuerit, ſive, ut alii interpretes voluerunt, in ſuo funiculo convoluta, &c. (p) Vanitas vanitatum.] *Aq.* ἀτμὸς ἀτμίδων, vapor vaporum. (q) Amplius.] *Symm.* ὑπερβάλλον, quod excedit. (r) Quia docuit.] *Apud* S. *Hieron.* adhuc docuit, *ut pro*, ὅτι, *videatur habuiſſe*, ἔτι. *Compl.* καὶ ἐδίδαξεν, & docuit. *In multis conjungitur utrumque.* καὶ ὅτι. (ſ) Et auris ſcrutabitur ornatum.] *Aq.* ἠνωτίσατο, καὶ ἠρεύνησεν. *Apud* S. *Hieron.* & audire eos fecit, & ſcrutans compoſuit proverbia. (t) Quæſivit Eccleſiaſtes.] *Symm.* κατεσκεύασεν παροιμιαστὴς, apparavit auctor proverbiorum. (u) Voluntatis ſcriptum rectitudinis.] *Aquila*, χρείας (*Schol.* χρειώδεις) καὶ συνέγραψεν ὀρθῶς, utilitatis (*Schol.* utilia, *ut* S. *Hier. in ſua*) & conſcripſit recte. *Apud* S. *Hieron. in vulgata antiqua*, voluntatis, & ſcriberet recte. (x) Plantati.] *In aliis*, πεπυρωμένοι, igniti. S. *Greg. Thaum.* ἐπεγείρει ψυχὰς, καὶ νύττει οὐχ ἧττον τὰ τῶν σοφῶν παραγγέλματα, ἢ διατίθεται τὰ σώματα βουκέντρῳ ἢ ἥλῳ ἐμπερονηθέντα, ſuſcitant animas ſapientum præcepta, & pungunt non minus quam afficiantur corpora ſtimulo aut clavo trajecta. *Schol.* Aquila, Th. πεφυτευμένοι, πεπηγότες. *Apud* S. *Hier. in utraque verſione*, in altum defixi: confixi *autem, in Eſa.* 29. (y) Qui a conciliis.] *Sic* S. *Hier. Eſa.* 29. *In verſione autem ſua*, verba, *&c.* quæ per magiſtrorum conſilium data ſunt. *In vulgata antiqua*, habentibus cœtus data ſunt. *Schol.* συνταγμάτων, συναντημάτων, *multi ex hebræo vertunt*, auctores collectionum, congregationum. (z) Cave.] φύλασσε. *Alii*, φυλάσσου. *Schol.* φύλαξαι. *Cum hoc autem a multis conjungitur id quod ſequitur*, faciendi libros multos, *deinde puncto interpoſito*: Non eſt finis, &c. *& apud* S. *Hieron. eſt*, quibus non eſt finis. *Sed magis reſpondet hebræo, & vulgata noſtræ ſi poſt*, cave, *interpungatur, ac deinceps ſequatur*: faciendi libros multos non eſt finis. (ω) Finis verbi, omne audi.] *Apud* S. *Hieron.* Finis ſermonis verbi univerſi, auditu perfacilis eſt. *In ſua autem verſione*, finem loquendi pariter omnes audiamus. (aa) Hoc eſt enim omnis homo.] *Schol.* τοῦτο γὰρ ὅλος ὁ ἄνθρωπος, hoc enim totus homo. (bb) Quia omne factum.] *Aq.* πᾶσαν γὰρ πρᾶξιν, omnem enim actionem. (cc) In omni contempto.] *Symm.* περὶ παντὸς παροραθέντος ἐάντε ἀγαθὸν, ἐάντε κακὸν, de omni contempto, ſive bonum, ſive malum. *Apud* S. *Hier.* de omni abſcondito: *in ſua autem verſione (licet aliter in aliquot codicibus noſtræ vulgatæ)* pro omni errato. *In comm.* Pro eo autem quod nos poſuimus, de omni abſcondito, ſive bonum, ſive malum ſit; Symm. & lxx, interpretati ſunt, de omni contemptu, vel certe, de omni ignoratu.

CANTICUM.

CAP. I.

(*) CAnticum.] *Alii*, ᾆσμα ᾀσμάτων, canticum canticorum. (*a*) Salomon.] *In aliquo libro additur articulus*, τῷ σαλωμῶν, Salomoni. (*b*) Ab oſculis.] *In homilia prima Origenis initio eſt*, ab oſculo : *ſed in explanatione ſatis oſtendit legendum in numero multitudinis : & ſic etiam* S. *Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 1. *& de Iſaac cap.* 3. *ſed in homilia Origenis verſa a* S. *Hieron. eſt*, oſculo. (*c*) Bona ubera.] *Idem Origenes teſtatur inveniſſe ſe in quibuſdam exemplaribus ſcriptum*, quia bonæ ſunt loquelæ tuæ ſuper vinum, *ſed ſe lxx. interpretum ſcripta per omnia cuſtodire.* (*) Effuſum.] *Ut S. Hieronymus in homilia Origenis*; *aut*, exinanitum, *ut alii.* (*d*) Traxerunt.] *Sic Orig. & Theodoretus, &* S. *Ambroſius de Virg. lib.* 1. & attraxerunt te. *Aquila.* ἕλκυσόν με, *Symmachus*, ἕλκε με, trahe me. S. *Ambroſius de Iſaac*, attrahe nos, *& in lib. de iis qui myſter. initiantur, cap.* 6. *primum habet*, & attraxerunt te, *deinde*, attrahe nos poſt te. (*e*) Poſt te.] *Ita Theodoretus*. S. *Ambroſius de Iſaac*, attrahe nos : poſt odorem unguentorum tuorum curramus. *In lib. qui myſt.* attrahe nos poſt te : in odorem veſtimentorum tuorum curremus. *Origenes*, ac traxerunt te poſt ſe : in odorem unguentorum tuorum curremus. *homil. tamen* 2. *indicans hunc locum ait*, poſt te curremus. (*f*) Introduxit.] *Symmachus*, εἰσαγαγέτω με, introducat me. (*g*) Exultemus.] *Symmachus*, ἱλαρυσώμεθα, jocundemur, hilares ſimus. (*) Rectitudo.] *Symm.* οἱ εὐθεῖς οἱ ἀγαπῶντές σε, recti ſunt, qui diligunt te. *In homilia verſa a* S. *Hieronymo eſt*, æquitas. (*h*) Nigra.] S. *Ambroſ. in Apologia David*, fuſca, *itemque Origenes : qui tamen teſtatur in aliis exemplaribus legi*, nigra ſum. (*i*) Formoſa.] *Sic in homilia Origenis; quamvis poſtea ad eum locum*, niſi cognoveris te, *quod Græce item eſt*, καλὴ, *vertatur*, ô bona, ſive pulchra. *Sch.* εὐπρεπὴς, *&* S. *Ambroſ.* decora. (*k*) Pelles.] *Aq. & Symm.* σκηναὶ, tentoria. (*l*) Denigrata.] *in hom. Orig.* Infuſcata, ſive denigrata. S. *Ambr. de Iſaac cap.* 4. obfuſcata. (*m*) Deſpexit.] *In eadem hom.* deſpicere, hoc eſt, obliq; aſpicere. S. *Ambr. de Iſaac*, quoniam, non eſt intuitus me Sol. S. *Hieronymus*, quia deſpexit me Sol, ſive, ut melius in hebræo continetur, decoloravit me Sol. *Aq.* ὅτι συνέκαυσέ με, quoniam combuſſit me. *Sym.* παρενέβλεψέ με, torve inſpexit me. *Theod.* περιέφρυξέν με, torrefecit me. (*n*) In me.] S. *Ambr. ib.* adverſum me : *in hom. Orig.* dimicaverunt in me. *Sym.* διεμαχέσαντό μοι, κατεστάθην φύλαξ ἀμπελώνων, impugnaverunt me : conſtituta ſum cuſtos vinearum. (*o*) Adoperta.] *Sic in hom. in ea autem quæ verſa a* S. *Hier.* cooperta, *& reſpondet dictioni hebraicæ. Alii tamen interpretantur*, circumducta. *Theodor. & Sch. ex Sym.* ῥεμβομένη, errabunda & vaga. (*p*) Veſtigiis.] *Sic in eadem hom.* S. *Ambr. de Iſaac*, calcaneis, *quod proprie reſpondet græco. Sym.* ἐξελθοῦσα πορεύου κατὰ τὰ ἴχνια τῶν ποιμνίων, egreſſa vade ſecundum veſtigia gregum. A. ἔξελθε σεαυτῇ, egredere tibi : *alius interpres*, ἔξελθε σὺ ὄπισθεν, egredere tu poſt. (*q*) Paſtorum.] *Sch.* ποιμνίων σου, gregum tuorum. *Symm.* παρὰ τὰς σκηνὰς τῶν ποιμένων, juxta tentoria paſtorum. (*r*) Equæ meæ.] *Sic.* S. *Ambr. de Iſaac, & in pſ.* 118. *ſer.* 2. *ubi tamen inquit non unam equam divitis regis accipiendam, ſed abſolute pro equitatu : & in hom. Orig. eſt*, equitatui meo : *quod ambiguitas græcæ vocis facile patitur.* (*ſ*) Redimicula.] *Sic* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 3. *& in hom. Orig. in qua etiam explanatur quid iſtud ſit, in ea autem quæ verſa a* S. *Hier.* monile. (*t*) Similitudines auri.] *Sic in eadem hom. Sym.* περίβλεπτα χρυσία, inſignia aurea : *quinta editio*, στρεπτοῦ χρυσίου, tortilis auri. (*u*) Diſtinctionibus.] *Sym* ποικιλμάτων, varietatibus : *quinta editio*, ἐν κέγχροις, in milliis, *id eſt punctis minutis : alius interpres*, μετὰ ῥαντῶν, cum variegatis. (*x*) In recubitu.] *Sic in hom.* S. *Hier. primo adv. Jovin.* in accubitu ſuo eſt. *Apud* S. *Ambr. in pſ.* 118 *ſerm.* 3 in declinatione ſua. *Aq.* ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ, quando rex in recubitu ſuo. *Symm.* ἐν ἀναπαύσεσιν, in requietibus, ceſſationibus. (*y*) Odorem ſuum.] *Sic* S. *Ambr. ibid. Et in homilia Orig. ſed ibi additur*, ſive odorem ejus, *& utroque modo explanatur.* (*z*) Alligamentum.] *Ita in homilia : ſed in ea quæ verſa a* S. *Hier.* faſciculus. S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm* 3. colligatio guttæ conſobrinus meus, botryo cypri frater meus mihi inter media vbera mea requieſcit : nardus cypri, conſobrinus meus in vineis Engaddi. *Aq.* ἀπόδεκτος σμύρνης, ſuſceptus myrrhæ. *Theodoretus etiam refert & Aquilam & Symm. pro ſtacte dixiſſe myrrham.* (*ω*) Fratruelis.] *In hom. interdum hoc modo, interdum*, fraternus, *dicitur a* S. *Ambr. ut ex recitatis verbis patet*, frater, *&*, conſobrinus. *Alii*, ſororis filius : *ſed Origenes exponit fratris filium. Sym. ut refert Theodoretus, & Sch.* ἀγαπητός μου, *& vulgata*, dilectus meus : *quinta editio*, ὁ ἑταῖρός μου, ſodalis meus. (*aa*) Demorabitur.] *Sic apud* S. *Hier. In alia hom. Orig.* manebit ſive commorabitur. *Symm.* αὐλιζόμενος, commorans. (*bb*) Cyperi.] *Sic in hom.* S. *Ambr.* cypri, *quinta editio*, κύπρινος, *eodem ſenſu : legendus Origenes* (*cc*) Engaddi.] *Sym. addit articulum*, τοῖς ἐνγαδδί. (*dd*) Specioſa proxima.] *Ita in homilia.* S. *Ambr. ibid.* bona. *Aq.* φίλη μου, amica mea. *Sym.* ἑταίρα μου, ſodalis mea. (*ee*) Columbæ.] *Eſt rectus multitudinis, ut docet Theodoretus, & Origenes, licet interdum in homilia legatur*, columbarum. (*ff*) Specioſus.] S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 4. pulcher : *quinta editio*, καίγε τερπνὸς, & quidem jocundus. (*gg*) Ad cubile.] *Sic Pſellus*, ad lectum noſtrum umbroſus acceſſiſti. *Propius hebræo eſſet, ſi in caſu nominandi diceretur*, πρὸς κλίνη, præterea cubile. *Origenes*, cubile, *aut*, lectus umbroſus, *aut*, acclinatio umbroſa, *quaſi*, προσκλίνη, *ſit unica dictio. Ita etiam* S. *Ambr.* acclinatio noſtra opaca. (*hh*) Umbroſus.] *Aq.* εὐθαλὴς, viridis, floridus. (*ii*) Lacunaria.] *Sic* S. *Ambr ibidem. Sym.* αἱ φατνώσεις, *eodem ſenſu. In homilia*, tigna domorum noſtrarum cedri, trabes noſtræ cypreſſi. *Aq. pro*, cypreſſi, *dixit*, βοραθῖναι. Nomen ad Græcam conſuetudinem declinatum ab eo quod eſt, ברותים. Santes abiegna interpretatur : Hieronymus vero, cypreſſina. Alibi eſt βράθυ, abies : & Pſal. 104. 7. Symmacho. *Druſ.*

CAP. II.

(*a*) LIlium convallium.] *Aqu.* καλύκωσις τοῦ Σαρών, calyculus Vel roſa Saronia. Sane καλυκὸν, roſa parva. Eſt & κάλυξ, clauſa. Cogitemus adhuc. *Hieron.* hoc loco, flos Campi. *Heſychius* καλυκίζειν, exponit ἀνθεῖν. (*b*) Proxima.] *Aq.* φίλη, amica, *quinta* ἀγαπητὴ, dilecta. (*c*) Malum.] *Melum dicitur in homil. Orig. ad dam ambiguitatem.* (*d*) Fraternus.] *Symm.* ὁ ἀγαπητός μου, dilectus (*e*) In umbra.] *Symm.* ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐπεθύμησα, ſub umbra ejus cupivi. (*f*) In Faucibus.] *Sic* S. *Hieron. &* S. *Ambroſ. Symm.* γί μου, faucibus meis. (*g*) In domum vini.] *Symm.* εἰς τὸν οἰνῶνα, in vinariam. (*h*) Ordinate in me.] *Sic in homil. Orig.* S. *Ambr.* 118. *ſerm.* 5. conſtituite me in dilectionem. *Symmachus*, ἀγάπην, coacervate mihi charitatem. (*i*) Unguentis.] *In Orig.* Græco quidem habetur, confirmate me in myrrhis : myrrhim dam arboris nominans : quod Latini putantes myra dictum, unguen pretati ſunt. *In homilia autem verſa a* S. *Hieronymo refertur ex aliis te*, οἰνανθίνων, œnanthinis. *Symm.* ἐπανακλίνετέ με ἐν ἄνθει, recumbere cite in flore. (*k*) Stipate.] *Sch.* περικυκλώσατέ με, circundate me. Vulnerata.] *Sic apparet ex explanatione legiſſe etiam Origenem, licet riſque codicibus legatur*, vulneratæ, *ſicut etiam apud* S. *Ambr. Symm.* μένη γὰρ φίλτρῳ, vulnerata enim philtro. (*m*) Amplectetur me.] πλεκέσθω μοι, circumplicetur mihi. (*n*) Reſuſcitaveritis] *Sic* S. *eodem ſerm.* 5. *In hom.* elevaveritis, & ſuſcitaveritis. *Sch.* mno excitaveritis. (*o*) Quoaduſque.] *Vel*, uſquequo voluerit, *Ambr. Sch.* ἕως ἄν. (*p*) Fraterni.] *Symm.* ἀγαπητοῦ μου, dilecti mei, *interpretes*, πατραδέλφου μου, patruelis mei. (*q*) Hinnulo cervorum.] τῷ πώλῳ τῶν ἐλάφων, *eodem ſenſu.* (*r*) Ecce hic.] *In multis codicibus tur*, ἕστηκεν, ſtetit, *& in hom. Orig. & apud* S. *Ambr.* (*ſ*) *Symm* φθεγξάμενος, loquutus. (*t*) Tranſiit.] *Symm.* num accipit. (*u*) Sectionis.] S. *Ambr.* ſecandi. *Symm.* κεν, putationis appropinquavit. *Theodoretus teſtatur etiam verbo uſum eſſe : atque ita in hom. Orig. & apud alios patres.* duxit.] *Aq.* περιέβαλεν, *eodem ſenſu.* (*y*) Vites florent.] *Sym.* ἡ οἰνάνθη, & vitium flos. *In homilia*, vites florentes dederunt *& magnum pondus fit in illo*, ſuum. (*z*) Surge.] *In hom. leguntur.* Surge, & veni proxima mea, columba mea, in velaminibus &c. *&* S. *Hier. primo adverſus Jovinianum*, ſurge, veni ſpecioſa mea, & veni tu columba mea. *Apud Theodor. etiam eſt tas. Apud* S. *Ambr. ſerm.* 6. Et veni ô columba mea in juxta præmunitionem. (*ω*) Auditam fac mihi vocem.] S. ſinua vocem tuam. *Sch.* τοὺς λόγους σου, verba tua. (*aa*) *Sch.* συλλάβετε ἡμῖν, *eodem ſenſu.* (*bb*) Exterminantes.] τας, corrumpentes. (*cc*) Ei, qui paſcit.] *Symm.* κἀγὼ αὐτοῦ, τὰ ἄνθη, & ego ejus, paſcentis flores. *Apud interpretem Theodor.* paſcentes flores. *Sch.* ὁ νεμόμενος ἐν τοῖς κρίνοις, qui paſcitur in liliis. Donec reſpiret.] *Sic in hom. Aq.* ἕως κοπάσῃ, donec ceſſet. (*ee*) veantur.] *Sic in hom. Sym.* καὶ κλιθῶσιν αἱ σκιαὶ, & inclinentur *modo etiam eſt apud Theodor.* (*ff*) Revertere.] S. *Ambr.* 3. Fuge fraternus meus, & ſimilis efficere cervo, aut hinnulo aromatum.

CAP. III.

(*a*) FOris.] S. *Ambroſ.* 3. *de Virg.* foro. (*b*) Eum.] *Ambroſ. repetuntur illa*, vocavi eum, & non obaudivit *admodum & in multis codicibus Græcis. In Hebræo neque hic, rius habentur.* (*c*) Cuſtodes qui circumeunt.] *Aqu.* οἱ φύλακες οἱ περιοδεύοντες, *eodem ſenſu.* (*d*) Quam modicum.] *mus* S. *Ambroſ.* 3. *de Virg.* (*e*) Non dimiſi.] *Ita etiam* S. 118. *ſerm.* 17. *Schol.* οὐκ ἀνήσω, non dimittam, *& ita etiam Ambroſ. in pſal.* 36. (*f*) Cubiculum.] S. *Ambroſ.* ſecretum. virtutibus, & viribus.] *Sic ſupra ex homil. Orig. Sch.* Cæteri, καὶ κατὰ τῶν ἐλάφων τοῦ ἀγροῦ, *quod vulgata*, per capreas, cervoſque (*h*) Truncus.] *Aut*, virgula. *Symm.* ὡς ἀναθυμίασις, tanquam poratio. *Apud Theodoreti interpretem ex Aquila & Symm.* ſimilitudo fumi ex ſuffimento, *atque additur hos rem clarius lxx. qui linguæ hebraicæ ſerviunt.* S. *Ambr. ep.* 62. quæ eſt hæc, dit a deſerto, ſicut vitis propago, fumo incenſa, odorificata myrrha, ab omnibus pulveribus unguenti. (*i*) Pulveribus.] *Schol.* (*k*) Vir.] *Et hic eſt hebraiſmus. Aq.* ἀνδρὸς μάχαιρα αὐτοῦ, viri, (*l*) A pavore in noctibus.] *Aq.* ἀπὸ πτοήσεως, *eodem ſenſu. Symm.* νυκτερινὰς, propter timores nocturnos : *cujus interpretationis mentionem Theodoretus.* (*m*) Lectum.] *Sequuti ſumus* S. 3. *Virg. licet alii ferculum interpretentur ; alii*, thalamum, (*n*) Argentum.] *Compl.* ἀργυρεῖς, argenti, *& paulo poſt*, ἐπιβάσεις αὐτοῦ πορφύραν, aſcenſiones ejus purpuram, *ſicut etiam apud Theod. ex tribus* (*o*) Intimum.] *Quinta editio*, τὸ μέσον αὐτοῦ ἐψηφολόγησεν, medium culis compoſuit. *Atque etiam apud Theodoretum eſt*, τὸ μέσον αὐτοῦ, *ſed* λιθόστρωτον. S. *Ambr.* 3. *de Virg.* columnæ ejus argenteæ erant, ejus aureum, dorſum ejus gemmatum ſtratum. *Vulgatæ magis conſurgeretur*, λιθόστρωτον τὴν ἀγάπην, conſtratum charitate, *dentur ſenſiſſe tres Patres apud Theod.* S. *Ambr. de inſtit.* Egredimini, & videte regem Salomonem in corona, qua ter ejus in die ſponſalium ejus, & (*in pſ.* 118. *ſerm.* 15. *addit*, in die) jocunditatis cordis ejus : quia fecit ſibi, inquit, charitatem a filiabus Hieruſalem.

CAP. IV.

(a) Extra taciturnitatem tuam.] *Sic S. Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 16. *quinta editio,* ἀπὸ πλήθους τοῦ κάλλους σου, ex multitudine pulchritudinis tuæ. (b) Geminantes.] *Reſpondet Hebræo. Aq.* διδυμοτόκοι, *& S. Ambroſ. loco allato;* geminos creant, *ubi multa alia ex ſequentibus referuntur.* (c) Funiculus coccineus.] *Apud S. Ambroſium in pſalm.* 118. *ſerm.* 18. ſicut reſticula coccinea, *alibi, reſticulum. Aq.* ἐκ κόκκου, e cocco. (d) Gena tua extra.] *Symm.* αἱ παρειαί σου σκεπόμεναι καλύμματι, genæ tuæ tectæ operimento. (e) In Thalpioth.] *Aq.* εἰς ἐπάλξεις in propugnacula. *Symmachus,* ὕψη, altitudines : *quarum editionum facit etiam mentionem Theodoretus.* S. *Ambr. in pſalm* 118. *ſerm.* 4. Sicut turris David cervix tua, quæ ædificata eſt in Thalpio : mille oſtia pendent in ea, omnia jacula potentium. (f) Aſpiret dies, & amoveantur.] *Aq* κοπάσῃ ἡμέρα, καὶ κλιθῶσιν, ceſſet dies, & inclinentur, *ut ſupra.* (g) Collem.] *Symm.* εἰς τὴν νάπην, *eodem ſenſu.* (h) Fidei.] *Sic fere S. Ambr.* 1. *de Virg. nec multo aliter lib. de Noe cap.* 15. *& in pſ.* 118. *ſerm.* 15. *Aq.* ἀμανά, *& vulgata,* Amana. (i) Latibulis.] *Aquila,* κατοικητηρίου, habitaculo. (k) Cor abſtuliſti.] *Idem enim videtur valere hoc loco,* ἐκαρδίωσας, *atque illud quod eſt in aliis,* ἐκκαρδίωσας. *Sic hebræus.* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 11. corde nos cepiſti ab uno oculorum tuorum, *ſed in ſerm.* 16. cor meum cepiſti : *quinta editio,* ἐθάρσυνάς με, ἐθάρσυνας, fidere me feciſti, feciſti fidere, *Apud interpretem Theodoreti ex Symm* excitaſti. (l) Uno.] *Aq.* ἐν ἑνί, in uno. *Symm.* δι᾽ ἑνός, per unum. (m) Ornamento.] *Aq.* ἐν ἑνὶ πλοκάμῳ ἀπὸ τραχήλου σου, in uno ſerto a collo tuo. *Sym.* τῶν ὁρμίσκων τοῦ τραχήλου σου, monilium colli tui. (n) Pulchra facta ſunt.] *Aq.* ἐκαλλωπίσθησαν, *Symm.* ὡραιώθησαν, *eodem ſenſu.* (o) A vino.] *Symm.* ὑπὲρ οἶνον, ſuper vinum. (p) Favum.] *Aq.* γλυκασμόν, dulcedinem. *Symm.* μέλι, mel. (q) Nucum.] *Symm.* ὀπωρῶν, pomorum. (r) Aloth.] *Aq.* καὶ ἀλωή, & aloe. *Symm.* καὶ θυμίαμα, & thymiama. (ſ) Cum ſtrepitu fluentis.] *Quinta editio,* ῥεόντων, fluentium. S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 7. & impetus deſcendens a Libano. (t) Fluant.] *Aq.* ῥυήτωσαν, *eodem ſenſu.* (u) Mea.] *Sic S. Hier. in Abacuc cap.* 3. *& apud Theodor. & apud S. Ambr.* 1. *de Virg. Alii,* σου, tua. *Vulgata,* illius.

CAP. V.

(a) Nucum] S. *Ambr.* 3. *de virg.* invitatur Dei verbum in hortum nucis. *Sed* 1. *de virg.* manducet fructum pomorum ſuorum. *Aq. & Sym.* ὀπωρῶν, pomorum, *ut ſupra.* (b) Manducavi panem meum.] *Symm.* ἐνεμήθην τὸν δρυμόν μου, depaſtus ſum ſylvam meam. (c) Fratres.] *Aq. & Sym.* ἑταῖροι, ἀδελφιδοί, ſodales, fraterni. (d) Noctis.] *Aq. & Symm,* νυκτερινῶν, nocturnus. (e) Ipſum.] *Sic hebræus : quod tamen, ut alibi, putant nonnulli ſignificare,* me. S. *Ambr in pſ.* 118. *ſerm.* 12. ſuper eum. *Sed vulgata,* ad tactum ejus. *Symm.* τὰ ἔντερά μου ἐταράχθη, viſcera mea turbata ſunt. (f) Super manus peſſuli.] *Sch.* ἐπὶ θύρας, ſuper oſtia. S. *Ambroſius in ſerm. illo* 12. *hæc tantum refert,* digiti mei myrrha pleni : *& in aliquo libro eſt,* σμύρνης πλήρεις. (g) Tranſiit.] *Aq.* ἔκλινεν, παρῆλθεν, declinavit, præteriit. *Sym.* ἀπονεύσας παρῆλθεν, renuens præteriit. (h) Anima mea.] *Symm.* ψυχή μου ἐξήρχετο λαλοῦντος αὐτοῦ, anima mea exibat eo loquente. (i) Vulneraverunt.] *Aquila,* ἐμωλώπισάν με, flagellarunt me. (k) Theriſtrum.] S. *Ambr.* pallium. *De hoc alibi dictum eſt. Schol.* τὸ κάλυμμά μου, operimentum meum. (l) Candidus. *Symm.* λαμπρός, ſplendens. (m) Electus] *Aq.* ἐκλελεγμένος. *Symm.* ἐπίλεκτος, *eodem ſenſu.* (n) Aurum Cephaz.] *Aut,* Cephas : *ut S. Ambroſio videtur, factum ex duabus dictionibus hebraicis quæ ſignificant maſſam auri obryzi. Aq.* λιθέα τοῦ χρυσίου, lapidea auri. *Symm.* χρυσίον, aurum. *Th.* ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ, inſignes in auro. (o) Plenitudinis.] *Aquila,* ἐκχύσεις, effuſiones. (p) Phialæ.] *Aq.* πρασιαί, ſulci. (q) Plenam.] *Ita etiam S. Ambr. in pſalm.* 118. *ſerm.* 18. *Aquila,* ἐπιλεκτήν, electam. *Symmachus,* πρωτείαν, primam. (r) Tharſis.] *Symm.* πλήρεις ὑακίνθων, *& vulgata,* plenæ hyacinthis. *Sexta editio,* χρυσολίθων, Chryſolithis. (ſ) Marmoriæ.] *Aq. & Th.* πάρινοι, Pariæ, (t) Abiit.] *Aq.* ἐπορεύθη, ivit, *Symm.* ἀνεχώρησεν, receſſit.

CAP. VI.

(a) Phialas.] *Aq. & Symm.* πρασιάς, ſulcos, areolas. (b) Paſcere.] *Sic S. Ambr. de inſtit. virg. cap.* 15. *Aq. Symm. Sexta editio,* τοῦ νέμειν, ad paſcendum. (c) Qui paſcit.] *Sexta editio,* τῷ νεμομένῳ ἐν τοῖς κρίνοις, ei qui paſcitur in liliis. *Theodor. ex Symm.* qui paſcit flores. (d) Sicut beneplacitum.] *A.* κατ᾽ εὐδοκίαν, juxta beneplacitum. *Symmachus,* εὐδοκητή, bene accepta. *Quinta editio,* ἕως δὲ δοκῶ, quouſque bene probo. *Nonnulli putant dictionem Hebræam ſignificare ipſammet civitatem Therſam.* (e) Pavor, ut ordinatæ.] *Eſt Hebraiſmus : nam Hebræus habet,* vexillatæ, *&* valet, acies, caſtra. *Symmachus,* ἐπίφοβος, ὡς τάγματα παρεμβολῶν, terribilis ut acies caſtrorum. (f) E regione mei.] *Aq.* ἀπὸ κατέναντί μου, *eodem ſenſu.* (g) Apparuerunt.] *In aliquot libris eſt,* ἀνέβησαν, aſcenderunt, *& Schol.* ἀνεφάνησαν. (h) Tonſarum.] *Symm* τῶν ἀμνάδων, agnarum. (i) Funiculus coccineus.] *Schol.* ὡς νῆμα κόκκινον. ſicut filum coccineum. *Aquila,* τοῦ κόκκου, cocci. Locus merito ſuſpectus Nam coccus שָׁנִי dicitur. Hic autem eſt, רמון quod potius malogranatum ſignificat. *Filum coccineum.* i, חוט שני quod invenies cap. 4. verſ. 3. unde huc tranſcriptum. Ibidem. *Druſ.* (k) Eloquium.] *Symm* διάλεξίς σου καλή, alloquutio tua bona. *Abeſt tamen hoc loco iſta pars a vulgata.* (l) Extra taciturnitatem tuam.] *Symm.* σκεπόμεναι καλύμματι, tectæ operimento. (m) Beatificabunt.] *Aq. & Symm.* καὶ ἐπῄνεσαν, & laudaverunt. (n) Progreditur.] *Reſponderet etiam hebræo, ſi illud,* ἐκκύπτουσα, *verteretur,* reſpiciens. (o) Pavor, ut ordinatæ.] *Symm.* ἐπίφοβος μετὰ στίφους, terribilis cum acie : *alius interpres* ὡς ἐπιφάνεια, tanquam adventus ſplendoris. *Quinta editio,* ἐπιφανὴς ὡς μεγαλυνόμεναι, illuſtris, ſicut illæ, quæ magnificantur. *Sexta editio,* καταπληκτικὴ ἐν μεγαλυνομέναις, terrefaciens inter eas quæ ſunt magnificatæ. (p) Videre in genimina torrentis.] *Symm.* καταμαθεῖν τὰς ὀπώρας τῆς φάραγγος, ad conſiderandos fructus convallis : *alius interpres,* ἰδεῖν τὸν καρπὸν τῶν χειμάρρων, ad videndum fructum torrentium. (q) Non novit] *In aliquo libro eſt,* οὐκ ἔγνω, ubi novit, *& ex Aquila, ut eſt in noſtra. Symm.* οὐκ οἶδα, ἡ ψυχή μου ἠπόρησέν με, *quod vulgata,* neſcivi : anima mea conturbavit me. (r) Poſuit me currus Aminadab.] S. *Ambr. de Abraam cap.* 8. poſuiſti me currus Aminadab. *Quinta editio,* ἔθου με εἰς ἅρμα λαοῦ ἡγουμένου, poſuiſti me in currum populi ducis. *Theodoretus tribuit Symmacho,* anima mea dubitavit a curribus populi ducentis : *Aquilæ autem,* curribus populi ſponte imperantis. (ſ) Sunamitis.] *Symm.* ἡ ἐσκυλευμένη, ſpoliata, *Aq.* ἡ εἰρηνεύουσα, quæ in pace degis. (t) Videbimus] *Sic S. Ambr. de obitu Valent. Sch.* ὁραματισθησόμεθα, intuebimur quaſi in ſpectaculum.

CAP. VII.

(a) Quid videbitis in Sunamitide.] *Aq.* τί ὁραματισθήσεσθε ἐν εἰρηνευούσῃ; Quid intuebimini in pacifica? (b) Quæ venit, ſicut chori.] S. *Ambr. de obitu,* de qua venit, ſicut chori. *Compl non ſine mendo,* ὡς χόρτος, ſicut herba. *Sch.* διερχομένην ὡς χορὸν τῶν παρεμβολῶν, accedentem tanquam chorum caſtrorum. *Symm.* τὴν ἐσκυλευμένην ἐν τρώσεσι τῶν παρεμβολῶν, ſpoliatam in vulnerationibus caſtrorum. (c) Filia Nadab] S. *Hieron.* 1. *adv. Iovin.* in calceamentis filii Aminadab S. *Ambroſius de Inſtitutione virg. capite* 14. *& de obitu Valentiniani,* in calceamentis filia Aminadab hoc eſt, filia principis : *& Theodoretus ex Aquila,* ἑκουσιαζομένου, ſponte dantis, munifici : *ex Symm.* ἡγεμόνος, ducis S. *Ambr. ex Aquila, videtur vertiſſe in ſerm. in pſal.* 118. voluntatis, vel beneplaciti. (d) Opus artificis] S. *Ambr. de Inſtit. virg. cap.* 14. opera manuum artificis, *in pſal.* 118. *ſerm* 17. opere artificis. (e) Acervus frumenti.] S. *Ambr. de Inſtit. virg. c.* 14. ſicut acervus tritici minuti inter lilia : *ſed de obitu Valent.* acervus tritici muniti inter lilia. *Symm* ὡς σωρός, tanquam cumulus. (f) Stagna.] *Sic S. Ambr. Symm.* κολυμβῆθραι, piſcinæ. (g) Filiæ multorum.] *Sym.* θυγατέρων πλήθους, filiarum multitudinis. (h) Et plexus.] S. *Amb. ſer.* 17. *in pſ.* 118. & ornatus. *Sch.* καὶ ἡ διακόσμησίς σου ὡς πορφύρα βασιλέως περιδεδεμένη εἰλήμασι, & ornatus tuus, ſicut purpura regis circumligata involucris. *Aliud Sch.* δεδεμένη βερατείμ, ligata Beratim, *quod ſignificat,* in canalibus. (i) In deliciis tuis,] *Sic S. Ambr. in illo ſerm.* 17. *& alibi. Aquila,* θυγάτηρ τρυφῶν, filia deliciarum : *alius interpres,* ἀγαπητὴ ἐν σπατάλαις, dilecta in deliciis. (k) Hæc magnitudo.] S. *Ambr. Hexae. l.* 3. *c.* 17. ſtatura tua ſimilis facta eſt palmæ. *Aq.* αὕτη ἀνάστασίς σου, hæc ſuſcitatio tua. *Symm.* αὕτη ἡλικία σου, hæc ætas tua. (l) Cacumina.] *Symm.* τῶν βαΐων, ramos. *Theodoretus ex Aquila,* elatas ejus. (m) Vadens.] *Symm.* ἁρμόζον τῷ ἀγαπητῷ μου εἰς εὐθύτητα, conveniens dilecto meo in rectitudinem. (n) Sufficiens] *Symm.* προστιθέμενος χείλεσι, accedens labiis. *Aq.* χείλεσι, καὶ ὀδοῦσι, labiis, & dentibus. (o) Floruit.] *Aq. & ſexta editio,* εἰ ἐβλάστησεν, ſi germinavit. (p) Floruerunt.] *Aquila,* ἤνοιξαν, aperuerunt ſe. (q) Servavi.] *Aq. & Symm.* ἀπέκρυψά σοι, abſcondi tibi.

CAP. VIII.

(a) Quis det te fraterne mi.] S. *Ambroſ. de inſt. virg.* Quis dabit te fratrem mihi : *nec multo aliter ſerm.* 19. *in pſal.* 118. *Atque omnino ſæpe pro fraterno, aut fratruele apud Patres eſt frater. Aq.* τίς δώσει σε ὡς ἀδελφὸν ἐμοί; quis dabit te ut fratrem mihi? (b) Et inveniens.] *Sic S. Ambroſ. Symm.* ἵνα εὕρω σε ἔξω, φιλήσω σε, ut cum invenero te foris, oſculer te. *Alius interpres,* ἐν ἀγρῷ, in agro : *alius,* εὑρήσω σε ἐν ἀγορᾷ, φιλήσω σε, inveniam te in foro, oſculabor te. (c) Et quidem non ſpernent.] *Sexta editio,* καὶ μηδεὶς ἐξουτελίζῃ με, & nemo vilipendat me. *Aq.* οὐκ ἔτι μυκτηρίσουσί με, non ultra ſubſannabunt me. (d) Me.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum additur,* διδάξεις με, *& apud S. Ambr ſerm. illo* 19. ibi docebis me. (e) Vnguentato.] *Symm.* ἠρτυμένου, condito. (f) In viribus agri.] *In Compl. & apud Theodoretum eſt,* ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς ἰσχύεσι τοῦ ἀγροῦ, *ut ſupra. Totum vero iſtud abeſt a S. Ambr. & a vulgata. Sch.* ἐν ταῖς δορκάσιν, ἢ ἐν ἐλάφοις τῆς χώρας, in capreis, vel in cervis regionis. (g) Aſcendit.] *Ita etiam S. Ambr. ibidem, & Theodoretus. Schol adjungit,* ἐκ τῆς ἐρήμου, *& vulgata,* de deſerto. (h) Innitens.] *Sic S. Ambr. Sexta editio,* ἐπερειδομένη, *eodem ſenſu. Sed in* 1. *hom. Orig. verſa a S. Hier. in recentioribus editionibus* : Et quo manifeſtius hoc myſterium deſcribatur, non ait, ut in pleriſque codicibus legitur, innixa ſuper fratruelem ſuum *id eſt* ἐπιστηριζομένη, ſed, ἐπιστηθιζομένη, id eſt, ſuper pectus ejus recumbens. (i) Sub malo.] *Aq.* ὑποκάτω τοῦ μήλου ἐξήγειρά σε, *Sym.* ὑπὸ τὴν μηλέαν, *eodem ſenſu.* (k) Ibi peperit te.] *A.* ἐκεῖ διεφθάρη, ibi corrupta eſt. *Sym.* ὅπου, ubi. (l) Pone] *Schol.* περίθου, circumpone. (m) Quia valida.] *Sym.* ὅτι ἀκαταμάχητος, ὡς θάνατος, ἡ ἀγάπη, quia inexpugnabilis, ut mors, dilectio. (n) Alæ.] *Sic S. Ambr. Sch.* λαμπάδες αὐτῆς, λαμπάδες πυρός, lampades ejus, lampades ignis. *Sym.* αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς, ὁρμαὶ πύρινοι, impetus ejus, impetus ignis. *Sexta editio,* σπίνθρακες αὐτῆς, σπίνθρακες πυρός, ſcintillæ ejus, ſcintillæ ignis. *Hujus lectionis facit etiam mentionem Theodoretus, quaſi ex diverſitate exemplarium.* (o) Omnem vitam ſuam.] *Aq.* σύμπασαν ὕπαρξιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, univerſam ſubſtantiam domus ſuæ. (p) In charitate] *Symm.* ὑπὲρ τῆς ἀγάπης ἐξουτελιζόμενος ἐξουτελισθήσεται, pro charitate, ſpretus ſpernetur. (q) Parva.] *Quinta editio,* ἀδελφὴ ἡμῶν εἰ μικρά, μαστοὺς οὐκ ἔχεις, ſoror noſtra es parva, & ubera non habes. (r) Loquetur.] S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 22. vel, ut Symm. qua loquatur ei. *Sed poſſet etiam verti,* ſermo fiet. (ſ) Sculpamus ſuper eam tabulam.] S. *Ambr.* tabulas. *Quinta editio,* ἐπάνω αὐτῆς, deſuper eam. *Symm.* περισφίγξωμεν αὐτὴν σανίσι κεδρίνοις, compingamus eam tabulis cedrinis. (t) Eorum.] *Aliqui codices,* αὐτοῦ, *& S. Ambr.* ejus, *& ſic Aq.* τότε ἐγενόμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εὑρίσκουσα εἰρήνην, tunc facta ſum in oculis ejus inveniens pacem. (u) Beelamon.] *Theodoretus,* Symm. vertit, ἐν κατοχῇ ὄχλου, in retentione turbæ. *Aq.* ἐν ἔχοντι πλῆθος, in habente multitudinem. (x) In fructu.] *Aliqui,* ἐν καιρῷ, in tempore. *Schol.* ἐνέγκῃ ὑπὲρ καρποῦ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρέους, afferat pro fructu ejus mille argenti. (y) Vinea mihi mea.] S. *Ambr.* vitis mea in conſpectu meo. *Sch* ἀμπελὼν ἐμὸς εἰς πρόσωπόν μου, vinea mea ad faciem meam. (z) Ducenti.] *Sic ceteri omnes. Schol.* διχίλιοι, bis mille. (ω) Qui ſedes.] *Sym,* οἱ καθήμενοι, qui ſedetis. (aa) Intendentes.] *Schol.* ἀκροῶνται, auſcultant. (bb) Aromatum.] *Sym.* ἡδυσμάτων, ſuavitatum.

SAPIENTIA SALOMONIS.

CAP. I.

(*) SEntite.] S. *Hieron. in Eſa.* 55. ſapite. (*a*) Peccatis.] *Græce eſt in numero ſingulari : ſed auctor vulgatæ videtur vitaſſe ineptam compoſitionem: a qua quidem vulgata inviti, & raro diſcedemus, præſertim ubi illi convenit cum recitatione Patrum.* (*b*) Sapientia.] *In uno vetuſto ad marginem eſt,* σοφίας, ſapientiæ, *ut vulgata.* S. *Aug. de mendacio ad Conſent. cap.* 16. *ubi multa ex hoc loco affert, & explicat,* humanus eſt enim ſpiritus ſapientiæ. (*c*) Et hoc, quod continet.] *Si referatur ad ſpiritum, quemadmodum referri poteſt in græco ; verti poſſet,* & qui continet, *ut apud* S. *Auguſtinum in ſpeculo,* & *Orig. in epiſt. ad Rom. cap.* 9. *lib.* 7. (*d*) Et ſalutares.] *Sic* S. *Hier. ſed vulgata,* & ſanabiles fecit nationes orbis terrarum. (*e*) Immortalis eſt.] *In multis vulgatæ codicibus ſunt plura,* perpetua eſt, & immortalis : injuſtitia autem mortis acquiſitio. (*f*) Digni.] *In vulgata additur,* morte : *quæ tamen dictio minime neceſſaria eſt, & abeſt ab aliquot vetuſtis codicibus vulgatæ.*

CAP. II.

(*a*) APUD ſe.] *In multis libris eſt,* ἐν ἑαυτοῖς, *& poſſet etiam verti,* intra ſe. (*b*) Remedium.] *Vulgata,* refrigerium. (*c*) Ex nihilo.] *Videtur bene expreſſa ſententia, quamvis* αὐτοσχεδίως, *ſignificet,* temere, caſu. (*d*) Sermo ſcintilla.] *Sic Vaticani; & cæteri manuſcripti,* ὁ λόγος σπινθήρ. *& eadem videri poteſt fuiſſe lectio vulgata, licet nunc ſit,* ſermo ſcintillæ. *Nonnulli autem putarunt legendum,* ὀλίγος σπινθήρ, parva ſcintilla. *Quod autem ſequitur,* ad commovendum cor noſtrum, *poſſet etiam verti,* in motione cordis noſtri. (*e*) Qua extincta.] *Id eſt, qua ſcintilla extincta. Vulgata, niſi ſubeſt mendum,* quia extinctus cinis. (*f*) Et nomen.] *In vulgata hæc ſententia ponitur poſt ſequentem.* (*g*) Creatura, tanquam juventute.] *Compl.* τῇ κτήσει, ὡς ἐν νεότητι, poſſeſſione, tanquam in juventute. *Vulg.* creatura tanquam in juventute. (*h*) Temporis.] *Sic vulgata, &* S. *Ambroſius in pſ.* 118. *ſerm.* 8. *nec longe abeſt a dictione,* ἀέρος. (*i*) Nec veterani revereamur.] *Sic aliquot codices vulgatæ, licet alii,* nec veterano, nec revereamur. (*k*) Iuſtitiæ.] *Ita etiam gloſſa; & aliquot codices vulgatæ. Alii,* injuſtitiæ. (*l*) Gloriatur patrem Deum.] *Id eſt,* jactat. *Et ita* S. *Cypr. lib.* 2. *adverſ. Iudæos, in aliquot vetuſtis exempl. licet in aliis ſit,* & gloriatur patrem ſe habere Deum, *ut in vulgata. Multa autem ex his eodem modo referuntur in vulgata, apud* S. *Cypr. loco indicato, apud Lactantium lib.* 4. *c.* 16. *apud Luciferum pro* S. *Ath. apud* S. *Aug.* 17. *de civit. c.* 20. *& alios : quare a vulgata minime recedendum putavimus.* (*m*) Probemus.] *Sic etiam* S. *Cypr. & Lactantius, &* S. *Aug. Aliquot libri habent,* δικάσωμεν, judicemus. (*n*) Ad imaginem ſuæ ſimilitudinis.] *Sic etiam Lucifer : quamvis ad verbum redderetur,* imaginem ſuæ (*aut,* propriæ) proprietatis. *In pleriſque autem codicibus pro,* ἰδιότητος, *eſt,* ἀϊδιότητος, æternitatis. (*o*) Imitantur autem illum.] *Sic etiam Lucifer, &* S. *Cypr. de zelo, ſed illud,* πειράζουσι δὲ αὐτὸν, *poſſet etiam ſignificare,* experiuntur autem illam, *nimirum mortem.*

CAP. III.

(*a*) TOrmentum.] *Sic etiam apud Luciferum pro.* S. *Athan. in vulgata additur,* mortis. (*b*) Afflictio.] *Lucifer ibid. habet,* malitia, *&* S. *Aug. in Exod. q.* 143. *ubi tamen docet malitiæ nomine ſignificari pœnam. Apud Luciferum totus locus ſic habet,* & æſtimata eſt malitia exitus illorum. Et ab itinere juſto, abierunt in exterminium : illi autem, *&c.* In vulgata, & æſtimata eſt afflictio exitus illorum. Et ab itinere juſto abierunt in exterminium : & quod a nobis eſt, iter exterminii : illi autem, *&c.* (*c*) Holocauſti hoſtiam.] *Propius eſſet Græco,* holocauſtum hoſtiæ. *Apud Luciferum, & in multis codicibus* S. *Cypriani eſt,* holocauſtam hoſtiam : *quamvis in aliis interdum ſit,* holocauſta hoſtiæ. (*d*) Reſpectus.] *Id eſt,* viſitationis, *ut cap. præcedenti etiam apud* S. *Auguſt.* 17. *de civit.* erit enim ei reſpectus ex ſermonibus illius : *& in hoc ipſo cap. paulo poſt,* in reſpectione animarum, *& alibi. Sed quod ad præſentem locum pertinet, apud Luciferum, &* S *Cyprianum eſt, ut in vulgata,* & in tempore erit reſpectus illorum, *& apud Luciferum ſequitur* , fulgebunt tanquam ſcintillæ : *apud* S. *Cyprianum* : Iudicabunt nationes : *ſed ep.* 1. *lib.* 4. *in aliquo vetuſto codice,* fulgebunt juſti & tanquam, *ut vulgata.* (*e*) Donum & pax.] *Sic etiam* S. *Auguſtinus in ſpeculo, quamvis græca ſic reddi ſoleant,* quoniam gratia, & miſericordia electis ejus. *In multis autem codicibus græcis eſt,* ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, in ſanctis ejus, & viſitatio in electis ejus, *ſed non apud* S. *Auguſtinum. Similia habentur cap. ſequenti.* (*f*) Creatura.] *Id eſt, generatio,* γένεσις. (*g*) Incoinquinata.] *Etiam a* S. *Hieronymo abeſt & ut dicemus. Vulgata, &* S. *Aug. in ſpeculo,* & coinquinata. (*h*) Animarum.] *Sic* S. *Auguſt. ibidem, &* S. *Hier. ut dicemus. In vulgata additur,* ſanctarum. (*i*) In manu.] *Vulg. &* S. *Aug.* per manus ſuas. S. *Hier. in Eſa. c.* 56. *hunc locum ſic refert* : Beata ſterilis immaculata, quæ non cognovit ſtratum in delicto : habebit fructum in reſpectione animarum : & eunuchus qui non eſt operatus manu iniquitatem, neque cogitavit contra Dominum mala. Dabitur enim fidei ejus electa gratia & pars in templo Domini delectabilis. (*k*) Inconſummati.] *Id eſt,* non perfecti : *ut cap. ſequenti, non enim probanda videtur verſio Complut.* non initiati. *Vulgata fortaſſe mendoſe,* in conſummatione. (*l*) Alloquutionem.] *Id eſt,* ſolatium, *ut alibi.* (*m*) Nationis.] *Sic etiam aliquot vetuſti codices vulgatæ, licet aliter in aliis.*

CAP. IV.

(*a*) VIrtute.] *In lib. de ſingul. cleric. inter opera* S. *Cypriani eſt,* claritate : *cætera hujus loci inde ſumpſimus : magis enim reſpondent*
Græcis, quam vulgata, ô quam pulchra eſt caſta generatio cum cla
quemadmodum etiam & illud, abduxerit, *ubi in vulgata,* eduxeri
Certaminum prælium.] *Sic in eodem libro. In vulgata eſt,* præmi
rat etiam, pro, certaminum, *dici,* præmiorum : *quoniam,* ἄθλων, *poteſ*
que ſignificare. Sed ab auctoritate vulgatæ, & ejus libri recedere n
præſertim cum optima ſententia elici poſſit. (*d*) Adulterinæ.]
mus nonnihil vulgatam auctoritate S. *Auguſtini lib.* 2. *de doctr. Chri*
(*d*) Somnis.] *Fieri poteſt ut in vulgatam mendum irrepſerit, &*
nis, *ſit factum,* omnes. (*e*) Longævam ſenectutem.] *Vulgata,*
vitam. *Lucifer,* longævitatem. (*f*) Sine voce inflatos.] *Hoc eo*
ne Lucifer, licet in vulgata ſit, inflatos ſine voce. *Poſſet etiam pr*
dici, pronos, demiſſos. (*g*) In dolore.] *Sic Lucifer : vulgata,*
(*h*) Cogitationem.] *Lucifer,* cognitionem : *vulgata,* cogitation
græca ſignificat ſupputationem.

CAP. V.

(*a*) IN riſum.] *Apud* S. *Cyprianum in aliquot manuſcripti*
Luciferum eſt, in riſu, *in aliis, & vulgata,* In deriſum
autem ſumus iſtorum auctoritatem, ut quæ Græcus in ſingulari hab
in numero multitudinis redderemus. Id enim ſententiæ nihil offi
Quomodo.] *Sic Lucifer, &* S. *Cyprianus in aliquot codicibus, in*
modo ergo : *vulg.* Ecce quomodo. (*c*) Sol.] *Ita iidem, &* S.
ſerm. 3. *&* 16. *&* S. *Greg.* 34. *mor. cap.* 6. *In multis autem libris e*
τῆς δικαιοσύνης, Sol juſtitiæ : *& in vulgata,* Sol intelligentiæ.
ſumus.] *Græce eſt,* ἐνεπλήσθημεν, impleti & ſatiati ſumus. *Sed quom*
tio laſſitudinem facit ; ſatis bene videtur dictum, laſſati. (*e*) Soli
Sic S. *Cypr. de exhort. mart. & alibi Lucifer,* heremias : *vulg*
(*f*) Divitiarum jactatio.] *Sic etiam* S. *Cypr. & ſatis bene ad ſe*
Lucifer, divitiæ cum exultatione contulerunt. (*g*) Præcurrens.]
percurrens. (*h*) Carinæ.] *Sic vulgata. In aliis eſt,* τρίζων,
(*i*) Percuſſione.] *In multis eſt,* πληγῇ, percuſſio. *Vulgata, ſed*
ſonitus. (*k*) Pulvis.] χοῦς. *In aliis,* χνοῦς, *quod poteſt etiam ſignificar*
ut in vulgata.

CAP. VI.

(*a*) MUltitudinem.] *Ita Lucifer, licet apud* S. *Aug. in ſpe*
multis codicibus vulgatæ ſit, multitudines. (*b*) Leg
etiam Lucifer. Apud S. *Auguſt. & in pleriſque codicibus vulg*
juſtitiæ. (*c*) Cujuſque dominus.] *Ita Lucifer, quod ſatis videt*
dere Græco, οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης, non enim
vultum (*quaſi præ timore,*) omnium dominus. *Apud* S. *Auguſtin*
enim ſubtrahit perſonam cujuſquam Dominus, *cum qua lectione co*
aliquot codices vulgatæ, licet in multis addatur, qui eſt omnium do
(*d*) Magnitudinem.] *Apud omnes fere Latinos additur,* cujuſquam
nullo Græco eſt inventum. (*e*) O tyranni.] *Lucifer,* ô mali
Sanctus Auguſtinus, mali reges. *Vulg.* reges. (*f*) Iuſte juſta
buntur.] *Sic in lib. de ſingular. cler.* S. *Aug.* Qui enim cuſtodieri
am juſte, juſtificabuntur : *atque ita in aliquot codicibus vulgatæ, lic*
ſit, judicabuntur. (*g*) Iſta.] *Sic apud* S. *Aug. quamvis in vu*
factum, juſta. *Simile mendum, ſed majore cum damno ſententiæ a*
vavimus irrepſiſſe in librum de vera & falſa pœnitentia, quæ no
ignoſcere, *cum legendum ſit,* iſtis. (*h*) Senſus eſt conſummatus.]
S. *Aug. & ſignificat,* perfecta prudentia, *aut,* perfectio prudentiæ
verbum reſponderet græco. (*i*) Viis.] *Ita apud* S. *Aug. &*
26. *mor. cap.* 8. *& in aliquot codicib. vulgatæ : licet in aliis*
ſuis. *Cætera etiam in quibus nonnihil a vulgata diſceſſimus, ſunt fere*
Auguſtino.

CAP. VII.

(*a*) TErreni.] *Sic eſt in aliquo codice vulgatæ, licet in aliis, &*
Ambr. in pſ. 118. *ſit,* terreno. *Apud eundem eſt,* fictus
quuti ſumus etiam aliquot aliis locis. (*b*) Somno conveniente.]
quod convenit ſomno. Apud eundem, & in aliquot vulg. cod. eſt, ſo
venientis, *in aliis,* ſomnii conveniente. (*c*) Æque.] *In vulgata*
S. *Ambr. eſt,* emiſi, *& in Compl. eſt,* ἧκα. *Fieri poteſt, ut iſtud,* emiſi
tum ab interprete ad ſententiæ perſpicuitatem. (*d*) Curis.]
Ambr. addit, magnis. (*e*) Precioſum.] *Hoc videtur poſtulare*
& in Compl. eſt, τίμιον. *Quare,* ἀτίμητον, *quod eſt in aliis, aut men*
aut ſignificat, lapidem, qui precioſus vulgo dicitur, vere eſſe vilem
(*) Matrem.] *In aliquo eſt,* γένεσιν, generationem. (*f*) Det.]
Greg. 23. *mor. c.* 17. *licet in vulg.* dedit. * Quæ mihi data ſunt.] *Ali*
habent, τῶν λεγομένων. (*g*) Et operum ſcientia.] *Ita in lib.* 1.
gentium, cap. 9. *licet addatur,* & diſciplinæ : *vulgata autem,* &
ſcientiæ diſciplina. (*h*) Virtutem.] *Conferentes vulgatam cum*
S. *Ambr. afferuntur lib.* 2. *de Abraham, cap.* 1. 7. *& lib. de Salomone*
de fide reſurr. elegimus ea quæ viſa ſunt magis reſpondere græcis.
dentia,] *Non ſumus auſi,* ἐμφανῆ, *dicere,* improviſa, *licet etiam* S.
Abraham ſic habeat. Fortaſſe habuerunt ἀφανῆ, *aut hujuſmodi quiddam*
Spiritus intelligens.] *In toto hoc loco, qui ſequitur, receſſimus nonnu*
vulgata, diligenter conferentes quæ a S. *Ambr. in lib. de incarn.*
myſterio in extremo, 3. *de ſpiritu Sancto cap.* 19. *&* 23. S. *Auguſt.*
per Gen. c. 12. *lib. de natura boni, cap.* 29. *lib. de Incarnatione Verbi*
& ſequentibus, & ab Origene Periarchon, afferuntur.

CAP. VIII.

(*a*) ELectrix.] *Ad marginem unius codicis pervetuſti eſt,* [illegible]
trix. (*b*) Labores hujus ſunt virtutes.] *Quaſi dicat,*
pientiæ ſunt ipſæ virtutes ſpeciales quæ componunt juſtitiam tanquam

generalem. *Vulgata tamen, & S. Auguſtinus in ſpeculo, non diſſimili ſententia*, labores hujus magnas habent virtutes. (*c*) Multitudinem ſcientiæ.] *Videtur ſic vertiſſe* πολυπειρίαν, *quoniam ex multa experientia ſolent multæ oriri ſcientiæ.* (*d*) Argumentorum.] *Quoniam adverſariorum argumenta magnam in quæſtionibus obſcuritatem ac difficultatem pariunt, idcirco non inepte hoc nomine appellavit ea quæ græce ſunt* αἰνίγματα. (*e*) Ad convivendum.] *Sic correctiores codices vulgatæ, licet alii*, ad convivandum. S. *Ambr. lib. de viduis*, in conjugium. (*f*) Alloquutio.] *Id eſt*, ſolatium, *ut alibi ſæpe: hic autem mutavimus nonnulla propemodum neceſſario.* (*g*) Cognatione] *Mendoſe in plerisque Bibliis legebatur*, immortalis eſt in cogitatione ſapientia. * In laboribus manuum ejus.] In nonnullis libris eſt, καὶ πόνοις ἔργων χειρῶν αὐτῆς, quamvis, ἔργων, omittitur in Græco. (*h*) Magis autem.] *Ut ex hoc loco poſſint elici ſententiæ, quæ eliciuntur e græco; paululum immutavimus verborum ordinem. Nam vulg. &* S. *Auguſt*. 10. *de Gen. cap*. 17. *habent*, & cum eſſem magis bonus. (*i*) Continens.] *Id eſt, compos. Quod autem ſequitur*, erat ſapientiæ. *ſic eſt apud eundem, & in nonnullis bibliis: nam in aliis*, erat ſumma ſapientia. *Græce eſt*, φρονήσεως, *id eſt*, prudentiæ, *aut*, ſenſus, *ut ſæpe ſolet noſter interpres vertere.*

CAP. IX.

(*a*) TUÆ.] *Sic fere omnes codices Græci, & Latini. Abeſt tamen a Complut. Lucifer, pro* S. *Athan.* Deus parentum, & Domine miſericordiarum. (*b*) Corruptibile.] *Sic* S. *Auguſt*. 13. *de civit. cap*. 16. *Vulgata*, corpus enim quod corrumpitur. (*c*) Curantem.] *Sic idem lib. 2. contra Pelag. Sed in vulgata, & in lib. de ſingular. clericorum*, cogitantem. (*d*) Et per ſapientiam] *Sic in eodem lib. de ſingular. quare hanc potius conſtructionem retinuimus, quam alteram, quam ferent verba græca. Et S. Hier. totum hunc locum ſic reddit*, quæ autem in cœlis ſunt, quis inveſtigavit? & conſilium tuum quis cognovit? niſi quod tu dediſti ſapientiam, & ſpiritum ſanctum tuum miſiſti de excelſis: & ſic correctæ ſunt ſemitæ eorum, qui verſantur in terra, & quæ tibi placent, eruditi ſunt homines.

CAP. X.

(*a*) SUO.] *In multis Bibliis, non tamen omnibus, additur*, & eduxit illum de limo terræ: *quæ neque apud* S. *Auguſt. ſunt epiſt. 99. unde nonnulla mutavimus.* (*b*) Fratricidis.] *Græcis, quæ nunc habemus, vix reſpondere poteſt vulgata. Int. Orig. in Joannem*, injuſtus in ira ſua periit cum animis fratricidis. (*c*) Invenit.] *Compl.* ἔγνω, *& vulgata*, ſcivit. (*d*) In teſtimonium.] *Sic etiam vulgata. In aliis eſt*, ἧς ἔτι μαρτύριον, cujus adhuc teſtimonium. (*e*) Hominibus.] *Græce eſt*, τῷ βίῳ, vitæ, *quaſi diceret*, hominibus ad vitam degendam: *quare interpres videtur ſequutus ſententiam. Quæ deinde mutavimus, neceſſario videmur mutaſſe.*

CAP. XI.

(*a*) TUrbati.] *Valet, ut alibi nonnunquam, ac ſi diceretur*, turbatis, *nimirum inimicis, quorum comparatio fit cum populo Dei. Turbatis ergo illis inimicis, dediſti ipſis, id eſt, Hebræis amicis tuis aquam, &c. Vulgata multis modis videtur mendoſa.* (*b*) Informi.] *Sic habuiſſe quædam exemplaria teſtatur* S. *Aug. lib. de fide & ſymb. cap. 2. & apud Origenem. 4. periarchon. cap. penult.* non enim deerat omnipotenti manui tuæ, quæ creaverat mundum ex informi materia, immittere eis multitudinem urſorum, vel feroces leones. (*c*) Conſtituiſſes.] *Ita apud* S. *Aug. lib. 1. de diverſis quæſtionibus ad Simplic.* S. *Hier.* condidiſti. *Codices Bibliorum variant.*

CAP. XII

(*a*) INcorruptus.] *Sic* S. *Hieron.* (*b*) Partibus.] *Id eſt, per partes, & paulatim, quomodo item*, κρίνων κατὰ βραχὺ, *paulo inferius redditur*, partibus judicans, *& ita apud Luciferum de regib. apoſtat.* (*c*) Alloqueris.] *Ita idem Lucifer: in vulgata*, admones, & alloqueris. *Alloqui autem valet hoc & ſimilibus locis, corripere, & leviter, quaſi verbis caſtigare.* (*d*) Sacrificia.] *Lucifer*, ſacramenta. *Sed fortaſſe melius verteretur, & aptius præcedentibus, ac ſequentibus*, & quoniam erant initiati (*aut*, quoniam erant ſacerdotes initiantes) ſacris impiis. (*e*) Et comeſtorum.] *Hæc uſque*, ad voluiſti perdere, *non referuntur a Lucifero. Horum verborum hæc poteſt eſſe conſtructio ſubintelligendo ex ſuperioribus*, ὅτι τῷ πράσσειν, & quoniam faciebant convivium eorum qui comederent viſcera carnium humanarum, & ſanguinis. *Compl. habet*, σπλαγχνοφάγους, viſcerum comeſtores, *ac deinde*, καὶ θοίναν αἵματος, *quod tamen non ſatis tuto vertunt*, & devoratorem ſanguinis. (*f*) A medio ſacramento tuo] *Sic etiam vulgata, & hoc eodem loco in vetuſtioribus codicibus, licet in multis ſit poſt*, perdere voluiſti. *quo tamen loco neque apud Luciferum habentur. Hic autem Græci codices valde diſcrepant. Compl.* ἐκ μέσου μύσας θείας σου *quod videtur factum ex*, μυσαθείας. *Plerique autem manuſcripti*, ἐκ μέσου μύστας θιάσου, myſtas e medio thiaſo, *id eſt, choro bacchantium.* (*g*) Cædis.] *Addita eſt dictio iſta ad ſententiam explicandã. Hoc enim notant grammatici antiquitus ſignificaſſe* αὐθέντα, *id eſt*, αὐτόχειρα, *qui manus ſibi, aut aliis affert.* (*h*) Peregrinationē.] *Ita dictum eſt, quemadmodum ſæpe tranſmigrationem, id eſt, homines qui tranſmigraverant: ſæpe autem redderetur*, coloniam. (*i*) Iniqua.] *Lucifer*, nequam. (*k*) Condemnare] *Ita legitur in omnibus collatis codicibus, & optimus eſt ſenſus. In vulgata & apud* S. *Auguſtinum, lib. 83. quæſt. cap. 53. &* S. *Greg. 3. mor. c. 11. eſt*, condemnas, & exterum æſtimas. (*l*) Et in his, qui ſciunt.] S. *Auguſt. ibid.* ſed in iis, qui ſciunt, *& ſententia videtur eſſe, aut, inter eos, id eſt, in conſpectu eorum, qui ſciunt, redargui audaciam ignorantium, aut eorum, qui ſciunt voluntatem Domini, ſed non faciunt, audaciam puniri. Codices bibliorum valde diſcrepant & inter ſe, & a græcis.* (*m*) Tranquillitate.] *Ita etiam* S. *Aug. ſed videtur ſignificare*, æquitate: *item quod ſequitur*, reverentia, *videtur dictum, pro*, indulgentia. (*n*) Et parſimonia.] καὶ [illegible], *quaſi careres ſuppliciis, quibus illos afficeres. In vulg. eſt.* & liberaſti. *A Compl. vtrumque abeſt.* (*o*) Experturi ſunt] *Sic videtur habuiſſe* S. *Aug. in pſ. 9 quantum explanatio indicat: in recitatione tamen textus eſt*, experti ſunt, *ut in vulgata: & poteſt futurum more hebraico poſitum eſſe pro præterito. Contra autem, vbi in græcis eſt*, ἐπῆλθεν, *in vulgata eſt*, veniet ſuper illos.

CAP. XIII.

(*a*) SPeciei enim primus generator, ea conſtituit.] *Hæc abſunt a* S. *Cypr. de exhortatione martyrum, & 3. teſtim. Cætera eodem fere modo apud ipſum habent, atque in vulgata.* (*b*) A magnitudine enim ſpeciei creaturarum.] *Vulgata*, & creaturæ: *& in aliquo codice Græco eſt*, καὶ κτισμάτων. *Poſſet autem noſtra etiam verti*, ſpecie, *ac ſi diceretur*, & ſpecie. S. *Greg*. 26. *mor. cap*. 8. Per magnitudinem enim creaturæ, & ſpeciem poteſt intelligibiliter creator videri. S. *Chryſoſtomus hom. 4. in Gen. Quando autem pro dictione*, ἀναλόγως, S. *Gregorius habet*, intelligibiliter, *vulgata*, cognoſcibiliter; *putavimus mutari poſſe, & clarius dici*, per proportionem. (*c*) Scire.] S. *Aug. 5. de Gen. cap*. 16. valere. (*d*) Bene mobile.] *Id eſt, quod facile obediat manui artificis; non enim e quercu ſolet exculpi ſimulachrum. In aliis eſt*, εὔτυκτον, *eodem ſenſu Complut.* εὔτηκτον, *quaſi putre: licet in Compl. vertatur*, rectam arborem. *Potuit autem interpres antiquus ideo rectum vocare, quoniam quæ hujuſmodi ſunt, facilius formantur: ſicut etiam dicuntur*, εὐκτηδόνα δένδρα, arbores quarum venæ & fibræ recte fluunt.

CAP. XIV.

(*a*) PER quod fit juſtitia.] S. *Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 8. quod fit per juſtitiam: maledictum autem lignum, quod fit per manum hominum. (*b*) Reſpectus.] *Id eſt, viſitatio, & punitio. Ita enim ſolet reddere interpres*, ἐπισκοπῶ, *quare veriſimile eſt ab aliquo alio additam eſſe in vulgata negationem.* (*c*) Affectui.] *Græce eſt*, ςυμφορᾷ, calamitati, *id eſt, affectui exorto ex calamitate amiſſi filii.*

CAP. XV.

(*a*) POtentiam.] *Sic* S. *Auguſt. de fide, & oper. c. 21. ex quo fere hunc locum correximus.* (*b*) Adumbrantium.] *Complut diſtinguit in duas voces*, σκιὰ γραφῶν, *vulgata*, vmbra picturæ. (*c*) Opprobrium.] *In aliquo codice eſt*, ὄρεξιν, *& vulgata*, inſenſato dat concupiſcentiam. (*d*) Vſus] *Sic* S. *Cypr. de exhortatione martyrum, & 3. teſtim. quamvis in vulgata ſit*, viſus. (*e*) Dementia.] *In magna varietate exemplarium vulgatæ, imitati ſumus ambiguitatem græcæ locutionis.*

CAP. XVI.

(*a*) ODioſam deformitatem.] *Optime ad ſenſum. Plerique tamen habent*, διὰ τὴν δειχθεῖσαν, propter oſtenſam, *nimirum*, eſcam, *quod vulgatæ magis convenit.*

CAP. XVII.

(*a*) SAnctæ; vinculis.] *Lucifer pro* S. *Athan.* nationi ſanctorum, vincti tenebrarum catenis, & longa nocte compediti, &c. (*b*) Turbulentum.] *In nonnullis eſt*, τερατώδεις, *quod in vulgata*, ex monſtris. (*c*) Dat teſtimonium condemnata.] *Sic aliquot exemplaria vulgatæ. Alia*, condemnationis. S. *Gregorius lib.* 27 *mor. cap.* 18. condemnationi. *Alia autem longe a græco*, data eſt in omnium condemnationem. *Verum illud*, proprie, *quod anteceſſit, abeſt a latinis. In aliquo autem libro eſt*, δειλὸν γὰρ ἰδίῳ πονηρία μάρτυρι καταδικαζομένη, timida enim res eſt nequitia proprio teſte condemnata. (*d*) Præbentis.] *Poterat verti* præbente tormentum cauſa. *Sed putamus illud ſignificari, quod ſæpe inculcat* S. *Chryſoſt. calamitates Iob pertractans, ignorantiam cauſæ quæ pœnam affert, valde augere calamitatem.*

CAP. XVIII.

(*a*) PAſſi erant.] *Si hoc modo legatur; videtur totus locus intelligendus de Hebræis qui audientes vocem Ægyptiorum male multatorum, magnificarent Deum (aut beatos iudicarent ſeipſos) & gratias agerent, utque hujus inter ſe & illos diſcriminis donum ſtabile perſeveraret, orarent. In Complut. autem eſt*, ὅτι μὴ οὐ κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, *quam negationem habet etiam vulg.* & quia non & ipſi eadem paſſi ſunt. *Sed cum habeat*, ipſi, *non*, illi, *dubium eſſe poteſt, an hæc de Hebræis intelligenda ſint, qui magnificent Deum, vel ſe, an de Ægyptiis, qui beatos prædicent Hebræos.* (*b*) Agebant.] εὐχαριστοῦσιν. *Et alibi hic interpres reddit præſens per præteritum imperfectum. In nonnullis tamen libris eſt*, ηὐχαρίστουν. (*c*) Incipiebat.] *Sic etiam Lucifer pro* S. *Athan. & ſic alibi etiam vertitur iſtud verbum* μέλλειν: *nos diceremus*, per quos dandum erat. (*d*) Quo.] *In multis eſt*, ὡς, *& vulgata*, Sicut enim. (*e*) Iuſtos, patrias.] *Parum diſceſſimus a nonnullis vulgatæ codicibus: ſed tamen hujus partis, quomodo nunc in græco habet, hanc eſſe fidelem interpretationem ſuſpicari licet*, ſanctos patribus jam præcinentibus laudes, *ut nimirum patres inciperent laudationem, filii proſequerentur. Poſſent autem & aliis modis reddi quos accuratus lector conſiderabit. Compl. habet in recto*, προαναμέλποντες. (*f*) Audiebatur.] *Aut*, diſpergebatur: *eſt enim*, διεφέρετο, *& in quibuſdam additur* φωνὴ, *in vulgata*, planctus. (*g*) Graviter.] *Aliqui*, δεινῶν, *& vulgata*, malorum. (*h*) Autem.] *In nonnullis eſt*, δέποτε, *vulgata*, autem tunc. (*i*) Turbam.] *Vulgata*, turbas: *Aliqui*, τὸν ὀλοθρεύοντα, exterminantem. (*k*) Extimuerunt.] *In nonnullis*, ἐφοβήθη, *& vulgata*, extimuit.

CAP. XIX.

(*a*) QUÆ facta erant.] *Nonnulli*, προγεγονότων, *& vulgata*, quæ ante facta erant. (*b*) Convertebantur] *Putavimus participium valere idem, ac verbum, ut alibi ſæpe: alioqui dura eſt conſtructio.* (*c*) Supra ſuam virtutem] *Græce eſt*, ἰδίας δυνάμεως. *Quare interpres aut habuit, aut recte ſubintellexit*, ὑπέρ. *In aliquot codicibus additur*, ἐπιλελησμένον, obitus

PROLOGUS.

(*a*) CUM multa.] *Plurimæ varietates, quæ ſunt in exemplaribus, ſatis indicant proœmium hoc ſubinde eſſe mutatum. Quare licere putavimus interdum paulo longius a vulgata diſcedere.* (*b*) Veniam habere.] *Eſt ſimilis loquutio illi, gratias habere, & ſignificat,* veniam dare *quomodo vertitur infra cap* 3 (*c*) Et cum multum temporis ibi fuiſſem.] *Quod græce eſt,* καὶ συγχρονίσας. *Alii,* καὶ ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον συγχρονίσας, & ad breve tempus commoratus. (*d*) Exemplar.] ἀφόμοιον, *aut ut in quibuſdam,* ἐφόμοιον. *Sunt qui teſtentur, in aliquo exemplari inveniri,* ἐφόδιον, ſubſidium. (*e*) Putavi ipſe.] *In nonnullis,* ἀναγκαιότατον ἐθέμην οὖν καὶ αὐτός. Itaque neceſſarium putavi & ipſe, *quomodo fere vulgata.* (*f*) Attuli.] *N*
to aliter vulgata. Græce eſt, προσενηνεγμένος, *participium ſcilicet pro*
aut deeſt aliquid ad ſententiæ integritatem. (*g*) Ducens iſtum librum,
rem.] *Quidam libri habent,* ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσω, *ſed ex noſtra*
elicitur ſenſus. (*h*) Parœcia] *Retinuimus vocem græcam: quoniam*
bigua eſt. Poteſt enim ſignificare & viciniam, & incolatum peregrin
utrumque hic locum habere poteſt. (*i*) Præparati] *Optime reſpondet*
ſe, βουλομένοις, & προκατασκευαζομένοις. *In aliis autem erat,* προσκ
αζομένοις.

ECCLESIASTICUS.

CAP. I.

(*) SIrach.] *Aliis,* Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. Jeſu filii Sirach. (*) Sapientiam quis.] *Ita S. Hier. in Ezech.* 3. (*a*) Ævo.] *In pleriſque hæc ſubjunguntur,* πηγὴ σοφίας λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι *quod in vulg.* fons ſapientiæ verbum Dei in excelſis, & ingreſſus illius mandata æterna. (*b*) Inveniet gratiam.] *In aliquo libro eſt,* εὐλογηθήσεται *& vulg.* benedicetur. *In veteſto codice hæc ſequuntur,* ἀγάπησις κυρίου ἔνδοξος σοφία, οἷς δ᾽ ἂν ὀπτάνηται, μερίζει αὐτὴν εἰς ὅρασιν αὐτοῦ. *pro quibus in vulg.* Dilectio Dei honorabilis ſapientia: quibus autem apparuerit in viſu; deligunt eam in viſione, & in agnitione magnalium ſuorum. (*c*) Concredetur.] *Id eſt, fideliter & ſtabiliter permanebit: qua notione hoc verbum ſumi, alibi notatum eſt. Hæc autem ſententia in Latinis non eſt: ſed alia loco hujus, quæ viciſſim non eſt in Græcis,* & cum electis fœminis graditur, & cum juſtis & fidelibus agnoſcitur: *niſi hanc putemus illius explicationem. Quod fortaſſe non abſurde putaretur, ſi pro,* fœminis, *legeretur,* feminis, *aut,* ſeculi. *Cæterum poſt hæc in Latinis ſequuntur illa,* timor Domini ſcientiæ religioſitas, *&c. uſque ad,* plenitudo: *quorum fere ſententia eſt jam habita: ideo videri poſſunt ex alia verſione. Affert ea S. Auguſtinus in ſpeculo, ſed non noſtra, quæ anteceſſerunt.* (*d*) Illius implebit deſideriis.] *Id eſt,* rebus deſideratis, *ut alibi. Sed in aliquot libris, pro,* illius, *id eſt,* αὐτῆς, *quod videtur neceſſario referendum ad ſapientiam, eſt,* αὐτῶν, eorum, *nimirum timentium Dominum: & fortaſſe auctor vulgatæ habuit,* αὐτοῦ. *In Complut. eſt etiam,* ἐπιθυμημάτων αὐτῆς, rebus ejus deſideratis. (*e*) Et vidit, & dinumeravit eam.] *In quibuſdam libris hæc ſequuntur,* ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα κυρίου, *& vulgata,* utraque autem ſunt dona Dei. *In aliquo additur præterea* εἰς εἰρήνην, ad pacem. *Sed pro tota hac clauſula in Complut. eſt,* πλατύνει δὲ καύχησις τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, dilatat autem gloriatio diligentibus eum. (*f*) Longævitas.] *Sic græce. Vulgata, & S. Auguſtinus in ſpeculo,* longævi, *apud quem etiam, ut in vulgata, ſequitur,* in theſauris ſapientiæ, intellectus & ſcientiæ religioſitas, execratio autem peccatoribus ſapientia: *quorum ſimilia habentur paulo poſt in ipſa vulgata, & græcis, non autem apud Sanctum Auguſtinum: quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (*g*) Non poterit ira.] *In quibuſdam libris hic locus ſic habet:* φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, παραμένων δὲ αὐτῷ. (*deeſt* αὐτῷ, *in Compl.*) ἀποστρέφει ὀργήν. οὐ δυνήσεται θυμώδης ἀνὴρ δικαιωθῆναι, Timor Domini expellit peccata; & perſeverans cum eo avertit iram. Non poterit iracundus vir juſtificari, &c. *Clemens Alexandr. lib.* 1. *Pædag cap.*8. φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, ἄφοβος δὲ οὐ δυνήσεται δικαιωθῆναι, *quomodo fere vulgata:* Timor Domini expellit peccatum: nam qui ſine timore eſt; non poterit juſtificari. (*h*) Suſtinebit.] *Videtur eadem notione dictum,* ἀνθέξεται, *atque,* ἀνέξεται, *quod eſt in aliis.* (*i*) Fidelium.] πιστῶν. *Vulgata, & Sanctus Auguſtinus,* multorum, *& in aliquot exemplaribus,* πολλῶν. (*k*) Parabola ſcientiæ.] *In aliquo eſt,* παραβολαὶ, parabolæ, *in numero multitudinis, & ſignificat ſententias Scientiæ plenas, & abditas: pro quo vulgata,* ſignificatio diſciplinæ: *Hæc autem ſententia eſt, quam hoc loco diximus non eſſe apud S. Auguſtinum: ſed ſimilem præcedere apud ipſum, & etiam in vulgata, quæ in græcis non reperiatur; niſi hæc eadem ſit. Poſt hanc autem in vetuſto codice ſubjungitur,* φόβος κυρίου δόσις παρὰ κυρίου. καὶ γὰρ ἐπαγαπήσεως τρίβοις καθίστησιν, timor Domini, donum a Domino: etenim eximiæ dilectionis vias conſtituit: *ut multis modis appareat hunc librum fuiſſe coagmentatum.* (*l*) Concupiſti.] *Sic Sanctus Auguſtinus* 22. *contra Fauſtum cap.* 53. *nec multo aliter S. Hilarius in pſ.* 1. *& Sanctus Hieronymus in Oſee* 10. *Alii libri cum accentu in penultima,* ἐπιθυμήσας, *& vulgata, & Sanctus Auguſtinus, in ſpeculo,* concupiſcens. (*m*) Incredibilis.] *Sic etiam Sanctus Auguſtinus, id eſt,* incredulus, & rebellis. (*n*) Non acceſſiſti.] *In nonnullis libris additur,* ἐν ἀληθείᾳ, in veritate. *Vulgata, & Sanctus Auguſtinus in ſpec.* Quoniam acceſſiſti maligne ad Dominum.

CAP. II.

(*a*) PRæpara.] *Sic S. Chryſoſt. in homil. in illud Apoſtoli, Vino modico utere,* 1. *Tim.* 5. *& alii Græci. In vulg autem & apud S. Auguſt. in ſpeculo, & S. Cypr. de mortalitate:* ſta in juſtitia, & timore, & præpara: *ut, vel Latini pleniora exemplaria habuerint, vel jampridem ſit, cum hic liber cœpit infarciri.* (*b*) Obductionis] ἐπαγωγῆς, *illationis pœnarum, & calamitatum. Paulo poſt,* ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ, *redditur,* quod applicitum fuerit, *eodem ſenſu.* (*c*) Humilitate.] *Expreſſit ſenſum. Nam, quod græce eſt,* ἐν ἀλλάγμασι (*aut,* ἀναλλάγμασι) ταπεινώσεως, *hoc valet,* in mutationibus, unde quis humiliatur. *Totus autem hic locus eodem modo refertur in ſpeculo, & aliqua ex parte apud S. Cyprianum ibid. & de bono patientiæ, atque eſt in vul*
(*d*) Timidis.] *Sic etiam apud Cyrillum de adorat. lib.* 1. *in vulga*
in manuſcripto, & apud S. Chryſoſt. in hom. in illud, cum autem ſubje
Cor. 15. *eſt* διπλαῖς, *quod convenit cum vulgata,* duplici corde. (*e*)
ῥημάτων, *aut,* ῥήμασι. *Vulgata, & S. Auguſtinus,* verbo. (*f*) Inc
In aliquot codicibus eſt, λέγοντες, ἐμπεσούμεθα, dicentes, incidamus
veſtigio ſuſpicari licet auctorem vulgatæ pleniore codice hic uſum eſſe.
enim plura habet, quemadmodum & S. Auguſtinus in ſpeculo.

CAP. III.

(*a*) ME patrem.] *In aliis partim eſt,* κρίσιν τοῦ πατρὸς, *partim,*
judicium patris: *quemadmodum habet vulgata, & ſpeculum*
utrobique illa antecedunt, Filii ſapientiæ, Eccleſia juſtorum, & nati ill
obedientia, & dilectio. (*b*) A filiis.] *Alii,* ἐπὶ τέκνοις, *& vulgata,*
culum, in filiis. (*c*) In opere, & ſermone.] *Ibidem additur,* & omn
entia, *& conjunguntur cum antecedentibus: ut* honora patrem, *ſit*
alterius clauſulæ (*d*) In juſtitia ædificabitur tibi.] *In verbis præ*
bus diſcrepat vulgata a Græca: ſed iſtis ſatis bene videtur expreſſum
Græce eſt, προσανοικοδομηθήσεταί σοι, *quaſi ex juſta quadam retribution*
tibi reædificatio & reſtauratio jacturæ per peccatum factæ. (*e*) Majo
Ita S. Hieron. in Ezech. 34. *licet S. Auguſt. de ſancta virg. c.* 31. *tant*
milia. (*f*) Gratiam.] *In vetuſto codice, & Complut. hæc adjung*
πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ, καὶ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται μυστήρια, Mult
ſublimes, & clari: ſed mitibus revelantur myſteria. (*g*) Difficilior
tuſtus codex habet, βαθύτερα, profundiora. *Alexander epiſcopus Ale*
nus in epiſt. ad Alexandrum, apud Theodoretum, primo de hiſtor.
ὑψηλότερα, altiora, *ut vulg. & ſpeculum, & S. Cypr.* 3. *teſtim. In Compl.*
hic, & in ſequentibus, ἀναιδήτως, ἀφροσύνη, ὁσίως, *quæ credibile eſt*
gine ſcholii loco poſita in textum irrepſiſſe. (*h*) Abſconditis.] *In Com*
τῶν κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς, *quod videtur ſatis convenire vulgata,*
tibi neceſſarium, ea quæ tibi abſcondita ſunt, videre oculis tuis. (*i*)
rum.] *Eadem,* τῶν λόγων, ſermonum. *Vulgata,* in ſupervacuis rebus.
Implanavit.] *Sic S. Auguſt. in ſpeculo, & optime reſpondet græco.*
ſupplantavit. (*l*) Illorum.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* κόρας μ
ἀπορήσεις φωτός. γνώσεως δὲ ἄμοιρος ὢν, μὴ ἐπαγγέλλου. καρδία σκληρὰ κακω
ἐπ᾽ ἐσχάτων, καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον, ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται, Pupillas non habens
bis luce: Intelligentiæ autem expers ne profitearis. Cor durum male
bit in noviſſimis: & qui amat periculum, in illo peribit. *Priorem ſent*
non habet vulgata: ſed duas ſequentes eodem loco habet, atque iiſdem
(*m*) Peccatum.] *Nonnulli,* ἁμαρτίας, peccata. (*n*) Obductioni
verſum eſt antea vocabulum græcum, ἐπαγωγὴ, *id eſt, calamitati, &*
pro peccatis illato: & aliqui codices hic habent, ἐπαγωγῇ, *aut,*
multi autem, ἐπαγωγή. *Sed valet, ac ſi poſitum eſſet in dandi caſu: qua*
tur, calamitas ſuperbi talis eſt, ut ei non ſit remedium. Vulg. videtur h
συναγωγῇ. *Inquit enim,* ſynagogæ ſuperborum. (*o*) Sanatio.] *Pr*
vulgata, ſanitas. *Et in Compl. ſequitur,* ὁδοιπορίαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται,
ejus eradicabuntur. (*p*) Expiabit.] *Vulgata,* reſiſtit peccatis. *S.*
3. *teſtim. & alibi,* ſicut aqua extinguit ignem, ſic eleemoſyna exting
catum. (*q*) Qui reddit gratias, commemoratur.] *Illud,* μέμνηται,
tur poſitum paſſive, quaſi, in memoria eſt, *& ſententia optime fluit.*
men ſubintelligi, quod in nonnullis codicibus ponitur, καὶ κύριος ὁ ἀντα
χάριτας, μέμνηται, & Dominus reddens gratias, meminit, *nimirum, ele*
ſynæ, *cujus proxime facta eſt mentio. In vulg. & ſpeculo, eſt nova ſen*
& Deus proſpector eſt ejus qui reddit gratiam: meminit, &c.

CAP. IV.

(*a*) OCulum.] *In codice vetuſto eſt,* ὀφθαλμὸν σου χάριν ὀργῆς, *qu*
gata, & ſpeculum, oculos tuos propter iram. (*b*) Pau
S. *Chryſoſt.* 3. *de ſacerdotio, addit,* ἀλύπως, *& vulgata,* ſine triſtitia.
Non acedieris in judicando.] *Id eſt, ne abjecto animo ſis in judicando,*
dicando. Ita parum receſſimus a noſtro interprete, qui cap. 6. *utitur hoc*
& hic habet paulo obſcurius, & non acide feras in anima tua in judic
Putamus enim iſta, in judicando, *conjungenda cum hac ſententia,*
ſequenti: quæ etiam apud S. Cyprianum 3. *teſt. ſic incipit:* Eſto p
&c. (*d*) Et diliget te magis mater tua.] *Pro his apud S. Cyp*
eſt, ſi obaudieris: *in vulgata autem,* obediens, & miſerebitur tui
quam mater. *Ac certe pro,* ἡ μήτηρ σου, *bene videtur eſſe in Complut*
σου, quam mater tua. (*e*) Filios ſibi exaltavit.] *Clemens Alex.*
ἡ σοφία (inquit Salomon) ἐνεφυσίωσε τὰ ἑαυτῆς τέκνα, ſapientia inſ
filios ſuos: *quomodo videtur legiſſe noſter interpres.* filiis ſuis vitam
An vero ex hoc loco Tertullianus in Scorpiaco ſumpſerit illam ſententiam

phia jugulavit filios ſuos, *non ſatis liquet.* (*f*) Acceſſerit.] *Complut.* προσέχων, qui attendit, *vulgata*, qui intuetur. (*g*) Si crediderit, hæreditabis] *Complut.* ἐὰν ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει, ſi crediderit, ac firmiter adhæſerit; hæreditabit: *Ac certe etiam in vulgata eſt in tertia perſona. & videtur melius cohærere cum eo quod ſequitur in noſtra*, creaturæ (*id eſt, generationes*) ipſius: *pro quo in Compl. eſt*, αὐτῶν, *& in vulgata*, illorum. (*h*) Oblique.] *In uno manuſcripto eſt*, ἐν πειρασμῷ, *& vulgata*, in tentatione. (*i*) Salutis.] *In nonnullis hæc adjunguntur*, καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν, *quod noſter interpres videtur reddidiſſe*, non abſcondas ſapientiam tuam in decore ſuo, *aut* ejus, *ut ſpeculum.* (*k*) De ineruditione.] καὶ περὶ ψεύσματος τῆς ἀπαιδευσίας σου, *quod vulgata* & de mendacio ineruditionis tuæ. (*l*) Aſper.] τραχύς. *Interpres noſter videtur habuiſſe*, ταχὺς, *nam reddidit*, citatus: *& S. Cypr.* 3. *teſt. & S. Aug. in ſpeculo. Compl.* θρασὺς, temerarius, audax.

CAP. V.

(*a*) Sunt.] *In aliquo codice additur*, εἰς ζωήν, ad vitam. (*b*) Subjiciet.] *In nonnullis ſubjungitur*, διὰ τὰ ἔργα μου, *& vulgata, & ſpeculum*, propter facta mea. (*c*) Accidit.] *Complut. addit*, λυπηρόν, *& vulgata, & ſpeculum, & S. Cyprianus* 3. *teſtim.* triſte. (*d*) Dominus.] *In uno codice eſt*, ὕψιστος, *atque idem*, altiſſimus. (*e*) Propitiatu.] *Sic ſpeculum, & aliquot biblia, quamvis addant*, peccatorum, *ut multa alia.* (*f*) Diſperdet.] *In quibuſdam libris eſt*, ἐξελεῖ, auferet, *in aliis*, ἐξολοθρεύσει σε, diſperdet te, *ut vulgata, & ſpec.* (*g*) Adjuvaberis.] *In multis eſt*, ὠφελήσει σε, proderunt tibi, *ut ſpeculum. A Compl. & ab aliquot bibliis abeſt illud*, σε, tibi. (*h*) Sic.] *In aliquo codice eſt*, οὕτως γὰρ, ſic enim, *& ſpeculum, & aliquot biblia*, ſic enim peccator. *Repetitur hæc ſententia in ſequenti cap.* (*i*) Suſurro.] *In aliquo codice additur*, ἐν τῷ βίῳ σου, *& in ſpeculo, & in multis bibliis*, in vita tua. (*k*) Non ignores.] *Id eſt, ne ſinas te capi ignoratione rerum, & imprudentia. In Compl. additur*, μηδὲ ἕν, ne ignores quicquam. *Pro quibus in vulg. & ſpec.* juſtifica puſillum, & magnum ſimiliter.

CAP. VI.

(*a*) Hæreditabit.] *Sic etiam vulgata & ſpeculum: ſed addunt*, malus. *In nonnullis libris eſt*, κληρονομήσεις, hæreditabis. (*) Vitæ.] *Etiam apud S. Cyprian.* 3. *teſt. additur*, & immortalitatis. (*b*) Filia hyacinthina.] *Sic habent aliqua Biblia manuſſ licet conjuncte cum iis quæ ſunt in impreſſis*, alligatura ſalutaris. (*c*) Excipies.] *In aliquot codicibus additur*, σύνεσιν, intellectum: *vulgata*, excipies doctrinam; *licet ordinem alium verborum habeat.* (*d*) Oſtiorum.] *Sic etiam ſpeculum: & tract.* 7. *in Joh.* limen oſtiorum. *In nonnullis codicibus eſt*, τρίβων, ſemitarum.

CAP. VII.

(*a*) Malum.] *Compl.* καταλάβῃ κακά, apprehendent mala. *Vulgata, & ſpec. tantum*, apprehendent (*b*) Ne forte non poſſis.] *Sic S. Hieronymus. Vulgata*, niſi valeas virtute irrumpere iniquitates. *Speculum*, niſi vales virtutem irrumpere iniquitatis. (*c*) Suſcipiet] *In vetuſto codice additur*, τὰ δῶρά μου, *& vulgata, & ſpeculum*, munera mea. (*d*) Impii.] *Vulgata & S. Auguſtinus*, 21. *de civit. cap.* 9. carnis impii. (*e*) Indifferens.] *Id eſt, propter bona externa, quæ & bona, & mala eſſe poſſunt: aut, propter quamvis & levem etiam cauſam. In aliquo libro eſt*, ἕνεκεν διαφόρου, *propter præſtantiam, propter rem quantumvis eximiam.* (*f*) Eam.] *In nonnullis libris hæc ſequuntur*, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτὸν, *quod vulgata & ſpeculum*, & odibili non credas te. (*g*) Ne pigriteris.] *Sic S. Cypr.* 3. *teſtim. Vulgata, & ſpec.* non te pigeat.

CAP. VIII.

(*a*) Linguoſo.] *Ita S. Auguſtinus in ſpeculo. Vulgata*, linguato. (*b*) Doctrinam.] *Idem*, doctrinam intellectus. *Vulgata*, ſapientiam, & doctrinam intellectus. (*c*) Gratiam.] *In nonnullis additur*, ψευδῆ. *Vulg.* ne forte inferat tibi gratiam falſam, & convitietur tibi.

CAP. IX.

(*a*) Tentationibus] *Sic viſum eſt commode poſſe verti illud*, ἐπιχειρήμασιν. *In nonnullis libr eſt*, ἐπιτηδεύμασιν, ſtudiis. *Vulgata*, efficacia. (*b*) Omnino] *Apud Clementem Alexandr.* 2. *Pædag. cap.* 7. *ſequitur*, καὶ μὴ μετακλιθῇς ἐπ' ἀγκῶνα μετ' αὐτῆς, μηδὲ συμβολὰς ποίει μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ καρδία σου ἐπ' αὐτήν, καὶ τῷ αἵματί σου ὀλισθήσῃ εἰς ἀπώλειαν, *quæ ſic reddita ſunt in vulgata*, nec accumbas cum ea ſuper cubitum, & non alterceris (*id eſt, contendas bibendo, quemadmodum ſolent facere, qui de Symbolis edunt*) cum illa in vino; ne forte declinet cor tuum in illam, & ſanguine tuo labaris in perditionem. (*c*) Non bene ſentias de beneplacito.] *Hoc videtur ſignificari, non magnum quiddam ducas proſperitatem impiorum, cum omnia illis ex ſententia fluunt. Vulgata*, non placeat tibi injuria injuſtorum. *Speculum*, juſtorum.

CAP. X.

(*a*) Ordinatus] *Complut.* τεταμένη, protenſus. *Vulgata*, ſtabilis. (*b*) Sui.] *Abeſt a vulgata, ſicut* αὐτοῦ, *ab aliquot codicibus.* (*c*) Delinquet in juſta] *In nonnullis*, πλημμέλεια ἀδικίας, delictum injuſtitiæ. (*d*) Pecunias] *In Complut. additur*, δόλια, doloſas. *Vulgata*, & diverſos dolos. *Sequentem autem interrogationem*, quid ſuperbit terra, & cinis? *aliqui codices habent ante ſententiam, quæ paulo poſt affertur*: Cum enim morietur homo, &c. (*e*) Quoniam in vita] *In aliquot libris eſt*, φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. οὗτος γὰρ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ. μακρὸν ἀρρώστημα κόπτει ἰατρός. Nam nihil quidem iniquius eſt amante pecuniam. Hic enim & animam ſuam venalem habet: quoniam in vita ſua projecerunt intima ſua. Languorem prolixum præcidit medicus. *Interpres noſter videtur habuiſſe* ἔρριψε, projecit: *& addit nonnulla alia; quæ valde videntur convenire huic loco.* (*f*) Principium ſuperbiæ peccatum.] *In quibuſdam eſt*, ἀρχὴ ἁμαρτίας ὑπερηφανία, Initium peccati ſuperbia: *& vulgata*, omnis peccati: *quæ celebris ſententia eſt.* (*g*) Profundet abominationem.] ἐξομβρήσει, *quaſi inundabit. Complut.* ἐξυβρίσει, injuriabit abominationem, *& addit*, καὶ καταστραφήσεται εἰς τέλος, & ſubvertetur in finem. *Vulgata*, adimplebitur maledictis, & ſubvertet eum in finem. (*h*) Obductiones.] *Id eſt, vindictas, & illationes calamitatum, ut alibi. Rurſus autem interpres noſter videtur habuiſſe*, συναγωγὰς, *aut pro eodem accepiſſe. Ita enim vertit*, propterea exhonoravit Dominus conventus malorum. (*i*) Arefecit.] *Ita etiam vulgata. Aliqui habent*, ἐξῆρεν, abſtulit. (*k*) Semen honoratum.] *Brevius præter conſuetudinem hæc habentur in vulgata. In Complut. autem*, σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, σπέρμα ἀτιμίας, οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. Semen ſecuritatis, qui timent Dominum: & honorata plantatio, qui diligunt illum: Semen ignominiæ, qui non attendunt legi: Semen erroris, qui tranſgrediuntur mandata. (*l*) Illius.] *In Complut. ſubjungitur*, προλήξεως ἀρχή. φόβος κυρίου, ἐκβολῆς δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς, καὶ ὑπερηφανία, *ac fortaſſe vera lectio eſſet*, προλήψεως, *ut intelligeremus, amplificationis principium eſſe timorem Domini, ejectionem autem principatus eſſe obdurationem, & ſuperbiam. Sed in collatis codicibus hæc ſententia non eſt inventa.* (*m*) Sapienti.] *In uno codice eſt*, συνετῷ, *& vulgata, & ſpeculum*, ſenſato. (*n*) Non murmurabit.] *Compl. addit*, παιδευόμενος, correptus, *ut vulg. & ſpec.* (*o*) In omnibus, quam qui ambulat aut gloriatur.] *Plerique*, καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν ἢ ὁ δοξαζόμενος, *quod in vulgata*, & abundat in omnibus, quam qui gloriatur. (*p*) Et qui eſt inglorius.] *In vulgata longe aliter*, & qui gloriatur in ſubſtantia, paupertatem vereatur. *In Complut. autem deeſt tota hæc pars.*

CAP. XI.

(*a*) Solo.] *Veriſimile eſt aliquem ex*, ſolo, *feciſſe*, ſolio, *alium vero ex*, ſolio, *feciſſe*, throno, *quemadmodum nunc eſt in vulgata.* (*b*) Abundat paupertate.] *Plerique*, περισσεύων πτωχείᾳ, abundans paupertate. (*c*) Multi.] *In aliquot libris additur*, θεωρήσαντες, qui viderunt, qui conſiderarunt, *in vulgata autem*, & honoraverunt Deum. (*d*) Domino ſunt.] *In uno vetuſto codice, & magna ex parte in aliis etiam quibuſdam hæc ſequuntur*, σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου. ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ (*al.* ὁδὸς) καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσιν. πλάνη, καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισται, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακία, *al.* κακά. *quæ ſic in vulgata redduntur*, Sapientia, & diſciplina, & ſcientia legis apud Deum: dilectio, & viæ bonorum apud ipſum. Error, & tenebræ peccatoribus concreata ſunt: qui autem exultant in malis, conſeneſcunt in malo. (*e*) Meis] *In aliquo libro additur*, ἀδιαλείπτως, aſſidue, *vulgata*, ſolus. (*f*) Opus] *Sic etiam vulgata, in nonnullis ſubjungitur*, ἀρεσκείας, complacentia, ut placeam. (*g*) Venatrix.] *Aliqui*, θηρευθεὶς, capta, *ut vulgata, in qua interjiciuntur nonnulla, quæ non ſunt inventa in græcis.* (*h*) Electis.] τοῖς αἱρετοῖς, *id eſt*, bonis, *aut*, rebus, *aut*, hominibus. *Vulg.* electo, *nonnulli codices*, αἰνετοῖς, laudandis. (*i*) Ignis.] *In aliquo eſt*, μικρᾶς, parva, *vulgata*, una.

CAP. XII.

(*a*) Impedi panes illius.] *In aliquo libro eſt*, τοὺς ἄρτους σου, prohibe panes tuos. *Vulg. & ſpec.* prohibe panes illi dare, *aut*, dari. (*b*) Vindictam.] *In quibuſdam hæc ſequuntur*, φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν, reſervat autem eos in diem vindictæ, (*& hucuſque vulgata*,) eorum validam. (*c*) Non judicabitur.] *Alii*, οὐκ ἐπιγνωσθήσεται, non agnoſcetur, *ut vulgata, aut*, οὐκ ἐκβληθήσεται, non ejiciet ſe, non recedet a te, *aut*, οὐ κρυβήσεται, non abſcondetur. (*d*) Subſecabit.] ὑποσχίσει. *Nonnulli*, ὑποσκάψει, ſuffodiet, *ut vulgata.*

CAP. XIII.

(*a*) Fremuit.] *Vulgata non multo aliter. In quibuſdam codicibus eſt* καὶ αὐτοῦ προσδεηθήσονται πτωχὸς ἠδίκηται, (*Complut. non ſine mendo*, ἠδίκησε) καὶ αὐτὸς προσαπειληθήσεται, & ipſum orabunt: pauper læſus eſt: & ei præterea comminabuntur. (*b*) Seducaris.] *In Complut. additur*, τῇ διανοίᾳ, mente. *Vulgata totam hanc ſententiam ſic habet*, attende, ne ſeductus in ſtultitia humilieris, *ſed adjungit multa & ante, & poſt.* (*c*) Non intrudas te.] *Hoc viſum eſt valere*, μὴ ἔμπιπτε, *quod vulgata*, ne improbus ſis, *id eſt, ne petulanter inferas atque ingeras te.* (*d*) Ne retineas colloqui.] *Videtur hoc ſignificare, ne te retentes, cum potentem alloqueris: quod illi faciunt, qui ſibi in dicendo placent & poſſunt, quamdiu libuerit, protrahere ſermonem. In quibuſdam libris eſt*, ἰσηγορεῖσθαι, *& vulg.* ex æquo loqui. (*e*) Interrogabit] *In aliquo codice additur*, τὰ κρυπτά σου, *& vulgata*, de abſconditis tuis. (*f*) Immitis.] *Nonnulli*, ἀνελεημόνως, (*al.* ἀνελεήμων) δὲ συντηρήσει λόγους σου, immiſericorditer, (*al.* immitis) autem conſervabit verba tua: *quod ſatis reſpondet vulgatæ.* (*g*) Malitia.] *Rurſus pro*, afflictione & pœna, *non parcet te affligere, ac vel in vincula ducere. In aliquo libro eſt*, περὶ κακώσεώς σου, de afflictione tua. (*h*) Diligenter.] *Complut. addit.* τοῦ ἀκούειν, *& vulgata*, auditui tuo. (*i*) Ambulas.] *In libro vetuſto ſubjunguntur iſta*, πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. *In Compl. autem & hæc præterea antecedunt*, ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον *quæ in vulg. ſic ſunt reddita*, audiens vero verba illa, quaſi in ſomnis vide, & vigilabis: omni vita tua dilige Deum, & invoca eum in ſalute tua. (*k*) Ore.] *Solet interpres numero ſingulari interdum reddere, quod in græco eſt in numero multitudinis: hic in multis eſt*, στόμασιν, *quamvis & in nonnullis*, στόματι. (*l*) Mala.] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur*, καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα, & bonam reddit faciem in delectatione cor vigens, *quæ tamen abſunt etiam a vulgata.* (*m*) Cogitationes] *In quibuſdam eſt*, διαλογισμὸς, cogitatio. *Interpres aliquid aliud videtur legiſſe.*

CAP. XIV.

(*a*) Et non jocundabitur in divitiis ſuis.] *In quibuſdam*, καὶ οὐ μὴ εὐφρανθῇ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ, *& vulgata*, & non jocundabitur in bonis ſuis. (*b*) In oblivione.] *Videtur ſignificare*, ignoranter, *ut vulgata. Compl. habet*, οὐχ ἑκὼν, non volens. *In vulgata utrumque videtur conjungi*, ignoranter,

& non volens. (*c*) Parte] μερίδι, *aut*, μερίδος, *ut in quibuſdam: & ſignificat idem ac ſi diceremus*, bonis, quæ ſibi obtigerunt. (*d*) Mala arefacit animam.] *Complut.* πονηροῦ ἀναξηραίνει ψυχὴν αὐτοῦ, maligni arefacit animam ejus. *Et iſtud quidem* αὐτοῦ *additur etiam in aliis, & in vulgata eſt*, ſuam; *quamvis alioqui diſcrepet a noſtra lectione.* (*e*) Falle.] *Similis loquutio interdum uſitata eſt ad hoc ſignificandum, conſopiendas eſſe curas, & ſolicitudines. Attamen plerique libri habent*, ϗ ἀγίασον, *quod vulgata*, & juſtifica. (*f*) Delicias.] *In aliquo eſt*, τρυφὴν, *& vulgata* (*) Sicut veſtis.] *Vulgata*, folium. *Sed S. Auguſt. 16. de civitate Dei cap. 27. ita hunc locum refert*: omnis caro, ſicut veſtis veteraſcet. Teſtamentum eſt a ſeculo, morte mori eos qui tranſgrediuntur præcepta Dei. (*g*) Morietur.] *Vulgata & ſpeculum*, morabitur. *In nonnullis codicibus eſt*, μελετήσει καλὰ, meditabitur bona. (*h*) Qui in ſenſu ſuo differet.] *In iiſdem*, ϗ ὃς ἐν συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται ἅγια, & qui in ſuo intellectu differet ſancta. *In aliquo*, διαδεχθήσεται ἅγια, excipiet ſancta *Vulgata & ſpeculum*, & in ſenſu ſuo cogitabit circumſpectionem Dei. (*i*) Manus.] *In nonnullis*, κατὰ χεῖρα, ad manum.

CAP. XV.

(*a*) ILlud] *In quibuſdam eſt*, αὐτὰ, illa: *in aliquo*, ἀγαθὸν, bonum. *Vulg.* bona. (*b*) Et qui continens eſt legis, apprehendet eam.] *Vulg. pro*, legis, *habet*, juſtitiæ. *In uno vetuſto codice eſt*, ϗ ὁ εἰληφὼς γνῶσιν νόμου, εὑρήσει αὐτὴν, & qui acceperit cognitionem legis, inveniet eam. *Compl.* ϗ ὁ ἐγκρατὴς γνώσεως νόμου, εὑρήσει αὐτὴν, & qui compos fuerit cognitionis legis, inveniet eam. (*c*) Hæreditabit.] *Videtur ſignificare, faciet hæreditare: & in nonnullis additur* αὐτὸν, *& vulgata*, hæreditabit eum. (*d*) Illum.] *Poſſet etiam iſtud* αὐτὸν, *referri ad illud* αἶνος, laus: *& ſic vertendum eſſet*, illam. (*e*) Implanavit.] *Ita etiam S. Aug. in ſpeculo: ſed in lib. de gratia, & lib. arb. cap. 2. unde fere multa ſumpſimus, tanquam græcis reſpondentia, habet*, induxit. *In aliquo codice eſt*, ἔπλασε, finxit, formavit. (*f*) Conſervabis.] *In quibuſdam*, ἐὰν θέλῃς συντηρῆσαι, ſi volueris mandata conſervare, *quemadmodum in vulgata: & erunt ſubintelligenda, quæ in illa exprimuntur*, conſervabunt te, *aut hujuſmodi quiddam.* S. *Auguſt. in ſpeculo*, Si volueris, mandata conſervabunt te, & in perpetuum fidem placitam facere: *ſed in libro de gratia, & lib. arb.* Si volueris, conſervabis mandata, & fidem bonam placiti.

CAP. XVI.

(*a*) NE reſpexeris in locum] μὴ ἔπεχε, *videtur dictum eodem modo, ac ſi Latini dicerent, nihil moreris gradum dignitatis eorum, id eſt, ne in eo magnum pondus eſſe putes, non magni æſtimes. In nonnullis autem codicibus eſt*, ἐπὶ τὸ πλῆθος, in multitudinem. *Vulg. & ſpeculum*, labores. (*b*) Unus.] *Apud S. Chryſoſt. hom. 24. & 39. in Gen. & in Compl. additur*, δίκαιος, juſtus. *Vulg.* timens Deum. (*c*) Vidi in oculis meis.] *In quibuſdam codicibus eſt*, ἑώρακεν ὀφθαλμός μου, *& vulg.* vidit oculus meus. (*d*) Sui.] *Nec plura in vulgata, quamvis pro*, ſic, *habeat*, ſicut. *Videtur autem ſupplendum ex ſuperioribus*, non eſt miſertus, non pepercit. *In nonnullis autem libris hæc ſunt addita*, μαστιγῶν, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος κύριος, ἐν οἰκτιρμῷ ϗ παιδείᾳ διεφύλαξε, flagellans, miſerans, percutiens, ſanans Dominus, in miſeratione & diſciplina cuſtodivit. *Quod ſi hæc eſſent germana, vertendum eſſet*, & ſic ſexcenta millia. (*e*) Rapinis.] *Aliqui*, ἁρπάγματι, *& vulg.* rapina. (*f*) Non fraudabit ſufferentiam pii.] *In Complut. eſt*, οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴ ἀσεβοῦς, & non tardabit expectatio impii. *Vulg.* & non retardabit ſufferentia miſericordiam facientis. (*g*) Faciet locum.] *Sic vulg. quamvis in aliis diſcrepet. In quibuſdam codicibus eſt*, ποίησον τόπον, fac locum. (*h*) Inveniet.] *In quibuſdam hæc ſequuntur*, κύριος ἐσκλήρυνε φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερὸν, ϗ τὸ φῶς αὐτοῦ ϗ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι, Dominus induravit Pharaonem, ut ipſum non cognoſceret; ut noſcerentur opera ipſius ei quæ ſub cœlo. Omni creaturæ miſericordia ejus manifeſta, & lucem ſuam, & tenebras partitus eſt adamante, *aut*, adamanti. (*i*) Non ero in memoria.] *In vetuſto codice eſt*, οὐ μὴ γνωσθῶ, non agnoſcar, *ut vulg.* (*k*) Dei.] *Abeſt ab aliquo.* (*l*) Terra.] *In Compl. additur*, ϗ τὰ ἐν αὐτοῖς. *Et vulg.* & quæ in eis ſunt (*m*) Teſtamentum.] *In iiſdem additur*, ϗ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ, & interrogatio omnium in conſummatione eſt. (*n*) Scientiam] *In iiſdem*, ἐπιστήμην αὐτοῦ, ſcientiam ejus. (*o*) Et principia.] *In Compl. eſt*, ϗ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, εἰς γενεὰς γενεῶν, & in manu ejus principia ejus in generationes generationum. *Vulg.* & initia eorum in gentibus ſuis.

CAP. XVII.

MUlta in *Compl. ſunt interjecta in hoc capite, quorum pauca veſtigia in aliis codicibus atque in vulgata ſunt inventa. Sed ex illis atque aliis ſimilibus facile eſt intelligere, quã multa variis temporibus huic libro ſint infarta.* (*a*) Eorum.] *In uno vetuſto codice eſt*, αὐτοῦ, ejus. *A vulg. abeſt utrumque.* (*b*) Et viventibus.] *Abeſt hæc repetitio ab aliquot codd. Interpres noſter aliter hunc locum videtur legiſſe.* (*c*) Et malus.] *In nonnullis eſt*, ϗ ἀνὴρ, ὃς ἐνθυμηθήσεται, & vir, qui cogitabit. *In quibuſdam vero & ad marginem Vaticani*, ϗ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ, ϗ αἷμα, & malum cogitabit caro, & ſanguis. *Vulgata*, aut quid nequius quam quod excogitavit, (*al.* aut quid nequius excogitavit) caro, & ſanguis? Et hoc arguitur.

CAP. XVIII.

(*a*) SImul.] *Sic etiam S. Auguſt. 4. de Gen. ad litteram, cap. 33. Poſſet tamen dictio*, κοινῇ, *verti etiam*, communiter, *&*, pariter. *Sunt etiam qui putent ſignificari res creatas eſſe quaſi communes, & prophanas, ſi cum creatore conferantur, qui ſolus uſquequaque juſtus eſt.* (*b*) Juſtificabitur.] *In vulgata additur*, & manet invictus rex in æternum: *in aliquot vero codicibus, hic locus ſic habet*, κύριος μόνος δίκαιος, ϗ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ, οἰκίζων (*al.* ὁ οἰακίζων) κόσμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, ϗ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ· αὐτὸς γὰρ βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. Dominus ſolus juſtus, & non eſt alius præter eum, gubernans mundum in palmo manus ſuæ. Ipſe enim rex omnium in ſua potentia, diſtinguens in eis ſancta a prophanis. (*c*) Exigui.] *Dictum eſt pro*, pauci. *Compl* χίλια, mille. (*d*) Verborum.] *Complut.* λόγου πονηροῦ, *& vulg.* verbi ma (*e*) Gratioſum.] *Vulgata*, cum homine juſtificato, *quoniam gratia tum faciens, & juſtificatio ſe mutuo ſequuntur. Complut.* κεχαριτωμένα, g tioſa. (*f*) Reddere votum.] *Dictio*, εὐχὴ, *ut notavit* S. *Hier. ad Sun interdum pro oratione, interdum pro voto accipienda eſt, prout locus ſua Hoc quidem loco, cum addatur*, ἀποδοῦναι, reddere; *videtur interpreta* votum. *Interpres totam fortaſſe hanc ſententiam alio modo habuit.* (*g*) O tionem.] *Hic etiam poterat verti*, antequam voveas. *Sed nihil impedi quominus vulgatam, & S. Ambroſium in exhortatione ad Virg. ſequerem* (*h*) Commiſſioni.] *Retinuimus hoc loco dictionem interpretis tanquam reſpondentem*, συμβολῇ, *& videtur dictum ea notione committi epulas dici ſolet, committi ludos, omnino qua ſignificatur illa ex ſymbolis læta com tio. Compl. longius & a vulgata & a ſententia diſcedens*, μηδὲ προσδεηθῇς βουλῆς αὐτῆς, neque egeas conſilio ejus.

CAP. XIX.

(*a*) AUdacior.] *Sic etiam Clemens Alexandr. 2. Pædag. c. 10. Com* πλημμελὴς, audax. *Vulgata*, nequam. (*b*) Tineæ.] σῆτες, pr *ſunt vermes, qui lædunt veſtes. In vetuſto codice eſt* σήπη, *& vulg.* putr (*c*) Tolletur de numero.] *Aut hoc aut verbo*, extolletur, *videtur inter vertiſſe illud*, ἐξαρθήσεται. *In quibuſdam libris eſt*, ϗ ξηρανθήσεται ἐν πα ματισμῷ μείζονι, & areſiet in exemplum majus. *In vulgata videtur que aliquo modo miſtum.* (*d*) Corde.] *Nonnulli*, κακοδοξίᾳ, malo h *plerique*, πονηρίᾳ, *& vulgata*, iniquitate. (*e*) Denotabitur.] *Id e* demnabitur. *Sequitur autem in vulgata*, & qui odit correptionem, tur vita. *Pro quibus in nonnullis codicibus hæc habentur*, ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡ στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος γλώσσῃ, ἀμάχῳ συμβιώσεται, qui reſiſtit voluptatibus, coronat vitam ſuam: qui continens eſt lingua pugnabili convivet. (*f*) Amicum.] *In aliquibus*, τὸν πλησίον, & vu proximum. (*g*) Labitur.] *In Compl. additur*, λόγῳ, *in vulgata*, li (*h*) Altiſſimi.] *Nec plura hoc loco in vulgata. In quibuſdam vero co hæc adjunguntur*, φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως· σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπη ποιεῖ· γνῶσις ἐντολῶν κυρίου, παιδεία ζωῆς. οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ, ἀθ δένδρον καρποῦνται. Timor Domini, initium aſſumptionis: ſapientia a ab eo dilectionem præſtat: cognitio mandatorum Domini diſciplina qui autem faciunt quæ placita ſunt ei, immortalitatis arbore fruuntur. Nequitia.] *Sic vulgata, quod græce*, πονηρία. *In uno vetuſto eſt*, πα aſtutia, verſutia. (*k*) Plenus.] *In uno vetuſto eſt*, πλήρη, *& vulgata*, & riora ejus plena ſunt dolo: *& S. Ambr. epiſt. 44.* doli: *apud quem hi eodem fere modo habet atque in vulgata.* Et ſemiſurdus.] In pleriſque eſt, ἐθελοκωφῶν, obſtinati.

CAP. XX.

(*a*) VIciſſim confitetur.] *Id eſt, qui reſpondens correptioni fatetur gendum eſt enim*, ἀνθομολογούμενος, *quod per incuriam typog factum eſt*, ἀνθολογούμενος. (*b*) Devirginare.] *In uno vetuſto eſt*, ἀ θένωσεν, *& vulgata*, devirginavit. (*c*) Judicia.] *In vulgata eſt*, jud iniquum: *& ſequuntur hæc*: Quam bonum eſt correptum mani pœnitentiam: ſic enim effugies voluntarium peccatum: *quæ in Comp bentur paulo poſt his verbis*, ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φανερῶσαι μετάνοιαν φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. (*d*) In abominatione erit.] *Clemens 2. Pæ cap. 6.* βδελύττεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, abominabilem facit animam ſuam, *gata*, lædet animam ſuam. (*e*) Proceſſio in malis viro.] *Id eſt, proceſſu videtur proſper viro, & tamen in malum tendit. Compl. addit*, ἀμαρ *vulgata*, indiſciplinato. (*f*) Eum.] *In Complutenſi additur*, ἐπεὶ ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε. ϗ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῷ. *Pro quibus in eſt*, neque enim quod habendum erat, directo ſenſu diſtribuit: Simi quod non erat habendum. (*g*) Et ab imprudenti perſona.] *In nonn libris eſt*, ϗ ἀπὸ λήψεως προσώπου, & ab acceptione perſonæ. *In vulgata tur utrumque admiſtum.*

CAP. XXI.

(*a*) MOrdebit.] *In quibuſdam*, δέξεται: *quare vulgata, & ſpec* &, ſi acceſſeris ad illa, (*nimirum peccata*) ſuſcipient te. Corde.] *Aliqui addunt*, αὐτοῦ, *& vulgata*, ad cor ſuum. (*c*) La ſuos in hiemem.] *Sic fere vulgata: in nonnullis*, ἑαυτῷ λίθους εἰς χῶ αὐτοῦ, ſibi lapides ad tumulum ſepulchri ſui. (*d*) Sapientia.] *In C* σοφίας πρόσληψις, ſapientiæ aſſumptio. *Vulgata*, ſapientia, & ſenſus. Cogitabit.] *Nimirum Eccleſia: vulgata*, cogitabunt, *id eſt, homines Eccleſiæ. Complut. habet*, διανοηθήσονται, *ſed alieno loco.* (*f*) A pe *Vulgata*, confunditur à perſona potentis, *in aliquo codice eſt*, ἀπ eo. *Apud S. Ambroſium ad Virg.* Pes fatui facilis in domum proxim autem ſapiens eſt, verecundatur. (*g*) Contumelia.] *Sic etiam In aliquo libro eſt*, ἀτιμίαν, *ſed utroque modo idem eſt ſenſus, id eſt, duceret infamiam, in quam inde incurreret.* (*h*) Alienorum in his gar tur] *Nonnulli habent*, πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται, *al.* διηγήσονται, um non ſua narrabunt: *quod propius accedit ad vulg.* (*i*) In cohabita *In quibuſdam*, οὗ ἐὰν παροικήσει, ubicunque incoluerit. *In vulgata apparet admiſtio quædam.*

CAP. XXII.

(*a*) OMni tempore ſapientiæ.] *Abeſt ab aliquo libro illud*, omni, *a vulgata. In nonnullis autem poſt hæc adjunguntur iſta*, τέκνα ἐν ἀγα θῇ ζωῇ τέχνην (*Compl.* τὴν τροφὴν) ἔχοντα, τῶν ἰδίων γονέων κρύψουσι δυ τέκνα ἐν καταφρονήσει ϗ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυριωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μολυ εὐγένειαν, Filii in bona vita artem (*Compl.* alimentum) habentes, pr rum parentum abſcondent ignobilitatem. Filii in contemptu, & va eruditionis gloriantes, cognationis ſuæ maculant nobilitatem. (*b*) tat.] *Vulgata*, Qui narrat verbum non audienti, quaſi qui excitat. Sp non attendenti. *Quorum loco in uno vetuſto hæc ſunt*, εἰς ἀναίσθητον ἀγρ ϗ τὸν ἀποπλασμένον εἰς σύνεσιν ὀξύνων, ἐξεγείρων, in ſenſum terram, & deſperatum ad intelligentiam acuens, excitans, &c. (*c*) Defecit enim lux.] *Corr. in noſtra*, ἐξέλιπε γὰρ φῶς, *vulg. addit*, ejus, *ſpeculum*, ei. (*d*) Non eas.] *In nonnullis hæc ſequuntur*, ἀναισθητῶν γὰρ ἐξουθενήσει σου τὰ πάντα, non ſentiens enim ſpernet omnia tua. (*e*) Implearis.] *Nonnulli*, ἐμφανθῇς, *& vulg.* læteris. (*f*) Protegere.] *Vulgata*, ſalutare. S. *Ambr.* 3. *off. c. ult.* amicum ſalutare non erubeſcas. (*g*) Aſtutum.] *Sic* S. *Aug. de gratia, & lib. arb. c.* 16. *licet in ſpeculo*, certum, *ut vulg. Chryſoſt. hom.* 4. *ad baptiz.* πανουργίας, aſtutiæ. (*h*) Illa.] *Nimirum lingua, quod in ſequentibus exprimit* S. *Auguſt. loco indicato*, ne forte cadam ab eo. *In ſpeculo*, ut non cadam ab ipſis, *vulgata*, in ipſis

CAP. XXIII.

(*a*) NON parcant, & non prætermittant delicta illorum.] *Vulgata, & ſpeculum*, & non parcant, (*aut*, parcat) mihi, & non appareant delicta illorum. *In aliquot codicibus eſt*, μὴ φείσῃ σὺ κύριε, τὰς δὲ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτωλῶν μὴ παρῇς, ne parcas tu Domine, contumelias autem eorum, qui in profeſſione ſunt peccatores, ne prætermittas. (*b*) Elationem oculorum ne dederis mihi.] *Sic* S. *Auguſt. de gratia & lib. arb. cap.* 16. *quamvis in ſpeculo habeat, ut vulgata, in quibuſdam vero codicibus ſequitur*, καὶ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διὰ παντὸς ἀπὸ δούλων σου· ἐλπίδας κενὰς, καὶ ἐπιθυμίας ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ, & giganteam animam amove ſemper a ſervis tuis : Spes vanas & concupiſcentias averte à me. *In Compl. plura & hic & alibi afferuntur : ſed multa neque etiam reſpondent vulgatæ.* (*c*) Induta morte.] *Sic vertunt illud*, ἀντιπαραβεβλημένη. *In uno codice eſt*, ἀντιπαρεμβεβλημένη. *Interpres, cum dixit*, contraria morti, *videtur ea notione accepiſſe, ac ſi diceretur, altera ex parte reſpondens, & quæ conferri queat cum morte.* (*d*) Indiſciplinationi.] *Sic S. Auguſtinus in ſpeculo*, (*quamvis non addat*, temerariæ) *& vulgata*, indiſciplinatæ loquelæ. *Compl.* ἀκολασίᾳ ὅρκου, intemperantiæ juramenti. (*e*) In radicem.] *Illud*, εἰς, *abeſt ab aliquo, & vulgata*, tradent, *id eſt, diffundent*, radices. (*f*) Dei.] *In Complut. ſubjungitur*, δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' αὐτοῦ, Gloria magna eſt ſequi Deum : longitudo autem dierum, aſſumi te ab eo : *quæ aliqua ex parte reſpondent vulgatæ.*

CAP. XXIV.

(*a*) EGO ex ore altiſſimi prodivi.] *Plura non refert* S. *Ambroſius* 4. *de fide, cap.* 4. *S. Cyprian.* 2. *teſtim. addit ea fere quæ ſequuntur in vulgata.* (*b*) Dilecta.] *In uno codice vetuſto, & Complut. eſt*, ἡγιασμένη, *& vulgata*, ſanctificata. (*b*) Littoribus.] αἰγιαλοῖς, *& fortaſſe ſumptum eſt pro nomine proprio loci. In aliis eſt*, ἐν γαδδοῖς, *aut*, ἐν γαδδὶ, *& vulgata*, in *Cades.* (*d*) Exaltata ſum.] *In Complut. additur*, ἀφ' ὕδατος, ab aqua. *Vulgata*, juxta aquam in plateis. (*e*) Aſpalathus.] *Veram lectionem vidit Rabanus, & alii. In Complut. eſt*, πάλαθος, *& interpretantur*, maſſam. (*f*) Rami.] *Abeſt hoc loco a Complut. & vulgata.* (*g*) Honeſtatis.] *Id eſt*, divitiarum, *ut ſæpe alibi. In nonnullis autem libris hæc ſequuntur*, ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, καὶ φόβου, καὶ γνώσεως, καὶ τῆς ὁσίας ἐλπίδος· δίδωμι δὲ σὺν πᾶσι τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ, Ego mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & ſanctæ ſpei (*hucuſque convenit cum vulgata.*) Do autem omnibus filiis meis dictis ab illo ſempiternos, *fortaſſe, fructus. Pro quibus in vulgata eſt :* In me gratia omnis vitæ & veritatis : in me omnis ſpes vitæ, & virtutis : *& poſterior pars refertur etiam apud* S. *Cyprianum.* 2. *teſtim.* (*h*) Favum.] κηροῦ, *videtur ſumptum pro*, κηρίου, *quod etiam eſt in aliquot libris.* (*i*) Meum.] *Compl. addit*, τὸ ἄριστον, optimum, *vulgata*, plantationum. (*k*) Adhuc.] *In aliquo eſt*, ὅτι, *& vulgata*, quoniam.

CAP. XXV.

(*a*) PRudentiam.] *Vulgata, &* S. *Cyprianus*, 3. *teſtim.* amicum verum. (*b*) Super omnia ſe ſuperpoſuit.] S. *Hieronymus in Eſa.* 50. omnia ſuperat. (*c*) Aſſimilabitur.] *Complut. in hac ſententia longius diſcedit a vulgata, & ſpeculo : ſed addit deinde hæc*, φόβος κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ, timor Domini initium dilectionis ejus : fides autem initium agglutinationis ejus : *quæ magna ex parte reſpondent vulgatæ.* (*d*) Saccum.] *Aliqui*, ὡς ἄρκος, tanquam urſus : *in vulgata utrumque conjungitur.* (*e*) Aſcenſus.] *Complut. addit*, ὡς, *& vulgata*, ſicut aſcenſus. (*f*) Quæ non beatificabit.] *Vulgata*, beatificat. *In nonnullis codicibus eſt*, ἥτις οὐ παρακαλέσει τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐν στενώσει, quæ non conſolabitur virum ſuum in anguſtia. (*g*) Poteſtatem.] *In uno vetuſto eſt*, παρρησίαν, *& in Complut. additur*, ἐξόδου, *quod in vulgata*, veniam prodeundi.

CAP. XXVI.

(*a*) SUpplicavi.] *Complut.* ἐφοβήθην, timui : *quod in vulgata dictum eſt*, facies mea metuit. (*b*) Zelotypam.] *Hoc non reperitur in Græco : ſed videtur adjectum ab interprete ad exprimendam vim præcedentis dictionis*, ἀντίζηλος, *quæ ſignificat rivalem, id eſt, zelotypam in zelotypam, qualis Phenenna in Annam. Legantur quæ notata ſunt* 1 *Reg.* 1. (*c*) Ebrioſa.] *In nonnullis additur*, καὶ ῥεμβὰς, & vaga. (*d*) Non avertente ſe.] *Quod idem valet, ac ſi diceremus*, non verecunda : *nam & hac notione ſæpe accipitur*, διατρέπομαι. *In aliquot libris eſt*, ἀδιατρέπτως, *ut conjungatur cum*, στερέωσον, *ſine intermiſſione, nunquam declinans oculos firma.* (*e*) Stabilis.] *Addidit interpres ad explicationem*, mulieris : *qui quidem interpres, pro*, στέρνοις, *videtur legiſſe*, πτέρναις, *ita enim inquit*, ſuper plantas ſtabilis mulieris. *Complut. habet*, ἐπὶ στέρνοις εὐσταθέσι, *& interpretatur*, ſuper pavimenta ſtabilia. *Sequuntur autem & in ea & in quibuſdam manuſcriptis hæc:* τέκνον, ἀκμὴν ἡλικίας σου συντήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ δῷς ἀλλοτρίοις τὴν ἰσχύν σου. ἀναζητήσας παντὸς πεδίου εὔγεων κλῆρον, σπεῖρε τὰ ἴδια σπέρματα πεποιθὼς τῇ εὐγενείᾳ σου. οὕτως τὰ γεννήματά σου περιόντα καὶ παρρησίαν εὐγενείας ἔχοντα μεγαλυνθῶσι. γυνὴ μισθία ἴση ὑῒ λογισθήσεται, ὕπανδρος δὲ πύργος θανάτου τοῖς χρωμένοις λογισθήσεται. γυνὴ ἀσεβὴς ἀνόμῳ μερὶς δοθήσεται, εὐσεβὴς δὲ δίδοται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον. γυνὴ ἀσχήμων ἀτιμίαν κατατρίψει, θυγάτηρ δὲ εὐσχήμων καὶ τὸν ἄνδρα ἐντραπήσεται. γυνὴ ἀδιάτρεπτος ὡς κύων λογισθήσεται, ἡ δὲ ἔχουσα αἰσχύνην, τὸν κύριον φοβηθήσεται. γυνὴ ἄνδρα ἴδιον τιμῶσα σοφὴ πᾶσι φανήσεται, ἀτιμάζουσα δὲ ἀσεβὴς ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσι γνωσθήσεται. γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν αὐτοῦ διπλάσιος ἔσται. γυνὴ μεγαλόφωνος καὶ γλωσσώδης εἰς πολεμίων τροπὴν θεωρηθήσεται. ἀνθρώπου δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοιότροπος τούτοις, πολέμου ἀκαταστασίαις τὴν ψυχὴν διατεθήσεται. Filii, florem ætatis tuæ conſerva ſanum : & ne dederis alienis robur tuum. Cum requiſieris omnis campi fertilem ſortem ; ſemina propria ſemina, fretus nobilitate tua. Sic progenies tuæ ſuperſtites, & fidentiam nobilitatis habentes magnificabuntur. Mulier mercenaria æqualis porco reputabitur : conjugata autem turris mortis utentibus reputabitur. Mulier impia iniquo pars dabitur : pia autem datur timenti Dominum. Mulier turpis infamiam conteret : filia autem honeſta etiam virum reverebitur. Mulier impudens ſicut canis reputabitur : quæ autem habet verecundiam, Dominum timebit. Mulier virum proprium honorans, ſapiens omnibus videbitur : inhonorans autem, impia in ſuperbia omnibus cognoſcetur. Mulieris bonæ beatus vir : numerus enim annorum illius duplex erit. Mulier clamoſa & linguoſa in hoſtium fugationem conſiderabitur. Hominis autem cujuſque animus ſimilibus moratus moribus, belli ſeditionibus vitam tranſiget.

CAP. XXVII.

(*a*) DEſperavit.] *Vulgata, & ſpeculum*, deſperatio eſt animæ infelicis. *Complut.* ἀπώλεσε πίστιν, perdidit fidem. (*b*) Nemo ipſum removebit ab ipſo.] *Videtur hoc valere, nemo hominum faciet illum dediſcere atque ex animo exuere improbitatem ſuam : vulgata, & ſpeculum*, & nemo eum abjiciet. *In uno vetuſto codice, & Complut. eſt*, καὶ ὁ εἰδὼς αὐτὸν ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ, & qui noverit eum, recedet ab eo. (*c*) Tuum.] *Complut.* αὐτοῦ, *& ſpeculum*, indulcabit os ſuum, *nec multo aliter quædam Biblia.* (*d*) Capietur.] *Nonnulli*, ἀπολεῖται, *& ſpeculum, & vulgata*, peribit : *& in utriſque etiam ſequitur*, facienti nequiſſimum conſilium : ſuper ipſum devolvetur : *ubi Complut.* αὐλισθήσεται, commorabuntur.

CAP. XXVIII.

(*a*) SErvans ſervabit.] *Sic vulg. & ſpeculum. Aliqui libri habent*, διαστηρῶν διαστηρίσει, confirmans confirmabit. (*b*) Tabitudinis, & mortis.] *Supplendum eſt ex ſuperioribus*, memento : *ſicut in ſequenti ſententia in poſteriori parte repetendum eſt*, memorare teſtamentum, &c. *In vulg. & ſpeculo alius habetur ſenſus. Complut. autem hic habet*, καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθορὰν, καὶ θάνατον, & ne commineris proximo perniciem, & mortem. (*c*) Immittit.] *Sic etiam vulgata, & ſpec. nonnulli*, ἐμβαλεῖ, immittet. (*d*) Et ſecundum firmitatem rixæ exardeſcet.] *Hæc abſunt a vulgata, & in uno vetuſto, & in Complut. non habentur hoc loco, ſed paulo ante poſt illa*, ſecundum materiam ignis, ſic exardeſcet, *ſequitur*, κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται, ſecundum firmitatem contentionis, ignis augebitur. (*e*) Maledicere.] *Videtur ſubintelligendum*, oportet ; *aut quiddam hujuſmodi. In uno vetuſto, & Compl. eſt*, καταράσασθε, maledicite. *Vulgata, & ſpeculum, &* S. *Cypr.* 3. *teſt.* ſuſurro, & bilinguis maledictus. (*f*) Tertia.] *Sic iidem. In nonnullis hic, & in ſequenti ſententia*, δισσὴ, duplex. *In margine Vaticani codicis adſcriptum eſt*, γλῶσσα τρητή, τετρυπημένη, ligna perforata. (*g*) Poſſeſſionem.] *Sic* S. *Ambroſius* 1. *off. cap.* 3. *&* S. *Hilarius in pſal.* 140. *quamvis idem* S. *Ambroſius in pſal.* 118. *ſerm.* 22. *habeat*, aures tuas, *ſicut vulgata, &* S. *Cypr. lib.* 1. *epiſt.* 3. *& alibi ſæpe.*

CAP. XXIX.

(*a*) SIN autem.] *Dictum eſt, pro*, ſin minus, *ut alibi.* (*b*) Gratis.] *In aliquot libris eſt*, οὐ δωρεὰν, non gratis. *Et fortaſſe, quæ præcedunt, ita poſſent verti* ; fraudavit ſe pecuniis ſuis, & acquiſivit illum inimicum gratis, *vel*, non gratis. (*c*) Multi propter nequitiam averterunt.] *In nonnullis eſt*, πολλοὶ οὖν, multi igitur. *Hoc videtur ſibi velle, propter improbitatem, & ingratum animum eorum qui mutuum non reddunt, multos avertiſſe, aut ſeipſos a dando, aut facies eorum qui petunt, quare in Complutenſi eſt*, ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον, averterunt hominem. *In aliquot codicibus eſt*, οὐ χάριν πονηρίας. *& vulgata* : Multi non cauſa nequitiæ non fœnerati ſunt. (*d*) Fraudari gratis timuerunt.] *Nonnulli*, ἀποστερηθῆναι δὲ εὐλαβήθησαν, fraudari autem timuerunt. *Sanctus Ambroſius huc ſpectans, in lib. de Tobia, cap.* 3. *dixit :* Multi diſpendii cauſa non fœnerant ; dum fraudem verentur. (*e*) Non contrahat rubiginem.] *In uno vetuſto codice, & Complut. eſt*, μὴ κατάκρυψε, *& vulgata*, non abſcondas illam ſub lapide in perditionem : *itemque Sanctus Ambroſius loco indicato, & de Nabuthe, cap.* 4. *niſi quod ibi habet*, in mortem. (*f*) Cellis tuis.] *Quaſi hoc dicat, quæ reponis in cellis tuis, idcirco reponas, ut ad eleemoſynam faciendam conferantur : aut, ſi qua aptior eſt hujus loci interpretatio. Sanctus Cyprianus de opere, & eleem. &* 3. *teſtim.* in corde pauperis : *itemque aliqua Biblia ; licet multa*, in ſinu pauperis. (*g*) Roboris.] *In quibuſdam* ὁλκῆς, ponderis, virium. (*h*) Bona fidejuſſoris.] *In uno vetuſto, & Complut. eſt*, ἀγαθὴν ἐγγύην, bonam fidejuſſionem. *Sanctus Ambroſius iſtud*, bonam, *videtur conjunxiſſe cum ſuperioribus, de Tobia cap.* 4. *Ita enim inquit* Gratiam repromiſſoris ne oblivifcaris : dedit enim pro te animam bonam. (*i*) Et ingratus ſenſu derelinquet.] *Compl.* ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς, καὶ ἄχρηστος, ἐν διανοίᾳ καταλείψει, *& ita interpretatur*, fidejuſſiones fugiet peccator, & inutilis in cogitatione relinquet, &c. *Interpres videtur habuiſſe*, ἔγγυον φεύξεται, *& verba alio ordine collocata, ac partim etiam miſta ex utraque lectione*, ἄχρηστος, *&* ἀχάριστος. Repromiſſorem (*ita enim pleraque Biblia,*) fugit peccator, & immundus : bona repromiſſoris ſibi adſcribit peccator, & ingratus ſenſu derelinquet, &c. (*k*) Incidens.] *Poteſt intelligi de eo qui lucri cauſa & certa mercede pro alio ſpondet. In uno vetuſto eſt*, ἐμπεσέτω, incidat. *Complutenſis*, παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς ἐγγύην, *& vulgata*, tranſgrediens mandatum Domini, incidet in promiſſionem, *& addit*, nequam. (*l*) Redemptiones.] *Conducendo, ſuſcipiendo in ſe opera facienda, vectigalia, ut redemptores, & publicani. Vulgata*, & qui conatur multa agere, *ſatis apte ad ſententiam.* (*m*) Recupera.] *Sanctus Ambroſius, de Tobia cap.* 23. recipe. (*n*) Incidas.] *Idem ibidem*, cadas. (*o*) Super minimum & magnum placeat tibi.] *Sic in nonnullis Bibliis, id eſt, ſive parva, ſive magna ſit domus tua,*

tua, ea delecteris. Complut. ἐπὶ μικρὰ καὶ μεγάλα εὐδοκίαν ἔχε, καὶ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς, ſuper parva & magna complacentiam habe, & improperium domus tuæ non audies. *Vulgata*, improperium peregrinationis. (*o*) Ad ingrata.] *Ad nullam gratiam acquirendam. Exigunt enim iſta a peregrino, quaſi debita. Vulgata*, & paſcet, & potabit ingratos.

CAP. XXX.

(*a*) Lucrabitur.] Ὀνήσεται. *Interpres fortaſſe habuit*, αἰνήσεται, *inquit enim*, laudabitur: *ac videtur tamen more deponentis ſumptum, ut alibi. Complut.* εὐφρανθήσεται, lætabitur. (*b*) Lætatus eſt] *In aliquo additur* ἐπ' αὐτῷ, *& vulgata*, in illo. (*c*) Refrigerans.] *Molliter tractans*, περιψύχων. *In aliquibus ſunt duæ dictiones*, περὶ ψυχῶν, *& vulgata*, pro animabus. *In nonnullis vere eſt*, περιψήχων, abſtergens. (*d*) Iuventute.] *Hoc loco ſubjunguntur in Complut. & vulgata, quæ in noſtra, & aliis Græcis ſunt paulo poſt*, & ne deſpicias ignorantias, (*vulgata*, cogitatus) illius: curva cervicem ejus in juventute. (*e*) Tibi.] *In quibuſdam additur*, καὶ ἔσαι σοι ὀδύνη ψυχῆς, *& vulgata*, & erit tibi dolor. (*f*) Tuam offendat.] *In aliquot libris eſt*, αὐτοῦ προσκόψῃς, ne in turpitudine illius offendas, *quomodo fere & vulgata*. (*g*) Et ne deſpicias ignorantias illius: curva cervicem ejus in juventute.] *Hæc in aliquot codicibus non habentur, in quibuſdam vero, & in vulgata paulo ſuperius, ut notatum jam eſt.* (*h*) Offuſa] *Nonnulli*, κεκλεισμένα, *& vulgata*, abſcondita. (*i*) Quaſi qui colligit.] *Hæc uſque in finem in Complut. & vulgata, & uno vetuſto codice ſunt cap. ſuo* 33. *Hic autem habent ſententiam, quæ in noſtra erit in extremo cap.* 33. *hujus editionis.* (*k*) Perveni.] *Quaſi ad metam optatam; votique compos factus ſum, ut multa ad hominum utilitatem pertinentia collegerim. In vulgata in cap. ſuo* 33. & ipſe ſperavi. (*l*) Puero.] *In aliquo libro eſt*, παιδείᾳ, diſciplina. (*m*) Amplifices] *Id eſt, ne ſis nimius, ne niminum urgeas, ac premas ullam carnem, ne brutorum quidem, nedum hominum.* (*n*) Sicut tu.] *Complut.* σοι, ὡς ἡ ψυχή σου, *& vulgata*, tibi quaſi anima tua. (*o*) Sicut teipſum.] *Vetuſtus codex*, ὡς ἀδελφὸν, ὅτι ὡς τῇ ψυχῇ σου, ἐπιδεήσεις αὐτοῦ, quaſi fratrem: (*quod habet etiam vulgata, & Compl.*) quoniam tanquam animæ tuæ, egebis illius.

CAP. XXXI.

Hoc caput in vulg. & Compl. eſt. 34. (*a*) Eruditus.] *In quibuſdam eſt*, πεπλανημένος, *quemadmodum & in noſtra paulo poſt: quod cum ſignificare poſſit & deceptum, & eum, qui multas oberrat regiones; ſeries ipſa orationis fecit, ut poſteriore potius notione accipiendum putaremus.* (*b*) Plura.] *Quaſi hoc dicat, his ipſis ſententiis, quas alios doceo, magna ex parte ipſemet uſus ſum, earumq; veritatem experiundo intellexi. In quibuſdam libris eſt*, τὰ πλάσματα, fictiones. (*c*) Non.] *Compl.* οὐδὲν, *& vulg.* nihil. (*d*) Subſannationes.] *Aliqui*, μωμήματα, maculæ, δωρήματα, donaria.

CAP. XXXII.

Caput hoc in Complut. & vulgata eſt 35. (*a*) Offert.] *In aliquo libro*, ὡς προσφέρων, quaſi qui offert. * Et judicabit juſti.] *Nonnulli libri habent*, δικαίοις. (*b*) Patientiam.] *Compl. addit*, ὁ κραταιὸς, *& vulgata*, fortiſſimus.

CAP. XXXIII.

Hujus capitis verba uſque ad, ſplendidum, *in vulgata, & in Complut. ſunt cap.* 36. *Ultima vero iſta ſententia eſt in iiſdam cap.* 30. *in extremo: cui loco etiam magis videtur convenire. Initium hujus capitis refertur apud Sanctum Auguſtinum*, 17. *de civit. cap.* 20.

CAP. XXXIV.

Caput hoc in vulgata, & Complut. eſt 31. (*a*) Somnus.] *In pleriſque, & ad marginem Vaticani eſt*, ὕπνον, *ut vertendum ſit*, infirmitas gravis digeret (*id eſt, amovebit*,) ſomnum. *In aliquo etiam eſt*, ἐκνίψει, eluet. (*b*) Dati ſunt in caſum.] *In nonnullis eſt*, ἐδέθησαν, ligati ſunt. (*c*) Et ſit.] *Aliqui*, καὶ ἔσαι αὐτῷ, & erit illi. (*d*) Choleræ.] *In aliquo eſt*, χολέρα, *& vulgata*, cholera. (*e*) In medio pomorum] μεσοπωρῶν, *quaſi non expectato fine ſecundæ menſæ. Nonnulli*, μεσοπορῶν, *quaſi e media cœna abiens. Plerique*, ἀνάστα μεσοπορῶν, ἔμεσον, καὶ ἀναπαύσῃ, *quæ in vulgata*, ſurge e medio, & vome, & refrigerabit te. *Quo videtur ſpectaſſe Origenes hom.* 2. *in pſal.* 37. *loquens de confeſſione peccati.* (*) Labia.] *Vulgata*, labia multorum: & teſtimonium veritatis (*fortaſſe*, virtutis) illius fidele. S. *Ambr. de Nabuthe, cap.* 14. labia juſtorum, & teſtimonium bonitatis illius fiet. (*f*) Corda in contentione ſuperborum.] *In quibuſdam*, ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ, in corde ſuperborum in ebrietate. (*g*) Æquale.] *Vulg.* æqua vita hominibus vinum in ſobrietate: ſi bibas illud moderate, eris ſobrius. S. *Ambr. de Helia, c.* 12. Æqualis vita hominibus vinum in ebrietate: bibas illud moderate, ut ſis ſobrius. (*h*) In repetendo.] *Aliqui*, ἐν ἀπαντήσει, *& Compl. addit*, αὐτοῦ, in occurſu ejus.

CAP. XXXV.

(*a*) Rectorem.] *Sic ſolet interpres vertere*, ἡγούμενον, S. *Hieronymus in Ezech.* 45. Ducem te conſtituerunt: ne eleveris: ſed eſto inter eos, quaſi unus ex ipſis. *Eſt autem caput hoc in vulgata* 32. (*b*) Acroama.] *Retinuimus dictionem Græcam: qua boni etiam Latinitatis auctores utuntur ad ſignificandum narrationem, aut fabulam, quæ libenter audiatur. Vulgata addit negationem*, ubi auditus non eſt. *Complut. habet nonnullas varietates: ſed quæ a vulgata diſcrepent, neque cum ſententia ſatis conveniant.* (*c*) Alio dicente.] *In aliquo libro eſt*, καὶ ὅπου γέροντες, *& vulgata*, & ubi ſunt ſenes. (*d*) Doctrinam.] *In Compl. additur*, αὐτοῦ, *& vulgata*, ejus. (*e*) Comparationem.] *Aut afferet ſimilia aliorum facta ad ſui excuſationem, aut conferet ſe ad cœtum hominum ſibi ſimilium.* (*f*) Non exploratæ.] ἀπροσκόπῳ. *Vulgata*, laborioſæ. *Alii codices*, ἀπεσκόπῳ, planæ, non impeditæ offendiculis. (*g*) Legi.] *Complut.* νοέω, *vulgata*, Deo, *ut ſæpe ſolet, pro*, Domino, (*h*) In Domino.] *Eadem*, ἐπ' αὐτῷ, illo.

CAP. XXXVI.

Verba hujus capitis uſque ad illud: Et ego noviſſimus evigilavi, ha*tur in vulgata & Complutenſi, cap.* 33. (*a*) Navis.] *Sic vulg* πλοῖον. *Complut. mendoſe* πολλῶν, multorum. (*b*) Juſtorum.] *In pleri codicibus eſt*, δήλων, manifeſtationum: *& ſimilis loquutio eſt Num. in hoc eodem libro c.* 45. *non diſſimilis: Verum de iſta dictione alibi dictum & dicetur. Interpres videtur hic legiſſe*, δηλῶν, *& conjungit cum ſeq bus*, qui interrogationem manifeſtat; parabit verbum. *In nonnullis eſt, itemque conſtruitur cum ſequentibus*, quaſi interrogationem manif para verbum. (*c*) Duo, duo.] S. *Auguſt.* 11. *de civit. cap.* 18. bi bina: *reliqua, ut nos.* (*d*) Et ego noviſſimus evigilavi.] *Poſt hæc in gata & Complut. & uno vetuſto, ſequuntur illa quæ in noſtra, & aliis que græcis habita ſunt cap.* 30. quaſi qui colligit acinos, &c. *& S. Au q.* 2. *ad Simplicianum*: Ego noviſſimus vigilavi, quaſi qui racematu vindemiatores: *omninoque optime cohærent.* (*e*) Et hæreditavi.] *In nullis eſt*, καὶ κατακληρονόμησον, & hæredita: *quod optime convenit, ſi conj tur cum iis quæ in vulg. cap.* 36. (*ubi hæc uſque in finem habentur*) *dunt; in noſtra autem, & aliis pleriſque græcis ſunt in extremo fere ca* Congrega omnes tribus Iacob (& cognoſcant, quia non eſt Deus, niſi enarrent magnalia tua) & hæreditabis eos, ſicut ab initio. *Compl. ſequi dinem vulgatæ, ſed habet*, καὶ κατεκληρονόμησα, *quod loco illi convenire* (*f*) Creaturæ.] *In aliquo eſt*, κτήμασι, poſſeſſiones. (*g*) Supp *Aliqui*, οἰκετῶν, *& vulgata*, ſervorum. (*h*) Manſuetudo.] *In additur*, καὶ ἴασις, & curatio: *quam dictionem habet etiam vulgata.* (*i*) *Alii*, ἀφαλλομένῳ, *aut*, ἐφαλλομένῳ, *quos videtur ſequutus interpres*, ex civitate, &c.

CAP. XXXVII.

(*a*) Ineſt.] *Sic vulgata, quod Græce*, ἔνι. *Alii*, μένει, manet. (*b*) jocundatur in oblectatione.] *Vulgata*, in oblectationibus. *N codices*, συνδιαιτᾷ ἐν εὐφροσύνῃ, (*ab aliquo abeſt*, ἐν,) convivit in (*c*) Condolet.] *Sic vulgata, quod Græce*, συμπονεῖ, *& poſſet etiam* ſimul laborat. (*d*) Bellum.] *Aliqui*, πολεμίου, *& vulgata*, contra h (*e*) Tuis] *Hic in vulgata ſubjungitur ſententia illa*, noli conſili ſocero tuo, & a zelantibus te abſconde conſilium: *cujus ſimilis habet lo poſt in noſtra, & aliis græcis, præſertim in ſecunda parte*, noli co cum eo, qui te ſuſpectum habet, & a zelantibus te, abſconde con *Compl. utroque loco hanc habet: Quædam Biblia manuſcripta illam p co, hanc poſteriore.* (*f*) Domeſtico.] *Quaſi, ut opinor, dicat*, qu *tuæ alis: nam hic minime omnium vellet opus abſolvi: in nonnullis lib* ἐπετείου. *Vulgata videtur utrumque conjunxiſſe & primum vocare op agrarium, hanc vero operarium annualum.* (*g*) Cordis.] *Nonn dunt*, πρόσωπον, καὶ τέσσαρα, vultus, & quatuor, *vulgata*, verbum neq mutabit cor, ex quo partes quatuor, &c. (*h*) Alimento.] σοφίας, ſapientia, *vulgata*, re. S. *Auguſtinus*, 2. *de doctrina Chriſt. priorem hujus ſententiæ partem refert ut habet vulgata*: qui ſophi quitur, odibilis eſt. (*i*) Fideles.] *Nonnulli*, πιστοὶ, fideli: *nonnulli*, laudabiles: *vulgata*, laudabilis. (*k*) Fidem.] *Aliqui*, δόξαν, *& vu* honorem. (*l*) Labor.] *In nonnullis*, νόσος, *& vulgata*, mitas.

CAP. XXXVIII.

(*a*) Donationem.] *Sic vulg. In quibuſdam codd. eſt*, δόξαν, gl (*b*) Illius.] *In Complut. additur*, ἀπὸ ἀνθρώπου, ab homine Non conſummabit.] *Nonnulli*, οὐ μὴ συντελεσθῇ, *& vulgata*, non co mabuntur opera ejus. (*c*) Delictum.] *Complut.* ἀπόστησον πλημμελ *vulgata*, averte a delicto. (*e*) Quaſi non ſis.] *Abeſt a vulgata*, *culo.* (*f*) Suavitas odoris.] *Id eſt*, reperiri debet: *poteſtque re ad ægrotos, vel ad medicos, vel etiam ad ſacerdotes. Sed in aliquot c eſt*, εὐοδία, proſper ſucceſſus: *in aliquo*, εὐδοκία, beneplacitum. *Vulg um præfert ſenſum.* (*g*) Incidat.] *In uno*, ἐμπεσεῖται, *& vulgata*, (*) In abductione tranſit.] *Plerique*, παραμένει, *& vulgata*, pe *quod etiam locum habere poteſt propter ambiguitatem dictionis iſtius nam & poteſt ſignificare abductionem a fletu, & abductionem a conſ Nonnulli vero habent*, ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει, in obductione (*de quo jam notatum eſt*) permanet. (*h*) Secundum corda.] *Vulgata*, ſec cor ejus: *verba græca*, κατὰ καρδίας, *poſſent etiam ſignificare*, contra cor *quot libris eſt*, κατάρα καρδίας, maledictio cordis. (*i*) Ejus.] *Comp & vulgata*, judicii mei. (*k*) Sapientiam percipiet.] *Sic etiam & optima eſt ſententia. In nonnullis eſt*, οὐ σοφισθήσεται, non percipiet tiam. (*l*) Aſſiduitas.] *Sic videtur reddidiſſe interpres*, quod eſt, *In nonnullis eſt*, ἐπιμονὴ, inſtantia. (*m*) Addiſcens pigro ferro.] rudi, καταμανθάνων ἀργῷ σιδήρῳ. *Alii*, ἔργῳ, *aut* ἐν ἔργῳ, *aut*, ἔργα gata, conſiderans opus ferri. (*n*) Durabit.] *In quibusdam*, faciet: *vulgata*, uret. (*o*) Mallei.] *Nonnulli*, σφύρας, καὶ ἄκμονος, & incudis. (*p*) Ambulabunt.] *In quibuſdam hæc ſequuntur*, ἐν βου οὐ ζητηθήσονται, in conſilio populi non requirentur: *quæ abſunt etiam gata.* (*q*) Creaturam.] *Sic vulgata. Complut.* κτῆμα, poſſeſſionem Tantummodo accommodantis.] πλὴν τοῦ ἐπιδόντος, *aut*, ἐπιδιδόντος, *nulli. Et ſupplendum eſt, non artificum, quos commemoravi, eſt vera operam dare, ſed tantum illius qui dat animam ſuam ad contempla legis.*

CAP. XXXIX.

(*a*) Uſque.] *Nonnulli*, καὶ ἕως, & uſque, *ut vulgata.* (*b*) Ag *quibuſdam*, ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ, ſuper fluxum humidum. *In* ſuper rivos aquarum. (*c*) Quia.] *Iſtud*, ὅτι, *abeſt a nonnullis & gata.* (*d*) Omnia enim in tempore ſuo quærentur.] *Abſunt vulgata. In Compl. vero & iſta ſunt, & illa præterea præcedunt* εἰς τί τοῦτο ; non eſt dicere, quid hoc eſt ? (*e*) Omnia enim ad uſus ipſorum creata ſunt.] *Hæc non ſunt in vulgata : ſed pro his habentur illa, quæ modo dicebamus in ea abeſſe a ſuperiore loco* ; omnia enim in tempore ſuo quærentur. *Sanctus Hieronymus in Eccleſiaſtem ; cap.* 3. ne dixeris, quid eſt hoc, aut quid eſt iſtud ? Omnia enim tempore ſuo requirentur. *Sanctus Auguſtinus, quæſt. 2. ad Simplicianum*, Collaudemus canticum, & non dicamus, quid hoc, vel quod hoc ? Omnia enim in tempore ſuo creata ſunt. (*f*) Sua.] *In aliquo libro eſt*, αὐτοῦ, ejus. (*g*) Mandato.] *Nonnulli*, ἐν τῇ ἀνατολῇ, in exortu. (*h*) Neceſſitates.] *Vulgata*, neceſſitate. *Nonnulli*, εἰς χεῖρας, in manus.

CAP. XL.

(*a*) IN ſepultura.] *Vulgata*, ſepulturæ. *Nonnulli*, ἐπιστροφῆς, reverſionis. (*b*) Multiplicant.] *Aliqui*, πληθυνεῖ, *& vulgata*, multiplicabunt. (*c*) Achi.] *Varie ſcribitur hæc dictio*, ἄχι, ἄχι, ἄχει, *de qua ſatis notatum eſt Gen.* 41. *Hic in vulgata duplicem videtur habere interpretationem : primum*, Sonant, *conjuncte cum ſuperioribus*, ſuper cacumen petræ ſonant, (*quaſi legeretur*, ἠχεῖ, *aut Dorice*, ἀχεῖ) *deinde*, viriditas. (*d*) Tuus.] *Abeſt iſtud*, σου, *a pleriſque codicibus, & a vulgata.* (*e*) Timori.] *In nonnullis*, ἐν φόβῳ, *& vulgata*, in timore. (*f*) Operuerunt.] *Sic etiam vulgata. Aliqui*, ἐκάλυψεν, operuit, veſtivit.

CAP. XLI.

(*a*) ET, qui converſantur parœciis impiorum.] *Retinuimus verbum Græcum, ut alibi : quoniam non liquet, an hic ſenſus ſit*, & filii impiorum ſunt hujuſmodi, ut quieſcere non poſſint, ſed frequentibus ſedium mutationibus agitentur, *an, ut in vulgata*, & qui converſantur ſecus domus impiorum, *& in vicinia illorum.* (*b*) Altiſſimi.] *In quibuſdam hæc ſubjunguntur*, ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε, εἰς ἀπώλειαν, ſive enim multiplicamini ; in perditionem. (*c*) Cognati.] *Nonnulli*, ἀνθρώπου εὐγενοῦς, hominis nobilis.

CAP. XLII.

(*a*) DE indifferenti venditione, & mercatorum.] *Conſiderandum, an poſſit etiam reddi*, de indifferentis venditione, *ut fiat oppoſitio quædam inter indifferentem, id eſt, quemvis hominem, & mercatorem. Nam verba Græca utramque ſententiam ferunt*, περὶ ἀδιαφόρου πράσεως. *In nonnullis eſt*, περὶ διαφόρου, de differenti, *aut*, controverſa. *In aliquo etiam ſequitur*, πράσεως ἐμπόρων, *ſine*, καὶ, de differenti venditione mercatorum. *Vulg.* de corruptione (*al.* correptione) venditionis, & negociatorum. (*b*) Mulieris.] *Vulgata*, viri. *Ab aliquot libris utrumque abeſt : quare utrumque videri poteſt adjectitium, & unum ab uno, aliud ab alio pro varia cujuſque intelligentia additum eſſe.* (*c*) Nonne.] *Sic vulgata. Sunt tamen, qui ſine interrogatione legant*, οὐκ ἐνέπλησε, non indidit, non permiſit. (*d*) Signum.] *Nonnulli*, σημεῖα, ſigna. (*e*) Et quatenus eſt.] καὶ ἕως ἐστι. *In uno vetuſto, & Compl.* ὅς ἐστι, *& vulgata*, qui eſt. (*f*) Tanquam ſcintillæ.] *Nonnulli*, καὶ ἕως σπινθῆρος, & uſque ad ſcintillam.

CAP. XLIII.

(*a*) EXitu.] *Sic enim vulgata. In quibuſdam libris eſt*, ἐν ἐνδόξῳ, in glorioſo. (*b*) Sufflans.] φυσῶν. *Nonnulli*, φυλάσσων, *& vulgata*, cuſtodiens. (*c*) Inſufflans.] ἐμφυσῶν. *In quibuſdam*, ἐκφυσῶν, *& vulgata*, exufflans. (*d*) Feſtinavi.] *Sic etiam vulgata. Nonnulli*, κατέπαυσε, ceſſavit. (*e*) Oſtenſionem temporum,] *Aliqui*, χρόνου, temporis. *Vulgata*, oſtenſio temporis, *cætera hujus ſententiæ, ut hic. Compl. autem*, καὶ σελήνην ἐποίησεν εἰς στάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς, ἀνάδειξιν χρόνων, *&c.* Et Lunam fecit in ſtatum ad tempus ejus oſtenſionem temporum, *&c.* (*f*) Mutatione.] *Nonnulli*, ἐν ἀλλοιώσει, in mutatione. *Compl. quaſi de menſe ſit intelligendum*, αὐξανόμενος ἐθαυμάστωσεν ἀλλοιώσει, auctus mirificavit mutatione. *Vulg.* creſcens mirabiliter in conſummationem. (*g*) Ornatus illuminans.] *Interpres videtur legiſſe*, κόσμον, mundum illuminans. (*h*) Dominus.] *Ita etiam vulg. ſed bene fluebat oratio*, mundum illuminans in excelſis Dominus. *Non ita in noſtra. In aliquo vetuſto, & Compl. eſt*, κυρίου, in excelſis Domini. (*i*) Et non deficient.] *In quibuſdam eſt*, καὶ οὐ μὴ ἐκκαυθῶσιν, *& in nonnullis Bibliis*, & non exardeſcent. *In aliquo codice utrumque conjungitur, hoc poſt illud.* (*k*) Voluntate.] *Nonnulli addunt*, αὐτοῦ, *& vulgata*, in voluntate ejus.] *In Compl. eſt alius ordo verborum : ſed noſter reſpondet vulgatæ.* (*l*) Jeſus.] *Vulgata.* Dominus Jeſus. *Aliquot libri habent*, ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους, plantavit in ea inſulas. (*m*) Proſper proceſſus, finis ejus.] *In pleriſque*, εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ, proſperat angelus ejus. *Vulgata*, propter ipſum confirmatus eſt itineris finis. (*n*) In omnibus.] *Sic videtur reddidiſſe interpres illud*, τὸ πᾶν, *ſed poſſet etiam verti*, & quæ eſt conſummatio ſermonum, ipſe eſt omne.

CAP. XLIV.

(*a*) MAgnificentiam ſuam.] *In aliquo eſt*, τῇ μεγαλωσύνῃ αὐτοῦ, *& vulgata*, magnificentia ſua. (*b*) Habitationibus.] παροικίαις, *aut*, κατοικίαις, *ut aliqui.* (*c*) Permanebit.] *In nonnullis*, διαμένει, *& vulgata*, permanet. (*d*) Ideo.] *Interpres videtur legiſſe*, ὅτι ἐγένετο, cum factum eſt. *A Complut. abeſt pars antecedens*, ideo fuerunt reliquiæ ipſi terræ : *pro quibus in vulg.* ideo dimiſſum eſt reliquum terræ. (*e*) In hæreditate.] *Compl.* κληρονομίαν, *& vulg.* hæreditatem.

CAP. XLV.

(*a*) DIlectum.] *In pleriſque libris initium capitis eſt in verbis proxime præcedentibus* : Et eduxit ex eo virum miſericordiæ invenientem gratiam in oculis omnis carnis dilectum, *&c. In vulgata eſt hic initium : ſed legitur*, Dilectus, *&c.* (*b*) Fecit.] *Complut. addit*, αὐτὸν, *& vulgata*, illum. (*c*) Stola.] *Nonnulli*, περιστολήν, *vulgata*, zona. (*d*) Vaſis.] *Compl.* ἐν σκεύεσιν, *vulg.* coronavit eum in vaſis. (*e*) Torta cocco.] *In quibuſdam illud*, κεκλωσμένη, *eſt rectus : Compl.* κεκλωσμένῳ, *vulg.* torto cocco. (*f*) Illum in mandatis ſuis] *A quibuſdam abeſt illud*, ἐν, in. *Compl.* αὐτῷ ἐντολὰς αὐτοῦ, ei mandata ſua, *vulg.* illi in præceptis ſuis. (*g*) Cum Dathan.] οἱ περὶ Δάθαν, καὶ Ἀβειρών. *Notum eſt autem hac loquutione ipſos præcipue Dathan & Abiron ſignificari.* (*h*) Suæ.] αὐτοῦ, *Complut.* αὐτοῖς, *& vulgata*, illos. (*i*) Illis.] *Eadem*, αὐτῷ, illi. (*k*) Satietatem.] *Eadem*, ἐν πλησμονῇ, in ſatietate. (*l*) Pars tua hæreditas.] *In aliis*, μερὶς αὐτοῦ κληρονομίας, pars ejus hæreditatis, *aut*, μερὶς, καὶ κληρονομία, pars & hæreditas, *vulgata*, pars ejus, & hæreditas. (*m*) Statutum eſt illi teſtamentum.] *Complut.* ἔστη αὐτῷ διαθήκην, *& vulgata*, ſtatuit illi teſtamentum. (*n*) Secula.] *Eadem*, εἰς τὸν αἰῶνα, in æternum. (*o*) Filio.] *In uno vetuſto additur*, Ἰεσσαί, *& vulgata*, Jeſſe. (*p*) Vobis.] *Nonnulli*, ἡμῖν, nobis. *Vulgata*, ut daret ſapientiam in cor noſtrum.

CAP. XLVI.

(*a*) DEclinando.] *In quibuſdam*, τῷ ἐκτεῖναι, extendendo, *vulgata*, jactando. (*b*) Hoſtes.] *Sic etiam vulg. Nonnulli*, πολέμους, bella. (*c*) Eos.] *Alii*, αὐτὸν, *aut*, αὐτοῦ, *& vulgata*, eum. (*d*) Contra inimicum.] *Aut*, hoſtem, *ut vulgata. In quibuſdam eſt*, ἔναντι ἐκκλησίας, contra Eccleſiam. (*e*) In fide ſua fidelis viſionis.] *In nonnullis* ἐν ῥήματι αὐτοῦ, πίστει ὁράσεως, in verbo ſuo, fide viſionis : *in quibuſdam tantum*, ἐν ῥήματι αὐτοῦ, *Vulgata*, in verbis ſuis fidelis, quia videt Deum lucis. (*f*) Agni.] *Sic* 1 *Reg.* 7. *Compl.* ἀνδρὸς γαλαθηνοῦ, viri lactentis. *Vulgata*, viri inviolati.

CAP. XLVII.

(*a*) PRophetare.] *Complut.* ὁ προφήτης, *& vulgata*, propheta. (*b*) Dulces facit.] *Vulgata*, fecit. *Compl.* καὶ ἐξ ἤχου αὐτοῦ γλυκαίνειν μέλη, καὶ καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν, & ex ſono ejus dulces facere modos, & quotidie laudabunt in canticis ſuis. (*c*) Regum.] *In uno vetuſto ad marginem, & in Complut. eſt*, βασιλείας, *& vulgata*, regni. (*d*) Cum hoc.] *Aliqui* μετὰ τοῦτον, poſt hunc. (*e*) Cui.] *Sic vulg. Alii*, ὡς, quoniam. (*f*) Quam ſapiens fuiſti.] *Optime conveniunt hæc omnia in ſecunda perſona : & ita collati codices. Compl. autem*, ὡς ἐσοφίσθη ἐν νεότητι αὐτοῦ, καὶ ἐνεπλήσθη, *& vulgata*, quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua, & impletus eſt. (*g*) Compunctus ſum.] *Nonnulli*, καὶ κατανυγῆναι, & compungi, ac vexari, *aut, ut quædam biblia habent*, incitari. (*h*) Corrumpet opera ſua.] *Videtur interpres aſſequutus ſententiam. Nam*, οὐ μὴ διαφθαρῇ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, *apte poteſt hoc ſignificare*, non corrumpet quicquam ex operibus ſuis, *quamvis & iſtud*, non peribit propter opera ſua.

CAP XLVIII.

(*a*) SIC ter ignem.] *Complut.* τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, ter ignem de cœlo. *Vulgata*, & dejecit a ſe ignem terræ : *niſi & in illa ſit legendum*, ter. (*b*) Ante furorem.] *Longe meliore ſenſu, quam Complut.* πρὸς θυμὸν, ad furorem. *Vulgata*, lenire iracundiam Domini. (*c*) In amicitia decorati ſunt.] *Vulgata*, in amicitia tua decorati ſunt. *Alii codices*, οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμημένοι, qui in dilectione dormierunt. (*d*) Domui.] *Quidam*, ἐν τῷ οἴκῳ, *& vulgata*, in domo. (*e*) Ipſorum Gog.] *Alii*, αὐτὸν τὸν γὼγ, ipſum Gog, *aut*, αὐτῆς τὸ ὕδωρ, ipſius aquam, *aut*, αὐτῶν τὸ ὕδωρ, ipſorum aquam. *Suſpicari licet, pro*, γὼγ, *ſcribendum eſſe*, γειῶν, *ex* 2 *Paral.* 32. (*f*) Nacherim.] *Alii*, Σενναχηρείμ, Sennacherim. (*g*) Et promovit.] *Hoc abeſt a nonnullis. In Complut. hujus loco eſt*, ἐκ λάχεις, de Lachis. *Vulgata*, & ſuſtulit manum ſuam contra illos. (*h*) Promovit manus ejus.] *Alii quidam*, καὶ ἀπῆρε, *aut*, ἐπῆρε χεῖρα αὐτοῦ, *& vulgata*, & extulit manum ſuam.

CAP. XLIX.

(*a*) DEderunt enim cornu.] *In quibuſdam*, ἔδωκε τὸ κέρας, dedit cornu. *Vulgata*, dederunt enim regnum. (*b*) Et benefacere illis.] *Quidam*, καὶ κατορθῶσαι, & dirigere illos : *nonnulli*, καὶ κατώρθωσε, & direxit. (*c*) Oſſa pullulent.] *Pro his uſque ad*, Quomodo, *in Complut. eſt*, εἴη τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις, ſit memoria in benedictionibus. *Vulgata*, oſſa pullulent de loco ſuo : nam corroboraveruut Jacob, & redemerunt ſe in fide virtutis. (*d*) Populum.] *Nonnulli*, ναὸν, *templum.* (*e*) Et Neemiæ.] *In quibuſdam eſt*, καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, τοῦ ἐγείραντος, & in electis fuit Neemias, cujus ad multum tempus memoria ejus, qui erexit, &c.

CAP. L.

(*a*) DUplicis.] διπλῆς, *quaſi ſupplendum ſit*, ὀχυρότητος, munitionis, *aut ejuſmodi quiddam ; cujus hodie fortaſſe non extet hiſtoria. In quibuſdam libris eſt*, διαπλῆς. *In Complutenſi eſt*, διπλοῦν ἀνάλημμα, ὑψηλὸν περίβολον ἱεροῦ, duplex reparatio, excelſus ambitus templi. *Vulgata*, duplex ædificatio, & excelſi parietes templi. (*b*) Receptaculum.] *In Complutenſi*, ἠλαττώθη δοχεῖα, imminuta ſunt receptacula. (*c*) Æs quaſi maris, perimetrum] *Fortaſſe ſignificat, feciſſe mare æneum, ſupra modum amplum, & capax : & in aliquot codicibus eſt*, τὸ τρίμετρον, trimetrum. *Et ſatius eſt retinere verba Græca : quoniam & alia ſenſa ex ipſis elici poſſunt. Nonnulli pro*, χαλκὸς, *habent*, λάκκος, ciſterna, quaſi maris. *Interpres totam hanc ſententiam ſic reddidit*, remanaverunt (*al.* emanaverunt) putei aquarum, & quaſi mare adimpleti ſunt ſupra modum. (*d*) Ad obſidendum.] *Videtur dictum, pro*, ad propulſandam obſidionem. *In vetuſto codice eſt*, ἐν πολιορκήσει, in obſidione, dum obſideretur, *aut*, in obſidionem, *id eſt*, contra obſidionem. *Complut.* καὶ πολιορκήσας, & obſidens, *ſed vix ullo ſenſu. Interpres videtur legiſſe*, πολυωρῆσαι, *habet enim*, qui prævaluit amplificare civitatem. (*e*) Quam glorificatus eſt.] ὡς ἐδοξάσθη. *Interpres fortaſſe habuit*, ὃς, qui adeptus eſt gloriam. *Complut.* ἐδοξάσθης, glorificatus es. (*f*) Aras.] *In quibuſdam*, ἐπὶ βωμοῦ, *& vulgata*, in ara. (*g*) In magna domo.] *Sic vulgata, quod græce eſt*, ἐν πλείστῳ οἴκῳ. *In uno vetuſto eſt*, ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ, in tota domo. *Complutenſis*, ἐν πλείστῳ ἤχῳ, in plurimo ſono. (*h*) Et iterant in adoratione ad oſtendendum.] *Vulg.* & iteravit orationem ſuam, volens oſtendere virtutem Dei. *Aliquot codices*, καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν προσκυνήσει, ἐπιδέξασθαι, & iteraverunt in adoratione, ad accipiendam benedictionem, &c. (*i*) Ejus.] αὐτοῦ, *fortaſſe*, Simonis.

Vulgata, ut liberet eos in diebus ſuis. *Complut.* καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρωσάσθω ἡμᾶς, & in diebus noſtris liberet nos. (*k*) Phyliſtiim.] *In quibuſdam*, καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες φυλιςιειμ, & viri habitantes Phyliſtiim. *Vulgata*, qui ſedent in monte Seir, & Phyliſtiim. (*l*) Scripſi.] *Complutenſis*, ἐχάραξε, ſcripſit, *ut vulgata.* (*m*) Sirach.] *In nonnullis additur*, ἐλεαζάρου, *aut*, ἐλεάζαρος, Eleazari, *aut*, Eleazar.

CAP. LI.

(*a*) ET in conſpectu aſtantium.] *Sic vulgata. In uno vetuſto, & Complut. eſt*, καὶ ἔναντι τῶν ἀνθεστηκότων μοι, & coram iis, qui ſtabant contra me. (*b*) Et nominis.] *Illud*, καὶ, *abeſt a nonnullis, & vulgata*, miſericordiæ nominis. (*c*) De medio ignis, ubi.] *Abeſt a Complutenſi iſtud*, οὗ, *itemque a vulgata, ſed hæc habet*, in medio ignis non ſum æſtuatus. (*d*) Regi calumnia linguæ injuſtæ.] *In quibuſdam eſt*, διαβολῇ, per calumniam. *In Complut. in recto, ſed*
ἐκ γλώσσης, a lingua. *Vulgata*, a rege iniquo, & a lingua injuſta.
Reſpiciens.] *Vulgata addit*, eram. *In quibuſdam libris eſt*,
inſpiciebam. (*f*) Inveſtigavi.] *Quidam*, ἴχνευον, *& vulgata*, inve
bam. (*g*) In factione famis.] *Ita etiam Complutenſis. Alii*, καὶ
σει μου, & in operatione mea. *Vulgata*, in faciendo illam confirmatus
(*h*) Luxi.] *Vulgata*, & in ſapientia ejus luxit anima mea, & ignora
meas illuminavit. *Quædam tamen Biblia manuſcripta habent*, & inſi
tiam ejus luxi : *quod valde convenit noſtræ. In quibuſdam codicibus*
ἐπενόησα, *& in nonnullis*, ἀπενοήθησα, & ignorantias illius cogitavi,
gnovi. (*i*) Cum eis.] *Aliquot*, μετ' αὐτῆς, *& vulgata*, cum ipſa,
etiam, ut in Complut. alius eſt ordo verborum. Nam hanc ſententiam
cedit illa, quæ in noſtra ſequitur, & in purificatione, (*vulgata*, agn
inveni eam. (*k*) In his.] *Nonnulli*, καὶ λέγετε (*Compl.* ἤ τί λέγετε)
Vulgata, & quid dicitis in his ?

OSEE.

CAP. I.

(*a*) IN Oſee.] *Apud Sanctum Hieronymum in editione, quæ præfert titulum lxx, (ſed ejus tempore vulgata erat, & cum aliis interpretationibus miſta, quamque nos poſthac vetuſtiorem dicemus) legitur*; ad Oſee, *ut in Compl. & apud Theodoretum*, πρὸς ὠσηέ. *Sed idem Sanctus* Hieronymus *in comm. non aliam lectionem agnoſcit, quam*, in Oſee. (*b*) A poſt Dominum.] *Optime reſpondet* Hebræo. *In editione vetuſtiori fortaſſe per incuriam librarii eſt tantum*, poſt Dominum. *Compl.* ἀπὸ τοῦ θεοῦ, a Deo. *Vulgata*, a Domino. (*c*) Juda.] *Sanctus Hieronymus* : Pro Jehu, in editione vulgata legitur Juda. Sed hoc mihi videtur non vitio lxx interpretum, ſed ſcriptorum inoleviſſe imperitia, &c. *Theodoretus quidam habet*, Jehu. (*d*) Abſque miſericordia.] *Sequuti ſumus vetuſtiorem, & vulgatam noſtram; quamvis*, οὐκ ἠλεημένη *poterat ſatis apte verti*, miſericordiam non conſequuta. *In uno codice eſt*, οὐκ ἠγαπημένη, non dilecta : *cujus lectionis facit etiam mentionem Sanctus Hieronymus. Sed magis probat*, οὐκ ἠλεημένη *Complut.* ἀνελεημοσύνη, vacuitas miſericordiæ. (*e*) Bello.] *In multis additur*, οὐδὲ ἐν ἅρμασιν, neque in curribus : *quod neque in vetuſtiore, neque apud Theodoretum, neque in vulgata eſt.* (*f*) Erat.] *Sic etiam Theodoretus. Compl. autem*, ἔσται, erat : *& ita apud Sanctum* Hieronymum *etiam in vetuſtiore.*

CAP. II.

(*a*) DEſertum.] *Apud S. Hieron.* ut deſertum, *& in aliquot libris*, ὡς ἔρημον. *Complut.* ἐν ἐρήμῳ, in deſertum. (*b*) Oleum.] *In aliquo libro eſt*, καὶ τὸ ἔλαιόν μου, & oleum meum, *ſicut apud S. Hieronymum. In nonnullis vero*, ὁ οἶνός μου, καὶ τὸ ἔλαιόν μου, vinum meum, & oleum meum. (*c*) Reædificabo.] ἀνοικοδομήσω, *quaſi*, exaggerabo, *ut valeat idem, quod in Compl. & apud Theodoretum eſt*, φραγήσομαι, *& apud* S. Hier. obſtruam. (*d*) Ipſi Baal.] τῇ βαάλ. S. *Hieron. inquit quoſdam male* βαὰλ, *&* βααλεὶμ, *legere feminino genere, cum ſint legenda maſculino. In Græcis exemplaribus utroque modo legitur. Nam hoc eodem capite paulo poſt*, ἐν αἷς ἐπέθυεν αὐτοῖς, *non* αὐταῖς. (*e*) Ea.] *Sic etiam hebræus, & chaldæus. Apud* S. *Hier.* eam. (*f*) Et volatilia cœli, & reptilia terræ.] H*æc inquit* S. H*ieron.* obelo eſſe prænotanda. (*g*) Ad aperiendam intelligentiam ejus.] S. *Hier.* Hoc interpretatus eſt Symm. εἰς θύραν ἐλπίδος, id eſt, in oſtium ſpei: Theodotion, ἀνεῷξαι τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς, id eſt, aperire patientiam, vel expectationem ejus. (*h*) Humiliabitur.] *S. Hieron.* Quod Symm. interpretatus eſt, κακωθήσεται, id eſt, affligetur, Theodotion, ἀποκριθήσεται, id eſt, reſpondebit, Aquila, ὑπακούσει, id eſt, obediet, nos ab hebræo κατὰ λέξιν, magis accipimus, id eſt, præcinet. (*i*) Te.] *A quibuſdam abeſt iſtud*, σε. *In Compl. & apud Theodoretum*, αὐτοὺς, *& apud* S. *Hieron.* eos. (*k*) Et cognoſces Dominum.] *Apud eoſdem*, καὶ ἐπιγνώσῃ, ὅτι ἐγὼ κύριος, & ſcies, quia ego Dominus. (*l*) Diligam non dilectam.] *Cæteri libri, & Theodor.* καὶ ἐλεήσω τὴν οὐκ ἠλεημένην : *& apud* S. *Hier.* miſerebor ejus, quæ fuit abſque miſericordia.

-CAP. III.

(*a*) CUM vinaciis.] *Idem videtur valere*, μετὰ σαφίδος, *ac ſi eſſet*, μετὰ σαφίδων, *ut Complut. Aquila*, παλαιὰ, vetera. *Symm.* ἀκάρπους, ſteriles, *ut interpretatur* S. *Hieron.* (*b*) Conduxi.] *In Complut. additur*, αὐτὴν· *& apud* S. *Hier.* eam. (*c*) Et Nebel vini.] S. *Hieron.* Cæteri interpretes, ἡμίκορον hordei tranſtulerunt, id eſt, mediam partem cori, quæ facit quindecim modios. (*d*) Super me.] ἐπ' ἐμοὶ, *& paulo poſt*, ἐπὶ σοὶ, *quaſi*, expectando me, expectando te. *Sed apud* S. *Hieron. eſt*, mihi, *&* tibi. (*e*) Viro.] *In cæteris libris ſequitur*, ἑτέρῳ, alteri : *quod etiam per typographi incuriam irrepſit in noſtram : nam in Vaticano non eſt.* S. *Hier.* Quodque jungitur in editione vulgata, neque eris alteri viro ; alteri, in hebraico non habetur, *&c.* (*f*) Manifeſtationibus.] S. *Hieron. refert Aquilam tranſtuliſſe* φωτισμοὺς, illuminationes: *ac de iſta dictione multa & ipſe, & Theodoretus.* Ἀνευ θεραφεὶμ, vel ſi placet, θεραφεὶν, ut Gen. 31. 34. התרפים. Aq. μορφώματα, Symm. θεραφείν. Hier. in libro Quæſtion. Ebraic. תרפים. Aquila, μορφώματα, *id eſt, figuras & imagines interpretatur.* Idem in comment. ad hunc locum, תרפים *proprie appellantur*, μορφώματα, *id eſt, figuræ & ſimulachra.* Si eundem recte capio, Aquila hoc loco, φωτισμοὺς, tranſtulit, id eſt, illuminationes. Forte quod illuminando docerent ac patefacerent futura. Qua ratione vocantur a paraphraſte Chaldæo Jonatha מחוי, id eſt, *indicantes*, & a Græcis lxx, δῆλοι, id eſt, manifeſtationes, alibi Chaldæus interpretatur צלמניא, id eſt, ſimulachra, & Græci εἴδωλα, id eſt, idola. De his Triſmegiſtus in Aſclepio, *Videſne*, inquit, *ſtatuas animatas*
ſenſu, & ſpiritu plenas & talia facientes ? ſtatuas futurorum preſcia
Marſilius Ficinus in libello de vita cœlitus producenda, cap. 13.
giſtus ait Ægyptios ex certis mundi materiis facere conſueviſſe ima
in eas opportune animas dæmonum inſerere ſolitos, atque animam avi
curii, itemque Phœbi cujuſdam & Iſidis Oſiridiſque ſic in ſtatuas d
profuturas hominibus vel etiam nocituras, & quæ ſequuntur. *Dru*
quem vide plura. (*g*) In noviſſimis.] *In aliquot codicibus eſt*,
τοῦ, *apud* S. *Hieron.* in noviſſimo die.

CAP. IV.

(*a*) SAnguines.] *Complut.* αἷμα ἐφ' αἵμασι, ſanguinem in ſang
Apud S. *Hieron.* & ſanguinem ſanguini miſcuerunt. (*b*)
Sic etiam S. *Hieron. & Theodoretus. Alii libri*, μετ' αὐτοῦ, cum eo.
Accipiunt.] *Ita Theodoretus. Plerique autem*, λήψονται ἄλλοι, *&*
Hieron. accipient alii. *Quidam*, λήψονται λαοὶ, accipient populi.
cuſtodiendum.] τοῦ φυλάξαι, *& reſpondet Hebræo. Compl.* τοῦ μὴ φυλάξαι
S. *Hieron.* ut non cuſtodirent. (*e*) Auguriis.] *Sic apud* S. Hieron.
græce eſt, ἐν συμβόλοις, in ſignificationibus. *Eſt enim communius*
quam augurium. (*f*) Ejus.] *In aliquo libro eſt*, αὐτῶν, *& apud* S.
ſuis. (*g*) Initiatis.] *Aquila*, ἐνηλλαγμένων, mutatis, *ut* S. Hi
pretatur. Symm. ἑταιρειδῶν, ſcortis. *Theodotio*, κεχωρισμένων,
(*h*) On.] ὢν. *Ita etiam Theodoretus : atque inquit eſſe nomen idoli*
el. Legenda ſunt quæ & ipſe, & S. Hieron. de hac re afferunt.
Theodoretum ſcribitur, ὢν, *ejuſque alia affertur explicatio.* Hic in
libris eſt, εἰς οἶκον ἀδικίας. *S.* Hier. Pro domo ὢν. in quibuſdam exem
& maxime in Theodotione legitur, οἶκον τῆς ἀδικίας, id eſt, domum iniq
quod Aquila, & Symm. interpretati ſunt, οἶκον ἀνωφελῆ, id eſt, domu
lem. *Theodoretus illud* ἀδικίας, (*aut, ut in Schol.* ἀθείας, impietatis)
Symmacho : iſtud vero, οἶκον ἀνωφελῆ, *Aquilæ, & Theodotioni.* (*i*)
tem Dominum.] *Sic etiam Theodoretus. Compl.* ζῇ κύριος, *&*
Hieron. vivit Dominus. (*k*) Provocavit Chananæos] Hæc
Hieron. non haberi in hebræo. (*l*) Tu es.] σὺ εἶ. *Aliquot libri*,
ſimul es. *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt*, συνεῖ, καθάπερ πνεῦ
τῆς ἐμῆς ὀργῆς ὑποσυρέσεις αὐτὴν· *& apud S.* Hieron. ſibilabit. *Sym.*
νεμον ἐν πτέρυξιν ἀνέμου, *quæ S.* Hier. *ſic reddit*, velut ſiquis liget
alis venti.

CAP. V.

(*a*) ITabyrium.] *Docet* S. *Hieron. ſic eſſe a lxx nominatum*
Thabor. (*b*) Injuria] ἡ ὕβρις, *&* S. *Hieron. teſtatur*
Symmachum eſſe interpretatum, Aquilam vero, & Theodotionem,
id eſt, ſuperbiam, *cap. 7.* ὕβρις *vertitur*, contumelia. (*c*) Rubig
hoc inquit S. Hieron. Aquilam dixiſſe, neomenias, *Symmachum*,
dotionem, menſem. (*d*) Et cleros eorum.] *S. Hieron.* id eſt, cum
onibus, quas in diviſionem terræ ad menſuram funiculi ſuſce
(*e*) Legatos.] *Sanctus Hieronymus*, Non habetur in hebræ
Jarim.] *Sanctus Hieronymus*, Ubi lxx poſuerunt Jarib; nos ju
machum ultorem vertimus : nam Aquila, & Theodotion judicem
tati ſunt. (*g*) Sanare.] *Sic hebræus. Alii*, διασῶσαι, ſalvare, *aut*,
liberare, *ut apud Sanctum Hieronymum.* (*h*) Dolor.] *Non*
ὀδύνην, *& apud Sanctum Hieronymum*, nec ceſſare faciet a vobis
qui etiam teſtatur, Aquilam dixiſſe, ἐπίδεσιν, *ſive*, σύνδεσμον, id eſt,
nem, ſive conjurationē. Quæret fortean aliquis, harum rerum non
ſcrutator, cur dicat Aquilam vertiſſe ἐπιδ. ſive συνδ. An utrumque
Aut in una verſione poſuit ἐπίδεσιν, & in altera, σύνδεσμον? Jam v
δεσμος, non eſt conjuratio, ſed colligatio aut vinculum, niſi
קשר *ligo* formatur apud Ebræos nomen קשר, quod conſpiration
conjurationem denotat : ita σύνδεσμος hoc loco eſt conjuratio,
liter *ligam* vocant Galli, nempe a ligando. Nam ſimul ſe collig
ſimul conjurant & conſpirant. *Druſ.*

CAP. VI.

(*a*) RApuit.] *Reſpondet Hebræo. Cæteri libri, & Theodoretus*,
& apud Sanctum Hieronymum, verberavit. (*b*)
Ita apud Sanctum Hieronymum, quod Græce eſt, μοτώσει, *quaſi*
immiſſo curabit. Μοτώσει] indito penicillo vulnerario curabit.
proprie μότα *appellantur linteola, quæ inſeruntur vulneribus, ut*
carnes comedant & extrahant purulentias. Artiſque medicorum
vulnera longo ſanare tempore, & per dolorē reddere ſanitatem. Lex.
Μοτώσῃ, ἰάσεται διὰ ὀθονίων. lego μοτώσει, & ἰάσεται διὰ ὀθονίων expono, cura
tis linteolis. Nihil verius. Sic etiam lego apud Sudam ſive Suidam,
ται διὰ ὀθονίων, ubi vulgo μελώσειν. Uterq; hinc deſumpſit, ut credibile

Alii vertunt, turbabit. (*c*) Meum.] *Theodoretus, & Compl.* σοῦ, *& apud S.* Hier. tuum. (*d*) Quam ſacrificium.] *Loquutio uſitata: ſubintelligitur enim*, magis, *quod in ſequenti membro exprimitur apud Sanctum* Hieronymum. *Hic tamen cæteri libri, & Theodoretus habent*, καὶ οὐ θυσίαν, *& apud eundem*, & non ſacrificium. (*e*) Præteriens.] *Sic apud Sanctum Hieronymum, quod græce*, παραβαίνων. *In Complut.* παραπικραίνων, exacerbans. (*f*) Ibi contempſit me Galaad.] *Sic habet, & interpungit etiam Sanctus* Hieronymus *in comment. licet in textu addat, enim. Complut.* ἐκεῖ κατεφρόνησάν μου, ibi contempſerunt me: *ac deinde quaſi ab alio initio*, Galaad, *&c. Apud Theodoretum videtur legi*, ἐκεῖ γὰρ κατεφρόνησέ μου, κατεφρόνησέ μου γαλαάδ, Ibi enim contempſit me: contempſit me Galaad. (*g*) Et fortitudo tua viri piratæ.] *S. Hieron. refert ex Symmacho*, & fauces tuæ, quaſi viri inſidiatoris. (* Fauces tuæ.] חכך. Notum ut חך palatum deſignet. Antiqui quandoque fauces reddunt, ut ibi, *Adhæſit lingua mea faucibus meis*; alias, *palato meo*. Non memini legere in numero multitudinis. Quo minus placet interpretamentum Hieronymi, *& quaſi fauces virorum latronum*, ac ſi eſſet. כחכי. Idem in comment. *Denique Symmachus manifeſtius interpretatus eſt, & fauces tuæ quaſi viri inſidiatoris. Druſ.* (*h*) Viam.] *In cæteris libris ſequitur*, κυρίου, *& apud S.* Hier. Domini: *quod non eſt in hebraico. Symm. referente S.* Hieronymo, Societas ſacerdotum in via interficiebant Sychem: *Theodotio*, abſconderunt ſacerdotes viam, interficiebant in dorſo: *Aquila*, participatio ſacerdotum in via occidebant humeros. (*i*) Juda.] *In cæteris libris & apud Theodoretum ſequuntur hæc*, ἄφηκε θερισμὸν αὐτοῦ, dimiſit meſſem ſuam: *quæ neque apud S.* Hier. *habentur.*

CAP. VII.

(*a*) CUM ſanarem ego Iſrael.] *Apud Theodoretum hæc conjunguntur cum ſuperioribus.* (*b*) Revelabitur.] *Sic etiam Theodoretus. Complut.* ἀπεκαλύφθη, *& apud* S. *Hier.* revelata eſt. (*c*) Ingredietur.] *Ita apud Theodoretum. In Complut. rurſus* εἰσῆλθεν, *& apud S.* Hieron. ingreſſus eſt. (*d*) Cogitationes.] *Theodoretus ex Aquila, & Symmacho*, ἐπιτηδεύμασι, *&* S. *Hieron. in ſua*, adinventiones. (*e*) Reges.] *Sic etiam apud* S. *Hieron. & Theodoretum. In aliis libris eſt* βασιλέα, regem. (*f*) Deuſtionis a flamma.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, εἰς κατάκαυμα τῆς φλογός, *& apud* S. *Hier. eſt*, in deuſtionem flammæ. *Compl.* ἐπὶ τῆς καυστικῆς φλογός, ſuper deurentem flammam. (*f*) Ipſum.] *In Compl. & apud Theodoretum eſt*, ὅλου, *& apud S. Hier.* totum. (*h*) Præcipitarentur.] *Verbum*, καταῤῥάσσειν, *manifeſto* S. *Hier. agnoſcit. Ita enim inquit*, Hoc enim juxta lxx ſignificant cataractæ, quæ non ſurſum levant, ſed allidunt deorſum. Habet *etiam Theodoretus: pro quo teſtatur cæteros interpretes dixiſſe*, ἐνεδρεύειν, cum inſidiarentur. *Complut. autem*, ἐν τῷ καταποντίζεσθαι. (*i*) Clibanus.] *In cæteris ſequitur*, καιόμενος, *& apud* S. Hier. ardens. (*k*) Non fuit.] *Ita etiam Theodoretus. Complut.* οὐκ ἔστιν, *& apud* S. Hier. non eſt in eis, qui invocet me. (*l*) Inſipiens.] *Aut*, inſenſata, ἄνους, enim (*inquit* S. *Hier.*) utrumque poteſt exprimere. *Addit idem ab Aquila, & Symmacho dictum eſſe* θελγομένη, ἢ ἀπατωμένη, lactata ſive decepta. Scribo ἀπατην, id eſt, decepta, vel potius deceptu facilis, id eſt, εὐαπάτητος. Cæterum dubito an Symm. ita verterit. Nam Proverb. 1. פתי. *Theod.* ἐπατημένος, videtur ergo potius Theod. eſſe. Adi ad Quæſita mea, epiſt. 45. *Druſ.* (*m*) Reſilierunt.] *Hoc agnoſcit ex lxx S.* Hier. (*n*) Meticuloſi ſunt] *Teſtatur idem nonnullos codices habuiſſe*, δειλαιοί, *quamvis alios*, δῆλοι, manifeſti: *quomodo etiam Theodoretus. Idem S.* Hier. *inquit hoc Symm. eſſe interpretatum, interitum, Theodotionem miſeriam.*

CAP. VIII.

(*a*) IN ſinu eorum, quaſi terra.] S. *Hieron. teſtatur ita ſolos lxx dixiſſe, Aquilam autem, & Symmachum, & Theodotionem*, in gutture tuo ſit tuba. *Apud Theodoretum eſt*, ὡς γῆ ἄβατος, ὡς σάλπιγξ, quaſi terra invia, ſicut tuba: *ut videantur admiſtæ diverſæ interpretationes. In cæteris libris, pro*, σάλπιγξ, *eſt*, ἀλώπηξ, vulpes. (*b*) Averſatus.] *Apud S. Hieron. fortaſſe culpa librarii eſt*, averſata. *Complut.* ἀπεῤῥίψατο, projecit. (*c*) Sibimetipſis regnaverunt.] *Apud S. Hieron.* ex ſemetipſis. *Ac fortaſſe verba iſta*, ἐβασίλευσαν, ἦρξαν, *tranſitive accipienda ſunt*, fecerunt regem, fecerunt principes. (*d*) Seducens.] *Teſtatur* S. *Hier. & ex parte etiam Scholiaſtes, Theodotionem dixiſſe ut lxx*, πλανῶν, *Aquilam*, errantibus, ſive converſis, *Symmachum*, inconſtans, *vel*, inſtabilis, *id eſt*, ἀκαταστατῶν, *quintam editionem*, ῥεμβεύων, vagus, & fluctuans. (*e*) In peccata facta ſunt ei altaria dilecta.] *Apud* S. *Hieron.* in peccatum. *In Complut.* illud, in peccata, *conjungitur cum antecedentibus: deinde ſequitur*, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα, & facta ſunt ei altaria delicta. (*f*) Dilecta.] *Abeſt a cæteris libris, &* S. *Hieronymo: habet Theodoretus.* (*g*) Et in Aſſyriis immunda comedent.] S. *Hieron. & in comm. habet*, comederunt, *& inquit hoc in hebraico non haberi, & idcirco obelo prænotandum: repetuntur ſequenti cap.* (*h*) Earum.] *Alii*, αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* ejus.

CAP. IX.

(*a*) COmedent.] *Sic cap. ſuperiore.* S. Hieron. *& Theodoretus*, comedit. (*b*) Eorum.] *Abeſt iſtud* αὐτῶν, *a Complut.* S. Hier. *& Theodor.* panes animarum eorum. (*c*) Vadunt.] *Alii*, πορεύσονται, *& apud* S. *Hier.* ibunt. (*d*) Machmas] *Inquit* S. *Hieron. cæteros interpretatos eſſe*, deſiderabile, *ut conjungatur cum ſequentibus*, deſiderabile argentum, &c. (*e*) Qui à ſpiritu agitatur.] *Sic explanat Theodoretus dictionem*, πνευματοφόρος. *Apud* S. *Hieron eſt*, qui habebat ſpiritum. (*f*) Amentia.] *Aquila*, ἐγκότησις, quam (*inquit* S. *Hieron.*) nos vel iracundiam, vel memoriam doloris in latino poſſumus dicere. (*g*) Scopum.] Σκοπόν. *Etiam Nahum, cap.* 3. *ubi in aliis eſt*, ὡς συκαῖ καρποὺς ἔχουσαι, *in Vaticano eſt*, σκοποὺς ἔχουσαι. *quare videndum, an ſic ſignificare poſſit fructum primum, quemadmodum habet hebræus. In cæteris codicibus, & apud Theodoretum eſt*, ὡς σῦκον, *apud S. Hier.* ſicut ficum. (*h*) Abominabilis, ſicut dilecti.] *Teſtatur* S. *Hier. ſe in aliis exemplaribus legiſſe*, & facti ſunt dilecti, quaſi abominabiles. (*i*) Caro mea ex eis.] *Idem teſtatur eodem modo vertiſſe Theod. alios autem*, receſſio mea. (*k*) In captionem præbuerunt.] *Alii*, πέρεσι. *Compl.* παρέστησεν, *& apud S. Hieron.* præbuit: *qui etiam notat quod lxx dixerunt*, θήραν, *id eſt, venationem, ſive capturam: Aquilam, & Symmachum, & Theodotionem dixiſſe petram duriſſimam.*

CAP. X.

(*a*) BOnas habens propagines.] *Sic putat* S. *Hieron. recte verti, quod lxx dixerunt*, εὐκληματοῦσα. *Addit autem hæc*, Pro vite frondoſa Aquila interpretatus eſt, ἔνυδρον, quam nos aquoſam, vel, ἔξοινον, poſſumus dicere, eo quod vini perdat ſaporem: Symmachus, ὑλομανοῦσαν, quæ tota in frondibus creverit. *Idem refertur in Schol.* (*b*) Ejus.] *Compl. & Theodor.* αὐτῶν, *& apud Hier.* eorum. (*c*) Domus On.] *In multis ſequitur*, ἀδικίας, injuſtitiæ, *itemque paulo poſt. Vide, quæ notata ſunt cap.* 4. (*d*) Jarim.] S. *Hieron.* Pro Jarib in præſenti loco Symm. interpretatus eſt, ὑπερμαχοῦντι, id eſt, præſuli, & defenſori. (*e*) In domo Ephræm ſuſcipiet.] *In aliis ſequitur*, αἰσχύνην, *& apud* S. *Hier.* confuſionem. *Sed*, in domo, *&*, confuſionem, *videri poſſunt duæ interpretationes. Quare in vulgata noſtra tantum eſt*, confuſio Ephraim capiet. (*f*) Cremium.] *Symm.* ἐπίζεμα, volens (*inquit* S. *Hier.*) oſtendere ferventis ollæ ſuperiores aquas, &c. (*g*) Bellum.] S. *Hier. & per interrogationem, & ſine interrogatione explanat: apud quem ſequitur*, ſuper filios iniquitatis venit, ut corrumperet (*fortaſſe legendum*, corriperet) eos. *Sed in multis libris, & apud Theodoretum*, ἦλθε παιδεῦσαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου, venit ad corripiendum eos ſecundum voluntatem meam. (*h*) Scientiæ.] *In pleriſque, & apud Theodoretum ſequitur*, ὡς ἔτι, (*aut*, ἔστι) καιρός, *& apud* S. Hier. quoniam eſt tempus. *Sed rurſus videntur duæ interpretationes*, ſcientiæ, *&*, adhuc tempus. (*i*) Impietatem.] *Compl.* ἀσεβείας, *apud* S *Hier.* Quid reticetis impietates: *& de iſto reticendi verbo diligenter diſputat.* (*k*) Peccatis] ἁμαρτήμασι. *In cæteris, & apud Theodoretum*, ἅρμασι, *& apud* S. Hier. curribus. *Sed in ſua tralatione*, in viis tuis, *quod in hebræo eſt in numero ſingulari. Nomine autem viæ & viarum ſæpe ſignificantur peccata.* (*l*) Hieroboam.] *In uno codice vetuſto eſt*, ἱεροβαάλ, *& apud* S. Hier. Hierobaal: *nec dubitat Gedeonem ſignificari, non autem* Hieroboam *filium Nabat, ut quidam male ſunt opinati. Cum* S. Hier. *conſentit Theodoretus.* (*m*) A facie injuſtitiæ malitiarum veſtrarum.] *Vulgata*, a facie malitiæ nequitiarum veſtrarum. *Cæteri codices græci*, ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν, *& apud* S. Hier. *in vetuſtiore*, a facie malitiarum veſtrarum. *Euſebius Cæſ.* 9. *Evang. Demon. pro*, κακιῶν, *habet*, ἀδικιῶν, injuſtitiarum.

CAP. XI.

(*a*) PRojecti ſunt.] *Deeſt in Compl.* (*b*) Vocavi.] *Sic apud Sanctum Hieronymum etiam paulo poſt: Græce eſt*, μετεκάλεσα, revocavi, reduxi. (*c*) Ligavi pedes.] *Sic putat Sanctus Hieronymus recte verti*, συνεπόδισα, *quamvis in textu vetuſtioris tralationis habeat*, colligavi Ephraim. (*d*) Et ero illis.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho*, & putaverunt, quod imponerem jugum ſuper maxillam eorum. (*e*) Prævalebo.] *Alii*, καὶ δυνήσομαι, & prævalebo. *Compl. & Theodoretus*, δυνάμενος, *& apud Sanctum* Hieronymum, prævalens: *qui tamen in comment. inquit*, cumque eos reſpexerit; prævalebit, ſive proderit eis, id eſt, ſuperabit adverſarios: *pro quo notat Symmachum dixiſſe*, & declinavi ad eum cibos. (*f*) In gladio.] *In Complut. eſt*, ῥομφαία, *in recto. Quare vertendum eſſet, ut eſt apud Sanctum* Hieronymum, & infirmatus eſt gladius in civitatibus ejus: & requievit in manibus illius. *Idem teſtatur pro*, infirmatus eſt, *Aquilam interpretatum eſſe*, irruit: *Symmachum*, vulnerabit: *& eundem pro*, manibus illius, brachia illius. (*g*) Diſponam.] *Non longe ab hebræo, qui habet*, dabo, *id eſt*, ponam. *Complutenſis, & Theodoretus*, τί σοι ποιήσω, *& apud Sanctum* Hieronymum, quid faciam tibi. (*h*) Protegam te.] *Aquila*, ὅπλῳ κυκλώσω σε, ſcuto circundabo te. *Symmachus*, ἐκδώσω σε, tradam te. *Theodotio*, ἀφοπλίσω σε, nudabo te, & auferam a te ſcutum. *Ita enim interpretatur Sanctus* Hier. (*i*) Ambulabo.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, πορεύετε, ambulate. (*k*) Pavebunt.] *Videtur reſpondere hebræo. Cæteri libri habent*, ἐκπτήσονται, *& apud Sanctum* Hieronymum, volabunt. *Complut.* ἥξουσι, venient. (*l*) Cognovit.] *Aquila*, ἐπικράτεια, *quod Sanctus* Hieronymus *videtur interpretari, fortitudinem.*

CAP. XII.

(*a*) FLeverunt.] *Aquila, Symmachus, Th.* ἔκλαυσε, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐν βαιθὴλ εὗρεν αὐτόν, *& in vulgata*, flevit, & rogavit eum, in Bæthel invenit eum. *Theodoretus, pro*, αὐτοῦ, *&* αὐτόν, *habet*, μου, *&* με, me. (*b*) Dies.] *Loquutio uſitata. In aliis eſt*, ἐν ἡμέραις· *& apud Sanctum* Hieronymum, in diebus. (*c*) Galaad.] *Alii, & Theodoretus*, ἐν γαλγάλοις, *& apud Sanctum* Hieronymum, in Galgala, *qui etiam declarat per Galaad ſignificari decem tribus, per Galgala duas. Complutenſis hic habet*, Galgal, *& paulo ante* Galgala. (*d*) Teſtudines.] *Teſtatur Sanctus* Hieronymus *Symmachum interpretatum eſſe*, acervos lapidum, *Theodotionem*, colles. (*e*) Uxori.] *Alii, & Theodoretus*, ἐν γυναικί, *& apud Sanctum* Hieronymum, in uxore. (*f*) Indignari fecit Ephræm, & ad iracundiam provocavit.] *In Complutenſi & apud Theodoretum*, καὶ παρώργισέν με ἐφραῒμ ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ, *& apud Sanctum* Hieronymum, ad iracundiam me provocavit Ephraim in amaritudinibus ſuis.

CAP. XIII.

(*a*) JUſtificationes.] *Pro hoc inquit* S Hieron. *Symmachum, & Theodotionem interpretatos eſſe*, tremorem. (*b*) Eas.] *Iſtud*, αὐτά, *abeſt a multis codicibus, &* S. Hieron. (*c*) Homines: vituli enim defecerunt.] S. Hieron. *ex Symmacho*, homines vitulos adorent: *Aquilam autem teſtatur, pro*, adorantes, *dixiſſe*, καταφιλοῦντες, id eſt, deoſculantes: *quod Job feciſſe ſe negat, cap.* 31. (*d*) De lachrymis.] ἀπὸ δακρύων. *Sic fatetur* S. Hieron. *legi in quibuſdam codicibus, ſed in pleriſque*, ἀκρίδων, locuſtis: *& hoc explanat Theodor.* καθάπερ ἀτμὸν ἐν ἀέρι γινόμενον, νέφος ἀκρίδων ἐπιγινόμενον διαλύει.

Idem S. Hieronymus teſtatur Theodotionem tranſtuliſſe, καπνοδόχην, fumarium, Aquilam καταῤῥάκτην, cataractam, Symmachum, foramen. Et in nonnullis quibuſdam codicibus legitur, ἀπὸ καπνοδόχης, & in aliquo utraque lectio conjungitur, ἀπὸ δακρύων καπνοδόχης. (e) Firmans.] Hæc uſque ad, Et ego eduxi, inquit S. Hieron. neque in hebræo haberi, neque ab ullo interpretum verti, & in antiqua editione lxx, non legi, & in Compl. omittuntur. (f) Creaverunt.] Apud S. Hier. creavit. In cæteris codicibus eſt, ἔπλασαν τὴν στρατιὰν αὐτοῦ, formaverunt militiam ejus. (g) Habui.] ἔσχον. Multi codices, & S. Hieron, in comm. habet, ἀνέσχον, & quamvis interpretatur, habui: tamen apte poſſet verti, ſuſtinui, ac patienter tuli: quemadmodum explanat Theodoretus. Teſtatur autem S. Hieronymus omnes interpretes tranſtuliſſe, abſtuli. (h) Conglobationem.] In multis eſt, συστροφὴ, & in Complut. συναγωγὴ, & apud Sanctum Hieronymum, congregatio. (i) Cauſa.] S. Hieronymus ex Symmacho, ero plaga tua, ex Aquila, & quinta editione,
ubi ſunt ſermones tui. (k) Aculeus.] Idem ex Symmacho,
id eſt, occurſum, ex Theodotione, & quinta, plagam, & conc
nem. (l) Ejus.] Abeſt a Theodoreto, & Complut. & S.
ronymo.

CAP. XIV.

(a) DIſperdetur.] Symmachus, μεταμελήσει, id eſt, aget pœniten
ut vertit S. Hieronymus. (b) Ipſi.] Iſtud, αὐτοὶ, abeſt a
& a Sancto Hieronymo. (c) Infirmati ſunt.] Alii, ἠσθένησας, & S.
infirmatus es. (d) Avertit iram meam a ſe.] Alii, ἀπέστρεψεν ἡ
ἀπ' αὐτῆς, & apud Sanctum Hieronymum, averſa eſt ira mea ab eis. C
ἀπέστρεψα ὀργήν μου ἀπ' αὐτῶν, averti iram meam ab eis. (e) Inebriabun
Sic etiam Sanctus Hieron. ex lxx. & Theodoretus. Alii, στηριχθήσονται,
buntur.

AMOS.

CAP. I.

QUOD ad ordinem pertinet, eundem in his prophetis ſervat Vaticanus codex, & quidem ſingulo cuique addens, α, β, γ, δ, &c. quem teſtatur S. Hieron. in Joel fuiſſe apud lxx. (a) Accarim.] Hoc etiam S. Hier. agnoſcit ex lxx. Plerique autem libri, & Theodoretus habent, καριαθιαρείμ, Cariathiarim. Complut. ἀκκαρείμ. Aquila, ἐν ποιμνοτρόφοις, in paſtoralibus: ſic enim vertit S. Hier. Symm. & Quinta editio, ἐν τοῖς ποιμέσιν, in paſtoribus: Theodotio ipſum verbum Hebraicum poſuit. (b) Pro Hieruſalem.] Teſtatur S. Hier. cæteros interpretes dixiſſe, ſuper Iſrael. (c) Serris ferreis.] Theodoretus ex Symmacho, καθὼς ἠλόησαν τροχοῖς σιδηροῖς τὴν γαλαάδ, quomodo triturarunt rotis ferreis ipſam Galaad, atque in eandem ſententiam dicit vertiſſe Aquilam, & Theodotionem. S. Hier. inquit Theodotionem tranſtuliſſe rotas ferreas, quæ ipſe plauſtra ferrea ſit interpretatus. (d) On.] ὤν. Eodem modo teſtatur S. Hieron. dixiſſe Theodotionem: Symmachum vero, & quintam, ἀδικίαν, id eſt, iniquitatem, Aquilam, ἀνωφελῆ, id eſt, inutilem. Compl. habet, εἰδώλου, idoli. (e) Tribum.] S. Hier. tribus: & quod ſequitur, de viris Charrhan, inquit cæteros ſimiliter tranſtuliſſe, de domo voluptatis. Compl. habet, ἐξ ἀνδρῶν ἀδὰν, quæ poſtrema dictio non longe diſcedit ab hebraica. (f) Salomonis.] S. Hieron. Aquila, ἀπηρτισμένην, tranſtulit, & ἀναπεπληρωμένην. Symm. & Th. τελείαν, quod non Salomonem, ſed perfectam ſignificat atque completam. Eadem vere varietas notatur etiam in Scholio. Sed pulchre oſtendit Theodoretus, quomodo captivitas Salomonis vocari potuerit. (g) Ipſi.) Iſtud, αὐτοὺς, abeſt a nonnullis: quare apud S. Hier. eſt, eo quod perſequutus ſit: hæc autem varietas a ſingulari numero ad pluralem ſæpe ſimili loco obſervari poteſt. (h) Matrem.] Compl. & Theodoretus, μήτραν, vulvam: idque S. Hier. agnoſcit ex lxx, pro quo Symm. dixerit, viſcera propria. (i) Victoriam.] Apud S. Hier. in æternum: & alibi, in victoriam, valet idem, atque, in finem. Compl. εἰς νεῖκος, in contentionem. (k) Fundamenta.] S. Hier. Aquila, & Symm. βάρεις, id eſt, domus, Theodotio habitatores tranſtulit. (l) Sacerdotes eorum.] Notat S. Hier. hoc in hebræo non haberi, nec tamen fruſtra a lxx, additum.

CAP. II.

(a) QUAS fecerunt.] Abeſt a multis, & a S. Hier. (b) Et fortis non inveniet cor ſuum in potentatibus.] Cæteri, καὶ εὑρεθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν δυνάσταις, & apud S. Hier. & inventum cor ejus inter potentes: quamvis illud, & inventum, ſit ſub obelo. A Theodoreto abeſt totum iſtud: in Compl. eſt, καὶ εὑρήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, & inveniet animam ſuam in potentatibus. (c) Perſequetur.] Theod. & in Compl. φεύξεται, & apud S. Hier. fugit.

CAP. III.

(a) PEccata.] In aliis, & apud Theodoretum, κακίας, & apud S. Hier. omnes malitias veſtras. (b) Niſi cognoverint ſe.] Ita S. Hier. Aliqui, ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτοῖς, ſi notum non fecerint ſibi. Aquila, ἐὰν μὴ συντάξωνται, niſi conſtituerint inter ſe. (c) Malitia.] Notat S. Hier. ſæpe in ſacris literis malitiam ſignificare afflictionem, & pœnam. (d) Eruditionem.] Aut, correptionem, ut habet S. Hier. in Comm. Theodotio, τὴν βουλὴν αὐτοῦ, conſilium ſuum. (e) Quæ.] Illud, τὴν, abeſt a multis, & a S. Hieron. Compl. καὶ καταδυναστεία ἐν αὐτῇ, & oppreſſio in ea. (f) Miſeriam.] Heſychius, Syrus, συνοχὴ, preſſura, anguſtia. (g) Tyrus in circuitu.] In multis, καὶ κυκλόθεν, & apud S. Hier. in circuitu: aut, per circuitum. Pro Tyro autem inquit Symmachum dixiſſe, πολιορκίαν, obſidionem, Theodotionem, fortitudinem. (h) Sacerdotes.] S. Hier. putat lxx poſuiſſe verbum hebræum (quod Aquila interpretatus ſit, grabatum,) quod quidam non intelligentes fecerint, ἱερεῖς, ſacerdotes. (i) Pinnatam.] S. Hier. explicat rationem hujus vocis, itemque Theodor. qui teſtatur Aquilam, Sym. Theod. dixiſſe, τὸν οἶκον τὸν χειμερινὸν, domum hiemalem.

CAP. IV.

(a) VAccæ Baſanitidis.] Symmachus, αἱ βόες εὔτροφοι, boves ſaginatæ. Ita enim S. Hieron. qui addit Aquilam, & Theodotionem retinuiſſe verbum Hebraicum. (b) Per ſanctos ſuos.] Sic apud S. Hieron. quod Græce eſt κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, & poſſet etiam verti, per ſancta ſua. Theodoretus ex Symmacho, κατὰ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ, per ſanctitatem ſuam. (c) Armis.] S. Hieron. teſtatur eodem modo vertiſſe Symmachum, Aquilam vero clypeos, Theodotionem, δόρατα, id eſt, contos, vel haſtas. (d) In ollas ſuccenſas injicient.] Hoc videntur agnoſci etiam a Theodoreto. In Complut. tantum eſt, εἰς λέβητας, & apud S. Hier. in ollis. (e) Ferventes.] ἔμπυροι, hoc explanat etiam Theodoretus, non illud, peſtilentes. Ac ſi poſſet conjungi
reſponderet verſioni S. Hieronymi, quæ habet, in ollis ferventibus.
nullis eſt, ἔρημοι λοιμοὶ, deſolati, (aut, deſolatores) peſtilentes. In
ἔμποροι, & apud S. Hieron. negociatores. (f) Remman.]
habent, ἁρμονα, itemque Theodoretus, qui inquit pro monte Armana
chum dixiſſe, ἀρμενίαν. Theodotionem vero, ὑψηλὸν ὄρος, excelſum
Sed S. Hieron. hoc quintæ editioni tribuit, Theodotioni vero, monte
Symmacho, Armeniam, Aquilæ, montem Armona, lxx, montem
(g) In triduum.] Sic videtur explanare Theodoretus, εἰς τὴν
Apud S. Hier. in contextu vetuſtioris eſt, in die tertio, in ſua, tribus
In comm. refert ex Symmacho tertia die, & videtur probare. (h)
rem.] Theodoretus ex Sym. & Theodotione. S. Hieron. ex Aquila,
καθαρισμὸν, mundiciam. (i) Vindemiæ.] Theodoretus interpreta
viam ſerotinam. S. Hieron. manifeſto apud lxx agnoſcit, τρυγητοῦ.
bent, τοῦ θερισμοῦ, meſſis: quod reſpondet vulg. noſtræ. (k) Ardore.]
combuſtione: vtroque enim modo S. Hier. qui teſtatur cæteros tres
ἀνεμοφθορίαν, corruptionem a vento: quod autem ſequitur, aurugine
ſimiliter, ἴκτερον, tranſtuliſſe præter Theodotionem, qui dixerit,
pallorem. (l) Caſtra in ira veſtra.] Alii, παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ
apud S. Hier. caſtra veſtra in ira mea. (m) Veruntamen.] S.
Aquila, ὕστερον, poſtea, ex Theodotione, ἐσχάτως, noviſſime. (n)
ut invoces.] Idem ex Theodotione, præparare in occurſum Dei tui,
macho, & Quinta editione, præparare, ut adverſeris Deo tuo. (o)
truum.] Significat S. Hier. cæteros interpretes dixiſſe, montes. (p)
ſtum.] Aq. τίς ἡ ὁμιλία αὐτοῦ; Sym. τὸ φώνημα Thε. ὁ λόγος, Quinta
λεσχία. S. Hier. omnibus addit, αὐτοῦ, & inquit, quæ omnia interp
quod ſit eloquium ejus.

CAP. V.

(a) DOmini.] Non eſt apud S. Hieron. (b) Umbram.]
codicibus additur, θανάτου, apud S. Hieron. mortis, item
Theodoretum, qui docet ſic vocari magna pericula. (c) Omnia.]
tur S. Hieron. hic Symmachum dixiſſe, Pleiadem, & ſtellas, The
Pleiadem, & veſperum. (d) Dominus.] In multis adjungitur,
παντοκράτωρ, & apud S. Hieronymum, Deus omnipotens. (e)
contritionem ſuper fortitudinem.] Sic etiam habuit S. Hieron
colligitur ex comm. licet in contextu deſit, ſuper fortitudinem. Inqu
pro, qui dividit, Aquilam dixiſſe, μειδιῶν, ſubridens, ex ira nimirum
tudine. (f) Verbum Sanctum.] Eodem modo Theodotionem, Sym
vero dixiſſe verbum immaculatum notat Sanctus Hieronymus. (g)
tiebant.] Alii, & Theodoretus, κατεκονδυλίζετε, & apud S. Hieronym
no percutiebatis. Compl. ὁ ἄνω ὢν κατεκονδύλιζεν πτωχὸν, qui ſuperiore
pugnis percutiebat pauperem. (h) Commutationes.] Teſtatur
omnes dixiſſe, ἀλλάγματα, & addit, ἄλλαγμα, juxta idioma ſcriptura
cium dicitur. (i) Declinantes.] Idem, ſive, ut Symm. interpre
oppreſſerunt. (k) Malorum.] Cæteri, πονηρὸς, & apud S. Hier
(l) Et in eis qui ſciunt.] Apud S. Hieron. eſt, & ad planctum
ſciunt lamentationem. (m) Pertranſibo.] Notat S. Hieron.
hebraicum in perſona Dei pro pœna accipiendum, quare ab Aquila
ἀνυπερθεσίαν, quaſi citam, & curationis minime capacem calamita
Incidat.] Iuſtinus in dial. cum Tryphone, συναντήσῃ, occurrat.
tares.] Alii, σωτήρια. Apud S. Hier. ſalutare. (p) Transfer
tum.] Sic etiam S. Hier. Apud Iuſtinum eſt, ἀπώσομαι ἀπ' ἐμοῦ
a me multitudinem. (q) Tabernaculum.] Etiam Symm. ut
σκηνὴν. Aquila, συσκιασμοὺς, umbracula, Theodotio, referente S.
nes. (r) Moloch.] Ita etiam S. Lucas Act. 7. Aquila autem,
Melchom. Symm. & Theodotio, regis veſtri. (ſ) Rhæpham.]
Scholiaſte, & S. Hier. poſuit, ἀμαύρωσιν, id eſt, obſcuritatem, Aq.
ſum nomen hebraicum.

CAP. VI.

(a) QUI reſpiciunt.] Juſtinus ibidem, καὶ οἱ καταπατοῦντες,
ciis affluitis: quod ſatis reſpondet Hebræo. (b) Vindemia
mitias gentium.] Apud Juſtinum ὠνομασμένοι ἐπὶ τοῖς ἀρχαῖς
ἀρχὰς ἐθνῶν, nominati in principibus, vindemiarunt primitias (aut,
patus) gentium. Ac videntur conjunctæ duæ interpretationes. Nam,
demiarunt primitias, S. Hier. vertit, optimates, capita, alii,
principium. Compl. habet, ἀπετρύγησα, vindemiavi. (c) Vid
teri libri addunt, εἰς χαλάννην, aut, χαλάνην, & apud S. Hieron. &
Chalanen. Juſtinus, & Theodoretus habent alio ordine, διάβητε
χαλάνην, καὶ ἴδετε, tranſite omnes in Chalanen, & videte. In hebræ

ſignificat, omnes, *non multum diſtat a Chalane : quare videri poſſunt duæ interpretationes.* (*d*) Emat rabba.] *Iuſtinus,* ἀμὰθ τὴν μεγάλην, Amath magnam, *quod eſt interpretatio illius.* (*e*) Prævalentes.] ἐπικρατοῦντες. *Non longe ab hebræo. Cæteri,* ἐπικροτοῦντες, *& apud* S. *Hier.* qui concrepatis. (*f*) Quaſi ſtantia putaverunt, & quaſi non fugientia.] *Notat S. Hier. pulcherrimam hanc ſententiam in hebraico non haberi, ſed pro eo ſcriptum eſſe,* ſicut David putaverunt ſe habere vaſa cantici. (*g*) Defæcatum.] *Iuſtinus,* ἐν φιάλαις, in phialis, *ut noſtra vulgata.* (*h*) Fortium.] *Apud Juſtinum eſt,* δυναστῶν τῶν ἀποικιζομένων, καὶ μεταστραφήσεται οἴκημα κακούργων, καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ Ἐφραΐμ, potentium tranſmigrantium : & evertetur ſedes maleficorum, & auferetur hinnitus equorum ex Ephraim : *ubi rurſus duplex interpretatio videtur eſſe. Nam pro hac, quæ habetur in noſtra, & cæteris græcis, & in hebraico dicit S. Hier. non haberi, ipſe dixit,* in capite tranſmigrantiū, & auferetur factio laſcivientium. (*i*) Semetipſum.] *In cæteris ſequitur,* λέγει κύριος, ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, *& apud S. Hieron.* dicit Dominus, Deus virtutum. (*k*) Et remanebunt reliqui.] *Abſunt a S. Hieronymo, & a cæteris græcis præter Compl.* (*l*) Mandat.] *In aliquo eſt,* ἐντελεῖται *&* S. *Hier.* mandabit. (*m*) Verbo.] *Satis bene reſpondet hebræo. In nonnullis additur,* ἀγαθῷ, *& apud* S. *Hier.* bono : *qui etiam teſtatur pro eo Symmachum dixiſſe,* ἀλόγως, fruſtra.

CAP. VII.

(*a*) DOmine] *Abeſt hoc ſecundo loco a quibuſdam. Apud* S. *Hier. eſt,* Deus : *quæ varietas & alibi poteſt obſervari.* (*b*) Domini.] *Non eſt in aliis libris, neque apud S. Hier. licet ab eo ſubintelligatur, ut etiam a Theodoreto.* (*c*) Ecce.] *In cæteris, & apud Theodoretum additur,* ἀνὴρ, *& apud* S. *Hier.* vir *In ſua autem editione habet,* Dominus, *ut hebræus.* (*d*) Adamantinum.] S. *Hier. teſtatur ſic etiam dixiſſe Symmachum, Aquilam vero,* ἀλείφωσιν, ſtagnaturam, *Theodotionem,* τηκόμενον, tabeſcentem. (*e*) Paſtor.] *Docet S. Hier.* αἰπόλον, *proprie eſſe paſtorem caprarum, pro quo Aq. Symm. Theod. & Quinta editio tranſtulerint,* βουκόλον, armentarium. (*f*) Vellicans Sycamina.] *Aquila,* ἐρευνῶν συκομόρους, ſcrutans ſycomoros. *Theo.* χαράσσων συκαμίνους, vellicans ſycamina. *Symm.* ἔχων συκαμίνους, *aut, ut refert S. Hieron.* συκομόρους, habens ſycomoros, *aut,* ſycamina. *Heſychius,* τυλέσι, κεντῶν, ὥστε γενέσθαι πέπειρα, id eſt, pungens, ut matura fiant. (*g*) Fornicabitur.] S. *Hieron. ex Symmacho,* πορνευθήσεται, ſuſtinebit fornicationem.

CAP. VIII.

(*a*) ET.] *Abeſt a multis, & a S. Hieron.* (*b*) Genimine.] *Plerique,* πράσεως, *& apud S. Hieronymum,* venditione. *Complut.* προσθέσεως, appoſitione. (*c*) In finem.] *Sic S. Hier. quod eſt,* εἰς νῖκος, *de qua re alibi notatum eſt.* (*d*) Conſummatio.] *In multis additur,* αὐτῆς, *& apud S. Hieronymum,* ipſius. (*e*) In die lux.] S. *Cypr.* 2. *teſtim.* & obtenebrabitur dies lucis, *nec multo aliter Tertullianus,* tenebreſcet dies luminis.

CAP. IX.

(*a*) ABſconditi fuerint.] *In cæteris,* κατορυγῶσιν, *& apud Sanctum Hier.* defoſſi fuerint. (*b*) Ego.] *Alii,* ἰδοὺ ἐγὼ, *& apud Sanctum Hieronymum,* ecce ego. (*c*) Quærant.] *In aliis additur,* με, *& apud Sanctum Hieronymum,* quærant me. (*d*) Meſſis.] *In cæteris,* ὁ ἀλοητὸς, *& apud Sanctum Hier.* tritura. (*e*) Diſſipatas.] *Sic ſolet & alibi verti apud S. Hier. verbum illud,* ἠφανισμένας. *In multis autem libris eſt,* ἠδαφισμένας, proſtratas.

MICHÆAS.

CAP. I.

(*a*) ET factum eſt verbum Domini.] *Sic etiam Complut. In aliis eſt,* λόγος κυρίου ὃς ἐγένετο, *& apud S. Hier.* Verbum Domini, quod factum eſt. (*b*) Verbo.] *Alii,* πάντες, *& apud S. Hieron.* omnes. (*c*) Erit Dominus Dominus in vobis.] *In aliis,* ἔσται κύριος ὑμῖν. *Apud S. Hieron.* ſit Dominus Deus vobis. (*d*) Jacob.] *Sic Hebræus. Aliis,* οἴκου Ἰακὼβ, *& apud S. Hier.* domus Jacob. (*e*) Converſit.] συνέστρεψε. *Aut hoc modo, aut,* ἐπέστρεψεν, *(quod eſt in nonnullis) videtur legiſſe Theodoretus: ut intelligatur mercedem ex fornicatione acceptam converſiſſe in munera, quæ offerret Idolo. In Complut. eſt,* κατέστρεψεν, *& apud S. Hieronymum,* deſtruxit. (*f*) Enacim.] *Inquit Theod. ſic appellari habitatores Geth, quaſi ab Enach gigante procreatos. Alii habet,* ἐν Βαχείμ, *& apud Sanctum Hieronymum,* in Bachim, *pro quo inquit cæteros omnes interpretes tranſtuliſſe,* κλαυθμὸν, *id eſt,* fletum. (*g*) In deriſum.] κατὰ γέλωτα. *Non nobis liquet, an Sanctus Hieronymus tanquam duas dictiones legerit, an tanquam unam,* καταγέλωτα. *Nam in textu habet,* ex domo deriſum, *in comm. autem non ſemel,* ædificare in deriſum : *paulo quidem poſt pro unica dictione videtur accepiſſe, ut etiam Theodoretus,* terra aſpergite deriſum. (*h*) Habitatrix Sennar.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho,* habitatio abundans. (*i*) Ei, quæ habitat.] κατοικούσῃ. *Etiam Theodoretus id dandi caſu accipit, & putat ſic conſtruendum,* quis cœpit afferre dolores ei, quæ habitare ſolita eſt in bonis? *In Compl eſt,* κατοικούσῃ ἐν ὀδύναις, *& apud Sanctum Hieronymum,* quæ habitat in doloribus : *pro quo inquit Symmachum dixiſſe* κατοικία, ἡ παραπικράνουσα, habitatio ad amaritudinem provocans. (*k*) Adducant.] ἀγάγωσι, *& in Complutenſi additur,* σοι. *Sed in aliis eſt,* ἀγάγω σοι, *& apud Sanctum Hieronymum,* adducam tibi. *Pro quibus inquit Sym. dixiſſe,* ἔτι κληρονόμον ἄξω, καί σοι κατοικία Μαρέσα, ἕως Ὀδολὰμ ἥξει τῆς δόξης Ἰσραήλ, adhuc hæredem adducam, & tibi habitatio Mareſa, uſque Odolam veniet gloriæ Iſrael. (*l*) Iſrael.] *In nonnullis eſt,* Sion : *in quibuſdam conjungitur utrumque,* Iſrael, Sion. (*m*) Tonſuram.] *Plerique,* τὴν ξύρησιν, *& apud Sanctum Hieronymum,* calvitium.

CAP. II.

(*a*) VEſtri.] *In aliquo eſt,* ἡμῶν *& apud S. Hieronymum,* noſtri. (*b*) Nolite flere.] *Teſtatur S. Hieron. Aquilam dixiſſe,* ne ſtilletis ſtillantes. (*c*) In inimicitia] *Apud S. Hier* inimicitiis : *& Sym. teſtatur dixiſſe,* ante unum diem populus meus, quaſi inimicus reſtitit. (*d*) Idem.] *Sic apud* S. *Hier. in contextu : in comm. autem habet tantum,* ut auferrent contritionem belli. *In quibuſdam eſt,* ἐλπίδας συντριμμῶν, ſpes contritionum. (*e*) Gregem.] *Sic S. Hieronymus & ſubaudit,* ponam. *Theodoretus autem accipit in recto,* oves, & grex, *ut conſtruatur cum,* exilierit. (*f*) Per diviſionem.] *Sic & in alio vetuſto. In cæteris eſt,* ἀνάβηθι, *(nam ita corrigendum, quod in notationibus in græcam,* διάβηθι, *)* διὰ τῆς διακοπῆς, *& apud S. Hier.* Aſcende per diviſionem.

CAP. III.

(*a*) PRincipia.] *Quaſi capita : Apud* S. *Hier.* eſt principes : *atque idem teſtatur, pro eo quod ſequitur,* & reliqui, *cæteros dixiſſe,* & duces. (*b*) Super eos.] *Hoc abeſt a multis, & a S. Hieron.* (*c*) Excitaverunt.] *Alii,* ἡγίασαν, *& apud* S. *Hier.* ſanctificaverunt, *itemque apud Theodoretum, qui tamen interpretatur,* accerſiverunt, & conciliarunt. (*d*) Et judicii, & potentiæ.] *Alii,* κρίματα, καὶ δυναστείας, judicia, & potentias. *Compl.* κρίμα, καὶ δυναστείαν, *& apud* S. *Hier.* judicium, & potentiam. *Theodoretus,* verumtamen ego repletus ſum fortitudine in ſpiritu Domini, judicio, & potentia. (*e*) Idcirco.] *Aquila,* διὰ τοῦτο χάριν ὑμῶν Σιὼν χώρα ἀροτριαθήσεται, καὶ Ἱερουσαλὴμ λιθολογηθήσεται, Idcirco propter vos Sion ager arabitur, & Hieruſalem erit lapidum acervus. (*f*) Domus] *Sic fere hebræus. Alii addunt,* κυρίου, Domini : *apud* S. *Hier. eſt,* mons Domini.

CAP. IV.

(*a*) VErtices.] *Apud* S. *Hier.* verticem. *Juſtinus hunc locum ſic citat,* ἕτοιμον ἐπ᾽ ἄκρου τῶν ὀρέων, ἐπηρμένον αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς βουνοὺς, καὶ ποταμὸν θήσονται ἐπ᾽ αὐτῷ λαοὶ, καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ, paratus ſuper ſummitatem montium, elevatus ipſe ſuper colles : & flumen ponent in eo populi, & ibunt gentes multæ. (*b*) Montem.] *Ita etiam* S. *Hier. & Juſtinus, & Euſebius, lib.* 11. *Evang. Demonſtr. In pleriſque vero libris eſt,* εἰς τὸν οἶκον in domum. (*c*) Oſtendent nobis.] *Apud* S *Hier.* oſtendet nobis viam ſuam. *Juſtinus,* φωτιοῦσιν ἡμᾶς, illuminabunt nos. (*d*) Haſtas.] *Juſtinus,* τὰς ζιβύνας, pugiones. (*e*) Et requieſcet unuſquiſque.] *Juſtinus,* καὶ καθίσεται ἀνὴρ, & ſedebit vir. (*f*) Domini omnipotentis.] *Juſtinus,* κυρίου τῶν δυνάμεων, Domini virtutum. (*g*) Unuſquiſque viam ſuam.] *Juſtinus,* ἐν ὀνόματι θεῶν αὐτῶν, in nomine Deorum ſuorum. (*h*) Eam quæ contrita eſt.] *Juſtinus,* τὴν ἐκτεθλιμμένην, contribulatam. (*i*) Et eam, quæ ejecta.] *Juſtinus,* καὶ τὴν ἀπωσμένην, *(quod etiam eſt in aliquot libris)* ἀθροίσω, καὶ ἣν ἐκάκωσα, καὶ θήσω τὴν ἐκτεθλιμμένην εἰς ὑπόλειμμα, καὶ τὴν ἐκπεπιεσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρὸν, & abjectam congregabo, & quam afflixi : & ponam eliſam in reſiduum, & oppreſſam in gentem fortem. (*k*) Squalens.] *Sic* S. *Hier in comm. licet in contextu,* caliginoſa. (*l*) Filia Sion] θυγάτηρ. *In quibuſdam eſt,* θύγατερ, *caſu vocandi.* S. *Hieron. ex Symmacho,* ipſa eſt filia Sion. (*m*) Et appropinqua.] *Abeſt a* S. *Hieronymo & Compl.* (*n*) Inſultabimus, & videbunt.] *Compl.* ἐπιχαρούμεθα καὶ εἰδέτωσαν, Inſultabimus, & videant. S. *Hieron. in contextu,* Inſultemus, & videant : *in comm.* inſultemus & gaudeamus, & deſpiciant. (*o*) Et conſumes populos multos.] *In multis eſt,* καὶ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς λαοὺς πολλοὺς, & conſumes in eis gentes, & comminues populos multos. *Apud* S. Hieronymum *eſt tantum,* & comminues populos multos. *In Compl.* καὶ πατάξεις λαοὺς πολλοὺς, & percuties populos multos. (*p*) Conſecrabis.] *Sic* S. Hieron. *in comm. licet in contextu,* vovebis. (*q*) Multitudinem.] *Theodotio,* δῶρα, munera, *quinta editio,* ὠφέλειαν, emolumentum, (*ſic enim interpretatur* S. Hier.) *Sym.* τὸ κέρδος αὐτῶν, lucrum eorum.

CAP. V.

(*a*) MInima es.] *Sic etiam apud Euſebium lib.* 2. *&* 7. *Evang. Demonſtr. & reſpondet Hebræo. Alii vero libri,* μὴ ὀλιγοστὸς, *& apud S. Hier.* nequaquam minima es : *itemque apud Tertullianum, ac S. Cyprianum lib.* 2. *teſtim. cujus verba libet aſcribere,* Et tu Bethleem domus Ephrata non exigua es, ut conſtituaris in millibus Juda. Ex te mihi procedet, ut ſit princeps apud Iſrael : & proceſſiones (*ſic enim legendum,*) ejus a principio a diebus ſeculi. (*b*) Ut ſis.] *Sic apud S. Hier. & apud S. Cyprianum,* ut conſtituaris. *Atque iſtud,* τοῦ εἶναι, *eſt etiam apud Euſebium libro ſeptimo. Abeſt tamen ab eo lib.* 2. *& a Tertulliano.* (*c*) Egredietur.] *Euſebius* ἐξελεύσεται ἡγούμενος, *& Tertullianus,* exiet Dux. (*d*) Morſus.] S. *Hier.* Symm. interpretatus eſt, χριστοὺς hominum. Theodotio, & Quinta editio principes hominum : Aquila, graves, vel conſtitutos homines, id eſt, καθεσταμένους. *In Scholio tamen hoc tribuitur etiam Symmacho.* (*e*) Fovea ejus.] S *Hieron.* Aquila, in lanceis ejus, ut ſubaudiatur terræ Nemroth. Symm. vertit, ἐντὸς πυλῶν αὐτῆς, id eſt, intra portas ejus : Theodotio, ἐν παραξιφίσιν αὐτῶν, quod nos poſſumus dicere, in ſicis eorum. *Hoc in Scholio tribuitur Quintæ editioni, & paulo poſt etiam apud S. Hier.* (*f*) Agni ſuper gramen.] *Aquila,* ὡς ψεκάδες ἐπὶ πόαν, *& in vulgata noſtra,* quaſi ſtillæ ſuper herbam. *Theodotio,* ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον, ὃς οὐ μενεῖ ἄνθρωπον, καὶ οὐκ ἐλπίσει ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, tanquam imber ſuper herbam, quæ non expectabit virum, & non ſperabit ſuper filium hominis. (*g*) Qui loquuntur.] *Theodoretus*, τοὺς ἀποφθεγγομένους, vocat divinatores.

CAP. VI.

(*a*) AUdite nunc verbum: Dominus Dominus.] *De illo*, nunc, *quod Græce eſt*, δὴ, *& exprimit affectum orantis, alibi diximus. Apud* S. *Hieron. ſæpe omittitur.* Hic *autem in cæteris libris eſt*, ἀκούσατε δὴ ἃ ὁ κύριος εἶπεν, *& apud* S. *Hieron.* Audite, quæ Dominus loquutus eſt. (*b*) Montes.] *Sic etiam S.* Hieron. *& Theodoretus. In quibuſdam libris eſt*, βουνοὶ, colles: *in aliquo*, λαοὶ, populi. (*c*) Schœnis.] *Sic apud S.* Hieron. *in contextu, & in comm.* funiculis. *Putat autem lxx dixiſſe*, σχίνων, *id eſt*, lentiſcis, *ſed librariorum errore factum eſſe, ut legeretur*, σχοίνων, *ac teſtatur cæteros interpretes tranſtuliſſe verbum* Hebræum *Sethim.* (*d*) Si annunciatum.] *Id eſt*, nunquid, *ut ſæpe. Abeſt tamen a S.* Hieronymo *& ab aliquo libro iſtud*, εἰ. (*e*) Paratus ſis.] *S.* Hier. Theodotio ſignificantius expreſſit, καὶ ἀσφαλίζου τοῦ πορεύεσθαι μετὰ θεοῦ σου, id eſt, & cave diligenter, ut ambules cum Deo tuo, ſive, ut quinta editio tranſtulit, καὶ φροντίζειν, agere ſcilicet ſolicite, &c. (*f*) Clamabit.] *Ita apud S.* Hier. *quod græce eſt*, ἐπικληθήσεται, *& poſſet etiam verti*, invocabitur. (*g*) Mendacia.] *Ita etiam Theodoretus. In pleriſque libris eſt*, ἀδικίαν, *aut*, ἄδικα, *& apud S.* Hieron. iniqua. (*h*) Et ego incipiam.] *Pro his uſque ad*, & non ſalvaberis, *in pleriſque eſt*, καὶ (*al.* κἀγὼ) ἐγὼ ἐβασάνισά σε (*al.* ἐπί σε) ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου· σὺ φάγεσαι, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς, καὶ ἐξώσω (*al.* ἀποβαλῶ) σε ἐν σοὶ (*al.* εἰς σεαυτὴν) καὶ καταλήψῃ, *& apud S.* Hieron. & ego cruciavi te perditione propter peccata tua: tu comedes, & non ſaturaberis: & ejiciam te in temetipſam, & apprehendes. *In quibuſdam tamen eſt ut in noſtra, niſi quod pro*, ἀφανιῶ σε, *eſt*, ἀφανισμῷ, *& pro*, ἐκνεύσει, *eſt*, ἐκνεύσεις, declinabis. (*i*) Non ſalvaberis.] *In Compl. eſt*, καὶ οὐ μὴ διασώσεις, καὶ ὅσους ἐὰν διασώσῃς. *Apud S.* Hier. & non ſalvabis (*ut Compl.*) & quicunque ſalvati fuerint, *ut noſtra.* (*k*) Et vinum, & non bibetis.] *Compl.* πίεσαι, bibes. *In cæteris*, καὶ ποιήσεις οἶνον καὶ οὐ μὴ πίῃς οἶνον, & facies vinum, & non bibes vinum. *Apud S.* Hieron. & uvam, & non bibes vinum. (*l*) Et cuſtodiſti juſtificationes Zambri.] *Quidam libri hæc non habent, & videntur ex alia eſſe interpretatione. Nam S.* Hieron. *pro eo quod apud lxx eſt*, & diſſipabuntur legitima populi mei, *dicit ſe poſuiſſe, &* diſti præcepta Amri.

CAP. VII.

(*a*) RAcemum.] *In quibuſdam*, ἐπιφυλλίδας, racemos, *ut apud S.* (*b*) Primitiva.] *In pleriſque adduntur hæc*, ἃ ἐπεπόθησεν ἡ quæ deſideravit anima mea. *Theodoretus non habet*, ἃ, *& reliqua* cum ſuperioribus, τοῦ φαγεῖν πρωτόγονα ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου, comedere tiva deſideravit anima mea. *Apud S.* Hieronymum, quæ paſſa eſt mea, *ut videatur fuiſſe*, πέπονθε. *Sed illud propius* Hebræo. (*c*) *Cæteri*, εὐλαβὴς, *& apud S.* Hier. reverens. (*d*) Speculationis.] *etiam videtur habuiſſe Theodoretus. Alii addunt*, σου, *& apud S.* Hier (*e*) Væ væ.] *Hæc repetitio eſt etiam in Vaticano, per incuriam* omiſſa in noſtra græca editione. (*f*) Concredere.] *In aliquo eſt*, θέσθε, *& apud S.* Hier. ne credas ei. (*g*) In Dominum intuebor.] que, ἐν τῷ κυρίῳ ἐπισκοπεύσω, *& apud S.* Hier. in Domino contem (*h*) Dies illa.] *Abeſt a Compl. & S.* Hieron. (*i*) Atteret.] ἀπώσεται, *& apud S.* Hier. repellet: *qui teſtatur, Symmachum & T* nem eſſe interpretatos, ἐπιταγὴν κατὰ πρόσταγμα, juſſionem imperioſam. Complanationem.] *In quibuſdam libris*, εἰς συγκλεισμὸν, *& apud S* Hieronymum, in concluſionem. (*l*) Tyro.] *Idem*, Denique περιοχὴν καὶ περίφραγμα, καὶ πολιορκίαν, non de Tyro, ut lxx, ſed muni & ambitum muratæ urbis tranſtulerunt. (*m*) Montem.] *In* libris, *& apud Theodoretum ſequitur*, ἡμέρα ὕδατος, καὶ θορύβου, dies tumultus: *quæ non ſunt apud Sanctum* Hieronymum. (*n*) Videte δείξω αὐτοῖς, *& apud Sanctum* Hieronymum, oſtendam eis. (*o*) ni fortitudine.] *A pleriſque abeſt illud*, &: *& in aliquo* πάσῃ ἰσχύϊ, *& apud Sanctum* Hieronymum, in omni tudine. (*p*) In teſtimonium.] In teſtimonium iniquitatis *inquit Theodoretus. Eodem modo teſtatur Sanctus* Hieronymu quintam editionem, *Symm.* in ſempiternum, *Theodotionem*, *Heſychius autem*: Cæteri, εἰς ἀεὶ, in ſempiternum.

JOEL.

CAP. I.

(*a*) REſidua erucæ.] *Aut*, reſiduum, *ut apud S.* Hier. *Schol.* ἔστι κάμπη μὲν καὶ ἀκρὶς, καὶ βροῦχος ζωΰφια· ἐρυσίβη δὲ ὡς κονιορτώδης φθορὰ σίτου, Sunt eruca quidem, & locuſta, & bruchus animalcula: rubigo autem quaſi pulverulenta corruptio frumenti. (*b*) Gaudium, & lætitia.] *Hæc abſunt a Sancto* Hieronymo, *Theodoreto, & Complut.* (*c*) Qui miniſtratis altari Domini.] *In Complut. eſt*, οἱ λειτουργοὶ τοῦ κυρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, miniſtri Domini. (*d*) Curationem.] *Pro hoc inquit Sanctus* Hieronymus, *Symmachum tranſtuliſſe*, ſynodum. *Aquilam*, diem collectæ. (*e*) Ante.] *Sic Sanctus* Hieronymus. *In multis libris eſt*, ὅτι κατέναντι, quoniam ante: *in Complut. per interrogationem*, οὐχὶ κατέναντι, nonne ante. (*f*) Suſpexerunt.] *Inquit Sanctus* Hieronymus, quaſi areola ſitiens imbrem. Hoc enim uno verbo ſignificat Aquila, dicens, ἐπρασιώθη. *Schol. ad illud, quod ſequitur*, arefactæ ſunt, *habet ex Aquila*, ἐπρασιώθησαν. *Videantur, quæ notata ſunt in pſ.*41.

CAP. II.

(*a*) ADjicietur.] *Reſpondet* Hebræo. *In Complut. habetur*, ἔσται, *& apud S.* Hier. erit. (*b*) In generationes.] *In iiſdem*, γενεᾶς, generationis. (*c*) Quæ ante.] *Iſtud*, τὰ, *abeſt ab iiſdem.* (*d*) Current.] *Idem*, διαδραμοῦνται, diſcurrent. (*e*) Illuſtris.] *In iiſdem*, μεγάλη, καὶ ἐπιφανὴς, magna, & illuſtris. (*f*) Jejunio.] *In pleriſque ſequitur*, καὶ ἐν σάκκῳ, *& apud Sanctum* Hieronymum, in cilicio. (*g*) Thalamo.] *Nam & in Vaticano legitur*, παστοῦ, *licet per incuriam typrographi factum ſit*, μαστοῦ. (*h*) Altaris.] *In Complut. & apud Theod.* καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, & altare: *qui etiam inquit, pro crepidine Symm. dixiſſe*, προπύλαιον, veſtibulum, *Aq.* πρόδρομον, (*videtur corrigendum*, πρόδομον,) porticum, *Theodotionem poſuiſſe ipſum nomen hebræum.* (*i*) Eſcas in juſtitia.] *Sanctus* Hieronymus *dicit*, eſcas, *aut*, alimenta juſtitiæ. (*k*) In mirabilia.] *Sapit quodammodo hebraiſmum. Complut.* ὃς ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν θαυμάσια, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui fecit vobiſcum mirabilia. (*l*) Et ſcietis.] *Hæc uſque ad*, Et erit poſt hæc, *abſunt a pleriſque libris. Sed non a Sancto* Hieronymo, *neque a Theodoreto.* (*m*) Et dabo.] Hieronymus. *In aliis libris eſt*, καὶ δώσουσι, & dabunt, *in quibus etiam* καὶ προφητεύσουσι, & prophetabunt. *In Vaticano eſt*, δώσω, *ſed per incuri* graphi factum eſt, δώσωσι. (*n*) Salvatus.] *Apud Sanctum* Hiero qui ſalvatus fuerit: *ac teſtatur Symm. tranſtuliſſe*, qui fugerit. (*o*) lizati.] *Cæteri*, εὐαγγελιζόμενος, *& apud S.* Hier. annuncians, *tem verſione*, in reſiduis.

CAP. III.

(*a*) IN vallem Joſaphat.] *Theodotio*, εἰς τὴν χώραν τῆς κρίσεως, nem judicii. (*b*) Meretricibus.] *Sic apud S.* Hieron *comment. libet in contextu ſit*, puerum in proſtibulo. (*c*) Et mihi.] *In Complut.* καί γε τί ἐμοὶ, καὶ ὑμῖν, *& apud Sanctum* Hier Quid mihi, & vobis. (*d*) Galilæa.] *Sanctus* Hieronymus, Aquila, θινὰς, Symm. terminos tranſtulit: θινάς, autem, id eſt, ranearum referamus, *&c.* (*e*) Optima.] *In aliquo eſt*, καὶ καλά, *Sanctum* Hieronymum, & optima. (*f*) Suſcito.] *Multi*, *apud eundem*, ſuſcitabo. (*g*) In captivitatem.] *Teſtatur Sanct nymus, Aquila, & Symm. poſuiſſe ipſum verbum hebraicum*, Sabæ *dixit*, Sabæis. (*h*) Sanctificate.] *Theod.* διεγείρατε τοὺς μαχητὰς, σατε εἰς πόλεμον· ἐπεὶ γὰρ ὁ ἅγιος τῶν ἐναγῶν ἑαυτὸν ἀφορίζει, πᾶν τὸ εἴς τι μιον, ἁγιάσαι καλεῖ, Excitate pugnatores, & ſegregate ad bellum am enim ſanctus ſeipſum a ſceleribus ſegregat; omne, quod ad aliquid, vocat ſanctificare. (*i*) Infirmus.] *Sic apud Sanct nymum, in comm. licet in contextu ſit, fortis.* (*k*) Supereffundite ὑπερχεῖται, *aut*, ὑπερεκχεῖται, *apud Sanctum* Hieronymum, & redun cularia. (*l*) Judicii.] *Teſtatur Sanctus* Hieronymus *quod lxx,* dotio tranſtulerunt, τῆς δίκης, καὶ τῆς κρίσεως. *Aquilam & Symm Quintam editionem dixiſſe*, conciſionis. (*m*) Clamavit.] κράξεται, *& apud Sanctum* Hieronymum, clamabit. (*n*) Sancto *etiam in Vaticano, & apud* S. Hieron. *licet per incuriam* (*o*) Funiculorum.] *S.* Hieron. *Symm. refert eſſe interpreta* ſpinarum, *ipſe*, torrentem ſpinarum: *& multa de funiculo,* *quæ legenda.*

OBDIU.

CAP. I.

(*a*) FRatris tui Jacob.] *Sic habuiſſe etiam Sanctum* Hieronymum *apparet ex comment. licet in contextu, quaſi ad vitandam ambiguitatem ſit*, adverſum fratrem tuum Jacob. (*b*) Deſcendent.] *Sic eſt etiam in alio codice. In cæteris*, καὶ ἀναβήσονται, & aſcendent, *aut*, καὶ καταπίονται, & abſorbebunt, *ut apud Sanctum* Hieronymum. (*c*) Frumentarius.] *Aliquot libri*, πυρφόρος, qui geſtare poſſit igniculum: *quomodo narrat Sanctus* Hieronymus, *nonnullos putaſſe tranſlatum eſſe a lxx, Symmachum vero dixiſſe*, effugiens, reliquus, *Theodotionem & Quintam editionem*, reſiduus: *refert ex Symmacho*, διασωζόμενον, *ex Aquila & Theodotione*, μένον. (*d*) Nageb.] *Teſtatur Theodoretus cæteros tres* dixiſſe, νότον, Auſtrum. (*e*) Ephræm.] *Narrat Sanctus* cum vocabulo hebraico Sapharad, quod ipſe Boſphorum verterit, terpretes concordaſſe. (*f*) Qui ſalvi fuerint.] *Inquit Sanctus mus, quod lxx, Aquila, & Theodotio dixerint*, σεσωσμένοι, σωζόμενοι, *Symmachum dixiſſe*, σώζοντες, ſalvatores: *& ita ex Sym tur in Scholio.*

JONAS.

CAP. I.

(a) DEſcendit.] *In editione tunc vulgata teſtatur Sanctus Hieronymus legi ſolitum*, aſcendit. (*b*) Spiritum,] *In multis additur*, μέγα, *& apud* S. *Hieronymum*, magnum. (*c*) Vt.] *Alii*, εἴπως, *& apud* S. *Hieronymum*, ſi quomodo. (*d*) Quod eſt opus.] *Sic & alius liber. In cæteris antecedit*, τίνος ἕνεκεν, ἡ κακία αὕτη ἐν ἡμῖν, *& apud* S. *Hieronymum*, cujus gratia, hæc malitia eſt nobis. (*e*) Venis.] *In cæteris ſequitur*, καὶ ποῦ πορεύῃ, *& apud* S. *Hieronymum*, & quo vadis: *quod non eſt in hebraico.* (*f*) Servus.] S. *Hieronymus tranſtulit*, hebræus: *& ſimilis varietas alibi etiam eſt obſervata.*

CAP. II.

(a) DE ventre inferi clamoris mei.] *Sic refert* S. *Hieron. in comm. ex lxx.* (*b*) Putas ne.] *Sic teſtatur* S. Hieron. *ſcriptum fuiſſe in vulgata ſui temporis: quamvis putet illud*, ἄρα, *reddi poſſe*, igitur. (*c*) Corruptio vitæ meæ.] *Heſychius ita hoc explicat, id eſt*, ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, *quomodo legitur in cæteris libris. Apud* S. Hieron. & aſcendet de corruptione vita mea ad te. (*d*) Salutaris.] σωτηρίου. *Apud* S. *Hieronymum*, ſalutare. *In cæteris fere libris*, εἰς σωτηρίαν μου, *vel*, μοι, in ſalutem meam.

CAP. III.

(a) TRes dies.] *Theodoretus*, Ἀκύλας, Σύμμαχος, καὶ Θεοδοτίων, τεσσαράκοντα. Συμφωνοῦσι δὲ καὶ τούτοις καὶ ὁ σύρος καὶ ὁ ἑβραῖος· εἰκὸς δὲ καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα σύμφωνον τοῖς ἄλλοις τεθεικέναι τὸν ἀριθμόν· τοὺς δὲ τὴν ἀρχὴν ἐγγεγραφηκότας, ἁμαρτεῖν περὶ τοῦτο, εἶτα οὕτω κρατῆσαι πᾶσι τῶν ἀντιγράφων τὴν ἔκδοσιν. Hos Aquila, Sym. Theod. quadraginta dixerunt: conſentiunt autem his etiam Syrus, & Hebræus. *Et nonnullis interjectis.* Credibile autem eſt etiam lxx concordem aliis poſuiſſe numerum: ſed, qui ab initio ſcripſerunt, erraſſe in hoc, ac deinceps in omnia exemplaria permanaſſe editionem. *De hac re* S. *Auguſt. lib.* 18. *de Civit. cap.* 44. *& alii.* (*b*) Et dictum eſt.] H*oc abeſt ab aliquo, & a* S. H*ieronymo.* (*c*) Si pœniteat Deum.] *LL. VV. partim hoc modo habent, partim*, εἰ ἐπιστρέψει ὁ θεὸς, καὶ παρακληθήσεται, *& apud* S. *Hier.* ſi convertatur Deus, & exoretur.

CAP. IV.

(a) O Domine.] *In multis codicibus eſt* ὦ δὴ, *quem etiam* S. Hier. *inquit interjectionem ſibi videri deprecantis, ac blandientis. In Vaticano eſt*, ὦ κύριε, *ſed in editionem noſtram Græcam per Typographi incuriam magnum irrepſit erratum. Quare ad initium tertiæ lineæ hujus capitis ponendum eſt*, ὦ κύριε, *& ad initium quartæ, pro*, ὤμου, *ponendum*, γῆ. (*b*) Si.] *Iſtud*, εἰ, *abeſt a multis, & a* S. Hieron. *ſed non ab hebræo. Theodoretus*, Symm. ἆρα δικαίως ἐλυπήθης; nunquid juſte triſtatus es? cæteri vero interpretes, εἰ καλῶς ἐλυπήθης; nunquid recte triſtatus es? (*c*) Subter illud.] *In aliquo additur*, ἐν σκιᾷ, *& apud S.* Hieron. in umbra. (*d*) Cucurbitæ.] *Teſtatur S.* Hieron. *veteres tranſlatores interpretatos eſſe hederam, quæ græce appellatur*, κισσός. (*e*) Centum viginti.] *Sic* S. Hier. *in ſua tralatione, & græce eſt duodecim myriades: quamvis apud eundem* S. Hieron. *in vetuſtiore ſit*, duodecim millia.

NAUM.

CAP. I.

(a) ASSumptio.] *Notat* S. Hier. *quod lxx dixerunt*, λῆμμα, (*& hujus nominis rationem reddit Theodoretus*) *Aquilam eſſe interpretatum*, ἄρμα, onus, *ut eſt in vulgata noſtra.* (*b*) Innocentem.] *In quibuſdam ſcriptum eſt*, ἀθῷον, *& apud* S. Hier. ἀθῷων, *quare vertitur*, & mundans non faciet innocentem: *quamvis fateatur in Græco ſignificantius dici. Eſt enim hebraiſmus, ac ſi diceretur*, nequaquam mundando mundabit. *Eandem lectionem videtur ſequi Theodoretus.* (*c*) Contracta.] *Theodoretus*, Aquila, ἔφριξεν, horruit, *Symm.* ἐκινήθη, mota eſt. (*d*) Conſtillavit.] *Aquila*, συνεχωνεύθη, conflata eſt. *Symm. & Theod.* ἔσταξεν, ſtillavit: *ita interpretatur* S. Hier. (*e*) Tranſeunte.] *Sic videtur reddi apud* S. *Hieronymum, quod Græce eſt*, πορείας, itineris ac tranſitus. (*f*) Conſurgentes.] *Sanctus* Hieronymus, Aquila, ἀπὸ τῶν ἀνισταμένων, a conſurgentibus, Theodotio conſurgentibus ei. Quinta editio, a conſurgentibus illi. Solus Symm. cum noſtra interpretatione conſentiens ait. Et in diluvio tranſeunte conſummationem faciet loci ejus. (*g*) Non vindicabit.] *Idem*, Symm. apertius, non ſuſtinebunt impetum ſecundæ anguſtiæ. Theodotio: non conſurget ſecunda tribulatio. (*h*) Quia veloces.] *Quinta editio*, ἠτιμώθης, *quod* S. Hieron. *videtur reddidiſſe*, inhonoratus es, *& hic agnoſcere finem capitis in hebraico.* (*i*) Per te in vetuſtatem.] *Illud*, διὰ σοῦ, *abeſt ab aliquo: & apud* S. Hier. ut pertranſeat in vetuſtatem. *Hebræus habet*, per te, *ſed pro*, in vetuſtatem, *habet*, Belial, *quod inquit* S. Hier. *ſignificare prævaricatorem, & ἀποστάτην. S. Chryſoſt. in lib. decem homiliarum Romæ impreſſo, conjungit hæc cum ſequentibus in* 2. *cap. atque ita hunc locum refert*, ἔτι μὴ προσθῶσιν ἐλθεῖν πρὸς (*ſed paulo poſt*, εἰς) παλαίωσιν· συντετέλεσται, ἐξῆρται, ἀνέβη γὰρ ἐκ τῆς γῆς ὁ ἐμφυσῶν εἰς τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐξαιρούμενός σε ἐκ θλίψεως, non vltra adjicient venire ad vetuſtatem. Conſummata ſunt, ſublata ſunt. Aſcendit enim e terra inſufflans in faciem tuam, & eximens te a tribulatione. *Sic enim viſa ſunt vertenda ex illius ſententia. Aliter autem hic vertemus.*

CAP. II.

(a) COnſummatus eſt, ſublatus eſt.] *Ille ſcilicet* (*inquit Theodoretus*) *qui vos oppugnabat.* S. *Chryſoſt. habet ut noſtra, quemadmodum diximus*, συντετέλεσται, ἐξῆρται, *ſed ita interpretatur*, vetera conſummata, & ſublata ſunt, nova facta ſunt omnia. *Plerique libri habent*, συντετέλεσται, ἀνήλωται, *conſummatum eſt, conſumptum eſt. In Complut.* συνεπλήσθη, συντετέλεσται, *& apud* S. Hier. completum eſt, conſummatum eſt. (*b*) Eorum.] *In aliis*, αὐτοῦ, *& apud* S. Hier. ejus. (*c*) Viis.] *Compl.* ἐν ταῖς ἐξόδοις, *& apud* S. Hier. in exitibus. (*d*) Aquæ.] *Iidem*, ὑδάτων, aquarum. (*e*) Aggravati ſunt ſuper omnia vaſa deſiderabilia ejus.] *Sic videtur aptiſſimum habere ſenſum, & congruentem iis quæ a Theodoreto dicuntur. Aliqui codices habent*, αὐτῶν, *Compl.* τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς. *Apud* S. *Hier.* aggravata eſt ſuper omnia vaſa concupiſcentiæ ſuæ. (*f*) Ingrederetur illuc catulus.] *Ita apud S.* Hier. *In multis codicibus eſt*, σκύμνος. *Theod. videtur habuiſſe*, σκύμνοι, *& ita interpungit*, quo ivit leo, ut ingrederetur; illic catuli leonis, &c.

CAP. III.

(a) INiquitate plena.] *Aq.* ἐξαυχενισμοῦ, (*al.* ἐξαυχενιασμοῦ) πλήρης, excervicatione plena, *Symmachus*, ἀποτομίας πλήρης, crudelitate, vel ſeveritate plena. *Ita enim interpretatur Sanctus* Hieronymus, *atque addit in altera Symmachi editione ſe reperiſſe*, μελοκοπίας πλήρης, id eſt, ſectionibus carnium, & fruſtis per membra conciſis. (*b*) Fuit.] *In Complutenſi*, ἔσται, *& apud S.* Hier. *in contextu*, erit, *ſed in comm.* eſt. *Hebræus habet*, & non finis corporum. (*c*) Suis.] *Apud* S. Hier. *in contextu*, eorum. *In comm. notat*, αὐτῶν, *&* ſuis, *&* eorum, *ſignificare. In explanando autem videtur magis uti*, ſuis: *teſtatur autem Symmachum dixiſſe*, offendunt in cadaveribus mortuorum. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν, in gentibus ſuis. (*d*) Dux maleficiorum.] S. *Hieron.* Aquila, & Symm. habens maleficia. (*e*) Populos.] *In multis*, φυλὰς, *& apud* S. *Hier.* tribus. (*f*) Omnis.] S. *Hier. ex Symmacho*, Et omnis qui viderit te, & dicet: Diſſipata eſt Ninive: quis lugebit eam? (*g*) Parare partem, aptare chordam, parare partem Ammon.] *Plerique libri habent*, ἁρμόσαι χορδὴν ἑτοιμάσαι μερὶς Ἀμμών. *A* S. Hieronymo *videtur etiam abfuiſſe illud*, ἑτοιμάσαι. *Sed illud*, ἁρμόσαι χορδὴν, *duobus locis ponit, primum in contextu ex vetuſtiore tralatione conjuncte cum ſuperioribus*: unde quæram conſolationem illi aptantem chordam? *deinde, ut ipſe aptius putat, conjuncte cum ſequentibus*, apta chordam pars Ammon: *eodemque modo Theodoretus, ſed videtur habuiſſe* ἄρμοσον, *ut Complut. Addit* S. Hier. *pro hoc cæteros interpretes tranſtuliſſe*, Nunquid melior es ab Ammon? (*h*) Stetit finis fugæ.] *In aliquo habetur*, ἔστι, *& in pleriſque additur*, σου, *& apud* S. Hier. non eſt finis fugæ tuæ. (*i*) Et Libes.] *Ita etiam Compl. ſed in pleriſque antecedit*, φοὺδ, *& apud* S. *Hier.* Phut: *quos inquit Theodor. eſſe*, Libes Occidentales. (*k*) In principiis.] *Multi*, ἀπ᾽ ἀρχῆς, a principio, *aliqui*, ἐπ᾽ ἀρχῆς, *& apud* S. *Hieron.* in principio. (*l*) Stationem.] *Compl.* ἵνα στῇς, *& apud* S. *Hieron.* ut ſtes. (*m*) Scopos.] *Nonnulli*, καρποὺς, fructus. *Compl.* ὀλύνθοις, *& apud* S. *Hier.* groſſos, *& in comm.* primitivis ficubus comparabuntur: *qua notione fortaſſe dixerunt lxx* σκοποὺς, *ut notavimus Oſee* 9. (*n*) Bruchus.] *In aliquo additur*, πληθύνθητι, ὡς ὁ βροῦχος, *& apud* S. *Hier.* multiplicare ut bruchus. (*o*) Qui ſuſciperet.] *Schol.* cæteri ὁ συνάγων, qui congregaret.

AMBACUM.

CAP. I.

(*a*) VIdete contemptores.] *Narrat* S. Hieron. *tres illos interpretes cum ſua concordare, inveniſſe autem ſe in alia quadam editione anonyma*, videbitis calumniatores, *& in alia ſimiliter, ſine auctoris titulo*, videbitis declinantes. (*b*) Quia opus.] *Sanctus* Hieronymus, *ex Symmacho*, quia opus fiet in diebus veſtris. (*c*) Ex ipſa judicium ejus erit : & aſſumptio ejus ex ſe egredietur.] *Theodoretus, ex Symmacho*, αὐτὸς ἑαυτὸν δοξάσει, καὶ δόγμα τὸ ἑαυτοῦ ἐπεξελεύσεται. *Sanctus* Hieronymus, *ex eodem*, Ipſa ſibi judicabit, & decreto ſuo egredietur. (*d*) Et equitabunt.] *Sanctus Hieronymus*, Symm. effundentur equites ejus, id eſt, corruent, & allidentur in terram. (*e*) Conſummatio in impios veniet, reſiſtentes faciebus ipſorum ex adverſo.] *Theodoretus, ex Symmacho*, πάντα εἰς πλεονεξίαν ἥξει, ἡ πρόσοψις τοῦ προσώπου αὐτῶν ἄνεμος καύσων, *quæ S. Hieronymus in ſua verſione ſic videtur reddidiſſe*, omnes ad prædam venient, facies eorum ventus urens. (*f*) Propiciabitur.] *Idem ex Aquila, & Symmacho*, καὶ πλημμελήσει & delinquet : *de quo etiam verbo accurate diſputat.* (*g*) Ipſam.] αὐτὸ, *nimirum*, τὸ ἔθνος, gentem. *Alii*, αὐτὸν, *& apud S. Hieron.* eum. (*h*) Doloris.] *Iſtud*, ὀδύνης, *abeſt a nonnullis. Alii habent*, ἐπιβλέπειν ἐπὶ πονηροὺς οὐ δυνήσῃ, aſpicere ſuper peſſimos non poteris. *Auctor vetuſtioris tralationis videtur habuiſſe* ἐπὶ πόνον, *nam ita apud* S. *Hier.* aſpicere ſuper dolorem non poteris. (*i*) Tacebis dum impius devorat juſtum?] *Theodoretus, ex tribus interpretibus*, παρασιωπᾷς καταπίνοντος ἀσεβοῦς τὸν δικαιότερον αὐτοῦ ; taces devorante impio juſtiorem ſe ? *Vetuſtior tralatio videtur miſta ex utraque.*

CAP. II.

(a) PEtram,] S. *Hieron. ex Symmacho*, concluſum, *ex Theodotione*, gyrum, *ex Aquila & Quinta editione*, circinum. (*b*) Viſionem, & manifeſte.] *Ita etiam S. Hier. & reſpondet Hebræo. Euſebius, lib. 6. Evang. Demonſtr. non habet illud*, &, *ſed*, γράψον ὅρασιν σαφῶς ἐν πυξίῳ. *In nonnullis eſt*, γράψον, ὅρασις, καὶ σαφῶς, Scribe : viſio, & manifeſte. (*c*) In buxum.] *Sanctus Hieronymus*, Pro tabulis, & buxo, Symm. interpretatus eſt, paginas. (*d*) Eum.] *Putat Sanctus Hieronymus in Hebræo hoc referri ad viſionem, quæ in Hebræo maſculini generis eſt : quare ipſe in ſua tralatione*, viſum, *dixit, & Aquila*, ὁραματισμόν. *Nec ſunt inuſitatæ apud lxx, hujuſmodi mutationes generis. Verum idem Sanctus Hieronymus, ex his verbis aliam deinde ac diviniorem elicit ſententiam.* (*e*) Fide mea.] *A multis libris abeſt illud*, mea, μου, *quemadmodum &* 1. *ad Rom. hodie in vulgatis Græcis & Latinis : ſed habet Euſebius eodem lib.* 6. *& S. Cyprianus*, 1. *&* 3. *teſtim. & Sanctus Hieronymus manifeſto ex lxx agnoſcit, & inquit eodem modo citaſſe Sanctum Paulum ad Romanos ſcribentem. Ex Symmacho autem hæc affert*, ὁ δίκαιος τῇ ἑαυτοῦ πίστει ζήσεται, juſtus per fidem propriam ſuam vivet. (*f*) Arrogans.] *Apud S. Cypr. lib.* 1. *&* 3. *epiſt. hic locus ſic refertur* : ille vero, qui præſumit, & contumax eſt, vir ſui jactans, nihil omnino proficiet. *Pro*, οὐθὲν μὴ περάνῃ, *inquit S.* Hier. *Symmachum dixiſſe*, οὐκ εὐπορήσει, hoc eſt, in rerum omnium erit penuria. (*g*) Et aggravat.] *Illud*, &, *abeſt, a S.* Hieron. *& Theodoreto.* (*h*) Quia exſpoliaſti gentes multas, exſpoliabunt.] *Alii*, διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, σκυλεύσουσί σε, *& apud S.* Hieron. quia tu exſpoliaſti gentes multas, exſpoliabunt te. (*i*) Et Scarabæus.] *Symm.* (*ut refert Theodoretus, & Schol.*) καὶ σύνδεσμος οἰκοδομῆς ξύλινος ἀποφθέγξεται αὐτά. & junctura ædificii lignea loquetur ea. *Nec multo aliter S.* Hieronymus *ex Theodotione, & quinta*, καὶ σύνδεσμος ξύλου φθέγξεται αὐτά. *Refert & duas alias editiones, in quarum una ſcriptum eſſet*, quia lapis de pariete clamavit quaſi vermis in ligno loquens, *& in altera*, lapis enim de pariete vociferabitur, & σκώληξ, de ligno loquetur ea : *ex Aquila autem*, καὶ μάζα, id eſt, & maſſa de ligno reſpondebit. (*k*) Non hæc ſunt.] *Sine interrogatione affert S. Hier. in comm. licet in contextu habeat*, nonne. (*l*) Coanguſtatæ ſunt.] S. *Hier. in comm. putat illud*, ὠλιγοψύχησαν, *magis proprie verti*, laſſatæ ſunt. (*m*) Quaſi aqua operiet eos.] *In pleriſque*, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης, *in aliquo*, ὡς ὕδωρ κατακαλύψαι θάλασσαν, *al.* θαλάσσας, *& apud S. Hieron.* quaſi aquam ad operiendum maria. (*n*) Subverſionem turbidam.] *Symmachus*, καὶ ἀφιὼν ἀκρίτως τὸν θυμὸν αὐτοῦ, & emittens abſque judicio furorem ſuum. *Th.* ἀπὸ χύσεώς σου, a diffuſione tua, *aut, ut Schol.* θυμοῦ σου, furoris tui. *Quinta editio*, ἐξ ἀπροσδοκήτου ἀνατροπῆς τῆς ὀργῆς σου, de ſubverſione inſperata iræ tuæ. *Aq.* ἐξ ἐκπέμψεως χόλου σου, de emiſſione furoris tui. *Alia editio*, οὐαὶ τῷ ποτίζοντι τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ ἀέλλαν πετομένην, Væ, qui potum dat proximo ſuo turbinem volantem. *Et in alia*, Væ, qui potum dat proximo ſuo, ἔκστασιν ὀχλουμένην, amentiam turbidam. *Ita enim & refert & interpretatur S. Hieron.* (*o*) In ſpeluncas eorum.] *Idem ex Symmacho, & Quinta*, ut videret ignominias eorum. (*p*) Bibe & tu : cor commovere & concutere.] *A multis abeſt, illud* καρδία. *In aliquo tantum eſt*, πίε, καὶ διασαλεύθητι *apud S. Hieron.* bibe tu, & commovere. (*) Quia.] *Corrigendum in noſtra*, ὅτι, *ubi nunc eſt*, τι. (*q*) Muta.] *Symm.* ἄλαλα, *quod idem clarius ſignificat : nam* κωφά, *ut notat S. Hier. ſignificat*, & muta, & ſurda. (*r*) Et omnis ſpiritus non eſt in eo.] *S. Hier. ex Aquila*, Et ſpiritus ejus non eſt in viſceribus, ſive in medio ejus.

ORATIO AMBACUM PROPHETÆ,

Cum CANTICO.

(*a*) CUM cantico.] S. *Hieron. ex Aq. Symm. Quinta editione*, ἐπὶ ἀγνοημάτων, pro ignorationibus : *ex Theodotione*, ὑπὲρ τῶν ἑκουσιασμῶν, pro
voluntariis, *vel*, ſpontaneis : *ac tamen, quod diapſalmatis in hac oratione*
tio fiat, recte a lxx, canticum prænotari. (*b*) Conſideravi.] *In m*
eſt, κύριε κατενόησα, *& apud* S. *Hieron.* Domine conſideravi : *qui etiam*
tat, conſideravi, & obſtupui, *quæ in hebræo non habentur, addita eſſe in*
cæteros autem interpretes inquit cum ſua verſione convenire. (*c*) An
um.] *Sic apud* S. *Hier. & in officio Romano feriæ 6. in Paraſceue ad Miſ*
tractu primæ prophetiæ, In medio duorum animalium innoteſceris, *&*
in breviario Romano in oct. Nativ. in reſponſorio lectionis 6. In medio
rum animalium jacebat in præſepio. *Item Cyrillus in catena verſa a*
tiſſimo Card. Carafa. Alii vero libri habent δύο ζώων, duarum vitarum
que ita legendum docet Euſebius, lib. 6. *Evang. Demonſtr. & Theod*
in hunc locum. Aquila, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη, ζώωσον αὐτὸν, in appropin
do annos, vivifica ipſum. *Theodotio*, ἐν μέσῳ ἐτῶν ζώωσον αὐτὸν, in medio
rum vivifica ipſum. *Symm.* ἐντὸς τῶν ἐνιαυτῶν ἀναζώωσον αὐτὸν, intra
vivifica ipſum. (*d*) Cum advenerit tempus, demonſtraberis : cum
ta fuerit anima mea.] *Hæc inquit S. Hier. neque in hebræo, neque apud*
terpretes haberi. (*e*) Thæman.] *In eadem catena* : Thæman ſignificat
auſtrum : *quo modo inquit* S. *Hieron. Theodotionem eſſe interpretatum*
cæteri omnes retinuerint verbum Hebræum. (*f*) Pharan.] H
etiam in eadem catena, & explanatur, deſertum Auſtri. *Ab aliis fere*
& a S. Hieronymo abeſt : qui etiam inquit Theodotionem dixiſſe
ran, lxx, autem, umbroſo condenſo : *ut in noſtra videri poſſint dua*
tationes admiſtæ. (*g*) Diapſalma.] S. *Hier. ex Symm.* εἰς τὸν αἰῶνα
num, *ex Theodotione*, εἰς τέλος, in finem, *ex quinta editione*, Selah.
Fortitudinis ſuæ.] *Sic apud* S. *Hier. quod græce*, ἰσχύος αὐτοῦ. *Cyrillus in*
catena putat ſubintelligendam præpoſitionem, διὰ ἰσχύος αὐτοῦ, per forti
ſuam, *id eſt*, pater per filium ſuum. *A S. Cypriano abſunt*, 2. *teſtim.*
refert ex Aquila, & poſuit abſconſionem fortitudinis ſuæ : *ex Symm*
poſuit abſconditam fortitudinem ſuam, *ex Theodotione*, & ibi ab
fortitudinis ejus. (*i*) Verbum.] S. *Hieron. teſtatur ita etiam Th*
nem tranſtuliſſe ; *Aquilam vero*, ante faciem ejus ibit peſtis ; *Symm*
ante faciem ejus præcedet mors ; *Quintam editionem*, ante faciem ejus
labit mors. (*k*) Et egredietur in campos.] *Sic apud* S. Hieron. *in*
licet in contextu ſit, campum : *& apud* S. *Cyprianum*, 2. *teſt.* & præ
campos ſecundum greſſus ſuos: *Quæ ultima verba videntur poſita pri*
græce ſunt, κατὰ πόδας αὐτοῦ, *& apud* S. *Hieron.* poſt pedes ejus : *quæ ta*
in comm. conjungere videtur & cum antecedentibus & cum ſequenti
idem fere ſenſus. Nonnulli libri habent, εἰς παιδείαν, in eruditionem
que lectionem explanat Theodoretus. S. *Hieron. teſtatur pro eo quod ip*
diabolus, *Aqu. tranſtuliſſe*, volatile, *Symm. & Theod. & Quintam*
nem, volucrem. (*l*) Sempiterni.] αἰώνιοι. *In aliquo eſt*, τοῦ αἰῶνος,
S. Hieron. ſeculi. (*m*) Itineris ſempiterni ejus. Pro laboribus vid
S. Hier. quod græce, πορείας αἰωνίας αὐτοῦ, ἀντὶ κόπων, εἶδον. *Multi libri*
αἰωνίους, *& ex Cyrilli explanatione ſic videtur interpungendum*, &
dum, itinera ſempiterna ejus pro laboribus viderunt, *id e*
ejus difficiles putaverunt. (*n*) Intendiſti.] *Cæteri*, ἐντενεῖς,
S. Hier. extendes. (*o*) Fluviorum.] *Sic etiam Cyrillus. Schol.*
tur, ποταμοῖς, *& ſic etiam apud Theodoretum, & apud S.* Hier. *etiam*
fluviis ſcindetur terra. *Compl.* ὁ ποταμὸς σχίζεται τῇ γῇ, fluvius ſcindit
(*p*) Diſpergens aquas itineris. *Apud Cyrillum adjungitur*, αὐτοῦ,
διασπερεῖς ὕδατα τῆς πορείας, *& apud S. Hier.* diſperges aquas itineris. *Pr*
tem narrat veteres interpretes dixiſſe, illiſio, vel impetus aquarũ tra
Altitudo phantaſiæ ejus.] *Interpretatur Cyrillus, & Theodoretus*, alti
gitationis abyſſi dedit vocem ſuam. *Apud S. Hier. eſt*, altitudin
taſiæ. (*r*) Chriſtum tuum.] *Cæteri*, τοὺς χριστούς σου, *& apud S*
Chriſtos tuos. *Aquila*, ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου, εἰς σωτηρίαν σὺν
egreſſus es in ſalutem populi tui, in ſalutem cum chriſto tuo :
etiam inquit S. Hier. *fuiſſe in Quinta editione. Sexta editio*,
σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦ χριστόν σου, egreſſus es, ut ſalvares popu
per Jeſum Chriſtum tuum. *Idem vero S. Hier. teſtatur Symm*
Theodotionem, tanquam Ebionitas, & vere pauperes, dixiſſe, egre
ſalutem populi tui, ut ſalvares chriſtum tuum. *Quamobrem lecti*
noſtra eſt, videtur eſſe Symmachi, aut Theodotionis. (*ſ*) Collum
ma.] *Ita videntur habuiſſe Cyrillus, & Theodoretus. Aliqui habent*
αὐτοῦ, collum ejus. *Multi*, τράχηλον, εἰς τέλος, collum, in finem, : *& a*
Hier. qui inquit lxx quod ſoliti eſſent interpretari, diapſalma, *nunc*
in finem, *Theodotionem vero*, ornaſti fundamentum uſque ad collum
tam editionem, Denudaſti (ſive evacuaſti) fundamentum uſque ad
Sela. (*t*) In eo.] *Sic docet* S. *Hier. in comm.* ἐν αὐτῇ, *reſpondere*
licet in contextu ſit, in ea. (*u*) Superducis.] *Cæteri*, ἐπέβαλ
apud S. *Hieron.* ſuperduxiſti. (*x*) Aquam multam.] *Pleriq*
πολλά, *& apud* S. *Hier.* aquas multas. (*y*) Venter meus.] *Sic*
comm. apud S. Hier. Cæteri fere, ἡ καρδία μου, cor meum. (*z*) Ha
Alii, ἡ ἰσχύς μου, fortitudo mea : *cujus varietatis facit mention*
S. *Hier.* (*ω*) Ab eſca.] *Compl.* διότι ἔφαγον, *& apud S. Hier.*
comederint.

Cæterum quoniam in uno vetuſtiſſimo codice majoribus litteris
primo diapſalmate uſque in finem capitis multæ & inſignes
ſunt, idcirco totam iſtam partem, quemadmodum in illo habet, hic
emus.

Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ
οἰκουμένη. καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται, καὶ κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ ὑπάρχει
ἀπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ. πρὸ προσώπου αὐτοῦ προελεύσεται
πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησεν τὴν γῆν.
ἐξέκλασεν τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ὄρη θραυσθήσονται. ταπεινωθήσονται αἱ

…ου αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς ἀντὶ κόπων. κατανενόηκα τὰς σκηνὰς τῶν αἰθιόπων. ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε, ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου; κύριε ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου, ἡ ἱππασία σου σωτηρία. ὃ προέβης, ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου. ἐχόρτασαν τὰς βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτῆς· ποταμοὺς διασκεδάσεις, καὶ γῆν σείσεις. ἐν τῷ ἀντοφθαλμεῖν ταραχθήσονται τὰ ὄρη ἐν τῷ τὸ ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησε μείζων. φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν. τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη. κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου. μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν, μετὰ ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη. ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου ῥύσασθαι τοὺς χριστούς σου. ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. διάψαλμα. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν καταφυγεῖν πτωχοὺς λάθρα ἀνεβίβασας ἐπὶ τὰς θαλάσσας τοὺς ἵππους σου, ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου. ἐταξάμην, (alias, ἐταραξάμην) καὶ ἀνεστατώθη τὰ σπλάγχνα μου ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου. εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. κατ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην. ταῦτα φυλάξεις εἰς ἡμέραν θλίψεως, ἐπαναγαγεῖν ἐφ' ἑνὸς πολέμου τὸν λαόν σου ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται …, ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται, ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην. ἐκλείψει ἐκ μάνδρας …βατα, καὶ βόες οὐχ ὑπάρχουσιν ἐπὶ φάτναις. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχὺν, καὶ κατέστησεν τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς. καὶ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με, καθίσας κατέπαυσα.

Operuit cœlos decor gloriæ ejus: & laude ejus impletus eſt orbis terra- m. Et ſplendor ejus, ſicut lumen erit: & cornua in manibus ejus ſunt ei. ſtabilita eſt fortitudo gloriæ ejus. Ante faciem ejus præcedet ruina: & pedes ejus ſequentur maxima volatilium. Stans dimenſus eſt terram. ſpiciens diſſolvit gentes: & montes quaſſabuntur: humiliabuntur horti, a ſeculo; viæ, quæ a principio. Pro laboribus vidi tentoria Æthiopum: rbabuntur qui habitant pelles Madian. Nunquid in fluminibus iratus es Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari impetus tuus? Domine aſcendiſti ſuper currus tuos: equitatio tua, ſalus: quo ante aſcendiſti, ſuſcitatus eſt arcus tuus: ſatiaſti (*corrigendum eſt in Græco,* ἐχόρτασας,) ſagittas pharetræ ipſius. Flumina diſſipabis, & terram concuties. In reſpiciendo turbabuntur montes, in tranſeundo eximium tuum imbrē per eam. Abyſſus acclamavit major: lux ſplendida Solis retinuit ſe: ſplendor autem Lunæ ſtetit. Secundum ſplendorem ſagittarum tuarum ibunt: ſecundum ſplendorem coruſcationis gladii tui. Cum furore exurges ſuper terram: cum ira conturbabis gentes. Apparuiſti in ſalutem populi tui ad liberandum chriſtos tuos. Uſque in abyſſum maris demergentur. DIAPSALMA. Vltus es cum virtute tua principes peccatorum, confiſos ſuper auctoritate ſua ad devorandum, (*vix enim dubitari poteſt, pro,* καταφυγεῖν, *legendum,* καταφαγεῖν,) pauperes in abſcondito. Aſcendere feciſti ſuper maria equos tuos: turbatæ ſunt ingentes aquæ abyſſi. Appoſui, (*nimirum aurem, vel cor,*) & fluctuarunt viſcera mea a voce oris tui. Ingreſſus eſt tremor in oſſa mea. in me ipſo turbatus ſum. Hæc ſervabis in diem tribulationis, ad aſcendendum ſuper unum bellum populum tuum. Ficus non dabit fructum ſuum. & in vineis non erit proventus: oliva erit evanida: terra autem non germinabit herbam. Deficient ex mandra oves, & boves non erunt (*corr* ὑπάρξουσιν, *in Græco,*) in præſepibus. Ego autem in Domino exultabo, gaudebo in Deo ſalvatore meo. Dominus Deus meus dedit mihi fortitudinem: & conſtituit pedes meos ſecuros: & ſuper colla inimicorum meorum imponet me: ſedens requievit. *Quæ ſit hæc editio, non ſatis liquet. Illud quidem, quod eſt in principio,* ἡ εὐπρέπεια τῆς δόξης αὐτοῦ, *videtur eodem modo habuiſſe Cyrillus. Ita enim inquit in catena,* λέγεται ἡ δόξα, καὶ τὸ θεοπρεπὲς ἀξίωμα μεῖζόν ἐστιν παντὸς ἀξιώματος τοῦ ὄντος ἐν τοῖς οὐρανοῖς· *quæ ita vertit præſtantiſſimus Cardinalis.* hoc eſt, gloria, & dignitas Deo congruens, major eſt omni dignitate quæ in cœlis eſt.

SOPHONIAS.

CAP. I.

(a) Filium.] *Pro,* filii, *ut alibi: Quare Complut.* υἱοῦ, *&* S. *Hier.* filii. (*b*) Deficiat a facie.] *Ita etiam apud* S. *Hieron. &* S. *Cyprian.* 3. *teſtim. Cæteri libri,* ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου, deficiant omnia a facie. (*c*) Et infirmabuntur impii.] *Hoc notat* S. *Hier. de Theodotionis tranſlatione additum eſſe: pro quo Symm. ſit interpretatus,* & ſcandala cum impiis, *Quinta autem editio,* & infirmitas cum impiis deficiet. (*a*) nomina ſacerdotum.] *Sic & alius codex. In cæteris,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερῶν τῶν ἱερέων, nomina ſacrorum cum ſacerdotibus, *aut,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων μετὰ τῶν ἱερῶν, nomina ſacerdotum cum ſacris, *aut,* τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων, μετὰ τῶν …ων, *& apud Sanctum Hieronymum,* nomina ſacerdotum cum ſacerdotibus. Qui adorant, &.] *Abſunt hæc a* S. *Hier. & Theodoreto, & Complut.* Et jurant per regem ſuum.] S. *Hieron.* in rege ſuo, *qui etiam teſtatur pro Melchom dixiſſe, regem. In cæteris libris partim legitur,* κατὰ τοῦ κυρίου …λέως αὐτῶν, per Dominum regem ſuum, *partim,* κατὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, per …num ejus, *partim,* κατὰ τοῦ μελχὼμ, per Melchom: *quod habet Theodoretus.* (*g*) …catos.] S. *Cypr.* 2. *teſtim. unde aliqua ſumpſimus,* electos. (*h*) Mani- … ſuper veſtibula.] *In aliis,* ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα, *& apud Sanctum Hieronymum* ſuper omnes manifeſte, qui ſunt in veſtibulis. (*i*) Conciſam.] *Sic etiam Theodoretus, &* S. *Hieron. qui una cum Scholiaſte notat pro hac Aquilam dixiſſe,* εἰς τὸν ὅλμον in pila, *qua frumenta tunduntur, inquit* S. *Hieron.* (*k*) Qui autem dicunt.] *In aliis,* καὶ οἱ λέγοντες, *aut,* τοὺς …οντας, *apud* S. *Hieron. conjuncte cum antecedentibus,* & dicunt in cordibus …is. (*l*) Immaturitatis.] *Plerique,* ταλαιπωρίας, *& apud* S. *Hieronymum,* miſeriæ.

CAP. II.

(a) Colligamini.] *Theodoretus,* Quidam locum non intelligentes, pro, συνδέθητε, poſuerunt, συνδεήθητε, comprecamini. Sed pleraque exemplaria habent, συνδέθητε, colligamini. (*b*) Pertranſiens.] *In plerisque additur,* ἡμέρα, *& apud* S. *Hier.* diem. (*c*) Furoris.] *In multis,* ὀργῆς θυμοῦ, *& apud* S. *Hier.* iræ furoris. (*d*) Advenæ Cretenſium.] *Aq. & V. editio,* γένος ὀλέθριον, genus perditum, *Theodotio,* γένος ὀλεθρείας, genus perditionis. *Symm.* γένος ὀλοθρευόμενον, genus exterminatum. *De quibus multa* S. *Hier. qui etiam rurſus pro,* Creta, *quod ſequitur inquit alios conſenſiſſe … tralatione ſua,* funiculus maris. (*e*) A facie filiorum Juda.] *Hæc* S. *Hieron. obelo prænotavit.* (*f*) Areæ.] *Putat* S. *Hier lxx ſcripſiſſe non,* ἅλωνος, *ſed,* ἁλὸς, id eſt, ſalis: *quod eſt in Compl. ſed in nullo alio libro eſt inventum. Nam & Theodoretus habet,* ἅλωνος. *A quibuſdam vero abeſt tota hæc particula,* ὡς θημωνία ἅλωνος. (*g*) Hæc.] *Eſt hebraiſmus. Alii quidam* τοῦτο, *& apud* S. *Hieron.* hoc. (*h*) Apparebit.] *In Complut.* ἐπιφανὴς ἔσται, *& apud* S. *Hieron.* manifeſtus erit. (*i*) Eſtis gladii mei.] *Eſt ſignificantius quam quod in Compl.* ῥομφαίᾳ μου ἔσεσθε, *& apud* S. *Hier.* gladio meo eritis. (*k*) Extendet.] *Plerique,* καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ βορρᾶν, καὶ ἀπολῶ τὸν ἀσσύριον, καὶ θήσω, *& apud* S. *Hieron.* & extendam manum meam ſuper Aquilonem, & perdam Aſſyrium, & ponam, *&c.* (*l*) Corvi.] *Teſtatur* S. *Hieron. Aquilam dixiſſe gladium, alios ſiccitatem.* (*m*) Altitudo.] *Sic apud* S. *Hieron. quod græce eſt,* ἀνάστημα, *& de hac dictione alibi notatum eſt: & eodem modo nunc exponitur a Theodoreto. Complut. autem,* ἀνάστεμμα, coronatio.

CAP. III.

(*a*) Villipendens.] *Hoc magis videtur reſpondere ſententiæ, & interpretationi Patrum, quam,* malis dedita, *ut eſt apud* S. *Hieron. Græce eſt* ἡ φαυλίστρια. (*b*) Arabiæ.] S. *Hieron. ex Symmacho,* veſpertini. (*c*) Portantes ſpiritum.] S. *Hieron. ex Aquila,* ἐνθουσιαζόμενοι, inſanientes, *ſive,* ſtupentes. (*d*) Legem.] *Plerique,* ἀσεβοῦσι εἰς τὸν νόμον, *& apud* S. *Hieron.* impie agunt in legem. (*e*) In exactione, nec in contentione injuſtitiam.] *Hæc abſunt a Compl. In aliis ſunt, ſed abeſt, quod ſequitur.* In corruptione: *quemadmodum etiam apud* S. *Hier. qui pro,* εἰς νεῖκος, *videtur habuiſſe,* εἰς νῖκος, nec in ſempiternum injuſtitiam: *itemque Theodoretus.* (*f*) Deſertas faciam.] *Sic* S. *Hier. in comm. licet in contextu vetuſtioris ſit,* deſtruxi, *ut in Complut,* ἐξερήμωσα, *in aliis,* ἐξερήμωσαν, deſolaverunt. (*g*) Timete me, & ſuſcipite.] *Sic fere* S. *Hieron. in comm. ſed in contextu,* timebitis me, & ſuſcipietis, *& in Compl.* φοβηθήσεσθέ με, καὶ δέξεσθε. (*h*) Et non peribitis.] *Sic apud* S. *Hieron. in contextu: ſed in comm.* ut non pereant omnia de conſpectu Hieruſalem, *quibus videtur magis reſpondere lectio, quæ eſt in aliis libris,* καὶ οὐ μὴ ἐξολοθρευθῇ. (*i*) Diſſipata eſt omnis frondoſitas.] *Sic* S. *Hier. in comm. licet in contextu,* diſperierunt omnes racemi. (*k*) Eos.] *In multis additur,* ὀργήν μου, *& apud* S *Hier.* iram meam: *quod etiam eſt apud* S. *Cyprianum lib.* 3. *teſtim. & alibi.* (*l*) Quia tunc.] *Theodoretus,* Aquila, & Theodotio, τότε στρέψω ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς χεῖλος ἐξειλεγμένον, tunc vertam ad omnes populos labium electum. *Symm.* τότε μεταστρέψω ἐν τοῖς λαοῖς χεῖλος καθαρὸν, tunc convertam in populos labium mundum: *& hæc varietas expenditur etiam a Sancto* Hieronymo. (*m*) In diſperſis meis.] *Compl.* τοὺς διεσπαρμένους μου, *& apud* S. Hieron. diſperſos meos. *Euſebius,* 2. *Evang. Demonſtr. hunc locum ſic affert,* προσδέξομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με, υἱοὶ τῶν διεσπαρμένων οἴσουσι θυσίας μοι, excipiam ſupplicantes mihi: filii diſperſorum afferent hoſtias mihi: *nec multo aliter Theodoretus: qui etiam hæc ex Symmacho refert,* πέραθεν ποταμῶν αἰθιοπίας ἱκετεύοντά με τέκνα τῶν διεσκορπισμένων ὑπ' ἐμοῦ, ἐνέγκωσι δῶρον ἐμοὶ, de finibus fluminum Æthiopiæ ſupplicantes mihi filii diſperſorum a me afferent munus mihi. (*) A nomine.] *In aliquo eſt* τὸ ὄνομα, *& apud* S. *Hier.* & reverebuntur nomen Domini. (*n*) Dicit Dominus.] Hoc *abeſt ab aliquo libro, & a* S. *Hieronymo.* (*o*) Confundentur.] *Ita* S *Hier. & Theod. In plerisque vero libris eſt,* καὶ οὐ καταισχυνθήσονται, & non confundentur.

AGGÆUS.

CAP. I.

(a) In manu Aggæi.] *Sym.* διὰ ἀγγαίου, per Aggæum. (*b*) De tribu Juda.] *Schol.* cæteri, ἡγούμενον ἰούδα, ducem Juda. (*c*) Concavis.] *Sic apud* S. Hier. *in contextu, & in comm. licet ſignificantius putet dici græce,* κοιλοσταθμοις, id eſt, deorſum, *inquit,* poſitis, & in convalle demerſis. *Ipſe in ſua tralatione dixit,* laqueatis, *quod Aquila,* ὀροφωμένοις. (*d*) Illata ſunt.] *Complut.* εἰσηνέγκατε, *& apud Sanctum* Hieronymum, intuliſtis. (*e*) Subtrahet.] *Sic Sanctus Cyprianus ad Demetrianum: & reſpondet hebræo, niſi quod in eo eſt tempus præteritum, ut in vulgata. Cæteri,* ὑποτελεῖται δοῦναι, obnoxia tributo erit dare.

CAP. II.

(*a*) IN quarta & vigeſima menſis ſexti, anno ſecundo Darii regis.] *Hæc videntur conjungenda cum præcedentibus: quemadmodum apud* S. *Hieronymum, & Theodoretum conjunguntur.* (*b*) Omnipotens.] *Hoc vocabulum agnoſcit* S. *Hieronymus ex lxx, quemadmodum & nonnunquam,* virtutum, *aut*, exercituum, *& in Complut. nunc eſt*, τῶν δυνάμεων. *Cæterum in pleriſque codicibus hæc ſequuntur*, τὸ λόγον (*al.* ὁ λόγος) ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ (*al.* ἐκ γῆς) αἰγύπτου, *& apud Sanctum Hieronymum*, verbum quod pepigi vobiſcum, cum egrederemini de terra Ægypti. (*c*) Venient electa omnium gentium.] *Sic interdum* S. *Hieron. in comment. licet alibi*, quæ electa ſunt Domini de cunctis gentibus. (*d*) Et pacem animæ in acquiſitionem omni condenti, ut ſuſcitet templum iſtud.] S. *Hieron. pro*, condenti, *id eſt*, fabricanti, *habet*, qui creatur: *& notat nec in hebr… nec apud alium quenquam interpretem ferri: quare etiam in Complut.* … *omiſſa.* (*e*) Immundus.] *Hæc abeſt a cæteris. Apud Sanctum Hiero… mum eſt hæc, ſed non quod præceſſit*, pollutus: *ut videri poſſint duæ interpreta… nes.* (*f*) Laborum.] *Pleríque*, πονηριῶν, (*ita enim corrigendum in noſtr…*) *& apud Sanctum Hieronymum*, maliciarum: *qui etiam notat totam hanc c… ſulam neque in hebræo, neque apud alios interpretes inveniri: eſt tamen e… in Complut.* (*g*) Supponite] *Cæteri*, τάξατε, *& apud Sanctum Hi… nymum*, ponite. (*h*) Si cognoſcetur.] *In multis eſt*, εἰ ἐπὶ, *& in Com… ſequitur*, ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ γῆς ἅλως, *& apud* S. *Hier.* ſi ultra cognoſc… ſuper terram area. (*i*) Et mare, & aridam.] Hæc *inquit* S. *Hiero… lxx eſſe addita, viciſſim autem abeſſe illa*, conteram fortitudinem regni g… um: *quæ tamen a græcis collatis non videntur abeſſe.*

ZACHARIAS.

CAP. I.

(*a*) FIlium.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum *in utraque editione: & in comment. de hac re diſputat. Theodoretus autem, & Complut.* υἱοῦ, filii, *itemque paulo poſt.* (*b*) Et non exaudierunt.] *Abſunt a Sancto Hieronymo & Theodoreto, & Complut.* (*c*) Montes.] *In multis eſt*, δύο ὄρη *& apud Sanctum Hieronymum*, duos montes: *qui tamen in comment. notat illud*, duos, *in hebræo non haberi. Theodoretus autem inquit Aquilam & Symmachum pro montibus dixiſſe*, μυρσινεῶνας, myrteta. (*d*) Quas deſpexiſti.] *Theodoretus & Complut.* οἷς ἐθυμώθης, *& apud* S. *Hier.* quibus iratus es.

CAP. II.

(*a*) FRugifere.] *Nonnulli*, κατάκαρπος, *& apud Sanctum Hieronymum in contextu*, frugifera. *Ex comment. autem, utro modo legerit, vix judicari poteſt.* (*b*) Confugient.] *Juſtinus*, προστεθήσονται, apponentur. (*c*) Scies.] *Idem*, καὶ γνώσονται, & cognoſcent. (*d*) Parte ſua.] *In editione noſtra corrigendum eſt*, τῇ μερίδι αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν. *Dictum autem videtur*, parte ſua, *quaſi ſupplenda ſit præpoſitio*, ἐν, in parte ſua. *Cæteri libri habent*, τὴν μερίδα αὐτοῦ, partem ſuam, *ut apud Sanctum* Hieronymum, *aut*, καὶ τὴν μερίδα αὐτοῦ, & partem ſuam. (*e*) Eliget.] *Juſtinus*, ἐκλέξεται, *eodem ſenſu.*

CAP. III.

(*a*) HOC.] *Apud Theodoretum, & in Complut.* σὺ, *& apud Sanctum Hieronymum*, iſte. (*b*) Iniquitates ſuas.] *Sic Sanctus Cyprianus.* 2. *teſtim. Apud Sanctum* Hieronymum *eſt*, a te iniquitates tuas: *quod*, ἀπὸ σοῦ, *eſt in multis: in quibus præterea ſequitur, quod non eſt apud illos*, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ, & peccata tua circummundabo. (*c*) Viis.] *Aliqui*, ἐν ταῖς ὁδοῖς, *& apud Sanctum* Hieronymum, in viis. (*d*) Faciem.] *Multi addunt*, σου, *& apud Sanctum* Hieronymum faciem tuam. (*e*) Fodio foveam.] *Aquila*, διαγλύφω ἄνοιγμα αὐτῆς, ſculpam aperturam ejus. *Addit Sanctus* Hieronymus, Theodotio, & Symmachus, ſculpam aperturam. (*f*) Convocabitis.] συγκαλέσετε. *Sic enim corrigendum in noſtra, & reſpondet prorſus hebræo. Apud Theodoretum, & in Complut. eſt*, συγκαλέσεται, *& apud Sanctum* Hieronymum, vocabit.

CAP. IV.

(*a*) OCuli.] *In cæteris additur*, κυρίου, *& apud Sanctum* Hieronymum, Domini. (*b*) Narium.] Sive (*inquit Sanctus* Hieronymus) ſuper duo roſtra aurea, quæ græce, μυξωτῆρες, appellantur. (*c*) Pinguedinis.] *Aquila*, πιότητος, *Theodotio*, λαμπρότητος, ſplendoris. *Addit* S. *Hieron. Symm. dixiſſe*, filii olei.

CAP. V.

(*a*) FAlx.] *Sanctus* Hieronymus *refert ex Aquila, & Theodotione*, διφθέρα, *ex Symmacho*, κεφαλὶς, *id eſt, capitulum.* (*b*) Cruciabitur.] *Cæteri*, ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται: *& apud Sanctum* Hieronymum, uſque ad mortem cruciabitur. (*c*) Upupæ.] *Alii*, ὡς πτέρυγας ἔποπος, *& apud Sanctum* Hieronymum, ſicut alæ ſunt upupæ: *qui etiam teſtatur cæteros interpretes dixiſſe*, ἐρώδιον, herodionem.

CAP. VI.

(*a*) STurnini.] *Schol. ex Aquila*, κραταιοί. *Sanctus* Hieronymus, κραταιοὶ fortes. (*b*) Egrediantur.] *In aliis additur*, καὶ, *aut*, οἱ, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui egrediuntur. (*c*) Ut irent circuire.] *Cæteri non habent*, τοῦ πορεύεσθαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, ut circuirent. (*d*) Oriens.] *Sanctus Hieronymus*, vel, ἀναφύη, ſive, βλάστημα, id eſt, germen nuncupatur. (*e*) Virtutem.] *Iidem*, ab alio, ἐπιδοξότης, ab alio, ἐπιπρέπεια, ab alio, ἀρετὴ, ab alio, δόξα, ſcribitur: quæ vel inclytum, vel decorem, vel virtutem, vel gloriam ſonant.

CAP. VII.

(*a*) NONI.] *Sic etiam Sanctus Hieronymus. Plerique autem*, ἕκτῳ, ſexti. (*b*) In Bæthel.] *Apud Sanctum Hieronymum*, de Bæthel: *& in comment. utraque lectio innuitur.* (*c*) Et bibitis.] καὶ ὑμεῖς πίνετε, *& apud Sanctum* Hieronymum, & vos bibitis. … Abundans.] *Sic apud eundem. Aliqui*, εὐφραινόμενοι, lætans. (*e*) … venam.] *Abeſt a Sancto Hieronymo.* (*f*) Nolit meminiſſe.] … *ti*, μὴ μνησικακεῖτε. *& apud* S. *Hieron.* nolite meminiſſe.

CAP. VIII.

(*a*) PAcificum.] *In pleriſque additur*, καὶ δίκαιον, *& apud Sanct… ronymum*, & juſtum. (*b*) Quartum.] ἡ τετρὰς, *aut*, ἡ πέμπτη… *cæteris. Theodoretus*: Cæteri interpretes Aquila, Symm. Th. νηστεία ἡ… τάρτου, καὶ νηστεία ἡ τοῦ πέμπτου, καὶ ἡ τοῦ ἑβδόμου, καὶ ἡ τοῦ δεκάτου, jejunium quarti… junium quinti, & ſeptimi, & decimi: ut nulli dubium ſit, quin de me… ſit intelligendum. (*c*) Quinque civitates.] *Abeſt*, quinque, a S… Hieronymo. *In aliis libris eſt*, μίαν εἰς μίαν πόλιν, unam in unam… tatem.

CAP. IX.

(*a*) SEdrach.] *Theod.* Civitas eſt Arabiæ. Emath autem ea eſt, qu… Epiphania appellatur. Emath autem magnam nominat ſacra… tura ipſam Emiſan. *Sanctus* Hieronymus *inquit male a quibuſdam… drach: legendum enim eſſe* Hadrach, *quomodo etiam habetur in aliqu…* (*b*) Sacrificium.] *Sic habuiſſe etiam Sanctus* Hieronymus *colligitur ex… quamvis in contextu ſit*, ſacrificii. *Theodor. ex Aq.* καὶ ἐν δαμασκῷ ἀ… αὐτοῦ (*quamvis in Scholio referatur*, αὐτοῖς) & in Damaſco requie… (*c*) In Emath in finibus ejus:] *Ab aliquo libro, & Sancto Hiero… abeſt illud*, in. *Notat autem Theodor. cæteros interpretes dixiſſe*, in… finitima ei. (*d*) Super ruina ſua.] *Complut.* ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς, … *Sanctum* Hieronymum, de ſpe ſua. (*d*) Revertatur.] *Iidem* … μηδένα, nemo pertranſeat. (*f*) Prædica.] *Juſtinus*, ἀλάλαζον, … jubila, prædica. (*g*) Rex tuus.] *Addendum in noſtra græca*, σου… Manſuetus.] *Juſtinus*, πραΰς, καὶ πτωχὸς, manſuetus, & pauper. *Vide… ſunt duæ interpretationes. Notat enim Sanctus* Hieronymus, *lxx pro*, … *tranſtuliſſe*, manſuetus. *Sanctus Cypr.* 2. *teſtim.* mitis ſedens ſuper… indomitum. *al.* aſinam indomitam. (*i*) Novum.] *Juſtinus*, … (*k*) Diſperdetur arcus bellicus.] *Complut.* ἐξολοθρεύσει τόξον … *Apud Sanctum* Hieronymum, diſperdet arcus pugnantium. (*l*) … tudo & pax.] *Iidem*, πλῆθος, καὶ εἰρήνην, multitudinem, & pacem… *codex, & Euſebius Evang. Demonſtr. libri.* 2. 8. *&* 9 καὶ πλῆθος εἰρ… multitudo pacis. *Sym.* καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ… ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, *quemadmodum fere… in ſua*: & loquetur pacem gentibus, & poteſtas ejus a mari uſque ad m… a fluminibus uſque ad fines terræ. (*m*) Aquis.] *In aliquo*, ἀπὸ … ab aquis, *in nonnullis hic eſt*, ὑδάτων, *ſed paulo poſt*, ἀπὸ ποταμῶν, a flum… *Apud Sanctum* Hieronymum, Ab aquis uſque ad mare, & a fluminibus… ad exitus terræ. (*n*) Tui.] *Abeſt a multis, & a* S. Hieron. (*o*) … *Cæteri*, τὸ αἷμα αὐτῶν, *& apud* S. *Hier.* ſanguinem eorum. (*p*) P… ſicut altare.] *Nonnulli*, ὡς φιάλας τὸ θυσιαστήριον, *& apud Sanctum* … ſicut phialas altare. (*q*) Vinum.] *Sanctus* Hieronymus, Aquila, … interpretatus eſt: quod & ipſum ad ubertatem vindemiæ … poteſt.

CAP. X.

(*a*) ET ex ipſo.] *Abſunt hæc a Complut. &, quantum conjici p… explanatione, a Theodoreto. Sunt & alia quædam in codicib… rietates. Apud* S. *Hier.* & ex ipſo arcus in furore egredietur omnis, qui e… ſimul, *& pro hoc inquit Aquilam dixiſſe*, εἰσπράσσων, exactor. (*b*) … non evertiſſem eos.] *In Compl.* ὃν τρόπον ὅτε οὐκ αὐτοὺς ἀπέῤῥιψα, *& a… Hier.* ſicut quando non eos abjeceram. *Theodoretus*: Hoc *manifeſtius* … *eſt interpretatus*, καὶ ἔσονται ὡς ἂν εἰ μὴ ἀπωσάμην αὐτοὺς, & erunt perinde… eos non expuliſſem. (*c*) Gloriabuntur.] *Ita etiam apud Sanctum Hiero… nymum, & Sanctum Cyprianum*, 2. *teſtim. In aliquot libris eſt*, … σονται, accendentur.

CAP. XI.

(*a*) IN Chanaanitide.] *Hoc inquit Sanctus Hieronymus neque in He… haberi, & a nullo alio transferri.* (*b*) Virgas.] *Videtur … gnificare Sanctus Hieronymus, ab aliquo dictas eſſe*, σχοινίσματα, id eſt, bac… (*c*) Rugiebant.] *Ita etiam Sanctus Hieronymus, & Theodoretus* …

aliquot libris eſt, ἐπορεύοντο, ibant. (*d*) In conflatorium.] *Aquila*, ὡς τὸν πλάστην, quem (*inquit Sanctus Hieronymus*) nos fictorem, & figulum poſſumus dicere. (*e*) Conſiderabo.] *In cæteris*, καὶ σκέψαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, & recogita. (*f*) Poſſeſſionem.] *In pleriſque*, τὴν διαθήκην, *& apud Sanctum Hieronymum*, teſtamentum. (*g*) Imperiti.] *Theodoretus*, Cæteri, ἄφρονος, inſipientis.

CAP. XII.

(*a*) INveniemus nobis.] *Sanctus Hieronymus, & Schol. ex Aquila*, καρτέρησόν μοι, id eſt, conforta mihi. (*b*) Per ſeipſa in Hieruſalem.] *Reſpondet Hebræo. In quibuſdam non eſt*, in Hieruſalem, *& apud Sanctum Hieronymum*, & habitabitur adhuc Hieruſalem in ſemetipſa. (*c*) Sicut David.] *Ita etiam hebræus. In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ὡς οἶκος δαυίδ. *Et apud Sanctum Hieronymum*, quaſi domus David. (*d*) Sicut.] *Reſpondet Hebræo. In aliquo*, καί. *Sic apud Sanctum Hieronymum*, & angelus. (*e*) Pro eo quod inſultaverunt.] *In aliquo eſt*, εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, in quem confixerunt, *aut*, transfixerunt, *& apud Sanctum Cyprianum*, 2. *teſtim. In quibuſdam utrumque conjungitur: ſuntque omnino duæ interpretationes. De qua re Sanctus Hieronymus diſputat, & apud lxx agnoſcit*, κατωρχήσαντο, *ſicut Scholiaſtes ex aliis*, ἐξεκέντησαν. (*f*) Malogranati.] ῥοῶνος, *ac docet Sanctus Hieronymus ita appellari, non unam arborem malorum granatorum, id eſt, mali punici, ſed locum his arboribus conſitum. Complut. habet*, ῥοῶν, malorum granatorum. (*g*) Seorſum.] *Apud Sanctum Hieronymum adjungitur, de tribu Juda: quod neque in ſua eſt, neque in commentariis illud agnoſcit.*

CAP. XIII.

(*a*) DOmui David.] *Sic Hebræus. In aliis libris eſt*, ἐν οἴκῳ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in domo. *Theodoretus ex Symmacho*, ἔσται ἀνοιγομένη πηγὴ τῷ οἴκῳ δαυίδ, erit apertus fons domui David. (*b*) Separationem.] *Quaſi dicat menſtruum: ſic enim appellatur*, χωρισμὸς ἀκαθαρσίας, *Levit.* 18. *Eſt autem Hebraiſmus, ut pro menſtruo intelligatur ablutio menſtrui. Quare in cæteris libris eſt*, εἰς τὸν ῥαντισμόν, *& in Complut.* ἐν τῇ ῥαντίσει, *& apud Sanctum Hieronymum, etiam in commentariis*, in aſperſionem. (*c*) Compedient.] *Sanctus Hieron. teſtatur tres interpretes dixiſſe*, confixerunt. (*d*) Dilecta mea.] *in Complut. eſt*, τοῦ ἀγαπητοῦ μου, dilecti mei. *Apud Sanctum Hieron.* diligentis me. (*e*) Framea.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila, & Symmacho*, μάχαιρα, gladius. (*f*) Paſtores meos.] *Aliquot libri, & Theodoretus*, τὸν ποιμένα μου, *& apud Sanctum Hieronymum*, paſtorem meum. *Juſtinus*, ἐπὶ τὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ μου, ſuper paſtorem populi mei. (*g*) Civem meum.] *Plerique, & Theodoretus*, αὐτοῦ, *& apud Sanctum Hieronymum, etiam in commentariis*, civem ejus: *pro quo inquit Aquilam interpretatum eſſe*, σύμφυλόν μου, contribulem meum, (*teſte etiam Scholiaſte, & Theodoreto*) *Symmachum*, ſuper virum populi mei, *Theodotionem*, ſuper virum proximum ejus: *ac docet, cur aliqui vertant*, meum, *aliqui*, ejus. (*h*) Percutite paſtores, & avellite oves.] *Cæteri*, πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτωσαν τὰ πρόβατα, percute paſtorem, & diſpergantur oves: *apud Sanctum Hieronymum*, diſpergentur. (*i*) Parvulos.] *Cæteri & Theodoretus*, ἐπὶ τοὺς ποιμένας, ſuper paſtores: *quam lectionem Sanctus Hieronymus etiam in comm. agnoſcit ex lxx, licet in ſua verſione ponat*, ad parvulos. *Et in aliquo libro conjungitur utrumque*, μικροὺς ποιμένας. (*k*) In omni terra.] *Sic hebræus. Cæteri*, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in die illa.

CAP. XIV.

(*a*) DOmini.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum, & Euſebium lib.* 6 *Demonſtr. ſed libro* 2. ἐν σοί, in te. (*b*) Et mare.] *Reſpondet Hebræo, & multi putant ſignificari ab Oriente ad Occidentem. In nonnullis libris eſt*, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν, *& apud Sanctum Hieronymum*, & media pars illius ad mare. (*c*) Obturabitur.] *Teſtatur Sanctus Hieronymus, cæteros etiam interpretes hoc eodem modo dixiſſe; quod ipſe in ſua*, fugietis. (*d*) Iaſod.] *Plerique*, ἀσαήλ. *Et Sanctus Hieronymus hoc refert ex lxx, ſicut ex Aquila*, ἀζέλ, *ex Theodotione*, ἀζήλ, *ex Symmacho*, proximum. (*e*) In diebus.] *Multi*, ἀπὸ προσώπου, *& apud Sanctum Hieronymum*, a facie. (*f*) Veniet.] *Reſpondet hebræo. In pleriſque codicibus eſt*, παρέσται, *& apud Sanctum Hieronymum*, aderit. (*g*) Et frigus] καὶ ψύχη, *aut*, ψύχος, *ut alii. Complut.* ἀλλ' ἢ ψύχος, *& apud Sanctum Hieronymum*, ſed frigus. (*h*) Anameel.] *Sanctus Hieronymus, in commentariis*, & a turre Hanameel, non, ut græci, & latini male legunt, Anamael, uſque ad torcularia regis. (*i*) Et iſti illis apponentur.] *In pleriſque libris & apud Theodoretum ſequitur*, οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὑετός, *ſed non apud Euſebium: & Sanctus Hieronymus teſtatur Aquilam, & Symmachum & Theodotionem ſimiliter eſſe interpretatos*, & non erit ſuper eos imber, *pro eo, quod lxx tranſtulerint*, καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται. (*k*) Frenum.] *Sanctus Hieronymus inquit ſolos lxx ita dixiſſe, quos tamen ipſe ſit ſequutus in ſua, Aquilam vero, & Theodotionem*, βυθόν, profundum, *Symmachus*, περίπατον σύσκιον, id eſt, inceſſum umbroſum. (*l*) Chananæus.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila*, mercator. (*m*) Omnipotentis.] *Multi*, τῶν δυνάμεων, *& apud Sanctum Hieronymum*, virtutum.

MALACHIAS.

CAP. I.

(*a*) ANgeli ejus.] *Notat Theodoretus, eum, qui lingua Græca angelus dicatur, in Hebraica dici Malachiam. Et Sanctus Hieronymus teſtatur cæteros interpretes retinuiſſe nomen Malachi, ita, ut in Hebræo legitur.* (*b*) Ponite nunc ſuper corda veſtra.] *Hæc quæ in Hebræo non habentur, putat Sanctus Hieronymus de Aggæo addita eſſe, cujus cap.* 2. *ſimilia legantur.* (*c*) Præparatus eſt.] *Sic ſolet interdum verti illud*, παρατέτακται, *& valet, in acie ſtat, bellum ſuſcepit.* (*d*) Suum.] *In quibuſdam codicibus additur*, φοβηθήσεται, *& apud Sanctum Hieronymum in contextu*, timebit: *ſed in commentariis non indicat ſe habuiſſe quemadmodum neque in ſua poſuit, ſed*, ἀπὸ κοινοῦ, *vult ſubaudiri*, honorat. (*e*) Pollutos.] *Theodoretus ex Aquila, & Symmacho*, μεμολυσμένους, inquinatos. (*f*) Polluta.] *Plerique*, ἐξουδενημένη, *ſive*, ἐξουδενωμένη, *& apud Sanctum Hieronymum*, deſpecta. (*g*) Et quæ ſuperpoſita ſunt, deſpexiſtis.] *Sanctus Hieronymus*, Obelo prænotavimus, quia in hebræo non habetur, & de ſequentibus additum eſt. *In pleriſque autem libris eſt*, ἐξουδένωται, ſpreta ſunt. (*) Illud.] *Corrigendum eſt in noſtra*, αὐτό. (*h*) Non ſuſcipiam.] *Sanctus Cyprianus* 1. *teſtim.* acceptum non habebo, *al.* non accepto habebo. (*i*) Incenſum.] *Apud Juſtinum*, θυσία, ſacrificium. *Sanctus Cyprianus*, odores incenſi offeruntur. (*k*) Magnum eſt.] *Ita etiam Sanctus Cyprianus. Apud Juſtinum*, τιμᾶται, honoratur. (*l*) Exufflavi.] *Apud Theodoretum & in Complut. eſt*, ἐξεφυσήσατε, *& apud Sanctum Hieronymum*, exufflaſtis. *quod tamen interpretatur*, exufflatione mea digna feciſtis. (*m*) Et ſi afferatis] *Aliqui*, καὶ προσεφέρετε, *& apud Sanctum Hieronymum*, & offerebatis.

CAP. II.

(*a*) SEparo.] *Apud Sanctum Hieronymum*, ſeparabo. *Theodoretus, ex Aquila*, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιτιμῶ ὑμῖν σὺν τῷ βραχίονι, καὶ λικμήσω κόπρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν κόπρον ἑορτῶν ὑμῶν, Ecce ego increpo vos cum brachio, & diſpergam ſtercus ſuper facies veſtras, ſtercus ſolennitatum veſtrarum. (*b*) Teſtamentum.] *Sanctus Hieronymus ex Aquila*, συνθήκην, pactum. (*c*) In pace.] *Apud Sanctum Cyprianum*, in pace linguæ. (*d*) Infirmos feciſtis.] *Theodoretus, & Sanctus Hieronymus ex Aquila, & Symmacho*, ἐσκανδαλίσατε, ſcandalizaſtis. (*e*) Abjectos.] *In Compl.* παρειμένους, *& apud Sanctum Hieronymum*, diſſolutos. (*f*) Accipiebatis.] *Theodoretus, ex Symmacho*, ἐδυσωπεῖσθε πρόσωπα ἐν νόμῳ, reverebamini facies in lege. (*g*) De laboribus.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum, & Theodoretum: quamvis plerique codices habeant*, ἐκκόπτων. (*h*) Nonne bonum fecit] καὶ οὐ καλὸν ἐποίησε. *Sic plerique libri, in aliquo tamen eſt*, καὶ οὐκ ἄλλως, & non aliter: *in aliquo item*, καὶ ὁ κάλλος, *quod videtur factum ex*, οὐκ ἄλλος, *quod eſt apud Theodoretum: & in Complut. & apud Sanctum Hieronymum*, & non alius fecit, *ſine interrogatione.* (*i*) Ejus] *Propius ad hebræum. Apud Theodoretum, eſt*, σοῦ, *& apud Sanctum Hieronymum*, tui. (*k*) Bonum.] *Apud Theodoretum, & in Compl.* καλλός, *& apud Sanctum Hieronymum*, bonus eſt.

CAP. III.

(*a*) MItto.] *Alii*, ἐξαποστελῶ, *& apud* S. *Hier.* mittam: *quæ varietas ſæpe obſervari poteſt. Noſtra propior hebræo.* (*b*) Reſpiciet.] ἐπιβλέψεται, *quaſi diligenter animadvertet, & curabit, ne quid in ea ſit quod impediat. In Compl. eſt*, ὅστις ἑτοιμάσει, *apud Theodoretum*, καὶ ἑτοιμάσει, *& apud* S.*Hier* & præparabit. (*c*) Herba.] ποιά. *Alii*, πόα, *eodem ſenſu: & hoc* S. *Hier. agnoſcit ex lxx.* (*d*) Hoſtiam] *Alii*, θυσίας, *& apud* S. *Hier.* hoſtias. (*e*) Adultera.] *Aliqui*, τοὺς μοιχούς, *& apud* S. *Hier.* Adulteros. (*f*) Injuſtitiis.] *Multi*, ἁμαρτιῶν, peccatis, *& ita apud* S. *Hier. apud quem etiam eſt*, declinaſtis a legitimis meis, *quemadmodum in aliquo*, ἐξεκλίνατε ἀπὸ τῶν νομίμων μου. (*g*) Nunquid ſupplantabit] *Apud* S. *Hier.* εἰ πτερνιεῖ ſi ſupplantat, *& iſtud*, εἰ, *eſt in multis. Theodoretus ex Aquila, & Symmacho* μὴ ἀποστερήσει ἄνθρωπος θεόν, ὅτι ὑμεῖς ἀποστερεῖτέ με; num fraudabit homo Deum, quia vos fraudatis me? *Addit* S. *Hier. etiam Theodotionem dixiſſe*, μὴ ἀποστερήσει. (*h*) Et dicetis.] *Multi*, καὶ εἴπατε, *& apud* S. *Hier.* & dixiſtis. *Schol. ex Aq. & Symm.* καὶ εἴπατε, ἐν τίνι ἀπεστερήσαμέν σε; Et dixiſtis, in quo fraudavimus te? (*i*) Rapina ejus in domo ejus.] *Alii*, ἡ διαρπαγὴ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, *& apud* S. *Hier.* rapina in domibus veſtris. (*k*) Revertimini.] *Theodoretus, ex Aquila*, πειράσατε, *&* S. *Hier. in ſua*, probate. (*l*) In cibum.] εἰς βρῶσιν, *Compl. non habet*, εἰς *apud* S. *Hier.* vobis cibos. (*m*) Accepta] *Hoc videtur ſignificare*, θελητή, *& reſpondere hebræo. Apud* S. *Hier.* ut terra voluntaria. (*n*) Acquiſitionem.] *Teſtatur* S. *Hier. cæteros etiam interpretes tranſtuliſſe*, περιποίησιν, *præter Aquilam, qui*, περιούσιον, eximium: *quod etiam refertur in ſcholio.* (*o*) Et eligam.] *Th. ex Aquila*, φείσομαι, ὡς φείδεται ἄνθρωπος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, parcam ſicut parcit homo filio ſuo. (*p*) Servientem.] *In multis additur*, αὐτῷ, *& apud* S. *Hier.* ei.

CAP. IV.

(*a*) ALienigenæ.] *Theodoretus, ex Aquila*, ὑπερήφανοι, ſuperbi. (*b*) Quia erunt.] *Alii*, καὶ ἔσονται, *& apud Sanctum Hieronymum*, & erunt. (*c*) Omnipotens.] *Hic in multis, & apud Theodoretum, & Sanctum Hieronymum ponuntur ea quæ in noſtra ſunt in extremo*, mementote legis, *&c.*

ESAIAS.

CAP. I.

(*a*) Contra Judæam, & contra Hieruſalem] *Sic teſtatur* S. *Hieron. etiam Theodotionem vertiſſe; Symmachum vero,* de Juda, & Hieruſalem. (*b*) Genui, & exaltavi.] *S. Hieron.* Pro quo Symm. & Theod. ita verterunt, filios enutrivi & exaltavi. *Cyrillus videtur ſignificare, pro,* exaltavi, *ab illis poſitum eſſe,* enutrivi. (*c*) Me.] *Pro* με, *in multis codicibus eſt,* μȣ, meus. *Sed S. Hieron. teſtatur ſolos lxx dixiſſe, quemadmodum eſt in noſtra, & apud SS. Baſilium, & Cyrillum.* (*d*) Sceleſti.] *Sic S. Cypr. de Orat. Dom. & alibi S. Hieron. in comment.* Scelerati, ſive iniqui. *Græce eſt,* ἄνομοι, (*cujus notionem explicat S. Baſilius*) *pro quo a cæteris inquit dictum eſſe,* ὑιοὶ διαφθείροντες, filii corrumpentes, *ſicut etiam pro,* ſemen nequam, *vel,* peſſimum, *poſitum eſſe,* peſſimorum. (*e*) Iſrael] *Sic etiam alius codex, & Cyrillus. In pleriſque hæc ſequuntur,* ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω, abalienati ſunt retrorſum : *quæ S. Hieron. teſtatur lxx non habere : & S Baſilius inquit ex Theodotione eſſe addita, Procopius autem tribuit Aquilæ.* (*f*) Iniquitatem.] *Pro hoc S. Hieron. inquit Theodotionem tranſtuliſſe declinationem.* (*g*) Neque vulnus, neque livor, neque plaga.] *Ita etiam apud S. Baſilium. Cyrillus, & Procopius,* τραῦμα, μώλωψ, πληγὴ φλεγμαίνουσα, vulnus, livor, plaga tumens. (*h*) Malagma.] *S. Hieron. Quod Aquila interpretatus eſt,* μότωσιν, linteola, videlicet, quæ ad exiccandam ſaniem, & purulentias extrahendas injiciuntur vulneribus. (*i*) Cucumerario.] *S. Baſilius,* Σικυήρατον ἐστὶ τόπος προσκαίρων ϗ ὀλιγοχρονίων καρπῶν οἰστικὸς, τέρψιν τινὰ μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν παρεχομένων· Σικυήρατον, (*al.* Σικυήλατον,) eſt locus ferens fructus fugaces, & parum diuturnos, delectationem potius quandam, quàm utilitatem præbentes. (*k*) Nolo.] S. *Hier.* Pro eo, quod eſt nolui, lxx tranſtulerunt, nolo, præſens tempus pro præterito. (*l*) Magnum.] S. *Baſilius inquit cæteros interpretes dixiſſe,* κλητὴν, vocatum, *aut,* ἐπίκλητον, convocatum, *ut Theodotio, aut, ut Symmachus,* ἐπίκλησιν ȣ̓κ ἀνέξομαι, convocationem non ſuſtinebo. (*m*) Nequaquam ultra dimittam.] S. *Hier.* Pro quo interpretatus eſt Aquila, laboravi ſuſtinens. Sym. ἐκοπώθην ἱλασκόμενος, quod eſt, defeci miſerans. (*n*) Arguamur.] διελεγχθῶμεν, *Alii,* διαλεχθῶμεν, *& apud* S. *Cypr. teſti.* & venite diſputemus. (*o*) Sion.] Hoc *inquit* S. *Hier. addidiſſe lxx, ut ſenſum manifeſtiorem facerent.* (*p*) Dormivit.] *Sic Sanctus* Hieronymus, *in commentariis, quod græce,* ἐκοιμήθη *& inquit verbum hebraicum ſignificare,* & requievit, & requieſcet : *quare Aquilam, & & Theodotionem quaſi de futuro dicere.* Procopii exemplar, quo uſus ſum κυλίζετο. Id primus emendavi ſcribens ηὐλίζετο, recte ac ſecus judicium eſto eorum, qui harum rerum intelligentiam habent : αὐλίζομαι, proprie ſtabulor : item cubo, pernocto. Lex. vetus, αὐλίζομαι, ἐπὶ ἀνθρώπȣ, *demoror, commoror, converſor. Druſ.* (*q*) Caupones tui.] *S. Hieron. ex Symm. refert,* vinum tuum miſtum eſt aqua, *& addit Aquilam pro vino interpretatum eſſe,* συμπόσιον, compotationem, & convivium. (*r*) Inobedientes.] S. *Hier. ex Aquila,* recedentes, *ex Symm.* declinantes. (*ſ*) Retributionem.] S. *Hier. ex Sym.* viciſſitudines, vel ultiones. (*t*) Væ fortes Iſrael.] *Idem inquit cæteros eſſe interpretatos,* fortis Iſrael, *quomodo ipſe poſuerit in ſua.* (*u*) Adverſarios] *Apud eundem additur,* μȣ, meos; *& inquit hoc in hebraico non haberi.* (*x*) Excoquam.] *In quibuſdam additur,* σε, te. *In aliis,* ϗ πυρώσω εἰς καθαρὸν τοὺς ἀπειθοῦντας, ϗ ἀφελῶ, & excoquam ad purum inobedientes, & auferam, *&c.* S. *Baſil. non videtur habuiſſe,* ἀπειθοῦντας, *ſed tantum,* σε. *Sym.* ϗ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὴν σκωρίαν σȣ, & excoquam ad purum ſcoriam tuam, *ut eſt in vulg. noſtra. Th.* ϗ πυρώσω εἰς καθαρὸν τὸ γίγαρτῶδές σȣ, & excoquam ad purum acinum uvæ tuæ. *Ita enim interpretatur* S. Hier. *& addit, Aquilam dixiſſe,* στέμφυλα, id eſt, vinacea. (*y*) Terebinthus.]S. *Hier. inquit Sym. dixiſſe,* quercus : *quod* S. *Baſilius etiam aliis interpretibus tribuit. De hoc etiam in Gen. Schol.* τερέβινθος φυτόν ἐστι ἐν ξηροῖς τόποις φυόμενον, κλάδȣς ἔχον κατεσκληκότας, terebinthus eſt planta in locis aridis naſcens, ramos habens rigentes. (*z*) Stipula.] S. Hier, *ex Symm.* ἀποτίναγμα, *ſordes, quæ dum ſtuppa excutitur, ac pectitur, projiciuntur.*

CAP. II.

(*a*) De Judæa.] *Symm.* ὑπὲρ τ̃ ἰȣδαίας, ϗ ὑπὲρ ἱερȣσαλὴμ, ſuper Judæam, & ſuper Hieruſalem : *aut ut* S. Hieron. *refert,* pro Juda, & Hieruſalem. (*b*) Alienigenarum.] *Et hic* S. Hieron. *&* S. *Baſilius notant vocari proprie* ἀλλοφύλȣς, *ipſos Philiſtiim.* (*c*) Facti ſunt.] *Nonnulli codd. &* S. *Hier.* ἐγεννήθη, nati ſunt. *Pro quo inquit Symmachum dixiſſe,* & cum filiis alienis applauſerunt : *& alium affert verbi hebraici interpretationem,* ἐσφηνώθησαν, *pro quo ipſe verterit,* adhæſerunt. (*d*) Maris.] *Idem teſtatur cæteros dixiſſe Tharſis : quod tamen hebræi lingua ſua propria putent ſignificare mare.* (*e*) Contumelia.] ὕβρεις. *Alii,* ὕψος, altitudo. S. *Cyp. quod paulo ante eſt,* ὑβριστὴν, *& nos contumelioſum diximus : ipſe lib.* 1. *epiſt.* 3. *vocat injurioſum.* (*f*) Vana.] S. Hier. *ex Aquila* ὄρυγας, foveas, *ex Symmacho,* infructuoſa : *Theodotionem vero inquit poſuiſſe nomen hebraicum, pro quo ipſe,* talpas. (*g*) Terram.] *In aliis hæc adjunguntur,* παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ ἀνθρώπȣ, ᾧ ἀναπνοὴ ἐν μυκτῆρι αὐτȣ̃, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη; quieſcite vobis ab homine, cui ſpiratio in nare ejus : in quo enim reputatus eſt ? S. Hier. *addit,* iſte : *& notat hæc a lxx prætermiſſa in græcis exemplaribus (quod S. Baſilius idem fere notans inquit,* in communi, & vulgata, *) ab Origene ſub aſteriſcis de editione Aquilæ addita eſſe. Idem B. Cyril. Quare apud Procopium ſub aſteriſco habentur.*

CAP. III.

(*a*) Validum.] *Sic* S. Hieron. *in comm.* S. *Cypr.* 1. *teſtim.* valentem, & validam, (*ſic enim legendum ex manuſſ.*) valentiam panis, & valentiam aquæ. *Aq.* ἔρεισμα, ϗ ἐρεισμόν. *Sym* στήριγμα, ϗ στηριγμὸν, fulcim
& fulturam. (*b*) Gigantem.] *Notat* S. Hieron. *hoc a lxx, eſſe add*
(*c*) Conjectorem.] *Idem inquit cæteros dixiſſe,* divinum. (*d*) Sa
tem architectum.] *Idem ex Aquila,* ſapientiſſimum artificum. (*e*)
dentem auditorem.] *Idem ex Theodotione,* prudentem incantatore
Aquila, prudentem ſuſurratorem, *ex Symmacho,* prudentem eloqui
ci : *quem ipſe ſequi voluerit.* (*f*) Illuſores.] *Idem teſtatur eodem*
vertiſſe etiam Theodotionem, Aquilam vero, ἀναλλάκτες, *quaſi mutante*
vices in exercenda turpitudine. (*g*) Impinget.] *Corrigendum*
noſtra, προσκόψει, *ut habet Vaticanus, & Sanctus Baſilius, & alii. Cy*
tamen videtur legiſſe, προκόψει, invaleſcet, *quod in noſtram editionem*
rat. (*h*) Cibus.] S. Hier. *ex Symmacho, & Theodotione,* infirmitas.
Princeps.] *Idem teſtatur eodem modo dixiſſe Symmachum, Theodotionem*
ἐπιδεσμεύοντα, *qui liget vulnera, & provideat ſanitati.* (*k*) Ling
rum cum iniquitate.] *Aq.* αἱ γλῶσσαι αὐτῶν, ϗ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν,
eorum, & adinventiones eorum. (*l*) In his quæ ad Dominum, inc
Symmachus, κτ̃ τȣ̃ κυρίȣ γέγονεν εἰς τὸ παραπικρᾶναι αὐτὸν, contra Domin
runt ad exacerbandum eum. (*m*) Inutilis.] *Sic* S. Hier. *in com*
græce, δύσχρηστος, *& valet etiam,* injucundus. (*n*) Exigentes.]
modo interpretatus eſt Aquila, eodem teſte, Theodotio autem, δυνασ
ratores, *& Symm.* mulieres. (*o*) Lunulas.] S. *Baſilius,* Alius,
torques. (*p*) Monile demiſſum.] *Idem; Alius,* χαλαστὰ, catenulas. *Ac de*
bus fere iſtis ornamentorum nominibus accurate diſputat. Multa etiam
S. Hieron. *ex aliis interpretibus habentur : legendus etiam* S. *Cypr. de h*
virginum. (*q*) Contexta.] *Nonnulli,* Συγκαθυφασμένην, contex
(*r*) Accubitoria.] S. *Baſilius cum dixiſſet theriſtra videri veſtes*
addit nunc damnari theriſtra, κατάκλιτα, *quæ,* ἐν τῷ κατακλίνεσθαι, *in accu*
do inſternerentur lectis ob nimias delicias : hanc vero dictionem, quia
cæteros interpretes non ſit, obelo eſſe notatam. Alii libri, & aliqua etiam
lii exemplaria, κατάκλειστα, concluſa.

CAP. IV.

(*a*) Et tanquam fumo, & luce ignis ardente per noctem.]
Hier. *in comm. ex lxx,* & lumen ignis flammant
nocte.

CAP. V.

(*a*) Dilecto.] *Apud B. Cyrillum, & in Complut. additur,* μȣ,
meo : *itemque paulo poſt apud* S. Hieron. Vinea facta eſt
meo. (*b*) Dilecti mei.] Hic *Cyrillus non habet,* μȣ. S. Hieron.
pro hoc Aquilam dixiſſe, πατράδελφον, id eſt, patruum, vel patruelem.
Meæ.] *Sic omnes libri, qui collati ſunt, præter Complut.* in quo,
(*d*) Vinea.] S. Hieron. Symm. autem ſuo more manifeſtius, Vinea
eſt dilecto meo in cornu in medio olivarum. (*e*) Sorec.] SS.
& Hieron. *ex Symmacho,* ἐκλεκτὴν, electam. (*f*) Spinas.] *Ita*
Theodotio, teſte S. Hieronymo, *Aquila autem,* σαπρίας, id eſt, fructus pe
Symm. ἀτελῆ, hoc eſt, imperfectos. (*g*) Iniquitatem.] S. Hier. ex
la, diſſipationem. (*h*) Aliquid.] *In aliquot libris ſequitur,*
ὑπάρχειν τόπον, donec deficiat, vel non ſit locus : *quod inquit* S. H
dictum eſſe a Theodotione & Symmacho, per eo quod a lxx dictum fu
auferant aliquid proximo : *quare hæc tantum a* S. *Cypr.* 3. *teſtim.*
tur. (*i*) Lagunculam.] *Cæteri teſte* S. *Hier.* batum. (*k*) Sicer
Schol. τὸ σίκερα, *cæteri interpretes dixerunt,* μέθυσμα, ebrietatem :
interpretatur S. Hieronymus, *qui hoc tribuit Aquilæ, & Symmacho.*
Et peſtilentes ejus.] *Aut,* peſtes. *Nec plura refert Cyrillus. In*
pro his eſt, ϗ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ, (*Ita etiam corrigendum in noſtra,*
exultat in ea. *In cæteris autem fere libris utrumque ponitur, hoc p*
(*m*) Reſoluta.] *Ita etiam Procopius, &* S. *Baſilius : qui ita videtur*
gere, comburetur a flamma reſoluta radix eorum, *& interpretatur a*
materia vim igneam retinente etiam poſtquam flamma reſoluta eſt, &
Cyril. autem habet, ἀνημμένης, accenſa, *nimirum tali ad quam extingu*
nemo accurrit. (*n*) Acerbati.] *Sic* S. Hieron. *ex lxx,* turbati
Theodotione & Symmacho ; commoti, *ex Aquila.* (*o*) Manus.]
additur, αὐτȣ̃, ejus. (*p*) Fremunt.] *Alii,* ὁρμῶσιν, impetum faciunt,
(*q*) In terram.] *Eodem modo apud Cyrillum, & reſpondet*
In cæteris eſt, εἰς τ̃ ȣ̓ρανὸν ἄνω, ϗ κάτω, in cœlum ſurſum, & deo
aut, εἰς τ̃ ȣ̓ρανὸν ἄνω, ϗ εἰς τὴν γῆν κάτω, in cœlum ſurſum, & in te
deorſum.

CAP. VI.

(*a*) Et plena domus gloria ejus.] *Pro hoc teſtatur* S. *Hieron.* Theo
nem & Symmachum tranſtuliſſe, & quæ ſub pedibus ejus e
implebant templum. (*b*) Seraphim.] *Cyrillus,* διερμηνεύεται
ἐμπρησταὶ ἤτοι θερμαίνοντες, Exponitur autem Seraphim, ἐμπρησταὶ, nim
calefacientes, *aut, ut* S. *Hieron.* incendentes, ſiue comburentes. (
circuitu ejus.] S. *Hieron. ex aliis interpretibus,* ἐπάνω αὐτȣ̃, ſuper
(*) Carbonem.] S. *Hier.* Calculus iſte, qui a ſolis lxx, ἄνθραξ,
carbunculus, eſt interpretatus, poteſt non carbonem ſignificare, vel pru
ut plerique exiſtimant, ſed carbunculum lapidem, *&c.* (*d*) Forc
Idem ex aquila, & Symmacho, forcipibus. (*e*) Incraſſatum.]
Cypr. 1. *teſt. in impreſſis legitur,* incraſſavi : *ſed in optimis codicibus eſt,*
vit : *quod videtur valere,* incraſſatum eſt. (*f*) Suis.] *Act.* 28
loco, αὐτῶν, *ſed additur deinde poſt,* ὀφθαλμȣ̀ς, *quemadmodum & in multis*
cibus : quare locus ille ſic nunc a S. *Hieronymo refertur,* & auribus gra
audierunt, & oculos ſuos compreſſerunt : *itemque apud* S. *Cyprian*

Sanabo.] *In aliquo eſt, ut Act. 28.* ἰάσωμαι, *& ſic apud latinos*, ſanem. (*b*) Sua.] *In cæteris hæc ſequuntur*, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς, ſemen ſanctum erit ſtabilimentum ejus. *Quæ in lxx non haberi, ſed de Hebraico, & Theodotionis editione, ab Origene addita in Eccleſiæ ferri exemplaribus notant* SS. *Baſilius, & Hier. qui etiam inquit, pro*, στήλωμα αὐτῆς, *quod ipſe videtur vertiſſe*, quod ſteterit in ea, *Aquilam dixiſſe*, germen ejus.

CAP. VII.

(*a*) PEſſimum.] *In pleriſque adduntur hæc*, ἐφραὶμ, καὶ ὁ υἱὸς ῥομελίου, λέγοντες, Ephræm, & filius Romeliæ, dicentes (*b*) Non intelligetis.] *Sanctus Hieronymus, ex Symmacho*, non permanebitis. (*c*) In profundum.] *Apud Sanctum Cyprianum 2. teſtim.* in altitudinem ſurſum, & in altitudinem deorſum. *Symmachus*, βάθυνον εἰς ᾅδην, ἢ εἰς ὕψος ἄνω, profunda in infernum, vel in altitudinem ſurſum. *Aquila*, βάθυνον εἰς ᾅδην, μετεώρισον εἰς ὕψος ἄνω, profunda in infernum, eleva in celſitudinem. *Theodotio*, βάθυνον εἰς ᾅδην, ὕψωσον ἄνω, profunda in infernum, exalta ſurſum. (*d*) Nunquid parum.] *Apud Sanctum Cyprianum*: Non puſillum vobis certamen cum hominibus, quoniam Deus præſtat agonem. *Aquila*, μήτι ὀλίγον μοχθεῖν ἄνδρα, ὅτι μοχθεῖτε καίγε τὸν θεόν μου; nunquid parum eſt laborem afferre homini, quia laborem affertis etiam Deo meo? *Symmachus*, μὴ οὐκ αὐτάρκες ὑμῖν κόπου ἀνθρώπους, ὅτι κοποῦτε ἔτι καὶ τὸν θεόν μου; Nonne ſatis vobis eſt moleſtiam exhibere hominibus, quia moleſtiam præterea exhibetis Deo meo? *Th.* μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνδράσιν, ὅτι ἀγῶνα παρέχετε καίγε τῷ θεῷ μου; nunquid parum vobis luctam præbere viris, quia luctam præbetis etiam Deo meo? (*e*) Virgo.] *Cæteri (teſte Sancto Hieronymo, qui præclare de hac re diſputat) tranſtulerunt, adoleſcentulam.* (*f*) Vocabis.] *Sic teſtatur Sanctus Hieronymus reliquos etiam tres ſimiliter tranſtuliſſe: pro quo in Matthæo ſcriptum ſit*, vocabunt: *quomodo etiam eſt apud Cyrillum. Apud S. Cyprianum eſt*, vocabitis. (*g*) Aut præeligere mala, eligere bonum.] Illud, aut, ἢ, *abeſt a SS. Baſil. & Cyril. & S. Hier. hæc videtur referre ex lxx*, quam ſciat aſſumere malum. *Apud eaſdem Sanctos Baſilium, & Cyrillum, & in aliquot codicibus eſt*, ἐκλέξεται τὸ ἀγαθὸν, eliget bonum. *Apud S. Cyprianum in duobus vetuſtis exemplaribus (nam in impreſſis eſt, ut in vulgata) legitur*, priuſquam cognoſcat, aut proferat mala, commutat bonum. (*h*) Qui dominabitur.] *Cæteri*, οἳ κυριεύουσιν, quæ dominantur. (*i*) Fiſſuram.] *In aliis hæc adduntur*, καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ, & in omni ligno. (*k*) Conducta.] *Aut*, mercede conducta, *ut Sanctus Hieronymus, in comm. In quibuſdam autem libris, & apud* SS. *Baſilium, & Cyrillum eſt*, μεμεθυσμένῳ, inebriata. (*l*) Regis Aſſyriorum.] *Aquila*, ἐν βασιλείᾳ ἀσσυρίων, in regno Aſſyriorum. *Theodoretus*, ἐν τῷ βασιλεῖ τῶν ἀσσυρίων, in rege Aſſyriorum.

CAP. VIII.

(*a*) NOvi magni.] *Sic Euſebius*, καινοῦ μεγάλου, *& fortaſſe poſſet verti*, deſignationis magnæ. *In quibuſdam eſt*, χάρτου καινοῦ μεγάλου, chartæ novæ magnæ. *In pleriſque, & apud* SS. *Baſilium, Cyrillum, Hieronymum*, τόμον καινὸν μέγαν, *aut*, καὶ μέγαν, librum novum magnum, *aut*, & magnum. *Euſebius*, ἢ τεῦχος, ἢ διφθέρωμα, ἢ κεφαλίδα, vel volumen, vel pellem, vel capitulum. (*b*) Vnam.] *In multis additur*, ἱερέα, ſacerdotem: *quod tamen* S. *Hieron. teſtatur non eſſe apud lxx.* (*c*) Acceſſi.] *Apud B. Cyrillum eſt*, προσῆλθεν, acceſſit. (*d*) Et ambulabit.] *Hæc uſque ad*, & erunt, *notat* S. *Hier. in Hebraico non haberi, & in Græcis codicibus veru jugulante eſſe confoſſa.* (*e*) Cognoſcite.] *Pro hoc idem teſtatur cæteros dixiſſe*, congregamini, ſive infirmamini, & confringimini. (*) Nobiſcum.] *Corrigendum in noſtra*, ἡμῶν. (*f*) Dicant.] *In aliquot codicibus eſt*, μὴ εἴπητε, *& apud* S. *Hieron.* ne forte dicatis. (*) Durum.] *Symm. teſte* S. *Hieronymo*, ἄνταρσις, rebellio. (*g*) Dominum.] *In multis additur*, τῶν δυνάμεων, *& apud* S. *Hier.* virtutum. *Cyrillus videtur habuiſſe*, τῆς δόξης, gloriæ. (*h*) In convalle ſedentes.] *Apud* S. *Hieron.* in convalle erit ſedentibus. *Græce eſt*, ἐν κοιλώματι ἐγκαθήμενοι. *Sed apud B. Cyrillum eſt*, ἐν κυλίσματι, in volutabro, qui præcipitantur, *inquit*, in foveam. (*i*) Homines in tuitione.] *Hæc inquit Sanctus Hieronymus obelo eſſe prænotanda, Habet ea etiam B. Cyrillus.* (*k*) Qui ſignantur.] *Ita vertit* S. *Hier. in comm. & ſic oſtendunt vertenda* SS. *Baſilius, & Cyrillus, quamvis diverſam inde ſententiam eliciant. Attamen* S. *Cyprianus*, 1. *teſtim.* tunc manifeſti erunt qui ſignant legem, ut diſcant. Et dices, *al.* Et dicent. (*l*) Egeſtas anguſta, &.] *Hæc abſunt ab aliquo libro.* (*m*) Et non deficiet, qui in anguſtia fuerit.] *Item hæc a Compl. ſed non a cæteris, neque a* SS. *Baſilio & Cyrillo.*

CAP. IX.

(*a*) PRimum.] *In nonnullis additur*, ταχὺ, cito: *ſed non apud* SS. *Baſilium, Hieronymum, Cyrillum.* (*b*) Fac.] *Eodem modo* SS. *Hier. & Cyril. ſed* S. *Baſil.* πίε, bibe. (*c*) Videte.] *Sic etiam* S. *Cypr. 1. teſt. & Cyrillus. Alii*, ἴδε, *aut*, εἶδε, *& apud* S. *Hier.* vidit, *aut*, ἰδέτω, videat. (*d*) Umbra mortis.] *Alii*, καὶ σκιᾷ θανάτου, & umbra mortis, *ut apud* SS. *Hieron. & Cyrillum, aut*, σκιᾶς θανάτου, umbræ mortis, *ut apud* S. *Cyprianum: apud quem etiam ſequitur, ut eſt in noſtra*, lumen lucebit ſuper vos. (*e*) Quam.] *Iſtud* ὃ *abeſt a cæteris: quare apud* S. *Hier.* Plurimam partem populi deduxiſti in lætitia tua: *pro quo inquit alios eſſe interpretatos*, magnificaſti. (*f*) Tua.] *Et hoc* σου, *abeſt a multis, & Cyrillo.* S. *Hieron. in contextu habet, ſed non in comm.* (*g*) Si fiant.] *In Complut.* εἰ, *& apud* S. *Hier.* & cupient igne eſſe combuſti. (*h*) Magni conſilii angelus.] *Aut*, magnæ cogitationis nuncius, *ut* S. *Cyprianus 2. teſtim. Nec plura hoc loco ponuntur apud Baſilium, Cyrillum, Procopium, neque in tranſlationibus Syriaca, & Arabica, quæ de græcis expreſſæ ſunt, & Romæ habentur.* S. *Hier. notat, hæc quæ in hebraico non habeantur, poſita eſſe a lxx pro ſex nominibus, quæ ſunt in hebræo, admirabilis, conſiliarius, Deus, fortis, pater futuri ſeculi, princeps pacis.* S. *etiam Ambroſius 3. in Luc. cum primo interpretationem lxx poſuiſſet*, magni conſilii angelus. Adducam enim, &c. *hæc ſubjungit*: In quo juxta Aquilæ quoque interpretationem non quaſi de homine, ſed de eo qui ultra hominem eſſet, vidimus extitiſſe promiſſum. Idem enim ita interpretatus eſt: Puer natus eſt nobis, filius datus eſt nobis, & facta eſt menſura (S. *etiam Hieronymus notat, Aquilam verbi ambiguitate deceptum, pro principatu, vel imperio poſuiſſe*, μέτρον) in humero ejus: & vocabitur nomen ejus, admirabilis, conſiliarius, conſiliarius meus fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Ejus impleta eſt diſciplina: & pacis ejus non eſt finis, ſupra ſedem David, & ſupra regnum ejus. *In pleriſque vero codicibus poſt*, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, *hæc ſequuntur*, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς, ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, *quæ omnia redduntur a* S. *Hieronymo, ut diximus, præter illud*, ἐξουσιαστής. S. *Irenæus adv. hær. lib. 4. cap. 66.* & vocatur nomen ejus admirabilis, conſilarius, Deus fortis. S. *Ignatius in epiſt. ad Antioch.* καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστής. *Euſebius, Demonſtr. Evang. lib. 7.* καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἄξω, &c. *itemque l. 9. omiſſis tamen* θαυμαστὸς, *&*, σύμβουλος, *atque ordine mutato. In introitu tertiæ Miſſæ Nativitatis Domini*, vocabitur nomen ejus, magni conſilii angelus: *ſecundæ vero*, & vocabitur admirabilis, Deus princeps pacis, pater futuri ſeculi. *Hæc autem pleraque e vetuſtiore editione de græcis verſa Patres noſtri in Eccleſiaſtica officia contulerunt. In comm. græcis Euſebius*, Symm. hoc modo eſt interpretatus, καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς, βουλευτικὸς, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης, & vocabitur nomen ejus, incredibile quiddam, aptus ad conſultationem, fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Aquila autem, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς, σύμβουλος, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ ἔτι ἄρχων εἰρήνης, & vocatur nomen ejus, admirabilis, conſiliarius, fortis, potens, pater ultra princeps pacis. At ſecundum Theodotionem, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ θαυμαστὸς, συμβουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ αἰῶνος, ἄρχων εἰρήνης, & vocavit nomen ejus, admirabilis, conſultans, fortis, potens, pater ſeculi, princeps pacis. Vox autem hebraica pro, ἰσχυρὸς, eſt, ἢλ, quo ſignificatur Deus. Nam cum ſæpe in ſcriptura El ponatur in Deo; etiam in præſenti loco eodem modo ſumptum eſt. Quare per hanc vocem Deus etiam pronunciatur natus nobis parvulus. Nos igitur minime peccaverimus Deum potentem interpretati. *In iiſdem comm. Theodoretus*: Hoc malitioſe tractantes qui circa Aquilam, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, ſunt interpretati. Nam apud hebræum ponitur, ἢλ γιββώρ. El autem Deus eſt. (*i*) Mortem.] *Apud* S. *Baſilium eſt*, λόγον, verbum: *quod B. Cyrillus inquit eſſe ex hebræo, & cæteris interpretibus.* S. *Hieron. nihil dicit de lxx, ſed cum ipſe poſuiſſet*, verbum, *addit pleroſque ſermonis ambiguitate deceptos, non verbum dicere eſſe miſſum, ſed mortem.* (*k*) Super eum.] ἐπὶ αὐτόν. *Quæ a B. Cyrillo videntur abeſſe, & apud* S. *Hieron. in comment. omnino non ſunt.* S. *Baſilius videtur legiſſe* ἐπὶ αὐτὸ, ſimul. (*l*) Inimicos] *In multis additur*, αὐτοῦ, *& apud* S. *Hieron.* inimicos illius: *in aliquo*, ἰούδα, Juda. (*m*) Abſtulit.] *Th.* ἀφελεῖ, auferet, (*quod etiam eſt in aliquo codice*) *Aquila*, ὀλοθρεύσει, diſperdet. (*n*) Eos qui facies admirantur.] *Symm.* αἰδέσιμον, *quod apud* S. *Hieron. videtur eſſe*, honorabilis. *Apud* S. *Baſilium paulo aliter hic locus videtur habere.* (*o*) Furor.] *Ita etiam Cyrillus. In multis additur*, αὐτοῦ, furor ejus, *itemque*, manus ejus: *quæ varietas ſæpe obſervari poteſt.*

CAP. X.

(*a*) IN abductionem.] *De hoc vocabulo in Eccleſiaſtico dictum eſt. In aliis autem libris, & apud* S. *Baſilium hæc ſequuntur*, καὶ ὑποκάτω τῶν ἀνῃρημένων πεσοῦνται, & ſub interfectis cadent: *quæ a B. Cyrillo non afferuntur: & apud Procopium margini adſcripta ſunt ſub aſteriſco.* (*b*) Viſitabo ſuper ſenſum magnum.] *Non aliud diſcrimen notat* S. *Hieronymus a ſua verſione, niſi quod lxx pro fructu, ſenſum, vel mentem magnam, poſuerunt, id eſt*, τὸν νοῦν μέγαν. *In aliis tamen libris, pro*, ἐπισκέψομαι, *eſt*, ἐπάξει, inducet. (*c*) Mihi.] *In aliis libris hæc ſequuntur*, καὶ ἀνοίγων τὸ στόμα καὶ στρουθίζων, & aperiens os, & garriens: *quorum nulla mentio apud Sanctum Cyrillum, & apud Procopium addita ſunt margini ſub aſteriſco.* (*d*) Aut lignum, & non ſic.] *Ita videtur interpungere B. Cyrillus: & fortaſſe non habuit illud*, & *In Complut. vero*, ἢ ξύλον, ὑψωθήσεται ξύλον· καὶ οὐχ οὕτως, aut lignum, exaltabitur lignum. Et non ſic. (*e*) Et ſanctificabit eum in igne ardenti.] *Symm.* καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ εἰς φλόγα, *quod Sanctus Hieronymus*, & ſanctus ejus in flamma. (*f*) Induco.] *In multis eſt*, ἐπάγει, inducit. (*g*) In loco tribulationis.] *Pro quo* S. *Hieronymus, inquit Aquilam dixiſſe*, in petra Oreb, *Symmachum autem & Theodotionem poſuiſſe ipſum verbum hebraicum*, Zur Oreb. (*h*) Fugiet filia Gallim.] *Sic apud* SS. *Hieronymum & Cyrillum. In aliis* φεύξεται, *conjungitur cum præcedentibus: ac deinde ſequitur*, χρεμέτισον φωνῇ σου, hinni voce tua: *quæ apud Procopium ſunt ſub aſteriſco.* (*i*) Audietur.] *Ita etiam Cyrillus. Complut.* ἐπάκουε, *& apud* S. *Hieronymum*, attende. (*k*) Manu conſolamini montem.] *In aliis quibuſdam*, conſolamini manu. *Sed Cyrillus, ut noſtra, atque ita explicat, o colles, qui in Hieruſalem, vos præcipue quaſi manu mulcentes conſolamini montem, id eſt, ipſam filiam Sion. A Compl. abeſt iſtud*, manu, *& habet*, παρακαλεῖτε ἐν τῷ ὄρει τὴν θυγατέρα σιὼν, conſolamini in monte filiam Sion. *Abeſt etiam a* S. *Hieron. ſed ipſe habet*, Conſolamini montem filiæ Sion, & collem Hieruſalem: *quamvis in explicatione videatur non diſcedere a Cyrillo. Conſiderandum etiam, an pro*, montem, *poſſit reddi*, mons: *quod dictio græca patitur.*

CAP. XI.

(*a*) DE radice.] *Euſebius*: cæteri interpretati ſunt, ἀπὸ τοῦ κορμοῦ, id eſt, de trunco: *quod idem teſtatur* S. *Hieron.* (*b*) Adjiciet.] *Aq.* προσθήσει κύριος δεύτερον τὴν χεῖρα αὐτοῦ, κτήσασθαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃ ὑπολειφθήσεται ἀπὸ τῶν ἀσσυρίων, apponet Dominus ſecundo manum ſuam, ad poſſidendum reſiduum populi ſui, quod relictum fuerit ab Aſſyriis. *Symmachus*, προσθήσει κύριος ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, τοῦ ζηλῶσαι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, apponet Dominus iterum manum ſuam ad zelandum reſiduum populi ſui. (*c*) Deſolabit.] *Euſebius*, οἱ τρεῖς συμφώνως οὕτως ἡρμήνευσαν, Tres illi concorditer ita ſunt interpretati, καὶ ἀναθεματίσει κύριος τὴν γλῶσσαν θαλάσσης αἰγύπτου, & anathemabit, (*aut*, interficiet, *ut interpretatur* S. *Hier.*) Dominus linguam maris Ægypti.

CAP. XII.

(*a*) BEnedico.] *In multis*, εὐλογήσω, benedicam. (*b*) Eo.] *In nonnullis, & apud Cyrillum hæc adduntur*, σωθήσομαι ἐν αὐτῷ, ſalvabor in eo : *quæ margini etiam codicis Vaticani ſunt adſcripta : In quibuſdam etiam eſt*, ϗ εὐφρανθήσομαι ἐν αὐτῷ, & lætabor in eo. *Neutrum habet S. Baſilius.*

CAP. XIII.

(*a*) COnſolamini manu.] *Eadem loquutio ſuperius eſt obſervata ; quamvis hic poſſet etiam verti*, evocate. *Symm.* κινήσατε χεῖρα, καὶ ἐξελθέτωσαν θύρας, movete manum, & exeant portas. (*b*) Eos.] *Sic etiam Sanctus Baſilius. In nonnullis autem codicibus, & apud Cyrillum ſequitur*, ἡγιασμένοι εἰσὶ, ϗ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς, ſanctificati ſunt, & ego abduco eos. *In comment. etiam græcis margini adſcriptum eſt*, ἄγω αὐτοὺς, ἡγιασμένοι εἰσίν. *Cyrillus autem inquit*, ſanctificare, *hoc loco accipi pro*, ſeponere, *ut alibi.* (*c*) Gigantes.] *Theodotio*, καίγε ἐκάλεσα τοὺς γίγαντάς μου, & quidem vocavi gigantes meos. *Aq. & Symm.* δυνατοὺς, potentes. (*d*) Incoctum.] *Ita inquit Sanctus Baſilius, evidenter purum, ac probum, ut coctionis non egeat. Apud Sanctum Hieronymum tamen eſt*, excoctum : *pro quo inquit Aquilam dixiſſe*, πορρόν, coloris optimi, & ſanguinei : *ſicut pro lapide de Suphir*, στίλωμα ὀφείρ. (*e*) Beſtiæ.] *Euſebius.* ἀντὶ τοῦ θηρία, σιείμ, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ ἐκδεδώκασι. ϗ ἀντὶ τοῦ σειρῆνες, στρουθοκαμήλους εἰρήκασι. ϗ ἀντὶ τοῦ, ὀνοκένταυροι, σιείμ, ἀνέγραψαν, αὐτῇ χρησάμενοι τῇ ἑβραϊκῇ φωνῇ, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἑρμηνείας. ἀλλὰ ϗ ἀντὶ ἐχίνων, ὁμοίως οἱ τρεῖς ἑρμηνευταὶ σειρῆνας ἡρμήνευσαν. Pro, θηρία, cæteri interpretes reddiderunt, σιείμ, Siim : & pro, σειρῆνες, dixerunt ſtruthiocamelos, & pro onocentauri ſcripſerunt Siim, ipſa uſi hebraica voce ob interpretationis obſcuritatem, ſed etiam pro, ἐχίνων, id eſt, erinaceis, ſimiliter tres interpretes, Sirenas interpretati ſunt. *Sanctus Baſilius*, τοὺς ὀνοκενταύρους οὓς εἶπον οἱ ἑβδομήκοντα, τριχῶντας ὠνόμασεν ὁ ἀκύλας, Quos lxx dixerunt Onocentauros, Aquila nominavit, τριχῶντας, piloſos. *Theodoretus*, καλεῖ ὀνοκενταύρους, ἃς οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπούσας, οἱ δὲ νῦν, ὀνοσκηλίδας προσαγορεύουσι, Vocat Onocentauros, quos veteres quidem, ἐμπούσας, qui autem nunc vivunt, appellant ὀνοσκηλίδας. *Legenda ſunt quæ S. Hier. de his varietatibus affert, lib. 6.*

CAP. XIV.

(*a*) TArdabit.] *In cæteris ſequitur*, ϗ αἱ ἡμέραι αὐτῶν, (*aut* αὐτῆς, *ut apud Sanctum Baſilium*) οὐ μὴ ἐφελκυσθῶσι, & dies eorum, (*al.* ejus) non protrahentur. *Hæc autem non afferuntur a Cyrillo : & apud Procopium ſub aſteriſco habentur, itemque apud Sanctum* Hieronymum. (*b*) Advena.] *Euſeb.* ἀντὶ τοῦ ὁ γειώρας, οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ, ὁ προσήλυτος, ἡρμήνευσαν. Pro, ὁ γειώρας, cæteri interpretes dixerunt, proſelytus. *De hoc multa S. Baſilius, & S.* Hieronymus. (*c*) Gigantes.] *Euſebius*, οἱ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς ῥαφαείμ, qui apud cæteros interpretes dicuntur Raphaim. (*d*) Operculum.] κατακάλυμμα. *In aliis, & apud Cyrillum eſt*, κατάλυμα, habitaculum. (*e*) Obductione.] ἐπαγωγῇ. *Alii*, ἀπαγωγῇ, abductione. *Utrumque, ut alibi notatum eſt, ſignificat calamitatem, & anguſtiam.* (*f*) Mortuus.] *Apud Sanctum* Hieronymum *in textu vetuſtioris eſt*, abortivum : *ſed in comment. inquit, hoc nimirum*, ἔκτρωμα, *eſſe Symmachi*, νεκρὸς, *autem lxx*, ἰχῶρα, ſaniem, *Aquilæ; Theodotionis*, βλαστὸν, germen. (*g*) Bellis.] *In aliquibus eſt*, πολεμίων, hoſtibus : *in aliis*, πόλεων, civitatum. *Sanctus* Hieronymus *notat dictionem hebraicam ſignificare poſſe civitates, & adverſarios.*

CAP. XV.

(*a*) MIttam.] Hoc *Baſilius & Cyrillus conjungunt cum fine ſuperioris capitis*, & reſiduum Adama mittam. *Compl. autem*, ἀποστελῶ ἀμνὸν κυριεύοντα ἐπὶ τὴν γῆν, mittam agnum dominantem ſuper terram. (*b*) Eris] *Iſtud* ἔσῃ, *abeſt a multis.* (*c*) Fac tegmen luctus ipſa ſemper.] *In aliquot codicibus eſt*, ποιεῖτε σκέπην πένθους αὐτοῖς διαπαντὸς, facite tegmen luctus ipſis ſemper: *& ita habuiſſe Sanctos Baſilium & Cyrillum ex ipſa etiam explanatione colligitur. In aliquo etiam eſt*, αὐτῇ, ei. (*d*) Abducaris.] *Sic Sanctus Baſilius videtur legiſſe : & apud Procopium margini adſcriptum eſt. Sed Procopius ipſe, ac Cyrillus, & aliqui codices habent*, μὴ ἀπ' ἀρχῆς, nonne ab initio habitabunt, *&c.* (*e*) Perſequentis.] *Nam etiam in Vatic.* διώκοντος, *licet per typographi incuriam factum ſit*, διώκοντες. (*f*) Et dirigetur.] *Aquila*, ϗ ἑτοιμασθήσεται ἐν ἐλέῳ θρόνος, & præparabitur in miſericordia ſolium, *ut in vulgata. Theodotio*, ϗ ἑτοιμασθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος, & parabitur cum miſericordia ſolium. (*g*) Superbiam ſuſtuli.] *Ita etiam apud B. Cyrillum. A nonnullis abeſt*, ἐξῆρα, *& in Compl. illud*, ſuperbiam, *conjungitur cum antecedentibus*, ὑβριστὴν, (*ita enim habet*) σφόδρα τὴν ὑπερηφανίαν, contumelioſam valde ſuperbiam. *In quibuſdam vero eſt*, τὴν ὑπερηφανίαν σου ἐξῆρας, ſuperbiam tuam extuliſti, *aut*, ἐξῆρεν, ſuſtulit : *quomodo etiam videtur legiſſe* S. *Baſilius : apud quem, ſicut in cæteris fere codicibus ſequitur*, ϗ ἡ ὕβρις (*Compl.* τὴν ὕβριν) αὐτοῦ ϗ ἡ μῆνις αὐτοῦ, & contumelia ejus, & alte concepta iracundia ejus. *Ita enim interpretatur* S. *Baſil. Apud* S. *Hieron.* ſuperbia ejus, & injuria ejus, & furor, non ſicut divinatio, &c. *Hæc vero neque apud Cyrillum ſunt : & apud Procopium margini ſunt adſcripta ſub aſteriſco.* (*h*) Habitatoribus autem Seth meditationes.] τοῖς κατοικοῦσι δὲ σὲθ μελετήσεις. *In Compl. eſt*, ἐν τοῖς κατοικοῦσι δὲ σὲθ, μελετήσεις, *& ſic redditur*, in habitantibus autem Seth, meditaberis. *Apud Cyrillum*, δεσὲθ *eſt una dictio, quemadmodum & in multis libris*, Deſeth : *ut hoc ſibi velit, fore meditationem lugubrium lamentorum habitantibus Deſeth. Apud* S. *Hieron. eſt*, δὲ δεσὲθ, *& in textu*, habitatoribus autem Deſeth meditaberis. *Apud* S. *Baſilium eſt*, σεδὲκ, *qui hunc locum ſic clarius a Symmacho expreſſum teſtatur*, iis qui lætantur in muro fictili, loquimini : *quare in margine unius codicis eſt*, τεῖχος ὀστράκινον, *quod eſſe in hebraico teſtatur* S. *Hieron.* (*i*) Non confunderis]*S. Baſilius videtur legere cum interrogatione. In aliquot libris, & apud Cyrillum eſt*, ϗ οὐκ ἐντραπήσονται πεδία, *quod ita videtur explanare, & non reverebuntur feriiſti vaſtatores campos Eſebon : lugebit vitis Sebama, &c.* (*k*) In tribus annis.] *Euſebius* : Pro eo quod apud lxx dictum eſt, ἐν τρισὶν ἔτεσιν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μωάβ, ſecundum hebraicam lectionem, vel etiam cæteros interpretes, interpoſita diſtinctio clariorem red dit ſententiam : Nam ab Aquila quidem dictum eſt, ἐν τρισὶν ἔτεσι μισθω Symmacho autem, ἔκτοτε ϗ νῦν ἐλάλησε κύριος λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, μισθωτοῦ, ex tunc, & nunc loquutus eſt Dominus dicens, in tribus quaſi in mercenario : a Theodotione autem, ἀπὸ τότε, ϗ νῦν ἐλάλησε λέγων, ἐν τρισὶν ἔτεσιν, ὡς ἐνιαυτοῖς μισθωτοῦ, ex tunc, & nunc loquutus eſt Do nus, dicens, de tribus annis, quaſi annis mercenarii. Deinde ab alio cipio dictum eſt apud cæteros interpretes, & juxta hebraicam lectio ϗ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μωὰβ σὺν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, & inhonora gloria Moab cum omnibus divitiis iſtis multis.

CAP. XVII.

(*a*) TOlletur de civitatibus.] *Theodotio*, μετασταθήσεται ἐκ πόλεως, vebitur de civitate. (*b*) In ſeculum] *Euſebius* : Iſtud, αἰῶνα, μόνην τὴν ἑβδομήκοντα ἑρμηνείαν εἴρηται. λέγω δὲ τὸ, εἰς τὸν αἰῶνα· οὐ γὰρ ἐν τῷ ἑβραϊκῷ, οὔτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται, In ſola interpretatione poſitum eſt : neque enim in Hebraico, neque apud cæ interpretes fertur. *Pro hoc Sanctus* Hieronymus *poſuit dictionem Aroer, quam inquit ſignificare myricem, arborem quæ in ſolitudine* (*c*) Ad confugiendum.] *In multis additur*, ἐκεῖ, illuc. (*d*) Am & Evæi.] *Sanctus* Hieronymus *ex Aquila*, teſtam, & Emir, *ex Symma* vam, & Amir, *ex Theodotione*, Hares, & Emir, *quod ipſe*, aratra & (*e*) Exterminabit.] *Aquila*, ϗ ἐπιτιμήσει ἐν αὐτῷ ϗ φεύξεται μακρὰν, crepabit in eum, & fugiet longe. *Symm.* ϗ ἐμβριμήσεται αὐτῷ, ϗ φεύξεται & comminabitur ei, & fugiet procul. (*f*) Ventilantium] *In Co & apud Cyrillum*, λελικμωμένον, ventilatum. (*g*) Tempeſtas imp *In iiſdem*, καταιγίδος φερούσης, tempeſtate impellente. (*h*) Et.] &, *abeſt a multis, & a Cyrillo : cui in cæteris convenit noſtra.*

CAP. XVIII.

(*a*) NAvium alis.] *Symmachus*, ἦχος πτερωτὸς, ſonitus alatus. *Sanctus* Hieronymus, *quod Symmachus dixit*, ſonitum, *Th nem dixiſſe, aves, Aquilam bis, umbram, ſe autem, cymbalum : in co autem capitis* 19. *dixit*, væ terræ obumbranti alis. *Sed lib.* 7. terræ alarum. (*b*) Qui mittit.] *Symmachus*, ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ πρέσβεις mittit in mari legatos. *Pulchre autem docet Sanctus* Hieronymus *interdum in ſermone de Ægypto pro genere feminino maſculinum apud hebræos enim & Ægyptus, & Ægyptius, & Ægyptii uno nuncupantur.* (*c*) Quis ultra illum ?] *Symm.* μεθ' ὃν οὐκ ἔστιν ἐπέκεινα, quem non eſt ultra.

CAP. XIX.

(*a*) ECce Dominus ſedet.] *Aquila*, ἰδοὺ κύριος ἐπιβαίνει ἐπὶ πάχος Ecce Dominus aſcendit ſuper craſſitiem levem. (*b*) E buntur.] *Aquila*, ϗ συστάσω αἰγυπτίους αἰγυπτίοις, & diſſidere faciam ab Ægyptiis. *Symmachus*, συμβαλῶ, committam. (*c*) Turba *Symmachus*, ϗ ῥαγήσεται πνεῦμα αἰγύπτου ἐν αὐτῇ, & diſrumpetur Ægypti in ipſa. *Aquila*, ϗ πλαδαρωθήσεται πνεῦμα αἰγύπτου ἐν ἐγκάτῳ flacceſcet ſpiritus Ægypti in intimo ejus. *Theodoretus*, ϗ σχισθήσεται αἰγύπτου ἐν αὐτῇ, & ſcindetur ſpiritus Ægypti in ea. (*d*) E *Aquila*, ϗ βασιλεὺς κεκραταιωμένος βασιλεύσει αὐτῶν, & rex corrobo gnabit ſuper eos: *Symmachus*, ϗ βασιλεὺς σκληρὸς ἐξουσιάσει αὐτῶν, & imperabit eis. *Theodoretus*, ϗ βασιλεὺς ἰσχυρὸς κυριεύσει αὐτῶν, & rex fort nabitur eorum, *ut vulgata.* (*e*) Et bibent.] *Aquila*, ϗ δατα ἀπὸ θαλάσσης, & deſiderabuntur aquæ de mari. *Symmach.* ϗ & diſperibit. (*f*) Etiam.] *Iſtud*, ϗ, *abeſt a multis.* (*g*) *vocabulo hoc notatum eſt Gen.* 41. *& Eccl.* 40. *& legenda, quæ hic* Hieronymo, *lib.* 7. *& paulo poſt de Zytho.* (*h*) Finem.] *Pro hoc* Hieronymus *teſtatur Aquilam dixiſſe*, στρέβλοντα, qui perverſe omnia puerum, *inquit*, ſignificaret. (*i*) Terrorem.] *Sanctus* Hieron *Aquila*, γύρωσιν, cum aliquis pavidus & tremens circumfert advenientem formidat inimicum. (*k*) Aſedec.] *Symm.* πόλις tas Solis. *Alios inquit Sanctus* Hieronymus, ὄστρακον, *hoc eſt*, teſtam, *nam urbem intelligi voluiſſe. Dictio enim hebraica & ſolem, & gnificat.*

CAP. XX.

(*a*) FAC.] *Sic etiam Cyrillus. In uno vetuſto codice, & eſt*, ἐποίησεν, fecit. (*b*) Tres annos.] *Abeſt a cæteris* Tres anni erunt in ſigna.] *In aliquo eſt*, τρία ἔτη ἔσται σημεῖα, tribu erunt ſigna.

CAP. XXI.

(*a*) PRævaricans prævaricatur.] *Symm.* ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖται, ϗ ὁ ρίζων ταλαιπωρεῖ, rejiciens rejicit, & vaſtans vaſtat. (*b*) *Aq.* λέοντα, leonem. *Symm.* λέαιναν, leænam, *Theodotio*, ἀριήλ, Ariel. *tur Sanctus* Hieronymus *lib.* 7. (*c*) In ſpeculam : Dominus *apud Sanctum* Hieronymum. *Alii*, εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου, ϗ εἶπεν, in ſpe Domini: Et dixit. (*d*) Voca de Seir.] *Cyrillus videtur habuiſſe* vocat. *Sanctus* Hieronymus *lib* 7. *inquit ſecundum hebrai & græci ambiguitatem poſſe verti*, vocat, *&*, voca : *Euſebius, ſecundum interpretes*, φεύγοντας παρὰ τοῦ σηὶρ, fugientes de Sier. (*e*) Habita.] *buſdam ſequitur*, λῆμμα ἐν τῇ ἀραβίᾳ, Aſſumptio in Arabiam, *aut*, τῇ ἀραβίᾳ, verbum quod in Arabiam, *aut*, τὸ ὅραμα τὸ ἐν τῇ ἀραβίᾳ, in Arabiam.

CAP XXII.

(*) QUIA nunc.] *Legenda ſunt quæ hoc loco ſcribit Sanctus mus, de illo Aphu, de quo in volumine Reg.* (*a*) *Schol.* ἐλαμίτας, τοὺς σαμαρείτας καλεῖ· ϗ γὰρ τῆς περσικῆς μητρόπολις χθῶς δὲ διακείμενοι πρὸς τοὺς ἰουδαίους, συνεμάχουν κατ᾽ αὐτῶν ἀναγκαίως ῥωμαίοις, Elamitas vocat ipſos Samaritas: ex Perſica enim regione tranſmigrarant. Inimice autem affecti erga Judæos, neceſſario una cum Romanis pugnabant contra illos. (*b*) Avertit.] *Aliqui, & Cyrillus,* ἀπέστρεψαν, *& apud S. Hier. lib.* 7. averterunt. *In uno pervetuſto eſt,* ἀπεστρέψατε, *& paulo poſt,* καθείλετε, avertiſtis, deſtruxiſtis. (*c*) In paſtophorium.] *Symm.* σκηνοποιοῦντα, eum qui facit tabernaculum. *Aq.* τὸ σκηνοῦντα, qui habitat in tabernaculo: *ita enim interpretatur Sanctus Hieronymus pro quo inquit Theodotionem dixiſſe,* ingredere ad Socen iſtum. (*d*) Scripſiſti.] *Ita etiam Cyrillus. In uno codice eſt,* ἔγλυψας, ſculpſiſti. (*e*) Per imperium.] κατὰ κράτος, *& apud Sanctum Hieronymum,* fortiter. *In multis, & apud Cyrillum, & Procopium,* καὶ κράτος, & potentiam. *Apud Procopium in margine.* Th. κρατειώσω αὐτὸν, confortabo eum, *ut in vulgata.* (*f*) Et dabo ei.] *Hæc uſque ad,* & ſtatuam, *abſunt a Cyrillo. In multis autem ſequuntur ſtatim poſt illa,* & inhabitantibus in Juda. (*g*) Magnum.] *In cæteris hæc adduntur,* πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀπὸ σκεύους τῶν ἀγανώθ, omne vas parvum a vaſe Agonoth, *quod in vulgata redditur,* craterarum. *Hæc vero neque a Cyrillo afferuntur, & apud Procopium ſignata aſteriſco Theodotioni tribuuntur.*

CAP. XXIII.

(*a*) TRaderetur.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* ἀπάξουσιν αὐτὴν οἱ πόδες αὐτῆς πόῤῥωθεν εἰς ἀποικίαν, abducent eam pedes ejus procul in tranſmigrationem: *quæ neque apud Cyrillum ſunt, & apud Procopium, tanquam de Theodotione ſumpta notantur aſteriſcis.* (*b*) Aſſyriis.] *In nonnullis hæc ſubjunguntur,* ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς Σιείμ. ἔστησαν ἐπάλξεις αὐτῆς, ἐξήγειραν βάρεις αὐτῆς, fundavit eam in Siim: ſtatuerunt propugnacula ejus, exciraverunt ædificia ejus: *quæ neque apud Cyrillum habentur, & apud Procopium aſteriſco ſignata ſunt: hoc tamen ſcholio adjuncto,* τούτων τῶν ἠστερισμένων, ἀρχῆς, ὡς τῶν ο, μέμνηται ἐν τῷ κέ. τόμῳ τῶν εἰς ἠσαΐαν, horum, quæ aſteriſco notata ſunt, Origenes, tanquam ipſorum lxx, mentionem fecit in 25. tomo in Eſaiam. (*c*) Et in ſymbolam.] *A nonnullis abeſt illud* &: *in ſymbolam autem videtur valere,* ad ſaturitatem. *De hoc vocabulo alibi dictum eſt.*

CAP. XXIV.

(*a*) DIſſeminabit.] *Aq. & Th.* διασκορπίσει, diſperget. (*b*) Ceſſavit arrogantia, & opulentia impiorum.] *Hæc,* πέπαυται αὐθάδεια, καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν, *ſunt etiam in Vaticano: ſed per typographi incuriam in græca editione omiſſa.* (*c*) Vlulate.] *Corrigendum in noſtra,* ὀλολύξετε. (*d*) Terræ: abiit omnis lætitia.] *Ab aliquo libro, & a Cyrillo abſunt. In alio eſt,* ἀπεσχίσθη χαρὰ, abſciſſum eſt gaudium. (*e*) Conturbabitur.] *Th.* ἤχησαν ὕδατα, ſonuerunt aquæ maris. (*f*) Portenta.] *Symm. & Th.* ψαλμοὺς ἠκούσαμεν, pſalmos audivimus. *Aq.* μελῳδίας, melodias. (*g*) Pio.] *In aliquot codicibus hæc ſequuntur,* καὶ εἶπεν, τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς, & dixit, myſterium meum mihi, myſterium meum mihi & meis. *Apud Procopium poſt illa,* Et dicent, *hæc ſub aſteriſco apponuntur,* τὸ μυστήριόν μου ἐμοὶ, τὸ μυστήριόν μου ἐμοί. *S. Hier. eodem loco habet, ſed ſemel tantum, atque in comm. hæc inquit*: Hoc quod dicitur, myſterium meum mihi, in lxx non habetur; ſed de Theodotionis tranſlatione in Græco additum eſt. *Ea quidem Cyrillus non habet: habet autem in comm. græcis Theodor. & ſæpe a Chryſoſtomo, & aliis citantur.* (*h*) Væ prævaricatoribus.] *Aq.* ὦ οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν, Heu mihi prævaricantes prævaricati ſunt. *Sym* οἴμοι ἀθετοῦντες ἠθέτησαν, *eodem ſenſu.* (*i*) De cælo.] *Apud Sanctum Hieronymum & Cyrillum eſt,* θυρίδες τοῦ οὐρανοῦ, feneſtræ cæli. (*k*) Declinavit.] *In multis, & apud Cyrillum hic ſequuntur ea quæ paulo poſt ſunt in noſtra,* & concutietur, quaſi pomorum cuſtodia, terra. *In quibuſdam vero hic locus ſic habet,* ἔκλινεν, σάλῳ (*aut* καὶ σάλῳ) σαλευθήσεται ἡ γῆ, ὡς ὁ μεθύων, καὶ κραιπαλῶν, καὶ σεισθήσεται, declinavit, agitatione agitabitur terra, ſicut ebrius, & ſe ingurgitans, & concutietur, *&c.* (*l*) Murus.] *In pleriſque hæc ſequuntur,* καὶ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, καὶ αἰσχυνθήσεται, ὁ ἥλιος, & erubeſcet Luna, & confundetur Sol: *quæ neque apud Cyrillum habentur, & apud Procopium ſunt addita margini, tanquam ex alia editione: & Sanctus Hieronymus docet pro his a lxx dictum eſſe, liquefieri laterem, & cadere murum.* (*m*) E Sion.] *Multi,* ἐν σιὼν, καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ, in Sion, & in Hieruſalem.

CAP. XXV.

(*a*) VT non caderent.] *Plerique,* τοῦ πεσεῖν, *& apud Sanctum Hieronymum,* ut caderent. (*b*) Civitas.] *Sic etiam Cyrillus. In quibuſdam eſt* πόλεις, *& apud Sanctum Hieronymum,* ciuitates non ædificabuntur. (*c*) Benedicent.] *Euſebius:* Cæteri, δοξάσουσί σε, glorificabunt te. (*d*) Tradidiſti.] *In quibuſdam libris hæc adjunguntur,* καύσων ἐν σκέπῃ νέφους κλήματίδα ἰσχυρῶν ταπεινώσει, æſtus in umbraculo nubis propaginem fortium humiliabit: *quæ neque apud Sanctum Hieronymum neque apud Cyprianum habentur, & apud Procopium fere omnia ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur.* (*e*) Iſtum.] *Nec plura apud SS. Hieronymum, & Cyrillum. In quibuſdam libris hæc adduntur,* πότον λιπασμάτων, πότον τρυγιῶν, *quod in noſtra vulgata eſt,* convivium pinguium, convivium vindemiæ. (*f*) Trade.] *Quomodo cæteri interpretes hunc locum reddiderint, videndum apud Sanctum Hieronymum.* (*g*) Moabitis.] *In quibuſdam ſequitur,* ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς, in loco ſuo. *Symmachus,* καὶ ἀλοήσομεν τὴν μωὰβ ὑποκάτω αὐτῆς, ὡς ἀλοητὸν ἀχύρου, ὡς πηλὸν, & triturabimus Moab ſub ea, ſicut trituram paleæ, ſicut fimum. (*h*) Suas.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* ὡς ἁπλοῖ ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι, ſicut expandit qui ſe lavat, ad natandum. *Apud Procopium vero pro his,* καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσε τοῦ ἀπολέσαι, *iſta in margine ſunt appoſita,* ἐξαπλώσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐν μέσῳ αὐτοῦ καθὼς ἀναπλῶσαι ὁ λουόμενος εἰς τὸ κολυμβῆσαι, expandet manus ſuas in medio ejus, ſicut expanderet, qui ſe lavat ad natandum. (*i*) Muri.] *Sic etiam Cyrillus. In quibuſdam eſt,* τοῦ οἴκου σου, domus tuæ.

CAP. XXVI.

(*a*) CAntabunt.] *Euſebius Emiſſ.* Symm. ἐροῦσιν οἱ ᾄδοντες τὸ ᾆσμα, πόλιν ἰσχυρὰν ἔχομεν, dicent cantantes canticum, civitatem fortem habemus. Juxta Aquilam vero, πόλις κράτους ἡμῖν σωτήριον, urbs fortitudinis nobis ſalutare. Dictio autem Hebraica, pro σωτήριον, nomen Jeſu candide ſic continet: iiſdem litteris Salvator noſter Hebraice ſcribitur. (*b*) Salutare.] *In multis additur,* ἡμῶν, *& apud Sanctum Hieronymum,* noſtrum. (*c*) Circummurale.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho,* firmamentum. (*d*) Apprehendes veritatem.] *Pro hoc teſtatur Sanctus Hieronymus Aquilam & Symmachum ſimiliter tranſtuliſſe,* τὸ πλάσμα ἡμῶν ἐπηρμένον, error noſter ablatus eſt. (*e*) Spe.] *Abeſt iſtud a SS. Hieronymo & Cyrillo. In aliquo eſt,* ὅτι ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν, quoniam in te ſperavimus. (*f*) Humilium.] *Sic etiam Sanctus Hieronymus. In multis ſequitur,* βήματα, greſſus: *in aliquo, & apud Cyrillum,* ἴχνη, veſtigia. (*g*) Et præparata.] *Corrigendum eſt in noſtra, ut in Vat. & in aliquot aliis codd. & apud Cyrill.* καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς εὐσεβῶν.] *In aliquo codice totus locus ſic habet,* ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεῖα. τρίβος εὐσεβῶν εὐθεῖα. εὐθεῖα ἐγένετο ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν, καὶ παρεσκευασμένη, via piorum recta: recta facta eſt via piorum, & præparata: *atque ita apud Sanctum Hieronymum, excepto, quod non habet illa,* ſemita piorum recta, *& pro,* piorum, *habet,* juſtorum: *quomodo etiam non eſt inuſitatum verti dictionem græcam,* εὐσεβῶν. (*h*) De nocte: mane conſurgit.] *Hanc interpunctionem videtur probare Sanctus Hieronymus in comm. licet in contextu illud de nocte conjungatur cum ſequentibus.* (*i*) Ceſſavit enim impius.] *Aq. & Th.* ἠλεήθη ἀσεβὴς, miſericordiam conſequutus eſt impius. *Symm.* ἐδωρήθη ἀσεβὴς, donatum eſt impio. (*k*) Omnis, qui non didicerit.] *Sic etiam S. Cyrillus. In Compl. eſt tantum,* οὐ μὴ μάθῃ, *apud Sanctum Hieronymum,* & non diſcet: *quæ videntur cohærere cum verbis, quæ proxime ex cæteris interpretibus attulimus.* (*l*) Mortui autem.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho*: Mortui non vivificabunt: gigantes non ſuſcitabunt. (*m*) Omne maſculum.] *Symm.* πᾶσαν τὴν μνήμην αὐτῶν, *Aq. & Th.* πᾶν τὸ μνημόσυνον αὐτῶν, omnem memoriam eorum. *De hac varietate diſputat Sanctus Hieronymus.* (*n*) Mala.] *Euſebius*: Iſtud quidem, κακὰ, neque apud cæteros interpretes, neque in hebraica lectione invenimus. Secundum vero cæteros interpretes dictum eſt, προσέθηκας τῷ ἔθνει, ἐν ᾧ ἐδοξάσθης; adjeciſti (*aut,* indulſiſti, *ut Sanctus Hieronymus*) genti, in quo glorificatus es? *De hoc etiam Sanctus Hieronymus.* (*o*) Terræ.] *Apud Sanctum Hieronymum ſequitur,* longe feciſti omnes terminos terræ: *quod in nullo codice eſt inventum.* (*p*) Sic facti ſumus dilecto tuo.] *Hæc obelo prænotat Sanctus Hieronymus, pro quibus inquit, cæteros tranſtuliſſe,* ſic facti ſumus a facie tua Domine. (*q*) Quem fecimus.] *Ita enim eſt etiam in Vaticano,* ὃ ἐποιήσαμεν, *licet per incuriam ſit omiſſum,* ὅ. (*r*) Reſurgent mortui.] *Aquila,* ζήσονται οἱ τεθνεῶτές σου, *Symm. & Th* ζήσονται οἱ νεκροί σου, vivent mortui tui. (*ſ*) Et expergiſcentur.] *Sic Sanctus Hieronymus in comm. aut,* evigilabunt. *Euſebius,* ὡς κοιμηθέντων αὐτῶν, quaſi ipſi dormierint. Quare ſecundum cæteros interpretes, priore quidem loco dictum eſt, ἐξυπνισθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, e ſomno ſurgent, qui in monumentis; poſteriore autem, ἀγαλλιάσονται, exultabunt: aut ἀνέσουσι, laudabunt, ſecundum Aquilam: aut, ἀλαλάξουσι, jubilabunt, ſecundum Theodotionem. (*t*) Abſcondet.] *In aliquo additur,* ἔτι, *& apud S. Hier.* vltra.

CAP. XXVII.

(*a*) SAnctum.] *Sanctus Hieronymus, ex cæteris interpretibus,* durum. (*b*) Fugientem.] *Idem ex Aquila,* vectem, *ex Symmacho,* concludentem, *ex Theodotione,* robuſtum. (*c*) Draconem.] *Sic in collatis codicibus, & apud Cyrillum. In Complut. additur,* τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ, *& apud S. Hier.* qui eſt in mari: *qui etiam in comm. docet draconem eſſe cetum.* (*d*) Cantare.] *Aut,* incipere, ἐξάρχειν, *& ita apud Cyrillum. In quibuſdam libris eſt,* ἐξάρχει, *apud Sanctum Hieronymum,* deſiderium ejus princeps illius ſit, *quod Eccleſia pulcherrima & dilecta ſit princeps ſynagogæ genitricis ſuæ.* (*e*) Non ſicut.] *Apud Sanctum* Hieronymum, *in comm. videtur legi hoc modo ſine interrogatione. Sunt autem qui legant per interrogationem,* nunquid ſicut, *&c.* (*f*) Longe.] *Sic apud Cyrillum. Sed apud Sanctum* Hieronymum, *conjungitur cum ſequentibus,* & longe habitans grex. (*g*) Mulieres venientes.] *Aq.* γυναῖκες ἐρχόμεναι φωτίζουσιν αὐτὴν, mulieres venientes illuminant eam. *Symmachus,* γυναῖκες ἐρχόμεναι, καὶ δηλοῦσαι αὐτὴν, mulieres venientes, & docentes eam. (*h*) Concludet.] *Nonnulli,* ζυῤῥάξει, confliget. *Sed Cyrillus, ut noſtra, itemque Sanctus* Hieronymus, *qui pro,* ζυμφράξει, *quod eſt lxx, inquit Aquilam & Theodotionem vertiſſe,* ῥαβδίσει, quod ſive virga percutiet, ſive ad virgam recenſebit numerum gregis ſui.

CAP. XXVIII.

(*a*) INjuriæ.] τῆς ὕβρεως. *Euſebius*: Cæteri, τῆς ὑπερηφανίας, ſuperbiæ. *Et S. Hieron. 6. lib. comm. notat hoc eſſe uſitatum apud lxx ut pro ſuperbia injuriam ponant.* (*b*) Mercenarii.] *Sanctus* Hieronymus. Cæteri, ebrios, ſoli lxx, μισθωτοὺς, id eſt, mercenarios, tranſtulerunt. (*c*) Montis pinguis.] *Aquila,* φάραγξ ῥυπαρῶν, vallem ſordium. *Symm.* φάραγξ ποτισμάτων, vallis pinguedinum. *Th.* φάραγξ πιόνων, vallis pinguium. (*d*) Terræ.] *In nonnullis eſt,* ἐν τῇ γῇ, in terra: *apud Sanctum* Hieronymum. trahens humum, & faciens ſibi ſpacium. *Cyrillus autem cum his conjungit, quæ ſequuntur,* manibus & pedibus *quaſi natantes, qui cum quieſcunt manibus & pedibus, vi aquarum victi, tunc ſubmerguntur. Alii autem conjungunt cum poſt ſequentibus. Nonnulli,* manibus, *cum his,* & pedibus, *cum ſubſequentibus.* (*e*) Reliquiis populi.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum *quod græce eſt,* τῷ καταλειφθέντι τοῦ λαοῦ. *In aliquot libris, & apud Theodoretum, in comm. græcis, & Euſebium 2. Evang. demon.* αὐτοῦ, ſui. *In pleriſque & ad marginem Vaticani,* τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν αἰγύπτῳ, relicto populo meo in Ægypto: *& ſic priora Cyrillus, ſed non habet,* in Ægypto. (*f*) Deliquerunt.] *In cæteris, & in Vaticano appoſitum recentiori manu,* πεπλανημένοι, *& apud Sanctum* Hieronymum, decepti ſunt. (*g*) Siceram.] *Euſebius,* Cæteri nominarunt, μέθυσμα, inebriamentum. (*h*) Phaſma.] *Sanctus* Hieronymus *interpretatur phaſmata umbras quaſdam, & imagines, quæ cito pereunt, ac ſolvuntur.* (*i*) Vadent.] *Legendum eſt in noſtra,* πορεύσωσι, *nam per errorem eſt,* πονέσωσι. (*k*) Qui crediderit.] *Sic apud Sanctum* Hieronymum. *In aliis, & apud Cyrillum additur,* ἐπ᾽ αὐτῷ, in eo. *Euſebius*:

Cæteri, ὁ πιστεύων, οὐ σπεύσει, *quod in vulgata noſtra*, qui crediderit, non feſtinet. (*l*) Tempeſtas.] *Inquit* S. *Hier. Aq. & Symmachum eſſe interpretatos flagellum.* (*m*) Ut vos congregemini.] *In quibuſdam eſt*, ὑμᾶς, *& apud* S. Hier, ut congregemur. (*n*) Perditio.] σαπρία. *Nonnulli*, πικρία, *& apud* S. *Hier* amaritudo. (*o*) Melanthium.] *Id eſt, nigrum papaver: quod apud* S. *Hier.* gith.

CAP. XXIX.

(*a*) CIvitas, quam expugnavit David.] *Aquila*, πολίχνη παρεμβολήσεως Δαυΐδ, civitatula, (*ita enim interpretatur* S. *Hieron.*) caſtrametationis David. *Addit* S. *Hieron. Symmachum dixiſſe*, caſtrum David. *Theodotionem*, circumvallatio David. (*b*) Comedite.] *Ita etiam* S. *Hieron. Abeſt autem a nonnullis codicibus, & a Cyrillo.* (*c*) Erunt.] *In multis*, ἔσται, *& apud* S. *Hieron.* erit: *qui etiam teſtatur, pro eo quod ſequitur*, loquentium de terra, *Aquilam dixiſſe*, magum. (*d*) Bibunt.] S. *Hieron. pro*, πίνοντες, *videtur habuiſſe*, πεινῶντες, *ita enim eſt apud illum*, qui in ſomnis eſuriunt. (*e*) Compunctionis.] *Th.* ἐκστάσεως, (*aut, ut* S. *Hieron.* ἐκστάσεως,) exceſſus mentis: *Aquila*, καταφορᾶς, gravis ſomni. (*f*) Abſcondam.] *Ita enim SS. Hieron & Cyrillus. Sed Juſtinus in dial. cum Tryphone*, ἀθετήσω, *ſicut* 1. *Cor.* 1. *& Euſebius in comm. græcis, &* S. *Cyprianus, de bono patientiæ*, reprobabo. (*g*) Filii eorum.] *Sic explanat Cyrillus, & optime videtur conſtare ſententia. Alii autem interpretantur filios ſuos: & apud* S. *Hieronymum*, ſed cum viderit filios ſuos opera mea. (*h*) Et linguæ balbutientes diſcent loqui pacem.] *Hæc Sanctus Hieronymus obelo prænotat.*

CAP. XXX.

(*a*) AUxilium.] *In aliquo codice additur*, οὔτε εἰς ὠφέλειαν, *& apud* S. *Hier.* neque in utilitatem. (*b*) Quia vana.] *Quomodo hunc locum cæteri tranſtulerint, legitur apud* S. *Hier.* (*c*) Buxum.] *Idem ex Symmacho*, ἐπὶ πυξί, id eſt, ſuper latiſſimam tabulam. (*d*) Erunt in dies hæc tempore.] *Alii*, ἔσονται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα, erunt in dies temporum hæc. (*e*) Comminuta.] λεπτὰ, *quaſi fragmenta. In multis eſt*, λεπτοῦ, *quaſi vaſe, aut officina comminuta.* (*f*) Extrahas.] ἀποσύρεις, *ut plerique, aut*, ἀποσυρεῖς, *ut nonnulli.* (*g*) Erimus.] *Ita etiam* S. *Hieron. Alii*, ἀναβησόμεθα, aſcendemus: *unus*, φευξόμεθα, fugiemus. (*h*) Veſter.] *In quibuſdam ſequitur*, καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν; & ubi relinquetis gloriam veſtram? *quod etiam explicatur a Cyrillo.* (*i*) Qui immanent in eo.] *Euſebius*, aut juxta Symmachum, ὑπομένοντες αὐτὸν, ſuſtinentes eum: *qui etiam apud lxx pro*, ἐπ' αὐτῷ, *legit*, ἐν αὐτῷ. (*k*) Et Hieruſalem.] *Symmachus*, ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαύσεις, Hieruſalem ploratu non plorabis: *Th.* ἐν ἱερουσαλὴμ κλαυθμῷ οὐ κλαυθήσεται, in Hieruſalem ploratione non plorabitur. (*l*) Vocem.] *Euſebius, ex alia interpretatione*, τὴν φωνὴν τῆς βοῆς σου καθὼς ἂν ἀκούσῃ, ἀκούει σου, vocem clamoris tui ſimulatque audierit, audit te. (*m*) In die illa.] *Symmachus*, ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ἐν τῷ πεσεῖν μεγάλους, in die interfectionis multæ cum ceciderint magni. (*n*) Tempus.] *In aliis additur*, πολλοῦ, *& apud* S. *Hier* multum. *Euſebius*, cæteri, μακρόθεν, de longe: *ut vulgata noſtra.* (*o*) Oſtendere.] *In aliquo eſt*, δεῖξαι, *& apud* S. *Hieron.* oſtendet. (*p*) Tu enim ante dies exigeris.] *Alii* οὐ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀθετηθήσῃ, non enim ante dies reprobaberis, *aut*, ἀπατηθήσῃ decipieris: *aut*, ἀπαιτηθήσῃ, exigeris: *quod ita explicat Cyrillus*, non ante tempus exigeris pœnas pro iis quæ in meos debacchatus es. *Apud* S. *Hier. eſt*, tu enim ante dies decipieris: *Ita partim cum noſtra convenit, partim diſcrepat.*

CAP. XXXI.

(*a*) BEatus.] *Euſebius*, εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι τὸ μὲν μακάριος, οὐδεὶς τῶν ἑρμηνευτῶν εἴρηκεν, Sciendum vero eſt iſtud, μακάριος, neminem interpretum poſuiſſe. (*b*) Qui habet.] *Symm*, ἔχει πῦρ ἐν σιὼν, καὶ κλίβανον ἐν ἱερουσαλὴμ, habet ignem in Sion, & clibanum in Hieruſalem. *Aq. & Th* φῶς αὐτῷ ἐν σιὼν, καὶ κλίβανος αὐτῷ ἐν ἱερουσαλὴμ. lumen ei in Sion, & clibanus in Hieruſalem. *De qua varietate diſputat Sanctus Hieronymus.*

CAP. XXXII.

(*a*) PRincipes cum judicio præerunt.] *Euſebius*: Cæteri, καὶ ἄρχοντες εἰς κρίμα ἄρξουσιν, & principes in judicio principabuntur. (*b*) Erit homo.] *Euſebius, ex alia tralatione*, καὶ ἔσται ἀνὴρ ὡς ἀποκρυφὴ ἀπὸ πνεύματος, καὶ λαίλαπος, & erit vir, tanquam latibulum a vento, & turbine. (*c*) Faciet.] *In pleriſque eſt*, ποιῆσαι, *& apud* S. *Hieron.* faciat. (*d*) Diei anni.] *Viſa eſt hæc interpretatio convenire explanationi Cyrilli. poſſet tamen iſtud*, ἡμέρας ἐνιαυτοῦ, *reddi*, die, *aut*, diebus anni. S. *Hier. in comm. cap.* 34. & dierum anni recordamini. (*e*) Ceſſavit.] *In multis additur*, ὁ σπόρος, καὶ, ſeminatio, &. (*f*) Accingite lumbos.] *Sic etiam Cyrillus. In aliis eſt*, περιζώσασθε σάκκοις ὀσφύας, circumcingite ſaccis lumbos, *& in aliquo additur*, ὑμῶν, veſtros. (*g*) Terra.] *Compl.* ἐν γῇ, in terra. *Sed* S. *Hier. refert ex lxx* ἐπὶ γῆν, ſuper terram. (*h*) Deſiderii.] *Alii*, ἐπιθυμητοὺς, deſideratas. (*i*) Villæ] *Apud* S. *Hieron. additur*, σου, tuæ, *& afferuntur aliorum interpretationes.* (*k*) Chermel.] *Symm.* καὶ ἔσται ἡ ἔρημος εἰς κάρμηλον, & erit deſertum in Carmelo. (*l*) Confidentes.] *In pleriſque additur* ἔσονται, erunt.

CAP. XXXIII.

(*a*) ILLIC.] ἐκεῖ. *In quibuſdam eſt*, ἥκει, *& apud* S. *Hier.* venit. (*b*) Clamabunt.] *In aliquo eſt*, φοβηθήσονται, timebunt. (*c*) Sentietis.] αἰσθηθήσεσθε, *aut*, αἰσθήσεσθε, *ut in quibuſdam. In uno legitur*, αἰσχυνθήσεσθε, confundemini. (*d*) Iſte habitabit.] *Symm.* αὐτὸς ἐν ὑψηλοῖς κατασκηνώσει, ὡς περιοχαὶ πετρῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ, ipſe in excelſis habitabit, ſicut munimenta ſaxorum ſublimitas ejus. (*e*) Qui nutriuntur.] τοὺς τρεφομένους. *Sic videtur fere reſpondere vulgatæ noſtræ*, ubi doctor parvulorum? *Apud* S. *Hier. in vetuſtiore eſt*, qui nutriunt? & parvum, *&c. Sed ſuſpicari licet, legendum*, nutriuntur. *In aliis eſt*: τοὺς συστρεφομένους μικρὸν, conglobantes parvum, *&c. quod pulchre Cyrillus Scribis & Phariſæis accommodat.* (*f*) Impellens.] *Apud* S. *Hier. poſt illud*, ſpacioſi, *hæc ſequuntur*, non ingredietur per eam navis agitata remigio.

CAP. XXXIV.

(*a*) NUmerum.] *Significat* S. *Hieron. alios dixiſſe* militiam, *quod lxx*, ἀριθμόν. (*b*) Odor.] *Symm.* ἀναβήσεται ἡ δυσωδία, aſcende fœtor. (*c*) Montes.] *Euſebius*, αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ὄρη νοούμενα, virtutes cœlorum montes ſub intelligentiam cadentes. (*d*) Et tabeſcent omnes virtutes cœlorum.] *Hæc apud Cyrillum non habentur. Euſebius*, μὴ κείμε δὲ ἐν τῇ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνείᾳ [τὸ, τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν,] ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προσετέθη. Hoc in lxx interpretatione nime poſitum, ex aliorum interpretatione cum aſteriſcis eſt adjunctu (*e*) Et omnes.] *Euſebius*: Aquila, καὶ πᾶσα στρατιὰ αὐτῶν ἀπορρεύσει, ὡς ἀπορρεῖ φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς, & omnis militia eorum def ſicut defluit folium de vite, & ſicut deciduum de ficu. *Symm.* καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ πεσεῖται, ὡς πίπτει φύλλον ἀπὸ ἀμπέλου, καὶ ὡς ἀπόπτωμα ἀπὸ συκῆς, & om virtus ejus cadet, ſicut cadit folium de vite, & ſicut deciduum de ficu. τε ρηται δὲ ταῦτα ὑμῖν εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα εἰρημένα ἄστρα, παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ὠνομάσθησαν. Conſervata enim hæc nob ſunt ad oſtendendum, quæ apud lxx dicta ſunt, aſtra, apud cæteros interp tes nominari, virtutes cœli. (*f*) Agnorum.] ἀμνῶν. *Euſebius*, aut ſecu dum cæteros interpretes, ἀρνῶν, agnorum ætate provectiorum. (*g*) Si renum.] *Schol.* σειρῆνας καλεῖ τὰ ἐν νυκτὶ θρηνώδη φωνὴν ἱέντα τῶν πτηνῶν, μον νυχὶ κατολολύζοντα, οἷον ἡ γλαῦξ, καὶ τὰ ἐοικότα, Sirenas vocat ea quæ inter vo tilia emittunt noctu querulam vocem, ac prope ululant, quemadmodum noctua, & ſimilia. *Legendus eſt* S. *Hieron. qui varietates ex aliis interpretibus affert.*

CAP. XXXV.

(*a*) ETFlorebunt.] *Severus*, καὶ ὑλοχαρήσει, & læte ſylveſcent. (*b*) Honor Carmeli.] *Symm.* εὐπρέπεια τοῦ καρμήλου, καὶ τοῦ πεδίου. αὐτ ὄψονται τὴν δόξαν τοῦ κυρίου, decor Carmeli, & campi. Ipſi videbunt gloria Domini. *Th.* ὡραιότης τοῦ καρμήλου, καὶ τοῦ σαρῶν, ſpecies Carmeli, & Saron. N *tat etiam* S. *Hier. Symmachum pro Saron dixiſſe campos.* (*c*) Caulæ rundinis.] *Ita etiam Cyrillus. In quibuſdam libris additur*, ποιμνίων, greg *Apud Sanctum Hieronymum, ex lxx, eſt tantum*, caulæ gregum.

CAP. XXXVI.

(*a*) COnfidimus.] *In cæteris hæc ſequuntur*, οὐκ αὐτός ἐστιν, οὗ ἀφεῖλεν ἐζε κίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ ἰούδα, καὶ τῇ ἱερουσα λήμ, κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσατε? nonne ipſe eſt, cujus a tulit Ezecias excelſa ejus, & altaria ejus, & dixit ad Judam, & Hieruſal ad faciem altaris hujus adorate? *Quæ nec Cyrillus habet. Habentur qui* 4. *reg.* 18.

CAP. XXXVII.

(*a*) EXaudiat.] *Legendum enim*, εἰσακοῦσαι. *In multis autem eſt*, ὅπως εἰσ ακοῦσαι, *& in vulgata noſtra*, ſi quomodo audiat. (*b*) Quomo do.] *In aliquo eſt*, πῶς, quam. (*c*) Anagugana.] *Varie hoc nomen legit In uno eſt*, ἀνὰ, καὶ γαυὰ, *non longe a vulgata, quæ habet*, Ana, & Ava. S. *Hier. teſtatur lxx feciſſe unam dictionem*, Anaveava. (*d*) Abje runt.] *In aliis*, ἀπώλεσαν, diſperdiderunt. S. *Hier. in ſua*, comminuer (*e*) Reliquias.] *Sanctus Hieronymus*, Juxta Symmachum, pomis veſce (*f*) Erunt.] *In nonnullis eſt*, ἐξελεύσονται exibunt. (*g*) Naſarach *Ita etiam Cyrillus. In multis additur*, θεοῦ αὐτοῦ, Dei ſui, *& in aliquo habetur quod ſequitur*, τὸν πάτραρχον αὐτοῦ, *quod nonnulli putant ſignificare*, tronum ſuum.

CAP. XXXVIII.

(*a*) USque ad mortem.] *Euſebius*, Aquila, τοῦ ἀποθανεῖν, ad moriend cæteri, εἰς θάνατον, ad mortem. (*b*) Oratio.] *Inquit* S. *Hi ſolos lxx pro ſcriptura orationem poſuiſſe.* (*c*) In excelſo.] *Idem ex bus interpretibus*, in infirmitate, & ſilentio, *& ex alio*, in ſanguine. Vadam.] *Addendum in noſtra*, πορεύσομαι. (*e*) Hominem. Defecit ex gnatione mea.] *A Cyrillo abeſt illud*, ἐξέλιπεν, *& ita fluit oratio*, non vi bo ulterius hominem ex cognatione mea. *In cæteris, poſt*, ἄνθρωπον, *ſequi* ἔτι, (*quamvis iſtud*, ἔτι, *a nonnullis abeſt*) μετὰ κατοικούντων, *& apud* S. *Hi* adhuc cum habitantibus: *quæ apud Procopium ſunt ex Theodotione aſcri margini cum aſteriſco. In iiſdem etiam eſt*, ἐξέλιπον, *& apud* S. *Hier.* defe cognatione mea: *idque Procopius habet in textu, ſed in margine, ut noſ* ἐξέλιπεν. (*f*) Leoni.] *Sic optimi codices, & Cyrillus. Alii*, ὡς λέων, *apud* S. *Hier.* ſicut leo. (*g*) Cataplaſma.] *Id eſt, impone cataplaſma uno libro additur*, ἐπὶ τὸ ἕλκος, ſuper ulcus: *quod omiſſum a lxx, ſic di eſſe a cæteris tribus notat* S. *Hieron. Euſebius etiam ita ſcribit*: καὶ οἱ λοιπ τες ἕλκος ὠνόμασαν, τὸ διὰ τῆς παλάθης θεραπευθέν. Et cæteri omnes, ἕλκος, minaverunt, quod per maſſam ſanatum eſt.

CAP. XXXIX.

(*a*) NEchotha.] *Sanctus Hieronymus, ex Symmacho*, aroma ſuorum.

CAP. XL.

(*a*) SAcerdotes.] *Hoc obelo prænotat Sanctus Hieronymus: apud multæ aliorum interpretationes legi poſſunt.* (*) In direct *Nonnulli*, εὐθεῖα, *& apud Sanctum Hieronymum*, directa. (*b*) Ceci *In quibuſdam libris hæc ſequuntur*, ὅτι πνεῦμα κυρίου ἔπνευσεν εἰς αὐτό. ἀλ χόρτος ὁ λαός, ἐξηράνθη ὁ χόρτος ἔπεσε τὸ ἄνθος, quia ſpiritus Domini fla eo: vere fœnum eſt populus. exiccatum eſt fœnum, cecidit flos: *quæ Cyrillum non habentur: neque apud Cyprianum*, 3. *teſtim. & alibi, Hieronymo ſub aſteriſcis poſita tribuuntur Theodotioni, apud Procop Symmacho & Theodotioni.* (*c*) Oſtendit illi.] *In quibuſdam libri ſequuntur*, ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; aut quis prior illi, & retribuetur ei? *quæ neque Juſtinus, neque* S. *Hieronymus, Cyrillus, neque Procopius hic habent. Habet autem Sanctus Paulus Rom.*

ed fortaſſe potuit ſumere ex Job cap. 14 *ubi in vulgata eſt* : Quis autem de-t mihi, ut reddam ei ? (*d*) Suæ.] *Iſtud*, αὐτοῦ, *abeſt a nonnullis, & apud nctum Hieronymum*, in robore fortitudinis nihil te latet.

CAP. XLI.

(*a*) INnovamini.] *Euſebius*, παραγκελεύεται δῆτα ταῖς νήσοις κατὰ τὸν Θεοδοτίωνα κωφεύειν ϗ σιγᾷν, Præcipitur, nimirum inſulis, juxta Theo-onem, κωφεύειν ϗ σιγᾷν, mutire, & tacere. (*b*) Termini terræ.] *Ita Cyrillus. In aliquo adjungitur*, ἐξέστησαν, *& apud S. Hier.* termini obſtupuerunt, & acceſſerunt. (*c*) Solidatio bona eſt.] *Sic apud S. quod Græce*, Σύμβλημα καλόν ἐστιν, *& poſſet etiam verti*, commiſſura, conflatio. *Theodoretus* : tres ipſi, εἰς κόλλησιν καλόν ἐστιν, ad conglutinati- bonum eſt. (*d*) Et quem.] *Ab aliquo, & SS. Hieronymo, & rillo abeſt illud*, &. (*e*) Semen.] *Symm.* σπέρμα ἀβραὰμ τοῦ φίλου μου, ſemen Abraam amici mei. *Aq.* σπέρμα ἀγαπητοῦ μου, ſemen dilecti mei. (*f*) fallo.] *Hoc modo accipit Cyrillus illud*, μὴ πλανῶ. *Apud S. Hier.* ne erres. (*g*) Jacob.] *In quibuſdam, & apud Cyrillum in textu ad-* σκώληξ, vermis. *Quod in lxx non haberi teſtatur* S. *Hier. neque apud llum eſt in ipſa explanatione. Vide Procopium.* (*h*) Buxum.] S. *Hier. eodotione*, ſpinam, *quod alibi*, Sethim. (*i*) Appropinquaverunt con-tra.] *Theodoretus*, φέρετε εἰς μέσον τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν, afferte in medium veſtra : aut ſecundum Theodotionem, κραταιώματα ὑμῶν, robora, & enta veſtra. (*k*) Ventura.] *Quod in noſtra eſt*, ἐπεχόμενα, *cor-dum*, ἐπερχόμενα. (*l*) Factores veſtri.] *Sic apud SS. Hier. & llum, qui id explicat, non eſtis vos Dii : ſed adſunt, qui vos faciunt. In ſdam pervetuſtis eſt*, οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, ἄδικοι (*al* μάταιοι) ϗ ματαιότης ανῶντες ὑμᾶς, qui faciunt vos, injuſti, (*al.* vani) & vanitas, qui ant vos.

CAP. XLII.

(*a*) JAcob.] *Euſebius, Evang. demonſtr. lib.* 9. παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα ὠβέλισται τὸ τοῦ ἰακὼβ ϗ τὸ τοῦ ἰσραὴλ ὄνομα, ϗ παρὰ τοῖς λοιποῖς δὲ ἑρμηνευ- παρασεσιώπηται· ἐπεὶ μηδὲ ἐν τῷ ἑβραϊκῷ φέρεται. Apud lxx obelo notatum nomen Jacob, & Iſrael : atque apud cæteros etiam interpretes ſilentio nſmiſſum : nam neque in Hebraico fertur. *Idem notat S. Hier. & B. atthæum teſtem citat. Idem Euſebius, lib.* 11. *hunc locum ſic citat*, ἰδοὺ ὁ μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ, ὁ ἐκλεκτός μου, ecce ſervus meus, ſuſcipiam eum ; ctus meus : *ut S. Hier. in ſua : qui etiam apud lxx habet illud*, Ecce. Suſcepit eum.] *Euſebius*, ὃν ᾑρέτισεν ἡ ψυχή μου, quem elegit anima : *Severus*, ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ᾑρέτισα, εἰς ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου, ecce puer s, quem elegi, in quo complacuit ſibi anima mea. (*c*) Dimittet.] *apud S. Hier. in textu in comm.* non relinquet : *& refert ex Symmacho*, n decipietur. (*d*) Fumigans.] *Juſtinus*, τυφόμενον, *ut etiam Matt.* 12. *i Evangelii locus cum hoc eſt conferendus.* (*e*) Generis.] *In multis, apud Cyrillum additur*, μου, mei. *In Complut.* ἰσραὴλ, Iſrael. (*f*) Et ſe-tes.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis, & a Cyrillo.* (*g*) Principatus ejus : rificate.] *Sic etiam Cyrillus. Apud* S. *Hier. videtur fuiſſe*, δοξάζεται, *enim ſcribitur*, principatus ejus : glorificatur, & nomen ejus, &c. *a mpl. abeſt illud*, principatus ejus. (*h*) Vici.] *Euſebius*, Cæteri, ϗ πόλεις τῆς, & civitates ejus. (*i*) Tacui.] *Sic etiam Cyrillus, & S. Cypr.* 2. *im. & alibi. In multis additur*, ἀπ᾽ αἰῶνος, a ſeculo : *apud S. Hier.* a ncipio. (*k*) Faciam.] *Ita etiam Cyrillus. In aliis adjungitur*, αὐτοῖς, *apud S. Hier.* illis. (*l*) Eorum.] *Sic Cyrillus. In cæteris codicibus, & ud Procopium ſequitur*, τίς τυφλὸς, ὡς ὁ ἀπεσχηκώς ; *al.* ἀφεστηκὼς, quis cæcus, ut qui receſſit ? *Apud S. Hier.* niſi qui recepit : *ſed videtur mendum.* (*m*) Cogitavit.] *In aliis*, ἠθέλετο, *& apud S. Hier.* voluit. (*n*) Exaudite in futura.] *Sic etiam Cyrillus. In Compl. eſt*, ὃς ταῦτα εἰσακούσεται, ϗ τὰ ἐπερχόμενα γνώσῃ ; *& apud S. Hier.* qui hæc audiat, & futura cognoſcat ? (*o*) Quibus.] *Cæteri*, τίς, *& ſic apud S. Hier.* quis, *& apud S. Cyprianum de Lapſis, & alibi.*

CAP. XLIII.

(*a*) SOenem.] *Apud S. Hier.* συήνην, Syenem : *pro quo inquit cæteros interpretes poſuiſſe Saba.* (*b*) Exprobravi.] *Euſebius*, Cæteri, ϗ & auditum feci, *ut fere vulgata.* (*c*) Fugientes.] S. *Hier. ex Theodotione*, fortes. (*d*) Sirenes.] *Sic cæteros etiam interpretes dixiſſe ſtatur S. Hier. præter Theodotionem, qui retinuerit nomen hebraicum.* (*e*) Et filiæ ſtruthionium.] *Euſebius*, Cæteri, ϗ στρουθοκάμηλοι, & ſtruthiocame-li. (*f*) Nec ſervire te feci in hoſtiis.] *Sic apud S. Hier. In aliquot libris*, οὐκ ἐδούλωσά σε ἐν δώροις, non feci te ſervire in muneribus. *Aliqui & Cyrillus*, οὐκ ἐδούλευσας (*al.* ἐδούλωσας) ἐν θυσίαις, non ſerviſti in hoſtiis : *apud quem etiam ſequitur, ut in multis*, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησας, neque laborem feciſti. *Theodoretus autem, & Euſeb. Evang. Demonſtr. lib.* 2. οὐκ ἐδούλευσάς μοι ἐν δώροις, non ſerviſti mihi in muneribus. (*g*) Nec laborem.] *Symm.* ἐκοπίασας δὲ εἰς ἐμὲ, laboraſti autem in me. *Scholion Euſebii*, καίτοι ἐμοῦ μὴ ποιήσαντός σε κοπιάσαι, & quidem, cum ego minime tibi laborem præberem. (*h*) Ante me ſtetiſti.] *Sic apud S. Irenæum, & Procopium. Sed S. Hier. ex lxx*, ὑπερήσπισά σου, defendi te : *quemadmodum eſt in aliquot libris, & apud Cyrillum, Theodoretum, Euſebium, loco indicato. Complut.* ὑπερήσπισα, protexi. (*i*) Iniquitates tuas primus.] *Hoc S. Hier. inquit additum a lxx.*

CAP. XLIV.

(*a*) DIlecte Iſrael.] *Pro his teſtatur S. Hier. cæteros*, εὐθύτατον, *ſive*, εὐθὺ, *id eſt, rectiſſimum, & rectum, eſſe interpretatos.* (*b*) Non audierunt.] *Sic Cyrillus & Procopius. In pleriſque vero codicibus eſt*, οὐκ ἦσαν, non erant. (*c*) Ipſis.] *In aliis hæc ſequuntur*, ϗ μάρτυρες αὐτῶν εἰσιν. (*iſtud abeſt a Compl.*) οὐκ ὄψονται, ϗ οὐ γνώσονται, ἵνα αἰσχυνθῶσι· τίς πλάσει ἰσχυρὸν, ϗ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ ; ἰδοὺ πάντες (*quod* πάντες *ab aliquo abeſt*) ματαιοῦντες αὐτῷ, & teſtes ipſorum ſunt : non videbunt, & non cognoſcent, ut confundantur. Quis format fortem, & ſculptile conflabit ad nihil utile ? ecce omnes participes ejus : *& in Compl. ſine*, ἀλλὰ, *ſequitur*, αἰσχυνθήσονται, confundentur : *quemadmodum & in vulgata noſtra. Iſta vero neque Cyrillus habet, & apud Procopium ſub aſteriſco tribuuntur Theodotioni.* (*d*) Omnes, unde.] *Cyrillus videtur legiſſe*, πάντες ὅποι, omnes, quicunque. *In Compl.* πάντα ὅθεν ἐγένοντο, omnia unde facta ſunt. (*e*) Menſura.] *In aliis hæc adjunguntur*, ϗ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι, ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, *al.* περιγωνίοις, *aut*, περιγωνίσκοις, *quæ ſic in vulgata videntur reddi*, formavit illud in runcina, fecit illud in angularibus. *Ea apud Procopium ſub aſteriſcis aſcribuntur Aquilæ.* (*f*) Glutine.] *Compl. & Cyrillus*, ἐν κόλλῃ, *& interpretantur*, in circino. (*g*) Succidit.] *In aliis hæc ſequuntur*, ἑαυτῷ κέδρους, ϗ ἔλαβε ἀγριοβάλανον, ϗ δρῦν, ϗ ἐκαρτέρησεν αὐτὸ, *al.* αὐτῷ, ſibi cedros, & ſumpſit ilicem, & quercum, & comportavit illud, *al.* ſibi : *quæ apud Cyril. non habentur, & apud Procopium ſub aſteriſco tribuuntur Aquilæ, & Theodot.* (*h*) Eos.] *Apud Cyrill. eſt*, αὐτὸ, illud. *In aliis hæc ſequuntur*, ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν, ϗ κάμπτει αὐτοῖς, fecit ſibi ſculptile, & incurvat ſe eis : *Quæ itidem apud Procopium notata aſteriſco Theodotioni attribuuntur.* (*i*) Idumææ.] *Cyrillus, & Compl.* τῆς ἰουδαίας, *& apud S. Hier.* Judææ.

CAP. XLV.

(*a*) CIvitates.] *Sic etiam Cyrillus & S. Cyprianus, lib.* 1. *teſtim. ſed in pleriſque*, πύλαι, portæ, *ut in vulgata noſtra.* (*b*) Quod melius feci.] *Sic apud S. Hier. qui pro hæc Theodotionem inquit poſuiſſe*, Væ ei qui contendit contra factorem ſuum, arans arantis terram. *Plerique vero codices & Cyrillus, & Procopius habent*, ποιῶν βελτίω, κατεσκεύασα ὡς πηλὸν, faciens meliorem, (*aut*, meliora) compoſui, ut lutum. *In aliquo etiam eſt*, ποιῶν βέλτιον, κατεσκεύασά σε, faciens melius, compoſui te. (*c*) Nunquid reſpondebit figmentum ad fictorem ſuum ? Qui dicit.] *In Compl. & apud Cyrillum tantum eſt*, οὐαὶ, ὁ λέγων, *& apud S. Hier.* Væ qui dicit. (*d*) Et omnes viæ illius rectæ.] *Sym.* ϗ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ εὐθυνῶ, & omnes vias ejus dirigam. (*e*) Et tranſibunt ad te.] *Hæc non referuntur a Cyrillo, neque ab Euſebio, Evang. Demonſtr.* 5. (*f*) Tu enim Deus.] *Aq.* θεὸς ἄρα, ἰσχυρὸς, ἀποκρυπτόμενος, θεὸς ἰσραὴλ, σώζων, Deus certe, fortis, abſconditus, Deus Iſrael, ſalvans. *Theodotio*, διὰ τοῦτο ἰσχυρὸς κρυφαῖος, θεὸς σώζων. *Apud S. Hieron. hæc, & antecedentia ſic ponuntur* : In te eſt fortis : & non eſt alius præter eum Deus. Propterea tu fortis abſconditus Deus Iſrael ſalvator. (*g*) In æternum amplius.] *Iſtud*, amplius, *non eſt apud S. Hier. neque Cyrillum. In pleriſque vero hæc præterea ſubjunguntur*, οὐκέτι γὰρ οὐ μὴ ἐντραπῶσιν, εἰ ϗ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν πρότερον, non enim ultra confundentur, etſi propter errorem idolorum confuſi ſint antea. *Sed nec Procopius iſta habet.* (*h*) Juſtificabuntur.] *Sic etiam Cyrillus & eodem modo interpungit, ac nos fecimus. Apud S. Hier.* juſtificabitur.

CAP. XLVI.

(*a*) NAbo.] *Sic etiam in comm. græcis, & S. Hier. in ſua verſione ex hebræo. Idem vero agnoſcit ex lxx*, δαγὼν, Dagon, *quod eſt in cæteris libris, & apud Cyrillum, & Procopium.* (*b*) Portabo.] *Sic apud S. Hier. quod græce*, ἀνήσω, *& ſolet verti*, dimittam. (*c*) Statuent in pondere.] *Sic etiam Cyrillus, & alii. In Compl. eſt*, σταθμίζετε, *& apud S. Hier.* in ſtatera appenditis. (*d*) Meam.] *In aliis ſequitur*, οὐ μὴ μακρωθῇ, non elongabitur : *quod S. Hier. habet in ſua, ſed non in vetuſtiore, nec Cyrillus : atque apud Procopium ſub aſteriſco tribuitur Theodotioni.*

CAP. XLVII.

(*a*) IN terram.] *Apud Cyrillum eſt*, ἐν τῷ σκότει, in tenebris. *In Compl. vero*, κάθισον εἰς τὴν γῆν, οὐκ ἔστι θρόνος θύγατερ χαλδαίων, *& apud S. Hier.* ſede in terram : non eſt ſolium filiæ Chaldæorum. (*b*) Operimentum.] *Inquit S. Hier. cæteros poſuiſſe nomina hebraica, Symmachum vero*, τὴν σιωπήν σου, taciturnitatem tuam, *id eſt, quod taceri debeat præ verecundia.* (*c*) Qui eruit.] *Apud Cyrillum eſt*, εἶπε ὁ ρυσάμενός σε, *& apud S. Hier.* dixit, qui eruit te. (*d*) Contaminaſti.] *Sic quoque Cyrillus. In pleriſque vero libris & apud Procopium eſt*, ἐμίανα, *& apud S. Hier.* contaminavi. *In quibuſdam etiam eſt*, διότι ἐμίαναν, quia polluerunt. *Apud Procopium eſt aſcriptum margini. Th.* ἐβεβήλωσαν τὴν κλῆρον, polluerunt ſortem. (*e*) Spe malitiæ.] *Aliqui*, ἐν ἐλπίδι, in ſpe, *& ſic Cyrillus. Alii vero pro* πονηρίας, *habent*, πορνείας, fornicationis. (*f*) Intelligentia.] *In aliquo eſt*, ὅτι ἡ σύνεσις, quia intelligentia. (*g*) Sede.] *Aliqui*, καθήσεις, *& apud S. Hier. etiam in comm.* ſedebis.

CAP. XLVIII.

(*a*) DE Juda.] *Sic etiam apud Cyrillum. In cæteris libris*, ἐξ ὕδατος ἰούδα, de aqua Juda : *quod quidem*, ὕδατος, *apud Procopium ſub aſteriſco tribuitur Theodotioni.* (*b*) Olim, quæ.] πάλαι ἃ. *In quibuſdam non eſt illud*, ἃ, *& ita apud S. Hier.* olim, antequam venirent. *Cyrillus habet*, παλαιὰ, antiqua, *Procopius*, τὰ πάλαι, quæ olim. (*c*) Tibi.] *Iſtud*, tibi, *abeſt a S. Hier. & ab aliquo libro*, σοι. (*d*) Quis eis.] *Aq.* τίς ἐν αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα ; κύριος ἠγάπησεν αὐτὸν, quis inter eos annunciavit hæc ? Dominus dilexit illum. (*e*) Non a principio in abſcondito loquutus ſum.] *Hæc a Cyrillo accipientur dicta enunciando, a S. Hier. per interrogationem.*

CAP. XLIX.

(*a*) AUdite.] *Symm.* ἀκούσατέ μου νῆσοι, ϗ ἀκροάσασθε ἔθνη, audite me inſulæ, & auſcultate gentes. (*b*) Abſcondit.] *Sic etiam S. Hier. & Cyrillus. Apud Euſebium, lib.* 11. *Evang. Demonſtr.* ἐσκέπασέν με, texit me. (*c*) Teſtamentum.] *Theodoretus*, τὴν διαθήκην, cæteri interpretati ſunt, συνθήκην, pactum, fœdus. (*d*) Qui deſpicit.] *Theodoretus*, τὸν φαυλίζοντα, cæteri interpretati ſunt, ἐξουθενημένον, contemptum. (*e*) Servis principum.] *Apud Cyrillum eſt*, τὸν δοῦλον, *& apud S. Hier. in contextu*, qui ſervus eſt principum. *Sed idem in comm. cum attuliſſet Theodotionis tranſlationem*, ei, qui deſpicit animam, qui abominationi eſt genti, qui ſervus eſt principum ; *ſubdit, iſti interpretationi Aquilam conſentire, & ex parte lxx, licet in eo mutaverint ſenſum ; quod pro gente, gentes ; & pro ſervo ſervos interpretati ſunt.* (*f*) Et elegi.] *Ita etiam Cyrillus, & hic facit initium periodi. Symm.* ὃς ἐξελέξατό σε, *& apud S Hier.* & elegit te, *conjungendo cum antecedentibus.* (*g*) Quia nunc.] ὅτι νῦν. *Illud*, ὅτι, *abeſt a Cyrillo. In codice pervetuſto eſt*, ὡς νῦν ut nunc. *Apud S. Hier.* Nunc anguſtaberis. (*h*) Vidua.] *In pleriſque libris adjungitur*, πάροικος, ϗ ἐκκεκλεισμένη, *aut*, ἐγκεκλεισμένη. *Pro quibus in verſione Sancti Hieronymi eſt*, ; tranſmigrata & captiva. *Verum ab eo in vetuſtiore* *non ponuntur, neque apud Cyrillum : & apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur.* (*i*) Principes fœminæ eorum.] αἱ δὲ ἄρχουσαι αὐτῶν. *Apud* S. *Hieron. non eſt*, eorum : *neque apud Cyrillum. Symm.* ϗ ἄρχουσαι αὐτῶν γαλουχήσουσι, & principes fœminæ eorum lac præbebunt. (*k*) Inique.] *Cyrillus docet per interrogationem eſſe legendum. Euſebius*, Pro, ἀδίκως, dictio Hebraica habet δικαίως, juſte.

CAP. L.

(*a*) CReditori.] *Sic vertunt illud*, ὑπόχρεῳ, *quamvis ſoleat ſignificare debitorem, & obæratum. Eodem autem modo atque hic legitur apud Cyrillum, & Euſebium, lib.* 11. *Evang. Demonſtr. quanquam Cyrillus in explanatione habeat*, χρεωστήν. S. *Ambr. de Tobia cap.* 8. cui vendidi vos fœneratori? *Sed in pleriſque codicibus eſt*, ἢ τίνι ὑπόχρεῳ τῶν πρασσόντων με, ᾧ πέπρακα ὑμᾶς αὐτῷ; aut cui creditori exactorum meorum, cui vendidi vos ei? *A Compl. abeſt illud*, ᾧ. *Apud* S. *Hieron.* aut cui creditori, & exactori meo vendidi vos? *Apud Procopium illa*, τῶν πρασσόντων με, ᾧ, *ſub aſteriſco Theodotioni tribuuntur, itemque illud*, αὐτῷ. (*b*) Quid quia.] τί ὅτι. *In quibuſdam eſt*, διότι, *& ſic apud* S. *Cyrillum, & apud S. Hieron. ſine interrogatione*, quia veni, *&c.* (*c*) Mihi mane.] *Nonnulli*, με πρωῒ πρωΐ. *Apud* S. *Hier.* me mane.

CAP. LI.

(*a*) ET ponam deſerta ejus, quaſi paradiſum.] *Hæc apud* S. *Hier. non ſunt in contextu, ſed agnoſcuntur in comm.* (*b*) Reges.] *S. Hier. ex Theodotione*, genus, *ex Symmacho*, gentes. (*c*) Firmatum eſt.] *Idem ex Aquila, & Symm.* μιωθήσεται, ἀλιώσονται, comminuetur, in ſalis modum conterentur. (*d*) Veſtro.] *Apud Cyrill. & in Compl.* αὐτῶν, *& apud* S. *Hier.* eorum. (*e*) Hieruſalem.] *Euſeb.* ἡ προσθήκη τοῦ, ἱερουσαλήμ, οὔτε ἐν τῇ ἑβραϊκῇ ἀναγνώσει, οὔτε ἐν τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς φέρεται, ἀλλὰ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν. Additio ipſius Hieruſalem, neque in Hebraica lectione, neque in cæteris interpretibus fertur : ſed omnes ſic ediderunt, ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἔνδυσαι κράτος βραχίων κυρίου, exurge, exurge, induere potentia brachium Domini. *Idem fere* S. *Hieron.* (*f*) Sempiterna.] *Id eſt, quæ a ſeculo, & antiqua, ut alibi. In quibuſdam vero libris hæc ſequuntur*, οὐ σὺ εἶ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαλύσασα δράκοντα; *& apud Sanctum Hieronymum*, Nonne tu es, quæ excidiſti latitudinem, diſſolviſti draconem? *atque ab eo in comm. etiam explanatur. Sed Cyrillus non habet : & apud Procopium cum aſteriſco tribuuntur Theodotioni. In aliquot libris pro*, διαλύσασα, *eſt*, διαῤῥήξασα, dirupiſti. *In aliquo etiam*, οὐ σὺ εἶ ἡ κατακόψασα ἀλαζονείαν, καταστρώσασα δράκοντα; nonne tu es, quæ concidiſti ſuperbiam, proſtraviſti draconem? (*g*) Sicut enim.] *Ita etiam apud Cyril. In Compl. non eſt illud*, γάρ, *& apud* S. *Hier. conjuncte cum antecedentibus*, tribulantis te, ſicut cogitavit auferre te. (*h*) Permanebit.] *Pro hac ſententia teſtatur* S. *Hier. Sym. dixiſſe*, cito infernus aperietur : & non morietur in corruptionem. *In aliis autem libris hæc ſequuntur*, ϗ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, ϗ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ ἄρτος αὐτοῦ, & non occidet in corruptionem, & non deficiet panis ejus : *quæ Cyrillus non habet, & S. Hier. teſtatur de Theodotionis editione ex Hebraico addita eſſe : & apud Procopium ſunt in margine ſub aſteriſco eidem aſcripta.* (*i*) Condy.] *De quo Gen.* 44. *S. Hier. ex Symmacho*, craterem. (*k*) Ebibiſti, & vacuaſti.] *S. Hier. ex tribus illis*, ἐξεστράγγισας, *quod inquit ſignificare*, bibiſti, & vacuefeciſti, & potaſti uſque ad feces. (*l*) Quare.] διό. *Apud Cyril. & in Compl. eſt*, δύο, *& apud S. Hier.* Duo. (*m*) Beta ſemicocta.] *Euſeb.* Cæteri, ὡς ὄρυξ ἠμφιβληστρευμένος, ἢ συνειλημμένος, ſicut oryx illaqueatus, vel, captus. Avis eſt autem oryx ſic vocata. *De hac re copioſe S. Hier.* (*n*) Per Dominum.] *Cyril. & multi*, διὰ θυμοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ, per iram furoris Domini. *Compl.* ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ, *& apud S. Hier.* a Domino Deo. (*o*) Ruinæ.] *S. Hier. ex Symmacho, & Theodotione*, lacerationis, & commotionis.

CAP. LII.

(*a*) ESTIS.] *Ita etiam Cyrillus. Alii*, ἐστι, *& apud S. Hier.* & nunc quid erit hic, dicit Dominus. (*b*) In gentibus.] *Hoc notat S. Hier. in Hebræo non haberi.* (*c*) Hora.] *Ita apud S. Hier. in textu. Sed in comm. docet vocabulo*, ὥρας, *ſignificari tempus, pulchritudinem, curam & ſolicitudinem. Cyrillus accipit pro vere. In uno codice eſt*, ὡς ὡραῖοι, quam ſpecioſi, *ut Rom.* 10. (*d*) Sicut pedes.] *Apud S. Hieron. in textu*, ſic pedes : *neque inuſitatum eſt*, ὡς, *valere*, ſic. *Sed in comm. habet*, ſicut. (*e*) Evangelizans.] *Apud Cyrillum, & in Compl. eſt*, εὐαγγελιζομένου, *& apud* S. *Hieron.* evangelizantis. (*f*) Faciam.] *Sic apud SS. Hieron. & Cyril. Alii*, ποιήσει, faciet. (*g*) Quia vox cuſtodientium.] *Abeſt*, quia, *a S. Hieron. & Compl. Theodotio*, φωνὴ τῶν σκοπῶν σου, ἐπῆρε φωνὴν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαλλιάσονται ὅτι ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὄψονται, vox ſpeculatorum tuorum : levaverunt vocem, ſimul exultabunt, quia oculum in oculis videbunt : *nec multo aliter vulgata.*

CAP. LIII.

(*a*) ANnunciavimus.] *Aq.* ϗ ἀναῤῥηθήσεται, ὡς τιθιζόμενον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, ϗ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς ἀβάτου, & pronunciabitur, quaſi enutritum lacte ad faciem ejus, & ſicut radix de terra invia. *Th.* ϗ ἀναβήσεται ὡς θηλάζων ἐνώπιον αὐτοῦ, & aſcendet quaſi lactens coram eo. (*b*) Parvulum.] *Sic apud* S. *Hier. etiam in comm.* (*licet poſſit etiam verti*, parvulus, *& apud S. Cypr.* 2. *teſt. eſt*, pueri) *pro quo inquit Symm. poſuiſſe, ramum. Theodor. Heracl.* οἱ γὰρ ἡμέτεροι λόγοι πρὸς αὐτὸν γινόμενοι ὥσπερει παιδίου εὐτελοῦς. Sermones enim noſtri, qui ad illum fiunt, quaſi pueri vilis. *In quibuſdam codicibus legitur*, πεδίον, campus, *itemque apud Cyril. qui ſub perſona Apoſtolorum inquit*, erimus, ὡς ἀγρὸς εὐανθὴς ϗ καρποφόρος, quaſi ager floridus, & fructifer. (*c*) Plaga.] *Sic SS. Cypr. Hier. Cyril. & Juſtinus. In aliis additur*, ὑπὸ θεοῦ, a Deo: *quod apud Procopium ſub aſteriſco Aquilæ & Theodotioni tribuitur. Teſtatur vero* S. *Hier. pro eo quod lxx dixerunt*, ἐν πόνῳ, in dolore, *ſive*, labore, *Sym. tranſtuliſſe*, ἐν ἀλφῇ ὄντα, in lepra poſitum, *Aquilam*, ἀλφήμενον, leproſum, *Theodotionem*, flagellatum. (*d*) Vulneratus eſt.] *Euſebius.* Tunc igitur, ϗ συνετρίβη, ϗ ἐβεβηλώθη, & contritius eſt, & contaminatus eſt; ſecundum Aquilam. (*e*) Propter iniquitates noſtras.] *Sic apud* S. *Hier. at* S. *Cypr. ibid.* pro peccatis noſtris : *& fortaſſe ſignificantius diceretur* : tradidit eum peccatis noſtris. (*f*) Propter afflictionem.] *Aut*, propterea quod vexatus eſt, *ut S. Cypr. Pro quo inquit S. Hier. Symm. & Theodotionem dixiſſe*, audiens non aperuit os ſuum. (*g*) Ductus.] *Symm.* προσηνέχθη, oblatus eſt, *ut vulgata.* (*h*) Dabo peſſimos.] *Aut*, malos, *ut* S. *Cypr. Theodoretus*, Tres illi, δώσει, dabit, *ut vulgata.* (*i*) Dolum.] *Aut*, inſidias, *ut S. Cypr. In quibuſdam vero codicibus, & apud Cyrillum eſt*, οὐδὲ δόλος εὑρε neque dolus inventus eſt. (*k*) Si dederitis.] *Sic etiam SS. Hieron.* & *Cyrillus. In aliquot libris, & apud Juſtinum*, δῶται, ſi data fuerit. Com δῶτε τὴν ψυχήν. (*l*) Dominus.] *Ita* S. *Hier. Cyrillus, Juſtinus. In a libris ſequitur*, ἐν χειρὶ αὐτοῦ, in manu ejus : *quod apud Procopium ſub aſte tribuitur tribus interpretibus.*

CAP. LIV.

(*a*) AUlæorum.] *Sic apud* SS. *Hieron. & Cyrillum & Cypr.* 1. *teſtim. in optimis codicibus.* S. *Auguſt. epiſt.* 166. & aulas tuas confige non eſt, quod parcas : *Cæteri autem libri, & Juſtinus, & Procopius*, ϗ δέῤῥεις τῶν αὐλαιῶν σου. *Apud* S. *Cyprianum in aliquot exemplaribus*, & pe tabernaculorum tuorum extende, *ut in vulgata noſtra.* (*b*) Æterna *Sic etiam* S. *Cyprianus, & valet, eam quæ a ſeculo, antiquam, ut alibi Auguſt. habet*, in perpetuum. (*c*) Tuæ.] *In multis codicibus, & apud Cyrillum eſt*, μου, *& apud* S. *Hier.* meæ. (*d*) Domine.] *In quibuſdam, & apud Cyrillum eſt*, κύριος, Dominus, *& ſic apud* S. *Hier.* (*e*) Ecce ego præparo.] *Symmachus*, ἰδοὺ ἐγὼ συντίθημι στιμμίας λίθοις σου. *Th.* ἰδοὺ ἐγὼ ἐν στίμμι τοὺς λίθους σου. S. *Hier.* omnes præter lxx, ſimiliter tranſtulerunt, ſternam in ſtibio lapides tuos. *Idem refert, pro Iaſpide ſolum Symmachum dixiſſe*, καρχηδονίου, ex Chalcedonio, *& pro cryſtallo, Symmachum, & Theodotionem* γλυφῆς, ſculpturæ. *Aquilam*, τρυπανισμοῦ, quod verbum, (*inquit*,) foratarum cælatarumque gemmarum ſenſum ſonat. (*f*) Sufflans.] *Sic Cyrillus. quibuſdam libris ſequitur*, ἐν πυρείᾳ, in foco : *in aliquot*, ἐν πυρὶ, *& apud* S. *Hieron.* in igne. *Apud Procopium*, ἐν πυρὶ, *ſub aſteriſco tribus interpretibus aſcribitur.* (*g*) Non proſperabo.] *Ita etiam Cyrillus. In aliis eſt*, εὐοδωθήσεται, *& apud* S.*Hier.* non proſperabitur. *Idem ſequentia verba ſic in comm. profert*, Et omnis vox, quæ ſurgit contra te in judicium; omnes eas vinces. *Illa autem*, & obnoxii tui erunt in ea, *obelo prænotat, ut non tam a lxx quam a malis ſcriptoribus addita.*

CAP. LV.

(*a*) COmedite.] *Ita etiam* S. *Hier. Cyrillus autem, & Procopius*, ϗ & bibite, *ut apud* S. *Cypr.* 3. *teſtim. in pleriſque codicibus: licet in aliquo ſit*, edite. *In aliis quibuſdam hæc ſequuntur*, ϗ πορεύεσθε, ϗ ἀγοράσατε *& apud* S. *Hieron.* & ambulate, & emite. *Ea Cyrillus non habet : & apud Procopium ſunt in margine Theodotioni aſcripta cum aſteriſco.* (*b*) Pe nia.] *In cæteris adjungitur*, ἐν οὐκ ἄρτοις, non in panibus. *Quod nec eſt a* SS. *Hier. & Cyrillum : & apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni tribuitur.* (*c*) Teſtimonium.] *Aq. & Symm.* μάρτυρα, teſtem. (*d*) Con quetur.] *Ita Juſtinus & Cyrillus, & SS. Hier. & Cyprianus* 3. *teſtim. cæteris codicibus, & apud Procopium ſequitur*, ϗ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, & Deum noſtrum. (*e*) Non revertetur.] *In aliis hæc adduntur* πρός με κενόν, ad me vacuum : *quæ nec* S. *Hier. nec Cyrillus nec Juſtinus habent : & apud Procopium Theodotioni & Symmacho aſſignantur ſub aſteriſco.* (*f*) Tu *Cyrillus*, μου, meas : *apud* S. *Hier.* ejus. (*g*) Docebimini.] *Sic Juſtinus, Cyrillus, Procopius. In quibuſdam vero codicibus eſt*, διαχθήσεσθε, *& apud Hier.* deducemini. (*h*) Stœba.] Id eſt, viliſſimo ſtipite, *inquit* S. *Hier. qui addit etiam, Symmachum ita dixiſſe, Aquilam vero, & Theodotionem* conyzam : *ubi autem lxx, conyzam, Symmachum vertiſſe*, urticam. (*i*) Dominus.] *In quibuſdam libris eſt*, κυρίῳ, Domino : *quod cum hebræo convenit.*

CAP. LVI.

(*a*) SEparabit me utique.] *Ita Cyrillus : & apud* S. *Hieron.* putas (*ita enim ſolet interdum verti illud*, ἄρα,) ſeparat me. *In cæteris libris hæc antecedunt*, λέγων, ἀφορισμῷ, dicens, ſeparatione, (*ut in vulgata quæ apud Procopium ſub aſteriſco Theodotioni aſcribuntur.* (*b*) Jus ſuum.] *Id eſt, prout ſibi libet, prout fert conſilium, & voluntas ſua, quam Cyrillus videtur interpretari*, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, in idem, ſimul : *niſi ſi habuit*, ἑαυτοῦ ἅμα. *In aliis libris poſt iſtud*, κατὰ τὸ ἑαυτοῦ, *hæc ſequuntur*, πλεονέκτημα ἄκρα (*al.* ἅμα ἀπ' ἄκρου) αὐτοῦ, (*al.* αὐτῶν) δεῦτε, λάβωμεν οἶνον, ϗ οἰνοφλυγῶμεν μέθην, ϗ ἔσται τοιαύτη ἡ ἡμέρα αὔριον μεγάλη περισσῶς (*al.* περὶ σεῶς) σφόδρα, quiſque ſecundum ſuam avaritiam ſimul ad ſummitates, (*al.* a ſummitate) ejus, (*al.* eorum:) Venite, ſumamus vinum, & inebriemur ebrietate. erit talis dies craſtina, magna amplius nimis. *Quæ* S. *Hier. notat ex hebr eſſe addita : Cyrillus non habet : apud Procopium Theodotioni ſub aſteriſco tribuuntur.*

CAP. LVII.

(*a*) VOcatis Idola.] *Ita* S. *Hier. In cæteris vero libris, & apud Cyrillum & Procopium eſt*, ἐπὶ τὰ εἴδωλα, advocatis, & adhortamini idola. (*b*) Haberes.] *In uno vetuſto adduntur hæc*, ἐπλάτυνας τὴν σου, ϗ ἔθου σαυτῇ παρ' αὐτῶν, *quæ videntur reſpondere iis quæ in vulgata* dilataſti cubile tuum, & pepigiſti cum eis : *quæ negat* S. *Hier. in lxx habe* (*c*) Confortata.] *Videtur abeſſe a Cyrillo. Apud* S. *Hier. eſt*, confortata feciſti hæc. (*d*) Sunt.] *In eodem vetuſto codice additur*, ϗ ζωῶσαι καρ τεθλασμένων, & ut vivificet corda contritorum : *quæ reſpondent gatæ noſtræ, & videntur eſſe ex alia tralatione.* (*e*) Fluctuabunt.] *apud* S. *Hieron. In multis, & apud Cyrillum eſt*, οὕτως κλυδωνισθήσονται. *Sic eodem vetuſto*, ὡς θάλασσα ἀναβρασσομένη, οὕτως κλυδωνισθήσονται, ϗ ἀναπαύ οὐ μὴ δύνωνται. ὅτι ἀποβάλλεται τὸ ὕδωρ αὐτῆς καταπάτημα, ϗ πηλὸν, οὐκ ἔστι χ quaſi mare fervens, ſic fluctuabunt, & quieſcere non poterunt : quoniam projicit aqua ejus conculcationem, & lutum : *quæ ſatis reſpondent vulgatæ noſtræ, & videntur ex alia interpretatione.*

CA

CAP. LVIII.

(a) INvenitis.] *Sic etiam Cyrillus. In aliquot libris eſt,* εὑρίσκεται, *& apud S.* Hieron. *Tertullianum, & Cyprianum,* inveniuntur voluntates veſtræ. *Non fuerit autem inutile conferre cum hoc totum locum, ut a S. Cypriano recitatur 3. teſtim. & alibi.* (b) Acceptabile.] *Aut,* acceptum, *ut S. Cypr. Nec plura habet etiam Cyrillus. Sed in aliquo codice eſt,* ἡμέραν δεκτὴν, *& apud S.* Hieron. & diem acceptabilem. (c) Contractuum.] *Sic S.* Hieron. *in comment. aut,* violentarum cautionum: *pro qui- teſtatur Aquilam dixiſſe, errorem; Symmachum, declinationem; Theodotionem,* χλοιὸν, *id eſt,* torquem. *Noſtros autem inquit verbi ambiguitate deceptos commutationes pro chirographis eſſe interpretatos. Apud Sanctum Cyprianum eſt,* reſolve ſuffocationes impotentium commerciorum. (d) Sanitates.] *S.* Hieron, *ex Aquila,* & cicatrix vulneris tui cito obducetur; *atque addit hæc,* Pro eo quod lxx tranſtulerunt, ἰάματά σου, id eſt, ſanitates Latini interpretes, ducti nominis ſimilitudine, ἱμάτια, id eſt, veſtimenta, poſuerunt. *Id apud Tertullianum, Cyprianum, Ambroſium, Auguſtinum, licet animadvertere.* (e) Ordinationem.] *Teſtatur S.* Hieron. *pro,* χει- *cæteros tranſtuliſſe,* extentum digitum. (*) Erunt.] *S. Ambr.* epiſt. 82. eris. (f) Aqua.] *In pleriſque libris hæc ſubjunguntur,* ϗ τὰ ὀστᾶ ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, ϗ πιανθήσεται, ϗ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν, & oſſa quaſi herba orientur, & pingueſcent & hæreditate poſſidebunt in generationes generationum. *Quæ habent Cyrillus, & Procopius. Ac notat S. Hieron. ea in Alexandrinis exemplaribus addita eſſe: in hebraico autem non haberi, ſed ne in lxx quidem emendatis & veris exemplaribus.*

CAP. LIX.

(a) INiquitatem.] *S. Cyprianus 3. teſtim. & alibi,* facinus: *itemque paulo poſt: cæteroqui magis convenit hoc loco cum hac noſtra, quemadmodum etiam Cyrillus, quam ea lxx editio, quæ apud S.* Hieron. *ponitur.* (b) Et qui de ovis.] *Euſebius:* Cæteri, ὁ ἐσθίων ἐκ τῶν ὠῶν αὐτῶν, ἀποθανεῖται, qui comederit de ovis eorum morietur: *quomodo habet S* Hieron. *in ſua: qui etiam pro regulo Symmachum, inquit, & Theodotionem poſuiſſe aſpidem, Aquilam autem, viperam.* (c) Sanguinem.] *Ita etiam Cyrillus. In quibuſdam additur,* ἀναίτιον, *& apud S.* Hieron. innoxium. (d) De homicidiis.] *Sic Cyrillus. Quidam libri, & Euſebius, lib.* 11. *Evang. dem.* ἀφρόνων, *& apud S. Hier.* ſtultorum. *Quidam etiam,* ἀποφωλίων, vanorum. (e) Splendorem in obſcuritate.] αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ. *Ita etiam B. Cyrillus, qui* ἀωρίαν, *interpretatur profundas tenebras. In Complut. eſt,* ἐν σκότει. *Apud S. Hieron. videtur, pro,* αὐγὴν, *fuiſſe,* αὐτὴν. *Ita enim refert ex lxx,* præſtolantes eam, in tenebris ambulabunt. (f) A Deo.] ὄπισθεν τοῦ θεοῦ, *& ſimilis phraſis paulo poſt,* ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν. *Sed in priore loco multi habent,* ἀπὸ ὄπισθεν θεοῦ, *quaſi,* à poſt Deum, *id eſt,* à ſequendo Deum, *quomodo & alibi.* (g) Suſtinuit.] *Ita apud S. Hier. & valet,* ſuſtentavit: *poſſet autem,* ἐστηρίσατο, *verti etiam,* fultus, & nixus eſt. (h) Propter Sion.] *Ita etiam Cyrillus, & collati codices. In Complut. eſt,* ἀπὸ σιὼν, *& apud S. Hieron. etiam in comment.* veniet de Sion, qui liberet, *& pro,* ὁ ῥυόμενος, *videtur ex alio quopiam interprete ferre,* ἀγχιστεὺς, *quaſi ſimul propinquus, & redemptor.* (i) Ait enim.] *Sic Cyrillus. Ab aliquo, & a S. Hier. abeſt illud,* enim.

CAP. LX.

(a) THUS deferent.] *Plura non habet S. Hieron. in quibuſdam, & apud Cyrillum additur,* ϗ λίθον τίμιον, & lapidem precioſum. (b) Et quia Sanctus Iſrael glorificatus eſt.] *Sic apud Sanctum Hieronymum, licet poſſet etiam verti,* ut ſanctus Iſrael glorioſus ſit. (c) Meus.] *Ita etiam Cyrillus. In aliquo codice additur,* ϗ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω, *& apud Sanctum Hieronymum,* & locum pedum meorum glorificabo. *Verum fatetur ſe multa, quæ in lxx deeſſent, ex hebræo ſub aſteriſcis poſuiſſe: qui tamen aſteriſci injuria temporum evanuerunt.* (d) Domini.] *Addendum eſt in noſtra,* κυρίου, *quod habet etiam Cyrillus. In aliquo autem codice poſt illud,* τῶν παροξυνάντων σε, *hæc habentur,* ϗ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη (*in Complut.* προσκυνοῦσι τὰ ἴχνη) τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξύναντές σε, ϗ κληθήσῃ πόλις κυρίου, *& apud Sanctum Hieronymum,* & adorabunt veſtigia pedum tuorum omnes, qui irritaverunt te, & vocaberis civitas Domini, *&c. Cyrillus quidem non habet.* (e) Salutare.] *Euſebius,* ἀντὶ τοῦ, σωτήριον, ἡ ἑβραϊκὴ ἀνάγνωσις, τὸν ἰησοῦν αὐτὸν περιέχει αὐτοῖς στοιχείοις ϗ χαρακτῆρσιν, οἷς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἀναγέγραπται, Pro, σωτήριον, hebraica lectio habet ipſum Jeſum, iiſdem elementis, & characteribus, quibus Salvator noſter ſcribitur. Idem notat *S. Hier.*

CAP. LXI.

(a) SEcundum ſtolam.] κατὰ στολὴν, *ſed recte videtur legi apud Cyrillum, & S. Hieron.* καταστολὴν, *id eſt, amictus, & habitus: hoc enim nomen habet Sanctus Hieronymus in textu, in comment. autem,* ſtola. (b) Dei.] *Sic Cyrillus; apud Sanctum Hieronymum additur,* noſtri: *in aliquibus codicibus eſt,* ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ,* miniſtri Dei noſtri dicetur vobis. (c) Et in divitiis earum eritis admirabiles.] *Sanctus Hieronymus ex Aquila,* ϗ ἐν δόξῃ αὐτῶν πορφύρᾳ ἐνδύσεσθε, & in gloria earum purpura veſtiemini. *In uno autem codice ſequitur,* ἀντὶ τῆς αἰσχύνης ὑμῶν διπλῆς, ϗ ἐντροπῆς ἀγαλλιάσονται μερὶς αὐτῶν, *quæ reſpondent magna ex parte vulgatæ noſtræ,* pro confuſione veſtra duplici, & rubore, laudabunt partem ſuam: *ea autem negat Sanctus Hieronymus in lxx haberi.* (d) Sicut ſponſo, circumpoſuit mitram.] *Sic interpungit etiam Sanctus Hieronymus, quamvis paulo aliter ſit in quibuſdam codicibus, & apud Sanctum Hieronymum qui pro hoc inquit Aquilam tranſtuliſſe,* ἱερατευόμενος στεφάνῳ, ſacerdotii portans coronam. (e) Terram efferentem.] *Ita etiam Sanctus Hieronymus. Sed Cyrillus videtur habuiſſe,* ὡς γῆ αὔξουσα, ſicut terra efferens: *quod expeditius fluit.*

CAP. LXII.

(a) EJUS.] *In multis codicibus, & apud Cyrillum eſt,* μου. *Apud S. Hier. etiam in comm.* juſtitia ejus, & ſalutare illius. *In Complut. priore loco,* μου, *poſteriore* αὐτῆς *ſed potius videretur dicendum,* αὐτῆς, *aut repetendum,* αὐτῆς. (b) Dominus.] *Ita etiam Cyrillus. In Complut. eſt,* τὸ στόμα κυρίου *& apud* S. *Hieron.* Os Domini. (c) Tibi enim vocabitur.] *Eſt hebraiſmus; quem* S. *Hieron. ita videtur molliviſſe,* vocaberis enim voluntas mea, & terra tua, habitata. *Notat autem, quod lxx dixerunt,* οἰκουμένη, *Aquilam eſſe interpretatum,* ἐσχημένη, *Symmachum, & Theodotionem,* συνῳκισμένη, quæ omnia (*inquit*) habitatam poſſeſſamque ſignificant. (d) Quia complacuit Domino in te: & terra tua cohabitabitur.] *Hæc non ſunt apud Cyrillum: & negat* S. Hier. *in lxx haberi.* (e) Tui.] *Sic etiam* S. Hier. *at in cæteris libris additur,* μετὰ σοῦ, tecum. (f) Gloriam.] *Sic etiam Cyrillus, & Procopius. In quibuſdam libris eſt,* δεξιᾶς, *& apud* S. *Hieron.* dexteram: *quod apud Procopium tribuitur Theodotioni.* (g) Suam.] *Ita etiam Cyrillus. In aliquo libro additur,* μετ' αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* tecum.

CAP. LXIII.

(a) RUbor veſtium.] ἐρύθημα ἱματίων. *Apud S. Hieron. eſt,* fulvis veſtibus. (b) Sic.] *Ita etiam* S. *Hier. In aliis, & apud Cyrillum,* οὗτος, iſte. (c) Stola.] *Ita Cyrillus. In quibuſdam additur* αὐτοῦ, *& apud* S. *Hier.* ſtola ſua. (d) Violentia.] *Sic S. Hieron. etiam in comm. ex lxx. & Procopius, & Tertullianus, lib.* 4. *adv. Marcionem. In aliquot autem libris eſt,* βοᾷ μετ' ἰσχύος, clamat cum fortitudine. (e) Ego loquor juſtitiam.] *Apud* S. *Hieron.* ego, qui loquor. *Scholion Euſebii,* ὑπερμαχῶν, propugnans. (f) Plenus percalcato.] *Id eſt, oppletus ſum quaſi humore expreſſo per calcationem torcularis. Corrigenda autem in Græca editione interpunctio, ut huic reſpondeat. Et ſuſpicari quidam licet adhuc ſubeſſe aliquod mendum. Veruntamen ſatis ſit ex hac etiam lectione ſat commodam elici ſententiam, & magis quodammodo hebraicæ reſpondentem, quam eam, quæ in cæteris codicibus: in quibus eſt,* πλήρους. *Varie autem apud latinos vertitur iſtud,* πλήρους, *prout varie aut accipitur aut legitur illud,* ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ, *quod antecedit. Tertullianus ibidem,* ſicut de foro torcularis pleno conculcato. *Procopius pro,* πατητοῦ, *habet,* πατήματος, *&* S. *Cyprianus epiſt* 63. *ad Cæcil.* velut a calcatione torcularis pleni, & percalcati. *B. Cyrillus in explanatione neutrum videtur habuiſſe, ſed tantum,* ἀπὸ ληνοῦ, *& in expoſitione Symboli inter opera* S *Cypriani,* tanquam a torculari calcato. *Vetus interpres, aut aliter legit, aut videtur accepiſſe pro unica dictione,* ἀποπατητοῦ, *quaſi,* calcatoris. *Ita enim apud* S. *Hier.* ſicut calcantium torcular, plenum conculcatum. *In nonnullis autem libris, poſt,* καταπεπατημένης, *ſequitur,* ληνὸν ἐπάτησα μονώτατος, torcular calcavi ſolus: *quod Juſtinus habet. Sed apud Procopium pro alia interpretatione in margine appoſitum eſt ad* πλήρους καταπεπατημένης· *& perſpicue* S. *Hier.* lxx, pro eo quod nos diximus, torcular calcavi ſolus, interpretati ſunt, plenum conculcatum. *Quare in eadem expoſitione ſymboli poſt illa,* tanquam a torculari calcato; *omiſſis illis, quæ ſunt in cæteris græcis, ſequitur:* Torcular calcavi ſolus. (g) Terram.] *In aliquot libris hæc ſequuntur,* ϗ πάντα τὰ ἐνδύματά μου ἐμόλυνα, *& apud* S. *Hieron.* & omnia veſtimenta mea inquinavi. *Quæ apud Cyrillum ſunt in textu: ſed in explanatione non agnoſcuntur: & apud Procopium, nomine Theodotionis & Symmachi ſunt appoſita margini cum aſteriſco.* (h) Advenit.] *Ita apud S. Hieron. quod græce,* ἐπέστη. *In quibuſdam additur,* αὐτοῖς, invaſit eos. (i) Ipſe.] *Ita etiam apud S. Hieron. & Procopium. In aliis, & apud Cyrillum additur,* κύριος, Dominus. *S. Cypr.* 2. *teſtim. hunc locum ſic refert,* non ſenior, neque angelus, ſed ipſe Dominus liberabit illos: quia diliget eos, & parcet eis: & ipſe redimet eos. (k) E mari.] *Ita etiam hebræus, & S. Hieron. in ſua. In cæteris eſt,* ἐκ τῆς γῆς, *quod etiam recentiore manu in Vaticano eſt intruſum: & apud S. Hier.* de terra. *S. Paulus, ad calcem epiſtolæ ad Hebræos hunc locum ſpectans dixit,* ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν, qui eduxit de mortuis. (l) Brachium gloriæ ſuæ?] *Apud Cyrillum conjunguntur cum ſequentibus,* brachium gloriæ ſuæ ſuperavit (*aut* cohibuit) aquam. *In Compl. & magna ex parte in aliis poſt illa,* gloriæ ſuæ, *eſt,* οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ κατ' ἰσχυρὸν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, *& apud S. Hier.* ſic eduxit populum ſuum per validam aquam in conſpectu ejus. (m) Te.] *In pleriſque libris, & apud Procopium hæc ſequuntur,* οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου, *& apud Sanctum Hieronymum,* adverſarii noſtri conculcaverunt ſanctuarium tuum. *Quæ nec Cyrillus, nec Juſtinus habent.*

CAP. LXIV.

(a) SEdentis.] *Sic apud S. Hier. quod græce,* ἀποκαθημένης, *id eſt,* menſtruatæ, *ut alibi. Pro quo inquit Symmachum dixiſſe,* κυουσῶν, parientium, *Aq.* μαρτυρίων, teſtimoniorum; *Theodotionem, ipſum verbum hebraicum poſuiſſe.*

CAP. LXV.

(a) INterrogantibus.] *In cæteris priore loco eſt,* ζητοῦσιν, *poſteriore,* ἐπερωτῶσιν, *& ita apud S. Hieron. & S. Cypr. primo teſtim.* (b) Dæmoni.] *Ita etiam Cyrillus. In aliis, & apud S. Hieron. etiam in comm. prius eſt,* fortunæ, *deinde* dæmoni: *quod inquit Symmachum eſſe interpretatum* abſque me: *& addit omnes ſimiliter tranſtuliſſe,* κέρασμα, id eſt, mixtam potionem. (c) Saturitatem.] *Id eſt, nauſeam, & faſtidium, ut Cyrillus, & S. Hieron. qui cæteros inquit interpretatos eſſe juramentum.* (d) Verum.] *S. Hieron. ex Aquila,* πεπιστωμένως, fideliter. (e) In ea.] *In aliquo codice ſequitur,* ὅσα ἐγὼ κτίζω quæ ego creo: *ex alia nimirum verſione. Nam in lxx negat S. Hieron. haberi.* (f) Maledictionem.] *S. Hier. ex cæteris,* feſtinationem: *fortaſſe ex alia quapiam interpretatione,* εἰς ἀνυπαρξίαν, ut finem ſubſtantiæ ſuæ habeant.

CAP. LXVI.

(a) VItulum.] *Sic SS. Irenæus, Baſilius, Cyrillus (quod patet ex explanatione) & Biblia e Græco in Arabicum verſa. In cæteris hæc ſequuntur,* ὡς ὁ τύπτων ἄνδρα, ϗ ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίου, *quæ apud Procopium Theodotioni & Symmacho ſub aſteriſcis tribuuntur. Apud S. Hier. ſunt,* quaſi percutiens virum, ſacrificans de grege, *&c. qui notat illud,* iniquus autem, *in Hebraico non haberi.* (b) Noſtri.] ἡμῶν, *eſt in Vaticano, licet per errorem ſit factum* ὑμῶν. *In aliis, & apud Cyrillum eſt,* ἀδελφοῖς ὑμῶν, *& apud S. Hieron.* fratribus veſtris. *Sed in ſua verſione,* dixerunt fratres veſtri, qui oderunt vos. (*c*) Introitu.] *Pro hoc teſtatur S. Hieron. Symmachum*, pinguedinem; *Theodotionem*, multitudinem, *eſſe interpretatos.* (*d*) Qui purificantur.] *Ita etiam Cyrillus*, οἱ ἁγνιζόμενοι. *In quibuſdam eſt*, οἱ ἁγιαζόμενοι, *& apud Sanctum* Hieronymum, qui ſanctificatur: *qui inquit, Symmachum & Theodot. hunc locum ita eſſe interpretatos*, Qui ſanctificamini, & luſtramini in hortis alter poſt alterum, inter eos qui comedunt carnem ſuillam, & abominationem, & murem; ſimul deficient, dicit Dominus.

(*e*) Eorum.] *Sic hebræus, ac multi putant ſubintelligi ſimile quoddam verbum atque illud quod in cæteris libris græcis adjungitur*, ἐπίσταμαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, novi. *Idem vero in ſua nullo ſubintellecto verbo conjungit cum ſequentibus*, venio ut congregem. (*f*) Moſoch.] *Pro hoc inquit Sanctum Hieronymum cæteros dixiſſe*, tendentes arcum. (*g*) Umbraculis.] *Idem ex cæteris*, φορεῖα, varii generis vehicula; *& nonnulla præterea affert varietates, quæ legendæ.*

HIEREMIAS.

CAP. I.

(*a*) CAptivitatem.] S. *Hieron.* Pro tranſmigratione, quod omnes alii voce conſona tranſtulerunt, lxx poſuere captivitatem. (*b*) O On:] ὁ ὤν. *In aliis, & apud Theodoretum eſt*, ὤν, *ut ſignificet eum qui vere eſt, ut Exodi 3. Nam alibi Idolum ſignificat.* (*c*) Baculum nuceum.] S. *Hieron.* Pro baculo nuceo, virgam vigilantem Aquila & Symmachus; Theodotio vero, amygdalinam, tranſtulerunt: *quod Syriaco, & Hebraico reſpondere notavit Theodoretus.* (*d*) Neque exterrearis coram eis.] *Sic videtur habuiſſe Theodor. licet ea referat loco ſuperiore, qui huic ſimilis eſt. In quibuſdam libris eſt*, μηδὲ πτοηθῶμαί σε ποιήσω, neque faciam te exterreri. S. *Hieron. videtur legiſſe*, μήποτε. *Ita enim inquit*, Sive, ut lxx & cæteri habent interpretes, ne forte timere te faciam: *& pulcherrimam elicit ſententiam.*

CAP. II.

(*a*) ET dixit.] *Pro hoc iſta leguntur in Complut.* ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με, λέγων, πορεύου, ϗ βόα εἰς τὰ ὦτα ἱερουσαλὴμ, λέγων, Et factum eſt verbum Domini ad me, dicens, Vade, & clama in auribus Hieruſalem, dicens. *Quæ a Theodoreto quidem videntur innui: Sed S. Hieron. teſtatur, in lxx non haberi, ſed ſub aſteriſcis de Theodotionis editione addita eſſe.* (*b*) Sanctus Iſrael.] *Ita videtur interpungendum, ſi legatur*, ὁ ἅγιος. *Sed a nonnullis, & a Theodoreto abeſt illud*, ὁ, *quare hic faciendum erit principium*, Sanctus Iſrael Domino, *ut intelligamus, Iſraelem eſſe ſanctum Domino, & primitias frugum ejus.* (*c*) Neque habitavit homo illic.] *In uno codice eſt (atque ita fere Compl.)* οὐδὲ κατῴκησεν ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου, neque habitavit ibi filius hominis: *quam lectionem agnoſcit* S. *Hier. ex lxx.* (*d*) Et mala.] *Illud*, ϗ, *abeſt ab aliquo.* (*e*) Illud, quod dereliquiſti.] τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ. *In aliis quibuſdam eſt*, τοῦ καταλιπεῖν, in derelinquendo. (*f*) Herbam.] *In Vat. eſt*, ποίαν, *ac videtur poſitum, pro*, πόαν, *quod eſt in aliis, & apud* S. *Hieron.* (*g*) Sepulchro multitudinis.] *Sic interpretatur* S. *Hier.* πολυάνδριον, *nec multo aliter Theodoretus. Aq. & Sym.* ἐν τῇ φάραγγι, in convalle. (*h*) Ululavit.] *Victor Antioch.* Oſee autem propheta inquit, ὠλόλυζον ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτῶν, ululabant ſuper cubile ſuum: quod Aquila quidem & Symm. reddiderunt, ἀσελγῶς ἐλάλησαν, molliter loquuti ſunt. *Hec quidem loco notat* S. *Hier. tres ipſos dixiſſe*, δρομὰς κούφη, *quod ipſe in ſua*, curſor (*Sed accipiendum eſt in genere fœminino,*) levis explicans vias ſuas. (*i*) Spiritu portabatur.] *Chryſoſt. Juxta cæteros*, εἵλκυσεν ἄνεμον, attraxit ventum, *ut vulgata. Legendus eſt* S. *Hieronymus.* (*k*) Humilitate.] *Hoc etiam Theodotionis eſſe teſtatur* S. *Hier. pro quo Aquila dixerit neomeniam, Symm. menſem.* (*l*) Viriliter agam.] *Victor*, Aquila, ἀπέγνων σου, *id eſt*, ἀπήλπισα, deſperavi, *ut vulgata.*

CAP. III.

(*a*) SI dimiſerit.] *Ante hæc* S. *Hieron. pro eo, quod ipſe ait*, Vulgo dicitur, *teſtatur lxx poſuiſſe tantum*, dicitur, *quod in nullo codice eſt inventum.* (*b*) Eis.] αὐτοῖς, *id eſt, amatoribus, vel paſtoribus, expoſita. In aliquo eſt*, αὐτῆς, *in viis ejus: ſed parum apte.* (*c*) Polluiſti.] *Victor*, Alius, pro, ἐμίανας, edidit, ἐφονοκτόνεις, interficiebas: *cujus varietatis facit etiam mentionem* S. *Hier.* (*d*) Tua.] *In nonnullis, pro*, σου, *eſt*, σοι, *& apud* S. *Hier.* facies meretricis facta eſt tibi. (*e*) Tanquam domum.] *Sic etiam Theodoretus, & affert locum pſal.* 30. in domum refugii. *Aliqui habent*, ὡς οἰκεῖον tanquam domeſticum. *Compl.* ἕως νῦν, uſque nunc. (*f*) In victoriam.] *ſubintelligit Theodoretus*, mendacium, & illuſio tua: *quaſi dicat, perſeverabitne in ſeculum illuſio tua, quaſi inde ſperes te victricem futuram? Alibi notatum eſt*, εἰς νῖκος, *valere*, in finem. (*g*) Viderunt.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, εἶδεν, vidit. (*h*) Quia.] *In aliquo eſt*, ἔτι, præterea. (*i*) Hæreditatem] *Theodoretus videtur addere*, ὀνομαστὴν, *& S. Hier. refert ex lxx*, hæreditatem nominatam. *Pro quo Theodotionem tranſtuliſſe inquit*, hæreditatem inclytam fortitudinis robuſtiſſimi gentium. (*k*) Noſtra.] *Sic etiam vulgata noſtra. In multis, & apud Theodoretum eſt*, αὐτῶν, eorum.

CAP. IV.

(*a*) DUritiam.] S. *Cypr.* 1. *teſtim.* præputium cordis veſtri. *Pro quo inquit* S. *Hieron. Symmachum poſuiſſe*, purificamini Domino, & auferte malitias cordium veſtrorum. (*b*) Terram.] *In aliquo additur*, σου, *itemque paulo poſt*, πόλεις σου, terram tuam, civitates tuæ. (*c*) Ululate.] ἀλαλάξατε, *videtur hoc loco poſitum, pro*, ὀλολύζετε, *quod eſt in aliquo, & apud Theodoretum.* (*d*) Furor.] *In aliis, & apud Theodoretum additur*, ὀργῆς, iræ. S. *Hieron. notat, pro eo quod ipſe poſuit*, non eſt averſa ira furoris Domini a nobis, *lxx poſuiſſe*, a vobis. (*e*) O dominator Domine.] ὦ δέσποτα κύριε. S. *Hieron. agnoſcit apud lxx*, ô Domine Deus. (*f*) Laborum.] *Aquila*, ἀνωφελείας, damni, noxiæ, (*ut S. Hieron. in ſua*) *Symm.* ἀδικίας, injuſtitiæ. (*g*) Fluctuat.] *Videtur idem hoc loco ſignificare*, μαιμάσσει, *ac ſolet*, μαιμάζω. *In Compl. eſt.* μὲ μάσσει, *& vertunt*, me premit. *Sed manifeſto S. Hier. agnoſcit*, μαιμάσσει, *ex lxx, & Theodotione, ſuper quo verbo magnum apud pleroſque eſſet certamen, & pro quo Aquila dixerit*, ὀχλάζει, tumultuatur. (*h*) Nihil.] *Aq.* κενὴ, vacua, *Symm.* συγκεχυμένη, confuſa. (Habitabat.] *In multis eſt*, κατοικεῖ, habitat. (*k*) Et tu.] S. *Hier. in* tu autem vaſtata: *quod inquit eſſe Aquilæ, alios autem tranſtuliſſe, m ram, atque miſerabilem: atque ejuſmodi quiddam videtur Theodoretum agnoſcere.*

CAP. V.

(*a*) QUanam harum.] *Euſebius*, 11. *Evang. Demonſtr. habet*, ποτέ των, quonam horum. (*b*) Furentes in fæminas.] S. *Hieron. ex cæteris*, ἕλκοντες, trahentes. (*c*) Relinquite ſuſtentacula ejus, quæ Domini ſunt.] *Ita collati codices, & Theodoretus. In Complut. vero*, ἀπώσατε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου οὐκ εἰσὶν, diſperdetis ſuſtentacula ejus, qu non ſunt Domini: *quomodo fere* S. *Hieron.* (*d*) Dominus.] *In Complut. additur*, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνος, gentem robuſtam, gentem antiquam. *Theodoretus hoc ſecundum tantum agnoſcit.* S. *Hier. habet utrumque.* (Fortes.] *In eadem ſequitur*, φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος, *quod* S. *Hier.* (*licet apud ipſum ſit ante illa*, univerſi fortes) pharetra ejus, quaſi ſepulchrum patens. *Quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto: Sed S. Hier. teſtatur lxx editione non eſſe.* (*f*) Serviſtis.] *In pleriſque libris eſt*, ἀνθ' ὧν ἐγ τελίπετέ με ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. *In quibuſdam, & apud Theodoretum, utrumque jungitur, ſicut* S. *Hieron. in ſua*, ſicut dereliquiſtis me, & ſerviſtis, *Idem tamen in comm. habet tantum*, ſicut ſerviviſtis Deo alieno, id eſt, vel Diis alienis cunctarum gentium in terra Judæa, ſic ſervietis, &c.

CAP. VI.

(*) TUA.] *Addendum*, σου, *in noſtra.* (*a*) Diei.] *Plerique*, τῆς ἑσπ veſperi, *ut vulgata noſtra.* (*b*) Dominus.] *In multis additur* τῶν δυνάμεων, *& apud* S. Hieron. virtutum: *itemque paulo poſt.* (*c*) Et non conſumpſi.] *Ita enim corrigendum in noſtra*, ϗ οὐ συνετέλεσα, *quemadmodum & apud Theodoretum eſt: apud* S. *Hier.* & non conſumpſi eum. (*d*) populis probatis.] *Cum* S. *Hier. haberet in ſua*, in populo meo robuſtum *notat, pro*, robuſtum, *Aquilam dixiſſe*, munitum, *Symm. & lxx*, clauſum atque circundatum.

CAP. VII.

(*a*) AUdite.] *In Complut. hæc antecedunt, quæ a Theodoreto etiam innuuntur*, ῥῆμα, ὃ ἐγένετο πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων, ἵστ τῇ πύλῃ τοῦ οἴκου κυρίου, ϗ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ϗ εἰπὲ, ἀκούσατε, S. *Hier. in ſua*: Verbum, quod factum eſt ad Hieremiam a Domino, dicens Sta in porta domus Domini, & prædica ibi verbum iſtud, & dic, Audite, *Quæ tamen teſtatur in lxx non haberi, ſed de Theodotione ex Hebraico addita.* (*b*) Templum.] *Hæc repetitio non eſt in Complut. Apud Theodore tum vero etiam tertio iteratur, quemadmodum in* Hebraico. (*c*) Abſtinuimus ne faceremus.] *In Complut. eſt*, ἀπεσχήμεθα τοῦ ποιεῖν, abſtinuimus a faciendo. S. *Hier. ex lxx videtur afferre*, deſivimus eo quod fecerimus. (*d*) Cha vonas.] Quas (*inquit* S. Hieron.) nos placentas interpretati ſumus, præparationes. *In Scholiis quemadmodum & in codicibus varie iſtud men ſcribitur. Chryſoſt.* πόπανα, inquit, panes. *Olympiodorus*, χαυῶνα tem vocat pemmata, & bellaria quædam. (*e*) Sermonem.] *In Complut. adjunguntur*, ϗ οὐκ ἀκούσονταί σε, ϗ καλέσεις αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀποκριθοῦσί σοι, πρὸς αὐτοὺς, *quæ in vulgata noſtra*, & non audierit te: & vocabis eos, & reſpondebunt tibi: & dices ad eos. *Quæ neque Theodoretus agnoſcit.* (Tapheth.] *Schol.* τόπος ἦν οὕτω λεγόμενος. ἦν δὲ ἐλαιὼν ἐν προαστείοις ἱερουσ ἐν ᾧ περ εἰδωλολάτρουν, Locus erat ſic dictus. Erat autem olivetum in ſuburbanis Hieruſalem; in quo quidem idola colebant. *Theodoretus putavit nomen Idoli. Legendus S. Hier.*

CAP. VIII.

(*a*) TOrrebunt.] *In Complut.* ἐκτενοῦσι, extendent. (*b*) Defe *Theodor.* Quod Syrus ita interpretatus eſt, πάντες τῇ γνώμῃ πορεύσονται, ὡς ἵππος ὁρμῶν εἰς πόλεμον, omnes ſenſu ſuo ibunt, quaſi eq ruens in prælium, *&c.* (*c*) Aſida.] *Victor.* ἣν ἀκύλας ἐρωδιὸν ἐξ quam Aquila reddidit, herodium. *Olympiodorus*: ἰνδικὸν δέ ἐστι γένος ἀσίδα, Aſida autem eſt genus avis Indicæ. *Addit* S. *Hier. pro hac voce braica, quam lxx. & Theodotio poſuerunt, Symmachum dixiſſe, milvum & alias affert varietates. Nonnulla etiam dicuntur a Theodoreto.* Juncus.] σχοῖνον *videtur dixiſſe pro calamo. Theodoretus tamen interpretatur* funiculum, & hæreditatem. (*e*) Hæredibus.] Hæredes, (*inquit Theodoretus*) appellavit hoſtes. *Hic autem in uno pervetuſto adjunguntur ea quæ ſunt in cap. 6. ab illis*, a parvo enim eorum, *uſque ad illa*, & in tempore viſitationis peribunt, dicit Dominus: *quæ innuuntur a Theodoreto, reſpondent vulgatæ. Eadem fere etiam habentur in Complut.*

CAP. IX.

(*a*) QUia faciam.] *Fortaſſe illud*, ὅτι, *valet idem, ac* τί, *quod eſt in aliquo, & legendum per interrogationem. Nam &* S. *Hier. apud videtur habere*, Quid faciam, *&c.* (*b*) Subſtantiæ.] ὑπάρξεως. S. *H* ſtantia hic non pro, οὐσία, hoc eſt, eſſentia, accipitur, ſed pro opibus, at- divitiis. (c) Et veniant.] *Olympiodorus legit*, καὶ φθεγξάσθωσαν, & lo- antur. (d) Platæis.] *Ita collati codices, & Compl. Apud Theodore-* m adjungitur, τάδε λέγει κύριος. *S. Hieron. cum in ſua dixiſſet*, Loquere : dicit Dominus : *notat iſtud*, λάλησον, *id eſt, loquere, eſſe ex Aquila & ymmacho, lxx vero & Theodotionem dixiſſe*, morte, *ita jungentes cum rioribus*, juvenes de platæis morte. (e) Noſſe.] *In quibuſdam ad-* ur με, me. (f) Idumæam.] *Nonnulli, & Theodoretus*, ἰούδαν, Judam, *vulgata noſtra.*

CAP. X.

(a) QUIA timent ea faciebus ſuis.] *Aut*, timentur : *utroque enim modo videntur verti poſſe*, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν. *In Compl.* φοβοῦνται αὐτὰ ἔθνη, quoniam gentes timent ea. (b) In eis.] *Huc- idem fere verborum ordo videtur agnoſci etiam in Theodoreto : nam. plut. paululum variat, ut magis reſpondeat vulgatæ. Hic autem & in plut. & apud Theodoretum hæc interjiciuntur*, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι κύριε, μέ- καὶ μέγα τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ ἰσχύϊ. τίς οὐ φοβηθήσεταί σε βασιλεῦ ἐθνῶν ; σοὶ γὰρ ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις αὐτῶν οὐκ ἔστιν σοι. ἅμα (*hæc poſtrema pars a Theodoreto ſignificatur, non exprimitur*) καὶ ἀνόητοί εἰσι. διδασκαλία ματαίων αὐτῶν ξύλον ἐστίν. *quæ ſic fere in vulgata redduntur* : Non eſt ſimilis tui Domine : magnus tu, & magnum no- tuum in fortitudine. Quis non timebit te ô rex gentium ? Tuum eſt decus. Inter cunctos ſapientes gentium, & in univerſis regnis eorum eſt ſimilis tui: pariter fatui & inſipientes probabuntur : (*in comm.* S. *habet*, ſunt, *ut græcus* :) Doctrina vanitatis eorum lignum eſt. *Hæc idem* S. *Hieron. affirmat in lxx non haberi, ſed de Theodotionis editio- in pleriſque addita eſſe. Apud Theodoretum vero adduntur præterea multa laudem veri Dei pertinentia, quæ reſpondent vulgatæ*, Dominus autem Deus verus eſt, iſte Deus vivens, & rex ſempiternus. Ab indignatione ejus commovebitur terra : & non ſuſtinebunt gentes comminationem ejus. (c) men.] *In multis eſt*, ἀνέμους, φῶς, ventos, lumen. *In Compl. & apud doretum eſt tantum*, ventos, *quod etiam videtur referri a* S. *Hieronymo, lxx.* (d) Ipſe eſt hæreditas ejus.] *Origenes* : Aquila & Theodotio derunt, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα, αὐτός ἐστιν, καὶ ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. *d in vulgata noſtra* : Qui enim formavit omnia, ipſe eſt, & iſrael virga reditatis ejus. (e) In electis.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, τειχίσματι, *& apud* S. *Hieron.* in munitione. (f) Tuum.] *In aliis qui- ſdam, & apud Theodoretum, & hic, & in ſequentibus eſt*, μου, *&* με, *& ſic d S. Hieron.* vulnus meum, apprehendit me, tabernaculum meum, pelles x.

CAP. XI.

(a) ILLA.] *In Compl. hæc adjunguntur*, ὅτι συμμαρτυρόμενος συνεμαρτυρόμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην λέγων, ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου. καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδὲ αν τὸ οὖς αὐτῶν. ἀλλ' ἐπορεύοντο ἕκαστος ἐν σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς ρᾶς. καὶ εἰσήγαγον ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης ταύτης ἧς νετειλάμην τοῦ ποιῆσαι. *Quæ redduntur in vulgata noſtra*, Quia conteſtans conteſtatus ſum patres veſtros in die qua eduxi eos de terra Ægypti uſque diem hanc. Mane conſurgens conteſtatus ſum, & dixi, audite vocem am. Et non audierunt, nec inclinaverunt aurem ſuam : ſed abierunt uſquiſque in pravitate cordis ſui. Et induxi ſuper eos omnia verba pacti jus quod præcepi ut facerent. *Quæ* S. *Hier. teſtatur in lxx non haberi, eodor. habet : ac pro*, σκολιότητι, *habet*, εὐθύτητι, rectitudine : *quam inter- tatur non æquitatem, ſed pervicaciam, & inflexibilitatem, ut ita dicam, in robitate. Vide cap.* 13. (b) Colligatio.] σύνδεσμος. *De hac dictione quam nunc etiam Aquila & Theodotionis teſtatur eſſe* S. *Hier. ipſe vero ex ymmacho conjurationem dixit*) *& alibi notatum eſt ; & hic* S. *Hieron. & eodoretus eam explicant.* (c) Bene opacam ſpecie.] *Sic videtur habu- etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, εὔσκιον, ὡραίαν τῷ εἴδει, opacam, pul- ram ſpecie. (d) Domine.] *Hic, ut alibi ſæpe in quibuſdam additur*, άμεων, virtutum.

CAP. XII.

(a) PUtrifica eos in diem occiſionis.] *In aliis ſequitur*, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. *Contra autem in Complut. & apud Theo- retum hic locus ſic habet*, συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ ἅγνισον τοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς, congrega eos, quaſi gregem ad victimam, & ſancti- ca eos in diem occiſionis, *quomodo vulgata noſtra. Notat autem Theodoretus* ισον, *idem eſſe ac*, ſegrega : *nam ſegregat ſe, qui vult purificari, & ſancti- ficari: additque, Syrum poſuiſſe*, εὐτρέπισον, bene præpara. (b) Tui pe- s.] *Theodoretus*, Syrus ſic dixit, μετὰ πεζῶν τρέχουσα ἡττήθης. καὶ πῶς ἀναστῆναι δυνήσῃ ; cum peditibus currens victa es: & quomodo conſurgere verſus equites poteris ? S. *Chryſoſt.* Aquila, σὺν δρομεῦσι ἔδραμες, καὶ ἐμόχ- θησαν, cum curſore cucurriſti, & fatigavit te. (c) Quomodo facies in mitu Jordanis.] *Theodoretus ex Syro*, πῶς περάσεις ἰορδάνην πλημμυροῦντα ; Quomodo trajicies Jordanem exundantem ? (d) Ejus.] *In aliquo additur*, αὐτῷ, *& apud* S. *Hieron.* ſuper eam. (e) Diverticulum.] *Theodore-* διεκβολήν. Syrus interpretatus eſt, ἀτραπὸν, diverticulum, ſemitam. *Idem illud*, ταλαιπωροῦντες, *accipit, pro* miſere affecti. (f) Seminate.] *In eſt*, ἐσπείρετε (*al.* ἐσπείρατε, *&* ἐθερίσατε, *& apud* S. *Hier.* ſeminaſtis tri- cum, & ſpinas meſſuiſtis. (g) Ædificabitur.] *In quibuſdam.* οἰκοδομηθήσονται, ædificabuntur.

CAP. XIII.

(a) AD me.] *In Compl. additur*, ἐκ δευτέρου, ſecundo, *ut vulgata noſtra.* (b) Meis.] *In eadem, & apud Theodoretum ſubjungitur*, πορευόμενοι ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, qui ambulaverunt in directione rdis ſui peſſimi : *quam directionis vocem videtur* S. *Hier. agnoſcere ex lxx, nificet id quod capite* 11. *dictum eſt, nimirum pervicaciam, & cor ob- num ; quæ* S. *Hieron. in ſua habet*, pravitate. (c) Iſtum.] *Apud Theodor. & in Compl. ſubjungitur*, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael, *ut vulgata noſtra.* (d) Uter.] S. *Hier. inquit Aquilam in prima editione poſuiſſe laguneulam, in ſecunda ipſum verbum hebraicum Nebel, Symmachum, craterem, Theodotionem, vas.* (e) Ipſorum.] *In multis, & apud Theodoretum eſt*, αὐτοῦ, *& in noſtra*, ejus. (f) Ponetur.] *Theodoretus*, τεθήσεται, ponetur, *ſive*, ponet, *ut noſtra.* (g) Ut dehoneſtentur.] *Sic etiam Theod. In Compl. eſt*, παρεδειγματίσθησαν, *& apud* S. *Hier.* dehoneſtatæ ſunt plantæ tuæ.

CAP. XIV.

(a) VAcua.] *In Complut. adjunguntur hæc*, ᾐσχύνθησαν, καὶ ἠρυθρίασαν, καὶ ἐκάλυψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, confuſi ſunt, & erubuerunt, & operuerunt capita ſua : *quæ videntur etiam a* S. *Hieronymo agnoſci.* (b) Ventum.] *Sic plerique. In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, ὡς δράκοντες, quaſi dracones *ut vulgata noſtra.* (c) Peccata.] *In quibuſdam eſt*, εἰ αἱ ἁμαρτίαι, ſi peccata. S. *Hier.* ſi iniquitates noſtræ reſponderint (*ſive*, reſtiterint.) (d) Indigena.] *Theodoretus ex Syro*, ὡς ὁδίτης, quaſi viator, *ut vulgata.* (e) Salvare.] *Ita collati codices, & Theodoretus, & reſpondet hebræo. In Compl. eſt*, σώζεσθαι, *& apud* S. *Hier.* ſalvari, *niſi mendum ſit.* (f) Non proſperavit.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, οὐκ εὐδόκησεν, *& apud* S. *Hier.* & Deus non placuit ſibi in eis. (g) On.] *De hoc alibi dictum eſt. Hic* S. *Hier. ex vetuſtiore*, qui es Domine Deus. (h) In idolis.] *Aquila*, μὴ ἔστιν ἐν τοῖς ματαίοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων ; nunquid eſt in vanitatibus gentium, qui pluat ?

CAP. XV.

(a) IStum.] *Ita videtur etiam habuiſſe Theodoretus. In Complut. additur*, ἀπὸ προσώπου μου, a facie mea, *ut vulgata noſtra.* (b) Diſperdiderunt.] *Apud Theodoretum eſt*, ἀπώλεσα, diſperdidi : *quod magis reſpondet vulgatæ.* (c) Adoleſcentes.] *In nonnullis eſt*, νεανίσκου, adoleſcentis. (d) Vacua facta eſt.] S. *Hieron.* Infirmata eſt, ſive abjecit, aut vacua facta eſt. S. *Cypr.* 2. *teſtim.* Et territa eſt quæ parit, & tæduit anima ejus. *&c.* (e) Profui.] *Hæc agnoſcit ex lxx* S. *Hier. in comm. ſicut ex Theodotione*, non debui, nec debuit mihi quiſquam. *Theodoretus illud*, ὠφέλησα, *Syrus interpretatus eſt*, ἄφλησα, non conflavi æs alienum. (f) Fortitudo tua.] *Apud Theodoretum eſt*, τὴν ἰσχύν σου, *& conjungitur cum ſequentibus*, fortitudinem tuam, & theſauros tuos, *&c.* S. *quidem Hieronymus videtur ita legiſſe, dum præcedentia ſic affert ex lxx.* Si cognoſcet, (*fortaſſe*, cognoſcetur) ferrum, & operimentum æneum ? *Sicut ex Symmacho*, nunquid nocebit ferrum ferro ab Aquilone, & æs ? (g) Commutationem.] *Hoc* S. *Hier. videtur aut ex lxx, aut ex alia editione dixiſſe*, abſque precio. (h) Non in longanimitate.] *Apud Theodoretum additur*, λάβῃς με, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ*, noli in patientia tua ſuſcipere me : *Notat autem aliqua exemplaria habere*, βάλῃς, *quaſi, ne protrahas, ac diſcrucies tarditate.* (i) Ipſorum.] *Ab aliquo abeſt illud*, αὐτῶν. (k) Adverſum me.] *Abeſt hoc a* S. *Hieronymo, & a* S. *Cypriano ad Jubaianum : unde cætera hujus loci ſumpſimus.*

CAP. XVI.

(a) ET beſtiis terræ erunt, & volatilibus cœli : in gladio cadent, & in fame conſummabuntur.] *Hæc in alio Vaticano ita ſunt poſita*, καὶ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται. καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, & in gladio cadent, & in fame conſumentur : & erunt morticina eorum in eſcam volatilibus cœli, & beſtiis terræ : *quæ reſpondent vulgatæ noſtræ : nec multo aliter Complut.* (b) Thiaſum.] *Videtur ſignificare pompam, ſodalitium, concœnationem, parentalia.* (c) Iſto.] *Apud Theodoretum hæc ſubjunguntur*, φησὶν κύριος, ἔλεος, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι καὶ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. *In Compl. autem præterea*, οὐ ταφήσονται, καὶ οὐ θρηνηθήσονται, Ait Dominus, miſericordiam, & miſerationes : & morientur magni & parvi in terra iſta : non ſepelientur, & non plangentur. (d) Aliis.] *Apud Theodoretum & in Complut. additur*, ἡμέρας καὶ νυκτὸς, die ac nocte, *ut in noſtra vulgata.* (e) Eorum.] *Apud Theodoretum additur*, οὐκ ἀπεκρύβησαν ἀπὸ προσώπου μου, non ſunt abſconditæ a facie mea ? *quæ negat Sanctus Hieronymus eſſe in lxx.* (f) Delinquere fecerunt.] ἐπλημμέλησαν. *Alii*, ἔπλησαν, impleverunt, *ut vulgata noſtra.*

CAP. XVII.

(a) MAledictus.] *Sic plerique libri : &* S. *Auguſt. lib.* 13. *contra Fauſtum, cum cap.* 7. *attuliſſet ea verba quæ habentur in calce capitis antecedentis, deinceps ad initium capitis octavi inquit*, Ibi enim ſequitur : & dicit, Maledictus, *&c. Ut nihil videatur habuiſſe intermedium. In quibuſdam vero libris, & apud Theodoretum ante*, Maledictus, *hæc antecedunt* ἁμαρτία ἰούδα ἐγγέγραπται ἐν γραφῇ, ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ, ἐγκεκολαμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς κέρασι τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν. οὕτως, ἡνίκα ἂν μνησθῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν, καὶ ἀλσῶν αὐτῶν, ἐπὶ ξύλου δασέως, καὶ ἐπὶ βουνῶν μετεώρων, καὶ ὀρέων ἐν ἀγρῷ, τὴν ἰσχύν σου, καὶ τοὺς θησαυρούς σου, εἰς προνομὴν δώσω, καὶ τὰ ὑψηλά σου, διὰ τὰς ἁμαρτίας σου, τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἀφεθήσῃ μόνη, καὶ ταπεινωθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἧς ἔδωκά σοι. καὶ καταδουλώσω σε τοῖς ἐχθροῖς σου, ἐν τῇ γῇ, ᾗ οὐκ ἔγνως. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐν τῷ θυμῷ μου, ἕως αἰῶνος καυθήσεται. Peccatum Juda inſcriptum eſt in ſcriptura in ungue admantino, inſculptum in pectore (*quod ex aliqua editione agnoſcit* S. *Hieronymus*) cordis eorum, & in cornibus altarium eorum. Sic, cum recordati fuerint filii eorum, altarium ſuorum, & lucorum ſuorum, ſuper lignum condenſum, & ſuper colles ſublimes, & montes in agro, fortitudinem tuam, & theſauros tuos in direptionem dabo, & excelſa tua propter peccata tua, quæ in omnibus finibus tuis:& dimitteris ſola, & humiliaberis ab hæreditate tua, quam dedi tibi : & ſervire te faciam inimicis tuis in terra, quam ignoras : quoniam ignis ſuccenſus eſt in furore meo : uſque in æternum ardebit. *In Complut. eadem ſententia eſt, ſed aliis ſæpe verbis : ut appareat ex diverſis eſſe verſionibus. Hæc vero in alio Vaticano habentur ſub aſteriſcis : &* S. *Hier. teſtatur a lxx eſſe prætermiſſa.* (b) Super te.] *Hæc abeſt a Complut. &* S. *Aug.* (c) Miryca (*c*) Miryca ſylveſtris.] *Apud S. Auguſtinum*, tamarix. S. *Hier. ex Symmacho*, lignum infructuoſum. (*d*) Salſis.] *Theodoretus*, Illud, ἐν ἁλιμοῖς, Syrus interpretatus eſt, ἐν φωλεοῖς, in antris. *Apud S. Auguſt. eſt*, inter iniquos, *ut interpres videatur legiſſe*, ἐν ἀνόμοις. (*e*) Et quis.] *Ita* S. *Cypr.* 2. *teſtim. A Compl. abeſt iſtud*, &. S. *Hieron. hunc locum ſic refert ex Symmacho*, Inſcrutabile cor omnium: vir autem quis eſt, qui inveniat illud? (*f*) In dimidio.] *Aq.* ὃς ἐν ἡμίσει ἡμερῶν ἐγκαταλείψει αὐτοὺς, qui in dimidio dierum relinquet eos. (*) Elevatum.] *In Compl. additur*, ἀπ᾽ ἀρχῆς, a principio; *& vulgata. Theodoretus habet poſt*, ſanctificatio noſtra. (*g*) In alienationem.] *S. Hieron. ex lxx dixit*, alienus. (*h*) Neque egrediamini portis.] *In Compl. eſt*, καὶ μὴ εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν, nec inferatis per portas, *ut vulgata. A multis autem hæc abſunt.* (*i*) Manna.] *Notat S. Hieron. lxx poſuiſſe ipſum verbum hebraicum, quod alibi ſcribitur manaa, aut manach, ſed peſſima conſuetudine, imo ſcriptorum negligentia manna in noſtris libris legi.* (*k*) Laudem.] *Docet S. Hier. eſſe oblationem pro gratiarum actione.* (*l*) Bivia.] ἄμφοδα. *Teſtatur S.* Hier. *lxx, Aquilam, & Symm.* βάρεις, *id eſt, turritas domos, eſſe interpretatos.*

CAP. XVIII.

(*a*) CEcidit.] *In quibuſdam eſt*, διέπεσεν, cadendo diſſipatum eſt. (*b*) Confortabitur.] *S. Hieron.* in malis videlicet operibus, ſive, juxta Aquilam, deſperavimus, & juxta Symmachum, defecimus. (*c*) Funiculos.] *Videtur ſubintelligendum*, relinquentes, *aut quiddam ejuſmodi: quomodo etiam nonnulla eſſe ſubintelligenda in vulgata noſtra indicat explanatio S.* Hieronymi: *& funiculus valebit hic etiam hæreditatem, aut limitem & viam, ut pſal.* 138. *& alibi. Apud Theodoretum eſt*, σχοίνοις, (*al.* τρίβοις) αἰωνίοις, *ut intelligamus hoc modo*, infirmabuntur in viis ſuis, quod ad ipſorum opinionem pertinet, funiculis, vel ſemitis ſempiternis. (*d*) Oſtendam. *In quibuſdam, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, νῶτον, καὶ μὴ πρόσωπον, *& in vulgata noſtra*, dorſum, & non faciem. (*e*) Audiemus.] *In Compl. eſt*, καὶ οὐκ ἀκουσώμεθα, & non audiamus. (*f*) Et punitionem ſuam occultarunt mihi.] Hæc *abſunt a Complutenſi.*

CAP. XIX.

(*a*) POlyandrion.] *Schol. ſine inſcriptione*, οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ πολυανδρίου, ἐξέδωκαν φάραγγα. Cæteri pro polyandrio ediderunt, φάραγγα, vallem. *De hoc alibi dictum eſt, & legendus hic* S. *Hier.* (*b*) Filiorum filiorum eorum.] *Sic plerique: in quibuſdam vero eſt*, υἱῶν ἐννόμ, filiorum Ennom. (*c*) Et qui ingredimini in portis his.] *Abſunt a Complutenſi ut a vulgata noſtra.* (*d*) Præcepi.] *In nonnullis ſequitur*, οὐδὲ ἐλάλησα, καὶ οὐ διενοήθην, neque loquutus ſum, & non cogitavi. *Sanctus* Hier*onymus*, præcepi, & cogitavi, *videtur quaſi diverſas interpretationes afferre.* (*e*) Ruina, & polyandrion.] *Olympiodorus*, πολυάνδριον, ὁ τάφος, καὶ ἐπειδὴ ἴσως κατερρύηκως ἦν, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ διάπτωσις ὁ τάφος τοῦ υἱοῦ ἐννόμ. Polyandrion ſepulchrum eſt: & quoniam fortaſſe corruerat, ſepulchrum filii Ennom vocabatur ſic, ἡ διάπτωσις, id eſt, ruina. *Aliam cauſam affert Sanctus Hieronymus, neque idem eſt*, πολυάνδριον, *&* διάπτωσις, *ſed illud poſitum eſt pro valle, hoc pro Topheth.* (*f*) Detraham.] *Aliqui*, τάξω, ponam, *ut vulgata noſtra.* (*g*) Sanari.] *In Complut. & apud Theodoretum hæc ſubjunguntur*, καὶ ἐν τῷ τωφὲθ θάψουσι, ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι, Et in Topheth ſepelient, quia non eſt locus ad ſepeliendum: *quæ non eſſe ex lxx, nomen Topheth fere oſtendit: pro quo ſæpe repetit Sanctus* Hier*onymus illos dixiſſe, ruinam. Semel tantum hæc ex illis tanquam redundantia commemorat*, omnes domus regum Juda, ſicut locus Topheth: *quæ in nullo codice ſunt inventa: & fieri poteſt, ut quod illi dixerant*, διάπτωσις, *ipſe protulerit, Topheth.*

CAP. XX.

(*a*) CAtaractam.] *Theodoretus*, locum quendam dicit ſubterraneum: cujuſmodi multa habebat templum a Solomone ædificatum. *Eodem modo vertiſſe Theodotionem teſtatur* S. Hieron. *Symmachum vero*, βασανιστήριον, *ſive*, στρεβλωτήριον, quod utrumque (*inquit*) tormenta ſignificat. (*b*) Aſſignatæ.] *In Complut. eſt*, Benjamin, *ut in vulgata noſtra.* (*c*) Et eduxit.] *In eadem hæc antecedunt*, καὶ ἐγένετο τῇ αὔριον, Et factum eſt in craſtino: *quod reſpondet noſtræ vulgatæ.* (*d*) Dominus.] *Addendum in noſtra*, κύριος, *quod eſt etiam apud Theodoretum, & in aliis libris.* (*e*) Migrantem.] *Apud Theodoretum additur*, πάντοθεν, undique. *Notat autem Sanctus Hieronymus etiam Theodotionem dixiſſe*, μέτοικον, *Aquilæ ſecundam editionem*, peregrinum, *primam*, circumſpicientem, *Symmachum*, oblatum, *ſive*, congregatum, & coactum. (*f*) Ridebo prævaricationem.] *Ita* S. *Hieron. ex lxx, etiam in comment. Alii vertunt*, ridebor prævaricationem, & miſeriam invocabo. (*g*) Defenſiones.] *In Complut. eſt*, τὸ δικαίωμά μου, juſtificationem, cauſam meam. (*h*) Malignantium.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, στερεωτέρων, *& Complut. addit*, αὐτοῦ, fortiorum eo, *aut*, ejus, *ut pſ.* 34. (*i*) Lætans ſit.] *Complut. eſt*, εὐφραινόμενος ἔστι. ἔστω, lætatus eſt. Sit homo ille, *&c. Theodoretus autem*, μὴ εὐφραινόμενος ἔστω, non ſit lætans.

CAP. XXI.

(*a*) SOR.] *S. Hieron.* Pro quo Symm. petram; Theodotio, obſeſſam, interpretati ſunt: Aquilæ prima editio, ſolidam, ſecunda Tyrum. *Theodoretus, ex Syro*, τὴν μεταξὺ ὀρῶν κειμένην ἐν κοίλῳ τόπῳ, quæ inter montes ſita es in cavo loco.

CAP. XXII.

(*a*) GEntes.] *In quibuſdam additur*, πολλὰ, multæ. (*) Inducam.] *Theodor.* ἁγιάσω (ἀντὶ τοῦ ἀφορίσω) ἐπὶ σὲ ὀλοθρεύοντας, ἄνδρα, ſanctificabo (pro ſegregabo) ſuper te exterminantes, virum, &c. (*b*) Sellem.] *In aliquo eſt*, ἐπὶ ἰωακείμ, ad Joacim. *Quis appellatur Sellum, vel Sellem, diſputant S. Hieron. & Theodoretus.* (*c*) Qui ædificat.] *In multis & apud Theodoretum*, ὡς ὁ οἰκοδομῶν, tanquam qui ædificat. *In quibuſdam vero*, ὦ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν σου οὐ μετὰ δικαιοσύνης, καὶ τὰ ὑπερῷά σου, *& apud S. Hieron.* O qui ædificas domum tuam non cum juſtitia, & cœnacula tua. (*d*) Apud proximum ſuum operatur gratias.] *Videtur dictum*, operatur, pro, faci operari, *id eſt, curat facienda opera gratis a proximo. Theodoretus, & S. Chryſoſtomus, quantum ex Scholio colligitur, & Complut.* παρ᾽ αὐτῷ ὁ πλησ αὐτοῦ. (*Complut. non habet* αὐτοῦ,) *& apud S. Hier.* apud eum proximus operatur gratis. (*e*) Commenſuratam.) *Interpretatur Theodor. quæ habea proportionem longitudinis, latitudinis, & profunditatis. Apud* S. Hieron. *eſ* parvulam. (*f*) Perflatilia.] *Ita etiam apud S. Hieron. Aliquot libri, Theodoretus*, εὐρύχωρα, ſpatioſa. (*g*) Nunquid regnabis.] *Pro his habentur apud Theodoretum in codice, qui nunc erat ad manus*, μὴ βασιλεύ ὅτι ἁμιλλᾶσαι πρὸς τὴν κέδρον; ὁ πατήρ σου μὴ οὐχὶ ἔφαγε, καὶ ἐποίησε κρίμα, καὶ δικαιοσύνην; Nunquid rex es quia contendis cum cedro? Pater tuus nonne co edit, & bibit, & fecit judicium & juſtitiam? *Interpres vero Theodoreti* *griore fortaſſe codice uſus, addit præterea hæc*, tuncque bene erat ei? Judica bat cauſam humilis, & pauperis: & tunc bene ei erat. Nonne hoc eſt no me, dicit Dominus? *Schol. ad illud*, in Achaz, *iſta*, ὁ πατήρ σου, *&c. tri Aquilæ, & hæc addit*: Quod igitur exemplaria habent, ἐν ἀχαζ τῷ πατρ falſum eſt: ſicut ex aliis interpretibus conſtat. *Sed Hier. agnoſcit ex lxx ſunt in noſtra, quamvis diſſipata dicat eſſe, & confuſa.* (*h*) Tui.] *Theodore & Compl. addunt*, εὐθεῖς, *& apud S.* Hier. recti. (*i*) Et ſuper vir iſtum.] *Aliquot libri pro*, καὶ, *habent*, οὐαὶ, væ: *A Theodoreto videtur to iſtud abeſſe, ut a vulgata noſtra.* (*k*) Sepelietur.] *Corrigendum in noſtr* ταφήσεται. *Quod autem ſequitur*, raptatus, *hanc putant eſſe notionem ver hebraici, præſertim ſi ſimul intelligatur laceratio, & dilaniatio quædam qu raptatione plerunque ſolet accidere. Quare lxx interdum transferunt, interdum* διασπᾷν. *Sed potuerunt hoc loco eam fortaſſe ob cauſam dicere,* θεὶς *quoniam dum quis raptatur, pulvere & ſordibus oppletur: quod Chryſoſt. colligi poteſt ex ſcholio, quod paulo poſt afferemus. Idem vocabul Hebraicum ponitur infra cap. 29. ubi græce eſt*, συμψηθῶσι. *Cap. autem ubi græce eſt*, συνεψήσθη χαρμοσύνη *in hebraico eſt verbum aliud, quod non milem ſententiam habet, id eſt, colligendo inſtar meſſoris, aut vorticis, abri & auferre: quæ etiam notione obſervarunt grammatici apud bonos au uſurpari verbum iſtud*, συμψῆσαι, *licet alibi lxx iſtud idem verbum hebra cum verterint*, ἀνθαίρεσις. *ut pſal.* 103. *& Eſa.* 57. *&* συνελκύσαι, *ut p* 27. *Complutenſes hic habent*, συμψηθεὶς, *& vertunt*, putrefactus, *ut e vulgata: itemque cap.* 29. (*quod apud ipſos eſt* 49.) συμψηθῶσιν, *ſed ve tunt*, comeſta fuerint. *Nam*, ψῆσαι, *eſt*, ψωμίσαι. *Cap. autem* 31. (*id eſt a ipſos* 48.) *habent*, συνελήφθη χαρμονὴ, congregatum eſt gaudium: *vulg autem*, ablata eſt lætitia. *Sed, ut ad præſentem locum revertamur, in quib dam codicibus, & apud Theodoretum eſt*, συμψηθεὶς, ὡς κοπρία, abreptus qu ſi ſtercus. *Verba autem ſcholii ex Chryſoſtomo quæ paulo ante innuimus hæc*, Symmachus inquit, ὡς κόπριον συλληφθεὶς, quaſi ſtercus collectus. βαβυλώνιος, τοῦτον ἀνελὼν, οὕτως ἔρριψε. καὶ οὐκ ἐτάφη. ἢ, εἰ ἐτάφη, καθάπερ ὄ συμφυρεὶς σποδῷ, καὶ γῇ, καὶ κονιορτῷ, ἐκ γὰρ τοῦ θορύβου, οὔτε ἐκόπη, οὔτε ἐ πλήσθη αὐτοῦ τὸ σῶμα. Nam Babylonius, cum hunc ſuſtuliſſet, ſic projecit: & n eſt ſepultus: aut, ſi ſepultus, tanquam aſinus, conſperſus cinere, & terra, pulvere. Nam propter tumultum, neq; planctus factus eſt ſuper eum, ne corpus ejus oppletum eſt. (*l*) Loquutus ſum.] *Ita etiam Theodoretus. Co* ἐλάλησαν, loquuti ſunt. *Vtramque lectionem videtur agnoſcere S.* Hier. *ſe pud ipſum ſequitur*, ad te in abundantia tua. (*m*) Sigillum.] *Origenes, Cæt* ediderunt, σφραγεὶς, (*fortaſſe*, σφραγὶς,) annulus, *ut vulgata noſtra.* (*n*) E rum.] *Apud Theodoretum, & in Compl. ſequitur*, καὶ εἰς χεῖρας Ναβουχοδον βασιλέως τῆς βαβυλῶνος, & in manus Nabuchodonoſor regis Babylon *quæ S.* Hieron. *teſtatur in lxx non haberi.* (*o*) Inhonoratus eſt.] *A Theodoretum hæc antecedunt*, vir iſte eſt os contemptum, & abjectum: *q item in lxx eſſe negat* S. Hieron. *& ex Symmacho affert.* Nunquid purgam tum, ſive quiſquiliæ viles, atque projectæ. (*p*) Abdicatum hominem *In nonnullis libris, & apud Theodoretum additur*, ἀνδὸδωπον ἄνθρωπον ἡμέραις αὐτοῦ, hominem qui non proſperabitur in diebus ſuis: *quæ etiam p ſpicue teſtatur* S. Hieron. *deeſſe in lxx. Pro eo autem, quod ipſe ex lxx tra fert*, abdicatum, *notat, Aquilam in prima editione dixiſſe*, ſterilem, *in ſec da*, ἀναύξητον, *id eſt*, non creſcentem; *Symmachum*, vacuum: *ex quo Sy Schol.* κενὸν ἀπηλλοτριωμένον, vacuum abalienatum. (*q*) Ejus.] *In q buſdam adjungitur*, ἀνὴρ, *& apud S.* Hier. vir: *in qua dictione multum deris ponit.*

CAP. XXIII.

(*b*) EOrum.] *In quibuſdam eſt*, μου, *& apud S.* Hieron. meæ. (*) Orientem juſtum.] *Symm.* βλάστημα δίκαιον, germen juſtum, Hieron. *in ſua.* (*c*) Et ſalvabitur.] *A nonnullis libris, & Theodoreto, illud* καὶ. (*d*) In prophetis.] H*æc ſolitum conjungi cum antecedenti oſtendit Theodoretus, qui habet*, καὶ αὐτὸς ἐν προφήταις, & ipſe in prophetis; S. Hieron. *qui tamen male hoc additum putat: aliud enim capitulum quod ab eis prætermiſſum ſit; quo finito titulum eſſe*, ad prophetas, contra prophetas. *Poſſet tamen aut ſeorſum ſtare, & ſic eſſet loco tituli ſæpe*, in prophetis, *valet*, in prophetas,) *aut conjungi cum ſequentibus* prophetis contritum eſt, *&c. Quod autem ad capitulum omiſſum perti illud hic in Complut. ſubjungitur: in noſtra autem, & in aliis collatis cibus, & apud Theodoretum eſt in calce capitis*, Idcirco ecce dies, *&c.* Quia a facie.] *In Complutenſi* (*& fortaſſe apud Theodoretum*) *hæc an dunt*, ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ, quia adulteris repleta eſt terra: *quæ neg Hieron. in lxx haberi.* (*f*) Horum.] S. Hier. *hic agnoſcit ex lxx*, menti: *quod reſpondet* Hebræo. (*g*) Sic.] *In quibuſdam*, οὐχ οὕτως, non *quod in vulgata noſtra*, diſſimilis. (*h*) Multorum.] *Aliqui*, *quod in vulgata noſtra*, peſſimorum. (*i*) Dolore.] *Nonnulli*, *apud* S. Hier. doloribus: *pro quo inquit Symmachum dixiſſe*, amaritu (*k*) Vobis.] *Iſtud*, ἑαυτοῖς, *videtur hoc loco, ut etiam alibi, pertinere cundam perſonam: & reſpondet vulgatæ noſtræ. In quibuſdam eſt*, (*l*) Subſiſtentia.] ὑποστήματι, *& paulo poſt*, ὑποστάσει. *Quare S.* Hiero *quit, lxx & Theodotionem interpretatos eſſe verbum hebraicum*, ſubſtanti *ſive*, ſubſiſtentiam; *Aquilam*, ſecretum; *Symmachum*, ſermonem. *aſtes etiam ex Symmacho*, τίς γὰρ παρῆν ἐν ὁμιλίᾳ; καὶ τίς δὲ ἤκουσε; quis affuit in colloquio? ecquis vero audivit? *Scholion Chryſoſtomi*:

ἀκηκοέναι; Quomodo igitur vos dicitis audiſſe? Poterat autem commodi ertis, ὑπόσημα, & ὑπόστασις, ſtatuo, &, confeſſus. (m) Eos.] Iſtud, αὐτοὺς, eſt a multis. In vulgata autem noſtra, pro, avertiſſent, eſt, avertiſſem; ud verbo græco non repugnat, & eodem modo S. Cypr. de unitate Eccleſiæ: i legendus. (n) Quis.] In aliquo eſt, ἄνθρωπος, & apud Cypr. de homo. (o) Ignis.] Sic etiam in vulgata noſtra. In multis additur, ardens. (p) Ecce ego propterea ad prophetas.] Nonnulli, ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας, propterea ecce ego ad prophetas. Cætera, quæ ſequuntur uſque ad illa, qui prophetant ſomnia, poſita ſunt in editione per typographi incuriam. Abſunt enim a Vaticano. Habentur men in cæteris libris: & in ea afferuntur ſcholia ex Origene, & S. Chry- & explicantur a Theodoreto; & nonnulla afferuntur a S. Cypr. lib. 2. 3. (q) Qui emittunt.] In quibuſdam libris eſt, τοὺς ἐκλαμβάνοντας φητείας γλώσσης, καὶ πλάσσοντας ψευδῆ χρηματισμὸν, καὶ νυστάζοντας, qui aſſumunt prophetias linguæ, & fingunt mendax oraculum, & dormitant, &c. (r) Non rrant.] A nonnullis abeſt illud, οὐ, & vulgata noſtra, qui narrant ea. (ſ) Aſſumptio.] Teſtatur S. Hieron. eodem modo interpretatos eſſe lxx. Sym- um, Theodotionem, id eſt, λῆμμα, Aquilam vero, ἆρμα, onus, & pondus: eſt apud Theodoretum. (t) Et quare loquutus eſt Dominus Deus ?] Ab uno pervetuſto abſunt. In aliis vero quibuſdam hæc præterea ant, in quibuſdam vero ſequuntur, καὶ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος· πρὸς τὸν προφήτην, τί ἐλάλησε, &c. & evertiſtis verba Dei viventis. etis ad prophetam; Quid loquutus eſt, &c. Quæ S. Hier. negat eſſe in Quinimo cum ipſe vertiſſet ex hebræo, & pervertitis verba Dei viventis, mini exercituum Dei noſtri, inquit hæc verba myſterium ſignificantia itatis, quæ hebræi in ſuis voluminibus contra ſe legant, in latinis & græ- dicibus non haberi.

CAP. XXIV.

(a) EIS.] In Compl. additur, καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν, & patribus eorum, ut vulgata.

CAP. XXV.

JUDA.] In cæteris, & apud Theodoretum hæc ſequuntur, αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ipſe eſt annus primus buchodonoſor regi Babylonis: quæ teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, t etiam nonnulla alia in hoc eodem capite. (b) Anni.] In Complut. & Theodoretum adjungitur, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρός με, & factum eſt ver- Domini ad me, quod eſt in vulgata noſtra. (c) Odorem unguenti.] quibuſdam libris, & apud Theodoretum eſt, φωνὴν μύλου, vocem molæ, ut lgata noſtra. (d) Quæ Ælam.] A nonnullis abeſt illud, τά. Hæc vero ue ad finem capitis in vulgata noſtra ſunt in cap. 49. in extremo. Cujus lgatæ ordini nonnulli etiam codices Græci, ac Theodoretus conveniunt: quos xapla ſequutos eſſe veriſimile eſt, in quibus græca hebraicis altera ex parte ondere neceſſe erat. Quare hic in iiſdem ea ſequuntur, quæ in vulgata de ce & cætera, quæ deinceps, & quæ in noſtra, & pleriſque græcis ſunt .32. Continuo autem in iiſdem codicibus (nam de Theodoreto nihil affirma- poteſt,) poſt illa in libro iſto, ponuntur hæc, ὅσα προεφήτευσεν ἱερεμίας ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὅτι ἐδούλευσαν αὐτοῖς, ὅτε ἦσαν (al. ἐν αὐτοῖς καταδουλώσονται γὰρ αὐ- , ubi videtur extare quædam coagmentatio variarum interpretationem,) πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι καὶ ἀποδώσω, (al. ἀνταποδώσω) αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα ῶν καὶ κατὰ τὰ ποιήματα (al. τὴν πονηρίαν) τῶν χειρῶν (al. ἐπιτηδευμάτων) αὐτῶν. æcunque prophetavit Hieremias ſuper omnes gentes, Quia ſervierunt , cum eſſent gentes multæ & reges magni: & reddam eis ſecundum opera rum, & ſecundum facta, (al. nequitiam) manuum (al. adinven- onum) ſuarum. Quorum magnam partem, ſcribit S. Hier. in lxx haberi. Quod autem ad ordinem pertinet, de quo apud S. Hier. Theodoretum ſilentium eſt, hæc leguntur in commentariis græcis. rigenes, ταύτην οἱ μὲν ο. τὴν κατὰ τῶν ἐθνῶν ὁράσεων προέταξαν. οἱ δὲ λοιποὶ . αἰλὰμ δὲ ἔθνος ἀραβικὸν, πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ κείμενον θαλάσσῃ. Ὀλυμπιόδω- , αἰλὰμ ἢ τῆς βαβυλῶνος, ἢ καὶ πάσης χώρας ἧς ἦρξε Κῦρος· χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ἅγι- ἰωάννης ὑπομνηματίζων τὸν ἱερεμίαν, μέχρι τῶν ὧδε ἀκολούθως ὑπεμνημάτισεν· ἐάσας μετὰ ταῦτα, ἄρχεται ὑπομνηματίζειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας ἰωακείμ. ἔνθα ποκείμενον σημεῖον κεῖται, καὶ οὕτως τὰ λοιπὰ ὑπεμνημάτισεν. Hanc (nimirum de lam) lxx quidem præpoſuerunt viſionibus, quæ contra gentes: cæteri tem contra. Ælam autem eſt gens Arabica, poſita ad rubrum mare. Olym- dorus, Ælam, vel Babylonis, vel etiam univerſæ regionis, cui præfuit Cy- s. Sciendum autem eſt, Sanctum Joannem, commentarios ſcribentem in eremiam, uſque ad hæc eodem ordine ſcripſiſſe: hic autem dimittentem, poſt hæc, initium commentandi feciſſe a principio regni Joacim: ubi & bjectum ſignum poſitum eſt: ſicque cætera explanavit. Schol. ἐξ ἀνεπιγρά- τοὺς ἑβδομήκοντα· τῶν ἄλλων ἐθνῶν, προτέτακται ἡ περὶ τοῦ αἰλὰμ προφητεία. δὲ τοὺς λοιποὺς, ἡ περὶ τῆς αἰγύπτου. Ex Anonymo. Secundum lxx prophetia Ælam præpoſita eſt ei, quæ de cæteris gentibus: at ſecundum cæteros ea de Ægypto. Capite autem 49. initium hujus prophetiæ de Ælam in mpl. & apud Theodor. ſic habet, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην αἰλὰμ ἐν ἀρχῇ βασιλείας σεδεκία βασιλέως ἰούδα, λέγων, τάδε λέγει κύριος τῶν νάμεων, ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω (Complut. συντρίψω) τόξον αἰλὰμ, καὶ τὴν ἀρχὴν, factum eſt verbum Domini ad Hieremiam prophetam contra Ælam in ncipio regni Sedechiæ regis Judæ, dicens, Hæc dicit Dominus exercitu- m: Ecce ego contero arcum Ælam, & principium, &c. In Complut. eſt , quod magis cohæret cum, συντρίβη, quam cum συντρίψω. (e) Eos] Compl. additur, κακὸν, malum, ſed non apud Theodoretum. (f) Emit- m.] In quibuſdam & apud Theodoretum, eſt, ἀπολῶ, perdam.

CAP. XXVI.

(a) IN principio.] Hoc caput in vulgata noſtra, & apud Theodoretum eſt 46. apud quem Theodoretum ſic habet initium capitis, λόγος ὁ παρὰ κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα ἔθνη, Verbum quod fa- m eſt a Domino ad Hieremiam ſuper omnes gentes. Nec multo aliter in mplut. In qua ſequitur, εἰς αἴγυπτον ἐπὶ δυνάμει φαραὼ νεχαὼ, ad Ægyptum per virtutem Pharaonis Nechao. Theodor. inquit primum narrari de Ægypto, & deſignari tempus prophetiæ, nimirum factæ poſt mortem Pharaonis, &c. Scholion, ἡ προφητεία μέχρι τῶν ἐνταῦθα πεπλήρωται· μετὰ ταῦτα γὰρ ἱστορικώτερον περιέχει τὰ κατὰ σεδεκίαν καὶ τὴν ἅλωσιν ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη τὰ ληφθέντα τοῦ ἱεροῦ, ἐν οἷς ποδιστῆρας ὁ σύρος τοὺς νιπτῆρας τῶν ποδῶν ἐξέδωκε· τοὺς δὲ ἐπφαθ, οἱ μὲν τοὺς ὀβελίσκους φασὶν, οἱ δὲ τοὺς ἀποχυτῆρας, μεσομερὰθ δὲ τὰς λυχνίας, ἰωακεὶμ δὲ τὸν ἰεχονίαν καλεῖ. (b) Applicate.] Aut, acuite. Utrumque enim videtur poſſe ſignificare, προβάλετε, nec abhorret a vulgata noſtra, quæ habet, polite. In cæteris eſt, προβάλλετε, torquete. (c) Et velut flumina.] In uno pervetuſto eſt, ὡς ποταμῶν κυμαίνουσι τὰ ὕδατα; (Theodor. addit, αὐτοῦ;) αἴγυπτος, ὡς ποταμὸς, ἀναβήσεται, velut fluviorum intumeſcunt aquæ ejus? Ægyptus, quaſi flumen aſcendet: quod magis reſpondet vulgatæ noſtræ, præſertim cum apud Theodoretum ſubjungantur etiam iſta, & velut flumen, perturbant aquæ ejus. (d) Habitantes.] Plerique, πόλιν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας, civitatem & habitantes. (e) Domini.] Apud Theodoretum eſt, μου, meus. Ab aliquo abeſt utrumque. (f) Domino.] In quibuſdam & apud Theodoretum additur, Sabbaoth, ut etiam ſæpe alibi. (g) Annunciate in Magdolum.] In Complut. plura ſunt: quæ videntur etiam agnoſci a Theodoreto. ἀναγγείλατε εἰς αἴγυπτον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς μαγδωλὸν, καὶ παραγγείλατε εἰς μεμφὶν, καὶ ἐν τάφναις, εἴπατε, ἐπίστηθι, quæ in vulgata noſtra. Annunciate Ægypto, & auditum facite in Magdolo, & reſonet in Memphis, & in Taphnis dicite; Sta, &c. (h) Smilacem.] Sanctus Chryſoſtomus, βοτάνη ἐστὶ πάντα κατατρώγουσα, herba eſt omnia devorans. Anonymus: Cæteri pro, τὴν σμίλακα, ediderunt, τὰ κύκλῳ σου, quæ in circuitu tuo. Id Theodoretus Syro tribuit: atque id ſmilacis etiam nomine ſignificari, quod ſit herba, quæ plantis ſuccreſcentibus implicatur. (i) Apis.] Hunc notat Theodoretus fuiſſe bovem illum, qui ab Ægyptiis adorabatur. In quibuſdam eſt, διότι (atque iſtud quidem διότι, in multis etiam aliis eſt) ἔφυγεν ὀπίσω ὁ μόσχος, quia fugit retrorſum vitulus, &c. (k) Saon Esbie Moed.] Schol. ex Theodoreto, Iſtud, σαὼν ἐσβιὲ μωὴδ, Symmachus edidit, καιρὸς παρεγένετο, tempus advenit, Aquila autem, παρήγαγεν ὁ καιρὸς, adduxit (aut, acceſſit) tempus. Syrus autem inquit, ταράττων, καὶ καιροὺς παραφέρων, turbans, ac tempora transferens. In codicibus commentariorum Theodoreti deſunt aliqua. (l) Quia, ſicut Itabyrium.] Apud Theodoretum eſt, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, ὅτι ὡς τὸ θαβὼρ, quæ in vulgata noſtra, Dominus exercituum nomen ejus; quoniam ſicut Thabor. Sed lxx pro Thabor ſolitos dicere Itabyrium alibi ex Sancto Hieronymo notatum eſt. (m) In ea.] Alii, εἰς σφαγὴν, in mactationem. A Theodoreto videtur utrumque abeſſe. (n) Aquilone.] Apud Theodoretum, & in Complut. ſubjungitur, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, Dicit Dominus virtutum, Deus Iſrael. (o) Super Pharaonem.] In pleriſque hæc antecedunt, ἐπ' αἴγυπτον, καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτοῦ, quæ in vulgata, (licet antecedentia aliam habeant ſententiam,) ſuper Ægyptum, & ſuper Deos ejus & ſuper reges ejus. (p) In eo.] In Compl. ſubjunguntur hæc, quæ etiam a Theodoreto partim exprimuntur, partim ſignificantur, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ εἰς χεῖρας ναβουχοδονόσορ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ εἰς χεῖρας τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κατοικισθήσεται, ὥσπερ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἀρχαίαις, λέγει κύριος, quæ in vulgata, Et dabo eos in manus quærentium animam eorum, & in manus Nabuchodonoſor regis Babylonis, & in manus ſervorum ejus. Et poſt hæc habitabitur, ſicut diebus priſtinis, ait Dominus. (q) Intrepida & delicata tradita eſt.] Hæc abſunt a Compl. & a Theodoreto ſimilia habentur cap. ſequenti. (r) Genti.] Item iſtud.

CAP. XXVII.

(a) BAbylonem.] Hoc caput in editione Latina, & apud Theodoretum, & in quibuſdam Græcis codicibus, eſt L. itemque in Complut. in qua hæc hoc loco adduntur, καὶ ἐπὶ γῆν χαλδαίων ἐν χειρὶ ἱερεμίου τοῦ προφήτου, & ſuper terram Chaldæorum in manu Hieremiæ prophetæ. (b) Facite.] In eadem & apud Theodoretum hæc ſubjunguntur, ἄρατε σημεῖον, καὶ ἀκουστὸν ποιήσατε, quod in vulgata, levate ſignum, prædicate. (c) Belus: interrita, delicata.] Sic Theodoretus, niſi quod habet, βὴλ, Bel. In quibuſdam eſt, ὁ ἀπτόητος, interritus. A Compl. abſunt illa, ἡ ἀπτόητος καὶ τρυφερά, ut a vulg. (d) Eorum.] Apud Theodoretum additur, κυρίῳ, Domino. In Complut. ὁ κύριος, Dominus: in qua etiam paulo ante, pro, μὴ ἀνῶμεν, eſt, μανῶμεν, perſpicuo errato. (e) Dracones.] Theodoretus, ἔριφοι, hœdi, (ut vulgata noſtra, aut, capri:) pro quo inquit Syrum dixiſſe, τράγους, hircos. (f) Pudefacta.] Hoc ſolet ſignificare verbum, ἐνετράπη. Theodoretus, & quidam codices, ἀνετράπη, everſa eſt. (g) Deſerta.] In Complut. additur, καὶ ἄβατος, & invia. (h) Et ſubjicite eam.] In Complut. pro his eſt ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν, (quæ referuntur etiam a Theodoreto,) καὶ κατακροτήσατε ἐπ' αὐτὴν, quia Domino peccavit, & plaudite ſuper eam. (i) Babylone.] In multis libris hic ponuntur, quæ in noſtro, & apud Theodoretum ponuntur paulo ſuperius, quemadmodum & in vulgata noſtra, omnes invenientes, uſque ad Paſcua. (k) Carmelo.] In Complut. & apud Theodoretum additur, καὶ ἐν βασὰν, & in Baſan. (l) Super terram, dicit Dominus. Amare.] A Compl. abſunt illa, dicit Dominus: & quaſi ex novo principio dicitur: Super terram amare, &c. Theodoretus autem videtur habuiſſe, ἐπὶ τῆς γῆς παραπικραινόντων, ſuper terram exacerbantium: quod reſpondet hebræo. (m) Aſcendent.] Corrigendum in textu græcæ noſtræ editionis, ἐπιβήσονται. Ita enim Vaticanus: in quo tamen aſcriptum poſtea eſt, quod in cæteris libris, ἐπιθήσονται, invehentur, inſultabunt. (n) Et non cognoſces quia Babylon, & capieris.] In aliis eſt, καὶ οὐ γνώσῃ, ὡς καὶ ἁλώσῃ βαβυλὼν, & non cognoſces, quia etiam capieris Babylon. In Compl. καὶ ἁλώσῃ βαβυλὼν, καὶ οὐ γνώσῃ, & capieris Babylon, & non cognoſces. (o) Noſtro.] In Compl. additur, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ, ultionem templi ejus, ut vulgata. (p) Super te ſuperbiam contumelioſam, dicit Dominus.] Sic etiam Theodoretus (niſi quod habet, κύριος τῶν δυνάμεων, Dominus virtutum,) atque iſto modo interpretatur, τὴν ὑβρίστριαν. Compl. autem, πρὸς σε ὑπερήφανε, ad te ſuperbe, ut vulgata. (q) Ejus.] In Compl. hæc ſequuntur, quæ etiam a Theodoreto videntur agnoſci, μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, καὶ ἄφρονες ἔσονται, gladium ſuper divinos, & ſtulti erunt: quæ reſpondent vulgatæ. (r) Gladium ſuper pugnatores eorum, &.] Hæc abſunt a Compl, & videri poſſunt ex loco paulo ſuperiore huc irrepſiſſe. Notat autem S. Hieron. in cap. 25. Συμμίκτους, a lxx dici, id eſt, miſtitios, vulgus peregrinum & adventitium. (ſ) Et diſpergentur ſuper aquam ejus.] In aliis, &

Compl. διαρπαγήσονται. ἐπὶ τῷ ὕδατι αὐτῆς ἐπεποίθει, diripientur. In aqua ſua confidit. *Theodor. habuit ſive dubio ſententiam ſimilem vulgatæ,* ſiccitas ſuper aquas ejus erit, & areſcent. *Ita enim inquit,* minatur item ſe aquam evacuaturum, multitudinem figurate vocans aquam: *qui etiam explicat, quid ſint inſulæ, quid* ἰνδάλματα, *quæ phantaſmata diximus, quid filiæ Sirenum.* (t) Seculum.] *In Compl. & apud Theodoretum adjungitur,* οὐδὲ μὴ κατασκηνωθήσεται ἕως γενεᾶς, ϗ γενεᾶς, neque habitabitur uſque in generationem, & generationem. *Sed Theodoretus in præcedenti membro, pro,* κατοικηθῇ, *habuit,* οἰκοδομηθῇ, ædificabitur: *& utrumque inquit eveniſſe, ut neque ædificaretur, neque habitaretur.*

CAP. XXVIII.

(a) HÆC dicit.] *Hoc in vulgata, & apud Theodoretum, & in quibuſdam libris eſt, caput* 51. (*) Chaldæos ventum urentem corrumpentem.] *Schol. ex anonymo.* Symmachus quidem Hebraicam poſuit dictionem, pro, ἄνεμον καύσωνα, Leccabe: ſignificat autem ardens & excitatum cor. Aquila autem edidit, καρδίαν ἐπηγερμένων. *Cæterum hæc videntur pertinere ad eum locum, ubi vulgata habet,* qui cor ſuum levaverunt in me. (b) Populi] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* ναοῦ, templi, *ut vulgata.* (c) Statuite pharetras, ſuſcitate cuſtodias.] *In Complut. eſt tantum,* ἐπιστήσατε φυλακάς. *Si legeretur,* ἐπιστήσατε φυλακάς, ἐγείρατε φύλακας, ſtatuite cuſtodias, excitate cuſtodes; *Hebraico reſponderet.* (d) Habitantes.] *In eadem,* κατασκηνοῦσα ἐφ' ὕδασιν πολλοῖς, ϗ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς; *& ſi abeſſet iſtud,* αὐτῆς, *optime conveniret cum vulgata,* quæ habitas ſuper aquas multas, locuples in theſauris. (e) Hæreditas.] *Apud Theodoretum,* ϗ ἰσραὴλ ῥάβδος κληρονομίας αὐτοῦ. κύριος τῶν δυνάμεων, & Iſrael virga hæreditatis ejus. Dominus exercituum, *&c.* (f) Diſpergis.] *Theodoretus ex Syro,* ἑτοίμασόν μοι σκεύη πολέμου, præpara mihi vaſa belli. (g) Tollam de te.] ἐξαρῶ ἐκ σοῦ. *Nonnulli,* ἐν σοὶ, in te. (h) Adoleſcentem, & virginem: & diſpergam in te virum, & mulierem.] *In Complut.* ἄνδρα ϗ γυναῖκα, ϗ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην, ϗ παιδίον, ϗ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον, ϗ παρθένον, virum, & mulierem: & diſpergam in te ſenem, & puerum: & diſpergam in te adoleſcentem, & virginem. (i) Regis tollite a me.] *In multis eſt,* βασιλείαις, *& in quibuſdam ſequitur,* ἀραράτ, παρ' ἐμοῦ, *apud Theodoretum,* ἀραράτ, μιννὶ, regnis Ararat, Menni. *Sed in explanatione non facit mentionem Menni: tantum inquit Ararat eſſe Armeniam, Aſcanazaos autem gentem illi vicinam.* (k) Collectiones.] Συστήματα, *videtur intelligere collectiones aquarum, & quaſi paludes, ut vulgata.* (l) Solitudinem] *In Complut. additur,* κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συριγμὸς, habitatio draconum, ſolitudo, ſibilus. (m) Et deduc.] *Theodoretus habet,* ϗ καταβιβάσω, & deducam: *quod convenit cum vulgata.* (n) Capta eſt.] *In Complut. & apud Theodoretum additur,* σεσάχ, *& in vulgata,* Seſach: *quomodo ante vocatam putat Theodoretus: ſed de hac re diligentius* S. *Hieron. in* 25. *caput hujus prophetæ.* (o) Et cooperta.] *A quibuſdam abeſt illud,* ϗ, *ut poſſit conjungi cum antecedentibus,* in ſonitu fluctuum ejus cooperta eſt. (p) Super Babylonem.] *Theodoretus,* De ſuper Bel in Babylone, *ut vulgata.* (q) Ultra.] *In Compl. adjunguntur hæc, quæ manifeſto agnoſcuntur magna ex parte a Theodoreto, & reſpondent vulgatæ,* καί γε τεῖχος βαβυλῶνος πεσεῖται. ἐξέλθετε ἀπὸ μέσου αὐτῆς λαὸς ἐμὸς, ϗ σώσατε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ κυρίου. μήποτε ἁπαλωθῇ ἡ καρδία ὑμῶν, ϗ φοβηθῆτε διὰ τὴν ἀκοὴν, ἣ ἀκουσθήσεται ἐν τῇ γῇ, ϗ ἥξει ἐν ἐνιαυτῷ ἀκοὴ, ϗ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀκοὴ ταλαιπωρία, (*iſtud abeſt a Th. ut a vulg.*) ϗ ἀδικία ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ κυριεύων ἐπὶ κυριεύοντα (*Th. videtur addere,* ϗ στράτευμα ἐπὶ στράτευμα.) διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, ϗ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ βαβυλῶνος. ϗ πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς αἰσχυνθήσεται, πάντες τραυματίαι αὐτῆς πεσοῦνται ἐν μέσῳ αὐτῆς. ϗ εὐφρανθήσονται ἐπὶ βαβυλῶνα οἱ οὐρανοὶ, ϗ ἡ γῆ, ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. ὅτι ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ἐξολοθρεύοντες, λέγει κύριος. καίγε βαβυλὼν πεσεῖν ἐποίησε τοὺς τραυματίας ἰσραὴλ, ϗ ἐν βαβυλῶνι, *&c.* Etiam murus Babylonis corruet. Exite e medio ejus popule meus, & ſalvate unuſquiſque animam ſuam ab ira furoris Domini: ne forte molleſcat cor veſtrum, & timeatis auditum qui audietur in terra. Et veniet in anno auditio, & poſt annum auditio, miſeria, & iniquitas in terra, & dominator ſuper dominatorem. Propterea ecce dies veniunt, & ulciſcar ſuper ſculptilia Babylonis: & omnis terra eorum confundetur: univerſi interfecti ejus cadent in medio ejus. Et lætabuntur ſuper Babylonem cœli, & terra, & omnia, quæ in eis ſunt: quia ab Aquilone veniunt ad eum exterminantes, ait Dominus. Atqui Babylon cadere fecit interfectos Iſrael; & in Babylone, *&c.* (r) De terra.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt,* ἀπὸ ῥομφαίας, a gladio. (ſ) Muros.] *In margine Vaticani appoſitum eſt,* ὕψη, altitudinis. *In cæteris eſt,* ὕψος ἰσχύος, altitudinem fortitudinis. (t) Non laborabunt.] *A Compl. abeſt illud,* οὐ, non, *& reſpondet vulgatæ.*

CAP. XXIX.

(a) SUper.] *Hæc uſque ad,* Idumææ hæc dicit Dominus, *in vulgata, & libris, qui cum illa conveniunt, ſunt c.* 47. *& in Complut. quidem ſub hoc principio, quod agnoſcitur etiam a Theodoreto,* ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι φαραὼ τὴν γάζαν. τάδε λέγει, *&c.* Et factum eſt verbum Domini ad Hieremiam prophetam ſuper Allophylos, antequam percuteret Pharao Gazam. Hæc dicit, *&c.* (b) Inſularum.] *Apud Theodoretum additur,* ϗ καππαδοκίας, & Cappadociæ. *A Complut. abeſt illud,* καί. (c) Super.] *In multis eſt,* ϗ ἐπὶ, & ſuper. (d) Idumææ.] *Hæc in vulgata (ut in libris cum ea convenientibus) ſunt cap.* 49. *a verſu ſeptimo uſque ad verſum* 23. (e) Demergite.] βαθύνατε, *& videtur ſubintelligendum, quod in aliis, & apud Theodoretum exprimitur,* ἑαυτοὺς, vos ipſos. (f) Vicini mei.] *Apud Theodoretum eſt,* ὤλετο τὸ σπέρμα αὐτοῦ, διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ, ϗ γείτονος αὐτοῦ, periit ſemen ejus per manum fratris, & vicini ejus: *Atque iſta quidem,* ϗ γείτονος αὐτοῦ, *ſunt etiam in aliis quibuſdam.* (*) Faciam vivere; & viduæ.] *Putat Theodoretus dici per ironiam. Schol. ex anonymo,* κατέλιπεν ὀρφανούς σου ϗ αἱ χῆραί σου εἰς ἐμὲ ἐλπισάτωσαν, reliquit pupillos tuos, & viduæ tuæ in me ſperent, *atque iſtud quidem,* χῆραί σου, *eſt etiam in aliis quibuſdam.* (g) Quibus.] *In nonnullis eſt,* ἰδοὺ οἷς, Ecce quibus, *itemque paulo inferius,* ἰδοὺ μικρὸν, ecce parvulum. (h) Abſolveris] *In multis ſequitur,* ὅτι πίνων πίεσαι, quia bibens bibes. (i) Angelos.] *Schol. ex Cyrillo hæc hoc loco affert,* περιοχὴν, dixit, quos Hieremias angelos. Symmachus vero edidit ἀγγελίαν. (k) Quoniam exaltavit.] *Plerique* ὅτι ὕψωσας, quoniam exaltaſti: *quidam,* ἐὰν ὑψώσῃς, ſi exaltaveris. (l) Sibilabit.] *In nonnullis eſt,* ἐκστήσεται, ϗ συριεῖ ἐπὶ πάσῃ τῇ πληγῇ αὐτῆς, ſtupebit, & ſibilabit ſuper omni plaga ejus. (m) Abripientur.] *Vide quæ notata ſunt cap.* 22. (n) Non eſt auditus.] *In quibuſdam eſt,* ἐν θαλάσσῃ ἠκούσθη, *aut,* ἠκούσθη, in mari auditus eſt: *quam lectionem videtur etiam agnoſcere Theodoretus.*

CAP. XXX.

(a) FIliis Ammon.] *Hæc uſque ad,* ipſi Cedar, *in vulgata, & libris cis cum ea convenientibus, ſunt cap.* 49. *uſque ad verſum* 7. Qui accipiat hæreditate.] *Hoc videtur ſignificare,* παραληψόμενος, *quaſi alio traditum, & per ſucceſſionem accipiens. Theodoretus interpreta* παραληψόμενον, *pro,* ληψόμενον, ϗ ἐπικρατήσοντα ἑαυτῶν, qui ſuſcipit, & ad eos. *Interpres videtur legiſſe,* ἑαυτὸν, ſeipſum, *qui vires ſumit, & ad ſeipſum. Symm.* ϗ κληρονόμος οὐκ ἔστιν αὐτῷ; & hæres non eſt ei? (c) chol ipſam Galaad.] *Theodoretus,* μελχὸμ, *quod inquit eſſe idolum fil Ammon: ac poteſt etiam ſignificare,* rex eorum. *In aliquo eſt,* μολχὸμ Melchom Gad. *Vulgata,* Melchom Gad. (d) Rabbath.] *Apud Theoretum & in Complut. additur,* υἱῶν ἀμμὼν, *& in vulgata,* filiorum Ammon. (e) Gai.] *Vulgata,* Hai. *In aliquo eſt,* ἰσχὺς γαΐ, *apud Theodoretum,* ἰσχὺς fortitudo tua. (f) Et plangite] *In quibuſdam antecedit,* ϗ ἐπι σασθε, (*aut,* ἐπιληπτεύεσθε, *ut Complut.*) & quaſi epileptici æſtuate: *vero non hæc antecedunt ſed ſequuntur iſta,* ϗ διαδράμετε διὰ τῶν τειχ *in vulgata,* & circuite per ſepes. *Theodoretus videtur habuiſſe,* τειχῶν, diſcurrite per muros. (g) Exultatis in campis Enacim.] *In aliquo tantum,* ἀγαλλιάσῃ ἐν τοῖς πεδίοις, gloriaberis in campis. *In Compl. tantum* ἀγαλλιάσῃ ἐν ἐμακεὶμ, *quod ſignificat,* vallibus: *quare,* πεδίοις, *&* ἐμακεὶμ, *deri poſſunt ex duabus eſſe editionibus. Apud Theodoreti vero interpre (nam in noſtris græcis codicibus non eſt) ſequitur,* effluxerunt campi *quemadmodum in vulgata,* defluxit vallis tua. (h) Theſauris.] *In buſdam additur,* αὐτῆς, tuis, *vel,* ſuis, *ſi dicamus,* quæ confidebat. Ipſi Cedar.] *Hæc uſque ad* Damaſco, *in vulgata, & libris cum ea conv entibus ſunt in eodem cap.* 49. *a verſu* 28. *uſque ad* 34. (k) Reg aulæ.] *Sic etiam Theodoretus, & rationem affert, cur Cedar vocetur re aulæ. in Compl. eſt,* ϗ τῇ βασιλίσσῃ, & reginæ aulæ, *in vulgata,* & ad re Aſer. (l) Implete.] πλήσατε. *Sed videtur poſitum pro,* πλήξατε, *quod in aliquo, id eſt,* percutite. (m) Cedem.] *Theodoretus, (quantum re Scholiaſtes,)* Cæteri, ἀνατολῶν, Orientis, *quod eſt interpretatio illius commentariis Theodoreti hoc non habetur, ſed tantum, Cedma quoque fu filium Iſmaelis, ut Cedar.* (n) Non feræ.] *Iſtud,* οὐ βάλανοι, *(quod nove hac notione videtur dictum) habetur etiam apud Theodoretum: a Co abeſt.* (o) Attonſos.] *Olympiodorus.* Alii libri habent, κεκαρμένους, Συγκεχυμένους, confuſos. (p) Ex omni termino.] *Sive,* confinio, *vulgata. Aquila,* ἐκ παντὸς μέρους αὐτῶν, ex omni parte eorum: *Theo* ἐκ πάντων μερῶν αὐτοῦ, ex omnibus partibus ejus. (q) Damaſco.] *Hæ que ad finem capitis in vulgata, & libris cum ea convenientibus in eodem* 49. *proxime antecedunt ea quæ de Cedar dicta ſunt, nimirum a verſu* 23. *que ad verſum* 28. (r) Eam.] *In Compl. & magna ex parte apud Theoretum hæc adduntur,* στένωσις, ϗ ὠδῦναι κατεῖχον αὐτὴν, ὡσεὶ ὠδίνουσαν, angu & dolores tenuerunt eam, quaſi parturientem, *ut vulgata.* (ſ) Reliqu *Sic etiam Theodoretus, ſed paulo poſt habet,* ἠγάπησε, dilexit. *In aliis eſt,* τέλιπον, reliquerunt, *in Compl. vero,* ἐγκατέλιπεν πόλιν αἰνετὴν, κώμην ἠγαπημ reliquit civitatem laudibilem, villam dilectam.

CAP. XXXI.

(a) DOminus.] *Hoc caput in vulgata eſt caput* 48. *uſque ad verſum itemque in libris, qui cum ea conveniunt. Apud Theodoretum dem, & in Complut. hic adduntur,* τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, virtutum Deus Iſrael. (b) Æmath, & Agath.] *In nonnullis, & apud Theodoretum* μασιγὰθ, ϗ ἡττήθη, Maſigath, & victa eſt. *In quibuſdam, pro,* Maſigath, ὀχύρωμα, *aut,* κραταίωμα, munitio, fortitudo: *quod videri poteſt illius pretatio.* (c) Medicamen Moab, exultatio.] *Sic etiam Theodoretus. Complut. tantum eſt,* γαυρίαμα μωὰβ ἐν ἐσεβὼν, exultatio Moab in Eſebon. (d) Cogitavit.] *In multis eſt,* ἐλογίσαντο, cogitaverunt. (e) Exci mus.] *Alii,* δεῦτε, ϗ ἐκκόψωμεν, venite, & excidamus. (f) Zogor *Theodoretus accipit tanquam nomen civitatis. Alii putant eſſe vocem ex dictione Hebraica, quæ ſignificat parvulos.* (g) Audiſtis.] *In aliquo* ἤκουσα, audivi. (h) Munitione tua.] *In multis & apud Theodoretum* ἐν ὀχυρώμασί σου, in munitionibus tuis: *in Complut. autem adjungitur,* τοῖς θησαυροῖς σου, & in theſauris tuis. (i) Non ſalvabitur.] *In quibuſdam antecedit,* ϗ πόλις, & civitas nulla ſalvabitur. (k) Signa.] *Affert ali Theodoretus ad hujus loci explicationem. Aquila,* ἄνθος, florem, *ut vul ta: Symmachus,* βλάστημα, germen. *Alii vertunt,* alam. (l) Unde habi tor ei?] *Pro his in Compl. eſt,* παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν αὐτῇ, eo quod ſit, qui habitet in ea. *Apud Theodoretum utraque conjunguntur, hæc ante dunt, noſtra ſequuntur.* (m) Qui ſubtrahit.] *In Compl. & apud Theoretum,* ϗ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων, & maledictus qui ſubtrahit. (n) nentes.] *Symmachus,* ϗ σειρώσουσιν αὐτὸν ϗ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐκκενώσουσι, & ex rient eum & vaſa ejus evacuabunt. (o) Cornua.] *In aliquo libro eſt,* κεράσματα αὐτοῦ συντρίψουσι, pocula ejus conterent. *Origenes,* τὰ κεράσματα ὡς ἐπ' οἴνου ῥηθέντα, ἀκύλας ἐξέδωκε, κέρατα. ὅπερ ἀρχαῖον ποτηρίου ἐτύγχανεν κέρασι γὰρ ἔπινον. ὅθεν ϗ τὸ κεράσαι λέγειν παρέμεινεν. τὰ κεράσματα, tanquam vino dicta, Aquila edidit, κέρατα, quod quidem antiquum poculi genus cornibus enim bibebant: unde etiam remanſit conſuetudo dicendi quaſi ſcilicet e cornu miſcere. *Scholion Olympiodori,* τὴν δόξαν, glo (p) Spe ſua. Fidentes in ipſis.] *Aut,* ἑαυτοῖς, ſeipſis, *aut,* vobis ipſis, *aliqui, aut,* αὐτῇ, ea, *ut Theodoretus, qui non habet, illud,* ſpe ſua: *quare deri poſſunt duæ interpretationes.* (q) Occiſionem.] *In Complut. ſequitur* λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, ait rex: Dominus exercitu nomen ejus, *ut vulgata.* (r) Movete ei.] *Eſt hebraiſmus, & valet, co* imini ei. *In aliis eſt,* κινῆτε αὐτὸν, movete eum. (*ſ*) Edite nomen.] *Non-* εἰδότες ὄνομα. qui ſcitis nomen. (*t*) Sedens. Dæbon exteretur.] *In Compl. eſt,* καθημένη θυγάτηρ δαιβὼν, ſedens filia Dæbon. (*u*) Pulſabit.] *ud Theodoretum, & in Compl. eſt,* ἐπικροτήσῃ, applaudet. (*x*) Quidem] *ud, videtur, ut alibi, dictum, pro,* καὶ μὴν, *quod eſt in aliquo. Non bene in Complut.* καὶ ὑμῖν. (*y*) Eum.] *Apud Theodoretum ſequitur,* Propter ipſum migrabis : *quod aliqua ex parte reſpondet vulgatæ.* (*z*) Non quod ſatis ei erat, non ſic fecit.] *Theodoretus,* Non juxta ſufficientiam ejus, *opinionem, quam de ſeipſo habebat*) ſic & brachia ejus. Non ita fecit. Viros.] *Apud Theodoretum additur,* τῶν τειχέων, murorum. (*aa*) ſqualoris.] Κειρέδας αὐχμοῦ. *Theodoretus,* Syrus, κεφαλαὶ αὐτῶν ξυρημέναι, καὶ οἱ πώγωνες αὐτῶν ἐξυρημένοι, capita eorum raſa, & barbæ eorum *In Compl. ſunt dictiones hebraicæ,* κιὼ ἀρὰς, *quæ in vulgata exponuntur,* ri fictilis : *alii putant locorum eſſe nomina.* (*bb*) Aſerema.] *Nonnulli,* *Compl.* Σαβαμὰ, Sabama, *ut vulgata.* (*cc*) Corraſum eſt.] *Aut,* atum. *Vide quæ notata ſunt cap. 22. Compl.* Συνελήφθη, contractum eſt. (*dd*) Hæde.] ἄιδε. *Videtur omnino veſtigium dictionis hebraicæ, quæ in Compl. eſt,* αἰδὲδ, *& in vulgata exponitur,* celeuma. *Theodoretus habet,* οὐδὲν, am, *& hæc affert* : Hoc Syrus ita eſt interpretatus, οὐκ ἔτι οἱ ληνοβατοῦντες ἀλάσεσι λέγοντες ἰὰ, ἰὰ, non ultra calcantes torcular inclamabunt Eia, eia : *eadem veritas eſt paulo inferius.* (*ee*) Uſque Ætham ipſorum.] *In cæteris eſt,* ἕως ἐλεαλὴ, καὶ ἕως ἰασσὰ, ἕως ἐτὰθ αἱ πόλεις uſque Eleale, & uſque Jaſſa, uſque Etath civitates ipſorum. *A Compl. iſta,* uſque Etath civitates ipſorum. (*ff*) Et Angeliam Salaſia.] ἀγγελίαν σαλασία. *Quamvis illud* ἀγγελίαν, *videatur inflexum ad normam* am, *atque ideo ſignificare poſſit, nuncium, ſunt tamen veſtigia dictionum icarum, quæ in vulgata exponuntur,* vitulam conternantem. *In Compl. aliter ſcribuntur,* καὶ ἐγγελὰ σελισία. (*gg*) Ejus.] *Ita etiam Compl. alius ſequitur,* ὅλους κοπετὸς, univerſis planctus. *Theodoretus non habet,* (*hh*) Dominus.] *In cæteris hæc adjunguntur,* ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει, ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ μωάβ. Ecce quaſi aquila impetum faciet, & expandet manus ſuas ſuper Moab. *Complut.* ὡς ἀετὸς πετάσεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας ἐπὶ μωάβ, ſicut Aquila, volabit, & extendet alas ſuas ſuper Moab. *odoretus priorem partem habet, ut cæteri; poſteriorem, ut Complut.* (*ii*) Sunt.] *In aliis hæc ſequuntur, quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto,* καὶ ἡ καρδία μωάβ, (*Ita etiam Theodoretus, at Complut.* δυνατῶν μωάβ) ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης, & erit cor ipſius Moab (*al.* potentium Moab) in die illa, quaſi cor mulieris parturientis. (*kk*) Qui des Moab.] *Subintelligenda eſt præpoſitio, quæ in aliis exprimitur,* ἐπὶ μωὰβ, Moab. *Ita etiam cap. ſequenti,* καθημένους τὴν γῆν. (*ll*) Ejus.] *In Complut. hæc ſubjunguntur, magna ex parte etiam a Theodoreto allata,* ήμενος, ἐν σκιᾷ ἐσεβὼν ἔστησαν ἀπὸ δυνάμεως φυγόντες, ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐσεβὼν, καὶ φλὸξ ἀπὸ μέσου σηὼν, καὶ κατέφαγεν τὸ κλίτος μωάβ, καὶ τὴν κορυφὴν σαών. οὐαί σοι μωάβ, ἀπώλετο ὁ λαὸς χαμὼς, ὅτι ἔλαβον τοὺς υἱούς σου, καὶ τὰς θυγατέρας σου εἰς αἰχμαλωσίαν, καὶ ἐπιστρέψω αἰχμαλωσίαν τοῦ μωάβ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. κύριος, ἕως τούτου τὸ κρίμα τοῦ μωάβ, Ait Dominus, In umbra Eſebon ſteterunt exercitu fugientes : quia ignis egreſſus eſt de Eſebon, & flamma de medio Seon, & devoravit latus Moab, & verticem filiorum Saon. Væ tibi Moab, periit populus Camos : quia comprehenderunt filios tuos, & filias tuas captivitatem. Et convertam captivitatem Moab in noviſſimis diebus, ait Dominus. Hucuſque judicium Moab.

CAP. XXXII.

(*a*) SIC.] *Hoc caput in vulgata eſt 25. a verſu 15. ad finem uſque capitis, itemque in libris cum ea convenientibus.* (*b*) Sibilum.] *In Complut. & apud Theodoretum additur,* καὶ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, & in maledictionem, ſicut dies hæc. (*c*) Miſtitiis.] *Ita enim S. Hier. ex lxx. In Compl. autem, & apud Theodoretum (licet fortaſſe non eodem prorſus loco) additur,* καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς οὖς, & cunctis regibus terræ Hus : *quem verſiculum inquit S. Hier. in lxx. non haberi, & Theodotionem pro Hus interpretatum eſſe, inſulam.* (*d*) Qui trans mare.] *Victor :* οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν τῆς νήσου ἐξεδώκασαν, Cæteri interpretes ediderunt, τῆς νήσου, inſulæ : *ſed in Hebræo, & vulgata, eſt utrumque.* (*e*) Rhos.] *In Compl. & apud Theodoretum* βοὺζ, *& vulgata,* Buz : *& inquit Theodoretus eſſe Perſicam gentem.* (*f*) Suam.] *In iiſdem ſequitur* καὶ πάντας τοὺς βασιλέας ἀραβίας, & cunctis regibus Arabiæ : *quæ negat S. Hier. in lxx eſſe.* (*g*) Deſerto.] *In iiſdem additur,* καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ζαμρὶ, & cunctis regibus Zamri, *ut S. Hier. in ſua : quæ tamen teſtatur in lxx non eſſe.* (*h*) Perſarum.] *In Compl. eſt,* μήδων, Medorum, *ut vulgata. Apud Theodoretum eſt,* Medorum, ac Perſarum. (*i*) Terræ.] *In iiſdem additur,* καὶ βασιλεὺς σησὰχ πίεται μετ' αὐτοὺς, & rex Seſach bibet poſt eos, *ut S. Hier. in ſua : qui tamen teſtatur hoc in lxx non eſſe.* (*k*) Et vos munditia non mundabimini.] *Complut.* καὶ ὑμεῖς καθαρισμῷ οὐ μὴ καθαρισθῆτε, οὐ καθαρισθήσεσθε. *Sed ex Theodoreto, & S. Hieronymo, videtur potius legendum,* καὶ ὑμεῖς καθαρισμῷ, (*aut.* καθάρσει) καθαρισθήσεσθε; οὐ μὴ καθαρισθῆτε. *Ita S. Hier. ex lxx.* & vos munditia mundi eritis ? non eritis mundi. (*l*) Illi autem.] αἶδε. *Sic videntur habuiſſe allegorici interpretes, quorum explanationem refert S. Hier. Sed etiam hoc loco putamus fuiſſe entam dictionem hebraicam, quæ capite ſuperiore ſcripta eſt,* ἄιδε, *aut,* αἰδὲδ, *& in vulgata hic etiam vertitur celeuma : pro quo S. Hier. inquit Symmachum dixiſſe,* κατάληγμα, *Aquilam,* ἰασμὸν, (*ſed fortaſſe ſubeſt mendum aliquod in iſtis verbis,*) *& putat ſignificari lugubre carmen. Theodoretus habet,* καὶ αἶδε, ὥσπερ οἱ ληνοβατοῦντες ἀποκριθήσονται, ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, Illi autem, quaſi vinitores, reſpondebunt ſuper omnes habitatores terræ. *Deinde quaſi ex alio principio,* ἥκει ὄλεθρος. *Interpres Theodoreti aliter videtur habuiſſe.* (*m*) Non defodientur.] *Plura non videtur habuiſſe Theodoretus. In Complut. hæc antecedunt,* οὐ μὴ κοπήσονται, καὶ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ οὐ μὴ καταρυγῶσιν, *quod vulgata,* non plangentur, & non colligentur, neque ſepelientur. (*n*) Ululat.] *Notat Sanctus Hieronymus, hoc tantum loco, & ſequenti, lxx uſos eſſe dictione, quæ alibi ſolet ſignificare jubilum. Sed de hoc alibi notatum eſt.* (*o*) Reſidua] κατάλοιπα. *Si eſſet,* καταλύματα, habitacula : *reſponderet hebræo. In aliis, & apud Theodoretum eſt,* καλὰ, *& apud Sanctum Hieronymum, ut videtur, ex lxx,* ſpecioſa. *Quod autem in noſtra paulo poſt legitur,* κατάλειμμα, *erratum Typographi eſt, & reponendum,* κατάλυμα.

CAP. XXXIII.

(*a*) IN principio.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 26.* (*b*) Portæ novæ.] *Cæteri,* πύλης κυρίου τῆς καινῆς, portæ Domini novæ, *ut vulgata.* (*c*) In inviam.] *In cæteris,* ὡς (*aut,* εἰς) ὀπωροφυλάκιον, quaſi pomorum cuſtodia, *ut Mich. cap. 3.* (*d*) Quia timuerunt Dominum, & quia.] *Iſtud,* ὅτι, *utroque loco abeſt a Compl.* (*e*) Urias.] *In eadem additur,* καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔφυγε, & timuit, & fugit. (*f*) Ægyptum.] *In eadem ſubjungitur,* ἐλιακεὶμ υἱὸν ἀχοβὼρ, καὶ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν αἴγυπτον, Eliacim filium Achobor, & viros cum eo in Ægyptum. *quæ negat S. Hier. in lxx haberi.*

CAP. XXXIV.

(*a*) SIC dixit] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 27. In Complut. autem, & apud Theodoretum hæc antecedunt,* ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας ἰωακὶμ υἱοῦ ἰωσίου βασιλέως ἰούδα, ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγων. In principio regni Ioacim filii Joſiæ regis Juda, factum eſt verbum hoc ad Hieremiam a Domino dicens : *quæ negat Sanctus Hieronymus, eſſe in lxx.* (*b*) Catenas.] κλοιοὺς, *quod interdum torques, interdum numellas ſignificat : & Sanctus Hieronymus inquit ſermone vulgari vocari boias.* (*c*) In occurſu ſuo] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata noſtra. Schol. ex anonymo.* Iſtud, εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, obelo quidem notatum eſt; ſed hoc viſum eſt ſignificare, εἰς πρεσβείαν αὐτῶν, ad legationem ſuam. (*d*) Quia ego feci terram.] *Illud* ὅτι, *abeſt a Theodoreto, & Complut. In iiſdem vero hæc adduntur,* καὶ τοὺς ἀνθρώπους, (*Theodoretus,* οὐρανοὺς, *ſed videtur erratum,*) καὶ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, & homines, & jumenta quæ ſuper faciem terræ. (*e*) Brachio.] ἐπιχείρῳ, *quod in cæteris,* βραχίονι. (*f*) Ad ſerviendum ei.] *Apud Theodoretum,* ἐν χειρὶ ναβουχοδονόσορ βασιλέως τῆς βαβυλῶνος, δούλου μου, in manu Nabuchodonoſor regis Babylonis ſervi mei. (*g*) Et gens, & regnum, quicunque non injecerint.] *In Compl. eſt,* καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τῷ υἱῷ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν τῆς γῆς αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ. καὶ δουλεύσουσιν αὐτῷ ἔθνη πολλὰ, καὶ βασιλεῖς μεγάλοι. καὶ τὸ ἔθνος, καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ τῆς βαβυλῶνος, καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἐμβάλωσιν, & filio ejus, & filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus, & ipſius. Et ſervient ei gentes multæ, & reges magni. Gens autem, & regnum, quicunque non ſervierint Nabuchodonoſor regi Babylonis, & quicunque non injecerint, *&c. quæ reſpondent vulgatæ, & pleraque referuntur a Theodoreto. Sed Sanctus Hieronymus negat haberi in lxx.* (*h*) Gladio.] *In Complut. additur,* καὶ ἐν λοιμῷ, & in peſte : *vulgata,* & fame, & peſte. (*i*) Veſtra.] *In Complut. adjungitur,* καὶ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε, & ut ejiciam vos, & peribitis. (*k*) Veſtrum.] *In Complut. hæc ſequuntur,* ὑπὸ ζυγῷ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος, καὶ ἐργάσεσθε αὐτῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἀποθνήξεσθε σὺ καὶ ὁ λαός σου ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν λοιμῷ, ὡς ἐλάλησε κύριος κατὰ ἔθνους, ὃ οὐκ ἐδούλευσεν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος; μὴ ἀκούσητε τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν, λεγόντων ὑμῖν, μὴ δουλεύητε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα, *&c.* Sub jugo regis Babylonis : & operabimini ei, & populo ejus, & vivite. Quare moriemini tu, & populus tuus in gladio, & in fame, & in peſte, ſicut loquutus eſt Dominus contra gentem, quæ non ſervierit regi Babylonis? Nolite audire verba prophetarum dicentium vobis; Nolite ſervire regi Babylonis : *quæ teſtatur Sanctus Hieronymus in lxx non haberi.* (*l*) Vobis, & omni populo huic, & ſacerdotibus.] *In Complut. eſt,* καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ τῷ λαῷ τούτῳ, *quod in vulgata,* & ad ſacerdotes, & ad populum iſtum. (*m*) Babylone.] *In Complut. additur,* νῦν ταχέως, nunc cito : *quod negat Sanctus Hieronymus eſſe in lxx.* (*n*) Non miſi eos.] *Pro his in Complut. eſt,* μὴ ἀκούετε αὐτῶν, ἀλλὰ δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς βαβυλῶνος, καὶ ζῆτε. ἵνα τί ἔσται αὕτη ἡ πόλις εἰς ἐρήμωσιν; Nolite audire eos, ſed ſervite regi Babylonis, & vivite. Quare erit hæc civitas in deſolationem? *quæ item in lxx non eſſe teſtatur Sanctus Hieronymus.* (*o*) Occurrant mihi, quia ſic dixit Dominus.] *Pro his uſque in finem, quæ ſola poſuiſſe lxx ſenſum magis, quam verba ſpectantes, dicit Sanctus Hieronymus, iſta habentur in Complut.* ἀπαντησάτωσάν μοι, ἵνα μὴ εἰσενεχθήσωνται τὰ σκεύη τὰ καταλειφθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἰούδα καὶ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα. ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος περὶ τῶν στύλων, καὶ περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ τῶν μεχωνὼθ, καὶ πρὸς τὰ ἐπίλοιπα σκευῶν τὰ καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν ἰεχονίαν υἱὸν ἰωακὶμ βασιλέως ἰούδα ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα, καὶ ἱερουσαλὴμ. ὅτι τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ περὶ τῶν σκευῶν τῶν καταλειφθέντων ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ βασιλέως ἰούδα, καὶ ἱερουσαλὴμ. εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσονται, καὶ ἐκεῖ ἔσονται ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, καὶ ἀνάξω αὐτὰ καὶ ἀναστρέψω αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον, Occurrant mihi, ut non inferantur vaſa, quæ derelicta fuerant in domo Domini, & in domo regis Juda, & Hieruſalem, in Babylonem. Quia ſic dixit Dominus de columnis, & de mari, & de Mechonoth, & ad reliqua vaſorum, quæ remanſerunt in civitate hac, quæ non tulit rex Babylonis, quando tranſtulit Jechoniam filium Joacim regem Juda a Hieruſalem in Babylonem, & omnes principes Juda, & Hieruſalem. Quia hæc dicit Dominus exercituum, Deus Iſrael de vaſis, quæ derelicta ſunt in domo Domini & in domo regis Juda, & Hieruſalem : In Babylonem intrabunt, & ibi erunt uſque ad diem viſitationis ipſorum : & reducam ea, & redire faciam ea in locum iſtum. *Theodoretus hæc omnia videtur habuiſſe, & priora verba ita refert,* ἀπαντησάτωσαν κυρίῳ τῶν δυνάμεων, occurrant Domino exercituum, (*ut vulgata*) *& explicat,* impediant,

& vincant prædictiones divinas : *habet etiam,* ἐν ἱερουσαλήμ, in Hieruſalem, *ut vulgata.*

CAP. XXXV.

(*a*) ET factum eſt.] *Hoc caput in vulgata, & libris convenientibus cum ea, eſt* 28. (*b*) Dominus.] *Apud Theodoretum, & in Complut. adjungitur, ut alibi ſæpe,* τῶν δυνάμεων, ὁ θεὸς ἰσραήλ, exercituum, Deus Iſrael, *itemque paulo inferius.* (*c*) Domini.] *In aliquibus, & apud Theodoretum eſt,* τοῦτον, *& vulgata,* hoc. (*d*) Bellum.] *Apud Theodoretum videtur addi,* εἰς θλῖψιν, καὶ εἰς θάνατον, in tribulationem, & in mortem. *In Complut. autem eſt,* περὶ πολέμου, καὶ περὶ θλίψεως, καὶ περὶ λοιμοῦ, de prælio, & de afflictione, & de peſte. *Vulgata hoc poſtremum habet,* de fame. (*e*) Babylonis.] *In Compl. additur, quod etiam agnoſcit Theodoretus,* δύο ἔτη ἡμερῶν, duobus annis dierum : *quod negat S. Hier. lxx tranſtuliſſe.* (*f*) Babylonis.] *In Compl. adjungitur,* τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς ἔδωκα αὐτῷ, ut ſerviant ei ; inſuper & beſtias terræ dedi ei : *quæ item notat S. Hier. in lxx non haberi.* (*g*) Morieris.] *In Compl. ſequitur,* ὅτι κατὰ κυρίου ἐλάλησας, quia adverſus Dominum loquutus es : *quæ S. Hier. negat eſſe in lxx. Theodoretus habet,* ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησας πρὸς τὸν κύριον, quia defectionem adverſus Dominum loquutus es : *quod reſpondet hebræo.*

CAP. XXXVI.

(*a*) ET hæc.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap.* 29. (*b*) Epiſtolam in Babylonem tranſmigrationi.] *Hæc abſunt a Compl. & a vulg. Librum, & epiſtolam, eſſe diverſas interpretationes, & epiſtolam fortaſſe dictam eſſe a lxx, videtur innuere S. Hier. cum inquit,* Hæc epiſtola, imo libellus. (*c*) Populum.] *In Compl. additur,* ὃν ἀπῴκισε ναβουχοδονόσορ ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα, quem traduxerat Nabuchodonoſor de Hieruſalem in Babylonem. *Sed teſtatur S. Hier. in hoc capite & ſingulos verſus, & pauca interdum verba eſſe omiſſa, quæ ipſe tædio victus noluerit annotare.* (*d*) Viris.] *In eadem ſequitur,* καὶ τέξονται υἱοὺς, καὶ θυγατέρας, & parient filios, & filias. (*e*) Ad pacem.] *Abeſt a nonnullis illud,* εἰς. (*f*) Quia quæretis.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum,* ὅταν γὰρ ζητήσητέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν, Nam cum exquiſieritis me in toto corde veſtro, apparebo vobis. (*g*) Babylone.] *In Complutenſi hæc ſubjunguntur,* οὕτω λέγει κύριος πρὸς τὸν βασιλέα τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου δαυὶδ, καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, οἳ οὐκ ἐξεπορεύθησαν μεθ' ὑμῶν εἰς αἰχμαλωσίαν. οὕτω λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μάχαιραν, καὶ λιμὸν, καὶ λοιμὸν, καὶ θήσω αὐτοὺς, ὡς σῦκα πονηρὰ, ἃ οὐκ ἔδεσθαι δύνανται ἀπὸ τῆς πονηρίας. καὶ διώξω αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ, καὶ λιμῷ, καὶ λοιμῷ, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς κίνησιν ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, καὶ εἰς κατάραν, καὶ εἰς ἀπορίαν, καὶ εἰς συριγμὸν, καὶ εἰς ὀνειδισμὸν, πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, πρὸς οὓς ἐγὼ ἐκβάλλω αὐτούς. διότι οὐκ ἤκουσαν τὰ ῥήματά μου, λέγει κύριος, ἃ ἀπέσταλκα πρὸς αὐτοὺς διὰ τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὀρθρίζων, καὶ ἀποστέλλων, καὶ οὐκ ἠκούσατε, λέγει κύριος, ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου πᾶσα ἡ μετοικεσία, ἣν ἀπέσταλκα ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς βαβυλῶνα. Sic dicit Dominus ad regem, qui ſedet ſuper ſolium David, & ad omnem populum habitatorem urbis hujus, & ad fratres veſtros, qui non ſunt egreſſi vobiſcum in captivitatem : Sic dicit Dominus virtutum, Ecce ego mittam in eos gladium, & famem, & peſtem : & ponam eos, quaſi ficus malas, quæ comedi non poſſunt præ malitia. Et perſequar eos in gladio, & fame, & peſte. Et dabo eos in vexationem in omnibus regnis terræ, & in maledictionem, & in penuriam, & in ſibilum, & in opprobrium cunctis gentibus, ad quos ego ejicio eos : eo quod non audierunt verba mea, dicit Dominus, quæ miſi ad eos per ſervos meos prophetas, diluculo conſurgens, & mittens : & non audiſti, dicit Dominus. Vos ergo audite verba Domini omnis tranſmigratio, quam emiſi de Hieruſalem in Babylonem. *Quæ magna ex parte agnoſcuntur etiam a Theodoreto, licet aliqua cum varietate : nam inter cæteras, pro,* ficus malas, *habet,* τὰ σῦκα σουαρεὶμ, ficus Suarim, *quod S. Hier. tribuit Theodotioni, quamvis depravate ſcribi dicat,* Sudrim. *Cæterum totam hanc partem, ac præterea etiam illa, quæ in Compl. antecedunt, in noſtra autem ſunt ſola,* Quia dixiſtis : conſtituit nobis Dominus prophetas in Babylone ; *una cum multis quæ in vulgata antecedunt, teſtatur S. Hier. abfuiſſe a lxx.* (*h*) Iſrael.] *Sic etiam Theodor. & S. Hier. ex hebræo. In cæteris libris eſt,* ἐν ἱερουσαλὴμ, in Hieruſalem. (*i*) Teſtis.] *Nonnulli codices, & Theodoretus,* ὁ γνώστης καὶ μάρτυς, cognitor, & teſtis. (*k*) Non miſi te nomine meo.] *In alio Vaticano hæc ita ſunt poſita,* τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ, λέγων, ἀνθ' ὧν σὺ ἀπέστειλας ἐν τῷ ὀνόματί μου τὰ βιβλία πρὸς πάντα τὸν λαόν μου τὸν ἐν ἱερουσαλὴμ [οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου] πρὸς (*Complut.* καὶ πρὸς) σοφονίαν υἱὸν μαασίου τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἱερεῖς, λέγων, κύριος ἔδωκέ σε ἱερέα. Hæc dicit Dominus virtutum Deus Iſrael, dicens, pro eo, quod tu miſiſti in nomine meo libellos ad omnem populum meum, qui in Hieruſalem [non miſi te nomine meo] & ad Sophoniam filium Maaſiæ ſacerdotem, & ad omnes ſacerdotes, dicens: Dominus dedit, *&c. Quæ eodem fere modo ſunt in Compl. & reſpondent Theodoreto, atque Hebræo, ſi demantur illa quæ virgulis incluſimus : quæ inquit S. Hieron. lxx addidiſſe de ſuo, cætera autem omiſiſſe. Quare in noſtra eſt pura editio lxx. in iſta autem alterius Vaticani lectione] in aliam interpretationem eſt intruſa etiam interpretatio lxx.* (*l*) Dic.] *Alius Vaticanus, ut diximus, habet,* λέγων, dicens. *Compl.* εἰπεῖν, ad dicendum. S. *Hieron. nihil ponit ; quare fortaſſe licet ſuſpicari, lxx hunc locum ſic poſuiſſe,* non miſi te nomine meo ad Sophoniam filium Maaſiæ ſacerdotem : Dominus dedit, *&c. Ita enim idem fere ſenſus eliceretur.* (*m*) Cataractam.] *Theodor. habet,* εἰς τὸ ἀπόκλεισμα σινὼχ, καὶ εἰς τὸν καταρράκτην, in clauſuram Sinoch, & cataractam. *Addit autem, Syrum pro Sinoch dixiſſe,* εἱρκτὴν, carcerem. *Sanctus Hieron. notat Aquilam fuiſſe, qui retinuerit verbum hebraicum, Symmachum vero dixiſſe,* μόχλον, vectem. (*n*) Simul contumeliis affeciſtis.] *In pleriſque, & apud Theodoretum eſt,* διατί οὐκ ἐπετιμήσατε ἱερεμίᾳ ; cur non increpaſtis Hieremiam ? (*o*) Non propter hoc miſit.] *Abſunt ab aliis : & videntur redundare.* (*p*) Vos.] *Aliqui,* ἡμᾶς, nos, *ut vulgata.* (*q*) Ælamitem.] *Nonnulli,* νεελαμίτην, Neælamitem, *ut fere vulgata, & hic & paulo ſuperius.* (*r*) Non videbunt.] *Pro his, quæ ab aliquo etiam alio abſunt, in Compl eſt,* λέγει κύριος. ὅτι ἀποστασίαν ἐλάλησεν κατὰ τοῦ κυρίου, ait Dominus: quia prævaricationem loquutus eſt contra Dominum.

CAP. XXXVII.

(*a*) ET de timore in quo detinebunt lumbum, & ſalutem ?] *Abſunt h a Complut. & a vulgata, ubi hoc eſt, caput* 30. *A Theodoreto au videtur tantum abeſſe illud,* & ſalutem. (*b*) Ejus ?] *In Complut. & ap Theodoretum additur,* ὡς τικτούσης, quaſi parientis, *ut vulgata.* (*c*) Qu *Sic etiam Theodoretus. In Compl. additur,* οὐαὶ ὅτι, Væ, quia, *ut vulgata.* (Eis.] *In Complut. hæc ſubjunguntur, quæ agnoſcuntur etiam apud T doretum ;* σὺ δὲ μὴ φοβοῦ δοῦλέ μου ἰακὼβ, λέγει κύριος, οὐδὲ μὴ πτοηθῇς ἰσραήλ. ἐγὼ σώσω σε ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ γῆς τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν. στραφήσεται ἰακὼβ, καὶ ἀναπαύσει, καὶ περισσεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ οὐκ ἔσται ὁ νος, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμὶ, λέγει κύριος, τοῦ σώζειν σε. ποιήσω γὰρ συντέλειαν ἐν πᾶσι ἔθνεσι, ἐν οἷς διέσπειρά σε. σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω εἰς συντέλειαν, ἀλλὰ παιδεύσω σει, καὶ καθαρίζων οὐ καθαριῶ σε. Tu autem ne timeas ſerve meus Jacob, ait minus, neque paveas Iſrael : quia ecce ego ſalvabo te de terra longinqu ſemen tuum de terra captivitatis eorum. Et revertetur Jacob, & quieſc cunctis affluet bonis, & non erit, quem formidet : quoniam tecum ſu Dominus, ut ſalvem te. Faciam enim conſummationem in cunctis gen in quibus diſperſi te : te autem non faciam in conſummationem : ſed gabo te in judicio, & mundans non mundabo te. *Quæ poſtrema ver Hieron. refert ex Symmacho, ſicut ex Aquila,* nequaquam innocentem ciam. *Quare pro illis apud Theodor. eſt,* ἀθῷον οὐκ ἀθῳώσω. *Sed totam hanc ricopen S. Hieron. teſtatur in lxx non haberi, ſed in pleriſque codicibus gatæ tunc editionis ſub aſteriſcis de Theodotionis editione additam eſſe.* (Suſcitavi.] *Apud Theodoretum eſt,* βίαιον τὸ σύντριμμά σου, violenta con tua. (*f*) Interrogabunt.] *Id eſt,* quærent : *& reſpondet vulgata.* *Theodoretum ſequitur,* περὶ σοῦ, de te. *In pleriſque vero,* τὰ εἰς εἰρήνην σου, ad pacem tuam. (*g*) Tua.] *In Compl. & magna ex parte apud Theo tum, hæc ſubjunguntur,* τί βοᾷς ἐπὶ συντρίμματί σου ; ἀνίατος ὁ πόνος σου πλῆθος τῆς ἀδικίας σου, καὶ διὰ τῶν ἁμαρτιῶν σου τῶν σκληρῶν ἐποίησά σοι ταῦτα. clamas ſuper contritione tua ? Inſanabilis eſt dolor tuus propter multitu nem iniquitatis tuæ : & propter dura peccata tua feci hæc tibi : *ut vulg noſtra. Sed & hanc partem teſtatur S. Hieron. in lxx non haberi, uſque illud,* iniquitatis tuæ. *Theodoretus, pro,* ἀνίατος ὁ πόνος σου, *habet,* βίαιος ὁ πόνος σου, violentus eſt dolor tuus. (*h*) Carnem ſuam omnem comeden *Pro his in Compl. eſt,* εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσιν, in captivitatem venient. (Multiplicata.] *Theodoretus habet,* ὅτι ἴσχυσαν, quia prævaluerunt : *& vide ea omnia quæ virgulis incluſimus, habuiſſe ante illa,* Propterea omnes comedunt : *& ex verbis S. Hieronymi licet ſuſpicari aliquid eſſe admiſ ex aliis interpretationibus.* (*k*) Qui vaſtant te.] *Plerique,* οἱ διαφοβοῦν σε εἰς διαφόβημα, qui terrent te in terrorem. (*l*) Obducam.] ἀνάξω, *aſcendere faciam, ut hebræus, & optime convenit plagæ, quæ adducenda cutem, & ita codices noſtri Theodoreti. Interpres videtur habuiſſe,* ἀνοίξ aperiam. (*m*) Venatio veſtra eſt.] *Theodoretus,* ἡμῶν, noſtra. *In C pro his eſt tantum,* Sion, *ut vulgata. Theodoretus autem habet utrum* (*n*) Populus.] *In quibuſdam,* καὶ ὁ ναὸς, & templum, *ut etiam Theodore & vulgata.* (*o*) Teſtimonia.] *Theodoretus,* τὰ μαρτύρια, Syrus interp tatus eſt ſynagogas. (*p*) Ejus.] *In nonnullis, & apud Theodoret* αὐτῶν, ipſis.

CAP. XXXVIII.

(*a*) IN tempore.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, caput* 31. (*b*) Inveni calidum.] *Theodoretus*, Hebræus, & Sy τὸ θερμὸν, edidit, οἰκτιρμὸν, miſerationem. *Et oſtendit quomodo idem ſ elici poſſit ex dictione Græca. Illud* εὗρον, *fortaſſe poſſet etiam verti,* inve runt ; *ut referretur ad populum, quemadmodum in vulg. Schol. ex Sym cho,* εὑρίσκω χάριν ἐν ἐρήμῳ, λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας, πορευόμενον ἀνα τὸν ἰσραὴλ, invenio gratiam in deſerto, populum ſalvatum e gladio euntem quieſcere, ipſum Iſrael. *Sed & Aquilam, & Theodotionem dixiſſe, teſtatur S. Hier.* (*c*) Apparuit ei.] *Sic videtur legiſſe S. Hier. apud lx In cæteris libris eſt,* ὀφθήσεται, apparebit. (*d*) Quoniam.] *Nonnulli,* adhuc. (*e*) Iſrael.] *Sic etiam vulgata. Alii,* Hieruſalem. (*f*) Q plantaſtis.] *In quibuſdam,* ἔτι φυτεύσετε, adhuc plantabitis. *Compl.* ἔτι φυτεύ adhuc plantate. (*g*) Veſtrum.] *Theodor.* ἡμῶν, noſtrum. (*h*) In ſolenn te Phaſec : & generabit filiorum turbam multam.] *Hæc in ſolis lxx quit S. Hier. pro quibus in Hebr. legantur hæc,* inter quos erunt cæcus, claudus, *&c. Apud Theodor. vero utraque conjunguntur.* (*i*) Gaudium.] *Compl. additur,* καὶ παρακληθήσομαι αὐτοὺς, & conſolabor eos, *ut vulg.* (*k*) mentationis.] *In quibuſdã eſt,* θρῆνος, καὶ κλαυθμὸς, καὶ ὀδυρμὸς ῥαχὴλ ἀποκλαιο τοὺς υἱοὺς, *aut,* ἐπὶ τοὺς, *& apud S. Hier. ex lxx,* lamentatio, & fletus, & luctus chel plorantis filios ſuos, *& in aliquo,* ἀποκλαιομένη, plorans. (*l*) Conquie re.] *Sic apud S. Hier. cæteri* παρακληθῆναι conſolari. (*m*) Stabile filiis tu *Pro his in Compl. eſt,* καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει κύριος, καὶ ἐπιστρέ οἱ υἱοὶ (*Theodoretus addit,* αὐτῶν, *interpres,* σοῦ) εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν, & erit noviſſimis tuis, ait Dominus : & revertentur filii ad terminos ſuos, *ut vulg.* (*n*) Sum caſtigatus.] *Apud Theodoretum additur negatio.* (*o*) Cog vi.] *Apud Theodoreti interpretem additur,* percuſſi femur meum : ſe & ingemui, *duas eſſe interpretationes liquet ex S. Hieronymo.* (*p*) T *In aliquo eſt,* σε, te : *& ſic legit S. Hier. apud lxx.* (*q*) Sion.] *Sic hab vulgata editio tempore S. Hieronymi. Credibile autem eſt lxx poſuiſſe di nem hebraicam Sionim, quam habet Theodoretus, pro qua inquit Syrum i pretatum eſſe,* σημεῖα, ſigna, *& S. Hier. Aquilam & Symmachum,* ſpecu tores, *&,* ſpeculas. *Quare Compl.* στῆσον σεαυτῇ ἐπισκόπους, ſtatue tibi ſpecu tores. (*r*) Converteris filia deſpecta.] *Sic S. Hier. ex lxx. Poſſ men etiam verti,* averteris filia inhonorata ? *Compl. habet,* ἀπεγνωσμένη, ſperata. (*s*) Dominus ſalutem.] *Th.* σε κύριος εἰς σωτηρίαν, εἰς καταφυτ καινὴν, te Dominus in ſalutem, in plantationem novam. S. *Hier. ex lxx,* Dominus ſalute : *ex Theodotione autem :* Creavit Dominus ſalutem nov in ſalute circuibit homo: *quem inquit vulgatæ tunc editioni conſentire, d ro & Sym. ſuæ.* (*t*) In urbibus Juda, & in omni terra.] *In quibuſdam eſt,* ἐν ἰούδα, (*aut,* ἐν γῇ ἰουδαίᾳ) καὶ ἐν πάσῃ πόλει αὐτοῦ. *Et S. Hier. ex lxx,* In terra dæa & in omni civitate ejus. (*u*) Non reprobabo.] *Sic etiam S. Hier ex lxx. & Origenes:* Illud, οὐκ, apud cæteros interpretes non eſt, ſed apud lx

Theodoret

Theodoretus quidem non habet; apud quem etiam, ut in Compl. & apud S. Hieronymum, tota iſta pericopa, ſi elevatum, uſque ad, quæ fecerunt, ponitur poſt verba illa, cunctis diebus. (*) A turri.] *Theodoretus*, ἀνανιὴλ ἕως τῆς πύλης τῆς γωνίας, ab Ananiel uſque ad portam anguli: *pro quo inquit Syrum dixiſſe*, ἀπὸ πύργου τῆς γωνίας ἀνανεὴλ, a turre anguli Ananiel. (*x*) Dimenſionis.] διαμέτρησις, *quaſi norma menſuræ: pro quo* S. *Hier. inquit Symmachum dixiſſe funiculum. Apud Theodoretum eſt*, τὸ σχοινίον τῆς διαμετρήσεως, funiculus dimenſionis. (*y*) Eos] *Sic etiam Theodoretus. In aliquo*, αὐτῆς, eam, *ut vulgata.* (*z*) Et omnes Aſaremoth.] *In Compl. & apud Theodoretum eſt*, ϗ πᾶσαν φάραγγα φαγαρὶμ, ϗ σποδοῦ (*Theodor.* σποδιὰν) ϗ πᾶσαν ἀσαρημὼθ, & omnem vallem Phagarim, & cineris, & omnem Aſſaremoth: *quomodo* S. *Hier. ex vulgata ſui temporis: ſed verbum Phagarim ex Theodotione agnoſcit, pro quo ipſe ponit*, ruinarum, *alii*, cadaverum: *Theodoretus putat eſſe loca ſacrificandis carnibus deſtinata. Pro Aſaremoth autem idem* S. *Hier. teſtatur Aquilam dixiſſe ſuburbana, ſive, arva, & rura. Schol.* τὰ προάστεια. (*a*) Nachal.] *In Compl. & apud Theodoretum*, χειμάῤῥου, torrentem: *quod interpretatio illius.*

CAP. XXXIX.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput* 32. (*b*) Demittet ſe.] καθίεται *Nonnulli*, καθιεῖται, ſedet. *Plerique*, ἀποθανεῖται, morietur. *Cæterum in Complut. ſequuntur hæc*, ἕως ἐπισκέψωμαι αὐτὸν, λέξει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμήσητε κατὰ τῶν χαλδαίων οὐκ εὐοδωθήσεσθε, donec viſitem eum, ait Dominus: quod ſi pugnaveritis adverſus Chaldæos, nihil proſperum habebitis: *quæ negat* S. *Hier. in lxx haberi.* (*c*) Judicium] eſt, jus. *Additur vero in multis*, τῆς ἀγχιστείας, propinquitatis. (*d*) Scripti erant.] *Videtur idem hoc loco valere*, γραφόντων, *ac* γραψάντων, *quod eſt in quibuſdam.* (*e*) Poſſidebuntur.] *Etiam in alio pervetuſto codice eſt*, κτήσονται, *ſed videtur idem valere, ac* κτηθήσονται, *quod eſt in aliis, & in fine capitis etiam in noſtro ſimili ſententia.* (*f*) O qui es.] *Ita hoc etiam transfert* S. *Hier. iſtud*, ὢν, *ſive*, ὤν, *de quo alibi notatum.* (*g*) Dominus magni.] *Pro his uſque ad*, oculo, *hæc habentur in Compl.* κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ, μέγας βουλῇ ϗ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, Dominus virtutum nomen illi: magnus conſilio, & potens operibus. (*h*) Tui.] *In multis additur*, ἀνεῳγμένοι, aperti. (*i*) Ejus.] *In Compl. additur* ϗ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ, *quod vulgata*, & ſecundum fructum adinventionum ſuarum. (*k*) Famis.] *In nonnullis ſequitur*, ϗ τοῦ θανάτου, & mortis: *in aliquo autem*, ϗ λοιμοῦ, peſtis. *Solet autem ſæpe nomine mortis ſignificari peſtis.* (*l*) Soli.] S. *Hier. ex Aquila*, πλὴν, veruntamen, *aut*, tantum: *ex Symmachi ſecunda editione*, διόλου, jugiter: *primum autem cum lxx & Theodot. convenire inquit*, id eſt, ſoli: *& de hac re docte diſputat.* (*m*) Sua.] *In Compl. adjunguntur* ϗ υἱοὶ ἰσραὴλ οἳ παραπικραίνουσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, λέγει κύριος, filii Iſrael, qui (*addit* S. *Hier.* uſque nunc) exacerbant me in operibus manuum ſuarum, dicit Dominus: *quæ idem teſtatur in lxx, non haberi.* (*n*) Averterunt.] *Multi*, ἔστρεψαν, verterunt. (*o*) Vltra accipere.] *Nonnulli*, ἐκδέχειν, admittere. (*p*) Offerendos.] S. *Hier. ex Aq. & Symmacho*, ut tranſducerent. (*q*) Moloch regi.] *Ab aliquo abeſt illud*, βασιλεῖ, *nam videtur interpretatio ipſius Moloch.* (*r*) Amiſſione.] *Aut*, immiſſione, *ut pſal.* 77. *aut*, amandatione, *quod græce*, ἀποστολῇ. *In Compl. & fortaſſe apud Theod.* ϗ ἐν λοιμῷ, & in peſte. (*ſ*) Sephela.] *Interpretatur* S. *Hier.* campeſtribus, *id eſt*, *planiciei*, &, Nageb, *quæ ad Auſtrum ſunt.*

CAP. XL.

(*a*) ET factum eſt.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput* 33. *uſque ad verſum* 14. (*b*) Et demonſtrabo eis, & curabo eam.] *Plerique*, ϗ ἰατρεύσω αὐτοὺς, ϗ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν, & curabo eos, & revelabo eis ad exaudiendum. (*c*) Etiam.] *In multis*, αὐτοῖς, eis. (*d*) Et erit.] *In Complut.* ϗ ἔσται μοι εἰς ὄνομα, & erit mihi in nomen, *ut vulgata.* (*e*) Dominus.] *In Complut. & apud Theodoretum hæc ſequuntur: quorum nonnulla ſunt ſimilia iis quæ habita ſunt cap.* 23. ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, ϗ ἀναστήσω τὸ ῥῆμα τὸ ἀγαθὸν, ὃ ἐλάλησα ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ, ϗ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ϗ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ βλαστῆσαι ποιήσω τῷ δαυὶδ βλαστὸν δικαιοσύνης, (*apud Theodoretum vero pro his eſt*, ἀνατελῶ κέρας τῷ δαυὶδ, exoriri faciam cornu David,) ϗ βασιλεύσει βασιλεὺς, ϗ συνήσει, ϗ ποιήσει κρίμα, ϗ δικαιοσύνην ἐν τῇ γῇ. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σωθήσεται ἰούδας, ϗ ἰερουσαλὴμ κατοικήσει πεποιθότως. ϗ τοῦτό ἐστιν τὸ ὄνομα, ὃ καλέσουσιν αὐτῷ, κύριος δίκαιος ἡμῶν, (*Theodoretus*, ὃ κληθήσεται, κύριος δικαιοσύνη ἡμῶν,) ὅτι οὕτω λέγει κύριος, οὐκ ἐκλείψει τῷ δαυὶδ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰσραήλ. ϗ ἐκ τῶν ἱερέων ϗ λευιτῶν οὐκ ἐκλείψει (*Theodoretus*, οὐκ ἐξολοθρευθήσεται) ἀνὴρ ἐνώπιόν μου, προσφέρων ὁλοκαύτωμα, ϗ θυμιῶν δῶρον, ϗ ποιῶν θυσίαν πάσας τὰς ἡμέρας. ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν, λέγων, οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν ἠθετημένην ποιήσητε τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς ἡμέρας, ϗ τὴν διαθήκην μου τὴν μετὰ τῆς νυκτὸς, ὥστε μὴ εἶναι ἡμέραν, ϗ νύκτα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, ϗ ἡ διαθήκη μου ἠθετημένη ἔσται μετὰ τοῦ δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ὥστε μὴ εἶναι ἐξ αὐτοῦ υἱὸν βασιλεύοντα ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ϗ μετὰ τῶν λευιτῶν, ϗ ἱερέων τῶν λειτουργῶν μου. ὥσπερ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ οὐ μετρηθήσεται ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, οὕτως πληθυνῶ τὸ σπέρμα τοῦ δαυὶδ τοῦ δούλου μου, ϗ τοὺς λευίτας τοὺς λειτουργοῦντάς μοι. ϗ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἱερεμίαν, λέγων, οὐκ εἶδες τί ὁ λαὸς οὗτος ἐλάλησε; λέγων, δύο συγγενείας, ἃς ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἐξῶσεν αὐτάς· καὶ τὸν λαόν μου παρώξυναν ἵνα μὴ ἦ ἔθνος ἐνώπιον αὐτῶν· οὕτω λέγει κύριος, ἐὰν μὴ εἴη ἡ διαθήκη μου τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νυκτὶ, καὶ νόμους τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τῆς γῆς μὴ ἔθεμην, οὕτως τὸ σπέρμα τοῦ ἰακὼβ καὶ δαυὶδ τοῦ δούλου μου ἔξωσα ἂν, ὥστε μὴ λαβεῖν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντας ἐν τῷ σπέρματι τοῦ ἀβραὰμ, καὶ τοῦ ἰσαὰκ, καὶ τοῦ ἰακώβ. ὅτι ἀναστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν, καὶ ἐλεήσω αὐτούς. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & ſuſcitabo verbum bonum, quod loquutus ſum ad domum Iſrael, & ad domum Juda. In diebus illis, & in tempore illo germinare faciam David germen juſtitiæ: [& regnabit rex,] (*hæc abſunt a Theodoreto cujus etiam alia verba propius accedunt ad ea quæ cap.* 23.) & intelliget, & faciet judicium, & juſtitiam in terra. In diebus illis ſalvabitur Judas, & Hieruſalem habitabit confidenter: & hoc eſt nomen, quod vocabunt ei, Dominus juſtus noſter: (*Theodoretus*, juſtitia noſtra.) Quia ſic dicit Dominus: Non deficiet ipſi David vir ſedens ſuper thronum Iſrael. Et de Sacerdotibus & Levitis non deficiet coram me offerens holocauſtoma, & adolens donum, & faciens ſacrificium omnibus diebus. Et factum eſt verbum Domini ad Hieremiam, dicens: Sic dicit Dominus: Si irritum feceritis teſtamentum meum, quod cum die, & teſtamentum meum, quod cum nocte, ut non ſit dies & nox in tempore ſuo; & teſtamentum meum irritum erit cum David ſervo meo: (ut non ſit ex filiis regnans ſuper thronum ejus:) & cum levitis, & ſacerdotibus miniſtris meis. Sicut non numerabitur militia cœli, & non menſurabitur arena maris; ſic multiplicabo ſemen David ſervi mei, & Levitas miniſtros meos: & factum eſt verbum Domini ad Hieremiam dicens, Nunquid non vidiſti, quid populus hic loquutus ſit? dicens, Duas cognationes, quas elegerat Dominus, expulit eas: Et populum meum irritaverunt, ut non ſit gens coram eis. Sic dicit Dominus, Si non eſſet teſtamentum meum diei, & nocti, & leges cœli & terræ non poſuiſſem, ſic ſemen Jacob, & David ſervi mei expuliſſem utique, ut non acciperem de ſemine ejus principes in ſemine Abraam, & Iſaac, & Jacob. Reducam enim captivitatem eorum, & miſerebor eis.

CAP. XLI.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap.* 34. (*b*) Et univerſa.] *Complut.* ϗ πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοὶ ἐπολέμουν, *quod vulgata*, univerſaque regna terræ, quæ erant ſub poteſtate manus ejus, & omnes populi bellabant, &c. (*c*) Videbunt.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, & os ejus cum ore tuo loquetur, *ut vulgata.* (*d*) In pace.] *In cæteris hæc antecedunt*, οὐκ ἀποθανῇ (*& in aliquo*, πρὸς σε, οὐκ ἀποθανῇ) ἐν ῥομφαίᾳ, *& in vulgata*, ad te: non morieris gladio. (*e*) Ploraverunt.] *Complut.* ἔκαυσαν, combuſſerunt. (*f*) Plorabunt & te, væ Domine.] *Eadem*, καύσονται ϗ σὲ ὦ κύριε, comburent & te heu Domine. *Atqui etiam ad marginem Vaticani eſt*, ὦ κύριε. *In Hebraico eſt*, ὦ ἄδων. *Ac veriſimile eſt, quod alii interpretes dixerint*, οὐαὶ κύριε, *aut*, ὦ κύριε, *aliquem ac fortaſſe quidem ipſos lxx retinuiſſe, dictiones Hebraicas, ac dixiſſe*, ϗ ὦ ἄδων κόψονταί σε, & heu Domine plangent te: *quod cum minus intelligeretur, factum ſit*, ἕως ᾅδου, *quod in noſtra, & pleriſque ſequitur, id eſt*, ad infernum: *quod tamen in Hebraico, & Complut. non eſt.* (*g*) Juda.] *In quibuſdam additur*, τὰς καταλελειμμένας, quæ reliquæ erant, *ut vulgata* (*h*) Populum.] *In iiſdem additur*, τὸν ἐν ἱερουσαλὴμ, qui in Hieruſalem. (*i*) Converſi ſunt.] *Similis loquutio eſt paulo poſt in verbis Domini. In Complut. eſt*, ἐπήκουσαν, obedierunt. (*k*) Et demiſerunt.] *In eadem*, ϗ ἤκουσαν, ϗ ἀφῆκαν, & audierunt, & dimiſerunt. *Poſt quæ ſubjunguntur iſta, quæ videntur etiam a Theodoreto agnoſci, & reſpondent vulgatæ*, ϗ ἐπεστράφησαν μετὰ ταῦτα ϗ ἀνήγαγον τοὺς δούλους, ϗ τὰς παιδίσκας, οὓς ἀπέστειλαν ἐλευθέρους, ϗ ὑπέταξαν αὐτοὺς εἰς δούλους, ϗ παιδίσκας. Et converſi ſunt deinceps, & retraxerunt ſervos, & ancillas, quos dimiſerant liberos, & ſubjugaverunt in ſervos, & ancillas, &c. (*) Nomen.] *Quidam*, τὴν διαθήκην, teſtamentum. (*l*) Quem fecerunt ad operandum eo.] *Pro his apud Theodoretum, & in Complut. eſt*, ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, ϗ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν (*Theodor.* διχοτομημάτων) αὐτοῦ, quem conciderunt in duas partes, & tranſierunt in medio partium ejus. (*m*) Juda.] *Theodoretus addit*, ἄρχοντας (*Compl.* ϗ ἄρχοντες) ἱερουσαλὴμ, principes Hieruſalem. (*n*) Populum.] *Apud eundem*, ϗ πάντα τὸν λαὸν (*Complut.* ϗ πᾶς ὁ λαὸς) τῆς γῆς οἱ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν τοῦ μόσχου, & omnem populum terræ, qui tranſierunt in medio partium vituli: *quæ poſtrema verba omittuntur in Complut.* (*o*) Eorum.] *In eodem additur*, ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, & in manum quærentium animam eorum. (*p*) Eorum.] *In aliquo eſt*, αὐτοῦ, ejus. (*q*) Recedentibus.] *In aliquo eſt*, οἱ ἀποτρέχοντες, qui recedunt. *In Complut. autem hic locus ſic habet, congruenter vulgatæ*, δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν, dabo in manus inimicorum eorum, & in manus quærentium animam eorum, & in manus virtutis regis Babylonis, iis qui recedunt a vobis.

CAP. XLII.

(*a*) VErbum.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput* 35. (*b*) Archabin.] *In quibuſdam*, ῥαχαβεὶν, Rachabin. (*c*) Qui.] *Alii*, ὃ, quod. (*d*) Atrium.] *In Compl. eſt*, τὴν ὁδὸν, viam. *Vulg.* qui erat cuſtos veſtibuli. (*e*) Ingredi: & ingreſſi ſumus.] *In aliis*, ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα, aſcendentes ingrediemur. (*f*) Biberunt.] *In Compl. additur*, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, uſque ad diem hanc, quia audierunt mandatum patris ſui. (*g*) Et loquutus ſum.] *Addendum in noſtra*, ϗ ἐλάλησα. (*h*) Prophetas.] *In Compl. additur*, ὀρθρίζων τὸ πρωῒ, ϗ ἀποστέλλων, *quod vulgata*, conſurgens diluculo, mittenſque (*i*) Propterea ſic dixit Dominus.] *Pro his in Compl. hæc ſunt quæ reſpondent vulgatæ*, διότι ἐλάλησα αὐτοῖς, ϗ οὐκ ἤκουσαν, ϗ ἐκάλεσα αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀπεκρίθησαν. ϗ τῷ οἴκῳ τῶν ῥαχαβὶμ εἶπεν ἱερεμίας, οὕτως εἶπεν κύριος, eo quod loquutus ſum ad illos, & non audierunt; & vocavi illos & non reſponderunt. Et domui Rachabim dixit Hieremias: Sic dixit Dominus. (*k*) Terræ] *Habet etiam Theodoretus: non habet Compl. neque vulgata.*

CAP. XLIII.

(*a*) IN anno.] *Nonnulli*, ϗ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, Et in anno. *Eſt autem hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, caput* 36. (*b*) Loquente me.] *In Complut.* ἐλάλησα, loquutus ſum. (*c*) Et leges.] *In eadem*, ϗ σὺ εἰσελεύσῃ, ϗ ἀναγνώσῃ, Et tu ingredieris, & leges. (*d*) Octavo.] *In quibuſdam*, πέμπτῳ, *& vulgata*, quinto. (*e*) Ubi.] *Cæteri*, πόθεν, Unde. (*) Ingreſſi ſunt.] *Aquila*, ἀπήντησαν τῷ βασιλεῖ, occurrerunt regi. (*f*) Hyemali.] *In Compl. additur*, ἐν μηνὶ ἐννάτῳ, in menſe nono, *ut vulgata.* (*g*) Non quæſierunt.] *In aliquo, & apud Theodoretum additur*, τὸν κύριον, Dominum. *In quibuſdam eſt*, ϗ οὐκ ἐξέστησαν, & non obſtupuerunt. (*h*) De comburendo.] *Cæteri*, πρὸς τὸ μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον, ϗ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν, de non comburendo volumine, & non audivit eos. *Ita etiam Compl. Sed in ea præcedit, pro*, ἀντέθεντο, (*quod agnoſcit etiam Theodoretus, & reſpondet hebraico*) ἀντεῖπαν, contradixerunt, *cui fortaſſe magis conveniret ſequens affirmatio*, de comburendo. *Vulgata tamen habet*, contradixerunt regi, ne combureret. (*i*) Deficient ab ea.] *Legendum enim*, ἀπ' αὐτῆς, *ut in Vaticano: licet Typographus fecerit*, ἐπ' αὐτῆς. *In quibuſdam vero eſt*, ϗ ἐκτρίψει ἀπ' αὐτῆς ἄνθρωπον, & delebit ex ea hominem. (k) Ejus.] *In Compl. additur*, τὰς ἀνομίας αὐτῶν, iniquitates ſuas, *ut vulgata.* (l) Baruch volumen aliud.] *Pro his in Compl. ſunt iſta, quæ reſpondent vulgatæ*, ἱερεμίας χαρτίον ἕτερον, ϗ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ βαροὺχ, υἱῷ νηρίου τοῦ γραμματέως, Hieremias volumen aliud, & dedit illud Baruch filio Neriæ ſcribæ.

CAP. XLIV.

(*a*) PRO Joacim.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 37. Hic autem in quibuſdam eſt*, ἀντὶ ἰεχονίου υἱοῦ ἰωακεὶμ, *& vulgata*, pro Jechonia filio Joachim. (*b*) Deſuper.] *Illud* ὅτι, *hoc loco videtur valere idem, atque*, ἐπάνωθεν, *aut*, ἀπάνωθεν, *id eſt*, a deſuper: *quare in aliis eſt*, ἀπὸ ἱερουσαλὴμ, a Hieruſalem. (*c*) Emeret.] *In aliquo additur*, ἄρτον, *& in alio*, ἄρτους, panes: *quod videtur agnoſcere Theodoretus.* (*d*) In Chereth.] *Nonnulli*, εἰς τὸν συγκλεισμὸν, in clauſuram: *hoc vocabulum Theodoretus habuit etiam in capite ſequenti, & interpretatur lacum.* (*e*) Et nunc Domine.] *Complut.* ϗ νῦν ἄκουσον δὴ κύριε, & nunc audi quæſo Domine, *&c.*

CAP. XLV.

(*a*) SEmeliæ.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 38. Hic autem in Complut. additur*, ϗ πασχὼρ υἱὸς μελχίου, & Paſchor filius Melchiæ. (*b*) Habitans.] *Nonnulli*, ὁ καθήμενος, ſedens. (*c*) Fame.] *In Compl. additur*, ϗ ἐν λοιμῷ, & in peſte. (*d*) Dixerunt.] *In eadem additur* οἱ ἄρχοντες, principes. (*e*) Vaticinatur.] *In quibuſdam eſt*, οὐ χρησιμολογεῖ, non utiliter loquitur. (*f*) Et projecerunt.] *Complut.* ϗ ἔλαβον τὸν ἱερεμίαν, ϗ ἔρριψαν, & tulerunt Hieremiam, & projecerunt. (*g*) Eum.] *In eadem additur*, ἐν σχοινίοις, in funibus. (*h*) Æthiops.] *In eadem additur, quod videtur etiam agnoſci a Theodoreto*, ἀνὴρ εὐνοῦχος, vir eunuchus. (*i*) Malefeciſti.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, κύριέ μου βασιλεῦ ἐπονήρευσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πάντα ἃ ἐποίησαν κατὰ τοῦ ἱερεμίου τοῦ προφήτου, ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, ἵνα ἀποθάνῃ ἐν αὐτῷ ἀπὸ προσώπου, Domine mi rex, male fecerunt viri iſti omnia quæcunque perpetrarunt contra Hieremiam prophetam mittentes eum in lacum, ut moriatur in eo a facie, *&c. quomodo fere vulgata.* (*k*) Aſelicel.] *Apollinarius*: Cæteri, τὴν τρίτην. *Theodoretus: Hoc Syrus interpretatus eſt*, ἔσω τὴν τρίτην θύραν, intra tertiam portam. (*l*) Prævalebunt.] *In quibuſdam & apud Theodoretum*, ἠδυνάσθησαν, prævaluerunt, *ut vulgata.* (*m*) Deponent.] *Non longe ab vulgata, in qua tamen eſt tempus præteritum*, demerſerunt. *Compl. & aliqui vetuſti habent*, ϗ κατισχύσουσιν ἐν ὀλισθήμασιν πόδας σου, *quod interpretantur*, & prævalebunt lubricis contra pedes tuos. *Theodoretus autem*, κατισχύσουσί σου, ἐν ὀλισθήματι ποδός σου, prævalebunt tibi in lapſu pedis tui.

CAP. XLVI.

(*a*) MEnſe.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 39. Hic autem locus in quibuſdam codicibus ſic habet*, ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τοῦ σεδεκίου, βασιλέως ἰούδα, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, in anno nono Sedeciæ regis Juda in menſe decimo, *ut vulgata: quam lectionem agnoſcit etiam Theodoretus.* (*b*) Babylonis.] *Hic in Complut. ſequuntur iſta, quæ agnoſcuntur etiam a Theodoreto*, ϗ ἐγένετο, ὡς εἶδεν αὐτοὺς σεδεκίας βασιλεὺς ἰούδα, ϗ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταὶ, ϗ ἔφυγον, ϗ ἐξῆλθον νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τὴν ὁδὸν κήπου τοῦ βασιλέως διὰ τὴν πύλην ἀναμέσον τοῦ τείχους ϗ τοῦ προτειχίσματος, ϗ ἐξῆλθον διὰ τὴν ὁδὸν ἀραβά· ϗ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ὀπίσω αὐτῶν, ϗ συνέλαβον τὸν σεδεκίαν ἐν τῷ πέραν ἱεριχὼ, ϗ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ναβουχοδονόσορ βασιλέα βαβυλῶνος εἰς ῥεβλάθα τὴν ἐν τῇ γῇ αἰμάθ. ϗ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως. ϗ ἔσφαξεν ὁ βασιλεὺς βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς σεδεκίου ἐν ῥεβλάθα κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰούδα ἔσφαξεν. ϗ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκίου ἐξετύφλωσεν. ϗ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, ϗ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα. ϗ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, ϗ τὰς οἰκίας τοῦ λαοῦ ἐνέπρησαν οἱ χαλδαῖοι ἐν πυρὶ, ϗ τὸ τεῖχος ἱερουσαλὴμ καθεῖλαν. ϗ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, ϗ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος, ϗ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, ϗ τοὺς καταλειφθέντας μετῆρεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς βαβυλῶνα. ϗ ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ λαοῦ οἷς οὐκ ἦν οὐθὲν, κατέλιπεν ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐν γῇ ἰούδα, ϗ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀμπελῶνας, ϗ ἀγροὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐνετείλατο ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος ὑπὲρ τοῦ ἱερεμίου ἐν χειρὶ ναβουζαρδὰν τοῦ ἀρχιμαγείρου, λέγων, λάβε αὐτὸν, ϗ θὲς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτὸν, ϗ μὴ ποιήσῃς αὐτῷ οὐθὲν κακὸν, ἀλλὰ καθὼς λαλήσῃ πρός σε, ϗ οὕτω ποιήσεις αὐτῷ. ἀπέστειλε ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, ϗ ναβουσεζβὰν, ϗ ῥαψάρης, ϗ νηργὲλ, ϗ σαρασὰρ, ϗ ῥαβμὰγ, ϗ πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος. Et factum eſt, ut vidit eos Sedecias rex Juda, & omnes viri bellatores; & fugerunt, & exierunt nocte de civitate per viam horti regis per portam inter medium muri, & antemuralis: & exierunt per viam Araba. Et inſequuta eſt virtus Chaldæorum poſt eos: & ceperunt Sedeciam in regione trans Hiericho, & adduxerunt eum ad Nabuchodonoſor regem Babylonis, in Reblatha, quæ eſt in terra Æmath. Et locutus eſt ei cum judicio. Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciæ in Reblatha ante oculos ejus: & omnes principes Juda jugulavit. Et oculos Sedeciæ excæcavit: & vinxit eum in compedibus, & duxit eum in Babylonem. Et domum regis, & domos populi ſuccenderunt Chaldæi in igne, & murum Hieruſalem deſtruxerunt. Et reſiduum populi, & eos, qui remanſerant in civitate, transfugas, qui transfugerant ad regem Babylonis, & reliquum populi, & eos, qui remanſerunt, tranſtulit Nabuzardan princeps coquorum in Babylonem. Et de pauperibus populi, quibus non erat quicquam, reliquit Nabuzardan princeps coquorum in terra Juda; & dedit eis vineas & agros in die illa. Et mandaverat Nabuchodonoſor rex Babylonis pro Hieremia in manu Nabuzardan: Suſcipe eum, & pone oculos tuos ſuper eo: & ne facias ei malum ullum: ſed, ſicut loquutus fuerit ad te, facies ei. Et miſit Nabuzardan rex coquorum, & Nabuſezban, & Rapſares, & Nergel, & Saraſar, & Rabmag, & omnes duces regis Babylonis.

CAP. XLVII.

(*a*) DOminus.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt cap. 40 Hic autem in Complut. & apud Theodoretum additur*, καθὼς ἐλάλησεν, ſicut loquutus eſt. (*b*) Ejus.] *In iiſdem ſequitur*, ϗ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος, & facta eſt vobis ſermo hic, *ut vulgata.* (*c*) Babylonem.] *In cæteris adjungitur*, ἧκε, veni. (*d*) Redi.] *In Complut. & apud Theodoretum*, ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου. εἰς καλὸν ϗ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευ ναι, ἐκεῖ πορεύου, ϗ ἀνάστρεψον, Ecce omnis terra in conſpectu tuo eſt: eo qu bonum & placitum in oculis tuis ire, illuc vade, & redi. (*e*) Vade.] *Delendum illud*, ϗ, *quod in noſtra antecedit.* (*f*) Dona.] *Nonnulli*, ἐπισιτείαν, ϗ δῶρα, viaticum, & dona. (*g*) Commendarunt.] *Multi*, παρακατέθετο, commendavit. (*h*) Eorum] *In Compl. ſequitur*, ϗ τὰ νήπια, ϗ ἀπὸ τῶν πτω τῆς γῆς, & parvulos, & de pauperibus terræ, *ut vulg.* (*i*) Et venerunt.] *In eadem antecedunt hæc*, ϗ ἐστράφησαν πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου, διεσπάρησαν, Et reverſi ſunt omneis Iudæi de omni loco, in quem diſperſerant ſe. (*k*) Beliſſa rex filius.] *Compl.* βασίλισσα βασιλέως υἱῶν ἀμμὼν, regina regis filiorum Ammon. *Atque iſtud quidem*, filiorum, *convenit cum vulgata: cætera autem valde abhorrent.* (*l*) Rem.] *Complut. addit*, τοῦτο, hanc. *habent*, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, juxta verbum tuum.

CAP. XLVIII.

(*a*) REgis.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 41. Hic autem in Complut. additur*, ϗ ἡγούμενοι τοῦ βασιλέως, *vulgata*, & optimates regis. *Multæ ſunt aliæ hujuſmodi additiones: ſed eas notamus, quæ ad ſententiam faciunt.* (*b*) Godoliam.) *In eadem ſequitur*, μαχαίρᾳ, ϗ ἐθανάτωσαν αὐτόν, gladio, & interfecerunt eum. (*c*) Ibi.] *In eadem ſubjungitur*, ϗ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν ἰσμαὴλ, & viros bellatores percuſſit Iſmael. (*d*) Manna.] *Eſt vox Hebraica paululum corrupta, de qua alibi notatum eſt ex S. Hieronymo. Eam Aquila interpretatus eſt*, δῶρα, dona. *Symm.* θυσία, ſacrificium. *Compl.* δῶρον, donum. (*e*) Jugulavit eos in puteo.] *Non longe a vulgata. Plerique autem libri*, ἔσφαξεν αὐτοὺς, ϗ ἐνέβαλεν εἰς τὸ φρέαρ, jugulavit eos, & injecit in puteum. *Theodoretus videtur habuiſſe*, βολίσι, jaculis. *In Complut. ſubjungitur*, ϗ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, ipſe, & viri, qui erant cum eo. (*f*) Quæ.] *Aliqui*, τοὺς μετ' αὐτοῦ, qui cum eo. *In Compl. autem ſequitur*, ηὐφράνθησαν, lætati ſunt, *quod agnoſcit etiam Theodoretus.* (*g*) Iſmael.] *In eadem additur*, ναθανίου ἀπὸ μασσηφὰ μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν γοδολίαν υἱὸν ἀχικὰμ, filio Nathaniæ Maſipha, poſtquam ille percuſſerat Godoliam filium Achicam. (*h*) Gaberochamaa.] *Sunt dictiones hebraicæ paululum depravatæ, quæ ſignificant* in peregrinatione Chamaan, *In quibuſdam facta eſt miſtio ex græco & hebræo*, ἐν γῇ βηρὼθ χαάμ, in terra Beroth Chaam.

CAP. XLIX.

(*a*) VIdent.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 42. Hic autem Theodoretus addit*, ἡμᾶς, nos, *ut vulgata*, nos intuentur. (*b*) Dominus.] *In Compl. ſequitur*, ὁ θεὸς ἰσραὴλ, οὗ ἀπεστείλατέ με πρὸς αὐτὸν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, Deus Iſrael, ad quem miſiſtis me ad eum, ut cadat deprecatio veſtra ante eum. (*c*) Quæ feci.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, οἷς εἶπα ποιῆσαι, quæ dixi facere. *noſtra convenit cum vulgata.* (*d*) Domini.] *In Compl. ſequitur*, ἡμῶν, λέγοντες, μηδαμῶς, ὅτι, Dei noſtri, dicentes, Nequaquam, quia, (*e*) Sic dixit Dominus.] *Eadem*, κατάλοιποι ἰούδα. οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ,, reſidui Juda. Sic dixit Dominus virtutum, Deus Iſrael. (*f*) Fame.] *In eadem ſubjungitur*, ϗ λοιμῷ, & peſte. (*g*) Quia maligne.] *Eadem*, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον, ὅτι ἐπονηρεύσασθε, quia conteſtatus ſum vobis hodie, quia maligne, *&c.* (*h*) Faciemus.] *In eadem, & apud Theodoretum*, οὕτως ἀνάγγειλον ἡμῖν, ϗ ποιήσομεν. ϗ ἀνήγγειλα ὑμῖν, ϗ οὐκ εἰσηκούσατε, ſic annuncia nobis, & faciemus: & annunciavi vobis, & non exaudiſtis. (*i*) Fame.] *In Complut. additur*, ϗ ἐν λοιμῷ, & in peſte: *pro quo Theodoretus videtur habuiſſe*, θανάτῳ, morte. *Sic enim ſæpe nominatur peſtis.*

CAP. L.

(*a*) VIri.] *Hoc in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 43. Hic autem in pleriſque additur*, ὑπερήφανοι, ſuperbi. *In Complut. autem hic locus ſic habet*, οἱ ὑπερήφανοι οἱ εἰπόντες τῷ ἱερεμίᾳ, ψευδῆ σὺ λαλεῖς, ſuperbi dicentes Hieremiæ, Mendacia tu loqueris: *quæ ultima verba etiam apud Theodor.* (*b*) Reverterant.] *Eadem*, τοὺς ἀποστραφέντας ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ, *quod vulgata*, qui reverſi fuerant cunctis gentibus, ad quas fuerant ante diſperſi. (*c*) In veſtibulis.] Cæteri, ἐν κρυφαίῳ, in occulto. (*d*) Babylonis.] *Theodoretus & Compl. addunt*, τὸν δοῦλόν μου, ſervum meum. (*e*) Qui in On.] *Ita etiam Theodoretus: & putat idem eſſe On, & Heliopolin. Compl. habet*, τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, qui in Ægypto. (*f*) Eorum.] *Theodoretus*, τῶν θεῶν αὐτῶν, Deorum eorum. *Compl.* αἰγύπτου, Deorum Ægypti.

CAP. LI.

(*a*) TAphnas] *Hoc uſque ad*, Verbum, quod loquutus eſt Hieremias *in vulgata, & libris cum ea convenientibus, eſt caput 44. Hic autem in Complut. additur*, ϗ ἐν μέμφοις, & in Memphis, *ut vulgata.* (*b*) Deſertæ.] *In iiſdem additur*, σήμερον, hodie. (*c*) Neſciebatis.] *Compl.* οὐκ ἔγνων αὐτοὶ, ϗ ὑμεῖς, ϗ οἱ πατέρες ὑμῶν, neſciebant ipſi, & vos, & patres veſtri. (*d*) Hanc.] *In eadem additur*, ϗ οὐκ ἐφοβήθησαν, & non timuerunt. (*e*) Patrum.] *Eadem*, αὐτῶν, ϗ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν, eorum, & faciem patrum eorum. (*f*) Dominus.] *In eadem, & apud Theodoretum ſequitur*, τῶν δυνάμεων, ὁ θεὸς ἰσραὴλ, virtutum, Deus Iſrael. (*g*) Ad perdendum omnes reſiduos, qui in Ægypto.] *Theodoretus, & Compl.* εἰς κακὸν (*aut* κακὰ) τοῦ ἀπολέσαι πάντα ἰούδα. ϗ λήψομαι τοὺς καταλοίπους ἰούδα, ἔθεντο τὸ πρόσωπον αὐτῶν τοῦ εἰσελθεῖν εἰς γῆν αἰγύπτου τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖ, ϗ ἐκλείψουσι πάντες ἐν γῇ αἰγύπτου, in malum ad diſperdendum omnem Judam. Et tollam reſiduos Juda, qui poſuerunt faciem ſuam ut ingrederentur in terram Ægypti ad habitandum ibi: & deficient omnes in terra Ægypti. (*h*) Fame.] *In eadem additur*, ϗ ἐν θανάτῳ, & in morte. (*i*) Facientes.] *etiam Theodoretus. Alii*, ποιοῦσαι, *ut referatur ad fœminas.* (*k*) Extra. *Theodoretus*, ἐν πλατείαις, in plateis, *ut vulgata.* (*l*) Domini.] *In Complut. ſequitur*, πᾶσα ἰούδα, οἱ ἐν γῇ αἰγύπτου, omnis Juda, qui in terra Ægypti. (*m*) Mulieres.

Mulieris.] *Eadem*, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν, & mulieres veſtræ. (*n*) Permane-] *Eadem, & Theodoretus addunt*, ὁ ἐμὸς, ἢ ὁ αὐτῶν, meus, an illorum. (*o*) In mala.] *Eadem*, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐμμενοῦσι οἱ λόγοι μου ἐφ' ᾶς εἰς κακὰ, in loco iſto, ut ſciatis, quia permanebunt ſermones mei ſuper vos in mala. (*p*) Vaphre.] *Eadem, & Theodoretus*, τὸν φαραὼ οὐαφρῆ, araonem Vafre. (*q*) Verbum.] *Hæc uſque ad finem in vulgata, & ris cum ea convenientibus, ſunt cap.* 45. (*r*) Evello.] *Apud Theodoretum ſequitur*, καίγε πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, etiam univerſam terram hanc. *Compl.* τὴν ἐμοῦ, meam.

CAP. LII.

(*a*) CUM viginti.] *Scholion, quod per errorem appoſitum eſt ad caput 26. pertinet ad hunc locum; & magna ex parte confectum eſt ex verbis Theodoreti ad finem præcedentis apud ipſum capitis, & ad hoc, quod apud omnes eſt* 52. Prophetia uſque ad hæc finem accepit. Poſt hæc enim hiſtorico magis modo proſequitur, quæ ad Sedeciam, & expugnationem Hieruſalem, & vaſa capta e templo. In quibus, ποδιστῆρας, Syrus reddidit, pelves lavandis pedibus aptas; Ipſos autem ἐπφὰθ, (*al* ἀπφὼθ) aliqui dicunt eſſe obeliſcos, alii vero τοὺς ὑποχυτῆρας, hydrias, μεσομεράθ autem, Candelabra. Joacim vocat ipſum Jechoniam. (*b*) Lobena.] *In Complut. ſequuntur hæc, videntur agnoſci etiam a Theodoreto*, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ τα, ὅσα ἐποίησεν ἰωακεὶμ· ὅτι ὀργὴ κυρίου ἦν ἐν ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν ἰούδᾳ, ἕως οὗ τοῦ ἀπο- αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀφέστη Σεδεκίας ἐπὶ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος. Et fecit malum in conſpectu Domini juxta omnia, quæ fecerat Joacim: Quoniam ira Domini erat in Hieruſalem, & in Juda, uſquequo projiceret eos a facie ſua. Et receſſit Sedecias a rege Babylonis. (*c*) Nono.] *Aliqui*, κάτῳ, decimo, *ut vulgata*. (*d*) Quadratis.] *Videntur hæc agnoſci apud Theodoretum. In Complut. hic locus ſic habet*, καὶ περιέβαλον ἐπ' αὐτὴν, καὶ ὠκοδόμησαν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ, & caſtrametati ſunt ſuper eam, & ædificarunt ſuper eam circummurale in circuitu. (*e*) Sedeciæ.] *In cæteris additur*, ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, in menſe quarto. (*f*) Deblatha.] *In Complut. additur, ut etiam inferius in noſtra*, ἐν γῇ αἱμάθ, in terra Hæmath. *Olympiodorus*, ἡμὰθ, ἡ νῦν καλουμένη ἀντιόχεια. δεβλαθὰ δὲ τὸ ταύτης προάστειον ἡ δάφνη. Emath eſt ea quæ nunc vocatur Antiochia: Deblatha autem, ſuburbanum ejus Daphne. (*g*) Et reliquos de populo.] *In Complut. eſt*, καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τοῦ λαοῦ, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας, οἳ ἐνέπεσαν πρὸς τὸν βασιλέα τοῦ βαβυλῶνος, καὶ τὸ περισσὸν τοῦ ὄχλου μετῆκεν ὁ ἀρχιμάγειρος. καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων τῆς γῆς κατέλιπεν. Et de pauperibus populi, & reliquum populi, & qui remanſerant in civitate, & profugos, qui profugerant ad regem Babylonis, & reſiduum turbæ tranſtulit princeps coquorum. Et de pauperibus terræ reliquit, &c. (*h*) Apphoth.] *Schol.* ὑδρίας, φιάλας, θυμιατήρια, λέβητας, hydrias, phialas, thuribula, lebetes. *De his diximus ex Scholio, & Theodoreto. Nec vero mirandum, ſi non eædem omnino ſint dictiones: in hujuſmodi enim rebus magnæ ſemper ſunt varietates.* (*i*) Triginta quinque] *Theodoretus vocat immenſæ magnitudinis. In Compl. & vulgata eſt*, decem & octo. (*k*) Giſum.] *Schol.* κεφαλίδες, capitella. (*l*) Octo malogranata cubito, duodecim cubitis.] *Pro his in Compl. eſt duntaxat*, καὶ ῥοαὶ, & malogranata. *A pleriſque codicibus vulgatæ abeſt tota hæc pars de ſecunda columna.* (*m*) Sacerdotem.] *In Compl. & ex parte in aliis eſt*, τὸν Σαραίαν τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφωνίαν τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα, Saraiam ſacerdotem primum & Sophoniam ſacerdotem ſecundum. (*n*) Emath.] *In Complut. ſequuntur hæc, quæ agnoſcuntur etiam apud Theodoretum*, καὶ μετετέθη ἰούδα ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς, ὃν μετέθηκεν ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ ἰουδαίους τρεῖς χιλιάδας, καὶ εἰκοσιτρεῖς, ἐν ἔτει ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ ψυχὰς ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο. ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ εἰκοστῷ ναβουχοδονόσορ, μετέθηκεν ὁ ἀρχιμάγειρος ἰουδαίων ψυχὰς ἑπτακοσίας τεσσαρακονταπέντε. πάντες αἱ ψυχαὶ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ ἑξακόσιαι. Et tranſlatus eſt Juda de terra ſua. Iſte eſt populus, quem tranſtulit Nabuchodonoſor in anno ſeptimo, Judæos tria millia & viginti tres. In anno octavo & decimo Nabuchodonoſor tranſtulit de Hieruſalem animas octingentas triginta duas: In anno vigeſimo tertio Nabuchodonoſor, tranſtulit princeps coquorum, Judæorũ animas ſeptingentas quadraginta quinque. Omnes animæ quatuor millia, & ſexcentæ: *ut fere vulg.* (*o*) Et totondit eum.] *Hæc abſunt a multis.*

BARUCH.

CAP. I.

(*a*) MAnna.] *Theodoretus*, τὸ μάναα, vocant Hebræi, θυσίαν, ſacrificium. *De hoc alibi.* (*b*) Vagabamur.] *Idem*, Illud, ἐσχεδιάζομεν, poſuit pro, ἐπενοοῦμεν, id eſt, excogitabamus varia peccatorum genera.

CAP. II.

(*a*) FActa ſunt.] *Corrigendum eſt hic*, ἐποιήθη, *& paulo poſt, pro*, ἐποιήθη, *reponendum* ἐποίησεν. (*b*) In magnitudinem.] ἐπὶ τὸ μέγεθος. *Sunt qui interpretentur*, ſurſum aſcendit. *In vulgata eſt*, ſuper magnitudinem mali. (*c*) Qui incedit.] *Vulgata*, & incedit. *Græce eſt*, ὃ βαδίζει κύφον· *quare videtur ſaltem ſubintelligendum, quod exprimitur apud Theodoretum*, τὸ πνεῦμα, ſpiritus, qui incedit, &c. (*d*) Prophetarum.] *In pleriſque additur*, λέγων, *& in vulgata*, dicens. (*e*) Opera facite.] *Corrigendum*, καὶ ἐργάσασθε: *Et ſic vulgata: in qua præcedit*, & cervicem veſtrum. *In Complut. autem, pro*, ὦμον, *eſt*, νόμον. (*f*) Deficere.] *In multis eſt*, ἔκλειψιν, defectionem, *ut etiam in vulgata. Sed in eo additur*, veſtram, *& paulo poſt*, & auferam a vobis: *ſine quibus noſtra lectio optime fluit.* (*g*) Emiſſione.] *Theodoretus*, τὴν ἀποστολὴν, appellat captivitatem: *de iſta dictione etiam alibi notatum eſt.* (*h*) Negociis.] *Corrigendum*, πραγμάτων, *Complut.* καὶ ἀπὸ πονηριῶν πραγμάτων αὐτῶν. *A vulgata videtur abfuiſſe illud*, πραγμάτων. *Sic enim habet*, & a malignitatibus ſuis.

CAP. III.

(*a*) MIſerere.] *Apud Theodoretum, & in Compl. ſequitur*, ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ, καὶ ἐλέησον, *& vulg.* quia Deus es miſericors, & miſerere noſtri. (*b*) Tuam.] *Nonnulli*, κυρίου, *& vulgata*, Domini. (*c*) Et.] *Sic etiam vulgata. A nonnullis autem, & a Theodoreto abeſt iſtud*, καί. (*d*) A corde.] *Alii*, ἐπὶ καρδίαν, *& valet hic, ut & alibi notavimus*, deſuper a corde. *Vulg. vero*, quia convertimur ab iniquitate. (*) Quo.] *Corrigendum*, οὗ. (*e*) Quid.] *Iſtud*, τί, *repetitum abeſt a multis, & a vulgata.* (*f*) Facti ſunt.] *Sententia videtur poſtulare, ut legatur*, ἐγενήθη, *quomodo vulg. habet, cujus etiam auctor pro*, τῆς ὁδοῦ, *videtur habuiſſe*, τοῦ προσώπου, a facie ipſorum longe facta eſt. (*g*) Qui ſuper terram.] οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. *A nonnullis abeſt illud*, οἱ, *a quibuſdam præterea* ἐπὶ. *Vulg.* quæ de terra eſt. (*h*) Et afferet eam auro electo.] *Theodor.* καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν ὑπὲρ χρυσίου καθαροῦ, & attulit illam ſuper aurum purum: *quemadmodum vulg. niſi quod illa habet*, electum.

CAP. IV.

(*a*) COnfines.] *Sic vulgata & hic, & paulo poſt, quod græce*, αἱ πάροικοι, *iterum vero*, vicinæ. *Theodoretus ſignificare putat civitates ſubjectas ipſi Hieruſalem.* (*b*) Solam.] *Quidam*, μονογενῆ, unigenitam, *vulgata*, unicam. (*c*) Splendore ipſius Æterni.] *Sic viſum eſt vertendum*, λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου· *nam ſæpe nomine æterni intelligit Deum. Vulgata habet*, ſplendore æterno. (*d*) Ejus.] *In nonnullis additur*, ἔσται, *& vulgata*, gaudimonium ejus erit.

CAP. V.

(*a*) SOlium.] *Alii*, υἱοὺς, *& vulgata*, filios.

LAMENTATIONES HIEREMIÆ.

CAP. I.

(*a*) LAmentationes.] *Origenes:* ἔκδοσις ἀκύλα, καὶ θεοδοτίωνος, ἐν τοῖς θρήνοις, οὐ φέρεται, μόνου δὲ Συμμάχου καὶ τῶν ο'. Editio Aq. & Theodotionis, in Threnis, non circumfertur, ſed ſolius Symmachi, & lxx. (*b*) Abductæ.] ἀγόμεναι, *quaſi tractæ. In Complut. additur*, αἰχμάλωτοι, captivæ. *Vulgata habet tantum*, ſqualidæ. (*c*) In caput.] *Symmach.* εἰς ἄρχοντας, in principes. (*d*) Ablatus.] *Complut.* ἐξῆλθε, egreſſus eſt, *ut vulgata.* (*e*) Habitatione.] *Alii*, μετοικεσία, tranſmigratione. *Vulgata*, ſabbata. (*f*) Facta eſt.] *Theodoretus*, ἐγενήθην, facta ſum, *ut vulgata.* (*g*) Qui ad vos.] οἱ πρὸς ὑμᾶς. *Multi putant etiam in Hebræo eſſe quaſi modum quendam adjurantis, quaſi dicat*, adjuro vos. *Vulgata*: O vos. *Alii interpretantur Hebraica*, non ad vos: *id eſt*, vobis grave non ſit, *quibus reſponderet Græcum, ſi eſſet*, οὐ πρὸς ὑμᾶς. (*h*) Juxta.] *Complut.* ὡς ἄλγος, *& vulgata*, ſicut dolor meus. (*i*) Humiliavit.] *Theodoretus hoc loco habuit*, ἐπεφύλλισέ μοι, vindemiavit me, *ſicut vulgata: pro quo inquit Symm. dixiſſe*, ἧψέ μοι, coxit me. (*k*) In manibus.] *Apud Theodoreti interpretem locus ſic habet, (noſtri enim codices græci hoc loco non habent verba textus)* & manibus ſuis convolvit me: aggravavit jugum ſuum ſuper collum meum: & infirmata, &c. (*l*) Super his ego ploro.] *Hæc in Compl. ſunt poſt*, Ain: *quod reſpondet vulgatæ. Multæ autem ſunt in ordine harum literarum varietates.* (*m*) Qui reducat.] *Symm.* ἀνακτώμενος, qui recreet. (*n*) Perditi.] *Symm.* ἔρημοι, deſolati. (*o*) Mandavit.] *Origenes*: Juxta Symmachum, & ſecundum aliam ſeriem, (*niſi, pro*, ἐκδοχὴν, *legendum ſit*, ἔκδοσιν, editionem) ipſorum lxx, ἐνετείλατο κύριος κύκλῳ γενέσθαι αὐτοῦ τοὺς θλίβοντας αὐτὸν, Mandavit Dominus in circuitu ejus fieri tribulantes eum. (*p*) Et non invenerunt.] *Hæc abſunt a Complut. ut a vulgata.* (*q*) Exacerbata ſum.] παρεπικράνθην· *& videtur ſatis reſpondere vulgatæ*, quoniam amaritudine plena ſum: *ſed poteſt etiam ſignificare idem atque*, παρεπίκρανα, exacerbavi, *quod eſt in multis & apud Theodoretum.* (*r*) Facti ſunt ſimiles mihi.] *Vulgata*, & fiant ſimiles mei. *In multis & apud Theodoretum eſt*, ἐγένοντό μοι, οἴμοι, οἴμοι, obtigerunt mihi, heu, heu. (*ſ*) Vindemiam fecerunt.] *Alii*, ἐπεφύλλισάν μοι, vindemiarunt me. *Theodoretus*, ἐπεφύλλισάς μοι, vindemiaſti me, *ac refert Syrum ita eſſe interpretatum*, & afflige illos, ſicut afflixiſti me.

CAP. II.

(*a*) IN die iræ ſuæ.] *Hæc in Complut. & in vulgata, & apud Theodoretum ponuntur ante Beth.* (*b*) Regem.] *Theodoretus*, βασιλέας, reges. *Alii*, βασιλείαν, regnum, *ut vulgata.* (*c*) Flammam.] *Theodoretus*,

tus, φλέγον, ardentem. (*d*) Adverſarius.] *Abeſt a pleriſque, & a vulg.* (*e*) Palatia.] *Origenes*, βάρεις, dicit domos, ſicut Sym. edidit, τὰ βασίλεια, regias. *Interdum autem in vulg. vertitur mœnia, interdum turres. De hac dictione alibi notatum.* (*f*) Humiliatam.] *Etiam in Hebræo non eſt diverſi ſexus ab eo, quod ſequitur. In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt hoc loco*, ταπεινούμενον, *& in vulg.* humiliatum. (*g*) Et principem.] *Hoc abeſt a Complut. & vulgata, & a Theodoreto, quantum conjici poteſt.* (*h*) Vocem.] *Theodoretus addit*, πολέμου, belli. (*i*) Corona.] *In quibuſdam, & ad marginem Vaticani additur*, δόξης, *& apud* S. *Ambr. in pſal.* 118. *ſerm.* 15. gloriæ. *In aliquo autem, & apud Theod. additur præterea*, καλὴ εὐπρέπεια, bonus decor, *quæ videtur altera interpretatio. Vulgata habet*, perfecti decoris: *ſicut etiam* S. *Hier. eaſdem fere dictiones hebraicas pſ.* 49. *vertit*, perfecto decore: *ubi græce eſt*, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος, *& latine*, ſpecies decoris. (*k*) Lætitiæ.] *In quibuſdam eſt, & apud Theodoretum*, εὐφροσύνη, *& in vulgata*, gaudium: *& apud* S. *Ambr.* & jocunditas. (*l*) Abſorbuimus.] *Reſpondet hebræo. In cæteris eſt*, καταπίωμεν, *aut*, καταπίομεν, *& in vulg.* devorabimus. (*m*) Quæ.] *In aliis eſt*, ὃ, *& vulg.* quem: *&* S. *Ambr. in pſ.* 118. *ſerm.* 16. verbum ſuum quod mandavit. *Compl.* ῥήματα αὐτοῦ, ἃ, verba ſua, quæ. (*n*) Filia.] *Sic etiam hebræus: ac ſignificatur tamen pupilla, ut habet vulg. In quibuſdam eſt*, κόρη, *quod item puellam & pupillam ſignificat.* (*o*) Occides.] *Quidam*, εἰ ἀποκτενεῖς, ſi occides: *quidam cum Theodoreto*, εἰ ἀποκτενοῦσι, ſi occident. (*p*) In via.] *Alii*, εἰς γῆν ἐξόδων, in terra viarum. (*q*) Vocavit.] *Alii*, ἐκάλεσας, vocaſti, *ut vulgata.* (*r*) Diem.] *Plerique*, ὡς εἰς ἡμέραν, *& vulgata*, quaſi ad diem: *præpoſitio*, ad, *abeſt etiam ab Hebræo.* (*ſ*) Parœcias meas.] *Videtur dictum, quaſi colonias meas, & oppida mea. Alii tamen accipiunt in generandi caſu*, παροικίας μου, peregrinationis meæ. *Hebræus habet*, terrores meos. (*t*) Sicut.] *Theodoreti interpres*, enutrivi, obtinui, multiplicavi: & hoſtis cuncta ſimul abſumpſit: *quæ ſatis reſpondent Hebræo.*

CAP. III.

(*a*) ÆS meum.] ***Symmachus***, τὸν τοῦ τραχήλου μου ζυγὸν, colli mei jugum: *quod habet Theod. Orig.* λέγει δὲ ζυγὸν καὶ τοὺς κλοιοὺς τοὺς σιδηροῦς, οὓς ἀντὶ ξυλίνων θεοῦ κελεύσει περιεβάλετο· φέρεται γὰρ καὶ γραφή. Dicit autem jugum ipſas catenas ferreas, quas pro ligneis Dei juſſu ſibi circundabit: Circumfertur enim & ſcriptum, ἐβάρυνε τὸν χαλκὸν τοῦ τραχήλου μου, aggravavit æs colli mei. (*b*) Sagittas.] ἰούς. *Si legeretur*, υἱοὺς, filios, *reſponderet Hebræo: vulgata habet*, filias. (*c*) Riſus.] *Sic Hebræus, quod vulgata*, in deriſum. *Aliquot libri habent*, ἐγενήθη λόγος, facta eſt fabula. (*d*) Calculo.] *Theodoretus*: Syrus dicit, ἐν πέτρᾳ ἐστέρησέ με, in lapide privavit me. (*e*) Et periit victoria.] *Cæteri*, καὶ εἶπα, ἀπώλετο νῖκος, & dixi, periit victoria. *Notatum autem alibi eſt, nomine iſto* νῖκος, *interdum ſignificari finem: quare hic vulgata*, finis meus. *Alii tamen vocem Hebraicam interpretantur, durationem, patientiam, fortitudinem.* (*f*) Amaritudo, & fel meum in memoria erit.] *Alii*, πικρίας μου, καὶ χολῆς μου, μνείᾳ μνησθήσομαι, amaritudinis meæ, & fellis mei memoria memor ero, & recolet, *&c.* (*g*) Quia non fecit deficere me, quia non ſunt conſumptæ miſerationes ejus. Menſes in matutinis, miſerere Domine.] *Viſum eſt tranſitive accipiendum illud*, οὐκ ἐξέλιπέ με. *Verum omnia iſta abſunt a Theodoreto, & Sancto Ambroſio de obitu Valentiniani, & videntur admiſta ex aliis interpretationibus. Nam & illud* μῆνας, (*pro quo aliqui codices habent* μείνας, expectans.) *ductum eſt ex eadem dictione Hebraica, ex qua illud*, καινὰ, *quod paulo poſt ſequitur. Dictio enim Hebraica ſignificat & menſis, & nova.* (*h*) Conſumpti non ſumus.] *Theodoretus*, οὐκ ἐξελίπομεν, non defecimus. *Complut.* ὅτι οὐκ ἐτελειώθησαν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ· quia non ſunt conſummatæ, quia non defecerunt miſericordiæ ejus: *quæ reſpondent Chaldaico.* (*i*) Novæ in matutinis, multa eſt fides tua.] *Videtur referri ad illud*, τὰ ἐλέη κυρίου, *quod initio eſt poſitum, id eſt*, Novæ ſunt miſericordiæ Domini in matutinis. *In codicibus Theodoreti, qui ad manus erant, ſic legitur hic locus*, ἐπληθύνθη ἡ πίστις σου εἰς τὰς πρωΐας, multiplicata eſt fides tua in matutina. *Sed Interpres ſic refert*, Renova eos velut diluculum matutinum: multiplicata eſt fides tua in matutinis. Multæ ſunt enim anguſtiæ meæ: defecit cor meum. Pars mea, *&c. Sanctus Ambroſius ibidem*, Renovabit illa, ſicut lux matutina: Multi ſunt gemitus mei, & cor meum defecit. Sors mea Dominus, dixit: Ideo ſuſcitabo eum. (*k*) Bonum.] *Theodoretus*, ζήσεται, vivet. S. *Ambroſius habet tantum*, animæ quæ quærit eum: *quod reſpondet hebraico. Deinde autem, quaſi ex alio principio*, Bonum eſt ſperare in ſalutare Domini, *& interpres Theodor.* Bonum eſt ſuſtinere, & ſperare in ſalutare Domini. (*l*) Quia tulit ſuper ſe.] S. *Ambr.* quia tulit jugum grave. *Notat tamen græcum non habere*, grave. *Interpres Theodoret.* quia tollit ſuper ſeipſum jugum grave: *apud quem Theodoretum etiam in noſtris codicibus ſequitur*, δώσει ἐν χώματι (*Compl.* δώσει ἐν κονιορτῷ) τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἡ ἐλπὶς, dabit in pulvere os ſuum, ſi forte ſit ſpes, *ut fere vulgata. Addit Theodoretus, Syrum, pro*, ἐν χώματι, *dixiſſe*, ἐν γῇ, in terra. (*m*) Et ſecundum.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis.* (*n*) Revertemur.] *Nonnulli*, ἐπιστρέψωμεν, revertamur. (*o*) Timor] *Symm.* πτόησις, formido. (*p*) Furor.] *Cæteri*, θάμβος, ſtupor. (*q*) Oculus.] *Symm.* ὁ ὀφθαλμός μου ἐπέμεινε, καὶ οὐκ ἐπαύσατο, τὸ μὴ εἶναι ἄνεσιν, oculus meus immoratus eſt, & non ceſſavit, eo quod non eſſet remiſſio. (*r*) Oculus meus racemabit.] *Origenes*, ὅτι κατεπόντισάν με τὰ δάκρυα, quia abſorbuerunt me lacrymæ; τῇ τῶν ἐν ὕδατι πνιγομένων μεταφορᾷ. κατὰ δὲ τοὺς ο. κατακόπτει με τὰ δάκρυα, καθάπερ ἄμπελον ἀκριβὴς τρυγητής. tralatione ducta ab iis qui in aqua ſuffocantur. At ſecundum lxx, concidunt me lacrymæ, ſicut vitem diligens vindemiator. (*ſ*) In omnes.] *Alii*, καὶ πάντας, & omnes. (*t*) Inſpice in oculos eorum.] *Compl. illud*, inſpice, *conjungit cum antecedentibus, deinde habet*, ἐγὼ ψαλμὸς αὐτῶν, ego ſum pſalmus eorum, *ut vulgata.*

CAP. IV.

(*a*) DRacones.] *Symm.* σειρῆνες, ſirenes. (*b*) Catuli eorum filias.] *In quibuſdam & apud Theodoretum eſt*, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν θυγατέρες. *Et quamvis utriuſque lectionis eadem ſententia eſſe poſſit ob ambiguitatem verbi* ἐθήλασαν, *quod ſignificare poteſt* lac dederunt, *&*, lac acceperunt; *tamen Theodoretus ita explanat, ut cætera referantur ad dracones, quæ lactarint catulos ſuos: Illud autem* θυγατέρες, *ad ſequentia: id eſt*, filiæ populi mei devenerunt ad id quod inſanabile eſt. (*c*) Struthio.] *Olympiodorus*: ἀποπτῆναι κατὰ τοὺς στρουθοκαμήλους μὴ δυνάμενοι, ἀλλὰ τὴν γῆν ἀεὶ διαθέοντες. τὸ στρουθίον οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος. Avolare enim more ſtruthocamelorum non poſſunt: ſed ſemper per terram diſcurrunt. Iſtud enim στρουθίον, ſic edidit Symmachus. (*d*) Quaſi repente.] *Origenes*: Symmachus illud quidem ὥσπερ σπουδῇ, edidit, ἐξαπίνης, ſubito: illud autem, οὐκ ἐπόνησαν, [illegible] ἔτρωσαν, quam non vulneraverunt. (*e*) Manibus.] *Aliqui*, χεῖρες, manus. (*f*) Super nivem.] *Origenes*, ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι. τοὺς ἁγιάσαντας γάρ, φησιν, ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, ὁ ποῖος ἦν καὶ Σαμψών. ἦσαν οὗτοι παρὰ ἰουδαίοις ἐπιφανεῖς· διὸ τὸ μὲν καθαρὸν αὐτῶν ἀντεξήτασε χιόνι, τὸ δὲ λαμπρὸν γάλακτι. οἱ ἐκλεκτοὶ δὲ, ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόσπασμα πολιτείαν οὐράνιον ἔχουσι, τοιοῦτον γὰρ τῆς σαπφείρου τὸ χρῶμα. τὸ δὲ ἐτυρώθησαν, οὐ διεχύθησαν, ἀλλ' ἐπάγησαν ἐν τῇ ἀρετῇ. Immaculati ſegregati. Eos enim dicit, qui ſe Deo ſanctificaverunt: qualis fuit & Sampſon. Fuerunt autem hi apud Judæos conſpicui. Quare munditiam quidem illorum comparavit nivi, (*vides Origenem eodem, ac nos, hæc diſtinguere*) ſplendorem autem lacti. Electi autem ipſi (quod quidem ſignificat illud, ἀπόσπασμα, exciſio) vitæ rationem cœleſtem habent. Talis enim eſt ſaphiri color. Illud autem, ἐτυρώθησαν, coagulati ſunt, hoc ſignificat, non effuſi ſunt, ſed concreverunt in ipſa virtute. *Ex quibus poſtremis verbis colligi poteſt ipſum Origenem habuiſſe* ἐτυρώθησαν, *ubi nos*, ἐπυρώθησαν, *de qua re paulo poſt. Scholion Origenis ex alio libro: Symmachus*, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, λαμπρότεροι γάλακτος, πυρρότεροι τὴν ἕξιν ὑπὲρ τὰ περίβλεπτα· σάπφειρος τὰ μέλη αὐτῶν, σκοτεινότερον ἀσβόλης τὸ εἶδος αὐτῶν. Immaculati ſegregati ejus ſuper nivem, ſplendidiores lacte, rubicundiores corpore ſuper conſpicua. Sapphirus membra eorum: Obſcurior fuligine ſpecies eorum. *Aliud Scholion ejuſdem*: Illud, ναζιραῖοι, ſignificat, ἡγιασμένοι, ſanctificati. Ita enim Symm. & Theodotio in Amos, ſanctificatos interpretati ſunt Naziræos. (*g*) Rubuerunt.] *Videtur*, ἐπυρώθησαν, *poſitum pro*, ἐπυρρώθησαν: *nam quæ inflammantur, ſolent rubere: & reſpondet vulgatæ, & editioni Symmachi, de qua diximus. Apud Origenem, Nazianzenum, & alios. & in pleriſque codicibus eſt*, ἐτυρώθησαν, *& in Breviario Romano in communi martyrum tempore paſchali in reſponſorio lectionis octavæ*, & ſuper lac coagulati ſunt. *Atqui etiam in pleriſque libris hoc modo interpungitur*, mundati ſunt Naziræi ejus: ſuper nivem ſplenduerunt: ſuper lac coagulati ſunt: *& ita etiam videtur diſtinguere Maximus monachus in ſermone aſcetico. Sed apud Origenem, & cætera, ut in noſtra, & iſtud etiam*, ἐτυρώθησαν, *per ſe videtur ſtare, ſicut apud nos*, ἐπυρώθησαν. *Quod tamen non abſque ratione conjungeretur cum ſequenti dictione, hoc modo*, ἐπυρώθησαν ὑπὲρ λίθους, (*ſic enim corrigendum*) σάπφειρος τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν, rubuerunt ſuper lapides: (*id eſt, ſuper gemmas:*) e ſapphiro exciſio eorum. (*h*) Coxerunt.] ἥψησαν. *Origenes videtur habuiſſe*, ἥψαντο. *Ita enim ſcribit*: Illud, ἥψαντο, ſignificat accendere, & aſſare. (*i*) Commoti ſunt.] *Theodoretus habet*, ἤρξαν νεανίαι ἐν ταῖς ἐξόδοις, repſerunt adoleſcentes in exitibus: *& illud*, ἐξόδοις, *interpretatur*, ταῖς ἀγυιαῖς, ταῖς ῥύμαις, vicis, plateis. (*k*) Tetigerunt veſtimenta eorum.] *Sunt, qui vertant*, veſtimenta ſua. *Theodoreti interpres habet*, projecti ſunt cum veſtimentis ſuis: *quibus ſane verbis reſpondet ipſa Theodoreti explanatio. Totum autem hoc quod continetur ſub littera Nun, eſt a Symmacho redditum.* ἀκατάστατοι ἐγένοντο, τυφλοὶ ἐν ταῖς ἐξόδοις. ἐφύρησαν ἐν αἵματι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἅψασθαι τῆς ἐσθῆτος αὐτῶν, inſtabiles facti ſunt, cæci in plateis; conſperſi ſunt in ſanguine, ita ut non poſſet tangi veſtimentum eorum. (*l*) Prophetarum.] *Plerique*, πρεσβύτας, ſenum, *ut vulgata.* (*m*) Venati ſumus.] *Sic etiam Theodoretus: pro quo inquit Syrum dixiſſe*, ἐθηρεύσαντο, venati ſunt: *quod habet Complut.* (*n*) Tempus.] *Alii*, τὸ πέρας ἡμῶν, *&* S. *Ambroſ. in pſal.* 118. *ſerm.* 19. advenit finis noſter. (*o*) Evolaverunt.] ἐξέπλησαν. *Plerique*, ἐξήφθησαν, *&* S. *Ambr. ibidem*, accenſi ſunt. (*p*) Ipſorum.] *Fortaſſe valet*, noſtris ipſorum, *nam in aliis eſt*, ἡμῶν. *Dionyſius Alexandrinus in reſponſionibus ad quæſt. Pauli Samoſateni, habet*, διαβουλαῖς ἡμῶν, calumniis noſtris. S. *Ambroſ. ſerm.* 15. Spiritus ante faciem noſtram Chriſtus Dominus comprehenſus eſt in interitu noſtro. *&* *Schol.* Aquila dixit, πνεῦμα μυκτήρων ἡμῶν, ſpiritus narium noſtrarum. Symm. autem, πνοὴν μυκτήρων, ſpirationem narium. Amici enim Dei ſemper Chriſtum ſpirant, ob oculos ipſum habentes. (*q*) Terram.] *Apud Theodoretum, & in Complut. additur*, οὗς, Hus, *ut vulgata.* (*r*) Tranſmigrare te.] S. *Ambroſ. ſerm.* 22. te expellere adhuc.

CAP. V.

(*a*) VEnerunt ſuper collum noſtrum.] *Symm.* ζυγὸς κατὰ τοῦ τραχήλου ἡμῶν, jugum ſuper collum noſtrum. *Et in alio libro*, ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν, ligna in commutatione tulimus ſuper collum noſtrum: *& Schol.* Pro, ἐλάβομεν ἐπὶ τὸν τράχηλον, Symm. dixit, ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον, jugum ſuper collum. *Sed hebræo fortaſſe magis reſponderet, ſi ita diſtingueremus*, ligna noſtra in commutatione venerunt. Super collum noſtrum paſſi ſumus perſequutionem. (*b*) Ægyptus dedit manum.] *Schol.* ἐξ ἀνεπιχειρήτων, παρέτεινεν τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὠνουμένοις ἡ αἴγυπτος· ὁμοίως [illegible] ἀσσυρίων οἱ τὴν χώραν ἑαλωκυῖαν φυλάττοντες. Οὐ γὰρ ἦν ἑτέρωθεν ἐμπλησθῆναι τροφῆς. ἢ, ὅτι αἴγυπτος μὲν ἔδοξεν ἡμῖν ἐπαμῦναι. ἀσσύριοι δὲ ἄλοσιν ἐχορήγουν. κατὰ δὲ σύμμαχον, τοῖς μὲν αἰγυπτίοις ἑαυτοὺς ἐξεδώκαμεν, προσδραμόντες ὡς φίλοις τοῖς ἀεὶ πολεμίοις. τοῖς δὲ ἀσσυρίοις τῷ λιμῷ πιεζόμενοι προσεδράμομεν. ex anonymis: Exhibuit ea, quæ ad uſum ementibus Ægyptus: ſimiliter etiam ex Aſſyriis, qui captam regionem cuſtodiebant. Non enim erat aliunde ſaturari alimento. Aut, quod Ægyptus quidem viſa eſt nobis auxiliari, Aſſyrii autem captivis præbebant alimentum. Juxta Symmachum vero, Ægyptiis quidem nos ipſos tradidimus, accurrentes tanquam ad amicos ad ſempiternos hoſtes. Ad Aſſyrios autem fame oppreſſi accurrimus. *Quare hoc etiam loco illud*, ad ſaturitatem ipſorum, *videtur valere*, ad ſatietatem noſtram ipſorum, *ut in capite præcedente.* (*c*) A facie gladii deſerti.] *Schol.* ῥομφαίαν ἐρήμου τὴν ἐκ τῆς ἀπαγωγῆς ταλαιπωρίαν φησί. Gladium deſerti, vocat miſeriam quæ ex abductione. *Sed non deſunt aliæ explanationes.* (*d*) Exuſta eſt, convulſæ ſunt.] *A Complut. abeſt*, ἐπελιώθη, *viſum eſt idem valere, atque*, ἐπελιώθη, *aut*, ἐφηλιώθη. *A Complut. abeſt & illud*, convulſæ ſunt, *videri poteſt alia interpretatio.* (*e*) Mœſtum.] ὀδύνη, ὀδυνηρά. *Etiam hæc videri poſſunt duæ interpretationes, & a Compl. abeſt*, ὀδύνη. *Si ſit unica interpretatio, verti poterit*, mœror mœſtus.

EPIST.

EPISTOLA HIEREMIÆ.

CAP. I.

(*a*) FAbricata.] *Optima ſententia: ſi artifices non ſunt longævi; quomodo erunt opera illorum? at Dei propria eſt ſempiternitas. In cæteris additur*, εἶναι θεοί; *& vulgata*, nunquid ergo poſſunt ea quæ fabricata ſunt ab ipſis, eſſe Dii? (*b*) Suiipſorum.] *Nonnulli*, αὐτῶν, eorum. *A vulgata utrumque abeſt.* (*c*) Circumauferent.] *Alii*, περιελόμενοι, auferentes. (*d*) Formido.] *Ut vulgata, aut*, terriculamentum, *ut alii. Scholion*, προβασκάνια καὶ κεράμβηλα ἑλλήνων οἱ λόγιοι καλοῦσι ἅπερ ἱστῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων, ἢ καὶ ἀνθρώπων. ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται. προβασκάνια, & κεράμβηλα, qui inter græcos diſerti ſunt, vocant ea, quæ cuſtodes agrorum ſtatuunt ad timorem avium, vel etiam hominum. Hæc autem vocantur etiam, μορμολύκεια. (*e*) Spinæ.] *Complutenſ.* καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνος, *quod non videtur cohærere: licet in vulgata ſit*, eodem modo & in horto ſpina alba.

IEZECIEL.

CAP. I.

(*a*) AUferens.] *Aut*, extollens, *inquit S. Hier. Nam dictio græca*, ἐξαίρων, *poteſt utrumque ſignificare. Teſtatur autem Aquilam dixiſſe ventum turbinis; Symmachum ac Theodotionem, flatum, ac ſpiritum tempeſtatis. Theodoretus ex Symmacho*, καταιγίζον, impetu flans. (*b*) Et ſplendor in circuitu ejus & ignis fulgurans.] *Apud S. Hieron. etiam in editione lxx ponuntur hæc verba alio ordine*, & ignis micans, & ſplendor in circuitu ejus. (*c*) Et in medio.] *Polychronius*, φῶς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ὡς ὅρασις ἴριδος, ϗ αὕτη διειδὴς ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν, Lumen enim in medio ejus, quaſi viſio iridis; & hæc perſpicua erat in medio eorum. (*d*) Et ſplendor in eo] *Hæc Sanctus Hieron. obelo prænotat.* (*e*) Fulgurans æs.] *Apud S. Hier.* in lxx, quaſi fulgurantes æramentum. (*f*) Et facies eorum quatuor.] *In cæteris ſunt plura*, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ϗ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας, & facies ipſorum, & alæ ipſorum quatuor, junctæ, altera alteri. *Quæ omnia abſunt a Theodoreto.* (*g*) Et alæ.] *Apud Theodoretum hæc antecedunt*, ταῦτα τὰ πρόσωπα αὐτῶν, hæc facies ipſorum. (*h*) Fulgur.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ τὰ ζῶα ἔτρεχον, ϗ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ βεζέκ, & animalia currebant, & revertebantur, quaſi ſpecies Bezec. *Quæ S. Hieron. teſtatur de editione Theodotionis in lxx eſſe addita. Theodoretus habet, & ad extrema verba ſubjungit*, Hoc autem Symm. interpretatus eſt, ὡς εἶδος ἀκτῖνος ἀστραπῆς, quaſi ſpecies radii fulguris: *quod etiam refert S. Hieronymus. Aliud Scholion*, Iſtud βεζὲκ, ſignificat fulgur. (*) Rotarum.] *In quibuſdam additur*, ϗ ἡ ποίησις, (*aut* ποίημα) αὐτῶν, *quod apud S. Hieron. in lxx*, & factura earum. (*i*) Tharſis.] *Theodor.* Juxta Symmachum vero, ὅρασις ὑακίνθου, quaſi aſpectus hyacinthi. *Id S. Hieron. tribuit Aquilæ. Schol.* τὸ θαρσεὶς χρυσόλιθόν φησιν ἢ ὑάκινθον. Tharſis vocat Chryſolithum, aut hyacinthum. S. *Hieron. in ſua interpretatur, mare: de qua re alibi notatum.* (*k*) Una ipſis quatuor.] *Cæteri*, ἐν τοῖς τέσσαρσι, *& apud S. Hieron.* in quatuor. (*l*) Et opus earum.] *Ita etiam apud S. Hier. In quibuſdam vero libris & apud Theodoretum in explanatione hæc antecedunt*, ϗ ἡ ὅρασις αὐτῶν, & aſpectus earum. (*m*) Neque dorſa.] *Ita etiam apud Theodoretum. In Compl. eſt*, ϗ οἱ νῶτοι αὐτῶν, *& apud S. Hieron.* & dorſa earum. (*n*) Erat eis.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum adjungitur*, ϗ φοβεραὶ ἦσαν, & terribiles erant: *quod S. Hieron. in lxx non habet.* (*o*) Et.] *Iſtud*, ϗ, *abeſt a cæteris. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum pro* ἦν, ὥρμα, concitabatur. (*p*) Cryſtalli.] *Hic etiam in quibuſdam additur*, φοβεροῦ, terribile. (*q*) Tegentes.] *Ita etiam Theodoretus. In aliis* συνεζευγμέναι, ἐπικαλύπτουσαι, conjunctæ, tegentes. (*r*) Dum ipſa irent.] *In multis, & apud Theodoretum eſt*, ἐν τῷ πτερύσσεσθαι αὐτὰ, cum ipſa alas quaterent. *Utrumque abeſt hoc loco a vulgata.* (*ſ*) Aquæ multæ.] *In nonnullis*, ὑδάτων πολλῶν, ὡς φωνὴν θεοῦ Σαδαῒ, aquarum multarum, tanquam vocem Dei Sadai: *itemque apud Theodoretum, qui inquit Aquilam & Symmachum, pro Sadai poſuiſſe*, ἱκανοῦ, ſufficientis: *quod habet Compl. in quibuſdam vero exemplaribus utrumque conjungitur*, σαδαῒ ἱκανοῦ. *Poſt hæc autem in multis, & apud Theodoretum ſequitur*, ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ φωνὴ (*al.* φωνὴν) τοῦ λόγου, ὡς φωνὴ παρεμβολῶν, cum ipſa ambularent, vox verbi, quaſi vox caſtrorum. *Iſtud quidem*, φωνὴ λόγου, S. *Hier. agnoſcit ex lxx, ac fortaſſe, pro*, σαδαῒ, *aut pro eo, quod ipſe habet*, ſonus multitudinis. (*t*) Caput eorum.] *In plerisque, & apud Theodoretum hæc ſequuntur*, ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν, ϗ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν, cum ipſa ſtarent, demittebantur alæ eorum. Et ſuper firmamentum, quod erat ſuper caput ipſorum. (*u*) Electri.] *In cæteris, & apud Theodoretum hæc adjunguntur*, ὅρασιν ὡς πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ, velut aſpectum ignis intrinſecus ejus per circuitum, *ut vulgata.* (*x*) Statio.] *Cæteri & Theodoretus*, ἡ ὅρασις, viſio.

CAP. II.

(*a*) PAtres eorum.] *In cæteris ſequitur*, ἠθέτησαν, (*aut* ϗ ἠθέτησαν, *ut Theodoretus*) ἐν ἐμοὶ, prævaricati ſunt in me. (*b*) Diem.] *In aliis hæc ſubſequuntur*, ϗ υἱοὶ σκληροπρόσωποι, ϗ στερεοκάρδιοι (*aut* θρασυκάρδιοι, *ut Theodoretus, & quidam codices*) ἐγὼ ἀποστελῶ σε πρὸς αὐτοὺς, & filii dura facie, obfirmato (*al.* audaci) corde. Ego mittam te ad eos: *Quæ negat S. Hier. reperiri in lxx.* (*c*) Dominus.] *In quibuſdam eſt*, κύριος, κύριος, Dominus, Dominus. *In quibuſdam*, κύριος ἀδωναῒ, *aut*, ἀδωναῒ κύριος, *ut apud Theodoretum, qui etiam inquit*, τὸ δὲ ἀδωναῒ, ϗ αὐτὸ τὸ κύριος σημαίνει· ἔχει δὲ ϗ σμικράν ἑτέραν ἔμφασιν, *iſtud Adonai ſignificare idem ac Dominus: habere autem aliam quandam parvam emphaſim. Vulgata*, Dominus Deus. *Eadem varietas eſt in cap. ſequenti.* (*d*) Capitulum libri.] S. *Hier.* Pro involuto libro lxx capitulum libri tranſtulerunt, *quod notat etiam Theodoretus. Schol.* κεφαλὶς δὲ βιβλίου, ἀντὶ τοῦ τόμος. οὕτω γὰρ τὸν τόμον ἑβραῖοι προσαγορεύουσι. κεφαλὶς autem βιβλίου, pro, tomus: ita enim tomum appellant hebræi. (*e*) Lamentatio.] *Origenes*, ὁ μὲν Θεοδοτίων ἀκολούθως τοῖς ό ἐξέδωκεν. ὁ δὲ Σύμμαχος οὐ πάνυ ἀπᾳδόντως, Theodotio quidem juxta lxx edidit. Symmachus autem non valde diſcrepanter, θρήνους, ϗ κατάλεγμα, ϗ μέλος πενθικὸν, lamentationes, & querimoniam, & carmen lugubre. *Aquila autem inquit*, γεγραμμένον ἦν ἐπ' αὐτοῦ κτίσις, ϗ ἀντίβλησις, ϗ ἔσται, ſcriptum erat in eo, creatio, & collatio, & erit.

CAP. III.

(*a*) PRofundæ linguæ.] *Plerique* βαθύχειλον, ϗ βαρύγλωσσον, *aut* ϗ βραδύγλωσσον, profundi labii, & gravis linguæ, *aut*, & tardæ linguæ. (*b*) Firmior petra.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, στερεώτερον πέτρας δέδωκα μέτωπόν σου, duriorem petra dedi frontem tuam. (*c*) Vidi.] *Ita etiam Theodoretus, & S. Hier. in comm. ex lxx. Compl. autem*, ἤκουσα, audivi, *quod S. Hier. inquit in hebraico ſubaudiri.* (*d*) Abii.] *In aliis, & apud Theodoretum additur*, μετέωρος, *& apud S. Hieron.* ſublimis. (*e*) Sublimis & circuivi.] *Pro his refert S. Hier. tres interpretes poſuiſſe verba hebraica, quæ ipſe interpretatus eſt*, ad acervum novarum frugum. (*f*) Converſans.] S. *Hieron. ex Theodotione*, admirans, *ex Aquilæ ſecunda editione, quam hebræi*, κατὰ ἀκρίβειαν *vocant*, ἠρεμάζων, quieſcens: *ipſe autem in ſua*, mœrens. (*g*) Ei.] *In cæteris additur*, οὐδὲ ἐλάλησας, neque loquutus es. (*h*) Tormentum.] S. *Hieron. ex Theodotione*, infirmitas: *ipſe*, offendiculum. (*i*) Sicut aſpectus, &c.] *Abſunt a Complut. ſed non a collatis codicibus, neque a Theodoreto.* (*k*) Colligabo.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, τῷ λάρυγγί σου, *aut*, πρὸς τὸν λάρυγγά σου, gutturi tuo: *quæ etiam S. Hier. videtur agnoſcere.*

CAP. IV.

(*a*) LAterem.] S. *Hier.* Symmachus manifeſtius interpretatus eſt, πλινθεῖον, quem nos laterculum & abacum appellare poſſumus. (*b*) Quinquaginta, & centum.] *Sic etiam Theodoretus: ſed abſunt a plerisque, & a vulgata. In quibuſdam eſt*, κατ' ἀριθμὸν ἡμερῶν. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν ἡμέρας κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, juxta numerum dierum. Quinquaginta & centum dies dormies ſuper illud. (*c*) Iniquitates.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt*, τὰς δύο ἀδικίας, duas iniquitates. (*d*) Nonaginta & centum.] *Sic quoque Theodoretus: qui putat hunc numerum fieri ex centum quinquaginta jam dictis, & quadraginta dicendis. In quibuſdam vero eſt*, ἐνενήκοντα ϗ τριακοσίας ἡμέρας, nonaginta & trecentis diebus: *quomodo legit Polychronius: & hæc notat*: ἄλλη ἔκδοσις περιέχει ἐνενήκοντα ϗ ἑκατὸν ἡμέρας, alia editio habet nonaginta & centum dies. *Origenes de ſuperiori fortaſſe, deque hoc numero*: οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ, τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχειν ρ'. ϗ ν'. ἡμέρας. ϗ ἄλλας ϟ ϗ ἑκατὸν ἡμέρας ϗ τὰ πλείονα δὲ ϟ ϗ ρ'. ἡμέρας. ἀλλ' ἐπισκεψάμενοι τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις, εὕρομεν τ'. εἶναι ϗ ϟ ἡμέρας. Non ignoramus autem quædam exemplaria habere centum & quinquaginta dies, & alios nonaginta & centum dies: & plura quidem nonaginta & centum dies. Sed conſideratis cæteris editionibus invenimus eſſe trecentos & nonaginta dies. *Fortaſſe etiam, pro*, ϗ ἄλλας, *legendum*, ϗ ἄλλα, id eſt, & alia exemplaria. *Nam ſic* S. *Hier.* Satiſque miror, cur vulgata exemplaria centum nonaginta annos habeant, & in quibuſdam ſcriptum ſit centum quinquaginta: cum perſpicue & Hebraicum, & Aquila, Symmachuſque & Theodotio trecentos nonaginta annos teneant: & apud ipſos lxx (qui tamen non ſunt ſcriptorum vitio depravati) idem numerus reperiatur. *Eadem varietas obſervari poteſt paulo poſt.* (*e*) Olyram.] S. *Hieron.* Quam nos viciam interpretati ſumus, lxx, Theodotioque poſuerunt, ὀλύραν, quam alii avenam, alii ſigalam putant. Aquilæ autem prima editio, & Symmachus ζέας, ſive, ζείας, interpretati ſunt; quas nos vel far, vel gentili Italiæ Pannoniæque ſermone ſpicam ſpeltamque dicimus. *Notat etiam apud lxx dictum eſſe 3. Reg. 19. panem*, ὀλυρίτην. (*f*) Siclos.] *Polychronius*, εἴκοσι σίκλοι ποιοῦσι τρεῖς οὐγκίας μικρόν τι πρός, viginti ſicli faciunt tres uncias & paulo plus. *Schol.* στατῆρες εἴκοσι, οἵπερ εἰσὶ δραχμαὶ π'. ſtateres viginti, qui quidem ſunt drachmæ octuaginta: *& S. Hieron.* Siclus, id eſt, ſtater, habet drachmas quatuor: *qui de his ponderibus & hic & alibi accurate agit. Aliud Schol.* τὸν σίκλον, δραχμὴν εἶναι φασί. δραχμὴ δέ ἐστι γράμματα τρία. Siclum inquiunt eſſe drachmam: drachma autem eſt ſcrupuli tres. (*g*) In.] *Theodoret.* τὸ δὲ ἐὶν μέτρον ἦν παρ' αὐτοῖς οὗ τὸ ἕκτον κατὰ τὸν σύρον ἥμισυ ἐχώρει ξέστου. ἐὶν autem menſura erat apud eos: cujus ſexta pars juxta Syrum dimidium ſexti capiebat. *Polychronius*: τὸ ἐὶν ἑβραϊκὸν ὂν σημαίνει τοῦ ξέστου τὸ ὄγδοον. Ipſum ἐὶν, quod hebraicum eſt, ſignificat octavam partem xeſti. *Apollinarius*, τὸ ἷν ποιεῖ χόεις δύο. Ipſum ἷν facit duos Choas: *& addit S. Hieron.* Atticos. (*h*) Et.] *Sic etiam hebræus: ac tamen intelligendum putat, ut eſt in Compl. & vulgata*, ὡς ἐγκρυφίαν, quaſi ſubcineritium. (*i*) Gentibus.] *In cæteris hæc ſequuntur*, οὗ διασκορπιῶ (*aut*, ἐκβαλῶ) αὐτοὺς ἐκεῖ, quo diſpergam, (*aut*, ejiciam) eos illuc. (*k*) Rancida.] *In quibuſdam eſt*, βέβηλον, prophana: *in quibuſdam, & apud Theodoretum utrumque conjungitur*, ἕωλον, ϗ βέβηλον. (*l*) Fulcimentum] ςήριγμα, *pro quo inquit S. Hieron. primam Aquilæ editionem dixiſſe baculum; ſecundam, & Symmachum, & Theodotionem*, ςερέωμα, *id eſt, firmamentum.*

CAP. V.

(*a*) QUartam.] *Aq. & Theodotio*, τὸ τρίτον, tertiam, *& ſic deinceps: de qua re legendi ſunt S. Hier. & Theodoretus. S. Hieron. quidem ea quæ ſequuntur*, & aſſumes quartam, & combures eam in medio ejus, *videtur prope quarto loco apud lxx legiſſe, a quibus inquit addita de ſuo.* (*b*) Et dices omni domui Iſrael.] *Schol.* οὐ κεῖται παρ' ἑβραίοις, non ponitur apud hebræos. *Apud Theodoretum eſt conjuncte cum antecedentibus*, εἰς πάντα οἶκον ἰσραήλ. τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, in omnem domum Iſrael. Hæc dicit Adonai Dominus, *quod reſpondet vulgatæ. In aliis autem utrumque conjungitur*, εἰς πάντα οἶκον ἰσραήλ, ϗ ἐρεῖς, *&c.* (*c*) Juſtificationes.] *Ita S. Hier. ex lxx, quorum verborum putat nullam eſſe conſequentiam. Ex Symmacho autem hæc refert*: Hæc Hieruſalem quam in medio nationum poſui & circa eam regiones, commutavit judicia mea impietatibus, quas didicit a gentibus, & juſtificationes meas a regionibus, quæ ſunt in circuitu ejus, quia legitima mea reprobaverunt, & in judiciis meis non ambulaverunt. *Atque in aliquo quidem codice, & apud Th. eſt*, ἤλλαξε τὰ δικαιώματά μου εἰς ἀνομίαν ἐκ τῶν ἐθνῶν, ϗ τὰ νόμιμά μου ἐκ τῶν χωρῶν, *&c. quæ videntur reſpondere verbis Symmachi a S. Hieronymo allatis.* (*d*) Quia occaſio.] *Sic S. Hier. ex lxx. ex Symm. autem*, quia multitudo veſtra fuit ex gentibus, quæ in circuitu veſtro ſunt, *ex Aquilæ autem ſecunda editione*, eo quod numerati eſtis in gentibus quæ in circuitu veſtro ſunt. (*e*) Profecto.] ἦ μήν. *Sic etiam Theodoretus. In aliquo eſt*, εἰ μὴ, niſi, *ut vulgata.* (*f*) Polluiſti.] *In aliis ſequitur*, ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, ϗ, in omnibus abominationibus tuis, &. (*g*) Quarta tui pars] *Schol.* non ponitur apud hebræos: *atque hic etiam notat S. Hieron. lxx primam tertiam partem diviſiſſe in duas.* (*h*) Et quarta pars tui in gladio cadent.] *Hoc inquit S. Hier. de Theodotionis editione ſub aſteriſco additum eſſe.* (*i*) Eos.] *In cæteris ſequitur*, ϗ παρακληθήσομαι, & conſolabor, *ut vulgata.* (*k*) Deſertum.] *In pleriſque hæc ſequuntur*, ϗ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου, & in opprobrium gentibus, quæ in circuitu tuo ſunt: *nec multo aliter Theodoretus*, ϗ εἰς ὄνειδος τοῖς κύκλῳ σου. *Quæ inquit S. Hieron. in lxx non haberi, ſed pro iſtis eos addidiſſe de ſuo quæ ſequuntur*, & filias tuas in circuitu tuo. (*l*) Et miſera.] ϗ δηλαϊστή, *aut*, δειλαϊστή, *ut aliqui, aut*, δειλαία, *ut plerique. In aliquo eſt*, βλασφημία στενακτὴ ϗ δήλη παιδεία (*al.* ϗ δειλαία παιδεία) ϗ ἀφανισμὸς (*al.* ϗ ἀφανισμοῖς) ϗ αἱ θυγατέρες σου αἱ κύκλῳ σου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, blaſphemia gemenda & manifeſtus luſus, & deſolatio, & filiæ tuæ, quæ in circuitu ſunt, in gentibus. *A Theodoreto abeſt illud*, βλασφημία, *& in melioribus ejus codicibus legitur*, δήλη παιδεία, ϗ ἀφανισμοῖς, inſignis in diſciplina, & deſolationibus. *Sanctus Hieron. ex lxx agnoſcit autem* στενακτὴ, *ex Theodotione inquit additum eſſe*, ϗ δειλαϊστή, *cujus verbi notitiam ipſe non habeat, & pro quo tres alii interpretes tranſtulerunt, blaſphemiam. Sed paulo poſt hæc ſcribit*, δειλαστὴν, *vel*, δειλαίαν, quidam, infelicem, & miſeram, alii perſpicuam, & expoſitam ad miſeriam intelligi volunt. (*m*) In ultione furoris mei.] *In cæteris hæc antecedunt*, ἐν ὀργῇ, ϗ θυμῷ, in ira & furore: *in quibuſdam, & apud Theodoretum hæc præterea ſequuntur*, ϗ ἐλέγχοις, & increpationibus. (*n*) Defectionem.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur*, ϗ ἀποστελῶ αὐτὰς διαφθεῖραι ὑμᾶς, καὶ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς, & mittam eas, ut diſperdam vos, & famem congregabo ſuper vos.

CAP. VI.

(*a*) DElubra.] *Aut phana: utroque enim modo interpretatur S. Hier. quæ græce dicuntur*, τεμένη, *& diſtinguit a templis.* (*b*) Veſtra.] *In cæteris ſubjunguntur hæc*, ϗ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, & dabo cadavera filiorum Iſrael ante faciem idolorum eorum. *Quæ S. Hier. in lxx teſtatur non haberi.* (*c*) Conterentur.] *In nonnullis additur*, ϗ καταπαύσονται, *aut*, καταπαυθῇ, *quod vulgata*, & ceſſabunt. (*d*) Veſtra.] *Cæteri addunt*, ϗ ἐξαλειφθῶσι τὰ ἔργα ὑμῶν, & delebuntur opèra veſtra, *ut vulgata. Affirmat autem S. Hier. multa de hoc capitulo a lxx prætermiſſa eſſe.* (*e*) Dum fuerint.] *In aliquo eſt*, ϗ ὑπολείψομαι τοῦ γενέσθαι, *aut*, ἐν τῷ γενέσθαι. *Theodoretus videtur habuiſſe*, ϗ ἀναλήψομαι ἐν τῷ γενέσθαι. *Vulgata*, & relinquam in vobis eos qui fugerint gladium. (*f*) Et percutient.] *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, ὅτι κόψονται κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν, quia plangent ante faciem ſuam. *Et in pleriſque hæc ſequuntur*, περὶ τῶν κακιῶν, (*al.* κακῶν) ὧν ἐποίησαν, de omnibus malis, quæ fecerunt. (*g*) Quia ego Dominus locutus ſum.] *Cæteri*, διότι ἐγὼ κύριος οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἅπαντα τὰ κακὰ ταῦτα, quia ego Dominus non fruſtra locutus ſum, ut facerem eis omnia mala hæc. (*h*) Et dic, euge euge.] *In aliquo ſemel eſt*, εὖγε. *Origenes*: Illud, ϗ εἰπὸν, εὖγε, Symmachus paraphraſi explanans fecit, ϗ σχετλίασον. *Aliud Schol.* hebraice, ἀὰ, recte habet. S. *Hieron.* & dic heu. Pro quo, *inquit*, Aquila interpretatus eſt, ἆ ἆ, Symm. σχετλίασον, quod ſignificat, lamentare, vel plangere. lxx & Theodotio, εὖγε, quod magis inſultantis eſt, quam plangentis. (*i*) Et qui.] *In quibuſdam antecedit*, ϗ ὁ περιλειφθεὶς, *aut*, ὑπολειφθεὶς. *Vulgata*, & qui relictus fuerit, atque circundatus. (*k*) Excelſum.] *In cæteris ſequuntur hæc*, ϗ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων, & in cunctis ſummitatibus montium: *quæ negat S. Hieron. eſſe in lxx.* (*l*) Et ſubter arborem umbroſam.] *In pleriſque adduntur iſta*, ϗ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας, & ſubter univerſam quercum frondoſam. *Quæ item inquit S. Hieron. a lxx omiſſa. In quibuſdam vero ſunt iſta, & non illa*, ϗ ὑποκάτω δένδρου συσκίου.

CAP. VII.

(*a*) DIC.] *Iſtud*, εἰπὸν, *abeſt ab aliquo, & a Theodoreto.* (*b*) Venit finis.] *Apud Theodoretum, & in aliquo codice eſt*, ἥκει τὸ πέρας νῦν. ϗ ἥξει τὸ πέρας, venit finis nunc: & veniet finis, *&c.* (*c*) Super te.] *Poſt hæc in aliis, apud Theodoretum vero poſt*, qui habitas terram, *ſequuntur, quæ paulo poſt ſunt in noſtra*, ϗ ἀποστελῶ, & mittam, *&c. qui ordo magis reſpondet vulgatæ. Sed teſtatur S. Hier. juxta lxx ordinem fuiſſe mutatum.* (*d*) Ego] *In cæteris ſequitur*, τὸν θυμόν μου, furorem meum. (*e*) Dominus.] *In aliis ſequitur*, κακία μία, κακία ἰδοὺ ἔρχεται, malitia una, malitia ecce venit: *quæ (ſicut & multa alia in hoc capite) ex Theodotione ſub aſteriſcis addita eſſe ſcribit S. Hier. Symmachum vero pro* κακία, *vel* πονηρία, *poſuiſſe*, κάκωσις, afflictio: *quem ipſe perſpicuitatis cauſa ſequutus ſit.* (*f*) Venit.] *In aliis ſequitur*, ἐξηγέρθη πρὸς σε. ἰδοὺ ἥκει τὸ πέρας, ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σὲ, evigilavit adverſum te: ecce venit finis, venit contextus ſuper te. *Schol.* lxx pro πλοκὴ poſuerunt τὸ πέρας. *S. Hier. etiam teſtatur* πλοκὴν, id eſt, ordinem contextuque malorum omnium, *eſſe Theodotionis, pro quo ipſe dixerit, contractionem. Aquila*, περισκόπησιν, contemplationem, & proſpectionem. *Symm.* inſpectionem. *Poſt hæc autem in aliis ſequuntur, quæ paulo ante ſunt in noſtra*, venit tempus, appropinquavit dies non cum perturbationibus, (*Theodoretus*, θορύβου, *& S. Hier.* perturbatione) neque cum doloribus: *pro quibus Theodotio dixerit*, venit tempus, prope eſt dies famis, & non gloriæ montium, *Symm. vero*, & tempus prope eſt, dies feſtinationis, & non recr nationis. (*g*) Ecce dies Domini.] *In aliis eſt*, ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἥκει, (*al.* ἰδοὺ ἡμέρα τίκτει) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει. ἐξῆλθεν ἡ πλοκὴ ϗ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξήνθηκεν ἡ ὕβρις, ϗ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου, ϗ οὐ μετὰ θορύβου, οὐδὲ μετὰ σπουδῆς, ϗ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς, ἥκει καιρὸς, *&c. apud S. Hieron. ex vulgata antiqua*, Ecce dies parit, ecce finis venit: egreſſa eſt complexio, & floruit virga, germinavit ſuperbia, ſuſcitata eſt injuria; & conteret fortitudinem iniqui, & non cum perturbatione, neque cum feſtinatione: & non ex ipſis ſunt, neque pulchritudo in eis. *Sed pleraque ex Theodotione addita eſſe teſtatur S. Hieron.* (*h*) Lugeat.] *In aliis ſequitur*, ὅτι ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς, quia ira in omnem multitudinem ejus: *quod idem negat haberi in lxx.* (*i*) Revertetur.] *Alii addunt*, ϗ ἔτι ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν. ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς οὐκ ἀνακάμψει, & etiam in vita ipſum vivere eorum: quia viſio ad omnem multitudinem ejus non regredietur. S. *Hier.* Sed nec iſti duo verſus habentur in lxx editione. (*k*) Omnia.] *In aliis ſubjungitur*, ϗ οὐκ ἔστι πορευόμενος εἰς πόλεμον. ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς, & non eſt qui vadat ad prælium: ira enim mea in omnem multitudinem ejus. S. *Hier.* Et hæc in lxx non habentur. (*l*) Bellum in gladio.] *Nonnulli & Theodoretus*, ὁ πόλεμος, ϗ ῥομφαία, bellum & gladius. *Compl. habet tantum*, ἡ ῥομφαία. (*m*) Montes.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ὡς περιστεραὶ μελετητικαὶ, quaſi columbæ meditantes: *quod a lxx omnino prætermiſſum ſilentio Theodotionis eſſe teſtatur S. Hier.* (*n*) Polluentur humore.] *Schol.* ὁ ἑβραῖος, πορευθήσονται ὡς ὕδωρ, *Hebræus*, diſſolventur ut aqua. S. *Hier.* Pro genibus aquis fluentibus lxx tranſtulerunt femora polluentur humore. (*o*) Contemptui.] *In aliis ſubjungitur*, τὸ ἀργύριον αὐτῶν, ϗ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου, argentum eorum, & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini. S. *Hier.* Et hoc in lxx non habetur. (*p*) Mundi.] *Sic S. Hier. alii vertunt illud*, κόσμου, ornatus. (*q*) Suarum.] *In multis additur*, ϗ προσοχθίσματα, (*Theodoretus*, προσοχθισμάτων) αὐτῶν, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua*, & offendicula ſua, *quod tamen teſtatur eſſe ex Theodotione.* (*r*) Viſitationem.] *Hoc inquit S. Hier. a lxx eſſe poſitum pro eo quod ipſe dixit*, arcanum meum. (*ſ*) Temere.] *Idem ex Symmacho, & Theodotione*, irrumpentes, & peſtilentes. (*t*) Et faciet perturbationem.] S. *Hier. in vulgata antiqua*, & adducam perturbationem. *Et in comm. ſcribit poſuiſſe ſe perturbationem pro eo quod lxx dixerint*, *ac poſſet tamen verti*, inquinationem. *Idem ex Aquila*, concluſionem, *Symmacho & Theodotione*, καθήλωσιν, id eſt, confixionem. (*u*) Popu rum.] *Sic etiam Theodoretus. In Compl. eſt*, κρίσεως αἱμάτων, *& apud Hier. in utraque*, judicio ſanguinum. (*x*) Iniquitatis.] *In cæteris ſequuntur*, ϗ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, ϗ κληρονομήσουσι τοὺς οἴκους αὐτῶν, & adducam peſſimos de gentibus, & poſſidebunt domos eorum. S. *Hier.* Et hæc in lxx non habentur. (*y*) Propitiatio.] *Legendæ varietates apud* S. *Hier.* (*z*) Princeps.] *In aliis antecedit*, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ϗ, rex lugebit, & *omnino tacuiſſe lxx miratur* S. *Hieron. Sed Orig.* τὸ, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, θως ἰσόρηται. τάχα διὰ τὸν σωτῆρα οὐκ ἂν νομισθέντα πενθεῖν. οὐκ ἑρμηνεύσαντες τὸ ῥητὸν, ἢ μὴ εὑρηκότων τότε ἐν τῷ ἑβραϊκῷ τὴν λέξιν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον σωζομένης ῥητοῦ πενθεῖν λέγειν ϗ τὸν βασιλέα. εἴγε ἔκλαυσεν ὁ σωτὴρ ἐπὶ τὴν ἱερουσαλήμ. Illud, ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ex more notatum aſteriſco eſt, (*putamus pro*, ἰσόρηται, *legendum*, ἠστέρισται,) fortaſſe non tranſlata hæc ſententia quod non putaretur fore ut Salvator lugeret, aut quod non invenerint onem iſtam in hebraico. Nihil autem abſurdi eſt, ſervata etiam iſta ſententia dicere, & regem lugere: ſiquidem flevit Salvator ſuper Hieruſalem.

CAP. VIII.

(*a*) QUinto.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* ἕκτῳ, ſexto, *ut vulg* (*b*) Domini.] *In pleriſque, ut alibi ſæpe, eſt*, ἀδωναῒ κυρίου, Adonai Domini. *Origenes*: ἐν τισὶ δὲ γέγραπται χεὶρ κυρίου κυρίου, καί γε ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν ὅτι πολλαχοῦ τὸ ἐκφωνούμενον ἐν τῇ, κύριος, φωνῇ, τὸ σεβάσμιον παρ' ἑβραίοις ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅπερ οὐ ταχέως προφέρονται πλὴν ἔσθ' ὅτε τὸ, κύριος, τάσσεται ἐπὶ κυρίου τῶν δούλων. ἔνθα οὖν κεῖται τὸ κύριος κύριος, χρὴ εἰδέναι ὅτι τὸ μὲν ἕτερον τὸ κύριον ὄνομα καὶ ἄρρητόν ἐστι τοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν τὸ κύριος ἀδωναῒ ἐπὶ τοῦ κυρίου τάσσουσι. ὁτὲ μὲν προφερόμενοι τὴν φωνὴν ἐπὶ ἀρρήτου ὀνόματος, ὁτὲ δὲ οἱονεὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου τῶν δούλων. τὸ οὖν κυρίου τῷ νοήσαντι τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ ἀρρήτου ὀνόματος, οὐδὲν διαφέρει τοῦ κυρίου, μὲν. In quibuſdam autem ſcriptum eſt, χεὶρ κυρίου κυρίου, manus Domini Do Atqui in aliis diximus, ſæpe, quod exprimitur in iſta voce κύριος, eſſe ve randum illud apud hebræos nomen Dei quod quidem non cito profe Veruntamen eſt etiam, cum iſtud κύριος, uſurpatur in domino ſervo Ubi igitur ponitur, κύριος κύριος, intelligendum eſt, alterum quidem quaſi proprium, & ineffabile nomen Dei: reliquum vero κύριος, (*for deeſt aliquid, ſed ſententia ſatis clara*,) Hebræi Adonai in Domino po interdum quidem proferentes vocem iſtam in nomine ineffabili, inter vero, quaſi in Domino ſervorum. Illud igitur ἀδωναῒ κυρίου, intelligenti dicta ſunt de ineffabili nomine, nihil differt a κυρίου, ut edidimus. Viri.] *Sic etiam Theodoretus. In nonnullis eſt*, ὡς εἶδος ἀνδρὸς, & apud *er. ex vulgata antiqua*, quasi species viri. (*d*) Quasi visio electri.] *quibusdam, & apud Theodoretum est*, ὡς ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος ἠλέκτρου, quasi aspectus fulgoris, quasi species electri. *In quibusdam vero ante nostra antecedunt hæc*, ὡς ὅρασις αὐγῆς, quasi visio auræ: *quæ S. Hieron. de Theodotione se addidisse testatur.* (*e*) Vertice meo.] *Aliqui libri, & Theodoretus*, τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς μου, vertice capitis mei. *Alii*, τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου, *S. Hier.* in fimbria verticis mei: *quod pro cincinno inquit lxx posuerunt.* (*f*) Portæ.] *Ita etiam apud* S. *Hieron. in vulgata antiqua. In cæteris additur*, τῆς ἐσωτέρας, interioris. (*g*) Possidentis.] *In quibusdam libris, & apud Theodoretum antecedunt hæc*, τῆς εἰκόνος τοῦ ζήλου, imaginis zeli. *Verum docet S.* Hieron. *pro statua zeli, lxx statuam possidentis esse interpretatos, & quod in quibusdam codicibus reperiretur*, & in statua imaginem zeli, *a Theodotione additum esse.* (*h*) Ad portam Orientalem.] *Hæc, quæ in hebraico non habentur, inquit S. Hier. a lxx esse posita pro eo quod ipse dixit*, portæ altaris idolorum zeli in ipso introitu. *In cæteris codicibus, & apud Theodoretum ista etiam sunt adjuncta*, τοῦ θυσιαστηρίου, ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου τούτου, ἐν τῇ εἰσπορεύσει αὐτῆς. *Credibile est esse Theodotionis, ut superiora. Schol.* εἰκὼν *Symmachus*, ἐκτύπωμα παραζηλώσεως, simulachrum æmulationis. (*i*) Faciunt.] *Alii*, ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσι, quas domus Israel faciunt. (*)] *In cæteris hæc sequuntur*, καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ, & vidi: & foramen unum in pariete: *quæ negat S. Hier. in lxx haberi.* (*k*)] *In aliis, & ex parte apud Theodoretum hic locus sic habet*, ὄρυξον δὴ ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ὤρυξα ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ἰδοὺ θύρα μία, fode nunc in pariete. Et fodi in pariete, & ecce porta una. (*l*) Iniquitates.] *In cæteris fere additur*, τὰς πονηράς, pessimas. (*m*) Vana, abominationes] *Aut*, vanæ abominationes. *In cæteris autem hæc antecedunt*, πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ, καὶ κτήνους, omnis similitudo reptilium, & animantium: *quæ testatur S. Hier. in lxx non esse.* (*n*) Super eos in circuitu] *Libro Vaticano alia manu additum est alterum* κύκλῳ, *ut sit*, in circuitu, in circuitu. *In quibusdam vero, & apud Theodoretum est*, ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ διόλου, in pariete in circuitu per totum, *ut vulgata.* (*o*) Thammuz.] *Theodoretus*, ὁ θαμμοὺζ ὁ ἄδωνίς ἐστι, κατὰ τὴν ἑλλάδα φωνὴν θαμμοὺζ, secundum græcam linguam, Adonis est. *De hoc multa S. Hier.* (*p*) Inter Ælam.] *Schol.* τὸ ἀναμέσον τοῦ αἰλὰμ, τῶν προθύρων φησί. ἤτοι τῶν κιγκλίδων, αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον ἐκάλεσε τοῦ θείου ναοῦ. πρὸ αὐτοῦ γὰρ ἵδρυτο τὸ χαλκοῦν θυσιαστήριον. Illud, ἀναμέσον τοῦ αἰλὰμ, vestibula, inquit, nimirum cancellos. *Aliud Schol.* αἰλὰμ δὲ τὸ προπύλαιον ὁ σύρος τὴν κιγκλίδα καλεῖ, ἥτις λέγεται παρὰ τοῖς πολλοῖς κάγκελλον, Ælam autem, quod vestibulum est, Syrus vocat, κιγκλίδα, quam quidem multi dicunt cancellum. *Theodoretus etiam notat esse προπύλαιον, divini templi, ante quod collocatum erat altare æneum. Habuit autem in singulari numero τοῦ αἰλὰμ, quomodo significat S. Hier. habuisse lxx & Theodotionem, Symmachum vero*, προπύλαιον, *Aquilæ vero primam editionem*, προστάδα, *secundam vero*, αἰλὰμ *templi*: quam nos (*inquit*) porticum templi exprimere possumus, sive intectum atrium, quod inter templum & altare erat. (*q*) Viginti.] *In aliis additur*, καὶ πέντε, & quinque: *quod notat S. Hier. in lxx non haberi, sed in quibusdam exemplaribus de Theodotione additum esse.* (*r*) Contra] *In aliquo, & apud Theodoretum adjungitur*, ἀνατολῶν, Orientem. *Vide cap.* 10. (*s*) Et ecce ipsi quasi subsannantes.] *In cæteris est*, καὶ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με. καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα, ὡς μυκτηρίζοντες, & conversi sunt ad irritandum me: & ecce ipsi extendunt ramum quasi subsannantes. *Testatur autem S. Hier. illud* extendunt ramum, *de Theodotione additum esse. Origenes*: Symmachus, καὶ ὡς ἀφιέντες ἦχον ὡς ἆσθμα διὰ τῶν μυκτήρων ἑαυτῶν, & sunt quasi emittentes sonitum velut anhelitum per nares suas: τὸ μὲν ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ό. ἀπὸ Θεοδοτίωνος προστεθήκαμεν ἰστέον δὲ ὅτι μωρὰ ἑβραϊστὶ καὶ ἦχον καὶ κλῆμα σημαίνει. Illud quidem igitur, ἐκτείνουσι τὸ κλῆμα quod apud lxx non habetur, ex Theod. addidimus. Sciendum autem, quod hebraice est, μωρὰ, & sonum, & ramum significare. S. *Hieron. apud Symmachum videtur legisse*, ᾆσμα, *ita enim interpretatur*, in similitudinem cantici. (*t*) Miserebor.] *In cæteris sequitur*, καὶ κεκράξονται ἐν τοῖς ὠσίν μου φωνῇ μεγάλῃ, καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν, & clamabunt in auribus meis voce magna: & non exaudiam eos: *Quæ item negat S. Hier. haberi in lxx.*

CAP. IX.

(*a*) SEcuris.] *In Compl. additur*, ἐξολοθρεύσεως, exterminationis. *Sed abest a Theodoreto, & collatis codicibus*: *&* S. Hieronymus *inquit solos lxx dixisse securim pro vase interitus.* (*b*) Podere.] *Id est, veste talari, ut interpretatur S.* Hieronym. *pro qua inquit Symmachum dixisse*, lineis. *Aquilam*, præcipua, *aut*, stola. *Theodotionem posuisse ipsum verbum hebraicum, quod etiam repetit in fine capitis.* (*c*) Zona sapphiri.] *Schol. ex Symmacho* πινακίδιον. *Sanctus* Hieronymus *ex eodem*, tabulas scriptoris habebat in renibus suis: *ex Theodotione*, κάστυ scribæ in manu ejus; *quod vocabulum inquit etiam Aquilæ esse in prima editione, in secunda autem* μελανοδόχεον, id est, atramentarium Scribæ ad lumbos ejus. *Origenes*, πινακίδιον γραφέως ἔχων ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἵνα ὥσπερ ὑπογράφῃ τὴν ἑκάστου κρίσιν. Ἀκύλας καὶ Θεοδοτίων, κάστυ γραμματέως. οὐδὲν δὲ ἡγοῦμαι σημαίνεσθαι παρ᾽ ἕλλησιν ἐκ τῆς κάστυ φωνῆς. τῶν δὲ ἑβραίων τις ἔλεγε, τὸ καλούμενον καλαμάριον εἶναι τὸ κάστυ, tabellam scriptoris habens in manu sua, ut quasi subscribat cujusque judicium. Aquila, & Theodotio, κάστυ γραμματέως. Nihil autem puto apud græcos significari vocabulo κάστυ, Hebræus vero quidem dicebat, κάστυ esse id quod vocatur calamarium. *Idem etiam sibi ab hebræo responsum esse narrat Sanctus* Hieronymus. (*d*) De Cherubim.] ἀπὸ τῶν χερουβίμ. *Ita etiam Theodoretus, & Sanctus* Hieronymus *videtur legisse in plerisque exemplaribus. Ipse autem posuit numero singulari*, de Cherub. *In aliquot est*, ἐπὶ τῶν χερουβίμ, desuper ipso Cherubim. (*e*) Sub dio.] εἰς τὸ αἴθριον, *dixisse etiam Theodotionem scribit S.* Hieronymus, *pro eo quod ipse transtulit*, limen. (*f*) Mediam Hierusalem.] *In quibusdam, & apud Theodoretum antecedunt hæc*, μέσην τὴν πόλιν, mediam civitatem. (*g*) Signum.] *Sanctus* Hieronymus: Pro signo, quod lxx, Aquila, & Symm. transtulerunt, Theodotio ipsum verbum hebraicum posuit Thau, quæ extrema est apud hebræos viginti & duarum literarum. *Origenes*, Aquila (*fortasse in alia editione*) & Theodotio, σημείωσις τοῦ θαῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα, signum Thau super frontes. ἑβραῖος δέ τις τῶν εἰς σωτῆρα πεπιστευκότων ἔλεγε, τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα ἐμφερὲς ἔχειν τὸ θαῦ τῷ τοῦ σταυροῦ χαρακτῆρι, καὶ προφητεύεσθαι περὶ τοῦ γινομένου ἐν χριστιανοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου σημείου, ὅπερ ποιοῦσιν οἱ πεπιστευκότες πάντες οὑντινοσοῦν προκαταρχόμενοι πράγματος, καὶ μάλιστα εὐχῶν ἢ ἁγίων ἀναγνωσμάτων. Hebræus autem quidam ex iis qui in salvatorem crediderunt, dicebat in antiquis elementis ipsum Thau similitudinem habuisse characteri crucis: & prophetari de signo, quod inter Christianos fit in fronte: quod quidem faciunt omnes, qui crediderunt, quamcunque rem ordiantur, & præsertim preces, vel sanctas lectiones. *De hac re etiam Sanctus* Hieronymus. (*h*) A sanctis.] *Aquila, & Th.* ἀπὸ τοῦ ναοῦ, a templo. (*i*) Vias.] *Schol. Hebræus*, τὰς αὐλὰς, atria: *quod notat etiam Sanctus* Hieronymus. (*k*) Percuterent.] *In aliquo libro additur*, ὑπελείφθην ἐγὼ, *& Theodoretus addit*, μόνος, *remansi ego solus. Schol. notat hoc esse additum a Theodotione. Sanctus* Hieronymus *inquit id in vulgata editione subtractum esse, se autem ex hebraica veritate reposuisse*, remansi ego. (*l*) Populis.] *Origenes*, Pro, λαῶν, cæteri fecerunt, αἱμάτων, sanguinem: *quod etiam innuit S.* Hieronymus.

CAP. X.

(*a*) VOX Dei Saddai.] *Theodoretus*: Symmachus, & Theodotio, βροντὴ θεοῦ ἱκανοῦ, tonitru Dei potentis, *vel*, fortis, *ut Sanctus* Hieronymus *interpretatur: qui addit etiam Aquilam dixisse.* (*b*) Extendit.] *Additur in aliis*, ὁ χερούβ, Cherub. *In quibusdam vero aliis, & apud Theodoretum sequitur præterea*, ἐκ τοῦ (*al* τῶν) ἀναμέσον τῶν χερουβείμ, *quod in vulgata*, de medio Cherubim. (*c*) Unum.] *In nonnullis sequitur*, καὶ τροχὸς εἷς ἐχόμενος χερουβ ἑνὸς, & rota una juxta Cherub unum. (*d*) Ibant.] *In cæteris antecedit*, ὀπίσω αὐτοῦ, post ipsum, *quod Schol. notat esse additum e Theodotione.* (*e*) Et dorsa.] *Sic etiam Theodoretus. In aliquo antecedit*, καὶ πᾶσα ἡ σὰρξ αὐτῶν, *& in scholio*, καὶ πᾶσαι αἱ σάρκες αὐτοῦ. *Vulgata*, & omne corpus earum. (*f*) Gelgel.] *Theodoretus inquit significare vim cognitionis. Sanctus* Hieronymus *refert Symmachum dixisse*, volubiles, *Aquilam vero*, rotam. (*g*) Me] *In aliis (quamvis cum aliqua varietate) sequuntur hæc*, καὶ τέσσαρα πρόσωπα εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων, τὸ πρόσωπον τὸ ἓν, πρόσωπον χερούβ, καὶ τὸ πρόσωπον τὸ δεύτερον, πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Et quatuor facies habebat unumquodque animalium: facies una facies Cherub, & facies secunda facies hominis & facies tertia leonis, & facies quarta aquilæ. *Quæ scribit Sanctus* Hieronymus *in lxx non haberi, sed de hebraico esse addita. Legenda autem, quæ & ab ipso, & a Theodoreto de hac a priore imaginis dissimilitudine afferuntur.* (*h*) Eorum.] *In aliis additur, licet cum aliqua varietate*, καίγε αὐτοὶ ἐπερχόμενα αὐτῶν, etiam ipsæ juxta illa. (*i*) De domo.] *In aliis est*, ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τοῦ οἴκου, de sub dio domus. (*k*) E regione.] *Ita hic in omnibus collatis libris: quamvis supra cap.* 8. *simili loco in quibusdam additum sit*, ἀνατολῶν, *& hic etiam vulgata nostra*, Orientalis. (*l*) Octo.] *Cæteri*, τέσσαρες, quatuor. (*m*) Chobar.] *In aliis adjungitur*, τὴν ὅρασιν αὐτῶν, aspectum eorum.

CAP. XI.

(*a*) EArum.] *In aliis est*, αὐτῆς, ejus. (*b*) Montibus.] *Sic etiam habent codices Theodoreti, quod ipse in explanatione*, extra urbem. *Complut. vero*, ἐπὶ τῶν ὁρίων, in finibus, *ut vulgata.* (*c*) Dominus] *In cæteris hæc sequuntur*, αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα, ἐπὶ τῶν ὀρέων (*rursus Complut.* ὁρίων) τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς καὶ ἐπιγνώσεσθε, ὅτι ἐγὼ κύριος, hæc non erit vobis in lebetem: & vos non eritis in medio ejus in carnes. In montibus Israel judicabo vos: & scietis, quia ego Dominus. *In nonnullis vero, & apud Theodoretum hæc præterea subtexuntur*, ὅτι ἐν τοῖς δικαιώμασί μου οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ᾽ οὐδὲ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν οὐκ ἐποιήσατε, quia in justificationibus meis non ambulastis, & judicia mea non fecistis: sed neque juxta judicia gentium, quæ in circuitu vestro sunt, fecistis. *Quæ testatur* S. Hier. *in lxx non haberi, sed de hebræo esse addita: habet autem ipse sine negatione*, sed juxta judicia gentium. (*d*) Quomodo.] *Istud*, ὡς, *abest ab aliquo.* (*e*) Super ea, desuper ea.] *Hæc repetitio abest a Compl. est tamen etiam in Theodoreto, & respondet hebraico.*

CAP. XII.

(*a*) IN medio iniquitatum eorum.] *Hæc esse ex lxx, testatur Sanctus* Hieronymus: *pro quibus ipse habet*, in medio domus exasperantis, *& in aliquo codice, & apud Theodoretum est*, ἐν μέσῳ οἴκου παραπικραίνοντος. (*b*) Exasperans.] *Theodoretus ex Symmacho*, προσεριστής, contentiosa. (*c*) Captivitatis.] *Additur in multis*, καὶ αἰχμαλωτεύθητι, & captivare, *ut apud Sanctum* Hieronymum. (*d*) Captivitatis.] *In aliquo, & apud Theodoretum*, ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας, *& apud Sanctum Hieronymum*, sicut vasa captivitatis. (*) Parietem.] *Additur in aliis*, χειρὶ, *& apud S. Hieronymum*, manu. (*e*) Princeps, & dux.] *Cæteri*, τῷ ἄρχοντι, καὶ τῷ ἀφηγουμένῳ, principi, & duci. (*f*) Parabola.] *Sic testatur Sanctus* Hieronymus *omnes alios interpretes transtulisse, præter Symmachum, qui dixit*, proverbium. (*g*) Periit.] *Sanctus* Hieronymus, *ex Symmacho*, διαπνεύσει, id est, in ventum & auram tenuem dissolvetur. (*h*) Quæ ad gratiam.] *Idem ex cæteris lubricum.*

CAP. XIII.

(*a*) SIcut vulpes.] *Theodoretus*, Hæc Symmachus manifestius est interpretatus, ὡς ἀλώπεκες ἐν ἐρειπίοις οἱ προφῆταί σου Ἰσραὴλ, οὐκ ἀνέβητε εἰς τὰς διακοπὰς, οὐδὲ περιεφράξατε φραγμὸν περὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τοῦ στῆναι ὡς (*istud* ὡς *abest ab aliquo, ut etiam a vulgata nostra*) ἐν πολέμῳ ἐν ἡμέρᾳ κυρίου, sicut vulpes in parietinis, prophetæ tui Israel: non ascendistis ad intercisiones, neque obsepivistis sepem circa filios Israel, ad standum tanquam in prælio, in die Domini. (*b*) Et congregaverunt] *Sic etiam apud*

Sanctum Hieronymum. In aliquot libris, & apud Theodoretum eſt, καὶ οὐ συνήγαγον ποίμνιον & non congregaverunt gregem. *Utraque lectio explanatur in commentariis græcis.* (*c*) Non reſurrexerunt.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum. In aliis additur, itemque apud Theodoretum,* ἐν πολέμῳ, *aut,* ὡς ἐν πολέμῳ, tanquam in prælio. (*d*) Eſtis.] *In cæteris hæc ſequuntur,* καὶ ἐλέγετε, φησὶ κύριος, καὶ ἐγὼ οὐκ ἐλάλησα, *& apud S. Hieronymum in contextu vulgatæ antiquæ,* & dicebatis, dicit Dominus; & ego non ſum loquutus: *quæ idem in comment. teſtatur in lxx non haberi.* (*e*) Diſciplina.] Sive in correptione, *inquit Sanctus Hieronymus, pro eo quod ipſe vertit, in concilio, & Symmachus,* ἐν ὁμιλίᾳ. (*f*) Parietem.] *In aliquo, & apud Theodoretum additur,* ὡς στερεὸν, ut ſolidum: *quod neque apud Sanctum Hieronymum eſt.* (*g*) Cadet.] *Sic etiam Theodoretus: alii,* εἰ πεσεῖται, ſi cadet. *Apud Sanctum Hieronymum pro hoc eſt,* ſtultitia: *quomodo inquit lxx & Theodotionem vertiſſe, pro eo quod Symmachus dixit,* ſine temperamento, *Aquila,* ἄναλος, abſque ſale. *In Complutenſi eſt utrumque,* ἀφροσύνη, πεσεῖται. *Schol.* Hebræus habet, χρίουσι τὸν τοῖχον πηλῷ ἄνευ ἀχύρων, linunt parietem luto abſque paleis, *quomodo fere vulgata noſtra.* (*) Magnos.] *Ita apud Sanctum Hieronymum, quod græce,* πετροβόλους. *Magni enim ſunt, qui machinis jaciuntur.* (*c*) Væ his.] *Theodor.* Hoc Symmachus apertius eſt interpretatus, οὐαὶ ταῖς συρραπτούσαις ὑπαγκώνια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, καὶ ποιούσαις ὑπαυχένια πρὸς κεφαλῆς πάσης ἡλικίας εἰς τὸ θηρεύειν ψυχάς. Væ conſuentibus pulvinos ſub omni cubito manus, & facientibus cervicalia ad caput omnis ætatis ad venandum animas. (*i*) Pervertebatis.] *Theodoretus, ex Aquila,* ἐχειμάζετε, fluctuare faciebatis. (*k*) Juſti.] *In pleriſque additur,* ἀδίκως, *& apud Sanctum Hieronymum,* inique.

CAP. XIV.

(*a*) VIRI.] *Delendum eſt in græco illud* λαοῦ. *In multis autem codicibus eſt,* ἄνδρες ἐκ (*aut,* ἀπὸ) πρεσβυτέρων τοῦ ἰσραὴλ, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua,* viri de ſenioribus Iſrael. (*) Viri iſti.] *Theodoretus:* Apertius hoc Aquila eſt interpretatus, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀνήνεγκαν τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ σκάνδαλον ἀνομίας αὐτῶν ἔδωκαν ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν, viri iſti dedicarunt idola in corde ſuo, & ſcandalum iniquitatis ſuæ poſuerunt contra faciem ſuam. (*b*) Ad prophetam.] *Sic omnes collati codices, & Theodoretus. Apud S. Hier. in vulgata antiqua additur, ut paulo inferius etiam in noſtra,* ut interroget eum in me. (*c*) Averteret.] *Ita etiam Theodoretus. In multis eſt,* πλαγιάσωσι, averterent: *ſed S. Hieron. videtur legiſſe* πλαγιάσω, *ita enim in vulgata antiqua,* ut averterem: *niſi ſi mendum in eo eſt.* (*d*) Veſtras.] *Sic etiam Theodoretus, & reſpondet vulgatæ. In aliis additur,* πρός με, *& apud S. Hier. in vulgata antiqua,* ad me. (*e*) Deſertum] *Sic etiam apud S. Hier. & Theodoretum, in nonnullis eſt,* σημεῖον, *quod vulgata noſtra,* exemplum: *& videtur ex alia tralatione.* (*f*) Errare fecerit.] *Cæteri,* πλανηθῇ, *& apud S. Hier.* erraverit. (*g*) Fuerit.] *In quibuſdam additur,* λόγον, *& apud S. Hier.* verbum. (*h*) Et juxta iniquitatem.] *Nonnulli, ac Theodoretus,* ὡσαύτως καὶ τὸ ἀδίκημα τοῦ προφήτου ἔσται, *& apud S. Hier.* & iniquitas ſimiliter prophetæ erit. (*i*) Dominus, ſi filii aut filiæ relinquentur.] *In aliquo eſt,* ἀδωναὶ κύριος, ἐὰν υἱοὺς αὐτῶν ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, Adonai Dominus, ſi filios ſuos aut filias ſuas liberabunt.

CAP. XV

(*a*) TAntum data eſt.] *Ita etiam Theodoretus. Alii,* πάρεξ ὃ πυρὶ δέδοται, præter id quod datum eſt igni. *In Compl. eſt,* ἰδοὺ πυρὶ δέδοται, ecce igni datum eſt, *ut vulgata noſtra.* (*b*) Annuam purgationem ex ea.] *S. Hier. ex lxx* ejus: *pro quo inquit Aquilam dixiſſe,* duo noviſſima ejus, *Symmachum & Theodotionem,* duas ſummitates ejus. (*c*) Dimittit.] *Sic S. Hier. ex lxx, quod græce,* ἐκλείπει, *id eſt,* deficere facit, *aut,* deficit.

CAP. XVI.

(*a*) INiquitates ſuas, & dices: Hæc dicit Dominus ad Hieruſalem.] *Hæc in græca noſtra editione per errorem erant repetita.* (*b*) Non ligaviſti mammillas tuas.] *In multis eſt,* οὐκ ἔδησαν, *& apud S. Hier.* non ligaverunt. *Pro his autem in aliquot codicibus, & apud Theodoretum,* οὐκ ἐτμήθη ὀμφαλός σου, non eſt præciſus umbilicus tuus. *In multis utrumque ponitur: & apud S. Hieron. in contextu vulgatæ antiquæ. Sed in comm. noſtra ſolum agnoſcit ex lxx.* (*c*) Lota.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur,* εἰς σωτηρίαν, *& apud S. Hieron. in utraque editione,* in ſalutem. (*d*) Meus.] *Ita etiam Theodoretus, ſed multi* σου, *& S. Hieron. etiam in comm. tribuit lxx,* oculus tuus: *in hebraico eſt tantum,* oculus. (*e*) In ſanguine.] *Schol.* hebræus habet, ἐν ὑγρασίᾳ in humore, ὑγρασίαν, vocans circumjacentem ichorem. (*f*) Tempus divertentium.] *Schol. ex Theodoreto,* Hebr. καιρὸς τοῦ διαπαρθενευθῆναί σε, tempus ut ex virginibus excedas. *S. Hier. ex Aquilæ interpretatione ſecunda,* συναλλαγῆς, ſponſalium videlicet, & temporis nuptiarum, *ex prima ejuſdem, & Theodotione,* μαστῶν, uberum, *ex Symmacho,* ἀγάπης, dilectionis. (*g*) Hyacintho.] *Idem refert S. Hier. etiam ex Theodotione, pro quo Aquila & Symmachus dixerint ianthina.* (*h*) Trichapto] *Theodoretus,* plexus eſt hic e capillis factus, qui capitibus mulierum circumponitur. *Origenes,* τριχαπτὸν, alii interpretes verterunt, ἄνθιμον καὶ ἐπένδυμα. S. *Hier.* floridum, *tribuit Aquilæ* (ſive, *inquit,* palpabile) *Symmacho autem,* indumentum. *Nam Theodotio dictionem hebraicam retinuit. Aliud Schol. (in quo fortaſſe plures explicationes ſunt conjunctæ,)* πλέξις ᾗ τινι αἱ τρίχες συμπλέκονται· τριχαπτὸν δὲ λέγει τὸ ἀπὸ χρυσοῦ κατεσκευασμένον· ἵνα εἴπῃ ἀπὸ χρυσονήματος. λέγει δὲ τὴν ἐκ χρυσοῦ διάζωδον ἐσθῆτα. Plexus quo capilli complicantur, tricaptum autem dicit, quod ex auro fabrefactum eſt: quaſi dixerit, ἀπὸ χρυσονήματος, ex aureo texto. Dicit autem veſtem ex auro, διάζωδον, quaſi animalium figuris intertextam. *Sed legendus S. Hier. qui hoc nomen a lxx factum putat (quamvis fortaſſe vetuſtius ſit) & pro eo ipſe ponit,* ſubtilibus. *Paulo autem inferius polymitum dixit, imitatus Symmachum, qui eo loco ita dixerat, cum cæteri interpretes eodem modo, atque hic.* (*) Valde.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum repetitur,* σφόδρα, *aut,* σφοδρῶς, *& in vulgata noſtra,* valde nimis. *In iiſdem vero additur præterea,* καὶ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν & profeciſti in regnum: *quæ teſtatur S. Hieron. a lxx eſſe omiſſa, & cauſam affert.* (*i*) In decore, in pulchri dine.] *Apud Theodoretum & in uno codice eſt tantum,* ἐν εὐπρεπείᾳ, *apud S. Hier.* in pulchritudine: *quare duæ interpretationes videri poſſunt. Compl.* ἐν εὐπρεπείᾳ ὡραιότητος, in decore pulchritudinis. (*k*) Tranſeunti.] *In multis ſequitur,* οὗ οὐκ ἔσται, cujus non erit. *In aliquo,* αὐτῷ ἐγίνετο, ipſi fiebat. *In quibuſdam,* αὐτῷ ἐγίνετο, ὃ οὐκ (*Theodoretus,* καὶ οὐκ) ἔσται, ipſi fiebat quod non erit *Vulgata noſtra,* ut ejus fieres. (*l*) Idola.] *Legenda v tates ex cæteris interpretibus apud S. Hieronymum.* (*m*) Cibavi.] *hebraiſmus: & ſubintelligitur illud, quod in quibuſdam eſt additum,* bus. (*n*) Factum eſt.] *In multis ſequitur,* μετὰ ταῦτα, *& apud S. Hier.* hæc. (*o*) Expiando.] ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε αὐτὰ αὐτοῖς. S. *Hier. in contextu antiquæ habet* cum offerres illis; *in ſua,* conſecrans eis; pro quo (inquit) lxx tranſtulerunt, & dediſti eos ad placandum, ſive expiandum: Aquila, Symm. & Th. poſuerunt, tranſtuliſti, & tranſduxiſti eos: quia ethnici per ignem filios ſuos vel transferunt parvulos, vel adultos tranſire compellunt. *Compl.* ἐν τῷ ἁγιάζεσθαί σε αὐτὰ αὐτοῖς, in ſanctificando te illos eis. Tuam.] *In multis additur,* καὶ τοῦ βδελύγματί σου, *& apud S. Hier.* & abominationes tuas. (*p*) Infantiæ.] *Alii,* τῆς ἡμέρας τῆς νηπιότητος, *& apud S. Hier.* diei infantiæ, *itemque inferius.* (*r*) Tuas.] *In cæteris, & apud Theodoretum ſequitur* οὐαὶ, οὐαί σοι, *& apud S. Hier. in contextu antiquæ,* væ tibi: *qui tamen in comment. inquit id in vulgata non haberi ſed de Theodotionis editione additum eſſe.* (*ſ*) Habitaculum fornicationis.] Symm. fornicarium. *pro quo refert S. Hier. Symmachum, & Theodotionem dixiſſe* πορνεῖον, lupanar, *Aquilam,* βόθυνον, foveam. (*t*) Proſtitutionem.] Aq. proſtibulum: *ut S. Hieron. in ſua: quod quidem,* ἔκθεμα, *inquit cæteros interpretatos eſſe,* excelſum, ſive ſublime. *Polychronius,* ἔκθεμα dicit, πορνεῖον, ubi meretrices alere conſueverunt. (*u*) Lupanaria.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* τὰς πορνείας σου *& apud S. Hieron.* fornicationes tuas. (*x*) Cum filiis.] *Ita apud S. Hieronymum in utraque. Sed ſunt, qui illud* ἐπὶ τοὺς υἱοὺς, *interpretentur* ſupra filios. (*y*) Si autem extendero.] *Sic etiam apud S. Hier. In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* καὶ ἰδοὺ ἐκτενῶ *vel,* ἐκτείνω, Et ecce extendam, *vel,* extendo. (*z*) Declinantes te de via tua, qua impie egiſti.] *Ab aliquo, & Theodoreto abeſt illud,* te: *ut hoc illi laudi aſcribatur.* S. *Hieron. in antiqua accipit illud,* ἐκκλινούσας, *tranſitive, ut aiunt,* quæ te declinare fecerunt de via tua. *Ac deinde, quaſi ex novo initium dit:* Impie egiſti, & fornicata es, *&c. atque ita lxx. conſtruxiſſe admonet tiam in comm. Et ab aliquo libro abeſt illud,* τῆς, *ac tantum eſt,* [illegible] Super filias.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum eſt,* ἐπὶ τοὺς υἱούς, *& apud S. Hier.* in filios. (*aa*) Teſtamenta tua.] *Ita apud S. Hier. Plerique vero,* τὰς πορνείας σου, fornicationes tuas. *Theodoretus,* τὰ πορνεῖα, lupanaria. (*b*) Chaldæorum.] *In multis eſt,* χαναὰν, καὶ χαλδαίων, *aut,* τοῦ χαλδαίας, *apud S. H.* Chanaan & Chaldæorum. (*c*) Quomodo diſponam filiam tuam.] *Alii,* τὰς θυγατέρας σου, filias tuas. *Compl.* τί ποιήσω τῇ καρδίᾳ σου λέγει ἀδωναὶ κύριος; *& apud Sanctum Hieron.* Quid faciam cordi tuo, dicit Adonai Dominus? *Nonnulli, & Theodor.* τίνι καθαριῶ τὴν καρδίαν σου, λέγει ἀδωναὶ κύριος; *& vulg. noſtra,* quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus? (*d*) Fornicariæ.] *In aliquo, & apud Th. additur,* παῤῥησιαζομένης, *& apud Sanctum Hieronymum,* & impudentis. (*e*) Baſim.] *In aliquo eſt,* τὸ ἔκθεμα, *itemque apud Theodoretum.* (*f*) Facta es.] *Nonnulli, & Theodoretus,* καὶ οὐκ ἐγένου, *& Sanctus Hieronymus etiam in comm. ex lxx,* non fuiſti. (*g*) Similis tui.] *Hoc inquit Sanctus Hier. a lxx eſſe additum. In uno codice, & apud Theodoretum plura leguntur, quæ ex variis interpretationibus videntur coagmentata,* ὑπὸ τὸν ἄνδρα ἑαυτῆς εἰς ἀλλοτρίους ὁμοία σοι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα. καὶ πᾶσι τοῖς ἐκπορνεύουσιν εἰς αὐτὴν προσδιδοῦσα (*al.* προδιδοῦσα) μισθώματα· πάσαις πόρναις δίδονται μισθώματα, σὺ προσέδωκας μισθώματα, quæ ſub viro ſuo ad alienos ſimilis tibi: quæ a viro ſuo accipit mercedes, & omnibus fornicantibus in ipſam addit (*al.* prodit) mercedes. Omnibus meretricibus dantur mercedes. Tu autem addidiſti mercedes, *&c.* (*h*) Tecum.] *Alii,* μετὰ σὲ οὐ, *& apud Sanctum Hieronymum,* & poſt te non. *In aliquo etiam, & apud Theodoretum eſt,* καὶ μετὰ σὲ οὐ πορνεύσουσιν, (*al* οὐ πορνεύσωσιν) & poſt te non fornicabuntur. (*i*) Supercongrego.] ἐπισυνάγω, *& ſatis reſpondet hebræo. Alii,* ἐπὶ σὲ συνάγω, *apud Sanctum Hieronymum,* ſuper te congregabo (*k*) Adulteræ.] *In multis ſequitur,* καὶ ἐκχεούσης αἷμα, & effundentis ſanguinem. *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* μοιχαλίδων, καὶ ἐκχεουσῶν αἷμα, *& apud Sanctum Hieronymum,* adulterarum, & effundentium ſanguinem. (*l*) Non dabo.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt,* οὐ μὴ δῷς, *aut,* προσδῷς, non dabis. (*m*) Et ſic feciſti impietatem.] *Aut,* iniquitatem, *ut apud Sanctum Hieronymum. In aliquot vero codicibus, & apud Theodoretum,* καὶ οὕτως οὐκ ἐποίησα κατὰ πᾶσαν τὴν ἀσέβειάν σου, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ,* & non feci juxta ſcelera tua, *&c.* (*n*) Filia.] *Reponendum eſt iſtud,* θυγάτηρ, *quod a Typographo eſt omiſſum.* (*o*) Sorores.] *Sic legiſſe Sanctum Hieronymum in lxx patet ex iis quæ ſcribit in comm. In quibuſdam tamen libris, & apud Theodoretum eſt,* ἀδελφὴ, ſoror. (*p*) Veſtra.] *Corrigendum in noſtra,* αὐτῆς, *ut habet Vaticanus, & ita apud Sanctum Hieronymum.* (*q*) Sodoma.] *In aliis additur,* ἡ ἀδελφή σου, *& apud Sanctum Hieronymum,* ſoror tua. (*r*) Vidi.] *Sic Chaldæus, & alii interpretantur ex hebraico. Multi tamen iſtud* εἶδον, *vertunt,* viderunt. *Apud Sanctum Hieronymum, in utraque eſt,* vidiſti. (*ſ*) Convertam.] *Sic apud Sanctum Hieronymum. Sed Theodoretus accipit pro,* avertam, & averſabor averſionem earum. *Utrumque habet bonam ſententiam recte perceptum.* (*t*) A principio.] *Ita etiam Theodoretus. In pleriſque autem ſequitur,* καὶ σαμάρεια, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς, *& apud Sanctum Hieronymum,* & Samaria, & filiæ ejus reſtituentur, ſicut fuerunt a principio. (*u*) Et fuiſſet.] *Theodoretus ad finem hujus clauſulæ putat ſupplendum,* τί πλέον εἰργάσω κακόν; quidnam amplius mali perpetraſſes? *Apud Sanctum Hieronymum nonnulla adduntur in medio. Idem vero & aliorum interpretum affert interpretationes.* (*x*) Portaſti.] *Plerique, & Theodoretus,* κόμισαι, porta. *S Hier. hoc tribuit lxx, illud Aquilæ, & Theodotioni: Symmachus autem,* portatura es. (*y*) Receperis.] *Sic etiam apud S. Hier. & Theodoretum. Quidam vero libri habent,* ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν με, dum ego recipiam.

CA

CAP. XVII.

(a) Plantationem.] *Ita apud S. Hier. ex antiqua. In quibuſdam, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, σπόριμον λαβεῖν ῥίζωσιν, ſativo, ut acciperet radicationem. (b) Ut reſpiceretur.] *Sic apud S. Hieron. quod græce*, ἐπιβλεπόμενον, *id eſt, ut extare, atque ſub aſpectum caderet, minime autem in ſublime ſe attolleret.* (c) Ut ipſa extare faceret ramos ſuos ſuper eam.] *Nimirum campum. Hæc videtur poſſe eſſe ſententia, & quidem eadem cum præcedenti, iſtorum verborum*, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς. *In multis eſt*, τοῦ ἐπιφαίνεσθαι τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτήν, ut reſpicerent rami ejus ad eam, *id eſt, non longe diſcederent: quod optime reſpondet verſioni S. Hieronymi, qui in antiqua ſic habet*, ut tantum apparerent rami ejus ſub ea. (d) Dic: Cum venerit.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, εἰπὲ (*al.* εἶπον) αὐτοῖς, ἰδοὺ ἔρχεται, Dic eis: Ecce venit. *Illud*, eis, *neque in vulgata noſtra eſt.* (e) Ad ſe.] *Corrigendum eſt*, πρὸς ἑαυτὸν, *quod error Typographi fecit*, αὐτὸς· *quo modo tamen eſt in aliquot libris.* (f) Ubi rex.] *Videtur omnino ſubintelligendum illud*, οὗ, *quod in multis exprimitur. In aliis vero quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ἐν τῷ τόπῳ τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλεύσαντος αὐτὸν, in loco regis, qui regnare ipſum fecerat. (g) Dedi manum ejus.] *In cæteris eſt*, δέδωκε, *& in vulgata noſtra*, dedit manum ſuam. (h) Rete.] *In multis additur*, μου, meum. (i) Circunſtrictione ejus] *Hoc videtur ſignificare*, ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ, in conſtrictione retis. *In aliis autem, & apud Theodoretum ſequuntur hæc*, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ διακριθήσομαι μετ᾽ αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν (*al.* περὶ τῆς ἀδικίας) αὐτοῦ, ἣν (*al.* ἧς) ἠδίκησεν ἐπ᾽ ἐμὲ, καὶ πάσας τὰς φυγαδείας (*al.* ἐν ἐμοὶ ἐν πάσαις ταῖς φυγαδείαις) αὐτοῦ. καὶ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ σὺν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, *&c.* Et adducam eum in Babylonem, & diſceptabo ibi cum eo de injuſtitia ejus, qua injuſte egit ſuper me, & de omnibus profugiis (*al.* in me in omnibus profugiis) ſuis. Et omnes electi ejus cum omnibus aciebus ejus in gladio, *&c. Compl. habet*, ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, *& fortaſſe rectius legeretur*, ἐν πᾶσι τοῖς, in omnibus profugis ejus: *quod quidem, &* οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, *videri poſſunt duæ interpretationes. Vulgata habet tantum*, & omnes profugi ejus. (k) Cedri.] *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt*, τῆς ὑψηλῆς ἐκ κορυφῆς, excelſæ de vertice: *ac deinde ſequitur*, καὶ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, & dabo de capite ramorum ejus: *quæ S. Hier. admonet de Theodotione eſſe addita.* (l) De corde eorum.] καρδίας. *Sed videtur ſubintelligi*, ἐκ, *quod in quibuſdam exprimitur, & ita apud S. Hier. in aliquo autem, itemque apud Theodoretum eſt*, ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς, de corde verticis ejus. (m) Rami ejus reſtituentur.] *Hoc S. Hier. obelo prænotavit, quia in hebraico non habetur.*

CAP XVIII.

(a) Obſtupuerunt.] *In quibuſdam libris eſt*, ὠμώδιασαν, *itemque apud Theodoretum, qui Symmacho tribuit*, ἐγομφίασαν. *Utriuſque verbi eadem hoc loco videtur notio eſſe: ac fortaſſe pro* ὠμώδιασαν, *dicendum* ἡμώδιασαν, *quemadmodum eſt Hierem. cap. 38. in noſtra, quod in vulgata eſt* 31. (b) Operuerit.] *In pleriſque additur*, ἱμάτιον, *& apud S. Hier.* veſtimento, *itemque paulo inferius.* (c) Patris.] *Sic etiam hebræus. Alii addunt*, αὐτοῦ, ſui. (d) Juſto.] *Plerique*, δικαίου, juſti, *& paulo poſt*, ἀνόμου, iniqui. (e) Non memorabuntur.] *In aliquo additur*, αὐτῷ, ei. (f) Quia nolo mortem morientis, ait Dominus.] *In multis additur*, ἐπιστρέψατε, καὶ ζήσεσθε, convertimini, & vivite, *quæ reſpondent vulgatæ. In quibuſdam vero totus ſic habet*, διότι οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, καὶ ζῆν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστρέψατε οὖν, καὶ ζήσεσθε, quia nolo mortem peccatoris, dicit Adonai Dominus, quam converti ipſum a via ſua, & vivere animam ejus, ait Adonai Dominus. Convertimini igitur, & vivetis. *Atqui ita fere Theodoretus, niſi quod, pro*, peccatoris, *habet*, morientis.

CAP. XIX.

(a) Catulus.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum in vulgata antiqua. In quibuſdam, & apud Theodoretum, eſt*, λέαινα, leæna. *In Compl.* ἐπὶ σκύμνους, ſuper catulos. (b) Facta eſt.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum. Nonnulli, & Theodoretus*, ἐνεμήθη, pavit. (c) Contra eum.] *Sic apud Sanctum Hieronymum, quod græce*, κατ᾽ αὐτοῦ, *poſſet tamen etiam verti*, de eo: *& in aliquo codice eſt*, περὶ αὐτοῦ. (d) Introduxit.] *Plerique*, ἤγαγον, *& apud S. Hieronymum*, introduxerunt. (e) Ejus.] *In nonnullis, & apud Theodoretum additur*, μηκέτι, *aut*, ἔτι, *& apud S. Hieronymum*, ultra. (f) In malo granato, in aqua plantata.] *Apud Sanctum* Hieronymum, in malis granatis, *& illud*, plantata, *referendum eſt ad vitem, vel vineam. Aliqui ac Theodoretus habent* ῥόας ἐν ὕδατι πεφυτευμένης, mali granati in aqua plantati. (g) Vindicati ſunt.] *Ita apud Sanctum Hieronymum etiam in comm. licet quid ſibi velit iſta loquutio hoc loco, neſcire ſe fateatur. Videtur tamen referri poſſe ad hoſtes, qui de ea vindictam ſumpſerint. Nonnulli, ac Theodoretus, habent*, ἐξεδικήθησαν, καὶ ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι, vindicatæ ſunt, & arefactæ ſunt virgæ. (h) Sine aqua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. Nonnulli, ac Theodoretus, addunt*, καὶ διψώσῃ, & ſitienti. (i) Fortitudinis. Tribus in parabolam lamentationis eſt.] *Corrigendum enim pro*, θρῆνος, θρήνου. *Sic autem omnino apud Sanctum Hieronymum. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum hic locus ſic habet*, καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος φυλῆς, (*al.* φυλή,) σκῆπτρον εἰς τὸ ἐξουσιάζειν, εἰς παραβολὴν θρήνου (*al.* θρήνων) ἐστιν. Et non erit in ea virga fortitudinis tribus, (*ſi tribus accipiatur in recto, eſt aliquantulum ſejungenda a præcedentibus, & conjungenda cum ſequentibus:*) Sceptrum ad dominandum, in parabolam lamentationis (*al.* lamentationum) eſt, *&c. Sed ſceptrum et tribus videri poſſunt duæ interpretationes: quod ex aliis locis notatis conſtare poteſt: & in hoc eodem capite paulo ſuperius notavit Sanctus* Hieronymus, *lxx pro*, in ſceptra dominantium, *vertiſſe*, in tribum ducum.

CAP. XX.

(a) Quintadecima menſis.] *Cæteri*, ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, in quinto menſe, decima menſis. (b) Si reſpondero.] *Sanctus Hieronymus*: Symmachus manifeſtius tranſtulit, non reſpondebo vobis. (c) Favus.] *Schol.* Hebræus autem dixit, καλλίστην, optimam. Symmachus dixit, στάσις, ſtatus: ſtatum vocans, eſſe ibi ſacerdotium dicatum Deo. *Sanctus Hieronymus tribuit Aquilæ primæ editioni*, firmamentum, *ſecundæ*, inclytum, *Symmacho*, regionem, *Theodotioni*, fortitudinem. (d) Abominationes.] *Sanctus Hieronymus ex Symmacho*, nauſeas, *ex Aquilæ ſecunda editione*, abſciſiones. (e) Adinventionibus.] *Idem ex Aquilæ prima editione*, inquinamenta, *ex ſecunda, & Symmacho, & Theodotione*, idola. (f) Et adduxi.] *In cæteris hæc antecedunt*, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου. Et eduxi eos de terra Ægypti. (g) Et dixi ad domum Iſrael in deſerto: in præceptis meis ambulate.] *Sunt apud Theodoretum, & in omnibus collatis codicibus: abſunt tamen a Complut. ut a vulgata.* (h) Et non ambulaverunt.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, καὶ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, & irritaverunt me domus Iſrael in deſerto, *ut vulgata. In aliis adduntur etiam plura, quæ coagmentationem quandam interpretationum indicant.* (i) Delere eos.] *In quibuſdam & apud Theodoretum eſt*, τοῦ μὴ ἐξαλεῖψαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, ne delerem. (k) Commiſceamini.] *Corrigendum in noſtra*, συναναμίσγεσθε. (l) Et exacerbaverunt.] *Apud Juſtinum in dialogo cum Tryphone, eſt*, καὶ παρεπικράνατέ με, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασι, *&c.* Et exacerbaſtis me, & filii veſtri in præceptis, *&c.* (m) Feci.] *Aliqui libri, & Juſtinus*, οὐκ ἐποίησα, non feci. (n) Et eduxi.] *In pleriſque eſt*, ὧν ἐξήγαγον, de quibus eduxi. (o) Dogmatibus.] *Nonnulli, & Theodoretus*, δόμασιν, donis. (p) In tranſducendo me.] *Sanctus Hieronymus videtur afferre ex vulgata antiqua*, cum tranſducerent. (q) Suis] *In quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur*, καὶ ἔταξαν ἐκεῖ θυμὸν (*Compl.* ὀργὴν) δώρων αὐτῶν, *& apud Sanctum Hieronymum*, & poſuerunt ibi furorem munerum ſuorum. (r) Abama.] *Theodoretus ex Symmacho*, βαμὰ, Bama: *additque locum factum eſſe inſignem ex impietate erga idola: quod Scholiaſtes refert etiam ex Apollinario*, τόπος ἐστὶν ἐπίσημος ἐκ τῆς περὶ τὰ εἴδωλα δυσσεβείας γεγενημένος. *Aliud Scholion*, κατὰ μὲν Σύρους, λίθος. ὁ δὲ ἑβραῖος, τί ἐστι βάμμα; ἔχει ὅπερ καλεῖται θυσιαστήριον εἰδώλων. τὰ γὰρ θεοῦ θυσιαστήρια, βεσμὰ καλεῖται. Secundum quidem Syros, λίθος, lapis: hebræus autem habet, Quid eſt Bamma? quod quidem vocatur altare Idolorum. Altaria enim Dei vocantur βεσμὰ, Beſma. *In pleriſque libris eſt*, ἀβανὰ, *aut*, ἀββανὰ, *quo modo inquit Sanctus Hieronymus errorem obtinuiſſe, ut in lxx ſcriberetur: ac diligenter de iſto vocabulo diſputat. De quo etiam alibi notatum eſt. Aliud Schol.* ἀββανὰ, λίθος ἑρμηνεύεται. λέγει οὖν ὅτι θαυμαστὸν εἰ ὡς θεῷ τῷ λίθῳ λατρεύετε; Abbana ponitur lapis. Inquit igitur mirandum eſſe, ſi tanquam Deum, lapidem colatis. (s) Quibus vos polluimini.] *In multis eſt*, τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐν πυρὶ ὑμεῖς μιαίνεσθε, filiorum veſtrorum in igni vos polluimini: *in quibuſdam & apud Theodoretum*, ὑμῶν ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν, ἐν πυρὶ ὑμεῖς μιαίνεσθε, veſtris in tranſducendo vos filios veſtros in igni vos polluimini. (t) Numero] *In pleriſque, & apud Theodoretum additur*, τῆς διαθήκης, teſtamenti, *apud Euſebium lib. 2. Evang. Demonſt. præterea*, μου, mei. (u) Percutietis.] *Aq.* δυσαρεστήσετε, diſplicebitis vobis, *ut vulgata noſtra. Th.* προσοχθιεῖτε, infenſi eritis. *Symmachus*, μικροὶ φανήσεσθε, *& Sanctus* Hieronymus *ex eodem*, parvuli vobis videbimini. (x) Nageb.] *De hoc Sanctus Hieronymus, & nos alibi, itemque de ſubſolano. Theodoretus*, Thæman græca lingua meridies eſt, & Darom (*al.* δαρὼμ) Liba ſignificat, Nageb vero, auſtrum. Et ita Symmachus interpretatus eſt, υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν νότον ὁδὸν λιβὸς, καὶ προφήτευσον περὶ τοῦ δρυμοῦ τῆς χώρας τῆς μεσημβρινῆς, Fili hominis firma faciem tuam ſuper auſtrum viam Libis, & propheta de ſylva in regione meridiana.

CAP. XXI.

(a) Ait Dominus.] *In pleriſque*, καὶ ἔσται, λέγει ἀδωναῒ κύριος, *aut*, λέγει κύριος ὁ θεὸς, *& apud S. Hieronymum*, & erit, dicit Dominus Deus. (b) Ut teneat manus ipſius.] *Id eſt, ut manus Nabuchodonoſor eum teneat. Et in quibuſdam eſt*, τοῦ κρατεῖν εἰς χεῖρας αὐτοῦ, in manus ejus ad tenendum. *In aliis vero*, τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτῆς, ad tenendam manum ipſius gladii: *quod non videtur ſatis apte dici.* (c) Inhabitabunt: propter gladium fuit in populo meo. *Multi ex hebraico putant vertendum*, timores ob gladium fuerunt populo meo] *In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ μου, qui habitabant prope me (*idque Theodoretus de ſacerdotibus dictum accipit*) in gladium facti ſunt cum populo meo. *Sanctus* Hieronymus: Rurſum ubi nos diximus, qui fugerant, gladio traditi ſunt, & illi (*id eſt, lxx*) & alii tranſtulerunt, hoſpites mei ſive habitatores. (d) Juſtificatus eſt.] *Aquila*, ὅτι ἠρεύνησεν, quia examinavit. (e) Ut non quaſſetur cor.] *A cæteris abeſt negatio*, μὴ, *& in quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, αὐτῶν, ut quaſſetur (*vel*, percutiatur) cor eorum. (f) Bene.] *Ita etiam Theodoretus. In quibuſdam eſt*, εὖγε, euge, *itemque paulo poſt.* (g) Et tranſi.] *Nonnulli, & Theodoretus*, ὡς ἀστραπὴ διαπορεύου, tanquam fulgur tranſi. (h) Ambæ.] *Id eſt*, viæ: *reſpondet hebræo. In quibuſdam, & apud Theodor. eſt*, αἱ δύο ἀρχαὶ, ambo principia, *aut*, ἀρχαὶ δύο. (i) Et manus in principio viæ civitatis.] *Nonnulli ac Theodoretus*, ἑτοίμασαι χεῖρα κεντοῦσαν, ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν, para manum pungentem, in principio viæ cujuſque civitatis pungentem. *Ubi*, ἑτοίμασαι, *&* κεντοῦσαν, *duæ videntur interpretationes; atque illud*, ἑκάστης, *redundat. In aliis quibuſdam*, καὶ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ πόλεως, *ac ſi legeretur*, ἑτοίμασαι, *fortaſſe reſponderet hebræo*, & manum (*id eſt*, locum, *ut multi putant*) para in principio viæ civitatis. *Hoc autem loco S. Hier. inquit lxx, ab hebraico non tam ſenſu quam verbis in pleriſque diſcordare.* (k) In medio ejus.] *In aliquo eſt*, ἐν πολιορκίᾳ, *vulgata*, munitiſſimam: *a Theodoreto abeſt utrumque.* (l) Ad faciendum ebullire.] *Polychronius*: ἀντὶ τοῦ ῥίψαι βέλη· ταύτῃ γὰρ τῇ λέξει ἐχρήσατο καὶ ὁ ἑβραῖος. Pro eo, quod eſt, jacere ſagittas: hac enim dictione uſus eſt etiam hebræus. (m) Et jecur ſpeculandum.] *Pro*, κατασκοπήσασθαι, *corrigendum*, ἡπατοσκοπήσασθαι. (n) Vociferatione.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, κραυγῆς σάλπιγγος, clangore tubæ. (o) Coram eis.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum ſequitur*, ἑβδομάζοντες, (*al.* ἑβδομάζοντος, *Complutenſ.* ἑβδομάζων) τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς, celebrantes (*aut*, celebrans) hebdomadas eis. *Quod in*

Scholio tribuitur Theodotioni. (*p*) Iniquitatem ejus ad recordandum.] *Apud Theodoretum, & in Compl. eſt,* ἀδικίαν αὐτῶν τοῦ συλληφθῆναι, iniquitatis eorum, ut capiantur. (*q*) In omnibus impietatibus veſtris.] *Schol.* οὐ κεῖται παρ' ἑβραίοις, Non eſt apud hebræos. (*r*) Abſtuliſti.] *Ita etiam apud S. Hieron. apud quem legenda varietas ex Symmacho. Theodoretus, & aliquis codex habent,* ἄφελοῦ, *&* ἀπόθου, aufer, repelle. (*ſ*) Ei non erit talis.] *Sic interpungendum. In quibuſdam eſt,* αὕτη, *& apud S.Hier.* hæc non erit ſimilis. (*t*) Iniquitatem.] *Abeſt hoc tertio loco a pleriſque: & S. Hieron. teſtatur bis tantum a lxx eſſe poſitum.* (*u*) Væ ei talis erit] *Cæteri,* οὐδὲ αὕτη τοιαύτη ἔσται, *& apud S. Hier.* nec hæc talis erit. (*x*) Revertere.] *In aliis adjungitur,* εἰς τὸν κολεόν σου, in vaginam tuam.

CAP. XXII.

(*a*) ET illud in te.] *Aut,* tibi, *ut Sanctus Hieronymus, & in quibuſdam codicibus eſt,* ἐμπαίξονταί σοι. *In noſtra autem, ubi* ἐμπαίξεται, *corrigendum,* ἐμπαίξονται. (*b*) Latrones.] *In aliis eſt,* λῃσταὶ ἦσαν, latrones erant. *Typographus omiſit* λῃσταὶ, *quod retinendum erat; retinuit* ἦσαν, *quod in Vaticano non eſt.* (*c*) Conſummaſti.] *Videtur bene reſpondere ſententiæ. In aliis, & apud Theodoretum eſt,* συντελέσω, *& apud S. Hier. ex antiqua,* complebo. (*d*) Quæ in oppreſſione.] τὴν ἐν καταδυναστείᾳ, *ut referatur ad,* conſummationem, *in aliquo eſt,* τῆς, *ut referatur ad,* malitiæ. *Apud S. Hier. eſt,* malitiæ tuæ in oppreſſione tua. (*e*) Inducam.] *Corrigendum in noſtra,* ἐπάξω, *ut in Vaticano: & in uno alio eſt,* ἰδοὺ οὖν ἐπάξω χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντετέλεσας, καὶ οἷς ἐποίησας. Ecce igitur inducam manum meam pro iis quæ conſummaſti, & quæ feciſti. *In aliis autem eſt,* ἐὰν δὲ (*Theodoretus,* ἰδοὺ οὖν) πατάξω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου, ſi autem percuſſero manum meam ad manum meam. (*f*) Hæreditabo in te.] *Vel,* poſſidebo te, *ut S. Hier. pro quo inquit Aquilam in prima editione, ac Theodotionem, dixiſſe,* & contaminabo te, *Symmachum vero,* & vulnerabo te. (*g*) Admiſta eſt.] *Nimirum domus Iſrael. In aliis eſt,* ἀναμεμιγμένοι, admiſti, *aut,* ἀναμεμιγμένον, *id eſt, tota illa maſſa deterioris metalli.* (*h*) Commiſtionem.] *Sic teſtatur S. Hier. etiam Aquilam vertiſſe in ſecunda tranſlatione, quod in prima dixerit,* στέμφυλον, *&* γίγαρτον, (*quod utrumque acinum vinacii ſignificat,*) *Symmachus autem, ſcoriam.* (*i*) Illud.] αὐτὸ, *id eſt, maſſam illam. Nonnulli, & Theodoretus habet,* εἰς αὐτὴν, in eam, *id eſt, fornacem.* (*k*) Et viduæ tuæ multiplicatæ ſunt in medio tui.] *Aliquot codices, & Theodoretus,* τὰς χήρας αὐτῆς ἐπλήθυναν ἐν μέσῳ αὐτῆς, viduas ejus multiplicaverunt in medio illius: *ut vulgata noſtra.* (*l*) Sanguinem.] *In nonnullis, & apud Theodoretum additur,* τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς, ad perdendum animas. (*m*) Ungentes eos.] *Aut,* linientes. *Schol.* Hebræus ſic dicit, ἤλειφον αὐτοὺς πηλῷ ἄνευ ἀχύρου, liniebant eos luto abſque palea. (*n*) Ante faciem meam integre.] *Plerique, ac Theodoretus,* ἐν διακοπῇ φραγμοῦ πρὸ προσώπου μου, in ſepis interciſione ante faciem meam. (*o*) Iræ.] *Theodoretus & Complut.* τῆς γῆς, terræ.

CAP. XXIII.

(*a*) OOliba.] *Sic etiam vulgata noſtra. In quibuſdam, & apud Theodoretum, additur,* ἡ νεωτέρα, junior. (*b*) Juvenes.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum eſt,* νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους, juvenes electos omnes equites equitantes, *&c. & Theodoretus addit,* ἐφ' ἵππων, in equis. (*c*) Electi filii Aſſyriorum omnes.] *In quibuſdam, & apud Theodor. eſt,* ἐπὶ τοὺς ἐπιλέκτους (*al.* ἐκλεκτοὺς) υἱοὺς ἀσσυρίων πάντας, ſuper electos filios Aſſyriorum omnes. (*d*) Ipſis.] *In aliquo, & apud Theodoretum,* αὐτῆς, ſuis. *S. Hieron. videtur habuiſſe,* αὐτῶν, adinventionibus eorum. (*e*) Applicationem.] *Theodoretus*: Aquila, τὴν ἐπίθεσιν, interpretatus eſt, ἐπιπόθησιν, libidinem. (*f*) Adoleſentes electi omnes.] *Rurſus nonnulli,* νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας, adoleſcentes electos omnes. (*g*) Precioſis.] *Schol.* εὐπάρυφα, dixit, pro κεκοσμημένα, ornatis. *Aliud Schol.* διαπόρφυρα, ποικιλτὰ, intexta cum purpura, variegata. *S. Hier.* veſte varia, ſive precioſa. (*h*) Depictos in ſtylo, accinctos variegatis.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, antecedit,* ἐν χρώμασιν· *quare ita interpungunt,* depictos in coloribus, in ſtylo accinctos: variegata ſuper lumbos eorum. *Sed fieri poteſt, ut,* in coloribus, *&,* in ſtylo, *ſint duæ ejuſdem vocabuli hebraici interpretationes.* (*i*) Tincta, &.] *Videtur tranſpoſitum, pro,* & tincta. *Apud Theodoretum eſt,* καὶ τιάραι βαπταὶ, & tiaræ tinctæ, *quod reſpondet vulgatæ noſtræ. In quibuſdam vero codicibus conjungitur utrumque,* παράβαπτα, καὶ τιάραι βαπταί. (*k*) Aſpectus triplex omnium.] *Theodoretus ex Symmacho,* ὄψις σκυλευτῶν πάντων, aſpectus prædonum omnium. *S. Hier. videtur legiſſe in vulgata antiqua,* triſtatarum omnium. (*l*) Ejus.] *In pleriſque eſt,* αὐτῶν, eorum. (*m*) Ejus.] *Item hic in aliquo eſt,* αὐτῶν, ſua ipſorum. (*n*) Diei.] *In multis eſt,* ἡμέρας dierum. (*o*) Verenda.] *Polychronius: Hebræus,* καὶ αἱ διεγέρσεις αὐτῶν, ὡς ἵππων, & excitationes eorum, quaſi equorum. (*p*) Viſitaſti.] *Corrigendum in noſtra pro,* ἐπισκέψω, ἐπεσκέψω. (*q*) Adoleſcentiæ tuæ.] *In quibuſdam antecedit* ἔπεσαν, *in quibuſdam, & apud Theodoretum ſequitur,* ἔπεσον, ceciderunt. (*r*) Phacuc.] *Aquila,* ἐπισκέπτην, καὶ τύραννον, καὶ κορυφαῖον, viſitatorem, & tyrannum, & ducem. *S. Hier. teſtatur etiam Symmachum & Theodotionem poſuiſſe nomina hebraica, ut lxx.* (*ſ*) Triſtatas.] *Videtur hoc loco* τρισσοὺς, *idem valere, ac* τριστάτας, *quod eſt in aliquot codicibus, & apud Theodoretum. S. Hieron.* ſive triſtatas, quos nos principes principum, interpretati ſumus. *In aliquot libris utrumque conjungitur,* τριστάτας τρισσούς. Ubi duæ, niſi fallor, interpretationes in unam coaluerunt. Τρισσὸς, tertius a rege, nomen dignitatis. Idem, τριστάτης. Sunt qui dicant fuiſſe regios ſatellites, tria haſtilia manu tenentes. Sed aliter Hieron. *Triſtata,* inquit, *nomen eſt apud Græcos, ſecundi gradus poſt regiam dignitatem; de quibus ſcriptum eſt, veruntamen ad tres primos non pervenit: qui principes equitum peditumque erant & tributorum: quos nos magiſtratus utriuſque militiæ & præfectos annonarii tituli nominamus.* Idem exponens hæc verba Dan. 5. τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει, *Tertius,* inquit, *in regno meo erit, vel tertius poſt me, vel unus e tribus principibus, quos alibi* τριστάτας, *legimus.* 4 Reg. 7. τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, dux ſive princeps in cujus manum rex recumbebat. De hac voce diximus & ſupra verſ. 15. ubi Symm. σκυλευτῶν, i. prædonum, ac ſi eſſet a שלל derivata. *Druſ.* (*t*) Mittet.] *Alii,* βαλοῦσι, *& apud S. Hier.* mittent. *Quæ autem antecedunt, eodem modo ſe habent apud S. Hier. atque in noſtra. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum hoc modo,* ἀπὸ βορρᾶ μεθ' ὅπλων, καὶ ἁρμάτων, καὶ τροχῶν, καὶ πλήθους λαῶν, καὶ θώρακας, καὶ ἀσπίδας, καὶ περικεφαλαίας, περιθήσονται ἐπὶ σὲ, ab Aquilone cum armis, & curribus, & rotis, & multitudine populorum, & thoraces, & clypeos, & galeas circumponent ſuper te. (*u*

Et ærumnas tuas] *Ita etiam Theodoretus. A Complut. abſunt: & videri poſſunt altera interpretatio ejus quod præceſſit,* labores tuos. (*x*) Latum.] *In cæteris hæc ſequuntur, quæ quaſi per parentheſim dicta ſunt accipiend*

καὶ ἔσται εἰς γέλωτα, καὶ εἰς μυκτηρισμὸν, & erit in riſum & ſubſannationem. (

Illum.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum ſequuntur hæc,* καὶ ἐκσπαγγι

καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταφαγῇ (*Complut.* καταπράξῃ) καὶ τοὺς μαστούς σου κατασπα

& exhauries, & teſtas ejus devorabis, & ubera tua lacerabis. *Sed teſt*

S. Hier. pro his a lxx dictum eſſe, & feſtivitates, *&c.* (*z*) Nonne.]

multis εἰ, *ſi.* (*ω*) Eis per ignita.] *Id eſt, idolis. Alii,* αὐτοὶ (*aut*

αὐτοὶ) διὰ πυρὸς, ipſos ipſi per ignem. *Apud Theodoretum eſt tantu*

πυρὸς, *quomodo fortaſſe habuit S. Hier. in vulgata antiqua.* (*aa*) Et

ſic.] *In aliquo eſt,* καὶ ἰδοὺ οὕτως, & ecce ſic. (*bb*) Et quia.] *Non*

καὶ ἔπεμπον, & mittebant. (*cc*) Meum.] *In nonnullis additur,* ἐπί

προσθεν αὐτῶν, καὶ, ponebas ante eos, &. (*dd*) Et ad viros.] *Illud,* &,

eſt a quibuſdam, ſed non ab hebraico: & multi interpretantur, & cum vi

(*ee*) Venientes.] *In multis & apud Theodoretum additur,* οἰνωμένοι,

brios: *quod etiam videtur apud S.Hier. agnoſci ex vulgata antiqua. Sed*

ctio hebraica potius ſignificat Sabæos, aut undiquaque. (*ff*) Sanguin

In quibuſdam & apud Theodoretum eſt, ἐκχέουσιν αἷμα, effundunt ſanguinem

ſed melius in uno vetuſto codice, ἐκχεουσῶν αἷμα, effundentium ſanguinem

(*gg*) Et lapida ſuper eas lapides turbarum, & confodito.] *Multi,* καὶ κα

κεντήσουσιν, & confodient eas in gladiis ſuis. *Aliqui & Theodoretus,* λιθο

ληθήτωσαν ἐν λίθοις ὄχλων, καὶ κατακεντείτωσαν, & lapidentur lapidibus turba

rum, & confodiant.

CAP. XXIV.

(*a*) IN diem.] *Apud S. Hieron. in vulgata antiqua eſt tantum,* diem. *In quibuſdam vero codicibus, & apud Theodoretum eſt,* τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας,

nomen diei. (*b*) Et ego.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum*

hæc antecedunt, ὦ (*al.* οὐαὶ) πόλις τῶν αἱμάτων, *& apud S. Hieron.* væ civita

ſanguinum. (*c*) Torrem.] *Ita etiam S. Hier. & Theodoretus. In aliquo*

eſt, λαὸν, populum. (*d*) Jus.] *In pleriſque additur,* καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγή-

σονται, *al.* συμφρυγῇ, *al.* συμφρυγήσονται, *& apud S. Hier.* & oſſa concre

mentur. (*e*) Carbones.] *In multis additur,* αὐτῆς, *& apud S. Hie*

ſuos: *in quibuſdam, & apud Theodoretum præterea,* κενὴ, inanis. *In his etia*

quæ ſequuntur, magna varietas. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum

ſic habent, ἐξήφθη, ὅπως προσκαυθῇ, καὶ θερμανθῇ, καὶ ἐκφρυγῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς,

τακῇ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς, καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς. καὶ ταπεινωθήσεται

ὁ ἰὸς αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ. *Apud S.Hier.* Incenſa eſt, ut exuratur, & frigatur

ejus, & concremetur in medio illius immundicia ejus, & deficiat rubig

ejus. Humiliabitur rubigo, & non exiet, *&c.* (*f*) Pro eo, quod conta

nata es tu.] *In multis, & apud Theodoretum eſt,* ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα,

ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σὺ καὶ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου, *& apud S. Hieron.*

immundicia tua zema (*id eſt, fervor:*) pro eo, quod contaminata es tu,

non es emundata ab immundicia tua. (*g*) Nec miſerebor.] *In nonnul*

additur, καὶ οὐ μὴ παρακληθῶ, *& apud S. Hier.* nec deprecabilis ero. (

Cogitationes,] *In aliis eſt,* ἐπιτηδεύματα, *& apud S. Hier.* adinventio

quamvis hoc etiam modo ſolet interdum verti, ἐνθυμήματα. (*i*) Deſider

Schol. ex Theodoreto. Hebræus, ἐπιθύμημα, deſiderium. (*k*) In præpa

tione.] *Sic apud S. Hieron. etiam in comm. & explicat, quid ſignifi*

Abeſt a Theodoreto. (*l*) Nec flebis.] *In quibuſdam additur,* οὐδὲ μὴ

σοι δάκρυα, *& apud S. Hier.* nec venient lacrymæ tibi. *In quibuſdam*

& apud Theodoretum, additur præterea, στέναξε (*al.* στέναξαι) σιγῶν, geme

cens. (*m*) Eris.] *Plerique,* ὀδὶν, *& apud S. Hieronymum,* eſt. *In qui*

buſdam vero ſequitur præterea, ἀνθρώπινον πένθος οὐ ποιήσῃ, huma

luctum non facies. (*n*) Non erunt.] *Abeſt negatio ab aliquot codic*

& Theodoreto, & S. Hier. (*o*) Veſperi.] *In pleriſque, & apud Theo*

retum eſt, καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, & mortua eſt uxor mea veſperi. (

Feci.] *Alii,* ἐποίησε, *& apud S. Hier.* feci.

CAP. XXV

(*a*) FIliis Cedem.] *S. Hier.* quos Orientales interpretati ſumus. *Theo*

retus, Filios Cedem alii interpretes dixerunt, υἱοὺς ἀνατολῶν, Fi

Orientis. *Schol.* Nonnulli quidem interpretati ſunt σαρακηνῶν, Saracen

rum: juxta tertiam vero editionem interpretati ſunt, ἀνατολῶν. (*b*)

pedimentis ſuis.] *Ita diximus, quod græce eſt,* ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν, *qu*

videtur accipi Exod. 37. & alibi. Eodem modo habet Theodoretus, licet in

pres videatur legiſſe ut eſt in Compl. ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν, in peccato ipſor

cujus rei nulla in hebraico mentio. (*c*) Paſcuam.] *S. Hier. in ſua,* cub

Alii, νομὰς, paſcua. (*d*) Gaviſa es.] *Aut,* inſultaſti: *utroque enim*

S. Hier. In aliis autem pro, ἐπέχαρας, *eſt,* ἐπιχάρῃς, *eodem ſenſu.* (*e*)

ris.] *Quod in noſtra per errorem Typographi eſt,* χειρῶν, *corrigendum*

χωρῶν, *quomodo habet etiam Theodoretus.* (*f*) Moab.] *In pleriſque ſe*

tur, καὶ σηεὶρ, & Seir: *quod teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, ſed de T*

dotionis editione additum eſſe. (*g*) Nonne.] *A pleriſque abeſt iſtud*

& legitur ſine interrogatione: ab aliquo etiam abeſt illud, ἰσραὴλ καὶ, *&*

S. Hieronymum, ecce ſicut omnes gentes, domus Juda. (*h*) Dom

Bethaſimuth, ſuper fontem urbis maritimæ.] *Plerique, & Theodor.*

βαὶθ ἰασιμὼθ, *aliqui,* οἶκον βεθιασιμὼθ. *Schol.* ἀσιμὼθ, eſt nomen idoli: *qu*

οἶκον, *&* βαὶθ, *videri poſſent duæ interpretationes. Sed S. Hier. ſcribit ap*

lxx. eſſe domum Bet Jaſimuth: *& quod illi dixerunt,* ſuper fontem, *ip*

tranſtulit Beelmeon, *& quod illi,* urbis maritimæ, *ipſe,* Cariathaim: *utr*

que interpretatio apud Theodoretum conjuncta eſt: nam poſt, παραθαλα

addit, τὴν βεελμεὼν, καὶ τὴν καριαθαὶμ. (*i*) Ei.] *Sic apud S. Hieronym*

In quibuſdam eſt, αὐτοὺς, eos: *apud Theodoretum,* αὐτὴν, eam. (*k*) Am

mon.] *Alii addunt,* ἐν τοῖς ἔθνεσι, *& apud S. Hier.* in gentibus. (*l*) rem.] *Nec plura apud* S. *Hier. in utraque tralatione. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum additur*, ἐν μλώιδι, in ira, *in aliquo*, ἐν μλώει, *eodem ſen*-… (m) Fugientes.] *Sic apud S. Hier. Apud Theodoretum antecedit*, καὶ ἐκ Δαιδὰν, & de Dædan. *Fortaſſe hoc*, & fugientes, *duæ ſunt interpretationes.* (n) In ultione] *Apud S. Hier.* ultionem : *In quibuſdam eſt*, ἐν μλωί, *& apud Theodoretum*, ἐν μλώιδι, in ira. εὗρον ἔν τινι ἀντιγράφῳ κείμενον, …ησεν ἐν μλωί. καὶ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην τινὲς τῇ μλωί ὀξυτόνως ἀνέγνωσαν τῇ …θεία ἐπὶ τῆς μλώιδος κεῖται. (o) Ad unum.] *Plerique*, ἕως αἰῶνος, *& apud S. Hier.* uſque in æternum. *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, κατ' ἔχθραν αἰώνιον, ſecundum inimicitiam ſempiternam. (p) Cretenſis.] *S. Hier. ex cæteris interpretibus*, ὄλεθρον, perditionem.

CAP. XXVI.

(a) NItidiſſimam petram.] *Sic vertit* S. *Hier.* λεωπετρίαν, *& Theodoretus interpretatur, leves lapides, in quibus piſcatores explicare ſagenas ſolent. Schol. vero*, γῆν πεπατημένην, καὶ συμπεπλημένην, terram calcatam, & conſtipatam. (b) Gladiis] *Plerique, ac Theodoretus*, ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ, in armis ſuis. (c) Tui] *Iſtud* σου, *abeſt a multis.* (d) Ceſſare faciet.] *Multi* καταδύσει, deprimit. *In aliquo eſt*, καταλύσω. S. *Hier.* requieſcere faciam, ſive deſtruam. (e) Ex gentibus] *Illud* ἐκ, *abeſt a multis, & a Theodoreto, ab aliquo totum iſtud*, ἐκ τῶν ἐθνῶν, *& apud Sanctum Hieronymum*, principes maris. (f) Diſſipata es.] *Plerique*, πῶς ἀπώλου, καὶ κατελύθης, *& apud* S. *Hier.* quomodo periſti, & diſſipata es. (g) Laudata] *In cæteris ſequuntur hæc*, ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν θαλάσσῃ, αὐτὴ, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. quæ fuit fortis in mari, ipſa, & habitatores ejus : *quomodo etiam apud* S. *Hier. niſi quod habet*, fuiſti. (h) Tuæ] *In aliis hæc adjunguntur*, καὶ ταραχθήσονται νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξόδου σου, & turbabuntur inſulæ in mari ab exitu tuo : *& ita apud* S. *Hier. niſi quod habet*, in exitu tuo. *& in comm.* in die egreſſionis tuæ. *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας σου, a poteſtate tua. *In uno libro ad*, ἐξουσίας, *eſt appoſitum*, ἐξοδίας, *& ſchol. in margine*, ἐξοδίαν, dicit commutationem gloriæ in contraria. (i) Ultra] *In cæteris hæc ſequuntur*, καὶ ζητηθήσῃ, καὶ οὐχ εὑρεθήσῃ, & quæreris, & non invenieris.

CAP. XXVII.

(a) IPSI Beelim.] *Ita etiam Theodoretus, ſed interpres*, Baalim, *& Theodoretus inquit ſic vocari idola in divina ſcriptura & conjungit cum antecedentibus : quod Sor, id eſt, Tyrus decorem & opes ſuas Baalim acceptas referret. Sanctus Hieronymus etiam in commentar. ſic refert ex lxx*, Beelim filii tui circundederunt tibi decorem, *&c. Vocem hebraicam inquit ſignificare*, terminos tuos, *unde ipſe fecit*, finitimi, & contermini tui. *Quare in Complut. eſt*, τὰ ὅριά σου, *& conjungitur cum antecedentibus*, in corde maris termini tui : *quod multi putant reſpondere hebraico.* (b) Templa.] *Theodoretus*, Cæteri interpretes κέρας σου, cornu tuum, *id eſt, antennam.* (c) Sylveſtres.] *Ita apud Sanctum Hieronymum, & alibi ſolet dici nemoroſas. Theodoretus, ex Aquila*, σανίσι κεκαλυμμένας, tabulis contectas. (d) Stratum] *Ita etiam Theodoretus : In aliquo eſt*, ἐν στρωμνῇ, *& apud Sanctum Hieronymum* ſtratum. (e) Et facta.] *A multis abeſt illud*, καὶ, *& apud Sanctum Hieronymum*, de inſulis Eliſſa facta ſunt opertoria tua. (f) Principes tui.] *Theodoretus* : Hebræus, & Syrus, οἱ γείτονές σου, finitimi tui. (g) Eadem.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum : in pleriſque autem libris, & apud Theodoretum, additur*, ἦσαν ἐν σοὶ ἀμειβόμενοι τῇ ἐπιμιξίᾳ σου, καὶ ἐγένοντο, fuerunt in te permutantes commercio tuo, & facta ſunt, *&c.* (h) Tuos] *In pleriſque additur*, κύκλῳ, *& apud Sanctum Hieronymum*, in circuitu. *In quibuſdam vero, & apud Theodoretum quæ ſequuntur, ſic habent*, ἦσαν ἀλλὰ καὶ Μῆδοι ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν φύλακες, fuerunt : ſed etiam Medi in turribus tuis fuerunt cuſtodes. *Verum docet Sanctus Hieronymus, verbum idem hebraicum, quod Theodotio retinuit, lxx dixiſſe*, cuſtodes, *Aquilæ primam editionem*, Pygmæos, *Symmachum*, Medos. (i) Propugnacula tua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. In multis & apud Theodor. eſt*, ἁρμοὺς σου, compages, armos tuos. (k) Et univerſa.] *Illud*, &, *abeſt a multis, & a S. Hieronymo.* (*) De domo Thogarma.] *Theodoretus* : Phrygiam interpretantur τὸν οἶκον τοῦ Θοργαμᾶ. (l) Equi, & equites.] *In pleriſque eſt*, ἵππους, καὶ ἱππεῖς, καὶ ἡμιόνους ἔδωκαν, *& apud Sanctum Hieronymum*, equos, & equites, & mulos dederunt. (m) Dentes elephantinos.] *Sic S. Hieron. In pleriſque autem antecedit*, κέρατα, cornua, *itemque apud Theodoretum, qui hæc notat*, τὰ κέρατα, Symmachus interpretatus eſt ἐβένους, Ebenos; ἀφ' ὧν τὰ ἐβένινα καλούμενα γίνεται, ex quibus ea fiunt quæ vocantur Ebenia. *In pleriſq; codicibus*, κέρατα καὶ ὀδόντας. Mihi non eſt dubium, quin ſint duæ interpretationes. Nam dentes elephanti etiam κέρατα, i. cornua dicuntur. Qua de re dicam alias. Sciendum autem קרנות proprie cornua ſignificare, & שן dentem. *Druſ.* (n) Homines.] *Theodoretus explanat de mancipiis, & conjungit cum antecedentibus : ut pro rebus importatis ipſa Tyrus daret mancipia, quibus abundabat ex multitudine commiſtorum, id eſt, advenarum. Apud Sanctum Hier. eſt quaſi novum initium periodi* : Homines negotiationem tuam, *&c. itemque pro*, commiſti tui, *eſt*, mercatus tui, *paulo autem inferius, pro*, commiſto tuo, *eſt*, commiſtione tua. (o) Stacten.] *Ita etiam Theodoretus. In quibuſdam, & in Compl. antecedit*, ἐν ἀφὲκ, in Aphec, *quod inquit Sanctus Hieronymus de Theodotionis editione in lxx additum eſſe, pro quo Symmachus verterit*, polymita : *ſicut etiam pro ſtacte cæteri purpuram. In quibuſdam vero codicibus, & apud Theodoretum utrumque ponitur*, στακτὴν, καὶ νάφεκ. Ἐν νάφεκ. Eſt cur malim νάφεχ cum χ in ultima, cui reſpondet Chaph apud Ebræos. Vulgata ſcriptura ἐν ἀφὲκ, mendum continet quale in ἀκάδ, pro νωκήδ. Utrobique ultima ſimilis excluſit ſequentem. Qua de re diximus in Obſervationibus, niſi me fallit augurium. *Druſ.* (p) Varietates ex Tharſis.] *Sic Sanctus Hieronymus in comm. ex lxx, pro quo inquit cæteros dixiſſe byſſum. Rurſus autem in quibuſdam codicibus, & apud Theodor. & in Compl. utrumque ponitur*, καὶ βύσσον, καὶ ποικίλματα ἐκ Θαρσεῖς. (q) Et Ramoth, & Chorchor.] *In quibuſdam eſt*, καὶ χορχόρ. S. *Hier.* Ramoth, *interpretatur*, ſericum, *alii*, corallia, *Theodoretus*, aromata. *Chodchod autem quid ſignificet*, S. *Hier. non ſatis exploratum habet : hebræos inquit putare ſic dici pretioſas merces, Theodoretus, gemmam, quæ onyx dicitur.* (r) Et primum.] *Illud* &, *abeſt a quibuſdam, & a S. Hieronymi vulgata antiqua.* (ſ) Negociatores tui] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, eſt*, ἐμπορία σου ἐν πλήθει ἔργων σου, *& apud* S. *Hier.* negociator tuus in multitudine operum tuorum. (t) Ex Chelbon.] *Polychronius*, Symmachus, χαλβάνην, galbanum interpretatus eſt. *Theodoretus inquit*, χάλην, *ſed fortaſſe eſt mendum.* S. *Hier. teſtatur Symmachum dixiſſe*, vinum pingue, *cum cæteri verbum hebraicum retinuerint. Apud Theodoretum utrumque conjungitur*, οἶνος λιπαρὸς ἐκ χελβὼν, vinum pingue ex Chelbon. (u) Lanas.] *Ita apud* S. *Hier. In aliis eſt*, καὶ ἔρια στιλβὰ, & lanas ſplendentes, *aut*, καὶ ἔριον στιλβόν. *Sed conſtat ex S. Hieronymo pro ſplendentibus lxx dixiſſe*, de Mileto. *Aquilam vero, & Theodotionem*, de Soor. (x) Et vinum in forum tuum dederunt] *In multis & apud Theodoretum eſt*, καὶ ἰωνὰν, καὶ μεωζὲλ εἰς τὴν ἀγορὰν σου ἔδωκαν. ἐξ ἀσὴλ σίδηρος, *&c.* & vinum Dædan, & Joanan, & Meozel in forum tuum dederunt. Ex Aſel ferrum, *&c. In Compl. eſt tantum* δὰν, καὶ ἰαυὰν, καὶ μοὔζηλ εἰς τὴν ἀγορὰν σου, σίδηρος, οἶνον δαιδὰν, καὶ, *&c. & apud S. Hier. in contextu vulg. antiquæ*, Dan, & Javam, & Meozel in nundinis tuis : Ferrum, *&c. Sed in comm. videtur dicere illa*, Dan, Javan, & Mozel, *in editione lxx de Theodotione eſſe addita, Symmachum vero pro Meozel, tranſtuliſſe*, deferens. *Pro eo autem, quod ſequitur*, & rota in commiſtione tua eſt, *ipſe dixit*, ſtacte, & calamus in negociatione tua. *Theodoretus autem Aſel quoſdam inquit putare eſſe Aſiam, multaque de his nominibus diſputat.* (y) Optimis, & aurum.] *Quidem*, τιμίων, οἷ καὶ χρυσίον, precioſis, qui & aurum. (z) Chanaa.] *Sive*, χαλχὰλ, *aut*, χαλχὰν *ut alii. In multis vero ſequitur*, καὶ δεδὰν, *aut*, καὶ αἰδάν. S. *Hier. etiam in comm. ex lxx*, Edne, *cum ipſe in ſua habeat*, Eden. (ω) Aſſur.] *In multis eſt*, σαββὰ, *aut*, σαβὶ, καὶ ἀσσοὺρ· *& apud Sanctum Hier.* Sabba, Aſſur. (aa) Hyacinthum.] *Pro his uſque ad*, Et repleta es ; (*ut alias varietates omittamus*) *in aliquot codicibus, & apud Theodoretum habentur iſta*, ἐν μαχαλὶμ καὶ γαλιμὰ ὑάκινθον, καὶ ποικιλίαν, καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς, ἐν μαγώζοις συγκειμένους καταδεδεμένους ἐν σχοινίοις, καὶ ἐν κυπαρισσίνοις πλοίοις ἐν αὐτοῖς (*al.* καὶ κυπαρίσσινα πλοῖα, ἐν οἷς) ἡ ἐμπορία σου, πλοῖα καρχηδονίων ἐν τῇ ἐμπορίᾳ σου, ἐν τῷ πλήθει τῶν συμμικτῶν σου, in Machalim & Galima hyacinthum, & varietatem & theſauros electos in Mogozis compoſitos, colligatos in funiculis, & in cypariſſinis navigiis, in ipſis negociatio tua. Naves Carthaginenſium in negociatione tua, in multitudine commiſtorum tuorum. *Theodoretus* : Illud, in Machalim, & Galima, &c. Aquila ita eſt interpretatus, ἐγκατασκεύοις εἰλήμασιν ὑακίνθου, καὶ ποικιλίας, καὶ ἐν μαγώζοις συγκειμένοις, conſtructis involucris hyacinthi, & varietatis, & in Magozis compoſitis : Illud autem, in Magozis ex hebraica voce græcam inflexione facit ; ſignificat autem, ἐν ἀποκρύφοις σκεύεσιν, in vaſis reconditis. Ita enim & Syrus eſt interpretatus. S. *Hier. multa ex his in contextu vulgatæ antiquæ non habet : & ex his quæ habet*, in Machalim, & Galima, *teſtatur de Theodotione in lxx eſſe addita, pro quo Sym. dixerit*, ſpecioſis involucris, *item*, polymita, *ex Aquila, & Symmacho, pro quo Theodotio dixerit*, varia. (bb) Fuerunt virtutes.] *In quibuſdam, pro* ἦσαν δυνάμεις, *eſt*, αἱ δυνάμεις, virtutes, opes. (cc) Et commiſti tui ex commiſtis.] *Nonnulli*, καὶ οἱ ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν σου, & commiſcentes commiſtionē tuam. S. *Hier.* Multitudo autem, quam commiſtionem lxx tranſtulerunt, exceptis principibus vulgus ſignificat. (dd) Sternent ſibi.] *In cæteris hæc ſequuntur, quæ agnoſcuntur etiam apud Theodor.* καὶ ξυρήσονται ἐπὶ σοὶ φαλακρώματα (*al.* φαλάκρωμα) καὶ περιζώσονται σάκκους, καὶ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς καὶ κοπετὸν πικρὸν λήψονται ἐπὶ σέ. Et radent ſuper te calvitium, & accingentur ſacco & plorabunt pro te in amaritudine animæ, & planctum amarum ſuper te aſſument : *quæ teſtatur* S. Hier. *in lxx. non haberi, ſed de Theodotione eſſe addita, ac fortaſſe etiam quæ ſequuntur*, & aſſument filii eorum ſuper te lamentum lamentatiorem Sor : *ubi in quibuſdam, pro*, σοῦ *eſt*, σοὶ, tibi. (ee) Quantam.] *Sive*, quam, *ut Sanctus* Hieronymus *ex vulgata antiqua. In cæteris autem, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, τίς ὥσπερ τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης ; Quæ eſt, ut Tyrus, quæ conticuit in medio maris ? *Quæ ſcribit Sanctus* Hieronymus *in lxx non haberi.* (ff) Stupore ſtupuerunt.] *In nonnullis libris, & apud* Theodoretum, *eſt*, ἐκστάσει ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει (*ita enim corrigendum in noſtra*,) τὸ πρόσωπον αὐτῶν. ἔμποροι ἐθνῶν (*al.* ἀπὸ ἐθνῶν) συριοῦσιν ἐπὶ σοὶ, ſtupore ſtupebunt, & flebit facies eorum : negociatores gentium ſibilabunt ſuper te.

CAP. XXVIII.

(a) SApientes.] *Sic etiam apud Sanctum Hieronymum, & Theodoretum. In multis eſt*, ἢ σοφοὶ, aut ſapientes, *quod* ἢ *etiam in noſtram per errorem irrepſit, ac delendum eſt.* (b) Et aurum.] *Multi*, καὶ ἐποίησας χρυσίον, *& apud Sanctum Hieronymum*, & feciſti aurum. *In aliquo eſt*, περιεποιήσω, acquiſiviſti. (c) Et deſcendere facient te.] *Apud Sanctum Hieronymum*, & deducent te, & diſponent te. (d) In multitudinem incircumciſorum.] *Plerique*, ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε. θάνατον (*aut, ut in quibuſdam, & apud Theodoretum*, θανάτοις) ἀπεριτμήτων ἀποθανῇ. *Sanctus Hieronymus, pro* χειρὶ *videtur habuiſſe*, πλήθει, *nam ſic in vulgata antiqua*, in multitudine vulnerantium te. Mortibus incircumciſorum morieris. (e) Similitudinis.] *In cæteris, & apud Theodoretum ſequitur*, πλήρης σοφίας, *& apud Sanctum Hieronymum*, plenus ſapientia. (f) Smaragdo] *In quibuſdam libris & apud Theodoretum, additur*, καὶ ὑάκινθον, & hyacintho. *Sed non apud Sanctum Hieronymum, qui etiam in comment. notat non eſſe nominatum.* (g) Conditus es.] *In Scholio notatur Theodotionem addidiſſe*, ἡτοιμάσθησαν, *& apud Sanctum Hieronymum in vulgata antiqua eſt*, paraverunt, *in ſua autem tralatione*, præparata ſunt. *In quibuſdam libris eſt*, καὶ κατεσκιάσθης μετὰ τοῦ χερούβ κεχρισμένος παρὰ θεοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι, καὶ ἔθηκά σε, & paratus es cum Cherub, unctus a Deo habitante in tabernaculo, & poſui te, *&c. In aliquo & apud Theodoretum, pro*, παρὰ θεοῦ, *eſt tantum* τοῦ. *In aliquo etiam eſt*, κεχρισμένου. *Apud Sanctum Hieronymum in textu vulgatæ antiquæ*, paraverunt cum Cherub uncto a Deo, & habitante in tabernaculo, & dedi in monte ſancto Dei. *In comment. autem*, Tu Cherub extentus, & protegens, ſubauditur arcam Dei, & propitiatorium, vel juxta lxx, quod ipſe cum Cherub unctus ſit, & creatus. *Sed Scholiaſtes notat illud*, κεχρισμένος τοῦ κατασκηνοῦντος, *additum eſſe in Theodotione, & refert ex Symmacho*, τοῦ χερούβ καταμεμετρημένου, Cherub dimenſo, (*quod Sanctus Hieronymus videtur dixiſſe*, extentus) *ex Aquila autem*, ἐμπεριπατήσας, *quod videtur pertinere ad* *eum locum, ubi vulgata noſtra habet*, ambulaſti, *antiqua autem*, factus es in medio, *&c.* (*i*) Immaculatus.] *Aquila*, τέλειος, perfectus. (*k*) Cherub.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, συσκιάζον, *& apud Sanctum Hieronymum* obumbrans. *Aquila*, ἀπολέσω σε χερὲβ ὁ συσκιάζων, perdam te ô Cherub obumbrans. (*l*) Dehoneſtareris.] *Ita apud Sanctum Hieronymum : ſed poterat etiam verti*, ut exemplum eſſes. (*m*) Contaminavi ſancta tua.] *Ita etiam apud Sanctum Hieronymum. In multis eſt*, ἐβεβήλωσας, *& in quibuſdam & apud Theodoretum ſequitur*, τὸν ἁγιασμόν σου, contaminaſti ſanctificationem tuam. (*n*) Cinerem.] *Multi*, εἰς σποδὸν, *& apud Sanctum Hieronymum*, in cinerem. (*o*) Gement.] *Plerique*, στυγνάσουσιν, *& apud Sanctum Hieronymum*, contriſtabuntur. (*p*) Sanguis, & mors.] *Alii, & Theodoretus*, καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, καὶ αἷμα, & immittam in te mortem, & ſanguinem. (*q*) Et coram.] *Illud*, &, *abeſt, a pleriſque.*

CAP. XXIX.

(*a*) DUodecimo.] *Sic apud Theodoretum, & Sanctum Hieronymum, ex lxx. In aliis eſt*, τῷ δεκάτῳ, decimo. *Item, quod ſequitur*, decimo menſe, *apud Theodoretum eſt*, δωδεκάτῳ, duodecimo, *& in aliquo codice*, ἑνδεκάτῳ, undecimo. *S. Hier. ex lxx agnoſcit*, decimo, *ſed ex hebraico*, duodecimo : *quamvis hoc fortaſſe ſit potius referendum ad diem menſis.* (*b*) Draconem.] *Sch.* Hebræus dicit κῆτος, cetus. *De hoc alibi.* (*c*) Fluminum.] *Theodoret.* Quidam interpretes ſingulari numero dixerunt, τὸν ποταμόν. Septuaginta (*al.* alii) vero numero multitudinis, τοὺς ποταμοὺς, & utrumque verum eſt, *&c.* (*d*) Laqueos.] *Corrigendum enim in noſtra*, παγίδας. *In nonnullis autem eſt*, παγίδα, laqueum : *idque S. Hier. ponit ex vulg. antiqua. Quidam vero libri, ac Th. habent*, χαλινὸν, frænum : *quod poſuit S. Hier. in ſua.* (*e*) Tui.] *In aliquo codice, & apud Th. quæ ſequuntur, ſic habent*, καὶ πάντες οἱ ἰχθύες τοῦ ποταμοῦ τῇ λεπίσιν (*al.* καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ καὶ τῇ λεπίσιν) σου προσκολληθήσονται, καὶ ἀπορρίψω σε εἰς γῆν (*abeſt iſtud*, γῆν, *a Theodoreto*) ἔρημον, σὲ, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ, καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει, & univerſi piſces tui ſquamis tuis adhærebunt : & projiciam te in deſertum, te, & omnes piſces fluminis, & deponam te velociter. *Sed* S. *Hier.* proicjiam, *ac*, deponam, *tanquam duas interpretationes ponit, ac*, deponam *quidem, ex antiqua : ſimiliter*, velociter, *&* in deſertum. (*f*) In ſolitudinem, & gladium, & perditionem.] *In quibuſdam libris eſt*, εἰς ἔρημον κενὴν, καὶ ἀφανισμένην, in ſolitudinem inanem, & diſperditam : *quod quidem*, diſperditam, *videtur S. Hieron. referre ex vulgata antiqua.* (*g*) Magdolo.] *Schol.* Hebræus, ἀπὸ μαγδὰλ, a Magdal : *quod inquit S. Hier. ſignificare turrim.* (*h*) Et ſervitutis.] *Ab aliquo abeſt illud*, & ; *ut intelligatur non eſſe redditam mercedem ſervitutis. In quibuſdam, & apud* Theodoretum, *eſt*, καὶ τῇ δουλείᾳ, & ſervituti. (*i*) Hæc.] *Plerique*, διὰ τοῦτο τάδε, propterea hæc. (*k*) Et deprædabitur.] *In pleriſque hæc antecedunt*, καὶ λήψεται τὸ πλῆθος αὐτῆς, *quod vulgata noſtra*, & auferet multitudinem ejus.

CAP. XXX.

(*a*) O ô dies.] *Ita* S. *Hier. in vulgata antiqua. In quibuſdam ſequitur, ſed in pleriſque libris, & apud* Theodoretum, *antecedit*, ὀλολύξατε, *& S. Hier. in ſua*, ululate. (*b*) Dies.] *Apud Theodoretum*, καὶ ἐγγίζει ἡ ἡμέρα νεφέλης, & appropinquat dies nubis. *In Complut.* καὶ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου. *Apud S. Hier.* quoniam juxta eſt dies, & juxta via Domini. (*c*) Finis.] *Sic & apud S. Hier. In aliquot codicibus, & apud Theodoretum eſt*, καιρὸς, tempus. (*d*) Ægypto.] *In multis, & apud Theodoretum additur*, καὶ λήψονται (*al.* ληφθήσεται) τὸ πλῆθος αὐτῆς, *al.* αὐτῶν, *& apud S. Hieron.* & auferent multitudinem ejus. (*e*) Libyes.] *Ita apud S. Hieron. etiam in comment. ex lxx. In quibuſdam vero, & apud Theodoretum, additur*, καὶ αἰθίοπες, καὶ πᾶσα ἡ ἀραβία, & Æthiopes, & univerſa Arabia. *S. Hier. in ſua habuit*, Chub, *quod inquit Symmachum vertiſſe*, in Arabiam. (*f*) In ea.] *Abeſt a multis, & a S.* Hieronymo. *In quibuſdam eſt*, μετ᾽ αὐτῶν, cum eis, *& adjungitur*, τάδε λέγει ἀδωναὶ κύριος, *& apud S.* Hier. Hæc dicit Adonai Dominus. (*g*) Eorum.] *In aliquo eſt*, αὐτῆς, *& apud S.* Hier. ejus. (*h*) Nuncii.] *In pleriſque additur*, ἀπὸ προσώπου μου, *& apud S.* Hier. a facie mea. *Sed Scholiaſtes notat additum eſſe de Theodotione. In multis vero, & apud Theodoretum, additur*, præterea, ἐν σεὶμ, *quod inquit Theodoretus græca lingua ſignificare*, ἐν ἰσχύϊ, in fortitudine. *S.* Hieron. *in vulgata antiqua non habet : & in comment. inquit hoc ipſum verbum hebraicum ab Aquila & Theodotione retentum eſſe, pro quo Symmachus dixerit*, feſtinantes, *ipſe autem verterit*, in trieribus : *licet Scholiaſtes hoc loco videatur referre ex Theodotione*, ἐγκαθισμὸς, inceſſio. (*i*) Æthiopiam.] *In multis & apud Theodoretum additur*, τὴν ἐλπίδα, *& apud S.* Hier. Æthiopiæ ſpem. *Schol notat hoc etiam de Theodotione additum eſſe, pro quo Aquila dixerit*, τὴν πεποιθυῖαν, confidentem. (*k*) Deſertos.] *In cæteris & apud Theodoretum, hæc adjunguntur*, καὶ ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ (*al.* εἰς χεῖρας) πονηρῶν, *& apud S.* Hieron. & tradam terram in manu peſſimorum. (*l*) Perdam optimates.] *Cæteri*, καὶ ἀπολῶ βδελύγματα, καὶ καταπαύσω μεγιστᾶνας, *& apud S.* Hieron. *etiam in comment. ex lxx*, & perdam abominationes, & deficere faciam optimates. (*m*) Mempheos.] *Iſtud abeſt a cæteris, & a S.* Hieronymo. *Theodoretus fortaſſe habuit.* (*n*) Et diſperdam.] *In quibuſdam hæc antecedunt*, καὶ δώσω φόβον ἐν γῇ αἰγύπτου, *& apud S.* Hieron. & dabo terrorem in terra Ægypti. (*o*) Dioſpoli.] *Inquit Sanctus* Hieronymus *cæteros interpretes poſuiſſe nomen Hebraicum No, pro quo ipſe Alexandriam per anticipationem dixerit. Sic enim poſtea appellata fuit.* (*p*) Aquæ.] *Nec plura apud* S. *Hieronymum. In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum ſequuntur hæc*, καὶ ἐν μέμφει πόλεμοι (*al.* πολέμιοι) αὐθημερινοὶ, & in Memphi prælia (*al.* hoſtes) eodem ipſo die. (*q*) Auferentur.] *In aliquo eſt*, ἀχθήσονται, *& apud* S. *Hier.* ducentur. (*) Judicium. *In aliquo*, κρίματα, *& apud* S. *Hieron.* judicia. (*r*) Neque deprecatus eſt.] *Plerique*, οὐ κατεδέθη, non eſt colligatum. *Aquila*, οὐκ ἐμοτώθη, non eſt curatum per immiſſa linamenta. *Symm.* οὐκ ἐπεδέθη, non eſt ſuperligatum. (*ſ*) Ut daretur robur.] *In quibuſdam*, τοῦ δεθῆναι, καὶ κατισχῦσαι, ad ligandum, & roborandum. (*t*) Extenta.] *Hanc lectionem tanquam veram ex lxx, agnoſcit* S. *Hier. in comment. licet ſcriptorum vitio factum eſſet*, πεπηγμένους, *& in vulgata antiqua*, diſpoſita : *pro quo ipſe in ſua habet*, ſed confractum. *Hodie in pleriſque conjungitur utrumque*, τεταγμένους (*al.* τεταμένους) καὶ τοὺς συντετριμμένους, *au* καὶ τοὺς συντριβομένους, diſpoſita (*al.* extenta) & contrita. *Aq.* τὸ ἰσχυρὸν, καὶ ὑψηλὸν, forte & excelſum. *Theodotio*, τὸ ἰσχυρὸν, καὶ μέγαν, forte, & magnum. (*u*) Extendet.] *Aliquot libri*, ἐκτενῶ, extendam.

CAP. XXXI.

(*a*) PRopaginibus.] *In cæteris additur*, καὶ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ, & den in tegmine. (*b*) Ejus.] *In cæteris ſequitur*, καὶ ὑψώθησαν αἱ πα φυάδες αὐτοῦ, & exaltatæ ſunt propagines ejus. (*c*) Multa.] *In aliqu dice & apud Theodoretum additur*, ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτὸν, cum extendere (*d*) Tales.] *In multis ſequitur*, μὴ, tales non. *In aliquo, & apud Th retum eſt*, οὐχ ὑπερῆραν αὐτὸν, non ſuperaverunt eum. (*e*) Ejus.] *Theodor. plura habet. In aliquo codice ſequitur*, καλὸν ἐποίησα αὐτὸν ἐν τ θει τῶν κλάδων αὐτοῦ, ſpecioſum feci eum in multitudine ramorum ejus. Factus es.] *In aliquo, & apud Theodoretum eſt*, ἐγένετο, factus eſt, & *poſt, pro*, ἔδωκας, ἔδωκεν, dedit. (*g*) Nubium.] *In pleriſque & apud odoretum, ſequitur*, καὶ ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ, & elevatu cor ejus in altitudine ſua : *quæ etiam S. Hier. agnoſcit ex vulgata anti* (*h*) Et fecit perditionem ejus.] *S. Hieron. videtur referre ex vul antiqua*, & faciam perditionem ejus. *In quibuſdam vero, & apud Theo ſequitur*, κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἐγὼ, καὶ ἐξωλόθρευσαν, ſecundu impietatem ejus. Et ejeci eum ego, & exterminaverunt. (*i*) Eorum.] *Fortaſſe ramorum. Theodoretus habet*, αὐτοῦ, ejus. (*k*) Et dederunt.] *multis eſt*, οὐκ ἔδωκαν, non dederunt : *in aliquo, & apud Theodoretum*, δῶσιν, & non dent, *itemque paulo poſt, pro*, καὶ οὐκ ἔστησαν, καὶ μὴ ἱστῶνται, & n ſtent. (*l*) Ad ſe.] *Cæteri*, πρὸς αὐτὸν, ad eum. (*m*) Omnes.] *quo codice, & apud Theodoretum, antecedit*, ὅτι, quia. (*n*) Ad eos qui ſcendunt.] *Sic vulgata noſtra ex hebræo. Quare putamus duas eſſe dictio* πρὸς καταβαίνοντας. *A quibuſdam abeſt illud*, πρός. *In aliquo, apud Theodoretum, eſt*, καταγομένων, qui deducuntur. (*o*) cohibui.] In *aliquo eſt*, καὶ ἀπέστησα, & removi. *In alio eſt* καὶ ἔκλαυσεν, καὶ ἐπέστησεν, & ploravit, & coercuit : In *alio, & apud Theodo tum*, ἐκώλυσε, καὶ ἐπέστησε, prohibuit, & coercuit : *in quibuſdam*, ἐκάλυψε, ἀπέστησε, operuit, & removit. (*p*) Prohibui.] *Nonnulli*, ἐκώλυσεν, pro buit : *unus*, ἐκύκλωσα, circundedi : Theodoretus, διεκύκλωσε, circundedi (*q*) In terra.] *Plerique*, ἐν γῇ κατωτάτῃ, in terra infima. (*r*) Aſſimila tus es.] *In pleriſque, & apud* Theodoretum *ſequitur*, ἐν δυνάμει, καὶ ἐν δόξῃ ἐν μεγέθει, ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς, in virtute, & in gloria, & in magnitud inter ligna deliciarum. (*ſ*) Deſcende, & deducere.] *Ita eti* Theodoretus. *A Complut. abeſt*, καὶ καταβιβάσθητι, *ac videri poſſunt du terpretationes.*

CAP. XXXII.

(*a*) DUodecimo.] *Corrigendum in noſtra*, δωδεκάτῳ. *Ac teſtatur Hieron. in multis exemplaribus, juxta lxx, poſitum eſſe duode mum annum, & decimum menſem : juxta cæteros autem interpretes decim annum, & duodecimum menſem.* In *nonnullis vero exemplaribus, &* Theodor. *eſt*, δεκάτῳ, *&* δεκάτῳ, *in nonnullis*, δωδεκάτῳ, *&* δωδεκάτῳ. Ita m *ſemper varietas in numeris.* (*b*) Draco.] Idem S. *Hier. refert Aqui dixiſſe, Leviathan.* (*c*) Fluminibus.] *Quidam*, ἐν ποταμοῖς, in flumi bus. (*d*) Retia populorum.] *Cæteri*, τὰ δίκτυά μου ἐν ἐκκλησίᾳ λαῶν π retia mea in eccleſia populorum multorum. (*e*) Replebuntur.] *In buſdam, & apud* Theodor. *additur* σου, *& apud S. Hier.* tui. (*f*) Saturab *In pleriſque additur*, ἐκ σοῦ, de te : In *quibuſdam & apud* Theodoretum, σου, de medio tui. (*g*) Tuo.] In *multis ſequitur*, πᾶσαν τὴν γῆν, verſam terram. *In quibuſdam, & apud* Theodoretum, τὰ πεδία, campos *Complut.* φάραγγας, valles : *quod videtur S.* Hier. *habuiſſe in antiqua.* A multitudine tua.] *Hæc non habet* Theodoretus, *neque S.* Hier. *videtur buiſſe.* (*i*) Volare cœperit.] *Ita S.* Hier. *nulla varietatis mentionem* In *quibuſdam, & apud* Theodoretum, *eſt*, ἐν τῷ ἐκσπάσαι με τὴν ῥομφαία cum extraxero ego gladium meum. (*k*) Expectantes ruinam ſuam.] *omnes collati codices, ac* Theodoretus. *Sed S.* Hier. *videtur habuiſſe in qua*, expectantes animam ſuam. (*l*) Injuriam.] ὕβριν, *inquit* Theodo *tus*, vocavit, ὑπερηφάνειαν, ſuperbiam : *quod alibi notavimus ex S.* Hieron (*m*) Ita.] *Abeſt iſtud* οὕτως *a Compl. S.* Hier. *videtur habuiſſe*, ut quando quieſcant. (*n*) Ibunt.] *Sic videtur habuiſſe etiam* Theodor *& reſpondet hebraico.* In *nonnullis eſt*, ῥεύσονται, *& S.* Hier. *ex anti* fluent. (*o*) Planges.] *Nonnulli*, θρηνήσουσιν, plangent. (*p*) Eum.] *eſt, Pharaonem : hebræus habet*, eam, *id eſt*, Ægyptum. *Ac ſimilis varie ſæpe a Sancto* Hieronymo *obſervatur. Hoc autem loco abeſt iſtud* αὐτὴν, *buſdam codicibus, &* Theodoreto, *ut conjuncte legatur*, plangent ſuper Æg tum. (*q*) Primi menſis.] *Ita collati codices, &* Theodoretus. *Abeſt a a S.* Hieronymo *in utraque.* (*r*) Fortitudinem Ægypti.] *Complut.* θος, *& apud S.* Hieron. *etiam in antiqua*, multitudinem : *ſed in comm. bet*, fortitudinem . *pro quo inquit in hebraico haberi multitudinem. quot vero libris ſequuntur hæc*, καὶ κλίνων παρέλκε αὐτὸν, & inclinans detr ipſum : *quod Schol. inquit in alio ſe exemplari inveniſſe : & a* Theodoret *planatur. Sed S.* Hieron. *ea non habet in antiqua, ac fortaſſe ſunt ex ali terpretatione pro iis quæ ſequuntur*, & deducent filias ejus. *Nam in vulg noſtra ex hebræo eſt*, ſuper multitudinem Ægypti : & detrahe eam, ipſam filias, *&c.* (*ſ*) Foveam.] *In cæteris, & apud Theodoretum hæc ſequu tur*, ἐξ ὑδάτων εὐπρεπῶν κατάβηθι, καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων, de aquis p cherrimis deſcende, & dormi cum incircunciſis : *quæ* S. *Hieron. tanquam Theodotione addita ſub aſteriſcis ponit.* (*t*) In profundo foveæ eſto.] eſto, *abeſt ab antiqua* S. *Hieron. Apud Theodoretum vero antecedit*, *ita interpungitur*, & dicent tibi gigantes, qui ſunt in profundo fove eſto. (*u*) Gladio.] *In cæteris, & apud Theodoretum, hæc ſequuntur*, κ ναν τὰς ταφὰς αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου. καὶ ἐγενήθη ἐκκλησία περικύκλῳ τῆς ταφῆς πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ πίπτοντες μαχαίρᾳ, qui dederunt ſepulchra ej lateribus laci : & facta eſt congregatio in circuitu ſepulchri ejus. Omn iſti vulnerati cadentes gladio : *quæ S. Hieron. inquit de editione T* *ſub aſteriſcis eſſe addita. Origenes*, Hebræus, pro ἐν μήκει λάκκε, habet, ἐν μήκει λάκκε, in longitudine laci. (x) Ejus.] *In aliquo eſt*, αὐτῶν, *& apud S. Hieron.* eorum: *qui etiam refert, pro*, Moloch, *&*, Thubal, *Symmachum, & Theodotionem interpretatos eſſe*, cubile eorum. (y) Dormierunt.] *collati codices. In Complut. eſt* ἐκ ἐκοιμήθησαν, *& apud S. Hieron.* non dormierunt. (z) Omnes in vita ſua.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, γίγαντες, *& apud S. Hier.* gigantes in vita ſua. *In quibuſdam vero & apud Theodoretum, ſequuntur hæc*, καὶ φόβος δυναστευόντων ἐγένετο ἐν γῇ τῶν ζώντων, & timor dominantium factus eſt in terra viventium: *quæ apud S. Hieron. non ponuntur: & videri poſſunt alia interpretatio præcedentis ſententiæ.* (ω) Dormies.] *Multi*, ζυντριβήσῃ, καὶ κοιμηθήσῃ, *& apud S. Hieronymum*, contereris, & dormies. (aa) Ibi dati.] *In pleriſque & apud Theodoretum*, ἐκεῖ ἐδώμ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς, (*al.* αὐτῦ) καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀσσὺρ (*al.* αὐτῆς) *& apud S. Hieronymum*, Ibi Edom, & reges ejus, & omnes principes Aſſur. (bb) Omnes.] *In pleriſque* πάντες ἐκεῖ (*al.*) πάντες, *& apud S. Hieron.* omnes univerſi. (cc) Deſcendentes vulnerati cum terrore ſuo, & in fortitudine ſua dormierunt.] *Pro his in aliquot libris, & apud Theodoretum eſt*, οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν, ἡττηθέντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῶν, αἰσχυνόμενοι ἐκοιμήθησαν, qui deducti ſunt cum vulneratis cum terrore ſuo, dejecti a fortitudine ſua, confuſi dormierunt. *Apud S. Hier. eſt*, confuſi: *reliqua magis conveniunt cum noſtra.* (dd) Dicit Dominus.] *In pleriſque hæc antecedunt*: τραυματίαι μαχαίρας φαραὼ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῦ, *& apud S. Hier.* vulnerati gladio Pharao, & omnis fortitudo ejus.

CAP. XXXIII.

(a) SAnguinem.] *In nonnullis additur*, αὐτῆς, *in quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, τὸ δὲ αἷμα αὐτῆς, ſanguinem vero ejus. (b) Sermonem.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum ſequitur*, καὶ διαφυλάξῃς αὐτοὺς (*al.* αὐτὸν) παρ' ἐμοῦ, & cautos illos (*al.* cautum illum) feceris antea ex me. *In Complutenſi*, καὶ ἀναγγελεῖς αὐτοῖς ἀπ' ἐμοῦ, & annunciabis eis ex me, *quomodo fere vulgata noſtra.* (c) Morte.] *In aliquo, & apud Theodoretum antecedit*, ἁμαρτωλὲ, peccator. (d) Veſtra.] *In multis additur*, ἡ πονηρὰ, peſſima. (e) Die.] *In pleriſque antecedit*, καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου, & tu fili hominis. (f) Non poterit ſalvari.] *In pleriſque ſequitur*, ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτῦ, in die peccati ſui: *in uno autem perverſo eſt*, ὁ μὴ δύνηται ζῆσαι διὰ τῆς δικαιοσύνης αὐτῦ, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἁμάρτῃ, non poterit vivere per juſtitiam ſuam, in quacunque die peccaverit. (g) Juſto, hic.] *Plerique*, τῷ δικαίῳ, ζωῇ ζήσῃ, καὶ οὗτος, juſto, vita vives, & hic. (h) Duodecimo.] *Corrigendum in noſtra*, δωδεκάτῳ. (i) Duodecimo.] *Hic in multis eſt*, δεκάτῳ, decimo, *ut vulgata: ſed Theodoretus ut noſtra.* (k) Donec.] *Videtur hoc loco, ut etiam alibi*, ὡς, *valere idem atque*, ἕως, *quod eſt in aliis.* (l) Poſſeſſionem.] *In cæteris libris, quanquam cum aliqua varietate, & apud Th. hæc ſequuntur*, διὰ τοῦτο εἰπὲ πρὸς αὐτούς. τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, ἐπειδὴ τῦ αἵματος ἐσθίετε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε πρὸς τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε; ἔστητε ἐπὶ τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδελύγματα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσετε; Idcirco dices ad eos: Hæc dicit Adonai Dominus: Quia de ſanguine comeditis, & oculos veſtros levatis ad idola veſtra, & ſanguinem funditis; etiam terram hæreditate poſſidebitis? Stetiſtis in gladiis veſtris, feciſtis abominationes, & unuſquiſque uxorem proximi ſui polluiſtis: & terram hæreditate poſſidebitis? *Quæ teſtatur S. Hier. in lxx non haberi, licet una cum multis aliis ſcriptorum vitio paulatim ſublata ſuſpicetur.* (m) Coram te.] *In cæteris ſequitur*, ὁ λαός μου, populus meus. (n) Contaminationes.] *Sic etiam Theodoretus. In quibuſdam eſt*, αὐτῶν ποιοῦσιν αὐτοὶ, *& apud Sanctum Hieronymum, ex lxx*, eorum ipſi faciunt: *& poſſet etiam reddi*, ſuo ipſi faciunt. (o) Contaminationes.] *Ita etiam Theodoretus. Alii addunt*, αὐτῶν, ſuas. *Apud eundem vero, & in quibuſdam codicibus ſequitur*, ἡ καρδία αὐτῶν πορεύεται, *& apud Sanctum Hieronymum ex lxx* & poſt abominationes ſuas cor eorum graditur. (p) Ea.] *In nonnullis libris & apud Theodor. ſequitur*, διότι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, quia mendacium in ore ipſorum: *quæ abſunt etiam a vulgata noſtra.*

CAP. XXXIV.

(a) ET quod ægrotum, non ſanaſtis.] Καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε, *videntur valere idem atque illa quæ ſunt in quibuſdam*, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἰάσασθε, *aut*, καὶ τὸ ἀρρωστοῦν οὐκ ἰάσασθε. *In nonnullis etiam, & apud Theodoretum utraque ponuntur, hæc antecedunt noſtra ſequuntur. Et videntur duæ interpretationes ejuſdem ſententiæ.* (b) Labore.] *Hoc agnoſcit S. Hier. In quibuſdam, & apud Theodoretum, ſequitur*, καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτὰ καὶ ἐν παιγνίῳ, & in imperio caſtigaſtis eas, & in luſu, *quæ item altera videtur interpretatio.* (c) Terræ.] *In pleriſque eſt*, πάσης τῆς γῆς, univerſæ terræ. (d) Paſtores.] *Plerique addunt*, ἀκούσατε λόγον κυρίου, audite verbum Domini. (e) Quærit.] *In nonnullis*, ἐπισκέπτεται, viſitat. (f) Ovium.] *In pleriſque additur*, αὐτῦ *& apud S. Hier. ex antiqua*, ſuarum. (g) Iſrael.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum additur*, ἔσται εὐπρέπεια αὐτῶν, erit decor eorum. (h) Et ſcient quia ego ſum Dominus.] *Hæc ſunt in omnibus collatis codicibus: & apud Theodoretum: abſunt autem a Complut. ut a vulgata.* (i) Oves.] *Cæteri addunt* μου, *& apud S. Hier.* oves meæ. (k) Ventilabatis & omnem, quæ deficiebat, affligebatis.] *In multis eſt*, ἐκερατίζετε πᾶν τὸ ἐκλεῖπον, cornupetebatis omnem deficientem, & infirmam. *Quidam vero, & Theodoretus, habent fere ut noſtra, ſed addunt hæc*, ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω (*huc uſque Compl. ut vulg.*) καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου παντὶ παραπορευομένῳ, donec expuliſtis eas foras, & diſperſæ ſunt oves meæ omni prætereunti. (l) Ad arietem.] *Eſt hebraiſmus, & valet idem, atque*, & arietem: *quod habet S. Hier. ex antiqua. Theodoretus habet*, ἀναμέσον προβάτου, καὶ προβάτου, κριὸν, καὶ τράγον, inter ovem & ovem, arietem, & hircum. *Compl.* ἀναμέσον προβάτων, καὶ κριῶν. (m) David.] *In aliquo eſt* αὐτοῖς, eis. (n) Deſerto.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, additur*, πεποιθότες, confidentes. (o) Et dabo eos in circuitu montis mei.] *In multis eſt*, αὐτοῖς, eis: *a Theodoreto abeſt utrumque: ſed in omnibus fere additur*, εὐλογίαν, benedictionem. (p) Dabo.] *Hoc refert S. Hier. ex antiqua. In aliquo autem codice, & apud Theodoretum eſt*, καὶ καταβιβάσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτῦ, ὑετοὶ εὐλογίας ἔσονται, & deducam pluviam vobis in tempore ſuo: pluviæ benedictionis erunt. (q) Jugum.] *In aliquo, & apud Theodor. eſt*, τοὺς κλοιοὺς τῦ ζυγῦ, torques jugi: *& apud S. Hier. ex antiqua*, torquem jugi. *In Complut.* τὴν σειρὰν τῦ ζυγῦ, catenam jugi. (r) Pacis.] *In aliquo & apud Theodor. additur*, εἰς ὄνομα, in nomen: *ſed eſt altera interpretatio: quod conſtat* ex S. *Hier. In pleriſque etiam, & apud Theodor. ſequuntur hæc*, καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ, & non erunt ultra pauci numero in terra: *quæ item ex S. Hier. conſtat eſſe alteram interpretationem ſequentis ſententiæ*, & non erunt ultra pereuntes fame in terra. *Ita enim inquit*, imminuti, ſive pereuntes fame. (ſ) Eorum.] *In quibuſdam, & apud Theodor. additur*, μετ' αὐτῶν, cum eis. (t) Oves.] *In nonnullis & apud Theodoretum*, καὶ ὑμεῖς πρόβατά μου, καὶ πρόβατα νομῆς μου ἄνθρωποί ἐστε, & vos oves meæ, & oves paſcuæ meæ, homines eſtis.

CAP. XXXV.

(a) URbibus.] *Plerique, & Theodoretus*, ἐν ταῖς πόλεσι, in urbibus. (b) Tu.] *Nonnulli & Theodor.* ἐν σοὶ ἔχθραν αἰώνιον, pro eo quod fuit in te inimicitia ſempiterna. *A Compl. abeſt &* σὺ, *&* ἐν σοί. (c) In manu inimicorum gladio.] *Sic etiam Theodoretus: alii*, μαχαίρας, gladii: *& fortaſſe*, inimicorum, *&*, gladii, *ſunt duæ interpretationes: Nam S. Hier. ex antiqua refert tantum*, in manu gladii. (d) Iniquitatis in extremis.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum*, θλίψεως αὐτῶν, καὶ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτῳ, *al.* ἐπ' ἐσχάτων, afflictionis eorum, & in tempore iniquitatis in extremo. *al.* in noviſſimis. (e) Te.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, ſequitur* αἷμα γάρ σου (*Compl. habet tantum*, καὶ αἷμα) ἐμίσησας καὶ τὸ αἷμά σου διώξει σε, *Compl.* καὶ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. *In vulgata noſtra eſt*, & cum ſanguinem oderis ſanguis perſequetur te. *Pro quo inquit S. Hier. Symmachum manifeſtius eſſe interpretatum*, ſanguinem tuum odiſti: & ſanguis perſequetur te. (f) Jumenta.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum adjungitur*, καὶ πορευόμενον, καὶ ἀναστρέφοντα. *Sed hoc eſſe alteram interpretationem conſtat ex S. Hieron. qui inquit*, euntem, & redeuntem (ſive homines, & jumenta.) (g) Tuam.] *In iiſdem, & apud Theodoretum, ſequitur*, καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐκ τοῦ μεμισηκέναι σε ἐν αὐτοῖς, *quod vulgata noſtra*, & ſecundum zelum tuum quem feciſti, odio habens eos. (h) Quia dixiſti, montes Iſrael.] *Iidem*, ὧν ἔλεγες περὶ τῶν ὀρέων ἰσραὴλ, λέγων, τὰ ὄρη ἰσραὴλ τὰ ὑψηλὰ τὰ αἰώνια, quas dicebas de montibus Iſrael, dicens, montes Iſrael excelſi, ſempiterni. *Sed multa ex his neque etiam in vulgata noſtra ſunt.* (i) Tuo.] *In iiſdem ſequitur*, καὶ ἐπλήθυνας ἐπ' ἐμὲ λόγοις σου, & multiplicaſti ſuper me verba tua. *Compl.* καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, & vociferati eſtis contra me: *quæ videtur Sanctus Hieronymus referre ex antiqua.* (k) Faciam te.] *In cæteris ſequuntur hæc*, καθὼς ηὐφράνθης εἰς κληρονομίαν (*al* ἐπευφράνθης τῇ κληρονομίᾳ) οἴκου ἰσραὴλ, ὅτι ἠφανίσθη, οὕτω ποιήσω σε, ſicut gaviſus es ſuper hæreditate domus Iſrael, eo quod fuerit diſſipata, ſic faciam te. *Quæ S. Hier. teſtatur in lxx non haberi, ſed ſub aſteriſcis de Theodotionis editione eſſe addita.* (l) Et conſumentur.] *Idem notat hoc in lxx, additum eſſe, & in hebraico non haberi. In aliis vero eſt*, καὶ πᾶσα ἡ ἰδουμαία ἐξαναλωθήσεται (*al* ἐξολοθρευθήσεται) καὶ γνώσονται, & omnis Idumæa conſumetur (*al.* exterminabitur) & ſcient, *&c.*

CAP. XXXVI.

(a) SOlitudines ſempiternæ.] *In pleriſque additur*, τὰ ὑψηλὰ, excelſa: *non tamen apud Theodoretum: ac S. Hieron. pro duabus interpretationibus ponit*, altitudines, ſive ſolitudines. (b) Pro eo quod deſpecti eſtis vos, & odio habiti ab his.] *Sanctus Hieron. refert ex antiqua tantum hæc*, pro eo quod diſperſi (*ſuſpicamur legendum*, deſpecti. *ita enim ſolet ſæpe verti verbum græcum*, ἀτιμασθῆναι) eſtis ab his: *& certe illud*, & odio habiti, *abeſt etiam a Theodoreto: ſed apud ipſum & in pleriſque codicibus hæc antecedunt*, ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς εἰς ἀφανισμὸν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ pro eo, quod fuiſtis vos in deſolationem omnibus gentibus, &c. (c) Et aſcendiſtis loquela linguæ.] *In multis eſt*, καὶ ἀνέβητε, καὶ ἐγένεσθε, & aſcendiſtis, & facti eſtis: *In quibuſdam & apud Theodoretum*, καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσης ἐπὶ χειλέων, & aſcendiſtis, loquela linguæ ſuper labia. *Sanctus Hieronymus*, & aſcendiſtis ſuper labium linguæ. (d) Et factæ ſunt.] *Plerique, & Theodoretus*, αἳ ἐγένοντο, quæ factæ ſunt. (e) Deſpicientes.] *In aliquo codice, & apud Theodoretum antecedit*, ἐξ ὅλης καρδίας, ex toto corde. *Pro quo S. Hieronymus videtur habuiſſe in antiqua*, cum odio deſpicientes. (f) Idcirco.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum additur*, τάδε λέγει ἀδωναῒ κύριος, hæc dicit Adonai Dominus. (g) Jumenta.] *In pleriſque codicibus, & apud Theodoretum, hæc ſequuntur*, καὶ αὐξηθήσονται, καὶ πληθυνθήσονται, & creſcent & multiplicabuntur. (h) Devoratrix.] *Sic etiam Sanctus Hieronymus. In pleriſque autem, & apud Theodoretum, antecedit*, γῆ, terra. (i) Amplius.] *In pleriſque, & apud Theodoretum, hæc ſequuntur*, καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνωθήσεται ἔτι, *& Sanctus Hieronymus, ex antiqua*, & gens tua abſque liberis ultra non erit. (k) Eos.] *In cæteris hæc ſequuntur*, περὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἐξέχεον (*al.* ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα) ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. *Et Sanctus Hieronymus*, pro ſanguine, quem fuderunt ſuper terram, & in idolis ſuis polluerunt eam. (l) Peccatum.] *Nonnulli, ac Theodoretus*, τὰ ἐπιτηδεύματα. *Sanctus Hieronymus*: & adinventiones, ſive peccata: *ut hoc videatur habuiſſe in antiqua.* (m) Cum dicerentur ipſi.] *Quidam codices, & Theodoretus*, ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτοῖς, cum diceretur eis. (n) Et mundabo.] *Illud*, &, *abeſt a Theodoreto: ut conjungatur cum præcedentibus*, & ab univerſis idolis veſtris mundabo vos, *ut Sanctus Hieronymus.* (o) Faciatis.] *Nonnulli, ac Theodoretus, addunt*, αὐτὰ, ea. (p) Portetis.] *Iidem addunt*, ἔτι, ultra. (q) Ipſorum.] *Sic etiam Theodoretus, & videtur poſitum, pro*, veſtram ipſorum, *ut alibi. Complut. quidem habet*, ὑμῶν. (r) Homines.] *Poterat etiam verti*, ovibus (*id eſt, gregibus*) hominum: *ſed paulo antea etiam apud Sanctum Hieronymum ex antiqua dictum erat*, oves homines. *Noſtra verſio utramque ſententiam fert. Theodoretus habet*, καὶ ἀνθρώπων, & hominibus. *Quidam* καὶ ἀρνῶν, & agnis.

CAP. XXXVII.

(*a*) DOminus.] *In cæteris*, κυρίȣ, Domini. (*b*) Propheta.] *In pleriſque antecedit*, υἱὲ ἀνθρώπȣ, *& apud Sanctum Hieronymum*, fili hominis. (*c*) Factum eſt.] *Cæteri*, ϗ ἐγένετο φωνὴ, *& apud S. Hieronymum*, & facta eſt vox. *Tertull. de reſurr. carnis, ubi multa ex hoc loco affert.* Et ecce vox, dum propheto. (*d*) Invicem.] *In multis eſt* ὀςέον, os : *in Complut.* πρὸς ὀςοῦν, *apud Sanctum Hieronymum*, ad oſſa : *in quibuſdam, & apud Theodoretum*, ὀςέον πρὸς ὀςέον, ἕκαςον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτȣ̃, os ad os, unumquodque ad juncturam ſuam. *Tertull. habet tantum*, & accedebant oſſa ad oſſa. (*e*) Veni.] *In Complutenſi additur*, πνεῦμα, *& apud Sanctum Hieronymum*, ſpiritus : *in quibuſdam, & apud Theodoretum, eſt*, ἐκ τ̃ τεσσάρων ἀνέμων ἐλθὲ (*al.* ἐλθέτω) πνεῦμα, *& Tertull.* a quatuor ventis veni ſpiritus. (*f*) Congregatio multa.] *Aquila, & Theodotio*, δύναμις μεγάλη, virtus magna. *Tertull.* valentia magna ſatis. (*g*) Nimis.] *Sic etiam Theodoretus. In Complut. eſt*, σφόδρα, σφόδρα, *apud Sanctum Hieronymum*, vehementer nimis. (*h*) Diſſonuimus.] *Solet ſignificare, ut alibi notavimus*, deſiimus, *aut*, defuimus. *Sed apud Sanctum Hieronymum ex antiqua etiam in comment. eſt*, deſperavimus, *apud Tertullianum*, avulſi ſumus in eis. (*i*) De ſepulchris populum meum.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, antecedit*, ὑμᾶς, vos. *In pleriſque autem eſt*, ὑμᾶς ἐκ τ̃ τάφων ὑμῶν λαός μȣ, *& apud Sanctum Hieronymum, & Tertull.* vos de ſepulchris veſtris populus meus. (*k*) Virgam.] *Apud Theodoretum additur*, μίαν, *& apud Sanctum Hieronymum*, unam. (*l*) Eam ipſi Joſeph.] *Ita etiam videtur habuiſſe Theodoretus : & hebræus etiam habet Joſeph in caſu dandi. In aliis eſt*, ἐπ' αὐτὴν τ̃ Ἰωσὴφ, *& apud Sanctum Hieronymum*, ſuper eam Joſeph. (*m*) Manui.] *In pleriſque*, ἐν τῇ χειρὶ, in manu. *Apud S. Hieronymum*, & erunt in virgam unam : & erunt in una manu Juda. (*n*) Gentem.] *Sic etiam Theodoretus. Nonnulli addunt*, ἓν, *& apud Sanctum Hieronymum*, unam. (*o*) Eorum.] *In nonnullis, & apud Theodoretum eſt*, πάντων αὐτῶν εἰς βασιλέα, *& apud Sanctum* Hieronymum, omnium iſtorum in regem. (*p*) Suis.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν αὐτῶν, ϗ ἐν πάσαις τ̃ ἀσεβείαις αὐτῶν, *& apud Sanctum Hieronymum*, & in offendiculis ſuis, & in omnibus impietatibus ſuis. (*q*) Ipſi.] *In cæteris additur*, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ϗ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἕως τȣ̃ αἰῶνος, *& apud Sanctum Hieronymum*, & filii eorum, & filii filiorum eorum uſque in ſempiternum. (*r*) Princeps.] *In pleriſque adjungitur*, αὐτῶν ἔςαι, *& apud Sanctum Hieronymum*, eorum erit. (*ſ*) Et ponam.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, hæc antecedunt*, ϗ τάξω αὐτȣ̀ς, ϗ πληθυνῶ αὐτȣ̀ς, *& apud S. Hieronymum*, & dabo eos, & multiplicabo eos.

CAP. XXXVIII.

(*a*) GOG.] *Theodoretus*, φασὶν εἶναι ταῦτα σκυθικὰ ἔθνη. μοσὸχ δὲ καππαδόκας εἶναι, ϗ θοβὲλ ἴβηρας. τὸ δὲ ῥὼς κεφαλὴν ὁ Σύρος ἡρμήνευσεν. ϗ ὁ Ἀκύλας δὲ κεφαλὴν μοσὸχ, τὸ ῥὼς μοσὸχ ἡρμήνευσεν. Gog & Magog ſunt Scythicæ gentes. Moſoch autem Cappadocas eſſe aiunt, & Thobel Iberos. Illud autem Rhos hebræorum lingua (*al.* Syrus) ſignificat caput. Et Aquila quidem iſtud Rhos Moſoch interpretatus eſt, κεφαλὴν μοσόχ. *Sanctus Hieronymus*, capitis, ſive Rhos : *idque ſæpe repetit.* (*b*) Et congregabo te.] *In aliquot libris, & apud Theodoretum hæc antecedunt*, ϗ περιστρέψω σε κυκλόθεν, ϗ δώσω χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σȣ, *quod in vulg. noſtra*, & circumagam te, & ponam frænum in maxillis tuis. (*c*) Congregatione multa.] *In pleriſque eſt in recto*, συναγωγὴ πολλὴ, *& in quibuſdam, atque apud Theodoretum, ſequitur*, πέλτας ϗ περικεφαλαίας, ϗ μαχαίρας, ϗ ἀσπίδας, πάντες αὐτοὶ ἔχοντες πέρσαι, ϗ αἰθίοπες, ϗ λύδοι ϗ λίβυες, ϗ φρύγες, (*Theodoret.* ϗ φȣτ) μετ' αὐτῶν. πάντες ἐπὶ ἀσπίδας ϗ περικεφαλαίας, ϗ πέλτας ἔχοντες. γόμερ, *&c.* Peltas, (*quomodo etiam videtur habere Sanctus Hieronymus in antiqua*,) & galeas, & gladios, & clypeos omnes hi habentes. Perſæ, & Æthiopes, & Lydi, (*hoc non habet Sanctus Hieronymus*) & Libyes, & Phryges (*neque hoc*) cum eis. Omnes iſti clypeos, & galeas, & peltas habentes. Gomer, *&c.* (*d*) Omnes, qui circa eum.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum eſt* ϗ πάντα τὰ ὑποστηρίγματα αὐτȣ̃, & omnia ſuſtentacula ejus. *Quod autem pertinet ad nomina iſta populorum, legendi S. Hieron. & Theodoretus. Schol.* θόργαμα λέγει, κατά τινας, ἀρμενίους ϗ ἴβηρας, κατὰ δὲ ἑτέρȣς, καππαδόκας ϗ γαλάτας. Thorgoma dicit, ut quidam putant, Armenios, & Iberos, ut autem alii, Cappadocas, & Galatas. (*) Præparabitur.] *In aliquo, & apud Theodoretum, eſt*, ἑτοιμασθήσῃ, ϗ ἐπ' ἐσχάτȣ τῶν ἐτῶν ἥξεις, ϗ ἥξεις εἰς γῆν, εἰς τὴν γῆν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, ἠθροισμένη ἀπὸ λαῶν πολλῶν, præparaberis, & in noviſſimo annorum venies, & venies in terram averſam a gladio, congregata ex populis multis. *Unus habet*, ἠθροισμένην, congregatam. (*e*) Et hic ex gentibus egreſſus eſt.] *In iiſdem*, ϗ αὐτοὶ ἐξ ἐθνῶν ἐξεληλύθησαν, & ipſi ex gentibus egreſſi ſunt. (*f*) Omnes.] *In iiſdem additur*, αὐτοὶ, ipſi. (*g*) Venies.] *In iiſdem ſequitur*, ὡς καταιγὶς, ϗ, ſicut procella, &. *Sed*, ὑετὸς, *&* καταιγὶς, *videri poſſunt duæ interpretationes.* (*h*) Eris.] *Sic in hebraico. Cæteri*, πέσῃ, cades. (*i*) Carthaginenſes.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum eſt*, θαρσὶς, Tharſis : *in quibuſdam utrumque conjungitur*, καρχηδόνιοι, ϗ θαρσίς. *Sanctus Hieronymus*, Tharſis (ſive Carthaginenſes,) *ut appareat ipſum in antiqua habuiſſe Carthaginenſes.* (*k*) Poſſeſſionem.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum, additur*, ϗ ὕπαρξιν, & ſubſtantiam. (*l*) Spolia.] *In iiſdem additur*, μεγάλα, magna. (*m*) Conſurges.] *In iiſdem*, γνώσῃ, ϗ ἐγερθήσῃ, *ſed Sanctus Hieronymus*, ſcies, (ſive conſurges,) *ut duæ ſint interpretationes, & noſtra ex antiqua.* (*n*) Iſrael.] *Apud Theodoretum additur*, τῶν προφητευσάντων, qui prophetarunt. (*o*) Et vocabo ſuper ipſum etiam omnem fortitudinem.] *In aliis*, ϗ καλέσω (*al.* συγκαλέσω) ἐπ' αὐτὸν πάντα φόβον μαχαίρας, *& in quibuſdam, & apud Theodor. additur*, εἰς πάντα τὰ ὄρη μȣ. Et vocabo (*al.* convocabo) ſuper eum omnem fortitudinem gladii, (*ſic etiam Sanctus Hieronymus ex antiqua,*) in cunctis montibus meis.

CAP. XXXIX.

(*a*) DEſuper.] *Videtur valere* ἐπὶ, *ut etiam alibi, idem atque* ἀπὸ, *quod hic eſt in nonnullis, & apud Sanctum Hieronymum ex antiqua*, de noviſſimis. (*b*) Perdam.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. In nonnullis eſt*, ἀποτινάξω, excutiam. (*c*) Gog.] *Sic etiam Theodoretus. In pleriſque eſt*, Magog. (*d*) In qua.] *Nonnulli, & Theodoretus*, quam, *id eſt*, de qua. (*e*) Et ſuccendent in armis.] *Pleriſque*, ϗ ἐκκαύσȣσι ϗ ἀνάψȣσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, & accendent, & comburent in armis, *id eſt*, arma. *Quæ autem ſequuntur, ſatis reſpondent recitationi Sancti Hieronymi. In quibuſdam vero eſt*, θυρεοῖς, ϗ πέλταις, ϗ δόρασιν, ϗ τόξοις, ϗ βέλεσιν, ϗ βακτηρίαις χειρῶν, ϗ λόγχαις, ſcutis, & peltis, & haſtis, & arcubus, & jaculis, & baculis manuum, & lanceis. (*f*) Eorum, qui venerint ad mare.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. Pleriſque, & Theodoretus*, ἐξ ἀνατολῆς τ̃ θαλάσσης, ab Oriente mari. (*g*) Defodient.] *Multi*, θάψȣσι, ſepelient, *& ſic paulo poſt.* (*h*) Tunc.] *In multis eſt*, τὸ γε, *aut*, τὸ γαὶ, *quod ſignificat vallem : & in noſtra paulo poſt conjungitur*, Gai Polyandrio. (*i*) Inclytum, qua die glorificatus fuerit.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum eſt*, εἰς ὄνομα ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐνδοξασθήσομαι, in nomen dies, in qua glorificabor. (*k*) Eos, qui.] *In pleriſque antecedit*, μετὰ τῶν περιερχομένων, cum circumeuntibus. (*l*) Et quærent.] *Illud*, &, *abeſt a nonnullis : ut componi poſſit cum antecedentibus*, poſt ſeptem menſes quæret. (*m*) Civitas polyandrion.] *Aliquot libri*, τȣ̃ τόπȣ διάπτωσις, loci ruina. *Quidam vero, & Theodoretus, addunt etiam*, ϗ πολυάνδριον. *Sanctus Hieronymus ex antiqua refert, ut in noſtra. In comment. autem inquit*, nomen civitatis vocari Amona, quæ græce dicuntur, πολυάνδριον, hoc eſt, multitudo hominum ſepultorum. *Vide quæ notata ſunt Hierem.* 19. (*n*) Arietes.] *In quibuſdam eſt*, κριῶν, ϗ μόσχων, ϗ τράγων, ϗ ἀρνῶν, ϗ ταύρων ἐστεατωμένων πάντων, arietum, & vitulorum, & hircorum, & agnorum, & taurorum, adipatorum omnium. (*o*) In Jacob.] *Illud*, in, *abeſt a pleriſque.* (*p*) De regionibus gentium.] *Sic Sanctus Hieronymus ex antiqua. Quidam libri habent*, ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, de regionibus inimicorum eorum : *quidam*, ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, de manibus eorum. (*q*) Gentibus.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ συνάξω αὐτȣ̀ς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν, ϗ ȣ̓ καταλείψω ἀπ' αὐτῶν ȣ̓κέτι ἐκεῖ, & congregabo eos ſuper terram ſuam, & non derelinquam quenquam ex eis ibi. *Quæ ſcribit Sanctus Hieronymus, in lxx non haberi.*

CAP. XL.

In hoc capite ſatis erit ea fere tantum ponere, quæ notata ſunt in græca editione. Infinitum enim eſſet omnes varietates indicare. In hujuſmodi locis, quæ tamen non ſæpe occurrunt, accuratus lector varios codices adeat, & conferat neceſſe eſt : ac legendi explanatores, & præcipue Sanctus Hieronymus, qui eam fere lucem, quæ in tantis tenebris expectari poteſt, unus affert.

(*a*) QUEM vidiſti.] *Illud*, quem, *abeſt a pleriſque. A vulgata autem noſtra abeſt etiam*, vidiſti. (*b*) Antemurale.] *Sanctus Hieronymus in antiqua habet*, murum. *Aquila, & Symm.* τὸ πλάτος τ̃ οἰκοδομῆς, latitudinem ædificii. (*c*) Altitudinem.] *Aquila & Symm.* ϗ ἀνάστασιν, & ſuſcitationem, ac ſtaturam. (*d*) In ſeptem gradibus.] *Symm.* ϗ ἀνέβη δι' ἀναβαθμῶν, & aſcendit per gradus, *& inquit Sanctus Hieronymus ſolos lxx appoſuiſſe numerum.* (*e*) Ælam.] *In pleriſque eſt*, τὸ θεὲ ἓξ, ἓξ, τὸ αἰλὰμ, *& apud Sanctum Hieronymum*, Thee, ſex hinc, & ſex inde, Ælam. *Et Theodoretus inquit apud Syrum ſe repeperiſſe*, Ælam, *ſignificare numero ſingulari poſtem*, Ælamoth, *numero multitudinis, poſtes*, Thee, *& limen, & ſuperliminare*, Theim, *vero eadem numero multitudinis : ſed, ut ait S. Hieron. nimia vetuſtate, & vitio ſcriptorum, omnia ſunt depravata. Pro Thee quidem Symmac. dixit*, ȣ̓δὸν, limen, *Aquila & Theod.* πρόθυρον, veſtibulum. *Sanctus Hieronymus inquit Thee interpretari limen, ſive frons.* (*f*) Et Thee.] *Symmachus*, τ̃ δὲ ȣ̓δὸν, *ut proxime dictum eſt.* (*g*) In medio Theelath.] *Quidam libri habent*, ἀναμέσον τ̃ θεὲ, αἰλὰμ, *ſed S. Hieronymus in antiqua habet, ut noſtra : pro quo inquit Symmachum dixiſſe*, παραστάδας, id eſt, poſtes, aut thalamos, aut cubicula. *Schol.* ϗ τὴν παραστάδα ἑκατέρων, & poſtem, ſive thalamum utrumque. (*h*) Æleu.] *Schol.* πρόθυρον, veſtibulum. *Theodoretus inquit ſic vocari piſomata, ſive cymatia. S. Hieronymus*: Thalami quoque, & cubicula, quæ erant ad viam portæ Orientalis : pro quibus lxx ἐλεῦ ſcribunt, *ſed paulo poſt inquit interpretari*, circa eum, vel, ſuſtentacula : *ſicut Ælam, & Ælamoth*, veſtibula, & veſtibulum : *& paulo poſt Ælamoth ab Aquila dicta eſſe*, frontes, *a Symmacho*, circumſtantias. *Ælam autem eſſe oſtium, vel porticum.* (*i*) Ælam portæ intrinſecus.] *Schol.* τὸ δὲ πρόπυλον τῆς πύλης ἐσώτερον, veſtibulum autem portæ interius. (*k*) Inde.] *In quibuſdam ſequitur*, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικὴν, per viam Orientalem. *Sed S. Hieronymus uno tantum loco, eoque inferiore, qui indicabitur, mentionem apud lxx fieri teſtatur. Symm.* αἱ δὲ παραστάδες τ̃ θύρας κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀνατολικὴν, poſtes autem januæ ad viam orientalem. (*l*) Introitus portæ.] *Schol.* τȣ̃ προπυλαίȣ, veſtibuli. (*m*) Latitudinem.] *Schol. lxx.* μῆκος τῆς πύλης, longitudinem portæ. *Sed S. Hieronymus etiam in commentariis ſcribit rurſus in lxx, poni latitudinem.* (*n*) In conſpectu Theim.] *Apud S. Hieronymum videtur hoc loco mendoſe ſcriptum Theri : & in quibuſdam* Nabari. *In pleriſque vero ſequitur*, πῆχυς ἑνὸς, ϗ πῆχυς ἑνὸς ὅριον ἔνθεν, ϗ ἔνθεν, *& apud S. Hier.* cubiti unius & cubiti unius terminus hinc & inde. *Schol.* ϗ ὅριον ἔμπροσθεν τ̃ παραστάδων πῆχυς ἑνὸς, & terminum ante poſtes (*vel. thalamos, ut vulgata noſtra,*) cubiti unius. (*o*) Thee.] *Schol.* παραστάδες, *ut proxime.* (*p*) Sub divo Ælam.] *Schol.* περιπύλαιον, veſtibulum. *Sed S. Hieronymus inquit Symmachum tranſtuliſſe*, & fecit, περιστάσεις, id eſt, circumſtantias : *pro quibus Aquila dixerit*, κρίωμα, *& ipſe, in frontes, verterit. Rurſus autem ita ſcribit*, Sub divo quoque Ælam portæ. Aquila, ante faciem poſtium portæ ; Symm. contra faciem veſtibuli portæ, interpretati ſunt. *Quod autem in noſtra ſequitur*, extrinſecus cubiti viginti Theim portæ per circuitum. Et ſub divo portæ, *&c. apud S. Hier. ſic habet* (*cujus etiam lectionis ſunt veſtigia in vetuſtis codicibus.*) Et Theim atrii portæ per circuitum. Et ſub divo atrii : *& in comm. inquit pro Theim atrii, quod in hebraica eſt numero ſingulari, Symmachum proprie dixiſſe atrium, Aquilam vero* ἐπὶ τὸ κρίωμα, *id eſt, frontem atrii.* (*q*) Abſconditæ.] *Schol.* πεφραγμέναι ἐπὶ τοῖς θαλάμοις, τοξικαὶ, obſtructæ in thalamis, arcuatæ. *Et notat S. Hier. quas lxx abſconditas dixerunt, Symmachum vocaſſe*, τοξικάς. *quod autem ſequitur*, ſuper Theim: & ſuper Ælam, *Symmachum poſtes poſuiſſe, & circumſtantias, Aquilam thalamos, & frontes eorum. Quare in ſcholio eſt*, κρεώματα. (*r*) Palmæ.] *Sic apud S. Hieron. In quibuſdam antecedit, quod videtur etiam apud Theodoretum agnoſci*, ἐγκόλαμμα διάγλυπτον, ſculptura cælata. (*ſ*) Paſtophoria.] *Schol*, γαζοφυλάκια. S. *Hier*. Pro thalamis triginta, quos vertere lxx ſive gazophylaciis, atque cellariis, ut interpretatus eſt Aquila, Sym. poſuit, ἐξέδρας. (*t*) Intercolumnia.] *Sic apud S. Hieron. quod græce*, ...λα, *quamvis paulo poſt ſit, per columnas, & in cap 42. abſolute dicatur*, columnæ: *fortaſſe planius diceretur*, columnatum. *Schol*. ἐξέδραι, exedræ. (*u*) Thee.] *Schol*. τὰ ὑπέρθυρα, καὶ ὑποχωρήσεις αὐτῆς, ſuperliminaria, & ſeceſſus ejus. (*x*) Ad auſtrum.] *Sic S. Hier. ex lxx, in comm. Plerique*, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς νότον, per viam, quæ ad auſtrum. (*y*) E regione portæ.] *Schol*. non ponitur apud hebræos. (*z*) Introduxit me ad portam reſpicientem ad Orientem.] *In quibuſdam additur*, ὁδὸν κατὰ ἀνατολάς, viam ad Orientem. *Complut*. εἰς τὴν αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ κατ᾽ ἀνατολάς, in atrium interius per viam Orientalem, *ut S. Hieron. in ſua: qui etiam teſtatur hoc tantum loco in lxx haberi, viam, cum in ſeptentrionali & auſtrali porta omnino tacita ſit*. (*ω*) Aquæductus.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ἐκεῖ πλύνουσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν, ibi lavant holocauſtoſim: In veſtibulo autem portæ duæ menſæ hinc, & duæ menſæ inde. *Quæ S. Hieron. inquit in lxx non haberi, in pleriſque codicibus de Theodotione addita eſſe, ac præterea etiam quæ ſequuntur in noſtra brevius, in aliis copioſius*, ut immoletur ſuper eas holocauſtum, & pro peccato. *In quibuſdam codd. totus hic locus ſic habet*, καὶ τὰ παστοφόρια αὐτῆς, καὶ ἑκάστου παστοφορίου ἡ θύρα, καὶ τὰ αἰλαμμὼν αὐτῆς ἐπὶ τὰς θύρας τῶν πυλῶν, ἐκεῖ πλύνουσι τὴν ὁλοκαύτωσιν. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, καὶ δύο τράπεζαι ἔνθεν, τῆς δευτέρας ἐκρύσεως, ὅπως σφάζωσιν, & thalamos ejus: & cujuſque thalami erat janua, & oſtia ejus in foribus portarum, ibi lavant holocauſtoſim. In veſtibulo autem duæ menſæ hinc, & duæ menſæ inde ſecundi aquæductus, (*aut rivi*) ut jugulent, &c. (*aa*) Et ad dorſum rivuli.] *Aquila, & Symmach*. καὶ πρὸς τῇ ὠμίᾳ τῇ ἔξωθεν τῇ ἀναβαινούσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς πύλης. *quod in vulgata noſtra*: Et ad latus exterius, quod aſcendit ad oſtium portæ. (*bb*) Et palæſten habebunt Giſum dolatum.] S. *Hier. ex lxx*, & γεῖσος, palmi, (*hoc enim valet palæſte*) habentes dolatum. *Pro giſo autem, quod verbum negat ſe ſcire unde ſit, inquit Symmachum & Theodotionem dixiſſe* χεῖλος, labium: *Aquilam vero in prima editione*, ἐπισείσεις, *in ſecunda*, labia. (*cc*) Humeri.] *Sic S. Hier. cap. ſequenti: quos interpretatur Theodoretus*, anconas.

CAP. XLI.

(*a*) CUI.] *In quibuſdam eſt*, καὶ, &. (*b*) Ælam.] S. *Hier*. Ælim, Theodotio; & in circuitu, Symmachus, tranſtulerunt. (*c*) El.] *Hoc videtur S. Hier. tribuere Theodotioni, Ælam autem, aut Elam ipſis lxx. Aquilæ, oſtium: ipſe frontem eſt interpretatus*. (*d*) Quadraginta.] *Sic collati codices, & Theodoretus, quamvis in Hebraico, & Syro dicat eſſe viginti. Compl*. εἴκοσι, viginti. S. *Hier*. ſive ut lxx tranſtulerunt, oſtiorum viginti cubitorum. Pro quo in pleriſque codicibus, juxta lxx quadraginta continentur. (*e*) De Giſis.] *Plerique*, ἐκ τῶν μέσων. S. *Hier*. Et de mediis ad triſtega (id eſt, tertia cœnacula:) & Thrael videtur mihi obelo prænotandum. *Ac paulo ante notaverat, pro Thrael, cujus nominis notionem ignoret, cæteros tranſtuliſſe*, & vidi, *quare in aliquo codice, poſt illa adjungitur, ex alia nimirum interpretatione*, καὶ εἶδον κατὰ τὸν οἶκον ἐν ὕψει περικύκλῳ πλευρῶν, & vidi ſecundum domum in altitudine in circuitu laterum. *Schol*. καὶ τὸ θραὲλ, non ponitur apud hebræos. (*f*) Aquilonem.] *In uno codice additur*, εἰς προσευχὴν πηχῶν πέντε περικύκλῳ, ad orationem cubitorum quinque in circuitu. *Iſtud*, εἰς προσευχὴν, *agnoſcit etiam Theodoretus, ſed putat eſſe idem, atque ad Auſtrum. In eodem codice poſt illa*, latitudo luminis reliqui, *additur*, ὁ τόπος τῆς προσευχῆς, locus orationis. *S.Hier. etiam bis habet, ſed utrobique teſtatur in lxx non eſſe*. (*g*) Luminis.] *Compl*. τοῦ τόπου, loci. *Theodoretus inquit lumen porticus eſſe, quod ſolitum ſit vocari*, φωτικὸν, luminare: *de hoc infra cap*. 42. (*h*) Reliqui.] *In aliquo additur*, ὁδὸν, viam. *In Compl. autem eſt*, τοῦ ἀπολοίπου τοῦ πρὸς θάλασσαν, reliqui, quod ad mare. (*i*) Reliqui.] *Compl*. τῶν ἀπολοίπων, *& apud* S. *Hier*. reliquorum: *notat autem reliqua, & ſeparantia, dici, quæ non hæreant parietibus templi, ſed proprios & ſuos habeant parietes. Sæpe autem in numero ſingulari ſolet adjungere reliquum ædificii reliqui ædificii, & ſeparans vocat etiam ſeparatum: pro quo ſecunda Aquilæ editio, & Th. poſuerint verbum hebræum Gazera*. (*k*) Templum.] *Sic etiam apud S. Hieron. In multis vero ſequitur*, ἐσώτερος, interius. (*l*) Illuminationes.] *Apud* S. *Hier*. tres ad lucendum, ut proſpiceretur per eas. (*m*) Et uſque prope.] *In quibuſdam eſt*, καὶ ἕως τοῦ οἴκου, *& apud* S. *Hier*. & uſque ad domum interiorem. (*n*) Extrinſecus.] *In quibuſdam codicibus additur*, μέτρα, καὶ, *& apud S. Hieron*. menſura & cælata Cherubim. (*o*) Et hinc.] *Ab aliquo codice, & a S. Hier. abeſt iſta, repetitio itemque paulo poſt*, & inde. (*p*) Laqueare.] S. *Hier*. laquearia. *Schol*. ἐπάνω τῆς θύρας, ſupra oſtium. (*q*) Neceſſaria,] *Sic vertit S. Hier*. σπουδαῖα, *aut*, cura digna. *Compl*. καὶ κατὰ τὰ ξύλα, & ſecundum ligna. (*r*) Ad faciem.] *Schol*. ἔμπροσθεν, ante, in fronte, *& rurſus S. Hier. Ælam interpretatur*, ſuperliminaris, & veſtibuli, *& paulo poſt*, propyli. (*) Et latera domus.] *Schol*. καὶ τὰ πάχη, Et craſſitudines. (*ſ*) Æqui ponderis.] *Sic idem, quod græce*, ἐζυγωμένα.

CAP. XLII.

(*a*) INtroduxit.] *Compl*. ἐξήγαγεν, *& apud S. Hier*. eduxit. (*b*) Interius.] *Cæteri*, ἐξωτέραν, *& apud S. Hier*. exterius. (*c*) Aquilonem.] *In pleriſq; ſequitur*, κατὰ πρόσωπον, *& apud S. H*. e contra. (*d*) Per ordinem.] *Ita apud S. Hier. quod græce*, ἐστοιχισμέναι, *aut*, ut *Compl*. κατὰ στίχον. *Sch*. ἔκθετα πρὸς πρόσωπον ἐκθέτου ἐν τείχοις, ſolarium ad faciem ſolarii internis. S. *Hier. ad finem lib*. 12. ἔκθετα autem Romæ appellant ſolaria de cœnaculorum parietibus eminentia, ſive Mæniana, *&c. Fortaſſe etiam poſſet verti*, angulus ad angulum. (*e*) Longitudo.] *Aut*, longitudinis, *ut S. Hier. In quibuſdam codicibus ſequitur*, ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *in ſcholio*, πρὸς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *in aliquo* εἰς τὸ ἐσώτερον ὁδὸν πήχεος ἑνὸς, *& apud S. Hier*. in interiorem viam cubiti unius: *quod reſpondet potiſſimum ſcholio. Eſt etiam, ubi pro*, ὁδὸν, *ſcriptum eſt*, οὐδὸν, *de quo dictum eſt, cap*. 40. (*f*) Duæ.] *Abeſt a multis. Apud S. Hier. totus hic locus ſic habet*, quoniam eminebant columnæ a columnis inferioribus, & ſpacium ſimile erat: *& ita fere in Complut*. ὅτι ἐξεῖχε τὸ περίστυλον ἔξωθεν τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις, καὶ τὸ διάστημα οὕτως. (*g*) Quia triplices erant] *Apud S. Hieron*. Et porticus triplices erant. *Symm* τρίστεγα γὰρ ἦν, *& S. Hier. in ſua*, Triſtega enim erant. (*h*) Eminebant.] *Th*. ἐπισυνήχθησαν ὑπὲρ κατώτερα, ſupercolligebantur ſuper inferiora. (*i*) Lumen] S. *Hier*. Pro peribolo, ſive muro, lxx lumen interpretati ſunt. *Complut*. φλιὰ, limen. (*k*) Et ad Auſtrum.] *Abeſt illud*, &, *a* S. *Hier*. (*l*) Filii Sadduc.] *Schol*. Non ponitur apud hebræos. *Idem notat* S. *Hieron*. (*m*) Qui offerunt.] *In pleriſque vetuſtis ſequitur*, καὶ ἐκεῖ ἀποθήσουσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἵνα μὴ ἅπτωνται, & ibi deponent veſtimenta ſua, ut non tangant, *&c*. (*n*) Calamo.] *Sic enim videtur vertendum illud*, καλάμῳ. *In quibuſdam eſt* καὶ τὰ τέσσαρα μέρη ἐμέτρησε τῷ αὐτῷ καλάμῳ, & quatuor ipſas partes menſus eſt eodem calamo. (*o*) Et diſpoſuit ipſum, & murum eorum.] *In Compl. eſt*, καὶ διέταξεν περίβολον αὐτῷ κύκλῳ, & diſpoſuit ei peribolum (*ſive*, murum) per circuitum. (*p*) Quingentorum.] *In nonnullis additur*, πηχῶν, cubitorum: *quod fatetur* S. Hieronymus, *ſibi celeritate excidiſſe, cum in hebræo habeatur tantum*, quingentorum, *ut ſubaudiatur*, calamorum.

CAP. XLIII.

(*a*) VOX geminantium multorum.] *Theodoretus*: Apud Hebræum & Syrum inveni, ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, *& S. Hier. in ſua*, quaſi vox aquarum multarum. (*b*) Ungerem.] *Theodoretus*: παρὰ τῷ σύρῳ καὶ παρὰ τῷ ἑβραίῳ εὗρον, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν. δηλοῖ δὲ τὴν δευτέραν ὀπτασίαν, ἐν ᾗ ἐθεάσατο καὶ τοὺς ἐπιφερομένους τὰς πελέκεις, καὶ τὴν πόλιν κόπτοντας. καὶ τὸν τοὺς ἄνθρακας κατὰ πάσης τῆς πόλεως διασκεδάσαντα, ὅτε καὶ τὸ σημεῖον εἶδεν ἐπιτεθὲν τοῖς στενάζουσιν ἐπὶ τῇ τοῦ λαοῦ παρανομίαις. καὶ εἰκὸς τοὺς ὁ. τῇ διανοίᾳ προσεσχηκότας, χρῖσιν καλέσαι τὴν τῶν μετώπων σημείωσιν τῶν ἀπαλλαγέντων τῆς τῶν κοπτόντων τιμωρίας. Apud Syrum, & apud Hebræum inveni, ὅτε εἰσῆλθον ἀπολέσαι τὴν πόλιν, quando ingreſſus ſum (*ſic Hebræus, & Chaldæus, aut*, ingreſſi ſunt. S. *Hier*. venit) ad diſperdendam civitatem. Significat autem ſecundam viſionem, in qua ſpectavit & eos qui afferebant ſecures, civitatemque percutiebant, & illum qui carbones ſuper omnem civitatem diſpergebat: quando etiam ſignum illud vidit impoſitum illis, qui gemebant ſuper populi iniquitatibus. Et conſentaneum eſt lxx ad ſententiam attendentes unctionem vocare frontium notationem, eorum qui liberati erant de ſupplicio percutientium. *De hac eadem, varietate S. Hieron. Alii libri habent*, τοῦ χρῖσαι, *quod vel, pro* χρῖσαι, *per errorem poſitum eſt, vel, ſi pro alia lectione accipitur, idem ferme ſignificat, quod*, ἀπολέσαι. (*c*) Connexum inter ſe & me.] *Videtur idem valere*, συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν, *ac ſi diceretur*, ἀναμέσον ἐμοῦ, *quod eſt in nonnullis. Apud S. quidem Hieronymum ita eſt, ut poſuimus*. (*d*) Homicidia.] *In quibuſdam eſt*, παραπτώματα, *aut*, πτώματα, ruinas, *& paulo ſuperius, pro*, φόνοις, παραπτώμασι, *ſed apud S. Hieron. ut in noſtra*. (*e*) Illius.] *Sic apud eundem. In quibuſdam ſequitur*, εἴπως ἐντραπῶσιν, ſi quomodo confundantur. (*f*) Et exitus ejus.] *In pleriſque eſt*, καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ. *in quibuſdam præterea ſequitur*, καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῦ. *apud S. Hieron*. & preparationem ejus, & exitus, atque introitus ejus. (*g*) Ejus.] *Quidam addunt*, καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ, *& apud S. Hier*. & omnes leges ejus. (*h*) Et hæc.] *In cæteris hæc antecedunt*, οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου, *& apud S. Hier*. Iſta eſt lex domus. (*i*) Cubiti, & palæſtes.] *In Compl. eſt*, τοῦ πήχεος, καὶ πῆχυς παλαιστῆς, cubiti & cubitus palæſtes. *Apud S. Hier*. in cubito perfecto, cubitus, & palæſtes. (*k*) Giſus.] S. *Hier*. pro quo Aq. Symm. & Th. poſuerunt, terminum: *ipſe autem poſuit, labium*. (*l*) A profundo exordii civitatis.] S. *Hier. habet in antiqua*, exordii ſinus. *Sed fortaſſe ex Aq. fuit ſumptum. Ita enim Aquila*, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς γῆς ἕως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου, de ſinu terræ uſque ad crepidinem infimam, *aut*, noviſſimam, *ut S. Hier. in ſua. Notat autem, Theodotionem, pro crepidine, ſive propitiatorio, retinuiſſe nomen hebraicum*, Azara, *Symmachum vero dixiſſe*, περίδρομον, *hoc eſt, circuitum*. (*m*) A propitiatorio.] *Aq*. κρηπιδώματος τοῦ κατωτάτου, a crepidine infima. (*n*) Ariel] *Euſebius. Dicunt exponi*, λέων θεοῦ, leo Dei. *Polychronius*, ὄρος θεοῦ, mons Dei. *Theodoretus*, τὸ ἀριὴλ σημαίνει τῇ ἑβραίων φωνῇ ὄρος θεοῦ, ἢ κατ᾽ ἄλλην ἑρμηνείαν, φῶς θεοῦ. τὸ ἀριὴλ, ſignificat hebræorum lingua montem Dei, vel, ſecundum aliam interpretationem, lumen Dei: *putat autem hic ſignificare baſim altaris*. S.*Hier*. Ariel, ut plerique æſtimant, interpretatur, lux mea Deus. (*o*) Duodecim.] *In pleriſque ſequitur*, πλάτος, *& apud* S. *Hier*. in latitudine. (*p*) Manus ſuas.] *Sic apud S. Hier. in comm. ex lxx, licet in contextu antiquæ habeat*, eorum, *in ſua*, ejus: *quomodo inquit & cæteros interpretes vertiſſe*.

CAP. XLIV.

(*a*) ÆLAM.] *Schol. Ælam interpretatur*, πρόθυρον πύλης, veſtibulum portæ: *& Sanctus Hieronymus*, veſtibuli, id eſt, Ælam. (*b*) Exaſperantem.] *Schol*. Cæteri, προσεριστὴν, καὶ φιλόνεικον, contentioſam, & pervicacem. (*c*) Carnes.] *Cæteri*, στέαρ, adipem. (*d*) Et diſpoſuiſtis cuſtodire.] *In quibuſdam codicibus eſt* (*cujus lectionis optime reſpondentis hebraico, ſunt etiam aliqua veſtigia in aliis*) καὶ οὐκ ἐφυλάξατε τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων μου, καὶ διετάξατε αὐτοῖς τοῦ φυλάσσειν, & non cuſtodiſtis cuſtodiam ſanctorum meorum, & diſpoſuiſtis eis, ut cuſtodirent, *&c*. (*e*) Qui reſilierunt.] *Plerique*, οἱ μακρυνθέντες, *& apud Sanctum Hieronymum*, qui longe receſſerunt a me: *cætera apud ipſum conveniunt cum noſtris. In uno autem pervetuſto ſequitur*, ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ πλάνῃ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τῶν πλανηθέντων ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν. καὶ ἦσαν ἐν τῷ ἁγιάσματί μου λειτουργοῦντες τὰς ἐπισκοπὰς κατὰ τὰς πύλας τοῦ οἴκου αὐτοὶ ἔσφαζον τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ τὴν θυσίαν τῷ λαῷ, καὶ αὐτοὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον αὐτῶν λειτουργεῖν αὐτοῖς. ἀνθ᾽ ὧν οὖν ἐλειτούργησαν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἐγενήθησαν εἰς κόλασιν ἀνομίας, ἕνεκα τούτου. *Quæ ſatis reſpondent vulgatæ, & ex iis quæ proxime notabuntur, videri poſſunt accepta magnam partem de Symmachi editione*. (*f*) Quæ fecerint.] *Sanctus Hieronymus in antiqua addit*, in eo. *Totus autem hic locus in eodem vetuſto ſic habet*, δέδωκα γὰρ αὐτοὺς τοῦ φυλάσσειν τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου εἰς πᾶσαν λατρείαν αὐτοῦ, ϗ εἰς πάντα τὰ γινόμενα ἐν αὐτῷ. οἱ δὲ ἱερεῖς οἱ λευῖται, &c. *Quæ videntur ſatis convenire cum iis quæ a Sancto Hieronymo ex Symmacho afferuntur*: poſueram enim eos cuſtodes januarum domus univerſi miniſterii ejus, & cunctorum quæ fiunt in ea, *& ſubjungit Sanctus Hieronymus*, ut non ad eos pertineat, qui futuri ſunt in templo, ſed ad eos, qui fuerunt. *Pro eo autem, quod nos diximus*, demittent, *& græce eſt*, κατάξουσι, *in aliis eſt*, ϗ τάξουσι, *& apud Sanctum Hieronymum*, & ponent. (*g*) Violenter.] *Sanctus Hieronymus, ex Aquila, & Symmacho*, in ſudore, *ex Aquilæ ſecunda editione*, Buza. (*h*) Ad preſſum tondebunt.] *Sic Sanctus Hieronymus, ex lxx. Theodoretus, Syrus & Hebræus dixerunt*, οὐ θρέψουσιν, non nutrient. (*i*) Super animam.] *Theodoretus*, Hebræus, & Syrus ἐπὶ νεκρῷ, ſuper mortuum. (*k*) Et erit.] *Sic hebræus*: *& ſubintelligunt*, ſacerdotium, *aut ejuſmodi quiddam. Chaldæus tamen convenit cum vulgata*, non erit eis hæreditas. *In pleriſque codicibus eſt*, ϗ ἔσονται, & erunt. (*l*) Sacrificia.] S. *Hieron*. Pro victima, & ſacrificio, quod hebraice dicitur mincah, Aquila & Symm. interpretati ſunt, donum. Rurſus pro voto, quod lxx. ἀφόρισμα, hoc eſt, ſeparationem tranſtulerunt, Aquila & Symm. & Theodotio anathema interpretati ſunt: *& in c.* 45. *docet ſacrificium ſive donum proprie pertinere ad ea quæ ex ſimila, & polenta, & oleo afferuntur in ſacrificio. Theodoretus etiam cap.* 46. *inquit Manaa eſſe ſacrificium ſimilaginis.* (*m*) Veſtras.] *Abeſt a nonnullis, & a* S. *Hieronymo in antiqua.*

CAP. XLV.

(*a*) VIginti.] *Plerique codices, & Theodoretus hic*, δέκα, decem: *& nonnulli etiam deinceps in ſimilibus locis.* (*b*) Erunt ex hoc ſanctificationes.] *In pleriſque*, ἔσται ἐκ τούτου ἁγίασμα, *aut*, τὸ ἅγιον, *vulgata noſtra*, & erit ex hoc ſanctificatum. (*c*) Spatium.] *In aliquo eſt*, ἀφόρισμα, ſeparatio. S. *Hieron*. in ſuburbana, vel, ut Symm. & Th. & lxx, tranſtulerunt, in terminum, & ſeparationem, & ſpacium. (*d*) Sancta ſanctorum. De terra.] *In nonnullis eſt*, τὸ ἁγίασμα τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. ἅγιον (*Complut.* ἡγιασμένον) ἀπὸ τῆς γῆς τούτου. S. *Hier*. Et in ipſo erit templum (ſive ſanctificatio) Sanctumque Sanctorum. Sanctificatum de terra, &c. (*e*) Separatis.] *Plerique*, ἀφωρισμένος, ſeparatus. (*f*) Civitates.] S. *Hier*. viginti gazophylacia, juxta Aquilam, exedras, juxta Symmachum, thalamos, juxta Theodotionem gazeras, ſive, ut lxx tranſtulerunt, civitatem. Per quod intelligimus ſeparatum quendam locum ad habitationem Levitarum urbis vocabulo nuncupari. (*g*) Et ab iis.] *In quibuſdam hic locus ſic habet*, ἐπὶ θάλασσαν· ϗ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τὰ κατ᾽ ἀνατολὰς πρὸς ἀνατολάς· ϗ τὸ μῆκος, ὡς μία τῶν μερίδων, ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς, ad mare. Et ab iis quæ ad mare, quæ ad Orientem ad Orientem. Et longitudo, ſicut una partium: (*id eſt, eadem omnibus*:) A terminis, qui ad mare, longitudo ad terminos, qui ad Orientem terræ. *Et reſpondent ſatis vulgatæ, demptis iſtis*, ab iis, quæ ad mare, *quæ ex noſtra videntur admiſta.* (*h*) Auferte.] *Aliqui, & Theodor.* ἀπορρίψατε, abjicite. (*i*) Gomor.] *In pleriſque ſequitur*, τὸ μέτρον, menſura. *In quibuſdam*, τὸ οἰφὶ, *aut*, οἰφι. S. *Hier. licet in contextu antiquæ habeat*, Ephi, *tamen in comm. inquit lxx*, pro Ephi interpretatos eſſe menſuram, pro bato, chœnica, pro coro, gomor: *de quibus menſuris accurate etiam Theodoretus.* (*k*) Ad gomor erit æqualitas.] *Id eſt, æqua libratio eorum, ut vulgata noſtra. Apud* S. *Hieron. in antiqua conjungitur hoc modo cum ſequentibus*, Gomor erit æquum ad pondus viginti oboli. *In quibuſdam libris eſt*, πρὸς τὸ γόμορ ἔσται ἴσον τὸ σήκωμα. ϗ τὰ στάθμια εἴκοσι ὀβολοὶ (*ita enim corr. in noſtra*) ὁ σίκλος, Ad Gomor erit æquale ſicoma. Et pondera, viginti oboli ſiclus. S. *Hier. ſcribit hic lxx pro ſiclo dixiſſe appendiculum*: *ac fortaſſe ita vertit iſtud*, σήκωμα, *aut* στάθμιον, *licet alii ſicoma vertant, æquipondium, aut æquilibrium.* (*l*) Quinque ſicli, quinque & ſicli decem, & quinquaginta ſicli.] *In pleriſque eſt*, εἴκοσι σίκλοι, πέντε ϗ εἴκοσι σίκλοι, δέκα ϗ πέντε σίκλοι, *& apud* S. *Hier*. viginti ſicli, quinq; & viginti ſicli, decem & viginti ſicli: *ut ſimul ſint ſexaginta. In quibuſdam tantum eſt*, οἱ δὲ πεντήκοντα σίκλοι, quinquaginta autem ſicli: *& hunc numerum in mina inquit Theodor. præcipi. In noſtra videtur utraque lectio admiſta non ſine aliquo mendo. Ac fatetur* S. *Hieronymus, ita hæc apud vulgatam editionem lxx eſſe perturbata, ut intelligi non poſſint.* (*m*) Menſuræ.] *In quibuſdam* τοῦ οἰφι, *ſed rurſus* S. *Hier. teſtatur, lxx, & hic pro œphi dixiſſe menſuram, pro coro autem nunc Gomor, nunc ipſum corum, & in menſura olei pro bato, cotylam, id eſt, cyathum.* (*n*) Ipſius œphi.] *Illud*, αὐτοῦ, *abeſt a pleriſque, & a* S. *Hieronymo etiam in antiqua, & in quibuſdam eſt*, τοῦ μέτρου, menſuræ. (*o*) Gomor.] *Nec plura apud* S. *Hier. In quibuſdam ſequuntur hæc*, τὰ δὲ δέκα γομὸρ κόρος, decem autem gomor corus: *quomodo etiam videtur habuiſſe Theodoretus.* (*p*) Templi.] *Ita* S. *Hieron. ex lxx, pro quo inquit Theodotionem poſuiſſe verbum hebraicum; ipſe autem poſuit*, crepidinis altaris: *& fortaſſe illud*, ἰεροδ, *poſſet hoc idem ſignificare.* (*q*) Portionem.] *Plerique*, ἀγνοοῦντος, ϗ νηπίου, *aliqui conjungunt utrumque*, παρ᾽ ἑκάστου ἀγνοοῦντος, ϗ νηπίου ἀπόμοιραν. S. *Hier. videtur habuiſſe*, περὶ. *Scribit enim lxx poſuiſſe*, pro ignorante, & pro parvulo. (*r*) Coctionem.] *Schol.* σεμίδαλιν, ſimilam. S. *Hier. inquit a lxx poſitum eſſe pro œphi.* (*ſ*) In.] *Theodoretus, Illud*, ἐν, *apud Syrum inveni*, ἥμιναν, heminam. *De hoc alibi dictum eſt.*

CAP. XLVI.

(*a*) INterioris.] *Alii*, τῆς ἔξωθεν, exterioris. *Ab aliquo abeſt illud* τῆς, *& in vulgata noſtra*, deforis, *ut intelligi poſſit non portæ exterioris, ſed a parte exteriore ipſius portæ.* (*b*) Coctionem.] *Aliqui* οἰφι, *ſed hic etiam ut in cap. ſuperiore, notat* S. *Hier. lxx pro œphi, dixiſſe*, πέμμα. (*c*) Confeſſionem.] *Nonnulli*, ἑκούσιον. S. *Hier*. Pro eo quod nos diximus, ſpontaneum, lxx, ὁμολογίαν, id eſt, confeſſionem, verterunt. (*d*) Salutaris.] *In quibuſdam*, ἢ εἰρηνικὸς σωτηρίου. *Sed rurſus* S. *Hieron*. Pro pacificis lxx. ſalutaria interpretantur. (*e*) Manaa.] *Notat* S. *Hier. hoc Theodotionem dixiſſe*, ſacrificium, *Aquilam, & Symmachum*, donum. (*f*) Ejus, quæ ad tergum, portæ.] τοῦ κατὰ νώτου τῆς πύλης. *Variant hic exemplaria: a multis abeſt illud*, τῆς. *In Compl. eſt*, τὴν. S. *Hieron. in ſua, ſimul etiam indicando antiquam*, per ingreſſum, qui erat ex latere (vel poſt tergum) portæ. (*g*) Ad latus.] *In quibuſdam, (& aliqua ex parte etiam in aliis) eſt*, καθ᾽ ἕκαστον κλίτος αὐλὴ αὐλή, ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς, αὐλαὶ μικραὶ μήκους, &c. ad unumquodque latus atrium atrium: ad quatuor latera atrii, atria parv longitudinis, &c. S. *Hier. inquit lxx, vocaſſe*, atria minora.

CAP. XLVII.

(*a*) EGrediebatur.] *Polychronius*, ἐξεπορεύετο ἀπὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, egrediebatur e limine portæ. (*b*) Sicut exitus.] *Polychronius, Hebræus*, ϗ ἰδοὺ ἐν τῷ ἐξιέναι τινὰ ἄνθρωπον, & ecce in exeundo quendam homin (*c*) Mille in menſura.] *Aliquot libri habent*, χιλίους ἐν τῷ μήκει τῷ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως ἀστραγάλων, ϗ διεμέτρησε χιλίους, ϗ διῆλθεν ἐν τῷ τι ὕδωρ ἕως τῶν γονάτων. ϗ διεμέτρησε χιλίους, ϗ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος, mil longitudine cubitos: tranſivit in aqua aquam uſque ad talos. Et men eſt mille: & tranſivit in aqua aquam uſque ad genua. Et menſus eſt mil & tranſivit aquam uſque ad lumbum: *quæ etiam agnoſcuntur apud Theo retum*: *ſed manifeſto* S. *Hieron. noſtra agnoſcit ex lxx, & illud* ἀστραγάλων *ſert ex cæteris tribus interpretibus*: *atque explicat quid ſit aqua remiſ id eſt*, ἀφέσεως, *pro quo in Compl. eſt*, ἀφαιρέσεως. (*d*) Quoniam in ſcebat.] *Aut*, excreſcebat, *quod græce*, ἐξύβριζεν, *aut, ut in nonnullis* ζεν, *vel*, ἐκβράζεν. *In quibuſdam totus hic locus ſic habet*, ϗ διεμέτρησε ους, ϗ ἰδοὺ χείμαρρος, ὃν οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζε τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος μάρρου, ὃν (*al.* οὐ) οὐ διαβήσονται. S. *Hieron. hunc locum ſic refert ex lxx.* menſus eſt mille: & non poterat pertranſire; quoniam ferebatur inſtar præcipitis torrentis, qui tranſiri non poteſt. (*e*) In con ſione mea.] S. *Hier. videtur habuiſſe in antiqua*, cumque me converti (*f*) In Galilæam.] S. *Hieron*. Aquila interpretatus eſt θῖνας, quod mulos ſignificat arenarum, Symm. μεθόριον, quod poſſumus transferre, finium. (*g*) Et deſcendebat in Arabiam, & veniebat.] *In quibuſ codicibus eſt*, ϗ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ἀραβίαν, (*al.* ἀοίκητον) ϗ ἐρχόμενον, & de ſcendit ad Arabiam (*al.* inhabitabilem) & venit. *Polychronius, Hebræ* ἐπὶ δυσμὰς, ad Occidentem, *aut*, ad declivia. S. *Hier*. Pro Arabia, Sym inhabitabilem: Aquila, humilia, vel plana: Theodotio, Arabas tranſtu runt. (*h*) Exitus.] *In quibuſdam additur*, τῆς θαλάσσης, maris. (*i* Ebullientium.] *Sic etiam Theodoretus.* S. *Hier. ex antiqua*, animalium pentium. (*k*) Ab Ingadim.] *Theodoretus*, Iſtud, ἀπὸ ἐνγαδδὶν (*a* ὐγαδδὶ) ἕως ἐναγλὶμ (*aut*, ἐναγαλλείμ) ſignificat a tentationibus, & flictionibus ad lætitiam. τὸ ἐνγαδδεὶν, ὀφθαλμὸν πειρατηρίου σημαίνει. τὸ δὲ γαλλείμ, ὀφθαλμὸν μόσχου εἰς θυσίαν προσφερομένου, ϗ τὴν ἁμαρτίαν λύοντος. N ἐνγαδδεὶ, ſignificat oculum tentationis; ἐναγαλλείμ, vero oculum vituli, ſacrificium oblati, & peccatum ſolventis. *Legendus* S. *Hieron*. (*l*) Sa bunt.] *Schol.* ἰαθῶσιν. *In aliquo codice eſt*, οὐ μὴ ἰαθῇ, εἰς ἅλας δοθήσονται, *in vulgata noſtra*: non ſanabuntur, ſed in ſalinas dabuntur. (*m*) Non ve raſcet in eo.] *In nonnullis & apud Theodoretum eſt*, οὐ (*al.* ὁ) οὐκ ἀπορρυ ται τὸ φύλλον αὐτοῦ, ϗ οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ᾽ αὐτοῦ. *Sed has eſſe duas interpretati indicat* S. *Hieron. ita dicens*, non defluet folium ex eo (ſive, non inve raſcet ex eo.) (*n*) De novitate ſua primitiva dabit.] *In aliquo codice, apud Theodoretum eſt*, τῆς καινότητος αὐτοῦ εἰς τοὺς μῆνας αὐτοῦ πρωτογεννήσει. *Hieron*. Per ſingulos menſes afferet primitiva, ſive, ut in lxx ſcriptum fructus ejus in renovatione ſui primitiva dabit. (*o*) Hæ.] *In tis abeſt iſtud*, ταῦτα. (*p*) Augmentum funiculi.] *In aliquo eſt*, ἰσο πλοῦ σχοίνισμα, πρόσθεσις σχοινίσματος. *Sed duas eſſe interpretationes indica Hieron*. Pro eo, quod nos diximus, quia Joſeph duplicem funiculum hab lxx tranſtulerunt augmentum funiculi, (etenim Joſeph interpreta augmentum) rem intelligentes pro nomine. (*q*) Deſcendente.] *Compl. & ex parte in aliis eſt*, ὁδὸν αἰθαλὼν τῆς εἰσόδου σηδάδα, αἰμὰθ, βηρωθὰ, βαεὶμ τὰ ἀναμέσον ὁρίων δαμασκοῦ, ϗ ἀναμέσον ὁρίων ἡμαθὶ αὐλαὶ τῶν θιχων, *&c.* per viam Æthalon introitus Sedada, Æmath, Berotha, Sabarim, qu ter terminos Damaſci, & terminos Emathi, atria Thicon: *quæ ſatis reſ dent vulg. noſtræ*: *neq; hoc loco* S. *Hier. affert varietates*: *tantum inquit Sy pro atrio Thicon dixiſſe, atrium medium. Sed maximæ ſemper in hujuſ locorum deſcriptionibus varietates, & menda*: *quare accuratus lector co conferet. Etiam in cap. ſequenti in omnibus eſt*, κατὰ βάσεως, *&* τοῦ *ubi vulgata*, Hethalon pergentibus, *&c.* (*r*) Et, qui ad Orientem.] *multis libris eſt*, κατὰ βορρᾶν. ϗ τὸ ὅριον ἡμαθ, τὸ ὅριον βορρᾶ, κατὰ πρόσωπον τολῶν. ϗ τὰ πρὸς ἀνατολάς, ad Aquilonem, & terminus Emath termin Aquilonis ad faciem Orientis. Et qui ad Orientem, *ubi*, κατὰ πρόσωπον λῶν, *&* ϗ τὰ πρὸς ἀνατολάς, *aut gemina interpretatio eſt, aut videtur re dare.* (*ſ*) Palmeti.] S. *Hier*. Quod autem in lxx ponitur, φοινικῶνος, eſt, palmeti, in hebræo non habetur: pro quo nos, metiemini, interpret ſumus. *Compl.* φοινίκων, palmarum. (*t*) Auſter.] *In aliquo eſt*, τὸ νότου λιβός. ϗ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, θαλάσσης τῆς μεγάλης, ἣ ὁρίζει, Auſtri, & A ci. Et pars maris, maris magni, quod diſterminat, *&c id eſt, plaga Occide lis eſt ipſius maris magni, &c.* (*u*) Quaſi veſtri.] ὑμῶν ὡς, *nonnulli*, ὑμῖν vobis quaſi.

CAP. XLVIII.

(*a*) ÆLAM] *In quibuſdam eſt*, αἰνάν. *Compl.* αἰνὼν, *& vulgata no* Enon. (*b*) Una.] S. *Hier*. Quod in quinque, & ſeptem bubus ſemper in fine ponitur, una ſubintelligitur vel pars, vel poſſeſſio, hæreditas: licet Aq. & Symm. interpretentur genere neutrali τὸ ὅριον, qu ſignificat terminum. (*c*) Primitias.] *Multi*, ἀπαρχὴ, primitiæ. (Vigintiquinque.] *In aliquot codicibus eſt*, δέκα, decem. (*e*) Ex his *Compl.* ϗ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος τοῖς ἱερεῦσιν. Et hæ primitiæ ſancti cationis ſacerdotibus. (*f*) Decem millia.] *In pleriſque hæc ita ſunt p* εὖρος δέκα χιλιάδες, ϗ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες, ϗ πρὸς νότον εἴκοσι, ϗ πέντε χιλιάδες, latitudo decem millia, & ad Orientem latitudo cem millia, & ad Auſtrum longitudo quinque & viginti millia. (*g*) E titudo viginti millia.] *Hæc abſunt a pleriſque. Vulgata noſtra habet*, dece (*h*) Antemurale.] S. *Hieron*. Quod nos vertimus in prophan pro quo Aquila, βέβηλον, Symmachus, & Th. λαϊκὸν, tranſtulerunt, dixere, προτείχισμα, quod antemurale poſſumus dicere. (*i*) Spatium *In quibuſdam eſt*, εἰς προάστεια. *Sed eſt alia interpretatio. Teſtatur enim Hieron lxx, pro ſuburbanis*, dixiſſe ſpatium. (*k*) Quinquaginta.] *aliquo additur*, πήχεις, cubiti. S. Hieron. *ſubintelligit calamos.* (*l*) E erunt primitiæ ſanctuarii.] In quibuſdam eſt, ϗ ἔσονται κατέναντι τῆς ἀπαρχῆς ἁγίου, & erunt e regione primitiarum ſanctuarii. (m) Ad quinque.] Cæteri, κατὰ πρόσωπον ἐπὶ πέντε. Et S. Hieron. ex antiqua, contra faciem viginti quinque millium. (n) Et ducum erit.] Plerique, τῷ ἀφηγουμένῳ ἔσται, erit. In Complut. etiam paulo ante, pro, τῶν ἀφηγουμένων, eſt, τοῦ ἀφηγουμένου, (o) Barimoth.] Plerique, Marimoth, ut ſupra, aut Mariboth, quod Sanctus Hieronymus & Theodoretus notant ſignificare aquas contradictionis. (p) Hæreditatis] Nonnulli, κληρονομία, hæreditas. Et ita S. Hieron. in ſua, licet in comment. vocabulum hebraicum, quod & hæreditatem, & torrentem ſignificat, hoc loco pro torrente potius accipendum putet. (q) Egreſſus.] Sanctus Hieronymus ex cæteris tribus, διέξοδοι, eodem ſenſu.

DANIEL.

HÆC Soſannæ hiſtoria in omnibus vetuſtis libris eſt principium Danielis, quemadmodum etiam apud S. Athan. in ſynopſi. Et in multis inſcribitur, Daniel, ut in noſtra: in quibuſdam, Σουσάννα, Suſanna: in aliquo, διάκρισις Δανιὴλ, Judicium Daniel. In editione vulgata eſt cap. (a) De quibus loquutus eſt Dominus.] Schol. τουτέστιν ὧν αὐτὸς ὁ της κατεφήσατο, id eſt, contra quos ipſe Dominus pronunciavit. Sed le S. Hieron. (b) Vulnerati amore ejus.] Sic vulgata quaſi per phraſim, quod græce purius, κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, compuncti pro ea. κεκεντημένοι τῇ ἐπιθυμίᾳ σφοδρῶς, puncti concupiſcentia vehementer. Ingreſſa eſt aliquando, ſicut heri.] Vel ſecundum lxx, (inquit Origenes) Et ecce Soſanna inambulabat juxta conſuetudinem. Quo dicto (addit S. Hieron.) Origenes oſtendit cætera ſe non juxta lxx, interpretes diſſeruiſſe. (d) Laudaverunt.] In cæteris additur, τὸν θεὸν, & in vulgata, Deum. (e) Suis.] Cæteri fere, πάντων, & vulgata, omnibus.

CAP. I.

In quibuſdam libris inſcriptio hic eſt, ὅρασις β, viſio ſecunda: ſicque fere in conſequentibus capitibus, ὅρασις γ, ὅρασις δ, &c.

(a) JOacim.] Schol. Ἰωακεὶμ λέγει τὸν υἱὸν Ἰωακείμ, Ἰωσίου δὲ ἔκγονον, ὃς ϗ Ἰεχονίας ἐπικέκληται, Joacim dicit filium Joacim, nepotem autem Joſiæ: qui & Jechonias vocatus eſt. Legendi S. Hier. & Theodoretus. Memoria autem tenendum eſt hanc eſſe editionem non lxx, ſed Theodotionis, quod hac, ut S. Hier. ſcribit, Eccleſiæ Domini uterentur: quamvis nonnulla interdum ex aliis ſint admiſta. (b) Sennaar.] Schol. Babylonis. Et de hoc accurate S. Hier. (c) De ſemine regni.] Schol. τουτέστιν ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βασιλικοῦ, id eſt, de genere, quod apud hebræos regium erat. (d) Phorthommin.] Schol. πάρθων. S. Hier. Pro φορθομμὶν, quod Theodotio poſuit, lxx & Aquila electos tranſtulerunt, Symmachus, Parthos, pro verbo nomen gentis intelligens: quod nos juxta editionem hebræorum, quæ, κατ' ἀκρίβειαν, legitur (ſic alibi ſcribit ſolitam fuiſſe appellari ab hebræis ſecundam Aquilæ editionem,) in tyrannos vertimus. Theodoretus, ἐπιλέκτους, tribuit Symmacho: & inquit, πορθμὸν, hebræorum lingua vocari virgines. (e) Quibus non eſt eis macula.] Schol. ἐπίλεκτοι, electos: niſi hoc pertineat ad locum proxime indicatum. (f) Polluentur.] Schol μιανθῇ, eodem ſenſu. (g) Condemnetis.] Schol. καταδικασθῆναι παρὰ τοῦ βασιλέως ποιήσητε, condemnari a rege faciatis. (h) Tenta.] Schol. δοκίμασον, proba. (i) Seminibus.] Sic hebræus. In multis additur, τῆς γῆς, terræ. (k) Tentavit] Schol. ϗ ἐδοκίμασεν τὴν ἰδέαν αὐτῶν, & probavit vultum eorum. (l) Semina.] Schol. ὄσπρια, legumina. (m) Et pueri hi, quatuor ipſi.] Reſponderet penitus hebræo, ſi eſſet in caſu dandi. Alii codices habent tantum, ϗ ἔδωκεν αὐτοῖς, & dedit eis, aut, ϗ τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις ἔδωκεν, & quatuor ipſis pueris dedit. (n) In omni literatura.] Schol. ἐν παντὶ τῷ βίβλῳ, in omni libro: quomodo S. Hieron. in ſua: ac notat, pro hoc Symmachum interpretatum eſſe artem grammaticam: ut videri poſſit noſtra lectio eſſe Symmachi. (o) Incantatoribus, & magis.] Pro his inquit S. Hieron. vulgatam editionem tranſtuliſſe philoſophos, & ſophiſtas, ſed juxta philoſophiam quandam gentis barbaræ, non græcæ. De incantatoribus, & aliis ejuſmodi, idem S. Hier. cap. ſequenti.

CAP. II.

(a) SEcundo.] Schol. βασιλείαν ἐνταῦθα Ναβουχοδονόσορ οὐ τὴν ἐν Ἀσσυρίοις λέγει, ἀλλὰ τὴν κατὰ Ἰουδαίων ὧνπερ ὁλοκλήρως κατ' αὐτῶν ἐβασίλευσεν, πορθήσας τὴν πόλιν ϗ τὸν ναόν. Regnum hic dicit ipſius Nabuchodonoſor, non quod in Aſſyrios, ſed quod ſuper Judæos: quo quidem integre ſuper eos regnavit, cum expugnaſſet civitatem, & templum. Legendi S. Hieron. & Theodoretus. (*) Fuit.] ἐγένετο, id eſt, abiit a me. (b) Incantatores] Polychronius, ὁ Σύρος συντόμως λέγει, τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλῶνος, Syrus breviter dicit, ſapientes Babylonis. Sed adeundus S. Hieron. (c) Obſtupuit.] Symm. ϗ διηπόρει, & hæſitabat. (d) Redimitis.] Schol. τουτέστιν, ἀναβολὴν θηρεύετε, διασκεδάσαι τῇ ἀναβολῇ τοῦ καιροῦ σκοποῦντες τὸ παρ' ὑμῶν ζητούμενον. prorogationem venamini, ſtudentes dilatione temporis diſſolvere, quod quæritur a vobis. (e) Diſceſſit.] Apollinarius, Syrus, ἀπατᾷ με, decipit me. Notavit hoc Apollinarius. Mihi ſuſpectum eſt. Hinc argumentum petes contra eos qui Syrum interpretem eundem eſſe putant cum paraphraſte Chaldæo. Druſ. (f) Babylonis.] In cæteris ſequitur, ϗ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων, & interrogavit eum dicens. (g) Poſt hæc.] S. Hier. Pro hoc lxx dies noviſſimos tranſtulerunt. (h) Imago.] Ita ſcribit S. Hieron. etiam cæteros vertiſſe præter Symmachum, qui dixit, ἀνδριάντα, ſtatuam. (i) Minus te.] Ita etiam hebræus: licet vulgata addat, argenteum, & Complut. ἥ ἐστιν ὁ ἄργυρος. (k) Manaa.] Schol. δῶρον, munus. De hoc ſæpe dictum eſt.

CAP. III.

(a) ANNO decimo octavo.] Ita collati codices, & Theodoretus, & inter opera S. Chryſ. tomo 1. hom. de tribus pueris. Abeſt autem a Compl. ut a vulgata. (b) Deira.] S. Hier. Pro Dura, Theodotio Deira, Symmachus Doraun, lxx, περίβολον, quod nos, vivarium, vel concluſum locum, dicere poſſumus. (c) Imaginis.] In multis reperitur, quam ſtatuerat Nabuchodonoſor rex. (d) Populis.] Cæteri, & Theodoretus, ἔθνη λαοὶ, gentes, populi. Vulgata, populis, tribubus & linguis. (e) Pſalterii.] In multis (quamvis in quibuſdam, alieno loco) & apud Theodoretum additur, συμφωνίας, Symphoniæ, & ſic deinceps. (f) Nabuchodonoſor regi.] In aliis, ϗ ὑπολαβόντες εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ, & ſuſcipientes dixerunt Nabuchodonoſor regi. (g) Si.] Id eſt, nonne: & reſpondet hebræo: a Compl. autem abeſt. (h) Nabuchodonoſor non opus habemus.] Sic videtur diſtinguere S. Hier. licet habeat, Nabuchodonoſor rex. & in comm. inquit, In hebræo non habet regem, ſicut in lxx. Sed Tertullianus in ſcorpiaco hunc locum ſic refert, Non habemus neceſſitatem reſpondendi huic tuo imperio. Eſt enim Deus noſter, quem colimus, potens eruere nos de fornace ignis, & ex manibus tuis. Et tunc manifeſtum fiet tibi, quod neque idolo tuo famulabimur, nec imaginem tuam auream, quam ſtatuiſti, adorabimus. (i) Sarabaris.] Schol. τινὲς σαράβαρα εἰρήκασι, τὰ μὲν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενα μώκια, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἀναξυρίδες προσαγορευόμενα, Quidam dixerunt σαράβαρα, eſſe ea quæ a multis quidem dicuntur μώκια, (quaſi ridicula) apud græcos autem appellantur, ἀναξυρίδες. S. Hieron. qui habet in ſua, cum bracis ſuis, & tiaris, & calceamentis, in comm. ſic inquit, Pro bracis, quas Symm. ἀναξυρίδας, interpretatus eſt, Aquila, & Theodotio ſaraballa dixerunt, & non, ut corrupte legitur, ſarabara. Lingua autem Chaldæorum Saraballa crura hominum vocantur, & tibiæ: & ὁμωνύμως, etiam bracæ eorum (quibus crura teguntur, & tibiæ) quaſi crurales & tibiales appellatæ ſunt. Quare σαραβάροις, (aut σαραβάλοις, ut Complut.) & περικνημῖσιν, videri poſſunt duæ interpretationes. Theodoretus diſtinguit, ſed ἀναξυρίδας, putat eſſe non Sarabara (hæc enim eſſe Perſici veſtimenti genus) ſed ipſas περικνημίδας. In multis autem poſt hæc additur, ϗ ἐνδύμασιν αὐτῶν, & veſtibus ſuis. Tertullian. de oratione habet, Sarabaris: de carne Domini, cum bracis ſuis, & tiaris, & calceamentis, & veſtibus. (k) Et tres iſti.] In uno codice vetuſto hic locus ſic habet, ϗ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τοὺς ἐμβαλόντας Σεδρὰχ, Μισὰχ, ϗ Ἀβδεναγὼ, ἀπέκτεινεν αὐτοὺς φλὸξ τοῦ πυρός. ϗ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ τρεῖς οὗτοι. & vulgata, Porro viros illos, qui miſerant Sedrach, Miſach, & Abdenago, interfecit flamma ignis. Viri autem hi tres, &c. (l) Et ambulabant.] Notat S. Hieron. hinc uſque ad finem cantici trium puerorum in hebraico non haberi. Polychronius, ad verba quæ inferius ſequuntur, Benedicite omnia opera, hæc ſcribit: εἰδέναι δεῖ ὡς οὗτος ὁ ὕμνος οὐ κεῖται ἐν τοῖς Ἑβραϊκοῖς, ἢ ἐν τοῖς Συριακοῖς βιβλίοις· λέγεται γὰρ ἀπὸ τῶν εἰρημένων, παρά τινων μετὰ ταῦτα συντεθεῖσθαι, Sciendum eſt hunc hymnum non haberi in Hebraicis aut Syriacis libris. Fertur autem ex iis quæ dicta ſunt, a quibuſdam poſtea compoſitum eſſe. (m) Laudabilis.] Plerique, αἰνετὸν, & vulgata, laudabile. (n) Perficiatur poſt te.] Videtur idem valere, ϗ ἐκτελέσαι, atque, ϗ ἐκτελείσθω, quod eſt in aliis: vulgata, ut placeat tibi. (o) Laudabilis.] In quibuſdam additur, ϗ ὑπερύμνητος, & ſuperlaudabilis: vulgata, & glorioſus. Neque vero in omnibus codicibus idem eſt harum benedictionum ordo. (p) Superexaltatus.] Sic etiam vulgata. Corrigendum autem in noſtra, ὑπερυψούμενος, quod habet etiam Theodor. In multis eſt, ὑπερένδοξος, ſuperglorioſus: in aliquo, ὑπερυμνούμενος, ſuperlaudatus. (q) Aquæ, & omnia.] In cæteris eſt ſine copula, ὕδατα πάντα, ut vertendum ſit, quemadmodum in vulgata, aquæ omnes. (r) Benedicat omnis virtus.] Plerique, εὐλογεῖτε πᾶσαι αἱ δυνάμεις, benedicite omnes virtutes, ut vulgata. (ſ) Secula.] In aliis additur, εὐλογεῖτε δρόσοι ϗ νιφετοὶ τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε ϗ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας, benedicite rores, & pruinæ Domino: laudate, & ſuperexaltate eum in ſecula. In Complut. autem additur præterea ante hæc, εὐλογεῖτε ψῦχος ϗ καύσων τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε, &c. benedicite frigus & æſtus Domino: laudate, &c. ut vulgata: quæ in noſtra ſunt paulo poſt, ut proxime notabitur. (t) Frigus, & æſtus.] In aliis eſt, πάγος, ϗ ψῦχος, gelu, & frigus. Vulgata, ut diximus, habet illud paulo ante, hoc autem nunc. (u) Sacerdotes] In plerisque additur, Κυρίου, Domini, itemque paulo poſt, ſervi Domini. In quibuſdam conjuncte legitur, εὐλογεῖτε ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου τὸν Κύριον, benedicite ſacerdotes Domini, ſervi Domini Domino. (x) In ſeculum.] Multi, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, & in vulgata, in omnia ſecula. (y) Filii Dei.] Schol. Alii interpretes dixerunt, υἱοῦ θεῶν, Filii Deorum. Aquila autem, υἱοῦ θεοῦ, filii Dei: interpretatio autem lxx inquit, ἀγγέλου θεοῦ, angeli Dei. Sanctus etiam Hieronymus, hoc lxx ipſis tribuit, Symmacho autem, ſimilitudo filiorum Deorum. (z) In eis.] In plerisque ſequitur, ϗ προσεκύνησεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ, & adoravit coram eis rex Dominum: quod nec Sanctus Hieronymus habet, neque apud Theodoretum agnoſcitur. (ω) Et amplificavit eos, & dignos habuit ipſos, qui præeſſent omnibus Judæis, qui in regno ſuo.] Hæc abſunt a Complut. & vulgata, ſed non a collatis codicibus, neque a Theodoreto. (aa) Nabuchodonoſor,] In aliquot codicibus, & apud Theodoretum hoc eſt initium capitis, & conjungitur cum iis quæ ſequuntur proximo capite: & in aliquo libro ante hæc inſcribitur, ὅρασις ε. Scholion. ἡ ἐπιστολὴ τέτακται καθ' ἑαυτὴν μετὰ τὰ εἰρημένα, ἐπειδὴ ὑπὸ ἀστερίσκοις κεῖται. οἱ μὲν γὰρ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἠρμηνευκότες τὰς βίβλους, ὡς τῆς διανοίας περιλαμβανομένης ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ἀπέχοντο τῆς ἀκριβείας τῶν ῥημάτων. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἅπαντα κατὰ τὸ λεπτότατον διεξιὼν, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς τὸν τύπον παρῆκε. Epiſtola ipſa poſita eſt per ſe poſt ea quæ dicta ſunt: quia ſub aſteriſcis ponitur. Quia enim ab initio interpretati ſunt libros, tanquam ſententia comprehenderetur in dictis, abſtinuerunt ab accurata diligentia verborum. Qui autem poſtea ſumma quadam ſubtilitate eſt perſequutus, neque hujus epiſtolæ formulam omiſit.

CAP. IV.

(*a*) FLorens.] *In pleriſque additur*, ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, in throno meo: *apud Theodoretum vero præterea*, ϗ πίων ἐν λαῷ μου, & pinguis in populo meo, *quæ videri poſſunt alia interpretatio.* S. *Hier.* florens in palatio meo, ſive in throno, ut interpretatus eſt Theodotio. (*b*) Incantatores.] *Schol.* ἐπαοιδοὺς ἐκάλουν τοὺς ἐξαιρέτως περὶ τὰς ἐπαοιδὰς ϗ ἐπικλήσεις τῶν δαιμόνων σχολάζοντας. μάγους δὲ, τοὺς τοῦ πυρὸς μέχρι ϗ νῦν θεραπευτὰς παρ' αὐτοῖς, ϗ τοὺς ἁγνισμοὺς ἐπιτελοῦντας, ϗ περὶ τὴν τῶν ἄστρων κατασκοπὴν, ὡς δοκοῦσιν, ἐπιστημόνως ἔχοντας. γαζαρηνοὺς δὲ, τοὺς τὰς θυσίας λειτουργοῦντας. θύτας γὰρ ἀντὶ γαζαρηνῶν Θεοδοτίων ἐξέδωκεν· χαλδαίους δὲ, τοὺς ἐν τῇ χαλδαϊκῇ χώρᾳ, ἀφ' ἧς ἀβραὰμ ὥρμητο, (μέρος δὲ αὕτη τῶν ἀσσυρίων) ἀστεροσκοπίᾳ ϗ οἰωνοσκοπίᾳ προσέχοντας, Incantatores vocabant eos qui potiſſimum incantationibus & invocationibus dæmonum vacabant: magos autem, eos qui apud ipſos uſque in hodiernum etiam diem cultores ignis ſunt, & purificationes perficiunt, & in ſyderum contemplatione ſcienter, quantum videntur, verſantur: Gazarenos autem, eos qui ſacrificia celebrant. Theodotio enim pro Gazarenis edidit θύτας, ſacrificulos: Chaldæos autem, qui in regione Chaldaica, ex qua Abraam profectus eſt, (pars autem eſt hæc Aſſyriorum,) ſyderum inſpectioni, & auſpicio operam dant. *De his S. Hieron. cap.* 2. *& alii.* (*c*) Venit Daniel.] *In uno codice, & apud Theodoretum eſt*, ἕως οὗ ἕτερος εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου, δανιὴλ, donec alius ingreſſus eſt coram me, Daniel. S. *Hieron. videtur habuiſſe*, ἑταῖρος, *inquit enim, exceptis lxx, qui hæc omiſerunt, tres reliquos*, collega, *interpretatos eſſe.* (*d*) Dei Sanctum.] S. *Hier. inquit vocabula Chaldaica ſignificare Deos ſanctos, non Deum ſanctum, ut Theodotio interpretatus eſt: itemque paulo poſt.* (*e*) Non eſt impoſſibile tibi.] *Idem videtur valere*, ἐκ ἀδυνατεῖ σε, *ac quod eſt in aliis*, σοι. *Ad verbum redderetur*, non facit te impotentem. (*f*) In cubili meo.] *In multis antecedit*, ϗ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, & viſiones capitis mei. (*g*) Moles.] κύτος. S. *Hieron.* Quod ait, *juxta Theodotionem*, τὸ κύτος, id eſt, altitudo ejus (*fortaſſe legendum*, latitudo) ſive, κυρεία, ut ipſe poſtea interpretatus eſt, id eſt, dominatio, nos vertimus, aſpectus ejus. (*h*) Terminum.] *Sic hebræus. Cæteri*, τὰ πέρατα, terminos. (*i*) Hir.] *Schol.* τὸ δὲ εἲρ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἐγρηγορὼς ϗ ἄγρυπνος ἑρμηνεύεται, Iſtud autem, εἲρ, nihil aliud ſignificat, quam vigil, & inſomnis. *Aliud Schol.* ἀντὶ τοῦ εἲρ οἱ ό. ἄγγελον ἡρμήνευσαν. οἱ δὲ λοιποὶ, ἐγρήγορον, Pro, εἲρ, lxx interpretati ſunt angelum, cæteri autem, ἐγρήγορον, vigilem. S. *Hier. hinc putat in græco & latino factam eſſe Irim, quæ per multicolorem arcum ad terras deſcendere dicitur.* (*) Dicito.] *Sic hæbreus. In uno codice additur*, κατέναντι, *quaſi*, è regione eorum, S. *Hieron.* addit, feſtinus. (*k*) Obſtupuit.] ἀπηνεώθη. *Polychronius*, τουτέστι ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῶν δειχθέντων, ϗ σύννους ἐγένετο. Id eſt, ἐξεπλάγη, conſternatus eſt ſuper mira novitate rerum oſtenſarum, & cogitabundus factus eſt. (*l*) Eum.] *In cæteris hæc ſequuntur*, ϗ ἀπεκρίθη βασιλεὺς, ϗ εἶπε· βαλτάσαρ τὸ ἐνύπνιον, ϗ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε. Et reſpondit rex, & dixit: Baltaſar, ſomnium & conjectura non faciat trepidare (*aut*, feſtinare) te. (*m*) De rore cœli commoraberis.] *Non videtur ſatis apte cohærere. Supra dictum eſt*, ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιταθήσεται, *aut, ut alii*, αὐλισθήσεται. *Hic vero in quibuſdam, & apud Theodoretum, pro*, αὐλισθήσεται, *eſt*, τὸ σῶμά σου βαφήσεται, corpus tuum inficietur, *aut*, tingetur. (*n*) Dixerunt.] *Plerique*, εἶπεν, dixit. (*o*) Dicunt.] *Cæteri*, λέγεται, dicitur. (*p*) Levavi.] *Videtur*, ἀνέλαβον, *aut, ut ſæpe alibi, ſcriptum eſſe, pro*, ἀνέβαλον, *aut hoc, quod diximus, ſignificare.*

CAP. V.

(*a*) E Regione ipſorum mille.] *Schol.* τουτέστιν ἑκάστου τῶν χιλίων ἦν κρατὴρ τοῦ οἴνου, ϗ οἰνοχόος ἴδιος. τοῦτο γὰρ παρὰ τοῖς πέρσαις νενόμισται. Id eſt, cujuſque ipſorum mille erat crater vini, & pincerna proprius. Hoc enim apud Perſas ſolenne eſt. *Theodoretus*, quod ſatis ſit illi multitudini. S. *Hier.* Unuſquiſque ſecundum ſuam bibebat ætatem: ſive, ut cæteri interpretes tranſtulerunt, bibebat ipſe rex vinum coram cunctis principibus, quos vocaverat. (*b*) Lapideos.] *Sic plerique, & vulgata. In nonnullis vero hæc ſequuntur, quæ adſcripta etiam ſunt ad marginem Vaticani*, ϗ τὸν θεὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν, & Deum æternum non benedixerunt habentem poteſtatem ſpiritus eorum. (*) Tertius.] S. *Hier.* vel tertius poſt me, vel unus e tribus principibus, quos alibi triſtatas legimus. (*c*) Abſcondita.] *Idem valet hoc loco*, κρατούμενα, *quod eſt etiam apud Theodoretum, atque*, κρυπτόμενα, *quod eſt in Compl.* (*d*) Ejus.] *Addendum eſt in noſtra*, αὐτοῦ. (*e*) Darius.] *Schol.* οὐ τοῦτον λέγει τὸν δαρεῖον, ἐφ' οὗ τῆς ἱερουσαλὴμ τὸν ναὸν ἀνενέωσαν. ἐκεῖνος γὰρ κῦρον τὸν περσῶν βασιλέα ϗ ἑτέρους διεδέξατο. ἕτερον τοίνυν ὁμώνυμον ἡ ἱστορία παρέθετο. Non illum dicit Darium, ſub quo templum Hieruſalem inſtaurarunt. Ille enim Cyro Perſarum regi, & aliis ſucceſſit. Alium igitur, qui eodem nomine appellaretur, hiſtoria in medium attulit. *Plura S. Hier. qui etiam refert lxx pro Dario dixiſſe Artaxerxem.*

CAP. VI.

(*a*) ORdinatores.] S. *Hier.* Pro principibus, quod Symm. tranſtulit, Theodotio, τακτικοὺς, Aquila, συνεκτικοὺς, interpretatus eſt: Cumque quærerem, qui eſſent iſti principes, τακτικοὶ, vel συνεκτικοὶ, in lxx editione legi manifeſtius, qui dixerunt, Et duos viros, quos conſtituit cum eo, & ſatrapæ centum viginti. (*b*) Conſtituit.] *Aut fortaſſe*, deſignavit. *In uno codice eſt*, προσεδόκα τὸ καταστῆσαι αὐτὸν, in animo habebat conſtituere eum. (*c*) Danielem.] *Apud Theodoretum additur*, ἐκ τῆς βασιλείας, ex regno. *Idem autem notat, in quibuſdam codicibus eſſe (quod etiam in uno noſtro eſt inventum,)* ἐκ πλαγίων βασιλείας, ex lateribus regni. (*d*) Peccatum.] ἀμπλάκημα. S. *Hieron.* Pro ſuſpicione, Theodotio, & Aquila, ἀμβλάκημα, interpretati ſunt, quæ Chaldaice dicitur Eſſata. Cumque ab hebræo quærerem, quid ſignificaret; reſpondit vim verbi ſonare, δέλεαρ, quam nos illecebram, ſive, σφάλμα, hoc eſt, errorem, dicere poſſumus. Porro Euripides in Medea, ἀμπλακίας per π, & non per β. ἁμαρτίας, id eſt, peccata, appellavit. (*e*) Et concluſerat Deus ora leonum: & non affecerant moleſtia Danielem.] *Hæc non ſunt in hebraico, neque in vulg. Schol.* ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ φέρονται οἱ στίχοι οὗτοι. In quibuſdam exemplaribus non ponuntur hi verſiculi. (*f*) Mihi.] *Sic Chaldæus. In aliis eſt*, ἐν ἐμοὶ, in me. (*g*) Hic.] *Plerique*, τὸ, *quod ſignificat*, ad hoc, ut. (*h*) Manu.] *Sic hebræus.* στόματος, ore: *vulgata*, lacu.

CAP. VII.

(*a*) SCripſit.] *In pleriſque libris ſequitur*, ἀρχὴ λόγων αὐτοῦ, *in aliquibus apud Theodoretum additur præterea*, ϗ ἀποκριθεὶς εἶπεν. Principium ſermonum ejus. Et reſpondens dixit. *In Complut. vero*, ϗ τὸ κεφάλαιον λόγων εἶπεν, & ſummam ſermonum dixit. (*b*) Videbam.] *In cæteris ſequitur*, ἐν ὁράματί μου τῆς νυκτὸς, in viſione mea noctis. (*c*) Ferrei.] *In multis, & apud Theodoretum, additur*, μεγάλοι, magni. (*d*) Grandia.] *Hæc plura in vulgata noſtra. Alii, & Theodoretus, addunt*, ϗ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους, & bellum faciebat adverſus ſanctos. (*) Antiquus.] *Theodotion.* Quidam ex interpretibus poſuerunt, ὁ παλαιῶν τὰς ἡμέρας, antiquans dies. (*e*) Trahebat.] *Id eſt, quaſi ſe præcipitabat, & reſpondet hebræo. In cæteris adjungitur*, ἐκπορευόμενος, egrediens. S. *Auguſt. ibidem*, tranſibat. (*f*) Dena millia.] *Ita S. Auguſt. & ita Juſtinus adverſus Tryphonem, & Dion. Areop. de cœleſti Hieruſ. cap.* 18. *Tertull. adverſus Praxeam*, millies centena millia aſſiſtebant ei, & millies centena millia apparebant ei. (*g*) Oblatus.] *Corrigendum in noſtra*, προσήχθη, *& convenit cum S. Auguſt. de Trin. cap.* 18. *Tertull.* 3. *adv. Marc.* & qui aſſiſtebant, adduxerunt illum: *legenda apud eum cætera, quæ refert. Alii*, ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη, coram eo oblatus eſt. *Apud Juſtinum in dial. cum Tryphone*, ϗ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ, ϗ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτὸν, & affuit coram eo: & qui aſſiſtebant adduxerunt eum: *nec multo aliter S. Cyprianus* 2. *teſtimoniorum*: Et ſtetit in conſpectu ejus, & qui aſſiſtebant ei, obtulerunt eum. (*g*) Et omnes.] *Juſtinus*, ϗ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη, ϗ πᾶσα δόξα λατρεύουσα, *& S. Cyprianus ibidem*, & omnes reges terræ per genus: & omnis claritas ſerviens ei. (*h*) In habitu meo ego Daniel.] *In multis legitur*, ego Daniel in habitu meo. (*i*) Beſtiæ.] *In pleriſque additur*, μεγάλα, magnæ. (*k*) De primis, cui.] *Cæteri*, τῶν προτέρων τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο, ᾧ, de prioribus tria, & cornu illud, cui, *&c.* (*l*) Malis.] *Ita etiam Theodoretus. Alii*, κακοὺς, malos. *A Compl. abeſt utrumque.* (*m*) Faciet veteraſcere.] παλαιώσει, *quod videtur reſpondere Chaldaico. In quibuſdam libris eſt*, ταπεινώσει, humiliabit, *quod etiam teſtatur Theodoretus. Alii*, πλανήσει, ſeducet. *Sch. in margine*: *Id eſt*, σκυλμὸν, vexationem, eis faciet. *Juſtinus habet*, καταστρέψει, evertet. (*n*) Cogitabit.] *Schol.* προσδοκήσει, οὐ μέντοι ὁλοκλήρως δυνήσεται, ſperabit, non tamen omnino poterit. *Juſtinus*, ϗ προσδέξεται, & ſuſcipiet. (*o*) Forma.] *Juſtinus*, ϗ ἡ λέξις διήνεγκεν ἐμοὶ, & loquutio diverſa fuit mihi.

CAP. VIII.

(*a*) ET eram.] *In quibuſdam codicibus, & apud Theodoretum, hæc antecedunt*, ϗ ἴδον ἐν τῇ ὁράσει. ϗ ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με. Et vidi in viſione: & factum eſt cum viderem. (*b*) Ubal.] *Sch.* ὄνομα ὄρους περσικοῦ, ἀφ' οὗ τὰ τῆς ὁράσεως κατασκοπεῖν ὁ προφήτης ἐδόκει, οὕτως αὐτῷ τοῦ πνεύματος ὑποδείξαντος. Nomen montis Perſici, ex quo ea quæ ad viſionem pertinent, contemplari ſibi propheta videbatur; ſic ei ſpiritu ſuggerente. *Eudoxius*: κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, ἐπὶ τοῦ οὐβὶδ. τουτέστι, πύλην ἐπὶ γέφυραν τοῦ ποταμοῦ κειμένην. Aut, ſecundum alios interpretes, ἐπὶ τῆς οὐβὶδ, id eſt, portam ad pontem fluminis ſitam: *& paulo poſt notat*, οὐβὶδ, *idem eſſe atque* οὐβὰλ οὐλὰ, *ſed hoc amplius, quod ſimul etiam ſignificat ad Orientem. Pro Ubal, aut, ut ipſe habet*, τοῦ βαλουλὰ, *quoſdam interpretes dixiſſe*, πύλην, portam, *teſtatur Theodoretus.* S. *Hier. in ſua*, ſuper portam Ulai: *& in comm.* Pro quo Aquila tranſtulit ſuper Ubal Ulai: (*atque ita eſt in Hebraico*:) Theodotio, ſuper Ubal, Symm. ſuper paludem Ulai, lxx, ſuper portam Ulai, *&c. Quare Complut.* ἐπὶ τῆς πύλης οὐλαΐ. (*c*) Excelſum.] *Sic hebræus. Alii*, ὑψηλότερον, excelſius. (*d*) Medium.] *Alii*, θεωρητὸν ἀναμέσον, inſigne inter oculos, *ut vulgata.* (*e*) Stans.] *Cæteri fere* ἑστῶτος, *& vulgata*, ſtantem. (*f*) Forte.] *Ita omnes collati codices, & Theodoretus: vulgata tamen habet*, modicum. (*g*) Et contra fortitudinem.] *In pleriſque eſt*, ϗ τὴν ἀνατολὴν, & Orientem: *Apud Theodoretum additur*, ϗ πρὸς λίβα, ϗ πρὸς τὴν δύναμιν, & ad Africam, & ad fortitudinem. *Vulgata*, & contra Orientem, & contra fortitudinem. *In Compl. pro*, δύναμιν, *eſt*, δύσιν, Occidentem. *In uno vetuſto*, ϗ πρὸς τὴν δύναμιν ἀνατολῆς, ϗ τὴν δύσιν, & contra fortitudinem Orientis, & Occidentem. (*h*) Dejecit in terram de virtute cœli.] *Videtur interpres accepiſſe illud*, ἔπεσεν, *tranſitive, ut inquiunt; quanquam ſenſus idem conſtaret, ſi verteretur*, ceciderunt. *Polychronius*, Syrus non habet illud, de virtute. *Hebraicus hoc habet; non habet*, cœli: *quamvis videatur ſubintelligi ex loco proxime præcedente. Diximus autem libentius*, virtute, *quam fortitudine; quoniam virtutis nomen ſæpiſſime ſolet uſurpari in ſignificando exercitu.* (*i*) Conculcaverunt eos.] *Plerique*, συνεπάτησεν, *ſed alii*, αὐτὰ, *alii*, αὐτὸν, (*ut etiam in comment. græcis*) *alii*, αὐτούς. *Vulgata*, conculcavit eas. (*k*) Et quoaduſque.] *Theodoretus videtur habuiſſe*, ἕως ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως ἡδρύνθη, uſque ad principem virtutis (*aut*, fortitudinis, *ut vulgata*) magnificatum eſt. *Quare videri poſſunt ex alia interpretatione. Et in his autem quæ proxime ſequuntur, græca aliquantulum diſcrepant a vulgata.* (*l*) Turbatum eſt.] *Theodoretus addit*, παραπτώματι, delicto, *& ſequitur*, ὅτι ϗ ἐγενήθη, ϗ κατευωδώθη αὐτῷ, quia etiam factum eſt, & proſpere ſucceſſit ei: *atque hoc quidem*, ϗ ἐγενήθη, *in multis codicibus eſt. In Vaticano eſt*, ἐράχθη, *colliſum eſt: & per errorem non eſt poſitum in textu.* (*m*) Phelmoni.] *Eudoxius*: τὴν ἑβραϊκὴν φωνὴν τέθεικε, τῷ φελμωνὶ, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, τῷ φελμωνὶ τῷ προσφιλεστάτῳ, τῷ ἐξαιρέτῳ κατ' ἐξοχὴν, τῷ ταῦτα δεικνῦντι. Hebraicam vocem poſuit, τῷ φελμωνὶ, ac ſi diceret, amiciſſimo, præcipuo, hæc ipſa oſtendenti. *Theodoretus*: Phelmoni græca voce ſignificat quendam. *Quare* S. *Hier.* alteri neſcio cui, *& in comm.* Quod Sym. interpretatus eſt τινί ποτε, quem nos ſequuti ſumus. Aq. & Th. & lxx, φελμωνὶ, ipſum verbum hebraicum poſuerunt. *De hoc alibi notatum eſt.* Videtur autem factum per contractionem ex פלני אלמני, de quo in hiſtoria Ruth, פלמני φελμωνὶ, מלכי μελχὶ: unde Melchiſedec. *Druſ.* (*n*) Quadraginta.] *Plerique libri, & Theodoretus*, τριακόσιαι, *& vulgata*, trecenti. *Notat autem* S. *Hier. quoſdam pro trecentis legiſſe ducentos.* (*o*) Viſio.] *Abeſt a Theodoreto, quemadmodum paulo poſt a multis: ubi tamen ipſe Theodoretus habet*, μένει, manent; & reſervata ſunt. *Vulgata hic*, quoniam in tempore finis (*fortaſſe legendum, in tempore fine*) complebitur viſio: *ibi autem*, quoniam habet tempus finem ſuum. (*p*) Noviſſimis iræ.] *Nonnulli*, ἐσχάτῳ, noviſſimo. *In quibuſdam vero, & apud Theodoretum ſequitur*, τοῖς υἱοῖς λαοῦ σου, filiis populi tui. (*q*) Sua.] *Plerique*, αὐτοῦ, *& vulgata*, ejus. (*r*) Ejus.] *In pleriſque ſequitur*, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, *quod vulgata*, ſed non in viribus ſuis. (*ſ*) Stabit.] *In pleriſque hæc ſequuntur*, καὶ ἐπὶ ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, & contra principem principum conſurget, *ut vulgata*: *in qua pro ſequenti ſententia*, & quaſi ova manu conteret, *eſt*, & ſine manu conteretur. (*t*) Langui.] *In cæteris additur*, ἡμέρας, *quod vulgata*, per dies.

CAP. IX.

(*a*) CHaldæorum.] *In cæteris additur*, ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, in anno uno regni ejus. (*b*) Qui.] *Sapit hebraiſmum, & ſic etiam apud Theodoretum. In Compluten. autem eſt*, περὶ οὗ, de quo. (*c*) Injuſte egimus, inique egimus.] *Cæteri*, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, *& vulgata*, inique egimus, impie egimus. (*d*) In te Domine eſt noſtra juſtitia, & nobis confuſio.] *In cæteris, & apud Theodoretum illa*, in te Domine, *conjunguntur cum præcedentibus*, qua prævaricati ſunt in te Domine. *Ac deinde ſine illis, quæ in noſtra ſunt interjecta, ſequitur quaſi ex alio principio*, Nobis confuſio *&c. quamvis illud*, Domine, *poſſet etiam conjungi cum his*, Domine nobis confuſio. (*e*) Receſſimus.] *Sic etiam Theodoretus. Alii addunt*, ἀπὸ κυρίου, a Domino. (*f*) Dominus.] *In quibuſdam additur*, ἐπὶ τῶν κακῶν, ſuper mala. *In pleriſque vero*, ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν, *aut*, κακίαν ἡμῶν, Deus noſter ſuper malitiam, *aut*, malitiam noſtram: *ac deinde ſequitur*, καὶ ἐπήγαγεν αὐτὴν, & adduxit eam. (*g*) In omni miſericordia tua.] *Aut*, in omnem miſericordiam tuam. *Corrigendum enim eſt in noſtra*, ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνῃ σου. (*) Ne moreris.] *In multis antecedit*, ποίησον, καὶ, fac, &. (*h*) Vir deſideriorum.] *Symm.* ἀνὴρ ἐπιθυμητὲ, vir amabilis: malim, ἐπιθυμητός. Locus integer, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμητὸς σὺ εἶ· quia vir deſiderabilis tu es. Interpres Romanus retulit, *vir amabilis*. Nota hic ellipſin nominis איש. *Druſ.* (*) Breviatæ.] *Sic Tertull. adv. Jud. Theodoretus*: Pro ἐδοκιμάσθησαν, καὶ ἐκρίθησαν, probatæ & decretæ ſunt. Ita enim ex interpretibus ediderunt. (*i*) Sanctam.] *Apud Th. additur*, σου, tuam. *Euſeb. Evang. Demonſt. lib.* 8. Aq. quidem inquit, ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ πόλιν ἡγιασμένην σου, ſuper poplum tuum, & ſuper civitatem ſanctificatam tuam. Sym. vero, κατὰ τοῦ λαοῦ σου, καὶ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας σου, ſuper populum tuum, & civitatem ſanctam tuam. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις τῶν ἑβδομήκοντα, τὸ, σου, μετ᾽ ἀστερίσκου, πρόκειται. Quare etiam in accuratis exemplaribus ipſorum lxx, additum eſt illud, σου, cum appoſitione aſteriſci. (*k*) Ut conſummetur peccatum.] *In quibuſdam libris, & apud Theodoretum antecedit*, τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα, καὶ, ut antiquetur delictum, &: *quæ altera videtur interpretatio. Fortaſſe etiam quæ ſequuntur in noſtra, & in aliis*, & deleantur, iniquitates & exorentur iniquitates, *duæ item ſunt interpretationes. Quare apud Tertullianum eſt*, quoaduſque inveteretur delictum, & ſignentur peccata, & exorentur injuſtitiæ. *Legatur totus hic locus apud Tertullianum. Habet enim aliquas varietates valde notandas, præſertim de numero hebdomadum. Aquila*, τοῦ τελέσαι τὴν ἀθεσίαν, καὶ τοῦ τελειῶσαι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀνομίαν, ad conſumendam prævaricationem, ad finem dandum peccato, & ad expiandam iniquitatem. (*l*) Et ſignetur viſio, & propheta.] *Id eſt, finis detur viſioni. Hoc enim ſignificat phraſis hebraica, ut etiam paulo ante. Quod autem dicitur*, προφήτην, *reſpondet optime hebræo, & ita eſt in collatis codicibus, & apud Theodoretum, & Tertull.* prophetes. *In Compl. autem eſt*, προφητείαν, *& vulgata quaſi ad explicationem*, prophetia. *Aq.* καὶ τοῦ τελέσαι ὁραματισμὸν, καὶ προφήτην, τοῦ ἀλεῖψαι ἡγιασμένον ἡγιασμένων, ad conſummandam viſionem, & prophetam, ad ungendum ſanctificatum ſanctificatorum. (*m*) Ad reſpondendum.] *Tertullianus*, integrando, *quod fortaſſe eſt explicatio illius, & convenit etiam hebraico.* (*n*) Et revertetur, &.] *Reſpondet hebraico. Compl.* πάλιν, *vulgata*, & rurſus. (*o*) Et evacuabuntur tempora.] *Theodor. interpres* (*nam in noſtris codicibus deeſt hæc pars*) *& Tertullianus*, innovabuntur, *quaſi legerunt*, ἐγκαινωθήσονται. *Complut.* ἐν στενοχωρίᾳ τῶν χρόνων, in anguſtia temporum, *ut vulgata.* (*) Duas.] *Ita collati codices, & Tertull. ac Theodor. & Euſebius lib.* 8. *demonſt. Evang. In Compl. eſt*, quatuor. (*p*) Exterminabitur unctio, & judicium non eſt in eo.] *Illud*, judicium, *abeſt a Tertulliano: & in multis habetur*, ἔσται, erit. *Symm.* ἐκκοπήσεται χριστὸς, καὶ οὐχ ὑπάρξει αὐτῷ, excidetur Chriſtus, & non erit ei. S. *Auguſt. epiſt.* 79. occidetur Chriſtus. (*q*) Et civitatem.] *Aq.* καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ λαὸς ἡγουμένου ἐρχομένου, & civitatem, & ſanctuarium diſſipabit populus duce adveniente. (*r*) In diluvio.] *Aliquot codices, & Theodoretus*, ὡς ἐν κατακλυσμῷ, *ac Tertullianus*, quomodo in cataclyſmo. (*ſ*) Ordine.] *Iſtud*, τάξει, *abeſt ab Euſebio Evang. Dem. lib.* 8. *& a Theodoreto, & ab aliquot codicibus: ac Tertullianus*, quod concidetur uſque ad interitum: *& videri poteſt huc irrepſiſſe ex verbis, quæ proxime afferentur.* (*t*) Auferetur meum ſacrificium.] *Iſtud*, μου, *abeſt a quibuſdam libris, & Theodoreto: ſed non a Tertull. In quibuſdam vero aliis, hæc antecedunt, quæ etiam ſunt adſcripta margini libri Vaticani*, καταπαύσει θυσιαστήριον, καὶ θυσίας, καὶ πτερυγίου, (*al.* ἕως πτερυγίου) ἀπὸ ἀφανισμοῦ, καὶ ἕως συντελείας καὶ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ, ceſſare faciet altare, & ſacrificia, & alæ (*al.* uſque ad alam) a deſolatione, & uſque ad conſummationem, & feſtinationem ponet in deſolationem. *Quæ ex aliis interpretationibus videntur concervata*: πτερύγιον, *quidem videtur habuiſſe Tertullianus. Ita enim inquit*, & deſtruet pinnaculum uſque ad interitum. *Et alii ex hebræo vertunt*, & ſuper alam abominationum ſtupefaciet.

CAP. X.

(*) DEſideriorum.] *Tertul. adverſ. Pſychicos*, ſuavem. *S. Auguſtinus, ſerm.* 65. *de tempore*, deſiderabilem. (*a*) Primi.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam additur, & apud Theodoretum*, ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει, in anno tertio. *Legenda ſunt, quæ ad finem hujus capitis affert S. Hieron.* (*b*) Tigris Eddecel.] *A multis abeſt*, Tigris. *A Theodoreto & Complutenſi*, Eddecel. *Illud enim eſt interpretatio hujus.* (*c*) Baddin.] *Polychronius*, lxx, Byſſina, *Aquila autem*, ἐξαίρετα, præcipua dicit. *Ammonius*, τὸ βαδδὶν ποικίλον σημαίνει χιτῶνα. Illud Baddin ſignificat tunicam variam. *Theodoretus*, Byſſina. *S. Hieron.* ἐξαίρετα *tribuit Symmacho: Aquilam vero inquit eſſe interpretatum*, lineis. *Addit, quod ipſe ex hebraico verterit*, ecce vir. *Symmachum dixiſſe*, quaſi vir. (*d*) Accincti.] *Polychronius*: λέγει ὡς ἡ ζώνη τοῦ ὀφθέντος ἦν οἵα ἂν γένοιτο ἐκ χρυσίου καθαροῦ κατεσκευασμένη. κατὰ δὲ τοὺς ὀ. ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα παραδόξῳ τινὶ ἐσθῆτι περιβεβλημένος, εἶχέ τι καὶ φαινόμενον ἀποστίλβον, καθαρῷ φωτὶ παραπλήσιον. Inquit zonam ejus, qui apparuerat, fuiſſe, qualis fieret ex auro puro fabrefacta: ſecundum vero lxx, cum reliquum corpus inuſitata quadam veſte indutus eſſet, habuiſſe etiam quiddam illuſtre, ſplendens, puro lumini affine. *Hippolytus*, τὸ δὲ ὠφὰζ χρυσίον καθαρὸν σημαίνει, θαρσὶς δὲ ἑρμηνεύεται αἰθίοπες. Illud, ὠφὰζ, ſignificat aurum purum: θαρσὶς autem, Æthiopas. *Theodoretus idem de Ophaz. Tharſis autem interpretatur aurum probatiſſimum e Thraſis allatum. Eudoxius*, τὸ θαρσὶς χρυσόλιθον ἔφη. ὁ δὲ ἑβραῖος κυανὸν τὸ χρῶμα λέγει. Illud Tharſis, Chryſolithum dixit: hebræus autem cæruleum colorem dicit. *Aliud Sch.* ὠφὰζ, λαμπρῷ καὶ φωτεινῷ, Ophaz, ſplendido, & lucido. S. *Hier. refert ex Aquila*, & lumbi ejus accincti erant colore Ophaz: *deinde notat, quod ipſe Chryſolithum verterit, Theodotionem, & Symmachum retinuiſſe verbum hebraicum, Tharſis, lxx vero appellaſſe mare.* (*e*) Eum.] *Cæteri*, φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ, vocem verborum ejus. (*f*) Mea.] *In cæteris additur*, καὶ ταρσοὺς (*aut* ἴχνη) χειρῶν μου, & articulos (*al.* veſtigia) manuum mearum. (*g*) Vir deſideriorum.] S. *Hier. ex Symmacho*, vir deſiderabilis. (*h*) Principibus.] *In pleriſque, & apud Theodoretum additur*, τῶν πρώτων, *& in vulgata*, primis. (*i*) Domine.] S. *Hier. hunc locum referens ex Theodotione, habet*, Domine mi. (*k*) Et ego ex nunc.] *Eſt hebraiſmus: illudque*, ego, *additur quaſi adverbium ad efficaciam, aut ornatum quendam. Abeſt autem a multis: in quibuſdam vero eſt*, καὶ ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν, & ego infirmatus ſum, & ex nunc.

CAP. XI.

(*a*) ET ego.] *Non modo in Vaticano, ſed etiam in cæteris manuſcriptis, in quibus ſolet eſſe diſtinctio capitum, nulla apparet hujus capitis neque ſequentis a ſuperiore diſtinctio. Quare ad finem ſuperioris capitis ſic ſcribit S. Hieronym.* Juxta editionem vulgatam uſque ad finem libri una putatur viſio; quæ anno tertio Cyri regis Perſarum apparuit Danieli. (*b*) Primo Cyri.] *Sic etiam Theodoretus. S. Hieron. in vulgata antiqua videtur habuiſſe*, tertio, *aut cum hic non haberet numerum, ſubintellexiſſe ex ſuperioribus. Nam, cum rationem afferret, cur hoc caput ſejungeretur a ſuperiore, ita dicebat*: Non enim ſub Cyri anno tertio, ſed ſub Darii primo, qui ſubvertit Baltaſar, narrantur iſta. (*c*) Aliis præter iſtos.] *In cæteris aut antecedit, aut ſequitur*, δοθήσεται, dabitur, *ſed non in hebraico, neque in vulg.* (*d*) Ipſis.] *Theodoretus*, αὐτοῦ, ejus. (*e*) Multa.] *In pleriſque ſequitur*, ἐπ᾽ ἐξουσίας αὐτοῦ, in poteſtate ſua: *in quibuſdam, & apud Theodoretum*, ἐκτὸς ἐξουσίαν αὐτοῦ, extra poteſtatem ſuam, *aut*, ejus: *quæ non reſpondent hebraico, neque vulgatæ.* (*f*) Præparationis.] *In cæteris & apud Theodoretum eſt*, ἐπὶ τῆς ἑτοιμασίας, in præparatione. *Vulgata habet*, Plantatio. *Alii ex hebraico*, baſis, *aut*, ſuper baſim. (*g*) Inter medium.] *Cæteri fere*, δυνάμεων, virtutum, *id eſt*, exercituum, *ut vulgata.* (*h*) Temporum annorum.] *Sic hebræus: vulgata autem*, temporum, annorumque. *In cæteris vero libris non eſt illud*, ἐνιαυτῶν. (*i*) Stabunt.] *Cæteri fere*, οὐ στήσονται, non ſtabunt. (*k*) In terra Sabi.] *Schol.* ἀντίοχος ἐν τῇ ἰουδαίᾳ· αὕτη γὰρ διὰ τὸν νόμον ὑπῆρχε χώρα τῆς τοῦ θεοῦ θελήσεως δόξης, καὶ δυνάμεως· τούτων γὰρ ἕκαστον τὸ σαβεὶ ἑρμηνεύεται. Antiochus in Judæa: hæc enim per legem erat regio voluntatis Dei, gloriæ, & virtutis. Horum enim unumquodque interpretatur illud, σαβεί. S. *Hieron. ſcribit lxx dixiſſe terram voluntatis, (cujus etiam interpretationis facit mentionem Theodoretus,) Aquilam vero dixiſſe, inclytam; Symmachum, fortitudinis, Theodotionem retinuiſſe verbum hebraicum*, σαβίν. (*l*) In proſperitatem.] *Poterat verti* in tranquillitate, (*ut paulo ante, ubi vulgata habet*, clam,) *aut*, in proſperitate, *conſentiente etiam Theodoreto; ſed maluimus ſequi ſententiam S. Hieronymi.* (*m*) Pingues.] *Ita etiam Theodoretus: & reſpondet hebraico. Plerique vero*, πλείοσι, plures. *Similis varietas obſervata eſt pſal.* 77. *& alibi.* (*n*) Inundabit.] *Cæteri fere*, καταλύσει, diſſolvet. (*o*) Sicut prima.] *Schol.* ὁ σύρος, καὶ οὐ ποιήσει ὡς τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα. Syrus: Et non faciet, ut prima, etiam noviſſima. (*p*) Semina.] *In quibuſdam, & apud Theodoretum eſt*, καὶ βραχίονες, & brachia, *ut vulgata ex hebraico. In pleriſque eſt utrumque*, καὶ βραχίονες, καὶ σπέρματα. (*q*) Deſolatam.] *Corrigendum in noſtra*, ἠφανισμένον, *quomodo etiam eſt apud Theodoretum: licet in multis ſit*, ἠφανισμένων, deſolatorum. (*r*) Revelandum.] *Plerique*, τοῦ ἐκλευκᾶναι, ad dealbandum. (*ſ*) Deum.] *In cæteris ſequitur* ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν, *ac vulgata*, adverſus Deum Deorum. (*t*) Conſummationem.] *In pleriſque additur*, καὶ σπουδὴν, & feſtinationem: *quæ altera videtur interpretatio.* (*u*) Et concupiſcentia fœminarum.] *In multis, & apud Theodoretum conjuncte cum ſequentibus eſt*, καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν, & ſuper cupiditatem mulierum: *de quo loco præclare diſputat* S. *Hieron. & affert cæteras interpretationes.* (*x*) Maozim.] *Schol.* τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, ὃν προσποιοῦνται οἱ ἰουδαῖοι σέβειν, ἐν τῷ ναῷ δοξάσει, ὅνπερ αὐτὸς εἰς ἀπάτην τῶν ἰουδαίων ἀνίστη. Deum fortem, quem prætendunt Judæi a ſe coli, in templo glorificabit; quod quidem ipſe in ſeductionem Judæorum erexit. S. *Hier. ex*

Aquila, Deum fortitudinum, *ex lxx*, Deum fortiſſimum. *Ita etiam interpretatur Theodoretus.* (*y*) Refugiorum.] *Ita etiam Theodoretus. Compl.* τῶν πόλεων, *in qua etiam ſequitur, ut in multis, & apud Theodoretum,* μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ, cum Deo alieno quem cognoſci fecerit. S. *Hier. ex Theodotione*: Et aget hæc, ut muniat præſidia cum Deo alieno: & cum eis oſtenderit, multiplicabit honorem, & dominari eos multis faciet, & terram dividet gratis: *additque, pro præſidiis Symmachum dixiſſe confugia.* (*z*) Ingredientur.] *Cæteri fere,* εἰσελεύσεται, ingredietur. (*ω*) Et conteret.] *In quibuſdam antecedit,* ἐν τῇ κατακλύσει, in inundationibus: *quæ altera videtur interpretatio.* (*aa*) Sabaim.] *Schol.* τὴν τῶν αἰθιόπων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ Σαβᾶ αἰθίοπες, eam quæ Æthiopum. Pronepotes enim Saba ſunt Æthiopes. *Sed rectius Theodoretus agnoſcit eundum eſſe cum ea quæ dicta eſt,* Σαβεὶ, *& rurſus de ea* S. *Hier.* (*bb*) Diſperdendum.] *In aliis additur,* καὶ τοῦ ἀναθεματίσαι, & ad anathemandum. (*cc*) Ephadano.] *Multi,* ἀφαδανῷ. S. *Hier. ex Theodotione,* ἐν ἀφαδανῷ, in Aphadano: *& rurſus,* ἐπ' ὄρος σαβίν. *Schol.* id eſt, tabernaculum ἱπποστασίου, quod quidem eſt equeſter exercitus. S. *Hier. illud,* ἱπποστασίου, *una cum toto hoc loco refert ex Symm. itemque editionem Aquilæ, & lxx.* (*dd*) In monte Sabaim.] *Schol.* in novam Hieruſalem. Hic enim mons proprie gloriæ Dei, & virtutis ejus, & voluntatis.

CAP. XII.

(*a*) DE juſtis plurimis.] *Id eſt, inquit Theodoretus, juſtis inferioris gradus.* S. *Hier. ex Theodotione, & vulgata antiqua refert,* plurimi, *ſed fortaſſe vitio ſcriptoris. Quod ſi eo modo, qui ſcripturæ ſanctæ non eſt inuſitatus, accipiantur iſta,* ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν, *ut vertamus,* de his qui juſtificant multos, *optime reſpondent hebraico, & verſioni* S. *Hieronymi.* (*b*) Dixit.] *Sic hebræus, & vulgata. Alii,* εἶπον, dixerunt: *quod Theodoretus de duobus illis accipit.* (*c*) Temporum.] *Cæteri,* καὶ καιρὸς, *ac vulgata,* & tempora. (*d*) Et horæ.] *Abeſt hoc a Theodoreto: ſed poſt,* εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, *ſequitur,* καὶ ἀναπαύσῃ, καὶ ἀναστήσῃ, & requieſces, & reſurges. *Quomodo etiam eſt in multis codicibus.* S. *Hier. hunc locum ſic refert ex Theodotione*: Tu autem vade, & requieſce: & reſurges in ordine tuo in conſummatione dierum. (*e*) Et rex.] *In pleriſque, ut diximus, nulla uſque ad finem diſtinctio. In quibuſdam tamen hic eſt inſcriptio,* ὅρασις ιβʹ, viſio duodecima, *& infra ante illa verba*, Et erat draco, περὶ τοῦ δράκοντος, de dracone. (*f*) D cuſſerunt totum templum.] *Hic ſenſus in vulgata ſic videtur expreſſus*, & cribravit per totum templum. *Alii libri*, καὶ κατέστρωσαν, ſtraverunt. (*g*) Magnus.] *In multis additur*, ἐν τῷ τόπῳ, *& vulgata*, in loco illo.

MACCABÆORUM PRIMUS.

CAP. I.

(*a*) REgiones, & gentes.] *In Complut. eſt,* χωρῶν ἐθνῶν, *& in vulgata*, regiones gentium. (*b*) Tyrannos.] *Ita etiam vulgata. In quibuſdam eſt*, τυραννιῶν, tyrannides. (*c*) Conſtituit.] *Corrigendum in noſtra*, συνεστήσατο, *quamvis hujuſmodi varietates a ſingulari ad numerum multitudinis ſæpe occurrunt.* (*d*) Et aſcendit in Hieruſalem.] *In quibuſdam eſt tantum*, καὶ ἱεροσόλυμα. *Sed vulgata*, & aſcendit Hieroſolymam. (*e*) Intravit.] *Et hic corrigendum*, εἰσῆλθεν. (*f*) Templa.] *Sic vulgata. Notat tamen* S. *Hier. ut alibi notatum eſt*, τεμένη, *proprie eſſe delubra dæmonibus dicata.* (*g*) Viſitatores.] *Sic viſum eſt vertendum, quemadmodum & alibi illud*, ἐπισκόποις, *quamvis vulgata habeat*, principes. (*) Et centeſimo.] *Abeſt a nonnullis & græcis, & latinis.* (*h*) Occidebat.] *Compl.* ἐθανάτουν, *& ita vertunt*, edicto regis occidebant. (*i*) Super altare.] *Hoc ſolet ſignificare*, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, *ſed vulgata habet*, contra altare: *neque eſt inuſitatum*, ἐπὶ, *valere*, contra.

CAP. II.

(*a*) PRopitius ſit nobis, relinquere.] *Eſt vis quædam negationis in hoc hebraiſmo: quare vulgata ſic explevit hunc locum*: Propitius ſit nobis Deus: non eſt nobis utile relinquere. (*b*) Judæorum.] *Ita etiam vulgata. Plerique codices*, ἀσιδαίων, Aſidæorum. (*c*) Bellum.] *Corrigendum in noſtra*, πόλεμον.

CAP. III.

(*a*) DEI cœli.] *Sic etiam vulgata. A quibuſdam abeſt illud*, Dei: *contra a quibuſdam illud*, cœli. (*b*) Vt eſſent parati.] *Nonnulli*, αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι ἑτοίμους, illis, ut eſſent parati in annum. *A vulgata etiam abeſt*, in annum. (*c*) Collectores tributorum regionis pauci.] *In aliquo eſt*, καὶ οἱ φόροι τῆς χώρας ὀλίγοι, *ac vulgata*, & tributa regionis modica. (*d*) Librum legis, de quibus ſcrutabantur gentes.] *In vulgata eſt*, libros. *In pleriſque vero codicibus ſequitur*, τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν, ut inſcriberent in ipſis.

CAP. IV.

(*a*) ASSumpſit.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam eſt*, παρενέβαλε, inſtruxit, in aciem redegit. (*b*) Tantum tegumenta.] *In nonnullis eſt*, πλὴν καλυμμάτων, καὶ μαχαιρῶν, præter tegumenta, & gladios. *Vulgata illud*, tantum, *conjungit cum antecedentibus*, cum tribus millibus virorum tantum. *Deinde ſequitur*: qui tegumenta, & gladios non habebant. (*c*) Cum Juda.] *Sic etiam vulgata. Alii quidem*, παρὰ ἰούδα, apud Judam. (*d*) Gazeron.] *Vulgata*, Gezeron. *Alii codices*, ἀσαρημώθ, Aſſaremoth. (*e*) Qui circa Judam.] *Addendum eſt ex codice, quem potiſſimum in his libris ſequuti ſumus, & multis aliis*, οἱ περὶ ἰούδαν. *Fieri tamen poteſt ut ſint addita ad explicationem, quemadmodum ſæpe multa hujuſmodi. Nam & in uno codice paulo ante eſt*, μέρος τι ἐκκύπτον ἐκ τοῦ ὄρους τῶν μετ' ἰούδα *(?)*γεργίου. *Vulgata quidem ita habet*, Et vidit Gorgias, quod in fugam converſi ſunt ſui, & ſuccenſa ſunt caſtra. (*f*) Proximo.] *Alii*, ἐρχομένῳ, *& vulgata*, ſequenti. (*g*) Idumæam.] *Ita omnes collati codices. Vulgata autem*, Judæam. (*h*) Illis.] *Corrigendum in noſtra*, αὐτοῖς. *Vulgata*, illi.

CAP. V.

(*a*) EJUS.] *Id eſt, terræ, ac regionis. Vulgata*, eorum. (*b*) Diluculum.] *In aliquo codice eſt*, τῇ ἑωθινῇ ἐπῆραν, *quod propius accedit ad vulgatam*, diluculo cum elevaſſent. (*c*) In bello, dum volunt.] *Sic etiam vulgata. In quibuſdam libris eſt*, πόλεων, βουλομένου αὐτοῦ ἀνδραγαθῆσαι, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν, civitatem, volente eo fortiter facere, dum ipſe egreditur, *&c.*

CAP. VI.

(*a*) ET firmamentum.] *Vulgata*, ad firmamentum. *In uno codice eſt*, καὶ ἐγίνοντο στήριγμα, & fiebant firmamentum. (*b*) Et obſeſſi ſunt in arce filii populi noſtri: propter hoc & alienant ſe.] *In multis eſt*, ὅτι οἱ τοῦ λαοῦ τούτου, χάριν τούτου ἠλλοτριοῦντο, quare qui ſunt de populo hoc, propter hoc alienabant ſe, *&c. Eadem fere ſententia in vulgata: ſed videtur habuiſſe partem illam, ut noſtra*, υἱοὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν, & filii populi noſtri propter hæc alienabant ſe a nobis. (*c*) Vallibus.] φάραγξιν. *Ita collati codices. Interpres vulgatæ videtur habuiſſe* φάλαγξιν, *vertit enim*, legionibus. (*d*) Dicere.] *Sic etiam in vulgata. In aliquo codice eſt*, εἶπεν, dixit.

CAP. VII.

(*a*) ET primi.] *Iſtud* καὶ, *omiſſum eſt per typographi incuriam.* (*b*) Scripſit.] *In aliquo codice additur*, ὁ προφήτης, propheta. *Vulgata*, quod ſcriptum eſt. (*c*) Gentes.] *Corrigendum in noſtra*, ἔθνη. (*d*) Tertiam.] *In quibuſdam*, τῇ τρισκαιδεκάτῃ, *& in vulgata*, tertiadecima die.

CAP. VIII.

(*a*) COntriverunt.] *Delendum eſt auctoritate codicum, quos ſequuti ſumus, & vulgatæ, illud* ἕως, *quod in multis antecedit, & in noſtram etiam editionem per typographi incuriam irrepſit.* (*b*) Eorum.] *In aliquo eſt*, αὐτοῦ, ejus, *id eſt, Antiochi; & reſpondet verbis ſequentibus*, acceptas eas ab eo: *in vulgata tamen hic eſt*, eorum, *& ibi*, acceptas eas ab eis. (*c*) Mandata eorum.] *Nolumus diſcedere a vulgata. Putamus tamen lequutionem iſtam*, φυλάξονται τὰ φυλάγματα αὐτῶν, *ut alibi ſæpe, hoc etiam nunc ſignificare*, cuſtodient cuſtodias ſuas, *id eſt, militabunt ſine ſtipendio: itemque paulo poſt.*

CAP. IX.

(*a*) ET revertamur cum fratribus noſtris.] *Eadem fere ſententia eſt in vulgata. In quibuſdam vero libris eſt*, ἐπίστρεψον, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπερρύησαν, revertere, & fratres noſtri defluxerunt. *In uno autem*, ἐπιστρέψωμεν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν· καὶ μὴ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς, revertamur, & fratres noſtri: & non pugnemus adverſus eos. (*b*) Qui in ſiniſtro.] *Corrigendum in noſtra*, καὶ οἱ εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας. (*c*) Joannis.] *In aliquo eſt*, τοῦ αἵματος ἰωάννου, *& vulgata*, ſanguinis Joannis. (*d*) Pugnaverunt.] *Corrigendum in noſtra*, ἐπολέμησαν. (*e*) Occiderunt.] *In aliquo eſt*, ἀπέκτεινεν, *& vulgata*, occidit.

CAP. X.

(*a*) EPiphanes.] *Id in vulgata explicatur paraphraſi*, qui cognominatus eſt Nobilis. (*b*) Componere.] *In uno codice eſt*, καταλαβέσθαι, *& vulg.* apprehendere. (*c*) Civitatibus.] *Sic vulgata, quod græce & hic, & paulo poſt eſt*, νομῶν, *&* νομοὺς, *aut*, νόμων, *&* νόμους, *& poſſet etiam verti*, præfecturis, *aut ejuſmodi quiddam.* (*d*) Ad hoc ut reputentur.] *Corrigendum eſt in noſtra*, πρὸς τὸ, *quamvis in multis etiam ſit*, πρὸ τό. (*e*) Negociis.] *In quibuſdam additur*, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι, ut in primis annis. *Vulgata tantum* de ſanctorum ratione: *ut*, ἀπὸ τῶν χρειῶν, *&* ἀπὸ τοῦ λόγου, *videntur poſſint duæ interpretationes.* (*f*) Occurre.] *In quibuſdam eſt*, ἀπάντησόν με, *& in vulgata*, occurre mihi. (*g*) Et cur.] καὶ διὰ τί *Complutenſes vertunt*, eo quod, *& non addunt interrogationis notam: quod propius accedit vulgatæ: ſed ſententia, quæ elicitur ex noſtra, videtur fere aptior.* (*h*) Civitatum.] *In aliquo eſt*, πολλὴ, multus. *Interpres videtur legiſſe*, πολέμων. *Ita enim inquit*, quia mecum eſt virtus bellorum.

CAP. XI.

(*a*) PTolemæus.] *Sic etiam vulgata. Alii* πτολεμαΐδος, Ptolemaide. (*b*) Et Samaritidem.] *Ita collati codices: Vulgata tamen* num, ideſt, Samariam, & confines ejus. (c) Aphærema.] *Videtur eſſe nomen proprium alicujus præfecturæ, ut conſtet numerus trium. Interpres tamen videtur accepiſſe uſitata notione ſegregationis. Ita enim inquit*, & tres civitates, Lydam, & Ramathan, quæ additæ ſunt Judææ ex Samaria, & omnes confines earum ſequeſtrari, &c. (d) Omnes ſimul.] *Abſunt hæc a multis, & a vulgata.* (e) Provincia.] *In aliquo codice eſt*, χρείας, *& in vulgata*, a negotio regni.

CAP. XII.

(a) AD ipſos.] *Sic vulgata. In aliquo eſt*, πρὸς τοὺς κατὰ τόπον, ad eos qui per loca erant. (b) Etiam.] *Abeſt a vulgata: a cujus tamen ſententia non putavimus recedendum. Nam alii vertunt*, & fraternitate noſtra. (c) Miſit.] *In Complut.* ἀπέστειλαν, miſerunt: *ac deinde*, Oniares rex Spartiatarum, *&c. Vulgata autem*, quod miſit Onias. Rex Spartiatarum Onias Jonathæ ſacerdoti, *&c.* (d) Suis.] *In uno codice vetuſto ſequitur*, καὶ ἀνεχώρησαν, & receſſerunt. (e) Appropinquavit.] *In quibuſdam*, ἔπεσε τοῦ τείχους, cecidit de muro: *& vulgata*, cecidit murus. (f) Sephela.] *In uno eſt*, πεδινῇ, campeſtri: *ac deinde ſequitur*, καὶ ὠχύρωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπέστησεν θύρας, *quod in vulgata*, & munivit eam, & impoſuit portas.

CAP. XIII.

(a) DEtinemus.] *Complutenſis*, συνέχομεν, *& vulgata*, detinuimus. (b) Super ea.] *Abeſt ab aliquo codice, & a vulgata.*

CAP. XIV.

(a) SCripſimus.] *Ita etiam vulgata. In quibuſdam eſt*, ἔγραψαν, ſcripſerunt. (b) Actum.] *Ita aliquot vulgatæ editionis exemplaria: nam alia*, aptum. *In quibuſdam græcis codicibus eſt*, τὴν πίστιν, fidem. (c) Legatis.] *Eodem ſenſu eſt in vulgata*, ſuſceperunt legatos, *quod græce*, ἀπήντησαν τοῖς πρεσβευταῖς, *aut*, πρεσβύταις, *ut plerique.* (d) Eos.] *In quibuſdam eſt*, δι' αὐτοῦ, per ſe ipſe. *Vulgata*, ut conſtitueret præpoſitos. *Nam hanc vim ſæpe habet verbum*, καθιστάναι.

CAP. XV.

(a) FUgiens in Doram, quæ ad mare.] *Ita collati codices. Complutenſes autem*, καὶ ἦλθεν εἰς Δῶρα φεύγων ἐπὶ τῆς θαλάσσης, *quæ vertunt*, & venit in Doram fugiens per mare: *quomodo fere vulgata.* (b) Hæc eadem ſcripſit Demetrio.] *Nimirum Conſul, aut populus Romanus: & vulgata*, hæc eadem ſcripta ſunt Demetrio regi. *Nonnulli autem codices habent*, καὶ ταῦτα ἔγραψεν Δημήτριος τῷ βασιλεῖ, & hæc ſcripſit Demetrius regi. (c) Per regionem noſtram.] *Complutenſis*, καὶ τῇ χώρᾳ ἡμῶν, *& vulgata*, & in regione noſtra.

MACCABÆORUM SECUNDUS.

CAP. I.

(a) CUltores Dei] *Sic etiam Sanctus Ambroſius*, 3. *off. cap.* 14. *quod græci*, εὐσεβεῖς. (b) Neemias, & qui cum eo erant, purificaverunt.] *Conſulto videtur Interpres ita reddidiſſe loquutionem illam*, καὶ οἱ περὶ τὸν Νεεμίαν ἥγνισαν, *quamvis alioqui poſſit verti*, etiam ipſe Neemias purificarat. (c) Rex.] *In quibuſdam additur*, τόπον, locum. *Interpres & aliter fortaſſe legit in ſuo codice, & nonnulla videtur de induſtria addidiſſe ad ſententiæ explicationem, quemadmodum, cum inquit*, & accipiens manu ſua tribuebat eis. *In uno autem codice eſt*, ἐλάμβανον, καὶ μετεδίδουν, accipiebant, & tribuebant.

CAP. II.

(a) SPeramus enim.] *A nonnullis abeſt iſtud* γὰρ, *& vulgata*, ſperamus quod cito. (b) Studentes.] *Planiſſima ſententia eſt, & vulgatæ ſatis reſpondens. In quibuſdam vero*, ἀπονοοῦντες, *nullo fere ſenſu.*

CAP. III.

(a) LEgum tranſgreſſione.] *In quibuſdam eſt*, ἀγορανομίας, ædilitate, *aut tali quopiam magiſtratu. Vetus interpres videtur aut aliter legiſſe ſuo codice, aut, ſi habuit, ut noſter, paraphraſi voluiſſe rem explicare*, contendebat, obſiſtente ſibi principe ſacerdotum, iniquum aliquid in civitate moliri. (b) Communium copiarum.] *Videtur non inepte vetus interpres vertiſſe illud*, τῶν διαφόρων, *id eſt, congeſta ex vectigalibus, & tributis. Nam & inferius cap.* 4. *in multis codicibus eſt*, τῶν διαφόρων πράξεις. (c) Omnino.] *Corrigendum in noſtra*, πάντως. (d) In regium fiſcum.] εἰς τὸ βασιλικόν. *Nonnulli*, εἰς τὴν βασιλικὴν πρόσοδον, in regium redditum. *Vetus interpres*, regi ea eſſe deferenda. (e) Sub mammis.] *In quibuſdam additur*, τὸ στῆθος, pectus. *Vetus interpres hoc videtur habuiſſe, non illud.* (f) Compotem.] *Hanc ſententiam ita expreſſit vetus interpres*, nullo ſibi auxilium ferente. *In pleriſque libris eſt*, αὐτὸν τοῖς ὅπλοις καθεστῶτα, ipſum in armis ſtantem. (g) Ab eo.] *Plerique*, ἐξ οὐρανοῦ, de cœlo. *Vetus interpres*, a Deo: *niſi ſi hoc factum eſt ex*, ab eo. (h) Supercœleſtem.] *Unus codex*, ἐν οὐρανοῖς, *& vulgata*, in cœlis.

CAP. IV.

(a) APUD ſemetipſum.] *Sic vetus interpres. In pleriſque autem libris eſt*, κοινῇ, καὶ κατ' ἰδίαν. *Quod ita vertendum eſſet*, ſed quod publice & privatim univerſæ multitudini conduceret, conſiderans. (b) Concederetur.] *Plerique* ἐπιχωρηθῇ, *eodem ſenſu.* (c) A negociis ipſis.] *Vetus interpres dixit, ut ſæpe ſolet*, a negociis regni. *In quibuſdam codicibus eſt*, τῶν αὐτοῦ γεγονέναι πραγμάτων. *Quare ſic vertendum eſſet*, cum cognoviſſet alienum illum a ſuis rebus factum eſſe. (d) Magnificans ſe facie poteſtatis.] *Hoc videtur ſignificare, cùm multum ſe poſſe oſtenderet, cum magnam quandam potentiam oſtentaret. Alii tamen vertunt*, magnificans eum. *Vetus interpres*, cum magnificaſſet faciem poteſtatis ejus. (e) Vectigalium.] *In pleriſque eſt*, διαφόρων, *eodem ſenſu, ſicut cap.* 3. *notatum eſt.* (f) Tyranno.] *Sic vulgata. In nonnullis eſt*, αὐράνου, Aurano. (g) Dementia,] *Sic vulgata, quidam libri*, τῇ διανοίᾳ, mente. (h) In eos qui circa Lyſimachum.] *Vulgata*, in Lyſimachum. *In quibuſdam additur*, καὶ τοὺς ἐπιτιθεμένους, & eos qui impetum faciebant.

CAP. V.

(a) REditum.] *In aliquo eſt*, καταστροφῆς, *vulgata*, In exitium ſui concluſum. (b) Illamentatus.] *In quibuſdam*, ἄταφος, *in vulgata utrumque*, illamentatus, & inſepultus. (c) Regibus.] *In aliquo additur*, πόλεσιν, *& in vulgata*, & civitatibus.

CAP. VI.

(a) SUggerentibus Ptolemæis.] *Sic vulgata. Nonnulli autem*, πτολεμαίου ὑποθεμένου, Ptolemæo ſuggerente. (b) Delatæ ſunt.] *Sic eadem. Plerique libri*, ἀνήχθησαν, adductæ ſunt. (c) Veniendum eſt.] *In uno codice additur*, λοιπὸν, *quod fortaſſe cum haberet interpres vetus; illud*, δι' ὀλίγων, *cum præcedentibus conjunxit, ac deinceps quaſi ex alio principio ita inquit*: Jam autem veniendum eſt ad narrationem.

CAP. VII.

(a) MOrti datos.] *Corrigendum & in textu, & in notationibus*, μεταλλάσσοντας, *& reſpondet vulgatæ. In quibuſdam vero codicibus eſt*, μεταλλάσσοντα τὰς ἀπ' ἀνθρώπων, commutantem eas quæ ſunt ab hominibus. (b) Peccantes.] *Sic vulgata. Alii*, ἁμαρτόντες, cum peccaverimus. (c) Quare digna.] *Vulgata*, & digna. *Quidam*, ἄξια γὰρ, digna enim. (d) Crudelem tyrannum.] *In pleriſque eſt unica dictio*, ὠμοτύραννον. (e) Sic factum eſt.] *In aliquo codice*, οὕτως γίνεται μὴ φοβηθῆναι τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν ἄξιον γενόμενον ἐπιδέξασθαι τὸν θάνατον. Ita fit, ut non timeas carnificem iſtum, ſed dignus fratribus effectus ſuſcipias mortem. *Quod magis reſpondet vulgatæ.* (f) Servos ejus.] *Sic vulgata. Plerique autem*, οὐρανίους παῖδας, cœleſtes pueros.

CAP. VIII.

(a) CAlcabatur.] *Sic etiam vulgata. Plerique autem*, καταπονούμενον, affligebatur. (b) Judaicorum.] *Sic eadem. In pleriſque eſt*, ἰουδαίων, Judæorum. (c) Cum juſſiſſet Eleazarum legere.] *Hoc viſum eſt ſignificare*, παραγνοὺς, *aut, ut quibuſdam*, παραναγνοὺς. *Vulgata*, ab Eſdra lecto illis ſancto libro. (d) Statuendo.] ἐλέους τάξαντος. *In quibuſdam eſt*, ἐλέου στάξαντος, *vulgata*, ſtillans. *In nonnullis etiam*, ἐλέους τάξαντι. (e) Contra ſe contendentes.] *Sic videtur explicaſſe vetus interpres, quod græce eſt*, συνερειζόντων. *Quidam vero libri habent*, καὶ τοὺς περὶ Τιμόθεον καὶ Βακχίδην, συνερείσαντες, & eos qui circa Timotheum & Bacchidem erant, confirmati. (f) Et quoſdam alios.] *Deeſt hoc in vulgata. Plerique vero habent*, τὸν ἐμπρήσαντα τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας, Καλλισθένην ὑφῆψαν εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότα, qui ſacras januas incenderat, Calliſthenem, cum in domunculam quandam fugiſſet, incenderunt.

CAP. IX.

(a) QUI univerſa conſpicit.] *Sic etiam vulgata. Alii*, παντοκράτωρ, omnipotens. (b) Ago quidem Deo maximas gratias.] *Hæc habuit vetus interpres, ſed non ſequentia*, in cœlo ſpem habens. *Contra in nonnullis ſunt hæc, non illa, quemadmodum neque quæ ſequuntur*, & ego, in infirmitate autem conſtitutus.

CAP. X.

(a) FUit.] *Collati codices habent*, γενόμενον, *Compluten.* γενόμενα, *quod magis videtur reſpondere vulgatæ*, quæ geſta ſunt. (b) Bellorum mala.] *Plura non videtur habuiſſe vetus interpres. In quibuſdam libris eſt*, τὰ συνέχοντα τῶν πολέμων κακὰ, continentia bellorum mala. (c) Neque nobilem poteſtatem habens, præ triſtitia.] *A quibuſdam libris abeſt iſtud*, ὑπ' ἀθυμίας, *in nonnullis pro eo eſt*, ἐξ εὐγενναδίας, ex animi generoſi magnitudine. *Sunt etiam qui habeant*, μήτ' εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἐξευγενναίσας, neque nobilem poteſtatem generoſe adminiſtrans. (d) Interemerunt.] *In quibuſdam additur*, πάντας, *quod vetus interpres videtur conjunxiſſe cum ſequentibus*, & omnes ſimul non minus, *&c.* (e) Confugiſſent.] *In quibuſdam additur*, τινῶν, *quidam, idque vulgata habet, non autem quod ſequitur*, non minus novem millibus.

CAP. XI.

(*a*) COnceſſit.] *Ita collati codices : ſed vulgata*, conſenſi ; *cui lectioni videntur congruere, quæ paulo poſt dicuntur in epiſtola Romanorum.* (*b*) Nos volentes.] *Sic vulgata. Plerique vero,* βουλομένου, volente. (*c*) Manlius.] *Vulgata,* Manillius. *Quidam codices,* μάϊος, Maius.

CAP. XII.

(*a*) DEcipi.] ἀλογηθῆναι, *pro nihilo haberi, nimirum ſine dubio interficiendos.* (*b*) Atergatæum.] *Eſt aliqua in hoc nomine varietas codicum : & a vulgata omnino abeſt. In quibuſdam vero additur,* ὁ μακκαβαῖος, Maccabæus. (*c*) Rogaverunt.] *Reſpondet vulgatæ. In quibuſdam libris eſt,* ᾄσαντες διὰ τὸ γεγονὸς, canentes, eo quod perpetratum delictum perfecte deletum eſſet.

CAP. XIII.

(*a*) QUatuor.] *In nonnullis eſt,* δισχιλίους, bis mille : *vulgata,* quatuordecim millia.

CAP. XIV.

(*a*) PRoceſſit.] *In quibuſdam codicibus eſt,* καὶ προσῆλθε παρ' ἑκάστου δίφρος, (*al.* διφράξ) ἔθεσαν δίφρους, *cui lectioni videtur ſatis reſpondere vulgata*, & ſingulis ſellæ prolatæ ſunt, & poſitæ. *In aliquo etiam eſt,* δια-φράξεις ἔθεσαν διαφόρους, interſepta poſuerunt diverſa. (*b*) A rebus.] *Id eſt, a rebus regis, ut alibi. Nonnulli habent,* περὶ τῶν πραγμάτων, de rebus. *Vulg.* rebus alienis aſſentire. (*c*) Præruptam.] *Sic vulg. Nonnulli,* ἀπερ- γῶς, abruptus. *De hoc Raziæ facto Sanctus Auguſtinus in epiſtola LXXI.*

CAP. XV.

(*a*) ET auxilium.] *Abeſt a nonnullis, & a vulgata.* (*b*) Erigere.] *Quidam,* ἐπανδρῶσαι, viriles facere. *Vulg.* confortari. (*c*) Confligentes.] *Hoc verbo videtur uſus vetus interpres ad exprimendum illud* ἐμπλακέντες, *aut,* ἐμπλακέντας, *ut aliqui. In quibuſdam vero eſt,* ἐμφυέντες, *aut,* ἐμφυέντας, inhærentes: *in aliquo utrumque* ἐμπλακέντας, καὶ ἐπιφυέντας. (*d*) Solicitudo.] *Sic vetus interpres : quod ſatis bene reſpondet dictioni,* ἀγών. *In quibuſdam vero eſt,* νος. *Quare ſic vertendum eſſet,* Erat enim uxorum, &c. periculum noris apud eos ponderis. (*e*) Inſpectorem.] *Abeſt a Complu vulgata.* (*f*) Victoria.] *In nonnullis corrupte legitur,* ἡνίας, *Complut. abeſt utrumque. Vetus interpres quomodo legerit, vix judicari poteſt.* (*g*) Caput.] *Aliqui,* προτομὴν, *quod aut idem ſignificat, aut imaginem uſque ad umbilicum.*

MACCABÆORUM TERTIUS.

CAP. I.

(*a*) STeterunt.] Παρῆσαν, affuerunt. (*b*) Deſcriptionem.] (*Quaſi dicas*) Ceritum tabulas. (*c*) Coercitam libertatem.] *In quibuſdam codicibus,* προνομευσαμένην, direptam. In quibuſdam, εἰς τὴν προσυνεσταμένην αὐθεντίαν, ad antea conſtitutam libertatem. (*d*) Honorantes.] *Hac notione interdum ſumi,* στυγεῖν, *notarunt Grammatici. In quibuſdam codicibus eſt,* στοιχοῦντες, *quaſi aſcendentes per gradus civilium honorum.* (*e*) Generoſo.] *Corrigendum,* γενναίῳ. (*f*) Qui nihil ignoraverit.] *In quibuſdam eſt,* ἠγνοηκὸς, *& vertendum eſſet,* non enim ſic contemnetur talis cœtus, qui nihil ignoravit. (*g*) Diligentiam.] *Al. addunt,* προσίεως, adhibendi. (*h*) Et ſilentio.] *Alii,* καὶ ἔργῳ, & opere. (*i*) Antiquitus indurata.] *In aliquo codice, & Complutenſi, eſt,* πεπωρωμένης, inveterata. (*k*) Simul.] *In quibuſdam, pro* ζῶν, *eſt,* νῦν, nunc. (*l*) Inſanabilis.] Al. ἄλεκτον, qui verbis exprimi non poſſit, *al.* ἄληκτον, perpetuus. (*m*) Incurvis.] *Plerique,* ἐπίκυφον, incurvam. (*n*) Ad paulo ante.] *Delendum eſt in noſtra illud,* ὁ γὰρ τὴν, *& ſcribendum,* τὴν, *quamvis & illa lectio in multis ſit codicibus.* (*o*) Diripi.] Al. διασπασθῆναι, ſcindi. (*p*) Demerſos ponto.] *Corrigendum in noſtra,* ποντοβρόχους. (*q*) Domine.] Al. σὺ δέσποτα, tu Domine.

Lectori.

IN *hac Editione Notarum* Flam. Nobilii *præter* Scholia *quædam Græca quæ in* Nobilio *prætermiſſa ſunt, & Scriptorum Græcorum verba quæ interdum Latine tantùm a* Nobilio *citantur, etiam omnia quæ in* Johan. Druſii *Fragmentis Veterum Interpretum extant, & in* Nobilio *non habentur, ſuis locis inſerta reperies. Vale.*

B. W.

GENESIS.

Verſionis Græcæ τῶν ό. Editionem Romanam ſecundum exemplar Vaticanum, quæ omnium antehac excuſarum ad eam quæ in Origenis Hexaplis olim extabat (quam omnes ſcriptores veteres, ipſeque Hieronymus, puram & ſinceram judicabant) proxime accedit, in Bibliis noſtris exhibuimus, ſubjectis ad finem cujuſlibet paginæ ex noſtro exemplari MS. vetuſtiſſimo Alexandrino variantibus lectionibus. Ne tamen aliarum Editionum uſum lector deſideraret viſum eſt duas earum præcipuas cum Romana conferre & diſcrepantias omnes annotare, Venetam ſcilicet & Complutenſem. Illam omnium quæ typis editæ ſunt primam, ad varia antiqua MSS. exemplaria collatam publicavit Aldus Manutius, Anno 1518. ex qua omnes Editiones Germanicæ derivatæ; hanc a viris doctis ex multis exemplaribus concinnatam ſecuti ſunt qui Biblia illa magna & celebria, Regia, Commeliniana Fr. Vatabli, & nupera Pariſienſia ediderunt. Hæc vero lectori offerimus, ut in unica hac noſtra Editione, ſi non omnibus aliis ſaltem præcipuis fruatur, & ut ex his collationibus intelligat, cum in omnibus quæ fidem & mores ſpectant, Editiones hæ inter ſe conveniant, verſionem illam Lxx. omnium primam & antiquiſſimam ab antiquis celebratam, adhuc quoad ſubſtantiam extare, contra neotericos quoſdam qui non minus imperite quam temere affirmant eam prorſus periiſſe, vel ita corruptam eſſe ut eadem verſio dici non poſſit, de quo aliiſque huc ſpectantibus vide Prolegomena.

B. W.

A. Aldinam Editionem denotat.
C. Complutenſem.
O. Oxonienſem Librum MS. Coll. Univerſit. Octoteuchum dictum, quem cum MS. Alexandr. contulit Patric. Junius in notis ſuis ad MS. Alex. uſque ad cap. 14. Num. Reliquæ variæ lectiones lib. Num. Deut. Joſ. Judic. & Ruth hic exhibentur.

CAP. I.

V. 2. ΣΚΟ'ΤΟΣ ἐπάνω] A σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω. 4 ἀνὰ μέσον] Comp. ἀναμέσον. 6 καὶ ἐγένετο οὕτως] C deſunt. 9 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 24 τῆς γῆς κατὰ γένος] C τῆς γῆς καὶ τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 25 κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, &c] C κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. 26 πάσης τῆς γῆς] C πάντων τῆς γῆς. 29 πάσης τῆς γῆς] A C τῆς γῆς.

CAP. II.

V. 2 κατέπαυσε τῇ] C κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ. 3 ποιῆσαι] C ποιεῖν. 4 ἐγένετο ἡ ἡμέρα] A ἐγένετο ἡ ἡμέρα ᾗ. κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός. 5 γενέσθαι.... ἀνατεῖλαι] A ἀνατεῖλαι.... γενέσθαι. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεὸς. 7 χοῦν ἀπὸ] A C χοῦ λαβών. ὁ ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος. 8 ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεὸς. 11 ἐκεῖ οὗ] A ἐκεῖ ὄν. 12 ἐκεῖ ἐστιν] C καὶ ἐκεῖ ἐστιν. 14 προπορευόμενος] C πορευόμενος. Εὐφράτης] C οὗτος Εὐφράτης. 15 παραδείσῳ τῆς τρυφῆς] A παραδείσῳ. 20 θηρίοις τοῦ ἀγροῦ] C θηρίοις τῆς γῆς. 21 ὁ θεὸς] A κύριος ὁ θεός. 22 ὁ θεὸς] A κύριος. C κύριος ὁ θεός. 23 ἐλήφθη] ἐλήφθη αὕτη. 24 πρὸς τὴν γυναῖκα] A τῇ γυναικί.

CAP. III.

V. 2 φαγούμεθα] C φαγόμεθα. 6 ἀπὸ τοῦ] A τοῦ. C ἡ γυνὴ τοῦ] 9 τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου] A C τοῦ παραδείσου. 9 κύριος ὁ θεὸς] A ὁ θεός. 11 αὐτῷ ὁ θεὸς] C αὐτῷ. 13 κύριος ὁ θεὸς] A C ὁ θεός. 14 κτηνῶν.... θηρίων] C θηρίων... κτηνῶν. 15 τηρήσει... τηρήσεις] C τειρήσει... τειρήσεις. 16 τὸν στεναγμὸν] C τοὺς στεναγμούς. 17 τῷ δὲ Ἀδὰμ] C καὶ τῷ Ἀδάμ. 20 ὅτι μήτηρ. C ὅτι αὕτη μήτηρ. 22 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς] C καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

CAP. IV.

V. 3 τῷ κυρίῳ] A τῷ θεῷ. 5 καὶ ἐλυπήθη κάϊν] A C καὶ ἐλύπησε τὸν κάϊν. 6 τῷ προσώπῳ αὐτοῦ] A τῷ προσώπῳ. C τὸ πρόσωπον. αὐτοῦ. 7 ἄρξεις αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἄρξεις. 8 ἀνέστη] A καὶ ἀνέστη. 9 κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός. 10 τί πεποίηκας.] C τί ἐποίησας τοῦτο. 11 ἀπὸ τῆς γῆς] A ἐπὶ τῆς γῆς. 12 C ὅτε ἐργᾷ] ὅτι ἐργᾷ. 13 κύριον τὸν θεὸν] C κύριον. 14 εἰ ἐκβάλλεις] A εἰ ἐκβαλεῖς. C καὶ ἐκβάλλεις. 16 Ἐξῆλθε δὲ] C καὶ ἐξῆλθε. ἐδέμ] A ἐδώμ. C ἐδέν. 17 αὐτοῦ, ἐνώχ] A αὐτοῦ ἐνώς. 18 Ἐγεννήθη δὲ] C καὶ ἐγεννήθη. τῷ ἐνώχ] A τῷ ἐνώς. μαλελεήλ. καὶ μαλελεήλ] C μαιήλ. καὶ μαιήλ. 19 ἑαυτῷ] C αὐτῷ. ἀδὰ] C ἀδδά. 22 καὶ αὐτὴ ἔτεκε] C ἔτεκεν καὶ αὐτή. 23 ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξὶν αὐτοῦ ἀδδά. 24 ἐκ κάϊν] C κάϊν.

CAP. V.

V. 3 τριάκοντα καὶ διακόσια ἔτη] C ἔτη διακόσια τριάκοντα. A τριάκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. 4] A totus hic verſus deeſt. 5 καὶ ἐγένοντο] A ἐγένοντο δέ. 6 πέντε καὶ διακόσια ἔτη] C ἔτη διακόσια πέντε. 7 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόσια] C ἔτη ἑπτακόσια ἑπτά. 8 δώδεκα καὶ ἐννακόσια ἔτη] C ἔτη ἐννακόσια δεκαδύο. 10 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια] C ἔτη ἑπτακόσια δεκαπέντε. 11 πέντε ἔτη καὶ ἐννακόσια] C ἔτη ἐννακόσια πέντε. 12 ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη] C ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. 13 αὐτὸν τὸν] αὐτῷ τόν. τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη] C ἔτη ἑπτακόσια τεσσαράκοντα. hoc modo per totum caput invertit numerorum ordinem, & cap. 11. 16 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 19 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 22 θεῷ μετὰ] C θεῷ καὶ ἔζησεν ἐνὼχ μετά. αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. 24 μετέθηκεν] C μετατέθεικεν. 25 ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν] A ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. C ἔτη ἑκατὸν καὶ ἑξηκονταπέντε. 26 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν. δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη] A δύο καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη. C ἔτη ὀκτακόσια δύο. 30 αὐτὸν τὸν] A αὐτῷ τόν.

CAP. VI.

V. 1 καὶ ἦν νῶε] C καὶ νῶε ἦν. ἐγέννησε τρεῖς] C ἐγέννησε νῶε τρεῖς. 2 υἱοὶ] C οἱ υἱοὶ τοῦ. 3 εἰς τὸν αἰῶνα] A deſunt. 4 ἐγεννῶσαν αὐτοῖς] C ἐγέννησαν ἑαυτοῖς. 7 ἐνεθυμήθην] A μετεμελήθην. αὐτοὺς] C αὐτόν. 8 ἐναντίον] C ἔναντι. 13 κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε] C ὁ θεὸς πρὸς νῶε. 14 ποιήσεις τὴν κιβωτὸν] A ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτόν. C ποιήσεις ἐπ' αὐτῆς. 15 ὕψος αὐτῆς] C ὕψος. 16 τὴν κιβωτὸν] A μετὰ τὴν κιβωτόν. θύραν τῆς κιβωτοῦ] C θύραν. 17 ἐπάγω] C ἐπάξω. 18 μετὰ σοῦ] A πρὸς σέ. 19 καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν] C deſunt. 20 ὀρνέων τῶν πετεινῶν μετὰ] A ὀρνέων κατά. C ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατά. 21 σεαυτῷ] C μετὰ σεαυτοῦ. 22 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. κύριος ὁ θεὸς] C ὁ θεός.

CAP. VII.

V. 2 τῶν μὴ] A τῶν μὴ ὄντων. 3 τῶν καθαρῶν] C deſunt. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ] C deſunt. 4 ἐπὶ τὴν γῆν] C ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ] C πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἥν. πάσης τῆς γῆς] C τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. 8] C totum verſum hoc modo. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν. A καὶ ἀπὸ τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν. 9 ὁ θεὸς τῷ νῶε] A αὐτῷ ὁ θεὸς C κύριος ὁ θεὸς τῷ νῶε. 11 ἑξακοσιοστῷ] A ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ. 13 μετ' αὐτοῦ] C μετ' αὐτῶν. 14 θηρία κατὰ] C θηρία τῆς γῆς κατά. κτήνη κατὰ] C κτήνη τῆς γῆς κατά. καὶ πᾶν ἑρπετὸν] C inverſim. καὶ πᾶν ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν, &c. ὄρνεον πετεινὸν] A πετεινόν. 16 σαρκὸς, εἰσῆλθε] C σαρκὸς, εἰσῆλθε πρὸς νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ] C ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν. 17 νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς] C νύκτας. 18 ἐπληθύνετο] C ἐπληθύνθη. 19 σφόδρα σφόδρα] C σφόδρα σφοδρῶς. ἐκάλυψε] C ἐπεκάλυψε. 20 πεντεκαίδεκα] A C δεκαπέντε. 22 πᾶν ὃ ἦν] A C πᾶς ὃς ἦν. 23 ἐξήλειψε] A ἐξηλείφθη. τῆς γῆς, ἀπὸ] A πάσης τῆς γῆς ἀπό. μόνος νῶε] C νῶε μόνος. 24 ἐπὶ τῆς] A ἀπὸ τῆς.

CAP. VIII.

1 Ἀνεμνήσθη] A ἐμνήσθη. ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων] A ἑρπετῶν. ἐν τῇ κιβωτῷ] C εἰς τὴν κιβωτόν. ἐπὶ τὴν γῆν] C ἐπὶ τῆς γῆς. 2 ἐπεκαλύφθησαν] A ἀπεκαλύφθησαν. 3 καὶ ἠλαττονοῦτο] A ἐνεδίδου καὶ ἠλαττονοῦτο. πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν] C ἑκατὸν πεντήκοντα. 4 μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ] C τῷ ἑβδόμῳ μηνί. ἠλαττονοῦτο] C πορευόμενον ἠλαττονοῦτο. 5] C hoc modo, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ] A ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ 6 ἠνέωξε] C καὶ ἀνέωξε. 7 κόρακα] A κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ. Et C. ſed ſine articulo τοῦ. ἀνέστρεψεν] A ὑπέστρεψεν. 8 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. 9 καὶ οὐχ] C καὶ μή. ἀνέστρεψε] C ὑπέστρεψεν. τῆς γῆς] A πάσης τῆς γῆς. χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς] A αὐτὴν εἰς. C αὐτὴν πρὸς αὐτὸν εἰς. 10 ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν] C ἑπτὰ ἡμέρας. 11 ἀνέστρεψε] C ἀπέστρεψε. τὸ πρὸς ἑσπέραν] C deſunt. ἀπὸ τῆς γῆς] C ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 12 ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν] C ἑπτὰ ἡμέρας. 13 μιᾷ τοῦ μηνὸς] C deſunt. ἀπὸ τῆς γῆς] C ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 14] C hoc modo. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ, ἑπτὰ καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐξηράνθη ἡ γῆ, καὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέωξε τὴν κιβωτόν. A Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐξηράνθη ἡ γῆ. 15 τῷ νῶε. C πρὸς νῶε. 16 καὶ ἡ γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου] C καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου. 17 καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ] A deſunt. ἐπὶ τῆς γῆς] C καὶ πληρώσατε τὴν γῆν. 19 πετεινὸν.... ἑρπετὸν] A invertit. κατὰ γένος αὐτῶν] C deſunt. ἐξήλθοσαν] C ἐξῆλθεν. 20 τῷ κυρίῳ] A τῷ θεῷ. εἰς ὁλοκάρπωσιν] C ὁλοκαύτωσιν 21 κύριος ὁ θεὸς] A κύριος. καταράσασθαι] A τοῦ καταράσασθαι. C καταρᾶσθαι. ἐπιμελῶς... αὐτοῦ] A deſunt. ἔτι πατάξαι] C πατάξαι.

CAP. IX.

2 Καὶ ὁ τρόμος, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν] A καὶ ὁ φόβος ὑμῶν, καὶ ὁ τρόμος. C καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν. τὰ πετεινὰ] A τὰ ὄρνεα. καὶ ἐπὶ πάντας] C καὶ πάντας ὑπὸ χεῖρας] A ὑποχειρίους. 3 ἑρπετὸν] C πετεινόν. 5 ἀδελφοῦ] C ἀδελφοῦ αὐτοῦ. τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου] A αὐτό. 6 αἷμα τὸ αὐτοῦ] C αἷμα τὸ ἀνθρώπου, τὸ αὐτοῦ. 7 κατακυριεύσατε αὐτῆς] A πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. 8 τῷ νῶε] C πρὸς νῶε. μετ' αὐτοῦ] A deſunt. 9 Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ] A καὶ ἐγὼ ἰδού. C ἰδοὺ ἐγώ. 10 ζώσῃ] A C τῇ ζώσῃ. μεθ' ὑμῶν] C μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. ὅσα ἐστὶ μεθ'] A ὅσα μεθ'. 11 ἔτι ἔσται] A ἔσται ἔτι. καταφθεῖραι] A τοῦ καταφθεῖραι. 12 κύριος ὁ θεὸς] A ὁ θεός. πρὸς νῶε] C τῷ νῶε. ζώσης] C deeſt. ἥ ἐστι] A ὅσα ἐστί. 14 τόξον] C τόξον μου. 15 ζώσης] C deeſt. καὶ οὐκ] A οὐκ. 16 ὄψομαι] A ὄψομαι αὐτήν. C ὄψομαι αὐτό. καὶ τῆς γῆς] C καὶ ὑμῶν ἐν πάσῃ σαρκὶ] A ἥ ἐστιν ἐν πάσῃ σαρκί. 17 θεὸς] C κύριος ὁ θεός. χὰμ δὲ ἦν] A χὰμ ἦν. 19 υἱοὶ] C οἱ υἱοί. 23 ἐπέθεντο] A ἐπέθηκαν. συνεκάλυψαν] C ἐκάλυψαν. 25 χαναὰν παῖς] A χὰμ παῖς. C χαναάν. παῖς. 26 παῖς οἰκέτης] A παῖς. 27 τοῖς οἴκοις] A τοῖς σκηνώμασι. ἔτη τριακόσια πεντήκοντα] A τριακόσια πεντήκοντα ἔτη.

CAP. X.

1 αὗται δὲ αἱ] C αὗται αἱ. 2 μαδοὶ, καὶ Ἰωυὰν] C μαδαΐ καὶ Ἰωϊνάν. καὶ ἐλισὰ] C deſunt. 3 θοργαμὰ] C θογωρμά. 5 καὶ ἐν ταῖς] C καὶ ταῖς. 6 μεσραΐμ, φοὺδ] C μεσοραεΐμ, φούθ. 8 νεβρὼδ] C νεμβρώδ. 9 ἐναντίον] C ἔναντι. κυρίου] κυρίου τοῦ θεοῦ. 11, 12 καὶ τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, καὶ τὴν χαλὰχ, καὶ τὴν δασὴ ἀνὰ μέσον νινευΐ] A deſunt. δασὴ] C δασήμ. μεγάλη] C ἡ μεγάλη. 13] C hoc modo λουδιείμ. καὶ τοὺς αἰνεμαμιείμ, καὶ τοὺς λαβιείμ, καὶ τοὺς νεφθυείμ. 14 χασμωνιεὶμ] C χασλωνιείμ. ὅθεν ἐξῆλθε] C ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν. 15 αὐτοῦ] A deeſt. 18 καὶ τὸν ἀράδιον] A τὸν ἀράδιον. μετὰ τοῦτο] C μετὰ ταῦτα. 19 ἐλθεῖν εἰς] C εἰσελθεῖν εἰς. ἐλθεῖν ἕως Σοδόμων] C ἐλθεῖν Σοδόμων. δασὰ] C λασά. 20 υἱοὶ] C οἱ υἱοί. 21 ἔβερ] A ἄβερ. 23 οὖζ] A C ὤς 24 καὶ καϊνᾶν] C καϊνὰν δέ. 26] C ἰελμωδὰδ, καὶ τὸν σαλὲφ, καὶ τὸν ἀσαρμαὼθ, καὶ ἰεράχ. 27 ὀδοῤῥά. C τὸν ὀδοῤῥάμ. αἰβὴλ] C αἰζήλ. 28 καὶ εὐὰλ] A deſunt. C καὶ γεβάλ. καὶ σαβὰ] A σωβᾶ C σαβάν. 29 εὐιλὰ] C τὸν εὐιλάτ. 30 σαφηρὰ] C σωφηρά. 32 κατὰ γενέσεις] C κατὰ συγγενείας.

CAP. XI.

4 δεῦτε. A. δεῦτε ϗ. ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. ἔσαι ἡ κεφαλὴ] A κεφαλὴ ἔσαι. ἡμᾶς ἐπὶ] C. ἡμᾶς ἀπὸ. 5. κύριος. C κύριος ὁ θεός. 6 ϗ νῦν. A τὰ νῦν. ἀπ' αὐτῶν] A ἐξ αὐτῶν. 7. αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν. A. ἐκεῖ τὰς γλώσσας αὐτῶν. C. αὐτῶν γλῶσσαν. 8. διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος. A. ἔσπειρεν αὐτοὺς κύριος. C. διέσπειρε κύριος αὐτούς. πρόσωπον] A. τὸ πρόσωπον. 10. υἱός. A. deeſt. 11. αὐτὸν τὸν. A. αὐτῷ τὸν, per totum hoc caput. ἔτη πεντακόσια] A πέντε ϗ τριάκοντα ϗ τριακόσια ἔτη. 13. τετρακόσια. A. τριακόσια τριάκοντα. C. τετρακόσια τριάκοντα. 15 ϗ ἐγέννησε υἱοὺς ϗ θυγατέρας. C deſunt. 16 φαλέγ. A. C. φαλέκ. 17. διακόσια. A. C. τριακόσια. 18. τριάκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη. C. ἔτη ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα. 24. ἑκατόν. A. deeſt. 25 εἰκοσιπέντε. A. εἰκοσιεννέα. 26 αὗται δὲ αἱ. C. αὗται αἱ. 28. αὐτοῦ. A. deeſt. 31. εἰς γῆν χαναάν. A εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων. ἦλθον] A ἦλθεν. κατῴκησεν] C ᾤκησαν. 32. πᾶσαι. C deeſt. ἐν γῇ χαῤῥὰν] A ἐν χαῤῥάν.

CAP. XII.

1. τὴν γῆν. A. γῆν. 3. ἐνευλογηθήσονται. C. εὐλογηθήσονται. 4. καθάπερ. C καθὰ. 5. ἐξήλθοσαν. C ἐξῆλθε χαναὰν] A χαναάν· ϗ εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν χαναάν. 6. τὴν γῆν. A. deeſt. εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς] C deeſt. 8. ἐκεῖ. C deeſt ϗ ἀγγαί] C ϗ ἀγγέ. A. deſunt. κυρίου] A κυρίου τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. 10 ἐνίσχυσεν. C ἐνίσχυεν. 11 γυναικί. A C γυναικὶ αὐτοῦ. 13 Εἶπον. C εἰπὲ. ἕνεκέν σου. C. ἕνεκά σου. 14. αὐτοῦ. C. deeſt. 15. ἐς τὸν οἶκον. A. deſunt. 16. ϗ παῖδες. A. παῖδες. ϗ ἡμίονοι] A. ἡμίονοι. 19. ἱνατί. C ϗ ἱνατί. γυναῖκα] A εἰς γυναῖκα. ἔναντί σου] C ἐναντίον σου. λαβὼν] A ϗ λαβών. ἦν αὐτῷ] A C ἦν αὐτῷ, ϗ λὼτ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

1. ϗ λὼτ μετ' αὐτοῦ. A. deſunt. 2. κτήνεσι. C ἐν κτήνεσι. 3. ἦλθεν. C. ἐξῆλθεν. 4. ἀρχήν. A. σκηνήν. τὸ ὄνομα τοῦ] A τῷ ὀνόματι. C. τὸ ὄνομα. 5 σκηναί. A C κτήνη. ἦν] C deeſt 6 Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. C ϗ οὐκ ἠδύναντο κατοικεῖν ἅμα. 7 τῶν κτηνῶν τοῦ Λώτ. C τοῦ λώτ. 8 μου... σου. A. σου... μου. ἐσμὲν ἡμεῖς] A ἡμεῖς ἐσμέν. 9 εἰ δὲ σύ. C εἰ σύ. 10 λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. C. τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λώτ. ἐπεῖδε] A. εἶδε. πᾶσα] C deeſt, ϗ ὡς ἡ] A ὡς ἡ. 11. ἑαυτῷ λώτ. C. λὼτ ἑαυτῷ. ἐν γῇ] C εἰς γῆν. 14 Ὁ δὲ θεὸς εἶπε τῷ. C εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς. ἀνάβλεψον] C ἀναβλέψας. ϗ ἴδε] C ἴδε. ἀνατολὰς] C ἀνατολήν. 15 αἰῶνος. C τοῦ αἰῶνος. ἐξαριθμηθήσεται] A C. ἐξαριθμήσεται. 17. διόδευσον. A. διόδευον. 18. χεβρώμ. C. χεβρών.

CAP. XIV.

1. καὶ ἀριώχ. C. ἀριώχ. βασιλέως ἐλλασὰρ] A βασιλεὺς ἐλλασάρ, καί. ἐλάμ] C. αἰλάμ. 2. μετὰ Σενναάρ. C Σενναάρ. μετὰ Συμοβὸρ] C. Συμόρ. 4. αὐτοὶ ἐδούλευσαν. A. ἐδούλευον. 5 μετ'. A. οἱ μετ'. ϗ καρναῒν] C. καρναΐν. αὐτοῖς, ϗ τοὺς ὀμμαίους τούς] A αὐτοῖς, ϗ τοὺς σομαίους τούς. C. αὐτοῖς, ϗ τοὺς ἐμμαίους. 6. φαράν. C. φαράμ. 7 ἀμοῤῥαίους, τούς. C ἀμοῤῥαίους ϗ τούς. ἀσασονθαμάρ. A. ἀσανθαμάρ. 8. ἐν τῇ. C. ἐπὶ τῇ. 9. οἱ. C. ϗ οἱ. 10 φρέατα. C φρέατα, φρέατα. εἰς τὴν ὀρεινήν, ἔφυγον] C. ἔφυγον εἰς τὴν ὀρεινήν. 11. Ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον. A. Ἔλαβον δὲ τὴν ὀρεινήν, ϗ ἐπρονόμευσαν τὴν ἵππον. βρώματα] A ὑπάρχοντα. 12. κατοικῶν. C. κατασκηνῶν. 13. τῶν ἀνασωθέντων τις. C τις τῶν ἀνασωθέντων. παρὰ] A πρὸς. ἀμοῤῥαίου] C ἀμμώρ. αὐνάν] A αὐνάν. 14 ἀδελφιδοῦς. A ἀδελφός. ϗ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν] A deſunt. ὀπίσω] C deeſt. 15. χοβά. A. σοβά. C. χοβάλ. 16. λώτ. C. τὸν λώτ. ἀδελφιδοῦν] A. ἀδελφόν. πάντα] C deeſt. 17 Σοδόμων. C. Σοδόμων, ϗ βασιλεὺς γομόῤῥας. ὑποστρέψαι] C ἀποστρέψαι. Σαβὺ] A Σαβῆ. C Σαυή. τὸ πεδίον τῶν βασιλέων] C. πεδίον βασιλέως μελχισεδέκ. 18 ἄρτους. C αὐτῷ ἄρτους. τοῦ ὑψίστου] A ὑψίστου. 19 τὸν ἄβραμ. C αὐτὸν μελχισεδέκ. 20 ὁ θεός. C κύριος ὁ θεός. ἄβραμ] A. deeſt. 22 κύριον. C deeſt. αὐνᾶν] C. ἀνέρ.

CAP. XV.

1. ὁράματι A. ὁράματι τῆς νυκτός. 2. κύριε. C. deeſt. 3. Σπέρμα. C. τέκνον. 4. κυρίου. C θεοῦ. λέγουσα] C λέγων. ἀλλ' ὃς] A. ἄλλος. 5. δή. C. deeſt. 6. Καὶ ἐπίστευσεν. C. ἐπίστευσε δὲ. 8. κύριε. C. κύριε θεέ. 11. σώματα, ἐπὶ τά. A. σώματα, τά. C. Σώματα, ϗ τά. 12. φόβος σκοτεινὸς μέγας. C. γνόφος σκοτεινός. κακώσουσιν αὐτούς, ϗ ταπεινώσουσιν αὐτούς] C κακώσουσιν, ϗ ταπεινώσουσιν. 14. ἐγώ, μετὰ. C. ἐγώ, λέγει κύριος, μετὰ. ὧδε] A. deeſt. 15 ἀπελεύσῃ. C πορεύσῃ. τραφεὶς] A deeſt. C ταφείς. 17 Ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο. C Ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐγένετο ὁ ἥλιος. λαμπάδες] C ἦλθον λαμπάδες. τῷ Ἀβρὰμ διαθήκην] A τῷ ἄβραμ. C. διαθήκην τῷ ἄβραμ.

CAP. XVI.

2. ἰδού. C. ἰδοὺ δή. μέ] C μοί. ὅπως] A deeſt. ὑπήκουσε] C ἐπήκουσε. 3. Σάρα. A. deeſt. ἔδωκεν] A. C. ϗ ἔδωκεν. τῷ ἄβραμ] C. ἄβραμ τῷ. 4. ϗ συνέλαβε. A. συνέλαβε. 6. αὐτήν. C. αὐτῇ. 7. κυρίου. A. κυρίου τοῦ θεοῦ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν ὁδῷ Σούρ. C deſunt. 8 κυρίου. C. deeſt. 10. ὑπό. A. ἀπό. 11. κύριος. C. ὁ θεός. 13. τὸ ὄνομα. A ἄγαρ ὄνομα. σὺ ὁ] C σὺ εἶ ὁ. εἶπε] A εἶπον. 14 φρέαρ οὗ. A ἐκεῖνο φρέαρ οὗ. βαράδ] A βαράχ. τῷ ἄβραμ τὸν ἰσμαήλ] C τὸν ἰσμαὴλ τῷ ἄβραμ.

CAP. XVII.

1. εὐαρέστει ἐνώπιον. A. εὐαρεστήσεις ἐναντίον. 4. ἐγώ. C. deeſt. 6. Βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. C. βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἔσονται. 7. ἀνὰ μέσον σου. C. ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ ἀναμέσον σοῦ. 8. εἰς θεόν. A. θεός. 9. σὺ ϗ τὸ σπέρμα σου. A. ϗ τῷ σπέρματί σου. C. ϗ τὸ σπέρμα σου. 10. ὑμῶν. C. ὑμῖν. 12. ϗ οἰκογενὴς ϗ ὁ ἀργυρώνητος. A C ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου ϗ ὁ ἀργυρώνητος. ἀπὸ] A. ἀπὸ δὲ. 14 ἀπερίτμητος ἄρσην, ὅς. A. ἀπερίτμητον ἄρσεν, ὅ. αὐτοῦ τῇ] C αὐτοῦ ἐν τῇ. ἐξολοθρευθήσεται] C. ἐξολοθρευσήσεται, ϗ ἀφανισθήσεται. 15 αὐτῆς σάρα C αὐτῆς ἔπ Σάρα. 17 ἐτῶν. A ἐτῶν οὖσα. 18 ἐναντίον σου. ἐνώπιόν σου. 19. στήσω. C θήσω. εἶναι αὐτοῦ θεὸς] C deſunt. A εἶναι αὐτῷ θεός. 20 ϗ ἰδοὺ εὐλόγηκα. C ἰδοὺ εὐλογήσω. ϗ αὐξανῶ αὐτὸν] A. deſunt. 22. λαλῶν. A. ὁ θεὸς λαλῶν. 24. περιετέμετο. C. περιέτεμε. 25. A. totus hic verſus deeſt. οἰκογενεῖς αὐτοῦ] A. οἰκογενεῖς. ἐθνῶν.] A. ἐθνῶν ϗ περιέτεμεν αὐτούς.

CAP. XVIII.

2. ἰδών. A. ἰδὼν αὐτούς. 5. εἶπον. A. εἶπαν. 6. τὴν σκηνήν. A. τῆς σκηνῆς. 7. ἁπαλὸν μοσχάριον. C μοσχάριον ἁπαλόν. 9. Εἶπε. A. Εἶπον. 10. Εἶπε δὲ. A. Εἶπε δέ, ἰδού. τῇ θύρᾳ] C τὴν θύραν. 11 πρεσβύτεροι. C. deeſt. ἡμερῶν] C ἦσαν ἡμερῶν. 12 πρεσβύτερος. C πρεσβύτης. 13 Καὶ εἶπε. C εἶπε δὲ ἐγὼ δὲ] C ἐγώ. 14. ἀδυνατήσει. A ἀδυνατεῖ. ἀναστρέψω] A ἐπαναστρέψω. ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας] C. εἰς ὥρας ἀναστρέψω πρὸς σέ. 15. αὐτῇ. A. deeſt. 16. ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες. C οἱ ἄνδρες ἐκεῖθεν, & 22. v. 17 οὐ. A deeſt. Ἐγὼ] C deeſt. 19 τ εῖν. C. τοῦ ποιεῖν. 21. Καταβάς. C. ϗ καταβάς. 22. ἔτι. C. deeſt 24 ἀπολεῖς. C ἀπολέσεις. 25 σὺ ποιήσεις ὡς τό. C ποιήσης τό. τοῦ] C deeſt 26 ἐὰν ὦσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι. A ἐὰν εὕρω ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δικαίους. ὅλην τὴν πόλιν, ϗ] A deſunt. 27 μου. C deeſt. 28 τῶν πεντ C τῶν τεσσαρακονταπέντε. 29 δὲ. C deeſt. οὐ μὴ ἀπολέσω] A οὐκ ἀπολ 31 ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. A ἕνεκεν τῶν εἴκοσι.

CAP. XIX.

1 πύλην. A πόλιν. ἐξανέστη] C ἀνέστη. 2 εἰς. C deeſt. νίψασθε] A νίψ πῖον] A τόπον. 3 τὸν οἶκον. C τὴν οἰκίαν. 4 δὲ. A ϗ. περιεκύκλω C ἐκύκλωσαν. πρεσβυτέρου] C πρεσβύτου. ἅπας] C πᾶς. 5 ἐξεκαλοῦντο. C κάλουν. ἔλεγον] C εἶπον. οἱ ἄνδρες... τὴν] A deſunt. 7 πρὸς αὐτούς. C ἀ ἀδελφοί. C ἄνδρες ἀδελφοί. 8 δύο. A deeſt. καθὰ] C καθ' ὅ. σκέπην] A γην. 9 αὐτῷ] deeſt. 11 ἐν. A deeſt. 12 εἰσί σοι. A ἐστί τις σοι. ἐναντίον] C πον. 13 ἐκτρίψαι. A ἐντρίψαι. 14 ἐκτρίβει. C ἐκτρίψει. ἐνα C ἐνώπιον. 15 ἡνίκα δὲ C ὡς δὲ. λάβε] C παράλαβε. δύο] C deeſt. 17 βλέψης. A βλέψῃ. 19 ἔλεος. C χάριν. τοῦ ζῆν] C τοῦ ζῆσαι. διασωθῆναι] C μή ποτε] A C μή. 20 ϗ ἐκεῖ διασωθήσομαι A ἐκεῖ σωθήσομαι. C ϗ σωθ 21 ϗ ἐπί. A ἐπί. 22 ποιῆσαι. A τοῦ ποιῆσαι. 24 ἐξ. A ἐκ τοῦ. ρίχωρον. A περίοικον. ϗ τὰ] A πάντα τά. 27 ἐναντίον. C ἔναντι. 28 γομόῤῥας. C ρων. τῆς περιχώρου] A τῆς γῆς τῆς περιχώρου. ἀνέβαινεν] C deeſt. 29. τὸν θεόν. A ειον. ἐμνήσθη] C ἐμνήσθη. κύριον] C deeſt. 30 Ἀνέβη δὲ. A καὶ C Ἐξῆλθε δὲ. αὐτὸς] A deeſt. δύο] A deeſt. 13 ἐπὶ τῆς. A τ. 32 Δεῦρο, ϗ. A δεῦρο οὖν 33 ἐκείνῃ. A ταύτῃ. ἐν τῇ νυκτὶ A τὴν νύκτα ἐκείνην. αὐτόν, ϗ ἐν τῷ] A αὐτήν, ϗ. C αὐτόν, ϗ. 34 νυκτὶ ταύτῃ. A τὴν νύκτα ταύτην. 35 αὐτόν. A αὐτήν. 36] C hoc o ne, ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν αἱ δύο θυγατέρες λώτ. λέγουσα] C deeſt. λέγουσα, ἐκ νους μου] A υἱὸς τοῦ γένους μου, λέγουσα.

CAP. XX.

1 ἐκεῖθεν ἀβραάμ. C ἀβραὰμ ἐκεῖθεν. εἰς γῆν] C deſunt. 3 εἰν C deſunt. εἶπεν] A εἶπεν αὐτῷ. σὺ ἀποθνήσκεις] C ἀποθνήσκεις σύ. ἀπο C οὐκ ἀποκτενεῖς. 6. αὐτῷ. A deeſt. σου] A ἐγώ σου. ἁμαρτεῖν σε] C ἁ τῆσαι. 7 ζήσῃ. C ζήσεις. ἀποδίδως] C ἀποδῶς. γνώσῃ] C γνῶθι. ἀποθ A ἀποθνήσκεις. 8 πάντα. C κατὰ πάντα. ἄνθρωποι] C ἄνδρες. 9 ἐπ C ἐποίησας. ποιήσει] C πεποίηκεν. 11 ἄρα οὐκ. A μήποτε οὐκ. 12 μοι A μοι ϗ εἰς. 13 εἰς ἐμέ. A ἐπ' ἐμέ. 14 ϗ πρόβατα. A πρόβατα. ϗ π δας] A παῖδας. 15 γῆ μου. A γῆ. 16 τῇ δέ. C ϗ τῇ. C hoc modo, τῷ ἀδ σου χίλια δίδραγμα. 17 τάς. C πάσας τάς. ϗ ἔτεκον] C ϗ πάντα τὰ αὐτῶν, ϗ ἔτεκον. 18. κύριος. C ὁ θεός.

CAP. XXI.

1 Τῇ Σάῤῥᾳ. C. τὴν Σάῤῥαν. 2 ἔτεκε τῷ. A ἔτεκε Σάῤῥα τῷ. ὁ θ C κύριος. 5 Καί. A deeſt. ἑκατὸν ἐτῶν] C ἐτῶν ἑκατόν. ἐγένετο] C γ 6 ἄν. A deeſt. 10 ταύτην. C deeſt. παιδίσκης] A παιδίσκης τ της. 11 αὐτοῦ. A C αὐτοῦ Ἰσμαήλ. 13 ταύτης. C deeſt. 14 ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον. C τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. τὸ αὐτῆς] A ϗ τὸ μετ A τήν. 15. ἐκ. C deeſt. 16 Ἀπελθοῦσα δὲ. C Καὶ ἀπελθοῦσα. ἀπ αὐτοῦ] A ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν. C ἀπέναντι. 17 θεοῦ. C κυρίου. 18 τῇ χειρί σ C τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 19 ὕδατος. C deeſt. παιδίον] C παιδίον αὐτῆς. 21 A C ἐρήμῳ φαράν. μήτηρ] C μήτηρ αὐτοῦ. ἐκ φαρὰν αἰγύπτου] A ἐκ γῆς αἰ C ἐκ τῆς αἰγύπτου. 22 Ἐγένετο δὲ. C ϗ ἐγένετο. ὀχοζάθ] C ὀχοζάδ. φιχόλ] A C φιχώρ, 23 ἢ σύ. C ἤ. 26 ἀβιμέλεχ. C deeſt. ῥῆμα] A πρᾶγμα. 30 ἀβ C deeſt. ἀμνάδας] A ἀμνάδας ταύτας. 32 διέθεντο διαθήκην. A διέθεντο ἀμ διαθήκην. C ἔθηκαν διαθήκην. ὀχοζάθ] C ϗ ὀχοζάδ. φιχόλ] A φιλόχ. C ὁ ὑπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. 33 τὸ ὄνομα. A ἐπὶ τῷ ὀνόματι.

CAP. XXII.

3 ἦλθεν. C ἦλθον. ἐπὶ τόν] C εἰς τόν. 4 αὐτοῦ. A deeſt. μακ C ἀπὸ μακρόθεν. 6 μετὰ χεῖρας ϗ τὸ πῦρ. C ϗ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρας] A ϗ 7 αὐτοῦ C αὐτοῦ· εἶπας. εἶπε δέ] A. deſunt. 9 ἐκεῖ. C deeſt. 11 ϗ C ϗ εἶπεν αὐτῷ. 13 τῶν. C ἐκ τῶν. αὐτὸν] A deeſt. δι' ἐμέ] A 18 ἐνευλογηθήσονται. C εὐλογηθήσονται. 19 ἅμα. A deeſt. 20 χώρ. A ναχώρ. 21 ὤζ. A C ὤξ. 22 χαζάδ. C χαζάθ. ϗ ἀζαῦ] A ναζαῦ. A ϗ τὸν ἀζαῦ. φαλδές. C φαλάς. Ἰελδάφ] C Ἰελδάθ. 24 πα A παλλακίς. ῥεῦμα] A ῥεημά. C ῥεμάν. ταβέκ] C ταάδ. ταάμ] C μοχά] C χωμᾶ.

CAP. XXIII.

3 τοῦ. A C deeſt. 4 τάφου. C deeſt. 6 οὐ μή. A deſunt. 8 ϗ λα σετε. C λαλήσετε. 9 αὐτῷ. C αὐτοῦ. 10 τῶν εἰσπορευομένων... πάντων. C των εἰσπορευομένων. 12 τῆς γῆς. A τῆς γῆς, ϗ τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ. 13 A παντὸς τοῦ λαοῦ. 15 γῆ. A ὅτι. C deeſt. A hoc ordine, ἀνὰ μέσον ϗ σοῦ, τί ἂν εἴη τοῦτο. 16 ἀβραὰμ τοῦ ἐφρών, ϗ ἀπεκατέστησεν. A de 17 ἔστη. A ἔστιν. τῷ διπλῷ σπηλαίῳ] C τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ. πᾶν δένδρον] A δρον. ϗ πᾶν ὃ ἐστὶν ἐν τοῖς] A ὃ ἐστὶν ἐν πᾶσι τοῖς. ϗ πᾶν ὃ] C ὅ. 19 ἐσ 20 ὃ ἦν ἐν. C τὸ ἐν.

CAP. XXIV.

2 πάντων τῶν αὐτοῦ. C τῶν αὐτοῦ πάντων. 3 ἐξορκιῶ. A ἐξορκίζω. τῷ υἱῷ μου Ἰσα C. Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ μου. 4 ἤ. C deeſt. ἐγεννήθην A ἐγενόμην. C ἐγὼ ἐγενόμην. 5 μ τε οὐ. C ἐὰν ὅσῳ μή. 7 ὃς ὤμοσε. C ὤμοσε. υἱῷ μου] A υἱῷ μου Ἰσαάκ. 8 ὅρκου μου. A τούτου. C ὅρκου μου τούτου. 13 ἐγώ C deeſt. τῆς πηγῆς] C τὴν πηγήν. τῆς οἰ των] C τῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκούντων. 14 πίε σύ C πίε. μετὰ τοῦ κυρίου] A τῷ ρίῳ. 15 αὐτοῦ. C deeſt. ἀδελφοῦ δέ. C τοῦ ἀδελφοῦ. 16 αὐτῆς. C deeſt. 17 δραμε. C ἔδραμε. αὐτῆς ϗ εἶπε] C αὐτῇ, ϗ εἶπεν αὐτῇ. 19 ἕως. C ἕως ὅ καμήλοις σου ὑδρεύσομαι. A ταῖς καμήλους σου ποτιῶ, ϗ ὑδρεύσομαι. 20 C ἐπὶ τό. ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι πάλιν] C πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι. ἐπὶ] A ἐπὶ. πάλιν.] A ὕδωρ. 22 ἐνώτια. C δύο ἐνώτια. 23 εἰ ἔστι. C ϗ εἰ ἔστι. τῷ] C eſt. 24 Ἡ δέ. C καί. 25 ϗ ἄχυρα. C ἄχυρα. 27 οὐκ ἐγκατέλ C οὐ καταλέλοιπε. αὐτοῦ] A deeſt. C σου. κυρίου μου ἐμέ τ'] C κυρίου μου ἀβραάμ. ἐμέ τ. μου] C κυρίου μου λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 18 εἰς τὸν οἶκον. A deſunt. τ τρὸς] A τῇ μητρί. 29 ἀδελφὸς ἦν. C ἦν ἀδελφός. 30 ἐν ταῖς χερσί. A τὰς χεῖρας. C ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας. 31 ἱνατί. C ϗ ἱνατί. 32 ὑδ A C deeſt 33 εἶπεν. A εἶπαν. 34 ἐγώ εἰμι. C εἰμὶ ἐγώ. 35 ϗ ἀρ ριον, ϗ χρυσίον. C χρυσίον ϗ ἀργύριον. 38 ἀλλ' εἰς. A ἀλλ' ἢ εἰς. 39 δέ C ϗ εἶπα. οὐ πορεύσεται ἡ γυνή] A οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι. C πρὸ

ἐκπορεύσεται ἡ γυνή. 40 ἐξαποστελεῖ. C ἀποστελεῖ. 41 φυλήν μου. C ἐμὴν φυλήν. 42 ἐν ᾗ.. ἐν αὐτῇ. A ἣν.. ἐπ᾽ αὐτήν. 43 ἐγώ. A C deeſt. ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι] A ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι] C ſic, μικρὸν ὕδωρ ἀπὸ τῆς ὑδρίας σου. 45 εὐθύς. C καὶ ἰδοὺ εὐθύς. εἶπα δὲ αὐτῇ, πότισόν με] C καὶ εἶπα αὐτῇ, πότισόν με μικρὸν ὕδωρ. 46 ἐπὶ τὸν βραχίονα] C deſunt. ἐπότισε] C μου ἐπότισε. 47 ἀπήγγειλάν μοι. A deſunt. υἱοῦ.] C ἐγώ. ἐνώτια] A ἐνώτια ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς. 49 εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι. C ἀπαγγείλατέ μοι· εἰ δὲ μή, ἀπαγγείλατέ μοι. εἰ δὲ μή. δεξιάν, ἢ ἀριστεράν.] C δεξιά, ἢ εἰς ἀριστερά. 50 κακὸν ἢ καλόν. A κακὸν καλῷ. ἐνώπιον. C ἐναντίον. 53 ἐξενέγκας. C προσενέγκας. ἔδωκε τῇ] A δέδωκε. 54 ἀναστάς] C ἀναστὰς ὁ παῖς. 56 ὁδόν μου. A ὁδὸν αὐτοῦ. ἐν ἐμοί] C deſunt. 57 οἱ δὲ εἶπαν. C εἶπον δέ. καί] C deeſt. 60 ῥεβέκκαν C καὶ ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. 62 διεπορεύετο. C ἐπορεύετο. 63 εἰς τὸ πεδίον. C ἐν τῷ πεδίῳ. τὸ πρὸς δείλης] C πρὸς δείλην. οὗτός ἐστιν] C οὗτος.

CAP. XXV.

2 Ιεξάν. C Ιεκτὰν. μαδὰλ] A μαδά. Ιεσβὼκ] A Ιεβὼκ. σωιὲ] C σωβέ. 3 δεδάν. A θαιμάν, καὶ τὸν δεδάν. υἱοὶ δὲ δεδάν] A υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο ῥαγουὴλ, καὶ ναβδιὴλ, καί. C υἱοὶ δὲ δεδὰν ἐγένοντο. 4 ἐλδαγά] C ῥαγά. 9 οἱ υἱοί. A οἱ δύο υἱοί. τοῦ σαάρ] A τοῦ υἱοῦ σαάρ. 12 ἡ αἰγυπτία] A deeſt. 13 Ισμαὴλ] C Ισμαὴλ, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ, κατ᾽ ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. 14 μασμὰ καὶ δουμά. C μασμὰν, καὶ ἰδουμά. 15 χοδδάν] C χολδάδ. ἰετούρ] C θητούρ. 16 σκηναῖς... ἐπαύλεσι] C ἐπαύλεσι... σκηναῖς. 20 ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας ἀδελφὴν λαβὰν τοῦ σύρου. A C deſunt. εἰς] C deeſt. κυρίου... αὐτοῦ] C αὐτοῦ τοῦ κυρίου. ἐπήκουσε] A εἰσήκουσε. 25 ὁ πρωτότοκος. A ὁ πρωτότοκος. πυῤῥάκης.] C πυῤῥάκιος. 27 Ιακὼβ δέ. C Ιακὼβ δὲ ἦν. οἰκίαν] A ἐν οἰκίᾳ, ἕψημα] C ἕψημα φακοῦ. πυῤῥοῦ] A τοῦ πυῤῥοῦ. C σοῦ, τοῦ πυῤῥοῦ. πρωτοτόκια τῷ Ιακώβ] C πρωτοτόκια αὐτοῦ.

CAP. XXVI.

1 πρότερον. C προτέρου. καιρῷ] AC χρόνῳ. ἐπορεύθη δὲ] C καὶ ἐπορεύθη. 3 παροίκει. A παροικήσεις. ταύτην] A deeſt. 4 εὐλογηθήσονται. A ἐνευλογηθήσονται. 5 τὰ προστάγματα. C πάντα τὰ προστάγματα. τὰ νόμιμα] C πάντα τὰ νόμιμα. 7 Επηρώτησαν δὲ] C καὶ ἐπηρώτησαν. ὅτι] A deeſt. 8 γεράρων. C deeſt. 10 ἐκ. A deeſt, τι] C deeſt. 11 ἀψάμενος. A ἁπτόμενος. καὶ τῆς] A ἢ τῆς. 15 παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. A παῖδες αὐτοῦ. C ſic, ἐνέφραξαν αὐτὰ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 17 κατῴκησεν. A Κατεσκήνωσεν. 18 κατὰ τά. A καὶ τά. 19 εὗρον. C εὗρεν. 20 φρέατος. C τόπου ἐκείνου. 21 περί. C ὑπέρ. αὐτοῦ.] C τοῦ τόπου ἐκείνου. 24 εὐλογήσω. A εὐλόγηκα. 25 ἐν τῇ φάραγγι γεράρων. A deſunt. 26 φιχώλ. C φιχώρ. 27 ἐξαπεστείλατε. A ἀπεστείλατε. 28 ἰδόντες. A ἰδόντες. ἡμῶν... σου] C σοῦ... ἡμῶν. 29 οὐκ ἐβδελυξάμεθα σε ἡμεῖς. A ἡμεῖς οὐκ ἐβδελυξάμεθα. εὐλογημένος σὺ] A σὺ εὐλογητός. 31 ἕκαστος τῷ πλησίον. A ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ. 32 καὶ εἶπαν, οὐχ εὕρομεν. C καὶ εἶπαν αὐτῷ, εὕρομεν. 33 ἐκείνη. A deeſt. 34 Ιουδίθ. A ἰουδεὶν τὴν. βεὼχ] A βεήλ. C βεώρ. βασεμάθ] A βασεμκὰθ. ἐλών] C ἐλώμ. χετταίου] A τοῦ εὐαίου.

CAP. XXVII.

1 μετὰ τό. C ἐν τῷ. καὶ ἠμβλυώθησαν] C ἠμβλυώθησαν. εἶπεν αὐτῷ, υἱέ μου] C εἶπεν υἱέ. 4 φάγω, ὅπως. C φάγω, καὶ. πρίν] C πρὶν ἤ. 6 τὸν Ιακώβ. A deeſt. ἐλάσσω] C νεώτερον. 7 Ενεγκον. C θήρευσον. ἵνα] C καὶ. πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με] C deſunt. 9 αὐτοῦ. C deeſt. 10 αὐτόν. C deeſt. 11 ἡσαῦ. C deeſt. 12 Μήποτε. C μήποτε οὖν. 15 αὐτήν. A deeſt. 16 ἐπί... ἐπί. C περὶ... περί. 18 εἰσήνεγκε. A ἤνεγκε. εἶπε δὲ] C καὶ εἶπε. 19 πατρί. C πατρὶ αὐτοῦ. ἐλάλησας] C λελάληκας. ἀπό] A deeſt. 28 δώῃ σοι. C δώσει σοι. καὶ πλῆθος] C πλῆθος. 29 προσκυνησάτωσαν] C προσκυνήσουσι. 30 ὡς ἄν. A ὅσον. C ὡς. 31 ἀπό] A deeſt. 33 τίς οὖν. A τίς ἐστιν. εἰσενέγκας] C εἰσήνεγκε. 34 ἀνεβόησε. C καὶ ἐβόησε. 36 ἰδού. A C ἤδη. τοῦτο] C deeſt, ἔλαβε] A εἴληφε. ὑπελίπου μοι εὐλογίαν] C ὑπολέλειπταί μοι εὐλογία. 37 πεποίηκα αὐτοῦ. C deſunt. 38 φωνῇ. A φωνῇ μεγάλῃ. 40 ἐκλύσῃς. C ἐλκύσῃς. 42 ἀπειλεῖ. C ἀπειλεῖται. 45 ἀποτεκνωθῶ. A ἀτεκνωθῶ. λήψεται] C λήψομαι.

CAP. XXVIII.

1 τῶν χαναναίων. A χαναάν. 2 ἐκεῖθεν. C deeſt. 3 εὐλογήσαι σε. C εὐλογήσαι σε τέκνον. καὶ αὐξήσαι σε] C deſunt. 4 δώοι. A δώῃ. C δώσει. 6 ἰδὼν δέ] A ἰδὼν δέ. C εἶδε δέ. ἀπέστειλεν] A ἀπῴχετο. ἐκ τῶν] A ἀπὸ τῶν. 7 συρίας. C deeſt. 8 ἰδὼν δὲ καὶ ἡσαῦ. C καὶ εἶδεν ἡσαῦ. ἐπορεύθη] C καὶ ἐπορεύθη. 12 αὐτῇ. C αὐτήν. 13 εἰμί. A C deeſt. 14 ὡς ἡ. A ὡσεί. βοῤῥᾶν] C ἐπὶ βοῤῥᾶν. 15 τῇ ὁδῷ. C τῇ γῇ. ἂν πορευθῇς] C ἐὰν πορεύσῃ. 19 οὐλαμλούζ. A οὐλαμμαοῦς. C λαμμαοῦς. 20 καὶ διαφυλάξῃ. A διαφυλάξῃ. C καὶ φυλάξῃ. πορεύομαι] C πορεύσομαι. δῷ] C δώῃ. 21 ἀποστρέψῃ με. A ἀποστρέψει με. C ἀποστρέψομαι.

CAP. XXIX.

1 υἱῶν. C ἐκ. 3 ποίμνια. C ποίμνια καὶ οἱ ποιμένες. ἀπεκαθίστων] C πάλιν ἀπεκαθίστων. ἐπὶ στόμα] C τῷ στόματι. 4 ἐσμέν. C deeſt. 5 γινώσκετε. C μὴ γινώσκετε. 6 προβάτων. C προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς. 7 εἶπεν. C εἶπεν αὐτοῖς. ὥρα] C deeſt. 8 δυνησόμεθα. C δυνάμεθα. τοῦ στόματος] C deſunt. 9 ἰδού. A deeſt. 12 καὶ ὅτι υἱὸς ῥεβέκκας ἐστί. A deſunt. 13 αὐτῷ. C αὐτοῦ. τοὺς λόγους] C. αὐτοῦ. 15 τίς ὁ μισθός σου. C τί] σου ὁ μισθός. 16 νεωτέρᾳ. C δευτέρᾳ. 19 αὐτῷ. C deeſt. 21] A deeſt hic verſus. 23 λαβών. A λαβὼν λάβαν. εἰσήγαγεν] A εἰσήγαγεν αὐτήν. 24 αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην. A deſunt. 25 Εγένετο δὲ πρωΐ] C καὶ ἐγένετο δὲ τὸ πρωΐ. [illegible]] C deeſt. 26 Απεκρίθη. C εἶπε. ἡμῶν] C τούτῳ. πρινὴ τὴν πρεσβυτέραν] C πρὶν πρεσβυτέρας. 27 ἀντί C ἀπό. ἔτι] C deeſt. 29 λάβαν. C λάβαν ῥαχήλ. αὐτῇ παιδίσκην] A deſunt. 30 ἐμισεῖτο. A C μισεῖται. 31 καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. C deſunt. 33. πάλιν. A C πάλιν λεία. καὶ ἐκάλεσε] C ἐκάλεσε. ἔτεκε] C ἔτεκον. τίκτειν] C τεκεῖν.

CAP. XXX.

1 τέκνα. C τέκνον. 2 θυμωθεὶς δὲ... εἶπεν. C ἐθυμώθη δὲ... καὶ εἶπεν. 3 τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ. C τεκνοποιηθήσομαι ἐξ. 4 ἔδωκεν αὐτῷ. C ἔδωκε. εἰσῆλθε. C εἰσῆλθε δέ. 7 ῥαχήλ. C deeſt. 8 συναντελάβετό μου. A C συνελάβετό μοι. 9 ἔστη. C ἀπέστη. ζελφάν] C deeſt. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν] A C deſunt. 10 Καὶ συνέλαβε. C συνέλαβε δέ, atque ita Compl. frequentiſſime. 11 ἐν τύχῃ] C εὐτύχηκα. 13 μακαριοῦσι. A C μακαρίζουσι. 14 μανδραγορῶν. A μανδραγόρου. 18 δέδωκέ μοι ὁ. A ἔδωκεν ὁ. οὗ] C ὧν. 22 αὐτῆς. A. αὐτῇ. 24 προσθέτω. C προσέθετο. 26 ἀπόδος. C ἀπόδος μοι. δεδούλευκα] A ἐδούλευσα. 27 οἰωνισάμην] C οἰωνισάμην. γάρ] C deeſt. ὅτι] AC deeſt. 29 ἃ δεδούλευκα. C τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκα. 30 σοί. A σοι ἦν. 31 δώσω. A δῶ. 32 διαχώρισον. A διαχωρίσω. ἐν ταῖς αἰξίν] A ἐν τοῖς ἄρνασι, ἐν ταῖς αἰξίν. 33. Καὶ ἐπακούσεταί. A καὶ ἔσται μοι, καὶ ἐπακούσεταί. ἐπαύριον] C αὔριον. 35 ὃ ἦν φαιόν. C φαιὸν, ὃ ἦν. A hoc modo, καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι. 37 Ιακὼβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυΐνην καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς] A deſunt. χλωρόν] A λευκόν. 39 καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους. A C deſunt. 42 ἔτεκε, C ἔτεκον. μὴ] A C deeſt. 43 καὶ.. καὶ... καὶ. A deſunt. ὄνοι] C ὄνοι καὶ ἡμίονοι.

CAP. XXXI.

2 Πρὸς αὐτόν. A πρόσωπον αὐτοῦ. 4 λίαν. A deeſt. 7 ὁ θεός. A ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου. 9 ἀφείλετο. C ἀφεῖλεν. 10 ἐν τῷ. A.C. αὐτὰ ἐν τῷ. καὶ ποικίλοι] A. deſunt. 11. Ιακώβ. C. Ιακὼβ, Ιακώβ. 12 καὶ εἶπεν. C καὶ εἶπέ μοι. 13 ὁ θεός. A. ὁ θεός σου. καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ] C deſunt. 14 ἀποκριθεῖσαι. A ἀποκριθεῖσα. ἡ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ] C κληρονομίας ἐν τοῖς τοῦ. 18 αὐτῷ. C αὐτοῦ. περιεποιήσατο] A ἐποίησε. 20 ἀποδιδράσκει. A διδράσκει 23 τοὺς ἀδελφούς. A πάντας τοὺς ἀδελφούς. C τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφούς. μεθ᾽ ἑαυτοῦ] C μετ᾽ αὐτοῦ. ἐδίωξεν] C κατεδίωξεν. 24 ὁ θεός. A ἄγγελος. σεαυτὸν] C deeſt. μετὰ Ιακώβ] A πρὸς αὐτόν. C πρὸς Ιακώβ. 25 τὴν σκηνήν. A τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς. 26 κρυφῇ. A κρυβῇ. 27 καὶ τυμπάνων. A τυμπάνων. 28 καὶ οὐκ ἠξιώθην. C οὐ κατηξιώθην. 30 πεπόρευσαι. C πεπόρευσο. ἐπιθυμίᾳ] C ἐπιθυμίαν. 31 Αποκριθεὶς δὲ Ιακώβ. C. Απεκρίθη δὲ Ιακὼβ καὶ. ὅτι ἐφοβήθην] A C deſunt. καὶ εἶπεν Ιακὼβ παρ᾽ ᾧ ἂν εὕρῃς, &c] Compl. hæc habet v. 32 poſt παρ᾽ αὐτῷ οὐθέν. παρ᾽ ᾧ] A παρ᾽ ὅν. ἂν εὕρῃς τοὺς θεοὺς] C ἂν εὑρεθῶσι οἱ θεοί. 35 δύναμαι. C δυνήσομαι. τὰ] A τό. γυναικῶν.] C γυναικείων. λάβαν] C λάβαν ἐνώπιον αὐτοῦ. 37 τοῦ οἴκου. C deſunt. 39 θηριάλωτον C θηριόβρωτον. 40 ὕπνος. C ὕπνος μου. 41 δύο. C deeſt. 42 καὶ ὁ φόβος Ισαὰκ ἦν μοι. C ἦν μοι, καὶ ὁ φόβος Ισαάκ. κόπον] C πόνον. 44 εἶπε δὲ αὐτῷ ἰδοὺ οὐθεὶς uſq; ad finem verſus] deſunt in Compl. 46 βουνοῦ C. βουνοῦ καὶ ἔπον. εἶπεν αὐτῷ λάβαν. ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον] C hæc habet poſt βουνὸς μάρτυς. εἶπεν αὐτῷ.] C εἶπε δέ. 48 C priorem partem hujus verſus viz. ad στήλη αὕτη ſic habet, Εἶπε δὲ λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. ὄνομα] C ὄνομα τοῦ τόπου. 49 ἀφ᾽. C ἀπὸ τοῦ. 50. λάβῃς γυναῖκας πρός. A λήψῃ γυναῖκα ἐπί. πρὸς] C ἐπί. ὁρῶν] C deeſt. μεταξὺ ἐμοῦ, καὶ μεταξὺ σοῦ. C ἀναμέσον ἐμοῦ, καὶ σοῦ. 51. βουνός. A σωρός. καὶ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη] C καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ. Ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα, αὕτη μαρτυρεῖ. 52 ἐγὼ μὴ διαβῶ. C διαβῶ ἐγώ. 53 κρίναι. C κρινεῖ. 54 ἔθυσεν. A ἔθυσεν Ιακώβ. 55 υἱούς. A υἱοὺς αὐτοῦ. ἀποστραφεὶς λάβαν ἀπῆλθεν] C ἀπεστράφη λάβαν.

CAP. XXXII.

1 Ὁδὸν αὐτοῦ. A ἑαυτοῦ ὁδόν. 3 ἀγγέλοις. C deeſt. τοῦ] C deeſt. 5 ἀναγγεῖλαι. C ἀπαγγεῖλαι. 6 ἀνέστρεψαν. C ἀπέστρεψαν. μεθ᾽ ἑαυτοῦ] C μετ᾽ αὐτοῦ. 7 καὶ τὰς καμήλους. A C deſunt. 8 κόψῃ. A ἐκκόψῃ. 9 σύ. A C deeſt. εἰπών] A εἴπας. σε] C σοι. 10 Ικανούσθω μοι. A ἱκανός εἰμι. ταύτῃ] A deeſt. 11 ἐκ χειρός. A deſunt. μητέρα] A. μητέρας. 12 εἶπας. A. εἶπας καλῶς. ὑπό] A ἀπό. 13 δῶρα. A ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 15 ταύρους δέκα C ταύρους εἴκοσι. 16 αὐτά. A διὰ χειρός. C αὐτὰ διὰ χειρός. ποίμνιον] C ποίμνια. 17 ταῦτα. C deeſt. προπορευόμενα] C πορευόμενα ἔμπροσθεν. 19 ὑμᾶς αὐτόν. C αὐτὸν ὑμᾶς. Ιακὼβ] C deeſt. αὐτοῦ, καὶ] C καί. 22 Ιαβώχ. A ἰαβώθ. 27 ὁ δὲ εἶπεν. C εἶπε δέ. 28 καὶ εἶπεν. C Εἶπε δέ. ἔσται] A C deeſt. 29 ὄνομά μου. C ὄνομά μου, ὅ ἐστι θαυμαστόν. 31 αὐτῷ. C deeſt. 32 τοῦ πλάτους. A C τὸ πλάτος. νεύρου, ὃ] C νεύρου, καί.

XXXIII.

1 τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. A C deſunt. διεῖλεν] C ἐπιδιεῖλεν. 2 ἔθετο. C ἐποίησε. παιδίσκας] A παιδίσκας, καὶ ἐποίησε τὰς δύο παιδίσκας. 4 προσέπεσεν. A ἐφίλησε καὶ προσέπεσεν. C ἐφίλησε καὶ ἔπεσε. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν] C deſunt. 5 ἡσαῦ. A deeſt. 7 προσήγγισε. C ἤγγισε. ταύτῃ] C τοῦτο. 8 πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὗται. C. αὗται αἱ παρεμβολαί. ἀπήντηκα] C ὑπήντηκα. 10 εὗρον. A εὕρηκα. εὐδοκήσεις] C εὐλογήσεις. 12 πορευσώμεθα. C πορευθῶμεν. 13 λοχεύονται. A χωλεύονται. αὐτὰ ἡμέραν] C αὐτοὺς ἡμέραν. 14 παιδαρίων. C παιδαρίων μου. ἕως τοῦ ἐλθεῖν] C. ἕως ἔλθω. 17 ἐκεῖ. C deeſt. ἐπανῆλθεν] C ἦλθεν. παρενέλαβε] A C παρενέβαλε.

CAP XXXIIII.

2 ὁ εὐαῖος. A ὁ χοῤῥαῖος. αὐτῆς, καὶ] A αὐτῆς, καὶ ἔτεκε, καί. 4 πρὸς ἐμμὼρ τὸν πατέρα. A ὁ υἱὸς ἐμμὼρ τὸν πρὸς πατέρα. παῖδα] A παιδίσκην. 7 κατενύγησαν. C κατενύχθησαν. Ισραήλ] C Ισραὴλ συχέμ. 8 ἐμμὼρ αὐτοῖς. C αὐτοῖς ἐμμώρ. οὖν] C deeſt. 9 καὶ ἐπιγαμβρεύσασθε. A ἐπιγαμβρεύσασθε. 10 ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐγκτᾶσθε. C ἐν αὐτῇ, καὶ κτᾶσθε. 11 αὐτῆς. C αὐτῆς, λέγων. 12 καθότι. C καθό. 14 δεῖνας. A δείνας, οἱ υἱοὶ λείας. ὃς ἔχει] C ἔχοντι. 15 Μόνον. A deeſt. κατοικήσομεν] C οἰκήσομεν 16 γυναῖκας. C deeſt. 17 μή. A deeſt. τοῦ περιτεμέσθαι] C καὶ περιτέμνησθε τὴν θυγατέρα] A τὰς θυγατέρας. ἀπελευσόμεθα] C πορευσόμεθα. 21 αὐτήν. C ἐν αὐτῇ. τὰς θυγατέρας αὐτῶν] A deſunt. 22 ἄνθρωποι. C ἄνθρωποι οὗτοι. κατοικεῖν] C οἰκεῖν. περιτεμέσθαι] C περιτέμνεσθαι. 23 τετράποδα καὶ τά. C τετράποδα αὐτῶν, καὶ πάντα τά. αὐτῶν] C deeſt. 24 εἰσήκουσαν ἐμμὼρ καὶ συχέμ. A εἰσήκουσεν ἐμμὼρ συχέμ. ἐμπορευόμενοι] C ἐκπορευόμενοι. περιετέμοντο] C περιέτεμον. πᾶς ἄρσην] C πᾶν ἄρσεν. 25 ἔλαβον. C λαβόντες. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 27 διήρπασαν. A ἀφήρπασαν. 29 διήρπασαν. A ἀφήρπασαν. 30 πρός. C deeſt. πᾶσι] A deeſt.

CAP. XXXV.

1 σε. A C deeſt. 2 τοῖς μεθ᾽ ὑμῶν. A C. deſunt. 3 ἐπορεύθην. A ἐπορευόμην. 6 ἥ ἐστιν. C deſunt. 7 ἐφάνη. A ἐπεφάνη. 9 παρεγένετο. A παρεγένετο ἐκεῖ. 10 ὄνομά σου. A ὄνομά σου Ιακώβ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισραήλ] C deſunt. 12 ἔδωκα. A δέδωκα τῷ. σοί] A καὶ σοί. γῆν ταύτην] A γῆν ταύτην εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 13 δέ. A deeſt. 14 ὁ θεός. A deſunt. ἔστησεν] C ἐποίησεν. 15 ἐκεῖ. A deeſt. 16 εἰς. C deeſt. τὴν] A γῆν. ἐδυσόκησεν ἐν τῷ τίκτειν] C ἐν τῷ τίκτειν, ἐδυστόκησεν. 18 τὸ ὄνομα αὐτοῦ. A αὐτόν. 19 τοῦ ἱπποδρόμου. A C deſunt. 20 ἡμέρας ταύτης. A σήμερον ἡμέρας. 22 αὐτοῦ Ιακώβ. A αὐτοῦ. 23 πρωτότοκος Ιακώβ, ῥουβίν. A ῥουβίμ, ὁ πρωτότοκος Ιακώβ. 27 αὐτοῦ. A αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. 29 Ισαάκ. A deeſt. υἱοί] A δύο υἱοί.

CAP. XXXVI.

2 τὰς γυναῖκας ἑαυτοῦ. C γυναῖκας αὐτοῦ. C τὰς γυναῖκας αὐτοῦ. ὀλιβεμά] C ἐλιβά. ἀνά.] C ἐνάν. 4 αὐτῷ ἀδᾶ. A ἡ ἀδᾶ τῷ ἡσαῦ. 5 Ιεοὺς. C ἰεούλ. 6 θυγατέρας αὐτοῦ C θυγατέρας. ὑπάρχοντα αὐτοῦ] C ὑπάρχοντα. πάντα ὅσα περιεποιήσατο] A ὅσα περιεποιήσατο. 9 κατῴκησε. C ᾤκησε. & ad finem hujus verſus hæc addit, κατῴκει δὲ Ιακὼβ ἐν τῇ γῇ, ᾗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. 11 καὶ κενέζ. C καίνεζ. 12 καί. C deeſt. 13 ναχὸθ, ζαρὲ, σομέ. C ναζὲθ, ζαρεσομαί. ſed v. 17 ναχὼθ, ζαρὲ, σομέ. 14 ὀλιβεμάς. C λιβεμάς. 15 υἱοῦ. A C υἱοί. 16 γοθώμ. C γοθά.

γῆ. A τῆ. 17 οὗτοι. C desunt. γῆ] C τῇ. 18 θυγατρὸς ἀνὰ γυναικὸς ἠσαῦ] A deest. 19 οὗτοι A οὗτοί εἰσιν. 21 δησὼν. C λησών. 23 γωλάμ. C πλάμ. ϗ σωφάρ] C σωφάν. ὠμάρ A C ὠμάν 24 ἀνὰ ..ἀνά] A ὠνάν... ὠνάν. C ἐνὰν... ἐνάν. ἔνεμε] C εὗρε. 25 ὀλιβεμά] C ἐλιβεμάθ. 26 ἀμαδὰ ϗ ἀσβάν. C ἀβαδὰ ϗ ἀσβά. ἰθράν] A ἰεθράν. 27 ἰουκάμ] A ἰωυκὰν, ϗ οὐκάμ. 31 ἐδώμ. A γῆ ἐδώμ. 35 ἀσώμ] A ἀσὼμ ὁ ἐκ τῆς θαιμανῶν. γεθθαίμ] C γεθέμ. 37 σαμαδά] C σαμαά. 39 ἀρὰδ] C ἀράθ. 40 τόπον αὐτῶν] A τόπον αὐτῶν, ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν.

CAP. XXXVII.

2 Δὲ δέκα ϗ ἑπτά] C δεκαεπτά. κατήνεγκαν] C κατήνεγκε. Ιωσὴφ] A κατὰ Ιωσήφ. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 4 αὐτόν] C αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 5 αὐτό] A deest. 6 ἐνυπνιάσθην] C ἐνυπνιασάμην. 9 αὐτό] A deest. 14 ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. 15 λέγων] C deest. 16 ἀπάγγειλον] C ἀνάγγειλον. 18 αὐτόν] A deest. 22 ἕνα τῶν λάκκων τούτων, τῶν] A τὸν λάκκον τοῦτον, τόν. ὅπως] A ἐζήτει γὰρ ὅπως. 24 ἔρριψαν] A ἔρριψαν αὐτόν. 25 ἐκ γαλαάδ] A ἐκ γῆς γαλαάδ. καταγαγεῖν] A κατάγειν. 27 ἀδελφὸς ἡμῶν] C ἀδελφός. 28 ἀπέδοντο τὸν Ιωσὴφ] A ἀπέδοντο αὐτόν. 30 οὐκ ἔστιν] C οὐκ ἔστιν ἐν τῷ λάκκῳ. πορεύομαι] C πορεύσομαι. 32 τῷ αἵματι, ϗ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα] C desunt. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 35 θυγατέρες] A θυγατέρες αὐτοῦ. 36 τῷ πετεφρῇ] A τῷ πεντεφρῇ. C πετεφρῇ.

CAP. XXXVIII.

4 Ἔτεκε υἱὸν ἔτι] C ἔτι, ἔτεκεν υἱόν. αὐνὰν] A αὐνάν. 5 ἔτεκεν υἱὸν] A ἔτι ἔτεκεν υἱὸν ἕτερον τρίτον. 9 αὐτῷ] C αὐτοῦ. εἰσήρχετο] C εἰσῆλθε. 10 ἐφάνη] A ἐφάνη τὸ ῥῆμα. 11 νύμφῃ αὐτοῦ] A νύμφῃ αὐτοῦ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. εἶπε γὰρ] A εἶπε γὰρ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. 12 ϗ εἱρὰς] A ϗ κατέβη εἱρας. θαμνὰ] A θαμνὰ μετ᾽ αὐτοῦ. 13 ἀναβαίνει] C ἀνέβη. 14 ϗ ἐκάθισε] C deest. γέγονε] C ἐγένετο. 17 ὁ δὲ εἶπεν] C ϗ εἶπεν. ἀποστελῶ] A ἀποστέλλω. 18 σοὶ] A deest. δώσω] A δῶ. αὐτῇ] A αὐτήν. 19 αὐτῆς ἀφ᾽] A ἀφ᾽. 21 τόπου] A τόπου, ϗ εἶπεν αὐτοῖς. 22 ἐκ τοῦ] A τοῦ. C ἐκ. 24 ἀνηγγέλη] C ἀπηγγέλη. λέγοντες] A λέγοντες ὅτι. 25 αὐτὴ δὲ ἀγομένη] C αὐτῆς δὲ ἀγομένης. οὗτινος] A τίνος. 27 ἔτικτε] C ἔτεκεν. 28 χεῖρα] C χεῖρα αὐτοῦ. 30 τοῦτο] A τοῦτον.

CAP. XXXIX.

1 Κατήχθη] A κατηνέχθη. ἐκ χειρῶν] C ἐκ χειρός. οἱ] A ὅν. 3 ϗ εὐηρέστησεν] A ϗ εὐηρέστει. C εὐηρέστησε δὲ. 5 καταστῆναι] A καταστῆσαι. A κατασταθῆναι. πάντα] C deest. αὐτὸν] C ἑαυτοῦ. ἤσθιεν] C κατήσθιεν. 7 εἶπε] A εἶπεν αὐτῷ. 8 οὐδὲν] C deest. A οὐδὲν τῶν. ϗ] A ἀλλά. ὑπάρχει] A C ὑπάρχει. 9 οὐθὲν ἐμοῦ] C desunt. 13] A hoc modo. Καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὡς ἴδεν ὅτι κατέλιπε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ϗ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα. 14 κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ] C κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. 17 εἶπέ μοι] C εἶπε. 18 ἔξω] C deest. 22 ὅσοι] C deest. ὁ] A C deest.

CAP. XL.

3 Ἀπέκειτο] C ἐπέκειτο. 4 παρέστη αὐτοῖς] A παρέστησεν αὐτοὺς αὐτῷ 5 νυκτὶ] C νυκτὶ ἕν. ἡ δὲ &c] C sic ὧν αἱ ὁράσεις τοῦ ἐνυπνίου αὐτῶν ὁ οἰνοχόος ϗ ὁ σιτοποιὸς ἦσαν τῷ. 6 εἰσῆλθε] C εἰσῆλθε δὲ. 7 ἐν τῇ φυλακῇ] C desunt. 8 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 9 ϗ εἶπεν] C ϗ εἶπεν αὐτῷ οὕτως. 10 πέπειροι οἱ βότρυες] C πεπείροις βότρυας. 11 εἰς τὸ ποτήριον] A εἰς τὸ ποτήριον φαραώ. τὴν χεῖρα] A τὰς χεῖρας. 13 κατὰ τὴν] A ϗ κατὰ τήν. 14 ἐν ἐμοὶ] C μετ᾽ ἐμοῦ. μνησθήσῃ] C μνησθείς. πρὸς] A deest. 15 εἰς τὸν λάκκον τοῦτον] C εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου. 16 ϗ ὤμην] C ὤμην. 17 φαραὼ] A ὁ βασιλεὺς φαραώ. ἔργον] C ἔργῳ. τοῦ οὐρανοῦ] A desunt. ἐπάνω] C deest. 19 ϗ ἀφελεῖ] A ἀφελεῖ. C ϗ ἀφελεῖται. 20 τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου] C τοῦ ἀρχιοινοχόου. σιτοποιοῦ] C ἀρχισιτοποιοῦ. 22 ἐκρέμασεν] A ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου. 23 ϗ οὐκ ἐμνήσθη] A οὐκ ἐμνήσθη δέ.

CAP. XLI.

1 ἔτη] A deest. 2 ἐκ τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. ἐβόσκοντο] C ἐνέμοντο. τῷ ἄχει] A τῇ ὄχθῃ. 3 μετὰ ταύτας] C μετ᾽ αὐτάς. ἐπὶ τὸ] C παρὰ τό. 4 ἐκλεκτὰς ταῖς σαρξὶ] C ἐκλεκτάς. 6 ϗ ἰδοὺ] A ἄλλοι δὲ 7 ϗ ἀνεμόφθοροι] A desunt. 8 αὐτοῦ] A deest. 11 ἀμφότεροι] C deest. 13 μου] A deest. 14 ἀπὸ τοῦ] C ἐκ τοῦ. 18 τῷ ἄχει] A τῇ ὄχθῃ 19 εἴδει] A εἴδει σφόδρα. 20 αἱ αἰσχραὶ ϗ λεπταὶ] C αἱ λεπταὶ ϗ αἰσχραί. 21 καθὰ] C καθάπερ. 23 ἀνεφύοντο] A ἐφύοντο. 26 ἐστὶ...ἐστὶ] A εἰσὶ...εἰσί. 28 ποιεῖ] A ποιήσει 30 τῆς ἐσομένης] C desunt. ὅλη] C ὅλη γῆ. 32 ἔσται] A ἐστι. 33 κατάστησον] A καταστήσεις. 34 ἀποπεμπτωσάτωσαν] A ἀποπεμπέτωσαν. 35 βρώματα] A ϗ βρώματα. 36 ἐν τῷ λιμῷ] A ἐκ τοῦ λιμοῦ. 38 πᾶσι] C deest. 40 σὺ ἔσῃ ἐπὶ] A σὺ δὲ ἔσῃ ἐν. 41 πάσῃ γῇ] A πάσης γῆς] C πάσης τῆς γῆς. 44 πάσης γῆς] C πάσῃ γῇ. 45 εἰς] C deest. 46 ἀπὸ] A C ἐκ. 48 ἐν] A deest. 49 ἀριθμηθῆναι] A C ἀριθμῆσαι. 51 μανασσῆ] A μανασσῆ, λέγων. 52 ἐφραίμ] A ἐφραίμ, λέγων. ἦσαν] A οὐκ ἦσαν.

CAP. XLII.

1 Πρᾶσις] A σίτου πρᾶσις. C πρᾶσις σίτου. τοῖς υἱοῖς] C πρὸς τοὺς υἱούς. 2 πρίασθε] C ἀγοράσατε. ἡμῖν] A ἡμῖν ἐκεῖθεν. ζήσωμεν] C ζῶμεν. 3 πρίασθαι] C πριάσασθαι. 4 μαλακία] A μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ. 5 Ισραὴλ] C Ισραὴλ εἰς Αἴγυπτον. ἀγοράζειν] C ἀγοράζειν σῖτον. 7 ἀπ᾽] C ἐπ᾽. 11 πάντες] A πάντες γάρ. 13 νεώτερος] A νεώτερος ἡμῶν. 15 νὴ τὴν] C μὰ τήν. 25 αὐτῶν ἑκάστῳ] C ἑκάστῳ. εἰς τὴν ὁδὸν] A εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. 32 μικρὸς] C μικρότερος. σήμερον] C σήμερόν ἐστιν. 33 ἀδελφὸν] C ἀδελφὸν ὑμῶν. 34 ἀγάγετε] C ἀναγάγετε. ἐμπορεύσεσθε] C ἐμπορεύεσθε.

CAP. XLIII.

3 Μεμαρτύρηται] C διεμαρτύρετο. ὁ κύριος τῆς γῆς] C desunt. ἦ] C ἔλθῃ. 7 ὅτι ἐρεῖ] A εἰ ἐρεῖ. 14 καθάπερ] A καθά. 16 τὸ ὁμομήτριον] A desunt. 18 ἰδόντες δὲ] A ϗ ἰδόντες δὲ. 22 ἐνέβαλεν] A ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας. 25 ἐλθεῖν τὸν Ιωσὴφ] A ἐλθεῖν εἰς Ιωσήφ. C εἰσελθεῖν Ιωσήφ. γὰρ] A δέ. 27 εἰ] A deest. πρεσβύτης] C πρεσβύτερος. ζῇ] A ζῶν. 28 εὐλογημένος] A C εὐλογητός. 29 αὐτοῦ] A deest. Ιωσὴφ] C deest. οὗτος ὁ] A οὗτός ἐστιν ὁ. 30 ἔγκατα] A C ἔντερα. ταμεῖον] C ταμεῖον αὐτοῦ. 32 αἰγυπτίοις] A αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβά των. 33 ἑαυτοὺς] C αὐτούς.

CAP. XLIV.

3 Διέφαυσε] A δὲ ἔφαυσε. ἀπεστάλησαν] A ἐξαπεστάλησαν. οἱ ὄνοι] A οἱ ἄνθρωποι. 43 αὐτοῦ] A αὐτοῦ λέγων. καταλήψῃ] A καταμέμψῃ. 5 συντετελέκατε] C συνετελέσασθε. 6 αὐτοὺς] A αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος. 9 εὕρῃς] C εὑρεθῇ. ἔσται] A αὐτὸς ἔσται. 12 Ηρεύνησε] A ἠρεύνα. 15 οἰωνιεῖται] A οἰωνίζεται. 18 ῥή A deest. C ῥήματα. 20 γῆρας] A ἐκ γήρως. 22 κυρίῳ] C κυρίῳ μου. αὐτῷ deest. 23 ἐὰν] A ὅτι ἐάν. ἰδεῖν] A ἔτι ἰδεῖν. 24 κυρίου ἡμῶν] A κυρίου Εἶπε δὲ] A Εἶπε δὲ ἡμῖν. ϗ] A deest. 26 καταβαίνει] C καταβαίνῃ. ἀδελ ἡμῶν] A ἀδελφοῦ. 27 ὁ παῖς σου, πατὴρ ἡμῶν] A ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ παῖς σου ἄχρι νῦν] A ἔτι ἄχρι ϗ νῦν. 30 πρὸς] C εἰς. 31 λύπης] A ὀδύνης. A sic. Ο γὰρ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ πόνῳ ἐνώπιον] A ἐναντίον. ϗ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου] C desunt. 33 κυρίου] C μου. αὐτοῦ] A deest.

CAP. XLV.

1 Οὐδεὶς] A οὐδεὶς ἔτι. 3 ἀδελφοὶ] C ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 6 ἐστιν] C 7 ἐκθρέψαι ὑμῶν] C ἐκθρέψαι ὑμῖν. 10 ἀραβίας] C deest. 11 λιμὸ λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. 17 φορεῖα] A πορεῖα. ὑμῶν] C ὑμῶν σίτου. 18 λαβόντες.] C παραλαβόντες. 19 γυναιξὶν ὑμῶν] C γυναιξίν. 20 C ἀποσκευῶν. 21 ὑπὸ φαραὼ τοῦ βασιλέως] A φαραὼ βασιλέως 23 ἀπέστειλε] A deest. 24 Εξαπέστειλε δὲ] A Εξαπέστειλε δὲ Ιωσήφ. 26 A deest. 27 τὰ ῥηθέντα] A τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα. 28 μὲ] C deest.

CAP. XLVI.

1 Αὐτὸς] C deest. 3 Ο δὲ λέγει αὐτῷ] C Εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων. τὸν πατέρα] C Ιακὼβ τὸν πατέρα. 6 ἀναλαβόντες] C ἀνέλαβον. 7 θυγατέρες A αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, ϗ. 8 Ιακὼβ, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] A οὗτοι δέ εἰσιν υἱοὶ αὐτ. φαλλὸς] C φαλλύ. 13 ἀσοὺμ] A ἰασούβ. 13 ἀχιὴλ] A αἰήλ. 15 A ἐγέννησε. 21 βοχὸρ] A χοβόρ. ἀσβὴλ] A ἀσφήλ. C ἀσβή. ἐγένοντο C desunt. ἀγχὶς] A ἐγχείμ. μαμφὶμ] A C μαμφείν. ϗ ὀφειμείν. 24 A ἰσάχαρ. 27 ψυχαὶ ἐννέα] A desunt. 29 πίονι] A C πλείονι. 31 ἀδελφοὶ] A ὅτι οἱ ἀδελφοί. οἳ ἦσαν] A ἦσαν. ἥκασι] A νῦν δὲ ἥκασι. 32 αὐτῶν] C τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν.

CAP. XLVII.

1 ἀπήγγειλε] A ἀνήγγειλε. ἦλθον] C ἥκασιν. 2 ἔστησεν] A παρέστη 3 πατέρες ἡμῶν] A πατέρες ἡμῶν, ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν. 4 κατοικήσομεν] C κατοικήσωμεν οἱ παῖδές σου. φαραὼ τῷ Ιωσήφ] A C sequuntur ordinem tex Hebræi, qui hic intervertitur, & omittunt posterius, ϗ εἶπε φαραὼ Ιωσήφ, λέγων. ἐπίστῃ] A ἐπίστασαι. ἦλθον δὲ] A ἦλθε δὲ. C totam hanc sententi omittit. 11 προσέταξε] C συνέταξε. 12 ἀδελφοῖς] A C ἀδελφοῖς αὐ σῶμα] A σώματα. 14 τοῦ σίτου] C ἀπὸ τοῦ σίτου. 16 ἀργύριον ὑμῶν] ἀργύριον. 18 ἀργύριον ἡμῶν] A C ἀργύριον. κύριον] C κύριον ἡμῶν. 19 μωθῇ] A ἐρημωθήσεται. ζῶμεν] A ζήσωμεν. 20 γὰρ] C deest. 21 C ἑαυτῷ. 22 ταύτην] A deest. 23 πᾶσι] C deest. σπέρμα] C σπέρμα 24 σπέρμα] A σπέρματα. 26 Ιωσὴφ] A deest. οὐκ] A C ἢ οὐκ. 27 A deest. αἰγύπτῳ] C αἰγύπτου. & v. proximo. ἐκληρονόμησαν] A C ρονομήθησαν. 29 ὑπὸ τὸν] A ἐπὶ τόν. 31 Εἶπε δὲ] A C Εἶπε δὲ αὐτῷ.

CAP. XLVIII.

1 Αὐτοῦ.] C αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ. 4 συναγωγὴν] A C συναγωγάς. 6 A C σοὶ ἔσονται. 7 τοῦ ἐλθεῖν] C πρὸ τοῦ ἐλθεῖν. αὐτὴν] C αὐτὴν ἐκεῖ. Ισραὴλ] A αὐτοῦ. ἐβαρυώπησαν] C ἐβαρύνθησαν. 12 ἀπὸ] A ἐκ. 13 C δεξιᾷ αὐτοῦ. μανασσῆ ἐξ ἀριστερῶν] A C μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ 14 A ἐπέλαβεν. C ἐπέθηκεν. ἐναλλὰξ] C ἐναλλάξας. 15 ϗ εὐλόγησεν] A γησεν. 16 ῥυόμενος] C ῥυσάμενος. ἐν] A deest. C ἐπ᾽. 17 δεξιὰν C δεξιάν. 18 ϗ οὗτος] C αὐτός. οὗτος] C αὐτός. 21 ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν] A ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν.

CAP. XLIX.

1 Εἶπεν αὐτοῖς] A C εἶπε. ἵνα] A ἵνα ἐγώ. ἐσχάτων] C ἐσχάτου. 2 C ἀθροίσθητε. μου] A C deest. ἀκούσατε Ισραὴλ] A desunt. τοῦ A περὶ τοῦ πατρός. 3 σκληρὸς... σκληρὸς] A σκληρῶς...σκληρῶς. 5 A ἐξ αἱρέσεως. 6 ἐρείσαι.] A ἐρείσαι. 8 αἰνέσαισαν] C αἰνέσουσι. σοὶ] σέ. 9 ἐκοιμήθης] A ἐκοιμήθη. 12 ὑπὲρ οἶνον] A C ἀπὸ οἴνου. 14 παυόμενος] A ἵνα παυόμενος. 17 γενηθήτω Δὰν] A ἐγενήθη τῷ Δάν. ὀπίσω] A C ὀπίσθια. 19 αὐτὸν κατὰ] A αὐτῶν κατά. 20 δώσει τρυφὴν] διαδώσει τροφήν. C δώσει τροφήν. 22] A sic. Ιωσὴφ υἱὸς ηὐξημένος, υἱὸς μένος ζηλωτός. 24 χειρὸς] A C χειρῶν. 26 ὑπὲρ] A ἐπ᾽. ἔσονται] ἔσονται. κεφαλὴν] C κεφαλῆς. 27 δίδωσι] A διαδώσει. C διαδώσει. 28 ϗ εὐλό γησεν αὐτοὺς, ἕκαστον] C ϗ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, ϗ εὐλόγησεν αὐτούς, 29 ἐμὸν λαόν] C λαόν μου. 32 Ἐκεῖ] A C ϗ ἐκεῖ. παρὰ] C τὸ παρά. 33 A C deest.

L.

1 Ἔκλαυσεν αὐτὸν] A ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ᾽ αὐτῷ. C ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτόν. 3 ρωσαν] C ἐνεπλήρωσαν. 4 παρῆλθον] C παρήλθοσαν. πρὸς τοὺς] A εἰς τ περὶ ἐμοῦ] A C desunt. 5 Ο πατὴρ] A ὅτι ὁ πατήρ. λέγων] C πρὸ τοῦ τελευτῆσαι λέγων. A πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν, λέγων. 6 ϗ εἶπε φαραὼ] A εἶπεν οὖν φαραὼ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Ιωσήφ. ϗ εἶπε φαραώ. 8 πανοικία] A πανοι ἡ συγγένεια αὐτοῦ] A C τὴν συγγένειαν. 9 ϗ ἅρματα. A ἅρματα. 10 εἰς] A ἐφ᾽ αὐτὸν] C αὐτὸν ἐκεῖ. 11 ἐπὶ] C ἐν. αὐτοῦ] A C τοῦ τόπου ἐκείνου. υἱοὶ αὐτοῦ] A C υἱοὶ αὐτοῦ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. 14 ὑπέστρεψεν] A ἐπέστρε αὐτοῦ, ϗ οἱ] A C αὐτοῦ ϗ πάντες οἱ. 15 ἀνταποδῷ] C ἀνταποδώσει. εἰς αὐτ A C αὐτῷ. 18 οἵδε] C ἴδε. 20 εἰς πονηρὰ] C πονηρά. γενηθῇ] C γένηται τραφῇ] A C ἵνα διατραφῇ. 22 ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C desunt. πανοικία] A οικία. 26 ἐτῶν] A ὢν ἐτῶν. C ἐτῶν ὤν. αὐτὸν, ϗ ἔθηκαν] A desunt.

EXODUS.

CAP. I.

1 Πανοικὶ] A παροικία. 5 ψυχαὶ] C ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι. 7 κατίσχυον] A κατίσχυσαν. 9 μέγα] C μέγα πολύ. 10 συμβῇ ἡμῖν] A ἡμῖν συμβῇ. οὗτοι] C αὐτοί. 11 τῶν ἔργων] A κόπῳ τῶν ἔργων. 12 πειθῷ] C φιθώμ. 13 σφόδρα, σφόδρα] C σφόδρα, 15 ὄνομα] A ἡ ὄνομα. C ᾗ ὄνομα. τῇ δευτέρᾳ] A τῇ δευτέρᾳ. 16 εἶπεν] A C εἶπεν αὐταῖς. ὦσι] A εἰσί. εποιήσατε. 21 Ἐπεὶ δὲ] A C Ἐπειδή. ἐποίησαν] A ἐποίησαν δὲ. C 22 τεχθῇ] A ἀποτεχθῇ.

CAP. II.

ἧς] C ϗ. τῶν] A C ἐκ τῶν. Λευὶ] A C Λευί· ϗ ἔχεν αὐτήν. 3 Ἐπεὶ] C Ἐπειδὴ δὲ. αὐτὸ ἔτι κρύπτειν] C ἔτι κρύπτειν αὐτό. θίβιν] A θίβιν. C θήκην. ἀσφαλτοπίσσῃ] C ἀσφάλτῳ ϗ πίσσῃ. 5 παρὰ τ̃] C ἐπὶ. θίβιν] C θήκην. 6 θίβει] C θήκῃ. 8 Ἡ δὲ εἶπεν] A Καὶ εἶπεν αὐτῇ. ἡ δὲ αὐτῇ. ἐλθοῦσα] C ἀπελθοῦσα. 9 μισθὸν] A μισθόν σου. 10 Ἁδρυν-] A C Ἀνδρωθέντος. ἐγεννήθη] C ἐγένετο. ἐκ τοῦ] C ὅτι ἐκ τοῦ. αὐτοῦ ἀδελφῶν] C ἀδελφῶν αὐτοῦ. 14 ἐφ' ἡμῶν] A C ἐφ' ἡμᾶς. κησεν] A C κατῴκησεν. 16 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 17 ϗ ἤντλησεν αὐ-] C deſunt. διατὶ] A C τί ὅτι. σήμερον] C τήμερον. 20 ἱνατί] ἱνατί οὕτως. οὖν] A deeſt. 22] A ad finem hujus verſus addit, συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, ϗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐλιέζερ, Ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, ϗ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. addit, Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Ἐλιέζερ. ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου μου. ϗ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ. 24 ὁ θεὸς τῆς] A τῆς. 25 ἐ-] C ἐπεγνώσθη.

CAP. III.

γαμβροῦ] A C πενθεροῦ. ὑπὸ τὴν] C εἰς. ὄρος] A C ὄρος τοῦ θεοῦ. βάτος] A C ſemp. fœm. gen. καίεται] C ἐκαίετο. ὅτι] C τί ὅτι.] A τί ἐστι κύριε; 5 λῦσαι] A λῦσον. 6 εἶπεν] A C εἶπεν αὐ- κατεμβλέψαι] A C κατεμβλέψαι. 8 ϗ Εὐαίων] A deſunt. C ponit an- σιαίων, 11 πορεύσομαι] C πορεύομαι. 12 Μωϋσῇ] C πρὸς Μωϋσῆν. στελῶ] A ἐξαποστέλλω. 13 ἐξελεύσομαι] A C ἐλεύσομαι. ἡμῶν] C. ἐρωτήσουσι] A ϗ ἐρωτήσουσι. C ϗ ἐὰν ἐρωτήσωσι. 14 θεὸς] C θεὸς πάλιν.] A C deeſt. 15 ἡμῶν] C ὑμῶν. & ver. 16. 16 Αἰγύπτῳ] C ύπτῳ, ἑώρηκα. 17 Καὶ εἶπεν] C Καὶ εἶπα. ϗ Εὐαίων] A ponit ante αίων. 18 φωνῆς] A φωνῆς τῶν υἱῶν. ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. τῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. 19 Φαραὼ] C deeſt. 20 χεῖρα] A. C χεῖρά 21 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 22 σκυλεύσατε] A συσκευάσατε. ἀποσκευάσατε.

CAP. IV.

1 ἐὰν μὴ] C ἐὰν δὲ μή. 2 ἐστι] A deeſt. 4 τ̃ χεῖρα, ϗ] C τ̃ χεῖρά ϗ ἐκτείνας δὲ] A ϗ ἐκτείνας. 5 ὁ θεὸς τῶν] A C κύριος ὁ θεὸς τῶν. τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ] A C αὐτὴν ἐκ. ὡσεὶ χιὼν] A λεπρῶσα, ὡσεὶ χιών. λεπρός, ὡσεὶ χιών. 7 πάλιν] A αὐτῷ κύριος πάλιν. χεῖρα] A χεῖρα αὐτοῦ. κατέστη] C ἀποκατεστάθη. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 10 ἱκανὸς] C εὔλαλος. πρὸς Μωϋσῆν] C τῷ Μωϋσῇ. ὁ θεὸς A C] κύριος ὁ θεός. 12 ὃ] A C 16 λαλήσει] A προσλαλήσει. C λαλήσει τά. 17 ἀπέστρεψε] A ἀνέστρεψε. θερὸν] A C πενθερόν. 19 Μαδιὰμ] A C γῇ Μαδιάμ. ἐπέστρεψεν] ἀπέ- ψεν. 21 Ταῖς χερσὶ] C τῇ χειρί. καρδίαν αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τ̃ καρδίαν. κύριος] A κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων. 23 εἰ μὲν δὲ μὴ βούλει] A σὺ δὲ ἐθέλεις. 26 A Totus hic verſus deeſt. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ὁ ἄγγελος. 27 κατε- ἀλλήλους] A κατεφίλησεν αὐτόν. 28 ἀπέστειλε] C ἀπέστειλε πρὸς ῥήματα] A C σημεῖα. 29 τὴν] A πᾶσαν τήν. 30 ἐλάλησεν] A λάλησεν αὐτοῖς. ταῦτα] C. deeſt. ἐναντίον] A ἔναντι. 31 ὁ λαὸς] A ὁ λαός. ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. προσεκύνησε] C προσεκύνησαν.

CAP. V.

1 μοι] C deeſt. 2 ἐξαποστέλλω] C ἐξαποστελῶ. 3 κυρίῳ] C deeſt. λαὸς] A λαὸς ὅλος ἐπὶ τῆς γῆς. C λαὸς τῆς γῆς. 7 προσθήσεσθε] C θήσετε. ἡμέραν] A ἡμέραν, ϗ τὸ τῆς σήμερον. 8 πλινθείας] A C πλιν- γίας. ποιοῦσι] A ποιοῦσι, ποιήσουσι. καθ'] A ϗ καθ'. ἐπιβαλεῖς] A C βαλεῖτε. οὐκ ἀφελεῖς οὐδὲν] A ϗ οὐκ ἀφελεῖτε οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν. C οὐκ ἀφελεῖ- ἀπ' αὐτῶν οὐδέν. ἐγερθῶμεν] A C πορευθῶμεν. 9 Βαρυνέσθω] C Βα- ρυνέσθω. 10 ἐργοδιῶκται] A ἐργοδιῶκται τοῦ λαοῦ. οἱ γραμματεῖς] C γραμματεῖς τοῦ λαοῦ. 14 πλινθείας] A πλινθουργίας. 15 σὺ] C deeſt. 16 πλίνθον] C πλινθίαν. ποιεῖν] C ποιεῖτε. καὶ ἰδοὺ] C ἰδού. 17 πορευθῶ- μεν] A πορευθέντες. θεῷ] C κυρίῳ. 18 πορευθέντες] A ἀπελθόντες. οὐ δοθήσεται ὑμῖν] A C ὑμῖν οὐ δοθήσεται. 19 ἀπολείψετε τῆς] A ἀπολείψε- τε ἀπὸ τῆς. C ἀπολείψετε ἀπὸ τ̃. 21 ἴδοι] A C ἐπίδοι. ὑμᾶς] A ἡμᾶς. ὑμῶν] A ὑμῶν. 22 κύριον] C τ̃ θεόν. δέομαι] A C deeſt. τί] A C ἵνα τί. 23 πεπόρευμαι] A C εἰσπεπόρευμαι. σῷ ὀνόματι] A ὀνόματί σου.

CAP. VI.

3 ὢν] C ἃ. ὑμῶν] C μου. 5 κύριος] A κύριος ὁ θεός. τ̃ δυναστείας] C δουλείας] C δυναστείας αὐτῶν. A δουλείας αὐτῶν. 7 ἐμαυτῷ ὑμᾶς] ὑμᾶς ἐμαυτῷ. λαὸν ἐμοὶ] A εἰς λαὸν ἐμοί. C εἰς λαόν. ὑμᾶς] A ὑμᾶς γῆς Αἰγύπτου. καταδυναστείας] C δυναστείας. 8 εἰς ἣν] C ἐφ' ἥν. ὑμῖν αὐτὴν] C αὐτὴν ὑμῖν. 11 Φαραῷ βασιλεῖ] A C πρὸς Φαραὼ βασιλέα. 12 ἔναντι] A ἐναντίον. αὐτοῖς] A αὐτοῖς τοῦ εἰσελθεῖν. ὥστε ἐξαποστεῖλαι] A ἐξαγαγεῖν. C ἵνα ἐξαγάγῃ. 16 Γεδσὼν] A Γηρσών. & ver. 17. ϗ] C ϗ ταῦτα τά. 18 τριακονταετεία] A τριάκοντα. 20 δύο] A C 22 Σεγρεὶ] C Ζεχρί. 25 ἔλαβε τῶν θυγατέρων] A ἔλαβε δὲ ἐκ τῶν C ἔλαβε τ̃ θυγατέρα. 26 αὐτοῖς ὁ θεὸς] A ὁ θεὸς αὐτοῖς. ἐκ Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου. & ver. 27. 27 ϗ ἐξήγαγον] A C ἐξαγαγεῖν.

CAP. VII.

1 δέδωκα] A ἐγὼ δέδωκα. 3 Αἰγύπτῳ] A C Αἰγύπτου. 6 οὕτως ἐποί-] A deſunt. 7 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] A C deſunt. 9 ἐπὶ τ̃ γῆν] A ἐπὶ τ̃ γῆν. C αὐτήν. 10 ῥάβδον] A ῥάβδον αὐτοῦ. 11 Αἰγύπτου] deeſt. 12 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 13 ἐνετείλατο] A C ἐλάλησεν. 15 ἔστῃ] στῃ. 16 λατρεύσῃ] A C. λατρεύσωσι. 17 Τάδε] A Καὶ νῦν τάδε. ἐπιζέσει] C ὑποζέσει. ἀπὸ] A ἐκ. 19 Εἶπε δὲ] A Incipit caput 8. τῇ χειρί σου] A C deſunt. ϗ ἐγένετο αἷμα] A deſunt. 20 τῇ ῥά-] A C Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον. 21 ἐκ τοῦ] C ἀπὸ τοῦ.

CAP. VIII.

1 Εἶπε δὲ] A Hic iterum incipit caput 8. 3 ἀναβάντες] A ἀναβάν- οἱ βάτραχοι. ἐπὶ τοὺς] A C εἰς τούς. 4] A C ſic. καὶ ἐπὶ τ̃ λαόν σου, ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου. 5 βατράχους] A βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν ύπτου. 6 βατράχους] A βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. τὴν γῆν] A C τὴν γῆν. 7 φαρμακείαις] A ἐπαοιδίαις. 8 περὶ ἐμοῦ] C deſunt. λαοῦ] C λαοῦ μου. αὐτοὺς] A C τὸν λαόν. 9 ἐκ τῶν] C ἀπὸ τῶν. ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων] C deſunt. 12 ἐβόησε] A C ἀνεβόησε. 13 καθ-] A καθά. 14 ὦζεσεν] A C ἐπώζεσεν. 16 ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, τοῖς τετράποσι, ϗ] C deſunt. τετράποσι] A τετράποσι, ϗ ἐπὶ Φαραώ, ϗ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, ϗ ἐν παντὶ τῷ χώματι τ̃ γῆς ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 17] A C ad finem verſus addunt ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 20 λατρεύσωσιν] A λατρεύσῃ. 21 ἐξ- αποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστελῶ. οἴκους ὑμῶν] A οἴκους σου. εἰς τ̃ γῆν] C ἡ γῆ. 22 ἔπεστι] A ἐπιστῇ. C ἐστίν. εἰδῇς] C ἴδῃς. εἰμι] C deeſt. ὁ θεὸς] A. κυριεύων. C deſunt. 23 αὔριον] C ἐπαύριον. τοῦτο] A C τὸ σημεῖον τοῦτο. 25 ἐλθόντες] C ἀπελθόντες. κυρίῳ] C deeſt. γῇ] A γῇ ταύτῃ. 27 τῷ θεῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. κύριος] A C deeſt. 28 ἀποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστελῶ. τῷ θεῷ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. 29 ὁ δὲ] A ὧδε. C ἴδε. κυνόμυια] A κυνόμυια ἀπὸ Φαραώ. C κυνόμυια ἀπό σου. 30 ηὔξατο] C προσηύ- ξατο. 31 τῶν ··· τοῦ] A ἀπὸ τῶν ··· ἀπὸ σοῦ. C ἀπὸ τῶν ··· σοῦ.

CAP. IX.

1 μοι λατρεύσωσι] A λατρεύσωσί μοι. 2 αὐτοῦ] C αὐτούς. 3 ἐπέσται] A C ἔσται. 4 τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] C τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οὐ] A C ϗ οὐ. πάντων τῶν] A πάντων τ̃ κτηνῶν τ̃. Ἰσραὴλ υἱῶν] A υἱῶν Ἰσραήλ. 7 πάντων] C deeſt. ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. 10 ἔλαβεν] A ἔλαβον. 12 κύριος] A C κύριος τῷ Μωυσῇ. 14 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἀποστέλλω. εἰδῇς] C ἴδῃς. 15 χεῖρα] A C χεῖρά μου. 16 διαγγελῇ] A διαγγέλλῃ. 18 ὕω] C βρέχω. ἕως] C ϗ ἕως. 22 ϗ τὰ] A ϗ ἐπὶ τά. 24 σφόδρα] A σφόδρα σφόδρα. τοιαύτη οὐ γέγονεν] A οὐ γέγονε τοιαύτη. ἀφ' ἧς ἡμέρας] A ἀφ' οὗ. C ἀφ' ἧς. 25 Αἰγύπτου] C Αἰγύπτου, πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. συνέτριψεν ἡ χάλαζα] A C συνέτριψε. 28 Εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον] A Εὔ- ξασθε οὖν πρὸς κύριον περὶ ἐμοῦ. C Προσεύξασθε οὖν πρὸς κύριον. γενηθῆναι] A γενέσθαι. ϗ πῦρ] A ϗ πῦρ ἐπὶ τ̃ γῆς. 29 κύριον] A κύριον εἰς τ̃ οὐρανόν. 30 οὐδέπω πεφόβησθε] C οὐδέποτε φοβεῖσθε. 32 ἐπλήγησαν] C ἐπλήγη. 33 ἐξέτεινε] A C ἐξεπέ- τασε. χεῖρας] A χεῖρας αὐτοῦ. ἔτι] C deeſt. 34 τ̃] A ἔτι τοῦ. Φαραὼ] A αὐτοῦ, ϗ τ̃ θεραπόντων αὐτοῦ.

CAP. X.

1 ἐσκλήρυνα] A C ἐβάρυνα. αὐτοῦ τ̃ καρδίαν] A τ̃ καρδίαν αὐτοῦ. ϗ τ̃] C ϗ τ̃ καρδίαν τ̃. 2 κύριος] A εἰμι κύριος. 4 θέλῃς σὺ] A θελήσῃς. ἐπάγω] A ἐπάξω. ταύτην τ̃ ὥραν] C ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. 5 περισσὸν τ̃ γῆς] A C περισσόν. 6 τ̃ Αἰγυπτίων] A Αἰγύπτου. ἃ] A ὅ. ἡμέρας ταύτης] A σήμερον ἡμέρας. 7 Καὶ λέγουσιν] A Λέγουσι δέ. λατρευσάτωσαν τῷ] A θύσωσι κυρίῳ τῷ. C λατρεύσωσι κυρίῳ τῷ. 8 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. αὐτοῖς] A αὐτοῖς Φαραώ. πορευόμενοι] C πορευσόμενοι. 9 νεανίσκοις, ϗ πρεσβυτέροις] A νεανίσκοις ἡμῶν, ϗ τοῖς πρεσβύταις. ἐστι] A ἔσται. κυρίου] A C κυρίου τ̃ θεοῦ ἡμῶν. 10 εἶπε] A εἶπε Φαραώ. πρόσκειται] A C πρόκειται. 11 πορευέσθωσαν δὲ] A ἀλλὰ πορευέσθωσαν. C πορεύεσθε δέ. λατρευσάτωσαν] A C λατρεύσατε. ἐκζητεῖτε] A ζητεῖτε. 12 τὴν γῆν] C τὴν γῆν Αἰγύπτου. ὃν] A ἃ. C ὧν. 13 ἐπῆρε] C ἐξέτεινε. ϗ ὁ] A ὁ. ἀνέλαβε] A ἀνέβαλε. 14 ταῦτα] C ταύτην. 16 κατέσπευδε] A C κατ- έσπευσε. 17 νῦν] C ϗ νῦν. 18 τ̃ θεὸν] A κύριον. 19 ἄνεμον ἀπὸ θα- λάσσης σφοδρὸν] A ἀπὸ θαλάσσης ἄνεμον σφοδρόν. ἔβαλεν] A C ἐνέβαλεν. ἐρυθρὰν θάλασσαν] A θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. 22 χεῖρα] A χεῖρα αὐτοῦ. 23 prius τρεῖς ἡμέρας in A C deeſt. 24 λατρεύσατε] C λατρεύετε. ἀλλὰ] A οὐ. ἀλλά. 26 τῷ θεῷ ἡμῶν poſterius] in C deeſt. 28 ἔτι] C ἔτι μή. 29 εἴρηκας] A καθὼς εἴρηκας. C οὕτως εἴρηκας.

CAP. XI.

1] A C hoc modo, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς. 2 πλησίον] A πλησίον, ϗ γυνὴ παρὰ τ̃ πλησίον αὐτῆς. ita & C. ſed ſine αὐτῆς. 3 αὐτοῦ] C deeſt. τ̃ θεραπόντων] C πάντων τ̃ θεραπόντων. θεραπόντων αὐτοῦ] A θεραπόντων αὐτοῦ, ϗ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 4 εἰσπορεύομαι] A εἰσπορεύσομαι. 7 καὶ ἐν] A ἐν δέ. ϗ τοῦ] A ϗ ἀναμέσον τ̃ υἱῶν. 8 καταβήσονται] A κα- ταβοήσονται. 9 Εἶπε δὲ] C Καὶ εἶπε. πληθύνων πληθυνῶ] A C πληθύνω. μου τὰ σημεῖα] A C τὰ σημεῖά μου. τέρατα] A C τέρατά μου. 10 πάντα τὰ σημεῖα ϗ τὰ τέρατα ταῦτα] A τὰ σημεῖα ϗ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα. C πάντα τὰ τέρατα ταῦτα. εἰσήκουσεν] A C ἠθέλησεν.

CAP. XII.

2 ἐστὶν ὑμῖν] A ὑμῖν ἐστιν. 3 ἕκαστος poſterius] in A C deeſt. 4 εἶναι ἱκανοὺς] A C ἱκανοὺς εἶναι. συλλήψεται] C προσλήψεται. 5 ἄρσεν] A C ἄρσεν, ἄμω- μον. ἀρνῶν] A ἀμνῶν. ϗ] C ϗ ἀπό. 7 ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ] A φάγωσιν αὐτά. 9 ἀπ' αὐτῶν] A ἀπ' αὐτῷ. ἢ] A deeſt. 10 Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ' αὐτοῦ] C Οὐ καταλείψετε ἀπ' αὐτῶν. ἕως πρωὶ] A εἰς τὸ πρωί. 11. ὑποδήματα] A ὑποδήματα ὑμῶν. βακτηρίαι] A C βακτηρίαι ὑμῶν. 13 ἐστε] ἔσεσθε. 14 ὑμῖν αὕτη] A αὕτη ὑμῖν. C αὕτη ὑμῖν εἰς. πάσας] A C deeſt. 15 ἔ- δεσθε] C φάγεσθε. τῆς ἡμέρας τ̃ πρώτης] A τῆς πρώτης ἡμέρας. 16 κληθήσεται] A C κε- κλήσεται. 18 ἐνερχόμενοι] C ἐναρχομένῃ. 19 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. αὐτόχθοσι] C ἐν τοῖς αὐτόχθοσι. 20 ἐν παντὶ δὲ] A ἀλλ' ἐν παντί. C ἐν παντί. 21 υἱῶν] A C deeſt. πρόβατον] A πρόβατα. 22 Λήψεσθε δὲ] A Καὶ λήψεσθε. καθί- ξετε τῆς] A καθίξετε ἐπὶ τῆς. C θίξετε τῆς. 23 κύριος πατάξαι] A κύριος πατάξας. 24 νόμιμον] A νόμιμον αἰώνιον. 27 Αἰγύπτῳ] A γῇ Αἰγύπτῳ. 29 ϗ ἕως πρωτοτόκου παντὸς] A C ϗ πᾶν πρωτότοκον. 30 ἀναστὰς] A C ἀνέστη. ϗ οἱ] A C ϗ πάντες οἱ. τεθνηκὼς] A τεθνηκός. 31 ϗ λατρεύσατε] A λατρεύετε. C ϗ λατρεύετε. 32 πορεύεσθε] C πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε. 33 ἐκ τῆς] A ἀπὸ τῆς. 37 Ἀπάραντες] A Ἀπῆραν. 39 ἐπιμεῖναι] A C ὑπομεῖναι. 40 κατοίκησις] A παροίκησις. κατῴκησαν] A παρῴκησαν. Χαναὰν] A Χαναάν, αὐτοὶ ϗ οἱ πα- τέρες αὐτῶν. C eadem, ſed poſt κατῴκησαν. 41 ἡ δύναμις] C στρατιά. νυκτός. Προφυλακὴ] C Νὺξ προφυλακῆς. 44 οἰκέτην] A C οἰκέτην τινός. 45 ἢ] A καί. 46 βρωθήσεται] A βρωθήσεται, οὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωί. συντρίψετε] C συντριβήσεται. 47 υἱῶν] C deeſt. αὐτὸ] A τοῦτο. 48 πρὸς ὑμᾶς] C ἐν ὑμῖν. ποιῆσαι] A ϗ ποιήσει. C ϗ ποιῇ.

CAP. XIII.

2 ἐμοὶ] A ὅτι ἐμοί. C ἐμόν. 3 ἐκ γῆς Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου 5 ἡνίκα] A deeſt. C hoc ordine. ϗ Εὐαίων, ϗ Γεργεσαίων, ϗ Ἀμορραίων, ϗ Φερε- ζαίων, ϗ Ἰεβουσαίων. 6 κυρίου] C κυρίῳ. 7 ἐν] C deeſt. 8 Καὶ] A deeſt. μοι] C μου. 9 σημεῖον] A C εἰς σημεῖον. ὁ θεὸς] A C deſunt. 10 φυλά- ξασθε] C φύλαξαι. δώσει] A δῷ. 12 ἀφελεῖς] A C ἀφοριεῖς. ἢ] C deeſt. ἁγιάσεις] A ἁγιάσεις αὐτά. C deeſt. 13 ἀλλάξεις] A ἀλλάξεις αὐτό. 14 καὶ] A deeſt. κύριος ἡμᾶς] A C ἡμᾶς κύριος. 15 ἀπέκτεινε] ἀπέκτεινε κύριος. πρωτοτόκων ··· πρωτοτόκων] A πρωτοτόκου ··· πρωτοτόκου. θύω] A C θύω τῷ κυρίῳ. τῷ κυρίῳ] C deſunt. 17 ἀποστρέψῃ] C ἀποστρέφῃ. 19 ὥρκισεν] A C ὥρκισεν Ἰωσήφ. ὑμᾶς κύριος] A κύριος ὑμᾶς. 22 Οὐκ ἐξέλιπεν δὲ] C Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν. A Τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐξέλιπεν. τοῦ λαοῦ παντὸς] A C παντὸς τοῦ λαοῦ.

CAP. XIV.

3 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ] C deſunt. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] A C περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 4 αὐτῶν] C αὐτούς. στρατιᾷ] A στρατείᾳ. εἰμὶ] C deeſt. 5 ἐποιήσαμεν] A C πεποιήκαμεν. τοῦ ἐξαποστεῖλαι] A ἐξαποστείλαντες. 6 οὖν] A δέ. 7 λαβὼν] A C ἔλαβεν. 8 καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] A C deſunt. ἐξεπορεύοντο] A ἐπορεύοντο. 9 εὕροσαν] A C εὗρον. στρατιὰ] A στρατεία. καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ] C καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ. 10 προσῆγε] C προσῆγεν. καὶ οἱ] A C καὶ ἰδοὺ οἱ. 11 γῇ] A C deeſt. ἐξ] A ἡμᾶς ἐξ. 12 πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγοντες] A ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς σὲ λέγοντες. κρεῖσσον γὰρ] C κρεῖσσον γὰρ ἡμῖν. 13 στῆτε] στήκετε. 14 σιγήσετε] C σιγήσεσθε. 16 τῇ ῥάβδῳ] A C τὴν ῥάβδον. 18 εἰμι] C deeſt. 20 Ἰσραὴλ καὶ ἔστη] A τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. σκότος, καὶ γνόφος] C γνόφος, καὶ σκότος. 21 ὑπήγαγε] C ἐπήγαγε. ἐσχίσθη] A C διεσχίσθη. 23 Καὶ κατεδίωξαν] A C Κατεδίωξαν δέ. καὶ πᾶς ἵππος] A C πᾶσα ἡ ἵππος. 24 ἐπὶ τὴν] A εἰς. παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων] A παρεμβολὴν αὐτῶν. 25 περὶ] A C ὑπέρ. 26 καὶ τοὺς] A C καὶ ἐπὶ τούς. 27 ἀπεκατέστη] C ἀπεκατεστάθη. ὑπὸ] C ἐπί. μέσον] A C εἰς μέσον. 28 καὶ οὐ κατελείφθη] A οὐκ ἀπελείφθη. 29 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 30 εἶδεν Ἰσραὴλ] A εἶδον υἱοὶ Ἰσραήλ. 31 Εἶδε δὲ] C Καὶ εἶδεν. ᾖσε] C ᾖσαν. λέγοντες] A τοῦ λέγειν. C deeſt.

CAP. XV.

4 κατεπόθησαν] A C κατεπόντισεν. 7 κατέφαγεν] C καὶ κατέφαγεν. 8 ἐπάγη τὰ] A C ἐπάγη καὶ τά. 11 θαυμαστὸς ἐν δόξαις] C θαυμαστῶς ἐνδόξως. 16 τρόμος, καὶ φόβος] C A φόβος, καὶ τρόμος. 17 κατηρτίσω] A C κατειργάσω. 18 βασιλεύων τὸν] C βασιλεύων εἰς τόν. 20 Λαβοῦσα] A C Ἔλαβε. 23 πιεῖν] A C πιεῖν ὕδωρ. ἐπωνόμασε] A C ἐπωνομάσθη. 24 ἐπὶ Μωϋσῆν] A κατὰ Μωϋσῆν. 25 αὐτὸ] C deeſt. 26 ἀκοῇ] C deeſt. ἐναντίον] A ἐνώπιον. ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς] A C ἐνωτίσῃς τὰς ἐντολάς. ἐπήγαγον] A ἐπήγαγες. ὁ θεός σου] A C deſunt. 27 Καὶ ἤλθοσαν] C Καὶ γὰρ ἦλθον.

CAP. XVI.

1 ἤλθοσαν] A ἦλθον. C ἦλθε. 5 ἐν τῇ] C τῇ. 6 Καὶ εἶπε] C Εἶπε δέ. 7 εἰσακοῦσαι] A εἰσακοῦσαι κύριον. 9 τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν] C ὑμῶν τὸν γογγυσμόν. 12 ἐγὼ] C ἐγώ εἰμι. 13 πρωῒ] A C πρωῒ δέ. 15 αὐτοῖς] A C πρὸς αὐτούς. 16 Τοῦτο] A Καὶ τοῦτο. σὺν τοῖς συσκηνίοις] A ἐν τοῖς συσκηνίοις. C ἐν ταῖς σκηναῖς. 17 ὁ … ὁ] A ᾧ … ᾧ. 18 μετρήσαντες] A ἐμέτρησαν. ὁ … ὁ] A ᾧ … ᾧ. 19 ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ] A εἰς τὸ πρωῒ ἀπ' αὐτοῦ. 20 εἰσήκουσαν] A C ἤκουσαν. ἐπ' αὐτοῖς Μωυσῆς] A Μωυσῆς ἐπ' αὐτούς. 23 οὐ] A C deeſt. πέσσετε … ἕψετε] A πέσσεται … ἕψεται. εἰς τὸ] A τό. 24 κατελίποσαν] A C κατέλιπον. καθὼς] C καθάπερ. ἐν αὐτῷ] C αὐτῷ. 25 Εἶπε δὲ] A Εἶπε δὲ αὐτοῖς. σάββατα σήμερον τῷ κυρίῳ] A σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ. σήμερον] C σάββατον τῷ κυρίῳ, σήμερον. εὑρεθήσεται] A εὑρήσετε. 26 σάββατα] C σάββατον. ἔσται] A εὑρήσετε. 27 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξήλθοσαν] A ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ, καὶ ἐξῆλθον. 29 ἕκαστος] A ἕκαστος παρ' ἑαυτοῦ. ὑμῶν] C ὑμῶν παρ' ἑαυτοῦ. μηδεὶς] A μηδεὶς ὑμῶν. C μήτις ὑμῶν. 32 Εἶπε δὲ] A Εἶπε δὲ αὐτοῖς. 33 πρὸς Ἀαρὼν] C τῷ Ἀαρών. 35 τὴν οἰκουμένην] A γῆν οἰκουμένην. ἐφάγοσαν τὸ μὰν] A C τὸ μὰν ἔφαγον.

CAP. XVII.

1 κυρίου] A θεοῦ. παρενεβάλοσαν] A C παρενέβαλον. πιεῖν] C ὥστε πιεῖν. 2 λέγοντες] A καὶ ἔλεγον. μοὶ] C μέ. 3 διεγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ] A διεγόγγυζεν ὁ. C ἐγόγγυζεν ὁ. ἵνα τί τοῦτο] C τί τοῦτο, ὅτι. κτήνη] A κτήνη ἡμῶν. 5 σεαυτοῦ] A C μετὰ σεαυτοῦ. πορεύσῃ] C πορεύου. 6 Ὅδε] C Ἰδού. ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε] A πρὸ τοῦ ἐκεῖ σε. ἐποίησε δὲ] A καὶ ἐποίησε. 9 ἐπίλεξαι] A C ἐπίλεξον. δυνατοὺς] A deeſt. 10 ἐξελθὼν] A deeſt. 14 εἰς βιβλίον] A C ἐν βιβλίῳ. δὸς] C δώσεις. 15 καταφυγή μου] A μου καταφυγή.

CAP. XVIII.

1 γαμβρὸς] A πενθερός, per totum caput. 3 αὐτῆς] A C αὐτοῦ. αὐτῶν] A deeſt. 5 ἐξῆλθεν] A C ἦλθεν. ἐπ' ὄρους] A εἰς τὸ ὄρος. 6 ὁ γαμβρός σου Ἰοθὸρ] A Ἰωθὼρ ὁ πενθερός σου. γυνὴ] A C γυνή σου. δύο] C deeſt. 7 γαμβρῷ] A πενθερῷ αὐτοῦ. C γαμβρῷ αὐτοῦ, & verſ. 8. αὐτοὺς] A αὐτοὺς Μωϋσῆς. 8 πᾶσι] A C deeſt. 9 ὅτι] C καὶ ὅτι. αὐτοὺς] A C αὐτοὺς κύριος. 10 αὐτοὺς] A C τὸν λαὸν αὐτοῦ. 13 δείλης] A C ἑσπέρας. 14 ποιεῖ] A C ἐποίει. λέγει] C λέγει αὐτῷ. σὺ] A deeſt. πρωΐθεν] C πρωΐ. 15 ὅτι] C αὐτοῦ, ὅτι. πρός με ὁ λαὸς] A ὁ λαὸς πρός με. 18 ἀνυπομόνητω] A deeſt. 21 θεοσεβεῖς] A C καὶ θεοσεβεῖς. ἐπ' αὐτῶν] A αὐτοὺς ἐπ' αὐτούς. C αὐτοὺς ἐπ' αὐτοῖς. δεκαδάρχους] A δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. 23 κατισχύσει] C καὶ κατισχύσει. 24 καὶ] A C αὐτοῦ, καί. ὅσα] A πάντα ὅσα. 25 δεκαδάρχους] A C δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς. 26 ἐκρίνοσαν] A C ἔκρινον. πᾶν δὲ] A C τὸ δὲ ῥῆμα τό. ἀνεφέροσαν] A C ἀνέφερον. ἐκρίνοσαν] A C ἔκρινον. 27 ἑαυτοῦ γαμβρὸν] A πενθερὸν αὐτοῦ.

CAP. XIX.

1 ἤλθοσαν] A ἦλθον. 2 ἤλθοσαν] A C ἦλθον. 4 προσηγαγόμην] C προσήγαγον. 5 ἐμῆς φωνῆς] A φωνῆς μου. 7 ἐκάλεσε τοὺς] A ἐλάλησε πρὸς τούς. λαοῦ καὶ] A λαοῦ, καὶ εἶπε, καί. 8 τούτους] A C τοῦ λαοῦ. 10 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτῶν. 12 ἑαυτοῖς] C ὑμῖν ἑαυτοῖς. 13 κτῆνος … ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος … κτῆνος. ὅταν] A ὅταν δέ. C ὅτ' ἂν δέ. καὶ ἡ νεφέλη] C deſunt. 14 Κατέβη δὲ] C Καὶ κατέβη. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτῶν. 16 νεφέλη γνοφώδης] A C νεφέλαι γνοφώδεις. ὁ ἐν] C ὃς ἦν ἐν. 17 ὑπὸ τὸ ὄρος] C ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά. 18 Τὸ ὄρος] C τὸ δὲ ὄρος. ἐπ' αὐτὸ τὸν θεὸν] A C τὸν θεὸν ἐπ' αὐτό. καὶ ἀνέβαινεν] C ἀνέβαινε δέ. 19 ἐλάλησεν] A C ἐλάλει. 21 ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. Μωϋσῆν] A αὐτόν. ἐξ] C ἀπ'. 22 Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες] A οἱ δὲ ἐγγίζοντες ἱερεῖς. κυρίῳ τῷ θεῷ] C τῷ κυρίῳ. 23 προσαναβῆναι πρὸς] C ἀναβῆναι εἰς.

CAP. XX.

1 τούτους] A τούτους πρὸς Μωϋσῆν. 2 ὅστις ἐξήγαγον] A ὁ ἐξαγαγών. 5 ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς] A C ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν. 7 ὁ θεός σου] A C deſunt. 10 ὁ υἱὸς] A οἱ υἱοί. 13 Οὐ μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. Οὐ φονεύσεις] A C Οὐ φονεύσεις. Οὐ μοιχεύσεις. Οὐ κλέψεις. 17 κτήνους] C σκεύους. 18 Καὶ πᾶς] A Πᾶς δέ. 19 θεὸς, μὴ] A C θεὸς, μήποτε. 21 ὁ λαὸς] A C πᾶς ὁ λαός. εἰσῆλθεν] C ἦλθεν. 23 ὑμῖν αὐτοῖς] A C ἑαυτοῖς. 24 ὑμῶν prius] C deeſt. 25 ποιῇς] A C ποιήσῃς. αὐτοὺς] A αὐτό. 26 ἐν] A deeſt. ἂν] A deeſt. ἀποκαλύψῃς] C ἀνακαλύψῃς.

CAP. XXI.

1 Παραθήσῃ] A C παραθήσεις. 2 τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει] A τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ. ἀπελεύσεται ἐλεύθερος] A ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. 3 ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ] A καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. C καὶ ἡ γυνὴ ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 4 καὶ ἐὰν] A C ἐάν. κύριος] C κύριος αὐτοῦ. κῃ] A τεκνοῖ. υἱοὺς ἢ] A υἱοὺς καί. ἔσται] C ἔσωσαν. ἐξελεύσεται] A ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 5 παιδία] A παιδία μου. 6 ἐπὶ τὴν] A C τήν. ὁ κύριος αὐτοῦ] A C αὐτοῦ ὁ κύριος. 8 εὐαρεστήσῃ] A εὐαρεστῇ ἐν ὀφθαλμοῖς. ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο] A ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. C αὐτὸς καθωμολογήσατο αὐτήν. ὅτι] A διότι. 9 υἱῷ] A C υἱῷ αὐτοῦ. δὲ] A Εἰ δέ. C Ἐὰν δέ. 14 καταφυγή, ἀπὸ] A καταφυγὴ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀπό. 16 τελευτήσει θανάτῳ] A C θανάτῳ τελευτάτω. 17 τελευτάτω] C τελευτήσει. 18 Ἐὰν δὲ λοιδορῶνται] C Ἐὰν διαμάχωνται. πατάξῃ] C πατάξῃ τις. κοίτην] A κλίνην. 19 ῥάβδου] C ῥάβδον αὐτοῦ. 21 δικηθήτω] A C ἐκδικηθήσεται. 22 δώσει] A C καὶ δώσει. 27 Ἐὰν] C Ἐὰν δέ τις τόν. 29 ἢ] A τις υἱόν. ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται] λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος. ἐπιβληθῇ] A ἐπιβαρυνθῇ. 31 ἢ θυγατέρα κερατίσῃ] C κερατίσῃ, ἢ θυγατέρα. 35 τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα] A τὸν τεθνηκότα ταῦρον. 36 ἡμέρας] A deeſt. ὁ δὲ τετελευτηκὼς] A τὸ δὲ τετελευτηκός.

CAP. XXII.

1 ἢ] A αὐτό, καί. C αὐτό, ἤ. 3 ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος] A ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ. 4 κλέμματος] C κλέμματος αὐτοῦ. 5 καὶ τὰ] C ἢ τά. 9 ἂν ᾖ] A ὅ,τι ἐὰν ὁμῇ. πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. 10 μόσχον, ἢ πρόβατον] C πρόβατον, ἢ μόσχον. 11 τοῦ θεοῦ] A ἐκ τοῦ θεοῦ. αὐτὸν] A αὐτός. ὅλου τῆς] A μετασχεῖν καθόλου τῆς. C ἐπὶ τῆς. οὐκ] A C οὐ μή. κυρίῳ] C κυρίῳ αὐτοῦ. 14 κύριος] C κύριος αὐτοῦ. ἀποτίσει] C τίνων ἀποτίσει. 15 κύριος] A C κύριος αὐτοῦ. 16 αὐτῷ γυναῖκα] A τοῦ εἰς γυναῖκα. C ἑαυτοῦ γυναῖκα. 17 ἀποτίσει] A ἀποτίσει αὐτός. εἰποιήσετε] A C περιβιώσετε. 16 Πᾶν] C Πάντα. αὐτοὺς] A deeſt. θανάτῳ] A deeſt. C ἑτέροις. 22 κακώσετε] C κακώσετε αὐτούς. κία] C deeſt. κεκράξαντες] C κράξαντες. 24 παιδία] C τέκνα. σοὶ] C σοῦ. 26 αὐτῷ] C αὐτὸ αὐτῷ. 28 οὐ κακῶς ἐρεῖς] A C οὐ κακῶς. 30 τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ] A C τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. 31 C κρέας ἐν ἀγρῷ.

CAP. XXIII.

1 συγκαταθήσῃ] A συγκατατεθήσῃ. C συγκαθίσῃ. 2 ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων, ὥστε] C deſunt. ἐκκλῖναι] A ἐγκλῖναι. ἐκκλεῖσαι] A C ναι. 5 συναρεῖς] A C συνεγερεῖς. 7 ῥήματος] C κρίματος. 8 οὐ μή. 9 οὐ θλίψετε] A C οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε. ὑμεῖς γὰρ] A ὑμεῖς. 11 ὑπολειπόμενα] A ὑπολελειμμένα. ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία] A ται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. C ἔδεται τὰ θηρία τὰ ἄγρια. 12 ἀνάπαυσις] A ἀναπαύσῃ. 13 εἴρηκα] A λελάληκα. ἀναμνησθήσεσθε] C ἀναμνήσεσθε. μὴ] C οὐδ' οὐ μή. 14 ἑορτάσατε] A ἑορτάσετε. C ἑορτάζετε. 15 A deeſt. 18 ἐμπλατυνῶ] C πλατυνῶ. τὰ ὅριά σου] A τὰ ὅριά σου ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου. θυμιάματος] C τοῦ θύματος. A κοιμηθήσεται. 22 καὶ μὴ] C μή. αὐτῷ] A deeſt. 22] Totus hic ſus uſque ad ἐὰν ἀκοῇ &c. in A C deeſt. ἀκοῇ ἀκούσητε poſterius] κούσῃς. C ἀκοῇ ἀκούσῃς. τῆς φωνῆς μου] C ἐμῆς φωνῆς. ποιήσητε] ποιήσῃς. ἂν εἴπω] C ἐντέλλομαι. 23 αὐτοὺς] A αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου μῶν. 24 οὐδὲ μὴ] C οὐδ' οὐ μή. καθελεῖς] A καθελεῖς τοὺς βωμούς. C καθελεῖς αὐτούς. 26 ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα. C ἐν ὑμῖν ἄτεκνος, γονος, οὐδὲ στεῖρα. ἀναπληρῶν] C deeſt. 27 φόβον] C φόβον. εἰσπορεύῃ] C εἰσπορεύσῃ. 28 ἐκβαλεῖς] A C ἐκβαλῶ. 29 αὐτοὺς] C ἀπὸ προσώπου σου. 31 ἕως] C καὶ ἕως. τοῦ μεγάλου ποταμοῦ] A μοῦ τοῦ μεγάλου. 32 συγκαταθήσῃ] C συγκαθίσῃ. αὐτῶν] C αὐτῶν σεις. 33 ἐγκαθήσονται] A συγκαταθήσονται. ἁμαρτεῖν] A C τάνειν.

CAP. XXIV.

4 κυρίου] C deeſt. 5 τῷ θεῷ] A κυρίῳ τῷ θεῷ. 6 κρατῆρας] κρατῆρα. τοῦ αἵματος poſterius] A deeſt. πρὸς τὸ] C ἐπὶ τό. 7 C εἶπεν. 10 τῆς γερουσίας] A C τῶν πρεσβυτέρων. 11 εἰσήκει] ἐκεῖ. 13 εἶπαν] A εἶπεν. 14 ἀναστρέψωμεν] C ἂν ἐπιστρέψωμεν. Ἰησοῦς] A C deſunt.

CAP. XXV.

2 Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ, καὶ λάλησον. καὶ λάβετε] A λάβετέ μοι. βέτωσαν. καρδία καὶ] A καρδία αὐτῶν. 3 καὶ … καὶ] A deſunt. καὶ … καὶ] A C deſunt. 7 σαρδίου] A C σαρδίοις, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 σοὶ δεικνύω] A C δεικνύω σοι. οὕτω] C καὶ οὕτω. 12 κλίτη] αὐτῆς. 13 ξύλα ἄσηπτα] A C ἐκ ξύλων ἀσήπτων. αὐτὰ] A C 15 κιβωτοῦ] A διαθήκης. C κιβωτοῦ τῆς διαθήκης. 17 χρυσίου] A χυτοῦ. 18 χρυσοτορευτὰ] A C χρυσᾶ τορευτά. 19 χερούβ] A δὲ C χερουβείμ. καὶ χερούβ εἷς. A καὶ εἷς. 20 οἱ χερουβὶμ] A C οἱ δύο βείμ. ὂν] A C deeſt. 21 ἂν δῶ] C δώσω. 23 χρυσίῳ χρυσίου C ἐκ ξύλων ἀσήπτων. A ξύλου ἀσήπτου. 25 τῇ στεφάνῃ κύκλῳ] τῇ στεφάνῃ. 26 ποιήσεις] C ποιήσεις αὐτῇ. στεφάνην] C στρεπτὴν 29 ἐκ] C deeſt. 30 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 33 τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ] λαμίσκῳ τῷ ἑνί. 35 Ὁ] C Ὡς. τέσσαρας] C δύο. καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ σαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις] C deſunt. 36 οἱ σφαιρωτῆ οἱ καλαμίσκοι] C καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες. ὅλη τορευτὴ] λοι τορευτοί. 37 λύχνους, καὶ] A C λύχνους αὐτῆς, καί. προσώπου αὐτῆς. 38 ποιήσεις] C deeſt. 39] A C hoc modo le Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις πάντα τὰ σκεύη ταῦτα. 40 δεδειγμένα C δειχθέντα.

CAP. XXVI.

1 Τὴν σκηνὴν] A τῇ σκηνῇ. χερουβὶμ] C adjungit verbis ſeque bus. 3 συνεχόμεναι] C ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι. τῇ ἑτέρᾳ] A ἑτέρας, 4 αὐτοῖς] C deeſt. 5 Πεντήκοντα] A C Πεντήκοντα δὲ λήλαις εἰς ἑκάστην] A C εἰς ἀλλήλας ἑκάστη. ſed A ἑκάστῃ. 6 Καὶ] C μιᾶς] A C μιᾶς ἔσται. 8 πήχεων τὸ] A πήχεων ἔσται τό. 10 τῆς ρας. A τῇ δευτέρᾳ. 11 ἀγκυλῶν] A ἀγκυλῶν τῶν κεφαλίδων. 12 λελειμμένον] C ὑπολειπόμενον. εἰς] A C deeſt. ὑποκαλύψεις] A καλύψεις. 13 Πῆχυν] A Πῆχυν ἕνα. καὶ πῆχυν ἐκ τούτου] A ἐξ ἐκείνου. ἐκ τοῦ μήκους] A τοῦ μήκους ἐκ. ἔσται] A C καὶ ἔσται. σκηνῇ] C τῆς σκηνῆς. 17 πᾶσι] A ἐπὶ πᾶσι. τῇ σκηνῇ] A C 18 εἴκοσι στύλοις ἐκ] A εἴκοσιν ἐκ. βορρᾶν] C νότον. 20

23 ἴσαι] A C ἔσονται. 24 ἔσονται ἴσοι] A ἔσονται σοι. ταῖς δυ-σὶ γωνίαις] C ταῖς γωνίαις ταῖς δυσίν. 25 δύο βάσεις τῷ &c] A hoc ordine legit, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. C addit tertium, ϗ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί. πέντε] A πέντε μοχλούς. τῷ ἑνὶ στύλῳ] C τοῖς στύλοις. & versu sequenti. τῷ στύλῳ] A C τοῖς στύλοις. ἐσώτερον] A ἐνδότερον. 35 ἐπιθήσεις] A C θήσεις. 36 τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς] A τῇ θύρᾳ. C desunt. 37 στύλοις] A στύλοις ἀσήπτοις.

CAP. XXVII.

ἐπὶ] A C ἐπί. 6 τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς] C ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ. 7 ἀναφορεῖς] A οἱ φορεῖς. κατὰ πλευρά] A κατὰ τὰ δύο πλευρά. 8 ποιήσεις αὐτὸ] A ποιήσεις. 9 λίβα] A νότον. 10 ψαλίδες] A C ψαλίδες αὐτῷ. 11 ἀπηλιώτην] A C βορρᾶν. στῦλοι αὐτῶν] στῦλοι. ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι] A desunt. κρίκοι] A C κρίκοι αὐτῆς. βάσεις αὐτῆς] C βάσεις. 13 νότον] A C ἀνατολάς. 14 τὸ ὕψος τῶν ἱστίων] C τῶν ἱστίων τὸ ὕψος. 16 κεκλωσμένης] A νενησμένης. αὐτῶν ⋯ αὐτῶν] C αὐτοῦ ⋯ αὐτοῦ. 19] A ad finem hujus versus addit, ϗ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα ϗ πορφύραν, ϗ κόκκινα, τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις. καθαρὸν] A C deest. αὐτὸ] A αὐτόν.

CAP. XXVIII.

αὐτοῦ, ϗ ἐκ] C αὐτοῦ ἐκ. 7 συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ] A ἔσονται αὐτῷ συνέχουσαι αὐτῷ. C ἔσονται αὐτῷ συνέχουσαι. 8 καθαροῦ] C deest. σμαράγδου] C σμαράγδους. 12 μνημοσύνου] C μνημόσυνον. ἔναντι] C ἐναντίον. 13 ἀσπιδίσκας] A ἀσπίδας. 15 ἔργων] A C ἔργον.] C ῥυθμόν. κεκλωσμένου] C νενησμένου. αὐτοῦ] A C deest. ὕφασμα κατάλιθον] A ὑφάσματα κατὰ λίθον. 19 λιγύριον] A ἀρ- 20 βηρύλλιον] C βήρυλλος. συνδεδεμένα] A C ϗ συνδεδεμένα. 21 δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν] A δώδεκα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν αὐτοῦ, δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν.] A C ἑκάστου. δεκαδύο] A C τὰς δώδεκα. 22 ἐκ] A deest. καθαροῦ, Pro duobus versibus sequentibus, Comp. habet versus hoc ordine. 23 Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου. 24 Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσοὺς, ϗ τὰ ἀλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. 25 Καὶ δύο κλίτη τῶν κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, ϗ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. 26 Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου, ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 27 Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, ϗ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. 28 Καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. 29 Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως, ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιὼν εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 30 οἴσει] A θήσει] C εἰσοίσει. 32 ὤαν ἔχον] ὤαν ἔχον. male. συμβολὴν] A συμπλοκήν. 33 ὑπὸ τὸ] A C ἐπὶ τὸ αὐτὸ] A C τὸ ἐπ' αὐτό. 39 κοσυμβωτοὶ] A C κόσυμβοι. 43 ἕξει ἢ] A deest. προσπορεύωνται] C προσπορεύονται. πρὸς ἑαυτοὺς] ἐφ' ἑαυτούς.

CAP. XXIX.

1 ἁγιάσεις] A ἁγίασαι] C ἁγιάσαι. μοι αὐτοὺς] C μοι. δὲ] A C deest. ἀμώμους δύο] C δύο ἀμώμους. 3 ϗ προσοίσεις] A οἴσεις, ϗ προσοίσεις. 4 τὰς θύρας] C τὴν θύραν. 5 αὐτῷ] A C αὐτό. 9 Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ] A C τὰς χεῖρας Ἀαρών. 10 παρὰ τὰς θύρας] C παρὰ τὴν θύραν. 12 θήσεις] A ἐπιθήσεις. 14 κρέατα] C κρέα. ἁμαρτίας] C ἁμαρτία. 16 αὐτὸν] A C τὸν κριόν. προσχεεῖς] A προσεκχεεῖς. πρὸς] A C ἐπί. 17 κατὰ] A ϗ τά. 18 ὅλον τὸν κριὸν] A τὸν κριὸν ὅλον. ὁλοκαύτωμα] A ὁλοκαυτώματα. 20 ϗ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς] C desunt. τῆς δεξιᾶς χειρὸς] A τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς. 21 τοῦ ἀπὸ] A desunt. 22 κατακαλύπτον] C καλύπτον. κοιλίαν] A κοιλίαν αὐτοῦ. ὑπ'] C ἐπ'. 24 αὐτὰ] A αὐτούς. κυρίου] A hic repetit, ϗ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών. 25 λήψη] A δέξῃ. ἀνοίσεις] A ἀνήσεις. 28 ἀφόρισμα τοῦτο, ϗ ἀφαίρεμα] A ἀφαίρεμα τοῦτο, ϗ ἀφόρισμα. C ἀφαίρεμα τοῦτο, ϗ ἀφαίρεμα. τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ posterius] A C deest. 30 ὁ ἱερεὺς ὁ] A ὁ ἱερεὺς. C ὁ ἱερεύς. τοῖς ἁγίοις] C τῷ ἁγίῳ. 33 ϗ] C deest. 34 πρωῒ] A πρωῒ, καί. 35 τὰς χεῖρας αὐτῶν] C αὐτῶν τὰς χεῖρας. 37 τοῦ ἁγίου] C ἁγίων] A τῶν ἁγίων. 38 ἃ] A ὅσα. τοῦ θυσιαστηρίου] C τὸ θυσιαστήριον. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] A C desunt. 40 τῷ τετάρτῳ] A τοῦ τετάρτου. 42 εἰς γενεὰς ὑμῶν] A εἰς τὰς ἀκοὰς, ϗ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ἐκεῖθεν] A ἐκεῖ.

CAP. XXX.

1 2 ἀσήπτων. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ] C ἀσήπτων ποιήσεις αὐτό. 3 χρυσίῳ] A C αὐτὸ χρυσίῳ. ἐσχάραν] A ἐσχαρίδα. 4 ποιήσεις] A C ποιήσεις αὐτῷ. τὴν στρεπτὴν στεφάνην] A τὴν στεφάνην τὴν στρεπτήν. 6 τῶν μαρτυρίων] C μαρτυρίου. ἐκεῖθεν] A C ἐκεῖ. 7 ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν] A Ἀαρὼν ἐπ' αὐτοῦ. 8 ἐξάπτη] A ἅπτη. 9 ἀνοίσεις] A C ἀνοίσετε. αὐτοῦ] C αὐτῷ. προσοίσεις] A C προσοίσετε. 10 ἐπ' αὐτοῦ] A C desunt. καθαρισμοῦ] A C καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ. αὐτῶν] C ὑμῶν. 12 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] A περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. τὴν] C ἐπὶ τήν. 13 ὅ] A desunt. 15 κυρίῳ] A κυρίῳ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 18 αὐτῷ] 19 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτῶν. πόδας ὕδατι] A πόδας. C πόδας αὐτῶν. 20 ὅταν] A C ἢ ὅταν. 21 πόδας] C πόδας αὐτῶν. νίψονται ὕδατι] A C desunt. 23 ϗ κινναμώμου] A κινναμώμου. πεντήκοντα, ϗ] C ϗ πεντήκοντα σίκλους, καί. 26 τῆς σκηνῆς] A C desunt. 27 λυχνίαν, ϗ πάντα τὰ] C λυχνίαν, ϗ τά. 28 λουτῆρα] A C λουτῆρα, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 34 ὄνυχα, χαλβάνην] A ϗ ὄνυχα, ϗ χαλβάνην. C ὄνυχα, ϗ χαλβάνην. 35 ἐν αὐτῷ] A C αὐτό. μυρεψοῦ μεμιγμένον] A μυρεψικοῦ συνθέσεως. 36 τῶν μαρτυρίων] C τοῦ μαρτυρίου.] C ἐκεῖ. 37 ἀπολεῖται] A ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

CAP. XXXI.

2 Οὐρὶ] A C Οὐρί. τοῦ Ὢρ] A C υἱοῦ Ὤρ. 5 νηστὸν] A C νηστόν, ϗ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην. ϗ τὰ] C ϗ εἰς τά. ϗ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικὰ] A εἰς τὰ ἔργα, ϗ τὰ τεκτονικά. C ἔργα, ϗ εἰς τὰ τεκτονικά. 6 αὐτῷ] A αὐτῷ. ϗ ποιήσουσι] A ϗ ποιήσουσι, ϗ ποιήσουσι. C ϗ ποιήσουσι. 8 τὰ θυσιαστήρια] A τὸ θυσιαστήριον. 10 αὐτοῦ] C αὐτοῦ εἰς τό. 11 ἐγὼ] C deest. ἐνετειλάμην] A ἐντέταλμαι. 13 Σύνταξον] C λάλησον. σημεῖόν ἐστι] A C ἔστι γὰρ σημεῖον. 14 τὰ σάββατα] A C τὸ σάββατον. κυρίῳ ὑμῖν] A κυρίῳ, ϗ ὑμῖν. A ὑμῖν. ὃς] A C ὅστις. αὐτοῦ] C αὐτῆς. 15 ὃς] C ὅστις. τῇ ἑβδόμῃ θανατωθήσεται] C τῶν σαββάτων θανατωθήσεται. 17 ἐν ἐμοὶ posterius, A C. deest. κατέπαυσε, ϗ ἐπαύσατο] A C ἐπαύσατο, ϗ κατέπαυσε.

CAP. XXXII.

1 ἄνθρωπος] A ἀνήρ. 3 αὐτῶν] A τῶν γυναικῶν αὐτῶν. 4 αὐτὰ ⋯ αὐτὰ] C αὐτό ⋯ αὐτό. εἶπεν] A C εἶπαν. 7 ἐντεῦθεν] C deest. 8 ἐνετείλω] C ἐνέτειλα. 11 ἔναντι] A κατέναντι. C ἐναντίον. θεοῦ] A θεοῦ αὐτοῦ. θυμοῦ] C θυμῷ. 13 δοῦναι αὐτοῖς] A C τῷ σπέρματι αὐτῶν. 14 περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ] A περὶ τῆς κακίας ἧς εἶπε ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ. & C. τὸν λαὸν] C πρὸς τόν. 15 καταγεγραμμέναι] C ἐγγεγραμμέναι. γεγραμμέναι] A καταγεγραμμέναι. 16 θεοῦ] A θεοῦ ἐστι. 18 λέγει] A λέγει Μωϋσῆς. 19 Καὶ ἡνίκα] A ἡνίκα δέ. 20 ἐν] A C deest. ὑπὸ τὸ] A C ἐπὶ τό. 21 τῷ Ἀαρὼν] A πρὸς τὸν Ἀαρών. 22 γὰρ] C deest. τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου] A τοῦ λαοῦ τούτου τὸ ὅρμημα. 24 εἰ] A C deest. χρυσία] C χρυσίον. περιέλεσθε] A περιέλεσθε, ϗ περιείλοντο. ἔρριψα] A ἔρριψα αὐτά. 26 δὲ] A C deest. τίς πρὸς κύριον] C εἴ τις πρὸς κυρίου. συνῆλθον] A συνήλθοσαν. 27 Καὶ λέγει] A Καὶ εἶπεν. θέσθε] C θέτε. τὸν μηρὸν] A τῶν μηρῶν. ἐπὶ] C εἰς. 28 εἰς τρισχιλίους ἄνδρας] C τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν. 29 ἐπληρώσατε] A ἐκπληρώσατε. υἱῷ, ἢ] A υἱῷ αὐτοῦ, καί. C υἱῷ, καί. 30 αὔριον] A ἐπαύριον. 31 Ὑπέστρεψε] C Ἐπέστρεψε. 33 αὐτοὺς] A C αὐτόν. 34 καταβῆθι] C deest. A ϗ κατάβηθι. ἐπάξω] C ϗ ἐπάξω.

CAP. XXXIII.

1 προπορεύου] C πορεύου. 2 τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου] A πρὸ προσώπου σου τὸν ἄγγελόν μου. ἐκβαλεῖ] A ἐκβαλεῖς. Χαναναῖον] A ponit ante Ἀμορραῖον. 3 σε εἰς] A εἰς. 4 κατεπένθησεν] A C κατεπένθησαν. 5 κύριος τοῖς υἱοῖς] A κύριος πρὸς Μωϋσῆν, Λάλησον τοῖς υἱοῖς. ἐπάξω] A ἐπάγω. C ἐπαγάγω. δείξω σοι] A δείξω. 6 περιστολὴν] C στολήν. 7 αὐτοῦ] C deest. κύριον] C κύριον, καί. 8 κατενοοῦσαν] A κατενόουν. 9 δ' ἂν] C δέ. τὴν θύραν] A τῶν θυρῶν. 10 τὰς θύρας] A τῶν θυρῶν. στάντες] C ἵσταντο. λαὸς] C λαός, καί. 13 γνωστῶς ἵνα ἴδω] A γνωστῶς ἴδω. ἐναντίον σου, ϗ] A ἐνώπιόν σου, καί. τὸ μέγα] C desunt. 15 Καὶ λέγει] A Καὶ εἶπε. αὐτὸς σὺ] A C σὺ αὐτός. 16 ἐνδοξασθήσομαι] C ἐνδοξασθησόμεθα. 17 Καὶ εἶπε] A Εἶπε δέ. 18 ἐμφάνισόν μοι σεαυτὸν] A C δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. 19 τῷ] C ἐπὶ τῷ. μου, κύριος] A κυρίου. 21 στήσῃ] A ϗ στήσῃ. C ϗ στήσεις. 23 χεῖρα] A C χεῖρά μου.

CAP. XXXIV.

1 ὧν] A ἐπί. αἷς] A C ἅς. 2 ἀναβήσῃ] C ἀναβήσεις. 3 μηδὲ] A ϗ μηδείς. 4 Μωϋσῆς] A C Μωϋσῆς τὸ πρωΐ. καθότι] A καθά. Μωϋσῆς] A C Μωϋσῆς μεθ' ἑαυτοῦ. 6 κύριος ὁ] A C κύριος, κύριος ὁ. 7 ϗ ἔλεος] A C ϗ ποιῶν ἔλεος. οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον] A C τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ. ἀνομίας] A ἁμαρτίας. 8 προσεκύνησε] C προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. 9 ὁ κύριός μου] A κύριος. ἁμαρτίας ⋯ ἀνομίας] C ἀνομίας ⋯ ἁμαρτίας. ἡμῶν prius] A deest. 10 ποιήσω] A C ϗ ποιήσω. εἶ σὺ] A εἰσί. 11 ἐκβάλλω] A C ἐκβαλῶ. πρὸ] A ἀπό. Φερεζαῖον, ϗ Χετταῖον] A C τὸν Χετταῖον, ϗ τὸν Φερεζαῖον. 12 σεαυτῷ] C αὐτῷ. θῇς] C διαθῇς. ἦν] C ἣν σύ. εἰς αὐτὴν] C ἐν αὐτῇ. 13 ἐν] A C deest. 14 θεοῖς ἑτέροις] A C θεῷ ἑτέρῳ. 15 φάγῃς τῶν αὐτῶν] A C φάγῃς τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 16 οἱ υἱοὶ] A C τοὺς υἱούς. 18 εἰς τὸν] A κατὰ τόν. 19 πᾶν] A C deest. πρωτότοκον posterius] C deest. 20 αὐτὸ] A C deest. δώσεις] A C δώσεις αὐτοῦ. 21 τῇ δὲ] A C τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ. 22 πυροῦ] A C πυρῶν. 24 πρὸ] A C ἀπό. πλατυνῶ] A ἐμπλατύνω. ἐναντίον] A ἔναντι. 25 θυμιασμάτων] C θυμιάσματος. θύματα] A θῦμα. C θυμιάσματα. 26 θήσεις] A C εἰσοίσεις. 28 ἐναντίον] A C ἔναντι. C hoc ordine, τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης. 29 ὄρους] A C ὄρους Σινά. ϗ αἱ δύο] A ϗ ἰδοὺ αἱ. ἐκ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ. Μωϋσῆς] A C ϗ Μωϋσῆς. χρώματος] A C χρωτός. & versu 30. 30 οἱ πρεσβύτεροι] A C οἱ υἱοί. 31 ἐπεστράφησαν] A ἀπεστράφησαν. αὐτοῖς Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς. 32 ὅσα ἐνετείλατο] A C ὅσα ἐλάλησε. 33 ἐπειδὴ] C ἐπεί. 35 συλλαλεῖν] C λαλεῖν.

CAP. XXXV.

1 εἶπεν] A C εἶπε πρὸς αὐτούς. 2 κατάπαυσις] A καταπαύσεως. ἅγια σάββατα] C ἅγιον σάββατον. ἔργον ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ ἔργον. 3 τῇ] A C ἐν τῇ. 5 Λάβετε] C Λάβε. τῇ] A ἐν τῇ. 7 ἄσηπτα] ad finem hujus versus addit Comp. ϗ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, ϗ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 σαρδίου] A C σαρδίους. ϗ τὸν ποδήρη] C ϗ εἰς τὸ λογεῖον. 10 καρδίᾳ] A C διανοίᾳ. 11 κατακαλύμματα] A καλύμματα. μοχλοὺς ⋯ στύλους] C στύλους ⋯ μοχλοὺς, ϗ τοὺς πασσάλους, ϗ τὰς βάσεις. 12 Pro hoc versu septem habentur in Comp. viz. 12 Τὴν κιβωτὸν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ τὸ ἱλαστήριον ϗ τὸ καταπέτασμα. 13 Καὶ τὴν τράπεζαν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 14 Καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ τοὺς λύχνους αὐτῆς, ϗ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. 15 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 16 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, ϗ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, ϗ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ϗ τὸν λουτῆρα, ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 17 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ϗ τοὺς στύλους αὐτῆς, ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, ϗ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. 12 τὸ θυμίαμα] A τὰ θυμιάματα. χρίσματος] A χρίσματος. ϗ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς, ϗ ἀρώματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ εἰς τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. σκεύη αὐτῆς posterius. Post hæc addit Ald. ϗ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ϗ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, ϗ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 19 ϗ τὸ ἔλαιον ad finem versus in Ald. desunt. 21 ἤνεγκαν] C ἤνεγκεν. ὅσοις] A C οἷς. ἀφαίρεμα, ϗ ἤνεγκαν] A ϗ ἤνεγκαν. C ἤνεγκαν. 22 πᾶς ᾧ] A πᾶς ὅ. C πάντων, ὧν. πᾶν] C ϗ πᾶν. 23 ἀφαιρέματα] C ἀφαίρεμα. ϗ παρ' ᾧ εὑρέθη βύσσος, ϗ δέρματα ὑακίνθινα, ϗ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν] A ϗ πᾶς ᾧ εὑρέθη βύσσος παρ' αὐτῷ. ϗ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν, ϗ δέρματα ὑακίνθινα] C καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ, ὑάκινθος, καὶ πορφύρα, καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος, καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ϗ δέρματα ὑακίνθινα ἤνεγκαν. 24 Καὶ] A deest. ἤνεγκαν ἀργύριον, ϗ χαλκὸν] A C ἀργύριον ϗ χαλκὸν, ἤνεγκαν. 28 εἰς] C deest. 29 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀφαίρεμα] C ἀφαίρεμα οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 30 τοῦ Ὢρ] A C υἱοῦ Ὤρ.

31 πάντων] C Πάντα. 34 προβιβάσαι] A προσβιβάσαι. 35 συνέσεως, διανοίας] C καὶ συνέσεως, καὶ διανοίας. καὶ τὰ] A C τά. κοκκίνῳ, καὶ] A κοκκίνῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ, καί. ποιεῖν] C καὶ ποιεῖν.

CAP. XXXVI.

1 συνιέναι] A τοῦ συνιέναι, ὥστε. κατὰ τὰ] C τὰ κατὰ τά. 3 περὶ] A C περὶ, περί. 4 τὰ ἔργα] C πάντα τὰ ἔργα. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. εἰργάζοντο αὐτοὶ] A C αὐτοὶ εἰργάζοντο. 5 εἶπεν] A C εἶπαν. κατὰ] A C παρά. 7 ποιῆσαι] C ποιῆσαι αὐτά. 8 Ea quæ ſequuntur uſque ad finem capitis, habentur in Compl.cap.39.a verſu ſecundo ad verſum 32 excluſive. Pag.384. lin.30. καὶ τῇ] A C καὶ σὺν τῇ. l. 33 αὐτὸ] A εἰς αὐτό. 34 μερῶν] A μερῶν αὐτοῦ. 35 συμπεπλεγμένα] C συμπεπλεγμένον. 39 καθὰ] A καθάπερ. 42 περισεσιαλωμένους] C περισιαλωμένους. 43 ἐγκεκολαμμένους ἐγκόλαμμα] C κεκολαμμένους ἐγκόλαμμα. 46 ὤμους] A δύο ὤμους. λίθους μνημοσύνου] C λίθοι μνημοσύνου εἰσίν. P. 386. l. 7. μῆκος] A μῆκος αὐτοῦ. 8 εὖρος] A εὖρος αὐτοῦ. 17 περικεκυκλωμένα] A περικεκλωσμένα. 18 χρυσίῳ] A ἐν χρυσίῳ. 21 ἐκ τῶν ὀνομάτων] A κατὰ τὰ ὀνόματα. C ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάτων. 22 ἐγγεγλυμμένα εἰς σφραγῖδας] A ἐγγεγλυμμένα σφραγῖσιν. C ἐγγεγλυμμέναι σφραγῖδες. 29 τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς] A αὐτούς. 32 τοὺς δακτυλίους] A C τοὺς δύο δακτυλίους. 36 καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ] C deſunt. 38 πρόσωπον] A πρόσωπον αὐτοῦ. 40 ἐπ'] C ἀπ'. καὶ] C deeſt. P. 388. l. 2. αὐτοῦ] A αὐτούς. 11 ὧν ἔχον] C ὧ ἀνέχον. 14 ὡς] C ὡσεί. 19 τοὺς κώδωνας] A αὐτούς. τὸ λῶμα] A τοῦ λώματος. C τὰ λώματα. 21 κώδων χρυσοῦς, καὶ ῥοΐσκος] C κώδωνας χρυσοῦς, καὶ ῥοΐσκους. 30 νενησμένου] A διανενησμένου. C κεκλωσμένου. 34 ἔγραψεν] C ἔγραψαν. 37 ἐπὶ τὸ] A C ἐπ' αὐτῷ. Capita 36, 37, 38, 39, ab Ald. in unum compinguntur.

Cap. 36. ſecundum Compl. a verſ. 8.

8 Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὴν σκηνὴν δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς. 9 Τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πηχέων, καὶ τὸ εὖρος τεσσάρων πηχέων, ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις ταῖς αὐλαίαις. 10 Πέντε δὲ αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι, ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ πέντε αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. 11 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτως ἐποίησε ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ. 12 Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησε ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ. 13 Καὶ ἐποίησε κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς, καὶ συνῆψε τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις. καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία. 14 Καὶ ἐποίησε δέρρεις τριχίνας σκέπειν ἐπὶ τὴν σκηνήν, ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς. 15 Τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πηχέων, καὶ τεσσάρων πηχέων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι. 16 Καὶ συνῆψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό. 17 Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀναμέσον κατὰ τὴν συμβολήν· καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας. 18 Καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, καὶ συνῆψε τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκύλων, καὶ συνῆψε τὰς δέρρεις, καὶ ἐγένετο ἕν. 19 Καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν. 20 Καὶ ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων. 21 Δέκα πηχέων τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεος ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός. 22 Δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντες ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς. 23 Καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς νότον. 24 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 25 Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους. 26 Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν ἐποίησεν ἓξ στύλους. 28 Καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων· καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν. 29 Καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν, οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς δυσί. 30 Καὶ ἦσαν ὀκτὼ στῦλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ. 31 Καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς. 32 Καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν. 33 Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύλων διϊκνεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. 34 Καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσίῳ, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι, καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. 35 Καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης, ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησεν αὐτὸ χερουβίμ. 36 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ. 37 Καὶ ἐποίησεν ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ποικιλτοῦ. 38 Καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ, καὶ ἐχώνευσεν αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

CAP. XXXVII.

Cap.37. lin.2. αὐλαίας] A αὐλάς. 4 ἦν πάσαις] A ἦσαν πᾶσαι. Pag.390. l. 17 κρίκους] A κρίκους αὐτῶν. 22 Λίβα] A νότον. 25 εἴκοσι] A εἴκοσι χαλκαῖ. 26, 27 ἐφ' ἑκατὸν] A πρὸς ἑκατὸν, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. 28 νότον] A βορρᾶν. 30 εἴκοσι] A εἴκοσι χαλκαῖ. 31 πρὸς] A κατά. 37 νώτου] A νότου. 39 νώτου] A νότου. 42 στῦλοι] A καὶ οἱ στῦλοι. P. 392. l. 4 στῦλοι] A στῦλοι αὐτῆς. 6 καταπέτασμα] A κατακάλυμμα. 18, 19 καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ] A deſunt. συνετάγη] A συνέταξε κύριος τῷ. Οὐρείου] A Οὐρεί.

Cap. 37. ſecundum Comp.

1 Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πηχέων καὶ ἡμίσεοις τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσοις τὸ πλάτος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσοις τὸ ὕψος. 2 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον στρεπτὸν χρυσοῦν κύκλῳ. 3 Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτοῦ, δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος
τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον. 4 Καὶ ἐποίησεν ἀνα
φορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 5 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς
ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κι
τὸν ἐν αὐτοῖς. 6 Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ δύο π
χέων καὶ ἡμίσοις τὸ μῆκος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσοις τὸ πλάτος. 7 Καὶ ἐποίησ
δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτὰ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱ
λαστηρίου. 8 Χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευ
ρου τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ ἐποίησε τοὺς δύο χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ. 9
ἦσαν οἱ δύο χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν συσκιάζοντες ταῖς πτ
ρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστ
ριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβίμ. 10 Καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξ
ἀσήπτων, δύο πηχέων τὸ μῆκος, καὶ πήχεος τὸ εὖρος, καὶ πήχεος καὶ ἡμίσ
ὕψος. 11 Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ
πτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ. 12 Καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστ
κλῳ, καὶ ἐποίησε στρεπτὸν κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ. 13 Καὶ ἐχώνευσεν αὐ
τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέ
σαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς. 14 Ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην ἦσαν οἱ δα
λιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν. 15 Καὶ ἐποίησ
ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ, ὥστε αἴρ
τράπεζαν. 16 Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία αὐτῆς, κ
θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς χρυσίου
θαροῦ. 17 Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν
τὴν λυχνίαν, ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρω
ρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἦσαν. 18 Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ
γίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνὸς, καὶ τρεῖς κα
μίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. 19 Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκ
τυπωμένοι καρυΐσκοις, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον, καὶ τρεῖς κρα
τῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον,
τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 20 Καὶ ἐν τῇ λυχ
τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, οἱ σφαιρωτῆ
ρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς. 21 Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐ
τῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσ
τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. 22 Καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ σφαιρωτῆ
ρες ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὅλοι τορευτοὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ. 23 Καὶ ἐποίη
σε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά· καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς [illegible]
χρυσίου καθαροῦ. 24 Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα
σκεύη αὐτῆς. 25 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων,
χεος τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πήχεος τὸ εὖρος αὐτοῦ τετράγωνον, καὶ δύο πη
τὸ ὕψος αὐτοῦ, ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ. 26 Καὶ κατεχρύσωσεν
χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τὰ κέρατα αὐτ
ἐποίησεν αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. 27 Καὶ δύο δακτυλίους
σοῦς καθαροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ εἰς
δύο κλίτη αὐτοῦ ἐν τοῖς δισὶ πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν
αὐτὸ ἐν αὐτοῖς. 28 Καὶ ἐποίησε τοὺς μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατε
σωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ. 29 Καὶ ἐποίησε τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον,
σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ.

CAP. XXXVIII.

Cap. 38. lin. 3 ἔξωθεν] A ἔξωθεν, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρ
κύκλῳ. 5 χρυσοῦς] A χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς. Pag.
lin. 1. χεροὺβ] A χερουβίμ. 2 χεροὺβ] A χερουβίμ. 3 τοῦ ἱλασ
τὸ δεύτερον] A τὸ δεύτερον τοῦ ἱλαστηρίου. σκιάζοντα] A συσκιάζοντ
7 δακτυλίους] A δακτυλίους χρυσοῦς. δύο] A δύο δακτυλίους. 8 δύο]
δακτυλίους. 22 ἃ] A ἅτινα. 23 ἄκρων] A ἄκρων αὐτῶν. 24 ἐνθέμ
A ἀνθέμια. ἐνθέμιον] A ἀνθέμιον. 28 ἐπ' αὐτῆς] A αὐτῆς ἐπ'
32 τῷ στύλῳ] A τοῖς στύλοις. 40 κεφαλίδας] A φιάλας. 43 τοῖς
A deſunt. 45 αὐτὰς] A αὐτούς. P. 396. l. 7 8. καὶ τὸ πυρεῖον αὐ
τὴν βάσιν] A καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ. 11 πρόσθεμα]
είθεμα. 18 ἐν αὐτοῖς τὸ θυσιαστήριον] A τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς.

Cap. 38, ſecundum Comp.

1 Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πη
τὸ μῆκος, καὶ πέντε πηχέων τὸ εὖρος, τετράγωνον ἦν τὸ θυσιαστήριον,
τριῶν πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσ
γωνιῶν, ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ. 3 Καὶ ἐπ
στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ,
κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε
κᾶ. 4 Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν. 5 Καὶ ἐπ
τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη, καὶ ὑπ
αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν, καὶ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως
τοῦ θυσιαστηρίου. 6 Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων
πτων, καὶ περιεχάλκωσεν αὐτοὺς χαλκῷ. 7 Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς κατ
πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό· κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν
8 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ
κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
ρίου. 9 Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς Λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου
σμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. 10 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις
εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ. 11
τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι,
αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες
ἀργυραῖ. 12 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα
στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ
δες αὐτῶν ἀργυραῖ. 13 Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα
ων ἱστία. 14 Πέντε καὶ δέκα πηχέων τὸ κατὰ νώτου, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν
καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 15 Καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν
κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε καὶ δέκα πηχέων, καὶ οἱ στῦλοι
τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς. 16 Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ
κεκλωσμένης. 17 Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγ
αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι
ηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς. 18 Καὶ τὸ καταπέτασμ
πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησ
καὶ βύσσου κεκλωσμένης εἴκοσι πηχέων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος, καὶ τὸ
πέντε πηχέων ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς. 19 Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν
σαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυ
αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ. 20 Καὶ πάντες οἱ πασ

…κύκλῳ χαλκοῖ. 21 Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ
…Μωυσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀα-
…τοῦ ἱερέως. 22 Καὶ Βεσελεὴλ ὁ τοῦ Οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἐποίησε καθὰ
…σύνταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 23 Καὶ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀρχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν ὃς
…τεκτόνευσε τὰ ὑφαντὰ, καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ, καὶ τὰ ποικιλτὰ ὕφανε τῇ ὑα-
…καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ καὶ βύσσῳ. 24 Πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατ-
…εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυ-
…τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα
…κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. 25 Καὶ ἀργυρίου καὶ ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπε-
…ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδο-
…πέντε σίκλοι: δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν
…τὸν ἅγιον. 26 Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαε-
…καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους πεντήκον-
…27 Καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφα-
…τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς
…ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι. 28 Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους
…πεντήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων. καὶ κατε-
…τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς. 29 Καὶ ὁ χαλκὸς
…ἀφαιρέματος τριακόσια ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι, καὶ τετρακόσιοι
…30 Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,
…τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ
…ρίου. 31 Καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς
…καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ.

CAP. XXXIX.

…39. l. 3. τῶν ἁγίων] A τῆς ἀπαρχῆς τῶν ἁγίων. P. 398. l. 1. εἴκοσι] A καὶ
… 3 ἀφαίρεμα] A ἀφαιρέματα. 12 τρισχίλιοι πεντακόσιοι καὶ] A τρισ-
…πεντακοσίους. 22 τοῖς στύλοις] A τῶν στύλων. 26 χίλιοι πεντακόσιοι]
…δισχίλιοι τετρακόσιοι. 35 τοῦ] A κύκλῳ τοῦ. P. 400. l. 6. κόκκινον] A
…, καὶ τὴν βύσσον. 11 τὰ σκεύη] A πάντα τὰ σκεύη. 12 τὰς βά-
…, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους] A καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους,
…τὰς βάσεις αὐτῆς. 30 στύλους] A στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς.
…402. l. 3. ὑακίνθινα] A δέρματα ὑακίνθινα.

Cap. 39. ſecundum Comp.

1 Καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησε
…ς λειτουργικὰς Ἀαρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καθὰ
…σύνταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. Cætera quæ ſequuntur uſque ad verſum 32.
…feruntur cum parte poſteriore capitis 36. noſtræ a fine verſus octavi.
… Καὶ συνετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ
…ραήλ, κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 33 Καὶ ἤνεγκαν τὴν
…πρὸς Μωυσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῆς,
…τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ τὰς
…βάσεις αὐτῆς. 34 Καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ καλυμ-μάτα, δέρματα ὑακίνθινα, καὶ τὸ καταπέτασμα. Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον. 36 Καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. 37 Καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 39 Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ. 40 Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 41 Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν. 42 Κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν. 43 Καὶ ἴδε Μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωυσῆς.

Cap. 40. quod 37. eſt ſecundum Ald.

3 θήσεις] C θήσεις ἐκεῖ. 4 προθήσεις] C προθήσεις. 5 θυμιᾶν] C θυμιάσαι. κιβωτοῦ] A C κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. κάλυμμα] A τὸ κάλυμμα τοῦ. τοῦ μαρτυρίου] C deſunt. 6 τὰς θύρας] C τὴν θύραν. μαρτυρίου] C μαρτυρίου. καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. Καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ] C Καὶ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. αὐτῆς] A ἐν αὐτῇ. 9 ἁγία] C ἅγια. 10 σκεύη αὐτοῦ] C σκεύη αὐτοῦ, καὶ χρίσεις τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. 18 κεφαλίδας] A κεφαλίδας αὐτῆς. στύλους] A C στύλους αὐτῆς. 19 ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα] C ἐπέθηκεν τὸ κάλυμμα. 21 κατακάλυμμα] A κάλυμμα. 22 μαρτυρίου, τὸ] A C μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, τό. 23 ἔναντι] A ἐναντίον. 24 ἔθηκε] A ἐπέθηκε. μαρτυρίου] C μαρτυρίου ἐναντίον τῆς τραπέζης. 25 ἔναντι] A ἐναντίον. Μωυσῇ] C Μωυσῇ. Καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 29 ἔθηκε] A ἐπέθηκε. σκηνῆς] A σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. C σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα, καὶ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 30 Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ. 31 Ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 32 Ἢ ὅταν προπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσῇ. 33 θυσιαστηρίου] C μαρτυρίου, καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 35 ἠδυνάσθη] A C ἠδυνήθη. ἐνεπλήσθη] C ἐπλήσθη. 37 ἕως] A C ἕως τῆς. 38 Νεφέλη] A Ἡ νεφέλη.

LEVITICUS.

CAP. I.

…ἐκάλεσε] A ἐκάλεσε κύριος. κύριος] A deeſt. 2 ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσαγάγῃ] C
…προσάξῃ ἐξ ὑμῶν. προσαγάγῃ] A προσάξῃ. 3 προσάξει] C προσάξει αὐτό. ἐναντίον]
…ἔναντι. 5 ἔναντι] A ἐναντίον. 6 ἐκδείραντες] A δείραντες. 7 ἐπιστοιβάσουσι] A C
…βάσουσι. 8 ἐπιστοιβάσουσιν] A στοιβάσουσιν. C ἐπιθήσουσιν. ὄντα] A deeſt. ἐγκοίλια]
…ἐν τῇ κοιλίᾳ. ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς] A C ἐπιθήσει ὁ ἱερεύς. 10 ἀπό τε] A ἀπό-
…τε. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. 11 ἔναντι] A C ἐναντίον. κύκλῳ]
…deeſt. καὶ τὸ στέαρ] A καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. C αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ. ἐπὶ τοῦ θυσια-
…ρίου] C τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. A τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 13 ἐγκοίλια] C ἐν
…κοιλίᾳ. θυσία] C θυσίας. 14 Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃ
…αὐτοῦ τῷ κυρίῳ] A deſunt. κάρπωμα προσφέρῃ] C ὁλοκάρπωμα προσ-
…προσοίσῃ] προσοίσῃ. περιστερῶν] A περιστεριδίων. αὐτὸ] A deeſt. κε-
…φαλὴν] A C κεφαλὴν αὐτοῦ. ἐπιθύσει] C ἐπιθύσει. ὁ ἱερεὺς] A ponit poſt
…θυσιαστήριον, 16 τὸν πρόλοβον] A τὸν πρόλοβον. αὐτὸ] A C αὐτά. ἐπιθήσει]
…ἐπιθήσει. θυσία] C θυσίας.

CAP. II.

1 αὐτὸ] C αὐτήν. 2 οἴσει] οἴσει αὐτήν. πλήρη] C πλήσει. 3 ἐκ κλιβάνου]
A C ἐν κλιβάνῳ. 4 δῶρον κυρίῳ] A C deſunt. διακεχρισμένα] C κεχρισμένα.
…] A C ἔσται. 8 προσοίσει … προσοίσει] C προσοίσεις … προσοίσεις.
…] ἐστ. 13 οὐ διαπαύσετε] A καὶ οὐ διαπαύσεται. C οὐ διαπαύσεται. κυρίῳ
…ὑμῶν] A deſunt. C τῷ κυρίῳ. 14 πρωτογεννημάτων] A πρωτογεννημά-
…των Cx.

CAP. III.

1 αὐτὸ] C αὐτός. προσαγάγῃ] A προσάγῃ. αὐτὸ] A deeſt. 2 χεῖρας]
A C χεῖρας αὐτοῦ. ἐναντίον κυρίου] A C deſunt. τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ]
A deſunt. 3 τὸ στέαρ prius] A περὶ τὸ στέαρ. 4 μηρίων] A C μηρῶν. 5 ἐπὶ
…θυσιαστηρίου] A C deſunt. 6 θυσία] C θυσίαν. 8 τὰς χεῖρας] A C τὴν χεῖρα.
…prius] C deeſt. τὴν κοιλίαν] A deſunt. 11 ὀσμὴ] A ὀσμήν. 12 αὐτοῦ]
…ἔναντι τῷ κυρίῳ. ἔναντι] C αὐτὸ ἐναντίον. 13 ἔναντι] C ἐναντίον. 15 ἀμ-
…φοτέρους τοὺς] A C τοὺς δύο. λοβὸν τὸν] A C λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. 16 ὀσμὴ]
A C ὀσμήν. 17 εἰς τὸν αἰῶνα] C αἰώνιον.

CAP. IV.

2 πρὸς τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. ἔναντι κυρίου] C deſunt. 4 ἔναντι κυρίου
…poſterius] A deeſt. 5 τετελειωμένος] C τετελεσμένος. 6 ἑπτάκις] A C
…ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ. 7 ἐναντίον] A C ἔναντι. τῶν ὁλοκαυτωμάτων] A τῆς ὁλο-
…καυτώσεως. C τῆς ὁλοκαυτώσεως. 8 περιελεῖ] C καὶ περιελεῖ. κατακαλύπτον] A ἐπι-
…. ὅ ἐστιν ἐπὶ] C τὸ ἐπί. αὐτὸ] A αὐτόν. 10 αὐτὸ] A C deeſt.
…αὐτοῦ τὴν σάρκα] C τὴν σάρκα αὐτοῦ. κεφαλῇ] A κεφαλῇ αὐτοῦ. 12 ἐξοίσουσιν]
…ἐξοίσει. 13 Ἰσραὴλ] A τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἀκουσίως] A deeſt. ἣ οὐ ποιηθήσεται]
…ἃ οὐ δεῖ ποιεῖν. 17 ἱερεὺς] C ἀρχιερεύς. δάκτυλον] A δάκτυλον αὐτοῦ.
…πρὸς] A C τὸν ὄντος πρός. τῇ θύρᾳ] C τὴν θύραν. 20 στέαρ] A C στέαρ
…αὐτῷ] C αὐτοῦ. 21 ἁμαρτία] A ἁμαρτίας. 22 καὶ ἁμάρτῃ] A deſunt.
…ἄμωμον] A ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας. 24 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. σφάζουσι]
C σφάξουσι. & verſu 29 et 33. ἁμαρτία] A περὶ ἁμαρτίας. 27 ἁμάρτῃ]
…ἁμαρτήσῃ. 28 οἴσει] A οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ. C οἴσει τὸ δῶρον. θήλειαν ἄμωμον]
…ἄμωμον θήλειαν. 29 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 30 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ.

33 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. αὐτὸ ἐν τόπῳ] A αὐτὸ περὶ ἁμαρτίας. ὁλοκαυτώματα] A ὁλοκαυτώματα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. 34 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. ὁλοκαρπώσεως] A ὁλοκαυτώσεως. 35 ἐκ τῆς θυσίας] A C ἀπὸ θυσίας. τὸ ὁλοκαύτωμα] C τὰ ὁλοκαυτώματα.

CAP. V.

1 ἀπαγγείλῃ] A ἀπαγγείλῃ, καί. C ἀναγγείλῃ. ἁμαρτίαν] A C ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 2 κτηνῶν ἀκαθάρτων] A κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ μεμίανται. 3 ἀπὸ πάσης] A ἢ ἀπὸ πάσης. μετὰ τοῦτο δὲ] A C μετὰ δὲ τοῦτο. 4 ἡ ἄνομος ἣ] C ἢ ἂν ὀμόσῃ. κακοποιῆσαι, ἢ καλῶς ποιῆσαι] A καλοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι. μεθ'] C. καθ'. πρὸ ὀφθαλμῶν] A C deſunt. 5. ὧν] A C ἧς. 6 αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε] A ἧς ἥμαρτε. C deſunt. 9 ἁμαρτία] A C ἁμαρτίας. 10 ὁλοκάρπωμα] A ὁλοκαύτωμα. ἐξιλάσεται] A C ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ. 11 οἴφι] A ὑφί. σεμιδάλεως] A C σεμίδαλιν. αὐτό …. αὐτῷ] A αὐτῆς …. αὐτῇ. 12 αὐτὸ] A C αὐτήν. ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς] C ἀπ' αὐτῆς ὁ ἱερεύς. δράκα] A C δράκα αὐτοῦ. τῶν] A C ἐπὶ τῶν. ἁμαρτία] A ἁμαρτίας. C ἁμαρτίας γάρ. 15 ἢ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ] C ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθῃ. τῶν ἁγίων] A C τῷ ἁγίῳ. 16 ἀποτίσει αὐτό] A C ἀποτίσει. 17 ἁμαρτίαν] A C ἁμαρτίαν αὐτοῦ. 19 πλημμέλεια] A πλημμέλεια πλημμέλησιν. C πλημμέλειαν, πλημμέλησιν.

CAP. VI.

2 ἢ ἂν] C ἐάν. τὰ] C deeſt. 3 ἐὰν ποιήσῃ] C ἂν ποιήσει. ἁμαρτεῖν] A ἁμαρτάνειν. 4 εὗρεν] A ἂν εὗρεν. αὐτὸ] C αὐτά. ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. ἢ] A ἢ ἄν. ἄμωμον] C poſt κριόν. 9 τὴν νύκτα] A τὴν νύκτα καυθήσεται. καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου ad finem verſus] A hoc ordine, οὐ σβεσθήσεται τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ. 10 ὁλοκαύτωσιν] C ὁλοκάρπωσιν. 11 αὐτὸ ἐχόμενον] A C αὐτὴν, ἐχόμενα. 12 ἀπ'] A C ἐπ'. καὶ οὐ] C οὐ. ἐπ' αὐτὸ] A C ἐπ' αὐτοῦ. 14 προσάξουσιν] A προσοίσουσιν. Ἀαρὼν] A Ἀαρὼν, οἱ ἱερεῖς. ἔναντι] A ἀπέναντι. C ἐνώπιον. 15 τῇ δρακὶ] A ὁ ἱερεὺς τῇ δρακί. 17 ἐζυμωμένη] C ἐνζυμωμένη. αὐτὴν … αὐτοῖς] A αὐτοῖς αὐτήν. ἔδωκα] A C δέδωκα. 18 αὐτῶν] C ἀπ' αὐτῶν. 21 ἑλικτὰ] C ἑλικτά. θυσίαν εἰς] C προσοίσεις εἰς. 22 Ὁ] C Καὶ ὁ. νόμος αἰώνιος] A νόμιμον αἰώνιον. C νόμιμον αἰώνιον τῷ κυρίῳ. 25 σφάζουσι] C σφάξουσι. & verſu 32. τὸ ὁλοκαύτωμα] A C τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάζουσι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας] A σφάξουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. C σφαγήσεται καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. 27 ὃς ἐὰν] A ὃ ἄν. C ὅ. 28 ἐκκλύσει] A C κλύσει. 29 Πᾶς ἄρσην] C Πᾶν ἄρσεν. Ad finem verſus proximi deſinit cap. 6. ſecundum Compl. 32 τὸ ὁλοκαύτωμα] A τὰ ὁλοκαυτώματα. ἔναντι] A ἐναντίον. 33 πᾶν prius] A C deeſt. 34 μηρίων] C μηρῶν. 35 κάρπωμα] A κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας. 36 ἔδονται] A C βρωθήσεται. 38 προσφέρειν] A προσάγειν.

CAP. VII.

1 θυσίας σωτηρίου] C τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 2 ἄρτους] C ἄρτους ἀζύμους. 3 ζυμίταις] A ἀζυμίταις. τὰ δῶρα] C τὸ δῶρον. σωτηρίου] A C σωτηρίου αὐτοῦ. 4 προσάξει] A C προσάξει ἀπ' αὐτοῦ. 6 εὐχὴ ἦ, ἢ ἑκούσιον] A εὐχὴν ἑκούσιον. προσαγάγῃ] A C προσάγῃ. 8 δεχθήσεται τῷ] A δεχθήσεται αὐτῷ τῷ. μίασμα] A μίασμα γάρ. 10 Ἡ δὲ] A Καὶ ἡ. κυρίου] A C κυρίῳ. ἀπολεῖται] C ἐξολοθρευθήσεται. 11 τοῦ σωτηρίου] C τῶν εἰρηνικῶν. & ver. 19. 14 θυσιασμάτων, καὶ θησαυρῶν] A θυσιασμάτων, καὶ θησαυ-

λωτον. εἰς βρῶσιν] C βρώσει. 15 Πᾶς] C Ὅτι πᾶς. ἔσθων] A C ἐσθίων. προσάξει] A προσάξετε. ἀπὸ] A C ἐκ. & ver. 17. 19 οἴσει] A C αὐτοῦ τῷ κυρίῳ. ϗ ἀπὸ] A C ἀπό. σωτηρίου] A C σωτηρίου αὐτοῦ. 20 λοβὸν τοῦ] A C λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. προσοίσει] C προσάξει. αὐτὰ] A αὐτῷ. ἐπιτιθέναι] C ἐπιθεῖναι. ἔναντι] A ἐναντίον. 21 ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] A τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. C ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 22 τοῦ σωτηρίου] A τῶν σωτηρίων. τὸ ἀπὸ] A C ἀπό. 25 τοῦ] C εἰς τό. 26 Καθὰ] A C Καθότι.

CAP. VIII.

2 στολὰς αὐτοῦ] C στολάς. 3 ἐκκλησίασον] A ἐκκλησίας, ὃ τὴν. 4 τὴν συναγωγὴν] A πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 6 προσήνεγκε] C προσήγαγε. 8 συνέζωσεν] A ἔζωσεν. αὐτὸν ἐν αὐτῇ] A C αὐτὴν ἐν αὐτῷ. αὐτὴν] A C ἐπ' αὐτόν. 9 ἐπὶ τὴν μίτραν] A C ἐπὶ τῆς μίτρας. 10 χρίσεως] C χρίσεως, ϗ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, ϗ ἡγίασεν αὐτήν. quæ hic & in A habentur verſu proximo. 11 τὰ ἐν αὐτῇ] A C τὰ σκεύη αὐτοῦ. ϗ ἡγίασεν αὐτὰ] C ἁγιάσαι αὐτά. 14 Μωϋσῆς] C deeſt. 15 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτῶν. τοῦ τοῦ] C τοῦ. δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. 17 αὐτὰ] C deeſt. 19 ἐκρεανόμησε] C ἐκρεοτόμησε. κατὰ μέλη] A κατὰ μέλη αὐτοῦ. C ϗ τὰ μέλη αὐτοῦ. 21 δεύτερον κριὸν] C δεύτερον τῆς. 22 χειρὸς] A C χειρὸς αὐτοῦ. ποδὸς] A C ποδὸς αὐτοῦ. 23 τοὺς λοβοὺς] C τὸν λοβόν. τῶν ὤτων] A τῶν ὤτων αὐτῶν. C τοῦ ὠτὸς αὐτῶν. τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν] C τὸ ἄκρον τῆς χειρός. τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν] C τὸ ἄκρον τοῦ ποδός. 24 τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ] C πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπί. 25 ἔναντι] A C ἐναντίον. ϗ ἔλαβεν ἄρτον uſque ad στέαρ] C ἔλαβεν κολλύραν ἄζυμον μίαν, ϗ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν, ϗ λάγανον ἕν. ϗ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα. 26 ἅπαντα] A C τὰ πάντα. 27 ἔλαβεν] A ἔλαβεν αὐτό. Μωϋσῆς poſterius] A C deeſt. οὗ ἐστιν] A deſunt. 29 τὰς … τοὺς … τὰς] C ἐπὶ τὰς … ἐπὶ τοὺς … ἐπὶ τάς. 31 ἐν τῇ αὐλῇ] C παρὰ τὴν θύραν. ἐν τῷ] A ἐπὶ τῷ. 32 κατακαύσετε] C κατακαυθήσεται. 33 ἕως ἡμέρα &c] C ἕως ἡμέρας πληρώσεως ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν. 34 ἣ] A deeſt. τοῦ] A τοῦτο. 35 φυλάξεσθε] A ϗ φυλάξεσθε. C ϗ φυλάξετε. ἵνα μὴ ἀποθάνητε] C ϗ οὐκ ἀποθανεῖσθε. ὁ θεὸς] A C deſunt. 36 τῷ Μωϋσῇ] C ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

CAP. IX.

2 ἄμωμα] C ἄμωμον. 3 λάλησον] A C λαλήσεις. ϗ μοσχάριον, ϗ] A ϗ κριὸν, ϗ μοσχάριον, καί. 4 μόσχον] A μόσχον ἐκ βοῶν. ἔναντι] A ἐναντίον. πεφυραμένην] A C ἀναπεφυραμένην. 5 καθὸ] A C καθότι. προσῆλθεν] A προσῆλθον. 6 εἶπε] C συνέταξε. ὑμῖν] A ἡμῖν. 7 τὰ δῶρα] C τὸ δῶρον. τῷ Μωϋσῇ] A deſunt. 9 δάκτυλον] A C δάκτυλον αὐτοῦ. ἐπὶ τὴν] A παρὰ τήν. 10 νεφροὺς] A δύο νεφρούς. λοβὸν τοῦ] A λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ. 11 αὐτὰ] A C deeſt. πυρὶ] C ἐν πυρί. 12 ἐπὶ τὸ] C αὐτὸ πρὸς τό. 13 αὐτὰ] C deeſt. 15 ἐπὶ prius] A deeſt. 17 τὰς χεῖρας] C τὴν χεῖρα. 18 προσέχεε πρὸς] C προσέχεεν αὐτὸ ἐπί. 19 τοῦ κριοῦ τὴν] A ἀπὸ τοῦ κριοῦ τήν. C ἀπὸ τοῦ κριοῦ, ϗ τήν. 21 κύριος τῷ Μωϋσῇ] A C Μωϋσῆς. 22 χεῖρας] C χεῖρας αὐτοῦ. ποιῆσαι] A ποιῆσαι. τὰ τῶν] C τὸ τῶν. 23 πάντα] C deeſt. 24 ἔπεσαν] A ἔπεσον. πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτῶν.

CAP. X.

1 αὐτὸ … αὐτὸ] A C αὐτὰ … αὐτά. ἔναντι] A ἐναντίον. 2 ἀπέθανον] A C ἀπεθάνοσαν. 3 εἶπε] C ἐλάλησε. & ver. 5. 4 μισαδάη] A C μισαήλ. υἱοὺς τοῦ] C deſunt. 6 τὴν κεφαλὴν] C τὰς κεφαλάς. ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου] C ἐνεπύρισεν κύριος. 7 ὑμῖν] A C ὑμῖν ἐστί. 10 ϗ τῶν καθαρῶν] A ϗ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. 11 ἅπαντα] A C πάντα. ἃ] A ὅσα. 12 ϗ Ἰθάμαρ] A C ϗ πρὸς Ἰθάμαρ. Ἀαρὼν] A C αὐτοῦ. φάγεσθε] A φάγετε. C φάγετε αὐτήν. ἅγια] C ὅτι ἅγια. 13 αὐτὴν] A αὐτά. μοι] A μοι κύριος. 14 γὰρ] C deeſt. τοῦ σωτηρίου] A C τῶν σωτηρίων. 15 ἀφόρισμα ἀφορίσαι] C ἀφορίσαι ἀφόρισμα. 16 ὁ δὲ] A ὧδε. 18 εἰσήχθη] A C εἰσηνέχθη. τοῦ] C ἀπὸ τοῦ. μοι συνέταξε κύριος] A C συνετάγη μοι. 19 φάγομαι τὰ] A C φάγομαι τό.

CAP. XI.

4 ἀναγόντων] A μὴ ἀναγόντων. διχηλούντων] A μὴ διχηλούντων. ἀνάγει. A οὐκ ἀνάγει. & ver. 5. ὁπλὴν δὲ] A C ϗ ὁπλήν. 5] C præmittit χοιρογρύλλιον δασύποδι. 9 ταῦτα, ἃ] A C ταῦτα. αὐτοῖς] C ἐν αὐτοῖς. & ver. 12. 10 τῷ ὕδατι ἢ] C τοῖς ὕδασι, καί. A non habet ἤ. βδελύγματα] A C βδέλυγμα. 13 ταῦτα ἃ] A C ταῦτα. τὸν ἴκτινον] C ἰκτῖνα. 14 αὐτῷ] A deeſt. C αὐτῶν. Καὶ πάντα κόρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. A deſunt. C habet ante στρουθόν. χαραδρίον. C χαλάνδριον. 19 αὐτῷ] A deeſt. C αὐτῶν. 20 τέσσαρα] A C τεσσάρων. & ver, 27. 21 Ἀλλὰ] A C Ἀλλ' ἤ. ἑρπετῶν] A ἑρπετῶν πάντων. 22 ἀττάκην] C ἀττακόν. 23 Πᾶν] A C Καὶ πᾶν. ἐστιν ὑμῖν] A C ὑμῖν ἐστίν. 26 διχηλοῦν] A C διχηλεῦον. 27 πᾶς ὃς] C πᾶν ὅ. χειρῶν] C χειρῶν αὐτοῦ. 29 ἀπὸ] A C deeſt. ἑρπετῶν τῶν] A C ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων. & ver. 31. 30 χαλαβώτης] A καλαβώτης. C ἀσκαλαβώτης. ἀσπάλαξ] A σπάλαξ. 31 ὑμῖν] A ἐστὶν ὑμῖν. C ἔσται ὑμῖν. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. αὐτῶν τεθνηκότων] A C τῶν θνησιμαίων αὐτῶν. 32 ἀπ' αὐτῶν] C deſunt. ἐπ' αὐτὸ] A ἐπί τι. τεθνηκότων] C ἐπιτεθνηκότων. ὃ] C ᾧ. ϗ καθαρὸν] A ϗ μετὰ ταῦτα καθαρόν. 33 σκεῦος] A ἄγγος. πέσῃ] A C ἐμπέσῃ. ἀπὸ τούτων] C ἀπ' αὐτῶν. 34 ἔσθεται] C ἐσθίεται. A ἔσθετε. ἔσται] A C ἔσται ὑμῖν. 35 ὃ ἐὰν] C ἐφ' ᾧ ἄν. ἐπιπέσῃ] A ἐμπέσῃ. ταῦτα, poſterius] A C deeſt. 37 ἀπὸ] C deeſt. σπαρήσεται] A σπείρεται. ἔσται] C ἐστί. 40 τούτων] A C αὐτῶν. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 41 ἔσται] C ἐστί. 42 πᾶς ὁ πορευόμενος bis] C πᾶν πορευόμενον. τέσσαρα] A C τεσσάρων. ὑμῖν] C τοῦτο. 43 αὐτοῖς] A τούτοις. 44 ἅγιοι ἔσεσθε] C ἔσεσθε ἅγιοι. 45 ἀναγαγὼν] A ἀνάγων. κύριος] A deeſt. ψυχῆς τῆς] C ψυχῆς ζώσης τῆς.

CAP. XII.

2 ἄρσεν, ϗ] A ἄρσενα, καί. C ἄρσεν. 4 ἀκαθαρσίᾳ] A καθαρῷ. C καθαρισμοῦ. καθάρσεως] C καθαρίσεως. 5 καθεσθήσεται] C καθήσεται. ἀκαθαρσίᾳ] A καθαρῷ. 6 ἄμωμον] C deeſt.

CAP. XIII.

2 τηλαυγὴς] C ἡ τηλαυγής. 3 ἡ θρὶξ] C εἰ θρίξ. λευκὴ] A λευκή. C λευκήν. ἁφὴ] A C αὐτοῦ, ἁφή. 4 Ἐὰν δὲ ϗ] C Ἐὰν δέ. τρίχα λευκὴν] A λευκή. 8 αὐτὴν prius] C deeſt. 9 ἥξει] A C ἐλεύσεται. 11 χρωτὸς] A C χρωτὸς αὐτοῦ, & v. 13. 12 ἀνθοῦσα] A C ἐξανθοῦσα. ἐξανθήσῃ … καλύψῃ] C ἐξανθήσει … καλύψει. κεφαλῆς] C κεφαλῆς αὐτοῦ. ποδῶν] A C ποδῶν αὐτοῦ. 13 αὐτὸν] A αὐτοῦ. αὐτὴν ὁ ἱερεὺς] C deſunt. 15 ὅτι] A deeſt, & addit punctum poſt αὐτόν. 16 ἀποκατασταθῇ] C ἀποκαταστασθῇ. λευκὴ] A C λευκή. 20 ὄψις] C ὄψις αὐτῆς. αὐτὴν] A αὐτήν. ὅτι λέπρα] A ἁφὴ λέπρας. 21 ἴδῃ] C ἴδῃ αὐτήν. 22 διακέχυται] C διαχεῖται. μιανεῖ] A μιανῇ. 23 χώραν] A C χώραν αὐτοῦ. 24 τὸ ὑγιασθὲν] A τοῦ ἀσθενοῦς τὸ ὑγιασθέν. λευκὸν] C deeſt. ὑποπυρρίζον ἢ ἔκλευκον] A ἢ πυρρίζον, ἢ ἔκλευκον. C ἢ ἔκλευκον πυρρίζον. 25 θρὶξ λευκὴ] A C τρίχα λευκήν. 26 ἴδῃ] A ἴδῃ αὐτόν. C ἴδῃ αὐτόν. αὐτὸ δὲ] C ϗ αὐτὸ δέ. 27 αὐτὸν ὁ ἱερεὺς] C ὁ ἱερεὺς αὐτόν. 29 ἐὰν] A C ᾧ ἐὰν, & verſ. 38. 30 ἐγκοιλοτέρα] A C κοιλοτέρα. ξανθίζουσα] A ἐξανθίζουσα. 34 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτοῦ. 35 ὄψεται] A C ὄψεται αὐτόν. 36 ξανθιζούσης, ὅτι] A C ξανθιζούσης. 37 ἐνώπιον] A C ἐνώπιον αὐτοῦ. 39 αὐτοῦ poſterius] C deeſt. 41 πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτοῦ. 42 A λέπρα ἐξανθοῦσα. C λέπρα ἐξανθίζεται. 43 φαλαντώματι] C ἀναφαλαντώματι. σαρκὸς αὐτοῦ] A σαρκός. λεπρός ἐστι] C λεπρός ἐστιν· ἀκάθαρτος. 45 ἔσω] A C ἔσται. ἀκάλυπτος] A C ἀκατακάλυπτος. 46 αὐτὴν] C 47 ἱματίῳ] C ἱμάτιον ᾧ. στυππυΐνῳ] C στυππίῳ. 51 ὁ ἱερεὺς] C ἐν τοῖς ἐρέοις] A C ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις. 55 αὐτὸ] A αὐτῷ. C deeſt. οὐ μὴ] C εἰ δὲ μή. μετέβαλεν] A C μεταβάλῃ. ὄψιν] A C ὄψιν 57 ἐξανθοῦσα] C ξανθίζουσα. 59 αὐτὸ poſterius] C deeſt.

CAP. XIV.

6 κλωστὸν] C κεκλωσμένον. 8 ξυρηθήσεται] A C ξυρήσεται. 9 ξυρηθήσεται prius] A C ξυρήσεται. ξυρηθήσεται poſterius] C ξυρήσεται. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. καθαρὸς ἔσται] C καθαρισθήσεται. 10 πρόβατον] A C πρόβατον πεφυραμένης] C πεφυραμένην. 12 αὐτὸ] A αὐτὸ ὁ ἱερεύς. 13 σφάξ A C σφάξουσι. 14 χειρὸς] A C χειρὸς αὐτοῦ, & verſ. 17 & 25. ποδὸς] A C ποδὸς αὐτοῦ, & v. 17 & 25. 16 τὸν δάκτυλον] A C ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ. τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις] C ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ut & A, quæ tamen ἑπτάκις habet poſt αὐτοῦ. 20 ϗ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα] C deſunt. θυσίαν] C θυσίαν ἀνοίσει. 21 πένηται] A ἀμνὸν] A ἀμνὸν ἐνιαύσιον. πεφυραμένης] A ἐμπεφυραμένης. 22 εὕρῃ] C εὕρῃ. 26 τοῦ ἱερέως] A αὐτοῦ. 27 δακτύλῳ] A C δακτύλῳ αὐτοῦ. ἐλαίου] A ἐλαίου πάλιν. ἔναντι] A C ἐναντίον. 28 ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς] A deſunt. ἐπὶ] A C τοῦ ὄντος ἐπί. χειρὸς αὐτοῦ] A χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει. 29 τοῦ ἐλαίου] A C ἔλαιον. 32 χειρὶ] A C χειρὶ αὐτοῦ. 34 κτήσει] C δώσω] A δώσει. ὑμῖν] C ὑμῶν. 35 ἥξει] A ἔξει. 37 ὄψεται] A ἱερεύς. 41 ἔσωθεν] A ἔξωθεν. 43 οἰκίᾳ] A οἰκίᾳ, καί. 45 χοῦν] A C τῆς οἰκίας. 47 ἔσθων] A C ἐσθίων. ϗ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας] C deſunt. 48 διαχύσει οὐ διαχεῖται] C οὐ διακέχυται. 51 αὐτὸ] C αὐτά. ὕδατι ζῶντι C ὕδατος ζῶντος. 53 καθαρὰ ἔσται] C καθαρισθήσεται. 56 αὐγάζοντος] αὐγάσματος. τοῦ] C καὶ τοῦ.

CAP. XV.

1 ἐλάλησε] A εἶπε. 2 αὐτοῖς] A C πρὸς αὐτούς. 3 ἧς] C ἡ. C ἐν τῷ σώματι. ῥύσεως] C ῥύσεως αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ ἡμέραι] Ad finem verſus deſunt in Comp. ἣ] A αἷς. ῥύσεως] A ῥύσεως αὐτοῦ. 4 ἧς C ἣ … αὐτῇ. A ἣν … αὐτῆς. ὃ] C ᾧ, & verſ. 6. 5 λούσεται] A σῶμα αὐτοῦ. 7 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 9 ὄνου] A deeſt. 10 ἀπὸ πάντων ὅσα. 11 χεῖρας] A C χεῖρας αὐτοῦ. νένιπται] C ἱμάτια] A ἱμάτια αὐτοῦ. τὸ σῶμα] C deſunt. 12 ϗ σκεῦος] C ϗ πᾶν νιφήσεται] C πλυθήσεται. 13 ἐξαριθμηθήσεται] C ἐξαριθμήσεται. αὐτῷ] C τῷ. ὕδατι] A C αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι. 15 ἀπὸ] A ἀπὸ περί. 17 αὐτῷ. 22 σῶμα αὐτοῦ] C σῶμα. 23 οὗ ἐὰν] A ἐφ' ὃ ἄν. C ἐφ' ᾧ ἄν. καθίσῃ] A C ἂν αὐτὴ κάθηται. 24 ἡ … αὐτῇ] A ἣν … αὐτήν. C ἡ 25 ῥύσει] A C ῥύσιν. αἵματος] C αἵματος αὐτῆς. 26 ἧς … αὐτῆς] … αὐτῆς. ῥύσεως] A C ῥύσεως αὐτῆς. ἀφέδρου] A C ἀφέδρου αὐτῆς. ᾧ. ἀφέδρου] A C ἀφέδρου αὐτῆς. 27 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. A τὸ σῶμα αὐτοῦ. C deſunt. 28 ῥύσεως] A C ῥύσεως αὐτῆς. αὐτῇ. 29 αὐτῇ] C A ἑαυτῇ. 31 ποιήσετε] A ποιήσεται. σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. 32 ϗ] A deeſt. 33 ὁ γονορρυὴς] A ἐγονορρύησεν. καθημένης] C ἀποκαθημένης.

CAP. XVI.

1 προσάγειν] A C προσφέρειν. 3 κριὸν] C κριῷ. 4 περισκελὲς] C λιον. 5 χιμάρους] A τράγους. 6 αὐτοῦ] A C τοῦ ἑαυτοῦ. αὐτοῦ] A C 7 χιμάρους] A τράγους, & verſ. 8. eodem modo per totum caput. A C παραστήσει. 9 ἐπῆλθεν] A ἀπῆλθεν, & verſ. 10. προσοίσει] C ήσει. 10 τοῦ] A C ὥστε. ἀποστεῖλαι] A C ἐξαποστεῖλαι. ἔρημον] A ϗ λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον. 11 A C τοῦ ἑαυτοῦ. οἴκου] A οἴκου ἑαυτοῦ. C οἴκου αὐτοῦ. αὐτοῦ] A C 12 τὸ πυρεῖον πλῆρες] A C πλῆρες τὸ πυρεῖον. πλήσει] A C ρας] C χεῖρας αὐτοῦ. 13 ἀποθανεῖται] C ἀποθανεῖτε. 14 δακτύλῳ poſterius] A C δακτύλῳ αὐτοῦ, & verſ. 19. 15 περὶ] A παρά. τοῦ αἵματος] A αἵματος. 16 ἐν] A deeſt. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. υἱῶν] A C deeſt. 17 deeſt. αὐτοῦ] C αὐτό. 20 καθαριεῖ] C ϗ καθαριεῖ. 21 χεῖρας] A C χεῖρας. αὐτὰς] C αὐτά. 22 ἀδικίας] A C ἀνομίας. τὴν ἔρημον] C ἄβατον. 23 ἐνδεδύκει, εἰσπορευομένου αὐτοῦ] C δεδύκει εἰσπορευόμενος 24 τὸ ὁλοκαύτωμα] A τὰ ὁλοκαρπώματα. τὸ ὁλοκάρπωμα] A τὰ ὁλοκα C τὸ ὁλοκαύτωμα. 26 ἱμάτια] C ἱμάτια αὐτοῦ. 27 Καὶ τὸν … καὶ τὸν] A Καὶ … καὶ ὁ τόν. αἷμα] A C αἷμα αὐτῶν. 28 ἱμάτια] A C 30 Καὶ] C deeſt. 31 ἀνάπαυσις] C deeſt. αὕτη ἔσται] A C 32 ἱερατεύειν] A ἱερατεύειν αὐτόν. C τοῦ ἱερατεύειν. 33 τοῦ ἁγίου] C τῶν 34 τοῦτο] C poſt νόμιμον. ἐξιλάσκεσθαι] A ἐξιλάσασθαι. C

CAP. XVII.

3 ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν] C deſunt. 4 αὐτὸ uſque ad ὥστε προσενέγκαι excluſive. αἷμα] A C habent ante λογισθήσεται ſine καί. 5 ἀναφέρωσιν] A C ἂν φέρωσιν. ὅσας] C ὅσα. A σφάξωσι. οἴσουσιν] A C οἴσουσιν αὐτά. 6 τὰς θύρας] A τὴν θύραν. ἐκπορνεύουσι] C ἐκπορνεύσουσι. 8 τῶν prius] A C ἀπὸ τῶν. ἢ] A C υἱῶν] C deſunt. ὃ ἂν] A C ὃς ἄν. 9 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 10 ουσιν. 11 αὐτὸ ὑμῖν] C ὑμῖν αὐτό. 13 τῶν υἱῶν] A ἐκ τῶν υἱῶν. C θηρεύσει. ἔδεται, ϗ] C ἐσθίεται. αἷμα] A C αἷμα αὐτοῦ. καλύψει] A καλύψει. τῇ γῇ] A ἡ γῆ. 14 ἔσθων] A C ἐσθίων. 15 ὕδατι] A ὕδατι. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. σῶμα] A C σῶμα αὐτοῦ.

CAP. XVIII.

1 εἶπε] A C ἐλάλησε. Αἰγύπτου] C τῆς γῆς Αἰγύπτου. 3 κατῳκήσατε] A C κατῳκήσατε. ἐπ' αὐτῇ] A ἐπ' αὐτῆς. C ἐν αὐτῇ. τοῖς νομίμοις] C ἐν τοῖς νομίμοις. πορεύσεσθε] C πορεύεσθε. 5 πάντα prius] C deeſt. ἃ] C ὅ. 6 οἰκεῖα] C οἰκεῖον. A οἰκείαν. 7 μητρὸς] C τῆς μητρός. οὐκ ἀποκαλύψεις] C ponit poſt αὐτῆς. 15 γὰρ] C σοῦ. 17 γὰρ] A C deeſt. 18 αὐτῇ] A αὐτῆς. 20 ἐκμιανθῆναι] A C τοῦ ἐκμιανθῆναι. 23 τετράποδι] C τετράποδι. γὰρ] A deeſt. 24 ἐν πᾶσι τούτοις] A deſunt. ἐξαποστέλλω] A ἀποστέλλω. C ἐξαποστελῶ. 25 Καὶ] C deeſt. 26 πάντα poſterius] A C deeſt. 29 ἐὰν ποιήσῃ] C ἂν ποιήσει. ἐκ τοῦ] A C ἐκ μέσου τοῦ. προστάγματα] C φυλάγματα. ποιήσητε] A C ποιῆτε.

CAP. XIX.

2 τῇ] A C πάσῃ τῇ. ἅγιος ἐγὼ] C ἐγὼ ἅγιος. 4 ἐπακολουθήσητε] C ἐπακολουθήσετε. 8 Ὁ δὲ ἔσθων] A Ὁ δὲ ἐσθίων. C Οἱ δὲ ἐσθίοντες. λήψεται] C λήψονται. ἔσθουσι] A C ἐσθίουσι. 10 ῥῶγας] A ῥάγας. εἰμι] A C deeſt. 11 οὐ ψεύσεσθε] A ϗ οὐ ψεύσεσθε. C οὐδὲ ψεύσεσθε. ἕκαστος τὸν πλησίον] C τις τὸν πλησίον αὐτοῦ. 12 τὸ ἅγιον] C deſunt. εἰμι] A C deeſt. & ſic per totum caput. 13 πλησίον] C πλησίον σου. ἁρπᾷ] A ἁρπάσεις. C ἁρπάξεις. οὐ] A C οὐ μή. 14 κύριον] A C deeſt. 16 ἐπιστήσῃ ἐφ'] C ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἵματι. 18 σεαυτὸν] A C ἑαυτόν. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 19 οὐ κατοχεύσεις] C οὐκ ἀποχεύσεις. ἑτεροζύγῳ] A ζυγῷ. διάφορον] A δίφορον. 20 αὐτὴ ἦ] A αὕτη. αὐτοῖς] A ἀπηλευθερώθη] C ἠλευθερώθη. 22 περὶ] C ϗ περί. ἁμαρτίας] A C ἁμαρτίας αὐτοῦ. ἁμαρτία] A ἁμαρτία αὐτοῦ. 25 καρπὸν] A C καρπὸν αὐτοῦ. 27 οὐ] C οὐδέ. 28 ἐπὶ ψυχῇ] C ponit ante οὐ. ὂν] C deeſt. ἡ γῆ πλησθήσεται] A C πλησθήσεται ἡ γῆ. 30 Τὰ] A Καί. 32 φοβηθήσῃ] C φοβήσῃ. 34 ἐγενήθητε] C ἦτε. 35 ἄδικον] C ἀδικίαν. σταθμίοις] C σταθμοῖς. 36 σταθμία δίκαια] A μέτρα δίκαια. C σταθμία δίκαια, ϗ μέτρα δίκαια. 37 φυλάξεσθε] A φυλάξετε. C φυλάττετε. τὸ νόμιμα] C τὰ νόμιμα. ὁ θεὸς ὑμῶν] A C deſunt.

CAP. XX.

2 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις], C Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λέγων. & A. poſt λαλήσεις addit λέγων. ἀπὸ τῶν γεγενημένων] A C τῶν προσγεγενημένων. τὸ ἐπὶ] A ἐπί. 3 τῶν ἡγιασμένων] C τὸ ἡγιασμένον. ἀπὸ] A τὰ ἀπό. αὐτὸν τοῦ] A αὐτὸν ἐκ τοῦ. 5 ϗ τὴν] C ϗ ἐπὶ αὐτὸν εἰς] A C αὐτοὺς εἰς. 7 Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι] C Καὶ ἁγιασθήσεσθε ϗ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι. 10 Ἄνθρωπος] A Ἄνθρωπος ἄνθρωπος. C Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος. πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. θανατούσθωσαν] A θανατούσθω. 11 ἐάν τις] A ὃς ἐάν. 12 ἠσεβήκασι γὰρ] A C ἠσέβησαν. 14 ἀνομία] C ἀνόμημα. 16 ἀποκτενεῖτε] C καὶ ἀποκτενεῖτε. 17 πατρὸς αὐτοῦ] C μητρός. κομιοῦνται] A αὐτῶν λήψονται] C αὐτοῦ λήψεται. 18 ἀποκαλύψῃ] C ἀπεκάλυψε. ἀποκαθημένης] C ἀποκαθημένης. αὐτὴ] C αὐτή. ἐξολοθρευθήσονται] A ἐξολοθρευθήσονται. ἀπεκάλυψεν] C ἀπεκάλυψαν. 19 ἁμαρτίαν] C ἁμαρτίαν αὐτῶν. 21 Ὃς] A C Καὶ ἀνὴρ ὅς. ἀποθανοῦνται] C θανοῦνται. 22 ϗ τὰ] A C ϗ πάντα τά. ἐγὼ] A deeſt. 23 πορεύεσθε] C πορεύεσθε ἐν. ἐξαποστέλλω] C ἐξαποστελῶ. 24 γῆν ῥέουσαν] A γῆ ἥτις ἐστὶν. 25 ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] A ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων. C ἀκαθάρτων. ἐγὼ ἅγιος] C ἅγιος ἐγώ. εἰμι] A C deeſt.

CAP. XXI.

2 μητρὶ] A ἐπὶ μητρί] C ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ. υἱοῖς ϗ] A ἐπὶ υἱοῖς, καί. C ἐπὶ υἱοῖς, ϗ ἐπί. ἐπ' ἀδελφῷ] C ϗ ἐπ' ἀδελφῷ. 3 ἀδελφῇ] A C ἀδελφῇ αὐτοῦ. ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται] C deſunt. A ἐπὶ τούτοις μιανθήσονται. 4 οὐ] A Ἐπὶ τούτοις οὐ. 7 ἀπὸ] A ὑπό. αὐτῆς] A C αὐτῆς οὐ λήψονται. 8 τὰ] C τὰ γάρ. ὅτι] C deeſt. κύριος] A κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 10 κεφαλὴν] C κεφαλὴν αὐτοῦ. χειρὸς] C χείσματος. τετελειωμένου] C τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια] C ἐνδύσασθαι τὰ ἅγια. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 12 τὸ ἡγιασμένον] A τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. θεοῦ ἐπ'] A C θεοῦ αὐτοῦ ἐπ'. 15 κύριος] A κύριος ὁ θεός. 17 Ἀαρὼν] A πρὸς Ἀαρὼν λέγων. C Ἀαρὼν λέγων. τινὶ ἐὰν] A ἐάν τινι. 18 ᾧ ἐστιν] A C ᾧ ἂν ᾖ. κολοβόῤῥιν] C κολοβόχειρ. 20 ἔφηλος] C ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. πτίλλος] A πτιλλός. 21 Πᾶς] C Πᾶς ἄνθρωπος. τῷ θεῷ σου] C θεοῦ οὐ] C θεοῦ αὐτοῦ οὐ. 22 Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ] C deſunt. A Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 23 τὸ ἅγιον] A τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. εἰμι] A C deeſt. 24 υἱοὺς] A C τοὺς υἱούς. Ex hoc & ſequenti capite unum tantum facit Ald.

CAP. XXII.

3 ὁ] A C deeſt. ὁ θεὸς ὑμῶν] A C deſunt. 4 λεπρᾷ, ἢ γονοῤῥυεῖ] C λεπρός, ἢ γονοῤῥυής. 5 ἐπ' ἀνθρώπῳ] A ἀπ' ἀνθρώπου. C ἐπ' ἀνθρώπου. 6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 καθαρὸς] A ἀκάθαρτος. τῶν] A C ἀπό. αὐτὸν ἐν αὐτοῖς] C ἐν αὐτῷ. 9 μου] C ante τά. ὁ θεὸς] A C deſunt. 11 ἐκ τῶν ἄρτων] A τῶν ἄρτων. C τὸν ἄρτον. οὗτοι] C αὐτοί. τῶν ἄρτων] C τὸν ἄρτον. 12 ἁγίου] A C τῶν ἁγίων. 13 ἐπαναστρέψει] C ϗ ἐπιστρέψῃ. 15 ἀφαιροῦσι] C ἀναφέρουσι. ἐφ' ἑαυτοὺς] A C ἐπ' αὐτούς. 18 Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. ἢ] C ϗ ἀπό. τῶν προσηλύτων ... πρὸς αὐτοὺς] C deſunt. θεῷ] C κυρίῳ. 19 ἄμωμα ἄρσενα] A ἄμωμα ἀρσενικά. C ἄρσεν ἄμωμον. ἢ] C καί. 20 αὐτῷ] C αὐτοῖς. προσάξουσι] C προσοίσουσι. 21 κατὰ] A κατά. ἐν] A ἐπ'. 22 ταῦτα τῷ κυρίῳ] C αὐτὰ τῷ θεῷ. 23 ἑαυτῷ] C ἑαυτῷ. 24 προσάξεις] A C προσάξετε. ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε] A ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὐ ποιηθήσεται. 25 χειρὸς] C χειρὸς υἱοῦ. τοῦ θεοῦ] A τῷ θεῷ. 27 μητέρα] A C μητέρα αὐτοῦ. δῶρα] C δῶρον. 28 ἢ πρόβατον] C ϗ πρόβατον. τὰ παιδία] A C τὸ παιδίον. σφάξεις ἐν] A σφάξετε ἐν. C σφάξετε. 30 Αὐτῇ] A Αὕτη. C deeſt. εἰμι] A C deeſt. 31 Καὶ φυλάξετε] C φυλάξεσθε. αὐτὰς] A C αὐτάς. ἐγὼ κύριος. 32 οὐ] C οὐ μή. ἁγίου] C ἁγίου μου.

CAP. XXIII.

1 εἶπε] C ἐλάλησε. 3 οὐ ποιήσετε] A C οὐ ποιήσετε. 6 τούτου] τοῦ πρώτου. ἄζυμα ἔδεσθε] C φάγεσθε ἄζυμα. 8 ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. 10 θερίζητε] C θερίσητε. τὸ δράγμα] A τὰ δράγματα. C δράγματα. 11 πρώτης] A πρώτης τοῦ σαββάτων. 12 ἐν ᾗ] C ᾗ. 13 ὀσμὴ] C εἰς ὀσμήν. 14 τῷ θεῷ] C τοῦ θεοῦ. 15 τὸ δράγμα] A δράγματα. ὁλοκλήρους] A C ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις. 16 ἑβδόμης] A ἑβδόμης. 17 ἔσονται] A ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. 19 ποιήσουσι] A C ποιήσετε. τῶν πρωτογεννημάτων] C τῶν πρωτογεννημάτων. & verſ. 20. ἅγια] A ἅγιοι. 21 ταύτην] A αὐτήν. κλητὴ] κλητήν. 22 ὑπολείψεις] A C καταλείψεις. Hic deſinit caput 22. in Ald. 24 ἔσται ὑμῖν] A C τῷ κυρίῳ. 27 ἁγία] A ἁγιασμοῦ. ὁλοκαύτωμα] A ὁλοκαυτώματα. 29 Πᾶσα] Πᾶσα γάρ. 32 ἕως ἑσπέρας] A ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας. 35 ἁγία] A ἁγία ἔσται. C ἁγία ἔσται ὑμῖν. 36 ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκαυτώματα. 37 κλητὰς] A C αὐτὰς κλητάς. καρπώματα] C κάρπωμα. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. θυσίας αὐτῶν] C θυσίας. 38 τῶν ἑκουσίων] C πάντων τῶν ἑκουσίων. 39 ὅταν] A ὡς ἄν. τὰ] C πάντα τά. 40 λήψεσθε] C λήψεσθε ἑαυτοῖς. κάλλυνθρα] C κορύνθρας. ἄγνου] C ἁγνοῦ. εὐφρανθῆναι] A C ϗ εὐφρανθήσεσθε. ἔναντι] ἐναντίον. ὑμῶν] C ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ. 42 κατοικήσει] C κατοικήσουσιν. 44 κυρίου] A κυρίου τοῦ θεοῦ.

CAP. XXIV.

3 ϗ καύσουσιν αὐτὸ] C καύσουσιν αὐτόν. ἐνώπιον] C ἔναντι. 4 καύσετε] C καύσουσι. ἐναντίον] C ἔναντι. 6 ἐπιθήσετε] C ἐπιθήσεις. 7 θέμα] A ἐν θέμα. ἅλα] C ἅλας. εἰς ἄρτους] A C οἱ ἄρτοι. προκείμενα] A προκείμενοι. C προσκείμενοι. 8 προθήσεται] A C προθήσετε. ἐνώπιον] A C παρά. διαθήκην αἰώνιον] C διαθήκη αἰώνιος. 9 αὐτῶν] A C αὐτῷ. 10 ἐμαχέσαντο] C ἐμαχέσατο. 11 Δαβρεὶ] C Δαβίρ. 12 ἀπέθεντο] A ἀπέθετο. 16 Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν] A C Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐάν. θεὸν] A C θεὸν αὐτοῦ. λιθοβολείτω] C λιθοβολησάτωσαν. 17 ψυχὴν] A πᾶσαν ψυχήν. 18 κτῆνος] C ψυχὴν κτήνους. 19 δῷ] C δώσει. πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. 22 εἰμι] A C deeſt. 23 ἐλιθοβόλησαν] C κατελιθοβόλησαν. ἐν] A C deeſt. λίθοις] A λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή.

CAP. XXV.

1 πρὸς Μωϋσῆν] C τῷ Μωϋσῇ. ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν poſterius] C deeſt. 4 τῷ δὲ] A C Ἐν δὲ τῷ. 5 ἐκθερίσεις] C ἐκθερίσεις. 9 Διαγγελεῖτε] A Καὶ διαγγελεῖται. C Καὶ διαγγελεῖτε. φωνῇ] A φωνή. C φωνήν. ἱλασμοῦ] C A ἐξιλασμοῦ. 10 σημασία] A σημασίας. ἀπελεύσεται] ἀπελεύσεσθε. εἰς] A C deeſt. πατριὰν] A πατρίδα. 11 σημασία] A σημασίας. αὕτη] αὕτη ἔσται ὑμῖν. οὐδὲ] A οὐδὲ μή. Ἐν] A Καὶ ἐν. ἐπανελεύσεται] A ἐπανελεύσεται ἕκαστος. C ἐπανελεύσεσθε ἕκαστος. ἔγκτησιν] A C κτῆσιν. 14 ἀποδῷ] C ἀποδῶς. ἐὰν δὲ ϗ] C ἐάν τε. 15 ἐνιαυτῶν] A τῶν. 16 ἔγκτησιν bis] κτῆσιν. αὐτοῦ] A C deeſt. οὕτως] C ἐστί. A αὐτός. 17 πλησίον] C πλησίον αὐτοῦ. φοβηθήσῃ] C φοβήσῃ. εἰμι] A C deeſt. 18 φυλάξασθε] C φυλάξετε. 20 μὴ δὲ] A C ϗ μή. 21 ἀποστέλλω] C ἀποστελῶ. 22 τὸ γέννημα] A C τὰ γεννήματα. 25 ὁ ἐγγίζων] A ὁ ἄγχιστα. C ὁ ἐγγίζων. 26 Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι] A Ἐὰν μὴ ᾖ τινι. C Ἐὰν δὲ τινι μὴ ᾖ. 27 ὁ ὑπερέχει] A οὗ ὑπερέχει. αὐτὸ αὐτῷ] A αὐτὸν ἑαυτῷ. C αὐτό. ἀπελεύσεται] A C ἐπανελεύσεται. et verſ. 28. 28 εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χεὶρ] C εὐπορῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ. πρᾶσις] C πρᾶσις αὐτοῦ. αὐτὰ] C αὐτήν. ἐκτοῦ] C deeſt. 29 Ἐὰν δὲ] C Καὶ ἐάν. 30 ἂν] C deeſt. αὐτῆς] A C deeſt. 31 ἔσονται] A ἔσονται αὐταί. C αὐταὶ ἔσονται. 32 πόλεων] A Λευιτῶν. 33 αὐτῶν prius] A C deeſt. κατάσχεσις] C αὕτη ἡ κατάσχεσις. 34 τῇ] C ἐν τῇ. αἰωνία] A C αἰώνιος. 35 ὁ μετὰ σοῦ] C deſunt. ἀδυνατήσῃ] A ἀδυναμήσῃ. C ἀδυνατήσει. χερσὶ] C χερσὶν αὐτοῦ. ὁ ἀδελφός σου. C deſunt. 36 ἐγὼ κύριος] C deſunt. 37 ἐπὶ τόκῳ] C ἐν τόκῳ. 40 ἔτους] C ἐνιαυτοῦ. ἐργᾶται] C ἐργάσεται. 41 τῇ ἀφέσει] C ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ. πατρικὴν] A C πατρικὴν αὐτοῦ. ἀποδραμεῖται] ἀναδραμεῖται. 42 πραθήσεται] C πραθήσονται. 43 κύριον] C deeſt. 45 συγγενῶν αὐτῶν] C συγγενῶν αὐτῶν τῶν μεθ' ὑμῶν. 46 αἰῶνα] C αἰῶνα αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. 48 αὐτῷ] A C αὐτόν. αὐτοῦ] A C αὐτῷ. λυτρώσεται] A C αὐτοῦ λυτρώσεται. οἰκείων] A οἰκιῶν. σαρκῶν αὐτοῦ] A σαρκῶν. χερσὶ] C χερσὶν αὐτοῦ. λυτρῶται] A C λυτρώσεται. 50 αὐτὸν] ἑαυτόν. μισθίου] A ἡμέρας μισθωτοῦ. C ἡμέρα μισθίου. 54 ἐξελεύσεται] A C ϗ ἐξελεύσεται. 55 εἰσὶν] A C deeſt. οὗτοι] A αὐτοί.

CAP. XXVI.

1 εἰμι] C deeſt. & verſ. 2. 3 τοῖς] C ἐν τοῖς. φυλάσσησθε] C φυλάξησθε. 6 γῆς ὑμῶν] A C γῆς ὑμῶν, ϗ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν. 7 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. et verſ. 8. φόνῳ] C ἐν φόνῳ. ὑμῶν poſterius] C ἐξ ὑμῶν. 9 ἐφ' ὑμᾶς] A ἐφ' ὑμᾶς, ϗ εὐλογήσω ὑμᾶς. 10 παλαιὰ prius] C deeſt. 11 σκηνήν] A διαθήκην. 12 λαὸς] C εἰς λαόν. 13 εἰμι] A deeſt. 15 διασκεδάσαι. C διασκεδάσαι ὑμᾶς. 16 ὑμᾶς τὴν] C ὑμᾶς σπουδήν, τήν τε. ἴκτερα] A C ἴκτερον. σφακελίζοντα] C σφακελίζοντας. ἔδονται] C ἔδονται αὐτά. 18 τοῦ] A C deeſt. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς πληγαῖς. 19 σιδηροῦν] A C ὡς σιδηροῦν. 20 ὑμῶν poſterius] C deeſt. 22 ἀποστελῶ] A C ἀποστελῶ. τὰ θηρία τὰ ἄγρια] C τὰ ἄγρια θηρία. ποιήσω] C ποιήσει. ἐρημωθήσονται] A C ἔρημοι ἔσονται. 23 ἐὰν] C ponit ante ἐπί. 25 ἐχθρῶν] A ἐχθρῶν ὑμῶν. 26 ὑμῶν poſterius] C ὑμῖν. 27 ὑπακούσητε] C ἐπακούσητε. 28 ἐγὼ] A ϗ ἐγώ. 31 ϗ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν] A deſunt. 34 Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς. A deſunt. 35 ἡ γῆ poſterius] A C deeſt. 37 οὐθενὸς] A μηδενός. C οὐδενός. ut & ver. 36. 39 ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν] C ponit poſt ἁμαρτίας αὐτῶν. 43 ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται] C ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ. αὐτῶν] A C ἑαυτῶν. τῇ] A ἐν τῇ. 44 οὐδ' ὡς] C οὕτως. 45 ἔναντι] C ἐναντίον. εἰμι] A C deeſt. μου … μου] A C deſunt.

CAP. XXVII.

2 αὐτοῖς, ὃς] A πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἄνθρωπος ὅς. C πρὸς αὐτούς, Ἄνθρωπος ὅς. ὥστε] C εἰς. 5 εἴκοσι ἐτῶν] C εἰκοσαετοῦς. 6 δίδραχμα prius] A C δίδραχμα ἀργυρίου. ἄρσεν] A ἄῤῥεν. ἐὰν δὲ θήλεια] A C τῆς δὲ θηλείας. 8 τιμῇ] A τιμῇ αὐτοῦ. ἐναντίον] C ἔναντι. τοῦ] C αὐτοῦ. τιμήσεται] A οὕτω τιμήσεται. C οὕτως τιμήσεται. 10 ἄγια] C ἅγιον. 11 ἔναντι] A C ἐναντίον. 14 αὐτὴν ὁ ἱερεὺς] C ὁ ἱερεὺς αὐτήν. 15 λυτρῶται] C λυτρώσηται. 18 αὐτῷ] C αὐτό. 19 Ἐὰν δὲ] A Καὶ ἐάν. C Ἐὰν δὲ λυτρούμενος. 20 αὐτὸν] C deeſt. 21 ἅγιος] A ἅγιος αἰνετός. 22 ὃν] A deeſt. ἁγιάσῃ] C ἁγιάσει. 23 ἁγίαν] C ἅγιον. 24 αὐτὸν, οὗ] C αὐτὸν παρ' αὐτοῦ, οὗ. 25 ὀβολοὶ] C ὀβολοῖς. 26 Καὶ] C deeſt. ἔσται] C ἐστί. καθαγιάσει] C ἁγιάσει. αὐτὸ οὐδεὶς] C οὐδεὶς αὐτό. μόσχον] A μόσχος. 27 ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. 28 ἀνάθεμα] A C ἀνάθεμα bis. πάντων] A πάντων τῶν. 29 πᾶν] A C πᾶν ἀνάθημα. 30 ϗ τοῦ] A C ϗ ἀπὸ τοῦ. ἐστὶν] C ponit ad finem verſus. 31 λυτρῶται λύτρῳ] A C λυτρούμενος λυτρῶται. ἐπίπεμπτον] A C ἐπίπεμπτον αὐτοῦ. πρὸς αὐτὸν] A ἐπ' αὐτῷ. C ἐπ' αὐτό. 32 ἔλθῃ] A C διέλθῃ. 33 ἀλλάξεις] A C ἀλλάξεις αὐτό. ἀλλάξῃς] A ἀπαλλάξῃς. ϗ τὸ] C ἔσται αὐτό, ϗ τό. omiſſo ἔσται poſt αὐτοῦ. 34 εἰσιν] C deeſt.

NUMERI.

CAP. I.

1 τῇ Σινᾶ] C τῷ Σινᾶ. τοῦ δευτέρου] A desunt. 2 Ἰσραὴλ] A C υἱῶν Ἰσραήλ. συγγενείας] A C συγγενείας αὐτῶν. ἐξ ὀνόματος] C ὀνομάτων. 3 πᾶς ἄρσην] C πᾶν ἄρσεν. & ponit ante κατὰ κεφαλὴν. ἐπισκέψασθε prius] A ἐπισκέψασθαι. ἐπισκέψασθε αὐτοὺς posterius] C deest. 4 ἔσονται] A ἔσονται σὺν δυνάμει αὐτῶν. ἕκαστος] A ἕκαστος ἕκαστος. 7 Ἀμιναδὰβ] A Ἀμιναδάμ. 9 Ἐλιὰβ] A Ἐλιάμ. 10 Ἐμιοὺδ] C Σεμιούδ. 11 Ἀβιδὰν] C Ἀμιδάν. 13 Ἐχρὰν] C Ἐχθράν. 18 ἐπηξονοῦσαν] A ἐπεσκέπησαν. C ἐπεσκέψαντο. 22 ὀνομάτων αὐτῶν] C ὀνομάτων. πάντα ἀρσενικὰ] A πᾶν ἀρσενικόν. 26 υἱοῖς Ἰούδα] Sed Comp. descriptionem familiæ Gad, quæ habetur ver. 24 & 25, præmittit Judæ. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν] C desunt, & verſ. 28 & 30 & 32 34 36 24 38 40 & 42. 30 συγγενείας αὐτῶν] A συγγενείας. 31 ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν] A desunt. 32 υἱοῖς Ἐφραὶμ] C υἱοὶ Ἐφραίμ. ὀνομάτων αὐτῶν] C ὀνομάτων. & ver. 34 & 38 40 & 42. 34 ἀρσενικὰ] A ἀρσενικὰ αὐτῶν. & ver. 36 24 38 40 & 42. 44 ἐπεσκέψατο] C ἐπεσκέψαντο. πατριᾶς] A C πατριᾶς αὐτῶν. 47 οὐκ ἐπεσκέπησαν] A C οὐ συνεπεσκέπησαν. 50 ἐστὶν] A C deeſt. ἀροῦσιν αὐτοὶ] C αὐτοὶ ἀροῦσιν. 51 παρεμβάλλειν] A παρεμβαλεῖν. ἀναστήσουσι C ἀναστήσουσι αὐτήν. ἀποθανέτω] A ἀποθανεῖται. 54 ἃ] C ὅσα.

CAP. II.

2 αὐτοῦ κατὰ τάγμα] A C κατὰ τάγμα αὐτοῦ. κατὰ σημαίας] A καὶ κατὰ τὰς σημαίας. C κατὰ σημασίας. 5 ἐχόμενοι] A ἐχόμενα. 7 ἐχόμενοι] C ἐχόμενοι αὐτοῦ. 9 ἐπεσκεμμένοι] A ἠριθμημένοι. & ver. 16 & ver. 24 & ver. 31. 10 Τάγματα] C Τάγμα. Ῥουβὴν] C υἱῶν Ῥουβήν. λίβα] A νότον. δύναμις] C σὺν δυνάμει. 14 φυλὴ] A φυλῆς. 15 Δύναμις] A Δυνάμεις. C Καὶ δύναμις. 16 ἑκατὸν πεντήκοντα μία] A μία, καὶ πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν. δεύτεροι] C καὶ δεύτεροι. 17 ὡς καὶ] A C ὡς. καθ' ἡγεμονίας] A κατὰ τάγμα αὐτῶν. C καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν. 18 Τάγμα] A C Τάγματα. 19 Δύναμις] A C Δυνάμεις. 20 ἐχόμενοι] C ἐχόμενοι αὐτοῦ. & ver. 22. φυλῆς] A C φυλή. & ver. 22. 21 Δύναμις] A Δυνάμεις. & ver. 23 & 26 & 28 & 30. 25 Τάγμα] C Τάγματα. 27 Φαγιὴλ] A Φαγαινά. 29 φυλῆς] A φυλή. C αὐτοῦ φυλή. 30 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 32 πεντακόσιοι πεντήκοντα] A C καὶ πεντακόσιοι, καὶ πεντήκοντα. 33 ἐν αὐτοῖς] A C ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. 34 πάντα] A C κατὰ πάντα. ὅσα] C ἃ.

CAP. III.

3 Ταῦτα] C Καὶ ταῦτα. ἱερατεύειν] A τοῦ ἱερατεύειν. 4 ἐτελεύτησε] A ἐτελεύτησαν. ἱεράτευσεν] A C ἱεράτευσαν. 9 Ἀαρὼν] A C Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου. δεδομένοι δόμα] A C δόμα δεδομένοι. 10 καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος] C desunt. 12 ἰδοὺ ἐγὼ] C ἐγὼ ἰδού. 15 κατὰ δήμους αὐτῶν] C κατὰ συγγενείας αὐτῶν. A κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. ἐπισκέψασθε] A ἐπισκέψῃ. 16 ἐπεσκέψαντο] A ἐπεσκέψατο. αὐτοῖς κύριος] C κύριος αὐτοῖς. 17 οὗτοι] C deeſt. Γεδσὼν] C Γηρσών. & ver. 18 & 21, & per totum caput. 22 ἡ ἐπίσκεψις posterius] A ὁ ἀριθμός. 23 παρὰ] A κατά. 26 καὶ τὸ κάλυμμα] A καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς. C desunt. κατακάλυμμα] A κάλυμμα. 29 λίβα] A νότον. 31 λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν. 34 πεντήκοντα] C διακόσιοι. 35 Ἀβιχαὶλ] A C Ἀβιχαία. 36 φυλακῆς] C φυλῆς τῶν. τὰ ἔργα] A πάντα τὰ ἔργα. 37 πασσάλους] A C πασσάλους αὐτῶν. 38 Οἱ] C Καὶ οἱ. ἀνατολῆς] C ἀνατολῶν. ἁπτόμενος] A προσπορευόμενος. 40 λάβετε] A C λάβε. ἀριθμὸν] A C ἀριθμὸν αὐτῶν. 41 πάντων posterius] C πάντων τῶν κτηνῶν. 42 κύριος] A C κύριος αὐτῷ. 43 ἐγένοντο] A ἐγένετο. 46 Καὶ τὰ] C Τά. 47 ὀβολοὺς τοῦ σίκλου] A ὀβολοὶ ὁ σίκλος. C ὀβολοῖς σίκλος. 48 λύτρα τῶν] C λύτρα παρὰ τῶν. 50 χιλίοις τριακοσίοις ἑξηκονταπέντε] A πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακοσίοις, καὶ χιλίοις. C πέντε, καὶ ἑξήκοντα, καὶ χιλίοις τριακοσίοις. 51 Μωϋσῆς τὰ] A C Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον τά. ἐνετείλατο] C συνέταξε.

CAP. IV.

2 εἴκοσι] C εἰκοσαέτους. 4 Καὰθ] A Καὰθ, ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 5 εἰσελεύσεται] A C εἰσελεύσονται. 6 ἀναφορεῖς] C ἀναφορεῖς αὐτῆς. 7 ὁλοπόρφυρον] C πορφυροῦν. 8 διεμβαλοῦσι] C ἐμβαλοῦσι. δι' αὐτῆς ἀναφορεῖς] A C τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς. 9 λαβίδας ··· ἐπαρυστρίδας] C ἐπαρυστρίδας ··· λαβίδας. ἐλαίου] A C ἐλαίου αὐτῆς. οἷς] A ὅσοις. C ὅσα. λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν, & verſ. 12. 11 ἐπικαλύψουσιν] A C ἐπιθήσουσιν. καλύψουσιν] A C ἐπικαλύψουσιν. 13 ἐπιθήσει] C ἐπιθήσουσι. 14 σκεύη] A C σκεύη αὐτοῦ. ὅσοις] C ἐν οἷς. ἐπ' αὐτῷ] A C desunt. καὶ λήψονται, & quæ ſequuntur uſque ad finem verſus] deſunt in Comp. συγκαλύψουσιν] A συγκατακαλύψουσιν. αὐτὸ] A αὐτά. 16 ἡ καθ'] A καθ'. ὅλης] C ὅλη. ἐν πᾶσι] A καὶ ἐν πᾶσι. 19 Τοῦτο] C Καὶ τοῦτο. προσπορευέσθωσαν] A C εἰσπορευέσθωσαν. κατὰ τὴν] C εἰς τήν. 20 τὰ ἅγια] A C τὸ ἅγιον. 22 τούτους κατ' οἴκους] C τοὺς κατοίκους. 23 ἐπίσκεψαι] A C ἐπισκέψασθε. ποιεῖν] A C καὶ ποιεῖν. αὐτοῦ] A deeſt. 25 κάλυμμα] C κατακάλυμμα. αὐτῆς] A αὐτῇ. C αὐτήν. κάλυμμα] A C κατακάλυμμα. 26 αὐλῆς] A αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. C καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] A σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ. C σκηνῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. περισσὰ] A C περισσὰ αὐτῶν. λειτουργικὰ] A C λειτουργικὰ αὐτῶν. ὅσα] A καὶ πάντα ὅσα. C καὶ ὅσα. λειτουργοῦσιν] C λειτουργήσουσιν. 27 ὀνόματος] A C ὀνομάτων. ἀρτὰ ὑπ'] A ἔργα τὰ δι'. 28 λειτουργία τῶν] A λειτουργία τοῦ δήμου τῶν. 30 λειτουργεῖν] C λειτουργεῖν ποιεῖν. 31 μοχλοὺς] A C μοχλοὺς αὐτῆς. καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ, uſque ad finem verſus] deſunt in Comp. 35 ποιεῖν] A C ποιεῖν τὰ ἔργα. 43 λειτουργεῖν] C λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν. 44 ἐγενήθη] A ἐγένετο. αὐτῶν] A τῆς συγγενείας αὐτῶν. 46 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. δήμοις] A C δήμους αὐτῶν. 49 αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ] C Μωϋσῆς αὐτούς.

CAP. V.

3 οὐ] A οὐ μή. 6 παρίδῃ] A παρίδῃ ἐν κυρίῳ. 8 πλημμέλημα prius] A C πλημμέλημα πρὸς αὐτόν. ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ] C περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. 12 ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτὸν] C παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα. 13 τὴν μετ'] A C ἢ κατ'. 14 αὐτῷ poſterius] C ἐπ' αὐτῷ. ζηλώσῃ] C ἐζήλωσε. 15 θυσία ζηλοτυπίας] C ζηλοτυπίας θυσία. 18 κεφαλὴν τῆς] A κεφαλὴν αὐτῆς τῆς. τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου] A C τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο. 21 σε κύριος] C κύριός σε. ὅρκιον] C ἐν ὅρκῳ. πεπρησμένην] C πεπρισμένην. 22 πρῆσαι] C 25 τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ] C τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου. A C ἐπὶ τό. 26 αὐτὸ] A αὐτὸ ὁ ἱερεύς. 27 ἐὰν] A ἐὰν μέν. σεται] A προσαθήσεται. C πειραθήσεται. τῷ] A ὂν τῷ. 30 ὃς] C γυναῖκα αὐτοῦ] C αὐτήν.

CAP. VI.

3 καὶ ὄξος ἐξ] A καὶ ὄξους ἐξ. C ὄξος ἐξ. σταφίδα] C σταφίδας. φάγεται] A οὐ πίεται, οὐδ' οὐ μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν. 5 ἡμέρας τῆς] ἡμέρας τῆς προσευχῆς τοῦ. C ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ. ξυρὸν] A C κυρίῳ prius] C deeſt. κεφαλῆς] C κεφαλῆς αὐτοῦ. 7 μητρὶ] A ἐπὶ τρί. αὐτῷ] C αὐτῷ· καί. 9 ἀποθάνῃ] A C θανάτῳ ἀποθάνῃ. ἐξάπινα] C ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ. ἣ ἂν] C ἐν ᾗ. 10 Καὶ τῇ] A Τ 11 ᾗ] C deeſt. 12 αὐτοῦ] A αὐτῷ. 14 μίαν ἄμωμον] C ἄμωμον 17 σωτηρίου τῷ] C deſunt. θυσίαν αὐτοῦ] A θυσίαν. 18 παρὰ] A ἐπὶ τὴν] A C ἐπὶ τήν. 19 εὐχὴν] A C κεφαλήν. 20 προσοίσει] C 21 κυρίῳ prius] A deeſt. εὕρῃ] A εὔξηται. τὴν] A C τῆς. ἁγνείας] A ἁγνείας αὐτοῦ. 23 εὐλογήσετε] A εὐλογήσει· & ad finem hujus verſus addit, καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογ αὐτοὺς, λέγοντες αὐτοῖς· quæ habentur verſ. 27.

CAP. VII.

1 ᾗ ἡμέρᾳ] A C τῇ ἡμέρᾳ ᾗ. ἀναστῆσαι] C ἐξαναστῆσαι. 2 δώδεκα] C deeſt. 3 τὸ δῶρον] A C τὰ δῶρα. προσήγαγον] A C προσήνεγκαν. 5 λειτουργίαν] C λειτουργίαν αὐτοῦ. 7 Καὶ] A C deeſt. 9 οὐ δέδωκεν] C οὐκ ἐδέκεν. ἀροῦσιν] A ἀροῦσιν αὐτά. 12 ἐν] A C deeſt. 13 πλήρη σεμιδάλεως] C σεμιδάλεως πλήρη. 48 Ἐμιοὺδ] A Σεμιούδ, & verſ. 53. 66 Ἀχιέζερ] C Ἀβιέζερ. 85 σίκλοι poſterius] C deeſt. 86 θυμιάματος] A θυμιαμάτ δέκα χρυσῶν ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. 87 αἱ εἷς] A C εἷς. ἐνιαύσ δώδεκα] C ἐνιαύσιοι δεκαδύο. αἱ θυσίαι] A καὶ αἱ θυσίαι. 88 Πᾶσαι αἱ εἷς] C Καὶ εἷς. ἐνιαύσιοι prius] C deeſt. ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι ἄμωμοι] A ἐν αύσιοι ἄμωμοι ἑξήκοντα. ἐνιαύσιοι] C ἐνιαύσιαι. ἐγκαίνωσις] A ἐγκαίνισις. C ἐγκαίνισις. μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ] C deſunt. 89 εἰς τὴν σκηνὴν] C ἐν τῇ σκηνῇ. κιβωτοῦ τοῦ] A κιβωτοῦ τῆς σκηνῆς τοῦ.

CAP. VIII.

2 ἐπιτιθῇς] A ἐπιθῇς. 3 ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους] C deſunt. 7 ξυρὸν] C ξυρ 12 κυρίῳ] A deeſt. 13 ἔναντι κυρίου] C deſunt. ἔναντι poſtremum] A deeſt. 15 ἔναντι κυρίου] C δόματα. ἀποδεδομένοι] A C ἀποδεδομένον. 19 ἀποδεδομένους] C ἀποδεδομένον. προσεγγίζων] C πληγὴ, ὅταν προσεγγίζωσι. 21 ἐπλύναντο] A C ἔπλυναν. ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτῶν. 22 εἰσῆλθον] A C εἰσήλθοσαν. 24 ἐνεργεῖν] A C λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις. 25 ἀποστή] A ἀποστήσονται. οὐκ] A οὐχί. ὁ ἀδελφὸς] C μετὰ ἀδελφῶν.

CAP. IX.

3 ποιήσεις] A καὶ ποιήσεις. C ποιήσετε. καιρὸς] A C καιρὸν αὐτοῦ. 6 ψυχῇ] A ψυχῆς. 7 αὐτὸν] A C αὐτούς. προσενέγκαι] A ὥστε τοῦ προσενέγκαι. C ὥστε προσενέγκαι. 8 κύριος περὶ ὑμῶν] C περὶ ὑμῶν κύριος. 10 ὑμῖν] ἢ ἐν ὑμῖν. 11 τὸ] A C deeſt. 13 ὑστερήσῃ] C ὑστερήσει. κυρίῳ] A κυρ ἁμαρτίαν αὐτοῦ] C ἁμαρτίαν. 14 ποιήσει] A οὕτω ποιήσει. C οὕτως ποιήσει. ὑμῖν] A ἐν ὑμῖν. 15 τὸν] A καὶ τόν. 16 ἐγίνετο] C ἐγένετο. 17 παρενέβαλον] C παρενεβάλοσαν. 19 θεοῦ] C κυρίου. ἐξάρωσι] C ἐξαρῶσι. 20 πάζῃ] C γίνεται. ἀπαροῦσι] A ἐξαροῦσι. 21 ἀναβῇ] C ἀνέβη. ἡ νυκτὸ ἡ νυκτὸς, καὶ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας. 22 Μηνὸς] A C Ἡ αὐτῆς] A αὐτοῖς. ἀπάρωσιν] C ἀπαροῦσιν. 23 ἀπαροῦσι] A παρεμβαλοῦσι, διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι.

CAP. X.

2 ἀργυρᾶς, ἐλατὰς] C ἐλατὰς, ἀργυρᾶς. 3 σαλπιεῖς] A σαλπίσεις. A πρὸς σε πᾶσα. 4 μιᾷ] A μιᾷ σάλπιγγι. ἀρχηγοὶ] A καὶ χιλίαρχοι. 5 λὰς] C κατ' ἀνατολάς. 6 λίβα] A νότον. C κατὰ λίβα. σημασίᾳ] C σημασία τῇ] A ἐπὶ τῇ. 7 σημασίᾳ] A C σημασία. 8 τοῖς] A ἐν τοῖς. 9 καὶ σημανεῖτε] καὶ σαλπιεῖτε καὶ σημανεῖτε. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 10 ἀνάμνησιν] ἀνάμνησιν. ἔναντι] A ἐναντίον. 12 ἐν τῇ ἐρήμῳ] C ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ. 14 A τάγματα. 22 Σεμιοὺδ] C Ἐμιούδ. 25 τάγμα] A C τάγματα. C Ἀβιέζερ. 29 Ὀβὰβ] A C Ἰωβάβ. 30 ἀλλ' εἰς] A ἀλλ' ἢ εἰς. μου] C γενεάν μου πορεύσομαι. 31 ἐν ἡμῖν] C μεθ' ἡμῶν. 32 καὶ ἔσ 34 αὐτοῖς] A αὐτῆς. ἀνάπαυσιν] Hic ponit Comp. quæ habentur v. noſtræ, Καὶ ἡ νεφέλη, uſque ad finem verſus. 36 αὐτοῖς] A αὐτούς.

CAP. XI.

2 ἐκέκραξεν] C ἔκραξεν. 6 οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν] C ponit ante τό. 7 αὐτοῦ] A αὐτοῦ ὡς. 8 ἤληθον] A ἤλεον. μύλῳ] A ἐμύλ ἔτριβον] C ἢ ἔτριβον. 11 ὁρμὴν] A C ὀργήν. 12 αὐτὸν εἰς] A C τοὺς εἰς. 13 ἐμοὶ] A C ἐμέ. 14 βαρύτερον] A βαρύ. 15 ἔλεος εῖν. 16 ὅτι] C deeſt. ἄξεις] C ἐξάξεις. πρὸς] A C εἰς. C διὰ τῶν. 21 φασὶν] A C deeſt. 22 αὐτοῖς prius] C deeſt. A οὐχί. εἰ] A ἐπεί. ἢ οὐ] A deſunt. 25 πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς] A ἐπ τοῦ τὸ πνεῦμα. ἐπροφήτευσαν] A προεφήτευσαν. & ver. 27. 26 πρὸς] A ἦλθον εἰς. C ἤλθοσαν πρός. 28 ἐκλεκτὸς] A C ἐκλεκτὸ κύριε] A C κύριέ μου. 29 Μωϋσῆς αὐτῷ] C αὐτῷ Μωϋσῆς. ἐμὲ] A μοι. C σὺ ἐμοί. ἐπὶ] C εἰς. 31 τὴν παρεμβολὴν] C τῆς παρεμ 32 ἡμέραν, καὶ] C ἡμέραν ἐκείνην, καί. συνήγαγον] C συνέλεγον. μώθη] A ἐθυμώθη σφόδρα. C ἐθυμώθη ὀργῇ. τὸν λαὸν] A ἐν τῷ λα

CAP. XII.

2 λελάληκε κύριος] A ἐλάλησε κύριος. C ἐλάλησεν ὁ θεός. 5 εἰς C καὶ εἰς τήν. καὶ κατέβη] C κατέβη. καὶ ἐξήλθοσαν] A καὶ ἐξῆλθον. C ἐξῆλθον. 6 εἶπε] C εἶπε κύριος. 7 οὕτως] A οὕτως ὡς. 8 εἶδε] C εἶδ 9 αὐτοῖς, καὶ ἀπῆλθεν] A C αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον. 11 κύριε] C κύρι 12 ὡσεὶ ἴσον] C ὡσεὶ ἴσον. μητρὸς] C μητρὸς αὐτοῦ. 14 ἑπτὰ ἡμέρας prius A C deeſt. A hoc duodecimum & decimum tertium caput, unicum fa decimum quartum autem in duo dividit.

CAP. XIII.

...] C Σεθί. Ζεχὶρ] A Ζεκχίς. 8 Ἰγαὰλ] A Ἰγάλ. C Ἰγήλ. ...] C Ῥεϊάν. 18 Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαράν. 20 ἢ καὶ] ...] C εἰς ἄς. 23 ἀπῆλθον] C ἦλθοσαν. Θολαμί] C Θολαμίν. Ταλμὶν] ...] C ἥρων. 26 ἀπέστρεψαν] A C ἐπέστρεψαν. 27 ῥῆμα] ... 29 ἐπ' αὐτῆς] A C τὴν γῆν. μεγάλαι] C καὶ μεγάλαι. ...βησόμεθα, ϗ κατακληρονομήσομεν] A C ἀναβησώμεθα ϗ κατακληρονομήσωμεν. ...δυνατοί] C δυνάμενοι. 32 αὐτοῦ] C αὐτόν. οὐ μὴ δυνώμεθα] ...δυνησόμεθα. ἡμῶν ἐστι] C ἐστὶν ἡμῶν. 33 κατέσθουσα] A C κατεσθίουσα ... αὐτῆς] A C ἐπ' αὐτῆς. 34 αὐτῶν ὡσεὶ] C ἡμῶν ὡσεί.

CAP. XIV.

...] A C ἔδωκε. 3 Αἰγύπτῳ] A C Αἰγύπτου. εἰ] C deest. παι...] A παιδία ἡμῶν. 4 βέλτιον] A C βέλτιον ἡμῖν. εἶπον] A C εἶπεν. ...] C ἔναντι. 9 ἡμῖν prius] C ὑμῖν. 10 πᾶσι] A C ἐν πᾶσι. ...πιστεύουσί μοι ἐπὶ] C πιστεύουσί μοι ἐν. 12 ϗ τὸν οἶκον τοῦ πατρός ...] C desunt. 13 λαὸν] A λαόν σου. 14 εἰ] C deest. κύριε] C σὺ ... ἐπ' αὐτῶν] A ἐπ' αὐτόν. 17 ἰσχὺς] C χείρ. 19 ἐγένου αὐτοῖς] C ...ἐγένου. 20 πρὸς Μωϋσῆν] C desunt. 21 ϗ ζῶν τὸ ὄνομά μου] ...desunt. ... ζῶν] A ἀεὶ ζῶν. 22 ἐρήμῳ] A C ἐρήμῳ ταύτῃ. τῆς φωνῆς μου] ... τῆς φωνῆς. 23 ἀλλ' ἢ] C ἀλλά. ὧδε] C ὧδε σήμερον. οὐδὲ κακὸν] ...οὐδὲ κακόν. 24 ὅτι] A C ὅτι ἐγενήθη. εἰσάξω] A C ϗ εἰσάξω. ...κατοικοῦσιν] A κατοικήσουσιν. ϗ ἀπάρατε ὑμεῖς] C ὑμεῖς, ϗ ἀπάρατε. A ...ἀπάρατε ὑμεῖς. θάλασσαν ἐρυθρὰν] C θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 27 ἐγόγγυσαν] C ...γογγύζουσι. 29 ἐγόγγυσαν] A ἐγογγύζον. 31 ἐν διαρπαγῇ] A C ...διαρπαγῇ. ϗ κληρονομήσουσι τὴν γῆν] C desunt. 33 ἀναλωθῇ] A ...ἀναλωθῇ. 35 ἣν εἶπον] A ὑμῖν. 37 κατείπαντες] A C καταειπόντες. ...κατὰ τῆς γῆς] C κατὰ τῆς γῆς πονηρά. 38 υἱὸς] A ὁ τοῦ. 39 ἐπένθησεν] A ἐπενθήσαν. 40 εἶδε] C deest. 44 διαβιασάμενοι] A διαβησάμενοι. ...ἐκ μέσου τῆς] A ἐκ μέσου τῆς. 45 Ἑρμὰν] A C Ἑρμά. ϗ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολὴν] C desunt.

CAP. XV.

[1 εἶπε] O A ἐλάλησε. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ...ποιήσεις, λέγων. 3 ποιήσεις] A C ποιήσετε. ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἢ] A κάρπωμα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἤ. C καρπώματα κυρίῳ, ὁλοκαύτωμα, ἤ. μεγαλύναι] A μεγάλην. 4 ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἲν] A πεφυραμένης ἐν τετάρτῳ τοῦ ἲν ἐν ἐλαίῳ. 5 Καὶ οἶνον usque ad ἲν] O desunt. 6 ποιήσεις τοσοῦτο κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ ...] C desunt. ποιῆτε] A ποιήσητε. ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκάρπωμα. ...πεποιημένης] A ἀναπεφυραμένης. & ver. 9. O ἀναπεποιημένα. & ver. 9. ...ποιῆτε] O A ποιήσητε. O C ponunt post βοῶν. ἀρχὴν ἢ] O C ... 10 ϗ οἶνον usque ad ἲν] O desunt. 12 ὧν] A ὅν. οὕτως ποιήσετε ...] O desunt. 14 ποιήσει] O ποιήσῃ ὁ προσήλυτος, καί. Νόμος εἷς ἔσται usque ad γενεὰς ὑμῶν] O eadem bis habet, sed in posteriori ἔσται ὑμῖν ...ἔσται] A deest. O ἐστὶ, & ponit post ὑμῖν. 18 εἰσάγω] C ...] O εἰσαγάγω. 19 ἀφέλετε] A ἀφαιρεῖτε. 20 ἀφοριεῖτε ἀφαίρεμα ...] O C ἀφαίρεμα ἀφελεῖτε αὐτῷ. sed O habet ἀφοριεῖτε. ἄρτον] O ϗ ...κυρίῳ, ἄρτον. ἅλω] O A ἅλωνος. αὐτὸν] A αὐτό. ἄρτον] C αὐτό. ...deest. 21 φυράματος] C φυραμάτων. 23 κύριος πρὸς ὑμᾶς] A κύριος ...ὑμῖν. O κύριος. ἣ] O C ἧς. 24 συναγωγῆς γενηθῇ] O συναγωγῆς ...ὑμῶν γένηται. ἄμωμον] O deest. αὐτοῦ] O ...ἔτους. σύνταξιν] A C σύνταξιν ...αὐτοῦ. 26 κατὰ πᾶσαν συναγωγήν] A C πάσῃ συναγωγῇ. προσκειμένῳ] ...A προσπορευομένῳ. 27 αἶγα μίαν] C μίαν αἶγα. 28 περὶ αὐτοῦ] A C ...περὶ αὐτοῦ, ϗ ἀφεθήσεται αὐτῷ. 29 αὐτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. 30 ποιήσῃ] ...ποιήσει. παροξυνεῖ] C παροξύνει. ἐξολοθρευθήσεται] A C καὶ ἐξολοθρευθήσεται. ἡ ἀνομία] O ἀνομία γάρ. 32 τῶν σαββάτων] A C τοῦ σαββάτου. ...εὑρόντες] O A C εὑρόντες αὐτόν. συλλέγοντα ξύλα] O desunt. τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων] A C desunt. 34 αὐτό] O αὐτῷ. 35 ὁ ἄνθρωπος] ...ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. λιθοβολήσατε] A C λιθοβολήσετε. συναγωγή] C ...συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 36 ἐλιθοβόλησεν] O A C ἐλιθοβόλησαν. ...ἡ συναγωγή] O desunt. πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς] O C desunt. λίθοις] A ἐν λίθοις. συνέταξε] A ἐλάλησε. τῷ Μωϋσῇ] A ...Μωϋσῆν. 39 μνησθήσεσθε] A ἀναμνησθήσεσθε. πασῶν τῶν ἐντολῶν ...ϗ ποιήσετε] O πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου ποιῆσαι. μνησθῆτε, ϗ ποιήσητε] O μνησθήσεσθε, ϗ ποιήσεσθε. ὀπίσω] A ἔτι ὀπίσω. τῶν ὀφθαλμῶν] A C ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν.

CAP. XVI.

1 ...] O desunt. Ἐλιὰβ] A Ἐλιάμ. O Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβήμ. Αὐν] O A C ...Φαλὲθ] C Φαλέκ. 2 ἀνέστησαν ἔναντι] O ἀντέστησαν ἐναντίον. 3 Συνέστησαν] O Ἐπισυνέστησαν. εἶπαν] A C εἶπαν πρὸς αὐτούς. ἐχέτω] O ἀρκέτω. ὑμῖν] ... διατί] O ἵνα τί. 5 αὐτοῦ prius] C deest. ἁγίους, ϗ] A C. ...ϗ οὓς usque ad finem versus] O desunt. ἐξελέξατο] A C οὐκ ἐξελέξατο. προσηγάγετο] A C οὐ προσηγάγετο. 6 ποιήσατε] C ποιήσετε. ...] O A C ἑαυτοῖς. Et O ὑμῖν non habet. ἐπίθετε] O ἐπιθήσεσθε. 7 ἐκλέξηται] A ἂν ἐκλέξητε. O C ἂν ἐκλέξηται. οὗτος] O ponit post ἅγιος. ...] O ἔτι οἱ υἱοί. 9 Μὴ] A deest. ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς] A ὑμᾶς ὁ θεός. ...ὑμᾶς. Ἰσραὴλ] O υἱῶν Ἰσραήλ. τῆς σκηνῆς posterius] A τῆς ...κυρίου] O C τῆς συναγωγῆς. αὐτοῖς] A αὐτῷ. O deest, ut & ... 10 καὶ ἱερατεύειν] O A C ἱερατεύειν. 11 διαγογγύζετε] A ...γογγύζετε. 13 εἰς γῆν ῥέουσαν] C ἐκ γῆς ῥεούσης. O ἐξ Αἰγύπτου, ἐκ γῆς ... 14 ...] O deest. σὺ] O C deest. ἂν] A C deest. ἐξέκοψας] ...ἐξέκοψας. 16 ϗ Ἀαρὼν, ϗ αὐτοί] C ϗ αὐτοί, ϗ Ἀαρών. 18 Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ] C desunt. O pro ἔλαβεν habet ἔλαβον. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ἐπέθηκαν] C ἐπέθηκεν. ἐπέβαλον] C ἐπέβαλεν. Μωϋσῆς ϗ ...usque ad μαρτυρίου versus sequentis] O desunt. 19 τὴν θύραν] C τὰς ... Hic definit Cap. 16. secundum Ald. sed reliqua quæ sequuntur in ...cap. & caput 17. in uno continentur. 21 ἐκ] A ἕκαστος ἐκ. ...θεὸς] A θεὲ, θεέ. C ὁ θεός, ὁ θεός. O ὁ θεός. πνευμάτων] A ... 24 Κορὲ] O A C Κορὲ, ϗ Δαθὰν, ϗ Ἀβειρών. 27 Κορὲ] A C ...ϗ Δαθὰν, ϗ Ἀβειρών. σκηνῶν] O σκηνωμάτων. 28 ἀπέστειλε] C ... 29 Εἰ] C Καὶ εἰ. εἰ καὶ] C καὶ εἰ. O εἰ. 30 φάσματι] A ... O θαυμάσματι. καταπίεται] O κατέπιεν. ζῶντες] O πάντες ζῶντες... γνώσεσθε] A γνώσονται. οἱ ἄνθρωποι] O υἱοὶ ἀνθρώπων ...] A C τῶν ποδῶν αὐτῶν. ἡ γῆ] O desunt. 33 ὅσα] A C πάντα ὅσα. αὐτῶν] O A C αὐτοῖς. 34 οἱ] A καὶ οἱ. ὅτι] A λέγοντες ὅτι. C deest. λέγοντες] O ἔλεγον. 36 εἶπε] C ἐλάλησε. Μωϋσῆν] C πρὸς Μωϋσῆν, λέγων. 37 Καὶ πρὸς] C λάλησον πρός. τὰ χαλκᾶ] C desunt. ἡγίασαν] A ἡγίασε. O ἡγιάσθησαν. 38 τούτων] O deest. τοῖς] A ἐν τοῖς. 40 μνημόσυνον] O deest. ὥσπερ] A ὡς περί. αὐτῷ] O A deest. 41 ἐπαύριον] O αὔριον. ἀπεκτάγκατε] O C ἀπεκτείνατε. 43 ἐκάλυψεν αὐτὴν] C αὐτὴν ἐκάλυψεν. εἰσῆλθε] O ἔστη. 44 ϗ Ἀαρὼν] C desunt. 46 τὴν παρεμβολὴν] C τὴν συναγωγήν. ἀπὸ προσώπου] O παρά. 47 ἐνῆρκτο] A ἐνῆκτο. ἐν τῷ λαῷ] O εἰς τὸν λαόν. ϗ ἐπέβαλε ad finem versus] O desunt. 50 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν.

CAP. XVII.

2 ῥάβδον κατ' οἶκον πατριῶν prius] A desunt. πατριῶν prius] O C πατριῶν αὐτῶν. ὄνομα αὐτοῦ] O C ὄνομα. ῥάβδου] O A C ῥάβδου αὐτοῦ. 3 ἐπίγραψον] C ἐπιγράψεις. Λευὶ] O αὐτοῦ. δώσουσι] C deest. 4 κατέναντι τοῦ μαρτυρίου] O C desunt. 5 ἀπ' ἐμοῦ] A C ἀπὸ σοῦ. ἃ] A C ὅσα. O ὅν. ὑμῖν] A ὑμᾶς. O ἡμῶν. 6 αὐτῶν ῥάβδον] O ῥάβδους. ῥάβδον κατ'] C ῥάβδον μίαν κατά. 7 ἀπέθηκε] C ἐπέθηκε. ἐν τῇ σκηνῇ] O ἐπὶ τῆς σκηνῆς. ϗ Ἀαρὼν] O C desunt. ἐν τῇ σκηνῇ] O εἰς τὴν σκηνήν. 9 ἔλαβον] O C ἔλαβεν. 10 τοῦ μαρτυρίου] C τοῦ μαρτυρίου. σημεῖον] A C εἰς σημεῖον. υἱοῖς] O υἱοῖς Ἰσραήλ. 11 ἐποίησε] O ἐποίησαν. καθὰ] O ὅσα. 12 ἀπολώλαμεν] O ἀπολώμεθα. παραπολώλαμεν] C πάντες ἡμεῖς παραπολώμεθα. O deest. 13 κυρίου] O τοῦ μαρτυρίου κυρίου.

CAP. XVIII.

1 τοῦ πατρός σου] O τῆς πατριᾶς σου μετὰ σοῦ. λέγων] C deest. πατρός σου] A C πατρός σου μετὰ σοῦ. ἁμαρτίας prius] A ἀπαρχάς. υἱοί σου] C υἱοί σου μετὰ σοῦ. 3 σκηνῆς] A σκηνῆς σου. O σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. προσελεύσονται] O προσελεύσεται. 5 ἔσται] A C ἔσται ἔτι. O ἔτι ἔσται. 6 Καὶ ἐγὼ] C Καὶ ἰδοὺ ἐγώ. 8 ϗ ἰδοὺ ἐγὼ] O λέγων, ϗ ἐγὼ ἰδού. εἰς γέρας] O ponit post σέ. μετὰ σὲ] C desunt. 10 φάγεται] O C φάγεσθε. σὺ, ϗ οἱ υἱοί σου] C desunt. αὐτὰ posterius] O ταῦτα. 12 ϗ πᾶσα ἀπαρχὴ] O ἡ. σίτου] O A C ϗ σίτου. 13 ἐν τῇ] C ἂν ἐν τῇ. ἀνατεθεματισμένον] O ἀνατεθεμένων. 15 μήτραν] A πᾶσαν μήτραν. ὅσα] O ἅ. ἡ συντίμησις] O ϗ ἡ συντίμησις αὐτοῦ. 17 πρὸς τὸ] O C ἐπὶ τό. κατὰ] O deest. 19 δέδωκα σοὶ] O σοὶ δέδωκα αὐτά. ἐὰν ἀφέλωσι] C ἂν ἀφαιρῶσι. ἀλὸς] A λαός. αἰωνίου] O ἁγίου. 21 Ἰσραὴλ] O υἱοῖς Ἰσραήλ. λειτουργίαν] O deest. 23 νόμιμον αἰώνιον] O νόμιμα αἰώνια. 24 κλήρῳ] O κληρονομίᾳ. 26 ἀφελεῖτε] A ἀφέλητε. ἐπιδεκάτου] A ἐπιδεκάτου αὐτοῦ. 27 ἀπὸ ἅλω, ϗ] O C A ἀφ' ἅλωνος, ϗ ὡς. 28 αὐτοὺς] A C deest. 29 Ἀπὸ πάντων usque ad ἢ] O desunt. ἢ] O A C deest. πάντων] O πασῶν. τὸ ἡγιασμένον] C τῶν ἡγιασμένων. 30 ἀφαιρῆτε] C ἀφαιρεῖτε, et versu 32. ἀπὸ ἅλω] A ἀφ' ἅλωνος. C ἀπὸ ἅλωνος. O ἅλωνος. ἀπὸ] O deest. ϗ ὡς γένημα] A ὡς ἀφαίρεμα. 31 μισθὸς οὗτος ὑμῖν] O ἔθος ὑμῖν ἐστί. 32 αὐτὸ] O C αὐτά. ἀπαρχὴν ἀπ'] C ἀπαρχὴν αὐτοῦ ἀπ'. Ald. huic cap. addit priorem versum capitis sequentis, & versum secundum usque ad Ἰσραήλ.

CAP. XIX.

2 ἣ] O C deest. αὐτὴν] O αὐτῆς. 3 εἰς τόπον καθαρὸν] C desunt. 5 δέρμα] A C δέρμα αὐτῆς. ϗ τὰ κρέα] O desunt. κρέα αὐτῆς] A κρέα. αὐτῆς κατακαυθήσεται] O κατακαυθήσεται. 6 κατακαύματος] C καταπετάσματος. 7 ὁ ἱερεὺς] O desunt. 8 ἱμάτια αὐτοῦ] ἱμάτια αὐτοῦ ὕδατι. σῶμα αὐτοῦ] O A C σῶμα αὐτοῦ ὕδατι. ἀποδὸν] O ἀποδιάν. ἀποδιὰν] A C ἀποδόν. πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] C ponit ante λούσεται. αὐτοῦ] C deest. ἔσται] O ἔσται εἰς συναγωγήν. προσηλύτοις προσκειμένοις] A προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν μέσῳ ὑμῶν. C προσκειμένοις προσηλύτοις ἐν μέσῳ ὑμῶν. O προσκειμένοις ἐν αὐτοῖς προσηλύτοις. ἀφαγνισθῇ] O ἁγνισθῇ, et versu 20. 13 ἀφαγνισθῇ] O A ἁγνισθῇ. ἔτι] A ὅτι. O deest, ut & quæ sequuntur ad finem versus. 14 πᾶς ὁ] C ἅπας ὁ. ϗ ὅσα] C ὅσα. ἀκάθαρτα] O ἀκάθαρτος. 15 Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον] O desunt. δεσμὸν] A C δεσμῷ. αὐτῷ] C αὐτοῦ. O αὐτό. ἀκάθαρτα] A ἀκάθαρτον. 16 προσώπου] O πρόσωπον. πεδίου] O A παιδίου. ἑπτὰ ἡμέρας] O ponit post ἔσται. 18 περιρρανεῖ] C περιρρανεῖ, et versu 19. O ἐπιρρανεῖ. τὸν οἶκον] O τὸ ὕδωρ. ἡμμένον] O ἁψάμενον. ἀνθρωπίνου] C ἀνθρώπου. τεθνηκότος] O νεκροῦ. 19 ϗ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] O desunt. λούσεται] O A λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ. μέσου τῆς συναγωγῆς] O τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 21 νόμιμον] O τοῦτο νόμιμον. ῥαντισμοῦ] O ἐπιρραντισμοῦ. 22 ἀκάθαρτος] A C ἀκάθαρτον. O Totus hic versus deest. ϗ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται] C desunt.

CAP. XX.

2 τῇ συναγωγῇ] O ἐκεῖ τῇ συναγωγῇ πιεῖν. ἠθροίσθησαν] A συνηθροίσθησαν. 3 ἐλοιδορεῖτο] A ἐλοιδοροῦντο. πρὸς Μωϋσῆν] O τῷ Μωσῇ. ἀπεθάνομεν] A ἀπωλόμεθα. ἔναντι] O ἐναντίον. 4 κτήνη] A τέκνα. 5 συκαῖ] O εἰσὶ συκαί. ἐστὶ] O ὥστε. 6 ἦλθε] O εἰσῆλθε. πρὸς] O ἐπί. πρόσωπον] C πρόσωπον αὐτῶν. 8 σοῦ] O deest. 9 συνέταξεν] C O συνέταξεν αὐτῷ. 11 τῇ ῥάβδῳ] O desunt. 12 δέδωκα] O C ἔδωκα. 13 ἀντιλογίας] O λοιδορίας. 14 ἀγγέλους] O deest. 15 Καὶ] O ὡς. παρῳκήσαμεν] O παρῴκησεν ἐκεῖ. 17 πιόμεθα] C πιόμεθα. λάκκου σου] C λάκκου. 20 Ἐδὼμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ] A αὐτῷ εἰς συνάντησιν Ἐδώμ. αὐτῷ] O αὐτῶν. 21 παρελθεῖν] C διελθεῖν. 22 ἀπῆραν] O ἀπῆρεν. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O desunt. 24 εἰσέλθητε] C εἰσέλθῃ. δέδωκα] C ἔδωκα. O ἐγὼ ἔδωκα. με] O deest. λοιδορίας] A C ἀντιλογίας. 25 Ἀαρὼν] A Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου. ἔναντι] O A ἐναντίον. συναγωγῆς] O συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. 26 Ἐλεάζαρ] O Ἀαρὼν τὴν στολὴν Ἐλεάζαρ. 27 κύριος αὐτῷ] O C αὐτῷ κύριος. αὐτὸν] A C αὐτούς. ἐναντίον] C ἔναντι. 28 ἐξέδυσε] C ἐξέδυσε Μωϋσῆς. 29 ἐπὶ] O A ἐκεῖ ἐπί. 30 εἶδε] O C ἴδε. τὸν Ἀαρὼν] O αὐτόν.

CAP. XXI.

1 ὁ Χαναναῖος] O C Χαναναῖος, & versu 3. Ἀθαρεὶν] O Βαρείν. κατεπρονόμευσαν] O κατεπρονόμευσε. 2 εἶπεν] O εἶπαν. μοὶ] O deest. 3 εἰσήκουσε] A ἤκουσε. ἐπεκάλεσε] C ἐπεκλήθη τὸ. O ἐκάλεσε. 4 ὁδὸν] O ἐπορεύθησαν. ἐρυθρὰν] O ἐρυθρὰν καί. ϗ ὠλιγοψύχησεν ad finem versus,] O ponit post θεὸν versu quinto, et pro ϗ habet ὅτι, et ὁ λαὸς non habet. ὠλιγοψύχησεν] C ὠλιγοψύχησε. 5 ϗ κατὰ Μωϋσῆ λέγοντες] O λέγοντες πρὸς Μωϋσῆν ϗ τὸν θεόν. τοῦτο] O A C deest. ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ] O ἐξηγάγετε ἡμᾶς ἐκ γῆς. ἀποκτεῖναι] O ἀποκτεῖναι ἡμᾶς. 7 ὅτι ἡμάρτομεν] A ἡμαρτήκαμεν. O ἡμάρτομεν. 8 πρὸς κύριον] C desunt. σημεῖον] O ὄφις σημεῖον. ϗ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον] C desunt. πᾶς] C ϗ πᾶς. 9 ἔστησεν] O ἐπέστησεν. ἔδακνεν] C ὄφις ἔδακνεν.

ἐπέβλεψεν] C ἐπέβλεπεν. 10 ἀπῆραν] O ἐπῆραν. ἐν] O εἰς. 11 ἐξ] A ἐν. καὶ] O A C deeſt. Ἀχελγαὶ] C Αἰεβαρείμ. O Ἀχελγαεὶν ἐγγειν. ἐκ τοῦ πέραν] A τὸ πέραν. C deſunt. 12 Καὶ] O C deeſt. 13 Καὶ] O C deeſt. ἀναμέσον Μωὰβ, ϗ] C deſunt. 14 βιβλίῳ] O C βίβλῳ. 15 Καὶ τοὺς χειμάῤῥους] A deſunt. κατοικίσαι] A κατοικίαν. C κατοικῆσαι. 16 τοῦτο] A τοῦτό ἐστι. πιεῖν C deeſt. 17 ᾖσε] O ἐβόησεν. τοῦτο] O τό. 18 τῇ βασιλείᾳ] O τῷ βασιλεῖ. 19 Μανθαναὶν] A Μανθαναὴλ bis. O Μαθναὶ bis. Ναάλιὴλ] A Νααδιὴλ bis. O Ναχεήλ. ϗ ἀπὸ Νααλιὴλ] O deſunt. 20 Ἰανὴν] A C Νάπην. O Ἰαννὰ Νάπην. 21 λόγοις εἰρηνικοῖς] C deſunt. 22 ἐκκλινοῦμεν] O ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ, οὐδὲ εὐώνυμα. φρέατός σου] C φρέατος. ἕως] O A C ἕως ἄν. 23 ὁρίων] A πορειῶν. O τῆς γῆς. 24 φόνῳ] C ἐν φόνῳ. Ἰαζὴρ] A Ἀζήρ. 25 πάσαις] O deeſt. ϗ ἐν πάσαις uſque ad Ἐσεβὼν verſus proximi incluſive,] O deſunt. αὐτῇ] A αὐταῖς. 26 ἐστὶν poſterius] O A C deeſt. ἔλαβον] O A C ἔλαβε. ἀπὸ Ἀροὴρ] C ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ. 27 εἰς] O ἕως. 28 φλὸξ] A ϗ φλόξ. κατέπιε] A κατέφαγε. 29 ἀπώλου λαὸς Χαμὼς] O ὅτι ἀπώλου, λαὸς Χαμώς, ὅτι. 30 γυναῖκες] A C γυναῖκες αὐτῶν. 31 Κατῴκησε δὲ] O C Καὶ κατῴκησε. 32 κατοικοῦντα] A ὄντα. 33 Ὢγ] O deeſt. 34 παραδέδωκα] O παρέδωκα. καὶ πάντα uſque ad γῆν αὐτοῦ incluſive] O deſunt. αὐτῷ] O αὐτῷ, καὶ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ. 35 ζωγρείαν] O C ζωγρίαν.

CAP. XXII.

4 Μωὰβ οὖν] O τῶν Μαδιάμ. 5 ὃ] O A C ὅς. λέγων] O λέγοντα. ἐξελήλυθεν] C ἐξῆλθεν. 6 ἰσχύει οὗτος, ἢ ἡμεῖς] A C ἰσχυρότερός μου ἐστίν. ἐὰν δυνώμεθα] A εἰ ἄρα δυνήσομαι. O ἐὰν γὰρ δυνώμεθα. ἐκ] O ἀπό. εὐλογήσης σὺ] O A εὐλογήσης. C σὺ εὐλογήσης. κεκατήρανται] C ϗ κεκατήρανται. 7 ἐπορεύθη] A ἐξεπορεύθη. 8 αὐτοῦ] O αὐτοῦ Βαλαάμ. νύκτα] O νύκτα ταύτην. πράγματα ἃ] C τὰ ῥήματα ἅ. O ῥῆμα ὅσα. κατέμειναν] O ἔμειναν. 11 κεκάλυφεν τὴν ὄψιν] O ἰδοὺ κατεκάλυψε τὸ πρόσωπον. κεκάλυφεν] A C ἐκάλυψε. ἀπὸ τῆς γῆς] A ἐκ τῆς γῆς. C deſunt. 13 τὸν κύριον] C τὴν γῆν. ἀφίησι] O ἀφήσει. ὁ θεὸς] C κύριος. πορεύεσθαι] O πορευθῆναι. 14 εἶπαν] O εἶπεν αὐτῷ. 15 Βαλὰκ ἔτι] O C ἔτι Βαλαάκ. 16 ἐλθεῖν] O εἰσελθεῖν. 17 σε] C σε σφόδρα. εἴπης] A C εἴπης μοι. σοι] C deeſt. μοι] C deeſt. 18 ἐν τῇ διανοίᾳ μου] C deſunt. 19 ϗ ὑμεῖς] A ponit poſt ταύτην. 20 πάρεισιν] C παρῆσαν. 21 ἐπορεύθη αὐτὸς] A ἐπορεύετο αὐτὸς πρὸς αὐτόν. O ἐπορεύετο αὐτός. διαβαλεῖν αὐτὸν] C ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. A ἐνδιαβάλλειν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. O ἐν τῇ ὁδῷ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν. ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ] O τῆς ὁδοῦ. 23 ἐπάταξε] A ἔτυπτε. O ἐπάταξε Βαλαάμ. ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ] O deſunt. 25 θεοῦ] O θεοῦ ἐν τοῖς αὔλαξι. ἑαυτὴν] O deeſt. πρὸς τὸν τοῖχον poſterius] O C deſunt. αὐτὴν] O αὐτὴν Βαλαάμ. 26 προσέθετο ... ϗ] O deſunt. ϗ ἀπελθὼν] C ἀπελθὼν, καί. ὑπέστη] O ἔστη. δεξιὰν, οὐδὲ ἀριστερὰν] O δεξιὰ ἢ ἀριστερά. 27 τῇ] C ἐν τῇ. 28 ἐποίησα] A C πεποίηκα. τρίτην τοῦτο] O C τοῦτο τρίτον. 29 χειρί] O A C χειρί μου. 31 κυρίου] O τοῦ θεοῦ. προσώπῳ αὐτοῦ] C προσώπῳ. 32 αὐτῷ] O deeſt. διατί] A ἱνατί. τρίτον τοῦτο] O C τοῦτο τρίτον. 33 ἐξέκλινεν] A C ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ. νῦν οὖν] A νῦν. μὲν] C μὲν ἄν. 34 ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν] A εἰς συνάντησίν μοι ἐν τῇ ὁδῷ. συνάντησιν] C συνάντησίν μου. μή σοι] O σοι. 35 ἀνθρώπων] O ἀνθρώπων τούτων. ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, τοῦτο] O ὃ ἂν λαλήσῃ κύριος. 36 αὐτῷ] O αὐτοῦ. ἥ ἐστιν ... τῶν ὁρίων] O deſunt. 37 ἀπέστειλα] O C ἀποστείλας ἀπέστειλα. 38 νῦν] O ϗ νῦν μή. ὃ] O πλὴν ὅ. ἐμβάλῃ] O ἐμβάλῃ μοι. μου τοῦτο] O οὕτω. λαλήσω] C φυλάξω λαλῆσαι. 40 πρόβατα, ϗ μόσχους] O μόσχους ϗ πρόβατα. τοῖς μετ' αὐτοῦ] O αὐτοῦ.

CAP. XXIII.

3 ϗ πορεύσομαι] O ἐγὼ δὲ πορεύσομαι. εἴ μοι φανεῖται] A εἴπως μοι φανεῖται. O C εἰ φανεῖταί μοι. δείξῃ, ἀναγγελῶ] C δείξει, ἀπαγγελῶ. ϗ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ. Καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν] C deſunt. 4 ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν, ϗ ἐπορεύθη] O deſunt. ἡτοίμασα] O A ἡτοίμακα. 6 ϗ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ] C deſunt. 7 ἀπ'] C deeſt. 8 ἀράσωμαι] A C ἀράσομαι. ἢ τί] O καί. καταράσωμαι] A C καταράσομαι. O ἐπικαταράσωμαι. 10 τούτων] A αὐτῶν. C τοῦτο. 11 πεποίηκας] O A ἐποίησας. εὐλογίαν] O αὐτὸν εὐλογίαν. 13 ὄψει ... ὄψει] C ὄψῃ ... ὄψῃ. 14 αὐτὸν εἰς] O αὐτὸν ἐκεῖθεν εἰς. 15 ἐπερωτῆσαι] O ἐρωτῆσαι. 18 ἀναλαβὼν] O ἀναλαβὼν Βαλαάμ. εἶπεν] O ϗ εἶπεν. 19 διαρτηθῆναι] C διαψεύσεσθαι. ἀπειληθῆναι] O μετανοῆσαι. εἶπας] O εἶπε, καί. 20 ἀποστρέψω] O C ὑποστρέψω. 21 ἐν αὐτῷ] O μετ' αὐτοῦ. 22 αὐτὸν ἐξ] O αὐτοὺς ἐκ γῆς. αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 23 οἰωνισμὸς] O οἰώνισμα. 25 μοι] C deeſt. μὴ εὐλογήσῃς] C εὐλογήσεις. 27 ἀρέσει] C ἀρέσῃ. 28 παρέλαβε] O παραλαβών. ἐπὶ] O ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπί.

CAP. XXIV.

1 ἐναντίον] O C ἔναντι. αὐτῷ] C deeſt. O αὐτοῦ. & ponit poſt συνάντησιν. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. 2 ἐξάρας] C ἐπάρας. ἐπ' αὐτῷ] C ἐπ' αὐτόν. & ponit poſt θεοῦ. O ἐπ' αὐτόν. 3 ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν] O A ὁ ἀληθινός. C ἀληθινὸς ὁρῶν. 4 ἰσχυροῦ] A ἰσχυρὰ ὁρῶν. C θεοῦ. 5 οἱ οἶκοί σου] O C σοῦ οἱ οἶκοι. 6 ϗ ὡσεὶ] C ὡσεὶ καί. ποταμῷ] A ποταμῶν. O C ποταμόν. ϗ ὡσεὶ poſterius] O C ὡσεί. 7 Γὼγ] C Ψώχ. βασιλεία] A C βασιλεία αὐτοῦ. καὶ αὐξηθήσεται βασιλεία] O deſunt. βασιλεία αὐτοῦ] A deſunt. 8 δόξα] O δόξαν. ἐχθρὸν] O ἐχθρούς. 10 καταρᾶσθαι] O A C καταράσασθαι. τρίτον τοῦτο] A αὐτὸν τρίτον. O C τρίτον τοῦτον. 12 οὓς] A οἷς. 13 αὐτοῦ] O deeſt. αὐτὸ] O C αὐτῷ. καλὸν ἢ πονηρὸν] C πονηρὸν ἢ καλόν. O μικρὸν ἢ μέγα, πονηρὸν ἢ καλόν. παρ'] O ἀπ'. εἴπῃ] A εἴπει μοι. O C εἴπῃ μοι. 14 τὸν λαὸν] O τῷ λαῷ. ἐσχάτου] O ἐσχάτων. 15 φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεώρ. O deſunt. ἀληθινῶς] O A C ἀληθινός. 16 παρὰ] A deeſt. 17 ἀνατελεῖ] O ϗ ἀνατελεῖ. ἀναστήσεται] O A C ϗ ἀναστήσεται. 18 καὶ ἔσται κληρονομία] O deſunt. ἐν ἰσχύϊ] O C ἰσχύϊ. 20 αὐτῶν] O C αὐτοῦ. 21 πέτρᾳ] O πέτραις. σου] O σου, Ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσι. 22 αἰχμαλωτεύσουσί σε] C σε αἰχμαλωτεύσουσι. 23 Καὶ ἰδὼν τὸν Ὢγ] O C deſunt. ταῦτα ὁ θεὸς] O ὁ θεὸς ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς. 25 ἀποστραφεὶς] O deeſt. καὶ Βαλὰκ] C ἀποστραφεὶς δὲ καὶ Βαλάκ. ἑαυτὸν] A αὐτόν. C ἑαυτοῦ.

CAP. XXV.

1 Σαττὶν] A Σατγείμ. O Σαβετίμ. 2 εἰς] O ἐπί. τὰς θυσίας] C τῶν θυσιῶν. εἰδώλων] O θεῶν. προσεκύνησαν] O προσεκύνησε. 4 τῷ Μωϋσῇ] A πρὸς Μωϋσῆν. πάντας] A deeſt. κυρίῳ] O deeſt. 6 ἐναντίον] O
αντι bis. τὴν θύραν] O A τὰς θύρας. 7 σειρομάστην] O σειρο
μάστιν. 8 πληγὴ] O ὀργή. 12 διαθήκην] A διαθήκην μου. O C διαθή-
κην μου, διαθήκην. 13 διαθήκη] O εἰς διαθήκην. αἰωνία] O A C αἰ-
ωνίας. ἀνθ' ὧν] O ὅτι. & pro τῷ habet ἐν τῷ. 14 ἐπλήγη] C ἐπλη-
γει. Σαλμὼν] A C Σαλώ. O Σαλώμ. Συμεὼν] O υἱῶν Συμεών. 15 Ὀμ-
μὼθ] A Σομώθ. C Ὀμόθ. τῶν] A τῷ. 18 αὐτοὶ ὑμῖν] A ὑμῖν αὐτ
ἐν] O deeſt. ϗ διὰ Χασβὶ ad finem verſus] O deſunt.

CAP. XXVI.

1 Ἐλεάζαρ] O C πρὸς Ἐλεάζαρ. 3 ἱερεὺς] A C ἱερεὺς μετ' αὐ
O ἱερεὺς αὐτοῖς. λέγων] O π°. 5 ϗ] C deeſt. τῷ] C τοῦ. Φαλ
Φαλλοῦ. O Φαλλοῦς. 6 Τῷ ... τῷ] O deſunt. Ἀσρωνὶ] O A Ἀσρών.
τοῦ Χαρμὶ] O deſunt. 7 δῆμοι Ῥουβὴν] C Ῥουβὴν οἱ δῆμοι. 9 ἐπι
O οἱ. ἐπισυστάντες] C ἐπιστάντες. ἐπισυστάσει] C ἐπιστασίᾳ. κυρίου] A
κυρίου. 10 τὸ πῦρ] O deſunt. 12 υἱοὶ] A deeſt. Ἰαχὶν ... Ἰαχινὶ] A
... Ἀχεινί. 13 Ζαρὰ ... Ζαραὶ] O Σαὰρ ... Σαάρ. 19 Υἱοὶ δὲ Ἰούδα] Sed Com
præmittit filios Gad filiis Judæ. O Οἱ υἱοὶ Ἰούδα. Αὐνὰν] A Αὐνάν,
λώμ, ϗ Φαρὲς, ϗ Ζαρά. O C Ἀβνὰν, Σηλὼν, ϗ Φαρὲς, ϗ Ζαρὰ. Sed
Ἀβνὰν habet Αὐνάν. ἀπέθανον] O C ἀπέθανεν. Ἐγένοντο δὲ] O Κα
νοντο. 21 Ἰαμοὺν ... Ἰαμουνὶ] O A Ἰαμουὴλ ... Ἰαμουηλί. C Ἀμουλ ...
22 ἐπίσκεψιν] C ἐπισκοπήν. 23 υἱοὶ] A deeſt. 24 Σαμβρὰμ ... Σαμβρα
Ἀμβρὰν ... Ἀμβραμί. C Σαμβρὰν ... Σαμβρανί. O Ἀμβρὰν ... Ἀμβραν
O nunquam addit iota, ut cæteri. 25 τετρακόσιοι] C τριακόσιοι. 26
Ἀλλαλὶ] O Ἐὴλ ... Ἐήλ. 16 Τῷ Ἀζενὶ] C Τῷ Ἀζέ. O τῷ Ἀζάν. 18
σαρες ϗ] A C deſunt. χιλιάδες] A χιλιάδες ϗ τετρακισχίλιοι. 44 Υἱ
σὴρ] Sed Comp. hos ponit poſt filios Dan. Ἰεσοῦ ... Ἰεσουὶ] O Ἰεσο
Ἰεσοὺβ. 47 τεσσαράκοντα] C πεντήκοντα. τετρακόσιοι] O χ'. 29 Υἱοὶ] O
Καὶ υἱοί. 30 Χελὲγ ... Χελεγὶ] A Χελὲκ ... Χελεκί. 33 αὐτῷ] O deeſt. 35
οὗτοι] C οὗτοι οἱ. Σουθαλὰν] C Σουταλά. τῷ Βεχὲρ δῆμος ὁ Βεχερί. 36
δὲν ... Ἐδενὶ] O Αἰδὲμ ... Αἰδέμ. Ταναὰχ ... Ταναχὶ] C Ταναὶ ...
38 Βαλὲ ... Βαλὶ] O Βαλὰκ ... Βαλάκ· & verſ. 40. Ἀσυβὴρ ... Ἀσυβηρὶ
Ἀσυβὴλ ... Ἀσυβηλί. Ἰαχειρὰν ... Ἰαχειρανὶ] C Ἀχειρὼμ ... Ἀχειρωμί. O
χειρὰμ ... Ἀχειράμ. 39 Σωφανὶ] C Σωφανὶ, τῷ Ὀφὰμ δῆμος ὁ Ὀφ
40 τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί] O deſunt. 41 υἱοὶ] C οἱ δῆμοι.
A C τεσσαράκοντα. πεντακόσιοι] A C ἑξακόσιοι. O τ'. 42 υἱοὶ] O
43 τετρακόσιοι] O ἑξακόσιοι. 50 τεσσαράκοντα] A πέντε ϗ τεσσαράκοντα.
τεσσαρακονταπέντε. τριακόσιοι] A C τετρακόσιοι. 53 ἀριθμοῦ] O ἀριθμῷ.
μάτων] C ὀνομάτων αὐτῶν. 54 αὐτῶν] O deeſt. καθὼς] O καθά. 55
O ὀνόμασιν αὐτῶν. 56 μερίεις] C ponit ante ἐκ τοῦ. 58 Λοβενὶ] A
καί. Κορὲ ... Μουσὶ] A C Μουσὶ ... Κορέ. 59 αὐτοῦ] A Ἀμράμ. O
60 ἐγενήθησαν] A ἐτέχθησαν. 62 ἐγενήθησαν] O ἐγένοντο. 65 ὁ τοῦ
A υἱὸς Ναυῆ.

CAP. XXVII.

1 υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ] O τοῦ Ὀφὲρ, υἱός. 2 ἔναντι] A ἐναντίον quater. O
τίον ter. τὰς θύρας] O τὴν θύραν. λέγουσι] O εἶπον λέγουσαι. 3
οὗτος. ὅτι] O ὅτι οὐ. 4 αὐτῶν] O αὐτῶν ταύτην. 8 Ἄνθρωπος] O
poſt ἀποθάνῃ. τὴν κληρονομίαν] A τὸν κλῆρον. 9 θυγάτηρ αὐτῷ] O C
θυγάτηρ. κληρονομίαν] O C κληρονομίαν αὐτοῦ, ut & verſ. 10. & v. 11.
στετε τὴν κληρονομίαν uſque ad κληρονομίαν verſus undecimi] O
12 τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο] A deſunt. τὸ ὄρος] A τοῦ ὄρους. 13 καθὰ
C καθάπερ ἐτέθη. O καθάπερ προσετέθη. 14 μου] O τοῦ θεοῦ.
ἀντειπεῖν. τὴν συναγωγὴν] C τῇ συναγωγῇ. ἁγιάσαι] O A C τοῦ
ἐπὶ] O ἐν. ἔναντι] O ἐναντίον. ἐν Κάδης] O A C Κάδης. 16 κύριος
O ὁ θεὸς, & ponit poſt πνευμάτων. 17 ϗ ὅστις εἰσελεύσεται] O
πρὸ προσώπου αὐτῶν poſterius] A O deeſt. ϗ ὅστις εἰσάξει αὐτοὺς] O
αὐτοὺς poſterius] A deeſt. 18 σεαυτὸν] O C ἑαυτόν. ὃς] A ὅστις.
O πνεῦμα θεοῦ. 19 ἐντελῇ αὐτῷ] C deſunt. O ἐντελῇ αὐτόν. ἔναντι
O A ἐναντίον πάσης. ἐντελῇ] A ἐντείλαι. περὶ αὐτοῦ] C αὐτῷ. 20
A τὴν δόξαν. 21 εἰσελεύσονται] C εἰσδιελεύσονται. ϗ οἱ] O C ϗ
22 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ἐναντίον] O C ἔναντι. ἐναντίον] C
23 συνέταξε] O ἐνετείλατο.

CAP. XXVIII.

2 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας] O deſunt. 3 ὅσα] A C ἅ. ὁλοκαύτωσιν] C
καύτωμα. O ὁλοκάρπωσιν. 4 ποιήσεις] A ποιήσετε. ποιήσεις τὸ] A
5 ἀναπεποιημένην] O πεποιημένην. 7 ἐν] O εἶν, μέτρου τοῦ οἴνου.
σήσεις. 8 θυσίαν] O εὐωδίαν. ποιήσετε] A ποιήσεις. 9 ἀμώμους] O
εἰς θυσίαν] A ponit ante ἀναπεποιημένης. σπονδὴν] C σπονδὴν αὐτοῦ.
καύτωμα σαββάτων] A ὁλοκαύτωμα τοῦ σαββάτου. 13 Δέκατον,
Δέκατον. O C Καὶ δέκατον. ὀσμὴν] O εἰς ὀσμήν. κάρπωμα] C
14 Ἡ σπονδὴ] C Τῇ σπονδῇ. 17 ἑορτὴ] C ἑορτάσετε ἑορτήν. 18
πρώτη] C τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. 19 ἑπτὰ] A C ponit ante
μα] O καρπώματα. 20 σεμίδαλις] A σεμιδάλεως. ἐνὶ poſterius]
ποιήσετε. 21 Δέκατον] A ποιήσετε δέκατον. C ποιηθήσεται. Δέκατον.
δέκατον. 22 ἕνα] O deeſt. 24 Ταῦτα, κατὰ] A Ποιήσετε ταῦτα,
ἡμέραν] C deſunt. εἰς] C deeſt. 25 Καὶ ἡμέρα] O Καὶ ἡ ἡμέρα
κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, ϗ ἡμέρα. κλητὴ] A ἐπίκλητος. 27
ὁλοκαύτωμα. δύο] O deeſt. 28 δύο] O τρία. 29 Δέκατον uſque ad
O deſunt. 30 ὑμῶν] O ἁμαρτίας ὑμῶν. τοῦ διαπαντὸς] A τ
θυσία αὐτῶν, ϗ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ διαπαντός. 31 αὐτῶν] O αὐτοῦ.
δὰς] A C αἱ σπονδαί.

CAP. XXIX.

4 Δέκατον δέκατον] C Δέκατον. O Καὶ δέκατον δέκατον, ut &
6 ϗ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διαπαντὸς, ϗ αἱ θυσίαι αὐτῶν, ϗ αἱ σπονδαὶ
C deſunt. 7 ἔργον] A ἔργον λατρευτόν. 8 προσοίσετε ὁλοκαυτώματα
προσάξετε ὁλοκαύτωμα. κυρίῳ prius] O C deeſt. καρπώματα κυρίῳ]
πωμα. O κάρπωμα κυρίῳ. 11 σύγκεισιν] A σύγκεισιν αὐτῆς. εἰς
δίας] C deſunt. κυρίῳ] O deeſt. 12 ἑορτὴν κυρίῳ] O κυρίῳ εἰς
δίας. 13 ὁλοκαυτώματα κάρπωμα] O ὁλοκαύτωμα καρπώματα.
C δεκατρεῖς. δεκατέσσαρας] A δεκατέσσαρες. ἔσονται] A ἔσονται ὑμῖν.
θυσίαι αὐτῶν] O deſunt. τρισκαίδεκα] O τρισί. 15 Δέκατον] A Καὶ
τον. τέσσαρας ϗ δέκα] C δεκατέσσαρας· & v. 17. & v. 20. & 23. &
18 Ἡ θυσία ... ἡ σπονδὴ] O Αἱ θυσίαι ... αἱ σπονδαί. 19 Καὶ] A
20] Tres hi verſus noſtræ 20, 21, 22. deſunt in Ox.

28 ἕνα] C deest. 29 δεκατέσσαρας] A τεσσαρεσκαίδεκα, & v. 32. ὁλοκαυτώματα] O A ὁλοκαύτωμα. καρπώματα τῷ] A desunt. O καρ- 39 ϗ τὰ ὁλοκαυτώματα usque ad finem versus] O desunt.

CAP. XXX.

1] Versus primus deest in Ox. 2 κύριος] O κύριος λέγων. 3 ὅς] C O τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ὅς. 4 εὔξηται γυνή] O C γυνὴ εὔξηται. ἤ] O αὐτῆς ὁ πατὴρ] O C ὁ πατὴρ αὐτῆς. 5 ὁρισμοὶ] C ὁρισμοὶ αὐτῆς. κατὰ] O ἐν τῇ ψυχῇ. αὐτῇ] O αὐτήν. 6 πάσας] C deest. ὁρισμοὺς] ὁρισμοὺς αὐτῆς. ἀνένευσεν] O ἀνανεύων ἀνένευσεν. 7 ἐπ' αὐτῇ] C ἐπ' οὓς] A C ὅσα. 9 καὶ οἱ] O ϗ πάντες οἱ. ἀνὴρ] O C ἀνὴρ αὐ- ἐπ'] C ἐπ'. καθαριεῖ] A ἐκκαθαριεῖ. κατὰ] O αὐτῆς. 12 ὁρισμοὶ] A αὐτῆς. 13 περιελὼν] A περιαιρῶν. περιέλῃ] A περιέλῃ αὐτά.] A ὁρισμὸς αὐτῆς. μενεῖ αὐτῇ] O μενοῦσιν αὐτῇ, ὅτι. 14 περιελεῖ] περιελεῖ αὐτῇ. 15 σιωπῶν] A παρασιωπῶν. αὐτῇ ἡμέραν] O desunt. Ἐὰν δὲ] C Ἐάν. περιελὼν] A περιαιρῶν. ὁ ἀνὴρ αὐτῆς] C αὐτῇ. O αὐ-] C ἐν ᾗ. 17 ϗ γυναικὸς] A C ϗ ἀναμέσον γυναικός. πατρὸς] πατρὸς αὐτῆς. θυγατρὸς] O θυγατρὸς αὐτοῦ. πατρὸς] O πατρὸς αὐτοῦ.

CAP. XXXI.

ἐξ ὑμῶν ἄνδρας] A τοὺς ἄνδρας ἐξ ὑμῶν. ἀποδοῦναι usque ad finem] O desunt. 4 χιλίους ἐκ usque ad Ἰσραήλ] O desunt. χιλίους ius] A C ϗ χιλίους. & ver. 6. υἱῶν] C deest. 5 ἐξηρίθμησαν] C χιλιάδας] C χιλιάδες. ἐνωπλισμένοι] O A ἐνωπλισμένους. φυλῆς] O ἐξ ἑκάστης φυλῆς. υἱὸν] O C υἱός. τῶν σημασιῶν] C post αὐτῶν. 8 ϗ τὸν Εὐὶν] A ϗ τὸν Νοεΐν. C τὸν Εὐΐν. O ϗ τὸν Νεβεΐν. Σοὺρ] A Ῥοκὸμ... Σούρ. O C Σοὺρ... Ῥοκόμ. πέντε] A πάντες. ἐν] O desunt. σὺν τοῖς] C ἅμα τοῖς. 9 ἐπρονόμευσαν bis] O A bis. 11 προνομὴν αὐτῶν] O C προνομήν. 12 πρὸς Ἐλεά-] C Ἐλεάζαρ. 13 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 14 ὠργίσθη] C ὠργίσθη θυ- 16 ἀποστῆσαι] A ἀποστατῆσαι. 17 Καὶ] A deest. πᾶσαν] O A ϗ πᾶ- 18 πᾶσαν] C πᾶσαν δέ. οἶδε] C ἔγνω. 19 παρεμβάλετε] A παρ- ἀνελὼν] O A C ἀνελὼν ψυχήν. ὁ ἁπτόμενος] C πᾶς ὁ ἁ- ἁγνισθήσεται] C ἁγνισθήσετε. 21 ὃ] A οὗ. 23 ϗ καθαρισθή-] A ϗ οὐ καθαρισθήσεται. C διάξεται ἐν πυρὶ, ϗ καθαρισθήσεται. ἐὰν] A C deest. δι'] O deest. 24 ἱμάτια] C ἱμάτια ὑμῶν. 26 ἱερεὺς] ἀρχιερεύς. 27 ἐκπεπορευμένων] O A C ἐκπορευομένων. 28 ἐκπεπορευ-] A C ἐκπορευομένων. ϗ ἀπὸ τῶν ὄνων, ϗ] C ϗ ἀπὸ τῶν αἰγῶν, ϗ τῶν ὄνων. 32 ἐγενήθη] C ἐγενήθη τὰ σκῦλα. προενόμευσαν] O C ϗ πέντε χιλιάδες] A C χιλιάδες, ϗ πεντακισχίλια. 33 βόες] 34 ὄνοι] A C ὄνων. μία ϗ] O desunt. 35 ἀνδρὸς] C πᾶσαι ψυχαὶ] A πᾶσα ψυχή. 36 τριακόσιαι] A C τριακόσιαι ἑπτακισχίλια ϗ πεντακόσια] C ἑπτακισχίλιοι ϗ πεντακόσιοι. 37 ἐ-] C ἐγενήθη. κυρίῳ] O κυρίου, sæpius in hoc capite. ἑξακόσιαι] ἑξακόσια, καί. C ἑξακόσιαι, καί. 38 τέλος] C τέλος αὐτῶν τῷ. 39 τέ-] C τέλος αὐτῶν. 40 ἑκκαίδεκα] A C ἓξ ϗ δέκα. 43 ἀπὸ τῆς] τῆς. ἀπὸ τῶν] O desunt. τριακόσιαι] A C τριακόσιαι χιλιάδες.] Hic versus, & 45 deest. in Ox. 45 ὄνοι] A ϗ ὄνοι. 46 ἓξ ϗ χιλιάδες] C χιλιάδες ἑκκαίδεκα. 48 εἰς τὰς χιλιαρχίας] O ἐπὶ χιλιαρχίαις. 49 ἡμῖν] A ὑμῖν. O C ἡμῶν. 50 ὃ εὗρε] C ὃς ηὗρεν. ϗ χλιδῶνα] O C χλιδῶνα. ἡμῶν] A ὑμῶν. 52 ἑκκαίδεκα] ϗ δέκα. 53 ἐπρονόμευσαν ἕκαστος] A προενόμευσαν ἕκαστος αὐτῶν. O ἕκαστος. 54 εἰσήνεγκεν] O C εἰσήνεγκαν. τῶν υἱῶν] O υἱοῖς.

CAP. XXXII.

1 σφόδρα] O A C πολὺ σφόδρα. 3 Ἀταρὼθ] O Ἀσαρών. Ναμρὰ] C O Ναμβρά. Ναβαὺ] C Ναμάν. Βαιὰν] A Βαιλιάν. 4 παραδέ-] A C παρέδωκε. 5 ἔλεγον] A ἐλέγοσαν. δοθήτω] A δοθήτω ἡμῖν.] A C πορεύσονται. καθήσεσθε] A καθίσατε. C καθίσεσθε.] A ἕως φάραγγα. O C εἰς φάραγγα. ὅπως] C ὅπως ἄν. κύριος] A C αὐτοῖς κύριος. 10 ὤμοσε] O ὤμοσε κύριος. 11 συνεπηκο- prius] A συνηκολούθησαν. O C ἐπηκολούθησαν. 13 κατερρέμβευσεν] A O C κατερέμβευσεν. αὐτοὺς] O αὐτοὺς κύριος. 14 Ἰδοὺ] O Καὶ ἰδού. σύντριμμα] O A C σύστρεμμα. 15 ἀποστραφήσεσθε] O ἀπο- 17 προφυλακὴν] A παρελευσόμεθα προφυλακῇ. C προφυλακῇ. O ἕως ἂν] C ἕως οὗ. ἑαυτῶν] O ἑαυτοῦ. 20 ἐξοπλίσησθε] C ἐὰν] O deest. 21 ἕως ἂν] A εἰς πόλεμον ἕως ἄν. C ἕως.] O ὑμῶν. καταχέσει] O καταχέσῃ αὐτῆς. ἔναντι κυρίου] post hæc verba Ald. iterum repetit. ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ προσ- αὐτοῦ, ϗ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου. ϗ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν] O desunt. 25 ἐντέλλεται] O A ἐντέταλται. 26 ϗ πάντα] C ϗ αἱ ὑμῶν, ϗ πάντα. ἔσονται] C ἔσονται ἐκεῖ. 28 αὐτοῖς] O αὐτούς. usque ad ἄρχοντας] O τῷ ἱερεῖ, ϗ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ, ϗ τοῖς ἄρχουσι.] O C υἱῶν Ἰσραήλ. 30 συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν] O συγ- μεθ' ὑμῶν. 31 θεράπουσιν] A C θεράπουσιν αὐτοῦ.] O διαβησόμεθα τὸν Ἰορδάνην. ἡμῖν O A C ἡμῶν. αὐτοῖς] O deest. αὐτῆς] A αὐτοῖς. 35 Ἀρωὴρ] O Ἀρωήλ. Σοφὰρ] 36 ϗ τὴν Ναμρὰμ] A ϗ τὴν Ἀμράν. C ϗ τὴν Βηθναμράμ. 37 Ἐλε-] O Ἐλεαήλ. 38 Καὶ τὴν Βεελμεὼν] A C ϗ τὴν Ναβώ, (C Ναβὼθ) ϗ περικεκυκλωμένας] O περικυκλωμένας. πόλεων] O πόλεων αὐ- ᾠκοδόμησαν] A ἐπῳκοδόμησαν. 39 υἱὸς] A Οὐρ υἱός. Γαλαὰδ] O A C 41 ἐπαύλεις prius] O πόλεις. Ἰαῒρ] O αὐτῶν Ἰαΐρ. 42 Να-] A Ναβάν. Καὰθ] O A Κανάθ.

CAP. XXXIII.

1 γῆς] O C τῆς. 4 ἐξ αὐτῶν] O αὐτῶν. & ponit post τεθνηκότας.

οὓς] A C ὅσους. Αἰγύπτῳ] O C Αἰγύπτου. 5 Καὶ ἀπάραντες] A C ἀπάραντες δέ. 6 ἀπάραντες] O C ἀπῆραν. παρενέβαλον] O C ϗ παρενέβαλον. Βουθὰν] O Συθάμ. ut & ver. proximo. τι] O C deest. 7 καὶ ultimum] C ϗ ἀπῆραν ἀπὸ στόματος ἐπὶ Εἰρώθ, καί. 8 Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρὼθ] O desunt. μέσον] A ἀνὰ μέσον. 13 Αἰλοὺς] O Σουλοῦς, ut & ver. proximo. 14 ἐν] O εἰς, sæpius in sequentibus. ἐκεῖ] O deest. τῷ λαῷ] C desunt. 15 ἐν τῇ ἐρήμῳ] O εἰς τὴν ἔρημον. 16 ἐν μνήμασι] O εἰς μνήματα. 20 Ῥεμμὼν] A Ῥημβών. & ver. 19. Λεβωνᾶ] A Λεμβωνᾶ. & ver. 21. 21 Ῥεσσὰν] C Ῥεσσά. & ver. 22. O Δεσσά. & ver. 22. 23 εἰς Σαφὰρ] A ἐν Ἀρσαφάθ. C ἐν Ἀρσαφάρ. & ver. 24. 24 ἐκ Σαφὰρ] A ἐξ ὄρους Ἀρσαφάθ. εἰς] A ἐπί. Χαραδὰθ] C Χαραδαΐ, & versu 25. O Χαράθ, et versu 25. 25 Μακηλὼθ] O A Μακηδώθ. C Μακηδών, et versu 26. 27 Μαθεκκὰ] O Ματθεκάν, et versu 28. 29 Σελμωνᾶ] A Ἀσελμωνᾶ. C Ἀσεμωνᾶ. et versu 30. 31 Βανεά] A Βανακκάν. C Μανιακάν, et versu 32. 32 Γαδγὰδ] A Γαδδάδ. 33 Ἐτεβαθὰ] C Ἐτεμαθά. et versu 34. 34 Ἐβρωνὰ] O Σεβρωνά· & versu 35. 36 Γεσιὼν] C Σιών. ἐν τῇ ἐρήμῳ] O εἰς τὴν ἔρημον. ϗ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν] C desunt. O pro Φαρὰν habet Φάρ. 37 τὸ] O εἰς τό. 38 ἱερεὺς] O A ἱερεὺς ἐπὶ τὸ ὄρος. C ἱερεὺς εἰς τὸ ὄρος. 40 Χανανὶς] O Χαναναῖος. ὅτε] O ὅτι. 42 εἰς Φινὼ] A ἐν Φινών. C ἐν Φινώ. O εἰς Φινόν. et versu 43. 43 ἐν Ὠβὼθ] O εἰς Σωφώθ. et versu 44. 44 ἐπὶ] O deest. 46 Γελμὼν Δεβλαθαὶμ] O Γελβὸν Δελβαθέν. 47 Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαὶμ] O desunt. Ἀβαρὶμ] O Ὀμαρίμ. et versu 48 Ἀμαρίμ. Ναβαὺ] O Νομάβ. 48 ὀρέων] C ὁρίων. 49 παρὰ τὸν] O A ἐπὶ τόν. Βησᾶ τὸ] A Βησαπλείμ. C Ἀβησατίμ. Hic desinit caput 23. secundum Ald. O Ὠβησαπλείμ. 53 πάντας] A C deest. 54 αὐτῶν] C deest. ἐν κλήρῳ] A κληρωτί. αὐτοῦ ἔσται] O ἔσται αὐτοῦ ὁ κλῆρος. 55 ἔσται] O ἔσονται. οὓς ἐὰν] A ὅσους ἄν. ἐχθρεύσουσιν] O ἐχθρεύσω. ἣν] O ἧς. 56 διεγνώκειν] O ἐγνώκειν. αὐτοὺς] O A αὐτοῖς. ὑμᾶς] O A C ὑμῖν.

CAP. XXXIV.

2 εἰσπορεύεσθε] C εἰσπορεύσεσθε. 3 Ἐδὼμ] C Ἐδών. 4 Ἐννὰχ] O Σενάχ. διέξοδος] O ἔξοδος. αὐτοῦ πρὸς] A αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρός. Ἀσεμωνᾶ] A Ἀσελμωνᾶ, et versu 5. O Σελμωνᾶ. 5 διέξοδος] O διέξοδος αὐτοῦ. 6 ἡ θάλασσα, ϗ] A ἡ θάλασσα μεγάλη, καί. 7 καταμετρήσετε] C καταμετρήσεται, et versu 8 et 10. τὸ ὄρος, τὸ ὄρος] A C τὸ ὄρος. 8 εἰσπορευομένων] O εἰσπορευομένου. αὐτοῖς] O A C ἑαυτοῖς. διέξοδος] C ἔξοδος, & versu 9. Σαραδὰκ] A C Σαδαδά. Δεφρωνὰ] C Ζεφρωνά. O Ἐφρωνά. Ἀρσεναῒν] C Ἀσερναάν. 10 αὐτοῖς] A C ἑαυτοῖς. τὰ ὅρια] O εἰς τὰ ὅρια ἀπ'. Σεπφαμὰρ] A ἕως Σεπφαμά. C Σεπφαμά. O Ἐφαμάρ. 11 καταβήσεται bis] A καταβήσετε bis, et versu 12. Σεπφαμὰρ Βηλὰ] C Σεπφὰρ Ἀρβηλά. Βηλὰ bis] O Ἀρβηλὰ bis. ἐπὶ νώτου] A C ϗ συγκρούσει ἐπὶ νώτου. Χενερὲθ] O Χενναρέθ. 12 διέξοδος] C ἔξοδος. O διέξοδος αὐτῶν. 13 Μωυσῆς] O αὐτοῖς Μωσῆς. κύριος] O κύριος τῷ Μωσῇ. 14 Ῥουβὴν] C Ῥουβὴμ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. O κατ' οἴκους πατριῶν υἱῶν Ῥουβήν. 15 κατ'] A C πρός. 17 κληρονομήσουσιν] O κατακληρονομήσουσιν. 20 Ἐμιοὺδ] A C Σεμιούδ. 21 Ἐλδὰδ] A Ἐλδάς. C Ἐνδάδ. O Ἐλεάδ. 22 Δὰν] O υἱῶν Δάν. Βακχὶρ ... Ἐγλὶ] A Βοκκὸρ ... Ἰεκλί. C Βοκκὶ ... Ἰοκλί. O Ἀκχὶρ ... Ἐκχεί. 23 Σουφὶ] A Σουφίδ. C Οὐφίδ. 24 Σαβαθὰν] A C Σαφτάν. O Ἀμαθά. 25 Φαρνὰχ] A Χαρνάχ. C Ἀρανάχ. O Φαινάχ. 26 υἱῶν] O deest. 28 Ἰαμιοὺδ] A C Ἀμιούδ. O Σεμιούδ. 29 Τούτοις] O A C Οὗτοι οἷς. καταμερίσαι] A καταμερῆσαι. τοῖς υἱοῖς] C τοὺς υἱούς.

CAP. XXXV.

1 παρὰ] O ἐπί. 3 αὐτοῖς αἱ πόλεις] A αἱ πόλεις αὐτῶν. C αἱ πόλεις αὐτοῖς. πᾶσι] C deest. 4 ἃς] O deest. ἔξω] O ἔξω τείχους. δισχιλίους] C χιλίους. 5 θάλασσαν ... βορρᾶν] O βορρᾶν ... θάλασσαν. τούτου] C τούτων. 6 δώσετε] O A ἃς δώσετε, & versu 7, ut & C. φυγεῖν] A φυγῆς. 8 ἐλαττόνων] O τὸ ἔλαττον. ἐλάττω] O C ἔλαττον. κατακληρονομήσουσιν] O κληρονομήσουσιν. ἀπὸ τῶν πόλεων] O desunt. 10 Ὑμεῖς] O C Ὅτι ὑμεῖς. 12 ὑμῖν] O ponit ante αἱ πόλεις. ἔναντι] O ἐναντίον. ἓξ πόλεις] O ἕξ. ἔσονται] O ἔσται. 14 πέραν] O A C ἐν τῷ πέραν. 15 εἰς] O deest. 17 ὁ φονευτὴς] O desunt. 18] Totus hic versus ab Ox. ponitur post versum 19. ubi pro ἀποθάνῃ habet τελευτήσῃ, & θανάτῳ & ὁ φονευτὴς desunt. 18 ἐν αὐτῷ] O A C desunt. θανατούσθω] A C ἀποθανεῖται. 19 τὸ αἷμα] A τῷ αἵματι. 20 ἐνέδρου] O ἐνέδρας, & versu 23. 21 τῇ] C ἐν τῇ. ὁ πατάξας, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων] C desunt. τὸ αἷμα] A τῷ αἵματι. τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ] O αὐτόν. 22 ἐξάπινα] A C ἐξαπίνης. 25 ἀποκαταστήσουσιν] A ἀποκαταστήσουσι. ἐστὶ] O ἔσται. 28 καταφυγῆς] O A C καταφυγῆς αὐτοῦ. ἕως ἂν] C ἕως. κατοικίας] O κακίας. 30 Πᾶς πατάξας] O Πάντα πατάξαντα. φονεύσεις] A C φονεύσει. 32 Οὐ] C Καὶ οὐ. φυγεῖν] O μὴ φυγεῖν. 33 εἰς ἣν] A C ἐφ' ἧς. κατοικεῖτε] O A C κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς. ἐπ' αὐτῆς] O C ἐπ' αὐτῇ. 34 αὐτῆς] O αὐτήν. κατασκηνῶ] O κατασκηνώσω.

CAP. XXXVI.

1 φυλῆς] O A C πατριῶν φυλῆς. τῶν υἱῶν] O desunt. 2 ἡμῶν] A ὑμῶν. κυρίῳ] A κυρίῳ ὑμῶν. O κυρίῳ ἡμῶν. 3 τῶν φυλῶν υἱῶν] O ἐκ τῶν φυλῶν. εἰς] A ἧς. ἡμῶν] A ὑμῶν. 4 ἄφεσις] A C ἀφαίρεσις. O ἀφαίρεσις ἐκ. τὴν κληρονομίαν] O desunt. οἷς] A ἧς. πατριᾶς] C πατέρων. O πατριῶν. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἀρέσκῃ] A ἂν ἀρέσκῃ. C ἂν ἀρέσκει. φυλὴν] A φυλὴν ἑτέραν. τῆς πατριᾶς] O τοῦ πατρός. προσκολληθήσονται] O προσκολληθήσεται. 8 υἱῶν] O deest. αὐτῆς] O αὐτῶν. 9 ἐκ φυλῆς] O desunt οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O τῇ ἑαυτοῦ φυλῇ αἱ φυλαὶ υἱῶν Ἰσραήλ. 10 θυγατράσι] O A C θυγατέρες. 11 Μαλαὰ] A C Μααλά. & primo loco ponunt. 13 ἃ ἐνετείλατο] O ὅσα συνέταξεν. Μωυσῇ] C Μωυσῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

1 δυσμαῖς] δυσμάς. Τοφὸλ] A Τοφολόν. καταχρύσεα] A κατὰ τὰ χρύσεα. 3 κύριος] O C αὐτῷ κύριος. Σηὼν] O αὐτὸν τὸν Σηών. κατοικήσαντα ἐν prius] O κατ- 5 Μωυσῆς διασαφῆσαι] C διασαφῆσαι Μωυσῆς. 7 ἀπάρατε ... ϗ] O ἀπά- λίβα] A νότον, λίβα. Χαναναίων] O A Χαναάν. ποταμοῦ posterius] A deest. prius autem deest in Ox. 8 παραδέδωκεν] A C παραδέδωκα. εἰσπορευθέντες] A εἰσελθόντες. O πορευθέντες. αὐτοῖς] A αὐτοῖς αὐτήν. 10 ὑμῶν ... ὑμᾶς] A ἡμῶν ... ἡμᾶς. O ἡμῶν ... ὑμᾶς. 13 καταστήσω] A C καταστήσω αὐτούς. ἐφ' ὑμῶν] C ἐφ' ὑμᾶς. 15 συνετοὺς] C συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν. τοῖς κριταῖς] O τῶν φυλῶν. 16 διακούετε] A διακούσατε. ἀδελφοῦ] A C ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 17 ἐπιγνώσῃ] C ἐπιγνώσεσθε. ϗ κατὰ] O C καί. ὑποστείλῃ] C ὑποστείλῃς.

ἀφ' ὑμῶν] C ponit post ἐπ' ἐμέ. 19 ἡμῶν] A ὑμῶν. ἡμῖν] O deest. 20 εἶπα πρὸς ὑμᾶς] O εἶπον πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων. ἡμῶν] C ὑμῶν. 21 ἡμῖν] A deest. O C ὑμῖν. κληρονομήσατε] O A C κληρονομεῖτε. ὑμῶν ὑμῖν] O ἡμῶν. 22 πάντες] C πάντες ὑμεῖς. 23 ἐναντίον] A ἐνώπιον. 24 ἐπιστραφέντες] C ἀποστραφέντες. ἤλθοσαν] O C ἦλθον. 25 ἐλάβοσαν] O A C ἔλαβον. ὑμᾶς] C ἡμᾶς. ἡμῶν ··· ἡμῖν] A ὑμῶν ··· ὑμῖν. 26 ἡμῶν] A C ὑμῶν. 27 ἐξολοθρεῦσαι] O ϗ ἐξολοθρεῦσαι. 28 ὑμῶν] C ἡμῶν. πολὺ] O πολύ, ἰσχυρόν. ὑμῶν] C ἡμῶν, et ponit ante τὴν καρδίαν. 30 ὑμῶν] O A C ἡμῶν. ὑμῖν] C ἡμῖν. 31 ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου] O A C desunt. τροφοφορήσει] A ἐτροφοφόρησε. O C ἐτροποφόρησε. τροφοφορῆσαι] O τροποφορῆσαι. εἰς ἣν] O A C ἥν. 32 ἡμῶν] A C ὑμῶν. 33 ἐπ' αὐτῆς] O ἐν αὐτῇ. τῶν λόγων] O τοῦ λόγου. 35 τούτων] C τούτων τῶν πονηρῶν. αὐτῶν] O ὑμῶν. 36 ἐφ' ἣν] A ἐφ' ἧς. 38 κατακληρονομήσει] A κατακληροδοτήσει. 39 Καὶ πᾶν] A C Καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν ἁρπαγῇ (A διαρπαγῇ) ἔσεσθαι, ϗ πᾶν. οἶδε] C εἶδε. κληρονομήσουσιν] A κατακληρονομήσουσιν. 41 εἴπατε] O A C εἴπατέ μοι. ἔναντι] O C ἐναντίον. ἀναβάντες πολεμήσομεν] O ἀναβήσομεν πολεμῆσαι. ἀναβαίνετε] O ἀνέβητε. 42 συντριβῆτε] C συντριβήσεσθε. 43 κυρίου] C κυρίου, ϗ ὑπερηφανήσατε. 44 ὑμῖν] O C ὑμῶν. Σηεὶρ] O Ἀρωήρ. 45 ἐναντίον] O ἔναντι. τοῦ θεοῦ ἡμῶν] O A desunt. C τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 46 ἐνεκάθησθε bis] C ἐνεκάθισθε bis. ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε] O desunt.

CAP. II.

1 κύριος πρὸς μὲ] C πρὸς μὲ κύριος ὁ θεός. 3 ὑμῖν κυκλοῦν] O ἐν ὑμῖν κυκλοῦντες. 4 ἔντειλαι] O ἐνετείλε. λαῷ] A λαῷ τούτῳ. ὑμᾶς σφόδρα] O A σφόδρα. 5 οὐ γὰρ] O A C οὐ γὰρ μή. τοῖς υἱοῖς Ἡσαῦ] O C τῷ Ἡσαῦ. 6 Ἀργυρίου βρώματα] C Βρώματα ἀργυρίου. O Βρώματα. ἀργυρίου] C ponit post μέτρῳ. 7 θεὸς ἡμῶν] C θεός σου. O θεὸς ὑμῶν. μεγάλην] O πολλήν. ἐκείνην] A ταύτην. 8 ἀποστρέψαντες] O A C ἀποστραφέντες. 10 πρότερον] A τὸ πρότερον. ἰσχύοντες] A O C ἰσχυρόν. 11 ἐπονομάζουσιν] C ὀνομάζουσιν. Ὀμμὶν] C Σομμίν. 12 ϗ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν] O desunt. δέδωκε] O A C ἔδωκε. 13 ὑμεῖς] O deest. Ζαρὲτ] A Ζαρέθ. C Ζαρέδ. ϗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέδ. O Ζαρὲδ, & vers. 14. 14 ἐκ τῆς] C ἀπὸ τῆς. ἀποθνήσκοντες] O deest. κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς] O C αὐτοῖς κύριος. 15 ἐξαναλῶσαι] A τοῦ ἐξαναλῶσαι. C ἐξανάλωσεν. μέσου] O deest. 16 ἐπειδὰν ἔπεσον] O ὡς. πάντες] O deest. οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ] C ἄνδρες πολεμισταί. & ponit post ἀποθνήσκοντες. τὴν Ἀσηὶρ] O τὴν γῆν Σηείρ. 18 παραπορεύσῃ] A παραπορεύῃ. 19 δέδωκα] C ἔδωκα. 20 κατῴκουν οἱ Ῥαφαῒν] A οἱ Ῥαφαῒν κατῴκουν. ἐπονομάζουσιν] O C ὀνομάζουσιν. Ζοχομμὶν] O A C Ζομμίν. 21 ϗ δυνατώτερον ὑμῶν] A ϗ ἰσχυρόν. O ϗ δυνατόν. ϗ οἱ] O C οἱ. πρὸ] O A C ἀπό. κατεκληρονόμησαν] C κατεκληρονόμησαν αὐτούς. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης] O desunt. 22 ἐποίησαν] A ἐποίησε. τοῖς υἱοῖς] O οἱ υἱοί. ἐξέτριψαν] O C ἐξέτριψε. αὐτοὺς] O deest. 23 Ἀσηδὼθ] A Ἀσηρώθ. O C Ἀσηρώθ. ἐξελθόντες] A ἐκπορευθέντες. 24 τὸν Ἀμορραῖον] A τῶν Ἀμορραίων. & ver. 31. 25 τρόμον ··· φόβον] C φόβον ··· τρόμον. 26 ἐκ τῆς] C ἀπὸ τῆς. Κεδαμὼθ] O Μακεδμώθ. 27 οὐδ'] O ἤ. 28 ἀποδώσῃ ··· ἀποδώσῃ] A ἀποδώσεις ··· ἀποδώσεις. ποσὶ] A ποσί μου. 29 Ἀρὴρ] C Ἄρ. ἡμῶν] O deest. 30 Σηὼν] O deest. ἡμῶν] O deest. 31 κληρονομῆσαι] A κληρονομεῖν. τὴν γῆν αὐτοῦ] O desunt. 32 βασιλεὺς Ἐσεβὼν] O desunt. ἡμῖν] O ἡμῶν. αὐτὸς] C ϗ αὐτός. 33 πρὸ] O C εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν πρό. 35 ἐπρονομεύσαμεν] A προενομεύσαμεν ἑαυτοῖς. C ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς. O προενομεύσαμεν. 36 ἐγγενήθη] A ἥν. 37 ἐγγὺς] O A εἰς γῆν. C εἰς τὴν γῆν. προσήλθομεν] C παρήλθομεν. χειμάρρου] C χειμάρρῳ. ἐν τῇ] C ἐπὶ τῇ. ἡμῖν] O A C ponunt ante κύριος.

CAP. III.

1 ἡμῖν] O ἡμῶν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Ἐδραῒν] A Ἀδραεί. O Ἐδραείν. 5 πόλεων] O πόλεων τῶν ἀτειχίστων. Πᾶσαι] C Πᾶσαι αὗται. ὥσπερ] O A C αὐτοὺς ὥσπερ. 6 γυναῖκας] A γυναῖκας αὐτῶν. παιδία] A C τέκνα. 7 ἐπρονομεύσαμεν] A προενομεύσαμεν. 8 Ἀερμὼν] A ὄρεις Ἀερμών. C ὄρους Ἑρμών. 9 Σανιὼρ] C Σανειών. ἐν τῇ ἄκρᾳ] O ἄκρᾳ. 12 ἔδωκα] O δέδωκα. 13 βασιλείαν] A βασιλείας. 14 Ἀργὸβ] O Ἰαβόκ. Γαργασὶ] C Γεσουρεί. ἐπωνόμασεν] C ϗ ἐπωνόμασεν. αὐτὰς] O A αὐτό. Θαυὼθ] A C Ἀβώθ. O Ἀνώθ. 16 δέδωκα, ὑπὸ] A C ἔδωκα, ἀπό. O pro ὑπὸ, ἀπό. 17 Μαχανερὲθ] A ἀπὸ Μαχανερέθ. C ἀπὸ Χενερέθ. O Μαχανδράθ. ὑπὸ Ἀσηδὼθ] A ἀπὸ Ἀσηδώθ. C ἀπὸ Σηδώθ. τὴν Φασγὰ] A τὴν Φασγὰ ἀπό. C τὴν φάραγγα ἀπό. 18 ὑμῶν] C ἡμῶν. ἔδωκεν] A C δέδωκεν. δυνατὸς] A συνετός. 20 θεὸς ὑμῶν] O A θεὸς ἡμῶν. κατακληρονομήσωσι] O κληρονομήσουσι. οὗτοι] A αὐτοί. ἔδωκα] O A C δέδωκα. 21 δυσὶ] C δύο. ὁ θεὸς ἡμῶν posterius] O deest. πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς] A C πάσαις ταῖς βασιλείαις, ἐφ' ἃς. 22 ἀπ' αὐτῶν] O desunt. περὶ] O A ὑπό. 23 κυρίου] O deest. 24 θεὲ] O A C κύριε. χεῖρα ··· βραχίονα] C χεῖρά σου ··· βραχίονά σου. O addit prius σοῦ. ϗ κατὰ] O C κατὰ τὰ ἔργα σου, ϗ κατά. 26 προσθῇς] O A προσθήσῃς. λαλῆσαι] C λαλῆσαι πρός με. 27 ἀναβλέψας] A C ἀνάβλεψον. ϗ ἴδε] O ἴδε. 28 οὗτος posterius] O A C αὐτός. κατακληρονομήσει] C ἐγκληρονομήσει. πᾶσαν] O C deest.

CAP. IV.

1 ϗ πολυπλασιασθῆτε] O A desunt. ὑμῖν] A ὑμῖν ἐν κλήρῳ. 2 ὅσα] C ὅσας. 3 πάντα] O deest. ὅστις] O ὅς. θεὸς ὑμῶν] O A C θεὸς ἡμῶν. 4 ὑμῶν] O A C ἡμῶν. 5 κύριος] A C κύριος ὁ θεός μου. ποιῆσαι οὕτως] A ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς. C τοῦ ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς. O ποιῆσαι ὑμᾶς οὕτως. κληρονομεῖν αὐτὴν] A ϗ κληρονομῆσαι αὐτήν. O C κληρονομῆσαι αὐτήν. 6 σύνεσις] C σύνεσις ὑμῶν. ἐναντίον] O ἐνώπιον. 7 ᾧ] A ὅ. ἐὰν] C deest. 9 σεαυτῷ] O αὐτῷ, ϗ τῇ ψυχῇ σου. τὴν ψυχήν σου] O desunt. 10 ἣν] A ἐν ᾗ. ἐνώπιον] O ἐναντίον. θεοῦ ἡμῶν] C θεοῦ σου. ἐν] O ἐπί. λαὸν] C λαὸν τοῦτον. ἃς] O ὅσας. 11 γνόφος] C ϗ γνόφος, καί. 12 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει. ἣν] A C deest. ὁμοίωμα] O μορφήν. 14 ὑμᾶς αὐτὰ] A ἡμᾶς αὐτά. C αὐτὰ ὑμᾶς. κληρονομῆσαι] O κληρονομεῖν. 15 ὁμοίωμα] A C πᾶν ὁμοίωμα. 16 Μὴ] C Μήποτε. ϗ] A ϗ μή. ἑαυτοῖς] A C αὐτοῖς. ὁμοίωμα posterius] O deest. 17 Ὁμοίωμα] A Καὶ ὁμοίωμα. πέταται] C πέτεται. τὸν οὐρανὸν] C τοῦ οὐρανοῦ. 19 Καὶ μὴ] A Μήποτε. C Καὶ μήποτε. 20 ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O A C desunt. ἔγκληρον] A ϗ κλῆρον. 21 ὁ θεὸς] C desunt. ὑφ'] A ἐφ'. τοῦτον] O deest. εἰσέλθω] A μὴ διέλθω. C οὐ μὴ εἰσέλθω. σοῦ] A C deest. O ἡμῶν. O C ὑμῖν. 22 τοῦτον] O C deest. δὲ] O deest. διαβαίνετε] C διαβαίνετε Ἰορδάνην. 23 Προσέχετε ὑμῖν μὴ] A Προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. C προσέχετε ὑμεῖς μήποτε. τὴν διαθήκην] A τῆς διαθήκης. ϗ ἀνομήσητε] O A C desunt. ϗ] A ϗ μή. ἑαυτοῖς] A C αὐτοῖς. σοὶ] O deest. 24 ἐστὶν] C ἐστιν αὐτός. 25 τὸ πονηρὸν ἐνώπιον] O τὰ πονηρὰ ἔναντι. ὑμῶν] O C θεοῦ ἡμῶν. 26 ἀπολεῖσθε] C ἀπολεῖσθε ταχύ. οὐχὶ] O A C τὴν, οὐχί. ἡμέρας] O ἡμέραν. ἐκτριβῇ] O deest. 27 πᾶσι posterius] O A C deest. εἰσάξει] C συνάξει. οὔτε ··· οὔτε ··· οὔτε] O οὐδὲ ··· οὐδὲ ··· 29 ζητήσετε] A C ἐκζητήσετε. ἐκζητήσετε] O ζητήσετε. 30 ἐσχάτῳ] ἐσχάτων. C ἐσχάτου. 31 οἰκτίρμων] A C οἰκτίρμων ϗ ἐλεήμων. οὐδ' οὐ μή. σου] O deest. κύριος] O A C deest. 32 ὁ θεὸς ἄνθρωπον] O ἄνθρωπον ὁ θεός. ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ] O desunt. ἤκουσται] C ἠκούσθη. O deest. 35 εἰδῆσαι] O A C εἰδέναι. ἔτι πλὴν] C θεὸς πλήν. ἐγένετο ἡ φωνὴ] A C ἀκουστήν σοι ἐποίησε τὴν φωνήν. 37 ὑμᾶς] C ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη. O εἰς πάντα τὰ ἔθνη ὑμᾶς. 38 σοὶ] O deest. C ταύτην. κληρονομεῖν] A κληρονομίαν. 39 Καὶ γνώσῃ σήμερον] O desunt. 40 φυλάξασθε] O A C φυλάξῃ. ἐντολὰς ··· δικαιώματα] O C δικαιώματα ··· ἐντολάς. μακροήμεροι γένησθε] O μακροημερεύσητε. A γενήσεσθε. 42 πρὸ] O ἀπό. 43 Γαλαὰθ] O Γαλαάδ. Γαυδών. 45 Ταῦτα] C Καὶ ταῦτα. ἐλάλησε] C ἐνετείλατο. Ἰσραὴλ] Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 46 ὃν] O οὗ. 47 αὐτοῦ] O αὐτῶν. 48 χειμάρρου Ἀρνῶν, ϗ] O desunt.

CAP. V.

2 ὑμῶν] O C ἡμῶν. 3 Οὐχὶ] A Καὶ οὐχί. ἢ] O deest. ὑμεῖς] A C ὑμεῖς δέ. ὧδε πάντες] C πάντες ὧδε. 5 ϗ ὑμῶν] A C ϗ ἀναμέσον ὑμῶν. 6 ὁ ἐξαγαγὼν] O ὅστις ἐξήγαγον. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O ponit post δουλείας. 7 πρὸ προσώπου μου] O C πλὴν ἐμοῦ. 8 εἴδωλον] O A C γλυπτόν. γῇ] O ἐπὶ τῆς γῆς. τοῖς ὕδασι] C τῷ ὕδατι. 9 σου] O ὑμῶν. A ἁμαρτίαν. 11 ὁ θεός σου] O C desunt. 14 ὁ παροικῶν ἐν σοὶ] A τοὺς τῶν πυλῶν σου. O σου, ϗ ὁ παροικῶν ἐν σοί. ϗ τὸ ὑποζύγιόν σου] C desunt. 15 φυλάξασθαι] C φυλάξασθαί σε. 16 μακροχρόνιος γένῃ] O μακροχρονίσητε. 17, 18 φονεύσεις ··· μοιχεύσεις] O μοιχεύσεις ··· φονεύσεις. 19 μαρτυρίαν ψευδῆ] O desunt. 21 Οὐκ ἐπιθυμήσεις οἰκίαν τοῦ πλησίον σου] O desunt. πάντα] O deest. τῷ πλησίον] O C τοῦ πλησίον. ἐστὶ] O εἰσί. 22 Ταῦτα τὰ ῥήματα] C Τὰ ῥήματα ταῦτα. O addit ἅ. 24 ἡμῖν] O ponit εἴδομεν] C εἴδαμεν. 25 μὴ] C μήποτε. προσθώμεθα] C προσθῶμεν. ἀκοῦσαι] C ἀκοῦσαι ἡμεῖς. 27 σὺ] O ϗ σύ. πάντα] O deest. O C ἡμῶν πρός σε, ϗ σύ. ϗ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν κύριος] A desunt. 28 πάντα ὅσα] A πάντα. 29 εἰ οὕτω] O φυλάσσεσθαι] C φυλάσσειν. μου] O deest. εὖ ᾖ αὐτοῖς] A εὖ αὐτοῖς 31 τὰς ἐντολὰς] A τὰς ἐντολὰς πάσας. C πάσας τὰς ἐντολάς. O τὰς ἐντολάς μου, & bis amplius addit μου. 32 ἐκκλινεῖτε εἰς ··· εἰς] C O εἰς] O deest. 33 οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ] O οὐδὲ εὐώνυμα. σοὶ] C deest. σου σοί. ἐν αὐτῇ] O desunt. ᾖ] A γένηται. μακροημερεύσητε] O μακρόημεροι ἔσεσθε. κληρονομήσετε] A κατακληρονομήσετε.

CAP. VI.

1 ὑμεῖς] A deest. αὐτὴν] O C deest. 2 ὑμῶν] A C ἡμῶν. ὅσαι. 3 φύλαξον ποιεῖν] O φύλαξαι ποιῆσαι. εὖ σοι ᾖ] C εὖ ᾖ σοι. τοῖς] O C Μωϋσῆς τοῖς. 4 κύριος posterius] O deest. 5 διανοίας] καρδίας. ψυχῆς σου, ϗ] O ψυχῆς σου, ϗ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καί. καρδίᾳ] A τῆς καρδίας. ϗ ἐν τῇ ψυχῇ σου] C desunt. 7 τοὺς υἱοὺς] O τοῖς υἱοῖς. ἐν αὐτοῖς] C ἐπ' αὐτοῖς. πορευόμενος] A προπορευόμενος. στάμενος] O A ἀνιστάμενος. 8 ἀφάψεις] A ἐφάψει. C ἀφάψῃ. ἀσάλευτον] A ἔσαι ἀσάλευτα. C ἔστωσαν ἀσάλευτα. 9 γράψετε] C γράψεις. τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, ϗ τῶν πυλῶν ὑμῶν] C ἐν τῇ φλιαῖς τῶν οἰκιῶν σου, ϗ τῶν πυλῶν σου. 11 οὐ κατεφύτευσας] A C οὐκ ἐφύτευσας. 12 A σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, καί. Οὐ πορεύεσθε] A Οὐ μὴ C Μὴ πορεύεσθε. 13 μὴ ἐπιλάθῃ] O μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, μὴ 14 Οὐ πορεύεσθε] O Οὐ μὴ πορεύσεσθε. 15 ὀργισθεὶς θυμῷ] A O C ὀργισθεὶς θυμωθῇ. σοὶ] O A C ἐν σοὶ καί. 16 πειρασμῷ] πειρασμῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 17 τὰ μαρτύρια] A C ϗ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. A C δικαιώματα αὐτοῦ. 18 ἀρεστὸν ··· καλὸν] C καλὸν ··· ἀρεστόν. σου] O εἰσέλθῃς, ϗ] A εἰσελθών. πατράσιν ὑμῶν] C πατράσι σου. 20 Τί] O ἡμῶν] O deest. 21 γῇ] O deest. 22 Καὶ ἔδωκε] A Ἔδωκε. O ϗ τῷ. οἴκῳ αὐτοῦ] A οἴκῳ αὐτοῦ, ϗ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 23 ἐξήγαγε κύριος. A ἐξήγαγε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. ἐκεῖθεν δοῦναι ἡμῖν] ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν. ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν A C ἣν ὤμοσε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν. 24 εἶν] O deest. ᾖ ἡμῖν] A ἡμῖν ᾖ. 25 ποιεῖν] O deest. ταύτας] A C νόμου τούτου. ἐναντίον] O A C ἔναντι. ἡμῖν] O ἡμῖν κύριος.

CAP. VII.

1 Ἐὰν δὲ] O Καὶ ἔσαι ἐάν. Ἐὰν δὲ εἰσάγῃ (C εἰσαγάγῃ) σε θεός σου] A Καὶ ἔσαι ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου. εἰσπορεύεσθε. αὐτὴν] O deest. μεγάλα] O A C μεγάλα ϗ πολλά. πρό. πολλὰ] A C μεγάλα, ϗ πολλά. 2 θεός σου] O θεός. ἐλεήσητε] A C ἐλεήσῃς. 4 σου] C deest. 7 κύριος posterius] O C deest. 8 τηρεῖν] A C διατηρεῖν. ὑμᾶς κύριος] C κύριος ὑμᾶς. ταιᾷ] O A C κραταιᾷ, ϗ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. 9 διαθήκην] A διαθήκην αὐτοῦ. 10 μισοῦσι prius] A μισοῦσιν αὐτόν. λάξαι τὰς ἐντολάς] O desunt. 12 τὰ δικαιώματα] A φυλάξητε] O φυλάξητε αὐτά. A καθώς. O C καθ. 14 Καὶ εὐλογήσει O C desunt. ὡς ἐλέησας] C desunt. prius] O ἐπάξει. αὐτὰ] C αὐτάς. πάντας] O deest. τοὺς ἐχθρούς σου. 16 ϗ φάγῃ] O ὅ. 19 ἴδοσαν] O ἴδον. σαν. σημεῖα] A σημεῖα O ponit post 23 σοῦ prius] O deest. ἀπωλείᾳ] A ἀπωλείᾳ. C ἐξολοθρεύσῃς. 24 ὑμῶν] A C ἀπολεῖτε] C ἀπολεῖται. C ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 25 καύσετε] O A C κατακαύσετε.

AC λαβεῖν. O ϗ ὁ λήψῃ. αὐτὸ] O A τοῦτο. C αὐτοῦ. 26 ἔσῃ] O ante ἀνάθεμα. τοῦτο] A ϗ τοῦτο.

CAP. VIII.

ἐντολὰς] C ἐντολὰς ταύτας. γῆν] A γῆν ἀγαθήν. ὁ θεὸς ὑμῶν] A ὁ O C desunt. 2 ὁ θεός σου] C ὁ θεός σου, τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος. μάννα] C μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ. ᾔδεισαν] εἴδησαν. 4 οὐκ ἐπαλαιώθη] O A C οὐκ ἀπετρίβη. τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ] O A C ἐτυλώθησαν] A ἐλυπρώθησαν. 5 ὡς εἴ τις] C ὡσεί τις. 7 εἰσάξει] O deest. πεδίων … ὀρέων] O C ὀρέων … πεδίων. διὰ po- γῆν] O deest. 9 ἐπ' αὐτῆς οὐδὲν] A C οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς. λίθοι] A C λίθοι O deest. 10 δέδωκέ σοι] O C ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. Sed O σοῦ non 10 δέδωκέ σοι. O deest, ut & ϗ τὰ præcedentia. 11 κρίματα] C κρίματα αὐτοῦ. O deest, ut & ϗ τὰ præcedentia. πληθυν- Μὴ] A Μήποτε. 13 βοῶν … προβάτων] O προβάτων … βοῶν. πληθυνθέντος] ἀργυρίου ϗ χρυσίου πληθυνθέντος σοι] O desunt. πληθυνθέντος] σοι] A C ὅσα σοι. O ὅσα. σοι] C deest. 14 ὑψω- πληθυνθέντων. ὅσων σοι] A C ὅσα σοι. O ὅσα. C ὑψωθήσῃ. καρδία] O A C καρδία σου. 16 ὁ οὐκ ᾔδεις σὺ] O de- ᾔδεις … ᾔδεισαν] C εἴδης … εἴδησαν. ϗ οὐκ] O ὁ οὐκ. ἐκπειράσῃ] A C ϗ εὖ σε ποιήσῃ] O A C εὖ σε ποιῆσαι. τῶν ἡμερῶν σου] ἐκπειράσῃ. ϗ ἵνα] O ἵνα. desunt. 17 Μὴ] A C Καὶ μή. 18 αὐτὸς] O οὗτος. ϗ ἵνα] O ἵνα. O A C deest. ὡς] O deest. 19 ἀπολεῖσθε] O ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς. ὁ θεὸς] C ὁ κύριος. O κύριος. πρὸ] O A ἀπό. ὑμῶν] O

CAP. IX.

εἰσελθεῖν] O εἰσελθεῖν, ϗ. ἰσχυρότερα] A ἰσχυρά. 3 ϗ ἀπολεῖ] A C ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, ϗ ἀπολεῖ. 4 τὴν δικαιοσύνην] O A C τὰς δικαιο- Ad finem hujus versus O A C habent, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ (Comp. πρὸ) προσώπου σου. quæ desunt etiam versu proximo. 5 κληρονομῆσαι] O κληρονομῆσαι. ἀλλὰ] C ἀσέβειαν] A ἀσέβειαν ϗ ἀνομίαν. O C ἀνομίαν. διαθήκην] O διαθήκην σου. κύριος] C κύριος ὁ θεός σου. ἡμῶν] C ὑμῶν. 6 γνώσῃ] O ponit ante οὐχὶ] C οὐ. θεός σου] C θεός. δίδωσί σοι] O ponit ante O A C τὴν γῆν] O κληρονομῆσαι τὴν γῆν. 7 ἐξ Αἰγύπτου, καὶ] O A C γῆς Αἰγύπτου, ἕως. 9 ἃς διέθετο κύριος] C ἧς διέθετο. 10 μοὶ κύ-] O κύριος ἐμοί. ἐγγεγραμμένας] C deest. ἡμέρα ἐκκλησίας] A desunt. ἐκ μέσου πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. O ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. 11 κύριος] C μοὶ κύριος. 12 κατάβηθι] A ϗ κατάβηθι. ϗ] O A C deest. λέγων prius] O A deest. ϗ ἰδοὺ] O ἰδού. 14 Καὶ νῦν] O A C ἐξολοθρεῦσαι] O ἐξολοθρεύσω. ἰσχυρὸν, ϗ πολὺ] O πολὺ, ϗ ἰσχυρόν. ϗ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ] O desunt. ἕως τοῦ οὐρανοῦ] O A C desunt. μαρτυρίων] C τῆς διαθήκης. O desunt. ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσὶ] O ἐν τῇ χειρί. ἐναντίον] C ἔναντι. ὑμῶν] A ἡμῶν. χωνευτὸν] A O C μόσχον χωνευτόν. ἀπὸ A C ταχὺ ἐκ τῆς. ποιεῖν] O C deest. 17 δύο posterius] A deest. συνέ-] O A C συνέτριψα αὐτάς. 18 ἐναντίον] A C ἔναντι. ἐναντίον] A C ἔναντι. θεοῦ] A θεοῦ ὑμῶν τοῦ. C θεοῦ ἡμῶν τοῦ. O θεοῦ ἡμῶν. ἔκφοβος] C ἔμφοβος. τὸν θυμὸν…τὴν ὀργὴν] C invertit. τούτῳ] A C 20 ἐθυμώθη] O A C ἐθυμώθη κύριος σφόδρα. 21 ἐν] O C deest. κατέκοψα] C κατέκοψα. καταλέσαι] O A C ϗ κατήλεσα. ἕως] O A C ἐγίνετο] O A C ἐγενήθη. ὡσεὶ] O ὡς. ἐκ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ. κύριον] O C A κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν (Comp. ἡμῶν.) 23 ἐξαπέστειλε] ἀπέστειλε. ὑμᾶς κύριος] O C κύριος ὑμᾶς. ϗ] A deest. ἣν] A ἣν 24 Ἀπειθοῦντες] O A C Καὶ ἀπειθοῦντες. ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς] C ἀφ' ἧς ἡμέρας. 25 ὅσας ἐδεήθην] O desunt. εἶπε γὰρ κύριος] O 26 κύριε] O A C κύριε κύριε. βασιλεῦ τῶν θεῶν] C desunt.] A C κληρονομίαν. ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ] O A C ponunt ἐξήγαγες. & Ald. iterum repetit. γῆς] O τῆς. 27 τὰ ἀσε-] A C ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν. ἐπὶ] O ponit ante τὰ ἀσε- 28 Μὴ] A C Μήποτε. μισῆσαι] O A C μισῆσαι κύριον. ἐν ἀποκτεῖναι αὐτοὺς] A C ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἀποκτεῖναι αὐ-] O ἀποκτεῖναι, & ponit ante ἐν τῇ. 29 οὗτοι] A οὗτος. κλῆρος] κληρονομία. ϗ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ] O A C desunt.

CAP. X.

2 γράψεις] O A C γράψω. ἃ] O A C ὅσα. ἃς] A C αἷς.] A ἐξελάξευσα. τὰς πλάκας] A C τὰς δύο πλάκας. χερσὶ] A C χερσί. 4 πυρὸς] C πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς. O ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκκλησίας. 6 Ἰακὶμ] O A Ἰωακείμ. Μισαδαὶ] C Μοσερά. 7 γῆ] γῆ. C γῆ οὐ. χείμαρροι] A χειμάρρους. 8 ἐπὶ τοῦ] A ϗ ἀλογεῖν 9 ἔστι] C ἔσται. ϗ] A οὐδέ. ἐν τοῖς] C παρὰ τοῖς. κύριος] A αὐτοῦ] C O αὐτῶν. καθότι εἶπεν αὐτῷ] O A καθὰ εἶπεν C καθὰ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 10 εἱστήκειν] O A C ἔστην.] O C μοι κύριος. τούτῳ ϗ οὐκ] C ἐκείνῳ οὐκ. 11 ἐναντίον] O A C ἔναντι. 12 αἰτεῖται] C αἰτεῖ. ϗ πορεύεσθαι] O A C πορεύε- κυρίῳ τῷ θεῷ σου] O αὐτόν. 14 αὐτῇ] O αὐτοῖς. 15 ὑμῶν] 16 σκληρυνεῖτε] O A C σκληρυνεῖτε ἔτι. 17 ὑμῶν] O ἡμῶν.] O οὐδέ. 19 ἀγαπήσετε] O ἀγαπήσεις. ἦτε] C ἦσθε. Αἰγύπτῳ] 20 αὐτῷ] C αὐτῷ μόνῳ. αὐτῷ λατρεύσεις. ϗ πρὸς αὐτὸν ϗ ἐπὶ] O desunt. 21 Οὗτος] A C αὐτός. οὗτος] A C αὐ-] A C σοί. ἴδοσαν] A εἴδοσαν. O C εἶδον. Hic desinit 10 secundum Ald. 22 ἑβδομήκοντα] A ἑβδομήκοντα ϗ πέντε.

CAP. XI.

] A εἶδον. O deest ut & οὐδέ. μεγαλεῖα] C μεγάλα. χεῖρα] αὐτοῦ. 4 τὴν δύναμιν] O C τῇ δυνάμει. ϗ τὰ] C τά. αὐ- prius] O deest. ϗ τὴν δύναμιν αὐτῶν] O A C desunt. ἐπέκλυ-] A ἐπέκλυσε. ὑμῶν] O ἡμῶν. κύριος] A κύριος ὁ θεός. 7 ἑώρακαν] ἐν ὑμῖν] C ἡμῖν. O ἐν ἡμῖν. 8 σοὶ] A C ὑμῖν. εἰσελθόν-] O A C εἰσέλθητε, καί. εἰς] A deest. 10 εἰσπορεύῃ ὑμεῖς] εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς. C σὺ εἰσπορεύῃ. O εἰσπορεύῃ. ἐκπεπόρευσθε] A ἐξε- O C ἐκπορεύεσθε. 11 ἣν] A ἣν σύ. εἰσπορεύῃ] O κληρονομῆσαι] O κατακληρονομῆσαι. 12 Γῆ] A Γῆν. 13 ἐν-] O A C ἐντολὰς αὐτοῦ. ἃς] O A C ὅσας. 14 τῇ γῇ] O τῆς καθ' ὥραν] O κατὰ καιρόν. εἰσοίσεις] A συνάξεις. 15 δώσει] A 16 πρόσεχε σεαυτῷ] C Προσέχετε ἑαυτοῖς. σου] C ὑμῶν.] O A C ὀργισθῇ. ὑμᾶς] A ὑμῖν. κύριος ἔδωκεν] C ἔδωκε

κύριος. O ponit κύριος post ὑμῖν. 18 ϗ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν] O desunt. ἀσάλευτον] A ἀσάλευτα. 19 λαλεῖν ἐν αὐτοῖς] A λαλεῖν αὐτά. C λαβεῖν αὐτά. O λέγειν αὐτά. καθημένου σου] O A C καθημένους. πορευομένου σου] O A C πορευομένους. καθεύδοντός σου, ϗ διανισταμένου σου] O A C κοιταζο- μένους, ϗ διανισταμένους. 20 αὐτὰ] O A αὐτάς. 21 μακροημερεύσητε] A C πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν. O πολυημερεύσητε, ϗ πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέ- ραι ὑμῶν. ἧς] A ἣν. καθὼς, usque ad finem versus] O desunt. 22 ἃς] O ὅσας. σοὶ] O A C ὑμῖν. ποιεῖν] O deest. καὶ prius] A C deest. 23 ἰσχυρὰ] O A C ἰσχυρότερα. 24 οὗ] O A C ὅν. ποταμοῦ τοῦ] O A desunt. σου] O ὑμῶν. 25 καὶ τὸν φόβον] O C τὸν φόβον. ἐλάλησε] O ἐλάλησε κύριος. 26 εὐ- λογίαν ϗ τὴν κατάραν] A εὐλογίας, ϗ κατάρας. 27 Τὴν εὐλογίαν] A Τὰς εὐ- λογίας. 28 τὴν κατάραν] A τὰς κατάρας. ὅσα] O A C ὅσας. οὓς] A C οἷς. 29 εἰς ἣν] O ἥν. 30 τὸ κατοικοῦν] C ὁ κατοικῶν. τῆς δρυὸς] A desunt. 31 ὑμῶν] O A ὑμῶν. ὑμῖν] A deest. ἡμέρας] O ἡμέρας κληρονομῆσαι αὐτήν. 32 τοῦ … πάντα] O desunt. κρίσεις ταύτας ὅσας] A κρίσεις αὐτοῦ ἅς. C κρίσεις, ἅς. δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν] O ἐντέλλομαι ὑμῖν.

CAP. XII.

1 ϗ αἱ κρίσεις, ἃς] A C ϗ τὰ κρίματα ἅ. ποιεῖν] C ποιῆσαι. ἐν τῇ γῇ, ἣν] A C ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς. ὑμῶν] O C ἡμῶν. 2 ἐκεῖ] O ἐκεῖ τὰ ἔθνη. κληρονομεῖτε] O A C κατακληρονομεῖτε. τῶν ὀρέων] A desunt. δένδρου] O παντὸς δένδρου. 5 θεός σου] O A C θεὸς ὑμῶν. πόλεων] O A C φυλῶν. ϗ prius] O C deest. ἐλεύσεσθε] A C εἰσελεύσεσθε. 6 ϗ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν] O desunt. ἀπαρχὰς] C δεκάτας. ϗ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν] O desunt. τὰ πρωτότοκα] A τὰ προστάγματα. O C ϗ τὰ πρωτότοκα. 7 ἐναντίον] O A C ἔναντι. πᾶσιν] O πάντων. τὰς χεῖρας] C A O τὰς χεῖρας ὑμῶν. 8 πάντα] A ἐκεῖ πάντα. C κατὰ πάντα. ὅσα] O ἅ. ὑμεῖς ποιοῦμεν] A ὑμεῖς ποιεῖτε. O C ἡμεῖς ποιοῦμεν. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 10 ἡμῶν] O C ὑμῶν. κατα- κληρονομεῖ] O A C κατακληρονομήσει. 11 σοῦ] O A C ὑμῶν. αὐτοῦ τὸ ὄνομα] A C αὐτοῦ. ϗ πᾶν] O ϗ τὰ δόματα ὑμῶν, ϗ πᾶν. κυρίῳ τῷ θεῷ] C τῷ κυρίῳ. O τῷ θεῷ. 12 ἐναντίον] O A C ἔναντι. ϗ οἱ παῖδες] C οἱ παῖδες. πυλῶν] C πόλεων. 14 αὐτὸν] O deest. φυλῶν] A C πόλεων. ἀνοίσετε … ὑμῶν] A C ἀνοίσεις … σοῦ. O ἀνοίσετε … σοῦ. 15 κατὰ τὴν εὐλογίαν] O A κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν. φάγεσθε] C φάγονται. 16 αὐτὸ] O deest. ὡς] A ὡσεί. 17 οἴνου σου] A οἴνου. χειρῶν σου] O A C χειρῶν ὑμῶν. 18 ἐναντίον] O C ἔναντι. αὐτὸ] A C αὐτά. ᾧ] C ὅ. παιδίσκη σου] A παιδίσκη σου, ϗ ὁ Λευίτης σου. & C, sed sine σου. πόλεσιν ὑμῶν] A C πόλεσί σου. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 19 ὅσον] C ὅν. 20 ϗ ἐρεῖς] O A ϗ εἴπῃς. τῆς ψυχῆς σου] O αὐτῆς. κρέα] O deest. 21 μα- κρὰν] O A C μακρότερον. ἐκεῖ prius] O A C deest. θύσεις] A θύσῃς. ὁ θεός σοι] A C σοὶ κύριος ὁ θεός σου. 22 ἔδεται] O ἔδεται αὐτό. 23 ὅ- π] C τὸ γάρ. 25 ἐναντίον] O A C ἔναντι. 26 ἐὰν] A C ἃ ἄν. O ὅσα ἄν. ϗ τὰς] O ϗ τὰς ἀπαρχάς σου, ϗ τάς. θεός σου] A θεός σου αὐτὸν αὐ- τοῦ. O θεός σου αὐτόν. 28 ἀρεστὸν … καλὸν] C καλὸν … εὐάρεστον. ἐναντίον] A C ἔναντι. 29 εἰσπορεύῃ] A σὺ πορεύῃ. O C σὺ εἰσπορεύσῃ. et O pro οὓς habet ἅ. ἀπὸ usque ad αὐτὴν] O desunt. αὐτὴν] A C αὐτούς. 30 ἐπακολουθῆσαι usque ad σοῦ] O desunt. προσώπου σου] A C προσώπου σου, οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν, λέγων. 31 τῷ θεῷ] O A C κυρίῳ τῷ θεῷ. κυρίου, ἃ] O A C ἃ κύριος. sed O ponit κύριος post ἐμίσησε. ἐν τοῖς] O A C τοῖς. ὅτι] A C ὅτι καί. ἐν πυρὶ] C πυρί. 32. ὑμῖν] O A C σοί. φυλάξῃ] O φυλάξεσθε.

CAP. XIII.

2 ϗ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας] O desunt. λέγων] O ϗ λέγων εἴπῃ. ἔλθῃ] C ἔλθοι. οὓς] A C οἷς. 3 θεός σου] A C θεὸς ὑμῶν. O θεός. ὑμᾶς] A C ὑμᾶς τοῦ. τὸν θεὸν] O A κύριον τὸν θεόν. ϗ ἐξ usque ad finem versus] O desunt. 4 πορεύσεσθε] C πορεύεσθε. τοῦτον φοβηθήσεσθε] O A αὐτὸν φοβηθήσεσθε. C αὐτὸν φοβεῖσθε. ϗ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε] Hæc ad- dunt A O & C post φοβηθήσεσθε. ἀκούσεσθε] A C ἀκούσεσθε, ϗ αὐτῷ δουλεύσετε. ἐν αὐτῷ] A πρὸς αὐτόν. 5 ἀπὸ τῆς] A C ἐκ τῆς. ἐν αὐτῇ] C ἐπ' αὐτῇ. O σὲ ἐν αὐτῇ. ἀφανιεῖς] O A C ἀφανιεῖτε. αὐτῶν] O deest. 6 σὲ] C deest. πατρός σου] O πατρός. θυγάτηρ] θυγάτηρ σου. ἡ ἐν κόλπῳ σου] O desunt. 7 ὑμῶν] O deest. ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς] O desunt. φίλος] A C ὁ φίλος σου. βαδίσωμεν] A C πορευθῶμεν. οὓς] O A C οἷς. ᾔδεις] C εἴδης. 8 ἐπιποθήσεις] C ἐλεήσεις. οὐδ' οὐ μὴ] A C O οὐδὲ μή. σκεπάσῃς] C σκεπάσεις. 9 αἱ χεῖρές σου ἔσονται] A C ἡ χείρ σου ἔσται. ἐπ' αὐτὸν] O A C ἐπ' αὐτῷ. αἱ χεῖρες] O C ἡ χείρ. 11 προσθήσει] O A C προσθήσουσι. 12 σου] A deest. σὲ] C deest. 23 Ἐξῆλθον] O A C Ἐξῆλθον. ὑμῶν] A ἡμῶν. τὴν γῆν] O A C τὴν πόλιν. αὐτῶν] O deest. οὓς] A C οἷς. ᾔδειτε] C εἴδητε. 14 Καὶ ἐτάσεις, ϗ ἐρωτήσεις] O Καὶ ἐκζητήσεις. ἀληθὴς σαφῶς] O σαφής. γεγένηται] A γένηται. ὑμῖν] O Ἰσραήλ. 15 ἀληθῆς] C ἀναθε- ρίσεις. πάντας] O deest. τῇ γῇ] O A C τῇ πόλει. ἀναθέματι] O deest. 16 ἐναν- τίον] O A C ἔναντι. ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ, ϗ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας. ἐν τῇ χειρί σου] C ponit ante 17 Καὶ] O A deest. πληθυνεῖ σε] A πληθυνεῖ σε, καθὼς ἐλάλησε οὐδέν. ἔλεος] A ἔλεος, ἔλεος. 18 ἀκούσῃς] O A C εἰσακούσητε. τὰς] ὤμοσε] O A C ὤμοσε κύριος. σοι. ὅσας] O A C ἅς. ἐναντίον] O A C ἔναντι. O A C πάσας τάς.

CAP. XIV.

1 ὑμῶν] A ἡμῶν, οὐ φοιβήσετε. C ὑμῶν, οὐ κορθήσεσθε. O ἡμῶν. 2 ὁ θεός σου] O desunt. γενέσθαι σε λαὸν αὐτῷ] A λαὸν γενέσθαι αὐτῷ. C γενέσθαι σε αὐτῷ λαόν. O γενέσθαι αὐτῷ λαόν. 4 ἃ] O A deest. 5 ϗ πύγαργον] O A C ϗ βούβαλον, ϗ τραγέλαφον, ϗ πύγαργον, καί. 6 διχηλοῦν] O A δι- χηλοῦν. 7 ἀναγόντων … διχηλούντων] O ἐκ ἀναγόντων … οὐ διχηλούντων. μηρυ- κισμὸν posterius] A C μηρυκισμὸν ταῦτα. ταῦτα] A deest. 8 ὁπλὴν] O deest. ὀνυχιστῆρας] O A C ὄνυχας. ὑμῖν] O ἔσται ὑμῖν. φάγεσθε τῶν] A C φάγεσθε, ϗ τῶν. ἅψεσθε] O ἔδεσθε. 9 ταῦτα] A ταῦτα, ἅ. τῷ ὕδατι] O C τοῖς ὕδασι. πάντα … ἐν αὐτοῖς] O desunt. ἐν] A C deest. 10 ϗ λεπίδες] O C οὐδὲ λεπίδες. ὑμῖν ἐστιν] O A C ταῦτα ἔσται ὑμῖν. ἰκτῖνον] O C ἰκτῖνα. αὐτῷ] O A αὐτῶν. 13 Καὶ τὸν γύπα] O Καὶ τὸν ἰξὸν, ϗ τὸν γύπα. ἴκτινον] O C ἰκτῖνα. αὐτῷ] 15 λάρον] A λάρον, ϗ ἱέρακα, ϗ ἐρωδιὸν, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ, 16 ϗ ἱέρακα ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ] A ϗ πάντα κόρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 14 Καὶ πάντα τὰ desunt. Hos quatuor versus hoc modo habet Comp. 14 Καὶ πάντα τὰ κόρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 15 Καὶ στρουθὸν, ϗ γλαῦκα, ϗ λάρον, ϗ ἱέρακα, ϗ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 16 Καὶ ἐρωδιὸν, ϗ κύκνον, ϗ ἶβιν. 17 Καὶ καταρράκτην, ϗ πορφυρίωνα, ϗ νυκτικόρακα. 18 πορφυρίωνα] C ἔποπα. 19 ἐστιν] A ταῦτά ἐστιν. C ταῦτα

C ταῦτα ἔσται. O ἔσται. 20 πᾶν posterius] A C καὶ πᾶν. οὐ φάγεσθε] O οὐκ ἔδεσθε. 21 ἀποδώσῃ] A ἀποδώσει. αὐτοῦ] O αὐτοῦ. ὃς γὰρ ποιεῖ τοῦτο ὡσεὶ θυσίας * πυλ μήνιμά ἐστι τῷ θεῷ Ἰακώβ. 23 αὐτὸ ἂν] A C αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν. οἴσετε] O A ἐκεῖ οἴσεις. C οἴσεις. τὰ πρωτότοκα] A C ϗ τὰ πρωτότοκα. 24 γένηται] A ἀπέχῃ. εὐλογήσει] A C ηὐλόγησε. 26 ἢ prius] A deest. ἐναντίον] O ἔναντι. 27 ὅτι οὐκ] C οὐκ ἀπολείψεις αὐτὸν, ὅτι οὐκ. 28 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ] O desunt. θήσεις] O καὶ θήσεις. 29 ἐν] A ἐπί. ἔργοις] A ἔργοις σου. C ἔργοις τῶν χειρῶν σου. οἷς ἐὰν ποιῇς] O σου.

CAP. XV.

2 σοῦ] A deest. ἐπικέκληται γὰρ ἄφεσις] A ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν. O C ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις. κυρίῳ τῷ θεῷ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. 3 δὲ] O C deest. 4 ἔσται] A ἐστιν. ὅτι] A διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. O ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ᾗ] A C ἥν. κατακληρονομῆσαί σε] A C O κατακληρονομῆσαι. 5 εἰσακούσητε] A C ἀκούσητε. ταύτας, ὅσας] O αὐτοῦ, ἅς. 6 δανιεῖς] A δανείσεις. ἄρξεις] O A C ἄρξεις σύ. 7 ἐν σοὶ ἐνδεὴς] A σοὶ ἐνδεής, ἀδελφός. ἐκ] O deest. πόλεών σου] A πόλεων. ἀποστρέξεις] A C ἀποστρέψεις. οὐδ' οὐ μὴ] O C οὐδὲ μή. 8 ϗ δάνειον δανιεῖς] A ϗ δανείζων δανείσεις. C δάνειον δανιεῖς. ὅσον] A ὅσων ἄν. O C ὅσον ἄν. ἐπιδέεται] O ἐνδέηται. καθότι ἐνδεεῖται] A C ϗ καθ' ὅσον ὑστερεῖται. O desunt. 9 μὴ] C μήποτε. δώσεις] A C δῷς. καταβοήσεται] O A C βοήσεται. ἁμαρτία] O ἀνομία. 10 Διδοὺς] C Μεταδιδούς. O Διδοὺς αὐτῷ. δάνειον δανιεῖς] A δανείζων δανείσεις. O δάνειον δανείσεις. ὅσον ἐπιδέεται] A C ὅσον ἂν ἐπιδέηταί σου. καθότι ἐνδεεῖται] O A C desunt. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις] O desunt. ἔργοις] A C ἔργοις σου. ἐπιβάλῃς] C ἐπιβαλεῖς. 11 σοῦ ··· σοὶ] O desunt. τὰς χεῖρας] A τὴν χεῖρα. ἐπιδεομένῳ τῷ] C ἐνδεομένῳ. 12 ϗ τῷ] O ϗ τῷ ἔτει τῷ. αὐτὸν] O deest. 13 ἐξαποστελεῖς] O C ἀποστελεῖς. 14 τοῦ οἴνου] O A C τῆς ληνοῦ. καθὰ] A καθότι. 16 ἠγάπηκε] O A C ἠγάπησε. 17 Καὶ] O A deest. ὠτίον] A C οὖς. θύραν] O A θύραν ἐπὶ τὸν σταθμόν. ὡσαύτως ποιήσεις] O C ποιήσεις ὡσαύτως. 18 ἔσται] C ἔστω. O ἔσται σοι. εὐλογήσει] C εὐλόγησε. 19 πρωτότοκον] O πρωτότοκον ἀρσενικόν. ἐργᾷ] C ἐργάσῃ. τὰ πρωτότοκα. O A C τὸ πρωτότοκον. 20 κυρίου] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ἐξ ἐνιαυτοῦ] O κατ' ἐνιαυτόν. 21 χωλὸν, ἢ τυφλὸν] O desunt. μῶμον πονηρὸν] C A ἢ πᾶς μῶμος πονηρός. & C post ἢ addit καί. O πονηρός. 22 ἔδεται] O A C φάγεται. 23 αἷμα] C αἷμα αὐτοῦ. φάγεσθε] A C φαγῇ. ἐκχεεῖς] O ἐκχεεῖτε.

CAP. XVI.

1 φύλαξαι] C φύλαξον. ποιήσεις] A deest. ἐξῆλθες] C ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου. ἐξ Αἰγύπτου] A ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 2 αὐτὸν] O deest. ἐκεῖ] A ἐκεῖ ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖ. 3 ἐξ Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου νυκτός. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] O desunt. 4 πᾶσι] O deest, ἐὰν] A deest. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ] O desunt. 6 ἐκεῖ θύσεις] O A ἐκεῖ. ἐκεῖ θύσεις. ἐξ] C ἐκ γῆς. 7 ἐλάσῃ] O A C ἀπελάσῃ. 9 ἑβδομάδας] O A C ἑβδομάδας ὁλοκλήρους. ἐξαριθμῆσαι] C ἐξαριθμεῖσθαι. 10 καθὼς ἡ χείρ σου ἰσχύει] O C καθ' ὅτι ἰσχύει ἡ χείρ σου. δῷ] O A C δῷ σοι καθότι ηὐλόγησέ σε. 11 ἐναντίον] O A C ἔναντι. ὁ παῖς] A ϗ ὁ παῖς. Λευίτης] A O C Λευίτης, ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου. οὖσα ἐν ὑμῖν] O A C ἐν ὑμῖν. αὐτὸν] O deest. 12 ἐγένου] O A C ἦσθα. φυλάξῃ A φυλάξεις. 13 ἐκ] O ἀπό. 14 ἐν τῇ] A ἐπὶ τῇ. ὅτι] O deest. 15 αὐτῷ] C αὐτόν. A αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. O deest. 16 σοῦ prius] C deest. ἐναντίον] O A ἔναντι. αὐτὸν] O C deest. κύριος] O A κύριος ὁ θεός σου. 18 ποιήσεις] O A C καταστήσεις. ἐν τῶν] O A C ἐν πάσαις τῶν. 19 κρίσιν, οὐδὲ] C κρίσιν δικαίαν, οὐκ. O κρίσιν, οὐκ. δῶρον] A C δῶρα. ἀποτυφλοῖ] O A C ἐκτυφλοῖ. 21 τοῦ θεοῦ] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ. Huic capiti Ald. addit verſum priorem capitis ſequentis. οὐ ποιήσεις σεαυτῷ] O deſunt.

CAP. XVII.

1 θύσεις] A προσοίσεις. ἐν αὐτῷ] O αὐτῷ. 2 ἐν μιᾷ] O A C ἐν σοὶ, ἐν μιᾷ. ὃς] O A C ὅστις. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 3 ἐλθόντες] A C ἀπελθόντες. τῷ] O ἢ τῷ. ἢ τῇ σελήνῃ] A deſunt. προσέταξέ σοι] A προσέταξά σοι. O C προσέταξα. 4 ἐκζητήσῃς] C ϗ ἀκούσεις, ϗ ζητήσεις. ἰδοὺ] O εἰ. ἀληθῶς] A ἀληθές. γεγένηται τὸ βδέλυγμα] O deſunt. 5 ἐκείνην] A ἐκείνην οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην. ἐν] O deeſt, 6 ἐπὶ τρισὶ μάρτυσι] O A ἐπὶ τρισίν. C τρισὶ μάρτυσι. 7 τοῦ λαοῦ] A C παντὸς τοῦ λαοῦ. ἐσχάτων] A C ἐσχάτῳ. ἐξαρεῖς τὸν] A ἐξαρεῖτε τόν. C ἐξαρεῖτε τό. αὐτῶν] O deeſt. 8 ἀπὸ σοῦ ῥῆμα] C ῥῆμα ἀπὸ σοῦ. ὑμῶν] A C σοῦ. ἐκεῖ] O A C ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. 9 ϗ πρὸς] O ἢ πρός. 10 πρᾶγμα] A C ῥῆμα. O πᾶν πρᾶγμα. σοὶ] A σοὶ οἱ. θεός σου] O θεός σου , ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. φυλάξῃ ποιῆσαι] C A O φυλάξῃ (Ox. & Comp. φυλάξεις) σφόδρα ποιῆσαι κατά. 11 ἂν εἴπωσι] C εἴπωσι ἄν. ποιήσεις] O deeſt. ὃ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι] O deſunt. οὐδὲ] O ἤ. 12 ᾖ] A C γένηται. ἐξαρεῖς τὸ] C ἐξαρεῖτε τό. 14 δίδωσί σοι] O A C δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. ἐπ' αὐτὴν] O A C ἐπ' αὐτῆς. 15 σεαυτὸν] O σέ. θεὸς] O A C θεός σου. αὐτὸν] O deeſt. ἄνθρωπον] A ἄρχοντα ἄνθρωπον. 16 Διότι] A C πλήν. οὐδὲ μὴ] A οὐδ', οὐ μή. ὅπως μὴ πληθύνῃ αὐτῷ ἵππον] O deſunt. ἀποστρέψῃ] C ἀποστρέψει. ὅπως μὴ] C ὅπως. εἶπεν] A C εἶπεν ὑμῖν. 17 ἵνα] O οὐδέ. 18 ὅταν] A ἔσται ὅταν. C ἔσται ὅτ' ἄν. ἐπὶ τῆς] A C ἐπὶ τοῦ δίφρου τῆς. 19 θεόν σου, ϗ] A C θεὸν αὐτοῦ. ποιεῖν] A ποιεῖν αὐτά. 20 μακροχρονίσῃ] O A C μακροχρόνιος ᾖ. υἱοὶ αὐτοῦ] A υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XVIII.

1 ὅλῃ φυλῇ Λευὶ] A C ὅλη φυλή. O deſunt. μετὰ] O ἐν. 2 αὐτοῖς ··· αὐτῶν] A C αὐτῷ ··· αὐτοῦ. O αὐτοῖς ··· αὐτοῦ. καθότι] A καθά. 3 τὰ θύματα] A C τὰς θυσίας. τὸν βραχίονα τῷ ἱερεῖ] C τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα. 5 κύριος] O A C κύριος ὁ θεός σου. ἔναντι] C ἐναντίον. θεοῦ] O A C θεοῦ σου. ϗ εὐλογεῖν] C deſunt. αὐτοῦ, αὐτὸς] A κυρίου αὐτός. ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] A C πάσας τὰς ἡμέρας. O habet utrumque. 6 πόλεων] O A C πόλεων ὑμῶν. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] O A αὐτοῦ ἡ ψυχή. ἐκλέξηται] A C ἐκλέξηται κύριος. 7 Λειτουργήσει] C Καὶ λειτουργήσει. τῷ] O ἐπὶ τῷ. ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου] O A C ἔναντι κυρίου. 8 Μερίδα] O Μερίδα δέ. πράσεως] C πράσεως αὐτοῦ. O deeſt. 9 μαθήσῃ] O μάθῃς. 10 ϗ τὴν] A C ἢ τήν. μαντείαν] A C μαντείαν, καί. 11 ἐπαείδων] A C ἐπᾴδων. ἐπερωτῶν] A ϗ ἐπερωτῶν. 12 κύριος] A C κύριος ὁ σου. 13 ἐναντίον] O A ἔναντι. 14 κληδόνων] A C κληδονισμῶν. σοι] O A C σοὶ δέ. 16 σοῦ, ϗ] A ὑμῶν, καί. O C ἡμῶν, καί. τὸ μέγα] O C τὸ μέγα τοῦτο. οὐδὲ] O ἵνα. 17 ἐλάλησαν] O πρὸς σὲ] O A C deſunt. 18 τὰ ῥήματα] O A C τὸ ῥῆμά μου. ὅτι] O καθ' ὅ. ἐντείλωμαι] O C ἐντέλλωμαι. 19 ἄνθρωπος] A πος ἐκεῖνος. ἀκούσῃ] A C ἀκούσῃ τῶν λόγων αὐτοῦ. τὸν προφήτην ἐκεῖνον O deſunt. ἐκεῖνος] A C deeſt. 20 ῥῆμα] C ponit ante ἐπὶ τῷ. ἔταξα] A C προσέταξα αὐτῷ. ὃς ἂν] A ὅσα ἄν. ἐν] O A C ἐπ. φήτης] O ἄνθρωπος. 21 εἴπῃς] C λέγῃς. ῥῆμα] O ῥῆμα τοῦτο. κεῖνος τῷ] O A C ἐπὶ τῷ. γένηται] O A C γένηται τὸ ῥῆμα. O μὴ δέ. ὃ] C deeſt. ἐκεῖνος] C deeſt. ἀφέξεσθε] O ἀνθέξεσθε. A C ἀπ' αὐτοῦ.

CAP. XIX.

1 ἃ ὁ θεὸς] O ὧν κύριος ὁ θεός σου. ὁ θεὸς] A C ὁ θεός O A C γῆν αὐτῶν. κατακληρονομήσητε] A C κατακληρονομήσῃς. τε] A C κατοικήσῃς. 2 ἧς] A ἥν. 3 σοὶ] A σύ. ἐκεῖ καταφυγὴ] C φυγὴ ἐκεῖ. 4 πρόσταγμα] O πρᾶγμα. αὐτοῦ] O deeſt. οὐκ εἰδὼς] A C σίως. χθὲς, ϗ] O χθὲς, οὐδέ. τρίτης] O A C πρὸ τῆς τρίτης. 5 πλησίον πλησίον αὐτοῦ. συναγαγεῖν] O συνάγειν. ἐκκρουσθῇ] O κρουσθῇ. ἐκπεσὸν σόν. 6 καρδία] A C καρδία αὐτοῦ. ψυχὴν] O A C ψυχήν, ϗ οὐδὲ πρὸ] A C ϗ πρό. O deſunt. 7 σοὶ] O deeſt. 8 ἐμπλατύνῃ πλατύνει. δῷ] O A δώῃ. κύριος] O deeſt. εἶπε] C εἶπε κύριος. 9 σῃς] O A C εἰσακούσῃς. πάσας] O deeſt. ἃς] A ὅσας. προσθήσεις] ϗ προσθήσεις. 10 ἐν τῇ γῇ, ᾗ] O A ἐν τῇ γῇ σου, ἥν. C ἐπὶ ἥν. 11 ἐν σοὶ] O C deſunt. πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. ἐνεδρεύων ἐνεδρεύων. αὐτοῦ ψυχὴν] O αὐτόν. 12 Καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως C deſunt. τῶν ἀγχιστευόντων] C τῷ ἀγχιστεύοντι. O τοῦ ἀγχιστεύοντος. ματος] O τὸ αἷμα. 13 ϗ εὖ σοι ἔσται] A ἵνα εὖ σοι γένηται. ἀλλότριον. 14 πλησίον] A C πλησίον σου. ἣ] A C σοῦ, ἥν. σαν] C κατεκληρονόμησας. κλήρῳ] A κληρονομῆσαι αὐτήν. 15 κατὰ] ϗ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα] O deſunt. ἐὰν] O deeſt. μαρτύρων, ϗ ἐπὶ O ἤ. στήσεται] O A C σταθήσεται. 16 καταστῇ] O ἐπιστῇ. 18 ἄδικα, A ἀδικίᾳ ἀντέστη. 19 ποιήσετε] A ποιήσεται. ποιῆσαι] O deeſt. ἐξαρεῖτε. 20 ποιῆσαι] O A C ποιεῖν. κατὰ] O deeſt. 21 ἐπὶ] O usque ad finem verſus] O deſunt. ποδὸς] A C ποδὸς, καθ' (Comp. τις non habet) δῷ μῶμον τῷ πλησίον, οὕτω δώσετε αὐτῷ.

CAP. XX.

3 πορεύεσθε] A εἰσπορεύεσθε. O C προσπορεύεσθε. εἰς τὸν πόλεμον] O μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ θραύεσθε. C μὴ φοβῆσθε, μηδὲ θροεῖσθε. ἐκκλίνετε] C νητε. 4 συνεκπολεμῆσαι] A C συνεκπολεμήσει. διασῶσαι] O A ϗ 5 ἐνεκαίνισεν] C ἐνεγκαίνισεν. 6 ἀποστραφήτω] A ἐπιστραφήτω· & v. 5. & αὐτοῦ] A αὐτῆς. 7 τίς ὁ ἄνθρωπος] O deſunt. 8 ἡ αὐτοῦ] A ἡ καρδία C ϗ τὴν ἑαυτοῦ. 10 αὐτοὺς prius] O A C αὐτήν. ἐκκαλέσαι] A C καλέσῃ. 11 Ἐὰν] C Καὶ ἔσται ἐάν. ἐν αὐτῇ] A ἐν τῇ πόλει. O τῇ πόλει. σοῦ] O deeſt. 12 ποιῶσι] A C ποιήσωσι. πόλεμον] C καί. 13 Ἕως ἂν παραδῷ] O A C Καὶ παραδώσει. σοὶ] O deeſt. O A C ἀπὸ σοῦ. οὐχὶ ἐκ] O A αἳ οὐχὶ ἀπό. C ϗ οὐχὶ ἀπό. A ἐθνῶν τούτων, οὐδὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων. C ἐθνῶν τούτων. Ἰδοὺ δὲ πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. κληρονομεῖν] C κληρονομῆσαι. αὐτῶν] O ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι αὐτῶν. 16 πᾶν] O A ἀπ' αὐτῶν πᾶν. 17 ἢ ἀναθέματι] O A C deſunt. ἀναθεματιεῖτε] O ἀναθεματιεῖς. ϗ Ἰεβουσαῖον] O 18 ποιεῖν ὑμᾶς] C ὑμᾶς ποιεῖν. ἐναντίον] O C ἔναντι. 19 Ἐὰν δὲ] δὲ μή. μίαν] O A C deeſt. πλείους] A πλείονας. ἐξολοθρεύσῃς] C θρεύσῃ. ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. O C ἀλλ'. ἐκκόψεις] C ἐκκόψῃς. δρυμῷ. 20 ξύλον] O ξύλον ἐν τῷ ἀγρῷ. ὀλοθρεύσεις] A C σεις.

CAP. XXI.

1 ἣ] A C ἥν. πατάξαντα] C πατάξαντα αὐτόν. 4 τῆς πόλεως ἐκείνης deſunt. 5 ἐπέλεξεν] A ἐξελέξατο. C ἐπεξελέξατο. ὁ θεὸς] O A C σου. 6 νενευροκοπημένης] C νευροκοπηθείσης. 8 οὓς] ἐλυτρώσω uſque ad O deſunt. κύριε] A ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε. C κύριε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ήσῃς] A C ποιήσητε. 10 ἐξελθὼν] O A C ἐξέλθῃς. παραδῷ σοι] παραδῷ αὐτούς. 11 ἐνθυμηθῇς] C ἐπιθυμήσῃς. 12 εἰσάξῃς] C εἰσάξεις σεις] A ξυρήσῃς. περιονυχιεῖς] A περιονυχίσῃς. αὐτὴν] O deeſt. A περιέλῃς. ἀπ' αὐτῆς] O A C αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς. πατέρα ··· μητέρα τέρα αὐτῆς ··· μητέρα αὐτῆς. 14 θέλῃς] A C θελήσῃς. 15 ϗ μία σουμένη] O deſunt. ἡ ἠγαπημένη, ϗ ἡ μισουμένη] O deſunt. τῆς μισουμένης τῇ μισουμένῃ. 16 ᾗ ἂν ἡμέρᾳ] O τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἄν. κατακληρονομῇ] O κατακληροδοτῇ. τῷ υἱῷ] A C τὸν υἱόν. 17 ἀρχὴ τέκνων] C τρὸς ··· μητρὸς] A πατρὸς αὐτοῦ ··· μητρὸς αὐτοῦ. C πατρὸς ··· μητρὸς ακούῃ] C εἰσακούσῃ. 19 συλλαβόντες] C λαβόντες. ϗ ἐξάξουσιν] A C ἄξουσιν. O ἄξουσιν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. τόπου] A C τόπου αὐτοῦ. O 21 αὐτοῦ] O deeſt. τὸ πονηρὸν] C τὸ πονηρόν. οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες θήσονται] O πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται. 22 ξύλου] A ξύλον. μηθήσεται] A C Οὐκ ἐπικοιμηθήσεται. αὐτὸ] A C αὐτόν. οὐ μὴ] O A C μιάνητε. σοῦ ··· σοὶ] O ἡμῶν ··· ὑμῖν. κλήρῳ] C κληρονομίᾳ.

CAP. XXII.

1 αὐτοῦ] O deeſt. πλανώμενα] C πλανώμενον. ϗ ἀποδώσεις αὐτῷ] O ſunt. C ϗ ἀποδώσεις αὐτά. 2 πρὸς σὲ] O C ponunt ante ὁ ἔνδον] O A C αὐτὰ ἔνδον. αὐτῷ] A C αὐτὰ αὐτῷ. O αὐτῷ αὐτά. A ἀρήσεις αὐτά. C ἄρῃς αὐτά. ὑπεριδεῖν] O A ὑπεριδεῖν αὐτά. A ὑπερόψει. πεπτωκότας] A C πεπτωκότα. αὐτοὺς] A C αὐτά. 6 νοσσιάν. ὀρνέων] O ὀρνέου. θάλπῃ] C θάλπει. 7 πολυήμερος χρόνιος ᾖ. γένῃ] A C ἔσῃ. 8 Ἐὰν] O A Ἐὰν δέ. ϗ ποιήσεις] A αὐτοῦ] A αὐτῆς. 9 διάφορον] O δίφορον. 11 κίβδηλον] A κίβδηλα. A λινοῦν. 13 Ἐὰν δέ τις λάβῃ] A Ἐὰν λάβῃ τις. 14 τὰ παρθένια] A νίαν. 15 ἐξοίσουσι] O ϗ ἐξοίσουσι. πυλὰς πρὸς] O 16 [illegible]] A αὐτός. C αὐτός. Νυῶ—. O νυῶ αὐτός. 17 παρθενίαν, καί. ἐναντίον] C ἔναντι. πόλεως] A πόλεως ἐκείνης. 19 χρόνον] O πάντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 21 τοῦ οἴκου] O deſunt. A λίθοις οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς. C οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς

οἱ ἄνδρες τ̃ πόλεως. ἐξαρεῖς τ̃] A ἐξαρεῖς τό. C ἐξαρεῖτε τό· & 22. & 24. 22] Hic versus deest in Ox. 23 παῖς] O deest. 24 αὐ-] O ἐκείνης. ἐν λίθοις] O ἀμφότεροι ἐν λίθοις. τὴν νεᾶνιν] O ἡ νεᾶνις. τὴν μεμνηστευμένην] O γυναῖκα τοῦ πλησίον. τ̃ κοιμώμενον] O A C τ̃ κοιμώμενον. μόνον] O deest. 26 Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστι] O A C ποιήσετε οὐδέν· οὐκ ἔστι τῇ νεάνιδι. ὡς] O A ὅτι ὡς. πλησίον] A C πλησίον αὐτοῦ. 27 οὐκ ἦν ὁ βοηθήσων] A C ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν. O ὁ βοηθήσων αὐτῇ οὐκ ἦν. 28 βιασάμενος] A C βιασάμενος αὐτήν. 29 πεντήκοντα] 30 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] O τοῦ πλησίον πατρός. ϗ] O deest. ἀποκαλύψει] A C ἀνακαλύψει.

CAP. XXIII.

] O A C καί. 2 Hic versus deest in Ox. κυρίου] C κυρίου ἕως γενεᾶς. 4 ἄρτων] O ἄρτου. καταράσασθαι] O A καταράσασθαι. C καταράσασθαι. τοῦ] C τόν. 5 εὐλογίαν] A C εὐλογίας. ὅτι] A αὐτοῦ] O αὐτῶν. 9 ἐπὶ] O πόλεμον ἐπί. ῥήματος πονηροῦ] C πονηροῦ. 10 ἔσται] A C ἐστι. 13 διακαθιζάνης] O καθιζάνης. ἀσχημο-] O A C ἀσχημοσύνην σου ἐν αὐτῷ. 14 παραδοῦναι] O παραδοῦναί A εἰς τὰς χεῖράς σου πρό. ὀφθήσεται] O ἀφεθήσεται. 15 προσ-] O προστεθήσεται. 16 κατοικήσει] O κατοικηθήσεται. ὑμῖν κατοική- A ὑμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ. C ὑμῖν ἐν παντὶ τόπῳ. O παντὶ 18 Οὐκ ἔσται τελεσφόρος usque ad υἱῶν Ἰσραήλ] desunt in Comp.] A τελισκόμενος πρὸς πᾶσαν εὐχήν. εὐχὴν] O εὐχήν σου. O deest. 19 τόκον ἀργυρίου] O ponit ante τῷ. ἐκδανείσῃς] O τῷ ἀδελφῷ σου. 20 τῷ] A C τῷ. 21 θεῷ] O deest. χρο- O χρονίσεις. 22 ἐν σοὶ] A C σοί. Totus hic versus deest in Ox.] O deest. κυρίῳ] O deest. θεῷ] A C θεῷ σου. Huic capiti Comp. duos priores versus capitis sequentis. ἐλάλησας] O ἐὰν λαλήσῃς.

CAP. XXIV.

συνάξεις] O συνάξῃς. ἐπ'] A C ἐπὶ τόν. 24 ὅσον] ὅσον ἄν.] A οὐ μὴ ἐμβάλῃς. C οὐκ ἐμβαλεῖς. 1 ἐναντίον] A O ἐνώ-] A C εὕρηκεν. ἐκ τῆς οἰκίας] O ἐκ τοῦ οἴκου. 3 δώσει] A αὐτῇ. C δώσῃ αὐτῇ. ἐξαποστελεῖ] C ἐξαποστελῇ. ϗ ἀποθάνῃ] O A ἀποθάνῃ. C ἢ ϗ ἀποθάνῃ. ἀνὴρ] A C ἀνὴρ αὐτῆς. ὃς ἔλαβεν αὐτὴν γυναῖκα] O desunt. 4 ἑαυτῷ] O deest. ἐναντίον] O A C ἐν- θεός σου δίδωσί σοι] A C O θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. ἐν τῇ] O ϗ ἐν τῇ. εὑρεθῇ] O εὑρεθῆναι. 7 ψυχὴν] A ψυχὴν αὐτοῦ.] C ϗ ἀποθανεῖται. κλέπτης] O κλέψας. ἐξαρεῖς τὸν] A τό. C ἐξαρεῖς τό. 8 φυλάξῃ] A καὶ φυλάξῃ. O καὶ φυλάξεις.] O deest. 9 Μνήσθητι] C Μνήσθητε. ἐν τῇ ὁδῷ] O desunt. ἐκ-] O ἐξερχομένων. 10 Ἐὰν] A C Ἐὰν δέ. ὁτιοῦν] A ὁτιοῦν τι. deest, ut & ὀφείλημα. αὐτοῦ posterius] O A C deest. 11 ἔξω] O deest. Ἀποδόσει] O Ἀπόδος. ἀποδώσεις] A C ἀποδώσεις αὐτῷ. πρὸς] O A C ἔσται σοι] A C σοὶ ἔσται. ἐναντίον] O ἔναντι. 14 ἀποδικήσεις] C ἀποστερήσεις. 15 αὐτοῦ] A αὐτῷ. O αὐτῷ, & ponit ante τόν. ἐν αὐ-] A ἐπ' αὐτῷ. καταβοήσεται] A C O οὐ καταβοήσεται. 16 ἐν] A C deest. 17 οὐκ posterius] O A ϗ οὐκ. 18 Αἰγύπτῳ] C Αἰγύπτου. & 21 & 22. 19 δὲ] A deest. ἀμητὸν] A ἀμητόν σου. C τὸν ἀμητόν ἐν τῷ ἀγρῷ σου posterius] C deest. ἀναστραφήσῃ] A C ἐπαναστραφή- αὐτό· τῷ] O A C αὐτό· τῷ πτωχῷ ϗ τῷ. πᾶσι τοῖς ἔργοις] O C ἔργῳ. 20 ἐλαιολογήσῃς] A C ἐλαιολογήσῃς. Hunc versum Ox. po- post versum 22. ἐπαναστρέψεις] C ἐπαναστρέψῃ. τῷ ὀρφανῷ] O τῷ & ponit ante προσηλύτῳ. 21 ἐπανατρυγήσῃς αὐτὸν] A C ἐπανα- τρυγήσῃς. τῷ προσηλύτῳ, ϗ τῷ ὀρφανῷ] O τῷ ὀρφανῷ, ϗ τῷ πτωχῷ, ϗ προσηλύτῳ. 22 ποιεῖν] O deest.

CAP. XXV.

1 ἀνθρώπων] O ἀνθρώπου, ϗ ἀνθρώπου. τοῦ ἀσεβοῦς] O τὸν ἀσεβῆ.] O ἀσεβής. καθιεῖς] A C ϗ καθιεῖς. ἔναντι] O ἐναντίον.] O A C deest. τεσσαράκοντα] C ponit post αὐτόν. οὐ] A ϗ οὐ.] A C προσθῶσι. O προσθήσωσι. μαστιγῶσαι] A C μαστιγῶσαι αὐτόν. deest. πληγὰς] C πληγάς, πληγάς. 4 φιμώσεις] C φιμώσῃς. 5 αὐ-] O deest. 6 ἐὰν τέκῃ] A ἐὰν τεχθῇ. C ἂν τεχθῇ. ἐκ] O ἐπί. τὴν φυλὴν] O desunt. τοῦ ἀδελφοῦ] O desunt. οὐκ ἠθέλησε ad finem versus] O desunt. 8 αὐτοῦ] A C ἐκείνης. 9 αὐτοῦ prius] A C αὐτοῦ αὐτόν· ἐμπτύσεται] O ἐμπτύσει. κατὰ] O A C εἰς τό. ἐν Ἰσραὴλ] A C desunt. 11 ἄνθρωποι] A C δύο ἄνθρωποι. χεῖρα] A C χεῖρα 12 χεῖρα] O A C χεῖρα αὐτῆς. ἐπ'] O ἐν. 13 ϗ στάθμιον] O desunt. ἢ] O καί. 14 ϗ] C ἤ. μέγα, ἢ μικρὸν] O desunt. ἢ] A C καί. 15 ϗ μέτρον ἀληθινὸν ϗ δίκαιον ἔσται σοι] O desunt. ἐπὶ τῆς] O ἔσται ἐπὶ τῆς. ἧς] O ἥν. 16 ταῦτα, πᾶς] O C ταῦτα, ϗ 17 ἐκπορευομένου σου] O ἐκπορευομένων ὑμῶν. ἐκ γῆς] O A C ἐξ. τὴν ὁδὸν] C τὴν ὁδόν σου. 19 κύκλῳ σου] A κύκλῳ. ἣ] C ἣν. κύριος ὁ θεός σου] C desunt. κληρονομῆσαι] A ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτήν. C ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι. O ἐν κλήρῳ.

CAP. XXVI.

] O ὅτ' ἄν. κληρονομῆσαι, ϗ κατακληρονομήσῃς] A C ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι. O pro κληρονομῆσαι habet ἐν κλήρῳ. κατοικήσῃς] A C κατοικήσῃ. αὐτὴν] O A C αὐτῆς. 2 τῆς ἀπαρχῆς] O] A C σοὶ ἐν κλήρῳ. 3 ἔλευσῃ] C εἰσελεύσῃ. ἔσται] A C θεῷ μου] A C θεῷ σου. κύριος] C κύριος ὁ θεός. ἡμῶν] A ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου] O ἔναντι. 5 ἀποκειθεὶς ἐρεῖ] O A C ἀποκριθεὶς καὶ ἐρεῖς. ἀπέβαλεν] C ἀπέλιπεν. πολὺ] A πολύ, ϗ μέγα.] O A C τῶν πατέρων ἡμῶν. εἶδε] O C ἴδε. 8 αὐτὸς] O αὐτοῦ τῇ] O A C desunt. ϗ ἐν] A ἐν. βραχίονι] A ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ τῷ. C ἐν βραχίονι. ἐν postremum] C deest. 10 γεννη- O πρωτογεννημάτων. γῆν ῥέουσαν] O γῆς ῥεούσης. γῆν ῥέουσαν γάλα, C desunt. 11 ἔναντι] O ἐκεῖ ἔναντι. ἔδωκέ σοι] C ponit post] A C τῇ οἰκίᾳ. O ἡ κατοικία. ὁ ἐν] C ὃς ἐν. 12 σου, O A C τῆς γῆς σου, ἐν. ἐμφραγήσονται] O A C ἐμπλησθήσονται. O deest. 14 ὑπήκουσα] C ἐπήκουσα. κυρίου] A κυρίου μου. θεοῦ ἡμῶν] 15 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] O desunt. 16 πάντα] O deest. δικαιώματα] O A C δικαιώματα ταῦτα. 17 πάσαις] O A C deest. ϗ τὰ κρίματα] ϗ τὰς ἐντολὰς, ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ. O αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ. ὑπακούειν] O ἐπακούειν. 18 εἶπε] A C εἶπέ σοι. φυλάττειν τὰς] A φυλάττειν πάσας τάς. C φυλάσσειν πάσας τάς. O φυλάσσειν σε πάσας τάς. 19 ὡς] O A ὅς. εἶναι] O ϗ εἶναι.

CAP. XXVII.

1 λέγων] O λέγοντες. φυλάσσεσθε] O φυλάσσεσθε ποιεῖν. ταύτας] C deest. 2 σοῦ.] O deest. σοὶ] A σοὶ ἐν κλήρῳ. λίθους] O δύο λίθους. 3 τούτων] O A C deest. εἰσέλθητε] A C εἰσέλθῃς. τῶν πατέρων prius] A C deest.. 4 σοὶ] O A C ὑμῖν. & O σήμερον non habet. 5 ἐκεῖ] O deest. αὐτὸ] O A C αὐτούς. 6 κυρίῳ τῷ θεῷ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. αὐτὸ] A αὐτοῦ. C αὐτῷ. ϗ ἀνοίσεις ad finem versus] O desunt. 7 ἐκεῖ] A ponit post ἐμπλησθήσῃ. C post φαγῇ. σωτηρίου] C σωτηρίου κυρίῳ. ἐμ- πλησθήσῃ] O ἐμπλησθήσῃ ἐκεῖ. 8 λίθων] A λίθων τούτων. 10 ὅσα] A O C ἅ. 11 τῷ λαῷ] O desunt. 13 Νεφθαλί] A Νεφθαλείμ. O C Νεφθαλίμ. 14 ἐροῦσιν οἱ Λευῖται] O C οἱ Λευῖται, ἐροῦσιν. 15 τεχνιτῶν] O A C τεχνίτου. θήσει αὐτὸ] A θήσει αὐτά. C θήσει αὐτό. ἀποκριθεὶς] O ἀποκριθέντες. ἐροῦσι] A C ἐρεῖ. 16 αὐτοῦ posterius] O deest. 20 ὁ κοιμώμενος] O πᾶς ὁ κοιμώμενος. & ver. 22. ver. 21. συγκάλυμμα] O ἀσχημοσύνην. 22 ἢ] A αὐτοῦ, ἢ ἐκ. C ἢ ἐκ. O ponit hunc versum ante versum 21. 23 νύμφης] O A C πενθερᾶς. ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ τ̃ usque ad finem versus] In Ald. desunt. τ̃ γυναικὸς] O τοῦ πατρός. Deinde eandem maledictionem repetit, & pro τοῦ πατρὸς habet μητρός. 24 πλησίον] O πλησίον αὐτοῦ· & hunc versum ponit post versum sequentem. 26 ὃς] O A C ὅστις. ἐμμενεῖ ἐν] A ἐμμένει. C ἐμμενεῖ ἐν. ποιῆσαι] A C τοῦ ποιῆσαι. ἐροῦσι] A ἐρεῖ.

CAP. XXVIII.

Καὶ ἔσται] C desunt. O A Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τ̃ Ἰορδάνην εἰς τ̃ γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν. ἐὰν ἀκοῇ usque ad θεοῦ σου] O desunt. ἀκούσῃς] A ἀκούσητε. C εἰσακούσητε. θεοῦ σου] A C θεοῦ ὑμῶν. φυλάσσειν, ϗ] O φυλάξασθαι. ταύτας] O A C αὐτοῦ. ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη] O A C πάντων τῶν ἐθνῶν. 2 ἀκοῇ] O deest. ἀκούσῃς] A C εἰσακούσῃ. 4 ἔκγονα] A ἔγγονα. C ἔργα. ϗ τὰ βουκόλια. C τὰ βουκόλια. 6 εὐλογημένος σὺ ἐν posterius] O desunt. 7 Παραδῷ] A Παραδῷ σοι. C Παραδώσει. ἀπὸ] O πρό. 8 ἐπὶ πάντα] O A C ἐν πᾶσι. ἐπὶ τ̃ γῆς] C ϗ εὐλογήσει σε ἐπὶ τ̃ γῆς. 9 κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. ἅγιον] O πλεῖστον, ϗ ἅγιον. ἀκούσῃς] O A C εἰσακούσῃς. τ̃ φωνῆς] O desunt. πάσαις] O A C deest. 11 ἐν τοῖς] A C ἐπὶ τοῖς. ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν … γεννήμασι τ̃ γῆς] O invertit. γῆς σου ἧς] O C γῆς, ἧς. 12 καιροῦ] A C καιροῦ αὐτοῦ. 13 ἔσῃ posterius] O deest. ἀκούσῃς τ̃ φωνῆς] A C εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν. O ἀκούσῃς τῶν ἐντολῶν. ὅσα] C ὅσας. φυλάσσειν] A C φυλάσσειν, ϗ ποιεῖν. O φυλάσσεσθαι ποιεῖν. 14 πασῶν τῶν ἐντολῶν] O A C πάντων τ̃ λόγων. οὐδὲ] O A C ἤ. 15 εἰσακούσῃς] O ἀκούσητε. σου] O deest. φυλάσσεσθαι] O A C φυλάσσειν ϗ ποιεῖν. πάσας] O deest. αὐτοῦ, ὅσας] O ἅς. καταλήψονται] O εὑρήσουσι. 18] pro versu 18 & 19 Ox. habet tantum ϗ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σοι. 20 Ἀποστεῖλαι] O A C Ἐξαποστεῖλαι. ἐπὶ σὲ] O A C σοί. ἐπιβάλῃς] C ἐπιβάλλεις. χεῖρά σου] O A χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιήσῃς. C χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιῇς. διότι] O ὅτι. με] O αὐτόν. 21 ἣν] A C ἣν σύ. 22 ἐν] O A C deest. ἐρεθισμῷ] O A C ἐρεθισμῷ, ϗ φόνῳ. ὤχρᾳ] A ὠχρίᾳ. 23 σοὶ] A deest. 24 ὁ θεός σου] O A C desunt. ἕως] O A C ἐπὶ σέ, ἕως. ἐν τάχει] O A C desunt. 25 ἐπικοπὴν] O θραυμένον. ἐχθρῶν] O A C ἐχθρῶν σου. διασπορᾷ] O A C ἐν διασπορᾷ. 26 ἐκφοβῶν] O A C ἀποσοβῶν. 27 ἕλκει] O A C ἐν ἕλκει. Αἰγυπτίῳ] C Αἰγυπτίων. εἰς τ̃ ἕδραν] O ἐν τ̃ ἕδραις. 29 ὡσεὶ] O ὥς. τις] O A C deest. τὰς ὁδοὺς] O τότε τὰς ὁδούς. ἔσται] A C ἔσται σοι. O ἐστίν σοι. 30 οὐκ οἰκήσεις] A οὐ κατοικήσεις. C ἕτερος οἰκήσει. ἐν] O ἐπ'. μὴ] O deest. 31 ἐναντίον] A ἀνώπιον. ἐξ] O ἀπ'. 32 βλέψονται] O A C ὄψονται. αὐτὰ] O A αὐτά, καί. C αὐτούς, καί. 33 πάσας] A ἐπὶ πάσας. 34 βλέψῃ] O ὄψῃ. 36 ἐπ'] O εἰς. 37 ἀπαγάγῃ] C ἀπαγάγοι. εἰσοίσεις] O συνάξεις. 40 σοὶ] O C deest. 41 γεννήσεις] C γεννήσῃς. ἔσονται] O ἔσονταί σοι. 42 ξύλινα] O C ξύλα. 43 ἄνω] O A C ἐπὶ σὲ ἄνω. 44 δανειεῖ … δανειεῖς] A δανείσει … δανείσεις. κεφαλὴ] A C εἰς κεφαλήν. οὐρὰ] A C εἰς οὐράν. 45 φυλάξαι] A C τοῦ φυλάσσεσθαι. δικαιώματα] O A C δικαιώματα αὐτοῦ. 46 ἐν τῷ] A C ϗ ἐν τῷ. 47 διανοίᾳ] O A C καρδίᾳ. 48 κατεδέσεις] C κατέδεσαι ἐκεῖ. ἐπιθήσει] C ἐπιθήσει. 49 Ἐπάξει] A Καὶ ἐπάξει. ἐπὶ σὲ κύριος] O C κύριος ἐπὶ σέ. ὡσεὶ] O ὥς. οὗ] A C οὐ. 50 προσώπῳ. C προσώπου. πρεσβύτου] A C πρεσβυτέρου. 51 κτηνῶν] O τέκνων. 52 ἐν τ̃] O A C ἐν πάσαις τ̃. τείχη] A C τείχη σου. ἐν τ̃] A C ἐν πάσαις τ̃. πόλεσί σου] O πόλεσί σου, ἃς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου. καθαιρεθῶσι] O καθαιρεθῇ. θλίψει] O ἐκθλίψει. ἐν τ̃] O ἐν πάσαις τ̃. σοὶ] O A C σοὶ κύριος ὁ θεός σου. & versu 53. 53 ὅσα] A ἅ. C ὅσας. θλίψει σου] A θλίψει. ἧ] O ἐν ᾗ. 54 βασκανεῖ] A βασκανιεῖ. & versu 56. αὐτοῦ … αὐτοῦ] O desunt. αὐτῷ] O deest. 55 αὐτῶν] O deest. ἂν κατέσθῃ] O A ἂν κατεσθίῃ. C καταφάγεται. σου … σου] A σου. C desunt. O αὐτοῦ … σου. 56 τρυφερὰ] A C τρυφερὰ σφόδρα. τρυφερότητα … ἁπαλότητα] O ἁπαλότητα … τρυφερότητα. 57 τέκνον αὐτῆς] O τέκνον. χόριον] O C χόριον. σου, ϗ … σου] A C καί. ἐν τ̃] A ἐν πάσαις τ̃. 58 εἰσακούσῃς] O A C εἰσακούσητε. τὸ θαυμαστὸν] O A ϗ τὸ θαυμαστόν. 60 ἐπιστρέψει] O A C ἐπιστρέψει ἐπὶ σέ. 61 ϗ πᾶσαν τ̃ γεγραμμένην] O desunt. 62 ὅτι] A ὅτε. τῷ πλήθει] A C εἰς πλῆθος. εἰσήκουσας] O A C εἰσηκούσατε. θεοῦ σου] O A C θεοῦ ὑμῶν. 63 εὐφρανθήσεται] O εὐφρανθῇ. ἐφ'] O ἐν. ἐν τάχει] O A C desunt. εἰσπορεύῃ] O A C ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε. 64 ἕως ἄκρου τ̃ γῆς] O desunt. τ̃ γῆς, ϗ] A αὐτῆς, καί. οὓς] A C οἷς. οὐδ' οὐ μὴ] O C οὐδὲ μή. τοῦ ποδὸς] O τῶν ποδῶν. 65 ἑτέραν O A C deest. ἀπειθοῦσαν] O ἀθυμοῦσαν. 67 ἃ] A C οὐ. O deest. 68 κύριος] A κύριος ὁ θεός. ἐν τῇ] C O A ϗ ἐν τῇ. πραθήσῃ] A πραθήσεσθε. O C πραθήσεσθε. ϗ παιδίσκας] A ϗ εἰς παιδίσκας. Huic capiti Ald. addit versum priorem capitis sequentis.

CAP. XXIX.

κύριος] O A C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. Αἰγύπτῳ] O A C Αἰγύπτου. ϗ τοῖς] A C ϗ πᾶσι τοῖς. 3 τοὺς μεγάλους] C desunt. ἑωράκασιν] C εἶδον. ἐκεῖνα] A C ἐκεῖνα, τ̃ χεῖρα τ̃ κραταιάν, ϗ τ̃ βραχίονα τ̃ ὑψηλόν. 4 ὁ θεὸς] O desunt. 5 ἐπαλαιώθη] C ἐπαλαιώθησαν. οὐ κατετρίβη] C οὐκ ἀπετρίβη. 6 σίκερα] C σικέραν. ὅτι] A C ὅτι οὗτος. ἐγὼ] A C deest. O οὗτος ἐστι. & ponit ante κύριος. ἐξῆλθε] O ἦλθε. ἡμῖν] O ὑμῖν. 8 αὐτοὺς, ϗ] A αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, καί. ἔδωκα] C ἐδώκαμεν. 9 ποιεῖν] C deest. ταύτης] A C ποιεῖν αὐτούς. πάντα ὅσα] O ἐν πᾶσιν οἷς ἐάν. ποιήσετε] A ἐποιήσατε. C ποιεῖτε. 10 πάντες σήμερον] C σήμερον πάντες. ἐναντίον] O A C ἔναντι.

11 ἔκγονα] O A C τέκνα. καὶ ἕως] O A C ἕως. 12 Παρεχθεῖν] O C Παρελθεῖν σε. ὑμῶν] O A C σου. 14 ἐγὼ διατίθεμαι] C διατίθεμαι ἐγώ. ταύτην posterius] O deest. 15 ἐναντίον] O A C ἔναντι. μεθ' ὑμῶν ὧδε] C ὧδε μεθ' ὑμῶν. O μεθ' ὑμῶν. 16 πῶς] A C ὡς. 17 αὐτῶν posterius] O deest. ξύλον, καὶ λίθον] O λίθων, καὶ ξύλων. 18 πορευθέντες] A C πορεύεσθαι. ἐν] C deest. 20 θελήσει] C θελήσῃ. εὐιλατεῦσαι] A C εὐιλατεύειν. ἐκκαυθήσεται] C ἐγκαυθήσεται. ὀργὴ] C ὀργῇ. τούτῳ] O A C τοῦ νόμου τούτου. 21 διαθήκης] O διαθήκης ταύτης. 22 γῆς ἐκείνης] O γενεᾶς ἐκείνης. 23 ἅλα] A C ἅλας. αὐτὴν] O A C αὐτῆς. καὶ ὀργῇ] A καὶ ὀργῇ αὐτοῦ. C αὐτοῦ, καὶ ὀργῇ. 24 οὕτω] O deest. 25 ἃ] ἥν. 26 ἑτέροις] O A C ἑτέροις, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς. οὓς] O A C οἷς. ἠπίσταντο] C ἐπιστήσαντο. 27 θυμῷ κύριος] C κύριος θυμῷ. κατάρας] A ἀρὰς τῆς διαθήκης. C ἀράς. 28 ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν] O ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἐκ τῆς γῆς. ὥσπερ νῦν] O desunt. 29 ἡμῶν] O A ὑμῶν. ἡμῖν] O ὑμῖν.

CAP. XXX.

1 ἔλθωσι] A εἰσέλθωσι. ἔδωκα] A C δέδωκα. σοῦ] O deest. κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. 2 εἰσακούσῃ] A C ὑπακούσῃ. O ἐπακούσῃ. 3 ἰάσεται] O ἱλάσεται. κύριος] A C κύριος ὁ θεός σου. 4 ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ] C desunt. & in O τοῦ οὐρανοῦ desunt. κύριος ὁ θεός σου posterius] A C deest. 5 καὶ εἰσάξει σε ὁ θεός σου ἐκεῖθεν] O desunt. εἰσάξει] A συνάξει. ὁ θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ἐκεῖθεν] A C deest. 6 ζῇς] O A ζήσῃς. & addit O post σὺ, καὶ τὸ σπέρμα σου. καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] O desunt. 9 εὐλογήσει] O A C πολυωρήσει. ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν ··· γεννήμασι τῆς γῆς] O invertit. ἐπὶ σοὶ] O A C ἐπὶ σέ. 10 εἰσακούσῃς] C εἰσακούσῃ. φυλάσσεσθαι] O A φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας. καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ] C desunt. τὰς γεγραμμένας] C τὰ γεγραμμένα. 11 ἐστὶν prius] O deest. 12 ἄνω] O A C deest. ἡμῖν prius] A C ἡμῶν. 13 διαπεράσει] A διαπεράσεται. ἡμῖν prius] C deest. λάβῃ] O A C λήψεται. καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτήν, καὶ] A C καὶ ἀκούσαντες αὐτήν. O desunt. 15 ἐὰν εἰσακούσῃς] A C ἐὰν δὲ εἰσακούσητε. σου ἃς] A ὑμῶν ὅσα. C ὑμῶν. Ὅσας. O ἅς. σοὶ] C ὑμῖν. 16 φυλάσσεσθαι] A C φυλάσσειν. καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ] O A καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. eadem Comp. ſed ſine ultimo αὐτοῦ. 18 ἀναγγέλλω] O ἀπαγγελῶ. γένησθε] O γενήσεσθε. τῆς γῆς] A τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. 19 ἔκλεξαι] A C καὶ ἔκλεξαι. σὺ prius] O A C deest.. ζήσῃς] C ζῇς. 20 τὸ κατοικεῖν] A κατοικεῖν. O C κατοικεῖν σε.

CAP. XXXI.

3 οὗτος] O A C αὐτός. 4 ὁ θεός σου] O A C desunt. καθὼς] O καθά. 5 ὑμῖν] A C ἐνώπιον ὑμῶν. καθότι] C καθά. 6 δειλιάσῃς] A C δειλία. σοῦ ὁ] A σοῦ οὗτος ὁ. μεθ' ὑμῶν] O desunt. ἐν ὑμῖν] A C desunt. οὔτε μὴ] A C οὐ μή. O οὐδὲ μή. οὔτε μὴ] A οὐδ' οὐ μή. O C οὐδὲ μή. 7 ἔναντι] O A ἐναντίον. πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου] O πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον. ὑμῶν] O αὐτῶν. αὐτοῖς posterius] A αὐτοῖς αὐτήν. O C αὐτὴν αὐτοῖς. 8 οὐδὲ μὴ] A οὐδ' οὐ μή. σὲ] C ponit poſt ἐγκαταλίπῃ. 9 τὰ ῥήματα] A πάντα τὰ ῥήματα. τούτου] O deeſt. ἔδωκε] C ἔδωκεν αὐτό. τῶν υἱῶν] O υἱοῖς. 11 ἐνώπιον] O ἔναντι. ὑμῶν] O A C σοῦ. κύριος] O C κύριος ὁ θεός σου. ἐναντίον] A ἔναντι. 13 Ἐκκλησιάσας] C ἐκκλησιάσαι. A ἐκκλησιάσατε. ὑμῶν prius] A C σοῦ. O αὐτῶν. ἵνα poſterius] O deeſt. τοῦ νόμου τούτου] O τούτοις. 13 σοῦ] O A C ὑμῶν. ὅσας] C ἅς. 14 εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] O deſunt. παρὰ] A περί. 15 νεφέλῃ] A C στύλῳ νεφέλης. παρὰ prius] O A C ἐπί. καὶ ἔστη ὁ uſque ad finem verſus] O ἐν στύλῳ νεφέλης. παρὰ] C ἐπί. τοῦ μαρτυρίου] A C deſunt. 16 κοιμᾷ] A κοιμᾶσαι. οὗτος ὁ λαὸς] O C ὁ λαὸς οὗτος. οὗτος] O deeſt. εἰσπορεύεται] A C εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτήν. O εἰσπορεύονται ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν. καταλείψουσι] O A C ἐγκαταλείψουσι. 17 εἰς αὐτοὺς] O A C αὐτοῖς. ἔσται] C ἔσονται. αὐτὸν] O deeſt. ἐν ἐμοὶ] A ἐν ὑμῖν. C ἐν ἡμῖν. Εὕρεσαν] O Εὗρον. 18 ἀπέστρεψαν] O A C ἐπέστρεψαν. ἀλλοτρίοις] O ἑτέροις. 19 ἐμβαλεῖτε] O A ἐμβάλλετε. κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα] O A C εἰς μαρτύριον. 20 δοῦναι αὐτοῖς] O deſunt. διαθήκην μου] A C διαθήκην μου ἣν διεθέμην αὐτοῖς. 21 Καὶ ἀντικαταστήσεται] C Καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις, καὶ ἀντικαταστήσεται. πρόσωπον] A C πρόσωπον αὐτῶν. μὴ ἐπιλησθῇ] O ἐπιλησθήσεται. στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος] O σπέρματος. αὐτῶν] O αὐτοῦ. ποιοῦσιν] A ποιήσουσιν. με] O deeſt. 22 τοῖς υἱοῖς] O τοὺς υἱούς. 23 Ἰησοῖ καὶ εἶπεν] O A C Μωϋσῆς Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Sed O non habet αὐτῷ. αὐτοῖς κύριος] O κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν. 25 κυρίου] O κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 26 τοῦ θεοῦ ὑμῶν] O deſunt. 27 ἐν σοὶ] O deſunt. 28 καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν] C deſunt: prior pars etiam in Ox. deeſt. 29 ἔσχατον] A ἐπ' ἐσχάτῳ. ἀνομίᾳ] O ἀνομίαν. ἐκ] O ἀπό. ἔσχατον] O A C ἐπ' ἐσχάτων. τὰ πονηρὰ ἐναντίον] O A C τὸ πονηρὸν ἔναντι. κυρίου] A κυρίου τοῦ θεοῦ. Huic capiti Ald. addit verſum priorem capitis ſequentis.

CAP. XXXII.

30 πάσης ἐκκλησίας] C τῆς ἐκκλησίας πάσης. O πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ. εἰς] O deeſt. 2 ὡσεὶ prius] C ὡς. 4 κρίσεις] C κρίσις. ἀδικία] O A C ἀδικία ἐν αὐτῷ. 5 Ἡμάρτοσαν] O Ἥμαρτον 6 σε prius] A deeſt. ἔτη γενεῶν γενεαῖς] O A C δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν. 10 αὐτὸν] O αὐτούς. O A C deeſt. 11 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ἐπεπόθησε] C ἐπεπότησε. O καὶ οὐκ. 13 ἐθήλασαν] C ἐθήλασε. 14 πυροῦ] O καὶ πυροῦ. A ἔπιον. C ἔπινον. 16 ἐν] C καὶ ἐν. παρεπίκραναν] A C ἐξεπίκραναν. οὓς] C οἷς. 18 ἐπελάθου] A ἀπελάθου. 19 αὐτοῦ] O A C αὐτῶν. ἡμερῶν] O A C deeſt. 21 θεῷ] O θεοῖς. παρώξυναν] O A C πα γιουν. 22 κάτω] O A C κατωτάτου. 23 συμπολεμήσω] O A C συντ 24 συρόντων] O σύροντος. γῆν] O A C τῆς γῆς. 25 ταμιείων] O ταμιείων αὐτῶν. πρεσβύτου] A πρεσβυτέρου. 26 Εἶπα] C Εἶπον. παυσ καταπαύσω. δὴ] C δή. 27 ἵνα poſterius] A C καὶ ἵνα. μὴ εἴπωσιν μὴ δὲ εἴπωσιν. C μὴ εἴπωσαν. ἡμῶν] A ὑμῶν. 28 Ἔθνος] O A C ἔθνος. 29 ταῦτα] O ταῦτα πάντα. 30 ἀπέδοτο] C ἐπέδοτο. 31 οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, οἱ θεοὶ αὐτῶν] A Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν, θεοὶ αὐτῶν. C Οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν. Ὅτι οὐκ] O Οὐ γάρ. 32 ἀμπέλου] C ἄμπελον. αὐτοῖς] C αὐτῶν. 34 ταῦτα] C τα πάντα. 35 ὅταν] A C ἐν καιρῷ ὅταν. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. 36 παραλελυμένους αὐτοὺς] A C αὐτοὺς παραλελυμένους. O παρειμένους αὐτούς. prius] O deeſt. 39 ὃς] A ὅ. 40 τὴν δεξιὰν] O A C τῇ δεξιᾷ. ἀποδώσω] O A C ἀνταποδώσω. 42 αἰχμαλωσίας] O αἰχμαλωσιῶν. O A ἐθνῶν. 43 Εὐφράνθητε οὐρανοὶ uſque ad θεοῦ] O deſunt. Εὐφράνθητε ἔθνη uſque ad ὅτι τὸ excluſive] in Ald. deſunt. αὐτῷ ··· υἱοὶ] O τοὺς ··· ἄγγελοι. ἐχθροῖς] A ἐχθροῖς αὐτοῦ. μισοῦσιν] O A C μισοῦσιν αὐτόν. 44 εἰσῆλθε] C προσῆλθε. Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν. ἐξετέλεσε] O A C συνετέλεσε. λαλῶν] A C λαλῶν τοὺς λόγους τούτους. καρδίᾳ] A C καρδίᾳ ὑμῶν. ἃ] O οὕς. 47 οὗτος] O deeſt. κληρονομῆσαι O A C κληρονομῆσαι αὐτήν. 49 τοῦτο ὄρος Ναβαῦ] A deſunt. O ἐγγύς. Ἰσραὴλ] O A C Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν. προσετέθητι] A προσ σῃ. 51 Ὅτι] O A C Διότι. 52 Ἀπέναντι] A C Ὅτι ἀπέναντι. σῃ] C εἰσελεύσῃ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

CAP. XXXIII.

1 Καὶ] C deeſt. μετ' αὐτοῦ] O deſunt. 3 αὐτοῦ] O αὐτοῦ κύριος. C ἐπί. καὶ] C deeſt. 4 Μωϋσῆς] A Μωϋσῆς, καί. συναγωγαῖς] C συναγωγῆς. 6 καὶ ἔστω] A C καὶ Συμεὼν ἔστω. 7 ἔλθοις ἂν] A C εἰσέλθοι αὐτῷ] A αὐτοί. ἐχθρῶν] A C ἐχθρῶν αὐτοῦ. 9 πατρὶ ··· μητρὶ] A C πατρὶ αὐτοῦ ··· μητρὶ αὐτοῦ. ἐπέγνω] A ἐπέγνων. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω] A deſunt. ἀπέγνω] C οὐκ ἔγνω. 10 ἐν ὀργῇ] C ἐνώπιον. τὸ θυσιαστήριον A C τοῦ θυσιαστηρίου. 11 κάταξον] C πάταξον. ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων A C ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ. 12 κατασκηνώσει πεποιθὼς] C πεποιθὼς κατασκηνώσει. 13 ὡρῶν] A ὀρῶν. 15 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπό. 16 ἐν τῷ. κορυφῆς] C κορυφήν. ἐπὶ] A C ἐν. 18 αὐτοῦ] C σου. 19 ſterius] C deeſt. πλοῦτος ··· θηλάσει σε] C πλοῦτον ··· θηλάσεσθε. καὶ A καὶ ἐμπορεία ἀπὸ ἐθνῶν. C καὶ ἐν πορείᾳ. 22 Δὰν poſterius] O deeſt. πηδήσεται] A C ἐκπηδήσει. 23 Νεφθαλὶ ··· Νεφθαλὶ] A C Νεφθαλείμ. κληρονομήσει] C κληρονομήσεις. 24 εὐλογημένος] O εὐλογητόν. 25 ὡς] A καὶ O ὡς καί. 27 σε] O deeſt. ἀρχὴ] O A ἀρχῆς. 28 πεποιθὼς μόνος] A C μόνος πεποιθώς. ἐπὶ γῆς] C πηγή. σίτῳ, καὶ οἴνῳ] A C σίτου, καὶ οἴνου. O ἐπὶ γῆς σίτου, καὶ οἴνου. σοὶ] A C αὐτῷ. 29 σὺ prius] A εἶ. καύχημα deeſt.

CAP. XXXIV.

1 Ναβαῦ] A Μωάβ. κορυφὴν] O κορυφῆς. Φασγὰ] A Βασγά. ἐπὶ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. 2 Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλὶ] A deſunt. Νεφθαλὶ O Ἐφραίμ. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἐφραὶμ] O Νεφθαλί. 4 καὶ ἔδειξα] O A ἔδειξα αὐτήν. C ἔδειξα αὐτήν. εἰσελεύσῃ] C εἰσελεύσης. 5 Μωϋσῆς] A C ἐκεῖ Μωϋσῆς. 6 ἐν Γαὶ] A C ἐν γῇ Μωάβ. 7 ἐφθάρησαν τὰ χελώνια ἐφθάρη τὸ πρόσωπον. χελώνια] C χελύνια. 8 Ἀραβὼθ] C Ἀραμώθ. ἐπὶ O ἐν τῷ πέραν τοῦ. 9 ἐνεπλήσθη] C ἐπλήσθη. 10 αὐτὸν] A αὐτοῦ. 11 κύριος] C κύριος αὐτόν. O κύριος. Αἰγύπτῳ] C Αἰγύπτου. πάσῃ] A 12 Τὰ] A C Καὶ τά. τὴν χεῖρα] A C πᾶσαν τὴν χεῖρα.

JESUS NAUE.

CAP. I.

1 Μωϋσῇ] O A C Μωϋσῇ δούλου κυρίου, καί· ſed O non habet καί. ὑπουργῷ] O A λειτουργῷ. ἀναστὰς] O ἀνάστηθι καί. 3 ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε] O οὗ ἐὰν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῷ. ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει] C ἐπιβῇ τὰ ἴχνη. ὑμῶν] O αὐτῶν. 4 ποταμοῦ poſterius] O deeſt. Εὐφράτου] C Εὐφράτου, πᾶσαν γῆν Ἐθαίων. ἐσχάτης] C μεγάλης. 5 κατενώπιον] O κατέναντι. 6 ἀποδιελεῖς] O A ἀποδιαστελεῖς. ὑμῶν] C αὐτῶν. 7 οὖν] O deeſt. ἀνδρίζου] O A ἀνδρίζου σφόδρα. καὶ ποιεῖν] O ποιεῖν πάντα τὸν νόμον. σοὶ] A deeſt. οὐδὲ εἰς] A ἤ. C ἢ εἰς. O non habet εἰς ··· εἰς. ἐν] O ἐπί. πράσσῃς] C πράξῃς. 8 αὐτῇ] O A C αὐτῷ. εἰδῇς] A C συνῇς. O φυλάσσῃς. γεγραμμένα] O C γεγραμμένα ἐν αὐτῷ. τότε] A ὅτι τότε. εὐοδωθήσῃ, καὶ] O C deſunt. εὐοδώσεις] O εὐοδώσω. 9 ἐντέταλμαι] O A C ἐντέλλομαι. πάντα] O C πάντα τόπον. πορεύῃ] O C πορεύσῃ. 11 τοῦ λαοῦ] O deſunt. ἐπισιτισμὸν] C ἐπὶ σιτισμόν. O ἑαυτοῖς ἐπισιτισμόν. καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε] O A ὑμεῖς διαβήσεσθε· & O habet καί. ὑμῶν] O ἡμῶν. 13 ῥῆμα] O A C ῥῆμα κυρίου. 14 ὑμῖν] O C ὑμῖν Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 15 ἡμῶν ··· ἡμῶν] A ὑμῶν ··· ἡμῶν. C ὑμῶν ··· ὑμῶν. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ἣν] O καὶ κληρονομήσετε αὐτήν, ἥν. εἰς τὸ] O A C ἐν τῷ. ἀπ'] A ἐπ'. 16 πάντα] C ἅπαντα. ἐὰν] O deeſt. 17 Κατὰ] O Καὶ κατά. ἀκουσόμεθα] O οὕτως ἀκουσόμεθα καί. 18 ὅστις] A C ὃς ἄν. O ὅστις ἄν.

CAP. II.

1 νεανίσκους] O ἄνδρας. οἱ δύο νεανίσκοι εἰσήλθοσαν εἰς Ἱεριχώ, καὶ] C deſunt. εἰσῆλθον prius] A ἦλθον. εἰσῆλθον] O A C εἰσῆλθον. deeſt. κατέλυσαν] O A κατέπαυσαν. 2 λέγοντες] A deeſt. O λέγων. τὴν νύκτα ὧδε. ἄνδρες] C deeſt. A ponit ante εἰσπεπόρευνται ſic: ἰδοὺ ἄνδρες 3 εἰσπεπορευμένους] O εἰσπορευομένους πρός σε, οἱ εἰσῆλθον. δύο] A deeſt. τοὺς] O αὐτοὺς εἰς τὴν λίνον καλάμην. λέγουσα] O deeſt. οἱ ἄνδρες οἱ ἄνδρες, καὶ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν· ſed O pro οἶδα habet ἔγνων. 5 καί. O ταχέως, καί. 6 τῇ λινοκαλάμῃ uſque ad αὐτῇ] O τοῖς ξύλοις τῆς λινοκαλάμης τῆς ἐστοιβασμένης αὐτοῖς. ἐστοιβασμένῃ] A ἡτοιμασμένῃ. 8 O A C ἐξῆλθον. πρὶν ἢ] A πρινή. αὕτη δὲ] O A καὶ αὐτή. πρὸς αὐτοὺς τοῦ δώματος] O ἐπὶ τοῦ δώματος πρὸς τοὺς ἄνδρας. πρὸς αὐτοὺς] O 9 ἔδωκε] O C παρέδωκε. ὑμῖν κύριος] O C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν ponit poſt γῆν· ſed O non habet ὑμῶν. ἡμᾶς] C ἡμᾶς, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. 10 ἐρυθρὰν θάλασσαν] C θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. ἐκ γῆς Αἰγύπτου] A C ἐξ Αἰγύπτου. 11 ἔστη] O ἡμῶν poſterius] A O C deeſt. 12 θεὸν] O C θεὸν ὑμῶν. πατρός μου πατρός μου, καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν. 13 Καὶ ζωγρήσατε] C O deſunt uſque ad πατρός μου. καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου] A καὶ τὰς ἀδελφάς C καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν. O pro μου habet αὐτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. τὴν ψυχήν μου] O τὰς ψυχὰς ἡμῶν. 14 θάνατον, ἐὰν μὴ ἀναγγείλῃς τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὑμῖν] O ὑμῶν. 15 θυρίδος, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτή

ἐν χοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἦν ἐν τῷ τείχει. 19 ἂν ἀποςρέψωσι] A ἀναςρέψωσιν. C ἂν ἐπιςρέψωσιν. O ἂν ἀναςρέψωσι. 17 ὀπίσω ὑμῶν] O ὑμᾶς. πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες] C οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν. 18 τὸν δὲ] O C ϗ τόν. τὴν οἰκίαν] O τὸν οἶκον, & versu 19 bis. 19 ἐσόμεθα] C ἐσόμεθα, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ. 20 ἢ] A C deest. τούτῳ] A C τούτῳ, ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς. O deest. 21 αὐτοῖς] O C deest. ἔξω] O A C οὕτως ἔξω. ἐπορεύθησαν] A ἐπορεύθησαν, ϗ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι, ϗ ἐπορεύθησαν. 22 ἤλθοσαν] O ἦλθον. ἡμέρας] O C ἡμέρας, ἕως ἀπέστρεψαν οἱ διώκοντες, sed O pro ἀπέστρ. habet ἐπέστρ. πάσας] O αὐτοὺς πάσας. εὕροσαν] O εὗρον. ϗ ὑπέστρεψαν] O desunt. ϗ κατέβησαν] O ponit ante οἱ δύο. 23 διέβησαν] C διέβησαν, ϗ ἤλθοσαν. O διέβησαν τὸν Ἰορδάνην. συμβεβηκότα] O συμβάντα. 24 εἶπαν] A εἶπε. παραδέδωκε] C παρέδωκε. O δέδωκε. κύριος] O A κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐν χειρὶ ἡμῶν] C ponit ante πᾶσαν. O ἐν χερσὶν ἡμῶν.

CAP. III.

1 ὤρθρισεν] O ὀρθρίσας. ϗ ἀπῆρεν] A C ϗ ἀπῆραν. O αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπῆραν. ἤλθοσαν] O A C ἦλθον. Ἰορδάνου] A Ἰορδάνου αὐτὸς, ϗ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. 2 ἐγένετο] O A C ἐγενήθη. ἡμέρας] O ἡμέρας ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι. 3 ἐνετείλαντο ··· λέγοντες] O ἐνετείλατο ··· λέγων. ἡμῶν ϗ τοὺς Λευΐτας] O desunt. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἡμῶν] C deest. ἀπαρεῖτε] C ϗ ὑμεῖς ἀπαρεῖτε. O ϗ ὑμεῖς ἀπάρατε. ἀπὸ] O ἐκ. 4 ἀναμέσον] O deest. ϗ ἐκείνης] O ϗ πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς. πορεύσεσθε] O A πορεύεσθε. αὐτὴν] C ἐν αὐτῇ. 5 λαῷ] O λαῷ, λέγων. ἁγνίσασθε] C ἁγιάσασθε. ἐν] O deest. θαυμαςὰ] O A C θαυμάσια. 6 ἱερεῦσι] C ἱερεῦσι, λέγων. κυρίου prius] C deest. τοῦ λαοῦ] C ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. O τοῦ λαοῦ ἔμπροσθεν. ἐπορεύοντο] O προεπορεύοντο. 7 κατενώπιον] O κατέναντι. καθότι] O καθώς. 9 προσαγάγετε] O προσέλθετε. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 10 Ἐν τούτῳ] A Ἐν τούτοις. O C Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς, Ἐν τούτῳ. ζῶν] A κύριος. ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει] O ἐξολοθρεύων ἐξολοθρεύσει. ἡμῶν] O A ὑμῶν. Φερεζαῖον ··· Εὐαῖον] C Εὐαῖον ··· Φερεζαῖον. Ἀμορραῖον ··· Γεργεσαῖον] A Γεργεσαῖον ··· Ἀμορραῖον. 11 πάσης τῆς γῆς] O desunt. ut & vers. 13. διαβαίνει] C διαβαίνει ἔμπροσθεν ὑμῶν. Ἰορδάνην] O Ἰορδάνην ἔμπροσθεν ὑμῶν. 12 Προχειρίσασθε] O Καὶ νῦν προχειρίσασθε. ὑμῖν] O deest. ἕνα] C ἄνδρα ἕνα. 13 τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον] O desunt. στήσεται] C στήσεται ἄνωθεν ὡς σωρός. O ϗ ἄνωθεν στήσεται. 14 Καὶ ἀπῆρεν] A C Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν. ἤρσαν] O A C ἦραν. 15 διαθήκης] A διαθήκης κυρίου. O deest. τῶν ἱερέων usque ad κυρίου] O αὐτῶν. τῆς διαθήκης κυρίου] C desunt. ἐβάφησαν] C διεβάφησαν. ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν] C ὡς ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. O pro ὡσεὶ ἡμέραι habet ὡς ἐν ἡ ζ′. 16 ἔστη prius] C ἔστησαν. ἔστη] O εἰς. σφοδρῶς ἕως] A σφόδρα, ἀπὸ Ἀδαμὶ, ἕως. C σφοδρῶς ἀπὸ Ἀδαμὶ τῆς πόλεως, ἕως. O σφοδρῶς deest. ἁλὸς] A C τῶν ἁλῶν. O ἁλῶν. 17 Ἰορδάνου] C Ἰορδάνου ἑτοίμως. διέβαινον] C διέβησαν. ξηρᾶς] O ἐπί. ἕως] O C ἕως οὗ.

CAP. IV.

1 Καὶ ἐπεὶ usque ad Ἰορδάνην] O desunt. ϗ εἶπε] A εἶπε. τῷ Ἰησοῖ] O C πρὸς Ἰησοῦν. λέγων] O deest. Παραλαβὼν] O Παράλαβε. 2 ἄνδρας] A ἄνδρας δώδεκα. C δώδεκα ἄνδρας. ἕνα] A C ἄνδρα ἕνα. O deest. σύνταξον] A ϗ σύνταξον. 3 Καὶ ἀνέλεσθε] A C λέγων ἀνέλεσθε αὐτοῖς. O ἀνελέσθαι. ἐκ μέσου] A ἐν μέσῳ. C ἐντεῦθεν ἐκ μέσου. Ἰορδάνου] O C Ἰορδάνου ἐκ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων. αὐτοῖς] C ϗ αὐτοῖς. αὐτοὺς ··· ὑμῶν] O desunt. 5 αὐτοῖς] C αὐτοῖς Ἰησοῦς. προσαγάγετε] O προσέλθετε ὧδε. ἔμπροσθέν μου] C desunt. κυρίου] O C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (O ἡμῶν.) ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον αἰρέτω] A ἀνελόμενος αἰρέτω ἐκεῖθεν λίθον ἕνα ἕκαστος. C ἀνελόμενος αἰρέτω ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἕνα. O ἀνελόμενος ἐκεῖθεν λίθον ἕκαστος αἰρέτω. δώδεκα] O A C deest. φυλῶν τοῦ] O τῶν υἱῶν. 6 οὗτοι] O ponit post κείμενοι. κείμενον] C κείμενοι. O δικαιώματα κείμενοι. λέγων] O deest. αὔριον] C deest. ἡμῖν] C ὑμῖν. 7 αὐτοῖς] A αὐτόν· ϗ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου. C αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην, ϗ ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου. ὡς διέβαινεν αὐτὸν] O ὅτε διέβαινον αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ὑμῖν] O A ponunt ante οἱ λίθοι. μνημόσυνον] O κείμενοι εἰς μνημόσυνον. τοῖς] A ἐν τοῖς. 8 καθότι] O καθώς. ἀναλαβόντες] O C λαβόντες. καθάπερ] O καθά. τῷ Ἰησοῖ] O desunt. 9 ὑπὸ τοὺς πόδας] O οὗ ἔστησαν οἱ πόδες. ἐκεῖ] O deest. σήμερον] O ταύτης, & ponit post ἡμέρας. ἐκεῖ] A C αὐτοῦ ἐκεῖ. 10 τῆς διαθήκης] O A τῆς διαθήκης κυρίου. C desunt. ἐν τῷ] C ἐν μέσῳ τῷ. οὗ] A deest. ἃ] O A ὅσα. C τὰ ῥήματα, ἅ. ἐνετείλατο] O ἐλάλησε. κύριος] A C κύριος τῷ Ἰησοῖ. λαῷ] O C λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῖ. & O habet præterea ϗ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ante κατὰ, & post Ἰησοῖ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, & pro ὅσα, ἅ. 11 λίθοι ἔμπροσθεν] C οἱ ἱερεῖς ἔμπροσθεν. αὐτῶν] O αὐτῆς. 12 Καὶ διέβησαν] O Διέβησαν δὲ καί. αὐτοῖς Μωϋσῆς] C Μωϋσῆς αὐτοῖς. 13 Τετρακισμύριοι] O ὄντες εἰς μ′ χιλιάδας. ἐναντίον] O A C ἔναντι. 14 γένοις] C deest. ὥσπερ] A C ὥσπερ ἐφοβοῦντο. O deest, ut & Μωϋσῆν. τῷ Ἰησοῖ] O πρὸς Ἰησοῦν. 16 τοῦ μαρτυρίου] O desunt. κυρίου] A C deest. ἐνετείλατο] O συνέταξε. 18 ἐξέβησαν] O ἐξῆλθον. ἐκ τοῦ] C ἐκ μέσου τοῦ. ἐπὶ τῆς γῆς] A ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καί. C οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καί. χθὲς] C ϗ ἐχθές. τρίτην ἡμέραν] O τρίτης ἡμέρας. κρηπῖδος] C κρηπῖδος αὐτοῦ. 20 λέγων] C ϗ λέγων πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων. ὑμᾶς] A ponit post ὑμῶν. C αὔριον ὑμᾶς, & ponit post ὑμῶν. 21 Τί] O Τίνες. 22 Ἀναγγείλατε] A C Ἀναγγείλατε. τοῖς υἱοῖς ὑμῶν] O αὐτοῖς. ὅτι] C λέγοντες ὅτι. ὅτι] O διά. 23 ἡμῶν] A ὑμῶν. ἐκ τῶν] O A C ἐκ τοῦ. μέχρις] O ἕως. 24 ἡμῶν] A ὑμῶν. τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν] C τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. ὁ θεὸς ἡμῶν] A ὁ θεὸς ὑμῶν. C ὁ θεός. O desunt, ut & ἔμπροσθεν ἡμῶν. 25 γνῶσιν] O γνώσωσι. σέβησθε] O φοβῆσθε. κύριον] A deest. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἔργῳ] O A C χρόνῳ.

CAP. V.

1 ἤκουσαν] C ἤκουσαν πάντες. Ἰορδάνου] C Ἰορδάνου παρὰ τὴν θάλασσαν. ϗ οἱ] C ϗ πάντες οἱ. οἱ παρὰ] A οἳ ἦσαν παρά. ὁ θεὸς] O desunt. διαβῆναι αὐτοὺς] A C διαβῆναι. ἐτάκησαν] O C κατετάκησαν. A διέβησαν. αὐτῶν] A C ponunt post διάνοιαι. ἐν] O deest. τῶν υἱῶν] O desunt. 2 πετρίνας] O A πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. Ἰησοῦς] A C ἑαυτῷ Ἰησοῦς. 4 Ὃν δὲ τρόπον] O τούτῳ τῷ τρόπῳ, sed Comp. pro hoc versu habet, Καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὃν περιέτεμεν ὁ Ἰησοῦς πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν, ϗ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. ἐξεληλυθότων] O ἐκπορευομένων. 5 ϗ δύο] C desunt. ἐν τῇ usq; ad finem versus] C desunt. 6 Διὸ] O Καὶ διὰ τοῦτο. τῶν ἐξεληλυθότων] O οἱ ἐξεληλυθότες. τῶν ἐντολῶν] A C τῶν ἐντολῶν κυρίου. O ταῖς ἐντολαῖς. μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν] O τὴν γῆν ἀγαθήν. O C habent κύριος αὐτοῖς ante μή. κύριος] O deest. αὐτῶν] O C ἡμῶν. δοῦναι] O δοῦναι αὐτοῖς. A C δοῦναι ἡμῖν. 7 Ἀντὶ usq; ad αὐτῶν] C τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησεν ἀντὶ τούτων. Ἰησοῦς] A C ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, & Ald. ponit Ἰησοῦς ante περιέτεμεν, C ut Rom. κατὰ τὴν ὁδὸν] O ἐν τῇ ὁδῷ, & ponit post ἀπεριτμήτους. 8 δὲ] C δὲ πᾶν τὸ ἔθνος. εἶχον] O ἔσχον. αὐτόθι] O deest. ὑγιάσθησαν] O ὑγιεῖς ἐγένοντο. 9 τῷ Ἰησοῖ] O πρὸς Ἰησοῦν. υἱῷ Ναυῆ] O A C desunt. Αἰγύπτου] O ὑμῶν. Γαλγαλα] O A C Γάλγαλα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 10 Καὶ usq; ad τὸ] O C A Καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις, ϗ ἐποίησαν (A hic iterum habet οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ) τό. μηνὸς] O πρώτου μηνός. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου] A C desunt. ἐφάγοσαν] O ἔφαγε. A C ἔφαγον. ταύτῃ] O αὐτῇ. C ponit post ἡμέρᾳ. μάννα] O C μάννα τῇ ἐπαύριον. Sed O ponit ἐπαύριον ante ἐξέλιπε. μετὰ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, μετά. ἐκ] O ἀπό. 12 ἐκαρπίσαντο] O A ἐκαρπώσαντο. ἐν] O deest 13 εἶδεν] A αὐτοῦ, εἶδεν. O ὁρᾷ. C αὐτοῦ εἶδεν φανέντα. ἐναντίον] O κατέναντι. ῥομφαία] A C ῥομφαία αὐτοῦ. ὑπεναντίων] C ὑπεναντίων ἡμῶν. 14 ἐγὼ] C ὅτι ἐγώ. 15 γῆν] O A C γῆν, ϗ προσεκύνησεν. αὐτῷ] A ponit post προσεκύνησεν. δέσποτα] C δέσποτά μου. 16 λῦσαι] A λῦσον. ἐκ] C σοῦ ἐκ. νῦν] O A C σύ. ἐπ᾽ αὐτοῦ] O desunt. ἅγιός ἐστι] O γῆ ἁγία ἐστὶ, ϗ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὕτως. A C ἅγιός ἐστι, ϗ ἐποίησεν οὕτως. Et Ald. addit versum priorem capitis sequentis huic capiti.

CAP. VI.

1 ὠχυρωμένη] O C ὠχυρωμένη ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. οὐδὲ εἰσεπορεύετο] O desunt. C ϗ οὐδεὶς εἰσεπορεύετο. 2 παραδίδωμι] C παραδίδωμί σοι. δυνατοὺς ὄντας ἐν] A δυνατοὺς ἐν. O ϗ τοὺς δυνατούς. Cætera quæ sequuntur usque ad versum nonum, hoc modo habentur in Ox. a versu quarto. Κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου, ϗ κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ οὕτω ποιήσατε ἓξ ἡμέρας, ϗ τῇ Ζ′ οἱ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ ϗ τῇ ἡμέρᾳ τῇ Ζ′ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, ϗ ἱερεῖς σαλπίσουσιν ἐν ταῖς κερατίναις, ϗ ἔσται ὅταν σαλπίσουσιν ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, ϗ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται πᾶν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως αὐτόματον ὑποκάτω αὐτῶν, ϗ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν, ϗ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, ϗ ζ′ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ, κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, ϗ παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθόντες ϗ κυκλώσατε τὴν πόλιν, ϗ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου, ϗ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς, παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἔναντι κυρίου, ϗ σημαινέτωσαν εὐτόνως, ϗ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω αὐτοῖς. In Ald. autem cum his differentiis. v. 3. αὐτῇ] A αὐτῇ παντός. 6 ὁ τοῦ] A υἱός. ἱερεῖς] A ἱερεῖς υἱῶν Ἰσραήλ. ἐναντίον] A ἔναντι. 9 οἱ κραγοῦντες] O desunt. A σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις ϗ οἱ κραγοῦντες. σαλπίζοντες] O A πορευόμενοι ϗ σαλπίζοντες. 10 ἂν ἡμέραν usque ad ἀναβοήσετε] O τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἀναγγελῶ ὑμῖν βοῆσαι, ϗ τότε ἀνακράξετε. 11 τοῦ θεοῦ] O κυρίου, κύκλῳ τὴν πόλιν. εὐθέως] O πάλιν. ἐκοιμήθη] O κατέπαυσεν. ηὐλίσθη. 13 οἱ φέροντες] O desunt. ἐναντίον] O A ἔναντι. κυρίου] A ϗ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπιγξαν ταῖς σάλπιγξι, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας. μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο] O desunt. οἱ μάχιμοι] A ponit ante μετά. ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ] O ὀπίσω. κυρίου] A κυρίου, πορευόμενοι, ϗ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. 14 σάλπιγξι] A κερατίναις σάλπιγξι. λοιπὸς ὄχλος ἅπας] O πᾶς ὁ λαὸς, & ponit post πόλιν. A λοιπὸς ὄχλος. ἑξάκις] O deest. A ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ. ἐγγύθεν] O deest. ἐποίει] O ἐγένετο. A ἐποίουν. 15] Hunc versum & cætera quæ sequuntur usque ad versum 18 hoc modo habet Ox. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου ϗ περιῆλθον τὴν πόλιν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἕως ἑπτάκις, ϗ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι, ϗ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν, κεκράξατε, παρέδωκε κύριος ἡμῖν τὴν πόλιν, ϗ ἔσται ἡ πόλις αὕτη ἀνάθεμα, ϗ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων, κυρίῳ σαβαὼθ, πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσεσθε αὐτὴν, ϗ πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς. 15 Καὶ τῇ] A Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ. ὄρθρου] A ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ ὄρθρου. 18 αὐτῆς] A αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν. σφόδρα] A deest. 20 τῶν σαλπίγγων] A O τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων. πᾶς ὁ λαὸς] O desunt. ἅμα] A O deest. εἰς τὴν πόλιν] O εἰς τὴν πόλιν ἕκαστος ἐξεναντίας αὐτοῦ, ϗ κατελάβοντο τὴν πόλιν. A ἕκαστος ἔξω ἐξεναντίας· & deinde ut Ox. 21 ἀνεθεμάτισεν ··· Ἰησοῦς] O ἀνεθεμάτισαν. ἀνδρὸς ϗ ἕως γυναικὸς] O ἀνθρώπου ἕως κτήνους. πρεσβύτου] A O πρεσβυτέρου. μόσχου] O A μόσχου, ϗ ἕως προβάτου. 22 εἶπεν] A τὴν γῆν, εἶπεν. γυναικὸς] A O γυναικὸς τῆς πόρνης. ὅσα] A πάντα ὅσα. αὐτῇ] O αὐτῇ, καθὼς ὠμόσατε αὐτῇ. 23 ἐξηγάγοσαν] O A ἐξήγαγον. πάντα] O deest. Ἰσραὴλ] O τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 24 πυρισμῷ] A πυρί. χαλκοῦ] A O παντὸς χαλκοῦ. ἔδωκαν εἰς] O ἅγιον ἔδωκαν κυρίῳ. θησαυρὸν] A οἶκον. κυρίου] O deest. εἰσενεχθῆναι] A εἰσενεχθῆναι κυρίῳ. 25 τῷ Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. διότι] O ὅτι. 26 ὥρκισεν] O κατηράσατο. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] O ἐν τῇ παρεμβολῇ. ἐναντίον] O ἔναντι. A deest. κυρίου] A deest. ὃς] A ἐναντίον κυρίου, ὃς ἀναστήσει, καί. ἐκείνην] A ἐκείνην τὴν Ἱεριχώ. ἐλαχίστῳ] O ἐσχάτῳ. οὕτως ἐποίησεν] O ἐποίησεν οὕτως. Ὀζὰν] A ὁ Ἀζάν. O Ἀζάμ. πρωτοτόκῳ] O A πρωτοτόκῳ αὐτοῦ. ἐλαχίστῳ] O ponit post διασωθέντι. 28 αὐτοῦ] O deest. Hic versus initium est cap. sequentis in Ald.

CAP. VII.

1 μεγάλην] O deest. ϗ ἐνοσφίσαντο] O ἐνοσφίσαντο ἀπ. Ἄχαρ] C Ἄχαρ. υἱοῦ Ζαμβρὶ] C desunt. κυρίου ὀργῇ] C ὀργῇ κύριος. 2 εἰς] O A C ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς. Βαιθὴλ] A C Βηθαυὲν κατὰ (A πρὸς) ἀνατολὰς Βαιθήλ. λέγων] A C ϗ εἶπεν αὐτοῖς (C πρὸς αὐτοὺς) λέγων. κατασκέψασθε τὴν Γαὶ] A C ἀναβάντες κατασκέψασθε τὴν γῆν. τὴν Γαὶ] O αὐτήν. 3 ἀναβήτω] A ἀναβήτωσαν. O ἀναβαινέτω. O ὡς. A ἡ ὡσεί. ἄνδρες ἀναβήτωσαν] A desunt. ἐκπολιορκησάτωσαν] O πολιορκησάτωσαν. A πολιορκείτωσαν. ἀναγάγῃς] O ἐξαγάγῃς. τὸν λαὸν ἅπαντα] O C πάντα τὸν λαόν. 4 ὡσεὶ] O ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ λαοῦ ὡσεί. A C ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ὡσεί. ἀνδρῶν] O τῶν υἱῶν. 5 εἰς] O deest. A C ὡς. πύλης, ϗ] O πύλης Γαὶ, καί. A C πύλης, ἕως. ἀπὸ] O A ἐπί.

C ϗ ἔπληξαν αὐτοὺς ἐπί. ἐγένετο] O ἐγενήθη. 6 ἐπὶ τὴν γῆν] O ponit post κυρίου. C ante ἔναντι. πρόσωπον] A C πρόσωπον αὐτοῦ. ἐναντίον] O A ἔναντι. C ἔναντι κιβωτοῦ. ἐπεβάλοντο] A ἐπέβαλον. τὰς κεφαλὰς] C τὴν κεφαλήν. 7 κύριε] A C κύριε, κύριε. διεβίβασεν] C διαβιβάζων διεβίβασεν. 8 Καὶ] C Ἐν ἐμοὶ κύριε, καί. 9 ἡμᾶς prius] A deest. 10 τοῦτο] O deest. πέπτωκας] A προπέπτωκας. 11 ὁ λαὸς] O Ἰσραήλ. ϗ] A deest. διαθήκην] O A C διαθήκην μου. αὐτοὺς] C αὐτόν. κλέψαντες] O καίγε ἔλαβον, ϗ ἔκλεψαν. A ϗ κλέψαντες. C καίγε ἔλαβον. ἐνέβαλον] O ϗ ἐνέβαλον. C ϗ κλέψαντες ἐψεύσαντο, ϗ ἔβαλον. 12 Καὶ] O deest. αὐτῶν] C αὐτοῦ. ὑποστρέψουσιν ἔναντι] O ἐπιστρέψουσιν ἐναντίον. A C ἐπιστρέψουσιν ἐνώπιον. αὐτῶν] O deest. 13 ἁγίασον] A C ἄγνισον. ἁγιασθῆναι] A C ἁγνισθῆναι. τάδε λέγει] O ὅτι τάδε εἶπε. A C ὅτι τάδε λέγει. ὑμῖν] C ὑμῖν Ἰσραήλ. ἐξάρητε] O ἐξάρηται. ὑμῶν] O ὑμῶν αὐτῶν. 14 φυλὰς] O C φυλὰς ὑμῶν. ἣν ἂν δείξῃ κύριος] O ἣ ἐὰν δειχθῇ ὑπὸ κυρίου. A pro δείξῃ habet ἐνδείξηται. προσάξετε] O προσάξετε αὐτήν. C ϗ προσάξετε. δείξῃ] A ἐνδείξῃ· & postea. κατ' οἶκον] O αὐτὴν κατ' οἴκους. προσάξετε] C ponit post ἄνδρα. 15 ἐνδειχθῇ] O C ἐνδειχθῇ (O δειχθῇ) ἐν τῷ ἀναθέματι. κατακαυθήσεται] C καυθήσεται. ἐν] A deest. ϗ πάντα] O C αὐτός, ϗ πάντα. ϗ] C ϗ ὅτι. 16 Ἰησοῦς] O C Ἰησοῦς τὸ πρωΐ. φυλὰς] O φυλὰς αὐτῶν. ἐνεδείχθη] O C ἀνεδείχθη· & verſ. 17. & 18. 17 Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους] C deſunt. O Καὶ προσήχθησαν κατὰ δήμους πατριῶν. 18 Καὶ προσήχθη uſque ad finem verſus] O Καὶ προσήγαγον τὸν δῆμον τοῦ Ζαρὰ κατ' ἄνδρα, ϗ ἀνεδείχθη οἶκος Ζαμβρί, ϗ ἀνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Χαρμί, υἱοῦ Ζαρά, υἱοῦ Ζαμβρί, κατ' οἴκους τῆς φυλῆς Ἰούδα. A C Καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαραΐ. 19 δὸς] C υἱέ μου σήμερον δὸς δή. κυρίῳ] O deeſt. δὸς] O δὸς αὐτοῦ. C δὸς αὐτῷ. ἐποίησας] O πεποίηκας. ἀπ' ἐμοῦ] O με. 20 ἥμαρτον] C ἐγὼ ἥμαρτον. 21 ψιλὴν] O στολήν. ποικίλην] O C ποικίλην καλήν. A ποικίλην μίαν καλήν. δίδραχμον] O C δίδραχμον ὁλκὴ αὐτῆς. αὐτὰ ἐγκέκρυπται] O C ταῦτα κέκρυπται. ἐν τῇ] O A C ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ. 22 ἀπέστειλεν … ϗ] O ἀποστείλας. εἰς τὴν παρεμβολὴν] O αὐτοῦ. ἦν] O εὗρον. εἰς τὴν σκηνὴν] A ἐν τῇ σκηνῇ. O deſunt, ut & αὐτοῦ. 23 σκηνῆς] O σκηνῆς αὐτοῦ. ἤνεγκαν] O C ἤνεγκαν αὐτά. A ἀνήνεγκαν. ϗ τοὺς] O A ϗ πρὸς τούς. C ϗ πρὸς πάντας τούς. 24 Ζαρὰ] O C Χαρμί· ϗ τὸ ἀργύριον, ϗ τὴν στολήν, ϗ τὴν γλῶσσαν τὴν χρυσῆν. Sed C pro στολὴν habet ψιλήν. ϗ ἀνήγαγεν uſque ad Ἀχώρ] C deſunt. O ϗ ἀνήνεγκεν. πάντα] O C deeſt. τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ] O ὅσα ὑπῆρχεν αὐτῷ. λαὸς] O A C Ἰσραήλ. ἀνήγαγεν] O A C ἀνήγαγον. αὐτοὺς] O αὐτόν. 25 τὸν Ἄχαρ] C deſunt. Τί] O deeſt. 26 Καὶ ἐπέστησαν] O Καὶ κατέκαυσαν αὐτόν, ϗ ἐπέστησαν. C Καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρί, ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις, ϗ ἐπέστησαν. τοῦ θυμοῦ] O τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, & ponit poſt ὀργῆς. ὀργῆς] C ὀργῆς αὐτοῦ.

CAP. VIII.

1 πολεμιστὰς] C πολεμοῦντας. δέδωκα] O γὰρ παραδέδωκα. ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ] O C ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ. A ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ, ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ. 2 Γαΐ] O A C Γαΐ, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. τὸν βασιλέα] O A C τῷ βασιλεῖ. τῶν κτηνῶν] O τῶν κτηνῶν αὐτῆς. C αὐτῆς, ϗ τῶν κτηνῶν αὐτῆς. ἔνεδρα] O ἄνδρας ἔνεδρα. ὀπίσω] O ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτῆς] C ὀπίσω αὐτῆς. 3 δυνατοὺς ἐν] O δυνατῶν πολεμιστῶν. 4 ὑμεῖς] O C ἴδετε ὅτι ὑμεῖς. ὀπίσω] O C τὴν πόλιν ὀπίσω. μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως] O σφόδρα. ἀπὸ] O σφόδρα. A deeſt. 5 πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ] O πᾶς ὁ λαός. A πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' ἐμοῦ. πρὸς] O εἰς. 6 ἔμπροσθεν] C ἔμπροσθεν, ϗ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν. 7 πορεύσεσθε] O εἰσπορεύεσθε. A πορεύεσθε. πόλιν] O C πόλιν, ϗ ἐκτρίψατε τὴν πόλιν, (hæc deſunt in Ox.) ϗ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν. (O εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, & ἡμῶν deeſt) καὶ ἔσται (O ἔσται δέ.) ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. A πόλιν, ϗ ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρί. 8 ἐντέταλμαι] O A ἐντέλλομαι. 9 ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαΐ] O ϗ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. C habet utrumque. 10 πρεσβύτεροι] O A C πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. ἀνέβησαν] O deeſt. 11 ϗ πορευόμενοι ἦλθον] O πορευθέντες δὲ ἦλθον προσάγοντες. 12 θαλάσσης] O A C θαλάσσης, ϗ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαΐ. addit amplius C, ϗ ἡ κοιλὰς ἀναμέσον αὐτοῦ, ϗ τῆς Γαΐ. deinde O A addunt, Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν ϗ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον (O ἔνεδρα) ἀναμέσον τῆς Βηθαῦν (O Βεθήλ, A Βαιθαῦν.) ϗ τῆς Γαΐ, θάλασσαν τῆς Γαΐ (tria ultima deſunt in O & A) Καὶ ἔταξεν (A O ἔθηκεν) ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολήν, ἣ ἦν (A. O ἣ ἦν, deſunt) ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, ϗ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως, ϗ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. 14 ἐγένετο] O ἐγενήθη. ϗ ἐξῆλθεν] A C ὤρθρισε, ϗ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως. ὁ μετ' αὐτοῦ] A C αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβὰ (A ἐνέδρας.) αὐτὸς] O deeſt. ἐστὶν] O ἦν. 15 εἶδε] O ἴδε. Ἰησοῦς] O αὐτός. Ἰσραὴλ] O C πᾶς Ἰσραήλ. A πᾶς ὁ λαός. 16 Καὶ κατεδίωξαν] A C ϗ ἔφυγεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαΐ (A deeſt) τοῦ καταδιῶξαι. (A. διῶξαι) ὀπίσω αὐτῶν, ϗ κατεδίωξαν. αὐτῶν] A O deeſt. αὐτοὶ] O deeſt. 17 οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς. Γαΐ] O πόλει Γαΐ. A C Γαΐ, ϗ ἐν Βαιθήλ. καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραὴλ] O deſunt. 18 εἰς γὰρ] O ὅτι εἰς. παραδέδωκα] C δέδωκα. 19 τὸν Γαισὸν] O A ἐν τῷ Γαισῷ. C ponit ante τὴν χεῖρα. ἐν τάχει] O deſunt. ἐξήλθοσαν] O ἐξῆλθον. εἰσήλθοσαν] O εἰσῆλθον. 20 περιβλέψαντες] O περιεβλέψαντο. C περιβλεψάμενοι. κάτοικοι] A κατοικοῦντες. ἐθεώρουν] O ϗ ἴδον] C ϗ ἑώρων. ἐκ τῆς πόλεως] C τῆς πόλεως, & ponit poſt καπνόν. O ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν. φύγωσιν] C φυγεῖν. ὧδε] O A C ὧδε, ϗ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας. 21 τῆς πόλεως] A deſunt. 22 ἐξήλθοσαν] O A C ἐξῆλθον. συνάντησιν] O A C συνάντησιν αὐτῶν. ἀναμέσον] O τῷ Ἰσραὴλ ἀναμέσον. A ἀναμέσον τοῦ Ἰσραήλ. 24 Καὶ ὡς] O Καὶ ἐγένετο ἐπεί. A C καὶ ἐγένετο ὡς. πάντας] C σύμπαντας. A ἅπαντας. ἐπὶ] A C deeſt. O ϗ ἐπί, & pro τῷ ὄρει habet τῇ ὀρεινῇ. οὗ] A οὗς. ἀπ'] O A C ϗ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ'. Sed O ponit poſt τέλος. εἰς] O ἕως εἰς. ῥομφαίας] O ξίφους. 25 ἐγενήθησαν] O ἐγένοντο πάντες. A C ἐγενήθησαν πάντες. πάντας τοὺς κατοικοῦντας] O A πάντες οἱ κατοικοῦντες. 27 Πλὴν τῶν σκύλων] A C καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ (A deeſt) ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ Γαισῷ (A τῇ γῇ) ἕως ἀνεθεμάτισεν σύμπαντας (A πάντας) τοὺς κατοικοῦντας Γαΐ. Πλὴν τῶν κτηνῶν, ϗ τῶν σκύλων. O καὶ οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ Ἰησοῦς ἐν τῷ Γαισῷ ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαΐ. Πλὴν τῶν κτηνῶν. πάντα ἃ] O ἐκείνη ὧν. A ἐκείνη πάντα. C ἐκείνη. ἑαυτοῖς] O deeſt. κατὰ πρόσταγμα] A κατὰ τὰ προστάγματα. ὃν τρόπον συνέταξε] O ὃ προσέταξε. κύριος] O deeſt. 28 ἀοίκητον] C ponit poſt αἰῶνα. ἔθηκεν αὐτὴν] C ϗ ἔθηκεν αὐτήν. & ponit ante χῶμα. ἡμέρας ταύτης] O σήμερον ἡμέρας. 29 ἕως] O C ἕως καιρ. συνέταξεν] O ἐπέταξεν. καθεῖλοσαν] A O C καθεῖλον. αὐτοῦ] O ponit ante τὸ σῶμα. αὐτὸ] C αὐτόν. βόθρον] O A C βόθρον, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως. λίθων] A C λίθων μέγαν. Huic capiti A & C addunt 6 verſus, qui habentur initio capitis ſequentis extra ordinem.

CAP. IX.

1 οἱ βασιλεῖς] A C πάντες οἱ βασιλεῖς. οἱ ἐν] C ἐν. Χαναναῖοι, &c.] A C hoc ordine, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, ϗ οἱ Γεργεσαῖοι, ϗ οἱ Χαναναῖοι, ϗ οἱ Φερεσαῖοι, ϗ οἱ Εὐαῖοι. Ἀμορραῖοι, Γεργεσαῖοι … Ἰεβουσαῖοι] O de 2 συνήλθοσαν ἐπὶ] C ϗ συνῆλθον εἰς. O ϗ συνῆλθον ἐπί. ϗ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες] O deſunt. 30 Τότε] Hos ſex verſus ſequentes A C addunt in fine capitis præcedentis. 31 θεράπων] O δοῦλος. & ver. 33. καθὰ] O καθάπερ. λίθων] A ἐκ λίθων. ὁλοκλήρων] C ὁλόκληρον. ἐπιβέβληται] A C ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτούς. ἐκεῖ] O ὁ λαός. θυσίαν σωτηρίου] O θυσίας σωτηρίου εἰρηνικάς. 32 ἐπὶ τῶν λίθων] A ponit poſt δευτερονόμιον. ἐνώπιον] O A C ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον. 33 δικασταὶ … γραμματεῖς αὐτῶν] A δικασταὶ αὐτῶν … γραμματεῖς αὐτῶν] C γραμματεῖς αὐτῶν … δικασταί. O pro δικασταὶ habet κριταί. καὶ οἱ] C οἱ. οἳ ἦσαν] C ἦσαν οἱ. ἥμισυ] A ἥμισυ αὐτῶν] C ἡμίσεις. πλησίον] C ἐπιπλησίον. οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζίν. καί. A deſunt. καθότι] A C καθά. λαὸν] O A C Ἰσραήλ. 34 οὕτως] O A C deeſt. Ἰησοῦς πάντα] C σύμπαντα. O πάντα τούτου] O deeſt. 35 υἱῶν] O deeſt. τῷ Ἰσραὴλ] O τῷ υἱῷ Ἰσραήλ. 3 Γαβαὼν] A βουνὸν Γαβαών. κύριος] C Ἰησοῦς. 4 ἐποίησαν] A ἐποίησαν. ἐπεσιτίσαντο] A C ἐπεστήσαντο. ὤμων] A ὄνων. καὶ poſterius] A deeſt. κατερρωγότας] O διερρωγότας, καί. 5 τῶν ὑποδημάτων] O ὑποδήματα. καταπεπελματωμένα] O καταπεπελματωμένα. ἐπάνω] O C ὁ ἄρτος] O A C οἱ ἄρτοι. αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ] C τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν. τοῦ ἐπισιτισμοῦ] O ὁ ἐπισιτισμός. ξηρός, ϗ εὐρωτιῶν, ϗ βεβρωμένος] A ἐγενήθησαν ξηροί, καὶ εὐρωτιῶντες, ϗ βεβρωμένοι. C ξηροὶ ἐγένοντο, ϗ βεβρωμένοι. 6 ἤλθοσαν] O A ἦλθον. εἰς Γάλγαλα] A ἕως Γάλγαλα. Ἰσραὴλ] O Ἰσραήλ. ϗ Ἰσραὴλ] O A C ϗ πρὸς πάντα Ἰσραήλ. εἶπαν uſque ad finem verſus] O εἶπεν Ἰσραὴλ τῷ Χορραίῳ. Χορραῖον] C Εὐαῖον. 7 κατοικεῖς] κατοικῇς. C σὺ κατοικῇς. σοὶ] A σέ. C ponit poſt διαθῶμαι. 9 εἶπαν] A C εἶπαν πρὸς αὐτόν. ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου] O deſunt. αὐτοῦ] κυρίου τοῦ θεοῦ σου. ὅσα] A ἅπαντα ὅσα. C πάντα ὅσα. 10 ὅσα] A C πάντα ὅσα. ἐποίησεν] O deeſt. βασιλεῦσι] A C δυσὶ βασιλεῦσι. Ἀμορραίων poſterius] O A C Ἐσεβών. 11 ἀκούσαντες] C deeſt. ἡμῶν ϗ] O deſunt. λάβετε ἑαυτοῖς] O λαβόντες. εἰς τὴν ὁδὸν] O deſunt. πρὸς αὐτοὺς] deſunt. σοῦ] O A C ὑμῶν. 12 ἄρτοι] O A C ἄρτοι ἡμῶν. αὐτοὺς ἀπὸ οἴκου ἡμῶν] O C αὐτοὺς ἀπὸ οἴκων ἡμῶν. νῦν δὲ] C ἰδού. 13 τὰ ἱμάτια] O A C ταῦτα τὰ ἱμάτια. ϗ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν] C deſunt. O pro ϗ τὰ habet, ϗ ταῦτα τά. πεπαλαίωται] A C πεπαλαίωνται. 14 τοῦ ἐπισιτισμοῦ] A C τοὺς ἐπισιτισμούς. κύριον] C τὸ στόμα 15 Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς] O C πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. διέθεντο] O A C το. διαθήκην] O εἰρήνην. τοῦ διασῶσαι αὐτοὺς] O C deſunt. αὐτοῖς] deeſt. 16 ἐγένετο] O ἐγενήθη. πρὸς αὐτοὺς] O αὐτοῖς. πρὸς] A αὐτῶν εἰσι] C εἰσὶν αὐτῶν. 17 ἦλθον] C ἐξῆλθον. αὐτῶν] A C τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Ἰαρὶν] A Ἰαρείμ. C Ἰαρίμ. 18 ἐμαχέσαντο] O A ἐπολέμησαν. ἄρχοντες] O A C ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς. διεγόγγυσαν] διεγόγγυσε. 19 οἱ] C πάντες οἱ. 20 ποιήσομεν] C ποιήσωμεν 21 Ζήσονται] A C Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, Ζήσονται. καθάπερ] ἐποίησαν πᾶσα ἡ συναγωγή, καθάπερ. αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες] O οἱ οὕτως ἐποίησαν. 22 Ἰησοῦς] O deeſt. αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, λέγων. σοῦ ἐσμεν] O C ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ. 23 οὐδὲ prius] A deeſt. 24 A ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη. O C ὅτι ἀγγελίᾳ ἀνηγγέλη. τὴν γῆν ταύτην] ταύτην τὴν γῆν. ϗ ἐφοβήθημεν uſque ad ὑμῶν] O deſunt. 25 prius] A ὑμῶν. δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν] C δοκεῖ ποιῆσαι ἡμῖν, τε. 26 χειρῶν] O A χειρός. 27 διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ξυλοκόποι, ϗ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ] C deſunt. ξυλοκόποι] O ξυλοφόροι. τοῦ θυσιαστηρίου] A τῷ θυσιαστηρίῳ. O deſunt, ut & τῆς σήμερον ἡμέρας] C τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. O τῆς ἡμέρας ταύτης. εἰς τόν, uſque ad finem verſus] O deſunt. κύριος] O deeſt.

CAP. X.

1 αὐτὴν] O αὐτούς. ἐποίησαν] A C ἐποίησε. O ἐποίησε τῇ βασιλέα] O ϗ τῷ βασιλεῖ. οὕτως uſq; ad αὐτῆς] O deſunt. Ἰσραὴλ] C ϗ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν. O τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 2 ϗ ἐφοβήθησαν σφόδρα ἐφοβήθη. ἀπ' αὐτῶν] A ἑαυτοῖς. C ἐν αὐτοῖς. ᾔδει] A ᾔδεισαν. A ἡ πόλις ἦν. C ἡ πόλις ἡ. ὡσεὶ] A C ὡσεὶ καί. μητροπόλεων μητροπόλεων τῶν βασιλέων. ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ τὴν Γαΐ. 3 Φιδὼν Φερραάν. C Φεράμ. O Φιδάθ. Ἰεφθὰ] A Ἀφιέ. C Ἰαφί. O Σιφά. A Δαβρεί. C Δαάρ. O Δαμείς. 4 ἐκπολεμήσωμεν] O ἐκπολιορκήσωμεν ηὐτομόλησαν] C ηὐτομόλησεν. ϗ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O deſunt. ἀνέβησαν] O C συνήλθοσαν, ϗ ἀνέβησαν. Ἰεβουσαίων] C Ἀμορραίων. λὰμ] A Ἀγλών. 6 ἐκλύσῃς] O C ἐκλύσεις. ϗ βοήθησον &c.] O λου ἡμᾶς, ϗ βοήθησον. συνηγμένοι] O ἐπισυνηγμένοι. οἱ] O οἱ 7 ὁ λαὸς] C deſunt. 8 παραδέδωκα] C παρέδωκα. ὑπολειφθήσεται] O A C ὑποστήσεται. ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς ἐξ αὐτῶν. O ἐξ αὐτῶν εἷς. ἐνώπιον ὑμῶν] O κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας. 9 Καὶ uſque ad ὅλην] O καὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἄφνω πρὸς αὐτούς, ὅλην γάρ. 9 A C deſunt. A Ἰησοῦς ἐκ. εἰσεπορεύθη] O ἐπορεύθη. 10 τῶν υἱῶν] A C deſunt. Ὡρωνὶν] O σύντριψιν μεγάλην] O A C σύντριψιν μεγάλην. ἐν] C ἐκ. Βηθωρών. & ver. 11. κατέκοπτον] O κατεδίωξαν. 11 Ἐν δὲ τῷ] C δέ. O Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ. λίθους prius.] A λίθους μεγάλους. ἐγένοντο uſque ad λίθους τῆς] O ἀπέθανον πλείους ἀπὸ τῆς. 12 ὁ θεὸς] O A κύριος ἡνίκα συνέτ ὑποχείριον] O deeſt. Ἰσραὴλ prius] C υἱῶν Ἰσραήλ. C deſunt. & αὐτοὺς ἐν Γαβαών, ϗ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ] C ponit O συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαών, καὶ deſunt, & υἱῶν. στήτω] Γαβαών. O κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ, στήτω. Αἰλὼν] O Ἐλώμ ἕως ἂν πολεμήσω τὸν λαὸν τοῦτον. 13 τοὺς ἐχθροὺς] O τὸ ἔθνος τῶν ἐχθρῶν. O αὐτῶν τῶν] A C αὐτῶν, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς.

γέγραπται ἐπὶ βιβλίον τὸ εὑρεθέν. 14 τὸ ἔσχατον] O ὕστερον. ἀνθρώπου] O A C φωνῆς ἀνθρώπου. συνεξεπολέμησε τῷ] C συνεπολέμησεν τῷ. O συνεπολέμησεν ὑπὲρ τοῦ. Ἰσραὴλ] O A C Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. sed O non habet εἰς τὴν παρεμβολήν. 16 οὗτοι] O τῶν Ἰεβουσαίων. 17 λέγοντες] O λεγόντων. βασιλεῖς] O βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων. τῷ ἐν] O desunt. 18 λίθους] O A C λίθους μεγάλους. τὸ στόμα] A τῷ στόματι. O τοῦ στόματος. ἄνδρας] C ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρας τοῦ. φυλάσσειν] O deest. 19 ἑστήκατε καταδιώκοντες] A ἑστήκατε ὧδε, ἀλλὰ καταδιώκετε. C στήκετε καταδιώκοντες. καὶ μὴ ἀφῆτε] A ϗ μὴ φθάσητε αὐτῶν, ϗ μὴ ἀφῆτε αὐτούς. O C ϗ μὴ ἀφῆτε αὐτούς. παρέδωκε] O παραδέδωκε. 20 πᾶς υἱὸς] O A πᾶς. C οἱ υἱοί. οἱ διασωζόμενοι] O οἱ κατάλοιποι οἱ διασωθέντες. εἰς τὰς] C A ἀπ' αὐτῶν, εἰσῆλθον (Comp. εἰσῆλθον) εἰς τάς. 21 λαὸς] O A λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν. Μακηδὰ] C Μακηδὰ εἰς τὴν παρεμβολήν. ὑγιεῖς] A ὑγιής. οὐδεὶς] C οὐδὲ εἷς, & ponit post Ἰσραήλ. τῇ] C οὐδὲ τῇ. 22 τοὺς] C πάντας τούς. τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους] O desunt. 23 Καὶ ἐξηγάγοσαν usque ad σπηλαίου] O desunt. ἐξηγάγοσαν] A C ἐποίησαν οὕτως, ϗ ἐξήγαγον. βασιλεῖς] A C βασιλεῖς τούτους. Ὀδολλὰμ] A Ἀγλών. 24 ἐπεὶ] A ὡς. Ἰσραὴλ] C ἄνδρα Ἰσραήλ, λέγων αὐτοῖς. αὐτοῖς] A πρὸς αὐτούς. τοὺς ἐναρχομένους] O ϗ εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀνδρῶν. 25 Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς] C πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. ποιήσει κύριος] O ποιήσετε ἐν. 26 καὶ ἐκρέμασεν] C μετὰ τοῦτο, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτούς, ϗ ἐπεκρέμασεν. O ϗ μετὰ τὸ ἀνατεθῆναι αὐτοὺς ἐκρέμασε. 27 πέντε ξύλων] O ξύλου διδύμου. ἐπὶ τῶν ξύλων] O desunt. ἡλίου δυσμὰς] C δυσμὰς ἡλίου. ἐνετείλατο] A C ἐνετείλατο. καθεῖλον] C καθεῖλοσαν. εἰς ὃ] O οὗ. κατεφύγοσαν] O A κατέφυγον. λίθους] O A C λίθους μεγάλους. τῆς σήμερον ἡμέρας] C τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον. O τῆς σήμερον. 28 ἐλάβοσαν] A ἔλαβεν. C ἔλαβεν Ἰησοῦς. O ἔλαβον. ἐφόνευσαν αὐτὴν] C ἐφόνευσεν αὐτήν. O ἐπάταξαν αὐτὴν ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. ξίφους] C ξίφους, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. πᾶν] O A αὐτούς, ϗ πᾶν. C αὐτούς, ϗ πᾶν. ὃ ἦν] O ὅσα ἦν. οὐ κατελείφθη] C οὐκ ἐγκατελείφθη. οὐδεὶς ἐν αὐτῇ] C ἐν αὐτῇ οὐδείς. O αὐτῇ οὐδὲ εἷς. ϗ διαπεφευγὼς] C desunt. 29 Λεβνὰ] A Λεμνᾶ. Λεβνὰ] C ἐπὶ Λεβνά. A Λεμνᾶ. ϗ παρενέβαλον εἰς Λεβνά. ἐπολιόρκει Λεβνὰ] O ἐπολιόρκουν αὐτήν. αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας] A C κύριος ϗ αὐτὴν ἐν χειρί. εἰς χεῖρας] O ἐν χειρί. αὐτὴν ἐν] O αὐτοὺς ἐν. ἐν αὐτῇ] C ὃ ἦν ἐν αὐτῇ. ϗ οὐ] C οὐ. ἐν αὐτῇ] O C A ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς. ἐποίησαν bis] O A bis, ἐποίησε. O ἐποίησεν Ἰησοῦς. 31 Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ] O ὁ λαὸς αὐτοῦ. 32 ἔλαβεν] O ἔλαβον. τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ] C τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ. ἐφόνευσαν, &c.] tria hæc verba A C habent in numero singulari. ὃν] O ϗ πᾶσαν ψυχὴν τὴν ἐν αὐτῇ, ὅν. Λεβνὰ] O Λεβνὰ ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι ἐν αὐτῇ μηδένα. 33 ἀνέβη Ἐλὰμ ... τῇ Λαχὶς] O ἦλθεν εἰς Λαχεὶς Ἡράβ... αὐτῇ. Ἐλὰμ] A Ὡρέμ. βοηθῆσαι] O C βοηθῆσαι. αὐτῶν] A αὐτῷ. O ἐξ αὐτῶν. σεσωσμένον] O διασεσωσμένον. 34 Ὀδολλὰμ] A Ἀγλών. C Ἐγλών. ϗ περιεκάθισεν αὐτήν, ϗ ἐξεπολιόρκησεν] O ϗ ἐξεπολιόρκουν. 35 ἐφόνευσεν] C ἐφόνευσαν. O ἐπάταξαν. στόματι ξίφους] quæ ſequuntur hæc verba uſque ad ὃν τρόπον verſus 37, deſunt in Ox. ἐφόνευσε] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφόνευσε. τῇ] A C τήν. 36 εἰς Χεβρὼν] C ἀπὸ Ἐγλὼν εἰς Χεβρών. περιεκάθισεν] A C περιεκάθισε. 37 ϗ ἐπάταξεν] A ϗ ἔλαβον αὐτήν, ϗ ἐπάταξαν. C ϗ κατελάβοντο αὐτήν, ϗ ἐπάταξαν. ϗ πᾶν τὸ ἐμπνέον] A ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα. C ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς, ϗ πάντα τὰ ἐμπνέοντα. τὴν Ὀδολλὰμ] O τῇ Ὀδολλάμ, οὕτως ἐποίησε τῇ Χεβρών. ἐξωλόθρευσαν] O ϗ ἐξωλόθρευσεν. τὴν Ὀδολλὰμ] C τῇ Ἐγλών. A τῇ Ἀγλών. ὅσα ἦν] A ϗ πάντα ὅσα ἦν. C ϗ πᾶν ἔμπνεον ὅσα. 38 εἰς Δαβὶρ] A μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβήρ. C μετ' αὐτοῦ εἰς Δαβηρά. 39 περικαθίσαντες αὐτήν, ἔλαβον αὐτὴν] C περιεκάθισαν αὐτήν. O παρετάξαντο ἐπ' αὐτήν, ϗ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραήλ, ϗ ἔλαβεν αὐτήν. ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς] O ϗ τὰς χεῖρας αὐτῆς, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς. ϗ τὰς] A C ϗ τὰς πάσας. ἐπάταξεν] C ἐπάταξαν. αὐτὴν] O αὐτούς. ἐν αὐτῇ] A C deeſt. O ἐν αὐτῇ, & ponit poſt ἀνασεσωσμένον. διασεσωσμένον] O ἀνασεσωσμένον. καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς prius] O C deeſt. αὐτῆς poſterius] A C καθάπερ ἐποίησε (Comp. σεν) τῇ Λεμνά, (Comp. Λεβνά) ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. 40 ϗ τὴν Ναγὲβ] O ϗ τὸν νότον. & ponit poſt νότον. τοὺς βασιλεῖς] C τοὺς πάντας βασιλεῖς. αὐτῆς] O αὐτῶν, καί. κατέλιπον] O κατέλιπεν ἐξ. ζωῆς] O ϗ ζῶν. αὐτῶν] A C ἐν αὐτῇ. σεσωσμένον] A διασεσωσμένον. ἐξωλόθρευσεν] A ἐξ αὐτῆς ἐξωλόθρευσαν. C ἐξωλόθρευσε. O ἐξωλόθρευσεν, ϗ ἀνεθεμάτισεν. 41 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἀπό. O Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς ἀπό. πᾶσαν τὴν] A πᾶσαν γῆν. O C πᾶσαν τὴν γῆν. Γοσὸμ] O Γομόζ. 42 Καὶ] O deeſt. αὐτῶν] A C αὐτῶν. αὐτῶν ἐπάταξεν] A ἔλαβεν. O C αὐτῶν ἔλαβεν. ὅτι] O ὁ γάρ. Ἰσραὴλ prius] O deeſt. Ἰσραὴλ] Comp. addit ver. 43. Ἰσραήλ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα.

CAP. XI.

1 Ὡς δὲ] O Ἐγένετο δὲ ὡς. Ἰαβὶς] O A Ἰαβείν. C Ἰαβίν. Μαρὼν] A Μαδών. C Μαδώμ. Συμοὼν] A Σεμερών. C Σομερών. O Σωμόρων. Ἀζὶφ] A Ἀχιάφ. O Χασάφ. ἀπέναντι] O ϗ πρὸς τοὺς ἀπὸ βορρᾶ ἀπέναντι. εἰς τὸ πεδίον, ϗ] O ἐν τῇ πεδεινῇ. 2 Ἄραβα] A Ῥαβάθ. ϗ εἰς τὸ] C καὶ τό. Ναφεδδὼρ] A Ναφεδδώρ. C Ναφεθδώρ. Ἀμορραίοις ad finem verſus] O Χαναναίοις, ϗ Ἀμορραίοις, ϗ Εὐαίοις, ϗ Ἰεβουσαίοις, ϗ Φερεζαίοις τοὺς ἐν τῷ ὄρει, ϗ Χετταίοις τοὺς ὑπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν γῆν Βεωσάν. 3 Μασσύμα] A C Μασσηφά. 4 αὐτοὶ] O αἱ παρεμβολαὶ αὐτῶν. ὥσπερ] C λαὸς πολὺς ὥσπερ. ἄμμος] A C ἄμμος ἡ ἐπὶ (A παρὰ) τὸ χεῖλος. συνῆλθον] O A C συνῆλθον. αὐτοὶ] O A C οὗτοι. παρεγένοντο] A C παρεγένοντο, ϗ παρενέβαλον. ϗ παρενέβαλον] C deſunt. Μαρὼν] A Μεῤῥών. C Μερώμ. τὸν] C τό. O πρός. 6 ταύτην τὴν ὥραν] O C τὴν ὥραν ταύτην. τετροπωμένους αὐτοὺς] A τετρωμένοις αὐτούς. C πάντας αὐτοὺς τετρωμένοις. O αὐτοὺς τετρωμένους. τοῦ Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. ἐν] O C deeſt. 7 ἐπ'] C μετ'. Μαρὼν] C Μεράμ. A Μεῤῥών. ἐπέπεσαν] A ἔπεσον. O ἐπέπεσεν. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 8 ϗ κόπτοντες] O ϗ ἐπάταξεν αὐτούς, ϗ κόπτοντες. ἕως] A C αὐτοὺς ἕως. Μασερὼν] A Μασρεφὼθ Μαείμ. C Μασερεφὼθ Μαΐν. O Μασερεφὼθ ἀπὸ θαλάσσης. Μασσὼχ] A Μασσηφά. C Μασσηφά. O Μασφάν, & πεδίων. κατέκοψαν] A κατέκοψεν. O ἔκοψαν. αὐτῶν] O ἐξ αὐτῶν. διασεσωσμένοι] A διασεσωσμένον ϗ διαπεφευγότα. O σεσωσμένοις ϗ διαπεφευγότας. 9 ὃν τρόπον] O C καθότι. ἐνετείλατο] O εἶπεν. ἐνέπρησε] O ἐνεπύρισε ſæpius. πυρὶ] C ἐν πυρί. 10 ἐπεστράφη] A ἔστρεψεν. C ἀπέστρεψεν. O ἀπεστράφη. Ἰησοῦς] O Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ. αὐτῆς] C αὐτῆς ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. 11 ἀπέκτειναν] A C ἀπέκτεινε. πᾶν ἐμπνέον] O πάντα τὰ ἐμπνέοντα. ξίφει] A C στόματι ξίφους. O φόνῳ μαχαίρας. ἐξωλόθρευσαν πάντας] O ἀνεθεμάτισεν αὐτήν. ϗ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον. O deſunt. ἐξωλόθρευσαν] C ἐξωλόθρευσεν. ἐμπνέον] A πᾶν ἐμπνέον. 12 βασιλειῶν] O C βασιλειῶν τούτων. ϗ τοὺς] C ϗ πάντας τούς. αὐτῶν] O αὐτούς, & ponit ante βασιλεῖς. ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς] O A ἐξωλόθρευσεν αὐτούς. C ἐξωλόθρευσεν αὐτόν. 13 Ἀλλὰ] O Πλήν. οὐκ] C αὐτῶν οὐκ. O ϗ ἑστώσας ἐπὶ τῶν θινῶν αὐτῶν οὐκ. ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ] A αὐτῶν ἐνέπρησεν Ἰησοῦς. C ἐνέπρησεν αὐτῶν Ἰησοῦς. 14 αὐτῶν] A C αὐτῶν ϗ τὰ κτήνη. ἐπρονόμευσαν] O A προενόμευσαν. ἐξωλόθρευσαν] C ἐξωλόθρευσεν. O ἐξωλόθρευσεν Ἰησοῦς ἀναιρῶν. ἕως] C καί. ἀπώλεσεν] A ἀπώλεσε. κατέλιπον] O κατέλιπεν. ἐξ] C deeſt. οὐδὲν ἐμπνέον] O οὐδένα ἐμπνέοντα. 15 ϗ Μωϋσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο] A ϗ καθὼς ἐνετείλατο Μωϋσῆς. C ὡσαύτως ἐνετείλατο Μωϋσῆς. ϗ οὕτως] A οὕτως. οὐδὲν] O οὐδὲ ἓν ῥῆμα. αὐτῷ Μωϋσῆς] A κύριος τῷ Μωϋσεῖ. 16 γῆν prius] C γῆν ταύτην. τὴν ὀρεινὴν] O τῆς ὀρεινῆς. ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ] O καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐν τῷ νότῳ, ϗ τὴν γῆν Γόζων, ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Γετζοάν. ταπεινὰ] O πεδινά. ὄρει] O ὄρει, ϗ τὴν κοιλάδα αὐτοῦ. δυσμαῖς] A δυσμάς. ἀπὸ ὄρους] A deſunt. Χελχὰ] A Ἀλάκ. C Ἀαλάκ. 17 Σηεὶρ] A C Σηειρά. Βαλαγὰδ] A Βαλγάδ. O C Βααλγάδ. τὰ πεδία] A C τὸ πεδίον. O τὰ πεδινά. ἀνεῖλεν] A C ἀνεῖλεν αὐτούς. ϗ ἀπέκτεινε] C ϗ ἀπέκτεινεν αὐτούς. O αὐτούς. 18 Καὶ ἡμέρας πλείους] O ἡμέραις δὲ πολλαῖς. πρὸς] C πρὸς πάντας. 19 ἦν] O ἐγένετο. ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ] O ἥτις οὐκ εἰρήνευσε υἱοῖς Ἰσραήλ, πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαών, καὶ οὐκ ἦν πόλις ἥτις οὐ παρεδόθη τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. ἣν οὐκ ἔλαβεν] A C ἥτις (Comp. ἣν) οὐ παρέδωκε τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. C Ἰσραὴλ πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαών. πάντα] A C πάντας. O πάσας. ἐλάβοσαν] A C ἔλαβεν. O ἔλαβον. 20 διὰ] O παρά. αὐτῶν τὴν καρδίαν] O C τὴν καρδίαν αὐτῶν. ἐξολοθρευθῶσιν] O A ἐξολοθρεύσωσιν αὐτούς. ὅπως] O ϗ ὅπως. ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν] A ἵνα ἐξολοθρεύσωσι. O deſunt. 21 Ἀναβὼθ] A C Ἀνώβ. O Ἐνάκ. ὄρους Ἰσραὴλ ... ὄρους Ἰούδα] A ὄρους Ἰσραὴλ ... ὄρους Ἰούδα. O C ὄρους Ἰούδα ... ὄρους Ἰσραήλ. 22 τῶν Ἐνακὶμ] O υἱῶν Ἐνακίμ. ἀπὸ τῶν] O ἐν γῇ. πλὴν] O deeſt. Ἀσελδὼ] O A Ἀσδώθ. C Ἀσεδώθ. κατελείφθη] O A κατελείφθησαν. 23 καθότι uſq; ad Μωϋσῆν] O καθὼς ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. αὐτοὺς] O αὐτήν. Ἰσραὴλ] O τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. μερισμῷ] A C μερισμῷ αὐτῶν. Huic capiti Ald. adjungit caput ſequens.

CAP. XII.

1 ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ] O A ἀνεῖλε Μωϋσῆς, ϗ οἱ υἱοί. ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν] C ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου. γῆν] O C deeſt. 2 Ἀρνῶν] A C Ἀροήρ. ἐν τῇ] C ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ. φάραγγι] O A C φάραγγι Ἀρνών. μέρος] O μέσον. Γαλαὰδ] O Γαλαάδ, ϗ τοῦ χειμάῤῥου. Ἰαβὸκ] C Ἰαβὸκ τοῦ χειμάῤῥου. ὅρια] O ὅριον. 3 θάλασσαν] O C θαλάσσης. ὁδὸν] C εἰς ὁδόν. Ἀσιμὼθ] C Βηθσιμώθ. O Ἐκθαμά. Θαιμὰν] O Θαιμὰν ϗ ἀπὸ νότου. ἀπὸ] A C ϗ ἀπό. Φασγὰ] O τὴν κατὰ Φασγά. 4 Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν] O C ὅρια Ὢγ βασιλέως Βασάν, ὅς. Sed O pro ὅρια habet ὅριον. ὑπελείφθη] O κατελείφθη. γιγάντων] O Ῥαφάν. Σεκχαὶ] O A Σελχά. C Σελχάς. πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν] O πάσης τῆς καταβάσεως. 5 Γεργεσὶ] A C Γεσουρί. Μαχὶ] A Μαχαθί. C Μαχατί. O Μαχαθί, ϗ τῆς Ναχί. τὸ ἥμισυ] O τοῦ ἡμίσους. ὁρίων] C ἕως ὁρίων. O ὁρίου. 6 Μωϋσῆς] O Τούτους Μωϋσῆς. Μωϋσῆς poſterius] A C ὁ παῖς κυρίου. παρὰ θάλασσαν Βαλαγὰδ] O ϗ τῆς Ναχί, ϗ τοῦ ἡμίσους Γαλαάδ, παρὰ θαλάσσης ἀπὸ Βααλγάδ. 7 Χελχὰ] A Ἀλόκ. C Ἀλύχ. O Χελέχ. Σηεὶρ] A C Σηειρά. O Σηειρά. κληρονομεῖν] A C κληρονομίαν. κλῆρον] O κληρονομίαν. Ἀσηδὼθ, ϗ] O Ἀδώθ. Ναγὲβ] O νότῳ, ϗ Ναγέβ. τὸν Χετταῖον] O ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Χετταίων, & cætera quæ ſequuntur in hoc verſu, ponit in Genitivo plurali. τὸν Ἰεβουσαῖον] O τῶν Ἰεβουσαίων, ϗ τῶν Γεργεσαίων. 9 Ἱεριχὼ] C Ἱεριχὼ ἕνα· quod verbum addit per totum hoc caput. 12 Αἰλὰμ] A C Ἐγλώμ. O Ἀδολλάμ. Γαδὲρ] O Γεσήρ. Ἑρμὰθ] A C Ἑρμά. O Ἑρμάν. 14 Ἀδὲρ] C Ἀρέδ. O Ἀράδ. Deinde A C hoc modo & ordine. 15 Βασιλέα Λέβνα, βασιλέα Ὀδολλάμ. 16 Βασιλέα Μακηδά, βασιλέα Βαιθήλ. 17 Βασιλέα Ἀπφοῦ (Comp. Ταπφοῦ) βασιλέα Ὀφὲρ (Comp. Ἐφέρ.) 18 Βασιλέα Ἀφέκ, βασιλέα Χεσαρὼμ (Comp. Λεσαρών.) 19 Βασιλέα Σαμβρὼν (Comp. Μαδών,) βασιλέα Φοῦα (Comp. Ἀσώρ.) 20 Βασιλέα Μαῤῥὼν (Comp. Ἀμαρών,) βασιλέα Ἀχσάφ. 21 Βασιλέα Θανάχ, βασιλέα Μαγεδδὼ (Comp. Μαγεδδών.) 22 Βασιλέα Κεδές, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Γερμὲλ (Comp. Χερμέλ.) 23 Βασιλέα Ἀδὼρ τοῦ Ναφεδδώρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γελγέλ. 24 Βασιλέα Θερσά. οὗτοι] O οἱ. εἰκοσιεννέα] A C τριάκοντα, ϗ εἷς. O θ', ϗ κ'. Verſus 17, & quæ ſequuntur ad finem capitis, hoc modo habentur in Ox. Βασιλέα Ταφούς, βασιλέα Ὀφηρά. Βασιλέα Μαρών, βασιλέα *σώρ. Βασιλέα Σομόρων, βασιλέα Ταναχ. Βασιλέα Ζίφ, βασιλέα Κάδης. Βασιλέα Φεγγησαρώβ, βασιλέα Μαγεδών. Βασιλέα Κομμὰν τοῦ Χερμέλ, βασιλέα Δὼρ τῆς Φενναεδών. Βασιλέα Γονὶμ τῆς Γανάν, ϗ βασιλέα Θερσά.

CAP. XIII.

1 σὺ] O ἰδού. πρεσβέβηκας] C γεγήρακας πρεσβεβηκώς. O γεγήρακας. τῶν ἡμερῶν] O deſunt. πολλὴ] O C πολλὴ σφόδρα. εἰς κληρονομίαν] O ἀλλὰ διάδος αὐτὴν φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς κληρονομίαν, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι. 2 ὅρια] C πάντα ὅρια. ὁ Γεσιρὶ] C ϗ πᾶς ὁ Γεσουρί. O ὁ Γεργεσί. 3 εὐωνύμων] A εὐωνύμου. Εὐαίῳ] O Ἀνήν. 4 ἐναντίον] A ἐναντίον ἀπό. O C ἀπό. 5 Γαλιὰθ] A Γαμβλί. C Γαβαί. O Γαλιάδ, & γῆν deeſt. ϗ] C κατά. ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου] O deſunt. Γαλγὰλ] C Βααλγάδ. O Γαλβάθ. 6 Μασερὲθ Μεμφωμαὶμ] A Μασρεφωθμαΐμ. C Μασερεφὼθ μαΐμ. O Μασεφωθεμμὰ πᾶσαν τὴν γῆν Μισώρ, ἕως Δεβών, καί. αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω] C ἐξολοθρεύσω αὐτούς. σοι] O A C ponunt poſt ἐνετειλάμην. 7 μέρισον] O διαμέρισον. τὴν γῆν ταύτην] O αὐτήν. 8 Ἀπὸ τοῦ uſque ad Μανασσῆ incluſive] In Comp. deſunt. τῆς δυσὶ] O τῆς δὲ δυσί. τῷ Ῥουβὴν] A C τοῖς μετ' αὐτοῦ τῷ Ῥουβήν. ἔδωκεν] A ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. C ἐλάβοσαν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς. O ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε. ἡλίου δέδωκεν αὐτῷ Μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου] O deſunt. αὐτῷ] A C αὐτοῖς. 9 Μαιδαβὰν] C Μεδαβὰ ἕως Διβών. O Μαιδεβώ· & ἀπὸ deeſt. 10 Πάσας] O C Καὶ πάσας. 11 Γαλααδίτιδα] O A C Γαλααδίτιν. Γεσεὶ] O Γεργεσί. τοῦ] O C τοῦ. ἕως] O ἥ ἐστιν ἕως. Ἀχὰ] O A Ἐλχά. C Σελχά. 12 Πᾶσαν] O Καὶ πᾶσαν. ἐστὶ] A αὐτός. ἀπὸ τῶν] C ἀπὸ τοῦ λείμματος τῶν. γιγάντων] O Ῥαφαείμ. αὐτὸν] O αὐτήν. ἐξωλόθρευσε] C ἐξωλόθρευσεν αὐτόν. 13 ϗ τὸν

Χαναναῖον] C desunt. ϗ ὁ Μαχατὶ] O desunt. ἐν τοῖς υἱοῖς] O ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν. σήμερον ἡμέρας] O A ἡμέρας ταύτης. 14 τῆς φυλῆς] A C τῇ φυλῇ. ἐδόθη κληρονομία] C ἔδωκε κληρονομίαν. O ἐδόθη αὐτοῖς κλῆρος. Ἰσραὴλ] O αὐτῶν. ἐστι] A αὐτῆς. καθὰ … αὐτοῖς κύριος] O καθότι … αὐτοῖς. ϗ ἐστι ὁ usq; ad finem versus] In Comp. desunt. 15 φυλῇ] A φυλῇ υἱῶν. 16 Ἀρνῶν posterius] C deest. Μισὼρ] C Μισὼρ ϗ Μεδαβά. O γῆν Μισώρ. 17 ϗ πάσας usque Δαιβὼν] O desunt. πόλεις] C πόλεις αὐτῶν. Δαιβὼν] A Δαιβώρ. Βαιμὼν] A C Βαμώθ. O Μάθ. οἴκου Μεελβὼθ] A οἴκους Βεελμών. O C οἴκους Βεελμών. 18 Βασὰν, ϗ Βακεδμὼθ] A Ἰασά, ϗ Κεδημώθ. C Ἰεσσὰν, ϗ Καδημώθ. O Ἰασὰ, ϗ Καιδμών. Μαιφαὰδ] A Μηφαάθ. C Μαιφάθ. O Μασφάθ. 19 Σεραδὰ] A Σάρθ. C Σαράθ. Σιὼν] O A C Σιώρ. Ἐνὰβ] A Αἰνάκ. C Αἰμάκ. O Ἐνέκ. 20 Βαιθφασηνὼθ] A C Βηθσιμοὺθ. O Βεθασιβών. 21 Ἀμοῤῥαίων] C Ἀμοῤῥαίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβών. Ῥοβὸκ] A C Ῥοκόμ. O Ῥωκώμ. Σοὺρ … Οὔρ] O Οὔρ … Σούρ. Ῥοβὲ] A Ῥεβέκ. C Ῥοβά. O Ῥωβόκ. ἄρχοντα, ἔναρα] A C ἄρχοντας. O ἄρχοντας παρὰ τόν. ϗ] A C deest. Σιὼν] O A C τὴν γῆν. 22 τὸν τοῦ] O υἱόν. ἀπέκτειναν] A ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. C ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ. ῥοπῇ] O προνομῇ. ῥοπῇ] A C τροπῇ. 23 Ῥουβὴν] O C υἱῶν Ῥουβήν. ὅριον] O ὅριον αὐτῶν. αὐτῶν medium] O A C deest. 24 αὐτῶν] O αὐτῶν κληρονομίαν. 25 τὰ ὅρια αὐτῶν] O A C αὐτῶν τὰ ὅρια. πᾶσαι πόλεις] C πᾶσαι πόλις. Ἄραβα] A C Ἀροήρ. O Ἀρήθ. Ἀραὴλ] A Ῥαββάθ. C Ῥαββά. O Ἀραβά. 26 ἀπὸ] O deest. Ἀραβὼθ] A Ῥαμώθ. C Ῥαμέθ. Μασηφὰ, ϗ] A Μασφὰ καί. C Μασφά. Μαὰν] A Μαναΐμ. C Μαανάϊμ. O Μεέγ. Δαιβὼν] A Δαβείρ. C Δεβίρ. 27 Ἐναδὼμ] A Ἐνσμέκ. C Ἐννεμέκ. O Ἐναμέκ. Ὀθαργαὶ] A C Βηθαράμ. O Ὀλιθαργά. Βαινθαναβρὰ] O A Βηθναμρά. C Βηθαναμρά. ϗ ὁ] A C ὁ. ὁριεῖ] A μεριεῖ. 28 ϗ κατὰ πόλεις] O αἱ πόλεις, ϗ ἐπαύλεις. πόλεις αὐτῶν] A C πόλεις αὐτῶν ϗ αἱ (in Comp. αἱ deest) ἐπαύλεις αὐτῶν. κατὰ δήμους αὐτῶν αὐχένα ad finem versus] In A C O desunt. 29 Μανασσῆ] O C Μανασσῆ ϗ ἐγενήθη τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ. Sed O habet τῷ ἡμίσει, & υἱῶν deest. 30 Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν] O desunt. Μαὰν] A C Μαναΐμ. O Μανικάδης ἕως ἐν Ἄμβραν. βασιλέως τῆς Βασὰν] O desunt. πάσας τὰς κώμας] O πᾶσαι αἱ κῶμαι. ἐν τῇ] C ἐν γῇ. 31 ϗ ἐν Ἐδραῒν] C ἐν Ἐδραΐ. O Ἐδραΐν. Βασανίτιδι] A Βασανίτιδι, ϗ ἐδόθησαν. O Βασάν. υἱοῖς Μανασσῆ] O A C υἱοῦ Μανασσῆ. ϗ τοῖς ἡμίσεσιν usq; ad Μανασσῆ] O desunt. υἱοῖς … υἱοῖς] A … υἱοῖς. C υἱῶν … υἱοῦ. 32 Οὗτοι] A Οὗτοί εἰσιν. πέραν τοῦ Ἰορδάνου] C desunt. ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ] O desunt. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ] A desunt. O & Comp. huic versui addunt etiam versum 33 nostræ. Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκεν Μωϋσῆς κληρονομίαν, κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. Sed O pro ὃν τρόπον habet καθώς.

CAP. XIV.

1 οἱ κατακληρονομήσαντες] O ἦσαν κληρονομία. Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς] O ponit post Ναυῆ. φυλῶν] A φυλῆς. O deest. 2 ἐκληρονόμησαν] A ἐκληρονομήθησαν. ἐν χειρὶ Ἰησοῦ] O Μωσῆ. Ἰησοῦ] C Μωϋσῆ. φυλῆς] A φυλῆς Μανασσῆ. ἀπὸ τοῦ] C ἔδωκεν γὰρ Μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, ϗ τῇ ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ. 3 κλῆρον ἐν αὐτοῖς] O αὐτοῖς κλῆρον. Μανασσῆ] A ϗ Μανασσῆ. ἐν τῇ γῇ] C ponit post Λευίταις. 4 πόλεις] O πόλεις πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ἀφωρισμένα] C περισπόρια. αὐτῶν] A αὐταῖς. O αὐτοῖς. κτήνεσι] O A C κτήνεσιν αὐτῶν, & O habet ϗ ante τοῖς. ϗ τὰ κτήνη αὐτῶν] O A desunt. 5 ἐποίησαν] O ἐποίησεν Ἰησοῦς, καί. ἐμέρισαν] O A C ἐμερίσαντο. 6 προσῆλθον] O προσῆλθον. πρὸς Ἰησοῦν] O τῷ Ἰησοῖ. Γαλγὰλ] O A C Γαλγάλοις. 7 γὰρ] O deest. παῖς τοῦ θεοῦ] A δοῦλος κυρίου. O desunt. ἀπεκρίθην] A C ἀπεκρίθης. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 8 Οἱ] O C Οἱ δέ. ἀναβάντες] A συναναβάντες. μετέστησαν] A ϗ μετέστησαν. καρδίαν] A C διάνοιαν. προσετέθην] O προσετέθην. 9 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] C τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ἡ γῆ] C ὅτι ἡ γῆ. ἣν] A ἧς. ἐπέβης] C ἐπέβης ἐν αὐτῇ. εἰς τὸν αἰῶνα] O desunt. προσετέθης] C προσετέθην. ἡμῶν] A C μου. O σου. 10 νῦν] C νῦν ἰδού. ἐγὼ] A C ἐγώ εἰμι. 11 Ἔτι] O deest. ὡσεὶ] O ὡς. εἰς τὸν πόλεμον] C ponit ante ἐξελθεῖν. 12 ὅτι σὺ ad ἐκείνῃ] O desunt. ὀχυραὶ ϗ μεγάλαι] C μεγάλαι ϗ ὀχυραί. O non habet καί. μοι] O deest. 13 ϗ ἔδωκε] O ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν καλῶς, ϗ ἔδωκεν Ἰησοῦς. υἱῷ Κενὲζ] C desunt. A τοῦ Χενεζαίου. O τῷ Κενεζαίῳ. 14 διὰ τοῦτο usque ad κλήρῳ] O desunt. ἡμέρας ταύτης] O C σήμερον ἡμέρας. τε] O A C τό. 15 ἦν] A C deest. Ἀργὸβ] A Ἀρβό. C Ἀρβαί. O Ἀρβόκ. αὕτη] O ϗ τῶν ἐν αὐτῇ. τοῦ πολέμου] O πολεμουμένη.

CAP. XV.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. Ἰούδα] O C υἱῶν Ἰούδα. ἕως Κάδης πρὸς λίβα] A πρὸς λίβα ἕως Κάδης πρὸς νότον. C πρὸς λίβα ἕως Κάδης. O pro ἕως habet ἐκ. 2 λίβα] A νότον. 3 ἐκπορεύεται] C ἐκπορεύεται. Σεννὰ] O ἕως Ἐνάκ. ἀπὸ λιβὸς] A ἀπὸ νότου ἐπὶ λιβός. ἐπὶ] O deest. Σάραδα] A C Ἀδδαρά. ἐκπορεύεται] O A C ἐκπεριπορεύεται. Ἀσωρὼν] O Ἀρνών. 4 ἐκπορεύεται] A C πορεύεται. O περιπορεύεται. Σελμωνὰν] A C Ἀσεμωνά. O Ἀσελμωνά. φάραγγος] C χειμάῤῥου. αὐτοῦ] C ponit post διέξοδος. τοῦτο] A ταῦτα. 5 τὰ ὅρια] O desunt. ἕως] O C ἕως μέρους. 6 ἀπὸ βοῤῥᾶ] A C ἐπὶ βοῤῥᾶν. O ἐπὶ βοῤῥᾶ, & ϗ non habet. ἐπὶ] O ponit ante τὰ ὅρια. Βαιθαγλαὰμ] O Ἀβγαά. ἀπὸ βοῤῥᾶ] O ἐπὶ βοῤῥᾶν, καί. Βαιθάραβα] A Βαιθαρά. C Θαραβά. Βαιὼν] A Βαιώρ. 7 τὸ τέταρτον] A Δαιβηρά. C τὸ Δαβηρά. καταβαίνει] C κατὰ βοῤῥᾶν καταβαίνει. O κατὰ βοῤῥᾶν, & ϗ non habet. λίβα τῇ] A νότον. διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ τὸ ὅριον. 8 Ἐννὸμ] C υἱοῦ Ἐννόμ. O Ἐνάν. τοῦ Ἰεβοῦς] O ἕως. θαλάσσης] A C θαλάσσῃ. βοῤῥᾶ] A C βοῤῥᾶν. 9 ἀπὸ] A ἐπί. Ναφθὼ] O Νεφθών. διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ. εἰς τὸ ὄρος] A ὄρεις. C ἐπὶ κώμας ὄρεις. ἄξει] A εἰσάξει. O ἥξει. Βααλ] O Βααλάθ. sed versu sequenti Βααλάδ. 10 Ἀσσὰρ ἐπὶ] A C Σηείρ, ϗ παρελεύσεται ἐπί. O Ζερεθαὴρ ἐπί. ἀπὸ βοῤῥᾶ] A ἐπὶ βοῤῥᾶν. λίβα] A νότον. 11 διεκβάλλει] C διεκβαλεῖ. διεκβαλεῖ] A διεκβάλλει. Σοκχὼθ] A C Σακχαρωνά. ὅρια ἐπὶ λίβα] A C ὄρος γῆς Βααλά (Comp. Βααλών.) O ὅρια ἐπὶ Βααλ. διεκβαλεῖ] A διεκβάλλει. Λεβνὰ] A Ἰαβνήλ. C Ἰαμνήλ. O Λαβινά. ἀπὸ] O τὰ ὅρια. 13 υἱῷ] O τῷ τοῦ. Ἀρβὸκ] A Ἀρβέ. C Ἀρβαί. τοῦ θεοῦ] O κυρίου σαβαώθ. μητρόπολιν] A πατρός. 14 Σουσὶ] A Σησαῒον. Θολαμὶ … Ἀχιμὰ] A Ἀχιμὰ … Θολμαΐ. C Ἀχιμὰν … Θολμαΐ γεννήματα τοῦ Ἐνάκ. O pro Ἀχιμὰ habet Σισμῆ. 15 Χαλὲβ] O deest. τὸ δὲ] O ϗ τό. ἦν] O C deest. τὸ πρότερον] A ponit post γραμμάτων. 16 λάβῃ] O πατάξῃ. ϗ ἐκκόψῃ] O A C desunt. κυριεύσῃ] A κατακυριεύσει. O προκαταλάβηται αὐτήν. δώσω] A ϗ δώσω. Ἀχσὰν] C Ἀχσάν. O Ἀσά. εἰς] O deest. τὸν] O ἑαυτῷ. ἀδελφοῦ] A C ἀδελφός. Χαλὲβ] O A C Χαλὲβ ὁ νεώτερος. 17 … γυναῖκα] A αὐτῷ εἰς γυναῖκα. C αὐτῷ γυναῖκα. 18 ἐγένετο] O ἐγενήθη. συνεβουλεύσατο αὐτῷ λέγουσα] O συνεβούλευσεν αὐτὴν λέγων. αἴτησαι … μου] O αἴτησον … σου. ἐβόησεν] O ἀνεβόησεν. ἐκ τοῦ] O A ἀπὸ τοῦ. C ἀπὸ τῆς. ὄνου] O ὑποζυγίου. αὐτῇ] C deest. σοὶ] O deest. 19 Ναγὲβ] O A νότου. δέδωκας] O ἐκδέδωκας. Βοτθανὶς] A C Γολαθμαΐμ. O Γολάθ. αὐτῇ] A C αὐτῇ Χαλέβ. Γοναιθλὰν … Γοναιθλὰν] A C Γολαθμαΐμ … Γωλάθ. O Γολὰθ … Γολάθ. 20 Ἰούδα] C Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν. O deest υἱῶν ante Ἰούδα. 21 αὐτῶν usq; ad Ἰούδα] O φυλῆ υἱῶν … αὐτῶν, πόλις πρώτη. πρὸς τῇ φυλῇ] A πόλις πρώτη φυλῆς. Ἐδὼμ] O … Ἐδώμ. ϗ Βαισελεὴλ] A C Καβσεήλ. Et deinde ad finem versus … modo, ϗ Ἐδὲρ (A Ἐδραΐ) ϗ Ἰαγούρ. O Βεσηὴρ & Ἀραὴθ & Ἀγ… Καὶ Κινὰ, ϗ Διμωνὰ, ϗ Ἀδαδά. 23 24 Καὶ Κέδες, ϗ Ἀσὼρ, καὶ … Ζίφ. A pro tribus postremis habet καὶ Ἀθιναζείφ. ϗ Θελὲμ ϗ … 25 Αἰασὼρ τὴν καινὴν ϗ αἱ πόλεις Ἐσρὼν αὕτη ἐστὶν Ἀσὼρ] A ϗ πόλις … ρών, αὕτη Ἀσώρ. 26 Καὶ Σὴν ϗ Σαλμαὰ ϗ Μωλαδὰ] A Ἀμὰμ ϗ Σα… ϗ Θαμαὰ ϗ Μωδαδά] C Ἀμὰμ ϗ Σαμὰ ϗ Μωλαδά. deinde ad fin. ver. … hoc modo Comp. cum differentiis A additis. ϗ Ἀσαρσουάρ, A Ἀσ… 27 Καὶ Ἀσεργαδδὰ, ϗ Ἀσσμὼν, ϗ Βηθφελέθ. 28 Καὶ Βηρσαβεὲ, ϗ Βιζ… A ϗ Ἀσαρσουλὰ, ϗ Βηρσαβεὲ ϗ Ἐβεζουθιαί. 29 Καὶ Βααλὰ, ϗ Αὐὶμ, ϗ … ante hæc Ald. habet, ϗ αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 30 Καὶ … θωλάδ. (A Ἐλθωδάδ) ϗ Σιίλ. (A ϗ Χεσὶλ) ϗ Ἑρμά. 31 Καὶ Σικ… (Ald. Σικελὲγ, & addit ϗ Μαχαρεὶμ, ϗ Σεεννακ, ϗ Λαμώθ, ϗ Σεκελὲγ) ϗ … δημανὰ, ϗ Σανσαννά. 32 Καὶ Λαβαὼθ, ϗ Σελεὶμ (A ϗ Ἀλβὼν, ϗ Σελεεὶμ …) Ἀΐν, ϗ Ῥεμμών· πᾶσαι αἱ πόλεις εἴκοσι ϗ ἐννέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 33 … τῇ πεδινῇ Ἀσθαὼλ, ϗ Σαραὰ ϗ Ἀσνά. 34 Καὶ Ζανὼ, ϗ Ἠγεννίμ, Ταπ… καὶ τὴν Ἠναΐμ. 35 Καὶ Ἰερμοὺθ ϗ Ἀδολλὰμ (A Ὀδολλάμ, & add. ϗ Νεμρά.) ϗ Σωχὼ ϗ Ἀζηκά. 36 Καὶ Σακαρὶμ] A ϗ Σααραὶμ ϗ Ἀδιαθαΐ. C ϗ Σεβαεὶμ ϗ Ἀγεταθαΐμ. δεκατέσσαρες] C τεσσαρεσκαίδεκα. Et … hoc versu usque ad versum 45, hoc modo C & A. 37 Σεννὰμ (A Σε…νὰν) ϗ Ἀδασὰ ϗ Μαγδαλγὰδ. 38 Καὶ Δαλαὰν, ϗ Μασηφὰ, ϗ Ἰεχθαὴλ. … Καὶ Λαχὶς, ϗ Βασηχὰθ, ϗ Ἀγλὼν (A Ἀγλώμ.) 40 Καὶ Χαββὼ (A Χα…βὰν) ϗ Λαμμὰς, ϗ Καθλίς. 41 Καὶ Γαδηρὼθ, ϗ Βηθδαγὼν, ϗ Νωμὰ, … Μακηδὰ, πόλεις δεκαὲξ (A ἑξκαίδεκα) ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 42 Λεβνὰ, ϗ … σὲρ (A Ἀθὲρ) ϗ Ἀσάν. 43 Καὶ Ἰεφθὰ, ϗ Ἀσαννὰ, ϗ Νεσείβ. 44 … Κεϊλὰ, ϗ Ἀχζὶβ (A Ἀχχὶμ) ϗ Μαρησὰ (hic A addit ϗ Μαλὼμ) πόλεις … νέα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 45 αὐτῶν] A C αὐτῆς. 46 ἀπὸ] A ϗ ἀπό. … μνὰ] A Ἰαμναεί. C ϗ εἰς θάλασσαν Ἰεμνάθ. Ἀσηδὼθ] A C Ἐσδώθ. … αἱ κῶμαι αὐτῶν] A deest. 47 Ἀσιεδὼθ] A deest. C Ἐσδώθ. 48 Σαμ… A Σαφείρ. 49 αὕτη] A C αὕτη ἐστί. 50 Καὶ Ἀνὼν, ϗ Ἐς, ϗ Μαν… Αἰσὰμ] A C Καὶ Ἀνὰβ, ϗ Ἐσθεμὼ, ϗ Ἀναΐβ. (C Ἀνίμ.) 51 Χαλ…] … Χιλουών. C Χιλουώ. ϗ Χαννὰ] A C desunt. Γηλὼμ] A Γηλών. C Γα… 52 Hunc versum & cætera usque ad versum 60. hoc modo habe… Ald. & Comp. 52 Ἐρὲβ ϗ Ῥουμὰ, Ἐσάν. 53 Καὶ Ἰανοὺμ, Βηθφου… Βηθθαπφοὺθ) ϗ Ἀφακά. 54 Καὶ Ἀμματὰ, ϗ πόλεις Ἀρβαὶ (A πόλις Σ…βώ) αὕτη ἐστὶν Χεβρὼν, ϗ Σιὼρ, πόλεις ἐννέα, ϗ αἱ ἐπαύλεις (A κῶμαι) … αὐτῶν. 55 Μαὼν ϗ Χερμὲλ, ϗ Ζὶφ, ϗ Ἰεττά. 56 Καὶ Ἰεζραὲλ, ϗ Ἰεκδ… ϗ Ζανουά. (A Ζανωακίμ.) 57 Ἐνὲν (A ϗ Ἐδνὶ) ϗ Γαβαὰ, ϗ Θαμνά, πόλεις … δέκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 58 Ἀλουὲ (A Ἐλοὺλ) ϗ Βεθσοὺρ, ϗ Γεδὼρ (A … δούρ.) 59 Μααρὼθ (A ϗ Μαρὼθ) ϗ Βηθανὼθ, ϗ Ἐλθεκὲν, πόλεις ἕξ, ϗ … κῶμαι αὐτῶν. 60 Θεκὼ, καὶ Ἐφραθὰ usque ad αὐτῶν] desunt in Com… Αἰτὰν ϗ Κουλὸν] A Αἰτὰμ ϗ Κουλόμ. Θωβὴς] A Σωρής. Θεβὴρ] A … θήρ. Σωθηβὰ] C Ἀρεμβά. A Ἀρεββᾶ. ἐπαύλεις αὐτῶν] A κῶμαι αὐτῶν … ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Βήθ. C ἐπαύλεις αὐτῶν. Ἐν τῇ ἐρήμῳ … Duo qui sequuntur versus hoc modo habentur in Ald. & Com… 61 Βηθαραβὰ, Μαδδὶν (A ϗ Μαδὼν) Σχαχά. (A Ὀχοχάν.) 62 Καὶ Νεβσ… ϗ αἱ πόλεις τῶν Ἁλῶν, ϗ Ἐνγαδδὶ, πόλεις ἕξ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 63 κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι] A κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος. C κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος … μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα. O κατῴκουν οἱ Ἰεβουσαῖοι. Hoc modo in Ox. leguntur civitatum nomina a versu 22 ad versum 63. Καὶ Ἰαμνὰ, ϗ Ῥεμβὰ, ϗ Ἀρουὴλ, ϗ Κάδης, ϗ Ἀσριονὰν, ϗ Ταναὰχ, ϗ Βααλὰμ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, ϗ αἱ πόλεις Ἀσρὼν, αὕτη ἡ Ἀσρὼν, ϗ Ἀσὴμ, ϗ Σα… ϗ Μολαδὰ, ϗ Ἀσριαθὴρ, ϗ Μαθφελὰθ, ϗ Σορωμουλὰθ, ϗ Βηρσαβεὲ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, Βααλβὰ, ϗ Μαχὴς, ϗ Ὀσὸμ ϗ Ἐλ…βὰθ, ϗ Βεθὴλ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Ἐσεγλὴ, ϗ Μαχαθὰ, ϗ Σάεννα, ϗ Λαβὼθ, ϗ Σελλεὶμ, ϗ Ἀρεμβὼθ, πόλεις κʹ ϗ θʹ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· καὶ ἐν τῇ πεδινῇ Ἐσαὼρ, ϗ Σαραδὰ, ϗ Ὀασλὴ, ϗ Ῥαβλὴν, ϗ Ζανὼθ, ϗ Ἰδουθὼθ, ϗ Μα…νὼθ, ϗ Ἰερημοὺθ, ϗ Ὀδολλάμ. ϗ Μεμβρὴν, ϗ Σωκχὼθ, ϗ Ἀζηκά, ϗ Σαγαρεὶμ, ϗ Γαδηρά, ϗ ἐπαύλεις αὐτῶν, πόλεις δεκατέσσαρες, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Σενὰν, ϗ Ἰδασὰν, ϗ Μαγαδὰν, ϗ Ἀγαδὰ, ϗ Θαλαὰθ, ϗ Μασφὰ, ϗ Ἰεχθαὴλ, ϗ Λαχὴς, ϗ Μασιχὼθ, ϗ Δαλαὰν, ϗ Χαβρὰ, ϗ Χαμὶς, ϗ Χεθὼθ, ϗ Γεδδὼρ, ϗ Βεθγαλὶμ, ϗ Νομὰν, ϗ Μακιδὰ, πόλεις ιςʹ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Ἀ… Λοβνὰ, καὶ Ἀθὰκ, ϗ Ταμωχὰ, ϗ Ἰαμνὰ, καὶ Νασὶβ, ϗ Κειλὰ, καὶ Ἀχ…κὶβ, καὶ Ἐκζὶφ, καὶ Μαρισὰφ, καὶ Ἐλὼμ, πόλεις ιʹ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Λακκαρὼν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἀπὸ Ἀκκαρὼν Ἰεμνὰ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον, Ἀσιδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, Γάζα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁρίζει, καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σαμὴρ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Σ… μνὰ, ϗ Ῥαμνὰ, πόλεις γραμμάτων, αὕτη Δαβὴρ, ϗ Ἀνὼχ, ϗ Ἐσθεμαὶ, ϗ Ἐνὰν, ϗ Γοσὸμ, ϗ Δαλαὰθ, πόλεις ιʹ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἐρὲθ, καὶ Βετμὰ… μὰν, καὶ Ἀσὰ, καὶ Ἰαμμὶν, καὶ Μεθθαφοὺθ, καὶ Φακοὺθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθαρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ϗ Σωγλὼ, πόλεις θʹ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ Ἐνακὶμ, Μαὼν, ϗ Χερμὲλ, ϗ Ἀζὰφ, ϗ Ἀρὴλ, ϗ Ἰεβλὰ, ϗ Ζανὰ, καὶ Ἐνακὶμ, ϗ Γεβλὴ, καὶ Θαμνὰ, πόλεις ιʹ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν· Ἀλοὰ, ϗ Βεθσὺρ, ϗ Γεδὼρ, καὶ Βεθλὰ, Ἀμὶν, ϗ Ἐλθεκοὺμ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ Κολὰν, ϗ … κωὲ, καὶ Ἐφραθὰ, αὕτη ἐστὶ Βηθλεὲμ, καὶ Φογὸρ, καὶ Ἐτὰμ, ϗ Κολὰν, ϗ Ταναὰχ, καὶ Γοβὶς, καὶ Καρὲμ, καὶ Γαλλεὶμ, καὶ Βηθὴρ καὶ Μαναχ, πόλεις … καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθκαιβαὰλ, αὕτη ἐστὶ Καριαθιαρὶμ, καὶ Σωβὰ, πόλεις βʹ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ ἐν τῇ Μαβδαρίτιδι, Βαιθαραβὰ … μὸρ, καὶ Μαρὼν, καὶ Σωχοζὰ, καὶ Ἀναφαλτὼν, καὶ Χαβὴρ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

CA

CAP. XVI.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. ϗ ἀναβήσεται] O desunt. τὴν ἔρημον] C ponit post ἀνατολῶν. O desunt. Λουζὰ] O A C deest. 2 εἰς Βαιθὴλ] C ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Λουζά. O ἐκ Βαιθὴλ Λουζά. Ἀχαταρωθὶ] A Ἀρχιαταρώθ. C Ἀρχιαθαρώθ. O Ἀρχιαταρώθ. 3 Ἀπταλὶμ] C Ἰεφλητί. Ἰεφλαιτί. O τοῦ Νεφθαλίμ, καί. τὴν κάτω] A τῆς κάτω. C τὴν κάτω, Γαζέρ. O desunt. 4 Ἐφραὶμ ϗ Μανασσῆ] C Μανασσῆς ϗ Ἐφραίμ. Ἐφραὶμ] O desunt. ϗ ἐγενήθη usq; ad αὐτῶν] O desunt. ϗ Ἐρὼκ] A Ἀδάρ. C Ἀδάρ. O desunt. τὴν] O A τῆς. ϗ Γαζαρὰ] C desunt. ελεύσεται] O A C διελεύσεται. Ἰκασμὼν] A C Μαχθώθ. O ώθ, & pro εἰς habet ἕως. ἀπὸ βορρᾶ Θερμὰ] O εἰς Ἀκμαθόνα, ὁ Θερμᾶ] A C deest. περιελεύσεται] O A ϗ παρελεύσεται. C ϗ ελεύσεται τὸ ὅριον. Θηνασὰ ϗ Σέλλης] A Θηναθσηλώ. C Θηναθασηλώ. Δαθαιὶμ, ϗ Ἐλισσά. ἀπὸ] C αὐτὸ ἀπό. Ἰανωκὰ] A Ἰανώθ. C ά. O Ἰανώχ. 7 Καὶ εἰς Μαχὼ ϗ Ἀταρὼθ] A εἰς Ἀταρὼθ ϗ Νααραθά. C ϗ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωχὰ εἰς Ἀταρώθ. ϗ εἰς Μαχὼ] O ϗ Μααρῶν. αἱ κῶμαι] O τὰς κώμας. αὐτῶν] C αὐτῶν, ϗ εἰς αθά. ελεύσεται] O A διελεύσεται. 8 Καὶ ἀπὸ, usque ad Χελκανά. ϗ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια Τάφου, ἐπὶ θάλασσαν Χαναὰν Καινιά. Τάφου] ρούθ. C Θαπφού. πορεύσεται] A παρελεύσεται. C πορεύεται. Χελ] A C Χειμάρρου Κανά. αὐτῶν] O A C αὐτοῦ. Ἐφραὶμ] O A C Ἐφραίμ. 10 ἐν Γαζὲρ usque ad ἕως τῆς] O Γαζὲρ ἐν τοῖς υἱοῖς ς τῆς. ἐν] C deest. ταύτης] C ταύτης, ϗ ἐγένοντο ὑπόφοροι Quæ sequuntur usque ad finem, Comp. non habet. αὐτὴν prius] A τὴν πόλιν. ἐξεκέντησαν] O A ἐξεκέντησεν. ἐν πυρὶ] O

CAP. XVII.

1 ἐγένετο] O ἐγενήθη. υἱῶν] C deest. ἔτος] O αὐτός. ἀνὴρ γὰρ] C αὐτὸς γὰρ ἀνήρ. O ὅτι ἀνήρ. ἦν] C deest. ἐν τῇ ad finem versus] O τὴν Γαλααδίτιν, ϗ τὴν Βασανῖτιν. 2 Ἰεζὶ] A Ἀχιέζερ. C Ἀβιέζερ. O Ἰεζρών. Κελὲζ] A Ἑλέκ. C Ἑλέχ. O Χελέχ. Ἰεζιὴλ] A C Ἐσειήλ.] A Ἐχέμ. Συμαεὶμ … Ὀφὲρ] A Ἐφὲρ … Σεμιραέ. C … Ἐφὲρ … O pro Συμαρὶμ habet Συμεών. οὗτοι] C οὗτοι υἱοὶ Μανασσῆ υἱοῦ οἱ. 3 Ὀφὲρ] A Ἐφέρ. C Ἐφέρ, υἱοῦ Γαλαάδ, υἱοῦ Μαχείρ, υἱοῦ Μανασσῆ. ἀλλ' ἢ] O A C ἀλλά. 4 χειρὸς] O deest. Ἰησοῦ] A Ἰησοῦ Ναυῆ. C Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ναυῆ. αὐταῖς] A C αὐταῖς κληρονομία. 5 ἀπὸ ϗ] A C Μανασσῆ. O ἀπὸ Ἀσὰν, καί. Λαβὲκ] A Λαβάδ. C O Βελέκ. ἐκ τῆς γῆς Γαλαὰδ] O τῆς Γαλααδίτιδος. Γαλαὰδ] A C Γαλαὰδ, ϗ τῆς Βασάν. 6 κλῆρον] O deest. 7 υἱῶν] C deest.] A ἀπὸ Ἀσὴρ τῆς Μαχθὼθ Ἡδανάθ. C ἀπὸ Ἀσὴρ Μαχθώθ. O Μαχαθερέθ. υἱῶν Ἀνὰθ] O A C Συχέμ. ἐπὶ prius] O deest. ϗ Ἰασσὶβ] O Μαχθὶμ, ϗ Ἰωσήφ. Ἰασσὶβ] A Εἰασσείμ. C εἰς ἐπὶ] C ϗ ἐπί. Θαφθὼθ] C Ναφθώθ. O Ταφώθ, & pro habet τὴν γῆν. 8 Versus octavus hoc modo habetur in Ox. υἱῶν Μανασσῆ ἔσται, τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ. Τῷ Μανασσῇ ἔσται ϗ Θαφέθ] C desunt. Θαφὲθ] C Θαπφού. τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ] A desunt. 9 Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια] A desunt. O non habet καί. Καρανὰ ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ἰασιὴλ] O Ἰαρείμ. Καρανὰ] A Κανέ. C deest. Ἰασιὴλ] A C Ἰαίρ. τοῦ] C τὴν. πόλεως] O πόλεων. αὐτοῦ] C ponit post ος. θάλασσα] O ἐπὶ θάλασσαν. 10 αὐτοῖς] A αὐτῆς. Ἀσὴβ] O A C Ἀσήρ. ἐπὶ] O ἀπό. 11 αὐτῶν, ϗ τοὺς usque ad finem versus] O αὐτῆς, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ταναὰχ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες Δώρ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες Μαγγεδὼ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ τὸ τρίτον τῆς Ναφεθὰ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ οἱ κατοικοῦντες. αὐτῶν, ϗ] C αὐτῶν, ϗ Ἰεβλαὰμ, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ϗ ἐπί. ϗ τοὺς] C ϗ ἐπὶ τούς. Μαγεδδὼ] C Ἐνδώρ. A Ταναάγ. αὐτῆς, ϗ τὸ] A αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδὼ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τό. C αὐτῆς, ϗ τοὺς κατοικοῦντας Θαναὰχ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδὼ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, ϗ τό. Μαφετὰ] A Ναφεθά. C Νοφέθ. 12 ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. ἤρχετο] O A C ἤρξατο. 13 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ϗ ἐπεὶ] O A C ἐπεί. ἐξολοθρεῦσαι δὲ] A ὀλοθρεύσει δέ. C ἐξολοθρεύσει. αὐτοὺς prius] C deest. ἐξωλόθρευσαν] A C ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. 14 ἐκληρονόμησας ἡμᾶς] O ἐκληρονομήσαμεν. εἰμὶ] O C deest. ὁ θεὸς εὐλόγησέ με] O A ὁ θεός με εὐλόγησε. C ηὐλόγησέν με ὁ θεός. 15 εἰ] A C εἰ σύ. ἐκκάθαρον] A ἐκκαθάρισον. σεαυτῷ] C σεαυτῷ ἐν τῇ γῇ τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Ῥαφαΐμ. στενοχωρεῖ σε] O C στενοχωρεῖ. τὸ ὄρος τὸ] O desunt. 16 εἶπαν] O A C εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ.] O ἀρκεῖ. τὸ Ἐφραὶμ] O desunt. σίδηρος] O ἵππος ἐπίλεκτος. ἐν αὐτῷ] O A ἐν ἐμοί. C ἐν τῇ γῇ Ἐμέκ. ἐν τῇ] C ϗ ἐν τῇ. 17 Ἰωσὴφ] A Ἰωσὴφ, λέγων. O C Ἰωσὴφ πρὸς Ἐφραὶμ, ϗ τῷ Μανασσῇ, λέγων. Sed O non habet λέγων. 28 ὅτι δρυμός ἐστι] O desunt. ϗ ἔσται ϗ] O desunt. ϗ ὅταν] A ὅταν. C ἡ ἐξοδία αὐτοῦ, ὅταν. αὐτῷ] C ἐστὶν αὐτῷ. ὅτι ἰσχυρός ἐστιν. ὑπερισχύσεις] A ὑπερισχύσεις. αὐτοῦ] A C αὐτόν. O αὐτῶν.

CAP. XVIII.

1 ἐκρατήθη] C ἐκραταιώθη. O κατειργάσθη. 2 οἱ υἱοὶ] O τῶν υἱῶν. οἳ] C ὅτι. οὐκ ἐκληρονόμησαν] A οὐ κατεκληρονόμησαν. C οὐ κατεκληρονόμησαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. O οὐ κατεκληρονομήθη. & pro οἳ habet οἷς. 3 Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ] O αὐτοῖς Ἰησοῦς. τίνος] A C τίνος ὑμεῖς. κληρονομῆσαι] C εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι. ἣν] A deest. κύριος ὁ θεὸς] A C ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων Sed Ald. pro ἡμῖν habet ὑμῖν. O ὑμῖν κύριος ὁ θεός. 4 ἄνδρας τρεῖς] C τρεῖς ἄνδρας. φυλῆς, ϗ] C ϗ ἀποστελῶ αὐτοὺς, καί. διαγραψάτωσαν] C γραψάτωσαν. δείσῃ] A διανύσῃ διελθεῖν. O δείσει διελθεῖν. 5 διήλθοσαν] A C O. διῆλθον ϗ ἦλθον. Ἰούδας] C Ἰούδα. αὐτοῖς] C ponit post λι. αὐτοῖς] C ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν. A deest. 6 ἑπτὰ] O εἰς ἑπτά. ἐνέγκατε] A ἀνενέγκατε. ὧδε πρὸς μὲ] O C πρὸς μὲ ὧδε. κλῆρον] C ὧδε. ἡμῶν] O C ὑμῶν. 7 μερὶς] O κλῆρος. & ponit post Λευί. γὰρ] A O ὅτι ἡ ἱερατεία. κυρίου] O κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. Μανασσῆ] O υἱῶν Μανασσῆ. ἐλάβοσαν] O C ἔλαβον. πέραν] O ἐν τῷ πέραν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. ἀνατολῆς] A C ἀνατολάς. O ἐν ἀνατολαῖς. 8 πορεύεσθε ϗ χωροβατήσατε τὴν γῆν] A πορεύθητε τὴν γῆν, ϗ χωροβατήσατε αὐτήν. C διέλθατε, καὶ πορεύθητε τὴν γῆν, ϗ χωροβατήσατε αὐτήν. πρὸς] A ὧδε πρός. καὶ ὧδε] O ὧδε, καί. ὧδε] A deest. C ponit post ὑμῖν. 9 ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες, ϗ διῆλθον ἐν τῇ γῇ. τὴν γῆν] C αὐτήν. εἴδοσαν] A εἶδον. O ἴδον. πόλεις] A C πόλεις αὐτῆς. Ἰησοῦν] A Ἰησοῦν εἰς Σηλώ. C Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν Συλώ. O Ἰησοῦν ἐν Σιλώ. 10 ἐνέβαλεν] O ἔβαλεν. ἐν Σηλὼ] O desunt. κυρίου] C κυρίου, ϗ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν. 11 υἱῶν prius] O deest. φυλῆς] A C φυλῆς υἱῶν. 12 Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια] O desunt. τὰ ὅρια] A τὸ ὅριον. ἀπὸ τοῦ] O τοῦ. ἀπὸ βορρᾶ] A ἐπὶ βορρᾶ. C ἐπὶ βορρᾶν. τὰ ὅρια] O desunt. ἐπὶ τὴν] O ϗ ἐπὶ τήν. αὐτοῦ] C ponit post διέξοδος. & ver. 14. Μαβδαρῖτις] A Μαδμαρῖτις. 13 ἐκεῖθεν] O deest. ἐπὶ νώτου Λουζὰ] C desunt. O ἀπὸ νώτου. λιβὸς αὐτῆς] A τοῦ νότου. O C λιβός. & O habet ϗ ante ἀπό. Μααταρὼβ Ὀρὲχ] A Ἀταρὼθ Ἐδδάρ. C Ἀθαρὼθ Ἑδδάρ. O Ἀταρώθ. 14 Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια, ϗ παρελεύσεται] O desunt. ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον] O ϗ ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ βλέποντος. παρὰ] A εἰς. 15 ὅρια εἰς Γασὶν] A τὰ ὅρια θαλάσσης εἰς Γαΐν. C εἰς Γασὴν, ϗ ἐξελεύσεται. O ὅρια εἰς Ἐκλείμ. 16 τοῦτό ἐστι] O A C τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν. Σοννὰμ] A υἱοῦ Ἐννώμ. C υἱοῦ Ἐνόμ. O Ἐνώμ. Ἐμὲκ Ῥαφαῒν] O ἐν Ἀκραβίν. Γαίεννα] O A ἐπὶ Γαιεννόμ. C ἐπὶ Γαιωννάμ. Ἰεβουσαὶ] O A C Ἰεβοῦς. ἀπὸ λιβὸς, καταβήσεται. O καί. λιβὸς] C λιβὸς, καί. 17 Καὶ] C καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν, καί. πηγὴν] O deest. Βαιθσαμὺς] A Σαμέ. C Σαμές. Αἰθαμὶν] A Ἐδαδείμ. C Ἐδωμίμ. O Ἀγαμίν. 18 λίθον Βαιὼν] O Ἀβεναώθ. νῶτον θάλασσαν] O νώτου Βεθαγλά. ἀπὸ βορρᾶ] A desunt. 19 τὰ ὅρια Ἐπὶ νῶτον θάλασσαν.] A ἐπὶ νώτου Βηθαγλά. C ἐπὶ Ἀραβά. Καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον Βηθαγλά. τῶν ἁλῶν] O desunt. ἐπὶ βορρᾶν] O A C ἀπὸ βορρᾶ. ἀπὸ λιβὸς ad finem versus. O desunt. 20 ἀπὸ μέρους] A αὐτὸ ἀπὸ μέρους. C αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀπ'. O ἐπὶ μέρος. τὰ ὅρια αὐτῆς] O ταῦτα τὰ ὅρια αὐτοῖς. δήμους] A C δήμους αὐτῶν. 21 πόλεις τῶν] A C πόλεις τῆς φυλῆς τῶν. τῶν υἱῶν] O τῆς φυλῆς. Βεθεγαιὼ] O A C Βηθαγλά. Ἀμεκασὶς] C Μεκκασίς. O Ἀμεκάθ. 22 Σαρὰ, ϗ Βησανὰ] C A Σεμρὶμ (Comp. Σαμαρὶμ) ϗ Βηθήλ. O Σαμείρ, ϗ Γεθεήλ. 23 Αἰεὶν] A Ἀβείμ. C Ἀυίμ. O Γαί. Φαρὰ] A Ὠφρά. C Ἀφρά. Ἐφραθὰ] A Ἀφραθά. C Ἀφαρά. O Ἐφρά. 24 καὶ Καειφὰ, ϗ Κεφιρὰ, ϗ Μονὶ] A Καὶ Αἰναρὲμ, ϗ Καθηραμμείμ, ϗ ἐποίκιον Ἀμμωνᾶ, ϗ τὴν Ἀφνεί. C καὶ Καφαραμμωνά, ϗ τὴν Ἀφνή. O καὶ Καραείν, καὶ Κεφιρά. deest Μονί. 25 Ῥαμὰ] A Ῥαμάθ. Βηρεθὰ] A C Βηρώθ. O Βηρώθ. 26. 27. Καὶ Μασημμὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκή. Καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακὰν, καὶ Σεληκὰν, καὶ Θαρεηλὰ] A Καὶ Μασφᾶ, καὶ Χεφθηρὰ, καὶ Μωσᾶ, καὶ Ῥεκὲμ, καὶ Ἱερφαὴλ, καὶ Θεραλὰ, καὶ Σηλαλέφ. C Καὶ Μασηφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μασσά. Καὶ Ῥεκὲν, καὶ Ἱερφὴλ, καὶ Θεραλά, Καὶ Σελαελάφ. O καὶ Μασφὰ, καὶ Ἀμμωσὴ, καὶ Μακμὰν, καὶ Καφεὴλ, καὶ Θερσιλὰ, καὶ Σελαλέφ. 28 Ἰαρὶμ, πόλεις δεκατρεῖς] A καὶ πόλεις Εἰαρεὶμ δεκατρεῖς. C καὶ Ἰαρὶμ πόλεις τρισκαίδεκα. O καὶ Ἐρὲθ, πόλεις ιγʹ. υἱῶν] O φυλῆς.

CAP. XIX.

1 ὁ δεύτερος κλῆρος] O C ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος. τῶν υἱῶν Συμεὼν] A τοῦ Συμεών. C τοῦ Συμεὼν, τῇ φυλῇ υἱῶν Συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. O τοῖς υἱοῖς Συμεών. αὐτῶν] A αὐτοῦ. κλήρων] A κλήρου. υἱῶν] O deest. 2 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ὁ κλῆρος αὐτῶν] C αὐτοῖς ὁ κλῆρος. Καὶ Σαμαὰ usq; ad ϗ οἱ ἀγροὶ] Hoc modo A C O. A ϗ Σαβεὲ, ϗ Μωλαδᾶ, ϗ Ἀσερσουὰλ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Βωλὰ, ϗ Ἀσὼμ, ϗ Ἐλθουλὰδ, ϗ Ἑρμᾶ, ϗ Σεκελᾶ, ϗ Βαιθμὰρ, ϗ Χασβὼθ, ϗ Ἀσερσουλὰ, ϗ Βιβλαβάθ. C ϗ Σαβὲ, ϗ Μολαδά. Καὶ Ἀρσεσουὰλ, ϗ Βολὰ, ϗ Ἰασόμ. Καὶ Ἐλθουλὰδ, ϗ Βαθοὺλ, ϗ Ἑρμά. Καὶ Σικελὰγ, ϗ Βηθαμαρχαβὼθ, ϗ Ἀσερσουσίμ. Καὶ Βηθλεβαὼθ, ϗ Σωμὰ, ϗ Μολαδὶμ, ϗ Σαρεωὰμ, ϗ Βελλὰμ, ϗ Ἐσσὼμ, ϗ Ἐλευλὰ, ϗ Βεθουὰ, ϗ Ἑρμὰ, ϗ Εἰκλὰμ, ϗ Βηθμαρχαβὲθ, ϗ Σαρσουὰ, ϗ Βεθλαβὼθ, ϗ Ῥεμὼν, ϗ Θαὰλ, ϗ Ἀσάν. ϗ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν] O desunt. δεκατρεῖς] C τρισκαίδεκα. 7 Ἐρεμμὼν, ϗ usque ad αὐτῶν] O desunt. Ἐρεμμὼν, ϗ Θαλχὰ] A C Ἀΐν, ϗ Ῥεμμών. Ἰεθὲρ] A C Ἐθέρ. τέσσαρες] A τέσσαρες, ὁμοῦ φυλαὶ αἱ Συμεὼν δεκαεπτά. 8 κύκλῳ] A αἱ περικύκλῳ. C ϗ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αἱ περικύκλῳ. αὐτῶν] A C τούτων. Βαλὲκ] A Βαλὲθ Βηραμμώθ. C Βαλαὰθ Βηρραθμώθ. Βαλὲκ] O Βεθήλ. κατὰ δήμους ad finem versus] O desunt. Βαμὲθ] A Ἰαμέθ. C deest. O εἰς Ἰαμνέθ. 10 ὁ κλῆρος ὁ τρίτος] A ὁ τρίτος κλῆρος. ἔσται] O ϗ ἐγενήθη. Ἐσεδεκγωλὰ] A C ἕως Σαρείδ. O Τελαάδ. 11 ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασσα. C Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν. O ϗ Σεδοὺθ, Λαχά. Μαγελδὰ] A Μαριλλά. C Μαρελλά. O Μαργελλά. Συνάψει] C Συνάξει. Βαιθάραβα] A C Δαβασθέ. O βορρᾶ. εἰς τὴν] C ϗ ἀπαντήσει εἰς τήν. Ἰεκμὰν] A C Ἰεκνάμ. O Ἰεκκομάν. 12 ἀνέστρεψεν] O A ἀναστρέψει. Σεδδοὺκ] A C Σαρίδ. O Σεδέθ. ἀπὸ] C ἐπ'. Βαιθσαμὺς] A Σλά. C Σαμές. Χασελωθαὶθ] A Ἀχασελὼθ Θαβώρ. C Χασελλὼθ Θαβώρ. O Χασελώθ. Δαβιρὼθ] A C Δαβεράθ. O Διαμειρών. Φαγγαὶ] A Ἀφιέ. C Ἰαφφιέ. O φάραγγα Ἰχάν. 13 Γεβερὲ] A Γεθθαεφθά. C Γεθαεφέρ. O Γεραρέθ. ἐπὶ πόλιν Κατασὲμ] A ἐπὶ πόλιν Κασήμ. C ϗ Σίν. Κατασὲμ] O Καίρ. Μαθαραοζὰ] A Ἀμμαθαννοὺ Δεινουά. C Ἀμαθὰρ ἀνουά. O Θαμὰθ Θαφσινουλά. 14 ὅρια ἐπὶ βορρᾶν] A ἐπὶ τὰ ὅρια βορρᾶ. Ἀμὼθ] A Ἐνναβώθ. C Ἀναθών. 15 Γαιφαὴλ] A C Γαὶ Ἰεφθαήλ. O ὕδωρ Ἰεφθαήλ. ϗ Κατανὰθ, ϗ Ναβαὰλ] A ϗ Καττάθ, ϗ Νααλώθ. C ϗ Κοττάθ, ϗ Νααλά. O ϗ Καταλλὰθ, ϗ Ἐνεδλάτ. ϗ Συμοὼν, ϗ Ἰερειχὼ] A ϗ Σεμρὼν ϗ Ἰαδηλά. C Σεμρὼμ, ϗ Ἰέδαλα. O ϗ Συμοὼν, ϗ Δαλά. ϗ Βαιθμὰν] A ϗ Βηθλεέμ. C ϗ Βηθλεὲμ, πόλεις δώδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. O ϗ Βεθηλάμ. 16 πόλεις] A αἱ πόλεις αὐτῶν. C αἱ πόλεις αὗται. 17 τέταρτος] A C τέταρτος τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγένειαν (A συγγενείας) αὐτῶν. Civitates Issacharis hoc modo enumerant A C. 18 Ἰεζραὲλ, ϗ Ἀχασελὼθ, ϗ Σουνήμ. (A Σουνείμ.) 19 ϗ Ἀφαρὲμ ϗ Σηὼν, ϗ Ἀνερέθ. A ϗ Ἀφεραρεὶμ, ϗ Σειὰν, ϗ Ῥενάθ. O Ἀφὲρ pro Ἀφαρὲμ, & Ἀναχαρὲθ pro Ἀνερέθ. 20 Καὶ Ῥεβὼθ, ϗ Κεσιὼν, ϗ Ἀνεβής. A ϗ Ἀναρὲθ, ϗ Ῥαββὼθ, ϗ Κεσειὼν, ϗ Ἀεμέ. O ϗ Βιθηρὰθ, ϗ Κεισὼν, ϗ Ῥαθάρ. 21 Καὶ Ῥαμὼθ (A Ῥαμαΐμ) ϗ Ἐγγαννὶμ, ϗ Αὐνασδὰ, ϗ Βηθφασής. O ϗ Φραμὲθ, ϗ Ἐσὼν, ϗ Γεμὰν, ϗ Ἐναραμὲθ, ϗ Βεφθανέφ. 22 Γαιθβὼρ] A Θαβώρ. C Ταβώρ. Σαλεὶμ] A C Σασιμά. κατὰ θάλασσαν] C desunt. αὐτοῦ] A C αὐτῶν, & ponunt post ὁρίων. 23 αὐτῶν, αἱ] A αὐτῶν, ϗ αἱ. C ϗ αἱ. κῶμαι] A κῶμαι ϗ αἱ ἐπαύλεις. C ἐπαύλεις. 24 Ἀσὴρ] C τῇ φυλῇ υἱῶν Ἀσήρ. κατὰ δήμους αὐτῶν] O desunt. 25] Hic versus, & quæ sequuntur, usque ad versum 46, hoc modo habentur in Ox. 25 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἐχελκάθ, ϗ Ἀλὲβ, ϗ Βεθεὰ, καὶ Καιφά. 26 Καὶ Ἀμὲχ, καὶ Ἀμμὴμ, καὶ Δαμεσιὴλ, καὶ Συνάψει

τοῦ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τοῦ Σιὼρ, ϗ Ταβαναὰθ, ϗ Σηλαάμ. 27 Καὶ ἐπιστρέψει τοῦ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, ϗ τοῦ Σιὼρ ϗ Ταμαναὰθ ϗ Σηλαάμ, ϗ ἐπιστρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου Βὲθ, ϗ Νεὲθ, ϗ συνάψει Ζαβουλὼν, ϗ Ἐνγὲ Ἰεφθαὴλ κατὰ βοῤῥᾶν, ϗ εἰσελεύσεται ὅρια Ἰεφθαβὲ, ϗ Ἀνιὴλ, ϗ εἰσελεύσεται εἰς Χοβαλμαθιήλ. 28 Καὶ Ἐβρὼν, ϗ Ῥαὰμ, ϗ Ῥεμμὼν, ϗ Ἀναὰθ ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης. 29 Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Σιὼν, καὶ ἔσαι ἡ διέξοδος αὐτῶν ἡ θάλασσα. 30 Καὶ ἀπὸ Ἀβὲλ, καὶ Ἀζιφὰ, καὶ Ἀκὰμ, καὶ Ἀχὲμ, καὶ Ἀρρέ. 31, 32 ut Rom. ſed pro πόλεις habet αἱ πόλεις αὐτῶν. 33 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Βεθλαὰ, καὶ Μολὰ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Ἀρνὲ, καὶ Ῥαβὲκ, καὶ Ἰεφθαὴλ ἕως Νεκὰ, καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης. 34 Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν εἰς γῆν Ἀθλαβὼρ, ϗ διελεύσεται ἐκεῖθεν εἰς Ἐκκὰκ, ϗ συνάψει τοῦ Ζαβουλὼν ἀπὸ νότου, ϗ τοῦ Ἀσὴρ ἐπισυνάψει κατὰ θάλασσαν, ϗ ὁ Ἰορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου. 35 Καὶ πόλεις τειχήρεις Τύρων, ϗ Ἀμαὰθ Δωκὼθ, ϗ Χενερέθ. 36 Καὶ Ἀραμὲ, ϗ Ἐμαρὰ, ϗ Ἀσώρ. 37 Καὶ Κέδες, ϗ Ἰασήρ. 38 Καὶ Ἱερὼθ, ϗ Μεδαεὶμ, ϗ Βεθναὰθ, ϗ Βεθσαμύς. 39, 40 ut Rom. ſed addit poſt Νεφθαλὶ, αἱ πόλεις αὐτῶν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 41 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Σαραὰ ϗ Ἐσαὼλ, ϗ πόλεις Σαμμαύς. 42 Καὶ Ἐλλαμὶν, ϗ Ἐλλαὼμ, ϗ Σηλαθάμ. 43 Καὶ Σαμναθὰ, ϗ Ῥωνὰ, ϗ Γεβεθών. 44 Καὶ Μεναὰθ, ϗ Ὀζὼρ, ϗ Βανεβαράκ. 45 Καὶ Γεθρεμμών. 25 Ἐξγεκὲθ, ϗ Ἀλὲφ, ϗ Βαιθὲκ, ϗ Κεάφ] C Ἐλκὰθ, ϗ Ἀλὶ, ϗ Βεθὲν, ϗ Ἀχασάφ. O Χελκὰθ, ϗ Ὀολεὶ, ϗ Βαινὲ, ϗ Ἀχσάφ. 26 Ἀμιὴλ, ϗ Μαασὰ] A C Ἀμαὰδ (C Ἀαδ) ϗ Μασάλ. Σιὼν] C Συώρ. A Σειώρ. 27 Καὶ] C deeſt. Βαιθεγενὲθ] A C Βηθδαγών. Ἐκγαὶ ϗ Φθαὴλ] A ἐν Γαὶ Ἰεφθαήλ. C ἐν Γαιεφθαήλ. κατὰ βοῤῥᾶν] A deſunt. ϗ εἰσελεύσεται uſque ad Κανθὰν verſ. 28] A ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον κατὰ βοῤῥᾶν ὁμοῦ ϗ εἰσελεύσεται τὰ ὅρια Σαφθὰ Βηθαεμὲκ, ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον Ἀνιὴλ, ϗ διελεύσεται εἰς Χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν, ϗ Ἀχρὰν, ϗ Ῥοὼβ, ϗ Ἀμμὼν, ϗ Κανά. C Βηθαεμὲκ, ϗ Ναιὴλ, ϗ ἐλεύσεται εἰς Χοβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν. Καὶ Ἀκρὰν, cætera ut A. 29 πηγῆς Μασφασσὰτ, καὶ] A C πόλεως ὀχυρώματος. Ἰασὶφ] A Σωσά. C Ὠσά. 30] Hunc verſum hoc modo habent A C. καὶ ἀπὸ τοῦ χοινίσματος Ἀχαζὶβ (A Ἀχζεὶφ,) καὶ Ἀμμὰ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥαὸβ (A Ῥοὼβ,) πόλεις εἰκοσιδύο. Comp. addit καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 31 πόλεις] O A C πόλεις αὐτῶν. 32 Νεφθαλὶ] C ponit poſt ἐξῆλθε. 33 Μοολὰμ uſque ad Δωδὰμ incluſive] A Μεχὲφ, καὶ Μηλὼμ, καὶ Βεσενανεὶμ, καὶ Ἀρμαὶ, καὶ Ναχὲβ, καὶ Ἰαβνὴ ἕως Λάκκων. C Μεχὲφ, καὶ Ὠλὰν Σεεννανὶμ, καὶ Ἀδεμμὶ Ἀννεκὲβ, καὶ Ἰαβνιὴλ ἕως Λακκούμ. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 34 ἐπὶ] C εἰς. Ἀθθαβὼρ] A C Ἀζανὼθ Θαβώρ. Ἰακινὰ] A C εἰς Ἰκώκ. ὁ Ἰορδάνης] C Ἰούδα ὁ Ἰορδάνης. 35 Τύρος] A Ἀσηδεὶμ Τύρος. Ὡμαθαδακὲθ] A Ἀμμαὰθ, καὶ Ῥακκάθ. 36 Ἀρμαὶθ, καὶ Ἀραὴλ] A C Ἀδαμὶ καὶ Ῥαμά. 37 Ἀσαεὶ] A Ἐδραεί. C Ἀδραΐ. πηγὴ] A πηγαί. 38 καὶ Κερωὲ, uſque ad finem verſus] A C Καὶ Ἰερὼν (A Ἐρὼν) καὶ Μαγδαλιὴλ Ὡρὰμ (A Ὡρὰν) καὶ Βηθανὰθ, καὶ Βηθσαμὺς (A Θασμοὺς) πόλεις δέκα καὶ (A καὶ deeſt) ἐννέα. Comp. addit καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 39 Νεφθαλὶ] C Νεφθαλὶ κατὰ συγγένειαν αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 40 τοῦ Δὰν] C τῇ φυλῇ υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν. 41 Σαραὰθ, καὶ Ἀσὰ, καὶ πόλεις Σαμμαύς] A C Σαραὰ, καὶ Ἐσθαὼλ πόλις (A καὶ πόλεις) Σαμές. 42, 43, 44, 45] Hos quatuor verſus hoc modo habent A C. Καὶ Σαλαβὶν, καὶ Ἐλὼν (A Ἰβλαὼν,) καὶ Ἰεθλά. Καὶ Ἰλὼν (A Αἰλὼν) καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀκκαρών. Καὶ Ἐλθεκὼ, καὶ Γαβαθὼν, καὶ Βααλώθ. Καὶ Ἰοὺδ (A Ἰοὺθ) καὶ Βανηβαρὰκ (A Ἀχ) καὶ Γεθρεμμών. 46 Ἱεράκων] C Ἱερακῶν, καὶ Ἡρακκῶν. ὅριον] O τὸ ὄρος. Ἰόππης] C Ἰώππης. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν Δὰν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσὲν, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῇ Λεσὲν Δὰν, κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 48 υἱῶν] O deeſt. δήμους] O συγγένειαν. αὐτῶν prius] A deeſt. C αὗται. καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν uſque ad finem verſus 47] C deſunt. Δὰν] O Ἰούδα. θλίβοντα] O ἐκθλίβοντα. καταβῆναι] O A καταβαίνειν. κοιλάδα] O κοιλάδα τοῦ ὄρους. ἔθλιψαν] A O ἔθλιβον. ἀπ'] A ἐπ'. 47 Δὰν] O Ἰούδα. Λαχὶς] O Λαμέχ. A Λεσέμ. Λασενδὰν] O Ἀμψαδά. A Λεσενδάν. εἰς φόρον] O οἱ Ἀμοῤῥαῖοι εἰς φόρον. 49 ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι] O ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐμβατεῦσαι. C συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι. κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν] O κατὰ τὰ ὅρια αὐτῆς. C εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς. 50 τοῦ θεοῦ] O κυρίου. Θαμνασαρὰχ] A Ταμναθ Σαραί. C Θαμναθασαρά. κατῴκει] C ᾤκει. 51 κατεκληρονόμησεν] A C κατεκληροδότησεν. κλήρους ἐν] O κλήρους αὐτῶν ἐν. ἔναντι] O ἐναντίον.

CAP. XX.

1 λέγων poſterius] O deeſt. 2 δότε] C δότε ὑμῖν. πρὸς ὑμᾶς] O deſunt. διὰ] O ὑπό. ἀκουσίως] C ἀκουσίως, ἄνευ προνοίας. ὑμῖν] A ponit poſt πόλεις. πόλεις] O πόλεις εἰς. ὑπὸ] A O ἀπό. ἕως ἂν uſq; ad finem verſus] C deſunt. 7] Ante hunc verſum O A C habent tres verſus hoc modo. 4 Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης (A O τῆς πύλης deſunt) τῆς πόλεως (A addit αὐτοῦ) καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς λόγους αὐτοῦ (A O τούτους) καὶ ἐπιστρέψουσιν (O προσάξουσιν) ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς (O πρὸς ἑαυτὰς αἱ πόλεις) καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει (O καθιεῖται) μετ' αὐτῶν. 5 Καὶ ὅτι (O ὅταν) διώξῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ (O deeſt) οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα (O deeſt) ἐν χειρὶ (O αὐτὸν εἰς χεῖρας) αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς (O ἐν ἀγνωσίᾳ) ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν (O pro αὐτὸς αὐτὸν habet ἦν) ἀπ' ἐχθὲς, καὶ τρίτης. 6 Καὶ κατοικήσει (O καθήσεται) ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως στῇ (A ἂν στῇ. O ἂν καταστῇ) κατὰ πρόσωπον (O ἐνώπιον) τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας (O ἂν τοῦ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν) ὃς ἔσαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεὺς (A O φονεύσας) καὶ ἐλεύσεται (A εἰσελεύσεται) πρὸς τὴν πόλιν (A O εἰς τὴν πόλιν) αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς (O deſunt, ut & quæ ſequuntur ad finem verſus) τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. 7 διέστειλε] A διέστειλαν. τῷ ὄρει poſterius] C deſunt. τὴν πόλιν Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ] O deſunt. Ἀρβὸκ] A Ἀρβό. 8 ἔδωκε] O κατὰ Ἱεριχὼ, ἔδωκε. A C Ἱεριχὼ, ἀπ' ἀνατολῶν ἔδωκε (A ἔδωκαν.) ἀπὸ] O deeſt. Ἀρημὼθ] O A C Ῥημώθ. ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ] A deſunt. Γαυλὼν] A C Γωλάν. Βασανίτιδι] O Βασάν. 9 Αὗται] C Αὗται ἦσαν. υἱοῖς] C πᾶσιν υἱοῖς. ἐν αὐτοῖς] O πρὸς αὐτούς. παντὶ παίοντι] O πάντα παίοντα. ἐν χειρὶ] A ἐκ χειρός. ἔναντι] C ἐναντίον. εἰς κρίσιν] C ἐν κρίσει.

CAP. XXI.

1 προσήλθοσαν] O προσῆλθον. Ἰησοῦν] O A C πρὸς Ἰησοῦν. Ἰσραὴλ] A C τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 2 περισπόρια] C περισπόρια αὐτῶν. 3 διὰ] C αὐτοῦ διά. πόλεις] C πόλεις ταύτας. & ver. 8. 4 δεκατρεῖς] C τρισκαίδεκα. & ver. 6. & ver. 18. 5 ἐκ prius] C ἐκ συγγενείας. ἐκ τῆς φυλῆς poſterius] O deeſt. κληρωτὶ] O A κληρωταί. 6 Γεδσὼν] O Γεδσών. A C Γερσών. ἀπὸ τῆς prius] C ἀπὸ τῆς συγγενείας. 8 Totus hic verſus deeſt in Ox. 9 υἱῶν Συμεὼν] C Συμεών. ϗ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν] C deſunt. O ϗ ἡ φυλὴ υἱῶν Βενιαμίν. ταύτας] O A deeſt. 10 ἐπωνομάσαν] C ἀπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι. Καὶ ἐγένοντο. τῶν υἱῶν Λευὶ] O τῶν ... κλῆρος] C κλῆρος πρῶτος. 11 Καριαθαρβὸκ] O Καριαθαρφίμ. αὐτῆς ... us] O τῆς Χεβρών. 12 τοῖς υἱοῖς Χαλὲβ υἱοῦ] A C τῷ Χαλὲβ υἱῷ. κατασχέσει] C κατασχέσει αὐτοῦ. O κλήρῳ. 13 ἔδωκε] O C τοῦ ἱερέως ἔδωκε ... τοῦ ἱερέως. τὰ σὺν αὐτῇ] O A τὰ πρὸς αὐτήν. C τὰ πρὸς αὐτῇ. Λεμνὰ uſque ad finem verſus] O C deſunt. A ϗ τὴν Λεβνά. 14 ... his ſeptem urbibus quæ ſequuntur, O habet Ἐλὼν ··· Τέλλαν ··· μὶς ··· Σαμά. (A C Ἰεθὴρ) ··· Ἰσθμὼ (A Ἰεσθεμὼ) Ἡλὼν, (A Εἰλὼ) Βὶρ ··· Ἀῒν ··· Ἰεττὰ ··· Βεθσαμές. 16 τούτων] O deeſt. 17 αὐτῇ] O A C ſemper habent πρὸς ante αὐτῇ, ut & in verſibus præcedentibus. θὲθ] O Γαβεαί. A C Γαβέ. 18 ϗ Ἀναθὼθ, ϗ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ] O deſunt. Γάβαλα] O Γαλαμάθ. A τὴν Ἀλμώ. C τὴν Ἐλμών. 19 ... τρεῖς] O A C addunt ϗ τὰ περισπόρια αὐτῶν. 20 υἱοῖς] O A C ... ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ] O deſunt, ſed eorum loco habet ἔδωκε. ἱερέων] A C ὁρίων. 21 ἔδωκαν] O ἔδωκε. τοῦ φυγαδευτηρίου] O τῶν φυγαδευτηρείων. φονεύσαντος] O A C φονεύοντος. αὐτῇ] C τὰ πρὸς αὐτῇ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. ϗ Γάζαρα uſque ad finem verſus] O ϗ Γαβλών. ϗ τὰ ... αὐτὴν] A C deſunt. 22 Καὶ Βαιθωρὼν] A C Καὶ τὴν Καβσεὶμ, ϗ τὰ ... ισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ ϗ Βαιθωρών. (A τὴν ἄνω Βαιθωρών.) 23 Ἐλκωθαὶμ ... O Ἐλθωκόλ. A Ἐλθεκώ. C Ἐλθεκά. Γεθεδὰν] A C Γεββών. O Γαβ... δών. 25 Ἰεβεθὰ] O A Βαιθσάν. C Γεθρεμμών. 26 αὐτῇ] O A C ... εστ. 27 τοῖς Λευίταις] C τοῖς συγγενέσι τοῖς Λευίταις. τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι] O τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι. Γαυλὼν] O Γαιήλ. Βοσορὰν] A C Βεεσθερά. O Βοσορρά. 28 Δεββὰ] O ... μάθ. A Δαββάθ. C Δαβράθ. 29 Ῥεμμὰθ] O Λαμαθάθ. A Ἱερμώθ. ... πηγὴν uſque ad finem verſus] O deſunt. 30 Βασελλὰν] A Μασαάλ. C Μισαλά. Totus hic verſus, ut & proximus, deeſt in Ox. Δαββὼν] ... Ἀβδώ. C Ἀβδών. 32 τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην] C τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας. Νεμμὰθ] O Ἐμάθ. A C Ἀμαθδώρ. Θεμμὼν] O Καφάν. A C ... θάν. 33 δεκατρεῖς] C τρισκαίδεκα πόλεις, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτ... 34 λοιποῖς] O λοιποῖς ἔδωκε. φυλῆς] A C φυλῆς υἱῶν. Μαὰν] A C ... άμ. O Ἰεκκομμάν. Κάδης] A C Καρθά. O Ῥεμμών. Sed ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς deſunt. 35 Σελλὰ] A C Δαμνά. O Κασήρ. πόλεις τρεῖς] A C ... τὴν Ναλλὼλ (A Δαλὼλ) ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, πόλεις τέσσαρες. O ϗ τὴν ... λά, ϗ πόλεις τέσσαρες. 36 πέραν] C πόλεις. & κατὰ deeſt. τὴν ... A ἔδωκε τὴν πόλιν. τὴν Μισὼ] O A τὴν Μισώρ. C deſunt. ut & τὰ περισπόρια αὐτῆς. Ἰαζὴρ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς] O Ἰαζὴρ tantum. Δεκμὼν] O Κεδμώθ. C Κεδσών. A Γεδσών. Μαφὰ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς] O Μαφαὰθ tantum. 37 τὸ φυγαδευτήριον] O A C τοῦ φυγαδευτηρίου. ϗ τὴν Ῥαμὼθ uſque ad πάσαι] O ϗ τὴν Σεβὼν, ϗ τὴν ... τὰ περισπόρια αὐτῆς. Καμὶν] A Μαναΐμ. C Μααιέμ. 39 αἱ πόλεις] O ... τῶν πόλεις αὐτῶν. A C αὐτῶν πόλεις. 40 πόλις uſque ad ταύτας] O deſunt. C pro πόλις habet πόλεις, ϗ πόλεις. τῆς πόλεως] C τῶν πόλεων ... πάσαις] O οὕτως πάσαις. Καὶ συνετέλεσε uſque ad finem verſus] C deſunt. διὰ] O κατά. πρόσαγμα] A προστάγματος. Θαμνασαχὰρ] O Θαμνασαρέχ. bis in hoc verſu. ϗ ᾤκησεν] O ϗ κατῴκησεν. A ... ϗ ᾤκησεν. υἱοὺς Ἰσραὴλ] C Ἰσραηλίτας. ἐρήμῳ] O ἐρήμῳ ... 42 κύριος] O deeſt. ἀντέστη] A C ἀνέστη. κύριος] O αὐτοῖς. 43 ... O λόγος ἀπό. C ῥῆμα ἀπό. πάντα παρεγένετο] O deſunt.

CAP. XXII.

1 συνεκάλεσεν] O ἐκάλεσεν. φυλῆς] O φυλῆς υἱῶν. 2 πάντα] C ... πάντα. ὑπηκούσατε] C ἐπηκούσατε. O εἰσηκούσατε. κατὰ] A ϗ τά. ... λατο] O A C ἐνετειλάμην. 3 ἐγκαταλελοίπατε] A ἐγκατελείπετε. O ... λελοίπατε. πλείοις] A C ϗ πλείοις. O τὰς πολλὰς, καί. ἐφυλάξατε] ... ἐφυλάξασθε. ὑμῶν] O C ἡμῶν. 4 ἡμῶν ··· ἡμῶν] A ὑμῶν ··· ὑμῶν. ... στραφέντες] O ἀποστράφητε οὖν, καί. Μωϋσῆς] C Μωϋσῆς δοῦλος κυρίου. ... τοῦ] O deſunt. 5 ἡμῖν ποιεῖν] O A C ὑμῖν. ἡμῶν] A C ὑμῶν. ... σαις] O A C ἐν πάσαις. φυλάξασθαι] C φυλάσσεσθαι. O ϗ φυλάξασθαι. ... κεῖσθαι] C προσκεῖσθαι. διανοίας] O A καρδίας. καὶ ἐξ ὅλης uſque ad finem verſus] O deſunt. 6 εὐλόγησεν ··· καὶ] A εὐλογήσας. 7 τῷ ἡμίσει] O A C τοῖς ἡμίσεσι. Μωσῆς] O Ἰησοῦς. Βασανίτιδι] O A Βασάν. ... τῷ ἡμίσει] A C τοῖς ἡμίσεσι. O deſunt, ut & quæ ſequuntur, uſque ad θάλασσαν. αὐτοῦ] O A C αὐτῶν. ἐν τῷ] A C deſunt. πέραν τοῦ Ἰορδάνου] A deſunt. παρὰ] C κατά. ἐξαπέστειλεν] O ἀπέστειλεν. Ἰησοῦς] ... deeſt. αὐτοὺς] O deeſt. αὐτοὺς] O αὐτοὺς, λέγων. 8 ϗ ἐν] A C ... ἐν. ἀπήλθοσαν] O ἀνελύετε. αὐτῶν] O ὑμῶν. κτήνη πολλὰ] O ἐν κτήνεσι πολλοῖς. χρυσίον] A C χρυσίον, ϗ χαλκόν. σίδηρον] O σίδηρον ϗ χαλκόν. πολὺν] A πολὺν σφόδρα, καί. C πολὺν σφόδρα. προνομὴν] O ... μὴν πᾶσαν. 9 Καὶ] C Καὶ ἀπέστρεψαν, καί. Σηλὼ] A Σηλών. C ... & ver. 12. ἐν γῇ] O A ἐκ γῆς. αὐτὴν] O ἐν αὐτῇ. 10 ... Γαλαάδ] A C ἤλθοσαν εἰς Γαλιλώθ. Μανασσῆ] O υἱῶν Μανασσῆ. βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν] O μέγαν. 11 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ uſque ad finem verſus] O deſunt. ᾠκοδομήκασιν] C ᾠκοδόμησαν. ὁρίων] O ὅριον. Γαλαάδ] A ... 12 Καὶ] C Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καί. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O de... ἐν] O εἰς. ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτοὺς] C ἀναβάντας αὐτοὺς ἐκπολεμῆσαι ... ἀναβάντες] O ἀναβῆναι, καί. 13 Ῥουβὴν, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς] O ... τοὺς υἱοὺς ἥμισυ] O A C τὸ ἥμισυ. γῆν] O τήν. υἱὸν Ἀαρὼν τοῦ ... ως] O τοῦ ἱερέως. 14 δέκα] O δέκα ἄνδρας. ἄρχοντες] A C ... χοντες. οἴκων] O deeſt. 15 πρὸς τοὺς υἱοὺς uſque ad finem verſus] ... πρὸς αὐτοὺς λέγοντες. ἡμίσεις] A C ἥμισυ. 16 ἐναντίον τοῦ] A ... κυρίου τοῦ. O C ἔναντι. κυρίου] A κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. C ... οἰκοδομήσαντες] O οἰκοδομῆσαι. ὑμῖν] O A C deeſt. ὑμᾶς γενέσθαι] A ... μᾶς γενέσθαι σήμερον. C γενέσθαι ὑμᾶς σήμερον. O ϗ γενέσθαι ὑμᾶς ἀποστάτας ... ρίου. 18 ἀποστράφητε] O A ἀποστραφήσεσθε. καὶ ἔσαι ἐὰν ἀποστῆτε ... ἀπὸ κυρίου] O C deſunt. ὀργὴ] A ὀργὴ κυρίου. 19 ἡ γῆ ... O ... ὑμῖν ἡ γῆ. C ἡ γῆ. ὑμῶν] O deeſt. διάβητε] A διαβῆτε ὑμεῖς. κατασκηνοῖ ἐκεῖ] O ... ου] C ponit poſt κατασχέσεως, & O. οὗ] C ὅπου.

μὴ ἀπὸ θεοῦ] A μὴ ἀπὸ κυρίου. O C ἀπὸ κυρίου μή. ϛραφῆτε] O ϗ ὑμεῖς μηδ᾽ ἀπόϛητε ἀπὸ κυρίου] A C ϗ ἀφ᾽ (Comp. ἀπὸ) ἡμῶν μὴ ἀποϛῆτε. O καὶ μὴ ἀποϛῆτε. 20 πλημμέλεια] O C πλημμέλειαν. ...] O C deest. ὀργὴ] O ὀργὴ κυρίου. εἷς αὐτὸς] A εἷς μόνος ἦν, μόνος ἐστί. C εἷς μόνος, μὴ ἐστὶ μόνος. O μόνος ἦν, μὴ μόνος, & pro ... habet αὐτός. τῇ] O A C ἐν τῇ. ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ] C ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. Ὁ θεὸς usque ad οἶδε] O Ὁ θεὸς αὐτός ἐστι κύριος ὁ θεὸς, ϗ αὐτὸς οἶ- αὐτὸς] A C κύριος αὐτός. Γνώσεται] O διαγνώσεται. ἐπλημμελήσαμεν] O πεπλημμελήκαμεν. ἔναντι τοῦ] A ἀπέναντι. ῥύσαιτο] O C ῥύσεται. ...] A ἡμᾶς ἀπό. τοῦ θεοῦ ἡμῶν] C desunt. ὥστε] C ἢ ὥστε. O καί. ἐπ᾽ ...] A ἡμᾶς ἐπ᾽ αὐτό. C ἐπ᾽ αὐτοῦ. O ἐπ᾽ αὐτῷ. ὥστε] O A C ἢ ὥστε. O αὐτόν. κύριος ἐκζητήσει] O A C κύριος αὐτὸς ἐκζητήσῃ (A O σοί.) ῥήματος] O ῥημάτων. εἴπωσιν αὔριον] A C αὔριον εἴπωσιν. ἡμῶν] C ἡμῶν λέγοντες. ϗ] A deest. 25 ἡμῶν ϗ ὑμῶν] O A ὑμῶν ϗ ἡμῶν. ἡμῶν καὶ ὑμῶν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, ϗ οἱ υἱοὶ Γάδ. ἐστὶν] O ἔσται. ἀπαλλοτριώσουσιν] C ἀλλοτριώσουσιν. υἱῶν] O C υἱούς. 27 ἵνα] O deest. τοῦτο μαρτύριον] A C μαρτύριον τοῦτο. ἡμῶν ϗ ὑμῶν] A ὑμῶν ϗ ἡμῶν. C ἡμῶν ἀναμέσον ὑμῶν. γενεῶν] A τέκνων. ἡμᾶς] A ὑμᾶς. λατρείαν κυρίου ⋯] O κυρίῳ. ϗ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν] O A desunt. ϗ οὐκ ἐροῦσι usque ad finem versus] O desunt. ὑμῶν ⋯ ἡμῶν] A ἡμῶν ⋯ ὑμῶν. αὐ- C ponit ante τοῖς τέκνοις. 28 ἢ ⋯ αὔριον] O desunt. κυρίου] O deest. θυσιῶν] O θυσίας. ἐστὶν ἀναμέσον usque ad finem versus] O ἐστὶν ἀναμέσον ὑμῶν, ϗ ἡμῶν. ἐροῦσιν] C ἐροῦμεν. ὑμῶν ⋯ ἡμῶν] A ἡμῶν ⋯ ὑμῶν. υἱῶν] A τέκνων. 29 οὖν] O deest. ἀποστραφῆναι] O A C ... ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀποστῆναι] A ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν τῇ σήμερον ... C ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις. O desunt, ut & ἀπὸ quod sequitur. ἡμᾶς] O deest. Σαλαμὶν, ϗ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου] ... σωτηρίων ἡμῶν. Σαλαμὶν] C deest. τοῦ σωτηρίου] A τῶν σωτηρίων. ...] O A C κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ἐναντίον] O A ἀπέναντι. αὐτοῦ] O μαρτυρίου. 30 ἀκούσας] C ἤκουσεν. Ἰσραὴλ] A deest. C ϗ οἱ χιλίαρχοι ... οὓς ἐλάλησαν usque ad finem versus] O τούτοις ἤρεσεν αὐτοῖς. τὸ ... φυλῆς] C οἱ υἱοί. 31 Φινεὲς] C Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ. υἱοῖς prius] ... deest. τῷ ἡμίσει φυλῆς] C τοῖς υἱοῖς. ἡμῶν] O ὑμῶν. πλημμέλειαν] ... πλημμέλειαν ταύτην. O deest. ϗ ὅτι ἐρρύσασθε] O ὅτι ἔρρυσας. 32 Φινεὲς] C Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ. ἄρχοντες] A ἄρχοντες πατριῶν. ϗ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] C desunt. Γαλαὰδ] O γῆς Γαλαάδ. αὐτοῖς] O τοῖς Ἰσραηλίταις. 33 ἤρεσεν] A C ἤρεσεν ὁ λόγος. ϗ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] A C desunt. O pro πρὸς τοὺς υἱοὺς habet τοῖς υἱοῖς, & ponit post υἱῶν Ἰσραήλ. υἱῶν] O deest. εἶπαν μηκέτι. C οὐκ ἔτι εἶπαν. O οὐκ εἶπον. ἀναβῆναι] O ἐπαναβῆναι. ϗ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] O C desunt. ...] C ἦν. 34 ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς] O C ἐπωνόμασαν. τὸν βωμὸν] C ponit post Γάδ. τῶν ⋯ ϗ τῶν] A C τῷ ⋯ καὶ τῷ. O ϗ τοῦ. καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ] C desunt. A καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. εἶπεν] C εἶπαν. O deest, ut & καί. ὁ θεὸς] O A ὁ θεὸς, θεός. C αὐτὸς ὁ θεός.

CAP. XXIII.

1 κύριον] O A C κύριον τὸν θεόν. αὐτοῦ] O αὐτῶν. προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις] O desunt. 2 αὐτῶν, ϗ τοὺς δικαστὰς] O ϗ τοὺς ἄρχοντας, ϗ τοὺς δικαστὰς, & post γραμματεῖς αὐτῶν. πρὸς αὐτοὺς] A αὐτοῖς. 3 ὅτι] A C σύμπαντα ὅσα. ἡμῶν ⋯ ἡμῶν] A ὑμῶν ⋯ ὑμῶν. O C ἡμῶν ⋯ ὑμῶν. ὑμῶν ⋯ ἡμῖν] A ὑμῶν, αὐτὸς ⋯ ἡμῖν. C ἡμῶν, αὐτὸς ⋯ ὑμῖν. ὁ ἐκπολεμήσας ἡμῖν] O ὁ συνεκπολεμήσας αὐτοὺς μεθ᾽ ὑμῶν. 4 ὅτι] C ὅτι εἶπα. O ἰδοὺ. ἐπέρριφα] A ἀπέρριφα. O εἶπον. ὑμῖν] O deest. εἰς τὰς φυλὰς] O ταῖς φυλαῖς. πάντα τὰ ἔθνη ϗ ἐξωλόθρευσα] O ταῦτα ἐξολοθρεύσεται. ἔθνη ϗ] A C ἔθνη. ὁριεῖ] O ἥτις ὁριεῖ. 5 ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἐστὶ] O A αὐτός. ἡμῶν] A C ὑμῶν. ἀποστελεῖ] O ἐπαποστελεῖ. ἕως ἂν usque ad βασιλεῖς αὐτῶν] pro quibus Comp. habet καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 6 Κατισχύσατε οὖν σφόδρα] O Καὶ κατισχύσατε. πάντα] C σύμπαντα. O deest. ἐκκλίνητε] O παραβῆτε. εἰς] C ἐπ᾽ αὐτοῦ εἰς. O deest. ἢ] A C ἢ εἰς. 7 ταῦτα] C ταῦτα μεθ᾽ ὑμῶν. ...] O A οὔτε. C ϗ οὐκ ὀμνῆσθε, οὐδὲ μή. λατρεύσητε] O λατρεύσητε ἑαυτοῖς. οὐδὲ] O A οὔτε. 8 Ἀλλὰ] A ἀλλ᾽ ἤ. ἡμῶν] A C ὑμῶν. προσκολληθήσεσθε] O προσκυνήσετε. 9 αὐτοὺς κύριος] A κύριος αὐτούς. O κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτούς. ὑμῶν] C ἡμῶν. οὐδεὶς] A C ὑμῖν οὐδείς. O ἡμῖν οὐδείς. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 10 Εἷς] A Ἀνὴρ εἷς. ἡμῶν] A ὑμῶν. ἐξεπολέμει] A συνεκπολεμεῖ. O ἐξεπολέμησεν αὐτούς. ἡμῖν] C ὑμῖν. O μεθ᾽ ἡμῶν. 11 σφόδρα] A σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ...] A C προστεθῆτε. 13 Γινώσκετε] A C Γνώσει γινώσκετε. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ϗ εἰς ἥλοις ἐν ταῖς πτέρναις] O ἐν ταῖς πλευραῖς. βολίδας] O σκολ. ἀπόλησθε] C ἀπολεῖσθαι. ἦν] A C ἦς. ὑμῖν] O ... ὑμῶν] O ἡμῶν. 14 τὴν ὁδὸν] A C σήμερον τὴν ὁδόν. τῇ ⋯ τῇ] C ἐν ὅλῃ τῇ ⋯ ἐν ὅλῃ τῇ. O ἐν τῇ ⋯ ἐν τῇ. οὐκ ἔπεσεν εἷς λόγος] O A C οὐ διέπεσεν λόγος εἷς. λόγων] C λόγων τῶν ἀγαθῶν. λόγων O τῶν ... ἐποίησε] O ἐποίησεν. ἡμῶν] A ὑμῶν. πρὸς] A C πρὸς ὑμᾶς. O πρὸς ... τὰ ἀνήκοντα] A ἥκει. O ἃ εἴρηκεν. ἡμῖν. A C ὑμῖν. οὐ διεφώνησεν] O A οὐ διαπεφώνηκεν. αὐτῶν] C αὐτῶν ῥῆμα ἕν. 15 πρὸς ἡμᾶς] O A C ἐφ᾽ ὑμᾶς. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. ἐφ᾽ ὑμᾶς] O πρὸς ἡμᾶς. ὁ θεὸς] A C desunt. ἂν] C deest. τῆς ἀγαθῆς] O desunt. κύριος ὑμῖν] A C ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. O ἡμῖν κύριος. 16 παραβῆναι] A παραβαίνειν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἡμῖν] O A C ὑμῖν. αὐτοῖς] O αὐτοῖς, ϗ θυμωθεὶς κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀπολέσῃ ὑμᾶς ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκεν ὑμῖν. αὐτοῖς] Hic addunt Ald. & Comp. καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, ϗ ἀποστρέψει σε (Comp. ἀπολεῖσθε τό.) τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν (Comp. ὑμῖν κύριος.)

CAP. XXIV.

1 Σηλὼ] A C Συχέμ. πρεσβυτέρους] A πρεσβυτέρους ϗ τοὺς ἄρχοντας. C πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, ϗ τοὺς ἄρχοντας. O πάντας τοὺς πρεσβυτέρους. γραμματεῖς … δικαστὰς] A C δικαστὰς . . . γραμματεῖς. ἔστησεν αὐτοὺς] A C ἔστησαν] O ἔστησεν. ἀπέναντι] O ἔναντι. τοῦ] A κυρίου τοῦ. λαὸν] A λαὸν, λέγων. 3 γῇ] A C γῇ Χαναάν. αὐτοῦ σπέρμα] A C τὸ σπέρμα αὐτοῦ. 4 καὶ τῷ] O C ϗ ἔδωκα τῷ. κληρονομῆσαι] O A C κληρονομίαν. ϗ ἐγένοντο usque ad finem versus] desunt in Comp. O ϗ ἐγένετο. ϗ πολὺ] A πολύ τε. 5 καὶ ἐπάταξα] O A καὶ ἐπάταξε κύριος. C καὶ ἀπέστειλα Μωυσῆν, ϗ Ἀαρὼν, ϗ ἐπάταξεν. σημείοις] C deest. οἷς usque ad finem versus] O desunt. ἐποίησα] A C ἐποίησεν.] 6 μετὰ ταῦτα] C desunt. ἐξήγαγεν] A ἐξήγαγον. τοὺς πατέρας ἡμῶν] A ὑμᾶς. C τοὺς πατέρας ὑμῶν. O ὑμᾶς ϗ τοὺς πατέρας ὑμῶν. θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν] O A C θάλασσαν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. ἐν ἵπποις εἰς] O ἱππεῦσι ἐπί. 7 ἀνεβοήσαμεν] C ἐβοήσαμεν. O ἀνεβόησαν. ἡμῶν] C ὑμῶν. ἐκάλυψεν αὐτοὺς] O ἐπείρασαν αὐτόν. εἴδοσαν] C ἴδοσαν. O ἴδον. 8 ἡμᾶς] O A C ὑμᾶς. Ἰορδάνου] O A C Ἰορδάνου ϗ παρετάξαντο ὑμῖν. ἡμῶν] O A C ὑμῶν. 9 ἀράσασθαι ἡμῖν] A ἀράσασθαι ὑμῖν. C υἱὸν Βεὼρ ἀρᾶσθαι ὑμῖν. O ἀράσασθαι ἡμᾶς. 10 σου] A deest. O deest. ut & ὁ θεός. ἡμᾶς . . . ἡμᾶς] A C ὑμᾶς … ὑμᾶς. αὐτῶν] O A C αὐτῶν, sed quæ sequuntur desunt. 11 ἡμᾶς] A C ὑμᾶς. Ἱεριχὼ] O deest. ὁ Χαναναῖος] O A & C hoc ordine habent, ϗ ὁ Φερεζαῖος, ϗ ὁ Χαναναῖος, ϗ ὁ Χετταῖος, ϗ ὁ Γεργεσαῖος, ϗ ὁ Εὐαῖος, ϗ ὁ Ἰεβουσαῖος. Sed O permutat locos Χετταῖος, & Εὐαῖος, ut & Γεργεσαῖος & Ἰεβουσαῖος. κύριος] C deest. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 12 ἐξαπέστειλε] O ἀπέστειλε. ἐξαπέστειλεν posterius] O A C ἐξέβαλεν. ἡμῶν δώδεκα] A C ὑμῶν δύο. 13 γῆν] O τὴν γῆν αὐτῶν. αὐτῆς] A C αὐτήν. O ἐν αὐτῇ. ἐν] C ἐπ᾽. οὐκ ἐφυτεύσατε] O A C οὐ κατεφυτεύσατε. 14 κύριον] C κύριον τὸν θεόν. εὐθύτητι . . . δικαιοσύνῃ] A δικαιοσύνῃ . . . εὐθύτητι. O ὁσιότητι . . . δικαιοσύνῃ. τοὺς ἀλλοτρίους οἷς] O οὓς. ἡμῶν] A C ὑμῶν. 15 ὑμῖν] O ἐν ὑμῖν. ἐκλέξασθε] C ἕλεσθε. ὑμῶν] O ἡμῶν. ὑμεῖς] O deest. ἐπὶ τῆς γῆς] O ἐν τῇ γῇ. ἡ οἰκία] A C ὁ οἶκος. ὅτι ἅγιός ἐστι] C desunt. 16 ὥστε λατρεύειν] O ϗ λατρεῦσαι. 17 Κύριος] O A Κύριος γάρ. ὁ θεὸς usque ad αὐτὸς] O ἐστὶν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστὶν, ὅς. θεός ἐστιν. αὐτὸς] C desunt. ἐξ] A C ἐκ γῆς. πάσῃ] O deest. οὓς] O ἐν οἷς. 18 τὸν Ἀμορραῖον ϗ πάντα τὰ ἔθνη τὰ] A C πάντα (Comp. σύμπαντα) τὰ ἔθνη, ϗ τὸν Ἀμορραῖον τόν. ἡμῶν, ἀλλὰ ϗ] O ὑμῶν, ἀλλ᾽. ἐστὶ] O C ponit post γάρ. 19 πρὸς τὸν] C πρὸς πάντα τόν. ὁ θεὸς ἅγιός ἐστι, ϗ ζηλώσας] C ἅγιός ἐστιν, ϗ θεὸς ζηλωτής ἐστιν. οὗτος] O ὑμᾶς. ἁμαρτήματα … ἀνομήματα] O C ἀνομήματα … ἁμαρτήματα. 20 ἑτέροις] O A C ἀλλοτρίοις. οὗ] O C deest. ὑμᾶς] O A C ὑμῖν. 22 ὑμεῖς ἐξελέξασθε κυρίῳ] A ὑμεῖς ἐξελέξασθε τὸν κύριον. C ἐξελέξασθε ὑμεῖς ἑαυτοῖς τὸν κύριον. αὐτῷ] C αὐτῷ, ϗ εἶπαν, Μάρτυρες. 23 τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς] O τῶν ἀλλοφύλων τῶν. ὑμῶν] C deest. 24 κυρίῳ] C κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. τῆς] O ἐκ τῆς. 25 Σηλὼ] A C Συχέμ. ἐνώπιον ad finem versus] C desunt. τοῦ θεοῦ] O κυρίου τοῦ θεοῦ. 26 Ἰησοῦς] A ponit ante λίθον. O deest. ὑπὸ] O C ἐκεῖ ὑπό. 27 Ἰησοῦς] A deest. πρὸς τὸν] C πρὸς πάντα τόν. ἐν] A C deest. εἰς] O deest. αὐτὸς] O ἐστί. πάντα] C σύμπαντα. λεχθέντα αὐτῷ] C O λεχθέντα. ὅτι] A C ὅσα. ἐστί ἔσται] C ἔσται ἐστί. ἐσχάτων] O ἐσχάτου. ψεύσησθε usq; ad finem versus] O ἀποστῆτε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. μου] A ἡμῶν. C ὑμῶν. 28 ἀπέστειλεν] A ἐξαπέστειλεν. τὸν λαὸν] O πάντα τὸν λαόν. ϗ ἐπορεύθησαν ἕκαστος] A C ἕκαστον. ϗ ἐλάτρευσαν] Sed Comp. præmittit his versum 29, & priorem partem ver. 30, quæ de morte Jesu. εἴδοσαν πάντα] C ἴδοσαν σύμπαντα. C ἴδον πάντα. 29 ϗ ἀπέθανεν] C ἀπέθανεν. ἑκατὸν] C υἱὸς ἑκατόν. O ὢν ἑκατόν. δέκα] O A ϗ δέκα. 30 τοῦ κλήρου] C τῆς κληρονομίας. Θαμνισαχὰρ] Θαμνασαχάρ. τοῦ Γαλαὰδ] A C Γαάς. ἐκεῖ ἔθηκαν, & quæ sequuntur usque ad Καὶ τὰ ὀστᾶ] desunt in Comp. A ϗ ἔθηκαν ἐκεῖ. μνῆμα εἰς ὃ] A μνημεῖον ἐν ᾧ. O ἐν τῷ μνήματι, ἐν ᾧ. ἐκεῖ] O deest. ὅτε] A Ἰησοῦς ὅτε. ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ] O ἐξῆλθον ἐκ γῆς. αὐτοῖς] O A deest. 32 ἐξ] O ἐκ γῆς. κατώρυξαν] O κατώρυξαν αὐτά. ἀμνάδων ἑκατὸν] ἑκατὸν ἀμνάδων. 33 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα] C desunt. ἀρχιερεὺς] A ἱερεύς. O ἱερεύς. & ponit ante υἱός. Γαβαὰρ] A C Γαβαάθ. O Γαβάθ. Φινεὲς] O ἣ ἦν Φινεές. ἐν ἐκείνῃ τῇ, usque in finem, in Comp. desunt. κιβωτὸν τοῦ] A κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ. περιεφέροσαν] O A περιέφερον. ἐν ἑαυτοῖς] O ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Γαβαὰρ] A Γαβαάθ. O Γαβάθ. ἑαυτοῦ] O αὐτῶν. ἀπήλθοσαν] O ἀπῆλθον. τόπον αὐτῶν] O ἑαυτοῦ τόπον. ἑαυτῶν πόλιν] A πόλιν αὐτῶν. O ἑαυτοῦ πόλιν. Ἀταρὼθ] O Ἀσηρώθ. τῷ βασιλεῖ Μωὰβ] O βασιλέως Μωαβιτῶν. ἐκυρίευσεν] A κατεκυρίευσεν.

JUDICES.

CAP. I.

1 ἐπηρώτων] O ἐπηρώτησαν. διὰ τοῦ κυρίου] A C ἐν κυρίῳ. τοὺς Χαναναίους] A C τὸν Χαναναῖον. πρὸς αὐτοὺς] A ἐν αὐτοῖς. O C ἐν αὐτῷ. 3 τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ] O A C πρὸς Συμεὼν τὸν ἀδελφόν. παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους] O A C πολεμήσωμεν (Comp. πολεμήσομεν) ἐν τῷ Χαναναίῳ. κἀγὼ] A καί γε ἐγώ. 4 παρέδωκε] O A C ἔδωκε. εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν] O A C ἐν χειρὶ αὐτῶν. ἔκοψαν] A ἐπάταξαν. O C ἐπάταξεν. εἰς] O A C deest. 5 κατέλαβον τὸν] O A C εὗρον τόν. παρετάξαντο πρὸς αὐτὸν] O A ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ. ἔκοψαν] O A C ἐπάταξαν. 6 κατέδραμον] O C κατεδίωξαν. ἐλάβοσαν] A ... O C ἔλαβον. χειρῶν ⋯ ποδῶν] C ποδῶν ⋯ χειρῶν. ϗ τὰ ἄκρα] O C desunt. αὐτοῦ] O deest. 7 ἑβδομήκοντα] C ϗ ἑβδομήκοντα. χειρῶν ⋯ ποδῶν] C ποδῶν ⋯ χειρῶν. ϗ τὰ ἄκρα] O C desunt τὰ ἄκρα. συλλέγοντες] O ϗ συλλέγοντες. ἄγουσιν] C ἤγαγον. 8 ἐπολέμουν] O A C ἐπολέμησαν. τὴν prius] O A C ἐν. 9 πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα] O A C ἐν (Comp. deest) τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι. 10 ϗ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας] C desunt. O ἐξεναντίας. ϗ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον] A C τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν. Καριαθαρβοκσεφὲρ] A Καριαθαρβοσεφὲρ. C Καριαθαρβώθ. 11 ἀνέβησαν] O C ἐπορεύθησαν. τὸ δὲ] O C ϗ τό. ἦν] C deest. Καριαθσέφερ] O A C deest. 12 Ἀσὰ] C Ἀχσάν. 13 ἀδελφοῦ] C ἀδελφός. νεώτερος] C νεώτερος ὑπὲρ αὐτόν. Ἀσὰ] O A Ἀχάν. C Ἀχσάν. αὐτῷ] A αὐτῷ αὐτῷ. εἰς] O deest. Versus decimus quartus & decimus quintus desunt in Ox. 14 τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς] A C τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν.

ἐπέσεισεν] C ἔσεισεν. ἐγόγγυσεν ϗ] A ἐγόγγυσεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου. ϗ ἔκραζεν] C desunt. ἀπὸ] C ἐπάνω. εἰς γῆν νότου ἐκδέδωκάς με] C desunt. 15 Ἀσχὰ] C Ἀχσάν. δώσεις] C δώσῃς. κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς] C desunt. 16 Ἰοθὸρ] A Ἰωβάβ. C Ἰωθώρ. O Ἰωβάβ. τοῦ γαμβροῦ] O A C πενθεροῦ. μετὰ τῶν υἱῶν] O A C πρὸς τοὺς υἱούς. τὴν ἔρημον] A ἥ ἐστιν. Ἰούδα] C ponit ante τὴν ἔρημον. O deest, ut & ἥ ἐστιν. ἥ ἐστιν] A C desunt. Ἀρὰδ] A Ἐρέδ. ϗ] A ϗ ἐπορεύθησαν, καί. C ϗ ἐπορεύθη, καί. 17 ἔκοψε] A ἐπάταξε. O C ἐπάταξαν. Σεφὲθ, ϗ] O A C Σεφὲθ, ϗ ἀνεθεμάτισαν αὐτήν, καί. (O Σαφάν.) αὐτοὺς] A C αὐτήν. ἐκάλεσεν] O C ἐκάλεσαν. ἀνάθεμα] A C ἐξολόθρευσις. 18 Οὐκ] A C deest. οὐδὲ τὰ ὅρια] O A C ϗ τὸ ὅριον. οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα, οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς] A ϗ τὴν Ἀσκάλωνα, ϗ τὸ ὅριον αὐτῆς. C desunt. O ϗ τὴν Ἀσκάλωνα, ϗ τὴν Ἀκαρὼν, ϗ τὰ ὅρια αὐτῶν. οὐδὲ τὰ ὅρια] A C ϗ τὸ ὅριον. O desunt, ut & αὐτῆς. τὴν … οὐδὲ τὰ] O A C ϗ τὴν … ϗ τά. περισπόρια] O ὅρια. 19 ϗ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος] O desunt. ὅτι] A διότι. ἠδυνάσθησαν] C ἐδύνατο. O ἐδύναντο. ἐξολοθρεῦσαι] A C κληρονομῆσαι. Ῥηχὰβ] C deest. αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, ϗ ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς. 20 καθὼς] O C καθά. ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν] C ἐξῆρεν ἐκεῖ τοὺς τρεῖς υἱούς. 21 ἐκληρονόμησαν] A C ἐξῆραν. O ἐξωλόθρευσαν. ἐν Ἱερουσαλὴμ] O desunt. 22 κύριος] O Ἰούδας. ἦν] O C deest. 23 ϗ κατεσκέψαντο] A C οἶκος Ἰσραὴλ κατά. O οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ κατά. 24 φυλάσσοντες] O φύλακες. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο] O A C ἄνδρα ἐκπορευόμενον. τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον] O C τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως. 25 ῥομφαίας] O μαχαίρας. 26 ἐπορεύθη] O A C ἀπῆλθεν. Χεττὶν] C Γεθθείμ. τοῦτο ad finem versus] O desunt. 27 ἐκληρονόμησε] A ἐξῆρε. ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις] C desunt. οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς] C desunt. O A οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Θανὰχ, οὐδὲ] A ἐκ Θανὰχ, καί. C ἐκ Θαναὰχ, καί. οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς] O desunt. Δὼρ, οὐδὲ τὰς] A Δὼρ, οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ τάς. O C Δὼρ, καὶ τάς. οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ, usque ad θυγατέρας αὐτῆς] Desunt in A & C & O. οὐδὲ τοὺς] A καὶ τοὺς bis: & præterea Ἰεβλαὰμ præponit Μαγεδώ. οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς] C desunt, ut & in Ἰεβλαὰμ, & in Ox. desunt. οὐδὲ τοὺς usque ad θυγατέρας αὐτῆς] O desunt. ταύτῃ] O deest. 28 ἐποίησεν] A C ἔθετο. O ἔθεντο. αὐτὸν] O αὐτούς. 29 ϗ κατῴκησεν usque ad Γαζὲρ] O desunt. κατῴκησεν] C κατῴκει. ϗ ἐγένετο εἰς φόρον] C desunt. O A ϗ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον. 30 Κέδρον] A Χεδρών. C Κετρών. οὐδὲ] O A C καί. Δωμανὰ] A Ἀμμάν. C Ναλώλ. O Ναλά. αὐτῷ] C deest. ϗ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον] O desunt. 31 Ἀκχὼ] A Ἀκχώρ. ϗ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον] C desunt. O ϗ ἐγένετο ὁ Χαναναῖος εἰς φόρον αὐτῷ, & ponit post Σιδῶνα. ϗ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ] C desunt. O ponit post φόρον αὐτῷ. Δαλὰφ] C Ἀχλάβ. O Δαλάθ. τὴν Ἀσχαζὶ] A τὴν Ἀχαζείβ. C τὴν Ἀσχαζίβ. O Χαζίφ. τὴν Χεβδὰ, ϗ τὴν Ναΐ, ϗ τὴν Ἐρεὼ] O A C τὴν Ἐλβὰ, ϗ τὴν Ἀφὲκ, ϗ τὴν Ῥοώβ. Sed O pro Ἐλβὰ habet Χαλβά. 32 ἠδυνήθη] A ἠδυνάσθη. C ἐδυνήθη. O ἠδυνήθησαν τοῦ. ϗ τοὺς] A οὐδὲ τούς. O non habet οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας. Βαιθανὰχ] O Βεθλαανάθ· & versu sequenti. 33 Καὶ κατῴκησεν usque ad γῆν] O ponit hanc partem versus post partem sequentem. Νεφθαλὶ] O C Ἰσραήλ. Βαιθενὲθ] A Βεθανάχ. C Βεθενέθ. ἐγένοντο] A C ἐγενήθησαν. αὐτοῖς] A αὐτῷ. 34 ἀφῆκαν αὐτὸν] A ἀφῆκεν αὐτούς. C ἀφῆκεν αὐτόν. 35 τῷ ὀστρακώδει, ἐν ᾧ] O A τοῦ Μυρσινῶνος, οὗ. C τῷ Ἄρες, οὗ. ἐν ᾧ αἱ] O A καί. C ϗ αἱ. ἐν τῷ Μυρσινῶνι, ϗ ἐν Θαλαβὶν] O C desunt. Θαλαβὶν] A Σαλαβίν. οἴκου] O deest. ἐγενήθη αὐτοῖς] O A ἐγένετο αὐτῷ. C ἐγένετο. 36 ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως] A ἐπάνω τῆς ἀναβάσεως. C ἐπάνω. O ὁ Ἰδουμαῖος ἐπάνω. ἀπὸ] O ἐπί.

CAP. II.

1 ϗ ἐπὶ Βαιθὴλ usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ ἀπὸ Γαλγάλων. τάδε λέγει κύριος] O C desunt. ἀνεβίβασα] C κύριος ἀνεβίβασεν. O κύριος ἀνήγαγεν. εἰσήγαγον] C εἰσήγαγεν. A ἐξήγαγον. ὤμοσα] O C ὤμοσεν. ὑμῶν] O A C ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν. εἶπα] A εἶπον. O C εἶπεν. οὐ] O οὐ μή. 2 εἰς τὴν γῆν ταύτην] O ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. αὐτῶν prius] A O C αὐτῶν οὐ μή. συντρίψετε] O C συντρίψατε, καί· & A habet ϗ & O. καθελεῖτε] A κατασκάψετε. O C κατασκάψατε. ὅτι] A O ὅτε. C οὔτε. 3 εἶπα] C εἶπον. οὐ μὴ ἐξάρω] A οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαὸν, ὃν εἶπα, τοῦ ἐξῶσαι· οὐ μὴ ἐξάρω. C οὐ προσθήσω τοῦ μετοικῆσαι τὸν λαὸν ὃν εἶπα τοῦ ἐξῶσαι ἐκ. O eadem quæ C habet, nisi quod ὃν εἶπα absunt. 4 υἱοὺς] O deest. 5 Καὶ ἐπωνόμασαν] O A C Διὰ τοῦτο ἐκλήθη. κλαυθμῶνες] O C κλαυθμών. ἐθυσίασαν] O A C ἔθυσαν. 6 ἦλθεν ἀνὴρ εἰς] O A C ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον (A τόπον) αὐτοῦ, ϗ εἰς. (A ἕκαστος εἰς.) τὴν γῆν] A αὐτήν. κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν] O desunt. 7 Ἰησοῦ, ϗ πάσας τὰς ἡμέρας] A desunt. ὅσα] O A C ὅ. ἐν] O A C deest. 8 υἱὸς] O ὤν. ἑκατὸν δέκα] A δέκα ϗ ἑκατόν. 9 ὀρείῳ] A ὄρει. Γαὰς] O Γαλαάδ. 10 μετ'] O πρός. ἐν] O A C deest. 11 Καὶ ἐποίησαν] O Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκουν μετὰ τῶν Χαναναίων, ϗ τῶν Χετταίων, ϗ τῶν Εὐαίων, ϗ τῶν Φερεζαίων, ϗ τῶν Ἀμορραίων, ϗ τῶν Ἰεβουσαίων, ϗ τῶν Γεργεσαίων, ϗ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν γυναῖκας, ϗ τὰς ἑαυτῶν θυγατέρας ἐξέδοντο τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Καὶ ἐποίησαν. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. ἐλάτρευσαν τοῖς] C ἐλάτρευον τῇ. Βαὰλ] O Βαὰλ, ϗ τῇ Ἀστάρτῃ. 12 ἐθνῶν] A C λαῶν. O deest. αὐτοῖς] C αὐτούς. 13 αὐτὸν] C τὸν κύριον. τῷ] A C τῇ. 14 ἐν] A C deest. O ἐπὶ τίν. εἰς χεῖρας] A C ἐν χειρί. O κύριος ἐν χειρί. ϗ κατεπρονόμευσαν αὐτοὺς] O desunt. χερσὶ] O A C χειρί. αὐτῶν] O deest. ἔτι] O A C deest. 15 ἐπορεύοντο] O C ἐπόρνευον. ἐπ' αὐτοὺς] A C ἐν αὐτοῖς. αὐτοῖς] A deest. 16 κριτὰς] O C αὐτοῖς κριτάς. τῶν κριτῶν] A αὐτῶν. O C κριτῶν αὐτῶν. οὐχ ὑπήκουσαν] O A C οὐκ ἐπήκουσαν. 17 αὐτοῖς] O A C αὐτοῖς, ϗ παρώργισαν τὸν κύριον. ἧς] O ἐν ᾗ. τῶν λόγων] O A C τὰς ἐντολάς. οὐκ] O ϗ οὐκ. 18 ὅτι] O C ὅτε. ἐκθλιβόντων] O A C κακούντων. 19 ἀπέστρεψαν] O A C ἀπέστρεφον. πορεύεσθαι] O A C πορευθῆναι. λατρεύειν] C ϗ λατρεύειν. ϗ τὰς ὁδοὺς] A ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. O C ϗ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. τὰς σκληρὰς] A C τῆς σκληρᾶς. O αὐτῶν τῆς πονηρᾶς οὐκ ἀπέστρεψαν. 20 ἐν τῷ] O ἐπὶ τόν. ἐγκατέλιπον] A C ἐγκατέλιπε. τοῖς πατράσιν] A αὐτοῖς, ϗ τοῖς πατράσιν. οὐκ εἰσήκουσαν] O A οὐχ ὑπήκουσαν. C οὐκ ἐπήκουσαν. 21 κατέλιπεν] C ἐγκατέλιπεν. υἱὸς Ναυῆ ἐν τῇ γῇ] A υἱὸς Ναυῆ. O C desunt. 22 αὐτοῖς] C αὐτῷ. εἰ] O καί. τὴν ὁδὸν] C αὐτοὶ τὴν ὁδόν. 23 ἀφήσει] A C ἀφῆκε. O κατέλειπε, & κύριος non habet.

CAP. III.

1 ἃ ἀφῆκε κύριος αὐτὰ] O A ἀφῆκε κύριος. C κατέλιπεν Ἰησοῦς. πάντας] A ἅπαντας. τοὺς πολέμοις] A C πάντας τοὺς πολέμοις. 3 Τὰς] A
Πλὴν τάς. Ἀερμὼν] A C Βαὰλ Ἑρμάν. O Βακερμάν. 4 ἀκούσονται
ακούσονται. τοῖς] A κύριος τοῖς. 5 Ἰεβουσαίου] O Ἰεβουσαίου, ϗ
γεσαίου. 6 ϗ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν] O desunt. 7 ἐναντίον
ἔναντι. τοῖς Βααλὶμ] A τῇ Βααλ'. C τῇ Βααλίμ. 8 ἐν χειρὶ] A C
ρας. O κύριος εἰς χεῖρας. Χουσαρσαθαὶμ] C Χουσανρεσαθαὶμ semper.
είας ποταμῶν] A Μεσοποταμίας Συρίας. O Συρίας Μεσοποταμίας. οἱ υἱοὶ
ὴλ] O A desunt. τῷ Χουσαρσαθαὶμ] O A C αὐτῷ. ἔτη ὀκτὼ] C
ut & ver. 14. 9 ἐκέκραξαν] C ἔκραξαν. σωτῆρα] O σωτῆρα
τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτὸν] A τὸν νεώτερον αὐτοῦ. C ὁ νεώτερος αὐτ
νεώτερον. 10 ἐγένετο] O εἰσήκουσεν αὐτοῦ, ϗ ἐγένετο. εἰς] O A
τόν. πρὸς Χουσαρσαθαὶμ] O C desunt. ποταμῶν] O deest. 11
ταιώθη] usque ad finem versus] O ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπ
ἔτη] C ponit post τεσσαράκοντα. 12 ἐνώπιον] O C ἔναντι.
Ἰσραὴλ] O τοὺς υἱούς. 13 συνήγαγε] O C προσήγαγεν. πρὸς ἑαυτ
πρὸς αὐτόν. C πρὸς αὐτούς. 15 πρὸς κύριον] O desunt. αὐτοῖς] O
αὐτοῖς κύριος. C κύριος αὐτοῖς. υἱὸν] O deest. υἱὸν τοῦ] O C
ἐξαπέστειλαν] O C ἀπέστειλαν. δῶρα] A ponit ante οἱ υἱοί. Ἐγλ
C Ἐγλὼν semper. Μωὰβ] O Μωαβιτῶν. 16 μῆκος αὐτῆς] O A
κος. ϗ] C deest. τὸν μανδύαν] C τὴν μανδύαν. O desunt,
ὑπό. αὐτοῦ] O C ponunt post δεξιόν. 17 Καὶ ἐπορεύθη] O C
προσήνεγκε] O κατήνεγκεν Ἀώδ. 18 ἡνίκα] O A C ὡς. φέροντας]
αἴροντας. 19 αὐτὸς] O A Αἰγλώμ. C deest. ὑπέστρεψεν] O
γλυπτῶν] O εἰδώλων. μετὰ τῆς] O A ἐν. Ἀὼδ] O Ἀὼδ τῷ
Σιώπα] A Σιώπα πᾶσιν ἐκ μέσου] Σίγα. ϗ ἐξαπέστειλεν usque ad finem
A C ϗ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. O ϗ εἶπε πάντας
γενέσθαι, ϗ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ. τῷ θερινῷ τῷ
αὐτοῦ. 20 τῷ ἑαυτοῦ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ. ἀπὸ τοῦ] A C ἐκ τοῦ. Ἐγλὼμ] O
ponunt ante ἐκ τοῦ. 21 αὐτὸν] C deest. ϗ] A deest. ἐπάνωθεν] A
θεν. O C ἀπό. αὐτοῦ] C deest. Habet O, sed τοῦ δεξιοῦ non habet
τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ] O A C εἰς τὴν κοιλίαν Αἰγλώμ. 22 κατὰ τῆς
κατὰ τῆς φλεβός. O τὴν παραξιφίδα. τὴν μάχαιραν] O αὐτήν. 23 Ἀὼδ
O A Ἀὼδ εἰς τήν. C εἰς τήν. ϗ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους] O
sunt. κατ' αὐτοῦ] A C ἐπ' αὐτόν. O desunt. ἐσφήνωσε] O
αὐτάς. 24 ἐπῆλθον] O εἰσῆλθον. ϗ εἶδον] C desunt.
C ἀποκεκλεισμέναι. O κεκλεισμέναι. ϗ εἶπαν] O ϗ ἀποτιναξάμενος
ἐξῆλθεν, ϗ ἐπορεύετο, ϗ οἱ παῖδες Ἐγλὼμ προσῆλθον, ϗ αἱ θύραι
κεκλεισμέναι, ϗ εἶπον. ἀποκενοῖ τοὺς usque ad finem versus] O A C
δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος. 25 ὑπέμειναν ἕως
O A C προσέμειναν αἰσχυνόμενοι. ἐστὶν ὁ ἀνοίγων] O ἤνοιγον.
A C ἦν. 26 ἕως] O A εἰς Τιρωθᾶ ἕως. παρῆλθε τὰ] O
πάντα τά. Σεειρωθὰ] A Τιρωθᾶ. C Σειρωθά. O Σιρώθ. 27 Ἀὼδ
Ἰσραὴλ] O C desunt. ἐσάλπισεν ἐν] C ἐσάλπισαν. κερατίνῃ]
ρατίναις. ἀπὸ τοῦ ὄρους] O desunt. 28 κατάβητε] A καταβαίνετε. O
θεὸς] O θεὸς ἡμῶν. ἐν χειρὶ] O εἰς χεῖρας. ἀφῆκεν] A C
ἀφῆκαν ἐκεῖθεν. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] O C ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ὡσεὶ] O
πᾶν λιπαρὸν] A πάντας τοὺς μαχητὰς ἐν αὐτοῖς. C πάντας τοὺς
O πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτῇ. ὁ ἀνὴρ] O ἐξ αὐτῶν
30 ἐνετράπη] O ἐταπεινώθη. ὑπὸ χεῖρα] O ἐκ χειρός. ϗ ἐκρίνε
ad finem versus. C desunt. 31 μετ' αὐτὸν] C μετὰ τοῦτον.
O A C Ἀνάθ. ἐν τῷ] C desunt. ἐν τῷ ἀροτρόποδι] O ἐκτὸς
καίγε] O A καί. C deest.

CAP. IV.

1 ἐνώπιον] A ἐναντίον. O C ἔναντι. 2 τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O A
τούς. Ἀρισὼθ] O Ἀσηρώθ. 3 ἦν] O διέστειλεν. ἔθλιψεν] O
4 αὐτὴ] C αὐτή. 5 εἰς κρίσιν] O A C ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι. 6
C deest. ἐκ … ἐκ] O A G ἀπὸ … ἀπό. 7 ἐπάξω] O ἄπαρον.
C ἐπί. O κατά. ἐπὶ] C deest. O ἀπάξω σε ἐπί. τὰ ἅρματα
O ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν, ϗ ἐπί. πλῆθος αὐτοῦ] O πλῆθος αὐτοῦ,
δόξαν αὐτοῦ. εἰς χεῖρας] O A C ἐν τῇ χειρί. 8 οὐ] A μετ' ἐμοῦ
οὐκ οἶδα, ad finem versus] C desunt. ἄγγελον] O ἄγγελον αὐτοῦ. 9 εἶπε]
εἶπε πρὸς αὐτὸν Δεββωρά. ἐπὶ] C εἰς. ἐκ Κάδης] O εἰς Κάδης τῆς
ἐβόησε] O A C παρήγγειλε. τὸν … ϗ τὸν] O A C τῷ ϗ τῷ. ἐκ Κάδης
sunt. Δεββώρα] C ponit post αὐτοῦ. O ponit ante ἀνέβη. 11 Χαβὲρ
ἐχωρίσθη] A C οἱ πλησίον τοῦ Κιναίου ἐχωρίσθησαν] O πάντες
ἀπέστησαν ἐκεῖθεν οἳ ἦσαν ἀπὸ τῶν υἱῶν. Καινᾶ] A Κενά.
Ἰωβὰβ] C Ὀβάβ. A Ἰωβάκ. ἔπηξε] O ἔπηξε Βαράκ.
A C ἀναπαυομένων. O πρὸς δρῦν ἀναπαυόμενος. 12 ἀνηγγέλη]
γειλαν. O ἀπήγγειλαν τῷ. εἰς ὄρος] A ἐπ' ὄρος. C ἐπ' ὄρους.
13 ἐκάλεσε … πάντα τὰ ἅρματα] O παρήγγειλε … πᾶσι τοῖς
σιδηρᾶ] O σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ. πάντα τὸν λαὸν τὸν] O παντὶ τῷ
14 ὅτι κύριος ἐξελεύσεται] A ὅτι κύριος. C οὐκ ἰδοὺ κύριος
O pro ὅτι habet οὐκ ἰδού. κατὰ] O A C ἀπό. 15 ἐν στόματι usq; ad
O ἐκ προσώπου Βαρὰκ ἐν στόματι ῥομφαίας. ἐπάνωθεν] A ἀπὸ
ἀπό. ἅρματος αὐτοῦ] C ἅρματος. 16 ἁρμάτων] A ἁρμάτων
αὐτοῦ, ϗ ὀπίσω τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ. παρεμβολῆς] O addit αὐτοῦ.
A C δρυμοῦ. O δρυμῶν. ῥομφαίας] O μαχαίρας. οὐ κατελείφθη]
ὑπελείφθη. 17 ἔφυγεν] O A C ἀνεχώρησεν. Χαβὲρ] O Χαλέβ.
O A C deest. ἦν] A C deest. 18 Καὶ] C deest. συνάντησιν]
ἀπάντησιν. αὐτῷ] O C πρὸς αὐτόν. ἔκκλινον … ἔκκλινον] O A C
… ἔκνευσον, & O ponit πρός με ante κύριε, & μου non habet.
O A C ἐξένευσε. εἰς τὴν σκηνὴν] O desunt: sed habet ὁ
πρὸς αὐτήν. περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ] O A C συνεκάλυψεν
δέρρει αὐτῆς. 19 ἤνοιξεν] O ἤνοιξεν Ἰαήλ. περιέβαλεν αὐτὸν] O A
ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. 20 Σισάρα] O C deest. δὴ] C deest.
θῃ] A τις εἰσέλθῃ. O C τις ἔλθῃ. εἰ] A C σοί. O σοὶ εἰ. ὧδε] O
ἐνταῦθα. οὐκ ἔστι] A οὐκ ἔστι, ϗ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ δέρρει αὐτῆς.
ἔστιν ὧδε. 21 ἔλαβεν Ἰαὴλ] O ἀνέλαβεν. Χαβὲρ] O Χαβὲρ τοῦ Κιναίου.
Χαβὲρ] A desunt. ἐν κρυφῇ] O A C ἡσυχῇ. ἔπηξε] A C
κατέκρουσε. κροτάφῳ] A C τῇ γνάθῳ. O εἰς τὸν κρόταφον. διεξῆλθεν]
διήλασεν. αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη] A αὐτὸς ἀπεσκάρισε ϗ ἐξέψυξε.
σκάρισεν ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, ϗ ἐξέψυξεν. O αὐτὸς δὲ
μέσῳ τῶν ποδῶν αὐτῆς, ϗ ἐξέψυξεν, ϗ ἀπέθανεν. 22 συνάντησιν αὐτῷ]

...αὐτ. αὐτῷ] O A πρὸς αὐτόν. ἐῤῥιμμένος] O C πεπτωκώς. τῷ ...] C τῇ γνάθῳ. 23 ἐτρόπωσεν ὁ] O C ἐταπείνωσεν κύριος ὁ. ἐν τῇ ...] C ponit ante τὸ Ἰαβίν. ἔμπροσθεν] O A C ἐνώπιον. 24 πο- ... ϗ σκληρυνομένη] O κραταιουμένη. ἕως οὗ] A ἕως ὅτου. O C ἕως. ...] O ἐξωλόθρευσεν. τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν] O A C αὐτόν.

CAP. V.

...λέγοντες] A C ϗ εἶπεν. O ϗ εἶπον λέγοντες. 2 Ἀπεκαλύφθη usque ad ...] O A C Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ. Sed ...pro προαιρέσει habet προθυμίσει, & præterea ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα. 3 ϗ ...ἐνωτίσασθε] C ἐνωτίζεσθε. O non habet καί. σατράπαι] O δυνατοί. ἀ-...] A C ponunt post κυρίῳ. εἰμι ... ἐγώ εἰμι] O A C desunt. O cæ-... habet sic, ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι. τῷ κυρίῳ] O A C desunt. 4 ἐν ...] O A C ἐκ Σηείρ. ἀπαίρειν] C ἐπαίρειν. ἀγροῦ] O ἀγρῶν. ϗ ὁ] O ... ἔσταξε δρόσους] A C ἐταράχθη. O ἐξέστη. 5 Ἐλουὶ] O C deest. ...Σινᾶ] A desunt. O τοῦ θεοῦ. κυρίου] O deest. 6 ὁδοὺς] O A βασι-... ἀτραποὺς] O C τρίβοις. O τρίβοις οὐκ εὐθείας. 7 δυνατοὶ] A οἱ κατ-...] C οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ. O οἱ κρατοῦντες. ἐξέλιπον posterius] ...deest. ἕως οὗ posterius] C ὅτι. O desunt, ut & ἀνέστη, & ἐν Ἰσραήλ. ...] O A ἐξανέστη. 8 Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς] O Ἡρέτισαν θεοὺς κενοὺς ... κρίθινον. Ἐξελέξαντο] A Ἡρέτισαν ὡς ἄρτον κρίθινον. καινοὺς] O C ... θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ] A C σκέπη νεανίδων σειρομαστῶν ἐνώφθη. (A ἐὰν ὀ-... ϗ λόγχη ἐν] A ϗ σειρομάστης ἐν. C ϗ ἐσιρομάστησεν. O ϗ νεανίδων ... μ' χιλιάσι. 9 εἰς] O A C ἐπί. οἱ ἑκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ] O ... οἱ δυνασταὶ τοῦ λαοῦ. 10 ὄνου θηλείας μεσημβρίας] A ὑποζυγίων μεσημ-... ϗ λαμπηνῶν. C ὑποζυγίων ἐπὶ λαμπηνῶν. O ὑποζύγιον. καθήμενοι] A ... ἐπὶ κριτηρίου usque ad finem versus] O ὑπὸ λαμπηνῶν. ἐπὶ ὁδοὺς ... ἐφ' ὁδῷ διηγεῖσθε] A συνέδρων φθέγξασθε. C ἐφ' ὁδῷ, φθέγξασθε. ...pro διηγεῖσθε habet φθέγξασθε. 11 ἀπὸ φωνῆς] O A C φωνήν. ὑδρευομένων] A C εὐφραινομένων. δικαιοσύνας. κύριε] O A C δικαιοσύνην κυρίῳ. δικαιο-... αὔξησον] A δικαιοσύνας ἐνίσχυσον. O C δίκαιοι ἐνίσχυσαν. πόλεις] O C πόλεις αὐτοῦ. 12 Ἐξεγείρου usque ad ᾠδὴν] O Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου ...μετὰ λαοῦ σου, ἐξεγείρου ἐξεγείρου μετ' ᾠδῆς. λάλησον ᾠδὴν] A C λάλει ᾠδήν. ἀνάστα] A C ἐξανίστασο. O ἐν ἰσχύϊ ἐξανίστα ὡς ὁ Βαράκ. Βα-...] O A Βαράκ, ϗ κατίσχυσον Δεββώρα τὸν Βαράκ. Sed O pro κατίσχυσον ...habet ἐνίσχυσον. 13 κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς] O A C ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς ... λαὸς κυρίου] C desunt. κατέβη usque ad finem versus] O A C κα-ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. 14 Ἐφραὶμ ἐξερρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀ-...] O A C Λαὸς Ἐφραὶμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι. ὀπίσω] A C ἀδελ-... O ἀδελφοῦ. ἐν ἐμοὶ] A C ἐξ ἐμοῦ. Μαχὶρ] O ἐξεγείρου Μαχείρ. καὶ ...] O A C ϗ ἐκ. ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως] A C ἐνισχύ-...ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως (διηγήσεως deest in C) γραμματέως. O κύριος ἐπολέμησε ... ϗ ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως. 15 ἀρχηγοὶ] A C ...ντες. O deest, ut & Καί, & ἐν. ϗ Βαρὰκ] C καὶ Ἰσσάχαρ. O desunt. ...Βαρὰκ usque ad finem versus] O ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοὺς εἰς κοιλάδα ...σὺ κατοικεῖς ἐμμέσῳ χειλέων, ἐξέτεινεν ἐν ταῖς αὐτοῦ διαιρέσεσι μεγάλοι ἀ-κρασμοί. ἐν κοιλάσιν] A C ἐν τῇ κοιλάδι. ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν] A C ἐξ-...έστειλε πεζούς. εἰς τὰς μερίδας] A εἰς τὴν κοιλάδα ἱνατί σὺ κατοικεῖς σὺ ἐν ...χειλέων. ἐξέτεινε πόδας αὐτοῦ ἐν διαιρέσει. C ἐν διαιρέσεσιν. ἐξικνούμε-...καρδίαν] A C ἀκριβασμοὶ καρδίας. 16 Εἰς usque ad Ῥουβὴν] A C Ἱνα-τί μοι κάθησθε (A κάθησαι) ἀναμέσον τῶν Μοσφαθαὶμ τοῦ εἰσακούειν συριγμοὺς ἐξ-εγειρόντων τοῦ διελθεῖν (A ἐλθεῖν) εἰς τὰ τοῦ Ῥουβήν. O ut A, sed pro εἰσακούειν habet ἀκούειν. ἐξετασμοὶ] O A C ἐξιχνιασμοί. 17 οὐ ἐσκήνωσε] O A C ...ἐσκήνωσε. εἰς τί παροικεῖ] A C ἱνατί παροικεῖς. O ἱνατί παροικεῖ ἐν. ...κάθισεν παραλίαν] O A C παρῴκησεν παρ' αἰγιαλόν. ϗ ἐπὶ usque ad Ζα-βουλὼν] O ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσε Ζαβουλών. διεξόδοις] A C τὰς ... σκηνώσει] A C κατεσκήνωσε. 18 ὠνείδισε] O A C ὀνειδίσας. ὕψη] ...αὐτῶν] A αὐτῷ. O C deest. 19 παρετάξαντο] A C ϗ παρετάξαντο. ...βασιλεῖς, ϗ ἐπολέμησαν. ἐπολέμησαν] O παρετάξαντο. ἐπὶ ὕδατι] A C ἐπὶ (A τοῦ deest) ὕδατος. δῶρον] O A C πλεονεξίαν. 20 Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαν-το] O C Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν. ἐκ τρίβων] O A C ἐκ τῆς τάξεως. παρ-ετάξαντο] O C ἐπολέμησαν. 21 ἐξέσυρεν] O καταπατήσει. A C ἐξέβαλεν. ...] C Καδημίμ. A Καδημείν. O συνεψισμένων. αὐτὸν] O C αὐτούς. ...Ὅτι ἐνεποδίσθησαν] O C Τότε ἀπεκόπησαν. A Τότε ἐνευροκοπήθησαν. ἵππου] C ἵππων. σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ] A ϗ ὁμολογεῖ αὐτοὺς ἡ πτέρνα μου τὰς ...ἐκστάσεως αὐτῶν. C Μαδαρὼθ δυναστῶν αὐτοῦ. O Ἀμαδαρὼθ δυνατῶν ἐπὶ ...συνθέοντος ἔργα ἐκστάσεως αὐτοῦ, ἴδοιεν ἀράς, ἴδοιεν ὀδύνας, κατοικοῦντες ...ὑπερηφάνοις ὑβρισταὶς ἄραι, ἀπολέσατε. 23 καταρᾶσθε Μηρὼζ] O A κατα-...Μαζώρ. καταρᾶσθε usque ad αὐτὴν] O A κατάρασθε καταράσασθε τοὺς ...ἐν αὐτῇ. (A αὐτήν.) C καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς. ...] O C ἦλθον. A ἦλθεν. κυρίου] C deest. εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς] O C κύριος βοηθὸς ἡμῶν, κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός. A βοηθὸς κύριος ἐν ... 24 ἐν γυναιξὶν] O A C ἐκ γυναικῶν. ἀπὸ] O A C ἐκ. σκηναῖς] ...C σκηνῇ. εὐλογηθείη] O εὐλογηθείη ἐν ἐπαίνῳ. 25 γάλα] O αὐτῇ, ϗ γά-... A C αὐτήν, ϗ γάλα. ἔδωκεν] O A C ἔδωκεν αὐτῷ. ἐν λεκάνῃ] O ἐν ... ὑπερεχόντων προσήνεγκε] O μεγιστάνων προσήγγισε. A δυναστῶν προσήνεγ-... O ἰσχυρῶν προσήνεγκε. 26 ἀριστερὰν] C deest. ϗ] C deest. εἰς σφῦραν κοπι-...] O εἰς ἀποτομὰς κατακόπων, τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι. A τοῦ εἰς τέλος ἀχρειῶσαι, ...ἀποτομὰς κατακόπων. C εἰς ἀποτομὰς κατακοπτόντων. ϗ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, ... usque ad finem versus] O ϗ τὴν χεῖρα αὐτῆς διήλασε, τὸ κρόταφον ..., ϗ συνέθλασε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ϗ συνετέλεσε τὸν Σισάρα, συγκύψας ἔπεσε, ...ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν, ἐταλαιπώρησε, καθὼς ἐσκίρτησε ταλαίπωρος. A ϗ ἀπ-...Σισάρα διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ ἐπάταξεν, ἀναμέσον ...ποδῶν αὐτῆς βαρυνθείς, ἔπεσε ϗ ἀφύπνωσε ἀναμέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψε ...κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσε ταλαιπώρως. C ϗ ἀπέτεμε Σισάρα, ἀπέτεμε τὴν κε-φαλὴν αὐτοῦ, ϗ συνέτριψε, ϗ διήλωσεν τὴν γνάθον αὐτοῦ. Ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς ...ἔπεσεν, ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς, ἔκαμψεν, ἔπεσεν, ἐν ᾧ ἔκαμ-ψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαιπώρως. 28 ἡ μήτηρ] C ϗ κατεμάνθανεν ἡ μήτηρ. ἐκ-...τοῦ τοξικοῦ] C O διὰ τῆς δικτυωτῆς. deinde addit O ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς ἐπι-...μετὰ Σισάρα. διότι] C διατί. ᾐσχύνθη] O A C ἠσχάτισε. αὐτοῦ] A C αὐ-...διότι] A C διατί. πόδες] O διασοὶ ἀναβάται αὐτοῦ, ἴχνη. ...C ἴχνη. 29 ἄρχουσαι] O A C ἀρχουσῶν. ἀπεκρίθησαν] O C ἀνταπεκρίναντο. ...ἀνταπεκρίθησαν. ϗ αὐτὴ usque ad finem versus] O ἐν ῥήμασιν αὐτῆς, ...cætera desunt. A καὶ αὐτὴ ἀνταπεκρίνετο cætera ut Rom. O καὶ αὐτὴ δὲ ἀνταπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς. 30 οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς] O C φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ. Sed O pro εἰς habet ἐπί. A φι-λιάζοντα φίλοις εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς δυνάστου. σκῦλα βαμμάτων τῷ usque ad finem versus] O σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ, φρόνησις ἰσχύος αὐτῆς ἀποκριθήσεται αὐτῇ, ἀπεκείνατο αὐτὴ ἑαυτῇ τοὺς λόγοις αὐτῆς, καὶ οὐκ εὑρέθησαν διεμερίσθη σκῦλα μήτρας αὐτῆς εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς ἐτίτρωσκον δακτύλοις ἐν τῷ Σισαρὰ ἐσηλώθη σίγματα ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐσκυλεύθη. A & C sequuntur Rom. nisi quod pro βάμματα habent βαφῇ, βάμμα. & C non habet αὐτά. 31 ἀπόλοιντο] O γένοιντο. κύριε] O κύριε, ἅμα τοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸν ἥλιον. αὐτὸν] O σέ. ὡς ἔξοδος] O ἅμα ἀνατολή. O C καθὼς ἡ ἀνατολή. δυνάμει] O C δυναστείαις. A δυνα-στείᾳ. 32 τεσσαράκοντα ἔτη] O ἔτη μ'.

CAP. VI.

1 ἐνώπιον] A C ἔναντι. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. 2 ἴσχυσε] O A C κατίσχυσε. ϗ] C deest. ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ] C ponit ante ἐποίησαν. τὰς τρυμαλιὰς τὰς] O A C μάνδρας. τὰ σπήλαια, ϗ τὰ κρεμαστὰ] O A C τοῖς σπηλαίοις, ϗ τοῖς ὀχυρώμασι. 3 ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ] A C ὅτε ἔσπειρεν ἀνήρ. ἀνέβαινον] O A C ἀνέβαινε. συνέβαινον] O A C ϗ ἀνέβαινον. 4 εἰς] O A C ἐπ'. τοὺς καρποὺς αὐτῶν] O A C τὰ ἐφόρια (A ἐκφόρια) τῆς γῆς. ἕως] O A C ἕως τοῦ. οὐ κατελείποντο] O A C οὐχ ὑπελείποντο. τῇ γῇ] O A C desunt. οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον] O A C ϗ ποίμνιον, ϗ μόσχον. Sed O pro priore ϗ habet οὔτε. ὄνον] O ὑποζύγιον. 5 Ὅτι αὐτοὶ ϗ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον] O desunt. Ὅτι] A Ὅτι καί. αἱ κτήσεις] A τὰ κτήνη. ϗ αἱ σκηναὶ αὐτῶν] O A C ϗ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καί. Et O addit præterea ϗ τὰς καμήλους αὐτῶν ἦγον. παρεγίνοντο] O ϗ παρεγένοντο. καθὼς ἀκρὶς] A C ὡς ἀκρίδες. O ὡς ἀκρίς. ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν] A C παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ. O καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ϗ δι-έφθειρον αὐτὴν] O desunt. ϗ διέφθειρον] A C τοῦ διαφθεῖραι. 6 ἐπτώχευ-σεν Ἰσραὴλ] O ἐπτώχευσαν. 7 ἐβόησαν] O A C ἐκέκραξαν. Sed A ponit post κύριον. ἀπὸ προσώπου Μαδιὰμ] A C καὶ ἐγένετο ὅτε (Comp. ἐπεὶ) ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ Μαδιάμ. O διὰ Μαδιάμ. 8 Καὶ] C deest. ὃς ἀνήγαγον] A C ὁ ἀναβιβάσας. O ὁ ἀναγαγών. ἐκ γῆς] O A C ἐξ. ὑμῶν] O A C deest. 9 ἐρρυσάμην] O A ἐξειλόμην. C ἐξ-ειλάμην. Αἰγύπτου] O Αἰγυπτίων. αὐτοὺς] O αὐτοὺς πάντας. εἶπα] O ἐγὼ εἶπον. 10 Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] O desunt. Ἐγὼ] A C Ἐγώ εἰμι. τοῦ Ἀμοῤῥαίου] O τῶν Ἀμοῤῥαίων. κάθησθε] O A C κατοικεῖτε. ἐν τῇ γῇ αὐτῶν] O ἐν αὐτῇ. 11 τὴν Τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ] O A C τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν Ἐφρὰ τὴν τοῦ. Sed O pro Ἐφρὰ habet Ἐφραθά & pro τὴν τοῦ, ἣ ἦν. πατρὸς τοῦ] O Ἀβι. Ἐσδρὶ] A Ἐσρί. O C Ἐζρί. Ῥα-βδίζων σῖτον] O A C ἐράβδιζε πυρούς. λινῷ] O σιλώ. εἰς ... ἀπὸ] A C τοῦ ... ἐκ. O τοῦ φυγεῖν ἀπό. 12 ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων] O A C δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ. 13 εἰς τί] O A C ϗ ἱνατί. τὰ κακὰ] O A C πάντα τὰ κακά. ἃ] O A C ὅσα. μὴ] O A C deest. ἐξέῤῥιψεν] O A C ἀπώ-σατο. ϗ ἔδωκεν] A καὶ παρέδωκεν. O C κύριος, καὶ παρέδωκεν. 14 ἐπ-έστρεψε] O A C ἐπέστρεψε. κυρίου] O deest. εἶπεν] O A C εἶπεν αὐτῷ. ἐκ χειρὸς Μαδιὰμ] A C desunt. ἰδοὺ] O A ϗ ἰδού. ἐξαπέστειλα] O ἐξαποστέλλω. 15 μου] O A deest. ϗ ἡ χιλιὰς] O corrupte εἰς χιλιάδες ὅλον τὸ ἐν Μανασσῇ, καὶ ἡ χιλιάς. ἠσθένησεν] O A C ταπεινοτέρα. μικρό-τερος] O C μικρός. 16 ὁ ἄγγελος κυρίου, κύριος] A C κύριος· ὅτι ἔσο-μαι. O habet ὅτι ante κύριος. πατάξεις] O ἀποκτενεῖς. 17 εἰ δὴ] O A C ϗ εἰ. ἔλεος] O A C χάριν. ἐν ὀφθαλμοῖς] O ἐνώπιον. ϗ ποιήσεις usq; ad finem versus] A desunt. C ϗ ποιήσῃς μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ. 18 μὴ] A μὴ δή. χωρισθῇς] O C κινηθῇς. ἐξοίσω] O A C οἴσω. θυσί-αν] O A C θυσίαν μου. θύσω] O A θήσω. εἶπεν, Ἐγώ εἰμι] O εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγώ. εἰμὶ] C deest. καθίσομαι] C καθήσομαι. 19 ἔθηκεν] O C ἐπέθη-κεν· & O ponit ante τὰ κρέα. ἐν τῷ κοφίνῳ] O A C ἐπὶ τὸ κανοῦν. ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ] O A C ἐξέχεεν (A O ἐνέχεεν) εἰς χύτραν. αὐτὰ] O A C deest. τερέμινθον ϗ προσήγγισε] O A C δρῦν, καὶ προσεκύνησε· & O addit αὐτῷ. 20 τοῦ θεοῦ] A C κυρίου. O κυρίου τοῦ θεοῦ. τὰ ἄζυ-μα] O A τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους. C τοὺς ἀζύμους. ἐχόμενα ἔκχεε] O A C ἔκχεον· & in O ἐχόμενα, & ponit ἔκχεον ante ζωμόν. 21 οὕτως] C Γεδε-ὼν οὕτως. ἀνέβη] A C ἀνήφθη. ἐπορεύθη ἀπ'] A ἀπῆλθεν ἀπ'. C ἀπῆλ-θεν ἐξ. O ἐξῆλθεν ἐξ. 22 εἶπε] O ἰδών. ἔτος] A C deest. ἂ ἂ] O A C οἴμοι. μου] O A C deest. 23 αὐτῷ] O πρὸς αὐτὸν κύριος. ὅτι] C ὅτι ἐπὶ τοῦτο. 24 τῷ κυρίῳ] O κυρίῳ τῷ θεῷ. ἐπεκάλεσεν αὐτῷ] O A C ἐκάλεσεν αὐτό. ἔτι αὐτοῦ ὄντος] O ϗ ἔτι ὄντι αὐτῷ. πατρὸς τοῦ Ἐζδρὶ] O ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀβιαζεί. Ἐσδρὶ] C Ἐζρί. 25 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. O deest, ut & Καί. ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] O ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-κείνῃ, & ponit post αὐτῷ κύριος. ἐν] C deest. τὸν ταῦρον, ὅς ἐστι τῷ πα-τρὶ] O A C τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός. ϗ μόσχον δεύτερον] O μόσχον. τῷ πατρὶ] A C τοῦ πατρός. O desunt, ut & ὅ ἐστι, & σοῦ. ὀλοθρεύσεις] A C ἐκκόψεις. O ἐγκόψεις. 26 ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ] O A C ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Μανὼζ τοῦ ὄρους. (Comp. ὄρους Μαώζ.) Sed O non habet Μανὼζ τοῦ. τούτου] A O deest. ἐν τῇ παρατάξει] O ἐν τῇ καταδύσει τῆς παρα-τάξεως. τὸν μόσχον τὸν δεύτερον] O A τὸν μόσχον. C σὺν τῷ μόσχῳ τῷ δευ-τέρῳ. ὁλοκαυτώματα] C ὁλοκαύτωμα. ἐξολοθρεύσεις] A C ἐκκόψεις. O οὐ ἐγκόψεις. 27 δέκα] O γ' ϗ ι'. ἑαυτοῦ] A C αὐτοῦ. O αὐτοῦ. ὃν τρόπον] O A C καθά. πρὸς αὐτὸν] O desunt. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. τοῦ ποιῆσαι] O A C τοῦ μὴ ποιῆσαι. ἡμέρας] O ἐν τῇ ἡμέρᾳ. 28 πόλεως] O πόλεως αὐτοῦ. καθῄρητο] O A C κατεσκαμμένον. ὠλόθρευτο] O A C ἐκ-κεκομμένον. ϗ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, ὃν ἀνήνεγκεν] O A C ϗ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνενηνεγμένος εἰς (A εἰς deest.) ὁλοκαύτωμα. 29 ῥῆμα] O A C πρᾶγμα. ἐπεζήτησαν, ϗ ἠρεύνησαν ϗ ἔγνωσαν] O A C ἀνήταζον, ϗ ἐξεζήτουν, ϗ εἶπαν. Sed O ϗ εἶπαν non habet, ut nec cætera quæ sequuntur in hoc versu. ὅτι] C deest. τὸ ῥῆμα] A τὸ πρᾶγμα. C desunt. 30 Ἐξ-ένεγκε] O A C Ἐξάγαγε. καθεῖλε] O A C κατέσκαψε. ὠλόθρευσε] O A ἐξέκοψε. C ἔκοψε. 31 Γεδεὼν usq; ad αὐτῷ] O A C Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' αὐτόν. Sed O pro ἐπανισταμένοις habet συνισταμένοις. μὴ] O deest. ὑπὲρ] O A C περί. ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτὸν] O desunt. σώσετε] C σώζετε. ἐὰν δικάσηται] A C ἀντεδίκασεν. O ὅστις ἠδίκησεν αὐτόν. θανα-τωθήτω] A ἀποθανεῖται. O C ἀποθανέτω. θεὸς] A C θεὸς αὐτός. δι-καζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε] O A C ἐκδικήσει ἑαυτόν, ὅτι κατέ-σκαψε. Sed O ponit ἑαυτὸν ante ἐκδικήσει. 32 Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ]

O Καὶ ὑμεῖς τί ἐπισυνίστασθε αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα. ἐκάλεσεν αὐτὸ] A ἐπεκάλεσεν αὐτόν. C ἐκάλεσεν αὐτόν. Ἱεροβαὰλ, λέγων,] O A desunt. δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ] O A C δικαστήριον τοῦ. ὅτι καθηρέθη usque ad finem versus] O desunt. καθηρέθη] O A κατέσκαψε. 33 ϗ παρενέβαλον] A καὶ παρῆλθον, ϗ παρενέβαλον. C ϗ διέβησαν, ϗ παρενεβάλοσαν. Ἰεζραὲλ] O Ἰσραήλ. 34 κυρίου ἐνέδυσε] A C θεοῦ ἐνεδυνάμωσε. O θεοῦ ἐνέδυσε. ἐβόησεν ··· ὀπίσω] O ἐκάλεσεν ··· τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ἀβιέζερ ὀπίσω. 35 ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα Μανασσῆ, ϗ ἐν] O A C ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ Μανασσῆ, ϗ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν. ἀνέβη] A C ἀνέβησαν. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. αὐτῶν] A αὐτῷ. O C αὐτοῦ. 36 σὺ] O A C deest. καθὼς] C ὃν τρόπον. 37 ἰδοὺ] O ϗ ἰδού. τίθημι] O A C ἀπερείδομαι. τοῦ ἐρίου] O A C τῶν ἐρίων. ἐὰν] O A C ϗ ἐάν. ϗ ἐπὶ] O ἐπὶ δέ. γνώσομαι] O A C καὶ γνώσομαι. καθὼς] O A C ὃν τρόπον. 38 ὤρθρισε] A C ὤρθρισε Γεδεών. O ὀρθρίσας Γεδεών. ἐξεπίασε] O A C ἀπεπίασε. ἔσταξε] O A ἀπέῤῥυη. C ἀπέσταξε. ἀπὸ] O ἐκ. 39 δὴ] O A C deest. πειράσω δὴ καίγε] O A C ϗ πειράσω. γενέσθω ἡ] O A C γενηθήτω. ϗ ἐπὶ] O A C ἐπὶ δέ. γενηθήτω] O deest. 40 μόνον] O deest. ϗ ἐπὶ] O A C ἐπὶ δέ. ἐγενήθη] C ἐγένετο. O deest.

CAP. VII.

1 Ἱεροβαὰλ, αὐτός ἐστι] O desunt. Μαδιὰμ] O A Μαδιὰμ ϗ Ἀμαλήκ. ἀπὸ Γαβααθαμωρεὶ] A ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τοῦ Μωρὲ Γαβαὰθ Ἀμωρὲ τοῦ. C ἀπὸ βουνοῦ τοῦ Ἀβώρ. O ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀμορέ. κοιλάδι] O κοιλάδι Ἐπφαί. 2 ὥστε μὴ] O ὥστε. ἐπ' ἐμὲ] O desunt. 3 Καὶ νῦν] O A C Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν. δὴ ἐν ὠσὶ] A δὴ εἰς τὰ ὦτα. O C εἰς τὰ ὦτα. ἐπιστραφέτω, ϗ ἐκχωρείτω] O A C ἀποστραφήτω· ϗ ἐξώρμησαν. ἐπέστρεψεν] O A C ἀπεστράφησαν. εἴκοσι ϗ δύο] A εἰκοσιδύο. 4 ἐστι] O C deest. κατένεγκον] O A C κατάγαγε. πρὸς] A C εἰς. ἐκκαθαρῶ σοι αὐτὸν] A C δοκιμῶ αὐτόν σοι. O δοκιμάσεις αὐτούς. σὺν σοὶ] A C μετὰ σοῦ. αὐτὸς πορεύσεται σὺν σοὶ] A desunt. σὺν σοὶ] O C μετὰ σοῦ. πᾶς] A deest. C πάντα. O deest, & cætera quæ sequuntur usque ad finem versus. πρὸς σέ, ἐστὶ οὐ] A C ὅτι οὐ. αὐτὸς] A C ϗ αὐτός. μετὰ σοῦ] C deest. 5 κατήνεγκε] A C κατεβίβασε. O κατήγαγε. πρὸς] A C εἰς. O ἐπί. ἀπὸ] O C ἐκ. κλίνῃ] O A C κάμψῃ. πιεῖν] O A C πιεῖν, μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτόν. (O ἑαυτόν.) 6 ἀριθμὸς] C ἀριθμὸς πᾶς. O πᾶς ὁ ἀριθμός. ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν] A ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. O C ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. πᾶν τὸ κατάλοιπον] O C πᾶς ὁ ἐπίλοιπος. ἔκλιναν] O A C ἔκαμψαν. 7 δώσω] O A παραδώσω. πορεύσονται] O A C ἀποτρεχέτω. ἀνὴρ] O deest. 8 ἔλαβον] O C ἔλαβεν. κερατίνας αὐτῶν] O σάλπιγγας αὐτῶν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν. Ἰσραὴλ] O deest. ἄνδρα εἰς σκηνὴν] A ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα. O C εἰς τὸ σκήνωμα. καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν] O A C τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ϗ ἡ] O A C ἡ δέ. ἦσαν] O C ἦν. αὐτοῦ ὑποκάτω] O ὑποκάτωθεν αὐτοῦ. 9 ἐγενήθη] O ἐγένετο. ϗ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος] O εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών. ἀνάστα] O ἀναστάς. ἐν τῇ παρεμβολῇ] A τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολήν. C εἰς τὴν παρεμβολήν. O τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ. ἐν τῇ χειρὶ] O εἰς τὰς χεῖρας. 10 Καὶ εἰ] O A C Εἰ δέ. σὺ καὶ] O μετά. 11 λαλήσουσι] O C λαλοῦσιν. τοῦτο] O A C ταῦτα. ἰσχύσουσιν] C ἐνισχύσουσιν. ἐν τῇ παρεμβολῇ] O εἰς τὴν παρεμβολήν. πρὸς ἀρχὴν] A C εἰς μέρος. O εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς λαξάτης τὸ ἐπὶ τῇ παρεμβολῇ εἰς μέρος τῶν ν'. οἳ ἦσαν] A C τῶν. 12 βεβλημένοι] O A C παρεμβεβλήκεισαν. ὡς] C ὅσην. ὡς O A C ὥσπερ. χείλους] O C τὸ χεῖλος. εἰς πλῆθος] A desunt. 13 Γεδεὼν] O Γεδεὼν εἰς τὴν παρεμβολήν. ἐξηγούμενος] O A C ἐξηγεῖτο. ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον] O C τὸ ἐνύπνιον ὃ ἐνυπνιάσθην. ἄρτου] O ἄρτου κριθίνου. στρεφομένη] O A C κυλιομένη. σκηνῆς] O A C σκηνῆς Μαδιάμ. ϗ ἔπεσεν] A C desunt. O καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Cætera hujus versus non habet. ἀνέστρεψεν αὐτὴν ἄνω] A C κατέστρεψεν αὐτήν. 14 εἰ μὴ] O A C ἀλλ' ἤ. 15 κυρίῳ] A C κύριον. ὑπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. O C ἐπέστρεψεν. ἐν χειρὶ ἡμῶν] O A ἐν χερσὶν ἡμῶν. C ἐν χερσὶν ὑμῶν. 16 διεῖλε] A διέστειλε. κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων] O σάλπιγγας ἐν χερσὶν αὐτῶν. ταῖς ὑδρίαις] A C μέσῳ τῶν ὑδριῶν. O ἔνδον τῶν ὑδριῶν. 17 ἰδοὺ ἐγὼ] C ἐγὼ ἰδού. ἀρχῇ] O A C μέσῳ. καθὼς] O C ὡς. 18 σαλπιῶ] C σαλπίσω. O ἐὰν σαλπίσω. κερατίνῃ] O σάλπιγγι. ἐμοῦ] C ἐμοῦ, καί. πάντες μετ' ἐμοῦ] O A desunt. σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις] O σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξι. κύκλῳ] O A C ϗ ὑμεῖς κύκλῳ. ὅλης] O deest. τῷ κυρίῳ] A ῥομφαία τῷ κυρίῳ. 19 ἀρχῇ] A C μέρει. O μερίδι. ἐν ἀρχῇ] O A C ἀρχομένης. μέσης] O A C μεσούσης. ϗ] O ὅτι. καὶ ἐγείροντες] A C τὴν ἐγέρσει. φυλάσσοντας] C φύλακας. ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις] O ἐσάλπισε τῇ σάλπιγγι. Sic semper σάλπιγξ pro κερατίνη habet. ἐξετίναξαν usque ad finem versus] O ἐξετίναξεν τὴν ὑδρίαν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ἐν prius] A C deest. 20 ἐν] C deest. συνέτριψαν τὰς ὑδρίας] O ἀπέῤῥιψαν τὰς ὑδρίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς] A C ἐλάβοντο ἐν χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ. O pro ἐκράτησαν habet ἐλάβοντο. τὰς λαμπάδας] O A C τῶν λαμπάδων. ἐν χερσὶ δεξιαῖς] A ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ. C ἐν τῇ δεξιᾷ. τὰς κερατίνας] A C αἱ κερατίναι. O ἦσαν σάλπιγγες. κυρίῳ] O θεῷ. 21 ἔστησεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ] O A C ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτόν. Sed O καθ' ἑαυτὸν non habet. ἔδραμον] A C ἔδραμον. O συνέδραμον. παρεμβολὴ] O παρεμβολὴ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλήκ· ϗ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὑπεναντίοι. 22 ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις] A C αἱ τριακοσίαι κερατίναι. O αἱ τ' σάλπιγγες. ἔθηκε] A C ἔθετο. O ἐνέβαλε. τὴν ῥομφαίαν] O A C μάχαιραν. ἐν τῷ] O ἐπὶ τόν. ἐν πάσῃ] A C καὶ ἐν ὅλῃ. O ἐν ὅλῃ. 23 ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ] O ἔφυγον. Βηθσεὲδ Ταγαραθὰ] A Βηθασεττά. C Βαιθασεττά. O Βασαγτά. Ἀβελμεουλὰ] A ϗ συνήγαγεν ἕως χείλους Ἀβελμαουλά. C ϗ ἦν συνηγμένη ἕως χείλους Ἀβελμεουλά. ἐπὶ] A C ϗ ἐπί. ἐβόησαν] O A C ἐβόησεν. Ἰσραὴλ] O deest. ἀπὸ ··· ἀπὸ ··· ἀπὸ] A ἐκ ··· ἐξ ··· ἐκ. C ἐν ··· ἐξ ··· ἐκ. O ἐκ ··· ἐκ. ἐδίωξαν] O A C κατεδίωξαν. 24 ἀπέστειλε] O A C ἐξαπέστειλε. ὄρει] O ὁρίῳ. Βαιθηρὰ] A C Βαιθβηρὰ bis. ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ] O αὐτῶν τὸ ὕδωρ. ἕως Βαιθηρά, καὶ τὸν Ἰορδάνην] O desunt. 25 συνελάβοντο τοὺς] O A συνελάβοντο τοὺς δύο. C συνέλαβον τοὺς δύο. καὶ prius] O A deest. Σοὺρ Ὠρὴβ] O Σουδείν. Ἰακεφζὴφ] A C Ἰακὲβ Ζήβ. O Ἰακεφζήβ. Ζὴβ] O τὴν κεφαλὴν Ζήβ. ἀπὸ] A C ἐκ τοῦ. O ἐν τῷ. Huic capiti Ald. addit tres priores versus capitis sequentis.

CAP. VIII.

1 εἶπαν] A C εἶπε. O εἶπον. ἀνὴρ] O πᾶς ἀνήρ. τοῦτο] O C ὅ. ἐπορεύθης παρατάξασθαι] A ἐξεπορεύου παρατάξασθαι. C ἐξεπορεύθης πο- μῆσαι. O ἐξεπορεύου πολεμῆσαι. διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς] A C νοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς. O ἐκρίνοντο πρὸς αὐτὸν κραταιῶς. 2 O αὐτοὺς Γεδεών. ἐποίησα] A ἐποίησαν. ἢ] O A C deest. A ἐπὶ φυλαῖς. C ἐπιφύλλιον. ἢ] A ἤ. 3 ὑμῶν] A ἡμῶν. ὡς] καθώς. τότε] O ϗ κατέπαυσε τότε, καί. ἀνέθη] O A C ἀνῆκε. O A αὐτῶν. αὐτὸν] A C αὐτὸν μετ' αὐτῶν. 4 πεινῶντες, καὶ τες] O A C ὀλιγοψυχοῦντες, ϗ πεινῶντες. 5 εἰς τροφὴν] O desunt. τῷ τῷ ἐν ποσίν μου] A τούτῳ τῷ μετ' ἐμοῦ. O C τῷ μετ' ἐμοῦ. σιν] O A πεινῶσι. ϗ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων] O A C ἐγὼ δὲ 6 ἡ χεὶρ] O ἡ κεφαλή. νῦν ἐν] A ἐν τῇ. O C νῦν ἐν τῇ. O A C στρατιᾷ. 7 διὰ τοῦτο] A C οὐχ οὕτως. O οὐχ οὕτως, πλήν. ἀλοήσω] A ἐγὼ καταξανῶ. O ϗ καταξανῶ. Βαρκηνὶμ] A O C τριβόλοις. 8 ὡσαύτως] A κατὰ ταυτά. O C κατὰ ταῦτα. posterius] A C αὐτῷ οἱ ἄνδρες. 9 Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας] O A τοῖς ἀνδράσι. C τοῖς ἀνδράσι. ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ'] O A C ἐν τῷ στρέφειν με μετ'. κατασκάψω] O ϗ κατασκάψω. 10 ἐν Καρκὰρ] O κεκειμένη ἐν Καρκάρ. δεκαπέντε] A C δέκα ϗ πέντε. O ε' ϗ ι'. τες] A deest. καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς] A ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ. καταλελειμμένοι ἀπὸ] O καταλειφθέντες ἐκ. φύλων] A C ἀνατολῶν. O τῶν ἐναντίων. ἑκατὸν] O A C ἦσαν εἴκοσι] A C ϗ εἴκοσι. σπωμένων] A C ἐσπασμένων. 11 σκηνούντων O A C κατοικούντων. ἀπὸ] O deest. Ναβαὶ] O Ναβέθ. A C ϗ ἐξεναντίας Ναβέ. O desunt. ϗ ἡ, ad finem versus] O τίας Ζεβεαὶ ϗ Σαλμανά, ἡ δὲ παρεμβολὴ * κεκμηκυῖα ἦν ἐν γῇ Ναβέθ, ποιθυῖα, ϗ ἐπάταξε Γεδεὼν τὴν παρεμβολήν, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθησαν. A C ἡ δέ. 12 ἔφυγον] O A C ἔφυγε. ἐξέστησε] O A αὐτῶν C αὐτῶν ἐξέτρεψε. 13 ἐπέστρεψε] O A C ἀνέστρεψε. ἀπὸ τῆς ξεως] A C ἐκ τοῦ πολέμου. O τοῦ πολέμου. ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως] ἀναβάσεως. O ἐπὶ ἀναβάσεως. Ἄρες] O Ἀρβέκ. 14 ἀπὸ] O A C ἔγραψε] O A C ἀπεγράψατο. πρὸς αὐτὸν] C πρὸς αὐτόν. ὀνόματα ἀρχόντων] A C τοὺς ἄρχοντας. O τοὺς ἄνδρας. τῶν πρεσβυτέρων O A C τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς. 15 Γεδεὼν] C deest. εἶπεν] O εἶπεν αὐτοῖς. ἐν οἷς] C A C δι' οὕς. χεὶρ] O κεφαλή. νῦν] O τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσι ἄρτους] O σοὶ ἄρτους, ϗ τῇ στρατιᾷ ἐκλυομένῃ. ἐκλείπουσι] A C ἐκλυομένοις. 16 τοὺς πρεσβυτέρους] O τοὺς ἄρχοντας ϗ τοὺς πρεσβυτέρους. & O præterea habet Γεδεὼν ante ἄρχοντας. ἐν ταῖς ἀκάνθαις] O A ϗ κατέξανεν αὐτούς, ϗ τὰς (O ἐν ταῖς ἀκάνθαις) C ϗ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις. Βαρκηνὶμ] O τοῖς τριβόλοις. ϗ ταῖς] A C ϗ τάς. ἠλόησεν] κατέξανεν. O deest, ut & ἐν αὐτοῖς. τῆς πόλεως] O A C 17 κατέστρεψε] A C κατέσκαψε. Γεδεὼν] O deest. 18 εἶπε] O Γεδεών. ποῦ] O τίνες. σὺ] A οἱ σύ. O εἷς ἐξ αὐτῶν ὅμοιος αὐτοὶ] O desunt. ὡς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως] A C ὅμοιός σοι (A ὅμοιος αὐτοῖς. ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων (A βασιλέως) O ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέων. 19 ϗ υἱοὶ] C υἱοί. ἦσαν] A C εἰσίν. ζῇ] O ϗ αὐτοῖς κατὰ τοῦ θεοῦ, λέγων, ζῇ. ἐζωογονήκειτε] O A C ἐζωογονήσατε. 20 O Γεδεὼν τῷ Ἰεθέρ. ἔσπασε] O ἐσπάσατο. τὴν ῥομφαίαν] A μάχαιραν. O C τὴν μάχαιραν. ὅτι] O διότι. ἔτι] A C deest. O ut & ὅτι. ἦν] C ponit ante νεώτερος. O ἦν γάρ, & ponit ut C. 21 O A δὴ σύ. συνάντησον] O A C ἀπάντησον. ἀνδρὸς] A C ἀνήρ, καί. σοῦ] A C αὐτοῦ. ἀπέκτεινε] O A C ἀνεῖλε. 22 εἶπον] O εἶπεν. κύριε ἄρξον ἡμῶν ϗ] A ἄρχε ἡμῶν ϗ. O C ἄρχε ἐν ἡμῖν. A οἱ υἱοί. σὺ ἔσωσας] O C σέσωκας. 23 ἐγὼ] A C ἐγὼ ὑμῶν. O ϗ οὐκ ἄρξει] O οὐδέ. ἐν ὑμῖν] A ὑμῶν. O desunt. 24 αἰτήσομαι ὑμῶν αἴτημα] O αἴτησιν αἰτοῦμαι παρ' ὑμῶν. ἐνώτιον] O ἐνώτιον αἴτημα] A C αἴτησιν. ἐκ] C deest. αὐτοῦ] O αὐτῶν. αὐτοῖς] αὐτοῖς. O ἦν αὐτοῖς πολλά. ἦσαν] O C ponunt post Ἰσμαηλῖται. 25 λεν] O A C ἔῤῥιψεν. ἐκεῖ ἀνὴρ] O A ἀνὴρ ἐκεῖ. ἐνώτιον] O C χρυσοῦν. 26 ἐγένετο] O C ἐγενήθη. χρυσῶν] O deest. ᾔτησε] O ᾐτήσατο. χίλιοι] C A σίκλοι χίλιοι. χρυσοὶ] A χρυσίου. C χρυσοῖ σίκλοι χρυσίου. πάρεξ usque ad πορφυρίδων] A C πλὴν τῶν (A ϗ τῶν) ὁρμίσκων (A ὁρμίσκων ἐν φώθ) ϗ τῶν περιβολαίων τῶν O πλὴν τῶν μηνίσκων, ϗ τῶν ὁρμίσκων, ϗ τοῦ ἱματίου τοῦ πορφυροῦ. A ϗ τῶν ἐπί. O τοῦ ὄντος ἐπί. ϗ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν] (A ϗ deest) πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν ἐν. O ϗ ἐκτὸς τῶν κλοιῶν τῶν 27 αὐτὸ] C αὐτῷ. O αὐτά. Ἐφραθὰ] C Ἐφρά. O εἰς Ἐφρὰθ ἐν αὐτοῦ] O αὐτῶν. σκῶλον] A C σκάνδαλον. 28 συνεστάλη] O A C τράπη. προσέθηκαν] O προσέθεντο. ἆραι] C ἔτι ἆραι. 29 O A C κατῴκησεν. 30 Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν] O Ἦσαν δὲ τῷ ἐκπορευόμενοι] O οἱ ἐξεληλυθότες. 31 ἦν ἐν Συχὲμ, ϗ] O A ἡ ἐν C ἐν Σικήμοις. καὶ prius] O deest. ἔθηκε τὸ ὄνομα] O A C ὄνομα αὐτοῦ. 32 ἐν πόλει αὐτοῦ] O A C ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. τάφῳ] O π. Ἐφραθὰ] C Ἐφρά. Ἀβὶ] A πατρός. 33 ἐγενήθη] O ἐπέστρεψαν] O A C ἀπεστράφησαν. ἔθηκαν ἑαυτοῖς] O A C ἔθεντο διαθήκην] O C εἰς διαθήκην. αὐτοῖς αὐτὸν] O A αὐτὸν αὐτοῖς. 34 O A C θεοῦ αὐτῶν. θλιβόντων αὐτοὺς] A C ἐχθρῶν αὐτῶν. O τοῦ. 35 ἔλεος] O ponit post Ἱεροβαάλ. μετὰ] O οὐδὲ μετά. ἐστι] C desunt. O desunt, ut & Γεδεών. κατὰ πάντα τὰ O A C κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην, ἥν. ἐποίησε] O Γεδεών.

CAP. IX.

1 πατρὸς] O C deest. 2 τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι] A C ποῖον ὑμῖν τὸ ἄρχειν. O ποῖον βέλτιον, τὸ ἄρχειν ὑμῶν. ὀστοῦν ··· σὰρξ ···] O ··· ὀστοῦν. εἰμὶ] O A C εἰμὶ ἐγώ. 3 περὶ αὐτοῦ] C ponit post μητρὸς εἶπαν] O εἶπον αὐτῷ. 4 ἐξ] O A C ἐκ τοῦ. Βααλβερὶθ] O Βαὰλ ἑαυτῷ] O A C ἐν αὐτοῖς. κενοὺς] A C θαμβουμένους. O ἐπανισταμένους. λίθον ἕνα] O ponit ante ἑβδομήκοντα. 5 κατελείφθη] C A ὑπελείφθη. O ελείφθη. ὅτι] O καί. 6 Βηθμααλλὼ] A C Μααλλώ. O Μααλλών. τὸν Ἀβιμέλεχ] O τοῦ χρίσαι τὸν Ἀβιμέλεχ εἰς βασιλέα. πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ ρεῖ τῆς] A πρὸς τῆς βαλανώτης. C βασιλέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς.

τῆς δρυὸς τῆς ϛάσεως. 7 ἀνήγγειλε] O C ἀνήγγειλαν. ἔϛη] C ἔϛησεν. ἐπὶ κορυφῆς] A C O ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ. ἔκλαυσε] A C ἐκάλεσε. αὐτοῖς] O deest. ἀκούσατε] O C ἀκούσαι. 8 ἐπορεύθη] O A C ἐπορεύθησαν. ἐφ' ἑαυτὰ] A ἐφ' ἑαυτῶν. C ἐπ' αὐτῶν. ἡμῶν] O ἡμᾶς. 9 αὐτοῖς ἡ ἐλαία] O ἡ ἐλαία αὐτοῖς. μὴ ἀπολείψασα] A ἀφεῖσα. O C ἀφείσουσα, ut & v. 11. & 13. ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν θεὸν ἄνδρες] A C ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς, ϗ οἱ ἄνθρωποι· O, nisi quod ἐν ἐμοὶ non habet. πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ] O A C πορευθῶ ἄρχειν, ut & v. 11. & 13. τὰ ξύλα] O πάντα τὰ ξύλα, ut & v. 12. βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν] O βασίλευε ἐφ' ἡμᾶς. 11 τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ] A τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθόν. C τὰ γεννήματά μου, τὸ ἀγαθόν. 12 πρὸς τὴν ἄμπελον] O A C τῇ ἀμπέλῳ. βασίλευσον] C βασίλευε σύ. 13 τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα θεὸν ϗ ἀνθρώπους] A C τὸν οἶνόν (Comp. οἰκόν) μου τὴν εὐφροσύνην τοῦ θεοῦ, ϗ τῶν ἀνθρώπων. O τὸν οἶνόν μου, ϗ τὴν εὐφροσύνην τῶν ἀνθρώπων. ἐπὶ] A deest. πάντα] O deest. 14 τῇ ῥάμνῳ] A C πρὸς τὴν ῥάμνον. σὺ] A deest. O καί. βασίλευσον] C βασίλευε. ἡμῶν] O ἡμᾶς. 15 ὑμεῖς] C ponit ante χρίετε. O deest. τοῦ βασιλεύειν] O εἰς βασιλέα. ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ] O εἰσέλθετε, ϗ ὑποδύσατε ὑπὸ τὴν σκέπην. A C πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ. ἀπ' ἐμοῦ] O A C ἐκ τῆς ῥάμνου. 16 τελειότητι] O ὁσιότητι. ϗ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε] O desunt. A C pro ἀγαθωσύνην habent καλῶς. Ἱεροβάαλ] O τοῦ πατρός μου. μετὰ] O deest. ὡς ἀνταπόδομα] O A C κατὰ τὸ ἀνταπόδομα. χειρὸς] O τῶν χειρῶν. παρετάξατο] O A C ἐπολέμησεν. 17 ἐξέρριψε] O A C ἔρριψε. ἐξεναντίας] O πρόκοπον. ϗ ἐρρύσατο] O ϗ ὑπεραπέθνησκεν ὑπὲρ ὑμῶν, ϗ ἐξείλετο. C ϗ ἐξείλατο. 18 σήμερον] O deest. 19 τελειότητι] O ὁσιότητι. μετὰ τοῦ] O A C τοῦ. εὐφρανθείητε] O εὐλογηθείητε ὑμεῖς, ϗ εὐφρανθείητε. A C ϗ εὐφρανθείητε. ϗ αὐτὸς] A C desunt. O αὐτὸς, & ponit ante εὐφρανθείη. 20 Εἰ δὲ οὐ] O Εἰ δὲ μὴ καί. A Καὶ εἰ μή. C Εἰ μή. ἀπὸ] O A C ἐξ. ἄνδρας] O ἄρχοντας. ϗ τὸν] O ϗ τοὺς … αὐτῶν, ϗ τόν. Βηθμααλλὼ] O Μααλλώ. C Μηλώ. A Μααλλὼ bis. ἐξέλθοι …] O ponit post Σικίμων. ἀνδρῶν] O ἀρχόντων. ἀπὸ] O C ἐκ τῶν. … ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλλὼ] O desunt. Ἀβιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ, ϗ τὸν οἶκον … 21 ἔφυγεν Ἰωάθαμ, ϗ ἀπέδρα] O ἀπέδρα Ἰωάθαμ. A C ἀπέδρα Ἰωάθαμ, ϗ ἔφυγε. ἕως Βαιὴρ] A C εἰς Βηρά. O ἐν ὁδῷ, ϗ ἀνεχώρησεν εἰς Ῥαρά. τοῦ προσώπου αὐτοῦ] O ponit ante Ἀβιμέλεχ. 22 τρία ἔτη] O ἔτη Γ'. 23 ϗ ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες Σικίμων] O desunt. 24 ἑβδομήκοντα] O αὐτῶν. τὰ αἵματα] O A C τὸ αἷμα. τοῦ θεῖναι] A C ἐπιθεῖναι. O ἐπιθεῖναι, & ponit ante τὸ … ὃς ἀπέκτεινεν] O C τὸν ἀποκτείναντα. ἐπὶ ἐνίσχυσαν] O C τοὺς κατισχύσαντας … αὐτοῦ ἀποκτεῖναι] O C αὐτῶν ὥστε ἀποκτεῖναι. A αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι. 25 ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἐνεδρεύοντας] O ἐπισυνέστησαν τῷ Ἀβιμέλεχ οἱ ἄρχοντες Σικίμων ϗ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἔνεδρα. A C ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἔνεδρα. κεφαλὰς] O κορυφάς. διήρπαζον] O A C ἀνήρπαζον. πάντα, ὃς παρεπορεύετο] O A C πάντας τοὺς διαπορευομένους. αὐτοὺς] C αὐτῶν. ὁδῷ] O ὁδῷ, ϗ προσεκαλοῦντο αὐτούς. βασιλεῖ] O A C deest. 26 Γααλ] O Γαάδ, … v. 28. & 35. Ἰωβὴλ] O Ἀβέθ. A C Ἀβὲδ, & v. 28. & 35. ϗ παρῆλθον] O desunt. ἐν Σικίμοις] O A C εἰς Σίκημα. ἤλπισαν] O A C ἐπεποίθησαν. ἐν] O A ἐπ'. 27 ἐξῆλθον] C ἦλθον. εἰς ἀγρὸν] O εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐπάτησαν] O κατεπάτουν. A C ἐπάτουν. ἐποίησαν Ἐλλουλίμ] O ἐποίουν Ἐλλουλίμ. A ἐποίουν χορούς. C ἐποίησαν χορούς. εἰσήνεγκαν] O C εἰσῆλθον. A ἐξῆλθον. κατηράσαντο τὸν] O κατηρῶντο τῷ. A C κατηρῶντο τόν. 28 υἱὸς] O ἐστιν υἱός. A C ἐστὶν υἱός. Ζεβὴλ ἐπίσκοπος] O Ζεβουλὼν τεταγμένος. C Ζεβοὺλ ὁ ὢν ἐπίσκοπος. αὐτοῦ … αὐτοῦ] O αὐτῷ … αὐτῷ. σὺν τοῖς ἀνδράσιν] O κατεδουλώσατο τοὺς ἄνδρας. 29 πρὸς αὐτὸν] O A C τῷ Ἀβιμέλεχ. δύναμιν] O στρατιάν. ἔξελθε] O ἔξελθε νῦν. 30 ὀργίσθη θυμῷ αὐτὸς] O A C ἐθυμώθη ὀργῇ. 31 ἐν κρυφῇ] O A C μετὰ δώρων. ἔρχονται] O A C παραγεγόνασιν. ἰδοὺ αὐτοὶ περικάθηνται] O A C οἵδε πολιορκοῦσι. ἐπὶ σὲ] O ἐπ' ἐμέ. 32 ϗ ὁ] O C σὺ ϗ … ἔνεδρευσον] C ἐνέδρευε. A ἐνέδρευσον τὸ πρωΐ. 33 ὀρθριεῖς] O ἀναστήσῃ. C ϗ ὀρθρίσεις. ἐκτενεῖς] O ἐπιβαλεῖς. ἐκπορεύονται] C ἐκπορεύεται. ὅσα ἂν εὕρῃ] O καθάπερ ἂν δύνηται. A C καθάπερ ἐὰν εὕρῃ. 34 ἐπὶ] O ἐν τῷ ἀγρῷ ἐπί. τέσσαρσιν ἀρχαῖς] O εἰς Δ' ἀρχάς. A C τέσσαρες ἀρχαί. 35 Καὶ] O C Καὶ ἐγένετο πρωΐ, καί. τῇ θύρᾳ] O C τὴν θύραν. ὁ λαὸς] O C πᾶς ὁ λαός. ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου] O A C ἐκ τῶν ἐνέδρων. 36 καταβαίνει] O A C καταβαίνων. … κορυφῶν] O A C κορυφῶν. βλέπεις] O A C ὁρᾷς. 37 ἀπὸ τοῦ] O desunt. …] A C μία. ἔρχεται] O A C παραγίνεται. δι' ὁδοῦ Ἠλὼν Μαωνενίμ] O A C ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων. Deinde addit Ox. ϗ ἀρχὴ ἑτέρα παραγίνεται ἀπὸ τοῦ βουνοῦ οὗ οἱ ἵπποι. 38 ϗ ποῦ ἐστι] O A ποῦ ἐστι νῦν. C ποῦ … ὡς ἐλάλησας] O A C τὸ λέγον. μὴ οὐχὶ] O A C οὐκ ἰδού. ἔξελθε δὴ] O ϗ ἔξελθε. A ἔξελθε. C ἐν αὐτῷ; ἔξελθε δή. παράταξαι αὐτῷ] O πολέμισον πρὸς αὐτόν. A C πολέμει πρὸς αὐτόν. 39 ἐνώπιον] O A C ἀπὸ προσώπου. παρετάξατο πρὸς] O C ἐπολέμησεν πρός. A ἐπολέμησεν. 40 ἐδίωξεν] O A C κατεδίωξεν. αὐτὸν] O αὐτὸν Γαάδ. τὰς θύρας τῆς πύλης] O A C τῶν θυρῶν τῆς πόλεως. 41 εἰσῆλθεν … ἐν Ἀρημὰ] O ἐπέστρεψεν … ϗ ἐκάθισεν ἐν Ἀερμάν. A C ἐκάθισεν ἐν Ἀριμά. αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν] O τοῦ μὴ κατοικεῖν. A αὐτοῦ μὴ κατοικεῖν. C αὐτοῦ, τοῦ μὴ οἰκεῖν. 42 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. τῇ ἐπαύριον, ϗ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς] O ὡς ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες. τὸν ἀγρὸν] O A C τὸ πεδίον. ἀπήγγειλε] O ἀπήγγειλαν. A C ἀπηγγέλη. 43 ἔλαβε] O παρέλαβεν Ἀβιμέλεχ. A C παρέλαβε. ἐν ἀγρῷ] A αὐτῷ. O ἐν αὐτῷ. ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς] O ἐπανέστη αὐτοῖς. A C ἐπανέστη ἐπ' αὐτούς. 44 οἱ ἀρχηγοὶ οἱ] O ἡ ἀρχὴ ἡ. C αἱ ἀρχαὶ αἱ. ἐξέτειναν, ϗ] O desunt. A ἐξετάθησαν, καί. τὴν θύραν] C τὰς θύρας. ϗ αἱ] O αἱ δέ. ἐξέτειναν] O A C ἐξεχύθησαν. πάντας] O deest. ἀγρῷ] O πεδίῳ. 45 παρετάσσετο] O A C ἐπολέμει. ἐν τῇ πόλει] O ἐπὶ τὴν πόλιν. κατελάβετο] A C κατελάβοντο. ἀπέκτεινεν] O ἀνεῖλεν. A C ἀπέκτεινεν. τὴν πόλιν καθεῖλε] C καθεῖλε τὴν πόλιν. O τὴν πόλιν κατέσκαψε. αὐτὴν] O ἐν αὐτῇ. 46 ϗ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ] O εἰς τὴν ἄκραν. A C ϗ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου Βαιθηλβερίθ. Deinde A addit διαθήκης. 47] Hic versus deest in Ox. 48 Σελμὼν] O Ἀερμών. ϗ πᾶς] O A C αὐτὸς, ϗ πᾶς. ἀξίνας] O A C ἀξίνην. κλάδον ξύλου] O C φορτίον ξύλων. A φορτίον. ϗ ἦρεν, ϗ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων] O C ϗ ἔλαβεν αὐτὸ, ϗ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὤμους. C ϗ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὤμους. τῷ λαῷ τῷ] O A C πρὸς τὸν λαὸν τόν. ὃ] A C τί. ὡς ἐγὼ] O ὡς ϗ ἐγὼ ἐποίησα. A C ὡς ϗ ἐγώ. 49 καίγε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ] O ϗ αὐτοὶ ξύλα φορτίον ἕκαστος. A C καίγε πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον. ϗ ἐπορεύθησαν usque ad prius συνέλευσιν] Desunt in Ox. συνέλευσιν] A C ὀχύρωμα. O deest. ἐνεπύρισαν] O A C ἐνεπύρισαν. καίγε] O ἐν πυρί. C deest, & invertit cætera. ὡσεὶ χίλιοι &c.] O εἰς χιλίους ἄνδρας, ϗ γυναῖκας. 50 ἐκ Βαιθηλβερὶθ ϗ παρενέβαλεν ἐν Θήβης] O A C εἰς Θεβαισὰ (A C Θηβής) ϗ περιεκάθισεν ἐπ' (Comp. ἐπ' deest) αὐτήν. κατέλαβεν] O A C προκατελάβετο. 51 ἰσχυρὸς ἦν] O C ἦν ὀχυρός. A ἦν ἰσχυρός. γυναῖκες] O A C γυναῖκες ϗ (Comp. ϗ deest) πάντες οἱ ἡγούμενοι. ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν] O A C ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοῖς (A ἑαυτούς.) 52 παρετάξαντο αὐτῷ] O A C ἐξεπολέμησεν (Comp. -σαν) αὐτόν. 53 κλάσμα ἐπιμύλιον] O λαβοῦσα κλάσμα μύλου. A C κλάσμα μύλου. ἔκλασε] O συνέθλασε. A C συνέκλασε. 54 ταχὺ] O Ἀβιμέλεχ τὸ τάχος. A C τὸ τάχος. παιδάριον] O παιδάριον αὐτοῦ. σπάσον] O A C σπάσαι. ῥομφαίαν] O C μάχαιραν. ἀπέθανε] O C ἀπέθανε Ἀβιμέλεχ. 55 εἶδεν] O ἴδεν πᾶς. ἐπορεύθησαν] O A ἀπῆλθεν. C ἀπῆλθον. ἀνὴρ] O ἕκαστος. 56 ὁ θεὸς τὴν πονηρίαν] O κύριος τὴν κακίαν. A C ὁ θεὸς τὴν κακίαν. τῷ πατρὶ αὐτοῦ] O desunt. 57 πονηρίαν] O A C κακίαν. αὐτῶν] O αὐτοῦ. ἐπῆλθεν] O ἀπῆλθεν. Ἱεροβάαλ] O Γεδεών.

CAP. X.

1 ἀνέστη] O ἀνέστησεν ὁ θεός. Θωλὰ &c.] A τὸν Θωλὰ, υἱὸν Φουὰ, υἱὸν Καριὲ, πατραδέλφου. ᾤκει] O A C κατῴκει. Σαμὶρ] O A Σαμαρείᾳ, ut & ver. 2. 2 τρία] O A C ϗ τρία. 3 μετ' αὐτὸν] O μετὰ τὸν Θωλά. Ἰαῒρ] C Ἰαρείμ. ὁ Γαλαὰδ] O A C ὁ Γαλααδίτης. δύο] O A C ϗ δύο. 4 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. ἐπιβαίνοντες] O A C ἐπιβεβηκότες. δύο … δύο … δύο] C desunt. ἐκάλουν αὐτὰς] O ἐκάλεσεν αὐτάς. A C αὐτὰς ἐκάλεσεν. ἕως τῆς, usque ad Ἰαῒρ versus proximi] desunt in Ox. ἐν γῇ] A C αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ. 5 Ῥαμνὼν] O Ῥαμνῷ. A C Καμών. 6 ἐνώπιον] A ἐναντίον. C ἔναντι. ἐδούλευσαν τοῖς] O A C ἐλάτρευσαν ταῖς. (Comp. τοῖς) καὶ τοῖς θεοῖς Ἀρὰμ] O desunt. pro Ἀρὰμ A C Συρίας. υἱῶν] O deest. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων, & ver. 7. 7 ὠργίσθη θυμῷ] O A C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐν] O ἐπὶ τόν. A C ἐν τῷ. 8 ἔθλιψαν] O A C ἐσάθρωσαν. τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] O τὸν Ἰσραήλ. καιρῷ] C ἐνιαυτῷ. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] O desunt. τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς] O καὶ πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, τόν. Γαλαὰδ] O C τῇ Γαλααδίτιδι. 9 παρατάξασθαι πρὸς] O τοῦ ἐκπολεμῆσαι ἐν τῷ] A C ἐκπολεμῆσαι, καὶ ἐν τῷ. ϗ πρὸς] O A C ϗ ἐν τῷ οἴκῳ. 10 ἐβόησαν] O A ἐκέκραξαν. C ἔκραξαν. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O desunt. θεὸν] O A C θεὸν ἡμῶν. ἐδουλεύσαμεν τῷ Βααλὶμ] O ἐδουλεύσαμεν θεοῖς ἑτέροις, καὶ ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. A C ἐλατρεύσαμεν τοῖς Βααλίμ. 11 μὴ οὐχὶ usque ad finem versus]] O A C οὐχὶ οἱ Αἰγύπτιοι, ϗ οἱ Ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, ϗ Μωὰβ, ϗ ἀλλόφυλοι. 12 καὶ Σιδωνίων ϗ Ἀμαλὴκ ϗ Μαδιὰμ] O καὶ Μαδιὰμ, ϗ Ἀμαλήκ. A C καὶ Σιδώνιοι, ϗ Ἀμαλὴκ, ϗ Χαναάν. οἳ ἔθλιψαν] O A C ἐξέθλιψαν. ἐβοήσατε] O A C ἐκεκράξατε. 14 Πορεύεσθε, καὶ βοήσατε] O A C Βαδίζετε ϗ βοᾶτε. θεοὺς] O θεοὺς ὑμῶν. 15 οἱ υἱοὶ] O desunt. ἡμῖν] O ἡμῖν κύριε. πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου] O A C πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ σοι. (pro σοὶ A C ἐνώπιόν σου. πλὴν] C πλὴν κύριε. O ponit κύριε post ἡμᾶς. ἡμέρᾳ] O ὥρᾳ. 16 ἐξέκλιναν] O μετέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. A C μετέστησαν. ἐδούλευσαν] O A C ἐλάτρευσαν. μόχθῳ] O C deest. καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] O ϗ οὐκ εὐηρέστησε κύριος ἐν τῷ λαῷ ϗ ὠλιγοψύχησεν. C ϗ ὠλιγοψύχησεν. A eadem quæ Ox. nisi quod κύριος deest. 17 συνήχθησαν] O A C ἐξῆλθον. σκοπιᾷ] O C Μασσηφά. C ἀμασσηφά. 18 ὁ λαὸς] A desunt. O τοῦ λαοῦ, & ponit post ἄρχοντες. C οἱ τοῦ λαοῦ. ὁ ἀνὴρ ὅστις] O ἕτερος ἀνὴρ ὅς. A C ἀνὴρ ὅς. παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν] O πολεμῆσαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ Ἀμμών. A C πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἀμμών. ἂν ἄρξεται] O ἄρξει. A C ἄρξεται. ἄρχοντα] O A C κεφαλήν. Γαλαὰδ] O ἐν Γαλαάδ.

CAP. XI.

1 ἐπηρμένος δυνάμει] O ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ. A C ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ. ἡ ἐγέννησε usque ad finem versus] desunt in Ox. A C pro ἐγέννησε habent ἔτεκε. 2 ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ] O τῷ Γαλαὰδ ϗ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ἡδρύνθησαν] O C ἡνδρύνθησαν. υἱὸς] O deest. A ponit post σύ. σὺ] O C εἶ σύ. C σὺ εἶ. 3 ἔφυγεν] O A C ἀπέδρα. ἀπὸ] O A C ἐκ. συνεστράφησαν] O A C συνελέγοντο. κενοὶ] O A C λιτοί. ἐξῆλθον] O A C συνεξεπορεύοντο. 4 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα παρετάξαντο] O A C. Καὶ ἐγένετο. (O ἐγένοντο) μεθ' ἡμέρας, ϗ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμησαν (O ἐπολέμουν.) 5 οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραήλ. καί] O desunt. λαβεῖν] O A C παραλαβεῖν. ἀπὸ τῆς γῆς] O A C ἐν γῇ. 6 τῷ] O A C πρός. ἀρχηγὸν] O A C ἡγούμενον. παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς] O A C πολεμήσομεν ἐν (C ἐν deest) τοῖς υἱοῖς. 7 διατὶ] O A C τί ὅτι. νῦν] O deest. χρῄζετε] O ἂν ἐθλίβητε. A C ἐθλίβητε. 8 διὰ τοῦτο νῦν] O οὐχ οὕτως. ἐπεστρέψαμεν] O C συνήλθομεν. A ἤλθομεν. πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν] O A C συμπορεύσῃ ἡμῖν. παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς] A O C πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς. ἄρχοντα] O A C κεφαλήν. & ver. 9. 9 ϗ ἐγὼ] O A C ἐγώ. ὑμῖν ἔσομαι] C ἔσομαι ὑμῖν. 10 ἔσῳ] O A C ἔσται. 11 ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ'. O κατέστησαν αὐτὸν ἐπάνω. A C κατέστησαν ὁ λαὸς αὐτὸν ἐπ'. A κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς, & ponit ἐπ' αὐτῶν post εἰς κεφαλήν. εἰς κεφαλὴν] O εἰς ἄρχοντα. καὶ εἰς ἀρχηγὸν] O A C καὶ (A deest) εἰς ἡγούμενον. ἐλάλησε] O ἔλαβε. 12 ἦλθες] O A C ἥκεις. σοῦ] C σύ. παρατάξασθαι] O A C πολεμῆσαί με. 13 υἱῶν] C deest. πρὸς] O A C πρὸς τοὺς ἀγγέλους. ὅτι] O C διότι] A διατί. τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν] O A C τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ. ἕως prius] O ϗ ἕως τοῦ. αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ, ϗ πορεύσομαι] O μοι αὐτὴν μετ' εἰρήνης. C αὐτὰς μετ' εἰρήνης. C αὐτὴν μετ' εἰρήνης, ϗ πορεύσομαι. 14 Καὶ προσέθηκεν (C προσέθετο) ἔτι Ἰεφθάε, καὶ] O καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰεφθάε, καί. Eadem Ald. & addit ϗ προσέθετο ἔτι Ἰεφθάε. ἀπέστειλεν … πρὸς] O πάλιν ἀπέστειλεν … Ἰεφθάε πρός. 15 εἶπεν] A C εἶπαν. οὕτω] O A C τάδε. Μωὰβ] O σοῦ. Ἀμμὼν] O Μωάβ. 16 ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς] O A C ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν. (O αὐτοῦ.) ἐπορεύθη] O A C ἀλλ' ἐπορεύθη. Σὶφ] O A C ἐρυθρᾶς. 17 ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. διὰ ἐν τῇ γῇ] O A C διὰ τῆς γῆς. ἤκουσε] O ἤκουσεν αὐτοῦ. καίγε] O καίγε πρός. C καί. εὐδόκησεν] O ἠθέλησεν, οὐδὲ ἕτερος ἀνῆναι αὐτῷ παρελθεῖν. A ἤθελε. C ἠθέλησεν. ϗ ἐκάθισεν] O κατέμενεν δέ. 18 ἐπορεύθη] A C διῆλθεν. ἐν τῇ ἐρήμῳ] O διὰ τῆς ἐρήμου. Ἐδὼμ, ϗ τὴν γῆν] O desunt. ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν] O παρενέβαλον ἐν τῷ κατ' ἀνατολάς. A C παρεγένετο κατ' ἀνατολάς. τῇ γῇ Μωὰβ] O Μωὰβ τῆς γῆς. A C τῆς γῆς Μωάβ. παρενέβαλεν ἐν] O A C παρενέβαλον (A -λεν) ἐν τῷ. εἰσῆλθον ἐν ὁρίοις] O A C εἰσῆλθον (A -θεν) εἰς τὸ ὅριον. ὅτι usq; ad finem versus] A desunt. O C habent ἦν ὅριον. 19 βασιλέα τοῦ Ἀμορραίου βασιλέα Ἐσεβὼν] O βασιλέα Ἐσεβὼν τῶν Ἀμορραίων. C pro τοῦ Ἀμορραίου habet τῶν Ἀμορραίων. παρέλθωμεν δὴ ἐν

τῇ γῇ] O A C παρελεύσομαι διὰ (A δὴ διὰ) τῆς γῆς. ἡμῶν] O A C μου. 20 ἐνεπίστευσε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν] O οὐκ ἠθέλησεν Σιὼν παρελθεῖν τὸν Ἰσραήλ. A C οὐκ ἠθέλησε Σηὼν τὸν Ἰσραὴλ διελθεῖν. ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ] O A C διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ (O αὐτῶν.) συνῆξε] O A C συνήγαγε. παρενέβαλον] O A C παρενέβαλεν. πρὸς] O A C μετά. 21 Ἰσραὴλ] O deest. πάντα] C σύμπαντα. αὐτὸν] O A C αὐτούς. γῆν] C γῆν αὐτοῦ. τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην] O desunt. τὴν γῆν ἐκείνην] A C ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. 22 ἀπὸ] A C καὶ ἐκληρονόμησε πᾶν τὸ ὅριον τοῦ Ἀμορραίου ἀπό. καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου] O desunt. καὶ ἀπὸ τῆς ad finem versus] A desunt. ἕως] C καὶ ἕως. 23 ἀπὸ] A C ἐκ. λαοῦ … Ἰσραὴλ] O desunt. αὐτὸν] A αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. O αὐτὸν ἐπὶ σοί. 24 ἃ ἐὰν κληρονομήσει σε] O A C ἀλλὰ (A C deest) ὅσα κατεκληρονόμηκέ σοι. αὐτὰ] O A ταῦτα. κληρονομήσεις] A κατακληρονομήσεις. καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε] O A C καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν ἡμῖν ἔθνη. (A ἔθνη deest. Comp. ἡμῖν ἔθνη desunt.) ὑμῶν αὐτοὺς] O ἡμῶν ταῦτα. A C ὑμῶν αὐτά. 25 ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ] O A C κρείσσων εἶ σύ. υἱὸν] O A C υἱοῦ. μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο] O τοῦ δικαζομένου δίκην. A C μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο. πολεμῶν] O A C πολέμῳ. αὐτὸν] O C αὐτοῖς. A αὐτούς. 26 οἰκῆσαι] O κατοικισθῆναι τὸν Ἰσραήλ. A C οἰκῆσαι Ἰσραήλ. τοῖς ὁρίοις] O τοῖς περιοίκοις. A C τῶν θυγατράσιν. γῇ Ἀροὴρ] O Ἰαζήρ. A C Ἀροήρ. καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς] O desunt. A C καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. καὶ διατί οὐκ ἐρρύσω] O διατί οὐκ ἐξηγγείλαντο. A C τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο. 27 νῦν ἐγώ εἰμι] O ἐγὼ δέ. A C ἐγώ. τοῦ παρατάξασθαι] O καὶ ἥκεις τοῦ πολεμῆσαι. A C τοῦ πολεμῆσαι. Ita hæc verba permutant per totum caput. 28 ἤκουσε] A O C εἰσήκουσε. βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν] O desunt. τῶν λόγων] O τὸν λόγον. 29 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. παρῆλθε] O A C διέβη. παρῆλθε] O deest. A C διέβη. εἰς τὸ] A C καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τό. 30 διδοὺς δῷς] O A C παραδόσει παραδῷς. 31 ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ] O ὡς ἂν ἐξέλθῃς. ἀπὸ τῆς θύρας] A C ἐκ τῶν θυρῶν. O ἐκ τῶν χειρῶν. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. ἐπιστρέφειν] O A C ἐπιστρέψαι. ἀνοίσω] O C καὶ ἀνοίσω. 32 παρῆλθε] O A C διέβη. 33 ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνὼν] O A C καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε (σε O C deest) Μενὶθ (O Μωήθ.) Deinde addit Ox. ἕως τῆς ὁδοῦ Μανωέ. ἐν ἀριθμῷ] O A C desunt. Ἐβελχαρμὶμ] O A C Ἀβὲλ ἀμπελώνων. συνεστάλησαν] O ἐταπεινώθησαν. A C ἐνετράπησαν. ἀπὸ προσώπου] O ἐναντίον τῶν. 34 εἰς τὴν] O καὶ ἐπορεύετο ἀποβλέπων εἰς τήν. ἐξεπορεύετο] O ἐπορεύετο. ὑπάντησιν] O ἀπάντησιν τοῦ παιδὸς αὐτῆς. A C ἀπάντησιν αὐτοῦ. αὕτη ἦν] O C αὐτή. A αὕτη. αὐτῷ] O αὐτῷ ἀγαπητὴ περίψυχος αὐτῷ. A αὐτῷ ἀγαπητή. οὐκ ἦν] O οὐχ ὑπῆρχεν. A C καὶ οὐκ ἔστιν. ἕτερος] O πλὴν αὐτῆς ἤ. A C πλὴν αὐτῆς. 35 ἐγένετο] A C ἐγενήθη. ὡς] O A C ἡνίκα. αὐτὸς] O Ἰεφθαέ. διέρρηξεν] A C καὶ διέρρηξε. ἆ] O A C οἴμοι. θύγατέρ μου] O θύγατερ. A θυγατέρ μου. ταραχῇ ἐτάραξας] O A C ἐμποδοστάτηκας. καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου] O A C εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. καὶ ἐγώ εἰμι] O A C καὶ ἐγώ. μου πρὸς] O A C μου περὶ σοῦ πρός. 36 Ἡ δὲ] O A C Καὶ εἶπε. πάτερ ἤνοιξας] O A C εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας. ποίησον] O ποίει. ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον] O A C ἀνθ᾽ ὧν ἐποίησέ σοι κύριος ἐκδικήσεις. 37 ἥδε] O A C deest. ποιησάτω usque ad τοῦτον] O A C καὶ (O πλὴν) ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καταβήσομαι] O ἐπιβήσομαι. παρθένια] O παρθενίαν. A C παρθενεία, & v. 38. εἰμι] O δέ. A C deest. 38 εἶπε] O εἶπεν αὐτῇ. ἀπέστειλεν] O A C ἐξαπέστειλεν. δύο μῆνας] O ὁ πατὴρ αὐτῆς δύο μῆνας ἡμερῶν. καὶ ἔκλαυσεν] O A καὶ ἔκλαυσαν. C ἔκλαυσεν. ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη] O ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐπὶ τὴν παρθενίαν αὐτῆς. 39 ἐν τέλει] O A C μετὰ τὸ τέλος. ἐπέστρεψε] A C ἀνέκαμψε. O ἀνέκαμψεν ἡ θυγάτηρ Ἰεφθαέ. ἐποίησεν ἐν αὐτῇ] O C ἐπετέλεσεν Ἰεφθαέ. A ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ. ἐγένετο] A C ἐγενήθη. ἐν] C deest. 40 Ἀπὸ] O A C Ἐξ. ἐπορεύοντο] O A C συνεπορεύοντο αἱ. ἐπὶ] O A C deest. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] O τοῦ ἐνιαυτοῦ.

CAP. XII.

1 ἐβόησεν ἀνὴρ] O συνηθροίσθησαν υἱοί. A C συνήχθησαν οἱ υἱοί. παρῆλθον εἰς βορρᾶν] O A C ἦλθον εἰς Σεφινά. διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς] O A C τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν (Comp. πολεμῆσαι) πρὸς τοὺς υἱούς. ἐν] O deest. 2 Ἰεφθαὲ] C ponit ante πρός. μαχητὴς] O A C ἀντιδικῶν. σφόδρα] O A C ἐταπείνουν με σφόδρα. ἐβόησα] O εἶπον πρός. A C ἐβόησα πρός. 3 εἶ σωτὴρ] O A C ἦν ὁ σώζων. ἔθηκα] O C ἔθεμην. παρῆλθον] O A C διέβην. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. εἰς τί] O A C ἱνατί. ἐπ᾽ ἐμὲ] O A C πρός με. ἐπ᾽] O A C ἐν. 4 συνέστρεψεν] O A C συνήθροισεν. ἐπάταξαν usque ad finem versus] Desunt in Ox. διασωζόμενοι] A C διασεσωσμένοι. 5 προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς] O προκατελάβοντο ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραίμ, καὶ τάς. εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι] O A C καὶ ἐγενήθη (O ἐγένετο) ὅτε εἶπαν (O ἔλεγον) οἱ διασεσωσμένοι. καὶ εἶπαν αὐτοῖς] O καὶ ἔλεγον αὐτοῖς. C δή· καὶ εἶπον αὐτῷ. Ἐφραθίτης εἶ] O ὑμεῖς ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ἐστέ. A C ἐκ τοῦ Ἐφραὶμ ὑμεῖς. εἶπεν, Οὐ] O ἔλεγον, οὐκ ἐσμὲν ἐκ τοῦ Ἐφραίμ. C A εἶπαν (Comp. εἶπεν) οὐκ ἐσμέν. 6 εἶπαν αὐτῷ, Εἶπον δὴ στάχυς, καὶ οὐ] O καὶ ἔλεγον αὐτοῖς, σύνθημα εἴπατε, καὶ λέγοντες σύνθημα, οὐ. εἶπαν αὐτοῖς, εἴπατε δὴ σύνθημα, καὶ οὐ. C εἶπον αὐτοῖς, εἴπατε δὴ στάχυς σύνθημα, καὶ εἶπον, καὶ οὐ. κατεύθυνεν] O κατεύθυνον. A C κατηύθυναν. ἐπελάβοντο αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς] A O ἐπελαμβάνοντο (A ἐπελάβοντο) αὐτῶν, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπί. C ἐπελάβοντο αὐτούς, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπί. ἔπεσαν ἐν … ἀπὸ Ἐφραὶμ] O ἔπεσεν Ἐφραὶμ ἐν. A pro ἀπὸ habet ἐξ, ut & C qui ponit ante ἐν. δύο] O C ponunt ante τεσσαράκοντα. ἐκεῖνον] O A C ἐκεῖνον Ἰεφθαέ. 7 ἑπτὰ ἔτη] O A C ἕξ. Γαλαὰδ] O ἐν Γαλαάδ. 8 Ἀβαισὰν ἀπὸ] A C Ἐσεβὼν ἐκ. C Ἐβεσὰν ἐκ, & v. 10. 9 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. ἃς ἐξαπέστειλεν] O A C ἐξαπεσταλμένας. θυγατέρας εἰσήνεγκεν] O A C γυναῖκας εἰσήγαγε. ἔξωθεν] C ἀπὸ ἔξωθεν. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ Ἐσεβών. 11 ἔκρινε] O ἔκρινε Αἰλών. 12 καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν] O ἐν Ἐλίμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν. C καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Αἰλὶμ ἐν. 13 Ἀβδὼν] O Λαβδών, & v. 15. Ἐλλὴλ] O Ἐλλίμ. A Ἐλλήχ. Φαραθωνίτης] O Φρααθωνίτης. C Ἐφαραθωνίτης. 14 ἦσαν] O A C ἐγένοντο. τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ] O υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ λ′. A C τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ἐπιβαίνοντες] O ἐπιβεβηκότες. ἔκρινε] O ἔκρινε Λαβδών. 15 Φαραθὼν] O Ἐφρααθών. ἐν γῇ Ἐφραὶμ] A desunt. O ἐν ὄρει Ἐφραίμ. ἐν ὄρει τοῦ Ἀμαλὴκ] O ἐν τῇ Σελλήμ. C ἐν ὄρει Λανάκ.

CAP. XIII.

1 προσέθηκαν] O A C προσέθεντο. ἔτι] O C deest. ἐνώπιον] O C ἔναντι. A ἐναντίον. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων. 2 ἦν] O A C ἐγένετο. εἷς ἀπὸ Σαραὰ] O ἐξ Ἀραά. A ἐκ Σαραά. C εἷς ἐξ Ἀραά. ἀπὸ δήμου συγγενείας] O A C ἐκ τῆς φυλῆς. ἔτεκε] O A C ἔτικτε. 3 ἰδοὺ] A C ἰδοὺ δή. συλλήψῃ] O A C ἐν γαστρὶ ἕξεις, καὶ τέξῃ υἱόν. 4 φύλαξαι δὴ] O C φύλαξαι. A C φύλαξαι. μέθυσμα] O A σίκερα. C σίκεραν. & v. 5 ἰδοὺ] O deest. ἔχεις] O A C ἕξεις. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. οὐκ ἀναβήσεται] C ponit ante ἐπί. Ναζὶρ θεοῦ ἔσται] O ἡγιασμένον Ναζιραῖον τῷ θεῷ. A C Ναζηραῖον τῷ θεῷ ἔσται. ἀπὸ τῆς κοιλίας] O κοιλίας] A C ἐκ τῆς γαστρός. σῶσαι] O C σώζειν. Φυλιστιὶμ] O C ἀλλοφύλων. 6 εἰσῆλθεν] O C ἦλθεν. ἄνθρωπος] O A C ὅτι ἄνθρωπος. εἶδος … εἶδος] O A C ὅρασις … ὅρασις. φοβερὸν] O A C ἐπιφανής. 7 οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν] O A ἠρώτων. C ἠρώτων αὐτόν. μοὶ] C ἔχεις] O A C ἕξεις. νῦν μὴ] A νῦν φύλαξαι, καὶ μή. πᾶν ἀκάθ O A C πᾶσαν ἀκαθαρσίαν. ἅγιον] O A C Ναζηραῖον. γαστρὸς] ας. ἡμέρας] O ἡμερῶν. 8 προσηύξατο] O A C ἐδεήθη. πρὸς O τοῦ θεοῦ. A C τοῦ κυρίου. ἀδωναϊὲ] O A C deest. τὸν ἄνθρωπον ad πρὸς] O ἐλθέτω δὴ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλες πρός. θρωπον] A C ἄνθρωπος. ἀπέστειλας] C ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς. deest. συμβιβασάτω] O A C φωτισάτω. παιδίῳ] O A C ἐπήκουσεν] O A C ἐπήκουσεν. ἦλθεν] O A C παρεγένετο. καὶ αὐτὴ O A αὐτῆς καθημένης. C αὐτοῦ, καθημένην. 10 ἔδραμε] O A ἀνήγγειλε] O A C ἀπήγγειλε. πρὸς μὲ] O A C μοί. ὃς ἦλθεν] O ἐλθών. ἡμέρᾳ] O A C ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 11 καὶ ἦλθε] O desunt. O καὶ ἴδεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν. γυναῖκα] O γυναῖκα τὸ πρότερον. 12 ἐλεύσεται usque ad παιδίου] O A C νῦν διελθόντος. (A δὴ ἐλθόντος) ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ σύγκριμα (A κρίμα) τοῦ παιδαρίου. ποιήματα] O ἔργα. 13 κυρίου] O deest. πάντων] O παντός. εἴρηκα] O εἶπον. A C φυλάξεται] O A C φυλαξάσθω. 14 παντὸς ὃ] O C πάντων ὅσ οἶνος] O A C desunt. μέθυσμα] O A σίκερα. C σίκεραν. πάντα] O πάντα. φυλάξεται] O A C φυλαξάσθω. 15 κατάσχωμεν ὧδε] O σώμεθα δή. A C βιασώμεθα δή. 16 κατάσχῃς] O παραβιάσῃ με. A C βιάσῃ με. ἀπὸ τῶν ἄρτων] O A τῶν ἄρτων. C τὸν ἄρτον. ὁλοκαύτωμα C ὁλοκαυτώματα. αὐτὸ] O deest. C αὐτά. ὅτι posterius] O αὐτὸς] O C ἐστίν. 17 ὅτι ἔλθοι … καὶ] O A C ἵνα ὅταν ἔλθῃ. σομεν] O A C δοξάσωμεν. 18 εἰς τί τοῦτο] O ἱνατί. A C ἱνατί 19 τῷ κυρίῳ, καὶ διεχώρισε ποιῆσαι] O ὁλοκαύτωμα τῷ θεῷ, τῷ ποιοῦντι. A C τῷ κυρίῳ, τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. βλέποντες] O A C ρουν. 20 ἐπάνω] O C ἐπάνωθεν. ἕως τοῦ οὐρανοῦ] O C εἰς τὸν φλογὶ] C φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου. βλέποντες καὶ] O desunt. A C καί. αὐτῶν] C deest. 21 προσέθηκεν ἔτι] O προσέθετο. πρὸς … τὴν] O τῷ … τῇ. 22 εἴδομεν] O A C ἑωράκαμεν. 23 ἤθελεν] O A ἐβούλετο. ἔλαβεν] O A C ἐδέξατο. ὁλοκαύτωμα, καὶ θυσίαν] καὶ θυσίας. A pro καὶ habet ἤ. ἔδειξεν ἡμῖν] O A C ἐφώτισεν καὶ καθὼς καιρὸς] O C desunt. οὐκ ἂν ἠκούτισεν ἡμᾶς] O A C ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν. 24 ἡδρύνθη τὸ παιδάριον καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος] O καὶ εὐλόγησε κύριος τὸ παιδίον καὶ ηὐξήνθη. A C pro ἡδρύνθη habent & pro αὐτὸ, αὐτόν.

CAP. XIV.

1 ἀπὸ] O C ἐκ. 2 Καὶ] O καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ. καί. εἶπεν αὐτοῖς. Φυλιστιὶμ] O A C ἀλλοφύλων. εἰς] C deest. 3 εἶπεν] εἶπον] C εἶπαν. οὐκ εἰσὶ θυγατέρες] O οὐκ ἔστιν ἀπό. A C ἀπὸ τῶν θυγατέρων. ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου] O A C ἐν παντὶ τῷ (O σου.) πορεύῃ] C πορεύσῃ. πατέρα] O μητέρα. αὕτη εὐθεῖα] ἤρεσεν. A αὕτη ἤρεσεν. C αὐτὴ ἤρεσεν. 4 ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ O ἀνταπόδομα αὐτὸς ζητεῖ. A C ἀνταπόδομα αὐτὸς (A αὐτοῖς) ἐκ. κυριεύοντες ἐν] O A C ἐκυρίευον τῶν υἱῶν (O pro τῶν υἱῶν habet 5 ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] O οἱ γονεῖς αὐτοῦ. ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπε νος] O C ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνας. A ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνα. μναθὰ] O Θαμναθὰ ὁ Σαμψών. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. 6 το] O A C κατεύθυνεν. συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψει] O A C αὐτὸν ὡς. ταῖς χερσὶν] O A C τῇ χειρί. καὶ τῇ] O A οὐδὲ τῇ. ὃ] ἅ. 7 γυναικὶ] O γυναικὶ περὶ αὐτοῦ. ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς] O ἤρεσεν ἐνώπιον. 8 ὑπέστρεψε] O ἐπέστρεψε Σαμψών. C ἐπέστρεψε. τὴν γυναῖκα. συναγωγὴ μελισσῶν] O C συστροφὴ μελισσῶν. A λισσῶνος. καὶ μέλι] O καὶ ἰδοὺ κηρίον μέλιτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. χεῖρας] O ἐν ταῖς χερσίν. A C εἰς τὸ στόμα. καὶ ἐπορεύετο] O C καὶ ἐπορεύθη. ἀνήγγειλεν] O C ἀπήγγειλεν. ἀπὸ στόματος] O ἐκ τοῦ τος. A C ἐκ τῆς ἕξεως. μέλι] O κηρίον τοῦ μέλιτος. 10 πότον] δοχήν. ποιοῦσιν] O A C ἐποίουν. 11 ὅτε εἶδον αὐτὸν] O A C φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν. ἔλαβον τριάκοντα κλητοὺς] A C προσκατέστησαν ἑτέρους (Comp. ἑταίρους) τριάκοντα (C ponit τριάκοντα ante ἑταίρους.) O ἔστησαν αὐτῷ ἑτέρους λ′. 12 πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι] O A C δὴ (A C δὴ deest) ὑμῖν πρόβλημα (A addit μου,) καί. ἀπαγγείλητε O deest. αὐτὸ] O C μοὶ τὸ πρόβλημα. A μοὶ αὐτό. καὶ εὕρητε] O desunt. 13 δύνασθε] A δύνησθε αὐτό. δώσετε] O A C καὶ δώσετε. O A C σινδόνας. ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων] O A στολάς. C στολὰς τίων. 14 Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος] O ἐκ στόματος ἐξῆλθε βρῶσις. A C ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρῶσις. ἀπὸ ἰσχυροῦ] O πικροῦ. A C ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθε. ἠδύναντο] O A C ἠδυνήθησαν. ἡμέρας] O ἡμέραις τρισί. 15 τετάρτῃ] C ἑβδόμῃ. Σαμψὼν] O ἀπαγγειλάτω] O ἀναγγειλάτω. κατακαύσωμεν] O A C ἐμπυρίσωμεν. O C desunt. ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε] O πτωχεῦσαι ἡμᾶς A C πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς. 16 πρὸς αὐτὸν] O ἐπ᾽ αὐτῷ. Πλὴν] O A C εἶπεν αὐτῷ. μεμίσηκας] A ἐμίσησας. ἠγάπησας] C πηκας. μοὶ] A C καὶ ἐμοί, & C ponit ante οὐκ. οὐ] O A C ἀπήγγελκα] O A C ἀπήγγειλα αὐτό. σοὶ ἀπαγγελῶ] O A C καὶ σοὶ γελῶ. 17 πρὸς] O A C ἐπ᾽. ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας] O desunt. ἦν αὐτοῖς] O A C ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς (O ἐπ᾽ αὐτῆς.) αὐτῇ] O τῇ τὸ πρόβλημα. αὐτῷ] A C αὐτόν. τοῖς] O τὸ πρόβλημα 18 πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι] O A C πρὶν (A πρὶν) δῦναι. εἰ μὴ usque δαμάλει μου] O A C εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν. C post δάμαλιν. ἔγνωτε] O A C εὕρετε. 19 ἥλατο] O A C κατεύθυνεν. ταξεν ἐξ αὐτῶν] O ἐπάταξεν ἐκεῖ. A O ἔπαισεν ἐκεῖθεν. τὰ ἱμάτια] A C τὰς στολάς. τὰς στολὰς] O A C desunt. πρόβλημα] O πρόβλημα ὠργίσθη θυμῷ] O ἐθυμώθη ἡ ὀργή. A C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐγένετο] O A C ᾤκησεν. ἑνὶ τῶν φίλων] O A C τῷ νυμφαγωγῷ. ὧν ἐφιλίασεν] O A C ἑταῖρος αὐτοῦ (O αὐτῷ.)

CAP. XV.

1 ἐν ἱερῷ] O A C φέρων ἔριφον. ϗ εἰς τὸ ταμεῖον] O A C ϗ (O C ϗ deest) εἰς τ̃ κοιτῶνα. ἔδωκεν] O A C ἀφῆκεν. ϗ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς] O …ς αὐτῷ. λέγων] A εἰπών. C εἴπας. 2 Εἶπα ὅτι] O Εἶπον γάρ. A Εἶπον. …ἐμίσησας] O μήποτε μεμίσηκας. ἔδωκα] O ἐξέδομην. ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν …] O C τῷ συνεταίρῳ. A ἑνὶ τῶν συνεταίρων σου. μὴ οὐχὶ] O A C οὐκ … ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν] O A C κρείσσων αὐτῆς ἐστίν. δὴ] C deest. 3 αὐ…] O A C αὐτῷ. ἠθῷαμαι ϗ] O C ἀθῷός εἰμι. A ἠθῷωμαι. μετ' αὐτῶν …] O A C μεθ' ὑμῶν κακά. 4 ἐπέστρεψε] O A C συνέδησε. ἔθηκε] A … ϗ ἔδησε] O desunt. A ϗ ὡδήγησε. C ἐν τῷ μέσῳ. 5 ἐξέκαυσε] O C ἐξῆψε. ἐν τοῖς στάχυσι] O C εἰς τὰ δράγματα. ἐκάησαν] O A C ἐνε… τοὺς στάχυας. Addunt O & C, ϗ τὰ προτεθερισμένα. ἀπὸ ἅλωνος usque ad ὀρθῶν] O C ἀπὸ στοιβῆς, ϗ ἕως ἑστῶτος. 6 ϗ εἶπαν, Σαμψὼν] A … Σαμψών. ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ] O ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμνάθ. A C ὁ γαμβρὸς … Θαμναθαίου. ϗ ἔδωκεν usque ad αὐτοῦ] C desunt. τῷ ἐκ τῶν φίλων] O A … συνεταίρῳ. ἐνέπρησαν] O C ἐνεπύρισαν. αὐτὴν ϗ] O desunt. A ϗ αὐτήν, … ponit post αὐτῆς. τ̃ οἶκον] C τ̃ οἰκίαν. ἐν πυρὶ] O ϗ τ̃ πατέρα αὐτῆς, ϗ … κατέκαυσαν ἐν πυρί. 7 ποιήσητε] O ποιῆτε. ταύτην] O πλησιάκις. C ὅτι ἢ usque ad finem versus] O A C οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν … ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι. 8 κνήμην] O deest. ϗ ἐκάθισεν] O παρῴ… A κατῴκει. ἐν τρυμαλιᾷ τ̃ πέτρας Ἠτάμ] O παρὰ τ̃ χείμαρρον ἐν τῷ … Ἐτάμ. A παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ τ̃ πέτρας Ἰτάμ. 9 ἐν Ἰούδα] … ἐπὶ τ̃ Ἰούδαν. 10 εἶπαν ἀνὴρ] A O C εἶπον (A εἶπεν) αὐτοῖς πᾶς ἀνήρ. …] O διατί. A C ἱνατί. ἀνέβημεν] O deest. 11 ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς] … ἄνδρες ἐξ Ἰούδα ἐπί. A pro ἀπὸ habet ἐξ. τρυμαλιὰν τ̃ πέτρας] O τ̃ … κυριεύουσιν … ἡμῶν] O C ἄρχουσιν ἡμῶν. τί τοῦτο] O A C ἱνατί ταῦτα. …] O C καθώς. μοὶ] C ἡμῖν. 12 τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ] O A C ϗ … παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας. Σαμψὼν] A deest. μήποτε usque ad ἐμοὶ] … μὴ ἀποκτεῖναι (A ϗ μὴ ἀποκτείνητε) με ὑμεῖς· ϗ παράδοτέ με αὐτοῖς (A …) μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς. C μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς, ϗ μήποτε …ήσητέ μοι ὑμεῖς. 13 εἶπεν] O A C ὤμοσαν. οὐχὶ ὅτι ad δήσομέν σε] A C … habent ὅτι, neque C habet ἤ. O οὐχὶ ἀποκτενοῦμέν σε. χειρὶ] O A C … χεῖρας. ϗ θανάτῳ] O θανάτῳ. A C θανάτῳ δέ. ἐν] C deest. ἀνή…] O C ἀνήγαγον. ἀπὸ] O C ἐκ. ἐκείνης] O C deest. 14 ϗ ἦλθον] … A C ϗ αὐτὸς ἦλθεν. ϗ ἔδραμον εἰς συνάντησιν] O εἰς ἀπάντησιν. ἥλατο] … A C κατεύθυνεν. αὐτὸν] C αὐτοῦ. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. ἐπὶ] O A C … αὐτοῦ] O αὐτοῦ ἐν οἷς ἐδέδετο. ὃ ἐξεκαύθη ἐν πυρὶ] O A C ἡνίκα ἂν (O … ἂν) ὀσφρανθῇ πυρός. ἐτάκησαν] O διερράγησαν οἱ. C διελύθησαν οἱ. αὐτοῦ] … A C deest. χειρῶν] O A C τῶν βραχιόνων. 15 ἐξερριμμένην] O C ἐρριμ…μένην. εἶπεν] A εἶπεν αὐτοῖς. 16 ἐξαλείφων ἐξήλειψα σε] O ἀπέκτεινα. αὐτοὺς] O … ἄνδρας. Cætera usq; ad finem versus desunt. 17 ὡς ἐπαύσατο] O A C … συνετέλεσε. ἐκ] O A C ἀπό. ἀναίρεσις] O ἀναίρεσιν. 18 ἐδίψησε] O ἐδίψησε … Σαμψών. ἔκλαυσε] O A C ἐβόησε. εὐδόκησας] O C ἔδωκας. A εὐώδωσας. τῷ …] O A C ἐν δίψει. ἀπεριτμήτων] O ἀπεριτμήτων τούτων. 19 ἔρρηξεν] O A C …ξεν. τ̃ λάκκον] O τ̃ ὅλμον. A C τὸ τραῦμα. ἐν τῇ σιαγόνι] O C τ̃ σιαγόνος. … ὕδωρ] A αὐτῆς ὕδατα. C αὐτοῦ ὕδατα. ἔζησεν] O A ἀνέψυξεν. αὐτῆς] O τοῦ τόπου ἐκείνου. τοῦ ἐπικαλουμένου ἡ ἐστὶν ἐν σιαγόνι] O ἐπίκλητος σιαγόνος. … Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ Σαμψών.

CAP. XVI.

1 εἰς] O C ἐκεῖθεν εἰς. ἐκεῖ] O deest. 2 ἀνηγγέλη] O A C ἀπηγγέλη. …ντες] O λεγόντων. ὧδε] O C ἐνταῦθα. ἐκύκλωσαν] O ἐκύκλωσαν αὐτόν. C κατεκύκλωσαν. ἐπ' αὐτὸν] O αὐτῷ. C αὐτόν. ἐν τῇ πύλῃ] O ἐπὶ τὴν …ην. Hæc & cætera usque ad νύκτα, desunt in A C. διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος] O C φῶς τὸ πρωΐ. ϗ φονεύσωμεν] O A C μείνωμεν, ϗ ἀποκτείνωμεν. 3 ἐν … τ̃ νυκτὸς] O C περὶ τὸ μεσονύκτιον. ἐπελάβετο] O ἐλάβετο. θυρῶν] A … θυρῶν. σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς] O C ϗ τῶν δύο σταθμῶν. ἀνεβάσταζεν] O C …βάστασεν. A ἀνεβάσταξεν. ἔθηκεν] O C ἐπέθηκεν. A ἔθηκεν αὐτά. τῶν ὤμων] C τῷ ὤμῳ. ἀνέβη] O C ἀνήνεγκεν αὐτὰ (O αὐτάς.) τοῦ ἐπὶ προσώ…] A C ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον (A προσώπου.) Καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ] C desunt. O pro αὐτὰ habet αὐτάς. 4 τοῦτο] O C ταῦτα. ἠγάπησε] O ἠγάπησε Σαμψών. ἐν Ἀλσωρὴχ] O A C ἐπὶ (A ἐκ) τοῦ (C deest) χειμάρρου Σωρήχ. …] C Δαλιλά. 5 ἄρχοντες] O C σατράπαι. ϗ εἶπαν] O εἶπεν. C ϗ … ἐστιν A C ponunt post αὐτοῦ. αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. τοῦ] O A C ὥστε. ἀργυρίου] C ἀργυρίου σίκλους. 6 ἀπάγγειλον] O ἀνάγγειλον. …] O κλήμασιν ὑγροῖς μὴ ἐξηρασμένοις. A C pro νευραῖς habent νευρείαις. 8 ἄρχοντες] O A C σατράπαι. νευρὰς &c.] O κλήματα ὑγρά, ἃ οὐκ ἦν ἐξηρασμένα. A C νευρείας. αὐταῖς] O αὐτοῖς. …] O αὐτοῦ. A αὐτῆς. C αὐτοῦ, & ponit post ἐκάθητο. αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. διέσπασεν τὰς νευρὰς] O διέρρηξεν αὐτά. A τὰς νευρὰς …ξεν. C διέρρηξε τὰς νευράς. ὡς εἴ τις usq; ad συντριβῇ] O ὃν τρόπον δια… τὸ σπαρτίον τοῦ ἀποτινάγματος τὸ διαφθειρόμενον. C ὃν τρόπον διασπᾶται … συμπεσεῖν. ἐν τῷ] O ἅμα τοῦ. αὐτὸ] O deest. 10 ἐπλάνησας] … παρελογίσω. ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. 11 αὐτήν] O αὐτὴν Σαμψών. …] O deest. C δεσμῷ. ἐν] O ἑπτά. οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς] O C ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη. ϗ ἔσομαι] O desunt. 12 Δαλιδὰ] O αὐτῷ Δαλιδά. … C αὐτῷ. ϗ τὸ ἔνεδρα usq; ad ταμείου] O A C ϗ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο … ταμείῳ, & ponunt post εἶπεν. εἶπεν] O A C εἶπεν πρὸς αὐτόν. …] O αὐτὰ Σαμψών. ὡσεὶ σπαρτίον] O A ὡσεὶ ῥάμμα. C ὡς ῥάμμα. … ἐπλάνησας] O ἕως πότε καταμωκήσῃ. A C ἕως νῦν παρελογίσω. ϗ ἐλά…] O ϗ λαλήσεις. δὴ] O οὖν. A deest. πρὸς αὐτήν] O Σαμψὼν πρὸς … A αὐτῇ. ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς] O διάσῃ τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους. σὺν … διάσματι] O ἐν ἐκτάσει διάσματος. A C μετὰ τοῦ διάσματος. τῷ] A C … ἔσομαι] O ἀσθενήσω ϗ ἔσομαι. ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων] C desunt. ἀσθε…] O deest. A ponit post ἔσομαι. 14 Καὶ ἐγένετο usque ad ϗ εἶπεν in…] O Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδά, ϗ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς … αὐτοῦ μετὰ ἐκτάσεως, ϗ κατέκρουσεν τῷ πασσάλῳ εἰς τ̃ τοῖχον, ϗ ὕφανε, ϗ … πρὸς αὐτόν. A Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν Δαλιδὰ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, …, & deinde ut Rom. sed pro διάσματι habet διασήματι· pro … τῷ πασσάλῳ, ἐνέκρουσε τοῖς πασσάλοις· pro εἶπεν, εἶπε πρὸς αὐτόν. Comp. ϗ ἐποίησεν αὐτῷ Δαλιλὰ οὕτως ϗ ἐδιάσατο, deinde ut Ox. sed pro … πασσάλῳ habet ἐν τοῖς πασσάλοις· pro ἐκτάσεως, ἐκστάσεως. ἐξυπνίσθη] O A C ἐξηγέρθη. ἀπὸ] O C ἐκ. ἐξῆρε τ̃ πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος] O A C … τοὺς πασσάλους ἐν (O σὺν) τῷ ὑφάσματι. τοίχου] O τοίχου, ϗ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. A C ϗ τὸ δίασμα ϗ οὐκ, deinde ut Ox. 15 Σαμψὼν] A C αὐτόν. λέγεις;] A C ἐρεῖς; O λέγεις; ὅτι. τοῦτο τρίτον ἐπλάνησας] O ϗ ἰδοὺ τρίτον παρελογίσω. C τοῦτο τρίτον παρελογίσω. ἡ μεγάλη] C ἐστὶν ἡ μεγάλη. 16 ἐξέθλιψεν] O A C κατειργάσατο. ἐν] C τοῖς. πάσας τὰς ἡμέρας] O A C ὅλην τὴν νύκτα. ἐστενοχώρησεν] O A C παρηνώχλησεν. ἕως τοῦ ἀποθανεῖν] O σφόδρα Σαμψὼν ἕως θανάτου. A εἰς θάνατον. C ἕως εἰς θάνατον. 17 ἀνήγγειλεν] O A C ἀπήγγειλεν. αὐτῇ] O αὐτῇ Σαμψών. πᾶσαν τὴν καρδίαν] O A C πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας, & v. 18. bis. σίδηρος] O A C ξυρόν. ἀνέβη] A C ἀναβήσεται. ἅγιος] O A C Ναζιραῖος. εἰμὶ] C deest. ἀπὸ] O A C ἐκ. ἐὰν δὲ] O A C ϗ ἐάν. ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι] O ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων. A C κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. 18 ἀπήγγειλεν] O ἀνήγγειλεν. αὐτῇ] O αὐτῇ ὁ Σαμψών. τοὺς ἄρχοντας] O A πάντας τοὺς σατράπας. C τοὺς σατράπας. τῶν ἀλλοφύλων] O desunt. ἐπ… τοῦτο] O C desunt. A τοῦτο. ἀπήγγειλεν] O C ἀνήγγειλε. οἱ ἄρχοντες] O πάντες οἱ σατράπαι. A C πᾶσαι αἱ σατραπεῖαι. ἀνήνεγκαν] O A ἤνεγκαν. 19 Δαλιδὰ τ̃ Σαμψὼν] A C αὐτόν. ἐπὶ τὰ γόνατα] O A C ἀναμέσον τῶν γονάτων. ἄνδρα] O A C τ̃ κουρέα. τὰς ἑπτὰ σειρὰς] O A C τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους. ταπεινῶσαι αὐτὸν] O A C ταπεινοῦσθαι. 20 Δαλιδὰ] O τῷ Σαμψὼν ἡ Δαλιδά, καί. C αὐτῷ Δαλιλά. ἐξυπνίσθη] O A C ἐξηγέρθη. ὡς ἅπαξ, ϗ ἅπαξ] O A C ϗ ποιήσω καθὼς ἀεί. ἐκτιναχθήσομαι] O A C ἀποτινάξομαι. ἀπάνωθεν] O C ἀπ'. 21 ἐκράτησαν αὐτὸν] O A C ἐπελάβοντο αὐτοῦ. ἐξέκοψαν] O A C ἐξώρυξαν. κατήνεγκαν] O A ἀπήγαγον. C κατήγαγον. ἐπέδησαν] O A C ἔδησαν. χαλκείαις] O A C χαλκαῖς. ϗ ἦν] O ϗ ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ, ϗ ἦν. τοῦ δεσμωτηρίου] O A C τ̃ φυλακῆς. 22 βλαστάνειν καθὼς ἐξυρήσατο] O ἀναβαίνειν ἀφ' οὗ ἐξύρατο. C ἀνατέλλειν ἡνίκα ἐξυρήθη. 23 ἄρχοντες] O C σατράπαι. θυσιάσαι θυσίασμα μέγα] O A C τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην. ϗ εἶπαν] O διότι ἔλεγον. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. θεὸς] O A C θεὸς ἡμῶν. ἐν χειρὶ] O εἰς τὰς χεῖρας, & ponit post ἐχθρὸν ἡμῶν. 24. Καὶ εἶδον usque ad χειρὶ ἡμῶν] O desunt. C Καὶ εἶδεν. ὕμνησαν] A C ᾔνεσαν. τ̃ ἐρημοῦντα] O A C ϗ (A deest) τ̃ ἐξερημοῦντα. ϗ ὃς] O A C ὅστις. 25 ὅτε] O ἐγένετο ὅτε. ἐνώπιον] O ἔμπροσθεν. ἐκάλεσαν] O ἐκάλεσεν τόν. ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου] O desunt. C ἐξ οἴκου τ̃ φυλακῆς. ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν] O C ἐνέπαιζον αὐτῷ. A ἔπαιζον αὐτῷ. ϗ ἐρράπιζον αὐτὸν] O A C desunt. κιόνων] O A C δύο στύλων. 26 τ̃ νεανίαν] O C τὸ παιδάριον. τ̃ κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ] O τὸ χειραγωγοῦν αὐτόν. C τ̃ χειραγωγοῦντα αὐτόν. ἄφες με] O C ἐπανάπαυσον δή με (C με δή.) ϗ ψηλαφήσω τοὺς κίονας] O C ϗ ποίησον ψηλαφῆσαί με (O præponit με) τοὺς (O ἐπὶ τοὺς) στύλους. ἐφ' οἷς ὁ οἶκος] O ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικται. A C ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο. αὐτοὺς] A C αὐτῶν. ϗ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτοὺς] O ὁ γὰρ παῖς ἐποίησεν οὕτως. C ϗ ἐπιστήρισόν με ἐπ' αὐτούς. A ϗ ἐπιστηρίξομαι ἐπ' αὐτῶν, ὁ γὰρ παῖς ἐποίησεν οὕτως. 27 Καὶ ὁ οἶκος] O Καὶ ἦν ὁ οἶκος. A C ὁ δὲ οἶκος ἦν. πάντες οἱ ἄρχοντες] O οἱ σατράπαι. A C πάντες οἱ σατράπαι. τὸ δῶμα] O A C τοῦ δώματος. οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνείαις] A C ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον. O ἐμβλέποντες ϗ ἐμπαίζοντες. 28 ἔκλαυσε] O A C ἐβόησε. Ἀδωναΐ] O deest. A C κύριε. δὴ] O A C deest. ἔτι τὸ] O πλὴν ἔτι τό. A δὴ πλὴν ϗ τό. C δὴ πλήν, ϗ τό. θεὲ] O deest. C ὁ θεός. ἀνταποδώσω usq; ad μίαν] O A C ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν. περὶ τῶν δύο] O A ἀντὶ τῶν δύο. C ἀντὶ τῶν. τοῖς ἀλλοφύλοις] O desunt. C ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. 29 δύο κίονας τοῦ οἴκου] O A C τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους. ἐφ' οὓς usque ad αὐτοὺς] O ἐφ' οὓς ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτούς. A C ἐφ' (A deest) ὧν, deinde ut O. sed pro αὐτοὺς habent αὐτῶν. ϗ ἐκράτησεν ἕνα τῇ] O ϗ ἐπελάβετο τοῦ ἑνὸς ἐν τῇ. A C ϗ ἐπεστηρίξατο ἐπ' αὐτοὺς (A αὐτοῖς) ἕνα ἐν τῇ. ἕνα τῇ] A C ἕνα ἐν τῇ. O τοῦ ἑτέρου ἐν τῇ. 30 ἀλλοφύλων] O ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων τούτων. ἐβάσταξεν] O διέσεισεν. A C ἔκλινεν. ἰσχύϊ] O ἰσχύϊ αὐτοῦ. ἄρχοντας] O A C σατράπας. ἐν] O ἐπ'. ἦσαν] O C ἐγένοντο. A ἐγενήθησαν. ἢ οὓς] O A ὑπὲρ οὕς. C ἤπερ. 31 ϗ ὁ] A C ϗ πᾶς ὁ. ϗ ἀνέβησαν] O desunt. ἔτι] O A C addunt hic. ϗ ἀνέστη μετὰ τ̃ Σαμψὼν Ἐμεγὰρ υἱὸς Ἐνάν, ϗ ἔκοψεν ἐκ τ̃ ἀλλοφύλων ἑξακοσίους ἄνδρας (A pro ἑξακοσίους ἄνδρας habet ἄνδρας ἐκτὸς τ̃ κτηνῶν) ϗ ἔκτεινεν ϗ (A ἔσωσεν) αὐτὸς τ̃ Ἰσραήλ.

CAP. XVII.

1 ἀπὸ] O A C ἐξ. 2 οἱ χίλιοι] O A C τοὺς χιλίους. οὓς ἔλαβες] O A C τοὺς συλληφθέντας σοι. ἀργυρίου] A O C ponunt post ἑκατόν, & A habet ἀργυρίους. σεαυτῇ] O A C deest. καί με ἠράσω] O ϗ ηὔξω. A C ϗ ἐξώρκισας. προσεῖπας] O A C εἶπας. εὐλογητὸς] O A C εὐλογημένος. τῷ] C ἐν τῷ. 3 τοῦ ἀργυρίου] A ἀργυρίους. ἡγιάζουσα] O A ἁγιασμῷ. C ἁγιασμόν. τῷ υἱῷ μου] O A C καταμόνας. ϗ νῦν] O ϗ νῦν ἐπιστρέψω σοι αὐτὸ ἐν καιρῷ, ϗ νῦν. ἀπέδωκε] O ἔδωκε. διακοσίους τοῦ ἀργυρίου] O τὸ ἀργύριον. ἀργυροκόπῳ] O A C τῷ χωνευτῇ. ἐγενήθη] O A C ἐγένετο. 5 ὁ οἶκος] O ὁ ἀνήρ. ἐπλήρωσε] O A C ἐνέπλησε. ἀπὸ] O A C deest. ἐγένετο] A C ἐγενήθη. Hic definit cap. 17. secundum Ald. 6 Ἐν γὰρ] O Καὶ ἐν. C Ἐν. ἀνὴρ] O ἀνὴρ ἕκαστος. 7 ἐγενήθη νεανίας] O ἦν παιδάριον. A C ἐγένετο παιδάριον. ἐκ Βηθλεὲμ δήμου] O ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, ἐκ συγγενείας. A C ἐκ (A ἐν) Βηθλεὲμ Ἰούδα ἐκ τ̃ συγγενείας (A addit δήμου.) αὐτὸς] A ἐστι. ἐστι] O C αὐτός. 8 ἀπὸ Βηθλεὲμ τ̃ πόλεως Ἰούδα] O A C ἐκ τ̃ πόλεως Βηθλεὲμ Ἰούδα (O Ἰούδα deest.) παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ] O A C παροικεῖν οὗ ἂν εὕρῃ. ϗ ἦλθεν ἕως ὄρους usq; ad finem versus] O desunt. C ϗ παρεγενήθη εἰς ὄρος. ἕως] A C ϗ ἕως. 9 ἔρχῃ] O ἔρχῃ σύ. πρὸς αὐτὸν] A αὐτῷ. εἰμὶ] O A C ἐγώ εἰμι. ἐγὼ] O ponit post πορεύομαι. παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ] O A C παροικεῖν οὗ ἂν εὕρω. 10 γίνου] O ἔσῃ. ἡμέραν] A C ἡμέρας. στολὴν] O A C ζεῦγος. ζωὴν] O C τὸ ζῆν. 11 ἐπορεύθη] O εὐδόκησεν. παροικεῖν] O κατοικεῖν. παρὰ] O ἐν. ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐτῷ] O C ἐγένετο αὐτῷ τὸ παιδάριον. A ἐγενήθη τὸ παιδάριον αὐτῷ. 12 ἐπλήρωσε] O A C ἐνέπλησε. εἰς ἱερέα] O A C τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα. ἐγένετο] O A C ἦν. 13 ἀγαθυνεῖ μοι] O ἠγαθοποίησε. A C ἠγαθοποίησέ μοι. ἐγένετο] A C ἐγενήθη.

CAP. XVIII.

1 κατοικῆσαι] O A C τοῦ κατοικεῖν. ἐνέπεσεν] O ἔπεσεν. τ̃ ἡμέρας ἐκείνης] O A C τ̃ ἡμερῶν ἐκείνων. 2 ἀπέστειλαν] O A C ἐξαπέστειλαν. ἀπὸ δήμων] O ἐκ τ̃ συγγενῶν. C ἐκ τ̃ συγγενειῶν. υἱοὺς] O υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ μέρους αὐτῶν. A ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱούς. C ἀπὸ μέρους αὐτοῦ, ἄνδρας υἱούς. ϗ ἀπὸ] O A C καί. ἐξιχνιάσατε] O C ἐξερευνήσατε. ἦλθον ἕως] O παρεγένοντο οἱ ἄνδρες ἐξ. A C παρεγένοντο εἰς ὄρος. ηὐλίσθησαν αὐτοὶ] C A κατέπαυσαν. O κατέλυσαν. ἐν οἴκῳ Μιχαία] O desunt. A C αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ Μιχά. Pro ἐν C habet παρ'. 3 ἐπέγνωσαν] C ἔγνωσαν.

νεανίσκου] A C παιδαρίου. O παιδαρίου τοῦ νεωτέρου. ἤνεγκέ σε] O A ἤγαγέ σε. C σὲ ἤγαγε. σὺ τί] O τί. C τί σύ. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ] O A C ἐνταῦθα. ὧδε] O A C ἐστὶν ὧδε. 4 μοὶ] A deest. ἐγενόμην] A C ἐγενήθην. 5 κατευοδωθήσεται] A C κατευοδοῖ. O κατευοδοῦται. ἐν ᾗ … ἐν αὐτῇ] A C ἣν … ἐπ᾽ αὐτήν. 6 ἐν εἰρήνῃ] O εἰς εἰρήνην κυρίου ὑγιαίνοντες, καί. A C εἰς εἰρήνην. ἐν ᾗ] O A C καθ᾽ ἣν. 7 ἦλθον] O A C παρεγένοντο. ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ᾽] O καθήμενον ἐπ᾽ αὐτῇ ἐν. A κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐγκαθήμενον ἐπ᾽. C ἐν αὐτῇ, κατοικοῦντα ἐν. ὡς κρίσις] O A C κατὰ τὴν σύγκρισιν. ἡσυχάζουσα usque ad θησαυροὺς] O A C ἡσυχάζοντας (A C addunt ἐν ἐλπίδι) καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα. (C addit hic ἐν τῇ γῇ κληρονόμος θησαυροῦ.) καὶ] A C ὅτι. Σιδωνίων] O A C ἀπὸ Σιδῶνος. λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον] O A C λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ Συρίας. 8 ἦλθον] O A C παρεγένοντο. πρὸς] O εἰς. καὶ Ἐσθαὸλ] C καὶ εἰς Ἐσθαόλ. εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς] A C καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοί. εἶπαν] O εἶπον αὐτοῖς. 9 Ἀνάστητε] O Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν πρὸς αὐτούς, ὅτι εἰσήλθαμεν, καὶ ἐμπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως Λαϊσά, καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν Σιδωνίων, καὶ μακρὰν ἀπέχουσι ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ Συρίας, ἀλλὰ ἀνάστητε. πρὸς] O C ἐπ᾽. εἴδομεν] O A C ἑωράκαμεν. ἡσυχάζετε] O C σιωπᾶτε. εἰσελθεῖν τοῦ] O desunt. κληρονομῆσαι] O C κατακληρονομῆσαι. Καὶ ἡνίκα] O Ἡνίκα δ᾽. C Ἡνίκα. ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε] O C εἰσέλθητε, ἥξετε. A ἔλθητε, ἥξετε. ἐπ᾽ ἐλπίδι] O A πεποιθότα. πλατεῖα] O A εὐρύχωρος. C εὐρύχωρος χερσίν. ἔδωκεν] O A C παρέδωκεν. ὁ θεὸς] O κύριος. ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ] A οὐκ ἔστιν. C οὐκ ἐκεῖ. O pro ὅπου, οὗ. παντὸς ῥήματος] O ἀπὸ πάντων. τῶν ἐν] O τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. A C ὅσα ἐν. 11 ἐκεῖθεν] O deest. ἀπὸ δήμων … ἀπὸ] O C ἐκ συγγενείας … ἐκ. A ἐκ συγγενείας δήμων ἐκ. ἑξακόσιοι] A εἴκοσι. ἐζωσμένοι] O A C περιεζωσμένοι. παρατάξεως] O C πολεμικά. 12 ἀνέβησαν καὶ] O desunt. ἐν Ἰούδᾳ] O τῆς Ἰούδα καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ. ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ] O ὁ τόπος ἐκεῖνος. A C τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. ὀπίσω] O A C κατόπισθεν, & O habet καὶ ante ἰδού. 13 ὄρος] O A C ἕως τοῦ ὄρους. καὶ ἦλθον] O desunt. 14 πέντε … πορευόμενοι] A C πέντε … πορευθέντες. O πορευθέντες. Λαϊσὰ] O A deest. ἔγνωτε] O A C αὐτῶν, εἰ οἴδατε. ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ] O A C ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις. ὅ,τι] O A C τί. 15 Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἰσῆλθον] O Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ὄντες ἐκ τῶν υἱῶν Δάν, καὶ εἶπον πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς πορευθέντας, καὶ κατασκεψάντας τὴν γῆν, Εἰσέλθετε, λάβετε τὸ γλυπτόν, καὶ τὸν ἱερέα· καὶ εἰσῆλθον οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν. νεανίσκου] O A C παιδαρίου. ἠρώτησαν] O A ἠσπάσαντο. εἰς εἰρήνην] O desunt. C ἐν εἰρήνῃ. 16 οἱ ἀνεζωσμένοι … τῆς παρατάξεως αὐτῶν] O A C περιεζωσμένοι … πολεμικὰ αὐτῶν (O αὐτῶν deest.) ἑστῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης] O A C ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος (O πυλῶνος deest.) 17 ἀνέβησαν] O ἀναβάντες. πορευθέντες] O deest. A πορευόμενοι. C παραπορευόμενοι. κατασκέψασθαι τὴν γῆν] O desunt. A C κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ ἀπ- (A ἐπ-) ελθόντες ἐκεῖ, ἔλαβον τὸ γλυπτόν, καὶ τὸ ἐφούδ, καὶ τὸ θεραφίμ, καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. Ox. eadem addit, niſi quod καὶ ὁ ἱερεὺς uſque ad πυλῶνος non habet, & permutat locos ἐφούδ & χωνευτόν. εἰσῆλθον] O A C οὗτοι εἰσῆλθον. ἐκεῖ] O A C deeſt. καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστὼς] O A C deſunt. χωνευτὸν] O ponit ante ἐφούδ. 19 αὐτῷ] O A C πρὸς αὐτόν. ἐπίθες] O καὶ ἐπίθες. δεῦρο] O A C ἐλθέ. γίνου] O A C ἔσῃ. ἀγαθὸν] O A C βέλτιον. καὶ οἴκου εἰς δῆμον] O καὶ σκήπτρου ἑνός. A C καὶ συγγενείας ἐν. 20 ἦλθεν] O A C εἰσῆλθεν. 21 ἐπέστρεψαν] O ἀπέστρεψαν. ἔθηκαν τὰ τέκνα uſque ad ἔμπροσθεν] O ἔταξαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον, καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ ἔμπροσθεν. A C ἔθηκαν (A ἔταξαν) τὴν πανοικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῶν (A αὐτοῦ) τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν. 22 Αὐτοὶ ἐμάκρυναν] O Αὐτῶν δὲ μακρυνθέντων. A Αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων. C addit δὲ poſt Αὐτοί. οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς μετὰ οἴκου] O οἱ ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ. C addit ὄντες poſt οἱ. 23 ἐβόησαν, καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς] O ἔκραζον κατόπισθεν υἱῶν. A C ἔκραζον, καὶ κατέλαβον τοὺς υἱούς. τὸ πρόσωπον] O A C τὰ πρόσωπα. τῷ Μιχαίᾳ] O A C πρὸς Μιχά. σοὶ] O deeſt. ἐβόησας] A C ἔκραξας. 24 Μιχαίας] C deeſt. ὅτι τὸ γλυπτόν μου ὃ] A C ὅτι (C ὅτι deeſt) τοὺς θεούς μου (C μου deeſt) οὕς. ἐποίησα] O ἐποίησα ἐμαυτῷ. ἐλάβετε] O ponit ante τὸ γλυπτόν. ἐπορεύθητε] O A C ἀπήλθετε. ἔτι] O ἐστίν. καὶ τί τοῦτο λέγετε πρός με, Τί] O καὶ λέγετέ μοι, Τί τοῦτο. A C καὶ τί τοῦτό μοι λέγετε, Τί τοῦτο. 25 δὴ] C deeſt. συναντήσωσιν ὑμῖν] O ἀπαντήσωσιν. A C ἀπαντήσωσιν ὑμῖν. πικροὶ] O κατώδυνοι, καὶ πικροί. A κατώδυνοι ψυχὴν αὐτῶν. C κατώδυνοι ψυχῇ. προσθήσουσι] O A C προσθήσεις τήν. 26 δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτὸν] O A C ἰσχυρότεροι αὐτοῦ εἰσίν. Sed A ponit αὐτοῦ poſt εἰσίν. ἐπέστρεψεν] O C ἀνέστρεψεν. A ἐξένευσε καὶ ἀνέστρεψεν. 27 οἱ υἱοὶ Δὰν] O A C αὐτοί. ὃ] O A C ὅσα. Λαϊσὰ] A Λουζά. ἐπ᾽ ἐλπίδι] O C deſunt. ἐν πυρὶ] O deſunt. C πυρί. 28 ἦν ὁ ῥυόμενος] O A C ἔστιν (O ἦν) ὁ ἐξαιρούμενος. ἐστιν] O ἦσαν. Σιδωνίων] O A C Σιδῶνος. ἀνθρώπου] O ἀνθρώπων. αὐτὴ] A αὕτη οὐκ ἔστιν. C αὕτη. τοῦ οἴκου] O καὶ ἦν τοῦ οἴκου. A C ἥ ἐστι τοῦ οἴκου. Ῥαὰβ] O Ῥιχάβ. A Ῥοώβ. C Ῥοάβ. κατεσκήνωσαν] O A C κατῴκησαν. 29 ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν] O deſunt. C pro ἐν ὀνόματι habet κατὰ τὸ ὄνομα. ἐτέχθη] O ἐγένετο. A C ἐγεννήθη. Οὐλαμαΐς] O Λαϊσά. A C Λαΐς. 30 ἔστησαν] O C ἀνέστησαν. A ἐνέστησαν. γλυπτὸν] O γλυπτὸν Μιχά. υἱὸς] Γηρσὼν] O deſunt. υἱὸς] A C υἱοῦ. ἀποικίας] O A C μετοικεσίας. 31 ἔθηκαν] O A C ἔταξαν. ὃ ἐποίησε Μιχαίας] O A C Μιχά, ὃ ἐποίησε. ἃς] O A C ὅσας. οὐκ ἦν βασιλεὺς] O C καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν.

CAP. XIX.

1 μηροῖς] O Ἰερούθ. αὐτῷ γυναῖκα] O ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα. C ἑαυτῷ ὁ ἀνὴρ γυναῖκα. ἀπὸ] O A C ἐκ. 2 ἐπορεύθη ἀπ᾽ αὐτοῦ] O A C ὠργίσθη αὐτῷ. παρ᾽] O C ἀπ᾽. ἦν] A C ἐγένετο. μηνῶν τεσσάρων] O Β´, καὶ μῆνας Δ´. A C τετράμηνον. 3 ὀπίσω] O A C κατόπισθεν. ἐπιστρέψαι] O A C διαλλάξαι. αὐτῷ] C deeſt. νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. ὄνων] O A C ὑποζυγίων. ἡ δὲ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον] O A C καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου. ηὐφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ] O εὐφραινόμενος ἀπήντησεν αὐτῷ. A C παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 4 Καὶ κατέσχεν uſque ad ἡμέρας] O Καὶ ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτόν, καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτὸν ἡμέρας γ´. A C pro κατέσχεν habent εἰσήγαγεν, & ἐπὶ non habent. ηὐλίσθησαν] O A C ὕπνωσαν. 5 ἐγένετο] O C ἐγενήθη. ὤρθρισαν uſq; ad πορευθῆναι] O ὤρθρισε τὸ πρωῒ τοῦ πορευθῆναι ἡνίκα ἀνέστη. A C pro πορευθῆναι habent ἀπελθεῖν. νυμφίον] O C γαμβρόν. ψωμῷ] O A C κλάσματι. πορεύσεσθε] O A C πορεύεσθε. 6 οἱ δύο] O A C ἀμφότεροι. ἄγε δὴ αὐλίσθητι] O ἐπιεικῶς μεῖνον. A C ἀρξάμενος αὐλίσθητι. ἀγαθυνθήσεται] O A C ἀγαθυνθήτω v. 9. 7 ὁ ἀνὴρ τοῦ πορεύεσθαι αὐτὸς] O ἀπελθεῖν ὁ ἀνήρ. A C ὁ ἀνὴρ τοῦ (τοῦ C. deeſt) ἀπελθεῖν. γαμβρὸς] O πενθερός. ἐκάθισε καὶ] O πάλιν. A ἐκάθισε, καὶ πάλιν. 8 πορευθῆναι] O A C ἀπελθεῖν. δὴ] O deeſt. σου] O A C σου ἄρτῳ. στράτευσον uſque ad finem verſus] O καὶ διεπλάνα αὐτὸν ἕως τοῦ περι- ἡμέρα, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι. A C καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα, cætera ut Ox. πορευθῆναι] O A C ἀπελθεῖν. ὁ νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. γαμβρὸς] O πενθερός. ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος. O deſunt. ἠσθένησεν] O A C κέκλικεν. αὐλίσθητι ὧδε] O κατάλυσον ὧδε καὶ σήμερον. C κατάλυσον δὴ ὧδε ἔτι σήμερον, καὶ μείνατε ὧδε. καὶ πορεύσῃ ad finem verſus] O deſunt. A C pro πορεύσῃ habent ἀπελεύσῃ. 10 εὐδόκησεν] O A C ἠθέλησεν. ἦλθεν] O A C παρεγένετο. ἀπέναντι] O C κατέναντι. καὶ μετ᾽] O καὶ ἦν μετ᾽. ὄνων] O A C ὑποζυγίων. μετ᾽] A ἐπ᾽ αὐτῶν μετ. αὐτοῦ] O αὐτοῦ, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ. 11 Καὶ ἤλθοσαν ἕως Ἰεβοὺς] O deſunt. A C Αὐτοὶ κατὰ Ἰεβοῦς. προβεβήκει] O A C κεκλικυῖα. ὁ νεανίας] O A C τὸ παιδάριον. δὴ] O deeſt. Ἰεβουσὶ] O A C Ἰεβουσαίου. 12 οὐκ] O C οὐ μή. ἐκκλινοῦμεν] O ἐγκλίνω. ἀλλοτρίαν] O A C ἀλλοτρίου. ὃς] O C ἥ. ἀπὸ] O A C ἐκ. ὧδε] O A C deeſt. παρελευσόμεθα] C πορευσόμεθα. 13 νεανίᾳ] O A C παιδαρίῳ. ἑνὶ] O εἰς ἕνα. αὐλισθησόμεθα] O καταλύσωμεν. A C αὐλισθῶμεν. 14 καὶ ἐπορεύθησαν] A O καὶ ἀπῆλθον. C deſunt. καὶ ἔδυ] O ἔδυ γάρ. αὐτοῖς] O ἐπ᾽ αὐτούς. ἐχόμενα] O πλησίον. ἐν τῷ] O A C τοῦ. αὐλισθῆναι] O A C καὶ (A deeſt) καταλῦσαι. 15 εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν] A C εἰσῆλθε, καὶ ἐκάθισεν. ἦν] A C ἐστίν. συνάγων] O συναγαγών. οἰκίαν αὐλισθῆναι] O A C τὸν οἶκον καταλῦσαι. 16 ἤρχετο ἐξ] O A C εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν. ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ] O ἑσπέρας ἐκ τοῦ ἀγροῦ. A C ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας. ἦν] O A C deeſt. 17 ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς] O A C ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς. αὐτοῦ] O deeſt. τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα] O A C τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον. εἶπε] O πρὸς αὐτόν. 18 παραπορευόμεθα] O A C διαβαίνομεν. Sed O ponit poſt Ἰουδαίας. Ἰούδα] O τῆς Ἰουδαίας, bis. ἕως μηρῶν] O ἕως Ἱερειδούθ, μηρῶν. C ἕως μηρόν. ἐγώ εἰμι] O γάρ εἰμι ἐγώ. A ponit ἐγὼ ante ἐκεῖθεν. C δὲ ἐγώ εἰμι. πορεύομαι] O A C ἀποτρέχω quod O ponit ante ἐγώ. 19 ἐστὶν] O A C ὑπάρχει, bis. ἐμοὶ] O C μοί. A ἐν παιδίσκῃ] O C δούλῃ. νεανίσκῳ] O C παιδαρίῳ. μετὰ τῶν παίδων καὶ τοῖς παισί. A C τοῖς δούλοις. παντὸς] O ἀπὸ παντός. 20 ὁ πρεσβύτης] O ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης τῷ ξένῳ. A πρεσβύτης ἀνήρ. O μόνον ἐπί. οὐ μὴ αὐλισθήσῃ] O A C μὴ καταλύσῃς. 21 εἰσήνεγκεν] O A C εἰσήγαγεν. τὸν οἶκον] O A C τὴν οἰκίαν. τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις] O A C παρενέβαλε (O παρέβαλε) τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ. O A C deeſt. ἐνίψαντο] C ἔνιψαν. 22 Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν] O A C Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ. αὐτῶν] O deeſt. υἱοὶ] C ἄνδρες υἱοί. ἐκύκλωσαν] O A C περιεκύκλωσαν. τὴν οἰκίαν] O τὸν κρούοντες] O καὶ ἔκρουον. A C καὶ ἔκρουσαν. εἶπαν] O ἔλεγον. ἄνδρα] deeſt. τοῦ οἴκου] O A C τῆς οἰκίας. ἐξένεγκε] O A C ἐξάγαγε. ὃς εἰσῆλθεν] O A C τὸν εἰσελθόντα. 23 ὁ ἀνὴρ] O deſunt. τοῦ οἴκου] O C οἰκίας. εἶπε] O εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ κύριος τῆς οἰκίας. A C εἶπε πρὸς αὐτούς. Μὴ ἀδελφοὶ μὴ κακοποιήσητε δὴ] O Μηδαμῶς ἀδελφοὶ μὴ πονηρεύσησθε, ποιῆτε τὴν ἀδικίαν ταύτην. A Μηδαμῶς μὴ πονηρεύσησθε. C Μηδαμῶς, ἀδελφοί μου, μὴ πονηρεύσησθε. 24 Ἰδοὺ] O Ἰδοὺ δή. A C Ἰδού. αὐτὴν] C deeſt. ἐξάξω] O ἐξαγάγω δή. A C ἐξάξω δή. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] O ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιον. ῥῆμα] O πρᾶγμα. 25 εὐδόκησαν] O A C ἠθέλησαν. τοῦ εἰσακοῦσαι] O C ἀκοῦσαι. A τοῦ ἀκοῦσαι. παλλακῆς αὐτοῦ] C παλλακῆς. ἐνέπαιζον] O A C ἐνέπαιξαν. ἐν αὐτῇ] O C αὐτήν. A αὐτῇ. πρωῒ] O deſunt. ὡς ἀνέβη τὸ πρωῒ] O A C ἅμα τῷ ἀναβαίνειν (A ἀναβῆναι) τὸν ὄρθρον. 26 πρὸς τὸν ὄρθρον] O τῇ ὥρᾳ τῇ πρωϊνῇ. A πρὸς πρωΐ. C τὸ πρωΐ. τοῦ οἴκου] O A C τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου. O A C ὁ κύριος & ponunt ante αὐτῆς. διέφαυσεν] O A διέφωσε. 27 ἀνὴρ] O A C κύριος. πορευθῆναι] O ἀπελθεῖν. A C ἀπελθεῖν. αὐτοῦ] O C ponunt poſt παλλακή. παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου] O C τὴν θύραν. A deſunt. ἐπὶ] O παρά. 28 ἀνάστα] O A C ἀνάστηθι. νεκρὰ] O A C αὐτῷ, ἀλλὰ τεθνήκει, (C ἀπεθνήκει.) ἔλαβεν] O A C ἀνέλαβεν. τὸν ὄνον] O A C τὸ ὑποζύγιον. καὶ ἐπορεύθη] O καὶ ἀνέστη ὁ ἀνήρ, καὶ ἀπῆλθεν. 29 Καὶ ἔλαβε] O A C Καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε. ῥομφαίαν] O A C μάχαιραν. ἐκράτησε τὴν παλλακὴν] O A C ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς. αὐτὴν] A C αὐτὴν κατὰ ὀστᾶ αὐτῆς. μέλη] O A C μερίδας. ἀπέστειλεν αὐτὰ] O C ἐξαπέστειλεν αὐτάς. ἐν παντὶ ὁρίῳ] O A C εἰς πάσας φυλάς. 30 ὁ βλέπων] O A C ὁρῶν. οὐκ ἐγένετο, καὶ οὐκ ἑώραται] O A C οὔτε ἐγενήθη (O ἐγένετο) οὕτως. ἡμέρας] O ἡμερῶν. ἐκ γῆς] A ἐκ τῆς] O ἐξ. ὡς αὐτὴ] O A C deſunt. θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς] O A καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οὓς ἐξαπέστειλε, λέγων, Τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα (A. ἄνδρα non habet) Ἰσραήλ, γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (hic addit Ox. ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναβάσεως Ἰσραήλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης) θέσθε αὐτοῖς (A θέσθε δὴ ἑαυτοῖς.) C δὴ ἑαυτοῖς. βουλὴν ἐπ᾽ αὐτὴν] O περὶ αὐτῆς. A C περὶ αὐτῆς λαλήσατε] O λαλήσατε ταῦτα.

CAP. XX.

1 ἐξεκκλησιάσθη] O A ἐξεκκλησιάσθησαν. γῇ τοῦ] O ἡ γῆ. C γῆς. 2 ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον κυρίου] O ἔστησαν ἐναντίον κυρίου λαός. A C ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ. τοῦ λαοῦ] O ὁ λαός. O A C σπωμένων. 3 ἐλθόντες] O A C deeſt. λαλήσατε] O ἀπαγγείλατε. πονηρία] O A C κακία. φονευθείσης] O A C πεφονευμένης. 4 αὐλισθῆναι] O A C καταλῦσαι. 5 τῆς] O οἱ ἐν. A οἱ παρὰ τῆς. ἐκύκλωσαν] O A C περιεκύκλωσαν. ἐπὶ] O C deeſt. καὶ ἐμέ. φονεῦσαι] O A C ἀποκτεῖναι. καὶ ἀπέθανε] O καὶ ἐξέπαιξαν τῇ καὶ ἀπέθανε. A C καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ (A αὐτῇ deeſt] καὶ ἀπέθανε. 6 ἐκράτησα τὴν παλλακὴν] O A C ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς. deeſt. ζέμα καὶ ἀπόπτωμα] O A C ἀφροσύνην. 7 ἑαυτοῖς] O C ὑμῖν. A C αὐτοῖς. ἐκεῖ] O A deeſt. C ὧδε. 8 λέγοντες] O C ἀπελευσόμεθα] O A C εἰσελευσόμεθα. σκήνωμα … οἶκον] O σκήνωμα. ἐπιστρέψομεν] O A C ἐκκλινοῦμεν. 9 τοῦτο τὸ ῥῆμα] C ὁ αὐτὸς ὁ λόγος. ὃ ποιηθήσεται] O ὃν ποιήσομεν. A ποιήσομεν. 10 Πλὴν λημψόμεθα] O C Καὶ λημψόμεθα. εἰς πάσας φυλὰς] O πάσαις ταῖς φυλαῖς, & ponit poſt μυρίοις. C ταῖς πάσαις φυλαῖς

] O ϗ λήψονται. τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς] O A C τῷ λαῷ, τοῖς εἰσπορευομένοις (Sed O ponit ἐπιτελέσαι poſt εἰσπορευομένοις) (O C τῇ.) ποιῆσαι αὐτῇ uſque ad ὃ] O A C κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφρο- ἐποίησεν ἐν] O ἐποίησαν ἐν υἱοῖς. A ἐποίησεν ἐν. 11 Ἰσραὴλ] O C deeſt. εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς] O ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν. A εἰς πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς ἐκ τῶν πόλεων ἐρχόμενοι. C addit poſt εἷς, ἐρχόμε- 12 ἀπέστειλαν] O A C ἐξαπέστειλαν. φυλῇ] O φυλακῇ. πονηρία] O A C κακία. 13 υἱοὺς παρανόμων] O A C τοὺς ἀσεβεῖς. Γαβαὰ] O Γα- τοὺς υἱοὺς παρανόμων. A Γαβαὰ, τοὺς υἱοὺς Βελίαλ. ἐκκαθαριοῦμεν πο-] O A C ἐξαροῦμεν κακίαν. ἀπὸ] A C ἐξ. ηὐδόκησαν] O A C οἱ υἱοὶ] C deſunt. ἀκοῦσαι] O A εἰσακοῦσαι. C εἰσακούειν.] C deeſt. 14 ἀπὸ] O A C ἐκ. εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς] O C (C τοῦ) πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν. 15 ἀπὸ] O A C ἐκ. πόλεων] O πόλεων τρεῖς] O A C ϗ πέντε. ἀνὴρ ἕλκων] O A C ἀνδρῶν σπωμένων.] O A C χωρίς. 16 οἱ] O οὗτοι δέ. C οὗτοι οἱ. ἄνδρες] O C ἄν- ἐκ παντὸς λαοῦ. O deſunt. ἐν λίθοις] O A C βάλλοντες οὐκ ἐξαμαρτάνοντες] O A C οὐ διαμαρτάνοντες. 17 ἀνὴρ] O A C ἐκτὸς τοῦ] O A C χωρὶς τῶν υἱῶν. ἑλκόντων] O A C σπω- παρατάξεως] O A C πολεμισταί. 18 ἀνέστησαν] O ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ ἠρώτησαν] O A C ἐπηρώτησαν. ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς] A C ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν (O υἱῶν deeſt.) ἐν ἀρχῇ] O A C 20 ἐξῆλθον] O A ἐξῆλθε. πᾶς] C deeſt. Ἰσραὴλ] O deeſt. παράταξιν πρὸς] O A C εἰς πόλεμον μετά. ϗ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ] O A C ϗ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς 21 ἀπὸ τῆς Γαβαὰ] O A C ἐκ τῆς πόλεως. γῆν] O γῆν σπω- ῥομφαίαν. 22 ἐνίσχυσαν] O κατεκρατιώθη. ἀνὴρ] A πᾶς ἀνήρ. C ἀνήρ. προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν] O A C προσέθεντο παρα- πόλεμον. ὅπου συνῆψαν] O A C ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ (O ἐκεῖ) 23 ἠρώτησαν] O A C ἐπηρώτησαν. προσθῶμεν] A προσθῶ ἔτι. προσθῶ. ἐγγίσαι εἰς παράταξιν] O προσελθεῖν εἰς πόλεμον. A C προσ- εἰς πόλεμον. πρὸς υἱοὺς] O A μετά. C μετὰ υἱῶν. ἀδελφοὺς ἡμῶν] τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. A C τοῦ ἀδελφοῦ μου. αὐτοὺς] O A C αὐτόν. προσῆλθον] A C προσήλθοσαν. υἱοὺς] O deeſt. 25 ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ] A C ἐξῆλθε. συνάντησιν] O A C ἀπάντησιν. αὐτοῖς] O αὐτοῦ. C διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι] A O C διέφθειραν (O -ρεν) ἐκ τοῦ λαοῦ. Sed A ponit ἔτι poſt λαοῦ. πάντες οὗτοι ἕλκοντες] O πάν- τῶν σπωμένων. A C πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι. 26 ϗ πᾶς ὁ λαὸς] O ἦλθον] A C ἤλθοσαν. ϗ ἐκάθισαν ἐκεῖ. O deſunt. A non ἐκεῖ. ἐνώπιον] O ἐναντίον. A C ἔναντι. ἕως ἑσπέρας] O A deſunt. ὁλοκαυτώσεις, ϗ τελείας ἐνώπιον] O ὁλοκαυτώματα κυρίου σωτηρίου ἔναντι. A C ὁλοκαύτωμα σωτηρίου ἔναντι. ὅτι] O ϗ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν καί. A C καί. τοῦ θεοῦ] O C deſunt. 28 Ἀαρὼν] O Ἀαρὼν τοῦ ϗ ἐπηρώτησαν ad κυρίῳ] O C deſunt. λέγοντες] O ϗ εἶπον οἱ Ἰσραὴλ, Ἱνατί κύριε ἐγενήθη ὁ θυμός σου, ϗ ἡ ὀργὴ αὕτη ἐν Ἰσραὴλ, ἢ ἐξήλθομεν ἐξᾶραι τοὺς ποιήσαντας τὴν ἀσέβειαν ταύτην, ϗ ἰδοὺ ἐφύ- ἀπὸ προσώπου αὐτῶν δεύτερον τοῦτο. C λέγων. εἰ προσθῶμεν] O ἢ προσθῶμεν. A εἰ προσθῶ. C εἰ προσθήσω. ἔτι ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν υἱοὺς] O τοῦ πολεμεῖν ἔτι τοῖς υἱοῖς. A C ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ ἀδελφοὺς ἡμῶν] O τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. A C τοῦ ἀδελφοῦ μου. ϗ εἶπε] ἢ ἐπισχῶμεν, ϗ εἶπε. A C ἢ κοπάσω, ϗ εἶπε. αὔριον, ad finem verſus] O A C ϗ (O ὅτι) παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρὶ ὑμῶν. (C σου.) 29 τῇ] O C ἐν τῇ. 30 πρὸς υἱοὺς] O ἐπὶ τοὺς υἱούς. A C πρὸς τόν. συνῆψαν] O A C παρετάξαντο. ὡς] O C καθώς. ϗ ἅπαξ] O ϗ δίς. 31 συνάν-] O A C ἀπάντησιν. ἐξεκενώθησαν] O A C ἐξειλκύσθησαν. ϗ ἤρ- πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ] O ϗ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ χιλίους ἄνδρας τὴν ὁδὸν, ϗ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες, Πορεύεσθε πρὸς τὸν ἐπὶ τὸ ἔνε- τόπον, ϗ ἔσται ὅταν ἐκπορεύονται ἐκ τῆς πόλεως ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ, ἀνάψατε πυρσὸν εἰς ὕψος, ϗ ἐπιστρέψομεν ἐπ' αὐτοὺς, ϗ ἐγκόψομεν αὐτοὺς, ϗ οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ, ϗ ἤρξαντο τύπτειν τῷ λαῷ. A C ϗ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ. τραυματίας ὡς] O καθώς. A C τραυ- καθώς. ϗ ἅπαξ] O ϗ δίς. ἢ] O καί. C ὧν. μία εἰς] O A C καταβαίνουσα εἰς. ἐν ἀγρῷ] C deſunt. ὡς] O A C ὡσεί. 32 πίπτου-] O πτρόπωνται] A C προσκόπτονται. ἐνώπιον] O ἔμπροσθεν. ὡς τὸ] O καθὼς τὸ πρότερον. A C καθὼς ἔμπροσθεν. ϗ ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς] O ἐξελκύσαι αὐτὸν ἀπό. A C ϗ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ. ϗ ἐποίησαν] O C deſunt. 33 ἀνὴρ] O C ἀνὴρ Ἰσραήλ. ἐκ] O ἀπό. αὐτῶν] O A C αὐτοῦ. συνῆψαν] O A C παρετάξαντο. Βαὰλ Θαμὰρ] O Γαβαὰ τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπήρχετο] O τὰ ἔνεδρα υἱοὶ Ἰσραὴλ προσῆγον ἀπὸ τῶν ὄπισθεν αὐτῶν. A C τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπάλαιεν (A ἐξ-) ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ] O deſunt. Μαρααγαβὲ] O A C δυσμῶν τῆς 34 ϗ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ] O deſunt. A C pro ἦλθον ha- παρεγένοντο. χιλιάδες] O χιλιάδας. Ἰσραὴλ] O Ἰσραὴλ ἐξαίφνης. βαρεῖα] O A C ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη. φθάνει ἐπ' αὐτοὺς] O ἐφῆ- αὐτῶν. A C ἀφῆπται ἐπ' αὐτούς. 35 ἐπάταξε] O A C ἐτρόπωσε. υἱῶν] O A C κατὰ πρόσωπον. ἐκ τοῦ] O A C ἐν τῷ. ἕλκον] O A C σπώμενοι. 36 εἶδον οἱ υἱοὶ] O ἴδεν. A εἶδον. ἐπλήγησαν] O A τετρό- C τετρόπωνται. τόπον] O C ponunt ante τῷ. πρὸς] O A C ἐπί.] O A C ἔταξαν. ἐπὶ τῇ] O A C πρὸς τήν. 37 Καὶ ἐν τῷ uſque ad ἐπὶ τήν] O Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, ϗ ἔκοψαν τοὺς καταβαίνοντας. A C Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε, ϗ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν (A τῇ.) ἐπὶ τὴν Γα- ϗ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον] O καὶ ἐξεχύθη ἐπὶ Γαβαὰ τὸ ἔνεδρον. A C ἐξεχύθη habent ἐπορεύθη. τὴν πόλιν] A τὴν πόλιν ὅλην. C ὅλην πόλιν. 38 Καὶ σημεῖον ἦν] O Τὸ δὲ σημεῖον. A C Καὶ ἡ συνταγὴ τοῖς υἱοῖς] A ἀνήρ. C ἀνδρί. μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης] O πρὸς τὸ ἔνε- A C τὸ ἔνεδρον μάχαιραν. ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ. O τοῦ πυρσόν. A C τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ. ἀπὸ] O ἐκ. 39 Καὶ εἶδον uſque ad παρατάξει] O A C Καὶ ἀνέστρεψαν (A -ψεν) ἀνὴρ) Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν] O ὁ δὲ ἦρκται τύπτειν. A C ϗ Βενιαμὶν ἦρκται τοῦ τύπτειν. ἀνδράσι] O τῷ. A C τῷ ἀνδρί. ὡς] O A ὡσεί. 40 ὅτι εἶπαν] O ϗ εἶπον. πάλιν uſque] O Τροπούμενος τροποῦται παρ' ἡμῶν καθὼς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἔμ- A C πλὴν τροπούμενος τροποῦται αὐτὸς (A αὐτὸς deeſt) ἐναντίον ἡ- ὁ πόλεμος ὁ (A ὁ πόλεμος ὁ deſunt.) ἔμπροσθεν. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ] O C Καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ. A pro ἐπὶ τῆς habet ἐκ τῆς. ὡς] O ὡσεί. A C deeſt. ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως] O ἴδεν ἀναβαίνοντα τὸν καπνόν. 41 ἐπέστρεψε] O εἶδε τὴν ἄρσιν τοῦ πυρὸς, ϗ ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Βενιαμίν. A ἀνέστρεψεν, & habet ἰδοὺ ante ἀνήρ. C ἀπέστρεψε. ἔσπευσαν ἄνδρες] O A C ἔσπευσεν ἀνήρ. ὅτι εἶδον] O ϗ ἐπέστρεψε ϗ εἶδεν. A ϗ εἶδον. C ϗ εἶδεν. συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία] O A C ἧπται αὐτοῦ ἡ κακία. 42 ἐπέβλεψαν] O C ἔκλινεν. A ἔκλιναν. υἱῶν] O deeſt. A C ἀνδρός. καὶ ἔφυγον] O A C deſunt. ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτοὺς] O A C ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν. (A ἐπ' αὐτούς.) καὶ οἱ ἀπὸ uſque ad finem verſus] O deſunt. αὐτοὺς] A C αὐτόν. 43 κατέκοπτον] O ἔκοψαν. A C κατέκοψαν. καὶ ἐδίωξαν uſque ad ἀπέναντι] O ϗ κατέπαυσαν αὐτὸν καταπαύσει ϗ κατέτρεχεν αὐτοῦ ἐξεναντίας. ἀπὸ Νουὰ] C deſunt. ἕως ἀπέναντι] C ϗ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐναντίας. Γαβαὰ] A Γαβαά, καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, ϗ κατεπάτησεν αὐτὸν ἕως ἐξεναντίας τῆς Γαβαά. πρὸς ἀνατολὰς] O C ἀπὸ ἀνατολῶν. 44 ἀπὸ] O A C ἐκ τοῦ. οἱ πάντες] O ϗ ρʹ ἄνδρες πάντες. C σύμπαντες. δυνάμεως] O A C δυνατοί. 45 ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ] O C ἐξέκλιναν. ἐξ αὐτῶν] O αὐτούς. A C αὐτόν. πεντακισχιλίους ἄνδρας] O A C ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν. κατέβησαν] O A C προσεκολλήθησαν. αὐτὴν] C αὐτοῦ. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O A C deſunt. Γεδὰν] O Γαλάδ. A C Γαδαάμ. αὐτὴν] A C αὐτοῦ. δισχιλίοις] O χιλίοις. 46 ἀπὸ] O ἐν τῷ Ἰσραὴλ υἱοί. A C ἐν τῷ. ἀνδρῶν ἑλκόντων] O ϗ ρʹ ἄνδρες σπώμενοι. A C ἀνδρῶν σπωμένων. οἱ πάντες οὗτοι] O σὺν πᾶσι τούτοις. δυνάμεως] O C δυνατοί. 48 ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ] O C ἐξέκλιναν. A ἐξέκλιναν οἱ λοιποί. τέσσαρας μῆνας] O A C τετράμηνον. 49 οἱ υἱοὶ] O οἱ ἄνδρες. A C ἀνήρ. ἐπέστρεψαν πρὸς] A ἀνεκάλεσεν εἰς τούς. C ἀνέστρεψεν εἰς τούς. O ἀπέκλιναν. ἐπάταξαν] C ἐπάταξεν. Μεθλὰ καὶ] O διδύμων. A C ἑξῆς. κτήνους] O Βαμά. καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς] O πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἕως. A C pro εὑρισκομένου habent εὑρεθέντος. πόλεις prius] O πόλεις αὐτῶν. τὰς εὑρεθείσας] O deſunt. ἐνέπρησε] C ἐξαπέστειλαν.

CAP. XXI.

1 οἱ υἱοὶ] O ἄνδρες. C ἀνήρ. ὤμοσαν] C ὤμοσεν. 2 ἦλθεν] O A παρεγένοντο πᾶς. C παρεγένοντο. εἰς Βαιθὴλ] O ἐν Μασσηφὰ ϗ Βεθήλ. ἐκεῖ] O deeſt. ἦραν] O C ἐπῆραν τήν. κλαυθμὸν μέγαν] O κλαυθμῷ μεγάλῳ. 3 Εἰς τί κύριε θεὲ] O A C ϗ εἶπαν, Ἱνατί κύριε ὁ θεός. αὕτη τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἀπὸ Ἰσραὴλ] O ἐγενήθη σήμερον ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἀφαιρεθῆναι. A C τοῦτο (A αὕτη) ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον (A ponit σήμερον ante ἐν τῷ.) μίαν] O μίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. 4 τῇ ἐπαύριον] O ἐν τῇ αὔριον. ὤρθρισεν] A C ὤρθρισαν. ὁλοκαυτώσεις, ϗ τελείας] O A C ὁλοκαύτωμα (O -ματα) σωτηρίου. 5 οὐκ ἀνέβη] O A C ὁ μὴ ἀναβάς. ἀπὸ] O A C ἐκ. τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσι] O τῷ μὴ ἀναβεβηκότι. A C τῷ μὴ ἀναβάντι. πρὸς] O ἐπί. Μασσηφὰθ] O A C Μασσηφὰ ut ante verſu 1. λέγοντες] O ϗ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. θανατωθήσεται] O ἀποθανοῦνται. A C ἀποθανεῖται. 6 πρὸς ··· ἀδελφὸν] O A C περὶ ··· τοῦ ἀδελφοῦ. ἐξεκόπη] O A C ἀφῄρηται. ἀπὸ] O A C ἐξ. 7 τοῖς περισσοῖς] O A C deſunt. καὶ ἡμεῖς] O ὅτι. ἐν κυρίῳ] O ἐν τῷ θεῷ. A C τῷ κυρίῳ. γυναῖκας] O γυναῖκας, ὅτι ἐξαπεστείλαμεν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες, Παράδοτε ἡμῖν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ποιήσαντας τὴν κακίαν ἐν Γαβαὰ, ἵνα θανατώσωμεν αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἠθέλησαν. 8 εἶπαν] O εἶπον υἱοὶ Ἰσραήλ. τί εἷς ἀπὸ] O τίς. A C τίς μία τῶν. ὃς] O A C ἥτις. ἦλθεν] O C ἦλθον. A ἀνῆλθεν. 9 ϗ οὐκ] O A C ϗ ἰδοὺ οὐκ. ἦν] C ἐστίν. οἰκούντων] O C τῶν κατοικούντων. 10 Καὶ ἀπέστειλεν] O ὅτι ὅρκος ἐπὶ τὸν μὴ ἀναβαίνοντα, θανάτῳ θανατωθῆναι αὐτόν· ϗ ἐξαπέστειλεν. A ϗ ἀπέστειλαν. ἐνετείλατο] O A ἐνετείλαντο. πορεύεσθε] O A C πορεύθητε. τοὺς οἰκοῦντας] O A C πάντας τοὺς κατοικοῦντας. ῥομφαίας] O A C ῥομφαίας, ϗ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν. 11 τοῦτο] O A C οὗτος ὁ λόγος ὄν. ἄρσεν] O A C ἀρσενικόν. εἰδυῖαν] O A C γινώσκουσαν. τὰς δὲ uſque ad finem verſus] C deſunt. O πᾶσαν δὲ νεάνιδα παρθένον περιποιήσεσθε. 12 ἀπὸ οἰκούντων] O ἐν τοῖς κατοικοῦσι. C ἀπὸ τῶν κατοικούντων. νεάνιδας] A ponit poſt παρθένους. αἵτινες] O C αἵ. ἤνεγκαν] O A C ἤγαγον. τὴν ἐν γῇ] O A ἥ ἐστιν ἐν γῇ. C ἥ ἐστιν ἐν. 13 ϗ ἐλάλησαν] O ϗ ἐλάλησαν αὐτοῖς, & ponit poſt Ῥεμμών. A ϗ ἐλάλησεν, ut & initio verſus ἀπέστειλεν. εἰς εἰρήνην] O εἰς εἰρήνην ἐν Σιλῶ. C ἐν εἰρήνῃ. 14 ἐπέστρεψε] O C ἀπέστρεψε. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] O A C deſunt. ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ] O A C αἵτινες ἦσαν ἐκ. θυγατέρων] A C γυναικῶν. ϗ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτω] O ϗ οὐκ ἠρκέσθησαν αὐτοῖς. 15 ἐπὶ] C deeſt. ἐποίησε] O πεποίηκε. 16 περισσοῖς] O A C ἐπιλοίποις. ἠφανίσθη ἀπὸ] O C ἠφάνισται ἐκ τοῦ. A ἠφανίσθη ἐκ τοῦ. 17 Καὶ εἶπαν, Κληρονομία διασωζομένων τοῦ Βενιαμὶν] O καὶ πῶς ἔσται κλῆρος διασωζόμενος τῷ Βενιαμὶν εἰς κληρονομίαν. A C ϗ πῶς ἔσται (C pro illis habet καὶ εἶπαν) κληρονομία διασεσωσμένη τῷ Βενιαμίν. οὐκ ἐξαλειφθήσεται] O οὐκ ἐξαλειφθῇ. A C οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ. ἀπὸ] O C ἐξ. A deeſt. 18 Ὅτι] O A C Καί. ἐν υἱοῖς] O πάντες οἱ υἱοί. A C οἱ υἱοί. 19 Καὶ εἶπαν] O Καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν. δὴ] O A C deeſt. κυρίου] O A C τῷ κυρίῳ. Σηλὼμ] O Σιλῶ, & ponit poſt ἡμέρας. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ] O A C ἐν τῇ διόδῳ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ (O εἰς). νότου] O νότου Λιβάνου ἕως. C νότου τοῦ Λιβάνου. 20 πορεύεσθε] O πορεύθητε. C ἀπέλθατε. 21 οἰκούντων] O A C κατοικούντων. χορεύειν] A C χορεύουσαι. ἐν τοῖς χοροῖς] O ἐν ταῖς χορείαις. C ἐν χοροῖς. αὐτοῖς ἀνὴρ] O ἕκαστος ἑαυτῷ. A ἀνὴρ ἑαυτῷ. C ὑμῖν ἀνήρ. πορεύεσθε] O A C ἀπελεύσεσθε. 22 αὐτοῖς] O A C πρὸς αὐτούς. ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτὰς] O A C ἐλεήσατε αὐτούς. ὅτι οὐκ uſque ad παρατάξει] O ὅτι ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκα, ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ. A C ὅτι οὐκ ἔλαβον ἀνὴρ ἑαυτῷ (A αὐτοῦ, & ponit poſt γυναῖκα) γυναῖκα ἐν τῷ πολέμῳ. ἐδώκατε] O C δεδώκατε. ὡς κλῆρος πλημμελήσατε] O κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πλημμελείας. A ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε. C κατὰ τὸν καιρὸν ὃν ἐπλημμελήσατε. 23 Καὶ ἐποίησαν] O Καὶ ἁμάρτημα οὐκ ἔσται ἑαυτοῖς ἐν τῷ πράγματι, ἀλλὰ δικαιοσύνη, ἵνα μὴ πορευθῶσιν ἐν τοῖς ἔθνεσι λαβεῖν ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· ϗ ἐποίησαν ἑαυτοῖς. εἰς] O A C κατά. ὧν ἥρπασαν] O ἃς ἥρπασαν. A C ὧν διήρπασαν. ἐπορεύθησαν] O A C ἀπῆλθον. ὑπέστρεψαν] O C ἐπέστρεψαν. εἰς] O A C ἐπί. τὰς πόλεις] O C ἑαυτοῖς πόλεις. ἐκάθισαν ἐν] O A C κατῴκησαν ἐν. 24 περιεπάτησαν] O ἀπῆλθον. ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ] O deſunt. A C pro ἐξῆλθον habent ἐξῆλθεν. δὲ] O A C deeſt. ἀνὴρ] O ἀνὴρ ἕκαστος. ἐνώπιον αὐτοῦ] O A C ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

RUTH.

RUTH.

CAP. I.

1 ἐν τῷ] A C ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν τῷ. (A τοῦ.) Ἰούδα] O C τῆς Ἰουδαίας. δύο] O deeſt. 2 Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ. Νωεμὶν] C Νοομί. δυσὶν] O deeſt. ἤλθοσαν] O ἦλθον. 3 κατελείφθη] O κατελείφθησαν. C κατελείφθη ἡ γυνή. 4 ἐλάβοσαν] O A ἔλαβον. 5 γυνὴ] O γυνὴ μόνη. ἀνδρὸς … υἱῶν] C υἱῶν … ἀνδρός. 6 ἀνέστη] O ἀνέστησαν. ἐξ] O αὐτὴ ἐξ. ἤκουσεν] O A C ἤκουσαν. ἐπέσκεπται] O ἐπεσκέψατο. 7 ἐκ] O ἡ Νοεμμὶν ἐκ. ἐκεῖ] O deeſt. A ἐκεῖ αὐτή. 8 δυσὶ] O deeſt. δὴ] O δή, καί. 9 ὑμῖν] O ὑμῖν ἔλεος. ἀνδρὸς] O ἀνδρῶν. ἐπῆραν] O ἀπῆρεν ἑκάστη. αὐτῶν] O αὐτῆς. 10 αὐτῇ] A αὐτῇ, οὐχί. 11 μοὶ] A deeſt. 12 διότι] A διὰ τοῦτο, ὅτι. C πορεύθητε δή, ὅτι. ὅτι εἶπα] O καὶ εἶπον. C διότι εἶπα. ὅτι] O ὅτι οὐκ. C deeſt. γενηθῆναι] O γενέσθαι. 13 Καὶ τέξομαι] A Καὶ ἐγενόμην λελακκωμένη ἀνδρί. ἁδρυνθῶσι] O C ἀνδρυνθῶσι. A ἀνδρειωθῶσι. ἢ] A καί. γενέσθαι] O ἐπιγενέσθαι. ὅτι] O deeſt. ὑπὲρ] C σφόδρα ὑπέρ. 14 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. 15 δὴ] O deeſt. 16 ἀπαντῆσαί μοι] O μοι γένοιτο. ἢ] A τοῦ. ὄπισθεν] A μου ἀπὸ ὄπισθεν. σὺ] O ponit poſt πορευθῇς. ὅπου] A C οὗ. αὐλισθήσομαι] O αὐλισθήσομαι ἐκεῖ. 18 Νωεμὶν] A deeſt. C Νοομί. αὐτὴ] O Ῥούθ. 19 Ἐπορεύθησαν δὲ] O Καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ ἐγένετο uſque ad Βηθλεέμ] O deſunt. αἱ] O deeſt. 20 καλέσατε] O ἀλλὰ καλέσατε. πικράν] A ἡ πικρά. 21 Ἐγὼ] O Ἐγὼ γάρ. ἐπέστρεψε] A ἀπέστρεψε. αὐτῆς] A C αὐτῆς μετ' αὐτῆς.

CAP. II.

1 Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ. 2 αὐτῇ] O αὐτῇ Νοεμμίν. 3 ἐπορεύθη] O ἐπορεύθη Ῥούθ. ἐλθοῦσα] O deeſt. τοῦ ἀγροῦ Βοὸζ] O Βοόζ, ἐν τῷ ἀγρῷ Βοόζ. Ἐλιμέλεχ] O C Ἀβιμέλεχ. 4 εἶπε] O εἶπεν ἐν ἰσχύϊ. εἶπον] A εἶπεν. 5 τίνος] A τίς. 7 ὄπισθεν] O ὀπίσω. πρωΐθεν] C πρωΐ. οὐ κατέπαυσεν] O habet καὶ ante οὐ. C οὐκ ἀνέπαυσεν. μικρὸν] O ponit ante ἐν τῷ. 8 εἶπε] O εἶπεν ἐν ἰσχύϊ. ἐν ἀγρῷ] C ponit poſt συλλέξαι. 9 Οἱ] A C Καὶ οἱ. πορευθήσῃ] C πορεύσῃ. ἐὰν] C deeſt. τὰ παιδάρια] O οἱ παῖδές σου. 10 ἔπεσεν] O ἔπεσε Ῥούθ. τί] O deeſt. τοῦ] O τοῦ σέ. 11 ὅσα] C πάντα ὅσα. καὶ τὴν μητέρα σου] A deſunt. ἐχθὲς] A ἀπ' ἐχθές. O C χθές. 12 κύριος] O σοὶ κύριος. ὑπὸ τὰς] O ἐπί. 13 κύριε] A C κύριέ μου. ἐγὼ] C ἐγὼ οὐκ. 14 Ἤδη ὥρα] O C Τῇ ὥρᾳ. τῶν ἄρτων] O C τὸν ἄρτον. ἐβούνισεν] O ἐφώνησεν. 16 Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ] C deſunt. A αὐτῇ deeſt. καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ. O καὶ σωρεύσατε αὐτῇ. καὶ φάγεται] O καὶ ἀφήσετε αὐτήν. A καὶ ἄφετε αὐτήν, καὶ φάγεται. C καὶ ἄφετε αὐτήν. 17 συνέλεξε] O συνέλεξε Ῥούθ. ἕως] O deeſt. 18 αὐτῇ] O τῇ πενθερᾷ. κατέλιπεν] O κατέλιπε τοῦ φαγεῖν. 19 ἐποίησας] O τὸ ἔργον τοῦτο ἐποίησας. εὐλογημένος] O εὐλογημένος, ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενήν, καθὼς ἐποίησε, μεθ' οὗ ἐποίησεν. σήμερον] C μετ' αὐτοῦ σήμερον. 20 Εἶπε δὲ] O Καὶ εἶπε. 21 καί γε] O καί. πρὸς μὲ] O deſunt.

κορασίων τῶν ἐμῶν] O παιδαρίων μου. ὃς ὑπάρχει] O τὸν ὑπάρχοντα. 22 ἐξῆλθες] O ἐπορεύθης. οὐκ ἀπαντήσονται] O οὐ συναντήσουσί σοι. A οὐ ἀπαντήσονταί σε. τοῦ συντελέσαι] O οὗ συνετέλεσαν. C συνετέλεσεν. τῶν πυρῶν] C τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

CAP. III.

1 εἶπε δὲ αὐτῇ] O καὶ εἶπε τῇ Ῥούθ. οὐ μὴ] O νῦν ἐγὼ οὐ μή. 2 οὐχὶ] O ἰδού. ἰδοὺ] O καὶ νῦν ἰδού. 3 ἀλείψῃ] O ἀλείψῃ, καὶ χρίσῃ σὲ] O A C σεαυτῇ. ἀναβήσῃ] O ἀνάβηθι. 4 ὅπου] O ποῦ. A C εἴπῃς] A εἴπῃς ἐμοί. C εἴπῃς μοι πρὸς μέ. 7 καὶ ἔπιε] O deſunt. ἦλθεν] O καὶ ἦλθε Ῥούθ. ἐν] C deeſt. αὐτοῦ] O A αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη αὐτοῦ, καὶ ἐκάθευδεν. 8 κοιμᾶται] A C ἐκοιμᾶτο. 9 ἀγχιστεὺς εἶ σύ] O ἀγχιστεύεις. A ἀγχιστεύων εἶ σύ. 10 θεῷ] O C deeſt. ὑπὲρ τὸ πρῶτον O deſunt. 11 εἴπῃς] C εἴπῃς πρὸς μέ. 12 ἐγγίων] C ἐν γῇ ὤν. 14 μήθη] O ἐκοιμήθη Ῥούθ. ἡ δὲ ἀνέστη] O καὶ ἀνέστη. A ἡ δὲ ἀνέστη ἦλθε] A C ἐλήλυθε. 15 αὐτῇ] O τῇ Ῥούθ. καὶ ἐκράτησεν] A C κράτησον αὐτό, ἡ δὲ ἐκράτησεν. 16 ἡ δὲ] O καί. αὐτῇ] O τί σύ τί ἐστι. C τί σύ. 17 εἶπεν] A C ἀπήγγειλεν. πάντα] O Ῥοὺθ πάντα σύμπαντα. αὐτῇ] O deeſt. 18 κάθου] A κάθισον. οὐ πεσεῖται ἔσται. ῥῆμα] O ῥῆμα τοῦτο. τελεσθῇ] O συντελέσῃ. A συντελεσθῇ τελέσῃ.

CAP. IV.

1 ἐκάθισεν] O ἐκάθητο. ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο] O ὁ ἀγχιστεὺς γένετο. ἐλάλησε] O ἴδε. C εἶπε. καὶ ἐξέκλινε] A ὁ δὲ ἐξέκλινε 3 ἀγχιστεῖ] C ἀγχιστευτῇ. A τῷ ἀγχιστεύοντι. τῶν … Ἐλιμέλεχ] O Ἀβιμέλεχ τοῦ. ἣ δέδοται] A ᾧ ἀπέδοτο. C ὃν ἀπέδοτο. τῇ ἐπιστρεφούσῃ] O τῇ ἐπιστρεψάσῃ. A C ἡ ἐπιστρέψασα. 4 μοῦ] O deeſt. εἰ prius] O ὦ. 5 καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ] A ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι αὐτῷ. 6 ἀγχιστεὺς] C ἀγχιστεὺς τῷ Βοόζ. ἐμαυτῷ, μή, uſque ad finem versus] O deſunt. 9 Χελαιών, καὶ τῷ Μααλών] O Μααλλών, καὶ τῷ Χελ A Χελλεών, καὶ τῷ Βαλλών. 10 τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος poſterius] O de φυλῆς λαοῦ] O φυλῆς. A ὀσφύος τοῦ τόπου. C πύλης τοῦ τόπου. 11 Εἴποσαν O εἶπεν. C Εἶπον. A Ἀπεκρίθησαν. οἱ] O ὁ. A καὶ εἶπαν οἱ. εἴποσαν O A C εἶπον. & O ponit ante οἱ πρεσβύτεροι. ἐποίησαν] C 12 ταύτης] A C ταύτης τέκνα. 13 καὶ ἐγεννήθη αὐτῷ εἰς] O C αὐτῇ κύριος] C κύριος αὐτῇ. υἱὸν] O C αὐτῷ υἱόν. 14 κύριος] κύριος ὁ θεός. οὐ] A deeſt. ἀγχιστέα] O C ἀγχιστεύοντα. καὶ] O de 15 αὐτὸν] A υἱόν. O deeſt. 16 παιδίον] A C παιδάριον. ἔθηκεν O ἐπέθηκεν ἐπί. A C ἔθηκεν αὐτὸ εἰς. 17 αὐτοῦ] C αὐτῷ. Γείτονες O Γείτονες γένους. 19 Ἐσρὼμ] A καὶ Ἐσρώμ. C καὶ Ἐσρών, ver. 18.

REGUM I.

CAP. I.

1 Ἄνθρωπος ἦν] A C Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς. Σιφὰ] C Σοφίμ. Ἱερεμιὴλ] C Ἱεροάμ. Θοκὲ] A Θοκέλ. ἐν Νασὶβ] A ἐν Νασεὶβ ἐξ Ἀρμαθαΐμ ἐξ ὄρους. C υἱοῦ Σὼφ ἐξ ὄρους. 2 καὶ τῇ] C τῇ δέ. 3 ἄνθρωπος] C ἄνθρωπος ἐκεῖνος. εἰς ἡμέρας] A ἡμέρας. C εἰς ἡμέραν. τῷ θεῷ] C deſunt. εἰς Σηλὼμ] C ἐν Συλῶ. A ἐν Σηλώμ. ἐκεῖ] C ἐκεῖ ἦν. κυρίου] C θεοῦ. 4 ἐγενήθη] C ἐγένετο. καὶ τοῖς] C καὶ πᾶσι τοῖς. αὐτῆς] A αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. C αὐτοῖς, καὶ ταῖς θυγατράσι. 5 Καὶ τῇ] C τῇ δέ. τὴν Ἄνναν] C ponit poſt Ἐλκανά. ταύτην] A C τὴν Φεννάναν. 6 ὅτι οὐκ uſque ad τοῦτο] C Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς, καί γε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτήν. 8 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἐγὼ κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῇ] C deſunt. 9 Σηλὼμ] C Συλῶ, καὶ μετὰ τὸ πιεῖν. καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου] C deſunt. ἱερεὺς] A C ἱερεὺς ἐκάθητο. φλιῶν] A φλιῶν πυλῶν. 10 πρὸς] C Ἄννα πρός. 11 κυρίῳ] C deeſt. Ἀδωναῒ … ἐλωέ] C deſunt. μνησθῇς μου] C μνησθῇς μου, καὶ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου. ἀνδρῶν] A C ἀνδρός. καὶ οἶνον, καὶ μέθυσμα οὐ πίεται] C deſunt. 12 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐφύλαξε] C ἐφύλασσε. 13 καὶ τὰ] C τὰ δέ. ἠκούετο] A ἠκούετο, καὶ εἰσήκουσεν αὐτῆς κύριος. 14 τὸ παιδάριον] C deſunt. σοῦ] C ἀπὸ σοῦ. προσώπου] A τοῦ τόπου. καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου] C deſunt. 15 ἡ σκληρὰ ἡμέρα] A C ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ. καὶ ἐκχέω uſque ad finem versus] A deſunt. 16 Μὴ] C Μὴ δή. εἰς] C εἰς πρόσωπον εἰς. μοῦ] A C μοῦ, καὶ ἐκ πλήθους ἀθυμίας μου. 17 αὐτῇ] A C πρὸς αὐτήν. εἰς εἰρήνην] C ἐν εἰρήνῃ. ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός. 18 Καὶ εἶπεν] A καὶ εἶπεν Ἄννα. C Ἡ δὲ εἶπεν. εὗρεν] C εὕροι. εἰς] C deeſt. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς. C deſunt. 19 Καὶ ὀρθρίζουσι] C Ὀρθρίσαντες δέ. καὶ προσκυνοῦσι] C καὶ προσεκύνησαν. πορεύονται] C ἐπορεύθησαν. Ἀρμαθαΐμ] A C εἰς Ἀρμαθαΐμ. ἔγνω] A ἔγνω Ἐλκανά. Ἄνναν] A ponit poſt αὐτοῦ. 20 Καὶ ἐγενήθη] C Ἐγένετο δὲ ἐν. υἱὸν] C Ἄννα υἱόν. καὶ εἶπεν] A C λέγουσα. ὅτι] C deeſt. τοῦ θεοῦ Σαβαὼθ] C παντοκράτορος. 21 καὶ πάσας uſque ad finem versus] C deſunt. 22 ἕως] C οὐκ ἀναβήσομαι ἕως. παιδάριον] C παιδάριον μετ' ἐμοῦ. ἐὰν] C ὅτ' ἂν δέ. ἐκεῖ] C ponit ante ἕως. 23 ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] ἀρεστὸν ἐνώπιον. ἀλλὰ] C πλήν. τὸ] C πᾶν τό. ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ] A ἕως τοῦ ἀπογαλακτίσαι αὐτήν. C ἕως οὗ ἀπεγαλάκτισεν. 24 καὶ ἄρτοις] C deſunt. Καὶ προσήγαγον, uſque ad τῷ κυρίῳ] C deſunt. προσήγαγε … ἔσφαξεν] C προσήγαγον … ἔσφαξαν. προσήγαγεν] C προσῆλθεν. 26 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. ἐγὼ] A ἐγώ εἰμι. μετὰ σοῦ] C deſunt. ἐν τῷ] C ἐν τούτῳ. 17 προσευξαμένην] A προσευχομένην. C προσευξαμένην πρὸς κύριον. 28 καὶ εἶπεν] A καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ, καὶ ηὔξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν. C καὶ προσηύξατο Ἄννα, καὶ εἶπεν, & eſt initium capitis ſequentis.

CAP. II.

1 στόμα μου] C ponit ante ἐπ'. εὐφράνθην] C ὅτι εὐφράνθην. ὑψηλὰ] A C ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχήν. 4 καθίσαι] A C τοῦ καθίσαι 10 δυνατὸς ἀνὴρ] C ἀνὴρ δυνατὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος uſque ad κύριος ἀνέβη] C deſunt. ἄκρα γῆς] A C ἄκρα δίκαιος ὤν. κατέλιπεν] A C κατέλιπον. ἐκεῖ] C ponit poſt κυρίου. C κυρίου ἐκεῖ, καὶ προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ. 11 ἀπῆλθεν] A C ἀπῆλθ παιδάριον] C παιδάριον Σαμουήλ. τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον] C τῷ κυρίῳ πρὸ προσώπου. 12 οὐκ] C καὶ οὐκ. 13 παντὸς] A ponit ante τοῦ 14 ἐπάταξεν] A καθῆκεν. C καθίει. εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν] C λουτῆρα. χαλκεῖον … χύτραν. C χύτραν … χαλκεῖον. ἐν Σηλὼμ] C ἐν & ponit ante τοῖς. 15 στέαρ] C στέαρ ἐνώπιον κυρίου. 16 τὸ στέαρ] ponit ante ὡς. λάβε] C τότε λήψῃ. ὅτι] C ἀλλ' ἤ. καὶ ἐὰν] εἰ. C εἰ δέ. 18 βαδ] A βάρ. C deeſt. 20 ἀποτίσαι] C σπέρμα] C σπέρμα ἕτερον. 21 καὶ ἔτεκε] C καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ 22 Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ πάντα, καὶ ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. ῥῆμα τοῦτο ὃ] C τὰ ῥήματα ταῦτα ἅ. ἐκ] C καταλαλούμενα καθ' ὑμῶν παντὸς] C deeſt. 24 ὅτι] A C μή, ὅτι. ἀγαθὴ] C ἀγαθὴ ἦν. A ἀκούω περὶ ὑμῶν. μὴ ποιεῖτε uſque ad ἀκούω] C deſunt. τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν θεῷ] C τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ. 25 ἁμαρτάνων C ἁμαρτῶν. ὑπὲρ] A C περί. καὶ ἐὰν] C ἐάν. ἁμάρτῃ] C ἀνήρ. ὑπὲρ] A περί. ὅτι βουλόμενος] C βουλόμενος γάρ. 26 ἐπορεύετο] A ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον. C ἐπορεύετο, καὶ ἐμεγαλύνετο. καὶ μετὰ] καί. 27 εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. 28 πάντων τῶν σκήπτρων] A πάντων τῶν οἴκων. C πασῶν τῶν φυλῶν. ἐφοὺδ] C ἐφοὺδ ἐνώπιόν μου. υἱῶν] C θυσιῶν τῶν υἱῶν. 30 διελεύσεται] C διελεύσονται. ἀλλ' ἢ] C deſ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται] C οἱ ἐξουθενοῦντές με ἐξουδενωθήσονται 31 καὶ οὐκ] C Καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναοῦ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ οὐκ. μου] A 33 οὐκ] C ὃν οὐκ. μοῦ] A μοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας, ἀλλ' ὥστε. C μου σω. αὐτοῦ] A αὐτοῦ ποιήσω. πᾶς περισσεύων] C πᾶν τὸ περισσεῦον. σοῦνται] C πεσεῖται. 34 σοῦ] A C σοῦ τοῦτο. 35 αὐτῷ] A χριστοῦ] C τῶν χριστῶν. 36 ὁ περισσεύων] A ὁ ὑπολελειμμένος. C ὑπολελειμμένος. προσκυνεῖν] C προσκυνῆσαι. ὀβολοῦ] C ἐν ὀβολῷ. λέγων] καὶ ἐν ἄρτῳ ἑνί, λέγων. φαγεῖν] C τοῦ φαγεῖν.

CAP. III.

1 λειτουργῶν] C λειτουργοῦν. 2 βαρύνεσθαι] C ἠμαυροῦσθαι. ἠδύνατο C ἐδύνατο. 3 ἐπισκευασθῆναι] C κατασβεσθῆναι. ναῷ] A C ναῷ κυρίου οὗ] C οὗ ἦν. 4 ἐκάλεσε] A κατέστη, καὶ ἐλάλησε. 5 με. καὶ] C με. καθεῦδε] C καὶ καθεῦδε. & ver. 6. ubi & A addit καί. & ver. 6 κύριος, καὶ ἐκάλεσε] A ἔτι κύριος, καλέσαι. C κύριος, ἔτι καλέσαι σε] A C. σε, τέκνον. 7 πρὶν] A πρινή. C πρὶν ἤ. καὶ] A καὶ πρὶν C καὶ πρὶν ἤ. κυρίου] C κυρίου πρὸς αὐτόν. 8 ἀνέστη] C ἀνέστη Σαμουὴλ 9 ἐπορεύθη

ἐπείσατο] C συνῆκεν. εἶπε] C εἶπεν Ἠλὶ τῷ Σαμουήλ. σὲ] σὺ ὁ καλῶν. λάλει] A C λάλει κύριε. 10 ϗ ἅπαξ] C καὶ ἅπαξ, Σαμουήλ, Σαμουήλ. λάλει] C λάλει κύριε. 11 μου] C deest. παντὸς] C ὅτε παντός. 13 ἀνήγγελκα] A ἀπήγγελκα. C ἀνήγγειλα. ἐγὼ] A ἐπί. ὅτι] C A ἃς (A αἷς) ἔγνω, ὅτι. 14 ϗ ἐν] C ἢ ἐν. θυσίαις] A θυσίαις αὐτοῦ. 15 ἀπαγγεῖλαι] C ἀναγγεῖλαι. ὅρασιν] A C τῷ Ἠλί. 16 Σαμουὴλ posterius] C deest. 17 σὲ] C σὲ, τέκνον. usque ad ῥῆμα] A desunt. C ponit post ὠσί σου. σοὶ] C A πρὸς σέ. 18 Σαμουὴλ] A Σαμουὴλ τῷ Ἠλί. C αὐτῷ Σαμουήλ.] C αὐτοῦ ῥῆμα. ἀγαθὸν] C ἀρεστόν. 20 τῷ κυρίῳ] A γενέσθαι τῷ C desunt. 21 ἐν Σηλὼμ] C αὐτοῦ ἐν Συλώμ. ὅτι] C καί. πρὸς] C πρὸς Σαμουὴλ ἐν Συλὼμ κατὰ ῥῆμα κυρίου. ϗ ἐπιστεύθη usque ad finem] C desunt.

CAP. IV.

1 ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] C ἐγένετο ῥῆμα Σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραήλ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C εἰς Ἰσραήλ· & ponit post πόλεμον. ἐν] C ἐπί. ἔπταισεν] C ἔπεσεν. ϗ ἐπλήγησαν] C desunt. ἐν ἀγρῷ] C ἐν τῷ 3 κατὰ τί] C διατί ἄρα. ἔπταισεν] C ἔθραυσεν. λάβωμεν] C λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς. τοῦ θεοῦ] C τῆς διαθήκης κυρίου. ἐκ μέσου] C ἐν μέσῳ. 4 εἰς Σηλὼμ] C ἐν Συλώμ. κυρίου καθημένου] C τῆς κυρίου τῶν δυνάμεων οὗ ἐπεκάθητο τά. κιβωτοῦ] C κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ. 5 ἐγενήθη] C ἐγένετο. κυρίου] τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου.] C τὴν φωνὴν τῆς. οἱ ἀλλόφυλοι] C desunt. ἡ κραυγὴ] C ἡ τοῦ ἀλαλάγματος τούτου. 7 ϗ εἶπον] C σφόδρα, ϗ εἶπον. οὗτοι οἱ ἥκασι] C οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἥκει. 8 τοιαύτη] C οὕτως. τρίτην] τρίτης. στερεῶν] A C στερεωτέρων. οὗτοι] A C οὗτοί εἰσιν. 10 αὐτοὺς] οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς αὐτούς. Ἰσραὴλ] A C Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλο- 11 ἀπέθανον] C ponit post Φινεές. 13 ϗ ἦλθε, ϗ] C καὶ ἦλθεν. ἐπὶ] A C ἐκάθητο ἐπί. δίφρου] A C δίφρου αὐτοῦ. ἀπαγγεῖλαι] C ἀναγγεῖλαι & ponit ante εἰς. ἡ πόλις] C ὅλη ἡ πόλις. A ἡ πόλις φωνὴν μεγάλην. 15 Ἠλὶ] C ἦν Ἠλί. ἐτῶν] C ϗ ὀκτώ. ἐπανέστησαν] C ἐβαρύνθησαν. ἐπέβλεπε] C ἔβλεπεν. 16 ϗ ὁ usque ad αὐτῷ] C ϗ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐληλυθώς, καὶ εἶπεν. κἀγὼ] C ἐγώ. παρατάξεως] C παρατάξεως τοῦ πολέμου. εἶπεν] C εἶπεν 17 ἐκ] C ἀπό. ἐγένετο] C γέγονεν· & ponit post μεγάλη. τεθνήκασι] C τέθνηκαν. 18 ὀπισθίως ἐχόμενος] C εἰς τὰ ὄπισθεν ἐχό- πρεσβύτης] C πρεσβύτης ἦν. εἴκοσιν] A C τεσσαράκοντα. 19 ἐ-] C ἐτέκνωσε. ἐπεστράφησαν] C ἐστράφησαν. αὐτὴν] C αὐτῆς. τὸ παιδάριον] C ὄνομα τῷ παιδαρίῳ. Οὐαιβαρχαβὼθ] A Οὐαιβαρυχαβώθ. C Ἐχαβώθ. αὐτῆς posterius] C αὐτῆς, ὅτι ἀπέθανον. εἶπαν] C εἶπεν. Ἰσραὴλ] C ἀπὸ Ἰσραήλ. ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν] C ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτός. κυρίου] A C τοῦ θεοῦ.

CAP. V.

1 εἰσήνεγκαν] A ἐξήνεγκαν. 2 παρέστησαν] A κατέστησαν. 3 Ἀζώτιοι] A Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον, ϗ εἶδον] C τῇ ἐπαύριον, ϗ εἶδον. ἐνώπιον] C ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. κατέστησαν] A C κατέστησαν αὐτόν. ϗ ἐβαρύνθη usque ad finem versus] C desunt. 4 ὅτε] C ὡς. ὤρθρισαν] C ὤρθρισαν τῇ ἐπαύριον τὸ πρωῒ οἱ Ἀζώτιοι. πεπτωκὼς] A ἐπιπεπτωκώς. ἐνώπιον] A ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον. διαθήκης] C deest. ἀφεδὼθ] C τῶν σταθμῶν. A τῶν σταθμῶν ἀφεδὼμ ἕκαστον. 5 βαθμὸν] C τὸν σταθμόν. ὅτι] C ἀλλ'. 6 Ἄζωτον usque ad finem versus, pro quibus] C Ἀζωτίους, ϗ ἐβασάνισε τοὺς Ἀζωτίους, ϗ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν τὴν Ἄζωτον, ϗ τὰ ὅρια αὐτῆς. αὐτῆς] A αὐτῶν. 7 οὕτως] C οὕτως γέγονεν αὐτοῖς. 8 πρὸς] C Ἀζώτιοι πρός. λέγουσιν] C λέγουσιν οἱ Ἀζώτιοι. λέγουσιν] A εἶπαν. θεοῦ] C θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. πρὸς ἡμᾶς. A Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς εἰς Γέθ. C desunt. 9 ἐγενήθη] C ἐγένετο. μετὰ τὸ] C ἐν τῷ. αὐτὴν] C τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς Γεθαίους. τῇ] A C ἐν τῇ. ϗ ἐπάταξεν usque ad finem versus] C εἰς τὰς ἕδρας. 10 τὴν] C οἱ Γεθαῖοι τήν. Ἀσκάλωνα, &c.] C Ἀκάρωνα ter. θεοῦ] A θεοῦ Ἰσραήλ. 11 ἐξαποστέλλουσιν] A C ἀποστέλλουσιν. τοὺς] A C πάντας τούς. καθισάτω] A ἀποκατασταθήτω. C ἀποκαταστήτω. 12 ἐγενήθη] C ἐγένετο. σύγχυσις] A C σύγχυσις θανάτου. ἐκεῖ] C deest. οὐκ ἀποθανόντες] C οἱ ἀποθνήσκοντες. εἰς] C ἐπί. οὐρανὸν] C ἕως τοῦ οὐρανοῦ.

CAP. VI.

1 κιβωτὸς] A C κιβωτὸς τοῦ κυρίου. μῆνας] C ponit ante ἑπτά. ϗ ἐξέζεσεν usque ad finem versus] C desunt. 2 λέγοντες] C ϗ λέγουσιν αὐτοῖς. ἐν] A ϗ ἐν. ἀποστελοῦμεν] C ἐξαποστείλωμεν. 3 δὴ] C deest. βασάνου] A τὸ τῆς βασάνου] C ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα. 4 τὸ τῆς] C ὑπὲρ τῆς. 5 σατραπῶν] A C σατραπειῶν. μῦς] C πέντε μύας. μυῶν] C μυῶν. κυρίῳ] C κυρίῳ τῷ θεῷ. κουφίσῃ] A κουφίσητε. καινὴν] A C καινὴν μίαν. τέκνων] C τέκνων, ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός. ἀπαγάγετε] C ἀγάγετε, & ponit post τέκνα αὐτῶν. τέκνα] A C τέκνα αὐτῶν. 8 κιβωτὸν] C κιβωτὸν κυρίου. ἀποδώσετε αὐτῇ] C ἀπόδοτε αὐτῇ ὑπέρ. βερσεχθὰν ἐκ] C ἐκ πλαγίων. ϗ ἀπελάσατε αὐτὴν] A C ϗ ἀπελεύσεσθε] A C ϗ ἀπελεύσεται. 9 ὁδὸν ὁρίων] A ἐν ὁδῷ C εἰς ὁδὸν ὁρίου. μετὰ] A C κατά. 10 ἀπεκώλυσαν] A C ἀπέκλεισαν. 11 ϗ τὸ θέμα ἐργὰβ] C desunt. ἐργὰβ] A ἐργάζ. & ver. 15. χρυσοῦς] C χρυσοῦς, ϗ τὰς εἰκόνας τῶν ἑδρῶν αὐτῶν. 12 ἐ ι] C ἐν ῃ. ϗ ἐκοπίων] C ἐκοπίων. οὐ μεθίσταντο] C οὐκ ἐξέκλιναν. δεξιὰ ἀριστερὰ] C δεξιὰν … ἀριστερὰν ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐπορεύοντο πορευόμεναι, ϗ αὐτῆς] C αὐτῶν. 13 ηὐφράνθησαν] C ἐχάρησαν. 14 ἔστησαν] C ἔστη. αὐτῇ] C deest. εἰς] C deest. 15 ἐργὰβ] C deest. ἐπ' αὐ-] C desunt. λίθου τοῦ μεγάλου] C λίθῳ τῷ μεγάλῳ. θυσίας] A C θυσίαν, (C θυσίας.) 16 Ἀσκάλωνα] A Ἀκκαρώνα. C Ἀκάρωνα. τῇ] C ἐν τῇ. 17 τῆς βασάνου] C ὑπὲρ τῆς βασάνου. τῆς Γάζης] C τῆς Γὲθ ϗ τῆς Γάζης. Γὲθ quod sequitur non habet. τῆς … τῆς] C καί. 18 σατραπῶν] A C σατραπειῶν. κυρίου] C κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Βαιθσαμυσίτου] C τοῦ Βαιθσαμμῆς. 19 Καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι] C Καὶ ἐπάταξεν ἄνδρας. ἀνδρῶν] C ἀνδρῶν ἐκ 20 διελθεῖν] C παραστῆναι. τοῦ θεοῦ] C desunt. κυρίου] A διαθήκης κυρίου. 21 ἀπεστρόφασιν] C ἀπέστρεψαν. κατάβητε] C ϗ κατάβητε. ὑμᾶς] A C ἑαυτούς.

CAP. VII.

1 εἰσάγουσιν] C εἰσήγαγον. ἡγίασαν] C ἡγίασε. 2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπλήθυναν] C ἐπληθύνθησαν. ἐγένετο] C ἐγένοντο. ἐπέβλεψε] A ἐπέβλεψαν, C ἐπέστρεψε. 3 ἐπιστρέφετε] C ἐπεστρέψατε. 4 τὰς] C τά. 5 ἀθροίσατε] A ἀθροίσατε πρὸς μέ. C συναθροίσατε. Μασσηφὰθ] C Μασσηφά, per totum hoc caput. περὶ ὑμῶν] C ὑπὲρ ὑμῶν. & ponit post κύριον. 6 συνήχθησαν] A C συνήχθη ὁ λαός. ὑδρεύονται] A C ὑδρεύοντο. ἐξέχεαν] C ἐκχέουσιν. ἡμαρτήκαμεν] C ἡμάρτομεν. 7 πάντες] C ponit post Μασσηφά. ἀκούουσιν] C ἤκουσαν. 8 Καὶ ἔλαβε] A Καὶ εἶπε Σαμουήλ, Μή μοι γένοιτο ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου θεοῦ μου τοῦ μὴ βοᾷν περὶ ὑμῶν προσευχόμενον, ϗ ἔλαβε. 9 περὶ] C ὑπὲρ τοῦ. 10 προσῆγον] A προσήγαγον. ἔπταισαν] C ἔπεσαν. 12 λίθος] A C ὃ σημαίνει, λίθος. 13 προσελθεῖν] A C ἐπελθεῖν. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 14 ϗ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ] C desunt. Ἀσκάλωνος] A C Ἀκαρών. Ἀζὼβ] A C Γέθ. 15 ἐδίκαζε] C ἔκρινε. 16 ἐνιαυτὸν] A ἐνιαυτοῦ] C deest. ἡγιασμένοις] C τόποις. 17 εἰς] C ἦν ἐν.

CAP. VIII.

1 ὁδῷ αὐτοῦ] A ὁδῷ. 4 ἄνδρες] C πάντες ἄνδρες. πρὸς Σαμουὴλ] C ponit ante εἰς. 5 εἶπαν] C λέγουσιν. καθὰ, ϗ τὰ λοιπὰ] C καθὼς πάντα τά. 6 Καὶ] A Καὶ ἦν. C Καὶ νῦν. 7 καθὰ] C κατὰ πάντα ὅσα. λαλῶσι] C λαλήσωσι. σοὶ] A C πρὸς σέ. ὅτι] C διότι. 8 ποιήματα] C ἔργα αὐτῶν. ἀνήγαγον] C ἐξήγαγον. ἕως] C ϗ ἕως. ἐδούλευον] C ἐδούλευσαν. 9 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. πᾶν τὸ ῥῆμα τοῦ] C πάντας τοὺς λόγους. 10 πρὸς] C πρὸς πάντα. 11 ὃς βασιλεύσει] C τοῦ βασιλεύοντος. 12 ἑκατοντάρχους] C ponit post χιλιάρχους. θερίζειν θερισμὸν] C ἀροτριᾷν τὴν ἀροτρίασιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ· & ponit post σκεύη. 14 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. 15 τὰ σπέρματα] C τὸ σπέρμα. ἀποδεκατώσει] C ponit ante ϗ τούς. 17 δοῦλοι] C εἰς δούλους. 18 κύριος ὑμῶν] C ὑμῶν κύριος. ὅτι, usque ad finem versus] C desunt. 19 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν τὴν φωνήν. ἢ] A C ἢ ὅτι. 20 καθὰ] C καθώς. 22 ἄκουε] C ἄκουσον. ἀποτρεχέτω] C ἀποτρέχετε.

CAP. IX.

1 ἀνὴρ] A C ἦν ἀνήρ. Ἰαρὲδ] C Σαράρ. Βαχὶρ] C Βεχωράθ. δυνατὸς] A C δυνατὸς ἐν (C ἐν deest) ἰσχύϊ. 3 Σελχὰ] C Σαλισά. 4 Σεγαλὶμ] C Σααλίμ. Ἰαμὶν] C Ἰεμιναίου. 5 Σὶφ] C γῆν Σίφ. ἀποστρέψωμεν] C ἀναστρέψωμεν. τὰς ὄνους] A C περὶ τὰς ὄνους. φροντίζῃ τὰ] C φροντίδας φροντίζει. 6 ὅπως] A δὴ ἐκεῖ, ὅπως. C ἐκεῖ πρὸς αὐτὸν, ὅπως. ἐπορεύθημεν] C πορευθῶμεν. 7 οἴσομεν] A C εἰσοίσομεν. θεοῦ, τὸ] C θεοῦ, ἢ τοῦτο τό. 9 ἔλεγεν ἕκαστος] C ἔλεγον ἕκαστος ἀνήρ. δεῦρο] C δεῦτε. 10 ῥῆμα] C ῥῆμά σου. ἐκεῖ] C ponit post θεοῦ. 11 Αὐτῶν] C Αὐτῶν δέ. τὴν] C εἰς τήν. εἰ] C μή. 12 ἀπεκρίθη] A ἀπεκρίθησαν. αὐτοῖς] C ponit ante τὰ κοράσια. λέγουσιν αὐτοῖς] C εἶπον. κατὰ πρόσωπον] C πρὸ προσώπου. νῦν] A ταχύνατε, νῦν. C ταχύνατε, ὅτι νῦν. διὰ τὴν ἡμέραν] C desunt. 13 εἰσέλθητε] C εἰσῆλθε. εἰσελθεῖν] C παραγενέσθαι. ὅτι οὗτος] C ἐπειδὰν αὐτός. αὐτὸν] C αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. 14 τὴν] A C εἰς τήν. αὐτῶν] C αὐτῶν δέ. μέσον τῆς πόλεως] C μέσην τὴν πόλιν. 15 ἡμέρᾳ μιᾷ] C ἡμέραν μίαν. ἐλθεῖν] A εἰσελθεῖν. καιρὸς] A C καιρὸς οὗτος. 16 ἐκ γῆς] A ἐκ φυλῆς. C ἐν γῇ. ἐπέβλεψα] C ἐπέβλεψε. ὅτι] C διότι. 17 ἄρξει] C κατάρξεται. 18 προσήγαγε] C προσῆλθε. δὴ] A C δή μοι. 19 αὐτὸς] C deest. 20 σοῦ] C σοί· & ponit post ἀπολωλυιῶν. αὐταῖς] C ἐν αὐταῖς. οὐ] A C οὐχί. ϗ τῷ] A C ϗ παντὶ τῷ. 21 μικροῦ] A C μικροτέρου. φυλῆς] C ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ. ϗ τῆς φυλῆς usque ad Βενιαμὶν] C desunt. ϗ ἱνατί] A C καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστὴ (A ἐλαχίστη) παρὰ πάσας τὰς πατριὰς τοῦ Βενιαμίν, ϗ ἱνατί. 22 ἔθετο] C ἔταξεν. ἐκεῖ] A C deest. 24 ἥψησεν] A C ἦρεν. κωλέαν] A C κωλαίαν (A κωλέαν) ϗ τὸ ἐπ' αὐτῆς. τοὺς ἄλλους] A C τοῦ λαοῦ. 25 διέστρωσαν] C ἔστρωσαν. 26 ἐκάλεσε … τὸν] C ἐλάλησε … τῷ. λέγων] A ϗ εἶπε. ἀνάστα] A ἀνάστηθι. 27 μέρος] C ἄκρον. νεανίσκῳ] A C παιδαρίῳ. καὶ σὺ] C σὺ δέ. ὡς] A ἕως. C ὧδε. ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ] A ἀκουσόν σοι ῥῆμα κυρίου.

CAP. X.

1 ἐπέχεεν] C κατέχεεν. οὐχὶ] A ὅτι. C οὐχὶ ὅτι. τὸν λαὸν] C τὴν κληρονομίαν. ϗ σὺ ἄρξεις usque ad finem versus] C desunt. σὺ σώσεις] A σώσεις. 2 τῷ ὄρει] C τοῖς ὁρίοις. ἁλλομένους] A ἐν Σηλὼ ἐν Βακαλὰθ ἁλλομένους] C μεσημβρίας ἁλλομένους. τὸ ῥῆμα] C τὴν φροντίδα. ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς] C μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν. ὑπὲρ] C περί. 3 τρία αἰγίδια] C τρεῖς ἐρίφους. 5 εἰσέλθητε] C εἰσέλθῃς. νάβλα] A νάβλαι. C ναῦλαι. τύμπανον] A C τύμπανα. κινύρα] C κιθάρα. 7 ὅταν ἥξει] C ὅτ' ἂν ἔλθῃ. 8 τῆς Γαλγὰλ] C μου εἰς Γάλγαλα. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ ἐγώ. θυσίας εἰρηνικὰς] A θῦσαι θυσίας εἰρηνικάς. C θῦσαι εἰρηνικὰς θυσίας. 9 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Σαμουὴλ] A C Σαμουήλ, καί. σημεῖα] A C σημεῖα ταῦτα. 10 ἥλατο] C ἐφήλατο. 11 ἐγενήθησαν] C ἐγένετο ὡς εἶδον αὐτόν. πάντες οἱ εἰδότες] A πάντες οἱ ἰδόντες. αὐτὸς] C ϗ αὐτὸς ἦν. προφητῶν] C προφητῶν προφητεύων. εἶπεν] C εἶπον. 12 αὐτῶν] C ἐξ αὐτῶν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ, οὐ Κείς· ἐγενήθη] C ἐγένετο. 13 εἰς] A ἐκεῖθεν εἰς. τὸν βουνὸν] C τὴν Βαμᾶ. 14 ὁ οἰκεῖος] C αὐτῷ ὁ πατράδελφος. πρὸς αὐτὸν, ϗ πρὸς τὸ παιδάριον] C ϗ τῷ παιδαρίῳ. ὁ οἰκεῖος πρὸς] C ὁ πατράδελφος τοῦ. A ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ. 16 ἀπήγγειλε ἀπαγγέλλων] C ἀπαγγέλλων ἀπήγγειλε. αὐτῷ] C αὐτῷ ὃ εἶπε Σαμουήλ. 17 παρήγγειλε] C συνήγαγε. παντὶ τῷ λαῷ] C πάντα τὸν λαόν. 18 εἶπε] C εἶπε Σαμουήλ. ὁ θεὸς] C desunt. τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ] A τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. C τὸν Ἰσραήλ. πασῶν] C χειρὸς πασῶν. θλιβουσῶν] C ἐκθλιβουσῶν. 19 θεὸν] C θεὸν ὑμῶν. ὅτι] C deest. τὰ σκῆπτρα … τὰς φυλὰς] C φυλὰς … χιλιάδας. 20 πάντα τὰ σκῆπτρα] A C πάσας τὰς φυλάς. σκῆπτρον] C φυλή. 21 προσάγει σκῆπτρον] C προσήγαγε τὴν φυλήν. εἰς φυλὰς] C κατὰ πατριάν. φυλὴ] C πατριά. 22 ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα] C ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνήρ. A addit ἔτι post ἐνταῦθα.

23 ἔδραμε] A ἔδραμε Σαμουήλ. λαμβάνει] C ἔλαβε. αὐτὸν] C ponit post ἐκεῖθεν. κατέστησεν] A κατέστησεν αὐτόν. C κατέστη Σαούλ. 24 εἰ] A C deest. ἔγνωσαν ··· εἶπαν] C ἔγνω ··· εἶπεν. 25 εἶπε] C ἐλάλησε. τοῦ βασιλέως] A C τῆς βασιλείας. ἐν βιβλίῳ] C εἰς βιβλίον. πάντα] A ἅπαντα. ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθον. 26 Σαοὺλ prius] C Σαμουήλ.

CAP. XI.

1 Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα] C καὶ ἐγενήθη κωφεύων· & addit fini capitis præcedentis. παρεμβάλλει] C παρενέβαλεν. 2 ταύτῃ] C τούτῳ. διαθήσομαι διαθήκην] A τῇ διαθήκῃ διαθήσομαι. ὑμῖν] C ponit ante διαθήκην. ὄνειδος ἐπὶ] C αὐτὸν εἰς ὄνειδος ἐπὶ πάντα. 3 Ἰαβὶς] C. Ἰαβὴς. A Ἰαβεὶς Γαλαάδ. ἐὰν] A C ϗ ἐάν. ἡμᾶς] C ἡμᾶς, καί. 4 ἔρχονται] C ἦλθον. Γαβαὰ] C βουνόν. λόγους] A C λόγους τούτους. μετὰ τὸ πρωῒ] C κατόπισθεν τῶν βοῶν. τί ὅτι κλαίει ὁ λαός;] C τί ἐστιν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσι; διηγοῦνται] C διηγήσαντο. ῥήματα] A ῥήματα ταῦτα. Καὶ] C deest. τὰ ῥήματα] A desunt. 7 ἐπῆλθεν] C ἔπεσεν. Ἰσραὴλ] C deest. 8 ἐν Βεζὲκ, ἐν Βαμᾶ] A Ἀβιέζεκ ἐν Βαμᾶ. C ἐν Βαζήκ. ἑξακοσίας] C τριακοσίας. ἑβδομήκοντα] C τριάκοντα. 9 εἶπε] C εἶπε Σαούλ. ἐρχομένοις] C ἐλθοῦσι. Ἰαβὶς] A C Ἰαβὴς Γαλαάδ. ὑμῖν] A ἔσται ὑμῖν. C ὑμῖν ἔσται. ἀπαγγέλλουσι] C ἀνήγγειλαν. 10 τὸ ἀγαθὸν] C πᾶν ὃ ἀρεστόν. 11 ἐγενήθη] C ἐγένετο, ἔθετο] C διέταξε. εἰσπορεύονται] C εἰσεπορεύοντο. μέσον] A C εἰς μέσον. τῇ ἑωθινῇ] A C τῇ πρωϊνῇ. ἔτυπτον] C ἔπληξε. ἕως] C ἕως οὗ. ἐγενήθη, ϗ] C ἐγενήθη, οἱ. κατὰ] C ἐπί. 12 Τίς] A Τίς γάρ. εἴπας] C εἰπών. 14 λέγων] C λέγων, Δεῦτε. 15 ἐκεῖ] C ponit ante Σαμουήλ. τὸν Σαοὺλ] A ponit post βασιλέα. ἔθυσεν] A C ἔθυσαν. θυσίας, ϗ] C θυσίας. Σαμουὴλ] A ἐκεῖ Σαμουήλ. C ἐκεῖ Σαούλ. πᾶς] A C πάντες ἄνδρες. ὥστε λίαν] C σφόδρα.

CAP. XII.

1 πάντα] A C πάντα ἄνδρα. εἰς] C καί. 2 ϗ καθήσομαι] C ϗ πεπολίωμαι. ἰδοὺ] C ponit ante οἱ υἱοί. ὑμῖν] C ὑμῖν εἰσίν. διελήλυθα] C ἀνέστραμμαι. νεότητος] A C νεότητός μου. 3 μόσχον τίνος] C ἢ μόσχον τίνος ὑμῶν. τίνος εἴληφα] A desunt. ὑμῶν] C ponit post τίνα. ἐξεπίεσα] C ἐξεπίεσα ὑμῶν. τίνος] C τίνος ὑμῶν. ἀποκρίθητε] C εἴπατε. 4 ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, ϗ] C desunt. A οὐδὲ ἐκπεπίακας ἡμᾶς, ϗ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, καί. 5 εἶπαν] C εἶπεν ὁ λαός. 6 λέγων] A deest. ὁ] C ϗ ὁ. 7 ἃ ··· ἐν ὑμῖν] C ἣν ··· ὑμῖν. ἐν τοῖς] C τοῖς. ὑμῶν] C ἡμῶν. 8 ἐξήγαγον] A C ἐξήγαγε. 9 ἐπελάθοντο] C ἀπελάθοντο. Ἰαβὶς] C Ἰαβίν. 10 ἔλεγον] C εἶπον. 11 ἀπέστειλε] A ἀπέστειλε κύριος. C ἐξαπέστειλε κύριος. ἡμᾶς] C ὑμᾶς κυκλόθεν. ἡμῶν τῶν κυκλόθεν] C ὑμῶν. 12 ἀλλ' ἢ] C desunt. ὅτι] A deest. καὶ] C deest. 13 ἐξελέξασθε] A C ἐξελέξασθε, ϗ ὃν ᾐτήσασθε. 14 Ἐὰν φοβηθῆτε] C Ὅπως ἂν φοβῆσθε. πορευόμενοι] C ponit ante ὀπίσω, & loco ejus habet, ϗ ἐξελεῖται ὑμᾶς. A πορευόμενοι, οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς. 15 ἀκούσητε] A εἰσακούσητε. στόματι κυρίου] C στόματι αὐτοῦ. 16 νῦν] C νῦν ἔτι. ὁ κύριος ποιήσει] C ποιήσει κύριος. 17 μεγάλη] C ponit ante ἡ κακία. 19 ἐφοβήθησαν] C ἐφοβήθη. τὸν κύριον σφόδρα] C σφόδρα τὸν κύριον. εἶπαν.] C εἶπε. προσεύξαι] C εὖξαι. ϗ οὐ] C ἵνα. ἡμῶν κακίαν] C ϗ κακίας ἡμῶν. 21 παραβῆτε] C ἐκκλίνητε. ὃ οὐ] A ἃ οὐ. C οἵ. ϗ οἳ] A καί. 22 Ὅτι] C Διότι. ἐπιεικῶς] C deest. κύριος] C ponit post προσελάβετο. ἑαυτῷ εἰς λαὸν] C ποιῆσαι εἰς λαὸν ἑαυτῷ. 23 Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ] C Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο. τῷ κυρίῳ] A ἐνώπιον κυρίου. ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι] C τοῦ διαλείπειν προσευχόμενον. περὶ ὑμῶν] A ἐνώπιον κυρίου περὶ ὑμῶν. C ὑπὲρ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. ϗ δουλεύσω τῷ κυρίῳ] C desunt. δείξω] C δηλώσω. 24 ἃ ἐμεγάλυνε] A ὅτι ἐμεγάλυνε ποιῆσαι. C ὅσα ἐμεγάλυνε κύριος. 25 κακίᾳ] C κακοποιοῦντες. προστεθήσεσθε] C ἀπολεῖσθε.

CAP. XIII.

2 Καὶ ἐκλέγεται] C Υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, ϗ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ· Καὶ ἐξελέξατο. τῶν ἀνδρῶν] C τῶν υἱῶν. ϗ ἐν] C ἐν. 3 τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον] C τὸ ὑπόστεμα τῶν ἀλλοφύλων τό· & versu 4. ἀκούοισιν] C ἤκουσαν. σάλπιγγι σαλπίζει] C ἐσάλπισε σάλπιγγι. 4 ἤκουσε] A C ἤκουσαν. πέπαικε] A ὅτι πέπαικε. C ὅτι ἔκοψε. ᾐσχύνθησαν] C ἐξουδένωσεν. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλοις. ἀνεβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] A ἀνεβόησαν ὁ λαός. C ἀνέβη ὁ λαός. ἐν Γαλγάλοις] C εἰς Γάλγαλα. 5 ἐπὶ prius] C πρὸς τόν. τριάκοντα] A εἰς πόλεμον τριάκοντα. ὡς ἡ] C ὡσεί. τὴν θάλασσαν] A C τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. ἐν] A εἰς πόλεμον ἐν. Βαιθωρὼν κατὰ νότου] C κατὰ νώτου Βαιθαβέν. 6 στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτὸν] C ἐκθλίβονται ϗ ἀνεχώρησεν ὁ λαός. ὁ λαὸς] C desunt. ἐξέστη] C ἐξέστησαν. Γάλγαλα] C Γάλγαλα, ϗ εἶπε Σαοὺλ, Οὐκ ἦλθε Σαμουὴλ εἰς Γάλγαλα. 10 Σαμουὴλ παραγίνεται] C ἰδοὺ Σαμουὴλ παρεγένετο. αὐτῷ] C τῷ Σαμουήλ, τοῦ. 11 πεποίηκας] C ἐποίησας. ὅτι] C διότι. 13 νῦν ἡτοίμασε] C ἡτοίμασεν ἄν. κύριος] C deest. 14 σοὶ] C deest. κύριος αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 15 Καὶ ἀνέστη usque ad πολεμιστοῦ inclusive] C desunt. αὐτῶν παραγινομένων] C ϗ ἀνέστη Σαμουήλ, ϗ ἀπῆλθεν. Γαβαὰ] C βουνόν. 16 ϗ ἔκλαιον] C desunt. 17 Σωγὰλ] A Σωβάλ. 18 Γαβαὲ] C Γαβή. εἰσκύπτουσαν] A C ἐκκύπτουσαν. Σαβὶμ] A C Σαβὶμ (C Σαβαΐν) τὴν ἔρημον. 19 μὴ] C μήποτε. 20 κατέβαινον] C κατέβαινε. ἕκαστος] A εἷς ἕκαστος. θέριστρον] A C θεριστήριον. 21 τὰ δὲ] C εἰς δὲ τά. ἦν] C ἦσαν. ὑπόστασις] C ϗ τοῦ κατορθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις. 22 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Μαχμὰς] C deest. 23 τὴν ἐν τῷ] A εἰς τό.

CAP. XIV.

γίνεται] A ἐγενήθη. εἶπεν] C λέγει. Μεσσὰβ] C ὑπόστασιν. ἀπήγγειλε] C εἶπε. 2 ἐπ' ἄκρου] A ἐν τῷ βουνῷ ἐπ' ἄκρον. C ἐπάνω. ἦσαν] C ὁ λαὸς ὁ. 4 ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου] A ϗ ὀδὸς πέτρας ἦν ἐκ τοῦ πέραν τούτου. C ἀκρωτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. ϗ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου] A ϗ ὀδὸς τῆς πέτρας ἐκ τοῦ πέραν τούτου. C ϗ ἀκρωτήριον πέτρας ἐντεῦθεν. Βασὲς] A Μωσῆς. C Βοζής. 5 Ἡ ὀδὸς ἡ μία] C Τὸ ἀκρωτήριον τό. ἐρχομένῳ] C ἐχόμενον τῆς. ἡ ὀδὸς ἡ ἄλλη] C τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἄλλο. ἐρχομένῳ] C ἐχόμενον τῆς. 6 Δεῦρο] A C Δεῦρο, καί. Μεσσὰβ] C τὴν ὑπόστασιν. εἴ τι ποιήσαι] C εἴπως ποιήσει τι. ἐν prius] A ἢ ἐν. 7 ἐκκλίνῃ] C θελήσῃ, ἔγκλινον σεαυτόν. σοὶ] A C σοῦ εἰμι. 9 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. ἀπέστητε] C στῆτε. ἀπαγγείλωμεν] C ἐγγίσωμεν. A ἀναγγείλωμεν sine ἄν. 10 Ἐὰν] A C Καὶ ἐάν. 11 Μεσσὰβ] C τὴν ὑπόστασιν. λέγουσιν] C εἶπον. Ἑβραῖοι] C ponit post ἐκπορεύονται. αὐτῶν] C deest. 12 Μεσσὰβ] C τῆς ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων. 13 ἐπέβλεψαν] C ἔβλεψαν οἱ ἀλλόφυλοι. αὐτοὺς] C ἐν αὐτοῖς. 14 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἄνδρες] C ἄνδρας. 15 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀγρῷ] C πεδίῳ. Μεσσὰβ] C τῇ ὑποστάσει. οὐκ ἤθελον ποιεῖν] C desunt. A οὐκ ἤθελον ποιεῖν. [illegible] θάμβησεν] C ἐθαμβήθη. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 18 αὐτὸς ἦρε τὸ Ἐφοὺδ] A C ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. 19 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Σαοὺλ] A Σαμουήλ. ἐπορεύετο] C ponit post πορευόμενος. ἐπλήθυνε] C ἐπληθύνετο. 20 σύγχυσις] C ϗ σύγχυσις. 21 τρίτην ἡμέραν] C τρίτης. ἀναβάντες] A ἀναβαίνοντες. 22 πᾶς] A C πᾶς ἀνήρ. καὶ ἤκουσαν] A C ἤκουσαν. τὴν Βαμὼθ] C Βηθαυέν. πᾶς ὁ λαὸς] C Ἰσραήλ. ὡς] C [illegible] ἠρίστα] C ἦλθεν εἰς δρυμόν. 25 Ἰδοὺ] C deest. A ἰδού. 26 [illegible] λαλῶν] C διεπορεύετο μέλι. ἰδοὺ] A C deest. αὐτοῦ prius] C [illegible] 27 ἔβαψεν] C ἀνέβαψεν. 28 τὸν λαὸν] C ponit post σοῦ. 29 [illegible] ὀφθαλμοί μου] C ponit post τούτου. 30 ὅτι] C ὅτι εἰ καί. [illegible] C ἐσθίων, & ponit post σήμερον. σήμερον ὁ λαὸς] C ὁ λαὸς σήμερον. [illegible] τι] C deest. ἦν] C ἐγκγόνει. ἐκ] C deest. ἐν] A C πλείους ἐν. 32 ἐκλίθη] A C ὥρμησεν. εἰς] C ἐπί. ἔσφαξεν] A C ἔσφαξαν. 33 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν τῷ. ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς] A ὅτι λαὸς ἡμάρτηκε. [illegible] σὺν] C τοῦ φαγεῖν ἐν. ἐκ Γεθθαΐμ] C ἡμαρτήκατε. 34 ἕκαστος] A ἕκαστος ὑμῶν, & ponit post αὐτοῦ. σφαζέτω] A σφαξάτω. C σφάξατε. τούτῳ] C τοῦ λίθου τούτου. A τούτου τοῦ λίθου. 35 προσῆγον] C προσήγαγε πᾶς. αὐτῷ] A C αὐτοῦ τὴν νύκτα. ἐκεῖ] C deest. 36 ἐν αὐτοῖς] C αὐτούς. διαφαύσῃ ἡμέρα] C διαφωτίσῃ τὸ πρωΐ. ὑπολείπωμεν] A C ὑπολείπωμεν. τὸ ἀγαθὸν] C τὸ ἀρεστόν. 37 ἐκείνῃ] C ἐκείνῃ κύριος. 38 Ἰσραὴλ] C [illegible] λαοῦ. 40 δουλείαν] C ἐν μέρος. δουλείαν] A δούλοις. C ἐν μέρος. ἀγαθὸν] C ἀρεστόν. τί ὅτι usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. ϗ ἐὰν usque ad ὁσιότητα] C desunt. κληροῦται] C κατακληροῦται. Σαοὺλ] C ponit ante Ἰωνάθαν. ὁ λαὸς] C ponit post ἐξῆλθε. 42 Βάλλετε] C Βάλλετε κλῆρον. A Βάλλετε κλῆρον. ὃν ἂν] A ὅν. C ϗ ὃν ἄν. ϗ εἶπεν usque ad λαοῦ] C desunt. ἔστι] A ἔσται. βάλλουσι] A C βάλλουσι κλήρους. αὐτοῦ] C desunt. 43 τῷ σκήπτρῳ τῷ] C τοῦ σκήπτρου τοῦ. βραχὺ μέλι] C μικρὸν μέλιτος. 44 ἀποθανῇ σήμερον] C ἀποθανεῖται σήμερον Ἰωνάθαν. 45 θανατωθήσεται] C θανάτῳ ἀποθανεῖται. ζῇ] A C ἵλεως ζῇ. [illegible] A θρίξ· & ponit post αὐτοῦ. τῆς] A ἀπὸ τῆς. ὁ λαὸς] A C [illegible] τὴν ἡμέραν ταύτην] A C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 47 ἔλαχε] C κατακληροῦται. κατακληροῦται ἔργον] A C desunt. κύκλῳ] A κυκλόθεν. εἰς secundum] A deest. ϗ εἰς τὸν Βαιθαιὼρ] C desunt. βασιλέα Σουβὰ] C βασιλέας Σουβά. ἐστράφη] C ἐπέβλεψεν. 49 Ἰεσσιοὺ] C Ἰσουί. A [illegible] Μελχισὰ] A C Μελχισουέ. Μερὸβ] A αὐτοῦ Μερόβ. 50 αὐτοῦ] C Σαούλ. [illegible] C deest. 51 υἱὸς Ἰαμὶν] C desunt. 52 κραταιὸς] C κραταιὸς [illegible] πάντα prius] C ἅπαντα. συνήγαγεν] C συνήθροισεν. αὐτὸν] C [illegible]

CAP. XV.

1 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκεν ὁ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ἐπὶ Ἰσραὴλ τὸν λαὸν αὐτοῦ. A ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἄκουε] A ἄκουσον. κυρίου] A τῶν λόγων κυρίου. C τοῦ ῥήματος κυρίου. 2 κύριος] A deest. ἃ] A ὅ. ἀναβαίνοντος αὐτοῦ] C ἀναβαίνοντι. 3 ϗ Ἰερὶμ] C ϗ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν. [illegible] C deest. 4 τετρακοσίας] A C διακοσίας. τὸν Ἰούδαν] C τοῦ Ἰούδα, & ponit post ἀνδρῶν. 5 τῶν πόλεων] C τῆς πόλεως. 6 Ἀμαληκίτου, [illegible] Ἀμαλήκ, ϗ οὐ. 7 ἐπὶ] C τῆς ἐπί. 8 λαὸν] A C λαὸν αὐτοῦ ἐξωλόθρευσε. ϗ Ἰερὶμ ἀπέκτεινεν] C desunt. 9 πᾶς] C deest. ζῶντα] C [illegible] ϗ ἐξουδενωμένον] A desunt. C ϗ ἀπεγνωσμένον αὐτό. 10 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 11 Παρακέκλημαι] A Μεταμέλομαι. C Μεταμεμέλημαι. ὅτι ἀπέστρεψεν] C διότι ἀπεστράφη. οὐκ ἐτήρησε] C οὐκ ἔστησε, & ponit ante τούς. 12 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. Σαοὺλ] A C Σαμουήλ. Σαμουὴλ] A C Σαούλ. ϗ] A C ϗ ἰδού. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. ἅρμα] C ἅρμα αὐτοῦ. ϗ ἦλθε Σαμουὴλ πρός. C deest, ut & quæ sequuntur usque ad finem versus. ἤνεγκεν] A ἐξήνεγκεν. 13 εὐλογητὸς] C εὐλογημένος. 15 [illegible] ποιμνίου, ϗ τῶν βοῶν] C τῶν ποιμνίων, ϗ τῶν βουκολίων. ϗ τὰ] C [illegible] 17 εἶ] C deest. αὐτῷ] C σεαυτοῦ. ἡγούμενος] C εἰς ἡγούμενον. [illegible] C φυλῶν. 18 σὲ] A deest. κύριος] C ponit post ὁδῷ. [illegible] τάνοντας] C τὸν Ἀμαλὴκ τοὺς ἡμαρτηκότας. A habet τὸν Ἀμαλὴκ ante [illegible] 19 κυρίου] A κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησέ σοι. 20 Σαοὺλ] A deest. ᾗ] A C ἐν ᾗ. πρῶτα τοῦ ἐξολοθρεύματος] C τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος. 22 Καὶ εἶπε] Hic incipit cap. 16 in Ald. quod continet & quæ sequuntur & totum caput sequens. ἰδοὺ] C ἰδοὺ γάρ. ἀγαθὴν] C ἀγαθή, & ponit ante ὑπέρ. ἐπακρόασις] C ἀκρόασις. 23 ἐστιν] C ἐστι [illegible] δικία. θεραφὶν] C ponit ante ὀδύνην. ὅτι] C ἀνθ' ὧν. ϗ] C [illegible] εἶναι βασιλέα] C βασιλεύειν. 24 τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. 26 ἀναστρέψω] [illegible] ἀναστρέψω. 27 ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. ἐκράτησε] C ἐπελάβετο. [illegible] αἱρεθήσεται] C σχισθήσεται. ἀποστρέψει] C ἐπιστρέψει. μετανοήσει] C [illegible] ήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. αὐτὸς] C deest. A Αὐτὸς ἀπειλήσει, ϗ [illegible] μενεῖ; 30 δὴ] C deest. ϗ ἐνώπιον] C desunt. μου] C μου, ϗ [illegible] τοῦ Ἰσραήλ. 31 ὀπίσω] A ὀπίσω μετά. 33 καθότι] C καθώς. 34 [illegible] C βουνόν. 35 ἔτι] C deest.

CAP. XVI.

1 Σὺ πενθεῖς] C πενθεῖς σύ. ἐξουδένωκα] C ἀπῶσμαι. πρὸς Ἰεσσαὶ] C ponit post Βηθλεέμ. ἕως] A ἕως εἰς. 2 Δάμαλιν βοῶν] A C ponunt post σοῦ. ἐν τῇ χειρὶ] A C εἰς τὴν χεῖρα. 3 Ἰεσσαὶ] A C Ἰεσσαί, ϗ [illegible] τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. γνωριῶ] A ἐγὼ γνωριῶ. ὃν] C μοι ὅν. 4 ἃ] A C [illegible] αὐτῷ] C deest. ἡ] A C deest. 5 εὐφράνθητε] C ἀνακλίθητε. [illegible] C σήμερον εἰς τὴν θυσίαν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. εἰσιέναι] C ἐλθεῖν. [illegible] ἐπιβλέψῃς] A ἐπιστρέψῃς. C προσέχῃς. ἐπὶ] C εἰς. ἐμβλέψεται] C [illegible] ὁ δὲ θεὸς ὄψεται] C ὁ θεὸς δέ. 8 θεὸς] A C κύριος. 9 ϗ ἐν τούτῳ] C οὐδὲ ἐν τούτῳ. 10 ἐκλελοίπατε] C μὴ ἐκλελοίπατε. παιδάρια] C [illegible] εἰά σου. εἶπεν] C εἶπε Ἰεσσαί. ὁ μικρὸς] C ἐστὶν ὁ μικρότερος, καί [illegible] αὐτὸν] A C αὐτὸν ἐνταῦθα. 12 αὐτὸν] C αὐτὸν ἐνώπιον Σαμουήλ. [illegible] C αὐτὸς ἦν. κυρίῳ] C deest. καὶ χρῖσον τὸν Δαυὶδ] C χρῖσον [illegible] ἀγαθὸς] C deest. 13 ἐπάνω] C ἐπέκεινα. 15 δὴ] C deest. [illegible] A C παρὰ κυρίου, & ponunt post πονηρόν. 16 δὴ] C δὴ κύριος. [illegible] C ponit ante πνεῦμα. πονηρὸν] C πονηρὸν παρὰ κυρίου. ϗ ἀναπαύσει [illegible] C desunt. 17 ὀρθῶς] C ἀγαθῶς. 18 παιδαρίων] C παίδων. Βηθλεε[illegible]τὴν] C ἐν τῇ Βηθλεέμ. ϗ αὐτὸν εἰδότα] C ἐπιστάμενον. ψαλμὸν] A [illegible] ψάλλειν. πολεμιστὴς] C ὁ ἄνθρωπος πολεμιστής, δυνατὸς ἰσχύϊ. λόγῳ] A [illegible] ἐν λόγῳ. ὁ ἀνὴρ] A C desunt. 19 ἀπέστειλεν] A C ἐξαπέστειλεν.

] A ponit post Σοδ. τὸν υἱόν σου Δαυὶδ] A C Δαυὶδ τὸν υἱόν σου.] C ὄνον, ϗ ἐπέθηκεν αὐτῷ. 21 παρειστήκει] C ἔστη. σφόδρα] C σφόδρα. ἐγενήθη] C ἐγένετο. αἴρων] C Δαυὶδ αἴρων. 23 ἐγενήθη] C ἐγένετο. πνεῦμα πονηρὸν] C παρὰ θεοῦ πονηρὸν πνεῦμα. ἀγαθὸν] A ἀγαθὸν αὐτῷ. C ἀγαθὴ αὐτῷ.

CAP. XVII.

1 Σοκχὼθ] C Σοχὼ, bis. Ἐφερμὲμ] A C ἐν Ἀφεσδομίν. 2 συνάγονται, ϗ παρεμβάλλουσι] C συνήχθησαν, ϗ παρενέβαλον. αὐτοὶ] A C τῆς τερεβίνθου (C δρυὸς) οὗτοι, ϗ οὗτοι. 3 ἐνταῦθα] C ἐντεῦθεν, bis in hoc versu. 4 ὄνομα] C αὐτῷ ὄνομα. τεσσάρων] A ἕξ. 5 ἐπὶ] C χαλκῆ ἐπί. ϗ C ϗ αὐτῷ ὁ. χιλιάδες] A χιλιάδων. 6 κνημίδες] C κνημῖδες αὐτοῦ. ἐπὶ] C αἱ ἐπί. 7 μέσακλον] A C μεσάντιον. ὑφαινόντων] A ὑφαινόντων. αὐτοῦ] C ἡ ἐπ' αὐτῷ. αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ ἔμπροσθεν. 8 ἀνέβόησεν] C ἐβόησεν. Τί] A C Ἱνατί. πολέμῳ] A C εἰς πόλεμον. πρὸς] C μετ' ἐμοῦ. ἐὰν] C deest. ϗ] C deest. δυνηθῶ] C καταδυναστεύσω αὐτοῦ. 10 σήμερον] C deest. δότε] C δότε δή. Post versum undecimum habentur viginti versus in A C, quos habes in Nobilio. 32] A deest. δὴ] C deest. ἐπ'] A πρός. ὁ] C ὅτι. 33 τοῦ πολεμῆσαι] A τοῦ πολεμῆσαι. C τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι. μετ' αὐτοῦ] C πρὸς αὐτόν.] C ponit ante παιδάριον. ϗ αὐτὸς ἀνὴρ] C αὐτὸς δὲ ἀνήρ ἐστι. 34 ἐλάμβανε] A ἐλάμβανον. ἐκ] A ἐν ἐκ. 35 ἐξεπορευόμην ὀπίσω] C ἐξηρχόμην κατόπισθεν. ἐπάταξα] C ἐπάταξον, bis in hoc versu. ἐξέσπασα]] ἐκράτησα] C ἐκράτουν. ἐθανάτωσα] C ἐθανάτουν. 36 ἄρκον] A C ut & ver. 35. οὐχὶ usq; ad ὃς] C desunt. 37 Κύριος] A C Καὶ εἶπε Δαβὶδ (A Δαβὶδ, & sic ubicunq; occurrit in A) Κύριος. χειρὸς prius] C στόματος.] C ἐπέθηκεν ἐπί. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα. 39 ἔζωσε τὸν] A ἔζωσε τὸν Δαβὶδ θώρακα, ϗ περιεζώσατο Δαβὶδ. C ἐζώσατο Δαυὶδ.] C μάχαιραν. μανδύου] C θώρακος. ἅπαξ, ϗ δὶς] A ἅπαξ ϗ ὅτι ἄπειρος αὐτῷ. C ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἄπειρος αὐτῷ. ἀφαιρέω] C ἀφείλετο. 40 βακτηρίαν] C ῥάβδον. 41 Καὶ ᾖδε Γολιὰθ] A C Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος, ϗ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, ϗ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβλεψεν Γολιὰθ (deest C) ὁ ἀλλόφυλος, καὶ ἴδε. 42 ἐξητίμασεν] C ἐξουδένωσεν. αὐτὸς prius] C deest.] C μή. σὺ ἔρχῃ] C ἐξῆλθες. ἐπ' ἐμὲ] C ponit post λίθοις. εἶπε Δαυὶδ, Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ (A ἀλλὰ) χείρων κυνὸς] C desunt. 44 κτήνεσι] C θηρίοις. 45 κἀγὼ πορεύσομαι] C ἐγὼ δὲ ἔρχομαι. θεοῦ Σαβαὼθ] A κυρίου θεοῦ Σαββαώθ. C Σαβαὼθ θεοῦ. 46 ἀποκλείσει] C συγκλείσει. τῇ χειρὶ] C τὰς χεῖρας. ἐστὶ θεὸς] A ἐστὶ κύριος ὁ θεός. C ἔσται θεός. 47 ῥομφαίᾳ, καὶ δόρατι] C δόρατι, οὐδὲ ἐν μαχαίρᾳ. κύριος] C deest. 48 εἰς] A C ϗ ἤγγισεν εἰς. Δαυὶδ] A τῷ Δαβὶδ, ϗ ἐτάχυνε Δαβὶδ, ϗ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. C τῷ Δαυὶδ, ϗ Δαυὶδ ἐτάχυνε, ϗ ἐξῆλθε ϗ αὐτὸς εἰς τὴν παράταξιν εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. 49 διὰ τῆς περικεφαλαίας] C desunt. 50 Καὶ ἔδραμε] A Καὶ ἐκραταίωσε Δαβὶδ ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῇ σφενδόνῃ, ϗ ἐν τῷ λίθῳ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαβὶδ. Καὶ ἔδραμε. C Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον τῇ σφενδόνῃ ϗ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ϗ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, ϗ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν τῇ χειρὶ Δαυὶδ. Καὶ ἔδραμε. 51 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, ϗ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς (A κόλπου αὐτοῦ.) ἀφεῖλεν] A C ἐν αὐτῇ ἀφεῖλεν. 52 κατεδίωξαν] C κατεδίωκον. αὐτῶν] C τῶν ἀλλοφύλων. ἔπεσον] C deest. 53 ἐκπεπήδησαν] C πορευόμενοι. 54 εἰσήνεγκεν] A C ἀνήνεγκεν. ἔθηκεν] C ἔθετο. Adduntur hic in A C & initio cap. sequentis decem versus quos habes in Nobilio: sed in his differunt. 55 συνάντησιν] C ἀπάντησιν. εἶπεν Ἀβεννὴρ] C ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ, ϗ εἶπε. βασιλεῦ εἰ] C κύριέ μου βασιλεῦ οὐκ. 56 νεανίσκος] C νεανίας. 57 τοῦ πατάξαι] C πατάξας. παιδάριον] C νεανία.

CAP. XVIII.

2 ἔδωκεν] C ἀφῆκεν. 3 ἐν τῷ ἀγαπᾶν] C ὅτι ἠγάπησεν. 4 ἕως … ἕως] C desunt. 5 συνιῶν] A συνῆκεν. C ponit ante ἐν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐν τῷ ἐπιστρέφειν] C ὅτι ἐπέστρεψε. ἀπὸ τοῦ πατάξαι] C πατάξας. εἰς συνάντησιν Δαυὶδ] C ϗ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως. ἐν prius] A ᾄδουσαι, ϗ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως. 7 ἐξῆρχον] C ἐξήρχοντο. γυναῖκες] A C γυναῖκες αἱ παίζουσαι. 8 Καὶ πονηρὸν ἐφάνη] C Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ, ϗ ἐφάνη πονηρόν. ῥῆμα] A C ῥῆμα σφόδρα. ἐν ὀφθαλμοῖς] C τῷ Δαυὶδ] C ponit post prius ἔδωκαν. 12 Καὶ] Sed A C ante hunc versum tres habent, quos habes in Nobilio. Δαυὶδ] A C Δαυὶδ, ὅτι ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, ϗ Σαοὺλ (A ἀπὸ Σαοὺλ) ἀπέστη. 13 ἀπ' αὐτοῦ] A Σαοὺλ ἀπ' αὐτοῦ. C Σαοὺλ ἀφ' ἑαυτοῦ. 14 συνιῶν] C ponit ante ἐν. ἦν] C deest. εἰσεπορεύετο ϗ ἐξεπορεύετο] A C invertunt. 20 Καὶ] Sed A C habent tres versus ante hunc versum, quos habes in Nobilio, sed in his differunt. 17 ἔσται ἐπ' αὐτὸν] C ἔστω ἐν αὐτῷ. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 20 ηὐδοκήθη] C ἤρεσεν. αὐτοῦ] C αὐτοῦ τὸ ῥῆμα. 21 ἦν ἐπὶ Σαοὺλ] C ἔσται ἐπ' αὐτῷ. ἀλλοφύλων] A C ἀλλοφύλων, ϗ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ ἐν ταῖς δυσὶν (A δυνάμεσιν) ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον. 23 τὰ (A κατὰ τὰ) ῥήματα ταῦτα] C ponit ante εἰς. εἰ κοῦφον] C ἢ κοῦφόν ἐστιν. κἀγὼ] C ἐγὼ δέ. οὐχὶ ἔνδοξος] C οὐκ ἔντιμος. 24 οἱ παῖδες Σαοὺλ] C τῷ Σαοὺλ οἱ παῖδες αὐτοῦ. τὰ ῥήματα ταῦτα] C πάντα τὰ ῥήματα. 25 τάδε ἐρεῖτε] C εἴπατε. ἐν δόματι] C ἕδνα. ἐν … ἀκροβυστίαις] C ἀκροβυστίας. ἐχθροὺς] A C εἰς ἐχθρούς. αὐτὸν] A C τὸν Δαυὶδ. 26 ἀπαγγέλλουσιν] C ἀπήγγειλαν. τὰ] A κατὰ τά. βασιλεῖ] A C βασιλεῖ, ϗ οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. 27 ἑκατὸν] C διακοσίους. ἀνήνεγκε] C ἤνεγκε. αὐτῶν] A C αὐτῶν, ϗ ἐπλήρωσεν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ. αὐτῷ] A C αὐτῷ Σαοὺλ. 28 ὅτι] A C ϗ ἔγνω ὅτι. ϗ πᾶς] C ϗ Μεχὸλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, ϗ πᾶς. ἠγάπα] A ἀγαπᾷ. προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ] C προσέθετο Σαοὺλ φοβεῖσθαι ἀπὸ προσώπου. ἔτι] Hic pauca adduntur ab A C, quæ habes in Nobilio, sed in his differunt. 29 τῷ] C τοῦ. ἐφ'] C ἀφ'. συνετὸς ἦν Δαυὶδ] C Δαυὶδ συνῆκε.

CAP. XIX.

1 ᾑρεῖτο] C ἠγάπα. 2 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ ὁ πατήρ μου. φύλαξαι δὴ] C ϗ νῦν φύλαξαι. 3 ἐὰν ᾖς] C ἂν ᾖς σύ. 4 μὴ] C μὴ δή. σου] C αὐτοῦ. ἡμάρτηκεν] C ἥμαρτεν. ποιήματα] C ἔργα. ἀγαθὰ] A ἀγαθά σοι. C καλά. 5 τῇ χειρὶ] C ταῖς χερσίν. εἶδεν] C εἶδε. 6 πάντα] C deest. 7 ὡς] C καθώς. προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς Σαοὺλ] C προσέθετο γενέσθαι πόλεμος. ἐν αὐτοῖς] A C αὐτούς. σφόδρα] C ponit ante μεγάλην. 9 θεοῦ] A κυρίου. C παρὰ κυρίου, & ponit post Σαοὺλ. οἴκῳ] A C οἴκῳ αὐτοῦ. καθεύδων] C ἐκάθητο. τῇ] A C ἐν τῇ. 10 τὸ δόρυ εἰς] C ἐν δόρατι τόν. ἀνεχώρησε] C ἀπεχώρησε. διεσώθη] C διεσώθη ἐν νυκτὶ ἐκείνῃ. 11 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] C desunt. Δαυὶδ] C τῷ Δαυὶδ, & ponit post αὐτοῦ. σαυτοῦ] A C σου. αὔριον] C αὔριον σύ. 13 ἔθετο] C ἔθηκεν, bis in hoc versu. ἧπαρ τῶν] C στρογγύλωμα τειχῶν. ἱματίῳ] C ἐν ἱματίῳ. 14 λέγουσιν] C εἶπε Μεχὸλ. Ita C semper Μεχὸλ pro Μελχόλ. 15 ἀποστέλλει ἐπὶ] C ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν. 16 ἧπαρ τῶν αἰγῶν] A ἧπαρ τῶν αἰγῶν, ϗ τὸ στρογγύλωμα τῶν τειχῶν. C στρογγύλωμα τῶν τειχῶν τῶν αἰγῶν. τῷ Σαοὺλ] C πρὸς Σαούλ. εἶπεν] C εἶπε πρός με. A εἶπέ μοι. 18 ἐπορεύθη] C ἐπορεύθησαν. 19 λέγοντες] C λεγόντων. 20 ϗ εἶδον] A C ϗ ἐλθόντες, εἶδον. προφητῶν] C προφητῶν τῶν προφητευόντων. εἱστήκει] A εἱστήκει, καί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. προφητεύουσιν] A προφητεύουσι ϗ αὐτοί. C προεφήτευσαν ϗ αὐτοί. 22 ὀργῇ Σαοὺλ] C Σαοὺλ ὀργῇ. τοῦ ἅλω τοῦ] C τῆς ἅλω τῆς. Σεφὶ] C Σεχί. 23 ἐν] C εἰς. ἐγενήθη ϗ ἐπ' αὐτῷ] C ἐγένετο ἐπ' αὐτόν. A ϗ non habet. ἐπορεύετο προφητεύων] A ἐπορεύετο πορευόμενος προφητεύων. C ἐπορεύθη πορευόμενος, ϗ προεφήτευσεν. εἰς] A ἐν. ἐν] C εἰς. ἐπροεφήτευσεν] A C προεφήτευσεν. νύκτα] C νύκτα ἐκείνην.

CAP. XX.

1 ἐνώπιον] C εἰς πρόσωπον. εἶπε] C λέγει. ϗ τί] C ἢ τί. ϗ τί ἡμάρτηκα] C ἢ τί ἥμαρτον. ἐπιζητεῖ] C ἐζήτει. 2 σοὶ] A σύ. οὐ μὴ] C μή. ἰδοὺ] C ἰδοὺ γάρ. ῥῆμα μέγα] C μέγα ῥῆμα. ϗ οὐκ] C ὁ οὐκ. κρύψει] C ἀποκρύψει. 3 εὕρηκα] C εὗρον. γνώναι τοῦτο] A γνῶ τοῦτο. C γνώτω ταῦτα. μὴ οὐ βούληται] C ὅπως μὴ ἀναγγείλῃ τῷ Δαυὶδ. ἀλλὰ] C πλήν. ἐμπέπλησται] C πεπλήρωται. ἐμοῦ] A C ἐμοῦ, ϗ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. 4 ϗ τί] C καί. 5 οὐ] C deest. φαγεῖν] A μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν. 6 Καὶ] C deest. παρῃτήσατο] C παρῄτηται. εἰς] A C deest. τὴν πόλιν] C τῆς πόλεως. 7 Ἐὰν τάδε εἴπῃ] A Ἐὰν δὲ εἴπῃ. C Καὶ ἐὰν εἴπῃ ὁ πατήρ σου. ϗ ἐὰν σκληρῶς] C ἐὰν δὲ σκληρά. 8 εἰσήγαγες] A εἰσήγαγον. C ponit post κυρίου. εἰς] A deest. εἰσάγεις] A ἀπάγεις. C εἰσαγάγῃς. 9 σοὶ] A σύ. ἐὰν] C deest. ἢ] A C deest. εἰς τὰς πόλεις σου] C desunt. ἐγὼ] C deest. ἀπαγγέλλω] A ἀναγγελῶ. C ἀγγελῶ. 10 ἀπαγγείλῃ] A C ἀπαγγελεῖ. σκληρῶς] C σκληρά. 11 μένε] C ἐξέλθωμεν. ἐκπορεύονται] A ἐπορεύοντο. 12 ὅτι] C ὅτι ἐάν. ὡς ἂν ὁ καιρὸς] C κατὰ καιρόν. περὶ] C ὑπέρ. ἀγρὸν] C τὸ πεδίον. τῷ] C πρός. 13 ὅτι] C ἐὰν μή. ἐξαποστελῶ] C ἀποστελῶ. ἀπελεύσῃ] C πορεύσῃ. 14 μὲν] C deest. ϗ] C deest. ἔλεος] C ἔλεος κυρίου, & ponit post ἐμοῦ. 15 ἐξαρεῖς] C ἐξάρῃς. εἰ] C deest. εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ] C ἐξαρθήσεται τῷ. ἐχθροὺς τοῦ] C ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν. 17 ἔτι] C deest. εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῷ. 19 ὅτι ἐπισκεπήσεται] C ϗ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται. ἐπισκέψῃ] A ἐπισκεπήσῃ. σου] C deest. κρυβῇς] A C ἐκρύβης. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐργασίμῃ] C ἐκεῖ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐργασίας. καθήσῃ] A καθίσεις. τὸ ἐργὰβ ἐκεῖνο] C τῷ λίθῳ ἐκείνῳ. 20 τῇ] C ἐν τῇ. Ἀματταρὶ] C Ἀματταρά. A Ἀμαγαρεί. 21 ἀποστέλλω] C ἀποστελῶ. 22 λέγων] A C deest. λόγος] A σοὶ δόλος. C λόγος πονηρός. ἐὰν τάδε] A ἐὰν δὲ οὕτως. C ἐὰν δὲ τάδε. νεανίσκῳ] C νεανίᾳ. ὧδε] A C ἐκεῖ. 23 τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν] C περὶ τοῦ ῥήματος οὗ λελαλήκαμεν. σου] A ἀνὰ μέσον σου. 24 κρύπτεται] C κέκρυπται. ἀγρῷ] C τῷ πεδίῳ. παραγίνεται ὁ μὴν] C ἐγένετο νουμηνία. 25 ἐπὶ] A C ὁ βασιλεὺς ἐπί. ὡς ἅπαξ, ϗ ἅπαξ] C καθὼς εἰώθει. ἐπὶ τῆς καθέδρας] C desunt. τῆς] C αὐτόν. 26 ἐν] A C οὐδὲν ἐν. εἴρηκε] C εἶπε. σύμπτωμα] C σύμπτωμά τι. ὅτι οὐ κεκαθάρισται] C διότι οὐ κεκάθαρται. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 27 ϗ ἐχθὲς] A ἐχθές. 28 αὐτῷ] C deest. εἰς] C deest. τὴν πόλιν] C τῆς πόλεως. πορευθῆναι] C δραμεῖν, & ponit ante ἕως. 29 εἶπεν] C εἶπέ μοι. ἡμῖν] A ἡμῶν. εὕρηκα] C εὗρον. διασώσομαι] C ἀπελεύσομαι. 30 ὀργῇ] C deest. 31 Ὅτι] C Διότι. ἑτοιμασθήσεται] C ἑτοιμασθήσῃ σύ, οὐδέ. ἀποστείλας] C ἀπόστειλον, καί. ἐστι] A ἐστὶν ἐστί. C ἐστίν. 32 Σαοὺλ] A C Σαοὺλ πατρὶ αὐτοῦ, ϗ εἶπεν. 34 δευτέρα] C δευτέρᾳ ἡμέρᾳ. ἄρτον] C ponit ante ἐν. ὅτι usque ad finem versus] C ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ αὐτοῦ συντελέσαι αὐτόν. 35 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀγρὸν] C τὸ πεδίον. Δαυὶδ] C καθὼς ἐτάξατο τῷ Δαυὶδ. 36 Δράμε] C Δράμε σὺ καί. ἐν αἷς] C ἅς. τῇ σχίζῃ] A ἐν τῇ σχίζῃ. C τὰ βέλη. αὐτήν] C αὐτά. 37 τῆς σχίζης, οὗ] C τῶν βελῶν, ὧν. τοῦ νεανίου] C τοῦ παιδαρίου. A τοῦ νεανίσκου. 38 τὰς σχίζας posterius] A αὐτάς. C deest. 39 Δαυὶδ] A Δαβὶδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα. C Δαυὶδ ᾔδεισαν τὸ ῥῆμα. 40 Ἰωνάθαν] C deest. ἔδωκε] C ἐπέθηκε. τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ] C αὐτῷ. εἴσελθε] C deest. 41 ὡς] C deest. εἰσῆλθε] A ἀπῆλθε. ἀνέστη] C ἀνέστησε. ἀργὰβ] C νεγὲβ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ τὴν γῆν. τῷ πλησίον] A ἐν τῷ πλησίον. C ἐπὶ τῷ πλησίον. μεγάλης] C μεγάλης Δαυὶδ ὑπερέβαλεν. 42 τῷ] C πρός. ἀναμέσον postremum] C deest.

CAP. XXI.

1 Νομβὰ] C Νοβά. Ἀβιμέλεχ] C Ἀχιμέλεχ, per totum caput. αὐτοῦ] C Δαυὶδ. αὐτῷ] C deest. σὺ μόνος] C μόνος σύ. 2 βασιλεῖ] C βασιλεῖ Ἀχιμέλεχ. μοὶ] C πρός με. γνώτω] A γνῶ. περὶ] C ὑπέρ. ἀποστέλλω] C ἐξαπέστειλα. ὑπὲρ οὗ ἐγὼ] C περὶ οὗ. τῷ τόπῳ τῷ] C τόπῳ. θεοῦ πίστις] A C desunt. φελλανὶ μαεμωνὶ] A ἐμμωνείμ. C φελανὶ ἀλμωνί. 3 χεῖρά μου] A χεῖράς μου. τὸ εὑρεθὲν] C ἢ ὃ ἂν εὕρῃς. 4 ἄρτοι βέβηλοι] A βέβηλοι ἄρτοι· & ponit post χεῖρά μου. ὅτι ἀλλ' ἢ] C οἱ μή. ἄρτοι ἅγιοι] A ἅγιοι ἄρτοι. C ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος. εἰσὶν οἱ] C οἱ ἔστι. παιδάρια] C ponit ante πεφυλαγμένα. ἐστι πλὴν] C desunt. φάγεται] A C φάγωνται. 5 ἀπὸ] A C ϗ ἀπό. ἐχθὲς, ϗ τρίτην ἡμέραν] C ἀπὸ τῆς ἐχθὲς, ϗ τρίτης ἡμέρας. παιδία] C παιδάρια. σήμερον] C ponit ante ἁγιασθήσεται. 6 ἄρτοι] A ἄρτος. C ἄρτος ἕτερος. ἄρτον θερμὸν] C ἄρτους θερμούς. ἢ ἡμέρᾳ] C ἐν ἡμέρᾳ ᾗ. 7 ἐκεῖ] C deest. ἐν τῶν παιδαρίων] C τὶς ἐκεῖ τῶν δούλων. Νεεσαρὰν] C deest. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. 8 ἴδε] A ponit post ῥομφαία. ῥομφαία] C μάχαιρα. ῥομφαίαν] C μάχαιραν. σκεύη] A C σκεύη μου. ὅτι] C διότι. ἦν] C ponit post βασιλέως. 9 ἦν] A C deest. ἱματίῳ] C ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος. λάβε] A παράλαβε. C λάβε δὴ αὐτήν. ταύτης] A C αὐτῆς. ἐνταῦθα] C ὧδε. ἰδοὺ] C deest. 10 ἐκ] A ἀπό. ἦλθε] C ἀπῆλθε. 11 οὗτος] C οὗτός ἐστι. 12 ῥήματα] C ῥήματα ταῦτα. 13 ϗ προσεποιήσατο, usque ad ϗ παρεφέρετο exclusive] C desunt. τὰς θύρας] A C ταῖς θύραις. πύλης] A πόλεως. 14 ἱνατί] C ϗ ἱνατί. 15 Μὴ ἐλαττοῦμαι] C Ἢ προσδέομαι. εἰσαγηόχατε] A εἰσηγάγετε. C εἰσηνέγκατε. ἐπιλημπτεύεσθαι] C ἐπιλήπτεσθαι. πρὸς μὲ] C ἐπ' ἐμέ. οὗτος οὐκ] A εἰ ἔτος οὐκ. C εἰ οὗτος. οἰκίαν] C τὴν οἰκίαν μου.

CAP. XXII.

1 ἐκεῖθεν] C ponit post Δαυὶδ. ὁ οἶκος] C πᾶς ὁ οἶκος. 2 ἀνάγκῃ] C ἀναγ-

C ἀνάγκη ὤν. ἦσαν] C ἐγένοντο. ὡς] C ὡσεί. 3 Δαυὶδ] C deest. Μασσηφὰθ] A Μασσήφ. C Μασσηφά. εἶπε] C εἶπε Δαυίδ. 5 ἐκάθισεν] C ᾤκει. Σαρὶκ] A Σαρήχ. C Χαρίθ. 7 ϗ πάντας] C ἢ πάντας. 8 διαθήκην] A ponit ante τὸν υἱόν. 9 ἀποκρίνεται] C ἀπεκρίνετο. Δωὴκ] C Δωήγ. ὁ Σύρος] C ὁ Ἰδουμαῖος. εἶπεν] C λέγει. 10 ἠρώτα] C ἐπηρώτα. 11 Ἀχιτὼβ] C Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα. ἐν] A ἐκ. πρὸς] C εἰς. 13 ἐρωτᾷν] C ἐρωτᾷν σε. θέσθαι] C τοῦ θέσθαι. 14 ἀπεκρίθη] AC ἀπεκρίθη Ἀχιμέλεχ. 15 Ἢ] A Εἰ. αὐτοῦ] C σοῦ. 17 πρὸς] AC ἐπ'. θανατοῦτε] C θανατώσατε. ϗ ὅτι] C διότι. 18 ἐπιστρέφου] C ἐπίστρεφε. ἐπεστράφη] C ἐπέστρεψε. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. ἐθανάτωσε] C ἐθανάτωσεν αὐτός. ἐν τῇ] C ϗ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ. τριακοσίους, καὶ] C ὀγδοήκοντα. 19 μόσχου] C ἀπὸ μόσχου. προβάτου] C προβάτου ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας. 20 τῷ ··· υἱῷ] C τοῦ ··· υἱοῦ. ϗ ὄνομα] C ὄνομα. 21 τοῦ κυρίου] C desunt. 22 ὅτι prius] A deest. Δωὴκ] C A ἐκεῖ ἦν Δωήκ. Sed C ὅτι non habet. Σύρος] C Ἰδουμαῖος. ὅτι] C καί. οἴκου] C ὅλου τοῦ οἴκου. κάθου] C κάθησο. μὴ] C ϗ μή. τόπον] C ponit post σοῦ.

CAP. XXIII.

1 ἀπαγγέλλει] C ἀπήγγειλαν. καταπατοῦσι] A ϗ καταπατοῦσι. C deest. 2 κύριος] C κύριος πρὸς Δαυίδ. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. 3 ἐνταῦθα] C ἐνταῦθα ὄντες. Ἰουδαίᾳ] A Ἰδουμαίᾳ. τὰ σκῦλα] A τὰς κοιλίας. C κοιλάδας. εἰσπορευσόμεθα] C deest. 4 Δαυὶδ ἔτι] C ἔτι Δαυίδ. εἶπεν αὐτῷ] C εἶπε πρὸς αὐτόν. 5 τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. ἐκ] A ἀπό. ϗ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν] C ϗ ἀπήλασε, &c. & ponit post μεγάλην. ἐν αὐτοῖς] C αὐτούς. μεγάλην] C μεγάλην σφόδρα. 6 ϗ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ] C desunt. 7 ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ] C ἀπήγγειλαν τῷ Σαοὺλ, λέγοντες. πέπρακεν] A ὅτι πέπρακεν. 8 παρήγγειλε] C παραγγέλλει. καταβαίνειν] C ponit post πόλεμον. εἰς] C ἐπί. αὐτοῦ] C τοὺς μετ' αὐτοῦ. 9 οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ] C Σαοὺλ παρασιωπᾷ. 10 κυρίου] C deest. ἐπὶ] A εἰς. C ἐπ' ἐμὲ εἰς. 11 ἀποκλεισθήσεται posterius] C καταβήσεται. Καὶ εἶπε Δαυίδ, Εἰ παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Κειλὰ ἐμὲ, ϗ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαοὺλ; ϗ εἶπε κύριος, Παραδώσουσιν. 13 οἱ μετ'] C desunt. τετρακόσιοι] C ἑξακόσιοι. τῷ Σαοὺλ] C ponit post ἀπηγγέλη. τοῦ ἐλθεῖν] A ἔτι τοῦ ἐξελθεῖν. C τοῦ ἐξελθεῖν. 14 ἐκάθισεν] A C ἐκάθισε Δαυίδ. ἐν Μασερὲμ] C desunt.. ἐν τῇ ἐρήμῳ posterius] C ponit post ὄρει. ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει] A εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῶδες, ἐν γῇ αὐχμώδει. C desunt. 15 τὸν Δαυὶδ] A C αὐτόν. ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει] C ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ. Καινῇ Ζὶφ] C Καινῇ. A Κενιζείφ. 17 εὕρῃ σε] AC σὲ εὕρῃ. 18 οἶδεν] C ἔγνω. 19 ἐκ τῆς αὐχμώδους] C desunt. Ἐχελὰ τοῦ] A Ἐχελάτ. 20 πᾶν τὸ] A πάντα. κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ] A C ἀποκεκλεισμένοι γὰρ (A γὰρ deest) εἰσὶν ἐν ταῖς χερσὶ (A εἰς τὰς χεῖρας) τοῦ. 22 γνῶτε] C γνῶτε, ϗ ἴδετε. ἔσται] C ἐστίν. πανουργεύσηται] A πανουργευσάμενος πανουργεύσηται. C ὅτι εἶπεν ὁ Σαοὺλ, Μήποτε πανουργευσάμενος ἐστὶ πανουργεύσηται. 23 γνῶτε] C γνῶτε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου αὐτὸς κρύπτεται ἐκεῖ, ϗ ἐπιστρέψατε πρός με εἰς ἕτοιμον. καὶ posterius] C deest. 24 Ζιφαῖοι] A Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους. Ἰεσσαιμοὺδ] A Ἰεσσαί. 25 αὐτὸν] A C τὸν Δαυίδ. ἀπήγγειλαν] C ἀπηγγέλη. ὀπίσω Δαυὶδ] C ponit post Μαών. 26 πορεύονται] C πορεύεται. ἐκ τούτου] C τούτου. ἦν] C deest. ἐκ τούτου] C τοῦ ἑτέρου. ἦν Δαυὶδ] C Δαυὶδ ἦν. παρενέβαλον] C παρεπλαγίαζον. 27 ἦλθεν ἄγγελος] C ἄγγελος παρεγένετο, & ponit ante πρός. δεῦρο] C ἧκε. ἐπέθεντο] C ἐχύθησαν, & ponit ante ἀλλόφυλοι. 28 μὴ] C τοῦ μή. ἐπεκλήθη] C ἐκλήθη. Huic capiti Ald. addit duos priores versus capitis sequentis.

CAP. XXIV.

1 ἀνέβη] C ἀνέβη. Ἐνγαδδὶ] A Γαδδί. 2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. ὅτι] C ἰδού. A ὅτι ἰδού. 3 ἐκλεκτοὺς] C ἐκλεκτῶν. ἐπὶ] C κατά. Σαδδαιὲμ] C τῆς θήρας τῶν ἐλάφων. 4 εἰς] A C ἐπί. Σαοὺλ] C ponit post εἰσῆλθε. ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο] C ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐσώτερον ἐκάθηντο ἐν αὐτῷ. 5 παραδίδωμι] C ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι. ὡς ἀγαθὸν] C τὸ ἀρεστόν. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. καρδία Δαυὶδ αὐτὸν] C τοῦ Δαυὶδ ἡ καρδία αὐτοῦ. ἀφεῖλε] C ἀφείλετο. 7 μοὶ] C ἐμοί. ἐπενέγκαι] A C ἐπενεγκεῖν. ἐστὶν οὗτος] C αὐτός ἐστιν. 8 ἀναστάντας θῦσαι] C ἀναστάντας θανατῶσαι. C ἀναστῆναι, ϗ θανατῶσαι. κατέβη τὴν ὁδὸν] A κατέβη εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. C ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου. 9 ἀνέστη] C ἐξῆλθε. αὐτοῦ] C Σαούλ. εἰς τὰ] C desunt. 10 ἰδοὺ] A ἰδοὺ δή. 11 Ἰδοὺ] C Καίγε. 12 Καὶ ἰδοὺ] A Καὶ ἴδετε. C Καὶ πατήρ μου, ϗ ἰδού. σου] C deest. ἀφῄρηκα] C ἀφεῖλον. πτερύγιον] A C πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου (C σου deest.) ἀπέκταγκα] A C ἀπέκτεινα. κακία] C ponit post μου. ἀσέβεια, ϗ ἀθέτησις] C ἀθέτησις, οὐδὲ ἀσέβεια. ἡμάρτηκα] C ἥμαρτον. 13 σου] C ἀναμέσον σου. σοὶ] A μέ. C μοί. ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία] C ἐν παραβολῇ ἀρχαίᾳ. 15 ἐκπορεύῃ ··· καταδιώκεις] C καταδιώκεις ··· ἐκπορεύῃ. ϗ ὀπίσω] C ἢ ὀπίσω. 16 μοὶ] A με'. λαλῶν] C ponit ante τὰ ῥήματα. ἦρε] C ἐπῆρε. Σαοὺλ] C deest. 18 σὺ] A εἶ. σὺ] C σὺ μοι. 19 ἀπήγγειλας] C ἀπήγγελκας. μοὶ prius] C deest. 20 ἐκπέμψοι] A C ἐκπέμψει. ἀποτίσει] A ἐξαποτίσει. C ἀνταποδώσει. πεποίηκας] A σὺ πεποίηκας. C πεποίηκας σύ. 21 ἐν χειρί σου] C ponit post Ἰσραήλ. 22 ἐν κυρίῳ] C κατὰ τοῦ κυρίου. ὅτι οὐκ ἐξολοθρεύσεις] C ἵνα μὴ ἐξολοθρεύσῃς. οὐκ ἀφανιεῖς] C ϗ μὴ ἀφανίσῃς. 23 τόπον] C οἶκον.

CAP. XXV.

1 Σαμουὴλ] C ponit ante ἀπέθανε. συναθροίζονται] C συναθροίζεται. 2 Μαὼν] C Φαράν. Μαὼν] C ἐρήμῳ. τὰ ποίμνια] C ἡ ἐργασία. ποίμνια] C πρόβατα. ἐγενήθη] C ἐγένετο. τὸ ποίμνιον] C αὐτοὺς τὰ ποίμνια. 3 ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, Ἀβιγαία] C τῇ γυναικὶ ὄνομα, Ἀβιγαΐλ. ϗ ἡ] C ϗ ἦν ἡ. αὐτοῦ] A C deest. ἀγαθὴ posterius] A C καλή. κυνικὸς] A κυνηγός. 4 τὸ ποίμνιον] C τὰ ποίμνια. 5 τοῖς παιδαρίοις] C πρὸς τὰ παιδάρια. ἀπέλθατε] C ἥκατε. ἐρωτήσατε] C ἀσπάσατε. εἰς εἰρήνην] C ἐν εἰρήνῃ. τάδε] C αὐτῷ τάδε. 6 ϗ ὁ οἶκός σου] C ponit post ὑγιαίνοντα. σὰ] C deest. 7 νῦν posterius] A deest. εὑρέτωσαν] C εὑρέτω. τῷ υἱῷ] C τοῖς παισί σου, ϗ τῷ υἱῷ. 9 ἔρχονται] C ἔρχεται. παιδάρια] A C παιδάρια Δαυίδ. τοὺς λόγους τούτους] C desunt. ἐν] C ἐπί. 10 Νάβαλ] C ponit ante καί. ἀναχωροῦντες] C οἱ ἀποδιδράσκοντες. ἐκ] C ἀπό. 12 ἀπεστράφησαν] C ἀπεστράφη. κατὰ] C κατὰ πάντα. 13 ῥομφαίαν] C μάχαιραν. ϗ ἀνέβησαν] C ϗ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτοῦ, ϗ Δαυίδ, ϗ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, ϗ ἀνέβησαν. μετὰ] A C ἐπί. 14 ἐν] C ἐν ἀπό. λέγων] A λόγον. C λέγον. Δαυὶδ] C ponit post ἀπέστειλε. 16 καὶ] C deest. ὡς] C ὡσεί. νύκτα ··· ἡμέραν] C ἡμέραν ··· νύκτα. ἃς usque ad finem versus] C ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν, ϗ ποιμαινόντων τὰ ποίμνια. 17 εἰς] C ἐπὶ bis. 18 ἀλφίτου] C ἀλφίτων. σταφίδος] C σταφίδων. 19 προπορεύεσθε] C πορεύεσθε. ϗ τῷ] C τῷ δέ. αὐτῆς] C αὐτῆς Νάβαλ. 20 ἐγένετο] C ἐγενήθη. ἀπήντησεν] C ὑπήντησεν. 21 πεφύλακα] A C ἐφύλαξα. αὐτοῦ] A C τοῦ Νάβαλ. ἐνετειλάμεθα] A ἐνετειλάμην. C ᾐτησάμην. 22 ὁ θεὸς] A μοὶ ὁ θεός. τῷ Δαυὶδ] C τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ. 23 ἔσπευσε ϗ κατεπήδησεν] C σπεύσασα κατέβη. 24 Ἐπὶ] C Καὶ ἐπί. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἔπεσε. μου posterius] A C deest. δὴ] A deest. λέγων] C τὸ λέγον. 25 αὐτοῦ] C deest. τοῦτον] C ἐπὶ Νάβαλ. ἐστὶ] A C οὕτως. ἐστὶ] C ἐστὶν αὐτός. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 28 C ponit post κύριος. πολεμεῖ] A C πολεμήσει. 29 ἀναστήσεται] C ἐὰν ἐν] A deest. κυρίῳ τῷ θεῷ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 ὅτι] A ἔτι. C ἔτι σοὶ] A C σοὶ κύριος. 31 σκάνδαλον] A C σκάνδαλον καρδίας. αὐτῷ] C ἑαυτῷ. ἀγαθῶσαι] C ἀγαθυνεῖ. ἀγαθῶσαι] C τοῦ καλῶς ποιῆσαι. 34 deest. C σοί. μοὶ] C A μου. τότε εἶπα] A desunt. εἰ ὑπελείφθη] C οὐκ ἂν ὑπελείφθη. 35 πάντα] C πάντα τά, & ponit ante ἐκ. ἤνεγκεν. αὐτῇ] C αὐτῇ Δαυίδ. βλέπε] C βλέπε δή. ᾑρέτισα] C 36 παρεγενήθη] C παρεγένετο. αὐτῷ] C ἦν αὐτῷ. ὡς πότος βασιλέως] C ὡς πότος τῶν βασιλέων, & ponit ante ἐν. αὐτὸν] C αὐτῷ. ἕως] C deest. αὐτῷ] A C Ἀβιγαὶλ τῷ Νάβαλ. μικρὸν, ἢ μέγα] A C ἢ (C deest) μέγα ἢ μικρόν. 37 ὡς] C ϗ ὡς. ἀπήγγειλεν] C ϗ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. A C αὐτοῦ πάντα τά. ἐν αὐτῷ] C αὐτῷ, & ponit ante ἡ καρδία. A ἐγένετο. 39 Δαυὶδ] C Δαυὶδ ὅτι ἀπέθανε Νάβαλ. κύριος] C κύριος ὁ θεός. ἀπέστρεψε] A C ἐπέστρεψε. 40 ἀπέστειλεν] C ἀπέσταλκεν. 41 ἀνέστη] C ἀναστᾶσα. ἐπὶ πρόσωπον] C ponit ante ἐπὶ τήν. νίψαι] A τοῦ νίψαι. C νίπτειν. σου] C τοῦ κυρίου μου. 42 Καὶ] C ἐτάχυνε, καί. κοράσια] C αὐτῆς. ἠκολούθουν] C ἠκολούθησαν. παίδων] C ἀγγέλων. 43 ἔλαβε] C ἑαυτῷ. ἦσαν αὐτῷ] C ponit ante ἀμφότεραι. γυναῖκες] C εἰς γυναῖκα. Μελχὸλ] C Μεχόλ. Φαλτὶ] A Φαλτίλ. Ἀμὶς] C Λαΐς. ἐκ Ῥομμὰ] C Γαλλίμ.

CAP. XXVI.

1 ἐκ τοῦ αὐχμώδους] C desunt. εἰς τὸν βουνὸν] C ponit ante πρός. σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν] C κέκρυπται παρ' ἡμῖν. Ἐχελὰ] A Ἐχελὰθ, & v. 3. 2 ἐκλεκτοὶ] A C ἐκλεκτῶν. 3 προσώπου] C πρόσωπον. ἐκάθισεν] C ἐκάθητο. 4 ἕτοιμος] A ἑτοίμως. ἐκ Κεϊλὰ] A C ἐκεῖ. 5 εἰσπορεύεται] C ἐπορεύθη. Σαοὺλ] C Σαοὺλ, ϗ εἶδε Δαυὶδ τὸν τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαούλ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ 6 πρὸς Σαοὺλ] C ponit post παρεμβολήν. εἰσπορεύεται] C εἰσπορεύονται. 7 ὕπνῳ] A deest. C ὕπνωσεν. δόρυ αὐτοῦ] A C δόρυ. 8 σήμερον] C ponit post σου. χεῖρας] A χεῖρα. πατάξω] C πατάξω δή. ἅπαξ] C ponit ante εἰς. 9 ταπεινώσῃς] A C διαφθείρῃς. χεῖρα] C χεῖρας. 10 ἐὰν] A C ἐάν. 11 μηδαμῶς μοι] C ἐμοὶ ἢ μή. δὴ] A deest. προσκεφαλῆς] C κεφαλῆς, & v. 12. ὕδατος] C ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καθ' ἑαυτοὺς] C desunt. 12 καθ' ἑαυτοὺς] C αὐτοί. ἐξεγειρόμενος] A ἐξαιρούμενος. ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 13 τὴν κορυφὴν] C τῆς κορυφῆς. 14 Καὶ] A Ἦ Ἀβεννὴρ] C Ἀβεννὴρ υἱῷ Νήρ. καλῶν] A C καλῶν με. 15 ὡς σὺ] C ponit post Ἰσραήλ. διατί] C ἱνατί. ἐκ] A deest. 16 Καὶ] C deest. θανάτου] C θανάτου. ὑμεῖς οἱ] C ὑμεῖς οἱ μή. ὑμῶν] C ὑμῶν τὸν βασιλέα. δὴ] C deest. ποῦ ἐστι] C ponit ante τὸ δόρυ. 17 δοῦλός σου] C φωνή μου, κύριέ μου, δοῦλος 18 κύριος] A C κύριός μου. ἡμάρτηκα] C ἥμαρτον. τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα] C τίς ἐν ἐμοὶ κακία εὑρέθη. 19 ὁ] A C δὴ ὁ. ἐπισείει] C ἔπεισε. ἐστηρίχθαι] C εἰχθῆναι. 20 ψυχήν μου] C ψύλλον ἕνα. 21 ἡμάρτηκα] C ἥμαρτον. C ἐπὶ ἀνθ'. ἔντιμος] C ἔντιμος γεγένηται. ἐν] C ϗ ἐν. τῇ σήμερον] A τῇ σήμερον ἡμέρᾳ. C τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. 22 εἷς] A ἕν. C δὴ ἕν. 23 μετὰ] C deest. 24 ἡ ψυχή σου] C ponit post ταύτῃ. σήμερον ἐν] C ἐν τῇ ἐνώπιον] C ἐναντίον. σκεπάσαι] C ἐκσπάσαι. ἐξελεῖται] A C ἐξέλοιτο. 25 σὺ] A εἶ. τέκνον] C τέκνον Δαυίδ. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν.

CAP. XXVII.

1 σωθῶ] A C διασωθῶ. 2 ϗ οἱ] C ϗ διέβη αὐτὸς, ϗ οἱ. Ἀγχοῦς] C Ἀκχὶς, & v. 9. & 10. Ἀμμὰχ] C Μαώχ. 3 μετὰ Ἀγχοῦς] A μετὰ Ἀγχοῦς Γέθ. C πρὸς Ἀκχὶς βασιλέα ἐν Γέθ. 4 ἀνηγγέλη] A C ἀπηγγέλη. 5 C ponit ante ὁ δοῦλος. 6 αὐτῷ] C αὐτῷ Ἀκχίς. Σεκελὰκ] A C ἡμέρας ταύτης] A σήμερον ἡμέρας. 7 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τέσσαρας μῆνας] C μῆνες τέσσαρες. 8 πάντα τὸν Γεσιρὶ] C τὸν Γεσουραῖον, ϗ τὸν Ἰεζραῖον. γῆ κατῳκεῖτο] C ὅτι κατῳκεῖτο ἡ γῆ ἡ. ἀπὸ ἀνηκόντων] A C desunt. ψοὺρ] A Λαμψούρ. C Γεσούρ. τετειχισμένων] A C deest. 9 ἢ] C καί. A C ἀνέστρεφον. 10 ἐπέθεσθε] C ἔπεσθε. Ἰεσμεγὰ] C Ἰεραμιήλ. 11 C πάντα ἄνδρα. ἐζωογόνησα] C ἐζωογόνει Δαυίδ. μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς C μήποτε ἀπαγγείλωσι. Δαυὶδ ποιεῖ] C ποιεῖ Δαυίδ. 12 Δαυὶδ ἐν τῷ σφόδρα] C Ἀκχὶς ἐν Δαυίδ. μοὶ] C μου.

CAP. XXVIII.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. Hoc caput Ald. addit capiti præcedenti. συναθροίζονται] C συναθροίζουσιν οἱ. ἐν ταῖς παρεμβολαῖς] C τὰς παρεμβολάς. πολεμεῖν] A πόλεμον. C εἰς πόλεμον. μετὰ] C ἐπὶ τόν. 3 περιεῖλε] C 6 ἐν prius] C ϗ ἐν. 7 ζητήσω] C ἐκζητήσω. Ἀενδὼρ] C Ἐνδώρ. 8 συνεκαλύψατο] C ἠλλοιώθη. ἔρχονται] C ἦλθον. αὐτῇ] C αὐτῇ Σαούλ. μάντευσαι] C μάντευσον. εἴπω σοι] C σοι εἴπω. 9 αὐτῷ] C ponit post δὴ] C deest. ὅσα] C ἅ. ἐξωλόθρευσε] A ἐξωλόθρευσε Σαούλ. λέγων] C τοῦ θεοῦ, λέγων. ἀπαντήσεται] A C ἀπαντήσει. 11 γυνὴ] A C γυνὴ τῷ 12 εἶδεν] C εἶπεν. ἀνεβόησε] C ἐβόησεν ἡ γυνή. 13 εἶπον] C εἰπέ, & ponit post ἑώρακας. αὐτῷ ἡ γυνὴ] C ἡ γυνὴ πρὸς Σαούλ. ἑώρακα] C 14 ἄνδρα ὄρθιον] C γέροντα. ἐκ τῆς γῆς] C desunt. ϗ αὐτὸς διπλοΐδα ἀναβεβλημένος] C ἀναβεβλημένον διπλοΐδα. αὐτὸς Σαμουὴλ] C Σαμουὴλ ἐστι αὐτοῦ] C deest. 15 μοὶ] A μέ. C μοι τοῦ. ϗ ἐν] C οὔτε ἐν bis. A ἐνυπνίοις ϗ ἐν τοῖς δήλοις. σὲ] C σὲ τοῦ. 17 πεποίηκε κύριός σοι] C ἐποίησεν αὐτῷ. κύριος] A C deest. ἤκουσας] C ὑπήκουσας τῆς. 18 A C ἔπλησας. τοῦτο] C ponit post ῥῆμα. 19 πεσοῦνται] C μετ' ἐμοῦ. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, ϗ σέ. 20 ἑστηκὼς] C ἀπὸ στάσεως αὐτοῦ. οὐκ ἦν] C ponit ante ἐν. ἰσχὺς ἔτι] C ἔτι ἰσχύς. οὐ γὰρ] A C ὅτι οὐκ. 21 ἐσπούδασε] C Σαούλ. λόγους] A C λόγους σου. 22 δὴ] C καί. σοὶ] A C ἐν σοί. λήθη] A οὐκ ἐβούλετο. C ἠπείθησε, ϗ οὐκ ἐβούλετο. 23 παρεβιάζοντο] C παρεβιάσαντο. 24 Καὶ τῇ] C Τῇ δέ. A Καὶ τῇ δέ. δάμαλις νομὰς] C μοσχάριον γαλαθηνόν. αὐτὴν] C αὐτό. 25 προσήγαγεν] A C ἀνέστησαν ϗ] C ἀναστάντες.

CAP. XXIX.

1 Ἀενδὼρ] C Ναΐν. 2 χιλιάδας] A εἰς χιλιάδας. 3 διαπορευόμενοι] C παραπορευόμενοι. ἐστὶ] C ἐστὶν ὅτι. γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος] C ὃς γέγονε μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος σήμερον. εὕρηκα] C εὗρον. εἰσέπεσε] A ἔπεσε. C εἰσῆλθε. ϗ ἕως] C ἕως. 4 ἐλυπήθησαν] C ἐθυμώθησαν. οὐχὶ] C ἢ οὐχί. ἐστὶ] A C ἐστὶν ὅτι. ἐν χορεῖς, λέγοντες] C ἐν χορεύουσι, λέγουσαι. 6 ὅτι εὐθὺς σὺ, ϗ ἀγαθὸς] A σὺ ϗ ἀγαθὸς ὅτι ϗ ὅτι οὐχ εὕρηκα] C ὅτι οὐκ εὗρον. 8 πεποίηκα] C ἐποίησα. πο[illegible]] A C πολεμῆσαι. 9 πρὸς] C ϗ εἶπε πρός. ἀλλ'] A ἀλλ' ἤ. C ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ'. σατράπαι] C στρατηγοί. 10 ϗ λόγον usque ad ἀν[illegible]μου] C desunt. ἀπελθεῖν] C ἀπελθεῖν τὸ πρωΐ. πολεμεῖν] C ponit post Ἰσραήλ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] A πρὸς Ἰσραήλ. C ἐπὶ Ἰσραήλ. Hunc ultimum versum Ald. facit initium capitis sequentis.

CAP. XXX.

1 εἰσελθόντος] C ἐν τῷ παραγενέσθαι. τῶν ἀνδρῶν] C τοὺς ἄνδρας. τὴν Σικελὰγ] C εἰς Σικελάγ. ἐπάταξε] C ἐπάταξαν. 2 πάντα τὰ] A C πάντας. ϗ γυναῖκα] A C οὐδὲ γυναῖκα. 3 ἐμπεπύρισται] C ἐνεπύριστο. οἱ υἱοὶ ϗ αἱ θυγατέρες] C αἱ θυγατέρες … οἱ υἱοί. ᾐχμαλωτευμένοι] C αἰχμαλωτευμένοι. 4 ἦρε] C ἐπῆρε. ἐν αὐτοῖς] C ponit post ἰσχύς. ἔτι] C ponit post κλαίειν. 6 ὅτι] C διότι. τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. τὰς θυγατέρας] C ταῖς θυγατράσιν. 7 ἐφοὺδ] C ἐφοὺδ, ϗ προσήγαγεν Ἀβιάθαρ τὸ ἐφοὺδ πρὸς Δαυίδ. 8 γεδδοὺρ] C στρατεύματος. εἰ] C ϗ εἰ. αὐτῷ] A C κύριος. ἐξελῇ] C ἐξαρῇ. 9 ϗ οἱ περισσοὶ ἔστησαν] C ϗ κατέλειπεν ἐκεῖ τοὺς ἄνδρας. 11 αὐτὸν] C ponit post Δαυίδ. ὕδωρ] C ponit ante ἔπιε. 12 διδόασιν] C ἔδωκαν. ἔφαγε] C δύο σταφίδας ϗ ἔφαγε. ὅτι] C τρεῖς usque ad finem versus] C τρισὶν ἡμέραις ϗ τρισὶ νυξίν. 13 σὺ ἢ] A C ponunt ante τίνος. ἐγώ εἰμι δοῦλος] C δοῦλός εἰμι ἐγώ. κατέλιπεν] C ἐγκατέλειπε. 14 καὶ ἡμεῖς] C ἡμεῖς δέ. Χελεθὶ] C Χορεθί. Γελβουὲ] A Γηβουέ. ἐνεπυρίσαμεν] C ἐνεπρήσαμεν. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. 15 [illegible]τάξεις] C πατάξεις. γεδδοὺρ] C στράτευμα. γεδδοὺρ] C σύστρεμμα. & ver. 23. ϗ] C ϗ ὤμοσεν αὐτῷ, καί. ἐκεῖ] C deest. 16 οὗτοι] C αὐτοί. 17 ἕως δείλης] C καὶ ἕως ἑσπέρας. οὐκ ἐσώθη] C οὐ διεσώθη. ὅτι] C deest. ἣν ἐπιβεβηκότα … καμήλους ϗ ἔφυγον] C ἐπέβη … καμήλων, ϗ ἔφυγον. 18 ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται] C ὅσα ἔλαβεν ὁ Ἀμαλήκ. ἐξείλατο] A deest. 19 ϗ … ἐπέστρεψε] C τὰ … ἀπέστρεψε. 20 πάντα] C Δαυὶδ πάντα. ποίμνια] C ποίμνια αὐτῶν. 21 προσήγαγε] C προσῆλθε. αὐτὸν] C αὐτούς. 22 λοιμὸς] C ponit post πονηρός. ὅτι] C διότι. ἐξειλόμεθα] C ἐξῃρήμεθα. ὅτι ἀλλ' ἢ] C ἀλλά. 23 οὕτως] C ἀδελφοί μου οὕτως. ἡμῖν] C ἡμῖν τοὺς ὑπεναντίους. ἐπερχόμενον] C ἐπελθόν. 24 ὑπακούσεται] C ἀκούσεται. ὑμῶν] C ponit post λόγων. διότι] C διὰ τοῦτο. μεριοῦνται] C ϗ μεριοῦνται· & ponit ante κατά. 25 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπάνω] C ἐπέκεινα. σήμερον] C ἡμέρας ταύτης. 26 τῶν σκύλων] C ponit post αὐτοῦ. 27 ἀπὸ] A C εὐλογία ὑμῖν ἐκ (A ἀπό.) Βαιθσοὺρ] C Βαιθήλ. Ῥαμᾶ] A C ἐν Ῥαμᾶ. Γεθθὸρ] A Γιεθθέρ. C Ἰαθήρ. 28 Ἀμμαδὶ usque ad ϗ τοῖς ἐν ταῖς, versu 29] C Σιφαμὼθ, καὶ τοῖς ἐν Ἐσθημοὰ, ϗ τοῖς ἐν Ῥαχάλ. 39 Κιμὰθ] A Κινάν. 30 Ἱερμοὺθ] C Ἑρμᾶ. Βηρσαβεὲ] C Βὴρ Ἀσάν. Νομβὲ] C Ἀθάχ. 31 πάντας] A C εἰς πάντας.

CAP. XXXI.

1 ἐπὶ] C ἐν. 2 υἱὸν] A C υἱούς. 3 ἐτραυματίσθη] C ἐτραυμάτισαν. 4 ῥομφαίαν] C μάχαιραν. ἀποκέντησον] C ἐκκέντησον. μὴ] C μήποτε. ἀποκεντήσωσι] C ἀποκτείνωσι. ἐμοὶ] A C ἐν ἐμοί. ἐβούλετο] A ἐβουλήθη. ὅτι] C διότι. ῥομφαίαν] C μάχαιραν αὐτοῦ. ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 5 ἐπέπεσε] A C ἔπεσε. ῥομφαίαν αὐτοῦ] C μάχαιραν. 6 ἐν τῇ] C ϗ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, ἐν τῇ. 8 ἔρχονται] A C καὶ ἔρχονται. ἐκδιδύσκειν] C ἐκδῦσαι. νεκροὺς] C τραυματίας. ἐπὶ τὰ ὄρη] C ἐν τῷ ὄρει. 9 ἀποστρέφουσιν] C ἀποκεφαλίζουσιν. ἐξέδυσαν τὰ] C ἐκδιδύσκουσιν αὐτὸν τά. καὶ ἀποστέλλουσιν] A καὶ ἀποκόπτουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ϗ ἐξαποστέλλουσιν. αὐτὰς] A C deest. εὐαγγελίζοντες] C εὐαγγελιζόμενοι. λαῷ] A C λαῷ αὐτῶν. 10 αὐτοῦ] C τοῦ λαοῦ. Ἀσταρτεῖον] A Ἀστάρτιον. 11 ἀκούουσιν] C ἀκούουσιν περὶ αὐτοῦ. ἃ] C ὅσα. 12 πᾶς ἀνὴρ] C πάντες οἱ ἄνδρες. Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ] C τῶν υἱῶν. φέρουσιν] C ἤνεγκαν. κατακαίουσιν] C κατέκαυσαν. 13 λαμβάνουσι] C ἔλαβον. θάπτουσι] C ἔθαψαν. τὴν ἐν] C ἐν. νηστεύουσιν] C ἐνήστευσαν.

REGUM II.

CAP. I.

2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐκ τοῦ] A C τοῦ. Σαοὺλ] C τοῦ μετὰ Σαούλ. ϗ ἐγένετο] C ἐγένετο δέ. εἰσελθεῖν] A ἐλθεῖν. 3 αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. παραγίνῃ] C παρεγένου. ἐγὼ] C deest. 4 αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. ὅτι ἔφυγε] C πέφευγεν. A ὅτι πέφευγεν. πεπτώκασι] C ἔπεσον. καὶ ἀπέθανον] C desunt. ἀπέθανε] C τεθνήκασι. 7 ἐπὶ τὰ] C desunt. 8 εἶπα] C εἶπον πρὸς αὐτόν. 9 στῆθι] A C ἐπίστηθι. κατέσχε] C κατέχει. ὅτι πᾶσα] A C ϗ ἔτι. ἐν] C ἐστὶν ἐν. 10 ἐπέστην] C ἐπέστησα. βασίλειον] C διάδημα. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. χλιδῶνα] A κληδόνα. 11 διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] C desunt. 13 ἀπαγγέλλοντι] C ἀπαγγείλαντι. 16 Δαυὶδ] C ponit ante πρός. ἐθανάτωσα] C τεθανάτωκα. 18 Στήλωσον] A Καὶ εἶπε, Στήλωσον. C ϗ εἶπεν, Ἀκρίβασαι. ἐπὶ τὰ ὕψη] C desunt. 19 ἀναγγείλητε] A C ἀπαγγείλητε. ἐν] C εἰς. 20 καὶ μὴ] C μηδέ. ἐξόδοις] C ὁδοῖς. μήποτε] C ὅπως μή. μήποτε ἀγαλλιάσωσιν αἱ. C μηδὲ γαυριάσωσι. 21 ἐν] C deest. καταβάτω] C πέσοι. ἐφ' ὑμᾶς] C ponit post πέσοι. δρόσος] C μήτε δρόσος. ϗ μὴ] C μήτε. ἐκεῖ] C deest. θυρεὸς posterius] C ϗ θυρεός. 22 ἀπεστράφη] C ἀνέστρεψε. ἀνέκαμψε] C ἀνέστρεψε. 23 εὐπρεπεῖς] C deest. ϗ ὑπὲρ] C ὑπέρ. 24 κλαύσατε] C ponit ante ἐπί. τὰ ἐνδύματα] C τὸν ἱματισμόν. 25 τοῦ πολέμου] C πολέμων. ἐπὶ] C εἰς. A εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης, ἐπί. τραυματίαι] C ἐτραυματίσθης. 26 σοὶ] A σέ. Ἰωνάθαν] C ponit ante ἀδελφέ. 27 ἔπεσε] C ἔπεσον.

CAP. II.

1 Ἰούδα] C τῆς Ἰουδαίας. 2 εἰς Χεβρὼν] C deest. 3 ἄνδρες] C ἄνδρες αὐτοῦ. κατῴκουν] C κατοικοῦσιν. 4 βασιλεύειν] A βασιλεῦσαι. ἔθαψαν] C αὐτοὶ ἔθαψαν. 5 τοὺς ἡγουμένους] C ἡγεμόνας. Δαυὶδ] C deest. πεποιήκατε] C πεποιήκατε. τὸν χριστὸν κυρίου] C desunt. ϗ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ] C desunt. 6 καίγε ἐγὼ] C ϗ ἐγὼ δέ. τὸ ἀγαθὸν τοῦτο] C τὰ ἀγαθὰ ταῦτα. 7 Σαοὺλ] C ponit ante ὁ κύριος. καίγε] C ϗ ὅτι. ἑαυτῶν] A C ἑαυτούς. 8 Ἰεβοσθὲ] C Ἰσβόσθεθ. & versu 10. ἀνεβίβασεν] C ἀνεβίβασεν. εἰς Μαναὲμ] C desunt. 9 Θασιρὶ] C Ἀσερί. 10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν] C Υἱὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν ἦν. 11 ἐγένοντο αἱ ἡμέραι, ἃς] C ἐγένετο ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, ὧν. Δαυὶδ] C ponit post ἐβασίλευσε. μῆνας] C μῆνες. 12 ἐκ Μαναὲμ] A ὅτε ἐβασίλευσεν Μαναείμ. C ἐκ παρεμβολῆς. εἰς Γαβαὼν] C βουνοῦ. A εἰς Γαβατών. 13 ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν] C ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν· & ponit ante ϗ οἱ. αὐτοῖς] C ἀλλήλοις. ἐπὶ τῆς κρήνης] C desunt. ἐπὶ τῆς κρήνης] A desunt. C ponit post ἐντεῦθεν. 15 τῶν Βενιαμὶν παίδων δώδεκα] C δώδεκα τῶν υἱῶν Βενιαμίν. Σαοὺλ] A Σαοὺλ δώδεκα. ἐκ] C deest. 16 ἐκράτησεν] A ἐκράτησαν. τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς. ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου] C ἐπεκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. 17 ἔπταισεν] C ἔ[illegible]. 18 ἐν] C τῶν ἐν. 19 πορεύεσθαι] A πορευθῆναι. εἰς] C οὐδὲ εἰς. οὐδὲ] A ἤ. 20 εἰς τὰ] C desunt. εἰ] C deest. 21 ἐκ τῶν] C ἀπὸ τῶν. 22 ἔτι] C ponit post Ἀβεννήρ. λέγων] C εἰπεῖν. ἀπὸ] C σὺ [illegible]. Ἰωὰβ] C Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. 23 Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου] C desunt. ἀποστῆναι] C Ἀσαὴλ τοῦ ἀποστῆναι. δόρατος] A δόρατος αὐτοῦ. ἐκεῖ] C deest. ϗ ὑφίστατο] A ἀφίστατο. 24 ἐπῆλθον] A ἦλθον. Ἀμμὰν] A Ἐμμάτ. C Ἀμμά. ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γαὶ] C τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέ. 25 ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν] C ἐγένοντο εἰς συστροφήν. 26 ἢ] C deest. ἀποστρέφειν] A ἀποστραφῆναι. ἡμῶν] C αὐτῶν. 27 ἕκαστος] C πρωΐθεν ἕκαστος. 28 ἀπέστησαν] A ἔστησαν. C ἀπέστησαν. κατεδίωξαν] C κατεδίωξεν. ὀπίσω] C οὐκέτι κατόπισθεν. προσέθεντο] C προσέθετο. 29 ἀπῆλθον] A καὶ ἀπῆλθον. 30 ὄπισθεν] C deest. [illegible]] A deest. ἀπεσκέψαντο] A ἐπεσκέπησαν. παίδων] A υἱῶν. Δαυὶδ] C Δαυὶδ οἱ πεπτωκότες. 31 ἑξήκοντα] A C ϗ ἑξήκοντα. παρ' αὐτοῦ] C desunt. 32 ἐν] C τοῦ ἐν. ἐπορεύθη] C ἐπορεύθησαν. ὅλην τὴν νύκτα] C ponit ante Ἰωάβ. διέφαυσεν] C διεφωτίσθη.

CAP. III.

2 υἱοὶ] A C υἱοὶ ἕξ· & C ponit post Χεβρών. αὐτοῦ] A αὐτῷ. 3 Δαλουΐα] C Κιλεάβ. τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας] A τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ. 4 Ὀρνία] A Ὀρνίας. C Ἀδωνία. 5 Ἰεθεραὰμ] C Ἰεθράν. Αἰγλὰ] A Αἰγλάχ. τῷ] C αὐτῷ τῷ. 7 παλλακὴ] C ἦν παλλακὴ, ϗ ὄνομα αὐτῇ. Ἰὰλ] C Αἰά. ϗ εἶπεν] A ϗ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ἀβεννὴρ, ϗ εἶπεν. 8 Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ Ἀβεννήρ. ἐγὼ] C deest. ἐποίησα σήμερον] C ϗ ἐποίησα. γνωρίμων] C γνωρίμων αὐτοῦ. σὺ ὑπὲρ] C περί. 9 τῷ Ἀβεννὴρ] C μοι· & ponit ante ὁ θεός. αὐτῷ] C deest. ὅτι posterius] A C deest. 10 περιελεῖν] A ϗ περιελεῖν. 11 ἠδυνάσθη] C ἠδυνήθη. ἀποκριθῆναι] C ἀνταποκριθῆναι. φοβεῖσθαι] A C φοβηθῆναι. 12 Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα] C Χεβρών. οὐκ ὄψῃ] C οὐ μὴ ἴδῃς. 14 ἀγγέλους] C ponit ante πρός. 15 παρὰ posterius] C deest. Σελλῆς] A Σελλήμ. C Λαΐς. 16 μετ' αὐτῆς] C μετ' αὐτήν· & ponit ante ὁ ἀνήρ. κλαίων] C πορευόμενος, καὶ κλαίων. Βαρακὶμ] A Βαουρείμ. C Βαχουρείμ. ἀνάστρεφε] C ϗ ἀνάστρεφε. 17 εἶπεν Ἀβεννὴρ] C λόγος Ἀβεννὴρ ἐγένετο. λέγων] C ϗ εἶπεν. ἐζητεῖτε] C ζητοῦντες ἦτε. βασιλεύειν] C βασιλεῦσαι. 18 τὸν Ἰσραὴλ] C τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 19 ἐν τοῖς ὠσὶ] A καίγε ἐν τοῖς ὠσί. C ϗ εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν. Ἰσραὴλ] C υἱῶν Ἰσραήλ. οἴκου] A C παντὸς οἴκου. 21 πάντα] C πάντα τὸν λαόν. μετ' αὐτοῦ] C μετὰ σοῦ. ἐν] C ἐπί. ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. 22 παρεγένοντο] A παραγίνονται. ἐκ] C ἀπό. πολλὰ] C deest. εἰς] C ἐν. ἀπεληλύθει] C ἐπορεύθη. 23 αὐτοῦ ἦλθοσαν] C ἡ μετ' αὐτοῦ ἤκουσαν. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. ἥκει] C ἦλθεν. ἀπέσταλκεν] C ἀπέστειλεν. 24 εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. ἐξαπέσταλκας] C τοῦτο ἐξαπέστειλας. 25 ἔξοδον … εἴσοδον] A C εἴσοδον … ἔξοδον. σὺ] C deest. 26 ἀνέστρεψεν] C ἐξῆλθεν. πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω] A πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω αὐτοῦ. C ὀπίσω Ἀβεννήρ. ἐπιστρέφουσιν] A ἀποστρέφουσιν. τοῦ Σεειρὰμ] C Σειρᾶ. 27 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἐνεδρεύων] C ἐν παραλογισμῷ. ἐκεῖ] A ponit post ψόαν. Ἰωὰβ] C αὐτοῦ. 29 σκυτάλης] A C σκυτάλην. ἐλασσούμενος] C ἐλαττονούμενος. 30 διαπαρετηροῦντο] C διετηροῦντο. 31 ἐνώπιον] A C ἔμπροσθεν. ὀπίσω] C ἔμπροσθεν. 32 ἦρεν] C ἐπῆρεν. τοῦ τάφου αὐτοῦ] C τῷ τάφῳ Ἀβεννήρ. ἐπὶ Ἀβεννὴρ] C desunt. 34 οὐκ posterius] C οὐδὲ, & ponit post οἱ πόδες. προσήγαγεν] A C προσήγαγες. υἱῶν] A C υἱοῦ. 35 συνήχθη] A συνήχθησαν. C συνῆλθε. καὶ τάδε] C τάδε. δύη] A C δυσμή. 36 ἔγνω] C ἐπέγνω· & ponit post λαός. τοῦ λαοῦ] C παντὸς τοῦ λαοῦ. 37 ἔγνω] C ἐπέγνωσαν. 38 μέγας] A ponit post πέπτωκεν. C καὶ μέγας. σήμερον, καὶ] C σήμερον, & ponit ante συγγενής. ὑπὸ βασιλέως] C εἰς βασιλέα; οἱ δὲ] C καὶ οἱ. σκληρότεροί μου] A σκληροί μοι. ἀποδῷ] A C ἀνταποδῷ.

CAP. IV.

1 υἱὸς Νὴρ] C desunt. παρελύθησαν] C ἐταράχθησαν. 2 συστρεμμάτων] C στρεμμάτων. τῷ δευτέρῳ] C ponit ante ὄνομα. ὅτι] A C ὅτι καί. 4 Καὶ] C deest. αὐτὸν, ϗ] A αὐτήν. C αὐτὴν καί. 6 διέλαθον] A διῆλθον. 7 εἰσῆλθον] C εἰσεπορεύθησαν. θανατοῦσιν αὐτὸν] C θανατοῦσι. ἔλαβον] A λαβόντες. ϗ] A deest. 8 κυρίῳ] A C κυρίῳ ἡμῶν τῷ. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ ϗ Ἰωνάθαν. 11 Καὶ νῦν] C Ἀλλὰ ϗ νῦν. ἀπεκτάγκασιν] C ἀπέκτειναν. κοίτης] A κλίνης. ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ] C ponit ante ἐν τῷ. χειρὸς] A τῶν χειρῶν. 12 καὶ ἀποκτείνουσιν] A ἀποκτείνουσιν. C ἀπέκτειναν. κολοβοῦσι] C ἐκολόβωσαν. ἔθαψαν] A καὶ ἔθαψαν. Νὴρ] C Νὴρ ἐν Χεβρών.

CAP. V.

1 εἶπαν αὐτῷ] C λέγουσιν. ἡμεῖς] C ponit ante ὀστᾶ. 2 ἐχθὲς, ϗ τρίτην] C χθὲς, ϗ τρίτης. ὑμῖν] A ἡμᾶς. ὁ ἐξάγων, ϗ εἰσάγων] C ἐξαγαγὼν, ϗ εἰσαγαγών. λαόν μου posterius] C desunt. 3 εἰς Χεβρὼν] C po-

nit ante πρὸς τόν. τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα] A τὸν βασιλέα Δαυίδ. 4 Δαυὶδ] C ἦν Δαυίδ. βασιλεῦσαι] A C βασιλεύειν. 5 Ἑπτὰ ἔτη, καὶ μῆνας ἕξ] C ponit post Ἰούδαν. ἐβασίλευσεν] C Καὶ ἐβασίλευσεν. τρία] A C ϗ τρία. ἐβασίλευσεν] C ponit ante τριάκοντα. πάντα] A deest. ἐν Ἱερουσαλὴμ] C ponit ante ἐβασίλευσε. 6 Δαυὶδ] C ὁ βασιλεύς. καὶ οἱ] A C ϗ πάντες οἱ. ὅτι] C διότι. τυφλοὶ ··· χωλοὶ] C χωλοὶ ··· τυφλοί. 7 προκατελάβετο] C κατελάβετο. 8 τῇ] A C ἐν τῇ. καὶ τοὺς μισοῦντας] C non habet καί. τυφλοὶ, ϗ χωλοὶ] A χωλοὶ ϗ τυφλοί. C τυφλὸς, ϗ χωλός. εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 9 αὐτὴν] C τήν. 10 διεπορεύετο] A C ἐπορεύετο. ϗ prius] C deest. 11 λίθων] C τοίχου λίθων. 12 ἐπήρθη] C ἐπῆρται. 14 αὐτῷ] C αὐτῶν. 15 Σαμμοὺς] C Σαμαά. ϗ Ἐλισοὺε] C desunt. Sed habet post Ἐλιφαλάθ. Ναφὲκ] C Ναφήγ. 16 Ἰεφιὲς] A C Ἰεφιέ. Σαμαὲ usque ad finem versus] desunt in Comp. 17 ἐπὶ] C deest. πάντες] C deest. 18 παραγίνονται] παρεγένοντο. 19 διὰ κυρίου] C τὸν κύριον. παραδώσεις] C εἰ παραδώσεις. 20 τοὺς ἀλλοφύλους] C αὐτούς. τοὺς ἀλλοφύλοις] C αὐτοὺς Δαυίδ. ἐχθροὺς] A C ἐχθρούς μου. ἀλλοφύλοις] C deest. ἐμοῦ] C μοῦ. 21 καταλιμπάνουσιν] C καταλείπουσιν. ἐκεῖ] C ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι. ἐλάβοσαν] C λαμβάνουσιν. οἱ μετ'] C desunt. ἐν τῇ κοιλάδι] C ἐπὶ τὴν κοιλάδα. 23 ϗ εἶπε] A λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, ϗ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου, ϗ εἶπε. C ϗ εἶπεν αὐτῷ. οὐκ] C οὐκ ἄν. 24 συγκλεισμοῦ] A C συσσεισμοῦ. ἀπὸ] C deest. τοῦ ἄλσους] C τῶν ἀλσῶν. πρὸς αὐτοὺς] C εἰς τὸν πόλεμον. κόπτειν] C τύπτειν. 25 καθὼς] C οὕτως, καθώς. τῆς γῆς] C desunt.

CAP. VI.

1 ὡς ἑβδομήκοντα] C τριάκοντα. 2 ϗ ἀπὸ] C ἀπό. ἐν ἀναβάσει] C desunt. τῶν δυνάμεων] C Σαβαώθ. τῶν] C τόν. 3 κυρίου] C τοῦ θεοῦ. Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιναδάβ, ut & versu 4. 5 υἱοὶ] C πάντες υἱοί. ἐν ἰσχύϊ] C desunt. 6 ἅλω] C ἀλώνων. Ναχὼρ] C Ναχών. ἐπὶ] C πρός. Ὀζὰ] A Ὀζάν. 7 τῷ] C ἐν τῷ. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. ὁ θεὸς] C ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ προπετείᾳ. 9 κυρίου] A C τοῦ θεοῦ. 11 ἀπέκλινεν] A ἐπέκλινεν. C ἐξέκλινεν. Ἀβεδδαρὰ] C Ὀβὴδ Ἐδώμ, bis in hoc versu: & versu 12. ϗ ἐκάθισεν usque ad Γεθαίου] C desunt. ὅλον] C deest. ἀπηγγέλη] A ἀπηγγέλη. κιβωτὸς] A C κιβωτὸν τοῦ κυρίου. μόσχος] A C μόσχου. ἄρνες] C ἀρνός. ἐν] A λέγων ἐν. ὁ Δαυὶδ] C αὐτός. ὁ οἶκος] C desunt. ϗ μετὰ] C καί. 16 κιβωτοῦ] C κιβωτὸν κυρίου. ὀρχούμενον] C παίζοντα, ϗ ὀρχούμενον. 17 φέρουσι] A εἰσήνεγκαν. C εἰσφέρουσι. ἀνέθηκαν] A C ἀπέθηκαν. εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ. αὐτῇ] A ἐν αὐτῇ. εἰρηνικὰς] A εἰς εἰρηνικάς. C ϗ εἰρηνικάς. 18 συναναφέρων] A C ἀναφέρων. 19 διεμέρισε] C ἐμέρισε. ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεὲ ϗ] C desunt. 20 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. ἀποκαλυφθεὶς] C ponit post ὀρχουμένων. 21 εὐλογητὸς κύριος] C desunt. A ϗ εὐλογητὸς κύριος. ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ] C τοῦ Ἰσραήλ. 22 μὴ] C deest.

CAP. VII.

1 κατεκληρονόμησεν] C κατέπαυσεν. κύκλῳ] A C κυκλόθεν. τῶν κύκλῳ] A κύκλῳ. C desunt. 2 δὴ] C deest. κάθηται] A καθήσεται. 3 ἂν] A C ἂν ᾖ. 4 τῇ] C ἐν τῇ. 5 Πορεύου] C Πορεύθητι. 6 ἀνήγαγον] A ἐξήγαγον. ἕως] C ϗ ἕως. ϗ ἐν] C ἐν. 7 ἵνατί] C τί ὅτι. 8 μάνδρας] C μάνδρας ἐξ ἑνός. ἐπὶ posterius] A C deest. 9 σὲ ὀνομαστὸν] C σοὶ ὄνομα μέγα. 11 Ἀπὸ] A C Καὶ ἀπό. ἀπαγγελεῖ] A C ἀναγγελεῖ. οἰκοδομήσεις αὐτῷ] C οἰκοδομήσει σοι. 13 μοὶ] A deest. 14 Ἐγὼ] C Καὶ ἐγώ. 15 ἀφ' ὧν] C ἀπὸ Σαοὺλ, ὅν. ἐκ] C ἀπό. μοῦ] C σοῦ. 19 κατεσμικρύνθην μικρὸν] C κατεσμικρύνθη τὰ μικρὰ ταῦτα. 20 οἶδας] C ponit post σύ. 21 Καὶ διὰ] C Διὰ τὸν λόγον σου, ϗ διά. ἐποίησας] C πεποίηκας. μεγαλωσύνην] A ἀγαθωσύνην. C μεγαλωσύνην σου. 22 μεγαλῦναι] C μεγαλυνθῆναι. κύριέ μου] A κύριέ μου, κύριε. 23 αὐτῷ] C ἑαυτῷ. 25 πίστωσον] C πιστωθήτω. κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, ϗ νῦν] A C desunt. καθὼς] C ϗ καθώς. ἐλάλησας] C ἐλάλησας, ποίησον. 26 μεγαλυνθείη] A C ϗ νῦν μεγαλυνθείη. αἰῶνος] A C αἰῶνος, λέγων. 27 κύριε] A C κύριος. Ἰσραὴλ] A C ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. τοῦ εἶναι posterius] C deest. αἰῶνα] A αἰῶνα ἐνώπιόν σου.

CAP. VIII.

1 ϗ ἐπάταξε] C ἐπάταξε. 2 ἐν σχοινίοις] C σχοινίῳ. ϗ τὰ δύο σχοινίσματα] C ϗ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου σχοινίσματος. ἐζώγρησε] A ἐζώγρησαν. 4 ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων] C ἑπτακισχιλίους ἱππεῖς. ἑαυτῷ] C ἑαυτῷ ἐξ αὐτῶν. A ἐξ αὐτῶν. 5 Δαμασκοῦ] C ἐκ Δαμασκοῦ. εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι ϗ δύο. 6 ἐγένετο ὁ Σύρος] C ἐγένοντο οἱ Σύροι. 7 ϗ ἔλαβεν αὐτὰ usque ad finem versus] C desunt. 8 Μεταβὰκ] C Βατάκ. ἐν αὐτῷ usque ad finem versus] C desunt. 10 Ἰεδδουρὰμ] C deest. ὅτι] C ὅτι ἀνήρ. ἦσαν] C ἦν. 11 ϗ μετὰ] C καί. 12 Ἐκ] C Καὶ ἐκ. 13 ἐπάταξε] A ἐπάταξαν. Γεβελὲμ] C Γεμελέκ. χιλιάδας] A χιλιάδας ἀνδρῶν. 14 ἔθετο] C ἔθετο Δαυίδ. φρουρὰν] A φρουράς. Ἰδουμαίᾳ] C Ἰδουμαίᾳ ἔθηκεν ἐνστηλωμένους. οἱ Ἰδουμαῖοι] C οἱ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. βασιλεῖ] C Δαυίδ. ἐπορεύετο] A ἐπορεύθη. 15 πάντα] C deest. 17 Ἀχιτὼβ] A Οὐβιτώβ. Ἀχιμέλεχ] A Ἀβιμέλεχ. Σασὰ] C Σαρέας. 18 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά. Χερεθὶ ··· Φελετὶ] C Φελτὶ ··· Χερεθί.

CAP. IX.

1 ἔτι] C τίς ἔτι. ἐν] C deest. 2 εἶπεν] C λέγει. πρὸς αὐτὸν] C ponit post βασιλεύς. 3 ἔτι ἀνὴρ] C ponit ante ἐκ τοῦ. ἔτι ἐστὶν] C ἐστὶν ἔτι. 4 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. 6 παραγίνεται] C παρεγένετο. Μεμφιβοσθὲ] C Μεμφιβόσθε, per totum caput. 7 ἔλεος] C ponit ante μετά. διὰ] C ἕνεκεν. πάντα ἀγρὸν] C πάντας τοὺς ἀγρούς. πατρὸς prius] C deest. 8 Μεμφιβοσθὲ] A αὐτῷ Μεμφιβοσθέ. C αὐτῷ. βασιλεὺς] C βασιλεὺς Δαυὶδ τόν. 9 ἐστὶ] C ὑπῆρχε. ὅλῳ τῷ οἴκῳ] A ὅλον τὸν οἶκον. C πάντα τὸν οἶκον. 10 ἔδεται ἄρτους] A C φάγονται. ἄρτον] A ponit ante διαπαντός. C ἄρτοις. 11 κατὰ] C deest. ποιήσει] A ποιήσω. Δαυὶδ] C τοῦ βασιλέως. αὐτοῦ] A C deest. 12 ἦν] C ponit ante υἱός. 13 ὅτι] C διότι. ἤσθιε] C ponit ante διαπαντός. ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν] C ἀμφοτέρους τοὺς πόδας.

CAP. X.

1 ἀντ' αὐτοῦ] C ponit ante Ἀννών. 2 ὃν τρόπον] C καθώς. ἔλεος] C ponit post ἐμοῦ. παῖδες] C δοῦλοι. 3 μὴ περὶ τὸ δοξάζειν] C οὐχὶ δοξάζων. ὅτι ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἀλλ' ὅπως οὐχὶ] A οὐχὶ ἀλλ' ὅπως. C ἀλλ' ὅπως. ἐρευνήσωσι] C ἐξερευνήσωσι. πόλιν] C πόλιν σου. καὶ τοῦ] A
τοῦ. C ὅτι. κατασκέψασθαι] A κατασκέψαι. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. παῖδας]
C δούλοις. & versu 4. 4 αὐτῶν prius] C αὐτῶν τὸ ἥμισυ. τοὺς μανδύας] C
τῶν μανδύων. ἐν τῷ ἡμίσει] C τὸ ἥμισυ. 5 ἀπήγγειλαν] A ἀνήγγειλαν. C
ἀπηγγέλη. ὑπὲρ] C περί. ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. ἀπαντὴν] A C ἀπαν
σιν. ἠτιμασμένοι] A C ἠτιμωμένοι. 6 κατῃσχύνθησαν ὁ λαὸς] C ᾐσχύνθησαν ὁ
λοι. τὴν Συρίαν Βαιθραὰμ] C τὸν Σύρον Βεθραάβ. τὴν Συρίαν] C τὸν Σύ
ϗ Ῥοὼβ] C desunt. Ἀμαλὴκ] A Ἀμαλὴκ Μααχά. C Μααχά. 7
τοὺς δυνατοὺς] C στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 8 παρὰ τῇ θύρᾳ] A πρὸς τὴν
C παρὰ τὸν πυλῶνα. πύλης] C πόλεως. Συρίας] A ϗ Συρία. C ϗ ὁ Σύ
Ἰστὼβ] A Ἰωάβ. μόνοι ἐν ἀγρῷ] C καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ. 9 ἐγενήθη
ad ὄπισθεν] C γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξεναντίας,
σθεν. ἐπελέξατο] C ἐξελέξατο. νεανιῶν] C νεανίσκων υἱῶν. Συρίας] C
παρετάξαντο] C παρετάξατο. 10 Καὶ τὸ] C Τὸ δέ. ἐν χειρὶ] C εἰς τ
παρετάξαντο] C παρετάξατο. 11 εἶπεν] C εἶπε πρὸς Ἀβεσσά. κραταιωθῇ
ρία] C κρατήσῃ ὁ Σύρος. ἔσεσθε] C ἔσῃ. κραταιωθῶσιν] C κρατήσωσι,
ponit post Ἀμμών. ἐσόμεθα] C πορεύσομαι. 12 περὶ] C ὑπέρ. 13 αὐτὸς]
C ὁ μετ' αὐτοῦ. πρὸς Συρίαν] C ἐπὶ τὸν Σύρον. ἔφυγον ἀπὸ] C ἔφυγεν ὁ Σύρ
ἐκ. 14 ἔφυγε Συρία] C πέφευγεν ὁ Σύρος. ἀπὸ] C ἐκ. ἀπὸ τῶν] A
προσώπου τῶν. ϗ παρεγένετο] C desunt. εἰς] A ἐν. 15 Συρία] C ὁ Σύ
ἔπταισεν] C ἔπεσεν. ἔμπροσθεν] C ἐνώπιον τῶν υἱῶν. ἐπὶ] C κατά. 16
γαγε τὴν Συρίαν τὴν] C ἐξήγαγε τὸν Σύρον τόν. ἐκ τοῦ] C ἐν τῷ. Χαλαμα
C deest. ἄρχων τῆς δυνάμεως] C ὁ ἀρχιστράτηγος. 17 Αἰλὰμ] C Χαλαμα
Συρία ἀπέναντι] C ὁ Σύρος ἐξεναντίας. ἐπολέμησαν] A C ἐπολέμησε. 18
Συρία ἀπὸ] C ὁ Σύρος ἐκ. Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. ἀνεῖλε] C ἀπέκ
τῆς Συρίας] C τῶν Σύρων. ἄρχοντα τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγον. 19 ἐμπε
A C ἐνώπιον. ϗ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ] C ϗ διέθεντο διαθήκην μετὰ Ἰσρα
ἐδούλευσαν αὐτοῖς] C ἐδούλευον τῷ Ἰσραήλ. ἐφοβήθη Συρία] C ἐφοβήθη
Σύροι. σῶσαι] C διασῶσαι. ἐπὶ] A ἐπί. C ponit post Ἀμμών.

CAP. XI.

1 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. διέφθειραν] C διέφθειρε. διεκάθητο] A C
ἐκάθητο. ἐκάθισεν] C κατῴκει. 2 Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν] C Ἐγένετο
καιρῷ τῆς δείλης. ἀπὸ τοῦ δώματος] C ponit ante γυναῖκα. τῷ εἴδει] C
ὄψει. 3 αὕτη] C αὕτη ἐστίν. Ἐλιὰβ] C Ἐλιάμ. 4 αὕτη] C αὕτη ἦν. 5
γαστρὶ ἔλαβεν] C συνέλαβεν. ἀποστείλασα] C ἀπέστειλε, καί. ἐγώ εἰμι ἐν γα
A ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἐν γαστρί. C συνείληφα. 6 λέγων] C ϗ εἶπεν. πρός με
μοί. 7 ϗ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν] C πρὸς Δαυίδ. Δαυὶδ] C αὐτὸν Δαυ
εἰς εἰρήνην prius, usque ad finem versus] C εἰ ὑγιαίνει Ἰωάβ, ϗ εἰ ὑγια
ὁ λαὸς, ϗ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος. 9 παρὰ τῇ θύρᾳ] C ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ
A παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ οἴκου. τῶν δούλων] C πάντων τῶν παίδων. 10 ἀπήγγει
A C ἀπήγγειλαν. 11 σὺ ἔρχῃ] C παραγέγονας σύ. ὅτι] C deest. ἀγρ
ἐμβάλλουσι] C πεδίου παρεμβεβληκότες. ἐγὼ] C πῶς. πῶς] A C deest.
ἡ ψυχή σου] C μὰ τὴν ψυχήν σου, ϗ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου. εἰ] C
ῥῆμα] C πρᾶγμα. 12 ἐνταῦθα καίγε] C ὧδε. 13 ἐμέθυσεν αὐτὸν] C
θύσθη. τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ] C ϗ ἐκοιμήθη ὁ Οὐρίας ἐν τῇ
δούλων] C παίδων. ϗ εἰς] C εἰς δέ. 15 Καὶ ἔγραψεν] C Ἔγραψε δὲ
γαγε] C παράδος. ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ] C εἰς τὸν πόλεμον τὸν
ταιόν. 16 ἐγενήθη] C ἐγένετο. φυλάσσειν] C περικαθῆσθαι. ἔθηκε] C
ἐκεῖ] C ἦσαν ἐκεῖ. 17 μετὰ] C πρός. ἐκ prius] C ἀπό. καίγε] C
18 πάντας τοὺς λόγους] C πάντα τὰ ῥήματα. λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα] C
sunt. 19 τῷ] C Ἰωὰβ τῷ. πάντας τοὺς λόγους] C σὲ πάντα τὰ ῥήμα
λαλῆσαι] C λαλοῦντα. 20 ἠγγίσατε] A ἠγγίκατε. τοξεύουσιν] C πληγήσεσθε.
νωθεν] A ἐπάνωθεν. C ἀπό. 21 υἱοῦ Νὴρ] C desunt. ἐπ' αὐτὸν] C p
ante κλάσμα. ἄνωθεν] C deest. Θαμασὶ] C Θαβής. ἀπέθανε] C τέ
22 ἐπορεύθη] C παρεγένετο. ϗ παρεγένετο] C desunt. ἀπήγγειλεν αὐτ
ἐλάλησεν. πάντα τὰ, usque ad finem totius hujus versus] C desunt.
ἐκραταίωσαν] C κατεκράτουν. ἐφ' ἡμᾶς] C ponit post ἄνδρες. ἐφ' ἡμᾶς
ἀγρὸν] C οἱ ἄνδρες ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον. τῆς θύρας τῆς πύλης] C τ
τοῦ πυλῶνος. 24 πρὸς τοὺς παῖδας] C ἐπὶ τοὺς δούλους. ἀπάνωθεν] A ἐπ
θεν. C ἀπό. τῶν παίδων] A ἀπὸ τῶν παίδων. C ἀπὸ τῶν δούλων. Οὐρία
ponit ante ὁ δοῦλος. ἀπέθανε] C τέθνηκε. 25 πρὸς] A τῷ. τὸ ῥῆμα το
C περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. ϗ ποτὲ] C ποτὲ δέ. φάγεται ἡ μάχαιρα] C
φάγεται ἡ ῥομφαία. εἰς] C ἐπί. ϗ κραταίωσον αὐτὴν] A desunt. 26
θανεν] C τέθνηκεν. Οὐρίας] C ponit post αὐτῆς. τὸν] A C ἐπὶ τήν.
συνήγαγεν αὐτὴν] C ἔλαβε τὴν Βηρσαβεαί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐποι
πίλει. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη] C Καὶ ἐφάνη πονηρόν. Et est initium capitis
quentis.

CAP. XII.

1 πρὸς] C Νάθαν πρός. δύο] C ἀπάγγειλον δή μοι τὴν κρίσιν ταύτ
ἦσαν] C ponit ante ἄνδρες. πόλει μιᾷ] C μιᾷ πόλει. ἦν] C ponit
τῷ πλουσίῳ. 3 οὐδὲν] A C οὐκ ἦν οὐθὲν (A οὐδέν.) ἠδρύνθη] A ἠνδρώθ
συνετράφη. υἱῶν] C τέκνων. ἐπὶ] C κατά. ἐκ prius] C ἀπό. ὡς] A
θυγάτηρ] C θυγάτηρ αὐτοῦ. 4 Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ] C
θε ὁ ὁδοιπόρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον. τῶν ποιμνίων ··· τῶν βουκολίων] C
ποιμνίου ··· τοῦ βουκολίου. τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ] A τῷ ξένῳ. C τῷ ἀνδρ
ξένῳ. ἐλθόντι] C ἥκοντι, bis in hoc versu. τοῦ] C τοῦ ἀνδρὸς τοῦ.
ησεν] C ϗ ἔθυσεν αὐτὴν, ϗ ἐποίησεν. 5 ὀργῇ] C ponit post
Δαυὶδ] C deest. ὁ ἀνὴρ] A ἐστὶν ὁ ἀνήρ. 6 ἀποτίσει ἑπταπλασίονα] C ἀπ
σει τετραπλάσιον. ὅτι] C deest. ῥῆμα] C πρᾶγμα. περὶ] C ὑπέρ. 7
bis] C deest bis. ἐρρυσάμην] A ὁ ἐρρυσάμενος. C ἐξειλάμην. 8
σου ἐν τῷ κόλπῳ] C αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον. μικρὸν] A μικρόν σοι. C ὀλίγ
κατὰ] C καθώς. 9 ἐφαύλισας] C ἐξουδένωσας. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον.
A κυρίου. σεαυτῷ] A ponit post γυναῖκα. 10 ἀποστήσεται] C ἐξαρ
ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν] C εἰς τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου. τοῦ εἶναί σοι εἰς] C
11 ἐξεγείρω] C ἐξεγερῶ. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐνώπιον. δώσω] C δώσω
ἐναντίον] C ἐνώπιον, & vers. 12. σὺ] A deest. κρυφῇ] C ἐν κρυπτῷ.
C ἐγὼ δέ. ἀπέναντι] A ἐναντίον. C ἐνώπιον. 19 τῷ] C πρός.
C ἀφείλετο. οὐ] C ϗ σύ. παροργίζων παρώργισας] A παροξύνων παρ
τοὺς ἐχθροὺς κυρίου] A τοὺς ἐχθρούς σου. C ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τοῦ κυρίου.
τι] C λόγῳ. καίγε] C καί. τεχθεὶς] C τικτόμενος. 15 ἔθραυσε κύριος]
ἐπάταξεν ὁ θεός. παιδίον] A παιδάριον. τοῦ Χετταίου] A C desunt.
στεν] C ἠῤῥώστει. 16 ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου] C ἠξίου Δα
τὸν κύριον ὑπὲρ τοῦ παιδίου. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 17 ἐπ' αὐτὴν] C τῆς
τοῦ, & ponit post αὐτοῦ. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. ϗ συνέφαγεν αὐτοῖς

Συνεδείπνησεν ἄρτον μετ' αὐτῶν. 18 Καὶ ἐγένετο] C Ἐγένετο δέ. παιδάριον] C παιδίον· quater in hoc verſu, & bis verſ. 19. & 21. & 22. ἀπαγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. ὅτι εἶπον] C λέγοντες. ἰδοὺ ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν] C ὅτι ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος ἐλαλοῦμεν. εἰσήκουσε] C ἤκουσε. 19 συνῆκε Δαυὶδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ] C εἶδε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ὅτι. 20 ἐκ] C ἀπό. ἠλείψατο] C ἐχρίσατο. τὰ ἱμάτια] C τὸν ἱματισμόν. καὶ παρεγένετο uſque ad finem verſus] C deſunt. 21 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ, & ponit ante οἱ. τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ] C τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅν. ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου] C πεποίηκας. ἔτι] C ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου. ἔκλαιες] A ponit ante ἐνήστευες. καὶ ἠγρύπνεις] C deſunt. ἡνίκα] C ὡς. πέπωκας] C πέπωκας εἶπε. 22 ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα, καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα] C ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος, ἐνήστευον, καὶ ἔκλαιον, ὅτι εἶπον. 23 Καὶ νῦν] C Νῦν δέ. τοῦτο νηστεύω] C ὅτι νηστεύσω ἐγώ. αὐτὸν ἔτι] C αὐτό. ἐγὼ] A ὅτι ἐγώ. καὶ αὐτὸς] C αὐτὸς δέ. 24 Βηρσαβεὲ] C ponit poſt αὐτοῦ. 25 ἕνεκεν] A C ἐν. 26 ἐν] C τήν. κατέλαβε] C προκατελάβετο. C κατελάβετο. 27 καὶ εἶπε] C λέγων. ἐπολέμησα] C πεπολέμηκα. ἐν] C τήν. 28 αὐτὴν] C αὐτήν. ἵνα] C ὅπως. ἐγὼ] C αὐτὴν ἐγώ. 29 ἐν αὐτῇ] C αὐτήν. 30] C deeſt. καὶ σκῦλα] A C καὶ τὰ σκῦλα. 31 ὄντα] C deeſt. ὑποτομεῦσι] C σκεπάρνοις. διήγαγεν] C περιήγαγεν. ἐποίησε] C ἐποίει. ἐπέστρεψε] C ἀνέστρεψε. ὁ λαὸς] A Ἰσραήλ.

CAP. XIII.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. καὶ τῷ] C καὶ ἦν τῷ. ἀδελφὴ] A ἦν ἀδελφή. ὥστε ἀρρωστεῖν] C ἀρρωστία· & ponit ante Ἀμνών. διὰ] A σφόδρα διά. ὑπέρογκον] C ἠδυνάτει. Ἀμνὼν] C αὐτῷ Ἀμνών. 3 ἦν] C deeſt. σοφὸς] C ἦν φρόνιμος. αὐτῷ] C τῷ Ἀμνών. 4 σὺ] A C deeſt. Ἀβεσσαλὼμ] C ponit poſt μου. 5 κοιμήθητι] κατακλίθητι. τῆς κοίτης] C τὴν κοίτην. μαλακίσθητι] C προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι. εἰσελεύσεται] C ἥξει. ἰδεῖν] C ἐπισκέψασθαι. & ver. 6. πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. ψωμισάτω] C παραγενηθήτω μοι ψωμίζουσα. ποιησάτω κατ' ὀφθαλμοὺς] C ποιήσει ἐνώπιον. βρῶμα] A δύο κολλυρίδας. τῶν χειρῶν] C τῆς χειρός. 6 ἠρρώστησε] C προσεποιήσατο ἐνοχλεῖσθαι. εἰσῆλθεν] C παρεγένετο. ἐλθέτω] C παραγενηθήτω. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. φάγομαι] C φάγωμαι. & ver. 10. πρὸς Θημὰρ] C ponit poſt οἶκον. εἰς τὸν οἶκον (A οἶκον Ἀμνὼν) τοῦ ἀδελφοῦ. C πρὸς Ἀμνὼν τὸν ἀδελφόν. βρῶμα] C δεῖπνον. 8 κοιμώμενος] C κατακείμενος. τὸ σταῖς] C Θαμὰρ τὸ στέαρ. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐνώπιον. 9 τὸ τήγανον] A τὸ τήγανον εἰς ὃ ἀποχέουσιν. C εἰς ὃ ἀποχέουσιν. κατεκένωσεν] C ἐπέχεεν. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. & ver. 13. & ver. 16. ἀπὸ ἐπάνωθέν μου] C ἀπ' ἐμοῦ. & ponit ante πάντα. bis in hoc verſu. ἐπάνωθεν] A ἀπὸ ἐπάνωθεν. 10 τὸ prius] A C μοι τό. τὸ ταμιεῖον] C τὸν κοιτῶνα. 11 προσήγαγεν … τοῦ] C προσήνεγκεν. ἐπελάβετο αὐτῆς] C ἐκράτησεν αὐτήν. Δεῦρο] C Εἴσελθε. ἀδελφή μου] C deſunt. 12 μου] C deeſt. διότι] C ὅτι. 13 κωλύσῃ] C ἀποκωλύσει. 14 τοῦ ἀκοῦσαι] A ὑπακοῦσαι. ἐκραταίωσεν] A C ἐκράτησεν. 15 ὅτι μείζων uſque ad καὶ ἐμίσησεν] C deſunt. μείζων] A μεγάλη. ἢ ἡ πρώτη] C ὑπὲρ τὴν πρώτην. καὶ εἶπεν uſque ad ἣν ἐποίησας ver. 16.] A deſunt. πορεύου] C ἀπότρεχε. 16 περὶ τῆς uſque ad ἣν] C ὅτι μεγάλη κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην. ἐποίησας] A C πεποίηκας. 17 τὸ παιδάριον] C τὸν παῖδα. οἴκου] A C οἰκονόμον αὐτοῦ. εἶπεν] C λέγει. ἐξαποστείλατε] A C ἐξαπόστειλον. ἀπόκλεισον] C κλεῖσον. 18 καρπωτὸς] C ἀστραγαλωτός. & ver. 19. ἐνεδιδύσκοντο] C ἐπεδιδύσκοντο. αὐτοῦ] C τοῦ Ἀμνών. 19 αὐτῆς] C αὐτῇ. A ponit ante τὸν καρπωτόν. ἐπέθηκε] C ἔθηκε. ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. κράζουσα] C βοῶσα. 20 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. ἐγένετο] C γέγονε. νῦν κώφευσον] C σιώπησον. ἐστὶ] C αὐτός. θῇς] A θῇς εἰς. τὸ ῥῆμα τοῦτο] C τί. χηρεύουσα] C ἐκψυχοῦσα. 21 ἤκουσεν] C ponit poſt Δαυίδ. ἐθυμώθη] C ἠθύμησε. καὶ οὐκ ἐλύπησε uſque ad finem verſus] C deſunt. 22 μετὰ] C τῷ. πονηροῦ] C κακοῦ. ἐπὶ λόγου οὗ] C ὧν. 23 εἰς διετηρίδα] C μετὰ δύο ἔτη. ἐχόμενα] C παρά. 25 πρὸς] C τῷ. δὴ υἱέ μου] A δὴ υἱέ μου, οὐ] C τέκνον, οὐ. πορευθῶμεν] C πορευθῶμεν. καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν] C ὅπως μὴ βαρυνθῶμεν. ἐβιάσατο] A C κατεβιάσατο. & ver. 27. αὐτὸν] C αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ. ἠθέλησε] C ἐβούλετο ὁ βασιλεύς. 26 πρὸς αὐτὸν] C deſunt. καὶ εἰ μὴ] C ἀλλά. μεθ' ἡμῶν] C μετ' ἐμοῦ αὐτῷ] C deeſt. μετὰ] A Ἀμνὼν μετά. 27 ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. καὶ ἐποίησεν uſque ad finem verſus] C deſunt. 28 παιδαρίοις] C παισίν. ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ] C ἴδε ὅτ' ἂν εὖ ἔχῃ. ἐρῶ] C ἐρῶ. φοβηθῆτε] C φοβεῖσθε. οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος] C ἐγὼ ἐντέλλομαι. A non habet εἰμι. ἀνδρίζεσθε] C κραταιοῦσθε. 29 τὰ παιδάρια] C οἱ παῖδες. καθὰ] C καθώς. Ἀβεσσαλὼμ] A C deeſt. ἐπεκάθισαν] C ἐπέβησαν. A ἐπεκάθισεν. 30 αὐτῶν ὄντων] C ὡς αὐτοὶ ἦσαν. ἀκοὴ] C ἀγγελία. λέγων] A C λεγόντων. ἐπάταξεν] C πέπαικεν. καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς] C οὐχ ὑπολέλειπται ἐν αὐτοῖς ἕως ἑνός. 31 ἐκοιμήθη] C ἐκάθισεν. τὴν γῆν] A C τῆς γῆς. οἱ περιεστῶτες] C παρεστήκασιν. διέρρηξαν] C διερρωγότες. 32 τοὺς υἱοὺς] C οἱ υἱοί. ἐθανάτωσεν] C τεθνήκασιν. ὅτι] A ὅτι ἀλλ' ἤ. C ἀλλ' ἤ. μονώτατος] C μόνος. & ver. 33. ἀπέθανεν] C τέθνηκεν. ὅτι στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς. C ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἀφ' ἧς ἡμέρας. Θημὰρ] C Θαμάρ, ut alibi ſemper: & ponit poſt αὐτοῦ. τὴν] C Ἀμνὼν τήν. 33 μὴ θέσθω] C ponit poſt βασιλεύς. πάντες] A C ὅτι πάντες. ἀπέθανον] C τεθνήκασιν. ὅτι] C deeſt. 34 ἦρε] C ἀνέβη. τοὺς ὀφθαλμοὺς] C καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμούς. πορευόμενος] A ἐρχόμενος. ὁδῷ] A ὁδῷ τῇ Ὡράν. ἐν τῇ καταβάσει uſque ad finem verſus] C deſunt. Ὠρωνὴν] A Ὡράν. 35 πάρεισι] C παραγεγόνασι. τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. 36 ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν] C ἐν τῷ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα. ἦλθον] C παραγεγόνασιν. ἐπῆραν] C ἦραν. καίγε] C καί. 37 ἔφυγε] A C ἀπέδρα. ἐπορεύθη] A ἀπῆλθε. εἰς γῆν Χαμααχὰδ] C deſunt. Δαυὶδ] C deeſt. 38 ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη] C ἔφυγε, καὶ ἀπῆλθεν. 39 ὁ βασιλεὺς] A C τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως. Δαυὶδ] A deeſt. πρὸς] A ὀπίσω. C ἐπί. ἐπὶ] C ὑπέρ. ὅτι ἀπέθανε] C τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ τεθνηκότος.

CAP. XIV.

1 ἐπὶ] C παρεκλήθη ἐπί. Ἰωὰβ] A deeſt. σοφὴν] C φρονίμην. εἶπεν πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. 2 ἔνδυσαι] C περιβαλοῦ. ἀλείψῃ] C χρίσῃ. ἔσῃ] C κατώδυνος ἔσῃ. τοῦτο] C deeſt. ἡμέρας πολλὰς] C ponit ante πενθοῦσα. A ἡμέρας πολλάς. 3 ἐλεύσῃ] C ἥξεις. ἔθηκεν] C ἔθετο. ἐν τῷ] A αὐτῷ. C ἐπὶ τῷ. 4 εἰσῆλθεν] A ἦλθεν. C παρεγένετο. εἰς] C ἐπί. βασιλεῦ] C ὁ βασιλεύς. 5 ἡ δὲ εἶπε] C καὶ εἶπεν ἡ γυνή. καὶ μάλα] C ὄντως. 6 Καίγε] C Καί. ἐμαχέσαντο] C διεμάχοντο. ἐν τῷ ἀγρῷ] C ἐν τῷ πεδίῳ· & ponit ante ἀμφότεροι. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. τὸν ἕνα ἀδελφὸν] A τῶν ἀδελφῶν] C τὸν ἀδελφόν. 7 ἐπανέστη] C ἐξανέστησαν. πατριὰ πρὸς] C φυλὴ ἐπί. καὶ εἶπαν, Δὸς τὸν παίσαντα] C λέγοντες, Παράδος τὸν πατάξαντα. αὐτὸν] C deeſt. οὗ] C ὄν. καίγε] C deeſt. ὑμῶν] C deeſt. καὶ σβέσουσι, uſque ad τῷ ἀνδρὶ] C καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι, τοῦ μὴ ὑπάρξαι. κατάλειμμα] C λεῖμμα· & ponit poſt ὄνομα. 8 ὑγιαίνουσα] C ponit poſt σου. βάδιζε] C πορεύου. 9 ἐπ' ἐμὲ] C ponit poſt βασιλεῦ. ἡ ἀνομία] A ponit ante κύριε. C ἡ ἀδικία. 10 τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, καὶ ἄξεις] C τὸν λαλοῦντα πρὸς σὲ ῥῆμα, ἄγαγε αὐτόν. οὐ] C οὐ μή. αὐτοῦ] C σου. εἶπεν] A C εἶπεν ἡ γυνή. 11 μνημονευσάτω] C μνησθήτω. τὸν κύριον θεὸν] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. αὐτοῦ] C σου. πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος] C ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα. οὐ μὴ] C οὐκ. εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. & ver. 12. εἰ] C οὐ. 12 λάλησον] C λάλει. 13 ἐλογίσω τοιοῦτο] A ἐλογίσω τοῦτο οὕτως. C ἐλογίσθη οὕτως. λαὸν] C λαοῦ. ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος] C καὶ ἐκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον, τοῦτο. μὴ] A deeſt. ἐξωσμένον] C ἀπωσμένον ἀπ'. 14 καταφερόμενον] C ἐκχεόμενον. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. ὃ] C deeſt. λήψεται] C οὐ λήψεται. καὶ λογιζόμενος uſque ad finem verſus] C καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον. 15 ὃ ἦλθον] C ὑπὲρ ὧν. τὸ ῥῆμα τοῦτο] C τὸν λόγον τοῦτον. δὴ] C δὴ ἡ δούλη σου. δούλης] C παιδίσκης. 16 ἀκούσει] C ἀκούσεται. ῥυσάσθω] A ῥυσάσθω δή. C καὶ ἐξελεῖται. ἐξᾶραι] C ἐξολοθρεῦσαι. ἀπὸ] C κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ. θεοῦ] C κυρίου. 17 εἶπεν ἡ γυνή, Εἰ ἤδη] A C ἐρεῖ ἡ δούλη σου, Γενηθήτω δή. θυσίας] A C θυσίαν. ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν] C εἰσακούειν τὸ καλόν. ἔσται μετὰ σοῦ] A ponit ante κύριος. C μετὰ σοῦ ἔσω. 18 πρὸς τὴν γυναῖκα] C τῇ γυναικί. ἐγὼ ἐπερωτῶ] C ἂν ἐγὼ ἐπερωτήσω. 19 Μὴ] C εἰ δή. ἐν παντὶ τούτῳ] C μετὰ σοῦ ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἀπεκρίθη. ἐκ] A ἀπό. 20 Ἕνεκεν, uſque ad ἐποίησεν] C Ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου. ὃ ἐποίησεν] A ἐλάλησεν. μου] A C μου ὁ βασιλεύς. σοφὸς καθὼς σοφία] C φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν. ἐν τῇ γῇ] C ἐν τῇ καρδίᾳ σου. C ἐπὶ τῆς γῆς. 21 δὴ ἐποίησα] C πεποίηκα. ἐπίστρεψον] C ἐπίστρεφε. 22 ἔγνω] C ἔγνωκα. εὗρεν] A deeſt. C εὕρηκα. ὅτι] C καθότι. ὁ κύριός μου] C deſunt. αὐτοῦ] A σου. 24 βλεπέτω] C ἰδέτω. 25 ὡς] C καθώς. ἐν] C καλὸς ἐν. 26 ἀπ' ἀρχῆς] C ἀπὸ τέλους. A ἐπ' ἀρχῇ. ὡς ἂν] C ὅταν. κατεβαρύνετο] A κατεβάρυνεν. αὐτὴν ἔστησε] C ἵστα. διακοσίους σίκλους] C καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων. σίκλῳ] C σταθμῷ. 27 αὐτῇ] C αὐτῆς. Θημὰρ] A Μααχᾶ. αὕτη ἦν] C καὶ αὕτη ἦ. καλὴ] A καλὴ τῷ εἴδει. 29 ἀπέστειλεν] C ἐξαπέστειλεν. ἐλθεῖν] C Ἰωὰβ παραγενέσθαι. ἐκ] C ἔτι ἐκ. 30 παῖδας] C δούλους. ἴδετε] A ἴδετε δή. πορεύεσθε, καὶ ἐμπρήσατε] C πορεύθητε δή, καὶ ἐμπυρίσατε. αὐτὴν] C αὐτάς. ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ] C ἐνεπύρισαν αὐτὰς οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλὼμ ἐν πυρί & A pro παῖδες habet δοῦλοι. μερίδα] A μερίδα ἐν πυρί. C μερίδα Ἰωάβ. καὶ παραγίνονται uſque ad finem verſus] C deſunt. ἐνεπύρισαν] A ἐνέπρησαν. & ver. 31. 31 ἦλθε] C ἐπορεύθη. παῖδες] C δοῦλοι. τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν] C τὸν ἀγρόν μου. 32 ἧκε ὧδε, καὶ] C παραγένου δή, ὅπως. λέγων] C λέγοντα. ἦλθον] C παρεγενόμην. ἀγαθόν μοι ἦν] C καλὸν ἦν μοι. εἶ] A τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ. C εἶναί με. ἰδοὺ] C deeſt. οὐκ εἶδον] C ὄψομαι δή, & ponit ante τὸ πρόσωπον. εἰ ἔστι] C καὶ εἰ. θανάτωσόν με] C θανατωθήσομαι. 33 εἰσῆλθεν] C ἐπορεύθη. καὶ κατὰ πρόσωπον] C ἐνώπιον. A non habet καί.

CAP. XV.

1 ἵππους] A C ἱππεῖς. παρατρέχειν ἔμπροσθεν] C προτρέχοντας πρὸ προσώπου. 2 ἔστη ἀνὰ χεῖρα] C ἐφίστατο ἐπί. ἐγένετο prius] C ἦν. ἦλθε] C καὶ ἤρχετο. ἐβόησε πρὸς] C ἐκάλει. ἔλεγεν] A εἶπεν. σὺ εἶ] C εἶ σύ. εἶπεν] A εἶπεν ὁ ἀνήρ. C ἔλεγεν. φυλῶν] A φυλῆς. C τῶν φυλῶν τοῦ. 3 εἶπε] C ἔλεγε. ἀγαθοὶ, καὶ εὔκολοι] C καλοί, καὶ κατευθύνοντες. ἀκούων] C ἀκουσόμενος. ἐστὶ] C ὑπάρχει. εἶπεν] C ἔλεγεν. 4 με] C ponit poſt καταστήσει. ἐν τῇ γῇ] C ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ Ἰσραήλ. 5 ἐν τῷ ἐγγίζειν] C ἐπὶ τὸ προσάγειν τόν. προσκυνῆσαι] C προσκυνεῖν. αὐτῷ] A αὐτόν. κατεφίλησεν] C κατεφίλει. 6 τὴν καρδίαν ἀνδρῶν] A τὰς καρδίας υἱῶν. C τὰς καρδίας πάντων τῶν ἀνδρῶν τοῦ. 7 ἀπὸ τέλους … ἐτῶν] C μετὰ … ἔτη. πατέρα αὐτοῦ] C βασιλέα, λέγων. ἀποτίσω] C ἀποδώσω. 8 ἐν τῷ οἰκεῖν με] C ὅτε ἐκαθήμην. 9 βάδιζε] C πορεύου. ἀναστὰς ἐπορεύθη] C ἀνέστη, καὶ ᾤχετο Ἀβεσσαλώμ. 10 ἐν πάσαις φυλαῖς] C εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ. τῆς κερατίνης] C σάλπιγγος. βασιλεὺς] A C deeſt. 11 ἐπορεύθησαν] A C ponunt ante μετά. κλητοὶ] C ἐπίκλητοι. πορευόμενοι τῇ] C ἐπορεύοντο ἐν. αὐτῶν] C deeſt. ἔγνωσαν πᾶν] C ᾔδεισαν οὐθέν. 12 τῷ] A C καὶ ἐκάλεσε τόν. τῷ Θεκωνὶ] C τὸν Γιλωναῖον. A τὸν Γηλαμωναῖον. ἐκ Γωλὰ] A τῆς Γωλᾶ. C τῆς Γηλώ. θυσιάζειν] C θύειν. αὐτὸν] A C αὐτὸν τὰς θυσίας. ἐγένετο συνάτρεμμα] A ἐγένετο σύστρεμμα. C ἦν τὸ διαβούλιον. ὁ πορευόμενος, καὶ πολὺς] C ἐπορεύετο, καὶ ἐπληθύνετο. 13 παρεγένετο] C παραγίνεται ὁ. ἀπαγγέλλων] A ὁ ἄγγελος. 14 παισὶν] C δούλοις. ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ] C σπεύσατε ἀπελθεῖν, μὴ φθάσῃ. ἐξώσῃ] C ἐπώσηται. μαχαίρας] A C ῥομφαίας. 15 τὸν βασιλέα] C αὐτόν. κατὰ πάντα] C ἐν πᾶσιν. ὅσα] A ὅσα ἄν. C οἷς. 16 τοῖς ποσὶν αὐτῶν] C πεζοὶ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. ἀφῆκεν] C κατέλειπεν. τῶν παλλακῶν] A τὰς παλλακάς. οἶκον] C οἶκον αὐτῶν. 17 πάντες οἱ παῖδες] C πᾶς ὁ λαός. πεζῇ] A C πεζοί. 18 Χερεθὶ] A C Χερεθί. καὶ ἔστησαν ἐπὶ uſque ad καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ] A C deſunt. Γεθαῖοι] C Ζεθαῖοι. οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γὲθ] A οἱ ἥκοντες πεζοὶ ἐκ Γέθ. C οἱ ἥκοντες ἐκ Γὲθ πεζοί. καὶ πορευόμενοι ἐπὶ] A C παρεπορεύοντο κατά. 19 ξένος εἶ] C ἀλλότριος. 20 καὶ] C σύ, καί. καίγε uſque ad μεθ' ἡμῶν] A C deſunt. τοῦ πορευθῆναι] C τοῦ πορεύεσθαι, & ponit ante μεθ'. καὶ ἐγὼ] C ἐγὼ δέ. ἐγὼ] A deeſt. πορευθῶ] C πορεύομαι. ἐπιστρέφου, καὶ ἐπίστρεψον] A πορεύου καὶ ἐπιστρέφου, καὶ ἀπόστρεψον. C πορεύου, καὶ ἀνάστρεφε. 21 ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς] C ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ. μου] A μου ὁ βασιλεύς. 22 ὁ βασιλεὺς] C Δαυίδ. διάβαινε] C δίελθε. καὶ ὁ βασιλεὺς] C deſunt. καὶ πάντες οἱ uſque ad finem verſus] C καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ. 23 ἔκλαιε] C κλαίοντες, & ponit poſt μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων] A deſunt. παρεπορεύοντο] C διεπορεύετο. τῶν Κέδρων] C τοῦ Κέδρων. καὶ ὁ βασιλεὺς] C deſunt. παρεπορεύοντο] C παρεπορεύετο. ὁδοῦ] C αὐτοῦ. 24 καίγε] C deeſt. κυρίου] C τοῦ θεοῦ. τοῦ θεοῦ] A διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ.

ἀπὸ Θαιβὰς] C deſunt. καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ] A deſunt. πᾶς] C deeſt. παρελθεῖν] C διελθεῖν. 25 ἀπόστρεψον] C ἐπίστρεψον. ἐν ὀφθαλμοῖς. C ἐνώπιον. μοὶ] C deeſt. 26 Καὶ] A deeſt. εἴπῃ οὕτως] A οὕτως εἴπῃ. C εἴπῃ μοι. ἠθέληκα] A ἠθέλησα. ἐν σοὶ] C σέ. εἰμι] C deeſt. μοὶ] A deeſt. κατὰ τὸ ἀγαθὸν] A τὸ ἀγαθόν. C τὸ ἀρεστόν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 27 ἴδετε] C βλέπε. σὺ ἐπιστρέφεις] C σύ, ἀνάστρεφε. Ἀχιμάας] C ἰδοὺ Ἀχιμάας. οἱ δύο] C ἀμφότεροι. 28 Ἴδετε ἐγώ εἰμι] C Ἰδοὺ ἐγώ. στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ] A αὐλίζομαι ἐν Ῥαβαώθ. C προσδέχομαι ὑμᾶς ἐν Ἀβραώθ. τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα] C οὗ ἔλθῃ ὁ λόγος. ἀπαγγεῖλαι] C ἀπαγγελθῆναι. 29 ἀπέστρεψε] C ἀνέστρεψαν. ἐκάθισεν] C ἐκάθισαν. 30 ἐν τῇ ἀναβάσει] A τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους. C ἐπὶ τὴν ἀνάβασιν. ἀναβαίνων, καὶ κλαίων] C καὶ ἔκλαιεν. τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος] C ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη. ἐπορεύετο] C παρεπορεύετο. ἀνὴρ] C ἕκαστος. 31 ἀνηγγέλη Δαυὶδ] C τῷ Δαυὶδ ἀπήγγειλαν. συστρεφομένοις] C συγκειμένοις. διασκέδασον] C ματαίωσον. δὴ] A deeſt. κύριε ὁ θεός μου] C ponit ante ματαίωσον. 32 ἦν Δαυὶδ ἐρχόμενος] C ἐγένετο Δαυὶδ παραγινόμενος. θεῷ] A κυρίῳ. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἥκει. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 33 ἀρχιεταῖρος] C ἀρχὴ ἑταῖρος, & cap. 16. verſ. 16. μετ'] C A deeſt. διαβῇς] C διέλθῃς. καὶ ἔσῃ] C ἔσῃ. εἰς βάσταγμα] C φορτίον. 34 Καὶ] C deeſt. ἀναστρέψῃς] C ponit poſt πόλιν. διεληλύθασιν uſque πατήρ σου] C deſunt. καὶ νῦν] C deſunt. καὶ ἀρτίως] C deſunt. σὸς] C σου. διασκεδάσεις] C διασκέδασον. 35 ἐξ οἴκου] A ἐκ τοῦ στόματος. C παρ'. καὶ ἀπαγγελεῖς] C ἀναγγελεῖς. 36 Ἰδοὺ] C Καὶ ἰδού. ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ] C ἐξαποστελεῖτε ἐν ταῖς χερσίν. 37 εἰσῆλθε] C εἰσπορεύεται. Χουσὶ ὁ ἑταῖρος] C ὁ ἀρχιεταῖρος Χουσί.

CAP. XVI.

1 παρῆλθε βραχύ τι] C διῆλθε μικρόν. εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ] C ἤρχετο εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ. αὐτοῖς] C αὐτῶν. ἑκατὸν σταφίδες] A οἰφὶ σταφίδος. C οἰφὶ σταφίδων. φοίνικες] C παλάθαι. καὶ νέβελ οἴνου] A ponit ante καὶ ἑκατὸν φοίνικες. 2 τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ] C οἱ ὄνοι τῷ οἴκῳ. τοῦ ἐπικαθῆσθαι] C ἐπιβαίνειν. οἱ φοίνικες] C αἱ παλάθαι, καὶ σταφίδες] A αἱ παλάθαι. πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις] C πίνειν τῷ ἐκλελυμένῳ. 3 καὶ ποῦ] C ποῦ ἐστι. ὅτι εἶπε] C καὶ λέγει. οἶκος] A πᾶς οἶκος. 4 πάντα ὅσα ἐστὶ] C ἔσται πάντα τὰ τοῦ. προσκυνήσαι] C προσκυνῶ. 5 ἦλθεν] C παραγίνεται. Βαυρεὶμ] A Βαθουρείμ. συγγενείας] C πατριᾶς. ἐξῆλθε] C ἐξεπορεύετο. καταρώμενος] C κακολογῶν. 6 λιθάζων ἐν λίθοις τὸν] C βάλλων λίθους ἐπὶ τόν. πάντας] C ἐπὶ πάντας. τοῦ βασιλέως Δαυὶδ] C αὐτοῦ. ἦν] C deeſt. εὐωνύμων] C ἀριστερῶν. 7 εἶπε] C ἔλεγε. 8 ὅτι] A C ἀνθ' ὧν. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ (A οἰκίᾳ.)] C ἔδειξε σοὶ τὴν κακίαν. σὺ] C σὺ εἶ. 9 υἱὸς] A ὁ τοῦ. διαβήσομαι δὴ] C διελεύσομαι δή. 10 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσά. καὶ οὕτως καταράσθω] C διότι καταρᾶταί μοι. καταρᾶσθαι] C κακολογεῖν. ἐρεῖ] C ἐρεῖ αὐτῷ. ὡς τί] A τί. C τί ὅτι. ἐποίησας] C πεποίηκας. 11 καὶ προσέτι νῦν] C εἰ δὲ καὶ νῦν ἐστι. Ἰεμινὶ] A C Ἰεμιναίου. καταρᾶσθαι] C καὶ καταράσθω. εἶπεν αὐτῷ κύριος] C κύριος εἴρηκεν αὐτῷ. 12 ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει] C εἴδῃ τὴν ταπείνωσιν. ἐπιστρέψει μοι] C ἀνταποδώσῃ μοι κύριος. τῇ] C ἐν τῇ. 13 ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. Σεμεῒ] A Σεμίθ. ἐκ πλευρᾶς] C κατὰ τὸ κλίτος. πορευόμενος, καὶ καταρώμενος, καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ. C ἐπορεύετο, καὶ κατηρᾶτο, καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπ' αὐτόν. 14 ἦλθεν] C παρεγένετο. 15 ἀνὴρ] C ὁ λαὸς ἀνδρῶν. 16 ἐγενήθη ἡνίκα] C ἐγένετο ὅτε. πρὸς poſterius] C τῷ. ζήτω ὁ βασιλεὺς] C bis eadem habet. 17 πρὸς] C τῷ. ἀπῆλθες] C ἐπορεύθης. 18 ἀλλὰ] C ἀλλ' ἤ. 19 καθάπερ] C ὡς. ἐνώπιον τοῦ πατρὸς] C τῷ πατρί. ἐνώπιον] C μετά. 20 φέρετε] C δότε. 21 ἐνισχύσουσιν] C κρατήσουσιν. αἱ χεῖρες] A ponit poſt πάντων. 22 τὸ δῶμα] C τῷ δώματι. κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἐν ὀφθαλμοῖς. ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ τις ἐν λόγῳ] C καθὼς ἐρωτᾷ τις διά. καίγε … καίγε] C καὶ … καί.

CAP. XVII.

1 ἐπιλέξω] C ἐπιλέξομαι. καὶ ἀναστήσομαι] C ἀναστάς. 2 ἐπελεύσομαι] A ἀπελεύσομαι. C εἰσελεύσομαι. ἐκλελυμένος] A ἐκλυόμενος. χερσὶ] C τὰς χεῖρας. φεύξεται] C ἐκφεύξεται. 3 ὃν τρόπον ἐπιστρέψει] C καθὼς ἐπιστρέφει. σὺ ζητεῖς] C ἐκζητήσεις. 4 εὐθὺς] C ἤρεσεν. 5 καίγε] C deeſt. 6 εἰσῆλθε] C παρεγένετο. ἐλάλησεν] C λελάληκεν. ποιήσομεν] A C εἰ ποιήσομεν. 7 αὕτη] C deeſt. ἐβουλεύσατο] C βεβούλευται. τὸ ἅπαξ τοῦτο] C νυνὶ ταύτην. 8 αὐτοῦ] C τοὺς μετ' αὐτοῦ. ὡς] C καὶ εἰσὶν ὥσπερ. ἀγρῷ] C πεδίῳ. καὶ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ] C deſunt. οὐ μὴ καταλύσῃ] C οὐ καταπαύσει. 9 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν] C Καὶ ἰδοὺ αὐτός. βουνῶν] C αὐλώνων. ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς] C ἐπιπεσεῖν αὐτούς. A ἐπιπεσεῖν ἐν αὐτοῖς. ἀκούσῃ] C ἀκούσεται. εἴπῃ] C ἐρεῖ. ἐγενήθη θραῦσις] C γέγονε πτῶσις. 10 Καίγε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως] C Καὶ ἔσται ὁ υἱὸς ὁ μαχητής. καθὼς ἡ] C ὡς. τηκομένη τακήσεται] C θραυομένη θραυσθήσεται. οἶδεν] C γνώσεται. δυνατὸς] C δεδυνάστευκεν. υἱοὶ δυνάμεως] C οἱ μαχηταί. οἱ] A C πάντες οἱ. 11 Ὅτι] A C deeſt. συμβουλεύων] C συμβουλεύω. Συνεβούλευσα, καὶ] C deſunt. πορευόμενον ἐν μέσῳ] C πορεύσεται εἰς μέσον. 12 πρὸς] A C ἐπ'. ὡς] C ὡσεί. τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ] C πᾶσι τοῖς ἀνδράσιν. καίγε ἕνα] C οὐδένα. 13 Καὶ ἐὰν] C Ἐὰν δέ. λήψεται] C προσάξουσιν. πρὸς] C ἐπί. σχοινία] C ponit ante ἐπὶ τήν. σύρουμεν] C ἐπισπάσονται. ἕως] C deeſt. ὅπως] A C ἕως. 14 ἐπαγάγῃ] C ἐπάγῃ. πάντα] C deeſt. 15 ὁ τοῦ Ἀραχὶ] C deſunt. Συνεβούλευσεν] C βεβούλευται. Συνεβούλευσα] C συμβεβούλευκα. 16 ἀναγγείλατε] A C ἀπαγγείλατε. ἐν Ἀραβὼθ] C κατὰ δυσμάς. καίγε] C ἀλλά. σπεῦσον] C διάβηθι. μήποτε uſque ad finem verſus] C ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεύς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. 17 ἐν τῇ πηγῇ] C ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ. ἐπορεύθη] C ἐπορεύετο. ἀνήγγειλεν] C ἀπήγγειλεν. πορεύονται, καὶ] C ἐπορεύοντο, καί. ἀναγγέλλουσι] A ἀπαγγέλλουσι. C ἀπήγγειλαν. τοῦ] C καί. 18 ἀνήγγειλε] C ἀπήγγειλε. ἐπορεύθησαν οἱ δύο] C ἀπῆλθον. οἰκίαν] A C οἶκον. αὐτῷ] C τῷ ἀνθρώπῳ. κατέβησαν] C καταβαίνουσιν. 19 πρόσωπον] C τοῦ στόματος. ἀραφὼθ] A ἀραβώθ. C παλάθας. 20 ἦλθον] C εἰσῆλθον. τὴν οἰκίαν] C τὸν οἶκον. ποῦ] C ποῦ ἐστι. αὐτοῖς] C πρὸς τοὺς ἄνδρας. μικρὸν] C γευσάμενοι μικρόν. ἐζήτησαν, καὶ οὐχ εὗραν] C ἐζήτουν, καὶ οὐχ εὕρισκον αὐτούς. ἀνέστρεψαν] C ἀναστρέφουσιν. 21 Ἐγένετο δὲ] C Καὶ ἐγένετο. καὶ] A C deeſt. καὶ ἐπορεύθησαν] C καὶ ἀπῆλθον. εἶπαν πρὸς Δαυὶδ] A C λέγουσιν αὐτῷ. ταχέως τὸ ὕδωρ] C τὸ τάχος τὰ ὕδατα. οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ] A C τάδε βεβούλευται καθ'. 22 ἑνὸς ἑνὸς] A C ἕως ἑνός. διῆλθε] A C διέβη. 23 οὐκ ἐγενήθη] C οὐ γέγονεν. ἐπέταξε] A ἐπάταξε. εἰς τὴν] A καὶ εἰς τήν. 24 διῆλθεν εἰς Μαναὶμ] C παρεγένετο εἰς παρεμβολάς. 25 τῆς δυνάμεως] C τὴν στρατιάν. καὶ] C ὁ δέ. υἱὸς] C ἦν υἱός. ὁ Ἰεζραηλίτης] A ὁ Ἰσραηλίτης. C τοῦ Ἰεζραηλίτου. οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν] C ὃς ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἀβιγαίλ. Νάας] A C Ἰεσσαί. 26 πᾶς Ἰσραήλ, καὶ Ἀβεσσαλὼμ] A C Ἀβεσσαλώμ, καὶ πᾶς ἀνὴρ (A deeſt) Ἰσραήλ. 27 ἡνίκα ἦλθε] A C ὅτε εἰσ Μαναὶμ] C παρεμβολάς. Οὐεσβὶ] A Οὐνεσβί. C Σοβὶ καί. 28 δέκα κοίτας] C κοίτας, καί. δέκα] C deeſt. κεράμου] C κεράμων. ἄλευρον] C ἄλευρα. ἄλφιτον] C ἄλφιτα, & ponit poſt φακόν. 29 σαφὼθ βοῶν] C γαλαθηνὰ μοσχάρια. φαγεῖν] C ἐσθίειν. εἶπεν, Ὁ] A ἦν ὁ. C ἔλεγον. Ὁ λαὸς πεινῶν, καὶ ἐκλελυμένος, καὶ διψῶν] C τὸν λαὸν πεινᾶν, καὶ ἐκλελύσθαι διψήσαντα.

CAP. XVIII.

1 τὸν λαὸν] A C πάντα τὸν λαόν. αὐτῶν] C αὐτούς. 2 υἱοῦ Σαρουίας] C καὶ υἱοῦ Σαρουία, & ponit poſt Ἰωάβ. Δαυὶδ] C ὁ βασιλεύς. ἐξελθὼν] C ἐκπορευόμενος. καίγε] C καί. 3 εἶπον] C εἶπεν ὁ λαός. C φυγόντες. θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν] C στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία. C εἰς. ἀγαθὸν] C καλόν. ὅτι ἔσῃ] A ὅτι σὺ ἔσῃ. C ἐστὶν ἡμῖν σέ. βοήθεια τοῦ βοηθεῖν] A εἰς βοηθὸν τοῦ βοηθεῖν. C εἰς βοηθὸν ἡμῶν. αὐτοὺς] A C αὐτοῖς. ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς] C τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον. ἀνὰ χεῖρα] C παρὰ τὸ κλίτος. εἰς ἑκατοντάδας, καὶ εἰς χιλιάδας] C ἐν ἑκατοντάσι, καὶ ἐν χιλιάσι. 6 εἰς τὸν δρυμὸν ἐξεναντίας] C εἰς τὸ πεδίον εἰς ἀπάντησιν τῷ. 7 ἡ θραῦσις] C πληγή. εἴκοσι] A ὡς εἴκοσι. C πίπτουσι εἴκοσι. 8 ἐκεῖ] C deeſt. πρόσωπον πάσης τῆς γῆς] C ὅλου τοῦ δρυμοῦ. ἐν τῷ λαῷ] C deſunt. A ponit poſt μάχαιρα. μάχαιρα] C ῥομφαία. τῇ] C ἐν τῇ. 9 ἦν] C deeſt. αὐτοῦ] C deeſt. τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης] C φυτὸν δένδρου μέγα. τῇ δρυῒ] C τῷ δένδρῳ. ἐκρεμάσθη] C ἐνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ. οὐρανοῦ … γῆς] C γῆς … 10 ἀνήγγειλε] A C ἀπήγγειλε. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐγώ. ἐν τῇ δρυῒ] C ἐπὶ τὸ δένδρον. 11 ἀναγγέλλοντι] C ἀπαγγείλαντι. A ἀπαγγέλλοντι. ἑώρακας] C εἶδες. τί ὅτι] C καὶ διατί. ἂν δεδώκειν] A C ἔδωκα ἄν. C ἐγὼ δέκα σίκλους. A πεντήκοντα σίκλους. 12 Εἶπε δὲ] C Καὶ εἶπε. ἐγώ εἰμι ἵστημι] A ἐὰν σὺ παραστῇς. C ἐὰν παραστῇς σύ. ἐπὶ τὰς χεῖρας] C ἐν ταῖς χερσί. σίκλους] C ponit poſt ἀργυρίου. τὴν χεῖρα] C τὰς χεῖρας. 13 Μὴ ποιῆσαι] C Καὶ πῶς ποιήσω. αὐτοῦ] C μου. λήσεται] C κρυβήσεται. 14 Τοῦτο] C διὰ τοῦτο. οὐχ οὕτως μενῶ] C deſunt. ἐν] C ἐπί. ἐν τῇ καρδίᾳ] C εἰς τὴν καρδίαν. τῆς δρυὸς] C τοῦ δένδρου. 15 ἐκύκλωσαν] C ἐκύκλωσε. αἴροντα] C αἰρόντων. 16 κερατίνῃ] C σάλπιγγι. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. διώκειν ὀπίσω] C καταδιώκειν κατόπισθεν. 17 ἔλαβεν] A C ἔλαβεν Ἰωάβ. ἐστήλωσεν] C ἔστησαν. ἀνὴρ] C ἔφυγον ἕκαστος. 18 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ] A Ἀβεσσαλὼμ δέ. ἐλήφθη] C deſunt. καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν] A C deſunt. εἶπεν] C ἔλεγεν. ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ] C οὐκ ἔστι μοι. ἕνεκα τοῦ ἀναμνῆσαι] C ἵνα ἀναμιμνήσκηται. αὐτοῦ] C μου. στήλην] A C στήλην ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ ἐκάλεσε τὴν στήλην, Χεὶρ] A καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, Χείρ. C καὶ ἐπεκάλεσαν αὐτὴν Χείρ. 19 εἶπε] C εἶπε τῷ Ἰωάβ. δράμω δή, καὶ εὐαγγελιῶ] C δραμὼν δὴ εὐαγγελιοῦμαι. ἔκρινεν] A C ἔκρινεν αὐτῷ. 20 εὐαγγελίας] εὐαγγελίων. C εὐαγγελισμοῦ εἶ. καὶ] C καὶ σύ. οὗ εἵνεκεν] C ἀπέθανε] A C τέθνηκε. 21 βαδίσας ἀνάγγειλον] C πορεύου, καὶ ἀνάγγελλε. ὅσα εἶδες] C ἃ ἑώρακας. ἐξῆλθε] C ἔδραμεν. 22 ἔστω, δράμω καίγε ἐγὼ] C τί ἔσται ἐὰν δράμω. καίγε] A δήγε. τοῦτο] C deeſt. υἱὲ] C τέκνον. οὐκ ἔστι σοι] C καὶ σοὶ οὐκ ἔστιν. 23 εἶπεν] A C εἶπεν Ἀχιμάας. τί γὰρ] C καὶ τί ἔσται. τὴν ὁδὸν τὴν] C κατὰ τὴν ὑπερέβη] C παρῆλθε. 24 τῶν δύο] C ἀμφοτέρων τῶν. εἰς τὸ δῶμα] C ἐπὶ τῷ δώματι. πρὸς τὸ τεῖχος] C ἐπὶ τοῦ τείχους. ἐπῆρε] A C 25 ἐστὶ] C τρέχει. εὐαγγέλια] C εὐαγγελισμός. ἐγγίζων] C 26 ἐβόησεν] A C ἀνεβόησεν. ὁ σκοπὸς] A deſunt. πρὸς τῇ πύλῃ] C ἐπὶ τὴν πύλην. καὶ ἰδοὺ] C ἰδού. μόνος] C ponit ante καίγε] C καί. εὐαγγελιζόμενος] C εὐαγγελιζόμενός ἐστι. 27 ἐγὼ ὁρῶ] C ἑώρακα. 28 πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. τῷ βασιλεῖ] C τῷ. αὐτοῦ] C deeſt. ἐπάραντας τὴν χεῖρα] C ἐπηρμένους τὰς χεῖρας. A C ἐπί. τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ] C τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. 29 τοῦ ἀποστεῖλαι] A C εὐφραινόμενον ἐν τῷ ἀποστεῖλαι. δοῦλον] C Ἰωὰβ] A C ponunt ante τόν. καὶ τὸν] C καί με τόν. τί] C 30 ἐπίστρεψον] C πάρελθε. στηλώθητι] A C καὶ παράστηθι ὧδε. στράφη] C παρῆλθε. ἔστη] A ἐστηλώθη. C ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ. 31 γένετο] A ὀπίσω αὐτοῦ παρεγένετο. εἶπε] C εἶπεν ὁ Χουσί. ἔκρινε] C ἐδίκασε. ἐπεγειρομένων ἐπὶ σὲ] C ἀνθεστηκότων σοι. 32 Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ] C Ὑγιαίνει τὸ παιδάριον. ἐπ' αὐτὸν] C σοί. 33 ἐταράχθη] C ἐδάκρυσεν. οὕτως] C τάδε. πορεύεσθαι] A C κλαίειν. μου] C τέκνον ἐμόν. υἱέ μου, υἱέ μου] C τέκνον ἐμόν, τέκνον ἐμόν. δῴη] C τέκνον, τίς δώσει μοι. μου ἀντὶ σοῦ] C ἀντὶ τοῦ Ἀβεσ μου ultimum] A μου Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου.

CAP. XIX.

1 ἀνηγγέλη] C ἀνήγγειλαν. ἐπὶ] C ὑπέρ. 2 λέγων] A C λεγόντων. τῷ υἱῷ] C περὶ τοῦ υἱοῦ. 3 αὐτοὺς] C ponit poſt φεύγειν. ἐν τῷ πολέμῳ] C ἐκ τοῦ πολέμου. 4 ἔκρυψε] C παρεκάλυπτε. ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς] C φωνῇ] A ἐν φωνῇ. υἱέ μου] C τέκνον ἐμόν. υἱέ μου] C τέκνον ἐμόν, ἐμόν. 5 σήμερον] C σὺ σήμερον. δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε] C τῶν διασωσάντων τὴν ψυχήν σου. τῶν παλλακῶν] C τὴν ψυχὴν τῶν 6 καὶ ἀνήγγειλας] C ὅτι ἀπήγγελκας. ἄρχοντές σου] C σοὶ ἄρχοντες. ἔγνωκα σήμερον] A ἔγνωκας σήμερον. C οἶδα, ὅτι. ἔζη] C ponit ante Ἀβεσσαλώμ. habet ἔζη σήμερον. πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροί. A habet καὶ ante C καὶ πάντες ἂν ὑμεῖς ἀπεθάνομεν. τότε] A τοῦτο. τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἤρεσκεν ἐνώπιον. 7 ἀναστὰς ἔξελθε, καὶ] C ἀνάστηθι, καί. εἰς] C ἐπί. καρδίαν] A τὰς καρδίας. δούλων] C παίδων. ἐν κυρίῳ ὤμοσα] C κατὰ τοῦ ὀμωμόκασιν. ἐκπορεύσῃ σήμερον] C σὺ ἐξελεύσῃ. εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ] C μείνῃ τις. σεαυτῷ] C τοῦτο σεαυτῷ. καὶ κακόν σοι] C ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι] C ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθότων σέ. 8 ἐν τῇ πύλῃ] C ἐπὶ τῆς πύλης. πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες] C ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ λεγόντων. ἐν τῇ πύλῃ] C ἐπὶ τὴν πύλην. εἰσῆλθε] C παρεγένετο. κατὰ πρόσωπον] C ἐνώπιον. καὶ] C ὁ δέ. ἀνὴρ] C ἕκαστος. σκηνώματα] A C τὸ σκήνωμα. 9 κρινόμενος] A C διακρινόμενος. C ἐξήρηται. ἀπὸ] C ἐκ χειρός. ἐξείλετο] C ἐρρύσατο. καὶ ἀπὸ τῆς uſque ad finem verſus] C deſunt. καὶ ἀπὸ] A ὑπό. 10 ἀπέθανεν] C τέθνηκεν ὑμεῖς κωφεύετε] C σιωπᾶτε ὑμεῖς. ἐπιστρέψαι τὸν] C ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν 11 Καὶ] C Ὁ δέ. ἀπέστειλε] C ἐξαπέστειλε. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ poſterius] C deeſt. 12 ὑμεῖς] C ὑμεῖς ἐστέ. σάρκες μου ὑμεῖς] C σάρξ

] A C ϗ ἱνατί. ἔσχατοι] C εἰς τοὺς ἐσχάτους. 13 σὺ] C εἶ σύ. ἄρχων] C ἀρχιστράτηγος. 14 ἐπιστράφηθι] C ἐπίστρεψε. δοῦλοι] C παῖδες.] C ἔρχεσθαι. ἄνδρες] C πάντες οἱ ἄνδρες. ἦλθαν] C παρεγένοντο. τοῦ προσδέξασθαι] C καταβῆναι. ἀπαντήν] A C ἀπάντησιν, & v. 16. & 20. βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. διαβιβάσαι] A διαπεράσαι. C τοῦ διαβιβάσαι. βασιλέα] A ponit post Ἰορδάνην. 16 ἐτάχυνε] C ἔσπευσεν. ἀνδρὸς] C τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. 17 μετ᾽ αὐτοῦ prius] C deest. τ̃] C ἔμπροσθεν] C ἐνώπιον. 18 ϗ ἐλειτούργησαν usque ad βασιλέα] C desunt. ἐξεγείρειν] C διαβιβάσαι. ϗ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς] C desunt. 19 λο-] A λογιζέσθω. ἀνομίαν] A ὁ βασιλεὺς ἀνομίαν. C ἀδικίαν. μνησθῇς] C μνησθήτω ὤν. παῖς] C δοῦλος. ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο] A C ἐξῆλ- (A ἐξεπορεύετο) ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. εἰς] C ἐπί. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. ἐγὼ ἥμαρτον] C ἡμάρτηκα. ἐγὼ ἦλθον] C παραγέγονα. πρότερος] C Ἰσραήλ, ϗ] C desunt. 21 μὴ] C deest. 22 τί] A τίς. σήμε-] C εἰ σήμερον. ἀνὴρ ἐξ] C ἐν. ὅτι οὐκ οἶδα εἰ] C οὐκ οἶδα ὅτι. βασι-] A βασιλεύσω. 23 οὐ μὴ ἀποθάνῃς] C οὐ θανατωθήσῃ. 24 Καὶ] A Καὶ υἱοῦ] A C Ἰωνάθαν υἱοῦ. κατέβη εἰς ἀπαντήν] C κατέβαινεν εἰς ἀπάντη- τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. ἐθεράπευσε] A ἐθεραπεύσατο. οὐδὲ ὠνυ-] C desunt. ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς] C ἔπλυνεν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας.] C ἐξεπορεύθη. αὐτὸς] C deest. εἰρήνῃ] C εἰρήνῃ εἰς Ἱερου- 25 εἰσῆλθεν] C παρεγένετο. τοῦ βασιλέως] C τῷ βασιλεῖ. 26 δοῦ- posterius] C παῖς. τὴν] C τόν. ἐπιβῶ] C ἀναβήσομαι. αὐτὴν] C αὐτόν. κατεδίωκεν ἐν τῷ δούλῳ] C κατηγόρηκε τοῦ δούλου. ϗ ὁ] C ὁ δέ. ϗ ποίησον τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς σου] C ἐποίησεν καλὸν ἐνώπιον θεοῦ. 28 ἦν πᾶς] C ἐστὶν ἀλλ᾽ ἢ ὅτι] A ὅτι ἀλλ᾽ ἤ. C ἀλλ᾽ ἤ. ἔθηκας] C κατέστησας. τὴν τρά-] C ἐν τῇ τραπέζῃ. μὲ] C deest. 29 εἶπον] C εἴρηκα. σὺ] C σέ.] C διῃρέσθαι. 30 καίγε] C καί. 31 ἐκπέμψαι] A τοῦ προεκπέμψαι. C τοῦ προπέμψαι. τὸν Ἰορδάνην] C ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. ἀνὴρ] C deest. 32 πρε-] A C πρεσβύτης. οἰκεῖν] C καθῆσθαι. Μαναὶμ] C παρεμβολαῖς. ἐτῶν] C ἔσονται ἐτῶν. ὅτι ἀναβήσομαι] C ἵνα ἀναβῶ. 35 εἰ μὴν] A C μή. κακοῦ] A ἀναμέσον πονηροῦ. C ἀναμέσον κακοῦ. εἰ γεύσεται] A ἢ γεύσεται. ἔτι] A C ponunt ante ὁ δοῦλος. ὃ φάγομαι, ἢ πίομαι] C ὅσα ἐσθίῃ, ἢ ὅσα ἂν πίνῃ. ἢ] C εἰ. ἔσαι ἔτι] C γίνεται. εἰς] C deest. 36 βραχύ] C Ὅτι ὀλίγον. ὁ βασιλεὺς] C ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς, & ponit ante ἀνταποδίδωσι. ἀνταπόδοσιν ταύτην] C τοῦτο ἀνταπόδομα. 37 Καθισάτω] C Ἀποστρεψάτω. ἀποθανοῦμαι] C τελευτησάτω. παρὰ] C ϗ ταφήσομαι ἐν. Χαμαάμ] A C Χιμαὰν (A Χαμαάμ) ὁ υἱός μου. διαβήσεται] C διελεύσεται.] C ποιήσεις. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] C τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον, & v. 38. 38 βασιλεὺς] C βασιλεὺς πρὸς αὐτόν. διαβήτω] C διελθέτω, & ponit ante Χαμαάμ] C Ἀχιμαάν, & verſ. 40. μου] C σου. πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ] C ὃ ἂν ἐπιτάξῃς. 39 διέβη posterius] C εἰσήκει. ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. τόπον] A οἶκον. 40 διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καίγε] C διεβίβασαν αὐτόν, καί. 41 παρεγένοντο] A παρεγένετο. εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα] C εἶπον τῷ βασιλεῖ. ἀνὴρ] C οἱ ἄνδρες. πάντες ἄνδρες] C πάντας τοὺς ἄνδρας. 42 ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ] C ἀπεκρίθησαν ἄνδρες. Ἰούδα] A Ἰσραήλ. πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ] A τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα. C τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραήλ. διότι] C πρὸς μὲ] C ἡμῖν. οὕτως] C τοῦτο. μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ] C ἢ ἐσθίοντες βεβρώκαμεν τι βρῶμα παρά. ἔδωκεν] C δέδωκεν ἡμῖν. ἢ ἄρσιν ἦρεν] C desunt. 43 ἀπεκρίθη ἀνὴρ] C ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες. τῷ ἀνδρὶ] C πρὸς τοὺς ἄνδρας. χεῖρές μοι] C μοὶ χεῖρες. ϗ πρωτότοκος ἐγώ, ἢ σὺ] C desunt. ἱνατί τοῦτο] C τί ὅτι. οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτος] C οὐκ ἐγένετο τὸ ῥῆμά μου πρότερον. μοὶ] C deest. A ἐμοῦ. τοῦ Ἰούδα] C τοῦ.] C μου. ὁ λόγος ἀνδρὸς] C τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν. ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς] C ὑπὲρ τὸ ῥῆμα ἀνδρῶν.

CAP. XX.

1 ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος] C ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός. Ἰεμινὶ] A Ἰεμιναῖος. τῇ] A ἐν τῇ. C deest. κερατίνῃ] C σάλπιγγι. ἡμῖν posterius] C deest. ἀνὴρ] C πορευσόμεθα ἕκαστος. σου] C αὐτοῦ. 2 Ἰσραὴλ] C οἱ Ἰσραήλ. ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ] C οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα προσεκολλήθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 3 εἰς posterius] A deest. ἀφῆκε] C κατέλιπε. αὐτοῦ] C οἶκον αὐτοῦ. ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον. διέστρεψεν] C διέτρεφεν. 4 τὸν] C ἄνδρας. τρεῖς ἡμέρας] C ἐν τρισὶν ἡμέραις. αὐτοῦ] C ἐνταῦθα. 5 τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν] C παραγγεῖλαι τῷ Ἰούδα. 6 σὺ] C deest. καταδίωξον] C καταδίωκε. μήποτε] C ὅπως μή. εὕρῃ] A εὕρηται. C ponit ante σκιάσει] C σκιάσῃ. 7 ἐξῆλθον] A ἐξῆλθεν. Ἀβεσαΐ, ϗ οἱ] C desunt. ϗ ἐξῆλθον] C desunt. διῶξαι] C ϗ κατεδίωξαν. 8 αὐτοὶ] C αὐτοὶ ἦσαν. τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ] C τὸν λίθον τὸν μέγαν τόν. εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν] C παρεγένετο κατὰ πρόσωπον. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτόν. ἐζωσμένος] C περιεζωσμένος. ἐζωσμένην] C ἀμφήκη. ϗ αὐτὴ ἐξῆλθε] A C desunt. 9 ἀδελφέ] C ἀδελφέ μου. ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ] C κατέσχεν Ἰωὰβ τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ. καταφιλῆσαι] C φιλῆσαι. 10 τὴν μάχαιραν τὴν] C ἀπὸ τῆς μαχαίρας τῆς. ἔπαισεν] C ἐπάταξεν. εἰς] C ἐπί. ἐξεχύθη ἡ κοιλία] C ἐξέχεεν τὰ ἔντερα. εἰς] A C ἐπί. αὐτῷ] A αὐτόν. 11 ἐδίωξεν] C κατεδίωκον. ἔστη] C ἐπέστη. τοῦ] C τῷ. 12 πεφυρμένος] A C τεθνηκὼς (A ϗ deest) πεφυρμένος. αἵματι] C αἵματι αὐτοῦ. μέσῳ τῆς τρίβου] C τῇ ὁδῷ. ἀπέστρεψε] C ἀπέρριψε. ἐπέρριψεν] A ἐπέστρεψεν. C ἀπέρριψεν. καθ᾽ ὅτι] C ὅτι. πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ᾽ αὐτὸν ἑστηκότα] A ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἐπ᾽ αὐτὸν ἵσταται. C ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἵστατο ἐπ᾽ αὐτόν. 13 ἔφθασεν] A C ϗ ἐγένετο, ὅτε μετέστησε (A μετέστη·) & C addit τὸ ἐκ] C ἀπό. ἀνὴρ Ἰσραὴλ] C ὁ λαός. τοῦ διῶξαι] C καταδιώκειν. 14 ἐν πάσαις φυλαῖς] C εἰς πάσας τὰς φυλὰς τοῦ. Ἀβὲλ] A Ἐβέλ. C Ἀβελά. ϗ πάντες ἐν Χαρρὶ] C desunt. πάντες] A πάντας. 15 Καὶ] A C πᾶσαι αἱ πόλεις. ἦλθον κατόπισθεν] C παραγίνονται ὀπίσω. παρεγενήθησαν, ἐπολιόρκουν ἐπ᾽] C παρεγένοντο, ϗ περιεκάθησαν. Φερμαχὰ] C Βαιθμααχά. ἔχεαν πρόσχωμα πρὸς] C ἔλαβον χάρακα ἐπί. προτειχίσματι] C περιτειχίσματι. ἐνόουν] A ἐνενοοῦσαν. C ἐνενόουν. 16 τοῦ τείχους] C τῆς πόλεως. ἀκούσατε, ἀκούσατε] C ἀκούετε δή, ἀκούετε. δὴ πρὸς] A πρός. C δὴ τῷ. ἔγγισον ἕως] C ἔγγισαι ὧς. προσήγγισε] C ἤγγισεν Ἰωάβ. εἰ σὺ εἶ] C εἶ σύ. εἶπεν] C ὁ δὲ εἶπεν. εἶπε δὲ αὐτῷ] C ϗ εἶπεν. ἄκουσον] C ἄκουε δή. Ἰωὰβ] C deest. εἰμι] C λέγε. 18 λέγουσα] C deest. λόγον ἐλάλησαν] C λόγος ἐλαλήθη. λέγοντες] C λεγόντων. ἠρωτημένος usque ad Ἰσραὴλ] C desunt. εἰ] A deest. ἐπερωτήσουσιν] C ἐρωτήσουσιν. εἰ] A εἶπεν εἰ. C deest. 19 ἱνατί] A ϗ ἱνατί. C τί. καταποντίζεις] C καταπίνεις. 20 ἵλεώς μοι, ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ] C μή μοι γένοιτο εἰς καταπόμα. φθερῶ] A C διαφθερῶ. 21 οὕτως] C [illegible]. ὄνομα αὐτοῦ] A ὄνομα αὐτῷ. C desunt. ϗ ἐπῆρε] C ἀντῆρε. δότε αὐτόν μοι] C παράδοτέ μοι αὐτόν. ἀπάνωθεν] C ἀπό. πρὸς σὲ διὰ] C ἀπό. 22 εἰσῆλθεν] C ἐπορεύθη. ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς] C κατὰ τὴν αὐτῆς φρόνησιν. ϗ ἀφεῖλε] A ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορεί, ϗ ἀφαιροῦσι. C ϗ ἀφαιροῦσι. ἀφεῖλε, ϗ ἔβαλε] A C ῥίπτουσιν αὐτήν. ἐν κερατίνῃ] C Ἰωὰβ ἐν σάλπιγγι. διεσπάρησαν ἀπὸ] C διεσπάρη ὁ λαὸς ἐκ. ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα] C ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα. ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. 23 Καὶ ὁ] C Ὁ δέ. πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει] C ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς. A pro πρὸς habet ἐπί. ἐπὶ posterius] A C deest. Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου] C Ἀδωρὰν ἐπὶ τῶν φόρων. 24 Ἀχιλοὺθ ἀναμιμνήσκων] C Ἀχιλοὺδ ὑπομιμνήσκων. 26 Ἰαρὶν] C Ἰαρί.

CAP. XXI.

1 ἐζήτησε] C ἐζήτει. κυρίου] C παρὰ κυρίου. ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ] C desunt. περὶ οὗ ἐθανάτωσε] C διὰ τὸ θανατῶσαι αὐτόν. 2 Δαυὶδ] C deest. υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰσι] C ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ὅτι ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ἀμορραίου] C ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων Ἀμορραίων ἦσαν. 4 ἢ] C οὐδέ. ἀνὴρ θανατῶσαι] A ἀνὴρ θανατώσεως. C θανατῶσαι ἄνδρα. ἐν] A C ἐκ παντός. λέγετε] C θέλετε. 5 ἐφ᾽] A C deest. ἐδίωξεν] C ὃς ἐδίωξεν. ὃς] C ϗ ὅς. ἑστάναι αὐτὴν] C ἀντικαθίστασθαι. 6 Δότω] C Καὶ δοθήτωσαν. ἄνδρας] C ἄνδρες. ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς] C ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς. Γαβαὼν] C βουνῷ τοῦ. ἐκλεκτοὺς κυρίου] C ἐκλεκτοῦ τῷ κυρίῳ. 7 τὸν ἀναμέσον] C ὃν ὤμοσαν. ϗ prius] C deest. 8 Αἰᾶ] A Αἰᾶ παλλακῆς Σαούλ. Ἑρμωνοὶ] C Ἀρμωνί. Μιχὸλ] A Μηχόλ. οὓς ἔτεκεν] C τοὺς τεχθέντας. Ἐσδριὴλ υἱῷ] A Ἐσδρεὶ υἱῷ. C Ἀδριήλ. 9 ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. ἐξηλίασαν] C ἐξιλέωσαν. ἐν τῷ ὄρει] C ponit post κυρίου. ἔναντι] A ἐναντίον. οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ] A C ἐκεῖ οἱ ἑπτά. ἐπὶ] C κατά. δὲ] C deest. 10 ἔπηξεν] A διέστρωσεν. C ἔστρωσεν. αὐτῇ πρὸς] A C αὐτὸν ἑαυτῇ ἐπί. ἐν ἀρχῇ] C ἀπ᾽ ἀρχῆς. ἕως] C ἕως οὗ. ἐπ᾽ αὐτοὺς] C desunt. ὕδωρ] A C ὕδατα θεοῦ. ἔδωκε] C ἀφῆκε. καταπαῦσαι] C καθίσαι. ϗ τὰ] C οὐδὲ τά. 11 ἀπηγγέλη] A ἀνηγγέλη. ὅσα] A πάντα Αἰᾶ. C πάντα ὅσα. ϗ ἐξελύθησαν usque ad finem verſus] A C desunt. 12 οἱ ἔκλεψαν] C τῶν κλεψάντων. ἐκ τῆς πλατείας] C ἀπὸ τοῦ τείχους. ὅτι ἔστησαν] C κρεμασάντων. οἱ ἀλλόφυλοι] C τῶν ἀλλοφύλων. 13 ἐκεῖθεν] C Δαυὶδ ἐκεῖθεν. ἐξηλιασμένων] C ἐξιλεασμένων, & verſ. 14. 14 ἐν τῷ τάφῳ] C τοῦ τάφου. πάντα] C κατὰ πάντα. ἐπήκουσεν] C ἐξιλάσατο. τῇ γῇ] C τὴν γῆν. 15 ἐγενήθη] C ἐγένετο. μετὰ] C πρός. ἐπορεύθη] A C ἐξελύθη. 16 ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις] C ἀπὸ Νὼβ ὃς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων. τοῦ Ῥαφὰ] A τοῦ Ῥαφαείν. C τῶν γιγάντων. ὁλκὴ] A ὁλκῆς. C deest. αὐτοῦ] C [illegible]. κορύνην] C παραζώνην. 17 ἔτι] C ponit post ἡμῶν. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔτι] C ponit post πόλεμος. ἐν Γὲθ] A ἐν Νέθ. C ἐν Νὼβ, & ponit post ἀλλοφύλων. Ἀσατωθὶ] A Ἀσωθέ. C Ἀσωθί. τὸν Σὲφ usque ad finem verſus] A C τοὺς ἐπισυνηγμένους τῶν ἀπογόνων (A ἀπογόνους) τῶν γιγάντων. 19 ὁ] C ἔτι. Ῥὸμ] A Ῥόβ. C Νὼβ, & ponit post ἀλλοφύλων. Ἀρωργὶμ] A Ἀρωεί. C Ἰαρὲ τῶν ὑφαινόντων. Βεθλεεμίτης] C Βεθλεεμί. ὡς] C ἦν ὡς. 20 ἐν] C μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐν. μαδὼν] A C ἐκ μαδών. εἰκοσιτέσσαρες] C εἴκοσι ϗ τέσσαρες. ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾶ] C ἀπόγονος Τιτάνων. 21 Σεμεῒ] A Σαφᾶ. C Σαμαά. 22 Οἱ usque ad γιγάντων] C Τοὺς τέσσαρας τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους. ἐν Γὲθ] A ponit post Ῥαφᾶ. τῷ Ῥαφᾶ οἶκος] A τῷ Ῥαφᾶ. C desunt.

CAP. XXII.

1 ἦ] A C ponunt post ἡμέρᾳ. 2 ᾠδὴ] A C deest. κύριε] A C κύριος. μὲ] A deest. 3 ἔσται μοι] C desunt. σώσεις] A σώσει. 4 ἐκ] C ἀπό. 5 χείμαρροι] A C ϗ χείμαρροι. 6 Ὠδῖνες θανάτου] C Σχοινία ᾅδου. προέφθασαν] C ϗ προέφθασαν. σκληρότητες] C πέδαι. 7 Ἐν τῷ θλίβεσθαί με] C Ἐν θλίψει μου. ἐπακούσεται] C ἤκουσεν. ναοῦ] A ναοῦ ἁγίου. 8 ἐταράχθη ϗ ἐσείσθη] C ἐσείσθη ϗ ἐταράχθη. Συνεταράχθησαν, ϗ ἐσπαράχθησαν] C Συνεταράχθη. κύριος] C ponit post αὐτοῖς. 9 κατέδεται] C κατέφαγε. ἐξεκαύθησαν ἀπ᾽] C ἀνήφθησαν ἐξ. 10 ὑποκάτω τῶν ποδῶν] C ὑπὸ τοὺς πόδας. 11 ἐπεκάθισεν] C ἐπέβη. ἀνέμου] C ἀνέμων. 12 ἐπύχωσεν ἐν νεφέλαις] C νεφέλαι. ἀέρος] A ἀέρων. 13 Ἀπὸ τοῦ] A Ἐκ. ἐναντίον] C ἀπέναντι. 14 Ἐβρόντησεν] A C Καὶ ἐβρόντησεν. 15 ἐσκόρπισεν] C διεσκόρπισεν. 16 θυμοῦ] C ὀργῆς. 17 Ἀπέστειλεν] A Καὶ ἐξαπέστειλεν. C Ἐξαπέστειλεν. 18 Ἐρρύσατο] C Ἐξείλετο. ἰσχύος] C ponit ante ἐχθρῶν. ἐκραταιώθησαν] C ἴσχυον. 19 ἡμέραι] A C ἐν ἡμέρᾳ. θλίψεως] C ἀπωλείας. ἐπιστήριγμα] A C ἀντιστήριγμα. 20 ἐξείλετο] C ἐξέσπασε. ηὐδόκησεν ἐν ἐμοὶ] C ἠθέλησέ με. 21 ἀνταποδώσει] C ἀνταπέδωκε. 22 ἐφύλαξα] C ἐφυλαξάμην. ἠσέβησα ἀπὸ] C ἠνόμησα ἐνώπιον. 23 κατεναντίον] C ἀπέναντι. δικαιώματα] C προστάγματα. ἀπέστην ἀπ᾽ αὐτῶν] A C οὐκ ἀποστήσεται (A ἀπέστησαν) ἀπ᾽ ἐμοῦ. 24 προφυλάξομαι] C φυλάξω με. 25 ἀποδώσει] A C ἀνταποδώσει. ἐνώπιον] A C ἀπέναντι. 26 ἀνδρὸς τελείου] C ἀθῴου. τελειωθήσῃ] A τέλειος ἔσῃ. C ἀθῷος ἔσῃ. 28 Καὶ τὸν] C Ὅτι σὺ τόν. πτωχὸν] C πρᾶον. ἐπὶ μετεώρων] A ὑπερηφάνων. C τῶν ὑψηλῶν. 29 λύχνος] A C φωτιεῖς λύχνον. μοὶ τὸ σκότος] C ἐν σκότει. 30 ὑπερβήσομαι] C ἐξαλοῦμαι. ἰσχυρὸς] C θεός. 31 κραταιὸν] A C deest. 32 Τίς ἰσχυρὸς] A Ὅτι τίς ἰσχυρός. C Διότι τίς θεός. 33 ἰσχυρὸς] C θεός. δυνάμει] C δύναμιν. ἐξετίναξεν] A C ἔθετο. 34 ὡς ἐλάφων] A ὡσεὶ ἐλάφων. C ὡς ἐλάφου. ἐπὶ τὰ ὕψη] C ἐπὶ τὰ ὑψηλά, & ponit post μέ. 35 ἐν βραχίονι] C ἐπὶ βραχίονας. 36 ὑπερασπισμὸν] C ὅπλον τῆς. 37 Εἰς πλατυσμὸν εἰς] A πλατυνεῖς. C Καὶ ἐπλάτυνας. ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη] C ἠσθένησα ἐν ταῖς τρίβοις. 38 ἀναστρέψω] A C ἀποστρέψω. ἂν] C οὐ. 39 Καὶ] C deest. οὐκ] A μή. C οὐ μή. ἀναστήσονται] C ἀναστῶσι. 40 ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον] C περιέζωσάς με δύναμιν τοῦ πολεμεῖν. κάμψεις] C ϗ κάμψεις. μοι] A C ἐπ᾽ ἐμέ. ὑποκάτω μου] C desunt. 41] Hic verſus hoc modo habetur in C, Καὶ οἱ ἐχθροί μου παρεδόθησάν μοι· αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα. 42 Βοήσονται, ϗ οὐκ ἔστι] C Ἀνεβόησαν, ϗ οὐκ ἦν. βοηθὸς] A βοηθῶν. C ὁ σώζων. πρὸς κύριον] C θεὸς κύριος.

43 Ἐλέανα] C Λεανῶ. ἐξόδων ἐλέπτυνα] C τὸ ἐξ ὁδῶν λεπτυνῶ. 44 ῥῦσαι] C ἐξῆς. ἐκ μάχης] A ἐκ μαχαίρας. C ἐξ ἀντιλογιῶν. λαῶν] C λαοῦ. φυλάξεις] A φυλάξῃ. ἐδούλευσας] A C ἐδούλευσε. 45 Hunc verſum hoc modo habent A C, Εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι. 47 φύλαξ μου] C πλάστης με. φύλαξ τῆς σωτηρίας] C σωτήρ. 48 ὁ διδοὺς] C ὁ θεὸς ὃς ἔδωκεν. παιδεύων] A καὶ παιδεύων. C καὶ ἐταπείνωσε. 49 ἐξάγων] A ἐξαγαγών. C ἐξήγαγε. μου] C deeſt. μοι] A C ἐπ' ἐμέ. ἀνδρὸς] A C ἀνδρῶν. ἀδικημάτων] C ἀσεβῶν. 50 κύριε] C ponit poſt ἔθνεσι. ἔθνεσι] A ἔθνεσι κύριε. ἐν] A C deeſt.

CAP. XXIII.

1 κύριος ἐπὶ] C ὁ θεός. εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ] C ὡραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ. 2 Πνεῦμα] A Καὶ πνεῦμα. 3 Λέγει] C Εἶπεν. φύλαξ ἐξ] A φύλαξ. C πλάστης. παραβολήν, uſque ad finem verſus quarti] C ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβῳ θεοῦ. Καὶ ὡς φῶς τὸ πρωϊνὸν ἀνατελεῖ ἥλιος τὸ πρωΐ, καὶ οὐ σκοτάσει· ἀπὸ φέγγους καὶ ἐξ ὑετοῦ, ὡς βοτάνη ἐκ γῆς. ἀνθρώπῳ] A ἀνθρώποις. χριστοῦ] A θεοῦ. 4 ἀνατεῖλαι] A καὶ ἀνατεῖλαι. κύριος] A deeſt. 5 Οὐ γὰρ] C Ὅτι οὐχ. ἰσχυροῦ] C θεοῦ. διαθήκην γὰρ] C ὅτι διαθήκην. ἑτοίμην] C σῶσαί με ἑτοίμην. θέλημα] A C θέλημα ἐν κυρίῳ. 6 οὗτοι] C αὐτοί. ὅτι] C καὶ ὅτι. οὐ] C ὅς. 7 καὶ πλήρες] A καὶ πλῆθος. C πλήρης. ξύλον] C ξύλων. καὶ καυθήσονται] A καυθήσονται εἰς. C καυθήσονται εἰς. 8 Ἰεβοσθὲ] C Ἰεσβαάθ. ὁ Χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστὶν] C υἱὸς Θεκεμανὶ πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος. Ἀδινὼν] C Ἀδινώ. ἐσπάσατο] C ἐσπᾶτο. στρατιώτας] A C τραυματίας. 9 Ἐλεανὰν] A C Ἐλεάζαρ. υἱὸς] C υἱοῦ. υἱὸς Δουδὶ τοῦ] A deſunt. C ponit ante υἱοῦ· ſed τοῦ non habet. μετὰ Δαυίδ, καὶ] A ἀδελφοῖς· οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σερρὰν. C οὗτος ἦν μετὰ Δαυίδ. συνήχθησαν] A C καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν. ἐκεῖ] C ponit ante συνήχθησαν. 10 ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ] A ἀνεβόησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καί. C ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν, καί. ἀνέστη] C ἐξανέστη. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις] C τοὺς ἀλλοφύλους. πρὸς τὴν μάχαιραν] C ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν. ἐκάθισε] A C ἐπέστρεψεν. πλὴν ἐκδιδύσκειν] C εἰς τὸ σκυλεύειν. 11 Σαμαία υἱὸς Ἄσα ὁ Ἀρουχαῖος] C Σαμαίας υἱὸς Ἀγὰ ὁ Ἀραρεί. συνήχθησαν] C ἐπισυνήχθησαν. εἰς θηρία] C ἐπὶ σιαγόνα. 12 ἐστηλώθη] C κατέστη. 13 κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ] C καταβαίνουσιν τρεῖς ἐκ. τριάκοντα] A τριάκοντα ἄρχοντες. C τριάκοντα ἀρχόντων. κατέβησαν εἰς Κασὼν] C εἰσῆλθον. A ἦλθον εἰς Κασωά. τάγμα] C τὰ τάγματα. καὶ παρενέβαλον] A C παρενέβαλεν. Ῥαφαΐν] C τῶν Τιτάνων. 14 τότε] C καὶ τότε. τὸ δὲ ὑπόστεμα] C καὶ τὸ σύστημα. A καὶ τὸ ὑπόστεμα. τότε] C καὶ τότε. 15 τὸ δὲ uſque ad finem verſus] C deſunt. 16 ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C τὴν παρεμβολήν. ἠθέλησε] C ἐβούλετο Δαυίδ. 17 Ἵλεώς μοι κύριε τοῦ] C μή μοι γένοιτο παρὰ κυρίου. ἠθέλησε] C ἐβούλετο. δυνατοὶ] C μαχηταί. 18 αὐτὸς] A οὗτος. C deeſt. ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ] C πρῶτος τῶν τριῶν. καὶ αὐτὸς] A καὶ οὗτος. C οὗτος. καὶ αὐτῷ ὄνομα] C οὗτος ἦν ὀνομαστός. 19 ἐκείνων] C deeſt. ἐγένετο] C ἦν. ἦλθε] C ἤρχετο. 20 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά, & verſ. 22. ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις] C υἱοῦ ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῷ. A pro αὐτὸς habet οὗτος. αὐτὸς] A C οὗτος. καὶ αὐτὸς] C καὶ οὗτος. τῇ ἡμέρᾳ τῆς] C ἡμέρᾳ. 21 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. C Καὶ οὗτος. ἐν δὲ] C καὶ ἐν. ὡς ξύλον διαβάθρας] C deſunt. ἥρπασε] C ἀφεῖλε. 22 αὐτῷ] C τούτῳ. 23 ἐκ τῶν τριῶν] C ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα. ἦλθε] C ἤρχετο. ἔταξεν] C κατέστησεν. ταῦτα] A deeſt. 24 οὗτος] C deeſt. Δουδὶ] A C deeſt. ἐν] A ἐκ. 25 Σαμὰ ὁ Ῥουδαῖος] A Σεμὼθ ὁ Ἀρωδί. C Σαμαίας ὁ Ἀρωδί, Ἐλικὰ ὁ Ἀρωδί. 26 Σελλὴς] A Χελλής. C Χάλλης. Κηωθὶ] C Φελτί. Ἴρας] A C Ἴρα. Ἴσκα] A Ἐκκής. C Ἐκκίς. 27 Ἀνωθίτης] A C Ἀναθωθίτης. ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνωθίτου] A Σαβουχαὶ ὁ Ἀσωθίτης. C Μεβουναὶ ὁ Ἀσωθίτης. 28 Ἐλλὼν] C Σελμών. ὁ Ἀωΐτης] A ὁ Ἀλωνίτης. C Ἀχοΐτης. Νοερὲ] A Μοοέ. C Μαχαρεΐ. 29 Ἐσθαΐ] A C Ἐλὰβ (A Ἐλὴ) υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθίτης. Ἐθθί. ἐκ Γαβαὲθ υἱὸς] A ἐκ Γαβαά. C ὁ ἐκ τοῦ βουνοῦ. τοῦ Ἐφραθαίου] A C deſunt. Ἀσμὼθ ὁ uſque ad finem verſus 33] A Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης, Οὐεὶ ἐκ Ναχαλγαίας, Ἀειὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθίτου, Ζαὼρ ὁ Βαρσαμίτης, Ἐλεασὰ υἱὸς Ὀλαβωνίτης, Βασαὶ ὁ Γωυνὶ, Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμὰ ὁ Ἀρωρείτης, Ἀχιὰν υἱὸς Ἀρατὰ ὁ Ἀραθουρείτης. Comp. Βανέας ὁ Φαραθωνίτης, Ἠδαῒ ἐκ Ναχαλιγαίας. Ἀβὶ Ἀλβὼν ὁ Ἀραβωθίτης, Ἀσμὼθ ὁ Βαρχμίτης. Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνίτης, υἱοὶ Ἰασὲν, Ἰωνάθαν. Σαμὰ ὁ Ἀρρίτης, Ἀχιὰμ υἱὸς Σαρὰρ ὁ Ἀραδίτης. 34 τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαὶ] A τοῦ Μααχί. C Ἀχασβαῒ τοῦ Μααχαθί. Ἐλιὰβ] C Ἐλιάμ. 35 τοῦ Οὐραι A τοῦ Οὐρὲμ υἱὸς Ἀσβί. C Φααραῒ ὁ Ἀρβί. 36 Γάδδη] A Ἰγάλλα. C Ἰγαα. Ναθανὰ] A C Ναθάν. Πολυδυνάμεως υἱὸς Γαλααδδί] A καὶ Βαὰν υἱὸς Ἀγα. C ἐκ Σουβᾶ· Βανὶ ὁ Γαδί. Ἐλιὲ] A Ἐλλίχ. C Σελήκ. Ἀμμανίτης] C Ἀμμωνίτης. 30, 31] Hi duo verſus deſunt in A C. 37 Γελωρὲ] C Ναχαραί. Βηθωραῖος] A C Βηρωθαῖος. σκεύη Ἰωὰβ υἱὸς] A C σκεύη Ἰωὰβ υἱοῦ. 38 Ἰεθιραῖος] C Ἰεθραῖος. Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος] A deſunt. C Γαρὲβ ὁ Ἰεθραῖος. 39 Οὐρίας ὁ Χετταῖος] A Καὶ Οὐρίας ὁ Γεθθαῖος. C Οὐρίας ὁ Ἐθθαῖος.

CAP. XXIV.

1 ὀργὴν κύριος ἐκκαῆναι] C ὀργὴ κυρίου θυμωθῆναι. ἐν αὐτοῖς] C ἐπ' αὐτούς. βάδιζε] A πορεύθητι, καί. C πορεύθητι. 2 τῆς ἰσχύος τῆς] C τῶν δυνάμεων τῶν. δίελθε δὴ] C περίελθε δὴ εἰς. 3 καὶ προσθείη] A καὶ προσθείη. C προσθείη. θεὸς] A C θεός σου. πρὸς] C ἐπί. λαὸν] A λαόν σου. αὐτοὺς] C καὶ τούτους. καὶ ὥσπερ αὐτοὺς] A C deſunt. ἑκατονταπλασίονα] C ἑκατονταπλασίως. ὁρῶντες] C βλέποντες. βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ] C θέλει τὸ ῥῆμα τοῦτο. 4 ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος] C κατεκράτησεν τὸ ῥῆμα. πρὸς] C ὑπ. εἰς] A πρός. C ὑπέρ. ἰσχύος] A C δυνάμεως. ἐνώπιον] C ἐκ προσώπου. 6 Θαβασὼν, ἥ ἐστιν Ἀδασαὶ] A Βαθασὼν, καὶ Εἰθών, καὶ Δασαί. C Χεττιιμ Χάδης. εἰς Δανιδὰν] C ἕως Δάν. καὶ Οὐδὰν] A C deſunt. Σιδῶνα] A εἰς Σιδῶνα. 7 ἦλθον] C ἔρχονται. ἦλθαν κατὰ] A πορεύονται κατά. C ἐκπορεύονται ἐπὶ τόν. εἰς] C καί. περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ] C περιῆλθον πᾶσαν τὴν γῆν. παρεγένοντο ἀπὸ τέλους] C παραγίνονται μετά. μηνῶν] C μῆνας. ἡμερῶν] C ἡμέρας. 9 πρὸς τὸν βασιλέα] A C τῷ βασιλεῖ. ἐγένετο] A C ἦσαν. σπωμένων] C ἐσπασμένων. ἀνὴρ] C ἄνδρες. ἀνδρῶν μαχητῶν] C ponit ante πεντακόσιαι. 10 τὸ ἀριθμῆσαι] C ταῦτα, ὅτι ἠρίθμησε. ἥμαρτον] C ἡμάρτηκα. ὃ ἐποίησα νῦν κύριε] A C ποιῶν (A ποιήσας) τὸ ῥῆμα τοῦτο. παραβίβασον δὴ] A καὶ νῦν κύριε παραβίβασον δή. C καὶ νῦν κύριε περίελε. ἀνομίαν] C ἀδικίαν. ἐμωράνθην] C ἐματαιώθην. 11 λόγος] C ῥῆμα. λέγων] A πρὸς Δαυίδ, λέγων. C Δαυίδ, λέγων. 12 Πορεύθητι] C Πορεύου. εἰμι] A C deeſt. καὶ] C σοί. 13 εἰσῆλθε] C ἦλθε. ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ] C ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων. εἰ ἔλθῃ σοι] C ἤ. λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου] C λιμοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. ἔμπροσθεν] C ἐκ προσώπου. ἔσονται διώκοντες] A ἔσονται καταδιώκειν. C τοὺς καταδιώκειν. ἐν τῇ γῇ σου] C ἐπὶ τὴν γῆν. νῦν οὖν] C καὶ νῦν. 14 πόθεν] C deeſt. ἐστὶ] A ἐστὶ καὶ τὰ τρία] C ἐστὶ τὰ τρία. δὴ] C deeſt. δὲ] C καὶ εἰς. ἀνθρώπου] A C ἀνθρώπων. 15 καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν] C deſunt. ἕως] C καὶ ἕως. καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ] C deſunt. ἀπέθανεν] C ἀπέθανον. λαοῦ] A λαοῦ κυρίου. 16 τοῦ θεοῦ] C deſunt. εἰς] C ἐπί. παρεκλήθη] C μετεμελήθη. πολὺ] C ἱκανόν. κυρίου ἦν] A τοῦ θεοῦ ὁ ἦν ἑστώς. C τοῦ θεοῦ ἦν ἑστηκώς. τῇ ἅλῳ] C τὴν ἅλω. 17 ἐν τῷ λαῷ] A τὸν λαόν. εἰμι ἠδίκησα] C ἥμαρτον· καὶ ἐγὼ ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα. A ἠδίκησα· καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα. δὴ] C deeſt. 18 αὐτῷ] C deeſt. τῷ κυρίῳ] C ponit poſt θυσιαστήριον. τῷ ἅλωνι] A C τῇ ἅλῳ. 19 τὸν λόγον Γὰδ] A C τὸ ῥῆμα Γὰδ τοῦ προφήτου. καθ'] A C deeſt. 20 παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ] C διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν. 21 Δαυίδ] C αὐτῷ Δαυίδ. τὸν ἅλωνα τὸν] A C τὴν ἅλω, καί. (A τοῦ pro καί.) καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις] C ὅπως ἐπίσχῃ ἡ θραῦσις. ἐπάνω] A ἐπάνωθεν. C ἀπό. 22 λαβέτω, καὶ ἀνενεγκάτω] C λάβε καὶ ποίησον. ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἀρεστὸν ἐνώπιον. βόες] C μόσχοι. ὁλοκαύτωμα] C εἰς ὁλοκαύτωσιν. 23 Τὰ] C Καὶ τά. 24 ὅτι ἀλλὰ] A ὅτι ἀλλ' ἤ. C ἀλλ' ἤ. ἐν ἀλλάγματι] C ἀλλάγματι. μου] C ponit poſt θεῷ. A deeſt. τὸν ἅλωνα] A τὴν ἅλω. C τὴν ἅλω. σίκλων] C ponit poſt πεντήκοντα. 25 καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις] C deſunt. ἐπήκουσε] C ἵλεως ἐγένετο. συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν] C ἐπέσχεν ἡ θραῦσις ἐπί.

REGUM III.

CAP. I.

1 πρεσβύτερος] C πρεσβύτης σφόδρα. ἡμέραις] C ἐν ἡμέραις. 2 Καὶ] C deeſt. αὐτοῦ] C αὐτοῦ αὐτῷ. τῷ βασιλεῖ] A C τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ. παρθένον νεάνιδα] C νεᾶνιν παρθένον. τῷ βασιλεῖ] C ἔναντι τοῦ βασιλέως. κοιμηθήσεται] C κατακείσεται. μου] A C ἡμῶν. 3 νεάνιδα] C παῖδα. ἐκ παντὸς ὁρίου] C ἐν παντὶ ὁρίῳ. εὗρον] C εὑρίσκουσιν. Σωμανίτην] C Σουναμίτιν. ἤνεγκαν] C εἰσάγουσιν. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. 4 ἡ νεᾶνις] C παῖς. ἕως] A C τῷ εἴδει. τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ, & ponit ante θάλπουσα. 5 περιτρέχειν ἔμπροσθεν] C προστρέχοντας. 6 ἀπεκώλυσεν αὐτὸν] C ἐπετίμησεν αὐτῷ. οὐδέποτε, λέγων] C πώποτε, εἰπών. διατί σὺ ἐποίησας] A διατί σὺ τοῦτο ἐποίησας. C τί ὅτι πεποίηκας οὕτως. 7 ἐγένοντο] C ἦσαν. 8 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδά. καὶ Ῥησί, καὶ υἱοὶ] C καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ οἱ ὄντες. ὀπίσω] C μετά. 9 ἐθυσίασεν] C ἔθυσεν, & verſu 19. πρόβατα, καὶ μόσχους] C καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους. μετὰ Αἰθὴ τοῦ] A C παρὰ τὸν λίθον τόν. ὃς ἦν ἐχόμενα] C ὃς ἦν ἐχόμενος. C τὸν ἐχόμενον. τῆς Ῥωγὴλ] A C τῆς πηγῆς τοῦ Ῥωγήλ. αὐτοῦ] A C αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. ἁδροὺς] A ἁδροὺς υἱούς. C ἄνδρας. 10 Σαλωμὼν] A C Σολομῶντα. 11 ἐβασίλευσεν] C βεβασίλευκεν, & verſu 13, & 18, & 43. 12 δὴ] A C deeſt. καὶ ἐξελοῦ] C ὅπως σώσῃς. τοῦ υἱοῦ σου] C ponit poſt Σολομῶντος. 13 λέγουσα] C deeſt. Σαλωμὼν] A C ponunt ante ὁ υἱός. καθιεῖται] C καθήσεται. 14 σου] A C ponunt ante λαλούσης. ὀπίσω σου] C μετὰ σέ. 15 τὸ ταμεῖον] C τὸν κοιτῶνα. Ἀβισὰγ] C Ἀβισαάκ. ἦν] C deeſt. 16 εἶπεν] C εἶπεν αὐτῇ. 17 ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπε Βηρσαβεαί. κύριε] A C κύριέ μου βασιλεῦ. Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ υἱός. καθήσεται] A αὐτὸς καθιεῖται. C αὐτὸς καθήσεται. 19 ἄρχοντα τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγον. 21 ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς] C ἐν τῷ κοιμηθῆναι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. 22 ἔτι] C ponit poſt λαλούσης. ἦλθε] A C εἰσῆλθε. 23 ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ] A ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ λεγόντων. C ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες. κατὰ πρόσωπον] C Νάθαν ἐνώπιον. κατὰ] C ἐπί. 24 σὺ] C ponit ante κύριε. εἶπας] C εἴρηκας, λέγων. ὀπίσω μου] C μετ' ἐμέ. 25 ἐθυσίασε] A ἔθυσε. C τέθυκε. τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως] C τὸν ἀρχιστράτηγον. ἐσθίοντες, καὶ πίνοντες] C αὐτοὶ ἐσθίουσι, καὶ πίνουσι. 26 αὐτὸν] C deeſt. οὐκ ἐκάλεσεν] C οὐ κέκληκε. 27 μου] C deeſt. καὶ οὐκ] C καὶ διατί οὐκ. θρόνον] C τοῦ θρόνου, & verſu 30. 28 καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ] C καὶ ἔστη ponit poſt εἰσῆλθε. 30 ἐν κυρίῳ θεῷ] C κατὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. τῇ] C τῇ. 31 ὁ βασιλεὺς] C ponit ante ὁ κύριος. 33 αὐτοῖς] C ponit ante ὁ βασιλεύς. λάβετε] C λάβετε μεθ' ἑαυτῶν. δούλους] C παῖδας. μεθ' ὑμῶν] A ponit ante τοὺς δούλοις. 34 κερατίνῃ] C ἐν σάλπιγγι. 35 Καὶ αὐτὸς καθήσεται] A C Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται καὶ καθήσεται. βασιλεύσει] A C αὐτὸς βασιλεύσει. ἐγὼ ἐνετειλάμην] C αὐτῷ ἐντέλλομαι. Ἰσραήλ, καὶ Ἰούδαν] C Ἰούδαν, καὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. 36 τοῦ κυρίου] A τὸ ῥῆμα κυρίου. C τοὺς λόγους τοῦ κυρίου. βασιλέως] C βασιλέως, οὕτως εἴπῃ κύριος ὁ θεός σου κύριέ μου βασιλεῦ. Καί. 37 εἴη] C εἴη καί. 38 ἀπήγαγον αὐτὸν] C ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ. 39 τῆς σκηνῆς] C τοῦ σκηνώματος. κερατίνῃ] C σάλπιγγι. 40 ἐχόρευον] C πᾶς ὁ λαὸς ἐχόρευον. εὐφροσύνην μεγάλην] C εὐφροσύνῃ μεγάλῃ. ἐρράγη] C ἤχησεν. 41 αὐτοῦ] C οἱ μετ' αὐτοῦ. φαγεῖν] C ἐσθίοντες. κερατίνης] C σάλπιγγος. 42 Ἔτι] A Καὶ ἔτι. εἰσῆλθε] A C ἦλθε. εἶ] C deeſt. εὐαγγέλισαι] C εὐαγγελιεῖς. εἶπε] C εἶπε τῷ Ἀδωνίᾳ. 44 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. αὐτοῦ] C αὐτὸν ἐν τῇ σιλεύς. ἐπεκάθισαν] C ἐπεβίβασαν. 45 ἔχρισαν] A C ἔχρισεν. ἐν τῷ] C εἰς βασιλέα ἐν τῷ. αὕτη ἡ φωνὴ] C αὕτη ἐστὶν ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου. 46 θρόνον] C τοῦ θρόνου. A θρόνου. 47 Καὶ εἰσῆλθον] C Καίγε ἦλθον. ἀγαθύναι ὁ θεὸς] A ἀγαθύναι ἀγαθύναι ὁ θεός. C ἀγαθύναι κύριος. Σαλωμὼν] A Σολομῶντος τοῦ υἱοῦ σου. C τοῦ υἱοῦ σου Σολομῶντος. τὴν κοίτην] A τὴν κοίτην αὐτοῦ. C τῆς κοίτης αὐτοῦ. 48 Καίγε] C Καί. εὐλογητὸς] C εὐλογημένος. σήμερον] C deeſt. 49 ἐξέστησαν] A C ἐξέστησαν, καὶ ἐξανέστησαν. κλητοὶ] C κεκλημένοι ὑπό. ἦλθον] A C ἀπῆλθον. ἀνὴρ] C ἕκαστος. ὁδὸν αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ ὁδόν. 50 ἐπελάβετο] A ἀπελάβετο. C ἐκράτησε. ἀνηγγέλη] C ἀπηγγέλη. λέγοντες] C λέγων. κατέχει] C ἰδοὺ ἐκράτησε.

Σολομὼν] C βασιλεὺς Σολομών. εἰ οὐ θανατώσει] C τοῦ μὴ θανατῶσαι. εἰ πεσεῖται] C οὐ μὴ πέσῃ. τῶν τριχῶν αὐτοῦ] C ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θρίξ. καὶ ἐὰν] C ἐὰν δέ. θανατωθήσεται] C ἀποθανεῖται. 53 κατήνεγκαν] A κατήγαγεν. C ἀπήγαγον. ἀπάνωθεν] C ἀπό. δεῦρο] C πορεύου.

CAP. II.

1 ἀποθανεῖν] C τοῦ ἀποθανεῖν. ἀπεκρίνατο] A C ἐνετείλατο. Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ] C τῷ υἱῷ αὐτοῦ Σολομῶντι. 2 εἰμι] C deeſt. ἰσχύσεις] C κραταιωθήσῃ. ἄνδρα] A ἄνδρα τέλειον. 3 φυλάξεις] C φυλάξῃ. δικαιώματα] C προστάγματα αὐτοῦ. κρίματα τὰ γεγραμμένα] A κρίματα, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, τὰ γεγραμμένα. C κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται. συνήσεις] C συνήσῃς πάντα. κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι] C καὶ πανταχοῦ οὗ ἂν ἐπιβλέψῃς ἐκεῖ. 4 Ἵνα] C Ὅπως. τὸν λόγον ὃν] C τὰ ῥήματα ἅ. λέγων] A C περὶ ἐμοῦ, λέγων. φυλάξωσιν οἱ υἱοὶ] C φυλάξωνται τὰ τέκνα. ὁδὸν] C ὁδούς. αὐτῶν] A C αὐτῶν, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ἐξολοθρευθήσεται] C ἐξαρθήσεται. ἐπάνωθεν θρόνου] C ἀπὸ τοῦ θρόνου. 5 Καίγε σὺ ἔγνως ὅσα] C Καὶ νῦν σὺ οἶδας ἅ. μοι] A σοι. ὅσα] C ἅ. δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυνάμεων] C δύο ἀρχιστρατήγοις. ἔταξεν τὰ αἵματα] C ἐξεδίκησεν αἷμα. 6 σοφίαν] C φρόνησιν. ἐν εἰρήνῃ] C ponit [illegible]. 7 με ἀποδιδράσκειν] A ἀποδιδράσκειν. C φεύγειν με. ἀπὸ] C Ἀβεσσαλὼμ] C ponit poſt σου. 8 ἀπαντήν] A C ἀπάντησιν. εἰς] C 10 ἐκοιμήθη] C κοιμᾶται. 11 τριάκοντα τρία] A C ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία. 12 αὐτοῦ] A αὐτοῦ υἱὸς ἐτῶν δώδεκα. 13 ἡ δὲ εἶπεν] C καὶ αὐτῷ. 14 Λόγος] C καὶ εἶπεν, Λόγος. 15 ἐστράφη] C ἐπεστράφη. ἐγενήθη] A ἐγενήθη. ἐγενήθη] C ἦν. 19 Σαλωμὼν] A ponit poſt βασιλεύς. αὐτοῦ ἀπὸ] C deſunt. Ἀβισὰγ] C Ἀβισαάκ. 18 εἶπεν] C εἶπεν. 19 ἀπαντὴν αὐτῇ] A C ἀπάντησιν αὐτῆς. κατεφίλησεν αὐτὴν] C προσεκύνησεν αὐτῇ. τοῦ θρόνου] A τοῦ θρόνου αὐτοῦ. C τὸν θρόνον αὐτοῦ. 20 οὐκ] A C ὅτι οὐκ. 21 δὴ] C deeſt. 22 Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ βασιλεύς. ἤτησαι] C αἰτῇ. 24 κύριος] C μοι κύριος. 25 αὐτὸν] C τὸν Ἀδωνίαν. Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C deſunt. 26 σὺ] C deeſt. σὺ] C σὺ καὶ ἐν. καὶ οὐ] C οὐ. 27 ἱερέα τοῦ κυρίου] C εἰς ἱερέα τοῦ κυρίου. τὸ ῥῆμα … ὃ] A τὸν λόγον … ὅν. 28 ἔκλινε] C ἐξέκλινε. 29 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. καὶ ἀπέστειλε uſque ad καὶ ἀπέστειλε] C deſunt. Σαλωμὼν] C ὁ βασιλεὺς Σολομών. Βαναίου] A C Βανέαν. καὶ θάψον αὐτὸν] C deſunt. 30 υἱὸς Ἰωδαὲ] C deſunt. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε & verſu 32. υἱὸς Ἰωδαὲ] C deſunt. 31 δωρεὰν ἐξέχεεν] A δωρεὰν ἐξέχεεν Ἰωάβ. C ἐξέχεεν Ἰωὰβ δωρεάν. 32 τὸ αἷμα αὐτοῦ] C deſunt. 33 ἐπεστράφη] C ἀποστραφήτω. εἰς τὸν αἰῶνα] C ἕως αἰῶνος. γένοιτο] A γένοιτό μοι. παρὰ κυρίου] C ponit ante ἕως. 34 ἐν τῇ ἐρήμῳ] C deſunt. 35 τὸν Βαναίου] A τὸν Βαναίαν. C Σολομὼν τὸν Βανέαν. στρατηγίαν] C στρατιάν. καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλὴμ] C deſunt. αὐτὴν] A C deeſt.

CAP. III.

1 Καὶ ἐπληθύνθη uſque ad καὶ ἔλαβε] C Καὶ ἡ βασιλεία ἐστερεώθη ἐν χειρὶ τοῦ Σολομῶντος. καὶ ἐγαμβρεύσατο Σολομὼν τῷ Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε Σολομών. ἐπληθύνθη] A ἐπλήθυνε. Φαραὼ] C Φαραὼ γυναῖκα. κυκλόθεν] C κύκλῳ. ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε] C deſunt. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμών, uſque ad verſum 36] C deſunt. ἦν] A ἦσαν. ἔπαρξιν] A καὶ τὰς ἐπάρξεις. διέκοψε] A καὶ διέκοψε. ἔτος] A καὶ ἔτος. κατέβαινεν εἰς ἀπαντὴν] A κατέβη εἰς ἀπάντησιν. ἐπὶ] A εἰς. σὺ] A καὶ σύ. 36 ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς] A ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε. C ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σολομών. Hi undecim verſus habentur in Comp. in fine cap. 2. κάθου] C κατοίκει. 37 τὸ] C καὶ τό. καὶ ὥρκισεν, uſque ad finem verſus] C deſunt. 39 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. 40 Ἀγχοὺς] C Ἀχὶς βασιλέα Γέθ. ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. ἐπορεύθη] C ἐξεπορεύθη. & ver. 41. ἐκ Γὲθ] C deſunt. 41 ἀπηγγέλη] C ἀπήγγειλαν. τοὺς δούλους αὐτοῦ] C deſunt. 42 εἰς δεξιὰ ἢ] C δεξιὰ ἤ. ἀποθανῇ] C ἀποθανῇ, καὶ εἶπάς μοι, ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. 43 τί ὅτι] C νῦν διατί. 44 οἶδας] A ἔγνως. οἶδεν] C ἔγνω. ἃ] C ὅσα. σου prius] A deeſt. 46 αὐτὸν] A C αὐτόν, καὶ ἀπέθανεν. καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σολομών, uſque ad verſum ſecundum] C deſunt in hoc loco: ſed multa ex his partim in præcedenti cap. partim in ſequentibus, viz. a καὶ Ἰούδα, uſque ad ἡμέρας Σαλωμών, cap. 4. a ver. 20. uſque ad ver. 26. ubi notantur differentiæ. πολλοὶ] A πολύ. βασιλείαις] A βασιλείαις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς Φυλιστιαίων, καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου. ut & C. cap. 4. ver. 21. ἄριστον τῷ Σαλωμὼν] A ἄριστον, καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμῶντι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ οὗτοι οἱ, uſque ad καὶ ἦσαν τῷ] A deſunt. ἵππων] A ἱππέων. 2 Πλὴν] C Καί. θυμιῶντες ἐπὶ] C θύοντες ἐν. ἔτι] C καί. κυρίῳ] A C ὀνόματι κυρίου. 4 ἀνέστη] C ἀνέστη Σολομών. ἐστι] C deeſt. ἐν] C τὸ ἕν. 5 κύριος πρὸς Σαλωμὼν] A αὐτῷ. C κύριος τῷ Σολομῶντι. σεαυτῷ] C σεαυτῷ, καὶ δώσω σοι. 6 τὸν υἱὸν αὐτοῦ] C αὐτῷ υἱόν. ἐπὶ τοῦ θρόνου] A ἐπὶ τὸν θρόνον. C καθήμενον ἐπὶ τὸν θρόνον. 7 ὁ θεός μου] C μου κύριε. ἔδωκας] C ἐβασίλευσας. ἔξοδον … εἴσοδον] A C εἴσοδον … ἔξοδον. 8 ἀριθμηθήσεται] C ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους, οὐδὲ διηγηθήσεται. 9 καρδίαν] C καρδίαν φρονίμην τοῦ. καὶ τοῦ συνιεῖν] A C τοῦ συνιέναι. ὅτι] A καὶ ὅτι. 10 ἠτήσατο] A ἐκλήσατο. 11 παρ' ἐμοῦ] C ponit poſt τοῦτο. τοῦ συνιεῖν] C A σύνεσιν. κρίμα] C κρίματα, καὶ δικαιώματα. 12 ἰδοὺ poſterius] C καὶ ἰδού. σὺ] C σοί. γέγονεν] A γέγονεν ἀνήρ. 13 Καὶ] C Καίγε. ὡς] A ὡς σύ. 14 πληθυνῶ] C μακρυνῶ. 15 παραγίνεται] C εἰσῆλθε. ἐν Σιὼν] C deſunt. μέγαν ἑαυτῷ, καὶ] C deſunt. 17 κύριε] A C κύριέ μου. ἐτέκομεν] C ἔτεκον. 18 ἐγενήθη ἐν] C ἐγένετο. ἔτεκεν] C καὶ ἔτεκεν. καὶ ἡμεῖς] C υἱόν, καὶ Καὶ οὐκ ἔστιν] A οὐκ ἔστι. C οὐκ ἦν. 20 μέσης] C μέσον. αὐτῆς] A ἑαυτῶν. C deeſt. 21 ἰδοὺ prius] C deeſt. 22 ὁ δὲ] C καὶ ὁ. αὐλαῖς] C ponit ante ὁ βασιλεύς. 23 οὗτος] A ὅτι οὗτος. οὐχὶ] A ὅτι οὐχί. ἀλλὰ] A ἀλλ' ἤ. καὶ ὁ] C ὁ δέ. σου] C ταύτης. 24 λάβετε] A C λάβετέ μοι. 25 παιδίον] A παιδάριον. τὸ θηλάζον] C deſunt. 26 ἦν] A deeſt. αὐτῇ] A αὐτή. αὐτῇ] A ταύτῃ. διέλετε] C διέλετε αὐτό. 27 παιδίον] A C παιδίον τὸ ζῶν. τῇ εἰπούσῃ] C τῇ γυναικὶ τῇ εἰπούσῃ. αὐτῇ αὐτὸ] C αὐτὸ αὐτῇ. αὕτη] C ὅτι αὕτη. 28 τοῦ ποιεῖν δικαίωμα] A deſunt. C τοῦ ποιεῖν δικαιώματα.

CAP. IV.

2 Σαδὼκ] A C Σαδὼκ ὁ ἱερεύς. 3 Ἐλιὰφ] A Ἐλιάμ. C καὶ Ἐλιχόρεφ. Σιβὰ] A Σειτά. C Σιζά. καὶ] C deeſt. ἀναμιμνήσκων] C ὑπομιμνήσκων. 5 Ὀρνία] A C Ἀζαρίας. Ζαβοὺθ] C Ζαβούδ. 6 ἦν] C deeſt. καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος] A C deſunt. Καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς Σὰφ (A Σαφὰτ) ἐπὶ τῆς πατριᾶς. Ἀυδῶν] C Ἀβδά. 7 μῆνα] C μήν. 8 Βεὲν υἱὸς] A C Βενώρ. εἷς] C deeſt. ut & in ſequentibus. 9 Μακὲς] A Μαχεμάτ. Σαλαβὶν] A Βησαλαμίμ. καὶ prius] A καὶ ἐν. Βηθανὰν] C Βενανάν. 10 υἱὸς Ἐσδὶ] A υἱὸς Σέδ. C Βενεσέδ. 12 πᾶς ὁ οἶκος Σὰν ὁ] C πάντα οἶκον Σαὰν τόν. Σεσαθὰν] A Παρεσθὰλ Σαρθάν. C Σαρθάν. Ἐσραὲ] A Ἰσραήλ. C Ἰζραήλ. Σαβαθμαελὰ] C Ἀβελμαολά. Μαεβὲρ] A Βεεμέρ. Λουκὰμ] A Λαὶ Ἐκμαάλ. C Ἰεγμαάμ. 13 Ναβὲρ] C Γαβέρ. Ῥαβὼθ] C Ῥαμώθ. Γαλαὰδ] C τοῦ Γαλααδίτου, τούτου ἦσαν πόλεις Ἰαὴρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐν Γαλαάδ. ἐν] A ἣ ἐν. τειχήρεις] C καὶ τειχήρεις. 14 Σαδδὼ] C Ἀβδώ. 16 Βαανὰ] C Βανέας. 18 Σεμεῒ] A C Ἰωσαφὰθ υἱὸς Φαρουὲ (A Φαρουὲν) ἐν Ἰσάχαρ. Σεμεΐ. 19 Ἀδαΐ] C Οὐρί. Γὰδ] A Γαλαάδ. C Γαλαὰδ γῆ. τοῦ Ἐσεβὼν] C τῶν Ἀμορραίων. Νασὲφ] A Νασήβ. C Νασίβ. εἷς] C ponit poſt Ἰούδα. 17 Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσσάχαρ] A C hic deſunt, ſed habentur ſupra ante Σεμεΐ· cætera hujus verſus in Comp. habentur, ver. 27 & 28, cum his differentiis. διαγγέλματα] C διηγγελμένα. παρηλλάσσοσι] C παρήλλασσον. 28 ἦρον] C ἔφερον. 22 ταῦτα τὰ δέοντα τῷ] A totus hic verſus deeſt, ut & ver. 23. C τοῦτο ἄριστον. κεκοπανισμένου] C deeſt. 23 Καὶ] A totus hic verſus deeſt. C deeſt. ἐκλεκτῶν σιτευτὰ] C καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν, καὶ νομάδων. 24 πέραν] A hic verſus etiam deeſt. C ἐν παντὶ πέραν. ποταμοῦ] C ποταμοῦ ἀπὸ Θάψα ἕως Γάζα ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ. 29 καὶ σοφίαν] A σοφίαν καί, & ponit ante φρόνησιν. 30 Σαλωμὼν] A C σοφία Σολομῶντος. 31 Γαιθὰν] C Αἰθάμ. Ζαρίτην] A Ἰσραΐτην. C Ἐζραΐτην. Αἰνὰν] A C Αἰμάν. Χαλκὰδ] C Χαλκάλ. Δαρδαλὰ υἱοῦ Μὰλ] A τὸν Δαρδὰ υἱοῦ Σαμάδ. C τὸν Δαρδαὲ υἱὸν Μαχώχ, καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλῳ. 32 Σαλωμὼν] C deeſt. τρισχιλίας] A C τρεῖς χιλιάδας. 33 ὑπὲρ] A C περί. διὰ] C ἐκ. 34 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν. τῆς σοφίας] A τὴν σοφίαν. παρὰ] A C ἐλάμβανε δῶρα παρά. πάντων] C deeſt. τῆς σοφίας] A τὴν σοφίαν. καὶ ἔλαβε uſque ad finem cap.] A C deſunt.

CAP. V.

1 Χιρὰμ] A Χειράβ. χρῖσαι] A χρῖσαι πρός. C deeſt. ἀντὶ] A C ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα, ἀντί. 3 Δαυὶδ] C ponit ante τὸν πατέρα. κύριον αὐτοὺς] C αὐτοὺς κύριον. 4 ἁμάρτημα] A C ἀπάντημα. 5 μου] C deeſt. ὁ θεὸς] A C deſunt. 6 καὶ ἰδοὺ] C ἰδού. δουλείας] C τῶν δούλων. ἡμῖν] C ἐν ἡμῖν. ξύλα κόπτειν] C κόπτειν ξύλα. 7 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 8 πρὸς] C Χειρὰμ πρός. πᾶν] C τό. ξύλα] C εἰς ξύλα. 9 ἐγὼ] A C καὶ ἐγώ. σχεδίας] A C εἰς σχεδίας. ποιήσεις] C σὺ ποιήσεις. 10 καὶ πᾶν] C κατὰ πᾶν. 11 καὶ Μαχεὶρ] A καὶ Μαχήλ. C Μαχάλ. χιλιάδας] C deeſt. κεκομμένου] A C κεκοπανισμένου. τοῦτο] A τὸ αὐτό. 12 αὐτῶν] C ἑαυτῶν. 13 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σολομών. αὐτοὺς] A αὐτόν. μηνὶ] C μῆνα ἕνα. οἴκῳ] C τοῖς οἴκοις. ἦν] A C ἦσαν. αἴροντες] C αἰρόντων. 16 χωρὶς] C ἐκτός. τῷ Σαλωμὼν] C τοῦ Σολομῶντος. τρεῖς χιλιάδες, καὶ ἑξακόσιοι] C τρισχίλιοι, καὶ τριακόσιοι. οἱ ποιοῦντες] C τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων. 18 Καὶ] C Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς, καὶ αἴρουσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸ θεμέλιον τοῦ οἴκου, καὶ λίθους πελεκητούς. Καὶ ἐπελέκησαν οἱ δοῦλοι Σολομῶντος, καὶ οἱ δοῦλοι Χειράμ, καὶ οἱ Γίβλιοι· quæ habentur in Rom. cap. 6. ver. 17, 18. τρία ἔτη] C τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον.

CAP. VI.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τεσσαρακοστῷ] C ὀγδοηκοστῷ. 17 ἵνα αἴρωσι] A καὶ αἴρουσι. μεγάλους] A ponit poſt τιμίους. 18 ἔβαλαν] A ἐνέβαλον.

1 Ἐν τῷ ἔτει uſque ad finem verſus] C deſunt: ſed habet hæc verba, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ· & cætera habet ver. 37. & 38. Ζιοὺ] A Ἰδίου. καὶ τῷ δευτέρῳ μηνὶ] C μηνὶ τῷ δευτέρῳ. ἑνδεκάτῳ] A δεκάτῳ. ἔτος ὃ] A αὐτὸς ὃ ἦν. διάταξιν αὐτοῦ] A διάταξιν αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσι, καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ. 2 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Σολομών. τεσσαράκοντα] ἑξήκοντα. ἐν πήχει] A πηχέων. C πήχεις, ter in hoc verſu. πέντε καὶ εἴκοσι] C τριάκοντα. 3 τοῦ ναοῦ] A αὐτοῦ. εἴκοσιν ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου] A εἰς τὸ ὕψος τοῦ οἴκου δέκα πήχεις πλάτος αὐτοῦ. C εἴκοσι πήχεις τὸ μῆκος αὐτοῦ, ἐπὶ τὸ πλάτος τοῦ οἴκου, καὶ δέκα ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτοῦ. 4 παρακυπτομένας] A διαπαρακυπτομένας. C δεδικτυωμένας. ἔδωκεν] C ἐποίησεν. δαβὶρ] A C δαβίρ, καὶ ἐποίησε πλευρὰς κύκλῳ. (A κυκλόθεν.) 6 ἐν πήχει] A C deſunt. ἓξ] A C ἓξ πηχέων τὸ πλάτος. ἐν πήχει] A C πηχέων. 7 ἀκροτόμοις ἀργοῖς] C ὁλοκλήροις ἀκροτόμοις. σιδηροῦν] C σιδήρου. ἐν τῷ οἴκῳ] C deſunt. 8 ὑπὸ] C ἐπί. 9 τὸν οἶκον] A τὸν οἶκον φατνώμασι, καὶ διατάξεσιν ἐν. C αὐτὸν ἐν. 10 ἐν πήχει] C πηχέων. συνέχει τὸν σύνδεσμον] C συνέχεεν ἐνδέσμους. 15 καὶ ᾠκοδόμησε] A C præmittunt tres verſus qui habentur in notis Nobilii. ξύλοις] C ἐν ξύλοις. πλευραῖς] C ponit poſt πευκίναις. 16 τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν] C οἴκου τῶν πλευρῶν τῶν κεδρίνων. ἐκ] A αὐτὸν ἔσωθεν ἐκ. C αὐτὸν ἔσωθεν. εἰς] A τὸν τοῖχον, εἰς. 17 ἦν] C ἦν αὐτός. 19 Ἐν] C καὶ κέδρῳ περιεσκέπασε τὸν οἶκον ἔσωθεν, καὶ ἔγλυψεν κολαπτάς, καὶ διαπεπλασμένα πέταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθοι οὐκ ἐφαίνετο. Καὶ τὸ δαβίρ. 20 πήχεις] C πηχέων τό, ter in hoc verſu. μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ] A πλάτος, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβείρ. κατὰ] A κέδρινον κατά. 23 δέκα] A C ἐκ (A ἐκ deeſt) ξύλων κυπαρισσίνων δέκα. Χερουβὶμ] C Χερούβ. ἐν πήχει δέκα] A C δέκα ἐν πήχει. εἰς] C καὶ ἕως. 25 Οὕτως τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ] C καὶ τῷ δευτέρῳ Χερούβ. ἀμφοτέρων] C μετὰ ἀμφοτέρων. 26 καὶ οὕτω τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ] C οὕτως καὶ τὸ δεύτερον Χερούβ. 27 ἀμφότερα] C ἔθηκεν ἀμφότερα. τοίχου] A C τοίχου τοῦ οἴκου. δευτέρου poſterius] C ἑτέρου. 29 Πάντας] A C Καὶ πάντας. ἐγκολαπτὰ] C ἐν κολαπτοῖς. γραφίδι] C ἐν γραφίδι. φοίνικας] C φοίνικας, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα. 31 ξύλων] C ἐξ ξύλων. στοαὶ πενταπλῶς] A C καὶ φλιὰς πενταπλάς. Καὶ δύο θύρας ἐκ (A deeſt) ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτὸν (A αὐτῶν) ἐγκεκολαμμένα ἐπ' αὐτῶν (A deſunt) Χερουβίμ, καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ περιέσχε χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ, φλιαὶ ἐκ ξύλων ἀρκευθίνων (A ἀρκεύθου) ἐν] C καὶ ἐν. 35 στρεφόμενα, ἐγκεκολαμμένα] A C στρεφό-

μενα

μέναι ἐγκεκολαμμέναι. 36 ἐσωτάτην] C ἐσωτέραν. τρεῖς στίχοις ἀπελεκήτων] C τρεῖς στίχοι διὰ πελεκητῶν. ϗ ᾠκοδόμησε τὸ usque ad finem] C desunt: Sed hic habet duo versus, qui habentur in versu primo hujus capitis in Rom. hoc modo: Ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐθεμελιώθη ὁ οἶκος κυρίου ἐν μηνὶ Ζίου. Καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ ἐν μηνὶ Βοὺλ, αὐτὸς ὅτι μὴν ὄγδοος, συνετέλεσε τὸν οἶκον κατὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ, ϗ κατὰ πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ, ϗ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου] A τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτάτην τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου.

CAP. VII.

13 Σαλωμὼν] A Σολομὼν εἰς Τύρον. 14 τέχνης] C σοφίας τῆς τέχνης. εἰσηνέχθη] A C εἰσήχθη. πάντα τὰ ἔργα] C πᾶν ἔργον. 15 τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου] C desunt. ὀκτωκαίδεκα] A ϗ ὀκτωκαίδεκα. C δέκα ϗ ὀκτώ. τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις ἐκύκλου αὐτὸν τὸ (A ϗ τὸ) πάχος τοῦ στύλου. C δύο ϗ δέκα πηχέων σπαρτίον ἐκύκλου αὐτόν. 16 χωνευτὰ] A χωνεύματα χαλκᾶ. C χωνευτὰ χαλκᾶ. πέντε πήχεις] C ϗ πέντε πηχέων· bis in hoc versu. ἐπιθέματος posterius] C deest. 17 δύο] C deest. περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα] C ἐπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα. τῶν στύλων] A τοῦ ἐπιθέματος. καὶ δίκτυον] C ἑπτά. ϗ δίκτυον] C ϗ ἑπτά. ϗ] C deest. 21 Καὶ ἔστησε] A ϗ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλάμ. C ϗ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου κατὰ τὸ ἐλὰμ τεσσάρων πηχέων. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, ϗ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα, καὶ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας. Καὶ ἔστησε. ἕνα] C δεξιόν. δεύτερον] C δεύτερον τὸν ἀριστερόν. Βολὸζ] C Βόαζ. 22 κρίνου] A C κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. Κατὰ τὸ usque ad finem versus] C desunt. τῷ πάχει] A ϗ τῶν ῥοῶν διακόσιοι στίχοι κύκλῳ, ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας, τῷ πάχει. 23 θάλασσαν] A C θάλασσαν χυτήν. αὐτῆς posterius] C deest. τὸ αὐτὸ] C αὐτῆς. τρεῖς ϗ] A C desunt. ἐν πήχει] C πήχεις ἐκύκλουν αὐτήν. A ἐν πήχει ἐκύκλουν αὐτήν. 24 κυκλόθεν posterius] A C ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν κυκλόθεν. ϗ τὸ χεῖλος usque ad finem versus] C δύο στίχοι ὑποστηριγμάτων χυτῶν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ αὐτῶν. A habet ad finem versus 25. ἀνατολὴν] C ἀνατολάς. ϗ πάντα τὰ usque ad finem versus] C καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν, καὶ πάντων τὰ ὀπίσθια εἰς τὸ ἔνδον. A pro οἶκον habet τοῖχον. 27 Καὶ ἐποίησε] C Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς, παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡσεὶ ἔργον ποτηρίου βλαστῶν κρίνου, δύο χιλιάδας χόεις ἐχώρει. Καὶ ἐποίησε. πέντε πήχεις] C τεσσάρων πηχέων. μῆκος] A deest. τέσσαρες πήχεις] C τεσσάρων πηχέων. ἕξ ἐν πήχει] C τριῶν πηχέων τό. 28 τῶν Μεχωνὼθ] C τῆς Μεχωνά. αὐτοῖς] C αὐτῆς. 29 αὐτῶν] C deest. 30 αὐτῶν] C αὐτῆς. ὠμίαι ὑποκάτω] A ϗ ὠμίαι αὐτοῖς ὑποκάτωθεν] C ὠμίαι αὐτῶν ὑποκάτωθεν. 31 Καὶ χεῖρες] A C ϗ ὠμίαι κεχωνευμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προσκείμεναι. Καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος, καὶ ἄνω ἐν πήχει, ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ στρογγύλον, ποίημα οὕτω (A pro οὕτω habet ὀκτὼ) πήχεος, ϗ ἡμίσεος πήχεος (hæc tria verba desunt in A) ϗ ἐπὶ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διατορεύματα, ϗ διάπηγα αὐτῶν, τετράγωνα, οὐ στρογγύλα. Καὶ τέσσαρες οἱ τροχοὶ (A addit εἰς) ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων ϗ χεῖρες. 33 ἔργον posterius] C ὡς ἔργον. ἡ πραγματεία] C αἱ πραγματεῖαι. 34 Αἱ] C Καί. 35 ἀρχὴ χειρῶν] C αἱ χεῖρες. συγκλείσματα αὐτῆς] C συγκλείσματα αὐτῆς ἐπ' αὐτῆς. 36 ἐχόμενον] A ἐχόμενα. A ponit post ἕκαστον. ἔσω ϗ τὰ] A C αὐτοῦ ἔσωθεν. 37 αὐτὴν] C ταύτην. ἓν] C ἓν ἐν. 38 χυτροκαύλοις] A C χυτρογαύλοις· ita ter. τῇ ··· τῇ μιᾷ] A τῆς ··· τῆς μιᾶς. C τὴν ··· τὴν μίαν. πέντε μεχωνὼθ] A C δέκα μεχωνὼθ, πέντε. δεξιῶν] A δεξιῶν κατὰ ἀνατολάς. 40 θερμαστρεῖς] A θερμὰς τρεῖς· & ver. 45. 41 Στύλοις δύο] C Τοὺς δύο στύλοις. τῶν στύλων ἐπὶ] C τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα. 42 Τὰς] C Καὶ τάς. τετρακοσίας] C ponit post δικτύοις. τὰ ὄντα] A C desunt. τῆς μεχωνὼθ] A C desunt. ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις] C ἀμφοτέρων τῶν στύλων. 44 Βόας] C ponit post δώδεκα. 45 ἃ] C συνετέλεσεν, ἅ. τῷ] C ἐν τῷ. ϗ οἱ στύλοι usque ad Χιρὰμ inclusive] C desunt. ἐποίησε] A ἃ ἐποίησε. οὐκ ἦν σταθμὸς usque ad finem versus] C desunt. τῶν σταθμῶν] A τῷ σταθμῷ. 46 αὐτὰ] A C αὐτὰ ὁ βασιλεύς. Σειρὰ] A Γεσιρά. C Σαρθάν. 47 ἔλαβεν] A C ἔδωκεν. Σαλωμὼν] C ponit ante ὁ βασιλεύς. τὰ σκεύη] A C πάντα τὰ σκεύη. ἃ] A deest. ἃ ἐποίησεν] C ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ. Καὶ ἐποίησεν ὁ Σολομὼν πάντα τὰ σκεύη. 48 προσφορᾶς] A προθέσεως. C προθέσεως. 49 ἀριστερῶν ··· δεξιῶν] A δεξιῶν ··· ἀριστερῶν. C δεξιῶν ··· εὐωνύμων. συγκλειομένας] C συγκεκλεισμένας. ἐπαρυστεῖς] A C ἐπαρυστρίδας. 50 τοῦ ναοῦ] A C τοῦ οἴκου τοῦ (C deest) ναοῦ. 51 τὸ ἔργον] A πᾶν τὸ ἔργον. οἴκου] A ἐν οἴκῳ. C τῷ οἴκῳ. ϗ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν] C desunt. 1 ϗ τὸν οἶκον usq; ad ἔτεσι] C Καὶ ᾠκοδόμησε Σολομὼν τὸν οἶκον αὐτοῦ, τῷ τρεισκαιδεκάτῳ ἔτει, ϗ συνετέλεσεν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἑαυτῷ] A αὐτοῦ. 2 δρυμῷ] A C δρυμοῦ. πήχεις] C πηχέων· ter in hoc versu. ϗ τριῶν] C ἐπὶ τεσσάρων. 3 ἐφάτνωσε] C ἐφάτνωσε κέδρῳ. ϗ πέντε] C πέντε ϗ, & ponit ante τεσσαράκοντα. ὁ στίχος δεκαπέντε ὁ στίχος. C ὁ στίχος ὁ εἷς δέκα ϗ πέντε. 5 τοῦ θυρώματος] C θύρας. 6 πεντήκοντα] A C πεντήκοντα πηχέων. πεντήκοντα] A πεντήκοντα πηχέων. C ϗ τριάκοντα πηχέων. αὐτῆς] C αὐτοῖς. τοῖς αἰλαμὶν] C desunt. 7 τῶν θρόνων] C τοῦ θρόνου. κριτηρίου] C κριτηρίου, καὶ ἐφάτνωσε κεδρίνοις ἀπὸ ἐδάφους ἕως ὑπερῴου. 8 αὐτῶν] C αὐτοῦ. αὐλὴ] C καὶ αὐλή. καὶ οἶκον τῇ] C καὶ ᾠκοδόμησεν οἶκον Σολομὼν τῇ 9 πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. ἐκ τοῦ θεμελίου] C ἔξωθεν ἐκ τῶν θεμελίων. 10 ἐν] C deest. τιμίοις λίθοις] A C λίθοις τιμίοις. λίθοις] C deest. 11 τιμίοις] C λίθοις τιμίοις. κατὰ τὸ] C κατ' αὐτό. ἀπελεκήτων] C πελεκητοῖς. 12 ἀπελεκήτων] C πελεκητῶν. κεκολαμμένης] C ἐγκεκολαμμένης. καὶ συνετέλεσε usque ad finem] C ϗ τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου τὸ ἔσωθεν, καὶ τὸ ἐλὰμ τοῦ οἴκου.

CAP. VIII.

1 Καὶ ἐγένετο usque ad ἔτη] C desunt. ὡς συνετέλεσε] C ἐν τῷ συντελέσαι. ἐν Σιὼν] C ϗ πάντας ἄρχοντας φυλῶν ἡγεμόνας πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Σολομῶντα ἐν Ἱερουσαλήμ. ἀνεγκεῖν] A ἀνενεγκεῖν. 2 κυρίου] A deest. 3 Ἀθανὶν] C Ἀθανὶμ ἐν ἑορτῇ, αὐτός ἐστι μὴν ἕβδομος, ϗ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. 4 καὶ τὰ] A C καὶ πάντα τά. 5 πᾶς] C πᾶς ὁ λαός. πρόβατα, βόας] A C βόας, ϗ πρόβατα. 6 κιβωτὸν] C κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. 8 ὑπερεῖχον] C ὑπερεῖχε. ἐνεβλέποντο] C ἐβλέποντο. εἰς] C ἐπί. ἔξω] C ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης 9 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. ἔθηκαν] A C ἔθηκεν ἐκεῖ. 10 ἔπλησε τὸν οἶκον] C διέπλησε τὸν οἶκον κυρίου. 11 στήκειν] A C στῆναι. ἔπλησε] C ἐνέπλη οἶκον] C οἶκον κυρίου. Τότε εἶπε Σολομὼν, Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ. Καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι, ϗ ἕτοιμον, καὶ τῇ καθέδρᾳ σου τοῦ κατασκηνῶσαί σε ἐν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. 14 ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. 15 σήμερον] C deest. 16 ἐξήγαγον] C ἀνήγαγον καὶ ἐξελεξάμην τὸν] C ἀλλ' ἐξελεξάμην ἐν. ἐπὶ] A C ἡγούμενον ἐπί. 17 καρδίας τοῦ] A C καρδίας Δαυὶδ τοῦ. 18 ἀνθ' ὧν ἦλθεν] C ὅτι ἐγέν καλῶς ἐποίησας] C ἠγάθυνας. ἐγενήθη] C ἐγένετο. 19 σὺ οὐκ] C 21 ἐκεῖ] A deest. κυρίου] C θεοῦ. αὐτὸν] A deest. 22 ἀνέστη] C ἔστη. Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ. 23 ὡς σὺ θεὸς] A θεὸς ὡς σύ. φυλάσσων] C φυλάσσειν. πορευομένῳ] C πεπορευμένῳ. 24 ϗ γὰρ] A καί. C ἅ. ἀνὴρ] A C σοὶ ἀνήρ. 25 θρόνου] C θρόνον. τὰ τέκνα] C οἱ υἱοί. πορεύθης] C ἐπορεύθης σύ. 27 ϗ ὁ οὐρανὸς] A desunt. C καὶ οἱ οὐρανοί. οὐρανοῦ] C τῶν οὐρανῶν. πλὴν καὶ] C πῶς. 28 ἐπὶ τὴν] C καὶ ἐπὶ τὴν προσευχήν μου, ϗ ἐπὶ τήν. ἀκούειν] A ἀκούειν τῆς τέρψεως, καί. C τῆς δεήσεως, καί. σήμερον] A ponit ante πρός. 29 τόπον ὃν] C τόπον τοῦτον, ὅν. ἐκεῖ] C deest. ἡμέρας, καὶ νυκτὸς] C desunt. 31 ἕκαστος C ἄνθρωπος. 32 σὺ] C deest. ἀνομηθῆναι] C τοῦ ἀνομῆσαι. 33 ἐχθρῶν C ἐχθρῶν αὐτῶν. 34 ἐπιστρέψεις] C ἀποστρέψεις. 35 ἁμαρτιῶν] C ἀνομ ἀποστρέψουσιν] A ἐπιστρέψουσιν. 36 γῆν] C γῆν σου. 37 ὅτι] C ὅτι. τοῦ] C αὐτῶν. πᾶν πόνον] A C πάντα πόνον. 38 Πᾶσαν προσευχήν, πᾶσαν δέησιν] C Πᾶσα προσευχή, πᾶσα δέησις. αὐτοῦ] C deest. αὐτοῦ] C deest. 39 κατὰ] C κατὰ πάντας. 40 Ὅπως] C Ὅπως ἄν. ὅσας] A C 41 ἀπὸ] A C ἐκ τοῦ. σου] C σου Ἰσραήλ. 42 Καὶ ἥξουσι usque ad finem versus] C Καὶ ἥξει εἰς γῆν μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου. Διότι ἀκούσονται, τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, ϗ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, ϗ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, ϗ ἥξει, ϗ προσεύξεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον. 43 ὅσα] C ἅ. ὅπως] C ὅπως ἄν. λαοὶ] C λαοὶ τῆς γῆς. γνῶσιν] C γνῶσι. 44 Ὅτι ἐξελεύσεται] C Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ. ἐπιστρέψεις] A ἀποστρέψεις. C ἐπιστρέψ οὗ] C ὅν. 45 σὺ] C deest. δεήσεως] C προσευχῆς. προσευχῆς] C δεήσεως. αὐτοῖς] A αὐτῆς. C αὐτῶν. 46 ἐπάξεις] A ἐπάξεις ἐπ'. C ἐπάξης ἐπ'. παραδώσεις] C παραδῷς. αἰχμαλωτιοῦσιν] C αἰχμαλωτεύσουσιν. αἰχμαλωτίζοντες] A αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες. C οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς. εἰς] A deest. 47 μετήχθησαν] C μετῳκίσθησαν. ἐπιστρέψωσι] C ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ. μετοικίας] C μετοικεσίας. καὶ δεηθῶσί σου] A C ponunt ante ἐν γῇ. ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν] A C ἠνομήσαμεν, ϗ (C deest) ἠδικήσαμεν. 48 Καὶ] A deest. ᾠκοδόμηκα] A C ᾠκοδόμησα. 49 σου] C τῆς προσευχῆς αὐτῶν, ϗ τῆς δεήσεως αὐτῶν, ϗ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. 50 ἃ] C ἃ ἄν. σοὶ] C deest. αἰχμαλωτευόντων] A C αἰχμαλωτευσάντων. εἰς] A C deest. 51 οὓς] C εἰσίν, οὕς. 53 τότε ἐλάλησε usque ad finem versus] C desunt. 54 ϗ ἀνέστη] C ἀνέστη. ὀκλακὼς] C κεκλικώς. 56 σήμερον] C ponit post ἔδωκε. κατάπαυσιν] C ἀνάπαυσιν. Μωυσῆ] A C ponunt ante δούλου. 57 μὴ] A καὶ μή. ἐγκαταλείποιτο] C ἐγκαταλίπ ἀποστρέψοιτο] C ἀποστρέψῃ. 58 Ἐπικλῖναι] C Ἀλλ' ἐπικλῖναι. ἐπ'] A C πρός. ἃ] C ϗ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἅ. 59 ὡς] A C οὕς. ἐγγίζοντα] A C σήμερον, ἐγγίζοντες. λαοῦ] A C λαοῦ σου. ἐνιαυτοῦ] A C 60 ὅτι] C ὅτι σύ. 61 ϗ ὁσίως] A ὁσίως. C τοῦ ὁσίως. 62 κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 63 τὰς θυσίας ··· ἃς] C τὴν θυσίαν ··· ἥν. ἔθυσε] C ἔθυσαν. προβάτων] C καὶ προβάτων. 64 Τῇ] C Ἐν τῇ. ὅτι] C μικρὸν] C μικρὸν ἦν. ϗ τὰς] A C ϗ τὸ δῶρον, ϗ τάς. ὑπενεγκεῖν] A deest. C δέξασθαι· & ponit post τὴν ὁλοκαύτωσιν. 65 ἐν] C deest. Ἡμὰθ] A Ἡθήμ. ἐν οἴκῳ usque ad ἑπτὰ] C desunt. ἑπτὰ ἡμέρας] C ἑπτὰ ἡμέρας, ϗ ἑπτὰ ἡμέρας, τέσσαρες ϗ δέκα ἡμέρας. 66 ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθον. τὰ σκηνώματα] C τὸ σκήνωμα. ϗ ἀγαθῇ ἡ καρδία] A τῇ καρδίᾳ. C ϗ ἀγαθῇ καρδίᾳ.

CAP. IX.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. οἰκοδομεῖν] A οἰκοδομῶν. C οἰκοδομῆσαι. Σαλωμὼν] A αὐτοῦ Σολομών. 2 ἐν] C αὐτῷ ἐν. 2 πρὸς αὐτὸν κύριος] A αὐτῷ. ἡγίακα] A ϗ ἡγίακα] C ἡγίασα. ἐκεῖ] C ponit post καρδίας μου. 5 ἐν] A C ἐπί. Δαυὶδ] C ponit post σου. 6 ἔδωκε Μωυσῆ] C ἔδωκα. 8 ἔσται] A deest. C ἔσται εἰς παράδειγμα, & ponit post ὑψηλός. 9 ὃς ἐξήγαγεν] C τὸν ἐξαγαγόντα. ἐξ Αἰγύπτου] C ponit post δουλείας. τὴν κακίαν] C πᾶσαν τὴν κακίαν. τότε ἀνήγαγε usque ad finem versus] C desunt. 10 Εἴκοσι] C Καὶ ἐγένετο μετά. 11 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Σολομών. 13 εἶπε] C εἶπε Χειράμ. τί] C τί εἰσιν. ἀδελφὲ] C ὦ ἀδελφέ. 14 ἤνεγκε] C ἀπέστειλε. 26 ϗ ναῦν usque ad finem versus] C desunt. Sed hic Comp. habet versus 13, qui in Rom. maxima ex parte habentur in cap. sequenti, ubi habes differentias inter utrumque textum. τῆς ἐσχάτης] A ponit post θαλάσσης. 27 ἐλαύνειν εἰδότας] C λαοὶ εἰδότες ἐλαύνειν. 28 ἦλθον ··· ἔλαβον] A ἦλθεν ··· ἔλαβεν. χρυσίου] C ponit post τάλαντα. ἑκατὸν] A C τετρακόσια. ἤνεγκαν] A ἤνεγκε.

CAP. X.

2 ἡδύσματα] C ἀρώματα. τίμιον] C τίμιον πολύν. εἰσῆλθε πρὸς] C ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. 3 παρὰ] A C ὑπό. 5 στάσιν] C παράστα 7 λαλοῦσι] C εἰρήκασι. εἰσὶ τὸ] A ἐστὶ οὐδὲ τό. C ἐστὶ κατὰ τό. ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ] C σοφίαν, ϗ ἀγαθά. 8 μακάριοι] C ϗ μακάριοι. δοῦλοι C διαπαντός. οἱ ἀκούοντες] C ϗ ἀκούοντες. σου] C deest. κύριος τὸν A κύριον τὸν θεόν. στῆσαι] C τοῦ στῆσαι αὐτόν. σε] C σε εἰς. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. 10 εἴκοσι] A εἴκοσι καί· & ponit ante ἑκατόν. C ϗ ἡδύσματα] C ἀρώματα, bis in hoc versu. τίμιον] C τίμιον πολύν. & ver. 11. 11 πελεκητὰ] A ἀπελεκητὰ] C ponit post σφόδρα. 12 τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ] A desunt. οἴκου prius] C deest. ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς C πελεκητά. ὤφθησαν] C ὤφθη. ἕως] C ἔτι ἕως. 13 Σαβὰ] C deest. ὅσα posterius] C ϗ ὅσα. ἐδεδώκει] C ἔδωκεν. ἦλθεν] C ἀπῆλθεν πάντες] C deest. 14 ἓξ] A C ϗ ἕξ. 15 ἐμπόρων] C ἐμπόρων τῶν ἐμπορευομένων. τοῦ πέραν] C τῶν ἐν τῷ πέραν. 16 Σαλωμὼν] A C βασιλεὺς Σολομών. τριακόσιοι] C ϗ ἑξακόσιοι. 17 Καὶ τριακόσια χρυσᾶ ἐλατά, καὶ] C Καὶ ἐποίησε τριακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς. C ponit χρυσᾶ post ἐλατά. ἐνῆσαν χρυσοῦ] A C χρυσίου ἐπῆσαν. εἰς] A C ἐπί. τὸ ὅπλον τὸ ἓν] C τὸν θυρεὸν τὸν ἕνα. ὁ βασιλεὺς] C desunt. 19 τῷ θρόνῳ posterius] C ponit post αὐτοῦ. τόπου] A θρόνου. 20 Σαλωμὼν] C deest. οὐ γέγονεν] A C οὐκ ἐγένετο. πάσῃ] C ἐν πάσῃ.

τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. 21 οὐκ] C ϗ οὐκ. οὐκ ἦν] C οὐκ ἦν τὸ [illegible]. 22 ἐν τῇ θαλάσσῃ] C ἐπὶ τῆς θαλάσσης. νηῶν] A ὑῶν] C μία] C deest. βασιλεῖ] C βασιλεῖ Σολομῶντι. ϗ λίθων] A ὀδόντων ἐλεφαντίνων, ϗ πιθήκων, ϗ λίθων. αὕτη ἦν] Hæc usque ad ver. [illegible] habentur in Comp. cap. 9. a ver. 15. usque ad ver. 23. Μαγδὼλ] Μαγδδώ. Γαζὲρ] C Γαζέρ. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη ϗ προκατελάβετο Γαζέρ, ϗ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί, ϗ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἐθανάτωσεν, ϗ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σολομῶντος. Καὶ Σολομὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ. ἀνωτέρω] A ἀνωτέραν] C κατωτέραν. ϗ τὴν Ἰεθερμὰθ] C καὶ τὴν Βααλὰθ, ϗ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σολομῶντι. Ἰερουσαλὴμ] C Ἰερουσαλὴμ, ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ. γῇ] C γῇ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ] C desunt. ὑπὸ] C ἀπό. ὄντων] A C ponunt ante ἐκ. αὐτοῦ] C αὐτούς. πρᾶγμα] A εἰς πρᾶγμα] C εἰς δουλείαν. ϗ τρισσοὶ] C τριστοί. ἱππεῖς αὐτοῦ] C ἱππεῖς αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ ἄρχοντες οἱ ἐπιστάμενοι ἐπὶ τῶν ἔργων Σολομῶντος πεντακόσιοι πεντήκοντα, κυριεύοντες ἐν τῷ λαῷ τῷ ποιοῦντι τὸ ἔργον. Ἡ θυγάτηρ δὲ τοῦ Φαραὼ ἀνέβη ἀπὸ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδόμησε [illegible]. Καὶ προσήνεγκε Σολομὼν τρισσῶς κατ' ἐνιαυτὸν ὁλοκαυτώματα ϗ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃ ᾠκοδόμησε τῷ κυρίῳ, καὶ ἐθυμίασεν ἐπὶ τοῦ ἐνώπιον τοῦ κυρίου, ϗ συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ναῦν ἐν Ἀσιὼν Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχόμενα Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν γῇ Ἐδών. 24 ἀκοῦσαι] C ἀκούειν. τῇ] C ἐν τῇ. σκεύη] A αὐτοῦ, ἕκαστος σκεύη. C αὐτοῦ, σκεύη. στακτὴν, ϗ ἡδύσματα] ϗ ἀρώματα, καὶ στακτήν. ἐνιαυτῷ] A deest. C εἰς ἐνιαυτόν. 26 Καὶ [illegible]] C Καὶ συνήγαγε Σολομὼν ἅρματα, ϗ ἱππεῖς, ϗ ἦσαν. τῷ Σαλωμὼν] αὐτῷ. τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς] C χίλια ϗ τετρακόσια. τέσσαρες] A τεσσαράκοντα. αὐτὰς] C αὐτούς. ϗ ἦν usque ad finem versus] C desunt. 27 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σολομών. τὸ χρυσίον, καὶ] C desunt. τὰς ἐν] A ϗ τὰς ἐν. ἔδωκεν] A post συκαμίνους. 28 Σαλωμὼν ἱππέων, ϗ] A C τῶν ἵππων. (A ἱππέων) Σολομῶντος. ἐκ Θεκουὲ] C ἐξ Ἐκουέ. ϗ ἐλάμβανον ἐκ Θεκουὲ] C ἐλάμβανον ἐξ Ἐκουέ. 29 ἑκατὸν] C ἑξακοσίων. πεντήκοντα] C ἑκατὸν ϗ πεντήκοντα. κατὰ θάλασσαν] C διὰ χειρὸς αὐτῶν.

CAP. XI.

1 φιλογύνης] A C φιλογύναιος. ϗ ἦσαν usque ad ϗ ἔλαβε] A C hic desunt: sed habent initio versus tertii. Σύρας] C deest. Χετταίας ϗ Ἀμορραίας] C ϗ Σιδωνίας, καὶ Χετταίας. 2 Οὐκ] C λέγων, Οὐκ. αὐτοῖς] A αὐτάς. μὴ] A C ἵνα μή. ψυχὰς] C καρδίας. 4 Καὶ ἐγενήθη] C ϗ ἔκλινον αἱ γυναῖκες αὐτοῦ τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο. ϗ οὐκ ἦν usque ad finem versus] C ponit post finem ver. tertii. πατρὸς αὐτοῦ] A C πατρὸς αὐτοῦ, ϗ ἐπορεύθη Σολομὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης βδελύγματος Σιδωνίων, ϗ ὀπίσω τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου υἱῶν Ἀμμών. Sed C pro βδελύγματος habet θεοῦ, & pro τοῦ βασιλέως αὐτῶν εἰδώλου [illegible] habet Μελχὼμ βδελύγματος. 3 Hunc versum Ald. ponit post ver. 6. αὐτῶν] A C ἑτέρων. Μωὰβ] C Μωὰβ ἐν τῷ ὄρει τῷ κατὰ πρόσωπον Ἱερουσαλήμ. βασιλεῖ αὐτῶν] C Μελχώμ. 8 αἳ] C deest. 9 καρδίαν] A C καρδία. 10 ὑπὲρ] A δὶς ὑπέρ. φυλάξασθαι ποιῆσαι] A φυλάξασθαι ϗ ποιῆσαι. C οὐκ ἐφύλαξεν. ὁ θεὸς] C desunt. οὐδ' ἦν usque ad finem versus] A C desunt. 12 αὐτὰ] C ταῦτα. 14 ἤγειρε] A ἐξήγειρε. Ἰδουμαῖον] A Ἰδουμαῖον, καὶ ἤγειρε κύριος τῷ Σολομῶντι σατάν. C Ἰδουμαῖον ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ. ϗ τὸν Ἐσρώμ, usque ad finem versus] C hic desunt: sed habentur ver. 23, 24. Ἐσρὼμ] A Ῥάζρον. Ἐλιαδαὲ τὸν ἐν Ῥαμμὰ] A Ἐλιδεκὲ τὸν Ῥαμμάθ. C Ἐλιαδὰ ὃς ἔφυγεν. ver. 23. συστρέμματος] A C συστρέμματος. Δαμασὲκ] A C Δαμασέκ, ϗ ἐκάθισεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Μασεδέκ (C Δαμασκῷ.) 15 ἐξολοθρεῦσαι] C ἐξολοθρεύειν. 16 ἓξ μῆνας] C ἑξάμηνον. ὅτου] C οὗ. ἐξωλόθρευσε] C ἐξωλόθρευσεν. ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ] A C ἐκ τῆς Ἰδουμαίας. 17 πάντες] C deest. τῶν παίδων] C δοῦλοι τῶν παίδων. εἰσῆλθον] C εἰσῆλθεν. 18 ἄνδρες ··· τῆς πόλεως] C desunt. οἶκον] C Φαραὼ οἶκον. αὐτῷ] C αὐτῷ, ϗ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. 19 Θεκεμίνας] C Θεκεφενής· & ver. 20. 20 υἱῶν] C τοῦ οἴκου. ἐν μέσῳ] C ἐν τῷ οἴκῳ Φαραὼ ἐν μέσῳ. 22 ἀποστρέψω] C ἀναστρέψω. ϗ ἰδοὺ] C ὅτι ἰδού. ὅτι] C μηδαμῶς, ὅτι. ϗ ἀνέστρεψεν Ἀδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· pro his Comp. habet duos versus, *viz.* 23. & 24. qui in Rom. habentur versu 14. & priore parte ver. 15. ἐβαρυθύμησεν] A C ἐβαρύνθη ἐπί. 27 πρᾶγμα] A πρᾶγμα, ὃ ἐποίησε. C πρᾶγμα ἐποίησε. ἐπήρατο χεῖρας] C ἐπῆρε τὴν χεῖρα. συνέκλεισε] A C ϗ συνέκλεισε. 29 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἀπέστησεν] C μετέστησεν. ἱματίῳ καινῷ] C ἱμάτιον καινόν. 30 αὐτῷ] A αὐτοῦ. 32 ἔσονται] C ἔσται. 33 ἐποίησε] C ἐδούλευσε. εἰδώλῳ] C καὶ τοῖς εἰδώλοις. βασιλεῖ αὐτῶν] C Μελχόμ. ϗ οὐ μὴ usque ad αὐτοῦ inclusive] A ponit post ζωῆς αὐτοῦ. 34 μὴ λάβω] C οὐ λήψομαι. ὅλην] C ponit ante τήν. διότι] C ὅτι. αὐτὸν] C αὐτόν, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, ϗ τὰ δικαιώματά μου. 38 φυλάξασθαι] A φυλάξαι. C φυλάξαι πάντα. τῷ Δαυὶδ] C τῷ Δαυὶδ, ϗ δώσω σοι τὸν Ἰσραήλ. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυὶδ διὰ ταῦτα, πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. 40 Σουσακὶμ] C Σουσάκ. οὗ] C deest. 41 πᾶσαν τὴν φρόνησιν] C πᾶσα ἡ φρόνησις. γέγραπται] C γεγραμμένα. ῥημάτων] C λόγων ἡμερῶν. 42 τεσσαράκοντα ἔτη] C ponit ante ἐπί. ϗ ἐγενήθη usque ad ὡς ἔφυγεν] C habet versu 2. cap. sequentis: & pro ἐγενήθη, ἐγένετο· & pro Σαλωμὼν, A C τοῦ βασιλέως Σολομῶντος. κατευθύνει usque ad finem versus] C desunt. 43 ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη] C ἐκοιμήθη Σολομών. πατέρων αὐτοῦ] C πατέρων αὐτοῦ, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

CAP. XII.

1 πορεύεται] C ἐπορεύθη. 3 Καὶ] C καὶ ἀπέστειλαν ϗ ἐκάλεσαν αὐτόν, ϗ ἦλθεν Ἱεροβοάμ, ϗ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραήλ, καί. 4 ἐβάρυνε] C ἐσκλήρυνε. 5 εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. 6 βασιλεὺς] A C βασιλεὺς Ῥοβοάμ. καὶ] C ἵνα. ϗ ἔσονται] C ἔσονται. 9 λέγουσι πρὸς μὲ λεγόντων] C λαλήσασι πρὸς μὲ λέγουσι. 10 οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ] A C desunt. λέγοντες] C ϗ εἶπον. A ϗ εἶπον αὐτῷ. λέγοντες] C ϗ εἰρηκόσι. λαλήσεις] C ἐρεῖς. τῆς] C ἐπὶ τῆς. 11 ἐν] C deest. ἐγὼ δὲ] C ϗ ἐγώ. 12 παρεγίνοντο] A C παρεγίνετο. πᾶς] C Ἱεροβοάμ, ϗ πᾶς. Ἰσραὴλ] A ὁ λαός. ἐν] C deest. αὐτοῖς] C deest. βασιλεὺς] C βασιλεὺς Ἰσραήλ. ἀναστρέφητε] A C ἀναστρέψατε. τῇ] A ἐν τῇ. 13 Ῥοβοὰμ] A ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ. 15 παρὰ κυρίου] C ponit ante ἦν. στήσῃ] C στήσῃ κύριος. τοῦ Σηλωνίτου περὶ] C τοῦ προφήτου τοῦ Συλωνίτου ἐπί. 16 εἶδον] A C εἶδε. ὁ βασιλεὺς αὐτῶν] A ὁ βασιλεὺς τῆς φωνῆς αὐτῶν. C αὐτῶν ὁ βασιλεύς. ἀπεκρίθη] A ἀπεκρίθησαν. ἀπότρεχε Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματά σου] C ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμά σου Ἰσραήλ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοῖς τὸν Ῥοβοάμ. 18 βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ] C βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὸν Ἀδωράμ. λίθοις] A C λίθοις πᾶς Ἰσραήλ. ἀναβῆναι] A C ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ ἅρμα. 24 ἀποστρεφέτω] A C ἀναστρεφέτω. παρ'] C ἐξ. κυρίου posterius] A deest. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, usque ad versum 25] desunt. in Comp. δώδεκα] A δεκαεπτά. Ἀνὰ] A Ἀννών. ἀπέδρα αὐτὸς] A ἀπέδρα. ἐγὼ εἰς] A εἰς. αὕτη] A ϗ αὕτη. Ἐφραὶμ] A Ἐφραὶμ πρὸς Ἱεροβοάμ. ἀρρωστίᾳ κραταιᾷ] A ἀρρωστίαν κραταιάν. πορεύου] A ϗ πορεύου. ἐκ] A ἀπό. ἄνθρωπος ἦν] C ἦν ὁ ἄνθρωπος. εἰς τὴν χεῖρα] A ἐν τῇ χειρί. πρεσβύτερος] A πρεσβύτης. ἰδεῖν] A βλέπειν. ἀπάντην] A συνάντησιν. τῇ γυναικὶ] A γυναικός. τὴν πόλιν] A εἰς τὴν πόλιν. σοι, τὸ] A σοι, ὅτι τό. ἔσονται οἱ τεθνηκότες] A ἔσται τὸν τεθνηκότα. καταφάγονται] A καταφάγεται. ἀπάντην] A ἀπάντησιν. Ἐνλαμὶ] A Ἐλαμίτην. ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ] A ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν Σαλωμὼν, ϗ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα, ϗ δύο σκῆπτρα ἔσονται Ῥοβοὰμ τῷ Σαλωμών. ϗ ἐγενήθη μετὰ τελευτὴν τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥοβοὰμ ἀντ' αὐτοῦ. υἱὸν Σαλωμὼν] A desunt. ϗ νῦν] A νυνί. οὕτως] A οὕτως ὡς. ὁ λαὸς] A ὁ λαός, λαλήσεις πρὸς τὸν λαόν. μάστιξιν] A ἐν μάστιξιν. ὑμᾶς] A ὑμῶν. ἀνὴρ εἰς] A ἀνήρ. πρὸς τὸ] A πρὸς πᾶν τό. 25 κατῴκει] C κατῴκησεν. 27 θυσίαν ἐν οἴκῳ] C τὰς θυσίας εἰς οἶκον. εἰς] C deest. καὶ κύριον] C desunt. 28 ϗ ἐπορεύθη] C desunt. 29 ἔδωκεν] A ἔθηκεν. 30 πρὸ προσώπου] A ὀπίσω. ϗ εἴασαν τὸν οἶκον κυρίου] C desunt. 31 οἴκους] C Ἱεροβοὰμ οἴκους. 32 ἐν] C deest. ἐν γῇ] C ἐν τῷ. 33 τῇ] C ἐν τῇ. ἐπιθῦσαι] C θῦσαι.

CAP XIII.

1 ἐξ Ἰούδα] A C ponunt post παρεγένετο. ἐπιθῦσαι] A αὐτοῦ ἐπιθῦσαι. C τοῦ ἐπιθῦσαι. 2 πρὸς] A C ἐπί. ἐν] C τοῦ θεοῦ ἐν. τῶν ὑψηλῶν] A desunt. τῶν ἐπιθυόντων] C ϗ τοὺς ἐπιθύοντας. καύσει] C κατακαύσει. 3 δώσει] A C ἔδωκεν. ἐπὶ] A C οὖσα ἐπ'. 4 ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου] A ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ἰδοὺ] C deest. 6 εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ] C ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ϗ εἶπε. δεήθητι] C δεήθητι δή. τὴν χεῖρα] C ἡ χείρ. 7 οἶκον] C τὸν οἶκόν μου. 8 δῷς] C δώσῃς. 9 ἐνετείλατό μοι κύριος] A κύριος ἐντέταλταί μοι. C ponit κύριος post λόγῳ. μὴ] C οὐ μή. ϗ μὴ ··· ϗ μὴ] C οὐδὲ μὴ ··· οὐδὲ μή. ᾗ] C ἐν ᾗ. 11 διηγήσαντο] C διηγοῦνται. ϗ ἐπέστρεψαν usque ad finem versus] C desunt. 12 πεπόρευται] C ἀπελήλυθεν. ἐν ᾗ] C ἦν. ἀνῆλθεν] A C ἀπῆλθεν. ἐλθὼν] A ἐξελθών. 14 ἐληλυθὼς] A C ἐξεληλυθώς. 16 οὐδὲ μὴ φάγομαι] C οὔτε φάγω. οὐδὲ πίομαι] C οὔτε μὴ πίω. 17 ὕδωρ] A ὕδωρ ἐκεῖ. ἐκεῖ] A C deest. ᾗ] C ἐν ᾗ. 18 καθὼς] C ὡς καί. λελάληκε] A C ἐλάλησε. ῥήματι] C λόγῳ. πρὸς σεαυτὸν] C μετὰ σεαυτοῦ. 22 ᾧ ἐλάλησε] C ἐν ᾧ ἐλάλησα. οὐ] A C deest. ϗ μὴ] A μηδέ. 23 ὄνον] A C ὄνον τῷ προφήτῃ. 25 εἰσῆλθον, ϗ ἐλάλησαν] C ἔρχονται οἱ ἄνδρες, καὶ λαλοῦσιν. 26 ἐστὶν] C deest. 26 Καὶ ἐπορεύθη] A C καὶ ἔδωκεν αὐτὸν κύριος τῷ λέοντι, ϗ συνέτριψεν αὐτόν, ϗ ἐθανάτωσεν αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, λέγων (A deest) ἐπισάξατέ μοι, ϗ ἐπέσαξαν. Καὶ ἐπορεύθη. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ] C ἢ τὸν ὄνον. 29 προφήτης] C προφήτης ὁ πρεσβύτης. αὐτὸν] C αὐτό. εἰς] A ϗ ἦλθεν εἰς. τοῦ θάψαι] C τοῦ προφήτου τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦ κόψασθαι, ϗ θάψαι. 30 ἐν τῷ] A C καὶ ἔθηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ. ἐκόψαντο] C ἐκόψατο. 31 σωθῶσι] C σωθῇ. ὀστῶν] A deest. τὸ θυσιαστήριον] A C τοῦ θυσιαστηρίου. τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς] C τῶν ὑψηλῶν τῶν. 32 Καὶ μετά. Hic incipit cap. 14 secundum Ald. 33 εἰς τὰ ὑψηλὰ] C τῶν ὑψηλῶν.

CAP. XIV.

21 Καὶ Ῥοβοὰμ] In A C antecedunt 20 versus, qui habentur in Nobilio: omnino enim A convenit cum textu ab eo descripto. ἐνιαυτῶν] C ἐτῶν. ἐν] C ἐπί. ἣν] C ἐν ᾗ. 22 Ῥοβοὰμ] C Ἰούδας. ἐποίησαν] A παρεζήλωσαν. αὐτῶν ἐν] A C αὐτοῦ, ϗ ἐν. 23 ἑαυτοῖς] A ϗ αὐτοὶ ἑαυτοῖς. 24 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐποίησαν] C ἐποίησε. 26 ϗ τὰ δόρατα usque ad τὰ πάντα] C desunt. ἃ ἔλαβε] C ἔλαβε, ϗ τά. ϗ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον] C desunt. 27 αὐτὸν] C αὐτῶν. 28 ὅτε] C ὡς ἄν. ϗ ᾖρον] C ᾖρον. ἀπηρείδοντο] A ἐπηρείδοντο. 29 ἃ] C ὅσα. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 30 Ῥοβοὰμ] A deest. ϗ ἀναμέσον] A desunt. C καί. Δαυὶδ] C Δαυίδ, ϗ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααμὰ ἡ Ἀμμανῖτις.

CAP. XV.

1 ὀκτωκαιδεκάτῳ] A ὀγδόῳ ϗ δεκάτῳ. 2 ἐπὶ] C ἐν. 3 ἐν ταῖς] C ἐν πάσαις. ἐνώπιον] C ἔμπροσθεν. ὡς] C καθώς. καρδία τοῦ] A C καρδία Δαυὶδ τοῦ. 4 ἔδωκεν] A ἐγκατέλιπεν. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ. 5 ζωῆς αὐτοῦ] A C ζωῆς αὐτοῦ ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοάμ, ϗ μεταξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 7 ἃ] C ὅσα. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C τῶν βασιλέων. 8 ἐν τῷ usque ad ἐν πόλει] C ϗ θάπτεται· cætera desunt. ϗ τετάρτῳ] A desunt. βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. 9 Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] A καὶ ἐν ἔτει. τετάρτῳ ϗ] A C desunt. 10 Ἀνὰ] C Μααχά. 12 τὰς τελετὰς] C τοὺς τετελεσμένους. ἐξαπέστειλε] C ἐξῆρε. ἐπιτηδεύματα] C βδελύγματα. 13 Ἀνὰ] C Μααχά. καθὼς] C καθότι. ἐν τῷ] C τῷ. τὰς] C πάσας τάς. πυρὶ] C ἐν πυρί. 15 τοὺς κίονας] C Ἀσὰ εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοὺς κίονας. αὐτοῦ εἰσήνεγκεν usque ad finem versus] C τοὺς ἀργυροῦς, ϗ χρυσοῦς, ϗ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, ἀργύριον, ϗ χρυσίον, ϗ σκεύη. 16 αὐτῶν] C deest. 18 σύμπαν] C deest. αὐτὰ] C αὐτό. υἱὸν Ταβερεμὰ] A υἱὸν Ταβὲ ἐν Ῥαμμάν. C υἱοῦ Ταβρεμών. Ἀζὶν] A Ἀζαήλ. C Ἀζιών. 19 Διάθου διαθήκην] C Διαθήκη ἔσω. ϗ τοῦ] C ϗ ἀναμέσον τοῦ. ἐξαπέσταλκα] C ἀπέσταλκα. ἀργύριον, ϗ χρυσίον] C ἀργυρίου, καὶ χρυσίου. δεῦρο] C δεῦρο, καί.

20 τῶν δυνάμεων] C τῆς δυνάμεως. ταῖς] C ἐν ταῖς. ἐπάταξαν] A C ἐπάταξε. τὴν Δαν] A ϗ τὴν Ἀδάν. C ϗ τὴν Δάν. 22 εἰς ἐνακὶμ] C ἐν ἀκί. Ἀσὰ] C ponit ante ὁ βασιλεύς. πᾶν] A πάντα. C τόν. 23 ἦν] A C ϗ πάντα ἅ. τὰς] C αἱ. γεγραμμένα ἐστὶ] C γέγραπται. βιβλίῳ. C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C τῶν βασιλέων. 24 βασιλεύει] C ἐβασίλευσε. 25 ἐν poſterius] A ἐπί. C Ναβὰδ ἐπὶ τόν. 26 ἐν ταῖς] A ταῖς. αἷς ἐξήμαρτε] C ἐν αἷς ἐξήμαρτον. 27 Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιὰ] C τοῦ Ἰσάχαρ. ἐχάραξεν] A C ἐπάταξεν. Ναβὰτ] C Ναδάβ. περιεκάθητο] A περιεκάθηντο. 28 υἱοῦ Ἀσὰ] A υἱοῦ Ἀβιά. C deſunt. 29 ϗ ἐπάταξεν] C ἐπάταξεν. τοῦ Ἱεροβοὰμ] C ἐν τῷ Ἱεροβοάμ. 30 ϗ ἐν] C ἐν. ᾧ] C ἐν ᾧ. 31 Ναβὰτ] C Ναδάβ. γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 33 Καὶ ἐν] C Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ, ϗ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Ἐν. ἐπὶ] A ἐπὶ πάντα. Ald. facit hunc verſum initium cap. 16. 34 τὸ] C Βαασὰ τό. ὡς] A αἷς. C ἐν αἷς.

CAP. XVI.

1 λόγος] C ῥῆμα. ἐν χειρὶ] C πρός. υἱοῦ] C υἱόν. Βαασὰ] A βασιλέα, λέγων. C Βαασὰ, λέγων. 3 ὄπισθεν] C ὀπίσω. αὐτοῦ] C αὐτοῦ κακά. 4 αὐτὸν poſterius] A deeſt. ἃ] C ὅσα. 5 γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου· & ver. 14. & ver. 20. & 27. 6 βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. ἀντ' αὐτοῦ] A ἀντ' αὐτοῦ, ἐν ἔτει εἰκοστῷ ϗ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. 7 ἐλάλησε κύριος] C ponit ante ἐν χειρί. Ἀνανὶ] A Ἀνανὶ τοῦ προφήτου. πᾶσαν] C ϗ ἐπὶ πᾶσαν. κακίαν] C κακίαν αὐτοῦ. κατὰ τὸν οἶκον] A C αὐτὸν καθὼς ὁ (ὡς Comp) οἶκος. 7 Καὶ Ἠλὰ] C Ἐν τῷ ἕκτῳ ϗ εἰκοστῷ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα Ἠλά. δύο ἔτη] C ponit poſt Θερσᾶ. 9 συνέστρεψεν] A συνέστρεψεν. C συνεστράφη. ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρὶ] A ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ϗ Ζαμβρί. C ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρί. τῆς ἵππου] C τῶν ἁρμάτων. μεθύων] C ϗ μεθύων. Ὠσὰ] C Ὠρσά. 10 ϗ ἐθανάτωσεν αὐτὸν] A deſunt. C addit ἐν ἔτει ἑβδόμῳ ϗ εἰκοστῷ. 11 ἐγενήθη] C ἐγένετο. 12 ϗ ἐπάταξεν] C ἐπάταξεν. κατὰ τὸ] C ϗ οὐ κατέλιπεν αὐτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, ϗ τοὺς συγγενεῖς, ϗ ἑταίρους αὐτοῦ. Καὶ ἐξωλόθρευσε Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ κατὰ τό. ῥῆμα] A C ῥῆμα κυρίου. κύριος] A deeſt. ϗ πρὸς Ἰοῦ] A ϗ πρὸς Ἠλιοῦ] C ἐν χειρὶ Ἰοῦ. τὸν προφήτην] C υἱοῦ Ἀνανίου τοῦ προφήτου. 14 ἃ] A ϗ πάντα ἅ. C ϗ πάντα ὅσα. 15 Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν] C Καὶ τῷ εἰκοστῷ, καὶ ἑβδόμῳ ἔτει Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσε Ζαμβρί. 16 ἔπαισε τὸν βασιλέα] C πέπαικε τὸν βασιλέα Ἠλά. ἐβασίλευσαν] C ἐβασίλευσεν ὁ λαός. ἐν Ἰσραὴλ] A ἐν Ἱερουσαλήμ. C deſunt. Ἀμβρὶ] A Γαμβρί. C Ζαμβρί. ἡγούμενον] C ἡγεμόνα. 17 Ἀμβρὶ] A Ζαμβρί. ἐκ Γαβαθὼν] C deſunt. περιεκάθισαν] A C περιεκάθισεν. 18 ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτοῦ] C ponit poſt πόλις. πορεύεται] A C εἰσπορεύεται. ἄντρον τοῦ οἴκου] C τὸν οἶκον. ἐπ' αὐτὸν] C ἐφ' ἑαυτόν. βασιλέως] A C βασιλέως ἐν πυρί. 19 ὡς] A C αἷς ἐποίησεν, ὡς. 20 τὰς] C αἱ. ἐν] A ἐπί. 21 τοῦ λαοῦ] C αὐτοῦ. Ἀμβρὶ] C Ἀμβρὶ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν. 22 Ὁ] C Καὶ ὁ. ϗ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] C deſunt. μετὰ Θαμνὶ] C C deſunt. 23 ἔτει] C ponit poſt πρώτῳ. τοῦ βασιλέως Ἀσὰ] C Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. ἐν] C ϗ ἐν τῇ. 24 ἐν] A C deeſt. ἐπεκάλεσαν] A C ἐπεκάλεσε. 27 ἃ] C ὅσα. πᾶσα ἡ δυναστεία] C αἱ δυναστεῖαι. 28 βασιλεύει] C ἐβασίλευσεν. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ uſque ad verſum 29] deſunt hic in Comp. Ante hæc verba Ald. habet ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Γαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ ϗ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα. βασιλεύει δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Γαμβρὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. ἔτη] A deeſt. αὐτῆς] A αὐτοῦ. ἐξῆραν] A ἐξῆρεν. δυναστεία] A δυναστεία αὐτοῦ. ἃς ἐπέθεντο] A ἃ ἦν. ϗ τὰ παιδάριά μου] A μετὰ τῶν παίδων. ἐβούλετο] A ἐβουλήθη. 29 Ἐν ἔτει uſque ad Ἀχαὰβ] C Ὁ δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ ϗ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα· βασιλεύει δὲ Ἀχαάβ. ἐβασίλευσεν] C deeſt. 30 τοὺς] C τοὺς γενομένους. 31 πορεύεσθαι ἐν] C πορευθῆναι ἐπί. ἐπορεύθη] C ἐπορεύθη Ἀχαάβ. 32 τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ] C τοῦ Βάαλ. 33 προσέθηκεν] C ἐπλεόνασεν. ϗ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι, ἐκακοποίησε. C deſunt. 34 Καὶ ἐν] C Ἐν. Ἀχιὴλ] C Χιήλ. ϗ τῷ] C ϗ ἐν τῷ. αὐτῆς] C αὐτή.

CAP. XVII.

1 Ἠλιοὺ] C Ἠλίας. ὁ προφήτης] C deeſt. Θεσβίτης] A deeſt. τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς] C deſunt. ὅτι εἰ] C ὅτι ἐάν. 3 τοῦ ἐπὶ προσώπου] C τῷ ἐπὶ πρόσωπον. 5 ἐποίησεν] C ἐπορεύθη, ϗ ἐποίησεν. 6 ἄρτους … ϗ κρέα] C ἄρτους ϗ κρέας … ἄρτους ϗ κρέας. 7 τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 8 Ἠλιοὺ] C Ἠλίαν, λέγων. 9 πορεύου] A πορεύθητι. Σιδωνίας] C Σιδῶνος, ϗ κατοικήσεις ἐκεῖ. 10 ἀνέστη] C ἀνέστη Ἠλίας. Σαρεπτὰ] A Ἀρεφθά. ut & ver. 9. ϗ ἦλθεν] C τῆς Σιδῶνος. ἐκεῖ] C ponit poſt γυνή. 11 εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῇ. σου] A C σου, καὶ φάγομαι. 12 καψάκη] C καμψάκη. & ver. 14. & 16. συλλέξω] C συλλέγω. 13 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ. ἐκεῖθεν] A ponit poſt μικρόν. πρώτοις ἐκεῖθεν. ϗ ἐξοίσεις μοι] C ponit poſt πρώτοις ἐκεῖθεν. σαυτῇ δὲ] C ἑαυτῇ δὲ ποιήσεις. 14 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐκλείψει] A ἐξέλιπε. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 15 ἐποίησε] A C ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἠλίου, ϗ ἔδωκεν αὐτῷ. αὐτὴ, ϗ αὐτὸς] C αὐτὸς, ϗ αὐτή. 17 οὐχ] A οὗ. C οὗ οὐκ. πνεῦμα] C πνοὴ ζωῆς. εἶπε] C εἶπεν ἡ γυνή. 19 τῆς κλίνης] A τῆς κλίνης αὐτοῦ. C τὴν κλίνην αὐτοῦ. 20 Ἠλιοὺ] C Ἠλίας πρὸς κύριον. οἴμοι] C deeſt. ὁ μάρτυς τῆς χήρας] C καί γε τὴν χήραν. κατοικῶ] C οἰκῶ. κεκάκωκας] A C ἐκάκωσας. 22 οὕτως] C οὕτως, ϗ ἐπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου εἰς αὐτό. 24 σὺ] A C εἶ σύ· & ponunt poſt θεοῦ.

CAP. XVIII.

1 πορεύθητι] C πορεύου. 2 ϗ ἡ] A C ϗ ἦν. κραταιὰ] A C κραταιός. 4 ἄνδρας] C deeſt. κατὰ] A C ἀνά. σπηλαίῳ] A δυσὶ σπηλαίοις. C δύο σπηλαίοις. 5 ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ] C ἐν τῇ γῇ. χειμάρροις] A C πάντας τοὺς χειμάρρους. ἀπὸ τῶν σκηνῶν] A ἀπὸ τῶν κτηνῶν. C ἀφ' ἡμῶν κτηνῶν. 6 ἐμέρισαν] C διεμέρισαν. διελθεῖν] C πορευθῆναι. αὐτὴν] A C ἐν αὐτῇ. μιᾷ] A μιᾷ μόνος. 7 μόνος] A deeſt. ἦλθεν] C ἰδού. μόνος] A C deeſt. Ἀβδιοὺ] C ponit poſt ἔσπευσεν. αὐτὸς] C deeſt. 8 αὐτῷ] A τῷ Ἀβδιοῦ. C πρὸς Ἀβδίου. 9 ὅτι] C ὅτι σύ. χεῖρα] A C χεῖρας. 10 ἀπέστειλεν] A ἀπέσταλκεν. C ἀπέσταλκέ με. εἰ εἶπον] A εἶπεν. C εἶπον. ὅτι οὐχ εὕρηκε] C ϗ οὐχ εὕρισκε. 11 ἀνάγγελλε] A ἀνάγγειλον. C ἀπάγγελλε. 12 εἰσελεύσομαι] C ἀπελεύσομαι. εὑρήσει] C εὕρῃ. ἐστὶ] C deeſt. 13 τῷ κυρίῳ μου, οἷα πεποίηκα] C ἃ πεποίηκα κύριέ μου. ἔκρυψα ἀπὸ] A C ἔλαβον ἐκ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ] A C καὶ ἔκρυψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν τοῖς σπηλαίοις. Sed A ponit ἀνὰ πεντήκοντα poſt σπηλαίοις. ἔθρεψα] C διέθρεψα αὐτούς. 16 συναντὴν] A C συνάντησιν. ἐξέδραμεν] C ἔδραμεν. 18 διαστρέφω] C διαστρέφω ἐγώ. ὅτι] C deeſt. ἐπορεύθης] C πορευθῆναι. 19 συνάθροισον] A C ϗ συνάθροισον. ϗ τοὺς prius] A ϗ τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους ϗ πεντήκοντα, ϗ τούς. τῆς αἰσχύνης] C τοῦ Βάαλ. 20 ἐπισυνήγαγε] C συνήγαγε. 21 προσήγαγεν] C προσῆλθεν. πάντας] C πάντα τὸν λαόν. αὐτοῖς Ἠλιοὺ] C πρὸς αὐτούς. ἕως] C deeſt. Βάαλ] A ὁ Βάαλ C ὁ Βάαλ ἐστί. 22 ἐγὼ] C deeſt. καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι] C deſunt. 23 ἡμῖν] C δότω ἡμῖν. ἐπιθῶ] C ἐπιθήσω. 24 ἐστὶ] ἐστι. ἀπεκρίθησαν … εἶπον] C ἀπεκρίθη … εἶπεν. καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ] C ἀγαθὸς ὁ λόγος ὅν. 25 τῆς αἰσχύνης] C τοῦ Βάαλ. μόσχον] C βοῦν verſu 26. πολλοὶ ὑμεῖς] C ὑμεῖς πολλοί. ἐπικαλέσασθε] A C ἐπικαλέ- 26 ἐπεκαλοῦντο] A ἐπεκαλέσαντο. πρωΐθεν] C πρωΐας. 27 ἐπικαλεῖσθε] A ἐπικαλέσασθε. ὅτι θεός ἐστιν] A C deſunt. ὅτι] C μήποτε. ἐστιν] A ponit ante ἀδολεσχία. C τίς ἐστιν· & ponit ante αὐτῷ. αὐτὸς poſterius] C deeſt. 28 σειρομάσταις] A C ἐν σειρομάσταις. προεφήτευον] A C προεφήτευον. δειλινὸν] C μεσημβρινόν. 29 καιρὸς] C καιρὸς τῆς μεσημβρίας θυσίαν] A θυσίαν, ϗ οὐκ ἦν φωνή. C θυσίαν, ϗ οὐκ ἦν φωνὴ, ϗ οὐκ ἦν ἀκρόασις. καὶ ἐλάλησε uſque ad finem verſus] C deſunt. 30 αὐτὸν] C αὐτὸν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον· quæ repetit verſu 32. 32 θυσιαστήριον] C θυσιαστήριον κυρίου. θάλασσαν χωροῦσαν] C θαλάσσαν 33 ἐστοίβασε] C ἐπέθηκε. 34 εἶπε] C εἶπεν Ἠλίας. ϗ ἐποίησαν τως] C deſunt. 35 διεπορεύετο] C ἐπορεύετο. θάλασσαν] C θαλάσσ- Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανὸν] C Καὶ ὡς ἦν καιρὸς τοῦ προσφέρεσθαι τὴν θυσίαν, ϗ παρεγένετο Ἠλίας ὁ προφήτης. ἐπάκουσόν μου κύριε] A C deſunt. ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ] C deſunt. ϗ γνώτωσαν] A ϗ σήμερον γνώτωσαν. C σήμερον γνώτω. εἶ] C μόνος. σου] A C σός. πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. 37 μου, ϗ] A μου ἐν πυρὶ, καί. εἶ] C deeſt. ἔστρεψας] C ἐπέστρεψας. τοῦ ὀπίσω] C ὀπίσω σου. 38 τὰ ὁλοκαυτώματα] A C τὸ ὁλοκαύτωμα. ἐν τῇ θαλάσσῃ] C ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ. 39 Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς] C Καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, ϗ ἔπεσαν. θεὸς αὐτὸς ὁ] A ἐστὶν αὐτὸς θεὸς ὁ. C ἐστὶν ὁ θεὸς, κύριος αὐτός κατάγει] C κατήγαγεν. 41 ἀνάβηθι] C ἀνάστηθι. τῶν ποδῶν] C 42 ἀνέβη] C ἀνέστη. ἐπὶ prius] C εἰς. 43 ἐπέβλεψε] C ἀνέβη, ϗ ἐπέβλεψε. ϗ σὺ ἐπίστρεψον] C ἐπίστρεψον, ϗ ἐπίβλεψον. ϗ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις] C deſunt. 44 ὕδωρ] A C ὕδωρ ἀπὸ θαλάσσης. 45 ὧδε] A ϗ ἕως ὧδε. νεφέλαις] A C ἐν νεφέλαις. ἔκλαιεν] C χαάβ. Ἀχαὰβ ἕως] C εἰς. 46 ἐπὶ] A C ἐγένετο ἐπί. εἰς] A C ἕως.

CAP. XIX.

1 ἃ] A C ὅσα. 2 πρὸς Ἠλιοὺ] A deſunt. εἰ σὺ εἶ Ἠλιοὺ, ϗ ἐγὼ Ἰεζάβελ] C deſunt. ποιήσαι μοι ὁ θεὸς] A C ποιήσαισάν μοι οἱ θεοί. προστεθείη] A C προσθείησαν. ψυχὴν poſterius] A deeſt. 3 γῆν] C 4 Ῥαθμὲν] C Ῥαθάμ. νῦν] C νῦν κύριε. ἐγὼ] C ponit poſt εἰμί. πατέρας] A τοῦ πατρός. 5 ἐκεῖ] C ponit poſt φυτόν. τις] C τις ἄγγελος. 6 Ἠλιοὺ] C deeſt. ἀνέστη] C ἀνέστη Ἠλίας. 7 ἀνάστα] A C ἀνάστηθι, καί. 8 Χωρὴβ] A τοῦ θεοῦ Χωρήβ. 9 σὺ] C σοί. 10 λέλειμμαι] C ὑπελείφθην. 11 αὔριον] C deeſt. ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος] C ϗ ἰδοὺ κύριος παρελεύσεται. ἰδοὺ] C deeſt. κυρίου] A κυρίου ἐν τῷ 12 λεπτῆς] A C λεπτῆς κἀκεῖ. 13 ϗ ἐπεκάλυψε] C ἐπεκάλυψε. παρὰ τό. σὺ] C σοί. 14 κυρίῳ] C κυρίῳ θεῷ. ϗ τὰ] A C τά. καθεῖλαν] C κατέσκαψαν. ὑπολέλειμμαι] C ὑπελείφθην. 15 ἀνάστρεφε] C ἀνάστρεφε. ϗ ἥξεις poſterius] A C deſunt. τῆς Συρίας] C ἐπὶ Συρ- 16 Ἰοὺ] A Ἰηού. Σαφὰτ] A C Σαφὰτ ἐξ Ἀβελμεουλά. 18 καταλείψω] C καταλείψω ἐξ. ὤκλασε] A C ἔκαμψαν. 19 ἀπῆλθεν] C ἀπῆλθεν Ἠλίας εὑρίσκει] C εὑρίσκει ἐκεῖ. ἠροτρία] C ἦν ἀροτριῶν. δώδεκα] A ϗ δώδεκα. ζεύγη] C ζεύγη βοῶν ἦν. ἐπ' αὐτὸν] A Ἠλιοὺ ἐπ' αὐτόν. C Ἐλισαιὲ Ἠλίας. ἐπέρριψε] C ἔρριψε. ἐπ' αὐτὸν] C ponit ante κατέδραμεν] A C ἔδραμεν. μου] A C μου, ϗ τὴν μητέρα μου. σοι ὀπίσω. Ἠλιοὺ] A C αὐτῷ, Πορεύου. ὅτι] C τί. 21 ἐξ] C ἀπ- ζεύγη] A τὸ ζεῦγος.

CAP. XX.

1 Καὶ ἀμπελὼν] A C Καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ϗ ἀμπελὼν Cæterum totum hoc caput in Comp. eſt 21. vigeſimum autem quod in Rom. eſt 21. Ἰεζραηλίτῃ] A ſemper Ἰσραηλίτῃ. C τῇ ἅλῳ] C τῷ οἴκῳ. 2 σοὶ] C σοὶ ἀντ' αὐτοῦ. σοὶ] A deeſt. ἄλλαγμα] A ἀντάλλαγμα. C ἄλλαγμα ἀντὶ τοῦ. ϗ ἔσται uſque ad finem verſus] C deſunt. 3 μοι] A C ponunt ante γένοιτο. θεοῦ μου] C κυρίου. A deeſt. 4 Καὶ ἐγένετο] A C Καὶ ἦλθεν Ἀχαὰβ πρὸς (A εἰς) οἶκον αὐτοῦ συγκεχυμένος, ϗ ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰεζραηλίτης (A Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης) ϗ εἶπεν, Οὐ δώσω σοι τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου σοί. (A σοὶ deeſt) ϗ ἐγένετο. 5 εἰσῆλθεν] C πρὸς αὐτὸν] C ponit ante Ἰεζάβελ. ἐλάλησε] C εἶπε. τεταραγμένη τετάρακται. 6 ἐλάλησα] C λελάληκα. βούλει] A μὴ βούλει. C δώσω] A deeſt. ἄλλον] C deeſt. 7 βασιλέα ἐπὶ] A βασιλεύς. C βασιλείαν. ἐγὼ δὲ] C ϗ ἐγώ. 8 ἔγραψε] C ἔγραψε Ἰεζάβελ. τῇ σφραγῖδι τὴν σφραγῖδα. ἀπέστειλε] A ἐπέστειλε. ϗ τοὺς] C ϗ πρὸς τούς. 9 βιβλίοις] A C τῷ βιβλίῳ. 10 ἐγκαθίσατε] C καθίσατε. εὐλόγησε] A εὐλόγησας. C εὐλόγηκας. ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, ϗ λιθοβολησάτωσαν] C ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω, ϗ λιθοβολήσατε. 11 αὐτοῦ prius] C deeſt. καθὰ ad finem verſus] C καθὼς γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ. 12 ἐκάλεσαν] ἐστείλαντο. 13 εἰσῆλθον] C ἦλθον. λέγοντες] A C ἄνδρες ἀποστασίας (A τοῦ Ναβουθαὶ) κατέναντι τοῦ λαοῦ, λέγοντες. εὐλόγηκας] A εὐλόγησε. Ἰεζάβελ] A Ἰεζάβελ λεγόντων, Κέχωσται Ναβουθαὶ ϗ ἀπέθανε. C Ἰεζάβελ λεγόντων, Λελιθοβόληται Ναβὼθ, ϗ τέθνηκε. ὃς] C ὅτι. ὅτι poſterius] 16 ὁ Ἰεζραηλίτης] C deſunt. καὶ διέρρηξε uſque ad ταῦτα] C Ἀχαὰβ] C ponit ante ϗ κατέβη. 18 ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. A ἰδοὺ ἐστί. C ἰδοὺ αὐτός. 19 λαλήσεις] C ἐρεῖς. λέγων] C deeſt. C deſunt. ἐν παντὶ] A C ἐν τῷ. αἱ ὕες, ϗ] C deſunt. 20 uſque ad finem verſus] C ϗ ἐπορεύθη Ἠλίας πρὸς Ἀχαάβ.

C Ἠλίᾳ, Εὕρηκα. μάτην πέπρασαι] C πέπρασαι μάτην τοῦ. 21 Ἰδοὺ] C Τάδε λέγει κύριος, Ἰδού. τοῦ] A C τόν. 23 καταφάγονται] C φάγονται. Ἰεζάβελ] C Ἰσραήλ. 24 φάγονται] C καταφάγονται. φάγονται] C καταφάγονται. 25 ματαίως] C οὐκ ἦν ὡς. μετέθηκεν] C μετέστησεν. αὐτὸν] C deest. 26 πορεύεσθαι] A πορευθῆναι. C τοῦ πορευθῆναι. ἃ] C ὅσα. ὑμῶν] C τῶν υἱῶν. 27 Καὶ ὑπὲρ τοῦ usque ad κλαίων, ϗ inclusive] C Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐζώσατο usque ad finem versus] C ἐπεβάλετο σάκκον, ϗ ἐνηστεύσατο, ϗ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ καὶ ἐπορεύετο κεκλιμένος. ἐπορεύθη] A ἐπορεύθη κεκλιμένος. 28 ἐν χειρὶ, usque ad finem versus] C πρὸς Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην, ϗ εἶπεν. 29 κατενύγη] C κατενύχθη. ἀφ' οὗ] A C μου ἀνθ' οὗ ὅτι κατενύχθη (A ἐκωλύθη) ἀπὸ προσώπου μου. ἀλλ'] C ἀλλ' ἤ. κακίαν] A C κακίαν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

CAP. XXI.

1 Ἄδερ] A C Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας, & ponunt συνήθροισεν post πᾶσαν. ϗ ἀνέβη ϗ περιεκάθισεν] A ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν. C desunt. δύο] C ϗ δύο. πᾶς ἵππος] C ἵπποι. ἅρμα] A C ἅρματα. ἐπ'] C deest. 2 πρὸς] A C ἀγγέλους πρός. 3 ἐμά] A τὰ καλὰ ἐμά. C τὰ κάλλιστα. 4 ἐγώ εἰμι] C εἰμι ἐγώ. 5 ἀπέστειλα] C ἀπέσταλκα. Σου prius] C deest. 6 ἀποστελῶ] C ἐξαποστελῶ. ἐρευνήσουσι τὸν οἶκον] C ἐξερευνήσουσι τοὺς οἴκους. ϗ λήψονται] C λήψονται. 7 εἶπε] C εἶπεν αὐτοῖς. υἱῶν] C τέκνων. ϗ περὶ τῶν θυγατέρων μου] C desunt. ἀπεκώλυσα] C ἐκώλυσα. 9 λέγετε] C εἴπατε. πάντα] C κατὰ πάντα. ἀπέσταλκας] A C ἀπέστειλας. 10 ἀπῆραν] C ἀπῆλθον. ἐπέστρεψαν] A C ἀπέστρεψαν. ἀπέστειλε] A ἀνταπέστειλε. ποιήσαι] A ποιήσαισαν. C ποιήσαιεν. ὁ θεὸς] C οἱ θεοί. προσθείη] A C προσθείησαν. ἀλώπεξι] C δραξί. 11 ἱκανούσθω] A ἱκανούσθω νῦν. C ἱκανούσθω ὑμῖν. 13 τὸν ὄχλον] A C πάντα τὸν ὄχλον. σάς] A C σου. 15 τοὺς ἄρχοντας τὰ παιδάρια] A C τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων. διακόσια τριάκοντα] A τριακόσιοι τριάκοντα δύο. C διακόσιοι τριάκοντα ϗ δύο. ἑπτὰ] A ἑξήκοντα ἑπτά. 16 μεθύων] A C ϗ μεθύων. αὐτοῦ] C μετ' αὐτοῦ. 17 ἄρχοντες παιδάρια] A C τὰ παιδάρια τῶν (A deest) ἀρχόντων. ἀποστέλλουσι ϗ ἀπαγγέλλουσι] A C ἀπέστειλεν υἱὸς Ἄδερ, ϗ ἀνήγγειλαν. τῷ βασιλεῖ Συρίας] C αὐτῷ. ἐξεληλύθασιν] C ἐξῆλθον. 18 αὐτοῖς] C ὁ βασιλεύς. ἐκπορεύονται] C αὐτοὶ ἐκπορεύονται. συλλαβεῖν] A C συλλάβετε, bis in hoc versu. πόλεμον] A C πόλεμον ἐξῆλθον. 19 μὴ ἐξελθάτωσαν] C ἐξῆλθον. πόλεως] A πόλεως, ϗ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως. ἄρχοντα τὰ παιδάρια] A C τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων. 20 ἐπάταξεν] C ϗ ἐπάταξεν. ϗ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ] C desunt. ἔφυγε Συρία] C ἔφυγον οἱ Σύροι. ἵππου] C ἵππων. ἱππέως] C ἱππέων. 23 ϗ εἶπον] A C εἶπον πρὸς αὐτόν. ἐκεφαλαίωσεν] C ἐκάλησαν. εἰ] C ἤ. κραταιώσομεν] C κατισχύσομεν & ver. 25. 24 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. θοῦ] C θές. 25 ἀλλάξω σοι] A ἀλλάξομαί σοι] C ἄλλαξον σύ. δύναμιν prius] C deest. πεσοῦσαν] C πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ. 26 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 27 ἐπιστρέψαντος] C ἐπιστρέφοντος. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. 28 θεὸς prius] C ὁ θεός. θεὸς κοιλάδων] A κύριος κοιλάδων. χεῖρα σὴν] C χεῖράς σου. 29 προσήγαγεν] C προσῆγεν. ἑκατὸν] A ἑκατὸν ϗ εἴκοσι. 31 Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οἶδα ὅτι βασιλεῖς] A C. καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ δὴ ἠκούσαμεν (A οἴδαμεν) ὅτι βασιλεῖς οἴκου· & A ponit πρὸς αὐτὸν ante οἱ παῖδες. 32 σάκκους ἐπὶ] C σάκκοις· & ponit post αὐτῶν. ἔθεντο σχοινία ἐπὶ] A ἔθεντο σχοινία ἐπί. C ἔδησαν σχοινίοις. ἡμῶν] A C μου. 33 ἐσπεύσαντο] C ἔσπευσαν. λόγον] C λόγον αὐτοῦ. πρὸς αὐτὸν] C ponit post ἅρμα. 34 σεαυτῷ] C ponit post Δαμασκῷ. 35 δή με] A με δή. 36 ἤκουσας] A εἰσήκουσας. ϗ ἰδοὺ] A C ἰδού. 37 εὑρίσκει] C εὗρεν. εἶπε] C λέγει αὐτῷ. με δὴ] C δή με. 38 ἔστη] C ἐπέστη. 39 ὁ βασιλεὺς] A C ponunt ante παρεπορεύετο. οὗτος] C αὐτό. πολέμου] C πολεμεῖν. εἰσήγαγε] C εἰς ἤγαγε. πρὸς μὲ] C μοι. τοῦτον] C μοι τοῦτον. ἐὰν ᾖ] C ϗ ἔσται ἐάν. ϗ ἔσται] C ἔσται. στήσεις] A τίσεις. 40 ἐγενήθη] C ἐγένετο, ὡς· & A habet ὡς. περιεβλέψατο] A C περιεβλέπετο· & C ponit post σου. σοῦ] C ἰδοὺ σοῦ. ϗ τὰ ἔνεδρα] C δικαστὴς σύ. 42 διότι] C ἀνθ' ὧν. ἐξώλεσας] C ἐξαπέστειλας. σου] A μου. 43 ἐκλελυμένος] C κλαίων.

CAP. XXII.

2 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τρίτῳ] A ponit ante ἐνιαυτῷ. 3 ἡμῖν] C ἡμῶν ἐστι. λαβεῖν] C τοῦ μὴ λαβεῖν. 4 ἀναβήσῃ]. A εἰ ἀναβήσῃ. ἡμῶν] C ἐμοῦ. εἰς πόλεμον] A ponit ante εἰς Ῥεμμάθ. ἐγὼ, ϗ σὺ οὕτως] A ἐγὼ, οὕτως ϗ σύ. C σὺ, οὕτως ϗ ἐγώ. 5 πρὸς] C πρὸς Ἀχαάβ. ἐπερωτήσατε] C ἐπερωτήσωμεν. 6 ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. ϗ διδοὺς] C ὅτι διδούς. 8 εἷς] A C ἔτι εἷς. δι' αὐτοῦ] C ponit post κύριον. καλὰ] C ἀγαθά. ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. Ἰεμβλαὰ] C Ἰαμλά. βασιλεὺς Ἰούδα] C desunt. 10 ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ] C Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, & ponit post Ἰούδα. Ἰωσαφὰτ] A ponit post Ἰούδα. ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου] C ἐκάθηντο ἕκαστος ἐπὶ τὸν θρόνον. τῆς πύλαις] C ἅλῳ πύλης. ἐπροφήτευον] A C προεφήτευον, & vers. 12. 12 ϗ δώσει κύριος] C σε κύριος, ϗ δώσει. ϗ τὸν] A C τόν. 13 λαλοῦσι] A ponit post ἑνί, C post προφῆται. ἐν] C deest. εἰς τοὺς λόγους σου] C ἐν λόγοις. 14 ἃ ἐὰν] C ὃ ἄν. 15 εἶπεν posterius] C εἶπεν αὐτῷ. κύριος] C σε κύριος. εἰς χεῖρα] A εἰς χεῖρας. C ἐν χειρί. 16 ποσάκις] A ἔτι δίς. 17 εἶπεν, Οὐχ] A εἶπε Μιχαίας, Οὐχ. C εἶπε Μιχαίας. ποίμνιον, ᾧ οὐκ ἔστι] C πρόβατα, οἷς οὐκ ἦν. 18 θεὸς] A εἰς θεόν. C deest. αὐτοῦ] C deest. ἀναστρεφέτω] A ponit ante ἕκαστος. C ἀποστραφήτω, & ponit ante ἕκαστος. εἶπα πρὸς σὲ] C εἶπόν σοι. διότι] A C deest. 19 οὐχ οὕτως, οὐκ ἐγὼ, ἄκουε ῥῆμα] C διὰ τοῦτο ἄκουσον τὸν λόγον. οὐχ οὕτως] C desunt. θεὸν] A C κύριον τὸν θεόν. εὐωνύμων] C ἀριστερῶν. 20 ϗ πεσεῖται ἐν Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ] C εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ, ϗ πεσεῖται ἐκεῖ. οὕτως posterius] A εἶπεν οὕτως. 22 εἰς τὸ στόμα] A C ἐν στόματι. 23 ἔδωκε] C δέδωκε. ἐπὶ σὲ] A περὶ σοῦ. 24 τὸ λαλῆσαι] C ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι. 25 τῇ] A C ἐν τῇ. εἰσέλθῃς] A εἰσέλθῃς εἰς τό. C εἰσελεύσῃ εἰς. τοῦ ταμείου] C ἐκ ταμείου. ἐκεῖ] C deest. 26 Σεμὴρ τὸν βασιλέα] A C Ἀμὼν (A Ἀμμὼν) τὸν ἄρχοντα. τῷ … υἱῷ] A C πρὸς … υἱόν. 27 Εἶπον θέσθαι τοῦτον] C Καὶ εἶπον, Οὕτως λέγει ὁ βασιλεὺς, Θέσθε αὐτόν. ἐσθίειν αὐτὸν] C ἐσθιέτω. 28 οὐ λελάληκε] A οὐκ ἐλάλησε. 30 Συγκαλύψομαι] A Συγκάλυψόν με. 31 πολεμεῖτε] C συνάψητε πόλεμον πρός. ϗ] C ἤ. ἢ τὸν] C ἢ πρός. 32 ἀνέκραξεν] A ἀνεβόησεν. 33 ἀνέστρεψαν] A ἀπέστρεψαν. C ἀπεστράφησαν. 34 ἐπέτεινεν] A C ἐνέτεινεν. εὐστόχως] C αὐτοῦ ἀφελῶς. εἶπε] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. τὰς χεῖρας] C χεῖρα. τέτρωμαι] C τετραυμάτισμαι. 35 ϗ ἀπέχυνε (A ἐπέχυνε) usque ad ἅρματος] C desunt. ϗ ἀπέθανεν ἑσπέρας] C hæc ponit ad finem versus, & addit ὁ βασιλεὺς post ἀπέθανεν. τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου] C τῆς πληγῆς τῆς τροπώσεως εἰς τὸν κόλπον. 36 στρατοκήρυξ] A C. στρατοκήρυξ ἐν τῇ παρεμβολῇ. λέγων] C ϗ εἶπεν. ϗ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν] C ϗ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν. 37 ἐν Σαμαρείᾳ] C Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν. 38 ἀπένιψαν τὸ αἷμα] C ἀπενίψαντο τὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἅρματος. ἐξέλιξαν αἱ ὕες ϗ] C ἔλειξαν. αἵματι] C αἵματι αὐτοῦ. 39 ἃ] C ὅσα. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. 41 ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς] A ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσά. C Καὶ Ἰωσαφὰτ ἦν. 42 Ἀζουβὰ] A Ἀζεδκά. 46 ὅσα] A C ἅς. βιβλίῳ] C βίβλῳ. Καὶ ἐκοιμήθη] Sed hic habentur in Comp. quatuor versus (qui in Rom. habentur cap. 16.) hoc modo. 47 Καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων τῶν καταλελειμμένων ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ τῆς γῆς. 48 Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἑστηκὼς ἐν Ἰδουμαίᾳ. 49 Καὶ Ἰωσαφὰτ ἐποίησε νῆας Θαρσεὶς τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ὀφὶρ ἕνεκεν τοῦ χρυσίου, ϗ οὐκ ἐπορεύοντο ὅτι συνετρίβησαν αἱ νῆες ἐν Γασιὼν Γάβερ. 50 Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Πορευέσθωσαν οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου, ϗ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. 52 ἐν … ἐν] A C ἐπὶ … ἐπί. 53 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 54 τὰ γινόμενα ἔμπροσθεν] C ὅσα ἐποίησεν ὁ πατήρ.

REGUM IV.

CAP. I.

2 δεῦτε ϗ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ] C πορεύθητε, ϗ ἐπερωτήσατε διὰ τοῦ. δι' αὐτοῦ] C desunt. 3 κυρίου] C θεοῦ. ἐκάλεσεν] A C ἐλάλησε πρός. δεῦρο] A πορεύθητι. εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων] C ἀπάντησον τοῖς ἀγγέλοις. λαλήσεις] A ἐρεῖς. C λάλησον. παρὰ] C διά. ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ] C ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ. ϗ οὐχ οὕτως] C desunt. 4 Ὅτι] C Διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] C ἐπ' αὐτῆς. ὅτι] A ὅτι ἐκεῖ. C ὅτι ἐν αὐτῇ. 5 ἐπεστράφησαν] C ἀπεστράφησαν. 6 ἡμῶν] A ἡμῖν. ἐπιστράφητε] C ἀποστράφητε. λαλήσατε πρὸς αὐτὸν] C εἴπατε αὐτῷ. σὺ πορεύῃ ἐπιζητῆσαι] C πορεύῃ σὺ ἐκζητῆσαι. οὐχ οὕτως] C διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] A deest. C ἐπ' αὐτῆς. 7 Καὶ ἐπιστρέψαντες usque ad Ἠλιοὺ] C desunt. ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς] C εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. A εἶπε. 8 πρὸς αὐτὸν] C desunt. ζώνην δερματίνην] C ζώνη δερματίνη. ἐστι] C deest. 9 ἀπέστειλε] C ἀποστέλλει. αὐτὸν] A αὐτὸν ἡγούμενον. ἀνέβη] A ἀνέβη, ϗ ἦλθε. C ἐπορεύθησαν. ϗ ἰδοὺ Ἠλιοὺ] C αὐτὸς δέ. πρὸς αὐτὸν] C ponit ante ὁ. ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε] C τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. 10 ϗ εἰ] C εἰ. ἐγὼ] C εἰμι ἐγώ. πῦρ] A ponit post οὐρανοῦ. 11 προσέθετο … ϗ] C προσθείς. ἄλλον] C ἕτερον. ἐλάλησεν] A C ἀνέβη ϗ ἐλάλησεν. ὁ πεντηκόνταρχος] C ponit ante ϗ ἐλάλησεν. 12 ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπε] C ϗ εἶπε πρὸς αὐτόν. ἐγὼ] A ἐγώ εἰμι. C εἰμὶ ἐγώ. 13 προσέθετο … ἀποστεῖλαι]. C προσθεὶς … ἀπέστειλε. ἡγούμενον] A ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον. C πεντηκόνταρχον τρίτον. ἦλθεν] A ἦλθε πρὸς αὐτόν. κατέναντι] C ἀπέναντι. ϗ εἶπεν] C λέγων. ἡ] C δὴ ἡ. ἡ ψυχὴ] C αἱ ψυχαί. τούτων] C deest. 14 Ἰδοὺ] C Ἰδοὺ γάρ. πρώτους] A πρώτους, ϗ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν] C πρώτους, ϗ ἑκάστου τοὺς πεντήκοντα. μου] A C τῶν δούλων σου. 15 ϗ εἶπε] C λέγων. ἀνέστη Ἠλιοὺ, ϗ κατέβη] C ἀναστὰς κατέβη Ἠλίας, ϗ ἐπορεύθη. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 16 εἶπεν Ἠλιοὺ] A ϗ εἶπε. C desunt. τί ὅτι] C ἀνθ' ὧν. ἐκζητῆσαι] C ἐπερωτῆσαι. οὐχ οὕτως] C ὡσεὶ μὴ ἦν θεὸς ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν λόγον αὐτοῦ· διὰ τοῦτο. ἐκεῖ] C ἐπ' αὐτῆς. 18 ἃ] A ὅσα. C ϗ πάντα ὅσα. ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. Ἰσραὴλ usque ad Ἰούδα] C Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς Ὀχοζίου ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱὸς, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· & habet ante priorem partem hujus versus. ὀκτωκαιδεκάτῳ] A εἰκοστῷ ϗ πρώτῳ τῆς βασιλείας. ϗ ἐποίησε usque ad finem capitis] C desunt. Ἱεροβοὰμ] A Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

CAP. II.

1 ἀνάγειν] C ἀναγαγεῖν. τὸν Ἠλιοὺ] C ponit ante ἐν. 2 ὁ θεὸς] A C κύριος. ἦλθον] C ἔρχονται. 3 ἦλθον] C ἐξῆλθον. πρὸς αὐτὸν, Εἰ] C αὐτῷ, Εἰ δή, & vers. 5. κύριος] C ponit post λαμβάνει, A post σήμερον, & λαμβάνει ante σήμερον. κἀγὼ] C καίγε ἐγώ. 4 Ἠλιοὺ πρὸς Ἐλισαιὲ] A αὐτῷ Ἠλιού. C Ἠλίας τῷ Ἐλισαιέ. εἶπεν] A C εἶπεν Ἐλισαιέ. 5 ἐπάνωθεν] C ἐπάνω. καίγε ἐγὼ] C ἐγώ. ἔγνων] A ἔγνωκα. ὧδε] C ἐνταῦθα. κύριος] A deest. εἰς τὸν Ἰορδάνην] A C τοῦ Ἰορδάνου. 7 υἱοὶ] C ἀπὸ τῶν υἱῶν. ϗ ἔστησαν] C ἦλθον, ϗ ἔστησαν. ϗ ἀμφότεροι] C ἀμφότεροι δέ. 8 τὸ ὕδωρ] C ἐν αὐτῇ τὰ ὕδατα. ἔνθα ϗ ἔνθα] C ἔνθεν ϗ ἔνθεν. ἐν ἐρήμῳ] διὰ ξηρᾶς. 9 Καὶ usque ad Ἐλισαιὲ] C Καὶ ἐγένετο ὡς διῆλθεν, εἶπεν Ἠλίας τῷ Ἐλισαιέ. διπλᾶ ἐν πνεύματί σου] C τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ διπλῶς. 10 ἐὰν] C πλὴν ἐάν. ϗ ἔσται] C ἔσται. ϗ ἐὰν μὴ] C ἐὰν ᾖ μὴ ἴδῃς. 11 ἐπορεύοντο ϗ ἐλάλουν] C ϗ λαλούντων. διέστειλεν] C διεχώρισαν. ὡς] C ἕως. 12 ἐβόα] C αὐτὸς ἐβόα. ἐπελάβετο τῶν ἱματίων] C ἐκράτησε Ἐλισαιὲ τοῦ ἱματίου. αὐτὰ] C αὐτό. ῥήγματα] C deest. 13 ὕψωσεν] C εἵλετο. τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ] A Ἠλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ. ἢ ἔπεσεν] C Ἐλισαιὲ τὴν πεσοῦσαν. Ἐλισαιὲ] C αὐτοῦ. 14 τὸ ὕδωρ] A τὸ ὕδωρ, ϗ οὐ διέστη] C τὰ ὕδατα, ϗ οὐ διῃρέθη. εἶπε, Ποῦ ὁ] C εἶπεν Ἐλισαιὲ, Ποῦ ἐστι. διεῤῥάγησαν] C διῃρέθη. διέβη Ἐλισαιὲ] A διέβη Ἐλισαιὲ διὰ ξηρᾶς. C ἦλθε διὰ ξηρᾶς. 15 αὐτὸν] C ἀναστρέφοντα αὐτὸν, & ponit post ἐξεναντίας. 16 ἦλθον] C ἐπορεύθησαν. συνάντησιν] A C συνάντησιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ. μετὰ] C εἰσὶ μετά. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἢ] C desunt. 17 οὐ] C deest. A οὔτε. τρεῖς ἡμέρας] C τρισὶν ἡμέραις. αὐτὸν] C deest. 18 αὐτὸς] C Ἐλισαιέ. Ἐλισαιὲ] C αὐτοῖς. πρὸς ὑμᾶς] C ὑμῖν. πορεύθητε] A ἀποστείλητε. C πορεύεσθε. 19 ἡ] C δὴ ἡ. πόλεως] C πόλεως ταύτης. ὁ κύριος βλέπει] A σὺ κύριε βλέπεις. C σὺ κύριε ὁρᾷς. 20 ὑδρίσκην] A ὑδρίαν. θέτε] C ἐμβάλετε. ἅλα] A C ἅλας, & vers. 21. ϗ ἤνεγκαν πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. 21 Ἐλισαιὲ εἰς] C ἐπί.

θάνατος, καὶ] C ἀποθνήσκων οὐδέ. 22 Ἐλισαιὲ] C ponit post ἐλάλησε. 23 ἀνέβη] C ἀνέβη Ἐλισεαί. αὐτοῦ] C ponit ante ἀναβαίνοντος. καὶ … ἐξῆλθον] C ἐξῆλθε …. εἶπον] C ἔλεγον. ἀνάβαινε posterius] C ἀνάβαινε φαλακρέ. 24 αὐτῶν] C αὐτοῦ. αὐτοῖς] C αὐτά. ἰδοὺ] C deest. ἀπ'] A C ἐξ. παῖδας] C παιδάρια. 25 ἐπορεύθη] C διῆλθεν.

CAP. III.

1 Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ. ἔτει] C ponit post ὀκτωκαιδεκάτῳ. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. καὶ οὐχ ὡς] C καί. A οὐδ' ὡς. ὁ πατὴρ] A desunt. 3 τῇ ἁμαρτίᾳ] C τῶν ἁμαρτιῶν. οὐκ] C καὶ οὐκ. αὐτῆς] A C αὐτῶν. 4 νωκὴδ] A ὠκήδ. ἐπέστρεφε] A ἀπέστρεφε. C ἦν φέρων φόρον, καὶ ἐπιστρέφων. ἐν τῇ ἐπαναστάσει] C desunt. 5 καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς] C ἠθέτησε. 6 Ἰωρὰμ] C Ἰσραήλ. ἐκ Σαμαρείας] C ponit ante ἐν τῇ. 7 ἐξαπέστειλε] C ἀπέστειλε. εἰς Μωὰβ] C ἐπὶ Μωάβ. ἀναβήσομαι] C πορεύσομαι. μοι … σοι] C σοι … ἐμοί. ὡς ὁ] C καὶ ὡς ὁ. μου … σου … μου … σου] C σου … μου … σου … μου. 8 ἀναβῶ] C ἀναβησόμεθα. 9 ἐκύκλωσαν] C ἐπορεύοντο κυκλοῦντες. 10 εἶπε] A εἶπε τοῖς παισίν. παρερχομένους δοῦναι] C τούτους, δοῦναι. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρα. 11 Ἰωσαφὰτ] A Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰούδα. C Ἰωσαφὰτ πρὸς αὐτόν. οὐκ ἔστιν ὧδε] C εἰ ἔστιν ἐνταῦθα. ἐπιζητήσωμεν] C ἐπερωτήσωμεν. παρ'] C δι'. ὧδε] C ἔστιν ἐνταῦθα. 12 αὐτῷ] C ἐν αὐτῷ. 13 καὶ τοὺς] C καὶ πρὸς τούς. τοῦ] C τούτους τοῦ. 14 ἐπέβλεψα] C εἰσέβλεψα. καὶ] C ἤ. 15 λάβε] C λάβετε. A ἴδε λάβε. αὐτὸν] C αὐτοῦ. 17 καὶ οὐκ ὄψεσθε] C οὔτε μὴ ἴδετε. ὑμεῖς, καὶ] C ὑμεῖς, καὶ αἱ παρεμβολαὶ ὑμῶν, καί. 18 κούφη αὐτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς] C κοῦφον τοῦτο ἐνώπιον. παραδώσω] C δώσει κύριος. ἐν χειρὶ] A C εἰς χεῖρας. 19 ὀχυρὰν] C ὀχυρὰν, καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτήν. 20 πρωῒ] C ἐν τῇ πρωΐᾳ. ἤρχοντο] C ἤρχετο. ὕδατος] C τῶν ὑδάτων. 21 ἤκουσαν] A C ἤκουσεν. τρεῖς] C deest. πολεμεῖν] C πολεμῆσαι. καὶ] A deest. ἀνεβόησαν] C ἐβόησαν. περιεζωσμένοι ζώνην] C περιζωννύμενοι παραζώνην. εἶπον, Ὦ] A C ἐπάνω. 22 ἐξεναντίας] C ponit post ὕδατα. ὡς] C ὡσεί. 23 εἶπον] A C εἶπεν. καὶ prius] C deest. 24 εἰσῆλθον] C παραγίνονται. Ἰσραὴλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν] C ἀνίσταται Ἰσραήλ, καὶ τύπτει τόν. ἔφυγον ἀπὸ] C ἔφυγε Μωὰβ ἐκ. 25 πᾶσαν] A ἐπὶ πᾶσαν. λίθον] A C λίθον αὐτοῦ. πηγὴν] A C πηγὴν ὕδατος. τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθῃρημένους, καὶ ἐκύκλωσαν] C λίθον ἐν τοίχῳ τεκτονικῆς, καὶ περιεκύκλωσαν. 26 ἐκραταίωσεν] C κεκραταίωται. ἐσπασμένους] C σπωμένους. 27 ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαύτωσιν. τοῦ τείχους] C τὸ τεῖχος. ἐπὶ] C ἐν. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. γῆν] C γῆν αὐτῶν.

CAP. IV.

1 ἀπέθανε] C τέθνηκε. ἔγνως] C οἶδας. σου] A deest. ἑαυτῷ] A αὐτῷ. C ponit post δούλοις. 2 εἶπε] A εἶπε πρὸς αὐτήν. C εἶπεν αὐτῇ. ἀνάγγειλον] C ἀπάγγειλον. ἔστι σοι] A ἔστιν. C σοι ἔτι. ἐν τῷ usque ad finem versus] C ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οἴκῳ, ᾧ ἀλείψομαι. 3 σκεύη] C ἀγγεῖα. γειτόνων] A C γειτόνων σου. μὴ] A C καὶ μή. 4 κατὰ σοῦ, καὶ κατὰ τῶν υἱῶν] C ἐπὶ σεαυτὴν, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα. ἀποχεεῖς] C ἐκχέεις. σκεύη] C ἀγγεῖα. 5 παρ' αὐτοῦ] A παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως. C ἀπ' αὐτοῦ ἡ γυνὴ, καὶ ἐποίησεν οὕτως. καθ' ἑαυτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν] C ἐφ' ἑαυτὴν καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα. αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτὴν] C καὶ αὐτοὶ προσῆγον αὐτῇ. ἐπέχεεν usque ad finem versus] C ἐνέχεεν τὸ ἔλαιον. 6 Καὶ εἶπε] C Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ εἶπε. ἔτι πρὸς μὲ] C μοί. σκεῦος] C ἀγγεῖον. 7 ἦλθε] C παραγίνεται. ἀπήγγειλε] A ἀνήγγειλε. C παραγγέλλει. καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ] C ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. Δεῦρο, καὶ ἀπόδου] C Πορεύου, καὶ ἀπόδος. ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου] C ἀπότισον τὸ δάνειον. ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ] C καταλοίπῳ. 8 διέβη] C διῆλθεν. Σωμὰν] C Σωνάμ· atque ita semper. τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν] C αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον. 9 ἔγνω] C οἶδα. ἅγιος οὗτος] C οὗτος ἅγιος. 10 τόπον] C deest. ἐν τῷ] A εἰς τό. εἰσπορεύεσθαι] C αὐτὸν ἔρχεσθαι. καὶ] C deest. 11 εἰσῆλθεν] C ἔρχεται Ἐλισαί. 12 εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισαί. μοι] C deest. 13 αὐτῷ] C τῷ παιδαρίῳ. εἶπον δὴ] C εἶπε. ἐξέστησας … ἔκστασιν] C ἐξέταξας … ἔκταξιν. δεῖ ποιῆσαι] C ποιήσομεν. λόγος σοι] C σοι λόγος λαλῆσαι. τὸν ἄρχοντα] C τοὺς ἄρχοντας. λαοῦ] C λαοῦ μου. εἰμι οἰκῶ] A εἰμι οἰκῶ ἡσυχάζουσα. C ἐγὼ κατοικῶ. 14 εἶπε] C εἶπεν Ἐλισαί. τὸ παιδάριον αὐτοῦ] C desunt. υἱὸς] C ponit post αὐτῇ. 15 Καὶ ἐκάλεσεν] A C Καὶ εἶπεν Ἐλισαὶ, (A deest) Κάλεσον αὐτὴν, καὶ (A deest) ἐκάλεσεν. ἔστη] C ἐλθοῦσα ἔστη. 16 ὥραν] C ὥρα αὕτη. σὺ] A καὶ σύ. κύριε] C κύριε ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ. 17 ἐν γαστρὶ ἔλαβεν] C συνέλαβεν. 18 ἡδρύνθη] A ἡνδρύνθη. ἡνίκα] C ἡμέρα θερισμοῦ, καί. ἐξῆλθε] A C ἐξῆλθε τὸ παιδάριον. 19 ἆρον] C ἄγαγε. 20 πρὸς] C καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν πρός. ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων] C ἐκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ γόνατα. μεσημβρίας] C τῆς μεσημβρινοῦ. 21 κατ' αὐτοῦ] C τὴν θύραν ἐπ' αὐτήν. 22 σήμερον] C ponit ante πορεύῃ. οὐ … οὐδὲ] C καὶ οὐ … καὶ οὐ. 23 πρὸς τὸ παιδάριον] C τῷ παιδαρίῳ. πορεύου] C καὶ πορεύου, καί. ὅτι ἐὰν εἴπω] C με ἕως τοῦ εἰπεῖν. 24 Δεῦρο] C deest. 25 ἐπορεύθη, καὶ ἦλθεν] C ἐξῆλθε, καὶ ἐπορεύθη. 26 Ἐλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν] C αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξεναντίας. πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον] C Γιεζὶ τῷ παιδαρίῳ. ἰδοὺ δὴ] A ἴδε. C ἰδού. ἀπαντὴν] A ἀπάντησιν. C συνάντησιν. ἐρεῖς] C ἐρεῖς αὐτῇ. ἡ εἰρήνη τῷ usque ad finem versus] A καὶ ἔδραμεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰρήνη σοι, εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου, εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. C addit ad finem versus eadem, sed non habet αὐτῇ. 27 ἦλθε πρὸς Ἐλισαιὲ] C κατῆλθε ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ. ἐπελάβετο] C ἐκράτησε. ἤγγισε] C προσῆλθε. Ἐλισαιὲ] C πρὸς αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. κατώδυνος] C ponit ante ἡ ψυχή. αὐτῇ] C deest. 28 Ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπεν ἡ γυνή. ὅτι οὐκ εἶπα] A ὅτι εἶπον. C οὐκ εἶπον. 29 δεῦρο] C πορεύου. ὅτι] C καί. ἄνδρα] C τίνα. οὐκ] A deest. C μή. ἀνὴρ] C τίς. οὐκ ἀποκριθήσῃ] C μὴ ἀποκριθῇς. 31 διῆλθεν] A ἦλθεν. ἀπέθηκε] A C ἐπέθηκε. ἐπὶ] A εἰς τό. ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν (A ἀπάντησιν) αὐτοῦ] C ὑπέστρεψεν ὁ Γιεζὶ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἐλισαὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. οὐκ ἠγέρθη] C ὅτι οὐκ ἐξεγήγερται. 32 κεκομισμένον] C κεκοιμημένον. 33 εἰς τὸν οἶκον] C desunt. 34 ἔθηκε] C ἐπέθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καί. στόμα … στόμα … ὀφθαλμοὺς … ὀφθαλμοὺς] C ὀφθαλμοὺς … ὀφθαλμοὺς … στόμα … στόματος. καὶ διέκαμψεν] A καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν αὐτὸν, καὶ διέκαμψεν. C καὶ συνέκαμψεν. καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ] C καὶ ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτὸ, καὶ διεθερμάνθησαν αἱ σάρκες. 35 καὶ ἐπορεύθη] C Ἐλισεαὶ, καὶ διῆλθε. συνέκαμψεν] A C συνεκάλυψεν. ἕως ἑπτάκις] C καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἐπταρνίσατο τὸ παιδάριον ἑπτάκις. καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον] C καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον, καὶ διήνοιξε. 36 ἐξεβόησεν … πρὸς] C ἐκάλεσεν … τόν. κάλεσον] C κάλεσόν μοι. ἐκάλεσεν] C ἐκάλεσεν αὐτήν. λάβε] C αὐτῇ, λάβε. 37 εἰσῆλθεν … καὶ ἔπεσεν] C εἰσελθοῦσα … ἔπεσε. ἐπὶ] A παρά. C πρός. καὶ προσεκύνησεν] C ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. ἔλαβε] C ἦρε. 38 ὁ λιμὸς] C ἦν λιμός. 39 ἐν τῷ ἀγρῷ] C ἀγρίαν. καὶ ἐνέβαλεν] C καὶ εἰσῆλθε, καὶ ἐνέβαλεν. ἔγνωσαν] C ᾔδει. ἐνέχει] A C ἐνέχεεν. ἰδοὺ] C αὐτοί. 41 εἶπε] C εἶπεν Ἐλισεαί. τα] C λέβητα, καὶ ἐνέβαλον. τὸ παιδάριον] C desunt. A τὸ παιδάριον τοῦ. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐκεῖ ἔτι] C ἔτι· & ponit post πονηρόν. ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ Βαιθαρισὰ] C ἦλθεν ἀνὴρ ἐκ Βαιθ Σαλισά. πρὸς τὸν ἄνθρωπον] C τῷ ἀνθρώπῳ. ἄρτους] C ponit statim post θεοῦ. Καὶ C ἐν τῇ πήρᾳ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἐλισεαί. 43 αὐτοῦ] A αὐτῶν. τοῦτο] τα. C ponit post ἀνδρῶν.

CAP. V.

1 ἄρχων τῆς δυνάμεως] C ἀρχιστράτηγος. Συρίας] C βασιλέως Συρίας. ἀνὴρ] C ἄνθρωπος. ἐν αὐτῷ] A C δι' αὐτοῦ. λελεπρωμένος] C λεπρός. 2 Συρία] A C ἐκ Συρίας· & C ponit post ἐξῆλθον. 3 Ἡ δὲ εἶπε] C Καὶ εἶπε. Ὄφελον] C Ὄφελον ὀφθείη. τοῦ θεοῦ τοῦ] C desunt. τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας] C καὶ δεηθείη τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀποσυνάξει ἀπ' αὐτοῦ τὴν λέπραν. 4 ἀπήγγειλε] C ἀνήγγειλε. 5 πρὸς Ναιμὰν] C desunt. εἴσελθε, καὶ ἐξαποστελῶ] C ἄπελθε, καὶ ἀποστελῶ. 6 πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. ἔλθῃ] C κομισθῇ. ἀπέστειλα πρὸς σὲ] C ἀπέσταλκά σοι. Ναιμὰν] C τὸν Νεεμάν· & ponit post μου. 7 ὁ θεὸς] A C μὴ θεός. θανατῶσαι, καὶ ζωοποιῆσαι] A ζωοποιῆσαι, ἢ τοῦ θανατῶσαι. ἄνδρα] A ponit post με. ὅτι … δὴ] C desunt. μοι] C πρὸς μέ. 8 Ἐλισαιὲ] C Ἐλισεαὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ. Ἰσραὴλ] C deest. ἐλθέτω] C παραγενέσθω. γνώτω] C γνώσεται. 9 ἦλθε] C παρεγένετο. ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι] C σὺν τοῖς ἅρμασιν αὐτοῦ, καὶ ἵπποις αὐτοῦ. θύρας] A θύραις. C τῆς θύρας. 10 ἄγγελον] C ponit post αὐτόν. ἑπτάκις] C ἕβδομον· & ponit post Ἰορδάνῃ. σοι] C ἐπὶ σοί. 11 εἶπον] A δὴ ἔλεγον. C ἔλεγον. πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται] A C ὅτι (deest in Comp.) ἐξελεύσεται πρὸς μέ. θεοῦ] C κυρίου θεοῦ. τὸν τόπον] C τὸ λεπρόν. τὸ λεπρὸν] C αὐτό. 12 Οὐχὶ] C Οὐκ. ἀγαθὸς] A ἀγαθοί. Ἀβανὰ] C Ἀμανά. πάντα] A Ἰορδάνην, καὶ πάντα. C τοῦ Ἰορδάνην, καὶ ὑπὲρ πάντα. ἐξέκλινε] C ἀπέστρεψε. 13 ἤγγισαν] C προσῆλθον. ἐλάλησαν] C εἶπον. μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σὲ] C μέγαν λελάληκε λόγον πρὸς σὲ προφήτης. οὐχὶ ποιήσεις, καὶ ὅτι] C οὐκ ἂν ἐποίησας καθότι. A non habet καί. 14 Ἐλισαιὲ] C τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. ἐπέστρεψε πρὸς Ἐλισαιὲ] C ἀπέστρεψε Νεεμὰν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ. πάσῃ] C deest. ἰδοὺ] A C ἰδοὺ δή. ἀλλ'] C ἀλλ'. παρὰ] C ἐκ χειρός. 16 ἠπείθησε] C οὐκ ἠθέλησε. 17 γόμος ζεῦγος ἡμιόνων] C γόμος ζεύγους ἡμιόνων γῆς. A pro γόμος habet γόμορ· & post ἡμιόνων addit, καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυῤῥᾶς. θυσίασμα] C ἢ θυσίαν. A καὶ θυσίας. κυρίῳ] A C κυρίῳ μόνῳ. τῷ ῥήματι τούτῳ] C desunt. 18 Καὶ ἱλάσεται] A C Καὶ περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ (deest in Comp.) ἱλάσεταί μοι (A deest.) ἐκεῖ, καὶ] A αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ. ὅτι. ἐν οἴκῳ posterius] C εἰς οἶκον. ἱλάσεται] A ἱλασθήσεται. δὴ] C μοί. ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ] C ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου. 19 Δεῦρο εἰς εἰρήνην] C Πορεύου ἐν εἰρήνῃ. εἰς] C ἐν. Δεβραθὰ] A C Χαβραθά. 20 Ἐλισαιὲ] C Ἐλισεαὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ. τούτου] C deest. ἃ] A ὧν. ἐνήνοχεν. ἀπ' αὐτοῦ τι] C τι παρ' αὐτοῦ. 21 ἐδίωξε] C κατεδίωξε. ἐπέστρεψεν] C κατεπήδησεν. εἰς ἀπαντὴν] A εἰς ἀπάντησιν. C αὐτοῦ, εἰς ἀπάντησιν. Εἰρήνη] C Εἰρήνη. Καὶ εἶπε Γιεζὶ, Εἰρήνη. 22 ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἦλθον] C παραγεγόνασι. 23 εἶπε] A C εἶπε Νεεμάν. λάβε διτάλαντον] A λάβε δὴ τάλαντον. C ἐπιεικαίως λάβε δύο τάλαντα. καὶ ἔλαβε] C καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ. θυλάκοις] A C θυλακίοις. ἔδωκεν] C ἐπέθηκε. 24 ἦλθεν] C ἔρχονται. τῶν χειρῶν αὐτῶν] C χειρὸς τῶν παιδαρίων. τοὺς ἄνδρας] C τὰ παιδάρια, καὶ ἀπῆλθον. 25 εἰσῆλθε] A ἦλθε. παριστήκει] C παρέστη. 26 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ] A καὶ οἶδα ὅτι ἐπέστρεψεν ὁ ἀνήρ. C ὅτε κατεπήδησε Νεεμάν. ἅρματος] A C ἅρματος αὐτοῦ. A σύ. νῦν ἔλαβες τὰ] A ἔλαβες τά. C τί. καὶ ἐλαιῶνας] A C καὶ λήψῃ ἐν αὐτῷ κήπους, καὶ ἐλαιῶνας. πρόβατα usque ad finem versus] C ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ δούλους, καὶ δούλας. 27 Ἡ δὲ] C Καὶ ἡ. εἰς τὸν αἰῶνα] C ἕως αἰῶνος. ἦλθεν] C ἐξῆλθε Γιεζί. λελεπρωμένος] C λεπρός.

CAP. VI.

2 εἷς] C deest. ἐκεῖ prius] C σκέπην. Δεῦτε] C Ἐλισεαὶ, Πορεύ… 3 ἐπιεικῶς] A δεῦρο ἐπιεικῶς. C ἐπιεικαίως. εἶπε] C εἶπεν Ἐλισεαί. πορεύσομαι] C πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν. 4 ἦλθον] C ἔρχονται. ἔτεμνον] C τέμνουσι. 5 ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων] C ἐγένετο τοῦ ἑνὸς καταβάλλοντος. τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν] A τὸ σιδήριον ἐκπεσὸν ἐκ τοῦ στελέχους, ἐξέπεσεν. C ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ στελέχους τὸ σιδήρεον. ἐβόησεν, Ὦ] A ἀνεβόησεν, Ὦ. C ἐβόησεν ὁ ἀνὴρ, καὶ Ὦ δή. κεκρυμμένον] C κεχρησμένον. 6 ἀπέκνισε] C ἀπέκλασεν Ἐλισεαί. ἐκεῖ] A αὐτὸ ἐκεῖ. 7 σιδήριον] C σιδήρεον. εἴρηκεν] A εἶπεν. C Ἐλισεαί. ὕψωσον] C μετεώρισον, καὶ λάβε. χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 8 C τόν. ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας] A C συνεβουλεύσατο τοῖς παισίν. τινὰ ἐλμωνὶ] C φελμωνὶ ἐλμωνί. παρεμβαλῶ] C ποιήσομεν ἔνεδρον. 9 Ἐλισαιὲ] C ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, & vers. 11. & 15. φύλαξαι usque ad finem versus] C πρόσεχε τοῦ μὴ διελθεῖν τὸν τόπον τοῦτον ὅτι ἐκεῖ Σύροι ἐνεδρεύουσι. 10 οὐ μίαν, οὐδὲ δύο] A οὐδὲ μίαν, ἢ δύο. C οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δίς. 11 ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ] C ἐξέστη ἡ καρδία τοῦ. ἀναγγελεῖτε] A C ἀπαγγελεῖτε. 12 C εἷς ἐκ. ὅτι] C ἀλλ' ἤ. Ἐλισαιὲ] A ponit post προφήτης. ἀναγγέλλει] C ἀπαγγέλλει. πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν] C πάντα ὅσα ἄν. 13 Δεῦτε] C βασιλεύς, Πορεύθητε, καί. οὗτος] A αὐτός. C ἔστιν οὗτος. 14 ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα] C ἵππους, καὶ ἅρματα. 15 ἀναστῆναι] C ἀναστῆναι τὸ πρωΐ. ἵππος καὶ ἅρμα] C ἵπποι καὶ ἅρματα. παιδάριον] C παιδάριον αὐτοῦ. πῶς] C τί. 17 διάνοιξον δὴ] C ἄνοιξον. τοῦ παιδαρίου] C αὐτοῦ. αὐτοῦ] C τοῦ παιδαρίου. C ὄρος ὅλον. 18 προσηύξατο] A C προσηύξατο Ἐλισεαί. αὐτοὺς] C κύριος. 19 Ἐλισαιὲ] C ponit ante πρός. καὶ αὕτη] A C καὶ οὐχ αὕτη. A ἀπάξω. C ἐπάξω. πρὸς] A C εἰς. 20 εἰσῆλθον] A εἰσῆλθεν. δὴ κύριε] C κύριε διάνοιξον. αὐτῶν prius] C τούτων. ἦσαν] C αὐτοί. εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισεαί. εἰ μὴ] C desunt. τύπτεις] C πατάξεις. C αὐτοῖς ἄρτους. 23 οὐ] A deest. 24 καὶ ἤθροισεν] Hic incipit cap. septimum in Ald. C καὶ συνήθροισεν. πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν] C παρεμβολάς. περιεκάθισε] C περιεκάθισαν. 25 περιεκάθηντο] C οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ] C τοῦ γενέσθαι κεφαλήν. πεντήκοντα] A πεντήκοντα C

ὀγδοήκοντα Cίκλων. πέντε] C πέντε Cίκλων. 26 Cῶσον] A Cῶσαι. C ὤσον με. 27 αὐτῇ] C αὐτῇ ὁ βασιλεύς. Cὲ Cῶσαι] C Cῶσαι Cε. Cώσω] C σὲ Cώσω. μὴ] C deest. λιμοῦ] A τοῦ λιμοῦ. 28 εἶπεν ἡ] C εἶπεν ἡ. αὕτη εἶπε πρός με] C ἡ γυνὴ αὕτη εἶπέ μοι. φαγόμεθα] C καταφαγόμεθα. αὐτὸν] A desunt. C φαγόμεθα. 29 πρὸς αὐτὴν] C αὐτῇ] C ἐν τῇ. δευτέρᾳ] C ἄλλῃ. φάγωμεν] C καταφάγωμεν. 30 Ἰσ-] C deest. διέρρηξε] C καὶ διέρρηξε. τὸν Cάκκον] C καὶ ἰδοὺ Cάκκος. ἐπ'] C υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ'. 32 ἐν] C ἐπί. ἄνδρα] C ὁ βασιλεὺς ἄνδρα.] C ἐκ. πρὶν] A καὶ πρίν. C πρὸς αὐτὸν, καὶ πρίν. αὐτὸς] C Ἐλισσ-. εἰ οἴδατε] A εἰ μὴ οἴδατε. C ἑωράκατε. παρεθλίψατε] C ἐκθλίψατε.] C οὐκ ἰδού. 33 ὑπομείνω τῷ κυρίῳ] C δεηθῶ τοῦ κυρίου. A ὑπομενῶ τῷ

CAP. VII.

1 λέγει] C εἶπε. ὡς ἡ] A ὡσεί. δίμετρον] C δύο μέτρα. ταῖς πύλαις] τῇ πύλῃ. 2 ὁ βασιλεὺς] C ponit post ἐπανεπαύετο. τὴν χεῖρα] C τῆς. τῷ Ἐλισαιὲ] A πρὸς τὸν Ἐλισαιέ. C τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ. ἰδοὺ ποιεῖ κύριος] C καὶ ἐὰν κύριος ποιήσῃ. μὴ] C εἰ. Ἐλισαιὲ εἶπεν] C εἶπεν Ἐλισσαιέ. οὐ φάγῃ] C οὐ μὴ φάγῃς. 3 ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ] C λεπροὶ ἦσαν. ἀνὴρ] C ἕκαστος. ὧδε ἕως] C ἕως ἄν. 4 καὶ ζησόμεθα] C ζησόμεθα. καὶ ἀποθανούμεθα] C sine καί. 5 ἦλθον εἰς μέρος] A εἰσῆλθον εἰς μέρος. C εἰσῆλθον ἕως μέρους. ἐστὶν] C ἦν. 6 παρεμβολὴν] A παρεμβολῇ. ἅρματος, καὶ φωνὴν ἵππου, καὶ φωνὴν] C φωνῆ ἁρμάτων, καὶ φωνῆ ἵππων, καὶ φωνῆ. ἀδελφὸν] C πλησίον. νῦν ἐμισθώσατο] C ἰδοὺ μεμίσθωται. ὁ ...ους] A desunt. 7 ὡς ἐστι] A ὡς ἐστιν ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὡς ἦσαν. C ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. πρὸς τὴν ψυχὴν] C κατὰ τὰς ψυχάς. 8 εἰσῆλθον] C ἦλθον. εἰς σκηνὴν μίαν] C ἕως σκήνωμα ἕν. ἐπορεύθησαν, καὶ ἐκρυψαν ἐκεῖθεν, καὶ] C ἀπῆλθον, καὶ κατέκρυψαν, καὶ ἐπιστρέψαντες οἱ λεπροὶ ἐπορεύθησαν] C ἀπῆλθον. 9 εἶπεν ἀνὴρ] C εἶπον οἱ λεπροὶ ἕκαστος.] C τί. ποιοῦμεν] C ποιοῦμεν σήμερον. ἡ] C καὶ ἡ. εὐαγγελίας] C εὐαγγελισμοῦ. ἀνομίαν] C ἀδικίαν. καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσέλθωμεν] C νῦν δὴ πορευθῶμεν. 10 πρὸς] C εἰς. ἐστὶν] C ἦν. καὶ] C οὐδέ. ὅτι εἰ μὴ] C ἡ. ὄνος] C ὄνος δεδεμένος. 11 Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ, καὶ ἀνήγγειλαν] C Καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωροὺς, καὶ ἀναγγέλλουσιν. ἔσω] C deest. 12 πρὸς τοὺς παῖδας] A C τοῖς παισίν. ἀναγγελῶ δὴ] C ἀπαγγελῶ. ἐποίησαν ... Συρία] C πεποιήκασιν ... Σύροι. καὶ ἐκρύβησαν] C κρυβῆναι. εἰσελευσόμεθα] C ponit ante εἰς. 13 ἀπεκρίθη ... καὶ εἶπε] A ἀποκριθεὶς ... καὶ εἶπε. C ἀπεκρίθη ... λέγων. πέντε] C ἐνταῦθα πέντε· & ponit post ὑπολελειμμένων. οἱ κατελείφθησαν ὧδε] C τῶν καταλειφθέντων ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἐκλειπόντων.] C deest. ἐκλεῖπον] C ἐκλιπών. ἐκεῖ] C deest. 14 ἐπιβάτας] C ἀναβάτας. τοῦ βασιλέως] C desunt. δεῦτε] C πορεύθητε. 15 ἱματίων] C ἱματισμοῦ. ἔρριψε Συρία] C ἔρριψαν οἱ Σύροι. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. βασιλεῖ] A βασιλεῖ Ἰσραήλ. 16 κατὰ τὸ ῥῆμα (τὸν λόγον Comp.) κυρίου] A C ponunt post posterius Cίκλου. δίμετρον κριθῶν] C δύο μέτρα κριθῆς. ὁ βασιλεὺς posterius] C deest. ἐπὶ τῆς πύλης] C ponit ante τὸν τριστάτην. τῇ χειρὶ] A ἐπὶ τῇ χειρί. C ἐπὶ τὰς χεῖρας. Cυνεπάτησεν] C κατεπάτησεν. ἐν τῇ πύλῃ] A C ἐπὶ τῆς πύλης. καθὰ] C καθώς. 18 δίμετρον κριθῆς Cίκλου] C δύο μέτρα κριθῶν Cίκλου· & ponit post alterum Cίκλου. καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα (A ὥρα αὕτη) αὔριον] C ἔσται αὔριον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 19 τῷ Ἐλισαιὲ] C τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ· & iterum in hoc versu. ἰδοὺ κύριος ποιεῖ] C ἐὰν κύριος ποιήσῃ. μὴ] C εἰ. οὐ μὴ] C οὐ. Cυνεπάτησεν] C Cυνεπάτησεν.

CAP. VIII.

1 ἐζωπύρησε] C ἐζωοποίησε, & versu 5, ter. υἱὸν] C υἱὸν αὐτῆς. δεῦρο] C πορεύου. κύριος] C ponit ante κέκληκε. καίγε ἦλθεν] C καὶ παρ-. 2 ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ] C desunt. Ἐλισαιὲ] C τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· atque ita frequentissime. καὶ αὐτὴ] C αὕτη. 3 ἦλθε] C ἐξῆλθε. ἑαυτῆς] A C αὐτῆς. 4 δὴ ἐμοὶ] C μοι. 5 ἐξηγουμένου] C διηγουμένου. Ἐλισαιὲ] C deest. ἑαυτῆς ... ἑαυτῆς] A C αὐτῆς ... αὐτῆς. 6 ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα] C ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ βασιλεύς. αὐτῷ] C ἡ γυνὴ αὐτῷ. τοῦ ἀγροῦ] C τῶν ἀγρῶν αὐτῆς. C τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς. 7 ἠρρώστησεν] C ἦν ἀρρωστῶν. ἀνήγγειλαν] C ἀπήγγειλαν. ἕως ὧδε] C ἐνταῦθα· & ponit ante ὁ ἄνθρωπος. 8 πρὸς] C τῷ. ἐν τῇ χειρί Cου μαναὰ] C εἰς τὴν χεῖρά σου δῶρα. δεῦρο] C πορεύου. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. παρ'] A δι'. λέγων] C καὶ εἶπον. 9 αὐτοῦ] C τῷ Ἐλισσαιέ. μαναὰ] C deest. πάντα τὰ ἀγαθὰ] C ἐκ πάντων τῶν ἀγαθῶν. αὐτοῦ] C Ἐλισσαιέ. πρὸς Ἐλισαιὲ] C desunt. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἐπερωτῆσαι] A C deest. 10 ...] A C εἶπε πρὸς αὐτόν. εἶπον] A εἶπον αὐτῷ. C καὶ εἶπε αὐτῷ. καὶ ἔδειξε] C καὶ αὐτὸς θανάτῳ ἀποθανεῖται, καθὼς ἔδειξέ μοι κύριος. ἀποθανῇ] A ἀποθανεῖται. 11 παρέστη τῷ προσώπῳ] C ἔστη Ἀζαὴλ κατὰ πρόσωπον. καὶ ἔθηκεν] A καὶ ἔκειντο τὰ δῶρα ἕως οὗ ἐσάπρισεν, καὶ ἔθηκεν. C καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ δῶρα. αἰσχύνης] C ᾐσχύνετο. 12 ὅτι] A deest. τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς] C σὺ τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις. ἀποκτενεῖς] C ponit ante ἐν. ἐνσείσεις] C ἐδαφιεῖς. ἀναρρήξεις] C διαρρήξεις. 13 ποιήσει] C ποιήσω. τοῦτο] C τὸ μέγα τοῦτο. εἶπεν] C εἶπεν αὐτῷ. 14 ἀπὸ Ἐλισαιὲ, καὶ εἰσῆλθε] C Ἀζαὴλ ἀπὸ Ἐλισσαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἦλθε. αὐτῷ] C αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰπέ μοι] C εἴρηκέ μοι, ὅτι. Μαχβὰρ] C τὸ στρῶμα. ἐν τῷ] C αὐτό. περιέβαλεν] C ἐπέβαλεν. 16 τῷ Ἰωρὰμ] A Ἰοσοράμ. υἱῷ ... βασιλεῖ] C υἱοῦ ... βασιλέως. καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰούδα] A C desunt. βασιλεὺς] A βασιλέως. 17 ἦν] C ἦν Ἰωράμ. 19 καθὼς εἶπε] C καθὰ εἶπεν αὐτῷ. 20 ἐβασίλευσε] A C ἐβασίλευσαν. ἑαυτὸν] A ἑαυτοῦ. 21 αὐτοῦ ἀναστὰς] C ὡς ἀνέστη νυκτός. κυκλώσαντα] C κυκλοῦντα. ἐπ'] A deest. αὐτοῦ] C αὐτοῦ. 22 ὑποκάτω τῆς] C ὑποκάτωθεν. Λοβνὰ] A Νασβανά. 23 ταῦτα] A deest. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. ἐτάφη] C ἐτάφη. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] C desunt. 25 υἱῷ ... βασιλεῖ] C υἱοῦ βασιλέως. Ἰωρὰμ] C Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. 26 Υἱὸς] A deest. ἐτῶν] C ἐτῶν ἦν. Ὀχοζίας] C Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ. ἕνα] A C deest. ἐβασίλευσεν] C ponit ante ἐνιαυτόν. Ἀμβρί] A Ζαμβρί. C Ἀμρί. 27 Ἀχαὰβ posterius] A C ἐστι γαμβρὸς (A γαμβρὸς γὰρ) οἴκου Ἀχαὰβ ἐστίν. 28 μετὰ] C Ὀχοζίας μετά. ... βασιλέως] C ἐπὶ ... βασιλεῖ. ἐν] C εἰς. 29 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. αὐτὸν] C αὐτὸν οἱ Σύροι. Ῥεμμὼθ] C ἐν Ῥαμὰθ Γαλαάδ. Ἰωρὰμ] A C Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα. Ἰεζραὴλ] A Ἰεζάρ.

CAP. IX.

1 τούτου ἐν] C τοῦ ἐν. δεῦρο] C πορεύθητι. 2 ἐκεῖ prius] C deest. Ἰοὺ υἱὸν] A υἱὸν Ἰηοῦ. υἱοῦ] A υἱόν. ἐν ταμείῳ] A desunt. C ἐκ ταμιείου. 3 εἶπον] C ἐρεῖς. κύριος] A κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. οὐ μενεῖς] C οὐχ ὑπομενεῖς. 8 τῷ οἴκῳ] A τοῦ οἴκου. C τῷ. 10 Ἰεζραὴλ] C τοῦ ἀγροῦ Ἰεζραήλ. ἐστὶν] C ἔσται. 11 Εἰρήνη;] C Εἰρήνη; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εἰρήνη. αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 12 ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ] A ἄδικον εἰ οὐκ ἀπαγγελεῖς, ἀπάγγειλον δή. C ἄδικον, ἀλλὰ ἀνάγγειλον. Ἰοὺ πρὸς αὐτοὺς] C αὐτοῖς. καὶ εἶπε] A C desunt. 13 ἔλαβεν ἕκαστος] C ἔλαβον ἀνήρ. ἔθηκαν] A ἔθηκεν. ὑποκάτω αὐτοῦ] C ὑποκάτωθεν Ἰού. ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβαθμῶν] A ἐπὶ γὰρ ἕνα ἀναβαθμῶν ἐκάθητο. ἐβασίλευσεν] C βεβασίλευκεν. 14 καὶ πᾶς] A C αὐτὸς καὶ πᾶς. 15 ἀπέστρεψεν] C ἐπέστρεψεν. ὁ βασιλεὺς] C ponit ante Ἰωράμ. Ἰεζραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. ἔπαισαν] C ἐπάταξαν. εἰ ἔστι ψυχὴ] C εἰ ἔχετε ὑμεῖς τὴν ψυχήν. ἐξελθέτω] C ἐξερχέσθω. διαφυγὼς] C διασωζόμενος· & ponit ante ἐκ τῆς. 12 Καὶ ἵππευσε] A Καὶ ἔσπευσε. C desunt. καὶ ἐπορεύθη Ἰοὺ, καὶ κατέβη] C ἐπέβη Ἰοὺ, καὶ ἐπορεύθη. ὅτι] C διότι. βασιλεὺς Ἰσραὴλ] C desunt. ἀπὸ τῶν usque ad καὶ Ὀχοζίας] C desunt. Ἀραμὶν] A Ῥαμαείμ. δυνάμεως] A δυνάμεως ἐκοιμήθη ἐκεῖ. 17 ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον] C εἱστήκει ἐπὶ πύργου ἐν. Ἰεζραὴλ] A ἐν Ἰεζραήλ. Ἰοὺ] C τοῦ ὄχλου Ἰού. κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω] C ὄχλον ἐγὼ ὁρῶ. λάβε ἐπιβάτην] C λάβετε ἐπιβάτην ἵππου. ἀπόστειλον ἔμπροσθεν] C ἀποστείλατε εἰς ἀπάντησιν. ἡ] C εἰ. A deest. 18 ἀπαντὴν αὐτῶν] A C ἀπάντησιν αὐτοῦ. Ἡ εἰρήνη] A Ἐν εἰρήνῃ. C Εἰ εἰρήνη. 19 ἐπιβάτην] C ἀναβάτην. πρὸς αὐτὸν] C ἕως αὐτῶν. ἡ] A C εἰ· & versu 22. ἐπιστρέφου] A C ἐπίστρεφε. 20 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. ἦλθεν] C ἦλθε καὶ οὗτος. καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν Ἰοὺ υἱὸν] C καὶ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀγωγὴ υἱοῦ. ὅτι] C διότι. ἐγένετο] C ἦγεν. 21 Ζεῦξον, καὶ ἔζευξεν ἅρμα] C Ζεύξατε ἅρματα, καὶ ἔζευξαν. Ἰωρὰμ] A deest. καὶ ἐξῆλθον] C desunt. ἀπαντὴν] A C ἀπάντησιν. 22 τί] A C τί σοὶ καί. 23 καὶ ἔφυγε] A C τοῦ φυγεῖν. 24 ἔπλησεν Ἰοὺ] C Ἰοὺ ἐπλήρωσε. βέλος αὐτοῦ] A C βέλος. 25 εἶπεν] A C εἶπεν Ἰού. ῥίψον] A C ἆρον, καὶ ῥίψον. ὅτι μνημονεύω] C διότι μέμνημαι. καὶ σὺ] C ὅτε ἐγὼ καὶ σύ. ζεύγη] C ζεύγεις. ἔλαβεν] A ἐλάλησεν. τοῦτο] A C τοῦτο, λέγων. 26 μὴ τὰ αἵματα] A μὴ μετὰ τῶν αἱμάτων. αὐτῷ] C σοί. ἄρας δὴ ῥίψον] C ἄρατε, καὶ ῥίψατε. 27 ἐδίωξεν ... Ἰοὺ] C κατεδίωξεν Ἰού. καὶ ἐπάταξεν] C πατάξατε. πρὸς] A ἐν. C ἐπί. ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ] C ὄντα ἐν τῇ ἀναβάσει Γούρ. ἔφυγεν] C ἔφυγεν Ὀχοζίας. 28 ἐπεβίβασαν] C ἀνήνεγκαν. ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν] C desunt. ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ] C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 30 ἐπὶ] A C εἰς. ἐστιμμίσατο] A ἐστιβίσατο. C ἐστιβάσατο. ἠγάθυνε] A C ἐκόσμησε. 31 εἶπεν] C αὕτη εἶπεν. ἡ] A C εἰ. φονευτὴς] C φονεύς. 32 τὸ πρόσωπον] C Ἰοὺ τοὺς ὀφθαλμούς. μετ' ἐμοῦ] C πρός με. καὶ κατέκυψαν] A κατέκυψαν. C καὶ ἐξέκυψαν. εὐνοῦχοι] C εὐνοῦχοι αὐτῆς. 33 εἶπε, Κυλίσατε] C εἶπον Ἰοὺ, Καταστάσατε. ἐκύλισαν] C ἔρριψαν. τοῦ αἵματος] C τὸ αἷμα. 34 εἰσῆλθε] A C εἰσῆλθον Ἰού. κατηραμένην] C κεκατηραμένην. 35 εὗρον] A εὑρέθη. ἀλλ' ὅτι] C ἀλλ'. καὶ οἱ πόδες] A post χειρῶν ponit. C καὶ τοὺς πόδας. 36 εἶπε] C εἶπεν Ἰού. λόγος] C ῥῆμα. ὃν] C ἐστι τοῦτο ὅ. Ἠλιοὺ] A C τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἠλίου. Ἰεζάβελ] Ἰεζραήλ. προσώπου] C πρόσωπον. αὐτοὺς, Ἰεζάβελ] C αὕτη Ἰεζάβελ.

CAP. X.

1 ἐν Σαμαρείᾳ] C εἰς Σαμάρειαν. Σαμαρείας] C τῆς πόλεως. Ἀχαὰβ] A C τῶν υἱῶν Ἀχαάβ. 2 τὸ ἅρμα] C τὰ ἅρματα. 3 εὐθῆ] C εὐθύν. 4 στησόμεθα ἡμεῖς] C ἡμεῖς στησόμεθα. 5 παῖδές Cου ἡμεῖς] C ἡμεῖς δοῦλοί σου. ὅσα] C πάντα ὅσα. οὐ] C καὶ οὐ. ἄνδρα] C οὐδένα. 6 ὑμεῖς] C ἐστὲ ὑμεῖς. εἰσακούετε] A C ἀκούετε. τὴν κεφαλὴν] C κεφαλάς. ὥρα] A C ὥρα αὕτη. οὗτοι] C οὓς οἱ. 7 τὸ βιβλίον] C ponit post αὐτούς. ἐν καρτάλλοις] C εἰς καρτάλλοις. αὐτὰς πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. 8 λέγων] C αὐτῷ, λέγων. εἶπε] C εἶπεν Ἰού. βουνοὺς δύο] C δύο βουνούς. θύραν τῆς πύλης] A θύραν τῆς πόλεως. C πύλην τῆς πόλεως. εἰς] C ἕως. 9 πρωΐ] A ἐν πρωΐ. καὶ ἐξῆλθε καὶ] C καὶ ἐξελθών. ἔστη] A ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως. C κατέστη ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως. εἰμι] C deest. κύριόν μου] C ἐμαυτοῦ κύριον. πάντας τούτους] C τούτους πάντας· & ponit ante τίς. 10 ἀφφὼ] C deest. τοῦ ῥήματος] C τῶν λόγων. οὗ] C ὧν. A ὅτι. κύριος] C deest. ἐπὶ τὸν οἶκον] C κατὰ τοῦ οἴκου. κύριος ἐποίησεν] C ἐποίησε κύριος. 11 ὥστε μὴ καταλιπεῖν] C ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι. 12 εἰς] C Ἰοὺ εἰς. αὐτὸς usque ad finem versus] C καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ ὁδῷ Βαιθακὰδ τῶν ποιμένων. Βαιθακὰθ] A Βαιθακάδ· & versu 14. 13 Ἰοὺ] C deest. 14 εἶπε] C εἶπεν Ἰού. καὶ ἔσφαξαν] C καὶ Cυνέλαβον αὐτοὺς, καὶ ἔσφαξαν. εἰς Βαιθακὰθ] A ἐν Βαιθακάδ. C ἐν Βαιθακάδ. οὐ] C καὶ οὐ. ἄνδρα ἐξ αὐτῶν] C ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 15 ἐκεῖθεν] C ἐκεῖθεν Ἰού. εἰς ἀπαντὴν] A C ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπάντησιν. εὐθεῖα] C ponit statim post ἐστίν. ἡ καρδία μου] C ἐστὶν ἡ ἐμὴ καρδία. Ἰοὺ· καὶ εἰ] C αὐτῷ Ἰοὺ· εἰ. ἔδωκε] C ἐπέδωκε. 16 κυρίῳ] C κυρίῳ Cαβαώθ. ἀπεκάθισεν] A C ἐπεκάθισεν. εἰσῆλθεν] A εἰσῆλθον. 17 καταλειφθέντας] C ὑπολελειμμένοις. 18 Ἰοὺ δουλεύσει] A καίγε Ἰοὺ δουλεύσει. C καὶ ἐγὼ δουλεύσω. 12 Καὶ νῦν usque ad ἀνὴρ μὴ] C Καὶ νῦν καλέσατε πρός με πάντας τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ. ἐπισκεπήτω] C ἀπολειφθήτω ἐξ αὐτῶν. θυσία μεγάλη μοι (A μοι μεγάλη) τῷ] C θυσίαν μεγάλην ἐγὼ ποιῶ τῷ. ἐπισκεπῇ] C ἀπολειφθῇ. τοὺς] C πάντας τούς. 20 ἱερείαν τῷ Βάαλ] A ἱερείαν τῷ Βάαλ, καὶ θεραπείαν. C θεραπείαν τοῦ Βάαλ. ἐκήρυξαν] C ἐκήρυξε. 21 λέγων usque ad καὶ ἦλθον] C desunt. A pro λέγων habet, καὶ εἶπε, λέγων. δοῦλοι] A δοῦλοι τοῦ Βάαλ. ἦλθον] C εἰσῆλθον. καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ] C desunt. οὐ κατελείφθη] C οὐκ ἀπελείφθη. τοῦ Βάαλ posterius] C deest. εἰς] C ἐπί. 22 τῷ] A Ἰοὺ τοῖς. C Ἰοὺ τῷ. Μεσθάαλ] C deest. ἐξάγαγε ἔνδυμα] A ἐξαγάγετε ἐνδύματα. C ἐξήνεγκε ἐνδύματα. στολιστὴς] A στολιστής. 23 εἰσῆλθεν] C εἰσῆλθον. εἶπε] C εἶπεν Ἰού. ὅτι ἀλλ' ἢ] A καὶ ἐξαποστείλατε πάντας τοὺς δούλους κυρίου, τοὺς ὑπολειπομένους ἐκεῖ· καὶ ἐγένετο, καὶ ὡς ἐλάλησεν Ἰοὺ, ὅτι οὐκ ἦν τῶν δούλων κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἤ. C καὶ εἶπον, Οὐ εἰσὶν ἀλλ' ἤ. 24 εἰσῆλθε] C εἰσῆλθον. τὰ θύματα] A τὰ θυμιάματα. C τὰς θυσίας. Ἰοὺ ἔταξεν] C ἔστησεν Ἰού. ἀπὸ] C ἐκ. ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας] C εἰσάγω ἐπὶ χεῖρας. 25 Cυνετέλεσε ποιῶν] C Cυνετέλεσαν ποιοῦντες. ἀνὴρ] C ponit ante μή. αὐτοὺς ἐν] C αὐτοὺς οἱ παρατρέχοντες, καὶ οἱ τριστάται ἐν, sed post ἔρριψαν eadem non habet. πόλεως οἴκου] C τοῦ ναοῦ. 26 ἐξήνεγκε] A C ἐξήνεγκαν. στήλην] A στολήν. 27 καὶ ἔταξεν αὐτὸν εἰς λυτρῶνα

O (A λουτρῶνα)

(A λουτρῶνα) ἕως] C ϗ καθεῖλον τὸν οἶκον αὐτοῦ, ϗ τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ ἔθετο εἰς κοπρῶνα ἕως. 28 τὸν] A τὸν οἶκον τοῦ. 29 Πλὴν] C Πλὴν ἀπό. αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ] C ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν δαμάλεων τῆς ἁμαρτίας τῶν χρυσῶν τῶν. 30 ὅσα] C deeſt, bis in hoc verſu. ἐποίησας] C ϗ ἐποίησας· & ponit ante κατά. 31 Ἰοὺ] C ponit poſt ἐφύλαξεν. ἀπάνωθεν] A ἐπάνωθεν. C ἀπὸ τῶν. ὃς] A C υἱοῦ Ναβὰτ, ὅς. 33 τοῦ Γαδδὶ] C ϗ τοῦ Γάδ. 34 ὅσα] A ἅ. ϗ τὰς] C ϗ αἱ. οὐχὶ] A οὐχὶ ἰδού. C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα] C γέγραπται. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 35 ἔθαψαν αὐτὸν] C θάπτεται. 36 εἰκοσιοκτὼ] C εἴκοσι ϗ ὀκτώ.

CAP. XI.

1 ἀπέθανεν ὁ υἱὸς] A ἀπέθανον οἱ υἱοί. 2 ἀδελφὴ] C ἀδελφὴ δέ. ἀδελφοῦ] C Ὀχοζίου τοῦ ἀδελφοῦ. ϗ ἔκρυψεν αὐτὸν] C ponit ante ἐν τῷ. ἀπὸ] C ἐκ. 3 κρυβόμενος] C κεκρυμμένος· & ponit poſt κυρίου. βασιλεύουσα] C ἐβασίλευσεν. 4 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ· & A C addunt ὁ ἱερεύς. ἀπήγαγεν] C εἰσήγαγεν. αὐτὸν] C ἑαυτόν. κυρίου] C deeſt. ὥρκωσε] A C ὥρκισεν (A ὥρκωσεν) αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου. Ἰωδαὲ] C deeſt. 5 οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε] C τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐποιήσατε. 6 εἰσελθέτω] C οἱ εἰσπορευόμενοι. ϗ φυλάξουσι, uſque ad finem verſus] C φυλασσέτωσαν τὴν κεφαλὴν οἴκου τοῦ βασιλέως. τῆς πύλης] C ἐν τῇ πύλῃ. οἴκου] C οἴκου Μεσσαέ. 7 ϗ] C deeſt. πρὸς] C ἐπί. 8 ἐπὶ] A C πρός. εἰσπορευόμενος] C εἰσερχόμενος. ἔσονται] C γίνεσθε. ἐκπορεύεσθαι ··· εἰσπορεύεσθαι] A C εἰσπορεύεσθαι ··· ἐκπορεύεσθαι. αὐτὸν] C deeſt. 9 πάντα] C κατὰ πάντα. συνετὸς] C ἱερεύς. ἔλαβεν ἀνὴρ] C ἔλαβον ἕκαστος. ϗ τοὺς] C τούς. 10 ἔδωκεν] C ἔδωκεν αὐτοῖς. τοὺς σειρομάστας, ϗ τοὺς τρισσοὺς] C τὰς φαρέτρας ϗ τὰ δόρατα. Δαυὶδ] C ponit ante τοῦ. τοὺς ἐν] C ἃ ἦν ἐν. 11 ἀνὴρ] C ἕκαστος. τὸ σκεῦος] C τὰ σκεύη. A ante initium hujus verſus habet, ϗ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Χορὲθ ϗ τῶν παρατρεχόντων, ϗ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι ϗ οἱ παρατρέχοντες κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἱερεύς. ϗ ἐξεκκλησίασεν ὁ ἱερεὺς κυρίου πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς εἰς οἶκον κυρίου. εὐωνύμου] C ἀριστερᾶς. ἐπὶ] C περί. 12 ἐξαπέστειλε] C ἐξήγαγε. νεζὲρ] A τὸ νεζέρ. C τὸ ἁγίασμα. ἐβασίλευσεν ··· ἔχρισεν] C ἔχρισεν ··· ἐβασίλευσεν. τῇ χειρὶ] C ὁ λαὸς ταῖς χερσὶν αὐτῶν. 13 τρεχόντων] A παρατρεχόντων. C παρατρεχόντων, καί. εἰσῆλθε] C ἦλθε. Γοθολία τὰ ἱμάτια αὐτῆς] C τὸν ἱματισμὸν αὐτῆς Γοθολία. 15 τοῖς ἐπισκόποις] A C ϗ τοῖς ἐπισκόποις. ἔσωθεν, ὁ] C ἔξωθεν, ϗ ὁ. θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν] C ἀποθανεῖται. ϗ μὴ] C μή. 16 ἐπέθηκαν] C ἐπέβαλον. εἰσῆλθον] A εἰσῆλθεν μετὰ τῶν συνέχων. C εἰσήγαγον αὐτήν. ἀπέθανεν] C ἐθανάτωσαν αὐτήν. 17 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδὲ ὁ ἱερεύς. κυρίῳ] cætera uſque ad finem verſus in A C deſunt. 18 ἀγαθῶς] C ἐπιμελῶς. Μαθὰν] C Ματθάν. κατὰ πρόσωπον] C πρὸ προσώπου. ἔθηκεν] C κατέστησεν. εἰς τὸν οἶκον] C ἐν οἴκῳ. 19 τὸν ··· ϗ τὸν] C τῶν ··· ϗ τῶν. κατήγαγον] A κατήγαγε. εἰσῆλθον] C κατήγαγον αὐτόν. 20 ἐθανάτωσαν] C ἐπάταξεν. τοῦ βασιλέως] C τῶν βασιλέων.

CAP. XII.

1 ἐβασίλευσεν] C βασιλεύει. 3 οὐ μετεστάθησαν] C οὐκ ἀπέστησεν. ϗ ἐκεῖ] C deſunt. ἐθυσίαζε] C ἐθυσίαζον. ὑψηλοῖς] C μετεώροις. 4 πρὸς τοὺς ἱερεῖς] C τοῖς ἱερεῦσι. ἀνὴρ] C ἀνδρός. λαβὼν συντιμήσεως] C συντιμήσεως ψυχῶν. ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ] C ἀνθρώπου τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον. 5 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. κρατήσουσι] C κραταιώσουσι. οἴκου] C οἴκου κυρίου. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τῷ βασιλεῖ] C τοῦ βασιλέως. 7 Ἰωὰς] C ponit poſt βασιλεύς. 8 ϗ τοῦ μὴ] A ϗ τοῦ. 9 ϗ ἔστησε, uſque ad finem verſus] C καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ ὀπὴν μίαν, ϗ ἔθηκεν αὐτὴν παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἐν δεξιᾷ εἰσπορευομένων ἀνδρῶν εἰς οἶκον κυρίου, ϗ ἐδίδουν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσφερόμενον εἰς τὸν οἶκον κυρίου. 10 μέγας] A μέγας, ϗ οἱ ἀργυροκόποι. 11 τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν] C αὐτό. ἐπισκόπων] A ἐπισκόπων. ἐξέδοσαν] C ἐξωδίασαν αὐτό. ἐν] C ἔργον ἐν. 12 ϗ τοῖς λατόμοις] A ϗ τοῖς τεχνίταις, ϗ τοῖς λατόμοις. C ϗ τοῖς οἰκοδόμοις τῶν λίθων, ϗ τοῖς ξύσταις. ξύλα, ϗ] C ξύλα· & ponit poſt λατομητούς. λατομητοὺς] C λελατομημένοις. κατασχεῖν] C κραταιῶσαι. κραταιῶσαι] C κραταιῶσαι αὐτόν. 13 ϗ σάλπιγγες] C σάλπιγγες. ϗ σκεῦος] C ἤ. ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον. 14 δώσουσιν] C ἔδωκαν. αὐτὸ] A αὐτά. 15 ἐξελογίζοντο] A ἐλογίζοντο. ἐδίδουν] C ἐδίδοτο. τὰ ἔργα] C τὸ ἔργον. αὐτῶν ποιοῦσι] C αὐτοὶ ἐποίουν. 16 Ἀργύριον] C Ἀργύριον δέ. ἁμαρτίας ··· πλημμελείας] C πλημμελείας ··· ἁμαρτίας. ὅτι] C οὐκ. ἐν οἴκῳ] C εἰς τὸν οἶκον. τοῖς] C ὅτι τοῖς. 17 ἔταξεν] A Ἀζαὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, ϗ ἔταξεν. C ϗ ἔθετο. 18 ὅσα] C ἅ. καὶ βασιλεῖς] C βασιλεῖς. ϗ οἴκου] C ϗ ἐν τῷ οἴκῳ. ϗ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ] A deſunt. 19 γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 20 ἔδησαν πάντα] C ἐποίησαν. Μαλλὼ] A Μαλλών. Σελὰ] A Σαλλᾶ. C τῇ καταβάσει Σελλά. 21 Ἰεζιχὰρ] A Ἰεζέχαρ. C Ἰωζάχαρ. Ἱεμουὰθ] C Σεμαάθ· Ἰεζεβοὺθ] C Ἰωζαβάθ. ὁ υἱὸς αὐτοῦ] C υἱός. αὐτοῦ] C Ἰωάς.

CAP. XIII.

1 ἔτει τῷ] A deſunt. C τοῦ. βασιλεῖ] A C βασιλέως. ἐν] C ἐπ' Ἰσραὴλ ἐν. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. αὐτῆς] A C αὐτῶν. 3 ὠργίσθη θυμῷ] C ἐθυμώθη ὀργῇ. ἐν τῷ] C ἐπὶ τόν. ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ] C παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. 5 ἐξῆλθεν] C ἐξήγαγεν αὐτούς. χειρὸς] C τῶν χειρῶν. 6 αὐτῇ ἐπορεύθη] A C αὐταῖς ἐπορεύθησαν. ἄλσος] A ἄλσος ὅ. 7 ἔθεντο] C ἔθετο. 8 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου· & verſu 12. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων· & verſu 12. 9 αὐτὸν] A αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 10 ἔτει] A τῷ. ἑβδόμῳ ἔτει τῷ] A ἐνάτῳ τῷ. C ἑβδόμῳ τοῦ. βασιλεῖ] C βασιλέως. ἑκκαίδεκα] C ἓξ καὶ δέκα. 11 τὸ] C Ἰωὰς τό. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. πάσης ··· ἁμαρτίας] A C πασῶν ἁμαρτιῶν. αὐτῇ] A C αὐταῖς. 13 ἐν] C Ἰωὰς ἐν. βασιλέων] A υἱῶν. 14 ἀπέθανε] A ϗ ἀπέθανε. πρὸς αὐτὸν] C ponit poſt Ἰσραήλ. 15 βέλη] C βολίδας. εἶπε] C εἶπεν Ἐλισαιέ. βασιλεῖ] C βασιλεῖ Ἰσραήλ. 16 Ἰωὰς] C deeſt. A ponit poſt αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτοῦ Ἰωὰς τὴν ἐπὶ τὸ τόξον. 17 βέλος] A Ἐλισαιέ· βέλος. 18 αὐτῷ Ἐλισαιὲ] C Ἐλισαιὲ τῷ Ἰωάς. τόξα] A τόξον. C βέλη. ὁ βασιλεὺς] C deſunt. 19 σωτηρίας] A σωτηρίαν. 20 ἀπέθανεν] C ponit poſt Ἐλισαιέ. ἔθαψαν] C θάπτουσιν. 21 τὸν ἄνδρα] C ἄνθρωπον ἕνα. ἐπορεύθη] A ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος. ἀνέστη] C ἔστη. 22 Ἀζαὴλ] C Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας. 24 ἐπ'] A C πρός. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἕως νῦν. 25 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. υἱοῦ Ἄδερ] A Ἄδερ. τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν] C ϗ ἐπάταξεν αὐτὸν τρίς. ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε.

CAP. XIV.

1 τῷ Ἰωὰς υἱῷ ··· βασιλεῖ] C τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ ··· βασιλέως. ϗ] C 2 ἦν] C ὤν· & ponit ante εἴκοσι. ἐτῶν] C ἐτῶν Ἀμασίας. τῆς μη C τῇ μητρί. Ἰωαδὶμ] A Ἰωαδείν. C Ἰωαδάν. 3 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. Ἰωὰς] C ponit poſt αὐτοῦ. 5 κατίσχυσεν] C ἐκραταιώθη. αὐτοῦ] C μασίου. 6 ϗ ἐπάταξε τοὺς δούλους] C ἐπάταξε τοὺς παῖδας. ϗ τοὺς] C δέ. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. ὑπὲρ υἱῶν] C περὶ τέκνων. ϗ υἱοὶ] C δέ. ὅτι] C deeſt. ταῖς ἁμαρτίαις] C τῇ ἁμαρτίᾳ. 7 Αὐτὸς] C Ἀμεσσίας. Γεμελὲδ] A C Γέμελα. Ἰεθοὴλ] C Ἰεκθοήλ. 8 Ἰωάχαζ A deſunt. δεῦρο] A δεῦτε. C δεῦρο καί. προσώποις] C ἐν προσ & verſu 11. ὁ Ἄχαν] C Ἀκχάκ. διῆλθον] C διῆλθε. συνεπάτη Ἄχανα] C συνεπάτησεν τὸν Ἀκχάκ. 10 Τύπτων] C Πατάξας. ϗ ἐνετ ἐνατί. σου] C deeſt. 11 τῇ τοῦ Ἰούδα] A C τῆς Ἰουδαίας. 12 C ἔπεσεν. Ἰούδας] C ὁ λαὸς Ἰούδα. ἀπὸ προσώπου] C ἐνώπιον. C ἔφυγον. 13 υἱοῦ Ὀχοζίου] A υἱοῦ Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα. C βα Ἰούδα. Ἰωὰς] A Ἰωὰς υἱὸς Ἄχαζ. ἦλθεν] C ἤγαγεν αὐτόν. ἐν τῷ τ C τοὺς τοίχους. ἐν τῇ πύλῃ] C ἀπὸ τῆς πύλης. τῆς γωνίας] A τῶν γωνιῶν. 15 βιβλίῳ] C βιβλίου· & verſu 18. & verſu 28. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων· & verſu 18. & 28. 16 ἐβασίλευσεν] C ἐκά ἀντ'] C ἐπὶ τοῦ θρόνου. 18 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. 19 συνεστράφησαν ἐπ' σύστρεμμα] C συνεστράφη σύστρεμμα ἐπὶ Ἀμεσσίαν. 20 ἐφ' ἵππων] A ἵππου. C ἐπὶ τῶν ἵππων. 21 υἱὸς] C ἦν υἱός. 22 ἐπέστρεψεν] A ἀ ψεν. 23 υἱῷ] C υἱοῦ. βασιλεῖ] A C βασιλέως. Ἰωὰς] C Ἰωὰς βα Ἰσραήλ. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ponit poſt Σαμαρείᾳ. 25 πασῶν] C τῶν. ἔστησε] C ἀποκατέστησε. εἰσόδου] C τῆς ὁδοῦ. Ἄραβα] C πρὸς ἑσπ ἐκ Γεθχοφὲρ] A Γεθαχχόφερ. C ἀπὸ Γαιθεφέρ. 26 σφόδρα] C σφόδρα, ὅτι ἐλεπτύνθη. συνεχομένοις] C ϗ συνεχομένους. 27 ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα] C τοῦ διαφθεῖραι τὸ ὄνομα. διὰ χειρὸς] C κύριος ἐν χειρί. 29 Ζαχαρίας, uſque ad finem verſus] A Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· huic capiti addit ſeptem priores verſus cap. ſequentis.

CAP. XV.

1 τῷ ··· βασιλεῖ] C τοῦ ··· βασιλέως. 2 ἦν] C deeſt. τῇ μητρὶ] C μητρός. 3 εὐθὲς] A εὐθὲς ἀγαθόν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 4 ἐθυσίαζε] C ἔθυε. ἐθυμίων] A ἐθυμία. 5 τὸν βασιλέα] A C τοῦ βασιλέως. ἦν λελεπρωμένος] A ἦλθε λελεπρωμένος. C ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν λέπραν. ἐβασίλευ C ἐκάθητο. ἀφφουσὼθ] C ἀχφουσώθ. τῷ οἴκῳ] C τοῦ οἴκου. 6 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου, & verſ. 11. & v. 15. & 2 & 26. 31. 36. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων, & verſ. 11. & 21. & 2 & 31. 36. 8 Ἐν] C deeſt. βασιλεῖ] A C βασιλέως. Ζαχαρίας] C Ζαχαρίας. ἐπὶ Ἰσραὴλ] C ponit poſt Σαμαρείᾳ. 9 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον, & verſ. 24. & 28. & 34. καθὰ] C κατὰ πάντα ὅσα. πασῶν τῶν] C deſunt. συνεστράφησαν] C συνεστράφη. Κεβλαὰμ] A ϗ Κεβδαάμ, ϗ Σελλοὺμ ὁ αὐτοῦ· & ponit ante ϗ ἐπάταξαν. C ἐν Κεβλαάμ· & pro ἐπάταξαν ha ἐπάταξεν. ϗ ἐθανάτωσαν αὐτὸν] C deſunt. ἐβασίλευσεν] A Σελλοὺμ ἐβασίλ 11 ἰδοὺ εἰσὶ] A ἰδοὺ ἐστι ταῦτα. C ἰδοὺ ταῦτα. 12 Ὁ] C Οὗτος ὁ. 1 ἐν] A ἐν Ἰσραὴλ ἐν. C ἐν. βασιλεῖ] A C βασιλέως. ἐβασίλευσε Σε C ϗ ἐβασίλευσε. 14 Θαρσιλὰ] C Θερσά. ἦλθεν] C εἰσῆλθεν. αὐτὸν αὐτὸν, ϗ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. 15 ἣ συνεστράφη] C ἣν συνῆψεν. εἰσὶ ταῦτα. 16 Θερσὰ prius] C Θερσά. Θερσὰ] A Θερσιλά. ἤνοιξαν] A ξεν. ϗ ἐπάταξεν αὐτὴν] C deſunt. ϗ τὰς] A ϗ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ τάς. ἀνέῤῥηξε] C διέῤῥηξε. 17 Ἐν] A Καὶ ἐν. τῷ ··· βασιλεῖ] C τοῦ ··· βασιλέως. 18 πασῶν] C deeſt. 19 αὐτοῦ] C τοῦ Μαναήμ. Φουὰ] A Φουλ C Φοὺλ bis. αὐτοῦ poſterius] C αὐτοῦ, τοῦ κραταιῶσαι τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 20 Μαναὴμ] C ponit ante ἐξήνεγκε. πᾶν] A C πάντα. C ἐπ. 21 οὐκ ἰδοὺ] A οὐχί. 22 Φακεσίας] A Φακείας. C Φακεῖα. 23 A βασιλέως. δύο] A δέκα δύο. 24 ἀπὸ] C ἀπὸ πασῶν. 25 ἐναντίον οἴκου] C οἴκῳ. Ἀρία] A Ἀρίφ. C Ἀρί. πεντακοσίων] A Γαλααδιτῶν. C υἱῶν τῶν Γαλααδ 26 εἰσὶ] C ταῦτα. 27 βασιλεῖ] A C βασιλέως, & v. 32. εἴκοσι ἔτη] C 29 ἦλθε] C ἀνέβη. Θαλγαθφελλασὰρ] C Θεγλὰθ Φαλασάρ. Ἀὶν] A Ναΐν. ϗ τὴν Θαμααχὰ] A Βαιθὰ Μααχά. C ϗ τὴν Βαιθμααχά. A Ἀώχ. C Ἰωνώχ. Γαλαὰν] C Γαλαάδ. 30 ἐθανάτωσεν] A C αὐτόν. Ἀζαρίου] A Ὀχοζίου. C Ὀζίου. 32 Ἐν ἔτει] Hic incipit cap. ſecundum Ald. Ἰωάθαμ] C Ἰωθάμ, & verſ. 36. & 38. Ἀζαρίου] A Ὀζίου. C Ὀζίου. 34 Ἀζαρίας] C Ὀζίας. 35 ἐθυσίαζε] C ἔθυε. A ἐθυμία. τὴν ἐπάνω] C τὴν ὑψηλήν. 36 οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. 37 στέλλειν] C ἀποστέλλειν. 38 μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ poſterius] A deſunt. ponit poſt Δαυίδ. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] C deſunt.

CAP. XVI.

2 αὐτοῦ πιστῶς, ὡς] C καθώς. 3 βασιλέων] A Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ λέων. καίγε] C καίγε καί. 5 εἰς ··· εἰς] A εἰς ··· ἐπί. C ἐπὶ ··· εἰς. C τόν. 6 ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. Αἰλὰθ] A Αἰλάμ. Αἰλὰθ] A Ἰδουμαῖοι ἦλθον] C ἦλθον οἱ Ἰδουμαῖοι. 7 σῶσον] C ϗ ῥῦσαι. τῶν ἐπα μένων ἐπ' ἐμὲ] C ὅτι ἐπανέστησάν μοι. 8 ϗ οἴκου] A ϗ ἐν τοῖς θησαυροῖς δῶρα] C Ἀσσυρίων δῶρα. 9 εἰς] C ἐπί. αὐτὴν poſterius] C τὴν βασιλέα] C deeſt. 10 εἰς Δαμασκὸν] C deſunt. ἀπαντὴν] A C συνάντησιν. τὸ ὁμοίωμα] C τὴν ὁμοίωσιν. ϗ πᾶσαν] C κατὰ πᾶσαν. Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον] C θυσιαστήριον Οὐρίας. ὁ] C αὐτῷ ὁ. 12 εἶδεν ὁ βασιλεὺς] C οὕτως ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν βασ ἐκ Δαμασκοῦ. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεύς, ϗ εἶδεν. ϗ ἀνέβη] C ϗ προσ τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεύς, ϗ ἀνέβη. ἐθυμίασε] C ἀνήνεγκε. αὐτοῦ prius deeſt. 13 ϗ προσέχεε] C ἔσπεισεν αὐτῷ, ϗ προσέχεεν ἐπ' αὐτῷ. τὸ χα τὸ ἀπέναντι] C Τὸ δὲ χαλκοῦν θυσιαστήριον ὃ ἦν ἐναντίον. 14 Καὶ προσ C προσήγαγεν αὐτό. τὸ πρόσωπον] A C ἀπὸ προσώπου. κυρίου] C deeſt. τοῦ ἀναμέσον bis] C ἐκ μέσου bis. ἔδειξεν] C ἔδωκεν. 15 ἐπὶ] C ἐπί. πρόσφερε] C ϗ ἐπ' αὐτῷ πρόσφερε. τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ ··· τὴν θυσίαν τὰς ὁλοκαυτώσεις ··· τὰς θυσίας. τὴν θυσίαν] C τὰς θυσίας. τὴν σπονδὴν] C τὰς σ ἐπ' αὐτῷ ἐκχεεῖς] C ἐν αὐτῷ προσχεεῖς. 16 ὁ βασιλεὺς] A deſunt. C po poſt Ἄχαζ, ut & v. 17. 17 καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν] C ϗ κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν μόσχων. ὑποκάτω αὐτῆς] C ὑπ' αὐτήν. ἔδωκεν] C ἔθηκεν. 18 δρας] C καθέδρας τῶν σαββάτων. ἔξω] C ἐξωτέραν. 19 οὐχὶ] C οὐκ ἰδ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσι] C

20 ἐν] C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν.

CAP. XVII.

1 υἱὸς] A deest. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 3 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπέστρεψεν] C ἔφερεν. μαναὰ] C δῶρα. 4 ἀδικίαν] C ἐπιβουλήν. ὅτι] C Σηγὼρ] C Σουά. μαναὰ] C δῶρα. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ] C ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. 5 ἀνέβη] C ponit post Ἀσσυρίων. ἐν πάσῃ τῇ γῇ] A ἐν τῇ γῇ. C ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐπ'] C deest. 6 Ἐν ἔτει ἐννάτῳ] C Ἐν τῷ ἐννάτῳ ἔτει. τὴν Σαμάρειαν] C ponit ante βασιλεύς. ϗ ὄρη] C 7 ὅτι] C ὅτε. ἀναγαγόντι] C ἀγαγόντι. ἐκ γῆς] C ἐξ. 8 ἐκ] C ἀπό. ὅσοι] C ὅσα. 9 ὅσοι] C deest. οὐχ οὕτως] C ἀδίκως. αὐτῶν] αὐτοῦ. 10 ἑαυτοῖς] C ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ἐπὶ] C ἐν. 11 ἐθυμίασε] C ἐθυμίων. ἐκ] A ἀπό. τῷ κυρίῳ] C deest. 13 κύριος] C ponit post ἐν ... ἐν] C desunt. ϗ ἐν χειρὶ] C ἐν χερσί. παντὸς ὁρῶντος] C πάντων ὁρώντων. νόμον] C νόμον μου. αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 15 Καὶ] C οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήκην ϗ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ϗ τά. οὐκ ἐφύλαξαν] desunt. ϗ ὀπίσω τῶν] A ὀπίσω. ὧν] C περὶ ὧν. μὴ] A C τοῦ μή. 16 ἐγκατέλιπον] C Καὶ ἐγκατέλιπον. χώνευμα] C χωνευτά. ἄλσῃ] C ἄλσος.] C στρατιᾷ. 17 διῆγον] C διήγαγον. οἰωνίζοντο] C οἰωνίζοντο οἰω- ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 18 ϗ οὐχ] C οὐχ. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. ἀπώσαντο τὸν κύριον] C Καὶ ἀπώσατο κύριος ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ] C ἐπ' αὐτοῖς. A habet ἐν ante παντί. ἐν] C ος ἐν. 21 Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν] C Πλὴν ὅτι ἐρράγη ὁ Ἰσραὴλ ϗ ἐβασίλευσαν τὸν] A ἐβασίλευσε τόν. C ϗ ἐβασίλευσε ἐφ' ἑαυτοῖς.] C ἀπώσατο. ἐξόπισθε] C ἀπὸ ὄπισθεν. 22 πάσῃ ἁμαρτίᾳ] C πάσαις ἧς] A ἣ. C αἷς. αὐτῆς] C αὐτῶν. 23 καθὼς] C ὡς. ἐπάνω-] C ἀπό. 24 τῆς ἐκ] C ϗ ἐκ. ἀπὸ Ἀϊὰ] A ϗ ἀπὸ Ἀϊά. C ϗ ἀπὸ κατῴκισε] C κατῴκισεν αὐτούς. ϗ κατῴκισε ἐν τῆς πόλεσιν αὐτῆς] ϗ τὰς πόλεις αὐτῆς, ϗ κατῴκησε ἐν αὐτοῖς. 25 ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν] μετὰ τὸ κατοικισθῆναι τὰ ἔθνη ταῦτα ἐκεῖ ἐν ἀρχῇ. ἐν αὐτοῖς τοὺς] C εἰς αὐ- ἦσαν ἀποκτέννοντες] C ἐθανάτουν. 26 ἀντεκάθισας] C κατῴκισας. 27 usque ad κρίμα] C ἐκεῖ ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισα ἐκ Σαμαρείας, ϗ ϗ κατοικείτω ἐκεῖ, ϗ φωτιεῖ αὐτοῖς τό. 28 ἀπῴκισαν] A ἀπήγαγον. ϗ ἦν] ἦν ὁ ἱερεύς. αὐτοὺς πῶς] A ὁ ἱερεὺς αὐτοὺς ὅπως. 29 ἔθνη ἔθνη] A ἔθνη. ἔθνος ἔθνος, bis in hoc versu. ἐν οἴκῳ τῶν] C αὐτοὺς ἐν οἴκοις τῶν.] C κατῴκουν ἐν αὐταῖς. 30 Ἐργὲλ] A Γιγέλ. C Νηρεγέλ. Ἀσι-] C Ἀσιμά. 31 Ἐβλαζὲρ] C Νιβχάζ. ἡνίκα] C deest. ϗ Ἀναμέλεχ] desunt. θεοῖς] C θεῷ. 32 Καὶ ἦσαν, usque ad ϗ ἦσαν] C desunt.] C ἐξ αὐτῶν. ϗ] C ἀπὸ μέρους, καί. οἴκῳ] C τοῖς οἴκοις. 33 Καὶ] C Τὸν κύριον αὐτοί. θεοῖς αὐτῶν] A εἰδώλοις. ἀπῴκισαν] C ἀπῳ- 34 αὐτοὶ prius] C οὕτως. αὐτοὶ φοβοῦνται, ϗ αὐτοὶ ποιοῦσι] C τὸ ἀπ' οὐκ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, ϗ οὐκ ἐποίησαν. αὐτῶν, ϗ κατὰ τὴν κρίσιν] C ϗ τὰ κρίματα. κατὰ τὸν νόμον, ϗ κατὰ τὴν ἐντολήν, ἣν] C τὰς ἐντο- ϗ κατὰ τὸν νόμον, ὅν. οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] C ᾧ ἐπέθηκεν ὄνομα. 35] C θύσετε. 36 ὃς ἀνήγαγεν] C τῷ ἀγαγόντι. αὐτῷ θύσετε] A C ϗ θυσιάσετε (θύσετε Comp.) 37 Τά, usque ad ἔγραψεν] A C Καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ϗ τὰ κρίματα αὐτοῦ, (deest in Comp.) ϗ τὸν νόμον αὐτοῦ (Comp. deest) ϗ τὰς ἐντολὰς (pro his Comp. habet νόμον) ἅς. (ὃν Comp.) φυλάσσεσθε] A C φυλάξεσθε, ποιεῖν. 38 διέθετο] C ἔθετο. 39 ἀλλ'] A C ὅτι ἀλλ'. ὑμῶν] C ὑμῶν αὐτόν. ἐκ] C ἐκ χειρός. 40 Καὶ οὐκ usque ad finem versus] C ϗ οὐκ ἤκουσαν ἀλλ' ἢ ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοῖς αὐτοὶ ἐποίουν. 41 ἦσαν δουλεύοντες] C ἐδούλευον. υἱοὶ ϗ] A υἱοί. C υἱοὶ αὐτῶν, καί. καθὰ] C καθώς. ποιοῦσιν] A οὕτως ποιοῦσιν. C αὐτοὶ ποιοῦσιν.

CAP. XVIII.

1 τῷ … υἱῷ … βασιλεῖ] C τοῦ … υἱοῦ … βασιλέως. 2 ἐτῶν] A C ἐτῶν ἦν. μητρὶ] C τῆς μητρός. Ἀβοὺ] A Ἀβούθα. C Ἀβί. 3 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 4 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. ἐξωλόθρευσε] C ἐξέκοψε, & ponit post ἄλση. ϗ τὸν] C ϗ συνέκοψεν Ἐζεκίας τόν. ἐκάλεσαν] A C ἐκάλεσε. αὐτὸν] A αὐτούς. Νεεσθὰν] C Νεεσθάν. 5 ϗ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη] C οὐκ ἐγένετο μετ' αὐτόν. 6 ὄπισθεν] C ἀπὸ ὄπισθεν. Μωϋσῇ] A Μωϋσῆς. C κύριος Μωϋσῇ. 7 ϗ ἐν] A C ἐν. 9 βασιλεῖ] C βασιλεύοντος. ἐπὶ] A C deest. 10 ἀπὸ τέλους] C εἰς τέλος. τῷ Ἐζεκίᾳ] A C τοῦ Ἐζεκίου. ϗ] C deest. 11 ἔθηκεν] C ἔθετο. ποταμῷ] C ποταμοῖς. ὄρη] C ἐν ὁρίοις. 13 ὅτι] C deest. 14 Σενναχειρὶμ] C Σενναχειρίβ. ὃ ἐὰν] C ὅσα ἄν. ἐπέθηκεν ὁ] C 16 τὰς θύρας ναοῦ] A C βασιλεὺς Ἰούδα τὰς θύρας τοῦ ναοῦ κυρίου. 17 ϗ τὸν Ῥαφὶς] A ϗ τὸν Ῥαβοσάν. C desunt. βαρείᾳ] A βαρείᾳ σφόδρα. (εἰς Comp.) Ἱερουσαλὴμ] A ponit ante πρὸς τόν. τῇ ἄνω] C ponit ante κολυμβήθρας. 18 ἦλθον] A ἐξῆλθον. C ἐξῆλθε. αὐτὸν] C αὐτούς.] A deest. Σωμνὰς] C Σοβνάς. Ἰωὰς] C Ἰωάχ, & vers. 26. Σαφὰτ] C Ἀσάφ. 19 τί] A C τίς. 20 Εἶπας] C deest. βουλή, ϗ δύναμις] C ϗ παράταξις γίνεται. 21 Νῦν ἰδοὺ] C Καὶ νῦν ἐπί. πεποιθὼς] C πέποιθας, ἐπί. ἐν ἐμοὶ] A εἰς ἐμέ. νῦν] C deest. ὃς] C ὡς. στηριχθῇ] A C ἐπιστηριχθῇ. οὕτως] C οὕτως ἐστί. αὐτὸν] C αὐτῷ. 22 ὅτι εἶπας] C ἐὰν εἴπῃς.] C τὸν θεὸν ἡμῶν. ἐσωτ] C deest. Ἐζεκίας] C ponit ante ἀπέστησε. 23 μίχθητε δὴ] C μίχθητι. σεαυτῷ] A αὐτῷ. 24 ἀποστρέψεις] C ἀποστρέφεις.] A εἰς. εἰς] C ἐπί. ἅρματα] A ἅρμα. 25 Καὶ νῦν] A Νῦν ἰδού. 26 υἱὸς] C ὁ τοῦ. δὴ] C deest. ὅτι ἀκούομεν] C ἀκούομεν γάρ. οὐ λαλήσεις] C λάλει. μεθ' ἡμῶν] A C πρὸς ἡμᾶς. ϗ ἵνα τί λαλεῖς] C desunt. 27 ἐπὶ] A C ϗ πρὸς] C ἢ πρός. ἀπέστειλε] C ἀπέσταλκε. ἐπὶ prius] C πρός. τοῦ φαγεῖν … πιεῖν] C ἵνα φάγωσι … ϗ πίωσι. 28 λόγους τοῦ] C λόγους τούτους τοῦ βασιλέως τοῦ. 29 ὑμᾶς] C ponit ante ἐπαιρέτω. λόγοις] A C deest. δύνηται] C δυνήσῃ. A δυνήσεται. ὑμᾶς] C ponit post ἐξελέσθαι. αὐτοῦ] A C μου. 30 πρὸς] A C ἐπί. κύριος· οὐ] A C ἡμᾶς ὁ κύριος· ϗ οὐ. ἐν χειρὶ] C εἰς χεῖρας. 31 φάγεται ἀνὴρ] C φάγεται ἕκαστος. ἀνὴρ] C ἕκαστος. φάγεται] C deest.] C ἕκαστος τὸ ὕδωρ. 32 ἕως] C ἕως ἄν. ὡς γῆ] C ὡς εἰς τὴν γῆν.] C γῆν. ἄρτου] A ἄρτων. γῆ] C γῆν. Ἐλαίας] C deest. ζήσετε, ϗ οὐ ἀποθάνητε] C ζήσεσθε, οὐκ ἀποθανεῖσθε. ῥύσεται] C ἐξελεῖται. 33 ἑαυτοῦ χώραν] C γῆν αὐτοῦ. 34 ἐστὶν ὁ θεὸς] C εἰσὶν οἱ θεοί, bis in hoc versu. Ἀβὰ] C Ἀυά. ὅτι] A C μή. 35 οἳ ἐξείλαντο τὰς γᾶς αὐτῶν] C ὃς ἐξείλετο τὴν γῆν αὐτοῦ. 36 ἐκώφευσαν] C ἐσιώπησε. λέγων] C αὕτη, λέγοντος. 37 Καὶ] Hic incipit cap. 19. secundum Ald. υἱὸς] C ὁ τοῦ. Ἰωὰς υἱὸς Σαφὰτ] A Ἰωὰς υἱὸς Ἰωσαφάτ. C Ἰωὰχ ὁ τοῦ Ἀσάφ.

CAP. XIX.

2 τὸν προφήτην] A C ponunt post Ἀμώς. 3 ἰσχὺς] C ponit post ἐστί. 4 βλασφημεῖν] C ἐλέγχειν. περὶ] C ὑπέρ. 6 τάδε] C οὕτως. ἀπὸ τῶν] A ἀπὸ προσώπου τῶν. ὧν] C οἷς. τὰ] C εἰς ἐμὲ τά. 8 ἐπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε. ἐκ] C ἀπό. 9 ἤκουσε] C ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων. λέγων] C λεγόντων. ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ] C ἐξελήλυθε τοῦ πολεμῆσαί σε. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. 10 Μὴ ἐπαιρέτω σε] A οὕτως ἐρεῖτε Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας, Μὴ ἐπαιρέτω σε. C Τάδε ἐρεῖτε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, Μή σε ἀπατάτω. ἐν] A C ἐπ'. 11 τοῦ ἀναθεματίσαι] C ὡς ἐξωλόθρευσαν. σὺ] C πῶς σύ. 12 ἐξαιρούμενοι] C deest. αὐτοὺς] C deest. Ῥαφὶς] A Φαρές. C Ῥασέφ. Ἐδὲμ] C Ἀδέν. Θαεσθὲν] A Θελασαρίμ. C Θελασσάρ. 13 ποῦ ἐστιν posterius] C deest. 14 τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν. C τὸ βιβλίον παρὰ τῶν. αὐτὰ] C αὐτό, bis. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 15 καὶ εἶπε] C καὶ προσηύξατο ὁ Ἐζεκίας πρὸς κύριον, λέγων. 16 ἄκουσον] A ἄκουσόν μου. C ἐπάκουσον. τοὺς λόγους] C τῶν λόγων. 17 Ὅτι] A Ὅτι ἐν] C Ἐπ'. ἔθνη] C ἔθνη ϗ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν. 18 ἔδωκαν] A ἔδωκεν. ὅτι οὐ θεοί εἰσιν] C οὐ γὰρ ἦσαν θεοί. λίθος] C λίθοι. 19 σῶσον] C ῥῦσαι. γνώσονται] C γνώτωσαν. σὺ] A C σὺ εἶ. 20 θεὸς τῶν δυνάμεων] C desunt. ἤκουσα] A C ponunt ante ἅ. 21 ἐπ' αὐτὸν] A περὶ αὐτοῦ. C πρὸς αὐτόν. ἐξουδένωσε] C ἐφαύλισε. ἐμυκτήρισε] A ἐξεμυκτήρισε. ἐπὶ σοὶ] C ponit post κεφαλήν. αὐτῆς] C deest. 22 ϗ τίνα] C καί. φωνὴν] C τὴν φωνήν σου. 23 ὠνείδισας] C ὠνείδικας τόν. ἀναβήσομαι] C ἀνέβην. μηροὺς] A μέρος] C μέρους. τὰ] A ϗ τά. C deest. μέσον] A C μέρος. δρυμοῦ ϗ (τοῦ Comp.) Καρμήλου] A τοῦ τέλους αὐτοῦ δρυμοῦ Καρμήλου αὐτοῦ. 24 ἔψυξα] A C ἐφύλαξα. ἐξερήμωσα] C ἐξήρανα αὐτά. τοῦ ποδὸς] C τῶν ποδῶν. περιοχῆς] C συνοχῆς. 25 Ἔπλασα] A Μὴ οὐκ ἤκουσας, Εἰς ἀπομακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα. C Οὐκ ἤκουσας ὅτι μακρόθεν ἐγὼ ἐποίησα αὐτήν; ἐξ ἡμερῶν ἔπλασα. συνήγαγον] A ϗ ἤγαγον. C ϗ νῦν ἤγαγον. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὀχυρὰς] A ὀχυραί. 26 χόρτος] C ὡς χόρτος. ϗ] C ἤ. χλόη] C ὡς χλόη. πάτημα] A πατήματα. 27 ἔγνων] C ponit post ἐμὲ prius. ἔξοδόν σου] C ἔξοδόν σου, ϗ τὴν εἴσοδόν σου. ἐπ' ἐμὲ prius] A deest. 28 θήσω τὰ ἄγκιστρα] C ἐμβαλῶ τὸ ἄγκιστρον. ἐν τοῖς μυκτῆρσι] C εἰς τοὺς μυκτῆρας. 29 φάγε] A C φαγῇ. τοῦτον] C ponit post ἐνιαυτόν. αὐτόματα] C συνηγμένα. ϗ τῷ] C ϗ ἐν τῷ. ἀνατέλλοντα] C αὐτόματα. σπορὰ ϗ ἀμητὸς ϗ φυτεία ἀμπελώνων] C σπερεῖτε, ϗ ἀμήσετε, ϗ φυτεύσετε ἀμπελῶνας. 31 τοῦτο] C ταῦτα. 32 Οὐχ οὕτως] C Διὰ τοῦτο. ταύτην] C ταύτην λέγει κύριος. ἐπ'] C deest. ϗ οὐ μὴ ἐκχέῃ] C οὐδὲ μὴ προσχέῃ. πρὸς] A C ἐπ'. πρόσχωμα] C χῶμα. 33 Τῇ] C Καὶ τῇ. λέγει] C φησί. 34 δι'] A C τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι'. 35 νυκτὸς] A ἕως νυκτός. ἐν τῇ παρεμβολῇ] C ἐκ τῆς παρεμβολῆς. ἐπορεύθη, ϗ ἀπέστρεψε] A C ἀπέστρεψε, ϗ ἐπορεύθη. 36 ᾤκησεν] C κατῴκησεν. 37 Μεσεράχ] C Νεσεράχ. καὶ prius] C deest. οἱ υἱοὶ] C υἱός. αὐτοὶ ἐσώθησαν] A ἐσώθησαν. C αὐτοὶ διεσώθησαν. Ἀραρὰθ] A Ἀραράτ. C Ἀραρέ.

CAP. XX.

1 εἰς] C ἕως. τῷ οἴκῳ] C περὶ τοῦ οἴκου. σου] A C σου, ὅτι. 2 πρὸς] A C τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρός. ηὔξατο] C προσηύξατο. 3 κύριε] C Ὦ δὴ κύριε. δὴ ὅσα] A μου δὴ ὅσα. C ὡς. καρδίᾳ πλήρει] C ἐν καρδίᾳ τελείᾳ· & A habet ἐν. κλαυθμῷ] C ἐν κλαυθμῷ. 5 εἶδον] A C ϗ εἶδον. τῇ prius] A ϗ ἐν τῇ. ἀναβήσῃ] A C ϗ ἀναβήσῃ. 6 τὰς ἡμέρας] A τὰ ἔτη. πεντεκαίδεκα] C δεκαπέντε. σώσω] C ῥύσομαι. 7 εἶπε] C εἶπεν Ἡσαΐας. ὑγιάσει] C ὑγιάσῃ. 9 τοῦτο] C τοῦτό σοι. βαθμοὺς] A C ἀναβαθμούς, bis in hoc versu, ut & ver. 10. & 11. ἐὰν ἐπιστρέφῃ] A ἐὰν ἐπιστραφῇ. C ἢ ἀναστρέψει. 10 οὐχὶ] C οὐχ οὕτως. ἐπιστραφήτω] C ἀποστραφήτω. ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς] A C desunt. 11 ἀναβαθμοῖς] A ἀριθμοῖς. C ἀναβαθμοῖς Ἄχαζ οἷς κατέβη. δέκα βαθμοὺς] C τοὺς δέκα ἀναβαθμούς· & ponit ante εἰς τά. 12 Μαρωδὰχ Βαλαδὰν] C Βαρωδάχ. βιβλία, ϗ μαναὰ] C ἐπιστολὰς ϗ δῶρα. ὅτι ἤκουσεν] C ἤκουσε γάρ. 13 ὅλον] C πάντα. τὸ prius] C ϗ τό. τὰ] C ϗ τά. σκευῶν] C σκευῶν αὐτοῦ. ὅσα] C πάντα ὅσα. αὐτοῦ] C deest. οὐκ ἦν λόγος ὃν] C ϗ οὐ παρέλιπεν ὅ. πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ] C παντὶ θησαυρῷ. 14 πρὸς αὐτὸν] C αὐτῷ. οἱ] C πρὸς σὲ οἱ. ἥκασι] C ἧκον bis. 15 εἶπε] C εἶπεν Ἡσαΐας. εἶπε] A C εἶπεν Ἐζεκίας. ἀλλὰ ϗ τὰ] C καί. 17 ἔρχονται] A C ἔρχονται φησὶ κύριος. ληφθήσεται] C ἀρθήσεται. Βαβυλῶνα] A Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται. ϗ] C deest. ὃ] C deest. 18 Καὶ usque ad λήψεται] C Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν σου τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ σοῦ οὓς ἐγέννησας. λήψεται] A ληφθήσονται. C λήψονται. ἔσω] C γενέσθω. ἐν] C ϗ δικαιοσύνη ἐν. 19 ὅσα] C πάντα ὅσα. τὴν] C ϗ τήν. 20 ὑδραγωγὸν] C ὑδραγωγόν, ἃ ἐποίησε. οὐχὶ] A C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 20 αὐτοῦ, ϗ] A C αὐτοῦ, ϗ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καί.

CAP. XXI.

1 δώδεκα ἐτῶν] C ἐτῶν δώδεκα. τῇ μητρὶ] C τῆς μητρός. Ἀψιβὰ] A Ὀφοβία. C Ἐψιβά. 2 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. κατὰ] A C ϗ ἐπορεύθη κατά. 3 ἐπέστρεψε] C ἐπέστρεψε Μανασσῆς. τῇ] C τῷ δυνάμει] C στρατιᾷ· & ver. 5. 4 ὡς εἶπε] A ὡς εἶπε κύριος] C ἐν ᾧ εἶπεν. 5 θυσιαστήριον] C θυσιαστήρια. δυνάμει] C στρατιᾷ. δυσὶν] C δύο. 6 τοὺς υἱοὺς] C τὰ τέκνα. τεμένη] A θελητήν. C ἐγγαστριμύθους. ποιεῖν] C ποιῆσαι. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 7 οἴκῳ] C οἴκῳ κυρίου. ϗ ἐν] C ἐξελέξατο κύριος ἐν. ἣ ἐξελεξάμην] C desunt. ϗ θήσω] C θεῖναι. εἰς] A C ἐκεῖ εἰς. 8 οἵτινες usque ad ἐνετειλάμην] C πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον, ὅν. δοῦλος] C παῖς. 9 Μανασσῆς] C ponit ante ἐπλάνησεν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. ἠφάνισε] C ἐξῆρε. ἐκ] C ἀπό. 10 δούλων] C παίδων. 11 ἀπὸ πάντων ὧν] C κατὰ πάντα ὅσα. ϗ ἐξήμαρτε] A ϗ ἐξήγαγε. C ἐξήμαρτεν· & ponit post Ἰούδαν. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 12 φέρω] C ἐπάγω. Ἰούδαν] C ἐπὶ Ἰούδαν. ἠχήσει] C αὐτοῦ ἠχήσαι. 13 τὸ στάθμιον] C τὸν σταθμόν. ἀπαλείψω] C ἐξαλείψω. ἀπαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος] C ἐξαλείφεται τὸ πυξίον. ἐπὶ πρόσωπον] A ἀπὸ προσώπου. 14 ἀπώσομαι] C ἀπολείψω. 15 ὅσα] A ὅτι. 16 εἰς] C ἐπί. πλὴν ἀπὸ] A πλήν. C ἐκτός. 17 ἡ ἁμαρτία … ἣν] C αἱ ἁμαρτίαι … ἅς. οὐχὶ] C οὐκ ἰδού. γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου· & ver. 25. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν

C τῶν βασιλέων· & ver.25. 18 Ἀμὼς] C Ἀμὼν· & ver.19. 19 Ἰετέβα] A Ἰτεβά. C Ἰτέβα. 20 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 21 ἐλάτρευσε] C ἐδούλευσε· bis in hoc versu. 23 Ἀμὼς πρὸς] C Ἀμὼν ἐπ'. 24 ὁ λαὸς] C πᾶς ὁ λαός. πάντας] A C deest. συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼς] C ἐπιβεβουλευκότας τῷ βασιλεῖ Ἀμών. 28 αὐτὸν] C τὸν Ἀμών. Huic capiti Ald. adjungit duos priores versus cap. sequentis.

CAP. XXII.

1 Ἰεδία] C Ἰεδδίδα. Βασουρὼθ] C Βασουκώθ. 2 τὸ] C Ἰωσίας τό. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. ϗ posterius] A οὐδέ. C ἤ. 3 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ] C Ἰωσίου τοῦ βασιλέως Ἰούδα. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ] C desunt. ὀγδόῳ] A ἑβδόμῳ. υἱοῦ] A υἱόν. 4 σφράγισον] C χωνεύσατε. ἐν οἴκῳ] A εἰς οἶκον. συνήγαγον] A εἰσήγαγον. 5 δότωσαν αὐτὸ] C δοθήτω. καθεσταμένων] A καθεστηκότων. ἔδωκεν αὐτὸ] C ἔδωκαν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως. 7 ποιοῦσι] C ἐποίουν. 8 τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφὰν] A C τῷ Σαφὰν (A Σαπφὰν) τὸ βιβλίον. 9 εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ κυρίου] A εἰσήνεγκε. C εἰσήνεγκε Σαφάν. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ Ἰωσίας. ϗ ἀπέστρεψε] A Ἰωσίαν, ϗ ἐπέστρεψε. C ϗ ἐπέστρεψε. τῷ βασιλεῖ] C αὐτῷ. ῥῆμα] A λόγον. ἔδωκεν] A C ἔδωκαν. χεῖρα] C χεῖρας. 10 εἶπε] C ἀπήγγειλε. πρὸς τὸν βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ. βιβλίον] A βιβλίον νόμου. 11 τοὺς λόγους] C τῶν λόγων. καὶ] C deest. 13 λαοῦ] A C λαοῦ μου. ϗ περὶ τῶν] C ὑπὲρ τῶν. A περὶ τῶν. τούτου] C ponit ante τοῦ εὑρεθέντος. ὑπὲρ οὗ] C διότι. καθ' ἡμῶν] C ἐν αὐτῷ. 14 Ἀχοβὼρ, ϗ Σαπφὰν] C Σαφὰν ϗ Ἀχοβώρ. μητέρα] A C γυναῖκα. Θεκουὰν] A C Θεκουέ. αὕτη] C αὐτή. αὐτὴν] A αὐτὴν κατὰ ταῦτα. 15 αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. 16 ἐπάγω κακὰ] C κακὰ ἐπάγω. ἐνοικοῦντας αὐτὸν] C κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ. πάντας] A ἅπαντας. οὓς] C οὗ. 17 ἐθυμίων] C ἐθυμίασαν. ὅπως] C ἵνα. ἐν] C ἐν πᾶσι. 18 Καὶ πρὸς] C Πρὸς δέ. ἐπιζητῆσαι] A ἐκζητῆσαι. C τοῦ ἐκζητῆσαι. τάδε] C οὕτως. 19 οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας, ἀνθ' ὧν ὅτι] C ἀνθ' ὧν ἤκουσας τοὺς λόγους μου. Καί. ὡς] C μου ὡς. αὐτὸν] C ἐν αὐτῷ. εἶναι] C γενέσθαι. λέγει] C φησί. 20 Οὐχ] C Οὐχί. ἰδοὺ] A ἐγώ. C ἰδοὺ ἐγώ· ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς] C ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί. ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἰμι] C πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐγώ. τοῦτον] A C τοῦτον, ϗ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν.

CAP. XXIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ὁ] C Ἰωσίας ὁ. ἑαυτὸν] A C αὐτόν. 2 ἐν] C deest. ϗ ἕως] C ἕως. 3 ἔστη] A ἀνέστη. πρὸς] ἐπί. πορεύεσθαι] C πορευθῆναι. τοῦ prius] C ϗ τοῦ. δικαιώματα] C προστάγματα. πάσῃ ··· πάσῃ] C ὅλῃ ··· ὅλῃ. τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο] C τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 4 τῆς δευτερώσεως] C τοῖς δευτερεύουσι. 5 τὰ πεποιημένα] C ἃ ἐποίησαν. δυνάμει] C στρατιᾷ. 6 χωμαρὶμ, οὓς ἔδωκαν] C ἱερεῖς οὓς κατέστησαν οἱ. ϗ ἐθυμίων] C τοῦ θυμιᾶν. ϗ τοῖς] A ϗ ἐν τοῖς. περικύκλῳ] C κυκλόθεν. μαζουρὰθ] C μαζαλώθ. δυνάμει] C στρατιᾷ. ἔξωθεν] C ἔξω τῆς. αὐτὸν] C αὐτά. αὐτοῦ] C deest. τὸν τάφον] C τοὺς τάφους. 7 καδησὶμ] C καδησείν. οὗ] C ἐν ᾧ. χεττιὶμ] C στολάς. 8 ἀνήγαγε] A ἀνήνεγκε. C ἐξήγαγε. ἐθυμίασαν] C ἐθυμίων. Γαιβὰλ] C Γαβαά. A Δάν. πυλῶν] C ὑψηλῶν. τὴν θύραν] C desunt. πόλεως] A πύλης. τῶν ἐξ] C τὸν ὄντα ἐξ. τῇ πύλῃ] C ἐκπορευομένου τὴν πύλην. 9 ὅτι] C deest. ἔφαγον] A φαγεῖν. 10 τὸν Ταφὲθ τὸν] C Τόφεθ τό. διαγαγεῖν] A διάγειν. C μὴ διάγειν. ἄνδρα posterius] C deest. τῷ Μολὸχ] C ponit post πυρί. 11 ἔδωκαν] C ἀνέθηκαν. εἰς] C πρός. βασιλέως] C ponit post εὐνούχου. πυρὶ] A C ἐν πυρί. 12 τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου] C ἃ ἦν ἐπὶ τῶν δωμάτων τῶν ὑπερῴων. δυσὶν] C δύο. καθεῖλεν ··· κατέσπασεν] C κατέσπασεν αὐτὰ ··· καθεῖλεν. ἔρριψεν] C συνέτριψε. 13 πρόσωπον] C προσώπου. τοῦ Μοσθὰθ] C Μαχίθ. τῇ Ἀστάρτῃ] A τῇ Ἀσὰλ τῇ. προσοχθίσματι prius] C βδελύγματι. Μολὸχ] A Μολχόλ. 14 ἐξωλόθρευσε] C ἐξέκοψε. 15 ἐκεῖνο] A ἐκεῖνο, καί. C ponit ante τὸ θυσιαστήριον. κατέσπασε] C καθεῖλε. 16 ἐξένευσεν] C ἀπέστρεψεν. ἐκεῖ] A C ὄντας ἐκεῖ. τῇ πόλει] C τῷ ὄρει. αὐτὸ] C τὸ θυσιαστήριον. ἐν τῷ] C ἐν. ἐν τῇ ἑορτῇ] C ponit post θυσιαστήριον. ἦρε] C Ἰωσίας ἦρε. 17 τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ] C τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος ὅν. ὁ ἄνθρωπος] C οὗτος ὁ τάφος τοῦ ἀνθρώπου. ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ] A ἐστὶν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ. C τοῦ ἐξεληλυθότος ἐκ τοῦ. ἐπικαλεσάμενος] C λελαληκότος πάντας τούς. ἐπεκαλέσατο] C ἐποίησας νῦν. θυσιαστήριον] A θυσιαστηρίου. C θυσιαστήριον τὸ ἐν. 18 εἶπεν, Ἄφετε] C εἶπεν Ἰωσίας, Ἐάσατε. ἀνὴρ μὴ κινησάτωσαν (A κινησάτω) τὰ] C μηδεὶς κινησάτω τά. ἐρρύσθησαν] A διερρύσθησαν. C διεσώθη. 19 πάντας] A εἰς πάντας. παροργίζειν] C τοῦ παροργίσαι τόν. ἀπέστησεν] C καθεῖλεν. ἐν] A C deest. πάντα] C κατὰ πάντα. 20 ἐθυσίασε] C ἔθυσε. αὐτῶν] C deest. ἐπεστράφη] C ἀπέστρεψεν Ἰωσίας. 21 ἐπὶ βιβλίου] A ἐπὶ βιβλίον. C ἐν τῷ βιβλίῳ. 22 ἐγενήθη] C ἐγένετο. τὸ] C κατὰ τό. ἀφ'] C ἀπὸ τῶν. πάσας τὰς ἡμέρας] A πασῶν ἡμερῶν. C ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις. 23 ἢ] A C ἢ ἐν. ἐγενήθη τὸ πάσχα] C ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο. 24 θελητὰς] C ἐγγαστριμύθους. γνωριστὰς] A C γνώστας. Ἰωσίας] A C ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας. οὗ] C οὕς. 25 αὐτῷ] A ponit post ἐγενήθη. ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 26 θυμοῦ] C ponit post ὀργῆς. τῆς μεγάλης] C τοῦ μεγάλου. ὀργῇ] C ἐν ὀργῇ. ἐπὶ] C ἐπὶ πάντας. 27 καίγε τὸν] C καίγε ϗ τόν. οὗ] A ὅν. C εἰς ὅν. 28 γεγραμμένα] C γέγραπται. βιβλίῳ] C βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. 29 Ἐν ταῖς] C Ἐν. Hic incipit cap. 23. in Ald. ἡμέραις αὐτοῦ] C αὐταῖς ἡμέραις. εἰς ἀπαντὴν] A εἰς ἀπάντησιν. C ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν. αὐτοῦ] C αὐτῷ. Νεχαὼ] C Φαραώ. αὐτὸν] C αὐτὸν ἐν. 30 ἐπεβίβασαν αὐτὸν] C ἀνεβίβασαν. ἐκ] A C ἐν. τάφῳ αὐτοῦ] A C τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 31 τρίμηνον] C τρεῖς μῆνας. Ἀμιτὰλ] A Ἀμιτάν. Λοβνὰ] C Λοβεννά. 32 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 33 βλαὰμ] A Ῥεφλαά. C Ῥεβλαά. ἔδωκε ζημίαν] C ἐπέβαλε φόρον. ϗ δέ τὸν] C ϗ δέκα. 34 βασιλέως Ἰούδα] C desunt. ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] C ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα. ϗ τὸν] C τὸν δέ. Ἰωάχαζ] A εἰσήνεγκεν] C ἀπήγαγεν αὐτόν. 35 ἐτιμογράφησε] C ἐφορολόγησε συντίμησιν] C δύναμιν. ἔδωκαν] A ἔδωκε. μετὰ] A παρά. τὸ δοῦναι] C δοῦναι αὐτό. 36 ἐτῶν] C ἐτῶν ἦν. τῇ μητρὶ] C τῆς μητρός. C Ζαβουδά. Φαδαΐλ] C Φαδαΐα. 37 ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον.

CAP. XXIV.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἐπέστρεψε] C ἀπέστρεψε. 2 κύριος αὐτῷ] C ἐπ' Ἰωακὶμ κύριος. Μωὰβ] C Μωαβιτῶν. ἐν τῇ γῇ Ἰούδα] C ἐπὶ τὸν Ἰούδα κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον] C ἀπολύειν αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα. 3 ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα] C θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ. ἀποστῆσαι] A C στῆναι. ἐν ἁμαρτίαις] C διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας. 4 Καίγε τὸ αἷμα ἀθῷον] Καὶ ἐν τῷ αἵματι ἀθῴῳ ᾧ. ἔπλησε] C ἐνέπλησε. 5 γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου] C γέγραπται ἐπὶ βιβλίου. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. Ἰωακὶμ] C 6 Ἰωακὶμ] C Ἰωαχίν. A Ἰεχονίας. 7 ὅτι] C διότι. 8 Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν] C Δέκα ϗ ὀκτὼ ἐτῶν ἦν. Νεσθὰ] C Νεεσθάν. Ἐλλαναθὰν] C θάν. ἐν ὀφθαλμοῖς] C ἐνώπιον. 10 Ἐν] A Καὶ ἐν. 11 πόλιν] A πόλιν Ἱερουσαλήμ. ἐπ'] C deest. 12 ἐπὶ] C πρὸς τόν. ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] C ponit ante ϗ οἱ παῖδες. αὐτὸν] C αὐτούς. 13 ἐκεῖθεν] A ponit post οἴκου prius] A C τοὺς ἐν τῷ (τῷ deest in Comp.) οἴκῳ. αἰχμαλωσίας] αἰχμαλωσίαν. C deest. αἰχμαλωτίσας] A deest. πᾶν] A C πάντα. πλὴν οἱ πτωχοὶ] C ὑπελείφθησαν πλὴν τῶν πενομένων. 15 ἀπῴκισε] C κισε. εἰς ἀποικεσίαν] C ἐν ἀποικισμῷ. τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους] C τοὺς ἑπτὰ χιλιάδας. 16 συγκλείοντα χιλίους. Πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες] C κλειστὴν· χιλίους τοὺς πάντας δυνατοὺς ἄνδρας ἰσχύϊ ποιοῦντας. ϗ ἤγαγεν] ἀπήγαγεν. 17 Βαλθανίαν υἱὸν] C Μαλθανίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρός. τὸ ὄνομα C αὐτῷ ὄνομα. 18 ἐνιαυτῶν] C ἐτῶν ἦν. Ἀμιτὰλ] A Ἀμιταά. C A Ἱερεμίου ἐκ Λοβεννὰ (A Δοβνά.) 19 ἐνώπιον] A ἐν ὀφθαλμοῖς. 20 ἐπὶ] C ἦν ἐν. ἕως] C ἕως οὗ.

CAP. XXV. In Ald. XXIV.

1 ἐγενήθη] A C ἐγένετο. δεκάτῳ] A C δεκάτῳ (A δωδεκάτῳ) τοῦ μηνός. αὐτὴν] C αὐτῇ. ᾠκοδόμησεν] C περιῳκοδόμησεν. περίτειχος τεῖχος. 2 ἐν περιοχῇ] C εἰς περιοχήν. τοῦ βασιλέως] C ponit post κίου. 3 ἦσαν ἄρτοι] C ἦν ἄρτος. 4 τοῦ πολέμου] C πολεμισταί. αὕτη] C ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ] C ἐκύκλουν τὴν πόλιν. ἐπορεύθη] A C ἐπορεύθησαν. βὰ] C ἐπὶ δυσμάς. 5 ἐδίωξεν ἡ] C κατεδίωξε. ἐν Ἀραβὼθ] C κατὰ διεσπάρη] C διεσπάρησαν ἀπό. 6 ἤγαγον] C συνήγαγον. Ῥεβλαθὰ] A C βλαθά. 7 τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς] C ἔσφαξε τοὺς υἱοὺς ἐνώπιον. ἤγαγεν] A ἤγαγεν αὐτόν. C ἀπήγαγεν αὐτόν. 8 Καὶ ἐν] A δέ. τῷ ··· βασιλεῖ] C τῆς βασιλείας ··· βασιλέως. ἑστὼς] C ὁ ἑστηκώς. 9 οἶκον] A C πάντα οἶκον μέγαν. ὁ ἀρχιμάγειρος] C ἐν πυρί. 10 C καθεῖλεν, & κυκλόθεν ponit post Χαλδαίων. 11 τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ τὸ) καταλειφθὲν] C τὸ καταλειφθὲν τοῦ λαοῦ. ϗ τοὺς usque ad Ναβουζαρδὰν ϗ τοὺς προσκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· ϗ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ κισεν. 12 ἀπὸ τῶν πτωχῶν] C τῶν πενήτων. ὑπέλιπεν] C ὑπελείπετο. βὶν] C γεωργούς. μεχωνὼθ] C βάσεις. 13 συνέτριψαν] C συνέκοψαν. C ἔλαβον. αὐτῶν] A αὐτόν. C αὐτῶν, ϗ ἀπήνεγκαν. 14 τὰ ἰαμὶν] C κρεάγρας. λειτουργοῦσιν] C ἐλειτούργουν. ἔλαβε] C ἔλαβον. 16 στύλους] C τοὺς στύλους. μεχωνὼθ] C βάσεις. τῷ] C ἐν. 17 τὸ χωθὰρ, usque ad κλῳ] C τὰ ἐπιθέματα χαλκᾶ τῶν στύλων τριῶν πήχεων τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνὸς, ϗ δίκτυον, ϗ ῥοαὶ αἱ ἐπὶ τὰ ἐπιθέματα. ἐπὶ τῷ σαβαχὰ] A ἐκαλδὸν ἐπὶ τῷ σαβαχάκ. C ἐπὶ τοῦ δικτύου. 18 Σαραίαν] C Σαραία. δευτερώσεως] C τὸν ἱερέα τὸν δεύτερον. 19 ἔλαβον] C ἔλαβεν. της] A ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπί. C τὸν καθεσταμένον. τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς. ἄνδρας τοῦ] C ἄνδρας ἀπὸ τοῦ. 20 ἀπήγαγεν. Ῥεβλαθὰ] A C Δεβλαθὰ, & vers. 21. ἔπαισεν] C εἰς] C ἐν. ἐπάνωθεν] C ἀπό. 22 ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς] C ἐπὶ τὸν λαὸν καταλειφθέντα. οὓς] C ὅν. ϗ] A C deest. αὐτῶν] C αὐτόν. υἱὸν posterius] υἱοῦ. 23 αὐτῶν] C αὐτοῦ. Μασσηφὰθ] A C Μασσηφά. Ἰωνὰ] A Ἰωανάν. Καρήθ] A Καρηέ. C Καριέ. Μαχαθὶ] A Λαχαθί. C τοῦ 24 αὐτοῖς] C ponit ante Γοδολίας. πάροδον τῶν] C ἀπὸ τῶν. 25 C ἐγένετο. ἑβδόμῳ μηνὶ] C μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. Ἐλισαμὰ] C Λισαμά. βασιλέων] C τῆς βασιλείας. ἀπέθανε] C ἐθανάτωσεν αὐτόν. οἳ ἦσαν] C ὄντας. 26 τῶν δυνάμεων] C τῆς δυνάμεως. 26 ἐγενήθη] C ἐγένετο. A C ἀποικεσίας. Εὐιλμαρωδὲκ] C Ἐβὶλ Μεροδάχ. αὐτοῦ posterius deest. 28 ἔδωκε] C ἔθηκε. ἐπάνωθεν] A C ἐπάνω. 29 ἠλλοίωσε] C διαπαντὸς] C ponit ante ἑστιατορία posterius. τῇ ἡμέρᾳ] C ἡμέραις.

PARALIP. I.

CAP. I.

2 ϗ] A C deest. 4 Υἱοὶ Νῶε] A C desunt. 5 Μαγὼγ, Μαδαῒμ] A C ϗ Μαγὼγ, ϗ Μαδαῒ, καί. Ἐλισὰ] A Ἐλισὰ, καί. C καί. Μοσὸχ] A C ϗ Μοσόχ. Θιρὰς] A Θιρὰς ὀκτώ. 6 Ῥιφὰθ] C Ῥιφάτ. Θοργαμὰ] A Θοργομὰ τρεῖς. C Θογαρμά. 7 Ἐλισὰ] A Ἐλισά. Κίτιοι, ϗ Ῥόδιοι] A Χεττιεὶμ, ϗ Δωδανὶν, τέσσαρες. C Χεττὶμ, ϗ Δωδανείμ. 8 Καὶ] A C deest. Μεσραῒμ] A Μεσρέμ. Φοὺδ] A C Φούτ. 9 Εὐιλὰ] A Εὐιλάτ. Ῥεγμὰ] A Ῥεγμάν. Σεβεθαχὰ] A Σεβεχαθὰ, πέντε. C Σεβακαθά. 10 Νεβρὼδ] C Νεμρώδ. κυνηγὸς] C deest. ἐπὶ τῆς γῆς] A C ἐν τῇ γῇ. Hic A C addunt versus tredecim, quos habes apud Nobilium, sed A υἱοὶ Ἀρὰμ non habet. 17 Υἱοὶ] C deest. Ῥαγὰν] A deest. C Ῥαγαῦ. 27 Σεροὺχ] C Σερούγ. Ἀβραὰμ] A C Ἀβρὰμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. 28 Υἱοὶ δὲ] A Υἱοί. 29 Ναβδεὴλ, Μασσὰμ] A ϗ Αὐβδιὴλ, ϗ Μαβσάμ. C ϗ Μαυσάν· & A C ponunt ϗ ante omnia nomina fere quæ 30 Ἰδουμὰ] C Δουμά. Χονδὰν, Θαιμὰν] A C ϗ Ἀδάδ, ϗ Θαιμὰ 31 οὗτοι] A C οὗτοί εἰσιν. 32 Καὶ] C deest. αὐτῷ τὴν Ζεμβρὰμ] C ϗ Ἐσβράν. Μαδιὰμ, Μαδὰμ, Σοβὰκ] A ϗ Μαδὰμ, ϗ Μαδιὰμ, ϗ Μαδὰν, ϗ Μαδιὰν, ϗ Ἰεσβόκ. Σωὲ] A Σουὲ, ἕξ. C Σουέ. Δαιδὰν, ϗ A Σαβὰ, ϗ Δαιδὰν, δύο. C Σαβὰ, ϗ Δαιδάν. 33 Μαδιὰμ, Γεφὰρ, ϗ C Μαδιὰν, Γεφὰ, ϗ Γοφέρ. Ἐλδαδὰ] C Ἐλδαά. A Ἐλδαάδ. 34 υἱοὶ A desunt. Ἰακὼβ, ϗ Ἠσαῦ] A ϗ Ἰακώβ. C Ἠσαῦ, ϗ Ἰσραήλ. 35 Ἠσαῦ] A Υἱοὶ Ἰωὰβ Ἰσαάκ. Ἰεοὺλ] A Ἰεβούλ. C Ἰησοῦς. 36

έντε υἱοί. Σωφὰρ] C Σεπφεΐ. ϗ Θαμνὰ, ϗ Ἀμαλὴκ] A πέντε· Θαμνὰ δὲ
παλλακὴ Ἐλιφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ τ̃ Ἀμαλήκ. 37 Ζαρὲ] A ϗ Σαμμέ. C ϗ
μμά. Σομὲ, ϗ Μοζὲ] A ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζὲ, τέσσαρες. C ϗ Ζαρὲ, ϗ Μαζέ.
Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί. Λωτὰν, usque ad finem versus] A Λωτὰν, ϗ Σω-
ϗ Σεβεγὼν, ϗ Ἀνὰν, ϗ Δισίων, ϗ Ἀσὰρ, ϗ Ῥισὼν, ἑπτά. Et C habet
ante omnia hæc nomina. 39 Αἰμὰν] A Ἡμάν. C Ἰμάμ. ἀδελφὴ δὲ]
C ϗ ἀδελφή. Θαμνὰ] A Θαμνὰ τρεῖς. 40 Σωβὰλ, usque ad finem ver-
sus] A Σωβὰν, Ἀδκὰρ, ϗ Μανδλαὰθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφὶ, ϗ Ἰωνὰν, πέντε· ϗ
Σεβεγὼν, Αἰὰ ϗ Ἀνὰν, δύο· ϗ υἱοὶ Ἀνὰν, Δησὼν, ϗ Ἐλιβαμὰ θυγάτηρ Ἀν-
ᾶν. C Σωβὰλ, Ἀλουὰν, ϗ Μανααθ, ϗ Οὐβὰλ, ϗ Σαπφεὶ, ϗ Ὠνάμ· ϗ
Σεβεγὼν, Αἰὰ, ϗ Ἀνά. Καὶ υἱοὶ Ἀνὰ, Δησών. 41 Υἱοὶ δὲ] A C Καὶ υἱοί.
] A Ἀμαδάμ. C Ἀμαδάν. Ἰεθρὰμ] A C Ἰεθράν. 42 Βαλαὰμ] C
Ζουκάμ, ϗ Ἀκάν] A Ζανὰν, ϗ Ἰλακὰν, τρεῖς. C Ζαὰν, ϗ Ἰακάν.
] A C ϗ υἱοί. Ἀρὰν] A Ἀράν, δύο. 43 αὐτῶν] A C αὐτῶν (deest
) οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῇ (A deest) Ἐδὼν (A Ἐδώμ) πρὸ τοῦ βασιλεῦ-
σαι βασιλέα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Βαλὰκ] C Βαλά. Βεὼρ] A Σεπφώρ. τῇ]
τῇ. 45 γῆς] C τ̃ γῆς τοῦ. 46 Βαρὰδ] A Βαλδάδ. C Βαδάδ. Γε-
] A Ἐβίθ. C Εὐίθ. 47 Ἀδὰδ] A Βαλδάδ. Σεβλὰ ἐκ Μασεκκᾶς]
Σαμαὰ ἐκ Μεσσεκά. C Σαμλὰ ἐκ Μασρεκά. 48 Σεβλὰ] A Σαμαά. C
τ̃ παρὰ ποταμὸν] C τοῦ ποταμοῦ. 49 Βαλαεννὼρ] A Βαλαενών. C
, & vers. 50. 50 υἱὸς Βαρὰδ] A Βαράθ. C desunt. Φογὼρ] C
ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Μαβὴθ θυγάτηρ (A desunt
θυγάτηρ) Μεζαὰβ (A Μεζαάδ.) 51 Ἡγεμόνες] A C Καὶ ἀπέθανεν
, ϗ ἐγένοντο ἡγεμόνες. Θαμνὰ] A Θαιμάν. Γωλαδὰ] A C Ἀλουά. 52
] A C Ἐλιβαμά. Ἠλὰς] A C Ἠλά. Φινὼν] A Φινώ. 53 Κε-
] A Κενέζ. Βαβσὰρ] A Βαμαήλ. C Μαψάρ. 54 Μαγεδιὴλ] A Γαμεσιήλ.
Μαγεδιήλ. Ζαφωὶν] A Ἀρεραμάν. C Ἐράμ.

CAP. II.

1 Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν] A C οὗτοι δὲ (deest C) οἱ υἱοί. Νεφθαλὶ]
C Νεφθαλείμ. Ἀσὴρ] A C ϗ Ἀσήρ. 3 Αὐνὰν, Σηλὼμ] A ϗ Ἀννὰν, ϗ
ώμ. C ϗ Αὐνὰν, ϗ Σηλώ. ἐγεννήθησαν] A C οὗτοι ἐτέχθησαν. Σαύας] A
Σάνας. C Σαύ. ἦν] A C ἐγένετο. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. ἀπέκτεινεν]
C ἐθανάτωσεν αὐτόν. 4 πάντες] A C πάντες οὗτοι, & vers. 6. 5 Ἐσρὼμ]
Ἐσρών, & vers. 8. & 18. Ἰεμουὴλ] A Ἀμουήλ. C Χαμούλ. 6 Ζαμβεὶ, ϗ
ν, ϗ Αἰμουὰν] C Βαμβεὶ, ϗ Ἠθὰν, ϗ Αἰμάν. Καλχὰλ] A Καλχάδ.
] A Δαρδαέ. C Δαραδέ. 7 ἐμποδοστάτης] A C ταράξας τόν. ἠθέτησεν]
C ἠσυνθέτησεν. εἰς τὸ ἀνάθεμα] C ἐν τῷ ἀναθέματι. 8 Αἰθὰμ] C Αἰθάν.
ἐτέχθησαν] A C ἐγεννήθησαν. Χαλὲβ] A Ἀχαλωβί, & vers. 18. C Χαλω-
13 Ἀμιναδὰβ] A ϗ Ἀμιναδάβ. C Ἀβιναδάβ· & A C habent ϗ
e hæc septem nomina. 14 Ζαβδαῒ] A Ῥεηλά. C Ῥεδαΐ. 15 Ἀσὰμ]
Ἀσάμ. 16 ἡ ἀδελφὴ] A C αἱ ἀδελφαί. Ἀβιγαία] C Ἀβιγαὶλ, & v. 17.
] C Ἀβεσαΐ. τρεῖς] A C τρεῖς οὗτοι. 17 ἐγέννησε] A C ἔτεκε.
] A Ἀμεσαΐ. C Ἀμεσσά. Ἰσμαηλίτης] A Ἰσραηλίτης. 18 Γαζου-
A C Ἀζουβὰ, & vers. 19. Ἀρδὼν] C Ἀβδώμ. 21 ταῦτα] C τοῦτο.
C deest. ϗ αὐτὸς] C ϗ αὐτὸς υἱός. Σεροὺχ] A C Σεγούβ, & ver. 22.
ἦσαν] C ἐγένοντο, & vers. 25. τῇ] C τῇ γῇ. 23 Γεδσοὺρ] A Γεσούβ.
Γεσούρ. τὰς κώμας] C ϗ τὴν Αὐώθ. ἐξ] C παρ'. κώμας] C θυγατέρας.
αὗται υἱῶν] C πάντες οὗτοι υἱοί. 24 ἦλθε] C εἰσῆλθε. εἰς] A deest.
ς. Ἀσχὼ] A Ἀσδώμ. C Ἀσσώρ. 25 ἦσαν] C ἐγένοντο, & vers. 27.
28. & v. 33. Βαναὰ] A Βαυνά. C Βουνά. Ἀρὰμ] C Ἀράν. Ἀσὰν]
Ἀσάμ. C Ἀσώμ. ἀδελφὸς αὐτοῦ] C ϗ Ἀχίαν. 26 ἦν] C ἐγένετο. ὅτι]
deest. Ὀζὸμ] A Οὐνοὺμ. C Ἀνάμ. 27 Ἰαμὶν] A Ἰαβίν. Ἀκὸρ] C
28 Ὀζὸμ] A Οὐνάμ. C Ἰανάμ. Ναδὰβ] A Ναβάβ. 29 τῆς γυ-
ναικὸς] C τῇ γυναικί. Ἀβιχαία] A Ἀβιγαία. C Ἀβιήλ. Ἀχαβὰρ] A
] C Ἀβάν. Μωὴλ] A Μοδδί. C Μωλίδ. 30 Ἀπφαὶν] C Ὠφείμ,
vers. 31. οὐκ ἔχων τέκνα] C ἄτεκνος, & vers. 32. υἱοὶ ··· υἱοὶ] A υἱὸς
31 Ἰσεμιὴλ] A Ἰεσεί. C Ἰεσσεεὶ, bis. Δαδαὶ] C Οὐλαΐ. 32 Δα-
, Ἀχισαμὰς] C Ἰαδὰ ἀδελφοῦ Σεμεΐ. Ἰωνάθαν] A C ϗ Ἰωνάθαν. 33
] A Ζαζά. C Ζιζᾶ. 34 ϗ τῷ Σωσὰν] C τῷ δὲ Σισά. παῖς] A παῖς
C δοῦλος. Ἰωχὴλ] A Ἰεραά. C Ἰερεὲ, ut & vers. 35. 35 Σωσὰν]
Ἀπσάν. παιδὶ] C δούλῳ. 37 Ἀφαμὴλ, bis] A Ὀφλάλ. C Ἐφαέλ. Ὠ-
] A Ἰωβὴδ, & vers. 38. 39 Χελλὴς] C Ἐλλὰς, bis. 41 ϗ Ἐλισαμὰ
ἐγέννησε τ̃ Ἰσμαὴλ] A C desunt. 42 Καὶ] A Οἱ. Μαρισὰ] A Μασά. C
οὗτος] C αὐτός. 43 ϗ Θαπφοὺς] A ϗ Θαφφούς. C Θαφουά. Ῥεκὸμ]
Ῥοκόμ. 44 Ἰεκλὰν] A Ἰερκαάν. C Ἰβρεκάμ. Ἰεκλὰν] A Ἰβρκαάν. C
45 αὐτοῦ] A C Σαμαΐ. 46 Γαιφὰ] A C Γεφά. ἐγέννησε, usque
finem versus] C ἔτεκε τ̃ Ὡρὼν, ϗ τ̃ Μωϋσῆ, ϗ τ̃ Γαζήζ· ϗ Ὡρὼν
ἐγέννησε τ̃ Γαζάς. A pro Γεζοὺε habet Γαζέρ. 47 Ἀδδαῒ] C Ἰαδί. Ῥα-
] A Ῥεγμά. C Ῥεγμά. Σωγὰρ, ϗ Φαλὲκ] A Γηρσώμ, ϗ Φαλέτ. C Γει-
, ϗ Φαλέ. Σαγαὲ] A Σεγάφ. C Σαάφ, & vers. 49. 48 Μωχὰ] C
Σαβὲρ] A Σειβέρ. C Σαβάβ. Θαρὰμ] C Θαρανά. A Θαρχανά.
] A Σαούλ. C Σεΐ. Μαχαβηνὰ] A Μαδεβηνά. C Μαχβηνά. πα-
] A πατήρ. Γαιβὰλ] A Ἀγεβδά. C Γαββαά. Ἀχὰ] C ἡ Ὀζά. 50
] A ϗ πατήρ. 51 Σαλωμὼν πατὴρ Βαιθὰ] A C desunt. Λαμμὼν] A
C Σαμαά. Βαιθλαὲμ] A Βηθλεέ. C Βηθλεὲμ, & vers. 54.
] A ϗ Μαεί. C Ἀρήφ. Βηθγεδὼρ] C Βηθγεδώμ. 52 ἦσαν] C ἐγέ-
νοντο. Σωβὰλ] C Σωβά. 53 πόλεις Ἰαὶρ, Αἰθαλὶμ] A ϗ Καριαθιαρείμ. C
Καριαθιαρεὶς ὁ Ἐθρὶ, ϗ Ἀφφαθί. ϗ Μιφιθὶμ] C desunt. Ἡσαμαθὶμ] C
Σαμαθί. Ἡμασαραὶμ] A Ἰσαμαείμ. C ὁ Μασαρεΐ. ἐξήλθοσαν] A C ἐξ-
ῆλθον. οἱ Σαραθαῖοι] C ὁ Σαραθί. υἱοὶ Ἐσθαὰμ] A οἱ Ἐσθαωλαῖοι. C ὁ
ί. 54 Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί. Σαλωμὼν] A Σαλμώ. C Σαλμά. ὁ] C
Ἀταρὼθ] A ϗ Ἀταρώθ. οἴκου Ἰωὰβ] C Βηθιωάβ. ἥμισυ τῆς] C de-
est. Μαλαθί, Ἡσαρὶ] A Μαναθησαρεί. C ὁ Μαναθὶ, ϗ ὁ Σαραΐ. 55 Πα-
] C Καὶ δῆμοι. γραμματέων] C Σωφηρείμ. κατοικοῦντες] A C τῶν
κατοικούντων. ἐν] C deest. Θαργαθὶμ] C Θαραθείν. ϗ Σαμαθὶμ] A de-
est. C Σαμαθείν. ϗ] C deest. Huic capiti Ald. adjungit cap. 3. &
artum dividit in duo.

CAP. III.

1 οἱ τεχθέντες] C οἳ ἐτέχθησαν. τῇ ··· τῇ] C τῆς ··· τῆς. Ἰεζραηλί-
τιδος] A Ἰσραηλίτιδος. Δαμνιὴλ] A Δαλουιά. C Δανιήλ. τῇ Ἀβιγαίᾳ τῇ
Καρμηλίᾳ] C τῆς Ἀβιγαίλ τῆς Καρμηλίτιδος. 2 Ὁ] C Καὶ ὁ. 3 Μααχὰ]
C Μααχά. 4 τῇ ··· γυναικὶ] C τ̃ ··· γυναικός. αὐτοῦ] C Δαυίδ. ἐκεῖ] C Δαυὶδ
ἐν Χεβρών. ἑξάμηνον] C μῆνας ἕξ. 5 Σωβὰβ] C ϗ Σοβάβ. A ϗ Σωβάβ.
τῇ ··· θυγατρὶ] C τῆς ··· θυγατρός. 6 Ἐβαὰρ] A Ἐβάρ. C Ἰεβαάρ. Ἐλισὰ]
A C Ἐλισαμά. 7 Ναγαὶ] A Ναγής. C Νογέ. Ναφὲκ] A Ναφίτ. C
Νεφέγ. 8 Ἐλιαδὰ] A Ἐλιαδάκ. Ἐλιφαλὰ] A Ἐλιφαλέτ. C Ἐλιφαλάδ. 9 Πάν-
τες] A C Πάντες οὗτοι. πλὴν] C ἐκτός. Θήμαρ] C Θάμαρ. 10 Υἱοὶ] C
Καὶ υἱοί. Ῥοβοὰμ] C Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ. 11 Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ] A desunt.
12 Ἀζαρίας] A C Ὀζίας. Ἰωάθαμ] C Ἰωθάμ. 14 Ἀμὼν] A Ἀμώς. Ἰω-
σία] A C Ἰωσίας. 15 Ἰωανὰν] A Ἰωχανάν. 16 Ἰωακὶμ] C Ἰωακεὶμ ἐγέ-
νοντο. 18 Σανεσὰρ] A Ἀνεσάρ. C Σαναζάρ. Ἰεκιμία] A Ἰεζεκία. Ὠσα-
μὰθ] A Ὠσαμώ. C Ὠσαμά. Ναβαδίας] A Σαβαδίας. C Ναδαβίας. 19
Σαλωμεθὶ] A Σαλιμίμ. C Σαλωμίθ. 20 Ἀσοβὲ] C Ἀσαβά. Ἀσοβὲδ] C
Ἰωσαβεσέδ. 21 Ἰεσίας] C Ἰεσαΐ. Ῥαφὰλ] A Ῥαφά. C Ῥαφαΐα. Ὀρνὰ]
C Ἀρνών. Ἀβδία] C Ὀβδίας. 22 υἱὸς] C υἱοί. Χαττοὺς] A Λαττούς. C
Ἀτούς. Ἰωὴλ] C Γεχαάλ. Βερρὶ, ϗ Νωαδία] C Βαρεία, ϗ Νεαρία. Σαφὰθ,
ἕξ] A Σάφ, ἕξ. C Σαφὰτ, ἕξ υἱοί. 23 Νωαδία] C Νεαρίου. Ἐλιθενὰν]
A C Ἐλιωναΐ, & vers. 24. ϗ Ἐζεκία] A Ἐζεκίας. C ϗ Ἐζεκίας. Ἐζρι-
κὰμ] A Ἐσδρικάμ. C Ἀζισκάμ. 24 Ὀδολία] A Οὐαδία. C Ὠδία. Ἐλι-
ασεβὼν] C Ἐλιασείβ. Φαδαΐα] C Φαλία. Ἀκοὺβ] A Ἀκαούμ. C Ἀκούμ.
Δαλααΐα] C Δαλέα. A Δαλαία. Ἀνὰν] C Ἀνανίας.

CAP. IV. Sed in Ald. III.

1 Σουβὰλ] A ϗ Σουβά, & vers. 2. 2 Ῥάδα] A Σαδαίας. C Ῥεΐα.
αὐτοῦ· ϗ Σουβὰλ] C Σοβάλ. Ἰὲθ] C Ἰαώθ, bis. αὗται (A addit δὲ) αἱ
γενέσεις τοῦ Ἀραθὶ] C οὗτοι δῆμοι τοῦ Σαραθί. 3 υἱοὶ] C πατέρες. Ἠθὰμ] A
Αἰτάν. C Ἠτάμ. Ἰεζραὴλ] A Ἰσραήλ. ϗ Ἰεσμὰν, ϗ] C Ἡσαμά. Ἰε-
βδὰς] A Ἰεβδάν. C Ἰεδεβάς. ϗ ὄνομα] A ὄνομα δέ. Ἐσηλεββὼν] A Ἐσιὰ
Δεσφών. C Ἀσαλαφωνί. 4 Γεδὼρ] A Γαδών. C Γεδδώρ. Ὠσὰν] C Οὐσά.
A Ὠσά. Βαιθλαὲν] A C Βεθλεέμ. 5 Ἀσοὺρ] C Ἀσσώρ. δύο] C ponit
post γυναῖκες. Ἀωδὰ ϗ Θοαδὰ] A Χαλαὰ, ϗ Μααρά. C Ἐλαὰ, ϗ Νοερά.
6 Ἀωδὰ] A ἡ Μααρά. C Νοερά. Ὠχαία] A Ἄχαζ. C Ὀζάμ. ϗ τὸν
Ἡφὰλ] A desunt. C ϗ τ̃ Ἀφέρ. πάντες] A ἅπαντες. Ἀωδᾶς] A Νοορᾶς.
C Νοερά. 7 Θοαδᾶς] A Χαλαά. C Ἐλαά. Ἐσθανὰμ] C Ἐθνάν. 8 Κωὲ]
C Κῶς. Δαβαθὰ] A Σωσηβά. C Σαβηβά. ϗ γεννήσεις ··· Ῥηχὰβ] C αὗται
αἱ πατριαὶ ··· Ῥηχάλ. Ἰαρὶν] C Ἀρίμ. 9 ἦν Ἰγαβὴς] A ἦν Ἰαβίς. C ἐγέ-
νετο Ἰαβιής. ἡ μήτηρ] C ἡ μήτηρ αὐτοῦ, & ponit post ἐκάλεσεν. ἔτεκον ὡς
Γαβὴς] A C ὅτι ἔτεκον ἐν διατρώσει. 10 ἢ] A C ponunt post ζωῆς. ὁ θε-
ὸς] A αὐτῷ ὁ θεός. 11 πατὴρ Ἀχὰ] C ὁ ἀδελφὸς Σουά. 12 Ἐγέννησε] C
Καὶ Ἐσταθὼν ἐγέννησε. Βαθραίαν, ϗ τ̃ Βεσηὲ] A Σαθρεφὰ, ϗ Φεσσή. C
Βηθραφὰ, ϗ τ̃ Φασσή. Θαιμὰν] A Θανά. C Θεεννά. πατέρα πόλεως Ναὰς
ἀδελφοῦ Ἐσελὼμ (A Σελώμ) τοῦ Κενεζί. C πατέρα Ἡρναάς. οὗτοι] A ϗ Ἄχαζ·
οὗτοι. Ῥηχὰβ] C Ῥηχά. A Ῥηφά. 14 Μαναθὶ] C Μαωναθεὶ, ϗ Μαωναθεί.
Γοφερὰ] C Ἐφερά. Ἰωβὰβ] A Ἰωράμ. C Ἰωάβ. Ἀγεαδδαὶρ] A Γησασαρίμ.
C Γηχαρασίμ. 15 Ἢρ, Ἀδὰ] A Ἡρλαά. C Ἰροῦ, Ἠλά. Ἀδὰ] A C Ἠλά.
16 Ἀλεὴλ] A Ἀμελήμ. C Ἀλλεήλ. 17 Ἐσεὶ] A Εὐεί. C Ἰεσερά. Ἰα-
μὼν] C Ἰαλών. Ἰεθὲρ] C ponit ante ἐγέννησεν. Μαρὼν] C Μαριάμ. Ἐσθαι-
μὼν] A Γεδὼρ, ϗ πατέρα Ἐσθαμών. C Ἐσθεμώ. 18 αὕτη] C deest. Ἀδία]
C Ἰουδαία. ἔτεκε] A C ἔτεκεν αὐτῷ. Σωχὼν] A C Σωχώ. Χετιὴλ] A Ἰεχθι-
ήλ. C Ἰεχουτιήλ. Ζαμὼν] A Ζανώ. C Ζανοέ. 19 Βεθθία] C Φαλθουΐα.
Μωρὴδ] A Μωρήλ. C Μαρώδ. τῆς Ἰουδαίας] A τῆς Ἰδουμαίας. C Ὠδία.
ἀδελφῆς Ναχαὶμ] A ἀδελφῆς Χαναίμ. C ἀδελφοῦ Ναούμ. πατρὸς] A ϗ Δαλιὰ
πατὴρ Καειλὰ, ϗ Σιμιὼν πατὴρ Ἰωμὰμ, ϗ οἱ υἱοὶ Ναὶμ πατρός. Γαρμὶ] A τοῦ
Γαρμί. C ὁ Γαρμὶ, τοῦ. Ἐσθαιμὼν, Νωχαθὶ] A Ἐσθεμωὶ Μαχαθί. C Ἐσθαμά,
ϗ ὁ Μαχαθί. 20 Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, ϗ Ἰνὼν] A Ῥαμνὼν υἱὸς Ἀνὰν, ϗ Θιμνών.
C Ῥενὰ υἱὸς Ἄνναν, ϗ Θιλών. Σεῒ, Ζωὰν] A Ἐσζωχάθ. C Ἰεσὶ, Ζωχάθ.
ϗ υἱοὶ Ζωὰβ] A ϗ υἱοὶ Ζωχάθ· & hic incipit cap. 4. in Ald. C υἱοὶ Ζω-
χάθ. 21 Σηλὼμ] A Ἐνλώ. C Σηλώ. Λαχὰβ] A Ληβάκ. C Λαιχά. πα-
τὴρ] A ϗ πατήρ. ϗ γενέσεις (A γένεσις) οἰκείων] C ϗ δῆμοι οἴκου. Ἐφραθα-
βὰκ] A Ἐβδαθάββους. C Ὠβὴθ Ἀβούς. 22 ϗ ἄνδρες] C ἄνδρες. Σαφὰτ]
C A Σαράφ. οἱ κατῴκησαν ἐν] C οἱ ἐξουσιάσαντες ἐν τῷ λαῷ. ἀπέστρεψεν
αὐτοὺς ἀβεδηρεὶν, ἀθουκιὶμ] A ἐπέστρεψεν αὐτοὺς Ἀβεδδὴρ εἰς Μαθουκιίμ. C
ἀπέστρεψαν εἰς Λεέμ· οἱ δὲ λόγοι παλαιοί εἰσι. 23 Ἀταὶμ] C Νεταείμ. ἐν] A
ϗ ἐν. τῇ βασιλείᾳ] C τοῖς ἔργοις. κατῴκησαν] C ᾤκησαν. 24 Ἰαρὶβ, Ζαρὲς]
A ϗ Ἰαρὶβ, Ζαρὲ, καί. C Ἰαρεὶβ, Ζαρά. 25 Μαβασὰμ] A Μασάν. 26
Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ] A desunt. C Καὶ υἱοὶ Μασμὰ, Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. Σαβοὺδ
υἱὸς αὐτοῦ] C desunt. Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ] A Ζακχούρ. 27 Τῷ] A C Καὶ τῷ.
αὐτῶν] C αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ πατριαὶ] C πάντες οἱ δῆμοι. ἐπλεόνασαν, ὡς υἱοὶ]
C ἐπλήθυναν ὡς υἱῶν. 28 Μωλαδὰ] A Σαβαδὰ, ϗ Μοναδά. ἐν] C deest.
29 Θωλὰδ] C Θολάθ. 30 Ἑρμὰ] C Ἀρμά. 31 Βαιθμαρειμὼθ] A Βεε-
μαρχαβώθ. C Βεθμαρχαβώθ. Ἡμισουσεωσὶν] C ἐν Ἐσερσουσίμ. οἴκου Βαρουσιω-
εὶμ] C ἐν Βεθβαρεῖ, ϗ ἐν Σαρείμ. 32 Αἰτὰν, usque ad πόλεις] C Ἐτάμ,
ϗ Ἀΐν, ϗ Ῥεμμὼν, (A Ῥαμμὼν) Ἐθεκὰν, (A ϗ Θοχχὰν) ϗ Ἀσάν. 33 κύ-
κλῳ] C ἐν κύκλῳ. Βαὰλ] C Βαλαάδ. κατάσχεσις, usque ad finem versus]
C ἡ κατοικία αὐτῶν, ϗ ἡ γενεαλογία αὐτῶν αὐτοῖς. καταλοχισμὸς] A καταλο-
χισμός. 34 Ἰεμολὸχ] A C Ἀμαλήκ. 35 υἱὸς Ἀσαβία] C υἱοὶ Ἰωσαβία.
υἱὸς Σαραῒ] A ϗ υἱὸς Σαραία. C υἱοῦ Σαρέα. υἱὸς] C υἱοῦ. 36 Ἰεδιὴλ] C
Ἀδιήλ. 37 υἱοῦ] C υἱὸς, quater. Ἀλὼν] A Ἀλώμ. C Συλών. Σεμεὶ] C
Σαμαρεΐ. 38 διελθόντες] C ἐλθόντες. τ̃ γενέσεσιν] C τοῖς δήμοις. ἐν] C
deest. ἐπληθύνθησαν] C ϗ ἐχύθησαν. 39 ἕως τοῦ] A ἐκ τοῦ. C τοῦ. Γέραρα]
A Ἰεραρᾶ. τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ] C κατ' ἀνατολὰς τῆς φάραγγος. νομὰς τοῖς
κτήνεσιν] C νομὴν τοῖς ποιμνίοις. 40 νομὰς πλείονας ϗ ἀγαθὰς] C νομὴν
πίονα ϗ ἀγαθήν. πλατεῖα ἐναντίον] C εὐρύχωρος ἐνώπιον. εἰρήνη, ϗ ἡσυχία]
C ἐν εἰρήνῃ, ϗ ἡσυχάζουσα, ϗ εὐθηνοῦσα. 41 ἤλθοσαν] A ἦλθον. C παρεγέ-
νοντο. ἐπ' ὀνόματος] C ἐν ὀνόμασιν. τοὺς οἴκους] A τοὺς οἰκήτορας. C τὰς
σκηνάς. οὓς εὗροσαν] A οὓς εὗρον. C τοὺς εὑρεθέντας. ᾤκησαν] C κατῳκίσθησαν.
νομαὶ] A νομάς. C νομή. κτήνεσιν] C ποιμνίοις. 42 ἀπὸ] C deest.
Φαλαεττία] A C Φαλτίας. Νωαδία] A Νωαδίας. C Νααρίας. Ἰεσὶ] A Εἰ-
σιν. C Ἐσεί. 43 τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας] C τὸ κατάλειμμα τὸ
διασωθέν. ἕως] A C ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως.

CAP. V.

1 οὗτος] C αὐτός. ϗ ἐν] C ἐν δέ. ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην] C βεβη-
λῶσαι τὴν στρωμνήν. ἐπὶ] A αὐτὸν ἐπί. ἔδωκε τὴν εὐλογίαν] C ἐδόθη τὰ

πρωτοτόκια. τῷ υἱῷ αὐτοῦ] A τῷ υἱῷ. C υἱοῖς. υἱῷ] A deest. C υἱοῦ. πρωτοτόκια] C πρωτοτόκια Ῥουβὴν. 2 ϗ ἐν] C ἐν. ἡ εὐλογία τοῦ] C τὰ πρωτοτόκια τῷ. 3 Φαλλοὺς, Ἀσρὼμ] C Φαλλοὺ, Ἀσρών. 4 ϗ Βαναία] C desunt. ϗ υἱοὶ, usque ad ὃν, vers. 6.] A ϗ υἱοὶ Γὼγ υἱοῦ Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ· Ῥησὶν αὐτοῦ· Βεκρὰ υἱὸς αὐτοῦ· ὄν. C Γὼγ υἱὸς αὐτοῦ, Σαμεῒ υἱὸς αὐτοῦ. Μιχὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ῥαῒα υἱὸς αὐτοῦ, Βαὰλ υἱὸς αὐτοῦ. Βαρὰ υἱὸς αὐτοῦ· ὄν. 6 μετῴκισε] C ἀπῴκισε. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων. ἐστι] C αὐτός. τῶν] C τοῦ. 7 τῇ πατριᾷ αὐτοῦ] C desunt. καταλοχισμοῖς] A καταλοχισμοῖς. C δήμοις. ὁ ἄρχων] C ἐν τῇ γενεαλογίᾳ αὐτῶν· ὁ ἄρχων. 8 Βαλὲκ] A Βαλέ. C Βαλαά. Σαμὰ] C Σεμεΐ. ἐστι κατῴκησεν] C αὐτὸς κατοικῶν. ἐπὶ Ναβαῦ] A ἐπὶ Ναβάν. C ἕως Ναβώ. Βεελμασσὼν] A Βεελμαών. C Βεελμεών. 9 πρὸς] C κατά. ἐρχομένων] C τῆς εἰσόδου. πολλὰ] C ἐπληθύνθησαν. Σαοὺλ] A Σαούλ. 10 πρὸς τοὺς παροίκους] C μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν. χερσὶν] C τῇ χειρί. κατοικοῦντες] C ϗ κατῴκησαν. πάντες κατ᾽ ἀνατολὰς] C ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀνατολῶν. 11 Υἱοὶ] C Καὶ υἱοί. κατέναντι αὐτῶν] C ἐξεναντίας αὐτῶν, & ponit post κατῴκησαν. ἐν γῇ] C ἐπὶ τῇ γῇ τῆς. Σελχὰ] A C Σελχά. 12 πρωτότοκος] C ἄρχων. Ἰανὶν] A Ἰανί. C Ἰωανί. ἐν] A deest. C ϗ Σαφὰν ἐν τῇ. 13 Μοσολλὰμ] C ϗ Μοσολάμ. Ἰωρεὲ] A Ἰωρά. C Ἰωρεΐ. Ζουὲ] A Ὀβιά. C Ζιά. Ὠβὴδ] C Ἔβερ. 14 Ἀβιχαία] A Ἀβιχαήλ. C Ἀβιήλ. υἱοῦ] A υἱοὶ, quinquies. Οὐρὶ] A Ῥουβί. υἱοῦ Ἰδαῒ] A Ἰααδί. C υἱοῦ Ἰαρουέ. Ἰεσαῒ] A Σουσί. Ἰεδδαῒ] C Ἰεδδώ. 15 ἀδελφοῦ] C deest. οἴκου πατριῶν] C κατ᾽ οἶκον πατριᾶς αὐτῶν. 16 Κατῴκουν] C Καὶ κατῴκησαν. ἐν ··· ἐν] C ἐν τῇ γῇ ··· ϗ ἐν τῇ γῇ. αὐτῶν] C αὐτῆς. πάντα τὰ περίχωρα] C ἐν πᾶσι τοῖς ἀφωρισμένοις. ἕως ἐξόδου] C ἐπὶ τῶν διεξόδων αὐτῶν. 17 Πάντων ὁ καταλοχισμὸς] C Πάντες ἐγενεαλογήθησαν. 18 ἐξ] C ἀπό. δυνάμεως, ἄνδρες] C δυνάμεων, πάντες ἄνδρες. ἀσπίδας] C ἀσπίδα. τείνοντες] C ἐντείνοντες. ϗ] C deest. ἑξήκοντα] A ἑξήκοντα ἕξ. 19 ἐποίουν] C ἐποίησαν. Ἰτουραίων, ϗ Ναφισαίων] A Ἰτοὺρ, ϗ Ναφύς. κατίσχυσαν ἐπ᾽ αὐτῶν] C ἐβόησαν ἐπ᾽ αὐτούς. 20 ἐδόθησαν εἰς χεῖρας] C παρεδόθησαν ἐν χειρί. Ἀγαραῖοι] C Ἀγαρηνοί. πάντα τὰ σκηνώματα] C πάντες οἱ μετ᾽. πρὸς τὸν θεὸν] C τῷ θεῷ. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτὸν] C ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτῷ. 21 τὴν ἀποσκευὴν] C τὰς κτήσεις. καμήλους πεντακισχιλίας] C καμήλων πεντήκοντα χιλιάδας. ὄνους] C ϗ ὄνους. ἀνδρῶν] C ἀνθρώπων. Ὅτι τραυματίαι] C Τραυματίαι γάρ. 22 μετοικεσίας] C τῆς ἀποικίας. 23 οἱ ἡμίσεις] A οἱ ἥμισυ. κατῴκησαν] C ᾤκησαν. ἀπὸ] A C ἐν τῇ γῇ ἀπό. ὄρος Ἀερμὼν] C ὄρους Ἑρμών. ϗ ἐν τῷ Λιβάνῳ] C desunt. αὐτοὶ] A ponit ante ἐν. ἐπλεονάσθησαν] C ἐπληθύνθησαν. 24 ἀρχηγοὶ] C οἱ ἄρχοντες. οἴκου] A οἴκων. Ὀφὲρ, ϗ Σεῒ] A Γοφὲρ, ϗ Ἰεσσί. C Ἀφὲρ, ϗ Ἰεσσεΐ. Ἐλιὴλ] C Ἐζειήλ. ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἐν (deest in Comp.) ἰσχύϊ. τῶν οἴκων] A κατ᾽ οἴκους. C κατ᾽ οἶκον. 25 ἐπόρνευσαν] C ἐπορνεύθησαν. 26 ἐπήγειρεν] A C ἐξήγειρεν. Φαλὼχ] A C Φούλ. Ἀσσοὺρ] A C Ἀσσυρίων, bis. μετῴκισε] C ἀπῴκισε. Γαδδὶ] A Γάδ. ἤγαγεν] A εἰσήγαγον. C εἰσήγαγεν. Χαὰχ, ϗ Χαβὼρ] A Ἀλλὰν, ϗ Ἰωβώρ. C Ἀλά, ϗ Ἀβώρ. ἐπὶ] C deest.

CAP. VI.

1 Γεδσὼν] C Γερσὼν, καί. 4 Ἐλεάζαρ] A C Καὶ Ἐλεάζαρ· ita usque ad versum 23, Καὶ habent ante proprium nomen in initio versus. Ἀβισοῦ] A Ἀβιούδ, & versu 5. 6 Ζαραΐα] A Σαραίας, bis. Μαριὴλ] A C Μαριώθ· & versu 7. 9 καὶ] C deest. 10 οὗτος ἱεράτευσεν] A C αὐτός ἐστιν Ἀζαρίας ὁ ἱερατεύσας. 12 Σαλὼμ] A C Σελλέμ· & versu 13. 13 Χελκίαν] A Ἑλκίαν, bis. 15 τῇ μετοικίᾳ μετὰ] A C τῷ ἀποικίζειν κύριον τόν· & habent ad finem versus εἰς Βαβυλῶνα. 16 Γεδσὼν] C Γερσών· & versu 17, & versu 20. 18 Υἱοὶ] A C Καὶ υἱοί· & versu 19. Ἰσσαὰρ] A Σαάρ. 19 καὶ αὗται] A C αὗται. πατριαὶ] A C συγγένειαι. 20 τῷ Λοβενὶ υἱῷ] A C Λοβεννὶ υἱός. Ζαμμὰθ] A Σεμνά. C Ζεμμά. 21 Ἰωὰβ] A Ἰωλά. C Ἰωαά. Ἀδδὶ] A C Ἀδδώ. 22 Καὰθ] A C Καὰθ, Ἰσσαὰρ υἱὸς αὐτοῦ. Ἀσὴρ] A Ἀκσήρ. 24 Θαὰθ] A Καάθ. 25 Ἀμεσσὶ, ϗ Ἀχιμὼθ] A Ἀμασὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμιὼθ υἱὸς αὐτοῦ. C Ἀμασαὶ, καὶ Ἀχιμὼθ Ἐλκανά. 26 Καιναὰθ] A C Ναάθ. 27 Ἱερεβοὰμ] A Ἱερεμεήλ] C Ἱεραάμ· & ad finem hujus versus uterque addit, Σαμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ. 28 Υἱοὶ] C Καὶ υἱοί. Σανὶ, καὶ] A αὐτοῦ Ἰωὴλ (A Ἰωβήλ) καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ (deest C.) 29 Μοολὶ] A Μοολὶ υἱὸς αὐτοῦ. Ὀζὰ] A C Ὀζίας. 30 Ἀγγία] A Ἀνανί. C Ἀγία. Ἀσαΐας] A Ἀσεά. 31 ἐν οἴκῳ] C οἴκου. ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ] C ἐξ οὗ κατέπαυσεν ὁ κιβωτός. 32 ἐναντίον] A ἐναντίον ἀπέναντι. C ἀπέναντι τῆς σκέπης. σκηνῆς] A σκηνῆς οἴκου. ὀργάνοις] A C ᾠδῇ. οὗ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν] A C τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν Σολομῶντα. 33 ἑστηκότες] A C ἑστῶτες. ἐκ] A C ἀπό. 34 Ἱερεβοὰμ] A Ἱερεμεήλ. C Ἱεράμ. Ἐλιὴλ ··· Θοοὺ] A Ἐλιὰβ ··· Ναάθ. 35 Μαὰθ] A Ἀμιώθ. Ἀμαθὶ] A Ἀμασί. C Ἀμασαΐ. 37 Θαὰθ] A Μαάθ. Ἀσὴρ] A Ἐλκανὰ, υἱοῦ Ἀσήρ. 38 υἱοῦ Ἰσσαὰρ] A υἱοῦ Ἀμιναδὰβ, υἱοῦ Ἀσάρ. Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ, υἱοῦ Θαάθ. 39 ἑστηκὼς] A C ἑστώς. ἐν δεξιᾷ] A C ἐκ δεξιῶν. Βαραχία] A Παραχία. C Βαραχία. 40 Βαασία] A Μεσιήλ. 41 Ζααραῒ] C Ζαραΐ. Ἀδαῒ] A Ἀδαήλ. C Ἀδία. 42 Αἰθὰμ] C Ἐθάν. Ζαμμὰμ] A C Ζεμμά. 43 Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γερσών. 44 ἐξ ἀριστερῶν] A C ἐπὶ τὰ ἀριστερά. Αἰθὰμ] C Αἰθάν. Κισὰ] A Χουσί. C Κουσεί. Ἀβαῒ] A Ἀβδία. C Ἀβδί. Μαλὼχ] A Μαχώχ· 45 Ἀσεβὶ] A Σαβιά. C Ἀσαβιά. 46 Ἀμεσσία] A C Ἀμασία, υἱοῦ Χελκία, υἱοῦ Ἀμασία. 48 κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν] C desunt. δεδομένοι] A C ponunt ante Λευῖται. ἐργασίαν] A C δουλείαν. λειτουργίας] C deest. 49 τῶν θυμιαμάτων] A C τοῦ θυμιάματος. πᾶσαν ἐργασίαν] C πάντα τὰ ἔργα. ἅγια] A ἁγίαν. C τοῦ ἁγίου. ϗ] C καὶ τό. 50 Ἀβισοῦ] A Ἀβιούδ. C Ἀβιασού. 51 Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ] A desunt. 52 Μαριὴλ] A C Μαριώθ. 54 κώμαις] C ἐπαύλεσιν. ἐν] A C καὶ ἐν. πατριᾷ αὐτῶν τοῖς Καὰθ] A C συγγενείᾳ τοῦ Καάθ. ἐγένετο ὁ κλῆρος] A C ἐγένοντο οἱ κλῆροι. 55 περισπόρια] A C περιπόλια· & versu 57, & per totum caput. 56 Καὶ τὰ πεδία] A C Τοὺς δὲ ἀγρούς. κώμας] A C ἐπαύλεις. 57 καὶ τὴν Λοβνὰ] A desunt. 58 καὶ τὴν Σελνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς] A C desunt. καὶ τὴν Ἐσθαμὼ] A καὶ Ἀλώμ. C καὶ Ἰηθὴρ, καὶ Στημώ. καὶ τὴν Ἰεθὰρ] A καὶ τὴν Κελώμ. C καὶ τὴν Χελών. καὶ τὴν Δαβὶρ, usque ad finem versus] A desunt. 60 Καὶ ἐκ] A καὶ τὴν Βεθσὴρ, καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς· quæ iterum repetit. Καὶ ἀπό. C Καὶ ἀπό. Γαβαὶ] A Γαβαών. C Γαβεαί. Γαλεμὰθ] A Αἰλαμβαί. C Ἀλαμώθ. Ἀναθὼθ καὶ τὰ &c] A habet in hoc loco, & ante Αἰλαμβαὶ in eodem versu. τρισκαίδεκα] C δέκα καὶ τρεῖς. κατὰ πατριὰς] A C ἐν ταῖς συγγενείαις. 21 καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ] A C καταλελειμμένοις ἀπὸ τῆς συγγενείας. ἐκ] A C ἀπό. κλήρῳ] C ἐν κλήρῳ. 62 Γεδσὼν] C Γερσών. πατριὰς] A C συγγενείας· & versu 63. ἐκ (ἀπὸ C) φυλῆς Ἰσσάχαρ] A desunt. ἐκ] C καὶ ἀπό. ἀπὸ] A C καὶ ἀπό. ἐν] A C ἐν. τρισκαίδεκα] A δεκατρεῖς· C δέκα καὶ τρεῖς. 63 ἐκ ··· ἐκ ··· ἐκ] A ἐκ ··· καὶ ἐκ ··· καὶ ἐκ. C ἀπὸ, ter. κλήρῳ] A C ἐν κλήρῳ. δύο] A C καὶ δύο. 65 ἐν] A C αὐταῖς ἐν. ἐκ, ter] C ἀπὸ, ter. καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Συμεὼν] A desunt. ἐκάλεσεν] A καλέσουσιν. C καλοῦσιν. ἐπ᾽ ὀνόματος] A C ἐν ὀνόμασιν. 66 ἀπὸ τῶν πατριῶν, καὶ] A C τοῖς ἀπὸ τῶν δήμων. ἐκ] C ἀπό. 67 τῶν φυγαδευτηρίων] A C τοῦ φυγαδευτηρίου. 70 Ἀνὰρ] A Ἐν C Ἀνήρ. Ἰεμβλαὰν] A Ἰεμβλαάμ. C Ἰεβλάμ. κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς] A C τῇ συγγενείᾳ. καταλοίποις] A C καταλελειμμένοις. 71 Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γερσών. πατριῶν] A C συγγενείας. Ἀσηρὼθ] A C Ἀσαρώθ. ἐκ] A C ἀπό· & versu 77. καὶ τὴν Δεβρὶ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς] A C desunt. Δαβὼρ] A Ναδάρ. C Δεβηρώθ. 73 Ῥαμὼθ] A C Ῥαμ τὰ περιπόλια αὐτῆς. 74 ἐκ] A C ἀπό. Μαασὰλ] A Μασά. C Μα Ἀβδὼν] C Ῥαβώθ. 75 Ἀκὰκ] A Ἀκωάκ. C Οὐκκώκ. 76 Χαμὼθ] C μών. Καριαθαὶμ] A Καναθαίμ. 77 Τοῖς] A C Καὶ τοῖς. καταλοίποις] A καταλελειμμένοις. καὶ τὴν Θαβὼρ] A καὶ τὴν Κάδης, καὶ τὴν Ῥεμμών. περισπόρια] C ἀφορίσματα. A περιπόλια. 78 ἐκ] C deest. δυσμὰς] A C ἀνατολάς. ἐκ] C ἀπό. Ἰασὰ] A Ἐσσά. C Ἰεσσά. 79 Μαεφλὰ] A Μα C Μιφαάθ. 80 Ἐκ] A Καὶ ἐκ. C Καὶ ἀπό. Ῥαμμὼθ] A C Ῥαμ Μααναῒμ] C Ναΐμ.

CAP. VII.

Hoc caput Ald. dividit in duo.

1 καὶ Ἰασοὺβ] A C Ἰασούβ. Σεμερὼν] A C Σομβράν. 2 Θωλὰ] C Θωλάμ. Ῥαφαΐα] A καὶ Ῥαφαΐας. C καὶ Ῥαφαΐα. Ἰαμαῒ] A Ἀμίν. C Ἰαμ Ἰεμασὰν] A Ἰαφθάν. C Ἰαβσάν. οἴκων] A C κατ᾽ οἶκον. Θωλὰ] C Θωλ ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ. 3 Ἰεζραΐα, καὶ υἱοὶ Ἐζραΐα] A καὶ υἱοὶ Ἰεζεί. Ἀβδιοὺ] A καὶ Ἀβλίας. C καὶ Ἀβδιά. πάντες] C πάντες αὐτοί. 4 ἐπ᾽ αὐτῶν] A μετ᾽ αὐτῶν. C οἱ ἐπ᾽ αὐτούς. οἴκοις] C οἶκον. ἰσχυροὶ] A μονόζωνοι δυνάμει. C μονόζωνοι ἰσχυροί. 5 πατριὰς] A C συγγενείας. ϗ ἰσχυροὶ] A C δυνατοί. ὁ ἀριθμὸς] A C ἡ γενεαλογία· & versu 7, & 9. πάντων] A desunt. 6 Βενιαμὶν καὶ Βαλὲ, καὶ Βαχὶρ] A δὲ Βλαὲ, ϗ Χοβώρ. C δὲ Βενιαμὶν, Βαλαὲ, καὶ Βοχώρ. 7 πατριῶν] A C πατριῶν αὐτῶν. δύο] A C δύο. τριακοντατέσσαρες] C τριάκοντα ϗ τέσσαρες. 8 Βαχὶρ, bis] A Χοβὼρ, bis. C Βοχὰρ, bis. Ζεμιρὰ] A Σαμβρίας. C Ζαμβρία. Ἰωὰς] A Ἰωάβ. Ἐλιθενὰν] A Ἐλιαναί. C Ἐλιωνέ. Ἀβιοὺδ] A C Ἀβιά. Ἐλμεθὲμ] A Ἐλμεθέμ. C Ἀλαμώθ. 9 ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ· & versu 11. 10 Βαλαὰν] A Βαλαάμ. καὶ υἱοὶ Βαλαὰν] A desunt. Ἰαοὺς] A Ἰαώς. C Ἰησοῦς. Χαναναὰ] A Ἀχαναάν. C Χαναά. Ζαιθὰν] A Ἰηθάν. Θαρσὶ] A C Θαρσείς. Ἀχισαὰρ] A Ἀσαήρ. C Ἀσσαήρ. 11 πολεμεῖν] A πολεμεῖν. C εἰς πόλεμον. 12 Σαπφὶν, ϗ Ἀπφὶν] A Σαφὰν, ϗ Ἠφάν. C Σαφάμ, ϗ Ἠφάμ. Ὢρ, Ἀσὼμ, υἱὸς αὐτοῦ Ἀὸρ] A Ἰεειμὼθ, Ἐασοὺδ υἱὸς αὐτοῦ Ἴρ, ϗ Ἀσίμ, υἱοὶ Ἀχέρ. 13 Υἱοὶ] A deest. C Καὶ υἱοί. Ἰασιὴλ] A αὐτοῦ Ἰεσσιήλ. C Ἰεσσιήλ. Γωνὶ ϗ Ἀσὴρ] A C ϗ Γουνὶ (C Γουνὶ sine ϗ) ἐσσέρ. υἱοὶ] A υἱός. αὐτοῦ] C Βαλαά. Βαλαὰμ υἱὸς αὐτοῦ] C desunt. Hic finit cap. septimum in Ald. 14 ἔτεκε δὲ αὐτῷ ϗ] A καὶ ἔτεκε τόν. A desunt. 15 Ἀπφὶν, ϗ Σαπφὶν] A Ὀφὶρ, ϗ τῷ Σαφίν. C Ὠφέμ, ϗ τῷ Σαφ ἀδελφῆς αὐτοῦ] A τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν. C τῇ ἀδελφῇ αὐτῶν. Σαπφαὰδ] A Σαλπαάδ. C Σαλφαάδ, bis. 16 ἀδελφοῦ] A C τῷ ἀδελφῷ. Σοδρὸς] A Σωρ C Σάρος. υἱοὶ] A υἱός. C καὶ υἱοί. ϗ Ῥοκὸμ] C ϗ Ῥακάμ. A ϗ υἱοὶ αὐτοῦ Ἠλὰμ, ϗ Ῥακάμ. 17 Βαδὰμ] A Βαλαάμ. C Βαδάν. 18 Μαλὰ] A Μαλ 19 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Σεμιρὰ] C Σαμειδά. Λακὶμ, ϗ Αἰνὰν] A Λακείμ, ϗ Ἐνιάμ. C Λοχεὶ, ϗ Ἐνιάμ. 20 Σωθαλὰθ] A Θουσαλάμ. C Σωθαλαά. Βαρὰδ υἱὸς] A Ῥαὰμ υἱοί. Θαὰθ] A Θαάμ. Ἐλαδὰ] A ϗ Ἐλα C ϗ Ἐλαδά. Σαὰθ] A ϗ Θαάδ. C ϗ Θαάθ. 21 Ζαβὰδ (Ζαβὰβ C) αὐτοῦ. Σωθαλὲ (καὶ Συθάλα Comp.) υἱὸς αὐτοῦ. A desunt. Ἐλεὰδ] A Ἐσλαδά. 22 αὐτοῦ τοῦ] C αὐτῶν. 23 πρὸς] C εἰς. ἔλαβεν ἐν γαστρὶ] C ἔλαβε. A ἐν γαστρὶ ἔλαβε. μου] A C αὐτοῦ. 24 καὶ (A deest) ἐν τοῖς καταλοίποις] C desunt. τὴν] A ϗ τήν. κάτω ··· ἄνω] C ἄνω ··· τω· καὶ υἱοὶ Ὀζὰν Σεηρὰ] A ϗ τὴν Σαδρά. C ϗ τὴν Ἐζενσααρά. 25 ῥάφ, καὶ Θελεὲς υἱοὶ] A ϗ Θαλὰ υἱός. C καὶ Ῥασὴφ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαλ 26 Τῷ Λααδὰν υἱῷ] A C καὶ Λαδὰν υἱός. υἱὸς Ἀμιοὺδ] A C ϗ (C deest) Ἀμιοὺδ υἱὸς αὐτοῦ. υἱὸς Ἐλισαμαῒ] A C ϗ (C deest) Ἐλισαμὰ υἱὸς αὐτοῦ. 27 Υἱὸς, usque ad finem versus] A C Νοὺμ (A Ῥοῦν) υἱὸς αὐτοῦ, Ἰησοῦς υἱὸς αὐτοῦ. 28 αὐτῶν posterius] A C deest. κατ᾽] A ϗ κατά. C καὶ κα δυσμαῖς] C ϗ εἰς δυσμάς. Συχὲμ ··· κῶμαι] A Συχὲμ ··· θυγατέρες. Γάζης] C ϗ Ἀδία. 29 ἕως ὁρίων] C ἐχόμενα. υἱῶν, usque ad Μαγ A desunt. κῶμαι ··· κῶμαι] C θυγατέρες ··· θυγατέρες. κῶμαι] A θυγατ Δὼρ] A Δρώ. ταύτῃ] A C ταύταις. Ἰσραὴλ] A Μανασσῆ Ἰσρ 30 Σουΐα, ϗ Ἰσουῒ] A Αἰσοὺδ, ϗ Ἰεσσουέ. C Ἰασουά, καὶ Ἰεσσουέ. Σορὲ ἀδελφοὶ] A C Σαραὰ (A Σαρρὰ) ἀδελφή. 31 Χάβερ] A Ἰεχεβέρ· & ver. οὗτος] A C αὐτός. Βερθαῒθ] A Ζαβέθ. C Βαρζέθ. 32 Χωθὰν] A Χω C Ὀθάμ. Σωλὰ] A Σούλ. C Σουά. 33 Βαμαὴλ] A Ἀμαμαάθ. C Βαμάθ. Ἀσὶθ] A Ἀσοάθ. C Ἀσουάθ. 34 Ἀχὶρ] A Ἰχιούρ. C Ἀχ Ῥοογὰ] A Ῥαυγοέ. 35 Βανηλὰμ] A υἱοὶ Ἀσούδ. C υἱοὶ Ἐλέμ. Ἰαμ A C Ἰαμνά. Σελλὴς] A Ἐλήμ. C Σελές. Ἀμὰλ] A Ἀλάμ. 36 Σουφὰ] A Σωυφά. C Σουφά. Σουὲ] A deest. Ἀρναφὰρ] A Ἀειαφέρ. C Ἀρναφ δὰ] A Σουάν. C Σουάλ. Βαιὶν] C Βηρεΐ. Ἰμρὰν] C Ἰεμβρά. A Ἰεμβ 37 ϗ Βασὰν] A C Βασάρ. Ὢλ] A C Ἰηούδ. Σαλισὰ] A Σελλιμβ Σελσά. Ἰεθρὰ] A C Ἰεθράν. 38 Βενεὰ] Καὶ υἱοὶ Ἰεθέρ. A desunt. A C Ἀραΐ. 39 Ὀλὲχ] A deest. C Ἀρεέ. 40 πάντες posterius] C de πατριῶν] A C οἴκου πατριῶν. ἄρχοντες ἡγούμενοι] A C ἡγέμενοι (C γοὶ τῶν) ἀρχόντων τῶν γενεαλογηθέντων ἐν τῇ στάσει ἐν τῷ πολέμῳ (πολέμου.) εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν] C desunt. ἀριθμὸς αὐτῶν] desunt.

CAP. VIII.

1 Ἀσβὴλ] A Ἀσαήλ. τὸν δεύτερον] C ὁ δεύτερος. Ἀαρὰ] A Διερὰ τὸν Ἀρέθ. τὸν τρίτον] C ὁ τρίτος. 2 Νουὰ] A Ναυάλ. τὸν τέταρτον] C ὁ τέταρτος. τὸν πέμπτον] C ὁ πέμπτος. 3 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Ἀδὶρ, ϗ] A ϗ Σεφὰν, ϗ Ἀχιρὰν, ϗ Ἰωὰν, οὗτοι υἱοὶ Ἀώδ. 4 μὰ] A Ναμεΐ. C Νααμάν. Ἀχιὰ] C Ἀώδ. A deest. 5 ϗ Γηρὰ] A Γηράμ. C Γηρά. Σεφφὰμ] A Σαπφάν. C Σεπφάμ. Ὀυρὰμ] A C Ἀνράμ. 6 Οὗτοι υἱοὶ Ἀὼδ] A C ponunt ante Γηρὰ versus qu τοῖς κατοικοῦσι] A C τῶν κατοικούντων. μετῴκισαν] C ἀπῴκισαν.

Μανυὰθ] A C Μανυάθ. 7 Νοομὰ] A C Νααμάν. Γηερὰ] A Γηεράμ. αὐτὸς] C αὐτοί. Ἰεγλαὰμ] C ἀπῴκισεν αὐτούς. Ἀζὰ] A Ναζάν. ϗ τὸν Ἀχιχὼδ] A τὸν Νωά. C ϗ τὸν Ἀχιούδ. 8 Σααρὶν] A Σεωρίν. C Σεωρείμ. ἐν ἀγρῷ. ἀποστεῖλαι] A ἐξαποστεῖλαι. C ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. Ὡσὶν] C ϗ Ὡσείμ. τὴν Βαδὰ] A τὴν Βαλά. C Βααρά. γυναῖκα] C γυναῖκες. 9 ἐκ τῆς Ἀδὰ] A ἐκ τῆς Βαλά. C ἀπὸ τῆς Χόδες. Ἰωλὰβ] A C Ἰωβάβ. Σεβιὰ] A Σαμιά. Μελχὰς] C Μελχώμ. A Μελχόμ. 10 Ἰεβοὺς … Ζαβιὰ] A C Ἰωὰς … Σεχιά. οὗτοι] A C οὗτοι υἱοὶ αὐτοῦ. 11 ἐκ τῆς Ὡσὶν] C Μεωσείμ. Ἀβιτὼλ] A Ἀμιτώβ. C Ἀχιτώβ. Ἀλφαὰλ] A Ἐλφαάδ. C Ἐλφαάλ· & ver. 12. 12 Ὠβὴδ, Μισαὰλ, Σεμμὴρ] A ϗ Μισοὰμ, ϗ Σαμιήλ. C Ἄβερ, ϗ Μεσοὰμ, ϗ Σάμηδ. οὗτος] A C Ὠνὰν] A Αἰών. C Ὠνώ. Λὼδ … κώμας] A Λοδὼν … θυγατέρας. αὐτῆς] A αὐτῆς. ϗ τὴν Λιὼδ, ϗ τὰς θυγατέρας αὐτῆς. 13 οὗτοι] C αὐτοῖς κατοικοῦσι] A C τῶν κατοικούντων. Αἰλὰμ] C Αἰλών. ϗ] C deest. 14 ἀδελφὸς αὐτοῦ Σωσὴκ] A C οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Σισάχ. (A Σωσήλ.) Ἰεριμὼθ] A C Ἰεριμώθ. 15 Ἔδερ] A Ἀβέδ. C Ἄδερ. 16 Μιχαὴλ] A Ἰωδὰ] A Ἰεζιά. C Ἰεχά. 17 Μοσολλὰμ] A Μεσομμά. 18 Ἰασαμαρὶ] A Ἰασὶ, ϗ Μαρί. C Ἰασημαεί. Ἰεζλίας] A C Ἰεζαλία. Ζαχρὶ] A Χεζεί. 20 Ἐλιηλὶ] A C Ἐλιήλ. 21 Σαμαὰθ] A Σεμεΐς. C 22 Ὠβὴδ] A Ἀβέρ. C Ἀδέρ. 24 Ἀμβρὶ] A Ἠχάμ. C Ἠλάμ. Ἀναθὼθ] A Ἀναθαθίας. C Ἀναθωθά. 25 ϗ Ἰαθὶν] A C desunt. Σωσὴκ] C Σισάχ. 26 Σαμσαρὶ] A Σαμαίας. C Σαμψαρί. Γοθολία] A C Ὀθολία. 27 Ἰαρασία] A Ἡρσήλ. C Ἱερσία. Ἐρία] A Ἠλίας. υἱὸς Ἰεραὰμ] A υἱοὶ Ἱερεμοήμ. C υἱοὶ Ἱερεάμ. 28 ἄρχοντες πο-] A C ἀρχηγοί. οὗτοι] C αὐτοί. 29 πατὴρ] A Ἰεὴλ πατήρ. 30 αὐ-] A C αὐτοῦ. 31 ϗ ἀδελφὸς] A ϗ Αἰοῦ, ϗ οἱ ἀδελφοί. C ϗ οἱ ἀδελ- Ζαχχὲρ] A Ζαέρ. C Χεχρί. ϗ Μακελὼθ] A C desunt. 32 Μακελὼθ] A Μαχαιλὼδ ὁ γεννήσας. C Μακεδδὼθ ὁ γεννήσας. καὶ γὰρ οὗτοι] C ϗ αὐτοί. κατῴκησαν] C ponit post prius αὐτῶν. 33 Ἀσαβὰλ] C Ἰσβαάλ. 34 Μεριβαὰλ, ϗ Μεριβαάλ] A Μεμφιβάλ με Μεμ-, ϗ Μεμφιβάαλ. 35 Φιθὼν] A Φιθώθ. Θαρὰχ] A Ὀαρές. C Ἀχὰζ] A Χαάς· & ver. 36. 36 Σαλαιμὰθ] A Γαλεμέθ. C Ἀλε- 37 Μασὰ] C deest. Βαανὰ] A Μαανά. Ῥαφαία] A Ἀεσχά. C Ἐσὴλ] A Ἀσαήλ· & ver. 38. 38 Σαραΐα] A Ἀζαρίας. Ἀνὰν, Ἀσὰ] A Σαασία, ϗ Ἀνάν. C Ἀνάν. πάντες] C deest. 39 Ἀσὴλ] C Αἰλὰμ] A Ἰυλάμ. C Οὐλάμ· & ver. 40. Ἰὰς] A Ἰησοῦς. C Ἐλιφαλὲτ] A Ἐλιφάς. 40 ἦσαν] A C ἐγένοντο. Ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει] A C ἄνδρες δυνατοὶ ἰσχύϊ. πεντήκοντα] A C ϗ πεντήκοντα. ἐξ] C υἱοί.

CAP. IX.

Sed Ald. adjungit hoc caput præcedenti.

1 ὁ συλλογισμὸς αὐτῶν] A ἐγενεαλογήθησαν. C ἐγενεαλογίσθησαν. ϗ οὗτοι καταγεγραμμένοι] A C ϗ ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένοι. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. μετὰ τῶν ἀποικισθέντων] C ϗ ἀπῳκίσθησαν. ἐν ταῖς ἀνομίαις] A C διὰ τὴν ἀσυνθεσίαν. αὐτῶν] A C αὐτῶν ἣν ἠδίκησαν. 2 Ἰσραὴλ] A C αὐτῶν, Ἰσραὴλ, καί. δεδομένοι] C Ναθίνεοι. 3 ἀπὸ, ter] C ἐκ, ter: prius ἀπὸ deest in A. 4 Καὶ Γνωθὶ, καί. A C Οὐθί. Σαμιοὺδ] A Ἀμιούδ. Ἀμβραὶμ] A deest. C Ἐμβρί. υἱοῦ Βοωνὶ, υἱοῦ] A desunt. C υἱοῦ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν. 5 ἐκ τῶν Σηλωνεὶ] A ἀπὸ τοῦ Σηλώμ. C ἀπὸ τοῦ Σηλωνεί. 6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. ἐκ] A ἀπό. Σαλὼμ] A Σαχόμ. C Σαλώ. Μοσολλὰμ] A Βοτολάμ. Σαινοὺ] A Σαινά. C Σαναά. 8 Ἰεμναὰ] A C Ἰεβναά. Ἱερβοὰμ] C Ἱεραάμ. ϗ Ἠλὼ] οὗτοι. C ϗ οὗτοι. υἱὸς] A C υἱοῦ. Ἰεμναὰ] A Ἰαβναά. C Ἰεχονίας. 9 οἱ ἄνδρες] C οὗτοι. ἄρχοντες πατριῶν] A ἄρχοντες πατριῶν πατριάρχαι. C πατριάρχαι. 10 Ἰωαρὶμ] C Ἰωρείβ. Ἰαχὶν] A Ἰωακείμ. C Ἰωαχείμ. 11 Χελκίας] C Ἑλκίας. Μαραϊὼθ] A Μεραειόθ. ἡγουμένου] C ἡγούμενοι. 12 Ἀδαΐα] A Ἀδιάμ. Ἰραὰμ] A C Ἱεραάμ. Φασχὼρ, υἱοῦ] A desunt. C Φασσούρ, υἱοῦ. Μαασαία] A Μαασί. C Μαασεί. 13 ἄρχοντες οἴκων] A C ἡγούμενοι κατ᾽ οἶκον. ἰσχυροὶ δυνάμει] A C δυνατοὶ ἰσχύϊ. εἰς ἐργασίαν λειτουργίας] C ἐν ἔργῳ δουλείας. 14 Ἀσαβία] A Σαβιού. ἐκ τῶν] A υἱοῦ. 15 Γαλαὰλ] A Γαρέα. C Γαλάλ. 16 κώμαις] A C αὐλαῖς τοῦ. 17 Οἱ] A C Καὶ οἱ. Ἀκοὺμ] A ϗ Ἀκούμ, καί. C καὶ Ἀκοὺβ, καί. Διμὰν] A Ἀιμάν. C Ἀχιμάν. 18 ταύτης] A ἐν Δαδανείμ. C ὧδε. Αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν] A C οὗτοι (αὐτοὶ C) οἱ πυλωροὶ εἰς τὰς παρεμβολάς. 19 Ἀβιασὰφ] C Ἀβισαάχ. εἰς οἶκον πατρὸς] A C κατ᾽ οἶκον πατριῶν. Κορῖται] C Κορινοί. τῶν ἔργων] A C τὰ ἔργα. λειτουργίας] C δουλείας. τὰς φυλακὰς] C τὰ πρόθυρα. τῆς παρεμβολῆς] A C τὴν παρεμβολήν. 21 οὗτοι μετ᾽ αὐτὸν] A C μετὰ ταῦτα. 22 οἱ ἐκλεκτοὶ] C ἐκλελεγμένοι. ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις] A C εἰς πυλωροὺς ἐν τοῖς σταθμοῖς. αὐλαῖς] A C ἐπαύλεσιν· & ver. 25. ὁ] A C ἡ γενεαλογία αὐτῶν, ϗ ὁ. ἔστησε] A C ἠρίθμησε, ϗ ἔστησε. βλέπων] A C ὁρῶν ἐν. 23 Καὶ οὗτοι] C Αὐτοί. ἐν οἴκῳ] A C οἴκου. ἐν] A ϗ ἐν. C deest. φυλάσσειν] A C φυλάσσειν εἰς ἐφημερίας. 24 Κατὰ τοὺς] A Αὐτούς. C Εἰς τούς. ἦσαν αἱ πύλαι] A C καὶ ἦσαν πυλωροί. θάλασσαν] A C ϗ (A deest) κατὰ θάλασσαν. βορρᾶν, νότον] A C ϗ νότον, ϗ βορρᾶν. 25 τοῦ] A C ἔρχεσθαι εἰς τὰ ἑβδόμα τῶν καιρῶν τοῦ. 26 πυλῶν. ϗ οἱ] A C πυλωρῶν αὐτοὶ οἱ. ἦσαν] A C ϗ ἦσαν. παρεμβάλλουσιν] A C ϗ περικύκλῳ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ αὐλισθήσονται. 27 φυλακὴ] A C φυλακὴ αὐτῶν. οὗτοι] A deest. C αὐτοί. 28 εἰσοίσουσιν] A εἰσοίσουσιν αὐτά. ἐξοίσουσιν] A C ἐξοίσουσιν αὐτά. 29 τοῦ … τοῦ … τοῦ] A C ϗ τοῦ … ϗ τοῦ … ϗ τοῦ. 30 ϗ εἰς τὰ ἀρώματα] A C ἐν τοῖς ἀρώμασι. 31 Κορίτῃ] C Κορινῷ. τοῦ μεγάλου ἱερέως] C τῶν τηγανιστῶν. C τῶν τηγανιστῶν τοῦ μεγάλου ἱερέως. 33 διατεταγμέναι ἐφημερίαι] A C ἐν τῷ παστοφορίῳ. διατεταγμένοι ἐφημερίας. 34 ἐν] C εἰς. 35 γυναικὸς] A C τῇ γυναικί. 37 ἀδελφὸς, ϗ Ζαχχὲρ, ϗ Μακελὼθ] A οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν Αἰοῦν, ϗ Ζεχρὶ, ϗ Μακελώδ. C οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ Ζεχρί. 38 Μακηλὼθ] A Μακελών. ἐγέννησε] A C ἐγέννησας. Σαμαὰ] C Σαμαάν. ἐν μέσῳ posterius] A C μετά. 39 Καὶ Νὴρ. Hic incipit cap. 10 in Ald. Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιναδάβ. Ἀσαβὰλ] A Ἰσβαάλ. C Ἰσβαάλ. Μεριβαὰλ] A Μεμφιβαάλ· & ver. 40. 41 Φιθὼν] A Φιθώθ. Μηλὲχ] A C Μηχιήλ. Θαρὰχ] A Θαραά. C Θαραὰ, ϗ Ἀζάζ. 42 Ἀχὰζ] A Χαζάζ. C Ἀζάζ. Γαλεμὲθ] A Ἀλέφ. C Ἀλεμέθ. Γασμὼθ] A C Ἀσμώθ. Ζαμβρὶ, bis] C Ζαβρὶ, bis. 43 ϗ Ῥαφαία] A Ῥαφαΐα. C Ῥαφά. Ἐσὴλ] A Ἀσαήλ. C Ἀσήλ· & ver. 44, bis. Σαραΐα] A Ἀζαρίας. C Σααρία. ϗ Ἀσὰ] A C desunt.

CAP. X.

1 ἔφυγον] A C ἔφυγεν ἀνὴρ Ἰσραήλ. 2 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 3 τοξόται] C τοξεύοντες. ϗ πόνοις, ϗ ἐπόνεσεν] A ϗ ἐν πόνοις, ϗ ἐπόνεσαν. C ϗ ἐτραυματίσθη. 4 σπάσαι] A σπάσον. μὴ] A C μήποτε. οὗτοι, ϗ] A ϗ οὗτοι. ἐπέπεσεν] A ἔπεσεν. 5 ἔπεσε ϗ] A ἔπεσε καίγε. C ἐπέπεσε καί. αὐτοῦ] A αὐτῆς. C αὐτοῦ, ϗ ἀπέθανε. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C desunt. πᾶς] A C ὅλος. ἐπὶ τὸ αὐτὸ] A C ὁμοθυμαδόν. ἀπέθανε] C ἀπέθανεν. 7 εἶδε] C εἶδον. ἐν] A ὁ ἐν] C οἱ ἐν. τῷ αὐλῶνι] A C τῇ κοιλάδι. 8 ἐχομένῃ, ϗ] C ἐπαύριον. σκυλεῦσαι] A C σκυλεῦσαι. 9 ἔλαβον] A C ἦραν. ἀπέστειλαν] A C ἐξαπέστειλαν οἱ ἀλλόφυλοι. τοῖς εἰδώλοις] A C ἐν τοῖς οἴκοις τῶν εἰδώλων. λαῷ] A C λαῷ αὐτῶν. 10 αὐτῶν prius] A C αὐτοῦ. ἔθηκαν] C ἔπηξαν. 11 Γαλαὰδ] A C Ἰαβὴς τῆς Γαλαάδ. ἅπαντα ἃ] A πάντα ὅσα. C πάντα ἅ. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ, ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 12 ἠγέρθησαν] A C ἀνέστησαν. ἔλαβον] A C ἦλθον, καί. τὸ σῶμα τῶν] A C τὰ σώματα τῶν. 13 τῷ θεῷ] A τῷ κυρίῳ. C ἐν κυρίῳ. ἐφύλαξεν] A C ἐφύλαξεν αὐτόν. ὅτι] C ϗ ὅτι. Σαοὺλ ἐν τῷ] A Σαοὺλ αὐτὸν ἐν τῇ. C ἐν τῇ. ζητῆσαι] A C ἐκζητῆσαι. ϗ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης. C desunt. 14 ἐζήτησε] A C ἐξεζήτησε. ἐπέστρεψε] A ἀπέστρεψε.

CAP. XI.

1 ἦλθε πᾶς] A C συνηθροίσθησαν πᾶς ἀνήρ. ὀστοῦ … σάρκες] C ὀστοῦν … σάρξ. ϗ ἐχθὲς, ϗ] A καίγε ἐχθὲς, καί. C καίγε ἐχθὲς, καίγε. τρίτην] C τρίτης. 2 ἐξάγων, ϗ εἰσάγων] A C εἰσάγων ϗ ἐξάγων. Ἰσραὴλ κύριός σοι] A C σοὶ (A ponit post σου) κύριος ὁ θεός σου. Ἰσραὴλ posterius] A C ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 3 ἔχρισαν τὸν] C ἔχρισαντο. εἰς] C deest. 4 ϗ ἄνδρες αὐτοῦ] A C Δαυὶδ, ϗ πᾶς Ἰσραήλ. 5 οἱ κατοικοῦντες] A υἱοὶ κατοικοῦντες. εἶπον] A εἶπον δέ. C ϗ εἶπον. τῷ Δαυὶδ] A C οἱ κατοικοῦντες Ἰεβοὺς τῷ Δαυίδ. τὴν] C Δαυὶδ τήν. 6 ϗ ἔσται] C ἔσται. ἐν πρώτοις] C ponit post Σαρουΐα. 8 τὴν] C Δαυὶδ τήν. κύκλῳ] A κύκλῳ ἀπὸ τῆς Μαλλὼ ϗ ἕως τοῦ κύκλου Ἰωὰβ περιεποιήσατο λοιπὸν τῆς πόλεως, ϗ ἐπολέμησε, ϗ ἔλαβε τὴν πόλιν. C κυκλόθεν, ἀπὸ τῆς ἄκρας, ϗ ἕως τοῦ κύκλου, ϗ Ἰωὰβ περιεποιήσατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως. 10 κατισχύοντες] C ἀντεχόμενοι. 11 Ἰεσεβαὶ] A Ἰεσβαάλ. C Ἰεσβαάν. Ἀχαμὰν] C Ἀκεμονί. ἅπαξ] C εἰσάπαξ, & ponit post τραυματίας. ἐν καιρῷ ἑνὶ] C desunt. 12 ὁ Ἀκωχὶ] C πατραδέλφου αὐτοῦ. 13 Φασοδαμὶν] C Φασδαμίμ. 15 τριάκοντα ἀρχόντων] C τριῶν ἀρχῶν. ἐν τῇ] A C παρεμβεβλήκει ἐν τῇ. 16 τὸ σύστεμα] A τοῦτο ὑπόστημα. 17 ποτιεῖ] A ποτίσει. 18 διέρρηξαν] A ἔρρηξαν. 19 ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν] A desunt. 20 ἄρχων] A ἀρχηγός. τριακοσίους] A ἑξακοσίους. ϗ αὐτὸς] C αὐτός. 21 ὑπὲρ] C ἐγένετο. 22 ὑπὲρ] C ἀπό. Καβασεὴλ] A Βαβασεήλ. C Καβσεήλ. αὐτὸς] C οὗτος. 23 ὁρατὸν] C εὐμήκη. ἐπὶ] C πρός. τὸ δόρυ] C ponit ante ἐκ τῆς. 25 ὑπὲρ] C deest. 26 Ἐλεανὰν] C Ἐλεανά. Δωδὼ ἐκ] C Δωδὶ ἀπό. 27 Σαμαὼθ ὁ Ἀρωεὶ] A Σαμὼθ ὁ Ἀδδί. C Σαμμὼθ ὁ Ἀρωρεί. Χελλὴς ὁ Φελωνὶ] A Χελκὴς Ἀφαλωνί. 28 Ὠρὰ] C Εἰράς. Θεκωὶ] C Θεκωΐτης. Ἀναθωθὶ] C Ἀναθωθίτης. 29 Ἀχωνὶ] A Ἀχωΐ. C Ἀχαχί. 30 Μαραὶ] A Βοορεΐ. C Μαρρί. Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ] A Ἐλλὰθ υἱὸς Βαηνάκ. C Ἀλὰδ υἱὸς Βανά. 31 Αἰρὶ] A Ἠθαΐ. C Ἰθαΐ. 32 ἐκ C ἀπό. Ναχαλὶ] A Νεδρί. Γαὰς Ἀβιὴλ] A Γαϊαβιήλ. Γαραβαιθὶ] A C Ἀραβεθί. Ἀζβὼν] A Ἀζμώθ. C Ἀσμώθ. ὁ Βαρωμὶ] A ὁ Βαρσομὶ] C Βαχαρκμί. 33 Υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου] A Ὁ Εἰρὰς ὁ Γουνί. C Υἱοὶ Ἀσὸμ τοῦ Γουνί. Σωλὰ ὁ] A Σαγί. C Σαγαὶ ὁ. 34 Ἀχὶμ] A Ἀχικαΐμ. C Ἀχιάμ. Ἀχὰρ] C Ζαχάρ. 35 Ἐλφὰτ υἱὸς Θυρφὰρ ὁ] A Ζιφαὰλ υἱὸς Ὢρ. Ἀφὲρ ὁ. C Ἐλιφὰλ υἱὸς Οὔρ. Ἀφὰρ ὁ. 37 Ἡσερὶ ὁ Χαρμαδαὶ] A Ἀσραὶ ὁ Μαρμαθί. C Ἐσρὶ ὁ Χερμαθί. Ἀζοβαὶ] A Ἀβδί. C Ἀσβαΐ. 38 υἱὸς] A C ἀδελφός. Μεβαὰλ] A Μαβάρ. C Μαβάρ. Ἀγαρὶ] A Ταραΐ. 39 Σελὴ] A C Σελλήκ. Ναχὼρ] A Ναχραΐ. C Νααραΐ. υἱῷ] A C Ἰωὰβ υἱοῦ. 40 Ἰρὰ] A Ἰράς. Ἰεθρὶ posterius] A Θερεΐ. 41 Ζαβὲτ … Ἀχαΐα] A Βαζὰθ … Ὀολί. C Ζαβὰδ … Ἀλαΐ. 42 Σαιζὰ] A Σαχά. C Σιζά. τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων] C ὁ Ῥουβηνὶ, ἄρχων τῷ Ῥουβήν. 43 Μαθανὶ] A Φαθανί. 44 Σαμαθὰ] A C Σαμμά. Χωθὰμ] A Χωθάν. 45 Ἰωζαὲ] C Ἰωχά. 46 Μαωὶ] A Μαωίν. C Μαουίμ. Ἰαειβὶ] A Ἀειβά. Ἰωσία] A Ὠσαΐα. C Ἰωσαΐα. υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλλαὰμ] A υἱὸς αὐτοῦ, Ἐνάμ. C οἱ υἱοὶ Ἐλναάμ. Ἰεθαμὰ] C Ἰεθάμ. Δαλιὴλ, ϗ Ὠβὴθ] A Ἀλιὴλ ϗ Ἀβήδ. C Ἐλιὴλ, ϗ Ὠβήδ. Ἰεσιὴλ ὁ Μισωβία] C Ἐσιὴλ ὁ Μασαβία.

CAP. XII.

Sed Ald. adjungit capiti præcedenti, partem hujus capitis a ver. 1 usque ad ver. 23.

1 ἀπὸ] C τοῦ Δαυὶδ ἀπό. ϗ οὗτοι] C αὐτοί. 2 Καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν ϗ ἀριστερῶν] C Ἐντείνοντες τόξον δεξιάζοντες, ϗ ἀριστερεύοντες. τόξοις] A ἐν τόξοις. C ἐν βέλεσι, ϗ τόξῳ. 3 υἱὸς] C υἱοί. Ἀσμὰ] A Σαμαά. Ἰωὴλ, ϗ Ἰωφαλὴτ] A Ἰαζιὴλ ϗ Φαλήθ. C Ἐζιὴλ, ϗ Φαλέτ. Ἀσμὼθ] A Ζαμώθ. Βεραχία, ϗ Ἰηοὺλ] A C Βαραχία, ϗ Ἰηού (A Ἰηά.) 4 Ἰεζιὴλ] A Ἰεζεκιήλ. Γαδαραθιὶμ] A C Γαδηρωθί. 5 Ἀζαὶ] A C Ἐλιωζί. Χαραφιὴλ] A Ἀρουφί. C Χαραφί. 6 Ἰησουὶ] A C Ἰσσία. Ὀζειὴλ, ϗ Ἰωζαρὰ, ϗ Σοβοκὰμ, ϗ οἱ. A Ἐλιὴλ, ϗ Ἰεζαὰρ, καὶ Ἰεζβαὰ οἱ. C Ἀζαρὴλ, καὶ Ἰωεζὲρ ϗ Ἰεσβαὰμ οἱ. 7 Ἰελία] A C Ἰωηλά. ϗ οἱ] A C υἱοὶ τοῦ. 8 Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν] C Γὰδ διεχωρίσθησαν. ἀπὸ] C ἐπί. ἰσχυροὶ δυνατοὶ] C δυνατοὶ ἰσχύϊ. παρατάξεως πολέμου] C δυνάμεως εἰς πόλεμον παρατασσόμενοι. αἴροντες θυρεοὺς ϗ δόρατα] C θυρεῷ, ϗ δόρατι. πρόσωπον λέοντος] C πρόσωπα λεόντων. 9 Ἀζὰ] A Ἄζερ τῷ Ἄζερ. C Ἔζερ. Ἐλιὰβ] A Ἀλιάδ. 11 Ἐλιὲβ] A C Ἐλιήλ. 12 Ἐλιαζὲρ] A Ἐλζαβέλ. C Ἐλσαβάδ. 13 Μελχαβαναὶ] A C Μαχαβαναί. 14 τοῖς χιλίοις] C πρὸς χιλίους. 15 οἱ] C ἦσαν οἱ. οὗτος] C αὐτὸς ἦν. ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν] C εἰς ἀνατολὰς, ϗ εἰς δυσμάς. 17 Δαυὶδ] C ponit post ἐξῆλθε. εἶπεν] C ἀπεκρίθη, ϗ εἶπεν. με] C με βοηθῆσαί μοι. καθ᾽ ἑαυτὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς] C ἐφ᾽ ὑμᾶς εἰς ἕνωσιν. ἐλέγξαιτο] A C ἐλέγξαι. 18 ϗ ὁ λαός σου] A C ponunt post Ἰεσσαί. & C habet σοὶ ante καί. εἰρήνη] C ἐν εἰρήνῃ. 19 ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους] C ἐρχομένου αὐτοῦ μετὰ ἀλλοφύλων τῶν ἐλθόντων. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς Δαυίδ. ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν] C ἐγένοντο οἱ σατράπαι. λεγόντων] C λέγοντες. τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων] C ἡμῶν. Σαοὺλ] A C Σαοὺλ, ϗ ἐξαπέστειλαν αὐτόν. 20 Ἐν] A C Καὶ ἐν. πορευθῆναι] C πορεύεσθαι. Ῥωδιὴλ] A Ἰεδιήλ. C Ἰαδιήλ. Ἐλιμοὺθ] A C Ἐλιού. Σεμαθὶ] A C Σαλαθί. ἀρχηγοὶ] C οἱ ἄρχοντες τῶν. εἰσι] C deest. 21 αὐτοὶ] A οὗτοι. ἰσχύος πάντες] C ἰσχύϊ πάντες αὐτοί. ἦσαν ἡγούμενοι ἐν] A ἦσαν δυνατοὶ ἡγούμενοι ἐν. C ἐγένοντο ἄρχοντες. 22 Ὅτι] C Ὅτι κατὰ καιρόν. ἡμέραν ἐξ ἡμέρας] C ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Δαυὶδ εἰς δύναμιν] C Δαυὶδ τοῦ βοηθῆσαι αὐτῷ ὡς

εἰς παρεμβολήν. δύναμις τοῦ] C παρεμβολήν. 23 Καὶ ταῦτα] Hic incipit cap. 12. in Ald. οἱ ἐλθόντες] C τῶν ἐλθόντων. ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. 24 Υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι ϗ δορατοφόροι] C καὶ οὗτος ὁ ἀριθμός, υἱοὶ Ἰούδα αἴροντες θυρεὸν ϗ δόρυ. ἓξ χιλιάδες] C ἑξακισχίλιοι, & ver. 25. δυνατοὶ παρατάξεως] C καθωπλισμένοι δυνάμει. 25 ἰσχύος] C ἰσχύϊ. 26 Τῶν] C Καὶ τῶν. 27 τρεῖς χιλιάδες] C τρισχίλιοι. 28 τῆς πατρικῆς οἰκίας] C τοῦ οἴκου τοῦ πατρός. εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι ϗ δύο· & C ponit ante ἄρχοντες. 29 Καὶ τῶν] A C Καὶ ἐκ τῶν. ἔτι τὸ πλεῖστον] C ἕως τοῦ νῦν οἱ πλεῖστοι. ἀπεσκόπει] C ἐφύλασσον. 31 δεκαοκτὼ] A C ὀκτωκαίδεκα. καὶ οἳ (A οὗτοι) ὠνομάσθησαν] C ὀνομασθέντες. τοῦ] C τοῦ παραγενέσθαι τοῦ. 32 ποιῆσαι] C ποιήσει. διακόσιοι, ϗ] A C εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι, (A ὀκτακόσιοι) καί. 33 οὐχ ἑτεροκλινῶς] C οὐδὲ μετὰ καρδίας, ϗ καρδίας. 34 τριακονταεπτὰ] A C τριάκοντα ϗ ἑπτά· atque ita ſæpe, ut ver. 35. 35 τῶν Δανιτῶν] C τοῦ Δάν. ὀκτακόσιοι] C ἑξακόσιοι. 37 ἐκ] C ἀπὸ τοῦ. Γαδδὶ] C Γάδ. πολεμικοῖς] A πολεμικοῖς εἰς πόλεμον. C πολεμικοῖς ἐν δυνάμει. εἴκοσι] A ϗ εἴκοσι. 38 παράταξιν] C ἐν παρατάξει. ϗ ἦλθον] C ἦλθον. τοῦ] A ἦλθον τοῦ. 39 ἐκεῖ] A C ἐκεῖ μετὰ Δαυίδ. οἱ] A C αὐτοῖς οἱ. 40 καμήλων, ϗ τῶν ὄνων, ϗ] A ὄνων, καμήλων, καί] C ὄνων, καὶ ἐπὶ τῶν καμήλων, ϗ ἐπ'. ἄλευρα] C ἄλευρον. καὶ πρόβατα] A πρόβατα. ἐν] C ἦν τῷ.

CAP XIII.

Sed Ald. hoc caput, & ſeptem priores verſus cap. ſequentis, cap. præcedenti adjungit.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ μετὰ τῶν ἀρχόντων, καί. μετὰ prius] C deeſt. παντὶ ἡγουμένῳ] C ϗ μετὰ παντὸς ἡγουμένου. 2 ἱερεῖς οἱ] C ἱερεῖς ϗ οἱ. συναχθήσονται] C συναχθήτωσαν. 3 μετενέγκωμεν] C ἐπιστρέψωμεν. ἐζήτησαν] C ἐζητήσαμεν. 5 εἰσενέγκαι] C ἐνεγκεῖν. 6 Καὶ ἀνήγαγεν, uſque ad ἐκεῖθεν] C Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ ϗ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ Καριαθιαρεὶμ, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀγαγεῖν. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐκεῖ. 8 ψαλτῳδοῖς] C ᾠδαῖς. 9 ἤλθοσαν] C ἦλθον. ἅλωνος] C ἅλωνος Χαιδών. αὐτοῦ] A deeſt. 10 κύριος ὀργῇ] C ὀργῇ κύριος. 11 τὸν τόπον ἐκεῖνον] C τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. διακοπὴ] A C διακοπήν. 12 πρὸς ἐμαυτὸν] A C ponunt ante τὴν κιβωτόν. 13 κιβωτὸν] C κιβωτὸν τοῦ θεοῦ. Ἀβεδδαρὰ] C Ὀβὴδ Ἐδώμ· & ver. 14. bis. Γεθαίου] A Χετταίου. 14 τρεῖς μῆνας] C ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνας τρεῖς. ὁ θεὸς] C κύριος τὸν οἶκον.

CAP. XIV.

1 οἰκοδόμους] A οἰκοδόμους τοίχων. C τέκτονας τοίχων. 2 ὅτι] C ϗ ὅτι. 3 Δαυὶδ ἔτι] A αὐτῷ ἔτι. C αὐτῷ. 4 οἱ ἦσαν] C deſunt. Σαμαὰ] A Σαμαοῦ, καί. C Σαμαά, καί. Νάθαν] A ϗ Νάθαν. 5 Βαὰρ] A Ἰεβαάλ. C Ἰεβαάρ. Ἐλισὰ ϗ Ἐλιφαλὴθ] A Ἐλισοῦ ϗ Ἐλιφαάθ. C Ἐλισουὲ ϗ Ἐλιφαλέτ. 6 ϗ Ναγὲθ] A deſunt. C ϗ Ναγέ. Ναφὰθ] A Ναφάγ. C Ναφέκ. Καὶ Ἰαφιὲ] A deſunt. 7 Ἐλισαμαὲ, καὶ] C Λισαμά. Ἐλιαδὲ] A C Βααλιαδά. Ἐλιφαλὰ] A Ἐλφαλέτ. C Ἐλιφαλέτ. 8 Καὶ ἤκουσαν. Hic incipit cap. 13. in Ald. βασιλεὺς] A deeſt. C εἰς βασιλέα. αὐτοῖς] A C αὐτῶν. 9 συνέπεσον] C ἐξεχύθησαν. 10 ἐπηρώτησε] C ἠρώτησε. δώσεις] A παραδώσεις. C εἰ παραδώσεις. κύριος] A ὁ θεός. 11 ἐκεῖ Δαυὶδ] C Δαυὶδ ἐκεῖ. ὁ θεὸς] C κύριος. Φαρασὶν] C Βαὰλ Φαρασίν. 12 οἱ ἀλλόφυλοι] C ponit ante τούς. κατακαῦσαι] C καὶ ἐνεπρήσθησαν. πυρὶ] A πυρὶ αὐτούς. 13 συνέπεσαν ἔτι] C ἐξεχύθησαν. 14 Δαυὶδ ἔτι] C ἔτι Δαυίδ. παρέσῃ] C ἥξεις. 15 σε] C deeſt. τὴν φωνὴν τοῦ συσσεισμοῦ] A τῆς φωνῆς τοῦ σεισμοῦ. αὐτῶν τῶν ἄκρων] A τοῦ ἄκρου. C ἀπ' ἄκρου. εἰσελεύσῃ] C ἐξελεύσῃ. ἐποίησε] C ἐποίησε Δαυίδ. ἐγένετο] C ἐξῆλθε τό. πάσῃ τῇ γῇ] C πάσαις ταῖς γαίαις.

CAP. XV.

Hoc caput Ald. adjungit capiti 13.

1 αὐτῷ οἰκίας] C ἑαυτῷ οἴκους. ἐποίησεν] C ἔπηξεν. 2 ἆραι] C αἴρειν. 3 ἐξεκκλησίασε] A C συνήγαγε. εἰς] A ϗ εἰς. 4 Ἀαρὼν] C Ἀαρών, καί. 5 Τῶν] A Καὶ τῶν. εἴκοσι] C καὶ εἴκοσι. 6 εἴκοσι] A πεντήκοντα. 7 Γεδσὼν] C Γερσών. ἑκατὸν] C διακόσιοι. 8 Ἐλισαφὰτ] A C Ἐλισαφάν. Σεμεῒ] C Σαμεά. 9 Χεβρὼμ] C Χεβρών. ἀδελφοὶ] C υἱοί. 10 δεκαδύο] C καὶ δεκαδύο. 11 ϗ τοὺς] A τούς. Ἀσαΐαν] C ϗ Ἀσαΐα. 12 τοῦ θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 13 εἶναι] A C εἶναι ἑτοίμους. ὁ] C κύριος ὁ. ἐξεζητήσαμεν] C ἐζητήσαμεν αὐτόν. 14 τοῦ ἀνενέγκαι] C ἐνεγκεῖν. θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. A τοῦ κυρίου θεοῦ. 15 ἔλαβον] C ἦραν. θεοῦ] C κυρίου. ἐπ' αὐτοὺς] A ἐφ' ἑαυτούς. C ἐν ὤμοις αὐτῶν. 16 αὐτῶν] C ὑμῶν. νάβλαις] A ᾠδῶν, νάβλαις, καί. C ᾠδῶν, ἐν ναύλαις, ϗ ἐν. τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος] C ἀκουτίζοντες τοῦ ὑψῶσαι. εὐφροσύνης] C εἰς εὐφροσύνην. 17 τὸν Αἱμὰν υἱὸν] C Αἱμὰν υἱός. ἐκ prius] C ϗ ἐκ. ϗ ἐκ] C ϗ ἀπό. ἀδελφῶν] C ἀδελφοῦ. 18 δεύτεροι] C δευτερεύοντες. ϗ Ὀζιὴλ] C υἱὸς Ἰεϊήλ. ϗ Ἰεϊὴλ, uſque ad Ὀζίας] A deſunt. Ἐλιωὴλ] C Ἀνί. Ἐλιφενὰ] C Ἐλιφαλ'. Μακελλία, ϗ Ἀβδεδὸμ] C Μακεννία, ϗ Ὠβὴδ Ἐδώμ. ϗ Ὀζίας] C deſunt. 19 ψαλτῳδοὶ] C ᾠδοί. ϗ Αἰθὰν] A ϗ Αἰμάθ. C Αἰθάμ. ἀκουσθῆναι ποιῆσαι] C ἀκουτίσαι. 20 Ζαχαρίας] C Καὶ Ζαχαρίας. Σεμιραμὼθ] A C ϗ Σεμιραμώθ, καί. Ὠνὶ] A ϗ Ἀνανία, καί. C ϗ Ἀνὶ, καί. Βαναίας] A ϗ Μακεννίας. C ϗ Βαναΐας. ἐπὶ ἀλαιμὼθ] C περὶ τῶν κρυφίων. 21 Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ· & ver. 24. & 25. ἐν κινύραις] A οἱ πυλωροί, καὶ οἱ ψαλτῳδοί, Αἱμάν, Ἀσάφ, ϗ Αἰθάν, ϗ ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς, τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι· deinde repetit ver. 20 & 21 uſque Ἀμασενὶθ] C περὶ τῆς ὀγδόης. 22 Λευιτῶν] C Λευιτῶν ἐν τῇ ἄρσει. 24 Σομνία] A Σωβενιά. C Σαβανεά. ταῖς] C ἐν ταῖς. Ἰεΐα] C Ἰεχιά. 25 ἀναγαγεῖν] C ἀνενεγκεῖν. 26 ἄν' ··· ἄν'] A C deſunt. 27 αἴροντες] C ϗ πάντες οἱ αἴροντες. στολὴ βυσσίνη] C ἐφοὺδ βύσσινον. 28 ἐν νάβλαις] A ϗ ναύλαις. C ἐν ναύλοις. 29 Καὶ ἐγένετο] A deſunt. καὶ ἦλθεν] A C ponunt ante ἡ κιβωτός.

CAP. XVI. in Ald. XIV.

1 σωτηρίου] C εἰρηνικάς· & verſu 2. 3 παντὶ] C Δαυὶδ παντί. ἕως] A μέχρι. ἄρτον, uſque ad finem verſus] C χίχαρ ἄρτου, ϗ λάγανον τηγάνου, καὶ κολλυρίτην. 4 ἔταξε] C ἔταξε Δαυίδ. ἀναφωνοῦντας, ϗ] C ϗ ἀναφωνοῦντας, τοῦ. κύριον τὸν θεὸν] C κυρίῳ τῷ θεῷ. 5 καὶ δευτερεύων αὐτῷ] C ὁ δεύτερος αὐτοῦ. Ἰεϊὴλ] C καὶ Ἰεϊήλ, καί· bis in hoc verſu. Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ· & verſu 37, & 38. νάβλαις] A καὶ νάβλαις, καί. C ἐν ναύλοις, καί. 6 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 8 ὨΔΗ] A C deeſt. κυρίῳ] C κυρίῳ, καί. αὐτὸν ἐν ὀνόματι] A τὸ ὄνομα. 9 αὐτῷ poſterius] A αὐτόν. πᾶσι] C ἐν πᾶσι. 12 τέρατα] C τὰ τέρατα αὐτοῦ. 13 παῖδες] C δοῦλοι. 15 Μνημονεύωμεν] C Μνημονεύετε. λόγον ··· ὃν] A λόγου ··· οὗ. C λόγου ··· ὅν. 16 τῷ Ἰσαὰκ] A καὶ τῷ σπέρματι τῷ Ἰσαάκ. 17 Ἔστησεν] C Καὶ ἔστησεν. τῷ Ἰσραὴλ] A C ϗ τῷ Ἰσραὴλ εἰς. 19 γενέσθαι] C εἶ. ἀριθμῷ ὡς] A ἐν ἀριθμῷ ἕως. ἐσμικρώθησαν, ϗ παρῴκησαν] C μικροὺς, ϗ παροίκους. 20 ἀπὸ prius] C ἐξ. 21 περὶ] A ὑπέρ. 26 θεὸς ἡμῶν] A C κύριος. 27 Δόξα, καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον] C Αἶνος, ϗ μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον. 27 πῳ] A C τόπῳ ἁγίῳ. 29 λάβετε δῶρα, ϗ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον] C [illegible] ρατε θυσίας, ϗ εἰσπορεύεσθε ἐνώπιον. αὐλαῖς ἁγίαις] C κατοικητηρίῳ ἁγίῳ. 30 κατορθωθήτω, uſque ad finem verſus] C καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται. 31 βασιλεύων] C ἐβασίλευσε. 32 σὺν τῷ πληρώματι] C συμπληρώματι αὐτῆς. καὶ ξύλον ἀγροῦ] C ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρός. 33 ἦλθε] C ἥκει. 35 τῆς σωτηρίας] C τῶν σωτηριῶν. τὸ ἅγιόν σου] C σου ἅγιον. καὶ καυχᾶσθαι] C τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι. 36 Εὐλογημένος] C Εὐλογητός. 37 κατέλιπον] C κατέλιπεν. ἔναντι] A C ἐναντίον. ἡμέραν] C ἡμέραν ἐν. 38 Ἰδιθοὺν] A Ἰαθόμ. C Ἰδιθούμ. 39 ἐναντίον] C ἐνώπιον. 40 Βαμᾶ] A Βαλᾶ. C τῇ Βαμάν. ϗ κατὰ] A κατά. ἐν χειρὶ, uſque ad finem verſus] C deſunt. 41 αὐτοῦ] C αὐτῶν. Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ· & verſu 42. ἐκλεγέντες] A οἱ ἐκλεκτοί. 42 σάλπιγγες, ϗ κύμβαλα] C Αἱμὰν, καὶ Ἰδιθοὺμ ἐν σάλπιγξι, ϗ κυμβάλοις. ὄργανα] C ὀργάνοις. οἱ δὲ] C καί. τὴν πύλην] C τὸ πυλωρεῖν.

CAP. XVII.

Hoc caput Ald. adjungit cap. 14.

2 πᾶν τὸ] A C πάντα ὅσα. 3 Νάθαν] C Νάθαν, λέγων. 5 ϗ ἐν καλύμματι] A C εἰς σκέπην, ϗ ἐν καταλύματι. 6 ὅτι] C διατί. 7 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων. 9 θήσομαι] C θήσω. μεριμνήσει] C παραχθήσεται. ἀρχῆς] C ἀπ' ἀρχῆς. 10 οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος] C οἰκοδομήσω σοι οἶκον, εἶπε κύριος. 11 ϗ κοιμηθήσῃ] C πορευθῆναι. 13 ὡς] C ὃν πρὸ ὄντων] C deeſt. 14 πιστώσω] C στήσω. 16 ἀπέναντι] C ἐνώπιον. κύριε] A κύριος· & verſu 17. 17 ἐκ] C ἀπό. 18 δοξάσαι] C δοξάσαι σε τὸν δοῦλόν σου. 19 Καὶ κατὰ, uſque ad finem verſus] A C κύριος, ϗ διὰ τὸν δοῦλόν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην ταύτην κατὰ τὴν καρδίαν σου, τοῦ γνωρίσαι πάντα τὰ μεγαλεῖά σου (C μεγάλα·) Et C ponit κατὰ τὴν καρδίαν σου ante ἐποίησας. 21 ἔτι] C ἕν. ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ] C [illegible] λαὸν] C ponit poſt ἑαυτῷ. οὓς] C οὗ. 22 κύριος] C κύριε· & verſu 25. 24 Καὶ] C deeſt. κύριε, κύριε] C κύριος. Ἰσραὴλ] C Ἰσραήλ, θεὸς τῷ Ἰσραήλ. ἀνωρθωμένος] A ἔσται ἀνωρθωμένος. C ἡτοιμασμένος. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 25 ἤνοιξας] C ἀπεκάλυψας. παιδὸς] C δούλου· & verſu 26. παῖς] C δοῦλος. 27 ἤρξαι] A C ἤρξω. εὐλόγησον] C εὐλόγηται.

CAP. XVIII. in Ald. XV.

2 τὴν] A Δαυὶδ τήν. C τόν. ἦσαν Μωὰβ] A ἦσαν Μωαβῖται. C ἐγενήθη Μωάβ. 3 Ἀδρααζὰρ] C Ἀδαδεζέρ· & verſ. 5. & 8. & 10. πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι] C ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν τοῦ στῆσαι. ποταμὸν Εὐφράτην] C ποταμῷ Εὐφράτῃ. 4 αὐτῶν] C ἀπ' αὐτοῦ. A αὐτὸν, & uterque ponit ante Δαυίδ. 6 παῖδας] C δούλοις. φέροντας] A C φέροντες. 7 κλοιοὺς] A χριούς. 8 Μεταβὲθ] C Ταβάθ. 9 Θωὰ] A Θεού. C Θωΐ. 10 τὸν βασιλέα] C deſunt. πολέμιος Θωὰ (A Θεού) ἦν τῷ] C πολεμιστὴς ἦν τῷ Θωοὺ ὁ. 13 τῇ κοιλάδι] C Ἰδουμαίᾳ. φρουρὰς] A C φρουράν. ἔσωζε] A C ἔσωσε. 14 τῷ παντὶ] A C παντὶ τῷ. 16 Ἀβιάθαρ] A Ἐλια 17 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. ἐπὶ τοῦ Φελεθὶ] C Φελεθί.

CAP. XIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit cap. 15.

2 ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ] C Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τὸν Ἀνάν. 3 ἐναντίον] C ἐν ὀφθαλμοῖς. οὐχὶ] A οὐχί· ἀλλ' ἤ. 5 ἀπαγγεῖλαι] C ϗ ἀπήγγειλαν. αὐτοῖς] C αὐτῶν Δαυίδ. ἦσαν] A ἦσαν οἱ ἄνθρωποι. C ἦσαν οἱ ἄνδρες. ἀνακάμψατε] C ἐπιστρέψατε. 6 ᾐσχύνθη] C κατῃσχύνθη. Ἀνὰν, ϗ] C ϗ Ἀνὰν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· & ponit poſt Ἀμμάν. παρὰ Σωβὰλ] A ἐκ Σουβά. C ἀπὸ Σουβά. 7 κατέναντι] C ἔμπροσθεν. 9 παρατάσσονται] C παρετάξαντο ἑαυτοῦ] A ἑαυτόν. 10 τοῦ] C αὐτῶν τοῦ. παρετάξαντο] A C παρετάξατο· & verſu 11. C. 12 εἶπεν] C εἶπεν Ἰωάβ. κρατήσει (A κραταιώσηται) ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος] C κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμέ. κρατήσωσιν] C κραταιωθῶσι. 14 ὁ λαὸς] A πᾶς ὁ λαός. κατέναντι Σύρων] C ἐξεναντίας Συρίας. ἀπ' αὐτοῦ] C ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ Σύροι. 15 εἶδον] C ponit ante υἱοί. ἦλθον] C εἰσῆλθον. 16 ἐξήγαγον] A C ἐξήγαγε. ἐκ τοῦ] C τὸν ἐν τῷ. Σωφὰθ] A Σωφάκ. C Σωφάχ. 17 ἐπ' αὐτοὺς] A C πρὸς αὐτούς. καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτοὺς] C deſunt. ἐπολέμησαν αὐτὸν] A ἐπολέμησεν αὐτόν. C ἐπολέμησαν αὐτῷ. 18 πεζῶν] A C ἀνδρῶν πεζῶν. Σωφὰθ] A Σαβάκ. C Σοφάχ. δυνάμεως] A δυνάμεως αὐτοῦ. 19 ἔπταικασιν] C ἐθραύσθησαν. ϗ ἐδούλευσαν] C εἰρήνην, καὶ ἐδούλευον.

CAP. XX.

Sed Ald. hoc caput adjungit cap. 15.

1 ἤγαγεν] C ἀπήγαγεν. ἔφθειραν] A διέφθειραν. C ἔφθειρε. ἦλθε] ἦλθον. C ἦλθεν Ἰωάβ. περιεκάθισε] A περιεκάθισαν. Ῥαββὰ] A Ῥαμά· bis in hoc verſu. ἐκάθισεν] C ἐκάθητο. κατέσκαψεν] C καθεῖλεν. 2 Μολχὸμ] C deeſt. τὴν κεφαλὴν] A C τῆς κεφαλῆς. 3 διέπρισε] C ἔπρισεν ἐν. διαχίζουσι] C τοῖς τριβόλοις. τοῖς πᾶσιν υἱοῖς] A τοῖς παισὶν C πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν. ἀνέστρεψε] C ἐπέστρεψε. αὐτοῦ] C ὁ μετ' αὐτοῦ. εἰς] A ἐν. 4 Σωσαβὶ τὸν Σαφοὺτ] A Οὐσαθὶ τὸν Σαφού. C Οὐσαθὶ τὸν Σαπφί. 5 Ἰαὶρ] C Ἰασίρ. Λαχμὶ] A Λαομί. 6 εἰκοσιτέσσαρες] A C εἴκοσι, ϗ τέσσαρες. 7 Ἰωνάθαν] A Ἰωαθάμ. ἐγένοντο] C ἐγεννήθησαν.

CAP. XXI.

Etiam hoc caput Ald. adjungit cap. 15.

1 ἔστη] A C ἀνέστη. διάβολος ἐν τῷ] C σατὰν ἐπί. 2 πορεύθητε] C πορεύθητε, καί. ϗ ἕως] A C ἕως. 3 αὐτοὶ] C εἰσίν. πάντες] A C κύριέ μου βασιλεῦ· πάντες. παῖδες] C εἰς δούλους. 4 ἱνατί ζητεῖ] A C ἱνατί θέλει. τοῦτο] A C ponunt ante κύριος. ἵνα] A C ὅπως. ἁμαρτίαν τῷ] A ἁμαρτίαν τῷ λαῷ. C πλημμέλειαν τῷ. 4 Τὸ δὲ ··· ἴσχυσεν] C ἴσχυε τό. διῆλθεν] C ἦλθεν. ἦλθεν] C ἀνῆλθεν. 5 Ἰσραὴλ] A Ἰερουσ ἐσπασμένων] C σπωμένων, bis in hoc verſu. μάχαιραν] C ῥομφαίαν, bis in hoc verſu. υἱοὶ Ἰούδα] C Ἰούδας. ϗ ἑβδομήκοντα] C ὀγδοήκοντα. 6 κατίσχυσεν] A προσώχθισεν. C κατήσχυνεν. τὸν] C πρός. 7 ἐναντίον] ἐφάνη ἐναντίον. C ἐφάνη ἐνώπιον. πράγματος] C λόγου. 8 διὰ τὴν ἀδικίαν] C τὴν ἀδικίαν. παιδὸς] C τοῦ δούλου. ἐματαιώθην] C ἠφρόνησα. 9 ὁρῶντα] A C ὁρῶντα τῷ Δαυίδ. 10 Πορεύου] C Βάδιζε. αἴρω ἐγὼ] A

ἐγὼ ἐρῶ. C ἐγὼ ἀρῶ. 12 ἢ τρία] C τρία. φάγειν] C φυγεῖν. ἐκ] μάχαιρα] A C μάχαιραν. τοῦ ἐξολοθρεῦσαι] A καταλαμβάνειν σε. καταδιώκειν σε. ἀποστείλαντι] C στείλαντι. λόγον] A με λόγον. C με 13 ϗ τὰ τρία] C desunt. αὐτοῦ] C αὐτῷ. 15 ἐξωλόθρευεν] C ἐξολοθρεύοντι] C διαφθείραντι. Ὀρνὰ] C Ὀρνὰν, per totum caput. 16 ϗ τοῦ] A C ϗ ἀναμέσον τοῦ. πρεσβύτεροι] A πρεσβύτεροι τοῦ ἐν σάκκοις] A C σάκκους. 17 εἶπα] C εἶπον. ἐποίησαν] C κύριε] A C κύριος. εἷς] A ϗ εἷς. κύριε] C deest. 18 Καὶ] A deest. 20 ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψεν. τέσσαρας υἱοὺς] A C τέσσαρες υἱοί. μεθ'] A C κρυβόμενοι· & C ponit ante μετ'. 21 Ὀρνά, ϗ] A C ϗ ἐπέβλεψεν Ὀρνὰν (A ἀπέστρεψε Ὀρνὰν) ϗ εἶδε τὸν Δαυίδ, καί. ἐξῆλθεν] C ἐξῆλθεν Ὀρνάν. τῷ προσώπῳ] C ἐπὶ πρόσωπον. 22 σου] deest. ἅλω] A ἅλω σου. ἐπ'] C ἐν. 23 ἐναντίον ἑαυτοῦ] C ἐνώπιον αὐτοῦ. ἴδε] A C ἰδού. μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν] C βόας εἰς ὁλοκάρπωσιν. τὸ ἄροτρον] C τὰς ἁμάξας. σῖτον εἰς θυσίαν] C πυρὸν εἰς θυσίαν. 24 ὅτι] C ἀλλ' ἤ. ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ] C ἀργυρίου ἀξίου. ἃ ἐστί σοι] σά τῷ. ἀνενέγκαι] C ἀνενεγκεῖν. 25 ἐν τῷ τόπῳ] A C περὶ τοῦ 26 Δαυίδ] C ponit post κυρίῳ. ϗ σωτηρίου] C σωτηρίου. πρὸς] Δαυίδ πρός. αὐτῷ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ κύριος. ϗ κατηνάλωσε τὴν ὁλοκάρπωσιν] C desunt. 27 κατέθηκε] A καθῆκε. εἰς] C αὐτοῦ εἰς. 28 ἐκείνῳ] A ἐκείνῳ, καί. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 29 ἐν Βαμὰ] A ἦν Βαμᾶ τῇ. 30 ἐδυνήθη] C ἠδυνήθη. οὐ] C deest. ἀγγέλου] C τοῦ ἀγγέλου.

CAP. XXII.

Ald. hoc quoque adjungit cap. XV.

2 λατόμους] C αὐτοὺς λατόμους. ξυστοὺς] C ξεστούς. θεῷ] A C κυρίῳ. πυλῶν, ϗ τοὺς] C πυλῶν, ϗ εἰς τὰς συμβολάς, ϗ εἰς. ἡτοίμασε Δαυίδ,] A ἡτοίμασε δέ, καί. 4 ἐφέρεσαν] A ἔφερον. C ἤνεγκαν. εἰς πλῆθος] desunt. τῷ Δαυίδ] C ponit ante ξύλα. 5 εἰς μεγαλωσύνην] C τοῦ μεγαλυνθῆναι. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν] C πάσαις ταῖς γαίαις. 6 Σαλωμὼν] C Σαλωμῶντα. κυρίῳ θεῷ] A ὀνόματι κυρίου. 7 ψυχῇ] C ψυχῇ μου.] C τοῦ θεοῦ μου. 8 μοι] A ἐπ' ἐμοί. C ἐπ' ἐμέ. τὴν γῆν] A C τῆς γῆς. 9 αὐτῷ] C αὐτοῦ. ὅτι] A αὐτῷ, ϗ ἐπί. 10 αὐτῷ] A αὐτῷ C ἔσομαι αὐτῷ. 11 ἔσται μετὰ σοῦ κύριος] C εἴη κύριος μετὰ σοῦ.] C κατευθυνεῖς. 12 Ἀλλ' ἢ] C Πλήν. κύριος] C ponit ante ϗ τὸ prius] C τοῦ. 13 εὐοδώσει] A C εὐοδοθήσῃ. πτοηθῇς] C δειλία. 14 εἰς] A deest. 15 πρὸς ταῦτα πρόσθες] C προσθήσεις ἐπ' αὐτοῖς. πρόβατες] A κύριος, ϗ πρόβατες. C deest. ϗ οἰκοδόμοι] C λατόμοι. 16 χαλκῷ, ϗ ἐν σιδήρῳ] A ϗ ἐν σιδήρῳ, ϗ ἐν χαλκῷ. C ἐν χαλκῷ, ϗ σιδήρῳ οἷς. 17 τοῖς πᾶσιν] C πᾶσι τοῖς. αὐτοῦ] A αὐτοῦ, λέγων. C αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν. 18 ἔδωκεν] C παρέδωκεν. χερσὶν ὑμῶν] A χειρὶ ὑμῶν. C χειρί μου. 19 Νῦν] C Νῦν οὖν. ζητῆσαι τῷ] C ἐκζητῆσαι. ἐγέρθητε] C ἀνάστητε. ἁγίασμα] A C ἁγίασμα κυρίῳ. εἰσενέγκαι] C εἰσενεγκεῖν.

CAP. XXIII. In Ald. XVI.

1 πρεσβύτης] A C πρεσβύτερος. 3 ἠρίθμησαν] C ἠριθμήθησαν. τριακονταέτους] C τριάκοντα ἐτῶν. ἄνδρας] A ἄνδρας ὀκτώ, καί. 4 τῶν ἐργοδιωκτῶν] A C τούτων ἐργοδιῶκται. εἰκοσιτέσσαρες] C εἴκοσι ϗ τέσσαρες. ἑξακισχίλιοι] C ἓξ χιλιάδες. 5 πυλωροὶ] C ponit ante τέσσαρες. τέσσαρες χιλιάδες] C ponit post posterius κυρίῳ. τῷ κυρίῳ prius] A τὸν κύριον. ἐποίησεν] A ἐποίησαν. 6 ἐφημερίας] C ἐφ' ἡμέρας. Γεδσὼν] A Γεθσών. C Γηρσὼν καί & ver. 7. ϗ] C deest. 7 Ἐδάν, ϗ] A τῷ Λεαδάν, ϗ C Λααδάν, καί. 8 Υἱοὶ τῷ Ἐδὰν] A υἱῷ Λεαδάν. C Υἱοὶ Λααδάμ. Ζηθὰν] A Ζεθώθ. 9 Υἱοὶ] A Καὶ υἱός. Ἰεϊὴλ, ϗ Δὰν] A ϗ Ἀζαὴλ, ϗ Ἀράμ. C ϗ Ὀζιήλ, ϗ Ἀράν. τῶν Ἐδὰν] A τῶν Λεαδάν. C τῷ Λααδάν. 10 τοῖς υἱοῖς] C υἱοί. 11 ἐγένοντο] C ἐγεννήθησαν. 12 Ἰσαὰρ] A ϗ Ἰσαάρ. C ϗ Ἰσαάρ. Χεβρὼν] C ϗ Χεβρών, καί. 13 ἅγια] C ἅγιον. λειτουργεῖν] C τοῦ λειτουργεῖν αὐτῷ. 14 υἱοὶ] C ϗ οἱ υἱοί. εἰς φυλὴν] C ἐκ τῆς φυλῆς. 19 Ἰεζιὴλ] A Ἰεζεζιήλ. C Ἰαζιήλ. Ἰεκεμίας] A Ἰεζεκίας. C Ἰακαμίας. 20 Ἰσιὰ] C Ἰωσίας. 26 Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴροντες] C καίγε τοῖς Λευίταις οὐκ ἔστιν αἴρειν. 28 ἐπὶ χειρὶ] A ἐν χειρί. C ἐπὶ χεῖρας. 29 τὰ ἄζυμα] A ϗ εἰς τὰ ἄζυμα. τήγανον] A τὰ τήγανα. C τὰ τηγανιστά. τὴν πεφυραμένην, ϗ εἰς πᾶν] C τὰ πεφυραμένα, ϗ εἰς πᾶν ἀποστημωτόν, καί. μέτρον] A μέραν. 30 στῆναι] A στῆσαι. αἰνεῖν ϗ] C ϗ αἰνεῖν & ponit post ἐξομολογεῖσθαι. ϗ] C deest. 31 Καὶ] C deest. ἀριθμὸν] C ἀριθμὸν αὐτῶν, καί. τῷ κυρίῳ] C ἐνώπιον κυρίου.

CAP. XXIV.

Sed Ald. adjungit hoc caput præcedenti.

1 τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν διαιρέσει] A τοῖς υἱοῖς Ἀαρών. Καὶ αἱ διαιρέσεις υἱῶν Ἀαρών. C τῶν υἱῶν Ἀαρὼν διαιρέσεις. Ἀβιοὺδ, ϗ] C Ἀβιού· & ver. 2. 3 κατ' (A ϗ κατ') οἴκους πατριῶν αὐτῶν] C desunt. 4 δυνατῶν] A δυνάμεων. ἄρχοντας] A C εἰς ἄρχοντας. τοῖς] A C ϗ τοῖς. ὀκτὼ] A ὀκτωκαίδεκα] C αὐτῶν ὀκτώ. 5 κατὰ κλήρους] C ἐν κλήροις. κυρίου] A τοῦ θεοῦ. C τῷ θεῷ. 6 τοῦ] C τῶν. κατέναντι] A C κατεναντίον. ὁ ἱερεὺς] C τοῦ ἱερέως. υἱὸς] C υἱοῦ. ἄρχοντες] C τῶν ἀρχόντων. οἴκου] C οἴκου. ϗ εἷς] C ϗ οἶκος πατριᾶς εἷς. 7 Ἰωαεὶμ] C Ἰωαρείβ. 8 Χαρὶβ] C Χαρίμ. 9 Μειαμὶν] A Βενιαμίν. C Μιαμείν. 10 Κὼς] A Αἴκως. C Ἀκκώς. Ἀβία] A Ἀρία. 12 Ἐλιαβὶ] A Ἐλισούβ. C Ἐλιασούβ. 13 Ὀπφὰ] A Ὀφά. C Ὀφφά. Ἰεσβάαλ] C Ἰσβαάβ. 14 Βελγὰ] A Βλεγά. 15 Χηζὶν] A Ἰεθθί. C Χηζείρ. 16 Φεταία] A Φεθθία. C Φαβία. 17 Ἀχὶμ] A Ἀχίν. C Ἰαχείμ. εἷς] C πρῶτος. Γαμοὺλ] A Γαμουήλ. 18 Ἀδαλλαὶ] A C Δαλαία. Μαασαὶ] A Ἰεηλί. C Μοοζία. 20 Ἰεδία τῷ Ῥααβία ὁ] A C Ἰαδαία τῷ Ῥαβία (A Ἀρραβία) ὁ. 21 ἄρχων] C τοῖς υἱοῖς Ῥαβία, ὁ ἄρχων Ἰεσία. 22 Καὶ τῷ Ἰσααρὶ] A Καὶ τῷ Ἰασαρί. C Τοῖς υἱοῖς Ἰσαάρ. 23 Υἱοὶ Ἐκδιοῦ] A Υἱοὶ Ἐδιού. C Τοῖς υἱοῖς. Ἀμαδία] C Ἀμαρία. Ἰεκμοὰμ] C Ἰακαμίας. 24 Τοῖς υἱοῖς] A desunt.] C τοῖς υἱοῖς. 25 Ἀδελφὸς Μιχὰ] A desunt. υἱὸς] A υἱοί. C τοῖς υἱοῖς. 26 Υἱοὶ] C Τοῖς υἱοῖς. Μουσὶ] C Μουσὶ Ἰοσίας υἱὸς αὐτοῦ. 27 Υἱοὶ Ὀζία τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζία. υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσοὰμ] A Υἱοὶ Ὀζία, υἱοὶ Βοννί, υἱοὶ Μεραρὶ τῷ Ὀζιά, υἱοὶ αὐτοῦ Ἰεσομά. C Υἱοὶ Μεραρί, Ἰοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Σοάμ. Ἀβαὶ] A Ἰωβθί. C Ἀβαρί. 28 ϗ Ἰθάμαρ. ϗ ἀπέθανεν Ἰθάμαρ] A ϗ Ἰθάμαρ. C desunt. ϗ] A deest. αὐτῷ] C τῷ Ἐλεάζαρ. 30 Καὶ] C deest. 31 ἐναντίον] C ἐναντίον τοῦ Δαυίδ. πατριάρχαι, usque ad finem versus] C παρεστῶτες· πατριὰ τοῦ πρώτου κατέναντι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νεωτέρου. Ἀραὼβ] A Ἀαρών.

CAP. XXV. In Ald. XVII.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ· & ver. 3. bis, & ver. 6. κεφαλὴν αὐτῶν] A C κεφαλὴν ἀνδρῶν. 2 Σακχοὺρ] A Ζαχούρ, καί. C Σακχούρ, καί. Ἐραὴλ] A Ἀσιήλα. C Ἀσεηρηλά. ἐχόμενοι] A C ἐχόμενοι Ἀσὰφ τοῦ προφήτου, ἐχόμενοι (A ἐχόμενα.) 3 Ἰσίας] C Ἰσαΐα. μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν] C ἐχόμενοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κινύρα ἀνακρουόμενοι] C κινύραις τοῦ προφητεύοντος. 4 Βουκίας] A Βολκίας. C Βοκκίας. Ῥωμετθιεζὲρ] C Ῥωμμάθει, Ἐζέρ. Ἰεσβασακὰ, ϗ Μαλλιθὶ] A Σαβὰχ ὁ Ἀμαλλιθί. C Ἰεσβοκασὰ ϗ Μαλλιθί. Μεαζὼθ] C Μαζιώθ. 5 τῷ Αἱμὰν τῷ ἀνακρουομένῳ] A Αἱμὰν τοῦ ἀνακρουομένου] C τοῦ Αἱμὰν τοῦ ὁρῶντος, θεοῦ] A deest. 6 θεοῦ] C κυρίου. 7 τοὺς ἀδελφοὺς] A C τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. κυρίῳ] A καί. διακόσιοι] A ὀκτακόσιοι. ϗ] C deest. 8 ἔβαλον] C ἐπέβαλον. ϗ αὐτοὶ] A αὐτοῖς. ἐφημεριῶν] C ἐφημεριῶν κατέναντι ἐφημεριῶν. τελείων, ϗ μανθανόντων] C συνιῶν μετὰ μανθάνοντος. 9 υἱῶν αὐτοῦ, ϗ ἀδελφῶν αὐτοῦ] C desunt. Ἀσὰφ] A Ἀσάρ. τοῦ Ἰωσήφ, Γοδολίας. ὁ δεύτερος Ἡνία] C Γοδολία, τῷ Ἰωσὴφ ὁ δεύτερος. υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ἀδελφοὶ] C αὐτός, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ϗ υἱοί. δεκαδύο] A C δώδεκα· & ver. 10, & 11, & ita per totum caput. 10 ϗ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C αὐτὸς ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· & ponit ante υἱοί. 12 Νάθαν] C Ναθανίας. 13 Βουκίας] A Βοκκί. C Βοχχίας. 14 Ἰσεριὴλ] A Ἱερεήλ. C Ἰασαρελά. 15 Ἰωσία] C Ἰσαΐα. 16 υἱοί, usque ad finem versus] A desunt. 17 Σεμεΐα] A Μεΐα] C Σεμεεί. 21] Hic versus deest in Ald. Ματταθίας] C Ματθίας. 24 Ἰεσβασακὰ] A Ἰεσβάκ. C Ἰεσβοκασά. 25 Ἀνανίας] C Ἀναΐ. 28 εἰκοστὸς πρῶτος] A εἷς ϗ εἰκοστός. Ὠθηρὶ] A Ἡθίρ] C Ὠθείρ. 29 εἰκοστὸς δεύτερος] A δεύτερος, ϗ εἰκοστός· & ita ver. 30, & 31. 30 Μεαζὼθ] A Μαζιμώθ. C Μαζιώθ. 31 Ῥωμετθιέζερ] A Ῥομεμιέζερ] C Ῥαμαθιέζερ.

CAP. XXVI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ εἰς] A Καὶ αἱ. C Εἰς. υἱοὶ Κορεΐμ] A υἱοὶ Κορέ. C τοῖς Κορεΐταις. ἐκ] A C υἱὸς Κορὲ ἐκ. 2 υἱὸς] A C υἱοί. Ἰενουὴλ] A Ναθανεήλ. C Ἰαθαναήλ. 3 Ἰωλὰμ] A Ὠλάμ. C Αἰλάμ. Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος] C desunt. 4 Ἀβδεδὸμ] C Ὠβὴδ Ἐδώμ· & ver. 7, & 8. Ἰωὰθ] A Ἰωδά. C Ἰωά. Σάχαρ] A Ζαχαλάδ. Ναθαναὴλ] A Ῥωθανουήλ. 5 τοῦ, usque ad αὐτοῦ] C καθεσάμενοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. ἦσαν] C ἦσαν ἰσχύϊ. 6 Ἐλζαβὰθ] A Ἐλζαβάδ. C Ἐζαβάδ. Ἀχιοὺδ] A Ἀχιά. C ἀδελφοὶ αὐτοῦ. δυνατοὶ] C δυνάμεως. Σαβαχία] C Σαμαχία. ϗ Ἰσβακὼμ] C desunt. 7 ἀπὸ τῶν υἱῶν] C οὗτοι υἱοί. αὐτῶν prius] C αὐτοῦ. ποιοῦντες δυνατῶς] C ἰσχυροὶ δυνάμει ποιοῦντες ἐν ἰσχύϊ. οἱ πάντες] A C desunt. 9 δέκα ϗ ὀκτὼ δυνατοὶ] A ὀκτωκαίδεκα δυνατοί. C δυνατοὶ ὀκτωκαίδεκα. 10 τῶν υἱῶν] C τῷ υἱῷ. οὗν] A ἦν αὐτῷ ὁ. ἐποίησεν] C ἔθετο. ἄρχοντα] C εἰς ἄρχοντα. τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας] C desunt. τῷ Ὀσᾶ] C τῷ Ὀσά· & ponit ante υἱοί. τρισκαίδεκα] C αὐτῶν δεκατρεῖς. 12 δυνατῶν ἐφημερίαι] C δυνάμεων ἐφημερίαις. καθὼς οἱ ἀδελφοὶ] C κατέναντι τῶν ἀδελφῶν. 13 πυλῶνα, ϗ πυλῶνα] C πύλην, ϗ πύλην. 14 τῶν] A ὁ. Ζαχαρία. υἱοὶ Σωὰζ τῷ Μελχία ἔβαλον (A ἔλαβον, & pro Σωὰζ habet Ἰωάς)] C Ζαχαρία υἱῷ αὐτοῦ. βουλευτὴς ἐν συνέσει ἔβαλεν. ὁ] C αὐτοῦ ὁ. βορρᾷ] A ὁ πρὸς βορρᾶν. C κατὰ βορρᾶν. 15 νότον] A ϗ ὁ πρὸς νότον. C κατὰ νότον, ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. 16 Ἐσεφίμ. Εἰς δεύτερον] C Ἀσαφὶμ εἰς δεύτερον τοῖς προθύροις. δυσμαῖς] A δυσμάς. τὴν πύλην] C τῆς πύλης. τῆς] C ἐν τῇ τρίβῳ τῆς. 17 ἓξ] C οἱ Λευῖται ἕξ. τὴν ἡμέραν] A τῆς ἡμέρας. βορρᾷ] A ϗ τῷ βορρᾷ. C πρὸς βορρᾶν. τῆς ἡμέρας τέσσαρες, νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες] C τέσσαρες τὴν ἡμέραν πρὸς νότον. δύο] C δύο δύο. 18 ϗ τῷ Ὀσᾷ, usque ad καὶ πρὸς δυσμαῖς] C desunt. δύο διαδεχομένους] C δύο δύο διαδεχόμενοι. 19 πυλωρῶν] C πυλῶν. 20 καθηγιασμένων] C ἁγίων. Λαδὰν οὗτοι] A Δάν. C Λααδάν. 21 Λαδὰν] A δὲ Δάν. τῷ Γερσωνὶ Ἰεηλ] A ϗ τῷ Γηρσωνὶ Ἰελί. 22 Ζεθὸμ] A Ζεμέθ. C Ζηθάν. ἐπὶ] C αὐτοῦ, ἐπί. 23 Χεβρὼν] C ϗ Χεβρών. 24 Καὶ] C deest. ἐπὶ] A C ἡγούμενος ἐπί. 25 Ῥαβίας] A Ἐαβίας. C Ῥααβία. Ἰωσίας] post hoc & tria nomina sequentia Comp. addit, υἱὸς αὐτοῦ. 26 αὐτοῦ] A αὐτῶν. ϗ ἀρχηγοὶ] C ϗ οἱ ἄρχοντες. 27 ἔλαβεν ἐκ πόλεων] C ἔλαβον ἐκ πολέμων. τοῦ θεοῦ] A κυρίου τοῦ θεοῦ. C κυρίου. 28 Σαμουὴλ τοῦ προφήτου] C ὅσα ἡγίασεν Σαμουὴλ ὁ ὁρῶν. πᾶν ὃ ἡγίασαν] C ϗ πᾶς ὁ ἁγιάζων. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 29 Χωνενία] C ϗ Χωνενία. υἱοὶ τῆς] A υἱοὶ αὐτοῦ τῆς. C υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς. 30 δυνατοὶ] C δυνάμεως· & ver. 32. δυσμαῖς] A δυσμάς. 31 Οὐρίας] C Ἰωρίας. κατὰ πατριάς] C ϗ κατὰ πατριὰς αὐτῶν. ἔτει] A C ponunt ante τεσσαρακοστῷ. αὐτοῦ] C Δαυίδ. 32 Ῥουβηνὶ ϗ Γαδδὶ] C Ῥουβήν, ϗ τοῦ Γάδ. πᾶν πρόσταγμα κυρίου] C πάντα λόγον τοῦ θεοῦ.

CAP. XXVII. In Ald. cap. XVIII.

1 βασιλεῖ] A λαῷ. πᾶν] C πάντα. ϗ] C deest. πᾶν λόγον] A C πάντα λόγον. 2 Ἰσβοὰζ] C Ἰεσβοάμ. 4 Ἐχχὼκ] C Χωχεί. ἐπὶ τῆς διαιρέσεως] C ἡ διαίρεσις. 5 τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον] C ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως ὁ τρίτος τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ. Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. 6 ϗ ἐπὶ τῶν τριάκοντα] A desunt. Ζαβὰδ] C Ἀμιζαβάλ. 7 εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον] C ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ. ϗ ἐπὶ] A C αὐτοῦ, ϗ (A deest) ἐπί. 8 τῷ prius] C ἐν τῷ· & ver. 9,10,11,12,13,14,15. ἡγούμενος] C ἄρχων. 9 Ὀδουΐας ὁ τοῦ] C Ἱερὰ υἱός. 10 ἐκ Φαλλοὺς] C ὁ Φαλλωνί. 11 Οὐσαθὶ] A Οὐσαθασά. Ζαρὶ] C Ζαραΐθη. 13 Μενερὰ] A Νενερά. C Μαρεί. ἐκ] C deest. 14 εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον] C ἐν τῷ μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ. Χολδία ὁ ἐκ Νετωφαθὶ] C Ὀλδαῒ ὁ Νεφαθί. Γοθονιὴλ] A Γοδονιήλ. 15 ὁ τοῦ] C υἱός· & ver. 17. 18 Ἐλιὰβ] A C Ἐλία. 20 Ὀζίου] A Ὀζαζίου. 21 τῷ ἐν] C τῶν ἐν. Ζαδαίου] A Ζαβαδίου. C Ζαχαρίου. τοῖς υἱοῖς] C τῶν υἱῶν. 22 Ἰερωὰβ] A Ἰωράμ. C Ἱεράμ. 24 ὁ τοῦ] C υἱός. τέλοις] C τέλει. 25 ἀγρῷ] C ἀγρῷ, ϗ ἐν ταῖς πόλεσι. 26 τὴν γῆν] C ponit post ἐργαζομένων. Ἐζδρὶ] A C Ἐζραΐ. Χελοὺβ] A Χελούβ. C Χαλούβ. 27 χωρίων] C ἀμπελώνων. ἐκ Ῥαὴλ] A Ἀρμαθαῖος] C Ῥαμαθαῖος. Σεφνὶ] A Σεφαμί. C Σαφαμί. 28 ἐπὶ τῶν prius] A deest. Γεδωρίτης] A Γεδωρί. ἐπὶ δὲ] C ϗ ἐπί· & ver. 30, bis. 29 Σαρωνίτης] C Σαρωμί. ὁ τοῦ] C υἱός. Ἀδλὶ] A Ἀδαΐ. C Ἀδλαΐ. 30 Ἀβίας] A Οὐβίας] C Ὠβίλ. 31 Ἰαζὶζ] A Ἰωάς. Ἀγαρίτης] C Ἀγαρί. προστάται] C ἄρχοντες τῶν. Δαυίδ] C ponit post βασιλέως. 32 συνετὸς] A C συνετός, ϗ γραμματεὺς αὐτός. Ἀχαμὶ] A C Ἀχαμανί. 33 Ἀχιτόφελ] A C Καὶ Ἀχιτόφελ. πρῶτος φίλος] C ἀρχιέταιρος. 34 τοῦτον] A αὐτόν. C deest. Ἰωὰβ] C Δαυὶδ Ἰωάβ· & ponit post βασιλέως.

CAP. XXVIII. in Ald. XIX.

1 κριτῶν] A κριτῶν καὶ φυλῶν. C φυλῶν. πάντας] C deest. τῶν ἐφημεριῶν] A C τῶν διαιρέσεων τῶν ἐφημεριῶν. τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως. C τοὺς λειτουργοῦντας τῷ βασιλεῖ. γαζοφύλακας] C ἄρχοντας τῶν θησαυρῶν. ἐν] C ἐξεκκλησίασεν ἐν. 2 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. ποδῶν κυρίου] C τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ. ἡμῶν] A deest. κατασκήνωσιν] C οἰκοδομήν. 3 εἶπεν] C ponit ante ὁ θεός. ἐμοὶ] C μοι σύ. τὸ] C με τό. αἷμα] A C αἵματα. 4 ἐπὶ] C ἐν. ᾑρέτικε τὸ βασίλειον] C ἐξελέξατο ἡγούμενον. καὶ ἐξ] A ἐξ. εἰς] C deest. παντὶ] C παντὶ τῷ. A πάντα. 5 υἱοὺς] C ponit post μοι. αὐτὸν] C deest. 6 τὴν αὐλήν] C τὰς αὐλάς. ᾑρέτικα] C ἐξελεξάμην. μου] C μοι εἰς. 7 κατορθώσω] C ἑτοιμάσω. τοῦ φυλάξασθαι] C ποιεῖν καὶ φυλάσσεσθαι. 8 πρόσωπον] C ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ. φυλάξασθε] A φυλάσσεσθε. C φυλάξατε. τοῖς] C αὐτὴν τοῖς. 9 υἱὲ] C υἱέ μου. δούλευε] A C δούλευσον. ἐτάζει] C ἐξετάζει. ἐνθύμημα] C ἐνθύμημα διανοιῶν. καταλείψῃς] C καταλείπῃς. 10 νῦν] C τοίνυν. κύριος] C deest. ἴσχυε] C καὶ ἀνδρίζου. 11 ναοῦ] A αἰλάμ. ζακχῶν] C ἀποθηκῶν. ἀποθηκῶν] C ταμιείων αὐτοῦ. ἐξιλασμοῦ] C ἱλαστηρίου. 12 ὃ εἶχεν] C πάντων ὧν ἦν. αὐτοῦ] C μετ' αὐτοῦ. 13 τῶν καταλυμάτων, καὶ] C εἰς τὰς διαιρέσεις. εἰς] C καὶ εἰς. κυρίου] C κυρίου εἰς τὸ χρυσίον. 14 ὁλκῆς αὐτῶν] C ὁλκῆς αὐτοῦ πᾶσι τοῖς σκεύεσι δουλείας καὶ δουλείας. καὶ πᾶσι τοῖς σκεύεσι τοῦ ἀργυρίου ἐν σταθμῷ παντὶ σκεύει δουλείας καὶ δουλείας. Καὶ σταθμὸν ταῖς λυχνίαις ταῖς χρυσαῖς, καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῶν χρυσίον ἐν σταθμῷ λυχνίας καὶ λυχνίας· καὶ τοῖς λύχνοις αὐτῆς, καὶ ταῖς λυχνίαις. 15 καὶ τῶν λύχνων] C καὶ τῶν λυχνιῶν. 16 ὁμοίως] C deest. τὸν σταθμὸν] C τὴν ὁλκήν, ὁμοίως τὸν σταθμόν. 17 καὶ θυΐσκων κεφφουρὲ] C καὶ τὰ κεφφουρὲ τὰ χρυσᾶ, ἐν σταθμῷ εἰς κεφφώρ, καὶ κεφφώρ· & ponit ante καὶ τόν. 18 σταθμὸν] C ponit ante ἐκ. καὶ] C ponit ante ὑπέδειξεν. 19 χειρὸς] C ἐκ χειρός. τῆς κατεργασίας] C τοῦ συνιέναι τὴν κατεργασίαν. 20 μηδὲ] C καὶ μή. μου] C deest. ἐγκαταλίπῃ] A ἐγκαταλίπῃ σε. C σε ἐγκαταλείπῃ. καὶ ἰδοὺ τὸ, usque ad finem versus] C desunt. 21 ἐφημερίαι] C αἱρέσεις τῶν ἐφημεριῶν. κυρίου] A κυρίου θεοῦ. C τοῦ θεοῦ. πάσῃ πραγματείᾳ] C παντὶ ἔργῳ. καὶ πᾶς] C πᾶς. πρόθυμος] C πρόθυμος ἐν παντὶ ἑκουσίῳ.

CAP. XXIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ᾑρέτισεν] C ᾑρέτικεν. ἀλλ'] A ἡ οἰκοδομή, ἀλλ'. C ἡ οἴκησις, ἀλλ'. 2 Κατὰ] C Καὶ ἐγὼ κατά. δύναμιν] C δύναμίν μου. χρυσίον usque ad λίθοις]
C χρυσίον εἰς χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύρεον εἰς ἀργύρεον, καὶ τὸν χαλκὸν εἰς χαλκ
καὶ τὸν σίδηρον εἰς σίδηρον, καὶ ξύλα εἰς ξύλα. σοὰμ] C ὄνυχος. Πο
πολὺν] A λίθοις Παρίοις εἰς πλῆθος. 3 ἐν οἴκῳ] C εἰς οἶκον κυρίου τοῦ
ειπεποίημαι] A πεποίημαι. ἡτοίμακα] C ἡτοίμασα. τῶν ἁγίων] C τῶν ἐ
ον. 4 ἐκ Σουφὶρ, καὶ] C ἐξ Ὠφείρ. ἐξαλειφθῆναι] C τοῦ καταχρίσαι. 6
δόμοι] A οἰκονόμοι. τοῦ βασιλέως] C ponit statim post ἔργων. 7 χρυσ
μυρίοις] C δραχμὰς μυρίας. ταλάντων χιλιάδας ἑκατὸν] C ordine invers
8 εὑρέθη] C εὑρέθησαν. Γεδσωνὶ] C Γηρσωνί. 9 ὑπὲρ, usque ad finem ve
sus] C ἐπὶ τοῦ ἑκουσιασμοῦ, ὅτι ἐκ καρδίας πλήρους ἑκουσιάσαντο τῷ κυρίῳ.
γάλως] C εὐφροσύνη μεγάλη. 11 τὸ καύχημα] C ἡ μεγαλοπρέπεια.
A ἐξομολόγησις, καὶ ἡ ἰσχύς. C ἐξομολόγησις. ἀπὸ, usque ad finem ve
C σοὶ κύριε ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις, εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχήν.
habet utrumque. 12 δόξα] C δόξα ἐκ προσώπου σου. παντοκράτ
ἔλεος παντοκράτορ. C deest. 13 καυχήσεως] C δόξης. 14 Καὶ] C
μου] A σου. προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα] C ἑκουσιάσασθαί σοι
σά] C σά ἐστι. 15 παροικοῦντες, ὡς] C πάροικοι, καθώς. ὡς σκιὰ] C
ὡς σκιαί. 16 ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι] C ἡτοιμάσαμέν σοι οἰκοδομῆσαι.
C ponit ante τοῦ. χειρὸς] C χειρὸς γάρ. σοὶ] C σά ἐστι. 17 ἐτάζων] C
ἐξετάζων. ἀγαπᾷς] C ἀγαπῶν· & ponit ante δικαιοσύνην. ἐν] C
ἐν. προεθυμήθην] C ἡκουσιάσθην. προθυμηθέντα] C ἑκουσιασθέντα. 18
τα ἐν διανοίᾳ] C αὐτῶν τὸ πλάσμα διανοιῶν. 19 τὴν κατασκευὴν] C
τα, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν κατασκευήν. σου] C σου, ἣν ἡτοίμασα. 20
ριον τὸν θεὸν] C δὴ τὸν κύριον. 21 θεῷ] C κυρίῳ. 22 ἐναντίον] C
αντι. ἐκείνῃ] C ponit post ἡμέρᾳ. χαρᾶς] C χαρᾶς μεγάλης. ἱερωσ
C ἱερέα. 23 θρόνου] A C θρόνου κυρίου εἰς βασιλέα ἀντί. ηὐδοκήθη] C
εὐωδώθη. ὑπήκουσαν] A ὑπήκουσεν. C ἐπήκουσαν. 24 Οἱ] C Καὶ οἱ.
πάντες] C καίγε πάντες. Δαυὶδ] A C ponunt post βασιλέως. 25 ἐ
ἄνωθεν] A C ἐναντίον. αὐτῷ] C ἐπ' αὐτόν. ὃ] C ὡς. αὐτοῦ] C αὐτοῦ
ἄνω τοῦ Ἰσραήλ. 26 ἐπὶ] C ἐπὶ πάντα. 27 ἔτη] C ponit post τεσσαράκον
τα. ἔτη ἑπτὰ] C ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη. ἔτη τριακονταρία] C τριάκοντα
τρία ἔτη. 28 ἐτελεύτησεν] C ἀπέθανε Δαυίδ. 29 Οἱ δὲ] C Καὶ οἱ.
βασιλέως] C ponit post Δαυίδ. γεγραμμένοι εἰσὶν] C οὐκ ἰδοὺ εἰσι γεγρα
μμένοι. ἐν λόγοις] C ἐπὶ λόγων. βλέποντος] C ὁρῶντος· bis in hoc ve
su. 30 καὶ τῆς] C καὶ πάσης τῆς. οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ] C
καιρῶν τῶν διελθόντων ἐπ' αὐτόν. τῆς γῆς] C τῶν γαιῶν.

PARALIP. II.

CAP. I.

2 Ἰσραὴλ] A C παντὸς Ἰσραήλ. 3 εἰς] A C μετ' αὐτοῦ εἰς. οὗ] C ὅτι. 4 Ἀλλὰ] C Τὴν δέ. ἀνήνεγκε] A ἀνήγαγε. 5 ἐκκλησία] A ἐκκλησία ὅλη. 6 ἤνεγκε] A C ἀνήνεγκεν· bis in hoc versu. σκηνῇ] A C σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. αὐτῷ] A C αὐτό. 7 θεὸς] A κύριος. 9 δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ] C τὸ ῥῆμά σου μετά. ὁ χοῦς] C τὸν χοῦν. 10 Νῦν] C Νῦν οὖν. ἐνώπιον] C ἔμπροσθεν. τοῦτον] A ponit ante τὸν μέγαν. 11 χρημάτων] C ὑπαρχόντων. ὑπεναντίων] C μισούντων σε. οὐκ ᾐτήσω] C ponit ante ἡμέρας. ἐβασίλευσά σε] A ἐβασίλευσας. 12 Τὴν] C Καί. χρήματα] C ὕπαρξιν. ὡς] A ὡς σοί. ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὅμοιός σοι] A ponit post σου. μετὰ] C κατά. 13 ἐκ Βαμὰ τῆς ἐν] A ἐν Ῥαμᾶ τῆς ἐκ. πρὸ] C ἀπό. 14 ἐγένοντο] A C ἐγένετο. πόλεσι] A πόλει. ὁ λαὸς] C desunt. 15 κέδρους] C κέδρους ἔδωκεν. 16 ἵππων] A ἱππέων. πορεύεσθαι] A τοῦ ἐκπορεύεσθαι. C τιμὴ ἣν ἐλάμβανον. καὶ ἠγόραζον] C καὶ ἠγόραζον ἐν ἀλλάγματι. ἐνέβαινον] A C ἀνέβαινον. 17 ἐν ἑξακοσίων] A ἐν χιλίοις. ἀργυρίου posterius] C deest. ἔφερον] C ἐξέφερον.

CAP. II.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

2 Σαλωμὼν] A ὁ βασιλεὺς Σολομών. λατόμων] C ἀνδρῶν λατόμων. ἐπ'] A ἐξ. ἑξακόσιοι] A C καὶ ἑξακόσιοι. 3 Τύρου] C Τύρων. ὡς] C ὃν τρόπον. 4 καὶ πρόθεσιν] A C ἀρωμάτων, καὶ ποιεῖν πρόθεσιν. τὸ δείλης] C τὸ ἑσπέρας. 5 κύριος] A deest. 6 τὴν δόξαν αὐτοῦ. C αὐτόν. τίς] C τίς εἰμι. ὅτι] A C deest. 7 γλύψαι γλυφὴν] C γλύφειν γλυφάς. ἃ] A C ὧν. 8 ὅτι ἐγὼ] C ἐγὼ γάρ. ὡς] C ὅτι. σου … μου] C μου … σου. 9 πορεύσονται] C ponit ante μετά. 10 καὶ κριθῶν, usque ad καὶ ἐλαίου] A desunt. οἴνου … ἐλαίου] C ἐλαίου … οἴνου. 11 λέγων] C deest. βασιλέα] A C εἰς βασιλέα. 12 Δαυὶδ] C ponit post βασιλεῖ. ἐπιστάμενον ἐπιστήμην, καὶ σύνεσιν] C εἰδότα φρόνησιν, καὶ ἐπιστήμην. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 13 ἀπέστειλα] C ἀπέσταλκα. πατέρα] A C παῖδα. 14 Ἡ μήτηρ αὐτοῦ] C υἱὸν γυναικός. ποιῆσαι] C ποιεῖν. χρυσίῳ, καὶ ἐν (deest C) ἀργυρίῳ] A ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ. καὶ ἐν λίθοις] C ἐν λίθοις. γλύψαι] C γλύφειν. πᾶσαν] C deest. ὅσα] C ἐν πᾶσιν οἷς. Δαυὶδ] A C ponunt post μου. 15 ἔλαιον … οἶνον] C οἶνον … ἔλαιον. 16 ἄξομεν] C οἴσομέν σοι. ἄξεις] C ἀνοίσεις. 17 ἑξακόσιοι] A καὶ ἑξακόσιοι. 18 νωτοφόρων] C ἀνδρῶν νωτοφόρων. λατόμων] A C λατόμων ἐν τῷ ὄρει.

CAP. III. In Ald. II.

1 τοῦ] C deest. Ὀρνᾶ] C Ὀρνάν. 3 ταῦτα] C deest. πήχεων prius] A C deest. ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη] C τῆς διαμετρήσεως τῆς πρώτης. 4 αἰλὰμ] C τὸ αἰλάμ. εἴκοσι posterius] C καὶ εἴκοσι. 5 ἐπ'] A ἐξ. χαλαστὰ] C ἁλύσεις. χρυσίου τοῦ] A desunt. Φαρουΐμ] A Φαρονίμ. 7 Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον] A desunt. C addit χρυσίῳ post οἶκον. αὐτοῦ] C deest. χρυσίῳ] A deest. C αὐτοῦ. τῶν τοίχων] C τὸν τοῖχον. 8 πρόσωπον, πλάτος] C πρόσωπον τοῦ πλάτους. μῆκος] C εὖρος. ἐχρύσωσεν] A C κατεχρύσωσεν. εἰς χερουβὶμ] A χερουβίν. C desunt. εἰς τάλαντα ἑξακόσια] C ἐν ταλάντοις ἑξακοσίοις. 9 ἑνὸς] A ἑνὸς ἥλου. σίκλοι] A σίκλων. τὸ ὑπερῷον] C τὰ ὑπερῷα. 10 ξύλων] A C ξύλων ἀσήπτων. 11 μία] C μία χεροὺβ τοῦ ἑνός. τοῦ χερουβὶμ] A τοῦ χερουβίν. C τοῦ χερούβ. 13 πήχεων] C πήχεις. 14 ὑακίνθου] C ἐξ ὑακίνθου. 15 ἔμπροσθεν] C κατέμπροσθεν. κεφαλὰς] A C κεφαλίδας. 16 σερσερὼθ ἐν τῷ δαβὶρ] C ἁλυσιδωτὰ καὶ τῷ δαβείρ. ἔδωκεν] A C ἔθηκεν. κεφαλῶν] A κεφαλίδων. ἔθηκεν] C ἐπέθηκεν. χαλαστῶν] C ἁλύσεων.

CAP. IV.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti, & versum primum cap. quin
1 θυσιαστήριον] C τὸ θυσιαστήριον τό. 2 στρογγύλην] C ἀπὸ τοῦ χ
αὐτῆς εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς. πήχεων posterius] A C πηχῶν ἐκύκλου (A
κλουν) αὐτὴν κύκλῳ. 3 κύκλῳ] C κυκλόθεν. κυκλοῦσιν] A κυκλο
C κυκλοῦντες. πήχεις περιέχουσι (A περιέχουσαι) τὸν λουτῆρα] C
κυκλοῦντες τὴν θάλασσαν. δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους] C δύο στίχ
χωνευτοί. A habet καὶ ante τούς. αὐτῶν] A deest. ἡ] C deest.
μόσχους] C ἑστῶσα ἐπὶ δώδεκα μόσχους ἡ θάλασσα. βορρᾶν] C πρὸς
δυσμὰς] A C βλέποντες πρὸς (A deest) δυσμάς. νότον] A C βλέπ
πρὸς (A deest) νότον. κατ'] A βλέποντες. C βλέποντες πρός. 4
ἦσαν] A ἄνωθεν, καὶ ἦσαν. C ἄνω καὶ ἦν. 5 αὐτῆς] C τῆς θαλάσσης.
γεγλυμμένα] C διαγεγλυμμένου. χωροῦσαν] A C χωροῦσα. ἐξετέλεσε
ἐξετέλεσαν αὐτήν. 7 δέκα] A πέντε. 8 ἐν τῷ ναῷ] C desunt.
μων] C ἀριστερῶν. ἑκατὸν] A πέντε. 9 τῇ αὐλῇ] C τῆς αὐλῆς. 10
C deest. κατέναντι] C τοῦ μέρους τοῦ πρὸς νότον. 11 Χιρὰμ] C Χιρ
λέβητας, καί. καὶ τὴν, usque ad καὶ συνετέλεσε] C desunt. ποιῆσαι
ποιῆσαι. Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ] A ὁ βασιλεὺς Σολομών. C Σολομὼν ὁ
λεύς. τοῦ] A κυρίου τοῦ. 12 ἐπ' αὐτῶν γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ] C
[illegible]· καὶ τὰ χωθαράθ. κεφαλῶν] C κεφαλίδων. τὰς κεφαλὰς] C τὰ
βάσεις. 13 κώδωνας] C ῥοάς. καὶ δύο] C δύο. γωλὰθ] C βάσεις. 14
τοὺς] C ἐπὶ τῶν. 15 καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας] C de
16 κρεάγρας] C κρεάγρας, καὶ φιάλας. καὶ ἀνήνεγκε] C ἀνήνεγκε. 17
οἴκῳ] C ἀναμέσον. ἀναμέσον] A ἐν οἴκῳ. 18 ἐξέλιπεν] C ἠκολ
19 ἄρτοι] A C ἄρτους. 20 καὶ κατὰ] C κατά. 21 Καὶ λαβίδες αὐτ
A Καὶ αἱ βολίδες αὐτῶν. C ponit post λύχνοι αὐτῶν. τὰς φιάλας, κ
θυΐσκας] C αἱ φιάλαι, καὶ αἱ θυΐσκαι. 22 θύρας … χρυσᾶς] C θύρ
χρυσαῖ.

CAP. V.

1 καὶ τὰ] C καὶ πάντα τά. 2 Τότε. Hic incipit cap. 3. in
φυλῶν] C φυλῶν, καί. Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. ἀνενέγκαι] A ἀνενεγ
3 ἐξεκκλησιάσθησαν] C ἐξεκκλησιάσθη. πᾶς] C Σολομῶντα πᾶς ἀνήρ. 4
τες posterius] C deest. τὴν κιβωτὸν] A καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτ
τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτόν. 6 Ἰσραὴλ] A υἱῶν Ἰσραήλ.
φοβούμενοι] C desunt. ἐπισυνηγμένοι] A συνηγμένοι. αὐτῶν] C
τόν. κιβωτοῦ] C κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. οἳ] C ἃ. ἀριθμηθήσονται,
λογισθήσονται] C ἀριθμηθήσεται, οὐδὲ λογισθήσεται. 8 διαπεπτακότα]
διαπεπτωκότα. συνεκάλυπτε] A συνεκάλυπτον. ἐπὶ] C deest. 9 ἐκ
C ἀπὸ τῆς κιβωτοῦ ἐκ τῶν. οὐκ] C καὶ οὐκ. 10 ἃ] C ὅσα. 11 οὐκ]
οὐκ. κατ'] A εἰς. 12 Λευῖται] A Λευῖται, καί. τοῖς] C σὺν τοῖς.
θοὺν] A C Ἰδιθούμ. αὐτοῦ … αὐτοῦ] A C αὐτῶν … αὐτῶν. τῶν ἐνδεδυμ
C τοῖς ἐνδεδυμένοις. 13 καὶ ἐν] C καί. φωνῇ μιᾷ] C φωνὴ μία. τ
νεῖν] A desunt. καὶ prius] A C τοῦ. δόξης κυρίου] A desunt. C
κυρίου. 14 στῆναι] C στῆναι, καί.

CAP. VI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

2 ᾠκοδόμηκα] C ᾠκοδόμησα. εἰς] C σὲ ἐν αὐτῷ εἰς. 6 ἐν] A
C τόν. τοῦ] C ὥστε. ἐπὶ τὸν λαόν μου] A τοῦ λαοῦ μου ἐπάνω. C ἐπὶ
λαοῦ μου. 7 Δαυὶδ] A deest. 8 διότι] C ἀνθ' ὧν ὅτι. 9 σὺ] C
nit post οἰκοδομήσεις. τὸν οἶκον] A C μοι οἶκον. ὅτι] C ἀλλ' ἤ.
C αὐτός. 10 τοῦτον] C deest. ἐγενήθην] C ἐγενόμην. Ἰσραὴλ] A
11 ἐκεῖ] C ὅπου ἐκεῖ. 12 ἔναντι] C ἐναντίον. 13 στοῶν] C στ

A αὐτῷ. ἔπεσεν] C ἔκαμψεν. ἔναντι] A ἐναντίον. C αὐτοῦ ἐναντίον. A κύριος. παισὶ] C δούλοις. καρδίᾳ] C καρδίᾳ αὐτῶν. 15 λέ- C deest. 16 λέγων] Hic Ald. repetit, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου, καὶ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, λέγων. Ἰσραὴλ] A Δαυίδ. 17 παιδὶ] C δού- 19 παιδὸς] C δούλου· & versu 20. μου] C αὐτοῦ. Θεὸς] C Θεός παῖς] C δοῦλος· & versu 21. 21 ἐν τῷ τόπῳ] A C ἐκ τοῦ τόπου. A κατασκηνώσεως. 22 τῷ πλησίον] C εἰς τὸν πλησίον. ἀρά- A C ἀράσασθαι. ἀράσηται] C ἀράσηται αὐτόν. οἴκῳ] C τόπῳ. 23 αὐ- A ἑκάστῳ. 24 κατέναντι τοῦ] C ἐνώπιον. 26 αἰνέσουσι τὸ ὄνομα] C ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματι. 27 παίδων] C δούλων σου. 28 καὶ ... καὶ] C de- θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς] C θλίψωσιν αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ. αὐ- C αὐτοῦ. πάντα] C κατὰ πάντα. 29 Καὶ πᾶσα προσευχὴ, καὶ πᾶσα C Καὶ κατὰ πᾶσαν ἀφὴν, καὶ πᾶσαν προσευχὴν, καὶ πᾶσαν δέησιν. ἢ A ἐάν. C ἢ ἄν. ἐὰν] C οἵτινες ἐάν. μαλακίαν] A ἁμαρτίαν. οἶκον] τόπον. 30 μόνος] C σὺ μονώτατος. 31 πάσας ὁδοὺς σου] A τὰς ὁδούς σου. C σε, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. πρόσωπον] C προσ- 32 Καὶ] C Καίγε. ἐστιν αὐτὸς] A οὐκ ἔστιν αὐτός. C ἐστιν· & ponit ἐκ. 33 τοῦ φοβεῖσθαι] C ἵνα φοβῶνται. 34 ἀποστελεῖς] A ἐξαποστελεῖς. C ἐν ᾧ. ᾠκοδόμηκα] A C ᾠκοδόμησα. 36 ἔσται] C ἐστίν. πατάξεις αὐ- παραδώσεις] C ἐὰν θυμωθῇς ἐπ' αὐτοὺς, καὶ παραδῷς. κατὰ πρόσωπον A εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν. αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς] A C αἰχμαλω- εἰς γῆν ἐχθρῶν] C desunt. 37 καρδίαν] C πρὸς σὲ, ἐν τῇ αὐτῶν οὗ μετήχθησαν] C οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν. καίγε] A κἀκεῖ. C καί. αἰχμαλωσίᾳ] C γῇ αἰχμαλωσίας. ἠδικήσαμεν] C ἠσεβήσαμεν. 38 καρ- C καρδίᾳ αὐτῶν. ὅπου] C οὗ. αὐτοὺς] C αὐτοὺς ἐκεῖ. τοῖς πατράσιν] αὐτοῖς, καὶ τοῖς πατράσιν. 39 κρίματα] C τὸ κρίμα αὐτῶν. 40 κύριε] C ὁ Θεός. δὴ] A deest. 41 ἐνδύσαιντο] C ἐνδύσονται. υἱοὶ] A C ὅσι- εὐφρανθήτωσαν] C εὐφρανθήσονται. 42 Δαυὶδ τοῦ δούλου] C σου τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ.

CAP. VII.

Sed Ald. hoc etiam caput adjungit præcedenti.

1 ἔπλησε] A ἐπλήρωσε. 2 ἔπλησε] C ἐνέπλησε. οἶκον] A C οἶκον κυρί- 3 κυρίου] A τοῦ Θεοῦ. ᾔνουν] A C ᾔνεσαν. 4 ἔναντι] C ἐνώπιον. 5 C ἔθυσεν. βοσκημάτων] C προβάτων. τοῦ Θεοῦ] C desunt. 6 τοῦ τοῦ βασιλέως] C ὧν ἐποίησε Δαυὶδ ὁ βασιλεύς. ἔναντι] A ἐναντίον. C ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι. 7 τὰ μαναὰ] C τὰς θυσίας. στέατα] C στέατα τῶν 9 ἐν] A deest. ἑορτὴν] C καὶ τὴν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας. A ponit ἑπτά. 10 τρίτη καὶ εἰκοστῇ] A εἰκάδι καὶ τρίτῃ. C ἡμέρᾳ τῇ εἰκοστῇ καὶ τὸν] C Σολωμὼν τόν. ἀγαθῇ] C ἀγαθοὺς τῇ. 11 Σαλωμὼν] C ponit post ψυχῇ. αὐτοῦ] C deest. 12 τὴν νύκτα] C ἐν τῇ νυκτί. τόπῳ] οἴκῳ. ἐμαυτῷ] C ἐμοί. 13 τὸ ξύλον] C τὴν γῆν. 14 ἐὰν ἐντραπῇ] ἐντραπῇ με. αὐτῶν posterius] A ὑμῶν. 17 ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ] C μου ὃν τρόπον ἐπορεύθη Δαυίδ. 18 ἀνὴρ] C ponit ante ἡγούμενος. 19 ἀποστρέψητε] C ἀποστραφῆτε. ἐγκαταλείπητε] C ἐὰν καταλείπητε. 20 αὐτοῖς] ὑμῖν. ἀποστρέψω ἐκ] C ἀποῤῥίψω αὐτὸν ἀπό. ἔθνεσι] C λαοῖς. 21 ὁ ὑψηλὸς] A C ὃς ἦν ὑψηλός. πᾶς] C ἐρημωθήσεται. πᾶς. χάριν] C ἕνε- τῇ] A οὕτω τῇ. 22 Διότι] C Ἀνθ' ὧν. διὰ] A C καὶ διά.

CAP. VIII. in Ald. IV.

1 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 3 Βαισωβὰ] A C Αἱμὰθ Σουβαὰ (Σουβὰ C.) αὐ-] C ἐπ' αὐτήν. 5 τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοὶ] C τείχεσι, πύλαις, καὶ μοχλοῖς. 6 ἐπιθυμίαν] C ἐπιθυμίαν αὐτοῦ. τῇ βασιλείᾳ] C τῇ γῇ τῆς ἐξουσί- 7 Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς] C Καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέν- Χετταίου] A Γεθθαίου. 8 Ἀλλ'] C Οἱ. ἀνήγαγεν] C ἀνήνεγκεν. 9] A deest. τῇ βασιλείᾳ] C εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ. ἰ-] A C αὐτοί. καὶ οἱ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες] A δυνατοί. C τρισσατῶν αὐτοῦ δυνατοὶ, καὶ ἄρχοντες. καὶ ἱππέων] C αὐτοῦ, καὶ ἱππέων αὐτοῦ. 11 αὐτῇ] A αὐτῇ. ἐκεῖ] A deest. 12 ὁ] C κυρίου, ὅ. ναοῦ] A λαοῦ. 13 Κατὰ] C Καὶ κατά. 14 καὶ κατὰ] C καί. οἱ Λευῖται] C τοὺς Λευίτας. οἱ πυλωροὶ] C τοὺς πυλωρούς. κατὰ τὰς διαιρέσεις] C ἐν ταῖς διαιρέσεσιν. ἐντολαὶ] A C ἐντολή. 15 τοῦ] C Δαυὶδ τοῦ. 16 πᾶσα ἡ ἐργασία] C πάντα τὰ ἔργα Σολομῶντος. ἕως] C ὁ οἶκος κυρίου, καὶ ἕως. 17 Ἰδουμαίᾳ] C Ἐδώμ. 18 ἐν] C τῷ Σολομῶντι ἀν. παίδων prius] C δούλων. ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν] C ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι.

CAP. IX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Σαλωμὼν posterius] A C αὐτόν. εἰς πλῆθος] C ponit post χρυσίον. πρὸς αὐτὸν] A αὐτῷ. 2 ἀπήγγειλεν] C ἀνήγγειλεν. 4 τραπεζῶν] C τραπέζης αὐτοῦ. ἱματισμὸν αὐτῶν] C τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ. καὶ στολισμὸν αὐτῶν (A αὐτοῦ) & A ponit ante καὶ οἰνοχόοις. 5 περὶ prius] C περὶ σοῦ, καί. περὶ τῶν λόγων] A ponit post σοφίας. περὶ posterius] C deest. 7 Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου] C Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, καί. παῖδες] A C παῖδές σου. οὗτοι] C οὗτοι, καὶ μακάριοι οἱ ἄνδρες, 8 Ἔστω] C Εἴη. θρόνον] C θρόνου. κυρίῳ Θεῷ] A C τῷ λαῷ. 9 ἀγαπῆσαι] C ἀγαπᾶν. αὐτοὺς] A αὐτόν. κρίμα] A C κρίσιν. εἴκοσι] C καὶ εἴκοσι· & post τάλαντα. χρυσίου] A ἀργυρίου. πολὺ] A C σφόδρα. 10 Σαλωμὼν ... Χιρὰμ] C Χιρὰμ ... Σολομῶντος. χρυσίον τῷ Σαλωμὼν] A αὐτῷ χρυσίον. 11 ὤφθησαν] C ὤφθη. 12 τὰ θελήματα αὐτῆς, ἃ ᾔτησεν] C ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο. ἀπέστρεψεν] A ὑπέστρεψεν. 13 τῷ Σαλωμὼν ἐν] A αὐτῷ. ἑξήκοντα ἕξ] C καὶ ἑξήκοντα, καὶ ἕξ. 14 ὧν] C οἱ. πάντων] A καὶ πάντων. C καὶ πάντες. τῶν βασιλέων ... σατραπῶν] C οἱ βασιλεῖς ... σατράπαι. πάντες] C deest. 15 τὸ ἕν] A C ponunt post θυρεόν. 16 τριακοσίας ... ἐλατὰς] C ἐλατὰς τριακοσίας, & ponit post χρυσᾶς. τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο] C τριακόσιοι χρυσοῖ ἀναφέροντες. αὐτὰς] C αὐτά. 17 ἐλεφαντίνων ὀδόντων] C ἐξ ὀδόντων ἐλεφάντων. μέγαν] A μεγάλων. 18 χρυσίῳ] C χρυσίῳ, καὶ ὑποπόδιον ὑπέδησαν ἐν χρυσῷ τῷ θρόνῳ. ἑστηκότες] C ἑστῶτες, & vers. 19. 19 ἑστηκότες] C ἵστησαν. ἐν] C deest. 20 σκεύη] C σκεύη τοῦ οἴκου. χρυσίου] C χρυσῷ. 21 βασιλεῖ] C βασιλεῖ Σολομῶντι. πλοῖα] A πλοῖον. γέμοντα] A γέμον. πιθήκων] C πιθήκων καὶ θεκείμ. 22 καὶ πλούτῳ] A πλούτῳ. C τῆς γῆς, καὶ πλούτῳ. 24 ἀργυρᾶ ... χρυσᾶ] C χρυσᾶ ... ἀργυρᾶ. σκεύη posterius] A deest. στακτὴν] A καὶ στακτήν. ἵππους] A καὶ ἵππους. τὸ] C τούς. 25 τῷ] A τῷ βασιλεῖ Σολομῶν. Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. 26 ὁρίων] A C ὁρίου. 27 τὸ χρυσίον, καὶ] C Σολομῶν. κέδρους] C κέδρους ἔδωκεν. 28 καὶ ἐκ] A ἐκ. πάσης τῆς γῆς] C πασῶν τῶν γαιῶν. 29 λόγοι] C τῶν λόγων. ἰδοὺ οὗτοι] C οὐκ ἰδοὺ αὐτοί. Ἰωὴλ] C Ἰωήδ. περὶ] C κατά. 30 ἐπὶ] C ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπί. Σαλωμὼν] C Σολομῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

CAP. X. In Ald. V.

2 ὡς ἔφυγεν] C ὅτε ἀπέδρα. 3 πρὸς] A Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα. C Ἰσραὴλ καὶ ἐλάλησαν. 4 ἄφες] C κούφισον σύ. 5 αὐτοῖς] C αὐτοῖς Ῥοβοάμ. ἔρχεσθε] C ἐπιστρέψατε. 6 ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν] C ζῶντος αὐτοῦ, καὶ συνεβουλεύσατο μετ' αὐτῶν. τῷ] C με τῷ. 7 αὐτῷ] C οἱ πρεσβύτεροι πρὸς αὐτόν. εὐδοκήσῃς] C ἀρέσῃ αὐτοῖς. παῖδες] C δοῦλοι. 8 ἑστηκότων] C ἑστώτων. 9 ἀποκριθήσομαι λόγον] C τίνα λόγον ἀποκριθῶ. 10 ἐκτραφέντες] C συνεκτραφέντα. λέγοντες] A C λέγοντα. λέγων] A λέγοντι. C καὶ λέγοντι. ἄφες ἀφ'] C νῦν κούφισον ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ. ἐρεῖς] C ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. 11 ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ] C ἐνέθηκεν ὑμῖν ζυγὸν βαρύν. 12 ἐν] C deest. 13 ὁ prius] C αὐτοῖς ὁ. 14 πρὸς αὐτοὺς] A desunt. 15 ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ] A ἤδει ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ. λέγων, Ἀνέστησε] C ἵνα ἀναστήσῃ. 16 Καὶ παντὸς Ἰσραὴλ] C Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδεν. αὐτῶν] C ponit ante ὁ. ὁ λαὸς] C πᾶς ὁ λαός. λέγων] A λέγοντες. ἡμῶν ἢ] A C ἡμῖν. εἰς] A ἀπότρεχε εἰς. C ἀπότρεχε ἀνὴρ εἰς. 17 καὶ posterius] A C deest. ἐπ' αὐτῶν] C ἐπὶ ἑαυτούς. Ῥοβοὰμ] A Ἱεροβοάμ. 18 ἐπ' αὐτοὺς] C desunt. Ἀδωνιρὰμ] C Ἀδωράμ. λίθοις] C ἐν λίθοις. καὶ ὁ] A καὶ ἤκουσε. ἔσπευσε] A καὶ ἔσπευσε. τοῦ] A καὶ τοῦ.

CAP. XI.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

1 Ἰούδαν] C οἶκον Ἰούδα. καὶ ἐπολέμει πρὸς] C τοῦ πολεμῆσαι μετά. Ἰσραὴλ, τοῦ] A Ἰσραὴλ, καὶ πρὸς Ἱεροβοὰμ τοῦ. C Ἰσραὴλ, καί. 2 Σαμαίαν] C Σαμέα. 3 Εἶπον] C Εἰπέ. καὶ πάντα] A C βασιλέως Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ τὸν μετὰ (A καί.) 4 καὶ οὐ] A οὐδέ. πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς] C μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ἀποστρέφετε] A ἀποστρεφέτω. ἐπήκουσαν] A ὑπήκουσαν. C ἤκουσαν. 7 Βαιθσούρ] A Βαιθσουράν. C Βεθσούρ. Σοχὼθ] C Σοκχώ. 8 Μαρισὰν] A Μαρισάρ. C Μαρισά. 9 Ἀδωραὶ] A Ἀδουραίμ. C Ἀδωράμ. 10 Σαραὰ] A Σαραά. ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα] C τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 11 τειχήρεις] A C τείχεσι. ἐν] A deest. ἔλαιον, καὶ οἶνον] C οἶνον, καὶ ἔλαιον. 12 Κατὰ πόλιν καὶ] A desunt. κατὰ posterius] C deest. αὐτῷ] A τῷ. 14 τῆς] C αὐτῶν τὰ τῆς. μὴ] A C τοῦ μή. 15 τοῖς μόσχοις] C ταῖς δαμάλεσιν. 16 αὐτοὺς] C τοὺς Λευίτας. καρδίαν] C καρδίας. 17 τὸν τοῦ] A ὁ τοῦ. C υἱός. ἐν ταῖς ὁδοῖς] A ταῖς ὁδοῖς. C ὁδῷ. 18 ἑαυτῷ] A αὐτῷ. Μοολὰθ] C Μαελλέθ. Ἀβιγαίαν] C Ἀβιχαΐλ. 19 Σαμαρίαν] C Σαμαρείν. 20 ἑαυτῷ] C ponit post Μααχά. 21 παλλακὰς αὐτοῦ] A C παλλακάς. υἱοὺς] A C ponunt post ὀκτώ. 22 εἰς ἄρχοντα] C ponit post Μααχά. τὸν Ἀβιὰ] A C Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιά. εἰς] A C καὶ εἰς. βασιλεῦσαι] C τοῦ βασιλεῦσαι, & ponit post διενοεῖτο. 23 παρὰ] C Ἀβιὰ, καὶ διέκοψε παρά. υἱοὺς] A ἀδελφούς. ἐν] C καὶ ἐν. ὁρίοις] A υἱοῖς. καὶ ἔδωκεν αὐταῖς (A ἐν αὐταῖς) C ἔδωκεν ἐν αὐτοῖς. πλῆθος] C εἰς πλῆθος.

CAP. XII.

Sed Ald. hoc cap. adjungit præcedenti.

1 κατεκρατήθη] C ἐκραταιώθη. τὰς ἐντολὰς] C τὸν νόμον. 2 Σουσακὶμ] C Σουσάκ, & vers. 5. & 9. ἐναντίον] C ἔναντι. ἵππων] C ἱππέων. Τρωγλοδύται, καὶ Αἰθίοπες] C Σουχιείμ, καὶ Χουσιείμ. 5 ἐγκατελίπετε] C ἐγκατελείψατε. 6 Ἰσραὴλ] A Ἰούδα. 7 αὐτοὺς ὡς μικρὸν] C αὐτοῖς ὡσεὶ σμικρόν. ἐν] A C ἐπί. Ἱερουσαλὴμ] C Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Σουσάκ. 8 εἰς παῖδας] C αὐτῷ εἰς δούλους. 9 ἔλαβε posterius] A deest. 10 ὁ βασιλεὺς] C ponit post Ῥοβοάμ. ἀντ' αὐτῶν] C ponit ante θυρεούς. ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ (A Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου) ἄρχοντας] C ἐπὶ χεῖρας ἀρχόντων. τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα] C τῶν φυλασσόντων τὰς θύρας οἴκου. 11 ἐν τῷ εἰσελθεῖν] C ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι. οἱ φυλάσσοντες] C desunt. καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν] C καὶ ἐλάμβανον τοὺς θυρεοὺς, καὶ ἀποκαθίστων εἰς τὴν τάξιν. 12 αὐτὸν] C τὸν βασιλέα. καὶ γὰρ] C καίγε. 13 καὶ τεσσαράκοντα] C υἱὸς τεσσαράκοντα. ἐτῶν] A ἦν. C ἔτους ἦν. βασιλεῦσαι] C βασιλεύειν. ἑπτακαίδεκα] C ἑπτὰ καὶ δέκα. ἣ] C ἦν. υἱῶν] C deest. 15 ἰδοὺ] A C ἰδού εἰσι. ὁρῶντος] C ὁρῶντος τοῦ γενεαλογῆσαι. τὸν] C καί. 16 ἀπέθανε] C ἐκοιμήθη.

CAP. XIII. In Ald. VI.

1 ὀκτωκαιδεκάτῳ] A ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 2 Τρία] A Καὶ τρία. ἦν] A ἐπί. Ἀβιὰ ... Ἱεροβοὰμ] A Ἱεροβοὰμ ... Ἀβιά. 3 ἐν] A C τὸν πόλεμον ἐν. πολεμισταῖς δυνάμεως] C δυνατῶν πολεμιστῶν. δυνατῶν] C ἐκλεκτῶν. δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως] C ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν δυνατῶν ἰσχύϊ ἀνδρῶν πολεμιστῶν. A ἀνδρῶν πολεμιστῶν δυνάμεως ἰσχύϊ. 4 Σομόρων] C Σομοείμ. 5 Ἀκούσατε] C Ἀκούσατέ μου. τῷ Δαυὶδ] A C ponunt ante ἐπί. διαθήκη ἁλὸς] A εἰς διαθήκην αἰώνιον. C εἰς διαθήκην ἁλός. τοῦ posterius] C υἱοῦ. 7 ἀνέστη πρὸς] C ἐνίσχυσεν ἐπί. τὸν τοῦ] A C υἱόν. ἀντέστη κατὰ πρόσωπον] C ἐκραταιώθη κατὰ προσώπου. 8 πρόσωπον] C προσώπου. μόσχοι χρυσοῖ οὓς] C δαμάλεις χρυσαῖ ἅς. 9 Ἢ οὐκ ἐξεβάλετε] C Ἢ οὐχὶ ἀπώσασθε. γῆς πάσης; ὁ] C γῆς; πᾶς ὁ. προσπορευόμενος] C παραπορευόμενος τοῦ. χεῖρας] C χεῖρας. ἐν μόσχῳ] A ἐξ μόσχοις. ἐκ βοῶν] C υἱῷ βουκολίου. 10 αὐτοῦ] C deest. υἱοὶ Ἀαρὼν] C ponit post ἱερεῖς. καὶ ἐν] C ἐν. 11 Θυμιῶσι] C Καὶ θυμιῶσι. ὁλοκαυτώματα] A ὁλοκαυτώματα. C ὁλοκαυτώσεις. πρωῒ καὶ δείλης] C τὸ πρωῒ καὶ ἑσπέρας ἑσπέρας. ἀνάψαι δείλης] C τοῦ ἀνάπτειν ἑσπέρας ἑσπέρας. τὰς φυλακὰς] C τὴν φυλακήν. καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε] C ὑμεῖς δὲ ἐγκατελείψατε. 12 ἡμᾶς] A C ὑμᾶς. οἱ υἱοὶ] A καὶ οἱ υἱοί. C υἱοί. ἡμῶν] C ὑμῶν. εὐοδώσεται ὑμῖν] A C εὐοδωθήσεσθε. 13 ἀπέστρεψε] C περιεκύκλωσε. αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐγένετο] C κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ ἦσαν. ὄπισθεν] C ὀπίσω. 14 ἀπέστρεψεν] C ἐπέβλεψεν. αὐτοῖς] A αὐτῷ] C ponit post πόλεμος. ἐβόησαν] C ἀνεβόησαν. 15 ἐβόησαν ἄνδρες Ἰούδα] C ἠλάλαξεν ἀνὴρ Ἰούδας. ἐν τῷ βοᾶν] C ὅτε ἠλάλαξαν. ἄνδρας] A ἄνδρα. C ἄνδρες. ἐπάταξε] C ἔθραυσε. Ἱεροβοὰμ ... Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ ... Ἱεροβοάμ. 17 ἐν τοῖς] A αὐτούς. ἄνδρες δυνατοὶ] C ἀνδρῶν δυνατῶν. 20 ἔσχεν ἰσχὺν] A ἴσχυσεν. ἐτελεύτησε] C ἀπέθανεν. 21 δεκατέσσαρας] A τεσσαρεσκαίδεκα. C τέσσαρες καὶ δέκα. υἱοὺς εἰκοσιδύο] A C εἴκοσι καὶ δύο υἱούς. ἑκκαίδεκα] A ἑξήκοντα δύο. 22 οἱ λοιποὶ λόγοι] C τὰ λοιπὰ τῶν λόγων. γεγραμμένοι] C ἰδοὺ γεγραμμένοι. βιβλίῳ] A βιβλίου. C βιβλίου ἐν τῇ ἐκζητήσει, & ponit Ἀδδὼ ante τοῦ προφήτου.

CAP. XIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ἀπέθανεν] C ἐκοιμήθη. 2 τὸ καλὸν] C Ἀσὰ τὸ ἀγαθόν. τῶν ἀλλοτρίων] C τὰ ἀλλότρια. 4 νόμον] A νόμον αὐτοῦ. 5 εἰρήνευσεν πόλεις] C εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις. 6 ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ] C desunt.

sunt. κύριος αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 7 εἶπε] C εἶπεν Ἀσά. ἐνώπιον] A C ἐν ᾧ. κυριεύσομεν] A C κυριεύομεν, & C ponit ante τῆς γῆς. εὐώδωσεν ἡμῖν] C ᾠκοδόμησαν καὶ κατηύθυναν. 8 δύναμις] C ponit post Ἀσά. αἰρόντων] C ἀνδρῶν αἰρόντων. γῇ] C τῇ. δυνάμεως] C υἱοὶ δυνάμεως. 9 ἅρμασι] C ἐν ἅρμασι. 11 καὶ ἐν] C ἢ ἐν. κατίσχυσον ἡμᾶς] C οἷς οὐκ ἔστιν ἰσχὺς, βοήθησον ἡμῖν. ἐπὶ τῷ] C ἐν τῷ. μὴ] A σὺ εἶ· μή. C σὺ εἶ ὁ θεός· μή. πρὸς σὲ] C μετὰ σοῦ. 12 Ἰούδα] C Ἀσὰ, καὶ ἐναντίον Ἰούδα. 13 Γεδὼρ] C Γεραρά. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 14 ἐγενήθη] C ἐγένετο. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. ἐσκύλευσαν πάσας] C διήρπασαν. πολλὰ σκῦλα] C σκῦλα πολλά. 15 κτήσεων] C κτηνῶν. καὶ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς] A καὶ τοὺς Ἀμαζονεῖς. C desunt.

CAP. XV.

Sed Ald. hoc caput quoque adjungit præcedenti.

1 Ἀζαρίας] A Ζαρίας. Ὠδὴδ] A Ἀδάδ. κυρίου] C θεοῦ. 2 καὶ παντὶ Ἰούδα, καὶ Βενιαμὶν] C desunt. εἶπε] C εἶπεν αὐτῷ. ἀκούσατε] C ἄκουσον. 3 ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ] C ἄνευ θεοῦ ἀληθινοῦ. οὐχ] C οὐχί. 4 ἐπὶ] A πρός. C ἐν θλίψει ἐπί. Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ, καὶ ζητήσουσιν αὐτόν. 5 Καὶ] A deest. ἐκείνῳ τῷ καιρῷ] A τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. C τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. ἐπὶ] C πολλὴ ἐπί. 8 ἀκοῦσαι] C ἀκοῦσαι τὸν Ἀσά. Ἀδὰδ] C Ὠδήδ. A Ἀζαρίου. ἐξέλαβε] A ἐξέβαλε πάντα. C ἐξέβαλε. βδελύγματα] C προσοχθίσματα. Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει] C ἀπὸ Ἱεροβοὰμ ἐξ ὄρους. 9 τὸ] C Ἀσὰ τό. τὸν] C Ἀσὰ τόν. πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ] C A τοῦ (ἐξ C) Ἰσραὴλ πολλοί. 11 ἔθυσε] C ἐθυσίασε. 12 διῆλθεν] A C διῆλθον. 13 ἐκζητήσῃ] C ζητήσῃ. 14 ἐν κυρίῳ] C τῷ κυρίῳ. μεγάλῃ] C μεγάλῃ, καὶ ἐν ἀλαλαγμῷ. 15 πᾶς Ἰούδα] C ponit post ὅρκου. ψυχῆς] C ψυχῆς αὐτῶν. ἐζήτησε αὐτὸν] C αὐτῶν ἐξεζήτησε τὸν κύριον. κύριος αὐτοῖς] C αὐτοῖς κύριος. 16 αὐτοῦ, μετέστησε] C Ἀσὰ τοῦ βασιλέως, μετέστησεν Ἀσά. ἐν] C αὐτὸ ἐν τῷ. 17 ἀπέστησε] A C ἐξῆρεν. ἔτι] A ὅτι. Ἰσραὴλ] A Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ. ἀλλ' ἡ] A ἀλλ' ἡ. C πλήν. ἐγένετο πλήρης] C τελεία ἦν. 18 Δαυὶδ] C deest. οἴκου] C αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον. 19 μετ' αὐτοῦ] C μετὰ Ἀσά. τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ] A C τοῦ τριακοστοῦ, καὶ πέμπτου. ἔτους] C ponit statim post ἕως.

CAP. XVI.

Ald. sex priores versus hujus cap. adjungit cap. præcedenti.

1 τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει] C τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ ἕκτῳ. βασιλεὺς] A C Βαασὰ βασιλεύς. ἔξοδον καὶ εἴσοδον] C εἴσοδον, καὶ ἔξοδον. 2 θησαυρῶν] C θησαυροῦ. 3 σοῦ] C ἀναμέσον σοῦ. μου ... σου] C σου ... μου. ἰδοὺ] C καὶ ἰδού. δεῦρο καὶ] A δεῦρο. ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα] C τὴν διαθήκην σου τὴν μετὰ Βαασὰ βασιλέως. ἀπελθέτω] C ἀπελεύσεται. 4 Ἄδερ] C Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας. Αἰὼν] A Αἰνών. Ἀβελμαΐν] C Ἀβελμαείμ. Νεφθαλὶ] A Νεφθαλίμ. C Νεφθαλείμ. 5 Βαασὰ] A Βαασὰ βασιλέα Ἰσραήλ. 6 ἔλαβε] A ἤγαγε. καὶ ἔλαβε] A καὶ ἔλαβε πάντας. C τοῦ αἴρειν πάντας. 7 Καὶ ἐν] C Ἐν. Hic incipit cap. 7. in Ald. Ἀνανὶ] A Ἀνανίας. ἐσώθη ἡ] C διεσώθη. ἀπὸ τῆς] C ἐκ. 8 Οὐχ] C Οὐχί. ἦσαν] A ἦσάν σοι. εἰς θάρσος, εἰς] A καὶ εἰς θάρσος, καὶ εἰς. C καὶ θάρσος εἰς ἅρματα, καί. εἰς] A C αὐτοὺς εἰς. 9 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] C ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει] C μετὰ πάσης καρδίας τελείας. ἠγνόηκας] A καὶ νῦν ἠγνόηκας. C ἠγνόησας. 10 τῷ προφήτῃ] C πρὸς τὸν προφήτην. φυλακὴν] C οἶκον φυλακῆς. 11 ἐν βιβλίῳ] A ἐπὶ βιβλίου. C ἐπὶ βιβλίου λόγων. 12 ἐν] C deest. ἐννάτῳ] A C ponunt post τριακοστῷ. τοὺς πόδας, usque ad καὶ ἐν] C ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ἕως ἄνω ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ. ἐζήτησε] C ἐξεζήτησε. 13 τεσσαρακοστῷ] A C τεσσαρακοστῷ, καὶ πρώτῳ. ἔτει] A ponit statim post ἐν τῷ. 14 ἑαυτῷ] A deest. κλίνης] C κοίτης. ἔπλησαν] C ἔπλησαν αὐτόν. μυρεψῶν] C μυρεψικῶν. ἕως] C καὶ ἔκαυσαν αὐτὸν καῦσιν μεγάλην ἕως.

CAP. XVII.

Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 κατίσχυσεν] C ἐνίσχυσεν. 2 πάσαις ταῖς πόλεσιν] C τῇ γῇ. Ἀσὰ] C ponit post αὐτοῦ. 3 ὁδοῖς] A C ὁδοῖς Δαυίδ. 4 τοῦ πατρὸς posterius] C deest. οὐκ ὡς] C οὐ κατά. 5 αὐτῷ] A deest. 6 ὁδῷ] C ὁδοῖς. ἐξῆρε] A C ἔτι ἐξῆρε. 7 τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει] C ἔτει τρίτῳ. αὐτοῦ posterius] A ἑαυτοῦ. 8 Ζαβδίας] A Βαβδίας. καὶ Τωβίας] A Τωβίαν. καὶ Τωβαδωνίας] A desunt. καὶ οἱ] C καί. 11 καὶ δόματα] C desunt. καὶ οἱ] C καίγε οἱ. κριοὺς] C ponit post προβάτων. ἑπτακοσίους] A C ἑπτακοσίους, καὶ (A deest καὶ) τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. 12 μείζων ἕως εἰς] C καὶ μεγαλυνόμενος ἕως. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις] C ἔτι ἐν τῷ Ἰούδᾳ βάρεις. 13 τῇ Ἰουδαίᾳ] C τῷ Ἰούδᾳ. 14 καὶ τῷ] C τῷ. δυνατοὶ δυνάμεως] C δυνάμεως ἄνδρες δυνατοί. 15 μετ' αὐτὸν] A μετ' αὐτοῦ. C ἐχόμενοι αὐτῶν· & versu 16. ἡγούμενος] C ἄρχων. διακόσιαι] A ὀκτακόσιαι· & versu 16. 16 Ζαρὶ] A Ζαχαρίου. C Ζεχρί. ὁ προθυμούμενος] A οἱ προθυμούμενοι. δυνάμεως] C ἰσχύϊ. 17 δυνατὸς (A δυνατοὶ) δυνάμεως] C δυνατοὶ δυνάμει. χιλιάδες] A χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως. 18 μετ' αὐτὸν] C ἐχόμενοι αὐτῶν.

CAP. XVIII.

Ald. hoc etiam caput adjungit præcedenti.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ἔτι] A deest. 2 διὰ τέλους] C εἰς τέλος. ἔθυσεν] C ἔθυεν. πολλοὺς] C πολλοὺς εἰς πλῆθος. ἠγάπα αὐτὸν] C Ἀχαὰβ ἔπεισε τὸν Ἰωσαφάτ. τῆς Γαλααδίτιδος] C Γαλαάδ· & versu 3. 3 αὐτῷ] C αὐτῷ Ἰωσαφάτ. ὡς] C καὶ ὡς. μετὰ] C καὶ μετά. 4 πρὸς βασιλέα] C τῷ βασιλεῖ. τὸν κύριον] C τὸν λόγον κυρίου. 5 Γαλαὰδ] A τῆς Γαλααδίτιδος. 7 ἔτι ἀνὴρ εἷς] A ἔστιν ἀνήρ τις. C ἔστιν ἀνὴρ εἷς. ἐμίσησα] C μεμίσηκα. οὗτος] C αὐτός. Ἰεμβλὰ] C Ἰεμλά· & versu 8. 8 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Ἰσραήλ. τάχος] C ταχέως κάλεσον. 9 καὶ ἐνδεδυμένοι] C ἐνδεδυμένοι. καθήμενοι] C ἐκάθηντο. πύλης] A C deest. 11 ἀνάβαινε] C ἀνάβηθι. 12 ἔσωσαν] C [illegible]. 13 ὃ] A deest. αὐτὸ] A τοῦτο. C αὐτῷ. 14 εὐοδώσεις] A C εὐοδωθήσῃ. δοθήσονται εἰς χεῖρας] C παραδοθήσεται ἐν χειρί. 15 ὁρκίζω] A ἐγὼ ὁρκίζω. C ἐγὼ ὥρκισα. πλὴν τὴν] C πλὴν ἀλλ' ἤ. 16 εἶπε] A C εἶπε Μιχαίας. τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένοις] A διεσπαρμένοις τὸν Ἰσραήλ. C τὸν Ἰσραὴλ πάντα διεσπαρμένον. οἶκον] A τόπον. 18 εἶπε] A C εἶπε Μιχαίας. παρειστήκει] C εἱστήκει. δεξιῶν] A C δεξιῶν αὐτοῦ. 19 καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν] C τοῦ ἀναβήσεσθαι, καὶ πεσεῖσθαι εἰς. οὗτος prius] C ponit post εἶπεν. 20 καὶ ἔστη] A desunt. 22 στόματι] A C στόματι πάντων. 23 ποίᾳ] C ποίᾳ ταύτῃ. παρ'] C ἀπ'. 24 ὄψῃ] C σὺ ὄψει. 25 καὶ ἀποστρέψατε πρὸς Ἐμὴρ] C ἀποστρέψατε πρὸς Ἀμμών. υἱὸν] C ἄρχοντα υἱόν. 26 ἀπόθεσθε] C θέσθε. 27 ἐν] A deest. 28 ἀνέβη] C ἀνέβη Ἀχαάβ. Ἰσραὴλ] A deest. 29 κατακάλυψόν με] C κατακαλύψομαι. συνεκαλύψατο] C ἠλλοιώθη. 30 αὐτοῦ] C τοῖς μετ' αὐτοῦ. καὶ τὸν] A ἢ τόν. βασιλέα] A deest. μόνον] C μονώτατον. Ἰωσαφὰτ] A Ἰωσαφὰτ πρὸς κύριον. ἔσωσεν] A εἰσήκουσεν. 33 ἔτεινε] C ἐνέτεινε· & C ponit ante ἀνήρ. τῷ ἡνιόχῳ] A τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ. C ὁ βασιλεὺς τῷ ἡνιόχῳ. ἐξάγαγε] C καὶ ἐξάγαγε. ἐπόνεσα] C τε-ματισμαι.

CAP. XIX.

Ald. hoc quoque caput addit præcedenti.

1 ἐπέστρεψεν] A C ἀπέστρεψεν. εἰς] C ἐν εἰρήνῃ εἰς. 2 αὐτῷ, βασιλεῦ Ἰωσαφὰτ] C πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσαφάτ. φιλιάζεις] C σὺ φιλιάζεις. ἐπὶ] C deest. 3 Ὅτι] C deest. 7 κυρίου] A τοῦ θεοῦ. φυλάσσετε] A φυλάξατε. 8 τῶν] C ἐκ τῶν. ἱερέων ... Λευιτῶν] A C Λευιτῶν ... ἱερέων. κυρίου] A κυρίῳ. κρίνειν] C εἰς δικαίωσιν τοῦ κρίνειν. ἐν] C deest. 9 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. πλήρει] A ponit post ἀληθείᾳ· C post καρδίᾳ. ἀνὴρ κρίσιν] C ἀνήρ. Κρίσιν. ἐλθοῦσαν] C ἐρχομένην. αἷμα αἵματος] A ... ματος αἷμα. C αἵματος, καὶ αἵματος. δικαιώματα] C εἰς τὰ δικαιώματα. διαστελεῖσθε] A διαστέλλεσθε. C διαστελεῖτε. ποιήσετε] C ποιήσατε. ἁμαρτήσεσθε] A ἁμαρτήσετε. 11 Ζαβδίας] C Ζαβαδίας ὁ. εἰς οἶκον] C τῷ οἴκῳ. πρὸς] C εἰς. καὶ οἱ posterius] C οἱ. πρὸ προσώπου] A ... ώπου. C ἐνώπιον. ἰσχύσατε, καὶ ποιήσατε] C ἀνδρίζεσθε, καὶ ποιεῖτε.

CAP. XX. in Ald. VIII.

1 υἱοὶ posterius] A υἱός. Μιναίων] A C Ἀμμανιτῶν. πρὸς] C ἐπί. ὑπέδειξαν] C ἀπήγγειλαν. Ἰωσαφὰτ] A βασιλεῖ. αὕτη] C αὐτή. 3 Ἰωσαφὰτ] A deest. C ponit statim post ἐφοβήθη. 4 Ἰούδα] A πᾶς Ἰούδα. καὶ ἀπὸ] A ἀπό. C καὶ ἐκ· & C ponit ἦλθον ante ἐκ. 5 ἐν οἴκῳ] A ... καινῆς] A σκηνῆς. 6 εἶ] A ὁ. C εἶ αὐτός. ἄνω] C deest. κυριεύεις] C ἐξουσιάζεις. καὶ ἐν] C ἐν. δυναστείας] C καὶ δυναστεία. πρὸς σὲ ἀντιστῆναι] C παρὰ σοὶ τοῦ ἀντιστῆναί σοι. 7 ὁ κύριος] A εἶ ὁ κύριος. C εἶ ὁ θεὸς ... ἠγαπημένῳ] C φίλῳ. 8 ἐν αὐτῇ] C σοὶ ἐν αὐτῇ. κρίσις ... λιμὸς] A ... κρίσις ... καὶ λιμός. τόπου, καὶ] A καί. C τόπου. ἐπὶ] A ἐπικέκληται ἐν. C ἐπικέκληται ἐπί. οἴκῳ] C τόπῳ. βοησόμεθα] C βοήσομεν. θλίψεως] C θλίψεως ἡμῶν. 10 ἐξελθόντων αὐτῶν] C ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτούς. 11 ἐλθεῖν] C τοῦ ἐλθεῖν, καί. ἔδωκας] C δέδωκας. 12 αὐτοῖς] C deest. ἢ] C ὅτι. 13 ἑστηκὼς] C εἱστήκει. αὐτῶν posterius] C αὐτῶν, καὶ οἱ ... αὐτῶν. 14 τῷ Ὀζιὴλ τῷ] C Ἰεζιὴλ ὁ. τῶν υἱῶν] C υἱοῦ· bis in hoc versu. τοῦ Λευίτου] C ὁ Λευίτης. 15 αὐτοῖς] C deest. φοβεῖσθε] A φοβηθῆτε. C φοβηθῆτε ὑμεῖς. πτοεῖσθε] A C πτοηθῆτε. 16 ἐπ' ἄκρου] A ... χῆ. C ὑμεῖς ἐπ' ἄκρου. ποταμοῦ] C χειμάῤῥου κατὰ πρόσωπον. 17 ... C ἐν ταύτῃ. στῆτε, καί. φοβηθῆτε μηδὲ πτοηθῆτε] C φοβεῖσθε, μηδὲ ... τε. σήμερον] C ponit post ἐξελθεῖν. αὐτοῖς] C αὐτῶν. 18 αὐτοῦ] C ... τὴν γῆν. ἔναντι] A ἐναντίον. C ἐπὶ πρόσωπον ἔναντι. 19 ἀπὸ posterius] C ἐκ. Κορὲ] C Κορεϊτῶν. αἰνεῖν] C τοῦ αἰνεῖν. 20 καὶ ἐν] C ἐν δέ. μου] C ὑμῶν. προφήτῃ] C προφήταις. 21 ἐβουλεύσατο] A C συμβουλευσάμενος. καὶ] A C deest. αἰνοῦντας] C αἰνοῦντας τὸν κύριον. τὰ ἅγια] C ... κυρίῳ τῷ ἁγίῳ. ἐξελθεῖν] C ἐκπορεύεσθαι. ὅτι] A ὅτι ἀγαθόν, ὅτι. αὐτοῦ] C αὐτοῦ· & ponit post αἰνέσεως. πολεμεῖν] C ἔνεδρον τοῦ ... ἐπὶ] C καί. 23 ἐκτεῖναι] C ponit ante ἐξολοθρεῦσαι. εἰς] C ἐν. ἐξολοθρευθῆναι] C καὶ ἐλάβετο ἀνὴρ τοῦ πλησίον αὐτοῦ εἰς διαφθοράν. 24 ... ρήμου] C εἰς τὴν ἔρημον. ἐπέβλεψε] A ἐνέβλεψε. σωζόμενος] C ἀνασωζόμενος. 25 ἐξῆλθεν] C ἦλθεν. ἐν αὐτοῖς] C ἑαυτοῖς. σκυλευόντων] C προνομευόντων. ὅτι] C διότι. 26 ἐγένετο] A C deest. ... λῶνα] C τὴν κοιλάδα. 27 ἐν] C ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν. 29 ... ος] C ponit post ἐπολέμησε. πρὸς τοὺς ὑπεναντίους] C μετὰ τῶν ὑπεναντί... 31 ὢν] C υἱός. ἐτῶν τριακονταπέντε] C τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. βασιλεύειν ... C βασιλεύειν. Σαλὶ] C Σηλεΐ. 32 Ἀσὰ] C ponit ante τοῦ πατρός. ... ἀπ' αὐτῶν τοῦ. 33 Ἀλλὰ καὶ] C Πλήν. ἔτι (A οὐκ ἔτι) ὑπῆρχε] C ... ἤρθη. 34 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. ὃς] C οὕς. βιβλίον] C ἐπὶ βιβλίου. 35 ... Ὀχοζίαν βασιλέα] C μετὰ Ὀχοζίου βασιλέως. 36 οὗτος] C αὐτός. ἐν τῷ ... τοῦ. καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν] C καὶ ἐκοινώνησε μετ' αὐτοῦ. καὶ] C τοῦ. ... ἐν] C νῆας εἰς. 37 ἀπὸ Μαρισῆς] C ἐκ Μαρισά. ἐφιλίασας] C ἐκοινώνησας. ἔθραυσε] C διέκοψε. τὸ ἔργον] A τὸ ἔθνος. C τὰ ἔργα. συνετρίβη τὰ ... σου. C συνετρίβησαν αἱ νῆες. ἐδυνάσθη] A ἠδυνήθη. C ἠδυνήθησαν.

CAP. XXI.

Sed Ald. septem priores versus hujus cap. adjungit præcedenti.

1 ἐν] A C μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν. Ἰωρὰν] C Ἰωράμ. A Ἰωρ... 2 ἐξ] C deest. 3 ὁ] C Ἰωσαφὰτ ὁ. ἐν] A deest. ἔδωκε] A ponit ante τὴν βασιλείαν. οὗτος] C αὐτός. 4 αὐτοῦ] C τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἀπὸ] C ... ἀπό. 5 Ὄντος αὐτοῦ] A Ὢν αὐτός. C Υἱὸς ὤν. κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ ... βασιλείαν αὐτοῦ] C Ἰωρὰμ ἐν βασιλεύειν αὐτόν. 6 ἐπορεύθη] C ἐπορεύθη ... σιλέων] A βασιλέως. αὐτοῦ] C αὐτῷ. τὸ πονηρὸν] A * τοῦ κυρίου. ἐναντίον ... ἐνώπιον. 7 ὡς] C ὃν τρόπον. αὐτῷ] C αὐτόν. 8 Ἐν τῷ] Hic incipit caput nonum in Ald. ἀπὸ] C ἀπὸ ὑποκάτωθεν χειρός. ἐβασίλευσε] C ἐβασίλευσεν. 9 ἀρχόντων] C ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ. ἠγέρθη ... C ἀνέστη Ἰωράμ. καὶ τοὺς] C καὶ πάντας τούς. καὶ ἔφυγον, usque ad finem versus] C desunt. 10 ἀπὸ] A C ἀπὸ χειρός. Ἐδὼμ] A ponit ante ... τότε] A ὅτι. Λομνὰ] A C Λοβνά. χειρὸς αὐτοῦ] A χειρῶν αὐτοῦ. C ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰωράμ. 11 αὐτὸς] C καὶ αὐτός. ἐν prius] A ἐν πα... ἐν posterius] C deest. 12 ἐν γραφῇ] C ἐγγραφή. λέγων] C λέγοντος. 13 ... σιλέων] C βασιλέως. ἐν] C deest. ὡς] C ὃν τρόπον. 14 ἰδοὺ] C ... ἰδού. 15 ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν (A καὶ ἐν) νόσῳ] C ἔσῃ ἐν ἀῤῥωστίαις ... ἐν ἀῤῥωστίαις. ἡ κοιλία] C τὰ ἔντερα. μετὰ τῆς μαλακίας] C ἀπὸ τῆς ἀῤῥω... 17 κατεδυνάστευον] C κατεδυνάστευσαν αὐτόν. ἀπέστρεψαν] C ᾐχμαλώτευσαν. ... σκευὴν] C ὕπαρξιν. Ὀχοζίας] A C Ἰωάχαζ. μικρότατος] C νεώτερος. 18 ... εἰς τὴν κοιλίαν] C ἐν τῇ κοιλίᾳ. μαλακίαν] A μαλακίᾳ, ἐν. C αὐτοῦ ἐν ... σίᾳ, ἐν. ἰατρεία] C ἴασις. 19 ἡμερῶν] C ἡμερῶν αὐτοῦ εἰς. ἡ κοιλία ... τὰ ἔντερα. μετὰ τῆς νόσου] C μετὰ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ἐν ἀῤῥωστίᾳ αὐτοῦ. ... πονηρᾷ] C ἀῤῥωστίαις πονηραῖς. ὁ λαὸς] C αὐτῷ ὁ λαός. καθὼς ἐκφορὰν ... καὶ καῦσιν, κατὰ τὴν καῦσιν. 20 Ἦν] A Καὶ ἦν. C Υἱὸς ἦν. ὅτε ἐβασίλευσε ... C ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. ἐπορεύθη] C ἀπέθανεν. οὐκ ἐν] A C ἐν ...

CAP. XXII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 τὸν μικρὸν] A ponit post ἀντ' αὐτοῦ. C τὸν νεώτερον. λῃστήριον] C ... nit ante ἐπῆλθον. οἱ Ἄραβες, καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς] C ἀπὸ τῶν Ἀράβων καὶ ἐν ... παρεμβολῇ. 2 Ὢν ἐτῶν εἴκοσι] C Υἱὸς ὢν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν.

A καὶ δύο Ὀχοζίας ὅτε. ἐβασίλευσε] C ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Ἀμβρὶ] Ἀμρί. 3 Καί γε οὗτος] C Καίγε αὐτός. ὁδῷ] C ὁδοῖς. τοῦ] C αὐτοῦ. 4 C Ὀχοζίας τό. ἐναντίον] C ἐν ὀφθαλμοῖς. 5 καὶ ἐν] A ὅτι ἐν. μετὰ] Ὀχοζίας μετά. 6 εἰς] C ἐν. ὅτι ἠῤῥώστει] A ἠῤῥώστει γάρ. 7 Ὀχοζία] Ὀχοζίου τοῦ. Ἰωρὰμ] C ponit ante μετ'. Ναμεσσὶ] A Ἀμεσσί. εἰς] ὃν ἔχρισεν αὐτὸν κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι. 8 ὡς ἐξεδίκησεν] C ἐν τῷ ἐκδικεῖν. αὐτοῦ] A αὐτοῦ· καὶ ἀπέκτεινε Ἰηοὺ τὸν Ἰωρὰμ, καὶ ἔφυγεν Ὀχοζίας. εἶπεν] A εἶπεν Ἰηού. C εἶπεν Ἰού. ἀπέκτεινεν] C ἀπέκτειναν. οὐκ ἦν] C ponit ante Ἰωσαφάτ. ὃς] C ὅστις. 9 Ὀχοζία] C Ὀχοζίου. 10 καὶ ἠγέρθη] defunt. C καὶ ἀνέστη. πᾶν] A deest. 11 ἔσφον] A C ἔσφιλ'. εἰς ταμιεῖον] C ἐν ταμιείῳ. Ἰωσαβεὲθ] C ponit post Ἰωράμ. Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. 12 μετ' αὐτῶν] Ἰωάς. αὐτοῦ] A C αὐτῆς. κατακεκρυμμένος] C κεκρυμμένος· & ponit ante ἐν.

CAP. XXIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ ἐν] C Ἐν δέ. ὀγδόῳ] A C ἑβδόμῳ. ἐκραταιώθη Ἰωδαὲ] C ἐνίσχυσεν Ἰωιαδέ. τὸν Ἀζαρίαν] A καὶ τὸν Ἀζαρίαν, καί. Μαασαίαν] A Ἀμασίαν. Ἐλισαφὰν] C Ἐλισαφάτ. Ἀδία] A Ἀδαΐα. C Ἀδαΐου. μεθ' ἑαυτοῦ] καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ. κυρίου] C κυρίου ἐν διαθήκῃ. 2 ἦλθον] C 3 διέθετο] C διέθετο. Ἰούδα] C deest. 4 ὁ λόγος] C ponit post 5 τὸ σάββατον] A εἰς τὸ σάββατον τῶν ἁγίων. καὶ εἰς τὰς πύλας] C πυλωρῶν ἐν ταῖς πύλαις. 6 μὴ] C μηδείς. εἰσπορευέσθω] A εἰσπορευέσθω ἐὰν μὴ] C εἰ μή. τῶν Λευιτῶν] C τοῖς Λευίταις. φυλασσέτω] C φυλασσέ- 7 κύκλῳ ἀνδρὸς σκεῦος σκεῦος] A καὶ κύκλῳ ἄνδρες καὶ σκεῦος αὐτῶν. ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. ἐκπορευομένου] C ponit ἐκπορευομένου. καὶ] A C αὐτοῦ, καί. αὐτοῦ] C deest. 8 αὐτοῖς] C deest. ἔλαβεν] C ἔλαβεν. ἀπ' ἀρχῆς] C εἰσπορευομένου. 9 τὰς] A C ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τεταγμένοις, καὶ τάς. καὶ τὰ] C καὶ τὰ δόρατα, καὶ τὰς ἀσπίδας, τὰ. θεοῦ] C θεοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς. 10 τὸν λαὸν] C ponit post πάντα. posterius] A C ὠμίας τοῦ οἴκου. ἀριστερᾶς] C ἀριστερᾶς ἐπί. 11 τὰ] C τὸ μαρτύριον. καὶ ἔχρισαν] C αὐτόν, καὶ ἔχρισεν. 12 τὸν βασι-] C μετὰ τοῦ βασιλέως. 13 ἐπὶ] A ἑστὼς ἐπί. C εἱστήκει ἐπί. ηὐφράνθη] ηὐφράνθησαν. C εὐφραινόμενοι. ἐσάλπισαν] A ἐσάλπισαν ἐν. C σαλπίζοντες ἐν. C τῆς ᾠδῆς οἱ ᾠδοί. ἐβόησε] A C ἐβόησε καὶ εἶπεν. ἐπιτίθεσθε, ἐπιτι-] C σύνδεσμος, σύνδεσμος. 14 Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς posterius] C deest.] C ἐπισκόποις. ἐκβάλετε] C ἐξάγετε. εἰσέλθατε] A ἐξέλθετε. μα-] C ἐν ῥομφαίᾳ. ἀποθανέτω] C θανατωθήτω. 15 ἔδωκαν αὐτῇ ἀνέ-] C ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας. 16 καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ] C καὶ ἀναμέσον παντὸς τοῦ καὶ ἀναμέσον. εἶναι λαὸν] C τοῦ εἶναι εἰς λαόν. 17 κατέσπασαν] A καθεῖλοσαν.] C τὰς εἰκόνας. 18 ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα] C τὴν ἐπισκοπήν. διὰ χει-] C ἐν χειρί. ἃ] C καθώς. καὶ ἀνενέγκαι] A καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν. C τοῦ ἀνα- ὁλοκαυτώματα] C ponit post κυρίῳ. 19 πᾶν πρᾶγμα] C πάντα λόγον. ἀνεβίβασαν] A ἀνεβίβασε. C ἀνεβίβασαν. πύλης] C ponit post ἐσωτέρας. ἐκά-] A ἐκάθισε. τοῦ θρόνου] C τὸν θρόνον. 21 ἐθανάτωσαν] A C ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ.

CAP. XXIV.

Ald. tres priores versus hujus capitis adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. 2 Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ, & ver. 3. & ver. 6. 3 ἑαυ-] C αὐτῷ· & ponit post ἔλαβεν. ἐγέννησαν (ἐγέννησεν C) υἱούς, καὶ θυγατέ- A ἐγεννήθησαν αὐτῷ υἱοὶ καὶ θυγατέρες. 4 Καὶ ἐγένετο] Hic incipit cap. 10 in Ald. καὶ ἐγένετο] A desunt. 5 κατισχῦσαι] C κραταιῶσαι. κυρίου] C τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ ἱκανοῦ. σπεύσατε] C ὑμεῖς ταχύνατε. ἔσπευσαν] C ἐ- 6 Ἰωὰς] A C deest. ἐπεσκέψω] C ἐξεζήτησας. εἰσενέγκαι] C ενεγκεῖν· & ver. 9. καὶ] A καὶ ἀπό. ὑπὸ] C λῆμμα ὑπό. ὅτι] C ὅτε. μαρτυρίου] C μαρτυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ. 7 καὶ γὰρ] C καίγε. ταῖς] C τοῖς. 9] C δοῦλος. 10 ἔδωκαν] C εὐφράνθησαν. οὐ] A ἄν. 11 ὡς εἰσέφερον] C ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἐνεγκεῖν. ὡς] C ἡνίκα. ἱερέως] A C ponunt post με- κατέστησαν] C ἦσαν, καὶ κατέστησαν. εἰς τὸν τόπον] C αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τό- 12 χαλκεῖς] C πρὸς τοῖς τέκτοσι. ἐπισκευάσαι] C τοῦ κραταιῶσαι. 13] A ἀνέστη. ἐνίσχυσαν] C ἠσφαλίσαντο αὐτόν. 14 ὡς συνετέλεσαν] C ἡνίκα συνετέλεσαν τὸν οἶκον. σκεύη] C αὐτὸ σκεύη. σκεύη] A καὶ σκεύη. ὁλοκαυ-, usque ad ὁλοκαυτώσεις] C καὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυΐσκας, καὶ σκεύη σᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ εἰσήνεγκαν. ἐν οἴκῳ] A εἰς οἶκον. 15 πλήρης] C καὶ πλήρης. ὢν] C υἱὸς ὤν. 16 τοῦ θεοῦ, καὶ] A desunt. 17 ἐπήκουσεν] A ἐπήκουσεν αὐτῶν· & ponit αὐτῶν post βασιλεύς. C ἤκουσεν αὐ- 18 ἐδούλευον ταῖς Ἀστάρταις] C ἐλάτρευσαν τῇ Ἀστάρτῃ. ἡμέρᾳ ταύτῃ] C πλημμελείᾳ αὐτῶν. 19 πρὸς] C κύριος πρός. πρὸς] C αὐτοὺς πρός. καὶ οὐκ] C desunt. διεμαρτύρατο] C διεμαρτύραντο. ὑπήκουσαν] A C ἤκου- 20 Ἀζαρίαν] C Ζαχαρίαν. τὸν ἱερέα] C τοῦ ἱερέως. εἶπεν] A C εἶ- αὐτοῖς. τί] A τί ὑμεῖς. C ἵνα τί ὑμεῖς. 21 λίθοις] C λίθοις δέ. Ἰωὰς] C Ἰωὰς ὁ βασιλεύς. 22 καὶ ὡς] C ὡς δέ. κρινάτω] C κρῖναι. 23 μετὰ] C εἰς. ἀνέβη] A ἀνέστη. ἐπ' αὐτὸν] C ἐπὶ τὸν Ἰωάς. ἦλθεν] C ἦλ- ἐν τῷ λαῷ] A ἐν τῷ ναῷ. C ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 παρεγένετο δύναμις] C ἦλθον δυνάμεις. θεὸς] C κύριος. πολλὴν] C πολλὴν πολλά. ἐποίησε] C ἐποίησαν. 25 ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν] C κατέλιπον. μαλακίαις μεγάλαις] C ἀρρωστίᾳ μεγάλῃ. αὐτῷ] C τοῦ Ἰωάς. υἱοῦ] C τῶν υἱῶν. 26 ὁ Ἀμμανίτης] C τῆς Ἀμμανίτιδος. ὁ Μωαβίτης] C τῆς Μωαβίτιδος. 27 Καὶ οἱ, usque ad] C Καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ πλεῖστα λήμματα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἡ θεμελίωσις οἴκου τοῦ θεοῦ. A post πέντε addit, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν. λοιπὰ] A λοιπὰ τῶν λόγων αὐτοῦ. ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐπί. γραφὴν] C γραφὴν βιβλίου.

CAP. XXV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. ἐβασίλευσεν Ἀμασίας] C Ἀμασίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. εἰκοσιεννέα] A C εἴκοσι καὶ ἐννέα. ἀπὸ] C ἐξ. 3 ἐν] C αὐτοῦ ἐν. 4 C ἐν νόμῳ Μωϋσῆ. τῇ] C ἐν τῇ. ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ] A ἁμαρτίᾳ ἑαυτῶν. C ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ. 5 ἀνέστησεν] C ἔστησεν. Ἱερουσαλὴμ] A ἐν Ἱερουσαλήμ. C Βενιαμίν. ἠρίθμησεν] C ἐπεσκέψατο. ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατούς, κρατοῦντας] C δυνατῶν ἐξερχομένων εἰς πόλεμον, κρατούντων. 6 δυνατοὺς] C δυ- 7 οὐ προπορεύεται] A οὐ παρελεύσεται. C μὴ προελθέτω. 8 καὶ τροπώσεταί σε] C ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τροπώσεται. παρὰ κυρίου, καὶ (A deest) ἰσχύ-] C ἰσχὺς τῷ κυρίῳ τοῦ βοηθῆσαι. 9 τὰ ἑκατὸν τάλαντα, ἃ] C τοῖς ἑκατὸν ταλάντοις, οἷς. πλεῖστα] A πλείονα. C πλείω. 10 τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ] C τὴν δύναμιν τὴν ἐλθοῦσαν. σφόδρα] C τῇ ὀργῇ αὐτῶν σφόδρα. ἀπέστρε-] C ἐπέστρεψαν. 13 καὶ ἐπέθεντο] C ἐπέθεντο. ἕως] C καὶ ἕως. 14 πα-] A C πατάξαντα. αὐτὸν] C ἑαυτόν. αὐτοὺς αὐτῷ] A αὐτῷ αὐτούς. C αὐτοὺς ἑαυτῷ. αὐτὸς] A C deest. 15 τί] A ὅτι. ἑαυτῶν] C αὐτῶν. 16 αὐτῷ] C αὐτόν. ἵνα μὴ μαστιγωθῇς] C αὐτῷ, ἵνα μὴ πατάξωσί σε. ὅτι γινώσκω] A γινώσκω. C ἔγνων. ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ] C ἐβουλεύσατο κύριος. ἐπήκουσας] C ἤκουσας. 17 Καὶ] Hic incipit cap. 11 in Ald. υἱὸν Ἰηοὺ] C υἱὸν Ἰού. 18 ἐλεύσεται] C εἰσελεύσεται. ἐν τῷ] A ἐν αὐτῷ. ἦλθον] C ἦλθε. κατεπάτησαν] C κατεπάτησε. 20 χεῖρας] A C χεῖρας Ἰωάς. 22 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 23 τὸν τοῦ] C υἱόν. Ἰωάχαζ] C Ὀχοζίου. κατέλαβεν] C συνέλαβεν. κατέσπασεν] C καθεῖλεν. 24 παρὰ τῷ Ἀβδεδὸμ] C τὰ παρὰ τὸν Ὠβὴδ Ἐδώμ. συμμίξεων] C συμμίξεων ἔλαβε. 25 ἔτη δεκαπέντε] C πέντε καὶ δέκα ἔτη. 26 οὐκ ἰδοὺ] A οὐχί. 27 καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ] C συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν σύνδεσμος ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔφυγεν.

CAP. XXVI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ] A deest. 3 ἐβασίλευσεν Ὀζίας] C Ὀζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. 5 συνιόντος] A C συνιέντος. φόβῳ κυρίου] C ὁράσει θεοῦ. ἐζήτησε] A ἐξεζήτησε. C αἷς ἐξεζήτησε. καὶ εὐώδωσεν αὐτῷ κύριος] C κατεύθυνεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός. 6 ἐξῆλθε] C ἐξῆλθεν Ὀζίας. κατέσπασε] C καθεῖλε. Ἰαβνὴρ] C Ἰαβνά. Ἀζώτου] C ἐν Ἀζώτῳ. 7 τῆς] A τάς. 9 πύλην posterius] A γωνίαν. κατίσχυσε] C κατίσχυσεν αὐτάς. 10 ἐν Σεφηλὰ] A εἰς Ἐφηλά. καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ] C γεωργοὶ καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν. γεωργὸς] A C ἀνὴρ φιλογεωργός. 11 δύναμις ποιοῦσα] C δυνάμεις ποιοῦσαι. καὶ ἐκπορευομένη, usque ad διὰ χειρὸς prius] C καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν. διὰ posterius] C καὶ διά. 12 πατριαρχῶν] C ἀρχόντων τῶν πατριῶν. 13 δύναμις πολεμική] C δυνάμεις πολεμικαί. καὶ πεντακόσιοι] C πεντακόσιοι. 15 ἐποίησεν] C ἐποίησεν Ὀζίας. λογιστοῦ] C λογισμοῖς. βάλλειν] C τοῦ βαλεῖν. 16 κατίσχυσεν] C κατίσχυσεν Ὀζίας. 17 ὀγδοήκοντα] C ponit ante ἱερεῖς. δυνατοὶ] C δυνάμεως. 18 ἔστησαν] C ἐπέστησαν. ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. θῦσαι] A θυμιᾶσαι. C τὸ θυμιᾶσαι. ἐκ] C ἀπό. 19 πρὸς τοὺς ἱερεῖς] A εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. ἐν οἴκῳ κυρίου] C ponit ante ἐναντίον. 20 πρὸς] C ἐπί. Ἀζαρίας] A Ζαχαρίας. μετώπῳ] C μετώπῳ αὐτοῦ. κατέσπευσαν] A κατεδίωξαν. C κατέσπασεν. 21 ἕως] C ponit ante Ὀζίας. Ἀπφουσὼθ] C Ἀχχετίθ. ἐκάθητο] C ἐκάθησεν· & ponit ante ἐν οἴκῳ. ἀπεσχίσθη] C ἐξώσθη. κυρίου] A θεοῦ. Ἰωάθαν] A C Ἰωαθάμ. 22 γεγραμμένοι] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. Ἰεσσίου] A C Ἡσαΐου υἱοῦ Ἀμώς. 23 ἔθαψαν] A οὐκ ἔθαψαν. μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ] C desunt. τῷ πεδίῳ] C ἀγρῷ. ὅτι λεπρὸς] A C λεπρός.

CAP. XXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Υἱὸς] C Υἱὸς ὤν. Ἰωάθαμ] A ἦν Ἰωάθαμ. βασιλεῦσαι] C βασιλεύειν. τῆς μητρὸς] C τῇ μητρί. 2 ἃ] A C ὅσα. ἀλλ'] C πλήν. οὐκ εἰσῆλθεν] C ponit post κυρίου. 3, 4 Ὀπὲλ ᾠκοδόμησε πολλά, Ἐν] A αὐτῆς ἀπέθετο ὅπλα, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις ἐν. C τοῦ Ὠφὲλ ᾠκοδόμησεν εἰς πλῆθος. Καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν. ὄρει] C τοῖς ὄρεσιν. καὶ οἰκήσεις] A οἰκήσεις. C ᾠκοδόμησε βάρεις. 5 Αὐτὸς] A C Καὶ αὐτός. ἐμαχέσατο] C ἐπολέμησε. πρὸς βασιλέα] C μετὰ τοῦ βασιλέως. καὶ κατ'] C κατ'. ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει] C desunt. τῷ δευτέρῳ] A C τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ. 6 Κατίσχυσεν] C Καὶ κατίσχυσεν. Ἰωάθαν] A Ἰωάθαμ. 7 ἰδοὺ γεγραμμέναι] C οὐκ ἰδοὺ γέγραπται. βιβλίῳ] A βιβλίων. C βιβλίου. Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ] C Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· & addunt hic A C, Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας (C Ἰωαθὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν) καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

CAP. XXVIII.

Sed Ald. viginti versus priores adjungit capiti præcedenti.

1 καὶ πέντε] C desunt. 2 Καὶ] A Ἀλλ'. 3 καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν] C τοῖς Βααλείμ. ἐν γὲ Βενεννὸμ] A ἔθυσεν ἐν γῇ Ἐννόμ. C Καὶ ἔθυεν ἐν φάραγγι Βενεννόμ. διῆγε] A ἤγαγε. τῶν ἐθνῶν ὧν] A ἅ. ἐξωλόθρευσε] C ἐξῆρε. 5 διὰ χειρὸς] C ἐν χειρί. ἐξ αὐτῶν] C ponit post πολλήν. αὐτὸν] C αὐτὸν κύριος. 6 ὁ τοῦ Ῥομελία] C υἱὸς Ῥομελίου. ἐν μιᾷ] C μιᾷ. εἴκοσι] A deest. C καὶ εἴκοσι. 7 τὸν Μαασίαν] A Ἀμασίαν. Ἐζεικὰν] A Εὐεικάμ. C Ἐσρικάμ. Ἐλκανὰ τὸν διάδοχον] C Ἐλκανὰν τὸν δεύτερον. 8 τριακοσίας] A ὀκτακοσίας. C διακοσίας. γυναῖκας] C γυναικῶν. 9 ἔφθακε] C ἔφθασε. 10 καὶ δούλας] A desunt. ὑμῶν posterius] C ἡμῶν, πλημμελῆσαι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν. 11 τῶν] C ἀπὸ τῶν. 12 Οὐδίας ὁ τοῦ Ἰωάνου] A C Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωνὰν (A Ἰωνᾶ.) Μοσολαμὼθ] A Βασαλημώθ. C Μασαλμώθ. Ἐλδαΐ] C Ἀδδί. 13 ἁμαρτάνειν] C πλημμελῆσαι. θυμοῦ] A deest. 15 ὀνόματι] A ὀνόματι κυρίου. C ὀνόμασιν. φαγεῖν] C αὐτοῖς τοῦ φαγεῖν, καὶ πιεῖν. καὶ ἐν] A ἐν. C αὐτοὺς ἐν. ἀσθενοῦντα] C ἀσθενοῦς. πόλιν] C τὴν πόλιν τῶν. ἐπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν. 16 Ἐν] C Καὶ ἐν. Ἀσσοὺρ] C τῶν Ἀσσυρίων τοῦ. 17 ὅτι] C τῷ ἔτει, καί. 18 ἐπὶ τὰς] A αἰχμαλωτεῦσαι τάς. καὶ τὰ ἐν, usque ad τὴν Αἰλὼν] C desunt. Γαδηρὼ] A Γαδηρών. C Γαδηρώθ. Σωχὼ] C Σοκχώθ. Θαμνὰ … Γαμζὼ] A Γαμζαὶ … Θαμνά. C Θάμναν … Γαμζώ. 19 ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει] C ἀνθ' ὧν ἀπεκάλυψεν ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἀπέστη ἀποστασίᾳ. 20 ἐπ' αὐτὸν] A πρὸς αὐτόν. C ἐπὶ τὸν Ἄχαζ. Θαγλαθφελλασὰρ] A Θαγαλὰθ Φελλασσάρ. C Θιγλὰθ φαλσάρ. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων· & ver 21. ἔθλιψεν] A C ἐπάταξεν. αὐτὸν] A αὐτοῦ, καὶ ἀπῴκισε τοὺς ἐν Δαμασκῷ εἰς Μηδίαν, ἐκ γῆς τῆς Συρίας μετῴκισεν οἰκεῖν τὴν Δαμασκόν. 21 Καὶ ἔλαβεν] Hic incipit cap. 12 in Ald. ἢ τῷ] C ἢ τοῦ. 22 τοῦ] C Ἄχαζ τοῦ. 23 Ἐκζητήσω] C Ζητήσω. αὐτοὶ] C deest. αὐτοὺς] A deest. αὐτοῖς] C ponit post θύσω. αὐτοὶ] C ponit post αὐτῷ. 24 ἔκλεισε] C ἀπέκλεισεν Ἄχαζ. ἑαυτῷ θυσιαστήρια] C αὐτῷ θυσιαστήριον. 25 καὶ πόλει] C καὶ ἐν πόλει. ἐποίησεν] C ἐποίησε. παρώργισε] C παρώργισε. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 26 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. γεγραμμέναι] C γεγραμμένοι. βιβλίῳ] A βιβλίων. C βιβλίου. 27 ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν] C καὶ οὐκ ἤνεγκαν.

CAP. XXIX.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Καὶ, usque ad καὶ εἴκοσι] C Υἱὸς ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἐζεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. ἐννέα] C καὶ ἐννέα. καὶ ὄνομα] A ὄνομα. 2 τὸ] C Ἐζεκίας τό. 3 ὡς ἔστη] C ἡνίκα ἔστη Ἐζεκίας. 5 οἱ] C μου οἱ. ἁγνίσθητε, καὶ ἁγνίσατε] C ἁγιάσθητε, καὶ ἁγιάσατε. 6 ἡμῶν] C ὑμῶν. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 7 ἐν τῷ] A τῷ. 8 ὠργίσθη ὀργῇ (A θυμῷ) κύριος] C ἐγένετο ὀργὴ κυρίου. 9 πεπλήγασιν] C ἔπεσον. ὑμῶν] A C ἡμῶν, quater in hoc ver. μαχαίρᾳ] C ῥομφαίᾳ. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. ὃ καὶ νῦν ἐστι] A καὶ νῦν εἰσιν. C desunt. 10 Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστι] A Ἐπὶ τούτοις νῦν οὖν θέθε. C Ἕνεκεν τούτου ἐγένετο. καρδίας] A καρδίας ὑμῶν, τοῦ] C καρδίας μου, τοῦ. μου διαθήκην] A C desunt. κυρίου θεοῦ] A μετὰ τοῦ κυρίου θεοῦ. C τῷ κυρίῳ θεῷ. 11 ἀφ' ἡμῶν] A ἀφ' ὑμῶν. C ponit ante τὴν ὀργήν. ὅτι] C ποιεῖν, ὅτι. καὶ εἶναι αὐτῷ] C αὐτῷ, καὶ εἶναι αὐτοῦ. λειτουργοῦντας] C λειτουργούς. 12 Μααθ]

A Μαάλ. Κὶς] A καὶ Κείς. υἱῶν] A deeſt. Γεδσωνὶ] C Γερσῶν. Ἰωδαὰδ] C Ἰωάχ. Ζεμμάθ] A C Ζεμμά. καὶ Ἰωαδάμ· οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχὰ] C καὶ Ὠδαὰν ὁ τοῦ Ἰωάχ. 13 τῶν] C ἀπὸ τῶν, & verſ. 14, ter. Ζαμβρὶ] A Σαμαρί. C Σαμβρί. 14 Ἰδιθὼν, Σαμαίας] A Ἰδιθὼμ, Σαμαθίας. 15 συνήγαγον] C συνήγαγε. αὐτῶν] C αὐτοῦ. τοῦ] C Ἐζεκίου τοῦ. 16 καὶ εἰς] C εἰς. ἐκβαλεῖν] C τοῦ ἐξενεγκεῖν. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς] C ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. ἥγνισαν] C ἡγίασαν. τρισκαιδεκάτῃ] A C ἑκκαιδεκάτῃ. 18 εἶπαν] C εἶπον αὐτῷ. ἡγνίσαμεν] C ἡγιάσαμεν, & verſ. 19. προθέσεως] C προθέσεως αὐτοῦ. 19 τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ] C τῷ ἀποστῆναι αὐτόν. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ, καί. ἡτοιμάκαμεν] C ἡτοιμάσαμεν. ἰδοὺ] A C καὶ ἰδού. 20 Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς] A ponit poſt συνήγαγε. 21 ἀνήνεγκε] A C ἀνήγαγον. μόσχους, uſque ad περὶ prius] C ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριοὺς, καὶ ἑπτὰ ἀμνοὺς, καὶ ἑπτὰ χιμάρους· poſterius ἑπτὰ deeſt in Ald. Ἰσραὴλ] C Ἰούδα. ἀναβαίνειν] C τοῦ ἀνενεγκεῖν. 22 Καὶ ἔθυσαν] A θύειν. τὸ αἷμα poſterius] C ponit poſt θυσιαστήριον. περιέχεον] C προσέχεον. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] A τῷ θυσιαστηρίῳ. 24 ἐξιλάσαντο] C περιεῤῥάντισαν. εἶπεν ὁ βασιλεὺς] C ponit poſt poſterius Ἰσραήλ. ἡ ὁλοκαύτωσις] C προσενεχθῆναι τὰ ὁλοκαυτώματα. 25 προφητῶν] C προφητῶν αὐτοῦ. 26 τῷ] C ἐν. 27 ἀνενέγκαι] C τοῦ ἀνενεγκεῖν. 28 προσεκύνει] A προσεφώνει. οὗ] A ὅτου. 29 ἔκαμψεν] A καὶ ἔκαμψεν. εὑρεθέντες] C εὑρεθέντες σὺν αὐτῷ. προσεκύνησαν] A προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ, & verſ. 30. 30 ὑμνεῖν] C τοῦ ὑμνεῖν. 31 προσαγάγετε, καὶ φέρετε] A καὶ προσαγάγετε, καὶ ἀναφέρετε. καὶ αἰνέσεις] A καὶ αἰνέσεως. C deſunt. 32 διακόσιοι] A ὀκτακόσια. κυρίῳ] C κυρίου. 34 Ἀλλ᾽ ἢ] C Πλήν. ἐκδεῖραι] A C δεῖραι. ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν] C ἀντελαμβάνοντο αὐτῶν. ἡγνίσθησαν] C ἡγιάσθησαν. ἥγνισαν] A ἡγνίσθησαν. C ἡγιάσθησαν. 35 τῶν σπονδῶν] A τῆς σπονδῆς. C αἱ σπονδαί. κατωρθώθη] C ἡτοιμάσθη.

CAP. XXX.

Sed Ald. priores 9 verſus hujus capitis adjungit præcedenti.

1 ἐπιστολὰς] C ponit ante καί. ποιῆσαι] C τοῦ ποιῆσαι. φασὲκ] C φασὲχ, & verſ. 2. 3 ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. αὐτὸ] C ponit ante ποιῆσαι. ἡγνίσθησαν] C ἡγιάσθησαν. εἰς] C ἐν. 4 τῆς] C πάσης τῆς. 5 διελθεῖν] C τοῦ διελθεῖν. Βηρσαβεὲ ··· Δὰν] C Δὰν ··· Βηρσαβεαί. ἐλθόντας] C τοῦ ἐλθεῖν, καί. εἰς] C ἐν. 6 ἐπιστρέψατε] A C ἐπιστρέψει. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων. 7 καθὼς prius] A καθὼς καί. 8 νῦν] A deeſt. τὰς καρδίας] A C τοὺς τραχήλους. ἀποστρέψει] A ἀποστρέφει. ὀργῆς] C τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 9 ἔναντι] A C ἐναντίον. εἰς] A ὑμᾶς εἰς. C αὐτούς. ταύτην] A ὑμῶν. ὑμῶν] A C ἡμῶν. 10 Καὶ ἦσαν] Hic incipit cap. 13. in Ald. καταμωκώμενοι] C μυκτηρίζοντες αὐτούς. 11 Ἀλλὰ] A Ἀλλ᾽ ἤ. Ἀσὴρ] C ἀπὸ Ἀσήρ. ἀπὸ prius] C deeſt. καὶ εἰς] C Καὶ ἐν. 12 Καὶ] C deeſt. τοῦ] C καί. τὰ προστάγματα] A C τὸ πρόσταγμα. 13 εἰς] C ἐν. 15 ἥγνισαν] A ἡγνίσθησαν. C ἡγιάσθησαν, & verſ. 18. 17 πλῆθος] A πλεῖστον. ἡγνίσθη] C ἡγνίσθησαν. τοῦ θύειν] A πλείους θύειν. 18 ἀλλ᾽] C ἀλλὰ καί. παρὰ] C οὐ παρά. αὐτῶν] C τούτων. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C κύριε ὁ θεός. ἐξιλασάσθω] C ἐξίλασαι. 19 αὐτῶν] A αὐτοῦ. οὐ κατὰ] C οὐχ ὡς κατά. τῷ Ἐζεκίᾳ] C τοῦ Ἐζεκίου. 21 καθυμνοῦντες] C καθύμνουν. ὀργάνοις] C ὀργάνοις ἰσχύος. 22 Ἐζεκίας] A κύριος. πᾶσαν] C πάντων, & ponit poſt καρδίαν. ἡμέρας] C ἡμέραις. θυσίαν] C θυσίας. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. 23 ἡ] C πᾶσα ἡ. ἅμα] C deeſt. ἐποίησαν] A ἐποίησαν ἄλλας. C ponit ἄλλας poſt ἡμέρας. 24 τῷ Ἰούδα] C ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, & ponit ante ἀπήρξατο. τῇ] A ὅλῃ τῇ. C πάσῃ τῇ. καὶ οἱ] C οἱ. πρόβατα] A C προβάτων. τὰ ἅγια] C ἡγιάσθησαν. 25 ἐκκλησία] C ἐκκλησία Ἰούδα, καί. Ἰούδα, καὶ οἱ εὑρεθέντες ἐξ Ἱερουσαλὴμ] C οἱ ἐλθόντες ἐξ Ἰσραήλ. ἀπὸ] C ἐκ. 27 ἱερεῖς] A ἱερεῖς, καί. αὐτοῦ] C τοῦ θεοῦ.

CAP. XXXI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα. ἔκοψαν] A C ἐξέκοψαν. καὶ τοὺς βωμοὺς] C καὶ καθεῖλον τὰ θυσιαστήρια. τέλος] C συντέλειαν. ἐπέστρεψαν] A C ἐπέστρεψε. ἕκαστος] C deeſt. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. C αὐτοῦ. 2 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ, & ponit poſt λειτουργίαν. ἐν ταῖς αὐλαῖς] A αὐλῆς. C καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς. 3 τὰς ὁλοκαυτώσεις] A τὴν ὁλοκαύτωσιν. δειλινὴν] C ἑσπερινήν. καὶ] C καὶ εἰς τάς. εἰς τὰ σάββατα] C τῶν σαββάτων. 4 τῷ λαῷ] A τῷ λαῷ, καί. C Ἐζεκίας τῷ λαῷ. 5 λόγον] C λόγον Ἐζεκίας. ἐπλεόνασεν] A C ἐπλεόνασαν οἱ υἱοί. καὶ ἐπιδέκατα πάντα] C deſunt. εἰς πλῆθος] A ponit poſt ἤνεγκαν. 7 Ἐν] C Ἐν δέ. 10 εἰς οἶκον Σαδὼκ] C τοῦ οἴκου Σαδδούκ. ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ] C ἤρξαντο αἱ ἀπαρχαί. καὶ καταλείπομεν] A deſunt. C καὶ ἐγκαταλείπομεν. καταλείπομεν ἐπὶ] A C καταλείπομεν ἔτι. 11 ἔτι] C deeſt. 12 ἤνεγκαν] A C εἰσήνεγκαν. 13 Ἰειὴλ] C Ἰεζιήλ. Ὀζίας] A Ὀζαζίας. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] C deſunt. 15 Ὀδὸμ] A ἀδόντων. C Ἀδάν. διὰ] C ἐν ταῖς πόλεσι διά. μέγαν, καὶ (καὶ κατὰ C) τὸν μικρὸν] A τὸν μικρὸν, καὶ κατὰ τὸν μέγαν. 16 εἰς ἡμέραν] C ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ. ἐφημερίαις] C κατ᾽ ἐφημερίας. 17 καταλοχισμὸς] A καταλοχισμός. 18 ἐγκαταλοχίσαι] A ἐν καταλοχίαις. C ἐν καταλοχισμοῖς. υἱῶν] C αὐτῶν, υἱῶν. αὐτῶν poſterius] C deeſt. 19 Τοῖς] C Καὶ τοῖς. καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων] C καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν. καὶ πόλει] A deſunt. 20 τὸ καλὸν] C Ἐζεκίας τὸ καλόν. εὐθὲς] C εὐθὲς, καὶ τὸ ἀληθές. 21 ᾧ] A C ἐν ᾧ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. καὶ] A ponit ante ἐξ.

CAP. XXXII. In Ald. XIV.

1 Σενναχηρεὶμ] C Σενναχηρεὶβ, per totum caput. 2 καὶ τὸ] A κατά. 4 ποταμὸν] C χειμάῤῥουν. μὴ] C μήποτε. 5 κατίσχυσε] C ᾠκοδόμησε. φάραγγος] C πόλεως. 7 Ἰσχύσατε, καὶ ἀνδρίζεσθε] C Ἀνδρίζεσθε, καὶ ἰσχύσατε. Ἀσσοὺρ] C Ἀσσυρίων, & verſ. 11: πλείονες, ἢ] C πλείους ὑπὲρ τούς. 8 σάρκινοι] C σαρκικοί. 9 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς] C αὐτὸς ἦν. μετ᾽ αὐτοῦ] A αὐτοῦ. C αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. 10 καθήσεσθε] C κάθησθε. 11 τοῦ παραδοῦναι] C τοῦ ἀποδώσειν. 12 θυσιαστήρια ··· ὑψηλὰ] C ὑψηλὰ ··· θυσιαστήρια. ἐν] A deeſt. κατέναντι] C ἐνώπιον. αὐτῷ] A αὐτό. 13 Οὐ γνώσεσθε] C Οὐκ οἴδατε. ὅτι] C ἅ. A τί. ἠδύναντο] C ἠδυνήθησαν. 14 ἐν] C ἐστὶν ἐν. μὴ ἐδύναντο] C ὃς ἐδυνήθη. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 15 ποιείτω] C ponit ante ὑμᾶς πεποιθέναι. κατὰ ταῦτα] C μηδὲ ἐπισειέτω ὑμᾶς ἐπὶ τούτῳ. δύνηται] C ἐδυνήθη. σώσει] C ῥύσεται. 17 ὀνειδίζειν] C Σενναχηρεὶβ, τοῦ ὀνειδίζειν. 18 ἐβόησε] C ἐβόησαν ἐν. λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ] A Ἰσραὴλ, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐπί. βοηθῆσαι αὐτοῖς] C φοβῆσαι αὐτούς. ὅπως] C αὐτοὺς, ὅπως. 19 ἐλάλησεν] C ἐλάλησαν. 21 προσώπου] A τὸ πρόσωπον, & ponit ante μετ᾽. αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐξεληλυθότων] C καὶ ἐξεληλυθότες. 22 ἐν] A deeſt. 24 ἠῤῥώστησεν] C ἐμαλακίσθη. Ἐζεκίας] A Ἐζεκίας ὁ βασιλεύς. αὐτῷ] C αὐτοῦ. αὐτῷ] C αὐτῷ κύριος. 25 ἔδωκεν] C deeſt, & αὐτῷ ponit poſt ἀνταπέδωκεν. καὶ poſterius] A καὶ ἐπί. 27 εἰς τὰ] A deſunt. ὁπλοθήκας, uſque ad finem verſus] C ὁπλοθήκας ἐποίησεν, καὶ τὰ σκεύεσιν ἐπιθυμίας. 28 Καὶ] C Ἀποθήκας, καί. καὶ κώμας] C deſunt. ᾠκοδόμησεν] C ἐποίησεν. ἀποσκευὴν] C κτήσεις. 30 Γειὼν] A Σιών. C δυσμάς. 31 τοῖς πρεσβευταῖς] C ἐν ταῖς πρεσβείαις. τοῖς ἀποσ ponit ante ἀπό. ἐγκατέλιπεν] A C καὶ ἐγκατέλιπεν. 32 λοιπὰ] C τὸ ἔλεος] C τὰ ἐλέη. ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. 33 υἱῶν] A υἱοῦ. ἐν] A deeſt.

CAP. XXXIII.

Sed Ald. octo priores verſus hujus capitis adjungit præceden

1 Ὢν δεκαδύο] A Ὢν δέκα καὶ δύο. C Υἱὸς ὢν δώδεκα. βασιλεύειν. πέντε] A C καὶ πέντε. 2 ἐναντίον] C ἐνώπιον, & verſ. 6 A C ὧν. ἐξωλόθρευσε] C ἐξῆρε. 3 ἐπέστρεψε] C ἐπέστρεψε Μανασσῆς C θυσιαστήρια. 4 θυσιαστήρια] C Μανασσῆς θυσιαστήριον. οὗ] C ἐν ᾧ, 6 ἐπαοιδοὺς] C ἐπλήθυνεν ἐπαοιδούς. ποιῆσαι] C Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι ὁς] A C κύριος. εἰς] C ἐκεῖ εἰς. 8 Καὶ] Hic incipit cap. 15. in 10 ἐπήκουσαν] C ἤκουσαν. 11 κατέλαβον] C κατελάβοντο. ἦγαγον] C τόν. 12 ἐθλίβη] C ἐθλίβη Μανασσῆς. ἐζήτησε τὸ πρόσωπον] C ἐδεήθη τοῦ ώπου. θεοῦ τοῦ κυρίου] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. 13 ἐπήκουσεν prius] A 14 κατὰ νότον] C τοῦ Γειών. καὶ κατὰ τὴν, uſque ad καὶ ὕψωσε] C μένων τὴν πύλην τὴν ἰχθυϊκὴν κύκλῳ εἰς τὸ Ὀφλά. ἐκπορευομένων] A ἐκύκλωσε τὸ ἄδυτον ἐκπορευομένων. καὶ εἰς Ὀπὰλ] A καὶ ἔθετο εἰς αὐτὴν σφόδρα] A C αὐτὴν σφόδρα. ἐν] A ἐπί. 15 ἔξωθεν] A ἔξω. C βαλεν ἔξω. 16 θυσίαν] C θυσίας. 17 κυρίῳ] A εἰς κενὸν κυρίῳ. 18 C ἐν. θεοῦ] A C κυρίου τοῦ θεοῦ. 19 λόγων] C λόγων βασιλέων προσευχῆς] C Καὶ ἡ προσευχή. καὶ] A C καὶ ὡς. ἀποστάσεις] C ἰδοὺ] C οὐκ ἰδού. 20 ἀντ᾽ αὐτοῦ] A C ponunt poſt υἱὸς αὐτοῦ. 21 C Υἱὸς ὤν. ἐτῶν] C ponit poſt δύο. 22 τὸ] C Ἀμμὼν τό. ὡς] C 23 ἐναντίον] C Μανασσῆς ἐνώπιον. 24 αὐτῷ] C deeſt.

CAP. XXXIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. βασιλεῦσαι] A C βασιλεύειν. 2 τὸ] C Ἰωσίας τό αντίον] A C ἐνώπιον. δεξιὰ, καὶ ἀριστερὰ] C δεξιὰν, καὶ ἀριστεράν. 3 C δεκάτῳ. ἔτι] C Ἰωσίας ἔτι. περιβωμίων, καὶ ἀπὸ] C βωμῶν, καὶ τῶν τῶν, καί. 4 κατέσπασε] C κατέσκαψε. A κατέσκαψαν. ἔκοψε] A C κοψε. ἐλέπτυνε] A ἐλέπτυνε, καὶ ἐχώνευσε. ἐπὶ] A κατά. θυσιαστηρίων. 5 καὶ ἐκαθάρισε] A αὐτῶν, καὶ ἐκαθάρισε. C αὐτῶν, καὶ ρισεν Ἰωσίας. 6 τοῖς] C ἐν τοῖς. 7 θυσιαστήρια ··· ἄλση] C ἄλση ··· στήρια. ἔκοψεν] A καὶ ἔκοψεν. C κατέκοψεν. ἀπέστρεψεν] A 8 ἔτει] C ponit poſt ὀκτωκαιδεκάτῳ. τοῦ] A ὅτε ἐκέλευσε τοῦ. C τοῦ. Μαασὰ] A Ἀμασίαν. C Μαασίαν. Ἰουὰχ] A Ἰωάς. C Ἰωά. A deeſt. C αὐτοῦ. 9 ἔδωκαν] A ἔδωκεν. πύλην] A φυλακήν. καὶ υἱῶν] C ἐκ παντός. οἰκούντων ἐν] C κατοικούντων. 10 οἱ καθεσταμένοι] C τῶν σταμένων. οἱ ἐποίουν] C deſunt. 11 ἔδωκαν] C ponit poſt τέκτοσι. πίσει] C ἐποίουν ἐν πίσει οἱ. Ἰεὺ] A Ἰέθ. C καθεσταμένοι Ἰαέθ. C ἐπισπουδάζειν. 13 ἐπὶ πάντων] C ἐπιστάτων. ἐργασίᾳ, καὶ ἐργασίᾳ] C ἐργασίαν. 16 λόγον] A λέγων. C λόγον, λέγων. τὸ δοθὲν ἀργύριον] A ἀργύριον ἀπεδόθη. 17 ἔδωκαν] A ἐπέδωκαν. ἐργασίαν] C ἔργα, & ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων poſt ἔργα. 18 λόγον] C deeſt. ἐναντίον] C ώπιον. 20 Ἀβδὸμ] A Ἀβδάν. C Ἀβδών. 21 ζητήσατε] A καὶ τε. C ζητήσατε. ἐν prius] C deeſt. κυρίου] C κυρίου ὅς. τῶν λόγων τὸν λόγον. 22 Ἀρρὰς] A C Ἐσρῆ (Ἀσὲρ C) τοῦ ἱματιοφύλακος. σαι τὰς ἐντολάς] C deſunt. αὕτη] A C αὐτή. 24 κύριος] C κύριος ὁ ός. κακὰ] C ponit ante ἐπὶ τόν. τοῦτον] C τοῦτον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ. 26 ἐπὶ] C πρὸς τόν. αὐτῷ] C πρὸς αὐτόν. 27 C ἐταπεινώθη. κατεναντίον] C ἐναντίον. 28 προστεθήσῃ πρὸς τὰ προστεθήσῃ πρὸς τάφοις. ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς, οἷς] C πάντα τὰ κακὰ, εἰς] A Ἰούδα εἰς. τοὺς εὑρεθέντας] C τοῦ εὑρεθέντος. 31 ἔστη] A πὶ] C Ἰωσίας ἐπί. τὸν στύλον] A τῶν στύλων. ἐν οἴκῳ κυρίου] hæc A poſt διαθήκην. μαρτύρια] A τὰ κρίματα αὐτοῦ. C μαρτύρια αὐτοῦ τῷ] C ἐν τῷ. 32 Βενιαμὶν] A C ἐν Ἰούδα, καὶ Βενιαμίν. διαθήκην κατὰ τὴν διαθήκην. 33 ἐν Ἰσραὴλ] C Ἰσραήλ. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. C πατέρων αὐτῶν. θεοῦ] C τοῦ θεοῦ τῶν.

CAP. XXXV. in Ald. XVI.

1 φασὲκ] C φασὲχ ἐν Ἱερουσαλήμ. ἡμέρᾳ] C deeſt. 3 καὶ ἔθηκαν] καὶ τοῦ δοῦναι τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔθηκεν (A ἔθηκαν) αι] C ponit ante ἐπ᾽. 4 κατὰ τὴν] C καὶ κατὰ τήν. διὰ χειρὸς μὼν] C κατὰ τὴν ἀπογραφήν. 6 ἑτοιμάσατε] A C τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε. τῶν τέκνων τῶν] C ἀπὸ υἱῶν. καὶ πάντας τοὺς εὑρεθέντας] C παντὶ τῷ 8 καὶ ἔδωκαν] C ἔδωκαν. δισχίλια ἑξακόσια] A δισχιλίοις ἑξακοσίοις. C καὶ ἑξακοσίοις. 9 καὶ Βαναίας] C deſunt. Σαμαίας] A Σεείας. 12 C πατριῶν αὐτῶν. προσάγειν] A προσάξειν τὰ ὁλοκαυτώματα. C 13 ἔδραμον] C ἔδραμον δρόμῳ. πάντας] A ponit poſt λαοῦ. 14 μάσαι αὐτοῖς] C τοῦτο ἡτοίμασαν ἑαυτοῖς. ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυ C υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν ἀναφορᾷ τῶν ὁλοκαυτωμάτων. τὰ στέατα] C τῶν στεάτων. Ἀσὰφ] A Ἀσαίρ. καὶ Ἀσὰφ] C Ἀσάφ. οἱ προφῆται] C τῶν προφητῶν C ἐστίν. 16 καὶ ἡτοιμάσθη] C deſunt. κυρίου] A deeſt. ἐνεγκεῖν] ἤνεγκαν. 18 παντὸς βασιλέως] A C πάντες βασιλεῖς. ἐν] A deeſt. Τῷ] A C Ἐν τῷ. μετὰ] C καὶ μετά. ἔδρασεν] C ἡτοίμασεν. οἴκῳ] C τὸν οἶκον. καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους, uſque ad finem verſus] ſunt. Καρχησὶμ] A Καραιδείμ. μετ᾽ αὐτὸν] A μετὰ τοῦτον. ὅμοιος] μοιος αὐτῷ. τὸν Ἰσραὴλ] A τὸν οἶκον Ἰσραήλ. 20 Καὶ] C deeſt. ποταμὸν Εὐφράτην] C ποταμῷ Εὐφράτῃ, τοῦ πολεμῆσαι αὐτὸν ἐν βασιλεὺς] C ponit poſt Ἰωσίας. 21 αὐτὸν] C αὐτὸν Φαραώ. ποιῆσαι ponit ante πόλεμον. ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ τὸν τόπον πολέμου μου (A deeſt.)] Hæc A C poſt πόλεμον. ἀπὸ] C οὐ ἀπό. 22 αὐτοῦ prius] A deeſt. ἢ] C deeſt. ταιώθη] C ponit ante τοῦ πολεμεῖν. τῷ] C Ἰωσίας τῷ. διὰ] C ἐκ. δῶ] C Μαγεδδών. 23 ἐξαγάγετε] C ἐξάγετε. 24 αὐτῷ] C αὐτῷ. θανε] C ἀπέθανεν Ἰωσίας. 26 λοιποὶ] C deeſt. γεγραμμένα] C ἐλέη αὐτοῦ, καθὼς γέγραπται. 27 ἰδοὺ] C οὐκ ἰδοὺ εἰσί. βιβλίῳ] A ων. C βιβλίου.

CAP. XXXVI.

Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 εἰς βασιλέα] C ponit ante ἀντί. ἐπὶ] C ἐν. 2 Υἱὸς] C εἴκοσι καὶ τριῶν] C τριῶν καὶ εἴκοσι. ἐτῶν] A ἐτῶν ἦν. καὶ ὄνομα, uſque

finem verſus] C deſunt. Φαραὼ] A Ἰωάχαζ Φαραώ. Αἰμὰθ] A Αἰθάμ. 3 ἀπήγαγεν] C μετέστησεν. αὐτὸν] A deeſt. εἰς Αἴγυπτον] C Αἰγύπτου, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. φόρον] C ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου φόρον. 4 Φαραὼ Νεχαὼ] C ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου. Ἰούδα] C Ἰούδα, ϗ Ἱερουσαλήμ. ἀδελφὸν αὐτοῦ] A ἀδελφὸν Ἰωακίμ. Φαραὼ Νεχαὼ] A ponit ante ἀδελφόν. καὶ ἀνήγαγεν, uſque ad finem verſus] C deſunt. δοῦναι] A δοῦναι αὐτόν. 5 Ὢν] C Υἱὸς ὤν. ϗ ὄνομα, uſque ad ϗ ἐποίησε τὸ] C deſunt. τῆς μητρὸς] A τῇ μητρί. ἐναντίον] C ἐνώπιον. κατὰ πάντα ὅσα, uſque ad finem verſus] C deſunt. αὐτοῦ] A τοῦ Ἰωακίμ. 6 ἐν] A deeſt. ἀπήγαγεν] A ἦγεν. 7 ἀπήνεγκεν] C ἐπήνεγκεν. 8 γεγραμμένα] C γέγραπται. τοῖς βασιλεῦσιν] C τῶν βασιλέων. ϗ ἐκοιμήθη, uſque ad ϗ ἐβασίλευσεν] C deſunt. 9 Ὀκτὼ] A Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα. C Υἱὸς ὀκτώ. 10 ἐπιστρέφοντος] A ἐπιστραφέντος. εἰσήνεγκεν] C εἰσήγαγεν. 11 υἱὸς ϗ] C deſunt. ἔτους] C deeſt. 12 οὐκ] A C καὶ οὐκ. 13 τὴν καρδίαν αὐτοῦ] C deſunt. 14 βδελυγμάτων] A C κατὰ τὰ βδελύγματα. 15 ἐν] C πρὸς αὐτοὺς ἐν. αὐτοῦ prius] C deeſt. 16 ἕως] C ἕως οὗ. 17 ἤγαγεν] A ἐπήγαγεν. τοῦ Σεδεκίου] C τῶν νεανίσκων. ἀπήγαγον] A C ἀπήγαγε. ἐν χερσὶν] A εἰς τὰς χεῖρας. 18 τοῦ θεοῦ] C κυρίου. 19 κατέσκαψε] C κατέστρεψε. 20 ἀπῴκισε] A ἐπῴκισε. 21 σαββατίσαι εἰς] A ἐσαββάτισεν εἰς. ἐτῶν] A ponit poſt ἑβδομήκοντα. 22 ἐν γραπτῷ] C ἐν λόγοις, γραφῇ. 23 πάσαις ταῖς βασιλείαις] C πάσας τὰς βασιλείας. οἶκον αὐτῷ] A C αὐτῷ οἶκον. ἔσται] C ponit poſt prius αὐτοῦ. θεὸς] A C κύριος ὁ θεός. ϗ] C deeſt.

E S D R Æ I.

CAP. I.

Ald. Liber primus Eſdræ in cap. 109. dividitur, quæ margini textus adſcribuntur, & præterea in unum collecta habentur ante initium Eſdræ, cum initio uniuſcujuſque verſus.

Lib. primus Græce non habetur in Comp. ſed Latine ſub nomine 3 & 4. Eſdræ: & ponuntur poſt Neemiam.

1 Ὁ τοῦ Δαυὶδ] A ὁ υἱὸς τοῦ Δαυίδ. 6 θύσατε] A θυσιάσατε. 9 Ἀσαβίας] A Σαβίας. 10 Καὶ ταῦτα τὰ γενόμενα] A Καὶ τούτων γενομένων. 16 αὐτοῖς] A ἑαυτοῖς. 18 τὸ τοῦ κυρίου] A τὸ τοῦ θεοῦ. 19 ἠγάγοσαν] A ἤγαγον. 21 ὁ ἀρεθεὶς ἐν τῇ] A οἱ ἀρεθέντες. 24 εἰς τὸν κύριον] A πρὸς τὸν κύριον. ὅτι, ϗ οἱ] A ἐν αἰσθήσει, ϗ οἱ. 27 ἀπόστηθι] A ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ. ἐκ στόματος] A διὰ στόματος. 29 Μαγεδδὼ] A Μετεδδαούς. 31 βίον αὐτοῦ] A βίον ἑαυτοῦ. 34 Ἰεχονίαν] A Ἰωάχαζ. 35 ἀπέστησεν] A ἀπεκατέστησεν. 39 πονηρὸν ἐνώπιον] A πονηρὸν ἔναντι. 40 μετ'] A ἐπ'. ἔδησεν ··· καὶ] A δήσας. 41 ἐν Βαβυλῶνι] A ponit ante ἐν τῷ. 43 ὀκτὼ] A δεκαοκτώ. 46 ἑνὸς] A ϗ ἑνός. βασιλεύει ἔτη] A ἐβασίλευσε ἔτη. 48 αὐτοῦ τὸν] A ἑαυτῆς τόν. 49 ἠσέβησαν ϗ] A ἠνόμησαν, ϗ παρέβησαν. ἁγιασμένον] A ἁγιασθέν. 50 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. ἐμυκτήρισαν τοῖς ἀγγέλοις] A ἐξεμυκτήριζον τοὺς ἀγγέλους. ἐκπαίζοντες] A ἐμπαίζοντες. 52 οὐ θυμῶντα] A τοῦ θυμωθέντα. 54 πάντας παρέδωκαν] A πάντας παρέδωκαν. τὰς κιβωτοὺς τοῦ κυρίου] A τὰ σκεύη κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. 55 αὐτῆς] A αὐτῶν. 56 μετὰ] A ἀπό. 57 ῥήματος τοῦ] A λόγου. 58 αὐτῆς] A αὐτοῖς. συμπλήρωσιν] A πλήρωσιν.

CAP. II. In Ald. XIX.

8 Καὶ καταστήσαντες] A καὶ καταστάντες. Hic incipit cap. 20. in Ald. 9 ἐν ἀργυρίῳ] A ἀργυρίῳ. ὡς πλείσταις] A πλείσταις. 10 εἰδωλείῳ αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ εἰδωλείῳ. 12 Σαμαναστάρῳ] A Ἀβασσάρῳ· ſed ſtatim Σαναβασσάρου. 14 ἐκομίσθη] A διεκομίσθη. 15 εἰς Ἱερουσαλὴμ] A εἰς Ἱεροσόλυμα. 18 ἀγυιαὶ αὐτῆς] A ἀγορᾶς: ſed habet αὐτῆς poſt τείχη. 21 τῷ κυρίῳ] A τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 22 ὑπομνηματισμοῖς] A ὑπομνήμασι. 24 ὅτι ἐὰν] A διότι ἐάν. οἰκοδομηθῇ] ἀνοικοδομηθῇ. 25 ὑπογεγραμμένα] A ὑποτεταγμένα. 26 ἀντιπαρατάσσουσι] A ἀντιπαράσσουσι. 29 εἰς τὸ] A ἐπὶ τῷ. ἐνοχλῆσαι] A ἐνοχλεῖσθαι.

CAP. III. In Ald. XXI.

1 Βασιλεὺς] A βασιλεύσας. ἐπ' αὐτὸν] A μετ' αὐτόν. 3 ἐφάγοσαν, ϗ ἐπίοσαν. A ἔφαγον, ϗ ἔπιον. ὁ δὲ] A τότε. 4 πρὸς τὸν ἕτερον] A τῷ ἑτέρῳ. 9 ὅταν] A ὅταν ἄν. νῖκος] A νίκημα. 13 ἔδωκαν] A ἐπέδωκαν. 14 ἐξαποστείλας] A ἀποστείλας. 22 ἐγερθῶσιν] A γεννηθῶσιν. 24 ὅτι] A ὅς. εἴπας] A εἰπών.

CAP. IV. In Ald. XXVI.

1 εἴπας] A εἰπών. 2 κατακρατοῦντες] A κρατοῦντες. 3 αὐτῶν, ϗ ··· αὐτῶν. A ϗ ··· πάντων. ἐνακούουσιν] A ποιοῦσιν. 5 ϗ ἐὰν] A ϗ ὅσα ἄν. 11 αὐτοὶ δὲ] A οὗτοι δέ. δύνανται] A δύναται. ποιεῖν] A ποιῆσαι. 13 εἴπας] A εἰπών. 18 ϗ ἴδωσι] A οὐχὶ ἀγαπῶσι. 19 ταῦτα] A ϗ ταῦτα. 22 δεῖ] A deeſt. 13 ἐξοδεύειν, ϗ] A εἰς ἐξόδειαν. 26 ἰδίαις διανοίαις] A ἰδέαις. 33 εἷς τὸν] A ἕτερος πρὸς τόν. 35 ϗ ἡ ἀλήθεια] A ἡ δὲ ἀλήθεια. 39 πονηρῶν] A πονηρῶν ἀπέχεται. 41 τότε εἶπον] A τότε εἶπε. 42 ὃν τρόπον] A ἀνθ' ὧν. 44 ἐχώρισε] A ἐξεχώρισε. 52 δέκα] A ponit poſt ἐνιαυτόν. 55 ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἐπιτελεσθῇ ὁ οἶκος] A ἕως τοῦ τελεσθῆναι τὸν οἶκον. 57 ἐχώρισε] A ἐξεχώρισε. 59 Σοὶ ἡ] A Σοῦ ἡ. 62 ἄνεσιν ϗ ἄφεσιν. A ἄφεσιν ϗ ἄνεσιν.

CAP. V. In Ald. XXXVI.

1 υἱοὶ αὐτῶν] A υἱοί. 5 υἱοὶ Ἀαρὼν] A υἱοῦ Ἀαρών. 7 ἐπέστρεψαν] A ἐπέστρεψεν. 8 Ζαραίου] A Ζαχαρίου. 12 ἑβδομηκονταπέντε] A τεσσαράκοντα πέντε. 13 τριακοντατρεῖς] A εἴκοσι τρεῖς. χίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο. A τριχίλιοι σκβ'. 14 τριακονταεπτὰ] A ἑξήκοντα ἑπτά. ἑξακόσιοι] A ἑξήκοντα. 15 Ἀζηνὰν] A Ἀζητάς. Ἀζαροὺ] A Ἀζαράν. 16 Ἀννὶς] A Ἀνανίας. τριακονταδύο] A deeſt. 17 Βαιτηροὺς] A Μετήρους. 18 Ἀναθὼθ] A Ἀναβώθ. Βαιθασμὼν] A Βεθσαμώς. 19 Βηρὼγ] A Βηρώθ. 26 οἱ Χαδιασαῖ] A οἱ ἐκ Πιέρας ἑπτακόσιοι. οἱ Χαδίας. 23 διακόσιοι] A τ'. Σανάας] A Ἀναάς. εἷς] A τριάκοντα. 24 τοῦ Ἰησοῦ] A τοῦ υἱοῦ Ἰησοῦ. ὀκτακόσιοι] A ἐννακόσιοι. Ἐμμηροὺθ, διακόσιοι] A Ἐκμηρούθ, χίλιοι. 55 Χαρμὶ διακόσιοι] A Καρμὴ, σ'. Ἰησοῦ] A Ἰεσουέ. Καδδήλου] A Καδμίλλου. Σουδίου] A Σουίου. 28 οἱ ἱεροψάλται] A υἱοὶ ἱεροψάλται. εἰκοσιοκτὼ] A μη'. 29 Ἀτὰρ] A Ἀτάρ. Ἀπτὰ υἱοὶ Τωβὶς] A Τιλὰ υἱοὶ Σαμί. 30 Σουδὰ] A Σούδ. Ἀκοὺδ] A Ἀκκά. Ἀκουβὰ] A Ἀγαβά. 31 Καζηρὰ] A Γαζηρά. Φινοὲ] A Φινεής. Ἀσοὺβ] A Ἀσούρ. Βασαλὲμ] A Βασαλώθ. 32 Βαρχοὺε] A Χαρσέας. Σεσὴρ] A Ἀσηράρ. Νασὶ] A Νασίθ. 33 Ἀσσαπφιὼθ] A Ἀσαπφιών. Σαφὶτ] A Σαφέθ. 34 Γὰς] A Γάρ. Σουβὰ] A Σουβάς. Σαφὰγ] A Σαβάτ. 36 Χαραθαλὰν] A Χαραθαλάρ. 37 Δαλὰν] A Λαδάν. 36 Ἀκκοὺς] A Ἀκκώς. Ἰαδδοὺ] A Ἀδδούς. Φαηζελδαίου] A Βερζελλαίου. 40 ἁγίων] A ἁγίων αὐτοῦς. 41 Ἰσραὴλ ἦσαν ἀπὸ] A ἦσαν ἀπὸ Ἰσραήλ, ἀπό. παίδων ϗ παιδισκῶν] A ponit poſt τέσσαρες, & ϗ παιδισκῶν bis habet, hic & ante μυριάδες. 42 τριακονταεπτὰ] A τεσσαράκοντα ἑπτά. 43 ἵπποι ἑπτακισχίλιοι. A ἵπποι ἑπτακόσιοι. 46 λαοῦ αὐτοῦ] A λαοῦ. 50 τόπου αὐτῶν] A τόπου αὐτοῦ. 54 ποτὰ ϗ βρωτὰ] A βρώματα ϗ ποτά. 55 ϗ Χάρρα] A Κάρρα. 57 ναὸν τοῦ θεοῦ] A οἶκον τοῦ θεοῦ. 58 Ἠμαδαβοὺν]. A Μαδιαβούν. Ἠλιαδοὺδ] A Ἠλιαδούν. οἴκῳ τοῦ κυρίου] A οἴκῳ τοῦ θεοῦ. 64 μεγάλῃ τῇ φωνῇ] A φωνῇ μεγάλῃ. 69 Ἀσβακαφὰς] A Ἀσβασαρέθ. 73 βουλὰς ϗ δημαγωγοῦντες] A ἐπιβουλὰς καὶ δημαγωγίας. συστάσεις] A ἐπισυστάσεις. ἀποτελεσθῆναι] A ἐπιτελεσθῆναι.

CAP. VI. In Ald. LIII.

1 ἐπροεφήτευσεν] A προεφήτευσεν. τοὺς ἐν τῇ] A ϗ τοὺς ἐν τῇ. 3 Συνεταῖροι] A Συνεταῖροι αὐτοῦ. 5 ἔχοσαν] A ἔχον. παρὰ τοῦ] A περὶ τοῦ. 6 μέχρις οὗ ἀποσημανθῆναι] A μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι. 7 ἈΠΈΣΤΕΙΛΑΝ] A ἀπέστειλε. 12 ᾐτοῦμεν αὐτοὺς] A ᾐτοῦμεν παρ' αὐτῶν. 13 ἐσμὲν] A ἡμεῖς ἐσμέν. 15 Βαβυλῶνος] A τῆς Βαβυλωνίας. 17 τοῦτον οἰκοδομῆσαι] A τοῦτον οἰκοδομηθῆναι. 18 Σαβαναστάρῳ Ζοροβάβελ] A Ζοροβάβελ, ϗ Σαναβασσάρῳ. 19 ϗ ἀπήνεγκε] A ἀπενέγκαντι. τοῦ κυρίου] A τοῦ κυρίου τοῦτον. 20 Σαβανάσσαρος] A Σαναβάσσαρος ἐκεῖνος. 21 τοῦ Κύρου] A τοῦ κυρίου. 23 βιβλιοφυλακίοις] A βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις. τόπος εἷς] A τόμος εἷς. 28 τῆς Ἰουδαίας, μέχρι] A τῶν Ἰουδαίων, μέχρι. 29 εἰς θυσίαν] A εἰς θυσίας. 32 προστάξαι ἵνα] A προσέταξεν ἵνα. τῶν γεγραμμένων] A τῶν προειρημένων, ϗ τῶν προσγεγραμμένων. ἐπ' αὐτοῦ] A ἐπὶ τούτου. 34 ἐγὼ] A ἐγὼ δέ.

CAP. VII. In Ald. LVIII.

2 Ἰουδαίων, ϗ] A ἱερέων, καί. 4 βασιλέων Περσῶν] A βασιλέων Περσῶν, ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους Δαρείου τοῦ βασιλέως Περσῶν. 10 τῶν ἐκ τῆς] A ἐκ τῶν. 11 ὅτι οἱ Λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν] A deſunt. 12 τοῖς υἱοῖς τοῖς αἰχμαλωσίας] A deſunt. 14 ἔναντι] A ἐναντίον.

CAP. VIII. In Ald. LXIII.

1 Ἀζαρίου, τοῦ Ζεχρίου] A Σαραίου, τοῦ Ἐζερίου. 2 Ὀζίου] A Ἐζίου τοῦ Μεμερὼθ, τοῦ Ζαραίου, τοῦ Σαουΐα. Ἀβισαὶ] A Ἀβισούμ. 4 εὑρόντος] A εὑρόντι. 7 Ἱερουσαλὴμ κατὰ] A Ἱεροσόλυμα κατά. ἐπ' αὐτῷ] A deſunt. 8 δικαιώματα, ϗ] A πάντα τὰ δικαιώματα, ϗ τά. πρὸς Ἔσδραν τὸν ἱερέα ϗ ἀναγνώστην] A Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ ϗ ἀναγνώστῃ. 11 ϗ τῶν δὲ] A ὄντων δὲ αὐτῶν. Ἱερουσαλήμ. Ὅσοι] A Ἰσραήλ. Ὅσοι. 14 χρυσίον ··· ἀργύριον] A ἀργύριον ··· χρυσίον. 18, 19 τοῦ θεοῦ σου, Δώσεις] A τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσεις ἐναντίον τοῦ θεοῦ σου ἐν Ἱερουσαλήμ, ϗ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐὰν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου, δώσεις. 21 κἀγὼ ἰδοὺ Ἀρταξέρξης βασιλεὺς] A κἀγὼ δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης. 23 ὀργὴν εἰς] A ὀργὴν ἐπί. 25 μηδένα ἔχειν ἐξουσίαν] A ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν. 30 Συνήγαγον] A Συνήγαγεν. 32 Γαμαλιὴλ] A Γαμαήλ. ἀπεγράφησαν] A ἀπὸ γραφῆς. 34 Φαὰθ Μωὰβ, Ἐλιαωνίας Ζαραίου] A Φαλομών, Ἀβελιακνίας Ζαχαρίου. 38 Ἀβαδίας] A Βαδίας. δεκαδύο] A δώδεκα. 39 Βανίας, Σελιμὼθ] A Βανίδ, Ἀσσελιμώθ. 42 Ἐλιφαλὰ τοῦ Γεουήλ, ϗ Σαμαίας] A Ἐλιφάλατος, ϗ Ἰεουήλ, ϗ Μαίας. Βαγὼ, Οὐθὶ] A Βαγουθί. 44 ἐκ τῶν ἱερέων] A ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων. 45 ϗ Ἰδουῆλον, ϗ Μαιὰ, ϗ Μασμὰν] A ϗ ἰδοὺ ἦλθον, ϗ Μαασμάν. 46 Λοδδαῖον] A Δαδδαῖον. 47 Λοδδαίῳ] A Δοδδαίῳ. 49 εἴκοσι ἄνδρες] A ἄνδρες εἴκοσι. 51 κυρίου ἡμῶν] A κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 54 πάντα ταῦτα] A κατὰ ταῦτα. 55 δεκαδύο] A δώδεκα. Σαμίαν] A Ἀσαμίαν. δώδεκα] A δέκα. 56 ἃ] A οὕτως. 59 κυρίῳ, ϗ] A κυρίου, κύριος, καί. κυρίῳ, κυρίῳ] A κυρίῳ. 60 ἕως] A deeſt. 63 Μαρμωθὶ Οὐρία] A Μαρμωθιουρί. 64 ϗ μετ' αὐτοῦ] A ϗ μετ' αὐτῶν. 68 τοῦ κυρίου] A τοῦ θεοῦ. 69 προσήλθοσαν] A προσῆλθον. 70 ἀκαθαρσίας αὐτῶν] A ἀκαθαρσίας. 71 Συνῴκησαν γὰρ] A ϗ συνῴκησαν γάρ. ϗ αὐτοὶ] A αὐτοί. 72 ϗ ἅμα] A ϗ ἐγένετο ἅμα. τῆς κεφαλῆς] A ϗ τῆς κεφαλῆς. 73 ἐπισυνήχθησαν] A ἐπεκινήθησαν. 78 βασιλεῦσι τῶν] A βασιλεύουσι τῶν. 79 ὑπὸ τοῦ κυρίου] A ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 82 ϗ ἐγεῖραι] A ϗ ἐξεγεῖραι. 84 εἰσέρχεσθε] A εἰσπορεύεσθε. 85 θυγατέρας ὑμῶν ··· υἱοῖς αὐτῶν] A θυγατέρας ··· υἱοῖς ὑμῶν. αὐτῶν μὴ λάβετε ··· ὑμῶν] A ὑμῶν μὴ δότε ··· αὐτῶν. 87 ὁ κουφίσας] A ἐκούφισας. 88 ἔδωκας] A ϗ ἔδωκας. 90 ἐν τῇ] A ἐκ τῆς. 92 αὐτὴν ἀπὸ] A αὐτὴν ἐξ. 93 εἰς τὸν κύριον] A εἰς τὸν κύριον θεόν. 95 τοῦ νόμου] A τῷ νόμῳ. 97 ἀναστὰς] A ἀνάστα.

CAP. IX. In Ald. LXXVII.

5 ἡμέραις εἰς] A ἡμέραις ἐν. 6 Συνεκάθισαν] A Συνεκάθισε. 7 γυναιξὶν ἀλλογενέσι] A γυναῖκας ἀλλογενεῖς. 16 πατριῶν ··· πάντες κατ' ὄνομα] A πατέρων ··· κατ' ὄνομα πάντας. Συνεκλείσθησαν] A Συνεκάθισαν. ἐτάσαι] A αἰτῆσαι. 19 ἀδελφῶν αὐτοῦ] A ἀδελφῶν. 29 ἀγνοίας] A ἀγνίας. 22 ἐκ τῶν υἱῶν Φασοὺρ] A τῶν υἱῶν Φασού. Σελόας] A Τελσάς. 23 Ἰωζαβάδος] A Ἰωραβάδος. Κώϊος] A Κώλιος. 24 Ἐλιάσιβος] A Ἐλιάζουφος. 26 Ἰεζίας] A Ἐδδίας. 27 ϗ Ἰωαβδίος] A deſunt. 28 Σάβαθος, ϗ Ζερδαίας] A Σάβατος, ϗ Σαρδαῖος. 29 Ἰωζάβδος, ϗ Ἀμαθίας] A Ἰωσάβαδος ϗ Ἐμαθείς. 31 Ματθανίας] A ϗ Ματθανίας. 32 Ἀνὰν] A Ἄννας. 33 Σαβανναῖος, ϗ Ἐλιφαλὰτ] A Βανναία, Ἐλιφαλάτ. 34 Μαβδαΐ] A Μαμαΐ. Ῥαβασίων] A Καραβασίων. Μαμνιτάναιμος] A Μαμνιματαναΐμος. Σομεῒς] A Σαμίς. Ζαμβρὶ] A Ζαμβίς. 41 τὸν νοῦν] A deſunt. 44 Μισαὴλ] A Σαήλ. Λωθάσουβος] A Ἀωθάσουβος. Ζαχαρίας] A deeſt. 45 βιβλίον ἐνώπιον] A βιβλίον τοῦ νόμου ἐνώπιον. ἐπιδόξως] A γὰρ ἐπιδόξως. 48 Ἀννιοὺθ] A Ἀννούς. Φαλίας] A Βιάτας. 49 ϗ πρὸς τὸ πλῆθος ἀνεγίνωσκον τὸν νόμον τοῦ κυρίου] A deſunt. 52 Βαδίσαντες] A Βαδίζοντες. 53 κύριος] A θεὸς κύριος. 54 παντὶ τῷ] A τὰ πάντα τῷ. 55 ἁγία] A ἁγία τῷ κυρίῳ. ὅτι γὰρ] A ἔτι γάρ.

ESDRÆ II.

CAP. I.

Hunc Librum Eſdræ, qui in Ald. comprehendit etiam Librum Nehemiæ, Ald. dividit in cap. 80. quæ in textu margini adſcribuntur, & ante librum in unum ſimul collecta cum initio uniuſcujuſque cap. habentur.

1 πρώτῳ] A πρώτω ἔτει. C ἔτει τῷ πρώτῳ. 2 οἶκον αὐτῷ] C αὐτῷ οἶκον. 3 ἀναβήσεται] C ἀναβήτω. θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 4 ἐκεῖ, ϗ λήψονται] C ἐκεῖ λήψονται. ἀποσκευῇ, ϗ] A ἐν ἀποσκευῇ, καί. C ἐν ἀποσκευῇ, ϗ ἐν. 6 κυκλόθεν] C κυκλόθεν αὐτῶν. ἐν ἀποσκευῇ] A C ϗ ἐν ἀποσκευῇ. ἑκουσίων] A C ἐν ἑκουσίοις. 8 Γασβαρηνοῦ] C Γαζβαρέου. 9 ἀργυροῖ] C ponit ante ψυκτῆρες. Κεφουρῆς] A Καὶ χεφουρί. C Χέφουροι. 10 τριακόσια δέκα (ϗ δέκα C)] A deſunt. 11 τῷ χρυσῷ, ϗ τῷ ἀργύρῳ] C τοῦ χρυσίου, ϗ τοῦ ἀργυρίου. ἀναβαίνοντα μετὰ] C ἀνήγαγε. ἀπὸ τῆς] C μετὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς.

CAP. II. In Ald. IV.

1 Ἰούδα] C Ἰούδαν. 2 Ἰησοῦς] C Ἰησουά. ἀνδρῶν] C ponit poſt ἀριθμός. 3 Φαρὲς] A Φόρος. C Φάρος. 6 δεκαδύο] C ϗ δώδεκα. 9 Ζακχοῦ] A Ζαχάν. C Ζακχαΐα. 10 Βανουΐ] C Βανέα. δύο] C ϗ δύο. 12 Ἀσγὰδ] A Ἀβγάδ. C Ἀζιγάδ. 18 δεκαδύο] C δώδεκα. 21 Νετωφὰ] C Νετωφάθ. 24 τρεῖς] C δύο. 28 Ἀϊὰ] C Ἀΐ. 29 Ναβοῦ] A Ναβά. C Ναβώ. 31 Ἠλαμὰρ] C Ἠλὰμ ἑτέρου. 32 Ἠλὰμ] C Ἠράμ. 33 Λοδαδὶ] A Λυδδών, Λοδαδί. C Λοδαδίδ. 39 Ἠρὲμ] C Χαρίμ. χίλιοι ἑπτὰ] A deſunt. C χίλιοι ϗ δεκαεπτά. 43 Ναθινὶμ] A Ναθιναῖοι. C Ναθιναῖοι, & verſ. 58. Σουθία] A C Σουαά. Ἀσουφὰ] A Σουφάτ. C Ἀσουφάτ. Ταβαὼθ] A Ἰαββαώθ. 44 Κάδης] A Χειρεδός. C Κορές. Σιαὰ] A Σηρπά. 45 Λαβανὼ] C Βολανά. 49 Ἀζὼ] C Ἀζά. Βασὶ] A Ῥασί. 50 Μουνὶμ] A Μουνί. C Μουνίμ. 52 Ἀκουφὰ] A Κουφά. Ἀροὺρ] A Ἀνούρ. 53 Μαουδὰ] A C Μεϊδά. 54 Ναθιὲ] A Ναθιέ. C Νεσία. 55 υἱοὶ Φαδουρὰ] A deſunt. C υἱοὶ Φαρουδά. 56 Δαρκὼν] A Κερκών. 57 υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ] A Ἀσεβωείμ. 58 Πάντες] C Πάντες οὗτοι. ϗ] A C ἅμα καί. Ἀβδησελμὰ] C δούλων Σολομῶντος. 59 ἐδυνάσθησαν] A C ἐδυνήθησαν. εἰ] A deeſt. 60 υἱοὶ Βουὰ] A C deſunt. Νεκωδὰ] A Νεγωδά. 61 υἱοὶ Λαβεία] A ϗ οἱ Ὀβαΐα. C υἱοὶ Ὀβαΐα. Βερζελλαῒ] A Μερζελλαΐ. 62 Οὗτοι] A C Οὗτοι ὧν. μεθωεσὶμ] C γενεαλογοῦντες. ἠγχιστεύθησαν] A ἐξώσθησαν. 64 τριακόσιοι] A deeſt. ϗ οὗτοι] C ϗ αὐτοῖς. 69 Ὡς ἡ] C Ὅση. χρυσίον καθαρὸν μναῖ ἓξ μυριάδες ϗ χίλιαι] A C χρυσίου δραχμῶν ἓξ μυριάδας, ϗ χιλίας. κόθωνοι] A C χιτῶνας. Ναθινὶμ] A Ἀναθινείμ. C Ναθιναῖοι.

CAP. III. In Ald. IX.

2 κατὰ τὰ γεγραμμένα] C καθὼς γέγραπται. 3 ἀνέβη] C ἀνεβίβασαν. ὁλοκαύτωσις] C ὁλοκαυτώσεις. 5 ὁλοκαυτώσεις] C τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ. πάσας] A C deeſt. 7 πιτὰ] A πόματα. C πόσιν. ἐνέγκαι] A C τοῦ (A ϗ) ἐξενέγκαι. κατ' ἐπιχώρησιν] C διὰ γνώμης. 8 τοῦ θεοῦ] A C κυρίου τοῦ θεοῦ τόν. ἐπὶ] A C τοῦ νικοποιεῖν ἐπί. 9 αὐτοῦ, Καδμιὴλ] A Καδωήλ. ἐπὶ] C ὁμοθυμαδὸν τοῦ ἐπινικᾶν. 10 ἐθεμελίωσαν] C ἐθεμελίωσαν οἱ οἰκοδομοῦντες. 11 ἀνθομολογήσει] C ἀνθολογήσει. ἐσήμαινε] C ἠλάλαξαν. αἰνεῖν] C ἐν τῷ αἰνεῖν. 12 εἴδοσαν] C εἶδον. ἐν] A C deeſt. αὐτῶν] A ἑαυτῶν. ἔκλαιον] C ἠλάλαξαν. ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ] C πολλοὶ ἐν ἀλαλαγμῷ. ᾠδὴν] C φωνήν. 13 φωνὴ] A φωνὴ μεγάλη.

CAP. IV.

2 ὑμεῖς ··· ἡμῶν] C ἡμεῖς ··· ὑμῶν. 3 ἡμῶν, ὡς] C Ἰσραήλ, ὡς. 5 βουλόμενοι τοῦ] A βουλόμενοι τοῦ. C συμβουλὰς, τοῦ. Περσῶν poſterius] A deeſt. 6 ἔγραψαν] A C ἔγραψεν. 7 Ἀρθασασθὰ] A Ἀρθασθὰ, & verſ. 8. ἔγραψεν] A ἔγραψαν. Ταβεὴλ, ϗ] A Ταβεὴλ, σὺν καί. C ϗ Ταβεὴλ, σύν. πρὸς] A C αὐτοῦ πρός. 8 Βαλτὰμ] A Βαλταράμ. C Βεητέμ. ἔγραψαν] A ἔγραψεν. 9 Ἀφαρσαῖοι] A C Ἀρφασαῖοι. Δαναῖοι] A Σαναῖοι. C Δαναῖοι, Ἐλαμῖται. 10 Σομόρων] A Ὁμόρρων. C τῆς Σαμαρείας. 12 Γνωστὸν] C Καὶ νῦν γνωστόν. ἤλθοσαν] C ἦλθον. 13 φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ] C φόρων πρᾶξιν ϗ συντέλεσμα οὐ. 14 ϗ ἀσχημοσύνην] C Καὶ νῦν οὖν καθὼς ἅλας τοῦ ναοῦ ἠλισάμεθα, ϗ ἀσχημοσύνην. 15 ὑπομνηματισμοῦ] C ὑπομνηματισμάτων. εὑρήσεις] C εὑρήσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν μνημοσύνων. ἡμερῶν] A C χρόνων. ἠρημώθη] A C ἠρήμωται. 16 οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη] C πρὸς ταῦτα μέρος ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ οὐκ ἔσται σοι. 17 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ] C Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν. 19 ἐπεσκεψάμεθα, ϗ εὕραμεν] C ἐπεσκέψαντο, ϗ εὑρέθη. φυγαδεῖαι] C φυγάδες. 20 ἐγένοντο ἐν] A γίνονται ἐν. C ἐγένοντο ἐπὶ τῆς. ὅλης τῆς πέραν] A ὅλης τῆς ἑσπέρας. C παντὸς τοῦ πέραν. πλήρεις, ϗ μέρος] C πράξεις τῆς, ϗ συντελέσματα. δίδονται] A δίδοται. 21 ἔτι] A οὐκ ἔτι. C ἔτι δι' ἐμοῦ ἐξετέθη τὸ δόγμα. 32 Ὅπως, uſque ad ποιεῖ] C Καὶ προσέχετε τοῦ μὴ ποιῆσαι παράλογον. ἦτε] A deeſt. 23 ϗ συνδούλων αὐτοῦ] A συνδούλων ἑαυτοῦ. C ϗ συνδούλων αὐτῶν.

CAP. V. In Ald. XXVIII.

1 προεφήτευσεν] A ἐπροεφήτευσεν. Ἰουδαίους] A υἱούς. ϗ] C ϗ ἐν. 3 Σαθαρβουζαναῒ] C Σαθραβουζάνης, & verſ. 6. uterque. εἶπαν] A C εἶπεν. 4 εἴποσαν] A C εἶπον. οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην] C ταύτην τὴν πόλιν οἰκοδομούντων. 5 ἐπὶ] C ἐγένοντο ἐπί. 6 ἀπεστάλη] C δίδωσι. ὑπὲρ] C περί. ῥήμασιν] C ῥήματα. Ἀφαρσαχαῖοι] C Ἀφαρσαρχαῖοι. αὐτῷ] C αὐτῇ. 10 γνωρίσαι] C τοῦ γνωρίσαι. 12 Ἀφότε] C Ἀφ' ὅτου. τὸν θεὸν] A τοῦ θεοῦ. 13 ἔτει] C τῷ ἔτει τῷ. βασιλέως] C βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων. 14 ἀπήνεγκεν] C ἐπήνεγκεν. βασιλέως] C βασιλέως τῆς ἐν Βαβυλῶνι. βασιλέως] C ἐν Βαβυλῶνι. τῷ Σαβανασὰρ] A τῷ Σαναβασάρῳ. C αὐτὰ τῷ Σασαβασάρ. 15 πάντα] C ταῦτα. εἰς τὸν τόπον αὐτῶν] C ϗ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον. 16 Σαβανασὰρ] C Σασαβασάρ. ᾠκοδομήθη] C οἰκοδομεῖται. 17 ἐπισκεπήτω] C ἐπισκοπείτω. Βαβυλῶνος] C ἐκεῖ ἐν Βαβυλῶνι.

CAP. VI. In Ald. XXXII.

1 ὅπου ἡ γάζα κεῖται] C οὗ αἱ γάζαι ἔκειντο. 2 πόλει] A C Ἀμαθὰ πόλει. βάρει] A C βάρει τῆς Μήδων πόλεως. τοῦτο] A C τοῦτο ἦν. ἱερὸν] A C deeſt. ἔθηκεν ἔπαρμα] C τὰ θεμέλια τεθήτω παχέα. 4 δόμος ξύλινος εἷς] C δόμον ξύλων καινῶν ἕνα. 5 ἀργυρᾶ ··· χρυσᾶ] C χρυσᾶ ··· ἀργυρᾶ. τόπου οὗ ἐτέθη] C τόπον αὐτῶν, ϗ τεθήτω. 6 Νῦν δώσετε ἔπαρχοι] C Νῦν οὖν Θαθαναῖε στρατηγέ. ποταμοῦ] A ποταμοῦ μακρὰν ὄντες. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 Νῦν] A C Καὶ νῦν. οἰκοδομείτωσαν] C οἰκοδομησάτωσαν. 8 ἀπ' ἐμοῦ γνώ ἐτέθη] C δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα. μήποτε τί ποιήσητε μετὰ] C τοῦ ποιῆσαι τοῦ prius] C ἐκείνων, τοῦ. τὸ] C τοῦ. 9 ἐν ἡμέρᾳ] A ἐξ ἡμέρας. C ἡμέρᾳ ἀπαραλλάκτως. 11 ἀλλάξει] C ἂν ἀλλάξῃ. παγήσεται] A C παγήσ τὸ καθ' ἐμὲ ποιηθήσεται] C ἔσται εἰς διαρπαγήν. 12 ἐκτενεῖ] C ἐκλείψ A C καί. θεοῦ τὸ] C θεοῦ ἐκεῖνον τόν. ἔσται] C γενέσθω. 13 Σαθαρβουζαναὶ] C ϗ Σαθραβουζάνης. πρὸς ὃ] A πρὸς ἅ. C καθ' ὅπ. ἐποίησαν] C poſt ἐπιμελῶς. 14 ᾠκοδόμησαν] A ᾠκοδόμουσαν. C ᾠκοδόμουν. ϗ οἱ Λ C ϗ κατηύθυνον. Κύρου] A κυρίου. βασιλέων] A βασιλέως. 16 ἀποικεσίας] C ἀποικίας, & verſ. 19. τοῦ οἴκου] C deſunt. ἐν εὐφροσύνῃ] A C μετ' εὐφροσύνης. 17 θεοῦ] C θεοῦ τούτου. 18 θεοῦ] A C οἴκου τοῦ θεοῦ. 20 ἕως] C ὡ 21 οἱ ἀπὸ] C οἱ ἐξελθόντες ἀπό. 22 ἐν εὐφροσύνῃ] A C μετ' εὐφροσύνης. ἐπέστρεψε] A κύριος ἀπέστρεψε.

CAP. VII. In Ald. XXXV.

2 Ἀχιτὼβ] A Ἀχιτώ. 3 Σαμαρεία] C Ἀμαρίου. Ἐσριὰ] A Ἐζραία. C Ἀζαρίου. υἱοῦ Μαριὼθ] A deſunt. 4 Υἱοῦ Ζαραΐα] A deſunt. Ὀζὶ] A Ἐζυΐα. C Ὀζί. 7 Ναθινὶμ] A Ναθινείμ. C Ναθιναῖοι. 8 ἤλθοσαν] A C ἦλθον. 9 ἤλθοσαν] A ἦλθον. C ἦλθεν. 10 ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ] C ἡτοίμασε τὴν καρδίαν. νόμον] C νόμον τοῦ κυρίου. 11 αὕτη ἡ διασάφησις] C τοῦτο τὸ ἀντίγραφον. τῷ Ἔσδρᾳ] C ὁ βασιλεὺς Ἔσδρᾳ. 12 Ἔσδρᾳ] C Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ. κυρίου] C deeſt. 13 τετέλεσο] A C τετέλεσται. ων, ϗ] A ἱερέων. πορευθῆναι] C πορευθήτω. 14 Ἀπὸ] C Καθότι ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι] C αὐτοῦ ἀπεστάλης σκέψασθαι. εἰς] A C deeſt. μῳ] C ϗ ἐν νόμῳ. 15 Καὶ] C Ἀπενεγκεῖν καί. κατασκηνοῦντι] A C κατοικοῦντι. 21 πέρα] C πέραν. τοῦ θεοῦ] A C τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ. 22 A deeſt. 23 γινέσθω] C γινέσθω ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ. 24 Ναθινὶμ] C Ναθιναίοις. φόρος, uſque ad finem verſus] C τὸν φόρον, ϗ πρᾶξιν, ϗ ἀποφορὰν οὐκ ἔχειν ὑμᾶς ἐξουσίαν ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτούς. 25 ὡς ἡ σοφία] C κατὰ τὴν σοφίαν. ἐν] C τὴν ἐν. νόμον] C τὰ νόμιμα. 26 ἑ μως] C ἐπιμελῶς. εἰς παιδείαν, uſque ad finem verſus] C ἢ ἐκριζῶσαι αὐτόν, ἢ παιδεῦσαι, ἢ ζημιῶσαι τὰ ὑπάρχοντα, ἢ εἰς φυλακὴν ἐγκλεῖ παράδοσιν] A δεσμά. 28 ἐπηρμένων] C δυνατῶν. ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή] C ἐν τῇ χειρὶ κυρίου τοῦ θεοῦ μου τῇ ἀγαθῇ.

CAP. VIII.

1 οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες] C ϗ ἡ γενεαλογία τῶν ἀναβάντων. Βαβυλῶνος] C ἐκ Βαβυλῶνος. 2 Γηρσὼν] C Γηρσώμ. 3 ϗ prius] A C deeſt. τὸ σύστημα] C ἐγενεαλογήθησαν οἱ ἄρσενες. ϗ] A C deeſt. 5 Καὶ] C deeſt. Ζαθόης, Σεχενίας] C Σεχενίου. A pro Σεχενίας, Ἐχενίας. τριακόσια] C τριακόσιοι. 6 Ὠβὴθ] A Ὠβήν. C Ὠβήδ. 7 Ἠλὰμ] A Αἰλά. C Ἐλάν. 9 Καὶ] C deeſt· & ver. 11, 12, 13, 14. 10 Καὶ ··· Βαανὶ] C deſunt. 14 Βαγουαῒ] C Βαγουέ. Ζαβοὺδ] C Ζακχούρ. αὐτοῦ] C αὐτῶ. 15 ἐρχόμενον] A ἐχόμενον. 16 Ἀλωνὰμ] A Μαωνάν. C Ἐλινάθαν. Ἐνναθὰμ] A Ἐλναθάμ. C Ἐλνάθαν. καὶ ··· ϗ ··· ϗ] C deſunt. ϗ τῷ Ἰωαρὶβ C ἄρχοντας τῷ Ἰωρείβ. 17 Καὶ, uſque ad τόπου] C Καὶ ἐνετειλάμην αὐτοῖς πρὸς Ἀδαῒ τὸν ἄρχοντα ἐν Κασφιὲ τοῦ. πρὸς] C πρὸς Ἀδδαΐ, ϗ τ τῶν Ἀθινεὶμ] C τοὺς Ναθιναίους τούς. τόπου] C τόπου Κασφιέ. ᾄδοντας] C λειτουργούς, ϗ ᾄδοντας. 18 ἤλθοσαν] C ἦλθον. σαχὼν] C συνετ Μοολὶ] A Μωσαί. υἱοῦ ··· υἱοῦ] A C τοῦ ··· τοῦ. ἀρχὴν ἦλθον] C Σαρία 20 Ναθινὶμ] C Ναθιναίων· bis in hoc verſu. συνήχθησαν] C ὠνομάσθησαν. 21 Ἀουὲ] A Ἀθούρ. C Ἀθουέ. 22 παρὰ] A περί. θυμὸς] θυμοί. 23 ἡμῖν] C ἡμῶν. 25 ἀπ' ἀρχῆς] C ἀπαρχῆς. ὕψωσεν] ἀφώρισεν. αὐτοῦ poſterius] C αὐτῆς. 27 χρυσοῖ] C χρυσοῦς. εἰς τὴν ὁδὸν] C deſunt. χίλιοι] A C δραχμῶν χιλίων. ἐν χρυσίῳ] C ὡς χρυσ 28 τῷ κυρίῳ] A C κυρίῳ τῷ θεῷ. 29 ϗ τῶν ἀρχόντων] A ἀρχόντων ϗ ἀρχόντων. ἐν] C τοῦ Ἰσραὴλ ἐν. σκηνὰς] C παστοφόρια. 30 C τοῦ ἐνεγκεῖν. 31 Ἀουὲ] A Δαούς. C Ἀχουά. ἦν] A deeſt. ἀπὸ] A ἐκ. 33 ἐγενήθη] C deeſt. αὐτῶν Ἰωζαβὰδ] C αὐτοῦ Ἰωσαβάβ. Βανι C Βαανία. 15 ἐκ] A C ἀπό.

CAP. IX.

1 ἐχωρίσθη] C ἐχωρίσθησαν. μακρύμμασιν] C βδελύγμασιν. τῷ Χανα C τοῦ Χαναναίου. ὁ Μωαβὶ] A deſunt. 2 Ὅτι] A C Οἱ. ἐλάβοσαν C ἔλαβον. παρήχθη] C συνεμίγη τό. ἀρχόντων] C ἀρχόντων, ϗ στρατηγῶν. 3 τὸν λόγον τοῦτον] A τῶν λόγων τούτων. ϗ ἐπαλλόμην] C ὑποδύτην μου· & ver. 5. ἀπὸ τῶν τριχῶν] A C τὰς τρίχας. 4 ὁ δι κων] C ὁ ἔντρομος. ἀποικίας] A ἀποικεσίας. ἠρεμάζων] C ἠρεμ 5 ἐπαλλόμην] C τὸν ὑποδύτην μου, ut ver. 3. θεὸν] C θεόν μου. 6 πλημμέλειαι] C ἐπιμέλειαι. εἰς τὸν οὐρανὸν] C τοῦ οὐρανοῦ. 7 ἐν ταῖς ταῖς. υἱοὶ] C ἱερεῖς. χειρὶ] C χερσί. διαρπαγῇ] C ἁρπαγῇ. 8 C νῦν ὡς βραχύ. ἡμῖν] A ἡμῶν. ὁ θεὸς ἡμῶν] A κύριος. ἡμᾶς ἡμῖν. 9 δοῦναι] C τοῦ δοῦναι. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 11 Τί] C Καὶ νῦν δούλων σου] A deſunt. εἰσπορεύεσθε] A C εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ. ἐθνῶν γαιῶν. ἐν μακρύμμασιν] C βδελύγμασιν. 13 δότε] C δώσητε. A C C σύ. ὅτι] C deeſt. 14 γαιῶν] C γαιῶν τούτων. ἡμᾶς] A C ἡμᾶς πάντες.

CAP. X. In Ald. XLI.

1 προσευχόμενος] C προσπίπτων. ἔκλαυσαν] C κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκλαυσ 2 ἠσυνθετήσαμεν] C ἠθετήσαμεν. ὑπομονὴ] C ἐλπίς. 3 ἐκβαλεῖν] C γαγεῖν. γενόμενα] C γεννώμενα. ὡς ἂν βούλῃ] C ἐν βουλῇ κυρίου. ἀνάστ φοβερίσον αὐτοὺς] C ϗ τῶν τρεμόντων. ἐντολαῖς] A C ἐν ἐντολαῖς. 4 Ἀν ὅπ] A Ἀνάστηθι. C Ἀνάστηθι, ὅπ. 5 τοὺς ἱερεῖς] C τῶν ἱερέων. 6 ἐπο poſterius] A C ηὐλίσθη. 8 ὡς] C ὡς ἄν. 9 ἀπὸ θορύβου αὐτῶν] C μῷ. 11 ϗ ἀπὸ τῶν] C ἀπό. 12 ϗ εἶπαν] A C φωνῇ μεγάλῃ, ϗ μέγα, uſque ad finem verſus] C κατὰ τοὺς λόγους σου, οὓς ἔφης, οὕτως ποιή 13 ϗ οὐκ εἰς] A C οὐδέ. 14 δὴ] A δέ. C δὴ οἱ. ἡμῶν prius] A C τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ. ϗ κεῖται] A C κεῖται. 15 Ἰαζίας] A Ἰασείας. τούτου] A C deſunt. βοηθῶν] C ἀντελαμβάνοντο. 16 τῷ οἴκῳ] A C οἴκων. ἐπέστρεψαν] A ἀπέστρεψαν. 18 ϗ ἀδελφοὶ] A C ἀδελφοί. Ἰαδὶ] Ἰαρείμ. 20 Ἀνανὶ] A Ἀναγνία. C Ἀνανία. 21 Μασαὴλ] A Μασ C Μασ

C Μαασία. Σαμαΐα] C Σαμαρεία. Ὀζία] C Ὀζίας. 22 Μαασία] A Μα-ασία. ϗ Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαήλ. Ἰωζαβὰδ] A Ἰωναβάδ, & verſ. 23. 23 ...] A Θαμού. C Σεμεεί. Φεθεΐα] C Χεθεΐα. 24 Σολμὴν ϗ Τηλμὴν] C ... ϗ Τελλήν. Ὠδοὺθ] A Ὠδουέ. C Οὐείας. 25 Μεαμὶν] A Μηαμίν. C Μηαμίν. Ἀσαβία, ϗ Βαναία] C Μηχίας, ϗ Βανέας· ita frequenter A C addunt σ verbis deſinentibus in α. 26 Ἰαϊὴλ] A Ἀϊήλ. 27 Ἀρμὼθ] C ... Ὀζιζὰ] A Ὀζιβά. 28 Ἰωανὰν, Ἀνανία] C Ἰανὰν, ϗ Ἀνανί. 29 ...] A Βανί. C Βαανί. Μαλοὺχ] A ϗ Λούχ. C ϗ Μαλοὺκ, καί. Ἰασοὺβ, ϗ Σηγία] A Ἰασοὺβ, ϗ Σαάλ. C ϗ Ἰασοὺβ, ϗ Σαάλ. 30 Μαασία, Μαθθανία] C ϗ Μαασίας, ϗ Μαθθανίας, καί. 31 Μηχία, Σαμαΐας] C Μηχίας, Σαμαΐ. 32 Βαλοὺχ] A Μαλούχ. C Μηλούχ. 33 Σεμεΐ] C ϗ Σεμεΐ. 34 Οὐὴλ] A ϗ Οὐήλ. 35 Χηκία] A Χηΐα. C Χηκίας. 36 Ἐλιασὶφ] A C Ἐλιασίβ. 37 Μαθθαναΐ] A deeſt. 41, 40 Μαχαδναβοὺ, Σεσεΐ, Σαριού· Ἐζεὴλ] A Μαχναδὰ, Ἀβουσεεΐ, Ἀρουεζεήλ. C ϗ Μαχναδὰ, ϗ Σαρουὰ, ϗ Σεσεΐ· ϗ Ἐσεήλ. 42 ϗ Σελλοὺμ] A Σελλούμ. C ϗ Σελλοὺμ, καί. Ἰωσὴφ] C ϗ Ἰωσήφ. 43 ϗ Ἰωὴλ] C Ἰωήλ. 44 ἐλάβοσαν] C ἔλαβον. ϗ] C ϗ εἰσὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γυναικῶν αἳ.

NEEMIAS.

CAP. I. In Ald. XLIII.

1 Χηκία] A ἈΧΑΛΙΆ. C Χηλκίου. Χασηλεὺ] C Χασηλέβ. Σουσὰν Ἀβιρὰ] ... Σουσὰν ναβιρά. σωθέντων] C Ἰουδαίων τῶν διασωθέντων. 3 εἶποσαν] A εἶπεν. ... καταλειπόμενοι] C ὑπολελειμμένοι. οἱ καταλειφθέντες] A deſunt. 5 μὴ] ... σου] A C deeſt. 8 ὑμεῖς] A C ponunt poſt ἀσυνθετήσατε. 9 ἀπ' ... 11 Μὴ] C deeſt. κύριε] A deeſt. δὴ] C deeſt. ϗ εὐόδωσον] C εὐόδωσον.

CAP. II. In Ald. XLIV.

1 ἐμοῦ] C αὐτοῦ. ϗ οὐκ] A ϗ οὐκ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, ϗ ἔλαβον τὸν οἶνον, ϗ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ, ϗ οὐκ. 2 ϗ οὐκ εἶ μετειάζων] C σὺ δὲ οὐκ εἶ ἀρρωστῶν. 4 τὸν θεὸν] A C κύριον τὸν θεόν. 6 ἐχόμενα] C ἐνώπιον. 7 ἠγαθύνθη] A ἠγαθύνθην. 8 πύλας] C πύλας τοῦ βάρεως τοῦ οἴκου. ὃν] C εἰς ὅν. ... A C πρός. ἀγαθὴ] C ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ. 10 ὅτι] C ϗ ἐλυπήθησαν ὅτι. ... ὅτι] A C ὅτι. τοῦ Ἰσραὴλ] C τῆς Ἱερουσαλήμ. ὧν] A C ὅ. 13 ἐν πύλῃ τοῦ γωλιλὰ] C διὰ τῆς πύλης γαὶ νυκτός. ϗ] A C deeſt. τῶν συκῶν] C τοῦ δράκοντος. συντρίβων ἐν τῷ τείχει] C κατανοῶν τοῖς τείχεσιν. ὃ αὐτοὶ καθῄρουν] C τοῖς κατεσπασμένοις. ϗ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν] C ϗ τὰς πύλας αὐτῆς τὰς ἀνηλωμένας. 14 τοῦ αἰν] C τῆς πηγῆς. 15 ἐν τῷ τείχει] C ... συντρίβων ἐν] C κατανοῶν. 17 διοικοδομήσωμεν] A δὴ οἰκοδομήσωμεν. 18 πρός] A C deeſt. εἶπα] C εἶπον. 19 ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς] C κατεφρόνουν ... τοῦτο] A deeſt. 20 εἶπα] C εἶπον. αὐτοῦ] A αὐτοί. ϗ οἰκοδομήσομεν] C ϗ ἀναστησώμεθα, ϗ οἰκοδομήσωμεν.

CAP. III. In Ald. XLVII.

1 ἕως] C αὐτὸν ἕως. Ἀναμεὴλ] C Ἀνανεήλ. 2 Καὶ ἐπὶ, uſque ad Ζακχούρ] C Καὶ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησαν ἄνδρες Ἱεριχὼ, ϗ ἐπὶ χεῖρας αὐτοῦ ᾠκοδόμησε. υἱῶν] A deeſt. υἱοῦ Ἀμαρεὶ] A υἱοῦ Ἀμανί. C υἱὸς Ἀμαεί. 3 χεῖρας] A C χεῖρας. ἐπὶ Ῥαμὼθ] A ἀπὸ Ῥαμώθ. C Μαριμώθ. υἱοῦ] C υἱός. ... Μαζεβὴλ] C Μασουζουβήλ. Σαδὼκ] A Σαδανού. 5 κατέχοσαν] A C κατέχον. ... C ἰσχυσι αὐτῶν. δουλείαν] C δουλείαν τοῦ κυρίου. 7 ἐκράτησαν] A ἐκράτησε. Μασφὰ] A Μααφά. 8 ϗ παρ', uſque ad Ὀζιὴλ] C Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκραταίωσεν. αὐτῶν ἐκράτησεν] C ἐκραταίωσεν. τὸν ῥωκεὶμ] C τῶν μυρεψῶν. κατέλιπον] C ἔθηκεν. 9 ἐκράτησεν] C ἐκραταίωσεν. 10 Ἐρωμὰφ] A Ἐρωμαάθ. Ἀττοὺθ] C Ἀτ...ούς. 11 δεύτερος] C μέσον δεύτερον. θανουεὶμ] A C θαναρίμ. 12 Ἀλλοὴς] A Σαλωής. C Σαλωής. 13 χιλίους] A C χιλίων. 14 Βηθακχαρὶμ] A Βηθακράμ. C Βηθαχαράμ. 15 Σαλωμὼν] C Σοπών. τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ] C τοῦ Σιλωὰ εἰς τὸν κῆπον. κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν] C βαθμῶν τῶν καταβαινόντων. 16 Ἀζαβοὺχ] A Ζαβούχ. C Ἐζβούχ. Βηθαζαχρεὶμ] A Βηθσαγαβαρίμ. C οἴκου τῶν δυνατῶν. 17 Ὀπίσω αὐτοῦ] C Καὶ μετ' αὐτόν. Βανὶ] A Βαναείμ. C Βανέι. τοῦ περιχώρου] A C τῷ περιχώρῳ. 18 Ἠναδὰδ] C Ἠδανάβ. 19 ἀναβάσεως] C ἐξεναντίας ἀναβάσεως τῶν ὅπλων. τῆς γωνίας] C εἰς τὴν γωνίαν. 20 Μετ' αὐτὸν] A Καὶ μετ' αὐτόν. C Ὀπίσω εἰς τὸ ὄρος αὐτοῦ. Βηθηλιασοὺβ] C οἴκου Ἐλιασοὺβ, & verſ. 21. bis. 21 Μετ'] C A Καὶ μετ'. ἐκλείψεως] C συντελείας. 23 αὐτοῦ poſterius] C αὐτούς. 24 Μετ'] A Καὶ μετ'. Ἀδαὰδ] C Ἠνναδάδ. Βηθαζαρία] A Βηθαεία. C τοῦ οἴκου Ἀζαρίου. 25 Φαλὰχ] C Φαλάλι. ϗ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων] C τοῦ πύργου τοῦ ἐξέχοντος. 26 Ναθινὶμ] C Ναθιναῖοι. ἕως] C ἕως ἀπέναντι. 27 Θεκωὶμ] A Θεκοεί. C Θεκωείμ. Ὀφλὰ] A Σοφλά. C Ἐφλά. 30 Ἀνὼμ] C Ἀνών. μετ'] C ϗ μετ'. Βηθὰ Ναθινὶμ] A Βηθαναθενί. C οἴκου τῶν Ναθιναίων. οἱ ῥοποπῶλαι] C τῶν μεταβόλων. τοῦ Μαφεκὰδ] C τῆς ἐπισκέψεως. 31 τῆς πύλης] C τῆς ἀναβάσεως τῆς πύλης. ῥοποπῶλαι] C μετάβολοι.

CAP. IV.

1 αὐτῷ ἐφάνη] A C ἦν αὐτῷ. 2 αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων] C ϗ τῆς δυνάμεως Σαμαρείας. ὅτι] A ϗ εἶπεν ὅτι. C τί. Ἰουδαῖοι] C Οὐδαμινοί. οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν] C ποιοῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι; μὴ καταλείψομεν αὐτούς. ἄρα θύσουσι] C deſunt. γῆς] C deeſt. 3 ἦλθε] C deeſt. εἶπε πρὸς αὐτοὺς] C εἶπε πρὸς ἑαυτούς. μὴ, uſque ad ἐγὼ] C καίγε αὐτοὶ οἰκοδομοῦσιν. 7 ἀνομίαν] C ἀνομίαν αὐτῶν, &c. quæ habentur in Nobilio. Ἀμμανῖται] C Ἀμμανῖται ϗ οἱ Ἀζώτιοι. 8 Καὶ] A deeſt. ἐλθεῖν] A C ἐλθεῖν, καί. παρατάξασθαι] C πατάξασθαι. αὐτῷ ἀφανῆ] C αὐτῇ πλάνησιν. A deſunt, ut & ϗ ποιῆσαι. 12 ἤλθοσαν] C ἦλθον. εἴποσαν] A C εἶπον. τόπων] A ἐθνῶν. ἐφ'] C ὅτι ἐπιστρέψατε ἐφ'. 13 λόγχας ... τόξα] A λόγχαι ... τόξα. C τῶν δοράτων ... τῶν τόξων. 14 εἶπα] A C εἶπον. ὑμῶν poſterius] C ὑμῶν. θυγατέρων ... γυναικῶν] A C ϗ θυγατέρων ... ϗ γυναικῶν. οἴκων] C οἰκιῶν. 15 πάντες] C deeſt. 16 ἐκτετιναγμένων] A C ἐκτεταγμένων. 17 ἐν ὅπλοις] A C ἔνοπλοι. 18 ᾠκοδομοῦσαν] C ᾠκοδόμουν. αὐτοῦ] C μου. 19 πλατὺ ϗ πολὺ] C πολὺ ϗ πλατύ. 20 Ἐν] C Καὶ ἐν. ἐκεῖ] C ἐφ'. 21 Καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες (ἐποιοῦμεν C) τὸ ἔργον] A τὸ ἔργον, ϗ ἥμισυ ποιοῦντες. 22 αὐλίσθητε] A C αὐλισθήσεται. ὑμῖν] C ἡμῖν. 23 ἐγὼ] C ἐγὼ, ϗ οἱ ἀδελφοί μου, ϗ τὰ παιδάρια. ἡμῶν] A ἡμῶν ἐκεῖ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. C ἑαυτοῦ ἀνὴρ ϗ ὅπλον αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ.

CAP. V.

1 αὐτῶν] C ἑαυτῶν. 2 ϗ ζησόμεθα] A ζησόμεθα. 5 ἰδοὺ] A deeſt. 7 εἶπα] A C εἶπον, & verſ. 8. & 13. ἀνὴρ] C ὑμεῖς ἀπαιτήσετε ἀνήρ. ἀπαιτεῖτε] A C ποιεῖτε. 8 παραδοθήσονται] C πραθήσονται. εὕροσαν] A C εὗρον. 9 εἶπα] C εἶπεν. 10 Καὶ οἱ] C Καίγε ἐγὼ, ϗ οἱ. ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς. 11 ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς.. 14 ἀπὸ] C Καίγε ἀπό. ἔτη] C τῷ βασιλεῖ ἔτη. ἐγὼ] A C ϗ ἐγώ. βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον] C ἄρτον τῆς ἡγεμονίας μου οὐκ ἐφάγομεν. 15 Καὶ τὰς, uſque ad παρ'] C Οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ ἔμπροσθέν μου ἐβάρυναν ἐπὶ τὸν λαὸν, ϗ ἔλαβον. δίδραχμα] C σίκλους. ϗ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζοντο] C καίγε τὰ παιδάρια αὐτῶν ἐκυρίευσαν. θεοῦ] A C κυρίου. 16 οὐκ prius] C deeſt. ϗ πάντες] C ϗ τὰ παιδάριά μου, ϗ πάντες. ἐπὶ] A C διά. 17 ἑκατὸν ϗ] A ἑκατόν. C ϗ οἱ ἄρχοντες ἑκατόν. 18 δέκα] A C τὸν δώδεκα. βίας] C ἡγεμονίας μου.

CAP. VI. In Ald. LIV.

1 αὐτοῖς πνοὴ] C αὐτῷ διακοπὴ, καίγε. ἕως] A ϗ ἐγὼ ἕως. 2 λέγων] C λέγοντες. ποιῆσαί μοι] A C μοι ποιῆσαι. 4 τοῦτο] C τοῦτο τέσσαρσι καθόδοις. ταῦτα] C τὸν λόγον τοῦτον. 5 τὸν παῖδα] A τὸν πέμπτον τὸν παῖδα. C κατὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ πέμπτον. 6 ὅτι] A C ϗ Γησὰμ εἶπεν, ὅτι. ἔσῃ] A C γίνῃ. 7 ἵνα καθίσῃς] C κηρύσσων περὶ σοῦ. ἐπὶ Ἰούδα] A ἐν Ἰουδαίᾳ. C λέγοντας, ὅτι ἐβασίλευσας ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. 8 ὡς σὺ] C οὓς σύ. σου] A C deeſt. αὐτοὺς] A αὐτοῦ. 10 εἰσῆλθον] A deeſt. ἔρχονται] C ἔρχονται φονεῦσαί σε, ἔρχονται. 11 εἶπα] C εἶπον. A εἶπε. ὃς] A C οἷος ἐγὼ φεύξεται, ἢ τίς οἷος ἐγώ. ζήσεται] C ζήσεται; οὐκ εἰσελεύσομαι. 12 ἐπ' ἐμὲ ὄχλον] C αὐτόν. 14 θεὸς] C θεός μου τῷ. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 15 ϗ δύο] A C δύο. 16 φόβος] A C φόβος μέγας. 18 Ἰωνὰν] A Ἰωνάθαν. τοὺς λόγους αὐτοῦ (A αὐτῆς) ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ] C τὰ συμφέροντα αὐτῷ ἔλεγον ἐνώπιόν μου. ἀπέστειλε Τωβίας] A ἀπέστειλαν Τωβία.

CAP. VII. In Ald. LVIII.

2 ὡς] A C ἦν ὡς. παρὰ] C ὑπέρ. 3 εἶπα] C εἶπον. σφηνούσθωσαν] C ἀσφαλιζέσθωσαν. αὐτοῦ ... αὐτοῦ] A C ἑαυτοῦ ... ἑαυτοῦ. 4 πλατεῖα] C πλατεῖα χερσί. 6 Καὶ] C deeſt. ἐπέστρεψεν] A ἀπέστρεψαν. C ἐπέστρεψαν. αὐτοῦ] A C ἑαυτοῦ. 7 μετὰ] C Οἱ ἐλθόντες μετά. Ῥεελμὰ (Ῥεεμαΐ C) Νααμανὶ, Μαρδοχαῖος] A Βεελμαναεμὰν Μαρδοχαίου. Βαλσὰν] A Βαασάν. Ἔσδρα] A Ἔσδρας. C deeſt. Ἰναοὺμ] C Ναούμ. Μασφὰρ] C ϗ Μαασφάρ. 11 Μωὰβ] A Μωάμ. Ἰωὰβ] A Ἰωάφ. ἑξακόσιοι] C ὀκτακόσιοι. δεκαοκτὼ] C ἑξακόσιοι. 13 Ζαθουΐα] A Σοθθουΐα. 16 Βηβὶ] A Βηρεΐ. C Βηβαΐ. 17 Ἀσγὰδ] A Γετάδ. 18 Ἀδωνικὰμ] A Ἀδωνιάμ. 19 Βαγοΐ] C Βαγού. 20 πέντε] A τέσσαρα. 23 εἰκοσιτέσσαρα] C πεντηκοντατέσσαρες. 24 Ἀρὶφ] C Ἀρήβ. δώδεκα] A C δεκαδύο. 25 ἐνενηκονταπέντε] A ἓξ πέντε. 26] Hic verſus deeſt in Ald. ἑκατὸν, uſque ad finem verſus] C ϗ Νετωφαθὶ ἑκατὸν ὀγδοηκονταοκτώ. 28 Ἄνδρες Βηθασμὼθ] A C Υἱοὶ Ἀζαμὼθ, ἄνδρες Βὴθ (deeſt C.) 30 εἴκοσι] C εἰκοσιείς. 33 Ναβία, ἑκατὸν] A Ἀναβία ἑκατόν. C Ναβαὰβ ἑτέρου. 34 Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ] A Υἱοὶ Μαγεβὼς ἑκατὸν πεντήκοντα ἕξ. Ἄνδρες Ἠλαμααί. C Υἱοὶ Αἰλὰμ ἑτέρου. 37 Λοδαδὶδ] C Λαδαδί. 38 Σαανὰ] A Ἀνανά. C Σεναά. Ἰωδαὲ] C Ἰωιαδέ. 42 δεκαεπτὰ] A ἑπτακαίδεκα. 44 Οὐδουΐα] A Οὐδουήλ. 45 τεσσαρακονταοκτὼ] A εἴκοσι ὀκτώ. 46 Τηλμὼμ] A Τολμήν. C Τηλμών. Ἀτιτὰ] A Τιτά. 47 Ναθινὶμ] A Ναθείμ. C Ναθινιείμ. Σηὰ] A Ἡλά. Ἀσφὰ] A Ἀσεφά. C Ἀσηφά. Ταβαὼθ] A Ζαβαώθ. 48 Ἀσουΐα] A Σισαΐα. C Σιαΐα. Ἀγαβὰ] A Ἀγγαβὰ, υἱοὶ Ἀκοὺβ, υἱοὶ Οὐτὰ, υἱοὶ Κιτὰρ, υἱοὶ Γάβ. 49 Γαδὴλ] A Σαδενά. 52 Νεφωσασὶ] A C Νεφωσαΐ. 54 Ἀδασὰν] C Ἀδασά. 55 Βαρκουὲ] A Βαρκούβ. Σισαρὰθ] C Σισαρά. 58 Ἰηὴλ] A Λαήλ. C Ἰηά. 59 Υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐτὴλ] A deſunt. Ἐτὴλ] C Ἀτίλ. Φακαρὰθ] A Φαραχάς. Σαβαὶμ] A C Σαβαΐν. υἱοὶ Ἠμὶμ] A υἱοὶ Ἠμμείν. C ϗ υἱοὶ Ἀμών. 60 Ναθινὶμ] A Ἀναθινείμ. C Ναθινιείμ. 61 Θελμελὲθ, Θηλαρησὰ] A Χερμελὲχ Θηλασάρ. C Θελμελὲχ, Θηλασάρ. Ἠρὼν, Ἰεμὴρ] C Ἠδὰν, ϗ Ἰεμμήρ. ἐδυνάσθησαν] A ἠδυνάσθη. C ἐδυνήθησαν. εἰ ἀπὸ Ἰσραὴλ] A ἔτη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 62 Δαλαία] A Δαλαία, υἱοὶ Βουά. Τωβία] C Τωβία, καί. 63 ὅτι ἔλαβον] C ὃς ἔλαβεν. γυναῖκας, ϗ ἐκλήθησαν] C γυναῖκα, ϗ ἐκλήθη. 64 αὐτῶν] A C ἑαυτῶν. ἠγχιστεύθησαν] C ἀπώσθησαν. 65 ἵνα] A C αὐτοῖς ἵνα. ἕως] A ἕως οὗ. φωτίσων] C τοῖς φωτισμοῖς, ϗ τῇ τελειώσεσιν. 66 ὡσεὶ] C ὁμοθυμαδὸν ὡς. A εἰς. τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι] A τέσσαρας μυριάδας δισχιλίους τριακοσίους. αὐτῶν· οὗτοι] A ἵπποι διακόσιοι τριάκοντα ἕξ· οὗτοι. τεσσαρακονταπέντε] A τριάκοντα ἕξ. 68 Ὄνοι δισχίλιοι ἑπτακόσιοι] A C Ἵπποι ἑπτακόσιοι τριάκοντα ἕξ (hæc deſunt in A) ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε. Κάμηλοι τετρακόσιοι (A deeſt) τριακονταπέντε· ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. 70 τῷ Νεεμίᾳ] A ἀρθασασθὰ ἔδωκαν. C τῷ ἀρθασασθά. χρυσοῦς χιλίους] C χρυσίου δραχμὰς χιλίας. ϗ χοθωνὼθ] C στολάς. τριάκοντα] C πεντακοσίας τριάκοντα. 71 νομίσματος δύο μυριάδας] C νόμισμα μυριάδας δύο. τριακοσίας] C διακοσίας. 72 χρυσίου] C χρυσίου δραχμάς. διακοσίας] C deeſt. χοθωνὼθ] C στολάς. 73 Ναθινὶμ] A Ἀναθινείμ. C Ναθινιείμ.

CAP. VIII.

3 ἀπὸ] C ἀπέναντι τῆς πλατείας τῆς ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῶν ὑδάτων. ἡμίσους] A C μεσούσης. 4 ξυλίνου] C ξυλίνου, ὃ ἐποίησεν εἰς τὸ δημηγορῆσαι. ἀριστερῶν] A C εὐωνύμων. Ἀσὼμ, ϗ Ἀσαβαδμὰ] C Ἀσὼν, ϗ Ἀσαβδανά. 6 Ἀμὴν]

A Ἀμὴν,

A Ἀμὼ, Ἀμώ. 7 ἦσαν] C καὶ Ἰαμεὶν, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Σαβαθθαῖος, καὶ Ὠδουΐας, καὶ Μαασίας, καὶ Κελίτας, καὶ Ἀσαΐας. καὶ Ἰωσαβὲδ, καὶ Ἄναν, καὶ Φελαΐας, καὶ οἱ Λευῖται. τὸν λαὸν] A Ἀκὰν, Σαβαθαῖος, Κάμπτας, Ἀζαρίας, Ἰωζαβαδὼν, Ἀνιφανὲς, καὶ οἱ Λευῖται ὑπεδίδασκον τὸν λαόν. 8 βιβλίῳ] A C τῷ βιβλίῳ τοῦ. διέστελλεν] C διέστειλεν. 9 Νεεμίας] C Νεεμίας, ὅς ἐστιν ἀτερσαθά. Λευῖται, καὶ οἱ] C Λευῖται οἱ. εἶπαν] A εἶπε. C εἶπον. ἤκουσαν] A C ἤκουσε. 10 φάγετε] A C καὶ φάγετε. τῷ κυρίῳ] A κυρίῳ τῷ θεῷ. C τῷ κυρίῳ θεῷ. ἐστὶ κύριος] A ἡ χαρὰ κυρίου αὕτη ἐστίν. 13 σὺν] A C deest. 14 εὕροσαν] C εὗρον. 15 σάλπιγξιν] A C ἐν σάλπιγξιν. 16 τῆς πόλεως, καὶ ἕως] C τῆς πύλης τῶν ὑδάτων, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις τῆς. 17 μεγάλη] C μεγάλη σφόδρα. 18 ἡμέραν] A ἡμέρα.

CAP. IX. In Ald. 68.

1 καὶ τετάρτῃ] A τετάρτῃ. σποδῷ ἐπὶ] A σποδῷ, καὶ ἐπί. C κόνεις ἐπί. 3 καὶ ἦσαν] C τὸ τέταρτον τῆς ἡμέρας. καὶ ἦσαν. 4 υἱοὶ posterius] C υἱοῦ. 5 εἶποσαν] A C εἶπον. ἀνάστητε] A ἀνάστητε, καί. C Βοννείας, Σαραβίας, Σοβανίας, Ὠδουίας, Σεχενίας, Φεσίας, ἀνάστητε. 6 πᾶσαν τὴν στάσιν] C πάσας τὰς δυνάμεις. 7 κύριος] A C κύριε. 8 καὶ τῷ] C καὶ δοῦναι αὐτὴν τῷ. 10 καὶ τέρατα] A desunt. ἐποίησας] C ἐποίησαν. 11 ἔρρηξας] C διέρρηξας. παρήλθοσαν] C παρῆλθον. βυθὸν] A C βόθυνον. 15 σιτοδοτίαν] A C σιτοδοσίαν. 17 μετ᾽ αὐτῶν] A C ἐν αὐτοῖς. ἐλεήμων] A C ἀφίων ἁμαρτίας, ἐλεήμων. 18 ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. 19 πολλοῖς] A C μεγάλοις. 20 τῷ δίψει] C τῇ δίψῃ. 21 ὑστέρησας] A C ὑστέρησεν. πόδες] A C ὑποδήματα. 22 ἐμέρισας] A C διεμέρισας. 24 καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτὴν] C τοῦ εἰσελθεῖν, καὶ κληρονομῆσαι. Καὶ εἰσῆλθον υἱοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν. 25 κατελάβοσαν] C κατελάβοντο. ὑψηλὰς] C ὑψηλὰς, καὶ γῆν πίονα. ἐφάγοσαν] C ἔφαγον. σωτῆρας] A σωτηρίαν. 29 Καὶ] C Καὶ ἐν καιροῖς. καὶ οὐκ] C αὐτοὶ δὲ ὑπερηφανεύσαντο, καὶ οὐκ. ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, καὶ] C τῶν ἐντολῶν σου, καὶ ἐν τοῖς. σου] A deest. ἡμάρτοσαν] C ἥμαρτον. 30 εἵλκυσας ἐπ᾽ αὐτοὺς] C ἐμακροθύμησας ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔτη πολλὰ, καὶ εἵλκυσας ἐπ᾽ αὐτούς. 31 ὅτι] A καὶ ὅτι. 32 σου, καὶ] A καί. βασιλέων] C βασιλέως. 33 ἐπὶ] A C εἰ ἐπί. 34 τῶν ἐντολῶν] A C τὰς ἐντολάς. 35 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. 36 ἐσμὲν] C ponit ante σήμερον. καὶ τὰ ἀγαθὰ, usque ad finem versus] A desunt. ἰδοὺ] C καὶ ἰδού. 37 Καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς] A desunt. πολλοὶ] C οἱ πολλοὶ ἐγένοντο. 38 ἄρχοντες] A πάντες ἄρχοντες.

CAP. X.

1 καὶ Σεδεκίας] C Σεδεκίας. 2 καὶ … καὶ] C desunt. 4, 5 Μαλοὺχ, Ἰρὰμ] C Ἠρὰμ, Μαλούχ. 8 Βελγαὶ] A Μελγαί. C Βελγαὶ, καί. 9 Ἀζανία] A Ἀζαρία. C Ἀζανίου. Βαναίου] C Βανέας. Ἡναδὰδ] A Ἡνδηάδ. 11 Ζακχὼρ] A Κακχώρ. 12 Ὠδοὺμ] A Οὐδουά. C καὶ Ὠδουά. Βανουαὶ] A Βανουαί. C Βανουνέ. 14 Ζαθουΐα] C Σαθθουΐα. 15 Ἀσγὰδ] A C Ἀσγάγ. 16 Ἀδανία] A Ἀανία. 17 Ἀζοὺρ] A Ἀζζούρ. C Ἀσζούρ. 18 Ἡσὰμ] C Ἀασόμ. 20 Μεγαφὴς] C Μαγάβ. 22 Ἀναΐα] A Ἀνανία. 24 Ἀλωὴς] A Ἀλώ. 25 Μαασία] A Μαλσία. C Μαασίας. 26 Καὶ] C deest. Ἡρὰμ] A Ἡνάμ. C Ἡνάν. 27 Ἡρὰμ] A Ῥεούμ. C Ἀρέμ. 28 οἱ ἱερεῖς, οἱ] C ἱερεῖς, καί. πᾶς ὁ προσπορευόμενος] C πάντες διαχωρισθέντες. λαῶν] A τοῦ λαοῦ. C τῶν λαῶν. 29 εἰσήλθοσαν] A C εἰσῆλθον. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ] A desunt. 31 ἀγορῶμεν] A C ἀγοράσομεν. 32 ἀνήσομεν] A C ἀναβήσομεν. ἀπαίτησιν] C ἀπαίτησις. 33 ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ] C ὁλοκαυτώματα διαπαντός. ἅγια, καὶ τὰ] C desunt. 34 περὶ κλήρου] C περὶ τῶν δώρων. οἶκον posterius] A C οἴκους. 37 καὶ τὸν καρπὸν] C καὶ τὰς ἀπαρχὰς ἡμῶν, καὶ τὸν καρπόν. τὸ γαζοφυλάκιον] C τὰ γαζοφυλάκια. θεοῦ] C θεοῦ ἡμῶν. δεκάτην] A C δεκάτας. 38 τοῦ Λευίτου posterius] C τῶν Λευιτῶν. εἰς τὰ, usque ad finem versus] C εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θησαυροῦ. 39 ἱερεῖς, καὶ οἱ] A C ἱερεῖς οἱ.

CAP. XI. In Ald. 71.

1 ἐβάλοσαν] A C ἔβαλον. 4 Ἀθαΐα] A Ἀθαιαί. C Ἀθιέ. Μαλελεὴλ] A Μασεήλ. 5 καὶ Μαασία] A καὶ Μαλία. C Μαλία. Ἰωαρὶβ] A Ἰωαρείμ. υἱὸς τοῦ] C καὶ υἱός. 7 Σηλὼ] C Σηλώμ. Μεσουλὰμ] A Μεσουλά. Ἰεσία] A Ἰωσαί. C Ἰεσαΐα. 8 Γηβὲ, Σηλὶ] A Γηβεηλί. C Γεβουὲ, Σηλεεί. 9 Ἀσανὰ] C Ἀσάμ. ἀπὸ] C ἐπί. 10 Ἰωαρὶβ] C Ἰωαρίμ. 11 Σαραία] C Σαραίας. Ἐλχία] A Ἐλχίνα. Σαδδοὺκ] C Ἀδώκ. A Ἀδούκ. Αἰτὼθ] A Λιτώβ. C Ἀχιτώβ. ἀπέναντι] C ἡγούμενος. 12 Ἀμασὶ] A C Ναμασί. υἱὸς … υἱὸς … υἱὸς] C υἱοῦ … υἱοῦ … υἱοῦ. Φασσοὺρ] A Φασεθούρ. 13 Ἀμασία] A Μεσαί. C Ἀμασαΐ. Ἐσδριὴλ] A C Ἐσειήλ. Μεσαριμὶθ] C Μασελιμώθ. 14 Βαδιὴλ] A ἐπ᾽ αὐτῶν Σοκριήλ. C ἐπ᾽ αὐτοὺς Ζεχριήλ. 15 υἱὸς Ἐσρικὰμ] A υἱὸς Ἀσοὺβ, υἱὸς Ἐσεὶ, καί. C υἱὸς Ἀσοὺβ υἱοῦ Ἐσρικὰμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βοννᾶ. Καὶ Σαββαθαῖος, καὶ Ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν. Καί. Μιχὰ, usque ad finem versus] plura sunt in Comp. quæ habes in Nobilio. 19 αὐτῶν] C αὐτῶν, οἱ φυλάσσοντες ἐν ταῖς πύλαις. 22 Καὶ] præcedunt duo versus in Comp. quos habes apud Nobilium. Λευιτῶν] C Λευιτῶν Ἱερουσαλὴμ Ὀζεί. υἱὸς Ἀσαβία] A υἱὸς Σαβία. C υἱοῦ Σαβία. υἱὸς] C Μαθθανίου, υἱοῦ. 23 εἰς] A C ἐπί. 24 Καὶ] C καὶ διέμενεν ἐν τοῖς ᾠδοῖς, λόγος ἑκάστης ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. Καί. Βασαΐ] C Μασιζαβὴλ, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ζαρὰ τοῦ Ἰούδα. πᾶν ῥῆμα] C πάντα λόγον. Καριαθαρβὸκ] C Καριαθαρβὼγ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Δαιβὼν ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν Καβσεὴλ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῆς. 26 ἐν Βηρσαβεὲ, usque ad finem versus] C καὶ ἐν Μωλαδὰ, καὶ ἐν Βαιθ- Καὶ ἐν Ἀσερσουὰλ, καὶ ἐν Βηρσαβεαὶ, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Σεκελὰγ, καὶ ἐν Μαβνῇ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς. Καὶ ἐν Ῥεμμὼν, καὶ ἐν Σαρὰ, καὶ ἐν Ἰεριμούθ. Καὶ ἐν Ζαννοὰ, καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν Λαχεὶς, καὶ τοῖς ἀγροῖς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβεαὶ ἕως φάραγγος Ἐννόμ. 31 Μαγμὰς] C καὶ Μαγμὰς, καίγε καὶ Βαιθὴλ, καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς. Καὶ ἐν Ἀναθὼθ, Νὸβ, Ἀνία. Ἀσὼρ, Ῥαμὰ, Γεθθαΐμ, Ἀδὼδ, Σεβωὶμ, Ναβαλάτ. Λύδδα, καὶ Ὠνωγηαρασείμ. 32 ἀπὸ] C ἐκ. Ἰούδα τῷ] C ἐν τῷ Ἰούδᾳ, καί.

CAP. XII. In Ald. 73.

Σεχενία] C Ἀπλοὺς, Σεχενίας, Ῥεοὺμ, Μαρειμώθ. Ἀδαΐας, Γεναθὼν, ας. Μιαμεὶν, Μααδίας, Βελγάς. Σεμεΐας, Ἰωιαρείβ, Ἰδεΐας. Σαλὼ, Ἀμὼκ, κείας, Ὠδουΐας. χειρῶν] C ἐξομολογήσεων. αὐτῶν] C αὐτοῦ. εἰς τὰς ἐφημερίας] C Καὶ Βακβακίας, καὶ Ἀναΐ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. 11 Ἰαδοὺ] A Ἀδού. C Ἀδδού. 12 ἀδελφοὶ αὐτοῦ] C ἦσαν. Σεχενίᾳ] A Σελχενίου. 15 Ἀρὲ Μαννὰς] C Ἀρὲς Ἐδνάς. Ἐλκαί] A Ἐλκί. 16 Ἀδαδαΐ] C Ἀδδαΐ. Γαναθὼθ] C Γαναθών. 17 Μιαμὶν αδαί] C Βενιαμὶν Κέρος. 18 Σαμουὲ] A Μαμού. τῷ Σεμίᾳ] A Σ 19 Ἰωαρὶβ] A Ἰαρίμ. 20 τῷ Ἀμὲκ Ἀβὲδ] A Κάβεδ. 21 Ἀσαβίᾳ] C τῷ Ἀσαβίᾳ. τῷ Ἰεδιΐου] A Ἰωνάθαν. C τῷ Ὠδουΐα. Ναθαναὴλ] A 23 βιβλίων] A C βιβλίου. Ἐλισουὲ] C Ἐλιασούβ. 24 κατέναντι] C κατέναντι. ὕμνον] A αἰνεῖν, καὶ] A τὸ αἰνεῖν, καί. αἰνεῖν] A ὑμνεῖν ἐξομολογεῖσθαι. Δαυὶδ] C Δαυὶδ βασιλέως. ἐφημερίαν prius] A C ἐφημερίᾳ. 26 Ἐν τῷ] C Μαθθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδίας, Μοσολὰμ, Τελμὼν, Ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς ἐν τῷ. ἐν] C Οὗτοι ἐν. ἱερεὺς, καὶ γραμματεὺς] A C τοῦ ἱερέως, καὶ γραμματέως. 27 Ἐν] A C ἐν. ἐν Θωδαθὰ] C καὶ ἐν αἰνέσει. κινύραι] C ἐν κινύραις. 28 καὶ ἀπὸ] C ἀπό. 29 καὶ ἀπὸ ἀγρῶν] C τοῦ Νετωφατί. Καὶ ἐν Βαιθγολγὰλ, καὶ ἀγρῶν Γαβέαι, καὶ Ἀσμώθ. 30 τοὺς πυλωροὺς] C τὰς πύλας. 31 τῆς C τῆς πύλης τῆς κοπρίας. ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθη. 33 καὶ Ἔσδρας] C Ἔσδρας. καὶ Ἰούδα] A Ἰούδα. C Ἰούδας. Σαμαΐας] C Σεμαΐας. 34 quinquies] C toties, υἱοῦ. Ζακχοὺρ] A Ζαμχούρ. 35 Ὀζιὴλ] C Ἐζ Γελωλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα] A Γελὼν, Ἰαμαΐα. C Γελωλαΐ, Μαΐα. Ἀνανὶ] C νανί. ᾠδαῖς] C σκεύεσιν ᾠδῆς. τοῦ αἰνεῖν] C τῆς πηγῆς. 36 κλίμαξιν C τοῖς βαθμοῖς. Ἐφραΐμ, usque ad καὶ ἐπεσκέπησαν] Quæ pro his habent in Ald. & Comp. habes apud Nobilium: sed Ald. ἐν σάλπιγξιν habet, neque καὶ Μαασίας· & pro Ὀζὶ, Ἰωανὰν, Μελχίας, καὶ Ἐλὰμ, habet Ὀζιὰ, καὶ Ἰωανὰ, καὶ Ἐμελχίας, καὶ Ἐλεαμίας. καὶ ἐπεσκέπησαν] A καὶ Ἰεζρίας ἐπεσκέφθησαν, καὶ ἐπεφήμησαν. C καὶ Ἰεσρίας ἐπίσκοπος. 42 μεγάλας] C φροσύνῃ μεγάλῃ. ἀπὸ] A C deest. 43 τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς C τοῦ συναγαγεῖν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἀγρῶν. ἐν Ἰούδα] A C ἣν ἐν Ἰούδα καί. ἐπὶ posterius] C deest. 44 φυλακὰς] C φυλακὴν τοῦ. θεοῦ] οἴκου τοῦ θεοῦ. 45 Ἀσὰφ] C καὶ Ἀσάφ. καὶ ὕμνον] C εἰς ὕμνον. 46 C λόγος. ἡμέρας] C deest.

CAP. XIII. In Ald. 78.

2 ἄρτῳ] A ἄρτοις. ἐπ᾽ αὐτὸν … καταράσασθαι] C ἐπ᾽ αὐτοὺς … καταράσασθαι 4 ἐγγιῶν] A ἁγίων τῷ. C ἐγγιῶν τῷ. 5 μαναὰ] C θυσίαν. 6 τούτῳ] C 9 τὴν μάννα] A τὴν μαναάν. C καὶ θυσίαν. 10 ἔφυγοσαν] C ἔφυγον. A C ἑαυτοῦ. ποιοῦντες] C καὶ ποιοῦντες. 11 εἶπα] A C εἶπον. 13 Καὶ ἐνετειλάμην ἐπί. καὶ Σαδὼκ] C Σαδώκ. 14 ἐξαλειφθήτω] C ἐξαλειφθῇ. θεοῦ] C θεοῦ μου, καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοῦ. 15 Ἐν] A καὶ ἐν τῶν] A C αὐτῶν ὅτι ἐπώλουν ἐπισιτισμὸν καὶ οἱ Τύριοι. 16 τῷ ἐν τῷ. 17 ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις] C μετὰ τῶν ἐλευθέρων Ἰούδα. 19 ἀνοιγῆναι] A ἀνοῖξαι. 20 C πάντες οἱ μετάβολοι. 21 ἐπεμαρτυράμην ἐν] A C διεμαρτυράμην. εἶπα] A C εἶπον. 22 δευτερώσητε] A δευτέρως. ἤλθοσαν] ἦλθον. θεὸς] C θεός μου. 24 λαλοῦντες] A C λαλοῦσιν. Ἰουδαϊστὶ] Ἰουδαϊστὶ, ἀλλὰ κατὰ γλῶσσαν λαοῦ, καὶ λαοῦ. 25 ἐὰν λάβητε ἀπὸ] C ψεσθε. ὑμῶν] C ὑμῶν, καὶ ἑαυτοῖς. 26 βασιλεὺς posterius] C ponit αὐτῷ. 27 ἀκουσώμεθα] C ἀκούσομεν. πᾶσαν] C deest. 28 Ἐλισοὺβ Ἐλτούβ. C deest. νυμφίου] C γαμβρός. 29 αὐτοῖς] C αὐτούς. καὶ τῆς ἱερατείας] A desunt. C καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἱερέων. τοὺς Λευίτας τῶν Λευιτῶν. 31 Καὶ τὸ] C Καὶ εἰς τό. ξυλοφόρων] C ξύλων. Βακχου C πρωτογεννήμασι.

T O B I T.

CAP. I.

1 Ἀδουὴλ] C Ἀδουΐ. Νεφθαλὶ] A C Νεφθαλείμ· & ver. 2. & alibi. 2 κυδίως] C κυρίως. 3 ἔθνει] A C ἔθνει μου. προσπορευθεῖσι] C συμπορευθεῖσι. 4 τῆς ἐκλεγείσης] C τοῦ ἐκλεχθέντος. 6 Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. Ἰσραὴλ] C λαῷ Ἰσραήλ. 7 δεκάτην] A C πρώτην δεκάτην. Λευὶ] A C Ἀαρών. εἰς] A deest. C ἐν. καὶ τὴν] A τήν. C τὴν δέ. Ἱεροσολύμοις] A C Ἱερουσαλήμ. 11 ᾐχμαλωτίσθην] A C ᾐχμαλωτίσθημεν. 16 Ῥάγοις] A ἀγροῖς. 18 Σενναχηρεὶμ] C Σενναχηρείβ· & ver. 21. ἠδυνάσθην] A C ἠδυνήθην. 20 ἱμάτια] A C τὰ ἱμάτιά μου. ὀπίσω] A C ἐπί. Νινευῆ] A C εἰς Νινευΐ. 21 ἀπέκτεινεν posterius] A C ἀπώλεσεν. ἐκ Νινευῆ] A C Νινευιτῶν. θάπτω] A C ἔθαπτον. 24 ἡμέρας πεντήκοντα] A C ἡμέραι πεντηκονταπέντε. Σαχερδονὸς] C Ἀχηρδωνός. τῆς βασιλείας] A C τοῦ πατρός. ἐπὶ] C ἀπό. Σαχερδονὸς] C Ἀχειρδωνός.

CAP. II. In Ald. IX.

2 βάδισον, καὶ] A C βάδιζε. 3 οὖ] A C ὅτου. 8 φοβεῖται] A C φοβεῖται οὗτος. 9 ἀνέλυσα θάψας, καὶ] C desunt. 10 ἀκάλυπτον] A C ἀνακάλυπτον. 21 εἶπα] A C εἶπον. 22 εἰπέ μοι] C μοι εἰπέ.

CAP. III. In Ald. XII.

2 ἐλεημοσύναι] A C ἐλεημοσύνη. 3 ἐκδικῆς] C ἐκδικήσῃς. οἵ. 4 τοῖς ἔθνεσιν ἐν] A C desunt. 5 ποιῆσαι] C ποιῆσον. A C ὑπέρ. 6 λυσιτελεῖ] C λυσιτελές. 9 συνιεῖς] C σωίης. ponit post ἄνδρας. 10 ἑπτὰ] A C ἑπτὰ ἄνδρας. μαστιγοῖς] A C γοῖς περὶ αὐτῶν. 11 ἔσται] A C ἐστί. 13 ὄνομα] A C ὄνομα τῆς 16 κληρονομήσει] C κληρονομήσῃ. ζῆν] C λοιπὸν ζῆν. μηκέτι] A ἐμέ. C deest. καὶ] A C καὶ μή. με] A C με μηκέτι. 24 Ραφα A C θεοῦ. 25 ἀπεστάλη] A C ἀπεστάλη Ῥαφαήλ.

CAP. IV. In Ald. XVII.

1 Γαβαὴλ] A C Γαβαήλῳ. ὑποδείξω] C δείξω. 3 ζωῆς σου ζωῆς. 6 δικαιοσύνην] A C καὶ δικαιοσύνην. 8 Ὡς σοὶ] A Ὡσεί. 13 τοὶ πάντες] A οὗτοι πάντες. C πάντες οὗτοι. ἐκ] A C ἀπό. 14 A C ἐν τῇ. ἀκαταστασία] C ἡ καταστασία. 15 παρὰ σοὶ] A C σοὶ, σοί. ἐὰν] A C καὶ ἐάν. δουλεύσῃς] A δουλεύσει. ἀναστροφῇ] C ἀναστροφ

σοι] A περικλεῖσοι. σε] C deest. 18 δῷς] A δός. 19 ἐπὶ παντός] C ἐπιπαντός. 20 θεὸν] A θεόν σου. C deest. τρίβοι] A C τρίβοι σου. ἐὰν θέλῃ] A C θέλοι. 22 φοβηθῇς] A C φοβῇ.

CAP. V. In Ald. XVIII.

1 εἶπεν αὐτῷ] C εἶπε. 2 καὶ οὐ] C μή. 6 δύναμαι] C δύνασαι. σοῦ] C ἰδού. Ῥάγοις] A ἀγροῖς. 8 καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ] A C desunt. πατρί] A C πατρί μου. 10 πρὸς] A C πρός ὅτι. 16 εἶ σὺ] A C σύ. 18 Ὁς] A C Ὁ. Ἀζαρίας] A C τὸ γένος Ἀζαρίου, (A Ἀζαρία) τῶν ἀδελφῶν] A καὶ ἀδελφῶν] C καὶ ἀδελφοῦ. 19 αὐτῷ] A C Τωβίτ. ἐπιγινώσκον] C ἐπιγινώσκω. ἐγὼ] A C deest. Σεμεῒ] A Σαμαίου] C Σαμαίου. Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. ὢν] A C deest. καλῆς] A C μεγάλης. εἰπόν μοι] A C εἶπον. σοι] A C deest. πρὸς τὴν] A C εἰς οἶκον] A C κατοικῶν. εὐοδώσει] A εὐοδώσοι. 23 αὐτὸν, καὶ ἐκπορεύεσθαι] A desunt. συμπορεύσεται] A συμπορεύεται.

CAP. VI.

3 ἀνέβαλεν] C ἀνέλαβεν. 6 ὢν] C deest. 8 δεῖ καπνίσαι] C κάπνισαι. μηκέτι ὀχληθῇ] A οὐ μὴ ἔτι ὀχληθῇ. C οὐ μὴ ὀχληθῇ ἔτι. 9 Ἡ δὲ] C τὴν χολήν. 11 θυγάτηρ] A C θυγάτηρ μονογενής. ὑποστρέψομεν] A ἀποστρέψωμεν. C ἐπιστρέψωμεν. δῷ] A C δῴη. 15 περιτρέχει] A περιέχει. 16 αὕτη] A αὐτή. 18 τοῦ ἰχθύος] A C ponunt statim post οὐκέτι. καὶ οὐκ] A C καὶ οὐκέτι. αὕτη] A αὐτή. ἐκολλήθη] A C ἐκολλήθη. σφόδρα αὐτῇ] C αὐτῇ σφόδρα. ἦλθεν] A C ἦλθον.

CAP. VII.

1 παρεγένετο] A C παρεγένοντο. καὶ] A C deest. αὐτὸν, καὶ αὐτὸς αὐτούς] A C αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ αὐτόν. 3 εἶπον] A εἶπεν. ἐν] A C ἐν. 7 καλοῦ] C καλοῦ μου. 9 πλείονα] A C πολλά. πίε] A C καὶ πίε. γὰρ] C deest. ἀπέθνησκον] A ἀπεθνήσκοσαν. σὺ δὲ] C σύ. αὐτή σου ἐστὶν] A αὐτή σου. C αὕτη σου. 20 χαίρειν] A C χαράν.

CAP. VIII. In Ald. LIX.

1 καὶ posterius] A deest. 4 ἀνέστη] C ἀνέβη. ἀπὸ] C ἐπί. 7 σε] A deest. 9 οὐ] A C οὐχί. 10 ταύτῃ (αὐτῇ C) συγκαταγηρᾶσαι] A αὐτῇ συγκαταγηράσομεν. 14 ἰδέτωσαν] C εἰδέτω. 15 θάψομεν] A C θάψω. γνώτω] C γνώτω. εἶ σὺ] A C σύ. εὐλογείτωσαν, bis] C εὐλογησάτωσαν, bis. 18 ἔλεός σου] A ἔλεος. 19 εἶ, ὅτι] C ὅτι. 23 ἐὰν μὴ] A C ἕως ἄν.

CAP. IX. In Ald. LXIV.

3 πρὸς] A πρός. ἄγε μοι] A C ἄγε. 4 μέγα] A C μεγάλως. 6 ὃς δὲ] C ὁ δέ.

CAP. X. In Ald. LXVI.

1 Τωβὶτ] C ponit post αὐτοῦ. ἤρχετο] A C ἤρχοντο. εἶπε] A C εἶπε Τωβίτ. 2 Ἢ] A C deest. 3 διότι] A καὶ ὅτι. C ὅτι. 7 εἶπεν] A C εἶπεν. ἀπῆλθεν] A C ἀπῆλθον. 8 πενθερὸς] A C πενθερὸς αὐτοῦ. ἐξαποστελῶ] C ἀποστελῶ. 10 λέγει] A C λέγει, Οὐχὶ ἀλλ᾽. ἥμισυ] C ἡμίση.

11 τέκνα ὁ] C ὁ θεὸς τέκνα ὁ. 14 αὐτήν] A αὐτούς. 1] ἐπορεύετο] A C ἐπορεύθη.

CAP. XI. In Ald. LXXV.

2 οὐ] A C deest. 4 δὲ] A C δή. ὄπισθεν] A C ὀπίσω. 5 εἰς τὴν ὁδὸν] A C ponunt post αὐτῆς. 6 μου] A C σου. 7 ἐγὼ] A C ἐγὼ Τωβία. 8 Σὺ] A C Σὺ οὖν. ἀποβαλεῖται] A C ἀποβαλεῖ. 12 λέγων] A deest. πάτερ] C ὦ πάτερ. κάνθων τῶν ὀφθαλμῶν] A ἀκανθῶν. 17 οἱ] C deest. με ἰδοὺ] C καὶ ἰδού. 19 αὐτῷ] A C deest. τῇ νύμφῃ] A C τῆς νύμφης. τῇ πύλῃ] C τὴν πύλην. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. αὐτοὺς] A C αὐτόν. καὶ ἡ μήτηρ σου] A desunt.

CAP. XII.

1 μισθὸν] C δώσεις μισθόν. 2 εἶπεν] A C εἶπεν αὐτῷ. δοὺς] A C διδούς. 6 αὐτῷ ἐνώπιον] A C ἐνώπιον. τῶν ἔργων] C desunt. 7 Μυστήριον] C Μυστήριον γάρ. ἐνδόξως] C ἔνδοξον. ποιήσατε] C ποιεῖτε. 9 αὕτη] A αὐτή. ἀποκαθαριεῖ] C ἀποκαθαίρει. 10 ἑαυτοῦ] A C ἑαυτῶν. 11 ἐνδόξως] C ἔνδοξον. 15 ἁγίων ἀγγέλων] A C ἀγγέλων τῶν ἁγίων. εἰσπορεύονται] A C ἐκπορεύονται. 17 εἰρήνη] A C ὅτι εἰρήνη. εἰς τὸν αἰῶνα] A C desunt. 18 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 19 ἐθεωρεῖτε] C θεωρεῖτε. 20 διότι] A C ὅτι. αὐτοῦ] A C τοῦ θεοῦ. 22 ὡς] C Καὶ ὡς· & est initium cap. sequentis.

CAP. XIII. In Ald. LXXXIX.

4 ὑψοῦτε] A C καὶ ὑψοῦτε. 5 ἐὰν σκορπισθῆτε] A διεσκορπίσθητε. C διέσπειρεν ἡμᾶς. κρύψει] C κρύψῃ. 6 εὐλογήσατε] A C εὐλογεῖτε. δικαιοσύνης] C δυνάμεως. 7 ἁμαρτωλῶν] C ἁμαρτωλῷ. 8 Ἐπιστρέψατε, usque ad τίς] C desunt. 9 τῷ βασιλεῖ] A C τὸν βασιλέα. 10 Ἱεροσολύμοις] A C δικαιοσύνῃ. 11 Ἱεροσόλυμα] A C Ἱερουσαλήμ. ἁγίου] A C ἁγία. ἐπὶ] C σε ἐπί. 12 ἀγαθῶς] C ὅτι ἀγαθός. εὐφρᾶναι] A C εὐφρανθῇ. αἰχμαλώτους] A ἐκεῖ αἰχμαλώτους. C αἰχμαλώτους σου. 14 καὶ δῶρα] A C δῶρα. 15 δώσουσι] A C αἰνέσουσί σε, καὶ δώσουσι. σοι] C deest. 17 τοῖς υἱοῖς] A C τοὺς υἱούς. 22 ἐν] C deest. αἴνεσιν] A C αἰνέσουσι.

CAP. XIV.

4 ἐξομολογεῖτο] A C ἐξομολογεῖσθαι. 5 υἱοὺς] A υἱοὺς τοῦ υἱοῦ. C ἐξ υἱοὺς τοῦ υἱοῦ. ἐκ] A C ἀπό. 6 μᾶλλον] A ponunt ante ἔσται. 7 κατακαήσεται] A C κατακαύσεται. καὶ πάλιν] A καὶ πάλιν, καί. ἕως] C ἕως οὗ. ἐνδόξως] A C καὶ (A deest) εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος οἰκοδομὴ ἔνδοξος (A οἰκοδομῇ ἐνδόξῳ.) 12 γενοῦ] C γίνου. τὸ σκότος] A κόψος. Ἀχιάχαρον μὲν ἔσωσε] A C Ἀχιάχαρος μὲν ἐσώθη. ἐποίησεν ἐλεημοσύνην] C ἐν ἐλεημοσύνῃ μου. ἔπηξεν] A C ἔπηξαν. παιδία ἴδετε] A C παιδίον ἴδε· & A ponit ἐλεημοσύνη post δικαιοσύνῃ. καὶ prius] A καὶ π. C καὶ πῶς. τῆς κλίνης] A C τὴν κλίνην. ἔθαψαν] C ἔθαψεν. 14 ἔθαψεν] A ἔθαψαν. C ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἔθαψεν. αὐτοῦ posterius] A C deest. 15 ἔθαψε] C ponit post αὐτοῦ. τοὺς πενθεροὺς] C θανόντας τοὺς πενθερούς. καὶ ἀπέθανεν] C ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτός. αὐτὸν] C αὐτός.

J U D I T H.

CAP. I.

2. καὶ κύκλῳ] A C κύκλῳ. καὶ εἰς] C εἰς. 5 διατάξεις] C εἰς διατάξεις] A αἱ διατάξεις. 6 ἐν τοῖς] A C πεδίον ἐν τοῖς. πεδίῳ Εἰριὼχ] A C πεδίον Ἀριώχ. ὁ βασιλεὺς] C τοῦ βασιλέως. Χελεοὺλ] A Χελούδ] C Χελούδ. 7 δυσμαῖς, τοὺς] A C δυσμαῖς, καὶ τούς. τὸν Λίβανον] A C καὶ Λίβανον. 9 ταῖς πόλεσιν] A C τὰς πόλεις. ἐπάνω] C ἐπὶ νῶτα. 11 πᾶσιν] A C deest. ἶσος] A C εἷς. ἀνέστρεψαν … πρὸ] A C ἀπέστρεψαν ἀπό. 12 ἐκδικήσειν] A C addunt αὐτόν. ἀνελεῖν] C καὶ ἀνελεῖν. Δαμασκηνῆς] A C Δαμασκοῦ. αὐτοῦ, καὶ πάντας] C αὐτοῦ πάντας. ἐν τῇ] C ἐπί. καὶ ἀνέστρεψε πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀρφαξὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον αὐτοῦ] C desunt. ἔδωκεν] C ἔδωκεν. αὐτὸς] A C εἰς Νινευὶ αὐτό.

CAP. II.

1 ὀκτωκαιδεκάτῳ] A C ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ. 3 συνετέλεσε] A C συνεκάλεσε. 5 μυριάδων δεκαδύο] C χιλιάδας δώδεκα. ἐπὶ] C εἰς. τῷ ῥήματι τοῦ στόματός μου] A C ἐν τῷ ῥήματί μου. γῆν] A C μοι γῆν. καὶ τοὺς χειμάῤῥους αὐτῶν] A C ponunt αὐτῶν ante καί. 6 λελάληκα] A C ὅσα λελάληκα. 7 ἐκλεκτοὺς] A C ἐπιλέκτους. 8 καὶ ἡμιόνους] A C desunt. 11 συνεξῆλθον] A συνεξῆλθεν. C συνῆλθον. ἀπῆλθον] A C ἐξῆλθον. 13 ἐπερνόμευσεν] A ἐπρονόμευσεν. C προενόμευσεν. πάντας] A C ponunt post Χελλαίων] C Χελλαίων. 14 διέσκαψε] A C κατέσκαψε. Ἀβρωνᾶ] A Ἀβρωναΐ. C Ἀρβωναΐ. 15 κατὰ] A C καί. 16 Μαδιὰν] C Μαδιάμ. προενόμευσε] C προενόμευσε. 18] Hic incipit cap. 3. in A. ἐπέπεσεν] A C ἔπεσεν.

CAP. III.

3 καὶ πᾶν] A C καὶ πᾶς τόπος ἡμῶν, καὶ πᾶν. σκηνῶν] A C σκηνωμάτων. 4 καθ᾽ ὃ] C καθώς. 7 αὐτοῦ] C deest. 8 ἔλαβεν] C ἔλαβον. 13 πᾶσαι αἱ φυλαὶ] A C πᾶσαι deest. εἰς] A C deest. Ἐσδρηλὼν] A C Ἐσδρηλών ut & cap. 4. v. 8. Δωταίας] A Ἰουδαίας] C Δευαίας.

CAP. IV.

1 σφόδρα σφόδρα] A C non repetunt. 2 καὶ τοῦ] A καὶ περὶ τοῦ. τῆς Ἰουδαίας] A C ἐκ τῆς Ἰουδαίας. 3 Κωνὰς] A C κώμας. Βαιθωρὼν] A C Βαιθωρών. 4 ἐτειχίσαντο] A C ἐτείχισαν. οὖν τὰ] Ald. ἦν, ἐπὶ τά. 8 ἐταπείνωσαν] A C ἐταπείνωσαν. ἢ] A C καί. 9 Ἰσραὴλ] A C deest. 10 κύριος] A C ὁ θεός. εἰσεῖδεν τὴν θλῖψιν αὐτῶν] C ἐκ τῆς θλίψεως αὐτῶν ἐλυτρώσατο αὐτούς.

CAP. V.

3 ἀναγγείλατε] A C ἀπαγγείλατε. καὶ τὸ] A C καὶ τί τό. ἡγούμενος] A C ὁ ἡγούμενος. 4 κατενωτίσαντο] A C κατεγνώσαντο. μοι] A C μου. 5 λαοῦ] A C λαοῦ τούτου. 8 γονέων] C γενεῶν. 9 διεπράθησαν] C διεπράθησαν. 10 αὐτοὺς ἐν] A C αὐτούς, καὶ ἐν. ἐταπείνωσαν … ἔθεντο] A ἐταπείνωσαν … ἔθεντο. 14 ὁδὸν τοῦ] A τὸ ὄρος. C τὸ ὄρος τό. ἐξέβαλον] A C ἐξέβαλε. τοὺς Ἐσεβωνίτας] A τοὺς Ἐσεβών. C τοῦ Ἐσεβῶν. 20 ἐκ] A C ἐπί. 24 καὶ ἐπισκεψόμεθα] A deest καί. C ἐπισκεψόμεθα. ἀναβησόμεθα, καὶ πολεμήσομεν] C ἀναβησόμεθα, καὶ πολεμήσωμεν. 25 ὀνειδισμὸν] A C ὀνειδισμόν. 26] Hic incipit cap. 6. in Ald. καὶ ἐγόγγυσε] A C deest καί.

ὁ κυκλῶν τὴν σκηνὴν καὶ] A C ὁ κύκλῳ τῆς σκηνῆς. 27 υἱῶν] A C προσώπου υἱῶν. 28 κατάβρωμα πάσης τῆς στρατιᾶς] A C κατάβρωσιν πάσῃ τῇ στρατιᾷ.

CAP. VI.

1 καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Μωὰβ] C ponit post Ἐφραίμ. 2 Καὶ τίς εἶ σὺ Ἀχιὼρ] A desunt. καθὼς] A deest. 3 κατακαύσομεν] A καὶ καταπατήσομεν. C καταπατήσομεν. 4 μαλακωθήσονται] A C μαλακωθήσονται. αὐτοῦ] A C μου. θήσουσι] A C στήσουσι. 5 ληφθήσονται] A C συλληφθήσονται. 6, 7 δούλοις, usque ad Ἀχιὼρ] A desunt. 8 ὄρους, usque ad proximum ὄρους] C desunt. διεκρατήσατο] A καὶ διεκράτησε. C διεκράτησε. 10 αὐτῷ] C ἐπ᾽ αὐτόν. A ἐπ᾽ αὐτῶν (αὐτόν.) ἐπὶ] A C εἰς. 11 Ἀβεὶς] A C Χάβεις. υἱὸς] A C ὁ τοῦ. 12 υἱῶν] A C deest. 14 ἐβόησαν] A C ἐβόησαν τῷ θεῷ.

CAP. VII.

1 πᾶς] A deest. 2 ἀνδρῶν πεζῶν] In A deest ἀνδρῶν. 3 Βηθὲμ] A Βηβαίμ. C Βημαίμ. Ἐσδρηλὼμ] A C Ἐσδραηλώμ. 4 ἐκλείζουσιν] C ἐκκλείσουσιν. 5 ἀνακαύσαντες] C ἀνάψαντες. πυρὰς] A C πυράν. 6 αὐταῖς] A αὐτούς. C αὐτοῖς. 8 ἐνοικοῦσιν] A C κατοικοῦσιν. 9 ἀνὴρ] A C ὡς ἀνήρ. καταστρωθήσονται] A C καταστραφήσονται. ἀπήντησαν] A C ὑπήκουσαν. 10 συνέταξαν … καθὼς] A C συνέταξε … καθά. ἀπῆρε] A C ἀπῆραν. Χοὺς] A C Χουσί. ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν] A C desunt. 11 ἔμεινε] A C ἔμειναν. ἐξέλιπεν] A C ἐξέλιπον. πάντα] A καὶ πάντα. ἐδίδοσαν] C ἐδίδουν. 15 ἔκδοτε] A C ἔκδοτε. 16 Κρεῖσσον γὰρ] C Ὅτι κρεῖσσον. διαρπαγὴν] A C addunt, ἢ ἀποθανεῖν ἐν δίψῃ (A δίψει.) 24 ἐγκαταλείψει] A καταλείψει. 25 τὰ ῥήματα] A C τὸ ῥῆμα. ἑαυτοῦ] C ἑαυτῶν. ἐξαπέστειλε] A ἐξαπέστειλαν. C ἀπέστειλαν.

CAP. VIII.

1 υἱοῦ Ἐλκία] A C addunt, υἱοῦ Ἀνανίου, υἱοῦ Γεδεὼν, υἱοῦ Ῥαφαΐν (A Ῥαφαείν) υἱοῦ Ἀκιθώ. υἱοῦ Χελκίου] A C desunt. Σαλαμιὴλ] A Σαμαήλ. Σαρασαδαΐ] A Σαλασαδαΐ. C Σαλαδαΐ. 3 τοῦ δεσμεύοντος τὸ δράγμα] A C τοὺς δεσμεύοντας τὰ δράγματα. κλίνην] A C κλίνην αὐτοῦ. καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Βετυλούᾳ τῇ πόλει αὐτοῦ] In C desunt: In A deest αὐτοῦ. Βελαμὼν] A C Βαλαμώ. 8 αὐτῇ] A C ἐπ᾽ αὐτήν. 10 ἐν] A C deest. ὅρκον] A C ὅρκον τοῦτον. ἡμῖν] A ὑμῖν. 11 λήψεσθε] A C διαλήψεσθε. 12 ἡμέραις] A C καὶ πάσαις ἡμέραις. 19 ἐπέγνωμεν] A C ἔγνωμεν. πλὴν αὐτοῦ] A C desunt. καθήσεται] A C κληθήσεται. πᾶσα] A C deest. ζητήσει … αὐτῶν] A C ἐκζητήσει … αὐτοῦ. φόνον] A C φόβον. 21 κρέμαται] A C ἐκκρέμαται. ταῦτα πάντα] A C πάντα ταῦτα. 27 νουθέτησιν] A C νουθεσίαν. 28 ἀγαθῇ] A C ἐν ἀγαθῇ. ἐδίψησε] A C δεδίψηκε. ποιῆσαι] A C ponunt post ἐλαλήσαμεν. 29 δεήθητι] A C addunt σύ. 33 ἐγὼ] A C ἀπαγγελῶ.

CAP. IX.

2 μίτραν posterius] C παρθενίαν. ἣ ἠδέσατο τὴν ἀπάτην αὐτῶν] A ἐδέσαντο ἀπατηθεῖσαι. C ᾐδέσατο τὴν ἀπατηθεῖσαν. 3 θυγατέρας] A C θυγατέρας αὐτῶν. σκῦλα] A C addunt αὐτῶν. εἰσάκουσον ἐμοῦ] A C εἰσάκουσόν μου. 4 καὶ ἐλυμήνατο ἃ ἐνενοήθης] A C desunt. 5 ἡ κρίσις] A C αἱ κρίσεις. 6 καὶ ἐν γαισῷ] C desunt. σοὶ, σὺ] A C σοῦ, σύ. θυσιαστήριον σου] In A σου deest.

16 θεὸς] A κύριε. C κύριος. εἰς ··· εἰς] A C ϗ ··· καί. 19 πᾶν τὸ ἔθνος] A C παντὸς ἔθνους. πάσης φυλῆς ἐπίγνωσιν, τοῦ εἰδῆσαι ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς] C desunt.

CAP. X.

1 ταῦτα] A deest. 2 ἐνεδεδύκει] A C ἐνεδιδύσκετο. 3 περιεκλύσατο] A περιεχέσατο. σῶμα] C σόμα. 5 ἐπ᾽ αὐτῇ] A αὐτῇ. C ἐν αὐτῇ. 6 ἐξήλθοσαν] C ἐξῆλθον ὁμοῦ. 8 τελειῶσαι] C τελειώσαι. προσεκύνησε] A C προσεκύνησαν. ἐλάλησαν] A C ἐλάλησε. 10 ἕως posterius] A ἕως οὗ. C ϗ ἕως οὗ. ἐθεώρουν] A C ἐθεώρησαν. 11 συνέλαβον] A συνεβάλλοντο. C συνελάβοντο. ϗ τοῦ πορεύῃ] C desunt. 13 ἀναγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 14 ϗ κατενόησαν] In C ϗ deest. θαυμάσιον] A C θαυμασία. 16 ἀπ᾽ αὐτῆς] C desunt. A ἐπ᾽ αὐτῆς. 19 καθυφασμένων] A C καθυφασμένον.

CAP. XI.

1 βασιλεῖ] C τῷ βασιλεῖ· & ponit post Ναβουχοδονόσορ, ut & ver. 3. 3 ζήσῃ] A σὺ ζήσῃ. 7 παρὰ] A C αὐτὸς παρά. μὴ] A καί. κατισχύει] A C γὰρ ἰσχύει. ἐπιπεσεῖται] C ἐπέπεσε. 10 γὰρ ἐξέλιπεν] A C παρεξέλιπεν. 11 διεφύλαξαν] C ἐφύλαξαν. ὡς ἀναγγείλῃ] A ἕως ἀναγγελεῖ. 13 πράγματα] A C πρᾶγμα. 14 κατὰ] C μετά. 15 ἐρεῖ] A C ἀναγγελεῖ. 16 μοι] A C ponunt ante ταῦτα. ἀπηγγέλη] A C ἀνηγγέλη. 19 ἕως ἄκρου] A desunt. καλῷ προσώπῳ] A C ἐν κάλλει προσώπου. 21 μου] A C μοι.

CAP. XII.

1 αὐτοῦ] A C ponunt ante καί. καταστρῶσαι] A C καταστρωθῆναι. τοῦ οἴνου] A τὸν οἶνον. 3 ἐξοίσομεν ··· αὐτοῖς] A C ἕξομεν ··· αὐτῶν. ἔθνους] A C γένους. 6 προσέταξεν] A C ἐπέταξεν. 7 ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C ponunt post ὕδατος. τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. 10 χρῆσιν] A C κλῆσιν. 12 πιέσαι] A C πιεῖν. 14 ἀγαλλίαμα] A C εἰς ἀγαλλίαμα. 15 διαναστᾶσα] A C ἀναστᾶσα.

CAP. XIII.

1 ἀπέκλεισε] A ἀπέλυσαν. C ἀπέλυσε. 5 προσώπου] A C addunt αὐτῆς. 7 τὸ ἐπιτήδευμά μου] A C τὰ ἐπιτηδεύματά σου (C μου.) 8 αὐτοῦ prius] C deest. 10 κωνωπεῖον] A C κωνώπιον. 12 αὐτῶν] A C addunt ἐπὶ τὴν προσευχήν. 13 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. 17 αἰνεῖτε] bis tantum habetur in A. ὃς] A C ὅτι. 23 σὺ] A εἶ σύ. C σὺ εἶ.

CAP. XIV.

2 ἐξελεύσεσθε] A C ἐξελεύσεται. 3 τὴν παρεμβολὴν] A C τὰς παρεμβολάς. 4 συνδραμοῦνται] A C δραμοῦνται. 6 ἀποστείλαντα] A ἀποσταλέντα. 31 φωνῇ μεγάλῃ] C ponit ante ἠλάλαξεν. 6 πρὸς] A C 7 Ἰσραὴλ] A C deest. σπεῖρας] A C σπεῖραν. 13 αὐλαίαν] A C αὐλ ὑπενοεῖτο] A C ὑπενόει. 16 κράζων] A C ϗ ἐβόησε. ἠθέτησαν] A C ἠθετήκασιν. 17 τοὺς χιτῶνας, &c.] C διέῤῥηξαν εὐθὺς τοὺς χιτῶνας αὐτῶν.

CAP. XV.

1 ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 2 τοῦ πλησίον ἔτι] C ἔτι τοῦ πλησίον αὐτοῦ. ἐκ θέντες] A ἐκλυθέντες. καὶ ἐτράπησαν] In A C ϗ deest. 5 ἀπέστειλεν] A C ἐξαπέστειλεν. 5 Χωβαὶ ϗ Χωλὰ] A C Βηβαὶ ϗ Χωβαὶ ϗ Κωλά. 6 σον] A C ἔπεσον. γεγονότα] A C γινόμενα. 7 ἐπρονόμευσαν] A C νόμευσαν. 8 ἐπαύλεις] A C αἱ πόλεις. 9 θεάσασθαι] A C [illegible] 10 πάντες] A C deest. 11 Ἐποίησας] C Ὅτι ἐποίησας. εὐδόκησε] A C εὐδόκησεν. 13 πᾶς] A C deest. 14 ταῖς γυναιξὶ] A C ϗ ταῖς γυναιξί. αὕτη ϗ αἱ] A αὐτῇ ϗ οἱ. C αὐτῇ ϗ τῇ. παντὸς] A C ἔμπροσθεν παντός. ἐνωπλισμένοι] C ἐνωπλισμένος. 1] ὑπερφώνει] A C ὑπερεφώνει· & C ponit post λαός.

CAP. XVI.

2 ᾄσατε τῷ κυρίῳ μου ἐν κυμβάλοις] C desunt. ψαλμὸν καινὸν, ὑψοῦτε] A ψαλμὸν, ϗ αἶνον ὑψοῦτε. C ψαλμοὺς ϗ αἶνον, ὑψοῦτε. 3 κύριος] A C deest. 5 ἐνέφραξε] A C ἔφραξε. 6 μου θήσειν] In A C μου deest. 7 Κύριος] C Καὶ κύριος. 8 ὑπέπεσεν] A C ἔπεσεν. αὐτῶν] A C deest. 9 πονούντων] A ποιούντων. C πονούντων. 12 θράσος] A C θάρσος. 13 ἐφοβήθησαν] A C ἐβόησαν. 14 κυρίου] A C κυρίου θεοῦ. 15 θεῷ μου ὕμνον] A κυρίῳ ϗ αἶνον. C κυρίῳ ὕμνον καινόν. 18 σαλευθήσεται] A C σαλευθήσονται. 22 ἤλθοσαν] A C εἰσῆλθον. θεῷ] A C κυρίῳ. 23 αὕτη ἐκ] A αὕτη ἀπὸ. C ἀπό. 24 ἐν] C εἰς. 26 ἡμέρας posterius] A C ὥρας. 27 ἦν] A C ponunt post προβαίνουσα. 28 ἔτη] A C ponunt post πέντε. 29 ϗ διεῖλε] C διεῖλε αὐτῆς] C αὐτῇ. 30 ϗ μετὰ] In A ϗ deest.

E S T H E R.

Hunc Librum Ald. dividit in cap. 55. & ponit ante Tobit, & Judith.

CAP. I.

Ἔτους δευτέρου, usque ad ϗ ἐγένετο μετὰ, paulo ante versum primum] Desunt in Comp. sed habentur in cap. 11. a vers. 2. & cap. 12. βασιλέως] C deest. θεραπευόντων] C A θεραπευτὴς ὤν. φωναὶ, ϗ θόρυβος] C A φωνὴ θορύβου. τάραχος] A ϗ τάραχος. ϗ πί] A καί. βεβούλευται] C βουλεύεται. εἶχεν αὐτὸ] C A εἶχε τὸ ἐνύπνιον τοῦτο. συνέχους] C A συνέχους αὐτοῦ. τούτων] C deest. τούτων] C A τούτου. Μαρδοχαίῳ] C Μαρδοχαῖον. ϗ ἐγένετο] Hic incipit cap. 2. in Ald. μετὰ τοὺς λόγους τούτους] C desunt. 1 Ἐν αὐταῖς] A C Ἐν δὲ ταύταις. 4 τοῦ πλούτου] A C desunt. ἐν ἡμέραις] A C ἐπὶ ἡμέρας. 6 κύκλῳ ῥόδα πεπασμένα] C desunt. 7 ϗ ἀνθράκινον, usque ad οἶνος] C desunt. 10 Βαζὰν, usque ad τοῖς ἑπτὰ] C Βαζαθὰ, ϗ Χαρβωνὰ, Βαγαθὰ, ϗ Ἀβαγαθὰ, ϗ Ζηθὰρ, ϗ Χαραβάς. τοῖς διακόνοις] A C desunt. 11 αὐτῇ] A αὐτοῖς. αὐτὴν] A C αὐτὴν πᾶσι. ϗ] A deest. 12 Ἀστὶν] C Ἀστὶ, & v. 13. 13 αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 14 Ἀρκεσαῖος, ϗ Σαρσαθαῖος, ϗ Μαλησεὰρ, οἱ] C Καρσενὰ, ϗ Σηθὰρ, ϗ Ἀδμαθὰ, ϗ Θαρσὶς, ϗ Μέρες, ϗ Μαρσενὰ, ϗ Μεμουχὰν, ἑπτά. 17 Μουχαῖος] C Μεμουχάν. ϗ τοὺς] A C ϗ πρὸς τούς. διηγήσατο] A C ἐπιδιηγήσατο. 22 Μουχαῖος] C Μεμουχά.

CAP. II.

1 οὐκ ἔτι] C desunt. οἷα] A C ὅσα. 5 Ἰαΐρου] A Ἀΐρου. C Ἰαείρου. 7 Ἀμιναδὰβ] C deest. 8 Γαὶ prius] A deest. C Ἀγαί. 9 ὑποδεδειγμένα] A C ἀποδεδειγμένα. 10 ἀπαγγεῖλαι] A C ἀναγγεῖλαι. 12 δὲ] C γάρ. μῆνας ἓξ ἀλειφομέναις (A C ἀλειφομένας) σμυρνίνῳ ἐλαίῳ] A C ponunt post γυναικῶν. 13 εἰσπορεύεται] A C εἰσπορεύονται. παραδώσει] A C παραδώσειν. 15 Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιχαΐλ. ἐνετείλατο] A C ἐνετείλατο αὐτῇ. 16 Ἀδὰρ] C Τηβήθ. 21 βασιλέως] C βασιλέως, καί. 22 Ἐσθὴρ] C αὐτὸν τῇ Ἐσθήρ. 23 προσέταξεν] A C ἐπέταξεν. καταχωρίσαι] C καταγράψαι.

CAP. III. In Ald. VI.

1 δὲ] C deest. Βουγαῖον] C Οὐγαῖον. 4 αὐτῶν] C αὐτοῖς. 8 διεσπαρμένον] A διεστραμμένον. τῶν δὲ νόμων] C τὸν δὲ νόμον. 10 τῶν γεγραμμένων] A τὸ γεγραμμένον. C τὰ γεγραμμένα. 11 βούλει] C ἂν θέλῃς. 12 ἕως] C deest. 13 τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἐστι τὸ, &c. usque ad vers. 14] Desunt in Comp. sed habentur cap. 13. & versu ultimo cap. 12. ἥμερον] C A ἤρεμον. διενέγκας] A διαπρέψας. C διατρέψας. καταπίθεσθαι] C καταλείπεσθαι. τόδε] C ὡς τόδε. παρδὸς ἡμῶν] C πρὸς ἡμῶν. ὁλοριζὶ] C ὁλοῤῥίζως. ἡμῖν] C ἡμῶν. 14 τοῖς ἔθνεσιν] A C desunt.

CAP. IV. In Ald. X.

5 Ἡ δὲ] A Καὶ ἡ. 9 Ἀχραθαῖος] C Ἀθὰχ, & vers. 10. atque ita semper. αὐτῇ] A C Ἐσθήρ. 11 ᾧ] A C ᾧ ἐάν. 14 ἄλλοθεν] A C ἀλλαχόθεν. εἶδεν] C οἶδεν. 16 νύκτα] A ϗ νύκτα. δὲ] A deest. ϗ ἐδεήθη κυρίου, usque ad finem capitis] Desunt in Comp. sed habentur cap. 13. a vers. 5. usque ad finem, & cap. 14. πάντων κρατῶν] A παντοκράτωρ. τὸ πᾶν] A τοῦτο πᾶν. ὁ θεὸς Ἀβραὰμ] A desunt. ϗ στρέψον] A στρέψον. ὑμνῶμεν] A ὑμνήσωμεν. θάνατος αὐτῶν] A θάνατος. κόσμου] A deest. χεῖρας τῶν ἐχθρῶν] A χεῖρας τοῖς ἐχθροῖς. ἔθηκαν] A ἔθηκας.

CAP. V. In Ald. XX.

1 ἐγενήθη] C ἐγένετο. ὡς ἐπαύσατο, usque ad versum secundum] Desunt in Comp. sed habentur cap. 15. τῆς θεραπείας] C τοῦ πένθους. θεὸν] C deest. κατέστη] A ϗ κατέστη. κατεπέκυψεν] C A κατέκυψεν. προπορευομένης] A πορευομένης. θρόνου αὐτοῦ] C θρόνου. 2 Καὶ ἄρας τὴν] pro hoc versu Comp. habet, ἐνεδύσατο ἡ Ἐσθὴρ βασιλικοῖς, ϗ ἔστη ἐν αὐλῇ τοῦ οἴκου βασιλέως τῇ ἐσωτέρᾳ ἐξεναντίας τῆς βασιλικῆς τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν θρόνῳ τῆς βασιλείας ἐν τῷ οἴκῳ βασιλικῷ ἐξεναντίας τῆς θύρας τοῦ οἴκου. Ὡς δὲ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Ἐσθὴρ τὴν βασίλισσαν ἑσταμένην ἐν τῇ αὐλῇ, εὗρε δὲ χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ϗ ἐκτείνας ὁ βασιλεὺς τῇ Ἐσθὴρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ϗ προσῆλθεν ἡ Ἐσθὴρ καὶ ἥψατο τῆς ἄκρας τῆς ῥάβδου. Sed eadem cum Rom. habet cap. 15. ἐκλύσεως] A C ἐκλύσεως αὐτῆς. 3 ϗ ἔσται] C ἔσται. 4 ϗ αὐτὸς] A C ϗ ὁ βασιλεύς. 5 πεν] A C ἐποίησεν. 6 ἐστι] A C ἐστί σοι. ἔσται] A C ἔσται σοι. 7 ωμα] A C ἀξίωμά μου. 8 ἔπι] A ἐπί. 9 ὑπερχαρὴς] C ὑπέρχαρις. κέκλημαι] A C κέκληκέ με. 14 ἡτοιμάσθη] A C ἡτοίμασε.

CAP. VI. In Ald. XXXII.

1 ἀπὸ] A deest. 2 ἀπήγγειλε] C ὑπήγγειλε. 4 Ἀμὰν posterius] A C deest. ἐπὶ] A C ἐν. 6 ἑαυτῷ] A αὐτῷ. 6 δοξάζει] A δοξάσαι. θεραπεύοντι] C θεράποντι. ὢν] C ὄν. 11 ὃν] A deest. 12 ὑπέστρεψε] C ἀπέστρεψεν. 13 ἤρξαι] A ἤρξω. C ϗ ἤρξω. ϗ οὐ] C οὐ.

CAP. VII.

2 δὲ] A deest. 3 λαὸς] A λόγος. 4 γὰρ] C deest. παρήκουσα] A παρῆκας. C παρήκουσας. 7 ἀπὸ] A C ἐκ. παρητεῖτο] A C παρεξῃτεῖτο. ἑαυτὸν] A αὐτόν. 9 Βουγαθὰν] C ὁ Χαρβωνά. συνέχων] A C συνέχων, οὗτος δὲ ἐγνώκει τοῦτο τὸ ξύλον ἰδὼν τοῦ σταυροῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀμὰν ὅτε ἐκάλει αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῶν βασιλέων, καὶ περὶ τούτου πυθόμενος ἔγνω παρ᾽ ἑνὸς τῶν παίδων τὸ κατασκευαζόμενον. πρὸς τὸν] C καὶ εἶπεν αὐτόν. ξύλον posterius] A C deest. αὐτοῦ] A αὐτό. C αὐτῷ. 10 ὁ βασιλεὺς] C ponit post ἐκόπασε. τοῦ θυμοῦ] A C ἀπὸ τοῦ θυμοῦ.

CAP. VIII.

1 ὑπῆρχεν] A ὑπάρχει. ὑπὸ] A C παρά. 2 αὐτὸν] A C deest. πρὸς τοὺς] A C ἐπὶ τούς. 4 δὲ] A deest. ἐξηγέρθη δὲ] C ϗ ἐξηγέρθη. 5 ὑπὸ] A C ἀπό. 9 Νισὰν] A Νισά. 11 χρῆσθαι] A C χρήσασθαι. αὐτῶν, ὡς] C αὐτῆς, ὡς. 12 ὧν ἐστιν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὑπογεγραμμένα] C desunt. βασιλεὺς μέγας, usque ad τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθω paulo ante finem capitis, habentur in Comp. cap. 16. ὑπογεγραμμένα] A γεγραμμένα. σατραπείαις] A C σατράπαις. ἀνάξια] C ἀναξίως. τὸ τὴν] A ὥστε τήν. διαπαντὸς] A διὰ πάντων. ποιήσεται μὴ] A [illegible] 13] ὁ τὰ πάντα] A ἅπαντα.

CAP. XI. In Ald. L.

Comp. quatuor priores versus hujus capitis adjungit præcedenti. 16] οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα] A C desunt. 1 ὑπὸ] A C παρά. Ἐν] C Καὶ ἐν. ἐνέκειτο] A C ἐπέκειτο. 7 Φαρσαννὲς] A Φαρσὰν Νε C Φαρσανδαθά. Φασγὰ] C Ἀσφαθά. 8 Βαρεὰ, ϗ Σαρβακὰ] C Ἀδαλία ϗ Ἀειδαθά. 9 Καὶ, usque ad τοὺς δέκα] C Καὶ Φαρμαθὰ, ϗ Ἀρισαὶ, ϗ Ἀειδαΐ, ϗ Βαϊζαθὰ, καί. 10 διήρπασαν] C οὐ διήρπασαν. 12 τῇ πόλει] C ἐν τῇ πόλει· & ponunt post πεντακοσίοις. οἴει] C οἴει ὅτι. 14 A C ὁ βασιλεὺς οὕτως. τοῖς Ἰουδαίοις] C τοὺς Ἰουδαίοις. 16 οἱ ἐν] A C τῶν ἐν. πολεμίων] A C πολέμων. μυρίοις] C μυριάδας ἑπτά. 18 καὶ ἐπαύσαντο] C ἀνεπαύσαντο. 19 πλησίον] A C πλησίον· οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσι, ϗ τὴν πεντεκαιδεκάτην ἡμέραν τοῦ Ἀδὰρ ἐν εὐφροσύνῃ) ἄγουσιν, ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον. 22 ἀγαθὰ] C εἰς ἀγαθάς. 24 αὐτοὺς] A αὐτοῖς. 26 Φρουραὶ] C Φουρείμ, bis versu 29. 27 διὰ ταῦτα] C δι᾽ αὐτήν. δὲ] A deest. αἱ δὲ ἡμέραι usque ad finem versus] C desunt. 28 τῶν Φρουραὶ] C desunt. A C ἕως. 29 Ἀμιναδὰβ] C Ἀβιχαΐλ. 31 ἑαυτῶν] C ἑαυτούς. είας] C τὴν νηστείαν.

CAP. X. in Ald. LIV.

3 Ὁ δὲ] A C Ὅ, τε. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 6 ἡ] C deest. posterius] C deest. ϗ πᾶσι] A C ἐν πᾶσι. 13 ϗ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ desunt. μηνὸς] A C αὐτοῦ μηνός. ϗ εὐφροσύνης] A μετ᾽ εὐφροσύνης. ραὴλ] A C deest. Ἔτους] Hic incipit cap. 55 in Ald. in Comp. autem cap. 11. τῶν Φρουραὶ] C Φουρείμ.

J O B.

CAP. I.

1 χώρᾳ τῇ Αὐσίτιδι, ᾧ ὄνομα Ἰὼβ] C γῇ Οὒς, Ἰὼβ ὄνομα αὐτῷ. ἀληθινὸς] A ponit post δίκαιος. ἄμεμπτος] C ἄμωμος ἀνήρ. δίκαιος, θεοσεβὴς] C ἁπλοῦς, καὶ εὐθὺς, φοβούμενος τὸν θεόν. 3 θήλειαι ὄνοι] A καὶ θήλειαι ὄνοι. C καὶ ὄνοι θήλειαι. αὐτῷ] A ἐν αὐτῷ. εὐγενὴς] C μέγας. 4 ἐποιοῦσαν] A C ἐποίουν. καθ' ἑκάστην] C ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ. 5 προσέφερεν] C καὶ μόσχον, usque ad ἔλεγε] C desunt. μήποτε, usque ad οὕτως] μήποτε ἥμαρτον, καὶ εὐλόγησαν θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν οἱ υἱοί μου. ὅταν] A ἡμέρας] C ἡμέρας αὐτῶν. 6 ὡς] A deest. ἄγγελοι] C υἱοί. ἐνώπιον] A ἔναντι. μετ' αὐτῶν] C ἐν μέσῳ αὐτῶν. 7 ὁ διάβολος] A deest. 8 τῇ] C ὅσων τῇ. παιδὸς] A C θεράποντος. κατ' αὐτὸν] A καὶ & ponit post γῆς. C αὐτῷ ὅμοιος τῶν. ἀληθινὸς] A δίκαιος, ἀληθινός. C ἀνὴρ ἁπλοῦς, καὶ εὐθύς. θεοσεβὴς] C καὶ φοβούμενος τὸν θεόν. 9 A deest. ἐναντίον] C ἔναντι. σέβεται] A C φοβεῖται. τὸν κύριον] C τὸν θεόν. 10 Οὐ] C Οὐχί. τὰ ἔξω] A ponit post αὐτοῦ. τὰ ἔξω] A C desunt. αὐτοῦ] C αὐτῷ. τὰ δὲ] C τά. 11 εἰ μὴν] C εἰ μή. εὐλογήσει] A C σου εὐλογήσει σε. 12 παρὰ τοῦ] A ἀπὸ προσώπου. 15 ἐπελθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες] C ἐπέπεσε Σαβὰ, καί. ἐν μαχαίραις] A ἐν στόματι μαχαίρας. 16 ἄγγελος] C deest. καὶ εἶπε] A desunt. πῦρ] C πῦρ ἐκ τοῦ θεοῦ. οὐρανοῦ] A οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. κατέκαυσε] C ἀπέκαυσε. σωθεὶς δὲ] A C καὶ σωθείς. 17 καὶ εἶπε] A καὶ λέγει αὐτῷ· & ponit post ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν] C Χαλδαῖοι ἐπέθηκαν. κεφαλὰς τρεῖς] A ἀρχὰς τρεῖς. C τρεῖς ἀρχάς. 18 λέγων τῷ Ἰὼβ] A πρὸς Ἰὼβ λέγων. παρὰ] παρὰ τῷ υἱῷ σου. 19 πνεῦμα μέγα] C ἄνεμος μέγας. ἐπῆλθεν ἐκ] A ἐπελθὸν ἀπό. ἐσώθην δὲ] A καὶ ἐσώθην. 20 ἀναστὰς Ἰὼβ] A ἀκούσας Ἰὼβ ἀναστάς. ἔρρηξε] A C διέρρηξε. κεφαλῆς] A C κεφαλῆς αὐτοῦ. προσεκύνησε] προσεκύνησε τῷ κυρίῳ. 21 ἐγένετο] A C καὶ ἐγένετο. εὐλογημένον] A εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. 22 πᾶσι] C deest. οὐδὲν] A οὐχ. ἐναντίον τοῦ κυρίου] A οὐδὲ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ. C τοῖς χείλεσιν ἔναντι τοῦ κυρίου.

CAP. II.

1 ἄγγελοι] C υἱοί. ἔναντι] A C ἐναντίον τοῦ. ἐναντίον τοῦ] C ἔναντι. 2 Καὶ εἶπεν] A εἶπε δέ. ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 3 ὁ] A deest: & vers. 4. ἄκακος] A deest. ἄκακος] A ὅμοιος αὐτῷ, ἄκακος. 4 ὅσα] A C καὶ (A deest) πάντα ὅσα. ἐκτίσει] C δώσει. 5 ἀποστείλας] C ἀπόστειλον. ἅψαι] C ἅψαι. εἰ μὴν] C εἰ μή. σε] C deest. 6 διαφύλαξον] C φύλαξον. 7 ἐξῆλθε δὲ] A Καὶ ἐξῆλθε δέ. C Καὶ ἐξῆλθεν. ἀπὸ τοῦ] A ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ. 8 ἔλαβεν] C ἔλαβεν ἑαυτῷ. καὶ, usque ad finem versus] C καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐντὸς τῆς σποδοῦ. 9 Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος] C desunt. εἶπεν] C Καὶ εἶπεν. λέγων, Ἰδοὺ usque ad ἀλλὰ εἶπον. πλανωμένη] A πλανῆτις. τόπου] A τόπου περιερχομένη. εἰς κύριον] A πρὸς κύριον. C πρὸς θεόν. 10 εἶπεν αὐτῇ] C αὐτῇ εἶπεν. ὥσπερ] A C ἱνατί ὥσπερ. πᾶσι] C ponit post τούτοις. 11 πρὸς αὐτὸν] C τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν. Βαλδὰδ] C καὶ Βελδάδ. 12 γῆν] A γῆν ἐπὶ τὰς κεφαλάς. 13 ἐλάλησεν] A ἐλάλησε λόγον. C ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λόγον.

CAP. III.

1 Μετὰ] C Καὶ μετά. Hic Ald. habet, Ἀ΄ ΠΡΟ'Σ ΤΟΥ'Σ ΦΙ'ΛΟΥΣ ΔΙΑ'ΛΕΞΙΣ. Μετά. 3 ᾗ] C ἐν ᾗ. 5 καταραθείη] C καὶ ταραχθείη. ἡμέρα] A C ἡμέρα ἐκείνη. 6 εἰς posterius] A deest. 8 ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι] C οἱ μέλλοντες διεγείρειν τὸν Λεβιαθάν. 9 σκοτωθείη] C σκοτισθείη. ὑπομείναι] A C καὶ μὴ ὑπομείναι. 10 ἂν] C deest. 17 ἐξέκαυσαν] A ἐξεκαύθησαν. C ἔπαυσαν. 18 αἰώνιοι] C δεδεμένοι. 19 δεδοικὼς] C οὐ δεδοικώς. 23 ἀνάπαυμα] A C ἀνάπαυσις. συνέκλεισε] C Οὗ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη, συνέκλεισε. 24 ἥκει] A μοι ἥκει. C ἥκει μοι. δακρύω, usque ad finem versus] C καὶ χυθήσεται, ὡς ὕδατα, βρυχήματα.

CAP. IV.

2 Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ] C Εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρὸς σὲ, κοπάσεις. 5 σὺ] C σὺ δέ. 7 ὢν] C ponit ante καθαρός. 11 μυρμηκολέων] A μυρμηκολέων. βορὰν] C θήραν. δὲ] C deest. 12 Εἰ, usque ad πότερον] C Πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθρίως ἐν κλοπῇ. 13 Φόβῳ δὲ καὶ ἤχῳ νυκτερινῇ] C Ἐν ἐκπλήξει ἀφ' ὁράματός μου νυκτερινοῦ. A Φόβος δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή. 14 μοι] C δέ μοι. διέσεισε] C συνέσεισε. 21 μέχρι] C ἕως. 22 Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς, καὶ ἐξηράνθησαν] C συνεξῆρε τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς. αὐτοῖς] C αὐτοῖς.

CAP. V.

Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 τις] A C τίς σοι. 3 ῥίζαν] C ῥίζας. ἀλλ', usque ad finem versus] C καὶ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτῶν παραχρῆμα. 4 κολαβρισθείησαν δὲ] C καὶ ἐκτριβήσονται. 5 συνήγαγον] A C ἐθέρισαν. δίκαιοι ἔδονται] C πεινῶντες φάγονται. ἐκ κακῶν οὐκ (A deest) ἐξαίρετοι ἔσονται] C πρὸς ἐνοπλῶν ὀφθήσονται. 7 γυπὸς] C ἀετοῦ. 8 ἐγὼ] C καὶ ἐγώ. κυρίου, κύριον τὸν] A κύριον θεοῦ. 12 Διαλλάσσοντα] C Διασκεδάζοντα. 16 ἀδυνάτῳ] C πτωχῷ. 21 φοβηθῇς] C φοβηθήσῃ. 22 μὴ φοβηθῇς] C φοβηθήσῃ. A μὴ φοβηθήσῃ, ὅτι μετὰ τῶν λίθων τοῦ ἀγροῦ ἡ διαθήκη σου, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ εἰρηνεύσει σοι. 24 ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου] C καὶ ἐπισκέψει ὡραιότητά σου, καί. 25 τέκνα] C ἔκγονα. 27 εἰ] A deest.

CAP. VI. In Ald. V.

3 ἀλλ' ὡς ἔοικε] C ἐπὶ τούτῳ. ἐστὶ φαῦλα] C καταπατηθήσεται. 4 κυρίου] A παρὰ κυρίου. C τοῦ ἱκανοῦ. 7 μου ἡ ὀργὴ] A C ἡ ψυχή· & C ponit μου post γάρ. 8 ἔλθοι] C ἔλθη. 9 με prius] C deest. 11 τίς μου] A C ἢ τίς μου. 13 ἄπεστιν] C ἀπέστη. 15 ἐγγύτατοι] C ἀδελφοί. 16 νῦν] C νυνί. 17 τακεῖσα] C τακείς. ὅπερ] C ὅπου. 26 ῥήμασί με] A τὰ ῥήματά μου. 28 πρόσωπα] A πρόσωπον. 29 καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε] A desunt. 30 Οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον] A desunt. ἢ οὐχὶ] A οὐχὶ ὁ. C ἢ οὐχὶ ὁ.

CAP. VII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

8 ὁ] A deest. 9 οὐκ ἔτι] C οὐκ ἔτι οὐ. 10 Οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκον] C ponit post αὐτοῦ. οὐδ' οὐ] C οὐδέ. 11 ὢν] C ὢν τοῦ πνεύματός μου. πικρίαν] C πικρία. 19 μου] A C μου ἐν ὀδύνῃ. 20 δυνήσομαι] C δύναμαί σοι. 21 Διατί] C Καὶ διατί.

CAP. VIII. In Ald. VI.

10 ἀναγγελοῦσι] A ἀναγγελοῦσί σοι. 12 ξηραίνεται] A C ξηρανθήσεται. 14 ἀράχνη] C ὡς ἀράχνη. 15 ἐπιλαβομένου] C περιδραξαμένου.

CAP. IX. In Ald. VII.

4 ὑπέμεινεν] C καὶ εἰρήνευσεν. 5 ὁ posterius] C καί. 9 ταμεῖα] A ταμίαν. C ταμιεῖα. 12 ἀποστρέψει] C ἐπιστρέψει. 13 Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργὴν] C Ὁ θεὸς οὗ ἀναπόστρεπτος ἡ ὀργή. αὐτοῦ] C αὐτοῦ δέ. 14 ἢ] C deest. 15 Ἐὰν] C Ἐάν τε. ὦ δίκαιος] A δίκαιος ὤν. C δίκαιος ὦ. 16 Ἐάν τε] C Ἐὰν δέ. μὴ] C deest. τῆς φωνῆς] C desunt. 19 κρίμασι] C κρίματι. 20 ἐάν τε] C ἐὰν δέ. 21 πλὴν ἀφαιρεῖται] C πλὴν ὅτι ἀφῄρηται. 24 ἐστι] C deest. 29 διατί οὐκ ἀπέθανον] C εἰς τί τοῦτο μάτην κοπῶ. 31 στολὴ] A στολή μου. 33 Εἴθε] C Εἴγε. 35 οὕτω] C οὕτως.

CAP. X.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 αὐτὸν] C ἐμαυτόν. πικρία] A πικρίαν. μου] C deest. 3 ἀδικήσω] C συκοφαντήσω. 9 Μνήσθητι] A Μνήσθητι δέ. 10 ἐτύρωσας] A ἔπηξας. 11 δὲ] C deest. με ἐνείρας] C συνέρραψας. 13 ὅτι] A deest. οὐθὲν] C οὐδέν. 15 ἀσεβήσω] C ἀσεβὴς ὦ. ἐὰν ὦ] A ἐάν τε. ἀνακύψαι] C ἆραι κεφαλήν. 21 προελθεῖν] A ἀπελθεῖν.

CAP. XI. In Ald. VIII.

1 Σωφὰρ] A Σοφάρ. 2 λέγων] A λαλῶν. εἶναι δίκαιος] A C δίκαιος εἶναι. 3 ἀντικρινόμενος] C ἀνταποκρινόμενος, 4 καὶ] A deest. 5 ἀνοίξει] A διανοίξαι. 6 δύναμιν] C ἀπόρρητα. τῶν] C τῷ. 12 νήχεται] C θρασυνεῖται. 14 ἀπὸ σοῦ] C desunt. 16 πτοηθήσῃ] C φοβηθήσῃ. 19 δεηθήσονται] A βοηθήσονται.

CAP. XII. In Ald. IX.

1 Ὑπολαβὼν] A ΠΡΟ'Σ ΤΟΥ'Σ ΦΙ'ΛΟΥΣ ΔΙΑ'ΛΕΞΙΣ. Ὑπολαβών. 5 ἄλλων] A ἄλλοις. C ἄλλου. 6 ὡς] C πῶς. 7 δὴ] C deest. ἐρώτησον] A ἐπερώτησον. πετεινὰ δὲ] C ἢ πετεινά. ἀπαγγείλωσι] C ἀναγγείλωσι. 8 γῇ] C δὲ γῇ. 18 θρόνοις] A θρόνων. ζώνῃ] C ζώνην. ἐν ὁδῷ] C ὁδῷ.

CAP. XIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ἑώρακε] A πεθεώρηκε. μου τὸ οὖς] C τὸ οὖς μου. 4 ἰαταὶ] A ἰατροί. 5 σοφία] A σοφίαν. C εἰς σοφίαν. 6 δὲ prius] C deest. 7 οὐκ ἔναντι] A οὐκ ἀπέναντι. C οὐ κατέναντι. 9 γὰρ] C γε. ἐὰν] A deest. 10 θαυμάσεσθε] A C θαυμάσετε. 12 ἴσα] A C ἴσον. δὲ] A deest. 13 λαλήσω] A πλήσω. 17 Ἀκούσατε, ἀκούσατε] A Ἀκούσατε. 23 μου prius] C deest.

CAP. XIV.

Ald. hoc etiam caput adjungit præcedenti.

3 ἐν κρίματι] C ponit post σοῦ. 5 παρ' αὐτοῦ] C παρὰ σοί. 7 ἐκκοπῇ] C κοπῇ. 8 ἐν δὲ] A ἐὰν δέ. 12 οὐ μὴν] C οὐ μή.

CAP. XV. In Ald. X.

2 πνεῦμα] C πνεύματος. 3 καὶ ἐν] C ἐν. 4 ἔναντι] C ἐναντίον. 5 εἶ] A ἐν. οὐδὲ] C οὐ. 6 καταμαρτυρήσουσι] A C καταμαρτυρήσουσαν. 8 Ἦ] C deest. ἢ σύμβουλόν σοι ἐχρήσατο ὁ θεὸς] C desunt. 9 οὐ] A C οὐχί. 13 ἔναντι] C ἐναντίον. 19 Αὐτοῖς] C Αὐτοῖς δέ. ἐπῆλθεν] C ἦλθεν. 25 ἦρκεν] C ἦρε. κυρίου posterius] A θεοῦ. C deest. 26 νώτῳ] A νώτου αὐτοῦ. 27 ἐν στέατι αὐτοῦ] A desunt. 28 εἰς] C deest. 29 τὴν γῆν] C γῆς. 32 πυκάσῃ] C εὐθαλήσῃ. 33 Τρυγηθείη] C Τρωγηθείη. ὡς] A C ὥσπερ. 34 οἴκοις] A κατ' οἴκοις.

CAP. XVI. In Ald. XI.

5 κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλὴν] C καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῖν σὺν πένθει τὴν κεφαλήν μου. 8 ἐπελάβου] C ἐπελάβετο. 9 ἐβρυχήθη] A C ἐβρυχήθην. 10 ἔπεσαν] C ἐπέπεσαν. 11 ὀξεῖ ἔπαισε] A ὀξεῖ ἐπέπεσε. εἰς] C ἐπί. ἐμοὶ] A ἐμέ. 15 με] μοί. με] C ἐμέ. 16 βύρσης] C βύρσῃ. 17 σκιὰ] C σκιὰ θανάτου. 18 ἦν] A deest. 19 ἐφ'] A deest. 22 ἔναντι] C ἐναντίον. 23 πορεύσομαι] C πορεύομαι.

CAP. XVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

2 ποιήσας] A C ποιήσω. 5 ἐφ'] C μου ἐφ'. 7 τούτῳ] A C τούτοις. 11 βρόμῳ] A δρόμῳ. 13 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. 14 ἐπεκαλεσάμην] A προσεκαλεσάμην. μου, καὶ] C μου εἶναι, καί. 15 μου ἔτι] A μοι ἔτι. C μου. 16 καταβήσονται] C καταβήσεται.

CAP. XVIII. In Ald. XII.

3 ὁ] C deest. 6 αὐτοῦ] αὐτοῖς. 8 Ἐμβέβληται] C Ἐμβληθείη. 10 ἐν] C δὲ ἐν. τρίβον] A C τρίβων. 12 πόδα] A πόδας. 13 αὐτοῦ prius] A C δὲ αὐτοῦ. 15 θείῳ] A C ἐν θείῳ. 17 ὑπάρξει] A ὑπάρχει. 18 σκότος] C σκότος, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκουμένης μετῴκισεν αὐτόν.

CAP. XIX. In Ald. XIII.

4 Ναὶ] A Καί. ῥήματα ἃ] A ῥήματά μου ἅ. C ῥῆμα ὅ. τὰ δὲ] A τά. 7 οὐ] καὶ οὐ. 8 οὐ μὴ] A οὐ μήν. 9 δόξαν] C δόξαν μου. 10 με] C δέ με. 12 αὐτοῦ] C ponit ante ἦλθον. 13 ἐμοῦ] C ἐμοῦ δέ. 14 Οὐ] C Οὐδέ. 19 με] C δέ με. ἰδόντες] A C εἰδότες. 22 Διατί] A C Διατί δέ. σαρκῶν] A σαρκός. 23 δοίη] C δῴη. 25 Οἶδα γὰρ] C Οἶδα ἐγώ. 28 ἔναντι] C ἐναντίον. 29 δὴ] C deest.

CAP. XX. In Ald. XIV.

2 ἢ καὶ] C ἤ. 4 τοῦ ἔτι] A τούτου. 5 δὲ] C γάρ. ἀπώλεια] A πτῶμα, καὶ ἀπώλεια. 7 κατεστηρίχθαι] C ἐστηρίχθαι. εἰς] A deest. 10 ὁ] C deest. 11 αὐτοῦ prius] A αὐτῶν. 13 λάρυγγος] A φάρυγγος. ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. 14 ἀδίκως] A ἄδικος. 15 αὐτοῦ ἐξελκύσει] C αὐτοῦ, ἐξελκύσαι. 19 δυναστῶν] C ἀδυνάτων. 23 εἰ] C deest. θυμὸν] A deest. 25 Διεξέλθοι] C Διέλθοι. σώματος] A C στόματος.

CAP. XXI. In Ald. XV.

2 μὴ] C deest. παρ' ὑμῶν] A desunt. 3 μου] A με. 5 θαυ-

μάσατε] A C θαῦμα ἔχετε. 6 Ἐάν τε] C Ἐὰν δέ. 9 εὐθηνοῦσι] A C εὐθηνοῦσι. 15 ἱκανὸς] A ἱκανῶς. 16 ἦν αὐτῶν] C οὐκ ἦν αὐτῷ. 18 ὑπ'] C πρό. 20 ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ. 22 φόνοις] A C σοφούς. 23 Οὗτος] C Οὗτος δέ. ἁπλοσύνης] A ἰσχύος. C ἀφροσύνης. 24 ἔγκατα] A ἔγγονα. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 28 ὥστε] A C ὅτι. 30 ἀπαχθήσονται] A ἐπαχθήσονται. C ἀπαχθήσεται. 31 ἀπαγγελεῖ] A ἐπαγγελεῖ. προσώπου] C πρόσωπον. 32 αὐτὸς posterius] A C deest. σωρῶν] A σορῶν. C σωρῷ. 33 παρακαλοῦτέ με] A με παρακαλοῦτε. C μοι παραβαλοῦτε. ἀφ'] A ἐφ'.

CAP. XXII.

4 ἐλέγξεις] A C ἐλέγξει σε. 8 πρόσωπον] A C πρόσωπα. τοὺς] A C πτωχούς. 13 κρίνει] C κρινεῖ. 15 δίκαιοι] C ἄδικοι. 18 ἀπ'] A C deest. 19 ἐμυκτήρισεν] C ἐμυκτήρισεν αὐτούς. 20 ἠφανίσθη] C ἠφάνισται. 22 Ἔκλαβε] A Ἔκβαλε. δὲ] C deest. 24 Θήσῃ] C Καθήσῃ. Σωφὶρ] C Ὠφείρ. 26 ἐναντίον] C ἔναντι. 29 ἐταπείνωσας σεαυτὸν] A C ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν (A σεαυτόν.) ἐρεῖς] A ἐρεῖ.

CAP. XXIII In Ald. XVII.

2 δὴ] A deest. ἔλεγξις] A C ἔλεγξίς μου. 4 ἐμπλήσαι] A C ἐμπλήσω. 5 ἰάματα] C ἴαμα. 6 ἐν] A C εἰ ἄν. οὐ] C deest. 7 ἐξαγάγοι] C ἐξάγοι. μου] A C ponunt ante τὸ κρίμα. 8 πρῶτος] A C πρῶτα. 9 οὐ κατέσχον] C οὐκ ἀντέσχον. 10 δὲ] A C deest. 17 πρὸ] A τό.

CAP. XXIV.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 ἔλαθον] C οὐκ ἔλαθον. 3 Ὑποζύγιον] C Ὑποζύγιον δέ. 4 δὲ] C deest. 5 τάξιν] A C πρᾶξιν. αὐτῷ] C αὐτῶν. 6 ἄσιτοι] A C ἀσιτί. 7 Γυμνοὺς] A Γυμνοὺς δέ. 8 ἑαυτοῦ] C αὐτοῖς. 11 στενοῖς] C σκοτεινοῖς. δικαίαν] A δικαίων. 14 ὡς] A ὁ. 17 αὐτοῖς] A ponit post πρωΐ. ταραχὸς] A C ταραχάς. 18 Ἐλαφρὸς] A C Ἐλαφρότερος. αὐτῶν] A αὐτοῦ. φυτὰ] A ὀστᾶ. γὰρ] A δέ. 19 αὐτοῦ] C αὐτῶν. 21 δὲ] C γάρ. 23 μὴ] C δὲ μή. 24 δὲ] A deest. αὐτόματος] A αὐτομάτως. 25 οὐδὲν] C οὐθέν.

CAP. XXV. In Ald. XVIII.

3 ἐστι] A deest. 4 αὐτὸν] A C ἑαυτόν. 5 καὶ οὐκ] A οὐκ.

CAP. XXVI. in Ald. XIX.

τίνι posterius] C ἢ τίνι. 6 ἀπωλείᾳ] A ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. 8 ἐρράγη] A ἔρρανε. 10 ἐγύρωσεν] A ἐγύμνωσεν. 11 Στῦλοι] A Στῦλοι δέ. ἐπετάσθησαν] A διεπετάσθησαν. ἐπισήμη] A C ἐπισήμη. 12 ἔστρωται] A C ἔστρωσε. 13 προστάγματι δὲ] C προστάγματι δὲ αὐτοῦ.

CAP. XXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

2 ὁ θεὸς] C κύριος. 3 Εἰ] A Ἦ. ῥινὶ] A C ῥισί. 4 λαλήσειν] C λαλήσει. 5 μου prius] C deest. 9 ὁ θεὸς] C κύριος. ἔναντι] C ἐναντίον. 12 Ἰδοὺ] C Ἰδοὺ δή. 13 ἐλεύσεται] C ἐπελεύσεται. 15 ἐν] C deest. 18 ἀράχνη] A ἀράχνη ἃ συνετήρησε. 20 ὑφείλετο] C ἀφείλετο. 21 δὲ] C deest. 22 ἐπιρρίψει] C ἐρρίψει. 23 αὐτοὺς] A C αὐτόν. αὐτῶν] A C αὐτοῦ.

CAP. XXVIII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 χρυσίου] C χρυσίῳ. 4 ἐπιλάθονται] C deest. ὡσεὶ] A ὡς. 6, 7 χρυσίον αὐτῷ. Τρίβος] C χρυσοῦν αὐτῆς τρίβος. 8 Καὶ] C deest. αὐτὸν] C αὐτήν. 10 Δίνας] A Τὰ κοιλώματα τῶν ὑδάτων τὰς σίλιγγας, Θῖνας. C Θῖνας. 13 μὴν] A C μή. 14 ἔνεστι ··· ἔνεστι] C ἔστι ··· ἔστι. 16 Σωφὶρ] C Ὠφείρ. 22 δὲ] C deest. 23 θεὸς] C κύριος. 24 πάντα] C Πάντα γε. 25 ὕδατος] C ὕδατός τε. 26 φωνὰς] C φωνῆς. 27 καὶ] A C deest.

CAP. XXIX. In Ald. XX.

1 Ἔτι] A ΤΟΥ̃ ἸΏΒ ΠΡῸΣ ΤΟῪΣ ΦΊΛΟΥΣ ΔΙΆΛΕΞΙΣ ἘΝΔΕΚΆΤΗ. Ἔτι. 4 ἐπιβρίθων ὁδοὺς (A ὁδοῖς)] C ἐν ἡμέραις νεότητός μου. θεὸς] C κύριος. 5 παῖδες] C παῖδές μου. 6 αἱ ὁδοί μου] A μου αἱ ὁδοί μου. C μου αἱ ὁδοί. 11 οὖς] C ὠτίον. με posterius] A deest. 13 ἔλθοι] C ἐπέλθοι. 14 δὲ] C deest. 17 ἐκ μέσου] C ἐκ δὲ μέσων. 19 ῥίζα] C ῥίζα μου. 20 κενὴ] C καινή. πορεύεται] C πορεύσεται. 22 Ἐπὶ] C Ἐπὶ δέ. 25 παρακαλῶν] A C παρεκάλουν.

CAP. XXX.

3 Ἐν] A deest. ἄγονος] A ἀγόμενος. 4 περικυκλοῦντες] C περικλῶντες. ἐπὶ] C ἐν. οἵτινες] A οἵ τε δέ. οἱ καὶ] C καὶ οἱ. 6 ἀναμέσον] A καὶ ἀναμέσον. 11 ἐξαπέστειλαν] A C ἐξαπέστειλεν. 12 ἐξέτειναν, καὶ ὡδοποίησαν] A C ἐξέτεινε, καὶ ὡδοποίησε. 13 ἐξέδυσαν] A C ἐξέδυσε. 17 μου] C ponit post ὀστᾶ. συγκέχυται] A C συγκέκαυται. 18 περιέσχε] C περιέσχον. 20 ἀκούεις μου (με C) A εἰσακούεις μου. δὲ] C deest. 21 Ἐπέβης δὲ] C Ἐπέβης. 22 με] C μοι. 23 ἐκτρίψει] A ἐκτρίβει. 24 χειρώσασθαι] A C διαχειρώσασθαι. 25 ἰδὼν] C δὲ ἰδών. 26 δὲ] C deest. ἐπέχων] A ἀπέχων. 27 κοιλία] A καρδία. προέφθασαν] A παρέφθησαν. 28 πεπόρευμαι. C πορεύομαι. φιμοῦ] C θυμοῦ. 29 γέγονα] A γέγονα δέ. 30 δὲ] C deest. μου ἀπὸ] A συνεφρύγη ἀπό.

CAP. XXXI.

1 παρθένον] C παρθένῳ. 2 τί] A ἔτι. ἄνω] A ἀποθάνωμεν. C ἐπάνωθεν. 4 ἐξαριθμήσεται] C ἐξαριθμήσει. 6 οἶδε δὲ] A εἶδεν. ἀκακίαν] C ἀδικίαν. 9 Εἰ] C Εἰ δέ. A Εἰ δὲ καί. εἰ καὶ] C εἰ δέ. 10 ἑτέρῳ] A ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 12 μερῶν] C μελῶν. A ἡμερῶν. 14 ποιῆται] A C ποιήσηται. 15 γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ] C desunt. 17 μετέδωκα] A C μετέδωκα ἐξ αὐτοῦ. 18 γαστρὸς] A C ἐκ γαστρός. 19 αὐτὸν] A C deest. 21 πολλή μοι] A μοι πολλή. 22 συντριβείη] A συντριβῇ. 23 ἀπὸ] C καὶ ἀπό. 24 εἰς χοῦν] A C ἰσχύι. 26 ὁρῶμεν] A ὁρῶν μου. 27 εἰ δὲ] C εἰ δὲ καί. 28 ἐναντίον] C ἔναντι. 31 πλησθῆναι] C ἐμπλησθῆναι. 33 καὶ] C deest. 35 Τίς] A Εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, Τίς· quæ iterum habet in fine verſus.

CAP. XXXII.

2 Ὠργίσθη. Hic incipit cap. 21 in Ald. Ἐλιοὺς] C Ἐλιοῦ· & ver. 4. atque ita ſemper. Ῥὰμ] C Ἀράμ. 3 ἠδυνήθησαν] C ἠδυνάσθησαν. 5 ὀργῇ] C ὀργή. 7 ὅτι] C deeſt. οἴδασι] A οὐκ οἶδα. C οὐκ οἴδασι. 8 ἐστὶν posterius] C deeſt. 12 ῥήματα αὐτοῦ] C αὐτοῦ ῥήματα. 17 Ὑπολαβὼν] Hic incipit cap. 22 in Ald. 19 ὥσπερ] A ὡς. 21 Ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ] A deſunt. 22 πρόσωπα] C πρόσωπον.

CAP. XXXIII.

4 ἡ] C ἐστιν ἡ. 7 στροβήσει] C ἐκθαμβήσει. 9 εἰμι, οὐ γὰρ] A δὲ ἤμην, οὐκ. C γάρ εἰμι, οὐ γάρ. 11 τὸν πόδα μου] A μου τὸν πόδα σου. C μου πόδα. μου πάσας] C ponit poſt ὁδούς. 13 δίκης] A C δικαιοσ 15 ὡς] A C ἢ ὡς. ἐπιπίπτῃ] A ἐπιπτῇ. 16 ἀνθρώπων] A C ἀνθρ αὐτοὺς] A C αὐτοῖς. 17 ἀπὸ] C ἐξ. 19 αὐτὸν ἐπὶ] C αὐτὸν 20 ἐπιθυμήσει] A ἐπιθυμεῖ. 22 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἡ ψυχή. 23 A ἐπί. ἄνοιαν] A C ἀνομίαν. 24 εἰς] A εἰς αὐτόν. C αὐτὸν εἰς. 26 λάσεται] A C ἀπελάσεται δέ. 27 δὲ] A deeſt. 28 διαφθορὰν] A δια φοράν. 29 Καὶ] C Ἀλλ'. 31 λαλήσω] A λαλήσων. 32 εἰσί σοι λόγοι ἐστί σοι λόγος. 33 Εἰ] C Εἰ δέ. Σὲ] A C Σὲ σοφίαν.

CAP. XXXIV. In Ald. XXIII.

1 Ἐλιοὺς] C Ἐλιοῦ. 2 ἐνωτίζεσθε] A C ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν. οὐ] A C οὐδ' ὅλως. 9 καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ] A deſunt. 11 εὑρήσω] A C σει. 12 ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν] A deſunt. 14 συνέχειν] A C χεῖν. 15 δὲ] A C γάρ. 16 Ἴδε] A C Εἰ δέ. 17 μισοῦντα] A C οῦντα. 18 δίκαιον. Ἀσεβὴς ὁ] C δίκαιον ἀσεβεῖς. ἀσεβέστατε] A C βέστατος. 19 ἐπαισχυνθῇ] A C ἐπησχύνθη. 20 ἐκκλινομένων] A ἐγκλινο μένων. C ἐκκλινομένων. 21 γὰρ] C deeſt. 22 ἔσται] A C ἐστι. 27 δὲ] A C deeſt. 28 πενήτων] C πένητος. 29 παρέξει] A C παρέξεται. 33 ἀπ A C παρά. 35 οὐκ ἐν] C οὐ. τὰ] A C τὰ δέ. 37 λογισθήσεται] C λογισθείη.

CAP. XXXV. In Ald. XXIV.

1 Ἐλιοὺς] C Ἐλιοῦ. A ἔτι Ἐλιούς. 2 ἔναντι κυρίου] A C ἐναντίον κυρίου, ὅτι (A ἢ) ἐρεῖς, Τί ποιήσω ἁμαρτών. 4 Ἐγὼ] A C Ἐγὼ δή. 5 A C deeſt, & ver. 7. 12 καὶ ἀπὸ] A ἀπό. 13 ἰδεῖν] A C ponunt οὐ. 14 αὐτὸν αἰνέσαι] C αἰνέσαι αὐτόν. 15 καὶ οὐκ] A οὐκ. παραπτώ A C παραπτώματι. 16 ἀγνωσία] A ἀναγνωσία.

CAP. XXXVI. In Ald. XXV.

1 Προσθεὶς] A ἘΛΙΟΥ̃Σ ΔΙΆΛΕΞΙΣ ΠΈΜΠΤΗ. Προσθεὶς ἔτι Ἐλιοὺς] A ἔτι δέ. C δὲ Ἐλιοῦ ἔτι. 3 μακρὰν] A μικρόν. 4 συν C συνιεῖς. 5 ὁ κύριος] A deſunt. καρδίας Ἀσεβῆ] A καρδίας Ἀσεβῶν. C καρδίαν ἀσεβῶν. 6 οὐ μὴ] A οὐ μήν· ut ver. 5. κρίμα] A κρίματα. C κρίματα. 7 καὶ καθιεῖ] C καθιεῖ. ὑψωθήσονται] A ὑψωθήσεται. 11 συντελείαις] A εὐπραγίαις. 12 τὸ] C τοῦ. 16 περιεπιπάτησέν σε] A C πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησεν (A πάτησεν.) 18 ἀσέβειαν] C ἀσεβείας. 19 ἐκκλι C ἐγκλινάτω. κραταιοῦντας] A κρατοῦντας. 20 ἐξελκύσῃς] A λαοὺς] A C ἄλλοις. 21 ἐπὶ] A C ἀπό. 23 εἰπὼν] A εἴπας. 24 ἑαυτοῦ] A ἑαυτοῦ ἐστιν. C αὐτοῦ ἐστιν· & uterque ponit poſt ἔργα. 25 αὐτῷ] C αὐτοῦ. 26 γνωσόμεθα] A γνωσθησόμεθα. 28 ἐπιχυθήσονται] A ἐπιθήσονται. ἐπὶ ἀμυθήτῳ βροτῷ] A ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν. C ἀμυθήτων βροτῶν. 29 ἀπέκτασις] C ἀποκλάσεις. 30 αὐτὸν] A C αὐτήν. 33 φίλον] A κύριος] A C deeſt.

CAP. XXXVII.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

6 θαυμάσια] Hic A C repetunt verſ. 28, cap. præcedentis ab uſque ad finem verſus, & θαυμασία. 6 καὶ χειμὼν ὑετὸς] A C deſunt. 12 διαστρέψει] C διαστρέφει. θεεβουλαθὼθ] C θεεβουλαθώ. 13 ἐὰν ··· ἐὰν] C ἐὰν ··· ἐάν τε. 14 νουθετούμενος] A C νουθετοῦ. 15 ὁ θεὸς] A C κύριος. 17 γῆς] A C γῆς ἀπὸ νότου. 18 Στερεώσεις] C Στερεώσει. ὅρασις] C ὁράσεως. 19 Διατί] A Διότι. C Διὸ σύ. 22 τιμὴ] A C τιμὴ παρά. 23 ἐπακούειν] A C εἰσακούειν.

CAP. XXXVIII. In Ald. XXVI.

1 νεφῶν] C νεφέλης. 2 μὴ] C deeſt. 4 ἐπίστῃ] A C ἐπίστασαι. 5 ἀγαγὼν] C ἀπαγαγών. 8 ὅτε] A ὅπως. 9 δὲ poſterius] A deeſt. συντριβήσεταί σου] C συντριβήσονταί σοι. 14 γῆν] A ἀπὸ γῆς. C 16 δὲ] A C deeſt. πηγὴν] A C γῆν. 21 Οἶδα] A Οἶδας. 23 πολέμων] A C πολέμου. 25 κυδοιμῶν τοῦ] C κυδοιμῷ. Τοῦ. 27 καὶ prius deeſt. 30 ἀσεβοῦς τίς] C δὲ ἀβύσσου τίς. ἔπηξεν] A C ἔπηξε. τὰ] A C αὐτόν. 40 δὲ] A deeſt. 41 αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. XXXIX.

Sed Ald. hoc caput uſque ad verſum 32 adjungit præcedenti.

1 τραγελάφων] C τραγελάφου. 2 τοκετοῦ αὐτῶν] A τοκετοῦ αὐτοῦ. C 3 αὐτῶν] A deeſt. 11 πέποιθας δὲ] A πέποιθάς τε. 12 σου τὸν] A τόν. C σοι τήν. 16 ἑαυτῆς] A C αὐτῆς. 17 ἐπιμέρισεν] A C σεν. 18 ὑψώσει] A ὑψώσει, καί. 20 δόξαν ··· τόλμῃ] A C δόξα ··· τόλμη. 21 πεδίῳ] A C ποδί. βασιλεῖ] A βέλη. A βέλει. 22 οὐ μὴ μή. 23 αὐτοῦ] A αὐτῷ. C αὐτῷ γάρ. 24 καὶ οὐ] A C οὐ. 25 συν τι] A συναλλάγματι. 31 ὁ θεὸς] C deſunt. ἐκκλίνει] A C κρίνεις. A C deeſt. αὐτήν] C αὐτῷ. 32 Ὑπολαβὼν] Hic incipit cap. 27. in Ald.

CAP. XL. In Ald. XXVIII.

2 ἀπόκριναι] A C ἀποκρίθητι. 3 Μὴ] A C Ἦ. ἀποποιοῦ] A C ἀποποιῇ. ἄλλως;] A μὴ ἄλλως. 4 αὐτοῦ] A C αὐτόν. 5 δὴ] A C σῆψον] A κρύψον· & ponit poſt παράχρημα. 8 Κρύψον] A Σῆψον. A C γῆν ἔξω. ὁμοθυμαδὸν] A ponit ante εἰς. ἔμπλησον] A κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω. 9 Ὁμολογήσω] A Ὁμολογήσω ἄρα. C Καὶ ὁμολογήσω ἄρα. 10 ἐσθίουσιν] A C ἐσθίει. 11 δὴ] C δέ. 16 A βούτομον, καὶ κάλαμον· bis enim habet κάλαμον. 17 ἐν] A C deeſt. λα] C deeſt. Ῥαδάμνοις] A C ὀρoδάμνοις. ἀγροῦ] A ἄγρου. C ἀγρ. 22 prius] C deeſt. δεήσει ἱκετηρίᾳ] A δεήσει ἱκετηρίας. C δεήσεις ἱκετηρίας. Ἐνσιτοῦνται] C Ἐπισιτοῦνται. δὲ] C deeſt. 27 χεῖρα] A χεῖρα γινόμενον] A deſunt. στόματι] A C σώματι.

CAP. XLI.

Sed Ald. hoc caput adjungit præcedenti.

1 Οὐκ] Tria priora verba Comp. addit capiti præcedenti. 3 C λόγοις. 4 Τίς] A Τί. 8 Ἀνὴρ] A C Ὡς ἀνήρ. προσκολληθήσεται προσκολληθήσονται. 10 ὡς] C deeſt. καὶ ··· ὡς] C deſunt. 11 A ὡς καπνός. 12 ἄνθρακες] A ὡς ἄνθρακες, ὡς. 15 ὡς] C ὥσπερ. οὐδὲν μὴ ποιήσωσι δόρυ] A C ὅθεν οὐ μὴ (A μὴν) ποιήσωσι δόρυ 19 μετὰ] A C ponunt poſt πετρόβολον. ἥγηται μετὰ πετρόβολον χόρτον] nit initio verſus ante οὐ μή. 20 σφυρὰ] A C σφύραι. 21 ὑπ'] ἐστ'. πηλὸς ἀμύθητος] C πηλός. Ἀμύθητος.

CAP. XLII. In Ald. XXIX.

1 λέγει] A C ponunt poſt κυρίῳ. 8 πρὸς] C περί. 10 ἀφῆκεν] ἀφῆκεν. 11 ἔδωκεν δὲ] C καὶ ἔδωκεν. χρυσοῦ, καὶ ἀσήμου] A C χρυσοῦ

…ων. 12 καὶ τὰ] A C ἢ τά. 16 ἑβδομήκοντα] C τεσσαράκοντα. τὰ δὲ … ἔζησεν (A ἔζησαν ἔτη) διακόσια τεσσαράκοντα] C deſunt. πλήρης ἡμερῶν] Cætera quæ ſequuntur non habentur in Comp. Ἰωβάβ] A Ἰωβάλ. ἐκ τῆς] A τῆς. Βαρὰδ] A Βαδάδ.

PSALMI.

PSALM. I.

Pro titulo A C habent, Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. Et in A. hæc ſubjiciuntur, Δαυὶδ προφήτου ϗ βασιλέως μέλος. 4 ὡς ὁ χνοῦς] A C ὡσεὶ χνοῦς. 5 οἱ ἀσεβεῖς] A C ἀσεβεῖς.

II.

Pro titulo A C habent, Ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. 9 σκεῦος] A C σκεύη.

III.

3 Διάψαλμα] A deeſt. 6 Διάψαλμα] C A deeſt. ἐγὼ] A C ἐγὼ δέ. ἐπιτιθεμένων] A C συνεπιτιθεμένων. σου] A σου. Δόξα.

IV.

In Tit. ψαλμοῖς ᾠδή] A C ὕμνοις ψαλμός. εἰσήκουσε] A εἰσήκουσας. μοὶ] A C μέ. Διάψαλμα] A C deeſt, bis in Pſalmo. ϗ οἴνου] A C οἴνου.

V.

ἐπόψομαι] A C ἐπόψει με. 6 Οὐδὲ] C Οὐ. 12 εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ] A C εὐφρανθείησαν. ἐπὶ] A C ἐν. πάντες] C deeſt.

VI.

10 Εἰσήκουσε] A Ἤκουσε. 11 σφόδρα] A C deeſt. ἐπιστραφείησαν, ϗ …θείησαν] A C ἀποστραφείησαν, ϗ καταισχυνθείησαν. τάχους] A τάχους. Δόξα.

VII.

Διάψαλμα] A C deeſt. μου] A C σου, καί. 10 Θεός. Δικαία ἡ] C δικαίως. 18 ψαλῶ] A C ϗ ψαλῶ.

VIII.

πάσας] A C ἁπάσας. γῇ] A γῇ. Δόξα. Κάθισμα.

IX.

6 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 8 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 10 θλίψει] A C θλίψεσι. σὲ] A C σοί. ἐκζητοῦντας] C ζητοῦντας. 13 Ὅτι] A C Ὅτι ὁ. δεήσεως] A C κραυγῆς. 15 ἐξαγγελῶ] C εἰσαγγελῶ. 16 Ἀγαλλιάσομαι] A C Ἀγαλλιασόμεθα. 18 ᾨδὴ διαψάλματος] A C deſunt. 19 τὸν αἰῶνα] A C τέλος. 1 Διάψαλμα] A C deeſt. θλίψει] A C θλίψεσιν. εὐλογεῖται] A C εὐλογεῖται. 8 ἐνέδρα] C ἐν ἐνέδρᾳ. 12 Θεὸς] A C Θεός μου. πενήτων] A C πενήτων σου εἰς τέλος. 13 οὐ ζητήσει] A C οὐκ ἐκζητήσει. 14 αὐτοὺς] A C αὐτόν. 16 Βασιλεύσει κύριος] A C Κύριος βασιλεύς. εἰσήκουσε κύριος, τὴν ἑτοιμασίαν] A C εἰσήκουσας κύριε, (A κύριος) τὴν ἑτοιμασίαν. ἔτι] A C ἔτι τοῦ. γῆς] A γῆς. Videtur in fine hujus vel ſeq. Pſalmi poni debere Δόξα.

X.

4 κατηρτίσω] A C σὺ κατηρτίσω, αὐτοί. 5 ἀποβλέπουσι] A C ἐπιβλέπουσι. 8 εὐθύτητα] A C εὐθύτητας.

XI.

3 ἐλάλησαν] A C ἐλάλησε κακά. 4 ϗ] C deeſt. 5 παρ' ἡμῶν] A C παρ' ἡμῖν. 6 Ἀπὸ] A C Ἕνεκεν. ἀπὸ] A C deeſt. φυλάξεις … διατηρήσεις] A φυλάξαις … διατηρήσαις.

XII.

2 ἀποστρέψεις] A C ἀποστρέφεις. ἡμέρας] A C ἡμέρας, ϗ νυκτός. ἐν τοῦ] A ἐπὶ τοῦ.

XIII.

1 διέφθειραν] A C διεφθάρησαν. οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.] C deſunt. 3 τάφος ἀνεῳγμένος, uſque ad finem verſus] A C deſunt. 4 κατέσθοντες] A C ἐσθίοντες. βρώσει] A C ἐν βρώσει. 5 φόβῳ] C φόβον. 6 δικαίᾳ] C δικαίων. [illegible]] C ὁ δέ. 7 ἀγαλλιάσθω] A C ἀγαλλιάσεται. εὐφρανθήτω] A C εὐφρανθήσεται. Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ. Δόξα.

XIV.

1 ϗ] A C ἤ. τοῦ ὄρει τοῦ] A C ὄρει. 3 οὐδὲ] A C ϗ οὐκ. τοὺς] A C [illegible]. 5 τόκῳ] C τόκου.

XV.

3 ἐθαυμάστωσε] A C ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος. 4 οὐδὲ] A C οὐδ' οὐ. 6 ἐπί[illegible]] C ἐπέπεσε. κρατίστοις] C κρατίστοις μου.

XVI.

5 σαλευθῇ] A C σαλευθῶσι. 8 ὡς] A C κύριε ὡς. 14 ἀπολύων] A C ἀπὸ ὀλίγων. υἱῶν] A C ὑῶν. 15 ὀφθῆναι] A C ὀφθῆναί μοι. σου] A σου. Δόξα. Κάθισμα β'.

XVII.

2 ἐλπιῶ] A C ϗ ἐλπιῶ. 9 κατεφλόγισεν] A C καταφλεγήσεται. 10 οὐρανοὺς] A C οὐρανούς. 15 Καὶ] A C deeſt. 23 ἀπέστησαν] C ἀπέστησα. 26 ὁσιωθήσῃ] A C ὅσιος ἔσῃ. 27 διαστρέψεις] C διαστρέφεις. 32 πλὴν prius] A C πάρεξ. 35 ἔθου] C ἔθετο. 36 με] A C μοι. μου] A C deeſt. 37 ἠσθένησαν] A C ἠσθένησε. 43 ὡς] A C ὡσεί. 44 ἀντιλογιῶν] A C ἀντιλογίας. 45 μοι poſterius] A C μου. 47 Θεός μου] A C Θεός. 48 ἐχθρῶν] A C ἐχθρῶν μου. 51 αὐτοῦ prius] A C deeſt. αἰῶνος] A αἰῶνος. Δόξα.

XVIII.

5 ὁδὸν αὐτοῦ] A C ὁδόν. 7 τὴν θέρμην] A C τῆς θέρμης. εὐθέα] A deeſt.

XIX.

2 κατὰ] A C κύριος κατά. Sed διάψαλμα non habent. 6 ἐν] A C ἐπί. θεοῦ] A C κυρίου θεοῦ. 8 μεγαλυνθησόμεθα] A C ἐπικαλεσόμεθα. 9 ἔπεσαν] A C ἔπεσον.

XX.

1 Εἰς τὸ τέλος] A C deſunt. 3 ψυχῆς] A C καρδίας. 4 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 δώσεις] C δῴης. 10 Θήσεις] A C Ὅτι θήσεις. 13 βουλὴν] A C βουλὰς ἅς. 13 νῶτον. Hic Comp. habet comma, non poſt σου. 14 σου] A σου. Δόξα.

XXI.

2 πρὸς σὲ] A C deſunt. 11 ἐκ κοιλίας] C ἀπὸ γαστρὸς κοιλίας. A ἀπὸ γαστρός. 12 βοηθῶν] A C βοηθῶν μοι. 15 ἐξεχύθην] A C ἐξεχύθη. 16 ὡσεὶ] A C ὡς. 17 ἐκύκλωσαν] A C ἐκύκλωσάν με. πόδας] A C πόδας μου. μου] A C σου ἀπ' ἐμοῦ. 25 φοβηθήτωσαν αὐτὸν] A C φοβηθήτω δὴ ἀπ' αὐτοῦ. 26 μεγάλη τὰς] A C μεγάλη ἐξομολογήσομαί σοι, τάς.

XXII.

5 ὡς] A C ὡσεί. 6 καταδιώξεται] A C καταδιώξει.

XXIII.

1 σαββάτου] A σαββάτων. C τῶν σαββάτων. 3 ϗ τίς] A C ἢ τίς. 6 αὐτὸν] A C τὸν κύριον. 7 Διάψαλμα] A C deeſt. 10 οὗτος poſterius] A C deeſt. δόξης] A δόξης. Δόξα. Κάθισμα γ'.

XXIV.

2 καταισχυνθείην] A C καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα. 3 μου prius] A C με. γὰρ] A ἐπί. 7 μου, ἕνεκεν] A C μου σύ, ἕνεκεν. 11 Ἕνεκα] A C Ἕνεκεν. ἱλάσῃ] A C ἱλάσθητι. 14 τοῦ δηλῶσαι] A C δηλώσει.

XXV.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. με] A C μοι. σαλευθῶ] A C ἀσθενήσω. 7 ἀκοῦσαι] A C ἀκοῦσαί με. αἰνέσεως] A C αἰνέσεώς σου.

XXVI.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 2 ἔπεσαν. ἐὰν] A ἔπεσον. ἐὰν δέ. 4 ἐκζητήσω] A C ζητήσω. τοῦ] C τό. ναὸν] A C ναὸν τὸν ἅγιον. 6 ἀλαλαγμοῦ, ᾄσομαι] A C αἰνέσεως, ϗ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω. 8 ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου] A C κύριον ζητήσω, ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου. 9 ἐμοῦ, μὴ] A C ἐμοῦ, καὶ μή. ἐγκαταλίπῃς … ὑπερίδῃς] A C ἀποσκορακίσῃς … ἐγκαταλίπῃς. 14 κύριον] A κύριον. Δόξα.

XXVII.

1 Τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. ἐκέκραξα] A C κεκράξομαι. ἐπ' ἐμοὶ] A C ἀπ' ἐμοῦ. μήποτε παρασιωπήσῃς] A deſunt. ἐπ' ἐμοὶ] A C deſunt. 2 Εἰσάκουσον] A C Εἰσάκουσον κύριε. εἰς] A C πρός. 3 μετὰ prius] A C με μετά. 4 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κύριε. ἀπόδος] C ἀπόδος τὰ αὐτά.

XXVIII.

4 συντρίψει] A C καὶ συντρίψει. 6 τὸν Λίβανον] C τοῦ Λιβάνου. 8 συσσείσει] A C ϗ συσσείσει. 9 καταρτιζομένου] A C καταρτιζομένων.

XXIX.

1 Εἰς τὸ τέλος] A C deſunt. 10 καταβῆναι] A C καταβαίνειν. χοῦς] A χοῦς. 13 σοι] A σοι. Δόξα.

XXX.

8 ἐπεῖδες] A C ἐπεῖδες ἐπί. 9 ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 15 ἤλπισα κύριε] A C κύριε ἤλπισα. 23 κύριε] A C deeſt.

XXXI.

1 Συνέσεως τοῦ Δαυὶδ] A C Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, συνέσεως. 4 ἄκανθαν] A μοι ἄκανθα. C μοι ἄκανθαν. Διάψαλμα] A C deeſt ter in hoc pſalmo. 5 ἁμαρτίαν … ἀνομίαν] A C ἀνομίαν … ἁμαρτίαν. 7 Σὺ] A C Σύ μου. 9 χαλινῷ, ϗ κημῷ] A C κημῷ, ϗ χαλινῷ. ἄγξαι] A C ἄγξαις. καρδίᾳ] A καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα δ'.

XXXII.

1 Τῷ Δαυὶδ] A C Ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 3 ἐν] A C αὐτῷ ἐν. 5 κρίσιν] A C κρίσιν ὁ κύριος. 11 ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεὰς] A C εἰς γενεάν, ϗ γενεάν. 15 συνιεὶς] A C συνιεὶς εἰς. 20 Ἡ] A C Ἡ δέ. ὑπομένει] A C ὑπομενεῖ. κύριε] A C ponunt ante τὸ ἔλεος.

XXXIII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 5 παροικιῶν] A C θλίψεως. 12 Διάψαλμα] A C deeſt. 21 πάντα] A C κύριος πάντα. αὐτὸν] A αὐτόν. Δόξα.

XXXIV.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 2 μοι] A C μου. 3 ἐγώ εἰμι] A C εἰμι ἐγώ. 4 Αἰσχυνθείησαν, ϗ ἐντραπείησαν] A C Αἰσχυνθήτωσαν ϗ ἐντραπήτωσαν. ἀποστραφείησαν … καταισχυνθείησαν] A C ἀποστραφήτωσαν … καταισχυνθήτωσαν. 5 χνοῦς] A χνοῦς. 8 αὐτοῖς] A C αὐτῷ. γινώσκουσι] A C γινώσκει. ἔκρυψαν] A C ἔκρυψε. αὐτοὺς] A C αὐτόν. πεσοῦνται] A C πεσεῖται. 10 κύριε] A C κύριε, κύριε. 11 Ἀναστάντες] A C Ἀναστάντες μοι. ἐπηρώτων] A C ἠρώτων. 12 καλῶν] A C ἀγαθῶν. 14 ἀδελφὸν ἡμέτερον] A C ἀδελφῷ ἡμετέρῳ. 18 ϗ] A C deeſt. 19 ματαίως] A C ἀδίκως. 20 ὀργῇ] A C ὀργήν. 21 Καὶ] C deeſt. εἶπαν] A C εἶπον. 25 εἴποισαν … εἴποιεν] C εἴποιεν … εἴποισαν. 27 Ἀγαλλιάσαιντο, ϗ εὐφρανθείησαν] A C Ἀγαλλιάσθωσαν, ϗ εὐφρανθήτωσαν. μεγαλυνθείη] A C μεγαλυνθήτω.

XXXV.

1 δούλῳ] A C παιδί. 5 ἐλογίσατο] A C διελογίσατο. τῇ δὲ κακίᾳ] A C κακίᾳ δέ. 7 ὡσεὶ] A C deeſt. 12 Μὴ] C Οὐκ. ἁμαρτωλῶν] A C ἁμαρτωλοῦ. στῆναι] A στῆναι. Δόξα.

XXXVI.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 4 δώσει σοι] A δῴη σοι. C δώσει. 7 παρανομίας] A C παρανομίαν. 14 τοῦ poſterius] C ϗ τοῦ. 15 τὴν καρδίαν] A C τὰς καρδίας. 21 ἀποτίσει] C ἀποτίζει. διδεῖ] C δίδωσι. 23 θελήσει] A C θελήσει σφόδρα. 24 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 26 δανείζει] A C δανείζει ὁ δίκαιος. 28 ἐκδικηθήσονται] A C δὲ ἐκδιωχθήσονται. 33 οὐδὲ] A C οὐδ' οὐ. καταδικάσαι] A C καταδικάσηται. 40 αὐτὸν] A αὐτόν. Δόξα. Κάθισμα ε'.

XXXVII.

4 τοῖς] A C ἐν τοῖς. 8 ἡ ψυχή μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν] A C αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων. 10 Καὶ] A C Κύριε. ἀπὸ σοῦ] A C ponunt ante ἐκ. 11 ἐκ] A C ϗ αὐτὸ ἐκ. 12 μακρόθεν] A C ἀπὸ μακρόθεν. 17 εἶπα] A C εἶπον. 18 διαπαντὸς] A C ἐστὶ διαπαντός. 19 ἀναγγελῶ] A C ἐγὼ ἀναγγελῶ. 21 κακὰ] A C μοι κακά.

XXXVIII.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 ἐν] A C με ἐν. 6 παλαιὰς] A C παλαιστάς. 7 Διάψαλμα] A C deeſt ter in hoc pſalmo. 8 σοι] A C σοῦ. 10 εἶ ὁ ποιήσας με] A C ἐποίησας. 12 Ἀπὸ] A Ἀπὸ γάρ. ταράσσονται] A C deeſt. 13 ἐν τῇ γῇ] A C παρὰ σοί. 14 μὴ] A C οὐ μή.

XXXIX.

7 ὁλοκαύτωμα] A C ὁλοκαυτώματα. ᾔτησας] A C ἐζήτησας. 9 καρδίας] A C κοιλίας. 12 ἀντελάβοντο] A C ἀντιλάβοιντο. 13 ἠδυνάσθην] A C ἠδυνήθην.

θήτω. 17 Ἀγαλλιάσαιντο, ϗ εὐφρανθείησαν] A C Ἀγαλλιάσθωσαν, ϗ εὐφρανθήτωσαν. 18 εἰμὶ] A C ponunt ante ϗ πένης. χρονίσῃς] A χρονίσης. Δόξα.

XL.

3 φυλάξαι] A C διαφυλάξαι. ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 4 βοηθῆσαι] A βοηθήσει. 6 εἶπαν] A C εἶπον.

XLI.

3 θεὸν τὸν] A C θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τόν. 5 ἑορταζόντων] A C ἑορτάζοντος. 9 δηλώσει. παρ'] A ᾠδὴ αὐτῷ παρ'. C ᾠδὴ αὐτοῦ. παρ'. 10 ἱνατί] A C ϗ ἱνατί. ἐχθρόν μου] A C ἐχθρόν. ἡ σωτηρία] A C σωτήριον.

XLII.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. με] A C μοι. 2 μου] A C deeſt. 5 θεός μου] A θεός μου. Δόξα.

XLIII.

1 Ψαλμὸς] A C deeſt. 2 οἱ] A C ϗ οἱ. 10 Διάψαλμα] A C deeſt. ἐν] A C ὁ θεὸς ἐν. 13 αὐτῶν] C ἡμῶν. 14 καταγέλωτα] A C χλευασμόν. 25 χοῦν] A χνοῦν.

XLIV.

5 ἔντεινον] C ἔντεινε. 6 μου] A C deeſt. 12 Ὅτι ἐπεθύμησεν] A C Καὶ ἐπιθυμήσει. 13 σου. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ] A C σου, ϗ προσκυνήσεις αὐτῷ. Καί. θυγατέρες] A C θυγάτηρ. τῆς γῆς] A C deſunt. 14 αὐτῆς] A C τῆς. Ἐσεβὼν] A C ἔσωθεν. 18 Μνησθήσονται] A C Μνησθήσομαι.

XLV.

5 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 6 οὐ] A C ϗ οὐ. τῷ προσώπῳ] A C τὸ πρὸς πρωῒ πρωΐ. 7 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ ὁ ὕψιστος. 9 κυρίου] A C θεοῦ. 12 Ἰακὼβ] A Ἰακώβ. Δόξα. Κάθισμα ς'.

XLVI.

5 αὐτοῦ] A C ἑαυτοῦ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. 10 ἐπήρθησαν] A ἀπήρθησαν.

XLVII.

3 Εὐρίζων] A C Εὐρίζω. 5 ἤλθοσαν] A deeſt. C διῆλθοσαν. 10 Διάψαλμα] A C deeſt. 12 Σιὼν] A C Σιών, καί. ἕνεκα] A C ἕνεκεν.

XLVIII.

11 Ὅτι] A C deeſt. 12 αὐτῶν poſterius] C deeſt. 14 εὐλογήσουσιν] A C εὐδοκήσουσιν. 15 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. αὐτῶν] A C αὐτῶν ἐξώσθησαν. 17 ϗ] A C ἤ. 21 Ἄνθρωπος] A C Καὶ ἄνθρωπος. αὐτοῖς] A αὐτοῖς. Δόξα.

XLIX.

3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 5 θυσίαις] C θυσίας. 7 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 10 δρυμοῦ] A C ἀγροῦ. διηγῇ] A C ἐκδιηγῇ. 18 μοιχῶν] A C μοιχοῦ. 19 δολιότητα] A C δολιότητας. 21 σου] A C σου τὰς ἁμαρτίας σου. 22 μὴ] A C οὐ μή. 23 αἰνέσεων] A C αἰνέσεως. θεοῦ] A C μου.

L.

1 ἐλθεῖν] A C εἰσελθεῖν. Βηρσαβεὲ] A C Βηρσαβεὲ γυναῖκα Οὐρίου. 10 με] A C μοι. 13 τὸ ἅγιον] A C ponunt poſt σου. 21 μόσχους] A μόσχους. Δόξα.

LI.

6 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 8. 7 σκηνώματος] A C σκηνώματός σου. 8 Καὶ] A C deeſt. 9 τὸ πλῆθος] A C τῷ πλήθει.

LII.

2 Διέφθειραν] A C Διεφθάρησαν. 5 βρώσει] A C ἐν βρώσει. 6 θεὸν] A C κύριον. 7 κύριον] A C θεόν.

LIII.

3 κρῖνον] C κρινεῖς. 5 οὐ] A C ϗ οὐ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 Ἀποστρέψει] C Ἀποστρέψῃς.

LIV.

1 τοῦ Δαυὶδ] A C τοῦ Ἀσάφ. 9 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. τὸν σώζοντα] C τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 11 ἀνομία ϗ πόνος] A C ϗ ἀνομία, ϗ κόπος. 13 μισῶν] A C μισῶν με. 15 ἐγλύκανας] A C ἐγλύκανάς μοι. 16 Ἐλθέτω] A C Ἐλθέτω δή. 20 ϗ οὐκ] A C ὅτι οὐκ. 22 ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ] A C ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 24 κύριε] A C ponunt ante ἐλπιῶ. Hic addit A Δόξα. Κάθισμα ζ'.

LV.

3 ἀπὸ ὕψους ἡμέρας] A C ponunt poſt πολεμοῦντές με· & habent comma inter ὕψους & ἡμέρας. 4 φοβηθήσονται] A C οὐ φοβηθήσομαι. σοὶ] A C σέ. 5 ὅλην τὴν ἡμέραν] A C deſunt. 8 ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ] A C ὑπέμειναν τὴν ψυχήν. 13 θανάτου] A C θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων. ἐξ] A C ἀπό. τοῦ εὐαρεστῆσαι] A C εὐαρεστήσω. θεοῦ] A C κυρίου.

LVI.

7 Παγίδας] A C Παγίδα. ἐνέπεσαν] A C ἐνέπεσον. 8 ψαλῶ] A C ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.

LVII.

3 ἀνομίας] A C ἀνομίαν. 6 φωνὴν] A C φωνῆς. φαρμακευομένου] A C φαρμακευομένη. 9 πῦρ] A C πῦρ ἐπ' αὐτούς. 10 ὑμᾶς] A C αὐτούς. 11 ἀσεβῶν] A C deeſt. 12 γῇ] A γῆ. Δόξα.

LVIII.

7 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 15. 8 Ἰδοὺ] A C Ἰδοὺ αὐτοί. 13 Ἁμαρτίαν] A C Ἁμαρτία. λόγον] A C λόγος. 14 συντελείᾳ] A C ἐν συντελείᾳ. τοῦ Ἰακὼβ δεσπόζει] A C δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ, καί. 18 μου] A C μου εἶ. ὁ θεός μου prius] A C ὅτι σὺ ὁ θεός.

LIX.

1 ἔτι] A C deeſt. 2 τὴν φάραγγα] A C τὴν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι. 11 τίς poſterius] A C ἢ τίς.

LX.

1 Δαυὶδ] A C Δαυὶδ ψαλμός. 6 Διάψαλμα] A C deeſt. προσευχῶν] A C εὐχῶν. 8 αὐτῶν] A C deeſt. 9 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος] A C τοὺς αἰῶνας. Ad finem hujus Pſalmi in A, Δ, hoc eſt Δόξα.

LXI.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 4 πάντες] A C πάντες ὑμεῖς. 5 δίψει] A C δίψῃ. 6 Διάψαλμα] A C deeſt, & verſ. 10. αὐτοῦ] A C αὐτῷ. 9 λαοῦ] A λαῶν. ἡμῶν] C μου. 11 ἁρπάγματος] A C ἅρπαγμα.

LXII.

2 σοὶ] A C σέ. 6 Ὡσεὶ] A C Ὡς ἐκ. ὄνομά σου] A C στόμα μου. 9 ἐμοῦ] A C ἐμοῦ δέ.

LXIII.

2 τῆς προσευχῆς] A C φωνῆς. 3 Ἐσκέπασας] A C Σκέπασον. 4 τό
A C τόξον αὐτῶν. 6 παγίδας] A C παγίδα. 7 ἐξερευνήσει] A C ἐξερ
σεις. 11 καρδίᾳ] A C καρδίᾳ. Δόξα. Κάθισμα η'.

LXIV.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς ᾠδῆς. ᾠδὴ] A C ᾠδὴ Ἱερεμίου, ϗ Ἰεζεκιὴλ ἐκ τοῦ λ
τῆς παροικίας ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι. 2 εὐχὴ] A C εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. 7
A C αὐτοῦ. 8 αὐτῆς] A C αὐτῆς τίς ὑποστήσεται. 13 Πιανθήσεται] A C
ανθήσονται. ὄρη] A C ὡραῖα.

LXV.

1 θεῷ] A C κυρίῳ. 4 τοῦ] A C δὴ τοῦ. σου] A C σου ὕψιστε. 5
ερὸς] A C ὡς φοβερός. 15 ποιήσω] A C ἀνοίσω. 16 πάντες] A C
πάντες. 18 κύριος] A C μου κύριος. 19 προσευχῆς] A C δεήσεως.

LXVI.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς ᾠδῆς. 2 ἐφ' ἡμᾶς] A C ἐφ' ἡμᾶς, ϗ ἐλεήσαι ἡ
μᾶς. 3 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc pſalmo. 8 γῆς] A γῆ
Δόξα.

LXVII.

1 τοῦ Δαυὶδ ψαλμὸς ᾠδῆς] A C ᾠδῆς ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. 2 οἱ μισοῦντες αὐ
τὸν] A C ponunt poſt poſterius αὐτοῦ. 3 ἀπόλοιντο] A C ἀπολοῦνται. 8
ἔρημον] A C ἐν τῇ ἐρήμῳ. 9 Διάψαλμα] A C deeſt. 13 τοῦ ἀγαπητοῦ
A C τῇ. 18 Σινὰ] A C Σινάν. 19 Ἀναβὰς] A C Ἀνέβης. ἀνθρώπ
A C ἀνθρώποις. 20 ϗ κατευοδώσει] A C κατευοδῶσαι. 21 Διάψαλμα] A
deeſt. 26 ἐχόμενοι] A C ἐχόμενα. 28 Νεφθαλὶ] A Νεφθαλείμ. C Νεφθ
29 κατηρτίσω] A C κατειργάσω. 31 μὴ ἀποκλεισθῆναι] A ἐγκλεισθῆναι. C
κλεισθῆναι. 34 ψάλατε τῷ κυρίῳ] A C deſunt. ἐν] A C deeſt. 36
poſterius] A θεός. Δόξα.

LXVIII.

1 τοῦ] A C Ψαλμὸς τοῦ. 5 ἥρπασα] A C ἥρπαζον. 6 ἐκρύβησαν] A
ἀπεκρύβησαν. 7 κύριε] A C κύριε, κύριε. 11 συνέκαμψα] A C συνεκ
13 πύλῃ] A C πύλαις. 15 τοῦ βάθους] A C τῶν βαθέων. 18 Καὶ] A
deeſt. 21 παρακαλοῦντα] A C παρακαλοῦντας. 28 τὴν ἀνομίαν] A C τῇ ἀνο
μίᾳ. 30 ϗ ἡ] A C ἡ. τοῦ προσώπου σου ἀντελάβετο] A C σου ὁ θεὸς ἀντε
λάβετο. 33 ζήσεσθε] A C ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. 35 αὐτοῖς] A C αὐτῇ.
A C σου.

LXIX.

2 πρόσχες] A C πρόσχες, κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. 3 Αἰσχυνθ
ϗ ἐντραπείησαν] A C Αἰσχυνθήτωσαν, ϗ ἐντραπήτωσαν. ἀποστραφείησαν] A C
στραφήτωσαν, bis in hoc verſu. καταισχυνθείησαν] A C καταισχυνθήτωσαν. 5
A C σε ὁ θεός. θεὸς] A C κύριος. 6 πτωχὸς] A C πτωχός εἰμι. χρονί
σῃς] A χρονίσῃς. Δόξα. Κάθισμα θ'.

LXX.

1 υἱῶν] A C Ψαλμὸς τῶν υἱῶν. πρώτων] A C πρώτως· & addunt po
ſtea, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. 7 βοηθὸς] A C βοηθός μου. 12 μ
A C μου μή· & ver. 18. 14 ἐλπιῶ] A C ἐλπιῶ ἐπὶ σέ. 15 ἐξαγγελ
A C ἀναγγελῶ. πραγματείας] A C γραμματείας. 17 ὁ θεὸς] A C ὁ θε
μου ἃ & ponunt ante Ἐδίδαξας. 18 γενεᾷ] A C γενεᾷ πάσῃ. 19 ἐποί
ησας] A C ἐποίησάς μοι. 21 τὴν δικαιοσύνην] A C ἐπ' ἐμὲ τὴν μεγα
λωσύνην. 22 ἐν σκεύει] A C ἐν λαοῖς κύριε, ἐν σκεύεσι.

LXXI.

1 Σαλωμὼν] A C Σαλομὼν ψαλμὸς τοῦ Δαυίδ. 3 σου] A C de
βουνοί· Ἐν δικαιοσύνῃ] A C βουνοὶ δικαιοσύνην. 6 σταγόνες στάζουσαι] A
σταγὼν ἡ στάζουσα. 8 ποταμοῦ] A C ποταμῶν, 11 βασιλεῖς] A C βασι
τῆς γῆς. 14 αὐτῶν ··· αὐτοῦ] A αὐτοῦ ··· αὐτοῦ. C αὐτοῦ ··· αὐτῶν. 17 Ἔσ
A C Ἔσται. εὐλογηθήσονται] A C ἐνευλογηθήσονται. 19 εὐλογητὸν] A
εὐλογημένον. γένοιτο poſterius] A γένοιτο. Δόξα.

LXXII.

6 ὑπερηφανία] A C ὑπερηφανία αὐτῶν εἰς τέλος. αὐτῶν] A C ἑα
7 διῆλθον] A C διήλθοσαν. 15 ἠσυνθέτηκα] A ἠσυνθέτηκας. 16 ἐναντί
ον] A C ἐνώπιον. 17 ἕως] A C ἕως οὗ. ἔσχατα] A C ἔσχατα αὐτῶν. 18 δο
λιότητας] A C δολιότητας αὐτῶν. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κακά. 21 ἠυφρ
A C ἐξεκαύθη. 23 ἐγενόμην] A C ἐγενήθην. 24 τῆς χειρὸς] C de
ἐν] A C ϗ ἐν. 28 πάσας] A C με πάσας.

LXXIII.

1 ὁ θεὸς] A C ponunt ante ἀπώσω. 3 τοῖς ἁγίοις] A C τοῖ
5 εἴσοδον] A C ἔξοδον. 8 ἡ συγγένεια] A C αἱ συγγένειαι. δεῦτε] A
δεῦτε, καί. τὰς ἑορτὰς κυρίου] A C πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ. 9 ἡμῶ
αὐτῶν. 14 συνέτριψας τὰς κεφαλὰς] A C συνέθλασας τὴν κεφαλὴ
ἥλιον, ϗ σελήνην] A C φαῦσιν, ϗ ἥλιον. 17 ὅρια] A ὡραῖα. ἐποίησ
A C ἔπλασας αὐτά. 18 τῆς κτίσεώς σου] A C deſunt. 20 ἐσκοτισμέ
A C ἐσκοτισμένοι. 21 ϗ prius] A C deeſt. 22 τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶ
A C τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ. 23 ἱκετῶν] A C οἰκετῶν. ἀναβαίη] A C ἀ
πρὸς σὲ] A C deſunt. A hic habet Δόξα.

LXXIV.

2 ϗ] A C σοι, καί. 3 εὐθύτητας] A εὐθύτητα. 4 αὐτὴν] A C
αὐτῇ. Διάψαλμα] A C ponunt ante ἐγὼ ἐστερέωσα. 5 παρανομοῦ
παρανομεῖτε. 6 ὑμῶν] A C ὑμῶν, καί. 7 ἀπὸ prius] A C ἐξ. 11
κλάσω] A C συνθλάσω. τὰ κέρατα] A C τὸ κέρας.

LXXV.

5 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 τοὺς ἵππους] A C τοῖς ἵπποις. 8 ἀπὸ
ὀργῆς] A C ἀπὸ τότε ἡ ὀργή. 10 τῇ καρδίᾳ] A C τῆς γῆς. 12
C ὑμῶν. 13 δῶρα. Τῷ φοβερῷ] C δῶρα τῷ φοβερῷ.

LXXVI.

1 Ἰδιθοὺν] A C Ἰδιθούμ. 2 ϗ ἡ φωνή] A C φωνῇ. 5
A C οἱ ὀφθαλμοί. 7 ἔψαλλον] A C ἔψαλλε. 9 ἀποκόψει. συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς, uſque ad
verſus] A C τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει. ϗ poſterius
ἄν. 10 Ἢ] A C Μή. 17 Διάψαλμα] A C deeſt. Δόξ
deeſt. 20 ἡ ὁδός] A C αἱ ὁδοί. Ἀαρὼν] A Ἀαρών.
ισμα ί.

Inter Pſalmum 76. & 77. hæc ſequuntur in A.

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ.
Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥῖψον Ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς, δῦνον εἰς λήθην ἔτι.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν πνεύματος κρούων λύραν,
Τρανοῖ τὰ κρυπτὰ τῶν θεοῦ μυστηρίων.
Πληθὺν παλαιῶν, ἱστορεῖ τεράστιων.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ κτίσαντος τὴν κτίσιν.
Σώζων ἅπαντας, μυσταγωγεῖ ϗ γράφει.
Ἁμαρτάνοντας εἰς ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ἄλλοις ϗ κειτοῦ δηλῶν κρίσιν.
Σμήχειν διδάσκει ψυχικὰς ἁμαρτάδας.
τῷ θεῷ δόξα.

LXXVII.

1 Συνέσεως] A Ἁρμονίης ἱερῆς μελιηδέα ἄσματα Δαβίδ. Συνέσεως. νόμον] A C τῷ νόμῳ. 6 γνωρίσαι αὐτὸν] A C τοῦ γνωρίσαι αὐτά. αὐτῆς prius] A C ἑαυτῆς. 9 τόξον] A τόξοις. 10 ἤθελον] A C ἐβου[illegible]σαν. 13 ἔστησεν] A C παρέστησεν. 20 δυνήσεται] A C δύναται. 26 δυναστείᾳ] A C δυνάμει. 27 χοῦν] A χνοῦν. 28 εἰς μέσον] A C ἐν [illegible]. 29 ἐφάγοσαν] A C ἔφαγον. 30 βρώσεως αὐτῶν] A C βρώσεως. [illegible]] A C πλήοσιν. συνεπόδισεν] C συνεμπόδισεν. 34 ἐζήτουν] A C ἐξεζήτουν. 46 τὸν καρπὸν] A C τοὺς καρπούς. 48 ἐν χαλάζῃ] A C χάλαζαν. τῷ] C ἐν τῷ. 51 πόνων] A C παντὸς πόνου. 52 ἤγαγεν] A C ϗ ἀνήγαγεν. 53 ἐν] A C ἐπ᾽. 57 ἀπέστρεψαν] A ἐπέστρεψαν. συνθέτησαν] A C ἠθέτησαν. 58 ἐπὶ] A C ἐν. 60 αὐτοῦ οὗ] A C ὅ. 61 χεῖρας ἐχθροῦ] A C χεῖρας ἐχθρῶν. 62 εἰς ῥομφαίαν] A C ἐν ῥομφαίᾳ. 63 ἐπένθησαν] A C ἐπενθήθησαν. 69 μονοκερώτων] A C μονοκέρωτος. 72 τῇ συνέσει] A C ταῖς συνέσεσι. αὐτοὺς] A αὐτούς. Δόξα.

LXXVIII.

1 εἰς] A C ὡς. 3 ὡς] A C ὡσεί. 4 εἰς] A C deeſt. 6 ἐπεγνωκό-] A C γινώσκοντα. 8 σου, ὅτι] A σου κύριε, ὅτι. 10 ἐν τοῖς ἔθνε-] A C τὰ ἔθνη. 12 ἑπταπλάσια] A C ἑπταπλασίονα. 13 γὰρ] A C [illegible] σοι εἰς] A C σοι ὁ θεὸς εἰς.

CAP. LXXIX.

1 ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου] C deſunt. πρόβατα τὸν] A πρόβατον τόν. C πρόβα- [illegible] 5 Κύριε] A C Κύριος. τοῦ δούλου] A C τῶν δούλων. 9 Διάψαλμα] A C deeſt. 10 ἐπλήσθη ἡ γῆ] A C ἐπλήρωσε τὴν γῆν. 12 ποταμοῦ] A C ποταμῶν. 14 σὺς] A C ὗς. 15 δὴ] A C δή, ϗ.

LXXX.

1 ψαλμὸς] A ψαλμὸς ᾠδῆς. 9 Διάψαλμα] A C ponunt ante ἐδοκίμασα. ϗ λαλήσω σοι Ἰσραὴλ] A C deſunt. 10 Ἐὰν] A C Ἰσραὴλ ἐάν. αὐτοῖς] A αὐτούς. Δόξα.

LXXXI.

3 Διάψαλμα] A C deeſt. ὀρφανὸν, καὶ πτωχὸν] A C ὀρφανῷ, ϗ πτωχῷ. 4 ῥύσασθε] A C ῥύσασθε αὐτόν. 8 κρῖνον] A κρίνων.

LXXXII.

8 ϗ poſterius] A C deeſt. 10 Ἰαβεὶν] A Ἰαβείμ. C Ἰαβίμ. 12 Σαλμανὰ] A C Σαλμανάν. 13 θυσιαστήριον] A C ἁγιαστήριον. 15 κατακαῦσαι] A C ἣ κατακαύσει.

LXXXIII.

6 οὗ … αὐτοῦ] A ᾧ … αὐτοῦ. C ᾧ … αὐτῷ. σου] C σοι. 8 Κύριε] A C deeſt. 10 ἐπὶ] A C εἰς. 11 θεοῦ] A C θεοῦ μου. 13 οὐχ ὑστερήσει] A C στερήσει. κύριε] A C κύριε ὁ θεός.

LXXXIV.

4 Διάψαλμα] A C deeſt. 6 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 9 πρὸς αὐτὸν καρδίαν] A C καρδίαν ἐπ᾽ αὐτόν. 14 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. προπορεύεται] A C προπορεύσεται. αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ια΄.

LXXXV.

1 εἰσάκουσον] A C ἐπάκουσον. 2 θεὸς] A C θεός μου. 4 κύριε] A C deeſt. 7 εἰσήκουσας] A C ἐπήκουσας. 10 ὁ μέγας] A C deſunt. 12 κύριε] A κύριος. 15 θεὸς] A C θεός μου.

LXXXVI.

4 Διάψαλμα] A C deeſt bis in hoc Pſalmo. ἐγενήθη] A C ἐγεννήθη.

LXXXVII.

1 Αἰμὰν] A Αἰθάμ. 3 κύριε] A C deeſt. 5 ὡς] A C ὡσεί. ἀβόηθος] A C ἀβοήθητος. 6 ἐρριμμένοι] A C deeſt. 10 καὶ ἐκέκραξα] A C ἐκέκραξα. 15 προσευχήν] A C ψυχήν. 17 ϗ] A C deeſt. 18 ὡς] A C ὡσεί. 19 φίλον] A C φίλον, ϗ πλησίον. Ad fin. Pſal. A habet Δόξα.

LXXXVIII.

6 Διάψαλμα] A C deeſt. 7 ϗ τίς] A C deſunt. 8 φοβερὸς] A C φοβερός ἐστιν. 11 ϗ ἐν] A C ἐν. 21 ἐλέει ἁγίῳ] A C ἐλαίῳ ἁγίῳ μου. 33 ἁμαρτίας] A C ἀδικίας. 34 αὐτοῦ, οὐδὲ] A C αὐτῶν, οὐδ᾽ οὐ. 35 Οὐδὲ] A C Οὐδ᾽ οὐ. 42 Διήρπασαν] A C Διήρπαζον. 43 ἐχθρῶν αὐτοῦ] A C θλιβόντων αὐτόν. 45 αὐτὸν] A C αὐτοῦ. 46 θρόνου] A C χρόνου. 47 Διάψαλμα] A C deeſt. 48 μου] A deeſt. C ponit ante ἡ. 50 ἐστιν] A C εἰσί. 53 γένοιτο] A γένοιτο. Δόξα.

LXXXIX.

2 ἕως] A C ϗ ἕως. 4 σου] A C σου κύριε. 8 ἐνώπιον] A C ἐναντίον. 10 ὡς] A C ὡσεί. πραΰτης] A C πραότης. 11 τοῦ θυμοῦ] A C σου τὸν θυμόν. 12 γνώρισον] A C γνώρισόν μοι. πεπαιδευμένους] A πεπεδημένους. 14 σου] A C σου κύριε. 17 ἡμᾶς poſterius] A C ἡμᾶς, ϗ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον.

XC.

1 Δαυίδ] A C addunt, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. 2 ἐλπιῶ] A C ἐλπιῶ ἐπ᾽ αὐτῷ. 6 διαπορευομένου] A C ponunt poſt σκότει. 10 τῷ] A C ἐν τῷ. 15 Ἐπικαλέσεται] A C Κεκράξεται. εἰσακούσομαι] A C ἐπακούσομαι. ϗ prius] A C deeſt. 16 Μακρότητι] A C Μακρότητα. μου] A μου. Δόξα. Κάθισμα ιβ΄.

XCI.

10 Ὅτι ἰδοὺ] A C Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου κύριε, ὅτι ἰδού. 11 ἐλέῳ] A C ἐλαίῳ. 12 ἐπεῖδεν] A C ἀπεῖδεν. 13 ὡς ἡ] A C ὡσεί. 15 Τότε] A C Ἔτι. πίονι] A C πίονι, καί. 16 μου] A C ἡμῶν.

XCII.

1 κατῴκισται] A C κατῴκιστο. 3 αὐτῶν] A C αὐτῶν, ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν.

XCIII.

12 σὺ] A C deeſt. 13 αὐτῷ] A C αὐτόν. 16 πονηρευομένους] A C πονηρευομένοις. τοὺς ἐργαζομένους] A C τοῖς ἐργαζομένοις. 19 Κύριε] A C deeſt. ἠγάπησαν] A C εὔφραναν. 20 συμπροσέσται] A C συμπροσέστω. προστάγματι] A C πρόσταγμα. 23 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς κύριος. ϗ τὴν] A C ϗ κατὰ τήν. ἡμῶν] A C deeſt. Ald. hic habet Δόξα.

XCIV.

1 Δαυίδ] A C Δαυίδ, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. 3 πάντας τοὺς θεοὺς] A C πᾶσαν τὴν γῆν. ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ] A C deſunt. 4 ἐστιν] A C εἰσιν. 9 πικρασμοῦ] A C πειρασμοῦ. ἐδοκίμασαν] A C ἐδοκίμασάν με. ϗ αὐτοὶ] A C αὐτοὶ δέ.

XCV.

1 ᾠδὴ τῷ Δαυίδ] A C αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, & ponunt ante Ὅτε & poſt αἰχμαλωσίαν habent, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. 3 ἐν πᾶσι, uſque ad finem verſus] A deſunt. 4 ἐπὶ] A C ὑπέρ. 10 ὁ] A C ὅτι. 13 πρὸ] A C ἀπό.

XCVI.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. αὐτοῦ] A αὐτῷ. καθίστατο] A C καθίσατο, ἀνεπίγραφος παρ᾽ Ἑβραίοις. 3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 9 εἶ] A C deeſt. 10 πονηρὸν] A C πονηρά. ἁμαρτωλῶν] A C ἁμαρτωλοῦ. 12 αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα.

XCVII.

1 αὐτῷ] A C αὐτόν. 6 κυρίῳ] A C κυρίου. 7 ϗ οἱ] A C ϗ πάντες οἱ. αὐτὴν] A C ἐν αὐτῇ. ὅτι] A C Ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι.

XCVIII.

1 τῶν] C τοῦ. 6 εἰσήκουεν] A C εἰσήκουεν αὐτῶν. 7 ἐφύλασσον] A C ὅτι ἐφύλασσον. ἃ] A C αὐτοῦ ἅ. 8 Κύριε] A Κύριος. εὐίλατος] A C σὺ εὐίλατος.

XCIX.

1 Ψαλμὸς] A C Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 2 κυρίῳ] A C θεῷ. 3 θεὸς] A C θεὸς ἡμῶν. λαὸς] A C ἡμεῖς δὲ λαός. τὰς αὐλὰς] A C εἰς τὰς αὐλάς.

C.

2 Ἔλεος] A C Ἔλεον. 3 προεθέμην] A C προετιθέμην. 5 τοῦ] A C τῶν. 7 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 8 ἀδικίαν] C ἀνομίαν. A ἀνομίαν. Δόξα. Κάθισμα ιγ΄.

CI.

3 ἂν prius] C deeſt. εἰσάκουσον] A C ἐπάκουσον. 8 ἐγενήθην ὡσεὶ] A C ἐγενόμην ὡς. σώματι] A C σώματος. 16 σοῦ κύριε] A C κυρίου. βασιλεῖς] A C βασιλεῖς τῆς γῆς. 23 συναχθῆναι] A C ἐπισυναχθῆναι. 26 τὴν γῆν] A C ponunt poſt κύριε.

CII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. 2 αἰνέσεις] A C ἀνταποδόσεις. πάσαις ταῖς ἀνομίαις] A C πάσας τὰς ἀνομίας. 10 ἁμαρτίας … ἀνομίας] A C ἀνομίας … ἁμαρτίας. 14 μνήσθητι] A C ἐμνήσθη. 17 υἱοὺς] A C υἱοῖς. 21 τὰ θελήματα] A C τὸ θέλημα. 22 κύριον poſterius] A κύριον. Δόξα.

CIII.

1 Τῷ Δαυίδ] A C Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. 4 πῦρ φλέγον] A C πυρὸς φλόγα. 8 αὐτοῖς] A C αὐτά. 16 Χορτασθήσεται] A C Χορτασθήσονται. ἐφύτευσεν] A C ἐφύτευσας. 17 οἰκία] A C κατοικία. 18 χοιρογρυλλίοις] A C λαγωοῖς. 21 ἁρπάσαι] A C τοῦ ἁρπάσαι. τοῦ θεοῦ] A C τῷ θεῷ. 22 συναχθήσονται] A C συνήχθησαν. ἐν ταῖς μάνδραις] A C εἰς τὰς μάνδρας. 27 αὐτοῖς εὔκαιρον] A C αὐτῶν εἰς εὔκαιρον. 31 τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 35 Ἐκλείποισαν] A C Ἐκλείποιεν. κύριον] A κύριον. Δόξα.

CIV.

10 αὐτὴν] A C αὐτόν. 15 ἅψησθε] A C ἅπτεσθε. 20 λαῶν] A C λαοῦ. 25 Καὶ] A C deeſt. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 26 αὐτὸν] A C ἑαυτῷ. 27 τεράτων] A C τεράτων αὐτοῦ. 28 ϗ poſterius] A C ὅτι. 31 ϗ σκνίπες] C σκνίπες. 35 τὸν καρπὸν] A C πάντα τὸν καρπόν. 36 ἐκ τῆς γῆς] A C ἐν τῇ γῇ. 44 ἐκληρονόμησαν] A C κατεκληρονόμησαν. 45 ἐκζητήσωσιν] A ἐκζητήσωσιν. Δόξα. Κάθισμα ιδ΄. C ἐκζητήσωσιν. Ἀλληλούια.

CV.

7 ϗ οὐκ] A C οὐκ. 10 μισούντων] A C μισοῦντος. ἐχθροῦ] A C ἐχθρῶν. 12 τοῖς λόγοις] A C τῷ λόγῳ. ᾔνεσαν] A C ᾖσαν. 15 ϗ poſterius] A C deeſt & ver. 18. τὴν ψυχὴν] A C τὰς ψυχάς. 20 ἔσθοντος] A C ἐσθίοντος. 21 Ἐπελάθοντο] A C Καὶ ἐπελάθοντο. θαυμαστὰ] A C θαυμάσια. ϗ] A C deeſt. 23 ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς] A C τὸν θυμόν. 24 ϗ οὐκ] A C οὐκ. 48 γένοιτο] A C γένοιτο. Δόξα.

CVI.

9 πεινῶσαν] A C ψυχὴν πεινῶσαν. 30 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 43 συνήσει] C συνήσουσι. κυρίου] A κυρίου. Δόξα.

CVII.

3 Ἐξεγέρθητι] A C Ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι.

CVIII.

31 ψυχήν μου] A ψυχήν μου. Δόξα. Κάθισμα ιε΄.

CIX.

2 Σιὼν] A C Σιών, καί.

CXI.

8 οὐ] C οὐ μή. 10 ἀπολεῖται] A ἀπολεῖται. Δόξα.

CXIII.

17 σὲ] A deeſt.

CXIV.

9 ζώντων] A ζώντων. Δόξα.

CXVII.

29 αὐτοῦ] A αὐτοῦ. Δόξα. Κάθισμα ιϛ΄.

CXVIII.

17 ζήσομαι] A C ζῆσόν με. 30 καὶ τὰ] C τά. 72 ἀργυρίου] A ἀργυρίου. Δόξα. Στάσις α΄. 92 ἐμή] C ἐμοί. 122 Ἔνδεξαι] A C Ἔκδεξαι. 131 ἐπεπόθουν] A ἐπεπόθουν. Δόξα. Στάσις γ΄. Secunda στάσις deeſt, ſed relinquitur ſpatium, ſicut in hoc loco, inter verſum, 93, & 94. ubi poni debuiſſe videtur. 136 κατέβησαν] A C κατέδυσαν. 151 εἶ] C εἶ σύ. 167 αὐτὰ σφόδρα] A deſunt. 179 ἐπελαθόμην] A ἐπελαθόμην. Δόξα. Κάθισμα ιζ΄.

CXX.

3 δώης] C δῴη. 5 φυλάξει] C φυλάξοι. σου prius] A C σοι. φυλάξαι … φυλάξει] C φυλάξοι … φυλάξοι & ver. 8.

CXXI.

4 τοῦ prius] A C τοῦ. 7 δὴ] C deeſt.

CXXIII.

3 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 8 γλῶ] A γλῶ. Δόξα.

CXXVI.

5 αὐτῶν poſterius] A C αὐτοῦ.

CXXVIII.

8 ὑμᾶς prius] A ἡμᾶς. κυρίου poſterius] A κυρίου. Δόξα.

CXXXIII.

3 γῆν] γῆν. Δόξα. Κάθισμα ιη΄.

CXXXVI.

1 Ἱερεμίου] A C διὰ Ἱερεμίου. 9 πέτραν] A πέτραν. Δόξα.

CXXXVII.

5 ὁδοῖς] A C ᾠδαῖς. 8 Κύριε ἀνταποδώσεις] A C Κύριος ἀνταποδώσει.

CXXXVIII.

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ] A C τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. 4 λόγος ἄδικος] A C δόλος. 9 ὄρθρον] A C ὄρθρον. 13 κύριε] A C deeſt. 15 κατωτάτω] A C κατωτάτοις. 16 ἡμέρας] C ἡμέραι. 20 ἐρεῖς] A C ἐρισταί ἐστε. διαλογισμὸν] A C διαλογισμούς.

CXXXIX.

1 τῷ Δαυὶδ] A C ponunt poſt ψαλμός. 5 ἐλογίσαντο τὸ] A C διελογίσαντο τοῦ. 6 ϗ σχοινία] A C ϗ σχοινίοις. παγίδας] A C παγίδα. 7 Διάψαλμα] A C ponunt ante ϗ σχοινία, ver. 6. 11 πυρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ] A C ἐν πυρί. οὐ] A C ϗ οὐ 13 τοῦ πτωχοῦ] A C τῶν πτωχῶν. 14 κατοικήσουσιν] A C ϗ κατοικήσουσιν. σου] A σου. Δόξα.

CXL.

6 κραταιοί] A C κεῖται. 7 διεῤῥάγη] A C ἐῤῥάγη. ἡμῶν] A C αὐτῶν. 8 κύριε] C deeſt. 10 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. οὐ A C deeſt.

CXLI.

1 προσδοχὴ] A C προσδεχόμενον. 3 ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 6 ἐκ κέκραξα] A C ponunt ante Πρός. ὤν] A C εἶ ἐν. 8 κύριε] A C deeſt.

CXLII.

1 ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν] A C ὁπότε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσσαλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ἐπάκουσον] A C εἰσάκουσον. 5 ϗ] A C deeſt. 7 Διάψαλμα] A C deeſt. 9 μου κύριε, ὅτι] A C μου, κύριε. 10 θεός μου εἶ σὺ] A C σὺ εἶ ὁ θεός μου. 11 Ἕνεκα] A C Ἕνεκεν. ἐγὼ] A C ponunt an δοῦλος & A hic habet, Δόξα. Κάθισμα ιθ΄.

CXLIII.

1 Τῷ] A C Ψαλμὸς τῷ. 3 αὐτὸν] A C αὐτῷ. 12 υἱοὶ] A C υἱ τῶν. 14 ἐπαύλεσιν] A C πλατείαις.

CXLIV.

1 Αἴνεσις] A Αἰνέσεως. 5 Καὶ prius] A C deeſt. 9 ὑπομένουσι] A C σύμπασι. 13 κύριος ἐν] A C κύριος ἐν πᾶσι. 16 τὰς χεῖρας] A C τὴν χεῖρα. 19 ἐπακούσεται] A C εἰσακούσεται. 21 αἰῶνος] A αἰῶνα. Δόξα.

CXLV.

3 ϗ ἐφ'] A C ἐπ'. 4 αὐτῶν] A C αὐτοῦ.

CXLVI.

1 Ἀγγαίου ϗ Ζαχαρίου] A C deſunt. ἀγαθὸν] C ἀγαθός. 2 ϗ] A C deeſt. 9 Καὶ] A C deeſt. 11 πᾶσι] A C deeſt.

CXLVII.

16 Τοῦ] A C deeſt. χιόνα] A C χιόνα αὐτοῦ. 18 Ἀποστελεῖ] A C Ἐξαποστελεῖ. 19 τὸν λόγον] A C τὸ λόγιον. 20 αὐτοῖς] A C τοῖς. Δόξα.

CXLIX.

8 ἐν prius] C deeſt.

CL.

1 ἐν poſterius] A deeſt. 6 κύριον] A κύριον. Δόξα. Κάθισμα

Pſalmus qui ſequitur, in Comp. non habetur: Ald. non differt a R niſi in titulo: ubi, εἰς] A τοῦ. Δαυὶδ] A Δαβὶδ ἐστι. ἀριθμοῦ] A θμοῦ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα. τῷ Γολιὰδ] A πρὸς τὸν Γολιάθ.

PROVERBIA.

CAP. I.

3 λόγων] A C λόγων, ϗ λύσεις αἰνιγμάτων. 8 παιδείαν] A C νόμους. 15 ἐν ὁδῷ] A C ὁδούς. δὲ] A C deeſt. αὐτῶν] A C αὐτῶν. Οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι, ϗ ταχινοί εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. 17 ἐκτείνεται] A C ἐκτείνονται. 25 ἠπειθήσατε] A C οὐ προσείχετε. 26 καταχαροῦμαι] A ἐπιχαροῦμαι. ἡνίκα] A C ἡνίκα ἄν. 27 ϗ ὅταν] A C ἢ ὅταν. ἢ ὅταν ἔρχεται ὑμῖν ὄλεθρος] A C deſunt. 28 λόγον] A C φόβον.

CAP. II.

3 σου] A C σου, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ. 7 τὴν] A C δὲ τήν. 11 ὁδοὺς] A C ὁδόν. ὁσία] C ὁσίου. 14 Οἱ] A C Ὦ οἱ. 17 ϗ] A deeſt. 19 πορευόμενοι] A C παραπορευόμενοι. 20 λείας] A C λείας Χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ. Ὁδοὶ] A C Ὁδοὶ δέ.

CAP. III.

1 νομίμων] C νόμων. 3 σὲ] A C σοί. τραχήλῳ] A C τραχήλῳ, γράψον αὐτὰ ἐπὶ πλακὸς τῆς καρδίας σου. 6 Πάσαις] A C Ἐν πάσαις. 10 πίμπλανται] A πιμπλῶνται. σίτῳ] A C σίτου. 16 φορεῖ] C φέρει. 19 φρονήσει] A C ἐν φρονήσει. 20 αἰσθήσει] A C αἰσθήσει αὐτοῦ. ἐῤῥύησαν] A ἐῤῥύη. 22 σοῖς ὀστέοις] A σοῖς ὀστέοις σου. 23 προσκόψῃ] C προσκόπτῃ. 28 αὔριον] A C ϗ αὔριον. 29 τεκταίνῃ] A C τέκταινε. 30 σε] A C εἰς σε. 33 θεοῦ] A C κυρίου.

CAP. IV.

2 νόμον] A C λόγον. 4 ἔλεγον, ϗ] A ponit poſt με. 5 μηδὲ παρίδῃς] A κτῆσαι μηδὲ παρίδῃς. C κτῆσαι σοφίαν, κτῆσαι σύνεσιν, μὴ ἐπιλάθῃ, μηδὲ παρίδῃς. στόματος] A C στόματος, μηδὲ ἐκκλίνῃς ἀπὸ ῥημάτων στόματός μου. 8 Περιχαράκωσον] A C Ἀρχὴ (A Ἀρχῇ) σοφίας κτῆσαι σοφίαν, ϗ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν. Περιχαράκωσον. 10 ἔτη] A C σοι ἔτη. 15 δὲ] A C deeſt. 18 προπορεύονται] A πορεύονται. ἕως] A C ἕως ἄν. 19 πῶς] C ἐν τίνι ϗ πῶς. 22 τοῖς] A C πᾶσι τοῖς. 23 ἔξοδον] A C ἔξοδοι.

CAP. V.

2 αἴσθησις] A C αἴσθησιν. ἐντέλλεται] A C ἐντέλλομαι. 8 θύραις] C θύρας. 10 ἀλλοτρίων ἔλθωσι] A C ἀλλοτρίους εἰσέλθωσι. 11 μεταμεληθήσῃ] A μεταμεληθῇς. ἔσχατον] A ἐσχάτων σου. 15 Πίνε] A C Υἱὲ πίνε. 16 Μὴ] A C deeſt. 19 σῶν] C σοῦ. 20 τῆς μὴ ἰδίας] A ταῖς μὴ ἰδίαις.

CAP. VI.

2 χείλεσιν] C ῥήμασιν. 3 ἐνεγγυήσω] A ἐγγυήσω. 4 ἐπινυστάξῃς] A ἐπινυστάξειν. 8 ἢ πορεύθητι, uſque ad finem verſus] C deſunt. 12 πορεύεται] A C πορεύσεται. 13 ἐννεύμασι] A C νεύμασι. δακτύλων] C δακτύλῳ. 14 Διεστραμμένη] A C Διεστραμμένη δέ. 16 θεὸς] A C κύριος. 17 δικαίου] A C δίκαιον. κακοποιεῖν] A κακοποιεῖν, ἐξολοθρευθήσονται. 23 ὁδὸς] A C ϗ ὁδός. ϗ ἔλεγχος] A ἔλεγχος. 25 Μὴ] A C Υἱὲ μή. 30 πεινῶν] A C πεινῶσαν.

CAP. VII.

3 δὲ] A C deeſt. 4 σεαυτῷ] A αὐτῷ. 5 σε] A deeſt. 8 παρὰ γωνίαν] A C ἐν γωνίᾳ. 9 ϗ] A C ἤ, καί. 13 ἐπιλαβομένη] ἐπιλαμβανομένη. 16 δὲ ἔστρωκα] A C διέστρωσα. 17 κροκίνῳ] A C κρόκῳ. 19 δὲ] A C deeſt. 20 χειρὶ] A C χερσίν. 22 ἐπὶ poſterius] A deeſt. 23 ἢ] C καί. 25 σου] A C σου, ϗ μὴ πλανηθῇς ἐν ἀτραποῖς αὐτῆς.

CAP. VIII.

1 Σὺ] A Διὸ σύ. κηρύξεις] C κήρυξον. 7 φάρυγξ] A C λάρυγξ. 8 ἑαυτοῖς] C ἐν αὐτοῖς. 9 ἐνώπια] A ἐνώπιον. 10 δεδοκιμασμένον] A C δεδοκιμασμένον, ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἰσθήσεις χρυσίου καθαροῦ. 17 εὑρήσουσι] A C εὑρήσουσι χάριν. 19 κρείσσω] A C κρεῖσσον. 27 ϗ] A deeſt. 28 Καὶ ὡς prius] A C Ἡνίκα. 29 Καὶ ὡς] A C Ἐν τῷ τιθέναι τῇ θαλάσσῃ ἀκριβασμὸν αὐτοῦ, ϗ (deeſt C) ὕδατα παρελεύσονται (A παρελεύσεται) στόματος αὐτοῦ. 31 εὐφραίνετο prius] A C ηὐφραίνετο. 33 μακάριος] A C καὶ μακάριοι οἱ (A οἳ) ὁδούς μου φυλάσσοντες (A φυλάσσουσιν) Ἀκούσατε σοφίαν, ϗ σοφίσθητε, ϗ μὴ ἀποσφραγῆτε. Μακάριος λάξει] A τηρήσει. 36 εἰς ἐμὲ] C ponit ante ἁμαρτάνοντες.

CAP. IX.

2 ἐκέρασεν] A ϗ ἐκέρασεν. 4 ἄφρων] A ὑμῶν ἄφρων. 5 τῶν ἐμῶν ἄ A τὸν ἐμὸν ἄρτον. ἐκέρασα] A κεκέρακα. 6 ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε ϗ ζήσεσθε εἰς τὸν αἰῶνα, βασιλεύσητε. C ϗ ζήσεσθε. φρόνησιν] A C φρ ἵνα βιώσητε. σύνεσιν] A ponit ante ἐν γνώσει. 11 σου] C deeſt. 12 τοῦ] A αὐτῷ. ϗ τοῖς πλησίον σου. C deſunt. ἂν] A C deeſt. ὃς ἐρείδεται uſque ad finem verſus] C deſunt. 15 παριόντας] A C παρ 16 φρονήσεως] A φρενῶν. C δὲ φρονήσεως. 17 γλυκερὸς] A C γλ 18 ἀλλὰ ἀποπήδησον, uſque ad finem verſus] C deſunt. τόπῳ] A τ αὐτῆς. ὕδωρ] A ὡς ὕδωρ. ἀλλότριον] A ἀλλότριον, ϗ ὑπερβήσῃ ποταμὸν τριον. προστεθῇ] A προστεθήσεται.

CAP. X.

6 καλύψει] A καλύπτει. 7 δικαίων] C δικαίου. ἐγκωμίων] C ἐγκωμ ὀφθαλμοῖς] A ὀφθαλμῷ. 16 ἁμαρτίας] A ἁμαρτίαι. C ἁμαρτίαις. 17 δικ A C deeſt. 19 χειλέων] A ῥημάτων. 27 ὀλιγωθήσεται] A ὀλιγωθήσον ἀπολεῖται] A C ὄλλυται.

CAP. XI.

5 Δικαιοσύνη] A C Τελειότης εὐθειῶν ὁδηγήσει αὐτούς, ϗ ὑποσκελισμὸ τούτων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχον ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Sed Comp. hæc ponit ante ἀποθανὼν δίκαιος. ἀμ C ἀμώμου. 6 ῥύεται] A C ῥύσεται. ἀπωλείᾳ αὐτῶν] A C ἀβ πόλις] A C πόλις, ϗ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθε θήσεται πόλις. στόματι] A στόμασι. κατεσκάφη] C κατασκαφήσεται. 10 ἀ ρις] A εὐχερής. 20 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν] A C ὁδῷ. 21 ἔσται] A κακῶν. πιστὸν] C πιστῶν. 22 ἐν] A C χρυσοῦν ἐν. 23 συνάγοντες] A γοντες τὰ ἀλλότρια οἱ. 28 πλούτῳ] C πλούτῳ ἑαυτοῦ. ἐστι] C deeſt. 30 ροῦνται] A ἀναιροῦνται.

CAP. XII.

2 κυρίῳ] A κυρίου τοῦ θεοῦ. 6 δόλιοι] C δόλιοι εἰς αἷμα. 7 παραμ A C παραμυθοῦσι. 12 εὐσεβῶν] A δικαίων. 13 ὁ βλέπων, uſque ad verſus] C deſunt. 14 ψυχὴ] C ponit poſt ἀνδρός. 17 ἀπαγγέλλει] A ἀ γγελεῖ. 18 μάχαιραι] A C ὡς μάχαιρα. 22 πίστεις] A πίστιν. 24 ἐν μῇ] A C εἰς προνομήν. 25 δικαίου] C deeſt. δὲ] A deeſt. 26 ἔσται· αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς. ἁμαρτάνοντας δὲ (A deeſt) κατα κακά] C deſunt.

CAP. XIII.

5 παῤῥησίαν] A C παῤῥησίαν. Δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους ὁδῷ (A deeſt δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. 9 δὲ] A C deeſt. 10 ἑαυτῶν] C αὐτ Κρείσσων, uſque ad ἔνδεον] C deſunt. 13 ὑπ'] C ἐξ. ἔσται] A ἔσ A deeſt. 17 ἐμπεσεῖται] A C πεσεῖται. 19 εὐσεβῶν] A C ἀσεβῶν. 20 σο φὸς ἔσῃ] A σοφὸς ἔσται. C σοφισθήσεται. συμπορευόμενος] C συμ 21 δὲ] A deeſt. 25 ἐμπιπλᾷ] A C ἐμπιμπλᾶται.

CAP. XIV.

7 δὲ] A deeſt. 8 ἄνοια] A ἔννοια. 12 ὀρθὴ εἶναι] A C ponunt παρά. 13 χαρᾷ] A C χαρᾶς. 22 Πλανώμενοι] A Πλανώμενοι ἀδικοῦ πανοῦργος] A C πλοῦτος αὐτῶν. 25 ἐκ] A C deeſt. 26 ἔρεισμα] A ἔρ εἰρήνης. 27 Πρόσταγμα] A φόβος. 32 δὲ] A C deeſt. 33 πεποιθὼς] A ποιθὼς ἐπὶ κύριον. σοφία] A C ἀναπαύσεται σοφία.

CAP. XV.

1 Ὀργὴ] Quatuor priora verba Comp. adjungit capiti præced λυπηρὸς] C πονηρός. 5 ἀπολοῦνται] A C ὀλοῦνται. 6 ἀπολοῦνται] A ἀπ 9 δὲ] A C deeſt. 17 μετ'] A C deeſt. 19 ἀεργῶν] A C [illegible] μελετᾷ] C μελετᾷ. 28 μελετῶσι πίστεις] A μελετήσει πίστιν. ἀνθρώπων] A δρῶν. 29 ἐπακούει] C ὑπακούει.

CAP. XVI.

'Oς.] A Ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζωῆς, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. Ὅς. αὐτῇ] A C αὐτῇ, περιπεσεῖται δὲ ταπεινοῖς δόξα. 5 δ] C deeſt. 11] A C Θεῷ. τὰ] A C τὰ δέ. 13 ἀγαπᾷ] A C ἀγαπᾷ ὁ κύριος. 21] A πλεῖον. 24 αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 25 ὀρθαί] A C ponunt ante 26 τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ] A C αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν. 30 δ] A C deeſt.] A C λογίζεται. ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτῷ] A ἐπιδάκνων δὲ τοῖς αὐτοῦ, ὁρίζει. 32 ἰσχυροῦ] A C ἰσχυροῦ, καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωρ. κρείσσων] A deeſt.

CAP. XVII.

γλώσσαις] C γλώσσαις. 9 ἀθετήσει] C ἵστησι. 11 ἐγείρει] A ἐγερεῖ. C 17 δ] A C deeſt. 18 τῶν … φίλων] A C τὸ … φίλον. 23 ἀδι-[C ponit poſt κόλποις. 25 αὐτὸν] C αὐτοῦ. 27 φρόνιμος] A φρόνιμος, τῷ μὴ ζητοῦντι μαθεῖν. 28 Σοφίαν] C deeſt.

CAP. XVIII.

] A deeſt. 4 ἀναπηδύει] A ἀναπηδῶν. 9 αὐτὸν] A C ἑαυτόν. 18] A κληρός. δυναστείαις] A C δυνάσταις. 22 Θεοῦ] A C κυρίου. ἀσε-C ἀσεβής. Δεήσεις φθέγγεται πένης, ὁ δὲ πλούσιος ἀποκρινεῖται σκληρά. ἑταίρων πρὸς ἑταιρείαν, καὶ ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφόν. Hic de-cap. 18. in Comp. 3 Ἀφροσύνη] C Κρείσσων ἐστὶ πτωχὸς πορευόμενος ἐν αὐτοῦ, ἢ στρεβλὸς τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἄνοητος. Καίγε χωρὶς ψυχὴ οὐκ ἀγαθή, καὶ ὁ σπεύδων τοῖς ποσὶ ἁμαρτάνει.

CAP. XIX.

βασιλέων] A C βασιλέως. 7 σωθήσεται] A διασωθήσεται. 9 ὑπ'] A ἀπ'.] A C καὶ οὐχ. 18 σου] A C deeſt. 19 λοιμαίνηται] C λυμαίνηται.] A C μνεῖ. 22 ψεύδης] A C ψεύστης. 24 τὸ κόλπον] A τοὺς κόλ-προσαγάγῃ] A C προσαγάγῃ. Λιμοῦ] A C Λοιμοῦ. γίνεται] A C ἔσται. posterius] A deeſt. 28 στόμα] A C σῶμα. κρίσεις] A κρίσις.

CAP. XX.

τοιούτοις συμπλέκεται] A C ὁ λυμαινόμενος οὐκ ἔσται σοφός. 2 αὐ-] A C αὐτὸν, καὶ ἐπιμιγνύμενος. 4 αἰσχύνεται] A αἰσχυνθήσεται. 9 παρ-] A C παρρησιασθήσεται. 11 συμποδισθήσεται] A ὑποσκελισθήσεται.] A C δὲ τοῦ. ἄρτων] C ἄρτων. Κακὸν, κακὸν, λέγει ὁ ἀγοράζων, ἀπέλθῃ, τότε καυχήσεται. Ἔστι χρυσὸς, καὶ πλῆθος λίθων πολυτελῶν, σκεῦος τίμιον χείλη συνέσεως. Ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον τοῦ ἐγγυωμένου ἀντὶ ἀλ-, καὶ ἀντὶ ἀλλοτρίας λάβε ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ. Ἡδὺς ἀνθρώπῳ ἄρτος , καὶ ἔπειτα ἐμπλησθήσεται τὸ στόμα αὐτοῦ χάλικος. Διαλογισμοὶ ἐν βου-, κυβερνήσεσι δὲ γίνεται πόλεμος. Ὁ ἀνακαλύπτων βουλὰς ἐν πορεύεται δίγλωσσος, καὶ μετὰ πλατύνοντος τὰ ἑαυτοῦ μὴ μίγνυσθαι χεί-27 ὡς] C ἢ λύχνος, ὅς.

CAP. XXI.

1 Νεύσει] C νεύσῃ. 4 ἐν] A C ἐφ'. ἁμαρτία] C ἁμαρτίαι. Διαλογι-ἀνδρείου εἰς πλησμονὴν, καὶ πᾶς ὁ σπεύδων ἐν ἐλάσσονι. A ἁμαρτία. Λο-συντέμνοντος πλὴν εἰς περισσείαν, καὶ πᾶς μὴ ἐπισπουδάζων πλὴν εἰς . 6 ἐπὶ παγίδας] C καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδος. 8 ἀποστέλλει] A ἐπιστέλλει. 10 οὐκ] C ἐπιθυμεῖ κακῶν, οὐκ. 12 φαυλίζει] C φαυλίσει.] A C ἀκοῦσαι. 14 λάθριος] C λαθραῖος. 15 κρίμα] C κρίματα. Ἀνὴρ] A Ἀνὴρ δέ. 18 ἄνομος] C ἄνομος, καὶ ἀντὶ εὐθέων παράνομος.] A C ἐλεεῖ. 28 δὲ] A C deeſt. φυλασσόμενος] C φυλαξόμενος.

CAP. XXII.

5 αὐτῶν] A ἀπ' αὐτῶν. C αὐτῶν. Ἐγκαίνισον τὸ παιδίον κατὰ τὴν ὁδὸν , καίγε ἐὰν γηράσῃ, οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτῆς. 8 ἔργων] A ἔργον, bis hoc verſu. εὐλογεῖ] A C ἀγαπᾷ. 9 ἔδωκεν] A C δέδωκε. 11 ἄμωμοι] C ἄμωμοι ἐν τῇ ὁδοῖς αὐτῶν. 12 διαπτερνίζει] C πτερνίζει. 14 εἰσὶν ὁ-, uſque ad finem verſus] C deſunt. 15 καρδίας] A καρδίαν. 16 ἑαυ-] A C ἑαυτοῦ κακά. δὲ] C καί. 17 σὸν οὖς] A C τὸ οὖς σου. ἐμὸν] A C ἐμῶν λόγων. 19 σου] A C αὐτοῦ. 20 αὐτὰ σεαυτῷ] A σε . βουλὴν] A βουλὴν, καὶ ἔννοιαν. ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου] C deſunt. 23 κρίσιν] C δίκην. 25 σῇ] A deeſt.

CAP. XXIII.

5 ἐπιστήσῃς] C ἐπιθήσῃς. πτέρυγας] C πτέρυγα. 9 λόγοις σου] A σου λόγοις C σου λόγους. 16 λόγοις] A λόγων. 22 μήτηρ] A C μήτηρ. Ἀλήθειαν κτῆ-, καὶ μὴ ἀπώσῃ σοφίαν, καὶ παιδείαν, καὶ σύνεσιν. 27 τετρημένος] A C τετρημ-. 30 ἐν οἴνοις] A C οἴνῳ. 32 αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 35 τύπτουσιν] A ἔτυπτον.

CAP. XXIV.

3 δ] A deeſt. 4 ἐμπίμπλανται] A C ἐμπίμπλαται. ἐκ] A C deeſt.] A C νόμου. 9 δὲ ἀνδρὶ] A C ἀνδρί. 12 ἀποδίδωσιν] A . 14 οὐκ ἐγκαταλείψει] A C οὐ καταλείψει. 18 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ . 20 πονηρῶν] A πονηροῖς. C πονηρῷ. 21 μηθ'] C μηδέ. 22 γνώσεται] A εἰδέν. 27] Λόγον φυλασσόμενος, uſque ad τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ] deſunt in Comp: cætera autem quæ ſequuntur uſque ad verſum 23, habentur cap. 30. ἀπὸ γλώσσης prius] A deeſt. ἀνθρώπου οὐκ] C ἀνθρώπου οὐκ. δεδίδαχε] A δὲ ἐδίδαξε. ὕδωρ] A τὸ πᾶν ὕδωρ. τέκνοις αὐτοῦ] A C τέκνοις αὐτοῦ ἵνα γνῷς (A γνῶσι.) πενηθεὶς] A πένης γενηθείς. οἰκέτην] A C δοῦλον. καὶ κατεσθίειν] C deſunt. ταπεινοὺς] A C ἀσθενεῖς. 23 εὐλογία] A C εὐλογία ἀγαθή. 27 ἀνοικοδομήσεις] C οἰκοδομήσεις. σου] A μου. 33 καθυπνῶ] A κάθημαι. 34 σου posterius] A C deeſt. 35 Τῇ βδέλλῃ, uſque ad finem cap. habentur in Comp. capp. 30 & 31. 24 δὲ] A C δέ ἐστιν. 27 Ἀβασίλευτος] A C Ἀβασίλευτον. στρατεύει] A C ἐκστρατεύει. 28 καλαβώτης] C καλαμώτης. βασιλέων] C βασιλέως. 31 ἄψυχος] A C εὐψύχως. 32 ἐν εὐφροσύνῃ] A C εἰς εὐφροσύνην. 1] τί posterius] A deeſt. 3 εἰς] A καὶ εἰς. 5 δὲ] A C deeſt. 8 Ἄνοιγε] A C Υἱὲ ἄνοιγε. πάντας] A πάντα.

CAP. XXV.

1 Αὗται αἱ παιδεῖαι (παροιμίαι C) Σολομῶντος] A deſunt. αἱ ἀδιάκριτοι] A Κριτοί. ἐξεγράψαντο] A ἐγράψαντο. 3 ἀνεξέλεγκτος] C ἀνεξορύκτος. 6 ὑφίστασο] C ἐφίστασο. 7 σοι] C ponit poſt ῥηθῆναι. ἀνάβαινε πρός με] A ἀναβῆναι. 8 σὸς] A C deeſt. 10 τήρησον] A στῆριξον. 11 λόγον] A λόγον ἐπὶ ἁρμόζουσιν αὐτῷ. 12 καὶ] A C deeſt. 14 ἐπιφανέστατα] A C ἐπιφανέστατοι. ὁ καυχώμενος] A C οἱ καυχώμενοι. 17 μισήσῃ] C μίσηται. 18 ἀκιδωτὸν] A ἀκηλίδωτον. 20 ἀσύμφορον] A ἀσύμφορον, καὶ καπνὸς ὄμμασι. ἐν] C deeſt. 21 ψώμιζε] A C τρέφε. 22 τὴν κεφαλὴν] C τῆς κεφαλῆς.

CAP. XXVI.

2 πέταται] A πέταται. 4 πρὸς] A C κατά. 5 κατὰ] A C πρός. 6 ὁδῶν] C ponit poſt ἑαυτοῦ. 7 παρανομίαν] C παροιμίας. 11 ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα, uſque ad finem verſus] C deſunt. 12 αὐτῷ] A C ἑαυτῷ. 15 δυνήσεται] A C δύναται. 16 ἑαυτῷ] C ponit poſt ὀκνηρός. 18 οἱ ἰώμενοι] A οἱ πειρώμενοι. C ἰώμενοι. 19 ὀραθῶσι] C φωραθῶσι. 20 δίθυμος] A ὀξύθυμος. 23 λυπηρὰν] A πονηράν. 24 ἐπινεύει] A ἀπονεύει. 25 πειθῆς] C πεισθῇς αὐτῷ. 26 συνεδρίοις] A C συνεδρίῳ. 27 ἐμπεσεῖται] A ἐμπεσεῖ. κυλίει] A κυλίεται. 28 ἀκαταστασίας] C ἀκαταστασίαν.

CAP. XXVII.

1 γινώσκεις] A οἶδας. 4 ἀποκεκαλυμμένοι] A C ἀποκαλυπτόμενοι. 5 ἐστι] A εἰσι. C deeſt. 8 ὅταν ὄρνεον] A ὅτ' ἂν ὄρνεον. C ὄρνεον ὅταν. ὅταν] A ὅτ' ἄν. 11 σου εὐφραίνηται] A εὐφραίνηταί σου. C εὐφραίνηταί μου. 14 μεγάλῃ τῇ φωνῇ] C deſunt. 19 διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων] A C καρδίαι τῶν ἀνθρώπων ὅμοιαι. 21 πύρωσις] A καὶ πύρωσις. καρδία ἀνόμου, uſque ad finem verſus] C deſunt. 22 συνεδρίου] C συνεδρίῳ. 23 ἐπιστήσεις] A ἐπιθήσεις. 23 σύναγε] A C συνάγαγε. 27 ἱερεῖς] A σεμνάς.

CAP. XXVIII.

2 κρίσεις] C βρίσεις. 3 ἀσεβείαις] A ἐν ἀσεβέσι. 5 συνήσουσι] A C νοήσουσι. κρίμα] C κρίσιν. 7 πατέρα] A C πατέρα αὐτοῦ (A αὐτοῦ.) 8 ἐλεῶντι] A C ἐλεοῦντι. 9 μὴ εἰσακοῦσαι] A C τοῦ μὴ ἀκοῦσαι. 11 πένης] A πᾶς. 13 ἐλέγχοις] C καὶ ἐλέγχων. 14 κακοῖς] A εἰς κακά. 17 παιδεύε, uſque ad finem verſus] C deſunt. 24 ἀποβάλλεται] C ἀποβιάζεται. 25 Ἄπιστος] A C Ἄπληστος. 27 Ὃς δίδωσι πτωχοῖς] C Ὁ διδοὺς πτωχῷ. οὐκ ἐνδεηθήσεται] C ἀνενδεὴς ἔσται.

CAP. XXIX.

3 αὐτοῦ] C deeſt. 5 περιβάλλει αὐτὸ] C περιβαλεῖ αὐτῷ. 7 νοεῖ γνῶσιν] C συνήσει δίκην. 8 ἄνομοι] C λοιμοί. 9 Ἀνὴρ] A Ἀνὴρ δέ. κρινεῖ] A C κρίνει. 10 μισοῦσιν] A C μισήσουσιν. ποιεῖται] A C ponunt ante ἀμφοτέρων. 18 Οὐ] A deeſt. 19 ἀλλ'] C deeſt. 20 ταχὺν] A τραχύν. 22 ἐγείρει] C ὀρύσσει. ἁμαρτίαν] A ἁμαρτίας. 25 ὑποσκελίσθησαν] C ὑποσκελισθήσονται. ὃς δὲ πέποιθεν] C ὁ δὲ πεποιθώς. 27 δίκαιος ἀνὴρ ἀνδρὶ ἀδίκῳ] A δικαίῳ ἀνὴρ ἄδικος. 10] Γυναῖκα] Comp. omnibus his verſibus qui ſequuntur, præponit ordine unam ex literis Hebraicis. 11 Θαρσεῖ] A Θαρρεῖ. 12 εἰς ἀγαθὰ] C ἀγαθὸν, καὶ οὐ κακόν. 14 δὲ αὕτη τὸν βίον] C αὐτῆς τὸν πλοῦτον. 18 Καὶ] A C deeſt. ὁ λύχνος αὐτῆς] C ponit poſt νύκτα. 21 αὐτῆς] A αὐτῇ. ἐνδεδυμένοι εἰσὶ] A ἐνδιδύσκονται. 22 ἑαυτῇ] A ἐν αὐτῇ. 23 κατοίκων] A τῶν κατοικούντων] C deeſt. 24 ἀπέδοτο] A ἀπέδοτο τοῖς φοίνιξι, καί. τοῖς] C δὲ τοῖς. στόμα αὐτῆς, uſque ad finem verſus] C deſunt. 27] Στεγναὶ] A Στεναί. οἴκων] C οἴκῳ. 26] Τὸ] A C deeſt. ἀνοίγει] C αὐτῆς ἀνοίγει. 28 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς. ἀνέστησε] C ἀνέστησαν. 29 ἐκτήσαντο πλοῦτον] A ἐποίησαν δύναμιν. δύναμιν] A δυνατά. Σὺ δὲ ὑπέρκειται, ὑπερῆρας] C ὑπέρκεισαι, καὶ ὑπερῆρας. 30 γυναικὸς] C deeſt. γυνὴ] A C οὐκ ἔστιν ἐν σοί, γυνή. 31 χειλέων] C χειρῶν.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

5 αὐτὸς] C ponit poſt ἀνατέλλων. ἐκεῖ πορεύεται] A ἐκπορεύεται. 7 ἐ-] A ἐπιστρέψουσι. 8 οὐ πλησθήσεται] A C οὐκ ἐμπλησθήσεται. 11 γι-] A γενησομένοις. αὐτῶν] A C αὐτοῖς. 15 δυνήσεται] C δυνήσε- bis in hoc verſu. 16 τῷ] A C τοῦ. Ἰδοὺ ἐγὼ] C Ἐγὼ ἰδού. 17 , uſque ad καὶ καρδία] C deſunt. ἐγὼ] C deeſt.

CAP. II.

3 ὡδήγησε] A C ὡδήγησέ με. εὐφροσύνην] C εὐφροσύνη. 8 ἀνθρώπων] A C τοῦ ἀνθρώπου. 9 Καὶ] C deeſt. ἀπὸ] A C deeſt. 10 ὄφελον] A C ὄφελον. μου, ὅτι] A C ὅτι. 12 ἐπέβλεψα] A ἀπέβλεψα.] A C περιφοράν. ἐπελεύσεται] C ἐλεύσεται. τὰ] A πάντα. C . ἐποίησεν] C ἐποίησαν. αὐτὴν] A ἐν αὐτῇ. 15 εἶπα] A C εἶπον. ἔτι καίγε τοῦτο ματαιότης] A C ponunt poſt λαλῶ. 16 αἱ ἡμέραι αἱ] C ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐρχομέναις. 17 σὺν] A deeſt. 18 μόχθον] τὸν κόσμον καὶ τὸν μόχθον. κοπιῶ] C μοχθῶ. A ἐμόχθησα. γινομένῳ] C . 19 ἐξουσιάζεται] C ἐξουσιάσεται. 20 ἀποτάξασθαι] A ἀνατά- τὴν καρδίαν] A C τῇ καρδίᾳ. ἐν] C ἐπί. μου] A C deeſt. 21] A deſunt. πονηρία] A C πονηρία μεγάλη. 22 Ὅτι γίνεται ἐν] C γίνεται. ᾧ] A ὡς. 24 ὃ prius] A C εἰ μὴ ὅ. ὃ posterius] A deeſt. 26 προσθεῖναι] A προσθῆναι.

CAP. III.

2 καὶ posterius] A deeſt. 3 οἰκοδομεῖν] C οἰκοδομῆσαι. 6 περιλήψεως] A C περιλήμματος. 10 πάντα] C deeſt. ἐν] C deeſt. 11 σύμπαντα τὸν] C σὺν τόν. 13 δόμα] A τοῦτο δόμα. 14 αὐτῷ] A C αὐτῶν. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 16 τοῦ δικαίου] C τῶν δικαίων. εὐσεβὴς] A C ἀσεβής. 17 Καὶ εἶπα] C Εἶπον. 19 αὐτοῖς] A αὐτοῖς, ὡς. οὕτως καὶ] C οὕτως. 20 ἀπὸ] A ἐκ. ἐπιστρέψει] C ἐπιστρέφει. 21 αὐτὸ ἄνω] A εἰς ἄνω.

CAP. IV.

1 καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν posterius] A deeſt. 2 σύμπαντας] C σύν. 3 σὺν πᾶν] A σύμπαν. C σύν. 4 σύμπασαν] A σὺν τὴν πᾶσαν. αὐτὸ] A τό. 5 περιέβαλε] A C περιέλαβε. 6 Ἀγαθὸν] A Ἀγαθόν ἐστι. 10 πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ] A πέσῃ ὁ εἷς, ὁ ἕτερος ἐγείρει. 13 Ἀγαθὸς] C Καὶ ἀγαθός. 14 δεσμίων] A δεσμῶν. 15 στήσεται] C ἀναστήσεται. 16 οἳ] A C ὅσοι. αὐτῶν] A αὐτῷ. ἐπ'] A C ἐν. 17 Φύλαξον] C Φύλαξαι. ἐὰν πορεύῃ] C ἂν πορεύσῃ. κακὸν] A καλόν.

CAP. V.

1 γῆς] A γῆς κάτω. ἐπὶ τούτῳ] A C διὰ τοῦτο. 3 Καθὼς] A C Καθὼς ἄν. ὅτι] A deest. θέλημα ἐν ἀφροσι] C ἐν ἀφροσύνῃ θέλημα. 4 τὸ εὔξασθαί σε, καὶ] A εὐξάμενον. 5 ἐξαμαρτῆσαι] A C ἐξαμαρτεῖν. 6 ὅτι σύ] A σύν. 7 φυλάξαι (φυλάξει C) καὶ ὑψηλοὶ] A φυλάξεται, καὶ ὑψηλοί. 9 αὐτῶν] C αὐτοῦ. γέννημα] A γεννήματα. 10 ἔσθοντες] C οἱ ἐσθίοντες. τί] C τίς. ὀφθαλμοῖς] C ὀφθαλμοί. 11 οὐκ] A ὅτι οὐκ. 12 πλοῦτον φυλασσόμενον] C πλοῦτος φυλασσόμενος. αὐτῷ] A C αὐτοῦ. 13 πλοῦτος] C πλοῦτος αὐτοῦ. 14 οὐ] C deest. 15 ἢ] A ὡς. 17 Ἰδοὺ] C Ἰδοὺ ὅ. μοχθῇ] A C μοχθήσῃ. 18 αὐτῷ] A αὐτόν. ἀπ' αὐτοῦ] A ἀπ' αὐτῶν.

CAP. VI.

1 ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον] C παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. 2 αὐτῷ] C αὐτοῦ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. φάγεται] A καταφάγεται. τοῦτο] A C καίγε τοῦτο. 3 καὶ ἔτη] A ἔτη, καί. οὐ πλησθήσεται] A C οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ ἀγαθοσύνης. 4 πορεύεται] A πορεύσεται. 5 ἀναπαύσεις, τούτῳ] A ἀνάπαυσιν, τοῦτο. 6 Καὶ] C Καὶ εἰ. πορεύεται τὰ πάντα] C τὰ πάντα πορεύσεται. A πορεύσεται τὰ πάντα. 8 Ὅτι] C Ὅτι τίς. 10 ὅ] C τί. ἰσχυροτέρου] C ἰσχυροῦ.

CAP. VII.

1 Τί] A Ὅτι. οἶδεν] A εἶδεν. C οἶδε τί. ζωῇ] C ζωῇ αὐτοῦ. αὐτὰ] C αὐτάς. ἀπαγγελεῖ] C ἀγγελεῖ. 2 γενέσεως] C γενέσεως αὐτοῦ. 3 ὅτι] C deest. 4 ἀγαθυνθήσεται] A ἀγαθὴ θήσεται. 7 Ὡς] C Ὅτι ὡς. 8 ἀπόλλυσι] A C ἀπολλύει. 12 κληρονομίας] A C κληροδοσίας. 13 Σοφίας] A Σοφίας ἡ Σοφία. 15 ἀγαθωσύνης] A ἀγαθωσύνης αὐτοῦ. συμφώνως τοῦτο] A C σύμφωνον τούτῳ (A τούτων, ὁ.) οὐδὲν] C μηδέν. 17 πολὺ] A ἐπὶ πολύ. μηδὲ] C καὶ μή. 18 Μὴ] A Καὶ μή. ἵνα μὴ] A μήποτε. 22 ἀσεβεῖς] C deest. 23 πονηρεύσεται] C πονηρεύεται. ἑτέρους] A ἑτέρους πολλούς. 24 αὕτη] A C αὐτή. 25 αὐτὸ] A αὐτήν. 26 ὀχλείαν] A σκληείαν. 27 καὶ εὑρῶ πικρότερον] A C πικροτέραν. Σαγήναι (σαγήνη C) καρδία. A Σαγήνην καρδίαν. τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται] A ὑπὸ θεοῦ ἐξαρθήσεται. 28 μία] C μιᾷ. 30 Σοφὸς] A Σοφίαν.

CAP. VIII.

2 λόγου] A λόγους. 3 πᾶν] A C deest. 4 βασιλεὺς] A βασιλέως. 6 παντὶ] A ἐν παντί. καὶ κρίσις] A κρίσεως. πολλὴ] A ἐπὶ πολλή. 7 ἔσται] A ἐστι. 8 ἐξουσία] A C ἐξουσιάζων. 11 πιόντων] C ποιούντων. 12 ὅτι καὶ] C ὅτι καίγε. 14 ἐπ'] C πρός. πρὸς] A ἐπ'. 15 φαγεῖν] A C τοῦ φαγεῖν. συμπροσέσται] A συμπορεύσεται. ὅσας] A C ἅς. 16 ὅτι] A deest. 17 ζητῆσαι] A εὑρεῖν.

CAP. IX.

1 Ὡς] C Ὅτι. εἰδὼς] A ponit post ἄνθρωπος. 2 καὶ τῷ prius] C τῷ. ὡς prius] A καὶ ὡς. 8 ὑστερησάτω] A C στερησάτω. 9 ματαιότητος] νεότητος. ἥλιον] A C ἥλιον πάσας τὰς ἡμέρας ματαιότητός σου. 10 ρεύῃ] A συμπορεύῃ. 11 οὐ τῷ Σοφῷ] A αὐτῷ σοφῷ. οὐ τις] C οὐ τοῖς σύμπασιν] C τοῖς πᾶσιν. 12 Ὅτι … καὶ] C desunt. 14 ἐν αὐτῇ] A 15 αὐτὸς] A αὐτοῖς. 16 εἰσακουόμενοι] A εἰσὶ ἠκουσμένοι. C εἰσὶν 17 ἀφροσύναις] A ἀφροσύνῃ.

CAP. X.

1 θανατοῦσαι] C θανοῦσαι. μεγάλην] C μεγάλης. 5 ἐξῆλθεν] C ὃ τῷ ἀνδρὶ] A τοῦ ἀνδρός. οὐ] A deest. C οὗ. 13 λόγων] C deest. 14 deest. πληθύνει] C πληθυνεῖ. γενόμενον] A γενησόμενον. ὅτι] A τί. τίς] A ἀναγγελεῖ] C ἀπαγγελεῖ. 15 κακώσει] A C κοπώσει. αὐτοὺς] A αὐτόν. 16 πρωῒ] A πρωΐας. C ἐν πρωΐᾳ. 17 σὺ] A deest. ἐλευθέρων] C 19 καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον τοῦ εὐφρανθῆναι] C καὶ οἶνος εὐφραίνει. τοῦ ἀργυρ τῷ ἀργυρίῳ. ταπεινώσει] A C deest. ἐπακούσεται] C ὑπακούσεται σοι. Καίγε] C Καίγε σύ. βασιλέα] A πλούσιον, μηδὲ βασιλέα, & ponit post ἐάσῃ.

CAP. XI.

2 τὴν γῆν] A γῆς. 3 πλησθῶσι] A C πληρωθῶσι. 4 σπείρει] A C 6 τῷ πρωῒ] C πρωΐᾳ. ἑσπέρᾳ] A ἡμέρᾳ. 8 μνησθήσεται] A περιπάτει] A περιπατεῖ. καρδίας] A καρδία. μὴ] C deest. ἐν κρίσει κρίσιν. 10 Καὶ ἀπόστησον] Comp. facit hunc versum initium cap. tis. πάραγε] A C παράγαγε.

CAP. XII.

1 κτίσαντος] C κτήσαντος. ὅτου] C οὗ. κακίας] A κακίας σου. 4 θύρας] C θύραν. 5 Καὶ εἰς τὸ ὕψος] A C Καίγε ἀπὸ ὕψους. θάμβοι] A θάμβος. 6 ὅτου] C οὗ. συντριβῇ prius] C συνθλιβῇ. τῇ πηγῇ] A C τὴν πηγήν. posterius] A καὶ ὅτι. σὺν τὸν ἄνθρωπον] C τὸν λαόν. ἐξιχνιάσεται] A ασε. 11 Λόγοι] C Λόγον. πεφυτευμένοι] A πεπυρωμένοι. 12 Καὶ] C φυλάξαι] A C φυλάσσου. τοῦ ποιῆσαι βιβλία] A βιβλία ποιῆσαι. 14 ponit post θεός. ἐὰν … ἐὰν] A ἐάντε … ἐάντε.

CANT. CANTICORUM.

CAP. I.

1 Σαλωμὼν] C τῷ Σολομῶντι. 3 σε] C με. 4 ἐγὼ] C deest. Δέρρεις] C Δέῤῥις. 5 με prius] C deest. 6 ὡς] A ὡσεί. 12 ἐμοὶ] A deest. 15 πρὸς κλίνῃ] A κλίνῃ. C πρὸς κλίνην. 16 οἴκων] A deest.

CAP. II.

8 Φωνὴ] C Φωνῇ. 10 οὗτος] A οὗτος ἕστηκεν. C οὗ ἕστηκεν. 13 κυπρίζουσιν] C κυπρίζουσαι. καὶ ἐλθὲ] A δεῦρο, καὶ ἐλθέ. 14 ἐχόμενα] C ἐχομένη. 15 κυπρίζουσαι] A C κυπρίζουσιν. 17 ἐπὶ] A deest.

CAP. III.

2 αὐτὸν posterius] A αὐτόν, ἐκάλεσα αὐτὸν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου. 6 ἀπὸ] A ἐκ. 10 ἀργύρεον] C ἀργυρεοῦ. ἐπίβασις] C ἐπιβάσεις. πορφυρᾶ] C πορφύραν. 11 Θυγατέρες Σιὼν] C ponit post ἴδετε.

CAP. IV.

1 Σιωπήσεώς σου] C Σιωπήσεως. 4 εἰς θαλπιὼθ] C ἐν θαλπιώθ. 7 οὐ] A ἡ. 8 Ἑρμὼν] A C Ἀερμών. 9 μου] A ἡμῶν. τραχήλων] A τραχήλῳ. C τραχήλου. 13 παράδεισος] A παράδεισοι. 14 ἀλὼθ] A ἀλωή. C ἀλόθ. 15 κήπου, καὶ] C κήπων. 16 νότε, καὶ] C νότε.

CAP. V.

1 πλησίοι] A οἱ πλησίοι. C οἱ πλησίον. ἀδελφοὶ] C ἀδελφιδοί. 5 σμύρναν πλήρη] C σμύρνης πλήρεις. 7 μου] C deest. 8 τί] A deest. ἐγώ εἰμι] C εἰμὶ ἐγώ. 10 ἐκλελοχισμένος] A C ἐκλελογισμένος. 11 κεφαλὴ] A ἐλάται] C ἐλατοί. 12 πληρώματα posterius] A πληρώματα ὑδάτων. C ρώματι. 16 γλυκασμοὶ] A γλυκασμός.

CAP. VI.

3 εἰ] A deest. 4 ἀνεφάνησαν] A C ἀνέβησαν. 8 μακαριοῦσιν] A καίγε παλλακαί, καὶ] C καὶ παλλακαί. 9 τεταγμέναι] A τεταγμένη. 10 A C γεννήμασι. ἐξήνθησαν] C εἰ ἤνθησαν. 11 Ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου] C desunt. 12 Σουναμῖτις] A C Σουλαμῖτις. ἐπίστρεφε] A deest.

CAP. VII.

1 Σουναμίτιδι] A C Σουλαμίτιδι. χοροὶ] C χορός. ὡραιώθησαν] A C ὡραιώθησαν ὑποδήμασί σου] C ὑποδήμασι. μηρῶν] A C μηρῶν σου. A ἔργῳ χειρῶν. C ἔργον χειρῶν. 3 ὡς δύο] C ὡς. 5 Κάρμηλος] C μήλου. 8 ἐπὶ τῷ] C ἐν τῷ. 9 εὐθύτητα] A εὐθύτητας. χείλεσι] C λεσι.

CAP. VIII.

1 ἀδελφιδὸν] C ἀδελφόν. 2 ποτιῶ] A διδάξεις με, ποτιῶ. 3 περιλήψεται. 4 ἐν ταῖς] A C ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἐν ταῖς. ἐὰν … ἐὰν] A C 5 λελευκανθισμένη] C ἀπὸ ἐρήμου. 6 φλόγες] A ἄνθρακες πυρός, αὐτῶν] A C αὐτοῦ. ὡς] A deest. 11 ἀργυρίου] C ἀργυρίους. 13 τῇ A τῆς φωνῆς.

SAP. SALOMONIS.

In Titulo, Σαλωμὼν] A C Σολομῶντος.

CAP. I.

1 φρονήσατε περὶ] A περιφρονήσατε. 3 τε] C δέ. 5 ἀδικίας] C ἀνομίας. 8 οὐδεὶς] A οὐ δή. μὴν] A C μή. παροδεύσῃ] C παροδεύεται. 11 φείσασθε] A φείσασθαι. λαθραῖον] A λάθριον. 12 ἔργοις] C ἐν ἔργοις. 13 ἐπ'] A ἐν. 15 γὰρ] C δέ.

CAP. II.

1 ἑαυτοῖς] A C ἐν ἑαυτοῖς. ἐστι] C ponit post λυπηρός. 3 τέφρα] A τέφρᾳ. ὁ βίος] A C καιρός. 6 κτίσει ὡς] C κτήσει ὡς ἐν. 8 πρὶν] C πρὶν ἤ. 9 καταλίπωμεν] C καταλείψωμεν. ἐπιφημίζει] A ἐπιφημίζεται. 19 ἐτάσωμεν] C ἐξετάσωμεν. δοκιμάσωμεν] A δικάσωμεν.

CAP. III.

2 αὐτοῦ] A C αὐτῷ. τοῖς ἐκλεκτοῖς] A C ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς. 10 καὶ τοῦ] A τοῦ καί. 11 ἀνόνητοι] A ἀνόητοι. 18 οὐχ ἕξουσιν] A οὐκ ἔχουσιν.

CAP. IV.

4 βεβηκότα] A βεβηκότος. 11 Ἡρπάγη] A Ἡ ἁρπαγή. 14 κυρίῳ] A κακῶν. 15 ἐκλεκτοῖς … ὁσίοις] A C ὁσίοις … ἐκλεκτοῖς. 16 Κατακρινεῖ δὲ] C Κατακρίνει. καμὼν] A C θανών. νεότης] A νεότητος. 17 ἐβουλεύσατο] C ἐβουλεύσαντο. αὐτὸν] C ἑαυτόν.

CAP. V.

1 αὐτὸν] C αὐτῶν. 3 Ἐροῦσιν] C Καὶ ἐροῦσιν ἐν. ἑαυτοῖς] A ἐν αὐτοῖς. στενάζοντες] A στενάξονται. C στενάξονται, καὶ ἐροῦσιν. 4 αὐτοῦ prius] A αὐτῆς. 9 ὡς] C ὡσεί. 10 διαβάσης] A διαβάσεως. τρόπος] A τρίβον. C πορείας. 11 διϊπτάντος] A C διαπτάντος. οὐθὲν] C οὐδ' ἕν. 15 χοῦς] A C χνοῦς. διεχύθη] C διελύθη. 16 παρὰ] A περί. 17 δεξιᾷ] C δεξιᾷ αὐτοῦ.

CAP. VI.

8 προνοεῖ] C προνοεῖται. 15 ἐπ'] C πρός. 17 αὐτοῖς] A αὐτῆς. αὐτὰ] C ἀπαντᾷ. 21 ἄρα] C γὰρ ἄρα. 24 ἀπ'] A ἐπ'. Huic Ald. addit duos priores versus capitis sequentis.

CAP. VII.

1 ἐγλύφην] A ἐλήφθη. 2 χρόνῳ] A deest. καὶ] A μή. 3 κοινὸν ἡμῖν. κατέπεσον] C κατέπεσα. ἴσα] C ἧκα. 9 ἀτίμητον] ον. 12 πάντων] C πᾶσιν. γένεσιν] A γέννησιν. 13 ἀφθόνως τε] νως. 14 γὰρ] C deest. ἐκ] A deest. 15 δῴη] A δέδωκεν. δωκεν. 16 ἐργατειῶν] C ἐργασιῶν. 18 τροπῶν] A C τρόπων. 27 ἑαυτῇ. 29 ἄστρων] C ἀστέρων. 30 οὐκ ἀντισχύει] A C οὐ κατισχύει.

CAP. VIII.

1 εὐρώστως] A εὐρωστέρος. 10 Ἕξω] A Ἕξεται. 14 ὑποταγήσεται ὑποταγήσονται. 17 ἐμαυτῷ] A ἑαυτῷ. ἐστι] C ponit post 18 εἰς] C πρός.

CAP. IX.

1 σου] C deest. κατεσκεύασας] A C κατασκευάσας. 7 προείλου] εἵλου. 9 ἐποίεις] C ἐποίησας. 13 κύριος] A C θεός. 17 ἔδωκας] δωκας. 19 σου] C σοι.

CAP. X.

2 ἐξείλατο] A ἐξέτεινα. 4 διέσωσε] C ἔσωσε. 5 ἄρα] C ἔγνω. C ponit post καταβάσιον. 7 Οἷς ἐπὶ] A C Ἧς ἔτι. 8 τὰ καλὰ] τὰ καλά. ἀφροσύνης] A C ἑαυτῶν ἀφροσύνης. 9 θεραπεύσαντας] πεύοντας. 17 κόπων] C ὁσιότητος πόνων. ἄστρων] C ἀστέρων.

CAP. XI.

3 ἠμύναντο] C ponit post ἐχθρούς. 13 παρελθουσῶν] C 18 ἄρκων] C ἄρκτων. 19 νεοκτίστους] C νεοκτίστου. θερμοὺς λικμω C θερμὸν λικμωμένου. 22 πάρεστίν σοι] C σοι πάρεστι.

CAP. XII.

1 ἐν] C deeſt. 5 σπλαγχνοφάγων] C σπλαγχνοφάγοις, καί. θοίναν, ϗ] C καὶ θοίναν. μέσου μυσταθείας] A μέσου μυστάς τε θείας. C μέσου μύστας θείας. 14 ἀπώλεσας] A C ἐκόλασας. 15 σῆς] A γῆς. 17 ἐνδείκνυσαι] C ἐπιδείκνυσαι. θέρος] C θέρος. 20 ἐπιμώρησας] C ἐπιμωρήσω. ϗ δεήσεως] C deſunt. χρόνοις, ϗ τόπον] C χρόνον, καὶ τρόπον. 23 ἐβασάνισας] A ἐβασάνισε.

CAP. XIII.

1 προσέχοντες] C προσέχοντες. 3 θεὸς] C ταῦτα θεός. 4 δύναμιν ϗ ἐνέργειαν] A C δυνάμει, ϗ ἐνεργείᾳ. 5 καλλονῆς,] A καλλονῆς, καί. C καὶ καλλονῆς, καί. 6 ὅτι] C ponit poſt μέμψις. 10 ἐμμελέτημα] C ἐμμελετήματα. 11 εὐκίνητον] A ἐκκίνηται. C ἄτηκτον. περιέξυσεν] C περιέξεσεν. 13 τὸν ··· τὸν] C τὸ ··· τό.

CAP. XIV.

1 τις πάλιν] A πάλιν τις. 8 δὲ] C ponit ante χειροποίητον. 9 γὰρ] C deeſt. 12 Εὕρεσις δὲ] A Εὑρέσεις δέ. 15 ἐτίμησε] A ἐτίμησαν. 16 κρατυνθὲν] A C κρατηθέν. 21 ὅτι ἢ] A ὅτι. περιέθεσαν] C περιέθηκαν. 22 εἶτ'] C ponit ante καθαρούς. 25 ταραχὴ] A C τάραχος. 26 ἀμνηστία] C ἀμνησία. 30 προσχόντες] C προσέχοντες,

CAP. XV.

1 ἐν] A deeſt. 4 σκιαγράφων] C σκιὰ γραφῶν. 5 ὄνειδος] C ὄρεξιν. 7 ἕκαστον] C ἓν ἕκαστον. 8 πορεύεται] C πορεύσεται. 9 αὐτῷ] A αὐτῶν. 10 ἐλπὶς αὐτοῦ] C ἐλπὶς αὐτῶν. 14 ψυχὴν νηπίου] C ψυχὰς νηπίων. καταδυναστεύσαντες αὐτὸν] C καταδυναστεύοντες αὐτήν. 15 Ὅτι ϗ] C Ὅτι. 16 αὐτῷ] C αὐτῶν. ἰσχύει] C ἰσχύσει. 17 κρείττων] C κρείσσων.

CAP. XVI.

1 δι' ὁμοίων] A δ' ὁμοίως. 9 [illegible]] A C [illegible]. εἰδέχθειαν] A C δειχθεῖσαν. ὀλίγον] C ὀλίγῳ. 5 οὔτε αὐτοῖς] A τοῖς. 8 σὺ] A deeſt. 9 δήγματα] A δήγματι. 10 δὲ] A deeſt. 13 ἔχεις] A ἂν ἔχεις. 14 ἀναστρέφει] C ἀναστρέψει. ἀναλύει] C ἀναλύσει. 16 ἀπαραιτήτοις] C ἀπαραιτήτως. 17 πάντα] A παντί. 21 γλυκύτητα] C ponit poſt ἐνεφάνιζε. 23 Τοῦτο] C Τοῦτο δέ. ἐπιλελῆσθαι] C ἐπιλέλησται. 34 ποιήσαντι] C ποιήσαντι τὰ πάντα.

CAP. XVII.

2 πεδῆται] A δέδυνται. 3 ἐπὶ κρυφαίοις] C ἐπικρυφαίοις. 4 ἀφόβως] C ἀφόβοις. ἀμειδήτοις κατηφῆ] A ἀμειδῆ τοῖς κατηφέσι. 7 ἐμπαίγματα] C ponit poſt κατέκειντο. κατέκειτο] C κατέκειντο. ἐφύβριστο] A C ἐφύβριστος. 9 συριγμοῖς] C συρισμοῖς. 10 ἰδίως πονηρία μαρτυρεῖ] C ἰδίῳ πονηρία μαρτυρεῖ. 16 ἦν τις, ἢ] A αὖ τις. 18 κοιλοτάτων] A C κοιλότητος.

CAP. XVIII.

1 οὖν] C οὐ. ἐπεπόνθεισαν] A πεπόνθασιν. 2 εὐχαριστοῦσιν] C ηὐχαρίστουν. 5 δ'] A deeſt. τέκνου] A τέκνα. ἀφείλω] C ἀφείλου. 7 ὃ prius] A deeſt. 8 Ὧ] C Ὡς. 9 προαναμελπόντων] C προαναμέλποντες. 10 διεφέρετο] C διεφέρετο φωνή. 17 δεινῶς] C δεινῶν. 19 δι' ὃ] A C διό. 20 δὲ] C δέ ποτε. 21 Σπεύσας] A Πέρσας. 22 ὄχλον] C ὀλοθρεύοντα. 23 ἀνέκοψε] A ἔκοψε. 24 λίθου] C λίθων. 25 ἐφοβήθησαν] C ἐφοβήθη.

CAP. XIX.

2 ἀπιέναι] C ἀπεῖναι. 4 συμβεβηκότων] A βεβηκότων. 6 διετυποῦτο] C ἀνετυποῦτο. 8 πανεθνὶ] A C πᾶν ἔθνος. 9 ῥυόμενον] A ῥυσάμενον. 10 σκνῖπα] A σκνῖφας. 11 νέαν] C ponit poſt γένεσιν. ὅτι] C ὅτε. 12 ἀπὸ] C ἐκ. γεγονότων] C προγεγονότων. 17 ἑαυτοῦ] C αὐτῶν. 18 νηκτὰ μετέβαινεν] A καταμετέβαινεν. 19 δυνάμεως poſterius] C φύσεως. 20 εὐφθάρτων] A φθάρτων. Ἄτηκτον] A C ponunt poſt κρυσταλλοειδές.

SAP. SIRACH, ſive ECCLESIASTICUS.

Πρόλογος] A Πρόλογος Σοφίας Υἱοῦ Σειράχ. C Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ.

Prologus Comp. diverſus eſt a Rom. qui hoc modo legitur.

Ἰησοῦς οὗτος Σειρὰχ μὲν ἦν υἱός, ἔγγονος δὲ Ἰησοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ· οὗτος οὖν ἐν χρόνοις κάτω γέγονε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ϗ ἀνάκλησιν, ϗ μετὰ τοὺς προφήτας σχεδὸν ἅπαντας· ὁ οὖν πάππος αὐτοῦ Ἰησοῦς, καθὰ ϗ αὐτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονός τε γέγονεν ἀνὴρ ἐν Ἑβραίοις ϗ φρονιμώτατος, ὃς οὐ μόνον τὰ ἑτέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα συνήγαγεν, ἀλλὰ ϗ αὐτὸς ἴδιά τινα ἀπεφθέγξατο, πολλῆς συνέσεως, ϗ σοφίας γέμοντα· ἐπεὶ οὖν τὴν βίβλον ταύτην ὁ πρῶτος Ἰησοῦς σχεδόν τι συνειλεγμένην καταλιπὼν ἐξ ἀνθρώπων ᾤχετο· Σειρὰχ οὗτος μετ' αὐτὸν πάλιν λαβὼν τῷ οἰκείῳ παιδὶ κατέλιπεν Ἰησοῦ· ὃς δὴ ταύτης λαβόμενος, εἰς ἓν ἅπασαν ἐναρμόνιον σύνταγμα συνήγαγεν, σοφίαν ἐπί τε αὐτοῦ, ϗ τῷ τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μὴν ϗ τῷ πάππου ὀνόματι κεκληκώς, ἐξ αὐτοῦ τοῦ τῆς σοφίας ὀνόματος ἀγαπητῶς μᾶλλον ἔχειν τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὴν αὐτῆς τῆς βίβλου μελέτην ἐπισπώμενος· λόγους οὖν φρονήσεως αἰνίγματά τε ϗ παραβολὰς περιέχει ϗ μερικάς τινας παλαιὰς θεοφιλεῖς ἱστορίας, περί τε ἀνδρῶν εὐαρεστησάντων τῷ θεῷ, ϗ εὐχὴν ϗ ὕμνον αὐτοῦ· ἔτι δὲ ὧν ὁ θεὸς εὐεργεσιῶν ἠξίωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ ὧν ἐπέθηκε κακῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ὀπαδὸς τοῦ Σολομῶντος οὗτος ὁ Ἰησοῦς γέγονεν, οὐχ ἧττον ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν ϗ παιδείαν εὐδοκιμήσας πολυμαθὴς ἀληθῶς ὢν ϗ κληζόμενος.

CAP. I.

1 Σοφία Σειρὰχ] A Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σειράχ. C ponit ante Prologum. 6 Ῥίζα] C Πηγὴ σοφίας, λόγος θεοῦ ἐν ὑψίστοις, ϗ αἱ πορεῖαι αὐτῆς ἐντολαὶ αἰώνιοι. Ῥίζα. 16 μήτρᾳ] A μέτρῳ. 21 αὐτῆς ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων] C αὐτῶν ἐνέπλησεν ἐπιθυμημάτων αὐτῆς. 22 Στέφανος] C Ἀμφότερα δέ ἐστι δῶρα θεοῦ εἰς εἰρήνην. Στέφανος. 22 ἰάσεως] C ἰάσεως· πλατύνει δὲ καύχησιν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. 23 Καὶ εἶδε ϗ ἐξηρίθμησεν αὐτήν] C deſunt. 24 ἐξώμβρησε] C ἐξώμβρισεν ἡ σοφία. αὐτῆς] C αὐτήν. 28 Οὐ] C Φόβος κυρίου ἀπωθεῖται ἁμαρτήματα, παραμένων δὲ ἀποστρέφει ὀργήν. Οὐ. θυμὸς ἄδικος] C θυμώδης ἀνήρ. 30 πιστῶν] C πολλῶν. 31 παραβολὴ] C παραβολαί. 33 Ἐπιθυμήσας] A C Ἐπιθυμήσας. 36 κυρίου] C κυρίου ἐνδεὴς ὤν. 37 σου] C σου μή. 38 Μὴ] A Καί. 39 σου] C σου πάντα. 40 φόβῳ] C ἐν ἀληθείᾳ τῷ φόβῳ σου.

CAP. II.

1 Τέκνον] C deeſt. 3 Κολλήθητι] A Κολληθήτω. 4 δέξαι] C δέξαι ἀσμένως. 6 εὔθυνον] C ϗ εὔθυνον. 7] Hunc verſum C ponit poſt verſum nonum. 13 κύριος] C κύριος, μακρόθυμος, ϗ πολυέλεος. 14 ἐπὶ] C deeſt. 17 ὅτι] A ὅτι. C ὅτε. 18 Οἱ] A Οὐ. ῥημάτων] C ῥήμασιν. 19 αὐτοῦ] C τῷ αὐτοῦ. ἐμπλησθήσονται] C πλησθήσονται. 22 κυρίου] C θεοῦ. 23 οὕτω] C οὕτως.

CAP. III.

2 Ἐμοῦ τοῦ] A Κρίμα τοῦ. 3 υἱοῖς] C υἱούς. 4 ἐξιλάσεται] C ἐξιλάσκεται. 6 ἐπὶ τέκνων] C ἐπὶ τέκνοις. 8 ϗ ὡς] C Ὁ φοβούμενος κύριον, τιμήσει πατέρα, ϗ ὡς. ἐν] C deeſt. 9 σου] C σου, ϗ τὴν μητέρα. 10 αὐτοῦ] C ἀν[illegible]. 12 πατρὸς ἀτιμία] A πρὸς ἀτιμίαν. 14 αὐτοῦ] C σου. πατρὸς] C πατρός σου. 19 ἐν πραΰτητι] C ἐν πραότητι, & ponit poſt σου. διέξαγε] C διέξαγε. 21 Ὅτι] C Πολλοί εἰσιν ὑψηλοὶ ϗ ἐπίδοξοι, ἀλλὰ πραέσιν ἀποκαλύπτεται τὰ μυστήρια αὐτοῦ. Ὅτι. 22 ζήτει] C ζήτει ἀναισθήτως. ἐξέταζε] C ἐξέταζε σὺν ἐπιστήμῃ. διανοοῦ] C διανοοῦ ὁσίως. 23 κρυπτῶν] C κρυπτῶν βλέπειν ὀφθαλμοῖς. 24 ἔργων] C λόγων. 26 αὐτῶν] C αὐτῶν ἡ ματαία. διανοίας] C διάνοιαν. αὐτῶν] C αὐτῶν· κόρας μὴ ἔχων ἀπορήσεις φωτός, γνώσεως δὲ ἄμοιρων μὴ ἐπαγγέλλου. 27 Καὶ ὁ, uſque ad καρδία] C ponit poſt ἐσχάτων. ἐμπεσεῖται] C ἀπολεῖται. 28 εἰς] A ἀπό. 29 ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις] C ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίαις. 30 Ἐπαγωγῇ] C Ἐν ἐπαγωγῇ. φυτὸν] C ὅτι πονηρίαι αὐτοῦ ἐκριζωθήσονται φυτόν. 33 ἐλεημοσύνη] C ἐν ἐλεημοσύναις. 34 Ὁ] C Καὶ κύριος ὁ. πτώσεως] C πτώσεως αὐτοῦ.

CAP. IV.

2 ϗ μὴ] A καί. παροργίσῃς] C παρεχούσης. 7 συναγωγῇ] C ponit poſt ποίει. 8 πτωχῷ] C πτωχῷ ἀλύπως, & ponit poſt σου. πραΰτητι] C πραότητι. 11 μᾶλλον ἢ] C μᾶλλον ἤ. 13 αὐτὴν poſterius] A ζωήν. ὑπακούων] C ἐπακούων. 16 προσελθὼν] C προσέχων. 17 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. ἐμπιστεύσῃς, κατακληρονομήσεις] C ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 18 πορεύεται] C πορεύσεται. 19 δὲ] C deeſt. παιδιᾷ] A C παιδείᾳ. 24 μὴ αἰσχυνθῇς] C ponit ante περί. 28 σωτηρίας] C σωτηρίας. Καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς καλλονήν. 30 ἀληθείᾳ] C ἀληθείᾳ κατὰ μηδέν. περὶ] C περὶ ψεύσματος. 32 ϗ μὴ poſterius] C μή. 35 τῷ οἴκῳ] C τῇ οἰκίᾳ.

CAP. V.

1 ἐστὶ] C ἐστὶν εἰς ζωήν. 2 τῆς] A deeſt. 3 Καὶ] C deeſt. ὁ] C διὰ τὰ ἔργα μου. ὁ. σε] C σου τὴν ὕβριν. 4 ἐγένετο] C ἐγένετο λυπηρόν. μακρόθυμος] C μακρόθυμος, οὐ μή σε ἀνῇ. 5 γίνου] C γίνου ἐν πλεονασμῷ. ἁμαρτίαν] C ἁμαρτίας. 7 αὐτοῦ] C αὐτῷ ταχυνεῖ. 8 πρὸς] C ἐπί. 9 Ἐξάπινα] C Ἐξαπίνης. κυρίου] C κυρίου, ϗ ὡς ἀμελήσεις ἐκτριβήσῃ. 10 ὠφελήσεις] C ὠφελήσει. ἀπαγωγῆς] C ἐπαγωγῆς. 12 σου] C σου ἀσφαλεῖ. σου] C ponit poſt λόγος. 13 σου] C σου ἀγαθή, ϗ ἔσω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωή σου. 17 αἰσχύνη] C αἰσχύνη μοχθηρά. διγλώσσου] C διγλώσσῳ. 18 ἀγνόει] C ἀγνόει μηδέν.

CAP. VI.

1 αἰσχύνην] A αἰσχύνη. δίγλωσσος] C δίγλωσσος ἀτιμίαν ἕξει. 2 ψυχῆς σου] A ψυχή μου. ἵνα μὴ, uſque ad finem verſus] A deſunt. 3 ξύλον ξηρὸν] C ξηρὸν ξύλον. 4 αὐτὸν] C αὐτήν. 5 πληθυνεῖ poſterius] C πληθύνει. 7 αὐτῷ] C αὐτῷ σεαυτόν. 18 πολιῶν] A ποδῶν. 19 Ὡς ὁ, uſque ad ϗ] C deſunt. 20 γεννημάτων] C ἀπὸ τῶν γεννημάτων. 21 τραχεῖα] A ταχεῖα. ἐμμενεῖ] A ἐμμένει. 23 αὐτῆς ··· πολλοῖς] A αὐτοῖς ··· πολύς. 24 δέξαι] C ἔκλεξαι. 25 εἰσένεγκον] C εἰσένεγκαι. 26 ὦμον] A νόμον. 30 πέδαι] C πέδαι αὐτῆς. κλοιοὶ] A κλάδοι. 32 σεαυτοῦ] A αὐτῷ. 33 δῷς] C ἐπιδῷς. 34 ἐκδέξῃ] C ἐκδέξῃ σύνεσιν. 35 ἀκούειν] C ἀκροᾶσθαι. 36 θυρῶν] A τρίβων. 37 κυρίου] C κυρίου τελείως. σου poſterius] C deeſt.

CAP. VII.

2 σοῦ] C σου ἁμαρτία. 3 αὐτὰς ἑπταπλασίως] C αὐτὰ ἑπταπλάσια. 5 βασιλεῖ] A βασιλέως. 6 μὴ οὐκ ἐξισχύσεις] C ϗ οὐκ ἰσχύσεις. 13 φίλῳ] A φίλον. 18 μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ] C ponit ante Ταπείνωσον. 20 ἕνεκεν ἀδιαφόρου] C ἀδιαφόρως κατὰ μηδέν. 21 ϗ γὰρ] C ἢ γάρ. 23 συνετὸν] A ἀγαθόν. 28 αὐτὴν] C αὐτήν, μισουμένῃ δὲ μὴ ἐκδῷς σεαυτόν. 33 αὐτῷ] A αὐτῶν. 35 θυσίαν] A θυσίας. ἁγίων] A deeſt.

CAP. VIII.

6 ἀποστρέφοντα] C ἐπιστρέφοντα. 8 νεκρῷ] C νεκρῷ τῷ ἐχθροτάτῳ σου. 10 μεγιστᾶσιν] C μεγιστᾶσιν εὐμαρῶς. 16 φρόντιζε] C φρόντισον. 17 μετὰ] C κατά. αὐτῷ] C αὐτόν. 18 βαρύνηται] C καταβαρύνηται. 19 διαπορεύου] C πορεύου. ὅτι ὡς] C οὕτως. σε] C σε ἐκεῖ. 20 στέξαι] A στέρξαι. 22 σὴν καρδίαν] C τὴν καρδίαν σου. χάριν] C χάριν ψευδῆ.

CAP. IX.

2 ἐμὴν] C ψυχήν. ὑπάντα] C ἀπάντα. 5 αὐτῆς] A αὐτοῖς. 9 ἀνακεῖσθαι] C ἀνακεῖσθαι, ϗ μὴ κατακλιθῇς ἐπ' ἀγκώνων μετ' αὐτῆς. 13 ὀλισθήσῃς] C ὀλισθῇς. 14 ἔριστος] C ἐπίσης. 16 τί ἐστι] C τίς ἐστιν. 17 ἐν εὐδοκίᾳ] C εὐδοκίαις. 18 ἔχει] C ponit poſt ἐξουσίαν. φόβον] A φόβου. 19 Κἂν] C Καὶ ἐάν. σου] C σου παράγγελμα. 20 πόλεων] C πόλεως. 21 τοῦ] C τῶν. συμβουλὰς] C βουλάς. 23 ϗ μετὰ] C μετά.

CAP. X.

1 παιδεύσει] C παιδεύει. 2 αὐτοῦ prius] C deeſt. 7 πλημμελήσει ἄδικα] C πλημμέλεια ἀδικίας. 10 χρήματα] C χρήματα δόλια. 12 ὅτι] C Φιλαργύρου μὲν γὰρ οὐδὲν ἀνομώτερον. Οὗτος γὰρ ϗ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι. ζωῇ ἔρριψε] C ζωῇ αὐτοῦ ἔρριψαν. σκώπτει] C κόπτει. 15 ὑπερηφανίας ἁμαρτία] C ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια. ἐξομβρήσει βδέλυγμα] C ἐξυβρίσει βδέλυγμα, ϗ καταστρέψεται εἰς τέλος. 17 Θρόνους] A Χρόνους. αὐτῶν] C αὐτῶν ἔνθεν. 18 ἐξέτιλε] C ὑπερηφάνων ἐξεῖλε. ταπεινοὺς] C ἐν δόξῃ

ταπεινὸς· & ponit post αὐτῶν. 20 Ἐξήρανεν] C Ἐξῆρεν. 23 Σπέρμα, usque ad finem versus] C Σπέρμα ἀσφαλείας οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἔντιμον φύτευμα οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν· σπέρμα ἀτιμίας οἱ μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ, σπέρμα πλανήσεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. 25 Πλούσιος] C Πρὸ λήξεως ἀρχὴ φόβος κυρίου, ἐκβολὴ δὲ ἀρχῆς σκληρυσμὸς καὶ ὑπερηφάνεια· πλούσιος. 27 Μεγιστὰν, usque ad καὶ οὐκ] C Μεγιστᾶνες, καὶ κριταὶ, καὶ δυνάσται, δοξασθήσονται. αὐτῶν τις] C τις αὐτῶν. 28 Σοφῷ] C Συνετῷ. γογγύσει] C γογγύσει παιδευόμενος. 30 ἐν πᾶσιν, ἢ περιπατῶν] C καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν. ἄρτων] C ἄρτου. 31 πραΰτητι] C πραότητί σου. 34 Ὁ δὲ δοξαζόμενος] C Ὁ δεδοξασμένος. καὶ ὁ, usque ad finem versus] C desunt. καὶ ἐν] A ἐν.

CAP. XI.

1 ἀνύψωσε κεφαλὴν] C ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ. 2 καὶ μὴ] A αὐτοῦ μή. 4 ἐν posterius] C deest. 7 μέμψη] A μέμφου. 8 παρεμβάλλου] C παρέμβαλλε ῥῆμα. 9 Περὶ] A Περὶ δέ. χρεία] C deest. 10 πληθυνῇς] C γὰρ πληθύνῃς. 12 καὶ] C deest. καὶ πτωχείᾳ περισσεύει] C καὶ περισσεύων πτωχείᾳ. 13 οἱ ὀφθαλμοὶ … ἐπέβλεψαν] C ὀφθαλμὸς … ἐπέβλεψεν. καὶ ἀπεθαύμασε] C ἀπὸ συντριβῆς, καὶ ἐθαύμασε. πολλοὶ] C πολλοὶ θεωρήσαντες. 17 Δόσις] C Σοφία, καὶ ἐπιστήμη, καὶ γνῶσις νόμου παρὰ κυρίου· ἀγάπησις, καὶ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτοῦ εἰσι. Πλάνη καὶ σκότος ἁμαρτωλοῖς συνέκτισαι, τοῖς δὲ γαυριῶσιν ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακία. Δόσις. εὐοδωθήσεται] C εὐοδοῖ· & ponit ante εἰς. 18 τοῦ] C αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ. 19 ἐκ] C ἀπό. μου] C μου ἀδιαλείπτως. 20 παρελεύσεται] C παρελεύσεται αὐτόν. 21 αὐτῇ] C αὐτῷ. 22 τῷ prius] C δέ. 25 χρεία] C χρεία ἀρεσκείας. 26 ἐστι] C ἐστι, καὶ πολλά μοι ἃ ἔχω. κακωθήσομαι] C κακωθήσομαι ἐν ζωῇ. 27 οὐ] A deest. 28 τὰς ὁδοὺς] C τὰ ἔργα. 29 ἐν συντελείᾳ] C συντέλειαν. 32 ἐπιβλέπει] C ἐπιβὰς ἐπί. 33 αἱρετοῖς] C αἱρετικοῖς. 34 πυρὸς] C μικρᾶς. 35 τεκταίνει] C τεκταίνεται. δῶ σοι] C ponit ante μῶμον. διαστρέψει σε] A διαστρέψεις. ταραχαῖς] C ταραχῇ. τῶν] C ἐκ τῶν.

CAP. XII.

3 ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ] C ἐλεημοσύνης μὴ χαριζομένῳ. 7 εὑρήσεις] C εὑρήσει σοι. πταίσῃς] C ποιῇς. ἀσεβέσιν] C εὐσεβέσιν. δὸς] C φυλάσσει δὲ αὐτοὺς εἰς ἡμέραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιάν. δός. 8 ἐκδικηθήσεται] C ἐκβληθήσεται. 12 αὐτὸν] A αὐτῷ. σεαυτὸν] C σεαυτοῦ. μὴ ἀναστρέψας] C μήποτε καταστρέψας. σε στῇ] A ἔστη. σου, καὶ] C σου λαβεῖν, καί. ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων. 13 Τίς] A Μὴ δεσμεύσεις δὶς ἁμαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ οὐκ ἀθῳωθήσῃ. Τίς. 14 διαμενεῖ] C διαμενεῖ ἐν στάσει δικαίᾳ. 15 ἐχθρὸς] A ἐχθρὸς, καὶ πολλὰ ψιθυρίσει, καὶ ἐρεῖ σοι καλὰ λέγων. καὶ ἐν τῇ, usque ad finem versus] A ponit post δακρύσει. 16 ὁ ἐχθρὸς] A desunt. 18 ὡς] C ὡς ἄνθρωπος. 19 Κινήσει] C ponit post prius αὐτοῦ. χερσὶν αὐτοῦ] C χερσί. διαψιθυρίσει] C διαψιθυριεῖ.

CAP. XIII.

1 καὶ ὁ] C ἐν αὐτῇ· καί. 2 ἄρῃς] C ἄρῃς ἐν ζωῇ σου. μὴ] C σου μή. 3 αὕτη … αὕτη] C αὐτὴ … αὐτή. 4 αὐτὸς προσενεβριμήσατο] C αὐτοῦ προσδεηθήσονται. προσδεηθήσεται] C προσαπειληθήσεται. 5 καταλείψει] C καταθλίψει. 6 Ἐὰν] C Καὶ ἐάν. 8 ἐν] C deest. ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων. μετὰ] C καὶ μετά. 10 καὶ] C τῇ διανοίᾳ καί. σου] C καρδίας σου. 12 Προσκαλεσαμένου] A Πῶς καλεσαμένου. τούτῳ] C τοσούτῳ. προσκαλέσεταί σε] C σε προσκαλέσεται πλεονάζων. 13 ἀπωσθῇς] C ἀπωσθῇς ἀκρίτως. 14 πίστευε] C πιστεύσῃς. ἐξετάσει] A ἐξετάσει σε. C ἐξετάσει τὰ κρυπτά σου. 15 κακώσεως] C κακώσεώς σου. 16 πρόσεχε] C πρόσχες. σφοδρῶς] A σφόδρα. 19 Πᾶν] C Ἀκούων ταῦτα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. Πάσῃ ζωῇ ἀγάπα τὸν κύριον, καὶ ἐπικαλοῦ αὐτὸν εἰς σωτηρίαν σου. Πᾶν. αὐτῷ] A αὐτοῦ. 24 ὑπερηφάνῳ] C ὑπερηφάνων. 25 ταπεινὸς] C πτωχός. 30 ἐστιν] C πρόσεστιν. στόμασιν] C στόματι. 31 ἐὰν] C ἐάν τε. κακά] C κακά, καὶ ἀγαθύνει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα. 32 ἱλαρὸν] C θάλλον. διαλογισμοὶ] C διαλογισμός.

CAP. XIV.

1 λύπη ἁμαρτίας] C πλήθει ἁμαρτιῶν. 2 αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ τὸν ἐπὶ κύριον. 5 ἔσται] C ponit ante ἀγαθός. οὐ μὴ] C οὐκ. 7 Κἂν εὐποιῇ, ἐν λήθῃ] C Καὶ ἐὰν εὐποιήσῃ, οὐχ ἑκών. ἐκφαίνει] C ἐκφανεῖ. 8 βασκαίνων] C βασκαίνων ἰδεῖν. 9 οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι] C οὐ πίμπλαται μερίδος. πονηρὰ] C πονηροῦ. ψυχὴν] C ψυχὴν αὐτοῦ. 11 σεαυτὸν] C σεαυτοῦ. 15 διαίρεσιν] C διαιρέσεις. 16 ἀπάτησον] A C ἁγίασον. 17 τρυφὴν] C τροφήν. 22 τελευτήσει] C μελετήσει καλά. διαλεχθήσεται] C διαλεχθήσεται ἅμα. 23 αὐτῆς] C αὐτοῦ. αὐτῆς] A αὐτοῦ. νοηθήσεται] C ἐννοηθήσεται. εἰσόδοις] C ὁδοῖς. 25 καὶ πήξει, usque ad finem versus] A desunt. πήξει πάσσαλον] C ponit post αὐτῆς. 26 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 27 ὑπ'] C ἀπ'.

CAP. XV.

1 αὐτὸ] *A* ἀγαθόν. C αὐτά. τοῦ νόμου] C γνώσεως νόμου. 2 Καὶ, usque ad καὶ ὡς] C Καὶ ὡς μήτηρ ὑπαντήσει αὐτῷ. 3 ποτίσει] C ποτιεῖ. 6 ἀγαλλιάματος] C ἀγαλλιάματος εὑρήσει. αἰώνιον κατακληρονομήσει] C αἰῶνος κατακληρονομήσει αὐτόν. 7 Οὐ] C Καὶ οὐ. ἐστιν] C ἐστιν ἀπό. 8 μὴ] C deest. ἐν] C αὐτῷ· ἐν. 12 ὅτι] C deest. ἐπλάνησεν] C ἔπλασεν. 17 ἐκτενεῖς] C ἔκτεινον. 19 ἰσχυρὸς] *C* καὶ ἰσχυρός. 21 Καὶ] C deest. οὐδενὶ] C ponit post ἀσεβεῖν.

CAP. XVI.

1 τέκνων] A τέκνον. ἀχρήστων] C ἄχρηστον. μὴ] A *C* μηδέ. 2 τὸν τόπον] C τὸ πλῆθος αὐτῶν. 3 Κρείσσων γὰρ εἷς] C Κρεῖσσον γὰρ εἷς δίκαιος. 5 ἀνόμων ἐρημωθήσεται] C ἀσεβῶν ἐρημωθήσεται ἐν τάχει. 8 γιγάντων] C πάντων γιγάντων. τῇ ἰσχύϊ] C ἐν τῇ ἰσχύϊ τῆς ἀφροσύνης. 10 ἐξηρμένους] C ἐξερχομένους. αὐτῶν] C αὐτῶν ἃς ἐποίουν. 11 κἂν] C μαστίγων, ἐλεῶν, τύπτων, ἰώμενος, κύριος ἐν οἰκτιρμῷ καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε· καὶ ἐάν. θαυμαστὸν] C ἐν λαῷ, θαυμαστόν. 12 αὐτοῦ] C αὐτῷ. Διατάχοις. 13 κρίνει] C κρινεῖ. 14 ἁρπάγμασιν] C ἁρπάγματι. ὑπομονὴν] C ὑπομονή. εὐσεβοῦς] C ἀσεβοῦς. 15 ποιήσει] C ποίησον. ἕκαστος] C ἕκαστος γάρ. εὑρήσει] C εὑρήσει· κύριος ἐσκλήρυνε Φαραὼ μὴ εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως ἂν γνωσθῇ ἐνεργήματα αὐτοῦ τῇ ὑπ' οὐρανόν. πάσῃ τῇ κτίσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ φανερὸν, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, καὶ τὸ σκότος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι. 16 ὅτι] C deest. μὴ] C καί. 18 γῆ] C γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς. σαλευθήσονται] C σαλευθήσεται· & ponit post αὐτοῦ. 19 Ἅμα] C ἅπας ὁ κόσμος γεγονὼς, καὶ γινόμενος ἐν θελήματι αὐτοῦ. Ἅμα. εἰς] C ἐπ'. τρόμῳ] C ponit post συσσείονται. 20 ἐπ' αὐτοῖς] *C* ponit post διανοηθήσεται. οὐ] C ἀξίως οὐ. 21 καὶ] C deest. 22 ἐν] C ἐστιν ἐν. τίς prius] C αὐτοῦ τίς. διαθήκη] C διαθήκη, καὶ ἐξέτασις ἁπάντων ἐν τελευτῇ. 23 καρδίᾳ] C deest. καὶ πλανώμενος διανοεῖται] C διανοεῖται πλανώμενος.

25 Ἐκφαίνω] A C Ἐκφανῶ. ἀπαγγέλλω] A ἐπαγγελῶ. C ἀπαγγελῶ.
μην] C ἐπιστήμην αὐτοῦ. 22 Ἐν] C Καὶ ἐν. αὐτῶν prius] *A* αὐτ
καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν] *C* καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ. αὐτῶν] C
οὔτε prius, usque ad finem versus] *A* desunt. καὶ] C ἐν ποιήμασι
καί. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 28 ἔθλιψε] C ἐξέθλιψε. 29 τοῦ ῥήματος]
λόγον. 30 κύριος] C ὁ κύριος, & ponit post ἐπέβλεψεν.

CAP. XVII.

3 καὶ ἔδωκεν, usque ad καθ'] A desunt. καθ'] C αὐτοῦ καθ'.
A ἰσχύϊ. 4 Καὶ] C deest. πετεινῶν] C πετεινῶν ἐν ὁμοιώματι. Ἐπι-
νοῦν αὐτοῖς ἐδωρήσατο μερίζων, καὶ τὸν ἕβδομον λόγον, ἑρμηνέα τῶν
ἐνεργημάτων αὐτοῦ. 6 Ἐπιστήμην] A Ἐπιστήμη. 7 δεῖξαι, usque ad
versus] C ἔδωκε δι' αἰώνων καυχᾶσθαι ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἵνα δι-
ται τὰ ἔργα αὐτοῦ συνετῶς. 8 αἰνέσουσιν, usque ad finem versus] C
αἰνέσουσιν ἐκλεκτοί. 9 αὐτοῖς] C αὐτοῖς, εἰς τὸ νοῆσαι ὅτι θνητοὶ ὄντες
ἄρχουσι νοῦν. 10 ἔστησε] C ἔστηκε. 13 Αἱ ὁδοὶ] Comp. invertit partes hujus ve
incipiendo cum οὐ. 14 Ἑκάστῳ] C præponit πᾶς δὲ ἄνθρωπος ἐκ νεότη
ἐπὶ τὰ πονηρὰ, καὶ οὐκ ἴσχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν ἀντὶ λιθίνων ποιῆσαι σαρ-
κας. Ἐν γὰρ μερισμῷ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς πάσης, ἑκάστῳ. κατέστησεν] C
ἔστησεν. 15 Καὶ, usque ad finem versus] C καὶ προσελάβετο τὸν Ἰσ
ἑαυτοῦ μερίδα, ὃν πρωτόγονον ὄντα τιθηνεῖ παιδεία, καὶ μερίζων φῶς ἀγά
ως, οὐκ ἀνίησιν αὐτόν. 16 Ἅπαντα] C Διὸ πάντα. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐν
δελεχῶς] C ἐνδελεχῶς. 17 κυρίου] C κυρίου· κύριος δὲ χρηστὸς ὢν καὶ
δὼς τὸ πλάσμα αὐτοῦ, οὔτε ἀνῆκεν αὐτοὺς, οὔτε ἐγκατέλιπε φειδόμενος αὐτῶν.
δρὸς] C γὰρ ἀνδρός. 18 συντηρήσει] C συντηρήσει. μείζων υἱοῖς αὐτοῦ
θυγατράσι μετάνοιαν. 19 ἀποδώσει] C ἀνταποδώσει. 21 ἐπὶ] C
23 Ἐπάναγε] A Ἔπαγε. C Ἐπανάγαγε. ἀπὸ] C deest. 25 καὶ
C desunt. 27 ὑγιὴς] C ὑγιὴς τῇ καρδίᾳ. 28 κυρίου] C κυρίου ἐστὶ
αὐτὸν] C αὐτὸν ὁσίως. 30 καὶ πονηρὸς] A καὶ πονηρόν. C καὶ ἀνὴρ ὃς
C σάρκα.

CAP. XVIII.

1 δικαιωθήσεται] C δίκαιος, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· οἰκίζων τὸν
σμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. αὐτὸς
βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διαστέλλων ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων.
Οὐθενὶ ἐξεποίησεν] C Τίνι ἐξουσίαν ἐποίησεν. ἐξιχνιάσει] C ἐξιχνιάσει
Τί] *C* Καὶ τί. τί ἡ] C τίς ἡ. 8 ἑκατὸν] C ἑκατὸν, ἀλογίστος δὲ
πᾶσιν ἡ κοίμησις. ψῆφος] C ὡς ψῆφος. ὀλίγα] C χίλια. ἡμέραις]
μέραις. 9 ἐμακροθύμησε] C μακροθυμεῖ. ἐξέχεεν] C διαχεύσει. ἐν
τοῖς] C ponit post αὐτοῦ. 15 καὶ] C μηδέ. δόσει] C δεήσει. λόγῳ
λόγου πονηροῦ. 16 κρείσσων] C κρεῖσσον. ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ] C ἀνθρώπῳ
κεχαριτωμένῳ. 20 ἐξέταζε σεαυτὸν] C ἑτοίμαζε σεαυτὸν καλλιεργῶν.
C ἐγκρατείᾳ, καί. 22 ἐμποδισθῇς] C ἐμποδίσῃς. 25 ἡμέραις] C
26 πάντα] C πάντα ταῦτα. 27 Ἄνθρωπος, usque ad καὶ ἐν] C desunt.
μελείας] C πλημμελείας, καὶ ἄφρων οὐ συντηρήσει καιρόν. 28 σοφίαν] C
αν, καὶ παιδείαν. 29 ἀκριβεῖς] C ἀκριβεῖς εἰς ζωήν. κρείσσων παρρησία
σπότῃ μόνῳ, εἴπερ νεκρᾷ καρδίᾳ νεκρῷ ἀντέχεται. ἘΓΚΡΑΤΕΙΑ ΨΥΧΗΣ
desunt. 30 ὀρέξεων] A C ὀρέξεών σου. 31 ποιήσει σε] C αὐτῆς,
σεις. σου] C σου, οἱ βασκανοῦσί σε. 32 τρυφῇ] C τρυφῇ σου.
θῇς συμβολῇ] C προσδεηθῇς συμβολῆς. 33 μαρσυπίῳ] μαρσυπίῳ·
ἐπίβουλος τῆς ἰδίας ζωῆς λαλητός.

CAP. XIX.

1 ὁ ἐξουθενῶν] C καὶ ὁ ἐξουδενῶν. 3 καὶ ἡ, usq; ad finem versus] C
θύσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι. 5 καρδίᾳ] *C* ἐπὶ κακοεξίᾳ καταγνω
ὁ δὲ ἀντοφθαλμῶν ἡδοναῖς στεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτοῦ· ὁ ἐγκρατευόμενος
ἀμάχως συμβιώσεται. καὶ ὁ. ἐλαττονοῦται] *C* ἐλαττοῦται. 7 οὐθὲν] A οὐδέν.
ἐλαττονωθῇ] C ἔσῃ ἐν ἐλαττώσει. 8 διηγοῦ] *C* διηγοῦ βίοις ἀλλοτρίοις
εἰ σοι] C σοί ἐστιν. 9 μισήσει] C μισεῖ. 10 θάρσει, οὐ] C καὶ
γίνου, οὐ γάρ. 11 ὠδινήσει] C ὀνειδίσει. 13 εἰ τι] A οὔ τι. C εἰ.
λον] C πλησίον. 15 διαβολὴ] C διαβολὴ ματαία. 16 πίστευε] C
ἡ καρδία σου. καὶ οὐκ] C λόγῳ, καὶ οὐκ. 17 Τίς (A Καὶ τίς) οὐχ ἡμάρ
C Καὶ τίς ἐστιν ὃς οὐκ ὠλίσθησεν. 18 ὑψίστου] C ὑψίστου γινόμενος ἀμνήμων
κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως, σοφία δὲ παρ' αὐτοῦ ἀγάπησιν περιποιεῖ. γνῶσις ἐντολῶν
κυρίου παιδεία ζωῆς. οἱ δὲ ποιοῦντες τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ἀθανασίας δένδρον καρποῦνται.
C παρὰ κυρίου νόμου] C νόμου, καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορείας αὐτοῦ. οἰκέτης λέγων
δεσπότῃ, ὡς ἀρέσκει οὐ ποιήσω, ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παροργίζει τὸν τρέφοντα
τόν. 19 Καὶ] C deest. 20 αὕτη] C αὐτή. 21 ἡττώμενος] A ἐλαττ
C πτοούμενος. ἢ περισσεύων] C τοῦ περισσεύοντος. παραβαίνων νόμον]
παραβαίνοντος νόμισμα ὑψίστου. 23 κρῖμα] *C* κρῖμα, καὶ ἔστι δικαιῶν κρί-
φός. πλήρης δόλου] C πλήρη δόλου πυρώδοις. 24 ἑτεροκωφῶν] C
κωφῶν. ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη] C οὗ ἐὰν ἐπιγνωσθῇ. σε] C σε κακοποι
27 ἀναγγέλλει] C ἀναγγελεῖ. 28 οὐκ ἔστιν] C οὐκ ἔσται.

CAP. XX.

1 καλὸν] C καλόν ἐστιν. καὶ] C κρυπτῶς, καί. ἀπὸ ἐλαττώσεως]
ἐλαττώματος, & ponit post κωλυθήσεται. 3 βίᾳ] C βίῳ. 5 Ἔστι]
versus deest in Ald. λαλιᾶς] C λαλιᾶς αὐτοῦ. 8 λόγῳ] A λόγοις.
σηθήσεται] C μισηθήσεται· ὡς καλὸν ἐλεγχθέντι φανερῶσαι μετάνοιαν,
γὰρ φεύξῃ ἑκούσιον ἁμάρτημα. 9 εὐοδία] C εὐδοκία. ἀνδρὶ] C ἀνδρὶ
τωλῷ. 10 δόσις ἢ] A ἢ δόσις. 12 ἑπταπλάσιον] C ἑπταπλασίονα.
γῳ] C λόγοις. 14 σοι] C σοι λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βασκάνου διὰ
κην αὐτοῦ. ἑνὸς] C ἑνὸς εἰς τὸ λαβεῖν. 16 ἄνθρωπος] C κυρίῳ, καὶ
ποις. καὶ οὐκ] C οὐκ. 18 ἔσθοντες] A C ἐσθίοντες. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ὅτι
τὸ ἔχειν ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε· καὶ τὸ μὴ ἔχειν ὁμοίως ἀδιαφορεῖν αὐτῷ.
ἀπαιδεύτων] A ἀπαιδεύτῳ· & versu 26. 24 ἄφρονος] C λήψεται.
ψευδὸς] C ponit ante ἐν. ἐν] C ἐν δέ. 29 ΛΟΓΟΙ παραβολῶν]
sunt. 30 γλῶ] C γλῶ αὐτοῦ. ἀδικίαν] C ἀδικίαν αὐτοῦ. καὶ ὁ] A
ὡς. ἐλεγμοὺς] C ἐλέγχους. 33 αὐτοῦ posterius] C αὐτοῦ. κρείσσων
ἀπαραίτητος ἐν ζητήσει κυρίου, ἢ ἀδέσποτος τροχηλάτης τῆς ἰδίας ζωῆς.

CAP. XXI.

2 δήξεται] C αὐτῇ, δήξεται. 3 αὐτῆς] C αὐτῇ. 5 ὑπερηφάνου
ὑπερηφάνων. 7 καρδίᾳ] C καρδίᾳ αὐτοῦ. 9 αὐτοῦ] C ἑαυτῷ. χειμῶνα
χῶμα ταφῆς αὐτοῦ. 10 πυρὸς] C πυρὸς εἰς ἀπώλειαν. 11 ἐκ] C ὑπό.
τῳ] C ἐσχάτου. 12 κατακρατεῖ] C κυρίου, κρατεῖ. 13 καὶ συντέλεια
συντέλεια δέ. σοφία] C σοφίας πρόσληψις. 15 Ἔστι] C Ἔστι γάρ.
πηγὴ] C πηγὴ ἁγνή. 17 καὶ] C deest. κρατήσει] C κρατήσει ἐν ζω

ῶ. 18 ὁ σπαταλῶν] C αὐτὸν ἀσύνετος. 20 ϗ τὰς] C Ὡς οἶκος ἠφανισμένος, οὕτως μωρῷ σοφία ponit ante ϗ τὰς. διανοηθήσεται] C διανοηθήσονται. 22 ἀνοήτοις] C ἀνοήτου. 24 χρυσοῦ] C χρυσοῦς. βραχίονι δεξιῷ] C βραχίονος δεξιοῦ. 25 ἀπὸ προσώπου] C ἀπ' αὐτοῦ. 27 θύραν] C θύρας. ἀτιμίᾳ] C ἀτιμίαν. 28 ἀλλοτρίων ἐν τούτοις βαρυνθήσεται] C πολυλάλων τὰ οὐκ αὐτῶν διηγήσεται. 29 καρδία δὲ] A καρδία. C ἐν δὲ καρδίᾳ. 31 ιθυρίζων, ϗ ἐν παροικήσει] C ψίθυρος, ϗ οὐ ἐὰν παροικήσῃ.

CAP. XXII.

1 ἠρδαλωμένῳ] A ἠρδαλωμένος. ϗ πᾶς, uſque ad πᾶς ὁ, ver. 2.] A deſunt. 4 φρονίμη] C φρόνιμος. ἄνδρα] C ἀνδρός. Μουσικὰ] A Μουσιά. ϗ] C δὲ, καί. παντὶ] C deeſt. σοφίας] C σοφίας. τέκνα ἐν ἀγαθῇ τὴν τροφὴν ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσγένειαν. τέκνα ἐν καταφρονήσει ϗ ἀπαιδευσίᾳ γεγαυρωμένα, συγγενείας ἑαυτῶν μολύνουσι τὴν εὐγένειαν. 8 ἐξεγείρων καθεύδοντα] C ϗ ἐξεγείρει καθεύδοντας. 9 Διηγούμενος] C Διηγεῖται. 10 φῶς] A C ἐξέλιπε γὰρ φῶς. σύνεσις] C σύνεσιν. 12 πονηρῷ] C deeſt. 14 πορεύου] C πορεύου, ἀναισθητῶν γὰρ ἐξουθενήσει σου τὰ πάντα. 14 μωρὸς] C μόλυβδος. 18 ἅλα] C ἅλας. εὔκοπον] C σύγκοπον. C εὐκοπώτερον. 20 καιρῷ] C παντὶ καιρῷ φόβου. τοίχου] C ἐπὶ τοίχου. 21 ὑπομείνωσιν] C μείνωσιν. 22 Οὕτως] A Οὗτως 24 κατάρξῃ] A καταίρῃ. 25 ἀποσοβεῖ] C ἀποσοβήσει. 27 τούτοις] τοις γάρ. 28 ὁμοῦ πληθῆς] C εὐφρανθῆς. 29 αὐτῷ] A ἑαυτῷ. ἐν κληρονομίᾳ] C τὴν κληρονομίαν. 30 Πρὸ] C οὐ καταφρονητέον γὰρ ἀεὶ περιγραφῆς, οὐδὲ θαυμαστὸς πλούσιος νοῦν οὐκ ἔχων. 31 στόμα] C στόμασι. ἀπ'] C αἰφνιδίως ἀπ'. μου] C μου μή.

XXIII.

1 μου] C ἁπάσης. μὴ poſterius] C ϗ μή. 2 φείσωνται, uſque ad finem ſus] C φείσῃ σὺ κυρίου τὰς δὲ ὕβρεις τῶν ἐν ἐπαγγελίᾳ ἁμαρτωλῶν μὴ ς. 3 πληθύνωσιν] C πληθυνθῶσιν. πλεονάσωσι] C πλεονάζουσιν εἰς συντελ. μου] C μου, ὧν μακρὰν ἐστιν ἡ ἐλπὶς τοῦ ἐλέους σου. 4 δῷς μοι] μοι δῷς. 5 ϗ ἐπιθυμίαν] C ϗ γιγαντώδη ψυχὴν ἀπόστησον διαπαντὸς ἀπὸ δούλων σου. Ἐλπίδας κενὰς ϗ ἐπιθυμίας. ἐμοῦ] C ἐμοῦ, ϗ κρατῆς τὸν θέλοντά σοι δουλεύειν. 9 με poſterius] C με τὸν οἰκέτην σου. ΠΑΙΔΕΙ'Α στόματος] C deſunt. παιδείαν στόματος] C ponit poſt στόματος] C στόματος ἀληθινοῦ. 8 καταληφθήσεται] C Ἐν τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ καταλειφθήσεται ὁ. 11 οὐ μὴ καθαρισθῇ] C ponit ante ἀπό. ἐπαγωγῶν] A ἀπαγωγῶν. C ἐπαγωγῆς. 17 Ἀπαιδευσίαν ἀσυρῆ μὴ θίσῃς] C Ἀκολασίᾳ ὅρκου μὴ ἐθίσῃς. λόγος] A λογισμός. 18 συνεδρεύσῃς] C συνεδρεύσεις. 19 μωρανθῇς] C μαρανθῇς. σου] A σου μή. καταποθῇ. Ἄνθρωπος] C καταποθῇ ἄνθρωπος, &c. 23 ἐκκαύ] C ἐγκαύσῃ. 28 κυρίου] C κυρίου τοῦ ὑψίστου. φωτεινότεροι] C φωτεινό εἰσιν. Οἱ. 29 αὐτῷ] C αὐτῷ τὰ πάντα. συντελεσθῆναι] C συντελεσθῆναι καθορᾷ τὰ πάντα. 30 οὐ] A deeſt. 32 Οὕτως] C Ὁμοίως. κληρονόμον (A κληρονόμου) ἐξ ἀλλοτρίου] C κληρονομίαν ἐξ ἄλλου. 33 ἑαυτῆς] αὐτῆς. ἐμοιχεύθη] C ἐμοίχευσε. ἐξ ἀλλοτρίου] C ϗ ἐξ ἄλλου. παρέστη] C παρέστηκεν. 34 εἰς (A deeſt) ἐκκλησίαν] C ἐν ἐκκλησίᾳ. 35 τὰ αὐτῆς εἰς] C υἱοὶ αὐτῶν. οὐ δώσουσι] C οὐκ οἴσουσι. 37 οὐθὲν] C ἐστι. ϗ] A ϗ τι. προσέχειν] C προσέχοντος. κυρίου] C θεοῦ. Δόξα άλη ἀκολουθεῖν θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναί σε ὑπ' οῦ.

CAP. XXIV.

ΑἸΝΕΣΙΣ σοφίας] C deſunt. 8 κύμασι] C κύματι. 11 Μετὰ] C μέσα. 14 αἰῶνος] C αἰώνων. ἐκλίπω] C ἐλλείπω. 15 ἐν πόλει ἠγαπημένῃ (ἡγιασμένῃ C] A εὐλογῇ ἠγαπημένη. 17 ἀνυψώθην] A ἀνυψώ. C ὑψώθην. 18 αἰγιαλοῖς] C Γαδδί. 19 πεδίῳ, uſque ad finem ſus] C πεδίῳ ὡραίῳ ϗ ὡς πλάτανος ἀνυψώθην ἐφ' ὕδατος. 20 ἀσπάλαθος] C ὡς ἀσπάλαθος. δέδωκα ὀσμὴν] C deſunt. δέδωκα] C ἔδωκα. χαλβάνη] C χαλβάνη. 22 κλάδοι poſterius] C deeſt. 23 βλαστήσασα] C ἐβλάστησα εὐωδίαν. πλούτου] C πλούτου. Ἐγὼ μήτηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, ϗ φόβου, ϗ γνώσεως, ϗ τῆς ὁσίας ἐλπίδος. Δίδωμι δὲ σὺν τοῖς τέκνοις μου ἀειγενεῖς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 27 κηρὸς] C κη. 29 με poſterius] A deeſt. 30 ϗ] C διαπαντὸς, καί. 32 νόμον] C νόμος. Μωϋσῆς] C ἡμῖν Μωϋσῆς. συναγωγαῖς] C ἐν συναγωγαῖς. Ἰακὼβ] C Ἰακώβ. μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύειν ἐν κυρίῳ, ἵνα κραταιώσῃ ὑμᾶς αὐτός. κολλᾶσθε πρὸς αὐτὸν, κύριος παντοκράτωρ ὁ θεὸς μόνος ἐστι, ϗ ἐστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ σωτήρ. 35 Ὁ πιμπλῶν] C Ἐμπιπλῶν. σοφίαν] C τῆς σοφίας αὐτοῦ. 37 παιδείαν] C παιδείαν γνώσεως, καί. διανόημα] C τὰ διανοήματα. 41 Κἀγὼ] C Ἐγὼ ἡ σοφία. 42 Εἶπα] C Εἶπον. ποτιῶ] A C ποτίσω. κῆπον] C κῆπον τὸν ἄριστον. πρασιὰν] C πρασιὰν δικαίαν. 43 εἰς prius] A deeſt. 44 Ἔπ] C Ὅπ. αὐτὰ] C αὐτήν. ἔτι] C Ὅτι.

CAP. XXV.

1 κυρίου] C κυρίου. ἔναντι κυρίου. 2 Ὁμόνοια] C Ὁμόνοιαν. φιλία] C ίαν. γυνὴ ϗ ἀνὴρ] C ἀνὴρ ϗ γυνή. συνηγάγοχας] C συνήγαγες. εὕροις] A C εὕρῃς. 6 ἐπιγνῶναι] C γνῶναι. 7 Ὡς ὡραία γερόντων σοφία] A deſunt. 9 ἐπὶ γλώσσης] C ἐν τῇ γλώσσῃ μου. 10 εὐφραινόμενος] C ponit τέκνοις. 11 αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 14 Φόβος] C Ἀγάπησις δέ. πάνθ' ὑπερέ] C πάντα ὑπερέβαλεν εἰς φωτισμόν. 15 αὐτοῦ] C αὐτόν. 18 Πᾶσαν] C κυρίου ἀρχὴ ἀγαπήσεως αὐτοῦ· πίστις δὲ ἀρχὴ κολλήσεως αὐτοῦ. Πᾶσαν. 22] C κεφαλῆς. 23 θυμὸν] C θυμοῦ. εὐδοκήσω, ἢ ἐνοικῆσαι] C εὐδοκῶ, ἐνοικῆσαι. 24 ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν] C ἀλλοτριοῖ τὸ πρόσωπον. σάκκον] C τοῦ] C τοῦ. 25 ἀκούσας ἀνεστέναξε] C ἀκουσίως ἀναστενάξει. πικρὰ] C δι' αὐτήν. 27 Ἀνάβασις] C Ὡς ἀνάβασις. ἐν ποσὶ πρεσβυτέρου] C ἐπὶ πρεσβύτου. 28 ἐπὶ] C εἰς. ἐπιποθήσῃς] C ἐπιποθήσῃς εἰς τρυφήν. 32] C παρακαλέσει. αὐτῆς] C αὐτῆς ἐν στενώσει. 34 ἐξουσίαν] C παρρη ἔξοδον. 36 αὐτὴν] C αὐτὴν, δίδου, ϗ ἀπόλυσον.

CAP. XXVI.

2 ἐπὶ] C ἔπη τῆς ζωῆς. 3 ἐν] C πρὸς κύριον, ἐν. 4 ἱλαρὸν] C ἔχοντες γαυριάσωσι. 5 μου] C ponit ante ἡ. ἐδεήθην] C ἐφοβήθην. 9 ἐπὶ] C γυναικός. 11 μέθυσος] C μέθυσος ϗ ῥεμβάς. 13 θυγατρὶ ἀδια] A θυγατέρα ἀδιατρέπτως. 15 ἀνοίγει] C ἀνοίξει εὑρὼν πηγήν. 18] C σιγηρὰ ϗ ἄνους. 19 αἰχμαλωτεία] C αἰχμαλωτεία ϗ πτοή. 20 ψυχῆς] αὐτῆς. 21 αὐτοῦ] C αὐτῆς. 33 βάσεως ἀργυρᾶς] C βάσεσιν ἀργυ εὐσταθοῦς] C εὐσταθέσι· & hic addit undecim verſus, quos habes apud Nobilium. 25 μου] C ponit ante ἡ. 27 ἐπὶ] C εἰς. αὐτὸν] C ponit ante εἰς. 28 ἐξηρεῖται] C ἐξαιρεῖται.

CAP. XXVII.

1 ὀφθαλμὸν] C ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. 2 λίθων] C λιθίνων. πάσσαλος] A ϗ πάσσαλος. 5 σκύβαλα] C σκῦλα. 7 ξύλου] A ξύλον. λόγος] C λογισμός. καρδίας] C ἐν καρδίᾳ. 9 ϗ] C αὐτὸ, καί. 10 αὐτὴν] C deeſt. 11 ἁμαρτίαι] A ἁμαρτίας. C ἁμαρτία τοῖς. ἄδικα] C κακίαν. 12 Σοφία C ἐν σοφίᾳ. 13 διανοουμένων] A διανοουμένους. 20 ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίου] C ἀπώλεσε τὸν πλησίον αὐτοῦ. 21 ἀπέλυσας] C ἀπολύσας. 24 ἀπήλπισεν] C ἀπώλεσε πίστιν. 25 κακὰ] C πονηρά. οὐδεὶς] C ὁ εἰδώς. 26 στόμα σου] C τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐκθαυμάσει] C θαυμάσει. ἐν] A deeſt. σκάνδαλον] C σκάνδαλα. 27 αὐτὴν] C deeſt. 28 κεφαλὴν] C κεφαλῆς. διελεῖ] C διαιρεῖ. 29 ἐμπεσεῖται] C ponit ante εἰς. ἁλώσονται] C ponit ante ἐν. 30 Ὁ ποιῶν] C Ποιοῦντι. εἰς] C ἐπ'. κυλισθήσεται] C κυλισθήσεται. 31 αὐτὸν] C αὐτοῦς. 32 πτώσει (ἐν πτώσει C) εὐσεβῶν] A πτῶσιν ἀσεβῶν.

CAP. XXVIII.

1 διατηρῶν διατηρήσει] A διαστηριῶν διαστηρίσει. 2 σου prius] C deeſt. 4 Ἐπ'] C Καὶ ἐπ'. 5 τίς] C ϗ τίς. 7 Καταφθορὰν] C Καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον καταφθοράν. 9 διαθήκην] C διαθήκης. 11 ϗ] C deeſt. ϗ] A deeſt. ἐμβάλλει] A ἐκβάλλει. C ἐμβαλεῖ. 12 ἐκκαυθήσεται] C ἐκκαυθήσεται, κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης τὸ πῦρ αὐξηθήσεται. ἀνυψώσει] C τοῦ ἀνθρώπου ἀνυψοῖ. 14 φυσήσῃς] C φυσήσῃς εἰς. ἐκκαήσεται] C καύσεται. αὐτὸν] C αὐτοῦ. σβεσθήσεται] C ἀποσβεσθήσεται. 15 καταρᾶσθαι] C καταράσασθε. 16 τρίτη] C δισσή, & verſ. 19. 17 ὀχυρὰς] A ἰσχυράς. 21 ποιεῖ μώλωπας] C ποιήσει μώλωπα. συγκλάσει] C συνθλάσει. 23 ἀπ'] C ἀπὸ προσώπου. 24 χάλκεοι] C χαλκοῖ. 26 οὐ καήσονται] C οὐ μὴ καύσονται. 27 ἐκκαήσεται] C ἐκκαυθήσεται. ἐξαποσταλήσεται ἐπ'] C ἐπαποσταλήσεται. 28 Ἴδε] A Καί. ἀκάνθαις] C ἀκάνθαις, ϗ τῷ στόματί σου ποίησον θυρώματα ϗ μοχλούς. τὸ χρυσίον] C χρυσίον σου. 29 τοῖς λόγοις] C τοῦ λόγου. σου] A deeſt. ζυγὸν ϗ σταθμὸν] C ζυγόσταθμον. 30 Πρόσεχε] C Καὶ πρόσεχε. αὐτῇ] C αὐτοῖς.

CAP. XXIX.

3 λόγον] C λόγον σου. πόνον] C κόπον. 5 καταφιλήσει χεῖρα] C καταφιλεῖ χεῖρας. 7 ἰσχύσῃ] C δὲ ἰσχύσῃ δοῦς. 8 δωρεὰν] A οὐ δωρεάν. C ponit ante ἐχθρόν. 9 ϗ ἀντὶ] C ἀντί. 10 Πολλοὶ] C Πολλοὶ οὖν. ἀπέστρεψαν] C ἀπέστρεψαν τὸν ἄνθρωπον. δωρεὰν] C δέ. 11 ταπεινῷ] C ταπεινώσει. ἐλεημοσύνην] C ἐλεημοσύνῃ. μὴ] A deeſt. 12 κενὸν] C deeſt. 13 ἀδελφὸν ϗ φίλον] C φίλον ϗ ἀδελφόν. ἰωθήτω] C κατάκρυψε αὐτόν. 19 καταλείψει] C ἐγκαταλείψει. 20 ἐγγύου] C ἐγγυητοῦ. 22 Ἀγαθὰ ἐγγύου] C Ἀγαθὴν ἐγγύην. ϗ ἀχάριστος] C Ἐγγυῶν φεύξεται ἁμαρτωλὸς ϗ ἀχάριστος. ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον] C καταλείψει τὸν ῥυσάμενον αὐτόν. 26 ἐμπεσὼν] C παραβαίνων ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται. κρίσεις] A κρίσιν. 28 ζωῆς] C ζωῆς ἀνθρώπου. 30 μικρῷ ϗ μεγάλῳ] C μικρὰ ϗ μεγάλα. ἔχε] C ἔχε, ϗ ὀνειδισμὸν οἰκίας σου μὴ ἀκούσῃς. 31 οὐ] A οὐ. παροικήσει, οὐκ ἀνοίξει] C παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις. 32 πικρὰ] A μικρά. ἀκούσῃ] C ἀκούσεις. 33 Παρῆλθε] A C Πάρελθε. εἶπ] A ἔπ. 34 χρεία τῆς οἰκίας] C ponit ante ἐπεξένωται. 35 ἀνθρώπῳ] C deeſt.

CAP. XXX.

ΠΕΡῚ τέκνων] C deſunt. 1 ἐχάτῳ] C ἐσχάτων, & verſu 10. 2 ὀνήσεται] C εὐφρανθήσεται. αὐτῷ poſterius] C αὐτῶν. 3 αὐτοῦ] C deeſt. 5 εὐφράνθη] C εὐφράνθη ἐπ' αὐτῷ. 7 Περιψύχων υἱὸν] A Περὶ ψυχῶν υἱῶν. C Περιψήχων υἱόν. 8 ἀποβαίνει] C ἐκβαίνει. 10 Συνοδυνηθῇς] C ὀδυνηθῇς. γομφιάσεις] C γομφιάσῃ. 12] θλάσον] C καὶ θλάσον. ὡς] C ὅτε. Σοι] C Σοι, ϗ ἔσται ἐν ὀδύνῃ ψυχῆς. Σου προσκόψῃ] C αὐτοῦ προσκόψῃς. ϗ μὴ, uſque ad finem verſus] A deſunt. C ponit ante θλάσον. 14 ΠΕΡῚ ὑγιείας] A C deſunt. ϗ] A deeſt. βέλτιον] A βελτίων. 18 ἐκκεχυμένα] C κεκλεισμένα. 18 ὅτε μὴ] C μή. 23 ζωὴ] C αὐτὴ ζωή. 25 ἀπέκτεινεν] C ἀπώλεσε ϗ ἀπέκτεινεν. ϗ οὐκ, uſque ad finem verſus] C deſunt. 26 μέριμνα] Hic Comp. addit verſum qui in Rom. habetur cap. 33. verſ. 13. 16 Ὡς, uſque ad finem capitis] C ponit cap. 33. a verſu 17. uſque ad finem capitis. 17 ἐπλήρωσα] C ἔπλησα. 19 μου ··· λαοῦ] C deſunt. 20 Σὲ] C Σεαυτῷ. 21 πνοὴ] C ἐστι πνοή. 24 μὴ] C ϗ μή. τελευτῆς] A τελευτῆς Σου. 25 ΠΕΡῚ Δούλων] C deſunt. ἔργον] C ἔργα. 26 παιδὶ, ϗ ἐρωτήσεις] C παιδείᾳ ϗ ζητήσει. 27 κάμψουσι] C κάμπτουσι. 30 κἂν] C ϗ ἐάν. ἐν] C deeſt. 31 Σὺ] C ἡ ψυχή Σου. Σεαυτὸν] C ἀδελφόν. 32 αὐτὸν] C αὐτὸν ἀδίκως. 33 ἀποδρᾷ] A C ἀποδράσῃ.

CAP. XXXI.

2 ἄνεμον] C ἀνέμοις. 6 καρδία] C σου ἡ καρδία. μὴ] C σου, μή. εἰς] A deeſt. 7 Πολλοὺς] A C Πολλοὺς γάρ. 9 πεπαιδευμένος] C πλανώμενος. 10 πληθυνεῖ] C πληθυνεῖ. 12 πλείονα] C τὰ πλάσματα. 16 οὐ μὴ] C οὐδέν. 18 τίς ἀντιστήριγμα αὐτοῦ] C τί αὐτοῦ στήριγμα. 19 Σκέπη poſterius] A Σκηνή. 20 ἀπὸ πτώματος] C πτώσεως. 21 μωκήματα] C δωρήματα, 23 ἐν prius] C deeſt. 25 αὐτὴν] C αὐτόν. 27 μισθίου] C μισθωτοῦ. 28 καθαιρῶν] C καταλύων. ὠφέλησαν] C ὠφελοῦσι. κόποις] A κόπου. 29 εἰσακούσεται] A ἀκούσεται. ὠφέλησε] C ὄφελος ἐν. 31 τὰ αὐτὰ] C ταῦτα.

CAP. XXXII. In Comp. XXXV.

1 προσφορᾶς] A Συμφορᾶς. 4 Ἀνταποδιδοὺς χάριν] C Καὶ ἀνταποδιδοὺς χάριν ὡς. 16 ἐν προσώπῳ] C ἐνώπιον. 8 ἔναντι] C ἐνώπιον. 10 Σμικρύνης] A μικρύνῃς. 14 προσδέξεται] A δέξεται. 15 μὴ] A οὐ μή. ἐκ ἔστι] A deſunt. 16 λήψεται] C λήψεται κύριος. πτωχοῦ] C πτωχῷ. 18 δάκρυα] C δάκρυον. αὐτὰ] C αὐτό. 22 Καὶ] C deeſt. δικαίως] C δικαίοις. 22 αὐτοῖς] C αὐτοῖς ὁ κραταιός. Συντρίψῃ] C τρίψῃ. 24 ἀνταποδῷ] C ἀνταποδώσει. 25 Ἕως] C Ἕως ἄν. 26 Ὡραῖον] C Ὡς ὡραῖον.

CAP. XXXIII. In Comp. XXXVI.

2 ἔθνη] C ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦντά Σε. 3 ϗ] C deeſt. 4 ἐνώπιον] C ἐναντίον. 5 ἐπέγνωμεν] C σὲ ἔγνωμεν. 7 δεξιὸν] C δεξιὸν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά Σου. 8 ἔκχεον] C ἔκχεε. 9 Ἔξαρον] C Ἔπαρον. 10 ὁρκισμοῦ] C ὀργῆς. μεγαλεῖα] C θαυμάσια. 12 ἐχθρῶν] C ἐθνῶν. 13 Συνάγαγε] C Συνάγαγε. Λαμπρὰ, uſque ad finem verſus] In Comp. habentur cap. 30. verſ. 26.

CAP. XXXIV. In Comp. XXXI.

1 ὕπνον] C ὕπνου. 2 ὕπνος] A ὕπνον. 4 ἀναπαύσει] C ἀναπαύσει αὐτοῦ. 5 αὐτὸς] C οὗτος. 6 ἐδόθησαν εἰς πτῶμα] C ἐδέθησαν. 7 ἐνθουσιάζουσιν] C θυσιάζουσιν. 8 ἐστι] C ἐστιν ἐστί. 10 ἔστω εἰς καύχησιν] C ἔσται εἰς καύχημα. 11 Στερεωθήσεται] C Διὰ τοῦτο στερεωθήσεται. 12 ἐκάθισας] C καθίσας. ἐπ' αὐτῆς] C ponit poſt σου. 16 χεῖρα] C χεῖρά σου. 18 πλησίον] A πλησίου. 19 σοι] A σου. 20 πρῶτος] C πρῶτον. 23 χολέρας] C χολέρα. 25 μεσοπωρῶν] A μεσοπορῶν. C μεσοπορῶν, ἔμεσον. 26 ἐσχάτῳ] C ἐσχάτων. 28 εὐλογήσει] C εὐλογῆσαι. ϗ] C deeſt. 31 καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων] C ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. 32 ἀνθρώπῳ] C ἀνθρώποις. 36 Ἀγαλλίαμα uſque ad οἶνος] A deſunt. 40 μέθη] C ponit poſt θυμόν. 42 ἀπαιτήσει] C ἀπαντήσει αὐτοῦ.

CAP. XXXV. In Comp. XXXII.

ΠΕΡῚ ἡγουμένων] A C deſunt. 1 Ἡγούμενον uſque ad γίνου] A deſunt. 2 ποιήσας ἀνάπεσε] C ποίησον, ϗ εὐδοκιμήσας ἀνάπαυσαι. 4 πρεσβύτερε] C πρεσβυτέρῳ. 5 ἀκριβεῖ uſque ad μουσικὰ] C ἀκριβείᾳ δὲ ἐπιστήμης ϗ ἐμποδίσεις. 8 Ἐν] A Καί. 13 ἑτέρου λέγοντος] C ὅπου γέροντες. 14 προσελεύπτεται] C προσελεύσεται. 16 ἁμάρτης] C ἐν ἁμαρτίαις, καί. 18 παιδείαν] C τὴν παιδείαν αὐτοῦ. 21 εὑρήσει] A εὑρήσεις. C ἐξευρίσκει. 22 ἀλλότριος] A ϗ ἀλλότριος. C ἀλλότριος δέ. 23 μετ' αὐτοῦ] C μεθ' ἑαυτοῦ. 24 Ἄνευ βουλῆς] A deſunt. σε] C deeſt. 25 μὴ προσκόψῃς] C οὐ προσκόψεις. 27 ἔργῳ] C ἔργῳ ἀγαθῷ. 28 νόμῳ] C κυρίῳ. ἐντολαῖς] C ἐντολῇ. κυρίῳ] C ἐπ' αὐτῷ.

CAP. XXXVI. In Comp. XXXIII.

1 ἐξελεῖται] C ἐξαιρεῖται αὐτόν. 2 πλοῖον] C πολλῶν. 4 δικαίων] C δῆλον. ϗ poſterius] C καὶ τότε. 6 χρεμετίζει] C χρεμετεῖ. 7 ἡμέρας ὑπερέχει] C ὑπερέχει ἡμέρας. A ἡμέρας ὑποτρέχει. 10 Ἀπ'] C Καὶ ἀπ'. ἀνέστρεψεν] C ἀνέτρεψεν. εὐσεβοῦς ἁμαρτωλὸς] C τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὁ εὐσεβής, ϗ οὕτως ἀπέναντι ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ὁ ἁμαρτωλός. 16 ϗ κατεκληρονόμησα, uſque ad finem capitis] C ponit cap. 36. a verſu 13 uſque ad finem capitis. πρωτογόνῳ ὡμοίωσας] C πρωτόγονον ὠνόμασας. 15 Οἰκτείρησον] C Οἰκτείρησον. πόλιν] A πόλις. C τόπον. καταπαύματος] C καταπαύσεως. 17 κτίσμασι] A κτήμασι. προφητείας τὰς] C προφήτας. 19 σὺ] A deeſt. εἶ ὁ θεὸς] C deſunt. 21 γεύεται] A γεύσεται. 23 δὲ] C γάρ. 25 αὐτῆς] C deeſt. πραΰτης] C πραΰτης, καὶ ἴασις. 26 ἀναπαύσεων] A C ἀναπαύσεως.

CAP. XXXVII.

1 αὐτῷ] C deeſt. 2 ἔνι] A C μένει. 3 ἐνεκυλίσθης] A ἀνεκυλίσθης. C ἐκυλίσθης. 4 ἥδεται] C συνηδεῖται, & ponit ante ἐν. 5 ἔναντι] C καὶ ἔναντι. πολέμου] C πολεμίου. 6 ἐπιλάθῃ] C ἐπιλάθου. ἀμνημονήσῃς] C μνημονεύσῃς. σου] C σου. Μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε, ϗ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν. 8 ἑαυτὸν] A αὐτόν. συμβούλου] A συμβουλῆς. βουλεύσεται] C συμβουλεύεται. 7 Hunc verſum Comp. ponit poſt verſum ſextum, ut ſup. 12 περὶ prius] A τῆς. 14 ἐφεσίου] A ἀφεσίου. C ἐπετείου. 15 ἐντολὰς] C ἐντολὰς κυρίου. 18 ἐπὶ σκοπῆς] A C ἐπισκοπῆς. 19 ἐν ἀληθείᾳ] C ἡ ἀλήθεια. 21 καρδίας] C χαρᾶς πρόσωπον. ϗ ... ϗ] C deſunt. αὐτῶν] A αὐτῷ. C ponit ante ἐνδελεχῶς. 22 ϗ prius] C deeſt. ἐστιν] A ponit ante ἄχρηστος. 23 σοφῆς] C σοφίας. 25 πιστοὶ] C αἰνετοί. 26 παιδεύσει] C παιδεύει. 29 πίστιν] C δόξαν. ζήσεται] C ἔσται. 31 πάντα πᾶσι] A παντάπασιν. εὐδοκεῖ] C εὐδοκιμεῖ.

CAP. XXXVIII.

2 δόμα] C δόξαν. 4 προσοχθιεῖ] C προσοχθίσει. 6 αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου. 7 συντελέσῃ] C συντελεσθῇ τά. 10 πλημμέλειαν] C πλημμελείας. χεῖρας] C χεῖρα. 12 ἔκτισεν] C ponit poſt κύριος. 13 καιρὸς ὅτε] C ὅτε καιρός. 14 εὐοδώσῃ] C ἐνοδώσῃ. 15 ἔναντι] C ἐναντίον. 16 θρήνου] C θρήνων. αὐτοῦ poſterius] A deeſt. 18 αὐτοῦ] A αὐτῆς. 20 ἀπαγωγῇ] C ἐπαγωγῇ. κατὰ] C κατάρα. 21 δῷς εἰς] A δώσῃς. 23 αὐτοῦ] C σου. 24 ἐν prius] C ἐπ'. αὐτοῦ] C αὐτοῦ οὐ. 26 ϗ prius] C deeſt. ἀναστρεφόμενος] C ἀναστρεφόμενος. 28 ἡμέρα] C ἡμέραν. ἡ ὑπομονὴ] C ἐπιμονή. τελέσαι] C συντελέσαι. 29 ἀργῷ σιδήρῳ] C ἐν ἔργῳ σιδήρου. πήξει] C τήξει. 30 σφύρης] C σφύρας, καὶ ἄκμονος. 34 συντελέσαι] C εἰς τὸ συντελέσαι. χείσμα] A χάρισμα. 35 ἐνεπίστευσαν] C ἐπίστευσαν. 37 ϗ ἐν] C ἐν βουλῇ λαοῦ οὐ ζητηθήσονται, ϗ ἐν. 38 Ἐπὶ, uſque ad ϗ] A deſunt. δικαστοῦ] C δικαστῶν. δικαιοσύνην] C παιδείαν. 39 κτίσμα] C κτῆμα. στηρίσουσι] A τηρήσουσι. C στηρίσουσι. ἐπιδόντος] C ἐπιδιδόντος.

CAP. XXXIX.

2 Διηγήσεις] C Διήγησιν. 4 ἡγουμένου] C ἡγουμένων. 6 ὀρθρίσαι πρὸς κύριον τὸν] C πρὸς κύριον, ὀρθρίσαι πρὸς τόν. 7 αὐτοῦ poſterius] A αὐτῆς. 8 θελήσῃ] C θέλῃ. 11 ἐκφανεῖ] A ἐκφαίνει. 13 Οὐκ] A Καὶ οὐκ. C deeſt. 14 διηγήσονται] C διηγήσεται. ἔθνη] A deeſt. 15 ὄνομα] C ὄνομα. 16 ϗ] C ὅτι. 17 ἀγροῦ] C ὑγροῦ. 18 Καὶ ὡς] Hic verſus deeſt in Comp. 19 ἔργοις] C ἔργοις αὐτοῦ. 20 Δότε, uſque ad finem verſus] C deſunt. 21 ὅτι] C deeſt. ἔσται] A C ἔσται, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τί τοῦτό ἐστι (A deeſt.) addit amplius A ϗ εἰς τί τοῦτο. ἐν] C ταῦτα ἐν. 22 ἔστη] A ἔσται. 26 εἰς τί τοῦτο;] C ἐστι. χρείας] C χρείαν. 29 τοῖς ὁσίοις] C ponit poſt εὐθείαι. 31 ὕδωρ] C ϗ ὕδωρ. ἅλα] C ἅλας. πυροῦ] A πυρός. μέλι, ϗ γάλα] C γάλα, ϗ μέλι. 32 Ταῦτα] C ponit poſt πάντα. εἰς] C deeſt. 33 ἐστερέωσαν] C ἐστερέωσε. 34 Καὶ] C deeſt. αὐτοῦ] C αὐτόν. 35 χάλαζα] C θάλασσα. ἔκτισται] Hic repetit Ald. quæ habentur verſu 33, a καὶ ἐν, uſque ad finem verſus 34. 37 ἐντολῇ] C ἀνατολῇ. 39 ὥρᾳ] C καιρῷ.

CAP. XL.

1 ἡμέρας ἐπὶ ταφῇ] C ἐπιστροφῆς ἡμέρας. 3 ἐν δόξῃ] C δόξης. 4 μηνίαμα] C μίμημα. 6 ἡμέρᾳ] A C ἡμέραις. 7 ἐκπεφευγὼς] C ἐκφυγών. 8 σαρκὸς] A deeſt. 9 ϗ αἷμα] C ponit poſt ῥομφαία. λιμὸς, ϗ σύντριμμα] C λιμοῦ καὶ συντρίμματος. μάστιξ] C μάστιγος. 12 πίστις] A τί. 13 ὑετοῦ] C ὑετοῖς. 15 πληθυνεῖ] C πληθύνει. 17 ἐν] C σου. 19 καὶ ὑπὲρ, uſque ad finem verſus] C deſunt. 20 μουσικὰ] C μουσική. 22 σου] C deeſt. 27 φόβῳ] C ἐν φόβῳ. ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ] C ζητῆσαι ἑαυτῷ. βοήθειαν] A βοήθεια. 28 ἐκάλυψαν] C ἐκάλυψεν. 30 ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος] C ἔχει βίον. 32 καήσεται] C καυθήσεται.

CAP. XLI.

1 ἐστιν] C deeſt. 5 πάσῃ] C σῇ. 9 ἐνδελεχιεῖ] C ἐνδελεχίζει. 11 θεοῦ ὑψίστου] C ὑψίστου. ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε εἰς ἀπώλειαν. 13 ἀπὸ κα ... ραι] C deſunt. 14 ἁμαρτωλῶν] C ἀνθρώπων. 15 μεγάλοι] C ponit po ... θησαυροί. 16 αἰῶνα] C αἰῶνας. 17 δὲ] C deeſt. 19 ἐντραπῆτε] C ἐντραπήσεται. 20 πάντα πᾶσιν] A παντάπασιν. 22 Ἀπὸ] C Καὶ ἀπ ... ἀρτοις] A ἄρτους. 25 ἀσπαζομένων] C ἀσπαζομένου. συγγενοῦς] C ἀνθρ ... που εὐγενοῦς. 27 παιδίσκης αὐτοῦ] C ϗ παιδίσκης. ἐπιστῇς] C ἐπιστ ... 28 φίλων] C φίλου.

CAP. XLII.

1 Ἀπὸ] C Καὶ ἀπό. ἀποκαλύψεων] C ἀποκαλύψεως περί. ἴσῃ] A deeſt. 4 σταθμιῶν] C σταθμῶν. 5 ἀδιαφόρου] C διαφόρου. ϗ prius] C deeſt. ὃ] C deeſt. παντὶ] C πάντα. 8 ἀληθινῶς] C ἀληθινός. 10 ... C ϗ ἐν. στειρώσῃ] C στειρωθῇ. 11 ἀδιατρέπτῳ] A ἀδιατρέπτου. ... σῃ σε] A ποιήσῃς. 13 γυναικὸς poſterius] A deeſt. 14 ϗ] C deeſt. 15 δὴ] A δέ. 16 Ἥλιος] C Καὶ ἥλιος. πᾶν] C πάντα. αὐτοῦ prius] C κυρίου. 17 κύριος] C κυρίου. ἃ] C deeſt. 19 κύριος] C ὕψιστος. σημεῖον] C σημεῖα. ἐπεσόμενα] C τὰ ἐσόμενα. 21 τῆς] C διὰ τῆς ... ἕως] C ὅς. 22 οὐδὲ] C οὐ. 23 Ὡς] A ὧ. ὡς] C ἕως. 25 ἐκλείπον] C ἐλλεῖπον.

CAP. XLIII.

1 ἐξόδῳ] C ἐνδόξῳ. 3 φυσῶν] A φυλάσσων. 4 τριπλασίων] C τριπλασίον. 5 κατέπαυσε] C κατέπαυσε. 6 ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν] C σελήνην ... σε εἰς στάσιν. χρόνων] C χρόνου. Ἀπὸ] C Καὶ ἀπό. 8 αὐξανομένη θαυμαστῶς (A θαυμαστός) ἐν] C αὐξανόμενος ἐθαυμάστωσεν. 9 παρεμβολῶν] A ... ρεμβολῶν. 10 κύριος] C κυρίου. 11 ἁγίου] A ἁγίοις. κατὰ κρίμα] ... κατάκριμα. ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς] C ἐκκαυθῶσιν ἐν φυλακῇ. 13 ἐν κυ ... σει] A ἐγκυκλώσει. 14 κατέπαυσε] C κατέπαυσε. 17 Καὶ ἐν] Hunc verſum Comp. ponit poſt γῆν, ver. 18. ὁπλασίαις] C ὁπλασίᾳ. σαλευθήσεται] C σαλεύσεται. 18 ὠδίνησε γῆν] A ὠνείδισεν ὀργήν. 21 ἅλα] C ἅλας ... γῆς] C γῆν. 25 Λογισμῷ] C Ἐν λογισμῷ. αὐτὴν Ἰησοῦς] C ἐν α ... νήσους. 27 κλίσις] C κρίσις. 28 Δὶ] C Καὶ δι. αὐτὸν] A αὐτῶν. ... δία τέλος] C εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος. 29 ἐφικώμεθα] A ἀφικώμεθα & ver ... συντέλεια] A συντέλειαν. ἐστιν αὐτὸς] C αὐτός ἐστι, & ponit ante τὸ ... 31 σφόδρα] C ponit poſt μέγας. 32 ἂν δύνησθε] C δύνασθε. 35 μεγαλ ... C μεγαλωσύνη. 36 γὰρ] C deeſt.

CAP. XLIV.

ΠΑΤΈΡΩΝ ὕμνος] C deſunt. 2 τὴν μεγαλωσύνην] C ἐν αὐτοῖς ... μεγαλωσύνῃ. ἀπ'] A ἐπ'. 3 βουλεύσονται] C βουλεύοντες. 5 μουσικῶν] C ... μουσικῶν, καί. ἐν γραφῇ] C ἐγγραφῇ. 6 ἰσχύϊ] C ἐν ἰσχύϊ. παροικίαις] C κατοικίαις. 9 ὑπάρξαντες] C ὑπάρχοντες. 11 διαμενεῖ] C διαμένει. ... γονα] C ἔγγονα. 12 ἔστη] C Ἐν διαθήκαις ἐστὶ τό. δι] C μετ'. 13 ... νεῖ] C μένει. 14 Τὸ σῶμα] C Τὰ σώματα. γενεὰς] C γενεὰν ϗ γενε ... 15 ἐξαγγέλλει] A ἐξαγγελεῖ. C αὐτῶν ἐξαγγέλλει. 16 κυρίῳ] C κυ ... θεῷ. 14 Διὰ, uſque ad διὰ] C deſunt. 19 Διαθῆκαι] C Καὶ διαθῆ ... 20 δόξῃ] C δόξῃ αὐτοῦ. 21 καὶ] C deeſt. 22 ἐνευλογηθῆναι] C ἐνευλο ... γεῖν. 23 ϗ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ] C deſunt. 26 ἐν κληρονο ... μίᾳ] C κληρονομίαν. μερίδας] C μερίδος. ἐμέρισε δεκαδύο] C ὡς ἐμ ... ερισε δώδεκα. 27 Καὶ] A facit hunc verſum initium capitis ſequentis.

CAP. XLV.

2 λόγοις] C λογίοις. 3 ἐδόξασεν] C Καὶ ἐδόξασεν. 4 πραΰτητι] C ... πραότητι. ἡγίασεν] C ἡγίασεν αὐτόν. 6 ϗ ἐπιστήμης] A ἐπιστήμης ... δάξαι] C ἐδίδαξεν. κρίματα] A κρίματι. 7 ὕψωσεν] C ἀνύψωσεν ... αὐτοῦ prius] C αὐτόν. 9 στολὴν] C περιστολήν. σκεύεσιν] C ἐν σκεύ ... 11 ῥοΐσκοις χρυσοῖς] C ῥοΐσκοις χρυσοῖς &c. ναῷ] A κυρίῳ. C ναῷ ... 12 Στολῇ ἁγίᾳ] A Στολὴ ἁγία. πορφύρᾳ ἔργῳ] A πορφύρα ἔργῳ ... κεκλωσμένῃ] C κεκλωσμένῳ. A κεκλωσμένη. κόκκῳ] A deeſt. γλύμμα ... C γλύμμασι. ἔργῳ] A ἔργον. ἐν γραφῇ] C ἐγγραφῇ. κεκολαμμένῃ] ... κεκολαμμένη. 14 ἔργον] C ἔργα. ἕως] C ϗ ἕως. 16 ἔκγονα] C ἔγγο ... να. 18 ἐν] C deeſt. 19 αἰώνιον] C αἰῶνος. ἐν] C deeſt. ἡμέρᾳ] C ἡμέρα. αὐτοῦ] C deeſt. αὐτοῦ] A deeſt. 20 σου] C deeſt. 21 αὐ ... C αὐτοῦ. ἐν ἐντολαῖς] A ἐντολαῖς. C ἐντολάς. φωτίσαι] A φαῖναι ... φωτίσαι τόν. 24 αὐτοῦ] C αὐτούς. 25 ἀπαρχὰς] C ἀπαρχήν. αὐ ... C αὐτοῦ. 26 ἐν] A deeſt. πλησμονὴν] C ἐν πλησμονῇ. αὐτοῦ τῷ] C ... τοῦ. 27 οὐ] A deeſt. σου κληρονομία] C αὐτοῦ κληρονομίας. 29 στ ... C στῆναι. 30 ἐστάθη ... διαθήκη] C ἔστησεν ... διαθήκην. ἡ] A deeſt. αἰῶνας] C τὸν αἰῶνα. 31 ὑμῖν ... ὑμῶν] A ἡμῖν ... ἡμῶν.

CAP. XLVI.

1 πολέμοις] C πολέμῳ. Ναυῆ] C ὁ τοῦ Ναυῆ. Μωϋσῆ ἐν. A ἐν Μ ... 2 κληρονομήσῃ] C κατακληρονομήσῃ. 3 τῷ ἐκκλῖναι] C ἐν τῷ ἐκτ ... 4 πολεμίους κύριος] C πολέμους κυρίου. 5 πρὸς] C ὡς. 6 θλῖψαι] C ... θλῖψαι. αὐτῶν] A αὐτόν. C αὐτοῦ. 7 ἐπ' ἔθνος] C ἐπὶ ἔθνη. 9 ... ραις] C ἡμέρᾳ. ἔναντι ἐχθροῦ] C ἐναντίον ἐκκλησίας. 11 ἐπιβλῶσαι] C ... ἐπιβλῶσαι. 13 ἕκαστος] A ἑκάστ ... 14 εἴη] C ϗ. ἐκ] C ἐπ'. 15 ... C ἐν. 16 Σαμουὴλ] A deeſt. βασιλείαν] A βασιλέα. C βασιλεῖα ... πίστει] C ῥήματι. πιστὸς ὁράσεως] C deſunt. 19 θλῖψαι] C θλῖψαι ... τόν. ἀρνὸς] C ἀνδρός. 20 μεγάλῳ] C μεγάλῳ βροντῆς. 22 χειρὸς ... χειρὸς αὐτοῦ. εἴληφα] A εἴληφεν. 23 βασιλεῖ] C βασιλέως.

CAP. XLVII.

1 τοῦτο] A τοῦτον. προφητεύειν] C ὁ προφήτης. 3 ἔπαισεν] C ἐπαί ... σεν. ἄρκοις] C ἄρκτοις. 4 οὐχὶ] C deeſt. 5 Ἐν] C Καὶ ἐν. ϗ] C ... 8 γὰρ] C deeſt. 11 αὐτῶν γλυκαίνει μέλη] C αὐτοῦ γλυκαίνειν μέλη καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν. 12 ἅγιον] A deeſt. αὐτοῦ ... ponit ante ὄνομα. 13 αἰῶνα] C αἰῶνας. βασιλέων] C βασιλείας. 14 ... του] C τοῦτον. 15 ὡς] A ὡς. C ϗ ἐδοξάσθη, ὡς. κυκλόθεν] C κυκλ ... αὐτοῦ. ἐσοφίσθης ... σου] C ἐσοφίσθη ... αὐτοῦ. 16 ἐνεπλήσθης] C ἐνεπλ ... σου] C σου πᾶσαν. 17 ἐνέπλησας ἐν] C ἐνέπλησε. 18 ἠγαπήθης ... ἠγάπησεν. 19 ἐν ἑρμηνείαις] A ἐν ἑρμηνείᾳ. C ἑρμηνείαις. σε] C ... 20 τοῦ ἐπικεκλημένου] C πάσης τῆς γῆς. τοῦ ἐπικαλεσαμένου σου. 22 ... λαγόνας] C τὰ σπλάγχνα. 23 κατενύγην] C κατανυγῆναι. τυραννί ... C τυραννίδος. 24 ἐκλεκτοῦ] A ἐκ τοῦ αὐτοῦ. ἔκγονα] C αὐτοῦ ἔγγονα ... ἐκ] C ἀπό. ἐλαττούμενον] C ἐλαττούμενον. 29 ὑιὸν] C υἱός. 30 ... αὐτῶν] C γῆς. 31 ϗ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν] C deſunt.

δίκησις. C ὀργὴ ϗ ἐκδίκησις.

CAP. XLVIII.

2 λιμὸν] C λιμὸν ἰσχυρόν. 3 κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ] C καὶ κατήγαγε τρὶς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ. 4 Σοὶ] A Σου. 5 ᾅδου] C ᾅδου ψυχήν. 7 ἐλεγμὸν] C ἐλεγμὸν κυρίου. 10 ἐν ἐλεγμοῖς] C ἐλεγμούς. ὀργὴν] C ὀργὴν κυρίου. πρὸ θυμοῦ, ϗ] C πρὸς θυμόν. 11 κεκοσμημένοι] C κεκοιμημένοι. 13 ἐπεσπάσθη] C ponit ante ὃν. πνεύματος αὐτοῦ] A σώματος. C πνεύματος ἁγίου. ὑπὸ ἄρχοντος] C ἀπὸ ἀρχόντων. 14 ὑπερῆρεν] A ὑπῆρεν. ἐπροφήτευσε] C προεφήτευσε. 15 τελευτῇ] C τῇ τελευτῇ. 16 ἕως] C αὐτῶν, ἕως. ἐπρονομεύθησαν] C προενομεύθησαν. ἐσκορπίσθησαν] C διεσκορπίσθησαν. 17 τὸ] C ἐν τῷ. 18 αὐτὴν] C ponit post δὲ] A deest. 19 εἰς μέσον] A ἐν μέσῳ. αὐτὴν τὸν Γὼγ] C ὕδωρ. σιδήρῳ] C ἐν σιδήρῳ. 20 Ῥαψάκην] C τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς. ἐπῆρεν] A C ἀπῆρε. ἡ χεὶρ] C χεῖρα. ὑπερηφανίᾳ] A ὑπερηφανία. ὑπερηφανείᾳ. 22 ταχὺ] C deest. 25 κυρίῳ] C κυρίου. ὃν] C deest. ὡς] C ὡς. πιστὸς] C σεπτός. 26 βασιλεῖ] C βασιλέως.

CAP. XLIX.

1 ἐσκελασμένον] C ἐσκελασμένου. 5 Ἰωσίου] C Ζωσίου. 7 Ἔδωκαν γὰρ] Ἔδωκε. 8 Ἐνεπύρισαν] C Ἐνέπρησαν. 9 Ἐκάκωσαν] C Ἐκάκωσε. 11 ...σεν] C κατώρθωσε. 12 τὰ, usque ad finem versus] C εἴη τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις. 14 αὐτῶν] A deest. λαὸν] C ναόν. 15 Νεεμίου] A ...μιου. C ἐν ἐκλεκτοῖς ἦν Νεεμίας, οὗ. τοῦ] C αὐτοῦ τοῦ. 16 Οὐδὲ εἷς] Οὐδείς. τοιοῦτος ἐπὶ τῆς γῆς] C desunt. αὐτὸς] C deest. 18 ἐπεσκέπησαν] C ἐπισκέπη ὑπὸ κυρίου. 19 ζῶον] C deest.

CAP. L.

1 Ὠνίου] A Ἰωνίου. C ὁ Ὠνίου. τὸν ναὸν] C λαόν. 2 ὑπ' αὐτοῦ] C ὑπ' αὐτῷ. διπλῆς] C διπλοῦν. περιβόλου] C περίβολον. 3 ἀποδοχεῖον ὑδάτων] C δοχεῖα ὕδατος. 5 ἐμπολιορκῆσαι] C καὶ πολιορκήσαι. ὡς ἐδοξάσθη] C ἐδοξάσθης. 6 ἡμέραις] C ἡμέραις αὐτῆς. 7 Ὡς] Hunc versum Comp. ponit post δόξης, vers. 8. 8 ἐν νεφέλαις] C νεφέλας. ἐξόδων] C ἐξόδῳ. 11 ἐλαία] C ἐλαία εὐπρεπής. 13 χειρῶν] C χειρός. ἐσχάρα] C ἐσχάραν. 14 κέδρου] C κέδρων. 15 ἐν] A deest. βωμοῦ] A βωμῷ. C βωμοῦ. 16 χεῖρα] C χεῖρας. 17 εἰς] C ἐπί. 19 κατέπαυσε] A κατέπαυσε. 20 ἐν] C deest. οἴκῳ] C ἤχῳ. 22 κυρίῳ] C κυρίου. καυχᾶσθε] C καυχήσασθε. 23 ἐδευτέρωσεν] A ἠλευθέρωσεν. ἐπιδείξασθε] C ἐπιδείξασθε. 24 τῷ θεῷ, usque ad πάντη] C τὸν θεὸν πάντων τὸν μεγάλα ποιοῦντα μόνον, τὸ ἔλεος] C τὸν ἔλεον· & versu, 26. 26 αὐτοῦ] C ὑμῶν. 28 Φυλιστιεὶμ] C καὶ ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες Φυλιστιεὶμ. 29 Παιδείαν] A Παιδείας. ἐχάραξα] C ἐχάραξε. Σειρὰχ] A Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. ἀπὸ] A deest. αὐτοῦ] C deest. 30 καρδίαν] A καρδίας. αὐτοῦ] C ἑαυτοῦ. 31 αὐτὰ] C ponit post ποιήσῃ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο, γένοιτο.

CAP. LI.

3 παρεστηκότων] C ἀνθεστηκότων μοι. μοι] A C deest. 4 ϗ] C τοῦ. ἑτοίμων] A ἕτοιμος. 6 καὶ ἐκ] C ἐκ. οὐ] C deest. 7 Ἐκ] C Καὶ ἐκ. ᾅδου] C deest. λόγου ψευδοῦς] C ἐκ λόγου ψευδοῦς. γλώσσης] C ἐκ γλώσσης. 8 ἤγγισεν] A Ἴωσεν. 9 καὶ] A deest. 10 ἐμβλέπων] C ἐνέβλεπον. 11 τοῦ ἐλέους] A τὸ ἔλεος. σου τῆς] C ταύτης. 12 ἐξελῇ] C ἐξαιρῇ. σε] C deest. 14 ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. ὑπερηφάνων] A ὑπερηφανιῶν. 15 ἐν] C σε ἐν. 16 με] C ἡμᾶς. 17 σοι] A C σε. τῷ ὀνόματι κυρίου] C τὸ ὄνομά σου κύριε. 19 ἐσχάτων] C ἐσχάτου. 20 ἴχνευσα] C ἴχνευον. 21 ὀλίγον] C ponit post μου. 23 δόξαν] C δυνάμιν. 25 Διαμεμάχηται] A διαμεμάχισται. λιμοῦ] A μου. 26 ἐπένθησα] C ἐπιπόθησα. A ἀπενοήθησα. 28 καρδίαν, usque ad ϗ] C ponit post αὐτήν. αὐτῆς] C αὐτῆς. ἐγκαταλειφθῶ] C ἐκκαταλειφθῶ. 29 κοιλία] C καρδία. ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. 30 μοι] C deest. 32 Διότι] A Καὶ ὅτι. ἐν] A λέγετε ἐν. C ἢ τί λέγετε. 33 ἑαυτοῖς] A αὐτῆς. 35 ὀλίγον] C deest. 36 παιδείας] A παιδείαν. 37 ἐν] C ἐπί. 38 Ἐργάζεσθε] C Ἐργάσασθε.

O S E E.

CAP. I.

1 Ἰωάθαμ] C Ἰωάθαν. καὶ Ἄχαζ, ϗ] C Ἄχαζ. 2 ἐν] C πρός. ἐκπορνεύουσα] C πορνεύουσα. ὄπισθεν τοῦ κυρίου] C τοῦ θεοῦ. 3 Δεβηλαὶμ] C Δεβηλαὶμ. αὐτῷ] C deest. 4 Ἰεζραὴλ] C Ἰεσδραήλ. Ἰεζραὴλ] C Ἰσραήλ. τῇ ἡμέρᾳ] C ponit post ἐκείνῃ. οὐκ ἠλεημένη] C ἀνελεημοσύνη. προσθήσω] C προσθῶ. ἐλεῆσαι] C ἀγαπῆσαι. 7 πολέμῳ] A πολέμῳ, οὔτε ἐν ἅρμασιν. 8 οὐκ ἠλεημένην] C ἀνελεημοσύνην. ἔτι] C deest. 9 ὑμῶν] A θεὸς ὑμῶν. 10 ἦν] C ἔσται. ϗ αὐτοὶ] C desunt. 11 ἑαυτοῖς] A ἐν αὐτοῖς.

CAP. II.

1 τῷ ἀδελφῷ] C τοῖς ἀδελφοῖς. ἠλεημένη] C ἠγαπημένη. 2 αὕτη] C αὐτή. 3 ἡμέρα] C ἡμέρᾳ. ἔρημον] A ὡς ἔρημον. C ἐν ἐρήμῳ. 5 κατῃσχύνθη] C κατῃσχύνθη. αὐτὰ] C αὐτῶν. ὅτι εἶπε] C εἶπε γάρ. τὸ ἔλαιον] A τὸ ἔλαιον μου, ϗ τὸ ἔλαιον. C ϗ τὸ ἔλαιον. 6 ἀνοικοδομήσω] C φράγήσομαι. τρίβους] A C ὁδοὺς αὐτῆς. 7 καταδιώξεται] A διώξεται. καλῶς] A C καλός. νῦν] C νῦν ἐστιν. 8 αὕτη] A C αὐτή. 9 ἀφελοῦμαι] C λήψομαι. ἀσχημοσύνην] C αἰσχύνην. 10 ἐνώπιον] A ἔναντι. οὐδεὶς] C μηδείς. 12 μισθώματα] C μισθωτά. ταῦτά ἐστι] C ἐστὶ ταῦτα. 13 καθόρμια] C καθορμεῖα. 14 εἰς] A εἰς. 15 νηπιότητος] C νεότητος. 16 με prius] A deest. 17 στόματος αὐτῆς] C στόματος αὐτοῦ. 18 διαθήκην] C ponit post ἐκείνῃ. σε] C αὐτούς. A deest. ἐλπίδι] C ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 20 τὸν κύριον] C ὅτι ἐγὼ κύριος. 21 αὐτὸς] A C ὁ οὐρανός. 22 αὐτὰ] A ταῦτα. Ἰεζραὴλ] C Ἰσραήλ. 23 ἀγαπήσω ··· ἠγαπημένην] A ἐλεήσω ··· ἠλεημένην.

CAP. III.

1 μοιχαλίν] C μοιχαλίδας. ἐπιβλέπουσιν] A C ἀποβλέπουσιν. σταφίδας] C σταφίδων. 2 ἐμαυτῷ] C αὐτὴν ἐμαυτῷ. 5 γομὸρ κριθῶν] C γόμορ κριθῆς. 3 καὶ οὐ] C οὐ. ἑτέρῳ] C deest. 4 πολλὰς] C ponit post καθήσονται. οὐδὲ δήλων] C οὐδὲ δηλώσεως. 5 ἐπιζητήσουσι] A C ζητήσουσι. ἐκστήσονται] C καὶ ἐπαινέσουσι τὸν κύριον. ἐσχάτων] C ἐσχάτου.

CAP. IV.

1 ὅτι ··· διότι] C διότι ··· ὅτι. 2 ϗ φόνος] C φόνος. κέχυται] C ἐκκέχυται. αἵματα] C αἷμα. 3 ϗ σμικρυνθήσεται] C desunt. ϗ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς] C desunt. 4 ἱερεὺς] C ponit ante ἀντιλεγόμενος. 5 προφήτης] A C ϗ προφήτης. Sed in C ϗ ante ἀσθενήσει posterius deest. 6 Σὺ] A ponit post ἀπώσω. C deest. κἀγὼ] A C ponunt post σε. ϗ] C deest. κἀγὼ] A C ponunt post σου. ἐπιλήσομαι] C ἐπιλάθωμαι. 8 τὰς ψυχὰς] A ἄλλαι ψυχάς. 9 αὐτὸν ··· αὐτοῦ] A αὐτοῦ ··· αὐτόν. 10 κατευθύνωσι] A C κατευθυνθῶσι. ἐγκατέλιπον] C κατέλιπον. 12 συμβόλοις] C συμβόλοις αὐτῶν. αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἐξεπόρνευσαν] C ἐπόρνευσαν. 13 ἐκπορνεύσουσιν] C πορνεύσουσιν. 14 λαὸς ὁ] C λαὸς οὐ. 15 εἰς τὸν οἶκον ὢν] A εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας. 16 ϗ νῦν] A νεμήσει] C νεμεῖ. 17 ἑαυτῷ] C αὐτῷ. 18 Ἡρέτισε] A Ἡρέτισε. C ἡρέτισε. αὐτῆς] C αὐτῶν. 19 Σὺ εἶ] A Συνεῖ. καταισχυνθήσονται] A καταισχυνθήσεται. θυσιαστηρίων] A θυσιῶν.

CAP. V.

1 τῇ σκοπιᾷ] C ponit post ἐκτεταμένον. Ἰταβύριον] C Ταβώρ. 2 ὃ] C deest. κατέπηξαν] C κατέπηξαν. 3 οὐκ ἀπέστη ἀπ'] A οὐκ ἀπέστησαν ἀπ'. ἐμιάνθη] C ϗ ἐμιάνθη. 4 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. ἐν αὐτοῖς ἐστι] C ἐστὶν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 5 ϗ posterius] A deest. 6 τοῦ ἐκζητῆσαι] C ζητῆσαι. 7 ὅτι posterius] C καί. καταφάγεται] C φάγεται. 10 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 11 κατεπάτησε τὸ] C ϗ κατεπάτησε. 13 οὗτος] A C αὐτός. ἠδυνήθη ἰάσασθαι] A ἠδυνήθη ῥύσασθαι. C ἐδυνάσθη διασῶσαι. 14 Διότι] C Ὅτι. A Ἐγένετο γὰρ Ἐφραὶμ ὡς περιστερὰ ἄνοις, οὐκ ἔχουσα καρδίαν, Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο, ϗ εἰς Ἀσσυρίους ἐπορεύετο. Διότι. εἰμι] C deest. 15 ἀφανισθῶσι] C ἀφανισθήσονται.

CAP. VI.

2 ἥρπακε] A πέπαικε. 3 ἐνώπιον] A ἐναντίον. ἡμῖν] A ponit ante ὡς. κυρίου] C σου. 6 ἢ] C ϗ οὐ. ἢ] C μᾶλλον ἤ. 7 κατεφρόνησε] C κατεφρόνησαν. 9 ὁδὸν] A ὁδὸν κυρίου.

CAP. VII.

1 ἀποκαλυφθήσεται] C ἀπεκαλύφθη. εἰργάσαντο] C εἰργάσατο. εἰσελεύσεται] C εἰσῆλθεν. 2 τῇ] A ἐν τῇ. ἐκύκλωσαν] A C ἐκύκλωσεν. 3 βασιλεῖς] C βασιλέα. 4 κατακαύματος ἀπὸ τῆς] C ἐπὶ τῆς καυστήρος. στέατος] C ζύμης. αὐτὸ] A αὐτὸ ὅλον. C ὅλον. 6 καταράξειν] C καταποντίζεσθαι. ἐνεχυρώθη] A ἐγγυήθη. φέγγος] C φλογός. 7 κλίβανος, καὶ κατέφαγον] A κλίβανος καιόμενος, ϗ πῦρ κατέφαγε. ἦν] C ἐστιν. ἐν αὐτοῖς] C ponit post ἐπικαλούμενος. 8 ἐν] A deest. συνεμίγνυτο] A C συνανεμίγνυτο. 9 Κατέφαγον] C Καὶ ἔφαγον. A Καὶ κατέφαγον. αὐτοῦ] C αὐτῶν & pro αὐτὸς, habet οὗτος. ἔγνω prius] A ἐπέγνω. 11 ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύετο. 12 πορεύωνται, ἐπιβαλῶ] C πορεύσονται, περιβαλῶ. 13 δὲ] C deest. 16 Ἀπεστράφησαν] A C Ἐπεστράφησαν. εἰς οὐδὲν] C εἰς τὸ κενόν.

CAP. VIII.

1 γῆ] A γῆ ἄβατος, ὡς ἀλώπηξ. ἐπ' οἶκον] C ἐπὶ οἴκου. τὴν, usque ad finem versus] A desunt. 3 ἀπεστρέψατο] C ἀπερρίψατο. 5 Ἀπότριψαι] C Ἀπόρριψαι. ἐπ' αὐτοὺς] C εἰς αὐτούς. 8 ἐγένετο] C ἐγένοντο. 9 ἀνέθαλλε καθ' ἑαυτὸν] A ἀνέβαλλε κατ' αὐτόν. ἠγάπησαν] A C ἠγάπησε. 10 ἐν] C deest. 11 ἐγένοντο αὐτῷ] C ϗ ἐγγυήθη αὐτῷ. θυσιαστήρια ἠγαπημένα] C θυσιαστήρια ἐπλημμελημένα. 12 Καταγράψω αὐτῷ] C Γράψω αὐτοῦ. θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα] A θυσιαστήρια. 13 ἀδικίας] A ἀδικιῶν. ἁμαρτίας] A ἀνομίας. ϗ ἐν, usque ad finem versus] A desunt. C non habet καί. 14 Καὶ ἐπελάθετο] C Ἀπελάθετο. τοῦ ποιήσαντος] C τὸν ποιήσαντα. ᾠκοδόμησαν] A ᾠκοδόμησε.

CAP. IX.

1 διότι] A C ὅτι. πάντα ἅλωνα] C πᾶσαν ἅλω. 2 Ἅλων] C Ἅλως. 3 Αἴγυπτον] C εἰς Αἴγυπτον. 4 αἱ θυσίαι αὐτῶν] C desunt. οἱ ἄρτοι αὐτῶν] C ἄρτοι. εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 5 ἡμέραις] A C ἡμέρᾳ. 6 πορεύονται] A C πορεύσονται. αὐτὸ] C deest. 7 ἄνθρωπος] C deest. ὑπὸ] C ἀπό. σου] C deest. 8 Σκόπος] A C Σκότος. θεοῦ] C θεόν. μανίαν] C μανία. κατέπηξαν] A κατέπληξαν. 10 ϗ] C deest. σκόπον] A C σῦκον. εἶδον] A C ponunt ante πατέρας. 11 αἱ δόξαι] C δόξα. 12 ἐξ ἀνθρώπων] C ἐν ἀνθρώποις. 13 εἰς θήραν παρέστησαν] C εἰς θήραν παρέστησε. A εἰς θήραν πάρεστι. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 14 μήτραν] A C δὸς αὐτοῖς μήτραν. οὐ] C ϗ οὐ. 16 ἐξηράνθη] C ἐξήρανε.

CAP. X.

1 αὐτῆς posterius] A αὐτοῦ. C αὐτῶν. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 2 ἐμέρισαν] C ἐμέρισε. 3 χέρσον] C ἐρήμου. 5 Τῷ] C Παρὰ τῷ. τοῦ οἴκου ὢν] A post ὢν habet ἀδικίας· & versu 8. ϗ καθὼς] C καθότι. μετῳκίσθη] C ἀπῳκίσθη. 6 Ἰαρεὶμ] C Ἰαρίβ. καὶ] C deest. 7 Ἀπέρριψε] C Ἀπέβαλε. ἔστησαν] C ἔστη. πόλεμος, ἐπὶ] A πόλεμος ἐπί. 10 παιδεῦσαι] C ἦλθε τοῦ παιδεύειν. αὐτοὺς] A αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου. 11 νῖκος] C νεῖκος. ἐπιβιβῶ] C ἐπιθήσω. 12 εἰς] C deest. γνώσεως] A γνώσεως, ὡς ἔτι καιρός. ὑμῖν] C ponit post ἐλθεῖν. 13 Ἱνατί] C Τί. ἀσέβειαν] C ἀσεβείας. ἁμαρτήμασι] A C ἅρμασι. 14 Σαλαμὰν] A Σαλαμά. C Σάλμανα. 15 ἀδικίας] A C deest. κακιῶν] C κακῶν.

CAP. XI.

1 ἀπεῤῥίφησαν, ἀπεῤῥίφη] C ἀπεῤῥίφου. Ὅτι] A C Διότι. μετεκάλεσα] C μετεκαλεσάμην, & verſu 2. 2 ἀπῴχοντο] C ᾤχοντο. Βααλεὶμ] C Βαάλ. γλυπτοῖς] C εἰδώλοις. 3 μου, καὶ] C deſunt. ἴαμαι] A ἰάσομαι. 4 ἀνθρώπων] C ἀνθρώπου. ἄνθρωπος] C ἄνθρωπον. καὶ] A deeſt. δυνήσομαι] A καὶ δυνήσομαι. C δυνάμενος. 6 ἐν ῥομφαίᾳ] C ῥομφαία. αὐτῶν] C αὐτοῦ. 7 κατοικίας] A παροικίας. αὐτὸν] C αὐτοῦ. 8 σε διαθῶμαι] A σε διαθῶ. C σοι ποιήσω. σου] C σε. Ἀδάμα] C Ἀδαμάν. ἐν τῷ αὐτῷ] C ἐπὶ τὸ αὐτό. συνεταράχθη] C διεταράχθη. 10 ὠρύσεται] C ἐρεύξεται. τέκνα ὑδάτων] C υἱοὶ θαλάσσης. 11 Ἐκστήσονται] C Καὶ ἥξουσιν. ὄρνεον] C ὄρνεα. γῆς] A τῆς. 12 ἀσεβείαις] C ἀσεβείᾳ. κεκλήσεται] C κληθήσεται τοῦ.

CAP. XII.

τὸν] A αὐτόν. ἀποδώσει] A C ἀνταποδώσει. 3 κοιλίᾳ] C κοιλάδι. κόποις] C κόπῳ. ἐνίσχυσε] C ἴσχυσε. 4 Εὕροσαν] C Εὗρον. καὶ ἐκεῖ] A C ἐκεῖ. αἷς] A deeſt. C ἐν αἷς. 9 ἡμέραι] A ἐν ἡμέραις. C ἐν ἡμέρᾳ. 10 χερσὶ] C χειρί. 11 Γαλαὰδ] C Γαλγάλα. ἄρα] C ἄρα καί. Γαλαὰδ] A Γαλγάλοις. C Γαλγάλ. 12 γυναικὶ poſterius] A ἐν γυναικί. ἐφυλάξατο] A διεφυλάξατο. 14 Ἐθύμωσεν] C Καὶ παρώργισέ με. καὶ παρώργισε] C ἐν τοῖς παραπικρασμοῖς αὐτοῦ. καὶ τὸν … αὐτοῦ] C deſunt. αὐτῷ] C ponit ante ἀνταποδώσει.

CAP. XIII.

1 αὐτὰ τῇ] A C τῇ. 2 προσέθεντο] A C προσέθετο. ἁμαρτάνειν] A ἁμαρτάνειν ἔτι. χώνευμα] C χωνεύματα. ἐκ τοῦ] A ἐκ χρυσίου, καὶ τ. C τετελεσμένα] C συγκεχωνευμένα. γὰρ] C deeſt. 3 πορευομένη] C μένη. ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος (A φυσώμενος)] C καὶ ὡσεὶ ἄχνη ἀποφυσω ὡς] C ὡσεί. ἀπὸ δακρύων] A ἀπὸ δακρύων καπνάδης. C ἀπὸ ἀκρίδων. ὁ στερεῶν, uſque ad ἐγὼ] C deſunt. ἔκτισαν πᾶσαν τὴν] A τοῦ οὐρανοῦ] A αὐτοῦ. ὀπίσω] A σε ὀπίσω. θεὸν … γνώσῃ] A θεὸς … 5 ἐποίμαινον] C ὁ ποιμαίνων. 6 τόπου] C τόπων. 8 ἀπαντήσομαι] C συναντήσω. δρυμοῦ] C δρυμῶν. θηρία] A καὶ θηρία. 10 οὗτος] C 11 ἔχον] A ἀνέχον. 12 Συστροφὴν] A Συστροφή. C Συναγωγή. 13 ὡς] C ὡσεί. 14 ῥύσομαι] A C ῥύσομαι αὐτούς. καὶ] C deeſt. ἀπὸ] C ἐξ. 15 οὗτος] C αὐτός. διαστελεῖ] A σου διαστελεῖ. καύσωνα] C ponit poſt μον. αὐτὸν] C αὐτούς. καὶ] C deeſt. αὐτὸς] C οὗτος, καταξ ξηρανεῖ. C ἐξερημώσει. αὐτοῦ] C deeſt.

CAP. XIV.

1 αὐτοὶ] A C deeſt. ἐδαφισθήσονται] C ἐδαφισθήσεται. 2 Ἰσραὴλ A Ἱερουσαλὴμ ἐπί. ἠσθένησαν] C ἠσθένησας. 3 τὸν θεὸν ὑμῶν] A C ſunt. 4 Ἀσσοὺρ] C Καὶ Ἀσσούρ. ὃ] C ὅς. ἐλεήσει] C ἐλεεῖς. 5 γως, ὅτι (A διότι)] C ὁμολογουμένως, ὅτι. ἀπέστρεψεν] C ἀπέστρεψα. ὀργὴν] A ἡ ὀργή. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. 6 Ἔσομαι] A Καὶ ἔσομαι. 8 μεθυσθήσονται] A C στηριχθήσονται. ἐξανθήσει] C ἐξανθήσουσιν. 9 τῷ] A τοῦ. C deeſt. αὐτῷ] C deeſt. ἐταπείνωσα] C ταπεινώσω. καὶ] C 10 ἢ] A deeſt. C καί. ἐπιγνώσεται] A γνώσεται. ὅτι] C ἐπεί.

AMOS.

CAP. I.

1 Ἀκκαρεὶμ] A Καριαθιαρείμ. C Ἀκκαρπί. εἶδεν] A εἶπε. ὑπὲρ] A περί. καὶ ἐν ἡμέραις] A deſunt. τοῦ Ἰωὰς] C υἱοῦ Ἰωάς. 2 ποιμένων] C προβάτων. ἐν Γαλαὰδ] A τῷ Γαλαάδ. 4 ἀποστελῶ] C ἐξαναστελῶ. Χαῤῥὰν] C Ἀδάν. 8 κύριος] A κύριος κύριος. 11 διῶξαι αὐτοὺς] C καταδιῶξαι. τὸν ἀδελφὸν] A τοὺς ἀδελφούς. νῖκος] C νεῖκος. 12 τειχέων] C deeſt. 14 συντελείας] C συντελέσεως. αὐτοῦ] C αὐτῶν. αὐτοῦ] C deeſt. αὐτοῦ] A deeſt.

CAP. II.

1 αὐτὸν] A αὐτούς. 2 εἰς] C ἐπί. αὐτῆς] C deeſt. κραυγῆς … φωνῆς] A C φωνῆς … κραυγῆς. 3 πάντας] A C πάντας ἄρχοντας. μετ' αὐτοῦ] A deſunt. 4 αὐτὸν] A αὐτούς. νόμον] A νόμον τὸν φυσικόν. ἃ ἐποίησαν] A deſunt. 5 Καὶ] A deeſt. 6 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. αὐτὸν] A αὐτούς. δίκαιον] C πτωχόν. ἕνεκεν] C ἀνθ'. 7 τὰ πατοῦντα] C καταπατοῦντα. κεφαλὰς πτωχῶν] C κεφαλὴν πτωχόν. 9 ἐξῆρα] C ἦρα. οὗ ἦν] C deſunt. ἐξήρανα] C ἐξῆρα. 10 τὴν γῆν τῶν Ἀμοῤῥαίων] C τὸν Ἀμοῤῥαῖον. 12 ἡγιασμένοις] C ἡγιασμένοις μου. οὐ μὴ προφητεύσητε] A τοῦ μὴ προφητεύσαι. 16 ὁ κραταιὸς οὐ] A C deſunt. εὑρήσει τὴν καρδίαν] A εὑρεθῇ ἡ καρδία. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] C ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

CAP. III.

1 ἀνήγαγον] C ἀνήγαγεν. 2 ἁμαρτίας] A κακίας. 3 ἑαυτοὺς] C ἑαυτοῖς. 4 θήραν οὐκ ἔχων] C ὃν θηρᾷ οὐκ εἰδῶσιν. 5 τῆς γῆς] C τὴν γῆν. χαθήσεται] C σταθήσεται. ὁ θεὸς] C deſunt bis, & ver. 8. 9 Ἀναγγείλατε] C Ἀπαγγείλατε. τὰς χώρας] C ταῖς χώραις. τῆς Αἰγύπτου] A ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. C ἐν γῇ Αἰγύπτου. 10 ἐναντίον αὐτῆς] C ἐν αὐτῇ. ἀδικίαν] C ἀδικίας. 11 Τύρος] A ἐρημωθήσεται Τύρος, καί. C Τύρος καί. ἐρημωθήσεται] A ἀφανισθήσεται. Δαμασκῷ] A Δαμασκῷ κλινῇ. 15 Συγχεῶ] A Καὶ συντρίψω. καὶ πατάξω] A deſunt. ἕτεροι οἶκοι] A οἶκοι ἕτεροι. C οἶκοι ἕτεροι καί.

CAP. IV.

1 ἐν] C ἔσται ἐν. 3 ἔμπυροι] C ἔμποροι. A ἔρημοι. κύριος] C κύριος ὁ θεός. 4 Γάλγαλα] C Γάλγαλα, καί. θυσίας] C θυσίαν. 5 ὁμολογίας] C ὁμολογίαν. 7 ἐγὼ] C deeſt. 8 οὐκ ἐπεστρέψατε] C οὐδ' οὕτως ἐπεστρέψατε. 9 Ἐπάταξα] C Ἐπύρωσα. ὑμῶν ſecundum, uſque ad κατέφαγεν] A deſunt. C non habet ὑμῶν in toto verſu. κατέφαγεν] C τούτους κατέφαγεν. σου] C ὑμῶν. ἐν τῇ] C ὑμῶν ἐν τῇ. ὡς] A C οὕτως. 11 ἐγένεσθε] C ἐγενήθητε. ἐκ πυρὸς] C ἀπὸ καύσεως. οὐδ' ὡς] A οὐδ' οὕτως. C οὐκ. 13 ἰδοὺ ἐγώ. C κύριος ὤ. ὑψηλὰ] C ὕψη.

CAP. V.

1 τοῦτον] C deeſt. προσθήσει τοῦ] C προσετέθη. 2 ἔσφαλεν] C ἐσφάλη. ἀναστήσων] A C ἀναστῶν. 3 Διὰ τοῦτο] A C Διότι. κύριος] A deeſt. C ὁ θεός. 4 πρὸς] C ἐπί. 5 ἔσται ὡς] C deſunt. 6 τῷ οἴκῳ] A τὸν οἶκον. μετασκευάζων] C κατασκευάζων. ἐκτρέπων] C στρέψω. σκιὰν] A σκιὰν θανάτου. συσκοτάζων] C σκοτάζων. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 9 διαιρῶν] C διεγείρων. 11 ἀνθ' ὧν] A οὕτως λέγει κύριος, Ἀνθ' ὧν. C ὁ ἄνω ὤν. κατεκονδύλιζον πτωχούς. C κατεκονδύλιζον πτωχόν. A κατακονδυλίζετε πτωχούς. 12 πένητας] C πένητα. 13 πονηρῶν] A C πονηρός. κύριος] C κύριος. οὕτως εἶπε κύριος. εἴπατε] C εἴπαν. 15 ἀποκαταστήσατε] C ἀποκαταστήσεται. περιλοίπους] A καταλοίπους. 17 ἐλεύσομαι] A διελεύσομαι. σου] A deeſt. 18 αὕτη prius] A C αὐτή. ὑμῖν] C deeſt. κυρίου] C deeſt. 19 φύγῃ ἄνθρωπος] C τις φύγῃ. αὐτοῦ] A C deeſt. 20 αὕτη] C deeſt. 21 θυσίας] A C deeſt. 22 ἐνέγκητε] C ἀνενέγκητε. θυσίας] C θυσίαν. σωτηρίους] A C σωτηρίου. 25 τεσσαράκοντα ἔτη] C ponit ante προσηνέγκατε. ἐν τῇ ἐρήμῳ] C deſunt. 26 Ῥαιφὰν] C Ῥομφά. τῶν] A deeſt. ἑαυτοῖς] C ἐν αὐτοῖς.

CAP. VI.

1 ἀπετρύγησαν] C ἀπετρύγησα. εἰσῆλθον] C εἰσῆλθεν. αὐτοί. οἶκος ἑαυτοῖς. οἶκος. C εἰς αὐτοὺς οἶκος. 2 ἴδετε] A ἴδετε εἰς Χαλάνην θεν] A C deeſt. πασῶν] C deeſt. εἰ] C ἐπεί. ὑμετέρων ὁρίων] C ὁρίων ὑμῶν. 3 ἐρχόμενοι] C εὐχόμενοι. κακὴν] C κάκωνοι. 5 ἐπικροτοῦντες] A C ἐπικροτοῦντες. ἑστηκότα] A ἑστῶτα. ἵππων] C ἵππου. Διότι λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, Διότι. τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν] C αὐτῇ. 9 δέκα] C deeſt. καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι] A de 10 αὐτῶν ἐκ] C ἐκ. 12 ἐντέλλεται] C ἐντελεῖται. θηλείαις] C ἵπποι. ἐξεστρέψατε] C ἐξέστρεψαν. λόγῳ] A λόγῳ ἀγαθῷ. C ῥήματι. C διότι οὐκ. κέρατα] C κέρα. 15 ἔθνος λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] ἔθνος. A φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, Ἔθνος.

CAP. VII.

1 θεὸς] C deeſt] A κύριος. ἐρχομένη ἑωθινὴ] C ἐρχομένης εἷς] C εἰς. 2 συντελέσῃ] A συντελεσθῇ. κύριε] C deeſt. 3 τοῦτο] C το & ver. 6. λέγει] A εἶπε. 4 κύριος] A κύριος κύριος, bis in hoc verſu: & v. 5. & 6. ἰδοὺ] C deeſt. κυρίου] A C deeſt. 5 κύριε] C ὁ θεός. δὴ] C deeſt. 7 ἰδοὺ] A ἰδοὺ ἀνήρ. 10 Βαιθὴλ] C εἰς Βαιθ Ἀμὼς] A κύριος Ἀμώς. 12 Ὁ] C λέγων, Ὁ. καταβίου] C κατάβηθι. ἔτι προσθήσεις] C μὴ προσθῇς. ἁγίασμα] C ὕτασμα. καὶ, uſque ad fin verſus] C deſunt. καὶ] A C deeſt. 15 προφήτευσον] C 16 μὴ προφήτευε] C οὐ προφητεύσεις. 17 ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται] C λωτοι ἀχθήσονται. κύριος] C deeſt.

CAP. VIII.

2 εἶπε] C εἶπε κύριος. οὐ προσθήσω ἔτι] C οὐ προσθήσω οὐκ ἔτι. ἐκείνῃ] C ante τῇ. πεπτωκὼς] C κοπετός. ἐπιρρίψω] C ῥίψω. εἰς τοπεαὶ] C 4 καταδυναστεύοντες] C καταλύοντες. πτωχὸν] C πτωχούς & ponit ant 5 ἐμπολήσομεν] C συνάξωμεν. 6 ἐν ἀργυρίῳ] C ἀργυρίου. πένητα] ταπεινόν. παντὸς γεννήματος] A πάσης πράσεως. C πάσης 7 ὑπερηφανίας] C ὑπερηφανίαν. 9 κύριος] C deeſt. ἐπὶ τῆς γῆς] ſunt. τὸ φῶς] C φωτός. θρῆνον] C θρήνους. κύριος] A κύριος τὴν γῆν] A τῆς γῆς. ἄρτων] A ἄρτου. δίψαν] A λιμόν. 12 σονται] C σαλευθήσεται. ἀπὸ τῆς θαλάσσης] C deſunt. 13 παρθένοι ἐκεῖναι. ζῇ ὁ θεός σου Δὰν, καὶ] A deſunt. ζῇ] C ἔτι] C οὐκ ἔτι.

CAP. IX.

1 τοῦ θυσιαστηρίου] C τὸ θυσιαστήριον. ἐπὶ] C deeſt. πρόπυλα] C πύλαια. οὐ] C καὶ οὐ. οὐ μὴ] C οὐδὲ μή. 2 κατακρυβῶσιν] A C γῶσιν. καὶ] C deeſt. 3 ἐγκατακρυβῶσι] A C κατακρυβῶσι. ἐάν. βάθη] C θεμέλια. 4 στηριῶ] A θήσω. 5 κύριος] A C deeſt. τέλεια αὐτῆς, καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς] C deſunt. 6 αὐτοῦ deeſt bis. παντοκράτωρ] C deeſt. 8 τοῦ θεοῦ] C deſunt. τῶν λῶν] C τὴν ἁμαρτωλόν. ὅτι] C διότι. 9 ἐγὼ] A C ἰδοὺ ἐγώ. σω] C δεικνύω. τρόπον] C τρόπον ὅταν. λικμῷ] C λικμητῷ. σῃ] C οὐ πέσει. σύντριμμα] σύστρεμμα. 10 οὐδὲ μὴ γένηται] Pro γένηται A habet ἔλθῃ. 11 ἀνοικοδομήσω] C ἀναστήσω. C αὐτῶν bis. 12 οἱ] A με οἱ. ἐπ' αὐτοὺς] A deſunt. deeſt. 13 ἀμητὸς] A C ἀλοητός. 14 ἐπιστρέψω] C ἀποστρέψω. σμένας] A ἠδαφισμένας. 15 ἀπὸ] C ἐκ. γῆς] A C γῆς αὐτῶν. τοκράτωρ] C deeſt.

MICHÆAS.

CAP. I.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου] A Λόγος κυρίου ὃς ἐγένετο. τοῦ Μωρασθεὶ] C τὸν Μωρασθίτην. ὑπὲρ] A περί. 2 λαοὶ] A C λαοὶ πάντες. καὶ prius] C deeſt. ἔσται] A ἔσω. κύριος ἐν] A deſunt. C ὁ θεὸς ἐν. 3 καὶ ἐπιβήσεται] C καὶ ἀναβήσεται. 5 οὐχ ἡ] C οὐχὶ σύ. ἐν] C deeſt. πορνείας συνέστρεψεν (A ἐπέστρεψεν)] C πόρνης κατέστρεψεν. 9 ἕως] C ἐν. Ἐνακείμ] A ἐν Βαχείμ. C ἐν Βακεῖν. κατὰ γέλωτα bis] C καταγέλωτα bis. 11 Σεννάαρ] A Σαινάν. C Σαινάν. ὀδύνας] C ἐν ὀδύναις. πύλας] C πύλαις. 13 αὕτη] A C deeſt. 15 ἀγάγωσι] C ἀγάγω Λαχεὶς κληρονομία] C Λαχεὶς κληρονομία σου. Ἰσραὴλ] A Σιών. 16 A C τὴν ξύρησιν.

CAP. II.

2 διήρπαζον poſterius] A ἥρπαζον. καὶ ἄνδρα] C ἄνδρα. 3 ἰδοὺ] C deeſt. ἐξαίφνης] A C deeſt. 4 λέγων] C λεγόντων. μου] C ἐν] C deeſt. αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι] C αὐτὸ τοῦ ἀποστρέψαι αὐτό. C ἡμῶν. 5 σοι] C ὁ. 7 οὐ] A C εἰ. εἰσι] A C deeſt.

9 Ἡγούμενοι] A Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. οἰκιῶν] A C οἴκων. 10 ἀνάστηθι] A Ἀνάστα. αὕτη] A deeſt. C αὐτῇ. 11 ψεῦδος] A C ψα- οἶνον ϗ] C οἶνον, ϗ εἰς. ἔσται] C ἔσται σοι. 12 ἐκδέξομαι] C δέξομαι. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. αὐλῶν] C αὐτοῦ. 13 διὰ τῆς] A C ἀνά- διὰ τῆς.

CAP. III.

1 ἐρῶ] A ἐρεῖ ταῦτα. ταῦτα] A C deeſt. 3 συνέθλασαν] C συνέ- κλασαν. ἐμέλισαν] C ἐμέρισαν. 4 ἐπ' αὐτοὺς] A C deſunt. 5 εἰρήνην ἐπ' αὐτὸν] C ἐπ' αὐτῶν εἰρήνην. ἤγειραν] A C ἡγίασαν. 6 σκοτία] C σκότος. 7 καταλαλήσουσι κατ'] C καταράσονται. αὐτοὶ] C deeſt. ἔσται] A C ἐστίν. χρήματος] A χρήματα. C χρῆμα. 12 καὶ τό. Hic incipit Cap. 4 in Ald. οἴκου] A τοῦ οἴκου κυρίου. εἰς ἄλσος] C εἰς τόπον.

CAP. IV.

1 ἐσχάτων] C ἐσχάτῳ. κυρίου] C οἴκου κυρίου. τὰς κορυφὰς] C τὴν κορυφήν. οἶκος] A οἶκον. 3 ἐξελέγξει] C ἐλέγξει. εἰς] A C deeſt. μὴ] C οὐ μή. ἄρῃ] A ἄρῃ. ἐπ'] A πρός. 4 ὑποκάτω ἀμπέλου] C ὑπὸ τὴν ἄμπελον. διότι] C ὅτι. 6 ἐξωσμένην] A C ἀπωσμένην. 7 ἀπωσμένην] C ἀπερριμ- ἀδυνατὸν] A C ἰσχυρόν. ἕως εἰς] C ϗ ἕως. τὸν αἰῶνα] A τοὺς αἰῶνας. τοῦ αἰῶνος. 8 αὐχμώδης] C αὐχμώδους. 9 σοὶ] C ἐν σοί. ὡς] C deeſt. Ὤδινε] C Ὀδύνει. ἐξελεύσῃ] A ἐξελεύσεται. 11 ἐπισυνήχθησαν] C συνήχθη. ἐπισυναχθήσονται. ἐπόψονται] C εἰδέτωσαν. 12 τὸν λογισμὸν] C τοὺς λογισμούς. ἅλωνα] C ἅλωνα. καταλήξεις] A καταλήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, ϗ λεπτυνεῖς. πάξεις.

CAP. V.

1 ἡμᾶς] A ὑμᾶς. 2 Βηθλεὲμ οἶκος] C οἶκος τοῦ Βηθλεὲμ τοῦ. τοῦ Ἰσραὴλ] C ἐν τῷ Ἰσραήλ. 4 ϗ ὄψεται] C deſunt. κύριος] C κυρίου. μεγαλυνθήσονται] C μεγαλυνθήσεται. 5 ἔσται αὐτὴ] C αὕτη ἔσται ἡ. Ἀσσοὺρ ὅταν] C ὅταν Ἀσσούριος. ὑμῶν] C ἡμῶν. ἐπ' αὐτὸν] A deſunt. 6 ἐπέλθῃ] C ἔλθῃ. 10 ἵππους] C ἵππους σου. ἐξολοθρεύσω] A ἐξαρῶ. ἐν] A C deeſt.

CAP. VI.

1 λόγον· Κύριος] A C ἃ ὁ. 2 ὄρη] A λαοί. τῷ κυρίῳ] A τοῦ κυρίου. διελεγχθήσεται] C διαλεχθήσεται. 3 ἢ τί ἐλύπησά σε] C deſunt. 5 δὴ] C δέομαι. χοίνων] A χοινίων. 6 ἐνιαυσίοις] C ἐνιαυσιαίοις. 7 ἀσεβείας] C ἁμαρτίας μου. ἁμαρτίας] C ἀσεβείας. 8 Εἰ ἀνηγγέλη] C Ἀπηγγέλη. ἄνθρωπε] C ἄνθρωπος. 10 ἀδικίας] C ἀδίκου. 12 αὐτῶν] C deeſt. ἔπλησαν] C ἐνέπλησαν. κατοικοῦντες] A ἐνοικοῦντες. ἐλάλουν ψευδῆ] A ἐλάλησαν ἀδικίαν. C ἐλάλησαν ψευδῆ. 13] Hunc verſum hoc modo habent A C. Καὶ ἐγὼ ἐβασάνισα ἐπὶ (deeſt C) σὲ ἀφανισμῷ διὰ τὰς ἁμαρτίας σου. 14 διασωθῇς] C διασώσεις. ὅσοι] C ὅσους. διασωθῶσιν] C διασώσῃς. 15 οὐ μὴ] C οὐκ. ἐλαίαν] C ἔλαιον. ἔλαιον] C ἐλαίῳ. πίητε] A πίῃς. C πίεσαι. 16 Καὶ, uſque ad ϗ πάντα] C deſunt. ὁδοῖς] A C βουλαῖς. κατοικοῦντας αὐτὴν] A ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ. C οἰκοῦντας αὐτήν. εἰς συρισμὸν] C ἐν συρισμῷ.

CAP. VII.

1 πρωτόγονα] A πρωτόγονα ἃ ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου. 2 εὐσεβὴς] A C εὐλαβής. δικάζονται] C δικάζοντες. ἐκθλιβῇ] C ἐκθλίψει. 3 ἑτοιμάζουσιν] C ἑτοιμάζοντες. λόγους] A ponit ante κριτής. ὅστὶν] A ὡς ἔστιν. 4 ἐξηγοῦμαι] C ἐγὼ ἐξηγοῦμαι. ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς] A ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. C deſunt. Οὐαὶ αἱ] A Οὐαὶ οὐαί. 6 ἀνδρὸς] C οἱ ἄνδρες. 7 θεῷ] C κυρίῳ. 8 κύριος] C κύριός μου. 10 ἡ λέγουσα] A ἡ πρός με λέγουσα. C λέγουσα πρός με. ἐπόψονται] C ὄψονται. ὁδοῖς] C ὁδοῖς σου. 11 ἀποβίψεται] A ἀπώσεται. C ἀποστρέψεται. σου] C deeſt. ὁμαλισμὸν] C συμπέρασμα. 12 ἕως θαλάσσης] C deſunt. σὺν τοῖς κατοικοῦσιν] C μετ' αὐτῶν κατοικούντων. 14 Ποίμαινε] C Ποιμανεῖ. καθ' ἑαυτοὺς] A καταμόνας. δρυμὸν] A δρυμοῦ. C ἐν δρυμῷ. καθὼς αἱ ἡμέραι] A κατὰ τὰς ἡμέρας. 15 ὄψεσθε] A C δείξω αὐτοῖς. 16 καταισχυνθήσονται] C αἰσχυνθήσονται. ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος] C ἐν πάσῃ ἰσχύϊ. τὸ στόμα] C τοῦ στόματος. ἀποκωφωθήσεται] C ἀποκωφωθήσονται. 17 συγχυθήσονται] A ταραχθήσονται. 18 ἐξαίρων ἀνομίας] A deſunt. C ἐξαίρων ἀδικίας. ἀσεβείας] A ἀνομίας. θελητὴς] C θελητός. 19 Ἐπιστρέψει] C Αὐτὸς ἐπιστρέψει. καταδύσει] C καταλύσει. πάσας τὰς ἁμαρτίας] C πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι. εἰς] C deeſt. ὤμοσας] C ὤμοσεν.

JOEL.

CAP. I.

2 γέγονε] C ἐγένοντο. 5 Ἐκνήψατε] C Καὶ ἐκνήψατε. κλαύσατε] C κλαύσατε, καί. 6 ἐξήρθη] A C ἐξῆρται. εὐφροσύνη ϗ χαρὰ] C deſunt. σκύμνου] A C ὡς σκύμνου. 7 συγκλασμὸν] A γλυκασμόν. C κλασμόν. ἔρριψεν] C ἐξ- ωσεν. 8 νύμφην] C παρθένον. λειτουργοῦντες] C λειτουργοί. θυσιαστηρίῳ] C deeſt. 10 τεταλαιπώρηκε] A τεταλαιπώρηται. C ἐταλαιπωρήθησαν. τεταλαιπώρηκε] C ἐταλαιπωρήθη. 12 ἐξηράνθησαν] A C ἐξηράνθη. 13 θεοῦ] A deeſt. 14 πάντας κατοικοῦντας] C πάντες οἱ κατοικοῦντες. θεοῦ] A C κυρίου θεοῦ. 15 οἴμοι, οἴμοι, οἴμοι] A deſunt. ὡς] A deeſt. 16 Κατέναντι] A Ὅτι κατέναντι. C Ὅτι κατέναντι. 17 θησαυροὶ] A ταμεῖα. 18 οὐκ ὑπῆρχε νομὴ αὐτοῖς, ϗ] A deſunt. 19 ἀνῆψε] C κατέκαυσε.

CAP. II.

1 Σαλπίσατε] A Καὶ σαλπίσατε. συγχυθήτωσαν] C συνταραχθήτωσαν. διότι] A C ὅτι. 2 οὐ προστεθήσεται] A οὐ σταλθήσεται. C οὐκ ἔσται. 3 ἀναπτομένη] C ἀπτομένη. ὄπισθεν] A C ὀπίσω. πεδίον] C ὡσεὶ πεδία. 4 ἡ ὅρασις] C ἡ ὄψις. 5 πυρὸς] A deeſt. 7 δραμοῦνται] C διαδραμοῦνται. 8 ἀδελφοῦ] A πλησίον. αὐτῶν poſterius] C deeſt. συντελεσθῶσι] A συντελέσωσι. 9 δραμοῦνται] C διαδραμοῦνται. ϗ] A C deeſt. τῶν] C τὰς οἰκίας. 10 ὁ ἥλιος, ϗ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν] A deſunt. 11 ὅτι, uſque ad ὅτι] A deſunt. ἐπιφανὴς] C μεγάλη ϗ ἐπιφανής. 12 ϗ ἐν νηστείᾳ] C ϗ deeſt. A ϗ ἐν νηστείᾳ, ϗ ἐν σάκκῳ. ἐν … ἐν] C deſunt. 13 ἐπιστράφητε] C ἐπιστρέψατε. 14 μετανοήσει] C μετανοήσει αὐτόν. 17 τοῦ] C ϗ τοῦ. 19 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. 20 ἐμεγάλυνε] A ἐμεγαλύνθη. 23 ἐπὶ] A deeſt. 24 ὑπερχυθήσονται] A C ὑπερεκχυθήσονται. 25 ἀκρὶς … ἐρυσίβη] A ἐρυσίβη … ἀκρίς. ἐρυσίβη] C ponit poſt κάμπη. 26 ἐσθίοντες] C βρώσει. ἃ] C ὅς. εἰς] C deeſt. 27 Καὶ ἐπιγνώσεσθε] C Καὶ γνώσεσθε. Hic verſus deeſt in A. ἐγώ εἰμι, ϗ ἐγὼ] C εἰμὶ ἐγώ· ϗ εἶπεν. ἔτι] C οὐκ ἔτι πᾶς. 29 μου] C deeſt. δούλας] A δούλας μου. 32 εὐαγγελιζόμενοι] A C εὐαγγελιζόμενος.

CAP. III.

1 Ὅτι] C Διότι. ἐν τῷ] A τῷ. 2 ἔθνη] A deeſt. ϗ τῆς] A τῆς. οἳ διεσπάρησαν] C οὓς διέσπειραν. 3 ἔδωκαν] C ponit poſt παιδάρια. 4 Καὶ] C Καίγε. τί ὑμεῖς (A ϗ ὑμεῖς) ἐμοὶ] C τί ἐμοί, ϗ ὑμῖν. ἐμοὶ ὀξέως, ϗ] A C ἐμοί; ὀξέως καί. ἀνταποδώσω] A deeſt. 5 ναοὺς] A οἴκους. 6 Καὶ] C deeſt. αὐτοὺς] C deeſt. 7 Καὶ] C deeſt. ἐξεγείρω] A ἐξεγερῶ. 8 ἀπέχον] C deeſt. 12 πάντα] C deeſt. 13 παρέστηκεν] A πάρεστιν. ὑπερεκχεῖτε] A ὑπερχεῖται. C ὑπερεκχεῖται. πεπλήθυνται] A C ἐπληθύνθη. 14 ἐξήχησαν] C ἠκούσθησαν. ὅτι, uſque ad finem verſus] A deſunt. 15 οἱ ἀστέρες] C τὰ ἄστρα. 16 τοὺς υἱοὺς] C τοῖς υἱοῖς. 17 ἐπιγνώσεσθε, διότι] A C γνώσεσθε ὅτι. ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιὼν ὄρει ἁγίῳ μου, ϗ] A deſunt. οὐ διελεύσονται] A εἰσελεύσονται. οὐκέτι] C ἔτι. 18 γάλα, uſque ad ὕδατα] A deſunt. σχοίνων] C σχοινίων. 19 ἀφανισμοῦ] C εἰς ἀφανισμόν. 20 γενεῶν] C ϗ γενεάν. 21 ἐκζητήσω] C ἐκδικήσω.

OBDIU.

1 ἐξαπέστειλεν] C ponit ante εἰς. 2 σὲ] A C deeſt. 3 ὑψῶν … αὐτοῦ] C οῦντα … σου. λέγων … αὐτοῦ] C λέγοντα … σου. με] C ponit ante κατάξει. ἠδυνάσθησαν] C ἠδυνήθησαν. αὐτοῖς] A ἐν αὐτῷ. C ἐν αὐτοῖς. 8 ἐκείνῃ] C ponit ante τῇ. 10 ἀδελφοῦ] C κατ' ἀδελφοῦ. σου] A deeſt. 11 ἡμέραις] C ἡμέρᾳ. σὺ ἦς] A ὑμεῖς ἐστέ. C ὑμεῖς ἦτε. 12 μεγαλορρημονῇς] A C μεγαλορρημονήσῃς. θλίψεως] C θλίψεως αὐτῶν. 3 μηδὲ ἐπίδῃς] A C ϗ μὴ ἐπίδῃς. αὐτῶν, ϗ μὴ] C αὐτοῦ, μηδέ. 14 διεκβολὰς] A ἐκβολάς. αὐτῶν poſterius] A C ἐξ αὐτῶν. αὐτοῦ] A C ἐξ αὐτῶν. 15 εἰς] A ἐπί. 16 καταβήσονται] A καταπίονται. C καταποθήσονται. 17 κατακληρονομήσουσι] C κατακληρονομήσει. 18 ὁ γὰρ prius] A C ϗ ὁ. εἰς καλάμην] C καλάμη. εἰς αὐτοὺς] C εἰς αὐτόν. διότι] A C ὅτι. 19 Γαλααδίτιν] C Γαλαάδ. 20 Σαρέπτων] A Ἀρεφθῶν. Ἐφραθὰ] A Ἀφαράθ. τὰς πόλεις τοῦ] C τό.

JONAS.

CAP. I.

4 πνεῦμα] A πνεῦμα μέγα. συντριβῆναι] C διαλυθῆναι. 5 ἀνεβόησαν] A C ἀνεβόων. 6 προσῆλθεν] A ἦλθε. ἀνάστα, ϗ] A ἀνάστηθι, καί. ὅπως] A εἴπως. 7 ἐπιγνῶμεν] C γνῶμεν. ἐν] C deeſt. A ἐφ'. ἡμῖν] A ἡμᾶς. 8 ἀπάγγειλον] A ἀπάγγειλον δή. ἡμῖν] A ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐν ἡμῖν. C ἡμῖν, τίνος ἕνεκεν τὸ κακὸν τοῦτο ἡμῖν. ἔρχῃ] A ἔρχῃ, ϗ ποῦ πορεύῃ. εἶ σὺ] C σὺ εἶ. 9 κύριον] C deeſt. οὐρανοῦ] C οὐρανοῦ, ϗ τῆς γῆς. 10 κυρίου ἦν] A νῦν ἦν. 11 με poſterius] A C deeſt. 12 ὁ μέγας οὗτος] C οὗτος μέγας. 15 ἡ θάλασσα] C deſunt. 16 θυσίαν] C θυσίας.

CAP. II.

1 κατάπιειν] C ϗ κατέπιεν. 4 βάθη] C βάθος. 5 με] C deeſt. 6 ψυχῆς] A C ψυχῆς μου. ἐσχάτη] C deeſt. 7 φθορὰ ζωῆς] A C ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή. κύριε] A πρὸς σέ. ὁ θεὸς] C θεέ. 10 σωτηρίου] A C εἰς σωτηρίαν μου.

CAP. III.

2 πορεύθητι] A C ϗ πορεύθητι. ἐλάλησα] C λελάληκα. 3 καθὼς] C ὡς. 4 εἰσελθεῖν] A C εἰσπορεύεσθαι. ἔτι] C ϗ ἔτι. 5 ἕως] C ϗ ἕως. 6 αὐτοῦ] C deeſt. περιεβάλλετο] C περιεδύσατο. 7 ϗ ἐρρέθη] C deſunt. τῶν] C πάντων τῶν. λέγων] A λεγόντων. μηδὲ ὕδωρ] A C ϗ ὕδωρ μή. 8 περιεβάλλοντο] C περιέθεντο. ἀπέστρεψαν] C ἐπέστρεψαν. ἀπὸ] C ἐκ. ϗ ἀπὸ] C καί. 9 μετανοήσει] A ἐπιστρέψει. ϗ prius] A ϗ παρακληθήσεται, καί. 10 μετενόησεν] C παρεκλήθη.

CAP. IV.

2 κύριε] A ὦ δὴ κύριε. C ὦ κύριε. 3 μου prius] C μοι εἰσίν. σὺ] A ὁ θεός. C deeſt. μετανοῶν] C παρακαλούμενος. 3 ἢ ζῆν με] A ἢ ζῆν. C μᾶλλον ἢ ζῆν. 4 πρὸς Ἰωνᾶν, εἰ] A deſunt. 5 ἀπέναντι τῆς πόλεως] C κατ' ἀνατολάς. αὐτῷ ἐκεῖ] C ἑαυτῷ. ἕως] C ἐν σκιᾷ, ἕως. 6 τοῦ εἶναι, uſque ad τοῦ σκιάζειν] C deſunt. σκιάζειν] C συσκιάζειν. αὐτῷ] C αὐτῷ, ϗ περιεσκέπειν αὐτόν. 7 ἀπεξηράνθη] A C ἐξηράνθη. 8 καύσωνι] C καύσωνος. ὠλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο] C ὠλιγοψύχει ϗ ἀπελείπετο. ζῆν] A ζῆν με. 9 ὁ θεὸς] C κύριος. A κύριος ὁ θεός. εἰ] A deeſt. 10 Σὺ] A Σὺ μέν. ἐπ' αὐτὴν, ϗ] A οὐδὲ ἐξέθρεψας. C ἐπ' αὐτῇ. ἐγενήθη] C ponit poſt νύκτα. 11 πλείους] C ἐν αὐτῇ πλείους. ἀνθρώπων] C ἀνδρῶν. ἢ] C οὐδέ. αὐτῶν] C deeſt.

NAUM.

NAUM.

CAP. I.

2 ἐκδικῶν κύριος prius] deest in C. 3 ἐν συσσεισμῷ] A σεισμῷ. C συσσεισμῷ. 4 νεφέλαι] C νεφέλη. ἐξέλιπε] C ἐξέλιπον. 5 σύμπασα, ϗ πάντες] C οἰκουμένη, καί. 6 Ἀπὸ] C Πρό. διεθρύβησαν] A διετρίβησαν. 8 πορείας] C πορεύοντι. 9 ποιήσεται] C ποιήσει. 10 θεμελίου αὐτοῦ] C θεμελίων αὐτοῦ. χερσωθήσεται] C χερσωθήσονται. περιπλεκομένη] C περιπλεκόμενος. ξηρασίας μεστὴ] C ξηρανθήσεται. 13 δεσμοὺς] C δεσμούς σου. 14 ἐκ τοῦ ... ἔτι] C ἔτι ἐξ. θεοῦ] C κυρίου τοῦ θεοῦ. θήσομαι] A ϗ θήσομαι. ταχεῖς] C ὠκεῖς. 15 πόδες] C πόδες σου. οὐ μὴ προσθήσωσιν (A προσθῶσιν) ἔτι] C οὐκ ἔτι μὴ προστεθῶσιν. διά σου] C desunt.

CAP. II.

1 Συντετέλεσται, ἐξῆρται] C συνεπλήσθη, συντετέλεσται· & usque ad σκόπευσον adjungit cap. præcedenti. ἐξῆρται] A ἀνήλωται. 2 τῇ ἰσχύϊ] C ἴσχυε. 3 αὐτῶν prius] A C αὐτοῦ. αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἱππεῖς] C ἱππεῖς αὐτῶν. 4 ὁδοῖς, ϗ (A deest) συγχυθήσονται] C ἐξόδοις συγχυθήσονται. 5 ἡμέρας] C ἐν ἡμέραις. αὐτῆς] A C deest. αὕτη] A οὐδείς. 9 ἐπὶ] A C ὑπέρ. ἐπιθυμητὰ] C ἐπιθυμήματα. 10 τὸ πρόσωπον] C τὰ πρόσωπα. 13 ῥομφαία] C μάχαιρα. οὐκέτι] A C ἔτι.

CAP. III.

2 ϗ posterius] A C deest. 3 καὶ] C deest. 4 πόρνη] C ϗ πόρ λαοὺς] A C φυλάς. 5 αἰσχύνην] C ἀσχημοσύνην. 6 ἐπιρρίψω] C ψω. 8 Ἑτοιμάσαι μερίδα] A C desunt. ἁρμόσας] C ἅρμοσον. δα] A C μερίς. ἐν ποταμοῖς] A ποταμούς. 9 καὶ] C deest. φυγῆς] A φυγῆς σου Φούδ. C φυγῆς σου. 10 εἰς μετοικεσίαν] C ἐν αἰχμαλωσίᾳ. αὐτῆς] C deest. ἐπ᾽ ἀρχὰς] A ἀπαρχῆς. ὑπερεωραμένη] A C ραμένη. σὺ] A deest. ζητήσεις] C ἐπιζητήσεις. στάσιν] C ἵνα ἐχθρῶν] A ἐχθρῶν σου. 12 συκαῖ] A C ὡς συκαῖ. σκοποὺς ἔχουσαι] C ἔχουσαι ὀλύνθους. ἔσθοντος] C ἐσθίοντος. 14 καὶ prius] A C deest. 15 Ἐκεῖ] A Ἐκεῖ γάρ. πῦρ, ἐξολοθρεύσει σε ῥομφαία, καταφάγεταί σε] A desunt. βροῦχος] C βροῦχος, πληθύνθητι ὡς βροῦχος. 16 ὑπὲρ] C βροῦχος] C ϗ βροῦχος. 17 Ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος] C desunt. φραγμὸν] C φραγμοῦ. ἀφήλατο] C ἀφήλετο. 18 Ἀσσύριος] A Ἀσσυρίων. 19 Οὐκ] C Καὶ οὐκ. τῇ συντριβῇ] C τῆς συντριβῆς. ἀκούοντες] A ἀκούσαντες. ἀγγελίαν] A ἀπαγγελίαν.

AMBACUM.

CAP. I.

1 Ἀμβακοὺμ] C Ἀμβακούκ. 2 τίνος] C πότε. 3 μοι] C ponit ante ἔδειξας. κόπους, ϗ πόνους] A πόνους, ϗ κόπους. λαμβάνει] A λαμβάνει κρίσιν. 4 ὅτι, usque ad διεστραμμένον] A desunt. 5 θαυμάσατε] C ἴδετε. ὁρμήσουσι] C ἐξορμήσουσι. ἐν] C deest. 11 ἐξιλάσεται] C ἱλασθήσεται. A ἐξελεύσεται. 12 θεὸς] C θεός μου. αὐτὸ] A C αὐτόν. ὀδύνης] A οὐ δυνήσῃ. C deest· & πόνον habet pro πόνους, A autem πονηρούς. 17 ἀμφιβλήστρῳ] C ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. ϗ] C deest. ἡ καρδία αὐτοῦ] C desunt. θύσει ... θυμιάσει] C θυμιάσει ... θύσει. ἀμφιβαλεῖ] C βαλεῖ.

CAP. II.

1 Καὶ usque ad γράψον] C Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε κύριος πρός με. ϗ] C deest. 4 μου] A ponit post δίκαιος. 5 οὗτος ὡς] A οὕτως. ἐπ᾽] C πρός. εἰσδέξεται] C δέξεται. 6 κατ᾽ αὐτοῦ] C ponit post παραβολήν. διήγησιν] C διήγημα. κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς] C παχὺν πηλὸν καθ᾽ ἑαυτοῦ. 7 ἀναστήσονται] C ἐξαναστήσονται. 8 Διότι] A C Διότι σύ. σκυλεύσουσι] A C σκυλεύσουσί σε. λαοὶ] A λαοῦ. ἐκσπασθῆναι] A σκεπασθῆναι. 12 12 αἵμασι] A αἵματι. 13 ἱκανοὶ] C πολλοί. πολλὰ] C πολλά, καί. 14 ἐμπλησθήσεται] A C πλησθήσεται. κατακαλύψει αὐτοὺς] A πολὺ κατακαλύψαι ἐπὶ θαλάσσης. C κατακαλύψαι θαλάσσας. 15 ἀνατροπῇ θολερᾷ] C ἀνατροπὴν θολεράν. A ἀνατροπὴν θολεράν. 16 καρδία σαλεύθητι] C ϗ δι σαλεύθητι. ϗ σείσθητι] C desunt. ἐπ᾽] C deest. αὐτὴν] A 18 ἔπλασεν] A C ἔπλασαν. 19 ἐξεγέρθητι] A C ἐγέρθητι. C καί.

CAP. III.

2 ἐφοβήθην] A C ἐφοβήθην, κύριε. ἐπιγνωσθήσῃ] C γνωσθήσῃ. χθῆναι] C ταράσσεσθαι. ἐν ὀργῇ] C desunt. 3 κατασκίου δασέος] C κατασκίου, & ponit ante Φαράν. Διάψαλμα] A deest. ἐκάλυψεν] C κάλυψεν τοὺς. ἀρετὴ] C δύναμις. πλήρης] C ἐπλήσθη. 4 φέγγος] C γασμα. κέρατα] C ϗ κέρατα. ἔθετο] C ἔθηκεν. ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος] C ἀγάπην ἰσχυρὰν τῆς δυνάμεως. 5 πεδία] A παιδείαν. 6 ἐπέβλεψε] C κατενόησε. διετάκη] A ἐτάκη. C ἐξήκασεν τά. διεθρύβη τὰ ὄρη] C τὰ ὄρη διεθραύσθησαν. αἰώνιοι] C τοῦ αἰῶνος. πορείας] A hoc modo distinguit: Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον. σκηνώματα. C αἱ ὁδοὶ αἰώνιαι αὐτοῦ. ἀντὶ πόνων εἶδον τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων, ταραχθήσονται ϗ τὰ σκηνώματα τῆς γῆς Μαδιάμ. 8 ὅρμημα] C ἡ ὁρμή. ὅτι ἐπιβήσῃ] C ὁ ἀναβησόμενος. 9 Ἐντείνων] C Ἐκτείνας. ἐνέτεινας] A C ἐκτενεῖς.

SOPHONIAS.

CAP. I.

1 υἱὸν] C υἱοῦ. τοῦ Ἀμορίου] C υἱοῦ Γαμαρίου. 2 ἀπὸ] A πάντα ἀπό. ἱερέων] A C ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων (A ἱερῶν.) 5 ϗ τοὺς προσκυνοῦντας] C desunt. τοῦ βασιλέως αὐτῶν] A τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 6 κυρίου] C αὐτοῦ. 7 ἐμφανῶς] A C ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 9 θεοῦ αὐτῶν] A desunt. 10 ἀπὸ τῆς] C ἐκ τῆς. 11 Θρηνήσατε] A Θρηνεῖτε. κατακεκομμένην] A οἰκουμένην. ϗ] C deest. 12 ἐκείνῃ] C ponit ante τῇ. ἄνδρας] C ἀνθρώπους. οἱ δὲ λέγοντες] C τοὺς λέγοντας. A ϗ οἱ λέγοντες. 13 ἐν αὐταῖς] C desunt. καταφυτεύσουσιν] A φυτεύσουσιν. 14 ἐγγὺς posterius] A deest. C ϗ ἐγγύς. 15 ἀωρίας] A C ταλαιπωρίας. 17 ὅτι] C οἱ. ἐξήμαρτον] C ἥμαρτον.

CAP. II.

2 παραπορευόμενον] A C παραπορευόμενον ἡμέρα. ἐπελθεῖν] A ἐλθεῖν. ἐπελθεῖν] C ἐπιπεσεῖν. ὑμᾶς] C ὑμῶν. θυμοῦ] A C ὀργῆς θυμοῦ. 6 ποιμνίων] C προβάτων. 7 ἀποστρέψει] A ἐπέστρεψε. C ἀποστρέψεται. 8 ὀνειδισμοὺς ... κονδυλισμοὺς] C ὀνειδισμὸν ... ὀνειδισμόν. 9 ὡς (ϗ ὡς C) θημωνία ἅλωνος (C ἁλός) ϗ ἠφανισμένη] A desunt. 10 Αὕτη] C Τοῦτο. κύριον τὸν παντοκράτορα] C κύριον τῶν δυνάμεων. 11 Ἐπιφανήσεται] C Ἐπιφανὴς ἔσται. προσκυνήσουσιν] A προσκυνήσει. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 12 ῥομφαίας] C ῥομφαίᾳ. ἐστὲ] C ἔσεσθε. 13 ἐκτενεῖ ... αὐτοῦ] A ἐκτενῶ ... μου. ἀπολεῖ] A ἀπολῶ. θήσει] A θήσω. χαμαιλέοντες] C λέοντες. ἀνάστημα] C ἀνάστεμμα.

CAP. III.

15] αὐτῆς] C ἑαυτῆς. ἔτι] C ἔτι ἄλλη. δι᾽ αὐτῆς] C αὐτήν. 2 ἤκουσε] C ἤκουσε. οὐκ] C οὐδέ. 3 ἄρχοντες αὐτῆς] A ἄρχοντες. 4 νόμον] A C εἰς τὸν νόμον. 5 δώσει] C ponit post αὐτοῦ. εἰς φῶς] C ἐν φωτί. ἀπεκρύβη] C ἐκρύφθη. ἔγνω] C οἶδεν. ἐν, usque ad finem versus] C desunt. 6 ἐν διαφθορᾷ] A desunt. C adjungit præcedentibus. ἐξερημώσω] A ἐξηρ C ἐξηρήμωσα. διοδεύειν] C διοδεύεσθαι. παρὰ τὸ μηδένα] C διὰ τὸ μη 7 φοβεῖσθε] C φοβηθήσεσθε. ἔφθαρται] A C διέφθαρται. 8 εἰς ἡμέραν] C ἡμέρᾳ. πᾶσαν] A C τὴν ὀργήν μου πᾶσαν. 10 προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις] C ὑποδέξομαι τοὺς διεσπαρμένους. μου] A deest. 11 θυσίας] C ἔτι] C ἔτι οὐ. 12 πραΰν] A πολύν. C πρᾷον. ἀπὸ τοῦ ὀνόματος] C τὸ ὄνομα. 14 Χαῖρε] A Χαῖρε σφόδρα. βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν] C βασιλεὺς Ἰσραήλ· ἐν. 17 σου] A deest. ἐν σοί, ὁ δυνατὸς] C δυνατὸς ἐν σοί. καινιεῖ σε] A καινιεῖς. σε] A C σοί. 18 συντετριμμένους σου] C διεσπαρμένους. τίς] C ὅς. ὀνειδισμὸν] C ponit ante ἐπ᾽. 19 λέγει κύριος] C καταισχυνθήσονται] A οὐ μὴ καταισχυνθήσονται. 20 καιρῷ] A καιρῷ ἐκείνῳ. us] C deest. τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν] A ponit post κύριος.

AGGÆUS.

CAP. I.

2 παντοκράτωρ] C ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. ἧκεν] A C ἥκει. 4 μὲν] C deest. ὑμῶν] C deest. ἡμῶν] A μου ἐστί. C ἐστί. 5 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & vers. 9. δὴ] A C deest. 6 δεσμὸν] A ἀποδεσμόν. 7 θέσθε] C θέσθε δή. ξύλα] A ξύλα, ϗ οἴσατε. 9 εἰσηνέχθη] C εἰσηνέγκατε. αὐτὰ] C αὐτό. τάδε] C deest. 11 ϗ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ] C desunt. 12 ἐφοβήθη ὁ λαὸς] C ἐφοβήθησαν. 14 παντὸς] A C deest. εἰσῆλθον] C εἰσήλθοσαν. παντοκράτορος] C τῶν δυνάμεων τοῦ.

CAP. II.

1 τῷ] C ἐν τῷ. 2 μηνὶ] A C ponunt post ἑβδόμῳ. ἐλάλησε (A ϗ ἐλάλησε) κύριος] C ἐγένετο λόγος κυρίου. 4 οὐχ ὑπάρχοντα] A ὑπάρχετε. 5 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐγὼ] C deest. παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων· & vers. 6, & 8, & 9, & 10. ita per totum caput. 6 Καὶ τὸ] A λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. C Τὸ ῥῆμα ὃ διε πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 7 σείσω] C σείω. 8 πλήσω] C πλήσω. τοῦτον] A τῆς. 10 ϗ εἰρήνην, usq; ad finem versus] C desunt. μηνὸς] C ἐνάτῳ μηνί. 13 δὴ] C deest. 14 ἀκάθαρτος] A C ἐπὶ] A C ἀπό. παντὸς] C πάντων. οἱ ἱερεῖς] A desunt. 15 ἐναντίον. πόνων] A C πονηριῶν. ἐλέγχοντα] C ἐλέγχοντας. 16 εἰς] A C deest. 17 κριθῆς] A deest. κριθῆς] A ponit post σάτα. εἴκοσι] A εἴκοσι. 18 ἀφορία] C ἀπορία. 19 Ὑποτάξατε] A Καὶ νῦν τάξατε. C Τάξατε. ϗ ἀπὸ] C ἀπό. τεθεμελίωται] C ἐθεμελιώθη. 20 Εἰ] A C ἡ συκῆ, ϗ ἡ ῥοὰ] C αἱ συκαῖ, ϗ αἱ ῥοαί. 22 Ἐγὼ σείω] C Ἰδοὺ σω. 23 ϗ ὀλοθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν] C desunt. 24 deest.

ZACHARIAS.

CAP. I.

1 ἰδὲ] C ἰδού. 2 ἐπὶ] C πρός. 3 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & verſ. & 6. ἐπιστρέψατε] C καὶ ἐπιστρέψατε. 4 καὶ οὐκ εἰσήκουσαν] C deſunt. 5 μὴ] C μὴ εἰς. 6 κατέλαβον] C κατέλαβον. 7 τῷ] C ἐν τῷ. υἱὸν] C υἱοῦ. 8 ἐπὶ] C deeſt. τῶν ὀρέων] A δύο τῶν ὀρέων. ποικίλοι] C ponit poſt λευκοί. 9 δείξω σοι] C σοι δείξω. 11 πᾶσαν] C deeſt. 12 παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων, & verſ. 16, & 17. ἃς ὑπερεῖδες] C αἷς ἐθυμώθης. 13 παντοκράτωρ] C deeſt. 15 ὀργὴν μεγάλην] C θυμῷ μεγάλῳ. συνεπέθεντο] A συνεπέθεντο. 16 τάδε] A deeſt. 17 ἔτι, uſque ad ἔτι ἀνάκραγε] C deſunt: A ἔτι prius deeſt. κύριος] A deeſt. αἱρετιεῖ] C αἱρετιεῖ ἔτι. 21 εἶπε] C εἶπε πρός με, λέγων. τὰ ἔθνη τὰ] C ἔθνη εἰσίν.

CAP. II.

1 σχοινίον] C σπαρτίον. 2 σὺ] C deeſt. 3 συνάντησιν] C ἀπάντησιν. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 4 λέγων] C deeſt. κατακάρπως] A C κατάκαρπος. 8 ἀπέσταλκε] C ἐξαπέσταλκε, & verſ. 9. διότι] A deeſt. 9 ὅτι] A C διότι. 10 ἐγὼ] A deeſt. 11 κατασκηνώσουσιν] C κατασκηνώσω. 12 τὴν] A καὶ τήν. ἐπὶ τὴν] C ἐπὶ τὴν γῆν τήν. 13 ὅτι] A διότι.

CAP. III.

1 μοι] A deeſt. 2 οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς] C οὐχὶ οὗτος. 4 ἀφήρηκα] C ἐξειλόμην. [illegible]] A σου, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριῶ. 5 καὶ ἐπίθετε] C καὶ εἶπεν, Ἐπίθετε καί. κίδαριν, bis] A μίτραν καὶ κίδαριν, bis. 7 ἐν τοῖς προστάγμασι] C προστάγματα. 8 προσώπου] C προσώπου σου. ἰδοὺ] A deeſt. 9 ὀρύσσω] C ὀρύσσων. ἐκείνης] A deeſt.

CAP. IV.

1 ἐν] A deeſt. ἐξεγερθῇ] C ἐξεγείρεται. ἐξ] A C ἐκ τοῦ. 2 λυχνία] C ponit poſt ὅλη. ἐπάνω prius] A deeſt. 4 τί … κύριε] A deſunt. 6 ἰσχύϊ] C ἰσχύϊ μεγάλῃ. μου] A deeſt. 7 Τίς] A Τί. 9 εἰς] C deeſt. 10 χαροῦνται] A C χαρήσονται. ὀφθαλμοὶ] A C ὀφθαλμοὶ κυρίου. 11 αὗται] C deeſt. 14 πιότητος] C πιότητος οἱ.

CAP. V.

2 βλέπεις] C ὁρᾷς. καὶ πᾶς, uſque ad finem verſus] A deſunt. τούτου] C τούτου ἕως θανάτου. εἰσελεύσεται] A εἰσελεύσονται. αὐτὸ] A deeſt. C αὐτόν. 5 ἰδὲ τί] C ἴδε, τί τό. 7 ἀνομία] C ἀνομία αὐτῶν. 9 πτέρυγας] A C πτέρυγας ὡς πτέρυγας. ἀναμέσον τοῦ] C deſunt. 11 αὐτῷ] C αὐτῇ.

CAP. VI.

1 τὰ ὄρη] A deſunt. 3 ἅρματι poſterius] C deeſt. ψαροὶ] A C καὶ ψαροί. 5 ἐκπορεύονται] A καὶ ἐπορεύοντο. C οἱ ἐκπορεύονται. 6 κατόπισθεν] C ὄπισθεν. 7 τοῦ πορεύεσθαι] A C deſunt. 8 λέγων] A deeſt. καὶ] A C deeſt. θυμὸν] A θόρυβον. ἐν γῇ] C ἐπὶ γῆν. 10 σὺ] C deeſt. 11 στεφάνους] A στέφανον. 13 καθιεῖται] C καθήσεται. 14 υἱοῦ] C τοῖς υἱοῖς. 15 ἀπέσταλκε] C ἐξαπέσταλκε.

CAP. VII.

1 ἐνάτου] A ἕκτου. 2 ἐξαπέστειλεν] A ἀπέστειλεν. Ἀρβεσεὲρ] A Ἀρβαὰθ Σαρέρ. C Ῥογώμ. 3 μηνὶ] C ponit poſt πέμπτῳ. ἐποίησεν] A C ἐποίησα. 5 πρὸς ἅπαντα (A πάντα) τὸν λαὸν] C παντὶ τῷ λαῷ. ἑβδόμαις] C ἑβδομάσι. 6 ἔσθετε, καὶ] A C ἐσθίετε, καὶ ὑμεῖς. οὗτοι] A οὗτοί εἰσιν. 7 λόγοι] C λόγοι μου εἰσίν. χερσὶ] A χειρί, & verſ. 12. τὴν Ἱερουσαλὴμ] A καὶ Ἰσραήλ. εὐθηνοῦσα] A εὐφραίνουσα. αὐτῆς] A C ponunt ante κυκλόθεν. 9 Κρίμα] C λέγων, Κρίμα. ἀδελφὸν] C πλησίον. 10 καὶ χήραν, uſq; ad μὴ μνησικακείτω] A deſunt. μνησικακείτω] A C μνησικακεῖτε. 12 εἰσακούειν] C ὑπακούειν. λόγους, οὓς] A λόγους μου, οὕς. 13 εἶπε] C εἶπον. εἰσήκουσαν] A C εἰσήκουσαν αὐτοῦ. εἰσακούσω] C εἰσακούσω αὐτῶν. κατόπισθεν] C ἀπὸ ὄπισθεν. 14 γῆν] C τὴν γῆν τήν.

CAP. VIII.

3 κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. ἐπιστρέψω] C ἐπέστρεψα. 6 μὴ καὶ] A μή. 7 σώζω] C ἀνασώσω. κατασκηνώσω] C κατασκηνώσουσιν. ἐκπορευομένων … ἐκπορευομένων] A εἰσπορευομένων … ἐκπορευομένων. 12 τούτου] A C deeſt. ταῦτα πάντα] C πάντα ταῦτα. 13 ἐν κατάρᾳ] A κατάρα. 16 οὗτοι] C οὗτοί εἰσιν. ποιήσετε] C ποιήσατε. εἰρηνικὸν] A C εἰρηνικὸν καὶ δίκαιον. 17 αὐτοῦ] A deeſt. 19 τετρὰς] A C τετάρτη. 21 πέντε πόλεις] A μίαν. C πόλεις. πορευόμενοι] A πορευόμενοι πορευόμενοι. δεηθῆναι] A ponit poſt κυρίου. 22 ἐκζητῆσαι] A ἐκζητήσουσι. ἀνδρὸς] C ἑνὸς ἀνδρός. ἐστιν] A ἐστιν, εἰς τέλος.

CAP. IX.

1 ἐν γῇ Σεδράχ] A ἐν γῇ Ἀδράχ. 2 ἐφρόνησαν] A ἐφρόνησε. C κατεφρόνησαν. 3 ὀχυρώματα] A C ὀχύρωμα. αὐτῇ] A αὐτῆς. C ἑαυτῇ. 4 αὐτοὺς] C αὐτήν. αὕτη] C αὐτή. 5 ἠσχύνθη] C κατῃσχύνθη. ἐπὶ τῷ παραπτώματι] C ἀπὸ τῆς ἐλπίδος. 6 ἀλλογενεῖς] C ponit ante κατοικήσουσιν. 9 βασιλεύς] A C βασιλεύς σου. πραΰς] C πρᾶος. 10 καὶ ἐξολοθρευθήσεται] A ἐξολοθρευθήσεται. C καὶ ἐξολοθρεύσει. πολεμικὸν] C πολεμιστῶν. ὑδάτων] C ἀπὸ τῶν ὑδάτων. καὶ] A καὶ ἀπό. 11 σου prius] A C deeſt. 12 ὀχυρώματι] A C ὀχυρώματι. παροικεσίας] A παροικίας. σοι] A deeſt. 13 τόξον, ἔπλησα] C τόξον ἔπλησα. ἐξεγερῶ] C κατεξεγερῶ. 14 ἔσται ἐπ' αὐτοὺς] C ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς ὀφθήσεται. βολὶς] A C βολὶς αὐτοῦ. κύριος] A C κύριος ὁ θεός. παντοκράτωρ] C deeſt. 15 αὐτοὺς prius] A αὐτῶν. ἐν] C καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς ἐν. αὐτοὺς] A C τὸ αἷμα αὐτῶν. τὰς φιάλας ὡς] C τὰς φιάλας αὐτῶν ὡς. θυσιαστήριον] C θυσιαστηρίου. 16 ὁ θεὸς αὐτῶν] C ὁ θεός. ἀγαθὸν … καλὸν] C καλὸν … ἀγαθόν. αὐτοῦ] A παρ' αὐτοῦ.

CAP. X.

1 ὑετὸν] C ponit ante πρώϊμον. 2 ἐξηράνθησαν] C ἐξήρθησαν. διότι] A C ὅτι. 3 αὐτοὺς] C αὐτόν. 4 ἀπ' quater] A C ſemper ἐξ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ τόξον] C τόξον. ἐν θυμῷ] A ἐν πνεύματι θυμοῦ. ἐξελαύνων] A ἐξελαύνων. 5 διότι] A ὅτι. καὶ] A deeſt. 6 τρόπον] C τρόπον ὅτε. ἀπεστρεψάμην] A ἀπέστρεψα. C ἀπέρριψα· & C ponit poſt αὐτούς. καὶ] C deeſt. 7 αὐτῶν] A deeſt. εὐφρανθήσονται] C εὐφρανθήσεται, & ponit poſt χαρεῖται. χαρεῖται] A C χαρήσεται. 8 αὐτοῖς] C αὐτούς. 9 μακρὰν] A μακρὰν αὐτῶν. 10 μου] C μου καί. Γαλααδῖτιν, καὶ] A Γαλαάδ. 11 ξηρανθήσεται] ξηρανθήσονται. ἀφαιρεθήσεται] C καταισχυνθήσεται. 12 κατακαυχήσονται] C καυχήσονται.

CAP. XI.

2 ὅτι] C διότι. μεγάλως] C deeſt. ἐταλαιπώρησαν] C ἐταλαιπωρήθησαν, & ponit ante μεγιστᾶνες. 3 τὸ φρύαγμα] A τὰ φρυάγματα. 4 ποιμαίνετε] A C ποίμαινε. 5 κατέσφαζον] C ἔσφαζον. κύριος, καὶ] C κύριος. 6 χεῖρα] C χεῖρας. καὶ εἰς χεῖρα βασιλέως αὐτοῦ] A deſunt. 10 λαοὺς] A λαοὺς τῆς γῆς. μισθόν μου] A μισθούμενον. 13 σκέψομαι] A C σκέψαι. 14 ῥάβδον] C ῥάβδον μου. τὸ] C τὴν κληρονομίαν τό. κατάσχεσιν] A διαθήκην. 15 ἔτι] C καὶ ἔτι. 16 ἐγὼ ἐξεγείρω] C ἐξεγερῶ. τὸ ἐκλιμπάνον] A τὸ ἐκλεῖπον. C ὅστις τὸ ἐκλεῖπον. ἐκστρέψει] A ἐκθλίψει. 17 μάταια] C μάταια, καί. καταλελοιπότες] C ἐγκαταλελοιπότες. δεξιὸν] C ponit poſt αὐτοῦ, ut & poſtea.

CAP. XII.

3 πᾶσι τοῖς ἔθνεσι] A deſunt. ἐπισυναχθήσονται] A συναχθήσονται. C ἐπισυναχθήσεται. 5 ἐν] A πάντες ἐν. ἑαυτοῖς] C ἡμῖν. 6 ἐν ξύλοις, καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς] A deſunt. ἐν Ἱερουσαλὴμ] C deſunt. 7 μὴ] A deeſt. ἔπαρσις] C ἐπάρσεις. 8 Δαυὶδ prius] C οἶκος Δαυίδ. αὐτῶν] A αὐτοῦ. 10 ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο] A εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. ἐπ' αὐτὸν] A ἐπ' αὐτῷ. C ἐφ' ἑαυτούς. 11 ῥοῶνος] C ῥοῶν. ἐκκοπτομένου] C ἐγκοπτομένων. 14 φυλαὶ] C ponit ante αἱ. ἑαυτὰς] A αὐτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

CAP. XIII.

1 τῷ] C ἐν τῷ. εἰς τὴν μετακίνησιν] C καὶ ἐν τῇ μεταλλαγῇ. εἰς τὸν χωρισμὸν] A εἰς τὸν ῥαντισμόν. C ἐν τῇ ῥαντίσει. 3 συμποδιοῦσιν] C συμποδήσουσιν. 4 ἐνδύσονται] C ἐνδύσεται. ἐψεύσαντο] C ἐψεύσατο. 5 ἄνθρωπος, uſque ad ὅτι] C deſunt. ὅτι] C διότι. 7 τοὺς ποιμένας] C τὸν ποιμένα. πολίτην μου] A C πολίτην αὐτοῦ. πατάξατε τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκσπάσατε] A C πάταξον τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήτωσαν. μικροὺς] A C ποιμένας. 8 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] A ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. αὐτῆς] C deeſt. 9 αὐτῷ] A C αὐτοῦ. μου] C μου σύ.

CAP. XIV.

1 διαμερισθήσονται] C διαμερισθήσεται. 3 ἐκ] C ἀπό. 4 θάλασσαν] C ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. 5 φραχθήσεται ἡ φάραγξ] A C ἐμφραχθήσεται (ἐμφραγήσεται C) ἡ κοιλάς. ἐγκολληθήσεται] C συνάψεται. Ἰασὸδ] A C Ἀσαήλ. καθὼς] A C ὃν τρόπον. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ] A C ἀπὸ προσώπου τοῦ σεισμοῦ. 6 καὶ ψύχη] A καὶ ψῦχος. C οὐκ ἢ ψῦχος. πάγος] C παγετός. μίαν ἡμέραν] C ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 7 καὶ οὐχ … καὶ οὐ] C οὔτε … οὔτε. 8 ἐν] C ἔσται ἐν. καὶ prius] C deeſt. 10 Γαβὲ] A Γαλαάδ. C Γαβαῶν. ἕως τῆς πύλης τῶν] A ἐπὶ πύλην τῶν. ἀπολινίων] A C ὑπολινίων. 11 πεποιθότως] C πεποιθώς. 12 ἣν] C ἧ. τοὺς πόδας] C τῶν ποδῶν. ῥυήσονται] C ἐκρυήσονται. 13 ἐπιλήψονται] A ἐπιλήψεται. 16 ἐλθόντων] C ἐπελθόντων. παντοκράτορι] C θεῷ παντοκράτορι, & verſ. 17. ἑορτάσαι] C ἑορτάζειν. 17 πασῶν τῶν φυλῶν] C πάντων τῶν. προστεθήσονται] A addit, οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοῖς ὑετός. 18 ἔλθῃ] C ἔλθῃ ἐκεῖ. ἣν] C ἧ. 19 Αὕτη] Hic verſus deeſt in Ald. ὃς ἂν μὴ ἀναβῇ] C ὅτι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν. 20 ἵππου] A ἵππου σου. παντοκράτορι] A deeſt. 21 πᾶς] A deeſt. ἔτι] C ponit ante Χαναναῖος.

MALACHIAS.

CAP. I.

1 λόγου] C deeſt. θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν] C deſunt. 4 τὰς ἐρήμους] A ἠρημωμένας αὐτῆς. C ἠρημωμένα. οἰκοδομήσουσι] A ἀνοικοδομήσουσι. 6 αὐτοῦ] C αὐτοῦ. A ἑαυτοῦ· οὐ φοβηθήσεται. 7 αὐτοὺς] C σε. ἠλισγημένη] A ἐξουδενωμένη. ἐξουδενώσατε] A ἐξουθένωται. 8 προσαγάγητε] A προσάγητε. θυσίας] C θυσίαν. σε] A deeſt. 10 ἀνάψεται] A ἀνάψετε. καὶ] A deeſt. 11 καὶ ἕως] C μέχρι. 13 ταῦτα] C ἰδέ. ἐξεφύσησα] C ἐξεφυσήσατε. ἐὰν φέρητε τὴν] A προσφέρετε. C εἰσφέρετε εἰς. 14 ὃς] C ὁ ἄνθρωπος, ὅς.

CAP. II.

2 καὶ ἐξαποστελῶ] ἐξαποστελῶ. καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν] A C deſunt. [illegible]] A deeſt. εἰς τὴν] C ἐπί. 3 Ἰδοὺ] A Ὅτι ἰδού. 5 ἐν] A C deeſt. 6 ἐπέστρεψεν] C ἀπέστρεψεν. 9 καὶ ἀπερριμμένους] C καὶ παρειμένους. πρόσωπα] C πρόσωπον. 11 εἰς] C ἐπί. 12 ἕως καὶ] C ἕως ἄν. 13 ἐποιεῖτε] A ἐποιεῖτε. καὶ prius] C ἐν. ἐκ κόπων] A ἐκόπτετε. ἔτι] A καὶ ἔτι. ἐπιβλέψαι] C ἐπιβλέπειν. 14 τὴν] A τὴν σύ. αὕτη] C αὐτή. 15 οὐ καλὸν] C οὐκ ἄλλος. ἢ] C ἢ. καὶ poſterius] C deeſt. 16 μισήσας ἐξαποστείλῃς] C μισήσεις ἐξαπόστειλον. καὶ καλύψει] C καλύψει. κύριος] A κύριος ὁ θεός. 17 θεὸν] A κύριον. αὐτὸν] A σε. καλὸν] C καλός.

CAP. III.

1 ἐξαποστέλλω] A ἐξαποστελῶ. C ἐγὼ ἐξαποστέλλω. καὶ ἐπιβλέψεται] C ὅστις ἑτοιμάσει. 2 ποία] A C πόα. 3 ὡς] C ὥσπερ. καὶ ὡς τὸ χρυσίον] C deſunt. καθαριεῖ] C καθαριεῖ. χεεῖ] C ἐκχεεῖ. τὸ poſterius] A ὡς τό. C ὥσπερ τό. καὶ] C deeſt. θυσίαν] A θυσίας. κυρίῳ] C θεῷ. 4 καὶ] A ἐν. C καὶ θυσία. καὶ καθὼς τὰ] A κατά. τὰς μοιχαλίδας] C τοὺς μοιχούς. 6 ἀδικιῶν] A C ἁμαρτιῶν. 7 νόμιμα] C ἀπὸ τῶν νομίμων. ἐπιστρέψατε] C ἐπιστρέφετε. 8 Μήτι πτερνιεῖ] A C Εἰ πτερνιεῖ. ἐρεῖτε] A C εἴπατε. εἰσὶ] A ἐστί. 10 Συνεισήχθη] A Συνετέλεσε. ἔσται] C deeſt. αὐτοῦ] A C deeſt. ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ] A εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. C ἐν τοῖς οἴκοις. ἐκχεῶ] A χεῶ. ὑμῖν] C ponit poſt ἐκχεῶ. 11 εἰς] C deeſt. 12 ἔσεσθε] C ἔσεσθέ μοι. 13 τοὺς λόγους] C ἐν τοῖς λόγοις. κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. 14 διότι] C ὅτι. 18 ὄψεσθε] C ὄψεσθε, τί ἂν εἴη. ἀναμέσον ἀνόμου] C ἀδίκου. μὴ δουλεύοντος] C τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

CAP. IV.

1 Διότι] A Ὅτι. ἀλλογενεῖς] C ἀλλόφυλοι. παντοκράτωρ] C τῶν δυνάμεων. ἐξ] C deeſt. 2 Καὶ ἀνατελεῖ, &c.] C Ὑμῖν δὲ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἀνατελεῖ. 3 διότι] A C καί. Καὶ ἰδοὺ] A C ponunt ultimum verſum ante hunc. 5] Καὶ] C deeſt. ἀποστελῶ] C ἐξαποστέλλω. Θεσβίτην] C προφήτην. πρὶν ἐλθεῖν] A καὶ ἐπελθεῖν. 6] ἐλθὼ καὶ] A C ἐλθών. 4 Χωρὴβ] C Ὀρήβ. πάντα] A πάντα τὸν λαόν. δικαιώματα] C κρίματα.

ESAIAS.

CAP. I.

3 λαός με] A λαός μου. 4 Ἰσραὴλ] A C Ἰσραὴλ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω. 6 οὔτε ter] C deest ter. 10 θεοῦ] C θεοῦ ὑμῶν. 11 κριῶν] A καὶ κριῶν. 14 ἀνέχομαι] C ἀνέξομαι. νουμηνίας ὑμῶν] C νουμηνίας. 18 διαλεχθῶμεν] A καὶ διαλεχθῶμεν. C καὶ διελεγχθῶμεν. ὡς ἔριον] C ὡσεὶ ἔριον. 24 κύριος] A C ponunt post δεσπότης. 25 πυρώσω] C πυρώσω σε. δὲ] A deest. ἀπολέσω] A deest. σοῦ] A C σοῦ, καὶ πάντας ὑπερηφάνους. 29 ᾐσχύνθησαν] A C ἐπῃσχύνθησαν. ἐπὶ τοῖς] C ἐν. 30 ὡς] A ὥσπερ. 31 ὡς posterius] A ἅμα ὡς. καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα] A desunt.

CAP. II.

2 ὑπεράνω] C ἐπάνω. ἐπ᾽ αὐτὸ] A ἐν αὐτῇ. 4 ἐξελέγξει] C ἐλέγξει. 5 δεῦτε] A C δεῦτε, καί. τῷ] A ἐν τῷ. 6 Ἰσραὴλ] A C Ἰακώβ. 14 Καὶ ἐπὶ] A Ὑπό. πᾶν posterius] A C deest. ὄρος] C ponit ante ὑψηλόν. 17 ὕβρεις] A C ὕψος. 21 τὴν γῆν] A C τὴν γῆν. Παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, οὗ ἀναπνοὴ (A ὁ ἀνοπνοεῖ) ἐν μυκτῆρι αὐτοῦ, ὅτι ἐν τίνι ἐλογίσθη.

CAP. III.

1 Ἱερουσαλὴμ] A Ἰσραήλ. 2 καὶ ἄνθρωπον] A C ἄνθρωπον. πρεσβύτερον] A C πρεσβύτην. 4 κυριεύσουσιν] C κατακυριεύσουσιν. 6 ἐπιλήψεται] A ἐπιλαθήσεται. 7 οὐ] A οὐδέ. ἐστιν] A C ponunt post μου. 9 τοῦ προσώπου αὐτῶν] A αὐτῶν τοῦ προσώπου. 11 καλαμῶνται] C καλαμῶνται. 12 τὴν τρίβον] C τὰς τρίβους. ταράσσουσιν] C ἐκταράσσουσιν. 15 καταισχύνετε] A C καταισχύνετε, φησὶ κύριος, κύριος στρατιῶν. 17 ὁ θεὸς] C κύριος. σχῆμα] C αἰσχύνωμα. 18 τὰ ἐμπλόκια] A C desunt. 19 περιδέξια] C ἐπιδέξια. καὶ τὸ ἐμπλόκιον] A C καὶ τὰ ἐμπλόκια, & A ponit post περιδέξια. καὶ τὰ ἐνώτια] A ἐνώτια. 21 συγκαθυφασμένα] A C συγκαθυφασμένην. κατάκλιτα] A C κατάκλειστα. 25 ἰσχύοντες] C ἰσχυροί.

CAP. IV.

1 λέγουσαι] C ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγουσαι. τὸ σὸν] C σοῦ. 2 Τῇ δὲ] A C Ἐν τῇ. 3 ἐν medium] C deest. 4 αἷμα] A C αἷμα Ἱερουσαλήμ. αὐτῶν] A C αὐτῆς. 5 καὶ πάσῃ] A C πάσῃ.

CAP. V.

1 ᾆσμα] C μου ᾆσμα. 3 ἐν] C deest. ἐν] C δὴ ἐν. 4 τοῦ ποιῆσαι] C ἵνα ποιήσῃ. 5 Νῦν δὲ] A C Νῦν δή. ἀναγγελῶ] C ἀναγγελῶ δή. 6 καὶ οὐ] A C καὶ οὐ μή. ἀναβήσονται] A C ἀναβήσεται. ἄκανθαι] A C ἄκανθα. 7 Ἰσραὴλ] A C Ἰσραήλ ἐστι. τοῦ ποιῆσαι] C ἵνα ποιήσῃ. 11 αὐτοὺς συγκαύσει] A αὐτοῦ συγκαύσει αὐτούς. C συγκαύσει αὐτούς. 13 δίψος] C δίψαν. 14 τοῦ μὴ] A μή. καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς] C καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. A habet utrumque. 17 ἀπειλημμένων] A ἐπειλημμένων. 18 ἀνομίας] A ἀνομίας αὐτῶν. 19 ἁγίου] A deest. 21 συνετοὶ] C σοφοί. ἑαυτοῖς ··· αὐτῶν] C αὐτοῖς ··· ἑαυτῶν. 25 ὀργῇ] A deest. καὶ] A deest. χεῖρα] C χεῖρα αὐτοῦ. 26 μακρὰν] A C μακρόθεν. 27 τὴν ὀσφὺν] C τῶν ὀσφύων. οὐδὲ] C οὐδ᾽ οὐ. 29 Ὀργιῶσιν] C Ὁρμῶσιν. παρέστηκαν] A C παρέστηκε. βοήσει] A βοηθήσει. 30 τὴν γῆν] A C τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ κάτω.

CAP. VI.

1 Ὀζίας] C ponit post βασιλεύς. 3 ἕτερος πρὸς τὸν] C ἕτερον πρὸς τό. 9 εἶπα] C εἶπον. 10 ὀφθαλμοὺς] A C ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 12 μακρυνεῖ] A μηκυνεῖ. 13 αὐτῆς] A C αὐτῆς, σπέρμα ἅγιον τὸ στήλωμα αὐτῆς.

CAP. VII.

1 τοῦ Ἰωάθαμ] A καὶ Ἰωάθαμ. C υἱοῦ Ἰωάθαμ. 2 λέγων] C λεγόντων. 3 εἰς] C δὴ εἰς. 4 θυμοῦ μου] A θυμοῦ. 5 πονηρὰν] A C πονηρὰν Ἐφραίμ, καὶ ὁ υἱὸς Ῥομελίου περὶ σοῦ, λέγοντες. 6 αὐτῆς] C αὐτοῖς. 7 οὐδὲ] C οὐδ᾽ οὐ μή. 8 Ἀλλ᾽ ἡ] A C Ἀλλά. Ῥασὶμ] A Ῥαασείμ. C Ῥασίν. ἐπὶ] A C ἐφ᾽. ἀπὸ] A ἐπί. 9 Σομόρων] A Ἐφραὶμ Σομόρων. C Ἐφραὶμ Σομόρων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομόρων. 13 Δαυὶδ] C Ἰούδα. 14 καὶ τέξεται] A desunt. 15 πρινὴ] A καὶ πρὶν ἤ. C πρὶν ἤ. πονηρὰ] C πονηρὰ ἤ. 16 πονηρίᾳ] C πονηρία. 17 ὁ θεὸς] C ponit post σέ. αἳ] A deest. 18 μυίαις, ὃ] A μυίαις, αἳ. C μυίας αἳ. κυριεύσει] A κυριεύσουσι. C κυριεύσουσι. 19 ἐλεύσονται] A ἐξελεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται. C ἐλεύσονται, καὶ ἀναπαύσονται. ἐν prius] A deest. ῥαγάδα] A C ῥαγάδα, καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ. 20 μεμισθωμένῳ] A C μεμεθυσμένῳ. τρίχας] A τρίχας, καί. 21 θρέψει] A τρέψει. 22 πιεῖν] A πονεῖν. C ποιεῖν. γάλα] A C γάλα, φάγεται βούτυρον, ὅτι. μέλι] A C γάλα. 23 πᾶς] A C ἔσται πᾶς. 25 ἠροτριωμένον] A C ἀροτριώμενον. εἰς] A deest.

CAP. VIII.

1 καινοῦ μεγάλου] A C καινὸν μέγαν. 2 Οὐρίαν] A C Οὐρίαν τὸν ἱερέα. 5 ἔτι] A C ἔτι λέγων. 8 ἡμῶν] A ὑμῶν. 9 καὶ ἡττᾶσθε] C ἡττᾶσθε, καί. 10 βουλὴν] A C ponunt ante βουλεύσησθε. ὑμῶν] C ἡμῶν. 12 οὐδὲ μὴ] C οὐδ᾽ οὐ μή. 13 Κύριον] A C Τὸν κύριον τῶν δυνάμεων. 14 ἁγίασμα] A ἁγιασμόν. κοιλάσματι] A C κοιλώματι. 15 ἀσφαλείᾳ] A C ἀσφαλείᾳ ὄντες. 19 φωνοῦντας] C φωνοῦντας, καί. φωνοῦσι] A C φωνήσουσι. ἐκζητοῦσι] A C ἐκζητήσουσι. 22 ἀπορία στενή, καὶ] C desunt. καὶ οὐκ, usque ad ἕως] C desunt.

CAP. IX.

1 πίε] A C ταχὺ πίε. 2 πορευόμενος] C καθήμενος. ἴδετε] C εἶδε. A ἴδε. σκιᾷ] A C καὶ σκιᾷ. 3 ὁ] A C deest. σου prius] A C deest. 5 εἰ ἐγένοντο] A εἰ ἐλυπήθησαν. C εἶναι. 6 καὶ ἐδόθη] C ἐδόθη. ἄγγελος] A C ἄγγελος, θαυμαστὸς σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. αὐτῷ] C αὐτοῦ. 7 Μεγάλη] A C Καὶ μεγάλη. ἐστὶν ὅριον] A ἐστὶ τέλος. C ἔσται τέλος. ἀντιλαβέσθαι] A ἀντιλαμβάνεσθαι. 10 πύργον] A πύργοις. 11 ῥάξει] C ῥήξει. ὄρεις] A ὄρος. ἐχθροὺς] A C ἐχθροὺς αὐτοῦ. 12 θυμὸς] C θυμός μου. 13 κύριον] A C κύριον τῶν δυνάμεων. 16 καταπίνωσιν] A C καταπίωσιν. 17 τοὺς νεανίσκοις] A C τοῖς νεανίσκοις. θυμὸς] A C θυμὸς αὐτοῦ. χεὶρ] A χεὶρ αὐτοῦ. 20 ἐμπλησθῇ] C ἐμπλησθήσεται. ἔσθων] C ἐσθίων. 21 χεὶρ] C χεὶρ αὐτοῦ.

CAP. X.

2 κρίσιν] A κρίνουσιν. 3 καταφεύξεσθε] C καταφεύξονται. 4 ἐπὶ] A C καὶ ὑποκάτω ἀνῃρημένων πεσοῦνται, καὶ ἐπί. ὀργὴ] C ὀργὴ αὐτοῦ. χεὶρ] C χεὶρ αὐτοῦ. 6 συντάξω] A C συγκατάξω. 7 ἔθνη] C ponit post ἐξολοθρεῦσαι. 10 ταύτας ἔλαβον, καὶ] C ἔλαβον ταύτας. A ταύτας ἔλαβον. 12 ὅταν] C ὅτ᾽ ἄν. ἐπισυντελέσῃ A ἐπάξει. C καὶ ἐπάξει. 14 σείσω] C σείσω. μοι] A C μοί, καὶ γων τὸ (deest C) στόμα καὶ στρουθίζων. 15 ὡς] A C ὡσαύτως. καὶ ἐχ ὑψωθήσεται ξύλον, καὶ οὐχ. 17 αὐτὸν] C αὐτήν. ἀποσβεσθήσεται] A σβεσθήσονται. 19 παιδίον] A C παιδίον μικρόν. 23 Λόγον] A C γάρ. κύριος] C κύριος, κύριος δυνάμεων. 24 ἐπάγω] A C ἐπάγει ὁ δὲ, usque ad finem versus] C desunt. 26 ὁ θεὸς] A C κύριος τῶν δυνάμεων· & C ponit post αὐτούς. 27 τοῦ ὤμου] C desunt. φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ] C desunt. 30 φεύξεται. ἡ θυγάτηρ] A C ται. Χρεμέτισον φωνὴν σου θύγατερ. ἐπακούσεται] C ἐπακού σα] A Καϊσά. 31 Καὶ] C deest. Γιββεὶρ] A Γεβίμ. 32 τῇ γῇ] C desunt. A ponit post παρακαλεῖτε. 33 ταπεινωθήσονται] A πεσοῦνται, ταπεινωθήσονται.

CAP. XI.

1 ῥίζης posterius] C ῥίζης αὐτοῦ. 2 Καὶ] A deest. αὐτὸν] A αὐτ τοῦ θεοῦ] A C κυρίου. 4 ἀνελεῖ] C ponit post ἀσεβῆ. 5 πλευρὰς] A C πλευρὰς αὐτοῦ. 7 ταῦρος, καὶ λέων] C λέων, καὶ ταῦρος. 8 ἔσονται] C ponit ante τὰ παιδία. 9 τρωγλῶν] C τρώγλη. ἐκγόνων] C ἐγγόνων. μὴ] C οὐδ᾽ οὐ μή. γῆ] A deest. κατακαλύψαι] C κατακαλύψει. 11 λοιπὸν] C deest. ὑπὸ] A C ἀπό. Βαβυλωνίας] A C Βαβυλῶνος. 12 ρεῖ] A ἐρεῖ. 14 πρῶτοι] C πρῶτον. 15 διαπορεύεσθαι] C πορεύεσθαι. μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ] C λαῷ μου τῷ καταλειφθέντι ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων. ἡμέρᾳ] A C τῇ ἡμέρᾳ.

CAP. XII.

1 ἐρεῖς] A C ἐρεῖ. εὐλογῶ] A C εὐλογήσω. μοι] C deest. 2 A αὐτῷ, σωθήσομαι ἐν αὐτῷ. C αὐτοῦ. 4 Ὑμνεῖτε κύριον] C ἐξομολογ τῷ κυρίῳ. 6 Ἀγαλλιᾶσθε] A Καὶ ἀγαλλιᾶσθε.

CAP. XIII.

1 κατὰ Βαβυλῶνος] A C ponunt ante ἰδών. 2 αὐτοῖς] A C αὐτοῖ φοβεῖσθε. 3 συντάσσω] A συντάσσομαι. 5 Ἔρχεσθαι] C Ἔρχεσθε. 8 Ταραχθήσονται] C Καὶ ταραχθήσονται. 9 ἀνίατος] A C ἀνίατος, καὶ θυμοῦ] A θυμόν. 12 καταλελειμμένοι] C ἐγκαταλελειμμένοι. Σουφὶρ Σαπφείρ. C Ὀπφείρ. 14 ἔσται] A C ἐστίν. 16 μαχαίρᾳ] C ἐν μαχαίρᾳ. 17 ῥάξουσιν] A C ῥήξουσιν. 18 ἐπεγείρω] C ἐπεγερῶ. 20 βασιλέως] C βασιλέων. χρόνον] C deest. οὐδὲ μὴ] C οὐδ᾽ οὐ μή· & vers. 21. 21 τὴν] C εἰς αὐτήν. 22 ἀναπαύσονται] A ἄρα παύσονται. ἐκεῖ ὀρχήσονται] C ὀρχήσονται ἐκεῖ.

CAP. XIV.

1 χρονιεῖ] A C χρονιεῖ, καὶ ἡμέραι αὐτῶν οὐ μὴ ἐφελκυσθῶσι. ἀναπαύσονται] C ἀναπαύσεται. 2 γῆς] A C γῆς τοῦ θεοῦ. 3 σε κύριος] C σε. σου prius] A C σου, καί. ἧς] C ἧ. 4 Πῶς] A C καὶ ἐρεῖς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, Πῶς. 6 πληγὴν ··· ἣ] A C πληγῇ ··· ἧ. 11 κατέβη] C ἔβη δέ. κατακάλυμμα] A κατάλειμμα. 12 συνετρίβη] C συνετρίβης. διανοίᾳ] C καρδίᾳ. ἀστέρων] C ἄστρων. 14 νεφῶν] A C νεφελῶν. 15 ᾅδην] A ᾅδου. 16 θαυμάσονται] C θαυμάσουσιν. 17 ὅλην] C deest. ἀγωγῇ] A C ἀπαγωγῇ. 19 μαχαίραις] A C μαχαίρᾳ. 22 ἀπολῶ] ἀπολέσω. 23 θήσω τὴν Βαβυλωνίαν] C θήσομαι τὴν Βαβυλῶνα. 25 C ὤμων αὐτῶν. 26 τὴν ὅλην] C ὅλην τήν. 28 ὁ βασιλεὺς] C ponit Ἄχαζ. 29 ἐξελεύσεται] C ἐξελεύσονται. 32 οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ] C οἱ πολλοί.

CAP. XV.

1 Τὸ ῥῆμα τὸ] C Ῥῆμα. τῆς Μωαβίτιδος prius] C τοῦ Μωάβ. αὐτοῦ] A ἑαυτοῖς. C αὐτοῖς. Δηβὼν] A Γεβών. Ναβαῦ] A Ναβαῦ αὐτῆς] A C αὐτῶν. περιζώσασθε] A C περιζώσατε. αὐτῆς posterius] τῶν. 5 αὐτῇ] C ἑαυτῇ. ἀναβάσεως] C ἀναπαύσεως τῆς. 6 Νεμρὶμ A Νεβρείμ. C Νεβείμ. 8 Αἰλείμ] A C Ἐλείμ, ὀλολυγμὸς (A ὀλολυ τος) αὐτῆς. 9 Δειμών, bis] C Διβών, bis. A Δεβών, bis. Ἀραβ προσθήκας.

CAP. XVI.

1 ὡς ἑρπετὰ] C ἀμνὸν κυριεύοντα. ἐστι] A ἔσται. 2 ἔσῃ θυγάτηρ] θύγατερ. 3 ποιεῖ τε] C ποιεῖτε. αὐτὴ] A αὐτοί. C αὐτή. 4 ἀπὸ ἐπί. 6 ὑβριστὴς] A ὑβριστά. C ὑβριστήν. ἐξῆρα] A C καὶ τὴν ὕβριν ὕβρις A) αὐτοῦ, καὶ ἡ μῆνις αὐτοῦ. οὐχ οὕτως posterius] C deest. 7 A ὀλολύζει. τοῖς] C ἐν τοῖς. 8 Ἐσεβὼν, πενθήσει] C Ἡσεβὼν καταπατήσατε] C καταπατήσαντες. Ἰαζὴρ οὐ] C Ἰαζὴρ οὐ. ἐγκατε σαν] C ἀπ᾽ αὐτῆς κατελείφθησαν. πρὸς] A C deest. 9 ὡς] C ὡς. αλη] A ἐλάλησεν. 10 ἀμπελώνων] C ἀμπέλων. εὐφρανθήσονται] A θήσεται. 12 αὐτὸν] A C αὐτήν. 13 ὃ] C deest. ὁπότε (A ὁπότε ἐλάλησεν] C desunt. 14 λέγω] A C ἐλάλησε κύριος, λέγων. παντὶ] ἐν παντί.

CAP. XVII.

1 Τὸ κατὰ] C Τοῦτο κατά. 3 Ἐφραὶμ] A C ἐκεῖ τὸν Ἐφραίμ. πὸν] A κατάλοιπον. τῆς] A C καὶ τῆς. 4 πίονα] A πλείονα. 6 φθῇ] A C καταλειφθῶσι. 10 φυτεύσεις] A φυτεύσει. 11 Τῇ] A C Τῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ] C ἐν ἡμέρᾳ κληρονομίας. τοῖς υἱοῖς] A C τοῦ υἱ ταραχθήσεσθε] C ταραχθήσεται. νῶτος] C ἦχος. 13 αὐτὸν ··· αὐτὸν C αὐτὸν ··· αὐτούς. ἀχύρου λικμώντων] C ὀρέων λελικμημένον. καταιγὶς φέρουσα] C καταιγίδος φερούσης. 14 καὶ ἔσται] A C ἔσται. ὑμᾶς] C τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν] A τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν ὑμᾶς. C τοῖς κληρονομήσασιν ὑμᾶς.

CAP. XVIII.

1 πτέρυγες] C πτερύγων. 2 αὐτοῦ] C ἐστίν. 3 ὡσεὶ] C ὡς εἰς. deest. 5 ἐξανθήσῃ] C ἀνθήσῃ. 6 αὐτὸν] A C αὐτήν. 7 χώρας C χώρας. ὄρος Σιὼν] A C εἰς ὄρος ἅγιον.

CAP. XIX.

4 σκληροὶ] C σκληρεῖς. 5 οἱ Αἰγύπτιοι] C ponit post θάλασσαν. ἄχι] C desunt. 13 κατὰ] A C καὶ τάς. 14 αὐτῶν] C αὐτῆς. 15 ἀρχὴν] C ἀρχήν. 16 δὲ] C deest. καὶ ἐν] A ἐν. 17 ἐκβαλεῖ

post σαβαώθ. 18 ἐν τῇ] C ἐν γῇ. ἀπεδέκ] C ἀχρές. 21 θυ- A C θυσίαν, (A θυσίας) ϗ δῶρον. 22 ἰάσει prius] A C deest. 23] A C deest.

CAP. XX.

1 ἦν] A C οὔ. Ταναθὰν] A Νάθαν. Ἀρνᾶ] C Ναρνᾶ. ἔλαβεν] A κατελάβετο. 2 υἱὸν Ἀμὼς] C desunt. 3 Ἡσαΐας] C ponit ante ὁ παῖς. prius] A C deest. εἰς] C deest. 4 ἀνακεκαλυμμένοις] A ἅμα κεκαλυμμένοις. 5 ἐπὶ] C οἱ Αἰγύπτιοι ἐπί. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] C de- τοῦ φυγεῖν] C desunt. οἱ] A deest. βασιλέως] C βασιλέων.

CAP. XXI.

1 ΤΟ῾ ὍΡΑΜΑ] A ΤΟ῾ ῬΗ͂ΜΑ. 5 Ἑτοίμασον] A C Ἑτοιμάσατε. ἐ- σπάσατε] A C ἀνασπάσατε. 6 κύριος] C ponit ante πρός. 8 κύριος] C κυρίου. καί. ἐγὼ] C deest. 9 πέπτωκε] A deest. 10 ἡμῖν] C ὑ- 11 ὍΡΑΜΑ] C ῬΗ͂ΜΑ. 13 κοιμηθῇς, ἢ] C κοιμηθήσῃ. 15 πε-] C κτεινομένων. 16 Διότι] C Ὅτι. τῶν υἱῶν] C desunt. 17 ὅ- A C διότι. ἐλάλησεν] A C ponunt ante ὁ θεός.

CAP. XXII.

ῬΗ͂ΜΑ] A ὍΡΑΜΑ. 1 ὅτι νῦν] C νῦν ὅτι. 2 ἐν] C deest. πολέ- C πολέμου. 3 ϗ οἱ ἁλόντες σκληρῶς] C ἅμα ἀπὸ τοῦ τόξου. 4 γέ- C λαοῦ. 5 πλάνη τις] A C πλάνησις. 9 ὅτι ἀπέστρεψε] C ἀπέστρε- 11 ἑαυτοῖς] A αὐτοῖς. 12 κύριος] A C deest. 16 σὺ] A σοί.] A ὧδε ἐστίν. 17 ἐκβάλλει] C ἐκβαλεῖ. 18 εἰς] C deest. 20 posterius] C deest. 21 κατὰ] A C καὶ τό. ἐν ··· ἐν] C desunt. καὶ δώσω τὴν, usque ad ϗ δώσω] A C ponunt post ἀνοίγων. ἔσται po- sterius] C ἐστίν. 24 μεγάλου] A C μεγάλου, πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἀ- σκεύεσι τῶν ἀγανῶθ. 25 Τῇ] C Ἐν τῇ. ἐξολοθρευθήσεται] C ἀπολύ- ται.

CAP. XXIII.

ῬΗ͂ΜΑ] A C ὍΡΑΜΑ. 1 Ὀλολύξατε] A Ὀλολύζετε· & versu 14. κατοικοῦντες] C κατοικοῦντες. 3 ἀμητοῦ εἰσφερομένου] C ἀμητῶν εἰσφερομένων. Αἰγύπτῳ] C ἐν Αἰγύπτῳ. 6 κατοικοῦντες] C ἐνοικοῦντες. 7 ὕβρις] C po- post ὕβρεις. πρινὴ] A C πρὶν ἤ. 8 ἔνδοξοι ἄρχοντες] C Χαναὰν ἄρχοντ- οἱ ἔνδοξοι. 12 προσεθῆτε] A προσθήσετε. C προσθῆτε. Σιδῶνος] A Σιδών. σοι] C ponit ante ἀνάπαυσις. 13 ὅτι] A C οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνά- παυσις ἔσται. 15 βασιλέως] C βασιλέως ἑνός. ἔσται Τύρος] A Τύρος ἔσται. πόλις] C πόλιν. 18 ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς] C desunt. ἅγιον] A C κυρίῳ] A κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ. ϗ εἰς] C εἰς.

CAP. XXIV.

1 οἰκουμένην] A C οἰκουμένην ὅλην. 2 ὁ δανείζων] C καὶ ὁ δανείζων. ἡ δὲ] A C Καὶ ἡ γῆ. παρήλθοσαν τὸν νόμον, ϗ] A C παρέβησαν τὸν νόμον κυρίου, ϗ διεσκέδασαν. 6 ἐνοικοῦντες] C κατοικοῦντες. ϗ] A deest. τυμπάνων] A C τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια, ϗ πλοῦτος ἀσεβῶν. 9 πί-] A πίουσι. 11 τῆς γῆς prius] C deest. 13 ἔσονται] C ἔσται. 14] A C καὶ οὗτοι. φωνήσουσι] A C βοήσονται. 16 Κύριε ὁ θεὸς] C κυρίου τοῦ θεοῦ. 20 ὡς ὁ μεθύων, ϗ κραιπαλῶν] A C ponunt ante ϗ σει- σθήσεται. κατίσχυσε γὰρ ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ ἀνομία] A C ponunt post ἀναστῆναι. 21 ἐπάξει] A C ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει. 22 συναγωγὴν αὐτῆς] C desunt. εἰς (A C ϗ εἰς) δεσμωτήριον] & ponunt post ὀχύρωμα. 23 τεῖ-] A C τεῖχος ϗ ἐντραπήσεται ἡ σελήνη, ϗ αἰσχυνθήσεται ὁ ἥλιος. ἐκ ϗ ἐκ] A C ἐν ··· ϗ ἐν.

CAP. XXV.

1 θεὸς] A C θεός μου. 2 γένοιτο] A γένοιτο κύριε. μὴ prius] C deest. πόλεις τὸν] C πόλεις, τόν. 3 Διὰ] A καὶ διά. 4 ἀθυμήσασι] ἀτιμήσασι. ἀδικουμένων] C ἀδικουμένων εὐλογήσουσί σε. 5 ἀπὸ] A C ῥύσῃ αὐτοὺς ἀπό. 6 εὐφροσύνην] C ἐν εὐφροσύνῃ. 8 κύριος] C deest. 9] A ὅν. ϗ σώσει, usque ad ϗ prius] C desunt. ϗ εὐφρανθησόμε-] C ponit post ἡμῶν. 10 Ἀνάπαυσιν] C Ὅτι ἀνάπαυσιν. δώσει] C ποιήσει. 12 Τοίχου] A C οἴκου σου.

CAP. XXVI.

1 Ἰουδαίας] A Ἰουδαίας, λέγοντες] C Ἰούδα, λέγοντες. σωτήριον] A C σωτήριον ἡμῶν. 4 ἐλπίδι ἤλπισαν] C ἠλπίσαμεν. Κύριε] A Κύριος. κατήγαγες] C κατήγαγεν. ἐνοικοῦντας] C κατοικοῦντας. 6 αὐτοὺς] C αὐτάς. ταπεινῶν] A C ταπεινῶν βήματα. 7 εὐσεβῶν] A ἀσεβῶν, bis in hoc versu. ϗ παρεσκευασμένη] A C ponunt ante ἡ ὁδός. 9 ἐπιθυμεῖ] A C ἐπεθύμει. ἡμῶν] A C μου. 10 πᾶς ὃς] C desunt. 16 ἐμνήσθην] A C ἐμνήσθημεν. 17 ὡς ἡ] A C ὡσεί. τίκτειν] A C τοῦ τίκτειν, καί. ἐκέκραξεν] C κράζει. 18 ἐποιήσαμεν] A C ὁ ἐποίησας. πάντες] C deest. 20 τὰ ταμεῖα] A τὸ ταμιεῖον. 21 ἐνοικοῦντας] A C κατοικοῦντας. οὐ] A deest. ἀνῃρημένους] C ἀνῃρημένους ἔτι.

CAP. XXVII.

1 ἀνελεῖ] A C ϗ ἀνελεῖ. δράκοντα] C δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ. 2 καλῶν] A ἀφελῶν. ἐξάρχειν] A ἐξάρχει. 3 τεῖχος. οὐκ] A C τεῖχος αὐτῆς. οὐκ. 5 βοήσονται] A C βοήσονται πάντες. 7 ἀνεῖλεν] A οὕτως ἀνεῖλεν. 8 αὐτοῦ] C ponit ante τὴν ἁμαρτίαν. ἐκκεκομμένα] C ἐκκεκαυμένα.] C deest. 11 χρόνον] C πολὺν χρόνον. 12 ὁ θεὸς] A C κύριος. Ῥινοκορούρων] A C Ῥινοκούρων. κατὰ ἕνα. C κατὰ ἕνα ἕνα, & ponit post Ἰσραήλ.

CAP. XXVIII.

1] C deest. 2 ἰσχυρὸν, ϗ σκληρὸν] C ἰσχυρὸς, ϗ σκληρός. τῇ] A C ἐν τῇ. ἀνάπαυμα] A ἀνάπαυσιν, καί. C ἀνάπαυσιν. 4 αὐτοῦ λαβεῖν] A αὐτοῦ λαβεῖν. C αὐτὸ λαβεῖν. 5 τοῦ λαοῦ] A μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ. C μου λαῷ. 6 καταλειφθήσονται ἐπὶ] A C Καὶ καταλειφθήσεται ἐν. 7 πεπλανημένοι] A C πεπλανημένοι. διὰ τὸ σίκερα, κατεπόθησαν] C desunt. μέθης] A C μέθης τοῦ σίκερα. 8 ἕνεκα] C ἕνεκεν. 10 ἔτι μικρόν] A desunt semel. 12 αὐτοῖς] C αὐτοῦ. 13 πορεύσωσι] A πορεύσωνται. C πορευθῶσι. ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. συντριβήσονται, ϗ κινδυνεύσουσι] C κινδυνεύσωσι, ϗ συντριβήσωνται. 14 τοῦ ἐν] C ἐν. 15 συνθήκας] C συνθήκην. ἐπέλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς] A ἐπέλθῃ ἡμῖν. C ἔλθῃ ἡμῖν. 16 κύριος κύριος] A C deest semel. ἐμβάλλω] A C ἐμβαλῶ. αὐτῆς] A αὐτῶν. οὐ] A C ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ. 18 Μὴ καὶ ἀφέλῃ] C Καὶ μὴ ἀφέλῃ. ἐπέλθῃ] C παρέλθῃ. ἔλθῃ] A ἐπέλθῃ. 19 ἡμέρας] A ἡμᾶς. C ὑμᾶς. 20 ὑμᾶς] C ἡμᾶς. 21 κύριος] C deest. σαπρία] C πικρία. 22 ὑμῶν] C ὑμῖν. κυρίου] C κυρίου θεοῦ. 23 ἀκούετε prius] A ἀκούετε, ἀκούετε. τοὺς λόγους] C τῶν λόγων. 24 ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν] A C μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν. προετοιμάσει] A C προετοιμάσαι. 25 τὸ πρόσωπον] C ponit post αὐτῆς. 27 τινάσσεται] C ἐκτινάσσεται. εἰμι] A C deest. ὑμῖν] C ponit post ὀργισθήσομαι.

CAP. XXIX.

1 Ἀριὴλ πόλις] A C πόλις Ἀριήλ. Δαυὶδ] C ponit ante ἐπολέμησε. φάγεσθε] A C deest. 3 βαλῶ περὶ] C κυκλώσω εἰς. θήσω] A C οἰκοδομήσω, θήσω. 5 ἔσονται] A C ἔσται. καταδυναστευόντων] C θλιψάντων. 7 καθ᾽ ὕπνους νυκτὸς] A C ἐν ὕπνῳ. ἁπάντων τῶν ἐθνῶν] C τῶν ἐθνῶν πάντων. Ἀριὴλ] A Ἰσραήλ. στρατευόμενοι] C στρατευσάμενοι. 8 Καὶ ὡς] C Καὶ ἔσονται ὡς. ἐσθίοντες] C ἔσθοντες. μάταιον] C μάταιον αὐτῶν. ὡς ὁ] C καί. τῶν ἐθνῶν] C ponit post πάντων. 13 ἐν τῷ] C desunt. ϗ ἐν τοῖς] C desunt. 14 ἰδοὺ] C ἰδοὺ ἐγώ. 15 βαθέως] A C βαθεῖαν. ἑώρακεν ἡμᾶς] C ἡμᾶς ἑώρακεν. 16 αὐτὸ] C deest. 22 μεταβαλεῖ] A C μεταβαλεῖ Ἰσραήλ. 24 πλανώμενοι] C ponit post πνεύματι.

CAP. XXX.

1 λέγει] A C τάδε λέγει. ἐποιήσατε] C ϗ ἐποιήσατε. συνθήκας] C συνθήκην. 2 τοῦ βοηθηθῆναι] A βοηθυθῆναι] C τοῦ βοηθῆναι. 5 εἰς βοήθειαν] C οὔτε εἰς βοήθειαν, οὔτε εἰς ὠφέλειαν. αὐτοὺς] A C αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλ᾽ εἰς αἰσχύνην, ϗ ὄνειδος. 8 ταῦτα καιρῷ] A C καιρῶν (καιρὸν C) ταῦτα. 12 λέγει] A C λέγει κύριος. 14 λεπτὰ] A C λεπτοῦ. 15 Οὕτω] C ταῦτα. κύριος prius] C deest. γνώσῃ] C γνώσεις. 16 ἐπὶ] A C εἴπατε ἐπί. ἐσόμεθα] A ἀναβησόμεθα. C φευξόμεθα. 17 Χίλιοι] C ponit post φεύξονται. φωνὴν] C φωνῆς. σημαίαν] C σημεῖον. 18 ὑμῶν] C ὑμῶν ἐστι. οἱ] C πάντες οἱ. ἐπ᾽] A C ἐν. 19 κλαυθμῷ] A ϗ κλαυθμῷ. σου] C σε. 20 Καὶ] C deest. 22 μιανεῖς] C ἐξαρεῖς. 23 τῆς γῆς posterius] C deest. βοσκηθήσεται] C βοσκηθήσονται. 25 ὅταν ··· ὅταν] C ὅτ᾽ ἂν ··· ὅτ᾽ ἄν· & ver. 26. 26 ἔσται posterius] A deest. 27 χρόνου] A C χρόνου πολλοῦ. θυμός. μετὰ δόξης τὸ] C θυμὸς μετὰ δόξης τό. 28 τοῦ ταράξαι] C ταράξει. 26 κυρίου] C τοῦ θεοῦ. 30 αὐτοῦ, δεῖξαι] C αὐτοῦ δείξει. 32 αὐλῶν] C αὐτοῦ. ἦ] A C ἦν. 33 Σὺ] A Οὐ. ἀπατηθήσῃ] A ἀθετηθήσῃ. C ἀπατηθήσῃ.

CAP. XXXI.

1 ἦσαν] A C ἤκουσαν. κύριον] A C θεόν. ἐζήτησαν] C ἐξεζήτησαν. 3 Αἰγύπτιον, usque ad βοήθεια] A C Αἰγύπτιος ἄνθρωπος, ϗ οὐ θεός· ἵπποι αὐτῶν σάρκας, ϗ οὐ. 4 βοήσῃ] A C ὅταν βοήσῃ. κεκράξῃ] C C κράξωσι. αὐτῇ] A αὐτήν. C αὐτόν. 5 ὑπὲρ] C deest. ὑπερασπιεῖ] C deest. 7 τὰ χειροποίητα posterius] C deest. εἰς] C deest.

CAP. XXXII.

3 ἀνθρώπους] A ἀνθρώποις. δώσουσι] C ponit ante ἀκούειν. 6 διασπεῖραι] C διαφθεῖραι. ποιήσει] A C ποιῆσαι. 8 ϗ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ] C desunt. 9 ἂν] C ἐπ᾽. εἰσακούσατε] A ἀκούσατε. 10 πέπαυται] A C πέπαυται ὁ σπόρος, καί. 11 περιζώσασθε] A C περιζώσασθε σάκκους. 12 ἀπὸ] C περί. 13 Ἡ γῆ] C Ἐν γῇ. 14 Πόλις πλουσία] C desunt. οἴκους ἐπιθυμήματος] A C ϗ (A deest) οἴκους ἐπιθυμητούς. 15 ἔλθῃ. C ἐπέλθῃ. ὑμᾶς] A ἡμᾶς. 17 ἕως] A C ἔσονται ἕως. 19 ὑμᾶς] A ἡμᾶς.

CAP. XXXIII.

1 ἐφ᾽] C ἐπ᾽. 3 φόβου] A C φόβου σου. 5 ὑψηλῷ] A οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. C οὐρανοῖς. 7 οὗτοι] C αὐτοί. βοήσονται] A βοηθήσονται. C φοβηθήσονται. ἄγγελοι] A C ἄγγελοι γάρ. πικρῶς κλαίοντες] A ponit post εἰρήνην. C λαλοῦντες εἰρήνην, πικρῶς κλαίοντες. 8 παρὰ τούτους] C desunt. λογίσασθε] A λογισθήσεσθε. C ἐλογίσθη. 9 ἕλη ἐγένετο ὁ Σάρων] A ἐγένετο ὡς ἔρημος ὁ Σχαρών. ὁ Χέρμελ] A ὁ Χάρμηλος. C Κάρμηλος. 11 αἰσθηθήσεσθε] C αἰσχυνθήσεσθε. κατέδεται] C ponit post ὑμᾶς. 13 γνώσονται] A C ϗ γνώσονται. 15 ὀφθαλμοὺς] A ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 17 οἱ] A C ϗ οἱ. 18 τρεφομένους] A συστρεφομένους. C συντρεφομένους. 19 συμβουλεύσατο] A C συνεβουλεύσαντο. 21 ὑμῖν] C ὑμῖν ἔσται. τόπος ὑμῖν ἔσται] C desunt. 22 κύριος prius] C κύριος. Κύριος. οὗτος] A C αὐτός. 23 ἐνίσχυσαν] A C ἐνίσχυσεν. 24 εἴπωσι] A deest. C εἴπῃ. κοπιῶ] C deest. ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς] A ponit post ἁμαρτία. αὐτοῖς] A C αὐτῇ. ἀφεθῇ] A C ἀφήθη. ἁμαρτία] A ἁμαρτία. οἰκοῦντες.

CAP. XXXIV.

1 Προσαγάγετε] C Προσάγετε. αὐτῇ] C αὐτῇ οἰκοῦντες. ϗ ὁ] A ὁ. 4 Καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν] C desunt. 5 Ἐμεθύσθη] C Ὅτι ἐμεθύσθη. 6 ἀπὸ αἵματος τράγων καὶ] C desunt. ἀμνῶν] C ἀρνῶν. κυρίῳ] A C θεῷ. 7 αἵματος] A C αἵματος, ϗ τὸ χῶμα αὐτῶν (A αὐτοῦ). 8 Σιὼν] C Σιὼν πάρεσιν. 9 ὡς πίσσα καιομένη] C εἰς πίσσαν καιομένην. 10 γενεὰς αὐτῆς] C γενεάς. πολὺν] A C πολὺν ἐρημωθήσεται. 11 κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ] A C Καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. & ponunt ante ὄρνεα. 12 βασιλεῖς] A C βασιλεῖς αὐτῆς. 13 ἀναφυήσει] A ἀναφύει. C ἀναφύσει. ἔσαι] A C ἔσονται. 14 εὑρόντες] A C εὗρον γάρ. 15 ἔλαφοι] C ponit ante συνήντησαν. 16 αὐτὰ] A C αὐτάς. 17 διεμέρισε] C διεμέρισεν αὐτοῖς. γενεὰς] A C εἰς γενεάς.

CAP. XXXV.

6 τρανὴ ἔσται] A C ϗ τρανή. μογιλάλων] C μογιλάλων ἀνεῳγμένη. 7 ἐπαύλεις] C ἔπαυλις. καλάμου] A καλάμου ποιμνίου] A ποιμνίου καλάμου. 8 ἐπ᾽ αὐτῆς] A ἐν αὐτοῖς. 9 οὐδὲ] C οὐδέν. εἰς] C ἐπ᾽. 10 εἰς] C ἐν.

CAP. XXXVI.

1 τῆς Ἰουδαίας] C desunt. 4 εἴπατε] A C εἴπατε δή. τί] A τίνι. 5 ϗ λόγοις] A C ἢ ἐν (A deest) λόγοις. 6 ὡς] C ἤ. 7 λέγετε] A λέγετε πρός με. πεποίθαμεν] A C πεποίθαμεν, οὐκ αὐτός ἐστιν οὗ (A οὐ) ἀφεῖλεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, ϗ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα, ϗ τῇ Ἱερουσαλήμ, Κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε. 8 τῷ] A C δὴ τῷ. 10 ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην] C ἐπ᾽ αὐτήν. 11 Ἰωὰχ] A C Ἰωὰς (A Ἰωὰχ) πρὸς Ῥαψάκην. ἐπὶ] A C τῶν ἑστηκότων ἐπί. 12 ὑμῶν] C σου. λαλῆσαι] C ponit post τούτους. κόπρον] C κόπρον αὐτῶν. οὖρον] C οὖρον αὐτῶν. 13 τοῦ μεγάλου βασιλέως] C desunt. 14 οὐ] A οὐ μή. C οὐ μή. 16 ἐκ] C deest. 19 Ἐπφαρουαὶμ] A C Σεπφαρουαίμ. 20 αὐτοῦ] C αὐτῶν. ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς] C ἵνα ῥύσῃ κύριος. 21 μηδένα] A C μηδέν. 22 τῆς δυνάμεως] C desunt. ἐσχισμένοι] A C περιεσχισμένοι.

CAP. XXXVII.

1 ἱμάτια] A C ἱμάτια αὐτοῦ. 4 εἰσακοῦσαι] A ὅπως εἰσακούσεται. C ὅπως εἰσακοῦσαι. Ἀσσυρίων] A C Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ. ϗ ὀνειδίζειν] C ὀνειδίζει. κύριον] A C κύριον τὸν θεόν σου. 5 τοῦ βασιλέως] C desunt. 7 ἐμβάλλω] A C ἐμβαλῶ. ἀποστραφήσεται] C ἀποστρέψει. 9 Θαρακὰ] C C Θαρρά. 10 ᾧ] C ᾧ σύ. 11 Σὺ] C Ἰδοὺ σύ. ὡς] C ἦν. 12 Ῥαφὲθ] A C Ῥασέμ. 13 Ἀναγουγάνα] A Ἄνα ϗ Ἄβα] C Ἀνανεοῦ, καὶ Γαυσά. 17 ἴδε] A C ἴδε, ϗ ἄκουσον πάντας. 19 ἀνέβαλον] C ἐνέβαλον. ἀπώσαντο] A C ἀπώλεσαν. 20 Νῦν δὲ] C Σύ. 22 ἐμυκτήρισε] C ἐξεμυκτήρισε. 23 οὐκ] C deeſt. 26 ὀχυροῖς] A ἰσχυροῖς. 30 ἀμπελῶνας] C ἀμπελῶνα. 32 ἔσονται] C ἐξελεύσονται. ποιήσει] C ἐποίησε. 33 ἐπιβάλῃ] C βάλῃ. 34 ἐν] C ἐπ'. 35 παῖδα] C δοῦλον. 36 πέντε] C ϗ πέντε. πάντα] C deeſt. 37 ἀποστραφεὶς] A C ἀποστραφεὶς, ϗ ἀπέστρεψεν. 38 Νασαρὰχ] A C Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ. πάτραρχον αὐτοῦ] C deſunt. Σαρασὰρ] C Ναρασάρ.

CAP. XXXVIII.

3 μνήσθητι] C ὦ δὴ κύριε, μνήσθητι. 5 δεκαπέντε] A C πεντεκαίδεκα. 7 τοῦτο] C τοῦτο ὃ ἐλάλησεν. 8 στρέψω] C στρέφω. ϗ ἀνέβη, uſque ad οὓς] C deſunt. A οὓς κατέβη ἡ σκιὰ, ϗ ἀνέβη &c. 10 ἐν] A C πορεύσομαι ἐν. 11 οὐκέτι μὴ (A οὐ μὴ) ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ γῆς] C deſunt. μὴ] A C οὐ μή. 12 ἐξέλιπεν ἐκ] A C μετὰ κατοικούντων. ἐξέλιπον ἐκ (ἐκ deeſt C.) ἐπίλοιπον] C λοιπόν. καταλύων] A C ponunt ante σκηνήν. ὡς ἱστὸς] A C ponunt poſt ἐγένετο. 13 λέοντι] A λέων τις. C λέων. παρεδόθην] C ponit ante ἕως. 14 μελετῶ] C μελετήσω. βλέπειν] C βλέπειν με. ψυχῆς] C ψυχῆς, ϗ αὐτὸς ἐποίησε. 17 Εἵλου] C Ἰδοὺ ἐν εἰρήνῃ πικρία μου, ἐρρύσω. πάσας] A deeſt. ἁμαρτίας] C ἁμαρτίας μου. 20 θεὲ] A C σου, κύριε. 21 ἐκ] A C deeſt. 22 Τοῦτο] C Τί τό.

CAP. XXXIX.

1 Μαρωδὰχ] A Μαιωδάχ. C Μαιωδόχ. Βαλαδὰν] C Λααδάν. 2 Ἐζεκίας] A C Ἐζεκίας χαρὰν μεγάλην. ϗ τοῦ ἀργυρίου (ἀργύρου C) ϗ τοῦ χρυσίου] C ponit poſt μύρου. ἔδειξεν] A C ἔδειξεν αὐτοῖς. ϗ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ] C deſunt. 3 τὸν βασιλέα] C deſunt. πρὸς μὲ] C ponit poſt Βαβυλῶνος. 5 αὐτῷ] C ponit ante Ἡσαΐας. 6 ἔρχονται] C ἔρχονται, λέγει κύριος. 7 γεννήσεις] A C ἐγέννησας. 8 Ἐζεκίας] C ponit poſt Ἡσαΐα. ἐλάλησε] C ἐλάλησας.

CAP. XL.

1 τὸν λαὸν] C λαός. θεὸς] C θεὸς ὑμῶν. 2 ὅτι] C ὅτι δέ. 3 τοῦ θεοῦ ἡμῶν] C αὐτοῦ. 4 πάντα] C deeſt. πεδία] A ὁδοὺς λείας. C πεδία λεῖα. 7 ἐξέπεσε] C ἐξέπεσε, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐνεφύσησεν ἐν αὐτῷ· ἀληθῶς ὁ χόρτος ἐστὶν ὁ λαός. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, ἄνθος ἐξέπεσεν. 9 τῇ] C ἐν τῇ. ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε] C ὕψωσαι, μὴ φοβοῦ. 10 κύριος] C deeſt. 13 συμβιβᾷ] A C συμβιβάσει. αὐτοῦ] C ponit poſt σύμβουλος. 14 πρὸς] C deeſt. ἔδειξεν αὐτῷ poſterius] A ἔδωκεν αὐτῷ, ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 15 ὡς poſterius] A C καὶ ὡς. 17 ἐλογίσθησαν] C ἐλογίσθησαν αὐτῷ. 20 ζητήσει] C ζητεῖ. εἰκόνα] C ponit poſt αὐτοῦ. ϗ] C deeſt. 22 Ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς] A deſunt. 23 ὡς prius] C εἰς. 24 φυτεύσωσι] C φυτεύσονται. σπείρωσι] C σπαρῶσι. λήψεται] A C ἀναλήψεται. 25 ὑψωθήσομαι] C ὁμοιωθήσομαι αὐτοῖς. 26 εἰς] C τό. αὐτοῦ] C deeſt.

CAP. XLI.

3 διελεύσεται] C ϗ διελεύσεται. ἡ ὁδὸς] C τὴν ὁδόν. 5 ἤγγισαν, καὶ ἦλθον] C ἔστησαν, ἤγγισαν, ϗ ἤλθοσαν. 7 Σύμβλημα] C Ἄμβλυμα. κινηθήσονται] C κινηθήσεται. 10 γὰρ poſterius] A deeſt. σε] A deeſt. C σοι. 11 ὄντες] A C ὑπάρχοντες. 12 παροινήσουσιν] A παρανομήσουσιν. 17 ζητήσουσι] C ζητήσει. ὁ θεὸς ἐγὼ] C deſunt. 18 ποιήσω] C καὶ ποιήσω. ὑδάτων] C deeſt. 19 μυρσίνην] A C ϗ μυρσίνην. 22 τί τὰ] C ἃ τά. 23 ἡμῖν] C deeſt. 24 βδέλυγμα] C βδελυγμάτων. 28 οὐδεὶς] A C οὐθέν.

CAP. XLII.

1 ἔδωκα] C δέδωκα. 3 τεθλασμένον] A C συντεθλασμένον. ἀλήθειαν] A C ἀληθῆ. 6 γένους] A γένους μου. C γένους Ἰσραήλ. 7 ϗ ἐξ … καὶ] C ἐξ. 9 ἀναγγέλλω] A C ἀναγγελῶ. 10 ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ] C deſunt. ἀπ'] C ἐπ'. αἱ] C καί. 12 ἀναγγελοῦσι] A C ἀπαγγελοῦσι. 14 μὴ] C ἀπ' αἰῶνος, μή. 16 πατῆσαι, ποιήσω] C ποιήσω πατῆσαι. εὐθεῖαν] C εὐθεῖα. ποιήσω] A C ποιήσω αὐτοῖς. 19 αὐτῶν] C αὐτῶν; τίς τυφλὸς ὡς ὁ ἀπεσχηκώς. 21 ἐβουλεύσατο] A C ἐβούλετο. 22 πεπρονομευμένος] A προνενομευμένος. 23 ὃς] A deeſt. ἐνωτιεῖται ταῦτα] C ταῦτα εἰσακούσεται, καί. εἰσακούσατε] A ὃς εἰσακούσεται. C γνώσῃ· & ponit poſt ἐπερχόμενα. 24 οἷς] A C τίς. αὐτὸν] C deeſt. 25 αὐτοὺς] C κατ' αὐτοῦ.

CAP. XLIII.

2 συγκλύσουσι] A C συγκλείσουσι. 3 Σοήνην] C Σουήνην. A * σοῦ ἦν. 4 σε] C ponit poſt ἠγάπησα. 6 ἄκρων] C ἄκρου. 7 πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται] C πάντες οἱ ἐπικαλοῦσι. μου prius] A deeſt. 8 κωφοὶ] A κωφὰ καί] C κωφά. 9 ϗ ἀκουσάτωσαν] C deſunt. 11 ἐστι] A ἔσται. 12 ὠνείδισα] C deeſt. 13] ἔτι] C deeſt. 16 Οὕτως] A C Ὅτι τάδε. 20 Εὐλογήσουσι] C Εὐλογήσει. 23 σου prius] C deeſt. ἐδούλωσά σε] A C ἐδούλωσας. ἐποίησά σε] A C ἐποίησας. ἀργυρίου θυσίασμα] A θυμίαμα ἀντὶ ἀργυρίου. C θυμίαμα ἀργυρίῳ. 24 προέστης μου] C ὑπερήσπισά σε. 25 ἐγώ εἰμι poſterius] A αὐτός. C ἐγώ εἰμι αὐτός. ϗ οὐ μὴ] C οὐ. 26 κριθῶμεν] C κριθῶμεν ἅμα. 27 πρῶτοι] A C πρῶτοι ἥμαρτον.

CAP. XLIV.

2 ποιήσας] A C κτίσας. 3 Ὅτι] A deeſt. 7 ϗ prius] C deeſt. ἀναγγειλάτωσαν] A ἐπαγγειλάτωσαν. C ἀπαγγειλάτωσαν. 9 ἤκουσαν] A C ἦσαν. γλύφοντες] A γράφοντες. αὐτοὺς] C αὐτοῖς. ἀλλὰ] A C οὐκ ὄψονται, ϗ οὐ γνώσονται ἵνα αἰσχυνθῶσι. Τίς πλάσει ἰσχυρὸν ϗ γλυπτὸν χωνεύσει εἰς ἀνωφελῆ. Ἰδοὺ πάντες (A deeſt) οἱ κοινωνοῦντες ἀλλὰ (deeſt C.) 11 συστάτωσαν] A C στήτωσαν. 12 τερέτρῳ] A C ἄνθραξι ϗ ἐν τερέτρῳ. 13 ϗ ἐν] A C ϗ ἐμόρφωσεν αὐτὸ ἐν παραγραφίδι ἐποίησεν αὐτὸ ἐν παραγωνίσκοις, ϗ ἐν. οἴκῳ] A C οἰκίσκῳ. 14 Ἔκοψε] A C Ὃ (ὃς C) ἔκοψεν ἑαυτῷ κέδρους, ϗ ἔλαβεν ἀγριοβάλανον ϗ δρῦν. ϗ ἐκαρτέρωσεν αὐτοῦ. 15 αὐτῶν] A C αὐτῷ. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς, ἐποίησαν (A ἐποίησεν) αὐτὸ γλυπτὸν, ϗ κάμπτει αὐτοῖς. 16 ϗ ἐπὶ τοῦ, uſque ad κρέας] C deſunt. ὀπτήσας ἔφαγεν] A C ἔφαγεν ἑψήσας (A ὀπτήσας) ὤπτησεν ὀπτὸν (A ὀπτόν). 17 γλυπτὸν] C ϗ γλυπτόν. ϗ προσκυνεῖ. A C κάμπτει αὐτῷ, ϗ προσκυνεῖ. λέγων] A αὐτῷ, λέγων. 22 σου prius] A deeſt. τὴν ἁ τίαν] A C τὰς ἁμαρτίας. 24 ἐγὼ] C ἐγώ εἰμι. 26 Ἰδουμαίας] C Ἰουδαίας.

CAP. XLV.

2 συγκλάσω] A συνθλάσω. 5 θεὸς poſterius] C οὐκ ἔστι θεός. 7 ὁ ριος] A deeſt. ταῦτα] C deeſt. 8 ἀνατειλάτω … βλαστησάτω] C βλαστησάτω … ἀνατειλάτω. ἀνατειλάτω] C βλαστησάτω. 9 Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς] A ποιῶν βελτίω κατεσκεύασα ὡς. C Τί ἐποίησα βέλτιον ὅλην τὴν ἡμέραν] C ponit ante ἀροτριάσει. μὴ, uſque ad finem verſus C deſunt. 10 Ὁ] C Οὐαὶ ὁ. 11 ἐντείλασθε] C ἐντελεῖσθε. 13 ἤγ C ἐγερῶ. οὗτος] C αὐτός. 17 Ἰσραὴλ σώζεται] C Ἰσραὴλ, σώζεται A οὐ] C οὐδ' οὐ. ἐντραπῶσι] A ἐντραπήσονται. ἔτι] A ἔτι, οὐκ ἔτι μὴ ἐντραπῶσι, εἰ καὶ διὰ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ἐνετράπησαν 18 Οὕτως] A C Ὅτι οὕτως. 19 ἐγώ εἰμι prius] A C deeſt. ϗ] C deeſt. 20 ἀναγγελοῦσιν] A C ἀναγγέλλουσιν. τότε] C ἐκ τότε. λῃ] A C ἀναγγελεῖ. ἐγὼ] A C οὐχὶ ἐγὼ κύριος. 23 μου prius] A deeſt. 26 ἐνδοξασθήσονται] C δοξασθήσεται.

CAP. XLVI.

1 Ναβὼ] A C Δαγών. 3 παιδίου] C παιδίας. 4 ὑμῶν] C 6 Οἱ] A C ϗ οἱ. στήσουσιν ἐν σταθμῷ] C σταθμίζετε. χρυσοχόῳ] A χρυσίον. C χρυσοφόρον. αὐτοῖς] A αὐτῷ. 7 κακῶν] C κακοῦ. 8 πλανημένοι] C deſunt. 9 Καὶ] C deeſt. ἔτι] A C ἄλλος. 10 A C πρὶν αὐτά. ἅμα] C deeſt. 11 ἐλάλησα, καὶ] C κἀγὼ ἐλάλησα, γε. ἤγαγον αὐτὸν ϗ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ] C deſunt. 13 μου μου, οὐ μὴ μακρυνθῇ. βραδυνῶ] A C βραδύνω.

CAP. XLVII.

1 θυγάτηρ] A C θύγατερ, bis in hoc verſu. κάθισον] A εἴσελθε. γῆν] A γῆν οὐκ ἔστι θρόνος. προστεθήσῃ] A C προσθήσῃ. 2 λυμμα] C κάλυμμα. A κατάλειμμα. ἀνακαλύψαι … ἀνάσυρε] A C …. ἀποκαλύψαι. 3 φανήσονται] C ὀφθήσονται. 5 κληθήσῃ] C ἐμίανας] A C ἐμίανα. πρεσβυτέρου] C πρεσβύτου. 8 καθιῶ] A καθήσω. 10 Τῇ] C Ἐπὶ τῇ. σὺ γὰρ] A ϗ σύ. γνῶθι] A C ὅτι. ἔσται] C ponit poſt σοί. 11 βόθυνος] A deeſt. C βόθυνον. πεσῇ] C ἐμπέσεις. οὐ μὴ] C οὐ· & poſtea. 12 ϗ ἐν] C καί. θῆναι] A ὠφεληθῆναι, εἰ πῶς δυνήσῃ ἰσχῦσαι. 13 ἔρχεσθαι] C ponit ante ἐπί. 14 καθίσαι] A καυθήσεται. C καθίσεις. 15 μεταβολῇ] C ἐκ νεότητος] C ἀπὸ τῆς νεότητός σου.

CAP. XLVIII.

1 Ἰούδα] A C ὕδατος Ἰούδα. 5 ἃ] C deeſt. 6 ἀλλὰ] C ἀλλὰ καί. γίνεσθαι] C γενέσθαι. εἴπας] C εἶπα. ἤκουσας] C ϗ οὐκ ἤκουσας. 8 ἠπίσω] C ἠπίσασο. 10 λάμην] A ἐξιλασάμην. δὲ] C deeſt. 11 σοὶ] C deeſt. 12 εἰμι poſterius C deeſt. 13 καλέσω] C καλέσω ἐγώ. 15 ἐγὼ poſterius] C ϗ ἐγώ. 16 ριος κύριος] C κύριος ὁ θεός. 17 κύριος, ὁ] C κύριος, κύριος ὁ. A C κύριος. 18 εἰ] A deeſt. ϗ ἡ] C ἡ. 20 ἀναγγείλατε ἕως] A C ἀπαγγείλατε ἕως. 21 δι' ἐρήμου] A ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAP. XLIX.

1 μου] C deeſt. 2 ὡς poſterius] A C ὡσεί. αὐτοῦ] C μου. 3 δοξασθήσομαι] C δοξασθήσομαι. 4 κυρίῳ] C κύριον. 5 μοι ἰσχὺς] C μου. 6 μοι] C deeſt. σε] C deeſt. 7 τῶν δούλων] C ὁ δοῦλος. δεκτῷ] C deeſt. καὶ poſterius] C deeſt. 10 ὁ ἐλεῶν] C ὃς ἐλεεῖ. C αὐτοὺς, ϗ. 13 ῥηξάτωσαν] C ῥηξάτω. εὐφροσύνην] A εὐφροσύνην, βουνοὶ δικαιοσύνην. 14 δὲ] C deeſt. ϗ ὅτι] A C ϗ ὁ. 17 C ᾠκοδομήθης. ἐξελεύσονται] C ponit poſt σου. 18 κύκλῳ] C σου. 19 κατεφθαρμένα] C διεφθαρμένα. σε] C deeſt. 20 C ἀπώλεσας. 21 χήρα] A C χήρα, πάροικος ϗ ἐγκεκλεισμένη. 23 ος] A κύριος ὁ θεός. με] C αὐτόν. 24 σωθήσεται] A σωθήσονται. ἐὰν] A ὅτι ἐάν. σου] C μου. 26 ϗ αἰσθανθήσεται] A deſunt.

CAP. L.

1 τὸ] A C τοῦτο. αὐτὴν] A αὐτῇ. ὑπόχρεῳ] A C προσοφειλόντων με ᾧ (deeſt C.) ὑμᾶς] A C ὑμᾶς αὐτῷ. 2 Τί ὅτι] A κὶ διότι] C Διότι. δίψει] C δίψῃ. 4 μοι πρωῒ] A C μοι πρωῒ πρωΐ. 5 κυρίου] A C deeſt. οὐδὲ] C οὐκ. 6 ἔδωκα] C μοι] C μου. 8 δικαιώσας] C δικαιῶν. 9 κύριος] A C deeſt. C καί. ϗ] A C ϗ ὡς. 10 Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον deſunt.

CAP. LI.

3 δυσμὰς] A C δυσμαῖς. 5 ἔθνη] C deeſt. ἐμὲ, uſque ad finem fus] C deſunt. ὑπομενοῦσι] A ὑπομένουσι. ἐλπιοῦσι] A iterum ἐμὲ νῆσοι ὑπομένουσι. 7 ὑμῶν] C αὐτῶν. 9 αἰὼν] A C αἰῶνος. ἡ λατομήσασα πλάτος, διαρρήξασα δράκοντα. 12 εἰμι ὁ] A C ὁ. ἐφοβήθης] C ἵνα φοβηθῇς. 13 φόβου] A C φόβου. γὰρ] C χρονιεῖ] C χρονιεῖ, ϗ οὐ θανατώσει εἰς διαφθορὰν, ϗ οὐ μὴ ὑστερήσῃ ὁ αὐτοῦ. 15 κύριος] C κύριος κύριος. ὄνομά μοι] A deſunt. 16 A κύριος. συλλυπηθήσεται] A λυπηθήσεται. 19 σοι] C deeſt. 20 ἐξόδου] C πασῶν ἐξόδων. σεύτλιον] C σεῦτλον. διὰ] A διὰ ἀπό. 22 θεὸς] C θεὸς, ὁ θεός. ἔτι] C ponit poſt αὐτό.

CAP. LII.

1 προστεθήσεται] A C προσθήσεται. 4 Οὕτως] A C Ὅτι οὕτως. A C κύριος, κύριος ὁ θεός. 5 ἐστὲ] A C ἔσται. 6 ἐν τῇ] A C ἐν τῇ. 7 εὐαγγελιζομένου] A εὐαγγελιζομένων. C εὐαγγελιζόμενοι. ζόμενος] C εὐαγγελιζομένου. ποιήσω] A ποιήσει. σου] C ponit poſt 8 Ὅτι] C deeſt. εὐφρανθήσονται] C εὐφρανθήσεται. ὀφθαλμοὶ] φθαλμός. 10 Καὶ] C deeſt. 11 ἄψησθε] C ἅπτεσθε. αὐτῆς] C ϗ ὁ] A ὁ καί. C καί. 13 σφόδρα] A C ϗ μετεωρισθήσεται σφόδρα. A δεξιά. 15 αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. LIII.

3 παρὰ] A παρὰ πάντας. 4 αὐτὸν εἶναι] C εἶναι αὐτόν. πληγῇ] A C γῇ ὑπὸ θεοῦ. 5 ἡμῶν] A C ἡμῖν. 7 ἀνοίγει] C ἤνοιξε, bis in hoc ἐναντίον] C ἔμπροσθεν. στόμα] A C στόμα αὐτοῦ. 9 δόλον] C δόλος. δῶτε] A δῶται. ἡ ψυχὴ] C τὴν ψυχήν. ὑμῶν] A ἡμῶν. κύριος] A C ριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 11 ἀπὸ τοῦ πόνου] C πόνον.

CAP. LIV.

2 τῶν αὐλαίων] A C τὰς δέῤῥεις τῶν αὐλεῶν. σου poſterius] C deeſt. πάσῃ τῇ γῇ] C θεὸς πάσης τῆς γῆς. 6 οὐδ'] C οὐχ. σου. Χρόνον] Οὐ χρόνον. 9 ἐστὶ] C ἔσται. 10 κυρίου] C κύριος. 12 κρυστάλλου] C στάλλους. A κρυστάλλους λίθους. 13 ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα] C πολλὴ τοῖς τέκνοις. 14 ἀπέχου] A ἀπέχουσα. 16 ἄνθρακας] A C ἐν (A πυρά) ἄνθρακας. 17 εὐοδώσω] A C εὐοδωθήσεται. κύριον] κυρίου.

CAP. LV.

1 Οἱ] C Οὐαὶ οἱ. φάγετε] A C φάγετε, καὶ πορεύεσθε, ϗ ἀγοράσατε. ἀργυρίου] A C ἀργυρίου οὐκ ἐν (A ἐν οὐκ) ἄρτοις. 4 ὂν] C deeſt. 5] A C Ἰδοὺ ἔθνη. οἴδασι] A ᾔδησαν. σου τοῦ] C σου, ϗ τοῦ. 7] C πρός. ὅτι] A C ϗ πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι. 11 ἕως] A C κενὸν, ἕως. πλεσθῇ ··· ἂν] C συντελεσθῇ. 12 διδαχθήσεσθε] C θήσεσθε.

CAP. LVI.

1 γὰρ] C deeſt. 2 βεβηλοῦν] C βεβηλοῦν αὐτά. ποιεῖν] C ποιεῖ.] A C λέγων ἀφορισμῷ ἀφοριεῖ. ξύλον] C ponit poſt εἰμι. 4 Τάδε] C Ὅτι τάδε. ὅσοι ἂν] A ὅτι ἐάν. 6 Καὶ τοῖς] A Καὶ τοῖς τοῖς. βεβηλοῦν] C βεβηλοῦν αὐτά. 8 κύριος] C κύριος κύριος. 10] A ἴδετε πάντες κύνες. C πάντες κύνες. 11 ἑαυτοῦ] A C ἑαυτοῦ πλεονασμὸν ἅμα (A deeſt) ἀπ' ἄκρου αὐτοῦ (A ἐπ' ἄκρα αὐτῶν.) Δεῦτε λάβωμεν , καὶ οἰνοφλυγήσωμεν μέθη, (A μέθην) καὶ ἔσται τοιαύτη ἡμέρα αὔριον μᾶλλον σφόδρα. A pro μᾶλλον σφόδρα habet περὶ σέ. Sed Ὡς σφόδρα initium cap. ſequentis in Ald. videntur huc pertinere.

CAP. LVII.

1 Ἴδετε] A Ὡς σφόδρα ἴδετε. οὐδεὶς] A C οὐδεὶς ἀνήρ. 4 ἄνομον] A C ἄτιμον. 5 εἴδωλα] A C ἐπὶ τὰ εἴδωλα. 6 οὖν] C deeſt. 7 θυσίας] C θύσαι θυσίας. 8 σου. ὧν] A ὧν οὗ. C σου, ἐλογίσθης. ἀποστῆς] C ponit ante ἀπ'. 9 ἐταπεινώθης] A ἐπέστρεψας ϗ ἐταπεινώθης. 11 ἐμνήσθης] C ἐμνήσθης μου. διάνοιαν] C διάνοιάν σου. 12 ἃ] C deeſt. ὠφελήσουσι] A C ὠφελήσουσι. 13 Ὅταν] C Ὅτ' ἄν. μου prius] C ἐν ἐμοί. 15 λέγει] C λέγει κύριος. τὸν] C εἰς τόν. αὐτῷ] A C αὐτῷ, κύριος. 17 ἐλυπήθη] C ἐλυπήθην. 19 εἰρήνη] C εἰρήνην. 20 ἄδικοι] A C ἄδικοι οὕτως. 21 ὁ θεὸς] C κύριος ὁ θεός.

CAP. LVIII.

1 σάλπιγγι] A C σάλπιγγα. 2 ζητοῦσι] C ζητήσουσι. 3 Τί] A deeſt. ἐταπεινώσατε] C νύστεύτε. 4 Εἰ] A C deeſt. 5 νηστείαν] A νηστείαν ἐγώ. ὑποστρώσῃ] C ὑποστρώσῃς. 6 νηστείαν ἐξελεξάμην] C ἐγὼ ἐξελεξάμην νηστείαν. 7 εἴσαγε] C εἰσάγαγε. 9 θεὸς] C κύριος. 10 ἀνατελεῖ] A ἀνατελεῖ. 11 ὕδωρ] A ὕδωρ, ϗ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ, ϗ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. 12 σου prius] C σοι. γενεῶν γενεαῖς] A C ἐν (A deeſt) γενεαῖς γενεῶν. τὰς τρίβους σου ἀναμέσον] C τὰς τρίβους τὰς ἀναμέσον τῶν τρίβων. 13 θεῷ] A C θεῷ σου.

CAP. LIX.

1 τοῦ μὴ] C μή. 2 ἀναμέσον poſterius] C deeſt. 3 ἐν] C deeſt. ἐλάλησεν] C ἐλάλησαν. μελετᾷ] C ἐμελέτα. 4 Οὐθεὶς] C Οὐδ' εἷς. πόνον] C φόνον. 6 εἰς] A ὡς. 7 ἀπὸ φόνων] C ἀφρόνων. 9 ἀωρίᾳ] C ἀωρίᾳ. 13 ὄπισθεν] A ἀπὸ ὄπισθεν. C ἀπό. 14 ὀπίσω τὴν κρίσιν] C ἀπὸ τῆς κρίσεως. 15 διάνοιαν] A C διάνοιαν αὐτῶν. 16 ἐστηρίσατο] C ἐστηρίξατο. 17 αὐτοῦ] C deeſt. 20 ἕνεκεν] A ἕνεκα. C ἀπό. 21 ῥήματα] C ῥήματά μου. ἐκλίπῃ] C ἐκλείψῃ. γὰρ] C deeſt.

CAP. LX.

3 βασιλεῖς ··· ἔθνη] C ἔθνη ··· βασιλεῖς ἐν. 4 τὰ] C πάντα τά. ἥκασι] C ἰδοὺ ἥκασι. 6 Γαιφὰ] A Γηφάρ. C Γαιφάρ. οἴσουσι] A οἴσουσι, ϗ λίθον τίμιον. C deeſt. 7 ϗ] A C σοι, καί. ἥξουσι] A C ἥξουσί σοι. 8 Τίνες] A Τίνες δέ. ἐπ' ἐμὲ] A C deſunt. 11 αὐτῶν] C deeſt. 12 Τὰ] C Τὰ αὐτῶν. ἐρημωθήσεται] C ἐρημωθήσονται. 13 μου] C μου, ϗ τόπον ποδῶν αὐτῶν δοξάσω. 14 ϗ παροξυνάντων] C ϗ προσκυνοῦσι τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου, οἱ παρώξυναν. Σιὼν] C κυρίου Σιών. ἁγίου] A ἁγίων. 15 γενεῶν γενεαῖς] A γενεαῖς γενεῶν. C γενεῶν ἐν γενεαῖς. 16 Ἰσραὴλ] C Ἰακώβ. 18 τεῖχη] A χείλη. 19 σου τὴν] C σοι τήν. 21 δὲ] A C ϗ δέ.

CAP. LXI.

1 τὴν καρδίαν] C τῇ καρδίᾳ. 2 Καλέσαι] C Καὶ καλέσαι. 3 αὐτοῖς] C deeſt. κατὰ στολὴν] C καταστολήν. 6 θεοῦ] A C θεοῦ ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν. 11 αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐκβλαστάνει. κύριος prius] C deeſt.

CAP. LXII.

1 αὐτῆς] A C μου. τὸ δὲ σωτήριόν μου] C ὁ δὲ σωτὴρ ἐκείνου. 2 βασιλεῖς] C πάντες βασιλεῖς. ὄνομα] A C ὄνομά σου. ὁ κύριος] C τὸ στόμα κυρίου. 4 ἔτι] C deeſt. τῇ γῇ] A C ἡ γῆ. εὐδόκησε] A εὐδοκήσει. συνοικισθήσεται] C οἰκηθήσεται. 5 σου] A C σου μετὰ σοῦ. 7 ϗ ποιήσῃ] A ponit poſt Ἱερουσαλήμ. C ϗ ποιήσεις. 8 δόξης] A C δεξιᾶς. εἰ] A ϗ εἰ. 9 Ἀλλ'] A C Ἀλλ' ἤ. συναγαγόντες, bis] συναγόντες, bis. ἐκ] A C τοὺς ἐκ. 11 ὁ σωτήρ σοι] C σοι σωτήρ. παραγέγονεν] A C παραγίνεται.

CAP. LXIII.

1 οὕτως] A C οὗτος. στολῇ] C στολῇ αὐτοῦ. 3 Πλήρης] A C Πλήρους. τὸ] A αὐτοὺς, τό. γῆν] C γῆν, ϗ πάντα τὰ ἱμάτιά μου ἐμίανα. 7 Τὸν ἔλεον] C Τὸ ἔλεος. 8 οὐχ] C deeſt. 9 Ἐκ] C Καί. αὐτὸς] A C αὐτὸς ὁ κύριος. 10 εἰς] A C κύριος εἰς. 11 ποῦ] A C deeſt. θαλάσσης] A C γῆς. 12 κατίσχυσεν] C οὕτως ἤγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ κατ' ἰσχυρόν. ἑαυτῷ] A C αὐτῷ. 15 οἴκου σου] A deſunt. οἰκτιρμῶν] A οἱ οἰκτιρμοί. 16 ἐπέγνω] A ἔγνω. 18 σου] A C σου, οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου. 19 ἐκλήθη] C ἐπεκλήθη.

CAP. LXIV.

1 ἀπὸ σοῦ] C deſunt. ὄρη, ϗ] C ϗ ὄρη. 2 προσώπου] C deeſt. σου ἐν] A κυρίου ἐν. 3 ὅταν] C ὅτ' ἄν. ἀπὸ σοῦ] C deſunt. 5 ποιοῦσι] A ποιοῦσι τοῖς ὑπομένουσι. C ὑπομένουσι. 8 κύριε] A κύριος. 9 ὅτι] A C κύριε, ὅτι. 12 ἀνέχου] C ἀνέξομεν.

CAP. LXV.

1 ἐπερωτῶσιν ··· ζητοῦσιν] A C ζητοῦσιν ··· ἐπερωτῶσιν. εἰμὶ] C ἐγώ. 2 τοῖς, uſque ad ἀλλ'] A C οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀγαθῇ (A ἀληθινῇ.) 4 Ἐν] A C Καὶ ἐν. κρέας ὕειον] A κρέατα ὕεια] C κρέα ὕεια. 6 ἀποδώσω] C ἀποδῶ, ϗ ἀνταποδώσω. 8 ἐροῦσι] C εἰρήσθω. 11 δαιμονίῳ] C δαίμονι. 12 ἐμοῦ] C μου. 15 καταλείψετε] A καταλείψεται. 16 θλῖψιν] A C θλῖψιν αὐτῶν. αὐτῶν] C ponit poſt καρδίαν & ver. 17. 18 ϗ τὸν] C ϗ ἐπὶ τόν. 19 ϗ poſterius] A C οὐδέ. 20 Οὐδ' οὐ] A Οὐδέ. 21 αὐτῶν] A C αὐτῶν, ϗ τὸν οἶνον πίονται. 22 Οὐ] A C Καὶ οὐ. τὰ γὰρ] C deſunt. πόνων] C χειρῶν. 23 Οἱ] A C οἱ δέ. ἔκγονα] C ἔγγονα. αὐτῶν poſterius] A αὐτῶν ἔσονται. 24 ὑπακούσομαι] C ἐπακούσομαι. τί] A τίς. 25 βοσκηθήσονται] A συμβοσκηθήσονται. ὄφις δὲ] C ϗ ὄφις. οὐδὲ] A οὐδὲ μή.

CAP. LXVI.

1 μου] A C μοι. ϗ ἡ] A C ἡ δέ. ϗ] C ἤ. 3 ὡς prius] A C ὡς (A deeſt) ὁ τύπτων ἄνδρα, ϗ ὁ θυσιάζων ἐκ ποιμνίου, ὡς. ἡ] A C ἃ ἤ. 4 ἁμαρτίας] A C ἁμαρτίας αὐτῶν. 5 ῥήματα] C λόγον. ἀδελφοὶ ἡμῶν] C ἀδελφοῖς ὑμῶν. 6 ἀνταπόδοσιν] A ἀνταποδίδωσιν] C deeſt. 7 Πρὶν] C Πρὶν ἤ. 8 ἡμέρᾳ μιᾷ] C μιᾷ ἡμέρᾳ. ἡ] C εἰ. 9 ἐμνήσθης] A ἐμνήσθη. οὐκ] A καί. ὁ θεός σου] C σου ὁ θεός. 10 πάντες] C deeſt. αὐτὴν] A C αὐτὴν, ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. ἅμα αὐτῇ] C deſunt. αὐτῇ] C αὐτήν. 12 ἐκκλίνω] A καινῶ. C ἐκκλινῶ. 14 ὑμῶν] C ponit ante ἡ καρδία. γνωσθήσεται] A C γνωστὴ ἔσται. φοβουμένοις] C σεβομένοις. 15 αὐτοῦ ſecundum] A C deeſt. αὐτοῦ] C deeſt. 17 καθαριζόμενοι] C καθαιρόμενοι. 18 ἔρχομαι] A C ἐπίσταμαι, ϗ ἐγὼ ἔρχομαι. 19 εἰς Θαρσὶς] C Θαρσεῖς. μου τὴν δόξαν] C τὴν δόξαν μου. 20 εἶπε] A C ϗ εἶπε. ἀνενέγκαισαν] C ἂν ἐνέγκαισαν. μετὰ] A μετὰ εὐφροσύνης, μετά. 21 ἱερεῖς] C ἐμοὶ ἱερεῖς. 22 μένει] C μένειν. 23 ἥξει] C ϗ ἥξει. τοῦ] C deeſt. ἐμοῦ] C μου.

HIEREMIAS.

CAP. I.

2 Ὡς] C Ὅς. Ἀμὼς] C Ἀμών. 3 ἐνδεκάτου ἔτους] C ἐνδεκαέτους. 4 αὐτὸν] A μέ. C μὲ, λέγων. 5 με πλάσαι] A μεταπλάσαι. 6 ἐγώ εἰμι] C καὶ ἐγώ & ver. 7. 7 ἐὰν] A μέν. ἐγὼ] C deeſt. 11 ὁρᾷς] A C Ἱερεμία. 13 ὑποκαιόμενον] A ὑποκαιόμενον ἐγὼ ὁρῶ. 14 Ἀπὸ] A ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἀπὸ προσώπου βοῤῥᾶ, ϗ εἶπε πρὸς μὲ, Ἀπό. 15] A deeſt. τῆς γῆς] C deſunt. 17 εἶπον] A C εἶπον πρὸς αὐτούς.] C πτοηθῆναί σε ποιήσω. ὅτι μετὰ σοῦ (A C σοῦ ἐγώ) εἰμι] A ponit ante μηδέ. κύριος] C κύριος. ϗ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μὲ, λέγων, Πορεύθητι, καὶ ἀνάγνωθι ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν Ἰσραήλ. 18 πᾶσι] A C ἅπασι. αὐτοῦ] C αὐτῶν. 19 ἐγώ εἰμι, τοῦ] C εἰμὶ ἐγώ.

CAP. II.

1 Καὶ εἶπε] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς μὲ, λέγον, Πορεύου ϗ βόα εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλὴμ, λέγων. 5 κύριος] A κς, κύριος. 6 γῇ prius] A γῇ. οὐθὲν] C deeſt. ἄνθρωπος ἐκεῖ] C υἱὸς ἀνθρώπου ἐκεῖ. 7 ἤγαγον] A C εἰσήγαγον. ὑμᾶς poſterius] C deeſt. 9 ὑμᾶς] A C ὑμᾶς, λέγει κύριος. κριθήσομαι] A κριθήσομαι ἔτι. 10 Διέλθετε] A Διέλθετε. C Ὅτι διέλθετε. 11 αὐτοῦ] C αὐτῶν. 12 ἔφριξεν] A ἔφριξεν ἡ γῆ. 13 ϗ] C deeſt. ζωῆς] C ζῶντος. 15 ἔρημον] A ἀφανισμούς. C ἀφανισμόν. 16 κατέπαιζον] A C κατέπαιζόν σου. 17 ἐποίησε] C ἐποίησαν. τὸ] C τοῦ. 18 ϗ poſterius] C deeſt. 19 ϗ οὐκ, uſque ad finem verſus] A deſunt. 20 διέσπασας] A C διέῤῥηξας. σοὶ] C deeſt. 22 Ἐὰν] A Καὶ ἐάν. πόαν] A C πόαν. ἀδικίαις] C ἀνομίαις. 23 αὐτῆς] C deeſt. 24 ὕδατα] A ὕδατι. παρεδόθη] A deeſt. 25 δίψους] A δίψης. εἶπεν] A εἶπεν ὅτι. ἠγαπήκει] C ἠγάπησα. 26 ϗ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν] C deſunt. 28 εἰ] C ὅτι ἐν. 29 ἠνομήσατε] C ἠσεβήσατε. κύριος] C κύριος ὁ θεός. 30 ἐγενόμην] A ἐγενήθην. 31 διατί] C διότι. 33 ζητῆσαι] C ζητεῖν. 34 εὑρέθησαν] A εὑρέθη. 36 καθὼς κατῃσχύνθης. C ὡς.

CAP. III.

1 Σὺ ἐξεπόρνευσας] C συνεξεπόρνευσας. 2 αὐτοῖς] C αὐτῆς. 3 σταυλῇ] C σου. σου] C σοι. 4 ὡς οἶκον] C ἕως νῦν. 5 Μὴ] A deeſt. φυλαχθήσεται] C διαφυλαχθήσεται. ἐδυνάσθης] A ἠδυνήθης. 6 τοῦ βασιλέως] C ponit ante Ἰωσίου. ἐπορεύθησαν] A C ἐπορεύθη. ἐπόρνευσαν] A C ἐπόρνευσεν. 7 ὅτι] C διότι. ὧν] C ἀνθ' ὧν. οἷς] C αὐτοῖς. 8 αὐτῇ] A deeſt. ἐπορεύθη] A ἐπορεύετο. 9 οὐθὲν] C οὐδέν. 10 ἐπεστράφη] A ἀπεστράφη. 11 αὐτοῦ] A C αὐτῆς. 12 ἐπιστράφηθι. A ἀποστράφηθι. μὴ στηριῶ] A C οὐ μὴ στηρίσω. 16 ἐκ poſterius] C οὐδέ. 17 θρόνον] C θρόνος. εἰς αὐτὴν] C ponit ante πάντα. 18 Ἰούδα ··· Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ ··· Ἰούδα. ὅτι] A ἔτι. 19 εἶπα] C εἶ. καλέσετε] A ἐπικαλέσασθε. C ἐπικαλεῖσθε. 22 Ἐπιστράφητε] C ponit poſt υἱοί. δοῦλοι] C οἵδε. 25 ἐπεκάλυψεν] A ὑπεκάλυψε. ἔναντι] C ἐναντίον.

CAP. IV.

1 Ἐὰν] A Ἐὰν μή. μὲ] A μὲ, καί. ἐκ] C ἀπό. 4 Ἱερουσαλὴμ] C ἐν Ἱερουσαλήμ. σβέσων] A σβεννύων. 5 σάλπιγγι] A C ponunt ante ἐπί. 7 γῆν] C γῆν σου. πόλεις] C πόλεις σου. 8 ἀλαλάξατε] C ὀλολύζετε. θυμὸς] A C θυμὸς ὀργῆς. 10 ϗ ἰδοὺ ἥψατο] A C ὑμῖν, ϗ ἅψεται. 11 τῇ Ἱερουσαλὴμ] A ponit ante λαῷ. πνεῦμα] C πνεύματι. 12 λαλῶ] A C λαλήσω. 13 ἀναβήσεται] A ἀναβήσονται. αὐτοῦ ··· αὐτοῦ] A αὐτῶν ··· αὐτῶν. 14 ὑπάρχουσι] C ὑπάρξουσι 15 ἀγγέλλοντος] A ἀναβαίνοντος. C ἀναγγέλλοντος. 16 ἥκασιν] C deeſt. φωνὴν] C φωνάς. 19 τὴν κοιλίαν μου] A deeſt ſemel. μαιμάσσει] C μὲ μάσσει. ἡ καρδία] C ϗ ἡ καρδία μου. 21 ἀκούων]

21 ἀκούων] C ἀκούω. 25 ἦν] C ὑπῆρχεν. ἐπτοεῖτο] A C ἐπτόηντο. 26 Εἶδον] C Ἴδον. ἐμπεπυρισμέναι] A ἐμπεπρησμέναι. 28 ἀποστρέψω] A ἀπέστρεψα. 29 πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη] C πᾶσαι πόλεις ἐγκατελείφθησαν. κατῴκει] A C κατοικεῖ. 30 ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι] C καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃς τιμῇ. μάταιον] A C μάτην.

CAP. V.

2 ἂν] C ἐπ'. 4 ἐδυνάσθησαν] A C ἠδυνήθησαν. 6 θηρευθήσονται] A C θηρεύσονται. 7 Ποίᾳ] C Ποίῳ. γένωμαι] A ἔσομαι. κατέλυον] C κατελύοσαν. 8 ἐχρεμέτιζον] C ἐχρεμέτιζεν. 9 ἐν] C deeſt. 10 ὑπολίπησθε] C ἀπολέσετε. αὐτῆς] A αὐτῶν. εἰσὶν] C οὐκ εἰσίν. 11 λέγει κύριος] C deſunt. 12 ἐψεύσατο] C ἐψεύσαντο. 13 ἐν αὐτοῖς] A αὐτοῖς. C ἐν αὐτοῖς, οὕτως ἔσται αὐτοῖς. 15 Ἰδοὺ] A Καὶ ἰδού. ἐγὼ] C deeſt. κύριος] C κύριος, ἔθνος ἰσχυρὸν, ἔθνος ἀπ' αἰῶνος. ἀκούσει] C ἀκούσῃ. 16 ἰσχυροὶ] C ἰσχυροί. φαρέτρα αὐτοῦ ὡς τάφος ἀνεῳγμένος. 17 πρόβατα ··· μόσχους] C μόσχους ··· πρόβατα. 19 τίνος] C ponit poſt ἕνεκεν. πάντα] C ἅπαντα. ἐδουλεύσατε] A ἐγκατελίπετέ με. C ἐγκατελίπετέ με, ϗ ἐδουλεύσατε. θεοῖς ἀλλοτρίοις prius] A deeſt. 20 οἴκῳ] C deeſt. 22 δυνήσεται] A δυνηθήσεται. 23 ϗ ἐξέκλιναν] C ἐξέκλιναν. 27 ἐπλούτησαν] C ἐπλούτησαν, ἐπαχύνθησαν. 31 ϗ ὁ] C ὁ. ποιήσετε] C ποιήσεται.

CAP. VI.

1 ἐν] C ἐκ. Θεκουὲ] A Καθεκουέ. γίνεται] C ἔσται. 2 ὕψος] A C ὕψος σου. 4 Παρασκευάσασθε] A Παρατάξασθε. εἰς] C deeſt. ἡμῖν] C ὑμῖν. 5 ἐπ' αὐτὴν] C deſunt. 6 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ἔκκοψον] A C ἐκκόψατε. ξύλα] C θεμέλια. 7 ὕδωρ] A C ὕδωρ αὐτοῦ. 8 ποιήσω σε] A ποιήσωσι. κατοικισθῇ] A C κατοικισθήσεται. 9 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. 10 εἰσακούσεται] C ἀκούσεται. δυνήσονται] A C δύνανται. ἐγένετο] C ἐγενήθη. αὐτὸ] A C αὐτὸ ἀκοῦσαι. 13 ϗ ἕως prius] A ἕως. συνετελέσαντο] A συνετέλεσαν τά. 14 εἰρήνη prius] A C deeſt. 15 κατῃσχύνθησαν poſterius] C ᾐσχύνθησαν. ἐπισκοπῆς] A C ἐπισκοπῆς αὐτῶν. 19 τῶν λόγων] A C τῷ λόγῳ. 20 τὰ] A καί. μοι] A με. 21 πατέρες] A C ἐν αὐτῇ πατέρες. 22 ἐξεγερθήσονται] A ἐξεγερθήσεται. 23 θύγατερ] C θυγάτηρ· & ver. 26. 24 θλῖψις κατέσχεν] A C θλίψεις κατέσχον. ἡμᾶς] A ὑμᾶς. 26 κατάπασαι] C κατάπασαι. ἐν σποδῷ] A C σποδόν. 27 με prius] A C deeſt. 29 πονηρία] A C πονηρίαι. ἐτάκη] A C ἐτάκησαν.

CAP. VII.

1 Ἀκούσατε] C Ῥῆμα ὃ ἐγένετο πρὸς Ἱερεμίαν παρὰ κυρίου, λέγον. Στῆθι ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ϗ εἰπὲ, Ἀκούσατε. 3 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. Ἰσραὴλ] A Ἰσραὴλ, Ἐάν. 4 ἐφ'] C deeſt. ναὸς κυρίου prius] C deeſt. 5 κρίσιν] C κρῖμα. 6 ἀθῷον μὴ] A ἀθῷον οὐ μή. ἀλλοτρίων] A ἑτέρων. 7 ἐν γῇ ᾗ] A C ὑμῶν ἐν τῇ γῇ, ἣν (A ὃν). 9 ἐπορεύεσθε] A C πορεύεσθε. 12 Σηλὼ] A Σηλώμ. C Σιλῶν. ἐκεῖ] A C ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ. 13 ἠκούσατε] A εἰσηκούσατε. 14 οἴκῳ ᾧ] A C οἴκῳ τούτῳ οὗ. ᾧ] A deeſt. τῇ Σηλὼ] A τῇ Σηλώμ. C τὴν Σιλώμ. 18 χαυῶνας] A χαμῶνας. 20 ἀγροῦ αὐτῶν] C ἀγροῦ. τὰ] C πάντα τά. καυθήσεται] C ἐκκαυθήσεται. 22 θυσίας] C θυσιῶν. 23 ᾗ] A εἴη. 24 ἤκουσαν] C εἰσήκουσαν. ϗ οὐ προσέσχε] C οὐδὲ προσέσχον. 25 ὑμᾶς] A αὐτούς. 27 Καὶ ἐρεῖς] C Καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον, ϗ οὐκ ἀκούσονταί σε, ϗ καλέσεις αὐτοὺς, ϗ οὐκ ἀποκρινοῦσί σοι. Καὶ ἐρεῖς. αὐτοῖς τοῦτον τὸν λόγον] C πρὸς αὐτούς. κυρίου] A κυρίου αὐτῶν. C κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν. 29 ποιοῦσαν] C ποιήσασαν. 30 ἐπικέκληται] A ἐπεκλήθη. 32 διὰ] A παρά. 33 ϗ οὐκ] A οὐκ.

CAP. VIII.

1 ἐξοίσουσι] A ἀνοίξουσι. αὐτοῦ] A C αὐτῶν. προφητῶν] A C τῶν προφητῶν αὐτῶν. ἐν] C deeſt. 2 ψύξουσιν] C ἐκτενοῦσιν. ϗ τὴν] C καὶ πρὸς τήν. οὐ κοπήσονται] C οὐκ ὀφθήσονται. ϗ οὐ] C οὐδέ. ϗ ἔσονται] C deſunt. προσώπου] A πρόσωπον πάσης. γῆς] C γῆς ἔσονται. 5 μου] C deeſt. ἐν] C deeſt. 6 οὐχ οὕτω] C οὐκ ὀρθῶς. τρέχων] A ἄρχων. ἀπὸ] C ἐκ. 7 ἑαυτῶν] C αὐτῶν. οὗτος] C deeſt. ἔγνω] A ἔγνωσαν. κυρίου] C αὐτοῦ. 9 ϗ prius] C deeſt. A ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καί. νόμον] A C λόγον. 10 κληρονόμοις] C κληρονόμοις, ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πάντες φιλαργυρίαν ἀποδιώκουσι, ϗ ἐκ προφήτου ἕως ἱερέως πάντες ποιοῦσι ψεῦδος. Καὶ ἰατρεύοντο σύντριμμα θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου πρὸς ἀτιμίαν, λέγοντες, Εἰρήνη, εἰρήνη, ϗ οὐκ ἦν εἰρήνη. Ἠσχύνθησαν, ὅτι βδέλυγμα ἐποίησαν ϗ αἰσχύνῃ οὐκ ᾐσχύνθησαν, ϗ αἰσχυνθῆναι οὐκ οἴδασι, διὰ τοῦτο πεσοῦνται πίπτοντες, ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτοῦ πεσοῦνται, λέγει κύριος. 14 Ἐπὶ] A Καὶ ἐπί. 17 ἐπᾶσαι] C ἐκπᾶσαι. 19 φωνὴ] A κραυγὴ, φωνή. βασιλεὺς] C ἰατρός. 21 ἐσκοτώθην] A ἐσκοτίσθην. ἐν] C deeſt. 22 Καὶ] C deeſt.

CAP. IX.

1 μου] C deeſt. 2 δῴη] A C δώσει. 4 πορεύσεται. A πορεύεται. 6 ϗ δόλος] A C δόλος. ἤθελον] A C ἠθέλησαν. 7 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. δοκιμῶ] C δοκιμάσω. ὅτι] C τί. 12 συνετὸς] C σοφός. ᾧ] C ὁ. 14 ἀρεστῶν] C αἱρετῶν. αὐτοὺς] C ponit poſt αὐτῶν. 15 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ψωμιῶ] A C ψωμίζω. ποτιῶ] C ποτίζω. 16 εἰς] C deeſt. ἐγίνωσκον] A ἐπεγίνωσκον. ἐξαποστελῶ ἐπ'] A ἀποστελῶ εἰς. τοῦ ἐξαναλῶσαι] C ἕως ἐξαναλώσω. 19 οἰκτροῦ] A οἰκτροῦ οἴκτου. C οἴκτου. ἠκούσθη] A deeſt. 21 εἰσῆλθεν] C ϗ εἰσῆλθεν. 22 ὡς] C ϗ ὡς. 24 ἢ] A C deeſt. γινώσκειν] C γινώσκειν με. 26 Ἰδουμαίαν] C Ἰουδαίαν. πάντα] C πᾶν. τὰ] C deeſt. καρδίας] A καρδίαις.

CAP. X.

1 τὸν λόγον] C τὸ ῥῆμα. ὃν] C ὅ. ἐφ'] C κύριος ἐφ'. 2 τοῖς προσώποις αὐτῶν] C ἔθνη. 3 ἐκκεκομμένον] A ἐκκεκαυμένον. 4 ἐν] A C ἐστὶν, ἐν. 5 Θήσουσιν αὐτὰ] C deſunt. πορευτὸν] A πορευτόν. πορεύσονται] C λαλοῦσιν· Quæ hic interjiciuntur in Comp. habes apud Nobilium. Μωφὰζ] A Μωφάξ. C Μοφάς. 11 ἐκ] C ἀπό. 12 κύριος] A θεός. ὃν] C deeſt. 13 φῶς] C ἀνέμοις. A ἀνέμοις φῶς. 14 Ἐμωράνθη] C Καὶ ἐμωράνθη. ἐχώνευσεν] A C ἐχώνευσαν. 15 ἐμπεπαιγμένα] C ἐμπεπλεγμένα. 16 αὐτὸς] C αὐτός ἐστιν, ϗ Ἰσραὴλ ῥάβδος. κύριος] C κύριος δυνάμεων. 17 ἐκλεκτοῖς] C τειχίσματι. 18 θλίψει] A C θλίψει, ϗ ἐκθλίψω αὐτούς. ἡ πληγή σου] C deſunt. 19 ὄντως] A οὕτως. 20 μου ··· μου] C σου ··· σου. 22 τάξαι] C τάξαντος. 23 κύριε] C κύριος. 24 ὀλίγοις] A ὀλι σούς. 25 χώρας] A C βασιλείας. αὐτὸν] A C τὸν Ἰσραήλ. 25 ϗ τὴν μὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν] A deſunt.

CAP. XI.

1 παρὰ κυρίου] C ponit poſt Ἱερεμίαν. ἐν] C deeſt. 4 ἐντέλλομαι] C ἐγὼ ἐντέλλομαι. 6 τοὺς prius] C πάντας τούς. Καὶ οὐκ] C Ὅτι τυρόμενος συνεμαρτυράμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήγαγον αὐτοὺς γῆς Αἰγύπτου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὀρθρίζων συνεμαρτυράμην, λέγων, ἀκού σατε τῆς φωνῆς μου &c. quæ habentur in Nobilio. 9 ἐν] C deeſt. πρό τερον] C προτέρων. εἰσακοῦσαι] A ἐπακούειν. αὐτοὶ πορεύονται] C βαδί σιν. 12 θεοὺς] A C θεοὺς αὐτῶν. οἳ] C οὐ. τῶν κακῶν] A τῆς κακίας. 13 ἐτάξατε] A ἔταξαν. 15 τούτοις] A τόπου. 16 ὡραίαν] C ponit εὔσκιον. αὐτῆς] A αὐτῆς ἐφύτευσεν. ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτὴν] A μεγάλη ἡ θλῖψις ἐπὶ σέ] A C deſunt. 17 κύριος] A C κύριος τῶν δυ νάμεων. 19 δὲ] C deeſt. πονηρὸν] C deeſt. 20 Κύριε] C Κύριε τῶν δυ νάμεων. ἐξ αὐτῶν] C ἐν αὐτοῖς. 22 Ἰδοὺ] C Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, Ἰδού. ϗ οἱ] C deſunt.

CAP. XII.

1 τί] C deeſt. 2 ἐφύτευσας] A ἐφύτευσαν. ἐτεκνοποιήσαντο] C ἐτεκνο ποίησαν. 3 σου] C σου· συνάγαγε αὐτοὺς ὡς ποίμνιον εἰς θυσίαν, καὶ τῶν] A αὐτῶν, ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν. 5 C παρασκευάζῃ. ἵπποις] A ἵπποις. σου] C σύ. 6 καλὰ] A 9 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. 10 ἐμόλυναν] C ϗ ἐμόλυναν. τὴν μερί τὴν] C μερίδα. 11 Ἐτέθη] A Ἐγενήθησαν. C Ἐγενήθη. 12 ἦλθον ἤλθοσαν. ἕως] A ϗ ἕως. 13 Σπείρατε ··· ἐθερίσατε] A C Ἐσπεί ἐθερίσατε. ἔναντι] C ἐναντίον. 15 ἀποσπῶ] C ἀνασπῶ. ἐπιστρέψω] A στρέψω. 16 τῷ] C ἐν τῷ. τῇ] C ἐν τῇ. 17 ἀπωλείᾳ] C ἀπωλείᾳ, κύριος.

CAP. XIII.

3 λέγων] C ἐκ δευτέρου, λέγων. 6 μετ'] A καθ'. βάδισον] A ϗ σον. ἐκεῖ] C αὐτὸ ἐκεῖ. 7 οὗ] A θεοῦ. κατώρυξα] C ἔκρυψα. 10 C μου, πορευθέντας ἐν εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. αὐτοῖς pri us] C deeſt. εἰς οὐθὲν] C ἔτι εἰς οὐδέν. 11 Ὅτι] C deeſt. καθάπερ καθάπερ γάρ. 12 Ἰούδα] C Ἰούδα, λέγει κύριος. εἰσήκουσαν] C ὑπήκου τοῦτον] C τὸν λόγον τοῦτον· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 13 C θρόνοις. ἐν] C deeſt. 16 ὑμῶν] A ἡμῶν. 17 δὲ] C deeſt. ἐτέλεσαν ἀποικίαν τελείαν] C συνετέλεσεν ἐν αὐτῇ ἀποικίᾳ τελείᾳ. 21 A deeſt. C οὐχί. 22 διὰ] C συνέβη διά. παραδειγματισθῶσι] C γματίσθησαν. 24 ὑπὸ] C ἀπό. 25 ϗ] C ἤ. 27 Καὶ ἡ μοιχεία] A αἱ μοιχεῖαι. C Μοιχεία. ἔτι] C ἔσῃ.

CAP. XIV.

3 ὕδωρ, ϗ] C ὕδωρ. κενὰ] C κενά, ᾐσχύνθησαν, ϗ ἠρυθρίασαν, ϗ ψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 4 τὰς κεφαλὰς] C τὴν κεφαλήν. 6 Ὄνοι ἄγρ A Ὄναγροι. ϗ] C deeſt. ἄνεμον] C ἄνεμον, ὡς δράκοντες. χόρτος] χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. 7 Αἱ] C Εἰ αἱ. σου] A C τοῦ ὀνόματός ἐναντίον σου, ὅτι] C ἐνώπιόν σου. 8 Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. σώζ σώζων. 9 οὐ] A μή. ὁ μή. 10 εὐώδωσεν] C εὐδόκησεν. τῆς ἀδικίας αὐτῶν] C τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, ϗ ἐπεσκέψατο τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 11 ἐπί. ἀγαθὰ] C ἀγαθόν. 12 εὐδοκήσω] C εὐδοκῶ. 13 αὐτῶν] C οὐδὲ] C καί. 14 ϗ οὐκ poſterius] C οὐκ. 17 ὁδοῖς] A διόδοις. συντρίμματι] A C συντρίμματι μεγάλῳ. πληγὴ ὀδυνηρὰ] A πληγῇ ὀδυνηρᾷ. μαχαίρας] A ῥομφαίας. 19 ἀπεδοκίμασας] A ἀπεδοκίμασε. σου] A ἀγαθὰ εἰς καιρὸν] C ἀγαθόν. καιρόν. 20 ἁμαρτήματα] C ἁμαρτίας. 22 A deeſt. αὐτὸς] C αὐτὸς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν. κύριε] C deeſt. πάντα ταῦτα] C ταῦτα πάντα.

CAP. XV.

1 τοῦτον] C τοῦτον ἀπὸ προσώπου μου. 2 κύριος] A κύριος ὁ θεός. 4 βασιλέως] A βασιλέα. 5 δειλιάσει] C ἐλεήσει. 8 ὑπὲρ] A ϗ ὑπέρ. νίσκοις] C νεανίσκου. ἐπέρριψα] A ἀπέρριψαν. 9 αὐτῇ ἔτι] A ἐπ' αὐτῇ αὐτῶν poſterius] A C αὐτῶν, φησὶ κύριος. 10 ἐγὼ] C deeſt. μῆτερ ponit poſt τίνα. πάσῃ] C ἐν πάσῃ. οὔτε prius] C οὐκ. 11 δέσποτα κύριε δέσποτα. εἰ, uſque ad ϗ] C deſunt. 12 χαλκοῦν] A χαλκοῦ. εἰς προνομὴν] C deſunt. ϗ ἐν] A οὔτε ὠφέλησέ με οὐδείς, ϗ ἐν. 14 A C deeſt. 17 αὐτῶν] C deeſt. 19 ϗ πρὸ] C πρό. ἀπὸ] C ἐξ. ὀχυρὸν χαλκοῦν] A ὀχυρὸν χαλκοῦν ὀχυρόν. 21 σε prius] C σε, λέγει κύριος. Καὶ σώσω σε.

CAP. XVI.

1 Καὶ σὺ μὴ] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς με λέγων, Μή. 3 κύριος A κύριος ὁ θεός. περὶ ſecundum] A C deeſt. 4 ϗ τοῖς, uſque ad fi nem verſus] C ἐν μαχαίρᾳ ϗ λιμῷ συντελεσθήσονται, ϗ ἔσονται τὰ αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ϗ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ] A 5 τούτου] A τούτου φησὶ κύριος. C τούτου φησὶ κύριος, ἔλεος ϗ ἐλεημ 6 Οὐ μὴ] C Καὶ ἀποθανοῦνται μεγάλοι ϗ μικροὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. οὐ ται, ϗ οὐ θρηνηθήσονται, οὐ. οὐ μὴ] C deſunt. 7 ϗ μητρὶ] C ἢ ἐπὶ 8 σὺ] C deeſt. 10 ἅπαντα] C πάντα. ἔναντι] C ἐναντίον. 11 αὐτοὺς] C αὐτοῖς. 13 ἑτέροις] C ἀλλοτρίοις ἡμέρας ϗ νυκτός. 14 ϗ A οὐκ. 16 τοὺς ἁλιεῖς τοὺς πολλοὺς] A τοὺς πολλοὺς ἁλιεῖς. C ἁλιεῖς πολλούς. ποστέλλω] C ἀποστελῶ. 18 ἐπλημμέλησαν] C ἔπλησαν. 19 σὺ] C deeſt. μέραις] C ἡμέρᾳ. ἐσχάτου] C ἐσχάτων. 21 τὴν χεῖρά μου] C τὴν μου, καὶ· & ponit poſt poſterius αὐτοῖς. ὄνομά μοι] A ὄνομά σου ἐγώ.

CAP. XVII.

5 Ἐπικατάρατος] C Τάδε λέγει κύριος, Ἁμαρτία Ἰούδα γεγραμμένη ἐν γραφίδι σιδηρᾷ ἐν ὄνυχι ἀδαμαντίνῳ γεγλυμμένη ἐπὶ πλακὸς τῆς καρ αὐτῶν, ϗ ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν βωμῶν αὐτῶν. Ἐν τῷ μνημονεύειν τοὺς υἱ τῶν τῶν βωμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀλσῶν αὐτῶν ἐπὶ ξύλῳ ἀλσώδει, ἐπὶ τ τῶν ὑψηλῶν. Ὦ ὀρεινὲ ἐν τῷ πεδίῳ, τὸν πλοῦτόν σου, ϗ πάντας τοὺς θη ρούς σου τῇ προνομῇ δώσω· τὰ ὑψηλά σου ἐν ἁμαρτίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Καὶ καταλειφθήσῃ ἀπὸ τῆς κληρονομίας σου, ἣν ἔδωκά σοι, ϗ δουλεύειν σε ποιήσω τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ἣν οὐκ οἶδας, ὅτι πῦρ ἀνήψατε ἐν τῷ θυ μου, ἕως τοῦ αἰῶνος φλέξει. Τάδε λέγει κύριος, Ἐπικατάρατος. ἐπ' αὐτ C deeſt. 6 ἐν γῇ] C γῆ. 8 βαλεῖ ῥίζαν] A βαλεῖ τὰς ῥίζας. C βα λεῖ ῥίζας. 9 ϗ τίς] C ὅστις. 10 ϗ prius] C deeſt. αὐτοῦ poſterius]

C αὐτῶν. 11 ἐπ᾽ ἐσχάτων] A οὐκ ἐπ᾽ ἐσχάτου. 12 ἁγίασμα] C ἀπ᾽ ἀρχῆς ὑψώμα. 16 ἐπίσῃ] A C ἐπίσασαι. σου] A deeſt. 18 Καταισχυνθήτωσαν] A Καὶ καταισχυνθήτωσαν. C Καταισχυνθήσαν. 19 κύριος] C κύριος μέ. σου] C deeſt. ἐν αὐταῖς prius] C deeſt. 20 αὐτοῖς] A C αὐτοῦ. 21 ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις] C εἰσφέρητε διὰ τῶν πυλῶν. 24 εἰσακούσητε] C ἀκοῇ ἀκούσητε. πᾶν] C ἐν αὐτῇ πᾶν. 26 γῆς πεδινῆς] A C τῆς πεδινῆς. 27 ἀκούσητε] C εἰσακούσητε. ταῖς πύλαις] C διὰ τῶν πυλῶν. ϗ οὐ σβεσθήσεται] C deſunt.

CAP. XVIII.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. 4 ἔπεσε] C διέπεσε. αὐτὸς poſterius] C deeſt. ἐνώπιον] C ἐναντίον. 6 Ἰσραὴλ] C Ἰσραήλ, λέγει κύριος. πηλὸς] C πηλὸς ἐν τῇ χειρί. μου] C μου, οἶκος Ἰσραήλ. 7 ἢ] C deeſt. 8 Καὶ ἐπιστραφῇ] A Καὶ ἐπιστρέψει. C Εἰ ἐπιστρέψῃ. πάντων] C deeſt. 9 βασιλείαν] A βασιλείας. C ἐπὶ βασιλείαν. 11 ἰδοὺ] C οὕτως λέγει κύριος, Ἰδού. ἐφ᾽ ὑμᾶς poſterius] C deeſt. ὑμῶν] C ὑμῶν, ϗ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν. 14 ἀνέμῳ] A αἰῶ. 15 σχοίνοις αἰωνίοις] C τρίβοις αἰωνίοις. 16 τὴν κεφαλὴν] C τὰς κεφαλάς. 17 δείξω αὐτοῖς ἡμέραν] C νῶτον καὶ μὴ πρόσωπον δείξω αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ. 18 δεῦτε καὶ] A C δεῦτε. ἀπὸ prius] C deeſt. ἀκουσόμεθα] C οὐκ ἀκουσώμεθα. 20 καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυψάν] C deſunt. μνήσθητι] A μνήσθητι κύριε. 21 γυναῖκες αὐτῶν] A γυναῖκες. 22 ἐπάξεις] A ἐπάγαγε. 23 ἁμαρτίας] C ἁμαρτίας τῶν πατέρων.

CAP. XIX.

1 Τότε] C Τάδε. ϗ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων] A ἀπὸ πρεσβυτέρων τῶν. 2 τῶν τέκνων αὐτῶν] C Ἐννώμ. προθύρων πύλης τῆς Χαρσείθ] A προπύλων θυρῶν τῆς πόλεως Θαρσίς. [illegible]] C deeſt. 3 ϗ ἄνδρες Ἰούδα] C deſunt. ἐν] A εἰς. C deeſt. ϗ οἱ, uſq; τάδε] C deſunt. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐγὼ] C deeſt. τὰ] C [illegible] τά. 5 διενοήθην] C ἐλάλησα, ϗ οὐ διενοήθην. 6 ἰδοὺ] C deeſt. σφάξω] C κατασφάξω. βελῶν poſterius] A deeſt. ἐναντίον] C ἔναντι. τάξω] C τάξω. παραπορευόμενος] C πορευόμενος. 9 αὐτῶν] C αὐτῶν, οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν αὐτῶν. 11 ἐρεῖς] A C ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἔτι] C ϗ ἐν τῷ Ταφὲθ θάψουσι, ὅτι οὐκ ἔστι τόπος τοῦ ταφῆναι. 13 ἔσονται] C ponit ante prius οἶκοι. ἀπὸ ··· αὐτῶν] C deſunt. αὐτῶν] C deeſt. 14 διαπτώσεως] A διαπτώσεως τοῦ τόπου Ταφέθ. 15 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. τὴν πόλιν ταύτην] C Ἱερουσαλήμ. αὐτῆς prius] C deeſt. αὐτὴν] C αὐτήν, ϗ ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῆς. τὸν τράχηλον] C αὐχένα. ἐντολῶν] C [illegible].

CAP. XX.

1 Ἐμμὴρ] A Σεμμήρ. C Ἐμμέρ. 2 ἀποτεταγμένου] C Βενιαμίν. ὑπερῴου] A [illegible]. 3 Καὶ] C Καὶ ἐγένετο τῇ αὔριον, καί. τὸ] C κύριος τό. 4 ἐν poſterius] A C αὐτοὺς ἐν. 5 αὐτοῦ] A αὐτῶν. 6 σὺ prius] A σὺ Πασχώρ. προφητεύσας] C προεφήτευσας. 8 μου] C deeſt. 9 τὸ] C ἔτι τό. 10 ἐπ᾽] C deeſt. αὐτῷ] C αὐτόν. 11 Ὁ δὲ] C Καί. 12 ἐν αὐτοῖς] C ἐξ αὐτῶν. τὰ ἀπολογήματα] C τὸ δικαίωμα. 13 πονηρευομένων] A στερεωτέρων. C [illegible] αὐτοῦ. 15 λέγων] A λέγων, ὅτι. 16 ἔσω] C ἐστιν. Ἔσω. 17 μήτρα] A C μήτρα μητρός μου (deeſt C.)

CAP. XXI.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. Βασαίου τοῦ] A Βασαίου, ϗ Σοφονίαν τοῦ Μελχίου τόν. C Μαασαίου τόν. 3 βασιλέα Ἰούδα] C deſunt. 4 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐν οἷς] C ἃ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, ϗ ἐν οἷς. ϗ συνάξω αὐτοὺς] A deſunt. 5 ἐγὼ ὑμᾶς] C ὑμᾶς ἐγώ. χειρὶ] C χειρί μου. μεγάλης] C ϗ παροργισμοῦ μεγάλου. 7 δώσω] C παραδώσω. 9 μαχαίρᾳ ··· λιμῷ] C λιμῷ ··· μαχαίρᾳ. ϗ ζήσεται] C ζήσεται. 12 ἀναφθῇ] A ἀνακαλυφθῇ. 13 πρὸς] C ἐπί. πρὸς] C εἰς. 14 Καὶ] C Καὶ σκέψομαι ἐφ᾽ ὑμᾶς.

CAP. XXII.

2 βασιλεῦ] C βασιλεύς. 3 κρίσιν] C κρίμα. 6 εἰς] C deeſt. 7 ἄνδρα] C ponit ante ὀλοθρεύοντα. 8 ἔθνη] A C ἔθνη πολλά. 10 οὐδὲ ὄψεται] C ϗ μὴ ἴδῃ. 11 τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ] C βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, ὃς ἐβασίλευσεν ὑπέρ. [illegible]] A οὐκ ἔτι. 12 Ἀλλ᾽] C Ὅτι ἀλλ᾽. τούτῳ] C deeſt. μεμώκισα] C μεμώ[illegible]. 13 Ὦ] A Ὡς ὁ. C Ὦ ὁ. αὐτοῦ] C σου, bis in hoc verſu. παρὰ] C παρ᾽ αὐτῷ ὁ. αὐτοῦ] C deeſt. 14 ῥιπιστὰ] A ῥιπιστὰ καί. ἐν poſterius] C deeſt. παροξυνῇ] C παροξυνώθης. σε] C τὴν σε. δικαιοσύνην] A C δικαιοσύνην καλήν. 16 ταπεινῷ] A ταπεινῶν. C ταπεινοῦ. 17 σου prius] C [illegible] εὐθεῖς. εἰς τὸ] C ὡς. αὐτὸ] C deeſt. 18 βασιλέα] A βασιλέως. ϗ] C καί. οὐ] A C οὐ μή. κύριε] C κύριε, ϗ οἴμοι ἀδελφέ. 19 οὐκ] A οὐ. συμψηθεὶς] C συμψιθείς. 20 κρᾶξον] C κέκραξον. 21 Ἐλάλησα] C Ἐλάλησα. 22 σου] A hic repetit ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου. ϗ ἀπ[illegible]] A deſunt. 23 ὀδύνας] A ὠδίνας. C ὀδύνας, ὠδίνας. 24 βασιλεὺς] A βασιλέως. 25 εἰς] C ϗ εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσωρ βασιλέως τοῦ Βαβυλῶνος, [illegible]. 26 ϗ ἐκεῖ] C ἐκεῖ. 27 οὐ] C ἐκεῖ οὐ. 29 Γῆ, γῆ] A Τῇ γῇ. C Γῆ, γῆ, γῆ. ἄκουε] A ἄκουσον. 30 καθήμενος] C ἀνὴρ καθήμενος.

CAP. XXIII.

1 ἀπολλύοντες] A C ἀπολλύντες, & ponunt poſt διασκορπίζοντες. αὐτῶν] C μου. 2 ἐπὶ] C ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοὺς ποιμένας. ἐκδικῶ] A ἐκδικήσω. 3 ἐπ] C ἀπό. 4 λέγει] C οὐδὲ ἐκζητήσονται, λέγει. 5 βασιλεὺς] A βασιλεὺς δίκαιος. 6 ϗ prius] C deeſt. ἐν τοῖς προφήταις] C Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, &c. quæ habentur verſ. 40. 9 ϗ ὡς] C ϗ ὡσεί. [illegible]] A αὐτοῦ ἠφανίσθησαν. 10 Ὅτι] C Ὅτι μοιχῶν ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι. οὕτως] C οὐχ οὕτως. 11 αὐτῶν] C αὐτῶν, λέγει κύριος. 12 αὐτῶν] A C αὐτῶν [illegible] (A φησι) κύριος. 13 διὰ τοῦ] A ἐν ὀνόματί μου διὰ τοῦ. C ἐπί. 15 [illegible]] C κύριος τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς προφήτας. A κύριος δυνάμεων. ψωμιῶ] C ψωμίζω. 16 προφητῶν] C προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν. ἑαυτῆς] C αὐτοί. ὅρασιν] A ὁράσεις, καί. 17 ϗ παντὶ] C παντί. πλάνῃ] C [illegible]. εἶπαν] A C deeſt. 18 εἶδε] C ἴδεν ϗ ἤκουσεν. 20 ἔτι] C deeſt. [illegible]] C ἀναστήσῃ. ἐσχάτου ··· αὐτὸ] A C ἐσχάτων ··· αὐτό. 22 αὐτοὺς] A C deeſt. 27 νόμου] C ὀνόματος. 28 λέγει κύριος] C deſunt. 29 Οὐκ ἰδοὺ] C Οὐχ. πῦρ] A C πῦρ φλέγον. πέλυξ] C πέλεκυς. 30 Διατοῦτο] C ponit ante ἰδού. 31 προφήτας] C προφήτας, λέγει κύριος. 32 Διατοῦτο] A C deeſt. τοῖς πλάνοις] C ταῖς πλάναις. τοῦτον] C τοῦτον, λέγει κύριος. 33 ἐρωτήσωσιν] A ἐρωτήσωσί σε. C ἐρωτήσῃ σε. Τί] A C λέγων, Τί. 34 Ὁ] A C Καὶ ὁ. 35 Οὕτως] C Ὅτι οὕτως. 36 μὴ ὀνομάζετε] C οὐ μὴ ὀνομάσηται. λῆμμα] C λῆμμα κυρίου. ἔσται] C ponit ante τῷ. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ ἐξεστρέψατε τοὺς λόγους θεοῦ ζῶντος. οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν προφήτην. Sed A ponit poſt ἡμῶν verſ. 37. 37 Καὶ διατί] C Τί. 40 διατοῦτο, uſque ad finem verſus] C ponit ante verſum nonum: & pro συνήγαγεν habet ἀνήγαγε ϗ συνήγαγεν· pro ἔξωσε habet ἐξώσθησαν· pro τὴν γῆν, τὸν τόπον.

CAP. XXIV.

1 ϗ τοὺς πλουσίους] C deſunt. ἤγαγεν] C ἤγαγον. 3 σὺ] A deeſt. 5 Ἰουδαίους] A Ἰούδα. καθήσω αὐτοὺς] C καθήσω. 7 ὅτι] A ϗ ὅτι. ἐπ᾽] A πρός. 8 βρωθήσονται] C βρωθήσεται. 9 διασκορπισμὸν] A διασκορπισμούς. εἰς πάσας τὰς βασιλείας] C πάσαις ταῖς βασιλείαις. ἔξωσα] A C ἐξώσω. 10 αὐτοῖς] C αὐτοῖς, ϗ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

CAP. XXV.

1 Ἰούδα] A C Ἰούδα· αὐτὸς ἐνιαυτὸς πρῶτος τῷ Ναβουχοδονόσωρ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. 2 πρὸς] C Ἱερεμίας ὁ προφήτης πρός. 3 ἔτη] C ἔτη, ϗ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μέ. 4 Καὶ ἀπέστελλον] C Ἀποστέλλων. 7 ἠκούσατε] C εἰσηκούσατε. 9 ἀπὸ] C τοῦ. αὐτῆς] A αὐτῶν. 11 ἐν τοῖς ἔθνεσιν] C τὰ ἔθνη ταῦτα τῷ βασιλεῖ τοῦ Βαβυλῶνος. 12 πληρωθῆναι] C συμπληρωθῆναι. τὸ ἔθνος] C ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, ϗ ἐπὶ τὸ ἔθνος. ἐκεῖνο] A ἐκεῖνο, φησὶ κύριος. C ἐκεῖνο τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, φησὶν ὁ κύριος, ϗ ἐπὶ τὴν γῆν Χαλδαίων. ἃ] C ὅσα. τὰ ἔθνη τὰ Αἰλὰμ] C πάντα τὰ ἔθνη. 35 Τάδε, uſque ad finem cap.] In Comp. habentur cap. 49. a verſ. 35. ad finem cap. Quæ autem hic habentur in Comp. a v. 15. ad finem cap. in Rom. ſunt cap. 32. συντρίβη] C τῶν δυνάμεων· ἰδοὺ ἐγὼ συντρίψω. 36 Καὶ] C deeſt. ἐκεῖ] C deeſt. 37 κατὰ] C κακὸν κατά. 38 μεγιστᾶνας] C μεγιστᾶνας, λέγει κύριος. ἐσχάτου] C ἐσχάτων. ϗ] C deeſt. Αἰλὰμ] A ἐν Αἰλάμ.

CAP. XXVI.

Hoc caput in Comp. eſt XLVI.

1 Ἐν, uſque ad finem verſus] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ πάντα ἔθνη. 2 Τῇ Αἰγύπτῳ] A Τῆς Αἰγύπτου. C Εἰς Αἴγυπτον. δύναμιν] C δυνάμει. Χαρμεὶς] C Καρχάμης. Ἰωακεὶμ] C addit υἱοῦ Ἰωσία. 4 Καὶ] C deeſt. 5 Τί ὅτι] A Διατοῦτο. 6 τοῦ] C τὸν ποταμόν. ἠσθένησε ϗ] C ἠσθένησαν. 7 ϗ ὡς] C ϗ ὡσεί. 8 ἀπολῶ] A πόλιν. C ἀπολῶ πόλιν καί. 9 παρασκευάσατε τὰ] C ϗ παρασκευάσατε. 10 ἡμῶν] C τῶν δυνάμεων. τῷ κυρίῳ] C κυρίῳ σαβαώθ. ἀπὸ γῆς] C ἐπὶ γῆν. 11 ἐπλήθυνας] C ἐπλήθυνεν. ἐν] C deeſt. 12 ἠσθένησαν] C ἠσθένησεν. 13 τοῦ] C τοῦ προφήτου, τοῦ ἐλθεῖν] C ἐλθεῖν Ναβουχοδονόσωρ. 14 Μαγδωλὸν] C Αἴγυπτον, ϗ ἀκουστὸν ποιήσατε εἰς Μαγδωλόν. Μέμφιν] C Μέμφιν, ϗ ἐν Τάφναις εἴπατε. 15 Διατί] C Διότι. ἀπὸ σοῦ] A deſunt. C ὀπίσω. Ἆπις] C deeſt. 16 πρὸς τὸν] C πρός. ἐλάλει] C ἐλάλουν. εἰς] C ϗ εἰς. 17 ἔσβεσε] C ἐεβήρε. 18 κύριος ὁ θεὸς] C βασιλεὺς κύριος τῶν δυνάμεων. Ἰταβύριον] C Θαβώρ. 19 θύγατερ] C θυγάτηρ. διὰ] C παρά. 21 ἐν αὐτῇ poſterius] A εἰς σφαγήν. ἐπεστράφησαν] A C ἀπεστράφησαν. 22 αὐτῶν] C αὐτῆς. πορεύονται] A C πορεύσονται. 23 ἐκκόψουσι] C ἐκκόψατε. κύριος] C κύριος ὁ θεός. εἰκασθῇ] A εἰκασθῇ ὁ θεός. 25 Ἰδοὺ] C Λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Φαραὼ] A C Αἴγυπτον, ϗ ἐπὶ τοὺς θεοὺς αὐτῆς, ϗ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς, ϗ ἐπὶ Φαραώ. αὐτῷ] Quæ ſequuntur in Comp. habes in Nobilio. 27 διότι ἐγὼ] C ὅτι. σώζω] A σώζων. 28 ἐγώ εἰμι] C εἰμὶ ἐγώ. ἡ, uſque ad ὅτι] C deſunt. ἔθνει] Prius deeſt in C. poſterius in A. ἔξωσα] A ἐξάξω. ἀθῷον] C ἀθῶον.

CAP. XXVII.

1 κυρίου] C κύριος, & ponit poſt ἐλάλησε. Βαβυλῶνα] C addit, ϗ ἐπὶ γῆν Χαλδαίων ἐν χειρὶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου. 2 ποιήσατε] C addit, ἄρατε σημεῖον, ϗ ἀκουστὸν ποιήσατε. Βῆλος] C Βήλ. Μαιωδὰχ] C Μαιωδὰχ ᾐσχύνθησαν τὰ γλυπτὰ αὐτῶν, παρεδόθη τὰ εἴδωλα αὐτῶν. 3 ϗ ἕως] A C ἕως. κτήνους] C κτήνους ἐσαλεύθησαν ϗ ἐπορεύθησαν. 4 ἐκείνῳ] C ἐκείνῳ, λέγει κύριος. 5 τὸν θεὸν] A τὸν θεὸν αὐτῶν. C deſunt. 7 Πάντες, uſque ad νομὴ] A deſunt, ſed habet verſ. 16. poſt Βαβυλῶνος. ἀνήλισκον] C κατανηλίσκοντο. μὴ ἀνῶμεν] C οὐ μιανῶμεν. ἥμαρτον] C ἡμάρτοσαν. αὐτῶν] C αὐτῶν ὁ κύριος. 9 ἐγὼ] C deeſt. ἐθνῶν] C ἐθνῶν μεγάλων. 10 ἐμπλησθήσονται] C addit, λέγει κύριος. 11 ἐσκιρτᾶτε] A ἐσκιρτήσατε. C σκιρτᾶτε. ἐκερατίζετε] C κερατίζετε. 12 μήτηρ ἐπ᾽ ἀγαθὰ] C ἰδού. ἔρημος] C ἔρημος ϗ ἄβατος. 13 συριοῦσιν] C συριεῖ. 14 κύκλῳ] C κυκλόθεν. ὑμῶν] A ὑμῶν τὸ ἔμπροσθεν. C ὑμῶν, ὅτι τῷ κυρίῳ ἥμαρτεν. 15 κατακρατήσατε] C κατακρατήσατε ἐπ᾽. ἐκδικεῖτε] C ἐκδικήσατε. 16 κατέχοντα] A hic habet quæ deerant verſ. 7. C κατέχοντες. ἀποστρέψουσι] A ἐπιστρέψουσι. φεύξεται] A φεύξονται, & αὐτῶν pro αὐτοῦ. 17 ἔσχατος] C οὕτως. 18 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 νεμήσεται] C νεμήσονται. ϗ ἐν prius] C ϗ ἐν Βασὰν, καί. πλησθήσεται] C ἐμπλησθήσεται. 20 ἐκείνῳ] C ἐκείνῳ, φησὶν κύριος. ὑπολελειμμένοις] A καταλελειμμένοις. 21 λέγει κύριος] C deſunt. ἐπ᾽ αὐτὴν poſterius] C ἐν αὐτῇ. 23 ἐκλάσθη] A C συνεκλάσθη. 24 Ἐπιβήσονται] A C Ἐπιθήσονται. ϗ οὐ γνώσῃ] C ponit poſt ἁλώσῃ. ὡς] C deeſt. Βαβυλὼν] A ponit poſt ἁλώσῃ. 25 θεῷ] C θεῷ τῶν δυνάμεων. 27 αὐτῆς] C ponit poſt καρπούς. 28 εἰς] A C ἐν. ἡμῶν] C ἡμῶν, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ. 30 εἶπε] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει. 31 ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν] C πρὸς σὲ ὑπερήφανε. κύριος] C κύριος θεὸς τῶν δυνάμεων. 32 οὐδεὶς] C οὐκ. ϗ καταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς] A deſunt. 33 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. 35 Χαλδαίους] C Χαλδαίους, λέγει κύριος. 36 Μάχαιραν] C Μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μάντεις, ϗ ἄφρονες ἔσονται· μάχαιραν. 37 Μάχαιραν, uſque ad ϗ] C deſunt. A Μάχαιρα, ut & verſ. 36. ὡσεὶ] C ὡς. θησαυροὺς] A C θησαυροὺς αὐτῆς. 38 αὐτῆς] C αὐτῆς ἐπεποίθει. 39 αὐτῇ] C αὐταῖς. 42 θύγατερ] C θυγάτηρ. 43 θλίψις κατεκράτησεν αὐτοῦ] C θλίψεις κατεκράτησαν αὐτούς. 44 Γαιθὰν] A Γαιμάθ. C τόπον Αἰθάν. ἐπ᾽ αὐτὴν] A ἀπ᾽ αὐτῆς. 45 Χαλδαίους] C τῶν Χαλδαίων. νομὴ] C ponit poſt αὐτῶν. 46 κραυγὴ] C κραυγὴ αὐτῆς.

CAP. XXVIII.

1 ἐξεγείρω] C ἐξεγερῶ. καύσωνα] A ϗ καύσωνα. εἰς] C ἐπί. 3 Τεινέτω] A C ἐπ᾽ αὐτῇ (A αὐτὴν) τεινέτω. ᾧ] A ἃ. αὐτοῦ] A αὐτῷ. 5 θεοῦ] A κυρίου θεοῦ. 7 ἔπιοσαν] A ϗ ἔπιοσαν. 8 ὅπως] A ὅπως. 10 ἐν] A εἰς. 11 κυρίου] C παρὰ κυρίου. αὐτοῦ ἐστιν] C αὐτοῦ. 12 φαρέτρας, ἐγείρατε] C deſunt. ἃ] C ὅσα. 13 κατασκηνοῦντας] A κατασκηνοῦσα. 15 κύριος] C ὁ. 16 ἦχος] A C πλῆθος ἤχους. 17 Ἐματαιώθη] A C Ἐμωράνθη. 19 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐπιβάτην] C ἀναβάτην. 22 Καὶ] C Καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ πρεσβύτην ϗ παιδίον, ϗ &c. & ponit poſt γυναῖκα. ϗ, uſque ad finem verſus] A deſunt. 23 Καὶ, uſque ad διασκορπιῶ] C deſunt. 24 πᾶσι] C deeſt. πάσας] A καὶ πάσας. 25 ἐπὶ] A C ἀπό. 26 ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα] C αἰώνιον ἔσῃ. 27 βασιλεῖς Ἀραράτ] C βασιλείαις Ἀσχεάθ. 32 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. ἐνέπρησαν] C ἀνεπυρίσθησαν.

33 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἀλοηθήσονται] A C ἀλοηθήσεται. 34 ἐμερίσατό με] C ἐμερίσατό με Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. 37 ἀφανισμὸν] C ἀφανισμὸν, κατοίκησις δρακόντων, ἀφανισμὸς, συρισμός. 38 Ὅτι ἅμα] C desunt. A ponit ἅμα post ἐξηγέρθησαν. 39 ἐξεγερθῶσιν] C ἐγερθῶσιν. 40 Καὶ] C deest. 41 ἑάλω] C ἑάλω Σεσάκ. 42 ϗ κατεκαλύφθη] A ϗ κατελήφθη. C κατεκαλύφθη. 43 ὡς γῆ] C εἰς ἀφανισμὸν, γῆ. οὐδὲ εἷς] A υἱὸς ἀνθρώπου οὐδὲ εἷς. C οὐδείς. ἔτι] C ponit ante πρός. ϗ ἐν, usque ad finem versus] C καίγε τεῖχος Βαβυλῶνος πεσεῖται. 50 Ἀνασωζόμενοι] Quæ ante hunc versum leguntur in Comp. habes in Nobilio. C Ἀνασωζόμενοι ἀπὸ ῥομφαίας. ἐκ γῆς] C desunt. 53 τὰ τείχη ἰσχυΐ] A C ὕψος ἰσχύος. 54 ϗ] A deest. 55 ἤχουσαν] A ὡς ἤχουσαν. 56 ἀνταποδίδωσιν] A ἀνταποδιδοὺς. C ἀνταποδιδῶν. 57 καὶ prius] A C αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν, καί. 58 κύριος] C κύριος παντοκράτωρ. καὶ οὐ] C καί. 60 πάντα] A ἅπαντα. βιβλίῳ] C βιβλίῳ ἑνί. 63 αὐτὸ] C αὐτῷ. 64 καταδύσεται] A καταλύσεται. κακῶν] A Χαλδαίων. αὐτὴν] C αὐτὴν, ϗ ἐκλείψει. ἕως τούτου τὰ ῥήματα τοῦ Ἱερεμίου.

CAP. XXIX.

1 Ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους] C Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν τὸν προφήτην ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πρὸ τοῦ πατάξαι Φαραὼ τὴν Γάζαν. Hæc usque ad Τῇ Ἰδουμαίᾳ versu 7, in Comp. habentur cap. 47. 3 ποδῶν] C πολλῶν. ἤχου] A καὶ ἤχου. ἐπέστρεψαν] A C οὐκ ἐπέστρεψαν. 4 ἐξολοθρεύσει κύριος] C ἐξωλόθρευσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους τούς. νήσων] C νήσων τῆς Καππαδοκίας. 5 Ἐνακὶμ] C Ἐμακίμ. 7] Τῇ Ἰδουμαίᾳ] Hæc habentur in Comp. cap. 49. 8 εἰς] A ἑαυτοὺς εἰς. C ἑαυτοῖς εἰς. Δαιδὰμ] A C Δαιδάν. 9 οἳ οὐ] A σοι, οὐ. ὡς] A ὥσπερ. C ὡσεί. χεῖρα] A C χεῖρας. 10 γείτονος (A ϗ γείτονος) μου] C ϗ γείτονος αὐτοῦ. 11 χῆραι] C χῆραί σου. πεποίθασιν] C ἐλπιοῦσι. 12 εἶπε] C λέγει. οἷς οὐκ ἦν] C ἰδοὺ οἷς οὐκ ἔστιν. ἀθωωθῇς] A C ἀθωωθῇς, ὅτι πίων πίεσαι. 13 κατάρασιν] C κατάραν. 15 Μικρὸν] C Ἰδοὺ μικρόν. ἔθνεσιν] A ἔθνεσι, καί. 16 ὕψωσεν] A ὕψωσας. C ἐὰν ὑψώσῃς. αὐτοῦ] C σου, λέγει κύριος. 17 συριεῖ] C ἐκστήσεται, ϗ συριεῖ ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς. 18 παντοκράτωρ] C deest. κατοικήσει] C ἐνοικήσῃ. 19 Αἰθὰμ] A Ἐμάθ. αὐτὴν] C αὐτῆς. 20 συμψηθῶσι] C συμψιθῶσι. ἀβατωθῇ] C βατωθῇ. 21 Ὅτι] C deest. ἐφοβήθη] A C ἐσείσθη. ϗ κραυγὴ θαλάσσης οὐκ] C ϗ κραυγή σου ἐν θαλάσσῃ. ὄψεται] C ἀναβήσεται ϗ ὄψεται. πτέρυγας] A πτέρυγας αὐτοῦ.

CAP. XXX.

1 Τοῖς, usque ad τῇ Κηδὰρ, vers. 28.] Habentur in Comp. cap. 49. usque ad versum septimum. αὐτοῖς] C αὐτῶν. Μελχὸλ τὴν Γαλαὰδ] C Μολχὸμ τὴν Γάδ. ἐνοικήσει] A C ἐνοικεῖ. 2 φησὶ] C λέγει. Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν] Ita Comp. pro Ῥαββάθ. πολέμων] A C πολέμου. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, λέγει κύριος. 3 σάκκους] A deest. ϗ κόψασθε] A desunt. C ϗ ἐπιλυπεῖσθε ϗ κόψασθε. ὅτι, usque ad οἱ] C ὅτι Μολχὸμ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται. 4 Τί, usque ad θύγατερ] C Ὅτι ἀγαλλιάσῃ ἐν ἐμακείμ. θύγατερ] A C θυγάτηρ. θησαυροῖς] C θησαυροῖς αὐτῆς. λέγουσα, Τίς εἰσελεύσεται] C λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, Τίς ἐλεύσεται. 5 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἐστιν] C ἔσται. συνάγων] C συνάγων τοὺς πλανωμένους. 28] Τῇ &c.] Hæc habentur in Comp. cap. 49. a vers. 28. A γῇ. Κηδὰρ] C Κηδὰρ, καί. ἀνάστητε ϗ] C desunt. πλήσατε] C πλήξατε. 29 λήψονται] A λήψονται ἑαυτοῖς. αὐτῶν prius] A deest. 30 ἐμβαθύνατε] C ἐβαθύνατε. αὐλῇ] C αὐλῇ, λέγει κύριος. λογισμὸν] C ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν. 31 ϗ] C deest. εὐσταθοῦν] C ἡσυχάζον. ἀναψυχὴν] C ἀνάψυξιν. οὐ βάλανοι] C desunt. 32 πνεύματι] A ἀνέμῳ. 33 καθίσῃ … κατοικήσει] A κατοικήσει … καθίσῃ. ἀνθρώπου] A γηγενοῦς. 23] Τῇ &c.] Hæc habentur in Comp. cap. 49. a v. 23. Ἠμὰθ] A Θημάθ. Ἀρφὰθ] C Ἀρφάδ. ἤκουσαν] C ponit post πονηράν. 24 αὐτῆς] C αὐτῆς, στένωσις ϗ ὀδύναι κατεῖχον αὐτὴν ὡσεὶ ὠδίνουσαν. 25 ἐγκατέλιπεν] A ἐγκατέλιπον. ἐμὴν] C αἰνήν. ἠγάπησαν] C ἠγαπημένην. 26 φησὶ κύριος] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, φησὶν κύριος τῶν δυνάμεων.

CAP. XXXI.

1 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Ναβαδ] A Ναβάν. C Ναβώ. Ἀμὰθ ϗ Ἀγὰθ] A Μασηγὰθ ϗ ἡττήθη. C τὸ κραταίωμα ἡττήθη. 2 ἰασεία] C deest. Μωὰβ] C ponit post γαυρίαμα. ἐκόψαμεν] A C δεῦτε ϗ (A deest) ἐκκόψωμεν. 4 Συνετρίβη] C Συντριβή. 5 ἠκούσατε] C ἤκουσα. 7 ὀχυρώματί σου] C ὀχυρώμασίν σου, ϗ ἐν τοῖς θησαυροῖς σου. σὺ] A deest. συλληφθήσῃ] C ληφθήσῃ. 8 οὐ] C ϗ πόλις οὐ. 9 ἀφθήσεται] A C ἀναφθήσεται. πόθεν ἔνοικος] C παρὰ τὸ μὴ εἶναι οἰκοῦντα ἐν. 10 ἐξαίρων] C ϗ ἐπικατάρατος ὁ ἐξαίρων. 11 ἦν] C deest. ᾤχετο] A C ᾤχοντο. ὀσμὴ] A ὀσμήν. 12 αὐτοῦ] A C deest. συγκόψουσι] C συντρίψουσι. 13 ἐπ' αὐτοῖς] A C ἐφ' ἑαυτοῖς. 14 τὰ πολεμικὰ] C πόλεμον. 15 σφαγὴν] C σφαγὴν, λέγει βασιλεὺς, κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. 17 αὐτῷ] C αὐτόν. ἔκδοτε] C εἰδότες. μεγαλώματος] C μεγαλειώματος. 18 Δαιβὼν (A Δαιδὰν) ἐκτριβήσεται] C θυγάτηρ Δεβῶν. 19 σωζόμενον] C ἀνασωζόμενον. 21 Ῥεφὰς ϗ Μωφὰς] C Ἰασσὰ ϗ Μωφάθ. 22 Ναβαδ] A Δαδάν. 25 αὐτοῦ] A αὐτῶν. Συνετρίβη] C addit, λέγει κύριος. 26 ἐπικρούσει] C ἐπικροτήσει. 27 εἰ μὴ] A μήν. C ὑμῖν. εὑρέθη] C εὑρέθησαν. 29 Καὶ] C ponit post λίαν. ϗ posterius] A deest. 30 ἔργων] C ἔργων, λέγει κύριος. αὐτοῦ] Hic A repetit versum præcedentem, & priorem partem hujus versus. 31 κειράδας] C κεὶρ ἀράς. 32 Ἀσερημὰ] C Σαβαμά. πόλεις, usque ad ἐπὶ τρυγητοῖς] A desunt. ἐπέπεσε] C ἔπεσεν. 33 Συνεψήσθη] C Συνελήφθη. χαρμοσύνη] C χαρμονή. ἐκ τῆς] C ἐκ Καρμήλου ϗ ἐκ γῆς. οἶνος ἦν] C οἶνον. αἱ δὲ] C αἰδέσ. 34 Αἰτὰμ] A C Ἐλεάλη ϗ ἕως Ἰασά. αἱ πόλεις αὐτῶν] C desunt. A ἕως Ἐτὰθ αἱ πόλεις αὐτῶν. Ζογὸρ] A Ζογορά. C Σηγώρ. ἀγγελίαν] C ἐγγελά. Νεβρεὶν] A Νεβρείμ. C Νεμβρείμ. 35 θυμιῶντα] C θυσιάζοντα. 36 κειράδας] A C κεὶρ ἀράς. 37 ξυρηθήσονται] A C ξυρήσονται. 38 αὐτῆς] A αὐτῆς ὅλαις κοπετός. φησὶ] A C τοῦ Μωὰβ, φησί. ὡς] A ϗ ὡς. 40 κύριος] A κύριος, ἰδοὺ ὡς ἀετὸς ὁρμήσει, ϗ ἐκπετάσει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ Μωάβ. C ὡς ἀετὸς πετάσεται, ϗ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ εἰς Μωάβ. 41 Συνελήφθη] A C Συνελήφθη· ϗ ἔσται ἡ καρδία τῶν δυνατῶν (A desunt τῶν δυνατῶν) Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡσεὶ (A ὡς) καρδία γυναικὸς ὠδινούσης. 43 ἐπὶ σὲ] C ponit ante καθήμενος. Μωὰβ] A ἐπὶ Μωάβ. C Μωὰβ, λέγει κύριος. 44 ἐν] A ὡς ἐν. αὐτῶν] C αὐτῆς, λέγει κύριος. A αὐτῆς.

CAP. XXXII.

15 Οὕτως] Hæc habentur in Comp. cap. 25. a versu 15. ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς] C ἐξαποστελῶ σε ἐπ'. 16 ἐξεμοῦνται] A ἐξεμήσονται. 17 τὰ] A C πάντα τά. πρὸς] C ἐπ'. 18 ἄβατον] C ἀφανισμόν. C συρισμὸν, ϗ εἰς κατάραν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. 20 συμμίκτους] A C κτοις αὐτοῦ. ἀλλοφύλων] A ponit ante τούς. 22 βασιλεῖς prius] C βασιλεῖς. 23 Ῥὼς] C Βούζ. πᾶν] A C πάντα. 24 Καὶ] C Καὶ τοὺς βασιλέας τῆς Ἀραβίας, καί. 25 Καὶ] C Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ει, καί. Αἰλὰμ] A Δαδάν. C Ἠλάμ. Περσῶν] C Μήδων. 26 γῆς] C γῆς, ϗ βασιλεὺς Σεσὰχ πίεται μετ' αὐτούς. 27 παντοκράτωρ] A addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐγὼ] A deest. 29 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων· & su 32. ἐν] C ἐφ'. καθάρσει] C καθαρισμῷ. ὅτι] C οὐ καθαρισθήσεσθε γῆς] C γῆς, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 30 ἁγίου αὐτοῦ] A οἰκητηρίου ἁγίου. C τόπου ἁγίου αὐτοῦ. τῆς γῆς] C τὴν γῆν. 33 κυρίου, ἐκ] C νη, ἐκ. οὐ μὴ] C οὐ μὴ θρηνηθήσονται, ϗ οὐ μὴ συναχθήσονται, καὶ κόπρια] A κοπρίαν. 35 τῶν προβάτων, ϗ] C desunt. 37 κατάλοιπα] C καλά. μου] C κυρίου. 38 κατάλειμμα] A C κατάλυμα.

CAP. XXXIII.

Ἐν] Hoc in Comp. est cap. 26. 2 ἅπασι τοῖς Ἰουδαίοις, ϗ παντὶ] C παντὶ Ἰούδα. 3 αὐτοῦ] C αὐτῶν. 6 Καὶ] C deest. Σηλὼ] A Σηλὼμ & versu 9. πόλιν] C πόλιν ταύτην. πάσης] C deest. 8 ἃ] C ὅσα τῷ] C ponit ante κύριος. Συνελάβοσαν] C Συνέλαβον. 10 τὸν λόγον τοῦτον] C τῶν λόγων τούτων. πύλης] A C πύλης κυρίου. 12 πρὸς] C πάντας. 13 κυρίου] A C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν (A deest.) 14 συμφέρει] C συμφέρει ὑμῖν. 15 δίδοτε] A C ὑμεῖς δίδοτε. 17 λαοῦ] C λαοῦ, λέγοντες 18 ἦν] C ἦν προφήτης. οὕτως] C λέγων οὕτως. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. εἰς ἄβατον] A C εἰς (A ὡς) ὀπωροφυλάκιον. εἰς] C 19 ἀνελὼν] A C ἀναιρῶν. Ἐζεκίας] C Ἐζεκίας, ϗ πᾶς Ἰούδα. οὐχ C οὐχί. ὅτι] C deest. 20 τῷ] A ἐπὶ τῷ. C deest. γῆς] C ταύτης, ϗ περὶ τῆς γῆς. 21 ἐζήτουν] C ἐζήτησαν. Οὐρίας] C Οὐρίας ἐφοβήθη, ϗ ἔφυγε. 22 εἰς] C Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἀχοβὼρ, ϗ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ ἐξηγάγοσαν] A C ἐξήγαγον. εἰσηγάγοσαν] A C εἰσήγαγον. 23 τοῦ λαοῦ] λαοῦ, τοῦ.

CAP. XXXIV.

1 Οὕτως] Hoc in Comp. est cap. 27. Quæ autem hic sunt in Co habentur in Nobilio. 2 περίθου] C περίθες. 3 εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν] C desunt. εἰς] C ἐν. 4 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. 5 Ὅτι] C est. γῆν] C γῆν, ϗ τοὺς ἀνθρώπους, ϗ τὰ κτήνη τὰ ἐπὶ προσώπου τῆς ἐπιχείρῳ] A C βραχίονι. 6 Ἔδωκα] C Καὶ νῦν ἐγὼ ἔδωκα πᾶσαν τὴν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ. 8 Καὶ τὸ] Versus qui præced Comp. habetur in Nobilio. ὅσοι] C ὅσοι ἂν μὴ ἐδούλευσαν Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ϗ ὅσοι. λιμῷ] C λοιμῷ, καὶ λιμῷ. ἕως] C ἄν. 10 ὑμῶν] A αὐτοῦ. C ὑμῶν, ϗ ἵνα ἐκβάλω ὑμᾶς, ϗ ἀπολεῖσθε. 11 ταλείψω αὐτὸν] C ϗ καταλείψω αὐτό. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, λέγει κύριος. C αὐτήν. ὑμῶν] Quæ sequuntur in Comp. habentur in Nobilio. ὅτι posterius] C deest. ψευδῆ] A ponit ante ἐπ'. C ψευδῆ. 16 C deest. ϗ τοῖς ἱερεῦσι] C ponit ante ϗ παντί. ἐπιστρέψει ἐκ] A ὅτι] C νῦν ταχέως, ὅτι. 17 Οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς] C Μὴ ἀκούετε αὐτῶν, δουλεύετε τῷ βασιλεῖ τῆς Βαβυλῶνος, ϗ ζῆτε· ἵνα τί ἔσται ἡ πόλις εἰς σιν. 11 ἀπαντησάτωσαν, usque ad finem versus] Quæ pro his habentur in Comp. habes in Nobilio.

CAP. XXXV. In Comp. XXVIII.

1 ἔτει] A C ἔτει βασιλεύοντος. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ Ἰσραὴλ, καί· & versu 14. 3 ϗ] A C deest. τὰ] C πάντα τά. 5 C ὁ προφήτης πρός. τῶν ἱερέων] C ponit ante λαοῦ. 6 ἐκ] C τοῦτον] A τοῦτον αὐτῶν. 8 μεγάλας] A μεγάλης. εἰς πόλεμον] C περὶ λέμου, ϗ περὶ θλίψεως, ϗ περὶ λοιμοῦ. 9 λόγου] C λόγου αὐτοῦ. 10 φθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ] C desunt. 11 οὕτως prius] A deest. δύο ἔτη ἡμερῶν ἀπό. 13 ἀντ' αὐτῶν] C ἀντὶ τούτων. 14 ἔθηκα] C κα. Βαβυλῶνος] C addit, τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, καίγε τὰ κτήνη τῆς γῆς αὐτῷ. 15 Οὐκ] C ἄκουε Ἀνανία, Οὐκ. ϗ] C ϗ σύ. 16 τῷ] C ἀποθανῇ] C ἀποθανῇ, ὅτι κατὰ τοῦ κυρίου ἐλάλησας. 17 ἐν] C deest.

CAP. XXXVI.

1 ἐξ] C προφήτης ἐξ. τῆς] A αὐτῆς τῆς. ἐπιστολὴν, usque ad versus] C ϗ πρὸς πάντα τὸν λαὸν ὃν ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα. 2 τεχνίτου] C ponit ante δεσμώτου. 3 Ἐλεασὰρ] C ἀσα. 4 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων. ἀπῴκισα] A C ἀπῴκισεν. σαλήμ] C addit εἰς Βαβυλῶνα. 5 οἴκους] A C οἰκίας. 6 ἀνδράσι] C δράσι, ϗ τέξονται υἱοὺς ϗ θυγατέρας. 7 εἰς] C deest. αὐτῆς] C σται. 8 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 9 αὐτοὺς] C τοὺς, λέγει κύριος. 10 Βαβυλῶνι] C ἐν Βαβυλῶνι. 11 ὑμᾶς] A ὑμᾶς ἐπιστρέψαι τὸν λαὸν ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς. 13 ζητήσατε] A ἐκζητήσετε. C ζητήσετε. 15 ἡμῖν κύριος] C κύριος ἐφ' ἡμᾶς. Βαβυλῶνι] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 21 Ἀχιὰβ] C Ἀχαὰβ υἱὸν λιά. Σεδεκίαν] C Σεδεκίαν υἱὸν Μαασία τοὺς προφητεύοντας ὑμῖν ἐν τί μου. 23 Ἰσραὴλ] A C Ἱερουσαλήμ. ἐν] C ἐπί. 24 Αἰλαμίτην Νεελαμίτην· & versu 3. 25 Οὐκ] C Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν νάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἀνθ' ὧν ἀπέστειλας ἐν ὀνόματί σου βιβλία πρὸς τα τὸν λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, οὐκ. εἰπὲ] C εἰπεῖν. A ponit τὸν ἱερέα te υἱόν. 27 Συνελοιδορήσατε, usque ad ὑμῖν] C οὐκ ἐπετιμήσατε Ἱερεμίᾳ ἐξ Ἀναθὼθ τῷ προφητεύοντι. 28 Οὐ διατοῦτο ἀπέστειλε] A desunt. νὸς τούτου] C τοῦτο. ὑμᾶς] C ἡμᾶς. τὸν καρπὸν] C τῶν καρπῶν. 29 βιβλίον] A τοὺς λόγους τούτους. 31 τὴν] C πᾶσαν τήν. ἀδίκοις] A C δίκῳ. αὐτῶν] C αὐτῷ. οὐκ ὄψονται] C λέγει κύριος· ὅτι ἀποστασίαν σε κατὰ τοῦ κυρίου.

CAP. XXXVII. In Comp. XXX.

2 βιβλίου] C βιβλίῳ. 3 κύριος] A κύριος παντοκράτωρ. 6 sterius] C αὐτοῦ, ὡς τικτούσης, καί. 7 Ὅτι ἐγενήθη] C Οὐαὶ ὅτι. 8 ειος] C κύριος τῶν δυνάμεων. 9 αὐτοῖς] Quæ sequuntur in Comp. bentur apud Nobilium. 13 Σοι] C ponit post ὅτι. ὅτι] A τί, εἰ νήν σου, ὅτι. 16 Διατοῦτο] Quæ præcedunt in Comp. habes apud N bilium. κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται] C εἰς αἰχμαλωσίαν ἥξουσι. 17 ὑμῶν ἐστι] C Σιών. 18 αὐτοῦ] C αὐτῆς. λαὸς] C ναός. 19 φωνὴ] A ϗ φωνή. 20 ὀρθωθήσεται] A ὁρμηθήσεται. ἐπισκέψομαι] A C (A ἐπισκέψονται) ἐπὶ πάντας. 21 αὐτοῦ] C αὐτῶν. ἀποστρέψουσι] C ψουσι. ἔτος] A αὐτός. ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. φησὶ] C λέγει.

C κύριος. ϗ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς κύριον. ἐπ' ἐσχάτων] C ἀπ' ἐσχάτου.

CAP. XXXVIII. In Comp. XXXI.

1 χρόνῳ] C καιρῷ. 3 ὤφθη] A C ὀφθήσεται. ἀγάπησιν] C ἀγάπην. 4 Ὅτι] C Ἐπί· & versu 5. Ἰσραὴλ] A Ἱερουσαλήμ. 5 φυτεύσατε] A φυτεύσαντες φυτεύσατε ἐν ὄρεσιν Ἐφραίμ. C φυτεύσαντες φυτεύσατε, ϗ αἰνέσαντες. 6 ἐν ὄρεσιν Ἐφραὶμ] A desunt hoc loco. οὕτως] C deest. 7 εὐφράνθητε, ϗ] A εὐφράνθητε, εὐφράνθητε καί. 8 ὄχλον πολὺν] C τέκνα πολλά. 9 ἀνάξω] C ἄξω. 10 λόγοις] C λόγον. 11 ἐξείλατο] C ϗ ἐξείλετο. 12 οἴνου] C οἴνου ϗ ἐλαίου. 13 χαρμονὴν] A χαρμοσύνην. C χαρμοσύνην, ϗ παρακληθήσομαι αὐτούς. 15 θρήνου, ϗ κλαυθμοῦ, ϗ ὀδυρμοῦ] C θρῆνος, ϗ κλαυθμός, ϗ ὀδυρμός. ἀποκλαιομένη, usque ad ὅτι] A C ἀποκλαιομένη ἐπὶ τῶν υἱῶν (A ἐπὶ τῶν υἱῶν) αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν (A ἠθέλησε) παρακληθῆναι. 16 σου ... σοῖς] C desunt. ἔργοις] C ἔργοις, λέγει κύριος. 17 Μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις] C Καὶ ἔσται ἐλπὶς τοῖς ἐσχάτοις σου, λέγει κύριος, ϗ ἐπιστρέψονται οἱ υἱοὶ εἰς τὰ ὅρια αὐτῶν. 18 Ἀκοὴν] A C Ἀκούων. 19 ἡμέρας] C ἡμέραις. 20 Ἐφραίμ, ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν] C ἐμοὶ Ἐφραίμ, παιδίον ἐντρυφῶν. 21 Σεαυτὴν Σιὼν] C σεαυτῇ ἐπισκόπους. ὤμοις] A C ὤμοις σου. ἐπορεύθης] A ἣν πεπόρευσαι. C ἐν ᾗ πεπόρευσαι. 22 ἠτιμωμένη] C ἀπεγνωσμένη. σωτηρίᾳ] C addit σου. ὅτι] C deest. κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 23 αἰχμαλωσίαν] A C ἀποικίαν. 24 ταῖς πόλεσιν] C γῇ Ἰουδαίᾳ. τῇ γῇ] C πόλει. 25 πᾶσαν prius] C deest. 26 ...] C deest. φησὶ] C λέγει· & vers. 31, & vers. 37. 29 εἴπωσιν] C εἴπωσιν ἔτι. 30 ἐν] C deest. αὐτοῦ] C deest. 32 διεθέμην] C ... ἐπιλαβομένου μου] C ἐν ᾗ ἐπελαβόμην. 33 δώσω] C deest. γράψω] C ἐπιγράψω. 34 ἕκαστος] C ἔτι ἕκαστος. αὐτῶν prius] C deest. ὅτι] C λέγει κύριος, ὅτι. 37] Ἐὰν] C Τάδε λέγει κύριος, Ἐάν. 35] ἄστρα] C ἄστρα. ἐβόμβησε] C ἐβόμβησαν. 36 οὗτοι] C αὐτοῦ. 38 πύργου] A πύργων. 39 αὐτῶν] A αὐτοῦ. C αὐτῆς. 40 πάντες ἀσαρημὼθ] C πᾶσαν φάραγγα φαγαρὶμ ϗ σποδοῦ, ϗ πᾶσαι ἀσαρημώθ. νάχαλ] A C χειμάρρου. Κέδρων] A Ἀχελκεδρών. πύλης] C ponit post ἵππων. οὐ μὴ ἐκλίπῃ] C ἐκτίλῃ.

CAP. XXXIX. In Comp. XXXII.

1 παρὰ κυρίου] C ponit post Ἱερεμίαν. βασιλεῖ Σεδεκίᾳ] C Σεδεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα. 2 ἐπὶ] C ἐν. βασιλέως] C τοῦ βασιλέως Ἰούδα. 4 σωθῇ] A ῥυσθῇ. 5 εἰς Βαβυλῶνα] C ponit ante εἰσελεύσεται. καθίεται] A ἀπο[illegible]εῖται. C καθιεῖται ἕως οὗ σκέψωμαι αὐτόν, λέγει κύριος· ἐὰν δὲ πολεμῆτε πρὸς τοὺς Χαλδαίους, οὐκ εὐοδωθήσεσθε. Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας. 6 ἐγενήθη] C ἐγένετο· & ponit ante λόγος. 7 κρίσις] A κρίμα τῆς ἀγχιστείας. C κρίμα. 8 εἰς] C κατὰ τὸν λόγον κυρίου εἰς. εἶπε] C εἶπέ μοι. ἐν γῇ Βενιαμὶν] C ponit post Ἀναθώθ. κρίμα] C κρίσις. 9 μου] C μου τὸν ἐν Ἀναθώθ. 11 ἐσφραγισμένον] A C ἀνεγνωσμένον καὶ ἐσφραγισμένον. 12 ἀνδρῶν &c] C ἑστηκότων μαρτύρων. ϗ γραφόντων. τῶν ἐν] A C τῶν καθημένων ἐν. 14 παντοκράτωρ] A C addunt ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἐσφραγισμένον] C ἐσφραγισμένον ϗ ἀνεγνωσμένον. αὐτὸ] C deest. πλείοις] C πλείονας. 15 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἀγροὶ] C ponit post οἰκίαι. 16 πρὸς Βαροὺχ υἱὸν] C Βαροὺχ υἱῷ. 17 κύριε] C κύριε θεός. 18 κόλπους] C κόλπον. ὁ posterius] A C καί. 19 κύριος μεγάλης βουλῆς] C κύριος τῶν δυνάμεων ὄνομα αὐτῷ. Μέγας βουλῇ. ὁ θεός, usque ad οἱ] C desunt. εἰς] A ἀνεῳγμένοι εἰς. C ἀνεῴχθησαν ἐπί. τὰς] C πάσας τάς. αὐτοῦ] C αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὸν καρπὸν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ. 23 εἰσήλθοσαν] C εἰσῆλθον. πάντα] C ἅπαντα. 24 πόλιν] C πόλιν ταύτην. τοῦ λιμοῦ] A τοῦ λιμοῦ. C λιμοῦ ϗ λοιμοῦ. 25 Καὶ] C καὶ ἰδοὺ σὺ βλέπεις, Καί. κτῆσαι] A κατάστησον. ϗ ἔγραψα βιβλίον, ϗ ἐσφραγισάμην] C desunt. ἐπεμαρτυράμην] C ἐπιμαρτύρησαι. 28 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ] C desunt. χεῖρας] C χεῖρας Χαλδαίων, ϗ εἰς χεῖρας. 29 τὴν πόλιν ταύτην posterius] C deest. 30 αὐτῶν] C αὐτῶν, υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ παραπικραίνοντές με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, λέγει κύριος. 32 ὧν] A C ὅτι. ϗ οἱ ἱερεῖς] A ϗ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν, ϗ οἱ ἱερεῖς. ἐν] C deest. 33 ἀπέστρεψαν] A ἔστρεψαν. C ἐπέστρεψαν. νῶτον] C νῶτα. πρόσωπον] A πρόσωπον αὐτῶν. C πρόσωπα αὐτῶν. ϗ οὐκ] C ϗ ἐδίδαξα, ϗ οὐ. ἔτι λαβεῖν] C ἐκλαβεῖν. 35 βασιλεῖ] C deest. 36 πόλιν] C πόλιν ταύτην. ἀποστολῇ] C λοιμῷ. 37 τοῦτον] A αὐτῶν. πεποιθότας] A C πεποιθότως. 39 φοβηθῆναι] A φοβεῖσθαι. 40 ὄπισθεν] A ἀπὸ ὄπισθεν. 41 τοῦ] C αὐτούς. 42 ἃ] C ἃ ἐγώ. 43 ἔσται] C ἐστίν. 44 βιβλίον] A ἐν βιβλίῳ. C εἰς βιβλίον. αὐτῶν] C αὐτῶν, λέγει κύριος.

CAP. XL. In Comp. XXXIII.

1 δεύτερον] C ἐκ δευτέρου. 4 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. οἴκων] C οἰκιῶν. οἴκων] C οἰκίας. χάρακας] A C χάρακα. 5 ἀπ' αὐτῶν] C ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης. 6 φανερώσω] A C ἰατρεύσω αὐτούς, ϗ φανερώσω. αὐτοῖς] A C αὐτοῖς εἰσακούειν. ποιήσω ϗ] C ποιήσω αὐτοῖς. 7 ἀποστρέψω] C ἐπιστρέψω. Ἰσραὴλ] C Ἱερουσαλήμ. καθὼς καὶ] C ὡς. 8 ἡμάρτοσαν] A C ἥμαρτον. 9 εἰς prius] C μοι εἰς ὄνομα, εἰς. ποιήσω, bis] C ποιῶ, bis. 10 κτηνῶν] C κτήνους. 11 ἀποστρέψω] A ἐπιστρέψω. 12 εἶπε] C λέγει. κτήνους] A C κτηνῶν. πρόβατα] C ποίμνια. 13 ναγὲβ] C ναγέβ. κύριος] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium.

CAP. XLI. In Comp. XXXIV.

1 πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ] C πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, αἱ ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πάντες οἱ λαοί. λέγων] C deest. 2 κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· & versu 13. 3 ϗ εἰς] A C ϗ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, καί. 4 κύριος] C κύριος πρὸς σέ, Οὐκ ἀποθανῇ ἐν ῥομφαίᾳ. 5 ἔκλαυσαν ... κλαύσονται] C ἔκαυσαν ... καύσονται. οὐαὶ] C ὦ. 7 Ἰούδα ϗ] C Ἰούδα τὰς καταλελειμμένας. 8 λαὸν] C λαὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. καλέσαι] C καλέσαι δή. 9 Ἰούδα] A C Ἰσραήλ. 10 ἐπεστράφησαν] C ἐπ- ... ἐν τῇ διαθήκῃ] C εἰς τὴν διαθήκην. 18 ϗ ἰῶσαν (A εἴασαν) αὐτούς, usque ad finem versus] C ἐλευθέροις τοῦ μὴ δουλεύειν ἔτι ἐν αὐτοῖς, ϗ ἤκουσαν, ϗ ἀφῆκαν· cætera habes apud Nobilium. κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 14 ἐργᾶται] C ἐργάσεται. ἐξαποστελεῖς] C ἀποστελεῖς. 16 εἶναι] C ϗ ὑπετάξατε αὐτοὺς τοῦ εἶναι. 17 οὕτως] A deest. πλησίον] A C ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ ἕκαστον πρὸς τὸν πλησίον. 18 ὃν ἐποίησαν (A addit κατὰ πρόσωπόν μου) ἐργάζεσθαι αὐτῷ] C ὃν ἔκοψαν εἰς δύο μέρη, ϗ διῆλθον ἐν μέσῳ τῶν μερῶν αὐτοῦ. 19 τοὺς, usque ad finem versus] C Ἄρχοντες Ἰούδα, ϗ ἄρχοντες Ἱερουσαλήμ, ϗ δυνάσται, ϗ ἱερεῖς, ϗ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς. 20 αὐτῶν prius] C αὐτῶν, ϗ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν· & ver. 21. βρώσεις] C βρώματα. δυνάμεις] C εἰς χεῖρας δυνάμεως. 22 ϗ] C deest. γῆν] C πόλιν. ϗ δώσω] C δώσω. ἐρήμους] C εἰς ἄβατον.

CAP. XLII. In Comp. XXXV.

1 Ἰωακεὶμ] C Ἰωακεὶμ υἱοῦ Ἰωσίου. 2 Ἀρχαβεὶν] C Ῥηχαβεὶν, ϗ κάλεσον αὐτούς. 3 ἐξήγαγον] C ἤγαγον. υἱοῦ] C υἱόν. Ἀρχαβεὶν] C Ῥηχαβείν. A Ῥαχαβίν. 4 Ἰωνὰν] A C Ἀνανίου. υἱοῦ Ἀνανίου] C desunt. αὐλὴν] A C ὁδόν. 5 ἔδωκα] C ἔστησα. 7 οἰκήσητε] A C κατοικήσητε. 8 ἠκούσαμεν] C εἰσηκούσαμεν. τοῦ] C υἱοῦ Ῥηχὰβ τοῦ. πρὸς] C ἐν πᾶσιν οἷς ἐνετείλατο ἡμῖν πρός. ἡμέρας] A C ἡμέρας τῆς ζωῆς. 10 ἃ] A C ὅσα. 11 ἐπὶ] C βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος ἐπί. εἰσελθεῖν, ϗ εἰσήλθομεν] A C ἀναβάντες εἰσελευσόμεθα. δυνάμεως prius] A C deest. ᾠκοδομοῦμεν] A C ᾠκήσαμεν. 13 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, & versu 17. μου] C μου, λέγει κύριος. 14 ῥῆμα] A ῥήματα. ἐπίοσαν] C ἔπιον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤκουσαν τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ϗ οὐκ] A C ϗ ἐλάλησα, ϗ οὐκ. ἠκούσατε] A εἰσηκούσατέ μου. 15 παῖδας] C δούλους. λέγων] C ὀρθρίζων τοπρωῒ ϗ ἀποστέλλων, λέγων. εἰσηκούσατε] C ἠκούσατε. 16 ὃ] C ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὁ. 17 αὐτοὺς] C αὐτοὺς διότι ἐλάλησα αὐτοῖς ϗ οὐκ ἤκουσαν, ϗ ἐκάλεσα αὐτούς, ϗ οὐκ ἀπεκρίθησαν. 18 Διατοῦτο] C Καὶ τῷ οἴκῳ τῶν Ῥαχαβεὶμ εἶπεν Ἱερεμίας. 19 καθότι] A ὅσα. οὐ μὴ] C Διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ, Οὐ μή. τῆς γῆς] C desunt.

CAP. XLIII. In Comp. XXXVI.

1 Ἐν] C Καὶ ἐν. 2 χαρτίον] C χάρτην. Ἱερουσαλὴμ] C Ἰσραήλ. 3 ἀκούσεται ὁ] C ἀκούσονται. ἀποστρέψωσιν] A ἀποστρέψωσιν ἕκαστος. C ἀποστραφῶσιν. αὐτῶν] A ponit post πονηρᾶς. 4 ἀπὸ] C Βαροὺχ ἀπό. ἐλάλησε] A C ἐχρημάτισε. 5 οὐ μὴ] C ϗ οὐ. 6 ϗ] C ϗ σὺ εἰσελεύσῃ, καί. χαρτίῳ] C χάρτῃ. ἐν ὠσὶ] C εἰς τὰ ὦτα. 8 Βαροὺχ] C Βαροὺχ υἱὸς Νηρίου. ἃ] A ὅσα. 9 τῷ ὀγδόῳ τῷ βασιλεῖ Ἰωακεὶμ] C πέμπτῳ Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα. ἐν] C deest. 10 ϗ ἐν] A C ἐν. 11 ἅπαντας] C πάντας. 12 οἰκίαν] A C οἶκον. Σημείου] C Σεμείου. Ἰωνάθαν ... Ἀχοβὼρ] C Νάθαν ... Χοβώρ. 13 εἰς] C ἐν βιβλίῳ. 14 τὸ χαρτίον] C υἱὸς Νηρίου τὸ χαρτίον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 15 Βαροὺχ] C Βαροὺχ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. 16 εἶπον] C εἶπαν πρὸς τὸν Βαρούχ. ἅπαντας] C πάντας. 17 ποῦ] A C πόθεν. 18 αὐτοῦ ... Ἱερεμίας] C Ἱερεμίου. ϗ] C κἀγώ. ἐν βιβλίῳ] C ἐπὶ βιβλίου. 19 εἶπον] C εἶπαν οἱ ἄρχοντες. Βάδισον, καὶ] C Βαδίσας. 20 χαρτίον] C βιβλίον· & versu 21. τοῦτο] C deest. 22 χειμερινῷ] C addit, ἐν μηνὶ ἐννάτῳ. 24 ἐζήτησαν] A ἐξέζησαν. C ἐξέστησαν. 25 Ἐλνάθαν] A Ἰωνάθαν. Γοδολίας] A Γοδολίας, ϗ Δαλαίας, ϗ Γαμαρίας. C Δαλαίας, ϗ Γαμαρίας. ὑπέθεντο] C ἀντεῖπαν. πρὸς τὸ] A C πρὸς τὸ μή. χαρτίον] C addit, ϗ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν. 26 Ἐσριὴλ] C Ἐσριὴλ, ϗ Σελεμίᾳ υἱῷ Ἀβδεήλ. Βαροὺχ] C Βαροὺχ τὸν γραμματέα. Ἱερεμίαν] C Ἱερεμίαν τὸν προφήτην. 29 ἐρεῖς] C πρὸς Ἰωακεὶμ τὸν βασιλέα Ἰούδα ἐρεῖς. εἰσπορεύεται] A C εἰσελεύσεται. ἐκλείψει] C ἐκτρίψει. ἄνθρωπος] C ἄνθρωπον. 30 ἔσται] C ponit ante τό. 31 ϗ ἐπάξω] C τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ϗ ἐπάξω. αὐτὸν] C αὐτούς. πρὸς] C ἐπ'. 32 Βαροὺχ] C Ἱερεμίας. ἕτερον] C ἕτερον, ϗ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ Βαροὺχ υἱῷ Νηρίου τοῦ γραμματέως. οὓς] C ὅ. Ἰωακεὶμ] C Ἰωακεὶμ βασιλεὺς Ἰούδα πυρί.

CAP. XLIV. In Comp. XXXVII.

1 Ἰωακεὶμ] C Ἰεχονίου υἱοῦ Ἰωακείμ. Ναβουχοδονόσορ] A C addunt βασιλεὺς Βαβυλῶνος. τοῦ] C ἐν γῇ. 2 ἤκουσαν] C ἤκουσεν. 3 δὴ] C deest. κύριον] C κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. 4 ἦλθε, usque ad ϗ δύναμις] C διῆλθεν, ϗ ἦλθεν οὐκ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως, ϗ κατήγαγον αὐτὸν εἰς φυλακήν. ἐπὶ] C ἀπό. 6 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 7 πόλιν] A γῆν. καύσουσι] C κατακαύσουσιν· & versu 9. 10 ὅτι] C ὡς. 12 Σαρουΐα] A Σαρουΐας. C Ἰαρουΐας. 13 οὐκ εἰς] A C οὐχὶ πρός. εἰσήκουσεν] C ἤκουσεν. 14 τὴν οἰκίαν] C τὸν οἶκον φυλακῆς. 15 οἰκίαν] C τὸν οἶκον. τὴν χερὲθ] C τὸν συγκλεισμόν. 16 Σεδεκίας] A Σεδεκίας βασιλεύς. εἰπεῖν] A ϗ εἶπεν αὐτῷ. C deest. 18 ὅτι] C deest. 19 νῦν] C νῦν ἄκουσον δή. κύριε] C κύριέ μου. τί ἀποστρέφεις] C οὐ μὴ ἀποστρέψῃς.

CAP. XLV. In Comp. XXXVIII.

1 Σαφανίας ... Νάθαν] C Σαφὰν ... Μαθάν. Σελεμίου] C Σομελίου, ϗ Πασχὼρ υἱὸς Μελχίου. 2 κατοικῶν] C καθήμενος. λιμῷ] C λοιμῷ ϗ ἐν λιμῷ. 4 εἶπον] C εἶπαν οἱ ἄρχοντες. πόλει] C πόλει ταύτῃ. 5 βασιλεὺς] C βασιλεὺς Σεδεκίας. 6 εἰς] C ἐν σχοινίοις εἰς. 7 ϗ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ] C ἀνὴρ εὐνοῦχος, ϗ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ αὐλῇ. ἔδωκαν] C ἐνέβαλον. ἦν] C ἐκάθητο. πρὸς αὐτὸν] C Ἀβδεμέλεχ ἐκ τῆς οἰκίας βασιλέως. 9 Ἐπονηρεύσω] Pro his quæ habentur in Comp. habes apud Nobilium. 10 εἰς τὰς χεῖράς σου] C μετὰ σεαυτοῦ. ἀνθρώποις] C ἄνδρας. 11 τὴν posterius] C ὡς τήν. 12 ταῦτα θὲς] C πρὸς αὐτόν, θὲς ταῦτα. 13 τοῖς] C ἐν τοῖς. 14 Ἀσελεισιὴλ] A C Ἀσαλισαήλ. δὴ] C deest. 16 αὐτῷ] C αὐτῷ κρυφῇ· & ponit post βασιλεύς. δώσω] C παραδώσω. τούτων] C τούτων τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου. 17 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 18 σωθῇς] C σωθῇς ἀπὸ χειρῶν αὐτῶν. 22 Καὶ] A C deest. ἄρχοντας βασιλέως] C βασιλέα. δυνήσονται] C ἠδυνάσθησαν. καταλύσουσι] C κατισχύσουσι. πόδα] C πόδας. 24 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς] C Σεδεκίας πρὸς τὸν Ἱερεμίαν. ἄνθρωπος] A deest. 25 ἐλάλησέ σοι ὁ βασιλεὺς] C ἐλάλησας πρὸς τὸν βασιλέα. 26 με posterius] C deest. 27 ἦλθοσαν] C ἦλθον. κυρίου] C deest.

CAP. XLVI. In Comp. XXXIX.

1 μηνὶ τῷ] A μηνὶ τῷ ἔτει. C ἐν τῷ ἔτει τῷ. Ἰούδα] C Ἰούδα, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ. 2 ἐνδεκάτῳ] A δεκάτῳ. τοῦ] A ἐπὶ τοῦ. 3 ἡγούμενοι] A C ἡγεμόνες. Μαργανασὰρ] A Νηγὲρ Σαρασάρ. C Νηργὲλ, Σαρασάρ. καὶ Σαμαγὼθ, ϗ Ναβουσάχαρ] C Σαμαγὰρ, ϗ Ναβουσαρσαχίμ. Ναγαργὰς] C ϗ Νηργὲλ, Σαρασάρ. Νασερραβαμὰθ] A Νασὰρ ϗ Ῥαβαμάθ. C Ῥαβαμάγ. Βαβυλῶνος] Quæ sequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 14] φυλακῆς] A βασιλικῆς φυλῆς. Ἀχεικὰν] C Ἀχικάμ. ἐκάθισεν] A ἐκάθισαν αὐτόν. C ἐκάθισαν. 16 ἀγαθὰ] C ἀγαθά, ϗ ἔσονται ἐνώπιόν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 17 ϗ οὐ μὴ] C λέγει κύριος, ϗ οὐ.

CAP. XLVII.

1 πρὸς Ἱερεμίαν] C ponit ante παρά. Ῥαμὰ] A Ῥαδαμάν. ἡγμένων] A C ἀγομένων. 3 κύριος] C κύριος καθὼς ἐλάλησε. αὐτοῦ] C ponit ante τῆς & post αὐτοῦ habet, ϗ ἐγένετο ὑμῖν ὁ λόγος οὗτος. 4 Ἰδοὺ] C Νῦν ἰδού. ϗ θήσω] C ἧκε, ϗ θήσω. ἀνάστρεψον] C ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου, εἰς καλὸν ϗ εἰς ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι, ἐκεῖ πορεύου. Καὶ ἀνάστρεψον. εἰς ἅπαντα] A ἅπαντα. C εἰς πάντα. ἀγαθὰ] C ἀγαθὰ ϗ ἀρεστά. ἐκεῖ, καὶ] C desunt. 5 δῶρα] C ἐπισιτείαν καὶ δῶρα. 6 αὐτοῦ] C deest. 7 οἱ ἄνδρες] A C ἡ δύναμις. παρακατέθεντο] A C ὅτι παρακατέθετο. οὓς οὐ

κατῴκισεν] C ϗ τὰ νήπια, ϗ περὶ τῶν πενήτων τῆς γῆς, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν. 8 ἦλθε] C ἦλθον. Ἰσμαὴλ] C ϗ Ἰσμαήλ. Καρηὲ] A Κάριθ. C Καριὲ, ϗ Ἰωνάθαν. Ἰωφὲ] A Ἀφέθ. C Ὀφί. Μωχαθὶ] A Μαχαθί. C Μααχατί. ἐναντίον ὑμῶν] C desunt. 10 εἰς Μασσηφὰ] C ἐν Μασσηφάθ. ὃ] A ὅτι. συνάγετε] C συναγάγετε. ἔλαιον] C ϗ συναγάγετε ἔλαιον. ϗ βάλετε] A λάβετε. 12 Καὶ] C Καὶ ἐπεστράφησαν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ παντὸς τόπου εἰς ὃν διεσπάρησαν, καί. Ἰούδα εἰς Μασσηφὰ] A Μασσηφὰ, εἰς γῆν Ἰούδα. 14 γινώσκεις] A γνώσης. Βεελισσὰ] C βασίλισσα. υἱὸς] C υἱῶν. Ἰσμαὴλ] A Ἰσμήλ. C Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου. σου ψυχὴν] C ψυχήν σου. Γοδολίας] C Γοδολίας υἱὸς Ἀχικάμ. 15 εἶπε Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸς Καριὲ εἶπεν. Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱὸν Ναθανία. μὴ] C μήποτε. διασπαρῇ πᾶς Ἰούδα] A διασπαρήσονται πάντες οἱ Ἰουδαῖοι. κατάλοιποι] C ἐπίλοιποι. 16 Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸν Καριὲ. πρᾶγμα] A ῥῆμά σου. C πρᾶγμα τοῦτο. ὑπὲρ] A κατά.

CAP. XLVIII. In Comp. XLI.

1 Ἐλεασὰ] C Ἐλισαμά. βασιλέως] C βασιλέως, ἡγούμενον τοῦ βασιλέως. 2 Γοδολίαν] C Γοδολίαν μαχαίρᾳ, καὶ ἐθανάτωσε αὐτόν. 3 ἐν] A C εἰς. ἐκεῖ] C ἐκεῖ· ϗ τοὺς ἄνδρας πολεμιστὰς ἐπάταξεν Ἰσμαήλ. 5 ϗ ἀπὸ Σαλήμ] C ἀπὸ Συλώμ. μάννα] C δῶρον. εἰσενεγκεῖν] C εἰσενέγκαι. 6 Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου ἀπὸ Μασιφά. αὐτοῖς] C deest. 7 εἰς τὸ φρέαρ] A ϗ ἐνέβαλον εἰς τὸ φρέαρ. C εἰς τὸ φρέαρ αὐτὸς, ϗ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. 8 μέλι] C ϗ μέλι. 9 ἐκεῖ] C deest. ἐπάταξε] C ἀπέκτεινε. ἐνέπλησεν Ἰσμαὴλ] C ἔπλησεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου. 10 εἰς] C ἐν. 11 Ἰσμαὴλ] C addit υἱὸς Ναθανίου. 13 εἶδε] C εἶδον. Ἰωάναν, ϗ] C Ἰωάναν υἱὸν Καριὲ, ϗ πάντας. δυνάμεως] A δυνάμεως αὐτοῦ. 14 ϗ] C ηὐφράνθησαν, καί. 15 Καὶ] Ὁ δέ. 16 Ἰσμαὴλ] C Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ναθανίου ἀπὸ Μασιφὰ, μετὰ τὸ πατάξαι αὐτὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικάμ. λοιπὰ] C κατάλοιπα. ἀπέστρεψαν] C ἀπέστρεψεν. 17 γαβηρωχαμάα] A γῆ Βηρωθοάμ. C γῆ Βαρὼθ Χαμαὰμ τήν. εἰς] C εἰσελθεῖν εἰς. αὐτοῦ] C deest.

CAP. XLIX. In Comp. XLII.

1 ϗ Ἀζαρίας υἱὸς Μαασαίου] C υἱὸς Καριὲ, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς Ὡσαίου. μεγάλου] A μεγάλου αὐτῶν. ϗ εἶπαν αὐτῷ] C ϗ εἶπον· & ponit ante πρός. 2 καθὼς] C καθότι. 3 ᾗ] C ἐν ᾗ. 4 Ἱερεμίας] C addit ὁ προφήτης. ἐγὼ] C deest. 5 κύριος] C σε κύριος ὁ θεός σου. 8 Ἰωάναν] C Ἰωάναν υἱὸν Καριέ. 9 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεστάλκατέ με πρὸς αὐτὸν, ἵνα πέσῃ ἡ δέησις ὑμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 10 ἐποίησα] C εἶπα ποιῆσαι. 11 ἐγὼ] A εἰμί. C ἐγώ εἰμι. 13 κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Λέγοντες, Μηδαμῶς. 15 οὕτως &c.] C κατάλοιποι Ἰούδα· οὕτως εἶπε κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 16 ὀπίσω ὑμῶν] C desunt. 17 ἄνθρωποι] C ἄνδρες. ϗ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς] C desunt. εἰς] C τοῦ εἰσελθεῖν εἰς. τῷ λιμῷ] C λιμῷ ϗ λοιμῷ. 18 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 19 γνώσεσθε] C γνώσεσθε, ὅτι ἐμαρτυρησάμην ὑμῖν σήμερον. 20 με] C με πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. ποιήσομεν] C ὁ θεὸς ἡμῶν, οὕτως ἀπάγγειλον ἡμῖν, ϗ ποιήσομεν. 21 Καὶ οὐκ] C Καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν, ϗ οὐκ. ἧς] C τοῦ θεοῦ ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα. A ἥν. με] C deest. 22 λιμῷ] C λιμῷ ϗ ἐν λοιμῷ. βούλεσθε] A ἔρχεσθε.

CAP. L. In Comp. 43.

1 λέγων] C λαλῶν. κυρίου] C κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν. αὐτὸν] A C deest. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. πάντας τοὺς λόγους τούτους] C desunt. 2 Μαασαίου] C Ὡσαίου. ἄνδρες] A C ἄνδρες οἱ ὑπερήφανοι. λέγοντες] C deest. ψευδῆ] C ψευδῆ σὺ λαλεῖς. κύριος] C κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. λέγων] C εἰπεῖν. 3 Ἀλλ' ἢ] C Ἀλλά. ἀποικισθῆναι] C ἀποικίσαι. 4 οὐκ ἤκουσεν] C οὐκ ἤκουσαν· & ponit post λαός. Ἰωάναν] C addit υἱὸς Καριέ. 5 ἀποστρέψαντας] C ἀποστραφέντας ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἃ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ. γῆ] C γῆ Ἰούδα. 6 Ναβουζαρδὰν] C addit ὁ ἀρχιμάγειρος. 10 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Βαβυλῶνος] C addit τὸν δοῦλόν μου. αὐτοῦ] C ponit post θρόνον. 13 Ὢν] A Εἰάμ. C Αἰγύπτῳ. αὐτῶν] C τῶν θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ.

CAP. LI.

Hoc uſque ad finem ver. 30. in Comp. eſt cap. 44.

1 Τάφναις] C Τάφναις, ϗ ἐν Μέμφοις. 2 κύριος] A C κύριος τῶν δυνάμεων. ἀπὸ] C σήμερον ἀπό. ἐνοίκων] A C ἐνοικούντων. 3 ἔγνωσαν] C ἔγνωσαν αὐτοὶ, ϗ ὑμεῖς, ϗ οἱ πατέρες ὑμῶν. 4 λέγων] A πρὸς ὑμᾶς, λέγων. 5 θυμιᾷν] A θύειν. 6 ὀργὴ … θυμὸς] A C θυμὸς … ὀργή. ϗ prius] C deest. 7 παντοκράτωρ] C addit ὁ θεὸς Ἰσραήλ. ἄνθρωπον] A C ἄνδρα. 8 ἤλθετε] A C εἰσήλθετε. κατοικεῖν] C οἰκεῖν. κοπῆτε] A C ἐκκοπῆτε. πᾶσι] C deest. 10 ταύτης] C ταύτης, ϗ οὐκ ἐφοβήθησαν. τῶν πατέρων] C αὐτῶν, ϗ κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων. 11 κύριος] C κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραήλ. τοῦ] C ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακὸν τοῦ. 12 πάντας, &c. pro his ſunt in Comp. habes apud Nobilium. μεγάλου] A μεγάλου αὐτῶν. 13 καθημένους] A κατοικοῦντας. λιμῷ] A C λιμῷ, ϗ ἐν (A deest) θανάτῳ. 14 ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι] C οἱ μὴ ἀνασωζόμενοι. 15 πάντες] C ἅπαντες. αὐτῶν] A C αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις. Παθουρῆ] A C γῇ Παθουρῆ. 16 Ὁ λόγος] C Τὸν λόγον. ἀκούσομεν] A C ἀκουσόμεθα. 17 ποιοῦντες] C ποιοῦσι. σπονδὰς] A deest. 18 οὐρανοῦ] C οὐρανοῦ, ϗ σπένδοντες αὐτῇ σπονδάς. πάντες] A ἄρτων πάντες. C πάντες ἡμεῖς. 19 ἡμεῖς θυμιῶμεν] C θυμιῶμεν ἡμεῖς. 22 ὑμῶν ὧν] C ὧν. 23 ὧν] C αὐτῶν ὧν. … ἐσυνηκούσατε] C εἰσηκούσατε. νόμῳ] A C νόμῳ αὐτοῦ. ταῦτα] C ταῦτα, … ἡμέρα αὕτη. 24 λόγον] A τοὺς λόγους. κυρίου] C κυρίου, πᾶς Ἰούδα οἱ ἐν Αἰγύπτῳ. 25 γυναῖκες] A ὦ γυναῖκες. C ϗ αἱ γυναῖκες ὑμῶν. 26 … A ὡμολόγησα. κύριος ἐπὶ] C κύριος κύριος ἐν. 27 ἐγὼ] A C … ἐγώ. 28 καταστάντες] C παροικοῦντες. ἐμμενεῖ] C ἐμμένει, ὁ … αὐτῶν. 29 ὑμῖν] C ponit ante τό. εἰς πονηρὰ] C ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐμμενοῦσιν οἱ λόγοι μου ἐφ' ὑμᾶς εἰς κακά. 30 Οὐαφρῆ] C … Οὐαφρῆ. Ὁ ΛΟΓΟΣ, Hæc uſque ad finem in Comp. ſunt cap. … 1] Ἰούδα] C Ἰούδα, λέγων. 2 κύριος] C κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. 3 … C deest. ἐπίπονόν μοι] C ἐπὶ πόνον μου. 4 καθαιρῶ] A καθελῶ. … αἴρω. ἐγὼ prius] C deest. ἐκτίλλω] C addit, ϗ πᾶσαν γῆν τὴν … 5 ζητήσεις] C ζητεῖς. δώσω] C δώσω σοι. εἰς] C deest.

CAP. LII.

1 ἔτους] A ἔτους οὗ. 4] Καὶ] Quæ præcedunt in Comp. habentur apud Nobilium. ἐνάτῳ poſterius] C δεκάτῳ. περιεχαράκωσαν] C περιέβαλον. περιῳκοδόμησαν] C ᾠκοδόμησαν ἐπ'. τετραπέδοις λίθοις] C περίτειχος. 6 Ἐν τῇ] C ἐν μηνὶ τῷ τετάρτῳ, ἐν. 7 ἐξῆλθον] C … ϗ ἐξῆλθον. ἐπορεύθησαν] A ᾤχοντο. 9 συνέλαβον] C συνελάβοντο. … βλαθὰ] C Δεβλαθὰ, ἐν γῇ Αἱμάθ. 12 ἑστηκὼς] C ἑστώς. βασιλέως] … βασιλέως Βαβυλῶνος. 16 ϗ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ] Pro his quæ ſunt … Comp. habentur apud Nobilium. 17 κυρίου prius] C κυρίου συνέτριψαν, … ἀπήνεγκαν] C deſunt. 19 ἀπφὼθ] C μαχθάθ. μασμαρὼθ] C μιζρεκώθ. … οὐ] C deeſt. αὐτῶν] A αὐτοῦ. 21 τρισκονταπέντε] C ὀκτωκαίδεκα. δωδεκαπήχεων] A C δωδεκάπηχυ. περιεκύκλου αὐτὸν] A κύκλον αὐτοῦ. 22 χαλκοῦν] C χαλκοῦ. ϗ κατὰ] C κατά. ὀκτὼ, uſque ad finem verſus] C ϗ ῥοαί. 23 … C ponit poſt κύκλῳ. 24 ἱερέα] C Σαραίαν τὸν ἱερέα. πρῶτον] A … τὸν Σοφονίαν. ἱερέα] C Σοφονίαν τὸν ἱερέα. διατηροῦντα] A … 25 εὐνοῦχον] A C ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν. τῆς γῆς] A πάσης τῆς γῆς. 26 τοῦ βασιλέως] C deſunt. 27 Αἱμὰθ] Quæ ſequuntur in Comp. habentur apud Nobilium. 31 πεμπάδι] C πέμπτῃ. Οὐλαμαδάχ] A Οὐλαιβαρδάχ. C Οὐλαιμαδαράχ. ϗ ἔκειρεν αὐτὸν] A C deſunt. Sed A pro his repetit, ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, ἐν τῇ πεμπάδι ϗ εἰκάδι τοῦ μηνός. 32 … C ponit ante τόν. ἐπάνω] C ἐπάνω τῶν θρόνων.

BARUCH.

CAP. I.

2 ἐν ἑβδόμῃ] C ἑβδόμῃ. 4 πάντων] C αὐτῶν πάντων. 5 ηὔχοντο] A C ηὔχοντο εὐχάς. 6 καθὸ] καθά. 8 Σεουὰλ] A Σιουάν. C Σιουάν. 9 ἤγαγεν] C εἰσήγαγεν. αὐτὸν] A C αὐτούς. 13 ἕως] A ϗ ἕως. 14 ἡμέρᾳ] A C ἡμέραις. 17 ἔναντι] C ἐναντίον. 18 κυρίου] A αὐτοῦ. 20 παιδὶ] A παιδὶ διά.

CAP. II.

2 ἐποίησε] A C ἐποιήθη. 3 ϗ] C deeſt. 4 οὗ] A C ἡμῶν, οὗ. 6 τῶν] A πρό. 7 ἃ] A C deeſt. 11 κύριε] A κύριος. ϗ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ] A ponit ante ἐν σημείοις. 12 κύριε] C κύριος. 15 κύριος] C εἶ κύριος. 16 Κύριε] A Καί. ϗ κλῖνον] C κλῖνον. 17 Ἄνοιξον] C Καὶ ἄνοιξον κύριε. 21 ὦμον] C νῶτον. ἐργάσασθαι] A ἐργάσασθε. C ϗ ἐργάσασθε. τὴν γῆν ἣν] A C τῆς γῆς ἧς (A ἥν.) 22 ἐκλείψειν] A C ἔκλειψιν. πόλεων] C πόλεως. 24 ἐξενεχθῆναι] C ἐξαχθῆναι. 26 ἐπεκλήθη] A C ἐπικέκληται. 28 ἐντειλαμένου σου] A ἐντειλάμενος. 29 ἡ πολλὴ] A ϗ πολλή. 31 ἀκούοντα] A C ἀκούσονται. 33 πονηρῶν] A C πονηριῶν. πεπραγμάτων] A C πραγμάτων. ἁμαρτόντων] A C ἁμαρτανόντων.

CAP. III.

2 κύριε] C κύριε, ὅτι θεὸς ἐλεήμων εἶ. 3 τὸν prius] C εἰς τόν. 4 … κυρίου. 7 καρδίαν] C καρδίαις. ϗ prius] C τοῦ. ἀπὸ καρδίας] A C … καρδίαν. 8 ἀρὰν] A κατάραν. ἡμῶν] A αὐτῶν. 10 τί ἐν] A C ὅτι ἐν. … deeſt. 13 κατῴκεις ἂν] C κατῴκισας. αἰῶνα] A αἰῶνα χρόνον. 18 … αὐτῶν] A deſunt. 19 ἀνέστησαν] C ἀντανέστησαν. 21 ἀντελάβοντο] C … 23 Οἴτε] A C Οὔτε. 30 ἐκλεκτοῦ] A καθαροῦ. 32 ἐξεῦρεν] A ϗ … 33 ὑπήκουσεν] C ἐπήκουσεν. 37 ὑπὸ] C deeſt.

CAP. IV.

1 αὐτὴν prius] A αὐτῆς. 4 ἐστιν] A deeſt. 6 διὰ] C διὰ δέ. … τρέψαντα] A τὸν ποιήσαντα. C τὸν φύσαντα. 9 μοι] A γάρ μοι. … δικαιώματα] A C δικαιώματα δέ. 15 ἔθνος] C ponit ante ἐπ'. 19 … A C δέ. 22 γὰρ] A C γὰρ ἤδη. 23 κλαυθμοῦ ϗ πένθους] C πένθους ϗ κλαυθμοῦ. 25 σε] A σε γάρ. C γάρ σε. 28 ἀπὸ] A ὑμῶν ἀπό. C ὑμᾶς ἀπό. … παρακαλέσει] A παρακαλεῖ.

CAP. V.

5 σου] C ponit ante συνηγμένα. 6 παρὰ] A περί. εἰσάγει] C … ἄγει. θρόνον] A C υἱούς. 8 Ἐσκίασαν] C Ἐσκίρτησαν. εὐωδίας] A εὐωδίας …

LAMENT. HIEREMIÆ.

CAP. I.

2 ὑπάρχει] A C ὑπῆρχεν. 4 οἱ] C ϗ οἱ. ἀγόμεναι] C αἰχμάλωτοι ἀγόμεναι. αὐτὴ] A αὕτη. 5 εὐθηνοῦσι] A εἰς εὐθηνοῦσι. C εὐθηνοῦσιν. ἀσεβειῶν] A ἀσεβῶν. 6 ἐξήρθη] C ἐξῆλθε. ἐγένοντο] C ϗ ἐγένοντο. 7 κατοικεσίᾳ] A C τῇ μετοικεσίᾳ. 8 ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. 9 πρὸ ποδῶν] A πρὸς ποδῶν. ϗ] A deeſt. 10 μὴ] A αὐτὰ μή. 11 Πᾶς] C deeſt. 12 κατὰ τὸ] C ὡς. 13 κατήγαγεν] C ϗ κατήγαγεν. με poſterius] C με κύριος. 15 ἐξελέξατο] C ἐκλεξάτο. παρθένῳ] C deeſt. 17 χεῖρα] C χεῖρας. 19 τοῦ] A γὰρ τοῖς. ϗ οὐχ εὗρον] C deſunt. 20 παρεπικραίνουσα] C παρεπίκρανα. 21 ὅμοιοι μοι] A μοι οἴμοι οἴμοι. 22 κακία] A καρδία. ϗ] C deeſt. ἐπίνησε … C ἐπερύθησε.

CAP. II.

1 ἐν] C deeſt. 2 ὀργῆς] A C ὀργῆς θυμοῦ. βασιλέα] A βασιλεῖς … ἄρχοντα] A ἄρχοντας. 3 ὀπίσω] A C εἰς τὰ ὀπίσω. ἐν] C deeſt. … αὐτῆς πάντα. 4 ὑπεναντίον prius] C deeſt. … βάρεις αὐτῆς] A C πάσας τὰς βάρεις αὐτῆς. ταπεινώσεις] A … ταπεινούμενον. τεταπεινωμένα] C ταπεινωμένα. 6 ἃ] C … deſunt. 7 ἔδωκαν] A ἔδωκαν πολέμιοι. C ἔδωκεν. 8 Καὶ ἐπέστρεψε … Ἐλογίσατο κύριος τοῦ. 9 ἄρχοντα] C ἄρχοντας. …

ᾗ (A ϗ τίς) παρακαλέσει σε] C deſunt. 14 ἐπιστρέψαι] C ἀποστρέψαι. σοι] C deeſt. μάταια, ϗ] A ϗ μάταια. 15 αὕτη] A C εἰ αὕτη. στέφανος] A C στέφανος δόξης. 17 ῥῆμα] C ῥήματα. ἃ] A ὅ. 18 Σιὼν] C θυγατρὸς Σιών. αγάγετε] A C καταγαγέτω. σιωπησάτω θυγάτηρ] A C σιωπησάτω κόρη. ὀφθαλμοῦ] C ὀφθαλμοῦ. 19 Ἀνάστα, ἀγαλλίασαι] A C Ἀνάστηθι, ἀδολέσχησαι. σου] C deeſt. ἐπ'] A C ἀπ'. 20 ἀποκτενεῖς] A C εἰ ἀποκτενεῖς. τὴν ἔξοδον] A C τῶν ἐξόδων. ϗ ἐν] C ἐν. 22 Ἐκάλεσεν] A Ἐκάλεσας ὡς εἰς. C Ἐκάλεσας ὡσεί. παροικίας] C ἡμέραν παροικίας. ἐγένοντο] C ἐγένετο.

CAP. III.

1 ἐν] A τῇ. 2 ϗ prius] C deeſt. 4 σάρκα] C σάρκας. 5 ἐμόχθησεν] C ἐμόχθησα. 6 ὡς νεκροὺς] A ἐν νεκροῖς. 8 Καί γε] A C Καί γε ὅτι. 10 …] A C ὡς λέων. 13 ἐν] C deeſt. 14 γέλως] A λόγος. 18 Καὶ] C Καὶ εἶπα. 19 πικρία ϗ χολή μου] A C πικρίας μου ϗ χολῆς μου (A deeſt.) 20 μνησθήσεται] A deeſt. C μνησθήσομαι, καί. 22 ὅτι, uſque ad …] C ὅτι οὐκ ἐτελειώθημεν, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον αἱ ἐλεημοσύναι αὐτοῦ. μῆνας (A …) uſque ad finem verſus] C deſunt. 23 Καινὰ] A Κενά. εἰς τὰς …] C ἐν τῷ πρωΐ. 24 Μερὶς] C Τὸ μέρος. κύριος] A καί. αὐτῷ] C αὐτόν. 26 ἀγαθόν· καὶ ὑπομενεῖ ϗ ἡσυχάσει] C Ἀγαθόν ἐστιν ὑπομένειν ϗ ἡσυχάζειν. κυρίου] A τοῦ θεοῦ. 27 ἐν νεότητι] A ἐκ νεότητος. 30 Δώσει] C Θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ, εἴποτε ἡ ἐλπίς. Δώσει. 31 οὐκ] A ponit poſt αἰῶνα. 38 ἀγαθὸν] C ἄγιον. 39 Τί] A εἰ. 41 πρὸς ὑψηλὸν] A ἡμῶν. C ponit ante ἐπί. 42 ϗ] C ϗ παρεπικράναμεν, καί. 43 ἐν] C deeſt. οὐκ] A C ϗ οὐκ. 45 ἀπωθῆναι] A ἀποστῆναι. 47 θυμὸς] A C θάμβος. 48 κατάξει ὁ ὀφθαλμὸς] A κατ' ὀφθαλμούς. 52 πάντες] C deeſt. 56 φωνήν] A C φωνῆς. ἤκουσας] A εἰσήκουσας. 58 τὰς] A πάσας τάς. 60 εἰς] A C καί. αὐτῶν] A deeſt. ἐν] C ἐπ'. 63 ἐπὶ ὀφθαλμοὺς] C ἐγὼ ψαλμός. 64 ἀποδώσεις] C ἀνταποδώσεις.

CAP. IV.

1 ἐπ'] C ἀπ'. 3 σκύμνοι] A C σκύμνους. θυγατέρας] C θυγατέρες. 4 διακλῶν] A* διώκων. 5 κόκκων] A κόκκου. περιεβάλλοντο] C περιεβάλοντο. 6 χεῖρας] C χεῖρες. 7 ἐπυρώθησαν] A C ἐπυρώθησαν. 13 ἀδικιῶν] C ἀδικία. 16 προφήτας. C πρεσβύτας. 17 ἐθηρεύσαμεν] C ἐθηρεύσαντο. 18 ὁ καιρὸς] A C τὸ πέρας. 19 ἐξέπτησαν] A C ἐξήφθησαν. 20 αὐτῶν, οὗ] C ἡμῶν, ᾧ. A ἡμῶν, οὗ. 21 γῆς] C γῆς Οὖς. 22 τοῦ] A ἔτι τοῦ. C ἔτι. Ἐδὼμ] A Σιών.

CAP. V.

4 ἦλθεν] A ἦλθον. 5 ἐπὶ] C ἔτι. 7 οὐχ] A C ϗ οὐχ. 10 ἐπελιώθη] C deeſt. 14 κατέπαυσαν] A C addunt, ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν. 16 ἡμῶν] C ponit poſt κεφαλῆς. 17 ὀδύνη] C deeſt. 22 Ὅτι] C Τί.

EPISTOLA HIEREMIÆ.

In Comp. eſt Cap. 6. *BARUCH.*

αἰχμαλώτους] C deeſt. καθότι] A καθώς. 3 ὤμους] A ὤμων. 10 στέγους] C στέγης. 13 ὡς] C ὡσεί. 16 καθιδρυμένων] A καθιδρυμένοι. αὐτῶν] A ponit poſt οἴκοις. 18 ἑαυτοῖς] A ἐπ' αὐτοῖς. 20 μεμηχανωμένοι] A C μεμηχανωμένων. φοβεῖσθε αὐτὰ] A C φοβηθῆτε αὐτούς. 26 εἴποτε] A C μήποτε. μὴ] A C deeſt. 27 οὔτε prius] A οὐδενός. C οὐδέν. 28 λεχὼ] C λόγῳ. 30 διφρεύουσιν] A C καθίζουσιν. 31 ὠρύονται] C ὠρυῶντο. 46 κατακαυθέντα] A C addunt οἱ θεοί. 48 μετ'] C deeſt. 54 ἐμπέσῃ] C πέσῃ. 55 ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον] A νομιστέον ἢ κλητέον. C νομιστέον ἢ δεκτέον. 56 περιζῶσιν] A C περιζωσάμενοι. 66 οὐδὲ ὡς ὁ ἥλιος λάμψουσιν (C οὐ λάμψωσιν)] A deſunt. 67 αὐτῶν ἐστι κρείττω] C ἐστιν κρείττονα αὐτῶν. 69 τῇ … ῥάμνῳ] C τῇ … ῥάμνος. 71 γνωσθήσονται] A C γνώσεσθε.

EZECHIEL.

CAP. I.

1 ἰδὸν] A εἶδον, & verſ. 4, & 15. 4 ἤρχετο] A ἐξήρχετο. 8 αὐτῶν poſterius] A C αὐτῶν, ϗ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ϗ αἱ πτέρυγες αὐτῶν τῶν τεσσάρων ἐχόμεναι ἑτέρα τῆς ἑτέρας. 9 τὰ πρόσωπα] C αἱ πτέρυγες. τῶν τεσσάρων] C deſunt. ἐπεστρέφοντο] A ἐπέστρεφον. ἀπέναντι] A C κατέναντι. 13 ὡς prius] A deeſt. ἀστραπὴ] C ὡς ἀστραπή· & hic addunt A C, Καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχον, ϗ ἀνέκαμπτον ὡς εἶδος τοῦ βεζέκ. 16 ὡς] C ϗ ποίημα αὐτῶν ὡς. 17 οὐδ'] C ϗ δ'. 20 οἱ τροχοὶ] A C τὰ ζῶα ϗ οἱ τροχοί. 22 αὐτῶν] A αὐτοῖς. C deeſt. 23 δύο] A δύο συνεζευγμέναι. 24 πορεύεσθαι] A πτερύσσεσθαι. πολλοῦ] A ἱκανοῦ. C πολλοῦ ὡς φωνὴν ἱκανοῦ. ϗ ἐν] A C ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, φωνὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ παρεμβολῆς, ϗ ἐν. αὐτὰ] C αὐτῶν. 26] 25 ὄντος] A deeſt. ὡς] A ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ ἀνίεντο αἱ πτέρυγες αὐτῶν, καὶ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ὡς. ὄψιν] A ὅρασιν. 27 ἀπὸ prius] A C ὡς ὅρασιν πυρὸς ἔσωθεν αὐτοῦ κύκλῳ ἀπό. ϗ ἐπάνω ϗ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος] C deſunt. ὅρασιν] C ὡς ὅρασιν. 28 ἡμέραις] A C ἡμέρα. στάσις] A ὅρασις.

CAP. II.

1 Αὕτη, uſque ad ϗ] C addit capiti præcedenti. ὁμοιώματος] C ὁμοίωμα. λαλοῦντος] C λαλοῦντος πρός με. 2 ἐξῆρε] C ἐξήγειρε. 3 ἐξαποστέλλω] A C ἐξαποστελῶ. τὸν οἶκον] C τοὺς υἱούς. ἕως] A C ἠθέτησαν ἐν ἐμοὶ ἕως. ἡμέρας] A C ἡμέρας, Καὶ υἱοὶ σκληροπρόσωποι, ϗ στερεοκάρδιοι, ἐγὼ ἀποστελῶ σε πρὸς αὐτούς. 4 κύριος] A C κύριος, κύριος. 8 ὃ] A C ἅ. 9 ἰδὸν] A C εἶδον. ϗ ἀνείλησεν] C ἀνείλησεν. ἦν] C ponit poſt γεγραμμένα. ὀπίσω] A C ὄπισθεν. θρῆνος] A ἐν αὐτῇ θρῆνος. C εἰς θρῆνον. ϗ εἶπε, uſque ad finem verſus] In A C ſunt initium cap. ſequentis. κατάφαγε] C κατάφαγε, ὅτι ἐὰν εὕρῃς, ϗ φάγε. κεφαλίδα] C κεφαλίδα ταύτην.

CAP. III.

4 ϗ prius] C deeſt. πρὸς] A εἰς. 5 σὺ] A C ϗ (A ἢ) βαθύγλωσσον σύ. 6 οὐκ] C deeſt. 7 εἰσακοῦσαι] C ἀκοῦσαι. εἰσακούειν μου] C εἰσακοῦσαί σου. 8 πέτρας] A πέτρας δέδωκα τὸ νῖκός σου. 11 κύριος] A C κύριος, κύριος. ἐὰν poſterius] A deeſt. 12 μεγάλου] A μεγάλου, λεγόντων. 13 σεισμοῦ] C σεισμοῦ μεγάλου. 14 ἐν] A C μετέωρος ἐν (deeſt C.) 16 λόγος] A C ϗ ἐγένετο λόγος. 17 διαπειλήσῃ] C ἀπειλήσῃ. 18 αὐτῷ] A C αὐτῷ (A deeſt) οὐδὲ ἐλάλησας. αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἀδίκων. 19 ἀπὸ poſterius] A C deeſt. 20 ϗ τὸ] A C ἃς ἐποίησε, ϗ τό. 22 ἐπ'] C ἐμὲ ἐπ'. εἰς] A πρός. 23 ἐξῆλθον πρὸς] A ἦλθον πρός. C ἀπῆλθον εἰς. ἡ ὅρασις, ϗ καθὼς] C deſunt. 25 υἱὲ] A C σὺ υἱέ. 26 συνδήσω] C συνδήσω τῷ λάρυγγί σου. 27 κύριος] A C κύριος, κύριος.

CAP. IV.

1 πρὸ προσώπου] A πρόσωπον. 2 οἰκοδομήσεις ἐπ'] C οἰκοδομήσεις. ϗ θήσεις αὐτὸ (αὐτῷ C) τεῖχον σιδηροῦν. A deſunt. ἐστι τοῦτο] A ἐστι, ϗ θήσεις. 4 ϗ θήσεις] A τοῦτο, εἰς. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν] A C deſunt. ἃς] A ἃς καί. 5 ἀδικίας] A C δύο ἀδικίας. ϗ ἑκατὸν ἡμέρας] A ϗ τριακοσίας ἡμέρας. C τριακοσίων· & ponit ante ἐνενήκοντα. ἀδικίας] A ἁμαρτίας. 6 ταῦτα] A ταῦτα πάντα. σοι] A σε. 8 σου] A deeſt. 9 ϗ ἐμβαλεῖς] C ἐμβαλεῖς. ἐνενήκοντα ϗ ἑκατὸν] A ἐνενήκοντα, ϗ τριακοσίας. C τριακοσίας ἐνενήκοντα. 10 σου] A C σου ὅ. 11 ὕδωρ] A οἶνον. C ὕν. πίεσαι] C πίεσαι αὐτό. 13 Καὶ ἐρεῖς] C deſunt. ἔθνεσιν] A ἔθνεσιν, οὗ διασκορπιῶ αὐτούς. C εἰς ἃ ἐκβαλῶ αὐτούς. 14 Καὶ] C deeſt. θεὸς] A C ὁ θεὸς τοῦ. οὐ] A deeſt. 15 σου] C deeſt. 16 ἐν ἐνδείᾳ] C ἐνδείᾳ.

CAP. V.

3 διασκορπιεῖς] C διασκορπίσεις. 4 Καὶ] C deeſt. 5 πῦρ] A πῦρ εἰς πάντα οἶκον Ἰσραήλ. 6 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 7, & 8. & 11. τῶν χωρῶν] A ἐκ τῶν χωρῶν. C τῶν χωρίων. νομίμοις] C νόμοις. 7 ϗ ἐν] A καί. πεποιήκατε] A ἐποιήσατε. κρῖμα] A κρίματα. 9 ϗ ἃ] A C καί. 11 ἐν] C ἐν πᾶσι τοῖς προσοχθίσμασί σου, ϗ ἐν. ἐλεήσω] A ἐλεήσω σε. 12 σκορπιῶ] A διασκορπιῶ. 13 ϗ ἐπιγνώσῃ] A C ϗ παρακληθήσομαι ϗ γνώσῃ (A ἐπιγνῶσι.) 14 ἔρημον] A ἔρημον, ϗ εἰς ὀνειδισμὸν τοῖς ἔθνεσι τοῖς κύκλῳ σου. 15 στενακτὴ] C βλασφημία στενακτή. δειλαιστὴ] A δειλαία. C δήλη ἔσται, ϗ ἀφανισμός. κρίματα] A C κρίματα ἐν ὀργῇ ϗ ἐν θυμῷ, καί. μου] C deeſt. 16 ϗ ἐν] A C καί. ἀποστεῖλαι] A C ἐξαποστεῖλαι. ἔκλειψιν] C ἔκλειψιν, ϗ ἀποστελῶ αὐτὰς διαφθεῖραι ὑμᾶς, ϗ λιμὸν συνάξω ἐφ' ὑμᾶς. στήριγμα] A στηρίγματα. 17 διελεύσονται] A διελεύσεται. ῥομφαίαν] C μάχαιραν. κυκλόθεν] C deeſt.

CAP. VI.

2 στήρισον] C στήριξον. 3 κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου, bis in hoc verſu. φάραγξι … νάπαις] C νάπαις … φάραγξιν. 4 Καὶ, uſque ad ϗ] A deſunt. τραυματίαν] C τραυματίας. 5 Καὶ] A C Καὶ δώσω τὰ πτώματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καί. 6 καὶ ἐν] C deſunt. συντριβήσονται] C συντριβήσονται, ϗ καταπαύσονται. 8 Ἐν] A Καὶ ἐν] C Καὶ ὑπολείψομαι ἐν. 9 ἐκπορνευούσῃ] C ἐκπορνευσάσῃ τῇ ἀποστάσῃ. καὶ τοῖς] C τοῖς. πρόσωπα αὐτῶν] C κατὰ πρόσωπον ἑαυτῶν. ἐν] A C περὶ τῶν κακιῶν ὧν ἐποίησαν ἐν. 10 λελάληκα] A C οὐκ εἰς δωρεὰν λελάληκα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς πάντα τὰ (A ἅπαντα) κακὰ ταῦτα. 11 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. εὖγε, εὖγε] C εὖγε. θανάτῳ … λιμῷ] C λιμῷ … θανάτῳ. 12 Ὁ uſque ad ὁ δὲ] C ponit poſt τελευτήσει. περιεχόμενος] C ὑπολειφθεὶς, ϗ ὁ περιεχόμενος. 13 διότι] C ὅτι. ὑψηλὸν] A C ὑψηλὸν, ϗ ἐν πάσαις κορυφαῖς τῶν ὀρέων. δένδρου συσκίου] A δρυὸς δασείας. C δένδρου συσκίου, ϗ ὑποκάτω πάσης δρυὸς δασείας. 14 αὐτῶν] C αὐτοῦ, καί.

CAP. VII.

2 εἰπὸν] C deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 3 Ἥκει τὸ, uſque ad νῦν τὸ πέρας· verſ. 4, 9.] A C ponunt poſt verſ. 9, 4. Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ σὲ] A C Ἰδοὺ πάρεστι τὸ πέρας, ἥκει τὸ πέρας, ἐξηγέρθη πρὸς σέ, ἰδοὺ ἥκει ἡ πλοκὴ ἐπὶ σέ· ſed C habet ἥκει, ἥκει, pro priore ἥκει. τὸν κατοικοῦντα] C τῶν κατοικούντων. 4, 9.] διότι τὰς ὁδοὺς] A διότι τὴν ὁδόν. C κατὰ τὰς ὁδούς. νῦν τὸ] A C ἥκει (A ἐκεῖ) τὸ πέρας, νῦν τό. ἐγὼ] C τὸν θυμόν μου ἐγώ. ἐν] A C σε ἐν. 9, 4.] οὐδὲ μὴ] A C ἐπὶ σὲ οὐδὲ (A οὐδ' οὐ) μή. ἐπιγνώσῃ] A C γνώσῃ. κύριος] A C Ἀδωναῒ (A deeſt) κύριος, Κακία μία, κακία. 10 Ἰδοὺ, uſque ad finem verſus] A C Ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου (deeſt C) ἥκει (τίκτει C) ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει, ἐξῆλθεν ἡ πλοκή, ϗ ἤνθησεν ἡ ῥάβδος, ἐξανέστηκεν ἡ ὕβρις. 12 Ἥκει, uſque ad ὁ κλώμενος] A pro his iterum hæc repetit verſ. 10. & 11. ſed pro priore ἥκει habet κύει· pro συντρίψει habet στείξει. Et præterea, A C ante Ἥκει habent, ϗ οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσιν, οὐδὲ ὡραϊσμὸς ἐν αὐτοῖς. θρηνείτω] A C ὅτι (A deeſt) ὀργὴ εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῆς. 13 οὐκέτι] C deeſt. μὴ] A οὐ μή. ϗ] A C ϗ οὐκ (deeſt C) ἔτι ἐν ζωῇ τὸ ζῆν αὐτῶν, ὅτι ὅρασις εἰς πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν (A αὐτῆς) οὐκ ἀνακάμψει, καί. ὀφθαλμῷ] A C ὀφθαλμοῖς. 14 σύμπαντα] A C σύμπαντα, ϗ οὐκ ἔστιν (A ἔσται) πορευόμενος εἰς πόλεμον, ὅτι ἡ ὀργή μου εἰς (A ἐπὶ) πᾶν τὸ πλῆθος αὐτῶν (A αὐτῆς.) 15 τελευτήσει] A τελευτήσουσι. 16 ὀρέων] A ὀρέων περιστεραὶ μελετηκαί. C ὀρέων ὡς περιστερὰ μελετητή. 19 ῥιφήσεται] C ponit poſt πλατείαις. αἱ] A C τὸ ἀργύριον αὐτῶν, ϗ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ δυνήσεται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου. κοιλίαι] C γαστέρες. μὴ] C deeſt. 20 αὐτῶν prius] A ϗ προσοχθίσματα αὐτῶν. C deeſt. δέδωκα] A δώσω. 21 ἀλλοτρίων] A ἀλλοτρίων αὐτῶν. 22 εἰς] A ἐπ'. 23 λαῶν] C κρίσεως αἱμάτων. 24 Καὶ] A C Καὶ ἄξω πονηροὺς ἐθνῶν, ϗ κληρονομήσουσιν οἴκους αὐτῶν, καί. 25 Καὶ] C deeſt. ἔσται poſterius] A deeſt. 26 ἀγγελία] A ἐπαγγελία. 27 Ἄρχων] A C Ὁ βασιλεὺς πενθήσει, ϗ ὁ ἄρχων. ἐν] C deeſt.

CAP.

CAP. VIII.

1 ἔτει] C ponit ante τῷ ἕκτῳ. πέμπτῳ] C ἕκτῳ. οἴκῳ] C οἴκῳ μου. κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου. 2 ἀνδρὸς] A ὡς εἶδος ἀνδρός. ὑπεράνω] A C ϗ ὑπεράνω. ὅρασις] A ὅρασις αὐγας, ὡς εἶδος. C ὅρασις φέγγους, ὡς εἶδος τοῦ. 3 τῆς κορυφῆς] A C ἐπὶ (A deeſt) τοῦ κρασπέδου τῆς κορυφῆς μου. βλεπούσης εἰς] A C ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρός. 4 ἰδοὺ ἐκεῖ] C ἐκεῖ ἰδού. 5 τοῖς ὀφθαλμοῖς] A τοὺς ὀφθαλμούς· bis in hoc verſu. καὶ, uſque ad ϗ] C deſunt. ἀνατολὰς] A C ἀνατολὰς, ἡ εἰκὼν τοῦ ζήλου (A ξύλου) τούτου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν· addit C πρὸς ἀνατολάς. 6 ποιοῦσιν] A C ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ποιοῦσιν. ἀπὸ] C αὐτοὺς ἀπό. 7 αὐλῆς] A C αὐλῆς, ϗ ἴδον (A εἶδον) ϗ ἰδοὺ ὀπὴ μία ἐν τῷ τοίχῳ. 8 ϗ ὤρυξα] A C δὴ ἐν τῷ τοίχῳ, ϗ ὤρυξα ἐν τῷ τοίχῳ. θύρα] A C θύρα μία. 9 ἃς] A C τὰς πονηρὰς ἅς. ὧδε] A ὧδε σήμερον. 10 μάταια] A C πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ ϗ κτήνους μάταια. ἐπ' αὐτοῦ κύκλῳ] C ἐπὶ τοῦ τοίχου κύκλῳ διόλου. 11 ὁ τοῦ] C υἱός. ἐν μέσῳ αὐτῶν] C deſunt. ἕκαστος] A ἕκαστος αὐτῶν. 12 ἑώρακας] A ponit poſt ἀνθρώπου. ποιοῦσιν] A ποιοῦσιν ὧδε. C ποιοῦσιν ἐν σκότει. ὁρᾷ] A ἐφορᾷ. ἐγκαταλέλοιπε κύριος] A εἰ καταλέλοιπεν ὁ κύριος· & ponit ante οὐκ. 13 ἃς] A ἃς καί. 14 Καὶ] A deeſt. 15 ἑώρακας] A C ponunt ante υἱέ. ϗ ἔτι ὄψει] A ὅτι. 16 ἐπὶ] A ἰδοὺ ἐπί. εἴκοσι] A C εἴκοσι ϗ πέντε. πρὸς] A δεδωκότες πρός. C εἰς. ἀπέναντι] C ἀπέναντι ἀνατολῶν. τῷ] A C κατὰ ἀνατολάς. 17 μικρὰ] C μικρόν. τῷ οἴκῳ Ἰούδα] A τῷ υἱῷ οἴκῳ Ἰσραήλ. ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ] A C ϗ ἐπέστρεψαν τοῦ παροργίσαι με, ϗ ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκτείνουσι τὸ (A ϗ τὸ) κλῆμα. 18 ἐλεήσω] A C ἐλεήσω, ϗ κεκράξουσιν ἐν τοῖς ὠσί μου φωνῇ μεγάλῃ, ϗ οὐκ εἰσακούσομαι (οὐ μὴ εἰσακούσω C) αὐτῶν.

CAP. IX.

1 φωνῇ μεγάλῃ] A φωνὴν μεγάλην. 2 τῆς ὑψηλῆς] A deſunt. πρὸς βορρᾶν] A κατὰ ἀνατολάς. πέλυξ] C πέλυξ ἐξολοθρεύσεως. εἷς ἀνὴρ] C ἀνὴρ εἷς. 3 ἐχόμενοι] A C ϗ ἔστησαν ἐχόμενοι. ἀπὸ τῶν] A ἐπὶ τῶν. αὐτῶν] A αὐτοῦ. ζώνην] C ζώνην σαπφείρου. 4 εἶπε] A C εἶπε κύριος. μέσην] C μέσην τὴν πόλιν, ϗ μέσην τήν. 5 ὀπίσω αὐτοῦ] A C ponunt poſt πόλιν. 6 γυναῖκας] A γυναῖκα. ἀπὸ] A C καὶ ἀπό. 7 μιάνατε] C ἐμιάνατε. πλήσατε] A πληρώσατε. C ἐπλήσατε. 8 κύριε] A C Ἀδωναῒ κύριε. σὺ] A deeſt. σε] C deeſt. 10 οὐ] A ἐγώ εἰμι, οὐ. μου] A C ponunt poſt ὀφθαλμός. 11 ἐνετείλω] A ἐνετείλατο.

CAP. X.

1 λίθος] A λίθου. αὐτῶν] A αὐτῷ. C αὐτόν. 2 δράκας] A χεῖρας. 6 ἐκ μέσου poſterius] A ϗ ἐκ μέσου. C ἐκ τοῦ μεταξύ. 7 τὴν] A ὁ χερουβὶμ τήν. C ὁ χερουβ τήν. εἰς μέσον] A C εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος εἰς μέσον (ἐν μέσῳ C.) 9 τροχοὶ] C ponit poſt τέσσαρες. χερουβ] A χερουβίμ. 10 ὄψις] C ἡ θεωρία. ὁμοίωμα] A deeſt. 11 μία] C μία, ὀπίσω αὐτοῦ. 12 Καὶ οἱ] C Καὶ πᾶσα ἡ σὰρξ αὐτῶν, ϗ οἱ. τροχοῖς] C τροχοῖς αὐτῶν. 15 Καὶ τὰ] A C Καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνὶ, (pro τῷ ἑνὶ, C habet εἶχεν ἕκαστον τῶν ζώων) τὸ πρόσωπον τοῦ ἑνὸς (τὸ ἓν C) πρόσωπον τοῦ χερουβὶμ (χερουβ C,) ϗ τὸ πρόσωπον τοῦ δευτέρου (τὸ δεύτερον C) πρόσωπον ἀνθρώπου, ϗ τὸ τρίτον πρόσωπον λέοντος, καὶ τὸ τέταρτον πρόσωπον ἀετοῦ. Καὶ ἀπῆραν (ἐπήρθη C) τά. ἦσαν] A C deeſt. 16 οὐκ] A ϗ οὐκ. αὐτῶν] A C αὐτῶν, καίγε αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἐχόμενα (αὐτοὶ ἐπεχόμενα C) αὐτῶν. 17 ἰδοὺ] A deeſt. C ponit ante ἐν. 18 τοῦ] A C τοῦ αἰθρίου τοῦ. 21 ὀκτὼ] A C τέσσαρες. 22 Καὶ ὁμοίωσις (ὁμοίωμα C) τῶν προσώπων αὐτῶν] A deſunt. Χοβὰρ] A C Χοβὰρ, τὴν ὅρασιν αὐτῶν. ἕκαστον] C ἕκαστον αὐτῶν.

CAP. XI.

1 κυρίου] A deeſt. Ἔζερ] A Ἰάζερ. Φαλτίαν] A Βαλτίαν. 2 κύριος] C deeſt. 4 προφήτευσον poſterius] C deeſt. 5 ἔπεσεν] C ἐπέπεσεν. λέγε] C deeſt. 6 αὐτῶν τραυματιῶν] A αὐτῆς τραυμάτων. 7 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 8, & 13, & 16: & Comp. verſ. 17, & 21. αὐτὴ] A C αὕτη. 10 ἐπὶ] A ϗ ἐπί. ὀρέων] C ὁρίων. ὅτι] A C διότι. κύριος] C κύριος. Αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραὴλ κρινῶ ὑμᾶς. Καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος, ὅτι ἐν ταῖς ἐντολαῖς μου οὐκ ἐπορεύθητε, ϗ τὰ κρίματά μου οὐκ ἐποιήσατε, καὶ κατὰ τὰ κρίματα τῶν ἐθνῶν περικύκλῳ ὑμῶν ἐποιήσατε. 13 εἶπα] C εἶπον. ποιεῖς σὺ] C σὺ ποιεῖς. 15 ἀπέχετε] C ἀπέσχετε. 17 εἰσδέξομαι αὐτοὺς ··· συνάξω αὐτοὺς] C invertit. ἐξ αὐτῆς] C deſunt. 19 καρδίαν τὴν] A καρδίαν αὐτῶν τήν. 21 Καὶ εἰς τὴν καρδίαν] A λέγει κύριος. Καὶ κατὰ τὰς καρδίας. ὡς] A ὧν ἐποίησαν, ὡς. 22 ἐξῆραν] A ἐξήγειρε. τροχοὶ] C τροχοὶ αὐτῶν. ἐπ' αὐτὰ] C deſunt. 24 πνεῦμα] C ponit ante ἀνέλαβε.

CAP. XII.

2 βλέπειν] A ὁρᾶν. 3 ἡμέρας] A C ϗ αἰχμαλωτεύθητι (A αἰχμαλωτίσθητι) ἡμέρας. αἰχμαλωτευθήσῃ] A αἰχμαλωτίσθητι. ἕτερον τόπον] C τόπον ἕτερον. 4 σὺ ἐξελεύσῃ] A ἐξελεύσῃ. C συνεξελεύσῃ. ἑσπέρας] A C ἑσπέρας ἐνώπιον αὐτῶν. 7 σκεύη] A ὡς σκεύη· & A C ponunt poſt ἐξήνεγκα. τοῖχον] A C τοῖχον τῇ χειρί. ἀνελήφθην] A ἐλήφθην. 8 τοπρωῒ] C ponit poſt λέγων. 9 οἶκος poſterius] A deeſt. σὺ] A deeſt. 10 κύριος prius] C Ἀδωναῒ κύριος. ὁ ἄρχων ϗ ὁ ἀφηγούμενος] A C τῷ ἄρχοντι, ϗ τῷ ἀφηγουμένῳ. 11 ποιῶ] A ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς. τρόπον] C τρόπον γάρ. 12 ἄρχων] C ἄρχων αὐτῶν. ὤμων] C ὦμον. 14 κύκλῳ, uſque ad ἀντιλαμβανομένους] A deſunt. ἐκκενώσω] A C ἐκχεῶ. 15 διότι] A C ὅτι. διασπερῶ] A διασπεῖραι. 16 εἰσήλθοσαν] A ἤλθοσαν. ϗ] C deeſt. 18 Υἱὲ ἀνθρώπου] C deſunt. ὀδύνης] A ἐνδείας. φάγεσαι] C φάγῃ. ὕδωρ] A C ὕδωρ σου. 19 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 23. & 25. γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες] C πάντων τῶν κατοικούντων. 20 γῆ] A γῆ αὐτῶν. διότι] C ὅτι. 22 ἡ παραβολὴ ὑμῖν] A ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη. C ἡ παραβολὴ αὕτη ὑμῖν. μακραὶ] C μακράν. ὅρασις] A C πᾶσα ὅρασις. 23 εἰπὸν] C εἰπέ. ϗ prius] A deeſt. μὴ] C οὐ μή. λόγος] C ὁ καιρός. ὅτι] C διότι. ἔτι] A deeſt. μαντευόμενος] C μαντευόμενοι. 25 μὴ] C deeſt. 28 εἰπὸν] C εἰπέ. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. μὴ] C deeſt. οὐκέτι] C ἔτι. λαλήσω, ϗ] A ὅτι λαλήσω λόγον, καί. C λαλήσω λόγον, καί. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος.

CAP. XIII.

2 Ἰσραὴλ,] A C Ἰσραὴλ τοὺς προφητεύοντας τὰ Ἰσραὴλ, (τὰ Ἰσραὴλ C deſunt) ϗ ἐρεῖς τοῖς προφήταις τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν. 3 κύριος] A κύριος Ἀδωναΐ. C Ἀδωναῒ κύριος. αὐτῶν] C αὐτῶν τοῖς πορευομένοις ὀπίσω τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 4 οἱ, uſque ad finem verſus] deſunt. 5 ϗ] C ϗ οὐ. ποίμνια] C ποίμνιον. οἱ] A C ὡς (A deeſt) πολέμῳ οἱ. 6 κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν] A ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα. 7 εἰρήκατε] A C ἑωράκατε (εἰρήκατε C) ϗ ἐλέγετε (λέγετε C) φησὶ κύριος, ϗ ἐγὼ οὐ λησα. 8 Καὶ] A C deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, bis in hoc ſu, & ver. 9. & C. ver. 13. 10 Εἰρήνη prius] A Εἰρήνη, εἰρήνη. τὸν] C ἐπαλείφουσιν αὐτὸν ἀφροσύνῃ. 11 Εἰπὸν] C Εἰπέ. ἀλείφοντας αὐτόν. ἐξαίρων] C ἐξαίρων ἥξει. 12 οὐκ] A deeſt. βόλους] A περιβόλους. 14 ἀποκαλυφθήσεται] A ἀνακαλυφθήσεται. σεσθε] A συντελεσθήσεται. 15 πεσεῖται] A C ϗ πεσεῖται. 16 αὐτῇ] C αὐτήν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 18. A ἄρτου. τοῦ περιποιήσασθαι] A περιεποιοῦντο. 20 κύριος prius] ἐκεῖ συστρέφετε] C συλλέγετε ἐκεῖ. ἐκστρέφετε] A ἐξεστρέφετε. 22 δικαίου] A C δικαίου ἀδίκως. ἀπὸ] A αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας C αὐτὸν ἀπό. 23 μαντείας] A μαντείαν. γνώσεσθε] A ἐπιγνώσεσθε. A C διότι.

CAP. XIV.

1 ἐκ] A ἀπό. ἄνδρες] A C ponunt poſt με. 4 κύριος] A C ναῒ κύριος. ἐν οἷς] A C ἐν αὐτοῖς ἐν οἷς. ἐνέχεται] A ἔχεται & ver. 5 πλαγιάσῃ] A ἂν μὴ πλαγιάσωσι. 6 εἰς] A C πρός. κύριος A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. ἐπιστρέψατε ϗ ἀποστρέψατε] A ψατε ϗ ἀποστρέψατε. C ἐπιστρέψατε ϗ ἐπιστρέψατε. ἐπιστρέψατε] C 7 προσηλυτευόντων] C προσκειμένων. ὧν ··· αὐτῶν] C οἷς ··· αὐτοῖς. μον] A σημεῖον. ϗ ἐπιγνώσεσθε, uſque ad ἐγώ, ver. 9.] A deſunt. νήσῃ, ϗ λαλήσῃ] C πλανηθῇ, ϗ λαλήσῃ λόγον. 10 ϗ κατὰ] C καί. ὁμοίως τῷ προφήτῃ] C τοῦ προφήτου. 11 πλανᾶται] C πλανῶνται. A ponit poſt θεόν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & ver. 14, & 16. τῆς] C ἐπ' αὐτήν. ἐξ] A ἀπ'. 14 αὐτοὶ] A C οὗτοι. 15 Ἐὰν δέ. 16 ἢ] C αὐτῶν, καί. ἢ] C deeſt. 17 Ἢ] A Ἐὰν δέ. & ἐὰν] A deeſt. ἐπάγω] C ἐπαγάγω· 18 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος 20. & 21 & 23. ἢ] C deeſt. αὐτῆς] A αὐτῆς ὦσι. 20 υἱοὶ ἢ ὑπολειφθῶσι] C υἱοὺς ἢ θυγατέρας αὐτῶν ἐξέλωνται, ὅτι. 21 ἐξαπ ἀποστελῶ. C ἐξαποστελῶ. 22 ὑπολελειμμένοι] C αὐτοὶ ἀπολελειμμένοι ἐξάγουσιν] A οὗτοι ἐξάξουσιν. C οἵτινες ἐξάξουσιν. ἐξ αὐτῆς] A ἰδοὺ] A C ἰδοὺ αὐτοί. ϗ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν] A deſunt. τὰ κακὰ A τοῖς κακοῖς οἷς. πάντα τὰ κακὰ ἃ] C ἐπὶ πᾶσιν οἷς. 23 A ἐποίησα.

CAP. XV.

3 αὐτὴν πᾶν] A αὐτοῦ. 4 πάρεξ ὃ] C Ἰδού. ἀπὸ] C ἐπ'. ἔσται] C 5 ἔτι ἔσται] C ποιηθήσεται. 6 εἰπὸν] C deeſt. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος verſ. 8. Ἱερουσαλὴμ] C ἐν Ἱερουσαλήμ. 7 δώσω] A στηριῶ. 8 ἐπιγνώσονται). με] A deeſt.

CAP. XVI.

3 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 19, & 23, & 30. 4 οὐκ ἔδησαν μαστούς σου] A ϗ οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου, ὁ ὀμφαλός σου οὐ περιετμήθη. ἐτμήθη ὁ ὀμφαλός σου. ἐλούσθης] C ἐλούσθης εἰς σωτηρίαν. 5 ἐπὶ σοὶ] C ante ὁ. 6 ζωὴ] A ζάσῃ. C ζῆσον, ϗ εἶπέν σοι, Ζωὴ τῷ αἵματί σου ἐμεγαλύνθης] A deſunt. 8 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 14 36, & 38. 9 ἀπέπλυνα] A ἔπλυνα. 12 ἐπὶ ··· ἐπὶ] A περὶ ··· περί. 13 δρα] C σφόδρα σφοδρῶς, ϗ κατευθύνθης εἰς βασιλείαν. 14 ἐν τῇ ὡραιότητι C ὡραιότητος. 15 Κατεπεποίθεις] A C Καὶ ἐπεποίθεις. πάροδον] A οὐκ ἔσται. C πάροδον αὐτῷ ἐγίνετο. 16 οὐδὲ] A καί. 17 χρυσίου ··· C ἀργυρίου ··· χρυσίου. 19 αὐτὰ πρὸ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. 20 ἐγένετο] A ἐγένετο μετὰ ταῦτα. αὐτοῖς] A αὐτὰ αὐτοῖς. εἰς ἀνάλωσιν] ſunt. 21 ἀποτροπιάζεσθαι] A ἁγιάζεσθαι. σε αὐτὰ] A ἐν. 22 σου] ϗ τὰ βδελύγματά σου. τῆς] A C τῆς ἡμέρας τῆς. ἔζησας] C ϗ ἔζησας. γει] A C οὐαί, οὐαί σοι, λέγει. 25 ἐπ' ἀρχῆς] A ἐν ἀρχῇ. τὰς πορνείας. 27 Ἐὰν δὲ] C Καὶ ἰδού. σε ἐκ] A σε ἀπό. C τὰς θυγατέρας] C τοὺς υἱούς. ἐνεπίπλω] C ἐνεπλήσθης. 29 τὰς τὴν διαθήκην. C τὰς πορνείας. Χαλδαίων] A Χαναὰν ϗ Χαλδαίων. C ϗ εἰς τοὺς Χαλδαίους. 30 διαθῶ τὴν θυγατέρα] A διαθῶ τὰς θυγατέρας ποιήσω τῇ καρδίᾳ. σε πάντα] A deſunt. 31 Τὸ, uſque ad ἑαυτῆς] C οἰκοδομῆσαί σε τὸ πορνεῖόν σου ἐν ἀρχῇ πάσης. ϗ] C ϗ οὐκ. 33 C προσδιδοῦσα. δέδωκας] C προσδέδωκας. 34 σοῦ πεπορνεύκασιν] A νεύκασιν. C σὲ οὐ πορνεύουσιν. προσδέδοται] C γὰρ προσδέδοται. μὴ δίδοσθαι. ϗ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα (A διεστραμμένον)] C σοὶ διεστραμμένον. 36 ἐν τῇ] C ἐπὶ τῇ. ἔδωκας] A δέδωκας. C 37 ἐπισυνάγω] A C ἐπὶ σὲ συνάγω. 38 αἰσχύνην] A ἀσχημοσύνην. A ἐκδίκησιν. μοιχαλίδος] C μοιχαλίδων, ϗ ἐκχεουσῶν αἷμα. A ἐκχεούσης αἷμα. ἐν αἵματι] A ἐν τῷ αἵματι ἐν αἵματι. 39 τὰ ἱμάτια ἱματισμόν. 41 πυρὶ] C ἐν πυρί. δώσω] C προσδοῦς. 43 τῆς] A C ρας τῆς. ἐπήκουσας] C οὐκ ἐπήκουσα κατὰ τήν. ἐπὶ] C σου ἐπί. A ἐν. 44 C οὕτως ϗ ἡ. 45 ἡ ἀποσευομένη] C τῆς ἀποσευομένης. ἀδελφαὶ] C ἀποσευόμεναι] C τῶν ἀποσευομένων. πατὴρ] C πατὴρ ὑμῶν. 47 πορεύθης] A C 48 αὕτη] A C ἡ ἀδελφή σου αὕτη. 49 ἐν prius] C ϗ ἐν. εὐθηνία θηνία οἴνου. C εὐθηνίαις. αὕτη] A C αὐτή. 52 σου, ἐν ᾗ ἔφθειρας διέφθειρας. ἀνομίαις] A ἁμαρτίαις σου, ϗ ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις. 54 τῷ σε. 55 ἀρχῆς] A C ἀρχῆς, ϗ Σαμάρεια ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς σονται (A ἀποκατασταθήσονται) καθὼς ἦσαν τὸ (deeſt C) ἀπ' ἀρχῆς. ponit ante ἀπ'. 57 εἰ] C εἰ σύ. 58 τὰς ἀσεβείας σου, ϗ τὰς ἀνομίας ἐν ταῖς ἀσεβείαις σου, ϗ ἐν ταῖς ἀνομίαις. 59 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος verſ. 63. ταῦτα] A τὴν ἀρὰν ταύτην. C τὴν ἀράν. 60 σοι] C 61 τὴν ὁδὸν] C τὰς ὁδούς. πρεσβυτέρας ··· νεωτέρας] C νεωτέρας ··· ρας. οἰκοδομὴν] A δοκιμήν. 63 στόμα σου] C στόμα.

CAP. XVII.

2 εἰπὸν] C εἰπέ, & verſ. 9 & 19. πρὸς] C ἐπί. 3 κύριος] A C ναῒ κύριος, & verſ. 9, & 19, & 22. 5 πεδίον] C πεδίον σπόριμον ῥίζωσιν. ἐφ'] C ἐν. 6 μικρὰν] A C μικρὰν τῷ μεγέθει. αὐτὴν] A C αὐτὸ] A C αὐτήν. ἄμπελον] A ἄμπελον μεγάλην. 7 αὐτῆς] C αὐτῇ. C ἐπ'. αὐτῆς poſterius] A αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς. βώλῳ] C 8 αὕτη] A αὐτή. πιεῖν] A C πιῆσαι. 9 αὐτῆς] C ponit poſt καὶ τὰ καταθυμεῖ] C καταθυμηθῇ. ζῶν] A C ξηρασία; ζῶν. 12 εἶπον] A Ἰσραήλ. ἰδοὺ] A C ἐπί. εἰπὸν] A ἃ εἶπεν. C εἰπὸν αὐτοῖς. ὅταν ἔλθῃ] C

ἐξέρριζα. ἀξῃ] A ἐξάξῃ. πρὸς αὐτοὺς] C πρὸς ἑαυτόν. 14 βασιλείαν] C βασιλεία. τοῦ] C ἀλλά. ἱστάνειν] C ἱστᾶν. 15 ἑαυτοῦ] A C deeſt. διασωθήσεται poſterius] C ἐκφεύξεται. 16 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. ὁ βασιλεὺς] A οὐ. C τοῦ βασιλέως. ὁ βασιλεύσας] C τοῦ βασιλεύσαντος. 17 πολλῷ] A deeſt. πρὸς] C τοῦ πρός. ψυχὰς] C ψυχὰς πολλάς. 18 δέδωκα] A C δέδωκε. 19 ὁρκωμοσίαν ... διαθήκην] A διαθήκην ... ὁρκωμοσίαν. 20 δίκτυον] A C δίκτυόν μου. 21 Ἐν] A C ϗ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα ϗ διακριθήσομαι μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ (A ponit ante μετ') περὶ τῆς ἀδικίας (A τὴν ἀδικίαν) αὐτοῦ ἧς ἠδίκησεν (A εἰς) ἐμοί. πάσῃ τῇ παρατάξει] A Καὶ πάσας φυγαδείας αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρατάξει. C Ἐν πάσαις ταῖς φυγάσιν αὐτοῦ, ϗ πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς παρατάξεσιν. ϗ] C ϗ πάντας. εἰς] A αὐτοῦ εἰς. C αὐτῶν εἰς. ἐπιγνώσεσθε] A γνώσεσθε. 22 ἐκλεκτῶν] A C ἐπιλέκτων. καρδίας αὐτῶν] A ϗ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς, καρδίας αὐτῶν. C ϗ δώσω ἀπὸ κεφαλῆς παραφυάδων αὐτῆς ἐκ καρδίας κορυφῆς αὐτῆς. ἐγὼ] C deeſt. ὄρος ὑψηλὸν] C ὄρους ὑψηλοῦ. 23 αὐτὸν] C αὐτό. καταφυτεύσω] C addit αὐτό. πετεινὸν] A θεῖον. σκιὰν] C σκιὰν τῶν κλάδων. τὰ] A C ϗ τά. 24 γνώσονται] A γνώσεται. διότι] C ὅτι.

CAP. XVIII.

2 ἐν τοῖς υἱοῖς] C ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ. ἐγομφίασαν] C ὠμοδίασαν. 3 κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 23. 4 εἰσιν, ἡ] C εἰσιν, ϗ ἡ. 7 περιβαλεῖ] A C περιβαλεῖ ἱμάτιον. 8 ϗ ἐξ] A ἐξ. C ἀπό. ἀναμέσον poſterius] C deeſt. 9 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 30. 11 ἐν τῇ ὁδῷ] A τὴν ὁδόν. ἀλλά] C Καὶ ταῦτα πάντα οὐ ποιοῦντα, ἀλλά. 12 πεποίηκε] A ἐποίησε, & verſ. 19. 14 κατ' αὐτὰς] C κατὰ ταῦτα. 16 περιέβαλεν] A C addunt ἱμάτιον. 17 οὐδὲ] A C καί. 18 ἐὰν ... θλίψῃ] C ἐν ... ἔθλιψεν. ἐναντία] C ἐν ἐναντία. μου] C αὐτοῦ. ἀποθανεῖται] C ἀπέθανεν. τῇ ἀδικίᾳ] A τῆς ἀδικίας. 19 τὴν ἀδικίαν] A ponit poſt υἱός. τοῦ παιδὸς] A C τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. υἱὸς] C υἱὸς κρίμα καί. 20 ἀποθανεῖται] C αὕτη ἀποθανεῖται. παιδὸς] A παιδὸς αὐτοῦ. υἱοῦ] A υἱοῦ αὐτοῦ. δικαίῳ] A C δικαίου. ἀνόμῳ] A C ἀνόμου. 21 ποιήσῃ] C ποιήσῃ κρίμα καί. οὐ μὴ ἀποθάνῃ] C οὐκ ἀποθανεῖται. 22 Πάντα, uſque ad οὐ] A Πᾶσαι αἱ ἀδικίαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε. μνησθήσονται] C μνησθήσεται. ἀλλ'] C deeſt. 23 ὁδοῦ] A C ὁδοῦ αὐτοῦ. ζῆν] C ζῆσαι. 24 ἐκ] C ἀπό, & verſ. 26, & 28. ἀνομίας] A C ἀδικίας. πᾶσαι] C ἐὰν ποιήσῃ, ζήσεται· πᾶσαι. 25 κατευθύνει] A pro hoc ter κατορθοῖ. πᾶς] C deeſt. ὁδὸς ... κατευθύνει] C ὁδοὶ ... εὐθύνουσι. 26 ἀποθάνῃ ἐν] C ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, ἐν. 28 Καὶ] A C ϗ εἶδε, καί. ζωῇ ... οὐ] A ϗ ζωῇ ... ϗ οὐ. 30 ἐπιστράφητε, uſque ad πασῶν] A ἐπιστρέψατε ϗ ἀποστράφητε ἀπό. 31 ἠσεβήσατε] A ἠνομήσατε. καινὸν] A καινόν, ϗ ποιήσατε πάσας τὰς ἐντολάς μου. ἀποθνήσκετε] C ἀποθνήσκεται. Ἰσραὴλ] A Ἰσραήλ, λέγει κύριος. 32 θέλω] C βούλομαι. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος ϗ (deeſt C) ἐπιστρέψατε οὖν (A deeſt) ϗ ζήσετε.

CAP. XIX.

1 σὺ] A σὺ υἱὲ ἀνθρώπου. 2 σκύμνος] C ἐπὶ σκύμνους. 4 κατ'] C περί. ἀπώλετο] A C ϗ ἀπώλετο. 6 ἀνεστρέφετο] C συνεστρέφετο. ἀνθρώπους] C ϗ ἀνθρώπους. 7 τῷ] C ἐν. 8 ἔδωκαν] A ἔδωκεν. C ἐπέθεντο. κυκλόθεν] C κυκλόθεν ἐκ τῶν χωρῶν. δίκτυα] A δίκτυον. ἐν] C ϗ ἐν τῇ. 9 ἦλθε] C ϗ ἤγαγον αὐτόν. εἰσήγαγεν] A C εἰσήγαγον. ἐπὶ] C ἔτι ἐπί. 10 ϗ] A C deeſt. ἐν ῥοᾷ] C ῥοᾶς. πεφυτευμένη] C πεφυτευμένης. 11 αὕτη ῥάβδος] A C αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος. τῷ] C ἐν τῷ. 12 ἐκλεκτὰ] A κλήματα. ἐξεδικήθη] A ἐξεδικήθη. ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος] C ἐξηράνθησαν αἱ ῥάβδοι. 13 ἀνύδρῳ] C ἀνύδρῳ ϗ διψώσῃ. 14 ῥάβδου] C τῶν ῥάβδων τῶν. ἦν] C ἔσται. ἰσχύος, φυλὴ εἰς] C ἰσχύος φυλῆς, εἰς.

CAP. XX.

1 τῇ πεντεκαιδεκάτῃ] A C ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ, δεκάτῃ. 3 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, bis in hoc verſu. 5 κύριος] C κύριος ὁ θεός. 6 μου] A deeſt. αὐτῶν] C ponit ante τῇ χειρί. εἰς τὴν γῆν] A deſunt. 7 εἶπα] C εἶπον. μιαίνεσθε] C μιαινέσθω. 8 μου, τὰ] A C μου, ἕκαστος τά. οὐκ ἐγκατέλιπον] A οὐ κατέλιπον. τοῦ] A ϗ τοῦ. τῆς] C γῆς. 9 ἐποίησα] A ποιήσω. 10 Καὶ] A C Καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καί. 11 ὅσα] C ὡς ἄν. 12 διότι] C ὅτι. 13 εἶπα πρὸς τὸν οἶκον] C παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος. ἐν τοῖς] A ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύεσθε, ϗ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσετε τοῦ ποιεῖν αὐτὰ, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος, ϗ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, ϗ παρεπίκρανάν με ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς. πορεύεσθε, ϗ] C deſunt. 14 ἐξήγαγον] C ἐπήγαγον. 15 ἐξῆρα] C ἐπῆρα. 16 καρδίας] A C τῶν καρδιῶν. 17 ἐπ' αὐτοὺς] C αὐτῶν, & ponit ante ὁ. τοῦ] C τοῦ μή. 18 αὐτῶν poſterius] A Αἰγύπτου. συναναμίσγεσθε] A C συναναμίγνυσθε. 20 ϗ ἔσται] C αὐτὰ, ϗ ἔσται. ὑμῶν] C ἀναμέσον ὑμῶν. διότι] C ὅτι. 21 ποιήσει] A ποιήσει αὐτά. ἐβεβήλουν] A ἐβεβήλουν σφόδρα. C ἐβεβήλωσαν. ἐν τῇ ἐρήμῳ] C ponit poſt αὐτούς. τοῦ] C ϗ τοῦ. 22 Καὶ ἐποίησα] C Καὶ ἐπέστρεψα τὴν χεῖρά μου αὐτοῖς, ϗ ἐποίησα ἕνεκεν ἐμοῦ. ϗ] A ὧν. C ἀφ' ὧν. 23 Ἐξῆρα] A Καὶ ἐγὼ ἐξῆρα. C Καὶ ἐξῆρα. διασπεῖραι] A C ϗ διασπεῖραι. 24 ἀπώσαντο] A addit, ϗ ἐν τοῖς προστάγμασί μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς. 26 αὐτοὺς] A αὐτοὺς, ἵνα γνῶσιν ὅτι ἐγὼ κύριος. 27 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 30, & 31, & 33, & 44. 28 ἔθυσαν] C ϗ ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν τῶν δώρων αὐτῶν, ϗ ἔταξαν. εὐωδίας] A C εὐωδίας αὐτῶν. 29 τί] C τί ἐστι. Ἀβαμὰ (A Ἀβανὰ)] A C addunt, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ, ϗ ἐπεκαλέσαντο (ἐπεκάλεσαν C) τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβαμὰ (A Ἀβανά.) 30 κύριος] A κύριος ὁ θεός. 31 οἷς] A ὑμῶν ὑμῖν ἐν πυρί. C ὑμῶν, ἐν τῷ διάγειν τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν πυρί. ἐπὶ] A deeſt. 33 ἐν prius] A C εἰ μὴ ἐν. 36 γῆς] A ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. 38 κύριος] A ὁ θεός. C deeſt. 39 κύριος κύριος] A addit ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος, ut & verſ. 40. εἰ] C ἐάν. οὐκέτι] C ἔτι. 40 ὑψηλοῦ] A C ὑψηλοῦ Ἰσραήλ. τέλος] C τέλος ἐπὶ τῆς γῆς. ϗ ἐκεῖ poſterius] A καί. C αὐτοὺς, καί. 43 τὰς ὁδοὺς] C τῶν ὁδῶν. ϗ τὰ ἐπιτηδεύματα (τῶν ἐπιτηδευμάτων C) ὑμῶν] A deſunt. ἐμιαίνεσθε] A ἐμιάνθητε. 44 κατὰ] C οὐ κατά. κακὰς, ϗ] C πονηρὰς, οὐδέ. 46 Δαρὼμ] A Δαγών. 47 κύριος] A κύριος ὁ θεός. C deeſt. ϗ πᾶν ξύλον ξηρὸν] A deſunt. 48 οὐ] A C ϗ οὐ. 49 εἶπα] C εἶπον. κύριε] C deeſt.

CAP. XXI.

2 Διατοῦτο προφήτευσον] A deſunt. προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν] C προφήτευσον περὶ τῆς γῆς. 3 Καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ] A deſunt. κύριος] A κύριος ὁ θεός. C Ἀδωναῒ κύριος. 4 ἄδικον ϗ ἄνομον] A ἄνομον ϗ ἄδικον. ἀπὸ] C deeſt. 5 διότι] C ὅτι. οὐκ] A C ϗ οὐκ. ἀποστρέψει] C ἀποστρέψω. 7 λέγει κύριος] A C ϗ ἔσται, λέγει κύριος κύριος (deeſt κύριος ſemel C) ὁ θεός. 9 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 11 χεῖρα] A εἰς χεῖρας. χεῖρα] A C χεῖρας. 12 αὕτη ... αὕτη] A C αὐτὴ ... αὐτή. παροικήσουσιν, uſque ad διατοῦτο] C οἱ παροικοῦντές μοι εἰς ῥομφαίαν ἐγένοντο σὺν τῷ λαῷ. 13 ὅτι] A ἔτι. κύριος prius] C Ἀδωναΐ. 15 μὴ] A C deeſt. καρδία] C καρδία αὐτῶν. πύλην] A C πύλην αὐτῶν, & C addit καί. εὖ ... εὖ] C εὖγε ὀξεῖα ... εὖγε. σφαγὴν ... στίλβωσιν] A στίλβωσιν ... σφαγήν. 16 Καὶ] C Ὡς ἀστραπή. 19 αἱ δύο, ϗ χεὶρ] A ἀρχαὶ δύο, ϗ χεῖρα ἑτοιμάσουσιν. C αἱ δύο ἀρχαὶ ἑτοιμάσαι χεῖρα κεντούντων. ἐν ἀρχῇ] C ἐπ' ἀρχῆς. πόλεως] C ἑκάστης πόλεως κεντοῦσαν. ἐπ' ἀρχῆς ὁδοῦ] C deſunt. 20 τοῦ] A ϗ σὺ ἑτοίμασον ϗ διάταξον ὁδὸν τοῦ. υἱῶν] A ἐπὶ υἱῶν. τὴν Ἰουδαίαν] C τῆς Ἰούδα. ἐν μέσῳ αὐτῆς] C ἐν πολιορκίᾳ. 21 κατασκοπήσασθαι] C ἥπατι σκοπήσασθαι. 22 αὐτοῦ ἐγένετο] C αὐτοῦ· ϗ ἐγένετο. κραυγῆς] C κραυγῆς σάλπιγγος. 23 αὐτῶν] C addit ἑβδομάζων τὰς ἑβδομάδας αὐτοῖς. ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι] C ἀδικίαν αὐτῶν, τοῦ συλληφθῆναι. 24 κύριος] A κύριος κύριος ὁ θεὸς, & verſ. 28. C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 28. ἀσεβείαις] C ἀνομίαις. 26 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. ἐπέθου] C ἀπόθου. αὐτῇ οὐ] C αὐτὴ οὐ. 27 ἀδικίαν ter] A C bis tantum. οὐαὶ αὐτῇ, τοιαύτη] A C οὐδ' αὐτὴ τοιαύτη. 29 ἥκει] A C ὧν ἥκει. 30 Ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν] A C Ἀπόστρεφε, μὴ (deeſt C) εἰς τὸν κουλεόν σου (A addit ϗ μὴ καταλύσῃς) ἐν. 31 σὲ] C σοί. ἐπὶ] C εἰς. διαφθορᾶς] A διαφθοράν.

CAP. XXII.

2 εἰ] A οὐ. κρινεῖς] C κρίνεις. 3 κύριος] A κύριος ὁ θεός. C deeſt. αὐτὴν] C ἑαυτήν. 4 τοῖς αἵμασιν αὐτῶν (C σου) οἷς] A τῷ αἵματι αὐτῶν ᾧ. ἐποίεις] C ἐποίησας. ἤγγισας] C προσήγγισας. 5 ἐμπαίξεται ἐν σοὶ] A ἐμπαίζονται ἐν σοί. C ἐμπαίξονταί σοι, ϗ βοήσουσιν ἐπὶ σοί. πολλὴ] C πολλοί. ἀνομίαις] C addit σου. 6 αὐτοῦ συνεφύροντο ἐν] A αὐτῶν, συναναφύρονται. 7 κατεδυνάστευον] A C addunt ἐν σοί. 9 Ἄνδρες] A C Ἄνδρες λῃσταί. ἐπὶ σοὶ] C ἐν σοὶ, καί. μέσῳ σου] A σοί. 10 Ἕκαστος] A Καὶ ἕκαστος. 11 ἠνομοῦσαν] A ἠνόμησαν. C ἠνόμουν. 12 ἐλαμβάνοσαν] A C ἐλάμβανον. ἐλαμβάνοσαν] C ἐλάμβανον. κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 13 μου] A C μου πρὸς χεῖρά μου. συντετέλεσαι] C συντετέλεσαι. 18 ἀναμεμιγμένοι] C ἀναμεμιγμένος. κασσιτέρῳ] C ponit ante σιδήρῳ. μέσῳ] C μέσῳ καμίνου. ἀναμεμιγμένος ἐστὶ] C ἀναμεμιγμένοι εἰσίν. 19 κύριος κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. εἰς] A C πάντες εἰς. ἐγὼ] A ἰδοὺ ἐγώ. εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ, & verſ. 20. 20 αὐτὸ] C αὐτήν. τοῦ] C εἰς τό. ἐν] C ὑμᾶς ἐν. μου] C μου, ϗ ἐν τῷ θυμῷ μου. χωνεύσω ὑμᾶς] C ϗ ἐπαφήσω. Καὶ χωνεύσω ὑμᾶς. διότι] C ὅτι. 24 οὐ] A μή. ἐγένετο] A καταβήσεται. 25 δυναστείᾳ] C δυναστείαις. ϗ τιμὰς] A τιμάς. C πλοῦτον ϗ τιμάς. 26 ἀκαθάρτου ϗ τοῦ καθαροῦ] C καθαροῦ ϗ ἀκαθάρτου. ϗ ἐβεβήλουν] A ϗ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. 27 ὅπως] C τοῦ ἀπολέσαι ψυχὰς ὅπως. 28 κύριος prius] A C Ἀδωναῒ κύριος. οὐκ ἐλάλησε] C οὐ λελάληκεν. 29 ἀδικίᾳ] A C ἀδικίαν. διαρπάζοντες] A ἁρπάζοντες. 30 πρὸ προσώπου] A κατὰ πρόσωπον. ὁλοσχερῶς] C ponit ante πρό. 31 συντελέσαι] C συντελέσαι αὐτούς. κύριος prius] C Ἀδωναΐ.

CAP. XXIII.

3 αὐτῶν] A C αὐτῶν ἐπόρνευσαν. 4 ἦν ... ἦν ... ἦν] A ἡ ... ἡ ... ἡ. C ἡ ... ἡ. ἡ ἀδελφὴ] C ἡ νεωτέρα ἡ ἀδελφή. 6 νεανίσκοι, &c.] C νεανίσκους ἐπιλέκτους, πάντας ἱππεῖς ἱππαζομένους. 7 ἐπίλεκτοι υἱοὶ] C ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς υἱούς. πάντες] C πάντας. ἐν πᾶσι τοῖς] A deſunt. αὐτοῖς] C αὐτῆς. 10 ἐποίησαν] C ponit poſt ἐκδικήσεις. εἰς τὰς θυγατέρας] A addit αὐτῆς. C deſunt. 11 αὐτὴν] A αὐτῆς. 12 Ἐπὶ] A Καὶ ἐπί. C Ἐπλήθυνεν ὑπέρ. ἐπέθετο] C ἐπέθετο πρός. νεανίσκοι &c.] C νεανίσκους ἐπιλέκτους πάντας. 13 ἴδον] C ἴδον ἐγώ. 14 πρὸς] C ἐπί. 15 ἐζωσμένους] A διεζωσμένους. παραβαπτὰ ϗ] A ϗ τιάρας βαπτάς. C ϗ παραβαπτά. υἱῶν] C υἱῶν Βαβυλῶνος. 16 τῇ] A ἐν. 17 ἤλθοσαν] A C ἦλθον. ἐν] C ἐπί. 18 Καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς] C deſunt. 20 ὧν] A ὧν ἦσαν. ὡς ὄνων] C ὡς σάρκες ὄνων, & ponit poſt αὐτῶν. 21 ἐποίεις] C ἐποίησεν. οὐ] A addit ἔπεσαν, ſed C ponit poſt σου. 22 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 23 Φακοὺκ] A Φακέθ. C Φαβούδ. Σουὲ ϗ Ὑχουὲ] A Συὲ ϗ Κούθ. C Σουδὲ ϗ Κουδέ. τριστὰς] C τριστάτας. 24 Καὶ] A deeſt. πάντες] C ponit poſt σέ. ἅρματα, uſque ad κύκλῳ] C μετ' ἁρμάτων ϗ τροχῶν ϗ πλήθους λαῶν· ϗ θώρακας ϗ ἀσπίδας, ϗ περικεφαλαίας περιθήσονται ἐπὶ σέ, ϗ βαλοῦσιν ἐπὶ σὲ φυλακήν. βαλεῖ] A βαλοῦσι. ἐκδικήσουσι] C δικάσουσι. 25 καταβαλοῦσι] A βαλοῦσι. υἱοὺς σου ϗ θυγατέρας] A υἱοί σου ϗ θυγατέρες. πῦρ καταφάγεται] A ἐν πυρὶ ἀναλώσουσι. C καταφάγεται πῦρ. 27 οὐκέτι] A C ἔτι. 28 κύριος prius] C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 32. ἐγὼ] A deeſt. 29 ϗ τοὺς μόχθους σου] C deſunt. αἰσχύνουσα] A C ἀσχημονοῦσα. ἀσέβεια] A ἐν ἀσεβείᾳ. C τῆς ἀσεβείας. 30 ταῦτά σοι] C σοι ταῦτα. 32 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. πλατὺ] A C πλατὺ, ἔσται εἰς γέλωτα ϗ μυκτηρισμόν. 33 ϗ τὸ] A C deſunt. ἀφανισμοῦ] C ἀφανισμοῦ, καί. 34 Πίεσαι αὐτὸ] A C Καὶ πίεσαι αὐτὸ, ϗ ἐκστραγγιεῖς. Addit præterea C, ϗ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταβρώξῃ, ϗ τοὺς μαστοὺς σου καταπλεῖς. ἐγὼ] A deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 35 Διατοῦτο, uſque ad ἀνθ'] A deſunt. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. 36 εἰ] A οὐ. ἀναγγελεῖς] A C ἀπαγγελεῖς. 37 τὰ ἐνθυμήματα] C τοῖς ἐνθυμήμασιν. ἐμοιχῶντο poſterius] Ald. hic repetit quæ ſunt inter duo ἐμοιχῶντο, viz. ϗ αἷμα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν. ἐγέννησαν] C ἐγεννήθησαν. αὐτοῖς] C αὐτὰ αὐτοῖς. δι' ἐμπύρων] A διὰ πυρώσεως. C διὰ πυρός. 38 Ἕως] A deeſt. C Ἕως οὐ. ἐμίαινον] C ponit ante τά. ϗ] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καί. 39 εἰσεπορεύοντο] C εἰσπορεύεσθαι αὐτούς. τοῦ βεβηλοῦν] C ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐβεβήλουν. ὅτι] C ἰδού. 40 ὅτι τοῖς] C ἔπεμπον τοῖς. 41 Καὶ] C deeſt. πρὸ προσώπου] C ἔμπροσθεν. θυμίαμα] C addit μου. εὐφραίνοντο] C ἐτίθεις ἔμπροσθεν αὐτῶν, ϗ εὐφραίνοντο. 42 πρὸς] C ϗ πρός. ἐκ] A C οἰνωμένους ἐκ. 43 πόρνης] C πόρνης ταῦτα. Ὀολιβὰν] C Ὀολιβὰν τὰς γυναῖκας τὰς ἀνόμους. 45 ἐκδικήσει] A ἐκδίκησιν. μοιχαλίδες] A C μοιχαλίδων. ἐκδικήσει αἵματος] C κρίσει ἐκχεούσων αἷμα. 46 Τάδε] A Ὅτι τάδε. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. 47 λιθοβόλησον] C λιθοβοληθήτωσαν. ἐπ' αὐτὰς] C deſunt. κατακέντει] A κατακεντήσουσι. C κατακεντήτωσαν. ἐμπρήσουσι] A ἐν πυρὶ ἐμπρήσουσι. 49 διότι] A ὅτι. κύριος] A κύριος κύριος.

CAP. XXIV.

2 εἰς ἡμέραν] C τὸ ὄνομα τῆς ἡμέρας. 3 ἐπὶ] A πρός. κύριος] A κύριος κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος. ϗ ἔγχεον] A ϗ ἔκχεε. C ἐπίσησον ϗ ἔκχεε. 4 πᾶν] C αὐτῆς, πᾶν. 5 ἔζεσε] A ἐξέζεσε. C ἔζεσεν, ἐξέζεσεν. ἥψηται] A ἡψήθη. 6 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 9, & 14: & verſ. 24. A. 7 αἷμα] A ἐν αἷμα. καλύψαι] C κατακαλύψαι. ἐπ'] A deeſt. 9 κἀγὼ] A C οὐαὶ πόλις τῶν αἱμάτων, κἀγώ. δαλὸν] C λαόν. 10 ζωμὸς] A C ζωμὸς, ϗ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται (A συντριβήσονται.) 11 ὅπως] A C αὐτῆς, ἐξεψήθη ὅπως. ὁ] A C ὅπως συμφρυγῇ ὁ] C ϗ ἐκφρυγῇ ὁ. ἀκαθαρσίας] A C αὐτῆς ἀκαθαρσία. Καὶ οὐ] C Καὶ ταπεινωθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς, ϗ οὐ. 13 ἀνθ'] A C Ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμα, καὶ (A ϗ deeſt) ἀνθ'. σὺ] A C σύ· ϗ οὐκ ἐκαθαρίσθης ἀπὸ ἀκαθαρσίας σου. ἐὰν] C ἔσται ἐὰν οὐ. ἔτι] A deeſt. C οὐκέτι. μου] A C μου ἐν σοί. 14 ἐλεήσω] C addit, ϗ οὐ μὴ παρακληθῶ. 16 σου ἐν] A ἐν. κοπῆς] C κόψη. κλαυθῆς] C κλαύσης οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα. 17 Στεναγμὸς] C Στενάξεις σιγῶν, στεναγμός. πένθος] C deeſt. ἐστὶ] A C ἐστίν. οὐκ] C deeſt. 18 ἑσπέρας] A C ϗ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας. 19 ἀναγγέλλεις] A ἀπαγγελεῖς. C ἀπαγγέλλεις. 21 Εἰπὸν] A deeſt. C Εἰπέ. ἐπιθυμήματα] C ἐπιθύμημα τ. 24 κατὰ] A C ϗ κατά. ἐποίησα] C ἐποίησε. ϗ] C deeſt. 25 παρ'] A C αὐτῶν παρ'. 26 ἀναγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. ὦτα] C ὦτά σου. 27 λαλήσεις] A C ϗ λαλήσεις. ἀποκωφωθῆς] A ἀποκωφωθήσῃ. C κωφωθῆς.

CAP. XXV.

3 κυρίου] A C Ἀδωναῒ κυρίου. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 8, & 12, & 13, & verſ. 14 bis, & verſ. 15, & 16, & 17. ἐπορεύθησαν] C ἐπορεύθη. 4 ϗ δώσουσιν ἐν σοὶ] A deſunt. 5 διότι] A C ὅτι. κύριος] C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 7. 6 τὴν χεῖρα] A C τῇ χειρί. ἐπέχαρας] A C ἐπεχάρης. ἐκ ψυχῆς] C τῇ ψυχῇ. 7 ἐκτενῶ] C ἰδοὺ ἐγώ. σε] A deeſt. ἀπολῶ] A ἀπολέσω. διότι] C ὅτι· & verſu 11. 8 ὧν] C ὧν ὅτι. Μωὰβ] A C Μωὰβ ϗ Σηείρ. οὐχ] A C deeſt. Ἰσραὴλ ϗ] C deſunt. 9 παραλύσω] A παραλύω. πόλεως] A πόλεως καί. 10 αὐτῷ] C αὐτούς. Ἀμμὼν] C Ἀμμὼν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 11 εἰς] A C ἐν. 12 ἐκδίκησιν] A deeſt. δίκην] C δίκην ἀπ' αὐτῶν. 13 Θαιμὰν] C Θαιμὰν, ϗ ἐκ Δεδάν. 14 ἐν] A ἐπί. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 15 ἐν] A deeſt. ἐκ] C ἐξ ὅλης τ. ἕως] A C αἰῶνος. 17 μεγάλας] C μεγάλας ἐν ἐλεγμοῖς θυμοῦ. διότι] C ὅτι.

CAP. XXVI.

1 ἐγενήθη] A C ἐγένετο. 2 οὗ] A C ὧν. 3 κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 5, & 7, & 14. ἐγὼ] C ἐγὼ ἐπάγω. τοῖς] A ἐν τοῖς. 4 καταβαλοῦσι] C καθελοῦσι. ἀπ' αὐτῆς] C deſunt. 5 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 7 πολλῶν] A πολλοῦ. 8 ϗ ποιήσει] A C σέ, ϗ περιβαλεῖ σοι τάφρον, ϗ περιοικοδομήσει. κύκλῳ] A deeſt. C ponit poſt χάρακα. αὐτοῦ] A deeſt. 9 ταῖς μαχαίραις] C τοῖς ὅπλοις. 10 ϗ τῶν] C ϗ ἀπὸ τῶν. 11 σου] A C ponunt poſt πλατείας. 12 σου poſterius] A C deeſt. 13 ἔτι] A ἐν σοὶ ἔτ. 14 σε] A εἰς. C σε εἰς. κύριος] A C deeſt. ἐλάλησα] A λελάληκα. 15 κύριος] C deeſt. ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας] A deſunt. C addit σου. 16 ἀπὸ] A ἐκ. ἐκ τῶν ἐθνῶν] C deſunt. ἀπὸ τῶν κεφαλῶν] C deſunt. αὐτῶν poſterius] C σου. 17 πῶς] A C πῶς ἀπώλου, καί. ἐκ θαλάσσης] C ἐν θαλάσσῃ. ἡ δοῦσα] A C ἥτις ἐγενήθη ἰσχυρὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ, αὐτὴ ϗ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν, ἡ δοῦσα. 18 σου] A C σου, ϗ ταραχθήσονται αἱ νῆσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπὸ τῆς ἐξοδίας (A ἐξόδου) σου. 19 δῶ] A δώσω. C δῶ σε. κατακαλύψῃ] A καταψύξει. 20 καταβιβάσω] C καταβιβάσει. μηδὲ ἀνασῆς] C deſunt. γῆς] C γῆν. 21 ἔτι] A C ἔτι, ϗ ζητηθήσῃ, ϗ οὐχ εὑρεθήσῃ. κύριος prius] C Ἀδωναΐ.

CAP. XXVII.

3 κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. σὺ] A deeſt. 4 τῷ Βεελσεὶμ] C τὰ ὅριά σου. υἱοί] A υἱῷ. περιέθηκαν] A περιέθηκε. 5 ἐκ Σενεὶρ] A ἐξ Ἀνείρ. ᾠκοδομήθη σοι, σανίδας] C οἰκοδομηθήσεται, νῆες. ἱστοὺς] C σε ἱστούς. 6 τὰς, uſque ad ἐξ] A deſunt. 7 στρωμνὴ] C ἐν στρωμνῇ. ὑάκινθον ϗ πορφύραν] A C ὑάκινθος ϗ πορφύρα. ἐκ τῶν νήσων] A deſunt. ϗ ἐγένετο] A ἐγένετο. C ϗ ἐγένοντο. οἱ ἦσαν ἐν σοὶ] A deſunt. οὗτοι κυβερνῆταί σου] A deſunt. 11 τειχέων σου] A τειχέων σου κύκλῳ. C τειχέων σου κύκλῳ. ἀλλὰ ϗ Μῆδοι. φύλακες] C ponit poſt ἦσαν. 12 πάσης ἰσχύος] C τῆς δυνάμεως. χρυσίον] A C χρυσίον, καὶ χαλκόν. 13 καὶ ἡ σύμπασα] C πᾶσα. οὗτοι] A αὐτοί. C αὐτῆς. σοὶ] C ἐν σοί. τὴν ἐμπορίαν] C τῇ ἐμπορίᾳ. 14 Θοργαμὰ] A Θοργαβά. C Θεργαμά. ἵπποι ϗ ἱππεῖς] A C ἵπποις, ϗ ἱππεῖς, ϗ ἡμιόνοις. 16 συμμίκτου σου] C τῆς ἐμπορίας σου ἐν Ἀφέκ. στακτὴν] C στακτὴν, ϗ πορφύραν, ϗ βυσσόν. Ῥαμὸθ] A Δαμώθ. C Ῥααμώθ. Κορχὸρ] A Χόρ. C Κοδχόδ. 17 μύρων ϗ κασίας] C μύρον. 18 ἔμποροι] C ἐμπορία. ἐκ] C ἐν πλήθει ἔργων σου, ἐκ. πάσης] C ponit poſt σου. Χελβὼν] C Χελμόν. ἔρια] A ἔρια σιλβά. C ἔριον σίλβον. ϗ οἶνον] A ϗ οἶνον Δεδὰν ϗ Ἰωνὰν ϗ Μεωζέλ. C Δάν Ἰαουὰν καὶ Μόοζηλ. ἔδωκαν] C deeſt. 19 Ἐξ Ἀσὴλ] C deſunt. Ἔσχαις] A Ἔσχός. C Ἔσχοί. ἐστὶ] C εἰσίν. 21 ἀμνοὺς] C ponit poſt κριούς. ἐμπορεύοντα] A ἐνεπορεύοντο. 22 Ἔμποροι] C Οἱ ἔμποροί σου. Ῥαμμὰ] C Ῥαγμά. οὗτοι] C αὐτοί. χρηστῶν, ϗ] C τιμίων, οἱ καί. 23 Χαρρὰ ϗ Χαναὰ] A Χαρρὰν ϗ Χαννὰν ϗ Δεδάν. C Χαρὰν ϗ Χαναὰν ϗ Αἰδάν. Ἀσσοὺρ ϗ Χαρμὰν] A ϗ Σαββὰ ϗ Ἀσσὺρ ϗ Χαλμάν. C Σαβὰ ϗ Ἀσσὺρ ϗ Χαλμάβ. 24 ὑάκινθον] A ὑάκινθον ϗ πορφύραν. C ἐν μοχαλὶμ ϗ γαλίμε ὑάκινθον ϗ ποικιλίαν. δεδεμένους] C καταδεδεμένοις ἐν. 25 Πλοῖα, ἔμποροι] A πλοῖα ἐν αὐτοῖς, Καρχηδόνιοι ἔμποροι. C πλοῖα ἐν αὐτοῖς. ἡ ἐμπορία. ἐν τῷ συμμίκτῳ] C τῶν συμμίκτων. καρδίᾳ θαλάσσης] C καρδίαις θαλασσῶν. 27 ἦσαν] C deeſt. τῶν συμμίκτων] C οἱ σύμμικτοι. σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων] C ἐπιμιγνύντες τὴν ἐπιμιξίαν. 29 πλοίων] A C πλοίων αὐτῶν. κωπηλάται] A C addunt σου. ἐπιβάται] C addit σου. 30 τῇ φωνῇ] C τὴν φωνήν. 31 στρώσονται] A ἐπιστρώσονται. C ὑποστρώσονται. 32 Καὶ] A C Καὶ ξυρήσονται (A φαλακρώσουσιν) ἐπὶ σοὶ (A σὲ) φαλάκρωμα, ϗ περιζώσονται σάκκον, ϗ κλαύσονται περὶ σοῦ ἐν πικρασμῷ ψυχῆς. Καὶ κοπετὸν πικρόν. λήψονται] C λήψονται ἐπὶ σὲ ϗ ἀναλήψονται. θρήνημα] C ϗ θρηνήσουσι θρήνημα. Σὸρ] A C Σόρ· τίς ὥσπερ Τύρος κατασιγηθεῖσα ἐν μέσῳ θαλάσσης. 34 Νῦν] C Νῦν δέ. 35 ἐστύγνασαν] A ἐσύγναζον. C στυγνάσουσιν. ἐξέστησαν, ϗ ἐδάκρυσε] C ἐκστήσονται, καὶ δακρύσει. αὐτῶν] A αὐτῶν ἐπὶ σοί. 36 σε] C ἐπὶ σέ. αἰῶνα] A αἰῶνα, λέγει κύριος ὁ θεός.

CAP. XXVIII.

2 κύριος] A κύριος κύριος· & verſ. 6, & 12. C Ἀδωναῒ κύριος· & verſ. 6, & 12. οὗ] A C ὧν. κατῴκηκα] A C κατῴκησα. 3 ἢ] C ἢ τῇ] A ἐν τῇ. 4 χρυσίον καὶ ἀργύριον] C περιεποιήσω ἀργύριον καὶ χρυ 5 Ἐν] A C Ἡ ἐν. ὑψώθη] C ϗ ὑψώθη. 7 ἐγὼ ἐπάγω] A deſunt. ϗ] C deſunt. 9 ἐγὼ] A deeſt. 10 ἐν πλήθει] A ἐν πλήθει τραυματιῶν σε, ἐν θανάτῳ. C ἐν χειρὶ τιτρωσκόντων σε, θανάτοις. ἀπολῆ] A C ἀποθανῇ. ἐλάλησα] A λελάληκα. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 22, & 24. 12 σὺ] C σὺ εἶ. ϗ] A C πλήρης σοφίας, ϗ. 14 ἐκτίσθης] C addit, ϗ κατεσκεύασθης. σὺ] A C deeſt. ἔθηκα] A ἔδωκα. C κεχρισ νος περὶ θεοῦ, ϗ τοῦ κατασκηνοῦντος ἐν σκηνώματι, ϗ ἔθηκα. ἐν] A ἐν. 15 ἐγενήθης] C ἐπορεύθης. σὺ] C deeſt. ἕως] C ἕως οὗ. 16 C Ἀπὸ γάρ. ἐκ μέσου] C τὸ συσκιάζον ἐκ μέσων. 18 ἐβεβήλωσα] A C ἐβεβήλωσας. σποδὸν] A C εἰς σποδόν. 19 στενάξουσιν] A C συγνάσουσι. Αἷμα ϗ θάνατος] A C Καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ θάνατον, καὶ αἷμα. μαχαίραις] A C ἐν μαχαίραις. διότι] A C ὅτι. 24 οὐκέτι ἐν] A ἔτι. C ἔτι ἐν. ἀπὸ] A C ἀπὸ πάντων. 25 κύριος prius] A C Ἀδωναΐ. τὸν] A C τὸν οἶκον. ϗ ἐνώπιον] A C ἐνώπιον. ἐν] C ἐπ' αὐτὴν ἐν.

CAP. XXIX.

3 ϗ εἰπὸν] A C λάλησον, ϗ εἰπὲ (A εἰπόν.) κύριος] A κύριος κύριος· & verſu 8. C Ἀδωναῒ κύριος· & verſu 8. Φαραὼ] A C σε Φαραὼ βασιλ (A βασιλέα) Αἰγύπτου. αὐτῷ] A Αἰγύπτου. 4 παγίδας] A παγίδα. C χαλινόν. σου] A C σου, ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ. C addit praeterea ταῖς λεπίσιν σου προσκολλήσω. 5 πρόσωπον] C προσώπου. κατάβρωμα] A βρῶμα. 6 Αἴγυπτον] A εἰς Αἴγυπτον. ἐθλάσθης] C ϗ ἐθλά 7 Διὰ τοῦτο] A Ἰδοὺ ἐγώ. ἀπὸ σοῦ] C ponit poſt ἀνθρώποις. 11 ἐν A δι' αὐτῆς. 12 ἀπώλειαν] A C εἰς ἀπώλειαν. ἔσονται] C ἔσονται ἀφανισμός. ἔτη] A ἔτη ἀφανισμὸς ἔσται. 13 Τάδε] A Ὅτι τάδε. κύριος] A κύριος κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. 14 κατοικίσω] A C κατοικιῶ. Φαθωρῆς] A Παθέρης. C Βαθωρῆς. 15 παρὰ] C ἐκεῖ παρά. οὐ μὴ ὑψωθῇ] C ἔσται ταπεινοτάτη τοῦ μὴ ὑψωθῆναι. ϗ] C deeſt. 16 τῷ οἴκῳ] A αὐτῶν] A τῶν καρδιῶν αὐτῶν. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 17 μιᾷ] C ἐννάτη. δουλείᾳ μεγάλῃ] A δουλείαν μεγάλην. φαλακρὰ] C φαλάκρωμα. τῆς] C διὰ τῆς. 19 Τάδε] C Διὰ τοῦτο. κύριος prius] C Ἀδωναΐ. ἐγὼ] C deeſt. Αἰγύπτου] C Αἰγύπτου, ϗ λήψεται τὸ πλῆθος αὐτῆς. σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς] A deſunt. C ponit ante ϗ προνομεύσει. δέδωκα] C ϗ δέδωκα. γῆν] A εἰς γῆν. τάδε] A ὅσα ἐποίησάν μοι, τάδε. C ἀνθ' ὧν ὅσα εἰργάσατο ἐμοὶ, λέγει Ἀδωναῒ κύριος, τάδε. κύριος] C deeſt. 21 σοὶ] C ponit poſt δώσω.

CAP. XXX.

2 εἰπὸν] C εἰπέ. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος, & verſ. 6. 3 ὅτι] ὀλολύξατε, ὅτι. κυρίου] C κυρίου, ϗ ἐγγίζει ἡμέρα κυρίου. πέρας] C ϗ 4 συμπεσοῦνται] A C πεσοῦνται. ϗ] A C ϗ λήψονται τὸ πλῆθος αὐτῆς. 5 Λίβυες] C Λίβυες ϗ Αἰθίοπες. πάντες οἱ] A Σπάνοι. τῆς] C ἐκ τῆς. αὐτῇ] C μετ' αὐτῶν. A ponit ante μαχαίρᾳ. 6 Καὶ] C Τάδε λέγει Ἀδωναῒ κύριος, Καί. ἀντιστηρίγματα] C ὑποστηρίγματα. 7 αὐτῶν] C αὐτ 9 ἄγγελοι] C ἄγγελοι ἐκ προσώπου μου ἐν Σιείμ. Αἰθιοπίαν] C Αἰθιοπίας εἰς 10 κύριος prius] C Ἀδωναΐ. 11 λοιμοὶ] C μετ' αὐτοῦ, λοιμοί. 12 ϗ ἀπολῶ, uſque ad ἐν] A C ϗ ἀποδώσομαι τὴν γῆν ἐν χειρὶ πονηρῶν, ϗ ἀπολῶ (A ἀπολῶ) τὴν γῆν, ϗ τὸ πλήρωμα αὐτῆς (A αὐτῶν, & addit σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς.) ἐγὼ] A ἐπί. λελάληκα] A ἐλάλησα. 13 κύριος] A κύριος κύριος ὁ θεός. ἀπολῶ] A C ἀπολῶ βδελύγματα, ϗ καταπαύσω. Μέμφ poſterius] A C deeſt. ἔτι] C ἔτι, ϗ δώσω φόβον ἐν γῇ Αἰγύπτου. 16 Συήνη] A C Σαΐς. 18 με] A deeſt. ταύτην] A αὐτήν. ἀρθήσεται] C ἀχθήσονται. 19 κρίμα] C κρίματα. 21 κατεδέθη] C κατεδέθη. τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα] A deſunt. C τοῦ ἐπιτεθῆναι αὐτῷ μάλαγμα. 22 κύριος prius] C Ἀδωναΐ. τεταμένας] A C addunt, ϗ τοὺς συντριβομένους. 24 χεῖρα] A τὰς χεῖρας. αὐτὴν] C τὴν ῥομφαίαν. 25 τὴν] A με τὴν. A deeſt. 26 πάντες] A πάντες οἱ Αἰγύπτιοι. C deeſt.

CAP. XXXI.

3 ϗ] C deeſt. παραφυάσι] A C addunt, ϗ πυκνὸς ἐν τῇ σκέπῃ. ϗ εἰς. 4 ἐξέθρεψεν] A ἔθρεψεν. αὐτῆς] A αὐτοῦ. 5 ἀφ'] A C ϗ παραφυάδες αὐτοῦ ἀφ'. πολλοῦ] C πολλοῦ ἐν τῷ ἐκτεῖναι αὐτόν. 7 κάλλος. 8 Καὶ] A deeſt. τοιαῦται] C πολλοί. 9 ϗ ἐζήλωσε] C ησα αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τῶν κλάδων αὐτοῦ, ϗ ἐζήλωσεν. 10 κύριος] A κύριος. C Ἀδωναῒ κύριος. εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτὸν] C ἐπήρθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὕψει αὐτοῦ. 11 ἄρχοντος] A ἀρχόντων. ἐποίησε] A ἐποίησ ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ] A deſunt. ἐγίνοντο] A deeſt. C ἐγένετο. 14 καν] C οὐκ ἔδωκαν. αὐτὰ] A C αὐτόν. γῆς βάθος] C γῆν βάθους. καταβαίνοντας] C καταβαίνοντες. 15 κύριος prius] C Ἀδωναΐ. C ἐξεχύθη. 16 γῇ] A γῇ κάτω. C γῇ κατωτάτῃ. ἐκλεκτὰ] C ἐκλεκτὰ τὰ κάλλιστα. 17 αὐτοὶ] C ϗ αὐτοί. 18 ὡμοιώθης] C ὡμοιώθης ἐν ϗ ἐν δόξῃ, ϗ ἐν μεγέθει ἐν τοῖς ξύλοις τῆς τρυφῆς. ϗ καταβιβάσθητι] C de μαχαίρας] C μαχαίρᾳ. τὸ] A πᾶν. C πᾶν τό. κύριος prius] C Ἀδωναΐ.

CAP. XXXII.

1 δεκάτῳ] C δωδεκάτῳ. δεκάτῳ] A C δωδεκάτῳ. 2 ὡμοιώθης] C θήσῃ. 3 κύριος] A κύριος κύριος. δίκτυα] A δίκτυά μου ϗ ἐν ἐκκλησίᾳ C δίκτυόν μου ἐν ἐκκλησίᾳ. 4 πλησθήσεται] C addit σου. ἐμπλήσω] A C ἐμπλήσω ἐκ σοῦ. 5 ἀπὸ] C φάραγγας ἀπό. σοῦ] A σου πᾶσαν τὴν γῆν. κατακαλύψω] A καλύψω. αὐτῆς] A αὐτῆς, πάντας τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. γῆν] A σε. C τὴν γῆν σου. 9 παροργιῶ] C παροργήσω. πολλῶν] A C ponit ante λαῶν. ἂν ἄγω] A ἀνάγαγει. C ἀνάγάγω. 10 πετασθῆναι. C πετάσαι. 13 ἔτι] A deeſt. κτηνῶν] A κτήνους. 14 C deeſt. κύριος] A C Ἀδωναῒ κύριος. 15 τῇ πληρώσει] A τῇ 16 θρηνήσεις] C θρηνήσουσιν. ϗ αἱ] A deſunt. 17 ἐγενήθη] A C Ἐξ 18 τὴν ἰσχὺν] C πλῆθος. τὸ βάθος] C τὰ βάθη. 19 ἐν] A C Ἐξ εὐπρεπὴς (A εὐπρεπῶς) κατάβηθι, ϗ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων. ἐν ϗ] C λέξουσι. σοι] A deeſt. ἐν βάθει βόθρου γίνου, τίνος κρείττων εἶ; ϗ βάθος λάκκου οὐ βελτίων εἶ. 22 αὐτοῦ] C αὐτοῦ ἐν κύκλῳ τοῦ τάφου αὐτοῦ. τες, uſque ad ϗ ἐγενήθη] C πάντες τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ, δεδωκότες τοὺς τάφους αὐτῶν εἰς πλευρὰς λάκκου. ἐδόθησαν, ϗ] A ἐδόθη δόντες] A οἱ ἔδωκαν τοὺς τάφους αὐτῆς ἐν μηροῖς λάκκου, ϗ ἐγένετο

ᾧ ταφῆς αὐτοῦ, πάντες αὐτοὶ τραυματίαι οἱ πίπτοντες μαχαίρᾳ, οἱ ... 24 μαχαίρᾳ] A μαχαίραις. ἔλαβον] C ἔλαβον. 26 αὐτοῦ prius] ... πάντες τραυματίαι αὐτοῦ] A desunt. 27 Καὶ] C Καὶ οὐκ. πολεμικοῖς] A πολεμικοῖς αὐτῶν. ἐξεφόβησαν] C ἐξεφοβήθησαν. πάντες] A C οἱ ... 28 σὺ] A deest. κοιμηθήσῃ] A C συντριβήσῃ καὶ κοιμηθήσῃ. 29 ...] A C Ἐδώμ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτοῦ, (A αὐτῆς) καὶ πάντες. Ἀσσοὺρ] A ... αὐτοῦ] A αὐτῶν. 30 πάντες] A πάντες οὗτοι, πάντες. καταβαίνοντες ... τραυματίαι] C οἵτινες κατήχθησαν μετὰ τραυματιῶν. τῇ] C ἐν τῇ. αὐτῶν prius] ... αὐτῶν αἰσχυνθέντες. 31 βασιλεὺς] A deest. παρακληθήσεται] C παρακληθή... αὐτῶν] A C αὐτῶν, τραυματίαι μαχαίρᾳ (A μαχαίρας) Φαραώ, καὶ πᾶσα ... αὐτοῦ. κύριος] C deest. 32 μετ' αὐτοῦ] A C desunt.

CAP. XXXIII.

... δώσει] A δώσει. 4 καὶ μὴ] A μή. 6 αὕτη] A C αὐτή. 7 λόγον] C ... καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς ἀπ' ἐμοῦ. 8 θανατωθήσῃ] C ἀποθάνῃ. αὐτῶν] A C ... 9 ...] A αὐτοῖς. ἐξήρησαι] C ἐξαιρήσῃ. 11 τάδε] A C deest. κύ...] A Ἀδωναΐ κύριος. C κύριος κύριος. ἀσεβοῦς] A ἁμαρτωλοῦ. ὑμῶν] ... ὑμῶν τῆς πονηρᾶς. 12 εἰπὸν] C Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν. ἀσεβοῦς] A ... σφαλῆναι] A C σφαλῆναι ἐν ἡμέρᾳ ἁμαρτίας αὐτοῦ. 13 ζωῇ] A C ζωῇ ... (A ζήσῃ) καὶ ζωῇ. 14 ἁμαρτίας] C καρδίας. 15 ἐνεχύρασμα] C ἐνεχυ... ἁρπάγματα] A ἅρπαγμα. προστάγμασι] C προστάγματι. 16 ἀναμνη... A μνησθῶσιν. 17 αὐτῶν] A αὐτοῦ. 18 καὶ posterius] C deest. 20 ...] C desunt. 21 ἐγενήθη] C ἐγένετο. δεκάτῳ] C δωδεκάτῳ. δω... A δεκάτῳ. 22 χεὶρ κυρίου] C ponit post ἐμέ. ἀνοιχθὲν τὸ στόμα] ... ἀνοιχθέντος τοῦ στόματος. 23 ἐγενήθη] A ἐγένετο. 24 λέγουσιν] C λέγοντες ... 27 εἰπὸν αὐτοῖς] A εἰπὲ πρὸς αὐτούς. Τάδε λέγει κύριος κύριος] A Οὕτως ... Ἀδωναΐ κύριος. Ζῶ ἐγὼ] A καὶ ἐπὶ τῷ αἵματι φάγεσθε, καὶ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ... πρὸς εἴδωλα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχεεῖτε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε· ἔστητε ... τῇ ῥομφαίᾳ ὑμῶν, ἐποιήσατε βδέλυγμα, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐμιάνατε, ... γῆν κληρονομήσετε οὕτως· διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς, Τάδε λέγει κύριος κύ... Ζῶ ἐγώ. Comp. ἐπὶ αἵματος τρώγετε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν αἴρετε εἰς ... ἐνθυμήματα ὑμῶν, καὶ αἷμα ἐκχέετε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Καὶ ἔστητε ... ῥομφαίαις ὑμῶν, ἐποιήσατε προσόχθισμα, καὶ ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον ... ἐμολύνατε, καὶ τὴν γῆν κληρονομήσετε; Τάδε ἐρεῖς αὐτοῖς, Τάδε λέγει ... κύριος, Ζῶ ἐγώ. μαχαίραις] A μαχαίρᾳ. 30 οἰκιῶν] A οἴκων. λαλοῦσι] ... ἄνθρωπος] C ἕκαστος. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 31 Ἔρχονται] A C Καὶ ... σου prius] A σου ὁ λαός μου. αὐτά] C ponit post ποιήσουσιν. αὐ...] C αὐτῶν αὐτοὶ πιοῦσιν. ἡ] A C αὐτῶν ἡ. αὐτῶν] C αὐτῶν πορεύεται. ... Καὶ] A deest.

CAP. XXXIV.

2 εἰπὸν τοῖς ποιμέσι] C εἰπέ. 3 πρόβατα A πρόβατά μου. καὶ τὸ κακῶς ἔχον ... σωματοποιήσατε] C desunt. 6 μου] C deest. τῆς γῆς] A C πάσης τῆς ... ἀποστρέφων] A ἐπιστρέφων. 8 πρόβατα posterius] C ποίμνια. ἐβόσκησαν] C ἐβοσκήθησαν. 9 Ἀντὶ τούτου] C Διὰ τοῦτο. ποιμένες] A C ποιμένες ἀκούσατε ... κυρίου. 10 κύριος] C deest. 12 ἐν] C deest. ὅτ' ἂν ᾖ] A πλάνης. ... ὅταν ᾖ. προβάτων] A C προβάτων αὐτοῦ. 13 ἀπὸ τῶν χωρῶν, καὶ εἰσάξω ... αὐτοὺς] A desunt. 14 καὶ ἐκεῖ] A καί. C ἐκεῖ, καί. 15 καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ ... κύριος] C desunt. κύριος posterius] A deest. 16 ἀποστρέψω] A C ἐπι... 17 πρόβατα] C πρόβατά μου. προβάτου posterius] A προβάτων. ... ἀναμέσον προβάτου ἀσθενοῦς] ἀσθενοῦς. 21 Ἐπὶ] C Ἐπὶ δέ. καὶ ... ἐξεθλί...] A desunt. C καὶ ... ἐξεθλίβετε ἕως οὗ ἐξώσατε αὐτὰ ἔξω. 22 κριοῦ ... κριόν] C προβάτων καὶ κριῶν. 23 τὸν] C ὡς τόν. Δαυὶδ] C Δαυίδ, ... ποιμανεῖ αὐτούς. 24 εἰς θεὸν] A θεός. Δαυὶδ] C ὁ δοῦλός μου Δαυ... ἐλάλησα] C λελάληκα. 25 τῷ Δαυὶδ] A αὐτῷ Δαυίδ. C αὐτοῖς. ... ὑμῖν] C κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. 27 τὰ ἐν τῷ πεδίῳ] A τοῦ πεδίου. τὸν ... ζυγὸν] A τὸν ζυγὸν τοῦ κλοιοῦ. C τὴν στερεὰν τοῦ ζυγοῦ. ἐξηγοῦμαι] A ... καταδυναστευομένων] C καταβδελυσσομένων. 28 ἔτι] C οὐκέτι. 29 αὐτοῖς] C αὐτούς. καὶ οὐκ ἔτι] A καὶ οὐκέτι ἔσονται ὀλίγοι ἐν ἀριθμῷ ἐν τῇ γῇ, καὶ οὐκέτι. τῆς γῆς] C τῇ γῇ. ὀνειδισμὸν ἐθνῶν] C ponit post ἔτι. 30 αὐτῶν] C αὐτῶν μετ' αὐτῶν. 31 Πρόβατα] A C Καὶ ὑμεῖς πρόβατα. ... νομῆς μου] C νομῆς μου ἄνθρωποι.

CAP. XXXV.

2 ἐπὶ αὐτὸ] A C ἐπ' αὐτῷ. 3 εἰς] A deest. 4 ταῖς] A ἐν ταῖς. ... διώξεταί σε] C ἐκδιώξεταί σε, καὶ αἷμα ἐμίσησας καὶ αἷμα ἐκδιώξεταί σε. ... τραυματιῶν] A C addunt σου. βουνοῖς σου] C βουνούς. 9 κατοικηθῶσι] ... κατοικηθήσονται. γνώσῃ] A γνώσονται. 11 κύριος] A κύριος κύριος. ... σοι] C σου, καὶ κατὰ τὸν ζῆλόν σου ὃν ἐποίησας ἐν τῷ μισῆσαί σε. 13 ... ἐγὼ] A καὶ ἐγώ. C καὶ ἐφωνήσατε κατ' ἐμοῦ, τὰ ῥήματα ὑμῶν ἐγώ. 14 Τάδε] A Διὰ τοῦτο τάδε. πάσης] A deest. σε] A C αἰώνιον, (A deest) ... ἐπιχαρέντος (A ηὐφράνθης) τῇ κληρονομίᾳ (A εἰς κληρονομίαν) οἴκου Ἰσραήλ, ὅτι ἠφανίσθη, οὕτως ποιήσω σε. 15 ἔρημον] A ἔρημος] C εἰς ἐρη... καὶ ἐξαναλωθήσεται] C ἐξολοθρευθήσεται. C ἐξαναλωθήσεται. γνώσῃ] A γνώσονται. αὐτῶν] C deest.

CAP. XXXVI.

2 ἐχθρὸς] C ponit ante ἐφ'. 3 καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς] C desunt. ὑπὸ] A ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. κύκλῳ] A περικύκλῳ. ἀνέβητε] A ἀνέβητε καὶ ἐγένεσθε. γλώσσῃ] C γλώσσης. εἰς ὀνείδισμα] A ὀνείδισμα. C ὀνειδισμός. 4 κύριος] A κύριος κύριος. χειμάρροις] C ponit post φάραγξι. 6 ὀνειδισμὸς ἐθνῶν ... ὑμᾶς] C ὀνειδισμοῦ σου, ὃν ἔθνη ἤνεγκαν ὑμῖν. 7 ἐγὼ] C τάδε λέγει κύριος κύριος, Ἐγώ. 8 καρπὸν ὑμῶν] C καρπόν. 9 ἐφ' ὑμᾶς, καὶ] A desunt. ἐρημωμένη οἰκοδομηθήσεται] A αἱ ἐρημωμέναι οἰκοδομηθήσονται. κλί...] C κλίνη, καὶ πληθυνθήσονται, καὶ αὐξηθήσονται. 12 τὸν λαὸν] C ἀντὶ ... 13 κύριος] C deest. κατεσθίουσα] A κατεσθίουσα. C γῆ κατεσθίουσα. 14 ἔτι] A deest. 15 οὐκέτι] C ἔτι & ponit post ὑμᾶς. ὀνειδισμὸς] A C ὀνειδισμόν. ὀνειδιεῖτε] A ἐνέγκητε. 17 καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν] C desunt. 18 αὐτοὺς] A αὐτοὺς περὶ τοῦ αἵματος οὗ ἐξέχεον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐμίαναν αὐτήν. C αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ αἵματος, οὗ ἔχεον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν ἐμόλυναν αὐτήν. 20 οὗτοι] C ... 21 εἰσήλθοσαν] A εἰσῆλθον. 22 κύριος] A C κύριος κύριος. ἀλλ'] A C ἀλλά. 23 κύριος] A C κύριος, λέγει κύριος (A Ἀδωναΐ) κύριος. ...] C καθαρίσω. 27 ποιήσητε] C ποιήσητε αὐτά. 30 λάβητε] ... 31 ἐπὶ] A ἐν. 32 κύριος] A deest. ὑμῖν] A ἔσω. 33 ... A C κύριος & ver. 37. 34 ἐγενήθη] C deest. 35 ἐκάθισαν] C ... 37 ζητηθήσομαι] A ζητηθήσομαι.

CAP. XXXVII.

1 καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος (C κυρίου) A desunt. 2 ξηρὰ] A καὶ ἰδοὺ ξηρά. 3 μὲ] A C μέ, Υἱὲ ἀνθρώπου. ἐπίστη] A C ἐπίστασαι. ταῦτα] C αὐτά. 4 μὲ] A μέ, Υἱὲ ἀνθρώπου. 5 κύριος] C κύριος κύριος. φέρω ἐφ'] C εἰσάγω εἰς. 6 εἰς] A ἐφ'. 7 μοι] A μοι κύριος. ἐν] A C φωνὴ ἐν. προσήγαγε] C προσήγοντο. ἑκάτερον] A ὀστέον. C πρὸς ὀστοῦν. 8 δέρματα] A δέρμα. 9 προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου] A ponit ante prius προφήτευσον. κύριος] A C κύριος κύριος & ver. 12. ἐλθὲ] C ἐλθὲ πνεῦμα. 10 σφόδρα] C σφόδρα σφόδρα. 12 ὑμῶν] C ponit ante τά. ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν] A desunt. εἰσάξω] A ἀνάξω. 13 ἐκ τῶν τάφων, λαὸν] A C ὑμᾶς ἐκ τῶν τάφων ὑμῶν, λαόν (A λαός.) 14 κύριος] A κύριος κύριος & ver. 19. C κύριος ὁ θεός & ver. 19. 18 λέγωσι] C εἴπωσι. ἀναγγέλλεις] A C ἀπαγγελεῖς. 19 τῇ] A ἐν τῇ. C καὶ ἔσονται μία ἐν τῇ. 20 αὐτοῖς] C πρὸς αὐτούς. κύριος] C ὁ θεός. 21 εἰσήλθοσαν] A εἰσῆλθον. 22 αὐτῶν] C πάντων τούτων, εἰς βασιλέα. οὐκέτι] A ἔτι. 23 αὐτῶν] A C αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς προσοχθίσμασιν (A προσοχθίσμασιν) αὐτῶν, καὶ ἐν ἀσεβείαις αὐτῶν. ἡμάρτοσαν] A ἥμαρτον. κύριος] A C deest. 24 ἔσται] A ponit post εἷς. 25 αὐτοὶ] A C αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. ἄρχων] A C ἄρχων αὐτῶν ἔσται (deest C.) 26 θήσω] C καὶ δώσω αὐτούς, καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ θήσομαι. μου] A μοι & ponit post ἔσονται.

CAP. XXXVIII.

3 κύριος] C deest. σὲ] A σὲ Μαγώγ, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγώγ. 4 Καὶ] C Περιάξω σε, καὶ θήσομαι χαλινὸν εἰς τὰς σιαγόνας σου, καί. συναγωγὴ πολλὴ] A C συναγωγὴ πολλή. καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι. Πέρσαι] A desunt. 5 πάντες] A καὶ Λυδοὶ πάντες. 6 Θοργαμὰ] A Θοργαμά. C Θωργαμά. 7 ἡ συνηγμένη] C οἱ συνηγμένοι. 8 ἔτος] C ἔτους. 9 καταλύψαι] A καὶ καλύψεις. ἔτη] A πᾶσαν. 10 ῥήματα] A ῥῆμα. 12 πεποιηκότας] C πεποιηκότων. κατοικοῦντας] C καὶ οἰκούντων. 13 σκῦλα posterius] C σκῦλα μεγάλα. 14 καὶ εἰπὸν] C εἰπόν. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος ὁ θεός. 16 σὲ ἐπὶ] A ἐπὶ σέ. 17 τῷ] Ὦ. Ἰσραὴλ] C Ἰσραήλ, οἱ προφητεύσαντες. 20 ἕρποντα] C deest. ῥαγήσεται] A ῥαγήσονται. 21 καὶ πᾶν φόβον] A πάντα φόβον μαχαίρας, λέγει κύριος κύριος. C πάντα φόβον, λέγει κύριος. 23 ἐναντίον] A ἐνώπιον. εἰμι] C deest.

CAP. XXXIX.

1 κύριος] A C κύριος κύριος & ver. 5, & 13, & 17, & 20. ἐγὼ] C deest. 2 καθοδηγήσω] C κατάξω. σε] posterius] C deest. 4 πλήθη] A C πλῆθος. καταβρωθῆναι] C βρωθῆναι. 7 τὰ] A πάντα τά. ἐν] A deest. 8 ὅτι] C ὅτε. 9 καύσουσιν] A ἐκκαύσουσιν. ὅπλοις] C ὅπλοις θυρεοῖς, καί. 10 ἀλλ' ἢ] A ἀλλά. κατακαύσουσι] A καύσουσιν ἐν. τοὺς] A ἐν πυρὶ τούς. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος παντοκράτωρ. 12 ἑπταμήνῳ] C ἑπτὰ μησίν. 13 αὐτοῖς] A C αὐτοῖς εἰς. ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθη (ἐδοξάσθην C)] A desunt. 14 τὴν] A πᾶσαν. ἐπὶ] C ἀπό. αὐτὴν] C αὐτούς. 15 Καὶ] A deest. γαὶ] C deest. 25 ἐν] A deest. 28 αὐτοῖς] A deest.

CAP. XL.

2 ἐν] A ἐκεῖ ἐν. ὄρος ὑψηλὸν] A C ὄρους ὑψηλοῦ. ὡσεὶ] A C ὡς. 3 αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις] A desunt. 4 ὃν] A C deest. εἰς τὴν καρδίαν] A ἐν τῇ καρδίᾳ. 5 ἔξωθεν] A ἔξω. καλάμῳ] C καλάμῳ, καὶ τὸ θεὲ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος. τὸ αἰλὰμ] A C τὸ θεὲ ἓξ ἓξ, τὸ αἰλάμ. 7 Καὶ τὸ θεὲ ἴσον, usque ad finem versus] C πλάτος καὶ τὸ ὕψος ἴσον τῷ καλάμῳ, καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ μῆκος, καὶ τὸ αἰλ πηχέων πέντε. 9 αἰλὰμ prius] A C ἔλ. 10 τοῦ θεὲ] C desunt. 12 πῆχυς] C πῆχυς εἷς. ἐπὶ] A καὶ κατά] C κατά. θεεὶμ] A ναβὶν πήχεως ἑνὸς καὶ πήχεως ἑνὸς ὅριον. C θεεὶμ καὶ πήχεως ἑνὸς ὅρος. 14 πύλης, usque ad τῆς πύλης ἔσωθεν, ver. 15.] A πύλης ἑξήκοντα πήχεις ἔξωθεν, καὶ εἴκοσι πέντε πήχεις θεὲ τῆς πύλης κύκλῳ, καὶ τὸ αἴθριον τῆς αὐλῆς ἔξωθεν εἰς τὸ αἴθριον αἰλάμ. C πύλης ἑξήκοντα πήχεις, καὶ θεεὶμ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν κύκλῳ. αἰλάμ. 18 πυλῶν ... πυλῶν] A στύλων ... στύλων. 19 ἔξω πήχεις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης] A desunt. 21 αἰλαμμὼν] A semper αἰλαμμώθ. 23 ὃν] C deest. 24 κατὰ] C καί. 26 αὐτῇ] C αὐτῆς. 30 αὐτῆς] C ponit post εὖρος. τοῦ αἰλὰμ] A καὶ αἰλαμμὼθ κύκλῳ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι πηχέων, καὶ πλάτος πέντε πηχέων, καὶ αἰλαμμώθ. C καὶ αἰλαμμῶν αὐτοῦ. κλιμακτῆρες] C κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν & ver. 34. 32 πύλην τὴν βλέπουσαν] C αὐλὴν ἐσωτέραν ὁδῷ. πήχεις εἰκοσιπέντε] C εἰκοσιπέντε πηχέων. 35 πύλην] C θύραν. 37 εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν] C τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας. αὐτῇ] C deest. 39 ἔκρυσις] C ἐκρύσεις. ὅπως] A ἐκεῖ πλύνουσι τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἐν δὲ τῷ αἰλὰμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι ἔνθεν, ὅπως. τὰ ὑπὲρ ... ὑπὲρ] A τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ τὰ περὶ ... περί. 40 τῆς δευτέρας] C ἑτέρου. δύο τράπεζαι] A ὀκτὼ τράπεζαι & ponit post ἀνατολάς. 41 Τέσσαρες] A Τέσσαρες τράπεζαι. Τράπεζαι τέσσαρες. θύματα] A θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. θυμάτων, καὶ τέσσαρες τράπεζαι] C desunt. 42 πήχεως, usque ad ἐπὶ] A τὸ μῆκος πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους, καί. 43 γεῖσος] C κυμάτιον. ἀπὸ ... ἀπὸ] C ὑπό. ... 44 φέρουσα] A καὶ φερούσης. 45 τὴν φυλακὴν] C τὰς φυλακάς. 48 αἰλ τοῦ] A desunt. C αὐτό. καὶ πηχῶν τριῶν] C desunt. 49 δώδεκα] A δέκα. C δυοκαίδεκα.

CAP. XLI.

1 ᾧ] C καί. πλάτος] C εὖρος τοῦ αἰλάμ. εὖρος] C ponit ante πηχῶν. ἔνθεν] C ἔνθεν τὸ εὖρος τῆς σκηνῆς. 2 καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν] A desunt. 3 αἰλ] A C αἰλάμ. καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν] C desunt. 4 θυρῶν] C πυλῶν. εἶπε] C εἶπε πρὸς μέ. 6 πλευρὸν prius] A deest. τρὶς δὶς] A καὶ τρία δίς. C καὶ τριῶν. 7 τῶν πλευρῶν] A ponit post πρόσθεμα. ἄνωθεν] C παράνωθεν. κάτωθεν] C κάτωθεν, καί. 8 γεισῶν] A C μέσων. διαστήματα] C διάστημα. 9 ἀπόλοιπα τὰ] A ὑπόλοιπα. C λοιπά. 11 φωτὸς] C τόπου. 12 ὡς] C τοῦ. πηχῶν] C καὶ πηχῶν. αὐτοῦ] A deest. 13 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 14 οἴκου] C ναοῦ. 15 τοῦ ἀπολοίπου] C τῶν ἀπολοίπων. 16 ὑποφαύσεις] C ὑποφαῦσιν. ὥστε] C ὥστε καί. ἐκ] C ἀπό. 17 Καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας] A desunt. C καὶ ἕως τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτέρου. ἕως τῆς ἐξωτέρας] C τοῦ ἐξωτέρου. ἐν τῷ ... ἐν τῷ] C τὸν ... τόν. 18 φοίνικες] A φοίνικες, φοῖνιξ. ἀναμέσον posterius] A C deest. 19 ἔνθεν καὶ ἔνθεν] A desunt. C ἔνθεν. λέοντος] C ἀνθρώπου. καὶ ἔνθεν] C desunt. 20 διαγεγλυμμένοι] C διαγεγραμμένοι. 21 ὅρασις] A deest. 22 τὸ μῆκος] C ponit

C ponit post δύο. πρὸ] A deest. 23 δύο θυρώματα posterius] C deest. 24 τοῖς] C Δύο θυρώματα τοῖς. 25 Καὶ] A deest. ἐπὶ] C deest. τοῦ ναοῦ] C τῷ ναῷ. σπουδαῖα] C κατὰ τά.

CAP. XLII.

1 ἐσωτέραν] C ἐξωτέραν. εἰσήγαγε] C ἐξήγαγε. 2 ἐπὶ πήχεις] C πηχῶν. πλάτος] C εὖρος. πεντήκοντα] A πεντήκοντα πηχῶν. C πηχῶν πεντήκοντα. 3 ἐξωτέρας] C ἐσωτέρας. τὰ περίστυλα] αἱ περίστυλοι. ἐστοιχισμέναι] C κατὰ στίχον. 4 τὸ μῆκος] A μῆκος, ὁδὸς πήχεων ἑνός. C μῆκος εἰς τὴν ἐσωτέραν ὁδὸν πήχεως ἑνός. 5 ὑπερῷοι] C ὑπερῴων. ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου. C τοῖς στύλοις τοῖς κατωτέροις. περίστυλον, καὶ διάστημα, καὶ οὕτως στοαὶ δύο] C desunt. δύο] A deest. 6 ἐξωτέρων] A C ἐξεδρῶν. τῶν prius] C ἀπὸ τῶν. μέσων] C ἐν μέσῳ. 7 φῶς] C φλιά. ἐξωτέρας] C ἔξωθεν. 8 ἦν] C deest. 10 κατὰ ··· κατὰ] C καὶ κατὰ ··· καὶ κατά. 11 ἐξόδους αὐτῶν] C addit, καὶ εἰσόδους. καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν] C desunt. 12 ὡς] C deest. δι' αὐτῶν] C αὐλή. 13 αὗται] C deest. φάγονται] C ἐσθίονται. υἱοὶ Σαδδοὺκ] C desunt. καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων] C desunt. καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας] C desunt. περὶ] A ὑπέρ. 14 εἰσελεύσονται] C εἰσελεύσεται. 15 πρὸς] C κατά. 16 διεμέτρησε] C διεμέτρησε τοῦ οἴκου τὸ ὑπόδειγμα κυκλόθεν ἐν διατάξει. 17 Καὶ] Comp. verſum ſequentem huic præponit. πήχεις] C πηχῶν. 18 πεντακοσίους] A πήχεις πεντακοσίους. C πηχῶν πεντακοσίους. 19 κατέναντι] A C τὸ κατὰ πρόσωπον. 20 καλάμου] C deeſt. αὐτόν, καὶ] C deſunt. αὐτῶν] C αὐτοῦ. πεντακοσίων] C πεντακοσίους. πρὸς] A κατά.

CAP. XLIII.

1 βλέπουσαν κατὰ] C πρός. 2 τὴν πρὸς] A τῆς πύλης τῆς βλεπούσης. ἀπὸ τῆς δόξης] C ἐν τῇ δόξῃ. 3 κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν ἴδον] A deſunt. πίπτω] C ἔπεσον. 7 ἑώρακας] C ἑώρακας σύ & ponit ante υἱέ. τὸν αἰῶνα] A C εἰς τὸν αἰῶνα & ver. 9. οὐ] C οὐ μή. οὐκέτι] C ἔτι. ἐν] C αὐτῶν ἐν. 8 μου ὡς συνεχόμενον] C σύνεγγυς. 11 περὶ] C ὑπέρ. διαγράψεις] C ἀναγράψεις. καὶ τὰς ἐξόδους] A C καὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ καὶ τὰς διεξόδους (A ἐξόδους.) καὶ τὴν] C καὶ εἰσόδους αὐτοῦ, τήν. γνωριεῖς] C καὶ πάντας τοὺς νόμους αὐτοῦ γνωρίσεις. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 12 ἁγίων] A ἁγίων ἐστίν. οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου. C ἁγίων. οὗτός ἐστιν ὁ νόμος τοῦ οἴκου. 13 παλαιστῆς κόλπωμα] C πῆχυς παλαιστῆς, τὸ κόλπωμα αὐτοῦ. βάθους ἐπὶ πῆχυν] C καὶ μέτρον τὸ ὕψος κύκλῳ. αὐτοῦ] C deeſt. 14 ἐκ βάθους] A καὶ βάθος. κοιλώματος] C κυκλώματος. μέγα τοῦτο] A τὸ μέγα] C deſunt. πῆχυς] C πῆχυς εἷς & ver. 15. 16 δώδεκα μήκους, ἐπὶ πήχεις] C δύο εὖρος ἐπὶ μῆκος τειχέων. δώδεκα] A δώδεκα πλάτος. 17 τὸ] C ἐπὶ τό. δεκατεσσάρων ··· δεκατέσσαρας] C pro utroque τεσσαρεσκαίδεκα. εὖρος] A εὖρος τετράγωνον. κυκλόθεν] C deeſt. κύκλωμα] A κύκλῳ. βλέποντες] C βλέπουσι. 18 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. Ἰσραὴλ] C deeſt. αὐτοῦ] C deeſt. προσχέειν] C προσχυθήσεται. 19 ὁ θεὸς] A κύριος. 20 βάσιν] C βάσιν αὐτοῦ. καὶ] A περιρρανιεῖς αὐτό, καί. C καὶ καθαρίσουσιν, καί. 21 περὶ] A ὑπέρ. 22 λήψονται ἐρίφους δύο] C λήψῃ ἔριφον. ἀμώμους] C ἄμωμον. 24 ἐναντίον] C ἔναντι. αὐτὰ] C αὐτό. A αὐτόν. ἅλα] A ἅλας. 25 ἔριφον] A deeſt. ἄμωμα] C ἄμωμον. ποιήσουσιν] A ποιήσεις τάς. 27 Καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς] A Καὶ συντελέσουσι τάς. C Καὶ συντελέσουσι τὰς ἡμέρας, καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς. τὸ θυσιαστήριον] C τοῦ θυσιαστηρίου. κύριος] A κύριος κύριος. C κύριος ὁ θεός.

CAP. XLIV.

3 καθήσεται] A κάθηται. ἐναντίον] A C ἐνώπιον. 4 δόξης] C δόξης κυρίου. 5 τάξον] C τάξαι. μετὰ σοῦ] C πρὸς σέ & ponit ante λαλῶ. 6 οἶκον prius] C deeſt. ὁ θεὸς] A C κύριος. 7 τοῦ] C τοῦ μή. τοῦ] C τοῦ μή. σάρκας] A σάρξ. C μου, καὶ σάρξ. 8 διετάξατε τοῦ] A οὐκ ἐπεφυλάξατε τοῦ. C οὐκ ἐφυλάξατε τὰ προστάγματα τοῦ ἁγιάσματός μου, καὶ διετάσσετε τοῦ μή. μου] C μου ὑμῖν. 9 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. θεὸς] C deeſt. 10 ἢ] C deeſt. ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν] A οἳ ἐπλανήθησαν ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν. C ὀπίσω. 11 τῷ] A C ἐν τῷ. τὰς θυσίας] C ponit poſt ὁλοκαυτώματα. ἐναντίον] C ἐνώπιον. 12 ὁ θεὸς] A C κύριος (A ὁ θεὸς) καὶ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. 13 πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ] C deſunt. πρὸς] C πρὸς πάντα. μου] C deeſt. 14 Κατάξουσιν] A Καὶ τάξουσιν. C Καὶ τάξω. 15 οἱ υἱοὶ] C καὶ υἱοί. οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς] C οἳ ἐφύλαξαν. θυσίαν] C deeſt. ὁ θεὸς] C κύριος. 17 ἔσται] C ἔσονται. ἐσωτέρας] C ἐξωτέρας. αὐλῆς] C ponit ante ἐσωτέρας. 18 ταῖς κεφαλαῖς] C τῶν κεφαλῶν. 19 Καὶ] C deeſt. 20 ξυρήσονται] C ξυρήσουσι. 22 ἐκβεβλημένην] C βεβηλωμένην. ἑαυτοῖς] C αὐτοῖς. Ἰσραὴλ] A C οἴκου Ἰσραήλ. χήρα] C ponit poſt γένηται. ἱερέως] C ἱερέων. ἀκαθάρτου, καὶ καθαροῦ] C καθαροῦ καὶ ἀκαθάρτου. γνωριοῦσι] C γνωρίσουσιν. 24 ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν] C κρίνειν. τὰ δικαιώματά μου] C καὶ κρίσιν ἐν τοῖς προστάγμασί μου. 25 ἐπὶ υἱῷ, καὶ ἐπὶ] C υἱῷ, καί. 27 τῷ ἁγίῳ] C τοῖς ἁγίοις. θεὸς] C deeſt. 28 ἔσται] A ἔσονται. εἰς κληρονομίαν. ἐγὼ] C κληρονομία ἐγὼ κύριος, ἐγὼ κύριος. ὅτι] C deeſt. 29 οὗτοι] C καὶ αὐτοί. 30 ἀπαρχαὶ] C καὶ αἱ ἀπαρχαί. ἀφαιρέματα] C ἀφορίσματα. πάντων] C deeſt. εὐλογίας ὑμῶν] A εὐλογίαν ὑμῶν. C εὐλογίας. 31 τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ] C πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ ἐκ πάντων.

CAP. XLV.

1 ἅγιον] C ἁγίαν. πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος] C τὸ μῆκος εἰκοσιπέντε χιλιάδες. εἴκοσι] A C δέκα. χιλιάδας] C χιλιάδες. 2 ἁγιάσματα] A C ἁγίασμα. πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους] C πεντακόσια, καὶ πεντακόσια. πήχεις] C ponit ante πεντήκοντα. 3 ἐκ ταύτης] C ἐξ αὐτῆς. εἴκοσι poſterius] C δέκα. καὶ] C deeſt. ἅγια] A C τὸ ἁγίασμα ἅγιον. 4 Ἀπὸ] C Ἡγιασμένον ἀπό. τῷ ἁγίῳ] C τοῖς ἁγίοις. εἰς οἴκους ἀφωρισμένους] C εἰς οἶκος ἀφωρισμένος. 5 καὶ τοῖς] C ἔσται τοῖς. οἴκῳ] C οἴκῳ θεοῦ. 6 πέντε καὶ εἴκοσι] C εἰκοσιπέντε. ἔσονται] C ἔσται. 7 καὶ κατὰ] C κατά. καὶ τὸ] C τό. καὶ τὸ μῆκος] C deſunt. 9 κύριος ὁ θεὸς] A Ἀδωναῒ κύριος. κρίμα] A C καὶ κρῖμα. καταδυναστείαν] C τὰς καταδυναστείας. 10 Ζυγὸς δίκαιος] C Ζυγὸν δίκαιον. 11 πρὸς τὸ] A μέτρον πρὸς τό. C οἴφι τό. 12 τὰ σάθμια] A C τὸ σάθμιον. πέντε σίκλοι uſque ad ἡ] A εἴκοσι σίκλοι, πέντε καὶ εἴκοσι σίκλοι, δέκα καὶ πέντε σίκλοι. C πέντε σίκλοι, καὶ εἰκοσιπέντε σίκλοι καὶ πεντεκαίδεκα σίκλοι. ἡ μνᾶ A deſunt. ὑμῖν] C ὑμῶν. 13 αὕτη] C αὕτη ἐστίν. μέτρου] A μέρος τοῦ μέτρου. τοῦ πυροῦ] C τῶν πυρῶν. αὐτοῦ] A deeſt. C 14 κοτύλην ἐλαίου] A deſunt. C κοτύλη ἐλαίου. 15 ἀπὸ δέκα] A ponit ante προβάτων. C διακοσίων & ponit ante προβάτων. C deeſt. καὶ εἰς σωτήριον] A καὶ εἰς σωτήριον. C σωτηρίου. τοῦ ἐξιλάσασθαι] τοῦ ἐξιλάσασθαι. C καὶ ἐξιλάσασθαι. λέγει] C τάδε λέγει. 16 τὴν ταύτην] C ponit poſt Ἰσραήλ. 17 διὰ τοῦ ἀφηγουμένου] C διὰ τῷ ἀφηγουμένῳ. τοῖς σαββάτοις] C σάββασιν. αὐτὸς] A οὕτως. ὑπὲρ] C περί. 18 κύριος] A Ἀδωναῒ κύριος. τὸ ἅγιον] C τὰ ἅγια. 19 ἐξιλασμοῦ] C μόσχου. 20 ἀπόμοιραν] A ἀγνοοῦντος καὶ ἀπὸ νηπίου. C του, καὶ νηπίου. 21 ἄζυμα] A deeſt. 22 καὶ τοῦ οἴκου] C deſunt. A μόσχον ἐκ βοῶν. 23 Καὶ] A C deeſt. ποιήσει, uſque ad finem verſus] A deſunt. ὑπὲρ] C περί. 24 πέμμα] A πέμματα. πέμματα] C ποιήσεις] C ποιήσει. 25 τὸ μαναὰ] C αἱ θυσίαι.

CAP. XLVI.

1 ἡ βλέπουσα] C τῇ βλεπούσῃ. πρὸς] C κατά. ἐνεργοὺς] C ἀνοιχθῇ] A C ἀνοιχθήσεται. 2 ἔσωθεν] A C ἔξωθεν. 3 σαββάτοις] C σάββασιν. ἐναντίον] C ἐνώπιον & verſu 9. 4 καὶ κριὸν] A κριόν. ναὰ] C θυσίαν. τῷ κριῷ] C τοῖς κριοῖς. 6 κριὸς ἄμωμος ἔσται] A ἄμωμον ἔσται. C κριὸν ἄμωμον, ἔσονται. 7 μαναὰ] C θυσία. ἐκποιῇ] C ἰσχύῃ. 8 ἀφηγούμενον] C ἡγούμενον. ὁδὸν τῆς πύλης] C ὁδὸν αὐτῆς. πούσης] A C deeſt. προσκυνεῖν] C προσκυνῆσαι. καὶ ὁ] A deſunt. A βορρᾶν. ἐξελεύσεται, uſque ad οὐκ] A deſunt. ἀλλ' ἢ] C ἀλλά. C αὐτῶν ἐν. μετ', uſque ad finem verſus] C deſunt. 11 μαναὰ] C θυσία & verſu 14. ἂν ἐκποιῇ] C ἰσχύσει. 12 σωτηρίου] C ἢ ποιεῖ] A ποιήσει. C ἐποίει. 13 εἰς] C deeſt. τῷ κυρίῳ] C ponit καθ'. πρωῒ] A C πρωῒ πρωΐ. 14 τὸ πρωῒ] A πρωῒ πρωΐ. C πρωῒ & verſu 15. διαπαντὸς] A αἰώνιον διαπαντός. 15 ὁλοκαύτωμα] C ὁλοκαυτώματα. 16 θεὸς] A κύριος. ἐκ τῶν] C τῶν. ἔσται] C deeſt. τάξεως] C ponit ante τοῖς. κληρονομία] A αὐτῶν, αὕτη ἐνὶ κληρονομία. C ἐν κληρονομίᾳ. 17 δόμα] A δόμα ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ. ἕως] C αὐτοῦ. ἀποδώσει] A C ἀποδοθήσεται. αὐτοῖς] C αὐτῷ. 18 ἀφηγούμενος] ἡγούμενος. λαοῦ] A αὐτοῦ. κατακληρονομήσει] A ἐκ τῆς κληρονομίας αὐ τακληρονομῆσαι. ἐκ] A C ἀπό. 19] ἐξήγαγε] C ἀπήγαγε. εἴσοδον] ὁδόν. ἐκεῖ] C ponit poſt τόπος. 20 ἀγνοίας] A ἀνομίας. 22 que ad αὐλὴ μικρὰ] A deſunt. C ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς. λὴ μικρὰ] C αὐλαὶ μικραί. 23 ἐν αὐταῖς κύκλῳ] C αὐταῖς. ὑποκάτωθεν. 24 μαγείρων] C μαγειρείων.

CAP. XLVII.

1 αἰθρίου] A C αἰθρίου τοῦ οἴκου. κλίτους] C νώτου τοῦ οἴκου. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] C ἐπὶ τὸν νότον τοῦ θυσιαστηρίου. 2 ἔξωθεν] A τῆς λης ἔξωθεν. κατεφέρετο] C καταφέρεται. 4 ἐν τῷ μέτρῳ] C deſunt. ἀφέσεως] C ἀφαιρέσεως. χιλίους] A χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ. ἐν τῷ ὕδατι] deſunt. μηρῶν] C γονάτων. 5 ὅτι] C ἔτι, ὅτι. ὡς] A C τὸ ῥοῖζος. διαβήσονται] A διαβήσεται. 6 με] A μέ, εἰ. με poſterius] C eſt. τὸ χεῖλος] A τοῦ χείλους. 7 καὶ ἔνθεν] A deſunt. 8 τὸ ὕδωρ] τὸ ὕδωρ. κατέβαινεν] C καταβαῖνον. 9 ἐκεῖ] A ponit poſt ποταμός. θῃ] C ἀπέλθῃ. 10 ἐκεῖ] A ἐπ' αὐτοῦ ἐκεῖ. ἀπὸ Ἰνγαδεὶν] A ἀπὸ δίν. C καὶ Ἐγγαδδί. σαγηνῶν] A σαγήνη. ὡς οἱ ἰχθύες] C deſunt. οὐ μὴ] A τὰ τενάγη αὐτοῦ οὐ μήν. 12 ἐπὶ τοῦ] A καὶ ἐπὶ τοῦ. οὐδὲ οὐδ' οὐ μή. καρπὸς αὐτοῦ] A καρπός. ὅτι] A C διότι. ταῦτα] C ἐκπορεύεται] C ἐκπορεύονται. 14 κατακληρονομήσετε] A C σεται. δοῦναι] A δοῦναι αὐτήν. 15 τῆς καταβαινούσης, καὶ ὁδὸν Αἰθαλών. Ἡμασελδὰμ] A C Σηδάδα Αἰμάθ. 16 Μααβθηρὰς μηλιὰμ] A Βηρωθὰμ, Σαμερείμ. C Βοροθά, Σαβαρίμ. αὐλὴ] A C Σαυνὰν] C Θίχων. 17 βορρᾶν] A C βορρᾶν, καὶ τὸ ὅριον Ἡμάθ, τὸ ὅριον ρᾶ. C βορρᾶν, καὶ τὰ ὅρια Αἰμάθ, τὰ πρὸς βορρᾶν. 18 Καὶ τὰ πρὸς λὰς] C Κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν. Λωρανίτιδος] A C Αὐρανίτιδος. νος] C φοινίκων & ver. 19. 19 Μαριμὼθ] C Μαριβώθ. Καδὴμ] A C Κάδης. 20 ὁρίζει] A διορίζει. Ἡμὰθ] C deeſt. 22 ἐν prius] C

CAP. XLVIII.

1 ὀνόματα] A ὅρια. Αἰλὰμ] C Αἰνών. 8 ἔσται ἡ ἀπαρχὴ] C ἀρχή. 9 εἴκοσι πέντε] C δέκα. 10 Τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων Καὶ αὗται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγιάσματος. δέκα] C τὸ εὖρος δέκα. C καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ εὖρος δέκα χιλιάδες, καὶ πρός. 13 ε] A deeſt. πέντε] C ε', καὶ κ'. πέντε] C ε', καὶ κ'. 16 τετρακισχίλιοι] A 20 τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν] C τετράγωνος ἀφορισ ἀπαρχαί. 21 πόλεως] A πόλεως κατὰ πρόσωπον. ἐπὶ πέντε] A πὶ πέντε. 22 καὶ τῶν ἀφηγουμένων] A C τῷ ἀφηγουμένῳ. 28 ἀπὸ ἀνατολὰς] C deſunt. Βαριμὼθ] A Μαριμώθ. C Μαριβώθ. 32 καὶ uſque ad finem verſus] A deſunt. δέκα καὶ ὀκτὼ] C ὀκτωκαίδεκα. A κύριος ἐκεῖ ἔσται.

D A N I E L.

In Rom. præcedit Hiſtoria Suſannæ, quæ in Comp. eſt Cap. 13 DANIELIS.

2 καλὴ ··· φοβουμένη] C καλὴν ··· φοβουμένην. 10 ἀνήγγειλαν] A C ἀπήγγειλαν. 11 ἀναγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 14 ὡμολόγησαν] C addit, ἀλλήλοις. 15 μόνων] A deeſt. 16 κεκρυμμένοι] C ἐγκεκρυμμένοι. 17 κορασίοις] C κορασίοις αὐτῆς. σμήγματα] A C σμῆγμα. A C ἰδού. 19 πρεσβύτεροι] A C πρεσβύτεροι & verſu 24. ἐσ] A C Αἱρετόν. 32 ἀποκαλυφθῶσαι] C ἀνακαλυφθῶσαι.

34 τοῦ λαοῦ] C τοῦ λαοῦ. 35 κυρίῳ] A τὸν κύριον. 37 κεκρυμμένος] C ἐγκεκρυμμένος. 40 ἀγγεῖλαι] A C ἀπαγγεῖλαι. 44 κύριος] A C …ος. 45 ἀπαγομένης] A ἀγομένης. πνεῦμα] A deest. 46 Ἀθῷος] C …. 48 υἱοί] A deest. 50 δεῦρο] C δεῦρο δή. ἀνάγγειλον] A C ἀπάγγειλον. πρεσβεῖον] A C πρεσβυτέριον. 53 ἀδίκους] A ἀθῴους. θεοῦ] A C κυρίου. 55 ἔψευσαι] A C ἐψεύσω· & versu 59. φάσιν] A C ponunt post λαβών. 60 τῷ θεῷ τῷ σώζοντι] A τὸν θεὸν τὸν σώζοντα. 63 ᾔνεσαν] A C ᾔνεσαν τὸν θεόν. αὐτῶν] A C αὐτῶν Σωσάννης. 64 ἐνώπιον] A ἐναντίον.

CAP. I.

τοῦ θεοῦ prius] A C κυρίου. ἤνεγκεν] C ἀνήνεγκεν. 4 μῶμος, καὶ] C μῶμος, καί. A μῶμος. ἐν] C deest. 6 τῶν] A C τῶν υἱῶν. 8 εἰς (… C) τὴν καρδίαν] A ἐν τῇ καρδίᾳ. καὶ posterius] C deest. 9 οἰκτιρμὸν] A οἰκτιρμούς. 10 ὑμῶν prius] A deest. σκυθρωπά] A deest. 11 Ἀμελσάδ] A Ἀμελσάλ. C Μελσάρ. Ἀνανίαν, Μισαὴλ, Ἀζαρίαν] A καὶ Ἀνανίαν, Μισαὴλ, καὶ Ἀζαρίαν. C καὶ Ἀνανίαν, καὶ Ἀζαρίαν, καὶ Μισαήλ. 12 σπερμάτων] A C σπερμάτων τῆς γῆς. 13 ἐσθόντων] A C ἐσθιόντων. & ver. 14. τοῖς] A πᾶσι. ὑπὲρ] C ὑπὲρ πάντα. 17 Καὶ τὰ usque ad ἔδωκεν] A Καὶ cætera absunt. C τοῖς τέσσαρσιν παιδαρίοις. 20 ὧν] A C ὅσα.

CAP. II.

2 καλέσαι] A καλέσατε. 4 σύγκρισιν] C σύγκρισιν αὐτοῦ· & v. 5. 5 ἀπεκρίθη] C Καὶ ἀπεκρίθη· & ver. 7. ἐὰν] A C ἐὰν οὖν. 6 αὐτοῦ posterius] A deest. ἀπαγγείλατε] C ἀναγγείλατε. 7 ἀναγγελοῦμεν] A αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν. C αὐτοῦ ἀναγγελοῦμεν. 8 εἶπεν] C εἶπεν τοῖς Χαλδαίοις. ὅτι] A καὶ ὅτι. 9 Ἀπεκρίθησαν] A C Καὶ (deest C) ἀπεκρίθησαν πά… 10 ὅστις] A ὅς. δυνήσεται] C ponit ante τὸ ῥῆμα. μάγον καὶ] A desunt. C μάγον. 11 ἀναγγελεῖ] A ἐπαγγελεῖ. ἀλλ' οἱ] C ὅτι ἀλλ' ἤ. 12 …] A C ὀργῇ πολλῇ. 13 ἐζήτησαν] C ἐζήτει. αὐτοῦ A deest. 15 Ἄρ…] A C Καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ, λέγων, Ἄρχων. 16 ἠξίωσεν] A C εἰσ… καὶ ἠξίωσε. τὸν βασιλέα] A desunt. ἀναγγελῇ] A C ἀπαγγείλῃ. Μισαὴλ … Ἀζαρίᾳ] A Ἀζαρίᾳ … Μισαήλ. 20 σύνεσις] C σύνεσις, καὶ ἡ … 22 Αὐτὸς] A Καὶ αὐτός. 23 ἠξιώσαμεν] C ἠξιωσάμην. ὅραμα] A C … 28 ἡ] A C deest. αἱ ὁράσεις] A ἡ ὅρασις. βασιλεῦ] A C Σὺ βασιλεῦ. 31 μία] C μία πολλή. μεγάλη] A μεγάλη καί. C ponit post … πρόσοψις] A ὄψις. 32 χρυσοῦ] A C καθαροῦ. 33 μέρος posterius] A C καὶ μέρος. 34 ἀπεσχίσθη] A C οὗ (deest C) ἐλατομήθη. εἰς τέλος] C … 35 ἐγένετο] A C ἐγένοντο. ὄρος] C εἰς ὄρος. 38 ὅπου] C ἐν … καὶ ἰχθύας τῆς θαλάσσης] C desunt. σε] A deest. σὺ] A deest. 40 … ἔσται ἰσχυρὰ] C ἔσται ἰσχυροτέρα. πάντα posterius] C deest. 42 μέρος] A μέρος δέ τι. 44 βασιλέων] A βασιλειῶν. αὕτη] C αὐτή. 46 εἶπε] A καὶ εἶπε. 47 κύριος] C κύριος τῶν κυρίων, καὶ βασιλεύς. ὁ] C καί. ἠδυνάσθης] A C ἠδυνήθης. 48 ἐπὶ] A καί. καὶ Ἀβδεναγὼ] A C καὶ deest.

CAP. III.

1 Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου] C desunt. 2 ἐπ'] C ὑπ'. ἐλθεῖν] C εἰσελθεῖν. εἰκόνος] A C εἰκόνος, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονόσωρ ὁ βασιλεύς. 3 τοπάρχαι, …] C ὕπατοι, τοπάρχαι. εἰκόνος posterius] A C ἧς (A deest.) ἔστησεν Ναβουχοδονόσωρ. A addit ὁ βασιλεύς. 4 λαοῖς] A C ἔθνη λαοί. 5 παντὸς …] A παντὸς συμφωνίας γένους. C συμφωνίας, καὶ παντὸς γένους. 7 ὅταν …] A C ὅτε ἤκουσαν. πάντες] A C deest. ἦν] A C ᾗ. 8 προσήλ…] A C προσῆλθον. 9 τῷ] A C καὶ ὑπολαβόντες εἶπον Ναβουχοδονόσωρ … 10 πάντα ἄνθρωπον] C πᾶς ἄνθρωπος. παντὸς] C συμφωνίας, καὶ παν… 12 Εἰσὶν] A Εἰσὶν οὖν. οἱ οὐχ] A C οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ. βασι…] C deest. 15 οἱ] C deest. σύριγγος] A deest. ἐποίησα] A ἔστη… χειρὸς] A C τῶν χειρῶν. 16 ἀπεκρίθησαν] C ἀπεκρίθη. 18 ἔσω …] C σοι ἔσω. ἣ] A C τῇ χρυσῇ ἥ. 21 Σαραβάροις] C Σαραβά… περικνημῖσιν] A C περικνημῖσιν, καὶ ἐνδύμασιν αὐτῶν. 22 ἐκ περισσοῦ] A C ὑπερεκπερισσοῦ ἑπταπλασίως. 23 εἰς μέσον] C ἐν μέσῳ. καμίνου] A C καμίνου τοῦ πυρός. 24 καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον] A desunt. 25 Καὶ συστὰς, usque ad ver. 91] desunt in Ald. 26 κύριε] C κύριος. καὶ αἰνετὸς] C …αἰνετόν. 27 ἐποίησας] C ἐποίησας ἡμῖν. ἀλήθεια] C ἀληθεῖς. 28 πάντα posterius] C πάντα ἐφ' ἡμᾶς. 29 ἀποστῆναι] C ἀποστάντες. 22 καὶ ἐχ…] C ἐχθίσων. 33 ἡμῶν] C deest. 36 ἐλάλησας] C ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς, λέγων. 38 οὐδὲ τόπος] C οὐ τόπος. ἐναντίον] C ἐνώπιον. ἔλεος] C ἔλεός σου. 40 ὁλοκαυτώσει] C ὁλοκαυτώμασιν. καὶ ἐν] C καὶ ὡς ἐν. ἐν] C σοι ἐν. 50 πνεῦμα] C πνεύματα. αὐτοῖς] C αὐτούς. 51 ἐδόξαζον, καὶ ηὐλόγουν] C ηὐλόγουν, καὶ ἐδόξαζον. 55 ἐπιβλέπων] C …βλέπων. αἰνετὸς] C ὑπερύμνητος. 54 θρόνου] C θρόνου δόξης. ὑπερυμνούμενος] C ὑπερένδοξος. 56 Εὐλογητὸς] C Εὐλογημένος. ὑμνητὸς] C …ὑμνητος. 59 Hunc versum Comp. ponit post sequentem. 60 καὶ prius] C deest. 61 πᾶσα ἡ δύναμις] C πᾶσαι αἱ δυνάμεις. 64 Εὐλογείτω] C Εὐλογεῖτε. 71 Hunc versum & sequentem Comp. ponit post versum 68. 67 καύματα] C καύσων. αἰῶνας] C αἰῶνας. Εὐλογεῖτε δρόσοι, καὶ νιφετοὶ τὸν κύριον, ὑμ. &c. 69 Εὐλογεῖτε] C Εὐλογεῖτε πάγος καὶ ψύχος τὸν κύριον, ὑμ. &c. Εὐλογεῖτε. 78 Hunc versum Comp. ponit post sequentem. θάλασσα] C θάλασσαι. 81 πάντα] C ponit ante κτήνη. 84 ἱερεῖς] C ἱερεῖς κυρίου. 85 δοῦλοι] C δοῦλοι κυρίου. 88 ἔσωσεν ἡμᾶς] C ponit ante ἐκ. 90 τὸν αἰῶνα] C πάντας τοὺς αἰῶνας. 91 τοῦ πυρὸς] A τῆς καμίνου τοῦ πυρός. 92 ὁ ὤν] A C ὧδε. 93 δεῦτε] C δεῦτε ἔξω. ἐξῆλθον] A ἐξῆλθε. Ἀβδεναγὼ] A C καὶ Ἀβδεναγὼ & ver. 95. 94 σώματος] A σόματος. σαράβαρα] C σαράβαρα. ἐν] C deest. 95 Καὶ] A C Καὶ προσεκύνησεν … αὐτῶν ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ, καί. 97 καὶ ηὔξησεν, usque ad finem versus] C desunt. τῶν ἐν] A τῶν ὄντων ἐν. 98 καὶ γλώσσαις] A C γλώσσαις. οἰκοῦσιν] A κατοικοῦσιν. 100 καὶ ἰσχυρὰ] C τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰσχυρὰ τὰ τέρατα αὐτοῦ.

CAP. IV.

1 …] C deest. εὐθηνῶν] A C εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. 2 ἐτάραξαν] A C …ἐτάραξαν. 4 ἐγὼ εἶπα] C εἶπα ἐγώ. αὐτοῦ] A αὐτῶν. 5 ᾧ] A C καὶ τὸ ἐνύπνιον … αὐτοῦ. 6 ἐγὼ] A C deest. θεοῦ] C deest. πᾶν] A deest. σε] C σοι. 7 …] A C Καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου, ἐπί. 8 Ἐμεγαλύνθη] A Καὶ ἐμεγαλύνθη. …] A C τὰ πέταλα. ἀπάσης] C deest. 9 Τὰ] A C Καὶ τά. καὶ ἐξ] A C … 12 κοιταθήσεται] A C αὐλισθήσεται. 14 δώσει] A δοθήσεται. 15 ὃ] C deest. Ναβουχοδονόσωρ] C ponit post βασιλεύς. μοι] A deest. 16 ἀπεκρίθη] A C ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπε Βαλτάσαρ, Τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγκρισις μὴ κατασπευσάτω σε, καὶ ἀπεκρίθη. 20 Εἰς, καὶ] A Εἰς τόν. αὐτὸν] C αὐτό. 21 ἐστὶν] A τοῦτ' ἐστιν. 22 κατοικία] C κατοίκησις. 23 εἶπαν] A C εἶπεν. δένδρου] A C δένδρου ἐν τῇ γῇ. οὐράνιον] A ἐπουράνιον. 24 ἀδικίας] A C ἀδικίας σου. 25 ἔφθασεν] A ἐφθάρησαν. 28 λέγουσι] A C λέγεται. 29 ἐκδιώκουσι] A C ἐκδιώξουσι. ἕως] A C ἕως οὗ. 30 αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 31 μου prius] A deest. ἀνέλαβον] C ἔβαλον. τῷ ζῶντι] A τὸν ζῶντα. τὸν αἰῶνα] A C τοὺς αἰῶνας. 32 ὡς] A εἰς. δυνάμει] A δυναστείᾳ. ἀντιποιήσεται] A ἀντιστήσεται.

CAP. V.

1 αὐτοῦ χιλίοις] C ἀνδράσι χιλιάρχοις. κατέναντι] C ἔναντι. 2 Καὶ] C deest. ἐνεγκεῖν] C εἰσενεγκεῖν. 4 λιθίνους] A λιθίνους, καὶ τὸν θεὸν τὸν αἰώνιον οὐκ εὐλόγησαν, τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 6 τοῦ βασιλέως ἡ μορφὴ] C ὁ βασιλεύς. 7 εἰσαγαγεῖν] C εἰσενεχθῆναι. μάγους, Χαλδαίους] C τοὺς μάγους, καὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ τούς. εἶπε] A ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε. σύγκρισιν] A C σύγκρισιν αὐτῆς. 9 ἐν] A C ἐπ'. 10 εἰσῆλθεν] C ponit post βασίλισσα. εἶπε] C ἀπεκρίθη ἡ βασίλισσα, καὶ εἶπε. 11 θεοῦ] C θεοῦ τοῦ ἁγίου ἐστί. εὑρέθη] C καὶ σοφία, ὡς σοφία θεοῦ εὑρέθη. 12 ἐν αὐτῷ posterius] A C deest. κρατούμενα] C κρυπτόμενα. 14 θεοῦ] C θεοῦ ἁγίου. 15 καὶ τὴν σύγκρισιν (addit C αὐτῆς) γνωρίσωσι] A desunt. ἀναγγεῖλαι] C ἀπαγγεῖλαι. 16 κρίματα] C συγκρίματα. γραφὴν] A C γραφὴν ταύτην. τῷ τραχήλῳ] C τὸν τράχηλον. ἄρξεις] C ἄρξῃ. 13 Καὶ εἶπε Δανιὴλ] C Τότε ἀπεκρίθη Δανιὴλ, καὶ εἶπε. καὶ τὴν] A C τῷ βασιλεῖ, καὶ τήν. 19 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ] C αὐτόν. 23 ἤνεγκαν] A C ἤνεγκας. καὶ χαλκοῦς] A desunt. 24 ἐνέταξε. C ἔταξεν. 29 βασιλείᾳ] C βασιλείᾳ αὐτοῦ.

CAP. VI.

2 ὃς] A C ὤν. ἐν] C ἦν ἐν. 4 πᾶσαν πρόφασιν] A πᾶσα πρόφασις. εὗρον] A εὑρέθη. 7 ὕπατοι] A ὕπαρχοι] C καὶ ὕπατοι. καὶ τοπάρχαι] C desunt. ὃς ἂν] A desunt. αἰτήσῃ] A C αἰτήσηται. ἀνθρώπου] A ἀνθρώπων. 8 καὶ ἔκθες γραφὴν] A desunt. 11 τοῦ] C ἔμπροσθεν τοῦ. 13 αἰτεῖ] A C αἰτεῖται. 15 τοῦ πᾶν] C οὐ παρελεύσεται τοῦ πάντα. 17 λίθον] A C λίθον ἕνα. ἐν prius] C deest. 18 καὶ ἔκλεισεν (A καὶ ὑπέκλεισεν) usque ad finem versus] C desunt. 20 λάκκῳ] A C λάκκῳ τοῦ Δανιήλ. ἰσχυρᾷ] C μεγάλῃ, καὶ ἰσχυρᾷ· & A C ponunt ἐβόησε post ἰσχυρᾷ. σου] A deest. ἠδυνήθη] A C ἐδυνάσθη. 22 ἀπέστειλε] A ἐξαπέστειλε. ἐμοὶ] A C ἐν ἐμοί. 23 ἐν posterius] A deest. 24 ἠγάγοσαν] A ὕπαγε] C ἤγαγον. 26 Ἐκ] C Ἀπό. τούτου] A C τοῦ. χειρὸς] A C στόματος.

CAP. VII.

1 ἔτει] A C ponunt post πρώτῳ. ἔγραψεν] A ἔγραψεν ἀρχὴν λόγων αὐτοῦ. C ἔγραψεν, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν λόγων εἶπεν. 2 ἐθεώρουν] A C addunt ἐν ὁράσει (A ὁράματί) μου τῆς νυκτός. 3 ἀνέβαινον] C ἀναβαίνοντα. 4 ὡς] C deest. ἐξετίλη] C ἐτίλοντο. αὐτῆς] C αὐτοῦ. 5 μέρος] A ἥμισυ. τρεῖς πλευραὶ] A C τρία πλευρά. 6 τούτου] A C αὐτοῦ. θηρίον] C ponit post ἕτερον. 7 φοβερὸν] C καὶ φοβερόν. σιδηροῖ] A C σιδηροῖ καὶ (deest C) μεγάλοι. 8 μεγάλα] A μεγάλα, καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. 10 εἷλκεν] A C εἷλκεν ἐκπορευόμενος. αὐτοῦ posterius] A C ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 11 θηρίον] C θηρίον ἐκεῖνο. 12 καιροῦ prius] A C χρόνου. 13 ὡς] C ὡσεί. καὶ] A C ἦν, καί. καὶ προσηνέχθη αὐτῷ] A C καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. 14 καὶ γλῶσσαι] A γλῶσσαι. δουλεύσουσι] C ἐδούλευον. 15 ἐν τῇ ἕξει μου] A C ponunt post Δανιήλ. ἐτάρασσον] A C συνετάρασσον. 16 μαθεῖν] A deest. 17 θηρία] A C θηρία τὰ μεγάλα. τῆς γῆς] A C τὴν γῆν. 18 αἰῶνος τῶν] A C αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος τῶν. 19 περὶ] C μαθεῖν περί. συνεπάτει] C κατεπάτει. 20 ἀναβάντος] A ἀναβαίνοντος. πρώτων] A C προτέρων τρία. ᾧ] A C κέρας ἐκεῖνο οὗ (A ᾧ.) 24 κακοῖς] C deest. 25 παλαιώσει] A C πλανήσει. καίγε] A C καί. 26 ἐκάθισε] A C καθίσει. 28 ἐπὶ πολὺ] A desunt. C ponit ante οἱ. καὶ τὸ] A C ἐπ' ἐμοί, καὶ τό. διετήρησα] A C συνετήρησα.

CAP. VIII.

2 ἐν χώρᾳ] A χώρᾳ. Αἰλὰμ] A C Αἰλὰμ, καὶ εἶδον ἐν ὁράματι. τοῦ Οὐβὰλ] C τῆς πύλης Οὐλαΐ. 3 κέρατα] A C κέρατα, καὶ τὰ κέρατα. ὑψηλὸν] A ὑψηλότερον. 5 καὶ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς] A desunt. μέσον] A θεωρητὸν ἀναμέσον. C ἐπίσημον ἀναμέσον. αὐτοῦ] A deest. 6 ἑστῶς] A C ἑστῶτος. 7 ἐξηγριάνθη] A C ἐξηγριώθη. 9 πρὸς τὴν δύναμιν] A τὴν ἀνατολήν. C πρὸς ἀνατολὴν, καὶ πρὸς τὴν δύσιν. 10 Καὶ] C deest. 11 οὗ, usque ad καὶ δι'] C τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐμεγαλύνθη. Καὶ κατεδουλώθη αὐτῷ] A καὶ ἐγενήθη, καὶ κατεδουλώθη αὐτῷ] C desunt. 12 ἐδόθη] C ἐγενήθη. 13 λαλοῦντι] A ἐπὶ λαλοῦντι. 14 τετρακόσιαι] A C τριακόσιαι. 15 ἐγὼ Δανιὴλ] C desunt. 16 Οὐβὰλ] C Οὐλαΐ. 17 ἐχόμενος] C ἐχόμενα. ἐθαμβήθην] C ἐθορυβήθην. 19 ἡ ὅρασις] A C desunt. 21 Ὁ] C Καὶ ὁ. 22 ὑποκάτω] C ὑποκάτωθεν. αὐτῶν] A C αὐτοῦ. 23 αὐτῶν posterius] C deest. 24 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. διαφθερεῖ] A φθερεῖ. 25 Καὶ] A Ὁ. αὐτοῦ prius] C deest. ἀπωλείας] C ἀπωλείᾳ. καὶ] A καὶ ἐπ' ἄρχοντα ἀρχόντων στήσεται, καί. χειρὶ] A ἐν χειρί. 26 ἀληθῶς] A C καὶ (deest C) ἀληθής. ἐμαλακίσθην] A C addunt ἡμέρας.

CAP. IX.

1 ἔτει] C ἔτει ἐπί. 2 ἐγὼ] A C ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐγώ. τὸν ἀριθμὸν] A τῶν ἀριθμῶν. ὃς] C περὶ οὗ. 3 δεήσεις] A C δέησιν. σάκκῳ] A C σάκκῳ καὶ σποδῷ. 4 ἔλεός σου] A C ἔλεος. 5 ἠνομήσαμεν] A C ἠσεβήσαμεν. καὶ ἀπέστημεν, καὶ ἐξεκλίναμεν] A desunt. 6 εἰσηκούσαμεν] A ἠκούσαμεν. 7 καὶ prius] A σου, καί. ἐν prius] A C deest. ἀθεσίᾳ] C ἀθετήσει. 8 Ἐν σοὶ] A Σοί. C adjungit versui præcedenti. ἔστιν ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, καὶ] A C desunt. καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν] A desunt. 9 ἀπέστημεν] A C addunt ἀπὸ κυρίου. 10 ἐν τοῖς νόμοις] C τοῖς νομίμοις. 12 ἐπαγαγεῖν] A ἐπάγειν.

13 ἀποστρέψαι] C ἐπιστρέψαι. σου] A C deest. 14 κύριος] A C κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ τὴν κακίαν. κύριος] A deest. 15 ἠνομήσαμεν] A C addunt ἠδικήσαμεν. 16 πᾶσιν] C πάσῃ. καὶ ἐν] A C ἐν. ἐν] A καὶ ἐν. 17 κύριε] A deest. 18 ἡμῶν prius] A C ἡμῶν ἡμεῖς. 19 μὴ] A C ποίησον, ϗ μή. ὁ] A C κύριε ὁ. 20 τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου] A addit τοῦ θεοῦ μου. C τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ μου, 21 ἐν τῇ ὁράσει] C desunt. 22 σε] C deest. σύνεσιν] A deest. 24 ἀδικίας prius] A C ἀνομίας. προφήτην] C προφητείαν. 25 ϗ ἐπιστρέψει, ϗ] C πάλιν. τεῖχος] A περίτειχος. ϗ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροὶ] C ἐν στενοχωρίᾳ τῶν χρόνων. 26 ἑξηκονταδύο] C ἑξηκοντατέσσαρες, καί. ἔστιν] A ἔσται. ϗ τὴν] C τὴν δέ. ἐκκοπήσονται] A C ϗ ἐκκοπήσονται. ἐν] C ὡς ἐν. 27 Καὶ] Ante hæc Ald. habet, Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς. ἑβδομὰς μία, ϗ ἥμισυ τῆς ἑβδομάδος καταπαύσει θυσιαστήριον ϗ θυσίας, ϗ πτερυγίου ἀπὸ ἀφανισμοῦ ϗ ἕως συντελείας ϗ σπουδῆς τάξει ἐπὶ ἀφανισμῷ. μου] C deest. ἐρημώσεων] A C addunt ἔσται.

CAP. X.

4 Ἐν] C Καὶ ἐν. τετάρτῃ] C ϗ τετάρτῃ. ἐχόμενα] A C ἐχόμενος. Τίγρις] A deest. Ἐδδεκὲλ] C deest. 5 ἐν] A deest. 6 ὡσεὶ] C ὡς. ὡς ἡ] C ὡσεί. σκέλη] A σκέλη αὐτοῦ. ὡς] C ὡσεί. 8 μετεστράφη] C ἐστράφη. 9 αὐτοῦ posterius] A C τὴν φωνὴν ῥημάτων αὐτοῦ. 10 ϗ posterius] A deest. μου] A C μου, ϗ ταρσοὺς χειρῶν μου. 12 ἡμέρας] A C ponunt ante τῆς. 13 βασιλείας posterius] C βασιλέως. 14 ἀπαντήσεται] A C ἀπαντήσει. 17 δυνήσεται] C δυνήσομαι. πνεῦμα] A C πνοή. 20 εἶπεν] C εἶπέν μοι. εἰσεπορευόμην] A C ἐξεπορευόμην. 21 τούτων] C τούτου.

CAP. XI.

1 κράτος ϗ ἰσχὺν] A C ἰσχὺν ϗ κράτος. 4 ἑτέροις] A δοθήσεται ἑτέροις. τούτων] C τούτων δοθήσεται. 5 αὐτῶν] C αὐτοῦ. ἐνισχύσει] A deest. πολλὴν] A C πολλὴν ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. 7 Ἀναστήσεται] A C Καὶ ἀναστήσεται. αὐτῆς] A C αὐτῆς ἐπί. εἰς] A πρός. 10 ἀναμέσον] A C δυνάμεων. ἐλεύσεται] C εἰσελεύσεται. συμπεριπλακήσεται] C προσσυμπλακήσεται. 11 Καὶ] C deest. 12 οὐ κατισχύσει] C οὐκ ἀντισχύσει. 13 ἐνιαυτῶν] A C deest. ϗ ἐν] C ἐν. 15 στήσονται] A C οὐ στήσονται. 16 Σαβεὶ] A Σαβείρ. τελεσθήσεται] A C συντελεσθήσεται. παραμένει] A μένει. 18 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 20 ἔτι] A C deest. 21 ἔδωκαν] C ἔδωκεν. 22 κατακλυσθήσονται] C κατακυλισθήσονται. 23 πρὸς αὐτὸν] A πατρὸς αὐτοῦ. αὐτοῦ] A C αὐτοῦ. 24 πίοσι] C πλείοσι. ϗ ἕως] A ἕως. C αὐτοῦ ἕως. 25 στήσονται] A στήσεται. 27 αἱ] A ϗ αἱ. ἔτι] A C deest. 29 Εἰς] C εἰς. 30 ἐν] A C οἱ ἐν. ταπεινωθήσεται] C ταπεινωθήσονται. 31 σπέρματα] C βραχίονες. A βραχίονες ϗ σπέρματα. 32 κατισχύσουσιν] A ἰσχύσουσιν. 35 ἀποκαλυφθῆναι] A ἐκλευκᾶναι. ἔτι] C deest. 36 θεὸν, ϗ ἐπὶ θεὸν τῶν θεῶν. συντέλειαν] A συντέλειαν ϗ σπουδήν. ἐπιθυμία] A ἐπιθυμίαν. C ἐπὶ ἐπιθυμίαν. πᾶν] A C πάντα. 38 A C μαωζείν. ἔγνωσαν] A ἐπέγνωσαν. C ἐδόξασαν. 39 κατα πόλεων. ἀλλοτρίου] C addit οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ. 40 πέρατι] A πέρατι, εἰσελεύσονται] A C εἰσελεύσεται. 41 Σαβαεὶμ] A Σαβαείν. C 42 χεῖρα] A C χεῖρα αὐτοῦ. 43 ἐν τοῖς] A τοῖς. 44 ἀπὸ] A deest. φανίσαι] A C ἀφανίσαι, ϗ τοῦ (A deest) ἀναθεματίσαι. 45 ἀφαδανῷ. εἰς] C ἐπ'. σαβεὶν] C σαβεί. ἥξει] A C ϗ ἥξει. C τῆς ἄκρας. ἐστιν] A C ἔσται.

CAP. XII.

1 θλίψις] A C deest. γεγένηται] A γέγονεν. πᾶς] A C πᾶς ὁ θείς. 2 ἐν γῆς χώματι] C ἐκ γῆς χώματος. ϗ εἰς] C εἰς. 3 σιν] C ἐκλάμψουσιν. τοὺς αἰῶνας] A τὸν αἰῶνα. 5 ἰδοὺ] A deest. ponit post ἕτεροι. 6 εἶπε] A C εἶπον. 7 ἐν τῷ] C τῷ. ϗ καιροὺς καί. C ϗ καιρούς. διασκορπισμὸν] A C addunt, χεῖρας ασμένου. 10 ϗ ἁγιασθῶσι] C desunt. 11 ϗ δοθήσεται] A C ϗ ναι. 12 εἰς] A deest. 13 σὺ] C σὺ Δανιήλ. δεῦρο] C δεῦρο εἰς πλήρωσιν συντελείας. ἀναπαύου] C ϗ ἀναπαύσῃ. ἔτι, usque ad ϗ ἀναστήσῃ C desunt. εἰς τὸν] A ὡς τόν. 65] Καὶ] Hic versus in Comp. est finem historiæ Susannæ. HISTORIA BELI DRACONIS. 1 Καὶ ἦν] Hic incipit cap. 14, in C 3 αὐτῷ] C αὐτό. 5 ϗ πίνει] C desunt. 6 οὐδέποτε] C οὐδὲ πώποτε. 7 Θυμωθεὶς ὁ] C Καὶ θυμωθείς. 8 δείξητε] A C ἀποδείξητε. τὸς] A C χωρείς. 10 τοῦ Βὴλ] C desunt. τῷ] C ἐν τῷ. 13 οις] A παισίν. κατέσεισαν] A C κατέστρωσαν. 14 γυναῖκες αὐτῶν] C ναῖκες. 16 εἶπεν] C εἶπεν ὁ βασιλεύς. 17 ὁ βασιλεὺς] C ponit ante 18 δὴ] C deest. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς] A desunt. 20 ἐδαπάνων] C ἐδαπάνουν. 22 μέγας] A C μέγας ἐν τῷ τόπῳ. 26 φαγὼν] A C ἴδετε] A C ἴδε. 29 βασιλεὺς posterius] C deest. 30 ἔβαλον] A βαλον. 32 ἦν] C ponit post προφήτης. ἐνέθρυψεν] A ἐνέτριψεν. γνώσκω] A C γινώσκω [illegible] ὅτι. 37 ἀγαπῶντας] A ἐκζητοῦντας ϗ τάς σε. 40 φωνῇ] C [illegible] βασιλεὺς φωνῇ. εἶπε] A ὁ βασιλεὺς εἶπε. κύριος.

MACCAB. I.

CAP. I.

1 πρότερος] A C πρότερον. 2 πολλῶν] C deest. 4 συνήγαγε] C συνῆξε. τυράννων] A τυραννικῶν] C τυραννιῶν. 7 συντρόφους] A C συνεκτρόφους. 12 ἧς] C οὗ. 16 τοῖς] A ἐν τοῖς. 22 ἀνέβη posterius] A C deest. 28 ϗ] A C deest. 30 Καὶ] A C deest. 34 ἐκληρονόμησαν] A addit αὐτούς. 35 ἰσχυρῷ] C ὀχυρῷ. 42 ἡ ἀτιμία] A C ἀτιμασμός. 51 βεβηλώσει] A βεβηλῶσαι αὐτούς. 64 προσενόμευσαν] C deest.

CAP. II.

2 Καδδὶς] A Γαδδίς] C Ἰαδδίς. 5 Ἀπφοῦς] C Σαπφοῦς. 9 ἐχθρῶν] A αὐτοῦ. 10 αὐτῆς prius] A C deest. 18 οὖν] C deest. 20 ἀλλ' ἐγὼ] A C κἀγώ. 22 τῶν λόγων] C τὸν λόγον. 33 ἱκανὸν] C deest. 37 πάντες] A ponit post ἡμῶν. 42 Ἰουδαίων] A C Ἀσιδαίων. 57 εἰς αἰῶνα αἰῶνος] C αἰωνίας. 62 κοπρίαν] C κόπρια. 67 ἐκδικήσατε] C deest. 70 αὐτῶν] C αὐτοῦ.

CAP. III.

3 αὐτοῦ] C ponit post πολεμικά. 11 ἀπέκτεινεν αὐτὸν] C ἀπέκτεινε. 13 αὐτοῦ] A C αὐτοῦ, καί. 14 αὐτῷ] A C αὐτῷ, καί. 15 τοῦ ἀναβῆναι] C desunt. 16 ἤγγισαν] C ἤγγισε. αὐτῶν] C αὐτῷ. 27 πῶς] A C τί. ὀλιγοστοὶ] C ὀλίγοι. 18 τοῦ θεοῦ] A C desunt. 22 περὶ] A κατά. 24 αὐτὸν] A C αὐτούς. 25 πτόησις] C πτοή. 28 εἶναι αὐτοὺς] A C αὐτοῖς εἰς ἐνιαυτὸν εἶναι. 30 ἔμπροσθεν posterius] A C πρώτους δαψιλεῖ χειρί. 41 προσετέθησαν] A C προσεγενήθησαν. 48 ἔθνη] A C ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν. 57 παρενέβαλε] C παρενεβάλοσαν.

CAP. IV.

1 παρέλαβε] A παρενέβαλε. C παρενέλαβε. 6 καλύμματα ϗ μαχαίρας (μάχαιραν C)] A καλυμμάτων ϗ μαχαιρῶν. 9 πῶς] A C ὡς. 15 Γαζηρὰν] A C Ἀσαρημώθ. ἐξ] A C deest. 19 λαλοῦντος] C πληροῦντος. 20 τὴν] A οἱ περὶ Ἰούδαν τήν. 28 αὐτοὺς] A Ἱερουσαλήμ. 30 δυνατοῦ] C δυνάστου. 35 τεθνάναι] C τεθνηκέναι. πάλιν] A C πάλιν γεννηθέντα. 45 ἐπέπεσεν] C ἔπεσεν. 48 ἡγίασαν] A ϗ πάντα. 49 τῶν] A C τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καί. 50 ἐξῆψαν] C ἐξήψαντο.

CAP. V.

5 συνεκλείσθησαν] C διεκλείσθησαν. 11 δυνάμεως] A C παρεμβολῆς. 15 πάσης Γαλιλαίας] C πᾶσαν Γαλιλαίαν. 18 Ἀζαρίαν] A Ἀζαίαν. 21 τῆς πύλης] A τῶν πόλεων. C τῶν πυλῶν. 23 παρέλαβε τοὺς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ] A C παρέλαβον αὐτοὺς ἐκ τῆς Γαλιλαίας. 29 ἕως] A C ὡς. 43 λαὸς] A C λαὸς αὐτοῦ.

CAP. VI.

1 Ἐλυμαΐς] A C ἐν Ἐλύμαις. 10 συμπέπτωκα] C ἐμπέπτωκα. 13 οὖν] A C deest. 17 Εὐπάτορα] A C Εὐπάτωρ. 24 Καὶ περιεκάθηντο εἰς τὴν ἄκραν] A C desunt. υἱοὶ] A C ὅτι οἱ. ἡμῶν] A C τέλους. ϗ prius] A C deest. 25 αὐτῶν] C ἡμῶν. 26 ἐν] C deest. 28 ϗ τοὺς ἄρχοντας] A C ἄρχοντας. 29 βασιλειῶν] A C βασιλέων. 33 διεσκελίσθησαν] C διεσκεδάσθησαν. 35 τῶν κεφαλῶν] A τῆς κεφαλῆς. ϗ &c.] A ϗ πεντακοσία ἵππος διατεταγμένη ···· ἐκλελεγμένη. 37 δυνάμεως] A C deest. 39 ϗ χαλκᾶς] A C desunt. 41 γὰρ] A καί. 43 ὁ Σαυαρὰν] A Ἀβαράν. C Αὐαράν. θώρακι βασιλικῷ] C θώραξι βασιλικοῖς. 53 παραθέσεως] C προθέσεως. 56 τὰ πράγματα] A C μετὰ τῶν πραγμάτων. 57 κατέσπευσαν] A C κατέσπευδον ϗ ἐπορεύοντο ἐκ τῆς ἄκρας. 62 καθεῖλεν] A C ϗ καθεῖλε.

CAP. VII.

6 τοὺς φίλους] A C πάντας τοὺς φίλους. 8 ἐπέλεξεν] A ἐπίδειξε ἀπῆραν] A C ἀπῆλθον. 16 συνέλαβεν] C συνέλαβον. τὸν λόγον A C τοὺς λόγους οὕς. 19 ἀπ'] A C μετ'. 22 Ἰσραὴλ] C Ἱερουσαλὴμ ἐμοῦ] A ἡμῶν. 32 πεντακισχίλιοι] A C πεντακόσιοι. 37 κύριε] A deest. ἐξελέξω] A ἐξέλεξας. 41 Ἀσσυρίων] A C deest. 44 ἔπεσε] A τέθνηκε. 49 τὴν τρισκαιδεκάτην] C τῇ τρισκαιδεκάτῃ.

CAP. VIII.

4 ἐπ' αὐτοὺς] A desunt. 10 τὰς γυναῖκας] A C πολλούς, τὰς γυναῖκας. αὐτῶν posterius] A C αὐτῶν, ϗ προσενόμευσαν αὐτούς. 12 A C αὐτοῖς φιλίαν. 13 μεθιστῶσι] C ἀφιστῶσι. 20 ὁ] A ὁ καί. τῶν] A C ταῦτα.

CAP. IX.

1 ἔπεσε] A C ἐποίησε. ἐν πολέμῳ] A C πόλεμον. 9 μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν] A C ἐπίστρεψον, ϗ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν 10 ποιῆσαι] C ponit post τοῦτο. εἰ] A C deest. ἐν] A C deest. ταγωνισαί] C προσαγωνισαί. 19 Μωδεεὶμ] C Μωδεείν. 26 ἐν αὐτοῖς αὐτούς. 27 ἐν αὐτοῖς] C αὐτοῖς. 34 πᾶν] A τοῦτο. 50 ϗ τὴν ϗ τὴν Βαιθωρὼν] C desunt. Τεφὼν] C Τεφώ. 62 ἐστερέωσαν] C σαν. 65 ἐν ἀριθμῷ] C ἀριθμῶν. 66 Ὀδοαρρὴν] A C Ὀδομηρά. 69 C ὠργίσθησαν. αὐτοῦ] C αὐτῶν.

CAP. X.

15 ἔσχον] C ἔσχοσαν. 25 τοὺς] A deest. 29 ἀφίημι] A C ὑμῖν. 34 ϗ τρεῖς ἡμέραι] A ϗ τῶν ἡμερῶν. 39 προσήκουσαν] C καθήκουσαν. 41 οἱ ἀπὸ] A C ἀπό. 49 Δημητρίου ··· Ἀλέξανδρος] C ξάνδρου ··· Δημήτριος. 52 θρόνου] C θρόνων. 55 θρόνου] C πολλὰ] A deest. 78 αὐτῇ] C αὐτήν. εἰς posterius] A C ὀπίσω

CAP. XI.

1 τὴν ἄμμον τὴν] C ἡ ἄμμος ἡ. τῇ βασιλείᾳ] A C τῷ ὁ Πτολεμαῖος] A C Πτολεμαΐδος. 7 ποταμοῦ] A τόπου. 12 αὐτῷ. 15 δύναμιν] A C deest. 17 κεφαλὴν] A κατά. 22 ταχίνην. 31 Λασθένει] C Λασθένει & ver. 32. 34 Ῥαμαθὲμ] C αἵτινες] C deest. 36 ἐπαρκῶς παρίεμεν] C ἐπισκέπτομεν. 37 ἐπιτηδείῳ ἐπισήμῳ. 38 τῶν πατέρων αὐτοῦ] A C ἀπὸ τῶν Σιμαλκουαὶ] A Σιμαλκουαί. C Σιμαλκουέ. 45 ἀνδρῶν posterius] A C 47 πάντες ἅμα posterius] A C deest. 55 ἀπεσκόρπισε] C 61 αὐτὰ] C αὐτάς. 63 χρείας] A C χώρας. 70 Ἀψαλώμου.

CAP. XII.

2 τὰ αὐτὰ] A C ταῦτα. 7 Ἐπ] A Ἐπὶ τό. 19 ἀπέστειλεν C ἀπέστειλαν. Ὀνιάρης. 33 τῶν πλησίον ὀχυρωμάτων] C τὰ πλησίον ματα. 36 αὕτη] C αὐτή. 37 ἤγγισε] A ἔπεσε. 40 ἐφοβήθη] A C λαβηθῆ. 43 ταῖς δυνάμεσιν] C τοῖς φίλοις. A τοῖς φίλοις αὐτοῦ ϗ ταῖς μεσιν. 52 ἐπένθησε] C ἐπένθησεν.

CAP. XIII.

2 ἔμφοβος] C ἔκφοβος. 6 ἁγίων] C τέκνων. 8 τοῦ ἀδελφοῦ] C ἀδελφῶν. 21 πρεσβευτὰς] C πρεσβευτάς, καί. 22 ἐν τῇ] A C ϗ ϗ] A C deest. 24 ἀπῆλθεν] A C ἀπῆρεν. 25 αὐτὰ] A C πύλαις] A C πύργοις ϗ πύλαις. 36 ἀρχιερεῖ] A C ἀρχιερ βασιλέων.

CAP. XIV.

4 Ἰούδα] A C deest. 16 Σπάρτης] A Σπάρτης ἠκούσθη. 23 τοῦ δήμου] A C τοῦ δήμου. ἐγράψαμεν] A C ἔγραψαν. 28 ἐγνώρισεν ἡμῖν] A ἐγνωρίσαμεν ἡμῖν. 34 ᾤκουν] C ᾤκουσαν. 35 πρᾶξιν] A C πίστιν. 39 ταῦτα] C τάδε. 40 Ἤκουσε] A C Ἠκούσθη. ὑπὸ] C ἀπό. 42 αὐτοὺς] C δι' αὐτοῦ. 46 ϗ ποιῆσαι] A C ποιῆσαι.

CAP. XV.

6 ἐπέτρεψα] C ἐπέτρεψαν. 9 κρατήσωμεν τῆς βασιλείας] A C καταστήσωμεν τὴν βασιλείαν. 11 φόρων] C ponit post δῶρα. 12 συνῆκται] C ἐπισυνῆκται. 14 συνῆψαν] C συνῆψε. 18 χιλίων] C πεντακισχιλίων. 21 ἐν αὐτοῖς] C αὐτοῦ'. 22 Καρίαν] C Καρίδα. ϗ εἰς Ῥόδον] C desunt. Φασηλίδα] C ponit post Ἄραδον. ϗ εἰς Ἄραδον] A desunt. 30 ἐκτὸς] C ponit post ὁρίων. τῆς] A τῶν ἐκτὸς τῆς. 31 πόλεων] A C τόπων. 32 κυλικεῖον] A κύλικα χρυσῆν. 35 κατὰ τὴν χώραν] C ϗ τῇ χώρᾳ. 38 στρατηγὸν] A ὑποστράτηγον. C ἐπὶ στρατηγόν.

CAP. XVI.

1 Συνετέλει] A Συνετέλεσε. 3 ἔστω] C ἤτω. 6 αὐτῶν] A deest. 8 ἱεραῖς] A C deest. 9 ἀδελφὸς] A C ἀδελφὸς Ἰωάννου. 10 τοῖς ἀγροῖς] C πρὸ ἀγρῶν. 13 ἐβουλεύετο] C ἐβούλετο. 24 βιβλίῳ] C βιβλίων.

MACCAB. II.

CAP. I.

2 ἀγαθοποιήσαι] C ἀγαθὰ ποιῆσαι. 8 θυσίαν] A C θυσίας. 13 γὰρ] C ponit post γενόμενος. 15 τῆς Ναναίας] A C τῆς Ναναίας. 17 ἐκδέδωκε] A C ἔδωκε. 18 οὖν] A C deest. 19 ἀνύδρου] A C ἄνυ- 22 τοῦτο] A C deest. 24 κύριε] A Προσευχή. Κύριε. ὁ μόνος] ὁ μόνος. 34 Περιρράξας] Ἐπιρράξας. ἱερὸν] A τὸν τόπον ἱερόν. 36] A C Νεφθάρ.

CAP. II.

7 ἔλεος] C ἔλεος. 14 πόλεμον] C ponit post γεγονότα. 23 ἀνα-] A C ἀνοικοδομεῖσθαι. 24 Τὰ] C deest. 29 διαπονοῦν-] C ἀτονοῦντες. 31 περὶ πάντων] C περίπατον. καθήκει] A C

CAP. III.

1 τοίνυν] A C deest. ἔτι] A C ὅτι. 4 παρανομίας] C ἀγορανο- 8 ἐφοδεύσων] C ἐφοδεύειν. ἐπιτελέσων] C ἐπιτελεῖν. 21 μεγάλως ἀγωνιῶντος] C μεγάλου ἀγωνιῶντος. 22 παντοκράτορα] A C παγκρα- 24 πατέρων κύριος] C πνευμάτων. 28 ἑαυτῷ] A ἑαυτῷ τοῖς ὅ- C αὐτὸν τοῖς ὅπλοις. ἐπεγνωκότες] C ἐπεγνωκότα. 34 ὑπ' αὐτοῦ] C ἐξ οὐρανοῦ. 38 διασωθῇ] C περισωθῇ. 39 ἀπόλλυσιν] A C ἀ-

CAP. IV.

9 συγχωρηθῇ] C ἐπιχωρηθῇ. 11 ἐθισμοὺς] C θεσμούς. 16 Ὧν] A C καί. 19 ἀπὸ] A C ὡς ἀπό. διὰ τὸ, usque ad ἕνεκεν δὲ, ver. 20] C desunt. 21 αὐτῶν] C αὐτοῦ. 22 Μεγαλοπρεπῶς] C Μεγαλομερῶς. εἰσεδέχθη] A C εἰσεδέχθη. 25 ὀργὰς] C ὁρμάς. 31 ἧκε] A ἦλθε. δεξιὰς] C δεξιωθείς. δοὺς] C δοὺς δεξιάν. παρέκλεισεν] C κατέκλει- 36 ϗ τῶν] C desunt. ἀπεκτάνθαι] C ἀπεκτονῆσθαι. 38 ἀποκόσμη-] A ἀπέκτεινε. 40 τὴν ἄνοιαν] A C τῇ διανοίᾳ. 44 τρεῖς] C ponit ante 48 ὑπὲρ] A περί.

CAP. V.

3 διατεταγμένας] A διατεταγμένων. 7 ἀπῆλθε] A ἀπίει] C παρῆλθε. 8 τῶν νόμων] A τοῦ νόμου. Συνεβρώθη] C ἐξεβρώθη. 9 ὁ συχνὸς] C ὡσεὶ 14 δὲ] A deest. 16 ἀνατεθέντα] C ἀνασταθέντα. ἐπιδίδου] C deest. 18 προσενέχθαι] C προσενεχθῆναι. 20 ὑπὸ τοῦ κυρίου] C desunt. 24 Ἐ-] A C Ἀπεχθῆ. δισμυρίων] C δισμυρίους δέ. 26 κατέστρωσε] C κατέ-

CAP. VI.

3 ϗ &c.] C ϗ δυσχερὴς ἦν τοῖς ὄχλοις. 8 Πτολεμαίων ὑποτιθεμένων] A C Πτολεμαίου ὑποτιθεμένου (ὑποθεμένου C.) 16 αὐτοῦ] A deest. 25 καταστήσομαι] C καταλύσομαι. 29 πρὸς αὐτὸν] A C ponunt ante τὴν. μεταβαλόντων] C ἀπαγόντων.

CAP. VII.

2] C πατρικούς. 4 περισκυλίσαντας] A C περισκυθίσαντας. 14 ὑπ'] C ἀπ'. 17 βασανίσει] C βασανιεῖ. 18 διὸ ἄξια] C ἄξια γάρ. 20 κυ-] C κυρίῳ. 23 ἀποδώσει] A C ἀποδίδωσι. 24 νόμων] A C deest. αὐτοῦ] A C οὐρανίους παῖδας. 37 μου] A C deest. 38 στῆναι] C 40 καθαρὸς τὸν βίον] C καθαρῶς.

CAP. VIII.

1 εἰς] C deest. 2 καταπατούμενον] A C καταπονούμενον. 4 ἀναμαρτήτων] A ἁμαρτημάτων. 11 Ἰουδαϊκῶν] A C Ἰουδαίων. 12 αὐτοῦ] C deest. 13 ἑαυ-] C ponit post διεδίδρασκον. 19 χιλιάδων] A deest. 20 ἔλαβον] A ὑπερπαμπληθῆ. 23 παραγνοὺς] A παραγνῶναι. C παραναγνούς. 24 πλεῖ-] C πλεῖν. 26 ἐμακροθύμησε] C ἐμακροτόνησε. 27 αὐτοὺς] A C deest.] A τάξαντι. C τάξαντος. 30 τῶν … συνερειζόντων] A C τοὺς συν- 32 φυλάρχην] C φιλάρχην. 33 καί τινας ἄλλους] A C desunt.] C ὑπὲρ ἅπαν εὐημερηκώς. 36 θεὸν] A deest.

CAP. IX.

1] C περί. 5 πανεπόπτης] A C παντοκράτωρ. 7 προσπεσόντα] C προσπεσόντι. 8 τὰ] A τὰ πλάτη. 11 λήγειν] A αὐτοῦ λήγειν. 12 ὑπερηφάνως] C deest. 14 ποιῆσαι] A ποιήσων. 16 συντάξεις] A C προστάξεις. 21 Κἀγὼ δὲ ἀσθενῶς διεκείμην] C desunt. 25 προσδεχομένους] C προσδοκῶντας. μου] A C deest. 29 μου] A C deest. 26 δὲ] A deest.

CAP. X.

2 τεμένη καθεῖλον] C ϗ τὰ τεμένη καθεῖλοντο. 3 χρόνον] A χρόνον προσέτι ϗ μῆνας ἕξ. 6 νεμόμενοι] C μεμονωμένοι. 10 γινόμενον] C γινόμενα. τὰ τῶν] C τὰ συνέχοντα τῶν. 11 Αὐτὸς] C Οὗτος. παραλαβὼν] A λαβών. 12 ϗ] C deest. 13 ἔχων] C ἐξαγνίσας. 17 ἐμπίπτοντας] C ἐμπίπτοντας πάντας. 18 δὲ] A δὲ τινῶν. ὀχυροὺς] C ἰσχυρούς. 25 ἐτράπησαν] C deest. 28 διαδεχομένης] C διαχεομένης. 30 ἑαυτῶν] C ἐπ' αὐτῶν. κατεκόπτοντο] C διεκόπτοντο. 32 Συνέφυγον] C ἀπέφυγον. 33 τέσσαρας] τέσσαρας ϗ εἴκοσι. 34 τῇ ἐρυμνότητι] A C ἐν τῇ κρημνότητι. 35 πέμπτης] A C πέμπτης ϗ εἰκοστῆς. εἴκοσι] A C deest.

CAP. XI.

5 Βαιθσοῦρα] A Βαιθσούρῳ. 6 αὐτὸν] C αὐτῶν. 13 πάντα δυναμένου] C παντοδυνάμου. 14 διότι] A ὅτι. 17 αὐτοῦ] A αὐτούς. 20 τῶν] A τούτων. 21 Διοσκορινθίου] C Διὸς Κορινθίου. 24 αὐτῶν] C deest. 31 παρενοχληθήσεται] A ὀχληθήσεται. 32 δὲ] A deest. 33 πέμπτῃ ϗ δεκάτῃ] C πεντεκαιδεκάτῃ.

CAP. XII.

1 τῶν] A ϗ τῶν. C δὲ τῶν. 2 εὐσταθεῖς] A C εὐσταθεῖν. 3 τηλικοῦτο] A τοσοῦτο. 4 Κατὰ] A Μετά. 6 παρεγένετο] C παραγινόμενος. 10 ἀποσπασθέντων] C ἀποσπάσαντες. 11 Ἄραβες] A deest. αὐτῶν] C deest. 16 σταδίων] C σταδίους. 18 ἐκλελυκότα] C ἐκλελυθότα. 20 ἀπειρηδὸν, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν] C desunt. χιλίους] C δύο χιλίους. 24 εἰ ἀποθάνοι] C desunt. τούτους] A τοὺς αὐτούς. 26 κατέσφαξε] A ὁ Μακκαβαῖος κατέσφαξε. 27 κατῴκει Λυσίας ϗ πάμφυλα πλήθη] C πάμφυλα ἐν αὐτῇ πλήθη κατῴκει. ῥωμαλέοι] C ponit ante πρό. πολλαὶ] A deest. 31 παρεγένοντο] C παρεγενήθησαν. 33 Ἐξῆλθεν] C Ἐξῆλθον. 34 ϗ παραταξαμένων] C πρὸς τούτοις δὲ παραταξαμένους. τῶν] C ἐκ τῶν. Ἰουδαίων] A Ἰδουμαίων. 36 Ἔσδριν] A Γοργίαν. 37 ἀναβοήσας, ϗ] C desunt. ἐνσείσας] A deest. 42 ἐτράπησαν, ἀξιώσαντες] A ἐμβαπτέντες, ἠξίωσαν μὴ διά. γενναῖος] A γεννάδας. 44 ἂν ἦν] C desunt. προσδέχεσθαι] C εὔχεσθαι.

CAP. XIII.

6 ὄντα] C deest. 13 γενόμενος] A γενόμενος ὁ Ἰούδας. 14 περὶ ἱεροῦ] C ἱεροῦ. Μωδεῖν] A Μοδεΐμ. 15 Δοὺς] C Ἀναδούς. ἐν τῇ παρεμβολῇ] A C τὴν παρεμβολήν. οἰκίαν] C οἰκείαν. 16 ἐπλήρωσαν] C ἔπλησαν. 18 γεῦσιν] C γεῦμα. 21 κατεκλείσθη] A ἐξεκλείσθη. 23 μετέλαβεν] A μετέλαβεν γνούς. 25 περὶ] C ὑπέρ.

CAP. XIV.

3 ἐπιμιξίας] A ἐπιμιξίας. C ἀμιξίας. 4 πρώτῳ &c.] C ὡς πρώτου ϗ πεντηκοστοῦ ϗ ἑκατοστοῦ ἔτους. 8 στοχαζόμενος] C σχολαζόμενος. 13 ἐντολὰς] C ἐπιστολάς. 16 ἀνέζευξαν ϗ συμμίσγουσιν] C ἀναζεύξας, συμμίσγει. Δεσσαοῦ] A Δεσσασοῦ. 17 διὰ] C deest. 18 εὐψυχίαν] C εὐτυχίαν. 21 διαφόρους] C δίφραξ. 24 προσεκέκλιτο] A προσέκειτο. 26 ἀναλαβὼν, ἧκε] C ἧκε λαβών. ἀνεδέδειχεν] A C ἀνέδειξεν. ἑαυτοῦ] C αὐτοῦ & A C ponunt post βασιλείας. 30 ἀγριωτέραν] C ἀγροικοτέραν. 32 ταῦτα] C ponit post ὤμοσε. σηκὸν] A οἶκον. 35 κατασκηνώσεως] C σκηνώσεως. 36 οἶκον] A οἶκον, φράξῃς δὲ πᾶν στόμα ἄδικον. 43 Τῇ δὲ πληγῇ] C Τὴν δὲ πληγήν. ἀνδρείως] C ἀνδρώδως. 45 ἀπορρωγάδος] C ἀπερρωγώς.

CAP. XV.

5 οὐ κατέσχεν] A οὐκ ἀπέσχεν. 8 ϗ βοήθειαν] C desunt. 11 ὡς] C ἀλλά. 17 ἐπανορθῶσαι] C ἐπανδρῶσαι. στρατοπεδεύεσθαι] C στρατεύεσθαι. ἐμπλακέντες] A ἐμπλακέντες ϗ ἐπιφύντες. 18 ἀγὼν] A C κίνδυνος. 21 προτείνας] C ἀνατείνας. τῶν καθόπλων] C desunt. ἡ νίκη] C desunt. 23 τρόμον] A τρόμον αὐτῶν. 36 κεφαλὴν] C προτομήν. 38 τὸν λόγον] C ponit ante καταπαύσω. 40 ἡδὺς] C ἡδεῖαν.

MACCAB. III.

CAP. I.

1 μαθὼν] C ponit post ἀποκομισθέντων. 3 τούτῳ] A τούτοις. 5 ἐπιπο-[illegible]] A ἐπιπροβουλομένη. 8 αὐτὸν] A τὸν Φιλοπάτορα. αὐτὴν] A αὐτῷ. [illegible] Διακομισθεὶς δὲ] A διακομισθῆναι. Παραγινόμενος. 9 τῶν ἑξῆς τι] A ἔξεστι. 10 καταπλαγεὶς] A addit ἐν τῷ παραγγέλλεσθαι. εἰσελθεῖν] C ponit post ναόν. 11 εἰσιέναι] A deest. ἅπαξ] C ponit post ἐνιαυτόν. οὐδαμῶς ἐπείσθη] C ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείθετο. 12 περιλύεσθαι] A προσπέ- ἀπολύεσθαι] A addit με. 13 ταῖς ἁγίαις] A C πάσαις ταῖς. 14 ἀνεσώθη] 15 ἀποδῶ ϗ κοινεῖ] C ἀπέδωκαν κόνιν. γόων] C γόῳ. 16 ἀπάντη- ἅπαντας νῦν. 17 δὲ] A τε. παραλειποῦσαι ἄλλως ϗ] A παραλειπόμεναι. 19 προθέσεως] A προαιρέσεως. 20 ἔστησαν] A C παρῆσαν. 22 παρα-] A προπέμψας. 24 πυκνοτάτης] A πυκνότητος.

CAP. II.

1] Loco hujus versus C habet hæc tantum, ϗ εἶπον ὁμοθυμαδόν. 3 τι] C ponit ante πράσσοντας. 6 σὴν] C deest. 8 ἁγιάσας] A C ἡγίασας. ἐν] C deest. αὐτοῦ] A ἑαυτοῦ. 11 δὴ] C δέ. 12 δὲ τῇ ἡμετέρᾳ … ὁ] A τῇ ἡμέρᾳ … ὁ δέ. 14 θυμῷ αὐτῶν] A Hinc usque ad finem versus omnia desunt. 16 Ἐνταῦθα ὁ … θεὸς] A Ἐνταῦθα ὁ δὲ … ϗ θεός. 17 αὐτοῦ ταχεῖαν ϗ] C desunt. 19 συμποτῶν] A C συμπόνων. 20 δὲ] C deest. A addit ὁ βασιλεύς. τοῦ … πύργου] A τοὺς πύργους. ἐξεκόλαψε] C ἐκόλαψε. 22 κατακεῖσθαι εἰς τὴν προσσυνεσταλμένην] A κατεχώρισεν εἰς τὴν προνομευσαμένην. 23 ἀπὸ] C ὑπό.

CAP. III.

1 τοῖς prius] A C deest. 3 ἐπί τινων ϗ] A ἐπ' αὐτοῖς. 6 ϗ μεταπεσεῖσθαι] C μεταπεσεῖσθαί τε. παρασαλευθήσεται … ἠγνοηκὼς] A παρασήσασθαι … ἠγνοηκός. 7 Συνασπεῖν] A Συνασπίζειν. προσποιεῖσθαι] A προσοίσεσθαι. 10 Ἐκ] C deest. ϗ τῇ ἡμετέρᾳ δὲ ῥώμῃ] C desunt. μὴ] A δεῖν μή. 13 ἀπολειπόμενοι] C λειπόμενοι. φιλανθρωπίαν] C φιλίαν. 15 ἀρχῆθεν μύρια πράγματα] A ϗ τὰ ἀπαρχῆς μύρια πράγμασι. ϗ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι] C ponit ante ἐβουλήθημεν. 16 σιγῇ] A ἔργῳ. 18 ἅμα] A δεῖν ἅμα. αὐθωρεὶ] A

αὐθημερόν. ἐννενομικὼς] A ἐνσημαινομένους. προσέποντα] A καὶ προσέποντα. 9 γὰρ] A deeſt. 21 τάξεται καὶ] A C deſunt. 22 πάντα] A C πᾶν.

CAP. IV.

1 Συνεκφαινομένης] C νῦν ἐκφαινομένης. 2 ἀνήκεστον] C ἄληκτον. τ̑ &c.] C πάντοθεν αὐτῶν τῆς. αὐτοῖς] C ponit ante ἐπικειθεῖς. 5 ἀπάσης] A ἀπειλῆς. 8 τὸ φέγγος ἀποκλειόμενοι] A C deſunt. λαμβάνων] A λαμβάνωσι. 11 Εἰς] A C Οὐ γάρ.

CAP. V.

1 Συνάντησιν] A ἐνάντησιν. 5 ὅσω] A C deeſt. 6 Τοῦτο] C Τό. 9 πότον] A τόπον. 15 ἐκεκράγει] A C ἐκέκραγον. 19 Ὁ δὲ Ἕρμων ὑπεδείκνυε] A C ὑπεδείκνυεν ὁ Ἕρμων. 21 Εἰ σοι] A C Ὅσοι. 22 καὶ prius] A C deeſt.

23 θεὸν] A C addunt κύριον. 25 ἄστατον] A C ἀστατῆ. 28 ἔρημον] A C εἰς τόν. 30 εἰπεῖν] A C ὡς εἰπεῖν. φοβεραῖς κατεσκευασμένα σκευαῖς] A C φοβερῶς κεκοσμημένα κατασκευαῖς.

CAP. VI.

3 ἀνόμῳ] A C ἀνοίκτῳ. 4 δέσποτα] A C σὺ δέσποτα. 15 χ̅ῦ] C
16 Καὶ] A deeſt. 17 οὐρανίους] C οὐρανοῦ. 28 κατεμείειος] C
30 μεγαλομερῶς] A C μεγαλοπρεπῶς. 35 Ἐπιφὶ] A C Ἐπίφ, ut &
poſt.

CAP. VII.

5 ὑπερμαχοῦντα] A C συμμαχοῦντα. 9 πράγμασιν] A C
12 Τότε] A οὔπω τέ. C οὔπω δέ. 14 αἰωνίῳ] A C ἁγίῳ.

Quæ ſequuntur variæ lectiones Græcæ ex longe vetuſtiſſimis codicibus excerptæ, cum prioribus apte conjungi non poterant, eo quod earum plures ſero in manus meas pervenerunt, unde viſum eſt eas ſeorſim imprimere.

Liber Geneſis ex Bibliotheca Cottoniana, omnium totius orbis (ut viris quibuſdam doctis videtur) vetuſtiſſimus, per Reverendiſſ. Uſſerium, & Patricium Junium, cum Editione Græca Francofurt. primum collatus: quorum collationes cum editione Romana, quam in hiſce Bibliis ſecuti ſumus, iterum conferri curavimus.

Liber Joſuæ, a doctiſſ. Maſio, cum antiquis codicibus Syriacis (mille abhinc annis ex Origenis Hexaplis ipſius manu exaratis, deſcriptis,) collatus & reſtitutus, cum Aſteriſcis, Obelis, Lemniſcis, Hypolemniſcis, &c.

Liber Chronicorum MS. antiquus in Bibliotheca publica Cantabrigienſi, qui erat quondam Theodori Archiepiſc. Cantuarienſis anno 668. *cum editione Romana collatus.*

Eſaias ex codice MS. Rupifucaldio, qui ex codice Apollinarii Abbatis deſcriptus eſt, qui ſuum ex Origenis Hexaplis propria manu correctis deſcripſerat, cum editione Romana collatus opera Doctiſſ. viri Guilielmi Norriſii. S.T.B. nuper Collegii S. Petri Cantab. Socii, qui varias lectiones & quicquid in iſto vetuſtiſſ. codice obſervatione dignum erat collegit, ſummoque judicio digeſſit.

Prophetæ minores, ex codice Cardinalis Barbarini vetuſtiſſ. (in quo præter textum Græcum annotatæ ſunt ex reliquis verſionibus & editionibus variantes lectiones) cum editione Romana collati, quibus adjiciuntur collationes eorundem prophetarum ex Cyrilli comment. nuper editis, extractæ.

GENESEOS longe antiquiſsimum exemplar Græcum Cottonianum cum Editione Romana collatum.

CAP. I.

1] Deſunt primi duodecim verſus. 14 ἐπὶ] Cot. deeſt. τῆς γῆς] Cot. addit, ϗ ἀρχέτωσαν τῆς ἡμέρας ϗ τῆς νυκτός. εἰς ἐνιαυτοὺς] In Cot. deeſt. 18 εἶδεν] Cot. ἴδεν. 20] Ab hoc verſu uſque ad 26, omnia deſunt in Cot. 26 τῶν ἑρπετῶν] In Cot. deeſt τῶν. 28 πληρώσατε] Cot. (πληθυνέτε.) 29 τῆς γῆς] Cot. πάσης τῆς γῆς. 31] Deeſt hic verſus in Cot. & 23 priores capitis ſequentis.

CAP. II.

24 τῇ γυναικὶ] Cot. πρὸς τὴν γυναῖκα.

CAP. III.

1 φρονιμώτατος] Cot. φρονιμώτερος. ἐποίησε] Cot. ἐποίησεν· & ſic paſſim ν παρέλκτικον additur ſequente conſona. 5 ᾔδει] Cot. οἶδε. ᾗ] Cot. ἐν ᾗ. 6 Hinc, uſque ad finem capitis, omnia deſunt in Cot.

CAP. IV.

17 τοῦ υἱοῦ] deſunt in Cot. 18 Μαλελεὴλ] Cot. Μαλουία. 18 Hinc, uſque ad verſum 24, omnia deſunt in Cot.

CAP. V.

4 ἃς ἔζησε] In Cot. deſunt. ἔτη ἑπτακόσια] Cot. ἑπτακόσια ἔτη. 8 Σὴθ] Cot. addit ἃς ἔζησεν. 11 ἐννακόσια] Cot. addit ἔτη. 12] Hinc, uſque ad verſum 18, omnia deſunt. 18 ἔτη ϗ ἑκατὸν] Cot. ϗ ἑκατὸν ἔτη. 20 ϗ &c] Cot. ἔτη ϗ ἐννακόσια. ..... 30] Hinc, uſque ad initium verſ. 4. cap. ſequentis, omnia deſunt in Cot.

CAP. VI.

7 ἐνεθυμήθην] Cot. ἐθυμώθην. 8 ἐναντίον] Cot. ἐνώπιον. 12 εἶδε] Cot. ἴδεν. 13 τῷ Νῶε] Cot. πρὸς Νῶε. 15 τὸ μῆκος] Deeſt articulus in Cot. 17] Hinc, uſque ad finem cap. omnia deſunt in Cot.

CAP. VII.

1 εἶδον] Cot. ἴδον. 2 ἀπὸ δὲ, uſque ad finem verſus] Cot. deſunt. 3 τῶν πετεινῶν] Cot. πάντων τῶν πετεινῶν. ἀπὸ πάντων] Cot. ἀπὸ τῶν. πετεινῶν] Cot. addit, τοῦ οὐρανοῦ. 4 πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ] Cot. πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν, ἥν. 6 Hinc, uſque ad verſum 8, deſunt in Cot. 8 πετεινῶν ... πετεινῶν ... κτηνῶν ... κτηνῶν] Cot. invertit. ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπόντων] Cot. ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῆς. 13 οἱ υἱοὶ] In Cot. οἱ deeſt. κιβωτὸν] Cot. διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. 15 ἄρσεν ϗ θῆλυ] In Cot. deſunt. 16 εἰσῆλθε] Cot. εἰσῆλθον. ὁ θεὸς] Cot. κύριος. 17 Hinc, uſque ad verſum 24, omnia deſunt in Cot. 24 ἡμέρας &c] Cot. πεντήκοντα ϗ ἑκατὸν ἡμέρας.

CAP. VIII.

1 ϗ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων] Cot. deſunt. 7 ἕως τοῦ] Cot. ἕως οὗ. 8 τῆς γῆς] Cot. προσώπου τῆς γῆς. 9 ἀνέστρεψε] Cot. ὑπέστρεψε. παντὶ τὸ πρόσωπον] Cot. παντὶ προσώπῳ. 11 τὸ πρὸς] In Cot. deeſt τό. τῆς γῆς] Cot. προσώπου τῆς γῆς. 13 μιᾷ τοῦ μηνὸς] Cot. deſunt. εἶδεν ... ἐξέλιπε] Cot. ἴδεν ... κεκόπακεν. 15 πρὸς] Cot. τῷ. 16 μετὰ σοῦ] Cot. addit, ϗ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ. 19 κινούμενον] Cot. καὶ πᾶν κινούμενον. ἐξήλθοσαν] Cot. ἐξῆλθον. 20] Deeſt hic verſus, & pars ſequentis in Cot.

CAP. IX.

2 ϗ ὁ φόβος ὑμῶν] Cot. ὑμῶν, ϗ ὁ φόβος. θηρίοις τῆς γῆς] Cot. addit, ϗ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς. τὰ κινούμενα] Cot. κεινούμενα. 5 ὑμῶν, ἐκ] Cot. ὑμῶν ἐκζητήσω ἐκ. 7 κατακυριεύσατε αὐτῆς] Cot. πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς. 10 ζώσῃ] Cot. τῇ ζώσῃ. 15 ἀναμέσον ἐμοῦ ϗ ὑμῶν, ϗ] Cot. deſunt. 16 μου] Cot. deeſt. ϗ τῆς γῆς] Cot. deſunt. ψυχῆς] Cot. πάσης ψυχῆς. 17 ὁ θεὸς] Cot. κύριος ὁ θεός. 19 εἰσιν υἱοὶ] Cot. υἱοὶ εἰσιν. 22 εἶδε] Cot. ἴδεν. 23 ὀπισθοφανῶς poſterius] Cot. ὀπισθοφανῆ. 24 οἴνου] Cot. οἴνου αὐτοῦ. 27 γενηθήτω] Cot. ἔστω. 28 ἔτη] Cot. deeſt.

CAP. X.

2 Μαδοὶ] Cot. Μάδαι. 3 υἱοὶ] Cot. οἱ υἱοί. Ῥιφὰθ] Cot. Ἐριφάθ. 4 Κίτιοι] Cot. Κίποι. 6 Μεσραῒν] Cot. Μισραΐμ. Φοὺδ] Cot. Φούθ. 7 Εὐιλὰ] Cot. Εὐιλάτ. Σαβαθακὰ] Cot. Σαβακαθά. 9 τοῦ θεοῦ] Cot. deſunt. Νεβρὼδ] Cot. Νεβρών. 10 ἀρχὴ] Cot. ἡ ἀρχή. ϗ Ὀρὲχ] In Cot. deeſt καί. Ἀρχὰδ] Cot. Ἀχάδ. τῇ γῇ] Cot. γῇ. 11 τῆς Χαλὰχ] Cot. Χαλάχ. 12 Δασὴ] Cot. Δασέμ. μεγάλη] Cot. ἡ μεγάλη. Reliqua hujus cap. uſque ad verſum 4. cap. ſequentis deſunt.

CAP. XI.

7 πλησίον] Cot. πλησίον αὐτοῦ. 9 κύριος] Cot. κύριος ὁ θεός. κύριος] Iterum Cot. addit ὁ θεός. 12 ἔτη] Cot. ponit ante ἑκατόν· ut & verſ. 14, & 16. 17 διακόσια] Hinc, uſque ad verſum 29, deſunt in Cot. 29 ἔλαβον] Cot. ἔλαβεν. 31 Ἅβραμ] Cot. addit, ϗ τὸν Ναχὼρ. πορευθῆναι] Cot. πορεύεσθαι. 32 πᾶσαι] Cot. deeſt. ἔτη] Cot. ponit ante διακόσια.

CAP. XII.

1 καὶ δεῦρο] Cot. deſunt. 2 εὐλογημένος] Cot. εὐλογητός. 4 μετ' αὐτοῦ] Cot. μετὰ τοῦ. 5 Σάραν τὴν] Cot. τὴν Σάραν. ἐξήλθοσαν] Cot. ἐξῆλθεν. 6 Καὶ] Cot. Καὶ ἦλθεν εἰς γῆν, καί. εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς] Cot. τὴν γῆν, ſine reliquis. 11] Hinc, uſque ad verſum 7 cap. ſequentis, deſiderantur omnia in Cot.

CAP. XIII.

8 ϗ σοῦ] Cot. deſunt. σου ... μου] Cot. invertit. 10 αὐτοῦ, ἐπεῖδεν] Cot. ἴδεν, ſine αὐτοῦ. 14 διαχωρισθῆναι] Cot. χωρισθῆναι. ἀνάβλεψον ... ϗ ἴδε] Cot. ἀναβλέψας ... ἴδε. βοῤῥᾶν] Cot. βοῤῥά. 15 τὴν γῆν] In Cot. deeſt articulus. 17 πλάτος] Cot. addit αὐτῆς. ϗ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα] Cot. deſunt.

CAP. XIV.

1 ϗ Ἀριὼχ] In Cot. deeſt καί. Χοδολλογομὸρ] Cot. Χοδολλαγομόρ· ut & verſu 4. Ἐλὰμ] Cot. Σαιλάμ· Sed Σ ex præcedenti voce βασιλεὺς repetitum. Θαργὰλ] Cot. Θαλγάδ. 2 μετὰ, bis] Cot. deeſt utrobique. 5] Hinc, uſque ad verſ. 13, deſunt. 13 Ἅβραμ] Cot. τῷ Ἅβραμ. Aſpirationes deſunt in Cot. ut & accentus. Ἀμοῤῥαίου] Cot. ὁ Ἀμοῤῥίς. 14 τριακοσίοις &c.] Cot. δέκα ϗ ὀκτὼ καὶ τριακοσίοις. 15 κατεδίωξεν] Cot. ἐδίωξεν. Χοβὰ] Cot. Χοβάλ. 17 κοπῆς] Cot. σκοπῆς. Χοδολλογομὸρ] Cot. Χοδαλλογομόρ. τοῦ Σαβὺ] Cot. τὴν Σαυῆ. τῶν] Cot. deeſt. 20 παρέδωκε] Cot. ἔδωκεν. 21 βασιλεὺς] Cot. ὁ βασιλεύς. 22 κύριον] Cot. deeſt. 23 σφυρωτῆρος] Cot. σφυρωτ. 24 λήψονται] Cot. λήμψονται.

CAP. XV.

4 λέγουσα] Cot. λέγων. 5 αὐτῷ] Cot. πρὸς αὐτόν. δυνήσῃ] Cot. δύνῃ. 7 κληρονομῆσαι] Cot. addit αὐτήν. 10 αὐτῷ] Cot. ἑαυτῷ. 15 γήρᾳ] Cot. γήρει. 17 ὁ ἥλιος &c.] Cot. ἐγένετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς. 18 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] Cot. ἐκεῖ. κύριος] Cot. ὁ θεός. 19 Κεδμωναίοις] Cot. Κελμωναίοις.

CAP. XVI.

2 Ἅβραμ] Cot. addit, ἐν γῇ Χανάαν. ἰδοὺ] Cot. addit δή. τεκνοποιήσωμαι] Cot. τεκνοποιήσω. 3 τῷ Ἅβραμ] Cot. Ἅβραμ τῷ. 4 εἶδεν] Cot. ἴδεν. 6 ἂν] Cot. δ' ἄν. 13 σὺ] Cot. addit εἶ. εἶδον] Cot. ἴδον· ut & verſu proximo. 16 τῷ Ἅβραμ τὸν Ἰσμαὴλ] Cot. τὸν Ἰσμαὴλ τῷ Ἅβραμ.

CAP. XVII.

7 μου] Cot. addit, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καί. τὰς] Cot. deeſt. 10] A fini hujus verſus uſque ad finem verſus ſecundi capitis ſequentis, omnia deſiderantur in Cot.

CAP. XVIII.

3 παῖδα] Cot. δοῦλον. 4 ληφθήτω] Cot. λημφθήτω. 5 λήψομαι] Cot. λήμψομαι. εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν] Cot. deſunt. ἕνεκεν ... καθὼς] Cot. εἵνεκεν ... καθά. 7 ἁπαλὸν μοσχάριον] Cot. μοσχάριον ἁπαλόν. 10 Εἶπε δὲ] Cot. deſunt. 11 γυναικεῖα] Cot. γυναίκια. 14 τῷ θεῷ] Cot. τοῦ θεοῦ. 16 αὐτοῖς] Cot. deeſt. 19 ᾔδειν] Cot. εἶδεν. μετ' αὐτὸν] Cot. ponit ante καὶ τῷ. ἂν] Cot. deeſt. 20 Γομόῤῥας] Cot. Γομόῤῥων. πρὸς μὲ] Cot. deſunt. 22 ἔτι] Cot. deeſt. ἐναντίον] Cot. ἔναντι. 24 ἀπολεῖς] Cot. ἀπολέσεις. ἕνεκεν] ἐκείνου ἕνεκα. 26 κύριος] Cot. ὁ κύριος. 27 μοι] Cot. deeſt. 28 εἰς τεσσαράκοντα] Cot. deſunt. οὐ μὴ] Cot. ὅτι οὐ μή. τῶν] Cot. deeſt, ut & verſu proximo.

CAP. XIX.

6 αὐτοῦ] Cot. αὐτῶν. 8 χρήσασθε &c.] Cot. χρήσασθε αὐταῖς καθὸ ἂν ἀρέσκῃ. ἄνδρας] Cot. ἀνθρώποις. 12 τὸν Λὼτ] In Cot. deeſt articulus. 13 ἡμεῖς ἀπολλύμεθα] Cot. ἀπολλύμεθα ἡμεῖς. ἔναντι] Cot. ἐναντίον. 15 ἐγένετο] Cot. ἐγίνετο. ἐσπούδαζον] Cot. ἐπεσπούδαζον. δύο ... σου] Cot. deſunt. 17 ἔξω] Cot. addit, τῆς πόλεως. συμπαραληφθῇς] Cot. συμπαραλημφθῇς. 20 ἕνεκέν σου] Cot. deſunt. 22 ποιῆσαι] Cot. σὺ ποιῆσαι. τοῦ ἐλθεῖν σε] Cot. οὐ εἰσέλθῃς. ἐκείνης] Cot. deeſt. 25 ταύτας] Cot. πάσας. ϗ τὰ] Cot. καὶ πάντα τά. 27] Hic verſus, cum duobus ſequentibus, deeſt in Cot. 30 ἐφοβήθη, uſque ad finem verſus] Cot. deſunt. 33 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ] Cot. deſunt. ᾔδει] Cot. ἔγνω. 34 χθὲς] Cot. ἐχθές. 35 ᾔδει] Cot. ἔγνω. 38 λέγουσα] Cot. deeſt.

CAP. XX.

1 Ἀβραὰμ] Cot. Ἅβραμ. 4] Hinc, uſque ad verſum quartum capitis ſequentis, deſiderantur omnia in Cot.

CAP. XXI.

4 Ἰσαὰκ] Cot. addit, υἱὸν αὐτοῦ. 5 Καὶ &c.] Cot. Καὶ Ἀβραὰμ ἦν ἐτῶν ἑκατόν. 6 μοι ἐποίησε] Cot. ἐποίησέν μοι. ἀκούσῃ] Cot. ἀνακούσῃ. 7 γή-

ρα] Cot. γήρει. 12 καὶ περὶ] In Cot. deeſt περί. ἂν] Cot. ἐάν. 16 Ἀπελθοῦσα δὲ] Cot. Καὶ ἀπελθοῦσα. ἀναϐοήσαν … ἔκλαυσεν] Cot. ἀνεϐόησεν … καὶ ἔκλαυσεν. 17 θεοῦ] Cot. τοῦ θεοῦ. 18 καὶ λαϐὲ] In Cot. deeſt καί. 19 εἶδε] Cot. ἴδεν. 22 δὲ] Cot. deeſt. 25 ἀφείλοντο] Cot. ἀφείλαντο. 26 αὐτῷ] Cot. deeſt. σοι] Cot. deeſt. 29 τούτων] Cot. deeſt. 30 λήψῃ] Cot. λήμψῃ. 32 Ὀχοζὰθ] Cot. καὶ Ὀχοζάθ. 33 ἐπὶ τοῦ] Cot. ἐν τῷ. ὅρκου] Cot. ὁρκισμοῦ.

CAP. XXII.

1 αὐτῷ] Cot. πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν] Cot. ὁ δὲ εἶπεν. 2 ἐκεῖ] Cot. deeſt. ὁλοκάρπωσιν] Cot. ὁλοκαύτωσιν· ſed verſ. 3, & 8. priorem lectionem retinet. ἂν] Cot. ἐάν. 3 Ἀϐραὰμ] Cot. deeſt. παρέλαϐε δὲ] Cot. καὶ παρέλαϐε. ὃν] Cot. ὅ. 4 εἶδε] Cot. ἴδεν. 5 ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς] Cot. ἀναστρέψωμεν ἐκεῖθεν. 6 ὁλοκαρπώσεως] Cot. ὁλοκαυτώσεως. χεῖρας] Cot. χεῖρα. 7 εἶπε δὲ] Cot. λέγων. ὁλοκάρπωσιν] Cot. ὁλοκαύτωσιν. 9 Ἀϐραὰμ τὸ] Cot. deſunt. 13 εἶδε] Cot. ἴδεν, ut & verſu proximo. 18 ἐνευλογηθήσονται] Hinc uſque ad verſ. 22, omnia deſunt. 22 Χαζὰδ] Cot. Χασάδ. Φαλδὲς] Cot. Φαλδά. καὶ τὸν Ἰελδὰφ] Cot. deſunt. 23 Βαθουὴλ δὲ] Cot. καὶ Βαθουήλ. 24 Ταϐὲκ … Ταὰμ] Cot. Ταὰμ … Ταϐέκ. Μοχὰ] Cot. Μωχά.

CAP. XXIII.

1 ἔτη &c.] Cot. ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ ἔτη ζωῆς Σάῤῥας. 2 τῇ] Cot. deeſt. 3 Ἀϐραὰμ] Cot. deeſt. 4 μοι δῶ] Cot. δῶ μοι. 6 σὺ εἶ] Cot. εἶ σύ. οὐ μὴ &c.] Cot. μὴ κωλύσῃ τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ· θάψον. 9 μνημείου] Cot. τοῦ μνημείου. 10 πάντων] Cot. ponit ante τῶν εἰσπορευομένων. 13 ἐναντίον] Cot. deeſt. 15 Οὐχὶ] Cot. * Οὐδά. καὶ σοῦ] Cot. καὶ ἀναμέσον σου. 17 ὅς ἐστι] Cot. ὅ ἐστιν. 19 τῇ] Cot. deeſt.

CAP. XXIV.

3 Χαναναίων] Cot. Καναναίων. 4 λήψῃ] Cot. λήμψῃ. 5 πορευθῆναι] Cot. ἐλθεῖν. 7 καὶ ὃς] In Cot. ὃς videtur deeſſe: hinc uſque ad verſum 15, deſunt omnia. 15 συντελέσαι αὐτὸν] Cot. αὐτὸν συντελέσαι. αὐτοῦ] Cot. deeſt. 16 αὐτῆς] Cot. deeſt. 18 ἕως] Cot. ἕως οὗ. 19 τὰς καμήλοις σου ποτιῶ καὶ] Cot. ταῖς καμήλοις σου, ſine reliquis. 22] Deſiderantur omnia ab hoc verſu, uſque ad finem verſus 30. 31 ἡτοίμασα] Cot. ἡτοίμακα. 35 δὲ] Cot. deeſt. ηὐλόγησε] Cot. εὐόδωσεν. καὶ ἀργύρεον καὶ χρυσίον] Cot. χρυσίον καὶ ἀργύρεον. παῖδας] Cot. καὶ παῖδας. 36 ἕνα] Cot. deeſt. αὐτὸν] Cot. αὐτῷ. ὅσα] Cot. πάντα ὅσα. 37 λήψῃ] Cot. λήμψῃ· ut & verſ. 38, & 40. 40 ὁ θεὸς] Cot. deeſt. ἐξαποστελεῖ] Cot. ἀποστελεῖ. 41 φυλῆς μου] Cot. ἐμῆς φυλῆς. σοὶ δῶσι, καὶ] Cot. δῶσιν σοι. 43 ἐφέστηκα] Cot. ἕστηκα. καὶ αἱ] Cot. αἱ δέ. μικρὸν ὕδωρ] Cot. ponit ſtatim poſt πότισόν με. 45 πρὸ τοῦ] Cot. πρὶν ἤ. εὐθὺς] Cot. καὶ ἰδού. 46 ἐπὶ τὸν βραχίονα] Cot. … ſunt. ἐπότισε] Cot. μου ἐπότισεν. 47 υἱοῦ] Cot. τοῦ υἱοῦ. ψέλλια] Cot. … ψέλια. 48 τοῦ] Cot. deeſt. με] Cot. μοι. 49 δεξιὰν ἢ ἀριστερὰ] Cot. … δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά. 50 Λαϐὰν καὶ Βαθουὴλ] Cot. Βαθουὴλ καὶ Λαϐάν. πρόσταγμα] Cot. πρόσταγμα. 51 ἐνώπιον] Cot. ἐναντίον. 52 αὐτῶν] Cot. … των. 53 χρυσᾶ] Cot. σκεύη χρυσᾶ. 54 καὶ αὐτὸς] In Cot. deeſt καί. … μετὰ ταῦτα] C μετ᾽ αὐτά. 57 ἐρωτήσωμεν] Cot. ἐπερωτήσωμεν. 60 … ϐέκκαν] Cot. addit τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, ut in Hebr. 61 Ῥεϐέκκα] Cot. … addit ἀπῆλθεν. 63 αὐτοῦ, εἶδε] Cot. ἴδεν, ſine αὐτοῦ.

CAP. XXV.

2 Ἰεζὰν] Cot. Ἰεξάν, ut & verſu 3. Μαδιὰλ] Cot. Μαδάν. … Cot. Ἰεσϐόκ. Σωιὲ] Cot. Σωυέ. Σαϐὰ] Cot. Σαϐάν, καὶ τὸν … Δεδὰν, bis] Cot. utrobique Δαιδάν· & poſt poſterius Δαιδὰν addit … νοντο Ῥασουὴλ καὶ Ναϐδεὴλ καί. 4 Γεφὰρ] Cot. Γαιφάρ. Ἀϐειδὰ] Cot. Ἀϐιρά. Ἐλδαγὰ] Cot. Ἐπαμά. 8 γήρει] Cot. γήρει. τὸν λαὸν] Cot. … τοὺς πατέρας. 9 ὃς] Cot. ὅ. 13 καὶ Ναϐαιὼθ] Cot. καὶ deeſt. Να-ϐδεὴλ] Cot. Ναϐδαιήλ. 14 Μασμὰμ] Cot. Μασμάν. Δουμὰ] Cot. … μά. Μασσῆ] Cot. Μαναασσῆ. 15 Χοδδὰν … Θαιμὰν] Cot. Χαλδὰ … Θαιμάν. Ἰετοὺρ] Cot. Ἰεττούρ. Ναφὲς] Cot. Ναφέθ. Κεδμὰ] Cot. … μάν. 17 ἔτη prius] Cot. ἔθνη, male. τῆς] Cot. deeſt. 19 Καὶ … ται] Cot. αὗται δέ. 20 ἐτῶν τεσσαράκοντα] Cot. τεσσαράκοντα ἐτῶν. … Cot. deeſt. 23 γαστρὶ] Cot. τῇ γαστρί. 26 τοῦτο] Cot. ταῦτα. … ἐμοὶ] Cot. deeſt. 32 Καὶ εἶπεν] Cot. Εἶπε δέ. τελευτᾶν] Cot. … λευτῆσαι.

CAP. XXVI.

1 πρότερον] Cot. προτέρου. τοῦ] Cot. τῷ. 3 Καὶ παροίκει ἐν τῇ … ταύτῃ] Cot. deſunt.

CAP. XLVIII.

1 σου] Cot. αὐτοῦ. αὐτοῦ] Cot. αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ. 3 μου] Cot. … eſt. 5 Συμεὼν] Cot. ὡς Συμεών. 7 Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου] Cot. ἡ … σου Ῥαχήλ. Χαϐραθὰ] Cot. Χαϐρατά. 8 σοι] Cot. ησιν (εἰσίν.) … Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ] Cot. Οἱ δὲ ὀφθαλμοί. 12 τῆς γῆς] Cot. τὴν γῆν. τὸν δὲ] Cot. τὸν π. τῇ] Cot. deeſt. 14 χεῖρα τὴν δεξιὰν] Cot. … ξιὰν χεῖρα. ἐναλλὰξ] Cot. ἐναλλάξας. 15 ἐνώπιον] Cot. ἐναντίον. … χεῖρα τὴν] Cot. deſunt. 19 οὗτος] Cot. αὐτός. 22 δίδωμι] Cot. … μι. μαχαίρᾳ] Cot. μαχαίρῃ.

CAP. XLIX.

2 ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Cot. deſunt. 5 Λευὶ] Cot. Λευί. … Cot. σοι. 9 Ἰούδα] Cot. Ἰούδας. 10 ἐὰν] Cot. ἄν.

ANDREÆ MASII ANNOTATIONES,

Quibus Editionis Græcæ Hiſtoriæ *JOSUÆ*, ratio moduſque omnis, per capita & verſus explicatur.

Quas ob cauſas Origenes Theodotionis interpretationem, cum ea quam fecerant olim LXXII ſeniores, admiſcuerit; quibuſque notis uſus id fecerit, explicatum a nobis ſuperiore præfatione eſt. Hanc autem Adamantii miſtam atque ex duabus aptam interpretationibus editionem, cum nos jam in Joſua; quoad ejus facere potuimus; emendatiſſimam dederimus: notaſque illas, quæ dudum, vel propter vetuſtatem, vel librariorum potius inertiam obſoleverant, ſcribique deſierant, renovaverimus; & in ſuos quaſque locos reſtituerimus: viſum nobis eſt rem omnem, qua ratione, quoque modo eſt acta, literis breviter conſignare atque annotare; ut perpetuo in promptu ſit, unde queat librariorum culpa redargui. Proponam autem ejus interpretationis exemplum, quæ eſt in pervulgatis libris; & quia ea eſt in omnium manibus; & quia minus diſceſſit a ſimplici puraque illorum LXXII interpretum editione: ipſamque, tum ea ſupplendo Theodotionis verbis, per appoſitos aſteriſcos, quæ deſunt; tum jugulando obeliſcis, quæ ſupra Hebræum addita ſunt; ita informabo, ut illius Origenicæ editionis ſpeciem; in Joſuæ certe hiſtoria, luculentur referre, & ſimul ſimplex liberataque ab omni admiſtione interpretatio illa vetus, qualis fuerit, oſtendere, tanquam digito, poſſit. Nam iis etiam quæ in illo, quod dicebam, exemplo jam ante adſcripta ex Theodotione ſunt; non ſane pauca illa; ſuos aſteriſcos reddam: & inſuper limniſcis varias ſcripturas indicabo: denique depravata quæ ſunt, quantum certe potero, corrigam. Sequar autem in his cum aliorum exemplarium, tum mei Syrici potiſſimum; atque etiam Vaticani, & Complutenſis fidem. Continet autem Vaticanus codex; longe ille quidem vetuſtiſſimus, editionem ſimplicem τῶν ἑβδομήκοντα δύο, neque ſuppletam aliena interpretatione: ſed, niſi fallor, a Luciano martyre, emendandi ſtudio nonnihil contaminatam, hoc eſt eam, quam κοινὴν vocare ſolebant. Compluti autem editi a Ximenes libri ſatis noti ſunt.

CAP. I.

Igitur, ut decurram ordine per capita & verſus ſingulos: Capitis primi verſiculo primo, illud, δούλου κυρίου, debet aſteriſco appoſito notari; hoc modo, * δούλου κυρίου ↙. nimirum a LXXII præteritum, atque ex Theodotionis interpretatione huc additum eſt. Mox pro λειτουργῷ, eſt in bonis libris ὑπουργῷ· quare hoc ſcribendum cenſeo. Verſu 2. Poſt nomen Ἰορδάνην, eſt in editione mixta additum ex Theodot. appoſito aſteriſco pronomen * τοῦτον ↙. Et rurſus in verſus iſtius extremo, hæc clauſula verborum, * τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ ↙. Verſu 3. poſt illa verba, ποδῶν ὑμῶν, eſt in mixta, * ἐφ᾽ αὐτόν ↙. In hoc verſu Complutenſes ſcribunt, ἐπιβῆ τὰ ἴχνη· quod eſt quidem Hebræo conſentaneum. Sed Syrus id expreſſit, quod eſt in vulgatis libris; quare nihil hic muto. Verſu 4. verbo Ἀντιλίβανον, addit mixta demonſtrationis pronomen * τοῦτον ↙. Rurſus poſt, Εὐφράτου, hæc verba a LXXII præterita * πᾶσαν γῆν Ἑταίων ↙. Mox ſcribendum eſt, τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης, addito altero articulo. Atque hic limniſcus oſtendit, in quibuſdam libris eſſe ÷ μεγάλης, pro ÷ ἐσχάτης. Hebræum quoque hic, magnum mare, habet; at in Deuteron. ultimum, ſive extimum. Verſu 5. cum dicitur, ÷ καὶ ↙ ὥσπερ ἤμην, debet Conjunctio jugulari obelo. Non eſt enim in Hebræo. Similiter Adverbium ÷ οὕτως ↙, quod paullo ulterius ſcriptum eſt. Et rurſus Conjunctio, in his verbis, ÷ καὶ ↙ μετὰ σοῦ. Atque etiam quæ paullo ulterius ſcripta eſt, cum dicitur, ÷ καὶ ↙ οὐκ ἐγκαταλείψω σε. Verſu 7. Adverbium * σφόδρα, aſteriſco ſignandum eſt, ut a LXXII omiſſum: atque ideo neque in Vaticano habetur: continet enim, ut dicebam, ille codex, editionem ſimplicem τῶν ἑβδομηκονταδύο. Mox Conjunctio, quæ eſt poſita ante verbum ποιεῖν, debet jugulari obeliſco. Cæterum poſt hoc verbum, habet editio mixta per aſteriſcum, hanc verborum continuationem, videlicet, * καὶ τὸν νόμον ↙. Ulterius, poſt verbum ἐνετείλατο, deeſt in noſtris libris Pronomen, σοι· ſcribendum eſt ergo, ἐνετείλατό σοι. Rurſus jugulanda obeliſco Conjunctio, cum dicitur, ÷ καὶ ↙ οὐκ ἐκκλινεῖς. Ibidem pro ἢ ἀριστερὰ, Vaticanus codex, οὐδὲ εἰς ἀριστερά. Sed Syrus eſt noſtrorum codicum ſcripturam ſecutus: & nihil hoc ad ſententiam. Verſu 8. Conjunctio ſcripta, eſt jugulanda obeliſco. Ulterius poſt illa verba, πάντα τὰ γεγραμμένα, additur in mixta, * ἐν αὐτῷ ↙. Paullo ulterius expungendum eſt εὐοδωθήσῃ καὶ, quod mendoſe habetur in vulgatis libris. Porro pro, εὐοδώσεις, reddidit Syrus primam perſonam, εὐοδώσω· ſed id ei non aſſentiuntur exemplaria. Verſu 9. ſcribunt Complutenſes, εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν. Sed quando verbum, τόπον, neque Hebræum habet, neque alii boni libri, nihil muto. Si quis tamen adſcribendum putet, is notet obeliſco, ſicut in extremo hujus capitis. Verſu 11. poſt, παρεμβολῆς, expungendum eſt τοῦ λαοῦ· nam in bonis libris non eſt. Eodem verſu poſt, ἑτοιμάζεσθε, eſt in miſta editione pronomen * ὑμῖν ↙. Mox pro, ὑμεῖς διαβήσεσθε, quod eſt in vulgatis libris, ſcribe, ÷ καὶ ↙ ὑμεῖς διαβαίνετε· ſed Conjunctio habeat obelum: qua nota ſunt etiam jugulanda illa, ÷ τῶν πατέρων ↙. Denique poſt illa verba, δίδωσιν ὑμῖν, additum eſt in miſta, * κληρονομεῖν αὐτήν ↙. Verſu 12. in fine, poſt iſta verba, εἶπεν Ἰησοῦς, eſt in miſta, * λέγων ↙. Verſu 13. Nomen ÷ κυρίου ↙ ſignetur obelo, cum dicitur, ῥῆμα ÷ κυρίου ↙. Verſu 14. poſt illa verba, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν, habet editio miſta per ſtellam addita hæc verba, * Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ↙. Eodem verſu ad illa verba, πᾶς ὁ ἰσχύων, addit miſta per aſteriſcum, * τῇ δυνάμει ↙. Verſu 15. cum dicitur, καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, debet illud, ÷ ὁ θεὸς ὑμῶν ↙, confodi obelo: ſed non etiam cum denuo ſcribitur. Ulterius illud, ἕκαστος, debet appoſita ſtella notari; eſt enim a Theodotione acceptum. Ibidem, poſt illa verba, εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, habet editio miſta additam hanc verborum clauſulam, * καὶ κληρονομήσετε αὐτήν ↙· eam enim ut ſupervacaneam præterierant LXXII interpretes. Rurſus poſt nomen, Μωϋσῆς, habet additum, * ὁ παῖς κυρίου ↙. Verſu 16. cum dicitur, εἰς πάντα ÷ τόπον ↙, debet verbum τόπον habere appoſitum obelum. Verſu 17. poſt illa, ἠκούσαμεν Μωϋσῆ, eſt in miſta editione Adverbium additum, hoc modo, * οὕτως ↙ ἀκουσόμεθά σου.

CAP. II.

Capitis ſecundi verſu primo, poſt verbum κατασκοπεῦσαι, eſt in miſta editione additum cum aſteriſco Adverbium * κρυφῇ ↙. Quæ vero mox ſequuntur verba, nempe, ÷ οἱ δύο νεανίσκοι ἦλθον εἰς Ἰεριχὼ ↙, ea ſunt omnia jugulanda veru: quia cum in Hebræo non eſſent, addita ſunt a LXXII explicandæ ſententiæ gratia. Ulterius pro, κατέπαυσαν, rectius ſcribas λυσαν, ut habet Vaticanus, & expreſſit Syrus. Verſu ſecundo, ſcribe, ϗ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἱεριχὼ λέγοντες, * Ἰδοὺ ↙ ἄνδρες &c. Et hic Adverbium, ἰδοὺ, habeat aſteriſcum. Non erat enim a LXXII ſcriptum: ſed mutuatus eſt Origenes ab Theodotione. Ulterius poſt Adverbium, ὧδε, eſt in editione miſta, * τὴν νύκτα ↙ ἐκ τῶν υἱῶν &c. Verſu tertio, illud, ÷ ϗ εἶπε ↙, debet confodi obelo. Quod porro ſequitur, eſt in miſta editione ad hunc modum ſcriptum, τοὺς εἰσπορευομένους * πρός σε, τοὺς εἰσπορευομένους ↙ εἰς τὴν οἰκίαν σου. Nimirum illa verborum, ut videbantur, eorundem repetitio, omiſſa fuerat a LXXII. Quod autem hic additur, τὴν νύκτα, debet obelo jugulari. Non enim eſt hoc loco in Hebræo. Denique in extrema clauſula, addita eſt in mixta editione nota univerſitatis, cum aſteriſco; habet enim ad hunc modum, κατασκοπεῦσαι γὰρ * πᾶσαν ↙ τὴν γῆν ἥκασι. Verſu 4. eſt in mixta, τοὺς * δύο ↙ ἄνδρας. Paullo ulterius ſignandum eſt Pronomen obelo, cum dicitur, ϗ εἶπεν ÷ αὐτοῖς ↙. Mox, poſt illa verba, πρός με οἱ ἄνδρες, habet mixta cum aſteriſco periodum verborum a LXXII omiſſam, hanc, * ϗ οὐκ ᾔδειν πόθεν ἦσαν ↙. Verſu 5. poſt verbum, πεπόρευνται, eſt in mixta, per aſteriſcum, * οἱ ἄνδρες ↙· & mox eodem ſigno appoſito additum eſt poſt Verbum, καταδιώξατε, Adverbium, * ἐν τάχει ↙, quod LXXII omiſerant. Verſu 6. pro ἐτοιμασμένῃ, ſcribendum eſt ἐστοιβασμένῃ· ſic enim habent optimi libri, & hoc traduxit Syrus. Verſu 8. cum dicitur, ϗ αὐτοὶ πρὶν κοιμηθῆναι, neque in Complutenſium editione, neque in Vaticana eſt pronomen αὐτοί. A Syro tamen lectum eſt: ſed certum eſt, eſſe ſuperfluum. Verſu 9. ſcribendum eſt, ἔδωκε κύριος ὑμῖν τὴν γῆν. Nam in vulgatis libris non ſuo ordine collocata ſunt verba. Ulterius, magna hujus verſus pars a LXXII, ut ſupervacanea, omiſſa, in mixta editione appoſita legitur, cum aſteriſco, poſt illud, ἐφ᾽ ἡμᾶς, his verbis, * ϗ ὅτι κατέπτηξαν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ γῇ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ↙. Atque deinceps ſequitur verſus decimus, in quo verſu primum illud, ÷ ὁ θεὸς, debet jugulari veru. Et pro ἐποίησε, ſcribendum eſt, ὅσα ἐποιήσατε, conſentientibus emendatis libris. Verſu 11. habet codex Vaticanus, ἐν οὐδενὶ ἡμῶν· quæ lectio ſi retinenda eſt, debet pronomen notari obeliſco. Sed quia alia exemplaria, quæ vidi, non aſſentiuntur illi, non putavi eſſe ſcribendum. Eodem verſu, extremam verborum complexionem explet mixta editio ad hunc modum, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν * αὐτὸς ἐστὶ ↙ θεὸς ἐν οὐρανῷ &c. Verſu 12. illud, ÷ τὸν θεὸν ↙, veru notandum eſt, mox ſcribito, ἐν ὑμῖν ἔλεος, addita præpoſitione, ex bonis libris. Et quod ſequitur, legito hoc verborum ordine, ϗ ποιήσατε ϗ ὑμεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου ἔλεος. Atque deinceps habet mixta editio complexionem verborum a LXXII omiſſam, hanc * ϗ δώτε ἐμοὶ σημεῖον ἀληθινόν ↙. Poſt quæ verba ſequitur verſus 13. in cujus principio, illud, ÷ τὸν οἶκον ↙, ſignandum eſt obeliſco. Eodem verſu, cum dicitur, ϗ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, debet Præpoſitio, ἐν, expungi. Non enim eſt in bonis libris. Syrus oſtendit per limniſci notam hic in quibuſdam libris, poſt illud, ϗ τὰς ἀδελφάς μου, haberi hæc verba, ÷ ϗ πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ↙· & ejuſmodi libros ſecuti ſunt Complutenſes. Sed ea verborum circumſcriptio non eſt in Hebræo. Quapropter ſi addenda eſt, debet obelo notari. Verſu 14. illud, ÷ ϗ αὐτὴ εἶπεν ↙, jugulandum eſt obeliſco: & continuo addit mixta editio longum verborum ambitum per aſteriſcos. Sic enim locus iſte in mixta legitur, ÷ ϗ αὐτὴ εἶπεν ↙, * Ἐὰν μὴ γνωρίζητε ὑμεῖς τὸ ῥῆμα ἡμῶν τοῦτο, ϗ ↙ ὡς ἂν παραδῷ, &c. Paullo ulterius, pro, τὴν πόλιν, habent quidam libri, ÷ τὴν γῆν ↙, ut Syrus per limniſcum oſtendit: & ſane in Hebræo eſt terræ, non urbis vocabulum. Verſu 15. poſt illud, κατεχάλασεν αὐτοὺς, infarſit editio mixta, * ἐν φοινίσματι ↙. Paullo ulterius, poſt Nomen, θυρίδος, magnam etiam verborum complexionem, a LXXII præteritam, hanc videlicet, * ὅτι ὁ οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει ἦν, ϗ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει ↙. Verſu 16. illud, ÷ ὀπίσω ὑμῶν ↙, debet jugulari obeliſco. Verſu 17. poſt Verbum, ἐσμὲν, habet mixta additum Pronomen, * ἡμεῖς ↙. Eadem etiam nota apponenda eſt ad demonſtrationis Pronomen τούτῳ, quod mox ſequitur: & ſimul adſcribenda ſunt quædam verba, quæ ſunt a LXXII omiſſa. Sic enim locus iſte legitur in mixta editione, τῷ ὅρκῳ σου * τούτῳ ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ↙. In extrema verſus 18. parte, abolendum eſt Pronomen σου, cum in vulgatis libris eſt, εἰς τὴν οἰκίαν σου. Verſu 19. ſcribe, ἔνοχος ἔσται ἑαυτῷ. Mox illa verba, ÷ τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ ↙, ſignanda ſunt obelo; & ſimiliter Pronomen σου, cum dicitur, ἐν τῇ οἰκίᾳ ÷ σου ↙. Mox poſt Verbum ἐσόμεθα, habet mixta editio per aſteriſcum hæc verba adjecta, * ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ ↙. Verſu 20. verba illa initio, ÷ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ ϗ ↙ ſunt obelo jugulanda; & pro, ἀποκαλύψῃ, ſcribendum eſt, ἀποκαλύψῃς. Sic enim habent codices optimi. Eodem verſu, cum dicitur, ÷ τούτῳ ↙ * ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς ↙, debet demonſtrativum, τούτῳ, jugulari veru, cætera vero verba habere appoſitam ſtellulam. Verſu 21. ubi eſt in vulgatis libris, ϗ εἶπεν αὐτοῖς, debet Pronomen expungi. Verſu 22 poſt illa, τρεῖς ἡμέρας, additur in mixta hæc verborum clauſula, * ἕως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες ↙. Verſu 23. poſt Verbum διέβησαν, addit mixta alterum Verbum, & copulam, hoc modo, * ϗ ἤλθοσαν ↙. Verſu 24. expungendum eſt illud, ὁ θεὸς ἡμῶν· & quod ſequitur legendum eſt mutato verborum ordine, ἐν χερσὶ ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν. Ibidem pro κατέπτηχε, ſcribendum eſt κατέπτηκε· debetque Pronomen, ÷ αὐτὴν ↙, jugulari appoſito veru.

CAP. III.

Capite tertio, quia pars ea pagellæ codicis Syrici, in qua primi ſex verſus ſcripti erant, mutila eſt; non queo ſatis certo in his notas oſtendere. Interim conſtat verſu primo, illa verba; * αὐτὸς ϗ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ↙, eſſe aſteriſco ſignanda, tanquam quæ a LXXII non fuere reddita. Verſu 2. addit mixta editio copulam per aſteriſcum, Habet enim * καὶ ↙ διῆλθον. Et mox eadem nota apponit nomen μέσης. Eſt enim in mixta, διὰ * μέσης ↙ τῆς παρεμβολῆς. Verſu 3. ſcribendum eſt, κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, Dei noſtri. Cum porro ſequitur, ϗ τοὺς ἱερεῖς ὑμῶν, debet hoc Pronomen, ὑμῶν aboleri, & Conjunctio quæ ibidem ſcripta eſt, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ τοὺς Λευίτας, eſt veru jugulanda. Mox poſt Pronomen αὐτὴν, addit mixta editio per aſteriſcum * καὶ ὑμεῖς ↙. Et vos diſcedetis. Ibidem, pro, ἐκ τῶν τόπων, ſcribendum eſt, ἀπὸ τῶν τόπων· ſic enim habent emendata exemplaria. Verſu 4. pro, πο- αὐτὴν, ſcribendum eſt, πορεύεσθε ἐν αὐτῇ. Ibidem in extremo, Nomen, * ἡμέρας ↙ debet habere appoſitam ſtellulam. Verſu 6. poſt Nomen, ἱερεῦσιν, eſt in mixta editione adſcriptum cum aſteriſco Participium * λέγων ↙· ἄρατε, &c. Eodem verſu Nomen ÷ κυρίου ↙ quod bis ſcribitur, bis eſt obeliſco notandum; & ſimiliter illud ÷ οἱ ἱερεῖς. Verſu 7. jugulandum veru eſt, nomen υἱῶν, cum dicitur πάντων ÷ υἱῶν ↙ Ἰσραήλ. Et ſimiliter particula οὕτως, & quæ deinde ſequitur Conjunctio ÷ καὶ ↙. Initio verſus octavi, lege ϗ νῦν ἔντειλαι, &c. Ita enim habent emendati libri. Eodem verſu, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, &c. debet copula habere obeliſcum. Verſu 9. ſcribe τοῦ θεοῦ ἡμῶν, Dei noſtri. Verſu 10. omiſſum eſt a LXXII principium, quod in mixta his verbis ſcriptum legitur, * ϗ εἶπεν Ἰησοῦς ↙, Ἐν τούτῳ, &c. ſic enim legendum eſt; non autem ἐν τούτοις, ut habent vulgati codices. Ibidem pro, ὅτι κύριος ζῶν. ſcribendum eſt, ὅτι θεὸς ζῶν. Eodem verſu legendum eſt, ϗ τὸν Εὐαῖον, ϗ τὸν Φερεζαῖον, ϗ τὸν Γεργεσαῖον, &c. mutato verborum ordine. Verſu 11. habet mixta editio, διαβαίνει * ἔμπροσθεν ὑμῶν ↙ τὸν Ἰορδάνην, &c. Rurſus verſu 12. omiſſum eſt initium a LXXII, quod ſic addendum in mixta editione eſt, * ϗ νῦν ↙ προχειρίσασθε &c. Ibidem poſt Nomen, Ἰσραὴλ, repetit mixta editio cum ſtellula, * ἄνδρα ↙ ἕνα ἀφ᾽ &c. Verſu 13. illud, ÷ τῆς διαθήκης ↙, jugulandum obelo eſt. Ulterius illa univerſitatis nota * πάσης ↙, debet appoſitam ſtellam habere. Ulterius, poſt illud, τὸ καταβαῖνον, additum eſt in mixta Adverbium, * ἄνωθεν ↙. Mox quoque poſt verbum στήσεται adſcriptum eſt * εἷς σωρὸς ↙ *unus acervus.* Mendoſe autem in plerisque antigraphis eſt, ὡς σωρός. Verſu 14. in ipſo initio, debet illud * ἐγένετο ὡς ↙ adſcriptam ſtellam habere. Non enim eſt a LXXII dictum: & legendum eſt verbum numero plurium, ἀπῆραν, *diſceſſerunt.* Eodem verſu, ſub finem, expungendum eſt Nomen κυρίου, cum dicitur διαθήκης κυρίου πρότεροι. Verſu 15. illud, ÷ οἱ ἱερεῖς ↙ quod initio ſcriptum eſt, debet obeliſco notari. Ulterius cum ſcribitur in libris vulgatis, τῆς διαθήκης κυρίου, debet nomen κυρίου prorſus auferri: reliquum vero obelo confodi. Rurſus eadem illa verba, τῆς διαθήκης κυρίου, ſcripta in vulgatis libris ante verbum ἐβάφησαν, ſunt expungenda. Ulterius illud, ÷ τοῦ Ἰορδάνου ↙, jugulandum obeliſco eſt, & ſimiliter in extremo, Nomen ÷ πυρῶν ↙. Et pro ὡσεὶ ἡμέραι, ſcribendum eſt, ὡς ἐν ἡμέραις. Verſu 16. cum habent vulgati libri, μακρὰν σφόδρα σφόδρα, delendum eſt alterum, σφόδρα. Hunc locum ſic legit Syrus, ἀφεστηκότα ὄρος μακρὰν σφόδρα ἀπὸ Ἀδαμὶ, &c. Sed niſi fallor, mendoſe. Eſt autem credibile, Nomen ὄρος in margine ſcriptum ab aliquo fuiſſe, qui verbi הרחק, priorem ſyllabam imperite avulſam interpretari volebat eo vocabulo. Porro poſt Nomen Ἀδαμὶ, additum eſt in mixta editione * τῆς πόλεως, ἥ ἐστιν ↙ ἕως μέρους. Atque hic, pro, Καριαθιαρὶμ, ſcribendum eſt, Σαρθάν. Hoc enim ei urbi nomen erat: & hoc eſt in probis antigraphis. Ulterius, verbum ÷ κατέβη ↙, ſignetur obeliſco: & ſimiliter dictio ÷ ἕως ↙ quæ ſequitur. Debet etiam hoc loco pro ἁλῶν, ſcribi ἁλός. Verſu ultimo, poſt illa verba, ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου, apponit mixta editio Adverbium * ἑτοίμως ↙. Mox Nomen, ÷ υἱοὶ ↙, jugulandum eſt veru, cum dicitur, ϗ πάντες οἱ * υἱοὶ ↙ Ἰσραήλ.

CAP. IV.

Capitis quarti verſu primo, ſcribe numero plurali, συνετέλεσαν. Et mox pro, διαβαίνων, ſcribe modum infinitum, διαβαίνειν. Verſu 2. ſcribe ordine verborum mutato, παράλαβε ἀπὸ τοῦ λαοῦ δώδεκα ἄνδρας. Et illud, * ἄνδρα ↙, quod continuo ſequitur, habeat adſcriptam ſtellulam: eſt enim aſcititium. Verſu 3. Pronomen cum dicitur, ἀνέλεσθε * αὐτοῖς ↙ notetur aſteriſco. Eſt enim etiam ipſum ex aliis interpretibus acceptum. Et deinceps ſcribatur, ἐντεῦθεν ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου· atque hic jam apponit mixta per aſteriſcum hanc verborum clauſulam, * ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων ↙, deinde ſequitur, ἑτοίμους &c. Quod porro hic ſcribitur magno librorum conſenſu, ἅμα ὑμῖν καὶ αὐτοῖς, ſuſpicor olim rectius ſcriptum fuiſſe ἅμα ὑμῖν ἑαυτοῖς. Sed nolui adverſus conſenſionem τῶν ἀντιγράφων quidquam mutare. Ibidem pro θήσετε legit Syrus modo mandativo, τίθετε: &, niſi fallor, recte. Ulterius, ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ÷ ὑμῶν ↙. debet Pronomen habere obeliſcum. Verſu 4. addit mixta articulum, per aſteriſcum, hoc modo, * τοὺς ↙ δώδεκα ἄνδρας; & paulo ulterius nomen ἄνδρα· habet enim, * ἄνδρα ↙ ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς. Verſu 5. Initio poſt illa verba, εἶπεν αὐτοῖς, adſcribito nomen Ἰησοῦς, ita enim ſcriptum eſt in bonis libris. Ulterius, poſt illa, πρὸ προσώπου κυρίου, addit mixta editio * τοῦ θεοῦ ὑμῶν ↙. Ulterius ſcribito ἕκαστος λίθον ἕνα, mutato verborum ordine. Mox habet Vaticanus codex, τῶν δώδεκα φυλῶν· ſed nomen δώδεκα non eſt in aliis exemplaribus, quæ vidi. Si tamen adſcribendum eſt, debet obelo notari: nam Hebræum non habet. Verſu 6. ſcribe, ἵνα ὑπάρχωσιν οὗτοι ÷ κείμενοι ↙ ἐν ὑμῖν εἰς σημεῖον ÷ διαπαντός ↙· atque illud κείμενοι & διὰ παντὸς, ea ſint veru confoſſa. Eadem nota inſigniatur quoque verbum εἰσιν, quod paulo ulterius poſitum eſt. Verſu 7. ſcribe, καὶ ÷ σὺ ↙ δηλώσεις, habeatque Pronomen obelum appoſitum. Eadem nota ſcribatur quoque apud Participium ÷ λέγων ↙, & ulterius, apud Nomen ÷ ποταμὸς ↙. quod nomen tamen a Syro non eſt lectum. Denique etiam apud illa verba, ÷ πάσης τῆς γῆς ↙. Mox ubi eſt in vulgatis libris, ὡς διέβαινεν αὐτὸν, habet mixta editio, loco Pronominis αὐτὸν, ipſum Jordanis nomen, cum aſteriſco, quo etiam ea verba ſignari debent quæ ſequuntur. eſt enim hic locus in mixta editione ſic ſcriptus, ὡς διέβαινεν * τὸν Ἰορδάνην, ϗ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ↙: nam illam verborum iterationem viderant LXXII. Dum ſequitur, ϗ ἔσονται ÷ ὑμῖν ↙· ſignetur Pronomen obelo. Paullo ulterius, cum dicitur, ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Complutenſes omittunt Præpoſitionem, ἐν. Auguſtinus quoque videtur eam non legiſſe. Sed Syrus aſſentitur noſtris vulgatis libris. Verſu octavo, initio, cum dicitur, ἐνετείλατο ÷ κύριος τῷ ↙ Ἰησοῖ, debet illud ÷ κύριος τῷ ↙ jugulari veru appoſito. Ulterius lege, ϗ διεκόμισαν αὐτοὺς ἅμα ἑαυτοῖς. Verſu 9. ſcribe mutato ordine, ϗ ÷ ἄλλοις ↙ δώδεκα λίθοις ἔστησε Ἰησοῦς ἐν αὐτῷ, ex Syro. Debet autem illud ἄλλοις notari obeliſco: & ſimiliter Nomen ÷ κυρίου ↙, quod habetur eodem verſu. Decimum verſum lege ad hunc modum, οἱ ἱερεῖς δὲ οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ÷ τῆς διαθήκης ↙ εἱστήκεισαν ἐν * μέσῳ ↙ τῷ Ἰορδάνῃ, &c: ſed illud, τῆς διαθήκης, ſignetur obelo, & μέσῳ, ſtella, tanquam aſcititium. Ulterius, ſcribe ἕως οὗ συνετέλεσεν: & Nomen Ἰησοῦς expungatur. Hic autem adſcripta eſt in mixta editione per aſteriſcos longior verborum continuatio, hujuſmodi * πᾶν τὸ ῥῆμα, ſive, ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Ἰησοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωυσῆς τῷ Ἰησοῦ↙· ac tum demum ſequitur, ϗ ἔσπευσεν &c. Indicatur autem a Syro, per limniſcum, in nonnullis libris, poſt τῷ λαῷ, adſcriptum eſſe, ÷ ϗ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ↙. Sed ego hoc librariorum errore eſſe factum puto. Verſu 11. notetur rurſus illud ÷ τῆς διαθήκης↙, obeliſco. Complutenſes hic, pro οἱ λίθοι, habent οἱ ἱερεῖς· & ſic eſt in Hebræo. At in margine Syrici codicis annotatum eſt, LXXII dixiſſe, οἱ λίθοι, cæteros vero omnes Græcos interpretes, οἱ ἱερεῖς. Nihil ergo mutandum; eſt enim interpretatio τῶν ἑβδομηκονταδύο, noſtræ editionis fundamentum. Verſu 13. habet mixta editio, πρὸς * πόλιν↙ Ἱεριχώ. Nimirum verbum Hebraicum עֲרָבוֹת converſum eſt in Græcum, πόλιν· inſcite ſane. Significat enim illud locum æquabilem, atque etiam deſertum, unde ſolet ab Aquila pro ea reddi ὁμαλή· qui tamen hic ipſam vocem Hebraicam Araboth ſervavit. Symmachus vero convertit, ἀοίκητον. Verſu 14. nomen γένους eſt obeliſco ſignandum. Ulterius, cum dicitur, ὥσπερ ἐφοβοῦντο Μωϋσῆν, verbum ἐφοβοῦντο debet habere appoſitam ſtellulam, tanquam alienam ab editione LXXII. Verſu 15. poſt illa verba, ϗ εἶπε κύριος, additum eſt in mixta editione, * πρὸς τὸν Ἰησοῦν↙. Verſu 16 illud, ÷ τῆς διαθήκης↙, debet rurſus notari obelo. Ibidem, poſt verbum μαρτυρίου, habet codex Vaticanus κυρίου, *teſtimonii Domini:* ſed id ei non aſſentiuntur alia exemplaria. Si tamen adſcribendum eſt, non eſt ſine obeliſco adſcribendum; neque enim in Hebræo habetur. Verſu 18. poſt illud, τοὺς πόδας αὐτῶν, eſt in mixta editione * οἱ ἱερεῖς↙. Ulterius cum dicitur, * ϗ↙ ὥρμησε τὸ ὕδωρ, apponendus eſt aſteriſcus ad copulam: eſt enim ex aliis interpretibus accepta. Mox poſt κατὰ χώραν, adſcribendum eſt Pronomen αὐτοῦ, *in locum ſuum.* Ulterius, verbum ἡμέραν, jugulandum obeliſco eſt. Atque hic verbo κρηπῖδος additum in mixta eſt Pronomen * αὐτοῦ↙, *ripam ſuam.* Verſu 19. illud, ÷ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ↙, debet jugulari obelo. Verſu 20. lege, οὓς ἔλαβον ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, poſito verbo in plurium numero. Verſus 21 initium eſt a LXXII omiſſum; idque in mixta additum eſt his verbis, per aſteriſcum, * ϗ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ↙, λέγων, Ὅταν, &c. Ibidem, poſt illa verba, οἱ υἱοὶ ὑμῶν, additum in mixta eſt Adverbium * αὔριον↙, *cras.* Ulterius, cum dicitur, τί ÷ εἰσιν↙ οἱ λίθοι, debet verbum εἰσιν obelo jugulari. Verſu 22. poſt illa verba, τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, adſcribe Participium λέγοντες, & particulam ÷ ὅτι↙ quæ proxime ſequitur ſigna obelo. In hujus verſiculi extremo additum in mixta eſt demonſtrationis Pronomen, τὸν Ἰορδάνην * τοῦτον↙, *Jordanem iſtum:* quod tamen in Vaticano habetur: tanquam abſq; aſteriſco, ut a LXXII dictum, ſcribi debeat. Verſu 23. Scribe, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, *Dei noſtri*; & rurſus ulterius, ὁ θεὸς ἡμῶν, *Deus noſter*; & tertio quoque, cum dicitur, ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν, &c. Sed hoc loco debet illud κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, jugulari obeliſco. Verſu ultimo, ſcribe ex Syro, τῆς γῆς τὴν δύναμιν κυρίου ὅτι ἰσχυρά ἐστι. Mox cum dicitur, ÷ ϗ↙ ἵνα ÷ ὑμεῖς↙ σέβησθε, jugulanda ſunt Conjunctio, & Pronomen, obeliſcis. Atque hic rurſus ſcribendum eſt, τὸν θεὸν ἡμῶν, *Deum noſtrum.* Ibidem, pro χρόνῳ, eſt in Vaticano codice, ἔργῳ. Sed alii libri, & Syrus, illud probant; idque Hebræo conſentaneum eſt. Quapropter nihil cenſeo mutandum.

CAP. V.

Capitis quinti primo verſiculo, eſt initio addita univerſitatis nota in mixta editione. Habet enim, ὡς ἤκουσαν * πάντες↙ οἱ βασιλεῖς &c. Ulterius poſt illa verba, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, additum eſt in mixta, * παρὰ τὴν θάλασσαν↙; & mox poſt copulam rurſus nota univerſitatis, ϗ * πάντες↙ οἱ βασιλεῖς &c. Paullo ulterius, cum dicitur, οἳ ἦσαν παρὰ τὴν θάλασσαν, expungendum eſt verbum ἦσαν. Ulterius, illud, ÷ ὁ θεὸς↙, jugulandum obelo eſt. Ulterius, pro verbo κατέβησαν, ſcribe κατετάκησαν. Quod vero deinceps eſt, ÷ ϗ κατεπλάγησαν↙, id confodiendum eſt obeliſco. Verſu ſecundo, ſcribe μαχαίρας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου. ϗ καθίσας &c. Sic enim legit Syrus, & Auguſtinus quoque, atque auctor docti opuſculi, De vera circumciſione, quod divo Hieronymo tribuitur. Verſu tertio, illud, τοῦ καλουμένου, debet jugulari veru: & nomen, τόπου, ibidem prorſus expungi. Verſu 4. lege ordine converſo, περιεκάθηρε Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς &c. Verſu 5. ante ἐν τῇ ὁδῷ, habent quædam exemplaria, ἐν τῇ ἐρήμῳ· ut notavit Syrus per limniſcum. Sunt autem verſiculi iſti quartus & quintus jugulandi obeliſcis, quia non ſunt de Hebræo expreſſi: in quo longe alia eſt ſententia; quæ in mixta editione aſteriſcis appoſitis reddita eſt his verbis, * ϗ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν ὁ Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικόν, πάντες ἄνδρες πολέμου, ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Et hactenus verſiculus quartus: deinde ſequitur quintus, his verbis; * ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών· ϗ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν. Verſu 6. illud, ÷ ϗ δύο↙, notandum eſt obelo. Mox ſcribe, τῇ ἐρήμῳ ÷ τῇ Μαδβαρίτιδι↙, ſignaque hoc, τῇ Μαδβαρίτιδι, obeliſco. Ulterius poſt Nomen, κυρίου, habent quidam libri, τοῦ θεοῦ. Sed ſi id adſcribatur, debet jugulari obelo. In Vaticano autem omiſſum eſt, κυρίου, atque pro eo ſcriptum, τοῦ θεοῦ· & ſic videtur divus Auguſtinus legiſſe hunc locum. Hebræum tamen habet יְהוָה, pro quo reddi ſolet, κυρίου. Ulterius ſcribe, δοῦναι ἡμῖν γῆν, *dare nobis terram*; ſic enim habent boni libri; & in Hebræo quoque ſcriptum eſt primæ perſonæ Pronomen. Verſus ſeptimi initio in libris emendatis, habetur hæc verborum collocatio; τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀντικατέστησε ἀντὶ τούτων, οὓς περιέτεμεν Ἰησοῦς * ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν↙, &c. Vaticanus tamen non habet hanc poſtremam clauſulam verborum, ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν. Neque eam videtur etiam legiſſe Auguſtinus apud LXXII, quapropter eſt notanda aſteriſco; ut ab aliis interpretibus accepta; idque a Syro factum eſt. Verſu 8. poſt illa verba, περιτμηθέντες δὲ, eſt in mixta, * πᾶν τὸ ἔθνος↙· debet autem quod continuo ſequitur, ÷ ἡσυχίαν εἶχον↙, jugulari obelo. Verſu 9. Nomini Ἰησοῦ, addit Vaticanus codex υἱῷ Ναυῆ· ſed id in aliis exemplaribus non apparet; neque poteſt ſine obelo aſcribi; non enim eſt in Hebræo. Ulterius, poſt Nomen τόπου, additum eſt in mixta, * ἐκείνου↙. Mox illa verba, * ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης↙, ſunt appoſito aſteriſco ſignanda. Nam non ſunt editionis LXXII interpretum. Idem cenſendum eſt de iis quæ initio verſus decimi ſcripta leguntur; nempe, * ϗ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις↙. LXXII enim, ut ſupervacanea, omiſerant iſta. Atque ideo non leguntur in Vaticano codice. Mox illa, οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, quæ poſt verbum ἐποίησαν ſcribuntur, ſunt ſignanda obeliſco. Qua nota inſignivit Syrus etiam illud, quod in extremo verſus eſt, ÷ ἐν τῷ πεδίῳ↙. Nimirum voci H braicæ בְּעַרְבוֹת reſpondet, ἐπὶ δυσμῶν. Meo tamen judicio hoc po jugulandum ab Adamantio erat. Nam illud, ἐν τῷ πεδίῳ, magis verbo Hebraico conſentaneum: verum ſi conjectura uti liceat, hoc, ἐν τῷ πεδίῳ, ab aliquo Hebrææ linguæ perito in margine ſcrip fuiſſe, pro illo, ἐπὶ δυσμῶν, quod ille judicabat non ſatis congruere illi Hebræo; atque ita errore librariorum in ipſo textu tandem ſcribi piſſe. Verſu 11. poſt illud, σίτου τῆς γῆς, additur in mixta, * τῇ τοῦ πάσχα↙, *poſtridie paſchæ.* Rurſus verſu duodecimo, poſt illa verba, ἔλιπε τὸ μάννα, additum eſt in mixta, * τῇ ἐπαύριον↙ μετὰ &c. Verſu decimo tertio, cum dicitur, ϗ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, non habet Vatica neque copulam ϗ, neque Pronomen αὐτοῦ· eique aſſentiri videntur tum genes, tum Cyprianus: quapropter arbitror, utrumque eſſe appoſito riſco notandum: quanquam id a Syro factum non apparet; quod for librarii negligentia accidit. Paullo ulterius, habent Complutenſes, φανέντα ἄνθρωπον· verum unde natum ſit illud, φανέντα, non video. Suſ cor tamen, cum explicandæ rei gratia fuiſſet in margine a quoquam ad ptum, in ipſum ſacrorum verborum ordinem deinde perperam eſſe re tum. Ulterius, ϗ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ, debet rurſus Pronomen habere ſtell appoſitam. Neque enim in Vaticano eſt, neque vel ab Origene, vel C priano eſt lectum. Mox, poſt Participium προσελθὼν, addit mixta Pro men * αὐτῷ↙, *aggreſſus eum Jeſus, dixit ei,* &c. Rurſus in verſiculi e tremo alterum additur in mixta Pronomen, hoc modo, ἢ τῶν * ἡμῶν↙. Verſu 14. in ipſo initio, poſt Pronomen αὐτῷ, addenda eſt ticula ὅτι, & ſcribendum, ὅτι ἐγὼ &c. Mox poſt Nomen πρόσωπον, ad in mixta Pronomen * αὐτοῦ↙, *in faciem ſuam.* Ibidem, ſcribendum * προσεκύνησεν, ϗ↙ εἶπεν αὐτῷ· debetque verbum προσεκύνησεν, atque quens copula habere appoſitum aſteriſcum. Nam LXXII omiſerant randi ritum. Quod deinceps ſequitur, lectum eſt a Syro ad hunc mo * τί↙ δέσποτα * μου↙, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ; ſignato videlicet pri & Pronomine μου, aſteriſcis. Rurſus verſu 15. poſt τὸ ὑπόδημα, ad eſt in mixta Pronomen * σου↙. Denique in extremo, illa verba, * ησεν Ἰησοῦς οὕτως↙, tanquam a LXXII præterita, debent aſteriſco app notari.

CAP. VI.

Capitis ſexti verſiculo primo, poſt illud, συγκεκλεισμένη, addendum verbum ἦν, ex Syro, & Vaticano. Mox, poſt illud, ὀχυρωμένη, habet m editio complexionem verborum hanc, cum ſtellula, * πρὸ προσώπου υἱ ραήλ↙. Ulterius, illud ÷ ἐξ αὐτῆς↙, ſignandum obelo eſt. Verſiculo cundo omittatur Pronomen ἐγὼ, atque Dativus σοι, locetur poſt ver ὑποχείριον. Mox illud, ÷ τὸν ἐν αὐτῇ↙, ſignetur obeliſco. Eſt quidem in Vaticano codice ſcriptum, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ, apud Complu vero, ϗ δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ· verum Syrus plane ſecutus eſt vulgatorum rum ſcripturam; niſi quod videtur legiſſe articulum, τοὺς δυνατοὺς & hæc lectio cæteris melior eſt, meo certe judicio. In proximis verſiculis ad decimum, eſt interpretatio LXXII interpretum admodum curta; diſſimilis Hebræo; & fere hujuſmodi, qualem ſcriptura vulgatorum cum nobis ante oculos ponit. Quapropter unico contextu dicam, qual ſit editio mixta; & quæ a LXXII omiſſa ſunt, ea aſteriſcis notabo; vero illi de ſuo addiderunt, obeliſcis. Igitur auſpicando a verſu tertio habebat editio mixta: ÷ Σὺ δὲ↙ περίστησον αὐτῇ πάντας τοὺς μαχίμους * ϗ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου, κύκλῳ τῆς πόλεως, ἅπαξ ποιήσετε ἓξ ἡμέρας↙· Verſu 4. * ϗ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας βηλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ· ϗ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ϗ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς κερατίναις↙. Verſu 5. ϗ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε πιγγι * τοῦ Ἰωβήλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης↙ ἀνακρ πᾶς ὁ λαός· ϗ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται ÷ αὐτόματα↙ τὰ τείχη ως * ὑποκάτω αὐτῶν↙, ϗ εἰσελεύσεται ÷ πᾶς↙ ὁ λαὸς ÷ ὁρμήσας↙, ἕκαστ πρόσωπον αὐτοῦ ÷ εἰς τὴν πόλιν↙. Verſu 6. ϗ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυ τοὺς ἱερεῖς * ϗ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης· ϗ ἑπ ρεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ Ἰωβὴλ πρὸ προσώπου τῆς κιβωτοῦ τοῦ κυρίου↙. ſu 7. ϗ εἶπεν ÷ αὐτοῖς λέγων, Παραγγείλατε↙ τῷ λαῷ περιελθεῖν, ϗ κυκλ τὴν πόλιν· ϗ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ÷ ἐνωπλισμένοι↙ ἔναντι * τῆς κιβω κυρίου. Verſu 8. * ϗ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν↙ ϗ ἑπτὰ ἱερεῖ τες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱεράς, ÷ παρελθέτωσαν ὡσαύτως↙ ἐναντίον τοῦ κυρίου· ἐθωσαν, ϗ σημαινέτωσαν εὐτόνως· ϗ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολ * αὐτοῖς↙. Verſu 9. οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, * ϗ↙ οἱ * οἱ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις↙, ϗ οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ ÷ τῆς δ κης τοῦ κυρίου↙ πορευόμενοι ϗ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. Verſiculo 10. poſt nomen ὑμῶν, infarcit editio mixta per aſteriſcum hanc verborum peri * ϗ οὐ διελεύσεται ἐκ στόματος ὑμῶν λόγος↙. Mox pro ἡμέρα, ſcribe ſandi caſum, ἡμέραν. Ulterius, pro αὐτοὺς, ſcribe ὑμῖν, ex Syro; niſi ſi probas Vaticani codicis ſcripturam; quæ eſt hoc loco hujuſmodi, ἡμέραν διαγγεῖλαι αὐτοὺς ἀναβοῆσαι. Ibidem ſcribendum eſt, mutato ord ἀναβοήσετε ÷ τότε↙· poſito verbo in futuro, modi finiti, & particula notata obeliſco. Verſu 11. illud, ÷ τῆς διαθήκης↙, jugulandum obelo illud vero κύκλῳ, aſteriſco. In fine, pro ηὐλίσθη, habent quædam exem ἐκοιμήθη. Verſu 12. illa verba, ÷ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ↙, debent ad obeliſco ſignari. Ulterius illud, τῆς διαθήκης, eſt expungendum. V 13. poſt σάλπιγγας, addit mixta cum aſteriſco, * ἱεράς↙, & ſimiliter ἔναντι addit * κιβωτοῦ↙· legendus eſt igitur hic locus trajecto verbo modo, φέροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας * ἱεράς↙ ἔναντι * κιβωτοῦ↙ κυρίου πρ Cum autem continuo ſequitur ϗ ÷ οἱ ἱερεῖς↙ ἐσάλπιγξαν &c. debet οἱ ἱερεῖς, obelo jugulari. Mox illud, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, eſt quidem a lectum: verum tamen expungendum procul dubio eſt, utpote ex ma mendoſe admiſſum in ſacrum textum, tanquam interpretatio altera Heb vocabuli הֶחָלוּץ, pro quo a LXXII recte redditum eſt illud, οἱ μά Porro, poſt illud, μετὰ ταῦτα, legit Syrus, ϗ ὁ λοιπὸς λαὸς, pro eo quod in libris vulgatis, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος. Ibidem illud ÷ τῆς διαθήκης↙, ſig obelo. Quod autem hic poſt Nomen κυρίου ſequitur, nempe * πορευόμ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις↙, debet appoſitum aſteriſcum habere. No enim ipſorum LXXII. Quæ vero deinceps ſunt, hæc dico, ϗ οἱ ἱερεῖς τες ταῖς κερατίναις σάλπιγξι, ϗ ὁ λοιπὸς ὄχλος, ea ſunt omnia expunge ex ſacris verbis, ut perperam ex margine adſcripta. Porro initium verſus 14. nempe, ϗ περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἅπαξ ἐγγύθεν· (ſic enim ſcribendum eſt) debet habere aſteriſcum: eſt enim omiſſum a LXXII. Mihi tamen hoc loco illud ἅπαξ ſuſpectum eſt, quamvis & Complutenſes & Syrus legerunt. Suſpicor enim eſſe alteram interpretationem illius Hebræi, פַּעַם אַחַת, quam aliquis Hebraice doctus in margine adſcripſerit, cum ei parum placere poſſet illud, ἐγγύθεν. Denique hoc eodem verſu, pro, οὕτως ἐποίουν, ſcribendum eſt numero ſingulari, οὕτως ἐποίει· ſic enim eſt in bonis libris. Verſu 15. verbum, ἐγένετο, initio poſitum, debet notari aſteriſco; atque etiam illud, ἐν τῇ ἀναβάσει. Ulterius poſt Nomen, πόλιν, additum in mixta eſt, * κατὰ τὸ κρίμα τοῦτο ↙, deinde ſequitur, ἑπτάκις. Et poſt hoc Adverbium rurſus addita eſt in editione mixta hæc verborum complexio: * πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἑπτάκις ↙. Verſu 16. rurſus verbum ἐγένετο debet notari ſtellula appoſita. Verſu 17. illud, ÷ τῶν δυνάμεων ↙, debet jugulari obelo. Quæ porro in hujus verſiculi fine leguntur verba, nempe, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν, ea ſunt ab aliis interpretibus accepta, & proinde ſignanda aſteriſco. Verſu 18. ſcribatur, φυλάξασθε, modo mandativo, *cuſtodite*: eſtque ei adjungendum Adverbium ÷ σφόδρα ↙, ſed obelo jugulatum. Paullo ulterius, cum dicitur, ὑμεῖς λάβητε, confodiendum eſt Pronomen obelo. Vaticanus codex habet, ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε· ſed perinde eſt utrum ſcribas. Ulterius illud, ÷ τῶν υἱῶν ↙, debet ſimiliter jugulari obeliſco. Verſu 19. in extremo, pro κυρίῳ ſcribatur caſu gignendi κυρίου. Verſus vigeſimi principium a LXXII. omiſſum, ſuggeritur in mixta editione per aſteriſcum, his verbis. * ϗ ἠλάλαξεν ὁ λαὸς ↙· deinde ſequitur, ϗ ἐσάλπιγξαν &c. Paullo poſt, debet illud, οἱ ἱερεῖς, obelum appoſitum habere. Ulterius ſcribe, ἠλάλαξαν ÷ πᾶς ↙ ὁ λαὸς, ut Verbum ſit numeri plurium, & nota univerſitatis habeat appoſitam obeliſci notam: qua nota etiam illud inſigniri mox debet ÷ ϗ ἰσχυρῷ ↙. Quod autem mox ſequitur, ἅπας, expungendum eſt; & ſimiliter illud πᾶς, quod paullo ulterius poſitum in vulgatis libris eſt. Atque etiam, poſt Nomen, λαὸς, addendum eſt, εἰς τὴν πόλιν. Quæ vero deinceps ſequuntur verba, * ἕκαστος ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ϗ κατελάβοντο τὴν πόλιν ↙, ea omnia, a LXXII. præterita, debent aſteriſco ſignari. Cæterum illud, ἔξω, quod in quibuſdam vulgatis libris eſt, expungendum eſt. Initio verſus 21. expungendum quoque eſt nomen Ἰησοῦς; & verbum numero plurium ſcribendum, hoc modo, ϗ ἀνεθεμάτισαν ÷ αὐτὴν ϗ ↙ ὅσα &c. Pronomen tamen, & ſequens copula ſunt jugulanda veru. Ulterius pro, πρεσβυτέρου, habet Vaticanus codex πρεσβύτου, & recte. Ulterius, cum eſt in vulgatis libris, ϗ ἕως προβάτου, expungendum eſt illud ἕως; reliqua vero ſunt jugulanda obelo. Verſu 22. illud, τὴν γῆν, debet ſignari aſteriſco. Et ſimiliter paullo ulterius illud, τῆς πόρνης. Ulterius ſcribendum eſt trajectis verbis, ἐκεῖθεν αὐτήν. Denique in fine appoſita eſt in editione mixta per aſteriſcum hæc oratio, * ὡς ὠμόσατε αὐτῇ ↙. Verſu 23. illa verba, ÷ τὴν πόλιν εἰς οἰκίαν τῆς γυναικὸς ↙, debent jugulari obelo. Similiter paullo ulterius illud, ÷ τὴν πόρνην ↙. Ulterius lege trajectis verbis, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, ϗ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς. Verſu 24. pro ἐν πυρὶ, eſt in Vaticano, ἐμπυρισμῷ. Ulterius verbum ἔδωκαν, ſignandum aſteriſco eſt, Quæ autem deinceps ſequuntur, ea ſunt ſcribenda ad hunc modum, εἰς θησαυρὸν εἰσενεχθῆναι κυρίου· ſic enim legit Syrus. Vaticanus tamen habet, εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου εἰσενεχθῆναι. Sed utrum rectius ſit, non poteſt facile ulla conjectura colligi. Complutenſes a Syro ſtant, niſi quod κυρίῳ habent, dandi caſu. Verſu 25. lege, ϗ ÷ πάντα ↙ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς, ſed nota univerſitatis habeat appoſitum obelum. Poſt iſta autem verba ſuggerit mixta editio hæc, * ϗ πάντα τὰ αὐτῆς ↙. Verſu 26. ſcribe, ὁ ἄνθρωπος, cum articulo. Deinde illud ἀναστήσει ϗ, ſive ut Syrus legit, ἀναστήσει habeat appoſitam aſteriſci notam. Et ſimiliter illud, τὴν Ἱεριχῶ, quod ulterius poſitum eſt. Porro univerſa illa narratio interpoſita, uſque ad verſum 27. nempe, ÷ ϗ ἐποίησεν οὕτως Ἀζωζὰν, ſive, ut melius habent alii libri, Ὀζὰν, ὁ ἐκ Βαιθὴλ, ἐν τῷ Ἀβειρὼμ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν· ϗ ἐν τῷ διασωθέντι ἐλαχίστῳ ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς ↙· (ſic enim a Syro lecta iſta ſunt:) Hæc, inquam, narratio, debet tota obeliſcis jugulari: nam eſt a LXXII. huc importata ex capite 16. tertii libri Regum.

CAP. VII.

1 Capitis ſeptimi verſiculo primo auferendum e medio eſt illud, μεγάλην. Mox illud, ÷ ϗ ἐνοσφίσαντο ↙ jugulandum eſt obelo. Ulterius pro, Ζαμβρὶ, legit Syrus, Ζαβδὶ, atque ſic habent Complutenſes, ſicque eſt in Hebræo. Nominatur tamen idem ille vir Ζαμρὶ in Paralipomenis. Verſu 2. illa verba, πρὸς ἀνατολὰς Βαιθήλ· ϗ εἶπεν αὐτοῖς, ſuggeſta ſunt in mixta editione. Nam LXXII. ea præterierant: debent ergo ſignari aſteriſco. Verſu 3. ſcribatur, μὴ ἀναβήτω πᾶς, &c. Ulterius illud, ÷ ἀλλ᾽ ἢ ↙, notetur obelo. Mox, poſt, διχίλιοι, ſuggerit mixta editio Nomen, * ἄνδρες ↙. Nimirum, bis illud eſt in Hebræo. Ulterius ſcribe mutato verborum ordine, ἅπαντα τὸν λαόν. Verſu 4. illa, ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ, debent, appoſito aſteriſco, notari, ut aliena ab editione LXXII. Verſu 5. poſt illa verba, συνέτριψαν αὐτοὺς, additur in editione mixta, * ϗ ἔπληξαν αὐτοὺς ↙. Legitur autem hic locus in quibuſdam exemplaribus hoc modo, ἀπὸ τῆς πύλης ἕως Σεβαρείμ, ϗ συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ καταφεροῦς &c. eaque ſcriptura eſt Hebræo magis conſentanea. Verſu 6. ϗ ἔπεσεν ÷ Ἰησοῦς ↙, notandum eſt nomen, Ἰησοῦς, obelo. Quodque ſequitur, debet mutato ordine ſcribi, ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Ibidem poſt Præpoſitionem ἔναντι, infarcit editio mixta * κιβωτοῦ ↙ *Coram arca Domini*. Ulterius, cum dicitur, τὸν χοῦν, expungendus eſt articulus τόν. Verſu 7. ſuggeritur in mixta editione repetitio verbi, hoc modo, ἵνα τί * διαβιβάζων ↙ διεβίβασεν &c. Ibidem illud, ὁ παῖς σου, notari debet obelo. Verſu 8. deeſt initium, ſic enim ſcribendum eſt, Δέομαι κύριε, τί ἐρῶ; Nam Conjunctio, ϗ, expungenda eſt: quam ego ſuſpicor olim natam eſſe ex nomine κύριε, curte ſcripto, & præciſe, hoc modo, κε. Verſu 9. ſcribendum eſt, περικυκλώσουσι ἡμᾶς, addito Pronomine: ſic enim eſt in emendatis libris omnibus, quos ego vidi. Verſu 11. ſcribe, addita copula, ϗ παρέβη τὴν &c. Ulterius, poſt illud, πρὸς αὐτοὺς, refertur in editione mixta, per aſteriſcum, periodus verborum præterita a LXXII. hujuſmodi, * καί γε ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ↙. Cum autem deinde ſequitur, ϗ κλέψαντες ÷ ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ↙, debent illa verba, ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, obelo jugulari. Et continuo poſt iſta, rurſus explet mixta editio ſcriptum, his verbis cum ſtellula additis, * ἐψεύσαντο ϗ ↙ ἐνέβαλον &c. Verſu 13. pro, ἅγνισον, habet Vaticanus liber, ἁγίασον; & paullo poſt, pro, ἁγνισθῆναι, habet ἁγιασθῆναι. Syrus vulgatorum librorum ſcripturam repræſentavit; utri melius, non facile conſtitui poſſe puto. Mox poſt, ἐν ὑμῖν, addit editio mixta * Ἰσραήλ ↙.

Verſu 14. illud, πάντες, jugulandum obeliſco eſt. Ulterius, cum dicitur, κατὰ φυλὰς, adſcribendum eſt Pronomen, ὑμῶν, *per tribus veſtras*. Verſu 15. Poſt verbum ἐνδειχθῇ, ſuggeritur in mixta, * ἐν τῷ ἀναθέματι ↙· id enim LXXII. omiſerant. Similiter poſt πυρὶ, additur Pronomen αὐτὸς, cum ſtellula. Ulterius, ante verbum ἐποίησεν, additur cum eadem nota, Conjunctio ὅτι, hoc modo, ϗ * ὅτι ↙ ἐποίησεν &c. Verſu 16. ϗ ὤρθρισεν Ἰησοῦς, addit mixta editio * τὸ πρωΐ ↙. Ulterius, poſt κατὰ φυλὰς, ſuggerit rurſus Pronomen, * αὐτοῦ ↙. Verſu 17. Cum dicitur, ϗ προσήχθη κατὰ δήμους, addit mixta * Ἰούδα ↙. Ibidem, pro ἐνεδείχθη, ſcribe, ἀνεδείχθη· atque ſimiliter paullo ulterius. Ibidem, pro κατ᾽ οἴκους, ſcribe, κατ᾽ ἄνδρα. Quod vero ſequitur, nempe, ϗ ἀνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαμβρὶ, debet habere appoſitam ſtellam: eſt enim a LXXII. præteritum: ſed verbum, οἶκος, eſt expungendum: & pro Ζαμβρὶ, habent multi libri Ζαβδί· de quo nomine dixi initio hujus capitis. Verſus 18. principium a LXXII. omiſſum, ſuggeritur in mixta editione his verbis, * ϗ προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ᾽ ἄνδρα ↙. Ulterius, pro Ζαμδὶ, ſcribe Ζαβδί. Mox, poſt illa verba, υἱοῦ Ζαρὰ, addita in mixta eſt hæc verborum clauſula * ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα ↙. LXXII. enim id, ut ſemel ante dictum, omiſerunt. Verſu 19. poſt nomen, Ἀχὰρ, eſt in mixta * υἱέ μου ↙. Et ſimiliter, poſt Verbum, δὸς, eſt particula, ut ſic dicam, expletiva, * δὴ ↙· quæ vim quandam urgendi habet, ut ſcripſit vir doctiſſimus Theodorus Gaza. Cæterum illud Adverbium temporis, σήμερον, locandum eſt ante ipſum verbum δὸς, & ſignandum obelo. Ulterius, poſt verbum δὸς ſecundo loco ſcriptum, ſuggeritur in editione mixta Pronomen * αὐτῷ ↙. Verſu 20. poſt Adverbium ἀληθῶς, habet mixta Pronomen * ἐγὼ ↙. Verſu 21. poſt, ποικίλην, eſt in mixta * μίαν ↙· *Variam, unam.* Ulterius ſcribendum eſt mutato verborum ordine, ϗ γλῶσσαν χρυσῆν μίαν. Ulterius poſt illud, διδράχμων, adjectum eſt in editione mixta, * ὁλκὴ αὐτῆς ↙. Ulterius, poſt Verbum, ἔλαβον, habet mixta additum Pronomen * αὐτὰ ↙. Ulterius Pronomen, αὐτὰ, ſcriptum ante prius Verbum, κέκρυπται, ſignandum eſt obelo. Et ſimiliter ipſum Verbum κέκρυπται ſecundo loco ſcriptum. Verſu 22. εἰς τὴν σκηνὴν, adſcribe Pronomen, αὐτοῦ, *in tentorium ejus*: atque tum hoc Pronomen, tum illud quod continuo ſequitur, videlicet, εἰς τὴν παρεμβολὴν, jugulentur obeliſcis. Ulterius, cum dicitur, ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, debet hoc Pronomen habere aſteriſci notam. Verſu 23. ſcribe, ϗ ἐξήνεγκαν, numero plurium. Ulterius, poſt Verbum, ἀνήνεγκαν, ſuggerit mixta editio Pronomen * αὐτὰ ↙, & mox notam univerſitatis, hoc modo, ϗ πρὸς * πάντας ↙ τοὺς πρεσβυτέρους. Verſu 24. Illa verba, ϗ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχὼρ, ſunt jugulanda obelo. Ulterius, cum dicitur, ϗ πάντα τὰ πρόβατα, debet univerſitatis nota, πάντα, expungi. Ulterius ſcribendum, ϗ ἀνήγαγον αὐτοὺς, poſito Verbo numero ſingulari. Verſu 25. Deleri debet illud, τῷ Ἀχάρ. Ulterius, ſcribe mutato verborum ordine, πᾶς Ἰσραὴλ ἐν λίθοις. Et continuo, poſt hæc verba, ſuggeritur in editione mixta hæc periodus verborum, * ϗ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρὶ, ϗ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις ↙. Tum enim demum ſequitur verſus 26. ut eſt in vulgatis libris, ϗ ἐπέστησαν &c. In hoc verſu, poſt illud, μέγαν, aut ut habent quidam libri, μεγάλων, addita eſt in editione mixta hæc verborum complexio, ἕως τῆς ἡμέρας * ταύτης. Et ulterius, poſt ὀργῆς, ſuggeſtum eſt Pronomen * αὐτοῦ ↙.

CAP. VIII.

Capitis octavi verſiculo primo, dictio * πάντας ↙, ut mixtæ editionis, & a LXXII. prætermiſſa, notetur aſteriſco. Similiter illa verborum periodus, * ϗ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ϗ τὴν πόλιν αὐτοῦ ↙. Debet autem iſta tota verborum complexio ſcribi ante illam, ϗ τὴν γῆν αὐτοῦ. Verſu 2. notentur etiam illa aſteriſco, * ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ↙. Et mox, ſuggeruntur in mixta editione duo Pronomina, per aſteriſcos, hoc modo, ϗ τὴν προνομὴν * αὐτῆς ↙, ϗ τῶν κτηνῶν * αὐτῆς ↙. Deinceps, poſt Verbum, κατάστησον, expungenda eſt particula δέ· nam a Syro non eſt lecta; ſi tamen ſcribenda eſt, debet habere obeliſcum appoſitum. Ulterius, cum dicitur, εἰς τὰ ὀπίσω, adde Pronomen, αὐτῆς. Verſu 3. pro ϗ ἐπέλεξεν, ſcribe, ἐπέλεξεν δέ. Verſu 4. poſt Participium, λέγων, ſupplendus eſt locus ex mixta editione, atque ſcribendus ad hunc modum, ἴδετε ὅτι * ὑμεῖς ↙ ἐνεδρεύετε * τὴν πόλιν ↙ ὀπίσω τῆς πόλεως. Ulterius, addita eſt in mixta Præpoſitio, hoc modo, γίνεσθε * ἀπὸ ↙ τῆς πόλεως· quanquam, ſi Vaticano fidendum potius eſt, debet ea abſque aſteriſco adſcribi. Eſt autem in mixta, poſt illud, τῆς πόλεως, additum cum ſtellula Adverbium * σφόδρα ↙. Verſu 5. pro πᾶς ὁ λαὸς, ſcribe, πάντες οἱ μετ᾽ ἐμοῦ, ſic enim habent omnia exemplaria quæ vidi. Ulterius, illa verba, ÷ οἱ κατοικοῦντες Γαὶ ↙, jugulentur obelo. Illa vero, * καθάπερ ϗ πρώην ↙, aſteriſco. Verſu 6. Pronomen οὗτοι, debet habere appoſitum obeliſcum. Eodem verſu omiſſus eſt finis, qui in mixta editione ſuggeritur poſt Adverbium, ἔμπροσθεν, his verbis, * ϗ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ↙. Verſu 7. illa, ÷ ϗ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν ↙, ſunt ſignanda obelo. Deinde ſuggeruntur in editione mixta per aſteriſcos hæc omnia, * ϗ ἐκτρίψετε τὴν πόλιν, ϗ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν χερσὶν ὑμῶν ↙. Rurſus initium octavi verſiculi adſcriptum in mixta, hujuſmodi eſt, * ϗ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσετε αὐτὴν ἐν πυρί ↙. Deinde ſequitur, κατὰ τὸ ῥῆμα &c. Nam illa omnia præterierant LXXII. Mendoſe ergo in libris vulgatis eſt, ἐμπρήσετε, tempore futuro. Cum autem LXXII. dixerunt, ῥῆμα τοῦτο, legerunt הזה, pro יהוה: alioqui debebant dicere, ῥῆμα κυρίου. Ibidem, pro ἐντέλλομαι, ſcribe, ἐντέταλμαι. Verſu 9. illa verba, ἀπὸ θαλάσσης Γαὶ, debent aſteriſco diſcerni, tanquam aliena ab editione LXXII. interpretum. Quod autem deinceps eſt, uſque ad finem verſiculi, debet ſuggeſtis ex mixta editione verbis ſic ſcribi, ϗ ηὐλίσθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα * ἐκείνην ↙ ἐν μέσῳ * τοῦ λαοῦ ↙. Vaticanus codex videtur hoc loco mutilus eſſe. Verſu 11. additur in principio articulus per aſteriſcum in editione mixta, ſic, ὁ πολεμιστὴς * ὁ ↙ μετ᾽ αὐτοῦ. Porro illa verba, ÷ ἀπὸ ἀνατολῶν, ϗ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης ↙, ſunt jugulanda veru; neque enim ſunt hoc loco in Hebræo. Quæ vero deinceps ſcripta ſunt; hæc dico, * ϗ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαὶ ↙, debent appoſito aſteriſco ſecerni: non ſunt enim ipſorum LXXII. Quin ad ea inſuper addit mixta per eandem notam hæc, * ϗ κοιλὰς ἀνὰ μέσον αὐτοῦ, ϗ τῆς Γαὶ ↙. Quæ porro ſequuntur verſ. 12, & 13. ea quoq; omnia ſunt abs Theodotione accepta, & ideo ſignata aſteriſcis a Syro; in Vaticano vero recte omiſſa. Legit autem Syrus ad hunc modum verſum duodecimum, * ϗ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, ϗ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀνὰ μέσον Βηθαὺν ϗ τῆς Γαὶ, θάλασσαν τῆς Γαὶ ↙. Verſum vero 13. ſic, * ϗ ἔθηκαν τὸν λαὸν, πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν, ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῆς πόλεως, ϗ τὰ ἔσχατα αὐτῶν, θαλάσσης τῆς πόλεως, ϗ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος.

Deinde ſequitur verſus 14. in quo, illud, ϗ ὤρθρισε, aſcititium eſt, & proinde aſteriſco ſignandum. Ibidem, ſcribendum eſt numero ſingulari, ἐξῆλθεν. Nam illud, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, in pleriſque antigraphis non habetur; ut annotavit Syrus interpres: eſtque etiam in Vaticano omiſſum. Si tamen adſcriberetur per aſteriſcum, deberet etiam Verbum poni numero plurium; ut eſt in vulgatis libris. Ibidem, illud, ÷ ἐπ' ἀληθείας ↙, eſt obelo confodiendum. Mox illa verba, * εἰς τὸν καιρὸν κατὰ πρόσωπον τῆς Ἀραβὰ ↙, debent per appoſitum aſteriſcum notari, tanquam aſcititia; quapropter in Vaticano non habentur. Quod autem in vulgatis libris, pro Ἀραβὰ, eſt, ἐνέδρας, id arbitror imperiti hominis annotatione eveniſſe, qui ארבה, pro ערבה, interpretatus fuerit. Mox, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ, ſcribe, ἔνεδρα αὐτῷ· & pro ἐστιν, ſcribe, ἦν. Verſu 15. initio, illud, ϗ εἶδε, notandum obelo eſt. Ibidem, pro πᾶς ὁ λαὸς, ſcribe, πᾶς Ἰσραήλ. Quæ vero deinceps ſequuntur hoc verſu, nempe, ϗ ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου· Et ſimiliter hoc initium verſus 16. ϗ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαὶ καταδιῶξαι ὀπίσω αὐτῶν· hæc, inquam, omnia ſunt ab aliis interpretibus accepta, neque ſine aſteriſcis ſcribenda. Hoc verſu, cum dicitur, κατεδίωξαν ὀπίσω υἱῶν Ἰσραὴλ, rectius ſcribas, ὀπίσω Ἰησοῦ, quanquam illud in multis libris reperiatur. Ibidem, Pronomen αὐτοὶ, debet jugulari obelo. Verſu 17. illud, * ϗ ἐν Βαιθὴλ ↙, aſcititium eſt, & ſtella ſignandum. In hujus verſus extremo ſcribe numero plurium, ϗ κατεδίωξαν. Verſu 18. illud, ÷ τῆς χειρός σου ↙, juguletur obelo. Verſu 19. illa verba, ϗ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτῶν, debent ſimiliter confodi obeliſcis. Ibidem ſcribito, ϗ ἐξέτεινεν Ἰησοῦς τὸν γαισὸν, ϗ τὴν χεῖρα αὐτοῦ· quod vero deinceps eſt, ἐν τῷ γαισῷ, expungito prorſus. Ulterius, pro ὅτε ἐξέτεινε, habent quidam libri, ὅτι ἐξέτεινε· ſed temporis Adverbium recte exprimit id, quod in Hebræo eſt. Eſt autem hic nomini χεῖρα, adſcribendum Pronomen, αὐτοῦ. Ulterius, ἐνέπρησαν αὐτὴν, loco Pronominis, ſcribe ipſum Nomen, τὴν πόλιν. Verſu 20. ſcribe, ἐθεώρουν ἀναβαίνοντα τὸν καπνὸν τῆς πόλεως εἰς, &c. Porro hujus verſus pars extrema tota, nempe, ϗ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας, debet adſcripta ſtellula notari, ut omiſſum a LXXII. Verſu 21 poſt Nomen, καπνὸς, adſcribito τῆς πόλεως. *fumus urbis.* Illud vero, εἰς τὸν οὐρανὸν, confodito obeliſco. Ulterius, pro τοὺς Γαὶ, ſcribito, τῆς Γαί. Verſu 22, cum dicitur, εἰς συνάντησιν αὐτῶν, eſt apponendus aſteriſcus ad Pronomen. Ulterius in eodem verſu expungatur illud, τοῦ Ἰσραήλ. Verſu 24, cum dicitur, ϗ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ debent illa, ÷ καὶ τοὺς ↙, & rurſus alterum, ÷ καὶ ↙, jugulari obelo. Mox ſcribito, οὗ κατεδίωξαν. *Ubi perſecuti fuerant* &c. Ulterius illa, ϗ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ' αὐτῆς, debent ſignari aſteriſcis. Equidem non ſatis conſtituere poſſum, unde illud ἀπ' αὐτῆς, natum ſit. Tamen cum viderem magna conſenſione approbari ab exemplaribus, non debui amovere. Verſu 25, cum dicitur, ϗ ἐγενήθησαν πάντες, ſignandum eſt hoc, πάντες, aſteriſco, ut alienum, Verſum 26 totum ſignato ſtellulis, eſt enim ex aliis interpretibus adſcriptus: debet autem ſic emendari, * ϗ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαί ↙. Verſu 27, κτηνῶν αὐτῶν, expungendum eſt Pronomen. Ulterius illud, ἐκείνη, habeat appoſitam aſteriſci notam. Et πάντα, quod ſequitur, auferatur e medio, ſcribaturque ejus loco relationis Pronomen ἅ. Rurſus notetur ſtellula Pronomen ἑαυτοῖς, quod ulterius poſitum eſt. Moxque ſcribatur numero ſingulari, κατὰ τὸ πρόσταγμα. Et quod deinceps eſt, ÷ κύριος ↙, notetur appoſito veru. Similiter illud Verſu 28, ÷ ἐν πυρὶ ↙. Quæ porro deinceps habentur, ea hac verborum collocatione ſcribantur, ϗ ἔθηκεν αὐτὴν χῶμα εἰς τὸν αἰῶνα ἀοίκητον, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. v. 29. illud, διδύμου, jugulandum obelo eſt, puto tamen a Vaticano omiſſum eſſe. Similiter jugulandum illud eſt, quod illico ſequitur, ϗ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ulterius, ſupplet mixta editio quod ſcriptum a LXXII. præciſe eſt, hoc modo, ἕως * καιροῦ τῆς ↙ ἑσπέρας. Ulterius illa quoque verba, πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, ſunt editionis mixtæ, & ſignanda aſteriſco; ſicut etiam illud, μέγαν, quod ulterius poſitum eſt. Verſu 31, ἐκ λίθων, deleatur Præpoſitio: illud vero, ἐπ' αὐτοὺς, notetur aſteriſco; eſt enim alienum. In extremo, ſcribe, ϗ ἔθυσαν * εἰρηνικὰ ↙ σωτηρίου, appoſito aſteriſco ad verbum εἰρηνικά. In nonnullis antigraphis eſt, ut notavit Syrus, ϗ θυσίαν σωτηρίου. Verſu 32. Nomen, Ἰησοῦς, juguletur obeliſco. Mox ſcribe alia verborum collocatione, ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον. Similiter v. 33. ſcribe, trajectis colis, ϗ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, ϗ οἱ δικασταὶ αὐτῶν. Et mox ἀπέναντι τῆς κιβωτοῦ. Ulterius, ſcribe, ϗ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, ſublata Conjunctione, ut legit Syrus. Et deinceps hoc ordine verborum, ϗ ὁ αὐτόχθων ÷ ἦσαν ↙ ἥμισυ αὐτῶν * ἐπὶ ↙ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, ϗ ἥμισυ αὐτῶν * ἐπὶ ↙ πλησίον ὄρους Γαιβάλ. verum debet verbum, ἦσαν, appoſito obeliſco ſignari; & utraque Præpoſitio, ἐπὶ, aſteriſco. v. 34. ἀνέγνω Ἰησοῦς, deleatur nomen, Ἰησοῦς. Mox Pronomen τοῦτον, ſignetur obeliſco. Et ſimiliter nomen Μωυσῆ, quod eſt in verſiculi extremo. Verſu 35. illud, τοῦ Ἰησοῦ, obelo ſignandum eſt. Paulo ulterius, illud, υἱῶν, expungi debet. Mox vero, hoc, ÷ τοῖς ἀνδράσι ↙, confodi obelo.

CAP. IX.

1 Verſu primo capitis noni, cum dicitur, ÷ ϗ οἱ ↙ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, debet copula cum articulo jugulari obeliſco. Similiter omnes illæ Conjunctiones, quæ deinceps ſequuntur, præter eam quæ ante Amorrhæos, & eam quæ ante Jebuſæos poſita eſt. In ipſo autem initio, debet etiam illud, ÷ τῶν Ἀμορραίων ↙, confodi obelo. Ceterum colon illud, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, in multis exemplaribus non habetur, ut oſtendit Syrus per limniſcum. Neque ſane ſine obeliſco adſcribi debet: non enim eſt in Hebræo. Verſu 2. ſcribe, ϗ συνήλθοσαν, addita copula. Mox illud, εἰς τὸ, non eſt in Vaticano. Verſu 3. delendum eſt illud βουνόν· & mox, πάντα, confodiendum obelo. Paullo ulterius, pro κύριος, rectius ſcribas, Ἰησοῦς. Eſſe tamen in quibuſdam antigraphis, κύριος, oſtendit per limniſcum Syrus. Verſu 4. pro ἐπεστήσαντο, ſcribe, ἐπεσιτίσαντο, hoc eſt, cibum, ſive viaticum compararunt. Illud vero alterum, ἡτοιμάσαντο, debet jugulari obelo; quanquam ego ſuſpicor olim mendoſe in ordinem ſacrorum verborum eſſe relatum, cum fuiſſet ab aliquo adſcriptum in margine, tanquam altera interpretatio Hebraici vocabuli. Ulterius, pro ἐπὶ τῶν ὄνων, legit Syrus, & habent Complutenſes, ἐπὶ τῶν ὤμων, *in humeros.* In Hebræo tamen eſt, *in aſinos.* Ulterius legendum eſt, ϗ κατερρωγότας, adjecta copula. Verſu 5. Illa, ϗ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, debent obelo appoſito jugulari. Equidem etiam de iſtis idem eveniſſe judico, quod nuper de verbo ἡτοιμάσαντο, dicebam. Porro Pronomen αὐτῶν, cum dicitur, σανδάλια ÷ αὐτῶν ↙, & rurſus ἱμάτια ÷ αὐτῶν ↙, ſimiliter jugulandum eſt. Ulterius legendum eſt, ϗ οἱ ἄρτοι τῆς ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ξηροὶ * ἐγένοντο ↙, ÷ ϗ ↙ βεβρωμένοι· ſed verbu ἐγένοντο aſcititium eſt, atque aſteriſco notandum: copula vero quæ pro hoc verbum ſequitur, obeliſco. Verſu 6, cum dicitur, παρεμβολὴν Iſr habere debet Iſraelis nomen obeliſcum appoſitum. Ibidem, pro ἴσως, ſc εἰς. Verſu 7, pro Χορραῖον, reponendum eſt, Εὐαῖον. Habere tamen quæ exemplaria, Χορραῖον, oſtendit limniſcus apud Syrum. Certe Chorræos f incolas montis Seir, conſtat ex Geneſ. 14. & Deut. 2. Non ergo pertine iſti ad Gabaonitas. Mox ſuggeritur in mixta Pronomen, hoc modo, * σὺ ↙ κατοικεῖς. Ibidem ſcribito, ϗ πῶς διαθῶμαι σοι διαθήκην. Verſu 9. c dicitur, ϗ ἅπαντα ὅσα ἐποίησεν, debet illud, ἅπαντα, aſteriſcum appoſitum bere. Verſu 10. debet ſimiliter illud, πάντα, notari aſteriſco; verbum κατῴκει, obeliſco. Qua nota etiam poſtremum hujus verſiculi membr inſigniendum; nempe, ÷ ϗ ἐν Ἐδραῒ ↙ ſic enim ſcribendum eſt, non Ἀδραΐν. Verſu 11 expungatur illud, ἀκούσαντες, atque etiam articulus cum dicitur, τὴν διαθήκην. Verſu 12, cum dicitur, οὗτοι οἱ ἄρτοι ἡμῶν, no aſteriſci adſcribenda eſt Pronomini, ἡμῶν. Eandem notam habere quo debent illa verba, ἀπὸ οἴκων ἡμῶν· ſic enim legendum eſt. Ulterius ſugge tur in mixta editione Adverbium ἰδού· habet enim; νῦν δὲ * ἰδοὺ ↙ ἐξηρ σαν, &c. Verſu 13. Demonſtrationis Pronomen ταῦτα, notandum ſtellula e cum dicitur; ϗ * ταῦτα ↙ τὰ ἱμάτια, &c. Verſu 14. pro, ϗ κύριον, mon Syrus, per limniſcum eſſe in quibuſdam libris, ϗ τὸ στόμα κυρίου. Verſu ſcribi debet, διαθήκην πρὸς αὐτοὺς, addita Præpoſitione πρός. Verſu 17, p ἦλθον, ſcribe ἐξῆλθον. Mox illud, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ſignetur aſteriſco, u unde acceptum. Denique in fine, ſcribe, πόλις Ἰαρείμ, numero ſingu v. 18. cum dicitur, ÷ πάντες ↙ οἱ ἄρχοντες, juguletur obelo nota univer tis. Ulterius ſcribe, διεγόγγυσαν, numero plurium. v. 19. adde, πάντες, Verbum, ἦσαν. v. 20. poſt Verbum ποιήσομεν, ſuggerit mixta editio * αὐτο *faciemus ipſis.* Ibidem, pro modo infinito ζωγρῆσαι, legit Syrus futurum di finiti ζωγρήσομεν. Hebræum tamen infinitum habet. v. 21. Ipſum in * ϗ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες, eſt ſignandum aſteriſco: eſt enim a Theodo acceptum. Quod vero deinceps ſequitur, eſt a Syro lectum ad hunc mo ϗ ἔσονται ξυλοκόποι ϗ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ. ϗ ἐγένοντο ξυλοκό ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες. Neque Complutenſes habent, niſi quod hi omittunt illa repetita verba, ϗ ἐγέ ξυλοκόποι, & quæ deinceps ſequuntur, uſque ad ſimilitudinis Adverbium, περ. Quod ſi ita ſunt interpretati LXXII. ut Syrus legit, debet prio verborum complexio notari obeliſco, ut in Commentariis explica Sed mihi fit veriſimile, repetitionem iſtam errore factam eſſe, admiſſ in contextum, quæ fortaſſe aliquis in margine annotaverat. Verſu 22. ticipium, λέγων, ſignandum eſt aſteriſco. Ulterius lege, trajectis verbis, ἐσμὲν ἀπὸ σοῦ. Mox, mendoſe ſcriptum in nonnullis libris vulgatis eſt, μένοι, debet enim dici, ἐγχώριοι. v. 23. illud, οὐδὲ ὑδροφόρος, aſcititiu & debet aſteriſco notari. v. 24. illud quoque, ἀπαγγελία, ſive, ut ha Complutenſes, ἀγγελία, eadem nota eſt inſigniendum, ut aliunde accep debetque ante ipſum ſcribi particula rationalis, ut vocant, ὅτι. Ulterius, τὴν γῆν, ſuggerit editio mixta * πᾶσαν ↙. Mox Pronomen ταύτην, landum veru eſt. Ulterius, ϗ ἐξολοθρεῦσαι ÷ ἡμᾶς ϗ ↙, Pronomen, & cop ſimiliter jugulentur. Verſu 25 poſt verbum δοκεῖ, ſuggerit mixta, * σαι ↙ ὑμῖν &c. v. 26. verba illa, Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, confodi de obelo: & mox ſcribi numero plur. ἐκ χειρῶν. Verſu ultimo, debet uni ſitatis nota obelo jugulari, cum dicitur, ÷ πάσῃ ↙ τῇ συναγωγῇ & ſimi omnia illa quæ mox ſequuntur, nempe, διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦ uſque dum dicitur, ἕως τῆς σήμερον &c. Hic vero ipſa quoque copula, dicitur, ÷ ϗ ↙ εἰς τόπον; & denique extremum nomen ÷ κύριος ↙, obe jugulentur.

CAP. X.

Capitis decimi verſu primo, debent illa verba, ÷ πρὸς Ἰησοῦν ϗ ↙ obe poſito notari. Mox poſt Nomen, Ἰσραὴλ, ſuggeruntur in mixta editio ſunt a LXXII. præterita, hæc, * ϗ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν ↙. Verſu 2 legit, ut habent Complutenſes, ἐφοβήθησαν ÷ ἐν αὐτοῖς ↙· verum ego cor rectius ſcribi, ἑαυτοῖς· ſed ut ut eſt, debet hoc ſignari obelo. Mox, ἤδεισαν, ſcribo numerum ſingularem ἤδει; atque hoc ipſum verbum, cu quente particula γὰρ, jugula veru. Ulterius, poſt μητροπόλεων, addu editione mixta hæc verba, * τῶν βασιλέων. ϗ ὅτι αὐτὴ μεγάλη ὑπὲρ Ver. 3 pro Ἐλὰμ, legit Syrus melius Ὀχάμ. Nimirum negligentia librari factum eſt λ ex χ, & ε ex ο. Ulterius, pro Δαβείρ, ſcribe Δαβίρ. & Ἀφιὲ, Ἰαφιέ. Complutenſes hic, pro Ὀδολλὰμ, ſcribunt id quod in Hebr Αἰγλών· ſed male, opinor. Certe Syrus Ὀδολλὰμ legit. Verſu 4, illud guletur veru. Ulterius, legunt Complutenſes, ηὐτομόλησεν, numero uni Syrus, ſicut vulgati codices habent, reddidit numerum plurium. Ve ipſum initium ſic ſuggeritur in mixta, * ϗ συνήχθησαν ↙, ϗ ἀνέβησαν &c. pro Ἰεβουσαίων, repoſuerunt Complutenſes, Ἀμορραίων· quam ſenten preſſerunt quidem Aquilas, Symmachus, & Theodotion, ut monet Syrus LXXII dixerunt Ἰεβουσαίων, ut eſt in vulgatis libris. Nam hoc divus ſtinus annotavit. Recte ergo Syrus vulgatorum codicum ſcripturam Ulterius, pro Αἰγλὼν, Syrus denuo legit Ὀδολλὰμ, ut ante, & recte: na aſſentitur etiam Vaticanus codex. Verſu 6. nomen Ἰσραὴλ, debet confodi. Ulterius mutetur verborum collocatio, hoc modo, ϗ ὀξέως βοήθησον ἡμῖν. Verſu 9. illud * ἐπεὶ ↙, notatum a Syro aſteriſco eſt. ſcribe ordine verborum mutato, ἐπ' αὐτοὺς Ἰησοῦς. Ulterius, nomen poſt verbum, εἰσεπορεύθη, debet expungi. Verſu 10. Notetur nomen obeliſco, cum dicitur, ϗ συνέτριψεν αὐτοὺς ÷ κύριος ↙. Ulterius, pro eſt in Vaticano, Ὡρωνείν· atque ſimiliter proximo verſiculo: verum id ſecutus eſt, quod habent vulgati codices: idque eſt Hebræo co neum: & certe Ὡρωνεὶν, niſi fallor, ad Moabitas pertinebat; ii autem ab his locis abſunt. Verſu 11. abolendum eſt illud μεγάλους· eſt e margine receptum in ipſum textum, cum illic tanquam melior interp fuiſſet ab aliquo, ex Aquila adſcriptum. Mox poſt Nomen, Ἀζηκὰ, mixta editio, * ϗ ἀπέθανον ↙. Ibidem illud, ÷ ϗ ἐγένοντο ↙, jugulandu veru. Et ſimiliter verſus extremum, ÷ ἐν τῷ πολέμῳ ↙. Verſu 12. κύριος, expunge nomen κύριος. Mox, poſt ὑποχείριον, addit mixta * Quæ deinceps ſequuntur, nempe, ἡνίκα συνέτριψεν, & cætera, uſque a verba, ϗ εἶπεν, ſunt a Complutenſibus omiſſa; quippe quibus ſtudiu majus videtur, ut Hebræum exprimerent, quam ut editionem LXX præſentarent. Melius ergo Syrus, qui appoſitis obeliſcis ea quoque reddidit. Hic porro trajectis verbis legendum eſt, ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν στήτω. Ulterius, pro Ἀλλὼν, ſcribendum eſt, Αἰλὼν, ex Syro, atq; etiam Tertul. l.cont. Phych. V. 13. ille verborum ambitus, οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς, debet, tanquam a Theodotione acceptus, aſteriſco notari. Ulterius Syrus legit cum copula, ϗ ὁ προεπορεύετο. Verſu 14. Nomen, φωνῆς, eſt notandum ſtellula, ut alienum. Et mox ſcribendum eſt, συνεπολέμησε. Verſum 15. totum legit Syrus notatum obeliſcis. Eſt ille quidem etiam in Hebraicis libris nunc; verum, non ſuo, ut videtur, loco poſitus; de qua re dicam in Commentariis, ſi volet Deus. 18. illud μεγάλους, eſt appoſita ſtella ſignandum. 19. debent illa deleri, ὧδε ἑστά· & quod ſequitur, ſcribi, καταδιώκοντες. Mox, illa etiam expungenda ſunt, ϗ μὴ φείσησθε αὐτῶν. Copula autem, cum dicitur, ϗ μὴ ἀφῆτε, obeliſco, Pronomen vero, αὐτοὺς, aſteriſco ſignari debent. 20. pro ϗ πᾶς, ſcribe, ϗ οἱ υἱοί. Ulterius, illa, ἀπ᾽ αὐτῶν, ϗ εἰσήλθοσαν, accepta ſunt ex aliis interpretibus, debentque ſtellulas appoſitas habere. 21. Illa rurſus ſimiliter ſunt ſignanda aſteriſcis, εἰς τὴν παρεμβολήν. Porro, cum dicitur, ϗ οὐκ ἔγρυξεν, jugulanda eſt copula obeliſco. 22. poſt illa, ϗ ἐξαγάγετε, ſuggeſtum eſt in mixta editione, *πρός με↙. Sicut etiam initium verſ. 23. nempe, *ϗ ἐποίησαν οὕτως↙. Mox poſt verbum, ἐξήγαγον, rurſus ſuggeritur in mixta, *πρὸς αὐτὸν↙. In extremo rurſus ſcribendum eſt, Ὀδολλάμ, pro Αἰγλὼν, ex Syro. Debent autem hoc loco conjunctiones, quæ inter regum nomina ſunt poſitæ, præter ultimam, omnes notari obeliſcis. 24. Initium ſcribe hoc modo, ϗ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς, &c. Mox habet mixta editio additum nomen ἄνδρα, hoc modo, πάντα *ἄνδρα↙ Ἰσραήλ. Et continuo hic adſcribendum eſt, λέγων αὐτοῖς. Debet autem hoc Pronomen αὐτοῖς, & inſequens copula, ϗ, jugulari obelo: illud autem, λέγων πρὸς αὐτοὺς, eſt expungendum. Sic enim Syrus hunc locum legit, & meo judicio caſtigatiorem, quam eſt a Complutenſibus ſcriptus. 25. μὴ φοβηθῆτε ÷αὐτοὺς↙, Pronomen debet obeliſcum habere. 26. ϗ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς· hic adſcribito, ÷ϗ↙ ἐπειδὴ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, ϗ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε &c. Sed ſignetur copula, cum dicitur, ϗ ἐπειδὴ, obeliſco. 27. λίθους μεγάλους· Hoc adjectivum non eſt ſine aſteriſco ſcribendum; eſt enim aſcititium. 28. Quædam exemplaria habent, ut oſtendit Syrus per limniſcum, ϗ τὴν Μακηδὰν ἔλαβεν Ἰησοῦς, ἐν τῇ &c. & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes. Hic, poſt nomen, ξίφους, expletur ſcriptum in editione mixta hac verborum complexione, *ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς↙. Mox pro αὐτὴν, eſt ſcribendum, αὐτούς· ſed hoc αὐτοὺς, & inſequens copula, ϗ, aſcititia ſunt, & aſteriſco ſignanda. Deinceps vero, copula quæ poſita eſt ante verbum κατελείφθη, debet jugulari obeliſco, ut & illud ÷οὐδεὶς ἐν αὐτῇ↙, ſive potius, ἐν αὐτῇ οὐδείς· & ſimiliter illud ÷διαπεφευγώς↙. 29. pro Λεμνὰ ſcribendum eſt Λεβνά. Et ἐπολέμουν, numero plurium. In eo autem quod ſequitur, ſuggeſta eſt in mixta editione Præpoſitio *ἐπὶ↙ Λεβνά. 30. *ϗ↙ αὐτὸν· Conjunctio debet appoſitam ſtellam habere. Illud vero, ÷ϗ ἔλαβον αὐτὴν↙, obeliſcum. Ulterius illud ÷οὐδεὶς↙, rurſus obeliſcum, & ſimiliter ÷διαπεφευγώς↙. 31. ſcribe περιεκάθισεν, numero ſingulari. 33. pro ἀνέβη, habent quidam libri, ἔβη. Pro Ὠράμ habent Complutenſes Ἐλάμ. Syrus legit, Ἀρμών· ego pro Hebræa voce cenſeo retinendum, quod vulgati libri habent; hoc autem eſt Ὠράμ. Porro illud, ÷ἐν στόματι ξίφους↙, & illud, ÷ϗ διαπεφευγότα↙, debent jugulari obeliſcis; & pro caſu dandi, αὐτῷ, ſcribendum eſt, ἐξ αὐτῶν. 34. pro Αἰγλὼν, rurſus ſcribendum eſt Ὀδολλάμ, ex Syro. Poſtrema vero verſiculi pars, ÷ϗ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ↙, jugulanda eſt obeliſco. 35. poſt Nomen, ἐμπνέον, ſuggeritur in mixta, per aſteriſcum, *τὸ ἐν αὐτῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ↙ ἐφόνευσαν &c. 36. poſt μετ᾽ αὐτοῦ, expletur in mixta locus ſic, *ἀπὸ Ἐγλὼν↙. Initium quoque verſ. 37. ſignandum aſteriſco eſt, ut aſcititium; hoc dico, *ϗ ἔλαβον αὐτὴν↙. Ulterius, poſt Nomen, ξίφους, denuo ſuggeruntur in mixta editione hæc, *ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, ϗ πάσας τὰς κώμας αὐτῆς↙. Ulterius, pro τῇ Ἐγλὼν, legit rurſus Syrus, τῇ Ὀδολλάμ. Et mox, poſt Pronomen, αὐτὴν, legit Syrus ad hunc modum, ϗ *πᾶν ἐμπνέον↙ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· ſignatque illud, πᾶν ἐμπνέον, aſteriſco. 38. pro περικαθίσαντες, ſcribendum eſt, περιεκάθισε. 39. addenda initio eſt copula, ϗ ἔλαβον. Ulterius, poſt verbum, ἐξωλόθρευσε, debet Pronomen αὐτὴν, & Conjunctio, ϗ, notari obelo. Similiter illud, ÷οὐδένα↙, quod mox ſequitur. Ulterius, illud, ϗ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, poſitum poſt nomen Χεβρὼν, debet expungi. 40. in mixta editione eſt nota univerſitatis, ϗ *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς. Ulterius illud, ÷ἐν αὐτῇ↙, debet confodi veru. Similiter illud, ÷ζωῆς↙: quod vero ei adjunctum eſt, nempe, ἐξ αὐτῆς, prorſus auferendum eſt. In extremo hujus verſiculi, non legit Syrus articulum, τοῦ· ſed accepit nomen Ἰσραὴλ, tanquam gignendi caſu poſitum, *Deus Iſraelis*: idque Hebræo conſentaneum eſt. 41. Poſt nomen Γάζης, ſuggeritur in editione mixta, copula, *καὶ↙ πᾶσαν γῆν Γοσόν· eſt enim hoc nomen per literam Ni ſcribendum. 42. ϗ τὴν γῆν, adde Pronomen, αὐτῶν. Denique in mixta editione adſcriptus habetur verſiculus, qui in Hebræo eſt hujus capitis poſtremus, his verbis, *ϗ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, ϗ πᾶς Ἰσραὴλ μετ᾽ αὐτοῦ, εἰς τὴν παρεμβολὴν, εἰς Γάλγαλα↙. Eſt autem is idem ille, qui ſupra, decimo quinto poſitus loco eſt.

CAP. XI.

Capitis undecimi primo verſiculo, pro Ἀχιάφ, ſcribe, Ἀχσάφ, ex Syro: cui aſtipulatur Euſebius libello de locis Hebraicis. Verſu 2. pro, εἰς Ῥαβὼθ, ſcribendum eſt, ϗ εἰς τὴν Ἀραβά· ſic enim habent optimi quique libri. Pro Χενερὲθ, non male ſcribas Χινερὲθ, ut ſit quarta vocalis ultimo loco, id enim Hebræo conſentaneum eſt; & ſic videtur legiſſe Origenes. Verſu 3. ϗ τοὺς ὑπὸ τὴν, copula illa expungenda eſt. Ibidem, cum dicitur, εἰς γῆν Μασσηφά, Syrus legit, εἰς τὴν Μασσηφά; verum alterum illud de Hebræo eſt expreſſum. Verſu 4. poſt illud, μετ᾽ αὐτῶν, additum in mixta eſt, *λαὸς πολύς↙. Verſu 5. poſt illa verba, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, expungi debet illud, ϗ παρενέβαλον. Verſu 6. poſt verbum, παραδίδωμι, ſuggeritur in mixta, *πάντας αὐτοὺς↙. Illud vero Pronomen, αὐτοὺς, quod poſt, in vulgatis libris eſt, non habent emendati codices. Verſu 7. poſt nomen, πολεμιστὴς, expletur locus in mixta his verbis per aſteriſcum additis, *μετ᾽ αὐτοῦ↙. Deinceps ſequitur, ἐπ᾽ αὐτούς. Nam mendoſi ſunt codices Argentorati excuſi, cum habent, ἐπ᾽ αὐτήν. Ultima iſtius verſiculi clauſula, ÷ἐν τῇ ὀρεινῇ↙, debet confodi obeliſco. 8 Verſu octavo, ſcribendum eſt, κατέκοψαν, numero plurium: & mox illud, ϗ διαπεφευγότα, expungendum eſt. Verſu 9. ſcribe, appoſita Præpoſitione, ἐν πυρί. Verſu 10. cum dicitur, *τὴν↙ Ἀσὼρ, debet articulus habere appoſitam ſtellam. Mox poſt illa verba, ϗ τὸν βασιλέα αὐτῆς, addit mixta editio, ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. Eſt autem deinceps ſcribendum, διότι τὴν Ἀσὼρ &c. Ulterius, pro, βασιλέων, debet ſcribi βασιλειῶν, *regnorum*. Verſu 11. Scribe, ϗ ἀπέκτειναν πᾶν &c. numero plurium. Ulterius, illud, ÷πάντας↙, jugulari debet obeliſco. Similiter illud, ÷ἐν αὐτῇ↙. Ibidem deleatur nota univerſitatis, cum dicitur, πᾶν ἐμπνέον. Verſu 12. Pro βασιλειῶν, debet reponi βασιλέων, *regum*: atque hic ſuggerit mixta editio demonſtrationis Pronomen *τούτων↙· & mox, notam univerſitatis, ϗ *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς &c. Mox, legit Syrus, ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς, ut verbum ſit numeri pluralis. Verſu 13. οὐκ ἐνεπύρισεν Ἰσραήλ· pro Ἰσραὴλ, legit Syrus, Ἰησοῦς· ſed illud eſt in Hebræo. Mox eſt in mixta articulus additus, πλὴν *τὴν↙ Ἀσώρ. Rurſus cum dicitur, *αὐτὴν↙ ἐνεπύρισεν, Pronomen hoc peregrinum eſt, & aſteriſco ſignandum. Verſu 14. Signandum aſteriſco eſt etiam illud, *ϗ τὰ κτήνη↙. Ulterius poſt illa verba, οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ſunt a Syro lecta hæc per obeliſcos, ÷κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ κυρίου, ὃ συνέταξε τῷ Ἰησοῦ↙. Deinde ſequitur quod in vulgatis libris eſt, αὐτοὺς δὲ πάντας &c: ſed hic, pro, αὐτοὺς, ſcribi omnino debet, ἀνθρώπους. Nimirum natus olim error eſt ex eo, quod hoc nomen ſæpe ſolet præciſe ſcribi, his ſolis literis ἀνους. Eſt enim in Hebræo, Cunctos homines ceciderunt acie gladii. Ulterius, ſunto verba numero ſingulari poſita, ἐξωλόθρευσεν, & ἀπώλεσεν. Paullo ulterius, illud, ἐξ αὐτῶν, jugulandum eſt obeliſco. Verſu 15. Pro, ϗ καθὼς, debet reponi, ὡσαύτως. Ulterius, poſt, τῷ Ἰησοῦ, addenda eſt Conjunctio, ſcribendumque, ϗ οὕτως ἐποίησεν &c. Denique extremum verſiculi redditum a LXXII. erat his verbis, ὧν συνέταξε αὐτῷ Μωυσῆς. At in mixta editione hoc ſic eſt expletum, ὧν συνέταξε αὐτῷ *κύριος↙ τῷ Μωυσῇ. Verſu 16. in ipſo initio, pro Ἰησοῦς, legit Syrus, Ἰσραήλ· ſed illud eſt in Hebræo: debet autem poſt hoc nomen continuo ſcribi, τὴν πᾶσαν γῆν· & articulus, τὴν, bis poſitus ante univerſitatis vocem πᾶσαν, debet bis ſignari aſteriſco. Nomini autem γῆν, addit mixta editio demonſtrationis verbum *ταύτην↙, per aſteriſcum. Rurſus, poſt illud, ὀρεινὴν, ſcribi debet, *ϗ τὴν↙ πᾶσαν Ναγὲβ, deleto nomine γῆν, & poſito aſteriſco apud copulam, atque articulum. Pro, Γοσὸμ, autem, ſcribi debet, Γοσόν. Denique nomini, πεδινὰ, additur in editione mixta Pronomen *αὐτοῦ↙. 17. Initio hujus verſiculi ſecutus eſt Syrus eam ſcripturam, & verborum collocationem, quæ in vulgatis libris habetur. Quapropter cenſeo eam retinendam eſſe. At Vaticanus liber, & Complutenſium editio, habent, τὰ πρὸς τῷ ὄρει, ἀπὸ ὄρους Ἀλὰκ, ὃ προσαναβαίνει &c. Mendoſe enim in Vaticano eſt Ἀχέλ. Nam etiam in libello De locis Hebraicis vocatur mons iſte Ἀλάκ. Pertinet autem Pronomen illud, τὰ, quod initio iſtius verſiculi ſcribitur, ad verbum, πεδινὰ, poſitum in extremo verſiculi ſuperioris. Porro cum ulterius dicitur, ϗ πάντας τοὺς βασιλεῖς, debet copula habere appoſitam aſteriſci notam. Demum in ipſa extremitate ſuggeritur in mixta Pronomen; hoc modo, ἀπέκτεινεν *αὐτοὺς↙. 18 Conjunctio in iſtius verſiculi principio poſita, eſt jugulanda obeliſco. Ulterius, addita eſt in mixta editione, πάντας, hoc modo, πρὸς *πάντας↙ τοὺς βασιλεῖς &c. 19 Atque in hujus quoque verſiculi principio ſcripta Conjunctio debet veru confodi. Vaticanus tamen eam prorſus omiſit. Poſt verbum autem παρέδωκε, adſcribendum eſt Pronomen, σοι, ex Vaticano. Porro poſt nomen Ἰσραὴλ, ſuggerendum ex mixta editione eſt *πλὴν ὁ Εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν Γαβαὼν↙. Nam etſi id in Vaticano quoque ſcriptum eſt, tamen certum eſt non eſſe τῶν ἑβδομηκονταδύο, ſed ab aliis interpretibus acceptum. Legit etiam Syrus, πάσας, pro, πάντας; & ſane aptius eſt ut ad urbes pertineat, abſque ulla tranſnominatione. 20. verbum, ἐξολοθρεύσωσιν, debet bis mutari in patiendi verbum, ἐξολοθρευθῶσιν, *exterminarentur*. Nam ſic eſt in bonis libris, & ita hic locus a divo Auguſtino lectus eſt: debetque Pronomen, αὐτοὺς, auferri. 21 Duo illa nomina, Ἰούδα, & Ἰσραὴλ, ſic ſunt trajicienda, ut illud priore, hoc poſteriore loco collocetur: debent quoque illæ copulæ, ÷ϗ↙ ἐκ Δαβείρ, ÷ϗ↙ ἐξ Ἀνώβ, ÷ϗ↙ ἐξωλόθρευσεν, confodi obeliſcis. 22 pro, τῷ, ſcribendum eſt, τῶν. & pro Γαζὴβ, Γαζῇ. Denique pro plurali, κατελείφθησαν, ponendus eſt ſingularis numerus κατελείφθη. 23. Cum dicitur, μερισμῷ αὐτῶν. Pronomen, ut peregrinum, debet aſteriſco ſecerni. Equidem hoc loco Pronomen, αὐτοὺς, libenter commutarem cum αὐτήν. Terra enim data eſt hæreditatis loco, non homines, qui exterminandi erant: & eſt in Hebræo fœmininum Pronomen: ſed adverſus mirabilem exemplarium conſenſum non putavi faciendum ut aliquid mutarem.

CAP. XII.

Verſu 1. verbum ἀνεῖλε, mutandum eſt in numerum plurium, ἀνεῖλον. Illud autem, ÷Μωυσῆς ϗ↙ debet confodi obeliſco. Ulterius, cum ſcribitur, ϗ πᾶσαν τὴν γῆν Ἀραβὰ, nomen, γῆν, auferendum e medio eſt. 2. poſt illud, ἥ ἐστιν, ſuggeritur in mixta editione *ἐπὶ χείλους↙. Mox, ipſum nomen, Ἀρνὼν, quoque notandum ſtellula eſt, ut aſcititium: proque eo quod continuo ſequitur, κατὰ μέρος, reponendum eſt, κατὰ μέσον. Mihi tamen, propter Hebræa verba, fit veriſimile, veram ſcripturam eſſe, ϗ μέσον· facile enim ab ignavis librariis ſemper commutata ſunt, ϗ & κατά. Ulterius, pro Ἰακὼβ, ſcribendum eſt, Ἰαβώκ· atque hoc loco additur in editione mixta, *τοῦ χειμάρρου↙. 3. pro θάλασσαν, ſcribe θαλάσσης. Pro Βηθσιμὼθ, legit Syrus, Βηθασιμώθ. Sed Latinus videtur legiſſe quod eſt in vulgatis libris. Mox, pro τὴν ὑπὸ, ſcribe τῆς ὑπό· & pro Σηδὼθ, Ἀσηδώθ. 4. initio, oſtendit Syrus per limniſcum, pro, ϗ Ὤγ, ſcriptum eſſe, ϗ ὅρια Ὤγ· & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes: eſtque ea conſentanea Hebræo: ſed tum, pro, βασιλεὺς, dicendum quoque erit, βασιλέως; atque ita in tribus exemplaribus fuiſſe ſcriptum annotavit Syrus. Mox, poſt Nomen, Βασὰν, adſcribito ὃς, *qui reliquus erat*. 5. πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν, auferri debet nomen γῆν. Ulterius, ante genitivum, ὁρίων, ſcribendum eſt, ÷ἕως↙, ſed cum obelo. 6. Illud, ὁ παῖς κυρίου, quod ſecundo loco poſitum eſt, debet habere aſteriſcum. 7. oſtendit Syrus in quibuſdam libris eſſe τῆς γῆς, in quibuſdam, τῶν Ἀμορραίων. Sed prius conſentit cum Hebræo. 8. pro Ναγὰβ, ſcribendum eſt, Ναγὲβ, aut, ut habent Complutenſes, Νιγέβ. Monet hic Syrus in nonnullis libris, poſt illud, τὸν Ἰεβουσαῖον, adſcriptum fuiſſe ϗ τὸν Γεργεσαῖον· ſed hoc in Hebræo non habetur. Porro in iis quæ deinceps ſequuntur regum nominibus hoc univerſe monuiſſe ſatis ſit, ſuggeri in mixta editione, poſt ſingulos reges ipſum numerum, ἕνα, per aſteriſcum, hoc modo, τὸν βασιλέα Ἱεριχὼ *ἕνα↙· &c. Cæterum nomina ipſa ſic ſunt mutanda, ut pro Γαδὲρ ſcribatur Ἀρὰδ, aut Ἀρέδ· & pro Ἀφοῦ, Ταφοῦ· pro Ὀφὲρ, Ἑφίρ· pro Χισαρὼμ, Λεσαρώμ. Et deinceps ſic collocentur, Μαρὼν, pro quo eſt apud Complutenſes, Μαδὼν, idque Hebræum exprimit; Ἀσὼρ, Σομρὼν, Μαδὼν, Ἀχσὰφ, Θαανάχ· & deinde ut habentur in vulgatis libris: niſi quod pro Γερμὲλ, ſcribi debet, Χερμέλ· & pro Ἀδὼρ, Δώρ. Porro in extremo iſtius capitis, illud demonſtrationis vocabulum, ἔτι, jugulandum obeliſco eſt.

CAP. XIII.

C.13.Initio,poſt pronomen,σὺ,ſuggeritur in mixta editione alterum verſum, per aſteriſcum: poſt quod eſt interponenda etiam copula cum obeliſco, hoc modo, σὺ * γεγήρακας ↙ ÷ ϗ ↙ προβέβηκας &c. Et poſt, πολλὴ, additur per aſteriſcum,Adverbium * σφόδρα ↙. 2. Habet editio mixta, * πάντα ↙ ὅρια Φυλιστιεὶμ * ϗ πᾶς ↙ ὁ Γεσουρί. Illud autem quod continuo ſequitur, nempe ÷ ϗ ὁ Χαναναῖος ↙,debet confodi obelo. 4. Similiter obelo ſignanda eſt copula, cum dicitur, ÷ ϗ ↙ πάσῃ: & mox expungendum eſt illud ἐναντίον. 5. πᾶσαν, in principio verſiculi, jugulandum eſt veru: & pro Γαμβλὶ, rectius ſcribas Γαβλὶ, aut,ut legit Syrus, Γαβήλ. Porro nomen Φυλιστιεὶμ hic jugulandum eſt obeliſco. Mox cum recte eſt in libris vulgatis, ϗ πάντα τὸν Λίβανον, legit Syrus,& habent Complutenſes κτ̀ πάντα τὸν Λίβανον· nimirum errore vetuſto ſcriptum repererunt, κτ̀ pro καί. Ulterius pro Γαλγὰλ, debet reponi, Βαγάδ. 6. Scribe verbis trajectis,ἐγὼ ἐξολοθρεύσω αὐτούς. Mox ante nomen,Ἰσραὴλ, additum eſt in mixta * υἱῶν ↙. Ulterius ſcribe, τοῖς Ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ. 7. Univerſa illa pars, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, uſque ad finem verſiculi, eſt confodienda obelo: non eſt enim in Hebræo: quanquam non ideo omittenda erat, ut factum a Complutenſibus eſt. 8 Rurſus initio verſiculi ſunt obeliſco ſignanda illa, ÷ ταῖς δὲ δυσὶ φυλαῖς, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ↙. Ulterius, poſt pronomen relationis,ἣν, ſuggeruntur in mixta hæc verba, * ἔλαβον κληρονομίαν αὐτῶν ↙, ἔδωκεν &c. 9. In fine, pro Μαδαβὰν, ſcribe Μεδαβά· & hic continuo additur in mixta * ἕως Διβών ↙. Rurſus initio verſus 10. additur copula, * ϗ ↙ πάσας &c. 11. Pro Μαχαθὶ,ſcribi debet, Μαχαθί. Syrus legit hic articulum gignendi caſu,τῶν Μαχαθί· ſed parum intereſt,utrum ſcribas. 12. Scribe ἕως Σελχά. Ulterius, expletur ſcriptum in mixta editione, hoc modo, ἀπὸ * τοῦ λείμματος ↙ τῶν γιγάντων. Mox,cum dicitur,ϗ ἐπάταξεν αὐτόν· debet hoc pronomen habere adſcriptum aſteriſcum. Et mox verbo, ἐξωλόθρευσεν, adſcribendum eſt alterum pronomen,αὐτόν. 13.Illud, ÷ ϗ τὸν Χαναναῖον ↙, debet confodi obeliſco: equidem malim abeſſe copulam,ſi mihi aſſentirentur exemplaria. Rurſus jugulandum eſt obelo nomen, βασιλεῖς, quod ulterius poſitum eſt. 14. Male ſcripſerunt Complutenſes,ἔδωκεν,pro ἐδόθη. Eodem verſu Nomen, κύριος, in ipſo fine poſitum, debet confodi obelo. 15. Quæ in hujus verſiculi initio ſunt,uſque ad illa verba, ϗ ἔδωκε &c. debent omnia habere adſcriptos obeliſcos. Sunt enim a LXXII. explicandæ ſententiæ gratia addita. Temere ergo ſunt a Complutenſibus omiſſa, eo quod non eſſent in Hebræo. Ulterius, cum dicitur, υἱῶν Ῥουβὴν, debet illud, υἱῶν, habere aſteriſcum. Initium verſus 16. ſcribendum eſt hac verborum collocatione, ϗ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ &c. Et paullo poſt,dicendum eſt, ϗ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ &c. addito altero articulo: debet autem hic nomen,Ἀρνὼν,confodi obeliſco. Ulterius, poſt nomen, Μισὼρ, ſuggerit mixta editio, * κτ̀ Μεδαβά ↙. Sic enim ſcribendum eſt; etſi tum Syrus, tum Complutenſes veterem errorem ſecuti, legerint, ϗ Μεδαβά. Dictio autem ἕως, quæ continuo ſequitur, ea jugulanda obeliſco eſt. 17. Monet Syrus,in quibuſdam libris ſcriptum eſſe, ϗ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, τὰς οὔσας &c. & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes. Mox pro Δαιβὼν,ſcribe Δαιβὼν,aut Διβών· & copulam quæ præcedit, confodito veru. Proque Βελμὼν,ſcribe Βεελμὼν,aut potius Βεελμεών,ſicut in Numeris recte ſcriptum eſt. 19. Pro Σιὼρ,ſcribe Σαθὲρ,ut legit Syrus; & præcedentem copulam rurſus jugulato veru. In hujus verſus extremo, pro Αἰνὰκ, reponendum eſt Αἰμάκ. 20 Pro Βεθφογοὺθ, rurſus legit Syrus Βηθασιμὼθ, ut verſu tertio capitis ſuperioris. 21. Poſt nomen,Ἀμορραίων,addit editio mixta hanc verborum continuationem, * ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐσεβών ↙. Cum porro dicitur, ÷ ϗ ↙ τὸν Εὐὶ,jugulando obeliſco eſt copula. Ulterius pro Ῥοβὲκ,habent boni libri,Ῥοβέ. 22. Scribe numero plurium, ἀπέκτειναν. Poſt hoc autem verbum continuo ſuggeritur in mixta editione, * οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ ↙. 23. Initio poſt, τὰ ὅρια, eſt additum in mixta * υἱῶν ↙. Ulterius,αἱ πόλεις,adde Pronomen ÷ αὐτῶν ↙. ſed jugulandum obeliſco. 25. Scribe addito articulo & copula, ϗ πᾶσαι αἱ πόλεις Γαλαάδ· & mox, ϗ τὸ ἥμισυ &c. 27. Pro Ἐνσμὲκ, ſcribendum eſt Ἐνεμὲκ,ut habent Complutenſes; aut diviſo verbo,ἐν Ἐμὲκ,ut habet Hebraicum: aut denique ϗ Ἐμὲκ, ut legit Syrus. Eſt autem Ἐμὲκ Hebræis *vallis*, aut *planities*: & & ſic reddidit hunc locum Aquilas, atque Symmachus,& etiam Latinus. Quia autem mentio loci Ἐνεμὲκ,eſt apud Euſebium libro De locis Hebraicis,ideo cenſeo ſic eſſe ſcribendum. 28. Pro, ϗ κτ̀ πόλεις,ſcribe, αἱ πόλεις ÷ αὐτῶν ↙, ϗ αἱ &c. ſed apponatur veru ad Pronomen αὐτῶν,quod hæret nomini πόλεις. 29. poſt Μανασσῆ,adduntur in mixta,per aſteriſcum,hæc verba, * ϗ ἐγενήθη τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς τῶν υἱῶν Μανασσῆ ↙· ea enim, ut minime neceſſaria ad ſententiam repræſentandam, omiſerant LXXII. interpretes. 30. Cum dicitur, ϗ πᾶσα βασιλεία Βασὰν, ϗ πᾶσα, debent tum utraq; copula, tum Nomen hoc βασιλεία,poſitum priore loco,confodi obeliſcis. 31. Scribe Ἐδραεὶ,abſque litera Ni. Expunge etiam Præpoſitionem utroque loco, cum dicitur,ἐν Ἀσαρὼθ,& ἐν Ἐδραεί. Porro verbum ἐδόθησαν cum præcedente copula hic a Complutenſibus omittitur, neque etiam habetur in Vaticano: a Syro tamen lectum eſt obeliſco jugulatum. Paullo ulterius ſcribito, ÷ ϗ ↙ τοῖς ἡμίσεσιν υἱῶν Μαχεὶρ υἱοῦ Μανασσῆ, κτ̀ δήμοις &c. ſic enim eſt in emendatiſſimis libris: ſed Conjunctio eſt obelo ſignanda. 32. Illud, ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, collocandum eſt poſt nomen,Μωάβ. Poſtremus verſic.eſt a LXXII. totus omiſſus,tanquam ſupervacaneus,cum non ſit diverſus a 14. Itaq; in mixta editione per aſteriſcos ſuggeritur, his verbis, * ϗ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκε Μωυσῆς κληρονομίαν· κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς ↙.

CAP. XIV.

C.14.v.1. pro οὓς,ſcribe οἷς· & pro φυλῆς,φυλῶν. 2.Scribe ἐκληρονόμησαν, ulterius autem expungendum eſt nomen illud, Μανασσῆ. 3. Porro tertii verſiculi initium in vulgatis libris eſt omiſſum: eſt autem illud hujuſmodi, ἔδωκε γὰρ Μωυσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς· atq; hic ſuggeritur in mixta,* ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς ↙· ac tum demum ſequitur quod eſt in vulgatis libris, ἀπὸ τοῦ πέραν &c. 4. Cum dicitur, ϗ Μανασσῆ, auferatur copula. Ulterius, ſcribe mutato verborum ordine, τοῖς Λευίταις ἐν τῇ γῇ &c. Mox, ἀφωρισμένα αὐταῖς, mutetur Pronominis caſus, ſcribaturque αὐτῶν. Cum autem hic Complutenſes dicunt, προάστεια αὐτῶν, Symmachi interpretationem ſequuntur. Sic enim dixiſſe Symmachum monet Syrus. Deinde ſcribe continuo, τοῖς κτήνεσιν * αὐτῶν ↙, ϗ τὰ κτήνη αὐτῶν· ſed habeat prius Pronomen appoſitam ſibi notam aſteriſci. Hæret autem illud, τὰ κτήνη,verbo ἐδόθη, quod eſt repetendum ſenſu. 6. Scribe, Κενεζαῖος, omiſſo articulo. 7. Eſt in Vaticano,ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον· ſed eam interpretationem adſcribit Syrus Aquilæ, & Symmacho: ipſe vero eam ſequitur,tanquam quæ ſit ipſorum LXXII. propria, quam vulgati libri haben terius autem ſcribendum eſt, κτ̀ τὸν νοῦν αὐτοῦ, ut Pronomen hoc hæreat mini λόγον.Init.v.8.addenda eſt particula diſcretiva,hoc modo, οἱ δὲ Porro illa copula, cum dicitur, ϗ μετέστησαν,expungenda prorſus eſt. pro διάνοιαν,habet Vaticanus, καρδίαν. Sed certum eſt in aliis atque aliis vinciis, immo etiam codicibus, diverſas multorum locorum ſcripturas eſt enim divo Hieronymo adjungenda fides: & Vaticanus liber multa pit, quæ ab Aquila aut Symmacho, quam a LXXII. melius dicta eſſe vide tur: cujus cauſſam vide in præfatione mea. 9. Poſt participium, λέγων, geritur in mixta, particula * ὅτι ↙· habet enim; * ὅτι ↙ ἡ γῆ rurſus poſt verbum,ἐπέβης,additur * ἐπ' αὐτῆς ↙· quod alioqui, ut abſ le patitur ſententia. In extremo notat Syrus, eſſe in nonnullis libris, 10. Initio,ſuggeritur per aſteriſcum excitandi particula, ἰδοὺ,hoc modo * ἰδοὺ ↙ διέθρεψε &c. Ulterius,poſt Adverbium,σήμερον,ſuggeritur Illud, τὸ ῥῆμα τοῦτο, debet obelo jugulari. Ulterius ſcribe, μεγάλαι trajectis videlicet verbis. Et deinde, ἡ κύριος μετ' ἐμοῦ. 13. Pro ου,ſcribe, ÷ υἱῷ Κενὲζ ↙,ut habet Vaticanus,& legit Syrus: ſed adſcribatur liſcus iſtis verbis. 14.Scribe,mutato caſu, & omiſſo articulo,Κενεζαίου. addatur articulus,τῆς Χεβρών. Vaticanus etiam verbum habet, hoc modo, δὲ ὄνομα τῆς Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον &c. Pro Ἀρβὸ, habent Complutenſes cte, Ἀρβαί. Nam ſic etiam Syrus legit: qui interim monet,in quibuſdam eſſe Ἀρβόκ· atque hanc ſcripturam memorat etiam libellus De locis Hebr cis,ſed damant,ut minime probam.

CAP. XV.

Locorum nomina ubique eſſe corruptiſſima, ſæpe monuit divus Hiero mus: quo ego faſtidioſius in ipſis emendandis ſum verſatus. Sed utinam ſaltem a lectore habeam gratiam, ut iſtis meis laboribus amico animo fave quod ſane facere debebit,ſi ſibi fructuoſos eſſe ſenſerit. Sed ut rem aggr v.1.hujus.15.cap.poſt Nomen φυλῆς, ſuggerit editio mixta * υἱῶν ↙. In verba, πρὸς νότον,expungenda ſunt. Nam pro iis dixerunt LXXII. ἕως 2. pro ἐπὶ νότον,ſcribe,ἐπὶ λίβα. 3. Scribe,προσαναβάσεως, continua ne. Ibidem, pro Σενὰ, ſcribe, εἰς Σίν. Mox, ubi eſt, ἀπὸ νότου ἐπὶ λιβὸς Κάδης, ſcribe,ἀπὸ λιβὸς,ἐπὶ Κάδης· cætera vero expungito. Ulterius, illa ϗ ἐκπορεύσεται ἡ κτ̀ δυσμὰς Κάδης, omittit Syrus. At Vaticanus, & Com tenſes,iis retentis,rejiciunt quæ ſequuntur,nempe, ϗ ἐκπορεύσεται Ἀκαρ εἰς Καρκὰ, ut legit Syrus. Utri melius,non ſatis poſſum conſtituere. chus,pro Καρκὰ,dixit γῆν. Nam Hebræis קרקע *ſolum*,ſive *terra*, eſt. 4. nomen αὐτοῦ, eſt collocandum poſt Nomen ὁρίων, & ſignandum ob Quod ſi mihi per exemplaria liceat, expungam. Suſpicor enim certe adſcriptum olim eſſe, inter ſacra verba. 5. Illud, πᾶσα, jugulandum poſito veru. Poſt dictionem autem, ἕως, ſuggerit editio mixta * μέρους Ἰορδάνου. Ulterius, cum dicitur, ϗ τὰ ὅρια αὐτῶν,notetur etiam hoc Prono obeliſco: atque etiam Conjunctiones,ϗ, cum deinceps ſequitur, ÷ ϗ τῆς λοφιᾶς,&, * ϗ ↙ ἀπὸ τοῦ μέρους &c. 6.pro Βαιθαγλὰ,ſcribe,Βηθαγλά. chus hoc proprium loci nomen interpretatus, dixit, ἐν τοῖς πεδίοις. Mox ἐπὶ λίθων Βαιὼρ, ſcribe,ἐπὶ λίθον Βαιών. 7. Pro, ἐπὶ Δαβηρὰ τῆς φάραγγος, in bonis libris, ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος· atque ita Syrus locum iſtum didit. Nimirum legerunt LXXII. רביעה, pro דבירה. Ibidem ſugge in mixta editione loci nota,hoc modo, ϗ ÷ κατὰ βορρᾶν ↙ καταβαίνει &c. pro, προσβάσεως, ſcribe, προσαναβάσεως· & pro Ὀδδαμὶν, Ἀδωμίμ. pro, κατὰ νότον, repone, κατὰ λίβα. Ulterius poſt Verbum, διεκβάλλει, in mixta editione * τὸ ὅριον ↙. 8. εἰς φάραγγα, hic ſuggerit mixta Nomen οὐ ↙. Mox, pro, ἐπὶ νότου, ſcribe,ἐπὶ νῶτον, ſuper dorſum. Ulterius, νὸν,ſcribe,Ἐννόμ. 9. Scribe,ἀπὸ κορυφῆς. Mox,pro ϗ διεκβάλλει ὄρους ticanus habet, καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Ἐφρών· atque ita puto eum LXXII. eſſe redditum. At in mixta editione,ſuggeſtis verbis, quæ fuerant, ſic eſt concinnatus, ϗ διεκβάλλει * ἐπὶ κώμας ↙ ὄρους Ἐφρών· Complutenſes tamen, Verbum eſt futuri temporis, διεκβαλεῖ. 10. citur, ÷ ϗ ἀπελεύσεται ↙ εἰς πόλιν Σηείρ, debet copula,cum verbo, ru· & pro πόλιν ſcribendum eſt, ὄρος. Ulterius,pro, ἐπὶ νότον πόλιν βορρᾶν, ſcribe, ἐπὶ νῶτον πόλεως Ἰαρεὶμ,ἀπὸ βορρᾶ. In hujus verſus extrem ἐπὶ νότον, ſcribe, ἐπὶ λίβα· ſic enim LXXII. illud nomen, תמנה quod eſt urbis proprium, ſunt interpretati: nimirum quia, תימן, ſignificat. 11. Pro κτ̀ νότου Ἀκκαρὼν,repone,κτ̀ νῶτον Ἀκκαρών. Ibidem Σαχαρωνὰ, ſublato κ. Mox, dum eſt in vulgatis libris, ὄρος γῆς, ſcribe τῆς. Ibidem, pro Ἰαβνὴλ, habent Complutenſes, Ἰαμνήλ. Sed Græci β & μ, ſæpe inter ipſas commutant. 12. Pro ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, Syrus, τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης· & recte, meo certe judicio. 13. Scribe φοννὴ,ablata litera θ· atque ita inferius quoque. Mox illud, ϗ ἔδωκεν σοῦς, debet jugulari obeliſco. Ibidem, pro πατρὸς Ἐνάκ, habet Vaticanus Complutenſes, μητρόπολιν Ἐνάκ· atque ea ſcriptura videtur etiam placuiſſe: Illud tamen conſentaneum magis eſt Hebræo: idq; Syrus dit: alteram tamen ſcripturam per limniſcum indicavit; ſicut etiam eſſe in nonnullis libris, pro Ἀρβαί. 14. Illud, υἱὸς Ἰεφοννὴ, notetur Ulterius, cum dicitur, ϗ τὸν Σησαῖον, ſcribe abſque copula, τὸν Σησαί. Et ſcribe Ἀχιμάν. Ulterius, poſt nomen, Θολμαΐ, eſt in mixta additum, ματα τοῦ Ἐνάκ ↙. 15. Nomen Καλὲβ,initio poſitum,debet obelo jugulari. terius,cum dicitur,ἦν πόλις, ſublato verbo ἦν, reliquum ſcribe mutato τὸ πρότερον πόλις γραμμάτων. 16. Vaticanus habet, ὃς ἂν λάβῃ, ϗ verum ei non ſuffragantur alia exemplaria; neque mihi dubium eſt, margine illud irrepſerit in ordinē verborum,cum quiſpiam verbum eſt, *percutiet*, ſic eſſe interpretandum, privata annotatione ſignificaſſe dem, cum dicitur, ϗ δώσω, aufer copulam. Et pro Ἀχὰν, ſcribe Ἀχσὰν, ubique. 17. ὁ ἀδελφὸς, articulus eſt expungendus. In Vaticano eſt caſus, ἀδελφοῦ· illud vero, ὁ νεώτερος, abeſt; verum neque hic aſtipulator ſunt alii libri; & Origenes ſic legit iſtum locum, ut eſt in vulgatis libris quidem Hebræum anceps, neque in eo illud eſt, ὁ νεώτερος, hoc loco, ex Judicum hiſtoria huc importatum; atque ideo ſignandum obeliſco. nota jugulari etiam debet Pronomen αὐτοῦ poſitum ſecundo loco. 18. ticipium λέγουσα,debet habere appoſitum veru. 19. Pronomen αὐτῷ, in verſus initio ſimiliter juguletur obelo. Ulterius, cum dicitur, habent Complutenſes, & Vaticanus, εἰς γῆν ναγὲβ, ſervato verbo Hebra & eam ſcripturam eſſe in quibuſdam exemplaribus, annotavit per

Sy

Syrus. Mox, ϗ ἔδωκεν αὐτῇ Χαλὲβ, jugulandum eſt nomen Χαλὲβ obelo. 20. In fine, poſt illa verba, υἱῶν Ἰούδα, ſuggeritur in mixta hæc verborum clauſula, * κατὰ δήμους αὐτῶν ↙. Quæ porro ſequuntur, ea corruptiora confuſioraq; ſunt, quam ut commode, per verſus ſingulos poſſim procedere. Quare conſtituam certa ſpacia longiora per quæ decurram ordine, tanquam per verſum unum; ne nimis ſæpe inſiſtendo, & mihi, & lectori ſim moleſtus. Eſto igitur primum ſpacium a verſiculo 21. uſque ad 32. Illud αἱ πόλεις αὐτῶν, quod primum occurrit, jugulandum veru eſt. Mox ubi eſt in vulgatis libris, πόλις πρώτη φυλῆς, ſcribe numero plur. πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ &c. Mox, pro, ἐπὶ τῆς ἐρήμου, legit Syrus, ἀπὸ τοῦ λιβός· quæ ſcriptura, meo judicio, proba eſt: ſed ſententia fere eadem eſt. Nam *deſertum* pro *Auſtro* uſurpatur in terræ Sanctæ ſitu deſcribendo: quia verſus Ægyptum maxima ſolitudo ei eſt oppoſita. Mox, pro, Ἐδραὶ, ſcribe Ἐδὲρ· & pro Ἀδαδὰ, Γαδγαδά. Mox, cum dicitur, ϗ Κεδὲς, ſcribe deinceps nomina ſic, καὶ Κεδὲς, ϗ Ἀσὼρ, καὶ Ἐθνὰ, Ζὶφ, καὶ Τελέμ. Rurſus poſt, Βαλὼθ, adde illa, ϗ Ἀσὼρ ἡ καινή. Deinde perge, ϗ πόλις Ἑσρών. Mox, poſt Pronomen, αὕτη, ſuggeritur in mixta verbum * ἐστὶν ↙. Ulterius, pro Σεμὲ, ſcribe Σαμὰ, & expunge illud, ϗ Θαμαά· atque pro Μωλαδὰ, ſcribe Μωλαδά· Illud vero ϗ Ἀσαρτὰ, jugula obelo: non eſt enim iſte ejus locus. Nam verſiculo 28. rurſus dicitur, nomine pleniore, Ἀσαρσουλά· Mox, ſcribe, Βεζιουθιά. Sic enim etiam Euſebius habet hoc nomen in locis Hebraicis. Quæ autem hic ſequuntur in vulgatis libris, nempe, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, ea prorſus auferenda e medio ſunt. Ulterius, pro Εὐνὶμ, legit quidem Syrus Ἐλὶν, Complutenſes Αὐίμ· ſed Εὐνὶμ, niſi fallor, probum eſt: ſic enim locus ille etiam ab Euſebio eſt appellatus. Ulterius, pro Ἐλθωδάδ, repone Ἐλθωλάδ· nam mendoſe puto in Euſebii libello illo de locis eſſe ſcriptum Elolath. Eſt enim opuſculum illud mendoſiſſimum. Mox, pro ϗ Χεσὶδ, ſcribe * ϗ Χεσὶλ ↙· ſic enim appellatur ille locus, etiam ab ipſo Euſebio: ſed debet, ut aſcititium, aſteriſco hoc ſignari. Ulterius illa, ϗ Μαχαρεὶμ, ϗ Σεννὰκ, ϗ Λαμὼθ, ϗ Σεκελὲν, ſunt auferenda e medio. Porro, pro, ϗ Ἀλβὼν, ϗ Σελεμεεὶμ, ſcribendum eſt, ϗ Λεβαὼθ, ϗ Σελεείμ. Ulterius, ſcribe εἴκοσι ϗ ἐννέα, interpoſita copula. Secundum ſpacium conſtituatur uſque ad verſiculum 36. ab trigeſimo tertio. Igitur verſu 33. pro Σααρὰ, ſcribe Σαραά. Deinceps illud, ϗ Ῥαμὴν, expunge. Mox, pro Ὀγγονὶμ, ſcribe Ἡγγονείμ. Ulterius, illud, ϗ Νεμεᾶ auferendum eſt. Ulterius, pro Ἀδιαθαΐμ, ſcribi debet, Ἀδιαθθαΐμ. Mox, cum dicitur, ϗ αἱ πόλεις, expungatur copula. Jam vero pergamus ſine interſpiratione a verſu 36. uſque ad 48. Igitur pro Αἰγλὼμ, ſcribe Ἀγλὼν· & pro Χαββὰν, Χαϐϐάν. Ulterius, pro Κελαῒ, ſcribe Κεϊλά· & pro Ἀχχὶμ, Ἀχζὶβ, aut Ἀχζίμ. Nam, ut memini me dicere; ſæpe commutantur literæ β, & μ. Porro illud, ϗ Μαιὰμ, expungatur. Ulterius, ϗ ἀπὸ, expuncta copula, ſcribe, ἀπὸ Ἀκκαρὼν, ϗ εἰς θάλασσαν, ÷ ϗ ↙ πᾶσαι &c. atque hæc copula habeat appoſitum obelum. Notat tamen Syrus, in quibuſdam libris eſſe, ἀπὸ Ἀκκαρὼν Ἰαμνιὰ, ϗ πᾶσαι &c. Complutenſes utramque ſcripturam ſimul proferunt; mendoſa, opinor, exemplaria ſecuti: debet enim omnino altera omitti. Habent autem Complutenſes, ἀπὸ Ἀκκαρὼν ϗ εἰς θάλασσαν Ἰεμνιὰ, ϗ πᾶσαι &c. Quæ vero deinceps ſequuntur, ſunt ad hunc modum ſcribenda, πλησίον Ἐσδὼδ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς· atque hic eſt inſiſtendum. Deinde vero inchoandus alius verſus, his verbis, Ἐσδὼδ, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. Γαζὰ ϗ &c. Et hactenus tertium ſpacium confecimus. Porro quartum conſtituatur, uſque ad verſiculum 58. In hoc ſpatio primum, pro Σαφεὶρ, habent quidam libri Σαμείρ· hoc eſt Hebræo magis conſonum: illud autem ab Euſebio in libello De locis Hebraicis proditum eſt. Ulterius, pro Ἀνεὶβ, habent Complutenſes Ἀνίμ· & recte. Nam ſic ſonat Hebraica vox, & ſic nominatur is locus ab Euſebio. Ulterius, pro Χιλουὼν, ſcribe Χιλών· ſic enim eſt apud Euſebium. Syrus tamen videtur Χωλὼν legiſſe: & hujuſmodi vocalibus utitur Hebræus. Paullo ulterius, in Verbo, Ῥουμὰ, reddiderunt LXXII. literam ρ, pro Hebraico Daleth: ſicut paullo ante quoque dixerunt, Ῥεννὰ, pro Δαννά· eſt enim in Hebræo Δυμά. Ulterius, pro Βηθθαπφοὺθ, repone Βηθθαπφού. Mox, pro Σαρβὸ, ſcribe Ἀρβὲ, ablata litera σ. Et pro, Χερμὲλ, ſcribe Χερμέλ· Pro Ἐζραὲλ, Ἰεζραέλ· pro Ἰεκδαὰμ, Ἰεκαδάμ. Quod autem deinceps poſitum nomen eſt, debet diduci in duo, hoc modo, ϗ Ζανοά· atque hoc eſt extremum verſiculi 56. Deinde initio v. 57. collocandum eſt, Ἀκίν· deinceps ſequitur, ÷ ϗ ↙ Γαβαὰ, ubi copula eſt obelo jugulanda. Cæterum illud, ϗ Ἐδνὶ, abolendum eſt. Porro quod ſequitur ſpacium, extendetur a ver. 58. uſq; ad capitis finem. Ergo ver. 58. Χεδοὺρ, ſcribe Γεδώρ. Quæ porro deinceps ſequuntur, poſt illa verba, πόλεις ἕξ, uſq; poſt illa verba, πόλεις ἕνδεκα· ea ſunt omnia in Syro obeliſcis jugulata. Hieronymus quidem commentariis in Michæam, cenſet fuiſſe a Septuaginta duobus interpretibus ſcripta: verum non liquido ſe ſcire ait, num poſt, ſint de veteribus libris Hebraicis, malitia Judæorum eraſa, ne Chriſtus de tribu Juda ortus videretur: an vero, ut multa, ſupra Hebræū, addita ab ipſis LXXII. Eſt autem in iis pro Θεκὼ, ſcribendum Θεκουά· & pro Βαιθὴρ, Θηθήρ. Ulterius, pro Καριαβαὰλ, ſcribe, Καριαθβαάλ. Mox deleto illa verba, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Complutenſes tamen iis ſervatis, alteram clauſulam omittunt; ea eſt, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. Ulterius verbum Βὴθ, ſeorſim poſitum, eſt abolendum, una cum inſequente conjunctione, καί. Mox ſcribe Μαδδὶν, pro Μαδὼν, ex Syro, & Euſebio. Syrus tamen in margine oſtendit aliud nomen ejus loco; nempe, Βαδραγὲς. Eſt autem etiam ea Conjunctio, quæ ante Μαδὼν poſita eſt, abolenda. Pro Ὀχοζὰν, debet ſcribi Σχαχὰ, ut habent Complutenſes, & legit Euſebius. Mox ſcribe numero ſingulari, ϗ ἡ πόλις τῶν ἁλῶν· ut legit Syrus, & habet Hebræum. V. poſtremo, poſt illa verba, ϗ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος, ſuggeruntur in edit. mixta, iſta, * μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα ↙, ἐν Ἱερουσαλήμ &c.

CAP. XVI.

Cap. 16. Ver. 1. poſt illa verba, τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ, ſuggeruntur in mixta editione hæc, per aſteriſcum, * ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς κατὰ Ἱεριχὼ ↙. Mox cum dicitur, ÷ ϗ ↙ ἀναβήσεται ἀπὸ &c. jugulanda eſt copula. Mox poſt, τὴν ὀρεινὴν, expungendum eſt, quod habent vulgati libri, τὴν ἔρημον· eſt enim ex cujuſpiam inepta emendatione natum. 3. Poſt illud, τῆς κάτω, adſcribitur in mixta, * ἕως Γάζερ ↙. 4. Scribendum eſt ordine verborum mutato, Μανασσῆ ϗ Ἐφραΐμ. 5. Cum dicitur, Ἀταρὼθ ϗ Ἀδὰρ, eſt auferenda copula. In extremo illud, ÷ ϗ Γαζαρὰ ↙, jugulandum eſt. 6. Poſt verbum παρελεύσεται, ſupplet mixta per aſteriſcum, * τὸ ὅριον ↙· Pro quo eſt in Vaticano, τὰ τέρμα. Mox ſcribe addito Pronomine, ϗ παρελεύσεται αὐτῷ ἀπ᾽ ἀνατολῶν. In extremo, pro Ἰανὼθ, ſcribe Ἰανώ. Euſebius tamen videtur legiſſe Ἰανών. Poſt hoc nomen omiſſum eſt a LXXII. initium verſus ſeptimi, quod in mixta editione ſuggeritur per aſteriſcum in verbis, * ϗ καταβήσεται ἀπὸ Ἰανωὰ εἰς ↙ Ἀταρὼθ &c. Mox illud, καὶ Νααραθὰ, loco movendum eſt, & collocandum eſt Pronomen, αὐτῶν, addendaque Præpoſitio, ut ſic legas, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν· ϗ εἰς Νααραθὰ, ϗ διελεύσεται &c. debent autem illa verba, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν, jugulari obelo: equidem ea lubentius tollerem e medio, puto enim mendoſe adſcripta eſſe: verum obſtat mihi exemplarium conſenſio. 8. Pro Δαπφοὺθ, ſcribe Θαπφοὺθ. 10. Initio, nomen Ἐφραὶμ, jugulari debet obeliſco. Porro quæ hic adſcripta ſunt in pervulgatis codicibus, ab illis verbis inchoando, ἕως ἀνέβη Φαραὼ, uſque ad finem; debent obeliſcis jugulari. Sunt enim ex Regum hiſtoria huc traducta. Cæterum poſtrema hujus capitis verba a LXXII. omiſſa, ſuggeruntur in editione mixta per aſteriſcum, hoc modo, * ϗ ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι ↙.

CAP. XVII.

Capitis decimi ſeptimi verſu primo, cum dicitur, φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, expungendum eſt illud, υἱῶν, Mox ſcribe, αὐτὸς γὰρ * ἐστὶ ↙ ἀνὴρ πολεμιστής· ſed habeat Pronomen ſtellulam, tanquam aſcititium. 2. Pro Ἀχιεζὲρ, ſcribe, Ἀβιέζερ· & pro Ἐχὲμ, Συχέμ. Denique pro Σεμιρὰ, Σεμιδαέ. Ulterius, cum dicitur, οὗτοι ἄρσενες &c. expletur locus in mixta, ad hunc modum, οὗτοι * υἱοὶ Μανασσῆ, υἱοῦ Ἰωσὴφ ↙ ἄρσενες &c. 3. Poſt illa verba, υἱῷ Ἐφὲρ, rurſus ſuggerit editio mixta, * υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχεὶρ, υἱοῦ Μανασσῆ ↙ οὐκ ἦσαν &c. Ibidem adſcribendus eſt articulus τοῦ Σαλπαὰδ, & pro Μαλαὰ, ſcribendum eſt Μααλά. 4. Expungatur Nomen κληρονομία, cum dicitur, ϗ ἐδόθη αὐταῖς κληρονομία. 5. Aboleatur Pronomen, αὐτῶν, poſt verbum, σχοινισμός. Ibidem notat Syrus per limniſcum, pro Λαβὰδ, eſſe in quibuſdam libris, Λαβὲκ; & hanc ſcripturam habet Vaticanus. Sed alterum eſt Hebrææ voci conſonum, quæ eſt לְבַד, Levad: hæc tamen vox hoc loco non eſt loci proprium nomen, ſed exceptiva, ut vocant, particula. Videntur autem LXXII. legiſſe, ערבה, vel מישרה, pro עשרה, cum πεδίον, dicerent, pro eo quod Hebraice eſt, *decem*. Quanquam ego & iſtum & alios ſimiles errores non illis interpretibus, ſed ſtultis emendatoribus, qui olim auſi ſunt cornicum oculos velle configere, adſcribo. 7. Illud, υἱῶν, notandum eſt obelo. Et poſt nomen Μαχθὼθ, expungendum eſt illud, ἡ Δανάθ. Ulterius, cum dicitur, ϗ Εἰασσεὶμ, notetur copula obelo, & pro, Εἰασσεὶμ, ſcribatur, εἰς Ἰασήβ. Et mox, pro, Δαφθὼθ, Θαπφού. 8. Poſt illa verba, τῷ Μανασσῇ ἔσται, quæ perperam ſunt a Complutenſibus omiſſa, ſuggeritur in mixta, * γῆ Θαπφοὺ ↙· deinde ſequitur, ϗ Θαπφοὺ ἐπὶ &c. ut eſt in pervulgatis libris ſcriptum. Ulterius, poſt nomen, Μανασσῆ, rurſus ſuggerit mixta editio hæc verba, * τοῖς υἱοῖς Ἐφραΐμ ↙. Et inſuper initium verſiculi 9, his verbis, * ϗ καταβήσεται τὰ ὅρια ↙. Deinceps ſequitur, ἐπὶ φάραγγα &c. Mox, legit Syrus, τοῦ Ἐφραείμ. Notat tamen eſſe in quibuſdam exemplaribus, τῷ Ἐφραΐμ. Mox, pro πόλεως, mallem πόλεων numero plurium: ſed refragantur plerique libri. Profecto credibile non eſt, tantos viros, quanti fuere LXXII. interpretes, ſic eſſe halucinatos, ut ea redderent pro Hebraicis verbis, quæ hoc nono verſu leguntur modo. Nam pro Pronomine אֵלֶּה legimus Terebinthum, quæ arbor אֵלָה, aut אֵלָה vocatur, & pro ערים, *Arim*, quæ vox urbes ſignificat, ſcriptum eſt Jair. Ulterius ſcribe, ϗ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν· atque ita inferius quoque. 10. Pro, ὅρια αὐτῆς, ſcribendum eſt, ὅρια αὐτοῖς. 11. Eſt quidem in exemplaribus miro conſenſu, Βηθσὰν, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Sed res ipſa loquitur, dicendum eſſe, κῶμαι αὐτῆς, ut eſt in Hebræo. Suggerit autem poſt ea verba editio mixta; hæc, * ϗ Ἰεβλαὰμ, ϗ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ↙. Et mox poſt illud, κώμας αὐτῆς, hæc, * ϗ τοὺς κατοικοῦντας Ἐνδὼρ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Θαανὰχ, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς ↙. Eſt enim etiam iſta poſterior verborum complexio, quæ in pervulgatis libris habetur, aſteriſco ſignanda, ut aliena. Porro copula, cum dicitur, ϗ τὸ τρίτον, & illud quod in extremo verſiculi poſitum eſt, ϗ τὰς κώμας αὐτῆς, debent obeliſcis jugulari. 13. Particula γὰρ, cum dicitur, ὀλοθρεύσει γὰρ, eſt aſteriſco notato a Syro. Eſt etiam hic Pronomen, αὐτοὺς, priore loco ſcriptum, prorſus e medio auferendum: at in extremo verſiculi poſitum, debet jugulari veru. 14. Poſt illud, ἐκληρονόμησας ἡμᾶς, addit editio mixta * κληρονομίαν ↙, κλῆρον &c. Nimirum LXXII. illiuſmodi repetitionem putabant eſſe ſupervacaneam. Paullo ulterius delendum eſt verbum εἰμὶ, quod eſt in vulgatis libris. Et quæ deinceps ſequuntur, debent mutato ordine verborum ſcribi, ϗ εὐλόγησέ με ὁ θεός. 15. Pro, ἐκκαθάρισον, habent boni libri, ἐκκάθαρον. Ibidem, Poſt σεαυτῷ, ſuggeritur in mixta hæc verborum continuatio, * ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ τοὺς Φερεζαίους, ϗ τοὺς Ῥαφαείμ ↙· ſic enim legit Syrus. Sed Complutenſes ſcripſerunt caſu gignendi, τοῦ Φερεζαίου, ϗ τοῦ Ῥαφαείμ. Ulterius, legit Syrus, τὸ ὄρος τοῦ Ἐφραΐμ· Vaticanus, niſi fallor, τὸ ὄρος τὸ Ἐφραείμ· ſed parvi refert, utrum ſcribatur. 16. Pro ἀρέσκει, habent pleraque exemplaria, ἀρκέσει. Syrus vero legit temporis præſentis verbum, ἀρκεῖ. Atque ita hic locus ex Origene profertur. Ibidem, Nomen Ἐφραΐμ, jugulandum eſt: & ſimiliter illud, ἐπίλεκτος. Ulterius, pro σίδηρος, legit Syrus, σιδήρεος· ſed puto illud eſſe probum: nam & Origenes videtur legiſſe σιδήρεος· debet tamen aſteriſco hoc vocabulum notari. Nam cum LXXII. illud, quod Hebræum habet, רכב ברול, eſſent interpretati, *equus electus*, additum ex Theodotione eſt *ferri* vocabulum, & ſimul univerſitatis nota παντί. Eſt enim ſic in mixta ſcriptum, ἐπίλεκτος * ϗ σίδηρος, aut, σίδηρος, παντὶ ↙ τῷ Χαναναίῳ &c. Quod autem deinceps eſt, κατοικοῦντι ἐν ἐμοὶ, corruptum eſt: debet autem hic locus ſcribi, ut Complutenſes ediderunt, κατοικοῦντι * ἐν τῇ γῇ ↙ Ἐμὲκ ἐν Βηθσὰν &c. 17. Poſt nomen, Ἰωσὴφ, adſcribe * τῷ ↙ Ἐφραΐμ ϗ Μανασσῆ λέγων, ÷ Εἰ ↙ λαὸς &c. & nota articulum τῷ aſteriſco, ut alienum; Conjunctionem vero Εἰ, obeliſco. 18. Poſt, ϗ ἔσται σοι, ſuggeritur in editione mixta, * ἡ ἔξοδία αὐτοῦ ↙. Rurſus, poſt αὐτῷ ἐστι, ſuggeritur, * ὅτι ἰσχυρός ἐστι ↙. σὺ γὰρ &c.

CAP. XVIII.

Capitis decimi octavi verſu ſecundo, poſt verbum, κατεκληρονόμησαν, eſt in editione mixta * τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ↙. 3. Poſt verbum, ἐκλυθήσεσθε, eſt in eadem editione infinitum, * εἰσελθεῖν. 4. Scribe, τρεῖς ἄνδρας, mutato verborum ordine. Ibid. poſt verbum, φυλῆς, habet editio mixta hæc, * ϗ ἀποστελῶ αὐτοὺς ↙. Mox illud, ἐναντίον μου, jugulandum obelo eſt. Ulterius, pro, καθὰ δυνήσῃ, eſt ſcribendum, καθὰ δεήσει. Mox, pro διελθεῖν, habent quidam libri, διελεῖν, quod Hebræo magis congruit. Syrus tamen διελθεῖν reddidit. 5. Pro, στήσονται ἀπὸ βορρᾶ, ſcribe, στήσονται * ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν ↙ ἀπὸ βορρᾶ· ex Syro & Complutenſibus. Sed illud, ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν, debet, ut alienum, habere appoſitam aſteriſci notam. 6. Scribe, trajectis verbis, πρός με ὧδε, Paullo ulterius, poſt verbum, κλῆρον, rurſus hoc Adverbium ὧδε ſuggeritur in editione mixta, per aſteriſcum. 7. Pro μερὶς αὐτῶν, ſcribe, μερὶς αὐτοῦ. Ibidem, Pro, ϗ τῷ ἥμισυ, ſcribe, ϗ τὸ ἥμισυ. Ulterius, pro ἐλάβοσαν, ſcribe ἔλαβον. 8. Illud, τοῖς ἀνδράσιν, eſt jugulandum veru, & ſimiliter illud ÷ διέλθετε ϗ↙, quod poſt Participium λέγων ſcribitur. Ulterius, Adverbium loci ὧδε, ſuo loco movendum eſt, trajiciendumq; uſque poſt Pronomen, ὑμῖν, hoc modo, ϗ ἐξοίσω ὑμῖν ὧδε κλῆρον &c. 9. In ipſo initio, poſt Verbum, ἐπορεύθησαν, ſuggeruntur in editione mixta hæc verba, *οἱ ἄνδρες, ϗ διῆλθον τὴν γῆν↙. Porro illud τὴν γῆν, quod denuo ſcribitur, poſt verbum ἐχωρογράφησαν, mutat eadem editio in Pronomen, αὐτήν. Eſt autem tota illa verborum complexio, ÷ ϗ ἐχωρογράφησαν αὐτὴν, ϗ εἶδον αὐτὴν↙, jugulanda obeliſcis: & ſimiliter ipſum Pronomen, cum ſequitur, πόλεις ÷ αὐτῆς↙. Rurſus in extremo, poſt verbum, Ἰησοῦ, ſuggerit mixta, * εἰς τὴν παρεμβολήν↙. 10. Poſt verbum, κυρίου, multis verbis ſupplenda eſt ex mixta editione ſcriptura quæ eſt in vulgatis libris, his ſcilicet, * ϗ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ τοὺς μερισμοὺς αὐτῶν↙. 11. Verbum πρῶτος, jugulari debet obeliſco appoſito. 12. τὸ ὅριον, mutandum eſt in pluralem numerum, τὰ ὅρια. Ulterius, ſcribendum eſt, trajecto Pronomine, ἡ διέξοδος αὐτοῦ. Ibid. ſcribe, Μαδβαρῖτις. 13. Quidam codices mendoſe habent, ἐπὶ νότου Λουζὰ, pro, ἐπὶ νώτου Λουζά. Ulterius expungenda eſt Præpoſitio ἀπὸ, cum dicitur, ἀπὸ Ἀταρὼθ Ἐδδάρ. Eſt enim loci nomen caſus accuſandi hic. In extremo, ſcribe, τῆς κάτω. 14. Illud, ÷ τὸ βλέπον εἰς↙, juguletur obelo. Ulterius, cum dicitur, ὅροις ἐπὶ πρόσωπον &c. ſcribe, τοῦ ὄρους, τοῦ ἐπὶ πρόσωπον. 15. Pro Καριαθβαὰλ, legit Syrus, Καριαθιαρείμ· & hoc in Hebræo eſt: ſed utrumque unius ejuſdem urbis nomen eſt. Ulterius ſcribendum eſt, ϗ διελεύσεται τὰ ὅρια θαλάσσης, * ϗ ἐξελεύσεται↙ ἐπὶ πηγὴν &c. Sed illud, ϗ ἐξελεύσεται, notandum eſt aſteriſco. In Hebræo tamen, pro, θαλάσσης, eſt, εἰς θάλασσαν· atq; ita Symmachus convertit. Illud igitur, Γαὶν, quod habent pervulgati libri, aut Γασὶν, quod eſt apud Complutenſes, abolendum eſt. 16. ἐπὶ νότου Ἰεβοὺς, ſcribe, ἐπὶ νῶτον Ἰεβοῦς. 17. Initium verſiculi omiſſum a LXXII. ſic ſuggeritur in mixta, * ϗ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν↙, ϗ διελεύσεται &c. Mox ſcribe Σαμὲς, addita Sigma. Aquilas nomen hoc interpretans, dixit Solis. Mox, pro Ἐδωδὴμ, ſcribe Ἀδωμείμ. 18. Rurſus pro κατὰ νότου, ſcribe, κατὰ νῶτον, *per dorſum*, ut eſt in Vaticano: & pro, Βηταβαρὰ, Βηθαβαρά· atque hic adde, ἀπὸ βορρᾶ. Deinde, poſt verbum καταβήσεται, ſupple ex mixta editione per aſteriſcum, * ἐπὶ Ἀραβά↙. 19. Et poſt hæc verba ſubjice v. 19. his verbis ex mixta editione quoq; ſuggeſtis, * ϗ παρελεύσεται τὰ ὅρια↙· deinceps ſequitur, ἐπὶ νῶτον Βηθαγλά· ſic enim ſcribendum eſt, *per dorſum*, &c. Ulterius, pro ἐπὶ λοφία, ſcribe, ἐπὶ λοφίαν. 20. ſcribe, ἀπὸ μέρους, τοῦ ἀπ' ἀνατολῶν, addito altero articulo. 21. Pro Ἀμεκασὶς, ſcribe, adjecto inſuper altero Cappa, Ἀμεκ-κασίς. 22. Pro Βαιθαραβὰ, ſcribe, Βηθαραβά. Ibidem, Pro Σεμεὶμ, habent Complutenſes Σαμαρείμ· ſed illud alterum ſecutus eſt Euſebius. 23. Pro Ἀφραθὰ, ſcribe Ἀφαρὰ, aut potius, Ἀφρὰ, ut eſt apud Euſebium: & trajice, ut ponatur ante, Ὀφρά. Quæ autem deinceps ſequuntur, iſta dico, ϗ Αἰκαρὶμ ϗ Καθηραμεὶμ, ea ſunt prorſus auferenda. 24. Habent quidem Complutenſes Καφὰρ Ἀμμωνὰ, pro eo quod eſt in vulgatis libris, ἐποίκιον Ἀμμωνά· verum hoc, niſi fallor, probum eſt: videtur enim & Syro, & Euſebio placuiſſe. Eſt autem ἐποίκιον interpretatio Hebræi vocabuli καφάρ· Significat enim hoc, locum ruri paucis ædificiis conſtructum; hoc eſt, villam, aut etiam vicum. Mox aufer articulum cum eſt in vulgatis libris, ϗ τὴν Ἀφνεί. 26. Pro Χεφθειρὰ, ſcribe, Χεφειρὰ, & pro, Μωσὰ, Ἀμωσά. 28. Cum dicitur, ϗ Γαβαὰθ, ϗ πόλεις, notentur copulæ obeliſcis. Sunt autem hic LXXII. prævaricati. Nam quod convertere, πόλεις, id proprium loci nomen Cariath eſt: & quod tanquam proprium retinuere, Εἰαρεὶμ, ſive Ἀρεὶμ potius, id appellativum eſt, ut vocant Grammatici; & ſignificat, πόλεις, hoc eſt urbes. Sed ego imperiti alicujus hominis audacia corruptum eſſe locum arbitror, ut paſſim plurima alia. Eſt autem hoc quoque hic notandum, cum in Hebræo ſumma urbium dicatur 14, ſolas tredecim numerari a LXXII. Nimirum quia hi ex Sela & Aleph, quæ duæ ſunt, unam fecere per Nominum compoſitionem: verum credibile eſt etiam hoc, temeraria inſcitia eorum, qui ſibi nimis multum permittunt in auctoribus, quos non ſatis intelligunt, emendandis, factum eſſe. Nam apud Euſebium, Sela, abſque adjecto Aleph, inter urbes Benjaminis annumeratur: atque etiam Cariath; pro quo, ut dixi, πόλεις, hic ſcriptum eſt. Quanquam non eſt hoc, fateor, ſatis firmum argumentum: dici enim poſſet, Euſebium in iis ſecutum eſſe alios interpretes, Aquilam, Symmachum, Theodotionem: quod tamen mihi non fit veriſimile; propter ſummam ipſorum LXXII. interpretum auctoritatem. Tantam enim apud veteres illos habuerunt venerationem, ut divinitus interpretati eſſe ſacras literas crederentur, neque interpretes modo; ſed vates fuiſſe exiſtimarentur. De qua re ſatis multa in Præfatione diximus.

CAP. XIX.

Cap. 19. Ver. 1. Scribendum eſt, trajectis verbis, & uno articulo addito, ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος. Mox poſt nomen, Συμεὼν, eſt in mixta editione, cum aſteriſco, * τῇ φυλῇ↙· & deinceps adjungenda ſunt abſque aſteriſco inſuper hæc verba, υἱῶν Συμεὼν, κατὰ δήμους αὐτῶν. Ulterius mutandus eſt Pronominis numerus, & ſcribendum, κληρονομία αὐτῶν. Et paullo poſt ſcribendum eſt numero plurium, κλήρων. 2. Poſt verbum, ἐγενήθη, additum eſt in mixta Pronomen *αὐτοῖς↙. 3. Expungendum eſt illud, ϗ Βαθοὺλ. Ibidem, pro, Ἀσὼμ, habent Complutenſes, Ἰασώμ· ſed male, ut opinor. Nam etiam in Paralipomenis locus iſte, Ἀσὼμ, vocatur a LXXII. interpretibus: ubi etiam non Βωλὰ, ſed Βαλαὰ ſcriptum eſt: & quidem recte. 4 Pro Ἐλθουλὰδ, legit Syrus Ἐλουθλάδ. Apud Euſebium vero in libello De locis Hebraicis, eſt Elolad, ſed hoc fortaſſis corruptum a librario eſt. Quod ſi Hebraicam vocem repræſentare oporteat, dicendum ſit, Ἐλθωλὰδ, ſive, Ἐλθουλάδ: ut habent Complutenſes. Poſt hoc autem nomen, eſt omiſſum, in pervulgatis libris, unius urbis vocabulum, quod nuper, ut non ſuo loco poſitum, verſiculo tertio, expungebamus, nempe Βαθούλ. 5 Pro Σικελὰ, ſcribe Σικελάγ. Ulterius, pro Βαιθμαὰρ, ϗ Χασβὼθ, repone, Βαιθ, ϗ Ἀμαρχαβώθ· ſic enim etiam apud Euſebium iſta loca nominantur. Syrus tamen legit, Βαιθμαρχαβὼθ, unico vocabulo; & recte, ſi Hebræum ſpectes: verum oportet urbium nomina tredecim eſſe: & unum, nempe, Saruhen, eſt a LXXII. aut ab ineptis emendatoribus, non ut loci nomen, ſed ut appellativum, redditum, οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· cujus rationem explicavi in meis Commentariis. Ibidem, pro Ἀσερσουλὰ, ſcribe Ἀσερσουσείμ· ſic enim eſt in Paralipomenis, & apud Complutenſes. Cæteroqui pro Hebræo, rectius dicatur Ἀσερσουσά· atq; haud ſcio, an non ſic ſcribendum hoc loco ſit. 6 Pro, Βιβλαβὰθ, ſcribe Βηθλαβαάθ. 7 Quod habent vulgati libri, ὁμοῦ φυλαὶ αἱ Συμεὼν δεκαεπτά, id prorſus eſt expungendum. 8 Verſus initium mancum eſt: nam ultima verba verſus ſeptimi ſunt, αἱ κῶμαι αὐτῶν. Poſt ea igitur ſic inchoandus eſt verſus octavus, ϗ * πᾶσαι↙ αἱ ἐπαύλεις, αἱ περικύκλῳ &c: ſed univerſitatis nota, ut aliena, notari debet ſtella appoſita. Eodem verſu, pro Βηλὲθ, ſcribe Βηλάθ. Porro illa, ÷ πρὸ δυσμῶν Ἰαμν debent obelo confodi. Complutenſes illud, Ἰαμνὲθ, omittunt: idque mihi placeret, niſi Syrus legiſſet. 10 Cum dicitur, ϗ ἔσται τὰ ὅρια, in bonis libris ab copula: verum quando in Hebræo habetur, cenſeo eſſe adſcribendam: præ tim cum Syrus notet per hypolimniſcum in uno aut altero antigrapho eſ ϗ ἦν τὸ ὅριον τῆς &c. 11 Initium ſuggeritur in editione mixta, hujuſmodi, προσαναβαίνει↙ τὰ ὅρια αὐτῶν &c. Ibidem pro, ἡ θάλασσα, ſcribendum eſt, θάλασσαν. Ibidem, pro Μαριλὰ, ſcribe Μαραλά: & pro Δαβασθὰ, Δαβασάθ. E quidem in libello De locis Euſebii, ut nunc habetur, Daſbath: verum mendo ſe, ut opinor, pro Dabaſath. Poſt hoc nomen continuo ſuggeritur in mi *ϗ ἀπαντήσει↙ εἰς τὴν φάραγγα &c. 12 Pro ἀνέστρεψε, ſcribe, ἀνέστρεψαν. Ex Σλα, legit Syrus, & habet Vatican', Βηθσαμὲς· at Complutenſes omittunt il Βὴθ; &, ut exiſtimo, recte. Nam apud Euſebium Sames dicta eſt urbs Za lonitarum, non, Bethſames: quanquam Sames revera non ſit loci nomen, ſed Solem ſignificet in Hebræo; ut certe hic uſurpatur. Mox, ſcribendum eſt, Ια σαλὼθ, ablata litera, α, ab initio: & pro Ἀφιὲ, Ἰαφιέ. 13 Pro ἐπ' ἀνατολὰς, ſcribe, ἀπὸ ἀνατολῶν, quamvis altera ſcriptura ſit Hebræo congruentior. Ibidem, pro Γοθθαιφθὰ, ſcribe, Γεθθαιφέρ. Mox, cum eſt in antigraphis vulgatis, ἐπὶ πό Κασεὶμ, expungendum eſt illud, ἐπὶ πόλιν, & ſcribendum Θακασίν. Nam mendoſe habent Complutenſes, Καισὶν, pro Κασίν. Ulterius, pro Ἀμμαθαρὶμ Ἀμμ ſcribe Ἀμμαθὰρ Ἀνουά. 14 Scribe initium his verbis, ϗ περιελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ βορρᾶ, ἐπὶ Ἀναθὼν, ϗ ἔσται &c. 15 Pro Νααλὼθ, repone Ναλώλ. Hujus verſiculi finis cæteroqui omiſſus, ſuggeritur ex editione mixta per aſteriſcum, ſic, * πόλεις δώδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν↙. 16 Illud, τῆς φυλῆς, jugulandum obelo eſt. Mox pro αἱ πόλεις αὐτῶν, ſcribe, αἱ πόλεις αὗται. 17 Copula in ipſo initio juguletur obelo. Mox vero illa verba, * τοῖς υἱοῖς Ἰσσαχὰρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν↙, habeant adſcriptam ſtellulam. 19 Pro, Ἀφεραείμ dicendum eſt Ἀφεραΐμ & expungendum eſt illud, Ῥενάθ. 20 Pro Ἀαμὲ, ſcribe Αἰμές. 21 Pro Ῥαμαὶ, ſcribe Ῥαθὼμ, aut, ut quidam habent, Ῥοθώμ. 22 Præpoſitio ἐπὶ, cum dicitur, ἐπὶ Σα & illud, κατὰ θάλασσαν, ſunt jugulanda obeliſcis. Dum autem ſequitur Βαιθ menda eſt librarii, debetque ſcribi, Βαιθσαμής. Hujus verſiculi finis ex mi ſuggeritur per aſteriſcum, his verbis, * πόλεις ἑξκαίδεκα, ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 23 Pr illa verba, δήμοις αὐτῶν, ſcribe, αἱ πόλεις, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, expuncta copu & ſublato illo, ϗ αἱ κῶμαι. 24 Poſt illud, ὁ πέμπτος, ſuppletur locus verbis ali quot ex mixta editione ſuggeſtis: ſic * τῇ φυλῇ τῶν υἱῶν↙ Ἀσὴρ &c. 26 Cum dicitur, ϗ Λαβανὼθ, eſt jugulanda copula obeliſco. 27 Habent Complutenſes, legit Syrus, ἡλίου ϗ Βηθδαγὼν, interpoſita copula: verum, ut ego puto, mendoſe: neque enim ea in Hebræo eſt: neque ad ſententiam ullam utilis eſſe videtur. Si tamen adſcribenda eſt, debet obeliſco notari. Deinceps multa ſunt ex pungenda, quæ in pervulgatis libris habentur. Eſt enim poſt illud, Βηθδαγὼ ſic ſcribendum, ϗ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν, ϗ ἐν Γαὶ Ἰεφθαὴλ, κατὰ βορρᾶν, Βηθαι ÷ ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον↙ ϗ ÷ εἰς↙ Ἀνιήλ· ϗ διελεύσεται &c. In quibus verbis il clauſula, ϗ πορεύσεται τὸ μεθόριον, eſt jugulanda obeliſco: atque etiam ſequens Præpoſitio εἰς. Complutenſes omiſerunt illa verba, τὸ μεθόριον: ſed lecta ſunt Syro. 28 Pro Ἀχρὰν, ſcribe, Ἀχράν, ablato Sigma: in quo nomine legerunt in terpretes literam Caph, pro Beth. Ibidem, pro Κανᾶ, ſcribe Κανὰ, aut per diphthongum, Καναί. 29 Pro Σωσὰ, ſcribe Ὡσά. Ulterius, ſcribe, ἡ διέξοδος αὐ Ulterius, juguletur copula obelo, cum dicitur, ϗ ἀπὸ τοῦ σχοινίσματος. 30 Verba illa, πόλεις εἴκοσι δύο, notanda ſunt aſteriſco, & ad ea adjungenda, cum ſua nota, etiam hæc, * ϗ αἱ κῶμαι αὐτῶν↙. 32 Poſt illud, ἐκτὸς, ſunt ſuggeſta in editione mixta hæc verba, *τοῖς υἱοῖς Νεφθαλεὶμ, κατὰ δήμους αὐτῶν↙. 33 Pro Μω ϗ Βεσενανεὶμ, legit Syrus, ἀπὸ δρυὸς Σενανείμ, & recte ſane, ſi Hebraica ve interpretari velis: verum, quantum ex Euſebii verbis, quæ in libello De lo Hebraicis ſunt, apparet; legit ille hunc locum ſic, Μεσὲφ, ϗ Ἠλὼν Σεεναείμ copula ſignanda eſt obelo. Vide de his, quæ in Commentariis ſunt a no dicta. Ulterius, pro Ἀρμαὶ, ſcribe, Ἀδαμαί & cum ſequitur, ÷ ϗ↙ Νακὲβ, p Conjunctionem obelo. Pro Ἰαβνὴ, ſcribe, Ἰαβνὴλ, addito Lambda: & pro Λ Λακώμ. 34 Pro κατὰ θάλασσαν, legit Syrus, ἀπὸ θαλάσσης· at ego nihil mu dum cenſeo. Nam illud approbatur ab Euſebio, in libello De locis Hebra nomen Icoc explicat: dicit enim, ad Occidentem. Cum porro deinceps eſt in libris vulgatis, ϗ ὁ Ἰορδάνης &c. ſuppletur locus ex Theodotione in mixta, ϗ* τῷ Ἰούδα↙ ὁ Ἰορδάνης &c. 35 Illud, τῶν Τυρίων, non eſt a Syro lectum: qua cenſeo eſſe expungendum; præſertim ſi Nomen Ἀσηδείμ retinetur; ut e Euſebius retinuit; quem ego ſequendum eſſe puto. Quidam enim libri, hoc re pudiant, illud vero retinent. Ego ſane conjectura auguror hominem aliq audacem, qui pro הצדים, hoc eſt, Ἀσηδείμ, male oculatus, legit הצרים, R pro Daleth, hujus interpretationem in margine adſcripſiſſe, Τυρίων· atq textum ipſum eſſe vitiatum tandem a librariis imperitis. 37 Pro, πηγὴ eſt in bonis libris Ἦν Ἀσώρ; & eam ſcripturam probat etiam Euſebius. Syrus tamen, per limniſcum, monet, eſſe exemplaria, quæ habent πηγὴ Ἀσώρ. Eſt a ἦν, hoc eſt עין Hebræis idem quod Græcis πηγή. 38 Pro Ἐρὼν, ſcribe Ἰρ pro Ὠρὰν, Ὠρέμ. Pro Θασμοὺς, Βηθσαμής. Illud autem quod deinceps eſt, δεκαεννέα, debet ſignari aſteriſco appoſito, tanquam ſuggeſtum ex aliis inter pretibus; atq; inſuper addi ex iiſdem interpretibus, * ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν↙. Poſt illud, υἱῶν Νεφθαλείμ, ſuppleri debent ex editione mixta hæc verba, τὰς συγγενείας αὐτῶν↙. Deinde addi inſuper, abſque aſteriſci nota, hæc: ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν. 40 Cum dicitur initio, ϗ τῷ Δὰν, eſt copula obelo ſi gnanda. Syrus, per limniſcum, oſtendit in quibuſdam libris eſſe, ÷ ϗ↙ τῇ υἱῶν Δάν· & hanc ſcripturam ſecuti ſunt Complutenſes: debet autem, poſt no men, Δὰν, adſcribi, κατὰ δήμους αὐτῶν· deinceps vero ſequitur, quod vulgati habent, ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος &c. 41 Poſt illud, τὰ ὅρια, ſuggeritur in mixta, κληρονομίας↙ αὐτῶν &c. Ulterius, cum dicitur, ϗ πόλεις Σαμές; neque Sy neque Complutenſes copulam legerunt: quaſi videlicet Saraa, & Eſ urbes Solis fuerint: verum ſi, quod in Hebræo eſt, repræſentare velis, bendum eſt, ϗ πόλις Σαμὲς, ſervata copula, & urbis vocabulo poſito nu ſingulari, ut eſt in Complutenſium libris: certe etiam Euſebius urbem mes attribuit Danitis. 42. Pro Ἰβλαὼν, ſcribe, Αἰλών· eſt tamen in Heb Ajalon. 43. Pro Αἰλὼν, ſcribe, Ἰλαὼν, trajectis literis: ſic enim locus vocatur apud Euſebium, & ſic habent Complutenſes. 46. Illud, ϗ ἀπὸ θα λάσσης Ἱερακῶν, eſſe quidem in quibuſdam libris notat Syrus. Ipſe tamen red dit, ϗ ὕδατι Ἱερακῶν· atque hic omiſſum aliud nomen, ſuggeritur in mi editione per ſtellulam; nempe, * ϗ Αἰρεκκὼν↙, ὅριον &c. Porro deinceps

turba

turbatus eſt ordo in Græcis libris. Nam verſiculus 48. ſcriptus eſt ante 47. Cæterum poſt abſolutum verſum 46. ſuggerit editio mixta hæc verba verſiculi quadrageſimi ſeptimi, * ϗ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον τῶν υἱῶν Δὰν ἀπ' αὐτῶν↙. Deinceps vero ſcribitur verſiculus 48. ſed ut ego exiſtimo, non recte: quandoquidem poſt ſuggeritur denuo, in editione mixta, ſuo loco. Quare putarim hic continuo eſſe ſubjicienda illa, quæ ſunt in vulgatis etiam libris, ϗ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν, quæ omnia ſunt obeliſcis ſignanda, uſque dum dicitur, ϗ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν &c. non enim ſunt in Hebræo, hoc certe loco; ſed in Judicum hiſtoria ſcripta: atque ideo ſunt a Complutenſibus omiſſa; verum non recte. Syrus enim ea in Hexaplis fuiſſe oſtendit, ſed obeliſcis notata. Porro illa, ϗ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, pertinent ad verſiculum quadrageſimum ſeptimum. In iis autem, poſt illud, ἐν ςόματι μαχαίρας, ſuggerendum ex aliis interpretibus eſt, * ϗ ἐκληρονόμησαν αὐτὴν↙. Ulterius, cum dicitur, τὸ ὄνομα αὐτῆς, ſcribe, τὸ ὄνομα τῆς· atque hic poſt nomen Δὰν, rurſus ſuggeritur in editione mixta, * κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν πατρὸς αὐτῶν↙. Et poſt hæc verba adſcribitur, ut dixi, per aſteriſcos, verſiculus quadrageſimus octavus. Quapropter ſuſpicor eum ſuperius omittendum fuiſſe, ut præteritum a LXXII. Sunt autem hæc ejus verba, αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὗται, ϗ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν↙. Deinceps vero ſequitur verſiculus quadrageſimus nonus: cujus principium a LXXII. omiſſum, ſcribitur in mixta cum aſteriſcis ſic, * ϗ συνετέλεσαν διελεῖν κλήρῳ τὴν γῆν ἐν ὁρίοις αὐτῆς↙. Deinde interrumpitur ille verſiculus iis verbis quæ ſunt in vulgatis libris, ϗ ὁ Ἀμορραῖος ὑπέμεινε &c. quæ a Complutenſibus ſunt rurſus temere omiſſa: debebant enim, ſed cum obeliſcis, adſcribi. Eſt autem in illis, pro Ἐλώμ, ſcribendum, Αἰλών· & Σαλαβὶν, per literam β. Porro, cum dicitur, ϗ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ &c. omittendi ſunt obeliſci: pertinent enim iſta ad verſiculum 49. 50. Cum dicitur, ϗ ἔδωκαν αὐτῷ, notetur copula obeliſco. Mox, pro Σαραὺ, ſcribendum eſt per diphthongum, Σαραὶ, aut potius, ut habet Euſebius, Σαρά. Illud vero quod ſequitur, ÷ ἥ ἐστιν↙, jugulandum obeliſco eſt. 51. Scribe, κατεκληροδότησεν, numero unius, quamvis in Hebræo ſit pluralis numerus. Ibidem ſcribe, Σηλώ, ablato μ. Videntur autem LXXII. interpretes, pro ויכלו, hoc eſt, *abſolverunt*, legiſſe וילכו, tranſpoſitis literis, cum dixerint, ἐπορεύθησαν.

CAP. XX.

Capitis viceſimi ver. 2. poſt verbum, Δότε, adſcribatur Pronomen, ὑμῖν. Ibidem lectum a Syro eſt, numero ſingulari, τοῦ φυγαδευτηρίου. 3. Poſt illud, ἀκουσίως, additum eſt in mixta, * ἄνευ προνοίας↙. Mox ſcribe, mutato ordine, ὑμῖν ÷ αἱ πόλεις↙· & illud, αἱ πόλεις, habeat notam obeliſci appoſitam: qua nota etiam ſignanda ſunt illa, quæ deinceps ſequuntur, nempe, ÷ ϗ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτής↙. Et rurſus illa, ÷ ἕως ἂν καταςῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν↙. 4 Scribe, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως· atque expungito Pronomen illud, αὐτῆς. Mox ſcribe, τοὺς λόγους αὐτοῦ. Cum autem interpretes hoc loco dicunt, ἡ συναγωγὴ, legerunt העדה, pro העירה. 6. Pro, εἰσελεύσεται εἰς τὴν, &c. ſcribe, ἐλεύσεται πρὸς τὴν πόλιν. Cum porro ulterius eſt, ϗ ἐλεύσεται πρὸς πόλιν, debet Conjunctio veru jugulari. 7. Scribe numero unius, διέςειλεν, quamvis ſit plurium numerus in Hebræo. Ibidem ſuggeritur in mixta articulus, ϗ * τὴν↙ Συχέμ. Mox, pro Ἀρβὸ, legit Syrus, atque etiam Complutenſes, Ἀρβὸκ, ſed mendum id eſſe teſtatur divus Hieronymus: debet enim dici Ἀρβὲ, aut Ἀρβαὶ, ubiq; certe in Vaticano eſt Ἀρβέ. 8. Illud, ἀπὸ ἀνατολῶν, notandum eſt appoſito aſteriſco, tanquam alienum. Ibidem, poſt Γαλαὰδ, adſcribito, ἐκ τῆς φυλῆς Γάδ. 9. In ipſo initio, poſt Pronomen, αὗται ſuggerit mixta Verbum, * ἦσαν↙. Et mox, cum eodem ſigno, addit univerſitatis vocabulum; hoc modo, * πᾶσιν↙ τοῖς υἱοῖς &c. Ulterius, pro ἐκ χειρὸς, ſcribe, ἐν χειρί. Denique ipſa extremitas, ÷ εἰς κρίσιν↙, juguletur obeliſco.

CAP. XXI.

Capitis viceſimi primi ver. 2. ſcribendum eſt, verbis trajectis, κύριος ἐνετείλατο. Mox poſt, περισπόρια, additur in mixta Pronomen * αὐτῶν↙. Ver 3. poſt, τὰς πόλεις, rurſus additur demonſtrationis Pronomen, * ταύτας↙. 4. Scribe κληρωτί. 5. Eſt in editione mixta, ἐκ τῆς * συγγενείας↙ φυλῆς. Eodem verſu ſcribe rurſus κληρωτί. 6. Iterum ſcribe ex mixta, ἀπὸ τῆς * συγγενείας↙ φυλῆς. 7 Copula initio poſita eſt obelo jugulanda, atque ſub finem etiam illud ÷ κληρωτί↙. 8 Poſt, τὰς πόλεις, rurſus ſuggerit mixta Pronomen * ταύτας↙. 9 Illud, ÷ ϗ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν↙, debet obeliſco ſignari. Neq; debebat profecto omitti a Complutenſibus, cum vellent mixtam editionem repræſentare. Nam mera inſcitia eſt, cum dicunt ſe puram LXXII. interpretum tralationem dediſſe. Hic rurſus poſt, τὰς πόλεις, eſt in mixta * ταύτας↙. Ulterius, poſt verbum, ἐπεκλήθησαν, adſcribendum eſt, ἐν ὀνόματι. 10. Principium a LXXII. omiſſum, ſuggerit mixta, hoc, * ϗ ἐγένοντο↙ τοῖς υἱοῖς &c. In fine, cum dicitur, ὁ κλῆρος, additur in mixta ↙ πρῶτος↙. 11. Scribe initio, ϗ ἔδωκαν, numero plurium. Ibidem, poſt, περισπόρια, eſt in mixta Pronomen * αὐτῆς↙. Equidem exiſtimo locum hunc jam olim corruptum eſſe, & mendoſe particulam adverſativam δὲ, pro copula, ϗ, ſcriptam eſſe, dicique debere, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Certum eſt enim unamquamque urbem Leviticam ſua habuiſſe περισπόρια. At initio inſequentis verſus locandam eſſe illam adverſativam, dicendumque illic, τοὺς δὲ ἀγροὺς τῆς πόλεως &c. Sed adverſus conſenſum exemplarium nolui ſcripturam mutare. 12. Nomen, Ἰησοῦς, notari debet obelo. Ibidem, poſt illud, κατασχέσει, eſt in mixta additum Pronomen, * αὐτοῦ↙. 13. Poſt, τοῦ ἱερέως, habet mixta * ἔδωκαν↙· nam mendoſe habent Complutenſes numerum ſingularem. Ibidem, ſcribe caſu mutato, φυγαδευτηρίου· & pro, τὰ πρὸς αὐτὴν, quod priore eſt loco poſitum, ſcribe, σὺν αὐτῇ· verum paullo ulterius recte eſt, τὰ πρὸς αὐτῇ. 14. Pro Ἰεθερμὼ, ſcribe Ἰεθιμώ. 15. Scribe Αἰλών. 16. Pro Ἰεττὰ, ſcribe, Ἰεττά. Ibidem, ſcribe Βεθσαμὲς. 18. Scribe Ἀλμών. 19. Scribe mutato verborum ordine, δεκατρεῖς πόλεις. 20. Pro τῶν ὁρίων, legit Syrus, aut certe reddidit, τῶν ἱερέων, mendoſe ſane: quanquam neque alterum illud ſatis exprimat Hebræum, in quo eſt, τοῦ κλήρου, ſortis, ut Aquilas & Symmachus ſunt interpretati. Multo etiam melius ſcriberetur hoc verſu numero plurali αἱ πόλεις, quam ſingulari ἡ πόλις, niſi obſtaret conſenſio librorum. 21. In fine, ſcribe, τὰ πρὸς αὐτῇ· & hic ſuggeritur in mixta, * ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ↙. 22. Scribe Καβσαΐμ. Ibidem, cum dicitur, ϗ τὴν ἄνω Βηθωρὼν, expungito illud, ἄνω. 23. Scribe, Γαβεθών. 25. Scribe, Θαανὰχ· & mox, pro Βαιθσὰν, ſcribe, Γεθρεμμών. 27. Poſt nomen, Γηρσὼν, ſuggeritur in editione mixta * τοῖς συγγενέσι↙, *cognatis*. Eodem verſu, pro, Βεεθαρὰ, legit Syrus, Ἀσταρώθ· quo nomine urbs iſta nuncupatur in Paralipomenis: verum non cenſeo illud eſſe mutandum. Nam & Euſebius in locis, appellat urbem hanc Beeſthra. 28. Scribe, Κισιὼν, & Δαβερὰθ. 29. Adde copulam hoc modo, ϗ πηγήν. 30. Pro Μασαὰλ, ut legit Syrus, & habent libri pervulgati, dicunt Complutenſes, Μισάλ. At in libello De locis eſt Maſal. Nam mendoſe eſt in nonnullis libris, Maſan. Eodem verſu, ſcribe, Ἀβδών. 31. Scribe, Χαλκὰθ, & Ῥοώβ. 32. Mendoſe habent Complutenſes initio, τὰς πόλεις τὰς numero plurium: ſcribendum eſt enim, τὴν πόλιν τὴν &c. Ibidem cum dicitur, ϗ τὴν Κέδες, auferenda eſt copula: neque enim a Syro lecta eſt. Ulterius expungenda ſunt illa, ϗ τὴν Νοεμμὼν, ϗ τὰ ἀφωρισμένα τὰ περὶ αὐτῇ. 34. Confodi debet obelo verbum, υἱῶν. Legendum etiam Ἰεκνάμ, & Καρθά· Syrus tamen habet, Καρθάν· ſed, opinor, mendoſe. 35. Omnia illa, ϗ τὴν Δαμνὰ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ϗ τὴν Νααλὼλ, ϗ τὰ περισπόρια αὐτῆς, ſunt ſuggeſta ex mixta, atque ideo notanda aſteriſco. 36. Illa, ϗ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, uſque dum dicitur, ϗ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, hoc eſt, uſque ad 38 ver. debent notari obelo. Nam LXXII. de ſuo ea addiderunt, explicandæ ſententiæ cauſſa, cæteroqui curtæ, ut dixi in Commentariis. Habent autem quædam exemplaria, πόλεις τοῦ Ἰορδάνου; pro, πέραν τοῦ Ἰορδάνου· ſed male, opinor. Nam & Latinus interpres πέραν legit. Porro pro, κατὰ Ἰεριχὼ, legit Syrus, & etiam Complutenſes, τῆς Ἰεριχώ: ſed hoc fere idem unum eſt. Ulterius, expungendum eſt verbum, ἔδωκε, & ſcribendum caſu gignendi, τοῦ φυγαδευτηρίου· & τῆς Μισώρ. Pro Ἰαζὴρ autem, certum eſt, ſcribi debere Ἰασὰ, ex libro Paralipomenon. Nam Ἰαζὴρ mox dabitur ex tribu Gad. 37. Pro Γεδσὼν, habent Complutenſes Κεδσών. Sed Syrus illud reddidit: quare nihil arbitror eſſe mutandum. Ulterius, pro Μασφὰ ſcribendum Μαφά. 39. Scribendum eſt, ex Syro, τοῖς καταλελειμμένοις, caſu mutato. Eodem verſu notetur Pronomen aſteriſco, cum dicitur, τὰ ὅρια * αὐτῶν↙. 40. Scribe alia collocatione verborum, πόλεις τεσσαράκοντα ὀκτώ. 41. Scribe, πόλις ϗ τὰ &c. numero unius. Mox poſt, περισπόρια, ſuggerit mixta Pronomen * αὐτῆς↙. Et deinde ſcribe, κύκλῳ, * οὕτως↙ πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. Quæ vero dehinc ſequuntur in vulgatis codicibus, nempe, ϗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς &c. uſque ad verſiculum quadrageſimum ſecundum, cujus initium eſt, ϗ ἔδωκε κύριος τῷ Ἰσραὴλ &c. ea omnia ſunt obeliſcis notanda. In iis autem, pro Θαμναθσαχὰρ, ſcribi debet, Θαμναθσαρὰ, & mutato verborum ordine, ϗ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν Ἰησοῦς. Illud vero quod deinde habetur, ἣν ᾐτήσατο, eſt auferendum. Complutenſes rurſus iſta omiſere. At a Syro lecta ſunt in eo antigrapho, quod Euſebii manu emendatum erat ad Origenis hexapla. 43. Syrus legit, ϗ οὐκ ἀνέςη, & recte. Mox ſcribe, παρέδωκε κύριος, ſublato Pronomine. Verſu ultimo poſt verbum, διέπεσε, ſuggeritur in editione mixta * ῥῆμα.

CAP. XXII.

Cap. 22. verſiculo ſecundo, reddiderunt LXXII. ἀκηκόατε, cum dicere debuiſſent, ἐφυλάξατε. Nimirum legerunt שמעתם, pro שמרתם. Eodem verſu, pro ϗ τὰ πάντα, ſcribe, κατὰ τὰ πάντα. 3. Cum dicitur, ἡμέρας ÷ ϗ↙ πλείους, juguletur copula obeliſco. 4. Scribe mutata Pronominum perſona, θεὸς ἡμῶν, & ἀδελφοὺς ἡμῶν. Ulterius, poſt nomen Μωυσῆς, habet mixta editio, per aſteriſcum, * δοῦλος κυρίου↙. 5. Syrus habet Pronomina primæ perſonæ, ἐνετείλατο ἡμῖν, & θεὸς ἡμῶν· ſed in Hebræo ſunt ſecundæ. 6. ϗ εὐλογήσας &c. boni libri habent, ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, ϗ ἀπέστειλεν αὐτούς. 7. Scribendum eſt numero ſingulari, ϗ τῷ ἡμίσει. Et ſimiliter paullo ulterius. Mox ſcribendum eſt, ἀδελφῶν αὐτῶν, ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν &c. Ulterius, poſt verba, ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς, adſcribe Nomen Ἰησοῦς. 8. In ipſo initio, pro Participio λέγων, legit Syrus, ϗ εἶπεν· idque eſt in Hebræo; & etiam, opinor, Vaticano. Sunt ſane iſta a LXXII, admodum inſcite, ut videntur, converſa, aut ab emendatoribus perverſa. Cæterum illa verba, * ϗ χαλκὸν, ϗ σίδηρον↙, ſunt notanda aſteriſcis, ut aliena. Mox, ϗ διείλαντο, expungatur copula. Et paullo ulterius notetur Pronomen aſteriſco, cum dicitur, τῶν ἐχθρῶν * αὐτῶν↙. Verſus noni initium omiſſum ſuppletur in mixta ſic, * ϗ ἀπέστρεψαν↙. Ibidem, pro ἐκ γῆς, ſcribendum eſt, ἐν γῇ. 11. Legit Syrus, ἐν Γαλιλὼθ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου· & recte, ut equidem cenſeo: quamvis altera ſcriptura ſit Hebræo congruentior. Rurſus 12. initium eſt a LXXII. omiſſum, ut ſupervacaneum, quod ſic ſuggerit mixta editio, * ϗ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ↙. In fine v. 13. pro ἱερέως, ſcribendum eſt, ἀρχιερέως. Ibidem, cum dicitur, τόν τε Φινεὲς, expungatur illud encliticon, τε. Illud autem, ÷ υἱοῦ Ἀαρὼν↙, notetur obelo. 15 Scribe, ϗ πρὸς τὸ ἥμισυ. 16. Cum dicitur, ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ &c. auferatur illud, κυρίου. Paullo poſt, eſt in mixta, ἀπὸ * ὄπισθεν↙ κυρίου. Ibidem expungatur illud, θεοῦ Ἰσραήλ. Mox, ſcribe, ἀποςάτας γενέσθαι ὑμᾶς· quodque illico ſequitur Adverbium * σήμερον↙, notetur aſteriſco, ut alienum. 17. Scribe, μὴ μικρὸν ἡμῖν, *nobis*. 18. ἐὰν ἀποςῆτε. In mixta eſt, ἐὰν * ὑμεῖς↙ ἀποςῆτε. Ibidem, cum dicitur, ἔςαι ἡ ὀργὴ, expungatur illud, κυρίου, quod adjungitur in vulgatis libris. 19. ϗ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν· auferatur Pronomen, ὑμῖν. In Hebræo eſt *polluta*, loco μικρά· unde conjicio ſcriptum olim fuiſſe ab ipſis interpretibus, μιαρά. Certe Aquilas dixit, ἀκάθαρτος, Symmachus βέβηλη· & nemo neſcit illos interpretes ſæpe uti verbis parum aptis. Ulterius ſcribe, διάβητε ὑμῖν εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου. Notat autem Syrus quoſdam libros habere ἀποςρέψητε, pro διάβητε· at hoc apte exprimit quod eſt in Hebræo עברו. Ulterius, ſcribe, κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν, *in nobis*. Et mox addatur copula, ſcribaturque, ϗ ἀφ' ἡμῶν μὴ &c. 20. Cum dicitur, ϗ οὗτος εἷς μόνος ἦν· illud μόνος debet obelo adſcripto notari: verbum autem, ἦν, quædam exemplaria non habent, ut notavit Syrus: & ſane a Complutenſibus non eſt adſcriptum. Ulterius, μὴ ÷ οὗτος μόνος↙ ἀπέθανεν &c. ſcribendum eſt; debetque illud, οὗτος μόνος, notari veru appoſito. 21. Notetur ſimiliter obelo illud, λέγοντες. Et 22. illa quoque, ὅτι καί. 23. Rurſus illa obelo ſignentur, ÷ ϗ εἰ↙, quæ initio verſus ſcripta ſunt. Mox, poſt ἀπὸ κυρίου, expungito illud, τοῦ θεοῦ ἡμῶν· deinde interpone disjunctivam particulam, ut vocant, hoc modo, ἢ ὥστε ἀναβιβάσαι· atque hic expunge Pronomen, ἡμᾶς. 24. Scribe, ῥήματος εὐλαβείας. Ulterius illud, ÷ ἵνα μὴ↙, notetur obeliſco. Mox, cum dicitur, τοῖς τέκνοις ἡμῶν * λέγοντες↙, habeat hoc Participium adſcriptum aſteriſcum, & ſimiliter illud, κυρίου, quod mox ſequitur. Habent autem multi libri, ϗ κυρίῳ· idque melius eſt. Non eſt tamen in omnibus copula, ut notavit Syrus. 25. Scribe, ἡμῶν ϗ ὑμῶν· & hic ſuggerit mixta editio, * οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, ϗ οἱ υἱοὶ Γάδ↙. Deinde ſequitur, τὸν Ἰορδάνην &c. 26. Pronomen ÷ τοῦτον↙, juguletur obelo. 27. Rurſus trajectis perſonis ſcribe, ἡμῶν, ϗ ὑμῶν. Et paullo ulterius, pro ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων, ſcribe, ἀνὰ μέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν. Ibidem ſcribe, μεθ' ἡμᾶς, *poſt nos*. Ulterius ſcribe, ϗ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν, ϗ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Ulterius ſcribe, τὰ τέκνα ὑμῶν αὔριον τοῖς τέκνοις ἡμῶν. 28. Scribe, mutata perſona, ϗ ἐροῦμεν, ἴδετε &c. ſic enim legit Syrus, & habent boni libri omnes: & ita eſt in Hebræo; ut mirabile videri poſſit, quid

Latinum moverit, ut tertiam perſonam redderet. Ulterius ſcribendum eſt, ἀνὰ μέσον ὑμῶν, ϗ ἀνὰ μέσον ἡμῶν. Et mox illud, ϗ ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων ἡμῶν, debet confodi obelo. 29. Scribe, ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις. Ibidem, cum dicitur, ϗ τῆς θυσίαις Σαλαμείν, aufer hoc, Σαλαμείν. Mox ſcribe, ÷ τοῦ σωτηρίου ἡμῶν↙, mutato numero, & addito Pronomine; ſigneturque hoc totum obeliſco. 30. Scribe, ϗ ἤκουσεν Φινεὲς ἱερεὺς. Mox nota univerſitatis, πάντες, ſignetur veru. Deinde, poſt illud, Συναγωγῆς, ſuggeritur in editione mixta, * ϗ οἱ χιλίαρχοι↙, debet autem inſuper addi poſt hæc verba, abſque aſteriſci nota, Ἰσραήλ, οἳ ἦσαν &c. Ulterius, pro τὸ ἥμισυ φυλῆς, ſcribe, οἱ υἱοὶ Μανασσῆ &c. 31. Scribe, ϗ εἶπε Φινεὲς ὁ * υἱὸς↙ τοῦ Ἐλεαζὰρ, ἱερεὺς· ſed verbum υἱὸς, habeat appoſitam aſteriſci notam: atque hic rurſus, pro, ϗ τῷ ἡμίσει φυλῆς, debet ſcribi, ϗ τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ. Ulterius, poſt Verbum, πλημμέλειαν, addit mixta demonſtrationis Pronomen, * ταύτην↙. 32. Poſt ἱερεὺς, additum eſt in mixta, * υἱὸς Ἐλεαζάρ↙. Paulo ulterius, expungatur illud, πατριῶν. Mox illud quoque auferatur, ϗ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. 33. Illud, ὁ λόγος, initio verſiculi, debet appoſitam aſteriſci notam habere. Paullo ulterius deſunt quædam in pervulgatis libris: ſic enim eſt legendus locus iſte totus, ϗ ἤρεσεν * ὁ λόγος↙ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ÷ ϗ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ↙, ϗ εὐλόγησαν &c. Interim illud quod addimus, nempe, ϗ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, debet jugulari obeliſco. Dum vero paullo poſt habentur ea ipſa verba, ſunt expungenda. Ulterius ſcribe, ϗ μηκέτι εἶπαν ἀναβῆναι &c. Mox expunge illud, ϗ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. Verſum ultimum ſcribito ad hunc modum, ϗ ἐπωνόμασαν τῷ Ῥουβὴν, ϗ τῷ Γὰδ τὸν βωμόν· ÷ ϗ εἶπαν↙, ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ἡμῶν, ὅτι κύριος ÷ αὐτὸς↙ θεὸς αὐτῶν ἐστι↙. Sed illud, ϗ εἶπαν, tum, αὐτὸς, & αὐτῶν ἐστι, jugulentur obeliſcis.

CAP. XXIII.

Cap. 23. primo verſiculo, cum dicitur in vulgatis libris, τὸν θεὸν Ἰσραήλ, auferendum e medio eſt verbum, θεόν. Ulterius ſcribe, ἐχθρῶν αὐτῶν. 2. Illud, τοὺς υἱοὺς, notetur veru; & ſimiliter copula, quæ illico ſequitur, cum dicitur, ϗ τὴν γερουσίαν. Et rurſus copula in verſus extremo, ubi eſt, ϗ προβέβηκα. 3. Syrus legit, ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Sed in Hebræo eſt ſecundæ perſonæ Pronomen. Ibidem ſcribendum eſt, ἐκπολεμήσας ὑμῖν, *vobis*. 4. Initio, legit Syrus, Ἴδετε ὅτι ἐπέρριψα ὑμῖν τὰ ἔθνη &c. & recte. Complutenſes autem addunt, Ἴδετε, ὅπερ εἶπα, ἐπέρριψα &c. ſed quantum videre poſſum, mendoſe. Ibidem, cum dicitur, τὰ καταλελειμμένα ÷ ὑμῖν↙, juguletur Pronomen, veru appoſito. Ulterius ſcribe, ϗ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξωλόθρευσα. Ulterius, Verbum ὁριεῖ, ſignetur obeliſco. 5. Cum dicitur, ὁ θεὸς ὑμῶν, Syrus legit rurſus primam perſonam, ἡμῶν. Ibidem, hæc omnia; ÷ ἕως ἂν ἀπόλωνται· ϗ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς, ϗ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου ὑμῶν↙, ſunt ſignanda obeliſcis. Cæterum eorum loco ſuggerit mixta editio per aſteriſcos iſta, * ϗ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου↙. Rurſus in fine legit Syrus, ὁ θεὸς ἡμῶν, *Deus noſter*. 6. Poſt verbum, ἐκκλίνητε, additum eſt in mixta, * ἀπ' αὐτοῦ↙. 7. Scribe, εἰς τὰ ἔθνη ταῦτα, τὰ καταλελειμμένα· atque hic ex mixta ſuggere, * μεθ' ὑμῶν↙. Ibidem, cum dicitur, οὐκ ὀνομασθήσεται ÷ ἐν ὑμῖν↙, juguletur obelo hoc, ÷ ἐν ὑμῖν↙. Atque hic continuo ſubjicit mixta per aſteriſcum, * ϗ οὐκ ὀμεῖσθε, οὔτε μὴ λατρεύσητε, οὔτε μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς↙. Cæterum prius Pronomen, αὐτοῖς, quod habent libri pervagati, eſt expungendum. 9. Initio, ſcribe, ϗ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς κύριος· habeat autem Pronomen appoſitum obeliſcum. 10. In ipſo initio ſuggerit mixta verbum, * ἀνὴρ εἷς &c. Ulterius, pro συνεκπολεμεῖ, ſcribe, ἐξεπολέμει. In extremo, legit Syrus, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν· at in Hebræo eſt ſecundæ perſonæ Pronomen. 11. Poſt Adverbium, σφόδρα, ſuggerit mixta editio, * ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν↙. Mox legit rurſus Syrus, τὸν θεὸν ἡμῶν, quamvis in Hebræo ſit ὑμῶν. 12. Initio verbum omiſſum a LXXII. ſuggeritur in mixta hoc modo, ἐὰν γὰρ * ἀποστρέφῃ↙ ἀποστραφῆτε &c. Ulterius ſcribe, προστεθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις, τοῖς μεθ' ὑμῶν. Syrus oſtendit in quibuſdam libris eſſe, τούτοις τοῖς καταλελειμμένοις μεθ' ὑμῶν· idque eſt Hebræo conſentaneum, & plenius. 13. In ipſo initio, illud γνώσει, debet habere appoſitum aſteriſcum. Paullo ulterius, poſt κύριος ὁ θεὸς, ſuggerit mixta Pronomen * ὑμῶν↙, *Deus veſter*. Ulterius, ſub finem, ſcribendum eſt, ἕως ἂν ἀπόλησθε· addita particula potentiali, ut vocant. 14. Cum dicitur, ϗ γνώσεσθε, addit mixta per ſtellam, * ἐν ὅλῃ↙ τῇ καρδίᾳ &c. Et mox denuo, * ἐν ὅλῃ↙ τῇ ψυχῇ &c. Rurſus, poſt τῶν λόγων, addit, * τῶν καλῶν↙. Ibidem ſcribe, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν * πρὸς ἡμᾶς↙. Mox ſcribe, πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν, οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν * ῥῆμα ἓν↙· adſcripta ſtellula ad illa verba, ῥῆμα ἕν. 15. Cum dicitur, ἐλάλησε κύριος, adjunge, ὁ θεὸς ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς. 16. Legit rurſus Syrus, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, *Dei noſtri*. Ibidem ſcribendi ſunt pro modis ſubjunctivis, modi finiti, λατρεύσετε, & προσκυνήσετε. Porro illa, ϗ ὀργισθήσεται θυμῷ, &, quæ deinceps ſequuntur, ad finem uſque, ea, ut ex aliis interpretibus accepta, & mixtæ editionis, ſunt notanda aſteriſcis: eaque cauſa eſt, cur Vaticanus omitteret. In iis autem, pro ἀποστρέψει σε, ſcribendum eſt, ἀπολεῖσθε· & expungendus in extremo ille nominandi caſus, κύριος. Mendum eſt enim apud Complutenſes, cum eum adſcribunt; non eſt enim in Hebræo: quapropter non poteſt ex mixta editione ſuggeri.

CAP. XXIV.

Cap. 24. hoc eſt, poſtremi, verſiculo primo, pro Συχὲμ, eſt in Vaticano, Σηλώ· & eam ſcripturam ſecutus eſt quoque divus Auguſtinus. Notatumque a Syro eſt, quædam exemplaria, Σηλὼ, habere. At quin hoc mendum vetus ſit, nulla poteſt eſſe dubitatio: qualia ſunt profecto in Græca editione prope infinita. Ibidem, poſt illud, πρεσβυτέρους, addit mixta, * Ἰσραήλ↙. Sed in Vaticano eſt, πρεσβυτέρους αὐτῶν· & hanc ego eſſe LXXII. ſcripturam non dubito. Paullo ulterius, ſcribe cum copula, ϗ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν· & mox dele illud, κριτὰς, quod eſt in vulgatis libris. Vaticanus hunc locum habet addito Pronomine, ϗ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ· quæ ſcriptura mihi vehementer placet. Nam plene exprimit vim verbi Hebraici ad formulam Hithpael formati. 2. Auferendum eſt Participium, λέγων. 3. Illud, Χαναὰν, eſt aſteriſco ſignandum. Nam etiam divus Auguſtinus ſcriptum reliquit, a LXXII. fuiſſe omiſſum: propterea quod Abrahami fides atque religio non per Chananæam ſolam, ſed per univerſum terrarum orbem eſſet propaganda. 4. Initio, adde Verbum, hoc modo, ϗ ἔδωκα τῷ Ἰσαὰκ &c. Ibidem, pro κληρονομίαν, eſt in Vaticano, κληρονομῆσαι. Porro illa verba, ϗ ἐγένοντο ἐκεῖ, & quæ ſequuntur, uſque ad illa, ϗ ἐπάταξε, hoc eſt, uſque ad finem verſiculi, debe obeliſcis ſignari. Verſiculi quinti initium a LXXII. omiſſum, ſic ſugge debet ex mixta editione, * ϗ ἀπέστειλα Μωυσῆν ϗ Ἀαρών↙· deinde ſequ ϗ ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς· ſic enim ſcribendum eſt. Nomen illud, κύριος, expungendum. Porro poſt finem hujus verſiculi, ho eſt, poſt illa verba, ϗ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, debet rurſus ſuppleri ex editione mixta initium verſus ſexti, his verbis, * ϗ ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ὑμῶν. Deinde ſequitur quod eſt in vulgatis libris, ἐξ Αἰγύπτου, ϗ εἰσήλθετε &c. Habet autem Vaticanus, pro εἰσήλθετε, verbum tertiæ perſonæ, εἰσῆλθον, ut ad ipſos patres referatur: idque Hebræo congruentius eſt. Ulterius, ubi eſt, ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν, Syrus legit perſonam primam, ἡμῶν· & recte, niſi fallor: quandoquidem mox ſequitur, ϗ ἀνεβοήσαμεν. 7. Illud, νεφέλην ϗ, debet jugulari obeliſco. Deinde legit Syrus, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, *oculi noſtri*. Et ulterius, ὅσα ἐποίησε ÷ κύριος ὁ θεὸς↙ ἐν ÷ γῇ↙ Αἰγύπτῳ, interim notat illa, κύριος, θεὸς, & γῇ, obeliſcis. 8. In ipſo initio, ſcribe, ϗ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν, duxit *vos*. Ulterius omittit Syrus verbum, κύριος· notatque in nonnullis libris eſſe, χεῖρας ἡμῶν, *manus noſtras*. 9. Poſt τὸν Βαλαὰμ, ſuggerit mixta, * υἱὸν Βεώρ↙. 10. Scribendum eſt, ÷ κύριος ὁ θεός σου↙· debentque iſta verba obelo jugulari. Paullo ulterius, ſcribe numero plurium, εὐλογίαις. Rurſus in extremo verſiculi, illa, ϗ παρέδωκεν αὐτοὺς, ſunt appoſito obeliſco notanda. 11. Expunge illud, κύριος, cum dicitur, κύριος εἰς τὰς χεῖρας &c. 12. Scribe, ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, *a noſtra facie*. Ibidem, pro δύο, eſt in quibuſdam libris, δώδεκα, ut notavit Syrus: & hanc ſcripturam videmus in Vaticano: ſed diſſentit ea ab Hebræo. 13. Rurſus legit Syrus, ϗ ἔδωκεν ἡμῖν, nobis. 14. Scribe verbis trajectis, ἐν εὐθύτητι, ϗ ἐν δικαιοσύνῃ. Eodem verſu, illud, ÷ ἀλλοτρίους↙, notetur obeliſco. Cum autem ulterius eſt, λατρεύσατε * τῷ↙ κυρίῳ, debet articulus appoſitam ſtellam habere. Idem rurſus fieri debet ve 15. nam & ibi eſt ſcribendum, λατρεύειν * τῷ↙ κυρίῳ. Ibidem ſcriben ἀρέσκει, in modo finito. Mox, ſcribe, τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέρα articulus hæreat Nomini, θεοῖς. Porro in hujus verſus fine, illa verba, ÷ ἅγιός ἐστι↙, debent obelo jugulari. Complutenſes non recte omiſer quamvis in Hebræo non ſint. 17. Initio, ſcribe, κύριος γὰρ θεὸς ἡμῶν ÷ αὐτὸς ἀνήγαγεν &c. ſed verbum, ἐστιν, habeat obelum. Paullo ulterius, po illa verba, ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ſuggeritur in mixta, * ἐξ οἴκου δούλων· ϗ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα↙· deinde ſequitur quod eſt in vulga libris, ϗ διεφύλαξεν &c. 19. Cum dicitur, κυρίῳ τῷ θεῷ, debet illud, τῷ expungi; & ante nomen, κυρίῳ, ſuggerit mixta articulum, * τῷ↙ κυρίῳ, θεὸς &c. Mox poſt verbum, ἐστι, ſupplet, * ϗ θεὸς↙ ζηλώσας ἐστί. Comp tenſes hunc locum ſic proferunt, ϗ θεὸς ζηλωτής ἐστιν οὗτος· quæ ſunt Symmachi verba, ut annotavit Syrus. Mox ſcribe, ordine verborum mutato, τὰ ἀνομήματα ὑμῶν, ϗ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν. Vaticanus habet, τὰ ἀνομ pro ἀνομήματα· opinor, librarii errore. 22. Scribe, μάρτυρες ὑμεῖς ὑμῶν, poſito utroque Pronomine perſona ſecunda. Porro, poſt verbum ἐξελέξασθε, addit mixta editio Pronomen * ὑμῖν↙, *vobis*. In eodem ve omiſſus eſt a LXXII. finis, qui in mixta ſuggeritur his verbis, * ϗ εἶπ Μάρτυρες↙. 24. Eſt in mixta, κυρίῳ * τῷ θεῷ ἡμῶν↙ λατρεύσομεν. 25. Rurſus eſt in Vaticano, Σηλὼ, pro Συχέμ· & ita Auguſtinus etiam eum locum profert; notatque Syrus ſic in nonnullis libris eſſe ſcriptum: ſed er vetus eſt, ut dixi. Quæ vero deinceps ſunt, ÷ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ↙, ea debent confodi obeliſcis, non autem omitti prorſus, quod Complutenſes exiſtimaverunt. 26. Καὶ ἔγραψε, mixta ſuggerit nomen, * Ἰησοῦς↙. Ibidem, pro νόμου, habent quidam libri caſum accuſandi, νόμον· mihi mag placet gignendi caſus: quem video etiam Auguſtinum legiſſe. Mox cum dicitur, ϗ ἔλαβεν Ἰησοῦς λίθον· debet nomen, Ἰησοῦς, expungi, & locari cum obeliſco inferius, poſt Pronomen αὐτὸν, una cum Adverbio loci, hoc mo ϗ ἔστησεν αὐτὸν ÷ Ἰησοῦς↙ ἐκεῖ ὑπὸ &c. Paullo ulterius, eſt in mixta additus articulus, τερέβινθον * τὴν↙ ἀπέναντι &c. 27. Scribe initium hoc modo ϗ εἶπε Ἰησοῦς πρὸς * πάντα↙ τὸν λαὸν, ſuggeſta, ex editione mixta, nota univer tis. Paullo ulterius Adverbium, ÷ σήμερον↙, juguletur obelo, ſcribaturque mutato ordine verborum, ϗ ἔσται ÷ οὗτος↙ ἐν ὑμῖν· & obeli nota ponatur apud οὗτος. Eadem quoque nota ſignentur illa, ÷ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν↙, & nomen, ÷ κυρίῳ↙. Quæ autem deinceps ſequuntur in vulgatis libris, ϗ ἐλάτρευσεν Ἰσραήλ, & cætera, uſque dum dicitur, ϗ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα· hoc uſque ad verſum 29. ſunt mendoſe huc trajecta: debent enim collo poſt narrationem de gladiolis, cum Jeſu defoſſis: pertinent enim ad ver lum triceſimum primum. 29. Cum dicitur, ϗ ἀπέθανεν, expungatur junctio καί. Mox addit mixta verbum, * υἱὸς↙ ἑκατὸν &c. 30. Pro Θαμ χάρ, ſcribe, Θαμναθσαρὰ, aut Θαμναθσαράχ. Et hic ſuggeritur in mixta artic * τῇ↙ ἐν τῷ &c. Porro hiſtoria gladiolorum conditorum, quæ deinc LXXII. adſcripta eſt, ea debet obeliſcis tota ſignari, non autem omitti, Complutenſibus factum eſt. Nam Auguſtinus, & alii veteres legerun Græcis libris. Finita autem ea narratione, hoc eſt, poſt illa verba ἕως σήμερον ἡμέρας, collocanda ſunt illa, quæ nuper dicebam eſſe trajecta; hoc inchoandus eſt verſiculus 31. his verbis, Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραήλ &c. verſu 32. poſt nomen Ἰωσὴφ, eſt in mixta relationis articulus, * ὃ↙ γον &c. Mox cum dicitur, ϗ κατώρυξαν, juguletur copula obeliſco. Ulte ſcribendum trajectis verbis, ἑκατὸν ἀμνάδων. Initium verſus 33. illud ÷ ϗ ἐγένετο μετὰ ταῦτα↙, debet jugulari obeliſcis. Similiter illud quod ſequitur, ÷ ὁ ἀρχιερεὺς↙· ſic enim eſt ſcribendum, pro ἱερεύς. quæ poſt finem verſus iſtius ſequuntur in libris pervagatis, ea etiam a lecta ſunt. Sed admonet ille, ſcripta fuiſſe poſt abſolutam interpretatio LXXII. interpretum. Ex quo conjectura ſatis bona duci videtur, non tinere ea ad editionem τῶν ἑβδομηκονταδύο. Poſſunt autem ex verbis quibus ille quæ Græce legit, convertit in ſuam linguam, ſic corrigi. mum cum eſt in noſtris libris, λαβόντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, Syrus non legit οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· neque mox illud, τῆς διαθήκης. Et pro περιέφερον ἐν git Syrus, περιέφερον αὐτὴν ἐν Ἰσραήλ· ϗ Φινεὲς &c. Ulterius, pro τῇ eſt in Vaticano, γῇ ἑαυτοῦ· verum Syrus ſcripturam vulgarium libro ſecutus eſt. Ulterius legit Syrus caſu gignendi, τοῦ βασιλέως Μωάβ· mihi rectius eſſe videtur. Et hic eſto finis Annotationum.

Libri PARALIP. Ms. Cantabrig. cum Edit. Rom. collati. Liber primus.

CAP. I.

5 Μαδαΐμ] Cant. Μαδαΐ. 6 οἱ υἱοὶ] In Cant. deest οἱ. Ἀχανὰζ] Cant. Ἀχανεέζ. 10 εἶναι] Cant. τοῦ εἶναι. 10] Post hunc versum desideratur integra pagina. 29 αὐτῶν] Cant. deest. 29 Μασὰμ] Cant. Μαβσάν. 30 Χονδὰν] Cant. Χοδδάδ. 32 Σοβὰκ] Cant. Ἰεσβώκ. 32 Σαβαῒ] Cant. addit, ϗ υἱοὶ Δαιδὰν Ῥαγουὴλ, ϗ Ναβδεὴλ, Ἀσσουριείμ ϗ Λατουσιείμ, ϗ Λοωμείν. 33 Γεφὰρ] Cant. Γεφαί. Ἐλδαδὰ] Cant. Ἐλδαά. 36 Θαιμὰν ϗ Ἀμαλὴκ] Cant. Θαμναὶ δὲ ἡ παλλακὴ, Ἐλιφὰζ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀμαλήκ. 37 Ναχὲς] Cant. Ναχέθ. 38 Ὠσὰρ ϗ Δισὰν] Cant. Ἀσὰρ ϗ Ῥισάν. 40 Ἀλὼν] Cant. Γολὰμ, ϗ Μαναχὰθ, ϗ Γεβὴ, ϗ Σωφὰρ, Ἰωνάμ. Σωφὰρ] Cant. Ἰωνάμ. 42 Ὠσὰρ] Ἀσάρ. 43] Cant. ϗ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. 47 Σέβλα] Cant. Σαμαά. 50 Βαλαεννὼρ] Cant. Βαλαεννὼν υἱὸς Ἀχοβώρ. Φογὼρ] Cant. Φοούρ· ϗ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβεὴλ θυγάτηρ Ματράδ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ. Καὶ ἦσαν ἡγεμόνες Ἐδώμ. 54 Ζαφωὶν] Cant. Ἡσάμ.

CAP. II.

2 Νεφθαλείμ] Cant. Νεφθαλῆ. 3 Σηλὼμ] Cant. Σηλώ. Σαύας] Cant. Αὐνάς. 6 Χαλκὰλ] Cant. Χαλκάν. Δαρὰδ] Cant. Δαρά. 9 Ἰεραμεὴλ] Cant. Ἡραμεήλ. Χαλὲβ] Cant. Χαλὲβ ϗ Ἀράμ. 14 Ζαβδαῒ] Cant. Ῥαδδαί. 17 Ἰσμαηλίτης] Cant. Ἰσραηλίτης. 18 Ἀρδὼν] Cant. Ὀρνά. 21 αὐτὴν] Cant. deest. Σεροὺχ] Cant. τὸν Σεγούμ. 22 Γαλαὰδ] Cant. Γαλαάδ. 23 Γεδσοὺρ] Cant. Γεσούμ. 24 Ἀχὼ] Cant. Ἀσδώδ. 26 Ὀζὸμ] Cant. Οὐνόμ. 29 Ἀβιχαία] Cant. Ἀβήγεα. Ἀχαβὰρ] Cant. Ζαβάρ. Μωὴλ] Cant. Μωλίδ. 31 Ἰσεμιὴλ] Cant. Ἰεσῆ. 35 Ἐθὶ] Cant. Ἰεθθεεί. 37 Ζαβὲδ] Cant. Ζαβέβ. Ἀφαμὴλ] Cant. Ὀφθάλ. 39 Χελλὴς] Cant. Χελλής. 41 Ἰεχεμίας] Cant. Ἰεκομίας. 44 Ἰεκλὰν] Cant. Ἰερκαάμ. 46] Cant. addit ϗ Ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν Γεζουέ. 47 Σωγὰρ] Cant. Γηρσόμ. Σαγαὲ] Cant. Σαγάρ. 48 ἡ παλλακὴ &c. Cant. ἡ παλλακὴ Αἰθαλείμ Χαλὲβ Μωχὰ ἐγέννησε τὸν Σεμέρ. Θαρὰμ] Cant. Θαρχαναί. 49 Σαγαὲ] Cant. Σαγάρ. Μαχαβηνὰ] Cant. Μαδμηνά. Γαιβὰλ] Cant. Γεβαά. Ἀχὰ] Cant. Ἄχσα. 50 Σωβὰλ] Cant. Σωβάρ. 51 πατὴρ Βαιθὰ, Λαμμὼν] Cant. desunt. Ἀρὶμ … Βεθγεδὼρ] Cant. Ἀρεὶ … Βεδογεδώρ. 52,53. Ἀμμανίθ, ϗ Οὐμασφαὲ πόλεις Ἰαΐρ, Αἰθαλὶμ, ϗ Μιφιθὶμ, ϗ Ἡσαμαθὶμ] Cant. Ἀμμανείμ, Θυμασφὲ, Καειαθιαὴρ, ϗ Μιφαθινὲ, Θαλείμ, ϗ Ἰσαμαθεὶν, ϗ Ἡσαμαθείν. 54 ὁ Νεϊωφατὶ] Cant. ϗ Νετοφαθεί. Μαλαθὶ] Cant. Μαλαθί. 55 Ἰάβις, Θαργαθιὶμ] Cant. Ἰαμὴς, Ἐργαθείμ, ϗ Σαμαθιείμ, Σωχαθιείμ.

CAP. III.

1 Ἰεζραηλίτιδι] Cant. Ἰσραηλίτιδι. Δαμνιὴλ] Cant. Δαλουΐα. 2 Θολμὶ] Cant. Θολμεῖ. Γεδσοὺρ] Cant. Γερσώμ. 6 Ἐβαὰρ] Cant. Ἰεβαάρ. Ἐλιφαλὴθ] Cant. Ἐλιφαλέτ. 7,8. ϗ Ναγαὶ, ϗ Ναφὲκ, ϗ Ἰαφιὲ, ϗ Ἐλισαμὰ, ϗ Ἐλιαδὰ, ϗ Ἐλιφαλὰ] Cant. desunt. 10 υἱὸς αὐτοῦ &c. usque ad finem v. 14] Cant. desunt. 16 υἱὸς αὐτοῦ … υἱὸς αὐτοῦ] In Cant. utrobique desunt. 18 Ναβαδίας] Cant. Ναδαβίας. 19 Φαδαΐας] Cant. Σαλαθιήλ. 20 Ἀσουβὲ] Cant. Ἀσεβᾶ. 21 Ἰεσίας υἱὸς αὐτοῦ] In Cant. desunt υἱὸς αὐτοῦ, ut & post Σεχενίας. Ῥαφὰλ] Cant. Ῥαφαΐα. 22 ἓξ] Cant. deest. 23 Ἐλιθενὰν ϗ] Cant. ϗ Ἐλιωηναΐ. Ἐζεκία &c. usque ad finem capitis] Cant. Ὠδουΐα, ϗ Ἐλιασιὴμ· ϗ Φαλαΐα, ϗ Ἀκκουὰ, ϗ Ἰωανὰν, ϗ Δαλαΐα, ϗ Ἀνανί.

CAP. IV.

2 ϗ Ῥαδὰ υἱὸς αὐτοῦ] Cant. desunt. 3 ϗ Ἰεσμὰν] Cant. Ἰεσμᾶ. ϗ Ἰαβδὰς] Cant. Ἰγαβής. Ἐσηλεββὼν] Cant. Ἐσηλεφφών. 4 Βαιθαλαὲν] Cant. Βεθλεέμ. 5 Ἀσοὺρ] Cant. Ἀχούρ. Ἀωδὰ, ϗ Θοαδὰ] Cant. Ἀλαᾶ ϗ Νοορᾶ. 6 τὸν Ὠχαία … τὸν Ἡφὰλ] Cant. Ὠχαζὰμ … Ἡφάθ. τὸν Ἀασθὴρ] Cant. Ἀασθηρά. 7 Σαρὲθ] Cant. Σαρέθ. 8 τὸν Σαβαθὰ] Cant. Σαβηνᾶ. 10 εὐλογῶν] Cant. deest. 12 τὸν Βαθραΐαν, ϗ τὸν Βεσσηὲ] Cant. τὸν Φαθρεφᾶ ϗ τὸν Φεσῆ. 12 Ῥηχὰβ] Cant. Ῥηφᾶ. 14 Ἰωβὰβ] Cant. Ἰωάβ. 15 Ἢρ, Ἀδὰ] Cant. Ἦρα, Ἀλά. ϗ υἱοὶ Ἀδὰ] Cant. ϗ υἱὸς Ἀλᾶ. 16 Ζὶφ] Cant. Ζήφ. 17 Ἐαμὼν] Cant. Ἐαλών. 17 Ἐσθαιμὼν] Cant. Ἐθεμών. 21 Ληχὰδ] Cant. Ληχάδ. Ἐφραθαβὰκ] Cant. Ἐβδάθ. 25 υἱὸς αὐτοῦ] Cant. desunt. ut & ver. 26. ϗ θυγατέρες ἓξ] Cant. τρεῖς. 31 Βαιθμαρχαβὼθ] Cant. Βεθμαρχαμώθ. Ἡμισουσεωσὶν] Cant. Ἡμισυσεωσίν. 34 ϗ Ἰαμαλὴχ] Cant. Ἀμαλέχ. 41 οἴκους] Cant. οἰκήτορας. 42 υἱοὶ Ἰεσὶ] Cant. Ἰσιέθ. 43 ἕως] Cant. ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως.

CAP. V.

8 Ἰωὴλ] Cant. Βαάλ. Βεὴρ] Cant. Βεηρά. 8 Ἀζοὺζ] Cant. Ζούζ. 12 Ἰανὶν] Cant. Ἀνναΐ. 14 Βοὺζ] Cant. Ἀκιφούζ. 18 ἑπτακόσιοι] Cant. ἑξακόσιοι. 24 Σεῒ] Cant. Ἰσεΐ. 26 τὸ πνεῦμα Θαγλαφαλλασὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ] Cant. desunt.

CAP. VI.

15 Ἱερουσαλὴμ] Cant. Ἰσραήλ. 20 Ζαμμὰθ] Cant. Ζαμμά. 22 Ἀμιναδὰβ] Cant. Ἰσαάρ. 30 Ἀσαΐας] Cant. Ἀσαΐα. 35 Ἀμαθὶ] Cant. Ἀμαθί. 39 ἀδελφὸς] Cant. ἀδελφοί. 60 Ἀναθὼθ … αὐτῆς] Cant. addit ϗ τὴν Ἐγχώς. 71 περιπόλια] Cant. περισπόρεια. 78 ἐκ τοῦ] Cant. ἐν τῷ. 79 Μασφλὰ] Cant. Μωφαάθ.

CAP. VIII.

1 Σεμερὼν] Cant. Σαμράμ. 2 ἑξακόσιοι] Cant. ἑξακοσίας. 8 Ἐλιθενὰν] Cant. Ἐλιωναΐ. 11 Ἰεδιὴλ] Cant. Ἀδιήλ. 18 Μαλὰ] Cant. Μοολά. 27 υἱὸς Νοῦν] Cant. Νοῦν υἱὸς αὐτοῦ. 30 Ζορὲ] Cant. Σαερΐ. 35 Βαναλὰμ] Cant. υἱὸς Ἐλάμ. 37 Ὠλὰ] Cant. Ὠδ.

CAP. VII.

1 Ἀββὴλ] Cant. Ἀββήρ. 8 Βαχδὰ] Cant. Βααρά. 14 ἀδελφὸς] Cant. οἱ ἀδελφοί. 30 Σοὺρ] Cant. Ἰσούρ.

CAP. IX.

1 ἀποικισθέντων] Cant. ἀποκτισθέντων. 7 Ἀσινοῦ] Cant. Ἀσανουά. 8 Ἰεμναΐ] Cant. Ἰεβαναΐ. 10 Χελκία] Cant. Χελαίου. 16 Ἀβδία] Cant. Ὀβδία. Σαμία] Cant. Σαμουΐου. 21 Μοσολλαμὶ] Cant. Μοσολλάμ. 32 Καθίτης] Cant. καθηγητής. 44 ϗ Ἀσὰ] Cant. desunt.

X.

4 Σαοὺλ] Cant. deest. ἐπέπεσεν] Cant. ἔπεσεν. 8 σκυλεύειν] Cant. σκυλεῦσαι.

XI.

2 ἐχθὲς] Cant. χθές. 4 εἶπον πρὸς] Cant. εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβοὺς πρὸς. 6 ϗ εἶπε Δαυὶδ] Cant. desunt. 8 κύκλῳ] Cant. κύκλῳ. ϗ ἐπολέμησε ϗ ἔλαβε τὴν πόλιν. 10 μετ' αὐτοῦ] Cant. desunt. 10 τοῦ, usque ad υἱὸς v. 11] Cant. desunt. 12 δυνατοῖς] Cant. δυνατός. 15 ἐν τῇ] Cant. παρεμβεβλήκει ἐν τῇ. 16 σύστημα] Cant. ὑπόστεμα. 18 διέῤῥηξαν] Cant. ἔῤῥηξαν. 19 ἤνεγκαν] Cant. ἤνεγκαν αὐτό. 7 Ἀρωρὶ] Cant. Ἀδί. 28 Ὡρὰ] Cant. Ὠραΐς. Ἀβιέζερ] Cant. Ἐβιέζερ. 30 ὁ Νετωφαθὶ] Cant. addit, Ἐλὰδ υἱὸς Βαανᾶ ὁ Νετοφαθί. 32 Γαραβαιθὶ] Cant. Ἀραβεθθί. 34 Σωλὰ] Cant. Ἀγῆ. 37 Χαρμαδαΐ] Cant. Χαρμηλί. 39 Σαρουΐα] Cant. deest. 41 Ἀχαΐα] Cant. Ὀλιαδινά. 47 Δανιὴλ] Cant. Ἀλιήλ.

CAP. XII.

3 Ἰωὴλ] Cant. Ἰαζήλ. 4 Ἰωαζαβὰθ] Cant. Ἰωζοβάδ. 5 Χαραιφιὴλ] Cant. Ὀαρουφί. 9 Ἀζὰ] Cant. Ἀζέρ. 12 Ἐλιαζὲρ] Cant. Ἐλβααζάδ. 20 Σικελὰγ] Cant. Σικελάτ. 21 ἐν τῇ δυνάμει] Cant. desunt. 25 ἰσχύος] Cant. ἰσχύοντες. 31] Hinc usque ad ver.16.cap.21.omnia desiderantur in Cant.

CAP. XXI.

20 τέσσαρας υἱοὺς] Cant. τέσσαρες υἱοί. μεθ' ἀχαβὶν] Cant. * κριβόμενος. 25 ὁλκῆς] Cant. ὁλκοῖς. 26 ϗ κατηνάλωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν] Cant. desunt. 29 Βαμὰ] Cant. Βάμαπ. 30 ὁ κατέσπευσεν … ἀγγέλου] Cant. κατέπαυσεν … ἄγγελος.

CAP. XXII.

1] Hic versus deest in Cant. 3 σταθμὸς] Cant. ἀριθμός. 15 οἰκοδόμοι] Cant. οἰκοδόμων. ξύλων] Cant. λίθων. 19 ϗ ἐγέρθητε ϗ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα τῷ θεῷ ὑμῶν] Cant. desunt.

CAP. XXIII.

5 ἐποίησε] Cant. ἐποίησεν. 6 Δὰν] Cant. Ἀράν. 12 τέσσαρες] Cant. deest. 17 Ῥαβιὰ] Cant. Ῥααβία. 29 Καὶ] Cant. deest.

CAP. XXIV.

1 τοὺς υἱοὺς … διαιρέσει] Cant. τοῖς υἱοῖς διαιρέσεις. 6 ὁ ἱερεὺς] Cant. τοῦ ἱερέως. υἱὸς] Cant. υἱοῦ. 7 Ἰωαρὶμ] Cant. Ἰωαρίβ. 10 Κὼς] Cant. Ἐκκώς. 12 Ἰακὶμ] Cant. Ἐλιακίμ. 16 Φιλαΐα] Cant. Βεθθεείφ. 22 Ἰὰθ] Cant. Ἰνάθ. 23 Ἰεκμοὰμ] Cant. Ἰεκεμία. 26 Καὶ ὁ Μουσὶ] Cant. Ναμουσί. ἦσαν] Cant. ἤκουσαν. 31 ἔλαβον] Cant. ἔβαλον.

CAP. XXV.

2 Ἐραὴλ] Cant. Ἰεσιήλ. 4 Γοδολλαθὶ] Cant. Γεδολλαί. 9 Γοδολίας] Cant. Γοθολίας. 13 Βουκίας] Cant. Βοκκίας. 19 Ἀσαβία] Cant. Ἐσεβία. 24 Ἰεσβασακὰ] Cant. Ἰεσβακατάν. 28 Ὠθηρὶ] Cant. Ἰεθερί. 30 Μεαζὼθ] Cant. Μααζιώθ. 31] Hic versus deest in Cant.

CAP. XXVI.

2 Μοσελλαμία] Cant. Μεσελλαμία. 7 Ὀθνὶ] Cant. Γοθωνί. 15 Ἐσεφὶμ] Cant. Ἀατὶφ Σεφιείμ. 17 δύο] Cant. δύο δύο. 18 Ὀσᾶ] Cant. Ἰωσία. 21 Λαδὰν] Cant. Λιδάν. 24 ἐπὶ] Cant. ἡγούμενος ἐπί. 31 Οὐρίας] Cant. Ἰωνίας. 32 πᾶν πρόσταγμα] Cant. πάντα λόγον.

CAP. XXVII.

2 Ἰσβοὰζ] Cant. Ἰσβολάμ. 4 Χὼκ] Cant. Ἀωθί. 9 Ὀδουΐας] Cant. Εἰρᾶ. 13 Νετωφαθὶ] Cant. Νετουφάτ. 27 ὁ ἐκ Ῥαὴλ] Cant. Ἀραμαθαί. 31 Ἰαζὶζ] Cant. Ἰωάζ. 32 Ἀχαμὶ] Cant. Ἀχαμαρί. 34 ἐχόμενος] Cant. λεγόμενος.

CAP. XXVIII.

17 ϗ θυΐσκων κεφουρὲ] Cant. ϗ φρουραὶ ἑκάστου σταθμοῦ.

CAP. XXIX.

1 ἀνθρώπῳ] Cant. addit ἡ οἰκοδομή. 2 Σοὰμ] Cant. Σόμ. 14 ὁ λαὸς] Cant. addit, καυχήσεώς μου.

PARALIP. II.

CAP. I.

2 ἐναντίον Ἰσραὴλ τοῖς ἄρχουσι] Cant. desunt. 4 ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν] Cant. desunt. ἐν] Cant. εἰς. 5 ἔναντι τῆς σκηνῆς] Cant. σκηνή.

CAP. II.

10 δόματα … σου] Cant. δῶμα … σου. 11 λέγων] Cant. deest. 17 αὐτοῦ] Cant. deest. τρισχίλιοι ϗ ἑξακόσιοι] Cant. τρισχιλίους ϗ ἑξακοσίους.

CAP. III.

1 οἰκοδομεῖν] Cant. οἰκοδομῆσαι. 3 ἡ πρώτη] Cant. deest. 6 ϗ ἐχρύσωσε] Cant. ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πηχέων εἴκοσι, ϗ τὸ εὖρος αὐτοῦ πηχέων εἴκοσι, ϗ κατεχρύσωσεν. 10, 11. δύο, ἔργον ἐκ ξύλων, ϗ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ] Cant. desunt. τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου] Cant. τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου. Et deinde addit, Καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. Καὶ ἡ πτέρυξ

τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πηχῶν πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου. ϗ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πηχῶν πέντε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου. 14 ὑακίνθου] Cant. ἐξ ὑακίνθου. 16 ἔδωκεν ‴ ἔθηκεν] Cant. ἔθηκεν ‴ ἐπέθηκεν.

CAP. IV.

8 Καὶ ἐποίησε, uſque ad proximum ϗ ἐποίησε] Cant. deſunt. 12 τῶν ςύλων] Cant. τῶν ςύλων δύο. 13 χρυσοῦς] Cant. deeſt. 15 ποδιστῆρας ‴ ἀναλημπτῆρας] Cant. * παιδιστῆρας ‴ ἀναλημπτῆρας. 17 Σοκχὼθ ‴ Σαρηδαθὰ] Cant. Σακχὼθ ‴ Σαειδάθ. 18 ταῦτα] Cant. deeſt. 22 ἐν οἴκῳ κυρίου] Cant. deſunt.

CAP. V.

1 Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν] Cant. deſunt. 2 ἄρχοντας] Cant. πρεσβυτέρους ϗ ἄρχοντας. 3 πᾶς] Cant. πᾶς ἀνήρ. 5 ϗ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ϗ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ] Cant. deſunt. 7 ὑποκάτω τῶν πτερύγων τῶν] Cant. ὑπὸ τῶν πτερύγων κάτω τῶν. 9 ὑπερεῖχον] Cant. περιεῖχον. 12 ἀδελφοῖς αὐτοῦ] Cant. ἀδελφοῖς αὐτῶν.

CAP. VI.

6 Καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἰερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ] Cant. deſunt. τὸν λαὸν] Cant. τοῦ λαοῦ. 9 ὅτι ὁ υἱός σου, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον] Cant. deſunt. 11 Καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου] Cant. deſunt. 15 ἃ ἐφύλαξας] Cant. ϗ φυλάξας. 21 ϗ ἀκούσῃ ϗ, uſque ad finem ver. 22] Cant. deſunt. 25 αὐτοῖς ‥ ἀποστρέψεις] Cant. ἑκάστῳ ἀποστρέψῃς. 27 παίδων] Cant. παίδων σου. πᾶσα δέησις ἢ ἂν γίνεται] Cant. δέησις ἐὰν γίνεται. 30 ἱλάσῃ] Cant. ἰάσῃ. μόνος] Cant. μόνος σύ. 31 ἡμέρας ἃς αὐτοὶ] Cant. ἡμέρας. Αὐτοί. 33 ὡς] Cant. deeſt. 35 ἀκούσῃ] Cant. εἰσακούσῃ. 37 δεηθῶσί σου] In Cant. σου deeſt. 38 αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς, ὅπου ᾐχμαλώτευσαν αὐτοὺς] Cant. αὐτῶν. ἧς ἔδωκας] Cant. οἷς ἔδωκας. 40 Καὶ] Cant. deeſt. 42 θεὸς] Cant. θεὸς ἡμῶν. τοῦ χριστοῦ] Cant. deeſt.

CAP. VII.

1 ἑώρων] Cant. ἑωράκασι. ἀγαθὸν] Cant. ἀγαθός. 7 ἐξεποίει] Cant. ἐποίει. 10 εἰκοστῇ] Cant. εἰκάδι. 12 τὴν νύκτα] Cant. τῇ νυκτί. οἶκον θυσίας] Cant. οἶκον τοῦ θυσιάσαι. 16 τὸν οἶκον] Cant. τὸν τόπον. 20 ὀνόματί μου ἐκ] Cant. ὀνόματί σου ἀπό. 22 καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, ϗ] Cant. deſunt.

CAP. VIII.

3 Βαιθσουβὰ] Cant. Αἰμὰθ σωμαῖ. 4 Θοεδμὸρ] Cant. Θεδμώρ. ἃς] Cant. deeſt. 5,6. τείχη, πύλαι, ϗ μοχλοί. Καὶ τὴν Βαλαὰθ, ϗ πάσας τὰς πόλεις] Cant. deſunt. 7 εἰσὶν] Cant. ἐστίν. 8 ἀλλ᾽] Cant. deeſt. 9 ἰδοὺ] Cant. αὐτοί. ϗ οἱ] Cant. deſunt. 10 προστατῶν βασιλέως] Cant. προσταγμάτων τοῦ βασιλέως. 13 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] Cant. deſunt. 17 Αἰλὰθ] Cant. Αἰλάμ. γῇ] Cant. τῇ.

CAP. IX.

4 καὶ οἰνοχόοις αὐτοῦ, ϗ στολισμὸν αὐτῶν] Cant. deſunt. 7 ἄνδρες] Cant. ἄνδρες τοῦ οἴκου. ἀκούοντες] Cant. ἀκούοισι. 8 αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. κυρίῳ θεῷ] Cant. τῷ λαῷ. 10 ϗ οἱ παῖδες Σαλωμὼν] Cant. deſunt. 11 τοῖς ᾠδοῖς] Cant. τῆς ᾠδῆς. 14 πάντες] Cant. deeſt. 16 τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην. 17 ἐλεφαντίνων ὀδόντων] Cant. ἐλεφάντινον. 20 οὐθὲν] Cant. οὐδέν. 21 πλοῖα ‴ γέμοντα] Cant. πλοῖον ‴ γέμον. ὀδόντων ἐλεφαντίνων] Cant. ἐλεφάντων καὶ ὀδόντων. 29 τῶν λόγων] Cant. τὸν λόγον. Σηλωνίτου] Cant. Σολονίτου. 30 Σαλωμὼν] Cant. Σολομὼν ὁ βασιλεύς.

CAP. X.

3 ἐκκλησία πρὸς] Cant. ἐκκλησία Ἰσραὴλ πρὸς βασιλῆ. 5 ὁ λαὸς] Cant. ἀπὸ τοῦ ὁ λαός. 10 λέγοντες] Cant. deeſt. 11 ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν] Cant. ἐφ᾽ ὑμᾶς. 13 σκληρὰ, ϗ] Cant. deeſt καί. 16 ἡμῖν] Cant. ἡμῖν. εἰς τὰ] Cant. ἀπότρεχε εἰς τά. Ἰσραὴλ] Cant. ὁ λαὸς Ἰσραήλ. 17 ἐπ᾽ αὐτῶν] Cant. ἐφ᾽ ἑαυτῶν τόν. 18 Ἀδωνιρὰμ] Cant. Ἀδορὰμ.

CAP. XI.

1 τοῦ Ῥοβοὰμ] Cant. ἑαυτοῦ. 3 πάντα] Cant. πρὸς πάντα. 4 ἀποστρέφετε] Cant. ἀποστράφητε. 5 εἰς] Cant. ἐν. 6 Αἰτὰν] Cant. Αἰτανί. 7 Σοχὼθ] Cant. Σοκχῶ. 8 Ζὶφ] Cant. Σεὶφ. 9 Λαχὶς] Cant. Λαχεῖς. 10 Σαραὰ] Cant. Ἀραά. Αἰλὼμ] Cant. Ἀϊλὼμ] Cant. Ἀϊλών. 12 καὶ κατὰ πόλιν] Cant. deſunt. 16 ἀπὸ] Cant. ἀπὸ προσώπου. 17 τὸν τοῦ] Cant. ὁ τοῦ. 18 Ἀβιγαίαν] Cant. Ἀβιαιλάμ. 19 Σαμορία] Cant. Σαμαρίαν. Ζαὰμ] Cant. Ζαλάμ. 20 Ἰεθθὶ] Cant. Ἰεθθί. Ζηζὰ] Cant. Ζιζᾶ. 21 καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ] Cant. deſunt. 22 Ἀβιὰ] Cant. Ῥοβοὰμ τὸν Ἀβιά.

CAP. XII.

3 Τρωγοδύται] Cant. Τρωγλωδύται. 4 ἦλθον] Cant. ἦλθαν. 5 Σουσακὶμ] Cant. Σακείμ. 9 βασιλέως] Cant. βασιλέως κυρίου. θυρεοὺς] Cant. θησαυρούς. 10 βασιλεὺς] Cant. deeſt. 11 εἰς οἶκον] Cant. ἐν οἴκῳ. 13 υἱῶν] Cant. deeſt. 15 Ἀδδὼ] Cant. Ἀβδώ. ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ τὸν Ἱεροβοὰμ] Cant. ἐπολέμει Ἱεροβοὰμ πρὸς Ῥοβοάμ.

CAA. XIII.

2 Τεία] Cant. Ἔξ. 3 Ἀβιὰ] Cant. Ἀβιὰ τὸν πόλεμον. δυνατοὶ πολεμισταὶ] Cant. δυνατῶν πολεμιστῶν. 7 ἀνέστη] Cant. ἀντέστη. τὸν τοῦ] Cant. υἱόν. 9 γῆς πάσης;] Cant. γῆς πᾶς ὁ. μόσχῳ] Cant. μόσχοις. 11 προθέσεις] Cant. πρόθεσις. 12 μὴ] Cant. deeſt. εὐοδώσεται] Cant. εὐοδωθήσεται. 13 ἐλθεῖν αὐτῷ] Cant. deſunt. 15 Ἀβιὰ καὶ] Cant. Ἰσραὴλ καί. 18 ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν] Cant. τῶν πατέρων ἡμῶν. 19 Ἰεσυνὰ] Cant. Ἀνά. εἴκοσι δύο] Cant. κβ΄. ἑκκαίδεκα] Cant. ιδ΄.

CAP. XIV.

1 Ἰούδα] Cant. deeſt. 5 ϗ εἰρήνευσεν] Cant. deſunt. 6 ᾠκοδόμησε] Cant. addit πόλεις. 7 ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν] Cant. ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύομεν. 8 ὀγδοήκοντα] Cant. πεντήκοντα. 13 αὐτοῦ ‴ ἐν αὐτοῖς] Cant. deſunt. 15 Ἀλιμαζονεῖς] Cant. Ἀμαζόνεις.

CAP. XV.

2 κύριος μεθ᾽] Cant. κύριος ὁ θεὸς μεθ᾽. 6 πολεμήσῃ] Cant. πολεμήσει. 8 Ἀδὰδ] Cant. Ἀζαρίου. Ἱεροβοὰμ] Cant. deeſt. 9 καὶ Βενιαμὶν] Cant. deſunt. 11 σκύλων] Cant. σκυλῶν. 15 ψυχῆς] Cant. ψυχῆς αὐτῶν: αὐτοῖς κυκλόθεν] Cant. κύριος κύκλωθεν. 16 ἐν] Cant. deeſt. 17 ἀπέστησαν] Cant. ἐξῆραν. Ἰσραὴλ] Cant. Ἰούδα ϗ Ἰσραήλ. οἴκου τοῦ θεοῦ] Cant. κυρίου θεοῦ.

CAP. XVI.

1 Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας] Cant. deſunt. Βαασὰ] Cant. deeſt. 4 Νεφθαλεὶμ] Cant. Νεφθαλεί. 6 ἔλαβε] Can ἤγαγε. 7 Συρίας] Cant. Ἀσσυρίας. 9 πλήρει] Cant. πλήρη. ἠγνόηκας] Cant. ἠγνόηκας. 13 τριακοστῷ] Cant. ἐννάτῳ ϗ τριακοστῷ. ἕως] Can deeſt.

CAP. XVII.

2 ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησε ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα] Cant. deſunt. 5 ἔδωκε πᾶς Ἰούδα] Cant. ἔδωκαν πᾶς Ἰούδας. 7 τοῦ διδάσκειν] Cant. deeſt τοῦ. 8 Σαμαίας] Cant. Σαμουείας. ϗ Τωβίας] Cant. deſunt. 9 ἐδίδασκον] Cant. ἐδίδασκον οἱ ἱερεῖς νόμου. 11 ἑπτακοσίους] Cant. addit, ϗ τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους. 14 δυνατοὶ] Cant. deeſt. 16 Ἀμασίας] Cant. Μασαίας. Ζαρὶ] Cant. Ζαχρί.

CAP. XVIII.

2 Γαλααδίτιδος, uſque ad proximum Γαλααδίτιδος] Cant. deſunt. Ἰεμβλὰ] Cant. Ἐμβλάμ. 9 προεφήτευον] Cant. ἐπροεφήτευον. 14 εὐοδώσεις] Cant. εὐοδωθήσῃ. δοθήσονται] Cant. δοθήσεται. 17 ὁρκίζω] Cant. ὁρκίσω. 16 οὗτοι] Cant. deeſt. 20 ἀπατήσω] Cant. ἀποστήσω. 21 ποιήσον οὕτω] Cant. ποιήσεις οὕτως. 24 τοῦ] Cant. deeſt. 26 καὶ ὕδωρ θλίψεως] Cant. deſunt. 27 Καὶ εἶπε Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ] Cant. deſunt. 30 πολεμεῖτε] Cant. πολεμήσετε. ἔτεινε] Can ἀνέτεινε.

CAP. XIX.

1 εἰς] Cant. ἐν εἰρήνῃ εἰς. 11 πάντα λόγον] Cant. πᾶν λόγον.

CAP. XX.

2 Ἀσασὰν Θαμὰρ] Cant. Ἀνασαθαμάρ. 8 ϗ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ] Can deſunt. 9 ἀκούσῃ] Cant. εἰσακούσῃ. 11 ἡμῶν] Cant. σου. 15 πτοηθῆτε] Cant. πτοηθῆτε. 16 ἐπ᾽ ἄκρου] Cant. ἐπάνω. ἐρήμου] Cant. deeſt. ἐμπιστευθήσεσθε] Cant. πιστευθήσεσθε. 31 πέντε] Cant. deeſt. 34 βασιλέων] Cant. βασιλέως. 37 ἐδυνάσθη] Cant. ἐδυνήθησαν τοῦ.

CAP. XXI.

1 ἐτάφη] Cant. addit, παρὰ τοῖς πατράσιν ἑαυτοῦ. 2 Ἀζαρίας] Cant. Ζαφί 5 Ὄντος αὐτοῦ] Cant. Ὢν αὐτός. 10 Ἰούδα] Cant. Χερός. 17 Ὀχοζίας Cant. Ἰωάχαζ.

CAP. XXII.

2 Ἀμβεὶ] Cant. Ζαμβεί. 5 Ῥαμὼθ] Cant. Ῥεμμώθ. 6 Ῥαμὼθ] Can Ῥαμᾶ. 7 αὐτὸν] Cant. deeſt. 8 Ὀχοζίου] Cant. Ὀχοζία. ἐν ὅλῃ] Can ϗ ὅλῃ. 10 εἶδεν ὅτι] Cant. deſunt. 11 Ἰωσαβεὲθ] Cant. Ἰωσαβέθ. 1 αὐτοῦ] Cant. αὐτῆς. ἓξ ἔτη &c.] Cant. ϗ ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν Γοθολία.

CAP. XXIII.

1 ὀγδόῳ] Cant. ἑβδόμῳ. ἐκραταίωσεν] Cant. ἐκραταιώθη. Ὠβὴδ] Can Ἰωβήδ. 3 βασιλευσάτω] Cant. βασιλευέτω. 6 φυλακὰς] Cant. φυλακὰς οἴκ 13 τῆς γῆς] Cant. deeſt. ἐβόησε] Cant. ἐβόησε ϗ εἶπεν. 14 ἐθανατώθη Cant. ἐθανατώθη μαχαίρᾳ.

CAP. XXIV.

1 Ζαβιὰ] Cant. Ἀβιά. 5 ἔσπευσε] Cant. ἐπίστευσε. 7 Βααλεὶμ] Can Βααλείμ. 11 ἱερέως] Cant. βασιλέως. 12 ϗ χαλκεῖς σιδήρου ϗ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου] Cant. deſunt. 18 τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ] Cant. τὸν κύριον τὸν θεόν. 20 Ἀζαρίαν] Cant. Ζαχαρίαν. 25 ἐγκαταλιπεῖν] Can καταλιπεῖν.

CAP. XXV.

1 ϗ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδαὲν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ] Cant. deſunt. 4 τοῦ νόμου] Cant. deſunt. 7 πορεύσεται] Cant. παρελεύσεται. 8 ϗ ἰσχύσαι] Can κατισχύσαι. 10 ϗ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, ϗ ἀπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν] Cant. deſunt. 12 τὸ ἄκρον] Cant. τοῦ ἄκρου. 15 προφήτην] Can προφήτας. 16 πρὸς αὐτὸν] Cant. deſunt. 17 ὁ βασιλεὺς Ἰούδα] Cant. deſunt. 28 ἀπέστειλε] Cant. deeſt. 23 τετρακοσίους] Cant. τριακοσίους. 27 Λαχὶς] Cant. Λαχείς.

CAP. XXVI.

1 υἱὸς] Cant. deeſt. 6 Ἰαβνὴρ] Cant. Ἰαβνί. 10 γεωργὸς] Cant. φιλογεωργός. 18 θῦσαι] Cant. θυμιάσαι. 20 πρὸς αὐτὸν] Cant. ἐπ᾽ αὐτόν. 21 Ἰωάθαμ] Cant. Ὠάθαμ.

CAP. XXVII.

3 Ὀπὲλ] Cant. Ὀφλᾶ. 4 ἐν ὄρει] Cant. ϗ πόλεις ᾠκοδόμησε ἐν ὄρει.

CAP. XXVIII.

1 ϗ πέντε] Cant. deſunt. 2 Ἰσραὴλ] Cant. deeſt. 3 Βενεννὸμ] Cant. Βεεννόμ. 6 ἀπέκτεινε] Cant. ἐπάταξε. 7 Ζεχρὶ] Cant. Ἐζεχρί. 9 αὐτοὺς] Cant. αὐτόν. 12 Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ] Cant. Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν. Μοσολλαμὼθ] Cant. Μοσολλαμάθ. 16 ὁ βασιλεὺς] Cant. deeſt. 18 ϗ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου, ϗ τὰ ἐν οἴκῳ βασιλέως ϗ ἀρχόντων, ϗ ἔδωκαν τῷ βασιλεῖ] Cant. deſunt. 20 ἔθλιψεν] Cant. ἐπάταξεν. 21 Ἀσσοὺρ] Cant. Ἀσσούρ, ϗ ἐπάταξε.

CAP. XXIX.

1 Ἀβιὰ] Cant. Ἀβαοὺθ. 8 ὀργῇ] Cant. θυμῷ. 12 Γεδσωνὶ] Cant. Γεθσώμ. Ἰωδαὰδ] Cant. Ἰωαᾶ. οὗτοι υἱοὶ] Cant. ὁ τοῦ. 18 αὐτοῦ] Cant. αὐτῆς. 24 τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Cant. deſunt.

CAP. XXX.

6 Ἰσραὴλ] Cant. Ἰακώβ. ἐπιστρέψατε] Cant. ἐπιστρέψει. 8 καρδίας] Cant. τραχήλους. ὡς οἱ πατέρες] Cant. deſunt. ϗ εἰσέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, ϗ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν] Cant. deſunt. 17 τῷ κυρίῳ] Cant. deſunt. 18 τοῦτο] Cant. deeſt. 35 ἱερεῖς ϗ οἱ Λευῖται] Cant. deſunt.

CAP. XXXI.

5 ἐπλεόνασεν] Cant. addit, οἱ υἱοί. 6 μόσχων] Cant. ϗ μόσχοις. 10 ϗ εἶπεν] Cant. deſunt. ἕως εἰς πλῆθος] Cant. deſunt. 12 ἤνεγκαν] Cant. εἰσήνεγκαν. 15 Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦ. 18 ἐγκαταλοχίσαι] Cant. ἐγκαταλοχ 19 μερίδα] Cant. μερίδας.

CAP. XXXII.

5 τὸ κατεσκαμμένον] Cant. τὸ κατεσπασμένον. 6 ἐπὶ τῆς πύλης] Cant. πόλεως. 7 ϗ μὴ φοβηθῆτε] Cant. deſunt. 17 οὕτως οὐ μὴ, uſque ad fine verſus] Cant. deſunt. 22 Ἀσσοὺρ] Cant. Ἀσσυρίων. 24 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] Cant. deſunt. 31 αὐτὸν] Cant. αὐτοῦ.

CAP. XXXIII.

Μανασσῆς] Cant. Μανασσῆ. 5 δυσὶν] Cant. deeſt. 6 οἰωνίζετο] Cant. 14 καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς. Ὀπὲλ] Cant. Ὀφλᾶ. ίζε] Cant. deeſt. 18 θεοῦ] Cant. κυρίου θεοῦ. 22 Ἀμὼν] Cant. 24 αὐτὸν] Cant. αὐτῷ.

CAP. XXXIV.

δεκάτῳ] Cant. δεκάτῳ. 7 κατέσπασε] Cant. κατέσκαψε. 12 ἐν πίστει] πρωΐ. Ἰεὺ] Cant. Ἰέθ. 16 ποιούντων] Cant. addit τὸ ἔργον. 21 τῶν] Cant. τὸν λόγον. 25 ἐθυμίασε] Cant. ἔθυσε. 31 τοῦ περιελθεῖν ἐνώπιον] Cant. deſunt.

CAP. XXXV.

6 ἑτοιμάσατε] Cant. addit τὰ ἅγια. 8 δισχίλια ἑξακόσια] Cant. δισχιλίους διακοσίους. 16 Ἰωσίου] Cant. Ἰούδα. 18 παντὸς βασιλέως] Cant. πάντες βασιλεῖς. 25 αὐτὸν] Cant. αὐτῷ.

CAP. XXXVI.

5 αὐτοὺς] Cant. αὐτόν. 11 υἱὸς] Cant. deeſt. 17 ἠλέησε] Cant. ἠλέησαν. 18 καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου] Cant. deſunt. 22 ἐξήγειρε κύριος] Cant. ἐξῆρε. Ad finem, Παραλειπομένων τῶν Βασιλειῶν Β', Στίχων τρισχιλίων.

E S A I A S

exemplaris Romani cum eodem in codice Marchali cum Procopio (Pariſiis a Curterio edito Anno Domini 1580) collatus: capite quolibet verſuque ſignanter notatis.

notat *MS.* Marchali *vetuſtiſſimum, ex Abbatis Apollinarii exem-*
deſcriptum, quod Apollinarius cum Origenis Hexaplis in Bibliotheca
rienſi & cum Tetraplis, & aliis exemplaribus contulerat, obelis &
ſcis, variantibuſque aliarum verſionum lectionibus in margine aſcriptis.
Procopii notat Commentarium.
Aquilæ verſionem.
Theodotionis.
Symmachi.
O 70 Interpretes.
Γ Tres Interpretes anonymos, Theodoreto οἱ τρεῖς *paſſim dictos.*
Aſteriſcus additionem ex Hebræo, vel ex alio Interprete.
Limniſcus varias aliorum interpretationes verbis diſcrepantes ſed non
Hypolimniſcus interpretationes & verbis & ſenſu differentes.
Pamphilum.
Origenem.
Sectiones notat annotationum Origenicarum ad Eſaiam, uti videri margine codicis Marchaliani, cap. 23. verſ. 13. ubi etiam ꝕ *additur* *am index Authoris.*

Ad cap. 21. verſ. 13. quid ſignificet nondum didici. Nec quid ad cap. 26. verſ. 14. niſi forte Origenis Tetrapla ſubinnuant.

Γ, qui toties occurrunt in margine codicis Marchaliani, non videntur Aquila, Symmachus, & Theodotio, (quod nonnullis viſum:) idque pri- nia Eſaiæ 10. v. 29. ad vocem Ἀγγαι, *ſeparatim hi omnes & diſtincte ntur, imo & diverſimode interpretantes.* Θ *vero ſignanter eo loci vertiſſe dicitur, (quod* κατάλυμα *legendum potius) cui mox apponi-* οἱ Γ. *At vero ſi dicti modo Interpretes iidem eſſent qui* οἱ Γ, *certe quod ngitur,* ὁμοίως οἱ Γ, *non minus nugaciter & inepte adderetur, quam ſi quis Clotho, Lacheſin, & Atropon, imminere ſtamini vitæ humanæ, quinetiã Parcas hoc ipſum facere: fuerunt ergo alii & alii, non minus a* τοῖς Γ, *a ſe invicem diverſi. Dein cap. 42. v. 9. ad vocem* ἀνατεῖλαι, *cum* ÷ *habet margo;* οἱ Γ ἀναγγεῖλαι. Θ βλαστῆσαι. Α ἀναφυῆναι· *nonne hæc tamque diſtincta interpretationum varietas varietatem arguit autho- Denique cap. 66. v. 8. ad voces* εἰ καὶ *ſub* ÷ *margo ſic habet,* ὁμοίως Ο ἢ, ὁμοίως τε Α Θ, *unde conſtat Aquilam ſaltem & Theodotionem non diverſos eſſe a* τοῖς Γ, *quam* οἱ Θ *ſunt:* (forte per οἱ Γ tres editiones, Ori- vel Euſebii, Luciani, & Heſychii denotantur.)

Δ. *De* τοῖς Δ *conſulat is, cui vacat, Annotationum chartulas ad Eſaiam, v. 15. ubi ad illa verba* αὕτη ἡ ἀρχὴ *margo ſub* ÷, οἱ Δ, αὐτὸς κεφαλή. *Item* 6. *v.* 14. *ad illud,* οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, *ſub* ÷, οὐ μὴ ζωοποιήσωσι οἱ Δ.

Π. *De* τοῖς Π *videantur dictæ chartulæ ad Eſaiæ cap. 7. v. 22. ubi* * Π ἔστησεν· *v. 23. ibidem,* * Π ἔσται. *Porro cap. 10. v. 14.* * Π μου. *cap.* 2. * Π ΙΑ. *cap. 13. v. ult.* ÷ Π σειρῆνες. *cap. 14. v. 11.* ÷ *ubi hoc in loco,* οἱ Π *cum articulo præpoſitivo. Denique cap. 51. v. 12.* * Π

Bis tantum occurrit in marginalibus ad Eſaiam, viz. cap. 14. ÷ οἱ Π κατὰ Φ, σε. *Item cap. 21. v. 13. & 15.* Φ Δαιδὰν *ad* ÷. *Item ad* ÷ Φ κατὰ τοὺς Ο.

CAP. I.

κύριος] M paſſim ad hanc vocem κύριος. ΠιΠι habet in margine; que ſcilicet Dominum univerſi ſignificat, alioquin minime; ut ex ver- hic proxime ſubjecto patet, Καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ſine marginali. Adi cap. 59. hic infra verſ. 13. ἐγέννησα] M — Θ Σ ἐξ- 3 με] M ÷ Α Θ μου. 4 πλήρης] M — βεβαρημένον. πονηρὸν] M μένων. 5 τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ] M * Α ἀπηλλοτριώθησαν εἰς τὰ ὀπίσω.] M ÷ Α ἀρρώστημα, Σ νόσον. 6 ποδῶν] M ÷ Σ Θ ἴχνους. οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ &c. ad finem commatis] P Symmachus integram periodum ſic οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγιὲς, ἀλλὰ τραῦμα, καὶ μώλωψ, καὶ πληγὴ τραυματίας οὐ σφιγ- οὐδὲ ἐπιδεσμούμενος, οὐδὲ ἀπαλυνομένου ἐλαίῳ. 9 σαβαὼθ] M ÷ Σ Θ τῶν Α στρατιῶν. προσέχετε] P τὸ προσέχειν, ἢ τὸ ἐνωτίζεσθαι, ὡς ἐξέδω- 10 νόμον θεοῦ] M οἱ Γ — νόμον θεοῦ ἡμῶν. 11 πλήρης εἰμὶ] M ÷ ἐμπέπλησμαι. ὁλοκαυτωμάτων κριῶν] M ὁλοκαύτωμα τῶν κριῶν &c. refe- nempe ad ſequentia; quod & faciendum monet P ad locum. 14] M ÷ Α κλητήν. Θ ἐπίκλητον. πλησμονὴν] M ÷ Α Σ Θ ἐνόχλησιν.] M ÷ Σ ἐκοπώθην ἱλασκόμενος. 15 χεῖρας] M addit, πρός με. τῶν πονηριῶν] M ÷ Σ πονηρευόμενοι. 17 Καὶ δεῦτε] M poſt δεῦτε ha- οἱ Γ Δή. 18 ὦσιν ὡς κόκκινον] M ÷ πυρρῶσιν ὡς κόκκινον. 21 ἐκοι- M ÷ Σ ηὐλίζετο. 23 ἀπειθοῦσι] M ÷ Θ ἐκκλίνοντες. Σ ἀπειθεῖς.] M ÷ Α πᾶς αὐτῶν ἀγαπῶν. Σ ἅπας ἀγαπᾷ. Θ πᾶς τις ἀγαπᾷ. χη- M ÷ Θ Σ χηρᾶς. 24 κύριος ὁ δεσπότης] M ὁ δεσπότης κύριος. 25 ἐπὶ σέ. πυρώσω] M addit σέ. Ad ÷ vero A, καὶ πυρώσω εἰς ἐκλεκτὸν P ibidem, οἱ λοιποὶ καθαρώτερον ἐκδεδώκασι. πάντας] M addit τοὺς· etiam addit, καὶ πάντας ὑπερηφάνους. 26 Καὶ ἐπιστήσω] M — Σ Θ στήσω. 27 μετὰ ἐλεημοσύνης] P ἢ ὡς οἱ λοιποὶ ἑρμηνεύουσι, μετὰ δικαιοσύνης. 29 αἰσχυνθήσονται] M ÷ Θ καταισχυνθήσονται. Α Σ. ὁμοίως τε οἱ Ο. ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν] M ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. In margine vero — οἱ Γ ἀπὸ τῶν εἰδώλων. ᾐσχύνθησαν] M ἐπῃσχύνθησαν. 30 ὡς] M ὥσπερ. κήποις] M ÷ γλυπτοῖς αὐτῶν ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν. 31 στιππύου] M συνεὶς. ἐργασίαι αὐτῶν] M addit ἅμα. σπινθῆρες] M — Α Σ εἰς σπινθῆρα καὶ ἀνάφθησιν. οἱ ἄνομοι] M — Α ΔΥΣ αὐτοί. Σ ἀμφότερα. Θ ἀμφότεροι.

CAP. II.

1 περὶ τῆς Ἰουδαίας] P in Commentario, Κατὰ δὲ Σύμμαχον, ὑπὲρ τοῦ ἸΣΡΑΗΛ. 2 ἐμφανὲς τὸ ὄρος] M Α Σ ἕτοιμον ἔσται τὸ ὄρος τοῦ οἴκου κυρίου. 3 ἔθνη πολλὰ] M Α Θ Σ λαοὶ πολλοί. cum ÷. ὄρος] M ÷ Α Θ Σ ὁμοίως. 4 οὐ λήψεται ἔθνος] M ÷ Θ οὐ μὴ ἄρῃ ἔθνος. οὐ μὴ] M ÷ Σ οὐδέ. 5 ὁ οἶκος] M ÷ Σ Υ. δεῦτε] M poſt δεῦτε addit καί. τῷ φωτὶ] M ἐν τῷ. 6 τοῦ Ἰσραὴλ] M τοῦ Ἰακώβ· Adi ꝕ hic infra ad verſum hunc. 9 αὐτοὺς] M ÷ αὐτοῖς. Α Σ Θ αὐτούς. P hic in Commentario, Ἀντὶ τοῦ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς, ὁ μὲν Ἀκύλας, οὐ μὴ ἀνῇς αὐτοῖς. ὁ δὲ Σύμμαχος, καὶ μὴ ἀφῇς αὐτοῖς. ꝕ P Ἰστέον μέντοι ὡς οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταί, ἀντὶ τοῦ [ἀνῆκε γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ]. πρὸς τὸν θεὸν τὸν λόγον ἀπέστρεψαν. Ἀκύλας μὲν, εἴασας εἰπών· ὁ δὲ Σύμμαχος, ἀπέρριψας· ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἀνῆκας. 10 ἀπὸ τῆς δόξης] M ibidem, ἀπὸ δόξης. 13 ταπεινωθήσονται] M — Α Σ Θ. ὁμοίως τε οἱ Ο, ταπεινωθήσεται. 14 Καὶ ἐπὶ πᾶν ὑψηλὸν ὄρος] M Καὶ ἐπὶ ὄρος. * οἱ Γ, ὑψηλόν. 20 Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ] M Α Σ Θ Ἐν τῇ. ÷.

CAP. III.

2 πρεσβύτερον] M πρεσβύτην. ÷ Γίγαντα] M Θ Δυνάστην. Α Δυνατόν. Σ Ἄνδρειον. P ibidem, Γίγαντα δὲ, οὔτε Ἑβραίων ἡ φωνή, οὔτε οἱ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευσάντων ὠνόμασαν. 3 συνετὸν ἀκροατὴν] ÷ M Α καὶ συνετὸν ψιθυρισμῷ. Σ ὁμιλίᾳ μυστικῇ [ſcribitur quidem μυστικαι] Θ ἐπῳδῇ. 6 ἢ τοῦ οἰκείου] M καὶ τοῦ οἰκείου. 9 ἀνήγγειλαν] M ÷ Α Σ Θ ὁμοίως τε Ο, ἀπήγγειλαν. 11 κατὰ τὰ ἔργα] M κατὰ ἔργα. 15 καταισχύνετε] M καταισχύνεται. * φησὶ κύριος κύριος τῶν στρατιῶν. Σ Θ λέγει κύριος τῶν δυνάμεων. 17 ἀνακαλύψει] ÷ M ἀποκαλύψει· & in marg. ibidem, οἱ Ο ἀνακαλύψει. 18 ἱματισμοῦ αὐτῶν] Statim poſt hæc verba M habet, καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν. 19 κοσύμβους] M ÷ Α τελάμωνας. μηνίσκους] M ÷ Σ μανιακάς. Inde ab hoc verſu ad verſum 24 deficiunt numeri verſuum indices, in exemplari Pariſienſi. καὶ τὸ κάθεμα] M ÷ Θ τὰ καθέματα. Α κροκυφάντους. Σ χαλαστά. κλιδῶνας] M ÷ Θ Τὰ βραχιάλια. τὰ ἐγκομβώματα. καὶ τὰ ψέλλια] Continuo hic ſubjungit M καὶ τοὺς δακτυλίους· Sed Pariſienſe poſt ψέλλια, habet καὶ τὸ ἐμπλόκιον. καὶ τὰ ἐνώτια] M καὶ τὰ ἐμπλόκια ἐνώτια. καὶ κόκκινα] M καὶ τὰ κόκκινα. καὶ θέριστρα κατάκλιτα] M καὶ θέριστρα κατάκλειστα. It. ÷ ibidem, Σ σπαθαρικά. 24 περιζώσῃ σάκκον] M hic ſtatim addit, ταῦτά σοι ἀντὶ καλλωπισμοῦ σου. 25 Καὶ ὁ υἱός σου] M ÷ οἱ Γ στίχοι οἱ ὑποκείμενοι οὐκ ἔκειντο ἐν τῷ πεντασελίδῳ, οὐδὲ Ὠριγένης ἐξηγούμενος τούτων ἐμνήσθη. ΝΑ ὅτι ἀντὶ Καμοὺς Ἄνδρες σου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 26 καταλειφθήσῃ] M καταλειφθεῖσα.

CAP. IV.

M Τόμος S. 1 φαγόμεθα] M φαγώμεθα. περιβαλούμεθα] M περιβαλλώμεθα. 4 ἐκκαθαριεῖ] M * οἱ Γ Ἱερουσαλήμ. 5 καὶ ὡς καπνοῦ] M Α Θ Σ καὶ καπνὸν καὶ φέγγος.

CAP. V.

1 Ἐν κέρατι] M Σ εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. — Θ Α ἀμπελῶνι αὐτοῦ. 2 σωρὴκ] M ὁμοίως οἱ Γ Α Θ. ὁμοίως τε οἱ Ο ÷. ἐποίησεν ἀκάνθας] M ÷ Σ Θ ἐποίησε δέ. 3 ἐν ἐμοὶ] M * οἱ Γ δή. 5 νῦν δὲ] M νῦν δώ. τί ἐγὼ ποιήσω] M — τί ποιήσω. Θ Σ τί ὅτι. Α τί δώ. * ἐγώ. * οἱ Γ δή. 6 καὶ οὐ τμηθῇ] M καὶ οὐ μὴ τμηθῇ. It. ibidem, οὐδὲ μὴ σκαφῇ] M οὐδ' οὐ μὴ σκαφῇ. καὶ ἀναβήσονται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθαι] M καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα. 7 κυρίου σαβαὼθ] M ÷ Θ τῶν δυνάμεων. Α Σ στρατιῶν. Ibidem poſt Ἰσραὴλ,] M addit ἐστί, & pro καὶ ἄνθρωπος,] καὶ ὁ ἄνθρωπος. 8 ἵνα τοῦ πλησίον] M ÷ Α ἕως πέρατος τόπου. 11 τὸ περὶ] M Θ μόνος ὁμοίως. ÷. 12 μετὰ γὰρ κιθάρας] M ÷ καὶ ἐγένετο κίθαρα, καὶ νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ οἶνος πότοι αὐτῶν. 14 τοῦ μὴ διαλιπεῖν] M — στόμα αὐτοῦ μὴ διαλιπεῖν. οἱ Γ τὸ στόμα αὐτοῦ, οἱ Ο τὸ στόμα τοῦ. 15 καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος] M * Σ Θ καὶ ὁ ἀγαλλιώμενος ἐν αὐτῇ. 16 ἐν κρίματι] M ÷ Θ Σ ἐν κρίματι. Α καὶ οἱ Ο ἐν κρίσει. 17 Καὶ βοσκηθήσονται &c.] P in Commentario, Ἀντὶ δὲ τοῦ, Καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, ὁ Σύμμαχος, νεμεθήσονταί φησιν οἱ ἀμνοὶ — αὐτῶν. τὰ δὲ ἔρημα τῶν παρανόμων πάροικοι φάγονται. 18 τὰς ἁμαρτίας] M ÷ Σ ἀνομίας. Α Θ τὴν ἀνομίαν. P in Commentario ibidem, ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, οὐαὶ οἱ ἕλκοντες τὰς ἀνομίας, ὡς σχοινίῳ ματαιότητος, καὶ ὡς βρόχῳ τῆς ἁμάξης τὴν ἁμαρτίαν. 25 καὶ ἐθυμώθη] M ÷ Θ διὰ τοῦτο. ὁ θυμὸς αὐτοῦ] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 26 συριεῖ αὐτοὺς] M ÷ Α Σ σείσει. Θ ὁμοίως τε Ο, αὐτοῦ, οἱ Γ αὐτῷ. 27 οὐδὲ λύσουσι] M οὐδὲ μὴ λύσουσι. 28 ὑποδημάτων αὐτῶν] M Α Σ ὑποδήματος. Θ τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ. οἱ πόδες τῶν ἵππων] M ÷ οἱ Ο αἱ ὁπλαί. ὡς καταιγὶς] M ÷ Α ὡς συσσεισμός. 29 ὀργιῶσιν] M ÷ Α βρύχημα αὐτῶν. Θ Σ ὤρυγμα αὐτοῦ. καὶ βοήσει ὡς θηρίον] M καὶ βοήσεται. 30 καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς] M ÷ βοήσεται &c. Σ ἠχήσει ἐπ' αὐτοῦ. Θ καὶ βοήσεται ἐπ' αὐτόν.

CAP

CAP. VI.

1 Verſum hunc cum prima clauſula verſus ſequentis, Σύμμαχος apud Procopium ſic clarius fuſiuſque poſt vocem ἐπηρμένου, abſolvit. — ϗ τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἐπλήρου, τὸν ναόν· Σεραφεὶν, ἑστῶτα ἐπάνωθεν. Habet item M hic in marg. dextro, Ὅρασις Γ. 2 τὸ πρόσωπον] Symmachus apud P addit ἑαυτοῦ. 3 ἐκέκραγον] M ἐκέκραγον. 5 εἶπον] M εἶπα. κατανένυγμαι] M ÷ οἱ Ο ἐσιώπησα. Item Σύμμαχος apud P οἴμοι, ὅτι ἐσιώπησα. 6 Καὶ ἀπεστάλη πρὸς μὲ] M hic margine dext. Τόμος Η. ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα] M ÷ οἱ Γ αὐτοῦ. ὃν τῇ λαβίδι] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 8 Τίνα ἀποστείλω] M Τίνα ἀποστελῶ; 10 Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς] M addit αὐτῶν. 13 ἔσται εἰς προνομὴν] P ἀνθ᾽ ὧν ἐξέδωκε Σύμμαχος, ϗ πάλιν ἔσται εἰς καταβόσκησιν ὡς δρῦς, ϗ ὡς βάλανος, ἥτις ἀποβαλοῦσα ἱστᾶται μόνη. αὐτῆς] Vox ultima totius capitis, cui epilogum quendam addit Θ ſub hac nota *, quem memorat Nobil. quibus & hæc inſuper ſnbjungit P in Comment ibidem. Θεοδοτίων μὲν γὰρ ἔφη, &c. ὁ δὲ Ἀκύλας στήλωσις, ἔφησεν. ὁ δὲ Σύμμαχος, ἡ στάσις αὐτῆς.

CAP. VII.

1 Καὶ ἐγένετο &c.] M Ὅρασις Δ. Ῥασὶν] M Ῥαασών. Ἀρὰμ] M Σ Α Συρίας. ÷. 2 εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ, λέγων,] M λέγοντες. ὃν τρόπον &c.] M ÷ ὡς σαλεύεται ξύλα δρυμοῦ ἐκ προσώπου ἀνέμου. 3 τοῦ κναφέως] M ÷ οἱ Γ ὁμοίως. 4 φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι] P ὅπερ Σύμμαχος μὲν φησιν, φύλαξαι ϗ ἡσύχασον. ὁ δὲ Θεοδοτίων, πρόσεχε, ϗ ἡσύχασον. 5 τοῦ θυμοῦ μου γένηται] M ſine μου. 6 ἀποστρέψωμεν αὐτοὺς] M A ἀποσχίσωμεν αὐτήν. 8 οὐ μὴ μείνῃ] M ſine μή. ἀλλ᾽ ἡ κεφαλὴ Ἀρὰμ] ÷ Α Σ Συρίας. Θ Ἀράμ. Ῥασὶμ] M Ῥαασείμ. ἀλλ᾽ ἔτι ἑξήκοντα] M ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἑξήκοντα. Σομόρων] M ÷ Α Σ Σαμάρεια. 12 οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον] M * τόν. 14 ἐν γαστρὶ λήψεται] M ἕξει. καλέσεις] M ÷ οἱ Γ καλέσεις ὅμως. 16 ἐκλέξασθαι] M ἐκλέξεται. πονηρὰ γνῶναι] M ÷ Α τοῦ γνῶναι αὐτὸν ἀποῤῥίψαι ἐν κακῷ, ϗ ἐκλέξασθαι ἐν ἀγαθῷ. Σ εἰς τὸ γνῶναι αὐτὸν ἀποδοκιμάσαι τὸ κακὸν ϗ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ἀπειθεῖ πονηρίᾳ ἐκλέξασθαι] M τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. ἣν σὺ φοβῇ] M — Α Ἐγχωρεῖς. Θ βδελύσσῃ. 18 συριεῖ] M — Α συρίσει. 19 Καὶ ἐλεύσονται πάντες] M non habet πάντες ÷ Α Θ ὅμως. Σ καὶ ἥξουσιν. 20 ἐν τῷ ξυρῷ] M continuo hic addit, τῷ μεγάλῳ. τῷ μεμισθωμένῳ] M τῷ μεμεθυσμένῳ. — Α ὅμως Ο, μεμισθωμένῳ. πέραν τοῦ ποταμοῦ] M ὅ ἐστι πέραν &c. Σ τοὺς μεμισθωμένους ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ. — ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχει τὸ ὅ ἐστιν (quære quid hoc ſit ἐν αὐτοῖς;) 22 πιεῖν γάλα] M πινεῖν γάλα βούτυρον ϗ μέλι] M * Π (i.e. Pamphilus, juxta Curterium in præfatione) φάγεται βούτυρον. ὁ καταλειφθεὶς] M ὁ καταληφθείς. 23 πᾶς τόπος] M * Π ἔσται. 24 μετὰ βέλους ϗ τοξεύματος] M — Α ἐν βέλεσι ϗ ἐν τόξῳ. 25 ἠροτριαμένον] M ἀροτριώμενον.

CAP. VIII.

1 M Τόμος Ι΄. 2 τὸν Οὐρίαν] M * οἱ Γ τὸν ἱερέα.. 4 δύναμιν] M * τήν. 6 διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι] M * ante διὰ habet λέγων, & pro διὰ τὸ, διὰ τοῦ. Symmachus autem apud P ad locum, οὐκ ἠβουλήθησαν, ὕγρον ἀπεδοκίμασαν. τοῦ Σιλωὰμ] M ÷ οἱ Γ ὅμως Σιλωά. Ῥασὶν] M Ῥαασών. & ÷ οἱ Γ Ῥασίν. 8 τὸ πλάτος] M ÷ οἱ Γ ὅμως. μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς] M ÷ ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις ἀντὶ τοῦ μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς Ἐμμανουὴλ περιέχει. Καὶ αὖθις ἐν τῷ τέλει πρὸς τῷ λέγεσθαι, Καὶ λόγον ὃν ἂν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς, Ἐμμανουὴλ εἴρηται. 10 ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεὸς] M ÷ Α Θ ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν ὁ ἰσχυρός. 11 οὕτω λέγει κύριος] M P ad locum, ἡ Συμμάχου δὲ ἔκδοσις, &c. Εἶπεν κύριος πρὸς μὲ ὡς ἐν κράτει τῆς χειρὸς ϗ ἀπείησέν με μὴ πορεύεσθαι τῇ ὁδῷ τοῦ λαοῦ τούτου, λέγων, Οὐκ ἐρεῖτε ἄνταρσις. Πᾶν ὁ ἐὰν εἴποι ὁ λαὸς οὗτος ἄνταρσις. 12 μήποτε εἴπωσι, σκληρὸν] M μήποτε εἴπητε. 13 Κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε] M * Α Θ τόν. * Σ Θ τῶν δυνάμεων. 14 καὶ οὐκ ὡς λίθου προσκόμματι] M ÷ Θ ϗ εἰς λίθον προσκόμματος. Poſt συναντήσεσθε hic M addit, αὐτῷ. Α ϗ εἰς στερεὸν σκανδάλου. οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι] M ÷ Θ ϗ εἰς πέτραν πτώματος. P ad locum, ὁ δὲ Σύμμαχος φησίν, εἰς λίθον προσκόμματος, ϗ εἰς πέτραν πτώματος, τοῖς δύο οἴκοις Ἰσραὴλ, εἰς παγίδα, ϗ εἰς σκάνδαλον τῶν οἰκούντων Ἰερουσαλήμ. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ] M ÷ Α Σ Θ τοῖς δυσὶ οἴκοις. Sic P ad locum, οἱ λοιποὶ δὲ τοὺς δύο οἴκους ἐξέδωκαν. Καὶ ἐν κοιλάσματι] M ÷ ἐν κοιλώματι. Α εἰς σκῶλον. 15 Καὶ ἐγγιοῦσι] P ἀντὶ δὲ τοῦ ἐγγιοῦσι, Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ϗ παγιδευθήσονται ϗ συλληφθήσονται. ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ] P ibidem. Τὸ δὲ ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ, περιττὸν, ϗ ὠβέλισται. M habet hic ἐν ἀσφαλίᾳ ὄντες. ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστιν ὄντες. 16 οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον] M ÷ Α ἔνδησον μαρτύριον· σφράγισαι νόμον ἐν τοῖς διδακτοῖς μου. Sic plane Symmachus apud P ibidem — οἷς inquit ϗ τὰ Ἀκύλου συνᾴδει. 18 ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεὸς] M ÷ Θ ἃ ἔδωκέ μοι. Σ Α ὅμως τοῖς Ο. P ibidem, οὕτως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. Ἰδοὺ ἐγὼ ϗ τὰ παιδία. ἃ δέδωκέν μοι ὁ κύριος, εἰς σημεῖα, ϗ εἰς τέρατα ἐν Ἰσραήλ. 19 ἐκζητήσουσι] M ÷ Α Θ ἐκζητήσει. τί ἐκζητοῦσι ibidem] M τί ἐκζητήσουσι. 21 καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε] P ὁ δὲ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν. Καὶ παρελεύσεται ἐξ αὐτοῦ ἐσκανδαλισμένος ϗ πεινάσει. ἔσται δὲ ὅταν πεινάσῃ, ϗ παροξυνθῇ, ϗ καταράσεται βασιλέα ἑαυτοῦ. καὶ τὰ πάτρια] M ÷ Α Θ. καὶ κατάρα ἔσται ἐν τῷ βασιλεῖ αὐτοῦ. Σ πάτραρχα εἴδωλα.

CAP. IX.

1 Ταχὺ ποίει χώρα Ζαβουλὼν, ἡ γῆ Νεφθαλὶμ] P ad loc. Κατὰ δὲ Σύμμαχον &c. ὁ πρῶτος ἐτάχυνεν τὴν Ζαβουλὼν, καὶ τὴν Νεφθαλείμ, ϗ ὁ ἔσχατος ἐβάρυνεν ὁδὸν τὴν κατὰ θάλασσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Νεφθαλείμ] M poſt Νεφθαλείμ habet ὁδὸν θαλάσσης. Sed ÷ in margine Τινὲς οὐκ ἔχουσιν ὁδὸν θαλάσσης. οἱ τὴν παραλίαν] M addit κατοικοῦντες. Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν] P ὅπερ ἐξέδωκε Σύμμαχος, ὅριον τῶν ἐθνῶν· Ἀκύλας, θῖνες τῶν ἐθνῶν. ἐθνῶν] M hic continuo ſubjungit — τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. Cum ÷ ἐν ἄλλοις οὐκ ἔστι τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. 2 ἐν χώρᾳ σκιᾷ θανάτου] M καὶ σκιᾷ. 3 τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ] M ÷ Θ πλῆθος. Σ apud P ἐπλήθυνας τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἐμεγάλυνας. ὃ κατήγαγες] M ÷ οἱ Ο οὐκ ἐμεγάλυνας. 4 Διότι ἀφῄρηται] M ἀφαιρεθήσεται. ÷ Α ἀφῄρηται. διεσκέδασεν] M hic addit, κύριος. 5 ὅτι πᾶσαν στολὴν] verſum integrum Symmachus apud P ſic reddit, Πᾶσα βία ἐβιάσθη ἐν σεισμῷ, ϗ περιβόλαιον ἐφύρη ἐν αἵματι, ϗ ἔσται εἰς καῦσιν ϗ κατάβρωμα πυρός. οἱ ἐγένοντο] M οἱ ἐγεννήθησαν. ÷ ibidem Α ἐγένοντο. 6 υἱὸς ϗ ἐδόθη ἡμῖν] M ÷ Α υἱὸς ἐδόθη, ſine καί. οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου] M A ϗ ἐγένετο τὸ μέτρον ἐπ᾽ ὤμου αὐτοῦ, ϗ ἐκάλεσεν ὄνομα αὐτοῦ, θαυμαστὸς &c. ut habentur apud Nobilium ex Euſebio: apud quem in commentario ἀντὶ τοῦ ἀρχή. Σ Νεανίας παρεγεννήθη ἡμῖν, — ϗ ἐγ ἡ παιδεία ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ϗ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ παραδοξασμὸς &c. ut ſequuntur apud Nobilium ubi ſupra. Θ θαυμαστὸς, βουλεύων, ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πατὴρ, ἄρχων εἰρήνης, τῷ πληθύνειν τὴν παιδείαν. 7 μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ] M Καὶ μεγάλη &c. ÷ Θ ἐπληνιθήθη (forte ἐπληθύνθη, eſt n. codex iſte mendoſiſſimus) παιδεία. Α πληθὺς τῷ μέτρῳ. οὐκ ἔστιν ὅριον] M ÷ Θ πέρας. Α τέλος. καὶ ἐν δικαιοσύνῃ] M καὶ δικαιοσύνῃ. Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα] M ÷ Α ϗ ὡς αἰῶνος ὁ ζῆλος. [ὁ Σῆλος perperam] σαβαὼθ] M ſimiliter cum β ſimplici, quod hic jam primum fit inde ab initio. 8 Θάνατον] M ÷ οἱ Ο λόγον. Α ῥῆμα. In margine dextro hic habetur, Τόμος ΙΑ. 9 καθήμενοι] M ἐγκαθήμενοι. 11 ἐχθροὺς] M * Α Θ Σ αὐτοῦ. 13 ὁ λαὸς M μου. τὸν κύριον] M addit cum * τῶν δυνάμεων. 14 Καὶ ἀφεῖλε] P δὲ Σύμμαχος, ἐξολοθρεύσει. 15 αὕτη ἡ ἀρχὴ] M — οἱ Δ αὐτὸς 16 καταπίνωσιν] M καταπίωσιν. 17 Διὰ τοῦτο] M Καὶ διά. ὀρφανοὺς αὐτῶν ϗ χήρας αὐτῶν] M utrobique — οἱ Γ αὐτοῦ.

CAP. X.

2 ἁρπάζοντες] M * οἱ Γ καί. κρίμα] M χρήματα — οἱ Γ κρίσιν. 3 θλ ψις ὑμῖν] M ὑμῶν. 4 τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν] M — Θ τοῦ μὴ κάμψαι ὑπὸ δ σμον. ἀπαγωγὴν] P ἐπαγωγήν· & legit etiam & exponit. ἡ ὀργὴ] θυμός. Sed ÷ ibidem οἱ Ο ἡ ὀργή. 5 καὶ ὀργὴ] M καὶ ὀργῆς. 6 Συ τάξω] M συγκατοῦξω. ποιῆσαι σκῦλα] M * Α Θ τοῦ. 7 ἐνεθυμήθη] ἐνεθυμώθη. καὶ τοῦ ἔθνη] M τῷ ἔθνη præponit ἐξολοθρεῦσαι. οὐκ ὀλίγα M — Α Σ Θ ὅμως τοῖς Ο ἔθνη οὐκ ὀλίγα. 9 Καὶ ἐρεῖ] M ÷ οὐκ. 10 τρόπον] M ÷ Θ καθάπερ εὗρεν ἡ χείρ μου τὰς βασιλείας τοῦ εἰδώλου. ἀρχὰς M χώρας: ſed in margine, — ἀρχάς. 11 Ἱερουσαλὴμ] M τῇ Ἱερουσ 12 ἐπισκέψομαι ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν] M ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν, &c. autem hic in marg. Τόμος ΙΒ. ἐπὶ τὸν ἄρχοντα] M ſine ἐπί. 13 ἐν τῇ ἰσχύϊ M ſine ἐν. ϗ ἐν τῇ σοφίᾳ] M ϗ τῇ σοφίᾳ. 14 τῇ χειρὶ] M * Π μου. 15 ἐλκύσ αὐτὸν] Poſt hæc ſequuntur in M, ὡσαύτως ἐάν. 17 Καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τ ὕλην] Pro his & ſequentib. Symmachus apud P hæc habet, Καταφάγεται τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ, ϗ τὰ πεφυλαγμένα αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Καὶ ἡ δόξα τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ, ϗ τοῦ Καρμήλου αὐτοῦ, ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκὸς ἀναλωθήσεται. Καὶ ἔσται ὡς πτωμημένος φεύγων. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν ξύλων τοῦ δρυμοῦ ἀριθμῷ ἔσονται, ϗ παιδίον γράψει αὐτά. 18 ἀποσβεσθήσεται] M tertiam pluralem habet. 19 καὶ παιδίον] M ϗ παιδίον μικρόν. ÷ Σ παιδίον. παιδάριον. Α παῖς. 20 τὸ καταλειφθὲν] M καταλειφθὲν, ſine articulo. ὁ λαὸς] M ÷ Θ ὁ λαός σου. 23 λόγον συντελῶν] M λόγον γὰρ συντ λῶν. κύριος ποιήσει] M ÷ ὁ θεὸς ποιήσει. Α στρατιῶν. Θ Σ ὅμως τοῖς Ο * κύριος τῶν δυνάμεων. οἱ Γ ibidem. 24 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος M Τόμος ΙΓ΄. ἐπάγω ἐπὶ σὲ] M ÷ ἐπάξω ἐπὶ σέ. Α ἀρεῖ. Ο Σ ἐπα P τόδε, πληγὴν γὰρ ἐπάγει ἐπὶ σὲ, τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου, Σύμμαχος ὑπ ἑρμήνευσεν, Ἐν ῥάβδῳ πλήξει, ϗ τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐπαρεῖ ἐπὶ σὲ, δι τὴν ὁδὸν Αἰγύπτου. 26 Καὶ ἐγερεῖ ὁ θεὸς] M — κύριος ὁ θεὸς, cum * Θ τῶν δυνάμεων. ἐν τόπῳ θλίψεως] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν τόπῳ θλίψεως, Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ἐν Σοὺρ Χωρήβ. 27 ἀφαιρεθήσεται] M Θ — διαφθαρήσεται κλοιός. καὶ ὁ φόβος] M ſine articulo. 28 Μαγγεδὼ] M ÷ Θ Μαγεδών. Α Σ κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν Μαγρών. 29 Ἀγγαὶ] M ÷ Α αὐλιστήριον. Σ αὐλισμός. Θ κατάλυμα. ὅμως οἱ Γ 30 ἐπακούσεται Λαϊσά] M ἐν — Καϊσά. Θ Λη Α Λαΐς. Α ϗ τὸ ἑβρ Ε Β Ρ.) ὅμως τοῖς Ο. 32 τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε] præmittit vocem παρακαλεῖτε. 33 οἱ ὑψηλοὶ] M — Α Σ Θ. καὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται. ὅμως τοῖς Ο.

CAP. XI.

1 ῥάβδος] P τὴν δὲ ῥάβδον, ῥαβδίον Ἀκύλας ἐξέδωκε. 3 οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ] Symmachus apud P οὐ τῇ ὁράσει τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κρινεῖ οὐδὲ τῇ ἀκοῇ τῶν ὤτων αὐτοῦ ἐλέγξει, ἀλλὰ κρινεῖ ἐν εὐθύτητι πτωχοὺς γῆς. Καὶ ἐλέγξει] M ÷ Α Θ Σ ϗ ἐλέγξει ἐν εὐθύτητι. τοὺς ταπεινοὺς] M ÷ τοῖς πραέσι τῆς γῆς. Σ πτωχοὺς τῆς γῆς. Θ ὅμως τοῖς Ο. 5 ἐζωσμένος] κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, ϗ ἔσται δικαιοσύνη περίζωμα τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ϗ πίστις περίζωμα τῶν λαγόνων αὐτοῦ. εἰλημένος] M εἰλημμένος. 8 Καὶ βοῦς ἄρκος] M ϗ βοῦς ϗ ἄρκων ÷ Α Θ ϗ δαμάλια νεμηθήσονται ὅμως κατακλιθήσονται παιδία αὐτῶν. Θ ϗ βοῦς ϗ ἄρκτος βοσκηθήσονται ὁμοθυμαδὸν, τακλιθήσονται τὰ παιδία αὐτῶν. καὶ λέων ὡς βοῦς] M ÷ Α Θ ὡς βουκόλιον ὅμως τοῖς Ο. 9 ἐπὶ τρωγλῶν] M ἐπὶ τρώγλην. θαλάσσας] M θαλάσσης. 10 ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν] P ὁ μὲν Ἀκύλας ἐξέδωκεν, ὃς ἀνίσταται εἰς σύσσημον λαῶν. ὁ δὲ Σύμμαχος, ὃς ἀνίσταται σύσσημον τῶν ἐθνῶν. ἐπ᾽ αὐτῷ] M ἐπ᾽ αὐτόν. ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ] P κατὰ δὲ Ἀκύλαν ϗ Σύμμαχον, δόξα. 11 Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] M Τόμος ΙΔ. ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων] M ἀπό. 14 ϗ Ἰδουμαίαν] M ÷ Α Ἰδουμαία ϗ Μωὰβ ἀποστολὴ χειρὸς αὐτῶν. Θ Ἰδουμαία Μωὰβ ἔκστασις χειρὸς αὐτῶν. Σ Ἐδὼμ ϗ Μωὰβ ἔκστασις χειρὸς αὐτῶν. οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν πρῶτοι ὑπακούσονται] P οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε τῶν ἑρμηνευτῶν οἱ λοιποὶ, τὴν προσθήκην περιέχουσιν τοῦ Πρῶτοι.

CAP. XII.

1 ἐρεῖς] M ἐρεῖ. εὐλογῶ] M ÷ Α Σ Θ ἐξομολογήσομαί σοι. 2 σωτήρ μου] M Θ σωτήρ μου ἐλπιῶ. κύριος] M * Π ια. 3 ἀντλήσατε] M ἀντλήσετε. 6 ἐν μέσῳ αὐτῆς] M σου. ÷ αὐτῆς.

CAP. XIII.

1 ὅρασις ἣν εἶδεν] M ὅρασις κατὰ Βαβυλῶνος &c. 2 τὴν φωνὴν αὐτοῖς] M ÷ οἱ Γ φωνὴν αὐτόν. Τόμος ΙΕ. Poſt αὐτοῖς M habet, μὴ φοβεῖσθε. παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ &c.] M Θ ἀφορίσατε χειρί. Α ἐξάρετε χεῖρας, ϗ εἰσελθέτωσαν ἀνοίγματα ἐκουσιαζομένων Σιών, ἐνετειλάμην τοῖς ἡγιασμένοις μου, ϗ ἐκάλεσα δυνατούς μου τῷ θυμῷ μου ἀγαυριωμένοις. 3 καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς] M bis repetit hæc verba, tum ante ἡγιασμένοι εἰσι, tum poſt (quod forte non aliud quam σφάλμα typographicum eſt.) χαίροντες] M ÷ ὑπὸ φωνῆς ÷ Σ ἐν τῷ δοξασμῷ μου. ÷ χαίροντας τῇ ὕβρει μου. 4 φωνὴ βασιλέων — οἱ Γ βασιλειῶν. 5 ϗ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ] M ÷ κύριος κύριος σκεύη γῆς αὐτοῦ. 6 ὀλολίζετε] M ὀλολύζετε. 8 συμφοράσουσιν] M ÷ οἱ Γ ὀδ σουσιν. 9 θυμοῦ καὶ ὀργῆς] M Θ μήνιδος, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ. κουμένην] M hic addit ὅλην. 10 τὸ φῶς] M * αὐτῶν. 11 τοῦ ἡλί ου] M ÷ Σ Θ ἥλιος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ. 13 ὁ ἐν Σουφὶρ] M ὁ ἐκ Σουφίρ. 14 οὐρανὸς θυμωθήσεται] M ÷ Α οὐρανοὺς κλονήσω. Σ οὐρανὸν ταράξω. Θ οὐρανὸν ὁρμήσω. ἐν τῇ ἡμέρᾳ] M τῇ ἡμέρᾳ. 15 ϗ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων

ἐκ ἔςιν ἀνεϑίζων (forte ἀϑροίζων) ἀνὴρ πρὸς λαὸν αὐτοῦ. νόσοισι ϗ γλῶ αὐτοῦ φεύξονται. 16 ἠπληθήσεται] M ÷ οἱ Γ ἐκκεντηθήσεται.] M ῥήξοισιν. 18 οἳ ἀργύριον ἐ λογίζονται &c] M ÷ A οἳ ἐ λογίζονται, καὶ χρυσίον ἐκ εὐλογήσουσιν. — Ad hunc verſum in dext. Τόμος ιϛ΄. 21 ἐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες] Symmachus apud P. ἐδὲ σκηνοποιήσει ἐκεῖ Ἄραψ. 22 ἤχου] M ÷ A φωνῶν. ἐκεῖ ὀρχήσονται] M ÷ A τειχιοῦνται. Θ ὀρθοτειχοῦνται. ἐχῖνοι] Σειρῆνες· cum tribus illis quos recenſet ſcholion ex Euſebio.

CAP. XIV.

τῆς γῆς] M addit τοῦ θεοῦ. 3 τῆς δουλείας σου] M καὶ τῆς &c. τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος] M addit, καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 6] M ÷ ꝕ ἐπάταξεν. Omega hoc jam primum hic occurrit, notem Origenem, uti Curterius in præfatione. 9 ἐπικράνθη] M — A Σ ἐπαλάθη. συνηγέρθησάν σοι] M ÷ A Θ ἐξήγειρέν σοι. πάντες] M πάντες &c. 11 κατακάλυμμά σου] M κατάλειμμά σου. autem margo ÷ οἱ Π κατὰ Φ, Σου. 14 ἐπάνω τῶν νεφῶν] M νεφε- 15 θεμέλια τῆς γῆς] M ÷ A Θ μήρεις λάζκου. (forte λάκκου. q.) ονται] M θαυμάσουσιν. 17 ὁ παροξύνων τὴν γῆν] M ÷ A ὁ κλόγῆν. Σ ὁ ταράξας. Θ ὁ παροργίζων. τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ] M * οἱ O δεσμίοις. 18 ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ] M ÷ Σ ἕκαστος. 21 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ] M — A Σ πατέρων αὐτῶν. Θ πα- 21 Καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πολέμων] M ÷ A ϗ πληρώπρόσωπον οἰκουμένης &c. Θ καὶ πληρωθῶσι πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. πληρώσουσι τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης &c. qui omnes pro πολέμων πόλεων. 22 Καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα] M ἀπολέσω. ÷ A Σ τῆς Βα- 25 ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς] M ÷ ἀπὸ τῆς γῆς. A ἐν γῇ μου. Θ Σ γῇ μου. 28 ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ] M ÷ οἱ Γ ὅμως. 29 μὴ εὐφρανθεί- M in margine dext. Ὅρασις ϛ. ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεως] M ÷ οἱ 30 πτωχοὶ δὲ ἄνθρωποι] M ἄνδρες. 31 ἀπὸ βορρᾶ] M — οἱ

CAP. XV.

Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις] M Ὅρασις Ζ. 2 ὀλολύξατε] M ὀλολύ- 3 καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς] M καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς· cum A Σ ϗ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 4 ϗ Ἐλεαλὴ] M ϗ ἐλάλησεν· cum οἱ Γ ὅμως. ἡ φωνὴ αὐτῶν] M αὐτῆς. 5 ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως] M τῆς Λουείθ· cum ÷ ὅτι ἀναβάσει τῆς Λουείθ. ἐν κλαυθμῷ, ἀνα- ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁδῷ Ὡρωναΐμ κραυγὴν συντριμμὸν ἐξανεγεροῦσιν. 6] M Νεμβρείμ. 8 ἡ βοὴ] M ÷ οἱ Γ ἡ κραυγή. τοῦ Αἰλείμ] Ἐλείμ. 9 τὸ δὲ ὕδωρ] M * ὀλολυγμὸς αὐτῆς. Τὸ Δειμὼν] M ÷ ὅμως οἱ Γ, ϗ τὸ Ἑβραϊκ. ἐπὶ Δειμὼν] M Ῥεμμών· uti habuit nota proxime præcedente. κατάλοιπον] M κατάλιπον.

CAP. XVI.

τὸ ὄρος θυγατρὸς Σιὼν] M τὸ ὄρος Σιών· Sed in margine — θυ- ὅμως οἱ Γ. 2 ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ] M ÷ A ϗ ἔσαι ὡς πετεινὸν ἐξαπεσαλμένη ἔσονται θυγατέρες Μωάβ. Διαβάσεις τῶν Ἀρνῶν φέ-, νεοσσὸς ἀφῃρημένος ἔσῃ θυγάτηρ Μωάβ] M νεοσσὸς ἀφῃρημένος Μωάβ. 3 ἔπειτα δὲ Ἀρνῶν] M — Θ αἱ διαβάσεις Ἀρνῶν φέρετε ποίει τε σκέπην πένθους αὐτῇ διαπαντὸς] M αὐτὸς διὰ παντός.] M ÷ μὴ ἀχθῇς. Θ μὴ ἀποκαλύψῃς. Σ μὴ ἀποδιώξῃς. ἔσον- ὑμῖν] M ÷ γίνου ἀποκρυφὴ αὐτοῖς. ἀπὸ τῆς γῆς] M ἐπὶ τῆς cum ÷ Θ Σ ἐκ τῆς γῆς. A ὅμως τε O. 6 ὑβριστὴς σφόδρα] M ÷ σφόδρα κατὰ τὸ ἔπαρμα αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, ϗ αὐτοῦ. ἐχ ἔτως ἡ μαντεία σου] Symmachus apud P. ἐχ ἔτω οἱ αὐτοῦ. 7 τοῖς κατοικοῦσι δὲ Σεθ μελετήσεις] M A τοῖς πολυχρο- τείχῳ ὀστρακοῦ μελετήσατε. Θ τοῖς αὐχμώδεσιν. 8 τὰ πεδία Ἐ- M — A ἄρουραι. Σ κλήματα. Θ ἀγρὸς θανάτου. ἐγκατελείφθησαν] A M (quod puto eſſe Σ inverſum) ἀπ' αὐτῆς. διέβησαν γὰρ πρὸς θάλασσαν] M διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον. ÷ θάλασσαν οἱ Γ, ϗ τὸ Ἑβραϊ- 9 Ἰαζὴρ] M Ἰαζείρ. Ἐσεβὼν ϗ Ἐλεαλὴ] M ÷ Σ Ἐσβών· ϗ ἐλα- Ἐλεαλὴ, ὅμως τε οἱ Γ. 10 ἐκ τῶν ἀμπελώνων] M ἐκ τῶν ἀμπελώ- cum ÷ A ἀπὸ τοῦ Καρμήλου, ϗ ἐν ἀμπελῶσι ἐκ αἰνέσει. Θ Σ ἐκ εὐφρανθήσονται] M εὐφρανθήσεται. 11 ἐνεκαίνισας] M ÷ Σ 13 ὁπότε ἐλάλησε] M ὁπότε ϗ ἐλάλησε. 14 παντὶ τῷ πλε- M ἐν παντὶ &c.

CAP. XVII.

Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ Δαμασκοῦ] M κατὰ Δαμασκόν.

ἰδοὺ Δαμασκὸς] M Ὅρασις Η. 2 καταλελειμμένη] M ÷ οἱ Γ καταλε- πόλεις. 3 τοῦ καταφυγεῖν Ἐφραὶμ] M τοῦ καταφυγεῖν ἐκεῖ τὸν Ἐ- τὸ λοιπὸν] M τὸ κατάλοιπον. τῆς δόξης αὐτῶν] M καὶ τῆς δόξης 4 ἔκλειψις δόξης] M τῆς δόξης Ἰακώβ. 8 οἱ δάκτυλοι αὐτῶν] M his subjungit, ἀλλ' ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τὸν (pro τοῦ) Ἰσ- τὰ δένδρα] M addit, αὐτῶν. 11 τῇ ἡμέρᾳ] M τῇ δὲ ἡμέρᾳ. 13] M καταφερομένου. ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν, καὶ πόρρω αὐτὸν διώ- M habet utrobique αὐτοῦ. λικμώντων] M ÷ Θ Σ ὀρέων. 14 ἑσπέραν ϗ ἔσαι πένθος] M ÷ Σ Θ τὸ πρὸς ἑσπέραν, ſine καί. ὑμᾶς] M ἡμᾶς.

CAP. XVIII.

ϗ ἐπιστολὰς βιβλίνας] M ÷ A ἐν σκεύεσι βιβλίου. Σ ἀποστόλοις (i.e. ὅμηρα) σκευῶν παπυρίνων. Θ ὅμηρα καὶ ἐν σκεύεσι παπύρου. πορεύσονται] οἱ apud P πορεύεσθε, in imperativo. 3 ἀπὸ ὄρους ἀρθῇ] M ÷ Θ A Σ 7 ἀπὸ λαοῦ μεγάλου] M ÷ οἱ O φοβεροῦ. ἔθνος ἐλπίζον καὶ κα-] M A ὑπομένον καὶ συμπεπατημένον. ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποτα- τῆς χώρας αὐτοῦ] P κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς — ὃ διήρπασαν πο- τὴν γῆν. ὄρος Σιὼν] M ὄρος ἅγιον.

CAP. XIX.

ἰδοὺ κύριος κάθηται &c.] M Ὅρασις Θ. Τόμος ΚΑ. 2 καὶ ἡ καρδία] ὅμως οἱ Γ. cum ÷. ἠπληθήσεται] P κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνέας, καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον] M — οἱ Γ, ἀνήρ. 4 καὶ παραδώσω τὴν Αἴγυπτον] M — οἱ Γ. 9 λίνον τὸ σχιστὸν] M ÷ Σ κτενιστόν. οἱ ἐργαζόμενοι αὐτὰ] M οἱ διαλογιζόμενοι. ÷ ἐργαζόμενοι. A αἱ ἀποθῆκαι αὐτῆς τεταπεινωμέναι. Θ τάπεινα αὐτῆς τεταπεινωμένα. 13 καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον] M τὴν Αἴγυπτον· & pro πλανήσουσιν, ÷ οἱ Γ ἐπλάνησαν. 14 καὶ ἐπλάνησαν Αἴγυπτον] M * A Σ Θ τήν. τοῖς ἔργοις αὐτῶν] M ÷ οἱ Γ αὐτῆς. 17 κύριος σαβαὼθ ἐπ' αὐτὴν] M * σαβαώθ· & pro ἐπ' αὐτὴν, ἐπ' αὐτούς. 18 τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις] M Τόμος ΚΒ. καὶ ὀμνῦντες] M ὀμνύουσι. ÷ οἱ Γ ὀμνύοντες. κυρίου σαβαὼθ] M * σαβαὼθ addit in margine. πόλις ἀσεδὲκ] M A Θ ἄρες. 20 ἀποστελεῖ αὐτοῖς ἄνθρωπον] M poſt αὐτοῖς habet κύριος· Ad vocem autem ἄνθρωπον ÷ A Σ Θ Σωτῆρα, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἰησοῦς. 21 θυσίας] M ÷ Σ θυσίαν. A θυσίᾳ. ϗ εὔξονται εὐχὰς] M * A ϗ δώρῳ. 22 πληγῇ] M addit, μεγάλῃ· ϗ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει] M ÷ Θ θραύσει ϗ ἰάσει. εἰσακούσεται αὐτῶν, ϗ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει] M ÷ ἐπακούσεται αὐτῶν, ϗ ἰάσεται αὐτούς. 23 ἀπὸ Αἰγύπτου] M non habet ἀπό. 24 καὶ ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις] P καὶ Ἀσσοὺρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. (ὡς ἂν μή τις τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ϗ Συρίᾳ νομήσειεν Ἰουδαίους, ἀλλ' αὐτοὺς Αἰγυπτίους ϗ αὐτοὺς Ἀσσυρίους.

CAP. XX.

1 Ταναθὰν] M — Θάρθαν. Ὅρασις Ι. Ἀρνᾶ βασιλέως] M — A Θ Σαραγών. Σ Σάργων. 2 ἔλαβεν αὐτὴν] M κατελάβετο αὐτήν. πρὸς Ἡσαΐαν υἱὸν Ἀμὼς] M ſolum πρὸς Ἡσαΐαν habet. σανδάλιά σου] M ÷ A Σ ὑποδήματα. καὶ ποίησον οὕτως] M ÷ A ἐποίησε. 5 καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν] M Θ ϗ αἰσχυνθήσονται ἀπὸ Αἰθιοπίας ἐλπίδος αὐτῶν.

CAA· XXI.

1 Τὸ ὅραμα] M Τὸ ῥῆμα. Τόμος ΚΓ. Ὅρασις ΙΑ. τῆς ἐρήμου] M * θαλάσσης. 2 ἐπ' ἐμοὶ οἱ Ἐλαμῖται, ϗ οἱ πρέσβεις τῶν Περσῶν] Symmachus apud P ἀνάστηθι Ἐλάμ· πολιορκεῖτε Μῆδοι. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ, ϗ τὸ Ἑβραϊκὸν, Μῆδοι, φασίν. 5 ἑτοίμασον] M ἑτοιμάσατε. φάγετε] M * σκόπευσον τὴν σκοπιάν. 6 καὶ ὃ ἂν ἴδῃς] M ÷ A καὶ ὅσα ὄψεται ἀναγγελεῖ ϗ ὄψεται. Θ ἐὰν ἴδῃ ἀπαγγελεῖ ϗ ὄψεται. Σ ὃ ἂν ἴδῃ ἀναγγειλάτω καὶ ἴδεν. 7 ἀναβάτας ἱππεῖς δύο] Symmachus apud P ἁρμάζυγος ἵππων. 8 Οὐρίαν] M * Θ Σ ἀκρόασιν. 9 πέπτωκε, πέπτωκε Βαβυλὼν] M — ὅμως οἱ Γ. 11 τὸ ὅραμα τῆς Ἰδουμαίας] M Ὅρασις ΙΒ. 12 ἐὰν ζητῇς ζήτει] M A ἐὰν ἐπιζητῆτε ἐπιζητεῖτε, ἐπιστρέψατε, ἥκατε. 13 ἐν τῷ δρυμῷ] M * Σ λῆμμα Ἀραβίας. A ἆρμα Ἀραβίας. κοιμηθῇς] M κοιμηθήσῃ. Δαιδὰν] M ÷ A Σ Δωδανίμ. Θ Δαιδάν. Φ Δαιδάν. (ſcribitur Δαιλάν.) ἢ ἐν τῇ ὁδῷ] M abeſt disjunctiva. 15 πεφονευμένων] M φευγόντων· cum ÷ οἱ O πεφονευμένων. οἱ Γ μαχαιρῶν. Φ κατὰ τοὺς O. 17 ἡ δόξα τῶν υἱῶν Κηδὰρ] M ἡ δόξα Κηδάρ. τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν Κηδὰρ] M abeſt υἱῶν. ὅτι κύριος] M ÷ διότι &c.

CAP. XXII.

1 Τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος Σιὼν] M Τὸ ὅραμα &c. Θ Σ λῆμμα φάραγγος ὁράσεως, Τόμος ΚΔ΄. 2 ἡ πόλις βοώντων] M * ἡ πόλις γαυριῶσα. πολέμων] M πολέμου. ÷ Θ A πόλεμος. οἱ O πολέμῳ. Σ ὅμως τε O. 3 οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασι] P κατὰ δὲ Σύμμαχον ἀνεστατώθησαν· κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα μετεκινήθησαν. πόρρω πεφεύγασι] M * Θ ἐδέθησαν ὁμοθυμαδόν. 5 πλανήτης] M πλάνησις. 6 οἱ δὲ Ἐλαμῖται] M P οἱ καὶ παραβλέποντες ἑρμηνεύονται, τῶν ἀπολλομένων παρορῶντες τὴν σωτηρίαν, φειδόμενοι μηδενός. ἀναβάται ἄνθρωποι] M — A ἐν ἅρματι ἀνθρώπων ἱππέων. Θ συνεπιβάται ἀνθρώπων ἱππέων. 7 αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου] M ÷ A ἐκλογαὶ κοιλάδων σου. Θ Σ αἱ ἐκλεκταὶ κοιλάδες σου. 8 ἄκρας Δαυὶδ] M Δαβίδ. 9 καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσὶ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσί, Σύμμαχος ἔφη· καὶ τὰ ῥήματα οἴκου Δαβὶδ ὄψεσθε, ὅτι ἐπληθύνθη. ἀπέστρεψε] M ἀπέστρεψαν· Integrum verſum hunc Symmachus apud P ſic reddit, τὰς οἰκίας ἀριθμήσαντες, καὶ τὸ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν μετοχετεύσαντες. 11 καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ] M αὐτοῖς· cum — Θ Σ καὶ ἐποιήσατε. τειχῶν] M τειχέων. ἐσώτερον] M ἐσώτερον. ἐκ εἴδετε] M * πόρρωθε. 12 κύριος κύριος σαβαὼθ] M ſemel duntaxat habet κύριος. 14 ἕως ἂν ἀποθάνητε] M * A Θ εἶπεν κύριος κύριος τῶν δυνάμεων. 15 Πορεύου] M * οἱ Γ Εἴσελθε. παστοφόριον] M παστοφορεῖον. Σομνᾶν] M Σομνάν. ÷ ὅμως οἱ Γ. 16 Τί σὺ ὧδε] M Τί σοι. 17 ἐκβάλλει καὶ ἐκτρίψει] M ἐκβαλεῖ ϗ ἐκτρίψει. 21 ςέφανόν σου] M * οἱ Γ. 23 ϗ στήσω αὐτὸν] M ÷ ϗ ἐπιθήσω. 25 ϗ ἐξολοθρευθήσεται] M hæc verba Theodotioni tribuit ſub aſteriſco.

CAP. XXIII.

1 Τὸ ῥῆμα Τύρου] M Τὸ ὅραμα. ÷ A Τὸ ἆρμα. Σ Θ Τὸ λῆμμα. Ὅρασις ιδ΄. Τόμος κε΄. ὀλολύξατε] M ὀλολύζετε. Καρχηδόνος] M ÷ οἱ Γ Θάρσεις. Κιτιαίων] P τὸ δὲ Κιτιαίων, Χεττιείμ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 2 Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, Τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν, ὁ μὲν Ἀκύλας, Σιωπήσατε· ὁ δὲ Σύμμαχος, Σιγήσατε κατοικοῦντες τὴν νῆσον, εἰρήκασιν. Rationem autem hujus verſionis vid. ibidem. 6 ἀπέλθατε] M ἀπέλθετε. εἰς Καρχηδόνα] M ÷ οἱ Γ Θάρσεις. ὀλολύξατε] M ὀλολύζετε. κατοικοῦντες] M ἐνοικοῦντες. 8 τῆς γῆς] M * Χαναάν. 9 πᾶν ἔνδοξον] M πάντα ἔνδοξον. 12 ἐκέτι ἐ μὴ προσθῆτε] M ἐκέτι μὴ προσθήσετε. τὴν θυγατέρα Σιδῶνος] M * Θ A Σ παρθένον. Σιδῶνος] M Σιών· cum ÷ οἱ Γ Σιδῶνος. 14 Ὀλολύξατε] M Ὀλολύζετε. 15 ὡς χρόνος ἀνθρώπου] M ÷ οἱ Γ ἑνός. ἔσαι Τύρος] M ÷ οἱ Γ Τύρῳ. 18 ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς] M hæc habet in margine ſub aſteriſco Theodotioni adſcripta. Καὶ ἔσαι αὐτῆς ἡ ἐμπορεία ϗ ὁ μισθὸς ἅγιον κυρίῳ] M ἅγιος τῷ κυρίῳ. Sic autem incipit verſiculus, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις, &c. Ad quæ verba P ſic, ὁ Ἀκύλας ϗ τὸ Ἑβραϊκὸν, ἀντὶ τῶν ἄρθρων ϗ τοῦ πάσαι (pro πάσαις forte) φασί, Καὶ ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς, ϗ μίσθωμα ἡγιασμένον τῷ κυρίῳ. τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίε πᾶσα ἡ ἐμπορεία αὐτῆς, &c.] P ὃ δὴ σαφῶς ἐξέδωκε Σύμμαχος εἰπών· τοῖς γὰρ κατοικοῦσιν ἐνώπιον κυρίε ἔσαι ἡ ἐμπορεία αὐτῆς φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, ϗ περιβάλλεσθαι εἰς τὸ παλαιῶσαι. ὁ δὲ Ἀκύλας, τοῖς καθημένοις εἰς τὸ πρόσωπον κυρίε ἔσαι ἐμπόριον αὐτῆς τοῦ φαγεῖν εἰς πλησμονὴν, εἰς ἔδησιν μετάρσεως. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ϗ περιβάλλεσθαι εἰς παλαίωσιν. ὁ δὲ ἑβδομήκοντα, ϗ περὶ τῶν προσφερόντων αὐτῶν· (ſcilicet, ὡς ἐν συκτηρίοις ἑςιωμένων &c. inquit P.)

CAP. XXIV.

1 τὸ πρόσωπον αὐτῆς] M ÷ τὰ ὄρια. Τόμος κϛ΄. 2 ϗ ὁ παῖς, ὡς ὁ κύριος] M ÷ A ὡς ὁ δοῦλος, ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. ϗ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει] M ÷ Σ ὡς

ὁ ἀπαιτῶν οὕτως ὁ ἀπειλούμενος. 3 ταῦτα] M ÷ Θ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 4 ἐπένθησεν] M * Θ Σ κατερρίφη. ϗ ἐφθάρη] M * Θ Σ κατερρίφη. ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς] P ἡ γῆ γάρ φησιν ὁ Σύμμαχος ἐφονοκτονήθη ὑπὸ τῶν κατοικούντων αὐτήν. 5 ἡ δὲ] M ϗ ἡ γῆ. διότι παρήλθοσαν τὸν νόμον] M τὸν νόμον παρέβησαν, cum ÷ παρῆλθον. Addit autem M poſt παρέβησαν, κυρίου, ϗ διεσκέδασαν. Inter προστάγματα vero & διαθήκην * οἱ O διεσκέδασαν. 6 διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται] P ἀντὶ δὲ τοῦ, διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται. Διὰ τοῦτο φησὶν ὁ Σύμμαχος ἀνεκτρυχωθήσονται. ϗ καταλειφθήσονται] M ſine ϗ, cum —. A ϗ ὑπολειφθήσεται ἄνθρωπος ἐλάχιστος. Σ ἄνθρωπος ὀλίγος. Θ ἄνθρωποι ὀλίγοι. 7 πενθήσει οἶνος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, πενθήσει ὁ οἶνος, Ἀκύλας ἐξέδωκεν, ἐπένθησεν ὁ παρωεισμός, (in margine παρωραισμός.) 8 τυμπάνων] M poſt hanc dictionem addit, πέπαυται αὐθάδεια, ϗ πλοῦτος ἀσεβῶν. 9 πίνουσιν] M πίουσιν. 11 εὐφροσύνη τῆς γῆς] M * Θ ἀπῳκίσθη χαρά. Cæterum habet hoc Nobilius. 14 ϗ ἐὰν παύσηται ὁ τρυγητός, οὗτοι βοῇ φωνήσουσιν] M φωνῇ βοήσονται. P autem ibidem, Διαστολῇ χρησάμενος ὁ Σύμμαχος δύο κατὰ τὸ αὐτὸ παρέστησε διανοίας, εἰπών· ὡς ἐπιφυλλίδες ἐὰν συντελεσθῇ τρυγητός. εἶθ' ἐξ ἑτέρας φησὶν ἀρχῆς, οὗτοι ἐπαροῦσι φωνὴν αὐτῶν. Quorum utriuſque rationem v. apud P ad locum. His autem mox ſubjungit, κατὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα, οἱ ἀσεβεῖς τρυγητὸν παθόντες ἔσχατον φωνὰς ἀποδώσουσι. 16 κύριε ὁ θεὸς] M ÷ A Θ ϗ ἐρεῖ. 17 οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον] M * Θ ϗ ἀθεσίαν ἀθετούντων. 18 ϗ ὁ ἐκβαίνων] M ὁ δὲ ἐκβαίνων. ἀνεῴχθησαν] M ἠνεῴχθησαν. 19 Ταραχῇ ταραχθήσεται &c.] M ÷ Θ θραύσει θραυσθήσεται ἡ γῆ, ϗ διασκεδάσει διασκεδασθήσεται γῆ. 20 Ἔκλινεν ὡς ὁ μεθύων] M miram habet hic vocum metatheſin, ſed nullo plane diſcrimine a Vaticano. Ad ÷ vero in margine Θ ſic habet, Κλινομένη κλειθήσεται (forte pro κλιθήσεται) ἡ γῆ. Σάλῳ σαλευθήσεται ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων, ϗ σεισθήσεται (ubi ad σαλευθήσεται ἡ γῆ) ὡς ὀπωροφυλάκιον, ϗ καταβαρυνθήσεται ἐκ αὐτῆς ἡ ἀνομία αὐτῆς, ϗ πεσεῖται, ϗ οὐ προστήσει (pro προσθήσει) ἀναστῆναι. 21 ϗ ἐπάξει ὁ θεὸς] M * A Σ Θ ϗ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 22 Καὶ συνάξουσι συναγωγὴν αὐτῆς εἰς δεσμωτήριον, ϗ ἀποκλείσουσιν] P Διὸ Σύμμαχος φησί, ϗ ἀθροισθήσονται ἀθροισμὸν δεσμίου εἰς λάκκον, ϗ συγκλεισθήσονται εἰς συγκλεισμόν. 23 ἐκ Σιὼν ϗ ἐκ Ἰερουσαλὴμ] M utrobique habet ἐν· & ad vocem Σιὼν, * τῷ ὄρει.

CAP. XXV.

1 Κύριε ὁ θεὸς] M Κύριος ὁ θεός μου. 2 γένοιτο] M — A πεπιστωμένως. Σ πίστει. Θ ὅμως τοῖς O. 5 ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι] M εὐλογήσουσί σε, — in margine. ἐν Σιὼν] M poſt hanc vocem addit, ὅτι ῥύσῃ αὐτούς. παρέδωκας] M * ταπεινώσεις. 6 ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο] P τὸ δὲ, ἐπὶ τὸ ὄρος, κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς διάνοιαν ἑτέραν παρίστησι. Σαφῶς γὰρ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος (inde ab hac clauſula ad finem verſus 8.) Καταποντιεῖ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ τοῦ ἐξουσιάζοντος πάντων τῶν ἐθνῶν, ϗ ἡ κρίσις ἡ κειμένη κατὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, καταποθῆναι ποιήσει τὸν θάνατον εἰς τέλος, ϗ ἐξαλείψει κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου πᾶν δάκρυον ϗ τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· οἷς Ἀκύλας ϗ Θεοδοτίων συμφώνως ἐξέδωκαν. Et paulo poſt, ἀντὶ δὲ τοῦ, πρόσωπον τοῦ ἐξουσιαστοῦ, τὸ πρόσωπον τῆς σκοπίας Σύμμαχός τε ϗ Θεοδοτίων ἐξέδωκαν. 7 ἐν τῷ ὄρει τούτῳ] M ÷ * Σ τρυγιῶν διυλισμένων ϗ καταπίεται. παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν] M ÷ ϗ παραδόσει παραδοθήσονται ἐν τῷ ὄρει. 8 Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας] M — Θ Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. A Καταποντίσει τὸν θάνατον εἰς νῖκος. ἐλάλησε] M hic addit, ταῦτα. 9 ἐφ' ᾧ] M ἐφ' ὅν. ἠλπίζομεν] M continuo hic ſubjungit, ϗ ἠγαλλιώμεθα, cum * Θ Σ ϗ σώσει ἡμᾶς· οὗτος κύριος ὑπεμείναμεν. Statim vero poſt ἠγαλλιώμεθα & alterum habet * αὐτῷ· ϗ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. 11 ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας] M ἐφ' ὅν. 12 ϗ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου ταπεινώσει] P ſub initium cap. 26. ἀντὶ δὲ τοῦ, ϗ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ οἴκου σου ταπεινώσει, Σύμμαχος, Καὶ τὸ ὀχύρωμα τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν σου κύψει φησί.

CAP. XXVI.

1 Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται] M Τόμος κζ'. ÷ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾀσθήσεται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐν τῇ Ἰούδᾳ πόλιν (πόλει) κράτους αὐτοῦ. τῆς Ἰουδαίας] M hic apponit, λέγοντες. πόλις ἰσχυρά] M ὀχυρά. 3 εἰρήνην] M * A Θ εἰρήνην. 6 πατήσουσιν αὐτοὺς] M αὐτάς· cum — ἕως χώματος. ταπεινῶν] M ÷ Θ πενήτων. 7 ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν] M caret articulo. 9 ἡ ψυχὴ ἡμῶν] M ψυχή μου. 10 οὐ μὴ μάθῃ] M — Θ Σ οὐκ ἔμαθε. A οὐ μὴ μάθῃ· οὐ μὴν ἔμαθε. 11 αἰσχυνθήσονται] M ÷ Σ Θ αἰσχυνθήτωσαν. A αἰσχυνθείησαν. 12 εἰρήνην δὸς ἡμῖν] M ÷ θήσεις εἰρήνην ἡμῖν. ἀπέδωκας ἡμῖν] M * τὰ ἔργα ἡμῶν. 14 οἱ δὲ νεκροὶ] M verſum hunc integrum ſub ÷ ſic habet. A ἀποθνήσκοντες οὐ μὴ ζήσωσιν Ῥαφαείν. Θ οὐ μὴ ἀνάστωσιν οἱ νεκροί· οὐ μὴ ζωοποιήσωσι. οἱ Δ ὅμως τοῖς O. Item pro ἀναστήσουσι habet ἀναστήσωσι ibidem. 15 τοῖς ἐνδόξοις] M πᾶσι &c. τῆς γῆς] M * ἐμάκρυνας πάντα τὰ πέρατα. Quod in nullo codice eſſe inventum, ait Nobilius. 16 ἐμνήσθην] M ἐμνήσθημεν. 17 ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδῖνι &c.] M ὡσεὶ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν, ϗ ἐπὶ &c. Τόμος κη'. 18 σωτηρίας σου] M caret primitivo. 19 οἱ νεκροὶ] M * addit σου. 21 ἀπὸ τοῦ ἁγίου] M ÷ οἱ Γ ὅμως, ἀπό. ἐπάγει τὴν ὀργὴν] M ÷ Σ ἐπισκέψασθαι τὴν ἀνομίαν τῶν κατοικούντων αὐτήν. ἐνοικοῦντας] M κατοικοῦντας.

CAP. XXVII.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ] M Τῇ ἡμέρᾳ. ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν &c.] M ÷ A ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν μοχλόν. Quem repetit paulo aliter P ad locum, ὡς δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐσκιρωμένον ἢ ἐπειρωμένον, ϗ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κῆτος τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Θ ἐπὶ Λευιάθαν ὄφιν ἐνεσκιρωμένον, ϗ ἀποκτενεῖ, &c. Hunc P omiſit. Σ κατὰ Λευιάθαν τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, ϗ κατὰ τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ· ϗ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Quem P ad verbum ſic repetit, omiſſo duntaxat, τοῦ συγκλείοντος, ϗ κατὰ τοῦ ὄφεως. 2 ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς] M ἐξάρχει κατ' αὐτοῦ. βοήσονται] M hic addit πάντες. ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, εἰρήνην ποιήσωμεν αὐτῷ οἱ ἐρχόμενοι, παρέθεντό τινες κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτὰς, εἰρηνοποιήσει μοι τοὺς ἐρχομένους. 7 ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται] M ὡς αὐτὸς οὕτως ἀνεῖλεν, ϗ αὐτὸς οὕτως ἀναιρεθήσεται. 8 ἦθα μελετῶν] M ὁ μελετῶν. 9 τὴν ἁμαρτίαν] M ſine articulo. 10 τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται, &c.] P ἄπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· πόλις γὰρ ὠχυρωμένη μόνη, καλὴ ἀφεῖται, ϗ ἐγκαταλέλειπται, ὡς ἔρημος. ἐκεῖ νεμηθήσεται μόσχος, ϗ ἐκεῖ κοιτασθήσεται, ϗ ἀναλώσει τοὺς κλάδους αὐτῆς· ἐν τῷ ξηρανθῆναι τὸν θερισμὸν αὐτῆς, συντριβήσονται. 11 γυναῖκες ἐρχόμεναι] M Τόμος κθ'. οἰκτειρήσῃ — ἐλεήσῃ] M οἰκτειρήσει, ἐλεήσει. 12 συμφράξει] P ὅπερ πατάξει ἑρμήνευσαν οἱ λοιποί. ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ] P ἀπὸ τοῦ ῥείθρου ποταμοῦ ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, κατὰ Σύμμαχον, ὥσπερ ἰσοδυναμοῦσι ϗ οἱ λοιποί. Ῥινοκορούρων] M Ῥινοκούρων.

CAP. XXVIII.

1 τὸ ἐκπεσὸν] M ſtatim hic habet ſub * δύναμις δόξης αὐτοῦ. ἐπὶ τῆς κορυφῆς] M ÷ ὅ ἐστιν. 3 ἀνάπαυμα ταῖς χερσὶ] M ἀνάπαυσιν, ϗ ταῖς χερσί. καταπατηθήσεται] M ÷ ὅμως A Θ. τῆς ὕβρεως] M ÷ ὑπερηφανίας. 4 λαβεῖν] M non addit αὐτό. καταλειφθήσονται] M ad hanc vocem — habet, οἱ Γ. καὶ εἰς πνεῦμα κρίσεως. Sic autem legit, καταλειφθήσονται ἐν πνεύματι &c. ἐπὶ κρίσιν] M * τῷ καθημένῳ. κωλυόντων] M κολύων, ſed perperam, pro κωλύων. 7 τῆς μέθης] M hic addit, τοῦ σίκερα. 1 τὸ λόγιον] M hic apponit, κυρίου. ἐπὶ θλίψιν] M * προσδέχου προσδέχ ἵνα πορεύσωνται &c.] M ἵνα πορευθῶσι καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω. κινδυνεύσουσι ϗ ἁλώσονται] M κινδυνεύσωσι ϗ ἁλώσωνται. 15 οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς] M μὴ ἐπέλθῃ ἡμᾶς. 16 λέγει κύριος κύριος] M ſemel tantum habet κύριος. ἐμβάλλω] M ἐμβαλῶ. εἰς τὰ θεμέλια] M ÷ τεθεμελιωμένον. 19 περὶ] M præmittit *, in margine vero Σ ἔτι κατά. παρελεύσεται ἡμᾶς] M ἡμᾶς· ſed Latina verſio ibidem neutrum horum interpretatur. ἐν νυκτὶ] M ÷ A Θ ὅμως. Σ νυκτός. 21 ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν] M ÷ ὡς ὄρει διακόπτων. Θ Σ ἐν τῷ ὄρει τῶν διακόπτων ἀναστήσεται κύριος. καὶ ὑμεῖς] M ἡμεῖς. κυρίου σαβαὼθ] M inter has duas voces * habet & in margine, οἱ Γ κυρίου. 24 ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν] M μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν. προετοιμάσει] M προετοιμάσαι. μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν] M ÷ Σ Θ μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ἀροτριῶν. 25 τότε σπείρει] M ÷ διασκορπίσει μελάνθιον. κέγχρον] M — A Θ ὅμως. 26 παιδευθήσῃ κρίματι] M — τῷ κρίματι. Σ Θ εἰς κρίμα. καὶ παιδεύσῃ κρίματι θεοῦ] P κατὰ Σύμμαχον, ϗ παιδεύσει αὐτὸν εἰς κρίμα ὁ θεὸς αὐτοῦ. 27 καθαίρεται] M καθαιρεῖται. πνάσεται] M ἐκπνάσεται. 28 τὸ δὲ κύμινον] P ἀντὶ τοῦ, τὸ δὲ κύμινον μετὰ ἄρτου βρωθήσεται, Σύμμαχός φησιν, Κύμινον δὲ βακτηρίᾳ, ἄρτος δὲ λεπτοκοπηθήσεται· τὸ ἄρτος ἀντὶ τοῦ σῖτος εἰπών. εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα &c. Θεοδοτίων ϗ Σύμμαχος ἐξέδωκαν, ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀλοῶν ἀλο αὐτόν, οὐδὲ ταράξει τροχὸς ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ λεπτυνεῖ αὐτόν. 29 Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαὼθ &c.] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, καὶ τοῦτο παρὰ κυρίου δυνάμεων ἐξῆλθεν πάλαι, ἐδόξασε βουλήν, ἐμεγάλυνε σωτηρίαν.

CAP. XXIX.

1 οὐαὶ Ἀριὴλ πόλις] M πόλις Ἀριήλ. Τόμος λ'. Δαυὶδ] M Δαβὶδ uti paſſim. 2 καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς ϗ ὁ πλοῦτος ἐμοὶ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς, ϗ ὁ πλοῦτος ἐμοί, Σύμμαχος ἔφη, καὶ ἔσται κατώδυνος ϗ ὀδυνωμένη. 3 καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα &c.] P inde ab hoc loco ad medium verſus 5. Τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· ϗ χαρακώσω κατὰ σοῦ στάσιν, ϗ ἀναστήσω κατὰ σοῦ πολιορκίαν, καὶ ταπεινωθήσῃ. Ἀπὸ τῆς γῆς λαλήσεις, ϗ ὑπὸ γῆν ἐδαφισθήσεται ἡ λαλιά σου, καὶ ἔσται ὡς ἐγγαστριμύθου ἀπὸ τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ λαλιά σου ῥοίσεται. 7 καθ' ὕπνοις] M ἐν ὕπνῳ. ÷ καθ' ὕπνοις· ſtatim vero poſt ὕπνῳ * A νυκτός. πλοῦτος ἁπάντων τῶν ἐθνῶν] M τῶν ἀσεβῶν πάντων. ἐπὶ Ἀριὴλ] M ἐπὶ Ἰσραήλ. 9 καὶ ἔκστητε] M * Σ ἐξαπατήθητε, καὶ ἀπατᾶσθε. οὐδὲ ἀπὸ οἴνου] M * Θ κινούμενοι ϗ οὐ σίκερα. 11 ϗ ἔσται] M ϗ ἔσονται. ἐσφραγισμένου] M ÷ ὅμως οἱ Γ. ἀνάγνωθι] M * δὴ οἱ Γ. 13 ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ κα ἐν] Deſiderantur hæc omnia in codice M. 15 οἱ βαθέως βουλὴν] M οἱ βαθεῖαν βουλήν. 16 τῷ πλάσαντι αὐτὸ] M non habet αὐτό. 17 ἔτι μικρὸν] M * O Θ βραχύ. 19 ἐμπλησθήσονται] M — εὐφρανθήσονται. εὐφροσύνης] M * καὶ Ἰσραήλ. Φ. 20 ἐξέλιπεν ἄνομος ϗ ἀπώλετο ὑπερήφανος] verſum hunc cum ſequente Symmachus apud P ſic reddit. καὶ ἐτηλώθησαν χλευάζοντες, καὶ ἐξεκόπησαν πάντες οἱ εἰς ἀδικίαν ἐξαμαρτάνοντες ἀνθρώποις ἐν λόγῳ. ἐξωλοθρεύθησαν] M * οἱ Γ πάντες. 21 ἐπ' ἀδίκοις δίκαιον] M ÷ οἱ Γ ὅμως δίκαιον. 22 ὃν ἀφώρισεν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Ἀβραὰμ, ὁ λυτρωσάμενος τὸν Ἀβραὰμ ἐξέδωκε Σύμμαχος. οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον &c.] M Θ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐντραπήσεται ὅτι ἐν τῷ ἰδεῖν. μεταβαλεῖ] M addit, Ἰσραήλ. 23 ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν] Inde ab his verbis ad finem fere capitis, Symmachus ſic apud P. Ἀλλ' ὅταν ἴδῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἔργα χειρῶν μου ἐν μέσῳ αὐτοῦ, ἁγιάζονται τὸ ὄνομά μου, ϗ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν Ἰσραὴλ κραταιώσουσι καὶ μαθήσονται οἱ πεπλανημένοι τῷ πνεύματι σύνεσιν, καὶ γογγυσταὶ μαθήσονται παιδείαν.

CAP. XXX.

1 οὐαὶ τέκνα ἀποστάται] M ÷ ὦ υἱοὶ ἀφιστάμενοι, φησὶ κύριος. λέγει] M τὰ δὲ λέγει. προστεθῆναι] M προσθεῖναι. 4 ἀρχηγοὶ] M * οἱ Γ αὐτοῦ. ἄγγελοι] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 5 μάτην κοπιάσουσι] M * οἱ Γ πάντες. 6 ἡ ὅρασις] M ſine articulo præpoſitivo. ἡ ὅρασις] P ἀντὶ τοῦ, ἡ ὅρασις, λῆμμα Σύμμαχος φησιν. τῶν τετραπόδων &c.] P ἀντὶ δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, κτηνῶν νότου πάντες ἐξέδωκαν. οἱ ἔφερον] M * θησαυροὺς αὐτῶν. ἐπὶ ὄνων] M * Θ ὤμων. πρὸς ἔθνος &c.] M — Θ ἐπὶ λαὸν μὴ ὠφελήσοντα, καὶ Αἴγυπτος μάταια ϗ κενὰ βοηθήσουσιν. ὠφελήσει αὐτοὺς] M addit εἰς βοήθειαν. 9 τὸν νόμον] M κυρίου. 10 οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις &c.] P ἀνθ' ὧν ἐξέδωκε Σύμμαχος· καὶ τοῖς ὁρῶσι, μὴ ὁρᾶτε ἡμῖν ὀρθῶς· λαλήσατε ἡμῖν λεῖα, ὁρᾶτε ἡμῖν πλάνας· Ἀπόστητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ τρίβον, παύσατε ἐκ προσώπου ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. 12 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ] M * hæc ipſiſſima repetit; ſed textus ipſe addit κύριος poſt λέγει. 14 ἀποσυριεῖς] M ÷ A τοῦ ἀνασύραι ὕδωρ ἀπὸ βοθύνου. 15 οὕτω λέγει κύριος] M οἱ Γ ὅτι. ὅταν ἀποστραφεὶς στενάξῃς, τότε σωθήσῃ] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐν μετανοίᾳ φησὶ, ϗ ἀναπαύσει σωθήσεσθε, ϗ ἐν ἐλπίδι ἔσται ἡ δύναμις ὑμῶν. 16 ϗ ἐπὶ κούφοις] M εἴπατε habet inter ϗ & ἐπί. 17 χίλιοι διὰ φωνὴν ἑνὸς] M ÷ οἱ Γ χίλιας μία ἀπὸ προσώπου ἐπιτιμήσεως ἑνός. ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους &c.] P ἢ κατὰ τὸν Σύμμαχον, ὡς ἱστὸς ἐπάνω ὄρους, ϗ ὡς ἱστία ἐπὶ βουνοῦ. 19 ἐπ' αὐτῷ] M ἐν αὐτῷ. λαὸς ἅγιος] P Τὸ δὲ ἅγιος, ἐν τῷ, λαὸς ἅγιος, οὐ πρόσκειται παρ' Ἑβραίοις, κατὰ τὰς ἐκδόσεις τῶν ἄλλων. κλαυθμῷ ἔκλαυσεν] M * οὐκ. A P τὸ Ἑβραϊκὸν οὐκ ἔκλαυσεν ἔχει. 21 τὰ ὦτά σου] M ſine τά. 22 περικεχρυσωμένα] M præmittit, τά. 23 ϗ εὐρύχωρον] M omittit καί. 25 ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, ϗ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ἐπηρμένου διαιρέσεις ἀγωγῶν ὑδάτων. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ] P Διό φησιν ὁ Ἀκύλας· ἐν ἡμέρᾳ ἀποκταμένου πολλοῦ, ἐν τῷ πεσεῖν μεγαλυνομένοις, ϗ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ·

…τῷ Ἰσραὴλ, οὐδὲ τοῦ Ἰακώβ. 26 τοῦ ἡλίου ἔσται] In M deeſt, ἔσται. …] M * ὡς τὸ φῶς τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. 37 καιόμενος θυμὸς] M ÷ Σ …ος θυμὸς αὐτοῦ. λόγιον ὀργῆς πλῆρες] M τὸ λόγιον &c.] 30 φλο-… M ÷ πυρός. 31 Διὰ γὰρ τῆς φωνῆς] M ÷ A Θ ὅτι ἀπὸ φωνῆς. Σ …γὰρ φωνῆς. 32 ἐφ' ἧ] M ἐφ' ἣν. πολεμήσουσιν] M * Θ Καὶ ἐν πο-… ἀφορισμοῦ.

CAP. XXXI.

…Καὶ οὐκ ἦσαν] M καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ τὸν κύριον] M καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐ-… 2 Σοφῶς] M Σοφός. 3 οἱ βοηθοῦντες] M * καὶ πεσεῖται ὁ βοη-… ἀπολοῦνται] M addit, μαχαίρᾳ. 4 ὃν τρόπον] M addit, ὅταν ante …ὁ σκύμνος] M καί. καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ &c. P ὁ Σύμμαχος …ἐξέδωκεν· πληρώματος ποιμένων ἀπὸ φωνῆς αὐτῶν οὐκ ἡττηθήσεται, οὐδὲ …πλήθους αὐτῶν οὐχ ὑποταγήσεται. (Κατὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἑβδομήκοντα …οὕτω. ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη] M ÷ Θ πλήρη ποιμένων καὶ ἀπὸ τῆς …αὐτοῦ οὐ μὴ ἡττήθη, καὶ ἀπὸ πλήθους αὐτῶν οὐ μὴ ὑπετάγη 5 ὑπὲρ Ἰσ-…] M – in margine vero ὑπερασπιεῖ. Σ Θ ὑπερασπίζων. A θυρεῶν. …ράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν &c.] P ὅπερ ὁ Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκε, με-…τε, ὡς ἐβαθύνατε παραβῆναι οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. καὶ ἄνομον] M * οἱ Γ …ραήλ. 7 ἀπαρνήσονται] M ἀπαρνηθήσονται· cum – ἀφαιρεθῶνται. A …ψουσιν. Σ ἀποβαλοῦνται. Θ ἀπωσον τε (ἀπώσει τε q.) ἀνὴρ τὰ εἴδωλα αὐ-…γυρείου αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα τοῦ χρυσίου αὐτοῦ. τὰ χρυσᾶ] M ante has …habet, cum χειροποίητα in margine. αἱ χεῖρες αὐτῶν] M * A ἁ-… 9 πέτρᾳ γὰρ περιληφθήσονται ὡς χάρακι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, πέτρᾳ …θήσονται &c, ὁ Σύμμαχος ἔφη· πέτρα αὐτοῦ ἡ φοβερὰ παρελεύσεται, …πτοηθήσονται οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, φησὶ κύριος· (δηλαδὴ τοῦ Ἀσσυρί-

CAP. XXXII.

…Ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος, &c.] P Σύμμαχος, ἰδοὺ εἰς δικαιοσύνην βασι-…βασιλεύς. 2 καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ] P Ἀκύλας …ν, ὡς κρύπτων πνεῦμα· καὶ ἀποκρυφὴ ἐντινάγματος. 3 Καὶ οὐκ ἔτι ἔσον-…πεποιθότες, &c.] P ἀνθ' οὗ, φησὶ Σύμμαχος, οὐκ ἀμαυρωθήσονται οἱ ὀφθαλμοὶ …ἀνθρώποις] M ἀνθρώπους. 4 Καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων, &c.] …μμαχος γὰρ ἐξέδωκε, καὶ ἡ καρδία τῶν ἀκουόντων προσέξει τοῦ ἀκούειν. μα-…λαλεῖν εἰρήνην] P ἀντὶ δὲ τοῦ, λαλεῖν εἰρήνην, λαλεῖν τρανά· ex eodem …macho. 7 βουλεύσεται] M ÷ οἱ Γ ἐβουλεύσατο. 8 οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ …] P κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, Ἄρχων δὲ ἀρχοντικὰ βουλεύσεται, καὶ ἡγεμὼν …σεται. 9 ἀνάστητε] M ÷ οἱ Γ δή. P οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἑρμηνευτῶν, Γυναῖκες …, φασίν, ἀντὶ τοῦ πλούσιαι. 10 εἰσακούσατε] M ἀκούσατε. ἐν ἐλπίδι] P … Addit autem, τὸ δὲ, ἐπ' ἐλπίδι, φασὶν οἱ λοιποὶ, πεποιθυῖαι. λόγους …MA λόγιόν μου. Σ τὰς ῥήσεις μου. Θ τὰ ῥήματά μου. πέπαυται] M …ὁ σπόρος. Ad vocem autem πέπαυται ÷ A Συλλογὴ οὐ μὴ ἔλθῃ. Σ ὀπώ-…ρα μὴ ἔλθῃ. οὐκέτι] M καὶ οὐκέτι. 11 γένεσθε] M γίνεσθε. περιζώσασθε] …A καὶ ζώσασθε ἐπὶ ὀσφύας. 12 ἀπὸ ἀγροῦ] M – A ἐπί. Θ Σ περί. Adi …hic infra. 14 οἴκους ἐπιθυμήματος] M ἐπιθυμητούς. 15 ἐφ' ὑμᾶς] M …17 καὶ πεποιθότες] M addit, ἔσονται· cum ÷ A Σ καὶ πεποιθήσεις ἕως αἰ-…Θ καὶ ἐλπίσεως. 19 ἐφ' ὑμᾶς] M ἡμᾶς. Quod perſæpe fit.

…Ea omnia quæ ſuis locis hic reſtituimus omiſſa ſunt apud Proco-… appoſita vero poſtea ſub initium capitis 33. unde huc propriis ſuis …tranſtulimus. Verſ. 12. καὶ ἀμπέλου γεννήματος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀπὸ γεννή-…ἀμπέλου, ὁ μὲν Ἀκύλας φησὶν, ἐπὶ ἀμπέλῳ αὐξητικῇ· ὁ δὲ Σύμμαχος, …ἀμπέλου πολυφόρου. 13 ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου, …χος, ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ λαοῦ μου, φησί. 14 βοσκήματα ποιμένων] P ἡ ἀγ-… κατὰ τὸν Ἀκύλαν. 15 πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ] P ἡ κατὰ Σύμμαχον, ἀνάψυξις ἐξ

CAP. XXXIII.

…Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, &c.] P Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν· οὐαὶ ὁ …πορίζων, αὐτὸς δὲ μὴ ταλαιπωρηθείς· καὶ ὁ ἀθετῶν, αὐτὸς δὲ οὐκ ἀθετηθείς. …συντελέσῃς ταλαιπωρίζων, ταλαιπωρηθήσῃ· καὶ ὅταν κοπιάσῃ ἀθετῶν, ἀθετη-…σε. 3 Διὰ φωνὴν τοῦ φόβου (M addit σου) ἐξέστησαν λαοὶ] P Κατὰ δὲ Ἀκύ-…Θεοδοτίωνα, ἀπὸ φωνῆς ὄχλου, ἤγουν πλήθους ἀνεχώρησαν λαοί. Ἀντὶ δὲ τοῦ, …σου, ὁ Σύμμαχος, ἀπὸ τοῦ ὑψωθῆναί σε διεσπάρησαν. 4 ἀκρίδας] M * Θ …τῶν βοθύνων. 5 ἐν ὑψηλῷ] M ἐν οὐρανοῖς ὑψηλοῖς. 6 ἐν νόμῳ παραδο-…] P Ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν νόμῳ παραδοθήσονται, Σύμμαχός φησιν, ἡ πίστις τῶν και-…πλοῦτος σωτηρίας, σοφία, καὶ γνῶσις, φόβος κυρίου αὐτὸς ὁ θησαυρός σου· Τῶν …λεγόντων, ἥκει σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια. 7 ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φό-…&c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἰδοὺ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται, Σύμμαχος …, ἰδοὺ ὀφθήσομαι αὐτοῖς· ἔκραξαν ἐκτενῶς. ὁ δὲ Ἀκύλας, ἰδοὺ φησιν …αὐτοῖς· βοήσω ἐκτενῶς· καὶ τὸ λοιπὸν ὁμοίως. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἰδοὺ …αὐτοῖς· ἐβόησαν ἐκτενῶς. ἄγγελοι (M ἄγγελοι γὰρ) ἀποσταλήσονται] M …ἄγγελοι εἰρήνης πικρῶς κλαύσονται. παρακαλοῦντες] M ἀξιοῦντες. 8 πέπαυται …τῶν ἐθνῶν] P τὸ δὲ πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, ὀβελίζεται ὡς μὴ κεί-… 9 ἐπένθησεν ἡ γῆ] M ÷ ὅμως οἱ Γ. ὁ Χέρμελ] M ὁ Κάρμηλος. 12 …ἔθνη κατακεκαυμένα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα, λαοὶ …ἐξέδωκαν. 13 γνώσονται] M καὶ γνώσονται. 15 λαλῶν] M ÷ οἱ Γ λαλεῖ. …] M addit, αὐτοῦ. 17 ὄψεσθε] M addit, καὶ &c. 18 οἱ γραμματικοὶ] …caret οἱ. ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ὁ ἀρι-…τοὺς ἐκτεθραμμένους, τὸν λαὸν τὸν ἀναιδῆ. οὐκ ὄψει λαὸν βαρὺν χείλεσιν, ὥστε …διάλεκτον γλώσσης. 19 ᾧ οὐ συνεβουλεύσατο] M συνεβουλεύσατο. τοὺς …μικρὸν καὶ μέγαν λαὸν] M ÷ A Θ μεμεγαλυμμένους. Σ ἐκτεθραμμένους. …βαθύφωνον] M ÷ Σ οὐκ ὄψῃ λαὸν βαρὺν ἐν χείλεσι. 20 ἰδοὺ Σιὼν ἡ …] P ἀντὶ τοῦ, ἰδοὺ Σιὼν ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀκύλας φησίν· ὅρα, ματιαθηπ (q.) Σιὼν …ἑορτῶν. Σύμμαχος δὲ καὶ Θεοδοτίων, Ἴδε Σιὼν τὴν πόλιν τῶν ἁγίων ἡμῶν. …τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν· τόπος ὑμῖν ἔσται &c.] P Κατὰ δὲ Σύμμαχον, …ος ἡμῖν κύριος. τόπος ποταμῶν διώρυγες εὐρύχωροι, ὅπου μὴ πορεύ-…κωπηλάτου, (videtur eſſe pro κωπήλατον) οὐδὲ ἐντολὴ κραταιοῦ δια-…αὐτόν. Τὸ δὲ, ὅπου μὴ πορευθῇ, Ἀκύλας φησίν· οὐ μὴ πορευθῇ ἐν αὐτῇ …αὐτῆς, καὶ τριήρης ὑπερμεγέθης οὐ διαβήσεται αὐτό. 23 Ἐρράγησαν τὰ σχοινία …Verſum hunc integrum Symmachus apud P ſic reddit; Ἐξερρίφη τὰ …σου, ὥστε μὴ κρατεῖν. οὕτως ὁ ἱστὸς αὐτῶν, ὥστε μὴ ἁπλῶσαι ἱστίον. τότε …ἕως σκύλων πολλῶν. ἐνίσχυσαν] M ἐνίσχυσεν. Item * A οἱ Γ οὕτως.

CAP. XXXIV.

…προσαγάγετε ἔθνη] M * addit, προσέχετε. 5 ἀπὸ συκῆς] M * οἱ Γ ἀπ. …κυρίῳ] M τῷ θεῷ. 7 ἀπὸ τοῦ αἵματος] M addit, καὶ τὸ χῶμα αὐτοῦ. 10 εἰς γενεὰς αὐτῆς] M ÷ οἱ Γ εἰς γενεὰν ἐρημωθήσεται. 11 καὶ εἰς χρόνον πολὺν ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ] M ÷ καὶ εἰς χρόνον πολύν. Legit autem hoc ordine, Καὶ κατοικήσουσι ἐν αὐτῇ ὄρνεα, &c. Καὶ ἐπιβληθήσεται &c.] M * ad voculam καί· Θ οὐκ ἔστιν ὁ παραπορευόμενος ἐν αὐτῇ. ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον &c.] M ÷ Θ καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ. 12 βασιλεῖς] M addit, αὐτῆς· cum * A Θ καλέσουσι. οἱ ἄρχοντες] M * οἱ Γ πάντες. 13 καὶ ἀναφυήσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν] M καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῆς. ἐπαύλεις] M ἔπαυλις σειρήνων. 14 καὶ βοήσονται ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον] M – A Σ καὶ τειχίων. A πρὸς ἕτερον αὐτοῦ. Θ καὶ ὀρθοτειχῶν ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι, εὑρόντες αὐτοῖς ἀνάπαυσιν] M ÷ A ἐκεῖ ἀνέψυξεν λίλιθ καὶ εὗρεν ἑαυτὴν ἀνάπαυσιν. Σ ἐκεῖ ἠρήμωσε λάμια. Legit autem M, εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 16 ἐζήτησαν] M ἐζήτησεν. συνήγαγεν αὐτὰ] M αὐτάς. 17 γενεὰς γενεῶν] M præmittit εἰς.

CAP. XXXV.

2 ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου] M ÷ Κάρμηλος καὶ Σαρὼν τόπος τῶν ἀλλοφύλων. Cætera quæ hic habentur, notata ſunt prius in ſcholio Vaticani. 4 ἰσχύσατε] M ὑψώσατε. 6 τρανὴ] M καὶ τρανή. 7 ἐπαύλεις καλάμου] M ÷ οἱ Γ κάλαμον. 10 εὐφροσύνη] M ÷ σωτηρία, cum εὐφροσύνη in margine.

CAP. XXXVI.

3 ὁ τοῦ Ἀσάφ] M ÷ ὁ ἀναμιμνήσκων. 4 εἴπατε Ἐζεκίᾳ] M εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν. 5 τί πεποιθὼς εἶ;] M τίνι πεποιθὼς εἶ; καὶ λόγοις] M ἢ λόγοις. 6 τὴν τεθλασμένην ταύτην] M ταύτην τὴν τεθλασμένην. ὡς ἂν ἐπιστηρισθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτὴν] M ὡς ἂν ἐπ' αὐτὴν ἐπιστηριχθῇ ἀνήρ. καὶ τρήσει αὐτὴν] M * Θ καὶ τρήσει αὐτήν, in margine. πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ] M ἐπ' αὐτόν. 7 εἰ δὲ λέγετε] M A Σ Θ πρός με. 8 νῦν μίχθητε] M * A Σ Θ Δή. 9 εἰς πρόσωπον τῶν τοπαρχῶν] M τοῦ τοπάρχου ἑνός. πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον &c.] P ἀνθ' οὗ Σύμμαχος φησί, καὶ πῶς ὑποστήσει τὸ πρόσωπον ἄρχοντος ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν μικρῶν. 10 πολεμῆσαι αὐτὴν] Quæ ſequuntur hujus commatis, habentur in codice M ſub * τοῖς Γ adſcripta. 11 λάλησον] M * A Θ Σ δή. εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων] M addit, τῶν ἑστηκότων. 12 κόπρον] M * A Σ Θ τήν. οὖρον] M * A Σ Θ αὐτῶν. 14 οὐ δύνηται] M οὐ μὴ δύνηται. 16 μὴ ἀκούετε] M μὴ ἀκούσετε. 19 Ἐπφαρουαίμ] M Σεμφαρουαίμ. 21 μηδένα ἀποκριθῆναι] M μηδὲν ἀποκριθῆναι. 22 οἰκονόμος] M ὁ οἰκονόμος.

CAP. XXXVII.

1 τὰ ἱμάτια] M addit, αὐτοῦ. 2 Ἐλιακεὶμ] M * οἱ Γ τόν. 4 εἰσακούσαι κύριος] M εἴπως, εἰσακούσεται κύριος. βασιλεὺς Ἀσσυρίων] M addit, ὁ κύριος αὐτοῦ. λόγοις οὓς] M λόγοις οἷς. πρὸς κύριόν σου] M addit, τὸν θεόν σου. 7 ἐμβάλλω] M ἐμβαλῶ. 8 τὸν βασιλέα] M * A Θ βασιλέα. Λοβνὰν] M ÷ οἱ Γ Λαβανά. καὶ ἤκουσεν] M addit, βασιλεὺς Ἀσσυρίων. 9 ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ Λαχὶς, καὶ] M habet hæc omnia in margine, ſub * A Σ Θ. 10 ἐφ' ᾧ] M * ΣΥ. ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων] M poſt Ἀσσυρίων * habet A Σ Θ ἰδοὺ σύ. 11 ἃ ἐποίησαν] M * A ΣΥΝ. 12 καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;] M * A Σ Θ καὶ σὺ ῥυσθήσῃ. Γωζὰν M Γωζᾶ. Ῥαφὲθ] M Ῥασέμ. 13 Ἐπφαρουαὶμ] M Ἐπφαρουέμ. Ἀνασουγάνα] M Ἄνα καὶ Ἄβα. 14 καὶ ἀνέγνω αὐτὸ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου] M habet hæc ſub * Θ Σ adſcripta. ἤνοιξεν αὐτὸ] M poſt αὐτὸ * habet cum A Θ Σ Ἐζεκίας. 16 κύριος σαβαὼθ] M κύριε &c. 17 καὶ ἴδε τοὺς λόγους] M καὶ ἴδε καὶ ἄκουσον πάντας τοὺς λόγους. 20 ἐκ χειρὸς αὐτοῦ] M ἐκ χειρὸς αὐτῶν. 22 ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐπὶ σοὶ &c. ἐξέδωκε Σύμμαχος, ὄπισθέν σου κεφαλὴν ἐκίνησε. 23 Τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας;] P ἀνθ' οὗ, ἐβλασφήμησας ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 24 τὸ κάλλος τῆς κυπαρίσσου] P τὰς δὲ κυπαρίττους ὁ μὲν Ἀκύλας ἐλατάς, ὁ δὲ Σύμμαχος ἀρκεύθους ἐξέδωκεν. 25 εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ] P εἰς ὕψος τοῦ ἄκρου αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμόν. καὶ ἔθηκα γέφυραν, καὶ ἠρήμωσα &c.] P ἡ κατὰ Σύμμαχον, ἐγὼ ὤρυξα καὶ ἔπιον ὕδωρ, καὶ ἠρήμωσα ἐν ἴχνει ποδός μου πάντας ποταμοὺς συνεχομένους. 26 ἐν ὀχυροῖς] M ἐν ἰσχυροῖς. 27 χόρτος ξηρὸς] M ÷ A χλοὴ χώρας. Θ Σ χόρτος ἀγροῦ. 29 καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρὸς μὲ] P ἡ κατὰ Σύμμαχον, ἡ ἀλαζονεία σου εἰς τὰ ὦτά μου. καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου] P ὁ δὲ Σύμμαχος, Δώσω, φησὶ, κρίκον εἰς τὸν μυκτῆρά σου, καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου. 30 ἃ ἔσπαρκας] P ἀντὶ τοῦ, ἃ ἔσπαρκας, αὐτόματα πάντες ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. τὸ κατάλειμμα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ κατάλειμμα, Ἀκύλας μὲν καὶ Θεοδοτίων αὐτοφυῆ, ὁ δὲ Σύμμαχος ἀπὸ δένδρων ἐξέδωκαν. 34 καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐ μὴ εἰσέλθῃ] M hæc habet in margine ſub * Theotioni adſcripta. 35 διὰ Δαυὶδ τὸν παῖδά μου] P διὰ Δαυὶδ τὸν ἐμὸν δοῦλον, οὕτω γὰρ ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 36 ἀναστάντες] M ἐξαναστάντες. 37 ἀποστραφεὶς] M poſt hanc vocem addit, καὶ ἀπέστρεψε. Νινευῆ] M Νινευί. 38 Νασαρὰχ] M Ἀσαρὰχ θεοῦ αὐτοῦ πάτραρχον αὐτοῦ.

CAP. XXXVIII.

1 καὶ οὐ ζήσῃ] M καὶ οὐ μὴ ζήσῃ. 3 πρὸς κύριον, λέγων,] M * οἱ Γ ὦ δὴ κύριε, Μνήσθητι] M * δή. 6 δεκαπέντε] M πεντεκαίδεκα. ῥύσομαί σε] M σώσω σε. ÷ οἱ Ο ῥύσομαί σε. Σ ἐξελοῦμαί σε. A ὁμοίως τοῖς Ο. 7 τὸ ῥῆμα τοῦτο] M addit, ὃ ἐλάλησεν. 8 στρέψω] M στρέφω. οὓς κατέβη] M hic apponit ὁ ἥλιος, non poſt πατρός σου, uti habetur in Vaticano. τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς] M hic addit, οὓς κατέβη ἡ σκιά. 11 ἐπὶ γῆς ζώντων] M τῆς γῆς, cum ζώντων ſub aſteriſco Aquilæ adſcripto. οὐκέτι μὴ ἴδω] M οὐκέτι οὐ μή. τοῦ Ἰσραὴλ] M τοῦ θεοῦ. οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον] M οὐκέτι οὐ μή, ut prius. 12 ἐκ τῆς συγγενείας μου] M ÷ A ἐπαύσατο γενεά μου. Θ ἐξέλιπεν ἡ γενεά μου. ὡς ἱστὸς] M inſerit hæc duo poſt verbum ἐγένετο. 13 ἕως νυκτὸς παρεδόθην] M παρεδόθην ἕως νυκτός. μελετῶ] M μελετήσω. 14 ὀφθαλμοὶ] M ſtatim addit, ἀπό. Indices verſuum 15 & 16 deficiunt. ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου] M ἐξείλετο καὶ ἀφείλετο. τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς] M * Θ αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν καθοδήγησιν πάντας ἐνιαυτοὺς μου ἐπὶ πικρίαν ψυχῆς μου. (Non nihil ſubeſſe videtur σφάλματος Typographici.) 16 Καὶ παρακληθεὶς ἔζησα] M * Θ ἰδοὺ εἰς εἰρήνην πικρία μοι. 18 οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου &c] M ÷ οὐδὲ γὰρ ὁ ᾅδης αἰνέσει σε· οὐδὲ ὁ θάνατος εὐλογήσει σε. οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου &c.] M ÷ Σ οἱ καταβαίνοντες εἰς λάκκον τὴν ἀλήθειάν σου. 19 ἃ ἀναγγελοῦσι &c.] M – καὶ τοῦτο ἀναγγεῖλαι. 20 τὴν δικαιοσύνην σου Θεοῦ] M τὴν δικαιοσύνην σου κύριε. 22 τοῦτο σημεῖον πρὸς Ἐζεκίαν] M non habet πρὸς Ἐζεκίαν.

CAP. XXXIX.

2 Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας] M addit hic χαρὰν μεγάλην. οἶκον τοῦ νεχωθᾶ] P ὅπερ οἶκον ἀρωμάτων Ἀκύλας ἔφη, καὶ Σύμμαχος, Γαζά. ὃ οὐκ ἔδειξεν] M addit αὐτοῖς ante Ἐζεκίας. καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ] M hæc habet in mar-

gine ſub aſteriſco. 6 καταλείπωσιν] M καταλείψωσιν. 7 ὧν γεννήσεις] M ὧν ἐγέννησας * Θ οἵτινες ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ.

CAP. XL.

2 Ἱερεῖς λαλήσατε] P τὸ δὲ, Ἱερεῖς, ὡς μὴ κείμενον παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὠβέλισαι παρὰ τοῖς ἑβδομήκοντα ὁ γ᾽ οὖν Σύμμαχός φησι· παρηγορεῖτε παρηγορεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεὸς ὑμῶν. παραμυθήσασθε τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ. ᾧ καὶ συνεφώνησαν οἱ λοιποί. 3 φωνὴ βοῶντος] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν, καλοῦντος. εὐθείας ποιεῖτε] M ÷ διὰ τῆς συββάτου. εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ, Σύμμαχος ἔφησεν, ὁμαλίσατε ἐν ἀβάτῳ ὁδὸν τῷ θεῷ ἡμῶν. 5 εἰς πεδία] M ÷ ὁδοὺς λείας. Σ Θ Α εἰς πεδίον ὅμως τε O. 6 πᾶσα σὰρξ χόρτος] P inde ab hiſce verbis ad finem verſus 8. Κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν, χόρτον καλεῖ τὸν Ἰουδαίων λαόν. ὁ γὰρ Σύμμαχος καὶ Θεοδοτίων ἐκ προσθήκης, φασίν· Ἀληθῶς χόρτος ὁ λαός· Ἐξηράνθη ὁ χόρτος· ἐξέπεσε τὸ ἄνθος. ὁ δὲ Ἀκύλας, πρὸς ὃν ὁ λαὸς ἐξηράνθη; πρὸς ὃν ἀπέρευσεν ἄνθος; Ἀντὶ τοῦ τὸ δὲ ῥῆμα θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Σύμμαχός φησιν, ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡμῶν στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 9 τῇ ἰσχύι] M ἐν ἰσχύϊ. ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν] P ὁ δὲ Ἀκύλας φησίν· ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι σεαυτῇ εὐαγγελιζομένη Σιών. καὶ ἔπαρον ἰσχυρῶς τὴν φωνὴν εὐαγγελιζομένη Ἱερουσαλήμ. 10 Καὶ ὁ βραχίων] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 11 συνάξει ἄρνας] P Ἀκύλας ἀρνία φησίν. καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας] M * Α Σ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάσει. 12 τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 13 συμβιβᾷ αὐτὸν] M συμβιβάσει. 17 εἰς ὁλοκάρπωσιν] M ὁλοκαύτωσιν. 18 Τίνι ὁμοιώσατε] M * οἱ Γ αὐτῷ. 23 ἄρχοντας ὡς οὐδὲν] M εἰς οὐδέν. 24 λήψεται αὐτοὺς] M ἀναλύψεται (pro ἀναλήψεται opinor) αὐτούς. 24 καὶ ὑψωθήσομαι] M — Θ Σ. Καὶ σωθήσομαι. A. ἐξισωθήσομαι. 26 εἰς ὕψος] M εἰς τὸ ὕψος. 27 μὴ γὰρ εἴπῃς Ἰακὼβ] M — Σ Διὰ τί λέγεις Ἰακώβ. Adi ℘ hic infra. & ℘ *a* hic infra. 31 ἀνίσχυες ἔσονται] M ÷ Α σκανδαλισθήσονται. Σ Θ ἀσθενήσουσι. ℘ P ſub initium cap. 41. in commentario, ὁ Σύμμαχος, διὰ τί λέγεις Ἰακὼβ, καὶ λαλεῖς Ἰσραήλ; καὶ οἱ λοιποὶ συμφώνως.

℘ a. Ad illud ver. 28. cap.40. hic ſupra (quod omiſerat Procop. ad locum) hic addit, nempe ſub initium cap.41. Ἀντὶ δὲ τοῦ, inquit, οὐ κοπιάσει, οὐκ ἐκλύθη, φασὶν οἱ λοιποί.

CAP. XLI.

1 Ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι] P ἀνθ᾽ οὗ, Σύμμαχος μὲν, δουλεύσατε, φησὶν, ἐπ᾽ ἐμοῦ νῆσοι. Ἀκύλας δὲ καὶ Θεοδοτίων, κωφεύσατε πρός με. ἀλλάξουσιν ἰσχὺν] P ἀλλαξάτωσαν ἰσχὺν, κατὰ Σύμμαχον. 2 ἐναντίον ἐθνῶν] M — Θ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Σ ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ δώσει εἰς γῆν] M ÷ οἱ Γ εἰς χοῦν. ἐξωσμένα] M ÷ ἐξωθούμενα Θ. 4 Τίς ἐνήργησε] M Θ οὐκ ἥξει. ἐκάλεσεν αὐτὴν] M — Θ ὁ καλῶν τὰς γενεὰς ἐξ ἀρχῆς. 6 τὰ ἄκρα τῆς γῆς] M * Θ ἐξέστησαν. ἤγγισαν καὶ ἦλθον ἅμα] M ÷ Α ἤγγισαν, καὶ ἥκασιν ἀνὴρ σὺν ἑταίρῳ αὐτοῦ, βοηθήσουσι, καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἶπεν. 7 σύμβλημα καλόν ἐστιν] M — Θ Σ τῇ κολλῇ ἀγαθόν ἐστιν. Σ εἰς κόλλησιν ἐστιν. 8 Σὺ δὲ Ἰσραὴλ παῖς μου] P οἱ λοιποὶ δὲ ἐξέδωκαν, Σὺ δὲ Ἰσραὴλ δοῦλέ μου. 9 ἐκ τῶν σκοπιῶν] P ἢ τῶν ἀγκώνων κατὰ Σύμμαχον. 11 ὡς οὐκ ὄντες] M οὐχ ὑπάρχοντες. 13 ὅτι ἐγὼ] M * οἱ Γ κύριος. ὁ θεός σου] M ÷ οἱ Γ ἐγὼ ἐβοήθησά σοι. μὴ φοβοῦ σκώληξ. 14 ὀλιγοστὸς Ἰσραὴλ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ἀριθμὸς Ἰσραήλ. ὁ δὲ Ἀκύλας, τεθνεῶτες Ἰσραήλ. ὁ δὲ Θεοδοτίων, νεκροί. ὁ λυτρούμενος] M ὁ λυτρωσάμενος. Ἰσραὴλ] M * οἱ Γ ἅγιος. 16 λικμήσεις] M ÷ Θ Σ ὅμως τε O λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος λήψεται αὐτούς. Α λικμήσεις αὐτοὺς, καὶ ἄνεμος ἀρεῖ αὐτούς. καταιγὶς] M ÷ λαίλαψ. 17 σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ] M ÷ Α Σ ἀγαλλιάσῃ ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. καὶ ἀγαλλιάσονται] P ὠβέλισαι δὲ τὸ ἀγαλλιάσονται. ἀγαλλιάσονται] M ÷ Α Θ καυχήσῃ. Σ ἐπαινεθήσῃ. ζητήσουσι γὰρ] M ÷ οἱ πτωχοὶ, καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητοῦντες ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔστιν. 18 ὁ θεὸς Ἰσραὴλ] M ὁ ἅγιος Ἰσραήλ. εἰς ἕλη ὑδάτων] M εἰς ἕλη. In margine autem * οἱ Γ ὑδάτων. 19 εἰς τὴν ἄνυδρον &c.] M ÷ Α Σ ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτελέαν (vel forte πτελλίαν) καὶ πύξον. Α ἐλάτην. 20 ἐποίησε ταῦτα] M addit, πάντα. 21 αἱ βουλαὶ ὑμῶν] P ἀνθ᾽ οὗ Σύμμαχος· ἐγγίσατε, φησὶ, τὰ ἰσχυρὰ ὑμῶν. ὁ δὲ Ἀκύλας, στερρώσεις. 22 ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν] M ÷ οἱ Γ ἡμῖν. τὰ πρότερον] M ÷ Σ τὰ πρῶτα. Θ τὰ ἀρχαῖα. 23 εἴπατε ἡμῖν, ἀναγγείλατε ἡμῖν] M utrobique ὑμῖν. 24 ἐργασία ὑμῶν] M ἡμῶν. ἐξελέξαντο] M ἐξελέξατο. 29 εἰσὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς] M ÷ Θ ἰδοὺ πάντες αὐτοὶ ἄδικοι, οὐδὲν τὰ ἔργα αὐτῶν, ἄνεμος καὶ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν. καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς] M ÷ ἄδικοι καὶ ματαιότης οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς.

CAP. XLII.

3 τεθλασμένον] M συντεθλασμένον. καπνιζόμενον] M ÷ Α Σ Θ ἀμαυρόν. 4 εἰς ἀλήθειαν] M εἰς ἀληθῆ. ἕως ἂν θῇ] M θήσει. ἔθνη ἐλπιοῦσιν] P τὸ Ἑβραϊκὸν δὲ, καὶ οἱ λοιποὶ, ἀντὶ τοῦ ἔθνη νῆσοι, φασίν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, ὀνόματι, νόμῳ. 5 καὶ τὰ ἐν αὐτῇ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ· καὶ τὰ πορευόμενα ἐπ᾽ αὐτῆς, ὁ Σύμμαχος εἴρηκεν. 7 εἰς διαθήκην γένους] M addit, μου. καθημένους ἐν σκότει] M præmittit καί. 8 τὰς ἀρετάς μου] P ἢ τὴν ὕμνησιν, κατὰ τὸν Ἀκύλαν· ἢ τὸν ἔπαινον, κατὰ Σύμμαχον. 9 καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγέλλω] M ἀναγγελῶ. καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ] M ÷ Α καὶ καινὰς ἐγὼ ἀναγγέλλω. Θ καινὰ δὲ ἀπαγγέλλω. Σ καὶ καινὰ ἰδοὺ ἀπαγγέλλω. πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι] M ἀνατεῖλαι. ÷ οἱ Γ ἀναγγεῖλαι. Θ βλαστῆσαι. Α ἀναφυῆναι. πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν] P ἀντὶ δὲ τοῦ &c. ὁ Σύμμαχος εἶπεν· πρὸ τοῦ ἀναγγεῖλαι αὐτὰ ἀκουστὰ ποιήσω ὑμῖν. 10 ὕμνον] P ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ᾆσμα. καὶ πλέοντες αὐτὴν] M non habet καί. αἱ νῆσοι] M καὶ νῆσοι. 11 εὐφρανθήσονται] M ÷ Α ἀράτωσαν. Θ Σ ἐπαράτωσαν. 12 ἀναγγελοῦσι] M ἀπαγγελοῦσι. 13 Κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων &c.] P κατὰ δὲ Σύμμαχον· Κύριος ὡς δυνατὸς ἐξελεύσεται, ὡς ἀνὴρ πολεμιστής. 14 ἐσιώπησα] M ÷ Α ἐσίγησα. 15 ἅμα] Inde ab hac dictione ad finem verſiculi habetur apud M in margine ſub * Θ Σ. P ibidem, κατὰ δὲ τὴν Ἑβραΐδα καὶ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· ἐρημώσω ὄρη &c. prout hic ſequuntur in Vaticano. 17 αἰσχύνθητε αἰσχύνην] P ὅπερ ἀκριβῶς ἑρμήνευσε Σύμμαχος, εἰπών. Αἰσχυνθήσονται αἰσχύνην οἱ πεποιθότες τοῖς γλυπτοῖς. ὁ δὲ Ἀκύλας, αἰσχυνθήτωσαν. ὁ δὲ Θεοδοτίων, καταισχυνθήτωσαν. 19 καὶ τίς τυφλὸς, ἀλλ᾽ ἢ οἱ παῖδές μου;] P ἀνθ᾽ οὗ Σύμμαχός φησι· καὶ τίς τυφλὸς, εἰ μὴ ὁ δοῦλός μου; καὶ κωφὸς ὡς ὁ ἄγγελός μου; τίς τυφλὸς, ὡς ὁ τέλειος; καὶ κωφὸς, ὡς ὁ δοῦλός μου; 20 εἴδετε πλεονάκις καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε] P τὸ δὲ ῥητὸν οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· εἶδες πολλὰ καὶ οὐ φυλάξεις. ἀνεῳγμένα τὰ ὦτα αὐτοῦ, (σοῦ potius) καὶ οὐ μὴ ἀκούσεις. κύριος ἐθέλησεν ἵνα δικαιωθῇ αὐτὸν μεγαλῦναι νόμον, καὶ θαυμάσαι. ἠνοιγμένα] M ἀνεῳγμένα. 21 ἐβουλεύσατο] M ἐβούλετο. 22 πεπρονομευμένος] M προνενομευμένος. 23 τίς ἐν ὑμῖν] M ἡμῖν. 25 κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος] M — Α καὶ κραταίωσιν πολέμου. Θ Σ καὶ κράτος πολέμου. συμφλέγοντες αὐτοὺς] M ÷ Θ καὶ συνεφλόγισεν αὐτούς.

CAP. XLIII.

2 μετὰ σοῦ εἰμι] M ÷ Θ ὅμως τε O. συγκλύσουσί σε] M συγκλείσουσί σε. οὐ μὴ κατακαυθῇς] M ÷ Α οὐ καύσουσί σε· Σ οὐ κατακαυ … 6 ὀνόματί μου] M fine μου. 7 ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου &c. εἰς τὴν δόξαν μου ἔκτισα αὐτόν. ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 8 κωφοὶ τὰ ὦτα] M κωφὰ τὰ ὦτα. 9 τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν;] M ἡμῖν ÷ Θ Σ ἀκουσάτωσαν ἡμᾶς. 10 ὁ παῖς μου] M caret μου. 12 ἐγὼ ἀνήγγειλα] M ſolum ἀνήγγειλα habet cum * οἱ Γ ἐγώ. ἐν ὑμῖν] M ἐν ἡμῖν ἀλλότριος. 14 ἐν πλοίοις] M ÷ ἐν ναυσί. 15 ὁ καταδείξας Ἰσραὴλ βασιλέα ὑμῶν] P ad initium c. 44. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὁ καταδείξας, &c. ὁ Σύμμαχος· ἐγὼ, φησὶ κύριος ὁ ἅγιος ὑμῶν, κτίστης Ἰσραὴλ, βασιλεὺς ὑμῶν. 16 οὕτως λέγει] M * οἱ Γ ὅτι. 18 συλλογίζεσθε] P ad c. 44. Σύμμαχος ἐννοεῖσθε, φησί. 19 ἰδοὺ] M * οἱ Γ ὅτι. 20 εὐλογήσουσί με] M καὶ εὐλογήσει με. 21 λαόν μου] M τὸν λαόν μου. τὰς ἀρετάς (τὸν ὕμνον κατὰ τὸν Σύμμαχον apud P ad c. 44.) μου διηγεῖσθαι] M ÷ Α Θ οὐκ ἐμὲ ἐκάλεσας Ἰακώβ. 23 οὐκ ἐδούλωσά σε] M ÷ Θ Σ οὐ κατεδουλωσάμην σε. Α ὅμως τε O. 24 θυσίασμα] M θυμίαμα. προέστης μου] M ÷ Α Σ Θ ἐκόπωσάς με. Σ Α ἔκκοπόν με ἐποίησάς με. P ad c.44. ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, ἐν ἁμαρτίαις σου ἐκάλεσας. 25 ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων] M * οἱ Γ αὐτὸς poſt εἰμί addunt. ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου] M hæc omnia in margine habet ſub * Θ adſcripta. 26 καὶ κριθῶμεν] M addit ἅμα. 27 πρῶτοι] M hic ſtatim addit ἥμαρτον. ὑμῶν] M αὐτῶν. 28 ἄρχοντες] M addit, σου. P ἀντὶ δὲ τοῦ ἄρχοντες, ἑρμηνεῖς Ἀκύλας ἔφη καὶ Σύμμαχος. εἰς ὀνειδισμὸν] P εἰς βλασφημίαν ὡς οἱ λοιποί.

CAP. XLIV.

2 ὁ ποιήσας σε] M ὁ κτίσας σε. ἠγαπημένος] M præponit ὁ. 3 ὅτι ἐγὼ] M ἔτι. cum ÷ Α Σ ὅτι. τὰς εὐλογίας] M ÷ Θ Σ καὶ τὴν εὐλογίαν μου. Α εὐλογίαν μου. 4 ἐπὶ παραῤῥέον] M ἐπὶ πᾶν ῥέον. 5 ἐπιγράψει] M * Α Σ χεῖρα αὐτοῦ. ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰσραὴλ βοήσεται] M caret βοήσεται. βοήσεται] P ἀντὶ δὲ τοῦ βοήσεται, κληθήσεται Σύμμαχος ἔφη. 6 οὐκ ἔστι θεὸς] M ὁ θεός. 8 μὴ παρακαλύπτεσθε] M ÷ Θ μὴ θαμβεῖσθε. μὴ δὲ πλανᾶσθε] M * Θ πλανᾶσθε. 9 ποιοῦντες] M οἱ ποιοῦντες. 11 στησάτωσαν ἅμα] M στήτωσαν. 12 εἰργάσατο αὐτὸ] M αὐτόν. cum * οἱ Γ ἐν ἄνθραξι. καὶ ἐν τερέτρῳ &c.] M ÷ Α καὶ ἐν σφυραῖς ἔπλασεν αὐτό· Σ καὶ ἐν τερέτρῳ ἐρύθμωσεν αὐτό. Θ ῥυθμιεῖ αὐτό. 14 πίτυν] M in margine habet ſub aſteriſco, * οἱ O πίτυν. 15 ἐπ᾽ αὐτῶν] M ἐπ᾽ αὐτῷ. θεοὺς] M εἰς θεούς. 16 κατέκαυσεν] M κατέκαυσαν. ἐν πυρὶ] M habet hic, καὶ καύσαντες ἔπεψαν &c. quæ clauſula habetur in verſu proxime præcedente apud Vaticanum; uti habuit etiam & codex M; quam hic denuo repetit tamen. ὀπτήσας ἔφαγε] M ἔφαγε ὀπτήσας, cum * οἱ Γ ὤπτησεν ὀπτόν. 17 εἰς θεὸν γλυπτὸν] M addit hic, κάμπτει αὐτῷ. καὶ προσεύχεται] M addit αὐτῷ. 22 τὰς ἀνομίας σου] In codice M deeſt σου. τὴν ἁμαρτίαν σου] M τὰς ἁμαρτίας σου. 23 σαλπίσατε τὰ θεμέλια] P σαλπίζειν δὲ βούλεται &c. ἤγουν ἀλαλάξαι κατὰ τοὺς λοιπούς. βοήσατε ὄρη] M τὰ ὄρη. 24 ὁ συντελῶν] P ἀντὶ δὲ τοῦ ὁ συντελῶν, ὁ ποιήσας ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. καὶ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται] P ἢ κατὰ τοὺς λοιποὺς, καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ δοξασθήσεται. 26 ἱστῶν ῥῆμα] M ῥήματα. καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ] M καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀναστήσω.

CAP. XLV.

1 οὕτω λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, ὁ λέγων Κύρῳ, ποιμήν μου· καὶ πάλιν, ὁ δὲ ναὸς θεμελιωθήσεται. 3 συγκλάσω] M συνθλάσω. 4 ὀνόματί σου] M μου· cum ÷ οἱ Γ σου. 5 ἐνίσχυσά σε] M * Θ ἐνίσχυσας. 6 ἡλίου] M Θ Σ αὐτοῦ. 7 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς] M non habet κύριος. 9 ποῖον βέλτιον] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ποῖον βέλτιον &c. Σύμμαχος εἴρησεν· οὐαὶ ὁ ἀντιλέγων τῷ πλάσαντι αὐτόν. μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει] P ἀντὶ τοῦ, μὴ ὁ ἀροτριῶν &c. ὁ Θεοδοτίων, ἀροτριῶν τοὺς ἀροτριῶντας τὴν γῆν. 10 Τί γεννήσεις;] P ἢ κατὰ Σύμμαχον, Τί ἐγέννησας; Τί ὠδίνεις;] M Τί ὠδινήσεις; 11 περὶ τῶν ἔργων] M ÷ Θ περὶ τῆς ἐργασίας. 12 ἐγὼ ἐποίησα γῆν] M τὴν γῆν. 14 καὶ διαβήσονται πρὸς σὲ] M hæc habet in margine ſub aſteriſco Θ adſcripta. 17 οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν] M οὐ μὴ ἐντραπήσονται. 19 μάταιον ζητήσατε] P κατὰ δὲ Σύμμαχον, ματαίως ζητήσατέ με· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους, κενῶς ζητήσατέ με. ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι] M non geminat. 20 βουλεύσασθε ἅμα] P ἀντὶ τοῦ, βουλεύσασθε ἅμα, Σύμμαχος, προσεγγίσατέ μοι, φησὶν, οἱ διασωζόμενοι τῶν ἐθνῶν. 21 ἀναγγελοῦσιν] M ἀναγγέλλουσιν. ἀνηγγέλη ὑμῖν] M ἀναγγελεῖ ἡμῖν. ἐγὼ ὁ θεὸς] M οὐχὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεός; 23 εἰ μὴ ἐξελεύσεται] M ÷ Α Θ ὅμως τε O. ἐκ τοῦ στόματός μου] M non habet μου. 24 καὶ ὀμεῖται] M καὶ ἐξομολογήσεται. τὸν θεὸν] M τῷ θεῷ. 25 καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν] P τὸ δὲ, δόξα, ἰσχὺς ὁ Σύμμαχος εἴρηκεν. ἥξει] M ἥξουσι.

CAP. XLVI.

1 Ναβὼ] M Σ Νεβοῦς. Θ Α Ναβώ. ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία] P ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐγένετο, φησὶ, τὰ εἴδωλα αὐτῶν ζώοις ἔκδοτα. κοπιῶντι ἐκλελυμένῳ] M interponit καί. 3 ἀκούετέ μου] M ἀκούσατέ μου. 6 οἱ συμβαλλόμενοι] M καὶ οἱ &c. χρυσοχόον] M χρυσίον. χειροποίητα] M ÷ Α Θ ἰσχυρόν. Σ θεόν. 7 ἐπὶ τοῦ τόπου] M caret articulo. 9 οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν] M καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλήν. 10 πρὶν γενέσθαι] M πρὶν αὐτὰ γενέσθαι. 11 Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν πετεινὸν &c.] P οἱ δὲ λοιποὶ ἐξέδωκαν, Καλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὄρνιν, ἀπὸ γῆς πόῤῥωθεν ἄνδρα βουλῆς μου. βεβούλευμαι] M * Σ καί γε. καὶ ἤγαγον] M καὶ ἤγαγον. 12 ἀκούσατέ μοι] M ÷ Θ ὅμως. Adi ℘ hic infra. 13 καὶ τὴν σωτηρίαν] M ÷ Α καὶ σωτηρία μου. Σ ἡ σωτηρία μου. Θ τὸ σωτήριον. Adi ℘ a hic infra. ℘ Verſ. 12. ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν] P ſub initium cap. 47. ἀνθ᾽ οὗ Σύμμαχος ἐξέδωκεν, οἱ σκληροκάρδιοι. ℘ *a* δέδωκα ἐν Σιὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα] P ſub initium cap. 47. ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· δώσω ἐν Σιὼν σωτήριον, καὶ τῷ Ἰσραὴλ δόξαν.

CAP. XLVII.

1 θυγάτηρ Βαβυλῶνος] M θύγατερ. κάθισον εἰς τὴν γῆν] Pro hac tota clauſula M aliam habet, quam Vaticanus exhibet verſu 5. hic infra, viz. εἴσελθε εἰς τὸ σκότος &c. προστεθήσῃ] M προσθήσῃ. 2 ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἀποκάλυψαι &c. Σύμμαχος, κάλυψαι τὰ ὦτα, φησί. M ἀποκάλυψε. ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς] M ἀνάσυρε τὰς &c. ἀνάσυρε τὰς κνήμας] M ἀποκάλυψε &c. 3 τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ &c. ἐξέδωκεν (viz. Symmachus) ἐκδίκησίν σου λήψομαι, καὶ οὐκ ἀντιστήσεται ἐν ἐμοὶ ἄνθρωπος. οὐκέτι μὴ παραδῶ &c.] M ÷ Α καὶ οὐκ ἀπαντήσω ἀνθρώπῳ. 4 ὁ ῥυσάμενός σε κύριος &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαώθ,

αἰῶ, Ἀκύλας, ἀγχιστεύων ἡμῶν κύριος. 5 κατανενυγμένη] P ἢ κατὰ Σύμμαχον. ἰσχὺς βασιλείας] P τὸ δὲ, ἰσχὺς βασιλείας, δέσποινα βασιλειῶν ἐξ- Σύμμαχος. 6 ἐμίανας] M ÷ ἐμίανα. A Σ ἐβεβήλωσα. 8 ἄκουε ταῦτα] M ἡ τρυφερά. οὐ καθίσω χήρα] M οὐ καθίσω. 10 γνῶθι ἡ σύνεσις] P ἀντὶ δὲ τοῦ, γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις &c. Σύμμαχός φησι· καὶ ἡ γνῶσις αὐτὴ ἐξηπάτησέν σε. 12 εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι] M * Θ εἰ πῶς δυνήσῃ 15 ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ ἐκ νεότητος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκοπία- ἐν τῇ μεταβολῇ σου, καὶ τὰ ἑξῆς, οἱ λοιποί φασιν· οἱ ἔμποροί σου ἀπὸ σου. ἕκαστος εἰς τὸ πέρας ἑαυτοῦ ἐπλανήθησαν, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἀρῆταί σοι Διὸ οὐκ ἔστιν ὁ σώζων σε, κατὰ Σύμμαχον.

CAP. XLVIII.

Γινώσκω ὅτι &c.] M — Θ Σ Διὰ τὸ γνῶναι. 5 εἴδωλά μοι ἐποίησε, καὶ] A codice M absunt hæc omnia. 6 ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ] præmittit καὶ νῦν· in margine vero, — A Θ ἠκούτισά σε καινά. 7 ἤκου- αὐτὰ] M καὶ ἤκουσας. In margine * οἱ Γ καὶ οὐκ. 10 ἐξειλάμην] M ἐξ- ειλάμην. 12 ὃν ἐγὼ καλῶ] P ἀνθ' οὗ Σύμμαχος μὲν, ὁ κλητός μου· Ἀκύλας δὲ, κλητέ μου, φασίν. ἐγώ εἰμι πρῶτος] P ὅπερ οἱ λοιποὶ δηλοῦντες ἐξέδωκαν ἐγὼ πρῶτος, καὶ ἐγὼ ἔσχατος. 13 ἐθεμελίωσε τὴν γῆν] M sine articulo. τὸν οὐρανὸν] P ἢ τοὺς οὐρανοὺς, κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνέας. 14 καλέσω αὐ-] M * οἱ Γ ἐγώ. τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλε ταῦτα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τίς αὐτοῖς &c. Σύμμαχος ἔφησεν· τίς αὐτοῖς ἀπήγγειλε ταῦτα; ὃν κύριος ἀγαπήσει τὸ θέλημα αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἀκύλας· τίς ἐν ἀνθρώποις &c. quod di- us est quam illud scholii, τίς ἐν αὐτοῖς. 17 ἐγώ εἰμι ὁ θεός] M ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου. 18 κῦμα θαλάσσης] M — οἱ Γ ὡς αἱ κέγχροι 19 ὡς ἡ ἄμμος] M ὡσεὶ ἄμμος. ὁ χοῦς τῆς γῆς] P τὸ δὲ, χοῦς γῆς, κέγχροι γῆς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 20 ἀναγγείλατε] M ἀπαγγείλατε. ἐρήμου] M ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAP. XLIX.

1 διὰ χρόνου πολλοῦ] P τὸ δὲ διὰ χρόνου μακροῦ, μακρόθεν ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. γὰρ οὖν Σύμμαχος, καὶ ἀκροάσασθε ἔθνη μακρόθεν, ἑρμήνευσεν. 2 ὡς βέλος] κτή. 6 παῖδά μου] P ἢ δοῦλόν μου, κατὰ τοὺς λοιπούς. εἰς φῶς ἐθνῶν] οἱ λοιποὶ δὲ οὕτως ἐξέδωκαν. 8 τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν, &c.] P ἢ κατὰ μαχον, ἀνεγεῖραι τὴν γῆν, καὶ κληροδοτῆσαι κληροδοσίας ἠφανισμένας. κλη- ἐρήμους] M * οἱ Γ ἠφανισμένας. 10 διψήσουσιν] M — Θ Σ διψήσουσιν. ÷ O διψάσουσιν. 12 καὶ θαλάσσης] M καὶ ἀπὸ θαλάσσης. 13 ἀγαλλιάσθω] ÷ A ἀγαλλιάτω γῆ. Θ Σ εὐφραίνου γῆ. εὐφραίνεσθε] M εὐφράνθητε. ῥηξά- τὰ ὄρη &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, ὁ Σύμμαχος· ψωθήσεται ὄρη ἐπὶ πᾶσιν. ὁ δὲ Ἀκύλας· κελαδήσατε ὄρη αἴνεσιν, ἔλεξαν. ἠλέ- ὁ θεὸς] M ἠλέησεν θεός. 15 ἢ τοῦ μὴ ἐλεῆσαι] M — Θ τοῦ μὴ οἰκτει- Σ ὥστε μὴ οἰκτειρῆσαι. 16 ἐζωγράφηκα] M ἐζωγράφησα. P ὁ δὲ Σύμμα- ἀντὶ τοῦ, ἐζωγράφησα, ἐστήριξά σε, φησίν. ὁ δὲ Ἀκύλας· ἰδοὺ ἐπὶ τῶν ταρ- [illegible] σε. ὁ δὲ Θεοδοτίων· διεχάραξά σε. 19 κατεφθαρμένα] M δι- καὶ πεπτωκότα] M τὰ καταπεπτωκότα. ὅτι νῦν] M caret ὅτι. 20] M ἀπώλεσας. 22 ἐν κόλπῳ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν κόλπῳ, ἐν ἀγκά- ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 23 ὅτι ἐγὼ κύριος] M addit, ὁ θεός. καὶ οὐκ αἰ- &c.] M ÷ Σ καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ προσδοκῶντές με. A Θ ὅμως 24 μὴ λήψεταί τις &c.] M ÷ μὴ ληφθήσεται παρὰ δυνατοῦ λῆψις ἢ δικαίου διασωθήσεται. A Θ καὶ O αἰχμαλωτίζων δίκαιον περισωθήσεται. Ὅτι οὕτω λέγει] M istud ὅτι tantum habet in margine * οἱ Γ ὅτι. τις αἰχμαλωτεύσῃ] M ὅτι ἐάν τις &c. 26 τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι] M τοὺς μου.

CAP. L.

1 Ποῖον τὸ βιβλίον] M Ποῖον τοῦτο βιβλίον. Cum — Σ Ποῖον τὸ βιβλίον. Θ ὅμως ÷ O Ποῖον τοῦτο βιβλίον. 2 Τί ὅτι ἦλθον] M ÷ οἱ O Διότι ἦλθον. Σ ὅμως ÷ O. Θ Τί ὅτι ἦλθον. τῷ ἐλεγμῷ (M τῇ ἀπειλῇ) μου] P Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐπιτιμήσει μου ἐξήρανα θάλασσαν, ἐπι- ποταμοὺς ἔρημον. 4 τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ &c.] M ÷ A τοῦ γνῶναι τοῦ ὑπο- Σ τοῦ γνῶναι ὁμιλίαν. ἔθηκέ μοι πρωΐ, προσέθηκέ μοι &c.] P ὁ δὲ μαχος, ἔθηκέ μοι πρωῒ γνῶσιν, φησίν. ὁ δὲ Ἀκύλας, ἐν πρωῒ ἐξεγερεῖ μοι τοῦ ἀκούειν. Sic etiam & M legit, τοῦ ἀκούειν. 5 παιδεία κυρίου κυρίου] semel tantum κυρίου habet. 9 Ἰδοὺ κύριος κύριος] M semel duntaxat. μοι] M ÷ βοηθεῖ μοι. In margine vero, οἱ O βοηθήσει μοι. Σ A Θ καὶ σὴς καταφάγεται] M καὶ ὡς σής· cum ÷ Σ εὐρὼς καταφάγεται. Θ ÷ O. P ἢ εὐρώς, κατὰ Σύμμαχον· ἢ βρωτήρ, ὡς Ἀκύλας. 11 ἐν λύπῃ] ἐν ὀδύνῃ, κατὰ Σύμμαχον· ἢ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, εἰς διαπόνησιν.

CAP. LI.

λελατομήκατε] M ÷ Θ ἐξ ἧς ἐλατομήθητε, καὶ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ λάκκου ἐξεκόπητε. A Σ ὅμως τὰ τούτων ἐχόμενα. καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ λάκκου] ἀντὶ τοῦ, καὶ εἰς τὸν βόθυνον· ὁ Σύμμαχος, εἰς τὴν τρυμαλιάν· ὁ δὲ Ἀκύ- εἰς ἐκκοπὴν, ἐκδεδώκασιν. 4 ἀκούσατέ μου λαός μου] M priore μου 6 οἱ δὲ κατοικοῦντες] M apponit hic, αὐτὴν τὴν γῆν. 7 λαὸς οὗ] M λαός μου &c. 8 ὡς γὰρ] M ὥσπερ &c. 10 ἡ ἐρημοῦσα θά-] M * Θ ἡ λατομήσασα πλάτος, διαρρήξασα δράκοντα· οὐ σὺ εἶ. 12 ὁ παρακαλῶν] M post εἰμι * habet Π αὐτός. τίς οὖσα ἐφοβήθης] εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης. Et ad vocem τίνα, ÷ A τίς σύ. Σ τίς εἶ. τίς οὖσα. Θ ὅμως ÷ O. 13 ἐπελάθου] M ἀπελάθου. καὶ ἐφόβου] M καὶ 16 καὶ ἐρεῖ Σιὼν] M — A καὶ τοῦ εἰπεῖν τῇ Σιών, Λαός μου. Σ καὶ εἰς τῇ Σιὼν, Λαός μου εἶ. Ad vers. 17. adi ℘ hic infra. 19 συλλυ-] M λυπηθήσεται. 20 σεῦτλίον] M ÷ A Σ Θ ὡς ὄρυξ. Adi ℘ a infra. ἡμίεφθον] M ÷ ἠμφιβληστρωμένος. Σ ἐν ἀμφιβλήστρῳ. Θ συνει- 21 Διὰ τοῦτο ἄκουε] M * Θ Σ τοῦτο. 22 κύριος ὁ θεὸς] M σου. Adi ℘ b hic infra. 23 καὶ δώσω αὐτὸ] M καὶ ἐμβαλῶ αὐτό. ℘ c hic infra. τὰ μέσα σου] M τὰ μετάφρενά σου· cum — A σωμά Σ τὸν νῶτόν σου. Θ ὅμως ÷ O τὰ μέσα σου.

τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ] P sub initium cap. 52. ὁ δὲ Σύμμαχος τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, τὸν κρατῆρα τοῦ σπαραγμοῦ, καὶ ἐξεστράγγισε, ἔστιν ὁ παρηγορῶν αὐτήν. ℘ a P ad cap. 52. κατὰ δὲ Σύμμαχον, οἱ υἱοί ἀρόμενοι ἐπ' ἀρχῆς πάντων ἀμφιβλήστρων ὡς ὄρυξ &c. ℘ b vers. τὸν λαὸν αὐτοῦ] P ad cap. 52. ἀντὶ δὲ τοῦ, ὁ κρίνων τὸν λαὸν Σύμμαχος ὑπερμαχήσει, φησί, τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ℘ c vers. 23. τῶν ἀδικη-] P ad cap. 52. κατὰ Σύμμαχον, τῶν ἀποικισάντων σε.

CAP. LII.

1 προστεθήσεται] M προσθήσεται. 2 ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν] M ÷ ἔκλυσαι. A περίλυσαι. Σ ἀπόλυσαι. Θ διάλυσον. 3 οὕτως λέγει] M ὅτι οὕτως. 4 λέγει κύριος] M addit, ὁ θεός. Cum * οἱ Γ θεός σου. 5 Καὶ νῦν τί ἐστε ὧδε;] M ÷ A Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, φησί. Θ Σ Καὶ νῦν τί μοι ὧδε, λέγει κύριος. ὀλολύζετε] P ὁ μὲν Σύμμαχος· οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτοῦ, φησίν, ὀλολύζουσιν. καὶ Ἀκύλας, ἐξουσιάζοντες. ὁ δὲ Θεοδοτίων, ἄρχοντες. διαπαντὸς] P ὁ Σύμμαχός φησι· ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται. τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι] P κατὰ τοὺς λοιποὺς, οὐ πρόσκειται τῷ τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται, τὸ ἐν τοῖς ἔθνεσι· prout apud Symmachum habet hic nota proxime præcedente. 6 τὸ ὄνομά μου] M τὸν κύριον· cum * οἱ Γ διὰ τοῦτο. 7 ὡς ὡραῖοι ἐπὶ τῶν ὀρέων] M ÷ A τί ὡραιώθησαν ἐπὶ τὰ ὄρη πόδες εὐαγγελιζομένου ἀγαθὸν, ἀκουτίζοντος σωτηρίαν. Σ τί εὐπρεπίζεις. Θ ὡς εὐπρεπεῖς. Symmachus autem apud P τί εὐπρεπεῖς ἐπὶ τῶν ὀρέων πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν ποιοῦντος εἰρήνην, εὐαγγελιζομένου ἀγαθὰ, ἀκουστὴν ποιοῦντος σωτηρίαν. 8 τῶν φυλασσόντων σε] M ÷ A σκοπευτῶν σου. Θ Σ τῶν σκοπῶν σου. ἅμα εὐφρανθήσονται] Symmachus apud P ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰνέσουσιν. ὀφθαλμοφανῶς γὰρ ὄψονται ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν Σιών. Ἀντὶ δὲ τοῦ ὀφθαλμοφανῶς, οἱ λοιποί φασιν, ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμῷ ὄψονται. 9 Ῥηξάτω εὐφροσύνην] P ἀντὶ δὲ τοῦ, Ῥηξάτω ἅμα εὐφροσύνην τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, ὁ Σύμμαχος· Ἱλαρώθητε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὁμοῦ τὰ ἔρημα Ἱερουσαλήμ, φησί. 10 ἀποκαλύψει] M ÷ Θ Σ ἀπεκάλυψεν. πάντα ἄκρα] M πάντα τὰ ἄκρα. 12 φυγῇ πορεύσεσθε] M ÷ Σ ἀπελεύσεσθε. A Θ ὅμως ÷ O. καὶ ὁ ἐπισυνάγων] M ὁ καὶ &c. 13 καὶ δοξασθήσεται σφόδρα] M * οἱ Γ καὶ μετεωρισθήσεται. συνήσει ὁ παῖς μου] P ἀντὶ τοῦ, συνήσει ὁ παῖς μου, Ἀκύλας ἐξέδωκεν· ἐπιστημονισθήσεται δοῦλός μου. καὶ ὁ Σύμμαχος, δοῦλός μου. 14 ὃν τρόπον ἐκστήσονται] P ἢ κατὰ Θεοδοτίωνα, ὃν τρόπον ἐθαύμασαν.

CAP. LIII.

1 τίνι ἀπεκαλύφθη] M * A Θ ἐπί. 2 ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ] P ὁ δὲ Σύμμαχος· ἀνέβη ὡς κλάδος ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὡς ῥίζα ἀπὸ γῆς διψώσης. 3 οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ] P διὸ Σύμμαχός φησιν· οὐκ εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ ἀξίωμα, ἵνα εἴδωμεν αὐτό· οὐδὲ θεωρία, ἵνα ἐπιθυμήσωμεν αὐτόν· ἐξουδενούμενος, καὶ ἐλάχιστος ἀνδρῶν. Ἀνὴρ ἐπίπονος, καὶ γνωστὸς νόσῳ, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, οὐ μὴν μεμαλακισμένος. παρὰ τοὺς υἱοὺς] M παρὰ πάντας τοὺς υἱούς. ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν, ὡς ἀποκεκρυμμένον πρόσωπον αὐτοῦ. οὐκ ἐλογίσθη] P κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα, τὸ, οὐκ ἐλογίσθη, οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς, ἐξουδενωμένος· διὸ οὐκ ἐλογισάμεθα αὐτόν. 4 Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει] P Σύμμαχος δέ φησιν· ὄντως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνέλαβε, καὶ τοὺς πόνους ὑπέμεινεν. ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν ἐν ἀφῇ ὄντα, πεπληγότα ὑπὸ θεοῦ, καὶ τεταπεινωμένον. ᾧ συμφώνως ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. 5 παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν] P διὸ Σύμμαχός φησι· κύριος δὲ καταντῆσαι ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν. 7 καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ αὐτὸς διὰ τὸ &c. ὁ Σύμμαχός φησι· προσηνέχθη, καὶ αὐτὸς ὑπήκουσε. ἀνοίγει τὸ στόμα] M addit, αὐτοῦ. 8 αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ] P ὁ δὲ Σύμμαχος ἐξέδωκεν· ἀπετμήθη γὰρ ἐκ γῆς ζώντων, καὶ διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ λαοῦ μου πληγὴ αὐτοῖς. ὁ δὲ Θεοδοτίων· ὅτι ἀπετμήθη ἀπὸ γῆς ζώντων, ἀπὸ ἀθεσίας τοῦ λαοῦ μου ἥψατο αὐτῶν. 9 Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, δώσω τοὺς πονηροὺς, ὁ Σύμμαχος· καὶ δώσει τοὺς ἀσεβεῖς, φησί. 11 Καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν &c.] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ βούλεται κύριος &c. ὁ Σύμμαχος· καὶ θέλημα κυρίου, φησίν, ἐν χειρὶ αὐτοῦ εὐοδωθήσεται. καὶ πλάσαι τῇ συνέσει &c.] M ÷ A Θ ἐμπλησθήσεται ἐν τῇ γνώσει αὐτοῦ. Σ χορτασθήσεται. καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει] P ἢ κατὰ Σύμμαχον· καὶ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν αὐτὸς ὑπενέγκει.

CAP. LIV.

1 ῥῆξον καὶ βόησον] P Σύμμαχος μὲν, κελάδει αἴνεσιν, (quod margo Procopii perperam attribuit Aquilæ.) ὁ δὲ Ἀκύλας, ἱλάρωσον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χρεμέτισον. Θ ῥῆξον εὐφροσύνην καὶ τέρπου· quanquam istud τέρπου sub asterisco ibidem apponitur. τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐρήμου, ἠφανισμένης, ἔφησε Σύμμαχος. 9 ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νῶε] M ÷ Θ κατὰ τὰς ἡμέρας Νῶε τοῦτο μοι, ὅτι ὤμοσα μὴ ἐπαγαγεῖν ὕδωρ Νῶε ἐπὶ τὴν γῆν. οὕτως ὤμοσα τοῦ μὴ ὀργισθῆναι ἐπὶ σὲ, καὶ τοῦ μὴ ἐπιτιμῆσαι. Ἐν σοὶ τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐ σαλευθήσεται. ἀπὸ τοῦ ὕδατος &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχος ὅλον οὕτως ἐξέδωκεν· ὡς αἱ ἡμέραι Νῶε τοῦτο μοι. ὡς ὤμοσα μὴ ἐπελθεῖν ὕδωρ Νῶε ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν, οὕτως ὠμοσάμην μὴ ὀργισθῆναί σοι, μὴ δὲ ἐπιτιμῆσαί σοι. Τὰ γὰρ ὄρη σαλευθήσονται, καὶ οἱ βουνοὶ ταραχθήσονται, τὸ δὲ ἔλεός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀποστραφήσεται, οὐ δὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης μου ἀνακληθήσεται, εἶπεν ὁ οἰκτείρων σε κύριος. 10 εἶπε γὰρ ἵλεώς σοι κύριε] M ÷ εἶπε γὰρ κύριος ἵλεώς σοι. In margine vero, οἱ Γ εἶπεν οἰκτείρας σε κύριος. 11 ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοι &c.] P ὁ δὲ Ἀκύλας, ἰδοὺ κατακλινῶ ἐν στίμμει τοὺς λίθους σου. 17 σκεῦος σκευαστὸν] M ÷ Σ πεπλασμένον. A πλασσόμενον. Θ κεραμέως. πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ] M ÷ Θ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἀναστήσεται εἰς τά σου εἰς κρίσιν. οἱ δὲ ἔνοχοί σου &c.] P παρὰ μόνοις δὲ κεῖται τοῖς ἑβδομήκοντα, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ.

CAP. LV.

1 οἶνον καὶ στέαρ] M * οἱ Γ οἶνον. Adi ℘ a hic infra. 2 ἀκούσατέ μου] M caret pronomine. In margine autem * Θ ἀκοὴν πρός με. Adi ℘ b hic infra. 5 ἔθνη ἃ οὐκ οἴδασίν σε] M verbo ἔθνη præmittit ἰδοὺ, sub * τοῖς Γ adscripto. Deinde pro οἴδασιν habet ᾔδεισαν. ἃ οὐκ οἴδασίν σε] M ÷ Θ Σ ἔθνος ὃ οὐ γνώσῃς. 7 ἐπὶ κύριον] M πρὸς κύριον.

℘ a Ad vers. 1. ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ] P Ἀκύλας δὲ καὶ Σύμμαχος· ἄνευ ἀλλάγματος οἶνον καὶ γάλα, φασίν. ℘ b Ad vers. 2. Ἵνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου &c.] P Σύμμαχος ἔφησε· Διΐστατε ἀργύριον, οὐχ ὑπὲρ ἄρτων, καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν· οὐκ ὑπὲρ πλησμονῆς. Ibidem, ἀκούσατέ μου] P ἐξέδωκαν οἱ λοιποί· ἀκούσατε ἀκούοντες. Ad vers. 3. τὰ ὅσια Δαυὶδ] P τὰ δὲ ὅσια Σύμμαχος, ἐλέη, φησί. Ad vers. 5. ὅτι ἐδόξασέ σε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐδόξασέ σε, Σύμμαχος, ὅτι ἐποίησέν σε καύχημα, φησίν. Ad vers. 6. ἐπικαλέσασθε] P τοῦτ' ἔστιν, αἰνεῖτε, καὶ καλέσατε, ὡς φησὶ Σύμμαχος. Ad vers. 13. ἀντὶ τῆς στοιβῆς &c.] P ὁ δὲ Σύμμαχός φησιν, ἀντὶ στοιβῆς ἀναβήσεται βράθυ· ἀντὶ δὲ κνίδος ἀναβήσεται μυρσίνη.

CAP. LVI.

1 ϗ τὸ ἔλεός μου] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς τὴν δικαιοσύνην. 4 Τάδε λέγει κύριος] M * οἱ Γ, ὅτι. 5 τόπον ὀνομαστὸν] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτάς· χεῖρα ϗ ὄνομα βέλτιον υἱῶν ϗ θυγατέρων. 9 πάντα τὰ θηρία] P κατὰ τὸν Ἀκύλαν ἀντὶ τοῦ, πάντα τὰ θηρία, πᾶν ζῶον αὐτοῦ εἴρηται· καὶ πάλιν, πάντα τὰ ζῶα αὐτοῦ. 10 ἴδετε ὅτι ἐκτετύφλωνται] P Σύμμαχος ϗ Θεοδοτίων, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ, φασὶ, τυφλοί· Ἀκύλας δὲ, σκοπευταί. οὐκ ἔγνωσαν] M οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι· In margine vero ÷ οἱ Γ ὅμως. κύνες ἐνεοὶ] M πάντες κύνες. P ἀντὶ δὲ τοῦ ἐνεοὶ, Σύμμαχος, ἄλαλοι· Ἀκύλας δὲ, μογιλάλοι. ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην, φιλοῦντες νυστάξαι] P Σύμμαχος μὲν φησιν· ὁραματισταὶ κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάζειν. ὁ δὲ Ἀκύλας· φανταζόμενοι κοιμώμενοι, ἀγαπῶντες νυστάξαι. 11 ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ] M ÷ A ἀνὴρ εἰς πλεονεξίαν αὐτοῦ. Θ Σ ἕκαστος εἰς τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ.

CAP. LVII.

1 ὡς δίκαιος] M ὡς ὁ δίκαιος. ϗ οὐδεὶς ἐκδέχεται] M καὶ οὐδεὶς ἀνήρ. ϗ οὐδεὶς κατανοεῖ] M * οἱ Γ. ἀνήρ. 3 προσαγάγετε ὧδε] M ÷ A Σ ἐγγίσατε Θ προσαγάγητε. 5 ἀνὰ μέσον] M * A ἄκρων. τῶν πετρῶν] M * ϗ ταῖς μερίσι φάραγγας. 8 θυσίας σου] M tantum θυσίας habet, cum * οἱ Γ θυσιάσαι. ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ] P κατὰ μὲν τοὺς λοιποὺς, ἠγάπησας τὴν κοίτην αὐτῶν. 9 ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους &c.] M hisce proxime præmittit sub asterisco Θ adscripto; ἐπλάτυνας τὴν κοίτην σου, ϗ διέθου σαυτῷ παρ᾽ αὐτοῦ. ϗ πολλοὺς ἐποίησας] M ÷ A Σ Θ καὶ ἐπλήθυνας. τοὺς μακρὰν ἀπὸ σου] M ÷ A συνθήσεις σου. Θ μυρεψοὺς σου. Σ τὰ μυρέψιά σου. πρέσβεις ὑπὲρ τὰ ὅριά σου] M ÷ A Σ Θ ἕως εἰς μακρὰν, καὶ ἐταπεινώθης ἕως. καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις &c.] P ὁ μὲν Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκε· ϗ ἐπλήθυνες τὰ μυρέψιά σου. ἀπέστειλας ὁμηρείας σου ἕως μακρὰν. ὅριά σου] M continuo hic addit, ϗ ἐπέστρεψας. 10 οὐ κατεδεήθης μου] P ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, οὐκ ἐλιτάνευσας, ὥστε τυχεῖν ἀφέσεως. 11 Τίνα εὐλαβηθεῖσα &c.] P ὁ μὲν Ἀκύλας ἀντὶ τοῦ, Τίνα φοβηθεῖσα &c. Διέμενες δὲ, φησὶν, ἐξ αἰῶνος ἄφοβος ϗ ἀνευλαβής. καὶ οὐκ ἐμνήσθης] M addit, μου· Quinetiam Latina versio in Vaticano habet, *mei*. 12 τὴν δικαιοσύνην σου] M δικαιοσύνην μου· cum ÷ οἱ Γ ὅμως. 13 ὠφελήσει] M ὠφελήσουσι· cum ÷ οἱ Γ. οἱ O ὠφελήσει. ἐξελέσθωσάν σε] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου, Σύμμαχος, ἐξελέσθωσάν σε, φησὶν, αἱ συναγωγαί σου. 15 τάδε λέγει ὁ ὕψιστος] M κύριος ὁ ὕψιστος. Deinde in margine * οἱ Γ ὅτι. ὄνομα αὐτῷ ὕψιστος, &c.] M κύριος ὕψιστος. 17 ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ] M * τῆς καρδίας· tanquam inserenda inter ὁδοῖς & αὐτοῦ. 20 οἱ δὲ ἄδικοι κλυδωνισθήσονται] P κατὰ δὲ Σύμμαχον· οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὡς θάλασσα ἐκβρασσομένη· Ἡσυχάσαι γὰρ οὐ δυνήσονται, καὶ ἐκβρασθήσονται παρὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ καταπάτημα καὶ πηλός. ὁ δὲ Ἀκύλας· καὶ ἐκβράσει ὕδατα αὐτῆς καταπάτημα καὶ πηλόν.

CAP. LVIII.

1 ὡς σάλπιγγι] M ὡς σάλπιγγα. ÷ A ὡς κερατίνη. Θ Σ ὡς κερατίνης. 2 ὡς λαὸς δικαιοσύνην &c.] M * ὁ· quod post λαὸς interserendum. 3 ὑπονύσσετε] M * οἱ Γ ἰδοὺ præmittunt τῷ ὑπονύσσετε. 4 εἰ εἰς κρίσεις ϗ μάχας] M non legit εἰ. 5 οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην] M οὐ ταύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην. ἐξελεξάμην] M addit huic voci, λέγει κύριος παντοκράτωρ. νηστείαν δεκτὴν] M post νηστείαν * Θ Σ ϗ ἡμέραν. 7 ὑπερόψει] M ὑπερόψῃ· sed minus Attice. 9 ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον &c.] M — Θ Σ ἐὰν ἀφέλῃς ἐκ μέσου σου κλοιὸν ἐκτείνοντα δάκτυλον. 12 ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ] M * οἱ Γ ὕδατος, ἧς. αἰώνια γενεῶν γενεαῖς] M * A Σ ἀναστήσεις addunt post absolutam periodum. Καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν] P κατὰ δὲ τὸν Σύμμαχον, κληθήσῃ τειχίζων διακοπήν. ἀνὰ μέσον παύσεις] M ÷ τοῦ καθῆσθαι. Σ εἰς τὸ οἰκεῖσθαι. Θ τοῦ οἰκεῖσθαι. 13 ἅγια τῷ θεῷ] M addit σου. οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σου] M οὐκ ἄρῃς &c. Versio tamen Latina habet ibidem, *non levabis*.

CAP. LIX.

5 συντρίψας οὔριον, εὗρε ϗ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον] P κατὰ μὲν τὸν Ἀκύλαν· ϗ τὸ θλαφθὲν ἐχίσθη ἐχίδνα. κατὰ δὲ Σύμμαχον· τὸ δὲ συνεστραμμένον ἀποῤῥαγὲν ἔσται ἀσπίς. κατὰ δὲ Θεοδοτίωνα· τὸ θλαφθὲν ἐῤῥάγη ἀσπίς. 6 ἔργα ἀνομίας] M * Θ καὶ ἔργον ἀδικίας ἐν χερσὶν αὐτῶν. 7 ἀπὸ φόνων] M ÷ Σ ἀνομίας. Θ ἀδικίας. A ἀνωφελοῦς. 8 οὐκ οἴδασιν εἰρήνην] M ÷ οὐκ ἔγνωσαν. 9 περιεπάτησαν] M ÷ οἱ Γ περιπατήσομεν. 10 ψηλαφήσουσιν] M ÷ διαψηλαφήσομεν Θ. ὅμως τε O. 11 καὶ ὡς περιστερὰ &c.] P Σύμμαχος δὲ ϗ Θεοδοτίων ἐξέδωκαν· ὡς περιστερὰ μελέτῃ μελετήσομεν. ὁ δὲ Ἀκύλας· ὡς περιστεραὶ φθόγγῳ φθεγξόμεθα. 13 ἠσεβήσαμεν ϗ ἐψευσάμεθα &c.] P ὁ μὲν Σύμμαχος, ἔγνωμεν, φησὶν, ἀδικεῖν καὶ ψεύδεσθαι κατὰ κυρίου. ὁ δὲ Ἀκύλας ἀρνήσασθαι ἐν κυρίῳ· quod margo codicis Marchaliani sub asterisco sic notat, * A Θ ἐν ΠιΠι (h. e. dicere ἐν κυρίῳ. cap. 1. ver. 2. sup.) Ἀλλὰ ϗ ἀπέστημεν, φησὶν, ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἐλαλήσαμεν συκοφαντίαν. ὄπισθεν] M ÷ οἱ O ὄπισθεν. A ἀπὸ ὄπισθεν. Σ Θ. 15 τὴν διάνοιαν] M addit αὐτῶν. 16 ϗ ἠμύνατο αὐτοὺς &c, ad finem commatis] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς &c. τινὲς ἐκθέμενοι, καὶ ἔσωσεν αὐτῷ βραχίων αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ, ϗ τῇ ἐλεημοσύνῃ αὐτοῦ ἐστηρείσατο, ϗ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπεστηρείσατο. 18 τοῖς ὑπεναντίοις] M * Θ Σ ταῖς νήσοις ἀνταπόδομα ἀνταποδώσει. 19 ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ] P ὀργῆς δὲ ϗ θυμοῦ, οὔτε τὸ Ἑβραϊκὸν, οὔτε οἱ λοιποὶ μέμνηνται· ὁ γὰρ Ἀκύλας φησὶν, ὅτι ἐλεύσεται ὡς ποταμὸς πνεῦμα κυρίου σύσσημον ἑαυτῷ· ὁ δὲ Σύμμαχος· ἥξει ὡς ποταμὸς θλίβων τὸ πνεῦμα κυρίου· ἐπείγει, ϗ ἥξει ὁ δὲ Θεοδοτίων· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς πολιορκητής· πνεῦμα κυρίου ἐσημειώθη ἐν αὐτῷ· 20 ἕνεκεν] M ἕνεκα. ἥξει ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἥξει ἕνεκεν &c. Ἀκύλας· καὶ ἐλεύσεται τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων, φησίν. ὁ δὲ Σύμμαχος· ϗ ἥξει τῇ Σιὼν ἀγχιστεύων. καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακὼβ] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἀποστρέψει &c. ὁ Σύμμαχος· ϗ τοῖς ἀποστρέψωσιν ἀσέβειαν ἐν Ἰακώβ. ὁ δὲ Ἀκύλας· ϗ τοῖς ἀποστρέψασιν ἀθεσίαν ἐν Ἰακώβ. ἀπὸ Ἰακὼβ] M * Σ εἶπε κύριος.

CAP. LX.

1 Φωτίζου φωτίζου] P ἡ κατὰ τοὺς ἄλλους· Ἀνάστηθι, φωτίσθητι. Ἱερουσαλὴμ] P τὸ δὲ Ἱερουσαλὴμ οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἀλλ᾽ ὁ μὲν Ἀκύλας, Ἀνάστηθι, φωτίζου, φησίν, ὅτι ἦλθεν φῶς σου· ϗ Σύμμαχος ὁμοίως, ϗ τὸ Ἑβραϊκόν. καὶ ἡ δόξα κυρίου &c.] P ἐπὶ δὲ σὲ ἀνατελεῖ κύριος, κατὰ τοὺς λοιπούς. 2 ἰδοὺ σκότος] M * ὅτι. 3 τῇ λαμπρότητί σου] M * οἱ Γ, τῆς ἀνατολῆς. 4 ϗ ἴδε συνηγμένα] M * οἱ Γ, πάντα. ἥκασι πάντες] M ἰδοὺ ἥκασι. 5 τότε ὄψῃ] M * Θ καὶ χαρίσῃ. ϗ φοβηθήσῃ] P τὸ δὲ, φοβηθήσῃ παρὰ μὲν τοῖς λοιποῖς οὐκ ἐμφέρεται. ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης] P ὁ μὲν Σύμμαχος· ὅταν ἐπιστραφῇ ἐπὶ σὲ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης, ϗ ἡ δύναμις τῶν ἐθνῶν. 6 Γαιφὰ] M Γαιφάρ· cum ÷ οἱ Γ Γαιφά. 7 συναχθήσονται] M addit, σοί· uti post ἥξουσι hic statim infra. 8 Τίνες οἵδε] M Τίνες δὲ οἵδε. σὺν νοσσοῖς ἐπ᾽ ἐμὲ] M caret ἐπ᾽ ἐμέ. 9 διὰ τὸ ὄνομα κυρίου &c.] M ÷ οἱ Γ, τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ σου, καὶ τῷ ἁγίῳ Ἰσραήλ. 15 εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς] M εὐφροσύνης γενεαῖς γενεῶν. 16 θεὸς Ἰσραὴλ] M ÷ Ἰακώβ. 18 ϗ αἱ πύλαι σου γλύμμα] P ὅπερ Ἀκύλας μὲν, ὕμνησις, φησίν· ὁ δὲ Σύμμαχος, αἴνεσις. 21 δι᾽ αἰῶνος] M καὶ δι᾽ αἰῶνος.

CAP. LXI.

1 ἔχρισέ με] M * κύριος. πτωχοῖς] M — ταπεινοῖς. τὴν καρδίαν] M τῇ καρδίᾳ. 2 κυρίου] M ÷ τῷ κυρίῳ. δεκτὸν] P ἡ κατὰ τοὺς λοιποὺς, εὐδοκίας. ἀνταποδόσεως] M * τῷ θεῷ ἡμῶν. 3 Σιὼν] M * Δοῦναι αὐτοῖς. κληθήσονται] M * Θ A αὐτοῖς. γενεαὶ δικαιοσύνης] P Σύμμαχος δὲ ἀντὶ τοῦ, γενεαὶ, φησὶν, ἰσχυροί. 4 πρότερον] M * προτέρας· cum ÷ πρώτων. Θ Σ ἀρχαίων. 6 λειτουργοὶ θεοῦ] M οἱ Γ, ἡμῶν ῥηθήσεται ὑμῖν. ἰσχὺν ἐθνῶν] P ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, τὴν εὐπορίαν. 8 δικαίοις] P ἀντὶ μὲν τοῦ δικαίοις, ἐν ἀληθείᾳ πάντες ἡρμήνευσαν οἱ λοιποί. 9 ἐν μέσῳ τῶν λαῶν] M habet hæc in margine tantum, sub asterisco. 10 Καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται &c.] M ÷ A Χαίρων χαρήσομαι ἐν κυρίῳ, ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχή μου. Θ Σ Ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσομαι ἐν θεῷ· εὐφρανθήσεται ἡ ψυχή μου ἐν τῷ θεῷ μου. ὡς νυμφίῳ &c.] P ὁ δὲ Ἀκύλας ὡς νυμφίον ἱερατευόμενον, ϗ ὡς νύμφην κοσμουμένην σκεύεσιν αὐτῆς. ὁ δὲ Σύμμαχος· ὥσπερ νυμφίον κεκοσμημένον στεφάνῳ, ϗ ὡς νύμφην περικειμένην τὴν σκευὴν αὐτῆς. 11 οὕτως ἀνατελεῖ] M * Σ ἀνατέλλει.

CAP. LXII.

2 ϗ βασιλεῖς] M * A Σ πάντες. τὸ ὄνομα] M addit, σου. 4 ϗ τῇ γῇ σου] M ϗ ἡ γῆ σου· post οἰκουμένη ad finem usque commatis M habet in margine sub asterisco Θ Σ. 6 κυρίου] M * οἱ Γ, τὸν κύριον. 7 οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος] P ἀντὶ δὲ τοῦ, οὐκ ἔστι γὰρ &c. Σύμμαχος· μὴ ἡσυχάσητε, φησὶ, μήδε δῶτε ἡσυχάσαι λίθῳ, ἕως ἑτοιμάσῃ, ϗ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ αἴνεσιν ἐν τῇ γῇ. ἐὰν διορθώσῃ] M hic continuo subjungit vocem Ἱερουσαλήμ. In margine vero ad ÷ Θ hæc habet, καὶ μὴ δῶτε σιγὴν αὐτῷ ἕως ἑτοιμάσῃ ϗ ἕως θῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ καύχημα ἐν τῇ γῇ. 8 τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ] M A ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ. οἱ O ἰσχύος. 9 οἱ συναγαγόντες φάγονται] M συνάγοντες φάγωνται. αἰνέσουσι κύριον] M τὸν κύριον. συναγαγόντες πίονται] M συνάγοντες πίωνται. ἐπαύλεσι P ἐπαυλέων δὲ μνηθεὶς, ἡ αὐλῆς, κατὰ τοὺς λοιπούς. 10 προέλθετε] M * Θ ὁδοποιήσατε. ϗ ὁδοποιήσατε M * Θ σκευάσατε τὴν ὁδόν. λίθους] M utrinque habet τοὺς. 12 καλέσει αὐτὸν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ καλέσει αὐτὸν, αὐτοὺς, ἐξέδωκαν οἱ λοιποί.

CAP. LXIII.

1 Βοσὸρ] M ÷ Βοσρά. ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην] P κατὰ μὲν Σύμμαχον· ἐγὼ λαλῶ ἐν δικαιοσύνῃ· ὑπερμαχῶ εἰς τὸ σῶσαι. 3 ϗ τῶν ἐθνῶν] P ἀντὶ μὲν τοῦ, ϗ τῶν ἐθνῶν, ὁ Σύμμαχος· ϗ ἀπὸ τῶν λαῶν ἐξέδωκεν. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν &c. ϗ ἐῤῥαντίσθη τὸ ἐπινίκιον αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἱμάτιά μου. Et paulo infra apud eund. Procopium, τὸ αἷμα αὐτῶν, οἱ λοιποὶ τὸ νῖκος ἐξέδωκαν. οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ᾽ ἐμοῦ] M — οὐκ ἔστιν οὐδεὶς σὺν ἐμοί. 5 ὁ βραχίων μου] M * οἱ Γ αὐτοῦ. 6 ϗ κατεπάτησα αὐτοὺς &c.] M * Θ Σ ϗ ἐμέθυσα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου. 7 τὰς ἀρετὰς κυρίου] M * ἀναμνήσω· τὴν αἴνεσιν κυρίου. οἷς ἡμῖν] M interponit κύριος. Adi ☞ *a* hic infra. 8 ἀθετήσωσι] M ἀθετηθῶσι. ☞ *b* hic infra. 10 τὸ ἅγιον αὐτοῦ] M ÷ οἱ Γ ὅμως. 11 Ποῦ ὁ ἀναβιβάσας &c.] M * Μωσῆ λαοῦ αὐτοῦ. Ad vers. 12. vid. ☞ *c* hic infra. 13 δι᾽ ἀβύσσου] M διὰ τῆς &c. 14 οὕτως ἤγαγες] M οὕτως ἤγαγε τὸν λαόν σου τοῦ ποιῆσαι &c. 15 ἐπίστρεψον] M ÷ A Σ ἐπίβλεψον. Θ κάτιδε. οἰκτιρμῶν σου] M τῶν οἰκτιρμῶν σου. 16 οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς] M ἔγνω habet, uti ante habuit. ☞ *a* ad vers. 7. hic supra; ἐν πᾶσιν οἷς ἡμῖν ἀνταποδίδωσι] P ἀντὶ μὲν τοῦ, ἐν ἅπασιν &c. ὁ Σύμμαχος· περὶ πάντων ὧν εὐηργέτησεν ἡμᾶς, εἴρηκε. Καὶ ἀντὶ τοῦ, κριτὴς ἀγαθὸς, (ibidem commate eodem,) ἐκ πλήθους ἀγαθωσύνης. ☞ *b* ad vers. 8. οὐχ ὁ λαός μου, τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσι] P κατὰ Σύμμαχον εἴρηται· πλὴν λαός μου εἰσὶν υἱοὶ οὐκ ἀσυνθηκοῦντες. ☞ *c* ad vers. 12. ἀντὶ μὲν τοῦ, κατίσχυσεν ὕδωρ &c.] P ὁ Σύμμαχος, ὁ ῥήξας ὕδατα ἔμπροσθεν αὐτῶν, εἴρηκεν. Item versu eodem, ποιῆσαι ἑαυτῷ ὄνομα] P ὁ μὲν Σύμμαχος, αὐτῶν, ἔφη. Ad vers. 19. Ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς &c. ad finem usque primi commatis cap. sequentis] P ὁ μὲν Σύμμαχος τὴν ὅλην οὕτως ἐξέδωκε ῥῆσιν· Ἐγενήθημεν ὡς ἀπ᾽ αἰῶνος, ὧν οὐκ ἐξουσιάσεις, οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου αὐτοῖς, οὐδὲ ῥήξεις οὐρανοὺς κατέβης ἀπὸ προσώπου σου. ὄρη κατεῤῥύησαν ὡς ἔκκαυσις πυρός. ἐτάκη θάλασσα· ὕδατα ἐπτοήθησαν. Κατὰ δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα· Γεγόναμεν ὡς τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς.

CAP. LXIV.

2 ἀπὸ προσώπου πυρὸς] M tantum πυρὸς habet. τὸ ὄνομά σου] M τὸ ὄνομα κυρίου. In margine vero ad ÷ οἱ Γ ὄνομά σου. 4 οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ &c.] M — ὀφθαλμὸς οὐκ ἴδε. ὑπομένουσιν ἔλεον] M ὑπομένουσιν ἔλεος. 6 ὡς φύλλα] Ad * A Θ M addit πάντες ἡμεῖς. 8 ἡμεῖς δὲ πηλὸς] M addit sub * A Θ ϗ σὺ πλάστης ἡμῶν. Et pro ἔργα M ἔργον habet. 9 σφόδρα] M * οἱ Γ ἕως. ἐπίβλεψον] M addit, κύριε. 11 ἔνδοξα] M τὰ ἔνδοξα. 12 ἡμᾶς σφόδρα] M * Θ ἕως.

CAP. LXV.

1 ἐπερωτῶσιν & ζητοῦσιν] M hæc duo transponit, sed præterea nihil mutat. ἰδοὺ εἰμι] M binas has voces in margine habet ad asteriscum. 2 τοῖς πορευομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ] M οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ. In margine ad ÷ τοῖς ἐπομένοις ὁδῷ οὐ καλῇ. 4 ἐν τοῖς μνήμασι] M ϗ ἐν τοῖς &c. 6 ἀποδώσω] M ἀποδῶ, ϗ ἀνταποδώσω. 7 πατέρων αὐτῶν] M addit sub asterisco Θ ἐπὶ τὸ αὐτό. 8 οὕτως λέγει κύριος] M * ὅτι. 9 ϗ ἐξ Ἰούδα] M ϗ ἐξ Ἰούδα. 11 τῷ δαιμονίῳ] M τῷ δαίμονι. 14 πνεύματος ὑμῶν] A M abest ὑμῶν. 15 τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι κληθήσεται ὄνομα καινὸν &c. ad illa verba, θεὸν τὸν ἀληθινὸν] P τὸ δὲ ῥητὸν, μέχρι τοῦ, θεὸν τὸν ἀληθινὸν, ὁ μὲν Ἀκύλας οὕτως ἡρμήνευσε· Καὶ τοῖς δούλοις καλέσει ὄνομα ἕτερον, ᾧ εὐλογημένος τῇ γῇ εὐλογηθήσεται πεπιστωμένος. ὁ δὲ Σύμμαχος· τοῖς δὲ δούλοις αὐτοῦ κληθήσεται ὄνομα ἕτερον, ἐν ᾧ ὁ εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς εὐλογηθήσεται ἐν τῷ θεῷ, ἀμήν. εἰς πλησμονὴν] P τὸ δὲ, εἰς πλησμονὴν, εἰς ὅρκον ἐξέδωκαν οἱ λοιποί. Rationem hujus versionis vid. apud P ibidem. 16 εὐλογήσουσι γὰρ τὸν θεὸν] M sine articulo præpositivo. τὴν θλίψιν] M addit, αὐτῶν. 18 ἀφήσ ἐν αὐτῇ] M ad * Θ addit, ὅσα ἐγὼ κτίζω. τὸ ἀγαλλίαμα] M * οἱ Γ τῷ

φωνή] M οὐ δὲ φωνή. 20 οὐδ' οὐ μὴ] M οὐ δὲ μή. ἄωρος] M*Θ ἡμέ- ἔσται γὰρ ὁ νέος] M*Α Θ αὐτός. ἁμαρτωλὸς] M ad *Α Θ addit, 21 τὰ γεννήματα αὐτῶν] M τὸν καρπὸν αὐτῶν. Quinetiam addit, καὶ τὸν ται. 22 οὐ μὴ οἰκοδομήσουσι] M καὶ οὐ μὴ &c. τοῦ λαοῦ μου] M ſine positivo. 23 οἱ ἐκλεκτοί μου] M οἱ δὲ ἐκλεκτοί. μετ' αὐτῶν] M ad- ἔσονται. 25 βοσκηθήσονται] M συμβοσκηθήσονται. οὐδὲ λυμανοῦνται] M οὐδὲ

CAP. LXVI.

μου θρόνος] M μοι. ποῖον] M *Θ τοῦτον. οἰκοδομήσετε] M ad * ponit ὃν. ποῖος τόπος] M cum * addit ἔτος. 3 ὁ δὲ ἄνομος] P κατὰ τοὺς λοιποὺς, ὁ δὲ ἄνομος, ἀλλ' ὁ δὲ σφάζων μόσχον. 4 βδε- αὐτῶν ἡ ψυχὴ &c.] M ἃ ἡ ψυχὴ &c. ἁμαρτίας] M poſt ἁμαρτί- addit, αὐτῶν. 5 ἀδελφοὶ ὑμῶν] M ἀδελφοῖς ἡμῶν. καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ φροσύνῃ αὐτῶν] P Σύμμαχος δὲ, καὶ ὀψόμεθα ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ὑμῶν ἐξέ- 7 πρὶν τὴν ὠδίνουσαν] M — Σ πρὶν ἢ ὠδινῆσαι ἔτεκε. πρὶν ἐλθεῖν αὐτῆς ἔσωσεν ἄρσεν. 8 τοιοῦτο] M τοιοῦτον. Forma vere priſca dixit pervetuſta. ἢ καὶ ἐτέχθη] M εἰ καὶ &c. ÷ ὅμως οἱ Γ, οἱ Ο ἢ, ὅμως τε 9 οὐκ ἐμνήσθης μου] P τὸ δὲ οὐκ ἐμνήσθης μου &c. οὐ κεῖται παρὰ τοῖς ἑρμηνευταῖς. κατὰ δὲ Σύμμαχον, οὕτως εἴρηται· μὴ ἐγὼ ὁ καθίζων ἐπὶ τὸ τεκεῖν, οὐκ ἐκτοκίζω, εἶπεν κύριος; ἢ ἐγὼ ὁ συνεκτοκίζων, καὶ συνέξω, εἶπεν ὁ θεός σου; Pro ἐμνήσθης M ἐμνήσθη habet. οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ] M καὶ ἰδοὺ &c. εἶπεν ὁ θεός σου] M εἶπεν κύριος. 10 εὐφράνθητε] M ÷ Α Σ εὐφράνθητε. Α σὺν Ἱερουσαλήμ. Θ εὐφράνθητι ἅμα Ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλὴμ] M * ἅμα. ἀγαπῶντες αὐτὴν] M addit, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν. χάρητε ἅμα αὐτῇ] M * Θ ἅμα αὐτῇ. 11 μαστοῦ] M ÷ Α Θ μαστοῦ. Σ μαστῶν. παρακλήσεως αὐτῆς] M ÷ οἱ Γ ὅμως. ἀπὸ εἰσόδου] M ÷ Α ἀπὸ παντοδαπίας. Σ ἀπὸ πλήθους. 12 ἐκκλίνω] M κλίνω. 14 γνωσθήσεται] M γνωστὴ ἔσται. 15 ὡς πῦρ] P τὸ δὲ ὡς πῦρ, ἐν πυρὶ ἑρμήνευσαν οἱ λοιποί. ἐκδίκησιν] M addit, αὐτοῦ. 17 οἱ ἁγνιζόμενοι] M non legit οἱ. καὶ ἐν τοῖς προθύροις &c] P ἀντὶ δὲ τοῦ, καὶ ἐν τοῖς προθύροις &c. ὁ Σύμμαχός φησιν· ὀπίσω ἀλλήλων ἐν μέσῳ ἐσθιόντων τὸ κρέας τὸ χοίρειον. 18 ἔρχομαι] M καὶ ἐγὼ ἔρχομαι. 19 καὶ Λοὺδ] M ÷ Σ αὐλούς. 20 ἐν λαμπήναις &c] P ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐν λαμπήναις ἡμιόνων &c. ὁ Σύμμαχος, ἐφ' ἵπποις, καὶ ἐν ἅρμασι, καὶ ἐν λεκτίσι, καὶ ἐν καρούχαις, καὶ ἐν φορείοις ἑρμήνευσεν. εἶπε κύριος] M καὶ εἶπε &c. 21 αὐτῶν ἐμοὶ] M hiſce ſtatim apponit, μετὰ εὐφροσύνης. μετὰ ψαλμῶν] P ἀντὶ δὲ τοῦ, μετὰ ψαλμῶν, ἐν σκεύει καθαρῷ, ἑρμήνευσε Σύμμαχος. 24 τὰ κῶλα] P ἀντὶ δὲ τοῦ, τὰ κῶλα, τὰ ἔσχατα, Σύμμαχος ἔφησεν.

æ ſequuntur, *ESAIÆ* Prophetæ, in codice vetuſtiſſ. Card. Barberini MS. Prophetarum minorum habentur, ex quo hæc deſcripſimus, quibus textum Romanum per columnas reſpondentem appoſuimus.

Edit. ROM.

ΚΕΦ. κζ΄.

σωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρή-
6 Οἱ ἐρχόμενοι τέκνα Ἰακώβ· βλα-
καὶ ἐξανθήσει Ἰσραὴλ, καὶ ἐμπλησθή-
ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. 7 Μὴ
αὐτὸς ἐπάταξε, καὶ αὐτὸς οὕτως πλη-
; καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναι-
; 8 Μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων
αὐτούς. οὐ σὺ ἦσθα μελετῶν
πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς
ματι θυμοῦ; 9 Διατοῦτο ἀφαιρεθή-
ἀνομία Ἰακὼβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐ-
αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι τὴν ἁμαρ-
αὐτοῦ, ὅταν θῶσι πάντας τοὺς λίθους
μῶν κατακεκομμένους, ὡς κονίαν
καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν,
τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα, ὥσπερ
μακράν. 10 Τὸ κατοικούμενον
ἀνειμένον ἔσται, ὡς ποίμνιον κα-
μμένον· καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς
μα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ποί-
11 Καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν
πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι.
ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γὰρ
ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διατοῦτο οὐ μὴ
ρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτοὺς, οὐδὲ ὁ πλά-
αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ. 12 Καὶ ἔσται ἐν
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, συμφράξει ὁ θεὸς ἀπὸ
ώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων.
δὲ συναγάγετε κατὰ ἕνα τοὺς υἱοὺς
ήλ. 13 Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ-
σαλπιοῦσι τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ
οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυ-
, καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ
κυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ
ιον Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦ. κη΄.

τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ
τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης
κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος, οἱ μεθύ-
οἴνου. 2 Ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν
κυρίου, ὡς χάλαζα καταφερο-
ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομέ-
ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώ-
τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυμα· ταῖς
3 Καὶ τοῖς ποσὶ καταπατηθήσε-
στέφανος τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ τοῦ
4 Καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν
πίδος τῆς δόξης, ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ
ὡς πρόδρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐ-
εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν αὐτὸ,
αὐτὸ καταπιεῖν. 5 Τῇ ἡμέρᾳ
ἔσται κύριος Σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς
ς, ὁ πλακεὶς τῆς δόξης, τῷ καταλειφ-
τοῦ λαοῦ. 6 Καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύ-
κρίσεως ἐπὶ κρίσιν, καὶ ἰσχὺν κωλυ-
ἀνελεῖν. Οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλημ-
μένοι εἰσίν. ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σίκε-
ρα, καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸ
ν, κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσεί-
ἀπὸ τῆς μέθης, ἐπλανήθησαν· τουτέστι
8 Ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν, αὕ-
βουλὴ ἕνεκα πλεονεξίας. 9 Τίνι ἀνηγγείλαμεν κακὰ, καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. 10 Θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν, 11 Διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, 12 Λέγοντες αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι, καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα· καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν. 13 Καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ θεοῦ, Θλίψις ἐπὶ θλίψιν, ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν, ἵνα πορευθῶσι καὶ πέσωσιν ὀπίσω, καὶ συντριβήσονται, καὶ κινδυνεύσουσι, καὶ ἁλώσονται. 14 Διατοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες τεθλιμμένοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 15 Ὅτι εἴπατε, Ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας· καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ, οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν, καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. 16 Διατοῦτο οὕτω λέγει κύριος κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 17 Καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, 18 Μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ. καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα. 19 Ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς, πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά. μάθετε ἀκούειν στενοχωρούμενοι. 20 Οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ὑμᾶς συναχθῆναι. 21 Ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται κύριος, καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαὼν, μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται, καὶ ἡ σαπρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. 22 Καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί. διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 23 Ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου. 24 Μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν ἀροτριάσει ὁ ἀροτριῶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει, πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; 25 Οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον ἢ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν, καὶ κριθὴν, καὶ κέγχρον, καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου; 26 Καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου, καὶ εὐφρανθήσῃ. 27 Οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον· ἀλλὰ ῥάβδῳ τινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ κύμινον 28 Μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγώ εἰμι ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς. 29 Καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ τέρατα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

MS. BARBER.

ΚΕΦ. κζ΄.

Ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην οἱ ἐρχόμενοι· τέκνα Ἰακὼβ (a) βλαστήσει, καὶ ἐξανθήσει Ἰσραήλ· καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ· μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξε καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται; ἢ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται; μαχόμενος καὶ (b) ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ, ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ; διὰ τοῦτο (c) ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ἰακώβ· καὶ τοῦτό (d) ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ, ὅτ' ἂν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν· ὅτ' ἂν θῶσι πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν (e) κατακεκομμένους ὡς κονίαν λεπτήν. καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ (f) δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ (g) εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα, ὥσπερ δρυμὸς μακράν. Τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον. καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα. κἀκεῖ ἀναπαύσονται· καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ (h) πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ (i) ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρχόμεναι (k) ἀπὸ θέας δεῦτε. οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτειρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς. οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτούς· οὐ μὴ ἐλεήσῃ. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (l) συμφράξει κύριος ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ, ἕως (m) ῥινοκουρούρων. ὑμεῖς δὲ συναγάγετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ κατὰ ἕνα ἕνα. καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σαλπιοῦσι (n) σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ καὶ ἥξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ καὶ προσκυνήσουσι τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον τὸ ἐν (o) Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦ. κη΄.

Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως· οἱ (p) μισθωτοὶ τοῦ Ἐφραίμ. τὸ (q) ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς (r) κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ (t) παχέος, οἱ (u) μεθύοντες ἄνευ οἴνου. ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου ὡς (x) χάλαζα (y) καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην βίᾳ καταφερομένη· ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν. τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυσιν ταῖς χερσὶν καὶ τοῖς ποσίν· καὶ καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως· οἱ μισθωτοὶ τοῦ (aa) Ἐφραίμ· καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ· ὡς (bb) πρόδρομος σύκου ὁ ἰδὼν αὐτὸ πεινῶν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν, θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαὼθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος, ὁ (cc) πλακεὶς τῆς δόξης· τῷ καταλειφθέντι (dd) τοῦ λαοῦ καταλειφθήσονται ἐπὶ (ee) πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχύν· (ff) κωλύων ἀνελεῖν. οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν. ἐπλανήθησαν διὰ τὸ (gg) σίκερα. ἱερεὺς καὶ προφήτης (hh) ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶνον. ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς (ii) μέθης τοῦ σίκερα. ἐπλανήθησαν (kk) τουτέστι φάσμα. ἀρὰ (ll) ἔδεται ταύτην τὴν βουλὴν, αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκεν πλεονεξίας. τίνι ἀνηγγείλαμεν κακά; καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγελίαν; οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος· οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ. θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου, ἐλπίδας ἐπ' ἐλπίδι· ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν διὰ φαυλισμὸν χειλέων· διὰ γλώσσης (mm) ἑτέρας· ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ, λέγοντες αὐτῷ· τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι καὶ (nn) τοῦτο τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν· καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ, θλίψις ἐπὶ (oo) θλίψιν, ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι· ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν, ἵνα πορευθῶσι, καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ κινδυνεύσουσι καὶ συντριβήσονται καὶ ἁλώσονται. Διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες (pp) τεθλιμμένοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι εἴπατε· ἐποιήσαμεν (qq) διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, καὶ μετὰ τοῦ θανάτου (rr) συνθήκας. (ss) καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ (tt) ἡμῖν· ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα. διὰ τοῦτο οὕτω λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ (uu) ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον (xx) πολυτελῆ, ἐκλεκτὸν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. καὶ θήσω κρίσιν εἰς (yy) ἐλπίδα, ἡ δὲ (zz) ἐλεημοσύνη μου εἰς (aaa) σταθμούς. καὶ οἱ (bbb) πεποιθότες μάτην ψεύδει. ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγὶς, μὴ καὶ (ccc) ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ· (ddd) καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ, ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα· ὅταν παρέλθῃ, λήψεται ὑμᾶς· πρωῒ πρωῒ παρελεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται (eee) ἐλπὶς πονηρά. (fff) μάθετε ἀκούειν στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι· αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι. ὥσπερ ὄρος (ggg) ἀσεβῶν (hhh) ἀναστήσεται. καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαών. μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον. ὁ δὲ (iii) θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται· (kkk) καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. καὶ ὑμεῖς μὴ (lll) εὐφρανθείητε, μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ (mmm) δεσμοὶ διότι (nnn) συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου· προσέχετε καὶ ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἄνθρωπος ἀροτριῶν ἀροτριᾶν; ἢ (ooo) σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; οὐχ ὅτ' ἂν ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον καὶ κύμινον, καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ (ppp) ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ· (qqq) οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον· οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον, ἀλλὰ ῥάβδῳ (rrr) ἐκτινάσσεται τὸ μελάνθιον, τὸ δὲ κύμινον (sss) μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. (ttt) οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι· οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς· καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου Σαβαὼθ ἐξῆλθε τὰ (uuu) τέρατα βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

Interpretationes Aquilæ, Symmachi & Theodotionis ad marginem MS. Barb. notatæ.

α΄. σ΄. θ΄. ῥιζώσει. (b) α΄. σ΄. ἐν σάτῳ σάτον. θ΄. ἐν μέτρῳ μέτρον ἐν τῇ ἐξαποστολῇ αὐτῆς κρινεῖς αὐτήν. ἐμελέτησεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τῷ σκληρῷ ἐν ἡμέρᾳ (c) α΄. σ΄. θ΄. ἐξιλασθήσεται. (d) α΄. σ΄. θ΄. πᾶς ὁ καρπὸς τοῦ περιαιρεθῆναι τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. (e) α΄. προεστερρασμένους. σ΄. λελεπτοκοπημένους. θ΄. ἐκλεπτυσμένους. (f) α΄.

(f) α'. σ'. θ'. ὄψῃ. (g) α'. σ'. θ'. τεμένη. (h) οὐθέν. (i) τὸ θερισμὸν αὐτῆς συντριβήσονται. (k) α'. σ'. φωτίζουσιν αὐτήν. θ'. δηλοῦσιν αὐτῷ. (l) α'. σ'. θ'. ῥαβδίσει. (m) α'. σ'. θ'. τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου. (n) α'. σ'. θ'. ἐν κερατίνῃ. (o) Σιών.

CAP. XXVIII.

(p) α'. σ'. θ'. μεθύοντες. (q) τὸ ὡραῖον. (r) κεφαλῆς. (s) α'. σ'. θ'. φάραγγος. (t) α'. λιπαρῶν. σ'. ποτήτου. θ'. πόνων. (u) α'. κατηλασμένοι οἴνῳ. σ'. οἱ πεπλανημένοι ὑπὸ οἴνου. θ'. οἱ κατανενυγμένοι οἴνῳ. (x) ὡς ἐντίναγμα χαλάζης. (y) καταιγὶς κυκλῶσα. (aa) θ'. μεθύοντες. (bb) α'. ὡς προπρωτογέννημα. σ'. πρὸ τοῦ θέρους. θ'. ὥσπερ πρώϊμος. (cc) α'. θ'. εἰς πλέγμα. σ'. ϗ εἰς κίδαριν δοξάσματος. (dd) μου λαῷ. (ee) α'. σ'. θ'. ϗ εἰς πνεῦμα κρίσεως τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς κρίσεως. (ff) σ'. εἰς δύναμιν ἀποστρέφουσιν ἀπὸ πολέμου. θ'. ϗ εἰς κράτος ἀποστρέφουσιν πόλεμον ἀπὸ πύλης. (gg) α'. μέθυσμα. (hh) α'. ἠγνόησαν. σ'. ἐπεράσθησαν. (ii) α'. τοῦ μεθύσματος. (kk) σ'. ἐν ὁράσει διέλυσαν κρίσιν. θ'. ἐν τῇ μέθῃ ἠσωτεύθησαν ὑπερόγκως. (ll) α'. σ'. θ'. ὅτι πᾶσαι αἱ τράπεζαι ἐπληρώθησαν ἐμετοῦ, ὥστε μὴ ὑπάρχειν τόπον. (mm) ἀλλοίας. (nn) α'. ϗ αὕτη ἡ ἀνάψυξις. σ'. ϗ αὕτη ἡ ἐρημία. θ'. ϗ οὗτος ὁ ἀγρός. (oo) σ'. ἐντολὴ οὐκ ἐντολή. θ'. δεσηλία εἰς δεσαλίαν, ἐμετὸς εἰς ἐμετόν. (pp) χλευασμοῦ. σ'. θ'. χλευασμῷ. (qq) σ'. συνθήκην. (rr) καταφυγήν. (ss) α'. σ'. μάστιξ κλύζουσα. θ'. κατακλυσμὸς φερόμενος. (tt) ἐφ' ὑμᾶς. (uu) α'. σ'. θ'. θεμελίων. (xx) α'. σ'. θ'. λίθον δόκιμον. (yy) α'. θ'. εἰς μέτρον. (zz) α'. σ'. θ'. ϗ δικαιοσύνην εἰς σάθμιον. (aaa) σ'. εἰς διάβητον. θ'. εἰς σήκωμα. (bbb) θ'. ϗ ταράξει χάλαζα ἐλπίδα ὕδατος ϗ σκέπη ὕδατος κατακλύσαι. (ccc) σ'. ϗ ἐξαλειφθήσεται ἡ συνθήκη ὑμῶν. (ddd) α'. μάστιγες. (eee) α'. ἐκτὸς βρασμός. σ'. μόνον σεισμός. θ'. πλὴν κίνημα. (fff) σ'. σύνεσις ἀκοῆς, ἐκολοβώθη γὰρ ἡ στρωμνὴ ὥστε μὴ ἀναπεσεῖν, καὶ ἡ σκηνὴ ἐγένετο εἰς τὸ μὴ εἰσελθεῖν. θ'. σύνεσιν ἀκοὴ ὅτι ἐκολοβώθη τὸ ὑπόστρωμα τοῦ διελυθῆναι, κηδίασις στενὴ τοῦ μὴ συναφθῆναι (χ suprascripto τῷ φ.) (ggg) α'. σ'. θ'. διακοπῶν. (hhh) κύριος. (iii) α'. ϗ τοῦ δουλεῦσαι δουλείαν αὐτοῦ. σ'. θ'. ϗ ἐργάσασθαι τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. (kkk) α'. ξένη ἡ δουλεία αὐτοῦ. σ'. θ'. ἀλλοτρία ἡ ἐργασία αὐτοῦ. (lll) α'. χλευάζετε. (mmm) α'. θ'. πέδαι. (nnn) α'. συντέλειαν γὰρ ϗ συντομήν. (ooo) σ'. εἰς τὸ σπεῖραι ὑποχέσει ϗ βολοκοπήσει. (ppp) ζεῖαν. (qqq) α'. οὐκ ἐν συντέμνοντ ἀλοηθήσεται μελάνθιον. θ'. οὐ γὰρ τριβόλῳ. (rrr) ῥαβδισθήσεται. (sss) α'. σ'. θ'. βακτηρία ἐν σκήπτρῳ ἄρτου λεπτῶς κοπηθήσεται. (ttt) σ'. ἀλλ' οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀλοήσει αὐτόν· οὐδὲ ταράξει ὄχος ἁμάξης αὐτοῦ, οὐδὲ ταῖς ὁπλαῖς αὐτοῦ οὐ λεπτυνεῖ αὐτόν. (uuu) α'. θαυμάτωσαι βουλήν, μεγαλῦναι εὐνομίαν. σ'. παρεδόξασε βουλήν, ἐμεγάλυνεν σωτηρίαν. θ'. ἐξῆλθεν τὸ θαυμάσιον, ἐμεγάλυνεν ἰσχύν.

PROPHETÆ MINORES, ex codice Card. Barb. vetuſtiſſ. cum editione Romana collati, cum collatione eorundem ex Cyrillo.

OSEE.

CAP. I.

1 βασιλέων] B βασιλέως. 4 Ἰούδα] B in margine Ἰηοῦ. 5] B hunc verſum diſtinguit ut Heb. 6 αὐτῷ] B αὐτῷ κύριος. 7 οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ] Cyr. deſunt. πολέμῳ] Cyr. πολέμῳ, οὔτε ἐν ἅρμασιν. 10 ϗ αὐτοὶ] B αὐτοὶ, & ponit ante κληθήσονται.

CAP. II.

2 κρίθητε prius] B in marg. α'. σ'. δικάσασθε. 3 ἡμέρᾳ] B ἐν ἡμέρᾳ. Cyr. ἡμέραι. θήσω] Cyr. θήσομαι. ἔρημον] B Cyr. εἰς ἔρημον. 5 κατῄσχυνεν] Cyr. ϗ κατῄσχυνεν· ἱμάτιά μου] B in marg. τὰ ἔριά μου οἱ λοιποί. τὸ ἔλαιον] B ϗ τὸ ἔλαιον. 6 ὁδοὺς] B ὁδοὺς αὐτῆς. οὐ] Cyr. ϗ οὐ. 7 καταδιώξεται] B διώξεται. 8 αὕτη] B αὐτή. ἀργύρειον] B ἀργύρειον ϗ χρυσίον. αὕτη] B αὐτή. 12 ταῦτά ἐστι] B ἐστὶ ταῦτα. 13 αὐτοῖς] B ἐν αὐτοῖς. καθόρμια] B in marg. σ'. περιτραχήλια. 14 ὡς] B εἰς. 15 ταπεινωθήσεται] B in marg. σ'. κακωθήσεται. νηπιότητος] B in marg. σ'. θ'. νεότητος. 17 στόματος αὐτῆς] B τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. 18 ϗ κατοικιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι] B ϗ κατοικιῶ ἐπ' ἐλπίδι in marg. α'. καὶ κοιμήσω αὐτοὺς εἰς πεποίθησιν. σ'. ϗ κατοικήσω αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. θ'. ϗ κατοικιῶ αὐτοὺς ἐν πεποιθήσει. ἐλπίδι &c.] Cyr. ἐλπίδι. Καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα. 19 μνηστεύσομαί σε] B in marg. λήψομαί σε. 21 αὐτὸς] B ὁ οὐρανός. 22 τὸν σῖτον &c.] B τῷ σίτῳ, ϗ τῷ οἴνῳ, ϗ τῷ ἐλαίῳ. ἐπακούσεται τῷ] Cyr. ἐπακούσονται τοῦ. Ἰεζραὴλ] B Ἰσραήλ. 23 ἀγαπήσω ··· ἠγαπημένην] B Cyr. ἐλεήσω ··· ἠλεημένην.

CAP. III.

1 ἀγαπῶσαν πονηρὰ] B ἀγαπῶσαν, πονηράν. ἐπιβλέπουσιν] Cyr. ἀποβλέπουσιν. φιλοῦσι] B φιλῶσι. σταφίδος] B Cyr. σταφίδων. 2 ἀργυρίου] Cyr. ἀργυρίοις. γομὸρ κριθῶν] B in marg. ὁ Ἑβραῖ. ΟΝΟΜΡΣΕΩΡΙΜ, ΟΥΛΕΧΘ ΣΕΩΡΙΜ. α'. ϗ κόρου κριθῶν. σ'. ϗ θύλακος κριθῶν, ϗ ἀσκοῦ οἴνου. θ'. ϗ γομὸρ ἀλφίτων, καὶ νέβελ οἴνου. 3 οὐδὲ] B οὐδ' οὐ. 4 οὐδὲ δήλων] B in marg. α'. ϗ μορφωμάτων. σ'. οὐδὲ ἐπιλύσεως. θ'. οὐδὲ ἐπιλυομένου. 5 ἐκστήσονται] B in marg. α'. πτοηθήσονται. ἐσχάτων] B ἐσχάτου.

CAP. IV.

4 ἐλέγχῃ] B ἐλεγχθήσεται. 5 προφήτης] B ϗ προφήτης. 6 σὺ] B ϗ σύ. κἀγὼ] B ponit poſt σε. τοῦ μὴ] Cyr. τοῦ. κἀγὼ] B ponit poſt σου. 8 τὰς ψυχὰς] B λαοὶ τὰς ψυχάς. 9 αὐτὸν ··· αὐτοῦ] B αὐτοὺς ··· αὐτῶν. ἀνταποδώσω αὐτῷ] B ἀποδώσω αὐτοῖς. 10 κατευθύνωσι] B Cyr. κατευθυνθῶσι. φυλάξαι. Πορνείαν καὶ] B φυλάξαι πορνείαν. καί. 12 αὐτοῦ] Cyr. αὐτῶν. 13 ὑποκάτω δρυὸς &c. B in marg. α'. ὑποκάτω δρυὸς, ϗ λεύκης, καὶ τερεβίνθου. σ'. ὑπὸ τὴν δρῦν, ϗ λεύκην, ϗ πλάτανον ἐπισκιάζουσαν. θ'. κάτω τῆς δρυὸς, ϗ λεύκης, δένδρου συσκιάζοντος. ἐκπορνεύσουσιν] B πορνεύσουσιν. 14 αὐτοὶ] B ϗ αὐτοί. συνεφύροντο] B in marg. α'. ἐχωρίζοντο. σ'. ἠκολούθησαν. θ'. κατηριθμήθησαν. μετὰ τῶν τετελεσμένων] B in marg. α'. μετὰ τῶν διηλλαγμένων. σ'. μετὰ τῶν ἀκαθάρτων. θ'. ϗ τοῖς βδελύγμασιν ἔθυον. 15 σὺ δὲ &c.] B in marg. α'. σ'. θ'. ε'. Εἰ πορνεύεις σὺ Ἰσραὴλ, μὴ συμπλημμελείτω Ἰούδα· ut & Vulg. εἰς τὸν οἶκον Ὢν] B in marg. θ'. σ. α'. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς. (σ'. τοῦ ἀνωφελοῦς.) Cyr. εἰς τὸν οἶκον τῆς ἀδικίας, ζῶντα κύριον] B τὸν ζῶντα κύριον, ὅτι Γάλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται, ϗ Βεθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· ex Amoſi 5. 5. 16 διότι] B ὅτι. παρεοίστρησεν] Cyr. οὕτως παρεοίστρησεν. 17 μέτοχος εἰδώλων Ἐφραὶμ] B in marg. σ'. ε'. ἡνώθη εἰδώλοις Ἐφραὶμ, ἐπέκλινον συμπόσιον ····· vocibus ſemiexeſis. 18 αὐτῆς] Cyr. αὐτῶν. 19 σὺ εἶ] B αὐτοῦ συρεῖ.

CAP. V.

1 τῇ σκοπιᾷ] B in marg. α'. τῇ σκοπεύσει. σ'. τῇ πλατείᾳ. Ἰταβύριον] B in marg. ἐπὶ Θαβώρ. σ'. ἐπὶ τὸ ὄριον. θ'. ἐπὶ τὸν δρυμόν. 2 ἀγρεύοντες] B in marg. ϗ θυ ········ octo decemve verbis vetuſtate pene deletis. 3 οὐκ ἄπεστιν ἀπ'] B in marg. α'. οὐκ ἀπεκαλύφθη ἐξ ἐμοῦ. σ'. οὐκ ἐλάθησαν. θ'. ϗ οἱ Ο' οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ. 4 διαβούλια] B in marg. α'. ἐπιτηδεύματα. σ'. βουλάς. θ'. γνώμην. 6 ὅτι ἐκκέκλικεν] B ἐκκέκλικε γάρ. 7 ἐγεννήθησαν] B ἐγέννησαν. 8 ἐν τῷ οἴκῳ Ὢν] B in marg. α'. σ'. εἰς οἶκον ἀνωφελοῦς· & addit τουτέστιν εἰδώλου παντός. Ὢν δέ ἐστιν ὁ ἥλιος. σ'. θ'. Ὤν. Βενιαμὶν] B in marg. α'. σ'. θ'. ὀπίσω σου. ε'. κατὰ νώτου σου. 10 ὡς μετατιθέντες ὅρια] B in marg. σ'. ὡς παρορμίζοντες. ε'. ὅμοιοι τοῖς ἀποτεμνομένοις ὅρια. τὸ ὅρμημά μου] B in marg. α'. ἀνυπερθεσίαν μου. σ'. ὑπερεκχυσίαν ὁρμήματός μου. θ'. ὡς ὕδωρ τὸν χόλον μου. 12 ἐγὼ] Cyr. ἐγὼ ἔσομαι. 13 Ἰαρεὶμ] B in marg. α'. δικασόμενοι. οὗτος] B αὐτός. ἠδυνήθη] B ἠδυνάσθη. 14 ὡς πανθὴρ] B in marg. α'. ὡς λέαινα. σ'. ὡς ἐπιβολὴ λεαίνης. θ'. ὡς λίς. 15 μου] B μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσι ϗ ἐπιστρέψωσι &c. ζητήσουσι] Cyr. ἐπιζητήσουσι.

CAP. VI.

1 Ἐν θλίψει αὐτῶν] Cyr. Ὅταν θλιβῶσι· & addit cap. præcedenti. ἥρπακε] B πέπαικε. μοτώσει] B in marg. σ'. καὶ μαλαγματίσει ἡμᾶς. ὑγιάσει] B in marg. * σ'. ἐπιδήσω ἡμᾶς. α'. σ'. ἀναζωώσει. ε'. ὑγιεῖς ἀποδείξει. ἐνώπιον] B ἐναντίον. γνωσόμεθα] B in marg. σ'. γνῶμεν δεῖν σπεῦσαι. ε'. παιδευθῶμεν δεῖν ϗ ἐπιγνῶμεν. ὡς ὄρθρον] B in marg. σ'. ὅτι ὡς ὄρθρος βεβαία ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ. ἡμῖν] B ponit ante ὡς. 4 τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν (Cyr. μου)] B in marg. ε'. ὁ γὰρ περὶ ὑμᾶς οἰκτιρμός. 5 ἀπεθέρισα] B in marg. α'. θ'. * ἐλιτόμησα. σ'. οὐκ ἐφεισάμην. ε'. ἐξέκοψα. τὸ κρίμα] B in marg. ε'. δικαιοκρισία. 6 ἢ] B καὶ οὐ. 7 καταφρόνητε] B καταφρόνησαν. 8 ταράσσουσα ὕδωρ] B in marg. α'. περικαμπὴς ἀπὸ αἵματος. σ'. διώκται ἀπὸ αἵματος. θ'. ἡ πτέρνα αὐτῆς ἀφ' αἵματος. ε'. ὑποσκελίζουσα ϗ δολοφονοῦσα ὡς λόχος πολυχειρίας λῃστρικῆς, ἡ παραδιδόντας εἰς Συχὲμ διὰ τῆς εἰδωλοποιΐας αὐτῶν τῆς ἀθεμίστου. 9 πειρατοῦ] B in marg. α'. εὐζώνου. σ'. ὑποκειτοῦ. θ'. πειρατοῦ. καὶ Ἰούδα] B καὶ Ἰούδας ἀφῆκε θερισμὸν αὐτοῦ. in marg. σ'. καὶ σὺ Ἰούδα ἀπόκειται θερισμός. ε'. ἀλλὰ καὶ σὺ Ἰούδα παρεσκεύαζες αὐτὸν εἰς τὸ ἐκθερισθῆναι.

CAP. VII.

1 Ἐν usque ad ϗ] B Cyr. cap. præcedenti adjiciunt. ἀποκαλυφθήσεται] Cyr. ἀπεκαλύφθη. εἰργάσαντο] Cyr. εἰργάσατο. εἰσελεύσεται] B in marg. ε'. ϗ κλέπτης μὲν ἐστὶν ἔνδον, λωποδύτης δὲ λῃστεύει τὰ ἔξω. σ'. ϗ κλέπτης μὲν εἰσῆλθεν, ἐκδύει δὲ λῃστήριον ἔξω. 2 ὅπως συνᾴδωσιν] B in marg. α'. ϗ μήποτε εἴπωσι ταῖς καρδίαις αὐτῶν, πᾶσαν κακίαν αὐτῶν ἐμνήσθην. τῇ] B ἐν τῷ. διαβούλια] B in. marg. σ'. ἐπιτηδεύματα. ε'. ἀσεβήματα. 4 μοιχεύοντες] B in marg. ε'. ἅπαντες εἰς τὸ μοιχεύειν ἐκπυρούμενοι, ὡς ὀπτάνιον ὑπὸ τοῦ πέσσοντος, ἐπαύσατο πρὸς ὀλίγον ἡ πόλις τῆς φυράματος κοινωνίας, ϗ μετὰ μικρὸν πᾶσα ἐζυμώθη. κατακαύματος ἀπὸ τῆς] B κατακαύσει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς. αὐτὸ] B αὐτὸ ὅλον. 5 ἡμέραι] B in marg. θ'. ἡμέρα βασιλέως. λοιμῶν] B in marg. α'. χλευαστῶν. 6 ἀνεκαύθησαν] B in marg. α'. ἤγγισαν· quomodo Vulg. ὕπνου Ἐφραὶμ ἐνεπλήσθη (ἐπλήσθη B)] B in marg. α'. ὕπνωσεν ὁ πέσσων πρωΐας. ἐνεγενήθη] B Cyr. ἐγενήθη. ἀνεκαύθη] B deeſt. 7 κλίβανος, ϗ κατέφαγον] B κλίβανος καιόμενος, ϗ πῦρ κατέφαγε. 8 συνεμίγνυτο] B συνανεμίγνυτο. ἐγκρυφίας] B in marg. ε'. ἕως ἐν σποδιᾷ πεσσόμενος ἄρτος ἀμεταστρέπτως. 9 ἔγνω prius] B in marg. ε'. ᾔσθετο, ϗ ταῦτα πολιὼς ἤδη τυγχάνων. 10 ὕβρις] B in marg. θ'. ὑπερηφανία. ἐπέστρεψαν ··· ἐξεζήτησαν] B in marg. ε'. μετενόησαν ··· ἐπεκαλέσαντο. 11 ἄνους] B in marg. α'. ἀπατωμένη ἀνοήτως. ἐπεκαλεῖτο ··· ἐπορεύθησαν] B ἐπεκαλοῦντο ··· ἐπορεύοντο. 12 ἀκοῇ τῆς θλίψεως] B in marg. ε'. κοινῇ, ὅτι ϗ κοινῇ πάντες ἐξημαρτήκασι. α'. κατὰ ἀκοὴν τῆς συναγωγῆς. σ'. μαρτυρίας. 13 δείλαιοι] B in marg. α'. προνομὴ αὐτοῖς. σ'. διαφθορά. ε'. ἐκπορθήσονται. αὐτοὶ δὲ] B ϗ αὐτοί. 14 ὠλόλυζον] B in marg. ἀλλὰ ἀσήμως ἐλάλησαν. σ'. ἀλλ' ἢ ἐχρεμέτισαν ἐν κατακλίσεσιν αὐτῶν. σίτῳ] B in marg. ε'. ὑπὸ τρυφῆς ϗ πλησμονῆς σίτου ϗ οἴνου ἀπέστησάν μου. 15 Ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοὶ] B in marg. ἐξέκλιναν ἀπ' ἐμοῦ. 16 Ἀπεστράφησαν] B Ἐπεστράφησαν. εἰς οὐδὲν] B ἐπ' οὐδέν· & in marg. σ'. ἀνέστρεψαν εἰς τὸ μὴ ἔχειν ζυγόν. ε'. ἀπέστησαν, ἵνα διάγωσιν ἄνευ ζυγοῦ. ἐντεταμένον] B οὐ τεταμένον & in marg. σ'. ἀνεστραμμένον. ε'. διάστροφον. οἱ ἄρχοντες] B ponit ante ἐν. αὐτῶν ··· αὐτῶν] B deſunt. ἀπαιδευσίαν] B in marg. α'. σ'. ἐμβρίμησιν. ε'. διὰ μανίαν. οὗτος ὁ φαυλισμὸς] B in marg. α'. μοχθισμὸς σ'. τοῦτό ἐστιν ὃ ἐφθέγξαντο ἐν Αἰγύπτῳ. ε'. αὐτὴν ἐβλασφήμησε.

CAP. VIII.

5 Ἀπότριψαι] B Ἀπόρριψον· & in marg. α'. ἀπώθησον μόσχους σου. σ'. ἀπεβλήθη. θ'. ἀπόρριψε. ε'. ἀπόβλητός σου ἐστὶν ὁ μόσχος. αὐτοὺς] Cyr. αὐτῷ. καθαρισθῶσι] B in marg. α'. ἀθωωθῆναι. σ' καθαρθῆναι. 6 τέκτων] B in marg. α'. τεχνίτης. ε'. τὸ ὑπὸ τέκτονος γενόμενον οὐκ ἂν εἴη θεός. πλανῶν] B in marg. σ'. ἀκατάστατος. ε' παραπλησίως τῷ τῆς ἀράχνης ἱστῷ. 9 ἀνέβησαν] B ἀνεβόησαν. ἀνέθαλλε καθ' ἑαυτὸν] B in marg. α'. ὄναγρος μονάζων ἑαυτῷ Ἐφραίμ. σ'. ϗ οὐκ ἀνέθαλλεν ἐν ἐμοὶ Ἐφραίμ. θ'. ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν Ἐφραίμ. ε'. ὡς ὄναγρος μονάζων καθ' ἑαυτὸν διαιτώμενος. Sed in textu Ἐφραὶμ refertur ad partem verſus ſequentem. ἠγάπησαν] B ἠγάπησε. 10 παραδοθήσονται] B παραδοθήσεται, & in marg. ε'. ἀλλὰ ϗ ὅταν μισθώσηται ἔθνη ἀδεῶς περιστοιχίσομαι αὐτούς. κοπάσουσι μικρὸν] B in marg. α'. ϗ λιτανεύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ ἄρματος βασιλέως ϗ ἀρχόντων. σ'. ϗ μενοῦσι βραχὺ ἀπὸ φόβου βασιλέων, ϗ διαλείψουσι τοῦ χρίειν. θ'. ϗ διαλείψουσι χρίειν,

θυσιαστήρια ἠγαπημένα] B desunt. 12 καταγράψω αὐτῷ] B κατα- αὐτοῦ· & in marg. α'. γράψω αὐτῷ πληθυνομένους νόμους, ὁμοίως ἀλλό- ἐλογίσθησαν. ϲ'. ἔγραψα αὐτῷ πλῆθος νόμων μου, ὡς ἀλλότριοι ἐλογίσθη- ἐλογίσθησαν] B ἐλογίσθη. θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα] B in marg. α'. φέρε θυσιάζουσιν. ϲ'. θυσίας ἐπαλλήλους. θ'. θυσίας μεταφορῶν ἐθυ- 13 ἀδικίας] B ἀδικιῶν. αὐτοὶ] Cyr. αὐτοὶ δέ. 14 ᾠκοδόμησαν] B

CAP. IX.

1 διότι] Cyr. ὅτι. τοῦ θεοῦ] B κυρίου τοῦ θεοῦ. πάντα] B πᾶσαν. 2 Ἄ- B καὶ ἅλων. 3 ἀκάθαρτα] B in marg. α'. μεμιασμένα. ϲ'. ἀποβλη- 4 αὐτὰ] B αὐτόν. 5 ἡμέραις] Cyr. ἡμέρᾳ. 6 πορεύονται] B ονται. θάψει] B θλίψει. αὐτοὶ] B αὐτούς. 7 παρεξεστηκὼς] B in α'. ἐπίληπτος. ϲ'. ἐνεός. μανία] B in marg. ἔκστασις. 8 παγὶς σκο- B in marg. α'. ἐσκωλωμένη. ϲ'. ἐνέδρα. θεοῦ] B θεοῦ αὐτοῦ. 9 ἀδι- B τῶν ἀδικιῶν. 10 σκοπὸν] Cyr. σῦκον. πρώϊμον] B in marg. εἶδον] B Cyr. ponunt ante πατέρας. ἐβδελυγμένοι … ἠγαπη-] B Cyr. invertunt· sed B in marg. habet ut Rom. 11 ἐκ τό- B in marg. α'. ϲ'. θ'. ε'. ἀπὸ τοκετῶν, ϗ ἀπὸ γαστρὸς, ϗ ἀπὸ συλλή- 12 ὅτι] B ὅτι, διότι ἀφῆκα αὐτούς. σάρξ μου] B in marg. α'. μου ἀπ' αὐτῶν· forte ad præcedentia pertinent quæ habentur Vulg. & hoc MS. 13 εἰς θήραν παρέστησαν] Cyr. εἰς θήραν παρέστη- B εἰς θήραν παρέστη· in marg. α'. ϲ'. ὡς ἀκρότομον πεφυτευμένην ἐν θ'. εἰς πέτραν πεφυτευμένοι οἱ υἱοὶ αὐτῆς. αὐτῶν] B αὐτοῦ. Cyr. Ἐφραΐμ. 14 μήτραν] B Cyr. δὸς αὐτοῖς μήτραν. 15 αὐτῶν] Cyr.] B οὐκέτι. Cyr. ϗ οὐ. προσθήσω] B προσθῶ. 16 ἐποίησεν] B

CAP. X.

ἐμέρισαν] B ἐμέρισε. 3 ῥήματα] B in marg. ϲ'. ὅρκους ματαίους. 5 Ὢν] B in marg. τὸν μόσχον τοῦ οἴκου Ὢν ἐφοβήθησαν. α'. τὰς δαμά- οἴκου ἃς ἐπβάσησαν. 6 Ἰαρείμ] B in marg. α'. δικάζοντι. ϲ'. ὑπερ- δόματι] B σόματι. 8 Ὢν] B in marg. Ὢν, ὅστις ϗ Ἄτις ἐκα- 9 Ἀφ' οὗ οἱ βουνοὶ] B in marg. ὁ λ' ἀπὸ ἡμερῶν Γαβαάλ. πόλεμος, B πόλεμος ἐπί. 10 παιδεῦσαι] B παιδεύσω. αὐτοὺς] B αὐτοὺς κατὰ ἐπιθυμίαν μου. 11 τὸ κάλλιστον] B in marg. α'. ἐπὶ τὸ κάλλος. ϲ'. Cyr. τὸ κάλλος. παρασιωπήσομαι] B in marg. ὁ λ' ἀροτριάσει Ἰούδας.] B αὐτόν. 12 τρυγήσατε] B ϗ θερίσατε. τοῦ ἐλθεῖν] Cyr. οὐ 13 παρεσιωπήσατε] B in marg. ἐσπείρατε. τὰς ἀδικίας] B τὸν καρ- ἁμαρτήμασι] B ἅρμασι. 14 περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται] B τε- μένα σου ἀφανισθήσεται. ὡς ἄρχων] B καθὼς ἠφανίσθη ὁ ἄρχων. Σαλα-] B Σαλμάν. Cyr. Σαλμανάσ. ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰεροβοάμ] B ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ

CAP. XI.

Ὅτι] Cyr. Διότι. B in marg. breve specimen τῶν ἐξαπλῶν hic exhibet, modo. Ubi Heb. contextus suis characteribus præponi debuit.

Heb.	Aquila.	Symmachus.	LXX. Interp.	Theodotion.
Ισραηλ	Α Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ, ϗ ἠγάπησα αὐτὸν, ϗ ἀπὸ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.	Σ Ὅτι παῖς Ἰσραὴλ ϗ ἠγαπημένος, ἐξ Αἰγύπτου κέκληται υἱός μου.	Οἱ ο'. Διότι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν, ϗ ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ.	Θ Ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ, ἐκάλεσα υἱόν μου.

Τούτῳ ἐχρήσατο ὁ Ματθαῖος ὡς οὕτως ἔχοντος δηλονότι τοῦ Ἑβραϊκοῦ, ὡς ϗ ὁ α'. ἡρμήνευσεν.

2 ἀπῴχοντο] B ᾤχοντο· sed in marg. ut Rom. ἔθυον] B in marg. ἔχουσιν. 4 ἐξέτεινα] B in marg. εἵλκυσα. αὐτοῦ] B αὐτῶν. δυνήσομαι] B ϗ δυνήσομαι. ἐν Αἰγύπτῳ] B Αἴγυπτον· & in marg. εἰς Αἴγυπτον, & ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. ὁ Σύρος, ὡς Αἴγυπτον ᾤκησαν τὴν γῆν μου. 8 διαθῶμαι] B διαθῶ. 9 εἰμι] B deest. 10 πορεύσομαι] B πορεύσεσθε. ὠρύσεται] B ἐξερεύξεται. 11 Ἐκστήσονται] B Καὶ ἥξουσι. Cyr. Ἐκπτήσονται. 12 ἀσεβείαις] B ἀσεβείᾳ.

CAP. XII.

1 μάταια] B in marg. α'. ϲ'. ἄνεμον· nisi forte ad πονηρὸν πνεῦμα referendum sit. διαθήκην] B in marg. α'. ϲ'. συνθήκην. τῷ κυρίῳ] B τοῦ κυρίου. 3 ἐνίσχυσε] B ἴσχυσε. 4 Ὢν] B Cyr. μου. Εὕροσαν] B Cyr. Εὗρον. αὐτοὺς] Cyr. αὐτόν. 7 Χαναὰν] B in marg. μετάβολος. 8 ἀναψυχὴν] B in marg. α'. ἀνωφελὲς αὐτῷ. 9 ἡμέραι] Cyr. ἐν ἡμέραις. B ἐν ἡμέρᾳ. λαλήσω πρὸς] B ἐλάλησα. 11 Γαλαὰδ] B Γαλγάλοις. Cyr. Γαλγάλ. χελῶναι] B in marg. α'. ὡς σωροί. ϲ'. ὡς βάτραχοι. θ'. τῶν ἀλωπέκων. 12 γυναικὶ, posterius] B Cyr. ἐν γυναικί. 14 Ἐθύμωσεν] B Ἐθύμωσέ με.

CAP. XIII.

1 Κατὰ τὸν λόγον Ἐφραΐμ] B adjungit præcedentibus. In Cyr. desunt, eadem tamen aut similia legisse ex Commentario colligi potest. δικαιώματα] B in marg. α'. φρίκην ἔλαβεν αὐτός. αὐτὰ τῇ] B αὐτὸ τῷ. 2 προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν] Cyr. προσέθεντο τοῦ ἁμαρτάνειν ἔτι. μόσχοι] B in marg. μόσχους καταφιλοῦντες. ϲ'. μόσχους προσεκυνήσαντες. 3 ὡς χνοῦς ἀποφυσώμενος] B ϗ ὡς ἀράχνη ἀποφυσωμένη λαίλαπι· sed in marg. ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος. ἀπὸ δακρύων] Cyr. ἀπὸ καπνοδόχης. 4 ὀπίσω] B σε ὀπίσω. 6 νομὰς] B in marg. ϲ'. κατὰ τὴν νομὴν αὐτῶν ἣν ἐνεπλήσθησαν. 8 θηρία] B ϗ θηρία. ἀπορουμένη] B in marg. ἀτεκνουμένη. 9 διαφθορᾷ] Cyr. διασπορᾷ. βοηθήσει] B βοηθήσει σοι. 12 Συστροφὴν] B in marg. θ'. ἐνδεδεμένη ἀδικία αὐτοῦ. Cyr. adjungit præcedentibus. 13 φρόνιμος] B in marg. ὁ ἀιόνιτος. οὐ] B νῦν οὐ. τέκνων] B τέκνων αὐτοῦ. 14 ῥύσομαι] Cyr. ῥύσομαι αὐτούς. 15 διαστελεῖ] B διαστέλλει. 15 αὐτὸς] B οὗτος. αὐτοῦ] B ponit post σκεύη.

CAP. XIV.

1 αὐτοὶ] B deest. 2 ἠσθένησαν] B Cyr. ἠσθένησας. 3 λόγους] B λόγους πολλούς. ὅπως] B δύνασαι πᾶσαν ἀφαιρεῖν ἀδικίαν; ὅπως. ἡμῶν] B ἡμῶν, ϗ ἐντρυφήσῃ ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ἡμῶν. 4 ἵππον] B ἵππων. ὁ.] B ὅτι ὁ· & in marg. ὅτι ὁ ἐν σοὶ ἐλεηθήσεται ὀρφανός. 5 ὁμολόγως] B ὁμολογήσω. τὴν ὀργὴν] B ἡ ὀργή. αὐτοῦ] B Cyr. αὐτῶν. 7 αὐτοῦ] Cyr. σου. ἔσται] B ἔσονται. ὀσφρασία] Cyr. ὄσφρανσις. 8 μεθυσθήσονται] B στειχθήσονται. 9 ϗ] B Cyr. ϗ ἐγώ. ἐγὼ] B deest. πυκάζουσα] B in marg. α'. ἐγὼ ὡς ἐλαία τις εὐθαλής. 10 ἢ] B τίς. ἐπιγνώσεται] B γνώσεται. B in fine subjungit versuum numerum, στίχοι φν' & Ὡσηὲ λυπούμενος. Item, Ὡσηὲ σεσωσμένος ἢ συσκιάζων.

AMOS.

B Ἀμὼς Προφήτης γ'. ἐντελλόμενος ἀντίληψις ἢ γένους. ὁ ε' ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

Ἀκκαρείμ] B Καριαθιαρείμ. ὑπὲρ] B περί. τοῦ Ἰωὰς] B desunt. Cyr. υἱοῦ 2 ποιμένων] B ποιμνίων· & in marg. ἀκ. προβάτων νομέων. 3 οὐκ] B in marg. ϲ'. προσδέξομαι. 4 ἀποστελῶ] Cyr. ἐξανα- 5 Ὢν] B in marg. α'. ἀνωφελοῦς. ϲ'. ἀδικίας. ἐπίκλητος] B in marg. 6 τοῦ Σαλωμὼν] B in marg. θ'. αἰχμαλωσίαν τελείαν. 8 ἀλλοφύ-] B in marg. ϲ'. Φυλιστιαίων. 11 ἐλυμήνατο] B in marg. α'. διέφθει- σπλάγχνα αὐτοῦ· & διέφθειρε σπλάγχνα ἴδια. μητέρα ἐπὶ γῆς] B μήτραν τὴν γῆν· sed in marg. ut Rom. ἥρπασεν] B in marg. ϲ'. ϗ ἠγρι- ωτίως ἐν ὀργῇ αὐτοῦ. μαρτύριον] B in marg. θ'. εἰς μακρὸν τὸν θυ- αὐτοῦ. ὅρμημα] B in marg. α'. ϗ ἀνυπερθεσίαν αὐτοῦ. ϲ'. ϗ τὴν μῆνιν αὐτοῦ ἐφύλαξεν ἕως τέλους. θ'. ϗ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς τέλος.] Cyr. νεῖκος. 14 συντελείας] Cyr. συντελέσεως. πορεύσονται οἱ βα- Cyr. πορεύσεται ὁ βασιλεύς. B in marg. ϗ πορεύσεται Μελχὸμ αἰχ- μαλωσία.

CAP. II.

αὐτὸν] Cyr. αὐτούς. 2 εἰς] B ἐπί. κραυγῆς … φωνῆς] B Cyr. in- 3 κριτὴν] B κριτάς. πάντας] B Cyr. πάντας ἄρχοντας. αὐτῆς] deest. αὐτοῦ] Cyr. αὐτῆς. 4 αὐτὸν] B Cyr. αὐτούς. 5 θεμέλια] B marg. α'. βάσεις. θ'. οἰκέσεις. 7 τὰ πατοῦντα] B τῶν πατούντων. 9] B in marg. μητρὸς φωτισμὸν διαπικραίνοντα. 12 ἡγιασμένους] marg. θ'. Ναζωραίους. κυλίω &c.] B in marg. τρίζησω ὑποκάτω καθὰ τρίζει ἡ ἅμαξα. 15 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ] B ἑαυτόν· sed in marg. Rom. 16 ὁ κραταιὸς οὐ] In Cyr. desunt. B in marg. α'. ϗ ὁ καρτε- καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυνατοῖς γυμνὸς φεύξεται. ϲ'. ἐν τοῖς ἀνδρείοις γυμνὸς καρδίαν] Cyr. φυγήν. δυναστείαις] B δυνάσταις. διώξεται] B

CAP. III.

τὸν] B τοίνυν τόν. 2 ἁμαρτίας] B κακίας· & in marg. α'. ἀνομίας. θ' ἀσεβείας. 5 χαθήσεται] Cyr. σταθήσεται. 7 Διότι οὐ] B ὁ θεὸς] Cyr. deest. ut & v. 8. παιδείαν] B παιδείαν αὐτοῦ. 9] B Cyr. ταῖς χώραις. 10 ταῖς χώραις] B ταῖς χερσίν· sed in ταῖς χώραις. 12 Τάδε] B Διότι τάδε. ὅταν] B ἐάν. ϗ ἐν Δαμασκῷ a suprascripto τῷ οὐ, & ϗ ἐν scriptis in marg. & ὁ λ' κλίνη. 13 θε- B in marg. Ἰσραήλ. παντοκράτωρ] B in marg. ὁ τῶν στρατιῶν. 15 Συγ- B Συντρίψω. ϗ πατάξω] B in marg. ϲ'. ϗ πατάξω τὸν οἶκον τὸν χει- τῷ οἴκῳ τῷ χειμερινῷ.

CAP. IV.

] B Τάδε λέγει κύριος, Ἀκούσατε. ἐν] Cyr. ἔσται ἐν. 2 τῶν ἁγίων] B in marg. τῆς ἁγιωσύνης. μεθ' ὑμῶν] B in marg. θ'. ϗ τὰ ἔκγονα. 3 ἐξενεχθήσεσθε γυμναί] B ἐξενεχθήσονται γυμνοί. ἔμπυροι] Cyr. ἔμποροι. Ῥομμὰν] B τὸ Ἀρμανᾶ· & in marg. Ῥεγμᾶ· & ὁ λ' ἀνάθεμα αὐτῶν Ἀρμανᾶ. α'. Ἀρμονᾶ. ϲ'. εἰς Ἑρμινίαν. κύριος] B Cyr. κύριος ὁ θεός. Γάλγαλα … θυσίας] Cyr. Γάλγαλα, ϗ … θυσίαν. τριημερίαν] B in marg. εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν. 5 κύριος] B κύριος ὁ θεός. 6 γομφιασμὸν] B in marg. α'. πληγήν. 7 ἐγὼ] Cyr. deest. τρυγητοῦ] B in marg. θερισμοῦ. 8 οὐκ ἐπεστράφητε] Cyr. οὐδ' οὕτως ἐπεστρέψατε. 9 κήπους] B in marg. τοῦ ἀπεβοῦται. κατέφαγεν] Cyr. τούτους κατέφαγεν. θάνατον] B in marg. Δ. πληγήν. α'. λοιμόν. ἀνήγαγον ἐν] B in marg. α'. ϗ ἀνεβίβασα σαπρίαν παρεμβολῶν ὑμῶν. ϲ'. τὴν δυσοσμίαν τῶν παρεμβολῶν ὑμῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας ὑμῶν. ἐν τῇ] Cyr. ὑμῶν ἐν τῇ. ὑμῶν posterius] B μου. ὡς] Cyr. οὕτως. 11 ἐκ πυρὸς] Cyr. ἀπὸ καύσεως. οὐδ' ὡς] Cyr. οὐδ' οὕτως. 13 ὑψηλὰ] B ἄκρα. sed in marg. ὕψη.

CAP. V.

1 τοῦτον] Cyr. deest. 2 αὐτοῦ] B αὐτῆς. ἀναστήσων] B Cyr. ἀναστῶν. 3 Διὰ τοῦτο] Cyr. Διότι. κύριος] Cyr. ὁ θεός. 4 πρὸς] Cyr. ἐπί. ἔσται ὡς] Cyr. desunt. 8 ποιῶν πάντα] B in marg. α'. ἀρκτοῦρον ϗ ὠρίωνα. ϲ'. πλειάδας ϗ ἄστρα. σκιὰν] B σκιὰν θανάτου· in marg. θάνατον. κύριος] B Cyr. κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. 11 κατεκονδύλιζον πτωχοὺς] B in marg. κατεκονδυλίζετε εἰς κεφαλὰς πτωχῶν. αὐτῶν] B ἐξ αὐτῶν. 12 ἀλλάγματα] B in marg. ὁ λ' ἐξίλασμα. 13 πονηρῶν] B Cyr. πονηρός. 14 τὸ prius] B οὖν τό. κύριος] Cyr. κύριος, οὕτως εἶπε κύριος. περιλοίπους] B καταλοίπους· sed in marg. περιλοίπους. 16 πλατείαις] B in marg. ϲ'. ϗ ἐν πᾶσιν ἀμφόδοις. εἰδότας θρῆνον] B in marg. ϲ'. τοὺς γινώσκοντας μέλος. 19 φύγῃ ἄνθρωπος] Cyr. τίς φύγῃ. αὐτοῦ] Cyr. deest. 20 αὕτη] B deest. 21 θυσίας] B Cyr. deest. 22 σωτηρίους] B Cyr. σωτηρίου. 23 ὀργάνων σου] B in marg. α'. νάβλων σου. 24 κυλισθήσεται] B in marg. ϲ'. κεκύλισται γάρ. θ'. ϗ ἀποικισθήσεται. 26 σκηνὴν] B in marg. εἰκόνας· & θ'. εἴδωλον ὑμῶν. Ῥαιφὰν] B in marg. θ'. ϗ ἤρατε τὴν ὅρασιν τοῦ βασιλέως ὑμῶν, ἀμαύρωσιν εἰδώλων, ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν· & αἴνεσις ὑμῶν pro interpretatione vocis Ῥαιφάν. αὐτῶν] B deest.

CAP. VI.

1 αὐτοὶ. οἶκος] B ἐν τοῖς οἴκοις. 2 ἴδετε] B ἴδετε εἰς Χαλάνην. Ἐμαθραββὰ] B εἰς Ἡμὰθ τὴν μεγάλην· sed in marg. εἰς Ἐματραββά. πασῶν] C deest. ὑμετέρων ὁρίων] Cyr. ὁρίων ὑμῶν. 3 Οἱ] Cyr. Οὐαὶ οἱ. ἐγγίζοντες] B in marg. α'. ἀποκεχωρισμένοι. ϲ'. ἀφωρισμένοι. 5 ἐπικρατοῦντες]

Cyr. ἐπικρατοῦντες. ἑστηκότα] B ἑστῶτα. 6 μύρα] B in marg. ϲ'. τῶν μύρων. 7 ἐξαρθήσεται] B in marg. ϲ'. καὶ περιαιρεθήσεται ἑταιρεία τρυφητῶν. 9 δέκα] Cyr. deeſt. 10 τῆς οἰκίας] B τοῦ οἴκου. 11 σίγα &c. B in marg. α'. ἡσυχάσθητι τοῦ ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. ϲ'. σιώπα· οὐ γάρ ἐστιν ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα κυρίου. θ'. ὅτι οὐκ εἰς ἀναμνῆσαι ἐν ὀνόματι κυρίου. 12 ἐντέλλεται] B ἐντέταλται] Cyr. ἐντελεῖται. 13 παρασιωπήσονται] B in marg. α'. εἰ ἀροτριασθήσεται. ϲ'. * πέτρα διὰ βοῶν. 14 λόγῳ] B λόγῳ ἀγαθῷ. 15 ἔθνος λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] B φησὶ κύριος ὁ θεὸς στρατιῶν, ἔθνος. τοῦ μὴ εἰσελθεῖν] B in marg. ϲ'. ἀπὸ εἰσόδου. Αἰμὰθ] B in marg. χόλον. τῶν δυσμῶν] B in marg. α'. τῆς ὁμαλῆς. ϲ'. τῆς πεδιάδος. θ'. τῆς ἀραβᾶ.

CAP. VII.

1 θεὸς] B deeſt. ἀκρίδων] B in marg. α'. βορέδων. εἷς] Cyr. ἦν. Γὼγ] B in marg. α'. ὀψίμως ὀπίσω τῆς γάζης βασιλέως. 2 καταφαγεῖν] B φαγεῖν. τίς ἀναστήσει] B in marg. ϲ'. τίς ὧν ὑποστήσεται Ἰακώβ. μετανόησον] B in marg. ϲ'. παρεκλήθη κύριος. 3 οὐκ ἔσται] B οὐ μὴ γενήσεται. 4 κυρίου] Cyr. deeſt. 5 κύριε] Cyr. κύριος ὁ θεός. τίς ἀναστήσει] B in marg. ϲ'. ὧν ὑποστήσεται. 6 Μετανόησον] B in marg. α'. παρ. ἐκλήθητι. 7 ἰδοὺ] B ἰδοὺ ἀνήρ· & in marg. θ'. ἰδοὺ Ἀδωναΐ κύριος. ϲ'. ὅτι ἐφάνη κύριος. 8 ἀδάμαντα] B in marg. ϲ'. γάνωσιν. 9 βωμοὶ] B in marg. ϲ'. τὰ ὑψηλὰ τοῦ Ἰακώβ. ἐρημωθήσονται] B ἐξερημωθήσονται. Ἱεροβοὰμ] B in marg. προσαθεριζόμενον λαῷ. 10 συστροφὰς] B in marg. α'. συνέδησε. ϲ'. ἀνέστησεν * ἀναταράσσω. 11 τάδε] B φησίν, τάδε. ἀχθήσεται] B ἀρθήσεται. 12 ὁ] Cyr. λέγων, ὁ. 14 προφήτης] B προφήτης εἰμὶ ἐγώ. ἤμην] B ἤμην αἰγῶν. 15 λαόν μου] B λαὸν τοῦ. 16 μὴ προφήτευε] Cyr. οὐ προφητεύσεις. 17 κύριος] B Cyr. deeſt.

CAP. VIII.

1 ἄγγος] B in marg. ϲ'. κάλαθος ὀπώρας. 2 εἶπε] B εἶπε πρός με. Cyr. εἶπε κύριος. οὐ προσθήσω ἔτι] B οὐκ ἔτι μὴ προσθῶ. 3 ὀλολύξει] B in marg. ϲ'. ὀλολύξουσιν αἱ ᾠδαί. 4 ἐκτρίβοντες] B ἐκθλίβοντες. καταδυναστεύοντες] B in marg. θ'. λύοντες. πτωχὸν] Cyr. πτωχοὺς· & ponit ante ἀπό. 5 μέτρον μικρὸν] B μικρὸν τὸ μέτρον. 6 παντὸς γεννήματος] B Cyr. πάσης πράσεως. 9 κύριος] Cyr. deeſt. B ὁ θεός. ἐπὶ τῆς γῆς] Cyr. deſunt. θρήνων] B Cyr. θρήνους. 14 τοῦ ἱλασμοῦ]. B in marg. ἐν τῇ πλημμελείᾳ. ζῇ poſterius] Cyr. deeſt. ὁ ··· ἔτι] B κύριος ὁ ··· οὐκ ἔτι.

CAP. IX.

1 τὸ ἱλαστήριον] B in marg. ϲ'. οἰκοδόμημα ἱλαστήριον. πρόπυλα ··· καὶ] B Cyr. περιπύλαια ··· οὐδὲ μή. 2 κατακρυβῶσιν] B Cyr. κατορυγῶσιν. 3 ἐγκατακρυβῶσι] B ἐγκρυβῶσι. βάθη] Ita & B, ſed in marg. θεμέλια. 5 τῆς γῆς] B πάσης τῆς γῆς. 6 αὐτοῦ, bis] Cyr. deeſt, bis. ἐπαγγελίαν] B in marg. ὁ λ'. δέσμην. παντοκράτωρ] B ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοῦτο. 7 Οὐχ ὡς] B in marg. α'. μήτι οὐχ ὡς. ϲ'. μήτι οὐχ ὡς υἱοί. οὐ τὸν Ἰσραὴλ] B in marg. α'. μήτι οὐ τόν. ϲ'. μὴ οὐχὶ τὸν Ἰσραήλ. ἐκ Καππαδοκίας] B in marg. α'. ἀπὸ Καφθ. ἐκ βόθρου] B in marg. ϲ'. ἀπὸ Κυρήνης. 8 Ἰακὼβ] B in marg. Ἰσραήλ. 9 ἐγὼ] B Cyr. ἰδοὺ ἐγώ. λικμήσω] B in marg. λικμιῶ, & ϲ'. α'. κοσκινιῶ. λικμῶ] B in marg. α'. ϲ'. κοσκίνῳ, ſed in textu λικμητῷ. οὐ μὴ πέσῃ] B in marg. α'. καὶ οὐκ ἐμπεσεῖται ψηφίον ἐπὶ τὴν γῆν. 10 γένηται] B in marg. ἔλθῃ. 12 κύριος] B κύριος ὁ θεός. 13 ἄμητος] B Cyr. ἀλοητός. 14 φυτεύσουσι ··· ποιήσουσι] B καταφυτεύσουσι ··· φυτεύσουσι. 15 γῆς] B Cyr. γῆς αὐτῶν.

MICHÆAS.

B Μιχαίας Δ'. & in marg. Ὁ ς'. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

1 τοῦ Μωραθεὶ] B in marg. Ἀμωραθίτην. ὑπὲρ] B περί. 2 λαοὶ] B λαοὶ πάντες. κύριος ἐν] Cyr. ὁ θεὸς ἐν. 3 καὶ ἀναβήσεται] B deſunt· ſed in marg. Ἑβρ. καὶ ἀναβήσεται. 4 καταφερόμενον] Cyr. φερόμενον. σαλευθήσεται] B in marg. ἀνασαλευθήσεται. 7 ἐμπρήσουσιν] Cyr. ἐμπρήσομαι. 8 γυμνὴ] B γυμνὴ καί. δρακόντων] B in marg. α'. σειρήνων. θ'. λεόντων. σειρήνων] B in marg. α'. ϲ'. στρουθοκαμήλων. 10 οἱ ἐν Γὲθ] B in marg. οἱ ἐν Γὲθ μὴ ἀναγγείλητε. Ἐνακεὶμ] B ἐν Ἀκείμ. 11 Σενναὰρ] B in marg. α'. σκηνῶν ἢ * ἀθωῶσα. θ'. σκηνῶν εἰς κοπετόν. 12 κατοικοῦσῃ] Cyr. κατοικοῦσα. 14 δώσει] B σώσεις (δώσεις) Cyr. δώσεις. οἴκους ματαίους] B οἶκοι ματαίων. 15 Λαχεὶς κληρονομία] Cyr. Λαχὶς κληρονομία σου. Ἰσραὴλ] B in marg. ὁ λ'. Σιών. 16 χηρείαν] B τὴν ξύρησιν. In marg. Ἑβρ. τὴν χηρείαν. α'. ϲ'. φαλάκρωσιν.

CAP. II.

Ἐγένοντο] B in marg. α'. ϲ'. Οὐαί. διότι οὐκ ἦραν] B in marg. α'. διότι ἰσχυρὸν χεὶρ αὐτοῦ. ϲ'. ὅτι ἴσχυεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. θ'. διότι ἔχουσιν ἰσχὺν τὴν χεῖρα αὐτῶν. 3 ἐξαίφνης] Cyr. deeſt. 6 κλαίετε] B δακρύετε· ſed in marg. κλαίετε· & α'. μὴ σταλάζετε σταλάζοντες, οὐ στάζετε εἰς τούτους, οὐ καταλήψῃ ἐν τροπῆς (ἐντροπὰς) ὁ λέγων. ϲ'. μὴ ἐπιτιμᾶτε ἐὰν ἐπιτιμήσητε οὐκ ἐπιτιμῶντες τούτους, οὐ κωλύει * καταίσχυμμος. δακρυέτωσαν. Cyr. δακρυέτω. ἐπὶ τούτοις· οὐδὲ] B οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐπὶ τοῦτο, οὐ γάρ. 7 οὐ] B Cyr. εἰ. οὐχ οἱ λόγοι] B in marg. μήτι οὐ ῥήματά μου ἀγαθύνουσι μετ' αὐτοῦ εὐθέως πορευομένου. εἰσι] B Cyr. deeſt. 8 ἔμπροσθεν] B in marg. α'. καὶ συναντῶν. ϲ'. πρὸ μιᾶς γὰρ ὁ λαός μου. 9 Ἡγούμενοι] B Cyr. Διὰ τοῦτο ἡγούμενοι. 10 φθορᾷ] B διαφθορᾷ· ſed in marg. φθορᾷ. 11 ψεῦδος] B ψευδές. ἔσται] Cyr. ἔσται σοι. 12 αὐτοῦ] B Cyr. αὐτῶν. αὐτῶν] Cyr. αὐτοῦ. 13 διὰ τῆς] B ἀνάβηθι διὰ τῆς. ὁ γὰρ] Cyr. ὅτι. ἡγήσεται] Cyr. ἡγήσατο.

CAP. III.

3 ἐμέλισαν] Cyr. ἐμέρισαν. 5 εἰρήνην ἐπ' αὐτὸν] B Cyr. ἐπ' αὐτὸν (Cyr. αὐτῶν) εἰρήνην. ἤγειραν] B ἡγίαζον· ſed in marg. ἤγειραν. 6 ἐξ] Cyr. ἀπό. 7 ἐπακούων] B ὑπακούων· ſed in marg. ϲ'. * ἀλλὰ μὴν ἐγὼ ἐνεπλήσθην ἰσχύος, quæ videntur referri ad ea quæ ſequuntur. 8 Ἐὰν μὴ &c.] ἐγὼ γὰρ ἐνεπλήσθην ἰσχύος. 11 αὐτῆς ··· αὐτῆς] Cyr. αὐτῶν ··· αὐτῶν. 12 εἰς ἄλσος] Cyr. ὡς ἄλσος.

CAP. IV.

1 κυρίου] B Cyr. οἴκου κυρίου. πρὸς αὐτὸ] ἐπ' αὐτῷ· ſed in marg. πρὸς αὐτό. 2 ἔθνη] Cyr. ἐπ' αὐτὸν ἔθνη. 3 εἰς] B Cyr. εἰς γῆν. ῥομφαίας] B μαχαίρας· ſed in marg. ῥομφαίαν· & ſic poſtea in ῥομφαίαν. δόρατα] B ζιβύνας. μὴ] B Cyr. οὐ μή. ἀντάρῃ] B ἄρῃ. 4 διότι] B τὸ γάρ· ſed in marg. διότι τό. 6 ἐξωσμένην] B ἀπωσμένην. Initio hujus verſus hæc verba notantur in marg. Εἰς Χυ γέννησιν ἀνάγνωσμα τρίτον· & deſinit fine verſus. 5. c. 5. Lat. 7 ἀδυνατοῦν] B ἰσχυρόν. τὸν αἰῶνα] Cyr. τοὺς αἰῶνας. 8 αὐχμώδης] B in marg. α'. σκοτώδης] ϲ'. ἀπόκρυφος. Cyr. αὐχμώδους. ἐκ] B deeſt. 9 σοι] B Cyr. ἐν σοί· ſed B in marg. ἦν σοι. 10 χειρὸς] B in marg. χειρῶν ἐχθρῶν. 11 ἐπισυνήχθησαν] B ἐπισυναχθήσεται· ſed in marg. συναχθήσεται. ϲ'. συνήχθησαν. 12 αὐτοὶ γὰρ] B καὶ αὐτοί. 13 κατατήξεις] B κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη, καὶ λεπτυνεῖς. Cyr. λεπτυνεῖς. ἀναθήσεις] B in marg. ὁ λ'. ἀναθεματίσεις. τὴν ἰσχὺν] B in marg. τὸν πλοῦτον.

CAP. V.

1 θυγάτηρ] Cyr. θυγάτηρ Ἐφραίμ. ἐμφραγμῷ] B ἐν φραγμῷ. ἡμᾶς] B ὑμᾶς. τὰς φυλὰς] B in marg. γ'. τὸν κριτήν. 2 ὀλιγοστὸς] B μὴ ὀλιγοστός. in marg. ὀλιγοστὸς ſine μή. μοι] Cyr. deeſt. τοῦ Ἰσραὴλ] B ἐν τῷ Ἰσραήλ. 3 δώσει] Cyr. δώσεις. 4 μεγαλυνθήσονται] B μεγαλυνθήσεται. ἄκρων] B ἄκρου. 5 ἔσται αὐτῇ] B ἔσται αὕτη ἡ. Cyr. ἔσται αὐτῇ ἡ. Ἀσσὺρ ὅταν] Cyr. ὅταν ὁ Ἀσσύριος. ἑπτὰ ποιμένες] B in marg. α'. ἑπτὰ νομεῖς, καὶ ὀκτὼ καθεσταμένοις ἀνθρώποις. ϲ'. ἑπτὰ ποιμένας. θ'. ἑπτὰ ποιμένας, καὶ ὀκτὼ ἀρχηγοὺς ἀνθρώπων. δήγματα ἀνθρώπων] B in marg. ἐν ἄλλ. σήγματα. α'. καθεσταμένους ἀνθρώπους. ϲ'. χριστοὺς ἀνθρώπων. 6 τάφρῳ] B in marg. ϲ'. ἐντὸς πυλῶν. ἐπέλθῃ] Cyr. ἔλθῃ. 7 πίπτουσα] B ἐπιπίπτουσα. ὡς ἄρνες] B in marg. α'. ψεκάδες. θ'. νιφετός. ἄγρωστιν] B in marg. α'. σπόρον. ϲ'. θ'. χόρτον. ἐν τῷ δρυμῷ] B τοῦ δρυμοῦ. διέλθῃ] B ἔλθῃ. 10 ἵπποις] B Cyr. ἵππους σου. 11 ἐξολοθρεύσω] B ἐξαρῶ· in marg. ὀλεθρεύσω. ἀποφθεγγόμενοι] B in marg. α'. κληδονιζόμενοι. ϲ'. σημειοσκοπούμενοι. 12 μὴ] B οὐ μή.

CAP. VI.

λόγον κυρίου] B Cyr. ἃ ὁ· ſed B in marg. λόγον κυρίου. καὶ] B deeſt. φωνὴν] Cyr. φωνῆς. 2 ὄρη] B Cyr. βουνοί. διελεγχθήσεται] B διαλεχθήσεται. 7 δῶ] B δώσω. ἀσεβείας] B ἀσεβείας μου. 8 Εἰ ἀνηγγέλη] B Ἀναγγέλλει. μετὰ] B ὀπίσω. 9 ἐπικληθήσεται] B in marg. ϲ'. βοήσει. 11 Εἰ] B Καὶ εἰ. ἄνομος] B ἄδικος. 12 ἀσεβείας] B ἀδικίας· Sed in marg. ἀσεβείας. ἔπλησαν] B Cyr. ἀνέπλησαν. αὐτὴν] B ἐν αὐτῷ. ἐλάλουν ψευδῆ] B ἐλάλουν ψευδῆ, 13 ἀφανιῶ] B καὶ ἀφανιῶ. ἐν] B ἐπί. 14 συσκοτάσει ἐν σοί, καὶ ἐκνεύσει] B in marg. καὶ ἐξάσω σε ἐν σοί, καὶ καταλήψῃ (ut & Cyr.) α'. καὶ καταφυτεύσω ἐν ἐγκάτῳ σου, καὶ καταλήψῃ, καὶ οὐ μὴ διασωθεῖς. ϲ'. ἀλλὰ καὶ διαφθερεῖς τὰ ἐντός σου, καὶ ἥξεις, καὶ οὐ μὴ διασωθεῖς. 14 εἰς ῥομφαίαν] B ἐν ῥομφαίᾳ. 15 πίητε] B πίεις οἶνον. 16 Καὶ] B Ὅτι. τὰ prius] B πάντα τά. ἔργα] B ὅρια· & ſuper ὅρια habet ἔργα· & in marg. α'. ποιήματα. ὁδοῖς] B Cyr. βουλαῖς. αὐτῶν] Cyr. αὐτοῦ. εἰς συριγμὸν] B ἐν συριγμῷ· ſed in marg. ut Rom.

CAP. VII.

2 ἀπόλωλεν] B in marg. ὁ λ'. ἐκλέλοιπεν. εὐσεβὴς] B Cyr. εὐλαβής. ἐκθλίβουσιν ἐκθλιβῇ] B ἐκθλίβουσιν, καὶ ἕκαστος τοῦ πλείονος ἐφιέμενος. 3 ἑτοιμάζουσιν] B in marg. ἑτοιμάζοντες. 4 ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς] B ἐν ἡμέραις σκοπιᾶς σου. Οὐαὶ αἱ] B Οὐαί, οὐαί. 6 ἀνδρὸς] Cyr. οἱ ἄνδρες. 10 ἡ λέγουσα] Cyr. λέγουσα πρός με. 11 ἀποτρίψεται] Cyr. ἀπώσεται. 12 σὺν τοῖς κατοικοῦσιν] Cyr. μετὰ τῶν κατοικούντων. 14 ῥάβδῳ] Cyr. ῥάβδῳ φυλάς. 19 Ἐπιστρέψει] Cyr. Αὐτὸς ἐπιστρέψει. πάσας τὰς ἁμαρτίας] Cyr. πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι.

JOEL.

In B ſecundo loco ponitur, & in marg. Οὗτος δεύτερος ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ ἐπὶ Ἰωάθαμ προφήτου.

CAP. I.

1 Βαθουὴλ] B Φαθουὴλ, ſupraſcripto Βαθουήλ· & in marg. ἀνοίγοντος τοῦ θεοῦ. 3 ὑπὲρ] B περί. 6 ἐξήρθη] B ἐξῆρται. σκύμνου] B ὡς σκύμνου αὐτοῦ. 7 ἔρριψεν] Cyr. ἐξερίζωσεν. 9 θυσιαστηρίῳ] B in marg. θ'. κυρίῳ. 10 ἐξηράνθησαν] B κατησχύνθησαν· ſed in marg. ut Rom. 11 κτήματι] B in marg. κτήτορες. τρυγητὸς] B in marg. θερισμός. 12 ἤσχυναν] B κατῄσχυναν· ſed in marg. ut Rom. 16 ἐξωλοθρεύθη] B ἐξήρθη· ſed in marg. ut Rom. 17 αὐτῶν] B αὐτῶν, εὐρωτίασε σιτοδοχεῖα ἀπὸ τῶν χρημάτων αὐτ 20 ὡραῖα] Cyr. deeſt.

CAP. II.

1 συγχυθήτωσαν] B συναχθήτωσαν· in marg. συγχυθήσονται· & Δ' ἀρ ξηρασίᾳ· Sed hæc videntur referri ad τῆς ἐρήμου, cap. præcedente, v. 19, aut 2 3 ἔμπροσθεν] B in marg. ὁ λ'. πρὸ προσώπου. οὐκ ἔσται αὐτῷ] B οὐκ ἔστιν αὐ αὐτοῦ· ſed in marg. ut Rom. 4 ἡ ὅρασις] B ὅρασις, ſupraſcripto ὄψις. 7 ρεύσονται] B πορεύσονται. 8 αὐτοῦ] Cyr. deeſt. 9 δραμοῦνται] B διαδ μοῦνται

10 δύπισι] B δύπισι, supraſcripto δύσωσι. 11 σφόδρα] B deeſt.] B Cyr. μεγάλη ϗ ἐπιφανής. 12 ϗ ἐν νηστείᾳ] B deſunt. 16 κοιτῶ-] B in marg. νυμφῶνος. 17 τοῦ] B Cyr. ϗ τοῦ. ὄνειδος] B in marg. 20 ἐξώσω] B ἐκδιώξω· & in marg. ἐξοίσω. ἐμεγάλυνε] B in marg. 22 πεδία τῆς] B in marg. c'. ἡ νομή. ἤνεγκε] B in marg. ἔ- 23 διότι] B ὅτι. ἔδωκεν] B in marg. c'. τὸν ὑποδεικνύοντα. 24 ὑπερ-] B Cyr. ὑπερεκχυθήσονται. 25 εἰς] B ἐφ'. 26 ἐσθίοντες]] Cyr. ὅς. B ὡς. εἰς] B Cyr. deeſt: ſed in margine ha- 29 οὐρανῷ] Cyr. οὐρανῷ ἄνω· B οὐρανῷ ἄνω ϗ σημεῖα· & poſt γῆς notat ndum κάτω, quomodo & Cyr.

CAP. III.

4 Καί] Cyr. Καίγε. τί ὑμεῖς ἐμοί] Cyr. τί ἐμοὶ ϗ ὑμῖν. Τύρος] B in marg. Τύρος, συνέχουσα· Σιδὼν, θήρευμα· Γαλιλαία, σωροὶ, βουνοί. ἐμοὶ ὀξέως, ϗ] B Cyr. ἐμοί; ὀξέως καί. εἰς κεφαλὰς ὑμῶν] B deſunt. 6 καί] Cyr. deeſt. τοὺς υἱοὺς] B in marg. θησαυρούς. 12 Ἐξεγειρέσθωσαν] B Ἐξεγειρέσθω, ϗ ἀναβαινέτω· ſed in marg. ut Rom. 13 πεπλήθωνται] B Cyr. ἐπληθύνθη. 14 ἐξήχησαν] Cyr. ἠκούσθησαν. 16 τοὺς υἱοὺς] B κύριος τοὺς υἱούς. Cyr. τοῖς υἱοῖς. 17 οὐκέτι] Cyr. ἔτι. 18 ἐξελεύσεται] B πορεύσεται· ſed in marg. ut Rom. In fine B ſubjungit, Ἰωὴλ δ'. ἰσχὺς κυρίου. στίχοι CI'.

OBDIU.

ὑψῶν ... αὐτοῦ] Cyr. ὑψῶντα ... σου. λέγων ... αὐτοῦ] Cyr. λέγοντα 10 ἀδελφοῦ] Cyr. κατ' ἀδελφοῦ. 12 μεγαλορρημονῇ] Cyr. μεγαλορρημοσύνης. 14 αὐτῶν poſterius ... αὐτοῦ] B ἐξ αὐτῶν ... ἐξ αὐτῶν. 18 διότι] B ὅτι. 19 Ναγὲβ] Cyr. Ἀγὲβ, ut & v. 20. 20 Ἐφραθᾶ] Cyr. in notis, Cæteri interpretes, μέχρι Βοσπόρου.

JONAS.

B in marg. Δέησις κυρίου. ς'. Ἰωνᾶς ἅπλασος περιστερά. ὁ ε'. ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ.

CAP. I.

τοῦ] B in marg. θ'. υἱόν. 2 Νινευὶ] B in marg. γενὴν ὡραιότητος τὴν χαράν. κραυγὴ τῆς κακίας] B κακία τῆς κραυγῆς. 4 ἐξήγειρε] B διήγειρε. πνεῦμα] B in marg. c'. μέγα. συντριβῆναι] B διαλυθῆναι, ſed in marg. συντριβῆναι. 5 ἀνεβόησαν] B φόβῳ μεγάλῳ, ϗ ἀνεβόουν.] B αὐτῶν. ἐκάθευδε] in marg. α'. ἐκεῖ. 6 προσῆλθε] B in marg. α'. ἀνάστα, ϗ] Cyr. ἀνάστηθι, καί. B ἀναστὰς· & in marg. ὁ. ἀνάστηθι.] B εἰ πῶς. διασώσῃ] Cyr. σώσῃ. 8 ἡμῖν] Cyr. τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἡμῖν. ἔρχῃ] Cyr. ἔρχῃ, ϗ ποῦ πορεύῃ. 9 κύριον] Cyr. deeſt.] Cyr. φοβοῦμαι. 11 με poſterius] Cyr. deeſt. 15 ἡ θάλασσα] Cyr. 16 θυσίαν] Cyr. θυσίας.

CAP. II.

μετεωρισμοὶ] B in marg. c'. γνόφοι. 6 ψυχῆς] Cyr. ψυχῆς μου.

7 φθορᾶς ζωῆς] Cyr. ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή. κύριε] Cyr. πρὸς σέ. 10 σωτηρίου] Cyr. εἰς σωτηρίαν μου. 11 προσετάγη ἀπὸ κυρίου τῷ] B προσέταξε κύριος τῷ· & in marg. ϗ προσετάγη τῷ κήτει. ϗ ἐξέβαλε] B in marg. ἵνα ἀπεμέσῃ.

CAP. III.

2 πορεύθητι] Cyr. ϗ πορεύθητι. 4 εἰσελθεῖν] Cyr. εἰσπορεύεσθαι. 6 αὐτοῦ] Cyr. deeſt. 9 ϗ prius] Cyr. ϗ παρακληθήσεται, καί.

CAP. IV.

2 προσηύξατο] Cyr. ηὔξατο. κύριε] Cyr. ὦ δὲ κύριε. 3 μου prius] Cyr. deeſt. σὺ] Cyr. σὺ ὁ θεός. ζῆν με] Cyr. ζῆν. 5 ἕως] Cyr. ἐν σκιᾷ, ἕως. 6 κολοκύνθῃ, ϗ] B in marg. α'. θ'. κικεῶνα. c'. κισσόν. σκιὰν] B εἰς σκιάν. αὐτῷ] B αὐτόν. 8 καύσωνι] Cyr. καύσωνος. 9 ὁ θεὸς] Cyr. κύριος.

NAUM.

CAP. I.

διεθρύβησαν] Cyr. διεθρύβησαν. 10 θεμέλιος αὐτοῦ] Cyr. θεμελίων αὐτῶν.] Cyr. χερσωθήσονται. βρωθήσεται] Cyr. βρωθήσονται. 13 δεσμοὺς] δεσμοὺς σου. 14 περὶ] Cyr. ὑπέρ. ἐκ τοῦ ... ἔτι] Cyr. ἔτι ἐξ.

CAP. II.

2 ἄνδρεισαι] Cyr. ἄνδριζε. 5 αὐτῆς] Cyr. deeſt. 9 ἐπὶ] Cyr. ὑπέρ.

CAP. III.

3 αὐτῶν] Cyr. deeſt. 4 λαοὺς] Cyr. φυλάς. 9 φυγῆς] Cyr. φυγῆς σου. 14 συμπατήθητι] Cyr. συμπάτει. 19 σου] Cyr. σου, χαρήσονται καί.

AMBACUM.

CAP. I.

] B ponit ante ἔδειξας. ἐπιβλέπειν] B ἐπιβλέπειν ἐπ'. 5 θαυμάσατε] B θαυμάσατε ϗ ἴδετε, ſupraſcripto ὁ ſuper ἴδετε. ἐκδιηγεῖται] B ὑμῶν. 6 ἰδοὺ] B deeſt. 7 ἔσται] Cyr. deeſt. 8 λύκους] B in marg. ὑπὲρ παρδάλεις τῆς ἑσπέρας. αὐτοῦ] B αὐτῶν. εἰς] B ἐπὶ, ut & verſ. 9.] B πρὸ προσώπου· ſed in marg. ut Rom. 11 πνεῦμα] B πνεῦμα. 12 θεὸς] B θεός μου. μου] B deeſt. εἰς κρίμα] B in marg. c'. κρίνειν. αὐτὸ] Cyr. αὐτόν. ἔπλασε] B in marg. c'. κραταιὸν εἰς τὸ ἔστησας αὐτόν. α'. ϗ στερεὸν εἰς τὸ ἐλέγχειν ἐθεμελίωσας αὐτόν. 13] B in marg. καθαρὸς εἶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡς μὴ ὁρᾶν τὸ κακόν· ϗ βλέπειν εἰς μόχθον οὐκ ἀνεχόμενος. ὀδύνης] B οὐ δυνήσῃ. 15 ϗ εἵλκυσεν] B ϗ εἵλκυσεν. ἀμφιβλήστρῳ] B ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ. σαγήναις] B συναγωγῇ. 16 Ἕνεκεν, uſque ad ϗ] B ponit ante ἕνεκεν verſ. 15. θυμιάσει] ἀμφιβαλεῖ] B ἀμφιβάλλει· & in marg. ἐκκενώσει μάχαιραν αὐτοῦ.

CAP. II.

] B deeſt. διώκῃ] B in marg. α'. c'. τρέχῃ. 3 καιρὸν] B καιρὸν μα- ϗ οὐκ] B in marg. c'. α'. ϗ οὐ διαψεύσεται. ὑστερήσῃ] B in marg. α'. c'. στραγγεύσεται. 4 ὑποστείληται] B in marg. α'. ἰδοὺ νωχελευομένου. Cyr. deeſt. B ponit poſt δίκαιος. 5 πεφρονη-] B in marg. c'. οὐκ ... ἐπ'] B αὐτὸς ... πρός. 6 λήψονται] B κατ' αὐτῶν λήψονται.] B ἐξαναστήσονται. ἐκνήψουσι] B in marg. ὁ. ἐξυπνισθήσονται. B αὐτοῦ, ſupraſcripto σου. αὐτοῖς] B ponit poſt ἔσῃ. 8 Διότι] B διότι σύ. σκυλεύσουσι] B Cyr. σκυλεύσουσί σε. πόλεως] B ἀπὸ πόλεως. B in marg. c'. Οὐαί. ἐκσπασθῆναι] B ῥυσθῆναι. 11 κάνθαρος] B in marg. c'. σύνδεσμος ξύλινος. α'. μάζα. θ'. ἔνδεσμος. 14 ἐμπλησθήσεται] Cyr. ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα. κατακαλύψει αὐτοὺς] B πολὺ κατακαλύψαι αὐτοὺς. Cyr. πολὺ κατακαλύψαι αὐτούς. 15 ἀνατροπῇ θολερᾷ] B θολεράν· & in marg. α'. ἐξ ἐπιρρίψεως χόλου. c'. ἀρίων ἀκρίτως τὸν αὐτοῦ. τὰ σπήλαια] B in marg. α'. γύμνωσιν. c'. ἀσχημοσύνην. 16 καρδιάσθητι] B ϗ διασαλεύθητι· ſed in marg. habetur καρδία· & præ- καρώθητι. 17 ἀσέβεια] B in marg. α'. αἷμα. c' πλεονεξία. ταλαι- B in marg. α'. ϗ προνομὴ κτηνῶν. c'. διαρπαγὴ κτηνῶν. πτοήσει] B α'. καταπλήξει. c'. ἡ πτόησει. 18 ἔπλασεν] B ἔπλασε.

CAP. III.

] B $\overset{\Delta}{\omega}$ Δ' Προσευχή. 2 ἐφοβήθην] B εὐλαβήθην κύριε. ἐν τῷ ad finem verſus] B deſunt. 3 ἐκ Θαιμὰν] B ἀπὸ λιβός. κατασκίου B deſunt. Διάψαλμα] B Μεταβολὴ Διαψάλματος. Cyr. deeſt.] Cyr. ἐξεπορεύσονται εἰς πεδία οἱ πόδες αὐτοῦ. 6 διεθρύβη] Cyr. διε-] Cyr. hoc modo diſtinguit, Πορείας αἰωνίους ἀντὶ κόπων εἶδον 9 ἐνέτεινας] Cyr. ἐκτενεῖς. Canticum hoc Abacuci, quia admodum a Romana & cæteris omnibus editionibus differt, totum hic dedimus a medio verſ. 3. uſque ad finem, ex cod. Barb.

$\overset{\Delta}{\omega}$. Δ'. ΠΡΟΣΕΥΧΗ ἈΜΒΑΚΟΥΜ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΜΕΤ' ᾨΔΗΣ.

Κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου, ϗ εὐλαβήθην· κύριε κατενόησα τὰ ἔργα σου, ϗ ἐξέστην· ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ, ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ· ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ· ὁ θεὸς ἀπὸ λιβὸς ἥξει, ϗ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαράν. μεταβολὴ διαψάλματος. ἐκάλυψεν ὁ (a) οὐρανὸς τὴν εὐπρέπειαν τῆς δόξης αὐτοῦ, ϗ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ ἐπλήσθη ἡ οἰκουμένη. διαύγασμα φωτὸς ἔσται αὐτῷ· κέρατα ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ὑπάρχει αὐτῷ· ἐκεῖ ἐπεστήρικται ἡ δύναμις τῆς δόξης αὐτοῦ· πρὸ προσώπου αὐτοῦ προπορεύσεται (b) πτῶσις, ϗ κατὰ πόδας αὐτοῦ ἀκολουθήσει τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν. στὰς διεμέτρησε τὴν γῆν· κατανοήσας ἐξέτηξεν τὰ ἔθνη· διεθρύβη, ϗ τὰ ὄρη θραυσθήσονται· ταπεινωθήσονται αἱ νάπαι ἐκ τοῦ αἰῶνος· αἱ ὁδοὶ αἱ ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ ὁμοιωθήσονται· αὐτοῦ ἕνεκα σεισθήσεται ἡ οἰκουμένη· κατανενόηκα τὰς σκηνὰς Αἰθιόπων· ταραχθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς δέρρεις Μαδιάμ. μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε; ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου; ἢ ἐν θαλάσσῃ ἡ ὀργή σου; ἀνέβης ἐπὶ τὰ ἅρματά σου· ἡ ἱππασία σου σωτηρία ὃ προέβης· ἐξηγέρθη τὸ τόξον σου· ἐχόρτασας βολίδας τῆς φαρέτρας αὐτοῦ· Διάψαλμα. Ποταμοὺς διασκεδάσεις· ϗ γῆν σείσεις· ἐν τῷ αὐτοφθαλμεῖν σε ταραχθήσονται τὰ ὄρη· ἐν τῷ τὸν ἐξαίσιόν σου ὄμβρον διελθεῖν δι' αὐτῆς. ἡ ἄβυσσος ἀνεφώνησεν μεῖζον· φῶς τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου ἐπέσχεν· τὸ δὲ φέγγος τῆς σελήνης ἐστάθη· κατὰ τὸ φέγγος τῶν βολίδων σου πορεύσονται, κατὰ τὸ φέγγος ἀστραπῆς μαχαίρας σου· μετὰ θυμοῦ ἐγερθήσῃ ἐπὶ τὴν γῆν· μετ' ὀργῆς ἀλοήσεις ἔθνη· ἀνεφάνης ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ῥύσασθαι τοὺς ἐκλεκτούς σου· κατετόξευσας κεφαλὰς ἀνθρώπων ὑπερηφάνων· ἕως ἀβύσσου τῆς θαλάσσης καταδύσονται. ἐξεδίκησας μετὰ δυνάμεώς σου τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν· τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τῇ αὐθαδείᾳ αὐτῶν, ἕνεκεν τοῦ καταφαγεῖν τοὺς πτωχοὺς λάθρᾳ· ἀνεβίβασας ἐπὶ θαλάσσας τοὺς ἵππους σου· ἐταράχθη τὰ ἐξαίσια ὕδατα τῆς ἀβύσσου· ἐταξάμην ϗ ἀνεστατώθη τὰ σπλάγχνα μου. ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ στόματός σου, εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου. καθ' ἐμαυτὸν ἐταράχθην· ταῦτα φυλάξεις ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἐπαγαγεῖν ἐπὶ ἔθνος πολεμοῦν τὸν λαόν σου. ἡ συκῆ οὐ μὴ παρέχῃ τὸν καρπὸν αὐτῆς· ϗ ἐν ταῖς ἀμπέλοις οὐκ ἔσται φορά· ἡ ἐλαία ἐξίτηλος ἔσται· ἡ δὲ γῆ οὐ μὴ ἐκθάλῃ βοτάνην· ἐκλείψει ἐκ μάνδρας πρόβατα, ϗ βόες οὐχ ὑπάρξουσιν ἐπὶ φάτναις· ἐγὼ δὲ ἐν κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. κύριος ὁ θεός μου ἔδωκέ μοι ἰσχύν· ϗ κατέστησε τοὺς πόδας μου ἀσφαλεῖς· ϗ ἐπὶ τοὺς τραχήλους τῶν ἐχθρῶν μου ἐπιβιβᾷ με, τάξας καταπαύσατο.

Τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀμβακοὺμ οὐχ εὗρον συμφωνοῦσαν οὔτε τοῖς Ο', οὔτε Ἀκύλᾳ, οὔτε Συμμάχῳ, οὔτε Θεοδοτίωνι· ζητήσεις δὲ μή εἰ τῆς ε'. ἢ τῆς ς'. ἐκδόσεώς ἐστιν.

Ἀμβακοὺμ ἀμελὴς ϗ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Στίχοι ργ'.

SOPHONIAS.

B in marg. Σκοπιὰ ἢ ἀνιστῶν προσώποις.

CAP. I.

1 ἐγενήθη] B ἐγένετο· sed in marg. ut Rom. 2 ἀπὸ] B πάντα ἀπό. 3 ἀσθενήσουσιν] B in marg. σ'. καὶ τὰ σκάνδαλα σὺν ἀσεβέσι. 4 τῆς Βαὰλ] B τῶν Βααλείμ. ἱερέων] B ἱερέων μετὰ τῶν ἱερέων. 5 τῇ στρατιᾷ] Cyr. τῆς στρατιᾶς. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας] Cyr. desunt. καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου] Cyr. desunt. τοῦ βασιλέως αὐτῶν] B κατὰ τοῦ Μολόχ· sed in marg. ut Rom. 6 κυρίου] Cyr. κυρίου τοῦ θεοῦ. 7 ἐμφανῶς] B ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς. 9 ἐπὶ τὰ] B in marg. σ'. ἐπιβαίνοντας. κυρίου] B deest. 11 Θρηνήσατε] B Θρηνεῖτε. κατακεκομμένην] B in marg. α'. σ'. τῶν ὅλμων. θ'. ἐν τῷ βάθει. 12 ἐξερευνήσω] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$ καὶ ἐκδικήσω. οἱ δὲ λέγοντες] B τοὺς λέγοντας. 13 καταφυτεύσουσιν] B Cyr. φυτεύσουσιν. 15 ἀωρίας] B in marg. α'. συμφορᾶς καὶ ἄτης. θλίψεως] B in marg. α'. ταλαιπωρίας. 18 δύνηται] B δυνηθῇ. συντέλειαν] B in marg. α'. κατασπουδασμόν. σ'. μετὰ * ἐπήξεως (ἐπείξεως).

CAP. II.

1 Συνδέθητε] B Συνδέθητε· & in marg. σ'. Συλλέγητε, Συνίετε. 2 παραπορευόμενον] B παρερχόμενον ἡμέρας. Cyr. παραπορευόμενον ἡμέρας. θυμοῦ] B ὀργῆς θυμοῦ. 3 ἀποκρίνασθε αὐτὰ] B ζητήσατε πραότητα, καὶ ἀποκρίνεσθε ταῦτα. 4 διηρπασμένη] B διεσπαρμένη· sed in marg. ut Rom. & $\overset{\lambda}{o}$ ἐγκαταλελειμμένη. ἐκριφήσεται] ῥιφήσεται. 5 Κρητῶν] B in marg. α'. ἔθνος ὀλέθριον. σ'. ἔθνος ὀλεθρευόμενον. 6 Κρήτη] B in marg. α'. τὸ σχοίνισμα τῆς ὡραιότητος. σ'. περίμετρον ἢ τὸ παράλιον. 7 ἀποστρέψει] B Cyr. ἀπέστρεψε. 9 ἐκλελειμμένη] B ἐκτεθλιμμένη. 10 κύριον τὸν παντοκράτορα] B λαὸν κυρίου παντοκράτορος. 11 Ἐπιφανήσεται] B Cyr. Ἐπιφανὴς ἔσται. 13 ἐκτενεῖ ... αὐτοῦ] Cyr. ἐκτενῶ ... μου. ἀπολεῖ ... θήσει] Cyr. ἀπολῶ ... θήσω. ἄνυδρον] Cyr. deest. 14 νεμήσονται] B νεμήσεται. ἐχῖνοι] B in marg. α'. πελεκᾶνοι. θ'. κύκνοι. (πελεκᾶνες κύκνοι.) 15. ἐγενήθη] B ἐγένετο.

CAP. III.

1 Ὦ ἡ] B in marg. Οὐαὶ ἡ ἀθετοῦσα. περιστερά] B in marg. σ'. ἀνόητος. 2 οὐκ] B οὐδέ. 4 νόμον] B Cyr. εἰς τὸν νόμον. 5 νῖκος] B νεῖκος. 7 ἔφθαρται] B διέφθαρται. 8 πᾶσαν] B τὴν ὀργήν μου, καὶ πᾶσαν. 9 γλῶσσαν αὐτῆς] B γενεὰς αὐτῶν. 10 προσδέξομαι ἐν διεσπαρμένοις] B προσδέχομαι τοὺς ἱκετεύοντάς με τῶν διεσπαρμένων. μου] B deest. ἐπ] B ἐπί. 12 πραῢν] B πρᾶον. 14 Σιὼν] B Σιὼν σφόδρα. 15 λελύτρωται] Cyr. λελύτρωκε. βασιλεὺς Ἰσραὴλ κύριος ἐν] B βασιλεύσει κύριος ἐν. Cyr. βασιλεύσει Ἱερουσαλήμ, ὁ κύριος ἐν. 17 σὲ] B σοί. 19 σου posterius] B ὑμῶν. λέγει κύριος] B ponit ante ἐν τῷ. Ad finem, B Σοφονίας, Σκοπιῶν. Στίχοι ρξ'.

AGGÆUS.

B In marg. Ἀγγαῖος, ἑορτὴ ἢ ἑορταί.

CAP. I.

2 ἥκειν] B Cyr. ἥκει. 4 ἡμῖν] B Cyr. ἔτος. 7 ξύλα] B ξύλα, καὶ οἴσατε. 10 αὐτῆς] B αὐτῆς ἐφ' ὑμᾶς· & in marg. $\overset{\lambda}{o}$ ἐφ' ὑμᾶς ξηρασία. 13 ἀγγέλοις] B ἀποστολῇ.

CAP. II.

2 μηνὶ] B ponit post ἑβδόμῳ. 5 καὶ τὸ] Cyr. τὸν λόγον ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐν τῷ ἐξελθεῖν ὑμᾶς ἀπὸ Αἰγύπτου. θαρσεῖτε] B καὶ ὁ λόγος ὃν διεθέμην ὑμῖν ἐξελθόντων ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, θαρσεῖτε καὶ μὴ φοβεῖσθε, θαρσεῖτε. 7 σείσω] B σείω. 13 οὐ] B οὐχί. 14 ἀκάθαρτος] B deest. ἐπὶ] B Cyr. ἀπό. 15 λημμάτων] B πλημμελημάτων. πόνων] B πονηριῶν. ἐλέγχοντα] B ἐλέγχοντας. 16 εἰς] B ἐπί. 17 κριθῆς posterius] B ponit post σάτα. 19 Ὑποτάξατε] B Cyr. Τάξατε. ταύτης] B ἐκείνης. τεθεμελίωται] B ἐθεμελιώθη. 20 Εἰ] B Εἰ ἐπ. 22 Ἐγὼ σείω] B Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω. 23 ὀλοθρεύσω] B ἐξολοθρεύσω. ἐν ῥομφαίᾳ] B εἰς ῥομφαίαν. Ad finem, B in marg. Ἀγγαῖος. ι'. ἑορτή, πανήγυρις. Στίχοι ρκ'.

ZACHARIAS.

B ΖΑΧΑΡΙ'ΑΣ ΙΑ'. μνήμη ἢ νικητὴς λέων.

CAP. I.

1 τοῦ Βαραχίου] B in marg. σ'. πάππος. 3 λέγει κύριος τῶν δυνάμεων] Cyr. desunt. τῶν δυνάμεων posterius] Cyr. παντοκράτωρ. 4 ἐνεκάλεσαν] B ἐνεκάλουν. καὶ οὐκ εἰσήκουσαν] Cyr. desunt. B καὶ οὐκ ἤκουσαν, οὐδέ. κύριος] B κύριος παντοκράτωρ. 8 τῶν ὀρέων] Cyr. τῶν δύο ὀρέων. κατασκίων] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$. μυρσινεώνων. καὶ ψαροὶ] B ponit post λευκοί. ποικίλοι] B in marg. α'. ξανθοί. 11 ἐφεστῶτι] B ἐφεστηκότι. 12 Ἰούδα] Cyr. τῆς Ἰουδαίας. 17 αἱρετιεῖ] B αἱρετιεῖ ἔτι. 21 τὸν Ἰσραὴλ] B τὴν Ἱερουσαλήμ.

CAP. II.

4 λέγων,] Hinc usque ad proximum λέγων desunt in Cyr. κατακάρπως] Cyr. κατάκαρπος. B in marg. σ'. ἀτειχίστως. θ'. εἰς πλάτος. 9 δουλεύουσιν αὐτοῖς] B σκυλεύουσιν αὐτούς. 12 ἐπὶ τὴν] B ἐπὶ τὴν ἁγίαν γῆν. Cyr. ἐπὶ τὴν γῆν τήν. 13 ὅτι] Cyr. διότι. ἐξεγήγερται] Cyr. ἐγήγερται. ἐκ νεφελῶν ἁγίων] B ἐκ κατοικήσεως ἁγίας.

CAP. III.

1 ὁ διάβολος] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$. σατᾶν. 2 κύριος ... κύριος] Cyr. desunt. δαλὸς] B in marg. α'. μήτι οὐχὶ οὗτος δαλὸς ἐρρυσμένος ἀπὸ πυρός. σ'. οὐχ ὁρᾷς αὐτὸν ὡς δαλὸν ἐξηρπασμένον ἐκ πυρός. 3 ἀγγέλου] Cyr. ἀγγέλου τοῦ κυρίου. 5 κίδαριν, bis] B μίτραν καὶ κίδαριν, bis. καὶ ἐπέθηκαν, usque ad finem versus] Cyr. desunt. καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια] B ponit ante καὶ ἐπέθηκαν. 7 ἐν τοῖς προστάγμασι] B ἐὰν τὰ προστάγματα. 8 προσώπου] B Cyr. προσώπου σου. τερατοσκόποι] B in marg. α'. τέρατος. σ'. θαυμαστοί. ἀνατολὴν] Cyr. ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ. 9 ὀρύσσω] Cyr. ὀρύξω. B in marg. α'. διαγλύφω * ἀνύγματα αὐτῆς. σ'. γλύψω γὰρ τὴν γλυφὴν αὐτοῦ. 10 ἀμπέλου] B ἀμπέλου αὐτοῦ. συκῆς] Cyr. συκῆς αὐτοῦ.

CAP. IV.

1 ὅταν] B deest. 2 ἐπάνω prius] B ἐπὶ κεφαλῆς. ἐπαρυστρίδες] B in marg. α'. ἐπιρρυταί. σ'. ἐπιχυτῆρες. 6 ἀλλ'] B ἀλλ' ἤ. 7 κληρονομίας] B in marg. α'. τὸν προέχοντα. σ'. τὸν ἄκρον. θ'. τὸν πρῶτον. ἰσότητα] B in marg. α'. ἐξισώσει χάριτος. σ'. πρὸς χάριν αὐτοῦ. θ'. κατάπαυσις αὕτη. Cyr. ἰσότητι. 9 ἐπιγνώσῃ] B ἐπιγνώσεσθε. σὲ] B ὑμᾶς. 10 χαροῦνται] B Cyr. χαρήσονται. ὀφθαλμοὶ] B Cyr. ὀφθαλμοὶ κυρίου. εὐωνύμων] B addit αὐτῆς. 12 μυξωτήρων] B in marg. σ'. οἱ ἀνὰ χεῖρα τῶν δύο ἐπιχυτήρων τῶν ἐκκενούντων ἀφ' ἑαυτῶν. τὰς] B ἐπὶ τάς. 14 οὗτοι] B οὗτοί εἰσιν. πιότητος] B πιότητος οἱ.

CAP. V.

2 πετόμενον] B deest. 3 ἐκδικηθήσεται] B in marg. σ'. δίκην δώσει. τούτου] B Cyr. τούτου ἕως θανάτου. 4 αὐτὸ] B αὐτούς. 5 ἴδε τὸ] B ἴδε τί τό. 6 μέτρον] B in marg. σ'. οἰφί. ἡ ἀδικία] B in marg. σ'. πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι. 9 πτέρυγας] B πτέρυγας ὡς πτέρυγας. ἔποπος] B in marg. α'. σ'. θ'. ἐρωδιοῦ. 11 αὐτῷ] B ἑαυτοῖς· sed suprascripto αὐτῷ. ἐν γῇ] B ἐπὶ sine γῇ· sed in marg. ἐν γῇ.

CAP. VI.

3 ψαροὶ] Cyr. καὶ ψαροί. 5 ἐκπορεύονται] B οἱ ἐκπορεύονται. 6 μέλανες ... λευκοὶ] B πυρροὶ ... μέλανες. ποικίλοι] B λευκοί. 7 ψαροὶ] B ποικίλοι καὶ ψαροί. ἐπέβλεπον] B ἐζήτουν καὶ ἐπέβλεπον. περιοδεύσατε] B addit πᾶσαν. 8 ἐλάλησε] B ἐκάλεσέ με, καὶ ἐλάλησε. 10 ἀρχόντων] B in marg. α'. παρὰ Ὀλδά, καὶ παρὰ Τωβία, καὶ παρὰ Ἰδέα. αὐτὴν] B αὐτὴν καὶ παρὰ Ἐλδαή, καὶ παρὰ Τωβίου, καὶ παρὰ Αἰδεείου. εἰσελεύσῃ] B ἐλεύσῃ. 12 ἀνατολὴ] B in marg. α'. ἀναφύη. σ'. βλάστημα. 14 υἱοῦ] Cyr. τοῖς υἱοῖς.

CAP. VII.

1 Χασελεῦ] B in marg. Χασελεῦ, ἐλπὶς αὐτοῦ. 2 Ἀρβεσεὲρ] B in marg. Θερεγμαμελέχ. Cyr. Ἀρσεβέρ. 3 εἰσελήλυθεν] B εἰ εἰσελήλυθεν. μηνὶ] B ponit post πέμπτῳ. καθότι &c.] B ἢ νηστεύσω καθότι ἐποίησα. ἐποίησεν] Cyr. ἐποίησε. 5 ἑβδόμαις] B τῷ ἑβδόμῳ, ut & πέμπτῳ. 6 ἔσθετε, καὶ] Cyr. ἐσθίετε, καὶ ὑμεῖς. 7 αὐτῆς] B ponit ante κυκλόθεν. 11 νῶτον] B νῶτον αὐτῶν. εἰσακούειν ... εἰσακούειν] Cyr. ἀκούειν ... ἀκοῦσαι. 12 λόγους οὓς] B τῶν λόγων ὧν. 13 εἰσήκουσαν] Cyr. addit αὐτοῦ. εἰσακούσω] Cyr. addit αὐτῶν. 14 αὐτοὺς] B αὐτοὺς ὡς ἐν λαίλαπι.

CAP. VIII.

1 λέγων] B Cyr. πρός με, λέγων. 7 σώζω] Cyr. ἀνασώζω. δυσμῶν] B δυσμῶν ἡλίου. 8 αὐτοὺς] B αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. 10 ἐκείνων] Cyr. τούτων. ἔσται] B ἦν· sed in marg. οὐκ ἔσται. ὑπάρξει] B ὑπῆρχεν· sed in marg. οὐκ ὑπάρξει. 11 ποιῶ] Cyr. ποιήσω. 12 τοῦτο] Cyr. deest. ταῦτα πάντα] B πάντα ταῦτα. 15 τὸν οἶκον] B τῷ οἴκῳ. 16 ἀλήθειαν, καὶ] B ἀληθῶς, καί. 19 τετάρτης] B τοῦ τετάρτου· sed in marg. ut Rom. 21 πέντε πόλεις] B μία. πορευθῶμεν] B πορευθῶμεν πορευόμενοι. 23 ἐὰν ἐπιλάβωνται] B Cyr. ἐπιλήψονται. δέκα] B deest.

CAP. IX.

1 ἐν γῇ Σεδράχ] B ἐκ γῆς Ἀδράχ. Cyr. ἐν γῇ Ἀδράχ. Δαμασκοῦ] B Δαμασκός. θυσία] B in marg. ἀνάπαυσις αὐτοῦ διαπρέπεια. Cyr. ἀνάπαυσις. 2 ἐν prius] B Cyr. deest. Ἡμὰθ] B in marg. ἀλήθεια & α'. καὶ Ἡμὰθ ὁριοθετηθήσεται ἐν αὐτῇ. σ'. ἔτι καὶ ἐν Ἡμὰθ τῇ ὁμορούσῃ καὶ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι. Τύρος] B καὶ Τύρος. 3 ὀχυρώματα] B ὀχύρωμα. 4 αὐτοὺς] Cyr. αὐτήν. πατάξει] B Cyr. κατάξει. αὕτη] B Cyr. αὐτή. 5 Ἀκκάρων] B in marg. σίρος αὐτῆς. Δ' ἐξαναρίζωσις αὐτῆς. ἐπὶ τῷ παραπτώματι] Cyr. ἀπὸ τῆς ἐλπίδος. 8 διαπορεύεσθαι] B in marg. σ'. κωλύων στρατείας πορευόντος. 9 βασιλεὺς] Cyr. βασιλεύς σου. πραῢς] B Cyr. πρᾶος. ὑποζύγιον] B in marg. σ'. ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὀνάδος. 10 ἐξολοθρεύσεται] B Cyr. ἐξολοθρευθήσεται. καὶ εἰρήνην] B in marg. $\overset{\lambda}{o}$. καὶ λαλήσει εἰρήνην τοῖς ἔθνεσι. ἕως] Cyr. ἀπὸ θαλάσσης ἕως. καὶ] Cyr. καὶ ἀπό. διεκβολὰς] B Cyr. ἕως διεκβολῶν. 11 σοῦ prius] Cyr. deest. ὕδωρ] B ὕδωρ ἐν αὐτῷ. 12 παροικεσίας] B παροικίας. 13 τόξον] Cyr. ὡς τόξον. ἐξεγερῶ] B Cyr. ἐπεγερῶ. 14 ἔσται ἐπ' αὐτοὺς] B ἐπ' αὐτοὺς ὀφθήσεται. βολὶς] B Cyr. βολὶς αὐτοῦ. κύριος] B κύριος ὁ θεός. 15 Κύριος] B Καὶ κύριος ὁ. αὐτοὺς] Cyr. αὐτῶν. ἐν] Cyr. καταχώσουσιν ἐν. αὐτοὺς] B Cyr. τὸ αἷμα αὐτῶν. τὰς φιάλας ὡς] B φιάλας ἐλαίου ὡς τό. Cyr. ὡς φιάλας. 16 ὁ θεὸς αὐτῶν] Cyr. desunt.

CAP

CAP. X.

ἐξηράνθησαν] Cyr. ἐξηράνθησαν ὡς οὐκ ἔχοντες ὑετόν. διότι] B ὅτι.]B ἀμνοὺς μου. 4 ἀπ', quater] B Cyr. ſemper ἐξ. κ) ἀπ' αὐτοῦ] Cyr. τόξον. ἐν θυμῷ] B αὐτοῦ ἐν πνεύματι θυμοῦ. Cyr. ἐν πνεύματι. 6 ἀπεστρεψάμην] B ἀπέῤῥιψα. 7 ἐν οἴνῳ] B ἀπὸ οἴνου. χαρεῖ-]B χαρήσεται. 9 μου] B μου, καί. 11 πάντα] B ponit poſt βάθη.]θήσεται] B καθαιρεθήσεται.

CAA. XI.

διότι] B ὅτι. μεγάλως] B ponit poſt μεγιστᾶνες. 4 ποιμαίνετε] B ποί- 6 χεῖρα] B Cyr. χεῖρας. κ) εἰς χεῖρα] Cyr. κ) ἕκαστον εἰς χεῖρας. εἰς χεῖρας. 7 τὴν Χανανῖτιν] B γῆν Χαναάν. 10 λαὸς] B Cyr. λα- γῆς. 11 Χαναναῖοι] B in marg. α'. πτωχοὶ τοῦ ποιμνίου μου οἱ φυ- μοι ὅτι. 12 δότε] Cyr. δότε στήσαντες. 13 σκέψομαι] B σκέ- & in marg. ὑπερμεγέθης ἡ τιμὴ ἣν ἐτιμήθην ὑπ' αὐτῶν. ἐνέβαλον] κ) ἐνέβαλον. 14 κατάσχεσιν] B Cyr. διαθήκην. 16 ποιμένα] B ποιμένα ἄπειρον. τὸ ἐκλιμπάνον] B τὸ ἐκλεῖπον. ἐκστρέψει] B ἐκτρέ- 17 μάταια] B Cyr. μάταια, καί.

CAP. XII.

καταπατῶν] B in marg. α'. ὁ βαστάζων αὐτὴν σπαραττόμενος ἀμυχθήσεται.]ήσονται] Cyr. συναχθήσονται. 5 ἐν] B Cyr. πάντες ἐν. 6 ἐν]ημ] Cyr. deſunt. 8 Δαυὶδ prius] Cyr. οἶκος Δαυίδ. 10 ἀνθ']ρχήσαντο] Cyr. εἰς ὃν κατωρχήσαντο. B εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. In mar- α'. σὺν ᾧ ἐξεκέντησαν, κ) κόψονται αὐτόν. θ'. ὃν ἐξεκέντησαν, κ) κό- αὐτόν. σ'. ἔμπροσθεν ἐπεξεκέντησαν, κ) κόψονται αὐτόν. Ἀνθ' ὧν κατ-]σαντο] Οὕτω μὲν οἱ Ο'. ὁ δὲ Θεοδοτίων ἐποίησεν, κ) ἐπιβλέψονται πρὸς ἐξεκέντησαν· ἐσημειωσάμεθα δὲ ὅτι ἐπί τινων οἱ Ἀπόστολοι τὸ Ἑβραϊκὸν, τὸ ἐν τῇ κοινῇ τεθείκασιν· Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου, ἄνδρα πολίτην αὐτοῦ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξατε τοὺς ποιμένας· ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας· πρὸς τοὺς φιλαργύρους. Ἐπειδὴ δὲ κεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς πρὸς τὴν τέ- ἀντὶ σκαταβατοῦ. Ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τὸν ποιμένα μου, καὶ τὰ ὅπερ οὐκ ἐχρήσατο οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν, οὐδὲ οἱ Ο'. Ἀναγκαίως ἐσημει- ἵνα γνωσθῇ ὅτι ἀδιαφόρως οἱ Ἀπόστολοι ποτὲ τὴν τῶν Ο'. ἄλλοτε τῇ ἄλλοτε τὴν Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες παρατίθενται τὰς χρήσεις. ἐπ' αὐτὸν] Cyr. ἐφ' ἑαυτοῖς. ἀγαπητὸν] B ἀγαπητόν. ὀδυνηθήσονται &c] B ὀδυνηθήσονται ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ τὸν πρωτότοκον. ῥοῶνος] B Ἀδαδρεμμὼν ſed in marg. ῥοῶνος. ἐκκοπτομένου] B Μαγεδδών. 12 οἴκου Δαυὶδ] B Cyr. καθ' ἑαυτὴν, κ) αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· φυλὴ οἴκου Δαυίδ. 14 φυλαί] B Cyr. ponunt ante αἱ. φυλὴ] B φυλὴ φυλή.

CAP. XIII.

1 τόπος] B in marg. α'. φλὲψ ἀνοιγομένη. σ'. θ'. πηγὴ διανοιγομένη. μετακίνησιν] B μετοίκησιν. χωρισμὸν] B ῥαντισμόν. In marg. α'. καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Ἱερουσαλὴμ, κ) εἰς τὴν μετακίνησιν, κ) εἰς τὸν ῥαντισμόν. σ'. πηγὴν εἰς περὶ ἁμαρτισμὸν, κ) εἰς περὶ ῥαντισμόν. 3 ἐρεῖ] B ἐροῦσι. 4 ἐκεί- νη] B addit, λέγει κύριος Σαβαώθ. αὐτὸν] B αὐτοῦ. 6 χειρῶν] B ὤμων· ſed in marg. Γρ τῶν χειρῶν σου. 7 τοὺς ποιμένας] B Cyr. τὸν ποιμένα. πολίτην μου] B Cyr. πολίτην αὐτοῦ. πατάξατε τοὺς ποιμένας κ) ἐκσπάσατε] B Cyr. πάταξον τὸν ποιμένα, κ) διασκορπισθήτω (Cyr. διασκορπισθήσεται.) μικροὺς] Cyr. ποιμένας. B μικροὺς ποιμένας· & in marg. α'. ἐπὶ τοὺς ποιμένας βραχεῖς. σ'. μικρούς. θ'. νεωτέρους. 8 ἐν πάσῃ τῇ γῇ] B ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 9 αὐτῷ] B αὐτοῦ.

CAP. XIV.

1 ἡμέραι] B in marg. Γρ. ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται. 3 πολέμου] B πολέμου, κ) παρέσται κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. 4 ἀνατολῶν] B addit ἡλίου. θάλασσαν] Cyr. ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν. χάος] B τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς χάος. κλινεῖ] B ἐκκλινεῖ. 5 φραχθήσεται ἡ φάραγξ] B φάραγξ μεγάλη, κ) ἐμφραχθήσεται ἡ φάραγξ. ἐγκολληθήσεται] B κολληθήσεται. Ἰασὰδ] B Ἰασά. Cyr. Ἀσαήλ. καθὼς] B ὃν τρόπον. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ συσσεισμοῦ] B ἀπὸ προσώπου τοῦ σεισμοῦ. 6 καὶ ψυχὴ] B ἀλλὰ ψῦχος. μίαν ἡμέραν] B μιᾷ ἡμέρᾳ. πρώτην] B in marg. πρὸς ἀνατολάς. κ), prius] B deeſt. 10 Γαβὲ] B Γαβαά. τόπου] B in marg. Γρ. καὶ ὑψωθήσεται, κ) ἐπὶ τοῦ τόπου μενεῖ. ἀπολινίων] B Cyr. ὑπολινίων. 12 τοὺς πόδας] B τῶν ποδῶν. 14 συνάξει] B addit πᾶσαν. κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι] B ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν προσκυνεῖν. παντοκράτορι] Cyr. addit θεῷ: ut & ver. 17. 17 προσετεθήσονται] B addit, κ) οὐκ ἔσται ἐπ' αὐτοὺς ὑετός. 18 ἔλθῃ] Cyr. ἔλθῃ ἐκεῖ. 19] Hic verſus deeſt in Cyr. 21 ἔτι] Cyr. οὐκ ἔτι. Ad finem B Ζαχαρίας μνήμη θεοῦ ια'. Στίχοι χσ'.

MALACHIAS.

B in marg. ἄγγελος, ἢ ἄγγελος Θεοῦ·

CAP. I.

ἀγγέλου] B in marg. α'. σ'. θ'. Μαλαχίου· & Γρ Μαλαχίου. 3 δώ-]B in marg. α'. σειρῆνας. σ'. θ'. ἀνεπίβατα. 4. ἐρεῖ] B ἐὰν εἴπῃς. ἠρημωμένας] B ἠρημωμένας αὐτῆς. 6 ἑαυτοῦ] B αὐτοῦ φοβηθήσεται· & in marg. $\overset{\lambda}{o}$. φοβηθήσεται. ἐφαυλίσαμεν] B ἐφαυλίσατε· & in marg. α'. ἐξου-]ώσατε. 7 ἀλισγημένοις] B in marg. α'. σ'. θ'. μεμολυσμένοις. ἠλισγη-]B ηὐλογημένη· & in marg. Γρ τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶ, κ) τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα. ἐξουδενώσατε] Cyr. βρώματα ἐξουδενω- 8 θυσίας] B θυσίαν. σε] B deeſt. λήψεται] B in marg. α'. θ'.]σθήσεται. 10 θύραι] B θύραι μου. ἀνάψεται] B Cyr. ἀνάψετε.]δυσμῶν] B addit ἡλίου. 13 ἐὰν φέρητε τὴν] B προσφέρετε αὐτὰ εἰς.]διεφθαρμένον] B διεφθαρμένα· in marg. α'. σ'. ἔμμωμον. ἐπαρεὶς] B marg. ἐπίφοβον.

CAP. II.

2 κατάραν] B in marg. σπάνιν. 3 ἀφορίζω] B in marg. α'. ἐπιτιμῶ ὑ- σὺν τὸ βραχίονι. 4 ἐξαπέσταλκα] B κύριος ἐξαπέσταλκα. 5 ἐν] B deeſt. 7 διότι] B ὅτι. 8 ἠσθενήσατε] B in marg. α'. κ) ἐσκανδαλώσατε. σ'. κ) ἐσκανδαλίσατε. 9 κ) ἀπεῤῥιμμένους] B καὶ παρειμένους. Cyr. deſunt. ἕως καὶ] B ἕως ἂν καί. 13 Καὶ ταῦτα] B in marg. σχολ. ὁ Ἀκύλας, τοῦτο δεύτερον ἐποιεῖτε· ἐκαλύπτετε δακρύῳ τὸ θυσιαστήριον, κλαυθμῷ κ) οἰμω- ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι, νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, κ) λαβεῖν εὐδοκίαν ἀπὸ χειρὸς Σύμμαχος, Καὶ ταῦτα δεύτερον ἐποιεῖτε· καλύπτοντες ἐν δάκρυσι τὸ θυσια-]ριον, κλαίοντες κ) οἰμώζοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι νεύοντα πρὸς τὸ δῶρον, κ)]σθαι τὸ εὐδοκημένον ἀπὸ χειρὸς ὑμῶν. Θεοδοτίων, Καὶ τοῦτο δεύτερον ἐποιήσατε· ἐκαλύπτετε δάκρυσι τὸ θ, κλαίοντες κ) στένοντες ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἔτι πρὸς ἐγγίζοντα τὸ ὁλοκαύτωμα, κ) λαβεῖν τέλειον ἐκ χειρῶν ὑμῶν. Ουζωθ. σιωνθ. θετου. χισουθ. δεμα. εθμαζβην. πιπι. βεχι. ουανακα. μηνω. ωδ. Φεννωθ. ελ. αμμανα. ουλακεθ. ρασων. μειδηχεμ. ἔτι] B ὅτι. θυσίαν] B θυσίαν ὑμῶν. 15 οὐ καλὸν] B οὐ κάλλος. Cyr. οὐκ ἄλλος. αὐτῷ] B in marg. Γρ πνεύματός σου. ἢ σπέρμα] B ponit poſt θεός. 16 μισήσας ἐξαποστείλῃς] B in marg. μισήσης ἐξαπόστειλον. κύριος] B κύριος ὁ θεός. οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε] B μὴ ἐγκαταλίπητε διαθήκην. 17. κακὸν] B κάλλος.

CAP. III.

1 ἐξαποστέλλω] B ἐξαποστελῶ. Cyr. ἐγὼ ἀποστελῶ. κ) ἐπιβλέψεται. B in marg. σ'. σχολάζει. θ'. ἑτοιμάζει. 2 πλυνόντων] B in marg. σ'. γναφέως. 4 κ)] B ἐν. προστάξω] B προσοχθιῶ· ſed in marg. ἄξω πρὸς ὑμᾶς. 6 ἀδικιῶν] B ἁμαρτιῶν· ſed in marg. ἀδικιῶν. 8 Μήτι πτερνιεῖ] B εἰ πτερνίζει· & in marg. α'. Μήτι ἀποστερήσει ἄνθρωπον θεόν. ἐρεῖτε] B εἴπατε· ſed in marg. ἐρεῖτε. 9 ἀποβλέπετε] B addit εἰς αὐτά. 10 ἔσται] B Cyr. deeſt. διαρπαγὴ &c.] B ἁρπαγὴ πτωχοῦ ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν· ſuprafcripto $\overset{\lambda}{o}$ ſuper ὑμῶν. αὐτοῦ] Cyr. αὐτῶν, bis in hoc verſu. ἐπιστρέψατε] B in marg. σ'. πειράσατε δή μοι. 11 εἰς] B in marg. ἀφ' ὑμῶν τὰ βρώματα. 13 κύριος] B κύριος παντοκράτωρ. 15 ἄνομα] B ἀνομίαν. 18 μὴ δουλεύοντος] B ἀναμέσον τοῦ μὴ δουλεύοντος αὐτῷ.

CAP. IV.

1 διότι] B ὅτι. 3 διότι] B καί. Καὶ ἰδοὺ] B ponit ultimum verſum ante hunc. 6 ἔλθω κ)] B Cyr. ἐλθών. B ad finem Στίχοι ϛζ.

]cimus hic ex MS. A. Περιοχὰς εἰς Ψαλμοὺς, (*dignas fortaſſe, quæ priore loco ponerentur,*) *ipſiſque ex adverſo reſpondentem earum Interpretatio]nem Latinam: utriſque vero etiam & alia præpoſita, alia poſtpoſita, ex eod. MS. prout ibidem reperiuntur.*

Ὑπόθεσεις (Ὑπόθεσις, ει pro ι, ut ι pro ει, in MS. ſæpe) Εὐσεβείου τοῦ Παμφύλου.

Ἧς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἥδε ἂν εἴη ἡ διαίρεσις ὡς τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων αὐτό τε τὸ Ἑβραϊκὸν περιέχει.
Οὕτως ἄν τις ὑπολάβοι οἱ πάντες εἰσὶν τοῦ ΔΑΔ (Δαυίδ) Ψαλμοί·
Ἀλλὰ κ) ἑτέρων προφητῶν ἐν ψάλλειν προφητευόντων.
Διόπερ ἡ πᾶσα γραφὴ παρ' Ἑβραίοις οὐ τοῦ Δαυὶδ ἐπιγραφεὶ,
Ἀλλὰ διοριστῶς βίβλος ψαλμῶν ὀνομάζεται.
Εἰς πέντε μέρη τὴν πᾶσαν τῶν ψαλμῶν βίβλον παῖδες Ἑβραίων διαιροῦσιν.
Πρῶτον εἰς τοὺς ἀπὸ πρώτου μέχρις τεσσαρακοστοῦ.
Δεύτερον εἰς τοὺς ἀπὸ τεσσαρακοστοῦ πρώτου μέχρις ΟΑ'.
Τρίτον (Τρίτον) εἰς τοὺς ἀπὸ ἑβδομηκοστοῦ δευτέρου μέχρις ΠΗ'.
Τέταρτον εἰς τοὺς ἀπὸ ὀγδοηκοστοῦ ἐνάτου μέχρις ἑκατοστοῦ πέμπτου.
Πέμπτον εἰς τοὺς ἀπὸ ἑκατοστοῦ ἕκτου μέχρις τοῦ τέλους τοῦ βιβλίου.
Ἀνεπίγραφοι ΙΘ'.
Ἐπιγεγραμμένοι ΡΛΑ'.
Τῶν ἐπιγεγραμμένων αἱ διαιρέσεις (διαιρέσεις.)
Τοῦ μὲν Δαυὶδ ΟΒ.
Τῶν δ' υἱῶν Κορὲ ΙΑ'.
Τοῦ Ἀσὰφ ΙΒ'.
Αἰθὰν τοῦ Ἰσραηλίτη (Ἰσραηλίτου) Α'.
Σολομῶνος Β'.
Μωυσέως Α'.
Ἀνώνυμοι ΙΖ'.
Τῶν εἰς τὸ Ἀλληλούϊα ΙΕ'.
Ἀνεπίγραφοι ΙΘ'.
Εἰσὶν δ' ἀνώνυμοι ὅσοι ἐπιγραφὰς μὲν ἔχουσιν, οὐ μὴν δηλοῦσιν τίνος εἰσίν.
Ἀνεπίγραφοι ΙΘ'.
Ὁμοῦ ΡΝ'.

ΝΗ'. Ὅτε ἀπέστειλεν Σαοὺλ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
ΛΓ'. Ὅτε Δαυὶδ ἔρχεται εἰς Νομβᾶ πρὸς Ἀβιμέλεχ.
Νϛ'. Εἰς τὸ σπήλαιον τὸ Ὀδολλάμ.
ΝΑ'. Τὸν Δαυὶδ διαβάλλει Δωήκ.
ΞΒ'. εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας φεύγει Δαυίδ.
ΝΓ'. Οἱ Ζιφαῖοι διαβάλλουσιν τὸν Δαυὶδ ἐν τῷ σπηλαίῳ.
ΝΕ'. Οἱ Ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.
ΝΘ'. Μετὰ τὸν θάνατον Σαούλ.
Ν'. Ὅτε ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Νάθαν ὁ προφήτης.
Γ'. Ὅτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
Ζ'. Ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενεί. Ἡ ἱστορία τῶν ψαλμῶν ταύτην ἔχει τὴν ἀκολουθίαν, ἐνήλλακται δ' τῇ δ' ἀρέσεως χρόνῳ.

Cum Syriacis conveniunt hi tituli fere omnes; cum Arabicis tantum pauci; cum cæteris vix ulli: Ipſi quippe Davidem inprimis & Synagogam, *Chriſtum præcipue ſpectant & Eccleſiam.*

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	*Argumenta in Pſalmos.*
α'. Προτροπὴ θεοσεβείας, καὶ ἀποτροπὴ τοῦ ἐναντίου.	1 Exhortatio (ad) pietatem, & dehortatio (a) contrario.
β'. Προφητία περὶ Χριστοῦ καὶ κλήσεως ἐθνῶν.	2 Prophetia de Chriſto & Vocatione gentium.
γ'. Προφητεία γενησομένων ἀγαθῶν τῷ Δαυίδ.	3 Prophetia (de) faciendis bonis ipſi David.
δ'. Προφητία τοῦ Δαυὶδ περὶ ὧν πέπονθεν.	4 Prophetia ipſius David de iis quæ paſſus eſt.
ε'. Ἐκ προσώπου τῆς ἐκκλησίας προσευχή.	5 Ex perſona Eccleſiæ, Oratio.
ϛ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	6 Documentum Confeſſionis.
ζ'. Τοῦ Δαυὶδ ἐξομολόγησεις, καὶ προφητία κλήσεως ἐθνῶν.	7 Ipſius David Confeſſio, & Prophetia (de) Vocatione gentium.
η'. Προφητία κλήσεως ἐθνῶν.	8 Prophetia(de)Vocatione gentium.
θ'. Θάνατος Χριστοῦ, καὶ ἀνάστασις, καὶ βασιλείας παράληψις, ἐχθρῶν τε πάντων καθαίρεσις.	9 Mors Chriſti, & Reſurrectio, & ſuſceptio regni, hoſtiumque omnium profligatio. Heb.9.10.
ι'. Ἐπινίκιος ὕμνος τοῦ κατὰ θεὸν ἀγωνιζομένου.	10 Triumphalis hymnus in Deo dimicantis. Heb.11.
ια'. Κατηγορεία πονηρῶν, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας.	11 Accuſatio malignorum, & Prophetia (de) Chriſti Adventu. 12.
ιβ'. Ἐχθρῶν ἐπανάστασις, καὶ προσδοκία Χριστοῦ.	12 Hoſtium inſurrectio, & expectatio Chriſti. 13.
ιγ'. Κατηγορία πονηρῶν, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας.	13 Accuſatio malignorum, & Prophetia (de) Chriſti Adventu. 14.
ιδ'. Τοῦ κατὰ θεὸν τελίου ἀποκατάστασις.	14 Ipſius qui in Deo perfectus, (in ſtatum ſuum) reſtitutio. 15.
ιε'. Ἐκκλησίας ἐκλογή, καὶ Χριστοῦ ἀνάστασις.	15 Eccleſiæ collectio, & Chriſti Reſurrectio. 16.
ιϛ'. Τελείου ἀνδρὸς ἢ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ προσευχὴ ὑπὲρ τῶν δι' αὐτοῦ σωθησομένων.	16 Perfecti viri, ſeu ipſius Chriſti, & Oratio pro eis qui per ipſum ſalvandi eſſent. 17.
ιζ'. Εὐχαριστεία τοῦ Δαυίδ, καὶ προφητία Χριστοῦ παρουσίας καὶ ἀναλήψεως.	17 Gratiarum actio Davidis, & Prophetia (de) Chriſti Adventu & ſurſum receptione, (ſeu in cœlum Aſcenſione.) 18.
ιη'. Θεολογία σὺν διδασκαλίᾳ θεικῇ.	18 Theologia(ſeu ſermo de Deo)cum inſtructione divina. 19.
ιθ'. Εὐχὴ τῶν συμπραττόντων τῷ δικαίῳ.	19 Oratio eorum qui adjutores ſunt juſto. 20.
κ'. Ἐντάξεις τῶν συμπραττόντων τῷ Δαυίδ.	20 Precatio eorum qui adjutores fuerunt David. 21.
κα'. Προφητία Χριστοῦ παθῶν, καὶ ἐθνῶν κλῆσις.	21 Prophetia (de) Chriſti paſſionibus, & gentium Vocatio. 22.
κβ'. Διδασκαλία, νέου λαοῦ εἰσαγωγή.	22 Inſtructio, novi populi introductio. 23.
κγ'. Προφητία κλήσεως ἐθνῶν, καὶ τελείωσις τῶν σωζομένων.	23 Prophetia (de) Vocatione gentium, & conſummatio (perfectio) eorum qui ſalvantur. 24.
κδ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	24 Documentum Confeſſionis, (ſeu gratiarum actionis.) 25.
κε'. Ἐντάξεις τοῦ κατὰ θεὸν προκόπτοντος.	25 Precatio in Deo proficientis. 26.
κϛ'. Εὐχαριστία, καὶ αἴτησις ἀγαθῶν.	26 Gratiarum actio, & petitio bonorum. 27.
κζ'. Δέησις μετὰ προφητίας.	27 Supplicatio cum Prophetia. 28.
κη'. Προφητία αἰνιγματώδης σὺν θεολογίᾳ.	28 Prophetia ænigmatica cum Theologia. 29.
κθ'. Εὐχαριστεία σὺν ἐξομολογήσει.	29 Gratiarum actio cum Confeſſione. 30.
λ'. Ἐξομολόγησεις σὺν ἱκετείᾳ.	30 Confeſſio cum Supplicatione. 31.
λα'. Προφητία τῶν διὰ Χριστοῦ σωθησομένων.	31 Prophetia de iis qui per Chriſtum ſalvandi eſſent. 32.
λβ'. Παρακέλευσις ὑμνολογίας σὺν θεολογίᾳ.	32 Adhortatio hymnologiæ (ſeu ad hymnum dicendum) cum Theologia. 33.
λγ'. Διδασκαλεία εὐχαριστείας.	33 Inſtructio (ſeu doctrina) gratiarum actionis. 34.
λδ'. Ἱκετεία δικαίου, καὶ προφητία περὶ Χριστοῦ.	34. Supplicatio juſti cum prophetia de Chriſto. 35.
λε'. Ἔλεγχος ἀσεβῶν σὺν θεολογίᾳ.	35 Redargutio impiorum cum Theologia. 36.
λϛ'. Διδασκαλία θεοσεβοῦς βίου.	36. Inſtructio religioſæ vitæ. 37.
λζ'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	37 Doctrina (ſive inſtitutio) Confeſſionis. 38.
λη'. Ἐντάξεις σὺν ἐξομολογήσει.	38 Precatio cum Confeſſione. 39.
λθ'. Εὐχαριστεία τοῦ κατὰ θεὸν σωθέντος, καὶ μνήμη ἐκκλησίας.	39 Gratiarum actio ejus qui a Deo ſalvatus fuerit, & mentio Eccleſiæ. 40.
μ'. Προφητεία περὶ Χριστοῦ καὶ περὶ τοῦ προδότου.	40 Prophetia de Chriſto & de proditore. 41.
μα'. Ἱκετηρία προφητῶν ἐπὶ τῇ ἀποβολῇ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους.	41 Supplicatio Prophetarum de rejectione gentis Judæorum. 42.
μβ'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ. Corrigendum & addendum, μγ'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ.	42 De eodem. 43. *Addendus hic titulus.* 43. De eodem. 44.

In Syriaca tres ſunt Pſalmi ſub titulo, Supplicatio Prophetarum; hic vero duo tantum: valde probabile eſt per errorem Scribæ hic contigiſſe errorem, atq; titulum omiſſum.

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	*Argumenta in Pſalmos.*
μγ'. Corrige μδ'. Ἐπιφάνεια Χριστοῦ καὶ βασιλεία.	43 *Corr.* 44. Apparitio Chriſti & regnum. 45.
μδ'. Corr. με'. Ἀποστόλων κήρυγμα.	44 *C.* 45 Apoſtolorum prædicatio. 46.
με'. C. μϛ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	45 *C.* 46 Vocatio gentium. 47.
μϛ'. C. μζ'. Ὕμνος εἰς θεὸν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, καὶ καθαίρεσις διωγμῶν.	46 *C.* 47 Hymnus ad Deum de Eccleſia, & deſtructio perſecutionum. 48.
Inter μϛ'. & μη'. deeſt μζ'. numeri vero poſt Pſal. μβ'. huc uſq; in MS. male procedunt.	*Num.* 47. *deeſt in MS.*
μη'. Θείας κρίσεως διδασκαλεία.	48 Divini judicii documentum. 49.
μθ'. Ἀνατροπὴ περὶ θυσιῶν Μωϋσέως νόμου, καὶ εἰσαγωγὴ τοῦ τῆς καινῆς διαθήκης τρόπου.	49 Subverſio (refutatio) de ſacrificiis legis Moſis, & introductio ritus novi Teſtamenti. 50.
ν'. Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	50 Documentum (ſeu doctrina) confeſſionis (peccatorum.) 51.
να'. Ἔλεγχος μοχθηροῦ τρόπου, καὶ τέλος τοῦ αὐτοῦ.	51 Redargutio morum pravorum, & finis eorundem. 52.
νβ'. Σωτῆρος ἐπιφάνεια, καὶ ἀθεότητος ἀπαλλαγῆς. (forte ἀπαλλαγή.)	52 Salvatoris apparitio, & atheiſmi rejectio. 53.
νγ'. Προσευχὴ τοῦ διὰ θεὸν ἐλαυνομένου.	53 Oratio iſtius qui exagitatur propter Deum; hoc eſt, perſecutionem patitur.) 54.
νδ'. Δήλωσις τῶν κατὰ Χριστοῦ τετολμημένων.	54 Manifeſtatio eorum qui contra Chriſtum inſolenter ſe gerunt. 55.
νε'. Δικαίου εὐχαριστεία ῥυσθέντος ἐξ ἐχθρῶν.	55 Juſti gratiarum actio ab hoſtibus liberati. 56.
νϛ'. Εὐχαριστεία τοῦ Δαυίδ, καὶ προφητεία κλήσεως ἐθνῶν.	56 Gratiarum actio ipſius David, & prophetia (de) vocatione gentium. 57.
νζ'. Διδασκαλία τῆς τοῦ θεοῦ δικαιοκρισίας.	57 Documentũ juſti judicii Dei. 58.
νη'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Ἰουδαίων ἀποβολή.	58 Vocatio gentium, & Judæorum reprobatio. 59.
νθ'. Ἀποβολὴ τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	59 Rejectio gentis Judæorum, & Vocatio gentium. 60.
ξ'. Δέησις σὺν εὐχαριστείᾳ.	60 Oratio cum gratiarum actione. 61.
ξα'. Διδασκαλία θεραπευτική.	61 Doctrina medicinalis, (medendi peccatum, ſcil.) 62.
ξβ'. Εὐχαριστεία τοῦ κατὰ θεὸν τελείου.	62 Gratiarum actio apud Deum perfecti. 63.
ξγ'. Διδασκαλία θεραπευτική.	63 Doctrina medicinalis. 64.
ξδ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	64 Vocatio gentium. 65.
ξε'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Ἀποστόλων κήρυγμα.	65 Vocatio gentium, & Apoſtolorum prædicatio. 66.
ξϛ' Περὶ τοῦ αὐτοῦ.	66 De eodem. 67.
ξζ'. Χριστοῦ ἐνανθρώπησις, καὶ κλῆσις ἐθνῶν.	97 Chriſti incarnatio (hominificatio,) & Vocatio gentium. 68.
ξη'. Πάθη Χριστοῦ, καὶ Ἰουδαίων ἀποβολή.	68 Paſſio Chriſti, & Judæorum rejectio. 69.
ξθ'. Ἱκετεία δικαίου, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ.	69 Supplicatio juſti, imo ipſius Chriſti. 70.
ο'. Χριστοῦ πάθη καὶ ἀνάστασις.	70 Chriſti paſſio & reſurrectio. 71.
οα'. Προφητίας (forte Προφητία) Χριστοῦ βασιλείας, καὶ κλήσεως ἐθνῶν.	71 Prophetia (de) Chriſti regno, & vocatione gentium. 72.
οβ'. Προφητεία περὶ βασιλείας καὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας· ἐξομολόγησεις τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας ἐπὶ τῇ τῶν ἀσεβῶν εὐπραγίᾳ, καὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας.	72 Prophetia de regno & Dei longanimitate. Confeſſio humanæ infirmitatis ſuper proſperitate impiorum, & longanimitatis Dei. 73.
ογ'. Προαναφώνησεις τῆς ἐσχάτης Ἰουδαίων πολιορκίας ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου γενομένης.	73 Prædictio ultimæ Judæorum obſidionis per Veſpaſianum & Titum factæ. 74.
οδ'. Χριστοῦ θεολογία, καὶ ὕμνησις τοῦ θείου δικαστηρίου.	74 Chriſti Theologia, & decantatio divini conſiſtorii. 75.
οε'. Ἐκδίκησις κατὰ ἀσεβῶν τῆς τοῦ θεοῦ κρίσεως.	75 Ultio judicii Dei adverſus impios. 76.
οϛ'. Περὶ τῆς τοῦ θεοῦ μακροθυμίας,	76 De longanimitate Dei, 77.
οζ'. C. οϛ'. Καὶ τῶν θαυμασίων ἔργων αὐτοῦ.	77 *C.* 76. Et mirandis operibus ejus. 77.

In Syriaca eſt Pſal.unus,viz. 77. Voce mea, *ſub hoc tit.* De longanimitate Dei, & miraculis ejus. *Probabile eſt conjungi debuiſſe hos duos in MS. titulos, & ad unum Pſal. pertinere.*

οη'. C. οζ'. Χριστοῦ διαστολὴ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν περὶ τῆς τοῦ προτέρου λαοῦ παρανομίας.	78 *C.* 77 Chriſti diſceptatio ad Eccleſiam de prioris populi tranſgreſſione. 78.
οθ'. C. οη'. Προφητία τῶν κατὰ Ἀντίοχον Ἰουδαίοις συμβάντων. Ἡ ἱστορία ἐν τοῖς Μακκαβαίοις.	79 *C.* 78 Prophetia de iis quæ Judæis contigerunt ab Antiocho. Hiſtoria (eſt) in Maccabæis. 79.
π'. C. οθ'. Προφητία τῆς ὑπὸ Ἀσσυρίων πολιορκίας, καὶ δέησις περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπιφανείας.	80 *C.* 79 Prophetia de obſidione ab Aſſyriis (facienda,) & precatio pro Chriſti Apparitione. 80.
πα'. C. π'. Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ διδασκαλία τῶν συμβάντων τῷ προτέρῳ λαῷ.	81 *C.* 80 Vocatio gentium, & doctrina (inſtructio) eorum quæ acciderunt priori populo. 81.
πβ'. C. πα'. Ἔλεγχος ἀρχόντων τοῦ Ἰουδαίων	82 *C.* 81 Redargutio principum gentis

Περιοχαὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς.	Argumenta in Pſalmos.
δαίων ἔθνεις, ϗ προφητία περὶ τ̃ θνῶν.	gentis Judæorum, & Prophetia de gentibus. 82.
C. πβ'. Δέησις περὶ τ̃ πεπονθότος πωρα λαοῦ, ϗ προφητία περὶ τ̃ τέλους τ̃ ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ.	83 C. 82 Precatio pro populo dura patiente, & prophetia de fine inimicorum Dei. 83.
C. πγ'. Προφητία περὶ Χριστοῦ, ϗ περὶ τ̃ ἐκκλησιῶν αὐτοῦ.	84 C. 83 Prophetia de Chriſto, & de Eccleſiis ejus. 84.
C. πδ'. Προφητεία εἰς Χριστὸν, ϗ δι' αὐτοῦ λυτρωμένοις.	85 C. 84 Prophetia de Chriſto, & per ipſum ſalvandis. 85.
C. πε'. Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ, ϗ φητία κλήσεως ἐθνῶν.	86 C. 85 Oratio David, & prophetia vocationis gentium. 86.
C. πς'. Χριστοῦ ἐνανθρώπησις, καὶ ῆσις ἐθνῶν.	87 C. 86 Chriſti incarnatio, (hominificatio,) & Vocatio gentium. 87.
C. πζ'. Χριστοῦ θάνατον προφητεύει.	88 C. 87 Chriſti mortem prophetat. 88.
C. πη'. Χριστοῦ βασιλείαν ἐκ σπέρματος Δαυίδ.	89 C. 88 Chriſti regnum ex ſemine David. 89.
C. πθ'. Ἰουδαίων ἀποβολή.	90 C. 89 Judæorum rejectio. 90.
C. ϟ'. Χριστοῦ νίκη καὶ παντὸς τοῦ δι' αὐτὸν τελειουμένου.	91 C. 90 Chriſti victoria, & omnis qui per eum perficitur. 91.
C. ϟα'. Περὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἀναπαύσεως.	92 C. 91 De quiete quæ eſt in Deo. 92.
C. ϟβ'. Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ παρουσίας.	93 C. 92 Hymnus (de) regno Chriſti ſuper primam ejus præſentiam. 93.
Περὶ τῶν κατὰ τῆς ἐκκλησίας διωγμῶν.	93 De perſecutionibus contra Eccleſiam. 94.
Κλῆσις Ἰουδαίων, ϗ ἀπόγνωσις τ̃ αὐτῶν.	94 Vocatio Judæorum, & rejectio (deſperatio) eorundem. 95.
Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Χριστοῦ παρουσίας.	95 Vocatio gentium, & (de) præſentia Chriſti. 96.
Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ ἐπὶ τ̃ δευτέρας ἑαυτοῦ παρουσίας.	96 Hymnus (de) regno Chriſti ſuper ſecundam ejus præſentiam. 97.
Κλῆσις ἐθνῶν, καὶ Χριστοῦ παρουσία.	97 Vocatio gentium, & Chriſti præſentia. 98.
Ὕμνος βασιλείας Χριστοῦ.	98 Hymnus (de) regno Chriſti. 99.
Κλῆσις ἐθνῶν.	99 Vocatio gentium. 100.
Ὕμνος τοῦ κατὰ Θεὸν τελειουμένου.	100 Hymnus viri in Deo perfecti. 101.
Ὀδυρμὸς ἐπὶ τοῦ προτέρου λαοῦ, καὶ προφητεία νέου λαοῦ, καὶ κλήσεως ἐθνῶν.	101 Lamentatio ſuper priorem populum, & prophetia (de) novo populo, & vocatio gentium. 102.
Διδασκαλία εὐχαριστίας.	102 Doctrina (documentum) gratiarum actionis, 103.
Διδασκαλία ἐξομολογήσεως.	103 Doctrina (documentum) Confeſſionis. 104.
Διδασκαλία τοῖς ἔθνεσιν τοῖς εἰς τὸν πρότερον λαὸν τοῦ Θεοῦ εὐεργεσιῶν.	104 Doctrina (inſtructio) ad gentes de beneficiis Dei in priorem populum (collatis.) 105.
Διδασκαλία δυσσεβείας τοῦ Ἰουδαίων ἔθνους.	105 Doctrina (de) impietate gentis Judæorum. 106.
Προφητία κλήσεως ἐθνῶν, καὶ αἴτησις ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ ἐπιλήμψεως.	106 Prophetia (de) vocatione gentium, & petitio bonorum Dei aſſumptionis. 107
Κλῆσις ἐθνῶν.	107 Vocatio gentium. 108.
Πάθη Χριστοῦ.	108 Paſſiones Chriſti. 109.
Νίκη Χριστοῦ.	109 Victoria Chriſti. 110.
Εὐχαριστία Χριστοῦ.	110 Gratiarum actio Chriſti. 111.
Νέου (Νέου) λαοῦ κλῆσις, ϗ Χριστοῦ διδασκαλεία.	111 Novi populi vocatio, & Chriſti doctrina. 112.
Νέου λαοῦ κλῆσις.	112 Novi populi vocatio. 113.
Νέου λαοῦ διδασκαλία.	113 Novi populi inſtructio. 114. 115.
Νέου λαοῦ προκοπή.	114 Novi populi proceſſus. 116.
Νέου λαοῦ τελείωσις.	115 Novi populi perfectio. 116.
ρις'. Κλῆσις ἐθνῶν.	116 Vocatio gentium. 117.
ριζ'. Νίκη τῶν ἐν Χριστῷ ἀγωνιζομένων, ϗ προφητία Χριστοῦ.	117 Victoria (triumphus) in Chriſto certantium (agoniſtarum) & prophetia (de) Chriſto. 118.
ριη'. Στοιχίωσις τῆς κατὰ Θεὸν εἰσαγωγῆς.	118 Inſtructio introductionis quæ eſt ſecundum Deum. 119.
ριθ'. Παροικίας.	119 (De) Incolatu. 120.
ρκ'. Ἐπάνοδος Βαβυλῶνος ϗ τῆς διασπορᾶς.	120 Reditus (e) Babylonia, & (a) diſperſione. 121.
ρκα'. Ἀγαθῶν ἐπαγγελία.	121 Bonorum promiſſio. 122.
ρκβ'. Εὐχῆς.	122 Precationis (Pſalmus.) 123.
ρκγ'. Εὐχαριστίας.	123 Gratiarum actionis. 124.
ρκδ'. Ἀποκαταστάσεως.	124 Reſtitutionis. 125.
ρκε'. Προσδοκία μελλόντων.	125 Expectatio futurorum. 126.
ρκς'. Οἰκοδομῆς ἐκκλησίας.	126 Extructionis Eccleſiæ. 127.
ρκζ'. Κλῆσις ἐθνῶν.	127 Vocatio gentium. 128.
ρκη'. Νίκης Θεοῦ στρατιᾶς.	128 Triumphi Eccleſiæ Dei. 129.
ρκθ'. Εὐχῆς μαρτύρων.	129 Precationis martyrum. 130.
ρλ'. Περὶ ταπεινοφροσύνης.	130 De humilitate. 131.
ρλα'. Προσευχὴ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἐπιφάνεια Χριστοῦ.	131 Oratio David, & Apparitio Chriſti. 132.
ρλβ'. Λαοῦ τελείου.	132 (De) populo perfecto. 133.
ρλγ'. Λαοῦ ἐρχομένου.	133 (De) populo venturo. 134.
ρλδ'. Διδασκαλία εἰσακτική.	134 Doctrina Introductoria. 135.
ρλε'. Εὐχαριστία τελεία λελυτρωμένων.	135 Gratiarum actio perfecta Redemptorum. 136.
ρλς'. Ἁγίων φωναὶ τ̃ ἐν αἰχμαλωσίᾳ.	136 Sanctorum voces in captivitate exiſtentium. 137.
ρλζ'. Εὐχαριστεία μετὰ προφητίας.	137 Gratiarum actio cum prophetia. 138.
ρλη'. Ἔντευξις δικαίου σὺν ἐξομολογήσει.	138 Oratio juſti cum Confeſſione. 139.
ρλθ'. Φωνὴ τοῦ κατὰ Θεὸν ἀγωνιζομένου.	139 Vox (hominis) ſecundum Deum decertantis. 140.
ρμ'. Προσευχὴ τοῦ κατὰ Θεὸν τελείου.	140 Oratio (hominis) in Deo perfecti. 141.
ρμα'. Φωνὴ τοῦ διὰ Θεὸν πολεμουμένου.	141 Vox (hominis) per Deum oppugnati. 142.
ρμβ'. Προσευχὴ ἐξομολογουμένου.	142 Oratio Confitentis. 143.
ρμγ'. Εὐχαριστεία νενικηκότος.	143 Gratiarum actio ejus qui victoriam eſt conſecutus. 144.
ρμδ'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	144 Hymnus cum Theologia. 145.
ρμε'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	145 Hymnus cum Theologia. 146.
ρμς'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	146 Hymnus cum Theologia. 147.
ρμζ'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	147 Hymnus cum Theologia. 147.
ρμη'. Ὕμνος σὺν θεολογίᾳ.	148 Hymnus cum Theologia.
ρμθ'. Ὕμνος σὺν προφητίᾳ.	149 Hymnus cum Prophetia.
ρν'. Παρακέλευσις ὕμνου καθολική.	150 Adhortatio Hymni generalis.

De his numeris quære diligentius : ſunt enim pleriique fugitivi.

Κανόνες ἡμερινοὶ ψαλμῶν.
Ὀρθρινοὶ γ'. ξβ'. ρμ'. ρμα'.

Α'.	ψαλμὸς	. .
Β'.	ψαλμὸς	ΚΘ'.
Γ'.	ψαλμὸς	. .
Δ'.	ψαλμὸς	ΜΑ'. vel ΜΔ'.
Ε'.	ψαλμὸς	Ν'.
ς'.	ψαλμὸς	. .
Ζ'.	ψαλμὸς	ΞΘ'.
Η'.	ψαλμὸς	ΠΔ'.
Θ'.	ψαλμὸς	ΡΙΑ'.
Ι'.	ψαλμὸς	ΡΜ'.
ΙΑ'.	ψαλμὸς	Ρ . .
ΙΒ'.	ψαλμὸς	Ρ . .

Κανόνες νυκτερινοὶ τ̃ ψαλμῶν.
Λυχνικοὶ γ'. ρκθ'. ρμ'. ιβ'.

Α'.	ψαλμὸς	ΟΔ'.
Β'.	ψαλμὸς	ΚΘ'.
Γ'.	ψαλμὸς	ΝΔ'.
Δ'.	ψαλμὸς	. .
Ε'.	ψαλμὸς	. .
ς'.	ψαλμὸς	Μ'.
Ζ'.	ψαλμὸς	. .
Η'.	ψαλμὸς	. .
Θ'.	ψαλμὸς	ΠΖ'.
Ι'.	ψαλμὸς	ϟΕ'.
ΙΑ'.	ψαλμὸς	. .
ΙΒ'.	ψαλμὸς	Νς'.

ERRATA corrigenda.

gandus es, Lector, ut errata quædam ſeu σφάλματα in contextu noſtro Græco, quæ hic corrigenda monebimus, benigne corrigas : Idque imprimis, me bis a febri convaleſcente, tertiumque relapſo, atque a prelo vi morbi avulſo ; circa illud tempus neſcio quomodo contigerit. Geneſ. cap. 28. *poſt verſ.24. quem ſequitur* v. 30. *ad finem pag.* 346. *tom.*1. *hæc tum in Græco, tum in Latino ſupple,*

ὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος πρόσωπον.	*Et duas aſpidiſcas impones ſuper utroſque humeros ſuperhumeralis ad faciem.*

Cap.25. *Ver.*6. *totus hoc modo incluſus uncis* [ ] *delendus a noſtra eſt, & prorſus auferendus. Non eſt enim in Romano, neque* MS. **A.**

αὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σιν τοῦ θυμιάματος.]	*[Et oleum in illuminationem, thymiamata in oleum unctionis, & in compoſitione thymiamatis.]*

21. V.21. ἐκ * Φαρὰν Αἰγύπτου, *ubi aſteriſcum vides. Certus procul dubio error, quamvis ita legunt Editio Romana, Pariſ.& Londinenſis parva : & noſtra, ſed cum aſteriſco, ut diximus.* M.A. *noſtrum legit* ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *& Nobilii tranſlatio Latina reddit,* de terra Ægypti. *Francofurt.* legit ἐκ γῆς Αἰγύπτου, *ubi notat in var. lect. num.* 27. *Rom.* Φαρὰν Αἰγύπτου, *vitioſe. Conſule & alias editiones. Typographus forte in Rom. quæ erro*buit *cæteris editionibus,* Φαρὰν *vocabulum diſlocatum, quod ſequi debuit* ἐν τῇ ἐρήμῳ, *ver. ſuperiori, ib. omiſſum, errore huc tranſtulit.* Exod.*cap.*22. ἐπὶ τὴν * θήραν, *ubi etiam aſteriſcum vides : Rom. Par.& Londin. parva, quin & Francof. &* MS. A. *ita legunt: quomodo & nos, eorum veſtigia inſecu*ſertim *Rom. Cæterum aliæ edit. legunt* θύραν, *& in Latino,* oſtium: *& ſic etiam reddit Nobilius. Judica, Lector: nos ſententiam non interponimus.* præterea *hæc quæ obiter adnotavimus ; ſaltem in quibuſdam exemplaribus.* Gen. 10. 25. *pro* ἐγέννηθησαν, *leg.* ἐγεννήθησαν. *Ib.* 16. 4. *pro* ἐτι ἠτιμάσθη. Eſa.28.2. *pro* καταφερομένη *poſt* χάλαζα, *leg.* καταφερομένη. Matth.12.25. *pro* Ἰησȣ̃ς, *leg.* Ἰησοῦς. *Ib. p.*14.26. *&* 28. *in tit.* Ματθαίων, *leg.* Ματθαῖον *& ibid. per aliquot foll. capitum numeros non recte uſquequaque poſitos corrige. Inſuper in* MS. A. *Obad. v.* 18. *Omiſſam* variantem *lectionem, pro* πυροφόρος, frumentarius, *ut nos, Rom. ſecuti,* πυρφόρος, qui geſtare poſſit igniculum, *vel ut Arab.* ferens ignem : *quam* obſervat *in aliis Nobilius in notis ad hunc locum.* Hæc quæ nobis in præſens occurrunt, ſic, te rogamus, ut corrigas, benevole Lector : gas & alia quæ non occurrunt, ubicunque reperias : namque & nos in exemplaribus quæ ſecuti ſumus, ſimilia correximus. Memineriſque, quod

Errare ſors eſt incidens mortalibus,
In moribus ſuis & in negotiis :
Lapſus ſed emendare, miſericordiæ
Illius eſt imago qui immortalis eſt

Ε'γχα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΧΟΝ,

VOTIVUM DEO,

ſive

Gratiarum Actio pro opere confecto.

Ex MS. Alexandrino Theclæ, *poſt Odas, quæ ſequuntur Pſalmos, ſive Ode ultima,* ΙΔ'. *quæ inſcribitur,* Ὕμνος ἑωθινός. *vol.* 3. ΟΕ'. ν'. *fol.* 569. *coll.* 2. *&* 3.

Δόξα (α) ἐν ὑψίστοις Θεῷ,
Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,
Ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
Αἰνοῦμέν σε,
Εὐλογοῦμέν σε,
Προσκυνοῦμέν σε,
Δοξολογοῦμέν σε,
Εὐχαριστοῦμέν σοι
Διὰ τὴν μεγάλην Ϲου δόξαν,
Κύριε βασιλεῦ,
Ἐπουράνιε,
Θεὲ πατὴρ παντοκράτωρ,
Κύριε υἱὲ μονογενὴ,
Ἰησοῦ Χριστὲ,
Καὶ ἅγιον Πνεῦμα,
Κύριε ὁ Θεὸς,
Ὁ (β) ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ,
Ὁ υἱὸς τοῦ Πατρὸς,
Ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
Ἐλέησον ἡμᾶς,
Ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
Ἐλέησον ἡμᾶς.
Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν.
Ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς,
Ἐλέησον ἡμᾶς.
Ὅτι σὺ εἶ μόνος ἅγιος,
Σὺ εἶ μόνος κύριος,
Ἰησοῦς Χριστὸς,
Εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός.
Ἀμήν.

Καθ᾽ (γ) ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω Ϲε,
Καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά Ϲου εἰς τὸν αἰῶνα,
Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Καταξίωσον κύριε καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην
Ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.
Εὐλογητὸς (δ) εἶ κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.
Καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.
Εὐλογητὸς (ε) εἶ κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου,
Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά Ϲου,
Εὐλογητὸς εἶ κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά Ϲου.
Κύριε (ζ) καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
Ἐγὼ (η) εἶπα, Κύριε ἐλέησόν με,
Ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν Ϲοι.
Κύριε (θ) πρὸς Ϲὲ κατέφυγα,
Δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά Ϲου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.
Ὅτι (ι) παρὰ Ϲοὶ πηγὴ ζωῆς.
Ἐν τῷ φωτί Ϲου ὀψόμεθα φῶς.
Παράτεινον τὸ ἔλεός Ϲου τοῖς γινώσκουσίν Ϲε.

(α) Luc. 2. 14. (β) Joh. 1. 29. (γ) Pſal. 144. 2. (δ) Cant. 3. puer. ver. 52. (ε) Pſal. 118. 12. (ζ) Pſa. 89. 1. (η) Pſal. 40. 5. (θ) Pſal. 142. 9. 10. (ι) Pſal. 35. 10. 11. ſec. LXX.

Quo perquam ſacrato vereque glorioſo hymno, a multitudine militiæ cœleſtis incepto; a Baptiſta continuato; a Pſalmiſta Davide, pueris tribus, piiſque Chriſtianis, (collatis quaſi ſymbolis) conſummato; totque abhinc ſeculis (ut vel ex hoc ſummæ Antiquitatis monumento videre eſt) in Eccleſia decantato; poſt exantlatam operam per quadrienne & quadrimeſtre ſpatium, ab initio operis ad finem ejus uſque, in colligendis hujus MS. A. variantibus Lectionibus, ipſiſque cum Bibliis Græcis LXX. *Interp. eorumque Tranſlatione, atque Vulgata Verſione, Latina; aliiſque quæ proxime præceſſerunt, quam multis, ad prælum corrigendis atque recognoſcendis, labores meos concludo: Si prius, repetita priore hujus hymni parte, meo, atque eorum, quibuſcum operatus ſum, nomine, Deo Gratias, qui per immenſum nos mare ad portum perduxit, deinceps agam: ejuſque laudes, qui nunquam ſatis laudandus, præcinentibus angelis, ſuccinentibus piis ſanctiſque viris, cum ea quæ in cœlis, quæ in terris, Eccleſia Univerſa, concinamus omnes atque recinamus.*

Τροχαϊκὸν, Δίμετρον, Ἀκατάληκτον, Ϲὺν τῷ Διμέτρῳ, καταληκτικῷ, γένους τοῦ αὐτοῦ.

1.
Δόξα καὶ τιμὴ δοθέσθω
Τοῖς ἐν ὑψίστοις Θεῷ,
Ἡσύχ᾽ εἰρήνη γενέσθω
Τῆς ἐπ᾽ αἴας τῆς κάτω,
Εὐδοκῶν θέλησις ἔστω
Τῷ γένει τ᾽ ἀνθρωπίνῳ.

2.
Τοὺς ἐπαίνους σοῦ λέγουμεν,
Αἴρομέν Ϲου τοὔνομα,
Εὐσεβῶς Ϲε προσκυνοῦμεν,
Εὐχαριστοῦντες διὰ
Τὴν Ϲὴν δόξαν εὐλογοῦμεν,
Καὶ τὸ κλέος Ϲου μέγα.

3.
Οὐρανῶν ἄναξ κράτιστε,
Χαῖρε τὺ πάτερ Θεὸς,
Υἱ᾽ Ἰησοῦ χαῖρε Χριστὲ,
Πρωτογεννηθεὶς Πατρὸς,
Πνεῦμα θεῖον, πνοῦς ἄριστε,
Καίγε τρεῖς καίγ᾽ εἷς μόνος.

4.
Δεσποτῶν ὁ δεσποτοῦντος,
Ἀμνὲ ἄμωμε τοῦ Θεοῦ,
Υἱὲ τοῦ πατρὸς τεκόντος
Ἀφθίτου κ᾽ αἰωνίου,
Κόσμ᾽ ἀφαιρῶν τοῦ παρόντος
Πταίσματ᾽, ἵλεως γίνου.

5.
Πταῖσμα κόσμ᾽ ἄρας, γίνοιο
Αὐτὸς ἡμῖν ἵλεως,
Πταῖσμα κόσμ᾽ αἴρων κακοῖο,
Κλῦθι τῆς δεήσεως,
Τῇ καθεσθεὶς ἐν θεοῖο
Δεξι᾽, ἱλαθ᾽ εὐμενῶς.

6.
Εἷς γὰρ ἅγιος, εἷς μονάρχης
Κυριεύων αὐτὸς εἶ,
Κυριεύων ὡς ἀπ᾽ ἀρχῆς
Χριστὲ, Ϲὺν τῷ Πνεύματι,
Κυριεύων ὡς πρὸ τ᾽ ἀρχῆς,
Ἴσος ἐν δόξῃ Πατρί.

Ἀμήν.

Jambicum, Dimetrum, Acatalectum.

1.
Deo ſit in Sublimibus
Laus & perennis gloria,
Terriſque pax, mortalibus
Mens & voluntas unica.

2.
Te prædicamus, te Deum
Benedicimus; te plurimis
Tuumque nomen inclytum
Extollimus præconiis.

3.
Tibi gratias, quas poſſumus
Præſtare maximas, tuæ
Pro ſplendidæ reponimus
Immenſitate gloriæ.

4.
Domine Deus, rex cœlice,
Deus omnium potens Pater;
O ſingularis, unice,
O Chriſte, partus integer.

5.
Agnus Dei, patris tui
Qui ſempiternus filius,
Peccata tollis ſeculi;
Miſerere nobis, quæſumus.

6.
Peccata tollens ſeculi,
Audi tuorum nunc preces;
Miſerere nobis, ad tui
Qui dexteram Patris ſedes.

7.
Tu namque ſolus ſanctus es,
Dominuſque, Chriſte: tu Patris
Cum Spiritu par ſummus es,
In gloria ejus numinis.

Amen.

Anno meo climacterico magno, ætatis meæ LXIII. die S. Hilarii.
Jan. 13. ſtylo vet. CHRISTI ἐνανθρωπήσεως MDCL VII/VIII.

Servientium Deo, inque hoc opere, minimus,
ALEXANDER HUISSUS S.T.B. *Coll. Wad. apud Oxon. olim Socius.*

ARIÆ LECTIONES VETERIS TESTAMENTI VULGATÆ LATINÆ EDITIONIS AB LUCA Brugenſe, Hentenio, aliiſque Theologis Lovanienſibus collectæ; & cum codicibus Græcis, Syriacis, Bibliis Regiis, veterumque Eccleſiæ Patrum & ſcriptorum verſionibus & explicationibus collatæ.

Explicatio Notarum quæ in his Lectionibus occurrunt.

Aſteriſcus ſive ſtellula, ſignificat eorum, quibus præfigitur, additionem. _- Obelus ſive veru, rejectionem._ _⁖ Hujuſmodi tria punctula, alterius dictionis, ad ambiguitatem ejus, quæ in textu eſt, tollendam, poſitionem._

S. deſignat exemplaria MSS. Latina, quorum numerus fere adjungitur.

indicat lectionem concordare cum Bibliis Regiis.

ab. ſic Rabanum legere ſignificat, Aug. _Auguſtinum,_ Hier. _Hieronymum,_ B. _Bedam,_ Greg. _Gregorium,_ Hil. _Hilarium,_ Am. _Ambroſium,_ Rad. _Radulphum,_ Pr. _Primaſium : Nomen vero expreſſius poſitum, ut_ Hieron. _inſinuat ex ejus colligi Commentariis ita lectum, licet in ejus textu legatur aliter : & ſic in reliquis._

Chaldaicam Paraphraſim indicat.

oſtendit lectionem congruere textui Græco Bibliorum Regiorum. G. q. _cum aliis quibuſdam Græcis exemplaribus._

lectionem Hebræo textui conformem eſſe vel propius accedere commonſtrat.

Syriacum textum Regii operis notat.

q. MSS. quædam ſic legere ſignificat.

Significat lectiones illas eſſe exigui momenti.

N. hoc eſt, Quære Notationes, librum ſcilicet Lucæ Brugenſis ſingularem : ubi de his varietatibus uberius diſſeritur.

ervandum etiam has notas referri ad Edit. Bibl. Lovan. A. 1584.

GENESIS.

CAP. I.

ER. 2. _Domini_] Dei 10 MS. R. Rab. H. C.G. v. 4. _& diviſit_]*Deus 1 MS. H. C. G. ibid. _a tenebris_] ac tenebras MS. Rab. v. 11. _entem_] afferentem 11 MS. v. 15. _Vt_] & 8 MS. H. C. G. v. 17.]*Deus 7 MS. R. H. C. G. v. 21. _produxerant_] produxerunt 1 MS. G. v. 26. _Et beſtiis_] * terræ MS q. ibid. _Terræ_] creaturæ MS. q. 27. -_& ſimilitudinem_] 21 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. II. v. 2. _opere_] * ſuo 2 MS. Rab. H. C. G. v. 3. _benedixit_] Deus 1 MS. H. C. G. v. 5. _Terram_] eam 3 MS. G. v. 23. ⁖_virago_] a. ibid. ⁖ _viro_] is. v. 24. _& Matrem_] * ſuam 7 MS. H. C. v. 25. _um_] nec 3 MS.

CAP. III. v. 10. _tuam_] * Domine MS. q. v. 11. - _Dominus_] 8 MS. C. G. v. 15. _ipſa_] ipſe 2 MS. H. C. G. Q. n. v. 19. -_tuo_] 8 MS. H. C. v. 23. _emiſit_] & emiſit 4 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 1. ⁖ _Poſſedi_] Canithi. ibid. _Deum_] Dominum 1 MS. H. C. v. 7. -_tuam_] 12 MS. R. H. v. 8. -_Egrediamur foras_] Rab. C. Q. n. v. 25. ⁖ _Poſuit_] ſoth.

CAP. V. v. 3. -_filiam_] 8 MS. Rab. H. C. G. ibid. _Imaginem & ſimilitudinem_] ſimilitudinem & imaginem 5 MS. Rab. H. C. G.

CAP. VI. v. 3. _Deus_] Dominus MS. R. H. C. Dominus Deus G. 6. -_Et præcavens in futurum_] 2 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. VII. v. 13. _&_] * tres MS. R. H. C. G. v. 17. _diebus_] * & quadraginta noctibus 7 MS. G. v. 19. _nimis_] * Nimis C. G. v. 23. _de-_ _it_] * Deus MS. q.

CAP. VIII. v. 5. _enim_] autem 4 MS. G. Sine conjunctione legunt cum Hebræis Chaldæi. v. 7. -_non_] 6 MS. R. H. C. Q. n. v. 21. _omnem animam_] omnem animantem 6 MS. Omne vivens H. C. Omnem carnem viventem G. ibid. -_viventem_] o.

CAP. IX. v. 5. -_&_] 1 MS. H. C. G. ib. -_de manu_] 16 MS. Rab. H. C. G. v. 11. _diſſipans_] * omnem MS. G. v. 16. -_meus_] 1 MS. H. C. ibid. _&_] * inter 1 MS. H. C. G. v. 17. _eſt_] erit MS. q. ib.] * inter 3 MS. H. G. v. 21. _nudatus_] * jacuit MS. q. Rab. v. 25. _Maledictus_] * puer MS. q. v. 27. ⁖ _Dilatet_] japht.

CAP. X. v. 1. -_ſunt_] 5 MS. R. H. C. G. ibid. -_filiorum_] o. v. 5. _quiſque_] vir Rab. H. C. ib. -_ſuam_] 9 MS. R. G. at contradicunt Rab. H. C. v. 7. _Saba,_] * & 12 MS. Rab. H. C. G. v. 9. _ab hoc_] ob hoc MS. H. C. G. v. 25. ⁖ _diviſa ſit_] niphlega.

CAP. XI. v. 3. _faciamus_] * nobis MS. q. v. 9. ⁖ _Babel_] Balal. v. 10. [illegible]] 6 MS. H. C. G. v. 12. _Porro Arphaxad_] Q. n. v. 13. _trecentis_] quadringentis 5 MS. H. C. v. 31. _irent_] iret 6 MS. Rab. ad eundum H. C.G.

CAP. XII. v. 1. _monſtravero_] monſtrabo 3 MS. H. C. G. v. 7. _qui apparuerat ei_] * & invocavit ibi nomen ejus o. v. 16. _aſini_] aſinæ o. ibid. _famulæ_] familiæ o. ib. -_& aſinæ_] o.

CAP. XIII. v. 2. _valde_] * Abram 6 MS. Rab. H. C. G. v. 7. _Vnde_] 3 MS. q, v. 14. -_in directum_] 10 MS. R. Rab. H. C. G. ib. _&_] * ad MS. H. C. v. 16. -_terræ_] o. ibid. _numerare_] numerari 3 MS. R. H. v. 17. -_ergo_] 10 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 1. _Ponti_] Ellaſar H. C. G. v. 5. -_&_] 12 MS. R. Rab. H. C. G. v. 7. -_uſque_] 10 MS. Rab. H. C. G. v. 10. -_rex_] 6 MS. H. v. 15. -_& Phœnicem_] 13 MS. R. H. C. G.

CAP. XV. v. 6. _Deo_] Domino 1 MS. R. Rab. H. C. v. 10. -_ea_] MS. q. Rab. v. 12. _occumberet_] occubuiſſet MS. q. Rab. ibid. _ſopor_] ſopor Rab. ecſtaſis G. Textui recte covenit H. v. 19. _magnum_] * fluvium MS. H. C.

CAP. XVI. v. 1. -_ſibi_] ei H. C. G. 13 MS. v. 2. _acquieſceret_] acquieviſſet 3 MS. H. C. G. v. 11. ⁖ _Iſmael_] Samah. v. 13. _autem_] * Agar MS. q. Rab.

CAP. XVII. v. 4. _&_] * ponam o. v. 5. ⁖ _patrem multarum, &c._] hamon goim. v. 8. _tuo_] * poſt te 4 MS. R. H. C. G. v. 10. -_meum_] MS. G. A R. autem Rab. H. & C. legitur.

CAP. XVIII. v. 2. -_ſui_] 6 MS. H. C. At a R. Rab. & G. legitur v. 6. -_ſimile_] o. v. 25. _qui judicat omnem terram : nequaquam facies judicium_] nunquid judex univerſæ terræ non facies judicium H. C. G. ibid. -_hoc_] 12 MS. v. 28. _quadragintaquinque_] quinque 4 MS. R. H. C. Textus conſentit G. v. 29. -_ibi_] o.

CAP. XIX. v. 1. -_eos_] 4 MS. H. C. G. v. 14. -_&_] 7 MS. Rab. H. C. v. 15. _Surge_] * & MS. q. Rab. v. 16. _uxoris_] * ejus 6 MS. H.C. G. v. 30. -_cum eo_] o. v. 35. -_etiam_] 4 MS. G. ib. -_&_] H. C. G. q. v. 38. _Ammon_] Ben-ammi H. Huic nomini convenit interpretatio, quam interpres ſubjunxit.

CAP. XX. v. 12. -_&_] 8 MS.

CAP. XXI. v. 6. ⁖ _Riſum fecit :_] Seoc. v. 7. _auditurus_] auditorum 5 MS. v. 9. _Ægyptiæ_] * quem peperit ipſi Abraham. H. C. G. ib. -_cum Iſaac filio ſuo_] 6 MS. H. C. At G. habent. v. 14. _tradiditque_] * ei MS. q. v. 20. _Et fuit_] * Deus 1 MS. H. C. G.

CAP. XXII. v. 1. -_Abraham_] 8 MS. H. C. verum R. & G. nomen Abrahæ, conformiter textui geminant. v. 6. _manibus_] * ſuis MS. H. C. v. 12. _Dominum_] Deum 3 MS. R. Rab. H. G. v. 14. _videt_] videbit H. vidit G. v. 16. -_propter me_] 16 MS. R. H. C. In G. vero reperitur.

CAP. XXXIII. v. 5. -_Dicentes_] o. v. 8. -_pro me_] o. v. 13. _plebe_] populo terræ H. C. G. ibid. -_ejus,_] 8 MS. Rab. ibid. _agro_] eo 7 MS. Rab. illic H. C. G. v. 15. -_me_] o. v. 16. _probatæ_] probati 1 MS. Hebraice eſt, Argenti tranſeuntis ad mercatorem. Chaldaice, Argenti quod recipiebatur pro mercimoniis in unaquaque provincia. Græce; Argenti probati mercatoribus. v. 17. -_ejus_] o. v. 19. _duplici_] duplicis Q. n.

CAP. XXIV. v. 3. _&_] * Deum] H. C. G. v. 7. _cæli_] * & terræ MS. G. v. 11. _dixit_] oravit Dominum dicens : o. v. 15. _Domino meo_] * Abraham MS. R. G. Textus Hebræis conſentit & Chaldæis. v. 17. _bibendum_] ſorbendum 8 MS. v. 21. _Deus_] Dominus MS. R. H. C. G. v. 24. _Nachor, quem peperit ei Melcha_] Melchæ, quem peperit Nachor 5 MS. H. C. G. Q. n. v. 30. -_aquæ_] H. C. G. v. 32. _fœnum_] * camelis H. C. G. ibid. _camelorum_] ejus H. C. G. v. 42. -_aquæ_] 9 MS. H. C. G. v. 47. -_ejus_] o. v. 52. -_procidens_] 9 MS. H. C. G. v. 53. -_ea_] 1 MS. H. C. G. ibid. -_pro munere :_] H. C. G. ib. _fratribus_] fratri H. C. G. frater R. H. C. At, plurali numero, legunt MS. & G. v. 59. _illius_] * Deboram MS. q. v. 63. _oculos_] * ſuos 2 MS. H. C. v. 67. -_domino ſuo_] 8 MS. H. C. G.

CAP. XXV. v. 2. _Zamram_] Zamran MS. R. H. C. Zombran G. v. 3. _Laomim_] Laummim MS. H. v. 22. _fuit_] * me 1 MS. H. C. G. v. 26. ⁖ _plantam_] aceb.

CAP. XXVI. v. 23. _autem_] * Iſaac MS. q. v. 28. _nos_] nunc o. v. 31. _locum ſuum_] domum ſuam. o. v. 34. _uxores duas_] uxorem 1 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 12. _inducat_] inducam Miſſale Roman. H. C. G. v. 27. -_illi_] o. ibid. -_pleni_] 5 MS. R. H. C. in Rab. & G. legitur. v. 28. _vini_] * & olei o. v. 32. -_illi_] o. v. 36. ⁖ _ſupplantavit_] Jacob. v. 37. _vino_] & oleo o. v. 41. _Venient_] Veniat MS. G. ibid. _&_] ut 7 MS. G. v. 42. _hæc_] * verba 4 MS. H. C. G.

CAP. XXVIII. v. 7. -_ſuis_] o. v. 20. _Dominus_] Deus MS. R. Rab. H. Dominus Deus G. verbum Domini C.

CAP. XXIX. v. 25. -_ſuum_] 6 MS. ibid. _eſt_] * hoc 5 MS. H. C. G. ibid. _quare_] * Liam o. v. 32. ⁖ _Vidit_] Raa. v. 33. ⁖ _audivit_] Samah. v. 34. ⁖ _copulabitur_] illave. v. 35. ⁖ _confitebor_] ode.

CAP. XXX. v. 6. ⁖ _Judicavit_] Dan. v. 8. ⁖ _Comparavit me_] Naphtule Niphtalti. v. 11. ⁖ _Feliciter_] bagad. v. 13. ⁖ _beatitudine mea:_] oſri. ib. _beatam quippe me dicent_] ci iſſerouni. ib. _dicent_] * omnes. v. 18. ⁖ _mercedem_] ſachar. ibid. _Iſſachar_] * quod eſt merces MS. teſte Rabano. G. v. 20. ⁖ _mecum erit_] izbeleni. v. 24. ⁖ _Addat_] Joſeph. v. 25. _in patriam-meam_] -10 MS. ad locum meum H.C.G. v. 26. -_vero_] -13 MS. enim H. C. G. v. 30. -_ad te_] MS. q. ib. _provideam_] * etiam 5 MS. H. C. G. v. 33. _argues_] arguent 3 MS. H. C. G.

CAP. XXXI. v. 4. *Miſit*] * Jacob. 1 MS. H. C. G. v. 17. *itaque*] autem MS. R. G. v. 29. *tui*] veſtri 4 MS. H. C. ibid. *contra*] cum 10 MS. H. C. G. v. 31. *auferres*] * mihi 1 MS. H. C. G. v. 32. *inveneris*,] * & 7 MS. H. C. G. v. 43. *ſunt*] * ſed 7 MS & H. C. Textui conſentiunt R. & G. ibid. ⁖ *filiis*] לִבְנֹתַי. ib. ⁖*Tumulus*] Gal. ibid. ⁖*teſtis*] Ed. v. 48. *teſtis*] * Et adjecit Laban o.

CAP. XXXII. v. 1. *autem*] quoque 7 MS. Rab. & H. C. G. Jacob. abiit, &c. v 22. *mature*] mane 1 MS. nocte H. C. G. v. 28. *contra Deum fortis fuiſti*] ⁖ Sarichain Elohim. v. 29. *nomen meum*] * quod eſt mirabile o. v. 30, ⁖ *Dominum facie ad faciem*,] Deum MS. R. H. G. Angelum Domini C. ⁖ Elohim panim el panim.

CAP. XXXIV. v. 2. -*eam.*] 8 MS. Rab.

CAP. XXXV. v. 4. *eorum*] earum o.

CAP. XXXVI. v. 2. *filiæ*] filiam 3 MS. filii 14 MS. R. Rab. G. Q. n. v. 4. *Ada*] * ipſi Eſau H. C. G. v. 11. *& Cenez*] * & Core o. v. 14. *filiæ*] ut ſupra v. 2. v. 17. *iſti filii Baſemath uxoris Eſau*] -o. v. 20. *habitatores*] habitatoris MS. G. verum quæ in textu eſt lectio R. Rab. H. C. conformis eſt.

CAP. XXXVII. v. 10. *num*] nunquid MS. G. v. 11. *rem tacitus conſiderabat*] verbum ſervavit. H. C. G. v. 16. -*greges*] H. C. G. v. 20. *ciſternam veterem*] unam ciſternarum H. C. G. v. 22. *interficiatis*] interficiamus MS. R. H. C. G. ibid. *ejus*] * Et dixit ad eos Reuben H. C. G. et ſequitur, ne effundatis, &c. ibidem *effundatis*] effundamus o. ibid. *hanc*] veterem o. v. 24. -*veterem*] 8 MS. Rab. H. C. G. v. 27. *venundetur*] vendamus MS. H. C. G. v. 28. *Madianitis*] Iſhmaelitis o. ibid. *viginti*] triginta o. v. 29. *puerum*] Joſeph in ciſterna, H. C. G. v. 33. *agnoviſſet*] cognoviſſet MS. Rab. v. 36. *militum*] militiæ MS. Rab.

CAP. XXXVIII. v. 2. ⁖ *vocabulo*] uſemo ἢ ὄνομα. v. 12. *Suæ*] filiæ Suæ 6 MS. R. H. C. Textui lectio G. conſentit. v. 16. -*ne agnoſceretur*] H. C. v. 17. -*Patior quid vis*] H. C. G. v. 21. *mulier*] meretrix H. G. C. v. 29. ⁖ *diviſa eſt propter te maceria*] pharaſta, phares.

CAP. XXXIX. v. 3. *generet ab eo*] generentur ab eo o. v. 6. *Nec quidquam, &c.*] & dimiſit omnia quæ habebat in manu Joſeph. H. C. G. v. 9. *Dominum meum*] Deum MS. H. C. G. Deum meum MS. R. Rab. v. 10. *dies*] * loquebatur 4 MS. R. H. C. G. v. 13. *mulier*] * quod reliquiſſet H. C. G. ibid. -*ad ſe*] 9 MS. Rab. H. C. G.

CAP. XL. v. 10. -*in*] 9 MS. v. 17. *portare*] * putabam MS. q. R. ibid. *cibos*] * Pharaonis H. C. G. v. 21. *ei*] regi 13 MS. Rab. Pharaoni H. C. G.

CAP. XLI. v. 8. -*omnes*] o. v. 24. *ſomnium*] ſomniorum 4 MS. H. C. G. v. 43. *ſecundum*] ſecum o. v. 44. *rex Ægypti*] 10 MS. Rab. Pharao. H. C. G. v. 51. ⁖ *Obliviſci me fecit*] naſſani. v. 52. ⁖ *Creſcere me fecit*] hiphrani. v. 54. *autem*] etiam MS. R. ibid. *panis*] fames MS. R. Rab. His accedit exemplar Græcum, quod panes non erant, legit. At H. C. G. id quod in textu eſt habent.

CAP. XLII. v. 6. *erat princeps in Terra-Ægypti*] princeps Ægypti MS. Rab. -H. C. G. v. 13. -*dixerunt*] 2 MS. Rab. H. C. G. v. 28. *pecunia*] * mea 7 MS. H. G. v. 30. *terræ*] * illius 5 MS. ibid. -*eſſe provinciæ*] o. v. 36. *auferetis*] aufertis MS. q.

CAP. XLIII. v. 3. *atteſtatione*] teſtificatione MS. v. 11. *frugibus*] fructibus MS. G. v. 14. -*in vinculis*] 5 MS. H. C. G. v. 17. *Ibique*] Illique MS. v. 22. *quæ-nobis neceſſaria ſunt*] -6 MS. Rab. cibum H. G. frumentum C.

CAP. XLIV. v. 4. *tunc*] cum MS. v. 18. -*confidenter*] H. C. G. v. 27. -*Ad quæ*] At MS. R. H. C. G. v. 32. -*ſim*] 6 MS. H. C. G.

CAP. XLV. v. 5. -*in Ægyptum*] 1 MS. Rab. H. C. G. v. 23. *eis*] ei 12 MS. H. C. G. v. 26. -*filius tuus*] 10 MS. Rab. H. C.

CAP. XLVI. v. 8. *ipſe*] Jacob H. C. G. v. 9. *Primogenitus*] * Jacob H. C. G. v. 10. *Jamin*] * & Jami. o. v. 18. *autem*] * Jacob MS. q.

CAP. XLVII. v. 4. -*nos*] 1 MS. H. C. G. ibid. -*ſervos tuos*] o. v. 16. *panes*] panem MS. H. C. Textui ſuffragantur R. Rab. & G. v. 22. -*&*] MS.

CAP. XLVIII. v. 3. -*Joſeph*] MS. q. Rab. v. 15. *Jacob filii Joſeph*] Joſeph filio ſuo 29 MS. Rab. Q. n. v. 20. *eis*] ei MS. q.

CAP. XLIX. v. 3. -*in*] 3 MS. Rab. H. v. 8. ⁖ *te laudabantur*] jodoutha. ibid. *tua*] tuæ MS. R. Rab. G. pro textu ſtant cum Hebræis Chaldæi. v. 16. ⁖ *judicabit*] iadin. v. 19. ⁖ *accinctus præliabitur ante eum*] gedoud jegoudennou. ibid. ⁖ *accingetur*] jagud. v. 26. *veniret*] veniat 5 MS. v. 31. *jacet*] * Emptio agri & ſpeluncæ quæ in eo a filiis Heth H. C. G.

CAP. L. v. 11. *Ægypti*] * qui eſt trans Jordanem H. C. G. v. 16. *fecimus*] * ei MS. H. C. G. ibid. -*dicentes*] MS. q. Rab. v. 17. *ſervo Dei patri tuo*] ſervis Dei patris tui 1 MS. R. H. C. G.

EXODUS.

CAP. I.

VER. 13. *eis*] * & invidentes o.

CAP. II. *greges*] gregem 6 MS. H. C. oves G. v. 18. *Raguel*] Jethro o. v. 22. ⁖ *Advena ſui in terra aliena:*] ger. ib. -*Alterum vero peperit: quem vocavit Eliezer dicens: Deus enim patris mei adjutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis.*] 2 MS. H. C. Hinc tollunt: poſt 18. cap. v. 4, legunt. In Græca vero tranſlatione & Rab. & hic & ibi legitur. v. 25. *liberavit*] cognovit 10 MS. Rab. H. G.

CAP. III. v. 1. *ſoceri*] cognati 11 MS. Rab. Q. N. v. 2. *Dominus*] Angelus Domini H. C. G. Textus Rab. conſonat. v. 8. *Hevæi*] Gergezæi 5 MS. G. verum R. Rab. H. C. Gergezæi non meminerunt. v. 11. -*filios*] o. v. 12. -*meum*] 2 MS. H. C. & G. legunt. ibid. *immolabis*] immolabitis H. C. G. v. 20. *que*] enim 10 MS. Rab. & H. C. G. Et ext. infra 11. 2. & 12. 35.

CAP. IV. v. 5. *tuorum*] ſuorum R. H. C. G. v. 18. *ſocerum*] cognatum 10 MS. Q. n. v. 26. -*tu mihi es*] 8 MS. H. Q. n. v. 27. *autem*] quo MS. R. v. 31. -*Dominus*] o.

CAP. V. v. 12. *per*] in MS. R. H. C. G. v. 17. -*idcirco*] o. v. 19. *in malum*] in malo 4 MS. Rab. H. G.

CAP. VI. v. 3. ⁖ *ADONAI*] יהוה. v. 20. *Moyſen*] * & Mariam o.

CAP. VII. v. 10. *Tulitque*] & projecit H. C. G.

CAP. VIII. v. 9. -*& a ſervis tuis, & a populo tuo*] 12 MS. H. C. A Græcis tollitur illud duntaxat: & a ſervis tuis. v. 19. *hic*] hoc MS. Rab. G. v. 25. *ſacrificare*] * Domino MS. q.

CAP. IX. *ulcera*] vulnera 23 MS. Q. n. v. 11. *ulcera*] vulnera 23 MS. v. 15. *manum*] * meam MS. H. C. G.

CAP. X. v. 2. *auribus*] aures MS. G. v. 3. *mihi*] * in deſerto o v. 9. -*Dei*] 6 MS. H. C. Textus G. conſonat. v. 11. *Non fiet ita*] Non fiat ſic H. C. G. v. 18. -*Moyſes*] 6 MS. H. C. A. G. autem R & Rab. non tollitur.

CAP. XI. v 2. *aurea*,] * & veſtem MS. G. Ab H. autem C. & Rab. non additur. v. 5. *ingrediar*] egrediar 10. MS. egredior. H. revelor. C. ingredior G. v. 7. *&*] * filios o. v. 8. *adorabunt*] orabunt 5 MS. C. v. 10. *ſigna &*] 9 MS. H. C. G. Q. n.

CAP. XII. *calceamenta*] * veſtra 1 MS. Rab. H. C. ibid. *baculos*] baculum MS. H. Textui hic Rab. & hic & illic R. & G. conſentiunt. v. 19. *fermentatum*] fermentum 1 MS. H. C. G. v. 22. *limine*] vaſe C. dictio hebræa & limen ſignificat & vas. v. 23. -*domus*] 5 MS. H. C. G. v. 24. *cuſtodi*] cuſtodite 5 MS. H. C. G. ibid. *tibi*] vobis 5 MS. ibid. *tuis*] veſtris 5 MS. Q. n. v. 25. *Dominus*] * Deus MS. Q. v. 29. *ejus*] ſuo 1 MS. v. 31. -*&*] MS. R. H. C. ibid. *ite*] * & MS. R. G. v. 37. *abſque parvulis-& mulieribus*]-12 MS. H. C. præter exercitus impedimenta G. textui Rab. ſuffragatur. v. 39. *occurrerat*] curaverat MS.

CAP. XIII. v. 5. *te*] vos MS. q. ibid. *celebratis*] celebrabis 8 MS. R. H. C. G. v. 16. *ante*] inter 6 MS. Rab. H. C. Textui R. & G. conſentiunt *Dominus*] Deus MS. R. H. G.

CAP. XIV. v. 19. -*ſe*] Q. n. ibid. *Domini*] Dei MS. R. H. G. v. 24. -*ecce*] R. H. C. G. pro textu MS. & Rab. faciunt.

CAP. XV. v. 7. *meos*] tuos 4 MS. R. H. C. -G. v. 8. *ſtetit*] * ſicut moles aut murus H. C. G. v. 11. *laudabilis*] * & 11 MS. R. At a Rab. H. C. & G. non legitur. v. 17. -*tuum*] MS. Rab. H. C. G. v. 19. *eques*] equus 8 MS. H. G. Q. n. -o. ibid. -*ejus*] MS. Rab. G. v. 23. ⁖ *amara*] marim. v. 27. -*filii Iſrael*,] 9 MS. Rab. H. C. G.

CAP. XVI. v. 7. *audivi*] audivit MS. H. C. G. v. 8. *eum*] nos Rab. G. Textui vero ſuffragantur MS. R. H. C. ibid. *enim*] autem Rab. G. pro Textu faciunt MS. R. & H. C. & nos quid? v. 26. *Domini*] Domino 6 MS. R. H. G. coram Domino C. ib. -*Domini*] H. C. G. Domino 1 MS. R. v. 33. *in*] * futuras retro 6 MS. R. A Rab. autem H. C. & G. non legitur. ibid. *præcepit*] præceperat MS. R. Q. n.

CAP. XVII. v. 8. *Amalec*] * ad pugnam MS. q. v. 16. *ſolii*] ſolius o.

CAP. XVIII. v. 4. ⁖ *Deus enim*] Elohi. ibid. ⁖ *adjutor*] ezer. v. 12. *Domino*] Deo MS. R. H. C. G. v. 21. *ſapientes*] potentes 16 MS. R. Rab. H. C. G.

CAP. XIX. v. 1. *egreſſionis*] * filiorum MS. H. C. G. v. 3. *ad Deum*] * in montem MS. in montem Dei G. in conſpectum verbi dei C. Quæ autem in textu eſt lectio R. Rab. & H. conformis eſt. v. 12. *ad eos*] MS. Rab. H. C. G. v. 13. *tangent*] tanget 7 MS. H. C. G. v. 16. *timuit*] * omnis 2 MS. H. C. G. v. 19. *ei*] * voce H. C. G. v. 21. *velit*] velint MS. Rab. H. C. G. v. 25. -*omnia*] H. C. G.

CAP. XX. v. 1. *Dominus*] Deus 2 MS. R. H. v. 10. -*in eo*] 12 MS. Rab. H. C. At in R. & G. reperitur. v. 18. *videbat*] audiebat o. v. 23. *facietis*] * mecum 3 MS. H. coram me 1 MS. C. In R. autem Rab. & G. neutrum legitur. v. 25. *cultrum*] * tuum 16 MS. H. C. G. ibid. *eum*] eo MS. R. His volunt cum H. Chaldæi: nam ad altare referunt illos Rab. G.

CAP. XXI. v. 14. *per induſtriam*] de induſtria. ibid. *aut*] & 4 MS. Rab. H. C. Textus R. & G. conſentit. v. 16. *Qui maledixerit patri ſuo vel matri, morte moriatur*] Q. n.

CAP. XXII. v. 6. *ſpicas*] ſpinas MS. R. Rab. H. C. G. v. 9. *damnum*] damni 2 MS.

CAP. XXIII. v. 3. *judicio*] negocio 14 MS. H. ut autem in textu eſt C. & ſeptuaginta tranſtulerunt R. & Rab. legunt. v. 6. *judicium*] 13 MS. Non decl. ſeu pervertes judicium pauperis in lite ejus. v. 15. *comedes*] comedetis MS. R. G. Textus Rab. H. & C. conformis eſt. v. 16. *meſſis*] menſis o. v. 17. -*tuo*] 6 MS. Rab. H. C. v. 18. *tuæ*] meæ 9 MS. Rab. H. C. G. v. 20. *mittam*] mitto 2 MS. Rab. H. C. G. ibid. -*meum*] 6 MS. H. C. v. 21. *peccaveris*] peccaveritis 5 MS. Rab. H. C. v. 26. -*in*] o.

CAP. XXIV. v. 1. -*ex*] 2 MS. H. C. G. Textui Rab. auxiliatur. v. 5. -*duodecim*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 10. -*&*] MS. Rab. H. C. G. v. 11. *qui procul receſſerant*] Q. n. v. 12. *eos*] filios Iſrael MS. q. R. Rab. v. 16. *eum*] * Dominus MS. R. G. ab H. autem & C. non additur.

CAP. XXV. v. 5. *ianthinas*] hyacinthinas MS. R. Rab. G. Q. n.

CAP. XXVI. v. 14. *ianthinis*] hyacinthinis MS. R. Rab. G.

CAP. XXVIII. v. 33. *tincto*] * & byſſo retorta MS. R. G. verum ab H. & C. non legitur.

CAP. XXIX. v. 5. -*&*] 4 MS. H. C. v. 31. *conſecrationis*] conſe-
ionum 7 MS. H. Textui vero conſonant G. v. 33. *ſancti*] ſanctas
S. G. ſanctificata MS. ſanctitas H.C.
CAP. XXX. v. 9. -*libamina*] o. v. 13. *nomen*] numerum 3 MS. H.
viſitationem, ita tranſtulerunt 70. Ut in textu eſt, legit Rab. v. 24.
i] * aromatici H. C. G.
CAP. XXXI. v. 8. *altaria*] altare 3 MS. R. In H. & C. eſt. Et al-
thym. & altare hol. in G. non aliud eſt quam, Et altaria. v. 14. -*me-*
] 2 MS. R. Rab. H. C. G. v. 15. *facietis*] facies 4. MS. G. fiet H. C.
ab] * omni MS. R. Rab.
CAP. XXXII. v. 1. *acciderit*] ei 3. MS. H. C. G. v. 5. -*dicens*] o.
dicens] 7 MS. H. C. Textui conſentiunt R. Rab. & G. v. 13. *Abra-*
] & MS. R. G. At ab H. & C. non additur. v. 16. *Domini*] Dei
R. H. G. v. 21. *Dixitque*] * Moyſes 6 MS. H. C. G. v. 28. -*trigin-*
9 MS. R. Rab. H. C. G. viginti o. v. 31. *Obſecro*] * Domine MS G.
R. autem H. & C. non legitur. v. 34. *tibi*] * ecce H. C. G.
CAP. XXXIII. v. 1. -*dicens*] 8 MS. H. C. G. v. 3. *eſt*] es 5 MS.
H. C. G. v. 9. *oſtium*] * Tabernaculi 2 MS. H. C. G. v. 10. *lo-*
urque] Dominus MS. q. R. v. 13. *faciem tuam*] * viam tuam 9 MS.
am bonitatis tuæ C. teipſum manifeſte Rab. G. v. 19. *vocabo*] voca-
Q. n.
CAP. XXXIV. v. 4. *ſecum*] * duas 7 MS. H. C. G. A Rab. non ad-
v. 10. *cernat*] * omnis H. C. G. ibid. -*iſte*] 3 MS. Rab. C. v. 11.
Jebuſæum] * & Gergeſæum 4 MS. G. Ab H. autem. C. & Rab. non agnoſcitur. v. 13. *deſtrue*] * & 1 MS. H. C. G. v. 15. *ut*] & 1 MS. H. C. G. v. 25. *victima*] victimis MS. R. G. At H. Textui volunt. adipibus victimæ C. v. 28. *Domino*] * Moyſes MS. R. Rab. G. Ab H. autem & C. non additur. v. 34. *Quod*] Qui R. Rab. v. 35. *rurſus*] * velamine 4 MS. H. C. G.

CAP. XXXV. v. 4. *prono*] prompto MS. Rab. ibid. *animo*] corde H. C. G. v. 7. *ianthinas*] hyacinthinas MS. R. Rab. G. v. 16. *baſes*] baſim 7 MS. R. H. C. G. v. 24. *hyacinthinas*,] ianthinas MS. ibid. *ariſque*] * auri o. v. 34. *dedit*] * Dominus MS. q.

CAP. XXXVI. v. 19. *ianthinis*] hyacinthinis MS. R. G.

CAP. XXXVII. v. 29. *thimyamata*] 7. MS. H. C. G.

CAP. XXXVIII. v. 14. *tenebant*] tenebat MS. R. v. 15. *inter*] MS. ib. *fecit*] facit MS. Alia quædam MS. legunt: Quæ ab utroque intr. &c. v. 21. *ceremoniis*] ceremonias MS. G. v. 28. *quinque*] * ſiclis MS. R. G. At H. & C. conformiter Textui, non exprimunt.

CAP. XXXIX. v. 6. *Iſrael*] * ſex nomina in lapide uno, & ſex in altero, juxta ordinem nativitatis eorum: in quibuſdam MS. etiam hoc loco legitur; at ab H. C. & G. niſi in cap. hujus libri 28. non agnoſcitur. v. 33 *hyacinchinis*] ianthinis MS.

CAP. XL. v. 5. -*teſtimonii*] 8 MS. H. C. G. v. 19. *tabernaculum*] * teſtimonii MS. q. R. v. 29. *Laveruntque*] * in eo 1 MS. R. ex eo H. C. G.

LEVITICUS.

CAP. I.

R. 5. *ſacerdotis*] ſacerdotes 3 MS. R. H. C. G. v. 10. *agnum anni-*
m *&*] maſculum 2 MS. R. H. C. G. Textus autem Rad. conformis
ſi tò agnum dempſeris.
CAP. II. v. 2. *ſacerdotis*] ſacerdotes 1 MS. H. C. G. v. 7. -*fuerit*
ficium] 11 MS. Rad. H. C. G.
CAP. III. v. 1. *offerre*] * ſive H. C. G. ibid. *immaculata*] imma-
um 9. MS. H. C. G. Textus autem Rad. conſentit. v. 2. *ſacerdotis*]
dotes 1 MS. H. C. H. v. 13. *per*] ſuper 3 MS. H. C. G.
CAP. IV. v. 6. *eum*] eo 7 MS. Textui Rad. ſuffragatur. eos o. deſanguine
C. de ſanguine digito G. v. 8. *offerret*] auferet 5 MS. H. C. G. Textui Rad.
ulatur & in hoc, & in eo qui ſequitur loco. v. 10. *offertur*] aufertur
S. H. C. G. v. 13. *turba*] * filiorum MS. q. v. 25. *reliquum*] * ſan-
em R. MS. H. C. G. Radulph. ſi non legit intellexit. v. 26. *ſupra*]
are 3 MS. H. C. G.
CAP. V. v. 1. *jurantis*] adjurantis 1 MS. Utramque lectionem Ra-
hus exponit. juramenti H. G. v. 11. *columbarum*] columbæ MS. Rad.
C. Textui conformiter habent G. v. 19. *in Domino*] in Dominum
S. Rad. Domino H. coram Domino G.
CAP. VI. v. 10. *vorans*] vorax MS. v. 11. -*&*] R. H. C. G. ibid.
ue ad favillam conſumi faciet] MS. R. H. C. G. A Rad. autem leguntur.
6. *ſanctuarii*] ſancto in atrio MS. R. H. C. G. His conformiter Rad. le-
videtur. v. 30. *enim*] autem 5 MS. Textui Rad. conſentit. & H. C.
Et omnis hoſtia, &c.
CAP. VII. v. 14. *offertur*] offeretur MS. Rad. H. C. G. v. 18. *ab-*
] * & 2 MS. H. C. G. ibid. *fiet*] * ejus MS. q.
CAP. VIII. v. 3. -*tabernaculi*] -o. v. 24. *pollices*] pollicem 2 MS.
Textu Rad. facit H. C. G. habent quidem numerum ſingularem, ſed
itum. v. 26. *fermento*] * unum R. H. C. G. A Radul. explicatur. v. 28.
ini] Domino 1 MS. R. H. G. coram Domino C. v. 34. *compleretur*]
pleatur MS.
CAP. IX. v. 3. *anniculum*] anniculos 5 MS. H. C. At Rad. & G.
ui conſentiunt.
CAP. X. v. 3. *Quod audiens*] & H. C. G. v. 4. *Ite*] Accedite H.
G. v. 6. *Fratres*] * quoque 1 MS. H. C. verum Rad. & G. non ad-
v. 7. *egrediemini*] egredimini MS. egrediamini R. Futurum eſt, H.
& G. ſed quod, etiam his modis, recte vertatur. v. 14. *repoſita*] ſepoſi-
S. v. 18. *intra ſancta*] * ſanctorum 6 MS. Radul. interpretans ad-
in ſanctitatem intrinſecus H. in domum ſanctitatis intrinſecus C. in
um G.
CAP. XI. v. 2. *Iſrael*] * Cuſtodite omnia quæ ſcripſi vobis, ut ſim
s veſter o.
CAP. XII. v. 4. *infantulus*] caro præputii ejus H. C. G.
CAP. XIII. v. 25. *ecce*] * ſi 7 MS. R. Sed a Rad. H. C. non additur G.
eos] eum 8 MS. R. locum maculæ H. C. G. Textui Rad. adſtipulatur.
CAP. XIV. v. 36. *efferant*] efferantur MS. R. v. 49. *purificatione*]
ficationem MS. H. G. Pro textu Rad. facit.
CAP. XV. v. 21. *&*] * locus MS. q. R. v. 27. *eam*] ea, MS. R. H. C. Verum, quæ in textu eſt lectio, Rad. & G. conſonat.

CAP. XVI. v. 17. -*donec egrediatur*] H. C. G. v. 32. *initiata ſunt*] initiata eſt 7 MS. H. Textui volunt Rad. & G.

CAP. XVII. v. 2. -*dicens*] o. v. 8. *domo*] filiis MS. R. G. Textus Rad. H. & C. conſentit. v. 9. *offeratur*] offerat 3 MS. R. H. & G. v. 11. -*meo*] -H. C. G. meum MS. Rad. v. 12. *apud*] inter MS. Rad. H. C.

CAP. XVIII. v. 15. *ejus*] * Et uxorem fratris ſui nullus accipiat MS. Rad.

CAP. XIX. v. 8. *populo ſuo*] medio populi ſui MS. q. v. 16. *nec*] & MS. Rad. ibid. *populo*] populis 10 MS. Rad. H. Q. n. v. 19. *jumentum tuum*] jumenta tua 13 MS. R. Rad. G. Singulariter vero legunt, cum H. C. v. 22. *peccato*] delicto MS. Rad. v. 26. *comedetis*] * carnem MS. q. Q. n. v. 31. *Non*] ne MS. Rad. H. v. 33. *Non*] ne MS. Rad.

CAP. XX. v. 7. *ego*] * Sanctus MS. R. Rad. G. verum H. & C. non addunt. v. 9. *aut*] & MS. Rad. H. C. Disjunctivam conjunctionem recte tranſtulerunt ſeptuaginta. v. 26. *polluta*] * Et 2 MS. Rad. H. C. G.

CAP. XXI. v. 10. *veſtimenta*] * ſua 2 MS. H. C. G. Hoc & duobus ſequentibus. Textui Rab. ſuffragatur. v. 12. *Domini*] Dei ſui 3 MS. R. H. C. G. v. 17. *familias*] * ſuas 2 MS. H. C. veſtras G. v. 23. *qui*] quia 6 MS. Rad. H. C. G.

CAP. XXII. v. 5. *tangit*] tanget MS. H. C. G. v. 6. *carnem ſuam*] corpus ſuum MS. G. Textus autem Rad. H. & C. conſonat.

CAP. XXIII. v. 8. -*in eo*] 1 MS. C. G. A Rad. autem legitur. v. 10 *manipulos*] manipulum H. C. Plurali numero utuntur ſeptuaginta. v. 11. *acceptabile*] acceptabilis MS. Rad. v. 20. *Domino*] * cum duobus agnis H. C. G.

CAP. XXIV. v. 7. *Domini*] Domino, MS. H. C. G. v. 16. -*populi*] 2 MS. H. C. G. At a Rad. non tollitur. v. 18. *reddet*] reddat MS. Rad. G. Futurum vero ut Textus habet, eſt R. H. & G. v. 21. *reddet*] reddat MS. Rad.

CAP. XXV. v. 2. *ſabbathizet*] * populus o. terra H. C. G. Textus Rad. conformis eſt. ibid, -*Domini*] Domino MS. R. H. C. G. Pro textu Rad. facit. v. 5. *gignet*] gignit MS. Rad. G. v. 6. *ancilla*] * tuæ 7 MS. Rad. H. C. G. ibid. *peregrinatur*] peregrinantur MS. R. H. C. Textus autem Rad. conſentit, et ad G. accedit. v. 12. *oblata*] ablata MS. R. Radul. autem oblatam legit, & vindemiam ſubaudit. Hæc poſterior 12 verſus pars ab H. C. & G. ad hunc legitur modum: De agro comedetis fructum ejus. v. 33. *Levitarum*] Leviticarum MS. Rad. verum quæ textum occupat, lectio R. H. C. & G. reſpondet.

CAP. XXVI. v. 15. *ſi*] & ſi 2 MS. H. C. Sed MS. R. G. v. 16. *vobis*] * Et H. C. G. ibid. *vos*] * quoque MS. Textui ut hoc & precedenti loco Rad. ſuffragatur. v. 30. *Simulachra*] * veſtra 6 MS. H. C. G. A Rad. autem non legitur. v. 40. *majorum ſuorum*] malorum ſuorum recordentur o. v. 45. -*Deus*] 3 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 2. *Deo*] Domino MS. R. H. G. C. v. 8. *&*] * ad 2 MS. R. autem &. Rad. non legitur. v. 9. *voverit*] * Domino 1 MS. Rad. H. C. G. v. 11. *Animal*] * autem 13 MS. H. C. G. v. 26. *Deum*] Dominum MS. R. Rad. H. C. G. v. 27. *ſuam*] tuam 2 MS. H. Q. n. v. 32. -*& capite*] R. H. C. G. At a MS. & Rad. legitur.

NUMERI.

CAP. I.

R. 22. *generationes*] * ſuas MS. H. C. G. v. 24. *generationes*] ſuas
H. C. G. v. 51. *caſtra metanda*] caſtra metandum 1 MS. Q. n. ibid.
rorum] exterorum MS. extraneorum Rab.
CAP. II. v. 2. *filiorum*] filii 3 MS. R. Rab. v. 4. *ſexcentorum*] ſex-
ti R. Rab.
CAP. III. v. 22. *quingentorum*] quingenti R. G.
CAP. IV. v. 6. *velamen*] velamine MS. R. Rab. H. C. G. ib. *ianthi-*
rum] hyacinthinarum MS. R. Rab. G. Q. n. v. 8. *ianthinarum*] hyacinthi-
um MS. R. G. v. 10. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 11.
narum] hyacinthinarum MS. R. G. v. 12. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 14. *ianthinarum*] hyacinthinarum MS. R. G. v. 15. *involverint*] involverit R. H. C. At Textui G. ſuffragantur. v. 19. *opera*] onera MS. q. R. v. 25. *ianthinum*] hyacinthinum MS. R. G. v. 36. *quos*] * recenſeri R. H. C. G.

CAP. V. v. 22. *ſuo*] tuo, 1 MS. H. C. G.

CAP. VI. v. 5. *tranſibit*] aſcendit MS. q. ibid. *per*] ſupra 7 MS. Rab. H. C. G.

CAP. VII. v. 2. -*&*] R. H. C. G. A Rab. autem non tollitur. ibid. *qui*] quæ MS. R. Rab. v. 5. *tabernaculi*] * teſtimonii 1 MS. H. C. G. v. 6. *eos*] ea 4 MS. R. G. v. 35. *hoſtia*] ſacrificio MS. R. ſacrificium H. C. G. v. 84. *in dedicationem*] in dedicatione MS. R. Rad.

dedicatio H. C. G. *-oblata*] H. C. G. v. 88. *dedicationem*] dedicatione MS. R. ibid. *oblata… quando*] dedicatio altaris, poſt quam H. C. G.

CAP. VIII. v. 2. *-candelabrum*] 5 MS. R. H. C. G. At a Rab. leguntur. v. 19. *populi*] filiorum Iſrael 1 MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 4. *deſiderio*] * carnium MS. q. R. Rab. v. 18. *cras :*] * & 1 MS. H. C. G. v. 21. *-ad Dominum*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 24. *Iſrael,*] populi 1 MS. H. C. Textui Rab. auxiliatur. v. 34. *qui deſideraverat*] quem percuſſit Dominus, quia deſideraverat carnes MS. q. ibid. *deſideraverat*] * carnes MS. q. R. Rab.

CAP. XII. v. 8. *-&*] MS. R. Rab. C. G. Ab H. autem legitur.

CAP. XIII. v. 29. *grandes*] *nimis MS. Rab. H. C. G.

CAP. XIV. v. 10. *-videntibus*] 6 MS. H. C. G. v. 19. *-tui*] 2 MS. R. H. C. G. v. 24. *eam.*] * Sed 3 MS. H.C.G.

CAP. XV. v. 11. *facies*] facietis MS. Rab. Textus autem G. conſonat & R. fiet H. C. v. 26. *eos*] vos 7 MS. G. Pro Textu autem faciunt R.H.C.

CAP. XVI. v. 26. *hominum*] * iſtorum 1 MS. H. C. G. v. 44. *nubes*] * tabernaculum 10 MS. Rab. illud. H. C. G.

CAP. XVII. v. 13. *peribimus*] perivimus MS. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 9. *cedit*] cedet MS. R. v. 10. *tibi*] Domino o. v. 15. *erumpit*] erumpet MS. R. Textui autem ſuffragantur C. & G. v. 19. *ſalis*] pacis o. v. 20. *poſſidebitis, nec habebitis*] poſſidebis nec habebis, 1 MS. H. C. G. Textui autem vult R. cum Rab.

CAP. XIX. v. 3. *tradetiſque*] tradeſque MS. R. Rab. G. At quæ in Textu eſt lectio, H. & C. reſpondet.

CAP. XX. v. 6. *Ingreſſuſque*] ingreſſique Miſſ. Rom. C. Textui autem R. Rab. H. & G. ſuffragantur. ibid. *-clamaveruntque ad Dominum, atque dixerunt, Domine Deus audi clamorem hujus populi, & aperi eis theſaurum tuum fontem aquæ vivæ, ut ſatiati ceſſet murmuratio eorum*] 1 MS. R. Rab. H. C. C. v. 12. *jumenta*] * ejus 6 MS. H. C. G. v. 16. *Ægypto*] * & 7 MS. H. C. G. v. 20. *tranſibitis*] tranſibis 2 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 5. *Dominum*] Deum 1 MS. R. H. G. Ut autem textus habet, legunt Rab. & C. v. 18. *-Profectique ſunt*] 23 MS. Rab. H. G. Q. n. ibid. *ſolitudine*] * in 5 MS. Rab. G. v. 20. *Bamoth.*] * de 22. MS. Rab. H. C. G. v. 20. *Phaſga*] * & MS. ib. *Quod*] & 2 MS. H.

CAP. XXII. v. 5. *Ammon*] populi ſui H. C. G. v. 6. *-mea*] R. H. C. G. A MS. autem & Rab. legitur. v. 11. *abigere*] abjicere 1 MS. ejicere Rab. G. Vocibus H. & C. omnia hæc ſignificantur. v. 23. *angelum*] * Domini 1 MS. H. C. G. v. 32. *verberas*] verberaſti MS. H. C. G. v. 37. *vocarent*] vocarem 7 MS. Hebræi, C. & G. legunt : Nonne mittens miſi ad te ad vocandum te ?

CAP. XXIII. v. 10. *ſtirpis*] quartæ partis H. C. populorum G. v. 13. *poſſis*] * & 7 MS. H. C. G. v. 26. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. Textus autem conſonat Rab. & G. v. 29. *arietes*] * per ſingulas aras 8 MS. His forte verbis exponere interpres voluit, quod ab H. C. & G. legitur : Et para hic, &c.

CAP. XXIV. v. 7. *a quas*] gentes 3 MS. C. G. Q. n. v. 9. *maledixerit*] * tibi 4 MS. R. H. C. G. v. 14. *dabo*] * tibi 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XXV. v. 13. *quia*] * zelo MS. q. v. 18. *& decepere*] ut deciperent 4 MS.

CAP. XXVI. v. 14. *ducentorum*] ducenti 1 MS. R. H. C. G. v. 16. *Her*] Heri 4 MS. H. C. Addi G. v. 18. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 23. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 26. *trecentorum*] trecenti 1 MS. R. H. C. G. v. 37. *quingentorum*] quingenti 1 MS. R. H. C. G. v. 62. *qui*] quia 2 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 14. *deſerti*] in deſerto MS. G. deſerto 1 MS. Textus R. & Rab. conſimiliter habet. v. 18. *eum*] Moyſen 8 MS. H. C. G. ibid. *-Dei*] 3 MS. R. H. C. G. A Rab. autem legitur.

CAP. XXVIII. v. 13. *oleo*] *conſperſæ 8 MS. H. C. G. A Rab. autem non legitur. v. 23. *offeretis*] offertis MS. v. 27. *-&*] MS. R. Rab. H. G. At C. expreſſit. v. 30. *quoque*] * Unum MS. H. C. G. At a R. & Rab. non legitur.

CAP. XXXI. v. 25. *Tollite*] Tolle 4 MS. H. C. G. v. 31. *Eleazar*] * ſacerdos 5 MS. H. C. G. v. 52. *-pondo*] pondere ſanctuarii 7 MS. -R. Ea quæ in Textu eſt lectio Rab. conſentit, atque H. C. & G. accedit.

CAP. XXXII. v. 17. *muratis*] munitis MS. H. Textui autem G. volunt. v. 28. *-per*] MS. R. Rab. H. C. G. v. 31. *ſuis*] tuis 1 MS. H. C. Textui vero G. ſuffragantur. v. 33. *-&*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 3. *fecerunt*] 6 MS. R. Rab. H. C. G. Q. n. ibid. ∴ *Phaſe*] τὸ πάσχα. v. 38. *ſacerdos*] o.

CAP. XXXIV. v. 4. *ſcorpiones*] ſcorpionum R. H. C. G. At MS. cum Rab. textui volunt. v. 8. *venient*] veniet 6 MS. Rab.

CAP. XXXV. v. 20. *interficietur*] interficiet 6 MS. C. G. v. 22. *-&*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XXXVI. v. 13. *mandavit*] præcepit 5 MS.

DEUTERONOMIUM.

CAP. I.

VER. 19. *-ſolitudinem*] 8 MS. H. C. G. v. 20. *noſter*] veſter. ib. *nobis*] vobis MS. Rab. G. Textui autem R. H. C. auxiliantur. v. 26. *noſtri*] veſtri 6 MS. R. H. C. G. v. 28. *munitæ*] muratæ MS. G.

CAP. II. v. 12. *Horrim*] Horræi 1 MS. R. G. Eo autem modo quo Textus legunt Rab. & H. v. 21. *Zomzommim*] Zommim MS. R. G. Pro Textu autem H. faciunt. v. 27. *Tranſibimus*] Tranſibo 1 MS. H. C. ibid. *gradiemur viam : non declinabimus*] gradiar via, non declinabo 1 MS. H. C. G. v. 28. *nobis, ut veſcamur :*] mihi ut veſcar 1 MS. H. C. G. ibid. *bibemus*] bibam 1 MS. H. C. G. v. 29. *Tantum eſt ut nobis*] Tantum eſt mihi 1 MS. H. C. G. ibid. *veniamus ad Jordanem, & tranſeamus*] veniam ad Jordanem & tranſeam 1 MS. H. C. G. Q. n. v. 36. *Arnon*] * & 1 MS. H. C. G. A R. autem & Rab. non legitur.

CAP. III. v. 13. *vocatur*] vocabatur MS. R.

CAP. IV. v. 7. *ſicut*] * Dominus 3 MS. Rab. H. C. G. v. 22. *moriar*] morior MS. H. C. G. v. 33. *vidiſti :*] vixiſti 6 MS. R. Raban H. C. C. v. 34. *vobis*] nobis. ibid. *veſter* noſter MS. G. Textui vero volunt R. H. C. v. 35. *unum*] eum 4 MS. R. H. C. G.

CAP. V. v. 14. *-&*] MS. R. G. legitur autem a Rad. H. & C. v. 33. *protelentur*] proteletis H. C. ib. *dies*] * veſtri MS. R.

CAP. VI. v. 1. *&*] ut MS. R. H. C. v. 3. *-quæ præcepit tibi Dominus*] MS. H. C. A G. autem, in hujus verſus fine, hujuſcemodi quædam adduntur. v. 4. *Deus*] Dominus 3 MS. R. H. C. G. ibid. *eſt.*] * Et 1 MS. H. C. G. v. 13. *-ſoli*] 4 MS. Rab. H. C. G. v. 20. *nobis*] vobis 1 MS. H. C. verum R. & G. conformis eſt.

CAP. VIII. v. 3. *vivat*] vivit MS. R. Rab. vivet H. C. G. v. 16. *probavit*] * te 2 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 1. *tranſgredieris*] tranſgrederis MS. H. C. G. v. 9. *Deus*] Dominus MS. R. H. C.

CAP. X. v. 20. *ei*] * ſoli. MS. R. G. Q. n.

CAP. XI. v. 8. *&*] ut 1 MS. H. C. G. v. 10. *ingrederis*] ingredieris MS. q. Rab.

CAP. XII. v. 11. *holocauſta*] * veſtra 1 MS. H. C. G. v. 12. *-commorantur*] commoratur 6 MS. -H. C. C. v. 27. *hoſtiarum*] *tuarum 1 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 23. *tuis*] * offerres MS. Q. n.

CAP. XV. v. 4. *-Deus tuus*] MS. q. Rab. v. 10. *tempore*] opere R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 12. *quæ*] * tibi MS. v. 22. *quæ*] quam 6 MS. Ut autem in Textu eſt, legunt R. Rab. G. Ex H. & C. utrovis modo tranſferas, recte.

CAP. XVII. v. 20. *filius*] filii 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 1. *-reliquo*] MS. H. C. G.

CAP. XIX. v. 1. *eam*] eas H. C. G. ibid. *ejus*] earum 1 MS. H. C. G. Verum Textus conſentit R. & Rab. v. 13. *innoxium*] noxium MS. q. R. v. 21. *facere*] * Et 2 MS. H. C. Textui autem ſuffragantur R. Rab. & G.

CAP. XXI. v. 5. *-pendet*] 7 MS. H. C. G. v. 6. *venient*] * omnes 2 MS. Rab. H. C. G. Q. n. v. 15. *genueritque ex eis*] genuerintque ex eo 4 MS. & pepererint ei. H. C. G. v. 19. *ducent*] educent 2 MS. Rab. H. G.

CAP. XXIII. v. 14. *caſtrorum*] * tuorum 7 MS. H. C. G. q. v. 18. *quicquid illud eſt quod voverint*] pro quocunque voto H. C. G. voverint voveris 5 MS. Similiter Textui legunt R. & Rab. v. 20. *ingredieris*] ingrederis 1 MS. H. C. G. Pro Textu faciunt R. & Rab.

CAP. XXIV. v. 7. *ſollicitans*] furans G. H. C. v. 9. *Mementote quæ fecerit Dominus Deus veſter*] Memento quæ fecerit Dominus Deus tuus 1 MS. H. C. G. q.

CAP. XXV. v. 7. *ſemen*] nomen 4 MS. H. C. G. v. 11. *-duo*] 5 MS. Rab. H. C. Verum a R. & G. legitur.

CAP. XXVI. v. 3. *juravit*] * Dominus 1 MS. H. C. G. v. 4. *ejus*] tua 6 MS. R. Rab. H. C. G. v. 18. *En*] Et 4 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 10. *tibi*] * hodie 1 MS. H. C. G. v. 12. *Domino*] populo 1 MS. H. C G. v. 15. *facit*] faciet 6 MS. H. C. G. ib. *poneque*] MS. q. R. Rab. v. 16. *matrem*] * ſuam R. H. C. G. v. 24. *Amen*] * Maledictus qui dormit cum uxore proximi ſui, & dicet omnis populus, Amen o.

CAP. XXVIII. v. 13. *Dominus*] * Deus tuus MS. R. G. A Rab. autem H. & C. non legitur. v. 20. *velociter*] * de ſub cœlo o. v. 21. *ingrederis*] ingredieris MS. q. R. v. 22. *Percutiat*] percutiet Rab. H. C. Q. n. v. 48. *immittet*] emittet MS. R. G. mittet H. C. ibid. *tibi*] in te H. C. G.

CAP. XXIX. v. 5. *veſtrorum*] tuorum 2 MS. H. C. At Textui volunt R. Rab. G. v. 6. *ipſe eſt*] ego ſum MS. Rab. H. C. G. q. v. 11. *& advenæ qui tecum morantur*] advena qui tecum moratur 6 MS. H. G. v. 29. *univerſa*] * verba 6 MS. H. C. G.

CAP. XXX. v. 3. *te Dominus Deus tuus de captivitate tua*] Dominus Deus tuus captivitatem tuam 3 MS. Rab. H. C. v. 6. *in*] ex MS. R. G. Textui autem ſuffragantur Rab. H. & C. v. 16. *ingrederis*] ingrediens MS. q. R. v. 19. *bonum*] mortem 6 MS. H. C. G.

CAP. XXXI. v. 4. *delebitque*] delevitque 3 MS. H. C. G. v. 13. *ſuum*] veſtrum 7 MS. H. C. G. v. 21. *tui*] ſui 1 MS. R. H. C. G. v. 23. *- Dominus*] -9 MS. H. C. G. q. Moyſes G.

CAP. XXXII. v. 5. *-&*] 6 MS. Rab. H. G. v. 13. *ut*] & 1 MS. H. C. Pro Textu faciunt R. & Rab. v. 18. *Domini*] Dei R. H. C. G. v. 30. *perſequebatur*] perſequatur 5 MS. ibid. *fugarent*] fugent 3 MS. Q. n. v. 32. *botri amariſſimi*] botrus amariſſimus 9 MS. R. Rab. G. Textui autem aſtipulantur H. v. 35. *-eis*] 9 MS. H. C. G. Legitur autem a R. Rab. & G. q. v. 37. *dicet*] dicent o. v. 46. *ſunt*] * in volumine o. v. 47. *ingredimini*] ingrediemini MS.

CAP. XXXIII. v. 19. *Qui*] Quia H. C. G. ibid. *-quaſi lac*] H. C. G. v. 26. *-Deus*] 4 MS. R. H. G. v. 27. *Conterere*] Contere 3 MS. H. C. Verum Textus R. & G. conformis eſt.

CAP. XXXIV. v. 2. *terram*] * Juda 8 MS. R. H. C. G.

JOSUE.

CAP. I.

ER. 6. *tuis*] ſuis R. H. C. G. v. 15. *revertimini*] revertemini R. H. C. G.

CAP. II. v. 7. *vadum*] vada 1 MS. H. C. G. v. 9. *Terram*] * iſtam MS. v. 13. *ut*] & 5 MS. H. C. G. q. v. 18. *ſignum*] * non MS. q. R. 19. *fuerit*] * reus ſibi erit. Additur MS. q. ex altera tranſlatione, quod Latinus Interpres, ſequentibus; ſeptuaginta his reddiderunt verbis. l. *alieni*] innoxii 6 MS.

CAP. III. v. 9. *verbum*] verba 6 MS. H. C. Textus autem conformis G. v. 12. *de*] * duodecim MS. q. v. 13. *arcam*] * fœderis MS. R. G. H. autem & C. non legitur. v. 16. *Edom*] Adam 12. MS. H. C. G. *cem*] latus 1 MS. R. H. C. partem G. ib. *Jordanem*] Jericho R. H. C. G.

CAP. IV. v. 9 -*Domini*] MS. H. C. A G. autem legitur. v. 10. *&*] 1 MS. H. C. G. v. 23. *noſtro*] veſtro 5 MS. H. C. G. q. ibid. *noſtro*] ro 4 MS. H. C. eorum G. ib. *tranſiretis*] tranſiremus MS. q.

CAP. V. v. 3. *Fecit quoque*] Fecitque 4 MS. R. H. C. G. v. 6. *ut*] non 1 MS. R. H. C. G. ibid. *terram*] * de qua juraverat Dominus bus eorum, quod daret nobis terram. H. C. G.

CAP. VI. v. 2. *manus tuas*] manu tua 3 MS. H. C. v. 18. *ſunt*] * MS. R. v. 19. *aut*] & 6 MS. R. H. C. G. v. 24. -*inventa ſunt*] fu- 3 MS. -H. C. G.

CAP. VII. v. 15. *in*] eſt qui MS. q.

CAP. VIII. v. 5. *aſcendemus*] accedemus 6 MS. R. H. C. G. v. 8. *tis*] * urbem 1 MS. H. C. G. v. 12. *Beth-aven*] Bethel 1 MS. H. Apud G. legitur Bethau: at non conſtanter. v. 33. -*omnes*] 1 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 4. *Hai*] * & 3 MS. H. G. G. v. 6. *eos*] Hevæos H. G. v. 11. *manibus*] * veſtris 7 MS. R. H. C. v. 20. *pejeraverimus*] 7 MS. H. C. G.

CAP. X. v. 7. *viri*] virique 1 MS. H. C. v. 17. -*urbis*] -8 MS. in C. G. v. 23. *adduxerunt*] eduxerunt 12 MS. H. G. v. 24. *adducti*] 14 MS. H. G. v. 41. *Geſſen*] Goſen MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 11. *peremit*] combuſſit 1 MS. H. C. G. v. 16. *Geſſen*] en MS. H. C. G. v. 19. *quæ ſe -non*] - 1 MS. H. C. quam non G. ſimiliter autem Textui legunt R. & G. q.

CAP. XII. v. 2. *habitavit*] habitabat 4 MS. R. H. C. G. v. 3. *Ori-lem*] Occidentalem o. v. 5. *terminos*] terminum 7 MS. H. C. Suffragantur autem textui R. & G. v. 7. *montem*] * Libani MS. R. Q. n. v. 8. *Aſeroth*] Aſedoth 1 MS. H. G. v. 17. *Opher*] Hepher 1 MS. H. C. G. v. 18. *Saron*] Laſaron 1 MS. H. C. G. v. 20. *Semeron*] * moron 1 MS. H. C. G.

CAP. XIII. v. 17. -*&*] 1 MS. H. C. ib. *carum*] ejus 1 MS. H. C. Pro Textu autem faciunt R. & G. v. 21. *Rebe*] Reba 1 MS. H. C. Rebec. R. G. q. v. 26. *Ramoth*] Ramath 1 MS. H. C. Conformiter autem Textui legunt R. & G. q.

CAP. XIV. v. 2. *Tribui*] * Manaſſe o. v. 9. *Meum*] tuum MS q.

CAP. XV. v. 1. -*uſque ad*] 8 MS. H. C. G. v. 3. *Carcaa*] Cariathaa o. v. 8. *Convallem*] vallem 1 MS. v. 62. *earum*] * fiunt ſimul centum quidecim o.

CAP. XVII. v. 4. -*eis*] o. v. 12. *ipſa*] iſta 3 MS. ſua MS. q. v. 14. *mihi*] * Terram in o. v. 17. *Joſeph*] * & o.

CAP. XVIII. v. 2. *Remanſerunt*] Remanſerant MS. R. v. 4. *numerum*] terminum 5 MS. v. 15. -*ad*] & 4 MS. Interpres explicandæ ſententiæ gratia adjecit: Ad, ſive, Et occidentem -H. C. v. 16. -*(id eſt vallem Ennon)*] H. C. G. v. 17. -*(id eſt fontem ſolis)*] H. C. G. v. 28. *earum*] * Fueruntque omnes civitates viginti ſex o.

CAP. XIX. v. 8. *plagam*] * Fueruntque omnes civitates decem & ſeptem o. v. 11. *Medalaa*] Merala 1 MS. H. C. G. v. 15. *Jedala*] Jedaba o. v. 20. *Seon*] Senon o. v. 46. *Meajarcon*] Atque Hiercon. o. Aquæ Hiercon. 1 MS.

CAP. XXI. v. 15. *Eſtemo*] Eſthemoa MS. H. C. v. 21. *urbes*] urbs 10. MS. H. C. G. Q. n. v. 27. *civitates*] civitatem 19 MS. H. C. Q. n. v. 29. *Maſal*] Meſſal MS. Maſan o. v. 36. *Civitates*] civitatem 4 MS. H. C. G. civitas 4 MS. Q. n. v. 37. -*De tribu Ruben ultra Jordanem contra Jericho civitates refugii, Boſor in ſolitudine, Miſor & Jazor & Jethſon & Mephaath, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis*] 10 MS. Q. n.

CAP. XXII. v. 7. *Occidentalem*] * ejus o. v. 13. *ſacerdotem*] ſacerdotis 7 MS. R. G. v. 17. *vobis*] nobis 6 MS. H. C. G. v. 22. *Dominus*] * fortiſſimus 6 MS. R. H. C. G. v. 32. *finium*] in terram R. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 2. *duces*] judices R. H. C. C. ibid. *Magiſtros*] Magiſtratus 4 MS. Textui volunt H. C. G. v. 4. *diviſit*] diviſi R. H. C. G. v. 13. *ſint*] erunt 1 MS. R. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 2. *Domini*] Dei MS. R. H. C. G. v. 27. *audieritis*] audieris 5. MS. R. H. G.

JUDICUM.

CAP. I.

ER. 30. *Cetron*] Thetron o. ibid. *Naalon*] Naalol. R. H. C. G. v. 33. *quoque*] 4 MS. H. C. Pro Textu autem faciunt R. & G. v. 35. *interpretatur teſtario*] -H. C. G. *teſtatio*] Teſtaceo 2 MS. Atque hoc Hebræam vocem interpres expoſuiſſe videtur.

CAP. II. v. 9. *ſare*] hares H. G. noſtri autem codices ad lectionem accedunt. v. 10. *Noverant*] Noverunt MS. R. v. 19. *majora*] pe- MS. R.

CAP. III. v. 3. *habitabat*] habitabant 12 MS. conformiter R. H. & legit Textus. v. 7. *Aſtaroth*] Aſeroth H. C. G. v. 31. *annis*] * A præ- MS q. R.

CAP. IV. v. 8. -*mecum*] 6 MS. G. A R. autem H. C. & G. q. repetitur. 18. -*intra*] o.

CAP. V. v. 8. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 10. *aſinos*] aſinas 1 MS. C. ſubjugalia G. ibid. *in judicio*] ſuper judicium MS. v. 11. -*&*] MS. G. ibid. *fortis*] portis o. v. 19. *Tanach*] Thane o. v. 24. -*ſuo*] MS. C. G.

CAP. VI. v. 20. *Domini*] Dei R. H. G. q. v. 36. *Dominum*] Deum H. G. v. 39. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 40. *Dominus*] Deus R. H. G.

CAP. VII. v. 4. *prohibuero*] * ipſe 1 MS. H. C. G. v. 5. *Qui*] * & MS. q. R. ibid. *lambuerint*] lamberint MS. ſimiliter v. 6. & 7. *ſonantes*] ſonabant 1 MS. v. 23. *Beth-ſeca*] Beth-ſeta 4 MS. H. C. G.

CAP. VIII. v. 3. *Dominus*] Deus R. H. Similiter autem Textui legunt & G. v. 7. -*& cum reverſus fuero victor in pace*] 9 MS. R. H. C. G. -*&*] 2 MS.

CAP. IX. v. 15. -*vultis*] R. H. C. G. v. 20. -*ex eo*] -o. ex Abime- H. C. G. v. 23. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 39. *ſpectante*] ex- ante o.

CAP. X. v. 1. *montis*] monte 3 MS. in monte H. C. G. v. 10. -*Dominum*] 4 MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 26. *Jordanem*] Arnon R. H. C. pro Textu autem faciunt MS. & G.

CAP. XII. v. 1. *incendemus*] * te & 2 MS. H. C. G. v. 11. *Ahjalon*] Elon 1 MS. H. C. G.

CAP. XIII. v. 9. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 22. *Dominum*] Deum R. H. G.

CAP. XIV. v. 9. *corpore*] ore MS. Q. n.

CAP. XV. v. 11. *nobis*] * & H. C. G. ib. *quare*] * ergo 2 MS. v. 14. *odorem*] ardorem 10 MS. R. Q. n. ib. *ligna*] lina 1 MS. R. H. C. G. v. 19. *Dominus*] Deus R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 9. *odorem*] ardorem 2 MS. Pro Textus lectione faciunt R. H. & G. v. 13. -*cui reſpondit Samſon*] 6 MS. H. C. G.

CAP. XVII. v. 7. *ejus*] Juda H. C. G. v. 13. *Deus*] Dominus R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 5. *Dominum*] Deum R. H. G. Textui conformiter legunt MS. & C. ut hoc & ſequenti loco. v. 10. *Dominus*] Deus R. H. G. v. 11. -*id eſt*] MS. R. H. C. G. v. 12. *Cariath-jarim*] * & 2 MS. H. C. G. v. 30. *Gerſom*] Gerſam MS. ibid. *Moyſi*] Manaſſe H. G. G. Latinis autem codicibus præter alia exemplaria quædam Græca ſuffragantur.

CAP. XIX. v. 10. *ſtatim perrexit*] ſtatim ſurrexit 1 MS. ſurrexit & perrexit H. C. G. v. 18. *Dei*] Domini R. H. C.

CAP. XX. v. 15. *quinque*] ſex H. G. Latinis autem codicibus G. conſentiunt. v. 40. *viderunt*] viderent MS.

CAP. XXI. v. 5. *exercitu*] exercitum MS. R. v. 11. -*virgines autem reſervate*] 6 MS. H. C. G. Verum in R. & G. q. legitur. v. 13. *eas*] eos 6 MS. H. C. G.

RUTH.

CAP. I.

ER. 6. *eis*] ei MS. Q. v. 7. *nuru*] * ſua 5 MS. H. C. G. v. 17. *Deus*] Dominus R. H. C. G.

CAP. II. v. 13. *Inveni*] Inveniam 1 MS. H. G. Textus autem R. & conſentit.

CAP. IV. v. 3. *vendet*] vendit 6 MS. vendidit H. C. G. v. 7. *proximo*] propinquo MS. R. v. 19. *Aram, Aram*] Ram, Ram 1 MS. H. C. Textus G. conformis eſt. v. 22. *David*] * regem 8 MS. C. At a R. H. & G. non legitur.

SAMUELIS. I.

CAP. I.

ER. 24. *tribus modiis*] uno modio 2 MS. H. C. G. Q. n. v. 26. -*Anna*] 2 MS. H. C. A R. autem & G. legitur. ib. -*Domine*] MS. R. G. H. autem & C. minime tollitur.

CAP. II. v. 1. *Deo meo*] Domino MS. R. H. C. Verum R. & G. ſuffragantur textui. v. 5. *Repleti*] Saturati 14 MS. v. 9. -*ſua*] 8 MS. H. C. v. 19. *ſolennem*] * & votum ſuum o. v. 29. *abjeciſtis*] abjicitis C. Aoriſto utuntur Græci; futuro Hebræi.

CAP. III. v. 2. *loco*] lectulo MS. R. Q. n. v. 3. *lucernam Dei antequam extingueretur, Samuel autem dormiebat*] Q. n. v. 5. *vocavi*] * te MS. R. G. Quod autem præterea a MS. q. additur, fili, nec H. nec C. nec G. legunt. v. 10. -*Domine*] 8 MS. H. C. G. q. v. 17. -*Quem locutus eſt -Dominus*] -o -MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 1 -*Et factum eſt in diebus illis, convenerunt Philiſthiim in pugnam*] 1 MS. R. H. C. Q. n. v. 4. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 8. *ſervabit*] ſalvabit MS. R. liberabit H. C. G. v. 12. *expectans*] ſpectans 9 MS. B. G. H. autem & C. dictiones, & hoc & illo modo, transferri poſſunt. v. 20. *quæ*] qui o. v. 21. *gloria*] * Domini MS. q. ib. *ſuo*] * Et 4 MS. H. C. G.

CAP. V. v. 6. -*Et ebullierunt villæ & agri, in medio regionis illius, & nati ſunt mures & facta eſt confuſio mortis magnæ in civitate,*] 6 MS. R. H. C. G. Q. n. v. 9. -*Inieruntque Gethæi*] 7 MS. R. C. G. Sunt autem G. q. exemplaria, quæ legunt: Et fecerunt ſibi Gethæi ſedes. v. 11. *Dimittite*] Dimitte o. ibid. *&*] ut 2 MS. conjunctio quam Textus habet ab H. C. & G. legitur.

CAP. VI. v. 2. *Et*] * poſt hæc MS. q. R. v. 11. *Dei*] Domini 1 MS. R. H. C. G. v. 15. *Dei*] Domini R. H. C. G. v. 19. *autem*] * Dominus MS. q. R. v. 21. *reducite*] ducite 4. MS. B. aſcendere facite H. C.

CAP. VII. v. 1. *Abinadab*] Aminadab MS. R. G. q. Sed ſtabiliunt Textus lectionem Beda H. C. & G. v. 2. -*Domini*] 2 MS. B. H. C. G. v. 3. -*Baalim*] 5 MS. H. C. G. v. 11. *viri*] filii MS. q. R. v. 12. *loci illius*] ejus 3 MS. R. H. C. G. v. 15. *Judicabat*] Judicavit MS. H. C.

CAP. VIII. v. 1. *Judices*] * in MS. R. ibid. ÷ *Iſrael*] τῷ Ἰσραήλ. v. 17. -*quoque*] MS. H. C. A G. autem exprimitur. v. 18. -*quia petiſtis vobis regem*] 9 MS. R. B. H. C. G. verum a G. Q. legitur.

CAP. IX. v. 1. *Seor*] Seror H. C. G. ibid. *Bechorath,*] * filii Sareth o. v. 5. *Suph*] * & non inveniſſent o. ib. *puerum*] * ſuum 6 MS. B. H. C. G. v. 7. -*Dei*] 7 MS. Hier. B. H. A G. autem legitur. v. 12. *populi*] populo 3 MS. Hier. H. C. G. v. 13. *benedicet*] benedicit MS. B. C. G. ibid. *comedent*] comedunt MS. B. C. G. futuris autem utitur H. v. 19. *comedatis*] comedas MS. B. G. Pro textu autem faciunt R. H. & C. v. 25. -*ſtravitque Saul in ſolario & dormivit*] 5 MS. R. B. H. C. Q. n. v. 26. *eluceſceret*] dies increſceret MS. R. mane aſcenderet H. C. G. ib. *ut*] & R. H. C. G. v. 27. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. G.

CAP. X. v. 1. -*& liberabis populum ſuum de manibus inimicorum ejus qui in circuitu ejus ſunt. Et hoc tibi ſignum quia unxit te Deus in principem*] 8 MS. R. H. G. At in G. q. leguntur. v. 2. *meridie*] * ſalientes magnas foveas MS. G. Q. n. v. 3. -*ibi*] MS. q. R. v. 7. *Dominus*] Deus 1 MS. R. H. G. v. 10. *Domini*] Dei 3 MS. R. H. G. v. 12. *quis*] Cis o. ibid. *ejus*] eorum 7 MS. R. Hier. H. C. Textui autem ſuffragantur G. v. 21. *inventis*] * illis o.

CAP. XI. v. 1. -*factum eſt quaſi poſt menſem*] 6 MS. R. B. H. C. G. leguntur autem in G. q. v. 4. -*hæc*] 6 MS. B. A G. non tollitur. v. 6. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. Textus autem C. conſonat & G.

CAP. XII. v. 6. -*adeſt*] 9 MS. H. C. teſtis G. v. 9. *militiæ*] regis MS. G. At a R. H. & C. non agnoſcitur. v. 11. -*& Samſon*] 13 MS. R. Hier H. G. Paraphraſtes autem C. recenſet quidem ſub hoc nomine Samſonem; verum quis hoc loco Badan dicatur exponens. Tres ſunt Latini libri, qui Barac non annumerant. His Hier. H. & C. ſuffragantur, nam G. pro Badan Barac nominant. v. 24. -*&*] 2 MS. H. G. legitur autem R. & C. ibid. *geſſerit*] * Dominus MS. R. G. A C. autem & H. non exprimitur.

CAP. XIII. v. 4. *Philiſthiim*] * Et H. C. G. ib. *ergo*] autem 1 MS. v. 7. -*in*] 13 MS. B. H. exprimitur autem a R. & G. v. 8. *placitum*] pactum MS. v. 15. -*Et reliqui populi aſcenderunt poſt Saul obviam populo, qui expugnabant eos venientes de Galgala in Gabaa in colle Benjamin.*] 10 MS. R. H. C. G. Legitur autem in G. q. v. 17. *præliandum*] prædandum 9 MS. B. corrumpendum H. C. G. v. 18. *Ephra*] Ephraim o. ibid. *Sual*] Saul o. ibid. -*in Terra Sabaa*] 6 MS. R. B. H. C. G. v. 20. *ſecurim*] * & tridentem o.

CAP. XIV. v. 2. *agro Gabaa*] Magron 3 MS. B. H. C. G. v. 8. -*&*] 5 MS. H. C. G. v. 10. *noſtris*] * & 1 MS. H. C. conformiter autem Textui legunt G. v. 13. *Itaque*] * cum vidiſſent faciem Jonathæ MS. G. verum a R. H. & C. non legitur, attamen a Paraph. C. additur. Et ceciderunt transfixi. v. 15. -*&*] 10 MS. B. H. C. At a R. & G additur. ibid. *ſunt caſtra*] eſt terra MS. B. H. C. G. v. 18. *Domini*] Dei R. B. H. v. 19. *reſonabat*] reboabat 5 MS. v. 21. *Iſrael*] * & iis o. ibid. *erant*] erat MS. G. q. v. 22. -*Et erant cum Saul, quaſi decem millia virorum*] 5 MS. R. B. H. C. legitur autem poſt ſequentem verſum a G. v. 37. *Dominum*] Deum 1 MS. R. H. G. v. 39. *eſt*] * hoc 4 MS. H. C. v. 41. -*Domine Deus Iſrael da judicium, quid eſt quod non reſponderis ſervo tuo hodie. Si, in me aut in Jonatha filio meo eſt iniquitas hæc, da offenſionem, aut ſi hæc iniquitas eſt in populo tuo*] 3 MS. Q. n.

CAP. XV. v. 3. -*Et non concupiſcas ex rebus ipſius aliquid*] 8 MS. R. Hier. B. H. C. verum Græci codices legunt: Et deteſtaberis, eum, & univerſa ejus. v. 12, 13. -*Saul offerebat holocauſtum Domino de initiis prædarum quæ attulerat ex Amalec. Et cum veniſſet Samuel ad Saul*] 8 MS. R. H. C. G. Sunt tamen exemplaria Græca, a quibus non confodiantur. v. 21. *ſuo*] tuo 2 MS. R. H. C. noſtro G. v. 23. -*Dominus*] 5 MS. H. Repetitur autem a R. B. C. & G. v. 32. *pinguiſſimus -tremens*] -6 MS. B. H. C. tremens G. v. 34. *Gabaa*] * Saulis 1 MS. H. C. verum a R. & G. non additur.

CAP. XVI. v. 16. *noſter*] * rex MS. q. R. B. ibid. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 23. *Domini-malus-arripiebat*] -Dei 3 R. B. H. G. -5 MS. H. verum a R. B. & C. additur.

CAP. XVII. v. 1. *Socho- Socho*] Sochot MS. R. G q. quæ autem in textu eſt lectio. B. H. C. & G. conformis eſt. v. 26. *acies*] aciem MS. R. G. Textus autem H. & C. confomiter legit. v. 34. *&*] * quando G. ib. *vel*] & B. H. & etiam C. v. 36. -*Nunc vadam & auferam opprobrium populi: Quoniam quis eſt Philiſthæus incircunciſus*] 10 MS. R. B. H. C. G. verum a G. q. agnoſcuntur. ibid. *qui*] quia 5 MS. H. C. Similiter autem textui legunt R. B. & G. v. 46. *hodie, & dabit*] *hodie dabit* 1 MS. H. C. Textui autem conſonant R. B. & G. v. 48. *cucurrit*] occurrit MS. R. v. 49. -*circundacens*] 8 MS. B. H. C. G. v. 52. *Saraim*] * & MS. R. H. C. G. v. 55. *adoleſcens*] * Abner 10 MS. B. H. C. G. v. 57. *manu*] * ſua MS. R. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 6. -*& ferret caput ejus in Jeruſalem*] 6 MS. R. B. H. C. G. v. 17. *in eo*] in eum 2 MS. v. 20. *Dilexit autem David Michol filiam Saul alteram.*] Dilexit autem Michol filia Saul altera David 7 MS. B. H. C. G. v. 27. *abiit*] * in accaron o. v. 30. *ſervi:*] viri MS. Q. R.

CAP. XIX. v. 3. *fuerit*] fueris 3 MS. H. C. G. v. 4. *pecces rex in ſervum tuum*] peccet rex in ſervum ſuum 1 MS. H. C. G. v. 5. *ſua*] tua o. v. 11. *ſuos*] * nocte MS. q. R. v. 17. *mihi*] * dicens MS. q. R. B. v. 20. *in illis*] ſuper nuntios Saul 1 MS. H. C. G. v. 22. -*Et iratus iracundia Saul*] 4 MS. R. H. C. Agnoſcuntur autem a G. v. 23. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. G. v. 24. *cecinit*] cecidit R. B. H. C. G.

CAP. XX. v. 6. -*reſpiciens*] -8 MS. R. requirens H. C. G. v. 9. *me*] a te 6 MS. R. H. C. G. v. 10. -*de me*] 7 MS. H. C. G. v. 11. -*foras*] 6 MS. B. H. C. G. v. 13. *addat*] augeat MS. R. v. 15. -*auferat Jonathan de domo ſua, & requirat Dominus de manu inimicorum David*] 10 MS. R. C. Sumpta eſt autem pars iſta, ex tranſlatione interpretum 70. qui fere ad hunc interpretati ſunt modum quod Latinus interpres, ut ſequens habet verſus, tranſtulit. v. 29. *civitate*] * mea MS. q. R.

CAP. XXI. v. 4. *a mulieribus*] a mulieribus manducent MS. B. G. verum a R. H. & C. manducent, non additur. v. 7. *Saul*] * hic paſcebat mulas Saul o. Q. n. v. 8. *gladium*] da mihi MS. q. R. v. 9. -*hic*] 1 MS. B. H. C. G. v. 11. -*cum vidiſſent David*] 9 MS. B. H. C. G. v. 13. *impingebat in oſtia*] pingebat in oſtiis. Sic alii ex Hebræo tranſtulerunt. v. 15. *hiccine ingredietur*] dimittite illum hinc ne ingrediatur o.

CAP. XXII. v. 7. -*me*] 6 MS. B. H. C. G. v. 9. -*ſacerdotem*] 8 MS. B. H. C. Additur autem a G. v. 12. -*ad Achimelech*] 4 MS. H. C. G. v. 13. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 15. *Dominum*] Deum R. H. G. v. 17. -*&*] 2 MS. B. v. 18. *ſacerdotes*] * Domini MS. q. R. v. 22. *ſciebam*] * enim MS. q. R. ibid. *animarum*] * domus MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 12. *Dixitque*] * rurſum MS q. R. v. 14. -*in monte opaco*] 8 MS. R. H. C. G. Reperitur autem additum in G. q. v. 19. -*ecce*] 1 MS. R. H. C. legitur autem a G. v. 22. *ejus*] * velociter MS. G. ab H. autem & C. non legitur. ibid. *ibi*] * ubi dixiſti MS. R. G. At a H. autem & C. non additur. v. 26. *Saul*] * & viri ejus MS. R. G. At a B. & H. atque C. libris non legitur.

CAP. XXIV. v. 7. -*vivit Dominus, quia niſi Dominus percuſſerit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut deſcendens in prælium perierit: propitius mihi ſit Dominus, ut non mittam manum meam in Chriſtum Domini*] 9 MS. R. B. H. C. G. verum agnoſcitur verſus iſte conſtanter ab omnibus, infra 26. v. 10 & 11. v. 8. *ſermonibus*] * iſtis MS. R.

CAP. XXV. v. 6. -*Ex multis annis ſalvos faciens tuos & omnia tua*] 6 MS. R. H. C. G. v. 7. *tui*] * greges tuos MS. q. R. v. 8. -*tui*] 1 MS. R. B. H. C. legitur autem in G. libris. v. 13. *pueris*] viris 8 MS. B. H. C. G. v. 31. *tuæ*] * & tu benefacies ei MS. G. verum a R. B. H. & C. transfigitur.

CAP. XXVI. v. 4. -*illuc*] 7 MS. H. C. v. 5. -*clam*] 3 MS. R. B. H. C. At a G. & hoc & illud additur. v. 19. *qui*] quia 1 MS. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 1. *ut*] & 2 MS. H. C. G. v. 3. *ejus*] * vir 1 MS. R. H. C. G. v. 8. *pagi habitabantur*] pagi habitabant 8 MS. vagi habitabant 6 MS. habitabant H. C. Conſimiliter Textui legit Hier. v. 9. *terram*] * illorum MS. R.

CAP. XXVIII. v. 3. -*& interfecit, qui pythones habebant in ventre*] 9 MS. H. C. G. v. 20. *enim*] * valde 1 MS. H. C. G.

CAP. XXIX. v. 3. -*ad Achis*] 5 MS. B. H. C. G. ib. *quicquam*] * mali MS. C.

CAP. XXX. v. 8. -*Dominus*] 6 MS. B. H. C. Additur autem a G. v. 10. *viri*] * cum eo MS. q. R. v. 13. -*& quo pergis*] MS. R. H. C. G. v. 16. -*Et juravit ei David*] 8 MS. R. H. C. G. q. v. 19. *quiſquam*] quicquam 2 MS.

CAP. XXXI. v. 4. -*ſuum*] 2 MS. B. H. C. Adjicitur autem a G. v. 7. *filii*] viri 5 MS. R. H. C. G. v. 9. *idolorum*] ſuorum MS. H. C. G. v. 12. *veneruntque*] * viri o. v. 13. -*igni*] MS. B. H. C. G.

SAMUELIS. II.

CAP. I.

VER. 18. -*Et ait, Conſidera Iſrael pro his qui mortui ſunt ſuper excelſa tua vulnerati*] 13 MS. R. H. C. Legitur in codicibus Græcis, ſed pro eo quod ſequitur. v. 19. -*Inclyti, Iſrael, ſuper montes tuos interfecti ſunt*] G. v. 26. -*Sicut mater unicum amat filium ſuum, ita ego diligebam*] 1 MS. H. R. C. G.

CAP. II. v. 9. *Geſſuri*] Aſſuri H. C. G. v. 24. -*&*] 7 MS. H. C. G. v. 27. *ſi*] niſi H. C. G. v. 31. *ſexaginta*] * viros 1 MS. H. C. G.

CAP. III. v. 7. *Aia*] * Ingreſſuſque eſt ad eam Abner MS. G q. verum a R H. C. G. non legitur. v. 12. *David*] * in Hebron MS. G. At a R. & C. non additur. v. 25. -*ad te*] 6 MS. H. C. G. v. 32. -*David*] 5 MS. H. C. G. v. 33. -*& lugens*] 4 MS. Hier. H. C. G.

CAP. IV. v. 1. -*Iſhboſeth*] 7 MS. R. H. C. Additur autem a G. v. 5. -*Et oſtiaria domus purgans triticum, obdormivit*] 1 MS. R. H. C. Q. n. v. 6. -*latenter*] 3 MS.

CAP. V. v. 8. -*abſtuliſſet*] 2 MS. H. G. v. 9. *arce*] * Sion MS. v. 23. -*Si aſcendam contra Philiſthæos, & tradas eos in manus meas*] 7 M R. Hier. H. C. G. agnoſcuntur autem a G. q. ib. -*contra eos*] 7 M Hier. H. C. in occurſum eorum G.

CAP. VI. v. 6. *Nachor*] Nacho 11 MS. H. C. G. Textus autem G q. conſentit. ib. -*& declinaverunt eam*] 2 MS. R. Q. n. v. 12. -*Dixitque David, & reducam arcam cum benedictione in domum meam*] 10. MS. R. H. C. Q. n. ibid. -*& erant cum David ſeptem chori & victima vituli*] 10 MS. R. H. C. Q. n. v. 13. -*& ovem*] 9 MS. R. H. C. ib. -*percutiebat in ganis armigatis &*] 9 MS. R. H. C. v. 18. *holocauſta*] holocauſtum MS. H. C. conformiter autem Textui legit cum G. R. v. 21. -*Vi*

Domin

quia Iudam] 7 MS. R. H. C. Nec contradicunt his codices Græ-
mmodo enim τὸ Iudam non auferunt.
P. VII. v. 10. *habitabit ſub*] habitabo cum o. v. 15. *mea*] tua 3 MS.
C. G. v. 23. *gentem & Deum*] gentibus et diis 2 MS. gentem & deo
Q. n. v. 29. *es*] * & 6 MS. H. C. G.
P. VIII. v. 8. *-de quo fecit Solomon omnia vaſa ærea in templo;*
re æneum & columnas & altare] 10 MS. R. H. C. G. At
legimus, Ex eo fecit Solomon mare æneum,& columnas, & labra,
a vaſa. Verum videtur hic verſus ex 2. Paral. c. 18. huc tranſla-
v. 13. *decem & octo*] duodecim o. Q. n. ibid. *-& in Gebelem ad vi-*
ia millia] 6 MS. R. H. C. G.
P. IX. v. 11. *meam*] tuam 10 MS. Suffragantur autem textui R.
e C. regis G.
P. X. v. 9. *duodecim*] decem o. v. 9. *elegit*] * ſibi MS. q. R.
Videntes igitur filii Ammon quoniam Syrus expavit, & quoniam cor-
] videntes igitur Syri quoniam corruiſſent 7 MS. R. H. C. G.
-expaverunt & fugerunt quinquaginta & octo millia coram Iſrael.
MS. R. H. C. G. ibid. *præbere*] * ultra MS. H. C. G.
XI. v. 2. *accidit*] * quadam die MS. q. R. v. 11. *-Dei*] 6 MS.
Domini C. v. 12. *Manſit*] * Urias autem 1 MS. H.C.G. v. 21. *Jero-*
eroſeth 5 MS. H.C. Textus autem R. & G. conformis eſt.
P. XII. v. 1. *ei*] * Reſponde mihi judicium MS. G. At a R. H.
G. q. verba iſta non leguntur. v. 7. *vir*] * qui feciſti hanc rem MS.
R. H. & C. non adduntur. v. 12. *Solis*] * hujus MS. G. v. 14.
] * nomen MS. q. v. 19. *audiſſent*] vidiſſet 9 MS. H. C. G. v. 20.
] veſtes 1 MS. H. G. q. v. 25. *Miſitque*] * eum o.
XIII. v. 1. *-valde*] 2 MS. v. 6. *cibum*] * paratum o. v. 14.
] * Amnon MS. R. G. Ab H. autem & C. non additur. v. 21.
it contriſtare ſpiritum Amnon filii ſui, quoniam diligebat eum, quia
nitus erat ei] 3 MS. R. H. C. G. Agnoſcitur autem verſus iſte a
v. 26. *Abſalom*] * ad David MS. R. ad eum G. q. Ab H. au-
& G. neutrum interponitur. v. 27. *-Feceratque Abſalom con-*
quaſi convivium regis] 11 MS. R. H. C. G. Habetur autem in G.
31. *rex*] * David MS. q. R. v. 37. *ſuam*] * Amnon MS. q. R.
ultis] cunctis 4 MS. H. G. Eo autem modo quo Textus legit ex-
Par. C.
P. XIV. v. 16. *rex*] * verba o. v. 22. *feciſti*] fecit H. C. G.
ermonem] * Domine mi MS. R.G. q. Ab H. autem C. & G. non re-
v. 30. *-Et venientes ſervi Joab, ſciſſis veſtibus ſuis, dixerunt,*
derunt ſervi Abſalom partem agri igni] 11 MS. R. H. C. G.
atem codices Græci, qui non tollant. v. 33. *-omnia*] 9 MS.
G.
P. XV. v. 2. *juxta introitum portæ in via*] 8 MS. ſuper manum
portæ H. G. q. ſuper ſtratam viæ portæ C. in via portæ G. v. 7. *qua-*
ta] quatuor MS. Q. n. ibid. *-David*] 3 MS. H. C. G. v. 12.
m immolaret victimas, facta] cum immolaret victimas & facta 5 MS.
G. v. 14. *impleat*] impellat 7 MS. R. H. G. inſidietur C. v. 18.

-pugnatores validi] 3 MS. H. C. G. v. 20. *-& Dominus faciet tecum miſericordiam & veritatem*] 6 MS. *-quia oſtendiſti gratiam & fidem*] R. Q. n. v. 23. *-& cunctus populus incedebat contra viam -olivæ*] 10 MS. R. H. C. G. v. 24. *-ſacerdos*] 6 MS. H. C. G. v. 26. *faciet*] * mihi 1 MS. H. C.G. v. 34. *-patere me vivere*] 9 MS. R. H. C. legitur autem in Græcis codicibus.

CAP. XVI. v. 1. *duobus utribus*] utre 6 MS. R. H. C. G. v. 2. *Siba*] * Domine mi rex MS. q. R. ibid. *-tuis*] 1 MS. H. C. G. v. 7. *-regi*] 1 MS. H. C. G. v. 11. *magis*] * nunc 3 MS. H. C. G. ibid. *Jemini*] * maledicet mihi MS. q. v. 14. *rex*] * David MS. q. R. ibid. *refocillati ſunt*] refocillatus eſt 1 MS. H. G. v. 15. *ejus*] Iſrael 6 MS. H. C. G.

CAP. XVII. v. 3. *unus homo*] omnis 10 MS. Q. n. v. 5. *Vocate*] * & 4 MS. H. C.G.q. v. 10. *quiſque*] ipſe MS.H.C.G.q. v. 10. *-populus*] 2 MS. H.C. G. v. 11. *univerſus*] * populus MS. q. R. v. 22. *diluceſcerat*] * antequam denudaretur verbum o. v. 29. *frixum*] * oleo MS. R.

CAP. XVIII. v. 3. *unus*] * ſolus o. v. 14. *ergo*] * Joab 9 MS. R. G. ab H. autem & G. non repetitur o. v. 29. *tumultum*] tumulum o.

CAP. XIX. v. 4. *mi*] * fili mi 1 MS. H. C. G. v. 10. *-& conſilii totius Iſrael venit ad regem*] 16 MS. R. H. C. Legitur autem a G. tam hoc quam proximo verſu. v. 11. *-quia dixerat rex, Hæc dicetis ad populum Juda*] 9 MS. H. C. G. v. 15. *-omnis*] 6 MS. H. C. G. q. v. 31. *Galaadites*] * ſenex valde o. v. 36. *procedam*] procedat 1 MS. H. C. G. v. 37. *-& ſepeliar*] 2 MS. G. q. additur autem a C. & G. v. 39. *Jordanem*] * reſtitit MS. G. Ab H. C. & G.q. ad hunc legitur modum. Et tranſivit un. pop. Jor. & rex tranſivit; & oſc. A G. autem. Et tranſ. un. pop. Jor. & rex ſtetit; & oſc. v. 43. *regem*] * & primogenitus ego ſum 4 MS. G.q. Verum a R. Hier. H. C. & G. non agnoſcitur.

CAP. XX. v. 1. *-revertere*] 1 MS. H. C. G. q. eamus G. ibid. *tua*] ſua 1 MS. H. C. G. v. 6. *-rex*] 1 MS.H.C. G. q. v. 10. *terram*] * mortuus eſt MS. R. ibid. *appoſuit*] * & mortuus eſt H. C. G.

CAP. XXI. v. 1. *-ejus*] 1 MS. Hier. H. C. LXX. verterunt : Super Saul & do. ejus (ſanguines, hoc eſt) iniquitas. v. 4. *-Sed*] 1 MS. H. C. G. ibid. *-rex*] 1 MS. H. C. G. v. 19. *-de genere gigantum*] 1 MS. R. H. Quod nos legimus de ſtirpe arapha Chaldæus vertit, de filiis robuſti ſeu gigantis, Septuaginta de ſtirpe gigantum, vel, (ſecundum exemplar Vaticanum) de ſtirpe repha.

CAP. XXII. v. 7. *-ſancto*] 3 MS. H. C. G. v. 8. *-eis*] 8 H. S. R. C. pro Textu faciunt G. nec adverſantur H. v. 13. *ejus*] * nubes o. v. 15. *ſagittas*] * ſuas MS. q. v. 36. *mea*] tua MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 3. *Dei*] Et 1 MS. H. G. v. 5. *ea*] eo R. v. 8. *-David*] 4 MS. R. B. H. C. G. v. 15. *-aquam de lacu*] 10 MS. H. C. G. v. 18. *tribus*] * iſtis 2 MS. Hier. ibid. *in*] * illis 1 MS. Hier. v. 33. *Orodi*] Orori 1 MS. H. C. G. v. 37. *Bonni*] Bani 1 MS. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 1. *Dicentem*] * ad Joab MS. q. R. v. 18. *Gad*] * propheta MS. q. R.

REGUM I.

CAP. I.

R. 2. *ſuo*] tuo 3 MS. H. C. v. 8. *Cerethi & Phelethi*] Rei 8 MS.
Hier. H. C. G. & apertius G.q. ib. *&*] * omne MS. R. v. 17.
* rex R. G. Ab H. autem C. & G.q. non additur. v. 34. *Iſrael*] * &
o. v. 35. *venietis*] veniet R. H. G. * in Jeruſalem MS. q. v. 50.
ernaculum Domini] MS. H. C. G.
AP. II. v. 1. *dicens*] * Ecce MS. q. R. v. 2. *vir*] * fortis MS. q.
n. ibid. *-ut*] 14 MS. H. C. G. ibid. *: cuſtodias*] τὴν φυλακὴν.
-mandata] 14 MS. H. G. v. 4. *vias meas*] viam ſuam 8 MS. R.
G. v. 9. *ut ſcias*] & ſcies 6 MS. H. C. G. v. 12. *Jeruſalem*] *
2 MS. H. C. G. v. 28. *Salomonem*] Joab 1 MS. Hier. Q. n. v. 40.
] eſſent 4 MS. v. 41. *autem*] * regi MS. q. R. v. 42. *fueris*] ie-
S. H. C. G. v. 46. *aggreſſus*] egreſſus 2 MS. H. C. G.
AP. III v. 4. *itaque*] * Salomon MS. R. G. rex H. C. ibid. *in Ga-*
Apparuit autem Dominus] in Gabaon apparuit Dominus 5 MS. H.
uffragantur autem Textui R. & G. v. 14. *ambulavit*] * David 2 MS.
G. v. 22. *--ut dices*] 5 MS. H. C. G.
AP. IV. v. 2. *ſacerdotis*] ſacerdos 8 MS. G. v. 10. *Beth*] Ben MS.
C. G. ibid. *ipſius*] * enim o. v. 19. *Galaad*] * & o. v. 21. *-ſe-*
2 MS. R. H. C. G. v. 24. *-quaſi*] 1 MS. R. H. C. G.
AP. V. v. 1. *regem*] * ſuper Iſrael o. v. 4. *dedit*] * Dominus 1 MS.
G. v. 6. *-ſervi tui*] 8 MS. H. C. G.
AP. VI. v. 8. *pariete*] parte 5 MS. B. Ex Hebræo, tum Septuaginta,
lii vertunt, Ad humerum domus dexterum. v. 15. *laquearia*] * &
R. G. ab H. autem, C. & G.q. non legitur. v. 27. *-alteræ*] -R. eo-
H. C. G. v. 31. *fecit*] * duo o.
AP. VII. v. 7. *columnas*] * fecit MS. q. R. v. 9. *intrinſecus*] ex-
ecus R. H. C. G. v. 24. *biſtriatarum*] ſtriatarum. Q. n. v. 25.
] ſtabat 1 MS. H. C. G. v. 26. *--& tria millia metretas*] 4 MS.
G. v. 40. *Ergo*] quoque 2 MS. Ab H. C. & G. legitur, Et fe-
iram. v. 47. *vaſa*] * in domo Domini MS. q. R. v. 49. *--aurea*]
S. H. C. G. v. 5. *faciebat*] * rex 1 MS. H. C. Omittitur autem a
& G.
AP. VIII. v. 2. *Bethanim*] Ethanim 2 MS. H. G. quem veteres vo-
nt menſem primum & nunc ipſe eſt menſis ſeptimus C. v. 15. *-Salo-*
] 6 MS. H. C. G. v. 16. *manibus ejus*] manu ſua 1 MS. H. C. v. 19.
] 1 MS. H. C. G. v. 26. *-Domine*] 3 MS. H. C. Additur autem
& G. v. 60. *&*] ut 1 MS. R. H. C. G. v. 64. *&*] * omnes 1 MS.
C. G.
AP. IX. v. 4. *ambulavit*] * David 2 MS. H. C. G. v. 11. *dedit*]
s 1 MS. H. C. G. v. 14. *regem-Salomonem*] - 3 MS. H. C. Salomonem G. v. 24. *-Salomon*] 1 MS. H. C. G.

CAP. X. v. 2. *-regem*] 5 MS. H. C. Additur autem a R. & G.

CAP. XI. v. 3. *-quaſi*] 1 MS. H. C. G. v. 5. *-& Chamos Deum Moabitarum*] 10 MS. R. H. C. G. v. 41. *-dierum*] 9 MS. R. H. C. G.q.

CAP. XII. v. 1. *omnis*] * *populus* MS. q. R. v. 16. *-vade*] 3 MS. H. C. Additur *autem* a R. & G.

CAP. XIII. v. 11. *venerunt filii ſui & narraverunt*] venit filius ſuus & narravit 10 MS. H. C. Conformiter autem Textui, legunt R. & G. ibid. *-&*] H. C. ibid. *-&*] 6 MS. R. v. 12. *abiit*] * Et 1 MS. H. C. G. v. 15. *Dixitque*] dixit MS. q. v. 23. *-ſuum*] 1 MS. H. C. G. ibid. *Propheta*] prophetæ (τῷ προφήτῃ) 2 MS. H. C. G. v. 29. *prophetæ ſenis*] prophetes ſenex 4 MS. Conſimiliter Textui interpretati ſunt, tum alii, tum C. & G. v. 31. *-heu*] 1 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 13. *a Domino Deo*] ad Dominum Deum 9 MS. ante Dominum Deum C. de Domino Deo. G.

CAP. XV. v. 24. *dormivit*] * Aſa MS. H. C. G.

CAP. XVI. v. 7. *-hoc eſt Jehu filium Hanani, Prophetam*] 3 MS. C. G.

CAP. XVII. v. 17. *poſt*] * verba MS. R. H. C. omitittur autem a G. ibid. *languor*] * ejus, 1 MS. H. C. G. v. 19. *-Elias*] 5 MS. H. C. exprimitur autem a R. & G.

CAP. XVIII. v. 9. *Ego*] * & dixit o. v. 22. *quinquaginta*] * prophetæque lucorum quadringenti MS. G q. verum a R. H. C. & G. non agnoſcuntur. v. 25. *propoſitio*] * quam locutus eſt Elias. MS. H. G. Ab H. autem & C. non interponitur. v. 44. *currum tuum*] 3 MS. R. C. Adjectum autem a G. explicandæ ſententiæ gratia.

CAP. XIX. v. 1. *prophetas*] * Baal MS. R. mendaces C. verum in H. & C. nihil interjicitur. v. 2. *-mihi*] 1 MS. H. C. Legitur autem a R. & G. v. 5. *-Domini*] 3 MS. H. C. G. v. 6. *comede*] * Et 2 MS. H. C. G. v. 10. *Domini*] tuum 4 MS. H. C. v. 18. *virorum*] univerſorum 2 MS. Q. n. v. 19. *-jugis boum*] 8 MS. Q. n.

CAP. XX. v. 12. *-Benadad*] 4 MS. H. C. G. v. 20. *ſequebatur*] * eos 3 MS. H. C. G. v. 28. *-unus*] 1 MS. H. C. G. v. 33. *Ben-adad*] * vivit MS. q. R. v. 38. *-os &*] 2 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 1. *-tempore*] 5 MS. R. H. C. G. v. 6. *-meliorem*] 4 MS. H. C. G. v. 20. *inimicum tibi*] inimice mi 4 MS. H. C. G. v. 21. *Ecce*] * Hæc dicit Dominus MS. G. verum a R. H. & C. tollitur.

CAP. XXII. v. 5. *populus meus & populus tuus unum ſunt : & equites mei & equites tui*] & ſicut populus meus & populus tuus : & ſicut equi mei, ita & equi tui 1 MS. H. C. G. & verius G.q. v. 13. *ergo*] * &

6 MS. G. Verum a R. H. & C. non additur. v. 27. *Amelech*] Regis C. G. v. 34. *Vir*] unus 12 MS. v. 35. -*Iſrael*] R. H. C. G. v. 36. *civitatem*] * ſuam 1 MS. H. C. G. v. 39. *eburnea*] eburneæ MS. ibid. *cunctarumque urbium*] cunctæque urbes 1 MS.

REGUM. II.

CAP. I.

VER. 12. *ignis*] * Dei H. C. Omittitur autem a G.

CAP. II. v. 14. -*& non ſunt diviſæ*] 1 MS. R. H. C. G. q. v. 15. *autem*] * eum 1 MS. H. C. G q. * revertentem eum G. v. 18. *mittere*] ire 4 MS. H. C. G.

CAP. III. v. 10. -*heu heu,*] 1 MS. H. C. G. v. 12. -*rex Juda*] 6 MS. H. C. Legitur autem a G.

CAP. IV. v. 8. *Sunam*] * civitatem MS. q. R. v. 17. *dixerat*] * 1 ei MS. H. C. G. v. 19. -*aoleo -doleo*] -3 MS. H. C G. v. 23. *Vadam*] Vade 14 MS. pax H. C. G. v. 41. *Cumque tuliſſent, miſit*] Et miſit 9 MS. H. Et mittite C. G. q. v. 42. -*&*] 1 MS. H. G. interjicitur autem a R. & C.

CAP. V. v. 1. *Naaman*] * autem 1 MS. H. C. G. v. 13. -*&*] 4 MS. H. C. G. v. 15. -*alius*] 4 MS. H. G. vivens C.

CAP. VI. v. 2. *tollant*] tollamus 1 MS. H. C. G. v. 31. -*rex*] 3 MS. H. C. G.

CAP. VII. v. 6. -*&*] 2 MS. H. C. Additur autem a R. & G. v. 17. *incubuerat*] incumbebat 5 MS. G. ib. *juxta*] * verbum 1 MS.

CAP. VIII. v. 2. *diebus multis*] annis ſeptem 1 MS. H. C. G. v. 24. *Ochozias*] Achaſias & hic & infra ſemper legunt 10 MS. H. C. Textus autem ubique Græcis codicibus reſpondet. v. 29. *Ramoth*] Rama 8 MS. H. Ramatha C.

CAP. IX. v. 21. *Junxeruntque*] Junxitque 1 MS. H. C. G. q. v. 27. -*Et percuſſerunt eum*] 10 MS. H. C. G. ibid. *Gaber*] Gur H. C. G. v. 29. *Achab*] * regis Iſrael MS. R. C. G. Ab H. autem non additur Q. n. v. 32. *eunuchi*] * & dixerunt, Hæc eſt illa Jezabel o.

CAP. X. v. 15. *rectum*] * cum corde meo MS. R. G. Verum ab H. & C. non legitur.

CAP. XI. v. 3. *terram*] * ſeptem annis o. v. 9. *ſabbatho*] ſabbathum 9 MS. R. G. v. 14. *tubas*] turbas o. v. 15. *Jojada*] * ſacerdos 1 MS. H. C. G. v. 16. *palatium*] * regis 1 MS. H. C. G.

CAP. XII. v. 8. *domus*] templi MS. q. v. 14. *inſtauraretur*] * ex eo 1 MS. H. C. G. v. 18. *argentum*] aurum R. H. C. G.

CAP. XIII. v. 5. -*regis*] 4 MS. H. C. G.

CAP. XIV. v. 2. *Jeruſalem*] * & H. C. G. ib. *nomen*] * autem 5 MS. v. 17. *viginti quinque*] quindecim 1 MS. H. C. G. v. 22. *Ailam*] Elath 1 MS. H. C. G. v. 25. *prophetam*] prophetæ 1 MS. Atque hoc etiam modo ex H. & G. verti poteſt.

CAP. XV. v. 5. *libera*] libere 5 MS. Textus lectio H. conformis v. 12. *tui uſquam ad quartam generationem*] quarti H. C. G. ib. -de 3 MS. tibi H. C. G. v. 18. *cunctis diebus ejus. Veniebat Phul*] Cun diebus ejus veniebat Phul 5 MS. G. v. 19. *Therſam*] terram 1 MS. H. C. G. v. 20. *Therſa*] terra 1 MS. R. H. C. G.

CAP. XVI. v. 6. *Idumæi*] * & Syri Q. n. v. 8. *collegiſſet*] * Achaz 4 MS. H. C. G. v. 19. *Achaz*] * & omnia MS. R. His C. ac dit. Textui autem H. conſentit.

CAP. XVII. v. 9. *offenderunt*] operuerunt 10 MS. H. G. irritaver 4 MS. R. His vult Chaldæa paraphraſis : Et dixerunt f. l. verba r. ante Dominum d. ſ. v. 19. *verum tamen*] verum 2 MS. & H. C. G. v. 22. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 24. *Aſſyriorum*] * viros MS. q. R.

CAP. XVIII. v. 4. *Noheſtam*] Nehuſtan 1 MS. H. C.

CAP. XIX. v. 3. *dixerunt*] * 5 MS. H. C. G. v. 11. *num*] tu 8 M H. C. G. v. 16. -*nobis*] R. H. G. populo (Dei v) C. v. 17. -*om um*] 1 MS. earum H. C. C. v. 23. -*&*] 1 MS. H. G. & apertius G v. 29. *fructum*] fructus 1 MS. R. C. Conformiter autem autem H. G. legit Textus.

CAP. XX. v. 5. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 13. *fuit*] * verb 1 MS. R. H. * quicquam C. G. v. 14. -*ad me*] 8 MS. H. C. Addi autem a R. & G. v. 18. *tollentur*] tollent 5 MS. H. C. G. v. 19. *Dixit* Dixitque 1 MS. H. C. G. ib. *es*] * Et dixit nonne ſi H. ib. *ſit*] * ta tum MS. R. Suffragantur Textui G.

CAP. XXII. v. 5. *domus*] in domo 4 MS. R. H. C. G. v. -*Domini*] 7 MS. H. C. G. v. 9. -*a*] H. C. G. quanquam poſſit ex H. C. etiam Textui ſimiliter verti. ac MS. R. v. 12. *Micha*] Michaia 1 MS. H. C. G.

CAP. XXIII. v. 4. -*in*] 1 MS. H. C. G. v. 15. -*&*] 1 MS. H. C. G. v. 29. *Nechao*] Necho (& in ſequentibus) 1 MS. H. Verum Textui conſentiunt G. claudus C. v. 33. *Reblatha*] Rebla 1 MS. H. C. Rebla G. v. 36. *Zebida*] Zebuda 1 MS. H. C. Zabuda G.

CAP. XXIV. v. 8. *Noheſta*] Nehuſta 1 MS. H. C. v. 11. *cum ſervi ſuis ut oppugnarent*] quum ſervi ejus oppugnarent, 1 MS. H. C. G.

CAP. XXV. v. 9. *&*] * omnes 1 MS. H. C. G. ibid. *domum*] * magnam 1 MS. H. C G. v. 19. *ſex*] ſexaginta 1 MS. R. H. C. G.

PARALIPOMENON. I.

CAP. I.

VER. 31. *Jachur*] Jetur 1 MS. H. G. v. 32. -*filii autem Dadan : Aſſurim & Latuſſim & Laomim*] 12 MS. R. H. C. Q. n.

CAP. II. v. 6. *Darda*] Dara 4 MS. R. H. Darade G. v. 13. *Aminadab*] Abinadab 1 MS. H. G. v. 45. *filius*] * autem 1 MS. H. G.

CAP. III. v. 5. *Bethſabee*] Bethſua 1 MS. Bath ſua Hier. H. Beerſabee MS. R. G. v. 18. *Sama*] Hoſama H. G. v. 22. -*& Seſa*] 7 MS. Hier. H. G. ibid. *ſex numero*] ששה.

CAP. IV. v. 20. *Ammon*] Amnon 4 MS. R. Hier. H. G. v. 22. *Qui reverſi*] quæ reverſæ MS. Hier. Q. n. ib. *Lahem*] Lehem MS. R. G.

CAP. V. v. 14. ∴ *filii*] בֵּן ∴ [illegible] v. 15. *princeps*] principes MS. R. Singulari numero utuntur, cum H. G. verum quem pro plurali poſitum dicant.

CAP. VI. v. 34. ∴ *filii*] [illegible]. v. 62. *tredecim*] quatuordecim o. v. 75. *Aſach*] Hacoc 1 MS. Hucac Hier. Hucoc H. G.

CAP. VII. v. 6. -*filii*] 5 MS. H. Exprimitur autem a R. & G. v. 14. *filius*] filii MS. Hier. H. G.

CAP. VIII. v. 1. *Bale*] Bela H. Similiter vero codicibus Græcis, legit Textus, qui ſuperioris cap. v. 6. & 7. conſentit Hebræis. v. 40. -*millia*] 3 MS. Hier. H. G.

CAP. IX. v. 4. *filii*] filius MS. G. Pro Textu faciunt R. & G. q. v. 19. ∴ *Core*] קורא. ibid. ∴ *Core*] קרח ∴ v. 28. *De horum*] Ex his H. G. ibid. *grege*] genere 10 MS.

CAP. XI. v. 14. *Hi ſteterunt*] Hic ſtetit 12 MS. G. ibid. *defenderunt*] defendit 12 MS. G. ibid. *percuſſiſſent*] percuſſiſſet 12 MS. G. Q. n. v. 17. *David*] * aquam MS. q. R. v. 22. *viri robuſtiſſimi*] vir robuſtiſſimus MS. Q. n.

CAP. XII. v. 20. -*& Ednas*] 6 MS. H. G. ibid. *militum*] millium 6 MS. H. G.

CAP. XIII. v. 6. *omnis -vir*] omnes viri 13 MS. -12 MS. H. Textui autem conſentiunt G.

CAP. XIV. v. 5. *Eliſua*] * & Eli o.

CAP. XV. v. 5. *centum*] ducenti o. v. 6. *viginti*] triginta o. v. 7. *triginta*] viginti o. v. 24. *Jehias*] Achimaas o. v. 25. -*omnes*] 2 MS. H. G. v. 26. *fœderis*] o.

CAP. XVI. v. 29. -*Domino*] o.

CAP. XVII. v. 5. *Iſrael*] * de Terra Ægypti MS. q. R. v. 20. *noſtris*] * Et H. G. v. 21. *enim*] autem 4 MS.

CAP. XVIII. v. 16. *Ahimelech*] Abimelech 7 MS. R. Hier. H. G. q.

CAP. XX. v. 5. *Bethlemites*] Lehemitem 3 MS. G. Q. n.

CAP. XXI. v. 5. *quadringenta*] trecenta o. v. 10. -*ei*] 1 MS. H. G. v. 12. *peſtilentiam*] * famem H. G. * famis 3 MS. R.

CAP. XXII. v. 18. *omnes -inimicos -veſtros*] habitatores terræ H. G. -4 MS. -10. MS.

CAP. XXIII. v. 3. *viginti*] triginta 4 MS. H. G. v. 10. *Leheth*] Jeheth H. G. v. 29. *torrendum*] ferventem ſimilam 14 MS. Q. n.

CAP. XXIV. v. 3. *id eſt*] & R. H. G. v. 23. -*primus*] 9 MS. H. G.

CAP. XXV. v. 2. *prophetantes*] prophetantis R. H. G. v. 5. *Videntes*] Videntis 5 MS. R. H. G.

CAP. XXVI. v. 12. *Domini*] * Et H. G. v. 13. *ergo*] autem 2 MS. v. 22. *fratres*] frater 2 MS. R. H. v. 25. *frater*] fratres 8 MS. H. Suffragantur autem Textui, tam præcedenti quam hoc loco G. & voces H bræææ ſi puncta permutent. v. 28. *omneſque*] omnes qui 13 MS. H. G.

CAP. XXVII. v. 4. *millium*] millia 2 MS. v. 5. *ſacerdos*] ſacerdotis 7 MS. R. Ex H. quidam hoc modo 70. eo quo Textus habet tranſtu runt. v. 27. *Romathites*] Ramathites 4 MS. H. G. ibid. *Aphonites*] S phanites H. G.

CAP. XXVIII. v. 6. *atria*] altaria o. v. 8. *noſtri*] veſtri R. H. Textus autem MS. & G. conſonat. v. 14. *& operum*] ad opera 3 MS. v. 16. *menſas*] menſam o. ibid. *menſarum*] menſuræ o. v. 21. *miniſterium*] opus miniſterii MS. q.

CAP. XXIX. v. 1. *ſed*] * Domino 3 MS. H. G. v. 2. *domus*] * Domini MS. q. R. v. 5. *Et*] Ut 3 MS. v. 6. -*principium*] 9 MS. R. H. G. v. 8. *theſauros*] theſaurum 9 MS. H. Textus autem R. & G. ſimiliter legi v. 20. *noſtro*] veſtro R. H. Pro Textu autem faciunt MS. & G.

PARALIPOMENON. II.

CAP. I.

VER. 1. *Dominus*] * Deus ejus R. H. G. v. 17. *Cetheorum*] Hethæo- 1 MS. Chettaorum H. G.

CAP. II. v. 10. *totidem*] * & vini viginti millia metretas H. G.

CAP. IV. v. 7. *juſſerat*] juſſa erant 3 MS. v. 13. *quadringenta*] quadraginta o. v. 22. *domo*] domum 1 MS.

CAP. VI. v. 3. -*rex*] o. v. 16. *vias meas*] viam ſuam 4 MS. R. H. G. vias ſuas MS. v. 19. *fudit*] fundit 5 MS. R. H. G. v. 24. *deprecati* * te R. coram te H. G.

CAP. VII. v. 19. -*non*] 13 MS. H. G. v. 20. *ſanctificavi*] ædi cavi o.

CAP. VIII. v. 6. *quæcunque*] quæ MS. Hier. H. G. v. 11. -*rex*] 6 MS. H. G.

CAP.

AP. X. v. 10. *At illi reſponderunt -ut*] Et locuti ſunt ei H. G.
MS.
AP. XI. v. 4. *-revertatur unuſquiſque in domum ſuam, quia mea*
ſum eſt voluntate] o.
P. XIII. v. 3. *quadraginta*] quadringenta 8 MS. R. H. C. ibid.
nta] octingenta 6 MS. R. H. G. v. 17. *quinquaginta*] quingen-
MS. R. H. G.
AP. XIV. v. 2. *conſpectu*] * Domini 2 MS. R. H. G. v. 8. *octoginta*]
aginta o.
AP. XV. v. 1. *Obed*] Oded 7 MS. H. G. v. 4. *ſua*] * & clama-
c. v. 19. *triceſimum*] triceſimum quintum R. H. G.
AP. XVI. v. 13. *-primo*] o.
AP. XVII. v. 14. *princeps*] principes 2 MS. H. G.
AP. XVIII. v. 25. *Amelech*] regis G.
AP. XIX. v. 3. *-Dum*] 4 MS. R. H. G. ibid. *-patrum tuorum*]
R. H. G. v. 11. *vobiſcum in bonis*] cum bonis 7 MS. R.
G.
AP. XX. v. 10. *conceſſiſti,*] * filiis MS. q. v. 16. *deſcendetis*]
detis 16. MS. Quæ in Textu eſt, lectio R. H. & G. reſpondet.
o. *-viri*] 13. MS. H. G. v. 24. *ſpeluncam*] ſpeculam R.
G.
AP. XXI. v. 3. *penſationes*] penſitationes 3 MS. pretioſorum H.
G.
AP. XXII. v. 1. *Ochoziam*] Achaziam nominat Hieron. cum He-
Ochoziam autem codices noſtri cum Græcis. v. 7. *-&*] 2 MS.
G. ut MS. v. 10. *Joram*] Juda R. H. G.
AP. XXIII. v. 8. *egreſſi*] egreſſuri 9 MS. v. 11. *-& teſtimonium*]
MS. ib. *-dederuntque in manu ejus tenendam legem*] R. H. G. Ve-
Latini codices illud potius quam iſtud transfigendum eſſe loquun-
Nam quod in Hebræo legitur : Et dederunt ſuper eum diadema
timonium, videtur interpres noſter, paraphraſtice reddere voluiſſe, Et
ei diadema, dederuntque in manu ejus ten. legem. Videtur autem τὸ
timonium, vel ex 4 Reg. c. 11. vel ex Hebræo, Græcove Textu adje-
eſſe, ab eo qui hoc paraphraſtice hoc loco expoſitum eſſe non conſiderarit. Veruntamen D. Hieronymus ſi Hebraicarum queſtionum author eſt, iſtud, nulla alterius tacta mentione legit. v. 18. *lege*] libro MS. q.

CAP. XXIV. v. 5. *noſtri*] veſtri 12 MS. Hier. H. G. v. 8. *portam*] * domus R. H. G. v. 10. *-Domini*] R. H. G.

CAP. XXV. v. 2. *Joiaaan*] Joadan 8 MS. H. Jodacin G. v. 5. *triginta*] trecenta R. H. G. v. 20. *Noluit*] * autem R. H. G.

CAP. XXVI. v. 17. *octoginta*] ſeptuaginta o.

CAP. XXVIII. v. 9. *Obed*] Oded MS. R. H. G. v. 12. *Amaſias*] Amaſa 2 MS. H. v. 15. *adduxerunt*] * eos 5 MS. R. H. G. v. 24. *-omnibus*] R. H. G.

CAP. XXIX. v. 3. *Ipſo*] Ipſe 2 MS. Hier. H. v. 4. *plateam*] partem 8 MS. latus G. Plateam fere ſignificat vox Hebræa רקוב. v. 24. *-coram*] 3 MS. H. G. v. 25. *-regis*] 7 MS. H. ibid. *videntis*] * regis 6 MS. H. regi G. v. 27. *quæ David rex Iſrael præparaverat*] Davidis regis Iſrael H. G. repererat MS. R. v. 30. *-eum*] Deum MS. R. -H. C.

CAP. XXX. v. 3. *occurrerant*] potuerant 3 MS. H. G. ib. *fuerat*] erat 2 MS. v. 24. *autem*] enim 4 MS. H. G.

CAP. XXXI. v. 3. *Moyſi*] Domini 1 MS. R. H. G. v. 13. *-ad quos omnia pertinebant*] R. H. G.

CAP. XXXII. v. 15. *regionum*] regnorum 2 MS. R. H. G. v. 19. *Iſrael*] Jeruſalem 16 MS. R. H. G. v. 29. *-ſex*] R. H. G.

CAP. XXXIII. v. 8. *judicia*] * quæ mandavi o.

CAP. XXXIV. v. 3. *poſtquam * cœperant, mundavit*] * regnare MS. R. cæpit mundare H. regni ſui cæpit mundare G. v. 4. *tumulos*] cumulos o.

CAP. XXXV. v. 7. *-ibi*] 3 M. H. G. v. 8. *-quod voverant*] -H. G. volebant 8 MS. v. 15. *prophetarum*] prophetæ R. H. Pro Textu autem faciunt MS. Hier. & G. ibid. *regis*] * David MS. q. R.

CAP. XXXVI. v. 8. *inventa*] 2 inventæ MS. Hier. Pro Textu faciunt codices Hebræi. v. 10. *patruum*] fratrem 3 MS. R. H. Verum eo quo Textus legit modo, exponendum eſſe, Græca tranſlatio & 4. Regum 24. caput docent. v. 17. *-ſui*] MS. q. R.

ESDRÆ. I.

CAP. II.

ERS. 6. *octingenti*] nongenti o. v. 16. *nonaginta*] nongen-
o. v. 66. *ſexcenti*] ſeptingenti 1 MS. R. H. G. Conſentit li-
Eſdræ ſecundus cap. 7. v. 68. v. 69. *ſolidos*] drachmas H. G.
quadraginta] ſexaginta R. B. H. G. Q. n.
AP. IV. v. 7. *Beſelam*] in pace G. v. 23. *-Beel-teem*] 4 MS.
C. Additur autem in B. & G.
AP. VIII. v. 21. *-Domino*] R. H. G. Additur autem a MS. & B. v. 29. *noſtrorum*] veſtrorum 9 MS. B. H. Suffragantur Textui R. & G.

CAP. IX. v. 6. *-noſtrum*] 6 MS. H. Legitur autem R. B. & G. v. 7. *in*] pro 1 MS. ibid. *-&*] 1 MS. H. ibid. *-in*] 1 MS. Additur autem a R. H. & G. v. 8. *pax illius*] paxillus 7 MS. R. H. G. v. 9. *ſpem*] ſepem R. H. G. v. 11. *-in*] R. Additur autem a MS. H. & G.

CAP. X. v. 1. *Deum*] eo 2 MS. R. H. G. eum MS. v. 3. *-Domino*] 1 MS. R. B. H. G. ibid. *timent*] tenent o.

ESDRÆ. II. Seu NEHEMIAS.

CAP. I.

ER. 2. *viri*] * ex 7 MS. R. H. Suffragantur autem Textui R. &
G. v. 7. *-tuum*] 3 MS. H. G. q.
AP. III. v. 4. *eum*] eos 1 MS. H. G. v. 10. *eum*] eos 1 MS.
G. v. 24. *angulum*] * Poſt enim ædificavit o. v. 28. *Surſum*]
uper H. G. ibid. *ad portam*] a porta 11 MS. Conformiter Tex-
egunt R. & B. v. 31. *ſcuta vendentium*] ſcruta R. negotiatorum
G. v. 32. *inter*] uſque ad 5 MS. Conſentiunt Textui R. H. G.
rifices] aurifices 1 MS. Q. n.
AP. IV. v. 3. *lapideum*] * Et dixit Nehemias o. v. 22. *vobis*]
5 MS. R. H. G.
AP. V. v. 15. *fuerant*] fuerunt MS. R.
AP. VI. v. 2. *vitulis*] viculis 4 MS. H. G. Quod autem in Textu
R. legit & Beda exponit.
AP. VII. v. 7. *venerant*] venerunt 7 MS. G. v. 12. *octingenti*]
nti R. H. G. Conſentit primus liber Eſdræ cap. 2. v. 7. Idem
rus etiam alterius Ælam filiis, qui recenſentur 1 Eſdr. 2. 31. & infra
omnibus tribuitur. v. 21. *nongenti*] nonaginta 13 MS. H. G. Con-
primus Eſdræ cap. 2. ver. 17. v. 66. *-vir*] MS. H. G. ibid.
ſexcenti] trecenti 5. MS. H. G. Conſonat primus Eſdræ cap. 2. ver. 64. Eorum, qui hic expreſſe ſunt enumerati ſumma eſt 31389.

--HUCUSQUE REFERTUR quid in Commentario Scriptum fuerit : exin Nehemiæ hiſtoria texitur] 20 MS. Q. n.

CAP. VIII. v. 1. *ſeptimus*] * ſcenopegia ſub Ezra & Nehemia o. ibid. *ſuis*] Nonum hic caput inchoant 1 MS. H. Q. n. ubi ſupra. v. 6. *voce magna*] magno 1 MS. R. H. G. v. 9. *noſtro*] veſtro R. H. Pro Textu autem faciunt, MS. & G. v. 10. *His qui non præparaverunt*] ei qui non præparavit 6 MS. B. H. Suffragantur autem Textui R. & G. ibid. *noſtra*] veſtra R. H. Quæ autem in Textu eſt lectio a MS. & G. probatur.

CAP. IX. v. 5. *veſtro*] noſtro MS. G. Verum Textus lectio R. & H. conformis eſt. v. 32. *-& patres noſtros*] o. v. 35. *-bonis*] 2 MS. H. G.

CAP. X. v. 26. *eorum*] * & o. v. 34. *-&*] 1 MS. R. H. additur autem a G.

CAP. XI. v. 6. *novem*] octo 2 MS. R. H. G. v. 34. *Neballat*] * Lod 2 MS. H. G.

CAP. XII. v. 12. *-&*] 1 MS. H. Verum a R. B. & G. interjicitur.

CAP. XIII. v. 18. *noſtri*] veſtri 1 MS. R. H. G.

ESDRÆ. III.

CAP. I.

ER. 4. *veſtras*] noſtras o. v. 12. *emolis*] amulis forte legendum
et. Inter vaſa Templi, quæ Hiram Salomoni fecit, amulæ nume-
r 3 Reg. 7. ver. 45. Græce eſt ἐν τοῖς χαλκείοις *in æreis*. v. 23.
ntis] metuentia 9. MS. id quod nomen eſſe videtur ex Græco
quod *pietate* eſt tranſlatum. v. 43. *decem & octo*] octo o.
58. *ſeptuaginta ſeptem*] ſeptuaginta 9 MS. G. q.
AP. II. v. 14. *quinque millia octingenta ſexaginta*] quatuor millia
ingenta ſexaginta novem 8 MS. quinque millia quadringenta ſexaginta novem G. q. Qui in Textu eſt numerus, ſummam recenſitorum ad amuſſim continet. Verum 1 Eſdræ 1. 11. legunt cum Latinis, Hebræi & Græci : Omnia va. aur. & arg. 5400.

CAP. IV. v. 32. *-Magna eſt terra, & excelſum eſt cœlum*] G. q. ibid. *quis iſta agit*] quæ iſta agunt 8 MS. G. q.

CAP. V. v. 44. *innovare &*] voverunt MS. G. q. v. 45. *dari*] dare MS. G. q. ibid. *theſaurum*] theſaurarium MS. G. q. ibid. *duodecim millia*] mille MS. G. q. novem millia o. Undecim millia o. Q. n.

CAP. VIII. v. 3. *-docere & facere*] -G. q. dicere 8. MS.

CAP. IX. v. 52. *-Et dixit Eſdras*] 1 MS. G. q.

ESDRÆ. IIII.

CAP. I.

VERS 7. *eo*] cum 3 MS.

CAP. IV. v. 33. *Quomodo*] Quo? 2 MS.

CAP. VIII. v. 5. *volens*] voles 3 MS.

CAP. IX. v. 19. *creator*] creatur 2 MS.

CAP. X. v. 34. *commovebo*] commonebo 2 MS. v. 44. *-& quoniam dixit tibi*] MS.

CAP XI. v. 18. *-ſe*] 5 MS. v. 26. *-ecce*] 3 MS. v. 43. *-uſque*] 3 MS.

CAP. XV. v. 60. *occiſam*] ocioſam 5 MS. v. 61. *ad Babylonem ſubverſam*] converſam 5 MS.

CAP. XVI. v. 55. *-Domino*] 3 MS. v. 62. *potaret*] portaret 3 MS.

TOBIAS.

CAP. I.

VER. 15. *ergo*] enim 13 MS. R. v. 19. *-quotidie*] 8 MS.

CAP. III. v. 6. *mecum*] * miſericordiam 5 MS. Pro Textu faciunt R. & G.

CAP. V. v. 15. *eum*] * ſanum 7 MS.

CAP. VI. v. 9. *-Et fel valet ad ungendos oculos in quib. fuerit albugo & ſanabuntur*] 5 MS. Verum a R. & G. minime tollitur.

CAP. VIII. v. 9. *-conjugem*] 13. MS. G.

CAP. XII. v. 9. *-miſericordiam*] 10 MS. R. G.

JUDITH.

CAP. IV.

VER. 8. *in jejuniis -& orationibus*] -14 MS. in aſſiduitate magna G.

CAP. VII. v. 12. *juvenes*] * ſeneſque 6 MS. Verum a R. & G. non additur.

CAP. XIII. v. 13. *virtutem*] * magnam 10 MS.

CAP. XVI. v. 7. *confodit*] confundit 16 MS. R. v. 23. *-de cubili ipſius -obtulit*] —R. -13 MS. Adduntur autem a G. Unum MS. pro *obtulit* legit *poſuit*.

ESTHER.

CAP. I.

VER. 6. *æreï*] aerii 19. MS. ib. *carbaſini*] candidi H. C. carpaſſini MS. H. G. Exiſtimant autem, colorem viridem ſignificari. ib. *eburneis*] argenteis H. C. G. v. 18. *indignatio*] * Et 6 MS. v. 14. *Si*] * ergo 1 MS. G. verum a R. H. & C. nihil additur.

CAP. II. v. 1. *vel*] & H. C. G. v. 7. *fratris*] * patris C. G. Conſentiunt H. nam דוד, etiam interpreti noſtro, 1 Reg. 10. 14. 4 Reg. 24. 17. & aliis in locis, *patruum* ſignificat. Verum hoc loco, eam ejus eſſe verſionem, quæ Textu continetur, veriſimile eſt, tum ex Latinorum librorum conſenſu tum ex hujus libri, c. 8. cujus verſu 2. cum Hebraice ſit: Nam judicavit Eſther, quid ipſe ſibi; expoſuit: Conf. eſt enim ei Eſther, quod eſſet patruus ſuus; niſi forte, Patruelis, aut legendum aut intelligendum eſſe docere quis poſſit. v. 14. *deducebantur*] deducebatur 5 MS. His volunt H. C. G. v. 23. *patibulo*] * Et juſsit rex ut in libro memoriali ſcriberetur, ut pro vita ſua aliquid repenſaret ei o. Videtur autem ex Græca tranſlatione ſumptum, quæ hujuſmodi eſt. Et juſsit rex ut ſcriberent in memoriali, in regia bibliotheca, pro benevolentia Mardocæi, in laude; id quod noſter interpres, ut in Hebræo eſt, reddit: Mandatumque eſt &c.

CAP. III. v. 3. *-præſidebant*] reſidebant MS. R. -H. C. G. v. 11. *populo*] * autem 5 MS. H. C. G. v. 15. *-Judæis*] 4 MS. H. C. G.

CAP. IV. v. 4. *induerat eam*] induerent eum 5 MS. ad induendum Mardochæum H. C. G. v. 16. *orate*] jejunate H. C. G.

CAP. V. v. 14. *Placuit*] placuitque 10 MS. R. H. C. G.

CAP. VIII. v. 1. *patruus*] Quære ſupra cap. 2. 7. v. 5. *& hoſtium Judæorum*] filii Hammedatha Agagitæ H. G. v. 11. *delerent*] * & ſpolia eorum diriperent H. G. v. 15. *ærinis*] aerinis MS. R. candidis H. G.

CAP. IX. v. 2. *penetraret*] penetrarat 4 MS. H. C. v. 10. *agere*] tangere 6 MS. atque hæc H. & C. propius accedunt quibus legitur. In prædam non miſerunt manum ſuam. v. 27. *cætera*] certa 7 MS. H. C.

CAP. XVI v. 5. *cuniculis*] funiculis 6 MS.

JOB.

CAP. I.

VER. 11. *in faciem*] * tuam 2 MS. H. C. G. in facie tua 10 MS. v. 20. *veſtimenta ſua*] tunicam ſuam MS. H. C. Suffragantur autem Textui R. Hier. & Greg. v. 21. *-ſicut Domino placuit, ita factum eſt*] R. H. C. Agnoſcitur autem a MS. Greg. & G. v. 22. *-labiis ſuis*] 10 MS. R. Greg. H. C. Additur autem a G. & plenius a G. q. legiturque ab omnibus.

CAP. II. v. 5. *in faciem*] in facie tua 3 MS. H. C. Aſtipulantur autem lectioni Textus R. Greg. & G. v. 10. *-mulieribus*] -1 MS. H. Adjicitur autem a R. Greg. C. & G.

CAP. III. v. 4. *deſuper*] * non ſit in recordatione o. Q. n. ib. *illuſtretur*] illuſtret 11 MS. Greg. Ex Hebræo quidam ad hunc modum transferunt: Nec lucere faciat ſuper eum lucem: alii ad iſtum; Nec ſplendeat ſuper eum lux, atque illa quidem interpretatio, marginis lectioni ſuffragatur; hæc autem, Textus. v. 9. *expectent*] expectet 4 MS. R. Hier. Greg. H. C. v. 18. *-quondam*] 2 MS. H. C. G. Verum Hier. & Greg. non ſolum legunt, ſed etiam exponunt.

CAP. IV. v. 6. *tua*] * & 7 MS. R. Greg. G. Verum ab H. & C. conformiter Textui non additur.

CAP. V. v. 2. *Virum*] Vere 7 MS. R. H. C. G. v. 5. *bibent*] ebibent 2 MS. H. C. v. 15. *-egenum*] -6 MS. H. G. populum ſuum C. Nam, vel hoc, vel illud vel ſimile quid ſubaudiendum eſt. v. 21. *A*] In 1 MS. H. C. Similiter Textui, reddiderunt 70. legeruntque Hier. & Greg. is enim ſenſus eſt.

CAP. VI. v. 3. *appareret*] apparet 1 MS. v. 4. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. v. 5. *rugiet*] fugiet o. v. 6. *-Animæ enim eſurienti etiam amara dulcia eſſe videntur*] 14 MS. R. Greg. H. C. & G. Tranſlata eſt huc ſententia iſta, ex cap. 27. Prov. cujus verſu 7 eiſdem plane verbis juxta interpretationem 70. legitur. v. 20. *ſperavi*] ſperaverunt 1 MS. H. C. G. Similiter autem Textui, legunt R. & Greg. v. 25. *cum e vobis nullus ſit qui poſſit arguere -me*] -5 MS. His Hieron. Textui favet Greg. & quid arguet interpretatio veſtra. H.

CAP. VIII. v. 2. *ſermonis*] ſermones MS. H. C. G. v. 16. *ortu*] horto R. H. C. G. Verum Textui opitulantur MS. Hier. & Greg.

CAP. IX. v. 2. *compoſitus*] Comparatus 2 MS. R. v. 11. *-cum*] 4 MS. H. G. Adjicitur autem a C. ib. *intelligam*] * eum 11 MS. H. C. verum a R. & G. non additur.

CAP. X. v. 3. *-me*] 5 MS. Greg. H. C. G. ibid. *-me*] pauperem 1 MS. Greg. -H. C. G. v. 8. *fecerunt me & plaſmaverunt*] plaſmaverunt & fecerunt 8 MS. Grego. H. C. G. v. 11. *me*] * & 9 MS. H. C. G. v. 16. *leænam*] leæna 2 MS. Eam quæ in Textu eſt, lectionem tuentur Hier. Gregor. Græci: utramque admittunt cum Hebræis Chaldæi v. 22. *inhabitans*] inhabitat 3 MS. R. Greg.

CAP. XI. v. 6. *ab eo*] a Deo 3 MS. Greg. H. C. G. v. 10. *ei*] * vel quis dicere ei poteſt, Cur ita facis? o. Videtur hæc adjectum, aut ex interpretatione 72. (qui, quod noſter, Quis contr. ei, paraphraſtice reddiderunt, Quis dicet ei, quid feciſti?] aut, ex ſuperioris cap. 9 verſ. 12.

CAP. XIII. v. 1. *-hæc*] 5 MS. H. v. 23. *delicta*] * mea 3 MS. R. Hier. H. C.

CAP. XIV. v. 4. *Quis poteſt facere mundum de immundo conceptum ſemine? nonne tu qui ſolus es?*] Quis enim mundus erit a ſorde? nullus, etſi una dies vita ejus ſuper terram G. v. 6. *Recede*] * ergo MS. q. v. 16. *parce*] parces 5 MS. H. C. parcis Greg.

CAP. XV. v. 21. *-ſemper*] 5 MS. Greg. H. v. 22. *-ad lucem*] 7 MS. R. H. C. G. Verum ab Hier. & Greg. legitur. v. 32. *manus*] ramus C. G. ibid. *areſcent*] areſcet 5 MS. R. Hieron. H.

CAP. XVI. v. 14. *meos*] * & 1 MS. H. C. ib. *-&*] H. C. G. v. 16. *carnem meam*] cornu meum Hieron. H. id quod, 70. rob expoſuerunt; Chaldæus, gloriam. Conformiter autem Textui leg Greg.

CAP. XVII. v. 2. *moratur*] morabitur 4 MS. H. C. v. 3. *me*] * Domine 15 MS. Verum a Greg. R. H. & C. non additur. v. 9. *mundis*] mundus 4 MS. H. C. G.

CAP. XVIII. v. 3. *vobis*] te 15 MS. Suffragantur autem Textui R. Hier. Greg. H. & C. v. 11. *-eum*] MS. Hier. Greg. C. G. Huic lectioni, & H. volunt; ad hunc enim legunt modum, Et diſpergent eum in pedibus ejus, v. 15. *tabernaculo*] habitaculo 1 MS. H.

CAP. XIX. v. 10. *arbori*] arboris 12 MS. v. 19. *averſatus me*] adverſatus eſt mihi 7 MS. H. C. G. v. 21. *Domini*] Dei 1 MS. R. H. C. Textus autem conformis eſt Hier. & G. v. 22. *meis*] * non H. C. G. v. 24. *certe*] celte 1 MS. Q. n. v. 26. *Deum*] * ſalvatorem meum MS. q. v. 29. *iniquitatum*] iniquitatis 1 MS. Similiter Textui legunt R. Greg. H. C.

CAP. XX. v. 17. *videat*] videbit 4 MS. H. C. Textus autem con-
mior eſt G. v. 24. *æreum*] * Gladius 2 MS. R. His accedit Græ-
tranſlatio ; Pertranſeat autem per corpus ejus ſagitta : verum H. &
hujuſmodi nihil additur, ſed ſubaudiendum relinquitur.
CAP. XXI. v. 15. *Quis*] Quid 9 MS. H. C. G.
CAP. XXII. v. 4. *timens*] * te 8 MS. H. C. G. v. 12 *An*]
non 1 MS. H. C. G. Verum Textus Hier. Greg. & lectioni & expo-
ni conſentit.
CAP. XXIV. v. 10. *Nudis -&*] -R. H. C. G. Nudum incedere
runt. H. C.
CAP. XXV. v. 3. *ſurget*] fulget 16 MS. Cõnſentiunt Textui R.
g. H. C. G.
CAP. XXVI. v. 3. *plurimam*] * aut MS. q.
CAP. XXVII. v. 12. *& * quid*] * ut 1 MS. H. C. quod G. v. 22.
mittet] Emittet 14 MS. R. Greg. Et projiciet H. C. G.
AP. XXVIII. v. 7. *eam oculus*] oculos MS. Greg. Verum ſtabili-
Textus, conſenſu Hier. atque H. C. & G. codicum.
CAP. XXX. v. 12. *orientis calamitatis*] orientes calamitates 18 MS.
mitates 18. MS. Hier. Greg. Q. n. v. 15. *abſtulit*] abſtuliſti MS.
atque etiam hac ratione H. & C. exponi poſſunt. v. 28. *tuba*]
a 8 MS. R. Hieron. Greg. H. C. G. tenebris o. terra o.
AP. XXXI. v. 7. *ſecutus eſt oculus meus*] ſecutum eſt oculos meos,
Hier. H. C. G. Similiter vero Textui legit Greg. v. 14. *pereun-*
prætereuntem MS. R. Greg. Textui autem ſuffragantur H. C. G.
auditorem] adjutorem MS. Greg. verum Textus conſentit R.
G.

CAP. XXXII. v. 4. *ſeniores*] * ſe 7 MS. H. C. G. ib. *qui loquebantur*] ut loquerentur 1 MS. diebus H. C. G. v. 10. *ſapentiam*] ſcientiam 5 MS. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 2. *loquatur*] loquetur 1 MS. loquitur R. locuta eſt H. C. G. v. 3. *ſententiam*] ſcientiam 1 MS. H. C. v. 7. *eloquentia mea non ſit tibi gravis*] eloquium meum non ſit tibi grave 1 MS. manus mea erit ſuper te Gr. 70. & poſt eos, alii ad hunc modum tranſtulerunt. v. 17. *his quæ*] opere H. opere malo C. injuſtitia G. ib. *Fecit*] facit MS. v. 23. *unus*] unum 8 MS. Hier. Greg. ad hunc modum quidam ex H. verterunt; ad eum vero quo Textus legit C. 70. & alii. ibid. *millibus*] ſimilibus o. Q. n.

CAP. XXXIV. v. 37. *Qui*] Quia 6 MS. C. ib. *ad judicium provocet ſermonibus ſuis Deum*] multiplicet ſermones ſuos ad Deum 1 MS. H. C. G. Conformiter autem Hier. & Greg. legit textus.

CAP. XXXVI. v. 5. *potentes*] potens o. v. 7. *illic*] tribuet 5 MS. H. C. G. illi 4 MS. R. Similiter Greg. habet Textus. Ab H. C. & G. neque hoc exprimitur, neque illud. v. 27. *ſtillas*] ſtellas o. Q. n. v. 28. *fluunt*] pluunt MS. q.

CAP. XXXVIII. v. 13. *Excuſſiſti*] excluſiſti MS. q. v. 18. *latitudinem*] latitudines 1 MS. H. Conformiter autem Textui legunt R. Hier. Greg. C. & G. v. 34. *in nebula*] ad nebulam 2 MS. G. atque hoc modo H. & C. rectiſsime vertantur.

CAP. XLI. v. 14. *flumina*] fulmina 24 MS. R. Hier. Greg. Q. n. ib. *ferentur*] feruntur MS. fertur 2 MS. H. G.

CAP. XLII. v. 8. *recta*] rectum 2 MS. R. Hier. Greg. H. C. G.

PSALMORUM.

PSAL. I.

ER. 5. *reſurgunt*] reſurgent MS. R. G. H. C. ib. *conſilio*] concilio
MS. Hier. H. C. nec contradicunt G.
SAL. II. v. 6. *ejus*] Domini 1 MS. R. Hier. G. C. Q. n. v. 9. -&]
R. Hil. Hier. G. H. C. v. 11. *cum*] in, 2 MS. R. G. H. C. Textus
m lectio, ut hanc explicat ; ita, Hier. atque Aug. conſonat.
SAL. III. v. 6. *ſuſcepit*] ſuſcipies 1 MS. R. Auguſt. G. H. Pro Textu
m facit exemplar Græcum Vatic. Ad quem ſenſum etiam Chaldæus
ph. vertit.
SAL. IV. v. 5. -&] 5 MS. R. Aug. G. H. ib. *veſtris*] * & H. v. 6.
dit] oſtendet 4 MS. R. G. H. C.
SAL. V. v. 9. *tuo viam meam*] meo viam tuam 8 MS. G. q. H. C.
n. v. 13. -*tuæ*] 9 MS. R. G. H. C. v. 1. *Pſalmus David pro*
oa] pro oct. Pſ. David 3 MS. R. Hier. Aug. G. H. C.
SAL. VI. v. 4. *&*] ſed MS. q. v. 5. -&] 3 MS. R. G. H. C.
CAP. VII. v. 7. -&] MS. R. Aug. G. H. C. v. 10. *Conſumetur*]
nſummetur Hier. Aug. G. Inſuper H. & C. ad hunc modum recte ver-
tur. v. 12. *juſtus*] * & 3 MS. R. G. H. C. ib. -*& patiens*] H. C.
3. *vibravit*] vibrabit 12 MS. R. Aug. Hier, G. H. v. 15. *parturit*]
rturiit MS. Aug. G. parturiet H. C. v. 16. *incidit*] incidet Aug. R.
Textui autem ſuffragantur C.
SAL. VIII. v. 4. -*tuos*] R. Hier. Aug. G. Pro Textu autem faciunt
C. & ſuniæ Scribens Hier.
SAL. IX. v. 7. ⁖ *Inimici*] τοῦ ἐχθροῦ. ib. -*eorum*] 12 MS. R. Aug. G.
Additur autem a paraphraſte Chaldæo. v. 17. *cognoſcetur*] Cogno-
r 4 MS. R. G. Cognitus eſt H. C.
SAL. X. v. 1. *deſpicis*] deſpicies MS. H. C. Pro Textu vero Aug. &
faciunt. v. 12. *Deus*] * & MS. q. Aug. Hier. v. 14. *eris*] eras 4 MS.
H. C.
SAL. XI. v. 1. *montem*] montes MS. Hier. Auguſt. G. Textus au-
R. H. & C. conformis eſt. v. 6. -& -&] 16 MS. Verum a R. H. G.
leguntur v. 7. -&] 5 MS. H. C. interjicitur autem a R. & G.
SAL. XII. v. 4. -&] 4 MS. Aug. R. G. H. C.
SAL. XIII. v. 5. *morte*] mortem MS. G.
SAL. XIV. v. 3.- *Sepulchrum patens eſt guttur eorum : linguis ſuis*
agebant, venenum aſpidum ſub labiis eorum. Quorum os maledi-
& amaritudine plenum eſt : veloces pedes eorum ad effundendum
inem. Contritio & infælicitas in viis eorum , & viam pacis non
verunt ; non eſt timor dei ante oculos eorum?] Q. n. v. 6. *Domi-*
Deus MS. Aug. G. q. H.
SAL. XV. v. 5. *innocentem*] innocentes 7 MS. Aug. R. G. Textui
n ſuffragantur Hier. H. & C.
SAL. XVI. v. 1. *Deus*] Dominus MS. R. G. H. Textus autem Hier.
C. conſonat. v. 3. *mirificavit*] mirificabit 2 MS. Q. n.
SAL. XVII. v. 1. ⁖ *David*] τῶ Δαυὶδ. v. 3. -&] R. G. H. C.
in me] MS. Q. n. v. 9. *protege*] proteges R. G. H. C. Similiter le-
videtur Aug. v. 13. *frameam tuam*] framea tua MS. Q. n. v. 14.
] * & MS. Aug. H. C. ib. *filiis*] filii 9 MS. Q. n.
SAL. XVIII. v. 6. *inferni*] inferi 7 MS. v. 7. *introivit*] introibit 4
R. G. H. v. 8. *terra:*] * & 9 MS. R. Aug. G. H. C. v. 13. *nubes*]
S. Aug. H. omittitur autem a G. v. 15. *eos :*] * & MS. Hier. Aug.
H. C. G. v. 17. -&] 6 MS. Aug. G. H. v. 18. *Eripuit*] Eripiet
S. R. G. H. Textus autem Hier. & C. conſonat. v. 20. *fecit*] faciet
S. R. G. H. Textui autem ſimiliter reddidit Chaldæus & interpretatus
Auguſtinus. v. 32. *aut*] & 6 MS. Aug. H. Textus autem conſentit G.
præcinxit] præcingit R. G. H. C. ib. *virtute*] virtutem MS. G.
virtute] virtutem MS. G. Verum Latine dicas ut eſt in Textu. ib.
MS. R. Aug. G. H. C. v. 49. -&] MS. Aug. R. G. Q. n.
SAL. XIX. v. 1. *opera*] operam ſeu opus G. H. Conſimiliter autem
legunt MS. Aug. & C. v. 6. *Exultavit*] exultabit 3 MS. R. G. H. C.
intelligit] intelliget MS. R. G. H. C. Similiter autem Textui, Hier. & Aug. legunt. v. 14. *dominati*] dominata Q. n.

PSAL. XX. v. 7. *Exaudiat*] Exaudiet 6 MS. R. Aug. Hier. G. H. Exaudivit C.

PSAL. XXI. v. 5. -&] MS. H. C. Additur autem ab Aug. & G. v. 6. -*eſt*] 6 MS. G. H. C. Videtur & ab Hier. non lectum. v. 13. *reliquiis*] reliquis MS. Eſt autem & Hier. quæ Textus lectio. v. 1. *ſuſceptione*] aſſumptione MS. Hier.

PSAL. XXII. v. 2. -*in*] 7 MS. Porro ab interpretibus 72. additum eſt, Reſpice me ; nam nec ab Hebraicis, nec a Chaldaicis, nec ab Evangelicis agnoſcitur. v. 17. *conſilium*] concilium 4 MS. R. Hier. G. H. C. v. 20. *tuum*] meum 1 MS. ib. -*a me*] 17 MS. H. Q. n. v. 21. -*Deus*] 7 MS. R. Hier. Aug. H. C. G. v. 32. -*cœli*] 10 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 1. -*prima ſabbathi*] H. C.

PSAL. XXIV. v. 1. -*in finem*] Hier. G. H. C.

PSAL. XXV. v. 4. -*omnes*] R. Hier. Aug. G. H. C. ib. *edoce*] doce 7 MS. G. H. C. Similiter autem Textui, apud Hier. & Aug. legitur. v. 12. *ſtatuit*] ſtatuet R. G. H. C. Conformiter vero Textui Aug. habet. v. 1. -*in finem*] G. H. C.

PSAL. XXVI. v. 9. -*Deus*] 12 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 1. -*priuſquam liniretur*] H. C.

PSAL. XXVII. v. 3. *adverſum*] adverſus MS. ib. *adverſum*] adverſus MS. v. 4. *omnibus diebus*] omnes dies MS. Aug. G. ib. *voluntatem*] voluptatem 1 MS. R. Aug. G. H. C. Q. n. v. 7. -*ad te*] 6 MS. R. G. H. C. v. 8. -*te*] 4 MS. H. C. & quamvis in Græcis libris reperiatur, melius non legi, Hieronymus Suniam docet.

PSAL. XXVIII. v. 2. -*Domine*] G. q. H. C. atque addititium eſſe Hieron. ad Suniam ſcribit. v. 3. *tradas*] trahas 1 MS. R. G. H. C. v. 5. *intellexerunt*] * in R. G. H. v. 7. -&] 8 MS. R. Aug. G. H. C. v. 10. -*in conſummatione tabernaculi*] H. C.

PSAL. XXIX. v. 9. *revelabit*] revelavit MS. H. Verum Textus reſpondet G. ib. *omnes dicent*] omnis dicet MS. Auguſt. omnis dicit. R. G. H. omnes dicunt C. v. 1. -*pro extaſi*] H. C.

PSAL. XXXI. v. 6. *commendo*] commendabo MS. R. G. H. C. Similiter autem Textui legunt Hieron. & Aug. v. 12. *opprobrium*] * & 10 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 21. -*tuo*] 10 MS. R. G. H. C. Ad hæc D. Aug. non legiſſe videtur. v. 24. *veritatem*] veritates 5 MS. R. G. H. C. ib. *requiret*] requirit R. G. H. C. ib. retribuet] retribuit MS. R. G. H. C. * τοῖς.

PSAL. XXXII. v. 2. *imputavit*] imputabit 5 MS. R. Hier. H. C. *Pſalmus David*] * ſine titulo apud Hebræos G.

PSAL. XXXIII. v. 1. *collaudatio*] laudatio 8 MS. Aug. G. v. 7. *in utre*] utrem R. G. H. C. in utrem MS. Aug. v. 16. -&] MS. H. C. Additur autem a G. v. 18. -*& in eis*] 4 MS. R. Aug. G. H.

PSAL. XXXIV. v. 23. *in eo*] in eum MS. Aug. G.

PSAL. XXXV. v. 1. *impugnantes*] expugnantes MS. v. 8. *ipſum*] id ipſum o. v. 9. -&] 8 MS. R. Aug. G. H. C. v. 11. *ignorabam*] ignorabant MS. Hier. Textus lectio Aug. H. & C. conſentit. Græca autem dictio ἐγίνωσκον ambigua eſt. v. 14. *proximum*] * & MS. q. v. 25. *Devorabimus*] Devoravimus 6 MS. R. Aug. G. H. G. v. 26. *maligna*] magna 1 MS. R. G. H. C.

PSAL. XXXVI. v. 10. -&] 1 MS. R. G. H. C.

PSAL. XXXVII. v. 5. *eo*] eum 5 MS. Aug. G. v. 6. *meridiem*] meridie MS. v. 14. *deſipiant*] dejiciant 2 MS. R. Amb. G. H. occidant C. v. 15. ⁖ *arcus*] τὰ τόξα. ib. *confringatur*] confringantur 1 MS. H. C. Nomini plurali verbum ſingulare junxerunt, ſuo more, Græci. v. 21. *Mutuabitur*] Mutuatur 1 MS. R. G. H. C. Q. n. ib. *tribuet*] tribuit MS. R. G. H. C. v. 23. ⁖ *greſſus*] τὰ διαβήματα. ibid. *dirigetur*] dirigentur 4 MS. Hier. Aug. H. phraſi græca Græcis ſingularis eſt numerus. v. 36. -&] MS. q. v. 39. -&] MS. H. C. additur autem a G. v. 1. -*die Sabbathi*] H. C.

PSAL. XXXVIII. v. 5. -&] 7 MS. R. Aug. G. H. C. v. 11. *eſt*]

* in me MS. q. v. 16. *-me*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 17. *commoventur*] commoverentur 1 MS. v. 18. *-ſum*] 8 MS. R. G. C. v. 23. *-Deus*] 7 MS. R. G. H. C.

PSAL. XL. v. 6. *multiplicati*] multiplicatæ. multiplicata Q. n. v. 9. *cordis*] ventris 1 MS. R. G. Q. n. v. 13. *Multiplicatæ*] Multiplicati MS. Conſimiliter Textui legunt Hier. & Aug.

PSAL. XLI. v. 2. *-vir*] 7 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 7. *vana*] vane 3 MS. G. Q. n. ibid. *congregavit*] congregabit 5 MS. H. C. Textus autem conformis eſt G. v. 10. *ſperavi*] ſperabam MS. v. 14. *-uſque*] 3 MS. R. Aug. G. Verum ab H. & C. legitur

PSAL. XLII. v. 3. *fontem*] fortem 14 MS. R. G. H. C. v. 4. *panes*] panis R. G. v. 7. *Deo*] Deum MS. G. ibid. *-&*] 4 MS. Aug. H. C. Q. n. v. 9. *mandavit*] mandabit R. G. H. C. Verum pro Textu faciunt Hier. & Aug. v. 10. *-&*] MS. H. C. additur autem a G. v. 12. *Deo*] Deum MS. G.

Pſalmus David] * ſine titulo apud Hebræos G.

PSAL. XLIII. v. 2. *-&*] 6 MS. H. C. additur autem a G. v. 6. *Deo*] Deum MS. G.

PSAL. XLIV. v. 2. *-&*] 8 MS. R. G. H. C. v. 6. *in nobis*] in nos 4 MS. Aug. C. nobis R. G. H. v. 10. *-Deus*] 16 MS. G. q. H. Q. n. v. 26. *-Domine*] 5 MS. H. C. additur autem a G.

v. 1. *dilecto*] delicto o.

PSAL. XLV. v. 5. *tua*] * & 1 MS. R. Aug. G. H. C. ibid. *intende*] * & 1 MS. R. G. Verum ab Aug. & H. non additur. v. 6. *corda*] corde 6 MS. R. Aug. G. Q. n. v. 12. *-Deus*] 6 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 13. *filiæ*] filia MS. R. G. H. C. Q. n. ib. *-omnes*] 12 MS. R. Aug. G. H. C. v. 14. *-ejus*] R. G. Q. n. v. 18. *memores erant*] Memor ero 14 MS. R. G. H. C. Q. n. ibid. *tui*] * Domine MS. q.

PSAL. XLVI. v. 4. *Sonuerunt*] Sonaverunt MS. antiquiora Aug. v. 5. *lætificat*] lætificant R. G. H. C. v. 7. *-&*] MS. R. Amb. G. H. C.

PSAL. XLVII. v. 5. *quam*] quem 18. MS. Hieron. Q. n. v. 7. *-noſtro*] 1 MS. H. C. Verum legitur ab Aug. & G. v. 9. *Regnabit*] Regnavit 13 MS. R. G. H. ib. *ſedet*] ſedit 6 MS. H. Textui autem ſuffragantur Aug. G. & C. v. 10. *dii*] Dei R. G. Q. n.

v. 1. *-ſecunda ſabbathi*] MS. H. C. Verum in G. legitur & ab Hier. Amb. atque Aug. exponitur.

PSAL. XLVIII. v. 3. *mons*] montes MS. Aug. R. G. Q. n. v. 5. *-terræ*] 20 MS. G. q. H. C. In veteribus Latinorum codicibus inquit Hier. ſcriptum erat reges terræ, quod nos ſuſtulimus: quia nec in Hebræo nec in 70. reperitur.

PSAL. XLIX. v. 3. *-ſimul*] 9 MS. G. H. C. Attamen, conformiter Textui Amb. atque Aug. legunt v. 8. *homo:*] * & 6 MS. C. Verum a R. Aug. C. & H. non legitur. v. 10. *laborabit*] laboravit MS. R. Hier. G. Q. n. ib. *-adhuc*] R. Aug. G. v. 12. *-ſuis*] MS. R. G. H. C. Q. n. v. 13. *-Et*] MS. Q. n. v. 20. *-&*] 10 MS. R. Aug. G. H.

v. 1. ÷ *Aſaph*] τῷ Ασάφ.

PSAL. L. v. 4. *Advocavit*] Advocabit 9 MS. R. G. H. C. v. 15. *-&*] 7 MS. H. C. Additur autem in G. v. 21. ÷ *inique*] ἀνομίαν.

v. 2. *Bethſabee*] Beerſabee MS. R. Aug. G. Bathſaba H. C.

PSAL. LI. v. 9. *me*] * Domine MS. q. v. 10. *-&*] MS. R. G. H. C. v. 16. *-&*] 5 MS. R. G. H. C. v. 19. *deſpicies*] deſpiciet R. Hier. Aug. G. Verum MS. H. & C. Textui ſuffragantur. v. 20. *-Domine*] 3 MS. H. C. Additur autem ab Aug. & G.

v. 2. *Abimelech*] Achimelech MS. Hil. H. C. Q. n.

PSAL. LII. v. 6. *lingua doloſa*] linguam doloſam 5 MS. R. Aug. G. Ex H. & C. utrovis modo vertatur recte. v. 7. *-tuo*] 4 MS. H. C. Verum additur a G. v. 11. *-eſt*] MS. R. G. H. C.

PSAL. LIII. v. 1. *Amaleth*] Maheleth G. H.

v. 2. ÷ *David*] τῷ Δαυίδ

PSAL. LIV. v. 5. *-&*] 6 MS. Aug. H. C. Legitur autem in G. v. 6. *-&*] 6 MS. H. C. Tamen a G. non jugulatur. ibid. *-eſt*] MS. R. G. H. C. v. 7. *Averte*] Avertet MS. G. q. H. C. Q. n. ib. *meus*] * & MS. v. 8. *-&*] 6 MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. LV. v. 4. *iniquitates*] iniquitatem 6 MS. R. G. H. C. Q. n. v. 6. *venerunt*] venit MS. R. Hil. G. H. Plurali vero utitur C. ibid. *contexerunt me tenebræ*] contexit me tenebra MS. Hil. Utuntur etiam numero ſingulari G. H. & C. v. 10. *-&*] MS. G. q. H. C. v. 13. *-meus*] 4 MS. R. G. H. C. v. 17. *ſalvabit*] ſalvavit 29. MS. G. q. Q. n. v. 23. *enutriet*] * & MS. q.

v. 1. ÷ *David*] τῷ Δαυίδ.

PSAL. LVI. v. 4. *-Ab altitudine diei timebo: ego vero in te ſperabo*] Q. n. v. 13. *laudationes*] laudationis 6 MS. R. G. Q. n.

PSAL. LVII. v. 6. *in*] ſuper MS. Aug. atque hoc modo ex G. & C. propriiſſime vertatur. v. 8. *dicam*] * Domino MS. Q. n. v. 10. *-&*] 7 MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. LVIII. v. 2. *recte*] recta 6 MS. R. Hier. Aug. G. H. v. 4. *Alienati*] Abalienati MS. G. v. 7. *confringet*] confregit MS. R. Aug. G. Q. n. v. 10. *ſicut*] ſic 13 MS. Quæ in Textu eſt lectio G. & H. convenit hæc quodam ſenſu, non diſſentit.

PSAL. LIX. v. 10. *-es*] MS. H. C. Additur autem a G. v. 14. *dominabitur*] dominatur 1 MS. R. H. G. v. 15. *terræ*] * Et 1 MS. Hil. H. C. Verum a G. non legitur. v. 17. *exaltabo*] exultabo 12 MS. R. Hier. G. clamando laudabo H.

PSAL. LX. v. 13. *&*] quia 12 MS. Textus lectio G. & C. conformis eſt.

PSAL. LXI. v. 6. *-meus*] 1 MS. R. G. H. C. v. 8. *Permanet*] permanebit 1 MS. R. Aug. G. H. Sunt Græci codices qui Textus lectionem adſtruant, quia non futuro διαμενεῖ ſed præſenti tempore διαμένει legunt.

PSAL. LXII. v. 5. *cucurri*] cucurrerunt Q. n. v. 9. *-in æternum*] 1 MS. R. Aug. G. Q. n. v. 12. *-eſt*] MS. R. G. H. C.

v. 1. *Idumææ*] Judææ R. G. H. C. Conformiter autem Textui legunt Aug. & G. q.

PSAL. LXIII. v. 7. *Sic*] Si 12 MS. R. Aug. G. H. C. v. 8. *meditabor*] meditabar R. G. Verum MS. H. & C. futurum legitur. v. 12. *laudabuntur omnes qui jurant*] laudabitur omnis qui jurat 5 MS. R. Hil. Aug. G. H. C.

PSAL. LXIV. v. 4. *Quia*] Qui MS. R. Hil. G. Inſuper H. & C. ad hunc modum rectiſſime transferas. v. 7. *ſcrutinio*] ſcrutinia 4 MS. R. G. Q. n. v. 8. *ad*] & 10 MS. R. G. H. C. Q. n.

v. 1. *populo tranſmigrationis*] de verbo peregrinationis MS. Q. n.

PSAL. LXV. v. 5. *inhabitabit*] habitabit MS. v. 9. ÷ *exitus*] ἐξόδους πρωΐας ϗ ἑσπέρας. ibid. *veſpere*] veſperæ R. G. H. C. v. 11. *inebria*] inebrians 14 MS. Pro Textu faciunt Aug. Hil. G. H. C.

v. 1. *-reſurrectionis*] H. C.

PSAL. LXVI. v. 17. *exultavi*] exaltavi MS. Hil. Aug. R. G. exaltatus eſt H. laus ejus G. v. 19. *-&*] MS. R. G. H. C.

v. 1. *-David*] H. C.

PSAL. LXVII. v. 5. *judicas*] judicabis R. G. H. C. Forte interpres noſter κρίνεις non κρινεῖς legit. ibid. *dirigis*] diriges MS. R. G. H. C.

PSAL. LXVIII. v. 4. *-&*] MS. R. Hil. G. H. additur autem Aug. & C. ibid. *-&*] MS. R. Hil. G. legitur vero Aug. H. & C. v. 5. *illi.*] * & 1 MS. R. Aug. G. H. C. v. 6. *-turbabuntur a facie ejus*] H. C. Legitur autem ut in noſtris ſic in G. codicibus. v. 7. *-qui*] MS. R. Hil. G. H. C. v. 19. *inhabitare*] habitare MS. v. 23. *profundum*] profundis 1 MS. G. H. C. Profundo MS. Q. n. v. 34. *-Pſallite Deo*] R. G. H. C. non eſt, ſcribit Suniæ Hier. in libris authenticis, ſed obelo prænotatum.

v. 1. *commutabuntur*] * ipſi 2 MS. G. H. Quod vero a quibuſdam additur Pſalmus in codice Vaticano Græco, in textu Hebræo, in paraphraſi Chaldea, non legitur.

PSAL. LXIX. v. 21. *qui tribulant*] tribulantes MS. Aug. G. v. 22. *eſcam meam*] eſca mea MS. Similiter Textui legit Aug. v. 23. *retributiones*] retributionem 2 MS. R. Hil. Aug. G. Pro Textu vero H. faciunt. v. 28. *juſtitiam tuam*] juſtitia tua R. Aug. G. v. 31. *-&*] MS. R. Hier. Aug. G. additur autem ab Hil. ac H. & C. libris. v. 37. *poſſidebit*] poſſidebunt MS. Aug. H. G.

v. 1. *-quod ſalvum fecerit eum Dominus*] me 4 MS. R. G. -H. C. Videtur & Hilar. non legiſſe.

PSAL. LXX. *captivorum*] * Anepigraphus apud Hebræos G.

PSAL. LXXI. v. 4. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 9. *defecerit*] deficiet MS. Aug. C. v. 16. *potentiam*] potentias 12 MS. Hieron. H. Numerus vero ſingularis eſt Aug. G. & C. v. 19. *ſimilis*] * ſit MS. q. v. 20. *Quantas*] Quanta MS. Alteram lectionem Aug. ſequitur, eandemque Græcus Textus adſtruit; Hebræus vero, tam hanc quam illam ſuſcipit, ex quo alii Qui transferunt.

v. 1. *-Pſalmus*] 4 MS. Hier. Aug. G. q. H. neque quid aliud huic titulo adjiciunt.

PSAL. LXXII. v. 5. *& generationem*] generationum 2 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 11. *reges*] * terræ MS. R. G. Verum ab H. & C. non agnoſcitur, eſtque Hieronymo ſuperfluum. v. 12. *liberabit*] liberavit MS. R. Aug. G. Textus autem H. & C. conſonat. v. 15. *adorabunt*] orabunt 1 MS. Aug. Q. n. v. 16. *-&*] MS. R. G. H. C. ibid. *firmamentum*] frumentum 1 MS. Q. n. ibid. *fructus*] fluctus o. v. 18. *Dominus*] * Deus G. q. H. C. atque iſtud prætermittendum non eſſe Hier. Suniam docet.

v. 1. ÷ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXIII. v. 3. *iniquos*] iniquis MS. Hier. v. 8. *nequitiam*] in nequitia MS. R. G. H. v. 11. *ſcit*] ſcivit 3 MS. R. Auguſt. G. H. v. 15. *reprobavi*] * Et MS. R. Aug. G. H. C. v. 17. *-&*] Hier. ad Suniam H. C. v. 27. *omnes qui fornicantur*] omnem qui fornicatur MS. R. Aug. G. H. Numero autem multudinis expoſuit C.

v. 1. ÷ *Intellectus Aſaph*] Συνέσεως τῷ ἀσάφ.

PSAL. LXXIV. v. 2. *mons*] montem 1 MS. Aug. Ex G. & H. utrovis modo transferas, recte. v. 5. *exitu*] exitum MS. G. v. 8. *Quieſcere faciamus*] Textus non habet καταπαύσωμεν ut quidam putant, ſed κατακαύσωμεν, id eſt, Incendamus Hier. v. 12. *ſalutem*] ſalutes MS. H. C. Textus autem lectio Auguſt. & G. conformis eſt. v. 19. *animas confitentes*] animam confitentem 16. MS. R. Auguſt. G. Q. n. ibid. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL. LXXV. v. 1. *corrumpas*] diſperdas 5 MS. Utrumvis ex G. & H. vertas licet. ibid. ÷ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.

v. 1. *laudibus*] carminibus 2 MS. Hier. hymnis G. ibid. *-ad Aſſyrios*] H. C.

PSAL. LXXVI. v. 4. *arcum*] arcuum 7 MS. R. Hieron. Aug. G. H. v. 5. *Illuminans*] illuminas MS. R. G. v. 6. *-in*] Hier. ad Sun. G. H. v. 9. *tremuit*] timuit MS. Aug. atque hoc proprie ſignificant voces Græca, Hebræa & Chaldæa. v. 12. *afferetis*] afferent MS. R. G. H. C. Q. n.

PSAL. LXXVII. v. 4. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 7. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 8. *aut*] & 10 MS. R. Hieronymus, Auguſt. G. H. C.

PSAL. LXXVIII. v. 1. *popule*] populus MS. Aug. v. 2. *parabolis*] parabola MS. H. C. Suffragantur autem Textui Hier. Aug. Græca lectio & Evangeliſtæ citatio. v. 4. *generatione altera*] generationem alteram MS. G. Iſtud ſequentibus apte connecti poteſt. In generationem alteram narrantes, &c. v. 9. ÷ *Ephrem*] ἐφραΐμ. v. 13. *-&*] MS. R. Aug. G. Verum additur ab H. & C. v. 16. *deduxit*] eduxit MS. q. v. 17. *iram*] ira MS. v. 34. *eum*] Deum MS. R. G. H. C. v. 38. *abundavit*] multiplicavit 2 MS. ibid. *accendit*] accendet MS. R. G. H. C. v. 45. *cœnomyiam*] cœnomyiam Hieron. ad Suniam. v. 47. *-&*] MS. R. Hier. G. additur autem a C. v. 49. *immiſſiones*] immiſſionem 14 MS. R. Hier. G. H. C. v. 50. *ſuæ*] * & 6 MS. R. Aug. G. Omittitur vero a G. q. H. & C. v. 51. *omnis laboris*] laborum 4 MS. Aug. H. C. Textus autem lectio conſonat

SAL.
ſonat G. v. 53. *eduxit*] deduxit MS. Aug. G. H. v. 57. *pravum*]
MS. R. Aug. G. H. C. v. 64. *plorabantur*] plorabuntur MS.
B. G. flebunt H. non ſufficientes quæ flebunt (non ſuffecerunt
) C. v. 67. *Ephraim*] Effrem MS. Ephrem Aug. v. 69. *uni-*
rnium] unicornis MS. Idque conformiter G. μονοκέρωτος. Et C.
נקרא. Verum H. eſt numero plurali. רמים & Aug. uni-
iorum.
SAL. LXXIX. v. 9. -*&*] 6 MS. R. Aug. G. H. C. ibid. *Do-*
] & H. C.
v. 1. ∴ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.
SAL. LXXX. v. 2. *velut ovem*] tanquam oves MS. Hier. ib.
aim] Ephrem Aug. * & MS. Hier. Aug. R. G. H. C. v. 14.
gularis ferus] μονιὸς ἄγριος. v. 16. *filium -hominis*] -10 MS. G.
Legitur autem ab Aug. & G. regem Chriſtum C.
v. 1. -*Pſalmus*] H. C. ibid. -*quinta Sabbathi*] 2 MS. R. G. H.
Exponitur autem ab Aug.
SAL. LXXXI. v. 4. *veſtræ*] noſtræ MS. Hier. H. C. Textui au-
G. conveniunt. v. 5. -*in*] -MS G. ipſi Aug. v. 16. *ſecula*]
lo MS. Numero ſingulari, etiam Aug. H. & C. legunt.
v. 1. ∴ *Aſaph*] τῷ ἀσάφ.
SAL. LXXXIII. v. 14. -*&*] MS. R. Hier. Aug. G. H. Additum
tem a C. v. 15. *comburit*] comburet MS. R. G. H. Similiter ve-
Textui, expoſuit C. legunque Hier. & Aug. v. 16. *turbabis*] contur-
s 1 MS. G. v. 19. *in omni terra*] ſuper omnem terram 2 MS. H. G.
uſque lectionis meminit Aug.
SAL. LXXXIV. v. 5. *tua*] * Domine MS. q. v. 8. *bendictiones*]
dictionem MS. q. Aug. Verum Textui aſtipulantur Hier. R. G. H.
ibid. ∴ *de virtute in virtutem*] ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν. v. 12. *di-*
] * Dominus 2 MS. R. G. H. C.
SAL. LXXXVI. v. 3. *clamavi*] clamabo 3 MS. R. G. H. C.
7. *bonum*] bono MS. Aug. ibid. *ut*] & MS. R. G. H. C.
SAL. LXXXVII. v. 4. ∴ *Raab*] רהב quod Chaldæus Ægyptum
nit. Meretricis illius nomen eſt רחב. ibid. *ſcientium*] ſcientibus
Aug. R. G. C. Inſuper H. ad hunc modum rectiſſime transferun-
v. 6. *ſcripturis*] ſcriptura MS. R. G. H. v. 7. -*eſt*] MS. R. Aug.
H.
SAL. LXXXVIII. v. 1. ∴ *Intellectus Eman*] συνέσεως αἱμὰν τῷ.
v. 1. ∴ *Intellectus Ethan*] συνέσεως αἰθὰμ τῷ.
SAL. LXXXIX. v. 2. *generationem*] generatione MS. Textus le-
G. reſpondet, ut hoc & proximo loco. v. 5. *generationem*] gene-
ne MS. Hier. v. 7. *Deo*] Domino MS. R. Hier. Aug. G. H. C.
in potente] in potentem MS. Hier. G. Super potentem 2 MS.
H. ibid. -*&*] 4 MS. R. Aug. G. H. C. v. 22. *confortabit*]
rmabit 6 MS. R. v. 23. *ei*] eum MS. v. 27. *invocavit*] invo-
8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 31. -*autem*] MS. R. Aug.
H. C. v. 34. *nocebo*] decipiam 1 MS. H. C. Textui vero plus vo-
G. eidemque conſentit Aug. v. 40. *Avertiſti*] Evertiſti 12 MS.
n. v. 43. *deprimentium eum*] inimicorum ejus 1 MS. Aug. Quæ in
u eſt lectio Hier. & G. conformis eſt. v. 45. *ab emundatione*] a
datione MS. ib. *in terra*] in terram 1 MS. G.
PSAL. XC. v. 1. *refugium*] * tu 3 MS. Aug. H. C. ibid. *a genera-*
in generationem] in generatione & generatione 1 MS. R. G. H. C.
ant] & 8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 10. *meditabuntur*] me-
bantur MS. R. G. Eſt unde videri poſſit & Auguſt. hoc modo legiſſe.
v. 1. ∴ *David*] τῷ Δαβίδ. Anepigraphus eſt Pſalmus iſte H. & C.
PSAL. XCI. v. 3. *liberavit me*] liberabit me MS. Hier. Aug. libe-
te R. G. H. C. v. 3. *aſpero.*] * In 6 MS. R. G. H. C. v. 9.
tiſſimum poſuiſti refugium tuum] τὸ ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. v. 11.
davit] mandabit MS. R. G. H. C. His conſonat Evangeliſtarum ci-
, præſertim juxta Græcos & Syricos codices. v. 14. *ſperavit*] *
S. R. G. H. v. 15. *Clamavit*] Clamabit R. G. H. C. v. 16.
itudine] Longitudinem MS. G.
SAL. XCII. v. 4. *decachordo*] * & 1 MS. * & in H. * in C. nihil
horum additur Aug. & codicibus G. v. 12. *&*] * ab 2 MS. Hier.
MS. R. Aug. G. H. C. v. 13. *florebit*] * & MS. q. v. 14. -*do-*
] MS. R. Hier. G. H. C. Titulus hic in codicibus Hebraicis & Chal-
s & Euthymio teſte, emendatioribus Græcis, omnino non legitur.
ntamen ab Aug. exponitur.
SAL. XCIII. v. 5. *longitudine*] longitudinem 3 MS. G.
-*Pſalmus ipſi David quarta Sabbathi*] H. C.
SAL. XCIV. v. 15. *juſtitia convertatur in judicium*] in juſtitiam con-
tur judicium MS. ib. *illam*] illa MS. Q. n. ib. *qui recto*] recti 1
G. H. C. v. 20. *iniquitatis*] * & 1 MS. ib. *fingis*] fingit 2 MS.
n. ib. *laborem*] dolorem 16 MS. Q. n.
SAL. XCV. v. 1. -*Laus cantici ipſi David*] H. C.
SAL. XCVI. v. 2. -*&*] MS. R. G. H. C. v. 10. -*terræ*] MS. H. C. Q. n.
v. 1. * *Huic*] Pſalmus 3 MS. R. Hier. G. Verum G. q. non addi-
ib. *ei*] * Sine titulo apud Hebræos G.
SAL. XCVII. v. 7. -*&*] MS. R. Hier. G. H. C. v. 10. *peccatoris*]
catorum 6 MS. H. C. Numero autem ſingulari legunt Hier. & G.
SAL. XCVIII. v. 1. Tit. -*ipſi David*] H.
SAL. XCIX. v. 1. Tit. -*Pſalmus ipſi David*] H. C. ib. *qui ſedes*]
s G. H. *ſedes*] ſedet 6 MS. Aug.
SAL. C. v. 2. *Deo*] Domino 4 MS. H. C. Textui vero ſuffragan-
G. v. 5. -*eſt*] MS. R. G. H. C.
SAL. CI. v. 4. *declinantem a me malignum*] declinante a me malig-
MS. Aug. G.
v. 1. *anxius fuerit*] anxiaretur 3 MS. Aug. ib. *effuderit*] effudit
Aug. intelligi utroque modo poſſunt H. & G.
SAL. CII. v. 7. *pellicano*] pelicano 1 MS. G. v. 10. *potum*] pocu-
7 MS. Hier. R. Q. n. v. 11. *iræ*] * & 7 MS. R. Aug. G. H. C.
exurgens] * Domine MS. q. v. 16. *nomen tuum Domine*] nomen

Domini 6 MS. R. Hier. G. H. C. v. 17. *ædificavit*] ædificabit MS. Hier. R. G. Textus autem lectio reſpondet H. & C. v. 19. *Scribantur*] Scribatur MS. R. G. H. C. ib. *in generatione altera*] in generationem alteram 4 MS. Aug. G. Q. n. v. 21. *gemitus*] gemitum 6 MS. R. Aug. G. H. C. v. 22. *annuntient*] annuntiet MS. ibid. *ejus*] ſuam MS. Utrovis modo vertatur nec G. nec H. reclamant. v. 24. ∴ *virtutis*] ἰσχύος.

PSAL. CIII. v. 20. -*omnes*] 9 MS. H. C. Additur autem a G. v. 22. *dominationis*] dominationes MS. Textus lectio, reſpondet G. Utramque admittunt H. & C. Græcis prolixior eſt titulus, Hebræis & C. nullus.

PSAL. CIV. v. 12. *voces*] vocem 10 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 15. *educas*] educat 2 MS. Aug. Q. n. ib. *lætificet*] lætificat 7 MS. R. Hier. G. Lætificabit H. ib. *confirmet*] confirmat MS. R. Hier. G. confirmabit H. C. v. 25. -*manibus*] 1 MS. R. Aug. Q. n. v. 35. *Deficiant*] Deficient MS. H. C. Senſum autem quem cum Aug. Textus indicat & G. indicant.

PSAL. CV. v. 12. *brevi*] breves MS. G. v. 18. *animam*] anima MS. R. G. Q. n. v. 25. *&*] ut MS. R. G. H. C. v. 30. *Edidit*] Et dedit MS. Aug. Q. n. v. 31. *cynomyia*] cœnomyia Hier. ad Sun. v. 37. *cum*] in MS. R. Aug. G. Textus autem ſenſum exprimit. v. 45. *requirant*] * Halleluia 1 MS. R. Hier. G. H. C. Etiam Auguſtino duplex Halleluia lectum eſt.

PSAL. CVI. v. 12. *crediderunt*] * in MS. Hier. Aug. H. C. Verum a G. non additur. v. 14. *inaquoſo*] * Et 4 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 15. *animas*] animam MS. H. Textus autem conformis eſt G. v. 31. *in*] ad 1 MS. Hier. v. 32. *Aquas*] Aquam MS. Aug. R. G. v. 38. *interfecta*] infecta 4 MS. R. Q. n. v. 44. *audivit*] audiret MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL CVII. v. 2. *inimici*] * & 2 MS. R. G. H. C. v. 8. *miſericordiæ*] miſericordia MS. Q. n. v. 15. *miſericordiæ*] miſericordia MS. Q. n. v. 21. *miſericordiæ*] miſericordia MS. Q. n. v. 31. *miſericordiæ*] miſericordia MS. Q. n. v. 32. -*Et*] MS. R. G. Additur autem ab H. & C. v. 40. *contentio*] contemptio R. Hier. Aug. G. H. C. v. 42. *oppilabit*] oppilavit MS. H. C. Textus vero reſpondet Aug. & G.

PSAL. CVIII. v. 13. *quia*] & 1 MS. G. H. Conformiter vero Textui reddidit C.

PSAL. CIX. v. 10. -*&*] MS. R. Aug. C. Additur autem H. & G. v. 19. *operitur*] operietur MS. H. C. ibid. *præcingitur*] præcingetur MS. H. C. Textus vero lectio conformis eſt Aug. & G. v. 22. *conturbatum*] turbatum MS. v. 23. -*&*] MS. R. G. H. C. ib. *locuſtæ*] locuſta 6 MS. H. Pluralis vero numerus eſt Aug. Hier & G. v. 27. *eam*] ea 7 MS. Quæ in Textu eſt lectio Hier. Aug. G. & H. reſpondet verum feminina pronomina quæ ſunt Hebræis accipi poſſunt, ut neutra Latinis. v. 31. *Quia*] Qui MS. q. Auguſt.

PSAL. CXI. v. 1. -*meo*] Hier. ad Sun. H. C. v. 6. *annuntiabit*] annuntiavit G. H. C. v. 9. *miſit*] * Dominus MS. q.

v. 1. -*reverſionis Aggæi & Zachariæ*] R. G. H. C. verum ab Aug. agnoſcitur.

CAP. CXV. v. 15. -*a*] MS. Auguſt. G. H. Additur autem a C.

PSAL. CXVI. v. 4. *invocavi*] invocabo MS. H. C. at pro Textu faciunt Aug. & G.

PSAL. CXVII. v. 3. *Aaron*] * quoniam bonus 3 MS. R. G. Q. n. v. 4. -*omnes*] MS. H. C. Verum legitur in codicibus G. ibid. *Dominum*] * quoniam bonus 2 MS. R. G. Q. n. v. 10. -*quia*] Aug. G. Q. n. v. 11. -*quia*] Aug. G. Q. n. v. 14. *laus*] laudatio MS. Aug. G. v. 20. *eam*] ea MS. G. v. 23. *&*] hoc 4 MS. H. Q. n. v. 25. -*me*] 2 MS. G. H. C. Q. n. ibid. -*bene*] 2 MS. H. C. v. 26. *venit*] venturus 2 MS. Q. n.

v. 1. -*Halleluia*] H. C.

PSAL. CXIX. v. 4. *cuſtodiri*] cuſtodire MS. Ambro. H. C. Vox Græca φυλάξασθαι ambigua eſt. v. 9. *corrigit*] Corriget MS. R. G. H. C. v. 24. -*eſt*] MS. H. C. Additur autem Hieron. Amb. Aug. & codicibus G. v. 28. *Dormitavit*] Stillavit Amb. Q. n. v. 29. -*de*] 7 MS. Amb. Hil. G. H. C. v. 37. *videant*] videam MS. Ex G. verti utrumque poteſt. Ex H. autem & C. quod in Textu eſt rectius. v. 41. *veniat*] veniet MS. H. C. Textus vero enarrationibus patrum & codicibus G. conformior eſt. v. 48. *exercebor*] exercebar MS. R. Hilar. Hier. Auguſt. G. Textus autem H. & C. conſonat v. 53. *pro*] præ 1 MS. a R. Hilar. Amb. Aug. G. H. C. Si *pro propter* denotare intelligatur, Textus idem eſt ſenſus. v. 55. *fui*] * in MS. Aug. R. G. H. C. v. 59. *converti*] averti MS. Ambr. Aug. Q. n. v. 61. ∴ *peccatorum*] ἁμαρτωλῶν. ib. -*&*] MS. H. C. legitur autem in Hier. Aug. & libris G. v. 69. -*meo*] 6 MS. Hil. G. q. H. C. Hieronymus ſuperfluere cenſet. v. 73. *ut*] & 5 MS. R. G. H. C. v. 75. -*in*] 5 MS. R. G. H. ibid. -*tua*] MS. R. Hil. G. H. Chaldæus illud adjecit, hoc minime. v. 81. *Defecit*] Deficit R. Ambr. G. Textui autem Hil. Aug. H. & C. aſtipulantur. ib. -*&*] 4 MS. R. G. H. C. v. 86. *iniqui*] inique 1 MS. R. Hilarius, Amb. Auguſt. G. H. C. v. 91. *perſeverat*] perſeverant MS. Textui ſuffragantur Hil. Amb. Aug. & G. In H. & C. codicibus legitur. Ad diſpoſitiones tuas ſtant hoc die uſque ad hunc diem. v. 95. *intellexi*] dilexi o. v. 96. *Omnis conſummationis*] Omni conſummationi MS. Textus conſonat Ambroſ. Aug. & G. ibid. *finem*] fidem o. v. 97. -*Domine*] 5 MS. H. C. legitur autem in libris G. v. 114. -*&*] MS. R. Aug. G. H. C. v. 118. *judiciis*] juſtitiis 16. MS. Hil. Q. n. v. 125. *ut*] & 5 MS. R. G. H. C. v. 126. *Domine*] Domino MS. R. G. Harum lectionum, illam Ambroſius; iſtam ſequitur Hilarius, Auguſtinus, qui utriuſque meminit, hanc quod in pluribus ſit codicibus, probat Hebræus; Textus neutram repudiat. v. 134. *ut*] & 12. MS. R. G. H. C. v. 138. -*tuam*] R. G. H. C. Legitur autem in MS. & G. q. v. 143. -*eſt*] MS. R. G. H. C. v. 145. -*meo*] 18 MS. H. C. Additur ab Auguſt. & G. v. 146. *ut*] & 8 MS. Amb. R. H. G. C ib. *mandata*] teſtimonia R. Ambroſ. Aug. G. H. C. v. 147. *maturitate*] immaturitate 1 MS. R. G. Q. n. ib. *-quia*] 18 MS. R. Hil. G. H. C. & MS. q. v. 149. *-&*] 4 MS. R. Hil. G. H. C. v. 150. *iniquitati*] inique 1 MS. Amb. Auguſt. Utrumque ex Græco verti poteſt. v. 160. *veritas*] * & 7 MS. R. Hier. G. H. C. v. 174. *-eſt*] MS. H. C. Additur autem a G.

PSAL. CXX. v. 2. *-&*] Hier. ad Sun. H. C.

PSAL. CXXI. v. 5. *cuſtodit*] cuſtodiet G. q. C. v. 7. *cuſtodit*] cuſtodiet 1 MS. G. q. H. C. ib. *cuſtodiat*] cuſtodiet G. q. H. C. v. 8. *cuſtodiat* cuſtodiet G. q. H. C. Q. n.

PSAL. CXXV. v. 3. *-Dominus*] MS. Hil. Aug. H. C. Legitur autem in codicibus G. ib. ∻ *peccatorum*] τῶν ἀμαρτωλῶν. v. 5. *obligationes*] obliquationes Q. n.

PSAL. CXXVI. v. 6. *mittentes*] portantes MS. H. C. Q. n. ib. *cum*] in MS. R. Hil. G. Sive in, ſive cum, ex H. & C. reddas perinde eſt.

PSAL. CXXVII. v. 2. *ſurgite*] ſurgere MS. G. q. H. Q. n. v. 3. ∻ *filii*] υἱοί. ib. ∻ *fructus*] καρποῦ. v. 5. *non confundetur cum loquetur*] non confundentur cum loquentur MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. CXXVIII. v. 3. *novellæ*] novella MS. Hil. Conſentiunt Textui. G. H. C. v. 5. *tibi*] te MS. Hil. G.

PSAL. CXXIX. v. 4. *concidet*] concidit R. G. H. C. v. 7. *implebit*] implevit 12 MS. R. Hier. G. H. C.

PSAL. CXXXI. v. 2. *ablactatus*] ablactatum 4 MS. R. G. ibid. *-eſt*] 20 MS. G. H. Q. n. ib. *matre ſua*] matrem ſuam 2 MS. R. Aug. G. ib. *anima mea*] animam meam 2 MS. Aug. G. H.

PSAL. CXXXII. v. 5. ∻ *temporibus*] τοῖς κροτάφοις. v. 7. *tabernaculum*] tabernacula 4 MS. R. Hil. G. H. C. v. 9. *juſtitia*] juſtitiam 5 MS. Aug. G. v. 11. *eum*] eam MS. R. G. H. C. Pro hac lectione Hier. pro illa facit Hil. v. 16. *tui*] ejus 7 MS. R. Hil. Hier. Aug. G. H. C. v. 17. *Illuc*] Illic 4 MS. R. Hil. ib. ∻ *David*] τῷ Δαυίδ.

PSAL. CXXXV. v. 9. *Emiſit*] Et miſit 15. MS. Textus lectio conſonat G. Miſit R. H. C.

PSAL. CXXXVI. v. 16. *per deſertum*] in deſerto MS. Aug. G. H. C. Quæ in Textu eſt lectio, hujus eſt expoſitio. v. 26. *-Confitemini Domino dominorum : quoniam in æternum miſericordia ejus*] R. G. H. C. Et ab Hil. quidem non agnoſcitur; ab Hier. vero & Auguſt. non præteritur.

-Pſalmus David propter Jeremiam] H. C.

PSAL. CXXXVII. v. 1. *recordaremur*] * tui MS. q. v. 9. *ſuos*] tuos 6 MS. R. Aug. G. H. C.

PSAL. CXXXVIII. v. 2. *mei*] * Et MS. R. Hil. G. Verum ab Hier. G. q. H. & C. prætermittitur. v. 4. *-omnia*] 5 MS. H. C. Legitur autem ab Aug. & codicibus G. v. 5. *-eſt*] MS. R. Hil. G. H. C.

PSAL. CXXXIX. v. 11. *-mea*] MS. R. Hil. G. H. C. v. 14. *cognoſcet*] cognoſcit 2 MS. R. Hil. G. H. v. 15. ∻ *os*] τὸ ὀστοῦν. v. 16. *dies*] die 3 MS. Q. n. v. 17. *confortatus eſt*] confortati ſunt 5 MS. R. Aug. G. H. C. v. 20. *ſuas*] tuas MS. R. G. H. C. Dei civitates Hilarius intelligit. v. 22. *illos*] * Et MS. q. ib. ∻ *inimici*] in inimicos R. G. H. C.

PSAL. CXL. v. 5. *-&*] MS. R. Hil. Aug. G. H. C. v. 14. *-&*] MS. Aug. H. C. & quamvis in libris Græcis legatur, Hier. ſuperfluere docet.

PSAL. CXLII. v. 3. *-&*] MS. R. Aug. G. H. C.

v. 1. *-quando perſequebatur eum Abſolom filius ejus*] H. C.

PSAL. CXLIII. v. 11. *in terram rectam*] in terra recta MS. G. v. 12. *diſperdes*] * omnes MS. q.

-Pſalmus David -adverſus Goliath] -H. -C.

PSAL. CXLIV. v. 2. *ſubdit*] ſubdis MS. Hier. ſubjiciens Hil. G. H. C. v. 10. *das*] dat MS. Aug. ib. *redemiſti*] redemit MS. Aug. ib. *tuum*] ſuum MS. Aug. G. H. C. v. 12. *novellæ plantationes*] novellæ plantatæ R. Aug. G. plantationes auctæ H. v. 14. *craſſa*] craſſi MS. Hier. G. H.

PSAL. CXLV. v. 7. *juſtitia tua*] juſtitiam tuam 2 MS. Hil. Q. n. v. 15. *ſperant*] * Domine MS. q. Hil. Hier.

v. 1. *-Aggæi & Zachariæ*] H. C.

PSAL. CXLVI. v. 3. *principibus*] * nec MS. q. ib. *-in*] MS. R. G. H. C. Inſuper Hil. & Hier. non legiſſe videntur. v. 8. *diligit*] dirigit o. v. 9. *vias*] viam 8 MS. R. Hil. Hier. Aug. G. H. C.

PSAL. CXLVII. v. 1. *-&*] MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 4. *vocans*] vocat 8 MS. vocabit H. In G. & Hilariano Textu, & prior & poſterior iſtius verſus pars participium habet.

Pſalmus hic jungitur præcedenti apud Hebræos.

CXLVII. v. 17. *ſuam*] ſuum MS. Hier.

PSAL. CXLVIII. v. 6. *æternum*] ſeculum MS. R. Hier. Aug. v. 14. *exaltavit*] exaltabit MS. R. Hilarius, G. Verum Textui ſuffragantur H. & C.

PSAL. CXLIX. v. 2. *filiæ*] filii 8 MS. R. Hier. Aug. G. H. C. v. 4. *exaltavit*] exaltabit 3 MS. R. G. H. C. ib. *in ſalutem*] in ſalute 1 MS. R. G. H. C. v. 6. *Exultationes*] exaltationes 1 MS. G. H. Laudes C. v. 9. *faciant*] faciat Q. n.

PROVERBIORUM.

CAP. II.

VER. 12. *-&*] 9 MS. B. H. Additur autem a C. & G.

CAP. III. v. 9. *tuarum*] * da pauperibus MS. q. v. 13. *affluit prudentia*] effluit prudentiam 5 MS. Q. n. v. 14. *auri & argenti primi & puriſſimi*] argenti & auro primo 6 MS. R. argenti, & auri primi & puriſſimi 14. MS. Q. n. v. 18. *tenuerit eam, beatus*] tenuerint eam beati MS. R. C. tenuerint eam beatus H. v. 25. *potentias*] ruinas R. Q. n. v. 35. *exultatio*] exaltatio R. H. G. atque hoc modo videri poteſt & Beda legiſſe.

CAP. IV. v. 11. *monſtrabo*] monſtravi MS. H. C. ib. *ducam*] duxi MS. H. C. Verum pro futuris accipiuntur Hebræa præterita. v. 16. *-non*] 15 MS. H. C. G. Q. n. v. 27. *-vias enim quæ a dextris ſunt novit Dominus : perverſæ vero ſunt quæ a ſiniſtris ſunt. Ipſe autem rectos faciet curſus tuos, itinera autem tua in pace producet*] R. H. C. In MS. autem & G. leguntur atque a B. exponuntur.

CAP. V. v. 2. *conſervent*] * Ne intenderis fallaciæ mulieris MS. B. G. Verum in antiquis MS. R. H. & C. pars iſta non reperitur. v. 22. *capiunt*] capient MS. H. ib. *conſtringitur*] conſtringetur MS. H. C. Similiter autem Textui expoſuerunt G.

CAP. VI. v. 5. *manu aucupis*] inſidiis 19 MS. laqueo B. C. G. Quæ in Textu eſt lectio reſpondet H. v. 11. *-Si vero impiger fueris, veniet ut fons meſſis tua, & egeſtas longe fugiet a te*] R. H. C. G. Verum a MS. B. & G. q. non omittitur. v. 21. *circunda*] * ea 4 MS H. C. Omittitur autem a G. v. 31. *tradet*] * & liberabit ſe MS. B. Verum a R. H. & C. non agnoſcitur.

CAP. VII. v. 1. *-Fili, honora Dominum, & valebis : præter eum vero ne timueris alienum*] 14 MS. R. H. C. Deſumptus eſt autem verſus iſte ex G. v. 3. *eam*] ea 2 MS. H. ib. *illam*] illa H. v. 10. *decipiendas*] capiendas 14. MS. B. v. 18. *& fruamur cupitis amplexibus, donec illuceſcat dies*] donec illuceſcat dies, & fruamur cupitis amplexibus 4 MS. H. C. G. v. 22. *ignorans*] ignorat 1 MS. neſcit R. v. 27. *interiora*] in inferiora MS. Hebraice legitur, Deſcendentes ad penetralia mortis.

CAP. VIII. v. 11. *-opibus*] 5 MS. R. v. 20. *ambulo*] ambulabo MS. R. H. Conformiter autem C. & G. legit Textus. v. 25. *ante*] * omnes MS. R. G. Verum ut a Textu ſic a B. & C. non legitur.

CAP. IX. v. 15. *-per*] MS. H. C. G. v. 18. *-Qui enim applicabitur illi deſcendet ad inferos, nam qui abſceſſerit ab ea, ſalvabitur*] 14 MS. R. H. C. G. Nec a Beda explicatur.

PARABOLÆ SALOMONIS.

CAP. X. v. 4. *-Qui nititur mendaciis, hic paſcit ventos, idem autem ipſe ſequitur aves volantes*] 17 MS. R. H. G. Q. n. v. 6. *-Domini*] 5 MS. R. H. C. Additum eſt autem a G. v. 22. *eis*] ei R. H. C. G. v. 26. *eum*] * in via o. v. 31. *ſapientiam*] * & 4 MS. H. C. * at G.

CAP. XI. v. 10. *exaltabitur*] exultabit 4 MS. R. H. C. laudibiliter egit G. v. 13. *amici*] animi MS. H. C. G. Q. n. v. 19. *præparat*] præparavit MS. præparabit MS.

CAP. XII. v. 2. *hauriet*] * ſibi MS. q. R. ib. *agit*] aget H. G. v. 8. *noſcitur*] noſcetur MS. H. Pro Textu autem faciunt B. R. C. & G. v. 11. *-Qui ſuavis eſt in vini moderationibus in ſuis munitionibus relinquit contumeliam*] 25 MS. R. H. C. Q. n. v. 11. *munimentum eſt*] munimentum Q. n. v. 17. *judex*] index 14 MS. H. C. G. v. 18. *-conſcientiæ*] -H. C. G. Conſcientia. Hoc modo Beda aut legiſſe, aut intellexiſſe videtur.

CAP. XIII. v. 2. *-ſui*] 12 MS. H. G. Adjectum eſt autem a C. v. 13. *-Animæ doloſæ errant in peccatis : juſti autem miſericordes ſunt & miſerantur*] 26 MS. R. H. C. Verſum iſtum MS. quædam Latina & codices quidam Græci habent poſt verſum hujus capitis nonum. v. 23. *aliis*] alii 13. MS. H. G. Textui conformiter legit Beda. v. 24. *virgæ*] * ſuæ 4 MS. H. C. Omiſſum eſt autem a G.

CAP. XIV. v. 7. *neſcit*] neſcito 4 MS. H. Pro Textu facit Beda. v. 11. *tabernacula*] * vero 6 MS. H. C. G. v. 15. *-Filio doloſo nihil erit boni, ſervo autem ſapienti proſperi erunt actus & dirigetur via ejus*] 24 MS. R. H. C. G. Sententiam iſtam legunt, cum Græcis, Latini quidam codices proxime poſt decimum tertium ſuperioris capitis verſum. v. 16. *tranſilit*] tranſit 1 MS. Q. n. v. 17. *verſutus*] verboſus o. v. 20. *erit*] eſt 6 MS. R. Textus autem lectio reſpondet H. & accedit G. v. 21. *-Qui credit in Domino, miſericordiam diligit*] 4 MS. R. H. C. In codicibus autem G. ſubjunguntur verſui proximo hæc verba: Non ſciunt miſericordiam & fidem fabricatores malorum ; miſericordia autem & fides apud fabricatores bonos. v. 23. *-bono*] 6 MS. R. H. C. G. v. 33. *quoſque*] quoque 16 MS. Q. n.

CAP. XV. v. 5. *-In abundanti Juſtitia virtus maxima eſt : cogitationes autem impiorum eradicabantur*] 12 MS. R. H. C. Additur autem libris G. v. 10. *deſerentium*] deſerenti 5 MS. H. ib. *-vitæ*] 8 MS. R. H. C. G. v. 17. *vocari*] vocare 4 MS. Beda G. ib. *ad olera*] convivium oleris H. C. v. 19. *pigrorum*] impiorum MS. q. v. 26. *-firmabitur ab eo*] 1 MS. R. H. C. G. Leguntur autem a Beda. v. 27. *-Per miſericordiam & fidem purgantur peccata : per timorem autem Domini declinat omnis a malo*] 16 MS. R. H. C. Verſus iſte a Græcis quidem hoc loco legitur, a Latinis autem Hebræis & Chaldæis, capite proxime ſequenti. v. 28. *meditabitur*] meditatur MS. ib. *obedientiam*] ſapientiam 21 MS. R. Q. n.

CAP. XVI. v. 2. *hominis*] hominum 15 MS. B. Verum Textus H. & C. conformis eſt. v. 5. *-Initium viæ bonæ, facere juſtitiam : accepta eſt autem apud Deum magis, quam immolare hoſtias*] 13 MS. R. H. C. Legitur autem in codicibus G. v. 11. *ſeculi*] ſacculi 4 MS. R. H. Q. n. v. 13. *dirigetur*] diligetur R. H. C. G. Pro Textu facit Beda. v. 21. *reperiet*] percipiet MS. B. v. 24. *animæ*] * & 5 MS. H. v. 25. *noviſſima ejus ducunt*] noviſſimum ejus ducit 16 MS. H. C. v. 27. *impius*] inſipiens MS. R. G. Verum H. & C. pro Textu faciunt. v. 30. *perficit*] perficiet MS. R. B. perfecit H.

CAP. XVII. v. 9. *amicitias*] amicitiam MS. H. C. G. v. 16. *-Qui altam facit domum ſuam, quærit ruinam ; & qui evitat diſcere, incidit in mala*] 25 MS. H. R. C. Q. n. v. 19. *os ſuum*] oſtium ſuum R. H. C. G. q.

CAP. XVIII. v. 5. *-in judicio*] 3 MS. H. C. G. v. 8. *-pigrum dejici*

timor ; *animæ autem effœminatorum eſurient*] 20 MS. R. H. G.
codicibus G. verſus iſte hoc loco legitur, atque is qui præcedit, o-
tur. v. 10. *ipſam*] ipſum 8 MS. G. Utramque lectionem admit-
H. & C. ib. *currit*] curres H. C. v. 21. *manu*] manibus MS. q.
v. 22. -*Qui expellit mulierem bonam, expellit bonum ; qui au-*
tenet adulteram, ſtultus eſt & inſipiens] -16 MS. R. H. C. im-
G. & Hier. enarrans cap. 19. Matthæi.

AP. XIX. v. 1. -*dives*] 1 MS. R. H. C. G. ibid. -*ſua &*] 16
ua, & ipſe H. C. G. v. 16. *viam ſuam*] vias ſuas 20 MS. H. G..
9. *Qui*] * enim MS. q. R. v. 21. *Domini*] * in æternum MS.
G. Verum ab H. & C. non legitur. v. 22. *pauper*] * juſtus
G. Verum R. B. H. & C. non legunt. v. 26. *fugit*] fugat H.
G.

AP. XX. v. 15. *vas autem*] & vas MS. B. H. C. G. v. 22. *ma-*
] * pro malo MS. q. R. v. 25. *devorare*] devorate 18. MS. R. H. Q.
ibid. *retractare*] tractare MS. H. Q. n.

AP. XXI. v. 3. *miſericordiam*] juſtitiam R. H. C. G. v. 4. *eſt*]
MS. R. H. C. v. 12. *a malo*] in malum 3 MS. H. C. G. v. 18.
r] datur MS. B. v. 22. *deſtruxitque*] detraxitque R. conformi-
extui legunt MS. & B. & deſcendere fecit H. C. v. 27. *quæ*] quia
C. G. etiam quia H.

AP. XXII. v. 1. *argentum*] * enim MS. q. R. v. 5. *perverſi*]
bi MS. q. R. v. 8. *mala*] malum 1 MS. H. Suffragantur autem
i R. B. & G. v. 9. -*Victoriam & honorem acquiret qui dat mu-*
: *animam aufert accipientium*] 17 MS. R. H. C. Agnoſcitur autem a
ibus G. v. 17. -*Fili mi*] 12 MS. R. H. G. Additur autem a pa-
aſte Chaldæo. v. 27. *operimentum * de cubili tuo*] * tuum 4 MS.
m tuum de ſub te H. C. ſtratum quod ſub lateribus tuis G.

AP. XXIII. v. 29. *ſuffuſio*] ſuffoſſio MS. R. Q. n. v. 33. *ex-*
us] extranea MS. Textus lectioni ſuffragantur B. & G. utramque ad-
unt H. & C.

AP. XXIV. v. 10. *lapſus*] laſſus 10 MS. H. C. v. 16. *enim*]
die MS. q. v. 25. -*eum*] 20 MS. R. H. C. G. v. 32. -*Uſque-*
piger dormies ? uſquequo de ſomno conſurges ?] 16 MS. R. H.
G.

AP. XXV. v. 10. -*Gratia & amicitia liberant, quas tibi ſerva,*
exprobrabilis fias *] 16 MS. R. H. C. Deſumptus eſt autem verſiculus ex Græcis libris quibus & hoc additur. * Sed cuſtodi vias tuas placide. v. 20. *nithro*] * & 12 MS. Beda H. ibid. -*Sicut tinea veſtimento, & vermis ligno : ita triſtitia viri nocet cordi*] 10 MS. R. H. Q. n.

CAP. XXVI. v. 1. *gloria*] * Nam 21 MS. B. Verum a R. H. C. & G. non additur. v. 2. *alta*] alia 3 MS. H. v. 26. *conſilio*] concilio MS. R. B. H. C. G.

CAP. XXVII. v. 4. -*ſpiritus*] 20 MS. B. H. C. G. v. 15. *perſtillantia*] peſtilentia o. v. 16. *vocabit*] evacuet o. v. 21. -*Cor iniqui inquirit mala, cor autem rectum inquirit ſcientiam*] 16 MS. R. H. C. G. Legitur autem in G. q. v. 24. *tribuetur*] * tibi MS. R. B. Verum ab H. C. & G. non additur. v. 26. *Agni*] * ſunt MS. R. B. ibid. *hœdi*] * ad MS. R. B. C. Subaudiuntur autem hæc aut his ſimilia in antiquis MS. & H.

CAP. XXVIII. v. 10. -*ejus*] R. H. C. G. v. 26. *laudabitur*] ſalvabitur 6 MS. R. H. C. G.

CAP. XXIX. v. 5. -*ejus*] ſuis MS. G. q. Utrumque ex H. reddi poteſt. v. 15. *correptio*] correctio MS. R. increpatio H. C. G. v. 20. *ſtultitia*] ſtultitiæ Q. n. ibid. *correptio*] correctio MS. R. B. v. 27: *eos qui -in recta ſunt via*] -7 MS. viam rectam H. G. ibid. -*Verbum cuſtodiens filius extra perditionem erit*] 14 MS. R. G. H. C. Legitur autem in G. q. ſub finem cap. 24.

CAP. XXX. v. 3. *&*] * non 7 MS. Negatio Hebræis poſteriori parte non legitur, verum nonnulli, inter quos eſt Chaldæus, ex priori parte eam repetunt, alii cum ſeptuaginta interpretibus ſine negatione intelligunt. v. 19. *adoleſcentia*] adoleſcentula 1 MS. H. Q. n. v. 25. *qui præparat*] quæ præparant 10 MS. H. C. G. ib. *ſibi*] ſuum 4 MS. R. H. C. v. 31. *nec eſt -rex*] -o. & Rex nec eſt, H. Q. n. v. 32. *apparuit*] apparuerit MS. R. B. Q. n. ib. -*ſuo*] 5 MS. H.

VERBA LAMUELIS REGIS. VISIO QUA ERUDIVIT EUM MATER SUA.

CAP. XXXI. v. 3. *divitias*] vias R. H. C. v. 9. *judica*] vindica MS. R. Lectioni Textus volunt B. H. C. & G. v. 18. -*& vidit*] R. H. C. G. Nec Beda ſe legiſſe oſtendit. Eſt autem, ejus quod præcedit, expoſitio.

ECCLESIASTES.

CAP. I.

ERS 2. -&] MS. Hier. H. C. G. v. 18. *laborem*] dolorem 8
MS. R. Hier. H. C. G.

AP. II. v. 1. *ergo*] ego 13 MS. R. Hier. H. C. G. v. 3. *quo*]
16 MS. quod facient H. C. G. v. 21. *ergo*] quoque MS. R.

AP. IV. v. 12. *reſiſtunt*] reſiſtent MS. R. Hier. H. G.

AP. V. v. 2. *invenietur*] invenitur 4 MS. v. 10. -&] MS. R.
H. G. Additur autem a C. v. 17. *ex*] * omni 2 MS. Hieronymus
C. G.

AP. VI. v. 3. -*liberos*] filios 2 MS. C. -H. G.

AP. VII. v. 3. *futurum*] futurus 3 MS. Hebraice legitur : Et vivens
it ad cor ſuum. v. 19. *juſtum*] iſtum H. G.

AP. VIII. v. 14. *mala proveniunt*] multa eveniunt MS. accidit H. G. Similiter Textui expoſuit Chaldæus v. 16. *diſtentionem*] diſſenſionem o.

CAP. IX. v. 3. -*deducentur*] deducuntur 2 MS. -Hier. H. G. v. 11. *ad aliud, & vidi*] alio, vidique MS.

CAP. X. v. 1. *& gloria parva*] parvaque gloria o. Q. n. v. 19. *bibentes*] viventes Hier. H. G. v. 20. *& aves cœli portabunt*] avis cœli portabit MS. H. C. G.

CAP. XI. v. 2. *partem*] partes MS. Textus lectio conformis eſt R. H. C. & G. ibid. ÷*ſeptem nec non & octo*] לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה ÷ τοῖς ἑπτὰ καίγε τοῖς ὀκτώ. v. 8. *vanitatis arguentur*] vanitas arguuntur MS.

CAP. XII. v. 2. *tenebreſcant*] tenebreſcat 4 MS. Hier. H. C. v. 8. -&] 3 MS. Hier. H. C. G. v. 11. *conſilium*] concilium 3 MS. Hier. H. v. 14. *errato*] erratu 6 MS. abſcondito R. Hier. C. Q. n.

CANTICUM CANTICORUM.

CAP. I.

ER. 1. *oſculo*] ab oſculis R. H. G. v. 4. -*in odorem unguentorum*
uorum] 2 MS. R. H. Leguntur autem verba iſta in codicibus G.
xponuntur a D. Gregorio. v. 8. *gregum*] * tuorum MS. q. R.

AP. II. v. 4. *me*] * rex MS. q. v. 10. *Et*] En MS. R. ibid.
mba mea] R. H. C. Verum a MS. Greg. & G. additur. v. 12.
ra] 7 MS. R. H. G. v. 13. *odorem*] * ſuum MS. q. ibid. *Surge*]
opera MS. R. Q. n. v. 17. *Bethel*] Bether 4 MS. H. concavita-
G. Similiter Textui legit Gregorius.

AP. III. v. 2. *diligit*] dilexit MS. H. G. v. 3. *diligit*] dilexit MS.
G. Textu autem lectio hujus eſt expoſitio. v. 11. *deſponſationes*]
onſionis MS.

CAP. IV. v. 10. -*ſunt*] MS.

CAP. V. v. 6. *ut*] * dilectus MS. q. R.

CAP. VI. v. 1. *aromatum*] aromatis MS. H. G. v. 10. *nucum*] meum o. ibid. *convallium*] convallis 10 MS. Gregor. H. G. ibid. *&*] ut 9 MS. H. G. v. 12. *Sunamitis*] Sulamitis 5 MS. H. G.

CAP. VII. v. 1. *Sunamite*] Sulamite 5 MS. H. C. Conformiter Textui legit Greg. v. 5. *vincta*] juncta MS. R. Q. n. v. 8. *ſicut*] * odor MS. R. C. Verum a Greg. H. & G. non repetitur.

CAP. VIII. v. 1. *& jam*] etiam 2 MS. H. C. v. 2. *meæ*] * & in cubiculum genetricis meæ MS. G. q. Q. n. v. 7. *poterunt*] potuerunt MS. q. ib. *deſpiciet*] deſpicient 10 MS. R. H. G. ibid. *eam*] eum 3 MS. R. Q. n. v. 12. *Pacifici*] Pacifice MS. Q. n.

SAPIENTIÆ.

CAP. I.

ER. 5. *Spiritus enim ſanctus*] Sanctus enim ſpiritus 3 MS. G. v. 6.
maledictum] maledicum 1 MS. G. v. 9. *Deum*] Dominum 2 MS.
v. 10. *abſcondetur*] abſconditur 1 MS. G. v. 14. ÷ *medicamentum*]
ὀλέθρου. v. 15. *immortalis*] * in juſtitia autem mortis eſt ac-
itio MS. Q. n. v. 16. ÷ *illam*] αὐτὸν. ib. *quoniam*] * morte o.
ſunt] ſint Q. n.

CAP. II. v. 1. *cogitantes apud ſe*] apud ſe cogitantes 4 MS. G.
÷ *flatus*] afflatus MS. R. ÷ ἡ πνοὴ. v. 3. *quia extinctus*] qua
ncta MS. G. Q. n. ibid. *veſtigium*] veſtigia 1 MS. G. v. 9. *veſtrum*]
ſtrum 10 MS. G. ibid. *ſors*] * noſtra MS. q. R. v. 10. *veterano,*
revereamur] veterani revereamur 12 MS. G. v. 11. *injuſtitiæ*] ju-
a 6 MS. G. v. 15. ÷ *immutatæ*] ἐξηλλαμμένας. v. 18. *manibus*]
nu 5 MS. G.

CAP. III. v. 1. -*mortis*] malitiæ 1 MS. -G. v. 4. *eſt*] * Et 3 MS. G. v. 6. *holocauſti hoſtiam*] holocauſta hoſtiæ 4 MS. holocauſtum hoſtiæ G. v. 7. -*juſti*] 2 MS. G. v. 8. *Dominus illorum*] illorum Dominus 3 MS. G. v. 13. -*eſt*] 4 MS. G. v. 14. *Deum*] Dominum 2 MS. G. ibid. *Dei*] Domini 3 MS. G. v. 15. *concidit*] concidat 8. MS. v. 19. *Nationes*] Nationis 2 MS. G. ibid. *conſummationis*] conſummationes 2 MS. G.

CAP. IV. v. 3. *ſpuria vitulamina*] adulterinæ plantationes 12 MS. G. Q. n. v. 11. -*ne*] 2 MS. G. v. 12. *inconſtantia*] inſtantia MS. q. v. 16. *miſericordia*] * eſt 3 MS. R. Verum et a Textu & a G. ſubauditur. v. 20. *periet*] peribit 3 MS.

CAP. V. v. 2. *timore*] terrore MS. v. 3. *dicentes*] dicent 4 MS. G. v. 5. -*ecce*] 5 MS. G. v. 7. *ambulavimus*] perambulavimus G. * per 1 MS. G. v. 8. *aut*] * quid 4 MS. ibid. -*quid*] 4 MS. G. v. 10. *præterierit*] præteriit 1 MS. v. 11. *aut*] * tanquam 6 MS. G. ib. ÷ *avis quæ tranſvolat*] ὀρνέου διαπτάντος. ibid. -*cujus*] 5 MS. G.

ibid. -illius] G. v. 17. -in] 6 MS. G. v. 18. -Et] 7 MS. G. v. 19. certum] rectum 5 MS. ἀνυπόκριτον, id eſt, non fictum, ſimplex, ſincerum. v. 22. a bene] habenæ o. v. 24. iniquitatis] iniquitas 10 MS. G. ibid. -illorum] 1 MS. G.

CAP. VI. v. 1. prudens] * magis 9 MS. ibid. -quam fortis] G. Multa MS. annectunt capiti præcedenti. v. 8. Deus] Dominus 7 MS. Q. n. v. 10. non] ne 2 MS. R. v. 11. judicabuntur] juſtificabuntur 9 MS. G. Q. n. v. 13. quæ nunquam marceſcit] ἀμάραντος. marceſcit] marceſcet 4 MS. v. 14. prior] priorem 2 MS. v. 17. oſtendet] oſtendit 2 MS. G. ib. occurret] occurrit G. v. 19. ergo] autem 1 MS. G. ib. -eſt…eſt] 1 MS. G. v. 22. delectamini] * in 4 MS. G. ib. ſedibus] *perpetuis 2 MS. Verum G. libris non additur. ibid. -o] 4 MS. G. v. 26. -eſt] 1 MS. G.

CAP. VII. v. 1. terreno] terreni 4 MS. G. v. 7. -&] 1 MS. G. v. 8. -&] 1 MS. G. v. 15. digna] digne 1 MS. G. ib. quoniam] * & 1 MS. ibid. ipſe] * & G. v. 16. ſcientiæ diſciplina] ſcientia & diſciplina 1 MS. ſcientia G. v. 18. virtutes] virtutem 1 MS. G. v. 19. -morum mutationes & diviſiones temporum] 4 MS. Q. n. v. 20. virgultorum] arborum 3 MS. plantarum G. v. 22. diſertus, mobilis] mobilis, diſertus 3 MS. G. ibid. vetat] vetet 1 MS. v. 23. ſpiritus : intelligibilis] ſpiritus intelligibiles 6 MS. G. ibid. mundus, ſubtilis] mundos, ſubtiles 2 MS. G. v. 25. -eſt] 2 MS. ibid. -eſt] MS. G. v. 27. in ſe permanens] permanens in ſe 6 MS. G.

CAP. VIII. v. 2. -eam] 2 MS. R. G. v. 3. -illius] 2 MS. G. v. 7. labores hujus magnas habent] labores hujus ſunt G. v. 11. -& facies principum mirabuntur me] G. ibid. ſubditæ] ſubjectæ 5 MS. v. 16. illius] ejus 1 MS. ibid. illius] ipſius 7 MS. v. 17. immortalis] immortalitas 18. MS. G. ibid. ſapientiæ] ſapientia 12 MS. R. Q. n. ibid. circuibam] circuivi 1 MS. v. 21. poſſem] poſſum 6 MS. ibid. erat * ſapientia] erat ſapientiæ 6 MS. Auguſtinus G. * ſumma MS. q. R.

CAP. IX. v. 1. patrum] parentum 1 MS. v. 3. ut] & 1 MS. G. v. 6. legum] * Nam 1 MS. G. v. 8. -me] 6 MS. G. ibid. altare] aram 2 MS. v. 9. -tua] 4 MS. G. ib. -tunc] 1 MS. G. v. 10. ut] & 6 MS. G. v. 17. ſciet] ſcivit 2 MS. G. ſcit 1 MS. v. 18. ſi] ſic 5 MS. G. ibid. ſint] ſunt 4 MS. G. ibid. didicerint] didicerunt 2 MS. G.

CAP. X. v. 2. ſuo] * & eduxit illum de limo terræ MS. R. Q. n. v. 3. fraternitas] fraternitatis 12 MS. Q. n. v. 4. quod] quem MS. G. Q. n. v. 5. ſuperbiæ] nequitiæ MS. G. ibid. extuliſſent] contuliſſent 4 MS. Q. n. ibid. miſericordiam] miſericordia 2 MS. miſericordiæ 1 MS. Q. n. v. 6. deſcendente igne] deſcendentem ignem G. v. 7. quibus] cujus 7 MS. G. Q. n. ib. incerto] in certo o. v. 10. -autem] 1 MS. G. v. 11. -illi] 2 MS. G. v. 12. ut vinceret] vincere. ib. &] ut 2 MS. G. v. 13. peccatoribus] * peccato G. v. 15. deprimebant] comprimebant 5 MS. Q. n. v. 16. Dei] Domini 6 MS. G. v. 17. diei] die 2 MS. Q. n. ibid. per noctem] nocte 8 MS. v. 18. -&] 9 MS. G.

CAP. XI. v. 2. habitabantur] inhabitabantur 6 MS. habitantur 4 MS. v. 5. -a defectione potus ſui : * cum abundarent filii Iſrael, lætati ſunt] * in eis MS. R. -G. . n. v. 8. minuerentur] mirarentur: forte legendum eſt turbarentur G. v. 10. accipientes] acceperunt 4 MS. Textus conformis eſt G. v. 15. prava] * olim 2 MS. G. ibid. faciens] ſitientes G. Q. n. v. 16. iniquitates] iniquitatis 5 MS. G. Q. n. v. 19. -aut] & 3 MS. R. -G. ibid. emittentes] fulgurantes G. v. 22. ſoli ſupererat] adeſt G. ſupererat] ſuberat 1 MS. ſuperat 3 MS. R. v. 23. antelucani] antelucana G.

CAP. XII. v. 2. exerrant, partibus corripis] errant ex partibus, corripis 2 MS. Q. n. ibid. Domine] * Etenim 1 MS. G. v. 3. -enim] 1 MS. G. ibid. quos] * odiens 1 MS. v. 5. -a medio ſacramento tuo] 6 MS. R. v. 6. voluiſti] * a medio ſacramento tuo 6 MS. R. Q. n. v. 7. perciperent] perciperet 2 MS. G. v. 10. nequam] iniquam 3 MS. v. 11. ⁖ Semen enim erat maledictum ab initio : nec timens] σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς, οὐδὲ εὐλαβόμενος. v. 12. in conſpectu tuo] in conſpectum tuum 6 MS. G. v. 13. Non] Nec 3 MS. G. ib. judicas] judicaſti 1 MS. G. ib. -judicium] G. v. 14. inquirent] inquiret 1 MS. G. v. 17. qui te neſciunt] qui ſciunt 3 MS. G. Q. n. v. 19. -judicans] 3 MS. G. v. 20. -& liberaſti] & obteſtatione G. q. -G. v. 22. -tuam] 3 MS. v. 26. & increpationibus] increpationis 2 MS. G. ib. correpti] correcti MS. R. Aug. in Pſalmum nonum. νουθετηθέντες. ib. experti] experturi Aug. G. v. 27. -in his enim quæ patiebantur, moleſte ferebant] G. Q. n. ibid. quos] quæ 4 MS.

CAP. XIII. v. 1. -in] 1 MS. G. ibid. ſubeſt] eſt 2 MS. v. 4. ⁖ virtutem] δυνάμει. ibid. -eorum] 1 MS. G. ibid. quoniam] quum MS. Q. n. ib. fecit] conſtituit 17 MS. G. v. 11. utile] inutile 7 MS. R. Q. n. v. 12. reliquiis] reliquias 6 MS. v. 13. nullos eſt uſus faciat] nullum uſum facit 7 MS. nullos uſus facit 1 MS. R. nihil utile G. ib. verticibus] vorticibus MS. v. 14. perliniens] * terra o. v. 15. -&] 6 MS. G. ib. -&] 1 MS. G. v. 18. rogat mortuum] mortuum rogat 5 MS. G. Q. n.

CAP. XIV. v. 3. providentia] * ab initio cuncta o. v. 4. ex omnibus ſanare, etiamſi ſine rate aliquis adeat mare] ex omni ſalvare, etiamſi ſine arte aliquis aſcendat G. Aliquis adeat mare] quis eat 1 MS. v. 5. -&] 5 MS. G. v. 6. Sed & ab initio] Ab initio enim 3 MS. Et initio enim G. v. 11. &] * in 5 MS. R. G. ib. non erit reſpectus] ἐπισκοπὴ ἔσται. viſitatio erit. ib. tentationem] tentationes 4 MS. G. v. 12. -eſt] 1 MS. G. v. 14. hominum hæc adinvenit] hominum advenit 2 MS. G. v. 15. -quaſi] 2 MS. G. v. 17. -Et] 5 MS. G. ib. -hoc] 9 MS. v. 19. aſſumpſit] aſſumpſerat 1 MS. v. 20. hominum] 1 MS. G. ib. abducta] adducta 8 MS. G. ib. æſtimaverunt] exiſtimaverunt 3 MS. v. 21. ⁖ vitæ humanæ] τῷ βίῳ. v. 22. erraſſe eos] errare 1 MS. G. v. 24. alium] * aut G. v. 25. -&] 6 MS. G. ib. -&] G. v. 26. Dei] Domini 10 MS. Q. n. ib. -inordinatio] 3 MS. Q. n. ib. mœchia & impudicitia] mœchia & impudicitia 7 MS. G. v. 30. ergo] quoque 1 MS. autem G. v. 31. ⁖ jurantium eſt virtus] ἡ τῶν ὀμνυομένων δύναμις.

CAP. XV. v. 1. -es] 1 MS. G. v. 2. & ſi non peccaverimus, ſcimus] non peccabimus autem ſcientes G. & Auguſtinus l. de fide & oper. cap. 23. v. 6. -ſunt *] -10 MS. * morte o. Q. n. ib. habent] habeant 2 MS. v. 8. reducit ſe] ducit ſe 8. MS. it G. q. ibit G. ib. -quam habebant] G. v. 10. -enim] 6 MS. G. v. 11. -ignoravit] * eum 2 MS. ib. -ci] 3 MS. G. v. 12. -&] 4 MS. G. ib. luſum] ludum 3 MS. lutum o. v. 14. modum animæ ſuperbi] animas infantium G. animam infantis G. q. ib. -&] G. v. 15. viſus] uſus G. & Cyprianus cum l. exhort. mart. cap. 1. tum. l. 3. ad Quirinum v. 19. illis] aliis 4 MS. G. ib. aliquis] aliquod 2 MS. aliquid 2 MS.

CAP. XVI. v. 1. hæc, & per his] hoc per his MS. G. hoc per hæc MS. hæc & his MS R. v. 4. * illis -quidem] * quidem - 4 MS. G. v. 5. morſibus] * que G. v. 6. -Sed] 1 MS. G. ibid. ira tua permanſit] permanſit ira tua 6 MS. G. v. 11. examinabantur] exterminabantur MS. R. Q. n. v. 13. Tu es enim Domine qui vitæ] Tu enim vitæ 1 MS. G. v. 16. conſummati] conſumpti 4 MS. G. v. 19. exardeſcebat] exardebat MS. ardebat 6 MS. G. ibid. -undique] 6 MS. G. Q. n. v. 21. Subſtantiam enim tuam & dulcedinem] Subſtantia enim tua dulcedinem 5 MS. G. ibid. oſtendebas] oſtendebat 3 MS. G. ibid. quiſque] quis 7 MS. G. v. 22. ⁖ pluvia] ἐν τοῖς ὑετοῖς. v. 23. juſti] * ignis MS. q. R. Q. n. v. 24. exardeſcit] excandeſcit 16 MS. intenditur G. v. 25. -in] MS. R. Q. n. ibid. deſerviebant] deſerviebat 4 MS. G. ibid. a] ad 1 MS. v. 28. orientem] ortum 23 MS. R. Q. n. v. 29. fides] ſpes 10 MS. R. G.

CAP. XVII. v. 1. -ſunt] 1 MS. G. ibid. -Domine] G. ibid. -verba tua] -G. opera tua 1 MS. v. 2. Dum] Cum MS. ibid. nationi] nationis 1 MS. ib. jacuerunt] placuerunt o. v. 3. obſcuris] occultis 1 MS. G. v. 4. -illis] 4 MS. v. 6. ſubitaneus] ſolum ſpontaneus G. v. 7. & ſapientiæ gloria correptio cum contumelia] & ejus quæ ob prudentiam, arrogantiæ correptio contumelioſa G. gloria] gloriæ 7 MS. v. 9. -Frequenter enim præoccupant peſſima; redarguente conſcientia] 22 MS. G. Q. n. v. 11. condemnationis] condemnata 10. MS. condemnationi 4 MS. Q. n. ibid. ⁖ perturbata] conturbata 6 MS. συνεχομένη τῇ συνειδήσει. v. 13. intus] intro MS. R. ibid. computat] putat 5 MS. R. ibid. ſcientiam] potentiam 12. MS. R. Q. n. ibid. cauſæ] cauſa R. v. 14. impotentem vere] in potentem venere o. Q. n. v. 16. quiſquam] quis 6 MS. v. 17. Si] ſive G. ibid. agri] deſerti G. ib. -eſſet] G. v. 18. -arborum] 4 MS. G.

CAP. XVIII. v. 1. -&] 1 MS. G. ib. horum] quorum G. ib. vocem] * inimici MS. q. R. v. 2. -per] MS. R. ib. -te] 6 MS. G. ib. quia] quum MS. ib. donum] te deum MS. R. Q. n. v. 8. -&] 4 MS. G. v. 9. concordiam] concordia 4 MS. G. ib. recepturos] percepturos 1 MS. R. ib. patri omnium] patrum jam 2 MS. G. patrias 3 MS. patri jam 3 MS. v. 11. -eſt] 5 MS. G. v. 13. benificia] veneficia 2 MS. G. Q. n. ibid. -primum] 7 MS. G. ibid. ſpoponderunt] confeſſi ſunt Dei filium populum G. ibid. -ſe] 1 MS. v. 15. -exiliens] 4 MS. G. ib. debellator] bellator 4 MS. G. v. 18. -mortis] 6 MS. G. v. 19. hæc] hoc MS. G. ib. mala] male R. G. v. 20. -tua] 1 MS. G. v. 21. deprecari pro populis] propugnavit 3 MS. G. v. 22. illum qui ſe vexabat] vexatorem 3 MS. G. v. 25. -autem] 1 MS. G.

CAP. XIX. v. 2. permiſiſſent] reverſi eſſent 8 MS. Q. n. ibid. -illos] 3 MS. G. ib. pœnitentiæ] pœnitentia 1 MS. G. ib. acti] acti 2 MS. G. v. 3. luctum] luctus 1 MS. G. v. 4. ut quæ deerant] eam quæ deerat 1 MS. G. quæ deerat 1 MS. ib. repleret] replerent G. ibid. punitio] punitionem 1 MS. G. punitione 1 MS. v. 7. in] ex 2 MS. G. v. 8. tranſivit quæ tegebatur] tranſierunt qui tegebantur G. ib. -tua] 4 MS. G. ib. -&] G. v. 9. -eſcam] 4 MS. G. ib. liberaſti] liberabas 1 MS. G. v. 10. natione] generatione G. v. 12. fluminum] fulminum 1 MS. G. v. 13. redigebant] accipiebant 5 MS. v. 14. -hæc] hoc MS. -G. ib. -&] 4 MS G. ib. quidem] quis 2 MS. ib. erat] erit 10 MS. G. Q. n. v. 15. juſtitiis] inſtitutis MS. R. v. 17. æſtimari] eſt æſtimare 4 MS. G. ibid. viſu certo -poteſt] -6 MS. G. Q. n. certo viſu MS. v. 19. terram] terra 4 MS. R.

IN ECCLESIASTICUM PROLOGUS

-EST] 1 MS. G. q. loquentes] legentes G. q. diſcentes] dicentes MS. G. q. -&] G. q. -&] MS. R. G. q. aliorum] MS. G. q. adhibere] adhibere 1 MS. afferre G. q.

ECCLESIASTICUS

ECCLESIASTICUS.

CAP. I.

ER. 7. -*Diſciplina ſapientiæ cui revelata eſt, & manifeſtata ? & multiplicationem ingreſſus illius quis intellexit ?*] 1 MS. G. Verum emplari Græco Bibliothecæ Vaticanæ & commentariis Rabani le- v. 8. *creator*] * omnium MS. R. ib. -*Et*] MS. Rab. v. 9. -*in* *im ſancto*] -MS. -G. v. 12. *in*] & 4 MS. G. v. 18. *juſtifica-* vivificabit MS. v. 19. -*benedicitur*] G. v. 25. *Dominum*] * & R. G. ibid. -*enim*] MS. R. G. v. 26. -*In theſauris ſapien- intellectus, & ſcientiæ religioſitas ; execratio autem peccatoribus ſapi-*] G. continetque eadem quæ verſus 31. & 32. v. 29. -*Bonus ſen-*] G. v. 33. *juſtitiam*] mandata G. v. 35. -*& adimplebit the- illius*] G. v. 36. *incredibilis*] incredulus MS.

AP. II. v. 5. -*& argentum*] G. ibid. *receptibiles*] acceptabiles v. 13. *remittet*] remittit 1 MS. R. G. v. 14. -*& labiis ſceleſtis*] v. 15. *qui*] quoniam MS. G. v. 17. *facient*] facietis 3 MS. Rab. Verum cum a perſona tertia interpres cœperit, vera fortaſſis ea eſt quæ textum occupat.

AP. III. v. 1. -*Filii ſapientiæ, eccleſia juſtorum ; & natio illorum, entia & dilectio*] G. v. 16. *peccato*] bono facto o. v. 28. *ſuc-*] requiem 5 MS. ibid. *pravus corde*] pravicor MS. pravicors pravum cor MS. R. Rab. Q. n. v. 31. *intelligitur*] intelligetur G. v. 34. *& Deus proſpector eſt ejus qui reddit gratiam. Memi-* & Deus proſpector (vel ut quædam, conſpector, aut, ut alia, pro-) ejus qui reddit, (vel reddet) gratiam meminit MS. Græce legitur ; omino retribuent gratias, meminit.

AP. IV. v. 8. *pacifice*] pacifica MS. G. v. 9. *acide*] accide MS. v. 13.] G. ibid. *placorem*] placatorem o. v. 14. *introibit*] introibunt Græcis & iſtud & præcedentia verba, ſingulari ſunt numero. 6. *permanebit*] κατασκηνώσει, habitabit, manebit. v. 17. *illorum*] il- 1 MS. G. q. v. 28. -*ſuo*] ejus MS. Rab. ἀυτῆς. G. q. -G. v. 31.] MS. Rab. G. v. 32. *fluvii*] fulminis o. v. 33. *Pro juſtitia izare pro anima tua, & uſque ad mortem certa pro juſtitia*] ἕως ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας.

AP. V. v. 4. *patiens*] * & MS. v. 5. *propitiato peccato*] propi- peccatorum MS. G. v. 11. -*te*] MS. G. ib. *omnem ventum*] omni MS. G. ibid. *omnem viam*] omni via MS. G. ibid. -*omnis*] MS. G. v. 13. -*Dei*] MS. Rab. G. v. 16. *ſuſurro*] * in vita tua R. Rab. G. q. v. 17. *devotatio*] denotatio MS. R. G. devora- ibid. -*ſuſurratori autem odium & inimicitia & contumelia*] G.

AP. VI. v. 3. *comedat*] comedet MS. comedes G. ib. *perdat*] per- MS. perdes G. ibid. *relinquaris*] relinqueris MS. G. v. 4. *dat*] 1 MS. G. v. 5. *eucharis*] gratioſa 6 MS. eulalos G. ibid. *abun-* abundabit MS. R. G. q. v. 7. *ei*] * teipſum MS. R. Raban. G. itur autem in G. q. v. 9. -*amicus*] MS. G. v. 12. *& a facie abſconderit ſe, unanimem*] a facie tua abſcondet ſe. Unamimem 2 MS. Q. n. v. 31. *illius*] * fila hyacinthina 6 MS. Q. n. *Stola*] Sto- MS. Rab. G. ibid. *ſuperpones*] impones MS. R. ibid. *diſces*] * eam q. R.

AP. VII. v. 2. *deficient*] diſcedent 1 MS. v. 3. -*mala*] G. v. 4. *omine*] a domino G. v. 5. -*quoniam agnitor cordis ipſe eſt*] G. 6. *agilitate*] æquitate G. v. 7. *multitudine*] multitudinem Rab. G. 3. *amare*] arare G. v. 20. *pecuniam differentem*] pecunia diffe- MS. G. q. v. 28. ∻ *odibili*] μισουμένη. ib. *in toto corde tuo. Ho-*] In toto corde honora G. v. 30. -*natus*] MS. v. 33. -*& pro- a te cum brachiis*] & propugnato cum brachiis 5 MS. -G. v. 37. *datus*] χάρις δόματος. ib. *datus*] dati 2 MS. Rab.

AP. VIII. v. 6. *correptione*] corruptione 3. v. 8. -*& in gau- volumus venire*]-G. ib. *volumus venire*] nolumus venire 12 MS. Rab. *ſapientiam, &*] MS. Rab. G. v. 11. *ſeniorum*] * & MS. Rab. G. -*dabis*] dare 2 MS. G. -Rab. v. 13. *peccatorum arguens eos*] pecca- v. 14. *peccatorum illorum*] illius G. v. 17. *juſtum*] dignum Rab. G.

AP. IX. v. 4. *ſaltatrice*] pſaltrice G. ibid. *efficacia*] effigie o. *via*] * ab omnibus prætereuntibus MS. R. Verſus iſte (10) cum qui proxime ſequitur in codicibus Græcis non legitur. v. 15. *vetera-* veteraſcat 3 MS. R. Rab. v. 24. -*in ſenſu vero ſeniorum verbum*] G.

AP. X. v. 1. *ſtabilis*] terribilis MS. ordinatus G. q. protenſus v. 3. *prudentium*] potentium G. v. 4. -*& execrabilis omnis ini- gentium*] G. repetiturque verſu ſeptimo. v. 7. -*eſt*] 1 MS. Rab. G. *autem*] enim 1 MS. μὲν γάρ. ibid. *ſuperbit*] ſuperbis MS. R. v. 26. *deſpicere*] deſpicias MS. ib. *non*] noli MS. v. 27. *Ma-*] Magnas & G. Q. n.

AP. XI. v. 6. *valide*] valde 2 MS. R. σφόδρα G. v. 8. *ſeniorum*] onum 1 MS. Rab. G. v. 9. *certeris*] certaveris 21 MS. Q. n. *abundavit*] abundat MS. Rab. v. 15. -*Sapientia & diſcipli- ſcientia legis apud Deum. Dilectio, & viæ bonorum apud ipſum. & tenebræ peccatoribus concreata ſunt, qui autem exultant in ma- conſeneſcunt in malo*] 31 MS. Rab. G. q. Q. n. v. 20. ∻ *& ne- quod tempus prætereat*] καὶ οἶδε τὶς καιρὸς παρελεύσεται ἀυτὸν. ib. *præ-*] * illum MS. R. G. ib. -*& mors appropinquet*] 9 MS. Rab. G. ibid. *relinquat*] relinquet MS. G. ib. -*& morietur*] 5 MS. Rab. v. 23. *loco*] labore G. v. 24. *honore*] hora G. v. 32. -*Si- enim eructant præcordia fœtentium*] -G. ib. *fœtentium*] fœtantium MS. *proſpector*] proſpectator MS. Rab. v. 34. -*enim*] MS. Rab. G. v. 36.] tuis 8 MS. Rab. G.

AP. XII. v. 3. -*enim*] MS. Rab. G. v. 4. *reddet*] redde o. v. 6. *illi dare*] illi dari MS. Rab. tuos, & ne des illi G. v. 18. *ulis ſuis lachrymatur inimicus*] 1 MS. R. Rab. G.

AP. XIII. v. 2. *tollet*] tollit 6 MS. R. Rab. ibid. *ditiori*] for- 1 MS. G. v. 9. -*Humiliare Deo, & expecta manus ejus*] Rab. G. *ſtultitiam*] ſtultitia 5 MS. R. G. q. v. 11. *ſtultitiam*] ſtultitia MS. Pro Textu Rab. facit. Eſt autem verſus iſte pene idem cum præcedente, itaque Græcis non repetitur. v. 14. *de abſconditis tuis. Immitis animus illius conſervabit*] de abſconditis tuis immitis animo illius, & conſervabit MS. Q. n. v. 17. *ambulas. Audiens vero*] ambulas audiens verba Rab. 17. -*vero*] verba MS. -G. ib. *quaſi in ſomnis vide ; & vigilabis*] in ſomno tuo vigila G. v. 20. *conjungetur*] conjungitur MS. Rab. G. v. 21. *Si*] Sicut MS. R. Pro Textu Rab. facit. Quid G. ibid. -*aliquando*] G. v. 22. *ſancto homini*] ſancti MS. ὑαίνη hyæna G. ibid. *pars*] pax 8 MS. G. v. 25. *expelletur*] expellitur MS. Rab. G. v. 32. *bonam*] * & inventionem parabolarum MS. Græce legitur, Veſtigium cordis in bonis, facies virens (aut hilaris ;) & inventio parabolarum, cogitatio cum labore.

CAP. XIV. v. 7. *manifeſtat*] manifeſtabit MS. G. v. 10. *malus ad mala : &*] nequam & invidus MS. ibid. *indigens & in triſtitia*] & indigens 1 MS. Rab. G. & in triſtitia 3 MS. Q. n. v. 12. *tardat*] tardabit MS. G. ibid. *quia*] quod MS. Rab. Q. n. v. 18. *fœnum veteraſcet*] veſtimentum G. veteraſcit MS. G. v. 21. -*Et omne opus electum juſtificabitur : & qui operatur illud, honorabitur in illo*] G. v. 22. -*ſua*] MS. ibid. *ſenſu*] * ſuo MS. R. G. v. 25. *requieſſent*] requieſcet G. ibid. -*per ævum*] G. ib. *ævum*] eum 1 MS.

CAP. XV. v. 1. *bona*] illud 30 MS. Rab. G. q. Q. n. v. 9. *peccatoris*] * quia non eſt a Domino miſſus MS. R. Raban. Q. n. v. 10. -*Dei*] MS. G. v. 13. -*erroris*] G. v. 15. -*Adjecit mandata & præcepta ſua*] G. v. 16. -*ſervare*] conſervare & MS. -1 MS. Q. n. v. 19. *potentia*] * & MS. G.

CAP. XVI. v. 5. *a tribus impiis*] tribus impiorum G. v. 9. *illorum*] Lat. G. ibid. -*verbi*] MS. G. v. 10. -*&*] MS. G. v. 11. *ſicut*] ſic G. v. 13. ∻ *Potens exoratio*] δυνάστης ἐξιλασμῶν. v. 14. *retardabit*] tardabit 1 MS. ibid. *ſufferentia*] ſufferentiam MS. G. q. v. 15. *intellectum*] meritum 1 MS. Hæc poſtrema verſus 15. pars Græce non legitur. v. 22. *hominum*] omnium 5 MS. Rab. G. v. 25. *ejus*] Et 5 MS. Rab. G. v. 28. *anguſtiabit*] anguſtiavit MS. G. ibid. *uſque in æternum. Non ſis incredibilis*] & uſque in æternum non erunt inobedientes G. v. 30. -*autem*] MS. Raban. G. ibid. ∻ *omnis vitalis*] παντὸς ζώου ibid. *denuntiabit*] denuntiavit MS. R. Rab. G. ib. ∻ *ipſius*] ἀυτῆς. ib. ∻ *in ipſa*] εἰς ἀυτήν.

CAP. XVII. v. 7. *oculum ipſorum*] oculos ſuos MS. *ipſorum*] ſuum 4 MS. G. v. 10. -*& juſtitiam*] 3 MS. v. 15. -*manifeſta. -Et*] -G. q. -4 MS. Manifeſta ſuper MS. v. 17. *per*] propter MS. R. v. 18. *ſacculus*] ſignaculum MS. Rab. G. v. 19. -*& convertetin interiores partes terræ*] G. ib. *& convertet*] & conteret MS. ib. *in interiores* in inferiores MS. v. 20. *confirmavit*] conrogavit 2 MS. hortatus eſt G. v. 22. -*Domini*] ejus 4 MS. Dei MS. Raban. -G. v. 23. -*tua*] 3 MS. G. v. 26. -*ante mortem confitere*] 6 MS. Q. n. ib. -*confeſſio*] 23 MS. Q. n. v. 30. *deficiet*] deficit MS. G. ib. *nequius*] * quam quod MS. R. ib. *excogitavit*] excogitabit. MS. G.

CAP. XVIII. v. 3. *inveſtigabit*] inveſtigavit Rab. G. v. 8. *guttæ*] gutta 2 MS. Rab. G. ib. *maris*] a mari MS. G. ibid. -*deputati ſunt*] deputatus eſt 1 MS. Rab. -G. v. 9. *effundit*] effundet 2 MS. G. effudit MS. Rab. G. q. v. 14. *Miſereatur excipiens*] miſeretur excipientis MS. Rab. G. Q. n. ibid. *feſtinant*] feſtinat MS. v. 17. *ſed*] & 4 MS. G. v. 22. *veteris*] verearis MS. Rab. expectes G. v. 24. *converſatione facies*] converſione faciei 4 MS. Rab. G. v. 25. *paupertatis*] temporis famis G. ib. *neceſſitatem*] neceſſitatum 1 MS. v. 26. *immutabitur*] mutatur 1 MS. G. v. 27. *metuit*] metuet 2 MS. v. 29. -*& intellexerunt veritatem & juſtitiam*] G. ib. *imploraverunt*] impluerunt G. v. 32. *nec in modicis*] nec immodicis delecteris MS. v. 33. *non*] nihil G. ibid. -*nihil*] 1 MS. G. ib. *ſeculo*] ſacculo MS. Rab. G.

CAP. XIX. v. 5. -*Et qui odit correptionem, minuetur vita*] G. q. Textus namque Regiorum Bibl. Græcus hujus loco alia legit. v. 6. -*Qui peccat in animam ſuam, pœnitebit : & qui jucundatur in malitia, devorabitur*] G. eſtque præcedentium repetitio. v. 8. *Si*] * non G. v. 12. *carnis*] canis o. v. 19. -*Et*] G. ib. ∻ *cogitatus peccatorum*] ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν. v. 20. -*in*] 2 MS. G. v. 24. -*& eſt juſtus qui ſe nimium ſubmittit -a*] -G. -MS. ibid. -*ſua*] 1 MS. Rab. G. ibid. *eſt*] * & ubi non fuerit agnitus, anticipabit te 1 MS. G. q.

CAP. XX. v. 7. *ſervabunt*] ſervabit MS. R. G. v. 11. *levabit*] levavit Rab. G. v. 20. -*in*] -2 MS. Rab. a G. ib. *cadens*] cadet 1 MS. ibid. *venient*] veniet 1 MS. G. v. 21. *acharis*] ingratus 6 MS. Videtur hæc vox ſubſtituta ut interpretatio Græcæ dictionis, quam interpres reliquerat. v. 24. -*& ab impudenti perſona perdet eam*] G. ib. -*perſonæ autem acceptione perdet ſe*] G. q. v. 30. *frugum*] ſuum G. ibid. -*& qui operatur juſtitiam, ipſe exaltabitur*] G. v. 31. *Xenia*] Munera 1 MS. ibid. *mutus in ore avertit*] frænum in ore avertunt 1 MS. G.

CAP. XXI. v. 1. -*ſed*] MS. G. v. 5. *Objurgatio*] Cataplectatio 3 MS. Rab. Q. n. ib. *& domus quæ nimis locuples eſt, annullabitur ſuperbia, ſic ſubſtantia ſuperbi eradicabitur*] Sic domus ſuperborum deſolabitur G. Q. n. v. 6. -*ejus*] -MS. R. Dei MS. Similiter Textui eſt in Rab. & G. v. 11. *complantata*] complanata 1 MS. R. Rab. G. ib. *in finem*] in fine 4 MS. Rab. G. ib. *illorum*] illius G. v. 15. *inſipientia*] ſapientia MS. G. ib. *eſt*] abundat 8 MS. Rab. Verſus iſte Græce legitur ad hunc modum : Eſt autem calliditas multiplicans amaritudinem. v. 18. *&*] * ad ſe 8 MS. R. Rab. G. quanquam etiam recte ex G. *ad illud* vertatur. v. 31. *qui permanſerit*] qui cum eo manſerit 2 MS. qui manſerit MS. cui manſerit. Verſus iſte in G. legitur. Suſurro coinq. an. ſuam & ubicunque verſatus fuerit, odio erit.

CAP. XXII. v. 1. ∻ *luteo*] ἠρδαλωμένῳ. *aſpernationem*] aſpernatione MS. Rab. v. 3. *indiſciplinato*] * in 10 MS. Verum Textus conformis eſt G. ib. *autem*] * fatua MS. q. R. v. 5. -*& ab impiis non minorabitur*] G. v. 6. *ſapientia*] ſapientiæ Rab. G. v. 8. *audienti*] attendenti 7 MS. Rab. v. 9. *qui enarrat ſtulte ſapientiam : et in fine narrationis dicit*] qui enumerat ſtulto, & in fine dicit 12 MS. Rab. Q. n. ib. _deficit_] defecit MS. G. ib. _ſenſu_] ſenſus ejus MS. Rab. Q. n. v. 11. _requievit_] * plurimum vero ſuper vitam fatui MS. q. v. 13. ⁖ _fatui autem & impii_] μωροῦ δὲ ϗ ἀσεβοῦς. ib. _illorum_] illius G. v. 19. _Colligatum_] * in MS. G. Q. n. v. 20. -_vel_] MS. G. ib. _depravabitur_] * Sicut ornatus a renoſus in pariete limpido, MS. R. Q. n. v. 21. _paleæ_] pali 5 MS. G. v. 23. _Sicut_] Sicut ornatus arenoſus in pariete limpido, ſic & MS. Rab. ib. _fatui, omni_] fatui. Omni MS. Q. n. ib. -_&_] MS. v. 26. _ad amicum. Si_] Ad amicum ſi G. v. 27. _aperuerit_] aperueris Rab. G. v. 28. _amico_] proximo 2 MS. Rab. G. v. 31. _confundaris_] confundar MS. Rab. G. ibid. -_ſuſtinebo_] G.

CAP. XXIII. v. 1. _in illa exprobratione_] in illam exprobrationem MS. in illis MS. Rab. G. v. 2. _ſuperponit_] ſuperponet MS. G. ſuperponat MS. ib. _ut_] * in 1 MS. G. v. 3. -_meorum_] 4 MS. G. v. 6. _animæ irreverenti & infrunitæ_] animo irreverenti & infrunito MS. v. 7. _apprehenditur_] apprehendetur 3 MS. G. v. 14. _retributione_] * peſſima 2 MS. Rab. v. 24. _fatigabitur_] ceſſabit 2 MS. Rab. v. 25. -_in_] MS. Rab. v. 27. —_Et non intelligit quoniam omnia videt oculus illius, quoniam expellit a ſe timorem Dei, hujuſmodi hominis timor_] intellexit MS. R. Rab. -G. ib. _timentes illum_] timor illius G. v. 33. _virum ſuum dereliquit_] in virum ſuum deliquit 1 MS. G. v. 36. _derelinquet_] derelinquent MS. R. Rab. relinquetur MS. ib. _memoriam_] memoria MS. v. 38. _aſſumetur_] aſſumite G.

CAP. XXIV. v. 1. -_& in Deo honorabitur & in medio populi ſui exaltabitur_] G. v. 3. _& in medio populi ſui exaltabitur, & in plenititudine ſancta admirabitur, & in multitudine electorum habebit laudem, & inter benedictos benedicetur, dicens_] G. v. 5. -_primogenita ante omnem creaturam. Ego feci cœlis ut oriretur lumen indeficiens_] G. v. 6. ⁖ _nebula_] ὁμίχλη. v. 11. _Domini_] ejus MS. Rab. cujus G. v. 14. _initio_] * & MS. q. R. v. 16. _& in partes dei mei hæreditas illius & in plenitudine ſanctorum detentio mea_] in parte Domini hæreditatis illius G. v. 18. ⁖ _Sion_] ἀερμών. v. 20. _balſamum_] aſpalathum MS. Rab. G. q. palathos G. v. 21. -_ſtorax_] ſtyrax Rab. -G. ibid. -_& quaſi balſamum non miſtum odor meus_] G. v. 25. _vitæ_] viæ MS. Hic verſus Græce non legitur ſed in quibuſdam quidem codicibus pro ipſo alius: idipſum de v. 34. contingit. v. 31. -_Qui elucidant me, vitam æternam habebunt_] G. v. 32. -_& agnitio veritatis_] G. v. 35. ⁖ _Qui implet_] ἐμπιμπλῶν. v. 39. _abundabit_] abundavit 4 MS. Rab. G. ib. _in_] ab MS. Rab. G. v. 41. _Dorix_] vorax 3 MS. Q. n. v. 42. _partus_] pratus 3 MS. G. v. 45. -_omnes_] 5 MS. Rab. Hic verſus in Græco cod. non legitur.

CAP. XXV. v. 4. _fatuum_] adulterum G. v. 5. -_Quæ_] MS. Rab. G. ib. _congregaſti_] * & MS. G. v. 7 _glorioſus_] glorioſis MS. G. v. 9. _inſuſpicablia_] cogitata in corde meo G. v. 14. -_ſe ſuperpoſuit_] excelluit in claritatem G. -MS. v. 16. _agglutinandum_] agglutinatum MS. ad glutinandum MS. Græce legitur: fides autem initium agglutinationis ejus. v. 17. -_omnis plaga triſtitia cordis: & omnis malitia, nequitia mulieris. Et_] G. v. 18. -_videbit_] G. v. 23. _mulieris_] inimici G. v. 24. _obcæcabit_] obcæcat MS. G. ibid. _oſtendet_] oſtendit .MS. R. Rab. ibid. ⁖ _in medio proximorum ejus. Ingemuit vir ejus, & audiens ſuſpiravit modicum_] ἀναμέσον τῶν πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἀκούσας ἀνεστέναξε πικρά. v. 31. _mortis_] cordis G. v. 35. _tuam_] * & MS. Rab. ib. -_confundet te in conſpectu inimicorum_] G.

CAP. XXVI. v. 1. _illorum_] illius G. v. 3. -_bona_] MS. G. v. 5. ⁖ _timuit_] εὐλαβήθη. ib. ⁖ _facies mea metuit_] προσώπῳ ἐφοβήθην. v. 9. _In muliere_] contra mulierem, & G. ib. _zelotypa_] infideli 6 MS. Rab. v. 14. _oculis_] oculorum 3 MS. G. oculorum ejus 3 MS. R. v. 16. _impinguabit. Diſciplina illius datum Dei eſt. Mulier_] impinguabit diſciplina illius, Datum Dei eſt mulier MS. G. v. 23. _firmi_] formoſi MS. G. ib. _ſtabilis_] ſtabiles MS. G. Pro Textu faciunt R. & G. q. v. 28. -_labiorum_] G.

CAP. XXVII. v. 2. _peccatis_] peccatum 2 MS. G. v. 3. -_Conteretur cum delinquente delictum_] G. v. 5. _pulvis_] ſtercus 2 MS. v. 7. _ex cogitatu_] excogitatus MS. G. _cordis_] cor MS. Q. n. v. 9. _honoris_] * illam MS. G. v. 11. _peccata_] peccatum 1 MS. G. v. 14. _delictis_] delitiis G. v. 19. _non_] ne 1 MS. ib. _perſequeris_] perſequaris 1 MS. G. v. 20. _amicum_] inimicum G. v. 26. _condulcabit_] conculcabit o. v. 27. _audivi_] odivi 1 MS. G. v. 28. -_doloſi_] 2 MS. G. v. 29. -_& qui ſtatuit lapidem proximo * offendet in eo_] -G. * ſuo MS.

CAP. XXVIII. v. 7. _Tabitudo_] Beatitudo o. ib. -_ejus_] MS. Rab. G. v. 14. _quaſi ignis_] in ſcintillam G. ib. _illam_] illum Rab. ib. _extinguetur_] * & MS. Rab. G. v. 19. _viratas_] viritas MS. fortes Rab. ⁖ ἀνδρείας. v. 20. _nec habebit amicum in quo requieſcat_] nec habebit cum requie 2 MS. Rab. G. v. 22. -_ſuam_] G. v. 28. -_auribus tuis_] Rab. G.

CAP. XXIX. v. 6. _tædii_] acediæ 2 MS. G. v. 7. -_adverſabitur, ſolidi_] adverſatus ſolide MS. Averſatus ſol. 8 MS. averſabitur ſol. MS. -G. v. 10. -_non_] MS. G. q. οὖν igitur G. Codex autem Vaticanus conformiter Textui οὐ legit. v. 15. _corde_] ſinu MS. penetralibus tui G. v. 16. -_Eleemoſyna viri quaſi ſacculus cum ipſo, & gratiam hominis quaſi pupillam conſervabit. Et poſtea reſurget et retribuet illis retributionem, unicuique in caput illorum_] G. atque ex 17. capite, hic adſcripti videntur. v. 19. _facit_] * pro 2 MS. Rab. v. 21. _Repromiſſorem_] Repromiſſionem MS. G. v. 23. -_Vir repromittit de proximo ſuo: & cum perdiderit reverentiam, derelinquetur ab eo_] G. videturque coincidere cum verſu 19. & proinde deſumptus eſſe ex altera tranſlatione. v. 24. _dirigentes_] diligentes o. delinquentes o. v. 30. _Minimum pro magno_] Super minimum & magnum 1 MS. G. v. 35. _eſt_] es o.

CAP. XXX. v. 2. ⁖ _Qui docet_] ὁ παιδεύων. v. 3. ⁖ _Qui docet_] ὁ διδάσκων. v. 15. -_&_] MS. G. ib. _ſenſus_] cenſus MS. R. Rab. G.

CAP. XXXI. v. 1. _tabefaciet_] tabefacit MS. G. v. 10. _Quis_] Qui MS. R. ibid. _perfectus_] * inventus MS. R. Q. n. ib. _illi_] * in 10 MS. G. ibid. _gloria æterna_] gloriam æternam MS. G. ibid. _Qui_] quis 1 MS. G. v. 11. -_omnis_] MS. Rab. G. v. 13. _ſi multa_] ſimulata o. πολλάγε. v. 15. -_ſua_] tua 1 MS. -2 MS. G. Q. n. v. 15. _cum viderit. Ne_] Cum viderit, ne 2 MS. G. v. 22. -_vinum_] G. v. 29. _In nequiſſimo pane_] Nequiſſimo in pane G. v. 30. _Diligentes_] Delectantes Rab. ib. _in vino noli provocare_] in vino ne virum te præbeas G. v. 31. _durum_] * in tinctura G. v. 33. _quæ_] ei qui Rab. G. v. 34. -_Qui defraudat vitam? Mors_] vitam mors? Raban. -G.

CAP. XXXII. v. 2. _conſidera_] confide G. v. 3. _ornamentum gratiæ_] ornamenti gratia G. ib. -_& dignationem conſequaris corrogationis_] dignitatem MS. congregationis MS. Rab. -G. v. 5. _diligenti_] diligentis MS. Q. n. v. 7. ⁖ _comparatio_] σύγκριμα. v. 8. ⁖ _ſignum eſt_] σφραγίς. ibid. ⁖ _numerus_] μέλος. v. 11. _habeat caput_] κεφαλαίωσον. v. 13. _& audi tacens ſimul & -quærens_] -Rab. & ſimul tacens G. ib. _magnatorum_] * loqui MS. R. Rab. ibid. _non præſumas_] ne te exæques G. v. 14. _gradinem_] tonitruum G. v. 15. _te trices_] tetrices MS. te triſtes MS. te frices R. ſis ultimus G. ibid. -_prior_] 1 MS. ibidem. _avocare_] advocare MS. R. Q. n. v. 25. _laborioſæ_] fine offendiculo G. v. 27. -_tuo_] -MS. Raban. G. q. bono G. ibid. -_ex fide_] G.

CAP. XXXIII. v. 7. _& iterum lux lucem, & annus annum a ſole_] & omnis lux diei anni a ſole G. v. 8. _A_] In MS. G. v. 10. _magnificavit_] ſanctificavit G. v. 11. _Domini_] Dominus 1 MS. Rab. G. v. 15. -_contra_] & MS. Rab. -1 MS. G. v. 19. -_omnes_] G. q. -_populi_] G. v. 24. _gloriam tuam_] gloria tua MS. G. v. 27. _ſervum inclinant operationes aſſiduæ_] G. v. 31. _ſervus_] * fidelis MS. R. bonus Rab. ſenſatus MS. Verum codicibus G. nihil horum additur v. 33. _extollens_] tollens MS. G.

CAP. XXXIV. v. 3. -_alterius_] 6 MS. G. v. 8. _verbum -legis_] lex G. -MS. Rab. ibid. _complanabitur_] complantabitur 3 MS. Rab. conſummatio G. v. 9. -_Qui non eſt tentatus, quid ſcit?_] -G. v. 10. _factus_] fatuus MS. ib. _multiplicat_] multiplicabit .MS. Q. n. v. 11. -_Qui tentatus non eſt, qualia ſcit? qui implanatus eſt, abundabit nequitia_] 8 MS. Rab. Q. n. abundavit nequitia MS. v. 12. _enarrando_] errando 1 MS. G. v. 14. _quæritur_] quæretur MS. vivet G. ib. -_& in reſpectu illius benedicetur_] benedicentur MS. Rab. -G. v. 25. _pauperum_] pauperis MS. R. Rab. Verum Textus conformis eſt G. v. 30. _eum_] mortuum MS. R. αὐτοῦ.

CAP. XXXV. v. 1. _legem_] verbum 24. MS. Q. n. v. 2. _ſalutare -eſt_] ſalutaris 1 MS. G. -1 MS. G. 3. -_& propitiationem litare ſacrificii ſuper injuſtitias_] 3 MS. Rab. G. v. 5. -_& deprecatio pro peccatis recedere ab injuſtitia_] 6 MS. v. 9. ⁖ _memoriam ejus_] τὸ μνημόσυνον αὐτῆς. v. 12. _adventionem_] ad inventionem 3 MS. Q. n. v. 15. _inſpicere_] reſpicere in Rab. G. v. 17. _pupilli_] populi o. v. 19. -_A maxilla enim aſcendunt uſque ad cœlum, & Dominus exauditor * delectabitur in illis_] -G. * Non MS. Rab. v. 22. _ut_] quouſque 4 MS. Rab. G. ibid. _ipſorum_] immiſericordium G. v. 24. _ſecundum opera Adæ, &_] τὰ ἔργα ἀνθρώπων. v. 25. _illius_] αὐτῶν.

CAP. XXXVI. v. 10. ⁖ _tempus_] καιρόν. v. 17. _quia_] qui 3 MS. G. ib _precationes_] prædicationes 1 MS. prophetias G. q. Q. n. v. 18. _& exaudi orationes ſervorum tuorum. Secundum_] Et exaudi orationes ſervorum tuorum ſecundum 1 MS. G. v. 19. _da_] de G. v. 21. _inſenſatum_] ſenſatum MS. Rab. G. v. 25. -_eſt_] MS. G. v. 26. -_bona_] Rab. G. ibid. _ut_] & 2 MS. ib. _requies_] requiei G. v. 28. _Cui_] Qui MS. Quis 2 MS. G.

CAP. XXXVII. v. 2. -_autem_] 2 MS. G. ib. _convertentur_] convertuntur Rab. G. v. 6. _operibus_] opibus G. v. 7. _ſocero tuo_] eo qui ſuſpectum te habet G. Q. n. v. 9. _& ipſe enim_] etenim ipſe 1 MS. G. ib. _animo ſuo cogitabit_] & quid ipſe in animo ſuo cogitabit 10 MS. R. Q. n. v. 10. _ſudem in terram_] ſuper te fortem G. v. 12. _irreligioſa_] religioſo 8 MS. Rab. ib. -_tracta_] 1 MS. ib. _juſtitia_] * noli conſiliari MS. Rab. Q. n. ibid. _his_] ea 3 MS. Rab. G. v. 16. _quicunque titubaverit in tenebris, non dolebit tibi?_] qui cum titubaveris in tenebris, condolebit tibi Rab. G. v. 21. --_ex quo_] 15 MS. G. v. 22. _Vir peritus multos erudivit & animæ ſuæ ſuavis eſt_] Eſt vir aſtutus multorum eruditor & animæ ſuæ inutilis eſt G. v. 23. -_in_] MS. Rab. G. v. 33. _aviditas_] apleſtia MS. G. apleſtiam MS. G. v. 34. _crapulam_] epulationem MS.

CAP. XXXVIII. v. 5. _amara_] * & 2 MS. v. 6. _Ad agnitionem hominum virtus illorum_] ut cognoſceretur virtus ejus ab homine? G. v. 7. _& unguentarius faciet pigmenta_] Unguentarius in his faciet mixtionem G. pigmentum MS. Rab. ibid. _unctiones_] unctionem MS. Rab. v. 17. -_autem_] MS. Rab. G. Q. n. v. 20. _abductione_] obductione 1 MS. G. Pro Textu faciunt R. Rab. & G. q. v. 24. -_illum_] in illo -1 MS. G. v. 25. _Sapientiam ſcribe_] Sapientia ſcribæ G. ib. _Quia ſapientia replebitur. Qui_] Qua ſapientia replebitur, qui MS. G. Q. n. v. 28. _ſignaculo_] ſignacula MS. R. Rab. ib. _ſculptilia_] ſculpturas ſignaculorum G. v. 31. _imperfectionem_] in perfectionem MS. Rab. G. v. 39. _accommodantes animam ſuam, & conquirentes_] Accommodantes an. &c. 2 MS. accommodantis 2 MS. G. Q. n. conquirentis G.

CAP. XXXIX. v. 1. -_ſapiens_] G. v. 5. -_omnibus_] hominibus MS. Rab. G. ibid. _tentabit_] tentavit Rab. G. v. 10. -_Et_] 1 MS. G. v. 15. _nomen_] * ejus o. v. 16. _ſum_] * Et o. v. 17. -_In voce dicit_] dixit MS. -1 MS. G. Q. n. v. 23. _placor_] placatio MS. Rab. ἡ εὐδοκία. v. 28. _inundabit_] inundavit Raban. G. v. 29. -_in ſiccitatem_] 7 MS. Rab. Q. n. ib. _viis illorum_] piis G. v. 30. -_bona &_] G. v. 31. -_ſal_] o. v. 34. _confundent_] placabunt 1 MS. G. v. 37. _epulabuntur_] lætabuntur G. ib. _neceſſitate_] neceſſitatem 4 MS. G. q. nam G. non εἰς χεῖρας ſed εἰς χῶρας legunt. v. 38. _conſiliatus ſum, & cogitavi_] καὶ διενοήθην. ib. _&_] * in 2 MS. G. ibid. _ſcripta_] ſcriptura G. v. 39. _ſubminiſtravit_] ſubminiſtrabit 4 MS. Rab. R. G.

CAP. XL. v. 3. _reſidentes_] a præſidente MS. R. a reſidente G. v. 5. _noctu_] mortis

v. 6. ∴ *reſpectus*] σκοπιᾶς. v. 11. -*enim*] 3 MS. G. ibid. *aquæ*] de aquis G. v. 13. *ſiccabuntur*] ſiccabitur 4 MS. ibid. *nt*] perſonabit MS. v. 15. -*ſonant*] ſonabunt MS. -G. v. 18. *in* *ies*] ſuper utraque invenient G. *invenies*] inveniet MS. Rab. v. 19.] * & G. ibid. *confirmabit*] confirmavit MS. Rab. confirmant ibid. *hanc*] hæc Rab. utraque G. q. v. 21. *Tibiæ*] Tibia 4 MS. G. v. 25. *eſt conſtitutio pedum*] conſtituet pedem 2 MS. Rab. con- pedem 2 MS. ſtatuent pedem G. ibid. ∴ *beneplacitum*] εὐδοκι- v. 26. *virtutes*] victus o. ἰσχύς. ibid. ∴ *indigeas* ⋯ *indi*- ἐπαιτῶν. v. 32. *impudentiis*] impudentis Rab. G. ibid. *condul*-] conculcabitur o. ib. ∴ *inopia*] ἐπαίτησις.

AP. XLI. v. 4. *qui perdit ſapientiam*] & qui perdidit patienti- G. v. 6. *quid ſuperveniat tibi*] quæ ſupervenient tibi MS. R. Rab. ſupervenient tibi MS. quid ſuperveniet 3 MS. quid renuis G. v. 12. *dictione*] maledictionem G. v. 17. *inviſus*] occultus 3 MS. Rab. *revertimini*] reveremini 2 MS. G. v. 20. *irreverentiam*] re- tiam MS. verecundiam G. v. 23. -&] o. ib. *de*] a 1 MS. G. -*Ne avertas faciem a proximo tuo*] G. v. 27. *ejus*] * Cave q. R.

AP. XLII. v. 5. *corruptione*] correptione 10 MS. Q. n. v. 6. ∴ *ſig*- σφραγίς. v. 8. *virorum*] vivorum G. v. 9 *patris*] patri G. *adultera*] adulta Q. n. v. 14. -*enim*] MS. Rab. G. v. 23. *ſcin*-] ſcintillam MS.

AP. XLIII. v. 8. *conſummatione*] conſummationem MS. R. v. 9. *ſe*] -2 MS. G. glorioſa MS. Rab. v. 10. *mundum*] mundus G. *Dominus*] Domini G. v. 11. *ſanctis*] ſancti MS. R. G. ib. *defi*-] exardeſcent 4 MS. Rab. G. Textus autem lectioni ſuffragantur G. q. ∴ *conſpectu*] ὀπτασία. v. 18. *verberavit*] exprobravit 3 MS. Rab. Q. n. v. 19. -&] MS. Rab. G. ib. *aſpergit*] diſpergit 1 MS. v. 21. *effundet*] effundit 1 MS. G. ibid. *gelaverit*] flaverit o. *acumina*] acumina 3 MS. Rab. Q. n. v. 23. *ignem*] igne MS. πυρ. v. 24. *ab ardore*] ardori MS. Rab. *ab ardore venienti humilem* *tum*] ab ardore hilarabit G. v. 26. *pericula*] periculum MS. Rab. ib. *admirabimur*] admiramur MS. Rab. G. v. 32. -& -*admira*- -*magnificentia ejus*] -Rab. -1 MS. -G. Q. n. v. 34. *comprehen*-] pervenietis MS. habebitis 2 MS. Rab. v. 35. *videbit*] vidit G.

AP. XLIV. v. 1. *in generatione ſua*]. generatione G. v. 3. *po*- *ibus*] potentatibus MS. regnis G. ib. -*nuntiantes*] 3 MS. ib. *prophetis*] 2 MS. Rab. G. ib. *dignitatem*] in dignitate 3 MS. Q. v. 4. *præſenti*] conſiliis G. ib. *populis*] populi MS. G. v. 5. *pe*-] prudentia MS. pueritia MS. R. Rab. παιδεία. ibid. *ſcriptura*-] in ſcriptura 3 MS. G. q. v. 10. *pietates non defuerunt*] pietas defuit 1 MS. pietas non deſinit 1 MS. pietates non defecerunt juſtitiæ non ſunt oblivioni traditæ G. v. 11. *permanent*] perſe- MS. G. v. 12. -*ſancta*] MS. G. q. Q. n. ibid. *nepotes eorum, in teſtamentis ſtetit ſemen eorum*] & nepotum illorum ſemen in te- ntis ſtetit MS. G. Q. n. v. 15. *narrent*] narrant MS. ibid. *nuntiet*] tiat MS. Futura ſunt G. v. 18. *dimiſſum eſt reliquum terræ*] κατάλειμμα τῇ γῇ. v. 22. *gloriam*] ſemen 16 MS. Rab. Q. n. -*dedit illi* -*Dominus*] -G. -MS. Rab. ib. *teſtamentum*] * ſu- MS. q. R. v. 27. *Et conſervavit illi homines miſericordiæ, inve*- *tes*] Et eduxit ex eo virum miſericordiæ, invenientem G.

AP. XLV. v. 5. -*enim*] 6 MS. Rab. G. ib. -*eum*, &] 2 MS. v. 6. *cor ad præcepta*] coram præcepta 3 MS. G. v. 9. *glo*-] juſtitiæ MS. Pro Textu G. faciunt. ib. *virtutis*] ἰσχύος. v. 10. *umpedes*] Circumpediles MS. ibid. -*poſuit ei*] impoſuit ei MS. v. 12. *Stola ſancta*] Stolam ſanctam MS. Rab. v. 14. -&] R. G. ib. *gloria*] gloriam MS. v. 15. *ad originem*] ad orien- MS. ſeculum G. v. 17. *conſumpta*] conſummata MS. R. ibid. *quotidie*] * his G. v. 21. -&] 6 MS. G. ib. *illis*] illi 3 MS. R. Rab. G. v. 26. -*ipſis*] ipſius MS. R. Rab. -G. v. 27. *gentes*] gens MS. gentis G. v. 28. *eſt*] * in Rab. G. v. 29. *placuit Deo*] placavit pro G.

CAP. XLVI. v. 1. *prophetis*] prophetiis G. v. 2. -*maximus*] G. ibid. *ſalutem*] ſalute MS. G. v. 4. *perduxit*] percuſſit MS. q. Rab. v. 5. *Aut*] An MS. v. 9. *potentes*] potentis 1 MS. G. ibid. *perfringere*] confringere Rab. compeſcere G. perſtringere MS. v. 14. *ut ſit*] & G. ſit G. q. v. 15. *permanens*] permanente MS. R. Rab. v. 17. *Deum*] Dominus 4 MS. G. v. 19. *omnipotentem*] potentem Rab. G. ibid. *inviolati*] immolati MS. lactentis G.

CAP. XLVII. v. 1. *hæc*] hunc 1 MS. G. q. v. 2. -*Et*] MS. G. ibid. *adeps*] * ſalutaris Raban. ibid. *a carne*] a ſalutari G. v. 6. *ubi*] nam MS. G. ibid. *omnipotentem*] potentem MS. altiſſimum G. v. 8. -*enim*] 1 MS. Rab. G. v. 9. -&] MS. G. v. 13. *Chriſtus*] Spiritus MS. Dominus G. ibid. *regum*] regni 1 MS. R. G. Textus autem conſentit Rab. & G. q. v. 14. *dejecit omnem potentiam inimicorum*] requievit in latitudine 3 MS. Rab. Q. n. v. 15. *Quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua. Et impletus, eſt*] Quemadmodum eruditus eſt in juventute ſua, & impletus 10 MS. Q. n. v. 16. *eſt* ⋯ *eſt*] es 2 MS. G. q. ib. *ſua*] tua 15 MS. G. Q. n. v. 19. & *in nomine Domini Dei, cui eſt cognomen, Deus Iſrael. Collegiſti*] & in nomine Domini Dei, &c. collegiſti 2 MS. Rab. Q. n. v. 22. *in cæteris*] incitari 3 MS. G. Q. n. v. 25. ∴ *Jacob & David*] τῷ Ἰακὼβ, καὶ τῷ Δαυίδ.

CAP. XLVIII. v. 1. *facula*] fax 3 MS. Rab. G. v. 2. *imitantes*] irritantes 2 MS. æmulantes 2 MS. ibid. *illum invidia ſua*] zelo ejus G. v. 3. & *dejecit a ſe ignem terræ*] & deduxit ex cœlo ignem terræ G. v. 4. *eſt Elias in mirabilibus ſuis*] es Elia in mirabilibus tuis G. ibid. -*ſic*] 7 MS. Rab. G. v. 6. -& *confregiſti facile potentiam ipſorum*] G. ibid. *de lecto*] delicto o. v. 8. *pœnitentiam*] retributionem. G. ib. -*facis*] G. v. 10. *inſcriptus*] ſcriptus 5 MS. ibid. *indiciis*] judiciis MS. R. Q. n. v. 13. -*qui*] quidem 1 MS. -1 MS. v. 19. *ad aquam puteum*] ad aquas puteos G. v. 20. -*contra illos*, & *extulit manum ſuam*] -MS. G. v. 23. *Non eſt commemoratus peccatorum illorum, neque dedit illos inimicis ſuis, ſed purgavit*] & liberavit G. v. 28. *uſque in ſempiternum. Oſtendit*] uſque in ſempiternum oſtendit MS. G.

CAP. XLIX. v. 1. *compoſitione*] compoſitionem MS. Rab. G. ibid. *facta*] * eſt MS. Q. n. v. 3. *pœnitentia*] pœnitentiam MS. ib. *abominationes*] ab hominibus o. v. 4. *ipſius*] ſuum MS. ib. ∴ *peccatorum*] ἀνόμων. v. 6. *Juda*] * defecerunt MS. Rab. G. v. 7. -*enim*] 1 MS. G. Q. n. ibid. *alienigenæ*] alienæ MS. Rab. G. v. 11. *imbre*] * & 6 MS. Rab. G. Q. n. v. 13. ∴ *ſignum*] σφραγίς. ibid. -*Iſrael*] G. v. 17. -*firmamentum gentis, rector fratrum*] 1 MS. G.

CAP. L. v. 3. *emanaverunt*] remanaverunt MS. Rab. diminuti ſunt G. v. 5. & *ingreſſum*] & in ingreſſu MS. Raban. in egreſſu G. ibid. & *atrii*] velamenti G. ib. *amplificavit*] amplificatus eſt MS. Rab. v. 14. -&] 3 MS. G. v. 15. *conſummationem*] conſummatione MS. R. v. 20. ∴ *pſallentes*] οἱ ψαλμῳδοί. v. 24. *plus oravit*] nunc orate 1 MS. G. v. 28. -*quam oderim*] Raban. G. v. 30. *ponit*] ponet 2 MS.

CAP. LI. v. 5. *portis tribulationem*] multis tribulationibus MS. G. v. 11. *cooperationis*] operationis MS. G. ib. *ſunt*] eſt MS. Rab. G. q. v. 17. *Domine*] tuo Domine MS. G. Pro Textu faciunt Rab. & G. q. v. 19. *tempus*] templum G. ib. & *florebit*] Et defloruit Rab. ib. & *florebit tanquam præcox uva. Lætatum*] deflorebit tanquam præcoqua uva : lætatum, &c. 1 MS. Ex flore tanquam matureſcentis uvæ lætatum G. v. 26. & *inſapientia ejus luxit anima mea*] & in inſipientia ejus luxit anima mea 2 MS. Q. n. ib. -& *ignorantias meas illuminavit*] 9 MS. v. 27. -*Animam meam*] 3 MS. Q. n. v. 34. *argento*] * ſapientia MS. Rab. Textus autem conſentit G. v. 37. *ejus* ⋯ *ipſius*] αὐτοῦ.

ISAIÆ.

CAP. I.

ER. 3. -*me*] 5 MS. Hier. H. Legitur autem in codicibus G. v. 11. *nus ſum holocauſta arietum, & adipem*] Plenus ſum holocauſto m & adipe 5 MS. Hier. Q. n. v. 12. *veniretis*] veneritis 14. MS. Hier. Q. n. v. 13. *afferatis*] offeratis 8. MS. Hier. R. v. 15. -*e*- 8 MS. Hier. H. Additum eſt autem a C. & G. v. 18. -*alba*] S. R. H. Textui autem ſuffragantur G. munda C. v. 19. *me*] R. H. Porro in G. codicibus additur. verbum meum. C. v. 22. *es*] inobedientes MS. Hieron. declinantes H. Rebelles C. ἀπει- G.

AP. II. v. 7. *adhæſerunt*] * Et 2 MS. Hier. H. C. nam G. ib. *ter*- ejus R. H. eorum C. G.

AP. III. v. 6. *ſui*] * Dicens MS. C. G. Verum in H. non expri- v. 7. *Reſpondebit*] Reſpondebitque MS. R. Hier. G. At ab H. & conjunctio non additur. v. 14. *vineam*] * meam MS. Hier. G. C. a R. & H. omittitur.

AP. V. v. 6. *aſcendent*] * ſuper eam MS. Hier. R. G. Verum H. additur. v. 9. *hæc, dicit Dominus exercituum*] hæc Domini exerci- 20 MS. Hier. Q. n.

AP. VI. v. 1. *elevatam*] * & plena erat domus a majeſtate ejus o. Q. n. *clamabant*] clamabat MS. Hier. H. G. q. ibid. *dicebant*] dicebat Hier. H. Textus autem conformis eſt C. & G. v. 7. *tetigi*] tetigit R. H. G.

AP. VII. v. 4. *regis*] & 6 MS. Hier. H. C. v. 14. *vocabitur*] vo- 12 MS. vocabis 11 MS. Hier. H. G. Q. n.

AP. VIII. v. 18. -*mei*] 9 MS. H. C. G. v. 19. -*viſionem*] 3 MS. H. G. C.

CAP. IX. v. 1. *Gentium. Populus*] Gentium populus o. v. 7. -*ſedebit*] 9 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *refrænantem*] depravantem MS. R. Hier. Q. n.

CAP. X. v. 20. *in veritate Reliquiæ*] In veritate reliquiæ 14 MS. In codicibus autem H. G. & C. atque Hieron. Commentariis, ea eſt diſtinctio, quæ in Textu.

CAP. XI. v. 8. *caverna*] cavernam 2 MS. Hier. H. G.

CAP. XII. v. 2. *Dominus*] * Deus 10 MS. R. Hier. H. C. Pro Textu autem G. faciunt.

CAP. XIII. v. 4. *præcepit*] præcipit 2 MS. H. C. Textus autem conformis eſt R. Hier. & G. v. 9. *veniet*] venit 4 MS. Hier. H. G. C.

CAP. XIV. v. 13. *meum*] * & 1 MS. R. H. C. At in codicibus G. & Hier. non additur. v. 32. *ipſa*] ipſo MS. G. Textus autem lectio conſonat R. Hier. H. & C.

CAP. XV. v. 3. *ululatus*] ululat 4 MS. H. C. G. v. 5. *conſternantem*] conternantem 7 MS. Hier. triennem H. C. G. v. 9. *reliquiis*] reliquis 12 MS.

CAP. XVI. v. 1. -*Domine*] 10 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *relinquetur*] * in eo ſicut racemus o. Deſumptum videri poteſt ex capitis proximi ſexto verſu.

CAP. XVII. v. 9. *eris*] erit 7 MS. R. H. G. v. 10. *fidelem*] infidelem MS. G. Verum Hier. R. H. & C. lectioni textus ſuffragantur. v. 11. *labruſca*] labruſcas MS. Q. n. v. 12. *multitudo*] multitudini 10 MS. R.

CAP. XVIII. v. 2. *expectantem*] * expectantem 16 MS. H. Q. n. ibid. *ejus*] * ad montem nominis Domini exercituum, montem Sion o. Pertinet autem ad hujus capitis finem. v. 5. *efflornit*] efflorebit MS. ib.

geminabit]

germinabit] germinavit MS. Q. n. v. 7. _-expectante_] 13 MS. Q. n.

CAP. XIX. v. 6. _flumina_] * & 10 MS. C. Verum in R. Hier. & H. non additur. v. 9. _plectentes_] pectentes 12 MS. pectinatum H. C. G. v. 25. _Aſſyrio_] Aſſyrius 4 MS. R. Hier. l. 7. _Aſſur_] H.

CAP. XX. v. 4. _juvenem & ſenem_] juvenum & ſenum 6 MS. H. G. C. ibid. _nudam & diſcalceatam_] nudum & diſcalceatum 7 MS. G. C. Q. n. v. 6. _Ecce hæc_] Hæccine MS. R. Textus lectioni volunt H. G. C. ibid. _liberarent_] liberaret 7 MS. liberaremur H. C.

CAP. XXI. v. 10. _filia_] filii R. fili Hier. H.

CAP. XXII. v. 2. _mortui_] * tui, mortui MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio R. Hier. H. & C. conformis eſt. v. 8. _videbis_] videbitis MS. R. Q. n. v. 11. _&_] ad 1 MS. R. H. C.

CAP. XXIII. v. 16. _citharam_] * & MS. q. v. 18. _negotiationes_] negotiatio 7 MS. Hier. H. C. G. ibid. _mercedes_] merces (numero ſing.) 1 MS. R. Hier. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 5. _infecta_] interfecta MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 1. _-Sion_] 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 11. _-&_] ut MS. R. -H. C. v. 18. _Spiritum : ſalutes_] ſpiritum ſalutis MS. Verum Textus lectio conſentit R. Hier. & H. Septuaginta autem etiam Hier. teſte verterunt, Spiritum ſalutis tuæ quem fecimus in terra.

CAP. XXVII. v. 6. _ingrediuntur impetu ad_] egredientur impetu a 10 MS. R. egrediuntur de radice Hier. Q. n. v. 8. _judicabis_] judicabit 10 MS. R. Q. n. ib. _meditata_] meditatus MS. R. Hier. H. C. v. 11. _eas_] eam MS. R. Hier. H. eos C.

CAP. XXVIII. v. 21. _-eſt_] 1 MS. H. G.

CAP. XXX. v. 4. _Erant_] Ierant o. v. 8. _-ergo_] MS. R. Hier. H. C. Additur in G. v. 15. _Deus_] * ſanctus 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 29. _vox_] nox 4 MS. R. H. C.

CAP. XXXII. v. 10. _-enim_] 9 MS. R. Hier. H. C. G. v. 13. _ſpinæ_] ſpina 2 MS. Hier. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 15. _veritatem_] veritates 4 MS. Hieron. H.

CAP. XXXV. v. 4. _puſillanimis_] puſillanimes MS. G. Q. n. ib. _-&_] 19 MS. H. G. ib. _veſter_] noſter MS. G. ib. _vos_] nos MS. R. G.

CAP. XXXVI. v. 21. _enim_] * eis MS. Hier. Verum in R. H. G. & C. non legitur.

CAP. XXXVIII. v. 5. _-&_] MS. R. H. C. Textus autem & hoc & proximo loco reſpondet G. ib. _lachrymas tuas_] lachrymam tuam 10 MS. H. v. 14. _reſponde_] ſponde 1 MS. R. H. Q. n. v. 15. _fecerit_] fecerim o. Q. n. ib. _recogitabo_] * tibi o. Q. n. v. 16. _-ſi_] -7 MS. ſic 4 MS. Q. n.

CAP. XL. v. 2. _malitia_] militia H. Q. n. v. 8. _Domini_] Dei MS. R. H. G. C. v. 9. _Qui···qui_] Quæ 2 MS. Hier. H. Q. n. v. 21. _ſcitis_] ſcietis MS. Hier. R. H. G. ib. _audiſtis_] audietis MS. R. Hier. H. Præteritis expoſuit. C. v. 24. _Equidem_] Et quidem MS. R. ib. _plantatus, neque ſatus, neque radicatus in terra truncus_] plantato neque ſato neque radicato in terra trunco 25 MS. R. plantatos, neque ſatos, neque radicato in terra trunco 2 MS. H. Q. n. v. 27. _tranſivit_] tranſibit 7 MS. R. Hier. H. C. Præterito autem expoſuerunt G.

CAP. XLI. v. 2. _ejus_] * & 3 MS. G. Verum R. H. & C. non additur. v. 12. _hominis bellantis_] homines bellantes R. Hier. H. C. G. v. 18. _ſupinis_] ſupremis 1 MS.

CAP. XLII. v. 13. _egredietur_] * & 7 MS. G. Verum R. Hier. H. & C. non addunt.

CAP. XLIII. v. 28. _ſanctos_] * & R. H. C. G.

CAP. XLIV. v. 16. _-&_] MS. H. C. ib. _carnes_] * coxit & MS. R. Q. n. v. 23. _-miſericordiam_] -8 MS. R. Hier. H. miſericordiam Iſraeli G. ſalutem populo ſuo C.

CAP. XLV. v. 4. _te_] * in 16 MS. H. C. Omiſſum eſt autem a G. v. 9. _fictori_] factori 16 MS.

CAP. XLVI. v. 11. _avem_] juſtum o.

CAP. XLIX. v. 10. _potabit_] portabit 4 MS. R. G. Q. n.

CAP. L. v. 6. _conſpuentibus_] * in me o.

CAP. LII. v. 7. _Regnabit_] Regnavit 9 MS. R. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit G.

CAP. LIII. v. 1. _aſcendet_] aſcendit 4 MS. H. Futuro reddidit C. v. 11. _ſervus meus_] ſervos meos MS. R. Q. n.

CAP. LIV. v. 1. _Lauda_] Lætare 3 MS. G. v. 9. _Noe_] diluvii MS. q. diluvii quæ fuerunt in diebus Noe C.

CAP. LVII. v. 17. _-a te faciem meam_] -13 MS. R. Hier. H. majeſtatem meam ab eis C. faciem meam ab eo G. atque hoc Hier. ſubaudiri docet. v. 21. _-impiis, dicit Dominus meus *_] - * impiis 6 MS. Hier. H. C. In G. autem is eſt verborum ſitus, qui in Textu.

CAP. LVIII. v. 7. _-tuam_] 2 MS. Hier. H. C. Additur autem G. v. 11. _Dominus_] * Deus MS. q.

CAP. LIX. v. 9. _vobis_] nobis 6 MS. R. Hier. H. C. eis G. ibid. _vos_] nos 9 MS. R. Hier. H. C. eos G.

CAP. LX. v. 1. _-Jeruſalem_] 6 MS. R. Hier. H. Additum eſt autem a G. & C.

CAP. LXI. v. 8. _-&_] 3 MS. H. G. Legitur autem in R. Hier. & G.

CAP. LXII. v. 2. _nominavit_] nominabit 6 MS. R. H. C. G. v. 4. _inhabitabitur_] inhabitata MS. R. Hier. H. G. C.

CAP. LXIII. v. 4. _retributionis_] redemptionis 14 MS. R. Hier. H. C. G. v. 10. _ſancti_] ſanctum 3 MS. G. ſanctitatis H. v. 11. _-&_] 15 MS. Hier. H. v. 12. _eduxit_] duxit 2 MS. R. v. 15. _&_] * ſolio o.

CAP. LXIV. v. 6. _immundus_] immundi MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio conformis eſt R. Hier. H. & C. v. 9. _-noſtra_] 1 MS. Hieron. H. C. Additur autem in codicibus G.

CAP. LXV. v. 6. _ſinum_] ſignum o. v. 14. _-Ecce, ſervi mei lætabuntur, & vos confundemini_] o. v. 19. _eo_] ea 2 MS. R. Hier. G. neque contradicunt H. & G. v. 23. _electi mei_] electis meis 18. MS. Hier. Q. n.

CAP. LXVI. v. 6. _populi_] fremitus 1 MS. Hieron. G. C. turbæ H. v. 17. _januam_] unam 17 MS. H. Q. n.

JEREMIÆ.

CAP. I.

VER. 14. _pandetur_] * omne o. v. 18. _&_] * omni o.

CAP. II. v. 11. _-ſuos_] 2 MS. Hieron. H. C. Additur autem a R. & G.

CAP. III. v. 1. _Dominus_] * & ego ſuſcipiam te 18 MS. Verum in R. Hier. H C. G. non legitur. v. 2. _non_] nunc o. v. 3. _Stillæ_] Stellæ o.

CAP. IV. v. 1. _reverteris_] converteris 16 MS. v. 3. _&_] * habitatori MS. G. C. Verum R. Hieron. & H. non addunt. v. 8. _vobis_] nobis 7 MS. Hier. R. H. G. C. Similiter Textui legunt G. q. atque ita tranſtulerunt, Hieronymo, teſte ſeptuaginta. v. 12. _ego_] * ſed MS. Q. n. v. 16. _Concitate Gentes_] Dicite Gentibus MS. R. Hieron. Q. n. v. 31. _inter morientes expandenteſque_] intermorientis expandentiſque 6 MS. H. G. C.

CAP. V. v. 8. _amatores_] * in fœminas MS. Hier. R. Q. n. v. 13. _-locuti_] 7 MS. H. G. C. v. 14. _-in_] -5 MS. G. ut C. v. 25. _veſtræ_] noſtræ 20 MS. R. ib. _veſtra_] noſtra 20 MS. R. ibid. _vobis_] nobis 20 MS. R. Verum H. C. & G. Textus lectionem comprobant v. 28. _-viduæ_] -2 MS. R. Hier. H. veritatis C.

CAP. VI. v. 19, _adducam_] adduco MS. H. G. C. v. 26. _nos_] vos MS. G. Textus autem conſentit R. Hier. H. & C. v. 28. _fraudulenter_] * ut 6 MS. G. q. ut qui miſcet C. In R. autem Hier. H. & G. nihil additur.

CAP. VII. v. 5. _bene direxeritis_] benedixeritis MS. Hier. bonas faciendo bonas feceritis H. dirigentes direxeritis G. C. v. 7. _-&_] 9 MS. R. Hier. Verum H. G. & C. addunt. v. 24. _voluptatibus_] voluntatibus 2 MS. Hier. conſiliis H. C.

CAP. VIII. v. 1. _regis_] regum 8 MS. R. H. C. G.

CAP. IX. v. 2. _ſunt_] * & MS. q. R. v. 17. _exercituum_] * Deus Iſrael MS. q. v. 19. _dejecta_] deſerta MS. Q. n. v. 20. _aſſumat auris veſtra_] aſſumant aures veſtræ MS. R. G. Textui autem ſuffragantur Hier. H. & C.

CAP. X. v. 19. _-non_] 1 MS. Hieron. R. H. G. Paraphraſtes Chaldæus reddidit; Ut recipiant vindictam peccatorum ſuorum.

CAP. XI. v. 12. _eos_] deos 4 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 13. _viarum_] * tuarum MS. q. R. v. 19. _-dicentes_] 9 MS. Hier. H. Additum eſt autem a C. & G.

CAP. XIV. v. 14. _fraudulentam_] & fraudulentiam 4 MS. H. G. C. v. 18. _namque &_] quoque & MS. R. Hier. namque etiam, etiam H. C. v. 20. _iniquitates_] iniquitatem 2 MS. Hier. H. At plurali numero legunt G. & C.

CAP. XVII. v. 4. _ſuccendiſti_] ſuccendiſtis 3 MS. Hieron. H. G. v. 9. _hominis_] omnium 9 MS. Hier. ſuper omnia H. G. C.

CAP. XIX. v. 8. _univerſa plaga_] univerſas plagas 4 MS. H. Pro textu faciunt Hier. & G.

CAP. XX. v. 17. _qui_] quia 3 MS. R. G. Q. n.

CAP. XXIII. v. 4. _eos_] * & 1 MS. H. G. C. v. 6. _illis_] illius 1 MS. H. G. C. v. 10. _adulteris_] adulteriis MS. Textus lectio conformis eſt R. Hier. H. G. & C. v. 13. _-&_] 7. MS. Hier. H. G. C. v. 14. _adulterantium_] adulterium 15 MS. Hier. Q. n. v. 19. _egredietur_] egreditur 6 MS. G. C.

CAP. XXV. v. 2. _Quod_] Quæ 8 MS. Similiter Textui legunt Hier. & G.

CAP. XXVI. v. 18. _domus_] * Domini MS. q. Sanctuarii C. v. 19. _nos facimus_] non faciamus MS. Q. n.

CAP. XXVII. v. 16. _vaſa_] * domus R. H. C. G. q.

CAP. XXIX. v. 1. _quæ_] quem 1 MS. Hier. Similiter Textui reddiderunt G. v. 9. _-&_] R. H. C. Additur autem MS. G. v. 15. _Suſcitabit_] Suſcitavit 1 MS. H. G. C.

CAP. XXXI. v. 6. _cuſtodes_] * in monte Samariæ MS. Q. n. v. 9. _miſericordia_] precibus MS. Q. n. v. 32. _veſtris_] eorum 6 MS. H. C. G. v. 34. _docebit_] docebunt MS. Hier. H. C. G. ibid. _Cognoſce_] Cognoſcite 10 MS. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit R. & G. v. 39. _norma_] normam MS. R. Q. n.

CAP. XXXII. v. 24. _Chaldæorum_] * & in manus regis Babylonis o.

CAP. XXXIII. v. 2. _&_] Dominus 5 MS. H. C. Textus lectioni ſuffragantur Rab. & G. v. 6. _eis_] ei 7 MS. Rab. H. G. Textus autem conformis eſt R. & C. v. 7. _Jeruſalem_] Iſrael R. H. C. G. q. v. 16. _Jeruſalem_] Iſrael MS. Rab. ibid. _hoc eſt nomen quod vocabunt eum_] hoc eſt quod vocabit eam 11 MS. H. Q. n.

CAP. XXXIV. v. 11. _-ſuas_] 6 MS. H. G. C.

CAP. XXXV. v. 10. _fuimus_] fecimus 8 MS. H. G. C. v. 17. _adducam_] adduco MS. H. G. C.

CAP. XXXVI. v. 13. _legentem_] legente H. G. C.

CAP. XXXVIII. v. 6. _funibus in lacum in quo non_] funibus & in lacu non 12 MS. H. C. funibus in lacum, & in lacu non G. v. 11. _antiqua_] * veſtimenta o. v. 12. _ſuper_] ſubter 4 MS. H. C.

CAP. XXXIX. v. 2. _quinta_] nona R. H. G. C. v. 13. _Nabuſezban_] Nabu & Sesban. o. Nabuſazban 1 MS. H. C. G.

CAP. XL. v. 11. *filiis*] finibus o.

CAP. XLII. v. 1. *Oſaiæ*] Oſiæ 8 MS. Joſiæ o. Quæ in Textu eſt io conformior eſt H. C. & G. v. 20. *noſtrum*] veſtrum 5 MS. R. G. C.

CAP. XLIII. v. 2. *Joſiæ*] Oſaiæ 4 MS. H. G. C. Oſiæ 4 MS. R.

CAP. XLIV. v. 4. *hujuſcemodi -quam odivi*] hujus quam odi 2 MS. MS. Rab. Verum in R. H. G. & C. legitur. v. 7. *-hoc*] 8 MS. G. v. 9. *ejus*] eorum 6 MS. R. Verum Textus lectio conformis H. & C. v. 13. *viſitabo*] * ſuper 4 MS. H. G. C. v. 18. *indi- us*] indiguimus 1 MS. Rab. R. H. G. C.

CAP. XLVI. v. 6. *fugiat*] fugiet MS. R. Rab. Similiter Textui derunt G. v. 22. *-&*] 6 MS. R. H. G. C. v. 24. *manum*] ma- 8 MS. G. Textus autem conformis eſt H. & C. v. 26. *manum num*] manus 8 MS. R. Rab. Lectio Textus conſimilis eſt H. C. & G.

CAP. XLVII. v. 2. *ululabunt omnes habitatores*] ululabit omnis tator 3 MS. Rab. H. Textui autem conformiter legunt G. & C.

CAP. XLVIII. v. 15. *ſuccenderunt*] aſcenderunt 14 MS. R. H. s legitur, *Succiderunt*; atque & hoc vox Hebræa ſignificat. v. 18. *aſcendet*] aſcendit (præt. temp.) 2 MS. H. G. C. ibid. *diſſipabit*] diſſipavit 1 MS. H. C. evertens G. v. 34. *vitulam conternantem*] vitula conternante MS. Q. n. ib. *conternantem*] conſternantem o. v. 36. *tibiæ*] * æris o.

CAP. XLIX. v. 2. *tumultum*] tumulum 1 MS. R. H. C. invium G. v. 6. *faciam*] * fugientes & o. v. 29. *circuitu*] * ejus o.

CAP. L. v. 11. *vitulus*] vituli MS. R. G. Numero ſingulari legunt Rab. H. & C. v. 12. *gentibus*] * & MS. q. R. v. 19. *Carmelus*] Carmelum 9 MS. Rab. H. G. C. v. 40. *Dominus*] Deus 4 MS. R. H. G.

CAP. LI. v. 6. *&*] ut MS. R. ibid. *ultionis*] * ejus MS. R. G. Q. n. ibid. *-a*] MS. H. v. 27. *Gentibus*] montibus o. v. 40. *victimam*] * & 10 MS. Rab. G. Verum in R. H. & C. non additur. v. 43. *tranſeat*] tranſiet 4 MS. R. H. C. v. 52. *ejus*] Babylonis MS. q. R. Rab. v. 58. *latiſſimus*] altiſſimus MS. Rab. Q. n.

CAP. LII. v. 20. *-&*] H. C. ibid. *unum*] * & MS. R. H. G. C. v. 22. *Similiter columnæ ſecundæ & malogranata*] Similiter erat columna ſecunda & malogranata. Et erant ſuper capitellum in circuitu omnia ærea, ſimiliter columnæ alterius 5 MS. Q. n.

THRENI.

Et factum eſt poſtquam in captivitatem redactus eſt Iſrael, & Jeru- deſerta eſt, ſedit Jeremias propheta flens, & planxit lamentatione Jeruſalem, & amaro animo ſuſpirans & ejulans dixit] MS. H. Q. n.

CAP. I.

ER. 20. *interficit*] interfecit 9 MS. orbavit H. C. G.

CAP. II. v. 12. *ſinu*] ſinum 2 MS. G. v. 16. *Devorabimus*] Devoravimus 4 MS. H. G. C. v. 20. *occiditur*] occidetur 3 MS. H. G.

CAP. III. v. 10. *abſconditis*] abſcondito MS. q. R. v. 17. *eſt*] * a pace 6 MS. H. G. C. v. 21. *ideo*] in deo o. v. 23. *Novi*] Novæ 7 MS. Q. n. v. 28. *levavit*] * ſe MS. Q. n.

CAP. IV. v. 14. *poſſent*] * intrare o. v. 17. *ſalvare*] * nos MS. q. R.

CAP. V. v. 5. *-noſtris*] MS. q. Rab.

BARUCH.

CAP. I.

ER. 8. *acciperet*] acciperent MS. R. Pro Textu faciunt G. v. 9. *vinctos, &*] cunctos o. ib. *eos*] * vinctos MS. R. Omittitur autem a v. 21. *-& ad Judices noſtros*] 4 MS. G.

CAP. II. v. 1. *judicaverunt*] * in MS. q. v. 18. *-mali*] 1 MS. v. 19. *-preces & petimus*] 10 MS. G. v. 22. *non*] * feceritis nec MS. R. Verum in G. codicibus non legitur.

CAP. III. v. 27. *invenerunt*] dedit illis 3 MS. G.

CAP. IV. v. 9. *confines*] civitates o.

CAP. VI. Tit. *abducendos*] abductos 14 MS. R. Q. n. v. 15. *veneremini*] timueritis MS. G. v. 26. *munera eorum*] humeri o. v. 58. *-poſt ſe*] -8 MS. R. apud ſe G.

EZECHIEL.

CAP. I.

ER. 10. *-deſuper*] 9 MS. R. H. G. C.

CAP. II. v. 3. *me*] * ipſi & 1 MS. Hier. H. G. C.

CAP. IV. v. 3. *eam*] * in MS. q. R. v. 4. *iniquitatem*] ini- tates MS. R. G. C. Numero autem ſingulari legunt Hier. & H. v. 7. *xtentum*] erit exertum MS. Hieron. diſcoopertum H. roborabit G. C.

CAP. V. v. 7. *-non*] o Q. n.

CAP. VI. v. 11. *manum tuam*] manu tua 8 MS. R. Hier. H. C. ib. *quia*] qui 15 MS. Hier. Lectionem utramque admittunt H. & C.

CAP. VII. v. 7. *contritio*] confractio 7 MS. contractio MS. Hier. 10. *contritio*] confractio 4 MS. contractio MS. Hier. v. 14. *univer- populum*] omnem multitudinem 3 MS. Hier. H. G.

CAP. VIII. v. 12 *vides*] vidiſti 2 MS. H. G. C.

CAP. IX. v. 3. *Domini*] Dei 3 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 6. *ulos*] parvulum MS. Hier. R. H. C. Numero autem multitu- s expoſuerunt G.

CAP X. *Cherubim*] Cherub 1 MS. Hieron. H. C. Similiter Tex- legunt G. v. 11. *-&*] 12 MS. H. G. Additum eſt autem a C. 1. *Quatuor*] * quatuor 4 MS. R. Hieron. H. C. Textus confor- eſt codicibus G.

CAP. XI. v. 15. *tui*] * fratres tui MS. H. C. v. 21. *quorum*] tem MS. Hier. R. H. G. C. Q. n. v. 24. *adduxitque*] * me S. H. C. G.

CAP. XII. v. 4. *tranſmigrantis*] tranſmigrationis 5 MS. H. G. C. *mihi*] * Dominus MS. q. R. ibid. *tranſmigrantis*] tranſmigra- 5 MS. H. C. Q. n. v. 13. *-&*] MS. q.

CAP. XIII. v. 18. *Qui*] quæ R. Hier. H. G. C.

CAP. XV. v. 6. *tradam*] tradidi 9 MS. H. G. C.

CAP. XVI. v. 18. *operuiſti illas*] veſtita es eis 16. MS. Q. n. *fornicationes*] * tuas 1 MS. H. G. C. v. 27. *juſtificationem*] jus tuum 10 MS. Statutum tuum H. legitima tua G. v. 50.] vidi 2 MS. H. C. G. v. 55. *-& Samaria, & filiæ ejus rever- ur ad antiquitatem ſuam*] o.

CAP. XVII. v. 7. *ſui*] * Quæ MS. q. v. 9. *fructus*] fructum S. Hier. H. G. C.

CAP. XVIII. v. 2. *obſtupeſcunt*] obſtupuerunt 4 MS. Hieron G. *virum*] * & MS. R. G. Verum Hieron. H. & C. non addunt. *acceperit*] * & MS. q. R. v. 31. *prævaricationes*] iniquitates MS. R.

CAP. XIX. v. 1. *tu*] * fili hominis MS. G. q. Verum a R. Hier. & G. non additur.

CAP. XX. v. 20. *& ſciatur*] & ſciatis 3 MS. R. ad ſciendum H. C. v. 21. *filii*] * & MS. R. Verum Hier. H. & C. non additur. *darem*] * illam 3 MS. H. G. C. v. 36. *Dominus*] * Deus 6 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 14. *manu*] manum 4 MS. R. H. G. v. 19. *ambo*] 5 MS. R. Q. n. v. 22. *ut*] & 15 MS. G. Textus conſimilis Hier. H. & C. v. 30. *in loco*] in locum MS. Hier. Q. n.

CAP. XXII. v. 28. *-eis*] -3 MS. G. ei MS. Textus autem con- R. H. & C. v. 29. *Populi terræ calumniabantur calumniam*] populum terræ calumniabantur calumnia 4 MS. G. Q. n. v. 31. *meam*] * & MS. q. R.

CAP. XXIII. v. 4. *-minor*] 7 MS. R. Hier. H. C. G. q. v. 24. *rota*] * & 1 MS. H. G. C. Q. n. v. 33. *calice*] calicem 16 MS. Q. n. v. 36. *-Dicens*] 4 MS. H. G. C. v. 45. *earum*] * & cum idolis ſuis fornicatæ ſunt MS. Verum R. Hieron. H. G. & C. etſi verſu 37, hoc verſu non legunt.

CAP. XXIV. v. 1. *-die*] 15 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *Veniet*] Venit 4 MS. Hier. H. C. Textus conſentit G.

CAP. XXV. v. 4. *idcirco*] * ecce 2 MS. R. H. C. G. v. 7. *ſcietis*] ſcies 6 MS. Hier. H. G. C. v. 10. *filiis*] filios 8 MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 14. *ego*] * Dominus MS. H. C.

CAP. XXVIII. v. 4. *ſapientia*] * tua 2 MS. H. G. C. v. 19. *viderint*] noverint R. H. G. C.

CAP. XXIX. v. 1. *decimo*] * in MS. H. C. G. ibid. *decimo*] duodecimo MS. G. q. ibid. *undecima*] una MS. Hier. G. duodecima R. H. C. Q. n. ibid. *-dei*] 7 MS. H. C. G. v. 9. *dixeris*] dixerit 2 MS. R. Hier. H. C. Pro Textu faciunt G.

CAP. XXX. v. 7. *deſertarum*] deſolatarum 6 MS.

CAP. XXXI. v. 16. *irigabantur*] irrigantur 5 MS.

CAP. XXXII. v. 8. *Deus*] * cum ceciderint vulnerati tui in medio terræ, ait Dominus Deus MS. Q. n. v. 10. *te*] * propter univerſas iniquitates quas operatus es MS. Q. n. ibid. *ſua*] tuæ 2 MS. R. Hier. H. G. C. v. 29. *deſcenderunt*] deſcendunt 1 MS. R. H. C. G. v. 32. *dedit*] dedi 10 MS. R. Hier. H. G. ibid. *ſuum*] meum 5 MS. R. Hier. H. Q. n.

CAP. XXXIII. v. 5. *ſalvabit*] ſalvavit 1 MS. H. G. C. v. 11. *Convertimini*] * convertimini R. H. G. C.

CAP. XXXIV. v. 10. *gregem*] * meum MS. R. Hier. G. Verum H. & C. non addunt. ibid. *-ultra*] 1 MS. H. C. G. q. v. 26. *ſuo*] * & MS. q. R.

CAP. XXXV. v. 9. *-Deus*] H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 2. *-&*] 5 MS. Hier. H. C. Additur autem in codicibus G. v. 3. *-ad eum*] 1 MS. R. H. G. C. Legitur autem in G. q.

CAP. XXXIX. v. 2. *ſeducam*] reducam 22 MS. educam 2 MS. R. Q. n.

CAP. XL. v. 16. *palmarum*] * cælata 23 MS. R. Q. n. v. 37. *-Et*] 16 MS. Hier. Verum a R. H. G. & C. legitur. v. 49. *eam*] eum 1 MS. R. G. Q. n.

CAP. XLI. v. 17. *per*] & 1 MS. R. & ad H. G. C.

CAP. XLIII. v. 12. *Omnis finis*] Omnes fines MS. R. Hier. G. C. Numero ſingulari legunt H.

CAP. XLIV. v. 12. *portaverunt*] portabunt 7 MS. G. C. Hebræis præteritum eſt, quod in futurum convertendum indicatur. v. 15. *autem*] * & 8 MS. Ab H. autem C. & G. nec non R. & Hier. non additur. v. 28. *-Non*] 6 MS. R. H. G. C. v. 30. *ſua*] tuæ R. G. H. C.

CAP. XLV. v. 20. *expiabitis*] expiabis MS. q. R.

CAP. XLVI. v. 16. *donum*] domum MS. Q. n. v. 20. *efferant in atrium exterius*] efferant in atrio exteriori MS. offerant in atrio exteriori o.

germinabit] germinavit MS. Q. n. v. 7. *-expectante*] 13 MS. Q. n.

CAP. XIX. v. 6. *flumina*] * & 10 MS. C. Verum in R. Hier. & H. non additur. v. 9. *plectentes*] pectentes 12 MS. pectinatum H. C. G. v. 25. *Aſſyrio*] Aſſyrius 4 MS. R. Hier. l. 7. *Aſſur*] H.

CAP. XX. v. 4. *juvenem & ſenem*] juvenum & ſenum 6 MS. H. G. C. ibid. *nudam & diſcalceatam*] nudum & diſcalceatum 7 MS. G. C. Q. n. v. 6. *Ecce hæc*] Hæccine MS. R. Textus lectioni volunt H. G. C. ibid. *liberarent*] liberaret 7 MS. liberaremur H. C.

CAP. XXI. v. 10. *filia*] filii R. fili Hier. H.

CAP. XXII. v. 2. *mortui*] * tui, mortui MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio R. Hier. H. & C. conformis eſt. v. 8. *videbis*] videbitis MS. R. Q. n. v. 11. *&*] ad 1 MS. R. H. C.

CAP. XXIII. v. 16. *citharam*] * & MS. q. v. 18. *negotiationes*] negotiatio 7 MS. Hier. H. C. G. ibid. *mercedes*] merces (numero ſing.) 1 MS. R. Hier. H. C. G.

CAP. XXIV. v. 5. *infecta*] interfecta MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 1. *-Sion*] 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 11. *-&*] ut MS. R. -H. C. v. 18. *Spiritum : ſalutes*] ſpiritum ſalutis MS. Verum Textus lectio conſentit R. Hier. & H. Septuaginta autem etiam Hier. teſte verterunt, Spiritum ſalutis tuæ quem fecimus in terra.

CAP. XXVII. v. 6. *ingrediuntur impetu ad*] egredientur impetu a 10 MS. R. egrediuntur de radice Hier. Q. n. v. 8. *judicabis*] judicabit 10 MS. R. Q. n. ib. *meditata*] meditatus MS. R. Hier. H. C. v. 11. *eas*] eam MS. R. Hier. H. eos C.

CAP. XXVIII. v. 21. *-eſt*] 1 MS. H. G.

CAP. XXX. v. 4. *Erant*] Ierant o. v. 8. *-ergo*] MS. R. Hier. H. C. Additur in G. v. 15. *Deus*] * ſanctus 8 MS. R. Hier. H. C. G. v. 29. *vox*] nox 4 MS. R. H. C.

CAP. XXXII. v. 10. *-enim*] 9 MS. R. Hier. H. C. G. v. 13. *ſpinæ*] ſpina 2 MS. Hier. H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 15. *veritatem*] veritates 4 MS. Hieron. H.

CAP. XXXV. v. 4. *puſillanimis*] puſillanimes MS. G. Q. n. ib. *-&*] 19 MS. H. G. ib. *veſter*] noſter MS. G. ib. *vos*] nos MS. R. G.

CAP. XXXVI. v. 21. *enim*] * eis MS. Hier. Verum in R. H. G. & C. non legitur.

CAP. XXXVIII. v. 5. *-&*] MS. R. H. C. Textus autem & hoc & proximo loco reſpondet G. ib. *lachrymas tuas*] lachrymam tuam 10 MS. H. v. 14. *reſponde*] ſponde 1 MS. R. H. Q. n. v. 15. *fecerit*] fecerim o. Q. n. ib. *recogitabo*] * tibi o. Q. n. v. 16. *-ſi*] -7 MS. ſic 4 MS. Q. n.

CAP. XL. v. 2. *malitia*] militia H. Q. n. v. 8. *Domini*] Dei MS. R. H. G. C. v. 9. *Qui ··· qui*] Quæ 2 MS. Hier. H. Q. n. v. 21. *ſcitis*] ſcietis MS. Hier. R. H. G. ib. *audiſtis*] audietis MS. R. Hier. H. Præteritis expoſuit. C. v. 24. *Equidem*] Et quidem MS. R. ib. *plantatus, neque ſatus, neque radicatus in terra truncus*] plantato neque ſato neque radicato in terra trunco 25 MS. R. plantatos, neque ſatos, neque radicato in terra trunco 2 MS. H. Q. n. v. 27. *tranſivit*] tranſibit 7 MS. R. Hier. H. C. Præterito autem expoſuerunt G.

CAP. XLI. v. 2. *ejus*] * & 3 MS. G. Verum R. H. & C. non additur. v. 12. *hominis bellantis*] homines bellantes R. Hier. H. C. G. v. 18. *ſupinis*] ſupremis 1 MS.

CAP. XLII. v. 13. *egredietur*] * & 7 MS. G. Verum R. Hier. H. & C. non addunt.

CAP. XLIII. v. 28. *ſanctos*] * & R. H. C. G.

CAP. XLIV. v. 16. *-&*] MS. H. C. ib. *carnes*] * coxit & MS. R. Q. n. v. 23. *-miſericordiam*] -8 MS. R. Hier. H. miſericordiam Iſraeli G. ſalutem populo ſuo C.

CAP. XLV. v. 4. *te*] * in 16 MS. H. C. Omiſſum eſt autem a G. v. 9. *fictori*] factori 16 MS.

CAP. XLVI. v. 11. *avem*] juſtum o.

CAP. XLIX. v. 10. *potabit*] portabit 4 MS. R. G. Q. n.

CAP. L. v. 6. *conſpuentibus*] * in me o.

CAP. LII. v. 7. *Regnabit*] Regnavit 9 MS. R. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit G.

CAP. LIII. v. 1. *aſcendet*] aſcendit 4 MS. H. Futuro reddidit C. v. 11. *ſervus meus*] ſervos meos MS. R. Q. n.

CAP. LIV. v. 1. *Lauda*] Lætare 3 MS. G. v. 9. *Noe*] diluvii MS. q. diluvii quæ fuerunt in diebus Noe C.

CAP. LVII. v. 17. *-a te faciem meam*] -13 MS. R. Hier. H. majeſtatem meam ab eis C. faciem meam ab eo G. atque hoc Hier. ſubaudiri docet. v. 21. *-impiis, dicit Dominus meus* *] - * impiis 6 MS. Hier. H. C. In G. autem is eſt verborum ſitus, qui in Textu.

CAP. LVIII. v. 7. *-tuam*] 2 MS. Hier. H. C. Additur autem G. v. 11. *Dominus*] * Deus MS. q.

CAP. LIX. v. 9. *vobis*] nobis 6 MS. R. Hier. H. C. eis G. ibid. *vos*] nos 9 MS. R. Hier. H. C. eos G.

CAP. LX. v. 1. *-Jeruſalem*] 6 MS. R. Hier. H. Additum eſt autem a G. & C.

CAP. LXI. v. 8. *-&*] 3 MS. H. G. Legitur autem in R. Hier. & G.

CAP. LXII. v. 2. *nominavit*] nominabit 6 MS. R. H. C. G. v. 4. *inhabitabitur*] inhabitata MS. R. Hier. H. G. C.

CAP. LXIII. v. 4. *retributionis*] redemptionis 14 MS. R. Hier. H. C. G. v. 10. *ſancti*] ſanctum 3 MS. G. ſanctitatis H. v. 11. *-&*] 15 MS. Hier. H. v. 12. *eduxit*] duxit 2 MS. R. v. 15. *&*] * ſolio o.

CAP. LXIV. v. 6. *immundus*] immundi MS. G. Verum quæ in textu eſt lectio conformis eſt R. Hier. H. & C. v. 9. *-noſtræ*] 1 MS. Hieron. H. C. Additur autem in codicibus G.

CAP. LXV. v. 6. *ſinum*] ſignum o. v. 14. *-Ecce, ſervi mei letabuntur, & vos confundemini*] o. v. 19. *eo*] ea 2 MS. R. Hier. G. neque contradicunt H. & G. v. 23. *electi mei*] electis meis 18. MS. Hier. Q. n.

CAP. LXVI. v. 6. *populi*] fremitus 1 MS. Hieron. G. C. turbæ H. v. 17. *januam*] unam 17 MS. H. Q. n.

JEREMIÆ.

CAP. I.

VER. 14. *pandetur*] * omne o. v. 18. *&*] * omni o.

CAP. II. v. 11. *-ſuos*] 2 MS. Hieron. H. C. Additur autem a R. & G.

CAP. III. v. 1. *Dominus*] * & ego ſuſcipiam te 18 MS. Verum in R. Hier. H C. G. non legitur. v. 2. *non*] nunc o. v. 3. *Stillæ*] Stellæ o.

CAP. IV. v. 1. *reverteris*] converteris 16 MS. v. 3. *&*] * habitatori MS. G. C. Verum R. Hieron. & H. non addunt. v. 8. *vobis*] nobis 7 MS. Hier. R. H. G. C. Similiter Textui legunt G. q. atque ita tranſtulerunt, Hieronymo, teſte ſeptuaginta. v. 12. *ego*] * ſed MS. Q. n. v. 16. *Concitate Gentes*] Dicite Gentibus MS. R. Hieron. Q. n. v. 31. *inter morientes expandenteſque*] intermorientis expandentiſque 6 MS. H. G. C.

CAP. V. v. 8. *amatores*] * in fœminas MS. Hier. R. Q. n. v. 13. *-locuti*] 7 MS. H. G. C. v. 14. *-in*] -5 MS. G. ut C. v. 25. *veſtræ*] noſtræ 20 MS. R. ib. *veſtra*] noſtra 20 MS. R. ibid. *vobis*] nobis 20 MS. R. Verum H. C. & G. Textus lectionem comprobant v. 28. *-viduæ*] -2 MS. R. Hier. H. veritatis C.

CAP. VI. v. 19, *adducam*] adduco MS. H. G. C. v. 26. *nos*] vos MS. G. Textus autem conſentit R. Hier. H. & C. v. 28. *fraudulenter*] * ut 6 MS. G. q. ut qui miſcet C. In R. autem Hier. H. & G. nihil additur.

CAP. VII. v. 5. *bene direxeritis*] benedixeritis MS. Hier. bonas faciendo bonas feceritis H. dirigentes direxeritis G. C. v. 7. *-&*] 9 MS. R. Hier. Verum H. G. & C. addunt. v. 24. *voluptatibus*] voluntatibus 2 MS. Hier. conſiliis H. C.

CAP. VIII. v. 1. *regis*] regum 8 MS. R. H. C. G.

CAP. IX. v. 2. *ſunt*] * & MS. q. R. v. 17. *exercituum*] * Deus Iſrael MS. q. v. 19. *dejecta*] deſerta MS. Q. n. v. 20. *aſſumat auris veſtra*] aſſumant aures veſtræ MS. R. G. Textui autem ſuffragantur Hier. H. & C.

CAP. X. v. 19. *-non*] 1 MS. Hieron. R. H. G. Paraphraſtes Chaldæus reddidit; Ut recipiant vindictam peccatorum ſuorum.

CAP. XI. v. 12. *eos*] deos 4 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 13. *viarum*] * tuarum MS. q. R. v. 19. *-dicentes*] 9 MS. Hier. H. Additum eſt autem a C. & G.

CAP. XIV. v. 14. *fraudulentam*] & fraudulentiam 4 MS. H. G. C. v. 18. *namque &*] quoque & MS. R. Hier. namque etiam, etiam H. C. v. 20. *iniquitates*] iniquitatem 2 MS. Hier. H. At plurali numero legunt G. & C.

CAP. XVII. v. 4. *ſuccendiſti*] ſuccendiſtis 3 MS. Hieron. H. G. v. 9. *hominis*] omnium 9 MS. Hier. ſuper omnia H. G. C.

CAP. XIX. v. 8. *univerſa plaga*] univerſas plagas 4 MS. H. Pro textu faciunt Hier. & G.

CAP. XX. v. 17. *qui*] quia 3 MS. R. G. Q. n.

CAP. XXIII. v. 4. *eos*] * & 1 MS. H. G. C. v. 6. *illis*] illius 1 MS. H. G. C. v. 10. *adulteris*] adulteriis MS. Textus lectio conformis eſt R. Hier. H. G. & C. v. 13. *-&*] 7. MS. Hier. H. G. C. v. 14. *adulterantium*] adulterium 15 MS. Hier. Q. n. v. 19. *egredietur*] egreditur 6 MS. G. C.

CAP. XXV. v. 2. *Quod*] Quæ 8 MS. Similiter Textui legunt Hier. & G.

CAP. XXVI. v. 18. *domus*] * Domini MS. q. Sanctuarii C. v. 19. *nos facimus*] non faciamus MS. Q. n.

CAP. XXVII. v. 16. *vaſa*] * domus R. H. C. G. q.

CAP. XXIX. v. 1. *quæ*] quem 1 MS. Hier. Similiter Textui reddiderunt G. v. 9. *-&*] R. H. C. Additur autem MS. G. v. 15. *Suſcitabit*] Suſcitavit 1 MS. H. G. C.

CAP. XXXI. v. 6. *cuſtodes*] * in monte Samariæ MS. Q. n. v. 9. *miſericordia*] precibus MS. Q. n. v. 32. *veſtris*] eorum 6 MS. H. C. G. v. 34. *docebit*] docebunt MS. Hier. H. C. G. ibid. *Cognoſce*] Cognoſcite 10 MS. Hier. H. C. Textus autem lectio conſentit R. & G. v. 39. *norma*] normam MS. R. Q. n.

CAP. XXXII. v. 24. *Chaldæorum*] * & in manus regis Babylonis o.

CAP. XXXIII. v. 2. *&*] Dominus 5 MS. H. C. Textus lectioni ſuffragantur Rab. & G. v. 6. *eis*] ei 7 MS. Rab. H. G. Textus autem conformis eſt R. & C. v. 7. *Jeruſalem*] Iſrael R. H. C. G. q. v. 16. *Jeruſalem*] Iſrael MS. Rab. ibid. *hoc eſt nomen quod vocabunt eum*] hoc eſt quod vocabit eam 11 MS. H. Q. n.

CAP. XXXIV. v. 11. *-ſuas*] 6 MS. H. G. C.

CAP. XXXV. v. 10. *fuimus*] fecimus 8 MS. H. G. C. v. 17. *adducam*] adduco MS. H. G. C.

CAP. XXXVI. v. 13. *legentem*] legente H. G. C.

CAP. XXXVIII. v. 6. *funibus in lacum in quo non*] funibus & in lacu non 12 MS. H. C. funibus in lacum, & in lacu non G. v. 11. *antiqua*] * veſtimenta o. v. 12. *ſuper*] ſubter 4 MS. H. C.

CAP. XXXIX. v. 2. *quinta*] nona R. H. G. C. v. 13. *Nabuſezban*] Nabu & Seſban. o. Nabuſazban 1 MS. H. C. G.

CAP. XL. v. 11. *filiis*] finibus o.

CAP. XLII. v. 1. *Oſaiæ*] Oſiæ 8 MS. Joſiæ o. Quæ in Textu eſt conformior eſt H. C. & G. v. 20. *noſtrum*] veſtrum 5 MS. R. G. C.

CAP. XLIII. v. 2. *Joſiæ*] Oſaiæ 4 MS. H. G. C. Oſiæ 4 MS. R.

CAP. XLIV. v. 4. *hujuſcemodi -quam odivi*] hujus quam odi 2 MS. MS. Rab. Verum in R. H. G. & C. legitur. v. 7. *-hoc*] 8 MS. G. v. 9. *ejus*] eorum 6 MS. R. Verum Textus lectio conformis H. & C. v. 13. *viſitabo*] * ſuper 4 MS. H. G. C. v. 18. *indi-*] indiguimus 1 MS. Rab. R. H. G. C.

CAP. XLVI. v. 6. *fugiat*] fugiet MS. R. Rab. Similiter Textui derunt G. v. 22. *-&*] 6 MS. R. H. G. C. v. 24. *manum*] ma- 8 MS. G. Textus autem conformis eſt H. & C. v. 26. *manum*] manus 8 MS. R. Rab. Lectio Textus conſimilis eſt H. C. & G.

CAP. XLVII. v. 2. *ululabunt omnes habitatores*] ululabit omnis tator 3 MS. Rab. H. Textui autem conformiter legunt G. & C.

CAP. XLVIII. v. 15. *ſuccenderunt*] aſcenderunt 14 MS. R. H. legitur, *Succiderunt*; atque & hoc vox Hebræa ſignificat. v. 18. *aſcendet*] aſcendit (præt. temp.) 2 MS. H. G. C. ibid. *diſſipabit*] diſſipavit 1 MS. H. C. evertens G. v. 34. *vitulam conternantem*] vitula conternante MS. Q. n. ib. *conternantem*] conſternantem c. v. 36. *tibia*]* æris o.

CAP. XLIX. v. 2. *tumultum*] tumulum 1 MS. R. H. C. invium G. v. 6. *faciam*] * fugientes & o. v. 29. *circuitu*] * ejus o.

CAP. L. v. 11. *vitulus*] vituli MS. R. G. Numero ſingulari legunt Rab. H. & C. v. 12. *gentibus*] * & MS. q. R. v. 19. *Carmelus*] Carmelum 9 MS. Rab. H. G. C. v. 40. *Dominus*] Deus 4 MS. R. H. G.

CAP. LI. v. 6. *&*] ut MS. R. ibid. *ultionis*] * ejus MS. R. G. Q. n. ibid. *-a*] MS. H. v. 27. *Gentibus*] montibus o. v. 40. *victimam*] * & 10 MS. Rab. G. Verum in R. H. & C. non additur. v. 43. *tranſeat*] tranſiet 4 MS. R. H. C. v. 52. *ejus*] Babylonis MS. q. R. Rab. v. 58. *latiſſimus*] altiſſimus MS. Rab. Q. n.

CAP. LII. v. 20. *-&*] H. C. ibid. *unum*] * & MS. R. H. G. C. v. 22. *Similiter columnæ ſecundæ & malogranata*] Similiter erat columna ſecunda & malogranata. Et erant ſuper capitellum in circuitu omnia ærea, ſimiliter columnæ alterius 5 MS. Q. n.

THRENI.

Et factum eſt poſtquam in captivitatem redactus eſt Iſrael, & Jeru- deſerta eſt, ſedit Jeremias propheta flens, & planxit lamentatione Jeruſalem, & amaro animo ſuſpirans & ejulans dixit] MS. H. Q. n.

CAP. I.

ER. 20. *interficit*] interfecit 9 MS. orbavit H. C. G.

CAP. II. v. 12. *ſinu*] ſinum 2 MS. G. v. 16. *Devorabimus*] Devoravimus 4 MS. H. G. C. v. 20. *occiditur*] occidetur 3 MS. H. G.

CAP. III. v. 10. *abſconditis*] abſcondito MS. q. R. v. 17. *eſt*] * a pace 6 MS. H. G. C. v. 21. *ideo*] in deo o. v. 23. *Novi*] Novæ 7 MS. Q. n. v. 28. *levavit*] * ſe MS. Q. n.

CAP. IV. v. 14. *poſſent*] * intrare o. v. 17. *ſalvare*] * nos MS. q. R.

CAP. V. v. 5. *-noſtris*] MS. q. Rab.

BARUCH.

CAP. I.

ER. 8. *acciperet*] acciperent MS. R. Pro Textu faciunt G. v. 9. *vinctos, &*] cunctos o. ib. *eos*] * vinctos MS. R. Omittitur autem a v. 21. *-& ad Judices noſtros*] 4 MS. G.

CAP. II. v. 1. *judicaverunt*] * in MS. q. v. 18. *-mali*] 1 MS. v. 19. *-preces & petimus*] 10 MS. G. v. 22. *non*] * feceritis nec MS. R. Verum in G. codicibus non legitur.

CAP. III. v. 27. *invenerunt*] dedit illis 3 MS. G.

CAP. IV. v. 9. *confines*] civitates o.

CAP. VI. Tit. *abducendos*] abductos 14 MS. R. Q. n. v. 15. *veneremini*] timueritis MS. G. v. 26. *munera eorum*] humeri o. v. 58. *-poſt ſe*] -8 MS. R. apud ſe G.

EZECHIEL.

CAP. I.

ER. 10. *-deſuper*] 9 MS. R. H. G. C.

CAP. II. v. 3. *me*] * ipſi & 1 MS. Hier. H. G. C.

CAP. IV. v. 3. *eam*] * in MS. q. R. v. 4. *iniquitatem*] ini- tates MS. R. G. C. Numero autem ſingulari legunt Hier. & H. v. 7. *extentum*] erit exertum MS. Hieron. diſcoopertum H. roborabit G. C.

CAP. V. v. 7. *-non*] o Q. n.

CAP. VI. v. 11. *manum tuam*] manu tua 8 MS. R. Hier. H. C. ib. *quia*] qui 15 MS. Hier. Lectionem utramque admittunt H. & C.

CAP. VII. v. 7. *contritio*] confractio 7 MS. contractio MS. Hier. 10. *contritio*] confractio 4 MS. contractio MS. Hier. v. 14. *univer- populum*] omnem multitudinem 3 MS. Hier. H. G.

CAP. VIII. v. 12 *vides*] vidiſti 2 MS. H. G. C.

CAP. IX. v. 3. *Domini*] Dei 3 MS. R. Hieron. H. G. C. v. 6. *ulos*] parvulum MS. Hier. R. H. C. Numero autem multitu- s expoſuerunt G.

CAP X. *Cherubim*] Cherub 1 MS. Hieron. H. C. Similiter Tex- legunt G. v. 11. *-&*] 12 MS. H. G. Additum eſt autem a C. 1. *Quatuor*] * quatuor 4 MS. R. Hieron. H. C. Textus confor- eſt codicibus G.

CAP. XI. v. 15. *tui*] * fratres tui MS. H. C. v. 21. *quorum*] tem MS. Hier. R. H. G. C. Q. n. v. 24. *adduxitque*] * me S. H. C. G.

CAP. XII. v. 4. *tranſmigrantis*] tranſmigrationis 5 MS. H. G. C. *mihi*] * Dominus MS. q. R. ibid. *tranſmigrantis*] tranſmigra- 5 MS. H. C. Q. n. v. 13. *-&*] MS. q.

CAP. XIII. v. 18. *Qui*] quæ R. Hier. H. G. C.

CAP. XV. v. 6. *tradam*] tradidi 9 MS. H. G. C.

CAP. XVI. v. 18. *operuiſti illas*] veſtita es eis 16. MS. Q. n. *fornicationes*] * tuas 1 MS. H. G. C. v. 27. *juſtificationem*] jus tuum 10 MS. Statutum tuum H. legitima tua G. v. 50.] vidi 2 MS. H. C. G. v. 55. *-& Samaria, & filiæ ejus rever- ad antiquitatem ſuam*] o.

CAP. XVII. v. 7. *ſui*] * Quæ MS. q. v. 9. *fructus*] fructum Hier. H. G. C.

CAP. XVIII. v. 2. *obſtupeſcunt*] obſtupuerunt 4 MS. Hieron G. *virum*] * & MS. R. G. Verum Hieron. H. & C. non addunt. *acceperit*] * & MS. q. R. v. 31. *prævaricationes*] iniquitates MS. R.

CAP. XIX. v. 1. *tu*] * fili hominis MS. G. q. Verum a R. Hier. & G. non additur.

CAP. XX. v. 20. *& ſciatur*] & ſciatis 3 MS. R. ad ſciendum H. C. v. 21. *filii*] * & MS. R. Verum Hier. H. & C. non additur. *darem*] * illam 3 MS. H. G. C. v. 36. *Dominus*] * Deus 6 MS. H. C. G.

CAP. XXI. v. 14. *manu*] manum 4 MS. R. H. G. v. 19. *ambo*] 5 MS. R. Q. n. v. 22. *ut*] & 15 MS. G. Textus conſimilis Hier. H. & C. v. 30. *in loco*] in locum MS. Hier. Q. n.

CAP. XXII. v. 28. *-eis*] -3 MS. G. ei MS. Textus autem con- R. H. & C. v. 29. *Populi terræ calumniabantur calumniam*] populum terræ calumniabantur calumnia 4 MS. G. Q. n. v. 31. *meam*] * & MS. q. R.

CAP. XXIII. v. 4. *-minor*] 7 MS. R. Hier. H. C. G. q. v. 24. *rota*] * & 1 MS. H. G. C. Q. n. v. 33. *calice*] calicem 16 MS. Q. n. v. 36. *-Dicens*] 4 MS. H. G. C. v. 45. *earum*] * & cum idolis ſuis fornicatæ ſunt MS. Verum R. Hieron. H. G. & C. etſi verſu 37, hoc verſu non legunt.

CAP. XXIV. v. 1. *-die*] 15 MS. Hier. H. G. C. v. 14. *Veniet*] Venit 4 MS. Hier. H. C. Textus conſentit G.

CAP. XXV. v. 4. *idcirco*] * ecce 2 MS. R. H. C. G. v. 7. *ſcietis*] ſcies 6 MS. Hier. H. G. C. v. 10. *filiis*] filios 8 MS. Q. n.

CAP. XXVI. v. 14. *ego*] * Dominus MS. H. C.

CAP. XXVIII. v. 4. *ſapientia*] * tua 2 MS. H. G. C. v. 19. *viderint*] noverint R. H. G. C.

CAP. XXIX. v. 1. *decimo*] * in MS. H. C. G. ibid. *decimo*] duodecimo MS. G. q. ibid. *undecima*] una MS. Hier. G. duodecima R. H. C. Q. n. ibid. *-dei*] 7 MS. H. C. G. v. 9. *dixeris*] dixerit 2 MS. R. Hier. H. C. Pro Textu faciunt G.

CAP. XXX. v. 7. *deſertarum*] deſolatarum 6 MS.

CAP. XXXI. v. 16. *irigabantur*] irrigantur 5 MS.

CAP. XXXII. v. 8. *Deus*] * cum ceciderint vulnerati tui in medio terræ, ait Dominus Deus MS. Q. n. v. 10. *te*] * propter univerſas iniquitates quas operatus es MS. Q. n. ibid. *ſua*] tuæ 2 MS. R. Hier. H. G. C. v. 29. *deſcenderunt*] deſcendunt 1 MS. R. H. C. G. v. 32. *dedit*] dedi 10 MS. R. Hier. H. G. ibid. *ſuum*] meum 5 MS. R. Hier. H. Q. n.

CAP. XXXIII. v. 5. *ſalvabit*] ſalvavit 1 MS. H. G. C. v. 11. *Convertimini*] * convertimini R. H. G. C.

CAP. XXXIV. v. 10. *gregem*] * meum MS. R. Hier. G. Verum H. & C. non addunt. ibid. *-ultra*] 1 MS. H. C. G. q. v. 26. *ſuo*] * & MS. q. R.

CAP. XXXV. v. 9. *-Deus*] H. C. G.

CAP. XXXIII. v. 2. *-&*] 5 MS. Hier. H. C. Additur autem in codicibus G. v. 3. *-ad eum*] 1 MS. R. H. G. C. Legitur autem in G. q.

CAP. XXXIX. v. 2. *ſeducam*] reducam 22 MS. educam 2 MS. R. Q. n.

CAP. XL. v. 16. *palmarum*] * cælata 23 MS. R. Q. n. v. 37. *-Et*] 16 MS. Hier. Verum a R. H. G. & C. legitur. v. 49. *eam*] eum 1 MS. R. G. Q. n.

CAP. XLI. v. 17. *per*] & 1 MS. R. & ad H. G. C.

CAP. XLIII. v. 12. *Omnis finis*] Omnes fines MS. R. Hier. G. C. Numero ſingulari legunt H.

CAP. XLIV. v. 12. *portaverunt*] portabunt 7 MS. G. C. Hebræis præteritum eſt, quod in futurum convertendum indicatur. v. 15. *autem*] * & 8 MS. Ab H. autem C. & G. nec non R. & Hier. non additur. v. 28. *-Non*] 6 MS. R. H. G. C. v. 30. *ſua*] tuæ R. G. H. C.

CAP. XLV. v. 20. *expiabitis*] expiabis MS. q. R.

CAP. XLVI. v. 16. *donum*] domum MS. Q. n. v. 20. *efferant in atrium exterius*] efferant in atrio exteriori MS. offerant in atrio exteriori o.

CAP. XLVII. v. 12. *pomiferum*] fructiferum 4 MS. cujus fructus comeditur H. C. G. v. 17. *Aquilonem*] * & 8 MS. H. G. C.
CAP. XLVIII. v. 22. *in..in*] inter 8 MS. R. H. G. C. v. 31. *omnibus tribubus*] in nomnibus tribuum 6 MS. R. Hier. H. G. C. v. 33. *metieris*] * & portæ tres 4 MS. R. Hier. H. G. C.

DANIEL.

CAP. II.

VER. 1. *eo*] * & H. G. ibid. *autem*] ergo 15 MS. Hier. v. 23. *meorum*] noſtrorum MS. R. Hier. G. q. Pro Textu faciunt C. & G. v. 34. *-de monte*] 6 MS. R. C. Expreſſum eſt autem & hoc loco a G. quod verſu 45. omnes habent. v. 41. *teſteam*] teſtæ 25. MS. Q. n.

CAP. III. v. 14. *conſtitui*] erexi 5 MS. v. 52. *laudabilis*] * & glorioſus MS. R. Hier. Verum in G. codicibus non additur. v. 54. *ſuperexaltatus*] ſupergloriosus 2 MS. G. v. 65. *-Dei*] 7 MS. G. v. 67. *æſtas*] æſtus 3 MS. cauma 4 MS. Græcis eſt καύσων, id eſt cauma ſive æſtus. v. 92. *Reſpondit*] * rex MS. R. Hier. G. Verum a C. non legitur. v. 100. *-regnum*] MS. q.

CAP. IV. v. 6. *quoniam*] quem 4 MS. G. atque hoc modo in Hieronymi commentariis, illo, in adjuncto textu legitur. Utroque modo Chaldaicum די transferri poteſt. v. 25. *Omnia*] * hæc MS. Hier. R. G. v. 27. *Babylon*] * civitas MS. q. R. v. 29. *Regnum*] * tuum MS. R. Hier. G. Verum C. & G. q. non legunt. v. 29. *tranſibit*] tranſiit 4 MS. Hier. C. G. ibid. *beſtiis*] & MS. R. Hier. Q. n.

CAP. V. v. 3. *aurea*] * & argentea 14. MS. G. Verum R. Hier. & C. non addunt. v. 15. *edicere*] * mihi 16 MS. G. Verum Hier. & C. non legunt. v. 29. *regno*] * ſuo MS. G. Sed in R. Hier. & C. non additur.

CAP. VI. v. 4. *invenirent Danieli*] auferrent Danielem 3 MS. ibid. *regni*] regis 47 MS. Hier. Q. n. v. 27. *lacu*] manu 1 MS. C. G. q. ore G.

CAP. VIII. v. 2. *regione*] civitate MS. Q. n. v. 4. *ventilantem*] * contra Orientem & o. v. 12. *eſt*] * ei MS. q. Hier. v. 14. *mane*] * dies MS. R. Hier. G. Q. n.

CAP. IX. v. 3. *-meum*] 4 MS. Hier. H. G. v. 23. *autem*] ergo 2 MS. Hier. v. 24. *prophetia*] prophetes 6 MS. H. G. q.

CAP. X. v. 1. *tertio*] * regni MS. q. R.

CAP. XI. v. 39. *quem*] * non o.

CAP. XII. v. 6. *dixi*] dixit 2 MS. R. H. Q. n.

CAP. XIII. v. 56. *alium*] alterum 2 MS. G.

CAP. XIV. v. 12. *Contemnebant*] Confidebant MS. R. Q. n. v. 24. *vivens*] * iſte autem non eſt Deus vivens MS. q. R. Hier. v. 26. *dixit*] * Daniel MS. R. Hier. Verum in G. non additur. v. 36. *Daniel*] * ſerve Dei MS. R. Hier. Daniel G. v. 37. *diligentes*] quærentes 1 MS. G. Q. n. v. 39. *ſedens*] * in medio leonum MS. q. R. Hier. v. 41. *eum*] * de lacu leonum MS. q. R. Hier.

OSEE.

CAP. I.

VER. 2. *-fac*] 6 MS. R. Hier. H. G. v. 9. *veſter*] * Deus MS. G. q. Q. n.

CAP. III. v. 1. *vade*] * & MS. R. G. Verum in Hier. H. & C. non legitur.

CAP. V. v. 1. *&*] * ſicut MS. R. G. C. Verum in Hier. & H. non additur.

CAP. VI. v. 5. *prophetis*] * & MS. Hier. R. Verum H. C. & G. non addunt.

CAP. VII. v. 5. *Dies*] Die 1 MS. Q. n.

CAP. VIII. v. 2. *invocabunt*] invocabant 5 MS. Textus lectio conformis eſt R. Hier. H. & G. orant omni tempore quo adduco ſuper eos anguſtiam & dicunt C.

CAP. IX. v. 7. *multitudo*] multitudinem MS. R. Q. n.

CAP. X. v. 12. *in juſtitia*] juſtitiam 2 MS. in veritate juſtitiam 37 MS. Q. n. v. 13. *tuis*] & * MS. q. R. v. 14. *vindicavit*] judicavit MS. Q. n.

CAP. XI. v. 12. *negatione*] negotiatione o. ibid. *fidelis*] fidelibus MS. R. Q. n.

CAP. XII. v. 6. *ad*] * Dominum MS. C. Verum R. Hier. H. & G. non addunt. v. 11. *-in*] 12 MS. Hier. H. ib. *tamen*] ergo 25 MS. Hier. Q. n. v. 12. *ſervivit*] ſervavit 9 MS. R. Hier. H. G. cuſtodivit oves C.

CAP. XIII. v. 6. *ſunt*] * & MS. R. H. C. G. v. 10. *reges*] regem MS. R. H. C. G.

CAP XIV. v. 6. *Iſrael*] Iſraeli R. G. H. C. ibid. *germinavit*] & Iſrael germinabit MS. q.

JOEL.

CAP. I.

VER. 14. *domum*] * Domini 1 MS. R. H. G. C.

CAP. II. v. 14. *ignoſcat*] * Deus MS. q. ib. *noſtro*] veſtro 4 MS. R. H. G. C. v. 19. *eis*] eo 12 MS. Hier. H. C. Textus autem lectio conformis eſt G.

AMOS.

CAP. I.

VER. 1. *in paſtoralibus* *] in paſtoribus 6 MS. R. Q. n. * de 8 MS. Hier. H. C. G. v. 6. *eum*] eam 3 MS. Q. n. v. 9. *eum*] eam 3 MS. G. Q. n.

CAP. II. v. 13. *ſubter*] ſuper 35 MS. Q. n.

CAP. III. v. 12. *in Damaſci grabato*] in Damaſco grabati 16 MS. Q. n.

CAP. V. v. 17. *vineis*] viis 39 MS. G. Q. n. v. 26. *Moloch*] * Deo MS. q. R. * idolo MS. q.

CAP. VII. v. 1. *tonſorem*] tonſionem 1 MS. R. Q. n. ibid. *gregis*] regis 4 MS. R. Hier. H. C. G. v. 7. *Dominus*] * -6 MS. R. Hier. H. C. * Deus 19 MS. G. Q. q. n.

CAP. VIII. v. 5. *meſſis*] menſis 1 MS. R. Hieron. H. G. Q. n. v. 7. *ſuperbia*] ſuperbiam 3 MS. R. Hier. Q. n. v. 9. *Dominus*] * Deus R. H. C. G. q.

CAP. IX. v. 1. *eis : fugient*] eis qui fugient 3 MS. Q. n.

ABDIAS.

VER. 5. *tuum : qui dici in corde tuo :*] ſuum , qui dicit in corde ſuo 12 MS. H. C. G. q. v. 11. *adverſus -eum*] - 4 MS. ex adverſo H. C. G. v. 16. *bibiſtis*] bibiſti MS. R. Hieron. G. Verum H. & C. Textui adſtipulantur v. 20. *omnia*] * loca MS. q. R.

JONAS.

CAP. I.

VER. 11. *intumeſcebat*] * ſuper eos o. Pertinet autem ad verſum 13 v. 12. *grandis*] * eſt MS. Hier. G. * venit R. Verum Textus conſimilis eſt H. et C.

CAP. III. v. 8. *Dominum*] Deum 4 MS. R. H. G.

MICHÆAS.

CAP. II.

VER. 5. *Domini*] * o Iſrael MS. q.

CAP. IV. v. 6. *afflixeram*] * conſolabor MS. q. v. 8. *filia*] filia MS. R. Q. n.

CAP. V. v. 3. *pariet*] * & 10 MS. R. Hier. H. G. C. v. 5. *pax : Aſſyrius*] pax Aſſyriis 9 MS. R. Q. n. v. 8. *eruat*] * Et MS. R. * Ex tunc C. Verum Hier. H. & G. nihil addunt.

CAP. VI. v. 9. *tuum*] ſuum 6 MS. ejus MS. R. G. Domini C. Pro Textus lectione Hier. & H. faciunt. v. 16. *voluptatibus*] voluntatibus 3 MS. Hier. H. G. C.

CAP. VII. v. 17. *ſerpens*] ſerpentes MS. R. Hier. G. Verum Textus conformis eſt H. & C.

NAHUM

NAHUM.

CAP. I.

ER. 12. *pertranſibit*] pertranſibunt 14 MS. C. Verum R. Hier. & H. numero legunt ſingulari Q. n.

CAP. II. v. 4. *conturbati ſunt : quadrigæ*] conturbatæ ſunt qua- igæ; 4 MS. H. G. C. Q. n. v. 12. *tuas*] ejus 8 MS. Hier. H. Textus autem lectio conformis eſt R. C. & G.

CAP. III. v. 2, 3. *ferventis, & equitis aſcendentis : Et micantis gladii, & fulgurantis haſtæ, & multitudinis interfectæ & gravis ruinæ*] ferventes & equites aſcendentes; & micantes gladii, & fulgurantes haſtæ multitudines interfectæ, & graves ruinæ 7 MS. Q. n. v. 9. *es*] * ab MS. Hier.

HABACUC.

CAP. I.

ER. 3. -*Quare reſpicis contemptores, & taces, conculcante impio juſtiorem ſe ? Et facies homines quaſi piſces maris, & quaſi reptilia habentia ducem*] 22 MS. R. Hier. H. G. C. Q. n. v. 17. *par-*] ceſſat MS. R. Hier.

CAP. II. v. 16. *pro*] præ 1 MS. H. C.

CAP. III. Tit. *HABACUC*] * prophetæ R. H. C. G. v. 8. *qui*] quia 2 MS. H. C. G. q. ibid. *aſcendis*] aſcendes 2 MS. Hieron. H. G. & conformius G. q. v. 12. *terram*] * & MS. R. G. Verum Hier. & H. non legunt. v. 13. *fundamentum*] * ejus MS. R. Verum. H. & G. non legunt. v. 16. *a voce*] ad vocem 4 MS. Hier. H. C. Similiter Textui legunt G.

SOPHONIAS.

CAP. I.

ER. 9. -*Dei ſui*] 7 MS. R. H. C. -G. q. Textus autem reſpondet Graco, & Regio, & Vaticano.

CAP. II. v. 2. -*antequam veniat ſuper vos dies indignationis Domini*] o.

CAP. III. v. 17. *tua*] * ſua H. C. G. & MS. R. G. Verum Hier. H. & C. tollunt.

AGGÆUS.

CAP I.

VER. 4. *domibus*] * veſtris, 2 MS. H. G. q. Verum R. Hier. G. & C. non addunt. v. 12. *vocem*] * Domini 4 MS. R. H. G. C.

ZACHARIAS.

CAP. I.

ER. 9. *Angelus*] * Domini MS. Verum R. Hieron. H. G. & C. non addunt. v. 12. -*jam*] 9 MS. Hier. H. G. C. Q. n.

CAP. II. v. 8. *mei*] ejus 6 MS. Hier. ſui R. Q. n.

CAP. III. v. 1. -*Dominus*] 7 MS. Hier. H. C. Additur autem in dicibus G.

CAP. IV. v. 2. *ſeptem*] * & ſeptem 7 MS. Hier. H. C. Q. n. v. 14. *ſplendoris*] 15. MS. R. Hier. Q. n.

CAP. V. v. 2. *dixi*] * Ecce MS. q. R. v. 4. *eum*] eam 19 MS. Q. n. v. 6. *Hæc*] Hic 11 MS. R. G.

CAP. VI. v. 3. *varii*] * & MS. R. G. Verum ab H. & C. non dditur.

CAP. VII. v. 12. *Deus*] Dominus MS. R. H. C. G. v. 13. *&*] ſicut o.

CAP. VIII. v. 4. -*viri*] o. v. 14. *Dominus*] * exercituum 5 MS. H. C. G.

CAP. IX. v. 9. *aſinum*] aſinam MS. R. Hier. Q. n. v. 10. *diſperdam*] diſpergam o.

CAP. X. v. 4. *angulus*] angelus o.

CAP. XI. v. 10. *Decus*] Decor 6 MS. Q. n.

CAP. XII. v. 6. *facem*] faſcem o. faciem o. v. 8. *eorum*] ejus MS. Q. n.

CAP. XIII. v. 8. *diſperdentur*] diſpergentur o. v. 9. *eum*] * Et MS. R. G. Verum ab Hier. H. & C. non additur.

CAP. XIV. v. 1. *venient*] veniunt 4 MS. Hier. G. veniet R. C. venit 1 MS. H. v. 10. *habitabit*] habitabitur MS. R. Q. n. ibid. *prioris*] * & MS. R. G. Verum ab Hier. H. C. & G. q. non legitur.

MALACHIAS.

CAP. I.

ER. 1. *Malachiæ*] Malachi MS. Hier. H. C. * prophetæ MS. q. v. 3. *poſui*] * Seir MS. q.

CAP. II. v. 10. *noſtrum*] veſtrum MS. R. G. Q. n. ibid. *veſtro-*] noſtrorum MS. R. Hier. H. C. Textui autem adſtipulantur G. v. 12. *tabernaculis*] tabernaculo MS. q. R.

CAP. III. v. 5. *mercenarii*] * & humiliant MS. R. G. ibid. *&*] qui percutiunt G. Textus autem conformis eſt Hier. H. & C. v. 8. *configimus*] confiximus 6 MS. H. C. G.

MACHAB. I.

CAP. I.

ER. 11. *peccatrix*] peccati MS. q. R. v. 57. -*& centeſimo*] 10 MS. G. q. Q. n.

CAP. II. v. 30. *inundaverunt*] induraverunt 20 MS. multiplicata t G. v. 42. *Judæorum*] Aſidæorum 3 MS. G. v. 64. *quia*] * feceritis quæ vobis præcepta ſunt in lege a Domino Deo ve- o.

CAP. IV. v. 6. *habebant*] * ut volebant MS. G. v. 20. *vidit*] Gorgias c. ibid. *ſunt*] * ſui MS. q. R. ibid. *ſuccenderunt*] ſuc- ſa ſunt 5 MS. R. ſuccendunt G. * qui circa Judam G. q.

CAP. V. v. 63. *viri Juda*] vir Judas & fratres ejus MS. G. v. 67.] vult 20 MS. G. ibid. *exeunt*] exit 20 MS. G.

CAP. VI. v. 46. *pedes elephantis*] elephantum 3 MS. G.

CAP. VII. v. 7. *&*] in o.

CAP. IX. v. 35. -*Jonathas*] 18 MS. G. ibid. *commodarent*] com- endarent 19 MS. G. v. 57. -*Juda*] 18 MS. R. Verum in codici- G. legitur. v. 61. *militiæ*] malitiæ 3 MS. G.

CAP. X. v. 47. *Alexandrum*] Alexandro 3 MS. G.

CAP. XII. v. 7. *ſcriptum*] reſcriptum MS. G. v. 8. -*in*] 5 MS. v. 9. *Nos*] * enim MS. R. Et nos igitur G. v. 16. -*filium*] 4 MS. G. v. 19. -*eſt*] MS. G. ibid. *quod miſerat Onias. Rex Spartiatarum Onias, Jonathæ*] quod miſerat Oniares. Rex Spartiatarum Oniæ. G. q. Q. n. v. 22. *benefacitis*] benefaciatis 2 MS. G.

CAP. XIII. v. 6. *noſtros*] veſtros 13 MS. G. Pro Textu autem faciunt R. & G. q. v. 15. -*propter negotia quæ habuit*] 18 MS. Verum in G. codicibus legitur. v. 46. *tuas*] * & ſerviemus tibi MS. R. Verum in libris G. non legitur.

CAP. XIV. v. 20. *principes*] princeps 13 MS. ibid. *principes & civitates*] principes & civitas G. v. 27. -*Et hoc eſt exemplum ſcripturæ*] 7 MS. Verum in R. & G. codicibus legitur.

CAP. XV. v. 4. *regionem*] regiones 18 MS. Textus autem conformis eſt R. & G. v. 24. *ſacerdotum*] * & populo Judæorum MS. R. Codices autem G. non agnoſcunt.

CAP. XVI. v. 1. -*in populo ipſorum*] 3 MS. G.

MACHAB. II.

CAP. I.

VER. 12. *-nos &*] 10 MS. G. v. 14. *etenim*] ut enim 10 MS. G. ibid. *-&*] 1 MS. G. ibid. *acciperet*] acciperent 8 MS. v. 18. *-die*] 16 MS. G. ibid. *-&*] 4 MS. G. ibid. *diem*] * feſtum 4 MS. Q. n. v. 34. *-ut probaret quod factum erat*] 8 MS. Q. n. v. 35. *& cum probaſſet, ſacerdotibus donavit multa bona, & alia atque alia munera, & accipiens manu ſua, tribuebat eis*] & ſi quibus donaverat rex multa bona accipiebat ex hoc & tribuebat 8 MS. G. Q. n.

CAP. II. v. 10. *holocauſtum*] * ſic & Salomon oravit: & deſcendit ignis de cœlo, & conſumpſit holocauſtum MS. R. G. ibid. *comeſtum*] manducatum 2 MS. ibid. *-&*] MS. G. Q. n. v. 13. *qualiter*] ut MS. ibid. *conſtruens*] conſtituens o. ibid. *regibus*] regionibus MS. R. Q. n. v. 14. *didicerat*] deciderant 5 MS. G. v. 24. *abolendæ*] abolitæ 8 MS. R. Pro Textus lectione faciunt codices G. ibid. *-Item*] G.

CAP. III. v. 1. *pontificis*] * diſpoſitionem & o. ibid. *animos odio habentis*] animam odio habentis 3 MS. Q. n. v. 13. *omni genere regi*] omnino regiæ 2 MS. omnino in regiam G.

CAP. VII. v. 28. *peto*] * a 2 MS.

CAP. VIII. v. 1. *cognatos*] * & amicos o.

CAP. IX. v. 2. *expoliare*] ἱεροσυλεῖν. ibid. *templum*] templa 13 MS.

CAP. X. v. 17. *viginti*] * quinque MS. R. Verum Textus conſentit libris G. v. 24. *equitatu*] exercitu o.

CAP. XII. v. 43. *peccato*] peccatis mortuorum MS. q. R.

CAP. XIII. v. 15. *quatuor*] quatuordecim MS. R. duo G. Pro Textu faciunt G. q.

CAP. XIV. v. 9. *ſed*] * oro MS. q. R. v. 21. *&*] * a 26 MS. G. Q. n.

GENESIS.

Patricii Junii nuper Bibliothecarii Regii annotationes doctiſſimas exhibemus, quas una cum verſione Græca Lxx Interpr. juxta exemplar Alexandrinum MS. Antiquiſſimum, literis majoribus ante 1200 annos ſcriptum, ſeorſim edere ipſe decreverat, in quibus textum MS. Alex. cum aliis exemplaribus impreſſis & MSS. fonte item hebraico & veterum ſcriptorum monimentis confert. Cum autem notas ſuas non perficeret (non enim ultra Numer. c. 15 progreſſus eſt) nec ipſum MS. exemplar morte ereptus in publicum dare potuit, viſum eſt partui parente orbato ſuccurrere, annotationes quas abſolverat in lucem edendo, ut una cum ipſo MS. A. (quem in Bibliis noſtris cum textu noſtro Græco imprimi curavimus) ſimul prodirent lucubrationes iſtæ a doctis multum diuque deſideratæ.

Vocum quarundam explicatio.

Exempl. Arab.] *Exemplaria duo Pentateuchi MSS. ex Græco in Arabic. verſa, in Bibliotheca Oxonienſi, Origenis obelis & aſteriſcis inſignita.*

MS. Oxon.] *Octateuchus Græcus MS. Collegii Univerſitatis Oxon. quem contulit D. Junius uſq; ad c. 15 Numer. & varietates annotavit: cum vero ulterius non ſit progreſſus, reliqua etiam Octateuchi cum textu noſtro collata inter noſtras Venetæ & Complutenſis editionis lectiones varias inſertas lector inveniet.*

MS. Cott.] *Pentateuchus Græc. MS. liber omnium totius orbis (ut quidam conjiciunt) vetuſtiſſimus, olim in Bibliotheca D. Roberti Cotton equitis aurati aſſervatus, qui poſtea in manus Galli cujuſdam pervenit, qui authori nunquam reddidit. Hujus MS. partem aliquam contulit D. Junius cum aliis editionibus cujus varietates aliquas hic annotavit.* MS. Sarrav.] *Claudii Sarravii Regii in Parliam. Pariſienſi Conſiliarii Fragmenta quædam Græca MSS. vetuſtiſſima Pentateuchi Origenis Obelis & Aſteriſcis ſignata. Reliqua explicatione non egent. Notandum etiam notas haſce a D. Junio ad MS. Alexandr. aptatas fuiſſe, unde ſi in textu noſtro græco non inveniantur verba ad quæ Scholia ſua refert, quærenda ſunt ad finem Columnæ inter MS. A. variantes lectiones.*

B. W.

CAP. I.

EN ἀρχῇ] Aquilam tranſtuliſſe Ἐν κεφαλαίῳ, authores ſunt præter Baſilium in hexaemeron homil. 1. Nyſſenum in hexaem. Hieronymum de hebr. quæſt. in Geneſin, & Ambroſium in hexaemeron, Pſalmorum paraphraſtes quem nuper edidit Corderius Pſal. 3. ἐν κεφαλαίῳ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τῷ οὐρανῷ ϗ τὴν γῆν, & Philoponus περὶ κοσμοποιΐας lib. 1. multo rectius, ἐν κεφαλαίῳ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν οὐρανὸν (ſupple ϗ) σὺν τὴν γῆν. 2 ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος (ἴσ. ἄωρος, quæ vox inter alia ἄμορφον ſignificat & ad veritatem hebraicam propius accedere videtur: ſed contra fidem omnium exemplarium & unanimem univerſorum Patrum conſenſum nihil auſu temerario mutandum eſt) ϗ ἀκατασκεύαστος, &c.] Prætermiſſis brevitatis cauſa teſtimoniis Nyſſeni in hexaem. Severiani homil. 2. εἰς κοσμοποιΐαν, Procopii in Geneſin, & Chalcidii in Timæum Platonis. De tranſlatione horum verborum Aquilæ & cæterorum interpretum, Philoponus lib. 2. omnibus ſupra laudatis plenius, & planius ſic habet, Ἀκύλας, Ἡ δὲ γῆ κένωμα ϗ οὐθὲν, ϗ σκότος ἐπὶ πρόσωπον ἀβύσσου ϗ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. Θεοδ. Ἡ δὲ γῆ ἦν κενὸν ϗ οὐθὲν, ϗ σκότος ἐπὶ προσώπου ἀβύσσου, ϗ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ προσώπου τοῦ ὕδατος. Σύμμ. Ἡ δὲ γῆ ἐγένετο ἀργὸν ϗ ἀδιάκριτον (deſiderantur hic nonnulla, quæ ex aliorum verſionibus ſupplenda ſunt) ϗ πνεῦμα θεοῦ ἐπιφερόμενον ἐπὶ πρόσωπον ὑδάτων. σκότος ἐπάνω] MS. Ox. cum Nyſſeno in hexaem. σκότος ἦν ἐπάνω. Ald. σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω. ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος] συνέθαλπε ϗ ἐζωογόνει τὴν τῶν ὑδάτων φύσιν. ut reddit Syrus, authore Baſilio homil. 2 in hexaemeron. τοῦ ὕδατος] Juſtin. Martyr Apol. 2. τῶν ὑδάτων, atque ita Origenis interpres in 1. cap. Geneſ. 3 γενηθήτω] Aq. γενέσθω. (quam lectionem ſequutus eſt Dionyſius Longinus περὶ ὕψους) Symm. ἔστω, Philop. in hexaem. lib. 2. 8. 4 εἶδεν] Aq. ἴδεν, Procopius in Geneſin. 5 διεχώρισεν] Symm. διέστειλεν, & pro ἀνὰ μέσον ϗ ἀνὰ μέσον, Aq. ϗ μεταξὺ ϗ μεταξὺ, Philop. lib. 2. 13. 6 ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, &c.] Aq. ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων, ϗ ἔστω διαχωρίζον μεταξὺ ὑδάτων εἰς ὕδατα. Theod. ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, ϗ ἔσται διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος εἰς ὕδατα. Sym. ἐν μέσῳ τῶν ὑδάτων ϗ ἔστω διαχωρίζον ἐν μέσῳ ὕδατος ϗ εἰς ὕδωρ, Philop. lib. 3. 1. ϗ ἐγένετο οὕτως] deſunt iſta verba in Complutenſi prout in hebræo, neque apud Baſilium reperiuntur, & in altero Arabicorum exemplarium MSS. quæ in bibl. Bodleiana aſſervantur obelo notantur, reliqua tamen omnia exemplaria Græca cum Auguſtino agnoſcunt & Chryſoſtomus commentario illuſtrat. 7 στερεώματος] poſteriore loco, in hebræo repetuntur illa, ϗ ἐγένετο οὕτως, ut & in MS. codice Clementis Angli & duobus Vaticanis, ut videre eſt in lectionibus Canteri, quæ in omnibus aliis exemplaribus deſunt, neque apud Origenis interpretem, Auguſtin. & Ambroſium reperiuntur. 8 τὸ στερέωμα] Aq. Symm. & Theod. τῷ στερεώματι. Philop. lib. 3. 8. ϗ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν] in hebræo hæc abſunt in græcis vero omnibus exemplaribus habentur, & Baſilius cum Chryſoſtomo, Origenis interprete, Auguſtino & Ambroſio agnoſcunt. 9 συναχθήτω] Aq. & Symm. συστήτω. συναγωγὴν μίαν] Aq. Sym. & Theod. τόπον ἕνα. Philop. lib. 4. ϗ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν] Complut. legit αὐτοῦ. ϗ ὤφθη ἡ ξηρά] deſunt hæc in M. S. Ox. prout in hebræo, reliqua vero omnia exemplaria cum Origene, Baſilio, Chryſoſtomo, Euſtathio Antiocheno in hexaem. Auguſtino & Ambroſio agnoſcunt. Et Baſilius quidem author eſt in accuratioribus exemplaribus hæc verba obelo notari, quod indicium eſt a lxx ſenioribus ſuperaddita fuiſſe cum in hebraico fonte non reperirentur: quod etiam in Philopono obſervatum eſt in lib. 4. 4. qui dicit hæc verba, ἐν μόνοις ἐγκεῖσθαι τοῖς ἑβδομήκοντα. 10 τὴν ξηρὰν γῆν ϗ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας] Aq. τῇ ξηρᾷ γῇ ϗ τοῖς συστήμασι τῶν ὑδάτων θάλασσαι, Sym. & Theod. verſionem τῶν ό retinent, Philop. lib. 4. 8. 11 βλαστησάτω] Cyrillus Hieroſ. cat. 6. ἐξαγαγέτω, atque ita Epiph. adverſ. hæreſ. lib. 3. tom. 1. & Origenis interpres. Cyrillus Alexandrinus lib. 5. in Joh. ἐξενεγκάτω. qui tamen lib. 2 contra Julianum vocem βλαστησάτω retinet βοτάνην [ἴσ. βλάστημα] præter enim vocis hebraicæ proprietatem, σπεῖρον in neutro genere ita poſtulare videtur. Baſilius homilia 5. & Anaſtaſius Sinaita in hexaem. inconſequentiam quandam in verbis eſſe obſervant, quæ ille ſic legi debere cenſet, βοτάνην χόρτου ϗ σπέρμα σπεῖρον κατὰ γένος, hic vero, βοτάνην χόρτου σπείροντα σπέρμα, vel βοτάνην χόρτου σπείροντος σπέρμα, prout Origenis interpres *herbam fœni ſeminantis ſemen.* Auguſtin. *herbam pabuli ferentem ſemen.* Et Ambroſius *herbam fœni ſeminantis ſemen.* Procopius autem ad vitandum ſolœciſmum verborum ordinem ſic invertit βοτάνην χόρτου κατὰ γένος σπεῖρον σπέρμα. 12 σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος] Aqu. σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν. ϗ καθ' ὁμοιότητα] verba hæc bis hoc verſu occurrunt, & Græca omnia exemplaria cum Euſebio de præpar. lib. 7. 11. Origene, Baſilio, Chryſoſtomo, & Auguſtino agnoſcunt, in hebræo tamen non reperiuntur, & in Arabicis exemplaribus obelo notantur. εἰς ὁμοιότητα] hæc verba ſimiliter neque in hebræo neque in reliquis exemplaribus, Euſebio & Philopono inveniuntur, apud Chryſoſtomum tamen habentur, & Clementis codex deletis illis, κατὰ γένος, hoc loco legit καθ' ὁμοιότητα, prout etiam Origenes & Auguſtinus. ἐπὶ τῆς γῆς] poſteriore loco in hebræo non ſunt, reliqua vero exemplaria græca cum Origene, Euſebio, Chryſoſtomo & Auguſtino agnoſcunt. 14 εἰς φαῦσιν τῆς γῆς] quam lectionem ſequitur Ald. Editio cum Baſilio, Chryſoſtomo Ambroſio & Philopono. MS. autem Ox. Edit. Compl. & Euſebius de præparatione lib. 7. 11. legunt ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, & Cyrillus contra Julianum lib. 2. ita, ὥστε εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς· ab hebræo vero hæc abſunt, & in altero Arabicorum exemplarium obelo notantur. ϗ ἄρχειν τῆς ἡμέρας ϗ τῆς νυκτὸς] In Complut Edtione et Ald. hæc abſunt, prout in hebræo, neque apud Origenem, Chryſoſtomum, Euſtathium, Auguſtinum & Ambroſium habentur: venerandum autem exemplar Cottonianum illa agnoſcit, niſi quod pro ἄρχειν legat ἀρχέτωσαν. ϗ διαχωρίζειν] MS. Cott. Compl. Edit & Aldin. legunt τοῦ διαχωρίζειν, atque ita Baſilius, Chryſoſtomus & Euſtathius. ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας ϗ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός] Ox. ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. 16 τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν, &c] Aq. σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ϗ σὺν τὸν φωστῆρα τὸν μικρὸν εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, atque ita Theodotion, ſed ſine præpoſitione σύν. Symmachus vero, τὸν φωστῆρα τὸν μείζω εἰς τὸ ἡγεῖσθαι τῆς ἡμέρας, τὸν δὲ φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἡγεμονίαν τῆς νυκτός· Philop. lib. 4. 17. ἄρχειν] Aq. ἐξουσιάζειν. Origenes tomo 3. in Geneſin, ut videre eſt in ejus Philocalia, pag. 112. 20 ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, ϗ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ.] Baſil. homil 8. ζωσῶν addit κατὰ γένος, et ſimiliter οὐρανοῦ, atque ita Ambr. Aq. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχῆς ζώσης, ϗ πετεινὸν ἱπτάμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ πρόσωπον τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ. Theod. ἐξερψάτωσαν τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχὰς ζώσας, ϗ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον τοῦ στερεώματος οὐρανοῦ. Sym. ἐξερψάτω τὰ ὕδατα ἑρπετὸν ψυχὴν ζῶσαν ϗ πετεινὸν πετόμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ πρόσωπον στερεώματος οὐρανοῦ, Philop. lib. 5. 6. 21 ὕδατα] MS. Ox. addit, ἐν ταῖς θαλάσσαις. κατὰ γένη αὐτῶν] Clem. & Vat. Codd. κατὰ τὸ γένος αὐτῶν, atque ita Origenis interpres, & Auguſt. 24 θηρία τῆς γῆς] pro quibus Chryſoſt. legit, θηρία ἐπὶ τῆς γῆς. MS. Ox. addit, ϗ τὰ κτήνη κατὰ γένος, ϗ πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς, & Compl. Edit. cum Chryſoſtomo, ϗ τὰ κτήνη ϗ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς, atque ita Ambroſius: in Edit. vero Ald. prout in hebræo hæc non reperiuntur, neque Origenes, Baſilius & Auguſtinus agnoſcunt. 25 γένος] ſecundo loco Edit. Ald. addit αὐτῶν, & Complut. poſt γένος tertio loco cum Chryſoſtomo ter repetit αὐτῶν, prout in hebræo MS. Ox. cum codice regio conſentit. 26 κατ' εἰκόνα ἡμετέραν ϗ καθ' ὁμοίωσιν] Aq. ἐν εἰκόνι ἡμῶν ϗ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν. Theod. ἐν εἰκόνι ἡμῶν ὡς ἐν ὁμοιώσει ἡμῶν. Symm. ὡς εἰκόνα ἡμῶν ϗ καθ' ὁμοίωσιν ἡμῶν, Philop. lib. 6. 1. ϗ τῶν κτηνῶν] MS. Clementis legit καὶ πάντων τῶν κτηνῶν. τῶν κτηνῶν Chryſoſtomus addit, ϗ τῶν θηρίων, & Diodorus apud Theodoretum quæſt. 20 pro τῶν κτηνῶν legit, τῶν θηρίων, reliqua vero exemplaria cum Theodoreto & Juſtino Martyre dial. cum Tryphone, lectionem codicis Regii confirmant. 27 ϗ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, &c.] Aq. ϗ ἔκτισεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς, ἄρσεν ϗ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. Theod ϗ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ, ἐν εἰκόνι θεοῦ ἔκτισεν αὐτούς, ἄρσεν ϗ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. Symm. ϗ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν εἰκόνι διαφόρῳ, ὄρθιον ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτόν, ἄρσεν ϗ θῆλυ ἔκτισεν αὐτούς. Philop. lib. 6. 17. 28 ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς &c.] Aq. ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ϗ εἶπεν αὐτοῖς, αὐξάνεσθε, ϗ πληθύνεσθε, ϗ πληρώσατε τὴν γῆν, ὑποτάξατε αὐτήν, ϗ ἐπικρατεῖτε ἐν ἰχθύι τῆς θαλάσσης, ϗ ἐν πετεινῷ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ ἐν παντὶ ζώῳ κινουμένῳ ἐπὶ γῆς. Theod. ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων, αὐξάνεσθε, ϗ πληθύνεσθε, ϗ πληρώσατε τὴν γῆν, ϗ ὑποτάξατε αὐτὴν ϗ παιδεύετε ἐν τοῖς ἰχθύσι τῆς θαλάσσης, ϗ ἐν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ϗ ἐν παντὶ ζώῳ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς. Symm. ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ θεός, αὐξάνεσθε, πληθύνεσθε ϗ πληρώσατε τὴν γῆν, ϗ ὑποτάξατε αὐτήν, ϗ χειροῦσθε τοὺς ἰχθύας τῆς, θαλάσσης, ϗ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ ζῶα τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, Philop. lib. 7. 1. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Clemen. addit, ϗ εἶδεν ὅτι καλόν. 29 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς ἰδοὺ &c.] Aq ϗ εἶπεν ὁ θεός, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν σύμπασαν χλόην σπερμαίνουσαν σπέρμα ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, (deſiderantur hic nonnulla quæ ex verſionibus Theod. & Sym. ſuppleri poſſunt) ᾧ ἐν αὐτῷ ψυχὴ ζῶσα, σὺν παντὶ λαχάνῳ χλόης εἰς βρῶσιν. Th. ϗ εἶπεν ὁ θεός, ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπερμαίνοντα σπέρμα ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ϗ τὸ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν αὐτῷ καρπὸν ξύλου σπερμάτων [ἴσ. σπερματίζον vel σπερματίζοντος] σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, ϗ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ϗ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, ϗ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ ἔχοντι ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζωῆς, τὸν πάντα χλωρὸν χόρτον εἰς βρῶσιν. Symm. ϗ εἶπεν ὁ θεός, δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον τὸν σπερματίζοντα σπέρμα, ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ϗ πᾶν ξύλον ἐν ᾧ ἔστι καρπὸς ξύλου σπερματίζοντος σπέρμα, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν, πᾶσί τε τοῖς ζώοις τῆς γῆς ϗ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ϗ παντὶ κινουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ᾧ ἔστι ψυχὴ ζῶσα. πᾶν χλωρὸν χόρτου εἰς βρῶσιν, τὸν πάντα χόρτον σπόριμον σπέρμα, ὃ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, Philop. lib. 7. 4. Pro ψυχὴν ζωῆς. MS. Ox. legit πνοὴν ζωῆς. 31 ϗ εἶδεν ὁ θεός, &c.] Aq. ϗ εἶδεν ὁ θεὸς σύμπαν [ἴσ. σύμπαντα] ὅσα ἐποίησε ϗ ἰδοὺ ἀγαθὸν σφόδρα. Sym. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε ϗ ἦν καλὰ σφόδρα, Philop. lib. 7. 7.

CAP. II.

1 Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς ϗ ἡ γῆ ϗ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν] Philo. Alleg. 1. ϗ ἐτελέσθησαν οἱ οὐρανοὶ (ſuppl. ϗ ἡ γῆ) ϗ πᾶσαι στρατιαὶ αὐτῶν. Poſt ἃ ἐποίησε] quædam exemplaria addunt, ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ut obſervat Anaſtaſius Sinaita in hexaem. lib. 6. κατέπαυσε] Compl. addit ὁ θεὸς ἐν, & Chryſoſtomus præpoſitionem ἐν retinet ſine illis ὁ θεός. 2 ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ in MS. Ox. reliqua vero omnia exemplaria cum Philone Alleg. 1. Athanaſio

naſio Contra Arrianos Orat. 3. et Chryſoſtomo agnoſcunt. Pro ποιῆσαι] quam lectionem Clementis MS codex, Philo Alleg. 1. & Chryſoſtomus in Commentariis (licet aliter in textu reperiatur) confirmant. Editio Complut. cum Iuſt. Mart. Ad orthod. Reſp 49. et Nyſſeno in hexaem. legit ποιεῖν. 4 ἐποίησε κύριος] deeſt κύριος in MS Ox. Compl. Philone, Chryſoſtomo, Auguſtino de Geneſi ad literam, Ambroſio in hexaemeron, & in uno Arabicorum exemplarium aſteriſco notatur. Aldina vero Editio agnoſcit. Pro γενέσεως] Ald. legit ἀνατεῖλαι, & contra pro ἀνατεῖλαι, γενέσεως. Ante illa, ὁ θεὸς Compl. præfigit κύριος. atque ita utrumque exemplar Arabicum; ſed in altero aſteriſco notatur. τὴν γῆν] Quæ lectio a Philone, Athanaſio Contra Arrianos Orat. 2. & Chryſoſtomo in Comment. confirmatur, licet aliter in textu legatur. Editio Compl. & Ald. legunt, αὐτήν. 6 Pro illis, πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν, &c.] Aq. vertit ἐπιβλυγμὸς ἀνέβη ἐκ τῆς γῆς ϗ ἐπότισε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς χθονός. 7 χοῦν] MS. Ox. Compl. Edit. & Ald. Juſt. Martyr Paræn. ad Græcos, Chryſoſtomus & Philoponus addunt λαβών, quos ſequitur Ambr. Euſebius autem de præpar. lib. 7. 17. & lib. 11. 27. una cum Epiphanio adverſus hæreſes lib 2. tom. 1. in indicativo legunt ϗ ἔλαβεν ὁ θεὸς χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, ϗ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον. Philo pro γῆς legit χθονός. τὸ πρόσωπον] Aq. & Symm. τὸν μυκτῆρα. Apud Philoponum lib. 6. 21. plenius ſic, Ἀκύλας, ϗ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς χθονός, ϗ ἐνεφύσησεν ἐν μυκτῆρσιν αὐτοῦ (vel εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ut idem infra cap. 26.) ἀναπνοὴν ζωῆς, ϗ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Θεοδοτίων ϗ Σύμμαχος, ϗ ἔπλασε κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς ἀδαμα, ϗ ἐπνευσεν εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ ἀναπνοὴν ζωῆς, ϗ ἐγένετο Ἀδὰμ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. 9 ϗ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς] deeſt κύριος in M.S. Ox. & in Edit. Aldin. neque apud Philonem, Chryſoſtomum, Auguſtin. & Ambroſium reperitur. Anaſtaſius autem Sinaita lib. 7. author eſt, in antiquis & emendatis exemplaribus vocem κύριος hic primum uſurpari, in hæc verba. Ἀκούεις ὅτι ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν ὥσπερ τις θεία φύσις τὸ θεῖον ἐμφύσημα εἰς τὸ γηγενὲς σῶμα τοῦ Ἀδὰμ, εὐθέως ἡ γραφὴ οὐχ ἁπλῷ ὀνόματι προσηγόρευσεν, ἀλλ' ὡσανεὶ συνθέτῳ χριστῷ ὄντι, κύριον ϗ θεὸν αὐτὸν συνθέτως ὠνόμασε. καθὰ εἰς τὰ ἀκριβῆ, ϗ ἀνόθευτα, ϗ ἀρχαῖα τῶν ἀντιγράφων ἐρευνήσαντες μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας εὑρήκαμεν, εἰς τὰ ὑπὸ Κλήμεντος ϗ Εἰρηναίου, ϗ Φίλωνος τοῦ φιλοσόφου, ϗ τοῦ τὰ ἑξαπλᾶ συστησαμένου στιχθέντα. Contra vero Tertullianus adverſus Hermogenem, ante illa, quæ infra hoc capite habentur, *& accepit Dominus Deus hominem quem finxit*, Deum cognominatum fuiſſe Dominum negat, non prius ſcilicet quam univerſa ipſumque hominem perfeciſſet. Utraque opinio in dubium vocari poteſt; ſed examinationi hic locus non eſt. 8 κατ' ἀνατολάς] Aq. ἀπὸ ἀρχῆς. Sym. ἐκ πρώτης. Theod. ἐν πρώτοις. 11 ἐκεῖ οὗ] Deeſt οὗ apud Philonem. 12 ϗ ἐκεῖ] Deeſt ϗ in Compl. 13 ὁ κυκλῶν] Philo κυκλοῖ, ſine additione vocis πᾶσαν. 14 πορευόμενος] Ald. προπορευόμενος, mendoſe. 12 τέταρτος] Compl. Editio addit οὗτος, & Philo οὗτος ὁ. 15 ἔπλασε] MS. Ox. cum Philone ἐποίησε. τῆς τρυφῆς] Deſunt hæc in Ald. neque apud Philonem & Athanaſium dial. 1 contra Maced. reperiuntur. Symmachus autem pro τρυφῆς reddidit ἄλσης. Druſius ſuſpicatur legendum ἀλοσύνης, ego malim ἄλυος (i.e.) χαλῆς ἐρημίας, ϗ παρέσεως τῆς ψυχῆς· quid ſi τοῦ ἄνθους; ſcil. ἐν τῷ παραδείσῳ ἀνθηρῷ. Hieronymus enim de quæſtione in Geneſin author eſt Symmachum tranſtuliſſe *paradiſum florentem*. 16 βρώσει φαγῆ] Epiph. adverſus hæreſes lib. 2. tom. 1. φάγεσθε. Omnia autem exemplaria cum Philone, Origenis Philocalia cap. 8. Athanaſio de incarnat. Chryſoſt. & Cyrillo Glaphyr. lib. lectionem codicis Regii confirmant. 17 φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε] Symm φάγῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου, θνητὸς ἔσῃ. Theodoret. queſt. 38. in Gen. 19 ἔτι] Apud Euſebium de Præpar. lib. 11. 6. abeſt ἔτι, prout in hebræo. Exemplaria autem omnia cum Philone, Juſt. Mart. quæſt. & reſp ad Orthod. Chryſoſtomo, Auguſt. & Ambroſio, agnoſcunt. Pro αὐτὸ] M.S. Ox. legit αὐτά, contra fidem reliquorum exemplarium, Euſebii de præpar. lib. 11. 5. Chryſoſtomi, Auguſt. & Ambroſii: ſic etiam αὐτοῖς, pro αὐτοῦ, ut eſt in codice Regio, & Euſebio loco proxime allato, Auguſt. & Ambroſio. Reliqua autem exemplaria cum Chryſoſtomo legunt αὐτῷ. 20. τοῦ ἀγροῦ] Compl. & Chryſoſt. τῆς γῆς. τῷ δὲ Ἀδὰμ] Reliqua omnia exemplaria τῷ δέ. οὐχ εὑρέθη] Euſebius de præparat. lib. 12. 12 οὐκ ἦν. 21 ἔκστασιν] Aq. καταφορὰν, Symm. κάρον. Hieron de hebraicis quæſtionibus, Anaſt. Sinaita in hexaem. lib. 9. addit ὕπνον, quæ verſio proculdubio Theodotionis eſt. 22 Poſt κύριος] deſunt illa ὁ θεός, in Aldin. contra quam in reliquis omnibus exemplaribus, Chryſoſt. Auguſt. & Ambroſio. τὴν πλευρὰν] Verba illa pleno puncto claudi debere exemplo Clementis Alexandrin. & Theodotionis, author eſt Anaſtaſius Sinaita lib. 9 in hunc modum ſcribens, Μετὰ τὸ εἰπεῖν ϗ ᾠκοδόμησε κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, στίξας τελείαν στιγμὴν ὁ μέγας Κλήμης ϗ τότε ἀρχὴν στίχου ποιήσας, ἐπήγαγε τό, ἣν ἔλαβε ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα. καὶ δοκεῖ σοι πάνυ θεοσεβῶς ἐπιστῆσαι τῇ λέξει. ϗ γὰρ ὁ Θεοδοτίων οὕτω διέστειλε τὸ αὐτὸ ῥῆμα. 23 νῦν] Sym. & Theodoretus ἅπαξ. γυνὴ] Symmach. ἀνδρίς. Theodoretus autem in ſua verſione uſus eſt voce græca quæ *aſſumptionem* ſignificat, ut author eſt Hieronymus, forte πρόσλημμα. Poſt ἐλήφθη] deeſt αὕτη in MS. Ox. Ald. & Chryſoſtomo. Epiphanius vero adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. agnoſcit. 24 Pro ἕνεκεν τούτου] Epiphanius lib. 1. tom. 2. & Chryſoſtomus legunt ἀντὶ τούτου· Poſt μητέρα] deeſt αὐτοῦ in Complut. Edit. Ald. & Chryſoſtomo. τῇ γυναικὶ] MS. Cott. & Ox. Complut. Edit. & Rom. cum Chryſoſtomo πρὸς τὴν γυναῖκα. Ald. autem Editio cum Athanaſio de incarnatione & Epiphanio lib. 2. tom. 1. lectionem codicis Regii ſequitur.

CAP. III.

1 φρονιμώτατος] Quam lectionem præter Chryſoſtomum confirmat Auguſtinus, Locutionum lib. 1. MS. Cott. φρονιμώτερος. Aq. et Symm. πανουργότερος, ut author eſt Anaſtaſius Sinaita in hexameron lib. 10. Hieronymus de Hebraicis quæſtion. in Geneſ. Aquilæ et Theodotioni verſionem hanc tribuit. In Scholijs Rom. Editionis. *Aq.* ϗ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ (f. πανουργότερος ὑπὸ) παντὸς ζώου τῆς χώρας, οὗ ἐποίησεν κύριος ὁ θεός. φάγητε] Athanaſius, quæſt. ad Antiochum, et in dictis et interpr. parabolarum τοῦ μὴ φαγεῖν. 2 ἀπὸ παντὸς ξύλου] MS. Cott. et Ox. cum editione Aldin. et Auguſtino, ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου. 6 λαβοῦσα] Compl. Edit. addit ἡ γυνή, prout etiam Ambroſius; et Chryſoſtomus pro λαβοῦσα legit, ἔλαβεν. μετ' αὐτῆς] apud Chryſoſtomum non habentur. 7 τῶν δύο] MS. Ox. ante τῶν δύο præfigit αὐτῶν. Chryſoſtomus vero ſine illis, τῶν δύο, ſic legit, ϗ διηνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. 8 τὸ δειλινόν] Aq. ἐν τῷ ἀνέμῳ τῆς ἡμέρας, Symm. διὰ πνεύματος ἡμέρας. Theod. ἐν τῷ πνεύματι πρὸς κατάψυξιν τῆς ἡμέρας. τοῦ ξύλου] deſunt illa in Compl. Edit. male; eſt autem enallage numeri ſingularis pro plurali, et ξύλον pro δένδρῳ uſurpatur, quod frequentiſſimum eſt. 9 αὐτῷ] deeſt in MS. Ox. Ἀδὰμ] deeſt in Compl. edit. 10 Vox περιπατοῦντος] deeſt in MS. Ox. quæ ex verſu præcedente a 70 ſenioribus hoc loco repetitur, cum in hebræo abſit, atque ejuſmodi repetitiones eis familiares ſunt valde. 11 αὐτῷ] Ald. edit. addit, ὁ θεός. 12 μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. μοι. 13 κύριος] In Complut. edit et Ald. deeſt. 14 θηρίων] In Complut. Edit. ordine inverſo priore loco ponitur, et deinde κτηνῶν, contra veritatem hebraicam, reliqua omnia exemplaria, et Philonem, cum Chryſoſtomo, Cypriano adverſus Iudæos lib. 2. Auguſtino et Ambroſio. τῷ στήθει σου ϗ] In hebræo hæc non ſunt, exemplaria autem omnia cum Philone, Chryſ. Cypriano, Auguſtin. & Ambroſio, agnoſcunt. 15 Pro τηρήσει... τηρήσεις] ut in omnibus exemplaribus, Philone, Chryſoſt. Cypriano, Auguſt. Ambroſio, Cyrillo Glaphyr. Compl. edit. legit τειρήσει et τειρήσεις. Priorem lectionem locus Pſalmiſtæ, pſal. 55. confirmat, αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι. 16 τὸν στεναγμόν] Complut. edit. cum Ambr. τοὺς στεναγμούς. ἀποστροφὴ] Forte ἐπιστροφή, atq; ita capite ſequente, ut eſt Cantic. 7 ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. Pro, *converſione*, Aquila, *ſocietatem*, Symmachus *appetitum* vel *impetum* tranſtulerunt; Hieron. de hebr. quæſt. in geneſ. 17 ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες] In hebræo hæc verba hoc loco non habentur, ſed ex ſectione 4 hujus Capitis huc afferuntur, ut obſervant Auguſt. Locutionum lib. 1. et Druſius Cant. 2. 23. ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου] Aq. maledicta humus Propter te. Theod. Maledicta Adama in tranſgreſſione tua. Hieron. ibidem. Ex ſimilitudine literarum Reſh et Daleth, natus eſt error 70 interpretum hoc in loco, qui pro haaburecha (i.e.) *propter te*, legerunt haabudecha (i.e.) *in opere tuo*, ut obſervat Druſius hebraicarum quæſtionum lib. 3. 5. 18 ἀνατελεῖ σοι] Compl edit. addit ἡ γῆ. 19 ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε] Philo Allegor. 20. μέχρι ἀποστρέψεις. τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Εὔα, ὅπερ ἐστὶ ζωή] Quam lectionem confirmant Origenes, et Auguſtinus. Ambroſius vero priorem exprimit. 22 Vox κύριος ſecundo loco deeſt in Ald. Edit. Iuſt. Mart. dial. cum Tryphone. Chryſoſt. Epiph. lib. 2. tom. 1. et Ambroſio. Complut. autem edit. pro κύριος ὁ θεὸς ſecundo loco, legit αὐτοῖς. χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ, atque ita Chryſ. Auguſt. et Ambroſius. 24 ἐξέβαλε] Chryſoſtomus addit κύριος ὁ θεός. τὴν στρεφομένην] Deſunt hæc in Ald. Editione, contra fidem hebraicam, reliqua omnia exemplaria, Chryſoſt. Auguſt. & Ambroſium.

CAP. IV.

1 Καὶ συνέλαβε ϗ ἔτεκε] MS. Ox. Edit. Complut & Ald. una cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaphyr. lib. 1. legunt, ϗ συλλαβοῦσα ἔτεκε. Philo autem lib. de Cherubin, & Ambroſius de Abel & Cain, lectionem codicis Regii confirmant. ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ] Anaſtaſius Sinaita in hexaem. lib. 12. ὁ μὲν Σύμμαχος εἶπεν, ἐκτησάμην ἄνθρωπον σὺν κυρίῳ, τουτέστιν, ἄνθρωπον ἡγεμένον τῷ κυρίῳ, θεὸν ὄντα ὁμοῦ τὸν αὐτὸν ϗ ἄνθρωπον. ὁ δὲ ἕτερος πάλιν τῶν ἑρμηνευτῶν, ἐκτησάμην ἄνθρωπον κύριον, ἔγραψεν, ἵνα εἴπῃς ἄνθρωπον θεόν. 2 προσέθηκε] Complut. Edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaphyr. 1. legunt προσέθετο. Philo vero loco ſupra allato cum codice Regio conſentit. 3 θυσίαν] Philo de ſacrificiis Abel & Cain legit δῶρον. κυρίῳ] Ald. Edit, cum Clement Romano ad Corinthios, & Chryſoſtomo legunt θεῷ, ſecus quam in hebræo. 4 ἐπεῖδεν] Aq ἀπεκηλήθη. Sym. ἐπέβλεψε. Theod. ἐνεπύρισε. Editio Syra, εὐδόκησεν. Procopius in Geneſin. 5 τῆς θυσίας] MS. Clementis τοῖς δώροις. ἐλυπήθη] Compl. Edit & Ald. cum Chryſoſt. & Cyrillo, ἐλύπησε. Clemens Romanus lectionem codicis Regii confirmat, pro λίαν, autem legit, ἄγαν. Aq. ὀργίλον τῷ Κάϊν σφόδρα. Theodoret. in Geneſ. quæſt 41. συνέπεσε] Aq. ἔπεσε. Theod. ibidem. αὐτοῦ] In MS. Ox. & Edit. Ald. deeſt, αὐτοῦ. 6 ἵνα τί περίλυπος ἐγένου] Aq. εἰς τί ὀργίλον σοι. Theodoretus ibidem. 7 ἥμαρτες; ἡσύχασον, &c.] Cyrillus in ea ſententia eſt verba illa, ἥμαρτες, ἡσύχασον, ad Cainum dicta eſſe, reliqua vero ad Abelem, πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, ϗ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. Glaphyr. lib. 1 & in Joh. lib. 6. 8 διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον] Philo. διέλθωμεν ἐπὶ τὸ πεδίον, lib. Quod deterius potiori inſidiatur, Chryſoſtomus vero & Cyrillus, διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον. Cyrillus & Hieronymus obſervant hæc verba Caini ad fratrem apud neminem aliorum interpretum reperiri, prout neque in hebræo. & quidem in utroque Arabico exemplari obelo notantur. ἀνέστη] Cyrillus ϗ ἀνέστη. 9 θεὸς] Ald. Edit κύριος. Philo vero ubi ſupra, & Cyrillus lectionem codicis Regij confirmant; in hebræo autem eſt αὐτός. 10 ἐποίησας] Edit. Compl. addit τοῦτο cum Chryſoſt. 11 ἐπὶ τῆς γῆς] ſcribendum ἀπὸ τῆς γῆς cum Chryſoſt. Athanaſio in dictis & interpr. parabol. & Ambroſ. prout in hebræo, licet Philo cum Cyrillo (errore forte librarii) habeant, ἐπὶ τῆς γῆς. 12 στένων ϗ τρέμων] Sch. ὁ ἑβραῖος ϗ ὁ σύρος, σαλευόμενος ϗ ἀκαταστατῶν, τουτέστι, μὴ μένων ἐν ἑνὶ τόπῳ, & Theod. τὸ τρέμειν, ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ἑρμηνευτάς, ἀκαταστατεῖν. Procopius, Hebraica veritas habet, ut ex alijs interpretibus didici, *Eris mobilis & inſtabilis* (i.e.) non manens fixis ſedibus in uno loco, ſed errabundus & vagabundus in orbe vives. 13 κύριον] MS. Ox. & Ald. addunt τὸν θεόν, quæ voces in Chryſoſtomo & Cyrillo non reperiuntur, prout neque in hebræo. αἰτία] Chryſoſtomus & Theodoretus quæſt. 57. ἁμαρτία. Reliqua vero omnia exemplaria, cum Philone & Ambroſio qui *Cauſam* interpretantur, lectionem codicis Regii confirmant. αἰτίαν autem pro ἁμαρτία, ſæpenumero in utroque fœdere uſurpari notius eſt, quam ut a nobis notetur. τοῦ ἀφεθῆναί με] Malim, μοι, cum Ambroſio qui reddit, *quam ut remittatur mihi*; licet omnes codices habeaut με. Conjecturam hanc noſtram loca alia pleraque confimant, quæ facile in medium proferri poſſent, niſi brevitati ſtuderemus. 14 εἰ ἐκβαλεῖς] Cyrillus ϗ εἰ ἐκβάλλεις. 15 οὐχ οὕτω] Aq. διὰ τοῦτο. ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει] Aq. *ſeptempliciter vindicabitur*. Symm. *ſepties dabit pœnas*. Procopius in Geneſin. 18 Μαϊήλ] Ald. Edit. cum Chryſoſtomo, Μαλελεήλ. Cyrillus Μαιήας, Ambroſius Maviael, in hebræo Mechviael, ſic etiam ſtatim infra Μαθουσάλα pro Μαθουσάλ· ſed in nominibus proprijs quantum inter ſe diſcrepent codices, & quam longe plerunque ab hebraico fonte recedant, operoſius multo quam utilius eſſet obſervare: ſufficiat ſemel monuiſſe Codicem Regium ut plurimum reliquis omnibus multo propius ad veritatem hebraicam accedere. 24 ἑπτάκις ἐκδεδίκηται] Symm. *ſeptimas pœnas dabit*. Theod. *per ſeptenarium ulciſcetur*, Procopius in Geneſin. 26 οὗτος ἤλπισε ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ] Philo, οὗτος ἤλπισε πρῶτον ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρ-

ίου τοῦ θεοῦ. Aq. τότε ἤρχθη τοῦ καλεῖσθαι τῷ ὀνόματι κυρίου. Theod. quæſt. 47.

CAP. V.

2 αὐτῶν] MS. Ox. Complut. & Aldin. Edit. αὐτοῦ. 3 τριάκοντα ϗ δια- σια] Ald. Edit. τριάκοντα ϗ τριακόσια· male. in hebræo, τριάκοντα ϗ ἑκατόν. oſt ἐγέννησε] MS. Clementis ſupplet υἱόν. κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν εἰκόνα] yſſenus, κατὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ, ϗ κατὰ τὴν ὁμοιότητα, contra Eunomium Orat. 1. Ἀδὰμ] MS. Ox. & Edit. Complut. addunt ἃς ἔζησεν, contra fidem he- raicam. 9 ἑκατὸν ἐννενήκοντα] MS. Ox. ἑκατὸν τεσσαράκοντα. Chryſoſto- us lectionem codicis regii confirmat. 24 τῷ θεῷ] M. S. Ox. addit ϗ οὐχ ίσκετο. ἔζησεν δὲ Ἐνώχ. Editio autem Complut. poſteriora habet, ϗ ἔζησεν ώχ, priora autem non item, ϗ οὐχ εὑρίσκετο, quæ ex verſu ſequente huc af- eruntur. 25 ὀγδοήκοντα ἑπτὰ] MS. Ox. ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, & Edit. Com- lut. ἑξήκοντα πέντε, & Chryſoſtomus, ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη. 26 ἑπτακόσια ϗ ὀγ- οήκοντα δύο] Compl. Edit. ὀκτακόσια δύο. 28 ὀκτὼ] Deeſt in MS. Ox & Chry- ſtomo. 29 λυπῶν] Chryſoſtomus λυπηρῶν.

CAP. VI.

2 ἰδόντες] Compl. Edit. εἰδότες. οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ] *Filii Dei* in hebræo, terdum ἄγγελοι τοῦ θεοῦ in verſione τῶν ο΄ appellantur, ut Jobi 2. 1. & 7. Et quidem hoc etiam in loco, quædam exemplaria legiſſe ἄγγελοι, a hryſoſtomo, Procopio & Auguſt. quæſt. 3. in Geneſ. obſervatum eſt. am lectionem MS. Ox. Philo de gigantibus, Euſebius de præparat. lib. 4. Auguſt. de civitate Dei lib. 15. 23. confirmant. Et Juſtinum Marty- m illam eſſe ſequutum ex eis quæ Apol. 1. pro Chriſtianis habentur colligi teſt, Οἱ δὲ ἄγγελοι παραβάντες τήνδε τὴν τάξιν γυναικῶν μίξεσιν ἡττήθησαν, ϗ ίδας ἐτέκνωσαν, οἵ εἰσιν οἱ λεγόμενοι δαίμονες. Ego vero malim cum Edit. mplut. & Ald. Chryſoſtomo, Cyrillo Glaphyr. 2. Theodoreto quæſt. & Ambroſio υἱοὶ legere; quam lectionem Cyrillus (qui utramque in emplari hoc reperiri agnoſcit) ſequitur & magis probat; cum ſtatim fra verſu ſequente vox υἱοὶ in omnibus codicibus, & Patribus uno ore re- riatur, ſi unum Philonem excipias, qui utrobique legit ἄγγελοι· neque im veriſimile eſt lxx Seniores tam cito ſui oblitos, rem eandem diverſis cibus exprimere voluiſſe; Ἀκύλας μὲν γὰρ φησίν. ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τῶν θεῶν τὰς γατέρας τῶν ἀνθρώπων, Σύμμαχος δὲ αὖ ἀντὶ τοῦ, υἱοὶ τῶν θεῶν, ἐκδέδωκεν, οἱ υἱοὶ τῶν ναστευόντων. υἱοὺς δὲ θεῶν, ϗ μὲν ϗ δυναστευόντων, τοὺς ἀπό γε τοῦ Σὴθ, ϗ τοῦ Ἐνὼς μαζον. Cyrillus lib. 2. 37. 3. οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοις εἰς τὸν αἰῶνα] Philo de Gigantibus, οὐ καταμενεῖ τὸ πνεῦμά μου, &c. Symm. ενεῖ τὸ πνεῦμά μου τοὺς ἀνθρώπους αἰωνίως. εἰς τὸν αἰῶνα] Deſunt hæc verba in S. Ox. & Edit. Ald. male. 4. οἱ δὲ γίγαντες] Aq. οἱ ἐπιπίπτοντες, οἱ βίαιοι, mm. οἱ δυσίατοι βίαιοι. 5 ἰδὼν δὲ] Cyrillus εἶδε. ἐπὶ τὸ] Deſunt illa apud rillum. 6 ἐνεθυμήθη] Aq. μετεμελήθη, Cyrillus Glaphyr. 2. Symm. ρεψεν. τὸ δὲ ἐνεθυμήθη ἀντὶ τοῦ κατενύγη συνέσει ἔσχε λογισμὸν, Procopius. ο ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς, Chryſ. habet ἐνεθυμήθη κύριος ὁ θεός. Διενοήθη] Proco- us, διενοήθη προσέσχεν δηλοῖ, ἢ παρεκλήθη, & Aug. l. 1. Locutionum διενοήθη (i.e.) *gitavit*; quod etiam verbum quidam latini codices habent. 7 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς] hryſoſtomus, ϗ εἶπε κύριος ὁ θεός. Cyrillus, ϗ εἶπε κύριος. ἐνεθυμήθην] Ald. dit. μετεμελήθην. Quod attinet ad ἐθυμώθην, quæ lectio eſt codicis Regii & S. Cottoniani, cum priore loco ἐνεθυμήθη & non ἐθυμώθη habeatur (li- t Origenes & Auguſtinus poſteriorem adſtruere videantur) non dubito in conſenſus cæterorum codicum juxta veritatem hebraicam ſequendus ; præcipue cum apud Philonem, Quod Deus ſit immutabilis, ἐνεθυμήθην gatur, licet paulo infra eodem tractatu, ubi verba hæc repetit, ἐθυμώθην eperiatur, errore fortaſſe librarii vel typographi. 8 ἐναντίον τοῦ θεοῦ] MS. ott. & Ox. cum Cyrillo legunt ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, atque hujuſmodi varietas requentiſſime occurrit, quam deinceps obſervare ſupervacaneum fuerit. hilo vero παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ. 9 τῷ θεῷ εὐηρέστησε] Schol. σὺν τῷ θεῷ περιε- πάτει, τῷ θεῷ ἐπηκολούθησεν. 13 κύριος ὁ θεὸς] In MS. Ox. deſunt illa ὁ θεός. ρὸς] Aq. τέλος, Symm. πέρας. 14 ποίησον οὖν σεαυτῷ] Chryſoſtomus, δὲ ποίησον σεαυτῷ. ἐκ ξύλων τετραγώνων] Chryſoſt. ἐκ ξύλων τετραγώνων ων. Schol. ἐκ ξύλων ἀσήπτων ἢ κεδρίνων. ὁ ἑβραῖος τὸ τετραγώνων φησὶν ἀπὸ ων πυξίνων. νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτὸν] Compl. Edit. νοσσιὰς ποιήσεις ἐπ᾽ ῆς. Ald. vero νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτὸν & ſic rurſus ſtatim infra, ήσεις κατὰ τὴν κιβωτὸν pro ποιήσεις τὴν κιβωτόν. Cyrillus etiam priore loco ει, κατὰ τὴν κιβωτόν. Pro νοσσιὰς autem Symm. reddit, καλιάς. Schol. τὰς εἰς φορίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ] In codice lementis ἀσφαλτώσεις τῇ ἀσφάλτῳ πίσσῃ. Aq. ἀλοιφήσεις τῇ ἀλοιφῇ. 16 ἐπισυνάγων σεις] Aq. μεσημβρινὸν ποιήσεις. Sym. διαφανὲς ποιήσεις. Poſt θύραν in editi- e Complut. & Chryſoſtomo deſunt illa τῆς κιβωτοῦ, male. Pro *oſtio*, Theo- tion tranſtulit, *januam*, Aquila autem *oſtium* ſive *feneſtram*, vel *valvam*, *quandam apertionem*, Procopius. κατάγαια διώροφα ϗ τριώροφα] Sym. κατὰ δί- ϗ τρίστεγα, Procopius. 17 ἐπάγω] Compl. Edit. ἐπάξω. ἐν αὐτῇ] Deſunt illa in S. Ox. Compl. Edit. Chryſoſtomo & Cyrillo. 19 θηρίων] Aq. & Symm. ων. In hebræo pro illis omnibus ϗ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν των, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, nihil aliud eſt quam ἀπὸ παντὸς ζώου, vel ζωὴν ος. In codice Clementis additur θηρίων, præterea ϗ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπε- ῶν. 20 ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος] In MS. Ox. & Cyrillo deſunt τῶν ὀρνέων, & in Edit. Ald. deſunt τῶν πετεινῶν. Compl. vero Editio poſt πετει- addit τοῦ οὐρανοῦ. ἑρπόντων] Deeſt in MS. Ox. 21 σεαυτῷ] MS Ox. & Edit. mpl. μετὰ σεαυτοῦ. 22 κύριος] Deeſt in MS. Ox. & Edit. Complut. out in hebræo.

CAP. VII.

1 Εἴσελθε] MS. Ox. εἰσελθέτω. 2 μὴ καθαρῶν] MS. Ox. & edit. Ald. μὴ ων καθαρῶν. 3 Ante πετεινῶν priore loco, in MS. Cott. habetur vox των, quæ ſecundo loco deeſt. Compl. autem edit. veritati hebraicæ acce- ns, verba ſic legit, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν ϗ θῆλυ. δια- θρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, atque ita Ambroſius. 4 ἐπὶ τὴν γῆν] Compl. dit. ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶν τὸ ἀνάστημα] MS. Cott πᾶσαν τὴν ἀνάστασιν. Auguſtinus ſcitationem, & edit. Compl. cum Chryſoſtomo πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, mbroſius *reſurrectionem*; infra tamen verſu 14 in omnibus eſt ἀνάστημα. γῆς] MS. Cott. Ox. & Clementis ante τῆς γῆς habent, πάσης. & MS. Ox. m Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio præterea addunt ἀπὸ ἀνθρώπου ως κτήνους. 5 αὐτῷ] deeſt in MS. Ox. 6 κατακλυσμὸς ἐγένετο] MS. Ox. Compl. it. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο. 7 μετ᾽ αὐτοῦ] Deſunt illa apud Chryſoſtomum. 8 In MS. Clementis Ald. editione & Chryſoſtomo πετεινὰ primo loco ponuntur, deinde κτήνη, contra quam in hebræo. Poſt πετεινῶν] in MS. Cott. & Ox. & apud Ambroſium deſunt illa, τῶν καθαρῶν, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, prout in hebræo. In Arabico MS. illa, ϗ ἀπὸ τῶν πετεινῶν, &c. aſteriſco notantur. ante illa, ϗ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν Ald. edit. interſerit, ϗ ἀπὸ τῶν θηρίων & edit. Compl. cum Ambroſio, ante illa ἐπὶ τῆς γῆς præfigunt ἑρπόντων, quæ in hebræo non apparent. 9 δύο δύο εἰσῆλθον] Compl. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσῆλθον. αὐτῷ ὁ θεὸς] Compl. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſius, κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε. 11 ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει] Ald. edit. ἐν τῷ ἑνὶ ϗ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, male. τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ] Chryſoſtomus, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οἱ καταρράκται] Aq. & Symm. αἱ θυρίδες. 13 τρεῖς] deeſt in MS. Cott. & poſt κιβωτὸν repetuntur illa quæ paulo ante præceſſerunt, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. 14 κτήνη] Compl. edit. κτήνη τῆς γῆς, atque ita Ambroſius, qui etiam θηρία addit τῆς γῆς, contra quam in hebræo. πᾶν πετεινὸν] Compl. edit. πᾶν ὄρνεον πετόμενον & volatilia reptilibus præponit: in utroque Arabico eſt πᾶν ὄρνεον πᾶν πετεινὸν, prout in hebræo, & poſteriora πᾶν πετεινὸν aſteriſco notantur. 15 ἄρσεν ϗ θῆλυ] Deſunt hæc in MS Cott. & Ox. Compl. edit. & Ambroſio, prout in hebræo. ἐν ᾧ] Compl. edit. ἐν ᾗ. 16 εἰσῆλθε] Compl. editio cum Ambroſio addit, πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. ἐνετείλατο θεὸς] MS. Cott. ἐνετείλατο κύριος, & Compl. edit. cum Ambroſio ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός. 17 ἐπὶ τῆς γῆς] Deſunt illa in Complut. editione & Ambroſio, prout in hebræo. 18 ἐπληθύνθη] Ald. edit. ἐπεπληθύνθη. ἐπὶ τῆς γῆς] Deſunt hæc rurſus in Compl. edit contra quam in hebræo. 19 ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ] Deſunt illa τὰ ὑψηλὰ poſteriore loco, in Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio prout in hebræo; ubi obſervandum in textu Chryſoſtomi haberi ἐπέκλυζε, & in margine ἐπεκάλυψε. 20 ὑψώθη τὸ ὕδωρ] Aq. ἐνεδυναμώθη τὸ ὕδωρ. Symm. ἐπεκράτησε τὰ ὕδατα, Auguſtinus quæſt. 11. in Geneſ. 21 ἀπέθανε] Philop. ἐτελεύτησε lib. 1. 13. 23 ἐξήλειψε] Ald. edit. ἐξηλείφθη. πάσης] deeſt hæc vox in Compl. edit & Ambroſio prout in hebræo. ἐπὶ τῆς γῆς] Ald edit. ἀπὸ τῆς γῆς.

CAP. VIII.

1 Ἐμνήσθη] Compl. edit. ἀνεμνήσθη. In MS. Ox. vox πάντων tribus poſterioribus locis omittitur, ut in Compl. edit. Poſt ἑρπετῶν, additur τῶν ἑρπόντων, ut apud Ambroſium, qui ubique vocem πάντων præfigit: in hebræo verò illa, ϗ πάντων τῶν πετεινῶν, ϗ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων non habentur. ἐν τῇ κιβωτῷ] Compl. edit. εἰς τὴν κιβωτόν. ἐκόπασε] Aq. ἐσίγησαν. Symm. ἐλώφησαν. 2 ἀπεκαλύφθησαν] MS. Cott. cum Chryſoſtomo, ἐπεκαλύφθησαν, forte ἀπεκλείσθησαν. Aq. ἐπεφράγησαν. Pro *revelatis fontibus clauſos* & *obturatos* omnes interpretes tranſtulerunt, Hieronymus. ϗ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ] Deſunt hæc in Compl. edit. & apud Chryſoſtomum abeſt ἀπό. 3 ἠλαττονοῦτο] Chryſoſtomus ἠλαττοῦτο. & ſic ſtatim infra. 4 ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι] In hebræo ἑβδόμῃ ϗ δεκάτῃ, atque ita fortaſſe a 70 ſenioribus primò verſum fuit, licet in omnibus codicibus & apud Chryſoſtomum & Ambroſium, non tantùm hoc loco ſed etiam ſupra verſu 8 capitis præcedentis, contra veritatem hebraicam legatur, ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι. πορευόμενον] deeſt in Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambr. 5 δεκάτῳ] Ald. edit. ἐνδεκάτῳ malè. 6 θυρίδα] MS Ox. θύραν. 7 οὐχ ὑπέστρεψεν] Compl edit cum Chryſoſt οὐκ ἀνέστρεψεν. ἀπὸ τῆς γῆς] Compl. edit. ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 8 ὀπίσω αὐτοῦ] Chryſoſtomus, παρ᾽ αὐτοῦ. ἀπὸ τῆς γῆς] MS. Cott. & Ox. cum Ambroſio ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 9 ἀνέστρεψεν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Chryſoſtomo ὑπέστρεψεν. παντὶ προσώπῳ] MS. Ox. Compl. edit & Aldin. cum Chryſoſtomo πᾶν πρόσωπον. πάσης] deeſt in MS. Ox. Compl. edit. & Chryſoſtomo. πρὸς ἑαυτὸν] deſunt in Ald. editione, malè 10 ἑτέρας] deeſt in MS. Ox. Compl. edit. & Chryſoſtomo. πάλιν] deeſt in Compl. edit. & Chryſoſtomo. 11 τὸ πρὸς ἑσπέραν] deſunt in Compl. editione. ἀπὸ τῆς γῆς] MS. Cott. & Ox. cum Complut edit. & Ambroſio, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. 12 ἑτέρας] deeſt in MS. Ox. & Compl. edit. ubi etiam deeſt vox πάλιν. 13 μιᾷ τοῦ μηνὸς] deſunt in MS. Ox. & Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio. ἀπὸ τῆς γῆς] in Compl. edit. Chryſoſt. & Ambroſio, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ἀπεκάλυψε] forte ἀπεκύλισε Sed contra conſenſum codicum & patrum authoritatem nihil temerè muto. τὴν στέγην] MS. Ox. τὴν θύραν. Aq. τὸ κάλυμμα κιβωτοῦ. MS. Cott. & Ox. Compl. editio & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio addunt, ἣν ἐποίησε, ſecus quàm in hebræo. 14 ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνὸς] Compl. edit. cum Ambroſio ἑπτὰ ϗ δεκάτῃ ἡμέρᾳ. ἐξηράνθη ἡ γῆ] Compl. edit. cum Ambroſio addunt, ϗ ἑβδόμῃ ϗ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέῳξε τὴν κιβωτὸν, quæ in hebræo non ſunt. 17 ϗ πᾶσα σὰρξ] Forte πάσης σαρκὸς ut in hebræo; vel ſi copula retineatur πᾶσαν σάρκα, propter verbum ἐξάγαγε quod ſequitur. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. & Compl. edit. cum Ambroſio, ϗ πληρώσατε τὴν γῆν. 19 κινούμενον] deeſt in MS. Cott κατὰ γένος αὐτῶν] deſunt in Compl. edit. 20 τῷ θεῷ] Compl. editio cum Chryſoſt. addit εἰς ὁλοκαύτωσιν. Ald. autem edit εἰς ὁλοκάρπωσιν, & MS. Ox. αὐτὰ ὁλοκαρπώσεις. Symm. ἀναφοράς. 21 κύριος ὁ θεὸς.] Ald. edit. κύριος, ut in hebræo. εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς] Symm. εἶπε κύριος πρὸς ἑαυτόν. Theod. εἶπε κύριος πρὸς τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καταράσασθαι] MS. Ox. καταρᾶσθαι. νεότητος] MS. Ox cum Ambroſio addit αὐτοῦ, juxta veritatem hebraicam. 22 οὖν] deeſt in MS. Ox ἔτι] deeſt in Compl. edit. ἡμέραν ϗ νύκτα] Fortè ἡμέρα ϗ νὺξ, atque ita Ambroſius, & Chryſoſtomus in Commentariis νῦν οὔτε ἡμέρα οὔτε ἡ νὺξ τὸν οἰκεῖον ἐλλείψει δρόμον, ἀλλὰ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀκίνητος ἔσται τούτων ἡ λειτουργία.

CAP. IX.

1 Ὁ θεὸς] Cyrillus κύριος ὁ θεός. 2 ϗ ὁ τρόμος ὑμῶν ϗ ὁ φόβος] In MS. Ox. Ald. Edit. Theodoreto quæſt. 53. & Ambroſio, φόβος priore loco ponitur & τρόμος poſteriore, contra quam in MS. Regio. & Cott. Compl. Edit. & Chryſoſtomo. θηρίοις τῆς γῆς] MS. Cott. & Clementis addunt ϗ ἐπὶ πᾶσι τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς, atque ita Cyrillus ſine illis τῆς γῆς· & MS. Ox. ϗ ἐπὶ πάντα τὰ κτήνη. ὄρνεα] Compl. edit & Theodoretus πετεινά. ϗ πάντας τοὺς ἰχθύας] MS. Cott. cum Chryſoſt. & Cyrillo, ϗ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας. ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα] Ald. edit. ὑποχειρίοις ὑμῖν δέδωκα. Chryſoſt. ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν πάντα δέδωκα. Theodoretus ἃ ὑπὸ χεῖρα ὑμῖν δέδωκα. 4 ἐν αἵματι ψυχῆς] Aq. ἐν ψυχῇ αὐτοῦ αἷμα αὐτοῦ. Symm. ὃ σὺν ψυχῇ αἷμα αὐτοῦ. φάγεσθε] Theodoret. quæſt. 54 ἔδεσθε. 5 ἐκζητήσω] deeſt prius ἐκζητήσω in Compl. edit. & Ambroſio. ἀδελ-

φοῦ]

φεδ] MS. Ox. Complut. edit. & Ambroſius ἀδελφοῦ αὐτοῦ. τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου] Ald edit αὐτό, & Theod. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Poſt illa ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου] Theodoret. quæſt. in ſecundum Paralip. addit πίνει αὐτό, qua authoritate nixus incertum. Pro illis verò ϗ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου] in utroque Arabico exemplari ſic legitur cum aſteriſco in altero. ϗ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται. Compl. edit. cum Ambroſio ἀντὶ τοῦ αἵματος ἀνθρώπου, τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, & Chryſoſtomus ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὸ αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ϗ ἐκ χειρὸς ἀνδρὸς ἐκζητήσω τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ϗ ἐξ αὐτοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου, & pro eis quæ ſequuntur v. 6 ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται] in utroq; Arabico ſic cum aſteriſco in altero ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ϗ ἐξ ἀνθρώπου αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ αἵματος ἐκχυθήσεται. 7 πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Cott. πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς, Compl. verò edit. cum Chryſoſt. & Ambroſio, κατακυριεύσατε αὐτῆς. 8 μετ' αὐτοῦ] deſunt in MS. Ox. & Ald. edit. malé. 10 πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ] Compl. edit. addit, εἰς τὸν αἰῶνα, quæ in hebræo non ſunt. 12 κύριος ὁ θεὸς] in Ald edit. deeſt κύριος prout in hebræo, reliqua tamen omnia exemplaria cum Chryſoſtomo & Ambroſio agnoſcunt. ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ ϗ ὑμῶν] Chryſoſtomus, ἧς ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ψυχῆς ζώσης] vox ζώσης ter hoc verſu repetitur, quæ prioribus duobus locis in Compl. edit. & Ambroſio contra fidem hebraicam deeſt. 13 εἰς σημεῖον] Chryſoſt. ἐν σημείῳ. τόξον μου] ter hoc verſu hæc verba occurrunt: tertio autem loco in MS. Cott. deeſt, μου, & in hebræo ſecundo & tertio. 16 ϗ ὄψομαι] Ald. edit. ϗ ὄψομαι αὐτὴν ſcribendum potius αὐτό. ἀνὰ μέσον ἐμοῦ] Ald. edit. addit, ϗ τῆς γῆς, & ante ψυχῆς ζώσης omittit vocem πάσης, malé. 17 ϗ εἶπεν ὁ θεὸς] MS. Cott. Compl. edit. cum Ambroſio ϗ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς, ſecus quàm in hebræo. 22 τὴν γύμνωσιν] Aq. & Symm. τὴν ἀσχημοσύνην. ἀνήγγειλεν] Compl. edit. ἀπήγγειλεν, & ſtatim infra ἐπέθεντο cum MS. Cot. pro ἐπέθηκαν. 23 ὀπισθοφανὲς] Compl. edit. & Ald. ὀπισθοφανῶς, quæ vox apud Ambroſium poſteriore loco omittitur. 24 ἐξένηψε δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου] Theodoretus quæſt. 57 ϗ ἐξυπνίσθη Νῶε ἐκ τοῦ οἴνου αὐτοῦ] Latina verſio apud Ambroſium videtur utramque expreſſiſſe, *Evigilavit autem Noe & ſobrius factus a vino.* οἴνου] MS. Cott. addit αὐτοῦ prout in hebræo. Juſtinus autem Martyr dial. cum Tryphone non agnoſcit. 25 ἐπικατάρατος χαναὰν] pro χαναὰν, quæ vox hoc verſu ter repetitur, MS. Ox. conſtanter legit χάμ, & Ald. edit. priore loco. παῖς οἰκέτης] Aquila δοῦλος δούλων. 26 ϗ ἔσται χαναὰν παῖς αὐτοῦ] quam lectionem Juſtinus Martyr ibidem confirmat. Compl. edit. cum Ambroſio ϗ ἔσται χαναὰν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ. 27 ἐν τοῖς οἴκοις] MS. Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ἐν τοῖς σκηνώμασι. γενηθήτω] MS. Cott. ἔσται. αὐτῶν] Complutenſ. Edit. & Aldin. cum Chryſoſtomo & Ambroſio αὐτοῦ.

CAP. X.

4 ϗ Ἐλισὰ] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ambroſio, prout in hebræo. MS. vero Cott. & Ox. cum Ald. edit. lectionem codicis regii confirmant. 7 κίτιοι] Compl. edit. κίτιι, male. 9 ἐναντίον κυρίου] Priore loco Ald. edit. addit. τοῦ θεοῦ, & Compl. poſteriore: MS. autem Ox. pro κυρίου legit θεοῦ, atque ita Ambroſius. 22 Ἀράμ] Priore loco MS. Ox. Complut. edit. & Aldina una cum Ambr. addunt, ϗ Καϊνᾶν. 24 Καϊνᾶν ϗ Καϊνᾶν] Hæc licet in hebræo non ſint, habentur etiam in MS. Ox. Compl. edit. & Aldin. & apud Ambroſium, atque ita capite ſequente, & in genealogia Chriſti, Luc. 3. 36.

CAP. XI.

3 εἶπεν ἄνθρωπος] Chryſoſtomus εἶπεν ἕκαστος τῷ πλησίον] Compl. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo addunt αὐτοῦ. 4 διασπαρῆναι] Complut. edit. addit ἡμᾶς, & pro ἐπὶ προσώπου legit ἀπὸ προσώπου. Cyrillus autem pro ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, legit, ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. 5 κατέβη κύριος] Complut. editio cum Origene Philocalia cap. 21. κύριος ὁ θεός. 6 ϗ εἶπε κύριος] Chryſoſtomus, ϗ εἶπε κύριος ὁ θεός. χεῖλος ἓν πάντων] MS. Ox χεῖλος ἓν ϗ φώνημα πᾶσιν. ἐξ αὐτῶν] Philo cum Origene & Chryſoſtomo ἀπ' αὐτῶν. ποιῆσαι] Ald. editio, cum Juſt. Martyre dial. cum Tryphone, Origene & Chryſoſtomo, ποιεῖν. 7 συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν] In Complut. edit. & Origene deeſt ἐκεῖ, & Ald. cum Origene in plurali legit τὰς γλώσσας. ἀκούσωσιν] Origen. ἀκούωσιν. τοῦ πλησίον] MS. cum Origene τοῦ πλησίον αὐτοῦ. 8 κύριος ἐκεῖθεν] Chryſoſtomus κύριος ὁ θεὸς ἐκεῖθεν. 9 συνέχεε κύριος] MS. Cott. cum Origene & Chryſoſtomo, συνέχεε κύριος ὁ θεός. τὰ χείλη] MS. Ox. τὰς γλώσσας. 10 διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς] In MS. Ox. deſunt κύριος ὁ θεός, in Complut. edit. vox αὐτοὺς, & in Ald. ὁ θεός. ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς] Origenes ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. 11 πεντακόσια] Ald. edit. πέντε ϗ τριάκοντα ϗ τριακόσια. 15 τετρακόσια] MS. Cott. & Ox. legunt διακόσια. τριακόσια] MS. Cott. & Ox. διακόσια. τριάκοντα] Compl. edit. τριάκοντα τέσσαρα. 24 ἑβδομήκοντα ἐννέα] Complut. edit, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐννέα. 24 ἑβδομήκοντα. MS. Ox. ἑκατὸν ϗ ἐννέα. 31 γυναῖκα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Aldin. cum Chryſoſtomo legunt γυναῖκα Ἅβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, prout in hebræo. χαναὰν] MS. Ox. & Ald. editio τῶν χαναναίων. ϗ ἦλθον ἕως χαῤῥὰν ϗ κατῴκησαν ἐκεῖ] Chryſoſtomus ϗ ἦλθεν ἕως χαῤῥὰν ϗ κατῴκησεν ἐκεῖ.

CAP. XII.

1 ἔξελθε] Clemens Romanus Epiſt. ad Corinthios ἄπελθε. τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, Cyrillo de ador. lib. 1. & Ambroſio τοῦ πατρός σου. ϗ δεῦρο εἰς τὴν γῆν] Clemens vero Romanus cum Philone lectionem codicis Regii confirmant. 2 εὐλογητὸς] MS. Ox. Complut. editio & Aldin. cum Chryſoſtomo, εὐλογημένος. 3 εὐλογηθήσονται] MS. Ox. Aldin. edit. Philo, Euſebius de demonſtrat. Evang. lib. 8. & Chryſoſtomus ἐνευλογηθήσονται. Clemens Romanus cum codice regio conſentit. 4 ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος] Chryſoſtomus ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός. μετ' αὐτοῦ Λὼτ] MS. Cott. cum Philone, μετὰ τοῦ Λώτ. 5 ἐξήλθοσαν] MS. Cott. Compl. editio cum Chryſoſtomo ἐξῆλθε. ἦλθον] MS. Cott. cum Chryſoſtomo ἦλθεν. In Complut. edit. feſtinantis librarii aut typographi incuria deſunt illa, ϗ ἦλθεν εἰς γῆν χαναάν. 6 διώδευσεν Ἅβραμ εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς] MS. Clementis cum Chryſoſtomo, διώδευσεν Ἅβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς· in MS. autem Cott. & Ambroſio deſunt illa εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς, prout in hebræo. 8 ἀπέστη ἐκεῖθεν] Aq. μετῆρεν. ἐκεῖ] Deeſt in Complut. edit. ϗ Ἀγγαί] Deſunt hæc in Ald. edit. male. ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου] Ald. edit. ex verſu quarto repetit, τῷ ὀφθέντι αὐτῷ, cum ſcribendum potius eſſet, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ. 9 ἐν τῇ ἐρήμῳ] Aq. & Symm. εἰς νότον. 10 ἐνίσχυσε] MS. Ox. κατίσχυσε, Aq. ἐβάρυνεν. 11 εἶπεν Ἅβραμ] In MS. Ox. deeſt Ἅβραμ, prout in hebræo. ἡνίκα εἰσῆλθεν] MS. Clementis ἡνίκα ἤγγισεν. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ] Compl. Edit. cum Ambroſio omittunt vocem αὐτοῦ, prout in hebræo. 15 εἰσήγαγον αὐτὴν πρὸς Φαραώ] MS. Ox. Compl. edit. cum Ambroſio εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον φαραώ, juxta hebraicam veritatem; atque ita Cyrillus de adorat. niſi quod ἤγαγον pro εἰσήγαγον legat. 17 ἤτασεν ὁ θεὸς] Compl. edit. cum Euſebio de demonſtrat. Evangel. lib. 4. Cyrillo de adorat. in ſpiritu lib 1. & Ambroſio, ϗ ἤτασε κύριος. ϗ πονηροῖς] Euſebius hæc non habet, neque in hebræo reperiuntur; Cyrillus eodem libro bis hunc locum laudat, & poſteriore loco hæc verba omittit. 18 εἶπεν] MS Ox. εἶπεν αὐτῷ. 20 ἀνδράσι] MS. Clementis, ἀνδράσιν αὐτοῦ. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ϗ Λὼτ μετ' αὐτοῦ] MS. Ox. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ϗ Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIII.

2 σφόδρα κτήνεσι] Compl. edit. σφόδρα ἐν κτήνεσι. ὅθεν ἦλθεν] Cyrillus De adorat. lib. 1. ὅποι ἐξῆλθεν. 4 ἐποίησεν ἐκεῖ] In Complut. edit. deeſt ἐκεῖ. τὴν σκηνὴν] Complut. edit. cum Chryſoſt. Cyrillo de adorat. & Ambroſio τὴν ἀρχήν. ἐπεκαλέσατο] Cyrillus ibidem ἐπεκάλεσεν. τὸ ὄνομα] Ald. edit. τῷ ὀνόματι. Procopius in Geneſin, *Quidam aiunt Syrum* dicere vocavit nomen Dei (i. e.) *cognominavit nomine Dei illam terram.* 5 ϗ κτήνη] MS. Ox. addit, καὶ σκηναί. 6 οὐκ ἠδύναντο κατοικεῖν ἅμα] MS. Ox. οὐκ ἠδύναντο οἱ δύο κατοικεῖν ἅμα. Ald. edit. οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα. 7 ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λὼτ] Compl. edit. quam ſequitur Ambroſius ποιμένων τοῦ Λώτ. καὶ ἰδοὺ] Complut. edit. cum Ald. & Ambroſio οὐκ ἰδού. 8 ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου] MS. Cott. melius καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου. 9 ὅτι πᾶσα] In Complut. deeſt vox πᾶσα. 12 Ἅβραμ δὲ κατῴκησεν] Chryſoſtomus καὶ Ἅβραμ παρῴκησεν. ἐν πόλει] Compl. edit. cum Ambroſio, ἐν γῇ. 14 διαχωρισθῆναι] MS. Cott. χωρισθῆναι, & MS. Ox. ἀποχωρισθῆναι. ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε] MS. Cott. & Ox. cum Clemente Romano & Chryſoſtomo, ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἴδε. 15 πᾶσαν τὴν γῆν] MS. Cott. αι ἡ γῆ. σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος] MS. Ox. σπέρματί σου μετὰ σοῦ ἕως τοῦ αἰῶνος. 16 εἰ δύναται] Chryſoſtomus, εἰ δυνήσεται. ἐξαριθμηθήσεται] Chryſoſtomus ἀριθμηθήσεται. 17 τὸ πλάτος] MS. Cott. & Ox. τὸ πλάτος αὐτῆς prout in hebræo. καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα] Hæc ex verſu præcedente huc allata apud Chryſoſtomum & Ambroſium reperiuntur, in MS. autem Cott. & Ox. prout in hebræo, abſunt.

CAP. XIV.

1 Ἐλλασὰρ] Aq. Πόντου, Symm. Σκυθῶν, Procopius vero in Geneſ. *Symmachus interpretatus eſt Ellaſar, Pontum; Elam, Scythas; Gentium, Pamphyliam.* 3. συνεφώνησαν] Aq. συνέβαλον. Sym. συνῆλθον. τὴν ἁλυκὴν] Aq. τῶν περιπεδινῶν. Theod. τῶν ἀλσῶν. 5 γίγαντες] Aqu. ῥαφαείμ. 8 ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς] Chryſ. ἐξῆλθε παρετάξατο δὲ ὁ βασιλεύς. 9 ἐθνῶν] Sym. Σκυθῶν. 10 φρέατα ἀσφάλτου] MS. Ox. & Compl. edit. cum Ambr φρέατα φρέατα ἀσφάλτου. 12 κατοικῶν] Complut. edit. κατασκηνῶν. 13 ἀνασωθέντων] Cyrillus de adorat. lib. 4 ἀνασεσωσμένων. περάτῃ] Symm. ἑβραίῳ. ἀμορραίου] Compl. edit. cum Ambroſio Αμμωρ. Ald. editio cum Cyrillo ibidem Ἀμοῤῥαίου, & Chryſoſtomus ὁμοροῦ. 14 ᾐχμαλώτευθη] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo ibidem ᾐχμαλώτευται. ἀδελφιδοῦς] MS. Ox. ἀνεψιός. Ald. edit. ἀδελφὸς, prout in hebræo. ὀπίσω αὐτῶν] In Complut. edit. prout in hebræo, hæc deſunt, in Aldina verò deſunt præterea, ϗ κατεδίωξεν ἕως Δὰν, malé. 15 κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως χωβὰ] MS. Cott. ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως χοβάλ. in Complut. edit. deeſt αὐτούς. 16 τὸν ἀδελφιδοῦν] MS. Ox. τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ. Ald. edit. τὸν ἀδελφὸν, ut in hebræo. 17 Βασιλέως Σοδόμων] Compl. edit. addit ϗ βασιλεὺς Γομόῤῥας. ὑποστρέψαι] MS. Ox. & Chryſoſtomus, ἀναστρέψαι. πεδίον βασιλέως] Complut. edit. addit Μελχισεδέκ. Ald. edit. legit τῶν βασιλέων, atque ita Cyrillus de adoratione lib. 4. 18 ἐξήνεγκεν ἄρτους] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio ἐξήνεγκεν αὐτῷ ἄρτους. 19 εὐλόγησε τὸν Ἅβραμ] Complut. edit. εὐλόγησεν αὐτὸν Μελχισεδέκ. 20 εὐλογητὸς ὁ θεὸς] Complut. edit. cum Ambroſio εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός. παρέδωκε τοὺς ἐχθροὺς] MS. Cott. ἔδωκε τοὺς ἐχθρούς. ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην] Complut. edit. cum Ambroſio ἔδωκεν αὐτῷ Ἅβραμ δεκάτην. Cyrillus adorat. lib. 4. ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην μοῖραν. 21 τοὺς ἄνδρας] MS. Ox. τοὺς παῖδας. Aq. τὴν ψυχήν. Symm. τὰς ψυχάς. 22 πρὸς τὸν θεὸν] Ald. edit. cum Cyrillo ibidem, πρὸς κύριον τὸν θεόν. ἔκτισε] Chryſoſtomus ἐποίησε. ſupra tamen verſu præcedente ἔκτισε cum Euſebio de præparat. Evangel. lib. 7. 11. et Cyrillo: ſcribendum forte ἐκτήσατο, ut Deut. 32. licet refragentur omnia exemplaria, cùm hebræus habeat vocem קֹנֵה quæ *poſſeſſorem* ſignificat a radice קנה: vide infra Schol. ad caput Proverbiorum. 8 23 σπαρτίου] Aq. ῥάμματος. Symm. νήματος. ἐπλούτισα] M.S. Clementis cum Chryſoſtomo, πεπλούτικα. τὸν Ἅβραμ] MS. Ox. αὐτόν. 24 λήψονται μερίδα] MS. Clem. & Vat. μερίδα αὐτῶν.

CAP. XV.

2 Ἐν ὁράματι λέγων] MS. Ox. & Clementis cum Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo de adorat. lib. 4. ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων. 2 δέσποτα κύριε] In Complut. edit. Chryſoſt. & Ambroſio deeſt κύριε, ſic etiam apud Cyrillum Glaphyr. in Geneſ. lib. 3. Idem verò de adorat. lib. 4. retinet vocem κύριε. ἀπολύομαι] Philo ἀπελεύσομαι, Quis rerum divinarum ſit hæres. υἱὸς μασὲκ] Philo υἱός μου ὁ ἐκ. ſcribendum forte μασὲκ, paulo enim infra locum hunc repetens vocem μασὲκ retinet, & ſignificationem ejus affert ἐκ φιλήματος. τῆς οἰκογενοῦς μου] Philo τῆς οἰκέτιδός μου vel τῆς οἰκογενοῦς μου (utraque enim lectio apud eum reperitur) qui etiam ex verſu ſequente ad ſupplendum ſenſum hoc loco addit, κληρονομήσει με· ego verò pro οἰκογενοῦς ex cap. 24. verſu 2. reponendum potius puto, οἰκίας. υἱὸς autem μασὲκ nihil aliud eſt, quàm τοῦ πρεσβύτερος. Aq. τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν. Theod. τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας μου. Joſeph. lib. 1. cap. 16. πρεσβύτατον τῶν οἰκετῶν vocat. 3 ἔδωκας σπέρμα] Complut. edit. ἔδωκας τέκνον. ὁ δὲ] Ald. edit. ἄγγελος, malé. 4 εἶπεν αὐτῷ] Vox αὐτῷ in utroque MS. Arabico obelo notatur, neque in hebræo reperitur. 5 ἐξαριθμῆσαι αὐτοὺς] MS. Ox. ἐξαριθ

[illegible] εἶπε δὲ αὐτῷ] Cyrillus εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν, & Chryſoſtomus εἶπε δὲ πρὸς Ἄβραμ. 7 ἐγὼ ὁ θεὸς] Chryſoſtomus ἐγώ εἰμι ὁ θεός. ταύτην κληρονομῆσαι] MS. Cott. & Ox. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, addit, αὐτήν. 8 Δέσποτα, κύριε] Complut. edit. Δέσποτα, κύριε θεέ. γνώσομαι] MS. Ox. cum Chryſoſtomo addunt, τοῦτο. 9 ϗ τρυγόνα ϗ περιστεράν] Procopius in Geneſ. *Hebræus textus non habet prorſus Columbam; nomen enim hebraicum, quod columbam ſeu turturem ſignificat, eſt jona: ſed nomen quod in hebræo textu ibi legitur, eſt gozal, quod ex confeſſo denotat pullum. Cum pullus etiam aliis avibus conveniat, Aquila (ut apparet) illud non interpretatus eſt, Columbam ſeu turturem, quamvis nec proprie nec [illegible]. Theodotion autem eam dictionem expoſuit pro pullo Columbæ, æquivocationem vitare in animum inducens. Poſuit igitur quædam in ſua interpretatione hoc loco quibus hebraicus textus caret.* 11 ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομήματα αὐτῶν] Cyrillus ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. MS. autem Ox. ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομημένα, & Chryſoſtomus ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτμηθέντα, ſine voce αὐτῶν, prout in MS. Ox. In utroque autem MS. Ara[illegible] ϗ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, obelo notantur, συνεκάθισεν αὐτοῖς] Aq. ἀπεσόβησεν αὐτά. 12 ἔκστασις] Symm. κάρος. ἐπέπεσε τῷ Ἄβραμ] Cyrillus ἔπεσεν ἐπὶ τὸν Ἄβραμ. φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει] MS. Ox. γνόφος ἐπέσει & Compl. γνόφος σκοτεινὸς ἐπιπίπτει. Ambroſius *horror magnus & tenebroſus incidit.* 13 ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ] Epiphanius adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. ἐν ἀλλοτρίᾳ. 14 κρινῶ ἐγὼ] Complut. edit. κρινῶ ἐγὼ, λέγει κύριος. 15 τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ] Compl. edit cum Ambroſio, ταφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ. quæ lectio hebraicæ veritati propinquior eſt, & mihi verior eſſe videtur, licèt cætera omnia exemplaria, cum Chryſoſtomo, Cyrillo, & Theodoreto Quæſt. 65. & 110. legant τραφείς. 17 ϗ λαμπάδες πυρὸς αἳ διῆλθον] Complut. edit. ϗ ἦλθον λαμπάδες πυρὸς αἳ διῆλθον. 21 ϗ τοὺς Εὐαίους] In Complut. edit. deſunt prout in hebræo & apud Ambroſium, reliqua autem omnia exemplaria agnoſcunt.

CAP XVI.

1 ᾗ ὄνομα Ἄγαρ] MS. Ox. ὀνόματι Ἄγαρ. 2 πρὸς Ἄβραμ] MS. Cott. & Ox. addunt ἐν γῇ χαναὰν, quæ in hebræo non habentur. ἔκλεισέ με] MS. Ox. Complut. edit συνέκλεισέ μοι. τοῦ μὴ τίκτειν] Chryſoſtomus τοῦ μὴ τεκεῖν. τεκνοποιήσωμαι] MS. Cott. ἵνα τεκνοποιήσω. Philo vero cum Chryſoſtomo, Cyrillo homilia 5 de Feſt. Paſch. & Ambroſio ἵνα τεκνοποιήσῃς. & Cyrillus quidem pro παιδίσκην μου legit παιδίσκην σου. τῆς φωνῆς αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Chryſoſtomo & Ambroſio τῆς φωνῆς Σάρας. 3 τοῦ οἰκῆσαι Ἄβραμ ἐν γῇ χαναὰν] Chryſoſtomus, τοῦ συνοικῆσαι Ἄβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἐν γῇ χαναάν. ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα] MS. Ox. cum Philone, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ εἰς γυναῖκα.] Chryſoſtomus τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. 4 ϗ εἶδεν] Philo ϗ ἰδοῦσα. 5 ἐγὼ δέδωκα] Chryſoſtomus δέδωκα. 6 ἐναντίον σου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Chryſoſt. & Ambroſio ἐν ταῖς χερσί σου. ἐκάκωσε] i.e. ἐσωφρόνισε ϗ ἐνουθέτησεν, ut interpretatur Clem. Alexand. Strom. lib. 1. Philo addit ϗ ἐξεπαίδευσεν. 7 ἄγγελος κυρίου] Ald. edit. cum Cyrillo, Glaph. in Geneſ. lib. ἄγγελος κυρίου τοῦ θεοῦ. ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σοὺρ] In MS. Ox. Chryſoſt. Cyrillo deſunt illa ἐπὶ τῆς πηγῆς. Ald. edit. cum MS. Clementis pro πηγῆς legunt γῆς, malè: in Compl. autem edit. & Ambroſio deſunt illa omnia, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ. 9 ἄγγελος κυρίου] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt vox κυρίου. ἀποστράφηθι] Cyrillus homil. 5 de Feſt. Paſch. ὑποστράφηθι, & ibidem paulo infra ἐπίστρεφε. 11 τέξῃ] Philo τέξεις. ἐπήκουσε κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπήκουσεν ὁ θεός. 13 ἐκάλεσε Ἄγαρ] Deeſt vox, Αγαρ in MS. Cott & Ox. Complut. edit. & Ambroſ. 14 ἕνεκεν τούτου] Philo διὰ τοῦτο, ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὗ ἐνώπιον] Ald edit. ἐκάλεσε τὸ φρέαρ ἐκεῖνο, φρέαρ οὗ ἐνώπιον. ἰδοὺ ἀνὰ μέσον] Deeſt ἰδοὺ apud Chryſoſtomum. 15 ἐκάλεσεν Ἄβραμ] In Complut. edit. & Chryſoſtomo deeſt vox Ἄβραμ. τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ] Chryſoſtomus τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

CAP. XVII.

1 Καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἄβραμ] Chryſoſtomus ϗ ὤφθη αὐτῷ ὁ θεός. 2 πληθυνῶ σε] MS. Clementis πληθυνῶ σε σφόδρα σφόδρα. 4 ϗ ἐγὼ ἰδοὺ] Chryſoſtomus ἰδοὺ ἐγὼ καί. 6 αὐξανῶ σε σφόδρα] MS. Clementis αὐξανῶ σε ϗ πληθυνῶ σε. MS. Ox. cum Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo & Ambroſio, αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα. βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται] Complut. edit. βασιλεῖς ἐθνῶν ἐκ σοῦ ἔσονται. 8 ϗ δώσω σοι] Symm. ϗ δίδωμί σοι, atque ita MS. Ox. μετὰ σὲ τὴν γῆν] MS. Clementis μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν τὴν γῆν. ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν] MS. Ox. cum Complut. editione, & Chryſoſtomo, ἔσομαι αὐτῶν θεός. 9 εἶπεν ὁ θεὸς] Cyrillus de adorat. lib. 14. εἶπε κύριος. τὸ σπέρμα σου] Ald editio, ϗ τῷ σπέρματί σου, malè. εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν] Deſunt hæc in Complut. edit. cum Cyrillo, Glaphyr. in Geneſ. lib. 3 & De adorat. 11 ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης] MS. Clementis, διαθήκης, addit αἰωνίου. 12 ὀκτὼ ἡμερῶν] Cyrillus Glaphyr. in Geneſ. lib. 3. ὀκταήμερον. De adorat. verò lib. 14. priorem lectionem retinet. 13 οἰκογενὴς οἰκίας σου] οἰκίας σου cum bis hoc verſu occurrant priore loco, a Cyrillo & in Glaph. & in De adorat. omittuntur. 12 ἀργυρώνητος] Poſteriore loco Complut. edit. addit, περιτμηθήσεται. 14 ἀπερίτμητος ἄρσην ὃς] Ald. edit. ἀπερίτμητον ἄρσεν ὅ. περιτμηθήσεται] Procopius in Gen. *Syrus non habet paſſivum, circumcidetur, ſed ſic legit, omnis qui non circumcidit. Hebræus ſic habet, omnis non circumcidens.* ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ] Compl. edit. ἐξολοθρευθήσεται ϗ ἀφανισθήσεται ἡ ψυχή. ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς] MS. Ox. ἐκ τοῦ λαοῦ. ὄνομα αὐτῆς Σάρα] Complut. edit. cum Ambroſio ὄνομα αὐτῆς ἔτι Σάρα. εὐλογήσω αὐτὴν] Complut. edit. εὐλογήσω αὐτή. ἐξ αὐτοῦ ἔσονται] Chryſoſtomus & Cyrillus, ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσονται. 17 ἐπὶ πρόσωπον] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, ex hebræo. γεννήσεται υἱός] Compl. edit. [illegible] legit, γεννήσεται. Chryſoſtomus, γεννήσεται παιδίον. Cyrillus ἔσται υἱός. ἐνενήκοντα ἐτῶν γεννήσεται] Complut. edit. ἐνενήκοντα ἐτῶν τέξεται. MS. Ox. Clementis cum Ald. edit. Philone & Cyrillo, ἐτῶν addunt, οὖσα. Epiphanius vero adverſus hæreſes lib. 1. tom. 2. pro illis εἰ Σάρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν γεννήσεται, legit εἰ Σάρρα ἡ πρεσβύτις γεννήσει υἱόν. 19 ϗ στήσω] Complut. edit. εἰς διαθήκην αἰώνιον ϗ τῷ σπέρματι] Ald. edit. εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναι θεός, ϗ τῷ σπέρματι. 20 ἐπήκουσά σου ϗ εὐλόγησα αὐτὸν] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπήκουσά σου ϗ εὐλόγησα αὐτήν. Compl. vero ἐπήκουσά σου, ἰδοὺ εὐλογήσω αὐτόν. ϗ αὐξανῶ αὐτὸν] Deſunt illa in Ald. editione. 21 ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ.] MS. Ox ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ. 22 Συνετέλεσε δὲ λαλῶν] Ald. edit. Συνετέλεσε δὲ ὁ θεὸς λαλῶν. 23 ἀργυρωνήτοις] Cyrillus De adorat. addit αὐτοῦ. τὰς ἀκροβυστίας] Cyrillus ibidem τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας. 24 ἡνίκα περιέτεμε] Ald. edit. ἡνίκα περιετέμετο, in quâ feſtinantis librarii vel typographi incuriâ omittuntur omnia quæ ſequuntur de Iſmaelis Circumciſione, Ισμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἐτῶν δεκατειῶν, &c. & in MS. Ox. poſt δεκατειῶν, deſunt illa, ἡνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. Comp. edit pro, περιετμήθη, legit, περιετέτμητο. περιέτεμεν αὐτοὺς] Ald. edit. ϗ περιέτεμεν αὐτούς. In Compl. edit. deſunt hæc verba.

CAP. XVIII.

2 Καὶ ἰδὼν] Cyrillus De adorat. lib. 14. ϗ ἰδὼν αὐτούς. 3 τὸν παῖδά σου] MS. Cott. τὸν δοῦλόν σου. 4 ϗ νιψάτω] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo νιψάτωσαν· quid ſi νίψασθε, ut verſu primo Capitis ſequentis, vel νίψατε ut in Ald. in hebræo utrobique eadem vox uſurpatur. 5 παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν] In MS. Cott. & Chryſoſtomo, deſunt illa εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, neque in hebræo reperiuntur. εἶπεν, οὕτω ποίησον] Cyrillus ibidem εἶπεν οὕτω ποιήσομεν. 6 τρία μέτρα] Aqu. & Symm. τρία σάτα. 10 εἶπε δὲ, Ἐπαναστρέφων] In MS. Cott. & Ox. deſunt illa, εἶπε δὲ· & Philo de Abrahamo pro, ἐπαναστρέφων, legit ἐπανιὼν εἰς ὥρας] Philo, ibidem εἰς νέωτα, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis Regii ſequitur. οὔσῃ ὄπισθεν αὐτοῦ] MS. Ox. ἐσῶσα ὄπισθεν αὐτοῦ. 11 πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν] Compl. edit & Ambroſius abſque voce πρεσβύτεροι legunt, προβεβηκότες ἦσαν ἡμερῶν. 12 ἐν ἑαυτῇ] Philo Alleg. 2. τῇ διανοίᾳ. Aq. κατ' αὐτῆς. οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν] Philo ibidem, οὔπω μοι γέγονε τὸ εὐδαιμονεῖν ἕως τοῦ νῦν. Aq. μετὰ τὸ κατατριβῆναί με ἐγένετό μοι τρυφερία. Symm. μετὰ τὸ παλαιωθῆναί με ἐγένετό μοι ἀκμή. πρεσβύτερος] Compl. edit. πρεσβύτης. 14 Μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα] MS. Ox. μὴ ἀδυνατεῖ τῷ θεῷ πᾶν ῥῆμα. Complut. verò edit. cum Ambroſio μὴ ἀδυνατήσει παρὰ κυρίῳ ῥῆμα. ἀναστρέψω] Ald. editio ἐπαναστρέψω. 16 συμπροπέμπων αὐτοὺς] In MS. Cott. deeſt vox αὐτούς. & MS. Ox. legit προπέμπων. 17 μὴ κρύψω] Juſt. Martyr. Dial. cum Tryphone, & Euſebius De demonſtrat. lib. 5. οὐ μὴ κρύψω. Philo autem de eis verbis, *Reſipuit Noe*, μὴ ἐπικαλύψω τοῦ παιδός μου] Philo ibidem τοῦ φίλου μου, unde Jac. Epiſt. 2. 23. de Abrahamo verba faciens, ϗ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. & Clemens Epiſt. ad Corinthios, Ἀβραὰμ ὁ φίλος τοῦ θεοῦ προσαγορευθείς. & infra rurſus in eadem epiſtola, ἐμαρτυρήθη μεγάλως Ἀβραὰμ, ϗ φίλος προσηγορεύθη τοῦ θεοῦ. ἃ ἐγὼ ποιῶ] Athanaſius Dial. 3. de Trinitate, ἃ μέλλω ποιεῖν. Juſt. autem Martyr, Dial. cum Tryphone utramque lectionem exhibet. 19 ἐπ' αὐτόν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, πρὸς αὐτόν. 20 πεπλήθυνται] MS. Ox. Compl. editio & Ald. cum Athanaſio Dial. 2. de Trinitate, & Ambroſio addunt πρὸς μέ. μεγάλαι σφόδρα] Aq. & Symm. ἐβαρύνθησαν. 21 συντελοῦνται] Symm. ἐπετέλεσαν τὸ ἔργον. 22 ϗ ἀποστρέψαντες] Athanaſius ἀποστραφέντες. Ἀβραὰμ δὲ ἦν ἑστηκώς] Ald. edit. Ἀβραὰμ δὲ ἔτι ἦν ἑστηκώς. 24 ἀπολεῖς αὐτοὺς] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Athanaſio ἀπολέσεις αὐτούς. ἀνήσεις τὸν τόπον] MS. Cott. Complut. edit. & Ald. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. Athanaſio & Ambroſio, ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον, & MS. Cott. addit ἐκεῖνον. 25 μηδαμῶς] Symm. οὐχὶ σύ. οὐ ποιήσεις κρίσιν] Cyrillus Hieroſ. Catech. 18. οὐ ποιήσει κρίσιν, ut in hebræo: reliqua autem omnia exemplaria cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. Epiph. lib. 3. tom. 1. & Ambroſio lectionem codicis Regii confirmant. 26. ἐὰν εὕρω] Complut. edit. et Ambroſius ἐὰν ὦσιν. ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. Complut. edit. & Ambroſ ἀνήσω ὅλην τὴν πόλιν ϗ πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. 28 ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πέντε] Compl. edit. & Ald. cum Ambr. ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαράκοντα πέντε. Chryſoſtomus ſenſum potius quam verba ſequutus, ἐὰν ἐλάττους τῶν πεντήκοντα εὑρεθῶσι, ϗ τεσσαράκοντα πέντε ὦσιν, ἐν τῇ πόλει, οὐ συνήσεις τὴν πόλιν; οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα] Complut. edit. et Ald. cum Ambroſio, οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριάκοντα. 31 οὐ μὴ ἕνεκεν τῶν εἴκοσι] Compl. edit. cum Ambroſio, οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι. 33 ἀπέστρεψεν] MS. Ox. ἐπέστρεψεν, et Chryſoſt. ὑπέστρεψεν.

CAP. XIX.

1 Παρὰ τὴν πύλην] Ald. edit. παρὰ τὴν πόλιν, malè. ἀνέστη] MS. Ox et Chryſoſtomus cum Athanaſio Dialogo 3. de Trinitate, Cyrillo De adorat. et cum Ambroſio ἐξανέστη. 2 καταλύσατε] MS. Ox. ex cap. præcedente ſubjungit, οὗ ἕνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. 3 παρεβιάσετο] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Chryſoſtomo κατεβιάσατο, et Cyrillus κατεβιάζετο. τὴν οἰκίαν] Cyrillus τὸν οἶκον. 4 οἱ Σοδομῖται] MS. Ox. cum Ambroſio, Σοδόμων. 5 ἐξεκαλοῦντο τὸν Λὼτ, ϗ ἔλεγον] Complut. edit. προσεκάλουν τὸν Λὼτ ϗ εἶπον. 6 πρὸς αὐτοὺς] MS. Ox. et Complut. edit. cum Ambroſio, πρὸς τὸ πρόθυρον. MS. autem Clementis et Ald. edit. πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον· et quidem in MS. Clementis αὐτοὺς additur ἔξω. 7 Μηδαμῶς ἀδελφοί] Complut. edit. cum Ambroſio, μηδαμῶς ἄνδρες ἀδελφοί. πονηρεύσησθε] Complut. edit. πονηρεύεσθε, et Ald. πορεύεσθε, mendoſe. 8 χρήσασθε] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. χρᾶσθε. ἄνδρας] MS. Cott. ἀνθρώπους. στέγην] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo σκέπην. 9 παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λὼτ] In MS. Ox. deſunt τὸν ἄνδρα. 10 εἰσεσπάσαντο] Juſt. Martyr Dial. cum Tryphone, ἐπίασαν. ἀπέκλεισαν] Juſt. Martyr ibidem προσέκλεισαν. 11 τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ] Complut. edit. cum Ambroſio τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ. 13 ἐκτεῖψαι αὐτὴν] Forte αὐτὸν, ſcilicet τὸν τόπον. 14 ἐκλείβει] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκλείψει. 15 ϗ ἔξελθε] Deſunt illa in MS. Cott. prout in hebræo. ἵνα μὴ συναπόλῃ] Chryſoſtomus & Cyrillus, ἵνα μὴ ϗ σὺ συναπόλῃ. τῆς πόλεως] MS. Ox. αὐτῶν. 16 ἐταράχθησαν] MS. Ox. addit οἱ ἄγγελοι. Aq. ἐμέλλησεν, ut in hebræo. ϗ τῶν χειρῶν] MS. Cott. ϗ τῆς χειρὸς, apud Cyrillum deſunt illa, τῶν χειρῶν. 17 ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω] MS. Cott. & Ox. ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως. ϗ εἶπαν] Forte ϗ εἶπεν, ut in hebræo. περιβλέψῃς] MS. Cott. περιβλέψῃ, & Ald. edit. βλέψῃ. 19 ἔλεος] Complut. edit. cum Ambroſio χάριν. ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ] MS. Ox. ὃ ποιήσεις εἰς ἐμὲ, & Chryſoſt. ὃ ποιεῖς εἰς ἐμέ. διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος] Athanaſius Dial. 3. de Trinitate, σωθῆναι εἰς τὸ ὄρος. 20 ἐκεῖ σωθήσομαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ σωθήσομαι. ἕνεκέν σου] Deſunt illa in MS. Cott. Juſt. Martyre, Athanaſio & Cyrillo, prout in hebræo: reliqua verò exemplaria cum Chryſoſtomo & Ambroſio agnoſcunt. 21 ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον] Aq. ἦρα τὸ πρόσωπόν σου. Symm. ὁρᾷ σε ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου.

22 ἕως τοῦ σε ἐλθεῖν ἐκεῖ] MS. Cott. ἕως οὗ εἰσέλθῃς ἐκεῖ, & MS. Ox. cum Juſtino Martyre, Athanaſio & Cyrillo, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν σε ἐκεῖ. ἐπωνόμασε] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ald. ἐπεκάλεσε. Juſt. Mart. cum Cyrillo, ἐκάλεσε. τῆς πόλεως ἐκείνης] In MS. Cott. & apud Juſtinum Martyrem deeſt ἐκείνης, & MS. Ox. legit, τοῦ τόπου ἐκείνου. 23 ἥλιος ἐξῆλθεν] Euſebius Demonſtrat. lib. 5 ἥλιος ἀνέτειλεν. 25 πόλεις ταύτας] MS. Cott. πόλεις πάσας. περίοικον] Complut. edit. τὴν περίχωρον. 28 ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας] MS. Ox. ἐπὶ Σόδομα, καὶ Γομόῤῥα. 29 ἐκτρῖψαι κύριον] Complut. edit. cum Ambroſio ἐκτρῖψαι τὸν θεόν. ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λώτ] Deſunt hæc in MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Ald. & Ambroſio, prout in hebræo. 30 καὶ ἐξῆλθε Λώτ] MS. Cott. & Ox. ἀνέβη δὲ Λώτ. ἐν τῷ ὄρει, καὶ αἱ δύο] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς καὶ αἱ δύο. 31 ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ] Procopius in Geneſ. *Aquila ſic reddit, ſecundum viam universæ terræ.* 32 δεῦρο οὖν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ambroſio, δεῦρο καί. 33 τὴν νύκτα ἐκείνην] Deſunt illa in MS. Cott. prout in hebræo. οὐκ ᾔδει] MS. Cott. οὐκ ἔγνω, & ſic ſtatim infra. κοιμηθῆναι αὐτήν] Complut. edit. cum Ambroſio, κοιμηθῆναι αὐτόν, atque ita ſtatim infra verſu 35.

CAP. XX.

2 Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ Σάῤῥας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν] Procopius in Geneſ. *Aquila vertit, & dixit Abraham ad Saram uxorem ſuam, ſoror mea.* 3 εἰσῆλθεν] Euſebius De demonſtrat. Evang. lib. 4. ἦλθεν. ἐν ὕπνῳ] Deſunt illa in Complut edit & Ambroſio. 4 ἀγνοοῦν] Procopius vocem hanc obelo notatam eſſe affirmat, ut quæ in hebræo textu non ſit poſita. ἀπολεῖς] Theodoretus, quæſt. 63. ἀποκτενεῖς. Complut. autem edit. cum Ambroſio οὐκ ἀποκτενεῖς. 7 ζήσῃ] Theodoret. ibidem σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἄνθρωποι σφόδρα] Compl. edit. cum Ambroſio, ἄνδρες σφόδρα. 9 τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν] Aquil. τί εἶδες, ὅτι ἐποίησας σὺ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Symmach. τί ἰδὼν ἐποίησας τὸ πρᾶγμα τοῦτο. Theodor. τί ἑώρακας ὅτι ἐποίησας τὸν λόγον τοῦτον; μήτι ἡμάρτομεν εἰς σὲ ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. οὐδεὶς ποιήσει] MS. Ox. & Complut. edit cum Ambroſio, οὐδεὶς πεποίηκε. 11 ἄρα οὐκ ἔστιν] Ald. edit. cum Chryſoſtomo, μήποτε οὐκ ἔστιν. 13 ποίησον ἐπ' ἐμέ] MS. Ox. & Complut. edit. ποιήσεις εἰς ἐμέ. Ald. verò cum Chryſoſtomo, ποιήσεις ἐπ' ἐμέ. 16 καὶ πάσαις τῆς μετὰ σοῦ] MS. Ox. καὶ εἰς πάσας τὰς μετὰ σοῦ. 17 καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ. καὶ ἔτεκον] Complut. editio cum Ambroſio, καὶ πάσας τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν. 18 συγκλείων συνέκλεισε κύριος] Complut. editio cum Ambroſio συγκλείων συνέκλεισεν ὁ θεός.

CAP. XXI.

3 Τοῦ γενομένου] Legendum fortè γεννωμένου, ut in hebræo, licèt exemplaria omnia cum Ambroſio legant γενομένου· apud Chryſoſtomum omittuntur illa, τοῦ γενομένου αὐτῷ. 4 τὸν Ἰσαὰκ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ] MS. Cott. τὸν Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ut in hebræo. ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. 5 ἡνίκα ἐγένετο] Fortè ἐγεννᾶτο. Ambroſius enim habet, *genitus eſt*, ut in hebræo. 7 ἐν τῷ γήρᾳ μου] Atque ita in cæteris omnibus exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio, cum tamen in hebræo ſit ἐν τῷ γήρᾳ αὐτοῦ. 9 ἰδοῦσα δὲ] Chryſoſtomus & Cyrillus εἶδε δὲ Ἄγαρ τῆς Αἰγυπτίας] Juſt. Mart. Dial. cum Tryphone, Ἄγαρ τῆς παιδίσκης τῆς Αἰγυπτίας. ὃς ἐγένετο] Fortè ἐγεννᾶτο, vel ἐγεννήθη ut ſupra, in hebræo enim eſt vox ילד. 10 τῆς παιδίσκης] MS. Cott. & Clementis, cum Juſt. Mart. libro ſupra memorato, Chryſoſtomo & Cyrillo addunt, ταύτης, ut in hebræo. 11 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσμαήλ] Deeſt vox Ἰσμαήλ in MS. Cott. & Ox. Juſt. Mart. Chryſoſtomo & Cyrillo. τὸ ῥῆμα] Non habentur illa in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Juſt. Martyre, nec Ambroſio prout neque in hebræo. 14 ἐπὶ τὸν ὦμον] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον] Complut. edit. cum Chryſoſtomo, & Ambroſio, ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρημον. 16 μακρόθεν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ald. Cyrillo & Ambroſio, μακρόθεν. καὶ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν] In MS. Cott. & Ox. & Cyrillo deeſt vox μακρόθεν. In Complut. autem edit. & Ambroſio deeſt præterea vox αὐτοῦ. Ald. edit. lectionem codicis Regii confirmat, niſi quòd pro ἐκάθητο, legat ἐκάθισε. 17 εἰσήκουσε δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου] Complut. edit. cum Ambroſio. εἰσήκουσε δὲ ὁ θεὸς τοῦ παιδίου. ἄγγελος θεοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἄγγελος κυρίου. 18 καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, καὶ κράτησον τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 19 ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος] In Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio deeſt vox ὕδατος. ἐπότισε τὸ παιδίον] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, αὐτῆς. 22 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ] MS Ox. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ] Hæc verba licet bis hoc capite occurrant, in hebraico fonte non reperiuntur, ſed ex 26. capite huc arceſſuntur. 26. εἶπεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ] In Compl. edit. & Ambroſio deeſt vox, Ἀβιμέλεχ. τὸ πρᾶγμα τοῦτο] Complut. edit. & Ambroſius τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἀλλὰ σήμερον] MS. Ox. εἰ μὴ σήμερον. 29 τῶν προβάτων τούτων] In MS. Cott. deeſt τούτων. ἃς ἔστησας μόνας] MS. Clementis ἃς ἔστησας κατὰ μόνας. 30 ἵνα ὦσιν εἰς μαρτύριον] MS. Ox. Complut. edit. & Aldin. ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον. 32 διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἔθηκαν διαθήκην ἐπὶ τὸ φρέαρ. 33 ἄρουραν] Aq. & Symm. δένδρων φυτείαν. τοῦ ὅρκου] MS. Cott. & reliqua exemplaria, τοῦ ὁρκισμοῦ, atque item paulo ſupra ſectione 16. ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου] Ald. edit. ἐκεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου.

CAP. XXII.

1 Ἐπείραζε] Complut. edit. cum Philone, Quod ſomnia a Deo mittantur, ἐπείραζε. Symm. ἐδόξασε. 2 ἀγαπητόν] Aq μονογενῆ, quod idem eſt, authore Athanaſio oratione 5. Contra Arrianos. τὸ δὲ ἀγαπητὸν, καὶ Ἕλληνες ἴσασιν οἱ δεινοὶ περὶ τὰς λέξεις, ὅτι ἴσον ἐστὶ τῷ εἰπεῖν, μονογενές. Symm. μόνον σου. Cyprianus, lib. 3. adverſus Judæos, *unicum*. Ambroſius, *dilectiſſimum*, & Origenis interpres, *chariſſimum*. ὑψηλήν] Aquila, καταφανῆ, Symm. τῆς ὀπτασίας, Cyprianus *altam*, & Ambroſius *excelſam*. ὁλοκάρπωσιν] MS. Cott. cum Chryſoſtomo ὁλοκαύτωσιν, Ambroſius *holocauſtum*, Cyprianus verò addit, *hoſtiam*, ubi ſcribendum fortè *holocauſtum*: ὁλοκαύτωσις enim vel ὁλοκάρπωσις, idem eſt quod θυσία ὁλόκαυτος. ὧν ἂν] Ald. edit. ὃν ἄν, cum Origenis interprete, Cypriano, Hieronymo, & Ambroſio. 3 ἐπὶ τὸν τόπον] Cyrillus homiliâ 5 de Feſtis Paſch. εἰς τὸν τόπον. 4 τοῖς ὀφθαλμοῖς] MS. Ox. cum Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio addit, αὐτοῦ. 5 παιδίον] MS. Ox παιδαρίοις. παιδίον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſt. & Cyrillo, παιδάριον. ἀναστρέψομεν] Chryſoſt. ἀνακάμψομεν, & Cyrillus Hom. ad Corinth. ὑποστρέψομεν. πρὸς ὑμᾶς] MS. Cott. ἐκεῖθεν. 6 ὁλοκαρπώσεως] MS. Cott. ὁλοκαυτώσεως. μετὰ χεῖρα] MS. Ox. Compl. edit. & Aldin. cum Chryſ. μετὰ χεῖρας. MS. verò Cott. cum Cyrillo, lectionem Codicis Regii confirmat, quæ hebraicæ veritati conſona eſt. 7 εἶπας] Deeſt hæc vox in MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio. λέγων] MS. Ox. & Complut. edit. εἶπε δὲ. In Ald. editione deeſt λέγων, neque quicquam eſt quod ei reſpondeat. πρόβατον] Philo de Abrahamo, ἱερεῖον, & ſic ſtatim infra: idem vero lib. De profugis, retinet utrobique vocem πρόβατον. 8 εἰς ὁλοκάρπωσιν] MS. Cott. εἰς ὁλοκαύτωσιν. ἅμα ἦλθον] Philo De migrat. Abraham ἀνῆλθον. 10 λαβεῖν] Cyrillus homiliâ ſuprà numeratâ, λαβών. 11 Ante illa ἰδοὺ ἐγὼ, καὶ εἶπε] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo, & Ambroſio præfiguntur καὶ εἶπεν, ut in hebræo: Philo cum Cyrillo, ὁ δὲ εἶπεν. 13 ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβέκ] Philo de profugis & Chryſoſtomus, verborum ordine paululum immutato, ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος τῶν κεράτων ἐν φυτῷ σαβέκ. Aqu. & Symm. συχνῷ reddiderunt. LXX autem ſeniores & Theodotion eos ſequutus, vocem hebraicam, cùm variæ ejus ſignificationes ſint, ſine interpretatione, in illorum verſione retinuerunt, quod & aliàs ab iis ſæpenumero eandem ob cauſam factum eſt. Schol. τὸ σαβὲκ ἄφεσιν τινὲς ἐκδεδώκασιν, οἱ δὲ ὄρθιος, ὡς εἶναι αὐτὸ τὸ λεγόμενον, τράγος ὀρθὸς ἐπαναβεβηκὼς φυτῷ· ἐνταῦθα δὲ, ὀρθὸς τῶν κεράτων κατεχόμενος, ὡς εἶναι φανερὸν τύπον σταυροῦ. διὰ τοῦτο δὲ οὐχ ἑρμηνεύεται, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ μία οὖσα λέξις πολλὰ σημαίνει ἑρμηνευομένη. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους δεῖ ἀποκρίνεσθαι καὶ λέγειν, ὅτι τὸ σαβὲκ ἐστιν ἡμῖν ἑρμηνευόμενον. Procopius in Geneſ. *Syrus inquit, ecce aries ſuſpenſus, nec inquit retentus; veruntamen non adjicit, in frutice Sabec.* Idem ſtatim infra, *Dictio Sabec, plurima ſignificat, atque hinc fit ut non exponatur; inter alia autem, remiſſionem ſignificat.* Athanaſius in dictis & interpretat. parabol. ſcripturæ, κατὰ δὲ ἑβραίοις δοκεῖ τὸ σαβὲκ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως. 14 ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη] MS. Ox. ἐν τῷ ὄρει τούτῳ κύριος ὤφθη. 16 δι' ἐμέ] In Ald. edit. hæc non habentur, prout neque in hebræo: in reliquis autem omnibus exemplaribus, & apud Chryſoſtomum & Ambroſium reperiuntur. 19 ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸ φρέαρ] MS. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ, prout in hebræo.

CAP. XXIII.

1 Ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτά] MS. Cott. poſt εἰκοσιεπτά, repetit ζωῆς Σάῤῥας, prout in hebræo. 2 ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι] Hieronymus de quæſt. hebraicis in Geneſ. author eſt hæc verba in authenticis codicibus non haberi, & nomen civitatis Arboc paulatim a ſcribentibus legentibuſque corruptum eſſe, cum ſcribendum eſſet Arbe, (i.e.) *quatuor*, quia ſcil. Abraham, Iſaac & Jacob unà cum protoplaſto Adamo illic ſepulti ſunt. Codex Regius infra Joſh. 14. legit, Ἀρβὸ, ſine κ, atque ita Euſebius De nominibus locorum ſacræ ſcripturæ; ſed per ω ut videre licet in editione Bonfrerii, & exercitationibus Iſa. Caſauboni, ad apparatum Annalium Baronii, pag. 127. 3 ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ] Deeſt vox αὐτοῦ, in Complut. editione & Ambroſio. εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς υἱοῖς] Deeſt vox Ἀβραάμ, in MS. Cott. & Ox. Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperitur. 4 κτῆσιν τάφου] in Complut edit. & Ambroſio deeſt vox τάφου. τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ, ut in hebræo. 6 τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ] MS. Cott. θάψον τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ. 9 ἐν μέρει] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν μέρει. Eſt autem μέρος, vel μερὶς idem quod ὅριον, vel πέρας, ſeu ἄκρον· ut Exod. 16. 35. παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς φοινίκης Num. 11. 1. κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς, & cap. 22. 41. μέρος τι τοῦ λαοῦ, & 23. 13. μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ, & 33. 6. μέρος τι τῆς ἐρήμου· in quibus omnibus locis pro μέρος τι legendum fortè ſuſpicor τὸ μέρος. Infinita autem ſunt alia loca in quibus μέρος pro *termino* & *extremitate* uſurpatur, quæ notare longum eſt & ſupervacaneum foret. 11 ἐναντίον τῶν πολιτῶν] Complut. edit. & Ald. ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν. 12 ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς] MS. Ox. & Ald. edit. addunt, καὶ τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ. 13 εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς] MS. Cott. εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ut in hebræo. 15 ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο] Complut. edit cum Ambroſio, ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. 16 καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν] Deſunt hæc in edit. Ald. feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. 17 καὶ πᾶν δένδρον] In Ald. edit. deeſt vox πᾶν.

CAP XXIV.

3 Ἐξορκιῶ] MS. Cott. cum Ald. edit. & Theodoreto quæſt. 74. ἐξορκίζω. MS. autem Ox. cum Complut. edit. & Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant. καὶ τῆς γῆς] MS. Cott. cum Complut. edit. & Ald. Chryſoſtomo, Euſebio, & Ambroſio, καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς. οἰκῶ μετ' αὐτῶν] MS. Cott. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto, οἰκῶ ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. κατοικῶ μετ' αὐτῶν, & Chryſoſtomus κατοικῶ ἐν αὐτοῖς. 4 ἐγενόμην] MS. Cott. cum Chryſoſtomo & Ambroſio ἐγεννήθην. πορευθῆναι] MS. Cott. ἐλθεῖν. τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν] In Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio abeſt Ἰσαάκ, prout in hebræo. 8 ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου] Complut. edit. cum Ambroſio, ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου τούτου, prout in hebræo. 11 καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους] Cyrillus Glaph. 3. ὀκλάζει δὲ τὰς καμήλους. 13 θυγατέρες τῶν οἰκούντων] Compl. edit. cum Ambroſio, θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῶν οἰκούντων. 14 παύσωνται πίνουσαι] Chryſoſtomus, παύσωνται πᾶσαι πίνουσαι, & Theodoretus παύσωνται πιεῖν. τῷ κυρίῳ μου] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ τοῦ κυρίου. 15 ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ] In MS. Cott. Complut. edit & Ambroſio, deeſt vox αὐτοῦ. Procopius in Geneſ. *Verba illa, in animo ſuo, obeliſco notata ſunt, utpote quæ non reperiantur in textu hebraico. Commode tamen addita ſunt propter ſequentia, nam infra dicit, Et factum eſt priuſquam finirem ſermones quos animo meo loquebar, &c.* ὤμων αὐτῆς] In MS. Ox. Complut. edit. & Ambroſio deeſt αὐτῆς. 16 ὑδρίαν αὐτῆς] In MS. Cott. Complut. edit. Philone De profugis & Ambroſio deeſt αὐτῆς. 9 καὶ τὰς καμήλους σου ὑδρεύσομαι] Ald. edit. καὶ τὰς καμήλοις σου ποτιῶ, καὶ ὑδρεύσομαι. 20 ἐπὶ τὸ ποτιστήριον] MS. Cott. cum Chryſoſtomo, εἰς τὸ ποτιστήριον. ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φρέαρ] Complut. edit cum Ambroſio, ἔδραμε πάλιν ἐπὶ τὸ φρέαρ· atque ita Ald. niſi quòd pro πάλιν, legat, ἔτι. ἀντλῆσαι ὕδωρ] In MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, deeſt ὕδωρ. 22 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο] MS. Ox.

ὡσεὶ ἐπαύσαντο. ἐνώπια χρυσᾶ] Complut. edit. cum Ambroſio, δύο ἐνώπια χρυσᾶ. ἀνὰ δραχμὴν] MS. Ox. ἀνὰ δίδραχμον, & Hieronymus in quæſtionibus hebraicis vertit *Didrachmum*. 25 χόρτασμα πολὺ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, χορτάσματα πολλά. 27 οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo addunt αὐτοῦ, & Theodoretus quæſt. 74. οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλεον αὐτοῦ. ἐμὲ εὐώδωκε] Theodor. ibidem, κἀμὲ ἐν ὁδῷ ἤγαγε. εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου] Complut. edit. cum Ambroſio addunt λαβεῖν γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 30 ἐπὶ τὰς χεῖρας] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας. καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης] MS. Ox. καὶ ὡς ἤκουσε Ῥεβέκκας λαλούσης. ἐπὶ τῶν καμήλων] MS.Ox. μετὰ τῶν καμήλων. 31 εὐλογητὸς κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐλογητὸς κυρίου. 32 καὶ ὕδωρ τοῖς ποσὶν] MS. Cott. Ox. & Clementis cum Chryſoſtomo, καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσίν. 35 κύριος ηὐλόγησε] Chryſoſtomus, κύριος ὁ θεὸς ηὐλόγησε. & MS. Cott. κύριος εὐώδωσε. 36 υἱὸν ἕνα] In MS. Cott. abeſt, ἕνα, prout in hebræo. γηρᾶσαι αὐτὸν] MS. Cott. γηρᾶσαι αὐτήν. ὅσα ἦν αὐτῷ] MS. Cott. cum Chryſoſtomo, πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ. 39 μήποτε οὐ πορευθῇ ἡ γυνὴ] MS. Cott. & Ald. edit. μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι. 42 πορεύομαι ἐν αὐτῇ] MS. Cott. cum Ald. edit. πορεύσομαι ἐπ' αὐτήν. 43 ἕστηκα] Ald. edit. ἐφέστηκα. ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ. 44 ἡτοίμασε κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι] Chryſoſtomus, ἡτοίμασας τῷ θεράποντί σου. 45 εὐθὺς] MS. Cott. ἰδοὺ, & Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ εὐθύς. πότισόν με] MS.Cott. cum Complut. editione & Ambroſio, addunt μικρὸν ὕδωρ, quæ in hebræo non ſunt. 46 ἐπὶ τοῦ βραχίονα] Deſunt illa in MS. Cott. Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. καμήλοις μου ἐπότισεν] MS. Cott. & Ald. editio καμήλοις ἐπότισεν. 47 ἀνάγγειλόν μοι] Deſunt in MS. Cott. & Ox. & Ald. edit. neque in hebræo habentur. περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια] Ald. edit. addit, ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτῆς, quæ in cæteris exemplaribus deſiderantur: ſcribendum potius, ἐπὶ τοὺς μυκτῆρας αὐτῆς, ut Ezek. 16. 12. ubi eadem phraſis habetur. 49 ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω] MS.Ox. ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μὴ, ἐπιστρέψω. Complut. verò edit. cum Ambroſio, ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω. εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστερὰν] Chryſoſtomus, εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ, qui etiam pro ἵνα ἐπιστρέψω, legit καὶ ἐπιστρέψω. 50 ἀποκριθεὶς δὲ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἀποκριθέντες δὲ. πρόσταγμα.] Complut.edit. cum Ald. & Ambroſio πρᾶγμα, Chryſoſtomus ῥῆμα. MS. verò Cott. Ox. & Clementis lectionem codicis Regii confirmant. κακὸν καλῷ] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, κακὸν ἢ καλόν. 52 τῶν ῥημάτων τούτων] Complut. edit. cum Ald. τῶν ῥημάτων αὐτῶν. 53 ἐξενέγκας] Complut. edit. προσενέγκας, ſcribendum fortè προσενέγκας. καὶ χρυσᾶ] MS. Cott. καὶ σκεύη χρυσᾶ, ut in hebræo. 54 καὶ ἀναστὰς πρωΐ] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἀναστὰς ὁ παῖς τὸ πρωΐ. 55 μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ τοῦτο ἀπελεύσεται. Chryſoſtomus verò μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε. 56 καὶ κύριος] MS. Ox. καὶ γὰρ κύριος. ὁδόν μου] Ald. edit. ὁδὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί. 57 καὶ ἐπερωτήσωμεν] Ald. edit. ἐπερωτήσωμεν. Complut. verò edit. cum Ambroſio, ſine copula. ἐρωτήσωμεν. 60 καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς] Aq. καὶ τὴν πύλην αὐτῆς. Symm. καὶ τὴν τροφὸν αὐτῆς. τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς] Deſunt hæc in Ald. edit. malé. 61 ἀναστᾶσα δὲ Ῥεβέκκα] MS. Cott. addit ἀπῆλθε. καὶ αἱ ἅβραι] Aq. παιδίσκαι. Symm. κοράσια. 62 ἐπορεύετο] Ald. edit. διεπορεύετο. διὰ τῆς ἐρήμου] In hebræo nihil eſt quod his verbis reſpondeat. Apud 70. autem interpretes idem eſt διὰ τῆς ἐρήμου, quod τῇ ἐρήμῳ, qui etiam ἐπὶ τῆς ἐρήμου, & κατὰ τὴν ἔρημον, pro eodem uſurpant cùm de cœli plaga, Meridie, ſermo eſt. ἔρημος autem hoc loco, neque *deſertum*, neque *Meridiem* ſignificat, ſed *receſſum* & *ſolitudinem*, quo ſenſu apud Evangeliſtas ſæpius, qui etiam ἐξηγητικῶς addunt, κατ' ἰδίαν. 63 ἐξῆλθεν] Chryſoſtomus ἐξῄει. ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης] Complut. edit. ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς δείλην. Aq. autem pro ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον, vertit, ὁμιλῆσαι ἐν χώρᾳ. & Symm. λαλῆσαι ἐν τῷ ἀγρῷ. τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε] Ald. edit. τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. 67 εἰσῆλθε δὲ Ισαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ] Aq. καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν Ισαὰκ εἰς τὴν σκηνὴν Σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ut notat Procopius in Geneſ.

CAP. XXV.

8 Ἐν γήρᾳ καλῷ] Aq. & Symm. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ. πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ] MS. Cott. & Ox. cum Chryſoſtomo, hom. 28. in Matth. (qui etiam ante illa ἐν γήρᾳ καλῷ ex cap. 15. præfigit vocem τραφεὶς) πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. In Scholiis Romanæ editionis per metatheſin literarum pro πατέρας legitur [illegible]. 9 οἱ δύο υἱοὶ] Deeſt vox δύο in MS. Cott. neque in hebræo habetur, licet in omnibus aliis exemplaribus reperiatur. τοῦ Σαὰρ] Ald. edit. τοῦ υἱοῦ Σαὰρ, ut in hebræo. ὅ ἐστιν ἀπέναντι] MS. Ox. Complut. edit. & Aldina ὅς ἐστιν ἀπέναντι. MS. autem Cott. cum codice Regio conſentit. 12 Αγαρ ἡ παιδίσκη] Complut. edit. cum Ambroſio Αγαρ ἡ Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη. 13 τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ] Compl. edit. cum Ambroſio, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. 16 κατὰ ἔθνος] MS. Ox. κατὰ γένος. MS. Cott. cum Complut. edit. & Ambroſio κατὰ ἔθνη. 17 πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ] MS. Ox. πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. 20 ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀδελφὴν Λαβὰν τοῦ Σύρου] Hæc in Complut. edit. Ald. & Ambroſio feſtinantis librarii incuriâ omittuntur. In MS. autem Cott Ox. & Clementis reperiuntur, prout in hebræo. 21 ἔλαβεν ἐν γαστρὶ] Complut. edit. cum Ambroſio συνέλαβεν ἐν γαστρί. 22 ἐσκίρτων] Hieronymus de quæſt. hebraicis, *& movebantur filii ejus in ea: pro* [illegible] *70 interpretes poſuerant ludebant ſive calcitrabant, quod Aquila tranſtulit, compingebantur* (ut in MS. Bibliothecæ Regiæ, non autem *conſtringebantur*, ut in impreſſis) *filii in utero ejus. Symmachus vero in ſimilitudinem navis in ſuperficie ferebantur.* In ſcholiis Romanæ editionis, Symmachus διεπόλαιον tranſtuliſſe dicitur, fortè ἐπεπόλαζον: quod attinet ad vocem, διέπλεον, quæ in impreſſis codicibus Hieronymi reperitur, cum in MS. Regio non inveniatur, cur conjectura noſtra improbanda ſit, non video. 26 ὅτε ἐγέννησεν] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit. & Ald. & Ambroſio, ὅτε ἔτεκεν. 27 ἄπλαστος] Aq. ἁπλοῦς. Symm. ἄμωμος. οἰκῶν οἰκίαν] MS. Cott. & Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. οἰκῶν οἰκίας. MS autem Ox. cum Complut. edit. Philone De congreſſu quærendæ eruditionis gratiâ, & Chryſoſtomo cum codice Regio conſentiunt. 29 ἕψημα] Complut. edit. cum Ambroſio ἕψημα φακοῦ, ut infra verſu ultimo. 32 τελευτᾶν] MS. Cott. τελευτῆσαι. 34 ᾤχετο] Complut. edit. ἀπώχετο.

CAP. XXVI.

1 Τοῦ πρότερον] MS. Cott. & Ox. cum Complut. edit & Ambroſio, τοῦ προτέρου. Ald. edit. & Chryſoſtomus lectionem codicis Regii confirmant. 3 παροίκει] Ald. edit. παροικήσεις. δώσω πᾶσαν] Deeſt vox πᾶσαν in MS. Ox. & Complut. edit. & in Ambroſio. 4 καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου] Philo De rerum divinarum hærede, δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου. Exemplaria autem omnia cum Euſebio De demonſtratione lib. 1. & Chryſoſtomo, lectionem codicis Regii (quæ hebraico fonti reſpondet) tuentur. 4 ἐνευλογηθήσονται] Complut. edit εὐλογηθήσονται, contra quam in MS. Ox. Ald. edit. Philone, Euſebio De demonſtrat. lib. 1. & Chryſoſtomo. 5 τὰ προστάγματά μου] Complut. edit. cum Ambroſio, πάντα τὰ προστάγματά μου. & ſic ſtatim infra πάντα τὰ νόμιμά μου, pro τὰ νόμιμά μου, & Philo pro τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου legit τοὺς νόμους μου καὶ τὰς κρίσεις. 10 καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν] MS. Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, καὶ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν. Pro ἄγνοιαν, Aq. & Symm. vertunt πλημμέλημα. 11 ἁπτόμενος] MS. Ox. & Complut. edit. ἀψάμενος. ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ] MS. Clementis ἢ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. 12 ἑκατοστεύουσαν κριθήν] Aq. ἑκατὸν εἰκασμένον. 15 καὶ ἔπλησαν] MS. Ox. καὶ ἐνέπλησαν. 17 κατῴκησεν ἐκεῖ] Ald. edit. κατεσκήνωσεν ἐκεῖ. 18 τοῦ πατέρα αὐτοῦ] Deſunt hæc in MS. Ox. prout in hebræo. 20 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. ἔχθρια] Aq. ἀντικειμένη. Symm. ἐναντίωσις. 21 ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Complut. editio, ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. 24 εὐλογήσω σε] Ald. edit. εὐλόγηκά σε. 25 ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ισαὰκ φρέαρ] In MS. Clementis, Complut. edit. & Ambroſio additur, ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων. 27 ἀπεστείλατέ με] Complut. edit. ἐξαπεστείλατέ με. 29 μεθ' ἡμῶν κακά] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio μεθ' ἡμῶν κακόν. καὶ νῦν εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου] Complut. edit. cum Chryſoſtomo, καὶ νῦν εὐλογημένος σὺ ὑπὸ κυρίου. 31 ὤμοσεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio ὤμοσεν ἕκαστος τῷ πλησίον, & Chryſoſtomus, ὤμοσεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. 32 οὐχ εὕρομεν ὕδωρ] In Complut. edit & Ambroſio εὕρομεν ὕδωρ, ſine negatione, prout in hebræo, & verſione Aquilæ & Symmachi, ut Hieronymus de quæſt. hebraicis obſervat. 33 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὅρκος] Complut. edit. & Ald cum Philone De plantatione Noë, Cyrillo & Ambroſio, ἐκάλεσε αὐτὸ ὅρκος. In hebræo & verſione Aquilæ & Symmachi, eſt, *ſaturitas*, ut obſervat idem Hieronymus. Ego, ſi Conjecturæ locus ſit, pro ὅρκος, leviſſimâ literarum metatheſi factâ, reponendum puto κόρος, quâ voce 70 ſeniores in ſuâ verſione uſos eſſe non dubito (qui etiam verba præcedentia per interrogationem, quæ affirmationi æquipollet, legiſſe videntur οὐχ εὕρομεν ὕδωρ;) cùm paulo ſuprà hoc capite e valle Gerarorum ad puteum juramenti antea a patre Abrahamo effoſſum aſcendiſſe dicatur Iſaacus; juxta quem novum hunc puteum famuli ejus fodiſſe narrantur, cui a *ſatietate* & *abundantia*, non autem a *juramento* novum nomen impoſitum eſt. Summa affinitas vocum hebraicarum שבעה *juramentum*, & שבעה *ſaturitas*, quæ ſolâ poſitione puncti in dextro & ſiniſtro cornu literæ ש inter ſe differunt, errori anſam præbuiſſe videtur. Sed conjecturæ huic noſtræ, cum exemplaria omnia & Patres ſupra allati reclament, & Euſebius etiam De nominibus locorum ſacræ ſcripturæ, non tantum Abrahami ſed Iſaaci huic puteo a juramento nomen inditum eſſe affirmat; lectori, quam lectionem amplectatur, liberum relinquimus. Euſebii verba ſunt, ἑρμηνεύεται δὲ Βηρσαβεὲ φρέαρ ὅρκου, ἀπὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ισαὰκ πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ ὁρκωμοσίας. ὄνομα τῇ πόλει] Complut edit. cum Ambroſio, ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ. Cyrillus cum codice Regio conſentit. Procopius in Geneſ. *Syrus non habet vocem civitatis; nec in illo tractu reperitur iſto nomine urbs: loci igitur fuerit nomen non urbis.* 35 καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι] Procopius ibidem, *Syrus habet, & diſplicebant; Hebræus vero, non ceſſabant irritare & ad iram provocare.*

CAP. XXVII.

1 Μετὰ τὸ γηρᾶσαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῷ γηρᾶσαι. 4 ἔνεγκον] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, ἔνεγκε. 6 τὸν ἐλάσσω] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν νεώτερον. 7 ἔνεγκόν μοι θήραν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo, ἔνεγκέ μοι θήραν, Complut. autem edit. cum Ambroſio, θήρευσόν μοι θήραν. πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ambroſio; malé. 12 καταφρονῶν] Aq. καταμωκώμενος, Symm. καταπαίζων. ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν] MS. Ox. ἐπάξω ἐμαυτῷ. 18 τῷ πατρὶ αὐτοῦ] Ald. edit. cum Cyrillo, τῷ πατρί. 19 ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου] MS. Ox. ἐγώ εἰμι Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου υἱός. 20 τί τοῦτο ὃ ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον] MS Ox. τί τοῦτο ὅτι ἐτάχυνας τέκνον. Chryſoſtomus, τί τοῦτο ὅτι ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον. Complut. edit. & Ald. cum Philone, qui in tribus diverſis tractatibus ter hunc locum laudat, lectionem codicis Regii confirmant. 22 ἡ φωνὴ, φωνὴ Ιακώβ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ιακώβ. 27 τὴν ὀσμὴν] Cyrillus Glaphyr. lib. 3. τῆς ὀσμῆς. καὶ εἶπεν] Cyrillus addit αὐτῷ. ὀσμὴ ἀγροῦ] Diodorus, ὁ Σύρος, ἀντὶ τοῦ ἀγροῦ, ἀρούρας ἔχει. & ſic Procopius in Geneſ. *Syrus, odor telluris.* 28 δῴη σοι ὁ θεὸς] Complut. edit. δώσει σοι ὁ θεός. Cyrillus, δῴη σοι κύριος, at Chryſoſtomus, δώσει σοι κύριος. τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν] In MS. Ox. Complut edit. & Ald. Chryſoſtomo, & Cyrillo, deeſt vox ἄνωθεν. καὶ πλῆθος] MS. Clementis, καὶ πλῆθος. Cyrillus πλῆθος ſine copula. 29 προσκυνήσουσί σοι ἄρχοντες] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες. 30 καὶ Ἡσαῦ] Chryſoſtomus, καὶ ἰδοὺ Ἡσαῦ. 31 καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio deſunt illa, τῷ πατρὶ αὐτοῦ, & in Ald. edit. deeſt vox αὐτοῦ. 33 καὶ εἰσενέγκας] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ εἰσήνεγκε. εὐλογημένος ἔσω] Complut. edit cum Ambroſio, εὐλογημένος ἔσται. 35 δόλου] Aq. ἐνέδρας. Symm. ἐν ἐπιθέσει. ἔλαβε] MS. Ox. εἴληφε. 36 οὐχ ὑπελίπου μοι εὐλογίαν] MS. Ox. οὐχ ὑπελείφθη σοι εὐλογία. Complut. autem edit cum Ambroſio, οὐχ ὑπολέλειπταί μοι εὐλογία. Ald. edit. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii tuentur. 37 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας] Ald. & Rom. πεποίηκα. Complut. τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οἰκέτας. ἐστήριξα] Complut. edit. ἐστερέωσα. 38 ἀνεβόησε φωνῇ

Ἡσαῦ

Ἠσαῦ] MS. Clementis & Ald. edit. ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ. 40 ἔσῃ] Procopius in Geneſ. *Syrus erit pro reſipiſcas, accipit dicens, Si reſipueris & vitæ tuæ bellicoſum inſtitutum omiſeris, Deique timorem imbiberis, cognoſces eum.* 41 ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ apud Cyrillum. 42 ἀπηγγέλη δὲ Ῥεβέκκᾳ] Cyrillus ἀπηγγέλθη δὲ τῇ Ῥεβέκκᾳ. τοῦ ἀποκτεῖναί σε] MS. Ox. τοῦ θανατῶσαί σε. 45 τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ] Deſunt illa ἀπὸ σοῦ, apud Cyrillum. ἀτεκνωθῶ] Complut. edit. ἀποτεκνωθῶ. Rectius ἀτεκνωθῶ, cum MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo, neque alibi vox ἀποτεκνόω, reperitur. 46 προσώχθικα] Aq. ἐσίκχανα. Symm. ἐνεκάκησα. ἵνα τί μοι ζῆν] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo ἵνα τί μοι τὸ ζῆν.

CAP. XXVIII.

1 Ἐκ τῶν θυγατέρων χαναάν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. 2 εἰς Μεσοποταμίαν Συρίας] Deeſt vox Συρίας in Compl. edit. Ald. Philone De profugis, & Ambroſio. 3 εὐλογήσαι σε] Complut. edit. cum Ambroſio addit, τέκνον. εἰς συναγωγὰς] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς συναγωγήν. 4 τοῦ πατρός σου] *MS*. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τοῦ πατρός μου. In hebræo, neque illa τοῦ πατρός σου, quam lectionem Cyrillus Glaphyr. lib. 4. & Theodoretus quæſt. 82. ſequuntur, neque hæc τοῦ πατρός μου, reperiuntur. 6 ἴδε δὲ Ἠσαῦ] Ald. edit. ἰδὼν δὲ Ἠσαῦ. καὶ ἀπῴχετο] Compl. edit. cum Ambr. καὶ ἀπέστειλεν. λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα] MS. Ox. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, addunt vocem ἐκεῖθεν, ut in hebræo. λήψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων χαναάν] MS. Ox. λήψῃ θυγατέρα τῶν χαναναίων σεαυτῷ γυναῖκα, Complut. edit. cum Ambroſio, λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων. 7 ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν] Ald edit. addit Συρίας, ut in hebræo. Auguſtinus Locutionum lib. 1. author eſt vocem Συρίας aſteriſco notari, quippe quæ ex aliis interpretibus addita ſit, cum in LXX. ſeniorum editione non repeririretur. 8 καὶ εἶδεν] Ald. edit ἰδὼν δὲ καί. θυγατέρες χαναάν] MS. Ox. θυγατέρες τῶν χαναναίων. 11 καὶ ἐπέθηκε] Scribendum potius ὑπέθηκε (ut MS. Ox. Complut. edit. & Ald infra verſu 18.) MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre Dial. Cyrillo, & Euſebio De demonſtratione lib. 1. 5 & lib. 5. 10. καὶ ἔθηκε. 12 κλίμαξ ἐστηριγμένη] MS. Ox. κλίμαξ ἐστηρίχθη. Chryſoſtomus, κλίμαξ ἦν ἐστηριγμένη. 13 ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ] Euſebius libris ſupra memoratis, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς Ἀβραάμ, & Juſt. Martyr Dial. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός. καὶ τῷ σπέρματί σου] *MS*. Ox. addit. μετὰ σοῦ. 14 ἄμμος τῆς θαλάσσης] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre Dialog. Euſebio De demonſtrat. lib. 1. 5. & Ambroſio, ἄμμος τῆς γῆς. Idem tamen Euſebius lib. 5 10 cum Cyrillo & Chryſoſtomo habet, ἄμμος τῆς θαλάσσης. ἐπὶ λίβα] Juſt. Mart. Dial. ἐπὶ νότον. 15 ἐγὼ μετὰ σοῦ] Ald edit. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5 10. & Theodoreto quæſt. 83. ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ] Complut. autem edit. cum Juſt. Martyre, Clemente Alexandrino Pædag. lib. 1. 7. & Cyrillo lectionem codicis Regii confirmant. ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐν τῇ γῇ πάσῃ. ἐγκαταλίπω] Complut. edit. cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. ἐγκαταλείπω. & Theodor. quæſt. 83. ἐγκαταλείψω. 16 ἀπὸ τοῦ ὕπνου] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἐκ τοῦ ὕπνου. 18 ὃν ἔθηκεν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Mart. Dial. Euſebio De demonſtrat. lib. 1. & lib. 5. Cyrillo & Ambroſio, ὃν ὑπέθηκεν. ἐκεῖ] Deeſt apud Euſebium lib. 5. neque in hebræo habetur. 19 καὶ ἐκάλεσε Ἰακὼβ] In Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio deeſt Ἰακώβ. Juſt. verò Mart. Dial. & Euſebius lib. 5. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant. οἶκος θεοῦ] Aq. Βαιθήλ. οὐλαμμαοὺς] MS. Ox. & Ald. edit. οὐλαμμαοῦς. Complut. edit. λαμμαοῦς, alii libri habent οὐλαμλούζ. Aq. πρότερον λούζ. infra cap. 35. & 48. addita literâ α finali ſcribitur λουζά, atque ita Euſebius De nominibus locorum S. Scripturæ, Βαιθὴλ, κώμη Αἰλίας ἄποθεν σημείοις δώδεκα ἐκ δεξιῶν ἀνιόντων ἐπὶ τὴν Νεάπολιν, ἣ δὲ τὸ πρότερον ἐκαλεῖτο Λουζά, quo nomine urbem olim appellatam fuiſſe ex verbis ipſis contextûs cap. 35. liquidò apparet. 20 ἐγὼ πορεύομαι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐγὼ πορεύσομαι. MS. Ox ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ. Chryſoſtomus cum codice Regio conſentit. 21 καὶ ἀποστρέψῃ με] Ald. edit καὶ ἀποστρέψει με. Complut. autem edit. cum Ambroſio, καὶ ἀποστρέψομαι, *MS*. Ox. cum Chryſoſtomo lectionem codicis Regii confirmant.

CAP. XXIX.

1 Τὸν υἱὸν Βαθουὴλ] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν ἐκ Βαθουήλ. 2 ἐπὶ τὸ αὐτὸ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, & Ambroſio ἐπ' αὐτοῦ. ἐπότιζον τὰ ποίμνια] MS. Ox. ἐπότισον τὰ πρόβατα. 3 ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια] Complut. edit. cum Ambroſio addit, καὶ οἱ ποιμένες. καὶ ἀπεκαθίστων] Complut. edit. cum Ambroſio καὶ πάλιν ἀπεκαθίστων. 7 ἔτι ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη] Complut. edit. cum Ambroſio, ἔτι συναχθῆναι τὰ ποίμνια. ποτίσαντες τὰ πρόβατα] Cyrillus Glaph. lib. 4. ποτίσατε τὰ πρόβατα καί. paulo tamen infra, ibidem ubi hæc repetuntur, lectio textûs retinetur. 8 δυνησόμεθα] Complut. edit. cum Ambroſio δυνάμεθα. ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος] MS. Ox. ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ φρέατος. In Complut. autem edit. & Ambroſio deſunt illa, τοῦ στόματος. ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα] Cyrillus, ποτιοῦμεν αὐτά. 9 καὶ Ῥαχὴλ] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ Ῥαχήλ. μετὰ τῶν προβάτων] Complut. edit. cum Ambroſio addit, τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς] MS. Ox. ἔβοσκεν αὐτά. 10 Illa uncis incluſa [καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ] deſiderantur in MS. noſtro, & Cyrillo. 12 ἀνήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ] MS. Ox. ἀνήγγειλε Ἰακὼβ τῇ Ῥαχήλ. ὅτι ἀδελφὸς] MS. ὅτι ἀδελφιδοῦς καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστί] Deſunt hæc in Ald. edit. malé. δραμοῦσα ἀπήγγειλε] MS. Ox. δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλε. κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα] MS. Ox. πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 13 τοὺς λόγους τούτους] Complut. edit. cum Ambroſio, τοὺς λόγους αὐτῆς. 14 ἐκ τῆς σαρκός] Cyrillus cum Chryſoſtomo, ἐκ τῶν σαρκῶν. 17 καὶ ὡραία τῇ ὄψει] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio addunt, σφόδρα. 21 εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Λάβαν, ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. Complut. edit. cum Cyrillo δός, pro ἀπόδος, qui etiam, ἡμέραι, addit, μου. 22 γάμον] Aq. & Sym. πότον. 23 εἰσήγαγεν αὐτὴν] Deeſt αὐτὴν apud Cyrillum. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακὼβ] Deſunt hæc in MS. Ox. 24 τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην] MS. Ox. παιδίσκην αὐτῇ. Complut. & Ald. edit. τὴν παιδίσκην. Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmat, niſi quòd omittat, αὐτῇ. 25 ἐδούλευσά σοι] Ald. edit. cum Cyrillo, ἐδούλευσα παρά σοί. 26 εἶπε δὲ Λάβαν] Ald. edit. ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν· ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν] Complut. edit cum Ambroſio, ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. τὴν νεωτέραν πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν] MS. Ox. τὴν πρεσβυτέραν ἐχάτως τῇ νεωτέρᾳ. Complut. editio, τὴν νεωτέραν πρὶν τῆς πρεσβυτέρας. 27 ἐργᾷ] Pro ἐργάσῃ Dialecto Bœoticâ, ſic Reg. 29. ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν. & Deutr. 31. κοιμᾷ. Chryſoſtomus legit, κοιμάσῃ. 29 καὶ ἔδωκε Λάβαν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν. τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην] In Ald. edit. deſunt, αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. 31 ὅτι ἐμισεῖτο] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone Alleg 2. & rurſus De rerum divinarum hærede, & Ambroſio, ὅτι μισεῖται. 32 τὴν ταπείνωσιν. νῦν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου] Ald. edit. τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν, νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου, 33 καὶ παρέδωκε] MS. Ox. προσέθηκε. 34 ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται] MS. Ox. ἐν τῷ νῦν καιρῷ προσέθηκέ μοι ὁ θεός, καὶ πρὸς ἐμοῦ ἔσται. 35 διὰ τοῦτο ἐκλήθη] MS. Ox. Compult. edit. & Ald. cum Ambroſio, διὰ τοῦτο ἐκάλεσε.

CAP. XXX.

1 Δός μοι τέκνα] Complut. edit. cum Ambroſio, δός μοι τέκνον. τελευτήσω ἐγώ] Chryſoſtomus homiliâ, Non eſſe deſperandum de ſeipſo, &c. ἀποθανοῦμαι. 2 ἐθυμώθη δὲ] Ald. editio, Θυμωθεὶς δέ. μὴ ἀντὶ τοῦ θεοῦ] Philo, Alleg. 2. οὐ γὰρ ἀντὶ θεοῦ. Idem tamen Alleg. 3. lectionem codicis noſtri retinet. καρπὸν κοιλίας] Chryſoſtomus, καρποῦ κοιλίας. 3 Ῥαχὴλ τῷ Ἰακὼβ] MS. Ox. addit, τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ἵνα τεκνοποιήσωμαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ τεκνοποιηθήσομαι ἐξ αὐτῆς. 5 ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ] MS Ox ἡ παιδίσκη αὐτῆς· in hebræo hæc non habentur. 8 συνελάβετό μοι] Chryſoſtomus, συναντελάβετό μου. Aq. συνανέστρεψέ με. ἠδυνάσθην] Chryſoſtomus, ἠδλώθην, ſcribendum proculdubio, ἠδυνήθην, gemino errore typographico ſublato. 9 ἔστη τοῦ τίκτειν] Complut. edit. ἀπέστη τοῦ τίκτειν· rectius ἔστη. εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. & in Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. 11 ἐν τύχῃ] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, εὐτύχηκα, Chryſoſtomus, τετύχηκα, i.e. ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ ut ipſe interpretatur. MS. Clementis & Ald. editio cum codice noſtro conſentiunt. 13 μακαρίζουσί με πᾶσαι αἱ γυναῖκες] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, μακαρίζουσί με αἱ γυναῖκες. 14 ἐν ἡμέραις θερισμοῦ] Complut. edit. & Ald cum Ambroſio, ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ. MS. autem Ox. Chryſoſtomus & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. μῆλα μανδραγόρου] Chryſoſtomus, μῆλα μανδραγορῶν. Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ] Complut. edit. & Ald cum Cyrillo & Ambroſio addunt, τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, quæ in hebræo non ſunt. 16 εἰσῆλθε δὲ Ἰακὼβ] MS Ox ἦλθε δὲ Ἰακώβ. 17 ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς] MS. Ox. ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ Λείᾳ. Complut. autem edit. & Ald. ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λείας. 20 δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ] Hæc verba interpunctione laborare videntur: illa enim ἐν τῷ νῦν καιρῷ, cum ſequentibus conjungenda ſunt, & præcedentia puncto claudenda ſunt, ut in hebræo. 21 καὶ ἔστη τίκτειν] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, prout in hebræo. 22 ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός] Cyrillus, ἐπήκουσεν αὐτῆς κύριος. 23 ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος] Cyrillus ἀφεῖλεν ἀπ' ἐμοῦ ὁ θεὸς τὸ ὄνειδος. 24 προσθέτω ὁ θεός] MS. Ox. προσέθηκέ μοι ὁ θεός. Complut. autem edit. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo, προσέθετό μοι ὁ θεός. Ald. edit. cum Theodoreto, quæſt. 190. lectionem codicis noſtri confirmant. 26 ἀπόδος μοι τὰς γυναῖκας] Cyrillus addit μου, atque ita ſtatim poſt παιδία. 27 οἰωνισάμην ἄν] Complut. editio cum Ambroſio, οἰωνισάμην ἄν. 28 διάστειλον] Aq. ἐπονόμασον. Symm. ὅρισον. 30 μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα ἦν ἐναντίον μου] MS. Ox. cum Cyrillo & Ambroſio, μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοὶ ἦν ἐναντίον μου. In Complut. autem edit. & Ald. deeſt poſterius ἦν. 32 παρελθέτω τὰ πρόβατα] Complut. edit. & Ald cum Cyrillo & Ambroſio. παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατα καὶ διαχώρισον] Ald. edit. καὶ διαχωρίσω. Cyrillus, διαχώρισον, ſine καί. πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι] Cyrillus πᾶν πρόβατον ποικίλον καὶ ἀρνηδὸν καὶ πᾶν βόσκημα φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξίν] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν· & ſic Ald. niſi quod repetat, ἐν τοῖς ἄρνασι, malé. 33 καὶ ἐπακούσεταί μοι] Ald. edit. καὶ ἔσται μοι καὶ ἐπακούσεταί μοι. Chryſoſtomus & Cyrillus, καὶ ἐπακούσεταί μου. 35 τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους] Symm. τοὺς λευκόποδας. διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, ποίμνιον κατὰ μόνας, quæ in hebræo non ſunt. 37 ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυΐνην, καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακώβ] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinantis librarii vel typographi incuriâ. τὸ χλωρὸν] Ald. edit. λευκόν. 38 ἐνώπιον τῶν ῥάβδων] In hebræo eſt, ἐνώπιον τῶν προβάτων. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν] Deeſt καὶ in Complut. edit. & apud Cyrillum. εἰς τὰς ῥάβδους] Priore loco in hebræo non habentur. 39 Illa uncis incluſa [καὶ ἐκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους] In codicibus Vaticanis, ut obſervat Carterus, & apud Chryſoſtomum reperiuntur: in MS. verò Ox. prout in noſtro, & Clementis, Complut. edit. & Ald. Cyrillo & Ambroſio deſiderantur. 40 καὶ ἔστησεν ἐναντίον] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio, καὶ ἔθηκεν ἐναντίον. 41 ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων] MS. Ox. ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡς ἐνεκίσσων. Chryſoſtomus, ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐνεκίσσων. 42 ἡνίκα γὰρ ἔτεκε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκε, & Chryſoſtomus, ἔτικτε, pro, ἔτεκε. τὰ ἄσημα] Philo De rerum divinarum hærede, τὰ μὲν ἄσημα. Pro, ἄσημα, autem Aquila vertit, ὄψιμα, & Symm. δευτερόγονα. 43 σφόδρα, σφόδρα] Deeſt alterum σφόδρα apud Cyrillum. κάμηλοι καὶ ὄνοι] Complut. edit. addit, καὶ ἡμίονοι, & Cyrillus, qui Glaph. 5. bis hæc verba laudat, uno loco addit, altero demit.

CAP. XXXI.

2 Οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν] Ald. edit. οὐκ ἦν πρόσωπον αὐτοῦ. 4 ἐκάλεσε Ῥαχ καὶ Λείαν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐκάλεσε Λείαν καὶ Ῥαχήλ, contra quam in hebræo & Chryſoſtomo. οὗ τὰ ποίμνια] Complut. edit. cum Ambroſio, οὗ ἦν τὰ ποίμνια. Chryſoſtomus, οὗ τὰ ποίμνια ἐποίμαινεν. MS. Ox. Ald edit. cum Philone, Quòd deterius potiori inſidiari ſoleat, & Cyrillo Glaph. l. 5. lectionem codicis noſtri confirmant. 5 μεθ' ἐμοῦ] MS. Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, πρὸς ἐμέ Complut. edit. πρὸς ἐμοῦ, malé. 7 παρεκρούσατό με] Aq. & Symm. παρελογίσατό με. δέκα ἀμνῶν] Cyrillus, δέκα ἀμνάδων. Aq. δέκα ἀριθμούς. Symm. δεκάκις ἀριθμ Euſebius, ὁ Σύρος, δεκάκις, ἀντὶ τοῦ, πολλάκις. Procopius in Geneſ. Aqui reddidi

ddidit, decem numeros; Symmachus, numero decies. Hebræus habet, *ecies irrita fecit pacta. Syrus autem, mutavit mercedem meam decies. (i.e.) ſæpius.* ȣ̓κ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός] Ald. edit. addit, τȣ͂ πατρός μȣ. 10 ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio ddunt, ἐν γαϛρὶ λαμβάνοντα, quæ in hebræo & reliquis exemplaribus non reperiuntur. ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μȣ ἐν τῷ ὕπνῳ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ; cum quibus conſentiunt Juſt. Mart. & Philo, Quod ſomnia a Deo mittantur; niſi quod τοῖς ὀφθαλμοῖς, gant ſine præpoſ. ἐν. ἀναβαίνοντες ἦσαν] Deeſt ἦσαν apud Juſtinum; & ilo, ἀνέβαινον, legit pro, ἀναβαίνοντες ἦσαν. 11 Ιακὼβ, Ιακὼβ] In MS. Ox. Ald. edit. Philone, Chryſoſtomo & Cyrillo, Ιακὼβ non geminatur, out neque in hebræo. Complut. autem edit. cum Juſt. Martyre, & Amoſio lectionem codicis noſtri confirmant. τί ἐϛι] Juſt. Mart. addit κύ. 12 ϗ εἶπε] Philo addit, μοι. ἑώρακα γὰρ ὅσα] Euſebius Demonſtrat. l. 5. ἑώρακα γὰρ πάντα ὅσα· reliqua verò exemplaria cum Juſtino Martyre, ilone, Chryſoſtomo, & Ambroſio, cum codice noſtro conſentiunt. ἐν τῷ τόπῳ ȣ ἤλειψας] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Mart. ilone, Euſebio, Theodoreto quæſt. 89. & Ambroſio, ἐν τόπῳ Θεȣ͂ ȣ ἤλειψας. ἐκεῖ ϛήλην ... ἐκεῖ εὐχὴν] Deeſt utrumque. ἐκεῖ, apud Philonem. ἔσομαι μετὰ σȣ] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio neque in hebræo habentur. 14 Ραχὴλ ϗ Λεία] In MS Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, Λεία ϗ Ραχήλ. μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τȣ͂ πατρὸς ἡμῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, μερὶς κληρονομίας ἐν τοῖς τȣ͂ πατρὸς ἡμῶν. 16 πάντα πλȣ͂τον ϗ τὴν δόξαν] Philo De profugis, πᾶς ὁ πλȣ͂τος ϗ ἡ δόξα. 17 τὰς γυναῖκας ϗ τὰ παιδία αὐτȣ͂ ἐπὶ τὰς καμήλους] Chryſoſtomus, τὰς γυναῖκας αὐτȣ͂ ϗ τὰ παιδία, ϗ ἀνεβίβασεν αὐτὰς ἐπὶ τὰς καμήλοις. 18 ἣν περιεποιήσατο] Ald. edit. ἣν ἐποίησεν, malé. ἀπελθεῖν πρὸς Ισαάκ] Cyrillus, ϗ ἀπῆλθε πρὸς Ισαάκ. εἰς γῆν] Cyrillus, ἐν γῇ. 19 εἴδωλα] Aq. μορφώματα. Symm. θεραφείν. ὅτι ἀποδιδράσκει] Ald. edit. ὅτι διδράσκει. Cyrillus, ὅτι ἀπεδίδρασκε. ϗ διέβη τὸν ποταμὸν] MS. Ox. ϗ ἀνέστη ϗ διέβη τὸν ποταμὸν, prout in hebræo. 23 παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτȣ͂] Complutenſ. edit. cum Ambroſio, παραλαβὼν τοὺς υἱοὺς αὐτȣ͂, ϗ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτȣ͂. ἐδίωξεν] Complut. edit. κατεδίωξεν. 24 ὁ θεὸς πρὸς Λάβαν] Ald. edit. ἄγγελος πρὸς Λάβαν. 25 ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτȣ͂] Ald. edit. ἔπηξε τὴν ὁδὸν τῆς σκηνῆς αὐτȣ͂. 27 μετὰ μουσικῶν τυμπάνων] Complut. edit. cum Ambroſio, μετὰ μουσικῶν ϗ τυμπάνων. 28 ȣ̓κ ἠξιώθην] Complut. edit. ȣ κατηξιώθην. 30 νῦν οὖν πεπόρευσαι] MS. Clementis, νῦν οὖν εἰ ϗ πεπόρευσαι. MS. Ox. νῦν οὖν πορεύσῃ & Complut. edit. νῦν οὖν πεπόρευσο. 31 Ιακὼβ εἶπε τῷ Λάβαν] In Romanâ edit. adduntur ex hebræo & interpretatione Aquilæ, vel Symmachi, aut Theodotionis, ὅτι ἐφοβήθην· quæ neque in MS. Ox. Clementis & noſtro, neque in edit. Complut. & Ald. reperiuntur, quas ab initio ad 47. caput Romana editio ſequitur, cùm mutilum eouſque ſit exemplar Vaticanum. 32. παρ᾽ ᾧ ἂν εὕρῃς τοὺς θεούς σȣ &c.] Complut. edit. cum Ambroſio, παρ᾽ ᾧ ἂν εὑρεθῶσιν οἱ θεοὶ, quæ quidem verba in Complut. edit. ſuo loco mota ſunt. ἐπίγνωθι τί ἐϛι] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπίγνωθι Chryſoſtomus, ἐπίγνωθι εἰ τί ἐϛι. 33 ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Λείας. & ſic ſtatim infra, τὸν οἶκον Ιακὼβ, ſine præpoſitione. 34 ϗ ἐνέβαλεν αὐτὰ] MS.Ox. ϗ ἐνέκρυψεν αὐτά. 35 ȣ δύναμαι ἀναϛῆναι] Compl. Ambroſ. ȣ δύνωμαι ἀναϛῆναι. τῶν γυναικείων μȣ ἐϛίν] Ald. cum Chryſ. & Cyrillo, τῶν γυναικῶν μοι ἐϛίν. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ] Compl. Ambr. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐνώπιον αὐτȣ͂ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ. 37 ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τȣ͂ οἴκου σȣ] Compl. Ambr. ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν σȣ. 39 θηριάλωτον] Complut. cum Ambroſio, θηριόβρωτον. ȣ̓κ ἂν ἐνήνοχά σοι] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, ȣ̓κ ἐνήνοχά σοι. ἀπ᾽ ἐμαυτȣ͂] Complut. Ald. cum Ambroſio, παρ᾽ ἐμαυτȣ͂. 40 τῷ καύσωνι] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, τῷ καύματι, MS. autem Ox. & Nazianzenus Orat. 28. lectionem codicis noſtri confirmant. 41 ἀντὶ τῶν θυγατέρων] MS. Ox. Ald. edit cum Chryſoſtomo, ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων. δέκα ἀμνάσιν] Chryſoſtomus, δέκα ἀμνάδας. 42 τὸν κόπον] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸν πόνον. 43 αἱ θυγατέρες σȣ θυγατέρες μȣ, ϗ οἱ υἱοί σȣ, υἱοί μȣ, ϗ τὰ κτήνη σȣ κτήνη μȣ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, αἱ θυγατέρες θυγατέρες μȣ, ϗ οἱ υἱοί υἱοί μȣ, ϗ τὰ κτήνη κτήνη μȣ. Philo de Cherubin, αἱ θυγατέρες μȣ, ϗ οἱ υἱοί μȣ, ϗ τὰ κτήνη μου. MS. autem Ox. cum Chryſoſtomo & Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. οἷς ἔτεκον] Chryſoſtomus, τοῖς τεχθεῖσιν. 44 διαθώμεθα διαθήκην] Ald. edit. διαθῶμαι διαθήκην. εἰς μαρτύριον] Cyrillus, εἰς μαρτυρίαν. εἶπε δὲ αὐτῷ Ιακὼβ, ἰδȣ ȣ̓θεὶς μεθ᾽ ἡμῶν ἐϛιν. ἴδε ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμȣ͂ ϗ σȣ͂] Deſunt hæc omnia in Complut. edit. & Ambroſio neque in hebræo habentur. MS. autem Ox. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, & Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 46 ϗ ἔφαγον ϗ ἔπιον] Deſunt illa ϗ ἔπιον, in MS. Ox. Complut. edit. Aldinâ, Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, prout in hebræo. 47 βουνὸς μάρτυς· Ιακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μαρτυρεῖ] MS. Ox Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo & Ambroſio, βουνὸς μαρτυρίας· Ιακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μάρτυς. 48 εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ιακὼβ, ἰδȣ ὁ βουνὸς οὗτος ϗ ἡ ϛήλη αὕτη] Complut. edit. cum Ambroſio, εἶπε δὲ Λάβαν, ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμȣ͂ καὶ σȣ͂ σήμερον. τὸ ὄνομα αὐτȣ͂] Complut. edit. cum Ambroſio τὸ ὄνομα τȣ͂ τόπου. Ald. τὸ ὄνομα. 51 ἰδȣ, ὁ βουνὸς οὗτος ϗ μάρτυς ἡ ϛήλη αὕτη] Ald. edit. ἰδȣ, ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ μάρτυς ἡ ϛήλη αὕτη. Complut. edit. cum Ambroſio, ἰδȣ ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ ἡ ϛήλη ἣν ἔϛησα ἀνὰ μέσον ἐμȣ͂ καὶ σου μαρτυρεῖ. ὁ βουνὸς οὗτος, ϗ ἡ ϛήλη ἣν σα αὕτη μαρτυρεῖ. 55 ϗ ἀποϛραφεὶς Λάβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτȣ͂] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἀπεϛράφη Λάβαν εἰς τὸν τόπον αὐτȣ͂. Chryſoſtomus pro τόπον legit οἶκον.

CAP. XXXII.

1. Εἰς τὴν ἑαυτȣ͂ ὁδὸν] Compl. Ambr. ſine præpoſitione, τὴν ὁδὸν αὐτȣ͂. ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε] MS. Ox. ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτȣ͂ Ιακὼβ εἶδε. Complut. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἀναβλέψας εἶδε. In MS. Saravii, omnia illa, ϗ ἀναβλέψας εἶδε παρεμβολὴν παρεμβεβληκυῖαν, obelo notantur. 3 ἀπέϛειλε δὲ Ιακὼβ ἀγγέλους πρὸς Ησαῦ] MS. Ox Ald. & Romana edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo Glaph. lib. 5. ἀπέϛειλε δὲ Ιακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτȣ͂ πρὸς Ησαῦ. 5 ἀπέϛειλα ἀναγγεῖλαι] Cyrillus, ἀπέϛειλα ἀγγεῖλαι. τῷ κυρίῳ μȣ Ησαῦ.] In MS. Sar. vox Ησαῦ, obelo notatur. 6 ἀνέϛρεψαν] MS. Sar. ὑπέϛρεψαν. Cyrillus, ἀπέϛρεψαν, ἤλθομεν] Chryſoſtomus, ἀπήλθομεν. ϗ ἔρχεται] Complut. edit. Ald. & Romana cum Ambroſio, ϗ ἰδȣ αὐτὸς ἔρχεται. MS. Sar. cum codice noſtro concordat. 7 ἐφοβεῖτο] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana, cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἐφοβήθη. ἠπορεῖτο] Chryſoſtomus, διηπορεῖτο. 8 ϗ ἐκκόψῃ] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, ϗ κόψῃ. MS. Sar. lectionem codicis noſtri ſequitur. 9 κύριε ὁ εἴπας μοι] Ald. edit. κύριε ὁ θεὸς ὁ εἴπας μοι. Rom. κύριε σὺ ὁ εἰπών μοι. MS. Sar. κύριος ὁ εἴπας μοι. 10 ἱκανοῦσαί μοι] Ald. edit. ἱκανός εἰμι, Complut. & Rom. ἱκανούσθω μοι. MS. Sar. ſequitur lectionem codicis noſtri. τῇ ῥάβδῳ μȣ διέβην] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo, Cyrillo, & Ambroſio, τῇ ῥάβδῳ μȣ ταύτῃ διέβην. & pro διέβην Chryſ. homilia. 38. in Acta legit, διῆλθον. MS. Sar. Ald. edit. & Philo, Alleg. lib. 3. cum codice noſtro conſentiunt. 11 ἐκ χειρὸς τȣ͂ ἀδελφȣ͂ μȣ, ἐκ χειρὸς Ησαῦ] Illa ἐκ χειρὸς poſteriore loco, deſunt in MS. Ox. Ald. edit. Chryſoſtomo & Cyrillo. πατάξῃ με, ϗ μητέρα ἐπὶ τέκνοις] MS Ox. & Ald. edit. πατάξῃ με ϗ μητέρας ἐπὶ τέκνοις. MS. Sar. Complut. edit. & Rom. cum codice noſtro concordant. voces autem, με ϗ, in *MS.* Sar. obelo notantur. 12 καλῶς, εὖ σε ποιήσω] In Complut. edit. & Romanâ cum Ambroſio deeſt, καλῶς, & apud Chryſoſtomum & Cyrillum, εὖ, cum utrumque retinendum ſit, ut in *MS.* Ox. & Sar. cum Ald. editione. ϗ θήσω] *MS.* Ox. ϗ ἔϛαι. ἀπὸ τȣ͂ πλήθους] Complut. edit & Rom. ὑπὸ τȣ͂ πλήθους. *MS.* Sar. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 13 ὧν ἔφερε δῶρα] Ald. edit. cum *MS.* Sar. ὧν ἔφερεν ἐν χειρὶ αὐτȣ͂ δῶρα, & voces illæ ἐν χειρὶ αὐτȣ͂, aſteriſco notantur, prout quæ ſtatim ſequuntur, ϗ ἐξαπέϛειλε. 15 ταύρους δέκα] Complut. edit. cum Ambroſio, ταύρους εἴκοσι. 16 ἔδωκε διὰ χειρὸς] Complut. edit cum Ambroſio, ἔδωκεν αὐτὰ διὰ χειρός. 17 τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σȣ] Complut. edit. cum Ambroſio, τίνος τὰ πορευόμενα ἔμπροσθέν σȣ. 19 ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ ϗ δευτέρῳ] In *MS.* Saravii voces, τῷ πρώτῳ ϗ, quæ in omnibus exemplaribus reperiuntur, obelo notantur. τοῖς προπορευομένοις] Forte, τοῖς πορευομένοις ὀπίσω, ut in hebræo. 20 παραγίνεται ὀπίσω] In *MS.* Saravii, παραγίνεται, obelo notatur. προπορευομένοις αὐτȣ͂] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt, αὐτȣ͂. Forte προπορευομένοις μȣ, ut in hebræo. 23 ϗ διέβη τὸν χειμάρρουν] *MS.* Sar. ϗ διεβίβασεν αὐτοὺς τὸν χειμάρρουν. 24 ἐπάλαιεν μετ᾽ αὐτȣ͂ ἄνθρωπος] Aq. & Symm. ἐκυλίετο ἀνὴρ μετ᾽ αὐτȣ͂. 25 ἥψατο τȣ͂ πλάτους] Chryſoſtomus, ἐκράτησε τȣ͂ πλάτους, infra tamen ſub finem capitis retinet vocem, ἥψατο. 26 ȣ μή σε ἀποϛείλω] *MS.* Ox. ȣ μή σε ἀπολύσω. 28 ȣ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σȣ Ιακὼβ, ἀλλ᾽ Ισραὴλ τὸ ὄνομά σȣ ἔϛαι] *MS.* Ox. ȣ κληθήσῃ Ιακὼβ, ἀλλ᾽ Ισραὴλ τὸ ὄνομά σȣ ἔϛαι. *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Illa autem, ἔϛαι τὸ ὄνομά σȣ, in *MS.* Sar. obelo notantur. ἐνίσχυσας μετὰ θεȣ͂] Aq ἦρξας μετὰ θεȣ͂. Symm. ἦρξω ἰσχύι πρὸς θεόν. μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς εἶ] Philo De temulentia, μετὰ ἀνθρώπων δυνατῶς, errore forte typographi. *MS.* Clementis & codices Vaticani cum Rom. editione, Juſt. Martyre, Euſebio, Theodoreto quæſt. 29. Chryſoſtomo & Cyrillo, μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ. *MS.* Saravii & Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 29 ἵνατί σὺ ἐρωτᾷς] Complut. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre, Philone, Euſebio, & Cyrillo, ἵνατί τȣ͂το σὺ ἐρωτᾷς. τὸ ὄνομά μȣ] Ald. edit. addit, ὅ ἐϛι θαυμαϛὸν· quæ ut Scholiaſtes notat in hexaplis non reperiuntur. 30 εἶδος θεȣ͂] Aq. πρόσωπον ἰσχυρȣ͂. Symm. φανυήλ. ϗ ἐσώθη μȣ ἡ ψυχή] Juſt. Mart. ϗ ἐχάρη μȣ ἡ ψυχή. 32 τὸ νεῦρον ὃ ϗ ἐνάρκησεν] Complut. edit. cum Ambroſio, τὸ νεῦρον ὃ ἐνάρκησεν. Ald. edit. τὸ νεῦρον ϗ ἐνάρκησεν. Chryſoſtomus, ὃ ϗ ἐνάρκησεν, omiſſis, τȣ͂ νεύρȣ.

CAP. XXXIII.

1 ἀναβλέψας δὲ Ιακὼβ] In codice Vaticano ut obſervat Canterus adduntur, τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτȣ͂, & in MS. Saravii aſteriſco notantur, quæ in Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio non habentur. Aq. ϗ ἦρεν Ιακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτȣ͂. Symm. ἐπάρας δὲ Ιακὼβ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτȣ͂, εἶδε, ϗ ἰδȣ Ησαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ͂ ἐρχόμενος. Symm. εἶδε φανέντα Ησαῦ ἐρχόμενον. MS. Saravii lectionem codicis noſtri ſequitur. Illa verò ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ͂, obelo notantur. αὐτὸς ϗ τετρακόσιοι] In MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio deeſt vox αὐτὸς, & apud Chryſoſtomum deeſt non tantum, αὐτὸς, ſed etiam ἐρχόμενος. ϗ ἐπιδιεῖλε Ιακὼβ] Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ διεῖλε Ιακώβ. MS. Saravii cum codice noſtro conſentit, vox autem Ιακὼβ obelo notatur. Aq. ϗ ἡμίσευσεν Ιακώβ. 2 ϗ ἐποίησε] MS Ox. & Rom. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ ἔθετο. MS Sar. lectionem codicis noſtri tuetur. 3 παρῆλθεν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio προῆλθεν, contra quam in hebræo. τῷ ἀδελφῷ] Ald. edit. τȣ͂ ἀδελφȣ͂, malé. 4 ϗ προσδραμὼν περιλαβὼν αὐτὸν] MS. noſter & Saravii addunt, ἐφίλησεν ϗ, quæ in MS. Sar. obelo notantur. τράχηλον αὐτȣ͂] Ald. edit. repetit ϗ κατεφίλησεν αὐτὸν· quæ in reliquis exemplaribus, Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio non ſunt. 5 ϗ ἀναβλέψας] Complut. edit. cum Rom. Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ ἀναβλέψας Ησαῦ. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. codicem noſtrum ſequuntur. 5 ϗ τὰ παιδία] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, ϗ τὰ τέκνα. 7 Ραχὴλ ϗ Ιωσὴφ] MS. Saravii προσήγγισε Ιωσὴφ ϗ Ραχήλ. 8 χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σȣ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, χάριν ἐναντίον σȣ. 10 εἰ εὕρηκα] Complut. edit. εἰ εὗρον, MS. Sar. μὴ δὴ εἰ εὗρον. εὐδοκήσεις με] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐλογήσεις με. Chryſoſtomus, εὐδοκήσεις ἀντὶ τȣ͂, τὸ ἀρέσκον μοι ποιήσεις. 11 ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεός] Procopius in Geneſ. *Aquila interpretatus eſt, quos (ſcil. pueros) dedit Deus ſervo tuo. Symm. quos donavit.* καί ἐϛι μοι πάντα] MS. Ox. καί ἐϛι μοι πολλά. ἐβιάσατο] Chryſoſtomus, παρεβιάσατο. 12 πορευθῶμεν ἐπ᾽ εὐθεῖαν] Complut. edit. πορευθῶμεν εἰς εὐθεῖαν, Ald. edit. cum Chryſoſtomo, πορευσώμεθα ἐπ᾽ εὐθεῖαν, (i.e.) ut interpretatur Chryſoſtomus, λοιπὸν κοινὴν ποιησώμεθα ὁδοιπορείαν. Symm. ϗ πορευθῶμεν ἵνα συνοδεύσω σοι. Scholiaſtes, πορεύσομαι εἰς κατέναντί σȣ. In *MS.* Sar. πορευσώμεθα, ϗ πορεύσομαι ἐπ᾽ εὐθεῖαν, & illa, ϗ πορεύσομαι, aſteriſco notantur. 13 λοχεύονται ἐπ᾽ ἐμὲ] *MS.* Ox. κύουσιν ἐπ᾽ ἐμοί. Ald. edit. χωλεύονται ἐπ᾽ ἐμέ, perperam. καταδιώξω αὐτοὺς] *MS.* Ox & Ald. edit. cum Chryſoſtomo, καταδιώξω αὐτὰ, qui in margine habet αὐτοὺς, ut in noſtro. In *MS.* Sar. & Complut. edit. αὐτοὺς, pro quo legendum fortè αὐτὰς, referendo ſcilicet ad vocem βόες, quæ præceſſerat, non autem ad κτήνη, quæ ſequitur. 17 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τȣ͂ τόπȣ ἐκείνȣ] In *MS.* Sar. vox ἐκείνȣ, obe-

lo notatur. 18 ὅτε ἦλθεν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. ὅτε ἐπανῆλθεν. *MS.* Ox. & Sar. cum Complut. edit. codicem noſtrum ſequuntur. παρενέβαλεν] In Rom. editione & Pariſienſi, errore typographi eſt, παρενέλαβε, contra fidem omnium exemplarium. 19. ἑκατὸν ἀμνῶν] *MS.* Sar. ἑκατὸν ἀμνάδων.

CAP. XXXIV.

2 Εμμὼρ ὁ χοῤῥαῖος] *MS.* Ox. Εμμὼρ ὁ χετταῖος. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. lib. 15. & Ambroſio, Εμμὼρ ὁ Εὐαῖος. *MS.* Sar. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt. ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν] Ald. edit. ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς, καὶ ἔτεκε, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν. 4 τὴν παιδίσκην ταύτην] *MS.* Sar. Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, τὴν παῖδα ταύτην. 7 κατενύχθησαν] Ald. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo, κατενύγησαν (i.e.) ut ipſe interpretatur, ἐλυπήθησαν, οὐκ ἀνεκτὸν αὐτοῖς ὤφθη, ἀλλὰ καὶ πάνυ χαλεπὸν, καὶ λύπης αὐτοῖς ὑπόθεσις γέγονε. *MS.* Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὅτι ἄσχημον ἐποίησε Συχὲμ ἐν Ισραὴλ] In *MS.* Sar. Ald. edit. Complut. & Rom. deeſt Συχὲμ, prout in hebræo. 10 καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ᾽ αὐτῆς] *MS.* Sar. cum Complut. edit. ἐμπορεύεσθε ἐν αὐτῇ. καὶ ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ] Complut. edit. καὶ κτᾶσθε ἐν αὐτῇ, & Chryſoſtomus, καὶ κτήσασθε ἐν αὐτῇ, qui tamen in margine habet ἐγκτᾶσθε. *MS.* Sar. καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ. 11 πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, λέγων εὕροιμι χάριν. *MS.* Ox. εἰ εὗρον χάριν. 12 πληθύνατε τὴν φερνὴν] *MS.* Sar. addit. καὶ δόμα. τὴν παῖδα ταύτην] *MS.* Ox. τὴν παιδίσκην ταύτην. 13 ὅτι ἐμίαναν] *MS.* Ox. ὅτι ἐμίανεν, prout in hebræo, reliqua exemplaria in plurali legunt, ἐμίαναν, & Chryſoſtomus, ἐμόλυναν. 14 καὶ εἶπαν αὐτοῖς Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, υἱοὶ δὲ Λείας] In Complut. edit. & Rom. deſiderantur illa, υἱοὶ δὲ Λείας. *MS.* Ox. & Sar. cum Ald. edit. agnoſcunt, & in *MS.* Sar. omnia illa, Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας, υἱοὶ δὲ Λείας, obelo notantur. ποιῆσαι τοῦτο] *MS.* Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἔχοντι ἀκροβυστίαν. 15 ἐν τούτῳ] Complut. edit. & Rom. μόνον ἐν τούτῳ. *MS.* Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν] In *MS.* Sar. hæc verba obelo notantur, prout & illa quæ ſtatim ſequuntur, καὶ ὑμεῖς. 16 ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας] *MS.* Clementis, ληψόμεθα ἡμῖν εἰς γυναῖκας. In Complut. autem edit. & Ald. deeſt vox γυναῖκας, quæ in *MS.* Sar. obelo notatur. 17 τοῦ περιτέμνεσθαι] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ περιτέμνησθε. τὰς θυγατέρας ἡμῶν] Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τὴν θυγατέρα ἡμῶν. *MS.* Ox. & Sar. cum edit. Ald. cum codice noſtro conſentiunt. ἀπελευσόμεθα] Complut. edit. πορευσόμεθα. 19 οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο] Chryſoſtomus per paraphraſin, οὐκ ἐμέλλησε τοῦ πληρῶσαι τὰ ῥηθέντα ὁ νεανίσκος. 21 εἰρηνικοί εἰσιν] Aq. ἀπηρτισμένοι εἰσιν. ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐμπορευέσθωσαν ἐν αὐτῇ. ἰδοὺ πλατεῖα] *MS.* Sar. addit, ἐν χερσὶν, ſub aſteriſco. τὰς θυγατέρας αὐτῶν] Deſiderantur hæc in edit. Ald. malè. 22 μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται] In *MS.* Sar. illa, ἐν τούτῳ, obelo notantur. 24 περιετέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν] In *MS.* Sar. illa, τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν, obelo notantur. πᾶς ἄρσην] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, πᾶν ἄρσεν. In *MS.* Sar. πᾶς ἄρσεν· ſub aſteriſco adduntur, πάντες ἐξερχόμενοι πύλην πόλεως αὐτοῦ. 27 καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν] Ald edit. καὶ ἀφήρπασαν τὴν πόλιν, & ſic rurſus paulo infra, ἀφήρπασαν ὅσα, &c. 29 πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν] *MS.* Ox. addit. ἔλαβον. 30 πονηρόν με εἶναι τοῖς κατοικοῦσι] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν. *MS.* Sar. addit, πᾶσαν, quæ vox obelo notatur, prout πᾶσι quæ præceſſerat. 31 χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν] *MS.* Clementis, ἐχρήσαντο τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν.

CAP. XXXV.

1 Ἐκεῖ θυσιαστήριον] Apud Euſebium De demonſtrat. lib. 5. deeſt ἐκεῖ. 2 τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν] *MS.* Ox. & Sar. cum Rom. edit. & Philone De linguarum confuſione & Cyrillo De adorat. lib. 14. τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ᾽ ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν. Apud Cyrillum verò, Glaph. in Geneſ. 5. & Euſeb. De demonſtrat. lib. 5. deſunt illa, τοὺς μεθ᾽ ὑμῶν, prout in *MS.* noſtro, Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio. καὶ καθαρίσασθε] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, καὶ καθαρίσθητε. *MS.* verò Sar. cum Philone De linguarum confuſione, Euſebio & Chryſoſtomo in Commentariis, lectionem codicis noſtri confirmant. 3 διέσωσέ με] Euſebius, ἔσωσέ με. ἐπορευόμην] *MS.* Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. cum Euſebio, Chryſoſtomo, Cyrillo, & Ambroſio, ἐπορεύθην. 4 καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας] In *MS.* Sar. hæc omnia obelo notantur. 5. καὶ ἐξῆρεν Ισραὴλ ἐκ Σικίμων] MS. Ox ἐξῆρεν Ιακὼβ ἐκ Σικίμων. In MS. Sar. illa, Ισραὴλ ἐκ Σικίμων, obelo notantur. 6 Λουζὰ ἥ ἐστιν] In *MS.* Sar. vox ἐστιν, obelo notatur. πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ᾽ αὐτοῦ] In *MS.* Sar. deſunt illa, ὃς ἦν. ἐν γῇ χαναὰν] Juſt. Mart. Dial. cum Tryphone, εἰς γῆν χαναάν. 7 τοῦ τόπου Βαιθὴλ] Codex Vaticanus, ut obſervat Canterus cum Juſt. Martyre, τοῦ τόπου ἐκείνου Βαιθήλ. *MS.* autem Sar. τοῦ τόπου ἰσχυρὸς Βαιθὴλ, & vox ἰσχυρὸς aſteriſco notatur. ἐπεφάνη αὐτῷ] Complut. edit. cum Juſt. Martyre, ἐφάνη αὐτῷ. ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν] Apud Juſt. Martyrem deeſt vox αὐτόν, in exemplaribus autem omnibus & Chryſoſtomo habetur. 8 τροφὸς Ρεβέκκας κατώτερον Βαιθὴλ] In omnibus exemplaribus legitur, τροφὸς Ρεβέκκας, καὶ ἐτάφη κατώτερον Βαιθὴλ, & in *MS.* Sar. illa, καὶ ἐτάφη, aſteriſco notantur. Βάλανος πένθους] Juſt. Mart. βάλανον πένθους. 9 ἐν Λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο] In *MS.* Sar. voces, ἐν Λουζᾷ, obelo notantur. Ald. edit. ἐν Λουζᾷ ὅτε παρεγένετο ἐκεῖσε. ηὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός] Deſunt illa ὁ θεὸς apud Juſtinum Martyrem & Chryſoſtomum, prout in hebræo, & in *MS.* Sar. obelo notantur. 10 τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακὼβ] Ald. edit. τὸ ὄνομά σου Ιακὼβ οὐ κληθήσεται ἔτι Ιακώβ, prout in hebræo. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ισραὴλ] Deſunt hæc omnia non tantùm in *MS.* noſtro & Ox. ſed in Complut. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, & in *MS.* Sar. obelo notantur. 11 ἐγὼ ὁ θεός σου] Philo De nominum mutatione, ἐγώ εἰμι θεός σου, ἐγὼ θεός σου. Euſebius De demonſtrat. lib. 2. ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου, & in *MS.* Sar. ἐγὼ ὁ θεός σου ἱκανός, & vox ἱκανὸς aſteriſco notatur. καὶ ἔθνη] Euſebius, εἰς ἔθνη, jungendo ſcil. cum iis quæ præceſſerant. αὐξάνου καὶ πληθύνου] In *MS.* Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio deeſt, καί. *MS.* autem Ox. & Chryſoſtomus cum codice noſtro conſentiunt. βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται] *MS.* Ox. βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσεται. 12 σοὶ δέδωκα αὐτήν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. Rom. cum Ambroſio addunt præterea, σοι ἔσται, quæ in *MS.* Sar. obelo notantur. δώσω τὴν γῆν ταύτην] Deſunt hæc in *MS.* Ox. edit. verò Ald. ταύτην addit εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 14 ἐλάλησε μετ᾽ αὐτοῦ, στήλην λιθίνην] *MS.* Ox. Complut. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio, ἐλάλησε μετ᾽ αὐτοῦ ὁ θεὸς, στήλην λιθίνην. *MS.* Sar. & Ald. edit. codicem noſtrum ſequuntur. καὶ ἐπέχεεν ἐπ᾽ αὐτὴν σπονδὴν] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἐποίησεν ἐπ᾽ αὐτῆς (vel αὐτὴν) σπονδήν. 15 καὶ ἐκάλεσεν Ιακὼβ] In *MS.* Sar. vox Ιακὼβ aſteriſco notatur. μετ᾽ αὐτοῦ ἐκεῖ] Deeſt ἐκεῖ apud Cyrillum. 16 ἀπάρας δὲ Ιακὼβ ἐκ Βαιθὴλ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ] Hæc in græcis omnibus exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio ſuo loco mota ſunt, quæ in hebræo infra poſt ſectionem ις leguntur, ubi de obitu & ſepulchro Rachelis agitur. ἡνίκα ἤγγισε Χαβραθὰ εἰς γῆν ἐλθεῖν Εφραθᾶ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἡνίκα ἤγγισε Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Εφραθά. Ald. edit. ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαφραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Εφραθᾶ, atque ita Cyrillus, niſi quod Χαβραθὰ, & non Χαφραθὰ legat. *MS.* Sar. & Rom. edit. ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Εφραθά. *MS.* Ox. cum codice noſtro conſentit. Chryſoſtomus, ὅτε ἤγγισε τοῦ εἰσελθεῖν εἰς Εφραθᾶ. LXX Seniores vocem hebraicam *Chibrath*, quæ πολύσημος eſt, & de cujus ſignificatione multùm inter ſe variant interpretes, in ſuâ verſione paululum immutatam retinuerunt, quod & alibi frequenter ab eis factum eſt, cùm voces dubiæ & ambiguæ occurrerent: vel potius ingenuè fatendum eſt, pro loci nomine eos accepiſſe, ut ex Alexandri Polyhiſtoris verbis apud Euſebium De præpar. lib. 9. 1. colligi poteſt, ἐκεῖθεν δὲ ἐλθεῖν εἰς Χαφραθὰ (ſcribendum Χαβραθὰ) ἔνθεν παραγενέσθαι εἰς Εφραθὰ, & Euſebio De nominibus locorum *S.* ſcripturæ, qui inter alia, Χαβραθὰ etiam recenſet. Fullerus Miſcel. lib. 2. 15. per Metatheſin literæ *Reſh* legiſſe conjicit LXX interpretes רבבה & in regimine רבבת i.e. *equitationem* vel *curſum equeſtrem, ſpatio certo definitum, ſtadium* ſc. ut vertit Munſterus. Nos, ſi literarum metatheſi & conjecturæ locus ſit, רחבה legiſſe potius exiſtimamus, pro quo Symmachum vel Theodotionem ὁπίδρομον potius quàm ἱππόδρομον (ut eſt infra cap. 48. ubi geminam interpretationem obſervare licet) tranſtuliſſe conjicimus. Eſt autem ὁπίδρομος, idem quod εὐρύχωρος, εὐρυχωρία & πλατυσμὸς, quibus vocibus ad locum planum, pervium & apertum exprimendum LXX Interpretes alibi utuntur. Aq. καθ᾽ ὁδόν. Senſus autem eſt, in campo aperto Rachelem enixam, & in partu extinctam fuiſſe antequam ad urbis προάστεια, ſeu περιπόλια, & περιεια (quæ ſepimentis hinc inde clauſa viam anguſtant) ventum eſt. ἔτεκε Ραχὴλ] Cyrillus ἔτικτε Ραχήλ. 18 ἀπέθνησκε γὰρ] Deſiderantur hæc in *MS.* Ox. contra quàm in hebræo, reliquis exemplaribus, Chryſoſtomo & Ambroſio. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ] In *MS.* Sar. vox αὐτοῦ, aſteriſco notatur. ἐκάλεσεν αὐτὸν, Βενιαμείν] Complut. edit. & Rom. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βενιαμίν. *MS.* Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Procopius in Geneſin, *Pro Benjamin, Symmachus reddidit, filius dextræ.* 19 ἐν τῇ ὁδῷ Εφραθᾶ] *MS.* Ox. et edit. Rom. addunt, τοῦ ἱπποδρόμου. 20 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας] Complut. edit. & Rom. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. In MS. Sar. vox ἡμέρας obelo notatur. Poſt illa, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, in *MS.* Sar. & Ald. edit. repetuntur illa, quæ ſupra ſuo loco mota habentur, καὶ ἀπάρας Ισραὴλ, καὶ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. 21 καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ] *MS.* Ox. καὶ πονηρὸν ἐφάνη αὐτῷ. In *MS.* Sar. omnia illa, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ, obelo notantur. 27 τὸν πατέρα αὐτοῦ] *MS.* Ox. & Ald. edit. addunt, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ. Χεβρὼν ἐν γῇ χαναὰν] Illa ἐν γῇ χαναὰν, in *MS.* Sar. obelo notantur. 28 ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι] *MS.* Ox. & Sar. ἐγένοντο δὲ πᾶσαι αἱ ἡμέραι. ἃς ἔζησεν] In *MS.* Sar. hæ voces obelo notantur. 29. ἐκλείπων ἀπέθανεν] MS. Ox. & Sar. ἐκλείπων Ισαὰκ ἀπέθανε, & vox Ισαὰκ aſteriſco notatur. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] Ald. edit. οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

CAP. XXXVI.

2 Τῶν χαναναίων] MS. Ox. χαναάν. 4 ἔτεκε δὲ Αδὰ τῷ Ησαῦ] Compl. edit. & Rom. ἔτεκε δὲ αὐτῷ Αδά. MS. Sarravii cum codice noſtro & Ald. edit. concordat. 6 πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ] In hebræo, *omnes animas domus ſuæ.* Intendum ψυχὴ pro toto homine, pars pro toto, Synecdochicè ponitur, & ἀπὸ τοῦ εἴδους (ut Epiphanii verbis in Ancorato utar) ὁ ἄνθρωπος καλεῖται· Exempla in Scripturis ſunt obvia: Interdum σῶμα, ut hoc loco, & infra, ἐσιτομέτρει Ιωσὴφ σῖτον κατὰ σῶμα, niſi forte στόμα potius illic legendum, & vocem νηπίων, ſupplendam eſſe dicamus, ut veritati hebraicæ verſio reſpondeat. Σῶμα præterea pro *ſervo* & *mancipio* uſurpatur, ut ex Epiphanio ibidem diſcere licet, qui author eſt τὴν συνήθειαν τοὺς δούλους σώματα εἰωθέναι καλεῖν, ut Maccab. 2. 8. de Nicanore narratur, quòd maritimas civitates ἐπ᾽ ἀγορασμὸν Ιουδαϊκῶν σωμάτων προσεκάλεσεν, ὑπισχνούμενος ἐνενήκοντα σώματα ταλάντου παραχωρήσειν. Plura exempla qui velit, & ex prophanis ſcriptoribus petita, conſulat eruditiſſimas Domini Iſaaci Caſauboni in Athenæum lib. 5. cap. 10. Animadverſiones. Hinc σωματέμπορος, authore Euſtathio, ὁ καὶ ἀνδραποδοκάπηλος, ἤγουν ὁ τῶν ἀνδραπόδων μεταβολεύς. Latini *mangonem* & *venalitiarium* vocant. Σῶμα denique pro *peculio, hæreditate, ſubſtantia* & *facultatibus* accipitur, ut ſupra Geneſ. 34. πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, in hebræo חיל. Ἀλλ᾽ ἅλις τοῦ δρυός, Scholia enim non commentarios ſcribimus. 8 αὐτός ἐστιν Εδώμ] Complut. edit. hoc loco addit ea quæ infra habentur ſub finem capitis, κατῴκει δὲ Ιακὼβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν. 18 Illa uncis incluſa [θυγατρὸς Ανὰ γυναικὸς Ησαῦ] in MS. Ox. & Complut. edit. prout in codice noſtro deſiderantur, & in MS. Sar. aſteriſco notantur. 21 Ρεισὼν] Scribendum Δισὼν, vel Δισὰν potius, ut eſt Paralip. 1. in MS. noſtro & Complut. edit. ſimilitudo literarum *Reſh* & *Daleth*, errori anſam præbuit. 24 ὃς εὗρε τὸν ἰαμείν] Aq. & Symm. in plurali, τοὺς ἰαμείν. Theodotion autem ſequutus LXX Interpretes in ſingulari, τὸν ἰαμείν, reddidit, οἱ δὲ ἑρμηνεύσαντες αὐτὴν πως τὴν λέξιν τὴν ἑβραϊκὴν τεθείκασιν. Plerique cum Rabbinis, vocem ימם, *mulos* interpretantur, qui ab Ana ex admiſſura aſini & equæ primùm inventi ſunt. Ex ſimili naturæ adulterio (ut loquitur Tertullianus) nati ſunt Camelopardalus, Cynocephali,, Crocotæ, Leocrocottæ, Leopardi, Lynces, Tragelaphi, Tityri, Umbri & alia

id genus ἑτερόγονα ζῷα. Ego illis potius aſſentior qui ſtagnum & collectionem aquarum, vel puteum aquationi jumentorum aptum, &c. hoc loco intelligunt, præcipuè cùm nullibi aliàs in hebraico fonte muli *jemim*, ſed ubique *peradim* appellentur, & levi tranſpoſitione literarum factum ſit ut ימם, pro מים legerint. Complut. edit. legit τὸν ἰαμίν. Procopius in Geneſ. *Syrus loco æamin habet aquam*, & Diodorus, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἰαμεὶν ὕδωρ βούλονται λέγειν, ἀντὶ τοῦ εὗρε πηγὴν ἐν ἐρήμῳ. ὅτε ἔνεμε] Complut. edit. ὅτε εὗρε, mendoſé. 27 In MS. Ox. prout in noſtro quatuor filii Aſar numerantur; ſic etiam Paralip. 1. in MS. noſtro & codice Cantabrigienſi, Ald. edit. hìc quatuor ſimiliter numerat, ſed Paralip. 1. tres tantùm, prout Complut. edit. utrobique juxta veritatem hebraicam. 37. Σαλαμὰ] Scribendum potius Σαμαλὰ, cum in hebræo ſit *Samlah*. MS. Ox. Σαμαλὰκ, & Ald. edit. Σαμαδὰ, Complut. autem edit. Σαμά. 43 Ἠμὼν Ζαφωεὶ] Scribendum potius Ηρὰμ, ut eſt Paralip. 1. licet MS. Ox. Complut edit. & Ald. Σαφωὶν habeant. ἐν τῇ γῇ τῆς κλήσεως αὐτῶν] MS. Ox. ἐν τῇ γῇ κατοικήσεως αὐτῶν.

CAP. XXXVII.

1 Παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ] Ald. edit οὗ παρῴκησεν Ισαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 2 Ιωσὴφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων] MS. Ox. Ιωσὴφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἐποίμανε, Cyrillus Glaph. lib. 6. Ιωσὴφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν γεγονὼς, ποιμαίνων ἦν. Complut. autem edit. & Ald. cum Philone, Quod Deus ſit immutabilis, Chryſoſtomo & Ambroſio lectionem codicis noſtri confirmant. τὰ πρόβατα] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio addunt, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήνεγκαν δὲ Ιωσὴφ, &c.] Ald. edit. κατήνεγκαν δὲ κατὰ Ιωσὴφ, &c. Complut. autem edit. cum Ambroſio, κατήνεγκε δὲ ἰωσὴφ, &c. Aq. καὶ ἤνεγκεν ἰωσὴφ τὸν ψόγον αὐτῶν πονηρὸν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν. Symm. καὶ ἔφερεν ἰωσὴφ διαβολὴν κατ' αὐτῶν πονηρὰν πρὸς πατέρα αὐτῶν. Diodorus, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος ἀντὶ τοῦ κατήνεγκαν, κατήνεγκεν ἔχουσι. τουτέστιν ὁ ἰωσὴφ διέβαλε τοὺς ἀδελφοὺς τῷ πατρὶ, ὡς οὐκ εὐτάκτους ὄντας, ὅθεν καὶ ἐμισήθη παρ' αὐτῶν. Procopius in Geneſ. *Symmachus habet, & tulit Joſeph calumniam adverſus eos malam, cui interpretationi aſſentitur & Syrus. Sed Aquila vertit, detulerant,* (i. e.) *fratres ſubinde commiſcebantur falſa crimina quibus adoleſcentem inviſum cum patri tum inimicis redderent.* 3. χιτῶνα ποικίλον] Aq. χιτῶνα ἀστραγάλειον. 4 ὅτι αὐτὸν ἐφίλει] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Chryſoſt. Cyrillo & Ambr. ὅτι αὐτὸν φιλεῖ. ἐμίσησαν αὐτόν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Ambr. ἐμίσησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. 6 ἐνυπνιάσθην] Complut. edit. ἐνυπνιασάμην. 7 ᾤμην ἡμᾶς] Complut. edit. cum Philone, Quod ſomnia a Deo mittantur, Cyrillo & Ambroſio, ᾤμην ἡμᾶς, prout in hebræo. προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα] Cyrillus, προσεκύνησαν τῷ ἐμῷ δράγματι. 8 καὶ προσέθεντο ἔτι] Deeſt ἔτι apud Philonem. 9 διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ] Philo, διηγήσατο τῷ πατρί. ἰδοὺ ἐνυπνιάσθην ἐνύπνιον ἕτερον] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον, apud Philonem verò deſunt hæc omnia. 11 διετήρησε τὸ ῥῆμα] Cyrillus, διετήρει τὸ ῥῆμα. 13 ἀποστείλω σε] Cyrillus cum Ambroſio, ἀποστελῶ σε. 14. εἶπε δὲ αὐτῷ] MS. Ox. εἶπε δὲ αὐτῷ ἰωσήφ. 15 ἄνθρωπος, λέγων] Deeſt λέγων apud Philonem. 17 κατόπισθε] Philo De profugis κατόπιν. 18 ἐπονηρεύοντο] MS. Ox. ἐπονηρεύσαντο. 20 εἰς ἕνα τῶν λάκκων] MS. Clementis cum Cyrillo, εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων. 22 εἰς ἕνα τῶν λάκκων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ] Ald. edit. εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. MS. Ox. εἰς τὸν λάκκον τοῦτον, ſine illis, τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ] Ald. edit. addit ἐζήτει γὰρ, quæ in hebræo non ſunt. 24 ὁ δὲ λάκκος ἐκεῖνος ὕδωρ οὐκ εἶχεν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ὁ δὲ λάκκος κενὸς. ὕδωρ οὐκ εἶχεν, & Chryſoſtomus ὁ δὲ λάκκος ἦν κενὸς, ὕδωρ οὐκ ἔχων. 25 ὁδοιπόροι Ἰσμαηλῖται ἤρχοντο] MS. Ox. ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἤρχοντο. θυμιαμάτων] Aq. στύρακος. 26 τί χρήσιμον] Aq. τί πλεονέκτημα. Alii interpretes, τί κέρδος. 28 οἱ Μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι] MS. Ox. οἱ ἰσμαηλῖται οἱ ἔμποροι, Ald. edit οἱ Μαδιηναῖοι ἔμποροι. 29 καὶ οὐχ ὁρᾷ] Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ οὐχ εὗρε. 30. τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν] Complut. edit. cum Ambroſio addunt, ἐν τῷ λάκκῳ. ποῦ πορεύομαι ἔτι] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ποῦ πορεύσομαι ἔτι. 31, 32. καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα] In Complut. edit. & Ambroſio deſunt illa, αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα. 32 εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 33 θηρίον ἥρπασε τὸν ἰωσήφ] MS. Ox. θηρίον πονηρὸν ἥρπασε αὐτόν. 34 ἡμέρας τινάς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἡμέρας πολλάς. 36 οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσήφ] MS. Ox. οἱ δὲ ἰσμαηλῖται ἔμποροι ἀπέδοντο τὸν ἰωσήφ.

CAP. XXXVIII.

1 Αφίκετο ἕως] Deeſt ἕως apud Cyrillum, Glaph. lib. 6. 4. Συλλαβοῦσα ἔτι] Cyrillus, Συλλαβοῦσα πάλιν. 5 καὶ προσθεῖσα ἔτι] In Complut. edit. deeſt ἔτι. ἔτεκεν υἱόν] Ald. edit. addit ἕτερον τρίτον. 7 πρωτότοκος Ἰούδα] Deſunt illa apud Philonem Alleg. 2. 8 γάμβρευσαι αὐτὴν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιγάμβρευσαι αὐτήν. 10 πονηρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐναντίον τοῦ θεοῦ] MS. Ox. πονηρὸς δὲ ἐφάνη ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ. Complut. edit. πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ. 11 τῇ νύμφῃ αὐτοῦ] Ald. edit. addit μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. εἶπε γάρ] Ald. edit. addit, ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. 13 πενθερός σου ἀνέβη] Ald. edit. cum Cyrillo, πενθερός σου ἀναβαίνει. 14 τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς] MS. Ox. cum Chryſoſtomo; τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. περιεβάλετο θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε] Atque ita Complut. edit. niſi quod deſint poſtrema, καὶ ἐκάθισε. Cyrillus in imperfecto legit, περιεβάλλετο & ἐκάθητο, Chryſoſtomus autem, καὶ περιβαλλομένη θέριστρον, καὶ καλλωπισαμένη ἐκάθισε. Si in ſacris conjecturæ locus ſit, veriſimile eſt LXX Seniores κατεκαλύψατο, pro ἐκαλλωπίσατο reddidiſſe, cùm in hebræo ſit *texit*, vel *cooperuit* ſe, & ſtatim infra ſequatur, κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. Sed nihil temerè mutamus, nec conjecturas pro indubia veritate obtrudimus. ὅτι μέγας γέγονε Σηλὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, deſunt illa, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmat. 16 καὶ εἶπεν αὐτῇ] Apud Philonem De congreſſu quærendæ eruditionis gratia, deeſt αὐτῇ, prout in hebræo. 18 τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον] Aq. τὴν σφραγῖδά σου, καὶ στρεπτόν σου. Scholiaſtes, ἄλλος φησὶν τὸν ὁρμίσκον, ὠράριον. Procopius in Geneſ. *Syrus horarium interpretatus eſt.* ῥάβδον] Symm. ἐγχειρίδιον. 20 ἔριφον ἐξ αἰγῶν] Apud Philonem deſunt illa, ἐξ αἰγῶν. 21 τοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, τοὺς ἐκ τοῦ τόπου. ἡ πόρνη] Aq. ἡ ἐνδιηλλαγμένη. οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη] Aq. οὐκ ἦν ἐν τούτῳ διηλλαγμένη. 22 καὶ οἱ ἄνθρωποι] MS. Ox. καὶ οἱ ἄνδρες. μὴ εἶναι ἐνταῦθα πόρνην] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. 25 αὐτὴ δὲ ἀγομένη] Complut. edit. αὐτῆς δὲ ἀγομένης. τίνος ταῦτά ἐστιν] Complut. edit. cum Philone De nominum mutatione, & Cyrillo, οὗτινος ταῦτά ἐστιν. ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω] Philo, ἐξ ἐκείνου ἐν γαστρὶ ἔχω. 27 ἡνίκα ἔτεκεν] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἡνίκα ἔτικτε. ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς. 28 προεξήνεγκε τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 29 καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν] Apud Cyrillum deeſt καί. τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός;] Aq. τί διέκοψας ἐπὶ σὲ διακοπήν; Scholiaſtes, ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἑβραῖος, τί διεκόπη ἐπὶ σὲ διακοπή; Alius Scholiaſtes, ἄλλος, τί διήπλωσας καθ' ἡμῶν ἄπλωμα. 30 ἐπὶ τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπὶ τῇ χειρὶ, & Chryſoſtomus, ἐπὶ τῆς χειρός.

CAP. XXXIX.

1 Κατήχθη εἰς Αἴγυπτον] Ald. edit. κατηνέχθη εἰς Αἴγυπτον. 2 ἐπιτυγχάνων] Aq. κατευθυνόμενος. Symm. εὐοδούμενος. Procopius in Geneſ. *Syrus, erat vir proſpere agens.* παρὰ τῷ κυρίῳ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ] In MS. Ox. & Theodoreto quæſt. 97. deeſt αὐτοῦ, prout in noſtro codice. 3 καὶ ὅσα ἂν ποιῇ] MS. Ox. καὶ ὃ ἐποίει. 4 εὐηρέστει δὲ αὐτῷ] Complut. edit. cum Ambroſio, εὐηρέστησε δὲ αὐτῷ. In MS. Ox. hæc deſunt, & in textu Chryſoſtomi omittuntur, in Commentariis tamen explicat, εὐηρέστει δὲ αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ μετὰ πολλῆς εὐνοίας ἅπαντα διεπράττετο. Quid ſi ὑπηρέτει, vel ὑπηρέτησε, non improbabili conjecturâ LXX Seniores reddidiſſe dicamus, cùm in hebræo ſit *miniſtrabat?* 5 μετὰ τὸ καταστῆσαι αὐτὸν] Ald. edit. μετὰ τὸ καταστῆσαι αὐτόν. 6 εἰς χεῖρας ἰωσήφ] Chryſoſtomus, διὰ χειρὸς ἰωσήφ, ut ſupra. οὐκ ᾔδει αὐτός] Complut. edit. οὐ κατήσθιεν αὐτός. 7 μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα] Chryſoſtomus, μετὰ ταῦτα. καὶ ἐπέβαλεν] MS. Ox. καὶ ἐπέβλεψεν. 8 οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ] MS. Ox. cum Euſebio De præpar. lib. 7, 8. & Chryſoſtomo homil. 32. ad Corinth. 1. οὐδὲν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ. 9 οὐχ ὑπερέχει] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, οὐχ ὑπάρχει. ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ οὐθὲν ἐμοῦ] Ald. edit. ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐκτὸς ἐμοῦ. Cyrillus De adorat. lib. 14. ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ, fortè οὐθείς. οὐδὲ ὑπεξήρηται] Complut. edit. cum Ambroſio, οὐδὲ ὑπεξαιρεῖται. τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο] Euſebius, τὸ πονηρὸν ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο. 10. οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς] MS. Ox. οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ τοῦ συγγίνεσθαι αὐτῇ. 11 εἰσῆλθεν ἰωσήφ] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio, καὶ εἰσῆλθεν ἰωσήφ. οὐθεὶς ἦν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω] Complut. edit. cum Cyrillo, οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω. 12 τῶν ἱματίων αὐτοῦ, λέγουσα] Complut. edit. cum Cyrillo & Ambroſio, τῶν ἱματίων, λέγουσα. 13 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι καταλέλοιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶ αὐτῆς καὶ ἔφυγεν] MS. Ox. Complut. edit. cum Philone Alleg. 2. Cyrillo et Ambroſio, καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε. Ald. edit. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ ὡς εἶδε ὅτι κατέλιπε, &c. malé. 14 ἐμπαίζειν ἡμῖν] MS. Ox. ἐμπαῖξαί μοι. λέγων, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. καθεύδειν μετ' ἐμοῦ. Complut. edit. λέγων, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. Ald. edit. & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 17 καὶ εἶπέ μοι, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ εἶπέ μοι, κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. 20 καὶ ἔλαβεν ὁ κύριος Ιωσὴφ καὶ ἐνέβαλεν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσὴφ ἐνέβαλεν ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι] Deſunt illa in MS. Ox. malé. 22 πάντας τοὺς ἀπηγμένους] Symm. πάντας τοὺς δεδεμένους. MS. Ox. πάντας ἐγκεκλεισμένους. ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ] Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν. 23 ἀρχιδεσμοφύλαξ γινώσκων] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων.

CAP. XL.

1 Ὁ ἀρχιοινοχόος] Aq. ὁ ποτιστής. ὁ ἀρχισιτοποιὸς] ὁ πέσσων. 2 εὐνούχοις αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ apud Philonem De Temulentia. 3 παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι] MS. Ox cum Philone, παρὰ τῷ ἀρχιμαγείρῳ. In Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, deſunt illa, παρὰ τῷ ἀρχιδεσμοφύλακι. εἰς τὸν τόπον] MS. Ox. addit, ἐν τῷ ὀχυρώματι. ἀπῆκτο ἐκεῖ] MS. Ox. ἀπείρκτο ἐκεῖ Complut. Edit. cum Ambroſio, ἐπέκειτο ἐκεῖ. 4 ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ] MS. Ox. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ἡμέρας πλείους ἐν τῇ φυλακῇ. 5 ἑκάτερος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί] MS. Ox. ἕκαστος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. In Ald. edit. deſunt illa, ἑκάτερος ἐνύπνιον. Complut. edit. cum Ambroſio legit, ἐν μιᾷ νυκτὶ ἕν. ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ. ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός] Ald. edit. ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ. Pro ὅρασις, ſcribendum fortè σύγκρισις, ut paulo infra, in hebræo enim eadem vox utrobique eſt, quæ σύγκρισιν, vel διασάφησιν ſignificat. ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ] Ald. edit. addit ἦν αὕτη. 6 τεταραγμένοι] Aq. ἐμβρασσόμενοι. Symm. σκυθρωποί. 7 ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio, feſtinantis librarii incuriâ. 8 διασάφησις αὐτῶν ἐστι] Complut. edit. διασάφησις αὐτοῦ ἐστι. Ambroſius verò, διασάφησις ἐνυπνίου ἐστι. 10 τρεῖς πυθμένες] Aq. & Symm. τρεῖς κληματίδες. πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς] Complut. edit. cum Ambroſio, πεπείρεις βότρυας σταφυλῆς. Philo. Quòd ſomnia a Deo mittantur, καὶ πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς. 13 τῆς ἀρχῆς σου] Chryſoſtomus, τῆς ἀρχιοινοχοΐας σου. 14 ἀλλὰ μνήσθητί μου] Chryſoſtomus, ἀλλ' ἀναμνήσθητί μου. 15 εἰς τὸν λάκκον τοῦτον] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς τὸν οἶκον τοῦ λάκκου τούτου. 16 τρία κανᾶ χονδριτῶν] Aq. τρεῖς κόφινοι γύρεως, ſcribendum potiùs κοφίνοις, ut eſt in MS. Ox. Symm. τρία κανᾶ βαϊνά. 17 πάντων τῶν γενημάτων] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, πάντων τῶν βρωμάτων. ὧν ὁ βασιλεὺς φαραὼ ἐσθίει] Complut. edit. ὧν ἐσθίει φαραώ. 19 ἀφελεῖ φαραώ] MS. Ox. ἀφελεῖ ὁ βασιλεὺς φαραώ. Complut edit. ἀφελεῖται φαραώ. 22 ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασε] Ald. edit. addit. ἐπὶ ξύλου.

CAP. XLI.

1 Μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν] MS. Ox. & Ald. edit. μετὰ δύο ἡμερῶν, malé. 2 καλαὶ τῷ εἴδει] MS. Ox. καλαὶ τῇ ὄψει. ἐβόσκοντο ἐν τῷ Αχι] MS. Ox. & Complut. edit. ἐνέμοντο ἐν τῷ Αχι, & Ambroſius, *paſcebantur in Achi.* Ald. autem edit. ἐβόσκοντο ἐν τῇ ὄχθῃ. Eſt autem Αχι vox hebraica paululum immutata, quæ Jobi cap. 8. 11. βούτομον a LXX Interpretibus redditur, & a Symmacho, ἕλος. 3 ἐνέμοντο αἱ βόες] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας. ἐν τῷ Αχι] Deſunt hæc in Complut.

edit. & Ald. cum Ambroſio. 4 αἱ αἰσχραὶ ϗ λεπταὶ] MS. Ox. αἱ αἰσχραὶ τῷ εἴδει ϗ λεπταί. ϗ τὰς ἐκλεκτάς] MS. Ox. & Ald. edit. addunt ex eis quæ infra habentur, τῇ σαρκὶ, ϗ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. In Ald. autem edit. pro οὐ διάδηλοι, legitur ἰδοὺ ἄδηλοι. 5 Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες. 7 κατέπιον] MS. Ox. κατέφαγον. οἱ λεπτοὶ ϗ ἀνεμόφθοροι] In MS. Ox. & Ald. edit. deſunt illa, ϗ ἀνεμόφθοροι. 8 ἐξηγητάς] Aq. κρυφιαστὰς, Symm. μάγους. MS. Ox. σοφιστάς. 10 τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τοῦ ἀρχιμαγείρου. 11 ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ] MS. Clementis & Ald. edit. ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ. 12 διηγησάμεθα αὐτῷ, ϗ συνέκρινεν ἡμῖν] Ald. edit. ἀφηγησάμεθα αὐτῷ, ϗ συνέκρινεν ἡμῖν. Quidam codices, ut eſt in ſcholiis Romanæ editionis, addunt τὰ ἐνύπνια ἡμῶν, ἀνδρὶ κατὰ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ ἐπέλυσεν, prout eſt in hebræo. 13 καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν] *MS.* Ox. καθὼς συνέταξεν ἡμῖν. 16 ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ] MS. Ox. ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τῇ σωτηρίᾳ τῷ Φαραώ. Procopius in Geneſ. *Aquila in hunc modum vertit. Abſque me non reſpondebit Deus ſalutem: Syrus, non reſpondebimus.* 17 ἐπὶ τὸ χεῖλος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone & Ambroſio, παρὰ τὸ χεῖλος. 18 ϗ ὥσπερ] MS. Ox. ϗ ἰδοὺ ὥσπερ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχι, in hebræo non habentur. 20 ϗ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν] Deſunt hæc apud Philonem. Ald. edit. ἐνέμοντο ἐν τῇ ὄχθῃ, reliqua exemplaria cum Philone lectionem codicis noſtri ſequuntur. 19 τῇ σαρκὶ, ϗ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχι] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. Philone & Ambroſio deſunt illa, ϗ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχει, ex ſuperioribus repetita, neque in hebræo habentur. 24 ἀπαγγέλλων μοι] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἀπαγγέλλων μοι αὐτό. 27 ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ ϗ ἀνεμόφθοροι, ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ] Ald. præfigit, ϗ. ante ἔσονται. & Ambroſius pro ἔσονται priore loco legit, εἰσίν. 30 ϗ ἐπιλησθήσονται τῆς πλησμονῆς] *MS.* Ox. addit τῆς γενομένης. MS. autem Clementis cum Ald. edit. τῆς ἐσομένης, malé. 33 ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐπὶ ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου. 35 βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι συναχθήτω] MS. Ox. βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι ϗ συναχθήτω, Complut. edit. cum Ambroſio, βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω, atque ita Ald. edit. niſi quòd præfigat, ϗ, ante βρώματα. 36 ϗ ἔσται] MS. Ox. ϗ ἔσω. τὰ πεφυλαγμένα] Aq. εἰς παραθήκην, Symm. εἰς ἐνθήκην. 43 ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ] MS. Ox. ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον αὐτοῦ Complu. edit. ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον τῶν αὐτοῦ. Philo de Joſepho ἐπὶ δευτερεῖον τῶν ἁρμάτων, ſcribendum potius, δευτερεῦον. ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ] In hebræo ſequitur vox Ἀβρὲχ, quæ a LXX Interpretibus omittitur. Aquila *ad geniculationem* reddidit, Symmachus verò ipſam vocem *Abrech* retinuit, ut author eſt Hieronymus De quæſt. hebraicis: ſignificat autem *patrem regis*, vel *patrem tenerum*. Vide Hieronymum, Fagii Collationem veterum tranſlationum, & Voſſium De gentium idololatria, lib. 1. cap. 29. 45 Ψομθομφανήχ] MS. Ox. addit ὅ ἐστιν σωτὴρ κόσμου. Gloſſema eſt vocis Ægyptiacæ ſignificationem exprimens, linguâ enim Ægyptiacâ, ut author eſt Hieronymus De quæſt. hebraicis, Ψονθονφανὴχ *Salvatorem mundi ſignificat, quod nomen Joſepho a Pharaone inditum eſt, quia orbem terræ ab imminente famis excidio liberavit.* Procopius in Geneſ. *Pſonthonphanech, interpretatur abdita* (i.e.) *revelavit latentia facta. Syrus legit, qui novit occulta.* Philo Judæus inquit uno nomine ipſum dici, ὀνειροκρίτην (i.e.) *ſomniorum interpretem.* Schol. *Syrus*, ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτὰ, Chryſoſtomus, τῶν κρυπτῶν γνώστης. Joſephus, κρυπτῶν εὑρέτης· verba ejus Antiq. lib. 2. cap. 3. ſunt, ϗ προσηγόρευσεν αὐτὸν Ψομθονφάνηχον, ἀπιδὼν αὐτοῦ πρὸς τὸ παράδοξον τῆς συνέσεως, σημαίνει γὰρ τὸ ὄνομα, κρυπτῶν εὑρετήν, & Philo, ἀπὸ τῆς ὀνειροκριτικῆς ἐγχωρίῳ γλώττῃ, nomen ei impoſitum fuiſſe aſſerit. 52. ὅτι ὕψωσέν με ὁ θεός] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ὅτι ηὔξησέ με ὁ θεός. quibus verbis in *MS.* Ox. & Ald. edit. præfigitur, λέγων. 57. πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον] Complut. edit. πᾶσαι αἱ χῶραι ἀνῆλθον.

CAP. XLII.

1 Πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, πρᾶσις σίτου ἐν Αἰγύπτῳ. 2 ϗ πρίασθε ἡμῖν] Ald. edit. addit ἐκεῖθεν. Complut. edit. ϗ ἀγοράζετε ἡμῖν 3 πρίασθαι σῖτον] Complut. edit. πριάσασθαι σῖτον. 4 μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία] Aq. σύμπτωμα, Symm. κίνδυνος, *MS.* Ox. μήποτε συμβῇ αὐτῷ κίνδυνος, *MS.* autem Clementis cum Ald. edit. μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ. 4 ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio addunt, εἰς Αἴγυπτον, quæ in hebræo non ſunt. 9 κατάσκοποι] Aq. ἐφοδευταί. κατανοῆσαι τὰ ἴχνη] *MS.* Ox. κατασκοπῆσαι τὰ ἴχνη. Aq. & Symm. τὰ κρυπτὰ, fortè τὰ ἴχνη (i.e.) τὴν ἰσχνότητα, vel τὰ δυσθεώρητα, ut interpretatur Heſychius: vel etiam τὰ ἰσχία (i.e.) *nates*, quæ pro *turpitudine* & *nuditate* ponuntur, ut Eſ. 3. 17. *Dominus deteget nates earum*, & Eſ. 20. 4. *Diſcoopertos natibus nuditate Ægypti.* 11 εἰρηνικοί] Aq. ὀρθοί. Symm. ἁπλοί. 12 τὰ ἴχνη τῆς γῆς] *MS* Ox. τὰ ἴχνη τῆς χώρας. 15 ἐν τούτῳ φανεῖσθε] Aq. & Symm. ἐν τούτῳ δοκιμασθήσεσθε. νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραώ] Complut. μὰ τὴν ὑγίειαν Φαραώ, infra autem retinet νή. Aq. ζῇ Φαραώ. 16 ϗ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν] *MS.* Ox. ϗ ἀγαγέτω τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε] Aq. & Symm. ὑμεῖς δὲ δεθήσεσθε. 19 ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχήτω] *MS.* Ox. ἕνα ἀδελφῶν ὑμῶν κατασχῶ. 21 ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν. ἡ θλίψις αὕτη] *MS.* Ox. & Theodoretus qu. 103. πᾶσα ἡ θλίψις αὕτη. 23 ἀνὰ μέσον αὐτῶν] *MS.* Ox. ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων. 25 ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν] Ald. edit. ἐπισιτισμὸν εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. 27 μάρσιππον] Aq. θύλακον, Symm. σάκκον. 29 πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς] *MS.* Ox. πάντα ὅσα συμβέβηκεν αὐτοῖς. Complut. edit. & Ald. πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς. 32 ὁ δὲ μικρότερος] Ald. edit. ὁ δὲ μικρός. εἰς γῆν Χαναάν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν γῇ Χαναάν. 33 τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν. 34 ϗ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε] *MS.* Ox. cum Ambroſio, ϗ ἐν τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε. 35 ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν.] *MS.* Ox. ἐν τῷ σάκκῳ αὐτοῦ. 37 ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ] *MS.* Ox. ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ.

CAP. XLIII.

2 Συνετέλεσαν καταφαγεῖν] *MS.* Ox. συνετέλεσαν φαγεῖν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν] *MS.* Ox. εἶπεν αὐτοῖς Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν. πορευθέντες πρίασθε] Complut. edit. πορευθέντες πριάσασθε. 3 διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρτύρηται] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo, διαμαρτυρίᾳ διεμαρτύρατο. Ald. edit. διαμαρτυρίᾳ μεμαρτύρηται. ὁ ἄνθρωπος λέγων] Ald. edit. ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων. ὁ νεώτερος καταβῇ πρὸς μὲ] *MS.* Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ. Ald. edit. ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἔλθῃ. 5 εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν] In *MS.* Ox. abſunt illa, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, neque in hebræo reperiuntur. 7 εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός] Complut. edit. cum Ambroſio, ὅτι ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός· κατὰ τὴν ἐπερώτησιν αὐτοῦ] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. 9 ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν] *MS.* Ox. ἐγὼ δὲ ἐγγύωμαι αὐτόν. 10 εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν] Philo de rerum divinarum hærede, εἰ μὴ γὰρ ἐμελλήσαμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν, ϗ κατέβημεν εἰς Αἴγυπτον. 11 θυμίαμα] Fortè θυμιάματα. κάρυα] Aq. ἀμύγδαλα. 15 λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες] *MS.* Ox. λαβόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι. 16 τὸν ὁμομήτριον] Deſunt illa in edit. Ald. neque in hebræo habentur, prout neque illa quæ præcedunt, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ϗ ἐνετείλατο τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας] *MS.* Ox. ϗ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐπὶ τ' τῆς οἰκίας. Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, ϗ εἶπεν τῷ ἐπὶ οἰκίας. εἰσαγαγεῖν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, εἰσάγαγε. 18 ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες. ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν] *MS. Ox.* Compl. Ald. Ambr. ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. 22 τίς ἐνέβαλε τὸ ἀργύριον] Ald. τίς ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας τὸ ἀργύριον. 23 εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ ἄνθρωπος, ἵλεως ὑμῖν] *MS. Ox.* εἶπε δὲ αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. Compl. edit. & Ald. cum Ambr. εἶπε δὲ αὐτοῖς, ἵλεως ὑμῖν. 24 ϗ ἤνεγκε χορτάσματα] *MS. Ox.* Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ϗ ἔδωκε χορτάσματα. 25 ἕως τοῦ ἐλθεῖν] Complut. edit. cum Ambroſio, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν. 27 εἰ ὑγιαίνει] MS. *Ox.* & Ald. edit. ὑγιαίνει. ὁ πρεσβύτερος] Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ὁ πρεσβύτης. ὃν εἴπατε· ἔτι ζῇ] MS. *Ox.* & Ald. edit. ὃν εἴπατε ἔτι ζῆν. 28 εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος] *MS. Ox.* εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος. In hebræo abſunt hæc omnia, ϗ εἶπεν εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. κύψαντες προσεκύνησαν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. 29 τὸν ὁμομήτριον] *MS. Ox.* addit. ϗ ἐζήτει κλαῦσαι, quæ neque in hebræo neque in reliquis exemplaribus reperiuntur. 30 συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ] *MS. Ox.* συνεστρέφετο τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. 31 ἐνεκρατεύσατο] τουτέστιν ἀπεμάξατο. Chryſoſt. hom. 4. ad Theſ. 1. 32 τοῖς συνδειπνοῦσι] Rectiùs fortè, τοῖς συναριστῶσι. vide ſupra ſectiones 8. & 13. 32 πᾶς ποιμὴν προβάτων] Deſunt hæc in Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio, prout in hebræo, quæ ex fine Capitis 46. huc afferuntur, pro quibus *MS. Ox.* habet, συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτοις. 34 ϗ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ] In *MS. Ox.* deſunt illa, μετ' αὐτοῦ.

CAP. XLIV.

1 Τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας] Compl. Ambr. τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας. 2 κόνδυ] Aq. σκύφος, Sym. φιάλην. 3 τὸ πρωῒ διέφαυσε] *MS. Ox.* Ald. τὸ δὲ πρωῒ ἔφαυσε. ϗ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν] Ald. ϗ οἱ ἄνθρωποι ἐξαπεστάλησαν. 4 ϗ καταλήψῃ αὐτοὺς] Ald. edit. ϗ καταμέμψῃ αὐτούς. 5 πονηρὰ συντετέλεσθαι] Compl. edit. cum Ambroſio, πονηρὰ συνετελέσασθε, & Ald. edit. πονηρὰ συντετελήκατε. 6 εὑρὼν δὲ αὐτοὺς] Ald. edit. addit ὁ ἄνθρωπος. 7 ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. 9 παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ] Ald. edit. παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς. 12 ἠρεύνα δὲ] Complut. edit. cum Ambroſio, ἠρεύνησε δέ. ϗ εὗρε τὸ κόνδυ] Ald. edit. ϗ συντελέσας εὗρε τὸ κόνδυ. 13 ϗ ἐπέστρεψαν] *MS.* Ox. ϗ ὑπέστρεψαν. Complut. edit. ϗ ἀπέστρεψαν. 14 ϗ ἔπεσον] *MS. Ox.* ϗ περιέπεσον. 15 οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται] Ald. edit. cum Theodoreto qu. 105. οἰωνισμῷ οἰωνίζεται. *MS.* autem Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, lectionem codicis noſtri confirmant. Chryſoſtomus, οἰωνισμῷ οἰωνίζομαι & pro illis, ὁ ἄνθρωπος οἷος ἐγώ. legit ἐν αὐτῷ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ϗ αὐτὸς πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ. Aliud Schol. ϗ [illegible] ἔγνωτε ὅτι πειρασμῷ πειράζεται ὅμοιος ἐμοί. 18 ὁ παῖς σου ῥῆμα] Complut. edit. cum Ambroſio, ὁ παῖς σου ῥήματα. In Ald. edit. neque ῥήματα, neque ῥῆμα reperitur; malé. 20 παιδίον νεώτερον γήρως αὐτῷ] *MS. Ox.* παιδίον ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ. Ald. edit. παιδίον ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ. 25 εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν] *MS. Ox.* εἶπε δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν. πάλιν ἀγοράσατε] *MS. Ox.* πάλιν πρίασθε. 26 ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν] Chryſoſtomus, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν καταβῇ μεθ' ἡμῶν. 28 ϗ εἴπατε] Fortè ϗ εἶπα ὅτι. οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι] Complut. edit. cum Ambroſio, οὐκ ἴδον αὐτὸν ἄχρι νῦν. Ald. edit. οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι ἄχρι νῦν. 29 μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ] *MS.* Ox. addit ᾗ ἂν πορεύεσθε. μετὰ λύπης] Chryſoſtomus homil. 11. ad Epheſios, μετ' ὀδύνης. 30 ἐκκρέμαται] Aq. συνδεδεμένη ἐστί. Symm. ἐνδέδεται. 31. μετ' ὀδύνης] Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, μετὰ λύπης. 32 ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων] Complut. edit. cum Ambroſio, πατρὸς, addunt μου. Ald. edit. ὁ γὰρ παῖς σου, ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ' ἐμοῦ εἰπόντος αὐτῷ. ϗ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου] Deſunt hæc in Complut. edit. & Ambroſio, neque in hebræo reperiuntur. ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα. 34 τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν] *MS. Ox.* τοῦ παιδίου τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν.

CAP. XLV.

1 Οὐδεὶς ἔτι τῷ Ἰωσὴφ] *MS. Ox.* & Complut. edit. cum Ambroſio, οὐδεὶς τῷ Ἰωσήφ. 4 ἐγώ εἰμι Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον] In *MS. Ox.* Complut edit. & Ald. cum Ambroſio deſunt illa, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον, neque in hebræo reperiuntur. ϗ ἤγγισαν] *MS.* Ox. addit πρὸς αὐτόν. 5 εἰς γὰρ ζωὴν] Aq. εἰς γὰρ ζώωσιν. Symm. εἰς γὰρ σωτηρίαν. ἀπέστειλέ με] Theodoretus qu. 106. ἀπέσταλκέ με. 7 ϗ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην] Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἐκθρέψαι ὑμῖν κατάλειψιν μεγάλην. In *MS. Ox.* deſunt hæc omnia. 9 ϗ μὴ μείνῃς] Chryſoſtomus, ϗ μὴ ἀναμείνῃς. 10 ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβίας] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt vox Ἀραβίας. ϗ οἱ υἱοί σου, ϗ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου] *MS. Ox.* ϗ οἱ υἱοί σου ϗ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου, ϗ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου. 11 ϗ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ] *MS. Ox.* ϗ διαθρέψω σε ἐκεῖ. πέντε ἔτη λιμός] Ald. edit. πέντε ἔτη λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ υἱοί σου ϗ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου] *MS.* Ox. & Clementis, οἱ υἱοί σου ϗ οἱ οἶκοί σου, ϗ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου. 17 γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν] *MS. Ox.* Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, τὰ φορεῖα ὑμῶν. Cyrillus autem De adorat. 1. τὰ πορεῖα ὑμῶν· ſignificat autem utraque vox, ὄχημα κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν, & *MS.* quidem Ox. cum Complut. edit. & Ambroſio, addunt σίτου. 18 ϗ παραλαβόντες] [illegible] ϗ ἀναλαβόντες. Philo De no-

minum mutatione & Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν] *MS.Ox.* ϗ πάντα τὰ ὑμῶν. τὸν μυελὸν τῆς γῆς] Philo τὸν μυελὸν τῆς γῆς. Procopius in Geneſ. *Pro medulla terræ, bonæ terræ, legit Syrus.* 19 λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας. 20 ϗ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς] *MS. Ox.* ϗ μὴ φοβεῖσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς. τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου] *MS.* Ox. τὰ γὰρ πάντα τῆς γῆς Αἰγύπτου. 21 ὑπὸ Φαραὼ τοῦ βασιλέως] *MS. Ox.* & Ald. edit. adduunt Αἰγύπτου. 22 πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς] Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo, πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς. Schol. ὁ Σύρος, πέντε ζυγὰς στολῶν, & διακοσίους, pro τριακοσίους χρυσοῦς. Procopius in Geneſ. *quinque mutatorias ſtolas* (i.e.) *varias. Syrus habet libras.* 26. ϗ ἐξέστη ἡ διάνοια Ιακώβ] *MS. Ox.* Complut. edit & Ald. cum Philone De rerum divinarum hærede, Chryſoſtomo & Ambroſio, ϗ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ιακώβ. 27 πάντα τὰ ῥηθέντα] Ald. edit. πάντα τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα 27 ὅσα εἶπεν αὐτοῖς] Deſunt hæc in *MS.* Ox. 28 μέγα μοί ἐστιν] Philo De migratione Abraham, μέρος μοί ἐστιν. Atque ita Deuter. 4 6. pro μέγα, quæ vox bis illo verſu occurrit, Philo eodem tractatu μέρος legit.

CAP. XLVI.

1 Ισραὴλ, αὐτὸς ϗ πάντα] In *MS.* Ox. Complut. edit. & Ambroſio deeſt, αὐτός. ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίαν τῷ θεῷ] *MS. Ox.* Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ. 2 ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, εἴπας] *MS.* Ox. & Complut. edit. ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων. τί ἐστι; λέγων Complut. edit. cum Ambroſio, τί ἐστιν; εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων. Ald. edit. τί ἐστιν; ὁ δὲ λέγει αὐτῷ. 5 ϗ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν] *MS.* Ox. Complut. edit. cum Ambroſio, ϗ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ιακὼβ. Ισραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. 7 ϗ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, ϗ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. *MS. Ox.* ϗ θυγατέρες τῶν υἱῶν θυγατέρων αὐτοῦ. ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον] In *MS.* Ox. deeſt, ἤγαγεν. 8 εἰς Αἴγυπτον Ιακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ] *MS.* Ox. εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ιακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ιακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Ιακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. & Ald. edit. εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ιακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὗτοι δέ εἰσιν υἱοὶ αὐτοῦ. 27 εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον ἑβδομήκοντα πέντε] *MS.* Ox. & Ald edit. εἰσελθοῦσαι μετὰ Ιακὼβ εἰς Αἴγυπτον ψυχαὶ ἑβδομήκοντα πέντε. 29 κλαυθμῷ πίονι] Sic & MS. Ox. κλαυθμῷ πίονι. Atque ita alibi quidam codices mutant vocem πλείονα in πίονα, ut Pſal. 77. 31 οἳ ἦσαν ἐν γῇ χαναὰν, ἥκασι πρός με] Ald. edit. ἦσαν ἐν γῇ χαναὰν, νῦν δὲ ἥκασι πρός με. 32 εἰσὶ ποιμένες] MS. Ox. εἰσὶ ποιμένες προβάτων. κτηνοτρόφοι ἦσαν] MS. Ox. Complut. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio, κτηνοτρόφοι εἰσί. πάντα τὰ αὐτῶν] Complut. edit. cum Ambroſio, πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. 33 ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς φαραὼ, ϗ εἴπῃ ὑμῖν, τί τὸ ἔργον ὑμῶν; ἐρεῖτε] Philo De agricultura, ἂν ὁ βασιλεὺς πυνθάνηται, τί τὸ ἔργον ὑμῶν? ἀποκρίνεσθε. 34 τοῖς Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων] MS. Ox. τοῖς Αἰγυπτίοις πᾶσι ποιμὴν προβάτων.

CAP. XLVII.

1 ἦλθον ἐκ γῆς χαναάν] MS. Ox. & Complut. edit. ἥκασιν ἐκ γῆς χαναάν. 3 ποιμένες προβάτων] MS Ox. ποιμένες ἐσμὲν προβάτων. ἐκ παιδιόθεν ἕως τοῦ νῦν] MS. Ox. & Ald. edit. ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν. Deſiderantur hæc in Complut. edit. & Romanâ, neque in hebræo reperiuntur. 4 παροικεῖν ἐν τῇ γῇ] MS. Ox κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ. Obſervandum eſt ſectiones ſecundam & tertiam in omnibus græcis exemplaribus tranſponi, neque in eis ordinem verborum fontis hebraici ſervari, & illa, εἶπε δὲ φαραὼ τῷ Ιωσὴφ, quæ ſecundam inchoant, una cum eis, quæ eandem claudunt, ἦλθον (Ald edit. ἦλθε) δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ιωσὴφ Ιακὼβ ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ϗ ἤκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, in Compl. edit. prout in Hebræo abeſſe. 6 κατοίκησον τὸν πατέρα σου ϗ τοὺς ἀδελφούς σου] MS. Ox. κατοίκισον αὐτούς. 9 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ] Aquil. ἡμέραι ἐτῶν τῆς προσηλυτεύσεως μου. οὐκ ἀφίκετο] Philo de linguarum confuſione, οὐκ ἐξίκοντο. 11 καθὰ προσέταξε] Compl. edit. καθὰ συνέταξε. 14 τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον] MS. Ox. & Compl. edit. ἀπὸ τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον. 15 ἐξέλιπεν τὸ ἀργύριον] MS. Ox. Compl. edit et Romana ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύριον, Chryſoſtomus ἐξέλιπε λοιπὸν τὸ ἀργύριον. 18 ἐξῆλθε δὲ τὸ ἔτος] MS. Ox. Διῆλθε δὲ τὸ ἔτος. ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ] MS Ox. ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ. οὐχ ὑπολείπεται ἐναντίον] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. οὐχ ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον. 19. ϗ ἡ γῆ ἐρημωθήσεται] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. ϗ ἡ γῆ μὴ ἐρημωθῇ. ἵνα σπείρωμεν ϗ ζήσωμεν] MS. Ox. Complut. edit. & Roman. ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν. 22 τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτήσατο Ιωσὴφ] MS. Ox. τῶν ἱερέων μόνης ταύτην οὐκ ἐκτήσατο Ιωσήφ. Compl. edit. & Rom. τὴν ἱερέων μόνον, οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ιωσήφ· Ald. edit. cum codice noſtro conſentit, niſi quòd μόνων habeat, pro, μόνον. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόματα τοῖς ἱερεῦσι] Aq. ἀκριβασμὸς γὰρ τοῖς ἱερεῦσι. Symm. σύνταξις γὰρ ἦν τοῖς ἱερεῦσι. Schol. ϗ γὰρ μερὶς ἦν τοῖς ἱερεῦσι ἐκ συγχωρήσεως Φαραώ. 25 ϗ ἐσόμεθα παῖδες τῷ Φαραῷ] MS. Ox. ϗ ἐσόμεθα αὐτοῦ οἰκέται. 26 ἔθετο αὐτοῖς] Forte ἔθετο αὐτῷ. ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐν γῇ Αἰγύπτου, & Compult. edit. ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 27 ἐκληρονόμησαν] *MS.* Ox Compl. edit. & Ald. ἐκληρονομήθησαν. Aq κατεσχέθησαν ϗ ηὐξήθησαν. 31 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ] Aq. ἐπὶ κεφαλὴν τῆς κλίνης. Symm ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κλίνης. Si præter conſtantem omnium codicum & veterum Patrum lectionem, authoritas Divi Pauli ad Hebræos 11, 22. non refragaretur, qui locum hunc laudans ῥάβδον legit, ſeptuaginta ſeniores κράββατον potiùs reddidiſſe conjicerem: cum vocum inter ſe non levis ſit ſimilitudo, & ſtatim infra in initio capitis ſequentis, & capite etiam 49. eandem vocem hebraicam quæ hic uſurpatur κλίνην tranſtulerint, imo & in ſimili hiſtoriâ Reg. 3. 1. eadem phraſi quâ hìc utuntur, ϗ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ. Verùm nihil temerè mutandum arbitror.

CAP. XLVIII.

1 ὁ πατήρ σου] *MS* Cott. & Cyrillus, Glaph. lib. 6 ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐνοχλεῖται] *MS.* Ox. addit vocem ἀῤῥωστίᾳ, cujus additio dubiam omnem & variam interpretationem verbi, ἐνοχλεῖται, tollit, de quâ Auguſtinus in Locutionibus. τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ μετ’ αὐτοῦ] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deſunt illa μετ’ αὐτοῦ. *MS.* verò Cott. Compl. edit. & Ambroſius, cum veritate hebraicâ, & codice noſtro conſentiunt. 3 ὁ θεός μου] In MS Cott. deeſt μου, neque in hebræo habetur. 4 αὐξανῶ σε] Cyrillus αὐξήσω σε. εἰς συναγωγάς] *MS.* Ox. & Ald. edit. εἰς συναγωγήν. *MS.* autem Cott. Compl. edit. & Rom. cum Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον] MS. Ox. μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 5 ἐν γῇ Αἰγύπτῳ] MS. Cott. ἐν Αἰγύπτῳ. πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σέ] Deſunt illa, πρὸς σέ, apud Philonem De nominum mutatione. ϗ ὡς Συμεών] Deeſt ὡς in MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romanâ, Chryſoſtomo, Cyrillo, Theodoreto qu. 109. & Ambroſio, MS. verò Cott. cum codice noſtro conſentit. 6 μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται] In edit Rom. deeſt σοι. MS. verò Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio veritatem hebraicam & lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις] MS. Cott. & Ox. Complut. edit. Ald. & Romana, ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κλήροις, Chryſoſtomus verò & Cyrillus lectionem codicis noſtri confirmant. 7 κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς] De hoc loco vide quæ ſupra ad caput 35 annotata ſunt. τοῦ ἐλθεῖν Εφραθά] Compl. edit. cum Ambroſio πρὸ τοῦ ἐλθεῖν Εφραθά. MS. autem Ox. cum Cyrillo τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Εφραθά. 8 τίνες σοι οὗτοι] MS. Cott. τίνες εἰσὶν οὗτοι, Compl. edit. cum Ambroſio τίνες οὗτοι, MS. autem Ox. Ald. edit. & Rom. cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 9 ἵνα εὐλογήσω αὐτούς] MS. Ox. ϗ εὐλογήσω αὐτούς. 10 ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ] MS. Ox. ὀφθαλμοὶ δὲ Ιακώβ. Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio, ὀφθαλμοὶ δὲ Ισραήλ. Cyrillus autem lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐβαρυώπησαν] Complut. edit cum Ambroſio ἐβαρύνθησαν. οὐκ ἐδύναντο] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio οὐκ ἐδύνατο, Cyrillus verò cum codice noſtro conſentit. 11 ὁ θεὸς ϗ τὸ σπέρμα σου] MS. Ox. ὁ θεὸς ϗ τοὺς παῖδάς σου. 13 ἐν τῇ ἀριστερᾷ] Romana edit. ἐξ ἀριστερῶν· Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ἐπέβαλεν] Complut edit. cum Ambroſio ἐπέθηκεν. ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας] MS Cott. & Ox. unà cum Compl. edit. Chryſoſtomo & Ambroſio, ἐναλλάξας τὰς χεῖρας. 15 ϗ ηὐλόγησεν αὐτούς] In MS. Ox. deeſt ϗ, MS. verò Cott. cum codice noſtro conſentit. ἐνώπιον αὐτοῦ] MS. Cott. ἐναντίον αὐτοῦ, Apud Philonem autem Alleg. 2. deſunt illa ἐνώπιον αὐτοῦ. 16 ὁ ἄγγελος] Schol. ὁ ἀγχιστεύς. 17 τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν αὐτοῦ] MS. Cott. τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη] Aq. ἐκακώθη. Sym. ἀηδὲς αὐτῷ. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ] MS. Ox. ϗ θέσθαι αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ. 18 οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος] Theodoretus qu. 109. οὗτος γὰρ ὁ πρεσβύτης. 19 ϗ οὐκ ἠθέλησεν ἀλλ’ εἶπεν, οἶδα] Philo Alleg. 2. οὐ διήμαρτον, ἀλλ’ οἶδα. οὗτος ἔσται εἰς λαὸν, ϗ οὗτος ὑψωθήσεται] MS. Cott. αὐτὸς ἔσται εἰς λαὸν, ϗ αὐτὸς ὑψωθήσεται. 21 ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς εἰς τὴν γῆν] MS Ox. ϗ ἀνάξει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν. Compl. edit. & Romana unà cum Theodoreto, & Ambroſio ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν. Ald. edit. cum Chryſoſtomo, ϗ ἀποστρέψει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν.

CAP. XLIX.

1 ϗ εἶπεν, συνάχθητε] MS. Ox. & edit. Romana ϗ εἶπεν αὐτοῖς συνάχθητε, deeſt autem αὐτοῖς in MS. Cott. Compl. edit. & Ald. & Cyrillo Glaph. lib. 7 prout in hebræo. Philo De rerum divinarum hærede, pro συνάχθητε legit συλλέγητε. ἀναγγείλω] Cyrillus & Theodoretus qu. 110 ἀπαγγείλω. ἐπ’ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν] Compl. edit. cum Cyrillo. ἐπ’ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν. 2 ἀθροίσθητε ϗ ἀκούσατε υἱοὶ Ιακώβ] Ald. edit. συνάχθητε ϗ ἀκούσατε υἱοὶ Ιακώβ. MS Cott. & edit. Romana, συνάχθητε ϗ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ιακώβ, MS. verò Ox. & Compl. edit. cum Cyrillo & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀκούσατε Ισραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Ald. edit. παρὰ τοῦ πατρὸς, & Romana edit. ἀκούσατε Ισραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν. MS autem Ox. Compl. edit. Cyrillus & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 3, 4 Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, ϗ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, ϗ σκληρὸς αὐθάδης. ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς] Ald. edit. pro σκληρὸς adverbialiter legit σκληρῶς, male. Aq. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, ϗ κεφάλαιον λύπης μου, περισσὸς ἄρσει, ϗ περισσὸς κράτει, ἐθάμβωσας (ſcribendum potius ἐθάμβησας) ὡς ὕδωρ, μὴ περισσεύσῃς. Sym. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου (ſuppl. σὺ ἰσχύς μου, vel δύναμίς μου) ϗ ἀρχὴ ὀδύνης, περισσὰ λαβεῖν, ϗ ἐκ περισσοῦ ὑπερζέσας ὡς ὕδωρ, οὐκ ἔσῃ περισσότερος. Diodorus, ὁ Σύρος ἔχει, Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, ἡ δύναμίς μου, ϗ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος· ἐπλανήθης ὡς ὕδωρ, μὴ παραμείνῃς, ἀντὶ τοῦ μὴ ζήσῃς, ſcribendum ζέσῃς vel ἐκζέσῃς. Theodoretus, μὴ ἐκζέσῃς, ἀντὶ τοῦ, μὴ θερμανθεὶς εἰς πολυγονίαν. Epiphanius in Anchorato, μὴ ἐκζέσῃς, ἐν δὲ τῷ ἑβραϊκῷ, ἐλθωβὰρ (ſcribendum ἐλθωθὰρ) ὅπερ ἐστὶν ἑρμηνευόμενον, μὴ ἀνακάμψῃς, ἢ μὴ προστεθείης, ἢ πάλιν μὴ περισσεύσῃς. Procopius in Geneſ. *Aquila ſic hunc locum explicat incipiens ab durus, 'Durus & Contumax & abundantiora accipiendo, & ex abundante imperando, ferbuiſti ut aqua, neque eris abundantior:* pro ἐξύβρισας, reponendum fortè ἐξέβρασας, ſed contra conſenſum omnium codicum nihil temerè ſtatuendum. 5 ἐξαιρέσεως] Ald. edit. cum Cyrillo Glaph. lib. 7 & De adoratione 10. ἐξ αἱρέσεως. MS. autem Ox. Compl. edit. & Romana cum Chryſoſtomo & Ambroſio, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 6 μὴ ἔλθοι] Cyrillus De ador. μὴ εἰσέλθῃ. μὴ ἐρείσαι] MS. Clementis Ald. edit. cum Cyrillo, Glaph. 7. & de adorat. 10. μὴ ἐρείσαι, & Chryſoſtomus μὴ ἐρείσῃ. Complut. autem edit. & Romana cum Ambroſio codicem noſtrum ſequuntur. 7 ϗ διασκορπιῶ αὐτοὺς] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Theodoreto qu. 110. ϗ διασπερῶ αὐτούς. 8 αἰνέσαισαν] MS. Ox. αἰνεσάτωσαν, Compl. edit. cum Euſebio De demonſtratione lib. 7. & 8. Cyrillo & Ambroſio, αἰνέσουσι. Theodoretus αἰνέσειαν, Ald. autem edit. & Romana cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσκυνήσουσί σε] Chryſoſtomus, Cyrillus & Theodoretus, προσκυνήσουσί σοι. 9 ἐκοιμήθης] MS. Ox. & Ald. edit. cum Juſt. Martyre, ἐκοιμήθη, MS. autem Cott. Compl. edit. & Euſebius De demonſtrat. lib. 8. Chryſoſtomus & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. Euſebius de demonſtrat. lib. 8. pro illis, σκύμνος λέοντος Ιούδα, ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης· ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης, author eſt Aquilam tranſtuliſſe, σκύλαξ λέοντος, ἀπὸ ἁλώσεως υἱέ μου ἀνέβης· κάμψας κατεκλίθης, & Symmachum, σκύμνος λέοντος Ιούδα, ἐκ θηριαλώσεως υἱέ μου ἀνέβης, ὀκλάσας ἐδράσθης. 10 τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ] Græci Patres promiſcuè legunt τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, & ᾧ ἀπόκειται. Euſebius De demonſtrat. lib. 2. & lib. 7. Athanaſius De paſſione & cruce Domini, Chryſoſtomus, Cyrillus Hieroſol. Catech. 12, & Theodoretus qu. 110. cum MS. Ox. poſteriorem lectionem ſequuntur. Juſtinus autem Martyr Dialogo cum Tryphone bis. Origenes Philocal. cap. 1. Euſebius De demonſtrat. lib. 3. & lib. 8. & Athanaſius De incarnatione Domini, priorem

quæ codicis noſtri, Compl. edit. Ald. & Romanæ eſt, confirmant. Euſebius De demonſtrat. lib. 8. pro illis, οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, ϗ ἡγέμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, author eſt Theodotionem verſionem τῶν ό retinuiſſe, Aquilam autem vertiſſe, οὐκ ἀναςήσεται (ſcribendum potius, ἀποςήσεται) σκῆπτρον ἀπὸ Ἰούδα, ϗ ἀκριβαζόμενος ἀπὸ μεταξὺ ποδῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ, ϗ αὐτῷ σύςημα λαῶν. Symmachum autem, οὐ περιαιρεθήσεται ἐξουσία ἀπὸ Ἰούδα ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται, ϗ αὐτὸς ἔςαι τῶν ἐθνῶν προσδοκία. 11 ϗ τῇ ἕλικι] Theodoretus qu. 119. addit, τ̃ ἀμπέλου. τὸν πῶλον] Euſebius De demonſt. lib. 8. τὸ ὑποζύγιον. 12 χαροποιοὶ] Juſt. Martyr cum Chryſoſtomo, χαροποὶ, Schol. θερμοὶ, διάπυροι, φοβεροί. Auguſtinus interdum *fulvi*, interdum *fulgentes*. Hieronymus in Eſ. cap. 55. *gratioſi*, & in quibuſdam ſcriptis Cypriani, *formidoloſi*. MS. autem Ox. Compl. edit. Ald. & Romana lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀπὸ οἴνου] Romana edit. cum Ambroſio ὑπὲρ οἶνον. MS. autem Ox. Compl. edit. & Ald. cum Juſt. Martyre & Euſebio De demonſt. lib. 8. Cyrillo & Theodoreto, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ἀναπαυόμενος] Ald. edit. ἵνα παυόμενος· perperam: Chryſoſtomus ἀναπαυόμενος, quæ lectio etiam mendo fortaſſe non caret, cum ſtatim infra ſequatur, ϗ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή. ἐμμέσῳ] Reliqua exemplaria omnia cum Chryſoſtomo & Cyrillo ἀνὰ μέσον. 15 τ̃ ὦμον αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ, apud Philonem de migratione Abrahami. ϗ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργὸς] Aq. & Symm. καὶ ἔςι γεωργὸς ὑπηρετεῖν. Schol. ἄνθρωπος εἰς φόβον δουλείων. 17 ϗ ἐγενήθη τῷ Δὰν] Ald. edit. ϗ ἐγενήθη Δάν. Philo de Agricultura & Alleg. 3. ϗ γενέσθω Δάν. εἰς τὰ ὀπίσω] Ald. edit. cum Chryſoſtomo & Cyrillo, εἰς τὰ ὀπίσθια. Philo autem cum Theodoreto reliquorum exemplarium et codicis noſtri lectionem ſequuntur. 18 περιμένων κυρίου] Cyrillus cum Ambroſio, περιμένων παρὰ κυρίου. MS. autem Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Philone, Chryſoſtomo & Theodoreto codicis noſtri lectionem confirmant. 19 πειρατήριον] Aq. εὔζωνος. Sym. λόχος· alibi a 70. ſenioribus eadem vox hebraica quæ hic uſurpatur redditur, μονόζωνος, σύςρεμμα & λῃςήριον. 20 διαδώσει τρυφὴν] Compl. edit. cum Chryſoſtomo, Cyrillo & Ambroſio δώσει τρυφήν. & Romana edit. δώσει τρυφὴν prout in hebræo. 21 ςέλεχος ἀνειμένον] Legendum fortè ἔλαφος ἀνειμένος· ſed contra fidem omnium exemplarium nihil temere mutandum cenſeo. 22 ὑὸς ηὐξημένος ζηλωτὸς] Romana edit. ὑὸς ηὐξημένος μου ζηλωτός. Cyrillus ὑὸς ηὐξημένος ζηλωτός. ὑὸς μου νεώτατος] MS. Ox. Compl. edit. cum Chryſoſtomo & Ambroſio ὑὸς μου νεώτερος. 23, 24 ἐλοιδόρουν ϗ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων, ϗ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ϗ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων, ϗ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. χειρῶν αὐτῶν] Romana edit. χειρὸς αὐτῶν. δυνάςου Ἰακὼβ] Theodoretus qu. 110. δυνατοῦ Ἰακώβ. 26 ὑπερίσχυσεν ἐπ' εὐλογίαις] MS. Ox. cum Theodoreto ὑπερίσχυσας ὑπὲρ εὐλογίας. Cyrillus ὑπερίσχυσας ἐπ' εὐλογίαις. Ald. edit. & Chryſoſtomus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 26 ϗ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν ἀεννάων] Compl. edit. & Ald. ϗ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν αἰωνίων. Theodoretus ϗ ἐπιθυμίας θινῶν αἰωνίων. Chryſoſtomus ϗ ἐπιθυμίαις θινῶν αἰωνίων. Ambroſius videtur legiſſe, ϗ ἐπιθυμίαι θινῶν αἰωνίων. ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν] MS. Ox. & Ald. edit. αἳ ἔσονται ἐπὶ κεφαλῆς, Compl. edit. & Romana cum Ambroſio lectionem codicis noſtri confirmant. 27 ἔδεται ἔτι] Apud Chryſoſtomum & Theodoretum deeſt ἔτι. διαδώσει τροφὴν] Ald. edit. διασώσει τροφήν. Apud Chryſoſtomum utraque lectio reperitur. MS. autem Ox. Compl. edit. cum Cyrillo, Theodoreto & Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. Romana edit. δίδωσι τροφήν. Aq. διαμεριεῖ λάφυρα, Symm. μεριεῖ σκῦλα. Scholiaſtes author eſt Syrum legere ἑσπέρας ἁρπάσεται, ϗ τὸ πρωϊνὸν μεριεῖ σκῦλα pro illis τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, ϗ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν. 28 πάντες οἱ ὑοὶ Ἰακὼβ δώδεκα] MS. Ox. πάντες οἱ οὗτοι ὑοὶ Ἰακὼβ φυλαὶ δώδεκα, atque ita Compl. edit. Ald. & Romana cum Ambroſio, niſi quòd vocem φυλαὶ omittant. ϗ ηὐλόγησεν αὐτοὺς, ἕκαςον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ ηὐλόγησεν αὐτοὺς] Compl. edit. ϗ εὐλόγησεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εὐλόγησεν αὐτοὺς ἕκαςον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ. MS. Ox. Ald. edit. & Romana cum Ambroſio codicem noſtrum ſequuntur. 31 ἐκεῖ ἔθαψαν Λίαν] Fortè ἐκεῖ ἔθαψα Λείαν. 33 ϗ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας] Compl. edit. cum Ambroſio, ϗ ἐξάρας τοὺς πόδας. Romana editio ϗ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ. Chryſoſtomus ϗ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας αὐτοῦ. MS. autem Ox. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. L.

1 ἐπὶ τ̃ τράχηλον] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo ἐπὶ πρόσωπον. ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν] MS. Ox. & Romana edit. ἔκλαυσεν αὐτόν. Ald. edit. ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ' αὐτῷ. Chryſoſtomus ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ. ἐφίλησεν αὐτὸν] MS. Ox. cum Chryſoſtomo κατεφίλησεν αὐτόν. 2 ἐνταφιάσαι τ̃ Ἰσραὴλ] MS. Ox. addit τ̃ πατέρα Ἰωσήφ. 4 λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα prout in hebræo. 5 ὥρκισέ με πρὸ τοῦ τελευτῆσαι, λέγων] MS. Ox. Compl. edit. & Romana ὥρκισέ με, λέγων, prout in hebræo. Chryſoſtomus ὥρκισέ με ὁ πατήρ μου λέγων. ϗ ἐπελεύσομαι] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana cum Chryſoſtomo, ϗ ἐπανελεύσομαι. MS. Ox. addit, ϗ εἶπον Φαραὼ οἱ δυνάςαι, & Ald. edit. εἶπον οὖν τῷ Φαραὼ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ, quæ in hebræo non ſunt. 7 μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες] MS. Ox. μετ' αὐτοῦ ἅρματα ϗ ἱππεῖς ϗ πάντες οἱ παῖδες. 8 πᾶσα ἡ πανοικία] Ald. edit. πᾶσα ἡ παροικία. ϗ τὴν συγγένειαν] Romana edit. ϗ ἡ συγγένεια. 10 ἐφ' ἅλωνα] Romana editio εἰς ἅλωνα. 11 οἱ κάτοικοι γῆς Χαναὰν] Chryſoſtomus οἱ κατοικοῦντες Χαναάν. ἐν ἅλωνι] Romana edit. ἐπὶ ἅλωνι. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου] Romana edit. ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 12 οἱ ὑοὶ Ἰσραὴλ καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Romana οἱ ὑοὶ αὐτοῦ, ſine illis quæ ſequuntur, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς. MS. Ox. cum codice noſtro conſentit, & præterea addit, ϗ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ. 14 ϗ ἐπέςρεψεν] Compl. edit & Romana ϗ ὑπέςρεψεν. 15 πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐπεδειξάμεθα] MS. Ox. πάντων τῶν κακῶν ὧν ἐπεδειξάμεθα. 19 τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγὼ] Aq. ὅτι μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ· vel ut eſt apud Scholiaſten, ὅτι μὴ θεὸς ἐγώ. Symm. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ, vel ut Scholiaſtes habet, μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ϗ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. 20 ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά] MS. Ox. ἐβουλεύσασθε περὶ ἐμοῦ εἰς πονηρά. Compl. editio cum Chryſoſtomo, ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ πονηρά. Ald. autem edit. & Romana lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς] Rom. ϗ τραφῇ λαὸς πολύς. 21 ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν] MS. Ox. ἐλάλησεν αὐτοῖς εἰς τὴν καρδίαν. 22 Αἰγύπτου] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Romana, ἐν Αἰγύπτῳ. αὐτὸς ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] In Compl. edit. deſunt illa ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. πᾶσα ἡ πανοικία] Ald. edit. ut ſupra cum Chryſoſtomo, πᾶσα ἡ παροικία. 24 τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ] MS. Ox & Compl. edit. addunt, λέγων, ἰδοὺ, & Ald. cum Romana λέγων, ſine ἰδοὺ. ὤμοσεν ὁ θεὸς Ἀβραὰμ] MS. Ox. & Ald. edit. ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, Ἀβραάμ. Compl. autem edit. & Romana, ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ. 26 ἐτελεύτησε Ἰωσὴφ ἐτῶν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. ἐτελεύτησε Ἰωσὴφ ὡς ἐτῶν, Romana editio cum Chryſoſtomo lectionem codicis noſtri ſequuntur.

EXODUS.

CAP. I.

1 εἰσπεπορευμένων] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τῶν εἰσπορευομένων. Romana editio ſequitur lectionem codicis noſtri. πανοικὶ αὐτῶν] Sic MS. Ox. & Compl. editio. Ald. παροικία αὐτῶν, malè. Rom. editio cum codice noſtro conſentit. 5 Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ] Hæc à LXX. interpretibus adduntur, & in omnibus exemplaribus reperiuntur licèt in fonte hebraico non exiſtant. πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακὼβ] MS. Ox. & Ald. edit. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ τοῦ Ἰακώβ, Compl. edit. πᾶσαι ψυχαὶ αἱ ἐξελθοῦσαι ἐξ Ἰακώβ. Romana edit. cum codice noſtro conſentit. 7 χυδαῖοι ἐγένοντο] Aq. ἐξήρπυσαν. Symm. ἐξήρψαν. Theodoretus qu. 1. in Exodum, οὕτως ηὐξήθησαν φησὶν, ὥστε κατὰ πάσης ἐκείνης ἐκχεθῆναι γῆς· οὕτω ϗ οἱ περὶ τ̃ Ἀκύλαν ἡρμήνευσαν. Procopius in Exodum, *Aquila inquit, defundebantur more inundationis in omnem terram Ægypti. Symmachus, progerminantes aucti ſunt.* κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα] MS. Ox κατίσχυον. Compl. edit & Romana cum Cyrillo Glaph. in Exod. 1. κατίσχυον σφόδρα, & Ald. κατίσχυσαν σφόδρα. ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτοὺς] Cyrillus ibidem addit σφόδρα. Procopius in Exodum, *Aquila interpretatus eſt, & impleta eſt terra ab eis.* 8 ἕτερος] Aq & Theod. καινός. ὃς οὐκ ᾔδει] MS. Ox. ὃς οὐκ ἐγίνωσκε. 9 τῷ ἔθνει, ἰδοὺ τὸ ἔθνος] MS. Ox. & Rom. edit. τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ γένος. Compl. edit. τῷ ἔθνει, ἰδοὺ τὸ ἔθνος, & Ald. τῷ ἔθνει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ ἔθνος. Cyrillus Glaph. 1. in Exod. τῷ γένει αὐτοῦ, ἰδοὺ τὸ γένος. μέγα πλῆθος] Compl. edit μέγα πολὺ πλῆθος. 10 Δεῦτε κατασοφισώμεθα] Compl. edit. Ald. & Romana. Δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα. MS. Ox. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. In utroque Arabico, Δεῦτε οὖν ἡμεῖς κατασοφισώμεθα, & vox ἡμεῖς obelo notatur, cum οὖν potius notari debeat, quippe quæ in hebræo abſit. μήποτε πληθυνθῇ] MS. Ox. μήποτε πληθυνθῶσι. ἐκ τῆς γῆς] MS. Clementis addit ἡμῶν. 11 ἐπιςάτας τῶν ἔργων] Ald. edit. ἐπιςάτας ἐπὶ τῶν ἔργων. Schol. ἐργοδιώκτας. ἐν τοῖς ἔργοις] Cyrillus De adorat lib. 1. ἐκ τῶν ἔργων. πόλεις ὀχυρὰς] Procopius, *Aquila vertit Tabernacula.* ϗ Ὢν ἥ ἐςιν Ἡλιούπολις] Hæc in utroque Arabico obelo notantur, neque in hebræo habentur. 12 ἐβδελύσσοντο] Aq. ἐσικχαίνοντο, Schol. ὁ Σύρος ϗ ὁ Ἑβραῖος, ἐθλίβοντο ὁρῶντες αὐτοὺς πληθυνομένους, ϗ ἐκάκουν αὐτούς. Procopius, *Hebræus habet, affligebant & excarnificabant filios Iſrael.* ἀπὸ τῶν ὑιῶν Ἰσραὴλ] MS. Ox. τοὺς ὑοὺς Ἰσραήλ. 13 κατεδυνάςευον οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς ὑοὺς Ἰσραὴλ βίᾳ] MS. Ox. κατεδυνάςευον αὐτοὺς βίᾳ, & quidem voces οἱ Αἰγύπτιοι, in utroque Arabico obelo notantur, quæ in hebræo abſunt. 14 ὧν κατεδουλοῦντο] MS. Ox. ἐν οἷς κατεδουλοῦντο. 16 περιποιεῖσθε αὐτό] Complut. edit. περιποιήσασθε αὐτό. 19 γυναῖκες Αἰγύπτου] MS. Ox. γυναῖκες Αἰγύπτιαι. τίκτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας] Sym. μαῖαι γάρ εἰσι, ϗ πρὶν εἰσελθεῖν τὰς μαίας τίκτουσι. Theod. ὅτι ζωογονοῦσιν αὗται, διότι πρὶν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς, τίκτουσι. ϗ ἔτικτον] Deſunt hæc in *MS. Ox.* cùm potiùs illa, τίκτουσι γὰρ deeſſe debuerint, prout in hebræo. 21 ἐπεὶ δὲ] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπειδή. ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας] Schol. ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν. ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος. Chryſoſtomus in Pſal. 134. τουτέςι ἐξετάθη αὐτῶν ἡ συγγένεια. πᾶν ἄρσεν] MS. *Ox.* πᾶν ἀρσενικόν. τοῖς Ἑβραίοις] Hæc verba in uno Arabico exemplari obelo notantur, & in hebræo non habentur.

CAP. II.

1 ἐκ τ̃ φυλῆς Λευὶ] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ addit Ἀμβρὰμ. ὃς ἔλαβε τῶν θυγατέρων Λευὶ] Complut. edit. ϗ ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων Λευί. Ald. edit. & Cyrillus Glaph. in Exod. 1. ὃς ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων Λευί. Philo lectioni codicis Regii & Rom. editionis conſentit. 2 Καὶ ἔγνω αὐτήν] Philo ϗ ἔγνωκεν αὐτήν. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. In editione Romana hæc deſiderantur, neque in hebræo reperiuntur, pro quibus ſi conjecturæ locus eſſet, reponendum putarem, ϗ ἔγνω αὐτήν. ἀςεῖον] ἀςεῖος vox πολύσημος eſt, interdum enim *urbanum* & *lepidum* ſignificat, interdum *probum* & *honeſtum*, interdum *rectum*, ut Numb. 22. 33. interdum *pinguem* & *craſſum*, ut 3. 17. interdum verò *venuſtum* & *pulchrum*, ut hoc loco, ad quem Stephanus protomartyr Act. 7. 20. alludens, Moyſen ἀςεῖον τῷ θεῷ fuiſſe ait: ubi ſi conjecturæ locus eſſet, legendum putarem τῇ θέᾳ. i. e. τῷ εἴδ *aſpectu venuſtum*, ut Judith 11. 23. niſi potiùs hebraiſmum agnoſcere oporteat, pro σφόδρα, ut Jonæ 3. 3. ubi amplitudinem urbis Nineves propheta deſcribens, μεγάλην τῷ θεῷ vocat. 3 ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν παπύρου. Romana edit cum Cyrillo ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν, ſic

enim potiùs ſcribendum eſt quàm θίβιν. Joſephus vocat πλέγμα βίβλινον. ἀσφαλτοπίσσῃ] MS. Ox. & Ald. edit. ἀσφάλτῳ πίσσῃ. Complut. edit. ἀσφάλτῳ καὶ πίσσῃ. Romana edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. 4 μαθεῖν τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ] MS. Ox. ἰδεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ, Complut. edit. Ald. & Romana, una cum Cyrillo, μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ. περιεπορεύοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν] MS. Ox. Ald. edit. & Romana unà cum Cyrillo, παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. τὴν θίβιν ἐν τῷ ἕλει] Complut. edit. θήκην ἐν τῷ ἕλει. 6 ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει] Complut. edit. ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θήκῃ· pro quibus in utroque Arabico ſic legitur, ἠτένισε (vel ἐνέβλεψε) εἰς τὸ παιδίον, ἰδοὺ τὸ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβῃ· & quidem illa, εἰς τὸ παιδίον, aſteriſco notantur. Et poſtrema ἐν τῇ θίβῃ, obelo, quæ in hebræo etiam abſunt. ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις] Cyrillus ἀπελθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις. 9 ἐθήλαζεν] Cyrillus ἐθήλασεν. 10 ἁδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου] Cyrillus ἁδρυνθέντος δὲ ἤδη τοῦ παιδίου. τὸ ὄνομα αὐτῷ Μωϋσῆ] Cyrillus, τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μωϋσῆς. 11. τύπτοντά τινα ἑβραῖον] Cyrillus, τύπτοντα ἑβραῖον. 13 διὰ τί τύπτεις] Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo, διὰ τί σὺ τύπτεις. 14 ἄρχοντα καὶ δικαστὴν] Clemens Romanus ad Corinthios, κριτὴν ἢ δικαστήν. 15 κατῴκησεν] MS. Ox. & editio Romana, ᾤκησεν. Compl. autem edit. & Ald. cum Philone Alleg. 2. & Cyrillo Glaph. in Geneſin 4. & in Exod. 1. lectionem codicis noſtri confirmant. 16 τὰς δεξαμενάς] MS Ox. addit. τὰ ποτιστήρια, ex alterius, Aquilæ, Symmachi, vel Theodotionis verſione. 17 ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἐπότισε] MS. Ox. Ald. edit. & Romana unà cum Cyrillo Glaph. in Exodum. 1. ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἤντλησεν αὐταῖς, καὶ ἐπότισε· Compl. edit. cum hebræo & codice noſtro conſentit. τὰ πρόβατα αὐτῶν] Cyrillus, τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 18 Τί ὅτι ἐταχύνατε] Romana edit. διατί ἐταχύνατε. ἐπότισε τὰ πρόβατα] MS. Ox Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo in Exodum addunt ἡμῶν. 20 ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελοίπατε] MS. Ox. & Rom. edit. καὶ ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί καταλελοίπατε. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 21 ἐξέδοτο Σεπφώραν] MS. Ox. ἐξέδοτο αὐτῷ Σεπφώραν. 22 λαβοῦσα ἡ γυνή] Cyrillus συλλαβοῦσα ἡ γυνή. ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. λέγων, πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ] MS. Ox Compl. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo λέγων, ὅτι γείωρας εἰμὶ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. MS. Ox. Compl. edit. & Ald. ex initio capitis 18. hic ſubjungunt τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Ἐλιέζερ· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ, quæ in hebræo hoc loco abſunt. 23 καὶ ἀνεβόησαν] MS. Ox. cum Cyrillo, καὶ ἐβόησαν. ἀνέβη ἡ βοή] Cyrillus ἀνέβη ἡ φωνή. 24 τὸν στεναγμὸν αὐτῶν] MS. Ox. τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν, & Cyrillus, τῶν στεναγμῶν αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo, εἰσεῖδεν ὁ θεός. mihi verò lectio codicis noſtri magis arridet, quam hiſtoria Judith cap. 4. 11. confirmat. καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ εἰσεῖδεν τὴν θλῖψιν αὐτῶν. Eſt autem εἰσιδεῖν, εἰσορᾶν & ἐπιστρέφεσθαι, quod ἀγάπης ἐστὶ δηλωτικόν, ut Euſtathius ad Odyſſea obſervat. καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς] Compl. edit. καὶ ἐπεγνώσθη αὐτοῖς.

CAP. III.

1 τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. πενθεροῦ. MS. autem Ox. & edit. Romana cum Euſebio De demonſtrat. lib. 5. & Cyrillo De adorat lib. 14. (licèt Glaph. in Exod. legat, πενθεροῦ) lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὑπὸ τὴν ἔρημον] Compl. edit. & Cyrillus in Exod. εἰς τὴν ἔρημον, qui tamen De adoratione lib. 14 legit ὑπό. εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo in Exod. εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ Χωρήβ. Idem verò De adorat. 14. cum Euſebio De demonſtrat. 5. lectionem codicis noſtri, MS. Ox. & editionis Romanæ ſequitur. 2 ἐν φλογὶ πυρός] Romana edit. cum Juſtino Martyre dial. cum Tryphone, & Cyrillo De adorat. 14. ἐν πυρὶ φλογός. MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo in Exod. 1. & Theodor. qu. 5. in Exodum lectionem codicis noſtri confirmant, quæ verior eſſe videtur. Græci Patres nunc hanc, nunc illam promiſcuè ſequuntur, & Juſtinus quidem Martyr Apol. 2. pro Chriſtianis una & eadem paginâ utrumque exhibet. Latini Patres, Cyprianus, Auguſtinus & Ambroſius, *in flammam ignis*, non autem *in ignem flammæ* legunt. καίεται] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 2. ἐκαίετο, qui etiam ibidem ἑώρα pro ὁρᾷ, legit. De adorat. autem 14. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. ſic etiam Glaph. in Exod 1. niſi quod illic κατακαίεται pro καίεται, perperam ſcriptum reperiatur. Aq. καταφλεγόμενος. Symm. φλεγόμενος. 3 τί ὅτι οὐ κατακαίεται] Ald. edit. & Romana cum Cyrillo in Exod. & De adorat. lib. 14. ὅτι οὐ κατακαίεται. MS Ox. & Complut. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 4 προσάγει] Complut. edit. προάγει. ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος] Philo De ſomniis, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεός. λέγων] Complut. edit. καὶ εἶπε. 5 λῦσαι] Aq. ἔκσπασον, Symm. ὑπόλυσον. γῆ ἁγία ἐστί] Philo De Profugis ἅγιός ἐστι. 6 εἶπεν αὐτῷ] Deeſt αὐτῷ in Romana editione, reliqua verò omnia exemplaria cum Cyrillo, licet in hebræo non reperiatur, agnoſcunt. 6 κατεμβλέψαι] Compl. edit. & Ald. unà cum Cyrillo in Exod. & Theodoret. qu. 5. καταβλέψαι. MS. autem Ox. & Roman. edit. cum Cyrillo De adorat. 2. lectionem codicis noſtri confirmant. 8 καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, εἰς γῆν ἀγαθήν] MS. Ox. Complut. edit. & Romana paulo plenius, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθήν· Cyrillus verò De adorat. 2 lectionem codicis noſtri tuetur quæ hebræo magis reſpondet, ſi εἰσαγαγεῖν pro ἐξαγαγεῖν ſubſtituatur. 9 τὸν θλιμμόν] Aq. σὺν τὸν ἀποθλιμμόν. ἀποστέλλω σε] Fortè, ἀποστελῶ σε, licet omnia exemplaria in futuro legerent. 11 πορεύσομαι] Complut. edit. πορεύομαι. 12 εἶπεν δὲ ὅτι ἔσομαι] MS. Ox. Complut. edit. εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγων, ſic etiam Ald. & Roman. niſi quòd Μωϋσεῖ habeat, pro πρὸς Μωϋσῆν. ἀποστέλλω] MS. Ox. & edit. Romana ἐξαποστελῶ. τὸν λαόν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana addunt μου, quod in hebræo non eſt. 13 ἐξελεύσομαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐλεύσομαι. ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν] MS Ox κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν. Ald. edit. & Romana pro ὑμῶν legunt ἡμῶν, malè. εἶπεν ὁ θεός] Complutenſ. edit. εἶπεν ὁ κύριος. πρὸς Μωϋσῆν] Rom. edit. addit λέγων, quod in cæteris omnibus exemplaribus prout in hebræo deeſt. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana, μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς. Theodoret. qu. 5. in Exod. μνημόσυνον γενεῶν. 11 Ἐλθὼν συνάγαγε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom, ἐλθὼν οὖν, Juſtinus autem Martyr dial. cum Tryphone lectionem codicis noſtri ſequitur. τὴν γερουσίαν] Aq. τοὺς πρεσβύτας. τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] Apud. Juſtinum Martyrem non habentur illa τῶν υἱῶν, prout neque in hebræo. πατέρων ὑμῶν] Ald. edit. & Rom. ut ſupra, πατέρων ἡμῶν, malé. MS. Ox. & Juſt. Martyr cum codice noſtro conſentiunt. ὦπται] Juſt. Martyr ὤφθη. ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι] Juſt. Martyr ἐπισκοπῇ ἐπισκέπτομαι. ἐν Αἰγύπτῳ] Complut. edit. addit ἑώρακα, quod in reliquis exemplaribus prout in hebræo non reperitur. 17 καὶ εἶπα] Rom. edit. καὶ εἶπεν, errore fortaſſe librarii aut typographi. ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως] MS. Ox. ἀναβιβῶ ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς κακώσεως. καὶ Γεργεσαίων] Hæc verba in utroque Arabico exemplari obelo notantur, neque in hebræo habentur. 18 πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου] MS. Ox. πρὸς τὸν βασιλέα Αἰγύπτου, ut in hebræo. ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων] MS. Ox, Complut. edit. & Ald. κύριος ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων, prout in hebræo. ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἵνα θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, prout in hebræo. 20 τὴν χεῖρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. addunt μου prout in hebræo. 22 συσκευάσατε] MS. Ox. συσκυλεύσατε. MS. Clementis ἀποσυσκευάσατε, Compl. ἐπισυσκευάσασθαι, & Romana σκυλεύσατε, ſola Aldina cum codice noſtro conſentit. Schol. ἄλλος φησὶ, συνεπάγετε αὐτοῖς τὴν ἐν τοῖς σκεύεσιν αὐτῶν δύναμιν. Theodoretus qu. 13. in Exodum author eſt, pro σκευάσασθε (ſcribendum fortè συσκευάσασθε) Symmachum tranſtuliſſe σκυλεῦσαι. Procopius in Exod. *Syrus vertit, excutite, vacuefacite; Aquila, ſpoliate.*

CAP. IV.

1 Ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσωσι] Ald. edit. & Rom. unà cum Cyrillo, ἐὰν μὴ πιστεύσωσι, qui tamen Glaph. in Exodum lib. 1. legit ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσι. Compl. autem edit. & Philo Alleg. 3 lectionem codicis noſtri confirmant. μηδὲ εἰσακούσωσι] Cyrillus De adorat. 2 μηδὲ ἀκούσωσι. ὦπταί σοι κύριος ὁ θεός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone Alleg. 3. & Cyrillo in Exodum, ὦπταί σοι ὁ θεός. τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς] In utroque Arabico τί ἐστιν ὃ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· quæ obelo notantur, & in hebræo abſunt. τί τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τῇ χειρί] MS. Ox. τί ἐστιν ἐν τῇ χειρί. Ald. edit. & Cyrillus in Exod. τί τοῦτο τὸ ἐν τῇ χειρί. Idem tamen De adorat. 2. cum Philone Alleg. 3 lectionem codicis noſtri & Rom. editionis retinet. 3 εἶπεν, ῥίψον] Ald. edit. εἶπεν αὐτῷ, ῥίψον. 4 πρὸς Μωϋσῆν] Cyrillus in Exod. πρὸς αὐτόν. Idem De adorat. 2. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur. ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα] MS. Ox. & edit. Ald. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα. 5 χειρὶ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωσι] MS. Ox. χειρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε κύριος ἵνα πιστεύσωσι. Ald. edit. χειρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἵνα πιστεύσωσι. ὦπταί σοι κύριος ὁ θεός] Rom. edit. ὦπταί σοι ὁ θεός. *MS.* Ox. & Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De adorat. lectionem codicis noſtri confirmant. πατέρων αὐτῶν] Cyrillus in Exod. πατέρων σου. 6 καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ] Deſunt hæc apud Cyrillum Glaph. in Exod. lib. 1. & De adorat. 2. errore fortè librarii vel typographi. MS. autem Ox. præmittit quædam, quæ neque in hebræo, neque in reliquis exemplaribus reperiuntur, καὶ εἶπεν ἐξένεγκε τὴν χεῖρά σου ἐκ τοῦ κόλπου σου, καὶ ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ. ἡ χεὶρ Μωϋσῆς ὡσεὶ χιών] MS. Ox. & edit. Rom. χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ χιών. Complut. edit. χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ λεπρὸς ὡσεὶ χιών. Ald. autem edit. cum Cyrillo in Exod. & De adorat. χεὶρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. 7 καὶ εἶπε πάλιν] Ald. edit. καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος πάλιν. ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ] Ita MS Ox. atque Cyrillus utrobique, niſi quod abſit αὐτοῦ. Rom. ἐξήνεγκεν αὐτήν. ἀπεκατέστη] Complut. edit. cum Cyrillo utrobique ἀπεκατεστάθη. MS. Ox. ἀπεκατέστη, addit ἡ χεὶρ αὐτοῦ. σαρκὸς αὐτοῦ] Ald. edit. & Rom. σαρκὸς αὐτῆς. MS. autem Ox. Complut. edit. cum Cyrillo utrobique lectionem codicis noſtri confirmant. 8 εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς] MS. Ox. εἰσακούσωσί σοι διὰ τῆς φωνῆς, atque ita ſtatim infra πιστεύσωσί σοι διὰ τῆς φωνῆς. ἐσχάτου] Ita & Aq. MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyril. De ador. 2. δευτέρου. Sym. ἑπομένου. 10 πρὸς τὸν θεόν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom πρὸς κύριον. ἱκανός εἰμι] *MS.* Ox. οὐκ εὔλογός εἰμι. Compl. Cyril. De ador. 11. οὐκ εὔλαλός εἰμι. Aq. οὐκ ἀνὴρ ῥημάτων. Sym. οὐκ εὔλογος. 11 οὐκ ἐγὼ κύριος ὁ θεός] Rom. edit. οὐκ ἐγὼ ὁ θεός. MS. autem Ox Complut. edit. & Ald. cum Euſebio De præpar. lib. 6. & Cyrillo De adorat. libris 2, 9, 11, lectionem codicis noſtri confirmant. 12 συμβιβάσω] Aq. φωτίσω, Symm. ὑποδείξω. ἃ μέλλεις] Rom. edit. ὃ μέλλεις. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone De rerum divinarum hærede, & Cyrillo De adorat. 2. cum codice noſtro conſentiunt. 14 καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ] Deeſt ὀργῇ, apud Cyrillum De adorat. 2. ὅτι λαλῶν λαλήσει] Philo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat, & rurſus De migratione Abrahami, ὅτι λαλήσει. 15 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν] MS. Clementis addit τοὺς λόγους τούτους. 16 αὐτός σοι προσλαλήσει] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. αὐτός σοι λαλήσει. Ald. autem edit. cum Philone De migratione Abrahami & Cyrillo De adorat. lectionem codicis noſtri confirmant. 18 καὶ λέγει] MS. Ox. cum Cyrillo De adorat. lib. 2. καὶ εἶπεν αὐτῷ. 19 ἐν Μαδιάμ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐν γῇ Μαδιάμ. 21 πορευομένου] Cyrillus De adorat. 2. εἰσπορευομένου. ἐν τῇ χερσί] Complut. edit. ἐν τῇ χειρί. σκληρυνῶ] Aq. ἐνισχύσω, Symm. θρασυνῶ. 22 λέγει κύριος] Ald. edit. addit, ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων. πρωτότοκος] MS. Ox. πρωτογόνος. 23 εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. σὺ δὲ οὐκ ἤθελες. Aq. οὐκ ἀνένευσας. Symm. ἠπείθησας. 24 ἄγγελος κυρίου] Aq. θεός, Symm. & Theodoret. κύριος. 25 ψῆφον] MS. Ox. addit. πέτρινον. Aq. πέτραν. καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας &c.] Schol. ἄλλος, καὶ ἁψαμένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι. ἀφῆκε δὲ αὐτόν, ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων τῆς περιτομῆς. Ἄλλος· καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι νυμφίος αἱμάτων σύ μοι, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ὅτι εἶπεν, νυμφίος αἱμάτων εἰς περιτομάς. Ἄλλος· νυμφίον αἵματος ἔχω. Aliud Schol. ὁ ἑβραῖος, ἔστησε τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς. 26 καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. addunt, ὁ ἄγγελος. τοῦ παιδίου] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 2. addunt μου. in Ald. edit. deeſt integrum hoc membrum, καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ διότι εἶπεν, ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου, errore librarii vel typographi. 27 καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους] MS. Ox. καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, & Ald. edit. καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Complut. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 28 πάντα τὰ σημεῖα] Rom. edit. πάντα τὰ ῥήματα. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. 29 συνήγαγον τὴν γερουσίαν] MS. Ox. & Clementis unà cum edit.

Ald. συνήγαγον πᾶσαν τὴν γερουσίαν. 30 ἐλάλησεν Ἀαρών] Ald. editio ἐλάλησεν αὐτοῖς Ἀαρών. πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα] In Complutenſ. edit. deeſt ταῦτα, neque in hebræo habetur. 31 ἐπίστευσεν ὁ λαός] Ald. edit. ἐπίστευσεν αὐτοῖς ὁ λαός.

CAP. V.

1 ἵνα ἑορτάσωσί μοι] Theodoretus qu. 12. in Exod. ἵνα λατρεύσωσί μοι. 2 τίς ἐστιν θεὸς οὗ εἰσακούσομαι] *MS.* Ox. Complut. edit. Ald. & Rom unà cum Cyrillo Glaph. in Exod. & De adorat. primo τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι, niſi quod Cyrillus præfigat καί. Theodoretus, τίς ἐστι κύριος οὗ εἰσακούσομαι. οὐκ ἐξαποστέλλω] *MS.* Ox. & Complut. edit. unà cum Cyrillo in Exod. & De adorat. lib. 1. & Theodoreto, οὐκ ἐξαποστελῶ. Ald. autem edit. & Rom. unà cum Philone De temulentiâ lectionem codicis noſtri confirmant. 3 θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] *MS.* Ox. Ald. edit. & Rom. θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, prout in hebræo. Compl. autem edit. & Cyrillus in Exod. & De adorat. lib. 1. cum codice noſtro conſentiunt. 4 ἵνα τί] Cyrillus, διὰ τί. διαστρέφετε τὸν λαόν μου] Complut. edit. Ald. & Rom. διαστρέφετε τὸν λαόν. *MS.* autem Ox. & Cyrillus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 5 πολυπληθεῖ ὁ λαὸς τῆς γῆς] MS. Ox. πολυπληθεῖ ὁ λαὸς ἐπὶ τῆς γῆς Ald. edit. πολυπληθεῖ ὁ λαὸς νῦν ἐπὶ τῆς γῆς. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit; in Romana autem deſunt illa τῆς γῆς. 7 προστεθήσεσθε] MS. Ox. & Compl. edit. προσθήσετε. καθάπερ ἐχθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον] Aq. & Theod. καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτης, niſi quod Theod. pro καθὰ retineat καθάπερ καὶ πρότερον. verba illa καὶ τὸ τῆς σήμερον quæ de ſectione 8 infra huc affert deſunt in Comp. edit. & *Rom.* αὐτοὶ πορευέσθωσαν] Ald. edit. & *Rom.* ἀλλ' αὐτοὶ πορευέσθωσαν. Pro illis autem αὐτοὶ πορευέσθωσαν, καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα, Symmachus vertit αὐτοὶ ἀπερχόμενοι καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. & Theod. αὐτοὶ πορευθέντες καὶ καλαμάσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρον. 8 τῆς πλινθουργίας] MS. Ox. & edit. *Rom.* τῆς πλινθείας αὐτοὶ ποιοῦσι] Ald. edit addit ποιήσουσι. ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς· οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτῶν οὐδέν. λέγοντες πορευθῶμεν] Rom. edit. λέγοντες ἐγερθῶμεν. 9 βαρυνέσθω] Complut. edit. βαρυνέσθωσαν. 10 κατέσπευδον] MS. Ox. κατεσπούδαζον. οἱ ἐργοδιῶκται, καὶ οἱ γραμματεῖς] MS. Ox. & Complut. edit. & Ald. addunt τοῦ λαοῦ. 11 ὅθεν ἐὰν εὕρητε] MS. Ox addit καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε, quæ in reliquis omnibus exemplaribus, prout in hebræo, non habentur. 12 ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ] Compl. edit. Ald. et *Rom.* ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου. καλάμην εἰς ἄχυρα] MS. Ox. καλάμας ἀχύρων. 14 ἐπιστάντων τοῦ Φαραώ, λέγοντες] MS. Ox. ἐπιστάντων τοῦ Φαραώ, λεγόντων. τῆς πλινθείας] Ald. edit. τῆς πλινθουργίας. 16 τὴν πλίνθον] MS. Ox. & Complut. edit. τὴν πλινθείαν. ποιεῖν] Complut edit. ποιεῖτε. καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου πεπληγμένοι, καὶ ἁμαρτία λαῷ σου] Symm. καὶ οἱ δοῦλοί σου μαστιγοῦνται, καὶ ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν λαόν σου. 17 πορευθῶμεν τῷ θεῷ ἡμῶν] MS. Ox. & Ald edit. πορευθέντες θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν. Complut. edit. πορευθῶμεν θύσωμεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν, & Romana πορευθέντες θύσομεν, τῷ θεῷ ἡμῶν. Cyrilus De ador. lib. 1. lectionem codicis noſtri confirmat. 18 νῦν οὖν ἀπελθόντες] MS. Ox. Compl edit. & Rom. unà cum Cyrillo, νῦν οὖν πορευθέντες. οὐ δοθήσεται] MS. Ox. οὐ δίδοται. ἀποδώσετε] Cyrillus, αὐτοὶ δώσετε. 19 ἑώρων δὲ] Cyrillus ἑώρων οὖν. οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας] MS.Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Cyrillo, οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῆς πλινθείας Aq. οὐκ ὑφελεῖτε τῆς πλινθείας. 21 ἴδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Cyrillo, ἐπίδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς. ἐβδελύξατε] Aq. & Symm. ἐσαπρίσατε. 22 Μωϋσῆς πρὸς κύριον] MS. Ox. τὸ πρόσωπον πρὸς κύριον. Complut. edit. Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν. καὶ εἶπεν, κύριε] Rom. edit. καὶ εἶπε, δέομαι κύριε. διὰ τί ἐκάκωσας] Romana edit. τί ἐκάκωσας, MS. Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Philone De rerum divinarum hærede, & Chryſoſtomo De providentiâ λογ. 3. lectionem codicis noſtri confirmant. 23 πεπόρευμαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. εἰσπεπόρευμαι. Chryſoſtomus εἰσπορεύομαι. Romana autem edit. & Philo cum codice noſtro conſentiunt. λαλῆσαι αὐτῷ] Deeſt αὐτῷ in MS. Ox. Complut edit. Ald. & Roman. unà cum Philone & Chryſoſtomo, neque in hebræo reperitur.

CAP. VI.

2 ἐλάλησε δὲ ὁ θεός] MS. Ox. cum Juſt. Martyre Dial. cum Tryphone ἐλάλησε δὲ κύριος. ἐγὼ κύριος· Καὶ ὤφθην] Juſt. Martyr, ἐγώ εἰμι κύριος· Καὶ ὤφθην. Aq. καὶ ὠράθην. *Euſebius De demonſtr. 5. θεὸς ὢν αὐτῶν, deeſt ὢν apud Juſtinum Martyrem. 3 ἐδήλωσα] Athanaſius, ἀπεκάλυψα. 5 ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλῶσιν αὐτούς] Complut. edit. ἃ οἱ Αἰγύπτιοι κατεδουλοῦντο. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς· rectius fortè οὓς οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλῶσιν αὐτούς. τῆς διαθήκης ὑμῶν] Complut. edit. τῆς διαθήκης μου. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 6 βάδιζε] Cyrillus De adorat. 1. βάδισον. ἀπὸ τῆς δυναστείας] Fortè καταδυναστείας ut paulo infra. Compl. ἀπὸ τῆς δουλείας. ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας] Complut. edit. ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας. 7 λήψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ λαὸν ἐμοί] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 1. λήψομαι ὑμᾶς ἐμαυτῷ εἰς λαόν. Ald. edit. λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς εἰς λαὸν ἐμοί. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων] MS. Ox. & Clementis & Ald. edit. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων, Complut. edit. ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων. Rom.edit. cum codice noſtro conſentit. 8 εἰς ἣν ἐξέτεινα] MS. Ox. & Compl. edit. ἐφ' ἣν ἐξέτεινα. 9 οὐκ εἰσήκουσαν] Chryſoſt. homil. 12. ad Hebræos, & hom. in Eliam & viduam, οὐκ ἤκουσαν. ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας] Schol. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. 11 λάλησον Φαραὼ βασιλεῖ] Ox. Compl. Ald. λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ] MS. Ox. ἐξ Αἰγύπτου. 12 ἄλογός εἰμι] Aq. ἀκρόβυστος χείλεσι. Sym. οὐκ εἰμὶ καθαρὸς τῷ φθέγματι. Theod. ἀπερίτμητος τοῖς χείλεσιν. 13 συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς Φαραώ] Ald. edit. συνέταξεν αὐτοῖς τοῦ εἰσελθεῖν πρὸς Φαραώ. ὥστε ἐξαγαγεῖν] Compl. edit. ἵνα ἐξαγάγῃ. Rom. edit. ὥστε ἐξαποστεῖλαι. 18. ἑκατὸν τριάκοντα τρία ἔτη] Ald. edit. ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. 19. οὗτοι οἶκοι πατριῶν Λευί] MS. Ox. οὗτοι ἐκ πατριᾶς Λευί. 20 ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ ἔτη] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. Romana editio, ἑκατὸν τριακονταδύο ἔτη. 25 ἔλαβε τῶν θυγατέρων] Complut. edit. τὴν θυγατέρα, Ald. ἔλαβε ἐκ τῶν θυγατέρων. 26 οἷς εἶπεν ὁ θεὸς αὐτοῖς ἐξαγαγεῖν] MS. Ox. οἷς εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγάγετε. ἐξ Αἰγύπτου] Ita MS. Ox. Complut. edit. & Ald. edit. Rom. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 27 καὶ ἐξήγαγον] Complut. edit. & Ald. ὥστε ἐξαγαγεῖν. ἐξ Αἰγύπτου] Roman. edit. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 30 ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεταί] MS. Ox. ἰσχνόφωνος, πῶς οὖν εἰσακούσεταί. Pro ἰσχνόφωνός εἰμι, Scholiaſtes οὐκ εἰμὶ καθαρὸς φθέγματι.

CAP. VII.

1 ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ] Philo De ſacrificiis Abelis & Caini, & De migratione Abrahami, ἰδοὺ δέδωκά σε θεόν. Athanaſius contra Macedonium dial. 1. ἰδοὺ τίθημί σε θεὸν τοῦ Φαραώ, qui etiam præterea addit, ἔσῃ γὰρ αὐτῷ εἰς θεόν. Symmachus, ἴδε κατέστησά σε θεὸν Φαραώ. Aquila etiam pro ἰδοὺ habet ἴδε. ἔσται σου προφήτης] Athanaſius ibidem, ἔσται σοι εἰς προφήτην (i. e.) εἰς στόμα καὶ ἑρμηνέα, authore Philone de eo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat. 2 σὺ δὲ λαλήσεις] MS. Ox. σὺ οὖν λαλήσεις. ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ] MS. Ox ἐξ Αἰγύπτου 4 χεῖρά μου ἐπ' Αἴγυπτον] MS. Ox. χεῖρά μου ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 6 ἐποίησε δέ] MS. Ox. & Cyrillus De adorat. lib. 2. ἐποίησαν δέ. οὕτως ἐποίησαν] Deſunt hæc in MS. Ox. & edit. Ald. malé. 7 Ἀαρὼν δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. deſunt illa ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. ἡνίκα ἐλάλησαν] Ita MS. Ox. Compl. edit. & Ald. unà cum Cyrillo De adoratione 2. edit. Rom. ἡνίκα ἐλάλησε. 9 ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν] In Complut. edit. deſunt illa, ἐπὶ τὴν γῆν, prout in hebræo. ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] MS. Ox. ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. 10 τὴν ῥάβδον ἐναντίον Φαραώ] Ald.edit. τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐναντίον Φαραώ. 11 τοὺς σοφιστάς] Aq. τοὺς κρυφιαστάς. 13 καθάπερ ἐλάλησεν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. una cum Theodoret. qu. 12. in Exodum καθάπερ ἐνετείλατο. 15 ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν] MS. Ox. ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν. ἵνα μοι λατρεύσῃ] MS Ox. Complut. edit. & Ald. ἵνα μοι λατρεύσωσι 17 τάδε λέγει κύριος] Ald. edit. καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος. 19 λάβε τὴν ῥάβδον σου] Rom. edit. addit ἐν τῇ χειρί σου. ἔσται αἷμα καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ] Ald. edit. ἔσται αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. 20 ἐπάρας Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ] Rom. edit. ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ. 22 ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων] Aq. καίγε αὐτοὶ οἱ κρυφιασταὶ Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἠρεμαίοις αὐτῶν οὕτως. Schol. Ἄλλος· καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἀποκρύφων· Scholion aliud ἀνέκδοτον in obſervationibus ſacris Croii Symmachum hujus verſionis authorem ſtatuit, & ἐν ἀποκρύφοις pro διὰ τῶν ἀποκρύφων, legit, αὐτῶν ὡσαύτως. Ἄλλος, καίγε αὐτοὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως. 24 ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι &c.] Aq. καὶ ὤρυξε πᾶσα ἡ Αἴγυπτος κυκλόθεν τοῦ ῥείθρου ὕδωρ τοῦ πιεῖν, ὅτι οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ.

CAP. VIII.

3 ἀναβάντες εἰσελεύσονται] Ald. edit. ἀναβάντες οἱ βάτραχοι εἰσελεύσονται. 5 ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου] *MS.* Ox. ἔκτεινον τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ συνάγαγε τοὺς βατράχους] Ald.edit. addit ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου, quæ verba in reliquis omnibus exemplaribus & in Ambroſio deſunt, neque in hebræo habentur, atque ita ſtatim infra ἀνήγαγε τοὺς βατράχους· rurſus addit ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου, quæ in reliquis exemplaribus, Ambroſio & hebræo non reperiuntur. 7 ἐπαοιδαῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Romana φαρμακείαις. ἐπὶ πᾶσαν γῆν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Roman. cum Ambroſio, ἐπὶ τὴν γῆν 8 εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον] Complut. edit. cum Ambroſio εὔξασθε πρὸς τὸν κύριον. ἐξαποστελῶ τὸν λαόν] Rom. edit. ἐξαποστελῶ αὐτούς Reliqua exemplaria & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 9 πότε εὔξομαι] Philo de ſacrificiis Abelis & Caini, ἵνα εὔξωμαι. 11 ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου] In *MS* Ox. deſunt poſtrema hæc, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου· & in edit. Complut. unà cum Ambroſio, deſiderantur illa, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων. 12 καὶ ἐβόησε] MS Ox. Complut. edit. & Ald. unà cum Ambroſio, καὶ ἀνεβόησε. 14 ὤζεσεν ἡ γῆ] Complut. edit. & Ald. ἐπώζεσεν ἡ γῆ. 15 ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ] MS. Ox. ἐβάρυνε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Reliqua exemplaria cum Ambroſio, lectionem codicis noſtri ſequuntur. 16 ἔσονται σκνίφες] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἔσονται σκνῖπες, Schol. φθεῖρες. ἐν τοῖς τετράποσι καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου] Ald. edit. ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ χώματι τῆς γῆς ἐγίνοντο οἱ σκνῖπες ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. 17 σκνίφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν] MS. Ox. σκνῖπες ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου, ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς. Reliqua exemplaria & Ambroſius cum codice noſtro conſentiunt. 20 ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται] MS. Ox. & Rom. edit. ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται. ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ] Ita & Ald. ſed in MS.Ox. deſunt illa ἐν τῇ ἐρήμῳ, quæ in reliquis omnibus exemplaribus & Ambroſio habentur, licèt in hebræo non reperiantur. 21 ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου] MS. Ox. ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. κυνόμυιαν] Hieron. ſub finem epiſtolæ ad Suniam & Fretelam κοινόμυιαν ſcribendum eſſe arbitratur, & Aquilam παμμυῖαν rediddiſſe aſſerit. ſed Philoni De vitâ Moſis lib. 1. aſſentiendum potius eſt qui κυνόμυιαν legit, & nominis etymon in medium affert. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, κόρακα. καὶ εἰς τὴν γῆν] Comlput. edit. cum Ambroſio, καὶ ἡ γῆ. 22 ὁ λαός μου ἔπεστιν] Complut. edit. cum Ambroſio, λαός μου ἐστιν. Ald λαός μου ἐπέστη, malé. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πάσης τῆς γῆς] MS. Ox. ἐγὼ κύριος, κύριος πάσης τῆς γῆς. Romana edit. cum codice noſtro conſentit, niſi quod legat ἐγώ εἰμι. ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς] In MS. Ox. deſunt illa ἐπὶ τῆς γῆς, & in edit. Romana τὸ σημεῖον. Compl. autem edit. & Ald. unà cum Ambroſio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 25 ἐλθόντες θύσατε] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, ἀπελθόντες θύσατε, & Cyrillus De adorat. 1. εἰσελθόντες θύσατε mendoſé. ἐν τῇ γῇ] Ald. edit. addit ταύτῃ. 26 ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα] Ald. ἐὰν γὰρ θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τὰ βδελύγματα. 27 καὶ θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπεν ἡμῖν] Rom. edit. καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπε κύριος ἡμῖν. Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Ambroſio, lectionem codicis noſtri confirmant. 28 ἐγὼ ἐξαποστέλλω] MS. Ox. Ald. edit. & Athanaſius, ἐγὼ ἐξαποστελῶ. Compl. edit. & Cyrillus, ἐγὼ ἀποστελῶ, Rom. ἐγὼ ἀποστέλλω. θύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ] In Rom. edit. deeſt vox κυρίῳ, quæ in reliqais omnibus exemplaribus, Cyrillo & Ambroſio, prout in hebræo, reperitur. 29 κυνόμυια ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου] MS. Ox. & edit. Ald. κυνόμυια ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Compl. edit. & Rom. una cum Ambroſio cum codice noſtro conſentiunt. ἀπατῆσαι] MS Ox. παραλογίσαι. Compl. edit. & Rom. ἐξαπατῆσαι. Aq. & Sym. παραλογίσασθαι. θῦσαι κυρίῳ] MS. Ox. θύσωσι κυρίῳ. 30 καὶ ηὔξατο] Compl. edit. καὶ προσηύξατο.

CAP. IX.

2 καὶ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ] Complut. edit. Ald. & Rom. ἀλλ' ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ. 3 θάνατος μέγας] MS. Ox. λοιμὸς μέγας. 4 τῶν κτηνῶν τοῦ Ισραὴλ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ. οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ῥητόν] MS. Ox. οὐ τελευτήσει ἀπ' αὐτῶν ῥητόν. Complut. edit. & Rom. οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ Ισραὴλ ῥητόν. Ald. edit. cum codice noſtro concordat. 5 αὔριον ποιήσει] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν τῇ αὔριον. ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου] Deeſt vox Αἰγύπτου in reliquis omnibus exemplaribus, neque in hebræo habetur. 6 ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τοῦ Ισραὴλ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 7 ἰδὼν δὲ Φαραὼ] MS. Ox. εἶδε Φαραώ, & Theodoretus qu. 12. in Exodum, εἶδε γὰρ Φαραώ. ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐδὲν] MS. Ox. οὐδὲν ἐκ τῶν υἱῶν Ισραήλ. Ald. edit. & Rom. unà cum Theodoreto, ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐδέν. Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. ἡ καρδία Φαραὼ] MS Ox. & Ald. edit. ἡ καρδία αὐτοῦ. 8 λάβετε ὑμῖν] MS. Ox. & Ald. edit. & Rom. λάβετε ὑμεῖς. 9 φλυκτίδες] Philo De vitâ Moyſis φλυκταίνας appellat. ἀναζέουσαι] Aq. πεταζόμεναι. Sym ἐξανθοῦσαι. 10 καὶ ἔλαβον] Complut. edit. & Rom. καὶ ἔλαβεν. ἐναντίον Φαραὼ] Complut. edit addit καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, quæ neque in reliquis exemplaribus neque in hebræo reperiuntur. 12 συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] MS Ox. & Rom. edit. συνέταξε κύριος abſque ulla additione. Theodoretus συνέταξε αὐτοῖς κύριος. 14 ἐγὼ ἐξαποστέλλω] MS. Ox. & Ald. edit. ἐγὼ ἐξαποστελῶ. Complut. edit. ἐγὼ ἀποστέλλω, atque ita ſupra ſectione ſecundâ ἀπέστειλε, pro ἐξαπέστειλε. οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος. 15 λαόν σου θανατώσω] MS. Ox. & Ald. edit. λαόν σου θανατῶ. 16 τὴν δύναμίν μου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Theodoreto τὴν ἰσχύν μου. Chryſoſtomus verò in Pſal. 134. lectionem codicis noſtri confirmat. 16 ἕνεκεν τούτου διετηρήθης] Ald edit. addit, ἕως τοῦ νῦν. 17 ἐνποιῇ] MS. Ox. ἐμποιῇ· Fortè ἀποποιῇ. quid ſi ἐμπαίζῃ. 18 ἰδοὺ ἐγὼ ὕω] MS. Ox. ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ. Complut. edit. ἰδοὺ ἐγὼ βρέχω. 19 εὑρεθῇ ἐν τῷ παιδίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. εὑρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις. 21 ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τῷ πεδίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald & Rom. unà cnm Theodoreto qu. 2 in Exodum ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις. 22 ἐπὶ πᾶσαν γῆν] MS. Ox. ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 23 ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν] MS. Ox. ἔδωκε φωνὰς καὶ σάλπιγγας, καὶ χάλαζαν. Schol. φωνάς. Ἄλλος, ἀνέμων ἤχους· ἄλλος, βροντάς. πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. addit ἐν τῇ χαλάζῃ. 24 ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα σφόδρα] MS. Ox. πολλὴ δὲ ἦν σφόδρα. Complut. edit. & Rom. ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα. Ald. edit. geminat σφόδρα prout in codice noſtro. ἀφ' οὗ γεγένηται] Compl. edit. ἀφ' ἧς γεγένηται, & Rom. edit. ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγένηται. 25 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου] MS. Ox. & Complut. edit. ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου. 27 ἀποστείλας δὲ Φαραὼ, ἐκάλεσε] MS. Ox ἀπέστειλε δὲ Φαραὼ καὶ ἐκάλεσε. τὸ νῦν] Schol. ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν. 28 εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον] Complut. edit. προσεύξασθε οὖν πρὸς κύριον. χάλαζαν καὶ πῦρ] Ald. edit. addit ἐπὶ τῆς γῆς. προσθήσεσθε] MS. Ox. Ald edit. & Rom. προσέθεσθε. 29 πρὸς τὸν θεὸν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ αἱ φωναί] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. πρὸς τὸν κύριον, καὶ αἱ φωναί. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 30 οὐδέπω πεφόβησθε] MS. Ox. & Complut. edit. οὐδέποτε φοβεῖσθε. 32 οὐκ ἐπλήγη] Rom. edit. οὐκ ἐπλήγησαν. 34 ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως] MS. Ox. ἐξῆλθε δὲ Φαραὼ παρὰ Φαραὼ ἐκ τῆς πόλεως. Complut. edit. ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἔξω τῆς πόλεως. ἐξεπέτασεν] Rom. edit. ἐξέτεινε. ἔσταξαν] Complut. edit. Ald. & Rom. ἔσταξεν. 34 προσέθετο] Ald edit. προσέθετο ἔτι. 35 ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ] Ald. edit. ἐσκληρώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. Theod. 21 in Exod. ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν Φαραώ.

CAP. X.

1 εἴσελθε πρὸς Φαραὼ] MS. Ox. εἴσελθε, λάλησον πρὸς Φαραώ. ἐβάρυνα] Rom. edit. ἐσκλήρυνα. καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] Compl. edit. καὶ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. τὰ σημεῖά μου ταῦτα] Ald edit. & Rom. τὰ σημεῖα ταῦτα. 2 ἐμπέπαιχα τοῖς Αἰγυπτίοις] MS. Ox. ἐμπέπαιχα τῇ Αἰγύπτῳ. ὅσα ἐποίησα] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἃ ἐποίησα. 3 ἵνα λατρεύσωσί μοι] MS. Ox. ἵνα λατρεύσῃ μοι. 4 μὴ θέλῃς] Ald. edit. μὴ θελήσῃς. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω] Ald. edit. ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάξω. 5 πᾶν τὸ περισσὸν τὸ καταλειφθὲν τῆς γῆς] Compl. edit. & Ald. πᾶν τὸ περισσὸν, ſine adjectione illorum τῆς γῆς. 6 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου] Compl. edit. & Rom. ἐν πάσῃ γῇ τῶν Αἰγυπτίων. ὃ οὐδέποτε] Compl. edit. & Rom. ἃ οὐδέποτε. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης] MS Ox. & Ald. edit. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ἐκκλίνας ἐξῆλθεν] MS. Ox. καὶ ἔκλινεν Μωϋσῆς ἐξελθεῖν. Compl. edit. & Rom. καὶ ἐκκλίνας Μωϋσῆς ἐξῆλθεν. 7 σκῶλον] Aq. πρόσπταισμα. Schol τὸ Σαμαρειτικὸν, εἰς ἄτας. ὅπως λατρεύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ] Ald ὅπως θύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ. Rom. edit. ὅπως λατρεύσωσι τῷ θεῷ. Complut. edit. cum Cyrillo De ador. 1. lectionem codicis noſtri confirmat. ἢ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος] MS. Ox. ἆρα οὔπως οἶδας ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος, quæ verſio eſt Aquilæ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, πρὶν γνῷς, ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος. 8 ἐπέστρεψαν] Compl. edit. & Rom. ἀπέστρεψαν. πρὸς Φαραὼ] MS. Ox. εἰς πρόσωπον Φαραώ. λατρεύσατε] MS. Ox. λατρεύετε. 9 σὺν τοῖς νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβύταις] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. σὺν τοῖς νεανίσκοις, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, Cyrillus, σὺν τοῖς νεανίσκοις ἡμῶν, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἡμῶν. ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν] In Rom. edit. deſunt illa τοῦ θεοῦ ἡμῶν, reliqua autem omnia exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 10 καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς αὐτοὺς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. πρόκειται] MS. Ox. & Rom. edit. πρόσκειται. 11 πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ κυρίῳ] MS. Ox. πορευθήτωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ. Ald edit. ἀλλὰ πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ. atque ita Cyrillus, quòd pro ἀλλὰ πορευέσθωσαν legat, πορευέσθωσαν δέ. Rom. edit. πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτωσαν τῷ θεῷ. ζητεῖτε] Compl. edit. & Rom. ἐκζητεῖτε. MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro concordant. 12 ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν] Compl. edit. ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν Αἰγύπτου. 13 ἐπῆρε] Compl. edit. ἐξέτεινε. ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα] Ald. edit. ἐνέβαλε, malè. 14 καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν] MS. Ox. καὶ ἐπῆλθεν ἡ ἀκρίς. μετ' αὐτὴν οὐκ ἔσται οὕτως] MS. Ox. μετ' αὐτὴν ἐγένετο οὕτως. Rom. edit. μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτως. ὃ κατελείφθη] Rom. edit. ὑπελείφθη. 16 κατέσπευδε] MS Ox. Complut. edit. & Ald. κατέσπευσε. ἀπὸ Φαραὼ] MS. Ox. ἀπὸ προσώπου Φαραώ. πρὸς τὸν κύριον] MS. Ox Complutenſ. edit. & Roman. πρὸς τὸν θεόν. 19 καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν] Roman. edit. καὶ ἔβαλεν αὐτήν. 20 ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ] MS. Ox. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραώ. 21 ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου. 23 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ] Romana edit. addit τρεῖς ἡμέρας, quæ in reliquis exemplaribus & in hebræo non ſunt. οὐκ ἀνέστη] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐκ ἐξανέστη. 24 λατρεύσατε] MS. Ox. & Complut. edit. λατρεύετε. 25 ἃ ποιήσομεν] MS Ox. καὶ ποιήσομεν. Complut. edit. ἃς ποιήσομεν. 26 τί λατρεύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἕως τοῦ ἐλθεῖν] In Complut. edit. deſunt illa τῷ θεῷ ἡμῶν, neque in hebræo reperiuntur, in reliquis tamen omnibus exemplaribus habentur. 28 λέγει αὐτῷ Φαραὼ] Complut. edit. & Rom. λέγει Φαραώ. ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν] MS. Ox. ἔτι προσελθεῖν σε καὶ ἰδεῖν. Complut. edit. ἔτι μὴ προσθῆναι ἰδεῖν.

CAP. XI.

1 πληγὴν] Aq. & Symm. ἁφήν. ἀποστέλλῃ] Complut. edit. & Rom. ἐξαποστέλλῃ, & Ald. ἐξαποστείλῃ. σὺν παντὶ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ] Complut. edit. & Ald. σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ. 2 καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον] In Romana edit. hæc deſunt quæ in reliquis exemplaribus prout in hebræo habentur. 3 ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. Ald. edit. θεραπόντων αὐτοῦ addit καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ. 4 εἰσπορεύομαι] MS. Ox. & Ald. edit. εἰσπορεύσομαι. 5 θεραπαίνης] Schol. Ἄλλος, αἰχμαλωτίδος. 7 οὐ γρύξει κύων] MS. Ox. οὐ βρύξει κύων. παραδοξάσει κύριος] MS. Ox. παραδοξάζει ὁ θεός. ἀνὰ μέσον τοῦ Ισραὴλ] MS. Ox. & Ald. edit. ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ισραήλ. 9 ἵνα πληθυνῶ] Sic MS. Ox. Complut. edit. & Ald. at Rom. edit. ἵνα πληθύνων πληθυνῶ. 10 ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραὼ] MS Ox. ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντίον Φαραώ. Compl. edit. ἐποίησαν πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐναντίον Φαραώ. Ald. ἐποίησαν τὰ σημεῖα καὶ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντίον Φαραώ. Rom. edit. ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ &c. οὐκ ἠθέλησεν] Romana edit. οὐκ εἰσήκουσεν. ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου] MS. Ox. ἐξ Αἰγύπτου. Complut. edit. ἐκ γῆς αὐτοῦ. Ald. & Rom. ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

CAP. XII.

3 δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς δεκάτου. ſcribendum πρώτου, vel potiùs τούτου, ut in omnibus exemplaribus & hebræo. & ſic ſtatim infra. ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν] In MS. Ox. Compl. edit. & Ald. & Cyrillo Glaph. in Exod. 2 deeſt ἕκαστος; idem tamen De ador. lib. 17. lectionem codicis noſtri & Romanæ editionis ſequitur. 4 ὀλιγοστοὶ ὦσιν] Philo De rerum divinarum hærede, ὀλίγοι ὦσιν. συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ] Complut. edit. προσλήψεται Philo τὸν πλησίον γείτονα προσλαβεῖν. 5 πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἐνιαύσιον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον. ἀπὸ τῶν ἀρνῶν] Complut. edit. & Cyrillus, ἀπὸ τῶν ἀμνῶν. 7 αὐτὸ ἐν αὐτοῖς] Complut edit. cum Cyrillo in Exod. & De ador. lib. 17. αὐτὰ ἐν αὐτοῖς. 9 ἀπ' αὐτῶν] Ald. edit. ἐπ' αὐτῷ, fortè ἀπ' αὐτοῦ. 10 οὐκ ἀπολείψεσθε] MS. Ox. οὐ καταλείψεσθε, & Complut. edit. οὐ καταλείψετε. Ald. edit. & Rom. οὐκ ὑπολείψεται, ita enim proculdubio in Ald. legi debet, & non ἀπολήψεται. Cyrillus Glaph. in Exod. οὐκ ἀπολείψετε, qui tamen De ador. 17 lectionem Rom. edit. ſequitur. Schol. οὐχ ὑπολείψεται. οὐ συντρίψετε] Schol. οὐ συντριβήσεται, quæ lectio eſt MS. codicis Oxonienſis. 11 αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι] Theodor. qu 24. in Exod. & Cyrillus in Exod. ἔστωσαν αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμένοι, qui tamen De ador. lib. 17 lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν] MS. Ox. εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. 12 μετὰ σπουδῆς] Aq. ἐν θάμβῳ. Symm. ἐν ἐπείξει. πάσχα ἐστὶ κυρίου] Rom. edit. πάσχα ἐστὶ κυρίῳ. Theodoretus, qu. 24. in Exod. τὸ πάσχα ὁ μὲν Φίλων ἡρμήνευσε διαβατήρια. ὁ δὲ Ἰώσηπος ὑπέρβασιν. ὁ δὲ Σύμμαχος ὑπερβάσεις. ὁ δὲ Θεοδοτίων Φασέκ, αὐτὴν τὴν ἑβραίαν τεθεικὼς φωνήν. Locus autem Philonis eſt lib. 3. De vita Moyſis. 13 ἐν αἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐκεῖ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστὲ ἐκεῖ. Compl. edit. & Cyrillus in Exod. ἐν αἷς ὑμεῖς ἔσεσθε ἐκεῖ, qui tamen De ador. 17 legit, ἐστὲ ἐκεῖ. τοῦ ἐκτριβῆναι] MS. Ox τοῦ ἐκλείψαι. 14 μνημόσυνον] Compl. edit. εἰς μνημόσυνον. εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] Rom edit. & Cyrillus De ador. 17. εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν. 15 ἄζυμα ἔδεσθε] Compl. edit. ἄζυμα φάγεσθε. 16 κεκλήσεται ἁγία] Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 17 κληθήσεται, qui tamen Glaph. in Exod. 2 κεκλήσεται legit, ut in codice noſtro, MS. Ox. Complut. edit. & Ald. 17 φυλάξασθε] MS Ox. & Rom. edit. φυλάξετε. ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν] MS. Ox. ἐξάξω τὴν δυναστείαν ὑμῶν. καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἑσπέρας] Compl. edit. Ald. & Rom. καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἕως ἑσπέρας. 19 ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν] MS. Ox. ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. γειώραις] MS. Ox. προσηλύτοις. Theodor. qu. 24. in Exod. γειώραν τὸν προσήλυτον ἐκάλεσε, καὶ ἰσονομίας αὐτῷ μεταδέδωκεν. 20 ἐν παντὶ κατοικητηρίῳ] MS. Ox. ἐν παντὶ οἰκητηρίῳ. λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατα] Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 17 λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατον. 22 καθίξετε ἀπὸ τῆς φλιᾶς] Complut. edit. καὶ θίξετε τῆς φλιᾶς. Ald. edit. καθέζετε ἐπὶ τῆς φλιᾶς, mendoſè. Rom. edit. καθίξετε τῆς φλιᾶς, ſcribendum ἐπὶ τῆς φλιᾶς. Cyrillus de ador. 17. θήσετε ἐπὶ τῆς φλιᾶς, ut ſupra capitis hujus ſectione quartâ, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν. ὃ ἐστι παρὰ τὴν θύραν] MS. Ox. addit τοῦ οἴκου. 23 πατάξαι] Ald. edit. πατάξας. τὸν ὀλοθρεύοντα] Cyrillus ὀλοθρευτήν. 24 νόμιμον αἰώνιον σεαυτῷ] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. deeſt αἰώνιον. 25 φυλάξασθε τὴν λατρείαν ταύτην] MS. Ox. φυλάξετε τὴν λατρείαν ταύτην. Complut. edit. φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην. ἡνίκα ἐπάταξε] MS. Ox. addit κύριος. 28 ἀπελθόντες] MS. Ox. ἀπελθόντων. τῷ Μωϋσῇ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt καὶ Ἀαρών, prout in hebræo. 29 καὶ πᾶν πρωτότοκον κτήνους] MS. Ox. καὶ ἕως πρωτοτόκου τοῦ κτήνους. Complut. edit. & Ald. καὶ πᾶν πρωτότοκον κτήνους. 30 ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ] MS. Ox. ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ. 32 πορεύεσθε, εὐλογήσατε δὴ κἀμέ] MS. Ox & Complut. edit. πορεύεσθε, καθάπερ εἰρήκατε, εὐλογήσατε δὴ κἀμέ. 34 τὸ σταῖς αὐτῶν] Cyrillus De adorat. καὶ τὸ σταῖς αὐτῶν. ἐνδεδεμένα] MS. Ox. ἐνδεδεμένον. 36 ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους] MS. Ox. ἐσκύλευσαν αὐτούς. Theodor. qu 23. author eſt 70 Interpretes reddidiſſe ἐσκύλευσαν, Symmachum verò tranſtuliſſe ἐσκύλευσαν. Vide ſupra ad calcem capitis tertii 37 Ἀπῆραν δὲ] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. Ἀπάραντες δὲ τῆς ἀποσκευῆς] Aq. χωρὶς νηπίων

40 παροίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἣν παρῴκησαν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. Desunt hæc verba in edit. Romana. Compl. edit. secunda repetit, malè. 41 πᾶσα ἡ δύναμις] Compl. edit. πᾶσα στρατία. 42 νυκτὸς προφυλακή] Compl. edit. νὺξ προφυλακῆς, ut in hebræo. Aq. νὺξ παρατηρήσεως. Symm. νὺξ παρατετηρημένη. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, νὺξ φυλάξεως. 34 πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν] MS. Ox. addit λέγων. 46 οὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωΐ] Desunt hæc in Complut. edit. & Rom. prout in hebræo. 47 ποιήσει τοῦτο] Compl. edit. & Rom. ποιήσει αὐτό. 48 προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος] Complut. edit. προσέλθῃ ἐν ὑμῖν προσήλυτος. καὶ ποιῇ τὸ πάσχα] Ald. edit. καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα, & Rom. ποιήσει τὸ πάσχα. 49 τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν. 50 καὶ Ἀαρὼν οὕτως] Ald. & Rom. καὶ Ἀαρὼν πρὸς αὐτούς.

CAP. XIII.

2 πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς καὶ διανοῖγον] MS. Ox. Complutens. edit. & Rom. cum Philone De rerum divinarum hærede, πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον. Ald. πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς καὶ ἀνοῖγον. Vocem πρωτογενὲς non esse τῶν ό, sed ex alia versione irrepsisse hic arbitror, cùm nihil aliud sit quàm πρωτότοκον, neque alibi cum ea juncta reperiatur. πᾶσαν μήτραν] Deest vox πᾶσαν apud Philonem. 3 ἐξ Αἰγύπτου] MS. Ox. & Rom. edit. ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 5 ἔσται ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ] Ald. edit. ἔσται ἐὰν εἰσαγάγῃ. 8 ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ Αἰγύπτου] MS. Ox. ὡς ἐξεπορευόμην ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 10 καὶ φυλάξασθε] MS. Ox. καὶ φυλάξετε. Complut. edit. καὶ φύλαξαι. τὸν νόμον] Schol. ἀκριβασμόν· Ἄλλος, πρόσταγμα. 11 ὤμοσε τοῖς πατράσι σου] MS. Ox. ὤμοσέ σοι καὶ τοῖς πατράσι σου. καὶ δῷ σοι αὐτὴν] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. καὶ δώσει σοι αὐτήν. Ald. verò edit. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. lectionem Codicis nostri confirmant. 12 ἀφοριεῖς] MS. Ox. & Rom. edit. cum Philone De sacrificiis Abelis & Caini, ἀφελεῖς. Compl. autem edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis nostri sequuntur. τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ. 12 τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ, ut supra. Ald. autem edit. cum Cyrillo, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ. Rom. edit. cum codice nostro consentit. 13 λυτρώσῃ] Aq. τενοντώσεις. Symm. ἀποκτενεῖς. Theod. νωτοκοπήσεις. 14 ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων, τί τοῦτο; καὶ ἐρεῖς αὐτῷ] Theodor. qu. 24. ὁ υἱός σου, τί ἐστι τοῦτο; καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν. 15 ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον] Complut. edit. & Theodor. ἀπέκτεινε κύριος πᾶν πρωτότοκον. ἀπὸ πρωτοτόκου ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκου κτηνῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν. Ald autem edit. cum Theodor. lectionem codicis nostri sequitur. 16 καὶ ἀσάλευτον] Aq. καὶ εἰς ἐνεκτά. 17 καὶ ἀποστρέψῃ] Complut. edit. καὶ ἀποστρέφῃ. 18 τὸν λαὸν ὁδόν] Cyrillus, τὸν λαὸν αὐτοῦ ὁδόν. πέμπτῃ δὲ γενεᾷ] Aq. & Symm. καθωπλισμένοι. Theodor. πεμπταΐζοντες. ἐξ Αἰγύπτου] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 21 ἐν στύλῳ πυρὸς] Ald. edit. & Eusebius De demonstr. 5. addunt, τοῦ φαίνειν αὐτοῖς. 22 οὐκ ἐξέλιπεν] Compl. edit. καὶ οὐκ ἐξέλιπεν, & Rom. οὐκ ἐξέλιπε δέ.

CAP. XIV.

2 ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως] Fortè ἀπέναντι τοῦ στόματος Εἰρώθ. ut est Num. 33. neque enim verisimile est 70. seniores aliter hic quàm illic locum hunc legisse & interpretatos esse: Quid quod Eusebius De nominibus locorum S. Scripturæ in Exodo, vocis Εἰρὼθ mentionem faciat, quæ alibi hoc libro non occurrit? cujus verba hic apponere non pigebit. Εἰρὼθ τόπος τῆς ἐρήμου ἐφ᾽ ὃν κατήντησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διελθόντες τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. 3 ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ] In Complut. edit. desunt illa. τῷ λαῷ αὐτοῦ, neque in hebræo habentur. περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, πλανῶνται οὗτοι] MS. Ox. οἱ υἱοὶ πλανῶνται οὗτοι. Rom. edit. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλανῶνται οὗτοι, & Ald. περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι πλανῶνται οὗτοι. 4 καὶ ἐπιγνώσονται πάντες] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ γνώσονται πάντες. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Complut. edit. ὅτι ἐγὼ κύριος. 5 ἀνηγγέλη τῷ Φαραὼ λέγοντες, ὅτι] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων ὅτι. τί τοῦτο ἐποιήσαμεν, τοῦ ἐξαποστεῖλαι] Ald. edit. τί τοῦτο πεποιήκαμεν, ἐξαποστείλαντες. 6 συνεπήγαγε] MS. Ox. συνήγαγε. 7 καὶ ἔλαβεν] Rom. edit. cum Cyrillo, De adorat. 3. καὶ λαβών. 8 καὶ τὴν καρδίαν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ] Desunt hæc omnia in Complut. edit. & Ald. prout in hebræo, in MS. autem Ox. & Rom. edit. habentur, nisi quòd repetitionem vocum, quæ immediatè habentur antè, τὴν καρδίαν scil. prætermittant. ἐξεπορεύοντο] MS. Ox. & Ald. edit. ἐπορεύοντο. 10 προσήγαγεν] MS. Ox. & Compl. edit. προῆγε. Ald. verò edit. & Rom. προσῆγε. καὶ ἰδὲ, οἱ Αἰγύπτιοι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De adorat. 3. καὶ ἰδοὺ, οἱ Αἰγύπτιοι. & sic Rom. nisi quod desit vox ἰδού. 11 παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν] Chrysostomus homil. contra Judæos & Græcos διὰ τὸ μὴ εἶναι. ἐξήγαγες θανατῶσαι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ] MS. Ox. ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ θανατῶσαι ἡμᾶς. ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου] In Complut. edit. & Rom. deest ἡμᾶς, reliqua exemplaria cum Cyrillo habent. 12 κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν] Complut. edit. κρεῖσσον γὰρ ἦν ἡμᾶς δουλεύειν. 13 στήκετε] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Philone De Cherubin, & Cyrillo De ador. 3. στῆτε. παρὰ τοῦ θεοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Philone & Cyrillo, παρὰ τοῦ κυρίου. εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον] In MS. Ox. deest vox χρόνος. 14 περὶ ὑμῶν] MS. Ox. Complut. edit. unà cum Philone De rerum divinarum hærede, Et rursus lib. 2. De somniis, & Cyrillo De ador. ὑπὲρ ὑμῶν. Ald. autem edit. & Rom cum codice nostro consentiunt. σιγήσετε] MS. Ox. & Compl. edit. σιγήσεσθε. 15 καὶ ἀναζευξάτωσαν] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ἵνα ἀπαρῶσιν. 16 ἔπαιρον τὴν ῥάβδον] Romana edit. ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ, contra quam in reliquis omnibus exemplaribus, & apud Cyrillum De adorat. καὶ ῥῆξον] Cyrillus ξήρανον. κατὰ τὸ ξηρόν] Schol. εἰς χέρσον, εἰς ξηράν. 17 σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων] MS. Ox. στερεῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ] Desunt hæc in MS. Ox. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. ὅτι ἐγὼ κύριος. 19 ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν] MS. Ox ἐκ τῶν ὄπισθεν. 20 τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ] MS. Ox. τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, & Ald. edit. plenius, τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος] Aq. καὶ ἐγένετο ἡ νεφέλη σκότος, καὶ ἐφώτισε τὴν νύκτα, καὶ οὐκ ἤγγισεν οὗτος πρὸς τοῦτον. Symm. καὶ ἦν ἡ νεφέλη σκότος μὲν ἐκεῖθεν, φαίνουσα δὲ ἐνθεῦθεν. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί. 21 τὴν χεῖρα] Eusebius De demonstr. 3. addit, αὐτοῦ. ὑπήγαγε] Complut. edit. ἐπήγαγε. τὴν νύκτα] Eusebius, τὴν ἡμέραν. διεσχίσθη] MS. Ox. & Rom. edit. cum Eusebio ἐσχίσθη. 22 εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον] Eusebius ibidem διῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διὰ μέσης. 23 καὶ πᾶσα ἡ ἵππος] Deest copula καὶ in MS. Ox. Complut. edit. & Ald. prout in hebræo. Romana edit. καὶ πᾶς ἵππος. καὶ εἰσῆλθον] Desunt hæc in Compl. edit. Ald. & Rom. neque in hebræo habentur. 24 παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων] Ald. edit. παρεμβολὴν αὐτῶν. 25 συνέδησε] Symm. μετέστησε. ἦγεν αὐτοὺς] Complut. edit. Ald & Rom. ἤλασεν αὐτούς. περὶ αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὑπὲρ αὐτῶν. 27 ἀπεκατέστη] Complut. edit. ἀπεκατεστάθη. ἐπὶ χώρας] Aq. εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ. ὑπὸ τὸ ὕδωρ] MS. Ox. & Complut. edit. ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ἐξετίναξε] Aq. ἀνέβρασεν. μέσον τῆς θαλάσσης] MS. Ox. & Compl. edit. εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. 28 τοὺς εἰσπορευομένους] MS. Ox. τῶν εἰσπορευομένων. ὀπίσω αὐτῶν] MS. Ox. ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. οὐ κατελείφθη] Ald. edit. & Roman. καὶ οὐ κατελείφθη. Ald. οὐκ ἀπελείφθη. 31 καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ] Ald. καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ἐφοβήθη ὁ λαὸς] MS. Ox. ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαός. τῷ κυρίῳ] Romana edit. τῷ θεῷ. 1 τῷ λέγειν] Desunt hæc postrema verba in MS. Ox. & Compl. edit. pro quibus Romana habet λέγοντες.

CAP. XV.

3 συντρίβων πολέμους] Euthymius ad calcem Psalmorum, συντρίβων πολέμους. Lectio autem codicis nostri & reliquorum exemplarium verior est, quam Psal. 75. confirmat. ἐκεῖ συνέτριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. 4 τριστάτας] Gregorius Nyssenus in Catenâ in hoc Canticum, ὁ μὲν ἡνιόχει, ὁ δὲ ὑπερήσπιζεν, ὁ δὲ ἐμάχετο· ἢ τριστάτας λέγει τοὺς ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐπιβεβηκότας· οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν πολέμῳ ἀξιοῦντες ἐπὶ τριῶν ἵππων ἐποχοῦντο· ἢ τοὺς ἰσχυροὺς, καὶ πρὸς τρεῖς δυναμένους ἀντιστῆναι· ἢ τοὺς ἐν τῇ παρατάξει τρίτους ἱσταμένους ἐν τῇ φάλαγγι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς παρεμβολῆς ἱσταμένης φαλαγγηδῶς· τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος ἢ ἀποκάμνοντος, ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον· ἢ τὸν τριαδὸν, τουτέστιν τὸν ἐν τῷ καθέζεσθαι τὸν βασιλέα τρίτον ἱστάμενον, ἢ τὸν τρίτην ἔχοντα καθέδραν, οἷος ἦν ὁ Δαβὶδ παρὰ τῷ Σαούλ. Euthymius in Canticum hoc, τρεῖς γὰρ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἵσταντο, καὶ ὁ μὲν εἷς ἡνιόχει, οἱ δὲ δύο τοῖς πολεμίοις ἐμάχοντο. Scholiastes vetus qui in manibus nostris est, τριστάτας, τρίτης μοίρας ἄρχοντας, καὶ κατέχοντας ἐν χειρὶ τρεῖς λόγχας. Plura qui velit de voce *Tristata* intelligere, adeat Origenem homil. 6. & Hieronymum in cap. 23 Ezekielis. κατεπόντισεν] Romana edit. κατεποντίσθησαν· reliqua autem omnia exemplaria & Euthymius cum codice nostro consentiunt. 5 κατέδυσαν] In uno exemplari Euthymii, κατέβησαν. 7 καὶ κατέφαγεν] Deest καὶ in Ald. edit. & Rom. unà cum Euthymio. 8 διέστη τὸ ὕδωρ] Aq. Symm. Theod. ἐσωρεύθη τὸ ὕδωρ. ἐπάγη τὰ κύματα] Compl. edit & Ald. unà cum Euthymio, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα. 9 ἀνελῶ] Philo De Cherubin, καὶ ἀνελῶ. 10 ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου] Procopius in Exodum, *misisti spiritum tuum; reliqui sic interpretati sunt hunc locum, spirasti, vel ventos concivisti.* καὶ ἐκάλυψεν] Deest καὶ in Compl. edit. Ald. & Roman. unà cum Euthymio. 11 κύριε τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις] Symm. οὔτε ἐν δυναστείᾳ, οὔτε ἐν ἁγιασμῷ ἐξισωθῆναι. ἐν δόξαις] Complut. edit. cum Euthymio, ἐνδόξως, malè. 12 καὶ κατέπιεν] In Complut. edit. Ald. & Rom. deest καί. 13 παρεκάλεσας] Symm. ἐβάστασας. 14 ἐφοβήθησαν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euthymio, ὠργίσθησαν. Aq. ἐκλογήθησαν. Schol. ἐταράχθησαν. Procopius, *Aquila, conturbatæ sunt.* 15 ἔσπευσαν] Schol. ἕτεροι, ἐθορυβήθησαν. 16 ἐλυτρώσω] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Euthymio, ἐκτήσω, atque ita exemplar nostrum in hymnis ad calcem Psalmorum. καταφύτευσον] Philo de Plantatione Noë, καταφυτεύσεις, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis nostri & cæterorum exemplarium sequitur. κληρονομίας] Philo De Plantatione Noë κληροδοσίας. εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου] Philo ibidem, ἕδρασμα εἰς καθέδραν σου. κατειργάσω] Rom. edit. κατηρτίσω· reliqua exemplaria cum Euthymio lectionem codicis nostri sequuntur. ἡτοίμασαν] Philo ἥδρασαν. 18 κύριος βασιλεύων] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone & Euthymio. τὸν αἰῶνα] Philo τῶν αἰώνων. 19 καὶ ἀναβάταις αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. unà cum Euthymio deest αὐτοῦ. ὕδωρ τῆς θαλάσσης] MS. Ox. ὕδωρ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 20 ἔλαβεν] Romana edit. λαβοῦσα. 21 ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν] Schol. καὶ κατέλεγεν αὐταῖς. 23 πιεῖν ὕδωρ] Deest vox ὕδωρ in Rom. edit. & Cyrillo Glaph. in Exod. lib. 2. & De adorat. lib. 5. Philo tamen De congressu eruditionis gratiâ, vocem ὕδωρ retinet. ἐπωνομάσθη] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 5. ἐπωνόμασε. reliqua exemplaria cum Philone & Cyrillo in Exodum lectionem codicis nostri sequuntur. 24 κατὰ Μωϋσῆ] Compl. edit. cum Cyrillo in Exod. ἐπὶ Μωϋσῆν, qui tamen De adorat. 5. πρὸς Μωϋσῆν legit. MS. verò Ox. & Ald. edit. cum Philone codicem nostrum sequuntur. 25 ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα] MS. Ox. ἔθετο αὐτῷ ὁ θεὸς δικαιώματα. καὶ κρίσεις] Cyrillus in Exod. lib. 2. καὶ κρίματα καὶ κρίσεις, quorum alterum παρέλκει. 26 ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου] Complut. edit. ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου, Cyrillus ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς κυρίου. ταῖς ἐντολαῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τὰς ἐντολάς. κύριος ὁ ἰώμενός σε] Romana edit. secus quàm in hebræo & reliquis omnibus exemplaribus cum Cyrillo post vocem κύριος addit ὁ θεός σου. ἐπὶ τὰ ὕδατα] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone De profugis, παρὰ τὰ ὕδατα, Cyrillus cum codice nostro consentit.

CAP. XVI.

1 καὶ ἦλθον] Complut. edit. cum Ambrosio καὶ ἦλθε. 3 ὅταν ἐκαθίσαμεν] MS. Ox. ὅτε ἐκαθήμεθα. ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγωγήν] In MS. Ox deest πᾶσαν. 4 ἰδοὺ ἐγὼ ὕω] MS. Ox. cum Eusebio De demonstr. 3. ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι, Philo autem Alleg. 2. lectionem codicis nostri & reliquorum exemplarium sequitur. συλλέξουσι] MS. Ox. cum Philone συνάξουσι. ὅπως πειράσω] Philo ὅταν πειράσω. 7 δόξαν τοῦ θεοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Ambrosio, δόξαν κυρίου. εἰσακοῦσαι κύριον] In Compl. edit. & Roman. & Ambrosio deest κύριον. ὅτι γογγύζετε] Compl. edit. & Rom. ὅτι διαγογγύζετε. 8 διαγογγύζετε καθ᾽ ἡμῶν] MS. Ox. διαγογγύζετε καθ᾽ ἡμέραν καθ᾽ ἡμῶν. γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν] MS. Ox. γογγυσμός ἐστιν. 10 καὶ ἐπεστράφησαν] Ald. edit. καὶ ἀπεστράφησαν, malè. Procopius in Genes. *& conversi sunt. Aquila vertit, inclinaverunt, vel respexerunt.*

ὅτι ἐγὼ κύριος] Complut. edit. cum Ambroſio, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 13 τὸ πρωῒ δὲ ἐγένετο] Deeſt δὲ apud Philonem Alleg. 2. & Cyrillum De adorat. 7. qui tamen in Exodum lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur. λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευκόν] In MS. Ox. deeſt λευκόν, & apud Philonem λεπτόν, ὡσεὶ πάγος. Schol. ὡσεὶ πάχνη. 16 τοῦτο τὸ ῥῆμα] Ald. edit. καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα. κατὰ κεφαλὴν] Cyrillus De ador. κατὰ κεφαλάς. κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν] Procopius *juxta numerum animarum*; *Symmachus habet*, *Quantum ſingulis competit dimenſum.* ἐν τοῖς συσκήνοις]MS.Ox.cum Cyrillo,in Exod.& De ador. σὺν τοῖς συσκηνίοις. Rom. σὺν τοῖς συσκηνίοις. Compl.edit. cum Ambroſio ἐν τῇ σκηναῖς. Ald.edit. cum codice noſtro conſentit. συλλέξατε] Cyril. συλλέξετε. 17 συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον] Ald. edit. συνέλεξαν ᾧ τὸ πολὺ, καὶ ᾧ τὸ ἔλαττον, mendoſé. 18 καὶ μετρήσαντες] Ald. edit. καὶ ἐμέτρησαν. οὐκ ἐπλεόνασε ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν] *MS*. Ox. Compl. edit. & Rom. οὐκ ἐπλεόνασε ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν. Ald. in dativo, οὐκ ἐπλεόνασε ᾧ τὸ πολὺ, καὶ ᾧ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλάττονησεν· atque ita Philo *De* rerum divinarum hærede, niſi quòd pro ἔλαττον habeat ὀλίγον. Chryſoſtomus in Epheſ. homil. 23. lectionem codicis noſtri ſequitur. συνέλεξαν] Sic Compl. edit. Ald. & Rom. cum **Ambroſio**. 20 οὐκ εἰσήκουσαν] Complut. edit. & Ambroſius οὐκ ἤκουσαν. ἔζεσε] Schol. Ἄλλος, ἀνέβρασε. 21 ἕκαστος τὸ καθῆκον] Schol. Ἄλλος, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν. 23 ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε] Ald. edit. ὅσα ἂν πέσσητε, πέσσεται, malé. Sic etiam ἕψεται pro ἕψετε. pari errore. καταλειπέτω] Complut. edit. Ald. & Roman. cum Cyrillo & Ambroſio καταλείπετε. 24 ἕως πρωῒ] Complut. edit. & Rom. cum Ambroſio & Cyrillo *De* adorat. εἰς τὸ πρωῒ, qui tamen in Exod. legit τὸ πρωῒ. Ald. edit. τὸ πρωῒ, malè, pro τῷ πρωῒ, vel εἰς τὸ πρωῒ, ἕως πρωῒ] Complut. edit. cum Ambroſio, εἰς τὸ πρωΐ. 25 εἶπε δὲ Μωϋσῆς] Ald. edit. εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς. φάγετε σήμερον] Complut. edit. cum Ambroſio addunt αὐτό. ἐστὶ γὰρ σάββατα τῷ κυρίῳ] Ald. edit. ἐστὶ γὰρ σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ. οὐχ εὑρήσετε] Complut edit. & Rom. cum Ambroſio, οὐχ εὑρεθήσεται. Ald. edit. & Cyrillus De adorat. 7. οὐχ εὑρήσετε. 26 οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ] Complut. edit. & *R*om. cum Ambroſio, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ. Ald. edit. ὅτι οὐχ εὑρήσετε ἐν αὐτῇ. Cyrillus De adorat. lectionem codicis noſtri confirmat. ἐξῆλθον] Ald. edit. καὶ ἐξῆλθον. 29 ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν] MS. Ox. ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio duas verſiones ſimul jungere videntur, ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ] *MS*. Ox. Compl. edit. Ald. et *R*om. cum Cyrillo ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. 31 ἐπωνόμασαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio, ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. ὡς σπέρμα κορίου] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ὡς σπέρμα κορύζης. ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι] Aq. ὡς ἄμυλος ἐξ ἐλαίου. Symm. ὡς ἄμυλος ἐν μέλιτι, authore Theodoreto qu. 30. in Exodum. Incertus interpres ὡς μέλι κηρίου. Procopius in Exodum, *Bellarium cum melle, Aquila legit, ſimila cum oleo, Symmachus reddit, ut mellis favus.* 32 εἶπε δὲ Μωϋσῆς] Ald. edit. εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς. 34 ἀπέθετο Ἀαρὼν] Complut. edit. cum Ambroſio ἀπέθηκεν αὐτὸ Ἀαρών. 35 εἰς γῆν οἰκουμένην] Complut. edit. & *R*om. εἰς τὴν οἰκουμένην. MS. Clementis & reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri confirmant. Vide Cyrillum cum Ambroſio qui habet *in terram habitabilem.* εἰς μέρος τῆς φοινίκης] Procopius, *Symmachus tranſtulit, uſque ad fines terræ Chanaan.*

CAP. XVII.

1 διὰ ῥήματος κυρίου] **Ald. edit.** διὰ ῥήματος θεοῦ. 2 καὶ ἔλεγον] MS. Ox. Complut. edit. & Rom λέγοντες. 3 ἐγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῆν] Rom. ἐγόγγυζον ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν. Ald. poſt ὁ λαὸς addit ἐκεῖ. ἵνα τί τοῦτο; ἀνεβίβασας ἡμᾶς] Compl. edit. τί τοῦτο ὅτι ἀνεβίβασας ἡμᾶς. τὰ κτήνη τῷ δίψει] Ald. edit. cum Cyrillo, τὰ κτήνη ἡμῶν τῷ δίψει. 4 καταλιθοβολήσουσί με] MS. Ox. λιθοβολήσουσί με. 5 προπορεύου τοῦ λαοῦ] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου. μετὰ σεαυτοῦ] Romana edit. σεαυτῷ. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. καὶ πορεύου] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, καὶ πορεύου. 6 ὅδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν] Complut. edit. ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν. In edit. Rom. deeſt ἐλθεῖν, & apud Cyrillum, σε, & Philo Allegor. 2. pro ὅδε ἐγὼ ἕστηκα legit ὧδε ἕστηκα. Ald. autem ὅδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ ἐκεῖσε σε ἐλθεῖν. 7 πειρασμὸς καὶ λοιδόρησις διὰ τὴν λοιδορίαν] Cyrillus πειρασμὸν καὶ λοιδόρησιν διὰ τὴν λοιδόρησιν. 9 ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας] Ox. Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt δυνατούς. 10 καὶ παρετάξατο] MS. Ox. Compl. edit. & *R*om. cum Cyrillo, καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο. 11 ἐπῇρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 ἐστήριζον τὰς χεῖρας] MS. Ox. Complut. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo, ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. 13 καὶ ἐτρέψατο Ἰησοῦς] Compl. edit. καὶ ἐτρέψατο Ἰσραήλ, mendoſé. 14 ἐν βιβλίῳ] Rom. edit. εἰς βιβλίον. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. ἐξαλείψω τοῦ Ἀμαλήκ] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλήκ. 15 ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον] MS. Ox Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. τὸ ὄνομα αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 16 πολεμήσει κύριος] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, πολεμεῖ κύριος.

CAP. XVIII.

1 γαμβρὸς Μωϋσῆ] Ald. edit. πενθερὸς Μωϋσῆ, & ſic paſſim infra toto hoc capite, Theodoretus etiam qu. 14. in Exodum, πενθερὸν ἀντὶ τοῦ γαμβροῦ uſurpat. κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ κύριος τὸν Ἰσραὴλ]MS. Ox. κύριος τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἐξήγαγε κύριος αὐτούς. 2 μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς] Schol. ἀποστολῆς. υἱοὺς αὐτοῦ] Roman. edit. & Cyrillus De adorat. 3. υἱοὺς αὐτῆς. reliqua omnia exemplaria cum Theodoreto lectionem codicis noſtri confirmant. 3 τῷ ἑνὶ γηρσάμ] Complut. edit. & Romana τῷ ἑνὶ αὐτῶν γηρσάμ. In reliquis verò exemplaribus & Cyrillo deeſt αὐτῶν. 4 Ἐλιέζερ, Ὁ γάρ] MS. Ox. at Rom. Ἐλιάζερ λέγων. 5 καὶ ἦλθεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ] Aq. καὶ Ἰεθρὼ νυμφευτὴς Μωϋσῆ. Sym. ἦλθεν οὖν Ἰοθὸρ ὁ πενθερὸς Μωϋσῆ. Rom. edit. καὶ ἐξῆλθεν, contra quam in reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo. οἱ υἱοὶ] MS. Ox. addit αὐτοῦ. εἰς τὸ ὄρος] Romana edit. ἐπ' ὄρους. Cyrillus, ἐπὶ τὸ ὄρος. 6 ἀπαγγέλη] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ἀπηγγέλη. ἡ γυνή σου] Deeſt σου in Rom.edit. & apud Cyrillum. μετ' αὐτοῦ] MS. Ox. μετ' αὐτῶν. 7 εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ] In edit.Rom. deeſt αὐτοῦ, reliqua autem omnia exemplaria habent cum Cyrillo, qui etiam præterea addit Ἰοθόρ. καὶ ἐφίλησεν αὐτόν] In *MS*. Ox. hæc deſunt. Cyrillus, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἰσήγαγεν αὐτοὺς] Ald. edit. addit Μωϋσῆς. 8 διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις] Rom. edit. καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. In reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo deeſt πᾶσι, prout in hebræo. 9 ὅτι ἐξείλατο κύριος αὐτοὺς] In Complut. edit. & Rom. deeſt κύριος. *MS*. autem Ox. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. ὅτι ἐξείλατο] *MS*. Ox. ὃς ἐξείλατο. 10 τὸν λαὸν αὐτοῦ] Rom. edit. αὐτούς. reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 ἕνεκεν τούτου ἐπέθεντο αὐτοῖς] Ald.edit. & Rom. cum Cyrillo, ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς. pro ἐνέθεντο alius reddidit ὑπερηφανεύσαντο, ut eſt in Scholio edit. Rom. 12 φαγεῖν ἄρτον] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo συμφαγεῖν ἄρτον. 13 ἕως ἑσπέρας], Ald. edit. & Rom ἕως δείλης· reliqua exemplaria & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. λέγει τί τοῦτο] Complut. edit. λέγει αὐτῷ τί τοῦτο. 15 τῷ γαμβρῷ] Compl. edit. τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ. 18 φθορᾷ καταφθαρήσῃ ἀνυπομονήτῳ] In Ald. edit. deeſt vox ἀνυπομονήτῳ. βαρύ σοι] *MS*. Ox. addit σφόδρα. οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος] MS. Ox. οὐ δυνήσῃ ποιεῖν αὐτὸ σὺ μόνος. Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, οὐ δύνῃ ἀρκέσαι πρὸς τοσοῦτον λαὸν μόνος σὺ ὥστε δικάζειν. 20 διαμαρτύρῃ] Complut. edit. διαμαρτυρεῖ. Aq. διαστελῇ. 21 ἄνδρας δυνατοὺς, θεοσεβεῖς] MS. Ox. ἄνδρας φοβουμένους τὸν θεόν. Complut. edit. & Ald. ἄνδρας δυνατοὺς καὶ θεοσεβεῖς. Schol. pro θεοσεβεῖς οἱ λοιποὶ, φοβουμένους τὸν θεόν. ὑπερηφανίαν] Schol. ἄλλος, πλεονεξίαν. καὶ δεκαδάρχους] Vide Complut. editionem. καὶ γραμματοεισαγωγεῖς] Complut. edit. καὶ δεκάρχους, ſine additione illorum καὶ γραμματοεισαγωγεῖς, quæ in reliquis exemplaribus non habentur, & ſtatim infra ſectione ſequente repetuntur, ubi etiam in Complut. reperiuntur. 22 καὶ συναντιλήψονταί σου] Symm. & Theod. συμβαστάσουσί σε. 23 κατισχύσει σε] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ κατισχύσει σε. 24 ἤκουσε] MS. Ox. εἰσήκουσε. 26 πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον] Aq. & Symm. σκληρόν. Theodor. τὸ δυσχερές. Schol. τὸ μέγα.

CAP. XIX.

2 καὶ ἐξῆραν] Rom. edit. καὶ ἀπῆραν, reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. 3 ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεός] Complut edit. ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός. 4 προσηγαγόμην ὑμᾶς] Complut. edit. προσήγαγον ὑμᾶς. 5 τῆς φωνῆς μου] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. τῆς ἐμῆς φωνῆς. καὶ φυλάξητε] Complut. edit. καὶ φυλάξατε. περιούσιος] Theod. ἐξαίρετος. 7 ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ] MS. Ox. Compl. edit. & Rom. ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ. Ald. verò ἐλάλησε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ εἶπε. 8 πάντα ὅσα εἶπεν ὁ θεός] Cyrillus Glaph. in Geneſ. 3. πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ κύριος ὁ θεός. reliqua autem omnia exemplaria & Philo De linguarum confuſione cum codice noſtro conſentiunt. τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ] MS. Ox. λόγους τούτους τοῦ λαοῦ, & Complut. edit. πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ. 10 καὶ ἅγνισον] Schol. οἱ λοιποὶ καὶ ἁγίασον. καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo in Exod. 3. & De adorat. 14. καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια. 12 ἀφοριεῖς] Schol. ὁροθετήσεις. προσέχετε ἑαυτοῖς] Complut. edit. προσέχετε ὑμῖν ἑαυτοῖς. 13 βολίδι] Aq. ῥοιζήσει. Symm. βέλεσιν· Theod. τοξευόμενος. ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος] In MS. Ox. & Complut. edit. verba tranſponuntur contra quàm in hebræo & reliquis exemplaribus, ἐάν τε ἄνθρωπος, ἐάν τε κτῆνος. 14 ἔπλυναν τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτῶν. 16 καὶ νεφέλη γνοφώδης] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo καὶ νεφέλαι γνοφώδεις. ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ] Compl. edit. ὃς ἦν ἐν τῇ παρεμβολῇ. 17 ὑπὸ τὸ ὄρος] Complut. edit. ἐπὶ τὸ ὄρος cum additione τὸ Σινά, quæ etiam in MS. Ox. & Cyrillo De adorat. 7. adduntur. 18 ἐκαπνίζετο ὅλον] Philo De rerum divinarum hærede ἐκαπνίζετο πᾶν αὐτό. τὸν θεὸν ἐν πυρὶ ἐπ' αὐτό] Cyrillus De adorat. τὸν κύριον ἐπ' αὐτὸ ἐν πυρί. ὡς καπνὸς καμίνου] MS. Ox. & Philo ibidem ὡς ἀτμὶς καμίνου. 19 ἐλάλει] Rom. edit. ſecus quàm in reliquis exemplaribus & Cyrillo. ἐλάλησε. 20 κατέβη] Cyrillus, καταβέβηκε. ἐπὶ τὴν κορυφὴν] Complut. edit. ἐπὶ τὴν κεφαλήν. 21 θεὸς πρὸς Μωϋσῆν] Complut. edit. κύριος πρὸς Μωϋσῆν. Ald. verò θεὸς πρὸς αὐτόν. πέσῃ] Complut. edit. & *R*om cum Cyrillo in Exodum πέσωσιν. MS. autem Ox. & Cyrillus De adorat. 7. lectionem codicis noſtri confirmant. 22 ἐγγίζοντες τῷ θεῷ] Compl. edit. ἐγγίζοντες τῷ κυρίῳ. MS. autem Ox. Ald. edit. & *R*om. cum Cyrillo in Exodum & De ador. ἐγγίζοντες κυρίῳ τῷ θεῷ. ἀπαλλάξῃ] Aqu. διακόψῃ. Symm. διαφθείρῃ. 23 προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος] Complut. edit ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος. διαμεμαρτύρησαι] Symm. διεμαρτύρησας. 24 μὴ βιαζέσθωσαν] Complut edit. cum Cyrillo in Exod. μὴ βαδιζέσθωσαν, qui tamen De ador. 7. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium ſequitur.

CAP. XX.

1 Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] MS. Ox. καὶ ἐλάλησε κύριος ὁ θεός, ſine illis πρὸς Μωσῆν, quæ etiam in *R*omana edit. deſiderantur. 2 ὁ ἐξαγαγών] MS.Ox. Complut. edit. ὅστις ἐξήγαγον. Ald. autem edit. & Clemens Alexandrin. Pæd. lib. 1. 7. lectionem codicis noſtri confirmant, & Rom. cum Cyrillo De adorat. 6. 4 ὅσα ἐν τῇ γῇ] Deeſt vox ὅσα apud Cyrillum & Athanaſium orat. contra gentes, qui etiam ἐπὶ τῆς γῆς, pro ἐν τῇ γῇ legit: reliqua autem exemplaria cum Clem. Alexand. Admon. ad Gentes habent ὅσα ὑποκάτω τῆς γῆς. MS. Ox. ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. 5 ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν] Rom. edit. cum Cyrillo in Exod. ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς· reliqua exemplaria cum Theodoreto qu. in Exod. cum codice noſtro conſentiunt. Philo autem de iis, *Reſipuit Noe*, pro illis ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν, legit ἐπὶ υἱοὺς ἐπὶ τρίτους καὶ τετάρτους, prout in hebræo. 7 τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου] Apud Clem. Alex. Pæd. lib. 3. 11 deſunt illa, τοῦ θεοῦ σου, quæ in omnibus exemplaribus habentur, & Athanaſio Diſput. Contra Arianos in Concil. Nic. & Cyrillo De adorat. 7. ἐπὶ ματαίῳ] Aq. εἰς εἰκῆ. κύριος τὸν λαμβάνοντα] Rom. κύριος ὁ θεός σου, at Clem. Alexand. Athanaſ. & Cyrillus, cum codice noſtro conſentiunt. 9 ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ] Cyrillus De adorat. ἓξ ἡμέρας ἐργάσῃ· reliqua exemplaria cum Theodoreto qu. 6. in Geneſ. ἐργᾷ dialecto Bœoticâ : vide ſupra ad caput Geneſ. 29 10 σάββατα τῷ θεῷ σου] MS.Ox σάββατα κυρίου τοῦ θεοῦ σου Compl.edit. Ald. & Rom. σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Cyrillus De ador. σάββατα ἀνάπαυσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου, & Theodoretus σάββατον ἀνάπαυσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου 11 ἐποίησε κύριος] MS. Ox. & Theodoretus addunt ὁ θεός. διὰ τοῦτο ηὐλόγησε κύριος τὴν ἡμέραν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν] MS. Ox. καὶ ἡγίασεν αὐτὴν καὶ εὐλόγησεν

αὐτὴν κύριος ὁ θεός. 12 καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ] Baſil. in Eſaiam 8. καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος· & Cyrillus Glaph. in Geneſ. 2. καὶ ἔσῃ μακρόβιος. ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς] Apud Baſilium deſunt illa τῆς ἀγαθῆς. δίδωσί σοι] MS. Ox. δώσει σοι. 13 οὐ φονεύσεις, 14 οὐ μοιχεύσεις, 15 οὐ κλέψεις] In aliis exemplaribus hæc mandata mirum in modum turbantur. MS. Ox. οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις. Complut. edit. & Ald. οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις οὐ κλέψεις, & Rom. οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ φονεύσεις. 17 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου] Deſunt hæc verba in MS. Ox. prout etiam illa quæ in fine ſequuntur, ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν, malé. 19 μήποτε ἀποθάνωμεν] Rom. edit. μὴ ἀποθάνωμεν. MS. autem Ox, Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo Hieroſolym. Catech. 12. lectionem codicis noſtri confirmant. 21 εἱστήκει δὲ ὁ λαός] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. εἱστήκει δὲ πᾶς ὁ λαός. εἰσῆλθεν] Compl. edit. ἦλθεν. οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ θεός] In Compl. edit. Ald. & Rom. deeſt ἐκεῖ. 23 οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεούς] Rom. οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεούς· reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. 9. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 24 ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι] Cyrillus De adorat. ἐκ γῆς ποιήσεις μοι. Vide Cyrillum De adorat. 9. utrum θύσετε an θύσεις habeat poſt ποιήσεις. ἐπ' αὐτό] Complut. edit. & Rom. ἐπ' αὐτοῦ. Ald. cum Cyrillo, ἐπ' αὐτῷ. καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν] Cyrillus, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν. τοὺς μόσχους] Cyrillus, τοὺς βόας. οὗ ἐάν] Cyrillus, ᾧ ἐάν. 25 ποιῇς μοι] Complut. edit. & Ald. ποιήσῃς μοι. ἐπ' αὐτό] Complut. edit. & Rom. ἐπ' αὐτούς. MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillus codicem noſtrum ſequuntur. Pro illis autem τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό, Aquila vertit ὅτι μάχαιράν σου ἐξῆρες ἐπ' αὐτό. Symm. τὴν γὰρ μάχαιράν σου ἐκίνησας ἐπ' αὐτό. Theod. ὅτι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτό. 26 ἐν ἀναβαθμίσιν] Cyrillus De ador. 12. ἐν ἀναβαθμοῖς. ὅπως ἂν] Cyrillus, ἵνα μή. ἀποκαλύψῃς] Complut. edit. ἀνακαλύψῃς. ἐπ' αὐτοῦ] Cyrillus, ἐπ' αὐτό.

CAP. XXI.

1 παραθήσεις] Rom. edit. παραθήσῃ. 2 ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον δωρεάν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 7. ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν. Ald. autem edit. cum Euſebio De præpar. 12. 37. lectionem codicis noſtri confirmant. 3 καὶ ἡ γυνὴ ἐξελεύσεται μετ' αὐτοῦ] MS. Ox. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Ald. edit. καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ' αὐτοῦ. 4 κύριος δῷ αὐτῷ] Complut. edit. κύριος αὐτοῦ δῷ αὐτῷ. καὶ τέκῃ] Ald. edit. καὶ τεκνοῖ. ἔσται] Complut. edit. ἔστωσαν. κυρίῳ αὐτῆς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. κυρίῳ αὐτοῦ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. μόνος ἐξελεύσεται] Ald. edit. addit μετ' αὐτοῦ. 5 καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία] Complut. edit. καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδία μου. οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος] Philo De Cherubim, οὐκέτ' εἰμὶ ἐλεύθερος. Idem tamen Alleg. 2. lectionem textus retinet. 6 πρὸς τὸ κριτήριον] Aq. & Symm. πρὸς τοὺς θεούς. 7 ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν] Schol. Ἄλλος, καὶ ὅταν πωλήσει ἀνὴρ τὴν θυγατέρα εἰς οἰκέτιν. οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι] Symm. οὐ προσελεύσεται προσέλευσιν δουλικήν. Theodor. οὐκ ἐξελεύσεται ὥσπερ ἐκπορεύονται οἱ δοῦλοι. 8 Pro illis ἐὰν δὲ μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτῷ] Symmachus vertit εἰ μὴ ἀρέσκῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἢ μὴ καθωμολογημένη· & Theodotio εἰ πονηρά ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ κυρίου αὐτῆς ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτήν. 9 κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων] Procopius in Geneſ. *ſecundum jus filiarum: Symmachus, ſecundum jus nobilium.* 12 θανάτῳ θανατούσθω] MS. Ox. θανάτῳ θανατωθήσεται. 13 ὁ δὲ οὐχ ἑκών] Complut. edit. ἐὰν δὲ οὐχ ἑκών. Ald. autem cum Philone De Profugis, & Euſebius De præpar. 3. εἰ δὲ οὐχ ἑκών, qui tamen de ſacrificiis Abelis ὁ δὲ legit οὐχ ἑκὼν pro εἰ δὲ οὐχ ἑκών. Aquila vertit καὶ ὃς οὐ μεθώδευσεν. παρέδωκεν αὐτόν] Deeſt αὐτὸν in Compl. edit. Ald. & Rom. Euſebio De præparat. MS. autem Ox. cum Philone De ſacrificiis Abelis, & rurſus De profugis, lectionem codicis noſtri confirmant. Pro παρέδωκεν Symmachus tranſtulit ἀφῆκεν. 14 ἐπιθῆται τῷ πλησίον] Euſeb. De præparat. addit αὐτοῦ. καὶ καταφυγῃ] Ald. edit. addit ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 15 θανάτῳ θανατούσθω] Cyrillus De adorat. 7. θανάτῳ τελευτάτω. MS. autem Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio lectionem codicis noſtri ſequuntur. 16 θανάτῳ τελευτάτω] Rom. edit. cum Cyrillo τελευτήσει θανάτῳ. 17 θανάτῳ θανατούσθω] MS. Ox. θανάτῳ τελευτησάτω. Complut. edit. θανάτῳ τελευτήσει. Ald. verò & Rom. cum Cyrillo, lectionem codicis noſtri confirmant. 18 λοιδορῶνται] Complut. edit. ex verſione Aquilæ διαμάχωνται. καὶ πατάξῃ τίς] Ald. edit. & Rom. καὶ πατάξουσι. MS. autem Ox. Complut. edit. cum Euſebio De præpar. & Cyrillo De adorat. 8. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὸν πλησίον] Euſebius addit αὐτοῦ. ἐπὶ τὴν κοίτην. Ald. ἐπὶ τὴν κλίνην· reliqua exemplaria cum Euſebio & Cyrillo legunt κοίτην. 9 ἐπὶ ῥάβδου] Compl. edit. ἐπὶ ῥάβδον αὐτοῦ, & Euſebius ἐπὶ ῥάβδου αὐτοῦ. ἀθῷος ἔσται] Euſebius ἀθῷος ἔστω. ἀποτίσει] Ox. δώσει. 20 δίκῃ ἐκδικηθήσεται] MS. Ox & Complut. edit. δίκῃ ἐκδικηθήτω. 21 οὐκ ἐκδικηθήσεται] Rom. edit. οὐκ ἐκδικηθήτω. Reliqua exemplaria & Cyrillus De adorat. 8. cum codice noſtro concordant. 22 ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξωσι] Philo De congreſſu eruditionis gratiâ, ἐὰν μαχομένων ἀνδρῶν δύο πατάξῃ τίς. 26 τῆς θεραπαίνης] MS. Ox. τῆς παιδίσκης. καὶ ἐκτυφλώσῃ] Euſebius addit αὐτόν. 29 κερατιστὴς ᾖ] Ald. edit. κερατιστής τις ἦν. πρὸ τοῦ τρίτης] MS. Ox. πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας. προσαποθανεῖται] Complut. edit. προσυναποθανεῖται. 30 ἐπιβληθῇ] Ald. edit. ἐπιβαρυνθῇ. δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς] MS. Ox. δώσει λύτρα ἀντὶ τῆς ψυχῆς. ἐπιβάλῃ αὐτῷ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 7 ἐπιβάλωσιν αὐτῷ. 34 τὸ δὲ τεθνηκός] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, τὸ δὲ τετελευτηκός. 36 πρὸ τῆς τρίτης] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 8. πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας. ὁ δὲ τετελευτηκώς] Ald. edit. τὸ δὲ τετελευτηκός.

CAP. XXII.

1 σφάξῃ αὐτό] In MS. Ox. & Rom. edit. Cyrillo De adorat. 8. deeſt, αὐτό. Complut. autem edit. & Ald. & Euſebius De præpar. 12. 4. cum codice noſtro conſentiunt. 3 ἔνοχός ἐστιν, ἀποθανεῖται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Philone Allegor. 2. ἔνοχός ἐστιν, ἀνταποθανεῖται] Cyrillus verò ἔνοχος ἔσται, ἀνταποθανεῖται. 4 διπλᾶ ἀποτίσει] MS. Ox. διπλᾶ αὐτῷ ἀποτίσει. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει. 5 ἢ ἀμπελῶνα] MS. Ox. ἢ ἀμπελῶνας. κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ] MS. Ox. κατὰ τὰ γενήματα αὐτοῦ. ἢ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος] MS. Ox. ἢ τοῦ ἀμπελῶνος. 6 τὸ πῦρ ἐκκαύσας] Cyrillus De ador. τὸ πῦρ ἐγκαύσας. reliqua exemplaria cum Philone Alleg. 2. τὸ πῦρ ἐκκαύσας. 8 ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι] MS. Ox. εἰ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονήρευται, & Ald. edit. ἦ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι. παρακαταθήκης] MS. Ox. παραθήκης. 9 ὅτι οὖν ἂν ᾖ] Ald. edit. ὅ τι ἐὰν ὁμοῦ. ἐλεύσεται] MS. Ox. ἐξελεύσεται. διπλοῦν τῷ πλησίον] Complut. edit. addit αὐτοῦ. 10 ἢ πρόβατον] MS. Ox. ἢ πρόβατα. καὶ μηδεὶς γνῷ] MS. Ox. καὶ μηδεὶς ἴδῃ. 11 ὅρκος ἔστω τοῦ θεοῦ] Ald. edit. ὅρκος ἔσται ἐκ τοῦ θεοῦ. ἦ μὴν μὴ αὐτόν] Ald. edit. ἦ μὴν μὴ αὐτός, ut ſupra. πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης] MS. Ox. πεπονηρεῦσθαι καθόλου παραθήκης. Complut. edit. πεπονηρεῦσθαι ἐπὶ τῆς παρακαταθήκης, & Rom. πεπονηρεῦσθαι καθόλου τῆς παρακαταθήκης. Ald. autem πεπονηρεῦσθαι μεταχεῖν καθόλου τῆς παρακαταθήκης. 12 ἀποτίσει τῷ πλησίον] Ald edit. & Rom. ἀποτίσει τῷ κυρίῳ. MS. autem Ox. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. 13 ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν] Complut. edit. ἄξει αὐτὸ ἐπὶ τὴν θήραν. 14 ὁ δὲ κύριος] Complut. edit. addit αὐτοῦ, & ſic ſtatim infrà, ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ. 16 αὐτῷ γυναῖκα] Ald. ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. 17 ἀποτίσει αὐτῷ] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo ἀποτίσει τῷ πατρί. Ald. edit. ἀποτίσει αὐτὸς τῷ πατρί. In MS. Ox. ἀποτίσει ſine ulla additione. 18 οὐ περιβιώσετε] Romana edit. οὐ περιποιήσετε. 19 πᾶν κοιμώμενον] Complut. edit πάντα κοιμώμενον· θανάτῳ ἀποκτενεῖτε] Complut. edit. & Rom addunt αὐτούς. 20 θυσιάζων θεοῖς ἑτέροις] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deeſt ἑτέροις. ἐξολεθρευθήσεται] Rom. edit. θανάτῳ ἐξολεθρευθήσεται. Schol. ἀναθεματισθήσεται αὐτός. 23 καὶ κεκράξαντες] Ox. Ox. & Compl. edit. cum Cyrillo, καὶ κράξαντες. εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν] Complut. edit. εἰσακούσομαι τῆς βοῆς αὐτῶν. 24 τὰ παιδία ὑμῶν ὀρφανά] Compl. edit. τὰ τέκνα ὑμῶν ὀρφανά. Chryſoſt. homil. Propter fornicationes unuſquiſque propriam uxorem habeat, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὀρφανοί. 26 ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς] Compl. edit. ἐνεχύρασμα ἐνεχυριάσῃς· malè, & Ald. ἐνεχύρασμα ἐνεχυριάσῃ. ἀποδώσεις αὐτῷ] Compl. edit. ἀποδώσεις αὐτὸ αὐτῷ. Philo De ſomniis quòd à Deo mittuntur, ἀποδώσεις αὐτό. 30 ὑπὸ τὴν μητέρα αὐτοῦ] In Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Exod. 2. deeſt αὐτοῦ. δώσεις μοι αὐτό] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἀποδώσεις μοι αὐτό. 31 κρέας θηριάλωτον] MS. Ox. κρέα θηριάλωτα, & Complut. edit. κρέας ἐν ἀγρῷ θηριάλωτον. ἀπορρίψατε αὐτό] MS. Ox. ἀπορρίψατε αὐτά.

CAP. XXIII.

1 οὐ συγκαταθήσῃ] Complut edit. οὐ συγκαθίσῃ, Ald. οὐ συγκατατεθήσῃ. 2 μετὰ πλειόνων] Chryſoſtomus homil. 22 in Geneſ. μετὰ πολλῶν. μετὰ πλήθους ἐκκλῖναι] Ald. edit. μετὰ πλήθους ἐγκλῖναι. μετὰ πλειόνων] In MS. Ox. & Complut. edit. deſunt illa μετὰ πλειόνων. ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν] In MS. Ox. & Complut. edit. deeſt ὥστε. Rom. ὥστε ἐκκλεῖσαι κρίσιν. Ald. verò cum Cyrillo De adorat. 8. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 3 οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει] Symmachus, οὐ τιμήσεις ἐν δίκῃ αὐτοῦ. 4 πλανωμένοις] Cyrillus addit ἐν τῇ ὁδῷ. 5 ἀλλ' ἐγερεῖς] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἀλλὰ συνεγερεῖς. Rom. edit. ἀλλὰ συναρεῖς. 7 ἀπὸ παντὸς ῥήματος] Complut. edit. ἀπὸ παντὸς κρίματος. ἕνεκεν δώρων] Deſunt illa in MS. Ox neque in hebræo reperiuntur. 8 βλεπόντων] Aq. σοφῶν. 9 προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε] Rom. edit. προσήλυτον οὐ θλίψετε. ὑμεῖς γὰρ οἴδατε] Ald. edit. ἐπεὶ ὑμεῖς οἴδατε. 11 τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει] In Complut. edit. Ald. & Rom. deeſt ἔτει. ὑπολειπόμενα] Complut. edit. addit αὐτῶν. Ald. ὑπολελειμμένα. τὰ θηρία τὰ ἄγρια] Ald. edit. τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. Aq. τὰ ζῶα τῆς χώρας. 12 τῇ ἑβδόμῃ ἀναπαύσῃ] Rom. edit. τῇ ἑβδόμῃ ἀνάπαυσις. 13 ὅσα λελάληκα] MS. Ox. Complut. edit. & Rom ὅσα εἴρηκα. οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ] Cyrillus De adorat. 6. οὐδ' οὐ μὴ ἀναμνησθῇ. φυλάξασθε] Ox. Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo De ador. 17. addunt ποιεῖν. 15 ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες] ἐν γὰρ τούτῳ ἐξήλθετε. 16 συντελείας] Aq. συλλογῆς. Sym. συγκομιδῆς. Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, συνεισφορᾶς. τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου] MS. Ox. τῶν ἐν τῷ ἀγρῷ σου. 17 πᾶν ἀρσενικόν] Compl. edit. Ald. & Rom. addunt, σου. MS. autem Ox. & Cyrillus De adorat. 17. cum codice noſtro conſentiunt. 18 καὶ ἐμπλατύνω] Complut. edit. καὶ πλατυνῶ. τὰ ὅριά σου] Ald. edit. addit præterea ex capite 34. unde hæc allata ſunt, καὶ οὐκ ἐπιθυμήσει οὐθεὶς τῆς γῆς σου. αἷμα θυμιάσματος] MS. Ox. & Ald. edit. cum Theodoreto qu. 55. in Exodum αἷμα θυσιάσματος. Compl. edit. αἷμα τοῦ θύματος. Rom. cum codice noſtro conſentit. οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ] Ald. edit. οὐδὲ μὴ κοιμηθήσεται. 19 οὐκ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ] Symmachus οὐ σκευάσεις ἔριφον διὰ γάλακτος μητρὸς αὐτοῦ. Procopius in Exodum. *Non coques agnum in lacte matris ſuæ. Symmachus, non parabis hædum &c.* 20 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω] Philo de Agricultura, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ἀποστελῶ. Idem tamen De migratione Abrahami cum codice noſtro conſentit. Athanaſius De communi eſſentiâ Patris, Filii & Spiritus ſancti, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω. πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε] Philo De Agriculturâ, εἰς πρόσωπόν σου τοῦ φυλάξαι σε, qui tamen De migratione Abrahami lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. εἰς τὴν γῆν] Athanaſius loco ſupra allato, ἐν τῇ γῇ. ἡτοίμασα] Athanaſius ἡτοίμασε. Reliqua exemplaria & Juſtinus Martyr Dialogo cum Tryphone legunt εἰς τὴν γῆν, & ἡτοίμασα prout in noſtro. 21 μὴ ἀπείθει αὐτῷ] Deſunt hæc in MS. Ox. Ald. edit. καὶ μὴ ἀπείθει. Rom. καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε] Tertullianus adverſus Judæos, & rurſus, Adverſus Marcionem lib. 3. *non enim celavit te*; ſcribendum forte *celabit te.* Cyprianus Teſtim. lib. 2. *non deerit tibi.* Procopius in Exod. *non ſubterfugiet &c. Symmachus vertit, non remittet peccatum veſtrum.* 22 ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσῃς] MS. Ox. & Rom. ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ποιήσετε. ὅσα ἐντέλλομαί σοι] Ox. ὅσα εἴπω σοι. Rom. edit. ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι. In Complut. edit. & Ald. deeſt integra hæc ſectio prout in hebræo, quæ ex initio cap. 19. hic repetitur. ἐὰν ἀκούσῃς] Sic Ald. at Rom. ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσετε. καὶ ποιήσῃς] Rom. edit. καὶ ποιήσετε. ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου] MS. Ox. ἐχθρεύσῃ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου. Chryſoſtomus homil. 4. ad Coloſſ. τοῖς ἐχθραίνουσί σοι ἐχθρεύσω. καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι] Chryſoſtomus ibidem, καὶ τοὺς μισοῦντάς σε μισήσω. 23 ἐκτρίψω αὐτούς] Ald. edit. addit ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 24 ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς αὐτούς] At Ald. ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. 25 λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου] MS. Ox. λατρεύετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. καὶ τὸν οἶνόν σου] Deſunt hæc in MS. Ox. neque in hebræo reperiuntur. 26 οὐκ ἔσται ἄγονος] Complut. edit. οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄτεκνος οὐδὲ ἄγονος. ἀναπληρώσω] Ald. edit. & Rom. ἀναπληρῶν ἀναπληρώσω, MS. autem Ox. Complut. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. 27 τὸν φόβον μου] Schol. τὴν κατάπληξίν μου. εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ

πορεύῃ εἰς αὐτοὺς] MS. Ox. εἰς ἃ σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτά. Complut. edit. εἰς οὓς σὺ ἐκπορεύσῃ εἰς αὐτούς. 28 ϗ ἐκβαλῶ] Rom. edit. ϗ ἐκβαλεῖς, Vat. Cod. ἐκβαλεῖ. ϗ τοὺς Χετταίους ἀπὸ σοῦ] MS. Ox. ϗ τοὺς Χετταίους, ϗ τοὺς Φερεζαίους, ϗ τοὺς Γεργεσαίους. ϗ τοὺς Ιεβουσαίους ἀπὸ σοῦ. 29 οὐκ ἐκβαλῶ αὐτοὺς] Complut. edit. addit, ἀπὸ προσώπου σου. 32 οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς] Complut. edit. οὐ συγκαθίσῃ αὐτοῖς. θεοῖς αὐτῶν διαθήκην] Complut. edit. θεοῖς αὐτῶν οὐ θήσεις διαθήκην. 33 ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου] Ald. edit. συγκαταθήσονται ἐν τῇ γῇ σου. ἁμαρτεῖν] Ald. edit. ἁμαρτάνειν.

CAP. XXIV.

1 πρὸς κύριον] Cyrillus Glaph. in Exod. 3. πρὸς τὸν θεόν. ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων] Philo De migratione Abrahami ἑβδομήκοντα τῆς γερουσίας. 3 εἰσῆλθε] MS. Ox. ἦλθε. φωνῇ μιᾷ] Cyrillus, φωνῇ μεγάλῃ. 4 ὑπὸ τὸ ὄρος] MS. Ox. cum Cyrillo in Exodum & De adorat. 17. ἐπὶ τὸ ὄρος. reliqua autem omnia exemplaria lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ δώδεκα λίθους] MS. Ox. ϗ ἔστησε δώδεκα λίθους. 5 θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ] Ald edit. cum Cyrillo, θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ. 6 εἰς κρατῆρας] Rom. edit. cum Philone De rerum divinarum hærede εἰς κρατῆρας, reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος] In Ald. edit. deſunt illa, τοῦ αἵματος. προσέχεεν] MS. Ox. ἐπέχεεν. πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Complut. edit. cum Ambroſio, ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 9 τῶν πρεσβυτέρων Ισραὴλ] Rom. edit. cum Cyrillo τῆς γερουσίας Ισραήλ. MS. Ox. τῆς γερουσίας τῶν υἱῶν Ισραήλ· reliqua exemplaria cum Euſebio De demonſtr. lib. 5 lectionem codicis noſtri confirmant. 10 οὗ εἱστήκει ἐκεῖ] Deeſt ἐκεῖ in MS. Ox. Complut. edit. & Rom. Cyrillo De adorat. 11. Ambroſio & Euſebio De demonſtr. 5 qui pro οὗ εἱστήκει, habet ὅπου ἕστηκεν. vide an ita ſit. Pro illis autem, ϗ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ Ισραήλ, Aquila vertit, ϗ εἶδον τὸν θεὸν Ισραήλ, & Symmachus, ϗ εἶδον ὁράματι τὸν θεὸν Ισραήλ, ut author eſt Euſebius De demonſtr. lib. 5. ὥσπερ εἶδος] Cyrillus in Exod. 3. ὥσπερ ἔργον. Idem tamen De adorat. 11. receptam omnium exemplarium lectionem retinet. 11 οὐ διεφώνησεν] MS. Ox. οὐ συνεφώνησεν. Vide quæ nos alibi. 12 ϗ τὰς ἐντολάς] Cyrillus ϗ τὰς πλάκας. 13 ϗ Ιησοῦς] MS. Ox. addit. ὁ τοῦ Ναυῆ. ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ] Aquila & Symmachus ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ. ἐπὶ τὸ ὄρος] Complutenſ. edit. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio, εἰς τὸ ὄρος. 14 ἕως ἀναστρέψωμεν] Complut edit cum Ambroſio, ἕως ἂν ἐπιστρέψωμεν. 15 ϗ ἀνέβη Μωϋσῆς] MS. Ox. & Rom. edit. addunt, ϗ Ιησοῦς. 16 ϗ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη] MS. Ox. ϗ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος. 17 ὡσεὶ πῦρ φλέγον] MS. Ox. ὡσεὶ πῦρ φλεγόμενον. 18 ϗ εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς μέσον τῆς νεφέλης] Chryſoſtomus homil. 56. in Matthæum, ϗ εἰσῆλθε εἰς τὴν νεφέλην ϗ εἰς τὸν γνόφον ὁ Μωϋσῆς, ϗ ὡς ἀτμὶς ὅλως ἐφέρετο ὁ καπνός, ubi obſervandum verba poſteriora ex verſu 18. cap. 19. petita eſſe videri. ϗ ἐκάθητο ἐκεῖ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambroſio, ϗ ἦν ἐκεῖ.

CAP. XXV.

2 ϗ λάβετέ μοι ἀπαρχάς] Compl. edit. ϗ λαβέτωσάν μοι ἀπαρχάς. Ald. ϗ λάβετον, λάβετέ μοι ἀπαρχάς Rom. edit. ϗ λάβετε ἀπαρχάς. Philo De rerum Divinarum hærede, & Cyril. De ador. 9. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τῇ καρδίᾳ] Ald. edit. addit αὐτῶν. λήψεσθε] Rom. edit. ϗ λήψεσθε· reliqua exemplaria cum Philone & Cyrillo codicem noſtrum ſequuntur. 5 δέρματα ὑακίνθινα] Ox. δέρματα ἰάνθινα. Compl. edit. δέρματα ὑάνθινα, in aliis libris δέρματα πεπορφυρωμένα, ut in Scholiis Rom. editionis habetur, qui autem illi libri ſint incertum eſt, cum Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro legant ὑακίνθινα. 7 λίθους σαρδίου] Complutenſ. edit. & Ald. λίθους σαρδίους. 9 δεικνύω] Cyrillus δείξω. οὕτω ποιήσεις] Complutenſ. edit. ϗ οὕτω ποιήσεις. 12 τέσσαρα κλίτη] Ald. edit. addit αὐτῆς. 13 ἐκ ξύλων ἀσήπτων] Rom. edit. ξύλα ἄσηπτα. καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ] Ald. edit. addit καθαρῷ. 15 ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς διαθήκης] MS. Ox. & Complut. edit. ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης. Rom. ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ. 17 ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ] MS. Ox. ποιήσεις ἐπίθεμα ἱλαστήριον ἐκ χρυσίου καθαροῦ. Ald. edit. ποιήσεις ἐπίθεμα χρυσίου χυτοῦ καθαροῦ. 18 χρυσοτορευτά] MS. Ox. addit ποιήσεις αὐτά. Rom. edit. unâ voce χρυσοτορευτά, & Cyrillus χρυσᾶ τορευτά. 19 ποιηθήσονται] MS. Ox. ποιηθήσεται. 20 ἔσονται οἱ χερουβεὶν] Complut. edit. & Ald. ἔσονται οἱ δύο χερουβίμ. ἐκτείνοντες] Schol. ἐκπετάζοντες. συσκιάζοντες] Aq. σκεπάζοντες. 21 ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν] Cyrillus ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἄνωθεν, malé. 22 γνωσθήσομαι] Schol. οἱ λοιποὶ, συντάξομαι. 23 τράπεζαν χρυσίου καθαροῦ] MS. Ox. τράπεζαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, & Rom. edit. τράπεζαν χρυσῆν χρυσίου καθαροῦ. Compl. edit. τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, & Ald. τράπεζαν ξύλου ἀσήπτου. στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ] MS. Ox. στρεπτὰ κυμάτια κύκλῳ. Complut. autem edit. Ald. & Rom. στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ. 25 στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν] Schol. στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ. 26 ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους] Complut. edit. ποιήσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους. ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους] Complut. edit. & Rom. ἐπιθήσεις τοὺς τέσσαρας δακτυλίους. ὑπὸ τὴν στεφάνην] Complut. edit. ὑπὸ τὴν στεφάνην. 27 αἴρειν τὴν τράπεζαν ἐν αὐτοῖς] In Complut. edit. deeſt αὐτοῖς. 29 τὰς θυΐσκας, ϗ τὰ σπονδεῖα] MS. Ox. τὰς θυΐσκας, ϗ τὰς φιάλας ϗ τὰ σπονδεῖα. ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς] MS. Ox. ἐν οἷς ποιήσεις ἐν αὐτοῖς. 30 ἄρτους ἐνωπίους] Aq. ἄρτους προσώπου. Symm. ἄρτους προθέσεως. 31 τορευτὴν ποιήσεις] Cyrillus τορευτὴν ποιήσῃς. 32 ϗ τρεῖς καλαμίσκοι ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου. 33 ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους] Aq. ἐξημυγδαλωμένην. ἐκτετορνευμένην ἀμύγδαλον. Scribendum fortè ἐξημυγδαλωμένοι. ἐκτετορνευμένοι ἀμύγδαλον, vel ἀμυγδάλους, ubi præter verſionem Aquilæ altera videtur eſſe Symmachi vel Theodotionis. σφαιρωτὴρ ϗ κρίνον] Poſt illa in Complut. edit. prout in noſtro codice juxta veritatem hebraicam repetuntur, ϗ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν τῷ καλαμίσκῳ τῷ ἑνὶ σφαιρωτὴρ ϗ κρίνον. 34 οἱ σφαιρωτῆρες] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρες. τὰ κρίνα] Symm. τὰ ἄνθη. 35 ϗ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς] Compl. edit. ϗ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς. Ald. edit. & Rom cum codice noſtro concordant, & quidem rectiùs: in hebræo enim geminantur hæc verba. ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας] Ald. edit. & Rom. addunt ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους, quæ in hebræo non reperiuntur. 36 οἱ σφαιρωτῆρες ϗ οἱ καλαμίσκοι] MS. Ox. οἱ σφαιρωτῆρες ϗ τὰ κρίνα ϗ οἱ καλαμίσκοι. ὅλη τορευτή] Complut. edit. ὅλοι τορευτοί. Cyrillus ὅλη τορευτή. 37 ἑνὸς προσώπου] Complut. edit. addit αὐτῆς. 38 ἐκ χρυσίου καθαροῦ] Ald. edit. & Rom. addunt ποιήσεις. 39 τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις] In Rom. edit. deeſt ποιήσεις. 40 ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον] Gregor. Nyſſenus De vita Moyſis, & Chryſoſtomus homil. 14. ad Hebræos ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον. δεδειγμένον] Complut. edit. cum Euſebio De Præpar. 12. 19. Nyſſeno De vita Moyſis, Cyrillo & Chryſoſtomo δειχθέντα.

CAP. XXVI.

1 ϗ τὴν σκηνὴν ποιήσεις] Ald. edit. ϗ τῇ σκηνῇ ποιήσεις. ἐργασίᾳ ὑφάντου] Cyrillus De adorat. 9. ἐργασίαν ὑφάντου. 3 ἔσονται συνεχόμεναι] MS. Ox. Complut edit. & Cyrillus ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι. Ald. & Rom. ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι. ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας] Compl. edit. ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας. Rom edit. cum Cyrillo, ϗ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ. MS. Ox. & Ald. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 4 ποιήσεις αὐταῖς ἀγκύλας] In Compl. edit. deeſt αὐταῖς. τῆς ἐξωτέρας] MS. Ox. τῆς ἔξωθεν. 5 ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, πεντήκοντα ἀγκύλας] In Compl. errore librarii vel typographi deſunt τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, ϗ πεντήκοντα ἀγκύλας. ἐκ τοῦ μέρους] MS. Ox. ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους. ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ] MS. Ox. & Rom. edit. ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην. Ald. edit. codicem noſtrum ſequitur. Pro illis verò, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ, Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως, κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις. 6 ϗ ποιήσεις κρίκους] MS. Ox. ϗ ποιήσεις δακτυλίους. ϗ συνάψεις] MS. Ox. ϗ συνάξεις. τοῖς κρίκοις] MS. Ox. τοῖς δακτυλίοις. 7 ϗ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπειν] Schol. ϗ ποιήσεις τριχίνους καλυπτῆρας. 8 μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται] Cyrillus, τὸ αὐτὸ μῆκος ἐπὶ, malé. 10 τῆς δευτέρας] Ald. edit. τῇ δευτέρᾳ. 11 ποιήσεις κρίκους] MS. Ox. ποιήσεις δακτυλίους. Et ſic ſtatim infra συνάψεις τοὺς δακτυλίους. ἐκ τῶν ἀγκυλῶν] Ald. edit. addit τῶν κεφαλίδων, quæ alterius interpretis eſſe videntur. ἔσονται ἓν] MS. Ox. ϗ ἔσονται ἕν. Complut. edit. Ald. & Rom. ἔσται ἕν. 13 ἵνα καλύπτῃ] MS. Ox. ἵνα κατακαλύπτῃ. 14 κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ] Complut. edit. κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς. δέρματα ὑακίνθινα] MS. Ox. δέρματα κριῶν ὑακίνθινα. 15 στύλους τῇ σκηνῇ] Complut. edit. Ald. & Rom. στύλους τῆς σκηνῆς. 16 δέκα πηχῶν τὸν στῦλον] Complut. edit. Ald. & Rom δέκα πηχῶν ποιήσεις τὸν στῦλον. 17 δύο ἀγκωνίσκους] Symm. δύο καλοχεῖς. οὕτω ποιήσεις πᾶσι] Ald. edit. οὕτω ποιήσεις ἐπὶ πᾶσι. 18 ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ] Complut. edit. & Ald. ποιήσεις στύλους τῆς σκηνῆς. εἴκοσι στύλους] In Ald. edit. deeſt στύλους. τοῦ πρὸς βορρᾶν] Complut. edit. τοῦ πρὸς νότον. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt, verior tamen videtur lectio Complut. edit. & hebraicæ veritati magis congrua. 20 τὸ πρὸς νότον] Complut. edit. rurſus πρὸς βορρᾶν· reliqua omnia exemplaria τὸ πρὸς νότον. 21 βάσεις αὐτοῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. βάσεις αὐτῶν. 24 ἔσονται ἐξ ἴσου] Rom, edit. ἔσται ἐξ ἴσου. ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς συμβολὴν μίαν] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. Ald. edit. ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν μίαν. πέντε τῷ ἑνὶ στύλῳ] MS. Ox. & Ald. edit. πέντε μοχλοὺς τῷ ἑνὶ στύλῳ. Compl. edit. πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις, & ſic rurſus ſtatim infra bis, πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις, pro πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ. 29 καταχρυσώσεις χρυσίῳ] MS. Ox. addit καθαρῷ. 31 βύσσου νενησμένης] MS. Ox. βύσσου κεκλωσμένης. 33 ἐπὶ τοὺς στύλους] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 10. ἐπὶ τῶν στύλων. reliqua verò exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. 35 θήσεις τὴν τράπεζαν] Romana edit. cum Cyrillo, ἐπιθήσεις τὴν τράπεζαν· reliqua exemplaria cum codice noſtro conſentiunt. ἐπὶ μέρους] Complut. edit. ἐπὶ μέρος. 36 ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου] Ald. edit. ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ ἐξ ὑακίνθου. Rom. edit. cum Cyrillo, pleniùs, ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου. 37 τῷ καταπετάσματι] MS. Ox. τῷ κατακαλύμματι. πέντε στύλους] Ald. edit. addit ἀσήπτους.

CAP. XXVII.

3 πάντα τὰ σκεύη] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 6 ποιήσεις φορεῖς] Complut. edit. Ald. & Rom. ποιήσεις ἀναφορεῖς. 7 εἰσάξεις τοὺς φορεῖς] Complut. edit. Ald. & Rom. εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς. 8 οὕτω ποιήσεις] Complut. edit. & Rom. addunt αὐτό. 9 τὸ πρὸς λίβα] MS. Ox. τὸ κατὰ βορρᾶν. Ald. edit. τὸ πρὸς νότον. τῷ ἑνὶ κλίτει] Schol. Ἄλλος τῇ γωνίᾳ. 10 στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι] MS. Ox. addit, χαλκοῖ. οἱ κρίκοι αὐτῶν] MS. Ox. οἱ δακτύλιοι αὐτῶν. ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ] In Rom. edit. deeſt αὐτῶν. 11 πρὸς βορρᾶν] MS. Ox. πρὸς ἀπηλιώτην. στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι] In Complut. edit. deeſt αὐτῶν. οἱ κρίκοι] MS. Ox. οἱ δακτύλιοι, ϗ αἱ βάσεις] MS. Ox. ϗ πᾶσαι αἱ βάσεις. 13 τὸ πρὸς ἀνατολάς] MS. Ox. & Rom. edit. τῆς πρὸς νότον. 16 βύσσου κεκλωσμένης] Ald. edit. βύσσου νενησμένης. 18 ἐφ' ἑκατὸν] MS. Ox. addit πήχεων, prout in hebræo. 19 πᾶσα ἡ ἀποσκευὴ] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. πᾶσα ἡ κατασκευή. καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ] Ald. edit. addit καὶ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα καὶ πορφύραν ϗ κόκκινα τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις. 20 ἐξ ἐλαιῶν] Schol. ἐκ σπερμάτων. ἀτρύγητον καθαρὸν] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Romana cum Cyrillo De adorat. 9. ἄτρυγον καθαρόν. εἰς φῶς] Rom. edit. & Cyrillus addunt, καῦσαι. 21 τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης] MS. Ox. τοῦ ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου τῆς διαθήκης κυρίου. καύσει αὐτὸν] MS.Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καύσει αὐτό.

CAP. XXVIII.

1 προσαγάγου] Ald. edit. προσάγου. τόν τε Ααρὼν] MS. Ox. τὸν ἱερέα Ααρών. 3 πνεύματος αἰσθήσεως] MS.Ox. cum Cyrillo De ador. 11. πνεῦμα αἰσθήσεως. Compl. edit. Ald. & Rom. πνεύματος σοφίας ϗ αἰσθήσεως. 4 ϗ χιτῶνα κοσυμβωτὸν] MS. Ox. ϗ χιτῶνας κοσυμβωτούς. κίδαριν] Schol. κατὰ τὸ Σαμαρειτικὸν, πίλιον, ἤτοι καθ' ἑτέραν γραφὴν μίτραν. καὶ ζώνην] MS. Ox. καὶ ζωστῆρα.

6 καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης] Schol. Ἄλλος, καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης. 8 ἔσται ἐκ χρυσίου] Ald. edit. & Romana addunt καθαροῦ, quæ vox in reliquis exemplaribus, & Cyrillo deeſt. κοκκίνου διανενησμένου] MS. Ox. κοκκίνου κεκλωσμένου. 9 δύο λίθους, λίθους σμαράγδου] Complut. edit. δύο λίθους σμαράγδους. Cyrillus δύο λίθους, λίθους σμαράγδους. γλύψεις ἐπ᾽ αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo γλύψεις ἐν αὐτοῖς. 11 τοὺς δύο λίθους διαγλύψεις ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] Schol. Ἄλλος, τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ περικεκλωσμένους καὶ συνεσφραγισμένους, χρυσίῳ ποιήσεις αὐτούς. 12 λίθοι μνημοσύνου εἰσί] Complut. edit. cum Cyrillo, λίθοι μνημόσυνόν εἰσι. τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ] MS. Ox. τὰ ὀνόματα αὐτῶν. 13 ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ] Cyrillus addit καταμεμιγμένας. 14 κατὰ τὰς παρωμίδας] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. Cyrillus lectionem codicis noſtri ſequitur. 15 ἔργον ποικιλτοῦ] Cyrillus ἔργον ὑφάντου. κατὰ τὸν ῥυθμόν] Complut. edit. κατὰ τὸν ἀριθμόν. κοκκίνου κεκλωσμένου] Complut. edit. κοκκίνου νενησμένου. 16 τὸ μῆκος] Rom. edit. addit αὐτοῦ, quæ vox in reliquis exemplaribus & Cyrillo deeſt. 19 λιγύριον] Ald. edit. ἀργύριον· malé. 20 βηρύλλιον] Complut. edit. βήρυλλος. περικεκαλυμμένα χρυσίῳ] MS. Ox. περικεκλωσμένα χρυσίῳ. 21 δώδεκα, κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν, κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deſunt illa κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. Ald. autem edit. ſic legit, δώδεκα ἔναντι κυρίου, ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν. κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν] MS. Ox. cum Cyrillo, κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔστωσαν. 22 ἀλυσιδωτόν] Sym. βροχωτόν. Obſervandum eſt poſt illa ἀλυσιδωτὸν χρυσίου καθαροῦ, vel ἀλυσιδωτὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ ut eſt in Compl. edit. & Rom. multa deſiderari in Ald edit. & Rom. prout in noſtro codice, quæ in Ox. & Compl. edit. prout in hebræo habentur, quorum variantes lectiones hic ſubjicere operæ pretium duximus verſuum ordine ſecundum Compl. edit. obſervato. 23 καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογίου] MS. Ox. καὶ δώσεις τοὺς δύο δακτυλίους ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ λογείου. 24 καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσοὺς καὶ τὰ ἀλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου. *MS.* Ox. καὶ δώσεις τὰ δύο ἀλυσιδωτὰ τὰ χρυσᾶ ἐπὶ τοῖς δυσὶ δακτυλίοις πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ λογείου. 25 καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον. *MS.* Ox. καὶ τὰ δύο ἄκρα τῶν δύο ἁλύσεων δώσεις ἐπὶ τῶν δύο συσφίγκτων, καὶ δώσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ προσώπου αὐτοῦ. 26 καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. *MS.* Ox. καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ θήσεις αὐτοὺς ἐπὶ τὰ δύο ἄκρα τοῦ λογείου ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ, ὅ ἐστιν εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν. 27 καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ᾽ ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. *MS.* Ox. καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ δώσεις αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς δύο ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτῶν ἐπάνω τοῦ μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος. 28 καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. *MS.* Ox. καὶ συσφίγξουσι τὸ λογεῖον ἐκ τοῦ δακτυλίου αὐτοῦ εἰς τὸν δακτύλιον τῆς ἐπωμίδος· ἐν κλώσματι ὑακινθίνῳ, ἵνα ᾖ ἐπὶ τοῦ *μηχανώματος τῆς ἐπωμίδος καὶ οὐ μὴ ἀποσπάσῃς τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. 29 εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον] *MS.* Ox. & Complut. edit. εἰσιὼν εἰς τὸ ἅγιον. ἔναντι τοῦ θεοῦ] Cyrillus ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. 30 ὅταν εἰσπορεύεται] Philo Allegor. 2. ὅταν εἰσέρχηται. καὶ οἴσει] Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 11. εἰσοίσει. Ald. καὶ θήσει. 31 ὑποδύτην ὅλον ποδήρη] MS. Ox. ὑποδύτην *ὑποδύτειον. 32 τὴν συμβολὴν συνυφασμένην] Ald. edit. τὴν συμπλοκὴν συνυφασμένην. 33 ἐπὶ τὸ λῶμα] Romana edit. cum Cyrillo, ὑπὸ τὸ λῶμα. κυκλόθεν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. κάτωθεν. 33 τὸ δὲ αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς] Cyrillus τὸ αὐτὸ εἶδος τοῖς ῥοΐσκοις. καὶ κώδωνας ἀνὰ μέσον] MS. Ox. cum Cyrillo, καὶ κώδωνας χρυσοῦς ἀνὰ μέσον. 35 καὶ ἔσται Ἀαρὼν] Aq. & Symm. καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀαρών. Theodor. καὶ ἐπὶ Ἀαρών. 37 ἐπὶ τῆς μίτρας] Aq. & Theod. ἐπὶ τῆς κιδάρεως. 39 οἱ κόσυμβοι] Rom. edit. οἱ κοσυμβωτοί. Schol. οἱ λοιποί, αἱ συσφίγξεις. 41 ἵνα ἱερατεύωσί μοι] Cyrillus, ἵνα ἱερατεύσωσί μοι. 42 καλύψαι ἀσχημοσύνην] MS. Ox. περικαλύψαι ἀσχημοσύνην. 43 καὶ ἕξει Ἀαρὼν αὐτά] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ ἄξει Ἀαρὼν αὐτά. ὅταν εἰσπορεύωνται] Complut. edit. ὅταν εἰσπορεύονται. ἢ ὅταν προσπορεύωνται] Complut. edit. ἢ ὅταν προπορεύονται, malé. ἐπάξονται ἐφ᾽ ἑαυτοὺς] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐπάξονται πρὸς ἑαυτούς. νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ] MS. Ox. νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῷ.

CAP. XXIX.

1 ἃ ποιήσεις αὐτοῖς] MS. Ox. ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῖς. ἁγιάσαι αὐτοὺς] Rom. edit. ἁγιάσεις αὐτούς. Reliqua autem exemplaria & Cyrillus De adorat. 11. cum codice noſtro conſentiunt. λήψῃ μοσχάριον] Rom. edit. λήψῃ δὲ μοσχάριον, ſecus quàm in reliquis exemplaribus & Cyrillo. ἐκ βοῶν ἄμωμον] *MS.* Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐκ βοῶν ἕν. 2 καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα] Schol. κολλύρας ἀζύμους ἀναμεμιγμένας. 3 καὶ προσοίσεις αὐτά] Ald. edit. οἴσεις καὶ προσοίσεις αὐτά. 4 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ] *MS.* Ox. τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. ἐπὶ τὰς θύρας] Complut. edit. ἐπὶ τὴν θύραν. 5 χιτῶνα τὸν ποδήρη] Theod. χιτῶνα τὸν ἐπενδύτην τῆς ἐπωμίδος. Symm. χιτῶνα τὸ ἐπένδυμα τοῦ ἐπενδύματος. συνάψεις αὐτῷ] Complut. & Ald. edit. συνάψεις αὐτό. 6 πέταλον] Symm. ἀφόρισμα. τὸ ἁγίασμα] Schol. Ἄλλος, τὸ ἅγιον. 9 ταῖς ζώναις] Aq. διὰ ζώνην Ἀαρών. Theod. ζώνῃ Ἀαρών. 12 καὶ ἐπιθήσεις] Complut. edit. & Rom. καὶ θήσεις. 13 τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] Cyrillus τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. Theodoretus qu. 61. author eſt alios interpretes pro τὸν λοβὸν, reddidiſſe τὸ περιττόν. 14 ἁμαρτίας γάρ ἐστιν] Complut. edit. ἁμαρτία γάρ ἐστιν. 16 σφάξεις τὸν κριόν] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo σφάξεις αὐτόν. προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον] Complut. edit. προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 17 κατὰ μέλη] Ald. edit. καὶ τὰ μέλη, malé. 18 εἰς ὀσμὴν εὐωδίας] Schol. οἱ ἄλλοι, εἰς ὀσμὴν εὐαρεστήσεως. θυσίασμα κυρίῳ ἐστί] Rom. edit. cum Cyrillo, θυμίαμα κυρίῳ ἐστί. 20 τὸ ἄκρον] Schol. τὸν ἀντιδάκτυλον. In Complut. edit. deſunt illa, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς. 21 αἵματος τοῦ θυσιαστηρίου] MS. Ox. αἵματος τοῦ ἐπὶ θυσιαστηρίου. Complutenſ. edit. & Romana, αἵματος τοῦ ἀπὸ θυσιαστηρίου. 22 λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ] Schol. *Alius interpres addit ex hebræo,* καὶ τὴν κέρκον. κατακαλύπτον] Complut. edit. καλύπτον. τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo τὸ στέαρ τὸ ὑπ᾽ αὐτῶν. τὸν βραχίονα] Schol. οἱ λοιποί, τὴν κνήμην. ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου] Ald. edit. repetendo quæ immediatè præceſſerunt addit, καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών. 25 καὶ δέξῃ αὐτά] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ λήψῃ αὐτά. 28 ἔστι γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφαίρεμα ἔσται] MS. Ox. & Ald. edit. ἔστι γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφόρισμα ἔσται. Rom. edit. cum Cyrillo, ἔστι γὰρ ἀφόρισμα τοῦτο, καὶ ἀφαίρεμα ἔσται. σωτηρίων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀφαίρεμα κυρίῳ] MS. Ox. σωτηρίων αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ. Ald. edit. σωτηρίων ἀφαίρεμα κυρίῳ. Complut. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 30 ἐνδύσεται αὐτά] MS. Ox. ἐνδύσεται αὐτάς. ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ᾽ αὐτοῦ] Ald. edit. ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀντ᾽ αὐτοῦ. λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἁγίοις] Complut. edit. λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ. 32 παρὰ τὴν θύραν] Reliqua exemplaria cum Cyrillo, παρὰ τὰς θύρας. 36 τοῦ καθαρισμοῦ] MS. Ox. τοῦ ἐξιλασμοῦ, quæ verſio Aquilæ, Symmachi & Theodotionis eſt. καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν] MS. Ox. καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἁγιάσεις ἐν τῷ ἁγιάζειν. 37 ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς] Schol. οἱ λοιποί, ἑπτὰ ἡμέρας ἐξιλάσῃ. ἅγιον τοῦ ἁγίου] Ald. ἅγιον τῶν ἁγίων. Complut. καὶ ἅγιον ἁγίων, malé. 38 ὅσα ποιήσεις] Complut. edit. & Rom. ἃ ποιήσεις. 40 κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ εἶν] MS. Ox. κεκομμένον τέταρτον τοῦ εἶν. Ald. edit. κεκομμένῳ τοῦ τετάρτου τοῦ εἶν. 42 θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] Ald. edit. θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. 43 ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου] MS. Ox. καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου. 46 ἐπικληθῆναι αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν θεός] MS. Ox. ἐπικληθῆναι αὐτοῖς θεός, καὶ θεὸς ὢν αὐτῶν.

CAP. XXX.

1 καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον] MS. Ox. καὶ ποιήσεις θυμιατήριον. ἐκ ξύλων ἀσήπτων] In Complut. edit. vox ξύλων omittitur, malé. 3 καταχρυσώσεις αὐτό] In Romana edit. deeſt αὐτό, reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. 9. & Ambroſio, habent. 4 καθαροὺς ποιήσεις αὐτοὺς] In Rom. edit. deeſt αὐτούς. Ald. legit αὐτῷ. ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς] MS. Ox. ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς. 6 κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων] Complut. edit. cum Cyrillo, & Ambroſio κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Pro illis, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων, alii libri legunt, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, ut eſt in Scholiis *R*om. editionis. σοι ἐκεῖ] MS. Ox. & Rom. edit. σοι ἐκεῖθεν. Cyrillus, σοι ἐκεῖ θεός. 7 ἐπισκευάζῃ] Compl. edit. cum Ambroſio ἐπισκευάσῃ. Cyrillus ἐπισκευάζει. 9 οὐκ ἀνοίσεται] Romana edit. cum Cyrillo, οὐκ ἀνοίσεις. οὐ σπείσεται] Rom. edit. cum Cyrillo, οὐ σπείσεις. 10 ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτό] Rom. edit. cum Cyrillo, ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ. In MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio deſunt illa ἐπ᾽ αὐτό. καὶ ἐπιθήσει] Deſunt hæc in omnibus exemplaribus, Cyrillo & Ambroſio. κεράτων αὐτοῦ] MS. Ox. κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ] Gloſſema eſt & verſio Aquilæ vocis καθαρισμοῦ, quæ in omnes codices præter Romanum irrepſit. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ] Deſunt hæc in Rom. edit. reliqua omnia exemplaria, & Cyrillus De adorat. 9 codicem noſtrum ſequuntur. 12 τὰ λύτρα] Schol. Ἄλλος, ἐξιλασμόν. τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] Ald. edit. περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. 13 ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν] Schol. Ἄλλος, ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. Cyrillus De adorat. 4. πορεύωνται legit pro παραπορεύωνται. ὅ ἐστι κατὰ] In edit. Ald. deſunt ὅ ἐστι. 14 πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν] Schol. Ἄλλος, πᾶς ὁ πορευόμενος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. 15 οὐκ ἐλαττονώσει] MS. Ox. cum Philone De rerum Divinarum hærede, οὐκ ἐλαττώσει. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 14. οὐκ ἐλαττονήσει. ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ] MS. Ox. & Ald. addunt περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 30 ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα] MS. Ox. ἀναφέρειν καρπώματα. ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι] Deſunt hæc in Complut. edit. Ald. edit. priora agnoſcit, ſed illa νίψονται ὕδατι omittit. 21 αἰώνιον καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτῶν μετ᾽ αὐτοὺς] MS. Ox. αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo (vide ſimiliter Ambroſium) αἰώνιον αὐτῷ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν. 23 ἡδύσματα] Aq. ἀρώματα. τὸ ἥμισυ τούτου διακοσίους καὶ πεντήκοντα] Complut. edit. & Ambroſius addunt σίκλους. 24 καὶ ἴρεως] MS. Ox. καὶ κασίας, atque ita Ambroſius. 26 κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. 9. κιβωτὸν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 27 λυχνίαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς] In Complut. edit. & Ambroſio deeſt πάντα. 28 καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ] Deſunt hæc in editione Rom. contra quam in hebræo & reliquis omnibus exemplaribus cum Cyrillo: vide Ambroſium. 31 ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν] MS. Ox. ἄλειμμα ἅγιον ἁγίων ἔσται μοι τοῦτο εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 32 κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην] MS. Ox κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο. 33 ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio addunt αὐτοῦ. 34 λάβε σεαυτῷ] Cyrillus καὶ σὺ λάβε σεαυτῷ. καὶ λίβανον διαφανῆ] Philo de rerum divinarum hærede, addit ἐξαίρετον ἐξαιρέτῃ. ἴσον ἴσῳ ἔσται] Philo ἴσον ἴσῳ, Cyrillus ἴσον ἴσῳ ἐστιν. 35 καὶ ποιήσουσιν αὐτὸ θυμίαμα] Rom. edit. καὶ ποιήσουσιν ἐν αὐτῷ θυμίαμα. μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον συνθέσεως, καθαρὸν ἔργον ἅγιον] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo & Ambroſio μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον, καθαρὸν ἔργον ἅγιον. Philo μύρον μυρεψοῦ ἔργον συνθέσεως καθαρᾶς, ἔργον ἅγιον. 36 λεπτόν] Cyrillus λεπτός. θήσεις ἀπέναντι τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου] Ald. ἀπέναντι τοῦ μαρτυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. Cyrillus, θήσεις ἀπέναντι τοῦ μαρτυρίου. 37 οὐ ποιήσετε] Schol. οἱ λοιποί, οὐ ποιηθήσεται. ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν κυρίῳ] MS. Ox. ἁγίασμά ἐστι κυρίου.

CAP. XXXI.

2 ἰδοὺ ἀνακέκλημαι] MS. Ox. & Ald. edit. ἰδοὺ ἀνακέκληκα. Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, ἰδοὺ κέκληκα. τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὢρ] Rom. edit. τοῦ Οὐρείου τὸν Ὢρ. Clem. Alexandr. Strom. 1. τοῦ Οὐρὶ τὸν Ὢρ. Cyrillus De adorat. 9. τοῦ Οὐρίου υἱὸν υἱοῦ Ὢρ. 3 ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιστήμης] Chryſoſtomus homil. De Spiritu ſancto, ἐπλήρωσα αὐτὸν πνεύματος θείου, πνεύματος σοφίας, καὶ ἐπιστήμης, καὶ αἰσθήσεως· ſcribendum potius συνέσεως. ἐν παντὶ ἔργῳ] Cyrillus καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ. 4 ἀρχιτεκτονεῖν] Rom. edit. cum Clem. Alexand. ἀρχιτεκτονῆσαι, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην] Deſunt hæc in Rom. edit. neque Clem. Alexandr. agnoſcit, prout neque illa τὸ νηστὸν, quæ omnia cum præcedentibus, καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, ab hebræo abſunt. In MS. autem Ox. Complut. edit. & Ald. & Cyrillo habentur. 5 καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα] Complut.

edit. καὶ εἰς τὰ λιθουργικὰ ἔργα. καὶ τὰ τεκτονικὰ] Complutens. edit. καὶ εἰς τὰ τεκτονικά. Cyrillus, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά. 6 ἔδωκα αὐτόν] Ald. edit. δέδωκα αὐτῷ. καὶ ποιήσουσιν πάντα] Rom. edit. καὶ πονήσουσι πάντα, reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo legunt πονήσουσι καὶ ποιήσουσι πάντα. 8 καὶ τὰ θυσιαστήρια] Ald. edit. καὶ τὸ θυσιαστήριον, 11 ὅσα ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι] MS. Ox. ὅσα ἐντέλλομαί σοι. Complut. edit. ὅσα ἐνετειλάμην σοι, & Rom. ὅσα ἐγὼ ἐνετειλάμην σοι. 13 καὶ σὺ σύνταξον] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ σὺ λάλησον. 14 ὅτι ἅγιον ἔσται ὑμῖν] Complut. edit. ὅτι ἅγιόν ἐστιν ὑμῖν. MS. Ox. & Rom. edit. ὅτι ἅγιον τοῦτό ἐστι κυρίῳ ὑμῖν, & Ald. ὅτι ἅγιον τοῦτο κυρίῳ καὶ ὑμῖν. 14 τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου] MS. Ox. & Complut. edit. τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. Ald. edit. & Romana, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. θανάτου θανατωθήσεται] In Ald. edit & Rom. deest θανάτου.

CAP. XXXII.

1 συνέστη] Schol. Ἄλλος, συνηθροίσθη, ἢ ἐπανέστη. καὶ ἔλεγον αὐτῷ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Exod. 3. & Ambrosio, καὶ λέγουσιν αὐτῷ. καὶ ποίησον] Chrysostomus homil. contra Judæos & Græcos, καὶ δός. οὗτος ὁ ἄνθρωπος] MS. Ox. & Ald. edit. οὗτος ὁ ἀνήρ. ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν γυναικῶν αὐτῶν] In Complut. edit. & Rom. & Ambrosio desunt illa τῶν γυναικῶν. MS. autem Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo lectionem codicis nostri confirmant. 4 καὶ ἔπλασεν αὐτό] MS. Ox. Ald. & Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ ἔπλασεν αὐτά. ἐν γραφίδι] Schol. Ἄλλος ἐν τέχνῃ. καὶ ἐποίησεν αὐτό] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. καὶ ἐποίησεν αὐτά. Cyrillus, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς. καὶ εἶπαν] Rom. edit. καὶ εἶπεν, malé. οἵτινες ἀνεβίβασαν] Athanasius in illud Evangelii, *Quicunque autem dixerit verbum contra filium hominis*, οἱ ἀναγαγόντες. 8 προσκεκυνήκασιν] MS. Ox. προσεκύνησαν. 11 κατέναντι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. & Ald. edit. κατέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Complut. edit. & Rom. cum Ambrosio, ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ. ἐν βραχίονι ὑψηλῷ] MS. Ox Ald. edit. & Rom. ἐν βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. 13 δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν] Rom. edit. δοῦναι αὐτοῖς. 14 καὶ ἱλάσθη κύριος] MS. Ox. καὶ ἱλάσθητι κύριε. περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ] Romana edit. περιποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, malé. Complut. edit. cum Ambrosio ante τὸν λαὸν αὐτοῦ, interserunt præpositionem πρός. 15 λίθιναι γεγραμμέναι] Complut. edit. λίθιναι ἐγγεγραμμέναι. Ald. edit. & Rom. λίθιναι καταγεγραμμέναι. ἦσαν γεγραμμέναι] Ald. edit. ἦσαν καταγεγραμμέναι. 18 λέγει] MS. Ox. & Ald. edit. addunt vocem Μωϋσῆς. οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχὺν &c.] Schol. ἀντὶ τοῦ οὔτε νικώντων οὔτε φευγόντων· τὸ Σαμαρειτικόν, οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἥττης, ἀλλὰ φωνὴν ἀσμάτων ἐγὼ ἀκούω. 20 κατέκαυσεν πυρί] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Ambrosio, κατέκαυσεν αὐτὸν πυρί. ἔσπειρεν αὐτόν] MS. Ox. ἔσπαρεν αὐτό. 22 πρὸς Μωϋσῆν λέγων] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deest λέγων. 24 ὑπάρχει χρυσία] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambrosio ὑπάρχει χρυσίον. καὶ ἔδωκαν] Ald. edit. καὶ περιείλοντο καὶ ἔδωκαν. ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ] Ald. edit. ἔρριψα αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ. 28 εἰς τρισχιλίους ἄνδρας] Compl. edit. cum Ambrosio τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν. 29 ἐπληρώσατε] Ald. edit. ἐκπληρώσατε. ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ] Ald. edit. ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Rom. edit. ἐν τῷ υἱῷ ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Philo De temulentia lectionem codicis nostri confirmat. 32 εἰ μὲν ἀφεῖς] Philo De rerum divinarum hærede, & Cyrillus Glaph. in Genes. 5. εἰ μὲν ἀφῇς. ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας. Clem. Rom. Epist. ad Corinthios ἐκ βίβλου ζώντων. 34 βάδιζε καὶ ὁδήγησον] Ald. edit. & Rom. βάδιζε, κατάβηθι καὶ ὁδήγησον. Clemens autem Alexandr. pædag. lib. 1. 7. & Eusebius De demonstr. 5. lectionem codicis nostri sequuntur. ὃν εἶπά σοι] Eusebius ὃν εἴρηκά σοι. προπορεύσεται] Clement. Alex. Euseb. & Nyssenus contra Eunomium lib. 10. προπορεύεται. ἐπισκέψομαι, ἐπάξω] Compl. edit. cum Ambrosio ἐπισκέψομαι καὶ ἐπάξω.

CAP. XXXIII.

1 πορεύου, ἀνάβηθι] Complut. edit. & Athanas. ad Serapionem, πορεύου καὶ ἀνάβηθι. Ald. & Rom. προπορεύου, ἀνάβηθι. 2 πρότερόν σου] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Eusebio De demonstr. lib. 5. & Athanas. ad Serapionem πρὸ προσώπου. Nyssenus verò contra Eunomium lib. 10. lectionem codicis nostri sequitur. καὶ ἐκβαλεῖ] codex Vat. in lectionibus Canteri, καὶ ἐκβαλῶ. Ald. edit. καὶ ἐκβαλεῖς, malé. 3 καὶ εἰσάξει] Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ εἰσάξω. 4 κατεπένθησαν ἐν πενθικοῖς] MS. Ox. & codex Clementis cum Vatic. addunt, οὐκ ἔθηκεν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν. 5 Καὶ [illegible] κύριος τοῖς υἱοῖς] Et sic Rom. Ald. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς. ὁρᾶτε, μή] llerus Miscel. lib. 1. cap. 1. legendum conjicit ὥρᾳ τῇ μιᾷ, vel ὥρᾳ μιᾷ, Apocal. cap. 18. 17, & 19. ἀφέλετε τὰς στολάς] MS. Ox. ἀφέλεσθε ἀφ' ὑμῶν τὰς στολάς. ἃ ποιήσω σοι] Desunt hæc in Complut. edit. malé. 6 καὶ περιστολήν] Complut. edit. καὶ τὴν στολήν. 7 σκηνὴν αὐτοῦ, ἔπηξεν] Complut. edit. σκηνήν, ἔπηξεν. 8 εἰσεπορεύετο Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνήν] Complut. edit. Ald. & Rom. addunt τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, & MS. Ox. τοῦ μαρτυρίου τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, quæ in hebræo non sunt. ἕως τοῦ ἐλθεῖν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἕως τοῦ εἰσελθεῖν. 9 ὡς δ' ἂν εἰσῆλθε] Eusebius De demonstr. lib. 5. ἡνίκα δ' ἂν εἰσῆλθε ἵστατο ἐπὶ τῶν θυρῶν] Complut. edit. ἐπὶ τῆς θύρας, in Romana, ἵστατο ἐπὶ τὴν θύραν. Et Euseb. ἵστατο ἐπὶ τὰς 10 ἑστῶτα ἐπὶ τῶν θυρῶν] Complut. edit. & Rom. ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θύρας· reliqua exemplaria cum Eusebio lectionem codicis nostri confirmant. σὺ δέ μοι εἶπας] MS. Ox. σὺ δὲ εἶπας. 13 γνωστῶς ἴδω σε] Complut. edit. Rom. γνωστῶς ἵνα ἴδω σε· reliqua exemplaria cum Cyrillo Hierosol. 10. cum codice nostro consentiunt. τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο] Ald. edit. τὸ ἔθνος τοῦτο. 15 συμπορεύσῃ μεθ' ἡμῶν] Complut. edit. πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν. edit. συμπορεύῃ μεθ' ἡμῶν. Nyssenus contra Eunonium συμπορεύῃ ἡμῖν, verò συμπορεύῃ, & Philo De migratione Abrahami συμπορεύσῃ sine additione ἡμῖν, vel μεθ' ἡμῶν. μή με ἀναγάγῃς] Philo μή με ἀγάγῃς. 16 ἐνδοξασθησόμεθα] Ald. edit. ἐνδοξασθήσομαι. 17 τοῦτόν σοι τὸν λόγον] MS. Ox. σου τὸν λόγον. 18 δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν] Rom. edit. cum Athanasio Contra omnes hæreses ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν· reliqua verò exemplaria Eusebio De demonstr. 5. lectionem codicis nostri sequuntur. 19 παρελεύσομαι] Eusebius, προπορεύσομαι. καλέσω τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου] Ox. cum Eusebio καλέσω ἐν τῷ ὀνόματί μου κύριον. Complut. edit. καλέσω τῷ ὀνόματί μου, κύριος, atque ita Rom. sine præpositione ἐπί, Ald. edit. Cyrillus Hierosol. Cat. 10. lectionem codicis nostri confirmant.

20 οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου] Athanasius Contra omnes hæreses, Cyrillus Hierosol. Cat. 9. & 10. & Chrysostomus homil. 74. in Joh. οὐδεὶς ὄψεται τὸ πρόσωπόν μου. 22 καὶ θήσω σε] Cyrillus Hierosol. Cat. 10. ἰδοὺ τίθημί σε. 23 ἀφελῶ τὴν χεῖρα] Complut. & Ald. edit. addunt μου, οὐκ ὀφθήσεταί σοι] Philo De profugis οὐ μὴ ἴδῃς. Idem tamen De nominum mutatione lectionem codicis nostri & reliquorum exemplarium retinet.

CAP. XXXIV.

1 ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος] Complut. edit. ἀναβήσεις ἐπὶ τὸ ὄρος. 3 καὶ μηδεὶς ὀφθήτω] Complut. edit. & Rom. μηδὲ ὀφθήτω. 5 καὶ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι κυρίου] Cyrillus Hierosol. Cat. 10. ἐκάλεσε ἐν ὀνόματι κυρίου. Eusebius De demonstr. 5 καὶ ἐλάλησε ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου. 6 καὶ ἐκάλεσε κύριος κύριος] Ox. & Rom. edit. καὶ ἐλάλησε κύριος. Eusebius καὶ ἐλάλησε κύριε κύριε. 7 δικαιοσύνην διατηρῶν] Ald. edit. δικαιοσύνην τηρῶν. καὶ ποιεῖν ἔλεος] Eusebius & Cyrillus Hierosol. ποιῶν ἔλεος, sine copula. Rom. edit. καὶ ἔλεος, absque verbo ποιῶν. καὶ τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ] MS. Ox. cum Eusebio, καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον. ἐπάγων ἁμαρτίας] Complut. edit. & Rom. ἐπάγων ἀνομίας. MS. Ox. Ald edit. & Eusebius (qui alibi eodem libro ἀποδιδοὺς pro ἐπάγων legit) cum codice nostro consentiunt. 8 προσεκύνησε] Complut. edit. προσεκύνει. 9 εἰ εὗρον χάριν] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Nysseno contra Eunomium lib. 10. εἰ εὕρηκα χάριν. κύριος μεθ' ἡμῶν] MS. Ox. κύριός μου ἐν ἡμῖν. Complut. edit. & Rom. cum Nysseno κύριός μου μεθ' ἡμῶν. 10 ἐλάλησε κύριος] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. εἶπε κύριος. τίθημι διαθήκην] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τίθημί σοι διαθήκην. ποιήσω ἔνδοξα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. καὶ ποιήσω ἔνδοξα. ἃ ἐγὼ ποιήσω] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι. Complut. edit. ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι ἐκεῖ. 11 ἐκβάλλω ἀπὸ προσώπου σου] MS. Ox. & Rom. edit. ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν. Complut. edit. in futuro, ἐκβαλῶ πρὸ προσώπου ὑμῶν, & Ald. ἐκβαλῶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. 12 μήποτε διαθῇ διαθήκην] Complut. edit. Ald. & Rom. μήποτε θῇς διαθήκην. εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν] Complut edit. εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐν αὐτῇ. μήποτε γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν] Rom. μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν. 14 θεῷ ἑτέρῳ] Rom. θεοῖς ἑτέροις. 15 μήποτε διαθῇ διαθήκην] Compl. edit. Ald. & Rom. μήποτε θῇς διαθήκην. ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω] Ox. ἐκπορνεύσωσί σε ὀπίσω. 16 καὶ ἐκπορνεύσωσιν οἱ υἱοί σου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald καὶ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου. 18 καθάπερ ἐντέταλμαι] MS. Ox. καθάπερ ἐνετειλάμην. εἰς τὸν καιρόν] Ald. edit. κατὰ τὸν καιρόν. 19 καὶ πρωτότοκον προβάτου] Complut. edit. καὶ προβάτου. 20 ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ] MS. Ox. & Rom. edit. addunt αὐτό. τιμὴν δώσεις αὐτοῦ] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. deest vox αὐτοῦ. πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου] MS. Ox. πρωτότοκον τῶν τέκνων σου. 21 τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] Rom. edit. τῇ δὲ ἑβδόμῃ. τῷ ἀμητῷ καταπαύσεις] Rom. edit. τῷ ἀμητῷ κατάπαυσις. 22 ποιήσεις μοι] Fortè, ποιήσεις σοι, ut in hebræo. θερισμοῦ πυρῶν] Rom. edit. θερισμοῦ πυροῦ. 24 ἀπὸ προσώπου σου] Rom. edit. πρὸ προσώπου σου. καὶ ἐμπλατυνῶ] Complut. edit. & Rom. καὶ πλατυνῶ. 25 αἷμα θυσιασμάτων] Complut. edit. & Cyrillus De adorat. 10. αἷμα θυσιάσματος. Rom. edit. αἷμα θυμιαμάτων. εἰς τὸ πρωῒ θυμίαμα] MS. Ox. & Ald. edit. εἰς τὸ πρωῒ θῦμα. Complut. edit. εἰς τὸ πρωῒ θυσιάσματα, & Rom. εἰς τὸ πρωῒ θύματα. 26 εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον] Rom. edit. θήσεις εἰς τὸν οἶκον. 27 τέθειμαί σοι] Cyrillus Glaph. in Exod. 3. τεθήσομαί σοι. 28 ἐπὶ τῶν δύο πλακῶν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἐπὶ τῶν πλακῶν. τὰ ῥήματα ταῦτα τῆς διαθήκης] MS. Ox. τὰ ῥήματα τῆς διαθήκης. 29 κατέβαινε] Chrysostomus homil. 7. ad Corinthios & Cyrillus, κατέβη. ὄρους Σινά] In MS. Ox. & Rom. edit. deest vox Σινά. ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωϋσῆ] Chrysostomus ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ὄψις τοῦ χρωτός] Rom. edit. ὄψις τοῦ χρώματος· reliqua verò exemplaria cum Eusebio De demonstr. 3. Cyrillo & Chysostomo lectionem codicis nostri confirmant. 30 πάντες οἱ υἱοί] Rom. edit. cum Cyrillo πάντες οἱ πρεσβύτεροι. Eusebius, πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῶν υἱῶν. ὄψις τοῦ χρωτός] Rom. edit. ὄψις τοῦ χρώματος· reliqua exemplaria cum Eusebio & Cyrillo lectionem codicis nostri sequuntur. 32 ὅσα ἐλάλησε] Rom. edit. ὅσα ἐνετείλατο· reliqua exemplaria et Cyrillus cum codice nostro consentiunt. 33 κατέπαυσεν Μωϋσῆς λαλῶν] Cyrillus, κατέπαυσε λαλεῖν. 34 ὅσα ἐνετείλατο] MS. Ox. πάντα ὅσα ἐνετείλατο. 35 συλλαλεῖν αὐτῷ] Complut. edit. λαλεῖν αὐτῷ.

CAP. XXXV.

2 ἅγιον σάββατον] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἅγια σάββατα. 7 ξύλα ἄσηπτα] MS. Ox. addit, καὶ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. Complut. edit. plenius & veritati hebraicæ propius, καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, καὶ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος. 9 λίθους σαρδίου] Complut. edit. & Ald. λίθους σαρδίους. 10 σοφὸς τῇ διανοίᾳ] MS. Ox. & edit. *Rom.* σοφὸς τῇ καρδίᾳ. 11 καὶ τὰ γλύμματα] Complut. edit. & Rom καὶ τὰ κατακαλύμματα. καὶ τοὺς στύλους] Complut. edit. addit. καὶ τοὺς πασσάλους καὶ τὰς βάσεις. 12 κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου] In Complut. edit. prout in hebræo desunt illa τοῦ μαρτυρίου. ἔλαιον τοῦ χρίσματος] Ald. edit. addit, καὶ ἔλαιον εἰς τὸ φῶς, καὶ ἀρώματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. καὶ τὴν τράπεζαν] Complut. edit. addit in hebræo καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, & præterea illis, πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς addit καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Post illa τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς] Ald. edit. ordine inverso subjungit illa καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 19 λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ] *Rom.* edit. λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς. 21 καὶ οἷς ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν] *Rom.* edit. καὶ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν. ἀφαίρεμα] Schol. Ἄλλος, ἑκούσιον καρδίαν. 22 πᾶς ᾧ ἔδοξε] MS. Ox. & Ald. edit. πᾶς ὃ ἔδοξε. Complut. edit. πασῶν ὧν ἔδοξε. 22 ἤνεγκαν ἀφαίρεμα χρυσίου] Ald. edit. & *Rom.* ἤνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσίου. καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ ὑάκινθος καὶ πορφύρα καὶ κόκκινον, καὶ βύσσος] *Rom.* edit. καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη βύσσος. 24 παρ' οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα] MS. Ox. παρ' οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς ξύλα ἄσηπτα. ἔργα τῆς κατασκευῆς] MS. Ox. ἔργα τῆς σκηνῆς. Ald. edit. & *Rom.* ἔργα τῆς παρασκευῆς. 27 τῆς πληρώσεως] Cyrillus De adorat. 4. τῆς συμπληρώσεως. 35 τῷ κοκκίνῳ] Ald. edit. τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ καὶ τῇ βύσσῳ. ἀρχιτεκτονίας, ποικιλίας] Complut. edit. ἀρχιτεκτονίας καὶ ποικιλίας.

CAP. XXXVI.

1 συνιέναι ποιεῖν] MS. Ox. συνιέναι ϗ ποιεῖν. Ald. edit. συνιέναι ὥστε ποιεῖν. 2 ἔχοντας τὴν σοφίαν] MS. Ox. ἔχοντας τὴν ἐπιστήμην. ᾧ ἔδωκεν] Complut. edit. & Ald. οἷς ἔδωκεν. 3 τὸ πρωῒ πρωΐ] Rom. edit. τὸ πρωΐ. 5 παρὰ τὰ ἔργα] Rom. edit. κατὰ τὰ ἔργα. 7 κατασκευὴν ποιῆσαι] MS. Ox. & Complut. edit. addunt, αὐτά. 8 Καὶ ἐποίησαν] Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐποίησε. πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ] In MS. Ox. & Rom. edit. desunt illa τῇ διανοίᾳ. τὰς στολὰς τῶν ἁγίων αἵ εἰσιν Ααρὼν τῷ ἱερεῖ] Complut. edit. cap. 39 στολὰς λειτουργικὰς Ααρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ. ϗ ἐποίησαν] Rom. ϗ ἐποίησεν. περιεσιδηρωμένους] MS. Ox. περιβεβλημένους. γεγλυμμένους ϗ ἐκκεκολαμμένους ἐγκόλαμμα σφραγῖδος] MS. Ox. γεγλυμμένους ἐγκόλαμμα. Complut. edit. γεγλυμμένους ϗ κεκολαμμένους ἐγκόλαμμα σφραγῖδος. ἐκ τῶν ὀνομάτων] MS. Ox. ϗ οἱ λίθοι ἦσαν ἐξ ὀνομάτων. ϗ ἐπέθηκεν] Complut. edit. ϗ ἐπέθηκαν. λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν Ισραήλ] Complut. edit. λίθοι μνημοσύνου εἰσὶ τῶν υἱῶν Ισραήλ. ἐποίησεν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐποίησαν. ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίας] Complut. edit. Ald. & Rom. ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίᾳ. περικεκυκλωμένα χρυσίῳ] MS. Ox. & Ald. edit. περικεκλωσμένα χρυσίῳ. ἐγγεγλυμμένα σφραγῖδας] MS. Ox ἐγγεγραμμένα σφραγῖδες. Ald. edit. ἐγγεγλυμμένα σφραγῖσιν, at Rom. edit. ἐγγεγλυμμένα εἰς σφραγῖδας. ἐμπλόκια ἐκ χρυσίου] MS. Ox. addit καθαροῦ. ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους] Sic MS. Ox. Complut. edit. Ald. at Rom. ἐπὶ τοὺς δακτυλίους. ἐπὶ τοὺς ὤμους] Ald. edit. ἐπὶ τοὺς δύο ὤμους. ϗ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην] MS. Ox. addit ποδήρη. κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα] Compl. edit. κώδωνας ἐπὶ τὰ λώματα. Ald. edit. κώδωνας ἐπὶ τοῦ λώματος. ῥοΐσκος ἐπὶ τὸ λῶμα] Complut. edit. Ald. & Rom. ῥοΐσκος ἐπὶ τοῦ λώματος. κοκκίνου νενησμένου] MS. Ox. & Ald. edit. κοκκίνου διανενησμένου. Complut. edit. κοκκίνου κεκλωσμένου.

CAP. XXXVII.

1 δέκα αὐλαίας] Complut. edit. cap. 36 addit ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ϗ ὑακίνθου, ϗ πορφύρας ϗ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς. In reliquis major eſt differentia Complutenſ. editionis à cæteris omnibus exemplaribus quàm ut facilè notari poſſit, ordo enim capitum 36, 37, 38, & 39. juxta hebraicam veritatem quam ſequitur planè alius eſt, & verborum contextus longè diverſus, omiſſâ itaque deinceps uſque 40. caput Complut. editione (quam qui voluerit conſulere poteſt) reliqua exemplaria inter ſe comparabimus, & variantes lectiones notabimus. τέσσαρας στύλους ἀσκήπτους] MS. Ox. τέσσαρας στύλους κεδρίνους ἀσήπτους. ϗ τοὺς κρίκους αὐτῶν] MS. Ox. ϗ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν. ϗ τὰς βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκᾶς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ. τὰ πρὸς λίβα] Ald. edit. τὰ πρὸς νότον. τὸ κατακάλυμμα] Rom. edit. τὸ καταπέτασμα. καθὰ συνετάγη Μωϋσῇ] Ald. edit. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

CAP. XXXVIII.

1 ϗ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν] Quæ ſequuntur δύο πήχεων ϗ ἡμίσους τὸ μῆκος αὐτῆς, ϗ πήχεως ϗ ἡμίσους τὸ πλάτος, ϗ πήχεως ϗ ἡμίσους τὸ ὕψος αὐτῆς, deſiderantur in MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ] Et hæc ſimiliter deſunt in MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ ἐποίησε δύο χερουβεὶν χρυσοῦς] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ϗ τοὺς δύο χερουβὶμ χρυσοῦς. σκιάζοντα] MS. Ox. & Ald. edit. συσκιάζοντα. κατὰ πρόσωπον] Deſunt hæc verba in MS. Ox. Ald edit. & Rom κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ] Deeſt καθαρῷ in MS Ox. Ald. edit. & Rom. ἡ φωτίζει] MS. Ox. τὴν φωτίζουσαν. ϗ τὰ ἐνθέμια αὐτῶν] MS. Ox. ϗ τὰ ἐνθέμια ἐν αὐτοῖς, Ald. edit. & Rom. ϗ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν. ϗ ἑπτὰ λύχνους αὐτῇ] Ald. edit. ϗ ἑπτὰ λύχνους αὐτῆς. In MS. Ox. & Ald. & Rom. edit. ϗ ἑπτὰ λύχνους ſine alterutrius additione. τοῖς στύλοις] Rom. edit. τῷ στύλῳ. ϗ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ] Ald. edit. ϗ ἐχώνευσε ϗ ἐχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ. οὗτος ἐποίησε, ϗ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς] MS. Ox. οὗτος ἐποίησε τοὺς δακτυλίους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς. ϗ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς ϗ κρίκους εἰς] MS. Ox. ϗ τοὺς δακτυλίους τῆς αὐλῆς ϗ τοὺς δακτυλίους εἰς. κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τοῖς στύλοις] MS. Ox. & Rom. edit. κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς. Ald. edit. φιάλας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς. ἐποίησε τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς] MS. Ox. ἐποίησε τοὺς δακτυλίους τῆς σκηνῆς. ἔλαιον τοῦ χρίσματος] Ald. edit. & Rom. ἔλαιον τῆς χρίσεως. τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν] MS. Ox. τῶν νηστευουσῶν αἳ ἐνήστευσαν· forte τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν.

CAP. XXXIX.

ἑπτακόσιοι ϗ τριάκοντα σίκλοι] Ald. edit. & Rom. ἑπτακόσιοι ϗ εἴκοσι σίκλοι. ἀργυρίου ἀφαίρεμα] Ald. edit. ἀργυρίου ἀφαιρέματα. εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων] Ald. edit. & Rom. εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων. εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων] MS. Ox. & Rom. edit. εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς στύλοις. κατεκόσμησεν αὐτούς] MS. Ox. κατεκόσμησεν αὐτάς. δισχίλιοι ϗ τετρακόσιοι σίκλοι] Rom. edit. χίλιοι ϗ πεντακόσιοι σίκλοι. κόκκινον ϗ βύσσον] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deſunt illa ϗ βύσσον. ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ααρὼν] MS. Ox. addit ϗ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. σκηνὴν ϗ τὰ σκεύη αὐτῆς] Ald. edit. σκηνὴν ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους. τοὺς στύλους ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς] Deſunt illa ϗ τὰς βάσεις αὐτῆς in MS. Ox. & Rom. edit. ϗ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς] Ald. edit. & Rom. ϗ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς. κατακαλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα] Ox. καλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, & Rom. edit. καλύμματα ὑακίνθινα. πᾶσαν τὴν παρασκευὴν] MS. Ox. πᾶσαν τὴν κατασκευήν. Ald. edit. & Rom. πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν.

CAP. XL.

2 στήσεις τὴν σκηνὴν] MS. Ox. ἀναστήσεις τὴν σκηνήν. 3 ϗ θήσεις τὴν κιβωτὸν] Complut. edit. ϗ θήσεις ἐκεῖ τὴν κιβωτόν. 5 εἰς τὸ θυμιᾶν] Complut. edit. εἰς τὸ θυμιᾶσαι. θήσεις τὸ κάλυμμα] MS. Ox. θήσεις τὸ κατακάλυμμα. 6 παρὰ τὰς θύρας] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, 8 ϗ περιθήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ] Et ſic MS. Ox. Ald. edit. ϗ περιθήσεις τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἁγιάσεις κύκλῳ. Romana edit. cum Cyrillo, ϗ περιθήσεις τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ, niſi quod Cyrillus pro ἁγιάσεις repetat περιθήσεις. In Complut. edit. hæc non ſunt, ſed eorum loco juxta hebraicam veritatem, ϗ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ϗ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ, ϗ θήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, ϗ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. 9 ἔλαιον τῆς χρίσεως] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ἔλαιον τοῦ χρίσματος. 10 Poſt illa θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ϗ πάντα σκεύη αὐτοῦ] Sequuntur in Complut. edit. ϗ χρίσεις τὸν λουτῆρα ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ ϗ ἁγιάσεις αὐτόν, quæ juxta veritatem fontis hebraici ſubjungenda potiùs erant iis, ϗ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων. 16 πάντα ὅσα συνέταξε κύριος] Complut. edit. Ald. & Rom. πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. Illis ὑπέθηκε τοὺς διωστῆρας ὑπὸ τὴν κιβωτόν] Complut. edit. addit ex hebræo ϗ ἐπέθηκε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ. 22 ϗ ἔθηκεν τὴν τράπεζαν] Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν. ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] Deſunt hæc in Rom. edit. 24 λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] Complut. edit. addit ex hebræo ἐναντίον τῆς τραπέζης. 25 ὃν τρόπον] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. καθάπερ. Illis, συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] Complut. edit. addit ex hebræo, ϗ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 29 Poſt illa, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] In Compl. edit. ex hebræo hæc ſequuntur, ϗ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα ϗ θυσίαν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, ϗ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, ϗ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς ϗ Ααρὼν ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, τὰς χεῖρας, αὐτῶν, ϗ τοὺς πόδας, εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. 33 ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς ϗ τοῦ θυσιαστηρίου] MS. Ox. ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Complut. edit. ϗ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς, ϗ τοῦ μαρτυρίου, & ex hebræo addit ϗ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. 34 ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη] Cyrillus συνεκάλυψεν ἡ νεφέλη. ϗ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή] MS. Ox. ϗ ἡ δόξα κυρίου ἔπλησε τὴν σκηνήν. Cyrillus ϗ δόξης κυρίου ἐπληρώθη ἡ σκηνή. 35 ἐπεσκίαζεν] Complut. edit. ἐπεσκίασεν. δόξης κυρίου ἐπλήσθη] Rom. edit. δόξης κυρίου ἐνεπλήσθη.

LEVITICUS.

CAP. I.

6 ϗ ἀνεκάλεσε Μωϋσῆν] MS. Ox. ϗ ἀνεκάλεσε κύριος Μωϋσῆν. & Ald. edit. ϗ ἐκάλεσε κύριος Μωϋσῆν· in quibus vox κύριος poſt ἐλάλησε deeſt. Iſychius in Leviticum author eſt LXX. interpretes vertiſſe *revocare*. 2 προσφέρῃ δῶρα] MS. Ox. & Complut. edit. προσάγῃ δῶρα. Ald. edit. προσάξῃ δῶρα. & Rom. edit. cum Cyrillo De ador. 16 προσαγάγῃ δῶρα. 3 ἐὰν ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. ἐὰν ὁλοκαυτώματα. δεκτὸν ἔναντι κυρίου] MS. Ox. δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι ἔναντι κυρίου. 5 ϗ σφάξουσι] Cyrillus ϗ σφάξει. 6 ϗ δείραντες] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo ϗ ἐκδείραντες. 7 στοιβάσουσι ξύλα] Rom. edit. cum Cyrillo 8. ἐπιστοιβάσουσιν. οἱ υἱοὶ Ααρὼν] Complut. edit. ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρών. Ald. edit. στοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρών. Rom. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmat. τὰ ὄντα] Cyrillus τοῦ ὄντος. 9 τὰ δὲ ἐγκοίλια] Complut. edit. τὰ δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ. ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς] MS Ox. & Rom. edit. ϗ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo cum codice noſtro conſentiunt. κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. 10 εἰς ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. & Rom. εἰς ὁλοκαυτώματα· reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ] In Ald. edit. deeſt κύκλῳ. 12 τὴν κεφαλὴν ϗ τὸ στέαρ] MS. Ox. & Ald. edit. τὴν κεφαλὴν ϗ τὸ στέαρ αὐτοῦ. Complut. edit. τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ϗ τὸ στέαρ αὐτοῦ. τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] Complut. edit. τὰ ὄντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 13 κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. 14 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃ δῶρον τῷ κυρίῳ] Deſunt hæc omnia in Ald. edit. feſtinatione librarii vel incuria typographi: malè. Pro κάρπωμα MS. Ox. legit ὁλοκαύτωμα, & Complut. edit. ὁλοκάρπωμα. τῶν περιστερῶν] Ald. edit. τῶν περιστεριδίων. 15 ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ἀνακλάσει. ἐπιθήσει ὁ ἱερεύς] Compl. edit. ἐπιθύσει ὁ ἱερεύς. 16 τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς] Theod. τὴν φύσαν αὐτοῦ σὺν τοῖς πτίλοις. Aq. τὴν στίζουσαν. Procopius, *Veſiculam gutturis*. *Aquila vertit, edentem.* ἐκβαλεῖ αὐτό] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐκβαλεῖ αὐτά. 17 ἐκ τῶν πτερύγων] MS. Ox. ἐκ τῶν πτερῶν, διελεῖ] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, μαδίσει, λεπίσει. ἐπιθήσει αὐτό] Complut. edit. ut ſupra, ἐπιθύσει αὐτό. κάρπωμά ἐστι θυσία] MS. Ox. ὁλοκαύτωμά ἐστι θυσίας. Complut. edit. cum Cyrillo, κάρπωμά ἐστι θυσίας.

CAP. II.

1 δῶρον θυσίαν] MS. Ox. δῶρον θυσίας. Philo, Quòd ſomnia à Deo mittantur, δῶρον ἢ θυσίαν. 2 Καὶ οἴσει πρὸς τοὺς υἱοὺς] Complut. edit. & Ald. ϗ οἴσει αὐτήν. πλήρη τὴν δράκα] MS. Ox. & Complut. edit. πλήση τὴν δράκα. ϗ πάντα τὸν λίβανον] Philo, ϗ παντὶ τῷ λιβάνῳ. Cyrillus De adorat. 16. ϗ πᾶν τὸ λίβανον. 4 προσφέρῃς] Complut. edit. & Rom. προσφέρῃ. πεπεμμένην ἐκ κλιβάνου] MS. Ox. πεποιημένην ἐν κλιβάνῳ. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ. δῶρον κυρίῳ] Deſunt hæc in MS. Ox. Complut. edit. & Aldina. διακεχρισμένα] Complut. edit. κεχρισμένα. 5 ἄζυμα ἔσται] Rom. edit. ἄζυμά ἐστι· reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 9 ϗ ἐπιθήσει] MS. Ox. ϗ ἐπιθύσει. κάρπωμα· ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. & Complut. edit. κάρπωμα· ὀσμὴν εὐωδίας. 10 ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου] MS. Ox. ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίῳ. 11 οὐ ποιήσετε ζυμωτόν] Cyrillus De ador. 15. οὐ προσοίσετε ζυμωτήν. καρπῶσαι κυρίῳ] MS. Ox. καρπῶσαι θυσίαν τῷ κυρίῳ. 12 δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ] MS. Ox. δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε ἀπ' αὐτῶν τῷ θεῷ. ἀναβιβασθήσεται] Cyrillus De ador. 12. ἀναθήσεται. Idem tamen De adorat. 15. lectionem codicis noſtri & reliquorum exemplarium retinet. 13 οὐ διαπαύσατε] Complut. edit. & Ald. οὐ διαπαύσεται, & Ald. præfigit copulam καί. προσοίσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν] In MS. Ox. & Ald. edit. deſunt illa κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, & in Complut. edit. τῷ θεῷ ὑμῶν.

14 τίς

14 νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρεικτὰ] Aq. ἁπαλὰ λάχανα ὀσπριώδη. Theod. πίονα ἄχυρα. Euſebius, χίδρα ἐστὶν ὅταν ἀκμασάντων ἀσταχύων λαβὼν διαθρύψῃ τις χερσὶν οἱονεὶ ἀλέσας, ἐρεικτὰ καὶ τὰ ἐν μύλῳ πτισθέντα, καὶ τὸν φλοιὸν ἀποβαλόντα ὀσπριώδη λάχανα. 16 ἀπὸ τῶν χίδρων] MS. Ox. ἀπὸ τῶν χίδρων τοῦ ἐρείγματος αὐτῆς.

CAP. III.

1 αὐτοῦ προσαγάγῃ] Complut. edit. αὐτὸς προσαγάγῃ. Ald. edit. αὐτὸ προσαγάγῃ. 2 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo Glaph. in Leviticum addunt αὐτοῦ. De adorat. verò lib 16. abeſt vox αὐτοῦ. καὶ σφάξει αὐτό] Rom. edit. addit ἐναντίον κυρίου, cum Cyrillo 16 qui tamen in Leviticum lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ] In Ald. edit. deſunt illa τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ. 3 κάρπωμα κυρίῳ] MS. Ox. κάρπωμα θυσίας κυρίῳ. 5 τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Cyrillo deſunt illa ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. De adorat. autem 16. lectionem codicis noſtri & Rom. editionis ſequitur. ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. & Complut. edit. ὀσμὴν εὐωδίας, fortè, εἰς ὀσμὴν, ut infra cap. 6. 8 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐπιθήσει τὴν χεῖρα, & MS. Ox. addit αὐτοῦ. καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς] MS. Ox. καὶ σφάξει αὐτὸ κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. 9 κάρπωμα τῷ θεῷ] MS Ox. Ald. edit. & Rom. κάρπωμα τῷ κυρίῳ. 11 ὀσμὴν εὐωδίας] Complut. edit. & Rom. ὀσμὴ εὐωδίας, fortè εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. 12 προσάξει ἔναντι κυρίου] Complut. edit. προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου. 13 ἐπιθήσει τὰς χεῖρας] MS Ox. addit αὐτοῦ. 15 καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφρούς] Complut. edit. & Ald. καὶ τοὺς δύο νεφρούς. καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν] Ald. edit. & Rom. καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν. τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] Complut. edit. & Ald. τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 16 κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. κάρπωμα ὀσμῆς εὐωδίας. Complut. edit. & Ald. κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας, fortè κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, ut eſt in Hebræo. 17 νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα] Complut. edit. νόμιμον αἰώνιον.

CAP. IV.

2 ἀκουσίως] Aq. ἐν ἀγνοίᾳ. 3 ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ τοῦ λαὸν ἁμαρτεῖν] MS. Ox. ἱερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἑκουσίως εἰς πλημμέλησιν τοῦ λαοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν. ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ] In Complut. edit. Rom. & Cyrillo in Leviticum & De adorat. 15. deeſt αὐτοῦ. 4 παρὰ τὴν θύραν] MS. Ox. & Complut. edit. παρὰ τὰς θύρας. ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] MS. Ox. ἐπιθήσει τὰς χεῖρας 5 τετελειωμένος τὰς χεῖρας] MS. Ox. τετελειωμένος εἰς τὰς χεῖρας. οἴσει αὐτὸ ἐπὶ τὴν σκηνήν] MS. Ox. ἀνοίσει αὐτὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo in Leviticum & De adorat. 15. εἰσοίσει αὐτὸ εἰς τὴν σκηνήν. 6 ἑπτάκις ἔναντι κυρίου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἑπτάκις τῷ δακτυλίῳ ἔναντι κυρίου. 7 θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων] MS. Ox. & Complut. edit. θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως, & Ald. edit. θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαρπώσεως. 8 τὸ κατακαλύπτον] Ald. edit. τὸ ἐπικαλύπτον. 9 τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων] Rom. edit. cum Cyrillo in homil. & De adorat. 15. ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων. 10 τῆς καρπώσεως] MS. Ox. τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 11 σὺν τῇ κεφαλῇ] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 ἐξοίσουσιν ὅλον] Complut. edit. ἐξοίσει ὅλον. 13 πᾶσα συναγωγὴ Ισραὴλ] MS. Ox. & Ald. edit. & Cyrillus De adorat. 15. πᾶσα συναγωγὴ τῶν υἱῶν Ισραήλ. ἀγνοήσῃ ἀκουσίως] In Ald. edit. & Cyrillo De adorat. 9. & 15. deeſt vox ἀκουσίως, neque eam Origenes agnoſcit. λάθῃ ῥῆμα] Schol. παρορασθῇ λόγος. ἣ οὐ ποιηθήσεται] Complut edit. ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν. 17 βάψει ὁ ἱερεὺς] Complut. edit. βάψει ὁ ἀρχιερεύς. τὸν δάκτυλον] Ald. edit. addit αὐτοῦ. ἐνώπιον τοῦ καταπετάσματος] MS. Ox. κατὰ πρόσωπον τοῦ καταπετάσματος. 18 τῶν θυμιαμάτων] Schol. Ἄλλος, τῶν ἀρωμάτων. πρὸς τὴν βάσιν] Schol. Ἄλλος, εἰς τὸ θεμέλιον. τῶν καρπώσεων] MS. Ox. τῶν ὁλοκαυτωμάτων. τοῦ πρὸς τὴν θύραν] Complut. edit. τοῦ ὄντος πρὸς τὴν θύραν. Rom. edit. τοῦ πρὸς τῇ θύρᾳ, & Ald. τοῦ ὄντος πρὸς τῇ θύρᾳ. 19 πᾶν στέαρ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 20 ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν] Complut. edit. ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ. 21 ἐξοίσουσι τὸν μόσχον] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. addunt ὅλον. 22 καὶ ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ] In MS. Ox. Ald. edit. & Cyrillo De adorat. 15. deſunt illa καὶ ἁμάρτῃ. 23 ἄρσεν ἄμωμον] Ald. edit. & Cyrillus addunt περὶ ἁμαρτίας. 24 ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἁμαρτία ἐστὶ] MS. Ox. cum Cyrillo ἁμαρτίας ἐστί. Ald. edit. περὶ ἁμαρτίας ἐστί. 25 καὶ ἐπιθήσει] MS. Ox. καὶ λήψεται καὶ ἐπιθήσει. 27 ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν] MS. Sar. ἐν τῷ ποιῆσαι αὐτὴν μίαν. 28 καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν] MS. Ox. Sar. Complut. edit. et Ald. καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ, χίμαιραν ἐξ αἰγῶν. θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας] In MS. Sar. deeſt vox ἄμωμον, et poſt ἁμαρτίας additur αὐτοῦ. 29 ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 30 τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. addit αὐτοῦ. καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ] MS Sar. καὶ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ. παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου] Ald. edit. addit τῶν ὁλοκαυτωμάτων. 32 τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 15. τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ ἁμαρτίας. 33 καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. καὶ σφάξουσιν αὐτό] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt περὶ ἁμαρτίας. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι, τὰ ὁλοκαυτώματα] Ald. edit. οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα ἐν τόπῳ ἁγίῳ. 34 τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. τῆς ὁλοκαυτώσεως] Complut. edit. & Rom. τῆς ὁλοκαρπώσεως. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. voces illæ obelo notantur. 35 ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίου] MS. Ox. & Complut. edit. ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα κυρίου. περὶ τῆς ἁμαρτίας] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco.

CAP. V.

1 λήψεται τὴν ἁμαρτίαν] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ, et MS. Sar. ſub aſteriſco. 2 ἡ ψυχὴ ἥτις] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις. ἢ τῶν θνησιμαίων, ἢ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] MS. Sar. ordine inverſo ἢ τῶν θνησιμαίων τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων ἀκαθάρτων, quibus ſub aſteriſco ſubjungit, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίανται καὶ πλημμελήσει. MS.Ox. ordinem noſtri codicis et reliquorum exemplarium ſequitur, & poſt κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων addit ἅψηται, ἢ θνησιμαίου ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, καὶ λάθῃ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μεμίανται καὶ πλημμελήσει. κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι] Ald. edit. καλοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι. λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὗτος γνῷ] Complut. edit. & Ald. οὕτως γνῷ, malé. καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων] MS. Ox. addit καὶ ἔσται ὅτι πλημμελήσει ἓν ἀπὸ τούτων, quæ omnia in MS. Sar. ſub aſteriſco ſimiliter adduntur, niſi quòd pro ἓν legat εἰς ἕνα. 5 περὶ ὧν ἡμάρτηκε] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. περὶ ἧς ἡμάρτηκε. 6 περὶ τῆς ἁμαρτίας] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε] In MS. Ox. & Complut. edit. deſunt illa, αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε. MS. Sar. Ald. edit. & Rom. agnoſcunt. 8 προσάξει ὁ ἱερεὺς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς, aſteriſco notantur. καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς, obelo notantur. 10 δεύτερον ποιήσει ὁλοκαύτωμα] Compl. edit. & Rom. δεύτερον ποιήσει ὁλοκάρπωμα. MS. Ox & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ] MS. Ox. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας. In MS. Sar. deſunt illa περὶ ἁμαρτίας. 11 ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτό] MS.Ox. ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτήν· et Ald.edit. ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτῆς. ἐπιθήσει ἐπ' αὐτό] MS.Ox. ἐπιθήσει ἐπ' αὐτήν· & Ald. edit. ἐπιθήσει ἐπ' αὐτῇ. 12 οἴσει αὐτό] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo οἴσει αὐτήν. πλήρη τὴν δράκα] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίῳ] Cyrillus, τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίου. ἁμαρτίας ἐστι] Sic et Ald. edit. at Complut. edit. ἁμαρτίας γάρ ἐστι. 15 ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ] Complut. edit. cum Cyrillo et Theodor. qu. 2. ἐὰν λάθῃ αὐτὴν λήθῃ. Reliqua exemplaria cum MS. Sar. et Euſebio De demonſtr. lib. 1. lectionem codicis noſtri ſequuntur. Schol. ἐὰν ἀδικήσῃ ἀδικίαν, ἢ ἐὰν παραβῇ παράβασιν. σίκλων τοῦ σίκλου τῶν ἁγίων] Complut. edit. et Ald. σίκλων τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. Schol. σταθμὸν ἐν σταθμῷ ἁγίων. 17 ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio et Cyrillo, ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ. λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 18 εἰς πλημμέλειαν] Schol. εἰς λύτρωσιν. 19 ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου.

CAP. VI.

2 ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ] MS. Ox. et Sar. Ald. edit. & Rom. cum Euſebio De demonſtrat. lib 1. et Cyrillo De adorat. 15. ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ. παριδὼν παρίδῃ] Cyrillus παριδοῦσα παρίδῃ· reliqua omnia exemplaria cum Euſebio lectionem codicis noſtri confirmant. ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον] Complut. edit. ψεύσηται πρὸς τὸν πλησίον. Et ſic Euſebius niſi quòd addat αὐτοῦ. MS. Sar. ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, et vox αὐτοῦ aſteriſco notatur. ἐν παραθήκῃ] Euſebius, ἐν παρακαταθήκῃ. περὶ κοινωνίας] Schol. ἐν πιστώσει χειρός. περὶ ἁρπαγῆς] Schol. ἐν ἀναγκασμῷ. ἠδίκησέ τι τὸν πλησίον] MS. Sar. addit αὐτοῦ, ſub aſteriſco. Schol. ἐσυκοφάντησέ τι τὸν πλησίον. 4 τὸ ἀδίκημα] Schol. Ακύλας καὶ οἱ λοιποὶ, τὴν συκοφαντίαν. τὴν παραθήκην] Euſebius τὴν παρακαταθήκην. ἀπὸ παντὸς πράγματος] In MS. Sar. vox πράγματος obelo notatur. τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco. καὶ τὸ ἐπίπεμπτον] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ἀποδώσει] MS. Ox. & Sar. addunt αὐτό. ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ] Ald. edit. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ. 6 εἰς ὃ ἐπλημμέλησε] MS. Ox. addit πρὸς τὸν ἱερέα· pro quibus MS. Sar. legit εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα, et voces illas πρὸς τὸν ἱερέα aſteriſco notat. 9 ἐπὶ τῆς καύσεως] MS.Ox. ἐπὶ τῆς κατακαύσεως. ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωΐ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ οὐ σβεσθήσεται] MS. Sar. cum noſtro codice & reliquis exemplaribus concordat, et voces, οὐ σβεσθήσεται obelo notat. 10 παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. παραθήσει αὐτὴν ἐχόμενα. τὴν κατακάρπωσιν] MS. Ox. τὴν κάρπωσιν. 13 καὶ πῦρ διαπαντός] In MS. Sar. vox πῦρ obelo notatur. 14 προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ααρών] Ald. edit. προσοίσουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς. 15 καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ] Ald.edit. addit ὁ ἱερεύς. τῇ δρακὶ] MS.Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco· σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς] MS.Sar. Compl.edit.Ald. et Rom. σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς, et vox παντὶ in MS.Sar. aſteriſco notatur. 17 ἅγια ἁγίων] MS.Ox. et Sar. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt ἐστιν. 18 ἅψηται αὐτῶν] Compl. edit. ἅψηται ἀπ' αὐτῶν, malé. 21 πεφυραμένην οἴσει αὐτήν] MS. Ox. geminam verſionem afferre videtur, ζεστὴν πεφυραμένην οἴσει αὐτήν. ἑλικτά] MS. Ox. ἐρεικτά. quam lectionem interpres Origenis agnoſcit, illa autem θυσίαν ἐκ κλασμάτων ex alia verſione allata eſſe videntur, ubi etiam οἴσεις, fortè pro οἴσει ſcribendum. ἐκ κλασμάτων] Compl. addit προσοίσει. 22 νόμος αἰώνιος] Ald.edit. νόμιμον αἰώνιον. MS. Ox. et Compl. edit. νόμιμον αἰώνιον τῷ κυρίῳ. 25 τὸ ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Compl. edit. et Ald. cum Cyrillo τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάξουσι τὰς ἁμαρτίας] MS. Sar. σφάξουσι τὸ περὶ ἁμαρτίας. MS. Ox. et Ald. edit. σφάξουσι καὶ τὸ τῆς ἁμαρτίας. 28 οὗ ἐὰν ἑψηθῇ] MS. Ox. addit ἐπ' αὐτῷ, & MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν αὐτῷ. καὶ ἐκκλύσει ὕδατι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. καὶ κλύσει ὕδατι. Cyrillus in Leviticum κλύσει ὕδατι, & De adorat. 12. ἐκπλύσει ὕδατι· pro πλυνεῖ fortè & ἐκπλυνεῖ. 30 ἐν τόπῳ ἁγίῳ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐν τῷ ἁγίῳ. Cyrillus De adoratione 12. lectionem codicis noſtri ſequitur. 31 τὸν κριὸν τὸν περὶ τῆς πλημμελείας] In MS. Sar. illa τὸν κριὸν τὸν περὶ obelo notantur. 32 τὸ ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τὰ ὁλοκαυτώματα. σφάξουσι τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου] In MS. Sar. illa τὸν κριὸν & ἔναντι κυρίου obelis notantur. καὶ τὸ αἷμα] MS. Sar. addit αὐτοῦ ſub aſteriſco. 33 ὀσφὺν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ] Complut. edit. & Ald ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ. τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων] In MS Sar. illa, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, obelo notantur. 35 κάρπωμα τῷ κυρίῳ] Ald. edit. κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. 36 ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται. 37 οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας] Cyrillus De adorat. οὕτω καὶ τὸ περὶ τῆς πλημμελείας. 38 προσάγων ὁλοκαύτωμα] Cyrillus, προσάγων ὁλοκαυτώματα. δέρμα τῆς ὁλοκαυτώσεως] MS. Ox. δέρμα τῆς ὁλοκαρπώσεως. αὐτὸς προσφέρει] MS. Ox. & Ald. edit. αὐτὸς προσάγει. 39 ἥτις ποιηθήσεται] MS. Sar. ἥτις πεφθήσεται.

CAP. VII.

1 θυσίας σωτηρίου] Complut. edit. θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 2 περὶ αἰνέσεως] Schol. περὶ εὐχαριστίας. ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως] MS. Ox. & Complut. edit. ἄρτους ἀζύμους ἐκ σεμιδάλεως. Schol. Ἄλλος φησὶ, κολλυρίδας. σεμίδαλιν πεφυραμένην] MS. Ox. σεμίδαλιν ζεστὴν ἐκ κολλύραν (fortè ἢ κολλύραν) πεφυραμένην. 3 ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις] MS. Ox. ἐπὶ κολλύρων ἄρτων ἀζύμων. ſcribendum potius ζυμιτῶν, & in edit. Ald. pro ἀζυμίταις corrigendum ζυμίταις. τὸ δῶρον αὐτοῦ] MS. Sar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 12. τὰ δῶρα αὐτοῦ. ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ.

14 ϗ προσάξει ἓν] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. ϗ προσάξει ἀπ' αὐτοῦ ἕν· & MS. Ox. ϗ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ ἕν. ἀφαίρεμα κυρίῳ] Schol. ταυτόν ἐστιν ἀφαίρεμα, ϗ ἀφόρισμα ϗ ἐπίθεμα, ϗ καρπώματα ἀπὸ τῶν θυσιῶν ἀφοριζόμενα θεῷ, ἅπερ γίνεται μέρη τοῦ ἱερέως. 5 ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται] Complut. edit. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσάγῃ. 6 ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ] Cyrillus De adorat. 10. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσενέγκῃ. 7 ϗ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν] In MS. Sar. his verbis præfiguntur ſub aſteriſco, ϗ τὸ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτοῦ βρωθήσεται. 8 φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν] MS. Ox. βρώσει βρωθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ. In MS. Sar. φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς εἰρηνικῶν αὐτοῦ, & illa, τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν αὐτοῦ, aſteriſco notantur. δεχθήσεται αὐτῷ] In MS. Sar. deeſt αὐτῷ. οὐ λογισθήσεται αὐτῷ] Theodotio φέγγος δέεται. τὴν ἁμαρτίαν λήψεται] Cyrillus De ador. 10. μιανθήσεται, ϗ τὴν ἁμαρτίαν λήψεται. 9 ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται] MS. Sar. addit ſub aſteriſco, ϗ τὰ κρέα. 10 ὅ ἐστι κυρίου] Complut. edit. & Ald. ὅ ἐστι κυρίῳ. ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη] Complut. edit. ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη. 11 ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου] Procopius, *Quicunque contrectaverit omnem rem impuram. Theodotion, Quicunque inquinaverit ſe verbo impuro. Aquilas, Quicunque conſpurcaverit ſe verbo aliquo inquinato.* τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου] Complut. edit. τῆς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν. 14 ϗ εἰς βρῶσιν οὐ φάγεται] MS. Ox. Sar. Ald. & Rom. ϗ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται. Compl. ϗ βρώσει οὐ βρωθήσεται. 15 ὧν προσάξει] MS. Sar. ὧν προσάξεται. Ald. edit. ὧν προσάξετε. ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς] MS. Ox. addit ἡ ἐσθίουσα. 19 Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις] MS. Sar. & Complut. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. θυσίαν σωτηρίου κυρίου] In MS. Sar. & Rom. edit. deeſt κυρίου. ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 20 τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. προσοίσει αὐτά] Complut. edit. προσάξει αὐτά. Ald. προσοίσει αὐτῷ. 21 τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου] Ald. edit. τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 22 ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου] Ald. edit. ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σωτηρίων. 25 τοῦ ἱερατεύειν] Complut. edit. εἰς τὸ ἱερατεύειν.

CAP. VIII,

2 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ] MS. Sarravii addit ſub aſteriſco μετ' αὐτοῦ. ϗ τὰς στολὰς αὐτοῦ] MS. Ox. ϗ τὰς στολὰς αὐτῶν. In MS. Sar. & Complut. edit. deeſt αὐτοῦ. Apud Cyrillum De adorat. 11. deſunt illa omnia, ϗ τὰς στολὰς αὐτοῦ. 3 ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν] Ald. edit. ἐκκλησίας ὃ ἦν ἐπὶ τὴν θύραν, errore fortè librarii vel typographi. 4 ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγήν] MS. Ox. ἐκκλησίασε τὴν συναγωγήν. Ald. edit. ἐξεκλησίασε πᾶσαν τὴν συναγωγήν. 6 ϗ προσήνεγκε] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ϗ προσήγαγε. 7 ἔζωσεν αὐτοὺς τὴν ζώνην] MS Sar. ἔζωσεν αὐτὸν τῇ ζώνῃ. ἐνέδυσεν αὐτὸν ἐπενδύτην] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην. ϗ ἐπέθηκεν αὐτῷ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom ϗ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτόν. 8 συνέζωσεν αὐτόν] MS. Sar. συνέδυσεν αὐτόν. Ald. edit. ἔζωσεν αὐτόν. συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ] MS. Ox. & Sar. Compl. & Ald. συνέσφιγξεν αὐτὴν ἐν αὐτῷ. ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτόν] Rom. edit. ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν. Reliqua omnia exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὴν Δήλωσιν ϗ τὴν Ἀλήθειαν] Aq. & Theod. τοὺς φωτισμοὺς ϗ τελειώσεις. 9 τὸ καθηγιασμένον ἅγιον] In Complut. edit. deeſt ἅγιον. 10 ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως] MS Sar. & Complut. ſubjungunt hoc loco, quæ in reliquis exemplaribus paulo infra habentur, ϗ ἔχρισε τὴν σκηνὴν ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ (In Complut. edit. Ald. & Rom. πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς) ϗ ἡγίασεν αὐτήν. 11 ϗ ἡγίασεν αὐτὸ ϗ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ] Reliqua exemplaria ϗ ἡγίασεν αὐτὸ ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, & in MS. Sar. illa, ϗ ἡγίασεν αὐτό, obelo notantur. Et pro πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ut in noſtro. ϗ ἡγίασεν αὐτά] Complut. edit. ἁγιάσαι αὐτά. 12 ϗ ἐπέχεε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 13 ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας] Aq. & Theod. ἐνέδυσεν αὐτοὺς ὑποδύτας. ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας] MS. Sar. & Ald. editio, ἔζωσεν αὐτοὺς ζώναις. 14 προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν μόσχον] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. ϗ οἱ υἱοὶ Ααρών] Reliqua exemplaria omnia, ϗ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. τὰς χεῖρας] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτῶν. 15 ἔσφαξεν αὐτόν] In MS. Sar. vox αὐτόν obelo notatur. τῷ δακτύλῳ] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ϗ ἐκαθάρισε] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν ἔχει ϗ ἱλάσατο. ἄλλη δὲ ἔκδοσις περιημάρτησεν. ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ. 16 ἔλαβε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 17 τὴν βύρσαν] MS. Ox τὸ δέρμα. κατέκαυσεν αὐτὰ πυρί] In Complut. edit. deeſt αὐτά. 18 προσήγαγε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox εἰς ὁλοκάρπωσιν. ἔσφαξε Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. 19 ἐκρεανόμησε κατὰ μέλη] Ald. edit. addit αὐτοῦ. MS. Ox. & Complut. edit. ἐκρεοτόμησε κατὰ μέλη αὐτοῦ. 20 ὁλοκαύτωμα ὅ ἐστιν] In MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. deeſt ὅ. MS Ox. ὁλοκάρπωμα ὅ ἐστιν. κάρπωμά ἐστι τῷ κυρίῳ] MS. Sar. κάρπωμά ἐστι κυρίου. 21 προσήγαγε Μωϋσῆς] In MS Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. τὸν δεύτερον κριόν] In Complut. edit. deeſt κριόν. 22 ἄκρον τῆς χειρός] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. Et ſic etiam poſt, ἄκρον τοῦ ποδός. 23 ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν] MS. Sar. & Ald edit. ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων αὐτῶν τῶν δεξιῶν. Compl. edit. in ſingulari legit, ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς αὐτῶν δεξιοῦ, atque ita in cæteris, ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς, & τοῦ ποδός. 24 ἔλαβε τὸ στέαρ] MS. Ox. & Ald. edit. ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ στέαρ. ϗ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας] MS. Sar. & Complut. edit. ϗ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας. 26 ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον] Complut. edit. ἔλαβε κολλύραν ἄζυμον μίαν. ϗ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα] Complut. edit. ϗ κολλύραν ἄρτου ἐξ ἐλαίου μίαν. Schol. Ἄλλος, κολλύραν. ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ] Compl. edit. ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ στέατα. 26 Καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα] MS. Sar. ἐπέθηκεν τὰ πάντα. 27 ἔλαβε Μωϋσῆς] MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. ἔλαβε αὐτὰ Μωϋσῆς. ϗ ἀνήνεγκεν αὐτὰ Μωϋσῆς] In Complut. edit. & Ald deeſt Μωϋσῆς. ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. ὅ ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας] In Ald. edit. deſunt ὅ ἐστιν. 28 ἀφεῖλε τὸ ἐπίθεμα] Ox. ἀφεῖλε τὸ ἀφαίρεμα. Compl. edit. Ald. & Rom. & Philo Alleg. 2. ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα. 29 Καὶ ἔλαβε] MS. Ox. ϗ λαβὼν Μωϋσῆς. 31 ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς] Complut. edit. παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς. φάγονται ταῦτα] MS. Ox. & Sar. & Rom. edit. φάγονται αὐτά. 32 κατακαυθήσεται] MS. Sar. κατακαύσετε. Ald. edit. & Rom. κατακαύσατε. 33 ἕως ἡμέρα πληρωθῇ τελειώσεως ὑμῶν] MS. Ox. ἕως ἡμέρας πληρώσεως, Compl. ἕως ἡμέρας πληρώσεως, ἡμερῶν τελειώσεως ὑμῶν. MS. Sar. Ald. & Rom. cum Cyrillo De ador. 11. ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν. 34 ἣ ἐνετείλατο] In Ald edit. deeſt ἥ. τοῦ ποιῆσαι] MS. Ox. & Ald. edit. τοῦ ποιῆσαι. 35 ἡμέρας ϗ νύκτας] MS. Ox. Compl. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo De adorat. 11. ἡμέραν ϗ νύκτα. ἵνα μὴ ἀποθάνητε] Compl. edit. ϗ οὐκ ἀποθανεῖσθε. ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός] In MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. deſunt ὁ θεός. 36 συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] Complut. edit. συνέταξε κύριος ἐν χερσὶ Μωϋσῆ.

CAP. IX.

2 εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄμωμα] Cyrillus εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄμωμον. 3 λάλησον, λέγων] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. λαλήσεις λέγων. 4 ϗ μόσχον] Ald edit. ϗ μόσχον ἐκ βοῶν. σεμίδαλιν πεφυραμένην] Complut. edit. & Ald. σεμίδαλιν ἀναπεφυραμένην. 5 προσῆλθε πᾶσα συναγωγή] Ald. edit. προσῆλθον πᾶσα συναγωγή. 6 ὃ εἶπε κύριος] Compl. edit. ὃ συνέταξε κύριος. 7 ποίησον τὰ δῶρα] Complut. edit. ποίησον τὸ δῶρον. καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῇ] MS. Sar. καθάπερ ἐνετείλατό μοι κύριος. In Ald. edit. καθάπερ ἐνετείλατο κύριος. 9 ἔβαψε τὸν δάκτυλον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 10 ϗ τοὺς νεφροὺς] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ τοὺς δύο νεφρούς. τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος] MS. Ox. & Sar. cum edit. Aldina, τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος. 11 κατέκαυσαν αὐτὰ πυρί] Complut. edit. κατέκαυσεν ἐν πυρί & Ald. κατέκαυσε πυρί. *MS.* Sar. κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ, & ſic ſtatim infrà ἔσφαξαν, pro ἔσφαξεν. 12 ϗ προσέχεεν] MS. Sar. & Compl. addunt αὐτό. 13 προσήνεγκαν αὐτό] MS. Ox. & Ald. edit. προσήνεγκαν αὐτῷ. κατὰ μέλη] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ τὰ μέλη. Compl. edit. μετὰ μέλη, malè. αὐτὰ ϗ τὴν κεφαλήν] MS. Ox. αὐτοῦ, ϗ τὴν κεφαλήν. In Compl. edit. deeſt vox αὐτά. 14 ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. ἐπέθηκε τὸ ὁλοκαύτωμα. 15 ϗ ἐκαθάρισε] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτόν. MS. Ox. ϗ περιεποίησε. 17 ϗ ἔπλησε τὰς χεῖρας] MS. Sar. addit αὐτοῦ. 18 προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ] Sic & MS. Ox. & Complut. edit. προσέχεε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, niſi quòd cum MS. Sar. poſt προσέχεε addant αὐτό. 19 ϗ τοῦ κριοῦ] MS. Sar. ϗ ἀπὸ τοῦ κριοῦ. τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας] MS. Sar. τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν. 20 ϗ ἐπέθηκε] MS. Sar. ϗ ἐπέθηκαν. 21 ἀφεῖλεν Ααρὼν ἀφαίρεμα] MS. Ox. ἀφώρισεν Ααρὼν ἀφόρισμα. συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. συνέταξε Μωϋσῆς. 22 τὰς χεῖρας] MS. Sar. & Compl. edit. addunt αὐτοῦ. κατέβη ποιήσας] MS. Ox. & Ald. edit. κατέβη ποιῆσαι. ὁλοκαυτώματα τοῦ σωτηρίου] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. ὁλοκαυτώματα, ϗ τὰ τοῦ σωτηρίου. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 11. ὁλοκαυτώματα, ϗ τὰ τοῦ σωτηρίου. 24 ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον] MS. Ox. & Sar. cum Compl. edit. addunt αὐτῶν.

CAP. X.

1 οἱ υἱοὶ Ααρὼν] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & *Rom.* οἱ δύο υἱοὶ Ααρών. ἔθηκαν ἐπ' αὐτό] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτά. MS. Sar. & Rom. edit. ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτό. ἐπ' αὐτὰ θυμιάματα] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα. MS. Sar. & Rom. edit. ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα. 3 ὃ εἶπε κύριος] Complut. edit. ὃ ἐλάλησε κύριος. ϗ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ] MS. Ox. ϗ ἐνώπιον πάσης τῆς γῆς. 4 τὸν Μισαδαί] MS. Ox. & Sar. Compl. edit. & Ald. τὸν Μισαήλ. ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν] MS. Ox. addit σὺν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν. 5 ὃν τρόπον εἶπε] Complut. edit. cum Ambroſio, ὃν τρόπον ἐλάλησε. 6 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους] In MS. Sar. τοὺς καταλελειμμένους obelo notantur. τὴν κεφαλὴν ὑμῶν] Compl. edit. cum Ambroſio, τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου] MS. Sar. ὃν ἐνεπυρίσθησαν ἀπὸ κυρίου. Complut. edit. cum Ambroſio ὃν ἐνεπύρισε κύριος. 7 ἐφ' ὑμῖν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio addunt ἐστιν. 7 προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur, Philo De Temulentia ἢ προσπορεύεσθε τῷ θυσιαστηρίῳ. 10 Διαστεῖλαι ἀναμέσον] MS. Sar. ϗ διαστεῖλαι ἀναμέσον. ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων ϗ τῶν καθαρῶν] Ald. edit. ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων ϗ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν. Philo ordinem invertit, ἀναμέσον τῶν καθαρῶν ϗ τῶν ἀκαθάρτων. 11 ϗ συμβιβάσεις] Ald. & *Rom.* ϗ συμβιβάζειν. MS. Ox. & Sar. lectionem codicis noſtri confirmant. Schol. Ἄλλος φησὶ φωτίζειν. 12 τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς καταλειφθέντας] Ox. Compl. edit. Ald. cum Ambroſio τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς καταλειφθέντας. ϗ φάγετε ἄζυμα] Compl. edit. cum Ambroſio ϗ φάγετε αὐτὴν ἄζυμα. & Ald. ϗ φάγετε ἄζυμα. 13 οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι] Ald. edit. addit κύριος, malé. 14 ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου] Complut. edit & Ald. cum Ambroſio ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σωτηρίων. 15 τοῖς υἱοῖς σου ϗ ταῖς θυγατράσι σου] In MS. Sar. illa ϗ ταῖς θυγατράσι σου obelo notantur. 16 τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησε] MS. Ox. τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ζητῶν ἐζήτησε. ἐθυμώθη Μωϋσῆς] In MS. Sar. vox Μωϋσῆς obelo notatur. τοὺς ἱερεῖς τοὺς υἱοὺς Ααρών] In MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum Ambroſio, deſunt illa, τοὺς ἱερεῖς. 17 τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ] Theodor. qu. 10 in Leviticum, τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ. τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν] In MS. Sar. vox φαγεῖν obelo notatur. Theodoretus ibidem per interrogationem οὐ τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν κύριος φαγεῖν; 18 οὐ γὰρ εἰσήχθη] MS. Ox. & Sar. Complut. edit & Ald. cum Ambroſio, οὐ γὰρ εἰσηνέχθη. κατὰ πρόσωπον ἔσω] In MS. Sar. deſunt illa κατὰ πρόσωπον. ὃν τρόπον μοι συνέταξε κύριος] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio ὃν τρόπον συνετάγη μοι. 19 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In *MS.* Sar. deeſt vox λέγων. συμβέβηκέ μοι ταῦτα] *MS.* Sar. Ald. edit. & Rom. συμβέβηκέ μοι τοιαῦτα. φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio, φάγομαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

CAP. XI.

1 πρὸς Μωϋσῆν ϗ Ααρών, λέγων] *MS. Sar.* addit ſub aſteriſco πρὸς αὐτούς. 3 πᾶν κτῆνος διχηλοῦν] In *MS. Sar.* vox κτῆνος obelo notatur. 4 ϗ ἀπὸ τῶν διχηλούντων] Ald. edit. ϗ ἀπὸ τῶν μὴ διχηλούντων. ϗ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας] In *MS. Sar.* hæc omnia obelo notantur. κάμηλον, ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. κάμηλον, ὅτι οὐκ ἀνάγει. 5 δασύποδα, ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo De ador. 14. δασύποδα, ὅτι οὐκ ἀνάγει. 6 χοιρογρύλλιον ὅτι ἀνάγει] Ald. edit. & Rom. χοιρογρύλλιον, ὅτι οὐκ ἀνάγει. In MS. Sar. & Complut. edit. contra quam in reliquis exemplaribus χοιρογρύλλιον priori loco ponitur, deinde δασύπους, & in MS. Sar. ante ἀνάγει utrobique deeſt οὐκ, ut in noſtro codice & edit. Rom. 8 ϗ τῶν θνησιμαίων] MS. Ox & Sar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt, αὐτῶν. ὅτι ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν] In *MS.* Sar. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. deeſt ὅτι. 9 ϗ ταῦτα, ἃ φάγεσθε] Complutenſ. edit. & Ald. cum Cyrillo, ϗ ταῦτα φάγεσθε. ϗ ἐν ταῖς θαλάσσαις] In *MS.* Sar. ϗ, obelo notatur. 10

δες] MS. Sar. καὶ λεπίδες. ἐν τῷ ὕδατι] In MS. Sar. hæc obelo notantur. Cyrillus in plurali legit, ἐν τοῖς ὕδασι. 12 καὶ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι] MS Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι. βδέλυγμα τοῦτο ἔσται ὑμῖν] MS. Sar. & Rom. edit. βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν. Apud Cyrillum deest ἐστιν. 14 καὶ ἰκτῖνα] MS. Sar. Complutens. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ἴκτινον, καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον. καὶ τὸν γρύπα] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον, καὶ τὸν λαρὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ] In MS. Sar. illa καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ obelo notantur. 16 καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ] Desunt hæc in Ald. edit. malè. 20 πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα] MS. Sar. πορεύεται ἐπὶ τεσσάρων, & sic infra versu seq. ut in Complut. edit. & apud Philonem De rerum Divinarum hærede. 21 φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν] MS. Sar. & Ald. edit. φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν. ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ] MS. Ox. ἀνώτερα (& Philo ἀνώτερω) τῶν ποδῶν αὐτοῦ. MS. Sar. & Complut. edit. ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτῶν. πηδᾶν ἐν αὐτοῖς] Philo ὥστε πηδᾶν ἐν αὐτοῖς. ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. cum Philone, ἀπὸ τῆς γῆς. 25 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. 26 ὃ ἐστι διχηλοῦν] Complut. edit. & Ald. ὃ ἐστι δίχηλον. οὐκ ἀναμαρυκᾶται] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. οὐ μηρυκᾶται, & Ald. οὐ μὴ μηρυκᾶται. 22 πᾶς ὃς πορεύεται] MS Ox. & Complut. edit. πᾶν ὃ πορεύεται. ἐπὶ χειρῶν] MS. Sar. addit αὐτοῦ. ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν] Reliqua exemplaria ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν. 28 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν] Ald. edit. ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν. 29 ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. κροκόδειλος ὁ χερσαῖος] MS. Sar. addit καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. 30 καὶ χαλαβώτης] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ καλαβώτης, & Ald. edit. καὶ καλαβώτης. 31 ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς] In MS. Sar. illa τῶν ἐπὶ τῆς γῆς obelo notantur. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. ἁπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων] Complut. edit. & Ald. ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν. 32 ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν τεθνηκότων αὐτῶν] Complut. edit. ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τεθνηκότων αὐτῶν. MS. Sar. & Ald. edit. ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπί τι τεθνηκότων αὐτῶν. Rom. edit. cum Cyrillo ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ τεθνηκότων αὐτῶν. MS Ox. sequitur lectionem codicis nostri. σκεύους ξυλίνου ἢ δερματίνου] MS. Ox & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, σκεύους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος. καὶ καθαρὸν ἔσται] Ald. edit. καὶ μετὰ ταῦτα καθαρὸν ἔσται. 33 πᾶν σκεῦος ὀστράκινον] Ald. edit. πᾶν ἄγγος ὀστράκινον. εἰς ὃ ἂν πέσῃ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. εἰς ὃ ἂν ἐμπέσῃ. ἀπὸ τούτων ἔνδον] Complut. edit. ἀπ' αὐτῶν ἔνδον. αὐτὸ συντριβήσεται] MS. Ox. αὐτὸ συντρίψεται. 34 ἀκάθαρτον ἔσται] Complut. edit. & Ald. addunt ὑμῖν. 35 πᾶν ὃ ἐὰν πέσῃ] MS. Sar. πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ. Complutens. edit. πᾶν ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιπέσῃ. Ald. πᾶν ὃ ἐὰν ἐμπέσῃ, & Rom. πᾶν ὃ ἐὰν ἐπιπέσῃ. 37 ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων] Ald edit. & Rom. ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων. MS. Ox. Sar. & Complut. edit. cum codice nostro concordant. ὃ σπαρήσεται] Ald. edit. ὃ σπείρεται. 39 ὃ ἐστιν ὑμῖν τοῦτο φαγεῖν] In MS. Sar. vox τοῦτο obelo notatur. 40 ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἐσθίων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν. πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, & sic statim ubi hæc verba repetuntur. Ald. edit. addit αὐτοῦ. καὶ λούσεται ὕδατι] Verba hæc quæ bis hoc versu in MS. Ox. prout in nostro occurrunt, in Complut. edit. & Ald. hoc loco desunt. Cyrillus agnoscit, sed illis quæ sequuntur, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, subjungit addendo καὶ καθαρὸς ἔσται. In MS. Sar. posteriore loco desunt καὶ λούσεται ὕδατι. 42 πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος] Complut. edit. πᾶν πορευόμενον ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶν πορευόμενον. ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν] Complut. edit. ὅτι βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν. In MS. Sar. ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν, & vox ὑμῖν obelo notatur. 43 καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς] Ald. edit. καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς. rectiùs fortasse deletâ negandi particulâ, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς. 44 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὁ θεὸς ὑμῶν] In MS. Sar. voces εἰμι & ὁ θεὸς ὑμῶν obelo notantur. ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος] In MS. Ox. & Sar. & Ald. edit. deest κύριος. & vox εἰμι in MS. Sar. obelo notatur. 46 πάσης ψυχῆς, τῆς κινουμένης] MS. Sar. & Complut. edit. πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς κινουμένης, & vox ζώσης in MS. Sar. asterisco notatur. 47 καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν] MS. Ox. & Ald. edit. addunt καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ισραήλ. τῶν ζωογονούντων] MS. Ox. τῶν ζώντων.

CAP. XII.

2 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς] Complut. edit. & Ald. cum Ambrosio addunt λέγων. τέκῃ ἄρσεν] Complut. edit. & Ald. cum Ambrosio τέκῃ ἄρσενα. καὶ ἀκάθαρτος ἔσται] In MS. Ox. Complut. edit. Cyrillo De adorat. 15. & Ambrosio deest καί. κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς] Isychius author est Aquilam vertisse, *secundum dies separationis miseriæ*. Sym. *separationis afflictionis*, & Theod. *separationis doloris ejus*. 4 τριάκοντα ἡμέρας καὶ δέκα] Reliqua omnia exemplaria τριάκοντα καὶ τρεῖς. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. & Ambrosius ἐν αἵματι καθαρισμοῦ αὐτῆς. MS. Sar. & Ald. edit. ἐν αἵματι καθαρῷ αὐτῆς. Rom. edit. & Cyrillus lectionem codicis nostri confirmant. ἕως οὗ πληρωθῶσιν] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἕως ἂν πληρωθῶσιν. 5 κατὰ τὴν ἄφεδρον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Ambrosio addunt αὐτῆς. ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ μίαν] Reliqua omnia exemplaria ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ ἕξ. ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς] MS. Sar. & Ald. edit. ἐν αἵματι καθαρῷ αὐτῆς. 6 ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον] In Complut. edit. & Ambrosio deest vox ἄμωμον, & in MS. Sar. obelo notatur. ἢ δύο τρυγόνας] In reliquis omnibus exemplaribus ἢ τρυγόνα. 7 προσοίσει ἔναντι κυρίου] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Ambrosio προσοίσει αὐτὸν ἔναντι κυρίου. περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς, obelo notantur.

CAP. XIII

2 οὐλὴ σημασία τηλαυγής] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. οὐλὴ σημασίας ἢ τηλαυγής. Rom. edit. & Cyrillus De adorat. 15. οὐλὴ σημασίας τηλαυγής. ἀχθήσεται] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ ἐλεύσεται. In Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deest καί. 3 μεταβάλλῃ ἐν τῇ ἁφῇ λευκήν] MS. Ox. μεταβάλλῃ εἰς λευκήν. Complut. edit. μεταβάλλῃ λευκὴν & Ald. μεταβάλλῃ λευκή. ταπεινή] Schol. Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος, κοίλη, βαθυτέρα. ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός] Complut. edit. & Ald. addunt, αὐτοῦ, quæ vox in MS. Sar. obelo notatur. 4 ἐὰν δὲ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἐὰν δὲ καὶ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ. δέρματι τοῦ χρωτός] MS. Sar. Complut. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. οὐ μετέβαλε τρίχα λευκήν] Ald. edit. οὐ μετέβαλε λευκῇ. αὐτὴ δέ ἐστιν ἀμαυρά] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. 6 καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. πλυνάμενος τὰ ἱμάτια] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. σημασία] Aq. ἐξανάδοσις. Theodor. ἔκβρασμα. 7 ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία] Aq. & Symm. ἐὰν δὲ ἐπιδόσει ἐπιδῷ τὸ ἐμφύσημα. 8 ἰδοὺ μετέπεσεν] Aq. ἰδοὺ ἐπέδωκεν. Symm. ἰδοὺ ὑπερέβη, & Theod. ἰδοὺ διακέχυται. Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, ἰδοὺ ἐπλατύνθη. In MS. Sar. οὐ μετέπεσεν. 9 καὶ ἥξει πρὸς τὸν ἱερέα] MS. Ox. καὶ ἐλεύσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα. Complut. edit. & Ald. καὶ ἐλεύσεται καὶ πρὸς τὸν ἱερέα. 11 ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτός] Cyrillus addit αὐτοῦ. 12 ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ] MS. Ox. & edit. Rom. cum Cyrillo ἀνθοῦσα ἐξανθήσῃ. ἐν τῷ δέρματι] Cyrillus addit τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ. ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν] Complut. edit. ἀπὸ κεφαλῆς αὐτοῦ ἕως ποδῶν αὐτοῦ. MS. Sarravii & Ald. edit. ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν αὐτοῦ. 13 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] MS. Sar. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. τὸ δέρμα τοῦ χρωτός] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt, αὐτοῦ. καθαριεῖ αὐτόν] MS. Ox. καθαριεῖ αὐτήν, & Ald edit. καθαριεῖ αὐτοῦ. ὅτι πᾶν] MS. Ox. ὅτι πᾶσα. 15 τὸν χρῶτα ὑγιῆ] Schol. τὴν σάρκα τὴν ζῶσαν. ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι] In Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo abest ὅτι. 16 ἀποκαταστῇ] Complut. edit. ἀποκατασταθῇ. μεταβάλῃ λευκήν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. μεταβάλῃ λευκόν. 17 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] MS. Sar. & Complut. edit. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καθαριεῖ ὁ ἱερεύς] MS. Ox. καθαριεῖ αὐτόν. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS, Ox. καθαρὸς ἔσται. Complut. edit. & Ald: Rom. καθαρὸς ἐστι, & Cyrillus καὶ καθαρός ἐστι. 20 ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινοτέρα] MS. Ox. ἡ ὄψις κοιλοτέρα. Complut. edit. ἡ ὄψις αὐτῆς ταπεινοτέρα. λέπρα ἐστίν] Ald. edit. ἁφὴ λέπρας ἐστίν. 21 θρὶξ λευκὴ καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ] MS. Ox. θρὶξ λευκὴ καὶ κοιλοτέρα. ἀφοριεῖ αὐτόν] Complut. edit. & Rom. καὶ ἀφοριεῖ. 22 καὶ μιανεῖ] Ald. edit. καὶ μιάνῃ. 23 κατὰ χώραν μείνῃ] MS. Ox. Complutens. edit. & Ald. κατὰ χώραν αὐτοῦ μείνῃ. ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ] Ald. edit. addit τοῦ ἀσθενοῦς. 24 τηλαυγὲς λευκόν, πυρρίζον ἢ ἔκλευκον] MS. Ox. τηλαύγημα λευκὸν ἢ πυρρίζον. Complut. edit. τηλαυγὲς ἢ ἔκλευκον πυρρίζον. Ald. edit. τηλαυγὲς λευκόν, ἢ πυρρίζον ἢ ἔκλευκον. 25 ὄψεται αὐτό] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. ὄψεται αὐτόν. μετέβαλε θρὶξ λευκή] Complut. edit. & Ald. μετέβαλε τρίχα λευκήν. ὄψις αὐτοῦ ταπεινή] MS. Ox. ὄψις αὐτοῦ κοιλοτέρα. 26 ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεύς] Compl. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὴν ὁ ἱερεύς, & Ald. ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καὶ ταπεινόν] MS. Ox. καὶ κοῖλον. 29 ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται] Compl. edit. & Ald. ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ᾧ ἐὰν γένηται· & sic infra in initio sectionis octavæ. 30 ὄψις αὐτῆς ἐγκοιλοτέρα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὄψις αὐτῆς κοιλοτέρα. θρὶξ ξανθίζουσα λεπτή] Ald. edit. θρὶξ ἐξανθίζουσα λεπτή. θραῦσμα] Schol. Ἄλλος, ἀπόσπασμα. 32 οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος] MS. Ox. οὐκ ἔστι κοιλοτέρα τοῦ δέρματος, & sic rursus statim infra in hac eâdem sectione. 34 πλυνάμενος τὰ ἱμάτια] Compl. edit. addit αὐτοῦ. 36 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς] Complut. edit. & Ald. περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθιζούσης. ὅτι ἀκάθαρτος] In Complut. edit. & Ald. abest ὅτι. 37 ἐνώπιον μείνῃ] Complut. edit. & Ald. ἐνώπιον αὐτοῦ μείνῃ. 39 ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ] In Complut. edit. desunt illa τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. 41 κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ] Complut. edit. κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ μαδήσῃ. 42 λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι] MS. Ox. λέπρα ἐστὶν ἀνθοῦσα (Complut. edit. ἐξανθίζουσα, & Ald. ἐξανθοῦσα) ἐν τῷ φαλακρώματι. 44 ἄνθρωπος λεπρός ἐστι] MS. Ox. & Complut. edit. addunt ἀκάθαρτός ἐστι. μιανεῖ αὐτόν] MS. Ox. Complutens. edit. Ald. & Rom. μιάνσει μιανεῖ αὐτόν. 45 ἀκατακάλυπτος] Rom. edit. cum Cyrillo ἀκάλυπτος. 46 ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή] Ald. edit. ἔσται αὐτῷ ἡ διατριβή. 47 καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἱμάτιον ᾧ ἐὰν γένηται. 48 ἐργασίμῳ δέρματι] Fortè, δέρματος, vel potius σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ut statim infra. 51 διακέχυται ἡ ἁφή] MS. Ox. διακέχυται ἡ πληγή. λέπρα ἔμμονός ἐστιν] Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, φιλόνεικος· ὀπίσω δὲ παλαιουμένην αὐτὴν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ συγγηρῶσαν τῷ σώματι, καὶ ἀνίατον. 52 ἐν ᾧ ἐὰν γένηται ἡ ἁφή] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἁφή. 53 μὴ διακέχυται ἡ ἁφή] MS. Ox. μὴ διακέχυται ἡ πληγή. 55 καὶ ἥδε] Complut. edit. καὶ εἰ δέ. 55 ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ] Schol. Ἄλλος, σπανίζουσαν. 57 λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν] Compl. λέπρα ξανθίζουσά ἐστιν. 59 καθαρίσαι αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό] In Complut. edit. abest posterius αὐτό. Reliqua omnia exemplaria cum codice nostro consentiunt.

CAP. XIV.

2 νόμος τοῦ λεπροῦ] MS. Ox. addit ἔσται. 4 ζῶντα καθαρά] Cyrillus in Leviticum ζῶντα καὶ καθαρά. 5 τὸ ὀρνίθιον τὸ ἕν] Cyrillus τῶν ὀρνιθίων τὸ ἕν. 6 κεκλωσμένον κόκκινον] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo κλωστὸν κόκκινον. In nupera editione operum Cyrilli pro κλωστὸν errore typographi legitur ἀλαστόν. τὸν ὕσσωπον] Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo in fœminino legunt τὴν ὕσσωπον. 7 περιρρανεῖ] MS. Ox. ἐπιρρανεῖ. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. καὶ καθαρίσει αὐτὸν juxta veritatem hebraicam. 8 ξυρηθήσεται] MS. Ox. et Complut. edit. ξυρήσεται, et sic statim infra bis. καὶ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. cum Cyrillo καὶ καθαρισθήσεται. 9 καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. καὶ καθαρὸς ἔσται] Complut. edit. καὶ καθαρισθήσεται. 10 πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον] MS. Ox. ἀμνάδα μίαν ἐνιαύσιον ἄμωμον, Complut. edit. et Ald. πρόβατον ἓν ἄμωμον, ἐνιαύσιον. πεφυραμένης] MS. Ox. et Compl. edit. πεφυραμένην. 12 προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας] MS. Ox. προσάξει αὐτὸν περὶ τῆς πλημμελείας. καὶ ἀφοριεῖ αὐτά] Ald. edit. addit ὁ ἱερεύς. ἐν τόπῳ ᾧ σφάζουσι] MS. Ox. οὗ σφάζουσι. Complut. edit. Ald. et Rom. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι. 14 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρός] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδός] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 16 καὶ βάψει] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. addunt ὁ ἱερεύς. τὸν δάκτυλον] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τῆς χειρός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ. MS. Ox. et edit. Rom. cum codice nostro consentiunt. 17 τὸ ἐν τῇ χειρί] MS. Ox. edit. Ald. τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, et Rom. τὸ ὂν ἐν τῇ χειρί. τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς] Complut. edit. et Rom. τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς. ποδὸς τοῦ δεξιοῦ]

δεξιοῦ] Complut. edit et Ald. ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας] MS. Ox. ἐπὶ τὸ αἷμα τῆς πλημμελείας. 19 περὶ τοῦ ἀκαθάρτου καθαριζομένου] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. περὶ τοῦ καθαριζομένου. Fortè καθαρισομένου, & ſic infra ſectione ſequente. Complut. edit. cum codice noſtro conſentit. 20 καὶ οἴσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν] Complut. edit. καὶ τὴν θυσίαν ἀνοίσει. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro concordant, niſi quod pro οἴσει legant ἀνοίσει. 21 ἐὰν δὲ πένηται] MS. Ox. & Ald. edit. ἐὰν δὲ πένης ᾖ. λήψεται ἀμνὸν ἕνα] MS. Ox. λήψεται ἀμνὸν ἕνα περὶ πλημμελείας. Ald. edit. λήψεται ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα. εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα] MS. Ox. εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφόρισμα. σεμιδάλεως πεφυραμένης] Ald. edit. σεμιδάλεως ἐμπεφυραμένης. 23 εἰς τὸ καθαρίσαι] MS. Ox. εἰς τὸ καθαρισθῆναι. 25 ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ] Complut. edit. & Ald. τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ. 26 ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως] Ald. edit. ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 27 τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ] Complut. edit. & Ald. τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ τῷ δεξιῷ. ἀπὸ τοῦ ἐλαίου] Ald. edit. addit πάλιν. 28 τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ 29 τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον. τοῦ καθαριζομένου] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τοῦ καθαρισθέντος. malim καθαρισομένου, & ſic alibi. 31 εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. εἰς ὁλοκαύτωσιν. 32 τῇ χειρί] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 34 ἐν κτήσει] Complut. edit. cum Cyrillo ἐν κλήρῳ. Theodor. qu. 18. neutram agnoſcit. καὶ δώσω] Ald. δώσει, mendoſè; prout ἕξει pro ἥξει. 36 πρὸ τοῦ εἰσελθόντα] MS. Ox. cum Cyrillo, πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν. καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ] MS. Ox. καὶ οὐ μιανθήσεται πάντα τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ. Cyrillus, καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται πάντα ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ. 37 Καὶ ὄψεται] MS. Ox. & edit. Ald. addunt ὁ ἱερεύς. ταπεινοτέρα] MS. Ox. κοιλοτέρα. 39 ἐπανήξει] Cyrillus πάλιν ἥξει. 42 καὶ ἐξαλείψουσι] Cyrillus author eſt ἐξαλείψουσι pro περιαλείψουσι hoc loco poſitum eſſe. 43 μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι. Compl. μετὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι. Cyrillus poſt ἐξαλειφθῆναι repetit τὴν οἰκίαν. 45 πάντα τὸν χοῦν] Compl. edit. et Ald. cum Cyrillo addunt τῆς οἰκίας. 46 ὁ εἰσπορευόμενος] Cyril. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος. 48 καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται] MS. Ox. καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διακέχυται. Compl. edit. καὶ ἰδοὺ διακέχυται. μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι] MS. Ox. μετὰ ἀλειφθῆναι, et Compl. edit. ut ſupra μετὰ τὸ ἀπαλειφθῆναι. 49 ζῶντα καθαρά] In Complut. edit. abeſt vox καθαρά. καὶ τοῦ ὑσσώπου] Complut. edit. et Ald cum Cyrillo, καὶ τὴν ὕσσωπον. 51 βάψει αὐτό] Complut. edit. et Ald. βάψει αὐτά. Cyrillus utramque lectionem agnoſcit 52 ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου καὶ ἐν τῷ ὕδατι] Cyrillus, ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου ἐσφαγμένου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι. ἐν τῷ ὑσσώπῳ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, ἐν τῇ ὑσσώπῳ. 53 εἰς τὸ πεδίον] Cyrillus addit καθαρόν. καὶ καθαρὰ ἔσται] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ καθαρισθήσεται. 56 καὶ τοῦ αὐγάζοντος] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ τοῦ αὐγάσματος. 57 καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι] In Complut. edit. deeſt καί.

CAP. XV.

1 ἐλάλησε] Ald. edit. εἶπε. 2 ἐρεῖς αὐτοῖς] Complut. edit. & Ald. ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀκάθαρτός ἐστι] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 15. ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστι. 3 ἧς συνέστηκε τὸ σῶμα] Compl. edit. ἡ συνέστηκεν ἐν τῷ σώματι. διὰ τῆς ῥύσεως] Compl. addit αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ ἡμέραι] Uſque ad πᾶσα κοίτη deſunt in Compl. editione, reliqua exemplaria agnoſcunt, & Ald. edit. pro ἧς συνέστηκε legit αἷς συνέστηκε & illis διὰ τῆς ῥύσεως cum MS. Ox. addit αὐτοῦ. 5 καὶ λούσεται ὕδατι] Ald. edit. cum Cyrillo, καὶ λούσεται ὕδατι τὸ σῶμα αὐτοῦ. 6 καθίσῃ ὁ γονορρυής] Ox. & Ald. καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυής. 9 ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῇ. In Ald. edit. deeſt vox ὄνου, Iſychius verò agnoſcit, & eſſe LXX. interpretum teſtatur, 10 ἁπτόμενος ὃς ἂν ᾖ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἁπτόμενος ἀπὸ πάντων ὅσα ἂν ᾖ. 11 ὅσων ἐὰν ἅψηται] Compl. edit. & Ald. ὅταν ἂν ἅψηται. χεῖρας οὐ νένιπται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt ὕδατι, & Compl. & Ald. poſt χεῖρας addunt αὐτοῦ· pro νένιπται verò Complut. legit διένιπται. 12 νιφθήσεται ὕδατι] Compl. edit. πλυθήσεται ὕδατι. καθαρὸν ἔσται] MS. Ox. καθαρισθήσεται. 13 εἰς τὸν καθαρισμόν] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι. Compl. & Ald. λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι. 15 περὶ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ] Compl. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ. Ald. edit. ἀπὸ περὶ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, malé. 16 ὃς ἐὰν ἐξέλθῃ] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ᾧ ἂν ἐξέλθῃ. 17 ἐφ' ὃ ἐὰν ᾖ] Ox ἐφ' ὃ ἂν γένηται. 18 λούσονται ὕδατι] Cyrillus καὶ λούσονται τὰ σώματα ὕδατι. 24 σκεῦος οὗ ἐὰν αὐτὴ κάθηται ἐπ' αὐτῷ] MS. Ox. & Complut. edit. σκεῦος ἐφ' ᾧ καθίσῃ ἐπ' αὐτό. Ald. σκεῦος οὗ ἐὰν κάθηται ἐπ' αὐτῷ, & Rom. σκεῦος οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ. 25 ἐὰν ῥέῃ ῥεύσει αἵματος] MS. Ox. & Complut. edit. & Ald. ἐὰν ῥέῃ ῥύσιν αἵματος. 26 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως] Ald. edit. addit αὐτῆς. κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου] MS. Ox. Complut. edit. addunt αὐτῆς. κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτῆς. 27 πᾶς ὁ ἁπτόμενος] Complut. edit. καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος. πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. λούσεται τὸ σῶμα] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 28 ἀπὸ τῆς ῥύσεως] Complut. edit. addit αὐτῆς. 29 λήμψεται δύο τρυγόνας] Complut. edit. Ald. & Rom. λήψεται ἑαυτῇ δύο τρυγόνας. 30 εἰς ὁλοκαύτωμα] Complut. edit. & Ald. εἰς ὁλοκαύτωσιν. 31 διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν] Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo & Theodoreto qu 21. addunt αὐτῶν. 33 καὶ ὁ γονορρυής] MS. Ox. καὶ τῷ γονορρυεῖ. Ald. edit. καὶ ἐγονορρύησεν. μετὰ ἀποκαθημένης] Complut. edit. μετὰ ἀποκαθηρμένης. mendoſé.

CAP. XVI.

1 ἐν τῷ προσάγειν] Complut. edit. & Ald. ἐν τῷ προσφέρειν. 2 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo et Theodoreto qu. 122. deeſt vox λέγων. καὶ μὴ εἰσπορευέσθω] Apud Cyrillum deeſt καὶ, reliqua omnia exemplaria cum Theodor. qu. 22. agnoſcunt; legendum fortè μὴ εἰσπορεύεσθαι. 3 καὶ κριὸν] Complut. edit. καὶ κριῷ. εἰς ὁλοκαύτωμα] Cyrillus εἰς ὁλοκάρπωμα. 4 περισκελὲς λινοῦν] Complut. edit. περισκέλιον λινοῦν. ζώνῃ λινῇ ζώσεται] MS. Ox. cum Cyrillo ζώνην λινῆν ζώσεται. Schol. τὸ λινοῦν καὶ λινῆν. Ἄλλος φησὶ διπλοῦν καὶ διπλῆν. 5 δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν] MS. Ox. & Ald. edit. δύο τράγους ἐξ αἰγῶν, & ſic deinceps. 7 τοὺς δύο χιμάρους καὶ στήσει αὐτοὺς] MS. Ox. & Ald. edit. τοὺς δύο τράγους, καὶ παραστήσει αὐτούς. Complut. etiam edit. legit. παραστήσει. 8 ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. addunt vocem κλήρους, & MS. Ox. cum Ald. edit. legunt τράγους, pro χιμάρους, & ſic deinceps. Cyrillus ſequitur lectionem codicis noſtri. κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ, καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ] Schol. Σύμμαχος, τὸν ἀποπομπαῖον οὕτως ὠνόμασεν. ὁ δὲ Ἀκύλας, εἰς τράγον ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον. Aliud Scholion, Ἀκύλας, κλῆρος εἷς κεκρατημένος, καὶ εἷς ἀπερχόμενος. 9 καὶ προσοίσει] Compl. edit. καὶ ποιήσει. 10 ὥστε ἀποστεῖλαι] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ὥστε ἐξαποστεῖλαι. ἀφήσει] MS. Ox. ἀφιέναι. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ ἀφήσει. εἰς τὴν ἔρημον] MS. Ox. addit, καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς τὴν ἔρημον, & ſic etiam Ald. edit. niſi quòd pro εἰς τὴν ἔρημον legat εἰς γῆν ἄβατον. 12 καὶ πλήσει τὰς χεῖρας] Complut edit. & Ald. cum Cyrillo, καὶ πληρώσει τὰς χεῖρας. Complut. etiam χεῖρας addit αὐτοῦ. Rom. edit. cum Theodor. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 14 ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 15 καὶ οἴσουσι ἀπὸ τοῦ αἵματος] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo καὶ οἴσουσι τοῦ αἵματος. 16 ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον] MS. Ox. cum Theodoreto ἐξιλάσεται περὶ τῶν ἁγίων. 17 πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ] In Complut. edit. et Ald. abeſt vox, υἱῶν. 19 τῷ δακτύλῳ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 21 τὰς χεῖρας αὐτοῦ] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ. 23 εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον] MS. Ox. εἰσπορευόμενος εἰς τὸ ἅγιον, & Compl. edit. εἰσπορευόμενος αὐτὸς εἰς τὸ ἅγιον. 24 ποιήσει τὸ ὁλοκάρπωμα, καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ] MS. Ox. cum Complut. edit. ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ λαοῦ. Ald. edit. in plurali legit τὰ ὁλοκαρπώματα utrobique, & Rom. ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ. 26 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. 27 ὧν τὸ αἷμα] MS. Ox. & Complut. edit. addunt αὐτῶν. 28 πλυνεῖ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ταπεινώσετε τὰς ψυχάς] MS. Ox. cum Theodor. κακώσετε τὰς ψυχάς. 31 σαββάτων ἀνάπαυσις] In Compl. edit. deeſt vox ἀνάπαυσις. καὶ ταπεινώσετε] Theodor. κακώσετε, ubi τὴν κάκωσιν interpretatur νηστείαν. 32 ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα] Ald. edit. ἱερατεύειν αὐτὸν μετὰ τὸν πατέρα. τὴν λινῆν, στολὴν ἁγίαν] Ald edit. τὴν λινῆν αὐτοῦ, στολὴν τὴν ἁγίαν. 33 τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου] Complut. edit. τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων. 34 ἐξιλάσκεσθαι] Ald. edit. ἐξιλάσασθαι. ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν] MS. Ox. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν.

CAP. XVII.

3 ἢ τῶν προσηλύτων, ἢ τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo in Leviticum hæc verba non agnoſcunt, neque in hebræo hoc loco reperiuntur. Cyrillus tamen De adorat. lib. 10, priora ἢ τῶν προσηλύτων omittit, & poſteriora retinet. 4 ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου] Complut. edit. & Ald. ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα, αἷμα ἐξέχεεν] Compl. edit. & Ald. cum Theod. qu. 23. αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, αἷμα ἐξέχεεν. Idem tamen in Leviticum αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ὃς ἐκεῖνο αἷμα ἐξέχεεν. καὶ οἴσουσι] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτά. Legendum fortè αὐτάς· ſcil. θυσίας, & ſic ſtatim infra. καὶ θύσουσι θυσίαν] Complut. edit. καὶ θύσουσι θυσίας. 6 παρὰ τὰς θύρας] Ald. edit. παρὰ τὴν θύραν. 9 ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ] Ald. edit. ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. 10 καὶ ἐπιστήσω] Apud Cyrillum De adorat. 10. deeſt καί. 11 δέδωκα αὐτό] Euſebius De demonſtrat. 1. δέδωκα τὸ αἷμα. περὶ τῶν ψυχῶν] Euſebius περὶ τῶν ἁμαρτιῶν. 14 οὐ φάγεσθε] MS. Ox. οὐκ ἔδεσθε. 15 καὶ λούσεται ὕδατι] MS. Ox. & Ald. edit. καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι· καὶ καθαρὸς ἔσται] MS. Ox. καὶ καθαρισθήσεται. 16 μὴ πλυνῇ τὰ ἱμάτια] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ, ſic etiam poſt τὸ σῶμα.

CAP. XVIII.

1 καὶ εἶπε κύριος] Complut. edit. & Ald. καὶ ἐλάλησε κύριος. 3 ἐπιτηδεύματα γῆς Αἰγύπτου] Et ita MS. Ox. Complut. edit. cum Euſebio De demonſtr. 4. ἐπιτηδεύματα τῆς γῆς Αἰγύπτου. Rom. edit. ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου. Ald. edit. & Theodoretus qu. 24. ἐπιτηδεύματα τῆς Αἰγύπτου. κατῳκήσατε ἐπ' αὐτῆς] MS. Ox. Complut. edit. cum Philone De congreſſu quærendæ eruditionis gratiâ, cum Theodoreto παρῳκήσατε ἐν αὐτῇ. Ald. edit. παρῳκήσατε ἐπ' αὐτῆς. Philo κατῳκήσατε ἐν αὐτῇ. καὶ ἐν τοῖς νομίμοις αὐτῶν] Compl. edit. cum Euſebio καὶ ἐν τοῖς νόμοις αὐτῶν, Ald. edit. & Rom. καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν, & Theodoretus καὶ τοῖς νόμοις αὐτῶν. 4 πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς] Compl. edit. Ald. & Rom. καὶ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς. 5 ἃ ποιήσας ἄνθρωπος] Complut. edit. & Clem. Alexandr. Strom. 2. ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. Philo ὁ ποιήσας αὐτά. Ald. & Rom. ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος. 6 πρὸς πάντα οἰκεῖα] Complut. edit. Ald. & Philo De Gigantibus πρὸς πάντα οἰκεῖον. 19 οὐ προσελεύσῃ] Ald. edit. & Rom. οὐκ εἰσελεύσῃ. 21 λατρεύειν ἄρχοντι] Theodoretus qu. 25. τὸ Ἑβραϊκὸν, μολὸχ ἔχει, καὶ οἱ λοιποὶ δὲ ἑρμηνευταὶ τοῦτο τεθείκασι. 22 κοίτην γυναικός] MS. Ox. Complut. edit. Ald. et Rom. cum Clem. Alex. Pædag. 2. 10. κοίτην γυναικείαν. Cyrillus De adorat. 8. lectionem codicis noſtri confirmat. 23 πᾶν τετράπουν] Complut. edit. πᾶν τετράποδον. μυσαρὸν γάρ ἐστι] Ald. edit. μυσαρόν ἐστι. Iſychius author eſt Aquilam tranſtuliſſe *inſectum*, & Symmachum *ineffabile*. 24 ἐξαποστελῶ] MS. Ox. & Rom. edit. ἐξαποστέλλω. Ald. ἀποστέλλω. Complut. edit. & Euſeb. De demonſtr. 4. cum codice noſtro conſentiunt. 25 ἐμιάνθη] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Euſebio ἐξεμιάνθη. καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτῶν δι' αὐτήν] MS. Ox. καὶ ἐπεσκεψάμην ἀδικίαν αὐτῆς ἐπ' αὐτήν. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν. Euſebius καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτῇ. ἐν τοῖς ἐγκαταλελειμμένοις, ἐπ' αὐτῆς] MS. Ox. Complut, edit. Ald. & Rom. cum Euſebio, τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς. 28 ὃν τρόπον προσώχθισε] Aq. ἐξῆρεν. Symm. ἐξήμεσεν. Theod. ἀπέβαλεν. 29 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. 30 προστάγματά μου] Complut. edit. φυλάγματά μου. τῶν ἀνόμων] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. τῶν νομίμων. ἐγὼ κύριος] Complut. edit, Ald. et Rom. ὅτι ἐγὼ κύριος.

CAP. XIX.

2 λάλησον τῇ συναγωγῇ] Complut. edit. & Ald. λάλησον πάσῃ τῇ συναγωγῇ. 3 φοβείσθω] MS. Ox. φοβηθήσεσθε. 4 ἐπακολουθήσετε] Complut. edit. ἀκολουθήσετε. 5 δεκτὴν] MS. Ox. δεκτά. 7 ἄθυτόν ἐστιν] Aq. ἀπόβλητόν ἐστιν. 8 ὁ δὲ ἔσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψεται] Complut. edit. οἱ δὲ ἐσθίωσι αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψονται. 11 οὐ ψεύσεσθε, οὐ συκοφαντήσει] Ald. edit. καὶ οὐ ψεύσεσθε οὐδὲ συκοφαντήσει. τὸν πλησίον] Complut. edit. addit αὐτοῦ.

12 τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν] MS. Ox. τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. Ald. edit. & Rom. τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν. 13 οὐχ ἁρπάσεις] Complut. edit. οὐχ ἁρπάξεις, & Rom. οὐχ ἁρπᾷ. τοῦ μισθίου] MS. Ox Compl. edit. Ald. & Rom. τοῦ μισθωτοῦ σου. 14 φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου] Complut. edit. et A'd. φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 15 οὐ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου] Complut. edit. Ald. & Rom. οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου. Schol. Ἄλλος φησὶ, οὐ δοξάσεις πρόσωπον μεγάλου. 16 οὐκ ἐπιστήσῃ ἐφ' αἵματι] Complut edit οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἵματι. Ald. & Rom. οὐκ ἐπιστήσῃ ἐφ' αἷμα. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 18 ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 19 τὰ κτήνη σου] Ald. edit. καὶ τὰ κτήνη σου. κατασπερεῖς διάφορον] Ald. edit. κατασπερεῖς δίφορον. 20 αὕτη οἰκέτις] Complut. edit. & *Rom.* αὐτὴ ἡ οἰκέτις. οὐκ ἀπηλευθερώθη] Complut. edit. οὐκ ἐλευθερώθη. 22 περὶ τῆς ἁμαρτίας] Ald. edit. addit αὐτοῦ. ἡ ἁμαρτία] Ald. edit addit αὐτοῦ. 23 εἰσέλθητε] Cyrillus De adorat. εἰσέλθῃς. ξύλον βρώσιμον] Philo περὶ φυτουργίας, ξύλον βρώσεως. καὶ περικαθαριεῖτε] Apud Cyrillum deeſt καί. Schol. οἱ λοιποί φασι, ἀκροβυστεῖτε. Nobilius legendum conjicit ἀκροβυστιεῖτε. ὁ καρπὸς αὐτοῦ] Philo τὸν καρπὸν αὐτοῦ. 25 φάγεσθε τὸν καρπόν] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐγὼ κύριος. μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων] Sic in omnibus exemplaribus; quid ſi μὴ ἔσθετε αἷμα ἐπὶ (vel μετὰ) τῶν κρεῶν; Schol. Ἄλλος, οὐ φάγεσθε ἐπὶ τοῦ αἵματος, Nobilius legendum conjicit ἐπὶ τοῦ αἵματος. ὀρνιθοσκοπηθήσεσθε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ὀρνιθοσκοπήσεσθε. 27 οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν] Aq. οὐ περικυκλώσετε τὸ κλίμα τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Symm. οὐ περιξυρήσετε κύκλῳ τὴν πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Theodor. οὐ κυκλάσετε τὸ φαὰθ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. Schol. σισόη ἐστὶν ὁ κρώβυλος· πλέγμα δὲ ἐστι τοῦτο ὅπερ Ἕλληνες ἐπλέκοντο ὡς χρονικὸν ἀνάθεμα, καὶ μᾶλλον Σαρακηνοὶ μέχρι νῦν τοῦτο ποιοῦσιν. Cyprianus σισόην interpretatur, *cirrum*. Procopius, *Non radetis in orbem vultum capitis veſtri: hæc interpretatio eſt Symmachi, at LXX interpretes ita interpretati ſunt præſentem verſum, non in rotundum attondebitis comam.* φθερεῖτε τὴν ὄψιν] Cyprianus *effigiem* interpretatur. Iſychius *faciem*. 29 ἐμπλησθήσεται ἀνομίας] MS. Ox. πλησθήσεται ἀδικίας, Complut. edit. Ald. & Rom. cum Clem. Alexandr. Pædag. 3. 3. πλησθήσεται ἀνομίας. Iſychius author eſt LXX interpretes pro ἀνομίας legiſſe πορνείας. 31 οὐ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε] Schol. Ἄλλος φησὶ, μὴ ἐπικλίνητε πρὸς τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνώστας. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald ἐγὼ κύριος, & ſic ſtatim infrá. 32 ἐξαναστήσῃ] MS. Ox. ἐξαναστήσεις. Philo de Cherubin ἀναστήσῃ. πρόσωπον πρεσβυτέρου] MS. Ox. πρόσωπον πρεσβύτου. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 34 προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς] MS. Ox. προσπορευόμενος ἐν ὑμῖν. ὅτι προσήλυτοι] MS. Ox. ὅτι πάροικοι. ἐγενήθητε] Complut. edit. ἦτε. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 36 σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος] MS. Ox. σταθμία καὶ μέτρα δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος. Complut. edit. σταθμία δίκαια, καὶ μέτρα δίκαια, καὶ χοῦς δίκαιος. Philo De rerum divinarum hærede lectionem codicis noſtri confirmat. 37 φυλάξασθε πάντα τὸν νόμον μου] Complut. edit. φυλάττετε πάντα τὰ νόμιμά μου. Ald. edit. φυλάξετε πάντα τὸν νόμον μου. Rom. φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου. καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου] In Complut. edit. deeſt vox πάντα. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος.

CAP. XX.

2 καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. 7. addunt λέγων. Complut. edit. λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγων. ἢ τῶν προσγεγενημένων] Rom. edit. ἢ ἀπὸ τῶν γεγενημένων· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. δῷ ἀπὸ τοῦ σπέρματος] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, δῷ τοῦ σπέρματος. 3 τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι] Complut. edit. τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον μοι. 4 ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς] MS. Ox. ἀποκρύψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς. Schol. Ἄλλος, ἐὰν κρύψει κρύπτωσιν ὁ λαὸς τῆς γῆς. τοῦ σπέρματος] Ald. edit. ἐκ τοῦ σπέρματος. μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν] A'd. edit. & Rom. τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν. 5 ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτόν] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτούς. εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν] MS. Ox. εἰς τὸν ἄρχοντα ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν. καὶ ἔσεσθε ἅγιοι] MS. Ox. καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, & Complut. edit. καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι. ὅτι ἐγὼ ὁ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἅγιός εἰμι] Complut edit. Ald. & Rom. ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 8 ἐγὼ κύριος ὑμῶν] In Complut. edit. Ald. & Rom. abeſt ὑμῶν. 9 κακῶς εἴπῃ] Schol. Ἄλλος φησὶ, καταράσηται. 10 ἄνθρωπος ὃς ἂν] MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἄν. Ald. edit. Ἄνθρωπος ὃ ἄν. *Rom.* edit. cum codice noſtro concordat. τοῦ πλησίον] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. θανάτῳ θανατούσθησαν] MS Ox. & Ald. edit. θανάτῳ θανατούσθω. 11 ἐάν τις κοιμηθῇ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν κοιμηθῇ. Ald. edit. & Rom. καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ. 12 ἠσεβήκασι γάρ, ἔνοχοί εἰσιν] MS. Ox. ἠσεβήκασι γὰρ ἔνοχοί εἰσιν. Complut. et Ald. edit. ἠσέβησαν, ἔνοχοί εἰσιν. Rom. lectionem codicis noſtri ſequitur. 14 ἀνόμημά ἐστιν] MS. Ox. ἀνομία ἐστιν, & ſic rurſus ſtatim infrá. 15 ἀποκτενεῖτε] Complut. edit. καὶ ἀποκτενεῖτε. 17 ἁμαρτίαν κομιοῦνται] MS. Ox. ἁμαρτίαν αὐτῶν κομιοῦνται. Complut. edit. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται, & Ald. ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται. 18 ἀποκαθημένης] Complut. edit. ἀποκαθηρμένης, ut ſupra capite 15. mendoſé. ἐξολοθρευθήσονται] Ald. edit. cum Philone de Profugis, ἐξολοθρευθήτωσαν. ἐκ τοῦ γένους] Complut. edit. Ald. & Rom. ἐκ τῆς γενεᾶς. 19 ἀπεκάλυψαν] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ἀπεκάλυψεν. ἁμαρτίαν ἀποίσονται] MS. Ox. & Complut. edit. ἁμαρτίαν αὐτῶν ἀποίσονται. 20 ὃς ἂν κοιμηθῇ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν κοιμηθῇ. μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ] MS. Ox. μετὰ γυναικὸς θείου αὐτοῦ. τῆς συγγενείας αὐτοῦ] MS. Ox. τοῦ θείου αὐτοῦ. ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται] MS. Ox. ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται. 21 ὃς ἂν λάβῃ] MS. Ox. καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν λάβῃ. Complut. edit. & Ald. καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν λάβῃ. ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται] Complut. edit. ἄτεκνοι θανοῦνται. Schol. ἀντὶ τοῦ οὐ λογισθήσεται τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τέκνα. Iſychius author eſt Symmachum et Theodotionem vertiſſe *ſine filiis erunt*. 22 καὶ τὰ κρίματά μου] Complut. edit. & Ald. πάντα τὰ κρίματά μου. ποιήσετε αὐτά] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. καὶ ποιήσετε αὐτά. προσοχθίσῃ ὑμᾶς] Vide ſupra, & corrige textum noſtrum. Compl. edit. Ald. & Rom. προσοχθίσῃ ὑμῖν. 23 πορεύεσθε τοῖς νομίμοις] MS. Ox. πορεύεσθε νόμοις. Compl. edit. πορεύσεσθε ἐν τοῖς νομίμοις. οὓς ἐξαποστέλλω] MS. Ox. ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω. 24 γῆν ῥέουσαν γάλα] Ald. edit. γῆν ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα. 25 ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων] Complut. edit. & Ald. καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων. πετεινῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν] Complut. edit. & Ald. πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων, contra quam in hebraico fonte. 26 ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος.

CAP. XXI.

1 ἐν ταῖς ψυχαῖς] MS. Ox. ἐπὶ ψυχαῖς. μιανθήσεσθε] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 12. μιανθήσονται. 3 ἐπ' ἀδελφῇ] Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται. οὐ μιανθήσεται] Rom. edit. cum Cyrillo, ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται. οὐ μιανθήσεται. Complut. edit. ἐπὶ τούτοις οὐ μιανθήσεται. 5 οὐ ξυρήσετε] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo οὐ ξυρηθήσεσθε. 7 ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς] Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt οὐ λήψονται. ἅγιός ἐστι] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ὅτι ἅγιός ἐστι. 8 τὰ δῶρα] MS. Ox. & Complut. edit. τὰ γὰρ δῶρα. οὗτος προσφέρει] MS. Ox. αὐτὸς προσφέρει. κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς] Ald. edit. κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 10 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν] MS Ox. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου] MS. Ox. τῆς χρίσεως καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας. Complut. edit. τοῦ χρίσματος καὶ τετελειωμένου τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια] Complut. edit. ἐνδύσασθαι τὰ ἅγια. οὐκ ἀποκιδαρώσει] MS. Ox. οὐκ ἀπομιτρώσει. Schol. Ἄλλος φησὶ, οὐκ ἀπομιτρώσει, quod & à Cyrillo expoſitionis gratiâ additum eſt ἤτοι οὐκ ἀπομιτρώσει. καὶ τὰ ἱμάτια] Ald. edit. addit αὐτοῦ. 12 οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον] Ald. edit. οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον. ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ] Aq. ὅτι ἀφόρισμα ἔλαιον ἀλείμματος θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Symm. ὅτι ἄθικτον ἔλαιον τοῦ χρίσματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. Theod ὅτι τὸ ναζὲρ ἔλαιον τὸ χριστὸν παρὰ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, Euſeb. De demonſtr. Evangel. lib. 7. 13 ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ] MS Ox. ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ. 16 ἐλάλησε] MS Ox. εἶπε. 17 τινὶ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος] MS. Ox. ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ μῶμον. προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτοῦ τῷ θεῷ. 18 πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ] MS. Ox. ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ. Rom. edit. πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἐστιν. κολοβόριν] Complut. edit. κολοβόχειρ. 20 ἔφηλος] Complut. edit. ἔφηλος τοὺς ὀφθαλμούς. Schol. ἔφηλος, ἀρρώστημα καταμελαίνειν εἶδος τὴν ἐπ' ἄκρου δέρματος ὄψιν, ἐπ' αὐτοῖς δεικνύμενον μετώποις· πτίλλος δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ ἥκιστα μὲν τοῦ βλέπειν ἐστερημένος, ὑγιῶς δὲ τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἔχων. 21 πᾶς ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος] MS. Ox. πᾶς ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος. οὐ προσεγγιεῖ] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo οὐκ ἐγγιεῖ. θυσίας τοῦ θεοῦ σου] MS. Ox. θυσίας τῷ θεῷ σου. Complut. edit. θυσίας κυρίῳ προσενεγκεῖν] In MS. Ox. & Complut. edit. deſunt illa τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ. Ald. & Rom. agnoſcunt, & in Ald. additur αὐτοῦ. 23 πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται] MS. Ox. εἰς τὸ καταπέτασμα οὐκ εἰσελεύσεται. οὐκ ἐγγιεῖ] MS. Ox. οὐ προσελεύσεται. οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ] Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. Ald. οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ὅτι ἐγὼ κύριος.

CAP. XXII.

2 ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν] Complut. edit. ὅσα ἂν ἁγιάζουσιν. 3 ἀπ' ἐμοῦ] MS. Ox. ἀπὸ προσώπου μου. ἀκαθαρσία ἐπ' αὐτῷ] Rom. edit. cum Cyrillo, ἀκαθαρσία ἐπ' αὐτῷ ᾖ. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν] *MS.* Ox. Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 4 καὶ οὗτος λεπρὸς ἢ γονορρυής] Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυεῖ. 5 ὅστις ἂν ἅψηται] MS. Ox. Complut. edit. & *Rom.* cum Cyrillo, ἢ ὅστις ἂν ἅψηται. ἐπ' ἀνθρώπῳ] Complut. edit. ἢ ἐπ' ἄνθρωπον. Ald ἢ ἀπὸ ἀνθρώπου. ἐν ᾧ μιανεῖ] Cyrillus ἐν ᾧ μιαίνει. 6 ἅψηται αὐτῶν] MS. Ox. & Complut. edit. ἅψηται αὐτοῦ. 7 καθαρὸς ἔσται] Ald. edit. ἀκάθαρτος ἔσται, malé. φάγεται τῶν ἁγίων] Complut. edit. φάγεται ἀπὸ τῶν ἁγίων. 8 οὐκ ἔδεται] MS. Ox. Complut. Ald. & Rom. cum Cyrillo, οὐ φάγεται. μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς] Complut. edit. μιανθῆναι ἐν αὐτῷ. 9 καὶ φυλάξουσι] MS. Ox Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, καὶ φυλάξονται. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 10 ἀλλογενὴς οὐ φάγεται] MS. Ox. & Complut. edit. ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται, & ſic ſtatim infrá. 11 οὗτος φάγεται] Complut. edit. αὐτὸς φάγεται. ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ] MS. Ox. Complut. edit. cum Cyrillo, τὸν ἄρτον αὐτοῦ. φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. φάγονται τὸν ἄρτον αὐτοῦ. 12 τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων] MS. Ox. τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἁγίων. *Rom.* edit. τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου. οὐ φάγεται] Cyrillus οὐκ ἔδεται. 13 ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον] MS. Ox. ἐπαναστρέψει εἰς τὸν οἶκον. Complut. edit. καὶ ἐπαναστρέψῃ ἐπὶ τὸν οἶκον πατρικόν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτῆς. 15 ἃ αὐτοὶ προσφέρουσι] MS. Ox. ἃ αὐτοὶ ἀφορίζουσι. Complut. edit. ἃ αὐτοὶ ἀναφέρουσι. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσι, fortè ἀφορίζουσι. 18 πάσῃ συναγωγῇ] MS. Ox. Complutenſ. edit. & Cyrillus De adorat. 11. addunt υἱῶν. ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων] Clementis codex, ἢ ἀπὸ τῶν προσκειμένων προσηλύτων. Complut. edit. καὶ ἀπὸ τῶν προσκειμένων. τῷ θεῷ εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. τῷ κυρίῳ εἰς ὁλοκαύτωμα. 20 ὅτι οὐ δεκτὸν ὑμῖν ἐστιν] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν. 21 προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου] MS. Ox. προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου. εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν ἐν ταῖς ἑορταῖς] MS. Ox. Complutenſ. edit. & Rom. cum Cyrillo, εὐχὴν ἢ κατὰ αἵρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς. 22 ἢ λειχῆνας ἔχοντα] Complut. edit. ἢ λιχῆνας ἔχοντα. ταῦτα τῷ κυρίῳ] Cyrillus, ταῦτα τῷ θεῷ. εἰς κάρπωσιν] MS. Ox. εἰς ὁλοκαύτωμα. 23 οὐ προσδεχθήσεται] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & *Rom* cum Cyrillo, οὐ δεχθήσεται. 24 καὶ ἐκτομία] MS. Ox. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, καὶ ἐκτομίαν. οὐ προσάξετε] MS. Ox. & *Rom.* edit. οὐ προσάξεις. 25 ὅτι φθαρτά ἐστιν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & *Rom.* cum Cyrillo, ὅτι φθάρματά ἐστιν. 27 ὑπὸ τὴν μητέρα] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo addunt αὐτοῦ. 28 ἢ τὰ παιδία αὐτῆς οὐ σφάξεις] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, καὶ τὸ παιδίον αὐτῆς οὐ σφάξετε. 29 θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ] MS. Ox. θυσίαν αἰνέσεως τῷ κυρίῳ.

30 αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ] Complut. edit. τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οὐκ ἀπολείψετε] MS. Ox. οὐ καταλείψετε. ἐγώ εἰμι κύριος] Complut. edit. et Ald. ἐγὼ κύριος. 31 ϗ φυλάξεσθε] Complut. edit. φυλάξεσθε. ποιήσετε αὐτάς] MS. Ox. & Complut. edit. addunt ἐγὼ κύριος. 32 τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου] MS. Ox. τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον. 32 ἐγὼ κύριος] Clementis codex & Compl. edit. τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου.

CAP. XXIII.

1 ϗ εἶπε κύριος] Complut. edit. et Ald. ϗ ἐλάλησε κύριος. 3 πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. 6 τοῦ μηνὸς τούτου] Ald. edit. τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. 8 προσάξετε ὁλοκαυτώματα] Complut. edit. προσάξετε ὁλοκαύτωμα. 10 ϗ θερίζητε] Complut. edit. ϗ θερίσητε. ϗ οἴσετε τὰ δράγματα] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 17. ϗ οἴσετε τὸ δράγμα. MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Philone, Quòd ſomnia à Deo mittantur, lectionem codicis noſtri confirmant. Idem tamen in Numeros legit ϗ οἴσετε δραγμάτων. 11 ἐπαύριον τῆς πρώτης] Ald. edit. addit τῶν σαββάτων. ἀνοίσει αὐτά] Rom. edit. cum Cyrillo ἀνοίσει αὐτό. 12 φέρητε τὸ δράγμα] MS. Ox. ἀφορίζητε τὸ δράγμα. 13 ἀναπεποιημένης] Cyrillus in Numeros, & De ador. 17. ἀναπεποιημένην. θυσία τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, θυσίαν τῷ κυρίῳ. ὀσμὴ εὐωδίας] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. ϗ σπονδή] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ϗ σπονδήν. 14 δῶρα τοῦ θεοῦ] Rom. edit. cum Cyrillo δῶρα τῷ θεῷ. 15 ἀριθμήσετε ὑμεῖς] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. ἀριθμήσετε ὑμῖν. Cyrillus De adorat. 17. & Theodoretus qu. 32 cum codice noſtro conſentiunt. 15 τοῦ ἐπιθέματος] MS. Ox. cum Theodoreto τοῦ ἀφορίσματος. Schol. Ἄλλος φησὶ, ἀφορίσματος. ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους] Complut. edit. & Ald. ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις, & MS. Ox. ἑπτὰ ἑβδομάδας ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις. 17 ἄρτους ἐπίθεμα] MS. Ox. ἄρτους ἀφορισμάτων. ἔσονται] MS. Ox. Ald. edit. cum Cyrillo De adorat. 17. ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ] MS. Ox. πρωτογεννήματα τῷ κυρίῳ. 18 ἐκ βουκολίων] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἐκ βουκολίου. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. ἔσονται ὁλοκαύτωμα] Ald. edit. & Rom. ϗ ἔσονται ὁλοκαύτωμα, & Cyrillus ϗ ἔσονται εἰς ὁλοκαύτωμα. 19 ποιήσουσι χίμαρον] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. ποιήσετε χίμαρον. εἰς θυσίαν σωτηρίου] MS. Ox εἰς θυσίαν εἰρηνικῶν. τοῦ πρωτογεννήματος] Complut. edit. τῶν πρωτογεννημάτων, & ſic ſtatim infrá. 20 ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐναντίον κυρίου] MS. Ox. ἀφοριεῖ αὐτὰ ὁ ἱερεύς. ἐπίθεμα] MS. Ox. ἀφόρισμα. ἅγια ἔσονται] MS. Ox. ἁγιασθήσονται, & Ald. edit. ἅγιοι ἔσονται. 21 καλέσετε ταύτην] Ald. edit. καλέσετε αὐτήν. κλητή] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo κλητήν. 22 ὑπολείψῃ] MS. Ox. & Complut. edit. καταλείψεις. Rom. ὑπολείψεις. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 24 μνημόσυνον σαλπίγγων] Schol. ἢ τῆς σκηνοπηγίας. Cyrillus De adorat. 17. σαλπίγγων addit αἰώνιον. κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. cum Cyrillo κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ. 25 λατρευτόν] Schol. Ἄλλος φησὶ, δουλευτόν. προσάξετε ὁλοκαύτωμα] Cyrillus προσάξετε ὁλοκαυτώματα. 27 προσάξετε ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo & Athanaſio tom. I. 967. προσάξετε ὁλοκαυτώματα. 28 πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε] MS. Ox. addit ἐν αὐτῇ. 32 ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας] Ald. edit. & Theodor. qu. 32. ἀπὸ ἑσπέρας ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας. 35 πρώτη κλητὴ ἁγία] Complut. edit. πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, & Ald. πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται. 36 ϗ προσάξετε ὁλοκαύτωμα] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. cum Theodor. ϗ προσάξετε ὁλοκαυτώματα. ἐξόδιόν ἐστι] Theodoretus τὸ γὰρ ἐξόδιον τὸ τέλος σημαίνει τῶν ἑορτῶν. 37 ἑορταὶ τῷ κυρίῳ] MS. Ox. & Complut. edit. ἑορταὶ κυρίου. ἃς καλέσετε] Ald. edit. addit αὐτάς. καρπώματα τῷ κυρίῳ ὁλοκαρπώματα] Complut. edit. κάρπωμα τῷ κυρίῳ ὁλοκαύτωμα. 39 τοῦ ἑβδόμου τούτου] In Complut. edit. deeſt τούτου. τὰ γεννήματα] Compl. edit. πάντα τὰ γεννήματα. 40 λήψεσθε τῇ πρώτῃ] Complut. edit. & Ald. λήψεσθε ἑαυτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. *R*om. edit. cum Cyrillo λήψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ. ὡραῖον] Schol. Ἄλλοι, ἔνδοξον. κάλλυνθρα] Cyrillus κάλλυντρα. Schol. Ἄλλος φησὶ, βαΐα. ξύλων δασεῖς] Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ξύλου δασεῖς. εὐφρανθῆναι] Ald. edit. cum Cyrillo, ϗ εὐφρανθήσεσθε. ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ ἑορτάσατε αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. 42 κατοικήσει ἐν σκηναῖς] MS. Ox. & Complut. edit. κατοικήσουσιν ἐν σκηναῖς. 44 τὰς ἑορτὰς τοῦ κυρίου] Ald. edit. addit τοῦ θεοῦ.

CAP. XXIV.

2 ἔλαιον ἐλάϊνον] In MS. Ox. & apud Cyrillum De adorat. 10. deeſt ἐλάϊνον. καῦσαι λύχνον διαπαντός] MS. Ox. ἵνα καίηται λύχνον (fortè λύχνος, vel καίωνται λύχνοι) διαπαντὸς ἔσωθεν. 4 καύσετε τοὺς λύχνους] Complut. edit. καύσουσι τοὺς λύχνους. ἕως πρωΐ] *R*om. edit. cum Cyrillo, ἕως εἰς τὸ πρωΐ. 6 ἐπιθήσετε αὐτούς] Complut. edit. ἐπιθήσεις αὐτούς. 7 ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα] MS. Ox. & Compl. edit. ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θέμα, & Ald. ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ ἓν θέμα. λίβανον καθαρόν] In Complut. edit. deeſt καθαρόν. ϗ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα] Complut. edit. & Ald. ϗ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι. 8 προθήσεται] Complut. edit. προθήσετε, Ald. & Rom. cum Cyrillo lib. 9. De adorat. προθήσεται, qui tamen lib. 10. legit προθήσετε. ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ισραήλ] MS. Ox. & Complut. edit. παρὰ τῶν υἱῶν Ισραήλ. Vide Cyrillum De adorat. 9. & 10. prout etiam de iis ſupra, ϗ ἔσονται οἱ ἄρτοι &c. διαθήκην αἰώνιον] MS. Ox. & Complutenſ. edit. διαθήκη αἰώνιος. 9 τοῦτο αὐτῶν] Complut. edit. & Ald. τοῦτο αὐτῷ. 11 τὸ ὄνομα κατηράσατο] *C*lementis codex τὸ ὄνομα κυρίου κατηράσατο. 12 ϗ ἀπέθεντο] Ald. edit. ϗ ἀπέθετο. ἐν φυλακῇ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & *R*om. εἰς φυλακήν. διὰ προστάγματος] MS. Sarravii ἀπὸ προστάγματος. 15 λάλησον ϗ ἐρεῖς] MS. Ox. λαλήσεις ϗ ἐρεῖς. ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεόν] MS. Sarravii, Complut. edit. & Ald. ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ. Iſychius author eſt LXX. geminâſſe vocem ἄνθρωπος, *Homo, homo quicunque maledixerit Deo*, Aquilam verò reddidiſſe, *vir quando blaſphemaverit Deum ſuum*, & Symmachum, *homo qui detraxerit Deo ſuo.* Philo tamen De vita Moyſis lib. 2. cum Origene & Theodoreto, Εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς, lectionem codicis noſtri confirmat. ἁμαρτίαν λήψεται] MS. Sar. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται. 16 λίθοις λιθοβολείτω] MS. Ox. λιθοβολίᾳ λιθοβολείτω, & Compl. λίθοις λιθοβολείτωσαν. πᾶσα συναγωγὴ Ισραήλ] In Complut. edit. & Ald. deeſt vox Ισραήλ. τελευτάτω] MS. Ox. θανάτῳ τελευτάτω. 17 ἄνθρωπος ἐὰν πατάξῃ ψυχήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχήν, & Ald. ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ πᾶσαν ψυχήν. ϗ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. hæ voces obelo notantur. 18 πατάξῃ κτήνους ϗ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. deſunt illa ϗ ἀποθάνῃ. Complut. edit. πατάξῃ ψυχὴν κτήνους ϗ ἀποθάνῃ. ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς] MS. Ox. & Sar. ἀποτισάτω αὐτὸ ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, & in MS. Sar. vox αὐτὸ, aſteriſco notatur. 19 ϗ ἐάν τις δῷ] MS. Ox. ϗ ἐὰν ἄνθρωπος δῷ. τῷ πλησίον] MS. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ. 20 δοθήσεται αὐτῷ] MS. Sar. ſub aſteriſco addit ϗ ὁ τύπτων κτῆνος ἀποτισάτω αὐτὸ, & pro δοθήσεται, legit δώσετε. MS. Ox. ſimiliter δοθήσεται αὐτῷ addit ϗ ὁ τύπτων κτῆνος ἐπὰν ἀνέλῃ, ἀποτισάτω αὐτό. 21 πατάξῃ ἄνθρωπον ϗ ἀποθάνῃ] In MS. Sar. illa ϗ ἀποθάνῃ, obelo notantur. 22 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. & Ald. ὅτι ἐγὼ κύριος. 23 ἐλιθοβόλησαν] MS. Ox. & Complut. edit. κατελιθοβόλησαν. ἐν λίθοις] In MS. *S*ar. Compl. edit. & Ald. deeſt præpoſitio ἐν, & λίθοις in MS. Ox. & Ald. edit. additur πᾶσα συναγωγή. συνέταξε] MS. Ox. ἐνετείλατο.

CAP. XXV.

2 ἐὰν εἰσέλθητε] Ald. edit. & *R*om. ὅταν εἰσέλθητε, MS. Sar. & Ox. Complut. edit. & Cyrillus in Leviticum & De adorat. 17. ἀναπαύσητε τὴν γῆν. ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. 3 τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου] MS. Ox. τεμεῖς τὸν ἀμπελῶνα σου, & ſic rurſus ſtatim infra. 4 ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ] Cyrillus De adorat. 17. addit ὑμῶν. 5 τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου] MS. Ox. τὰ αὐτόματα τοῦ ἀμητοῦ σου. τοῦ ἁγιάσματος] Schol. Ἄλλος φησὶ, τῆς ναζιραίας. Τὸ Σαμαρειτικὸν, τῶν χέρσων. 6 ϗ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς] MS. Sar. addit σου, & MS. Ox. ὑμῶν. τῷ παροίκῳ] MS. Sar. addit σου. 7 πᾶν τὸ γέννημά σου] MS. Sar. πᾶν τὸ γέννημα αὐτῆς. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 17. πᾶν τὸ γέννημα αὐτοῦ. 8 ϗ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες] MS. Sar. ϗ ἔσονταί σοι ἡμέραι ἑπτὰ ἑβδομάδες. 9 ϗ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ] Complut. edit. ϗ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνήν. Ald. ϗ διαγγελεῖται σάλπιγγος φωνή, MS. Sar. & Rom. διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ. MS. Ox. & Cyrillus De adorat. 17. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. τοῦ ἱλασμοῦ] MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto qu. 35. τοῦ ἐξιλασμοῦ. 10 τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo in Leviticum, & De adorat. 17. τὸ ἔτος τὸν πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν. MS. Sar. & Complut. edit. cum codice noſtro conſentiunt. In MS. Ox. deeſt vox ἐνιαυτόν. Vacat enim hoc loco prout paulo infra, ἐνιαυτὸς, quæ ex alia verſione in textum irrepſiſſe videntur. ἀπελεύσεται εἰς ἕκαστος] MS. Ox. et Sar. cum Ald. edit. ἀπελεύσεται ἕκαστος. Complut. edit. ἀπελεύσεσθε ἕκαστος. *R*om. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. εἰς τὴν πατρίδα] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo in Levit. & De adorat. 17. εἰς τὴν πατριάν. ἀπελεύσεσθε] Cyrillus De adorat. 17. ἀπελεύσεται. 11 οὐδὲ μὴ ἀμήσητε] Rom. edit. οὐδὲ ἀμήσητε. MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Philone De profugis lectionem codicis noſtri ſequuntur. τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς] In MS. Sar. vox ἀναβαίνοντα obelo notatur. 12 ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν] *MS*. Sar. ὅτι ἀφέσεως σημασία αὕτη. 13 ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ] Compl. ἐπανελεύσετε ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ. Rom. ἐπανελεύσεται εἰς τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ. MS. Ox. & Sar. cum edit. Ald. lectionem codicis noſtri confirmant. 14 ἀποδῷ] MS. Ox. Complut. edit. ἀποδῷς. ἄνθρωπος τὸν πλησίον] MS. Sar. addit αὐτοῦ. 15 κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν τῶν γεννημάτων] Ald. edit. κατὰ ἀριθμὸν τῶν γεννημάτων. 16 ὅτι ἀριθμὸν γεννημάτων αὐτοῦ] In MS. Sar. deeſt αὐτοῦ. οὕτως ἀποδώσεταί σοι] Ald. edit. αὐτῆς ἀποδώσεταί σοι. 17 ἄνθρωπος τὸν πλησίον] MS. Sar. & Complutenſ. edit. addunt αὐτοῦ. φοβηθήσῃ] Complut. edit. φοβήσῃ. ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. 18 ποιήσετε πάντα] In MS. Sar. vox πάντα obelo notatur. πάσας τὰς κρίσεις μου] In MS. Sar. vox πάσας obelo notatur. MS. Ox. & Ald edit. ϗ πάσας τὰς κρίσεις μου. φυλάξασθε] MS. Sar. φυλάξεσθε. 20 ἑβδόμῳ τούτῳ] In MS. Sar. deeſt τούτῳ. 21 ἀποστελῶ] Ald. edit. & *R*om. ἀποστέλλω. 22 ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γέννημα] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. cum Theodoreto qu. 35. ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ γεννήματα. 23 οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν] Ald. edit. οὐ πραθήσεται εἰς βεβήλωσιν. 25 πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ] In MS. Sar. illa ὁ μετὰ σοῦ obelo notantur. 25 ἀγχιστεύων ἐγγίζων ἔγγιστα αὐτοῦ] MS. Sar. ἀγχιστεύων αὐτῷ ἔγγιστα αὐτῷ. MS Ox. & Rom. edit. ἀγχιστεύων ὁ ἐγγίζων αὐτῷ. Compl. edit. ἀγχιστεύων ἢ ὁ ἐγγίζων αὐτοῦ. Ald. ἀγχιστεύων ὁ ἔγγιστα αὐτῷ. 26 ϗ εὐπορηθῇ τῇ χειρί] MS. Sar. addit αὐτοῦ. τὸ ἱκανὸν, λύτρα αὐτοῦ] MS. Ox. τὸ ἱκανὸν τῇ λυτρώσει αὐτοῦ. 27 ἀπέδοτο αὐτό] In *MS*. Sar. deeſt αὐτό. ϗ ἀπελεύσεται] Complut. edit. & Ald. ϗ ἐπανελεύσεται. 28 εὐπορηθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ] MS. Ox. εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, & Complut. edit. εὐπορῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ. ἔσται ἡ πρᾶσις] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. addunt αὐτοῦ. τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως] MS. Ox. & Complut. edit. τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως. 29 ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς] MS. Ox. ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τῇ πράσει αὐτῆς, ἡμερόδεκτον ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς. In *MS*. Sar. deſunt illa τῇ πράσει αὐτῆς, & pro ἡμερόδεκτον ſcribitur ἡμερόλεγδον. Compl. edit. Ald. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 31 λογισθήτωσαν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, λογισθήσονται. διαπαντὸς ἔσονται] Ald. edit. addit αὐταί. 33 ϗ ὃς ἂν λυτρωσάμενος] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ϗ ὃς ἂν λυτρώσηται. *MS*. Sar. lectionem codicis noſtri confirmat. ἡ διάπρασις αὐτῶν] In *MS*. Sar. Complut. edit. et Ald. deeſt αὐτῶν. κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ] MS. Ox. et Sar. cum Complut. edit. αὕτη ἡ κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ, et in *MS*. Sar. voces αὕτη ἡ aſteriſco notantur. 34 κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν] *MS*. Ox. κατάσχεσις αἰωνία αὕτη αὐτῶν ἐστιν, *MS*. Sar. κατάσχεσις αἰωνία αὐτῶν ἐστιν. Complut. edit. & Ald. κατάσχεσις αἰώνιος τοῦτο αὐτῶν ἐστιν. 35 πένηται ὁ ἀδελφός σου] Rom. edit. ὁ ἀδελφός σου, ὁ μετὰ σοῦ. In *MS*. Ox. et Sar. cum Complut. edit. deſunt illa, ὁ μετὰ σοῦ. τῇ χειρί] *MS*. Sar. et Complut. edit. addunt αὐτοῦ. ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ] In *MS*. Sar. illa, μετὰ σοῦ, obelo notantur. 36 οὐδὲ ἐπὶ πλήθει] *MS*. Ox. οὐδὲ πλεονασμόν. φοβηθήσῃ τὸν θεόν] *MS*. Ox. φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου. ἐγὼ κύριος] In *MS*. Sar. hæ voces obelo notantur, & in Complut. edit. abſunt. 38 ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός] *MS*. Ox. ὥστε εἶναί με ὑμῶν θεόν. 40 ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί] Complut. edit. ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως

παρὰ σοί. 41 ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει] Compl. edit. ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει ἀπὸ σοῦ αὐτός. In MS. Sar. illa τῇ ἀφέσει obelo notantur. εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ] MS. Ox. addit καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. κατάσχεσιν τὴν πατρικήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. et Ald. addunt αὐτοῦ. 42 οὐ πραθήσεται] Complut. edit. οὐ πραθήσονται. 43 φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου] In MS. Sar. & Complut. edit. deeſt vox κύριον. 44 παῖς καὶ παιδίσκη] MS. Sar. παῖς σου καὶ παιδίσκη σου. ὅσοι κύκλῳ σου εἰσίν] MS. Ox. τῶν κύκλῳ σου. 45 τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν] MS. Ox. τῶν παροικούντων ἐν ὑμῖν. καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν] Complut. edit. καὶ ἀπὸ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν τῶν μεθ' ὑμῶν. ὅσοι ἂν γένωνται] Fortè, ὅσοι ἂν γεννῶνται. 46 τοῖς τέκνοις ὑμῶν] MS. Ox. τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα] MS. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοὺς καταδουλώσεσθε. οὐ κατατενεῖ] Ald. edit. & Rom. addunt αὐτόν. Schol. οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις· Ἄλλος φησί, οὐ παιδεύσει ἐν αὐτῷ ἐμπαιγμῷ. 47 ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου] MS. Sar. addit ſub aſteriſco μετὰ σοῦ. 48 μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ] In MS. Sar. vox αὐτῷ obelo notatur. Complut. edit. et Ald. μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτόν. 49 ἐκ τῆς φυλῆς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ] In omnibus exemplaribus deſunt illa τῆς σαρκός. λυτρῶται αὐτόν] MS. Sar. Complut. edit. & Ald. λυτρώσεται αὐτόν. Rom. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. ταῖς χερσί] MS. Ox. et Sar. cum Complut. edit. addit αὐτοῦ. λυτρώσηται ἑαυτόν] Ald. edit. λυτρώσεται ἑαυτόν. Rom. edit. λυτρῶται ἑαυτόν. In MS. Sar. vox ἑαυτόν obelo notatur. 50 ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ] Ita & MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ἀργύριον τῆς πράσεως] MS. Ox. ἀργύριον τῆς πραθέσεως. ὡς μισθίου] Compl. edit ὡς ἡμέρα μισθίου. Ald. ὡς ἡμέρα μισθωτοῦ. In MS. Sar. ordo verborum paulo diverſus eſt, ἔτος ἐξ ἔτους ὡς ἡ ἡμέρα μισθίου ἔσται μετ' αὐτοῦ. Schol. Ἄλλος φησί, ὡς σάτωρ ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ. 51 ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ] MS. Ox ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς κτήσεως αὐτοῦ, 54 ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἐνιαυτῷ] MS. Ox. & Sar. cum Rom. edit. ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει. Compl. edit. & Ald. καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει. 55 οἰκέται] Rom. οἰκέται εἰσί. In MS Sar. Complut. edit & Ald. deeſt εἰσιν prout in noſtro. παῖδές μου οὗτοί εἰσιν] In MS. Sar. vox οὗτοι obelo notatur. Ald. edit. παῖδές μου αὐτοί εἰσιν.

CAP. XXVI.

1 ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς] In MS. Sar. deeſt αὐτοῖς. οὐδὲ γλυπτά] MS. Ox. & Sar. οὐδὲ γλυπτόν. προσκυνῆσαι αὐτῷ] MS. Sar. προσκυνῆσαι αὐτόν. ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Sar. & Complut. edit. cum Ambroſio ἐγὼ κύριος. 3 Ἐὰν τοῖς προστάγμασι] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo De adorat. 7. ἐὰν ἐν τοῖς προστάγμασι. φυλάσσησθε] Complutenſ. edit. cum Ambroſio φυλάξεσθε. Cyrillus, φυλάξησθε. 5 ὁ ἀμητὸς τὸν τρυγητόν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo & Ambroſio, ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητόν. illis καὶ κατοικήσετε μετ' ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, Ald. edit. & Rom. addunt καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν, quæ in MS. Ox & Sar. & Complut. edit. deſiderantur. ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ] Complut. edit. cum Ambroſio 7 ἐναντίον ὑμῶν ἐν φόνῳ. 8 πέντε ἑκατόν] MS. Ox. πεντήκοντα ἑκατόν· atque ita LXX vertiſſe author eſt Iſychius. ἑκατὸν ὑμῶν] Complut. edit cum Ambroſio ἑκατὸν ἐξ ὑμῶν. 9 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς] Ald. edit. καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς, quæ reliqua exemplaria non agnoſcunt. 10 φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν] Complut. edit. cum Ambroſio φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν. 11 θήσω τὴν διαθήκην μου] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. θήσω τὴν σκηνήν μου. Iſychius author eſt LXX reddidiſſe *teſtamentum*. 12 ἐμπεριπατήσω] Philo De nominum mutatione περιπατήσω. ἔσεσθέ μοι λαός] Complut. edit. ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν. 13 ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Sar. & Ald. edit ἐγὼ κύριος. 15 ὥστε διασκεδάσαι] MS. Sar. & Complut edit. cum Ambroſio addunt ὑμᾶς. 16 ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς] MS. Ox. & Complut. edit. cum Ambroſio, καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδήν, & MS Sar. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς σπουδῇ. Ald. edit. & Rom. καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀπορίαν, τήν τε ψώραν] In MS. Sar. illa τήν τε ψώραν, obelo notantur. ἴκτερον] Rom. edit. ἴκτερα. σφακελίζοντας] Et ſic Complut. edit. cum Ambroſio. Schol. Σφακελίζοντα. Ἄλλος φησί, συντελοῦντα, ἐκτυφλοῦντα. τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν] In MS. Sar. vox ὑμῶν obelo notatur, & ſic ſtatim infra poſt ψυχήν. καὶ ἔδονται] MS. Ox. addit αὐτά. 17 οἱ μισοῦντες] MS. Ox. πάντες οἱ μισοῦντες. 18 παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις] Compl. edit. & Ald. cum Ambroſio παιδεῦσαι ὑμᾶς πληγαῖς ἑπτάκις. 19 οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν] Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio οὐρανὸν ὡς σιδηροῦν. ὡσεὶ χαλκῆν] MS. Sar. ὡσεὶ χαλκόν. 20 ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν] In MS. Sar. vox ὑμῶν obelo notatur. 22 ἀποστελῶ] Rom. edit. ἀποστέλλω, contra fidem reliquorum omnium exemplarium. θηρία τὰ ἄγρια] In MS Sar. deſunt τὰ ἄγρια. ἐξαναλώσει τὰ κτήνη] MS. Ox. & Sar. ἀναλώσει τὰ κτήνη. ὀλιγοστοὺς ποιήσει] Et ita MS. Sar. & Complut. edit. καὶ ἐρημωθήσονται] MS Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Ambroſio καὶ ἔρημοι ἔσονται. 23 παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε] MS. Ox. & Sar. παιδεύησθε ἀλλὰ πορεύησθε. πρός με πλάγιοι] In MS. Sar. deſunt πρός με. 24 θυμῷ πλαγίῳ] MS. Sar. πλαγίως. Schol. Ἄλλος, [illegible] τὸ Σαμαρειτικόν, ἐμφιλονείκως. 25 εἰς χεῖρας ἐχθρῶν] MS. Sar. & Ald edit. addunt ὑμῶν. 26 σιτοδείᾳ] MS. Ox σιτοδοσίᾳ. ἀποδώσουσι] MS. Ox. ἀποδώσονται. ἐμπλησθῆτε] MS. Ox. ἐμπλησθήσεσθε. 27 καὶ πορεύησθε πλάγιοι] MS. Sar. & Rom. edit. καὶ πορεύησθε πρός με πλάγιοι. 30 καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν] Deſunt hæc in Ald. edit. 32 ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν] In MS. Sar. vox ὑμῶν obelo notatur. 33 ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα] MS. Ox. ἐπιπονηρευομένη μάχαιρα. Complut. edit. ἐπιπορευομένη μάχαιρα, & Ambroſius interpretatur *penetrans gladius*. 34 τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς] In Ald. edit. deſunt hæc omnia. MS. Ox. poſt πάσας τὰς ἡμέρας, ante τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς interſerit τῆς ζωῆς. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε] In MS. & Sar. vox ἔσεσθε obelo notatur. 35 καὶ εὐδοκήσει ἡ γῆ] In MS. Sar. Complut. edit. et Ald. cum Ambroſio deſunt illa ἡ γῆ. ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν] Apud Theodoretum qu. 37. deſunt illa, ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν. 36 ἐπάξω δειλίαν] Ald. edit. & Rom. ἐπάξω δουλείαν. MS. Ox. et Sar. et Complut. edit. (vide Ambroſium cum Theodoreto) ἐπάξω δειλίαν. 37 ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφόν] MS. Sar. et Complut. edit. cum Ambroſio addunt αὐτοῦ. 39 διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν, ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται] MS. Ox. et Complut. edit. cum Ambroſio διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν τακήσονται, et ante τακήσονται MS. Ox. interſerit μετ' αὐτῶν. MS. Sar. διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τῶν πατέρων αὐτῶν μετ' αὐτῶν τακήσονται. 40 ὅτι παρέβησαν] MS. Sar. addit αὐτοί. 41 ἐν θυμῷ πλαγίῳ] In MS. Sar. vox θυμῷ obelo notatur. MS. Ox. πλαγίως. ἐντραπήσεται] MS. Ox. τραπήσεται. ἡ ἀπερίτμητος] Schol. Τὸ Σαμαρειτικόν, ἡ ἀκρόβυστος. 42 τῆς διαθήκης Ἰακώβ] MS. Sar. τῆς διαθήκης μου Ἰακώβ, & ſic etiam ante Ἰσαὰκ & Ἀβραάμ præfigit μου. 43 ἐγκαταλειφθήσεται ἡ γῆ ἀπ' αὐτῶν] In MS. Sar. voces ἀπ' αὐτῶν obelo notantur. προσδέξονται] Schol. Τὸ Σαμαρειτικόν, ἱλάσονται. προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν] Ald. edit. προσώχθισαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν. 44 καὶ οὐδ' ὡς ὄντων] Complut. edit. cum Ambroſio καὶ οὕτως ὄντων. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος] Et ſic MS. Ox. MS. Sar. ὅτι ἐγὼ κύριος. 45 ἐξ οἴκου δουλείας] In MS. Sar. hæ voces obelo notantur. ἔναντι τῶν ἐθνῶν] MS. Ox. ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. ἐγώ εἰμι κύριος] MS. Sar. Complut edit. & Ald. ἐγὼ κύριος. Vide Ambroſium. κρίματά μου καὶ προστάγματά μου] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. et Ald. cum Ambroſio κρίματα καὶ προστάγματα abſque pronomine.

CAP. XXVII.

2 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς] Ald. edit. ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, λέγων. Ὃς ἂν εὔξηται εὐχήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo De ador. 16. ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχήν. Theodoretus ad hæc verba, εὐχὴν καλεῖ τὴν ὑπόσχεσιν, οἱ πολλοὶ τάγμα προσαγορεύουσιν. Iſychius author eſt, pro eo quod dictum eſt *votum fecerit*, Aquilam & Theodotionem tranſtuliſſe *ſuperaverit*: Alius ex hebræo verterat *ſeparaverit*. ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ] In MS. Sar. deeſt αὐτοῦ. MS. Ox. cum Theodoreto qu. 38. ὥστε δοῦναι τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 3 ἔσται ἡ τιμή] MS. Sar. addit αὐτοῦ. ἕως ἑξηκοστοῦ ἔτους] MS. Ox. & Sar. Complut. edit Ald. & Rom. ἕως ἑξηκονταετοῦς. τῷ σταθμῷ] MS. Sar. τῷ σταθμίῳ, & MS. Ox. τῷ σίκλῳ. 4 τριάκοντα δίδραχμα] MS. Ox. addit ἀργυρίου. 5 ἕως εἰκοστοῦ ἔτους] MS. Ox. & Complut. edit. ἕως εἰκοσαετοῦς. MS. Sar. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἕως εἴκοσι ἐτῶν. ἔσται ἡ τιμή] MS. Sar. addit. αὐτοῦ. δέκα δίδραχμα] MS. Ox. addit ἀργυρίου. 6 πέντε δίδραχμα ἀργυρίου] In MS. Sar. Rom. edit. & Cyrillo deeſt ἀργυρίου 7 ἀπὸ ἑξήκοντα ἐτῶν] MS. Sar. ἀπὸ ἑξήκοντα ἔτους. ἔσται ἡ τιμή] MS. Sar. & Rom. edit. addunt αὐτοῦ. ἐὰν δὲ θήλεια] MS. Ox. Complut. edit & Ald. τῆς δὲ θηλείας. 8 τῇ τιμῇ] MS. Sar. & Ald. edit. addunt αὐτοῦ. στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως] MS. Sar. στήσεται αὐτὸν ἐναντίον τοῦ ἱερέως. τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς] Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo, οὕτω τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. 9 ἀπ' αὐτῶν δῶρον] Ald edit. ὑπ' αὐτῶν δῶρον. 10 οὐκ ἀλλάξει αὐτό] MS. Ox. & Sar. addunt καὶ οὐκ ἀντερεῖ αὐτῷ, quæ in MS. Sar. aſteriſco notantur. ἀλλάσσων ἀλλάξῃ αὐτό] In MS. Sar. deeſt αὐτό. καὶ τὸ ἄλλαγμα] MS. Sar. & Theodoretus addunt αὐτοῦ. 12 καὶ καθότι ἂν τιμήσεται] MS. Sar. Complutenſ. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτό. 14 ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς] Schol. τὸ Σαμαρειτικόν, καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς εἴτε καλὴ εἴτε σαπρά. 15 ἁγιάσας αὐτήν] In MS. Sar. vox αὐτήν obelo notatur. λυτρώσηται] MS. Sar. Ald. edit. & Rom. λυτρῶται. προσθήσει ἐπ' αὐτό] MS. Sar. προσθήσει ἐπ' αὐτήν. 18 ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα] Ald. edit. ἑπτὰ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, malé. ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτόν] MS. Ox. ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ. 19 ἐὰν δὲ λυτρῶται] Complut. edit. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται. 20 λυτρῶται τὸν ἀγρόν] MS. Ox addit αὐτοῦ. 21 ἅγιος τῷ κυρίῳ] Ald. edit. ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ. ἔσται κατάσχεσις] Complut. edit. Ald. & Rom. addunt αὐτοῦ. 23 τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ] MS. Ox. ἀπὸ τῆς τιμήσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ. τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ] Ald. edit. τὴν τιμὴν ἁγίαν τῷ κυρίῳ. Rom. edit. τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἁγίαν τῷ κυρίῳ. 24 κέκτηται αὐτόν] Complut. edit. addit παρ' αὐτοῦ. 25 σταθμίοις ἁγίοις] Ald. edit. σταθμοῖς ἁγίοις. εἴκοσι ὀβολοί] Complut. edit. εἴκοσι ὀβολοῖς. 26 οὐ καθαγιάσει] MS. Ox. οὐκ ἀλλάξει. ἐάν τε μόσχον] Ald. edit. ἐάν τε μόσχος. 27 ἀλλάξει] MS. Ox. λυτρώσηται. τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς αὐτό] MS. Ox. τὸ ἐπίπεμπτον ἐπ' αὐτήν. Ald. edit. τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ πρὸς αὐτό. 30 τῷ κυρίῳ ἐστιν, ἅγιον τῷ κυρίῳ] Apud Philonem De congreſſu quærendæ eruditionis gratiâ, deſunt illa τῷ κυρίῳ priore loco. 31 ἐὰν δὲ λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος] MS. Ox. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται ἄνθρωπος. Complut. edit. & Ald. ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται ἄνθρωπος. τὸ ἐπίπεμπτον] Complut. edit. & Ald. addunt αὐτοῦ. πρὸς αὐτό] MS. Ox. ἐπ' αὐτό. Complut. edit. & Ald. ἐπ' αὐτῷ. 32 πᾶν ὃ ἂν ἔλθῃ] Complut edit et Ald. πᾶν ὃ ἐὰν διέλθῃ. 33 οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ] MS. Ox. geminam verſionem habet, οὐκ ἐπισκέψεται ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ, καὶ οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ ἢ πονηρὸν καλῷ. Complut. edit. οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, & Rom. οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἀλλάσσων ἀλλάξεις αὐτό] Ald. edit. ἀλλάσσων ἀπαλλάξῃ αὐτό. 34 αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαί] Complut. edit. αὗται αἱ ἐντολαί.

NUMERI.

CAP. I.

1 ἐρήμῳ τῇ Σινᾶ] In MS. Sar. τῇ obelo notatur. ἐξελθόντων αὐτῶν] MS. Ox. ἐξεληλυθότων αὐτῶν. 2 πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ] In Rom. edit. deeſt vox υἱῶν. MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo De adorat. 4. agnoſcunt. κατὰ συγγενείας αὐτῶν] In MS Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῶν· MS. Sar. & reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. κατ' οἴκους] Baſilius in Eſaiam ante illa, κατ' οἴκους præfigit καὶ δήμους. κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν] Complut. edit. κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν. κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν] Hæc verba in MS. Sar. & Complut. edit. prout in hebræo ſubjunguntur illis πᾶς ἄρσην, ſecus quàm in reliquis omnibus exemplaribus 3 σὺν δυνάμει] MS. Sar ἐν δυνάμει. 4 ἕκαστος, ἕκαστος κατὰ φυλήν] Complut. edit. & Rom. ſine geminatione ἕκαστος κατὰ φυλήν. ἑκάστου ἀρχόντων] MS. Ox. ἕκαστος ἀρχῶν. τῷ Ῥουβήν] Et ſic deinceps in duobus ſequentibus, τῷ Συμεών, τῷ Ἰούδα, atque ita MS. Ox. reliqua autem omnia exemplaria cum MS. Sar. in omnibus legunt τῶν.

18 πᾶσαν συναγωγὴν ἐξεκκλησίασαν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis omnibus exemplaribus πᾶσαν συναγωγὴν συνήγαγον. ϗ ἐπεσκέπησαν] MS. Ox. & Complut. edit. ϗ ἐπεσκέψαντο. Rom. edit. ϗ ἐπηξόνουσαν. MS. Sar. & Rom. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 19 πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν] In MS. Sar. πᾶν ἀρσενικὸν obelo notatur. 20 κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν] In MS. Sar. vox αὐτῶν obelo notatur, & pro κατὰ ἀριθμὸν legitur κατὰ ἀριθμούς. 21 ἐπίσκεψις αὐτῶν] MS. Sar. ἐπισκοπὴ αὐτῶν. 22 τοῖς υἱοῖς Συμεὼν] MS. Sar. & Ald. edit. ϗ τοῖς υἱοῖς Συμεών. πατριῶν αὐτῶν] MS. Sar. addit ſub aſteriſco ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν. πάντα ἀρσενικά] In MS. Sar. deſunt hæc verba. Ald. edit. πᾶν ἀρσενικόν. 26 κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικά] Hæc verba κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, in Complut. edit. in tribu Judæ, & reliquis deinceps tribubus abſunt, prout in hebræo: & tribus Gad tribui Judæ præponitur. MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. ordinem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. omnia illa αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικά in tribu Judæ & reliquis deinceps obelo notantur. 44 ἣν ἐπεσκέψατο] MS. Sar. & Rom. edit. ἣν ἐπεσκέψαντο. ϗ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ δώδεκα ἄρχοντες] MS. Ox. ϗ δώδεκα ἄρχοντες Ἰσραήλ. κατὰ φυλὴν μίαν] MS. Ox. κατὰ κεφαλὴν μίαν. In MS. Sar. illa κατὰ φυλὴν μίαν obelo notantur. κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν] In Rom. edit. deeſt αὐτῶν. MS. Sar. κατὰ φυλὴν εἰς οἶκον πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν. 45 Poſt illa παρατάξαι ἐν Ἰσραὴλ] MS. Ox. & Sar. ϗ ἐγένοντο πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, quæ in MS. Sar. aſteriſco notantur. 47 ἐκ τῆς πατριᾶς αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν. οὐ συνεπεσκέπησαν] MS. Ox. & Sar. cum Rom. edit. οὐκ ἐπεσκέπησαν. 49 οὐ συνεπεσκέψῃ, ϗ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ] Cyrillus De adorat. 13. οὐ συνεπεσκέψῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ϗ οὐ λήψῃ. ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria, ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 50 ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ] In MS. Sar. ἐν obelo notatur. 51 ἀναστήσουσιν αὐτὴν] In Ald. edit. & Rom. deeſt αὐτήν. MS. Ox. & Sar. ἀναστήσουσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, & illa αὐτὴν οἱ Λευῖται, in MS. Sar. aſteriſco notantur. 53 ἐναντίοι κύκλῳ] In MS. Sar. vox ἐναντίοι obelo notatur. MS. Ox. ἐναντίον κυρίου κύκλῳ. οὐκ ἔσται ἁμάρτημα] MS. Sar. addit ſub aſteriſco ἐπὶ τὴν συναγωγήν. οἱ Λευῖται αὐτοί] In MS. Sar. αὐτοὶ obelo notatur. 54 κατὰ πάντα ὅσα] MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. κατὰ πάντα ἅ. Μωϋσῇ ϗ Ἀαρὼν] In MS. Sar. illa ϗ Ἀαρὼν obelo notantur.

CAP. II.

2 κατὰ τάγμα αὐτοῦ] Euſebius De demonſtr. 8. κατὰ τάγματα αὐτοῦ. κατὰ τὰς σημείας] Cyrillus De adorat. 10. κατὰ σημασίας. ἐναντίον κυρίου κύκλῳ] MS. Ox. & Sar. ἐναντίοι κύκλῳ. Complutenſ. edit. ἐναντίον κύκλῳ. Ald. edit. cum Baſilio, Euſebio, & Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ] In MS. Ox. deſunt illa οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· & in MS. Sar. obelo notantur. 3 ϗ οὗτοι παρεμβάλλοντες] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria cum Baſilio, ϗ οἱ παρεμβάλλοντες. κατὰ ἀνατολάς] In MS. Sar. κατὰ νότον, κατὰ ἀνατολὰς, & illa κατὰ νότον obelo notantur. 4 οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus οἱ ἐπεσκεμμένοι, & ſic ſtatim infrá. 5 ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσσάχαρ] Ald. edit. ἐχόμενα φυλῆς Ἰσσάχαρ, & ſic ſtatim infrà ἐχόμενα φυλῆς Ζαβουλών. 7 ϗ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβουλὼν] In MS. Sar. illa ϗ οἱ παρεμβάλλοντες obelo notantur. 9 πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι] Ald. edit. πάντες οἱ ἠριθμημένοι. ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα] MS. Ox. & Sar. ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰούδα. πρῶτοι ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus πρῶτοι ἐξαροῦσι. 10 τάγμα παρεμβολῆς] Ald. edit. & Rom. τάγματα παρεμβολῆς. πρὸς λίβα σὺν δυνάμει αὐτῶν] MS. Sar. & Rom. edit. πρὸς λίβα δύναμις αὐτῶν. MS. Ox. πρὸς λίβα δυνάμεις αὐτῶν. Ald. edit. πρὸς νότον σὺν δυνάμει αὐτῶν. 11 δύναμις αὐτοῦ] Ald. edit. δυνάμεις αὐτοῦ, & ſic infrá. 12 ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Συμεὼν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Συμεών. 13 οἱ ἠριθμημένοι] Reliqua omnia exemplaria οἱ ἐπεσκεμμένοι, & ſic infrá. 16 πάντες οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. τῆς παρεμβολῆς Ῥουβὴν] MS. Ox. τῆς φυλῆς Ῥουβήν. δεύτεροι ἀναζεύξουσιν] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus δεύτεροι ἐξαροῦσιν, & MS. Sar. præfigit copulam καί. ἀνὰ μέσον τῶν παρεμβολῶν] MS. Ox. εἰς μέσον τῶν παρεμβολῶν. MS. Sar. & reliqua exemplaria μέσον τῶν παρεμβολῶν. ϗ ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus, ϗ ἐξαροῦσιν. κατὰ τάγμα αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. & Complut. edit. καθ' ἡγεμονίαν αὐτῶν. Rom. edit. καθ' ἡγεμονίας. Ald. lectionem codicis noſtri ſequitur. 18 τάγμα παρεμβολῆς] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τάγματα παρεμβολῆς. κατὰ θάλασσαν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. παρὰ θάλασσαν. 20 ἐχόμενοι φυλῆς Μαννασσῆ] MS. Sar. ἐχόμενοι αὐτῶν φυλῆς Μανασσῆ. Complut. edit. & Ald. ἐχόμενοι φυλὴ Μανασσῆ. 22 ἐχόμενοι φυλῆς Βενιαμείν] MS. Sar. ἐχόμενοι αὐτῶν φυλῆς Βενιαμίν. Complut. edit. ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Βενιαμίν· ſic etiam Ald. niſi quòd deſit αὐτοῦ. 24 πάντες οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. Ald. cum codice noſtro conſentit. τρίτοι ἀναζεύξουσι] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. τρίτοι ἐξαροῦσι, & MS. Sar. præfigit καὶ, ut ſuperiore ſectione. 25 τάγμα παρεμβολῆς Δάν] MS. Ox. & Complut. edit. τάγματα παρεμβολῆς Δάν. 26 οἱ ἠριθμημένοι] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus οἱ ἐπεσκεμμένοι. 31 πάντες οἱ ἀριθμηθέντες] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι. Ald. πάντες οἱ ἠριθμημένοι. σὺν δυνάμει αὐτῶν ἔσχατοι ἀναζεύξουσι] MS. Sar. & Rom edit. cum Cyrillo, ἔσχατοι ἐξαροῦσι, ſine illis σὺν δυνάμει αὐτῶν. κατὰ τάγμα] MS. Sar. cum Cyrillo, κατὰ τάγματα. 33 οὐ συνεπεσκέπησαν αὐτοῖς] Complut. edit. & Ald. οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Rom. οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. & Sar. cum codice noſtro conſentiunt. 34 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καθὰ συνετείλατο] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ἃ συνέταξε, & ſic Rom. niſi quòd abſit κατά. κατὰ τάγμα αὐτῶν] MS. Sar. κατὰ τάγματα αὐτῶν. MS. Ox. & reliqua exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους] In MS. Sar. ἕκαστος obelo notatur.

CAP. III.

3 τὰς χεῖρας τοῦ ἱερατεύειν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν. Ald. edit. τὰς χεῖρας αὐτῶν τοῦ ἱερατεύειν. 5 ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] Theodoretus qu. 4. in Leviticum, εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, abſque λέγων. 6 ϗ στήσεις αὐτοὺς] Theodor. ibidem, ϗ στήσεις αὐτήν. 7 φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς] MS. Sar. φυλακὰς πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς. 8 κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς] MS. Ox. ϗ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 9 ϗ δώσεις τοὺς Λευίτας Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου] In MS. Sar. & Rom. edit. deſunt illa τῷ ἀδελφῷ σου, reliqua omnia exemplaria cum Theodoreto & Cyrillo De adorat. 13. agnoſcunt. οὗτοι μόνοι εἰσίν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo οὗτοί μοί εἰσιν, & vox μοι in MS. Sar. obelo notatur, quæ apud Theodoretum in Leviticum deſideratur. 10 καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Ox. καταστήσεις αὐτοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. In MS. Sar. illa ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. ϗ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, ϗ τὰ ἔσω τοῦ καταπετάσματος] Hæc omnia in Complut. edit. abſunt prout in hebræo, & MS. Sar. obelo notantur. MS. Ox. cum Ald. edit. & Rom. agnoſcunt, niſi quòd MS. Ox. pro κατὰ βωμὸν legat κατὰ τὸ θυσιαστήριον. 12 λύτρα αὐτῶν ἔσονται] In MS. Sar. hæc verba obelo notantur. 13 ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν Ἰσραὴλ] MS. Sar. & Philo De ſacrificiis Abelis & Caini, ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον Ἰσραήλ. 15 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν] Complut. edit. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, & Rom. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν. MS. Ox. & Sar. cum Ald. editione lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in MS. Sar. illa κατὰ συγγενείας αὐτῶν obelo notantur. Cyrillus etiam De adorat. lib. 4. & lib. 13. κατὰ συγγενείας & κατὰ δήμους, ſed ordine diverſo in diverſis illis locis. ἀριθμήσονται αὐτοὺς] MS. Ox. et Sar. Complut. edit. & Rom. ἐπισκέψασθε αὐτούς. Ald. edit. ἐπισκέψῃ αὐτούς. 16 Καὶ ἠρίθμησεν] MS. Ox. Complut. edit. et Ald. ϗ ἐπεσκέψατο. MS. Sar. & Rom. edit. ϗ ἐπεσκέψαντο. καθὰ συνέταξεν] MS. Ox. & Sar. & reliqua omnia exemplaria ὃν τρόπον συνέταξεν. 21 οὗτοι οἱ δῆμοι τοῦ Γεδσώμ] MS. Sar. ϗ οὗτοι οἱ δῆμοι Γηρσώμ, & ſic ubique per ρ. voces autem ϗ οὗτοι in MS. Sar. obelo notantur. 22 ϗ ἐπάνω, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ϗ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 23 ϗ οἱ υἱοὶ Γεδσώμ] MS. Ox. ϗ οὗτοι δῆμοι Γεδσώμ. κατὰ θάλασσαν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria præter Aldinum παρὰ θάλασσαν. 24 οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου] In MS. Sar. illa τοῦ δήμου obelo notantur. 26 ἡ σκηνὴ, ϗ τὸ κάλυμμα, ϗ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς] MS. Sar. ἡ σκηνὴ ϗ ἡ σκέπη, ϗ τὸ κάλυμμα, κατὰ τῆς θύρας, & voces ϗ ἡ σκέπη, aſteriſco notantur. MS. Ox. & Compl. edit. ἡ σκηνὴ, ϗ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας. Ald. ἡ σκηνὴ, ϗ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς ϗ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας. Rom. ἡ σκηνὴ, ϗ τὸ κάλυμμα, ϗ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας. καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης] In MS. Sar. deſunt illa τῆς αὐλῆς, & vox οὔσης obelo notatur. ἐπὶ τῆς σκηνῆς] MS. Sar. ſub aſteriſco addit, ϗ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, juxta veritatem hebraicam: in reliquis omnibus exemplaribus prout in noſtro deſiderantur. 34 ἑξακισχίλιοι ϗ πεντήκοντα] In MS. Sar. ἑξακισχίλιοι διακόσιοι ϗ πεντήκοντα, & illa ϗ πεντήκοντα, obelo notantur. MS. Ox. & Complut. edit. ἑξακισχίλιοι ϗ διακόσιοι. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 36 ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς] MS. Sar. ἡ ἐπίσκεψις ἡ φυλακή. MS. Ox. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἡ φυλακή. Complut. edit. ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλῆς. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ϗ τὰ ἔργα αὐτῶν] MS. Sar. & Ald. edit. πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. 38 κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Sar. κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, & illa ἀπὸ ἀνατολῶν κατέναντι τῆς σκηνῆς, aſteriſco notantur. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. ἀπὸ ἀνατολῶν, Μωϋσῆς] MS. Sar. κατ' ἀνατολὰς, Μωϋσῆς, MS. Ox. & Rom. edit. ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωϋσῆς. Complut. edit. & Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 39 ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν] Cyrillus ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Λευί. 40 πρὸς Μωϋσῆν, λέγων] In MS. Sar. vox λέγων, obelo notatur. λάβε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐξ ὀνόματος] MS. Ox. λάβε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος. MS. Sar. λάβε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν. Rom. λάβετε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 41 ἐγὼ κύριος] MS. Sar. addit ἐλάλησα. 42 ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῷ· reliqua exemplaria cum Cyrillo agnoſcunt. 43 πρωτότοκα ἀρσενικά] In MS. Sar. deeſt τὸ, ἀρσενικά. 44 ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] In MS. Sar. deſunt illa πρὸς Μωϋσῆν. 46 οἱ πλεονάζοντες] MS. Ox. τῶν πλεοναζόντων. 47 λήψῃ πέντε σίκλους] MS. Sar. λήψῃ πέντε πέντε σίκλους, et alterum πέντε aſteriſco notatur. κατὰ κεφαλὴν] Cyrillus κατὰ κεφαλάς. εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος] MS. Ox et Sar. cum Rom edit. et Cyrillo εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου. Complut. edit. εἴκοσι ὀβολοῖς σίκλος. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 48 πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς] In MS. Sar. illa ἐν αὐτοῖς obelo notantur. 49 λύτρα τῶν πλεοναζόντων] MS. Sar. & Complut. edit. τὰ λύτρα παρὰ τῶν πλεοναζόντων, et MS. Sar. addit præterea ſub obelo ἐν αὐτοῖς. 50 κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον] MS. Sar. κατὰ τὸν σίκλον τῶν ἁγίων· 51 ὃν τρόπον συνέταξε κύριος] MS. Sar. Complut. edit. et Ald. ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος. MS. Ox. & Rom. edit. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. IV.

2 λάβε τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. λάβετε τὸ κεφάλαιον. 3 ἀπὸ εἰκοσαετοῦς] MS. Ox. et Sar. Ald. edit. et Rom. cum Cyrillo De ador. 13. ἀπὸ εἴκοσι ϗ πέντε ἐτῶν. Compl. edit. ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ϗ πέντε ἐτῶν. ſcribendum fortè ἀπὸ τριακονταετοῦς, ut eſt in hebræo. ἕως πεντήκοντα ἐτῶν] MS. Sar. ἕως ὑπὲρ πεντήκοντα ἐτῶν, et vox ὑπὲρ obelo notatur, quæ aſteriſco potiùs notanda fuerat. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος] MS. Sar. πᾶς ὁ εἰσερχόμενος. 4 τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν] In MS. Ox. Complut. edit. et Rom. cum Cyrillo deſiderantur hæc ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, quæ in MS. Sar. obelo notantur. 5 ϗ εἰσελεύσονται] MS. Ox. et Sar. cum Rom. edit. ϗ εἰσελεύσεται. ὅταν ἐξαίρῃ] MS. Sar. & Complut. edit. ὅταν ἐξάρῃ. 6 ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον] In MS. Sar. vox ἱμάτιον obelo notatur. διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς] MS. Sar. et Complut. edit. addunt αὐτῆς. 7 ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον] In MS. Sar. vox ἱμάτιον obelo notatur. ϗ τὰ τρυβλία] MS. Sar. ϗ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς τὰ τρυβλία, & illa ϗ δώσουσιν ἐπ' αὐτῆς aſteriſco notantut. ἐν οἷς σπένδει] MS. Ox. addit ἐν αὐτοῖς. Cyrillus ἐν οἷς σπένδουσι. 8 ἱμάτιον κόκκινον] MS. Sar. ſub aſteriſco addit διάφορον. ϗ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς] MS. Ox. ϗ ἐμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. Complut. edit. ϗ ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς

αὐτῆς. Rom. edit. cum Cyrillo, ϗ διεμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς. MS. Sar. & Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 9 ϗ τοὺς λύχνους αὐτῆς] MS. Ox. ϗ τοὺς δύο λύχνους αὐτῆς. τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου αὐτῆς] In MS. Ox. & Sar. cum Rom. edit. deeſt αὐτῆς. ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς] MS. Sar. οἷς λειτουργήσουσιν αὐτῇ ἐν αὐτοῖς. MS. Ox. ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. Complut. edit. ὅσα λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς. Ald. ὅποις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, & Rom. cum Cyrillo, οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. 10 καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων] In MS. Sar. vox αὐτὴν obelo notatur. 11 καὶ ἐπικαλύψουσιν αὐτό] MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, καὶ καλύψουσιν αὐτό. καὶ διεμβαλοῦσιν] MS. Sar. καὶ ἐμβαλοῦσι. 12 ὅσα λειτουργοῦσιν] MS. Sar. & Complut. edit. ὅσα λειτουργήσουσι. ϗ καλύψουσιν αὐτά] MS. Ox. ϗ κατακαλύψουσιν αὐτά. 13 καὶ ἐπιθήσεις τὸν καλυπτῆρα] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo, καλυπτῆρα ἐπιθήσουσι. Ald. & Rom. καλυπτῆρα ἐπιθήσει. MS. Sar. cum codice noſtro concordat. ϗ ἐπικαλύψουσιν] MS. Sar. ϗ ἐπιθήσουσιν, & MS. Ox. ϗ κατακαλύψουσιν. 14 πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτοῦ. ὅσοι λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς] MS. Ox. ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐπ' αὐτῶν. Complut. edit. ἐν οἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐτοῖς. Ald. ὅποις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς. MS. Sar. & Rom. edit. cum Cyrillo, οἷς λειτουργοῦσιν ἐπ' αὐτῷ ἐν αὐτοῖς. ϗ τὸν καλυπτῆρα] Deſunt hæc in Complut. edit. καὶ ἐμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria cum Cyrillo, ϗ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. Poſt quæ verba deſiderantur in Complut. edit. quæ in omnibus reliquis exemplaribus reperiuntur, & ſectionem unam codicis noſtri conſtituunt, ϗ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, ϗ συγκαλύψουσι (Ald. συγκατακαλύψουσι) τὸν λουτῆρα ϗ τὴν βάσιν αὐτοῦ, ϗ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ (Rom. edit. αὐτό, MS. autem Sar. αὐτὰ, ut in noſtro codice) εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, ϗ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς· quæ omnia in MS. Sar. obelo notantur. 15 καλύπτοντες τὰ ἅγια] MS. Ox. addit τῶν ἁγίων. 16 ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν] MS. Ox. ἡ θυσία ἡ καθημερινή. ϗ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις] MS. Sar. ſub obelo addit αὐτοῦ. in Rom. edit. deeſt καί. 18 μὴ ἐξολεθρεύσητε] MS. Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. μὴ ὀλοθρεύσητε. ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν] In MS. Sar. deſunt illa, ἐκ μέσου. 19 υἱοὶ αὐτοῦ εἰσπορευέσθωσαν] Rom. edit. υἱοὶ αὐτοῦ προσπορευέσθωσαν. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ] MS. Sar. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕνα ἕκαστον ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, & illa, ἐπὶ τὴν δουλείαν αὐτοῦ, aſteriſco notantur. Complut. edit. καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστος εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ, & ſic etiam MS. Ox. niſi quod pro εἰς legat κατά. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 20 ἐξάπινα τὸ ἅγιον] MS. Ox. ἐξάπινα τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, & Rom. edit. ἐξάπινα τὰ ἅγια. καὶ ἀποθανοῦνται] MS. Ox ϗ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν. 22 κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. & reliqua exemplaria ϗ τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 23 ϗ ἐπάνω] In Manuſcripto Sarravii ſub aſteriſco additur ἐκεῖ. ἐπισκέψασθαι αὐτούς] Ald. edit. ἐπισκέψασθε αὐτούς· rectiùs. λειτουργεῖν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit λειτουργίαν. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ. MS. Ox. & Complut. edit. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ, & ſic etiam Rom. niſi quòd abſit copula καί. 25 καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς] MS. Sar. Ald. edit. & Rom. ϗ τὸ κάλυμμα αὐτῆς. καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας] MS. Sar. & Rom. edit. ϗ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας. 26 ϗ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς] MS. Sar. & Ald. edit. καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, niſi quòd in Ald. deſunt illa, τῆς πύλης, quæ ex alia verſione allata eſſe videntur: & in MS. Sar. omnia illa, τῆς θύρας τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, aſteriſco notantur. Complut. edit. καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Sar. & Ald. edit. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ϗ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, & in MS. Sar. illa ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς aſteriſco notantur, prout etiam illa, ϗ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ· voces autem intermediæ τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. Complut. edit. ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ϗ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ϗ τὰ περισσὰ αὐτῶν, ϗ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ αὐτῶν] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῶν utrobique. ϗ ὅσα λειτουργοῦσιν] MS. Sar. & Ald. edit. ϗ πάντα ὅσα λειτουργοῦσιν. Compl. edit. ϗ ὅσα λειτουργήσουσιν. Rom. ὅσα λειτουργοῦσιν, ſine copula. 27 ἔσται ἡ λειτουργία] MS. Sar. & Ald. edit. ἔσται πᾶσα ἡ λειτουργία, & vox πᾶσα in MS. Sar. aſteriſco notatur. κατὰ πάντα τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν] MS. Ox. κατὰ πάντα τὰ ἐργαλεῖα δι' αὐτῶν. MS. Sar. Complut. edit. Ald. et Rom. ϗ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν. ϗ ἐπισκέψῃ] MS. Ox. ϗ ἐπισκέψασθε. ἐξ ὀνομάτων] Rom. edit. ἐξ ὀνόματος. τὰ ἀρτὰ ὑπ' αὐτῶν] Ald. edit. τὰ ἔργα τὰ δι' αὐτῶν. 28 λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσώμ] MS. Sar. λειτουργία τοῦ δήμου Γηρσώμ. 30 ἕως πεντηκονταετοῦς] MS. Sar ἕως υἱοῦ πεντήκοντα ἐτοῦς, & vox υἱοῦ aſteriſco notatur. πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος] MS. Sar. addit ſub aſteriſco εἰς τὴν δύναμιν. 31 τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς] In MS. Ox. & Rom. edit. deeſt αὐτῆς. Poſt illa καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, in Complut. edit. prout in hebræo, abſunt quæ ſequuntur, ϗ τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς, ϗ αἱ βάσεις αὐτῶν, ϗ οἱ στύλοι αὐτῶν, ϗ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, quæ in MS. Sar. obelo notantur. Ubi obſervandum in Ald. edit. & Rom. prout in MS. Ox. & Sar. illa τῆς σκηνῆς, priore loco non reperiri, & pro κάλυμμα ſcribi κατακάλυμμα. 32 ϗ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ϗ τὰς βάσεις αὐτῶν] In MS. Sar. hæc omnia obelo notantur. ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, ϗ πάντα τὰ σκεύη] In MS. Sar voces αὐτοὺς, ϗ πάντα obelo notantur. ϗ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] MS. Ox. & Complutenſ. edit. ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. In MS. Sar. & Rom edit. omittuntur illa τὰ ἔργα, malé. Ald. ſequitur lectionem codicis noſtri. 39 ϗ ἕως πεντηκονταετοῦς] MS. Sar. ϗ ἕως υἱοῦ πεντηκονταετοῦς, & voces ϗ & υἱοῦ aſteriſco notantur. ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ] MS. Ox. ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς. 41 διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωυσῆ] In MS. Sar. illa ἐν χειρὶ Μωϋσῆ obelo notantur. 43 εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα] Complut. edit. εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, ϗ ποιεῖν πρὸς τὰ ἔργα. 44 ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ϗ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, & in MS. Sar. illa, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, obelo notantur. Ald. edit. ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. 46 ϗ οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ισραήλ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. ϗ οἱ ἄρχοντες Ισραήλ. Ald. edit. cum codice noſtro conſentit. 47 πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων] MS. Ox. πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἁγίων. 48 ἐγενήθησαν οἱ ἐπεσκεμμένοι] MS. Sar. & Rom. edit. ϗ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, & MS. Sar. addit αὐτῶν. Complutenſ. edit. ϗ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεφθέντες. MS. Ox. & Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. 49 ϗ ἐπεσκέπησαν] MS. Sar. addit αὐτοί.

CAP. V.

2 πρόσταξον] Cyrillus De adorat. lib. 14. & lib. 15. λάλησον. Glaphyr. autem in Leviticum legiſſe videtur, πρόσταξον, in impreſſo eſt. προστάξαντος, malé. ἐκ τῆς συναγωγῆς] MS. Ox & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo lib. 14. & 15. ἐκ τῆς παρεμβολῆς. 3 ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς] MS. Sar. ſub aſteriſco addit ἐξαποστείλατε αὐτούς. 4 ϗ ἐξαπέστειλαν ἔξω] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ϗ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω. 6 τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, λέγων] In MS. Sar. vox λέγων, obelo notatur. ϗ παριδὼν παρίδῃ] MS. Sar. & Ald. edit. addunt ἐν κυρίῳ, & παριδὼν in MS Sar. aſteriſco notatur. 7 ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. ἣν ἥμαρτε] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. ἣν ἐποίησε. τὴν πλημμέλειαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτοῦ. MS. Ox. τῆς πλημμελείας. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt τὸ κεφάλαιον] MS. Sar. addit αὐτοῦ, & omnia illa, τὸ κεφάλαιον αὐτοῦ aſteriſco notantur. ϗ ἀποδώσει] MS. Sar. addit ἐπ' αὐτό. 8 ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτόν] In MS. Sar. vox αὐτῷ obelo notatur, & in Complut. edit. deſunt illa, πρὸς αὐτόν. τῷ ἱερεῖ ἔσται] In MS. Sar. ἔσται obelo notatur. τοῦ ἐξιλασμοῦ] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Theodoreto, qu. 9. in Leviticum, τοῦ ἱλασμοῦ. 9 πᾶσα ἀπαρχὴ, ϗ πάντα] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα. MS Ox. & edit. Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσφέρωσι κυρίῳ] In MS. Sar. vox κυρίῳ obelo notatur. 10 τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται] MS. Sar. τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ αὐτῷ ἔσται, & vox αὐτῷ aſteriſco notatur. ϗ ἀνὴρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται] In MS. Sar. hæc omnia aſteriſco notantur. 12 ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ] MS. Ox. cum Cyrillo De adorat 14. ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Chryſoſtomus adverſus Judæos lib. 5. ἐὰν παραβῇ γυνὴ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ϗ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα] In MS. Ox deſunt hæc verba, & in MS. Sar. vox ὑπεριδοῦσα, reliqua omnia exemplaria cum Chryſoſtomo agnoſcunt. 13 μάρτυς μὴ ᾖ κατ' αὐτῆς] MS. Sar. & Rom edit. cum Cyrillo, μάρτυς μὴ ἦν μετ' αὐτῆς, contra fidem cæterorum omnium exemplarium, et Chryſoſtomi. 14 καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως] MS. Ox. ϗ ἐπέλθῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς πνεῦμα ζηλώσεως Chryſoſtomus, ϗ ἀπέλθῃ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως. ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ] Complutenſ. edit. ἢ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτῷ. 15 ϗ οἴσει τὸ δῶρον] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ϗ προσοίσει τὸ δῶρον, & MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτῆς. ἔστι γὰρ θυσία] MS. Sar. θυσία γάρ. θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα] MS Ox. θυσία μνημοσύνου, θυσία ἀναμιμνήσκουσα. 16 ϗ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, ϗ στήσει αὐτὴν ἔναντι] MS. Ox. ϗ προσάξει ὁ ἱερεὺς, ϗ στήσει τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου, & ſic Theodoretus qu. 10. in Leviticum ordine verborum paululum immutato. 17 καθαρὸν ζῶν] In MS. Sar. vox ζῶν obelo notatur. ϗ τῆς γῆς τῆς οὔσης] MS. Sar. ϗ ἀπὸ τῆς γῆς τῆς οὔσης. ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου] In MS. Sar. illa τοῦ μαρτυρίου obelo notantur. 18 ϗ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας] Ald. edit. ϗ θήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας. Theodoretus, ϗ δώσει ἐπὶ τῶν χειρῶν. τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο] MS. Ox. & Rom. edit. cum Theodoreto & Cyrillo, τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου. MS. verò Sar. Complut. edit. et Ald. lectionem codicis noſtri ſequuntur. vox autem τοῦτο in MS. Sar. obelo notatur. 19 εἰ μὴ παραβέβηκας] MS. Sar. ϗ εἰ μὴ παραβέβηκας, & copula ϗ aſteriſco notatur. 20 ἢ μεμίανσαι] Cyrillus εἰ μεμίανσαι, Theodoretus ἢ σὺ μεμίανσαι. 21 τῆς ἀρᾶς ταύτης] In MS. Sar. vox ταύτης obelo notatur. ἐν ἀρᾷ ϗ ἐνόρκιον] Complutenſ. edit. ἐν ἀρᾷ ϗ ἐν ὅρκῳ. MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. τὸν μηρόν σου] In MS. Sar. σου aſteriſco notatur. κοιλίαν σου πεπρησμένην] MS. Ox. κοιλίαν σου διαπεπρησμένην. Complut. edit. legit πεπρισμένην, & poſtea πρίσαι, & πεισθήσεται. Cyrillus autem & Theodoretus πεπρησμένην, πρῆσαι, & πρησθήσεται. 23 εἰς βιβλίον] MS Sar. ἐπὶ βιβλίον. ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου] In MS. Sar. illa, τοῦ ἐπικαταρωμένου obelo notantur. 25 καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου] In MS. Ox. deſunt illa, τὴν θυσίαν. ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo, πρὸς τὸ θυσιαστήριον. 20 καὶ ἀνοίσει αὐτό] Ald. edit. et Rom. cum Cyrillo, καὶ ἀνοίσεται. MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ] MS. Sar. ſub aſteriſco addit καὶ ποτιεῖ αὐτὴν τὸ ὕδωρ. 27 καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτῆς. 30 ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτόν] Complutenſ. edit. ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτῷ. MS. Sar. Ald edit. & Rom. ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἀπέλθῃ ἐπ' αὐτόν. MS. Ox. cum codice noſtro concordat. καὶ στήσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι] Complutenſ. edit. καὶ στήσῃ αὐτὴν κατέναντι. MS. Ox. & Sar. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt, & vox αὐτοῦ in MS. Sar. obelo notatur.

CAP. VI.

3 ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου] In MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. deſunt illa, ἀπὸ οἴνου. In MS. autem Sar. habentur, & obelo notantur.

3 ϗ σταφυλὴν πρόσφατον] Apud Cyrillum De adorat. lib. 16. deeſt καί. 4 οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται] MS. Sar. οἶνον ἀπὸ σταφυλῶν ϗ ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται. Ald. edit. οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ πίεται, ἀλλ᾽ οὐ μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν. MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 5 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ] MS. Ox. & Sar. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ· & ſic Rom. cum Cyrillo, niſi quòd in iis deſit vox αὐτοῦ, quæ in MS. Sar. aſteriſco notatur. Ald. edit. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ. ὡς ηὔξατο κυρίῳ] MS. Ox, & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ὅσας ηὔξατο κυρίῳ. τρέφων κόμην τριχὰ κεφαλῆς] MS. Sar. & Complut edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. MS. Ox. τρέφων κόμην κεφαλῆς, Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 6 τῆς εὐχῆς κυρίῳ] MS. Ox. & Sar. cum Theodor. qu. 11. in Leviticum τῆς εὐχῆς αὐτοῦ κυρίῳ. & vox αὐτοῦ in MS. Sar. aſteriſco notatur ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ] MS. Ox ἐπὶ ψυχῇ, & in MS. Sar. vox πάσῃ obelo notatur. 7 ἐπὶ πατρὶ, ϗ ἐπὶ μητρὶ] MS. Sar. ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ, ϗ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ, ſic etiam ἀδελφῷ & ἀδελφῇ addit αὐτοῦ, quæ vox in omnibus quatuor locis aſteriſco notatur. οὐ μιανθήσεται ἐπ᾽ αὐτοῖς] MS. Ox. οὐ μιανθήσεται ἐν αὐτοῖς. ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ] MS. Ox. ὅτι εὐχὴ κυρίου ἐπ᾽ αὐτῷ. In MS. Sar. voces ἐπ᾽ αὐτῷ obelo notantur. 9 ἐὰν δέ τις θανάτῳ ἀποθάνῃ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐξάπινα] MS. Ox. & Rom. edit. ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐξάπινα. Philo De agricultura. ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ᾽ αὐτῷ ἀφνιδίως, & ſic Athanaſius, niſi quòd pro ἀφνιδίως habeat, ἀφνίδιον. MS. Sar. Compl. edit. & Ald. cum codice noſtro conſentiunt. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται] MS. Sar. ſub aſteriſco addit αὐτήν. 11 περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς] In MS. Sar. illa ὁ ἱερεὺς obelo notantur. 12 ᾗ ἡγίασε τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς] MS. Ox. et Rom. edit. ᾗ ἡγιάσθη κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. MS. Sar. ϗ διαφυλάξει τῷ κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, et voces ϗ διαφυλάξει τῷ & αὐτοῦ aſteriſco notantur. Complut. edit. & Ald. ᾗ ἡγιάσθη πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν] In MS. Sar. deſunt illa εἰς πλημμέλειαν. Cyrillus, εἰς ὁλοκαύτωμα πλημμελείας. αἱ πρότερον ἄλογοι ἔσονται] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. cum Philone De agricultura et Cyrillo, αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται. MS. Ox. αἱ πρότεραι ἀλόγιστοι ἔσονται. Theodoretus qu. 11. in Leviticum, ϗ ἀλόγιστοι ἔσονται αἱ πρότεραι ἡμέραι. Ald. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. ἐμιάνθη κεφαλή] MS. Ox. & Sar. cum reliquis exemplaribus et Cyrillo, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλή. 13 προσοίσει αὐτός] MS. Sar. addit αὐτόν. 14 εἰς ὁλοκαύτωμα] MS. Sar. et Rom. edit. cum Cyrillo, εἰς ὁλοκαύτωσιν. ϗ κριὸν ἄμωμον] Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo, ϗ κριὸν ἕνα ἄμωμον. 17 ϗ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ] Complut. edit. ϗ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν κυρίῳ. 18 ϗ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ] MS. Sar. ϗ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ ϗ θήσει ἐπὶ τὸ πῦρ, & omnia illa, τῆς κεφαλῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ϗ θήσει aſteriſco notantur. MS. Ox Compl. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. ἐπὶ τὴν θυσίαν] Rom edit. ὑπὸ τὴν θυσίαν. 19 ϗ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας] MS. Ox. ϗ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰς χεῖρας. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ] Rom. edit. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ. MS. Sar. Complut. edit. & Ald cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. MS. autem Ox. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ· ſcribendum fortè, τῆς εὐχῆς αὐτοῦ. 20 ϗ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεύς] In MS. Sar. deeſt vox αὐτά. Complut. edit. ϗ ἀνοίσει αὐτὰ ἱερεύς. 21 ὃς ἂν εὔξηται κυρίῳ] In MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo deeſt vox κυρίῳ. δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς] MS. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Ald. edit. χωρὶς ὧν ἂν εὔξηται ἡ χεὶρ αὐτοῦ, mendoſé. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας] MS. Ox. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας τῷ κυρίῳ. MS Sar. ἧς ἂν εὔξηται οὕτως ποιήσει κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας αὐτοῦ· et illa οὕτως ποιήσει et αὐτοῦ aſteriſco notantur. Complut. edit. ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας αὐτοῦ. Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo lectionem codicis noſtri confirmant. 23] De ordine verborum hujus ſectionis & ſequentis variant inter ſe codices, MS. Ox. & Ald. edit. cum Athanaſio De communi eſſentia Patris, Filii, & Spiritus ſancti, Chryſoſtomo homil. De ſerpente quam Moyſes erexit, et Cyrillo lib. 11. De adorat. ordinem codicis noſtri ſequuntur, qui ſtatim poſt verba hæc, οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς, ante benedictionem interſerit illa, quæ in MS. Sar. Complut. edit. & Rom. juxta veritatem hebraicam ipſam claudunt, ſcilicet. ϗ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομα ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ϗ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς. In verbis ipſis nulla eſt varietas, nullum diſcrimen, niſi quòd Cyrillus pro ἐλεήσαι legat, ἐλεησάτω.

CAP. VII.

1 ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ ᾗ] Rom. edit. cum Cyrillo lib. 10. De adorat. ἐγένετο ἡ ἡμέρα. 2 δώδεκα ἄρχοντες οἴκων] In Complut. edit. deeſt vox δώδεκα. ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς] Schol. Ἄλλος, ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ. 3 ἤνεγκαν τὰ δῶρα] Rom. edit. cum Cyrillo De adorat. lib. 10. ἤνεγκαν τὸ δῶρον· reliqua exemplaria cum Cyrillo De adorat. lib. 13. codicem noſtrum ſequuntur. ἓξ ἁμάξας λαμπηνικάς] MS Ox. ἓξ ἁμάξας κατασκεπαστάς. Schol. Ἄλλος, κατασκευαστὰς (ſcribendum fortè κατασκεπαστάς) Ἀκύλας σκεπαστὰς ἑρμηνεύει. τὸ δὲ Σαμαρειτικὸν, δυνάμεως ἔχει. Euſebius Emiſſenus, ἁμάξας λαμπηνικὰς, τὰς διατρόχους λέγει ἃς τινες ζηρώπια καλοῦσι. Alibi λαμπῆναι vocantur ut Judicum 5. 10. et Eſ. 66. 20. Symmachus κλινήρεις reddit. ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων] MS. Ox. ἅμαξαν μίαν παρὰ δύο ἀρχόντων. ϗ προσήνεγκαν ἐναντίον τῆς σκηνῆς] MS. Ox. et Sar. cum edit. Rom. et Cyrillo, ϗ προσήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς, et MS. Sar. προσήγαγον, ſub aſteriſco addit αὐτό. 7 τὰς δύο ἁμάξας] Rom. edit. cum Cyrillo ϗ τὰς δύο ἁμάξας. 12 ἄρχων τῆς φυλῆς, Ἰούδα] In MS. Sar. vox ἄρχων obelo notatur. 13 προσήνεγκε τὸ δῶρον] In MS. Sar. vox προσήνεγκε obelo notatur. 18 ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ] In MS. Sar. illa τῆς φυλῆς obelo notantur. 21 ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα] In MS. Sar. Compl. edit. Ald. & Rom. deeſt vox ἄμωμον. 85 διϛχίλιοι, ϗ τετρακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ] MS. Sar. Ald. edit. et. Rom. διϛχίλιοι ϗ τετρακόσιοι σίκλοι, σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. Compl. edit. διϛχίλιοι ϗ πεντακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. 87 ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα] MS. Ox. addit ἄμωμοι. 88 μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ] In Complut. edit. deſunt hæc verba. ϗ μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτόν] Complut. edit. rectiùs μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτό, et ſine copula ϗ, quæ in utroque Arabico aſteriſco notatur. 89 ϗ ἤκουσε τὴν φωνὴν κυρίου] In utroque Arabico vox κυρίου aſteriſco notatur.

CAP. VIII.

2 ὅταν ἐπιτιθῇς] Complut. edit. & Ald. ὅταν ἐπιθῇς. 3 ἐξῆψε τοὺς λύχνους] Cyrillus De adorat. 9. ϗ ἐξῆψε τοὺς λύχνους. 4 οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν] MS. Ox. addit ϗ ἐξῆψεν αὐτήν. 7 οὕτω ποιήσεις τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν] Complut. edit. Ald. & Rom. οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν. MS. Ox οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἀφαγνισμὸν αὐτῶν. Et ſic Cyrillus De ador. lib. 11. ſed abſque voce αὐτοῖς. ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῶν] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν. 8 ϗ μόσχον ἐνιαύσιον] Cyrillus ϗ μόσχον ἕνα ἐνιαύσιον. 9 ἔναντι τῆς σκηνῆς] Cyrillus ἔνδοθεν τῆς σκηνῆς. 11 ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου] MS. Ox. ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς κυρίου. Complut. edit. Ald. & Rom. ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου. 12 ἐπιθήσουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν] In MS. Ox. Ald. edit. & Rom. deeſt vox αὐτῶν. εἰς ὁλοκαύτωμα κυρίῳ] Compl. edit. εἰς ὁλοκαύτωσιν κυρίῳ, & ſic Ald. niſi quod deſit vox κυρίῳ. 13 ἀπόδομα κυρίῳ] Ald edit. ἀπόδομα κυρίου. MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo, ἀπόδομα ἔναντι κυρίου. 15 ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι κυρίου] MS. Ox. ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς δόμα ἔναντι κυρίου. Complut. edit. ϗ ἀποδώσεις αὐτοὺς δόματα. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι] Compl. edit. & Ald. ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένον. MS. Ox. & Rom. edit. cum codice noſtro conſentiunt. 17 πᾶν πρωτότοκον ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ] Complut. edit. & Rom. πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. 19 ἀπόδομα δεδομένους] Complut. edit. ἀπόδομα ἀποδεδομένον. ϗ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ] Complut. edit. addit πληγή. In utroque Arabico eſt vox *darbaton*, aſteriſco notata, quæ *plagam* ſignificat. MS. Ox. Ald. edit. & Rom. lectionem codicis noſtri ſequuntur. προσεγγίζων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς τὰ ἅγια] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. & Auguſtinus In Locutionibus cum codice noſtro conſentiunt. 20 περὶ τῶν Λευιτῶν] MS. Ox. περὶ αὐτῶν. 21 ϗ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] Rom. ϗ ἐπλύναντο. ἀφαγνίσασθαι αὐτούς] Compl. edit. ἀφαγνίσαι αὐτούς. 22 λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν] Ox. λειτουργοῦντες τὴν λειτουργίαν. 24 εἰσελεύσονται λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ] MS. Ox. cum Rom. edit. εἰσελεύσονται λειτουργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Philo Quod deterius potiori inſidiari ſoleat, εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ. Compl. edit. & Ald. cum Cyrillo De ador. lib. 5. & Auguſtino in quæſtionibus lectionem codicis noſtri ſequuntur. 25 ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας] Ox. & Ald. edit. ἀποστήσονται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, et ſic Philo abſque ἀπό. ϗ οὐχὶ ἐργᾶται ἔτι] Philo ϗ οὐκ ἐργάσεται ἔτι, & ſic ſtatim infrá. 26 ϗ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ] Compl. edit. ϗ λειτουργήσει μετὰ ἀδελφῶν αὐτοῦ MS. Ox. Ald. edit. et Rom cum Philone codicem noſtrum ſequuntur. φυλάσσειν φυλακάς] Philo, ὁ δὲ φυλάξει φυλακάς. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt.

CAP. IX.

1 ἐν τῇ ἐρήμῳ] Cyrillus De adorat. 17. ἐν τῷ ὄρει. ἐξελθόντων αὐτῶν] MS. Ox. ἐκπορευομένων αὐτῶν. 3 ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ] MS. Ox. ποιήσουσιν αὐτὸ κατὰ καιρούς. Rom. edit. cum Cyrillo, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς: Ald. ϗ ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. Compl. edit. ποιήσετε αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό] MS. Ox. κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσουσιν αὐτό. 4 ποιῆσαι τὸ πάσχα] In utroque Arabico ſub aſteriſco additur ϗ ἐποίησαν τὸ πάσχα. 5 ἐναρχομένου] MS. Ox. ἐναρχομένη. τοῦ μηνὸς] In utroque Arabico ſub aſteriſco additur πρὸς ἑσπέραν. 6 ἐναντίον Μωϋσῆ ϗ Ἀαρὼν] In utroque Arabico ἐναντίον Μωϋσῆ ϗ ἐναντίον Ἀαρὼν poſterius autem ἐναντίον aſteriſco notatur. 7 πρὸς αὐτοὺς] Rom. edit. πρὸς αὐτόν. ἡμεῖς ἀκάθαρτοι] Chryſoſtomus homiliâ De ſimultate ſive irâ addit ἐσμέν. ὥστε προσενέγκαι] Rom. edit. cum Cyrillo προσενέγκαι, et Chryſoſtomus προσενεγκεῖν 8 στῆτε αὐτοῦ] In utroque Arabico vox αὐτοῦ obelo notatur. MS. Ox. poſt στῆτε αὐτοῦ addit ϗ λαλήσει περὶ ὑμῶν κύριος. 10 ἄνθρωπος ἄνθρωπος] Apud Cyrillum vox ἄνθρωπος non geminatur. ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου] In utroque Arabico ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ υἱοῦ ἀνθρώπου, & illa υἱοῦ ἀνθρώπου obelo notantur. ἐν ὁδῷ μακρὰν ἢ ἐν ὑμῖν] Complut. edit. et Rom. cum Cyrillo, ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν. MS. Ox. ἐν ὁδῷ μακρᾷ ἢ ἐν ὑμῖν, et ſic rurſus ſtatim infrà, ἐν ὁδῷ μακρᾷ οὐκ ἔστι, 13 ὅτι τὸ δῶρον κυρίου] Ita Complut. edit. et Rom. MS. Ox. & Ald. edit. ὅτι δῶρον κυρίου. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται] In Complut. edit. deeſt vox αὐτοῦ. 14 κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσει αὐτό] MS. Ox. et Rom. edit. κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό. Complut. edit. κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσουσιν αὐτό. Ald. edit. & Cyrillus cum codice noſtro conſentiunt. νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν] Ald. edit. νόμος εἷς ἔσται ἐν ὑμῖν. 15 ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη] Cyrillus, ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἐστάθη. ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, τὸν οἶκον] MS. Ox. & Ald. edit. ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν ϗ τὸν οἶκον. 17 ϗ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν] Apud Cyrillum deeſt καί. 18 διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν] In utroque Arabico παρενέβαλον et ἀπῆραν, et quidem ἀπῆραν ante παρενέβαλον. πάσας τὰς ἡμέρας] In utroque Arabico præfigitur copula ϗ, quæ obelo notatur. 19 τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ] Complut. edit. τὴν φυλακὴν τοῦ κυρίου. 20 ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη] Compl. edit. ὅταν γένηται ἡ νεφέλη. ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι] MS. Ox. ϗ διὰ φωνῆς κυρίου ἀπαροῦσιν· reliqua exemplaria, ϗ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσι 21 ϗ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός. Καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη, ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ] In Complut. edit. et Rom. deſunt hæc poſteriora, ϗ ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἤ. MS. Ox. & Ald. edit. cum Cyrillo de adorat. lib. 5. & Auguſtino in quæſt. lectionem codicis noſtri ſequuntur, & in margine unius Arabici exemplaris hæc ſimiliter ſupplentur, quæ ſecundum hebraicam veritatem pleniùs ſic fortè ſupplenda ſunt, ϗ ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν ἢ δύο ἡμερῶν ἢ μηνὸς ἢ ἡμερῶν πλεοναζούσης τῆς νεφέλης, ἐπὶ τῆς σκηνῆς, σκιαζούσης ἐπ᾽ αὐτῆς &c. 22 Poſt illa πλεοναζούσης τῆς νεφέλης in utroque Arabico ſub aſteriſco additur, ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Poſt illa, ϗ οὐ μὴ ἀπαροῦσιν, Ald. edit. addit ἐν τῷ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξῆραν, quæ etiam in utroque Arabico, aſteriſco notantur. 23 φυλακὴν κυρίου ἐφύλαξαν] Rom. edit. φυλακὴν κυρίου ἐφυλάξαντο.

CAP. X.

3 Συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ] Ald. edit. Συναχθήσεται πρὸς σὲ πᾶσα συναγωγή, et ſic in Arabico, in quo illa, πρὸς σὲ aſteriſco notantur. Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo De adorat. 5. lectionem codicis

noſtri ſequuntur. 4 ἐν μιᾷ σαλπίσωσι] Ald. edit. ἐν μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι· reliqua exemplaria & Cyrill. cum codice noſtro conſentiunt. προσελεύσονται πρὸς σέ] Cyril. ἐλεύσονται πρὸς σέ. οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ισραήλ] Ox. οἱ ἀρχηγοὶ Ισραήλ. Ald. οἱ ἄρχοντες ϗ χιλίαρχοι Ισραήλ, & uterque Arabicus codex, οἱ ἄρχοντες χιλίαρχοι Ισραήλ, voce χιλίαρχοι aſteriſco notatâ. 5 παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς] MS. Ox. & Complut. edit. παρεμβάλλουσαι κατ᾽ ἀνατολάς. 6 παρεμβάλλουσαι νότον] MS. Ox. & Complut. edit. παρεμβάλλουσαι κατὰ λίβα. Rom. edit. cum Cyrillo παρεμβάλλουσαι λίβα. παρεμβάλλουσαι θάλασσαν] MS. Ox. παρεμβάλλουσαι κατὰ θάλασσαν. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. παρεμβάλλουσαι βοῤῥᾶν] MS. Ox. Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, παρεμβάλλουσαι πρὸς βοῤῥᾶν. σημασίᾳ σαλπιοῦσιν] Complutenſ. edit. σημασίαν σαλπιοῦσιν. 8 σαλπιοῦσι ταῖς σάλπιγξι] MS. Ox. & Ald. edit. σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς σάλπιγξι. 9 ϗ σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξι] MS. Ox. Complut. edit. & Rom. cum Theodoreto, qu. 15. in Leviticum ϗ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι. Ald. edit. ϗ σαλπιεῖτε ϗ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι. ἔναντι κυρίου] Complut. edit. addit τοῦ θεοῦ ἡμῶν, & uterque Arabicus codex ſub aſteriſco. 10 ϗ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις] Compl. edit. ϗ ἔσται ὑμῖν εἰς ἀνάμνησιν. 12 ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ] MS. Ox. ἐκ τῆς ἐρήμου τοῦ Σιναί, & Complut. edit. ἀπὸ τῆς ἐρήμου τοῦ Σινᾶ. ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν] MS. Ox. ἐπ᾽ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν. 22 τάγμα παρεμβολῆς Εφραΐμ] MS. Ox. τάγματα παρεμβολῆς Εφραΐμ. 24 Αβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί] Complut. edit. Ald et Rom. Αβιδὰν ὁ τοῦ Γαδεωνί. 25 τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δάν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. τάγματα παρεμβολῆς Δάν. 30 οὐ πορεύσομαι] In Arabico additur μετὰ σοῦ. ϗ εἰς τὴν γενεάν μου] MS. Ox. & Complut. edit. addunt πορεύσομαι, atque ita in Arabico ſub aſteriſco. 31 ἦσθα μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ] In Arabico ἦσθα ἐν τόπῳ μεθ᾽ ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, & illa, ἐν τόπῳ aſteriſco notantur. ϗ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης] MS. Ox. ϗ ἔσῃ μεθ᾽ ἡμῶν ϗ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης. In Arabico ϗ ἔσῃ ἐν ἡμῖν μέγας. 32 ἃ ἂν ἀγαθοποιήσῃ] MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ. 33 poſt illa κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν, ſequuntur in Complut. edit. ϗ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ᾽ αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς, quæ in reliquis exemplaribus caput hoc decimum claudunt, in quibus vox κυρίου abeſt. 35 ἐξεγέρθητι κύριε] Complut. edit. ἐγέρθητι κύριε. διασκορπισθήτωσαν] Compl. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo ϗ διασκορπισθήτωσαν. φυγέτωσαν πάντες] Compl. edit. ϗ φυγέτωσαν πάντες. Poſt illa μισοῦντές σε, ſequuntur in Arabico ſub aſteriſco ἀπὸ τοῦ προσώπου σου. 36 ἐπίστρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας] MS. Ox. ἐπίστρεφε κύριε εἰς χιλιάδας μυριάδας.

CAP. XI.

1 γογγύζων πονηρά] In Arabico, ὡσεὶ γογγύζων πονηρά, & vox, ὡσεί, aſteriſco notatur. πῦρ παρὰ κυρίου] Præpoſitio παρὰ in utroque Arabico obelo notatur. 2 ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου] In Ald. edit. & Rom. deeſt vox πῦρ. MS. Ox. Complut. edit. & Cyrillus De adorat. lib. 5. agnoſcunt. 4 ἔκλαιον ϗ οἱ υἱοὶ Ισραήλ] Apud Cyrillum De adorat. 5. deeſt καί. Glaph. verò 2. in Exodum, prout in reliquis omnibus exemplaribus habetur. 5 ϗ τὰ σκόρδα] Compl. edit. cum Cyrillo, ϗ τὰ σκόροδα. 7 ὡσεὶ σπέρμα κορίου] MS. Ox. addit λευκόν. Schol. οἱ λοιποί, βδελλίου. 8 ἤλεθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ] Ald edit. ἤλεον αὐτὸ ἐν τῷ ἐμμύλωνι. Illa ἐν τῷ μύλῳ in uno Arabico obelo notantur, quæ aſteriſco potius notanda erant. ἢ ἔτριβον ἐν τῇ θυΐᾳ] Compl. edit. ἢ ἔτριβον ἐν θυΐᾳ. Ald cum Theodoreto qu. 18. in Leviticum, ϗ ἔτριβον ἐν θυΐᾳ. ϗ ἥψουν αὐτό] Apud Theodoretum deeſt αὐτό, & ſic etiam poſt ἐποίουν. ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας] MS. Ox. ἐποίουν αὐτοῖς ἐγκρυφίας. ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου] Schol. Ἄλλος, ἐκ μέλιτος. Ακύλας, μαστοῦ ἔλαιον, ϗ Σύμμαχος, μαστοῦ εἰς λίπος. 10 ἕκαστος κατὰ τὴν θύραν αὐτοῦ] Ald. edit. & Rom. cum Cyrillo Glaph. in Exod. 2. ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. MS. Ox. & Compl. edit. ἕκαστος ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. In utroque Arabico, inter θύρας & αὐτοῦ, interſeruntur ſub aſteriſco τῆς σκηνῆς. ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα] Apud Cyrillum deeſt σφόδρα. 11 ἐπιθεῖναι τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ] In utroque Arabico ἐπιθεῖναι τὴν ὁρμὴν παντὸς τοῦ λαοῦ, & vox παντὸς aſteriſco notatur. 12 ἐν γαστρὶ ἔλαβον] Chryſoſtomus homil. 4. in Jobum ἐγέννησα, qui tamen Homil. 35. in Matthæum lectionem codicis noſtri & reliquorum omnium exemplarium retinet. πάντα τὸν λαόν] Apud Theodoretum deeſt vox πάντα. ἢ ἐγὼ τέτοκα αὐτούς;] MS. Ox. Complut. edit. et Rom. cum Chryſoſtom. homil. 4. in Jobum, ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς; et Theodoretus ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτόν. λάβε αὐτοὺς εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι] Rom. edit. λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ ἄραι. Theodoretus λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ λάβοι. Chryſoſtom. homil. 4. in Jobum βάσταζον αὐτοὺς ὃν τρόπον βαστάζει. qui tamen homil. 35. in Matthæum & homil. 3. ad Hebræos, lectionem receptam & conſenſu omnium exemplarium confirmatam retinet. 13 δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ] Apud Cyrillum deeſt παντί. 14 φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον] In utroque Arabico φέρειν πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, & vox πάντα aſteriſco notatur. ὅτι βαρύ μοί ἐστι] MS. Ox. Ald. edit. & Rom. ὅτι βαρύτερόν μοί ἐστι. εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί] MS Ox. εἰ εὕρηκα χάριν ϗ ἔλεος παρὰ σοί. Complut. edit. εἰ εὕρηκα χάριν παρὰ σοί. Apud Cyrillum deſunt illa εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί. Ald. edit. & Rom. cum codice noſtro conſentiunt. 16 οὓς σὺ αὐτοὺς οἶδας] In utroque Arabico voces σὺ αὐτοὺς obelo notantur, & Cyrillus cum Theodoreto legunt οὓς αὐτὸς οἶδας. ὅτι οὗτοί εἰσι] Theodoretus ὅτι αὐτοί εἰσι. ϗ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν] MS. Ox. Compl. edit. & Ald. ϗ ἐξάξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν. Rom. edit. cum Cyrillo, ϗ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνήν. 17 ϗ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί, ϗ ἐπιθήσω ἐπ᾽ αὐτούς] Cyrillus pro ἐπιθήσω legit θήσω. Euſebius De demonſtr. 3. & Theodor. ἐπιθήσω· Epiphanius Adverſus hæreſes lib. 1. ϗ λήψομαι ἀπὸ τοῦ ἐπὶ σὲ πνεύματος, ϗ ἐκχεῶ ἐπ᾽ αὐτούς. 18 ὅτι καλὸν ὑμῖν ἐστιν] In MS Sar. deeſt vox ἐστιν. ϗ δώσει κύριος ὑμῖν κρέα φαγεῖν, ϗ φάγεσθε κρέα] MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. ϗ δώσει ὑμῖν κύριος φαγεῖν κρέα &c. & vox φαγεῖν in MS. Sar. obelo notatur. 19 οὐδὲ δύο] MS. Sar. ſub aſteriſco addit ἡμέρας. 20 ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε] In MS. Sar. vox φάγεσθε obelo notatur. ἐκ τῶν μυκτήρων] MS. Sar. ἐκ τοῦ μυκτῆρος. Complut. edit. ἐκ τῶν μυκτήρων. εἰς χολέραν] Symmachus εἰς ἀπεψίαν authore Theodoreto τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς· qui tamen ſic explicat, ἡ γὰρ ἀδηφαγία τὴν εἰσήγαγε, ϗ πολλάκις τὸν θάνατον ἡ θεήλατος πληγή. 21 κρέας δώσω αὐτοῖς ϗ φάγονται] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. κρέα δώσω. Rom. κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν ϗ φάγονται. 22 πᾶν τὸ ὄψος] Compl. edit. & Ald. πᾶν τὸ ὄψον. συναχθήσεται] MS. Sar. Compl. Ald. & Rom. συναχθήσεται αὐτοῖς. 23 οὐχὶ ἐξαρκέσει] Compl. οὐκ ἀρκέσει. ἤδη γνώσῃ εἰ ἐπικαταλήψεται] Ald. ἤδη γνώσῃ ἐπεὶ καταλήψεται. Philo De ſacrificiis Abelis & Caini ἤδη ὄψῃ ἐπεὶ καταλήψεται. Juſtinus Martyr Dialogo cum Tryphone ἤδη γνώσῃ εἰ ἐπικαλύψεται, ſcribendum proculdubio ἐπικαταλήψεται. MS. Ox. & Sar. Compl. edit. & Rom. cum Theodoreto lectionem codicis noſtri confirmant. 25 ϗ ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτόν] MS. Ox. ϗ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. MS. Sar. Complut. edit. & Rom. ϗ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. 28 ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε] MS. Ox. & Sar. ὁ ἐκλεκτὸς εἶπε. 29 μὴ ζηλοῖς σύ μοι;] Rom. edit. μὴ ζηλοῖς ἐμέ. MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Ald. cum Chryſoſtomo homil. 3. ad Tim. & Theod. qu. 21. in Levit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. ϗ τίς δῴη] Theod. ϗ πῶς ἂν δῴη. πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας] Chryſoſtomus homil. 3. ad Timoth. 1. & homiliâ De ſerpente quem Moyſes erexit, addit vocem εἶναι. ὅταν δῷ κύριος] Chryſoſtomus homil. De ſerpente ἐν τῷ δοῦναι κύριον. 31 ϗ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν] MS. Sar. ϗ ἐξεπέτασεν ὀρτυγομήτραν. ὡσεὶ δίπηχυν] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. ὡσεὶ δίπηχυ. 32 ὅλην τὴν ἡμέραν] MS. Ox. & Sar. cum Compl. edit. addunt ἐκείνην, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. ϗ συνήγαγον] Compl. edit. ϗ συνέλεγον. ϗ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμούς] Ox. ϗ ἔσφαξαν ϗ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμούς. 33 ϗ κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαόν] MS. Sar. ϗ ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ εἰς τὸν λαόν· & vox ὀργῇ aſteriſco notatur, atque ita in utroque Arabico. Ald. edit. ϗ κύριος ἐθυμώθη σφόδρα εἰς τὸν λαόν. ἐπάταξε κύριος ἐν τῷ λαῷ] MS. Sar. Compl. edit. & Rom. ἐπάταξε κύριος τὸν λαόν. πληγὴν μεγάλην] MS. Sar. πληγῇ μεγάλῃ.

CAP. XII.

1 ἧς ἔλαβεν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald & Rom. cum Cyrillo Glaph. in Numeros, ἣν ἔλαβε Μωϋσῆς, & vox Μωϋσῆς in MS. Sar. obelo notatur. 2 μὴ Μωϋσῇ μόνῳ] In MS. Sar. vox μόνῳ obelo notatur. ἐλάλησεν κύριος] Rom. edit. λελάληκε κύριος· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. οὐχὶ ϗ ἐν ὑμῖν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. habent ἡμῖν, & deeſt ἐν. 5 ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου] In MS. Ox. deſunt illa εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, quæ in MS. Sar. obelo notantur. ϗ κατέβη κύριος] In Complut. edit. deeſt καί. ϗ ἐξήλθοσαν ἀμφότεροι] In Complut. edit. deeſt καί. 6 ϗ εἶπε πρὸς αὐτούς] MS. Ox. & Complut. edit. cum Cyrillo ϗ εἶπε κύριος πρὸς αὐτούς. In MS. Sar. voces πρὸς αὐτοὺς obelo notantur. ἀκούσατε τῶν λόγων μου] MS. Sar. cum utroque Arabico ἀκούσατε δὴ τῶν λόγων μου & vox δὴ aſteriſco notatur. Cyrillus ἀκούσατε τὸν λόγον μου. προφήτης ὑμῶν κυρίῳ] Complut. edit. προφήτης ὑμῶν κυρίου. Cyrillus προφήτης ὑμῖν κυρίῳ, & ſic Theodor. qu. 22 in Leviticum, niſi quòd abſit vox κυρίῳ. ἐν ὕπνῳ] Cyrillus ἐν ἐνυπνίῳ. 7 οὕτως ὡς ὁ θεράπων μου] Rom. edit. οὕτως ὁ θεράπων μου. 8 τὴν δόξαν μου εἶδεν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. et Rom. cum Theodoreto τὴν δόξαν κυρίου εἶδε. Cyrillus cum codice noſtro conſentit. 9 καταλαλῆσαι κατὰ] Apud Theodoretum deeſt κατά. ϗ ἀπῆλθον] Et ſic MS. Ox. Complut. edit. & Ald. cum Cyrillo. Rom. ϗ ἀπῆλθεν. 10 νεφέλη ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς σκηνῆς] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς. πρὸς Μαριάμ] Complut. edit. & Rom. ἐπὶ Μαριάμ· Reliqua exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 11 δέομαι κύριε] Complut. edit. δέομαι κύριέ μου. Ald. edit. δέομαί σου κύριε. 12 μὴ γένοιτο] MS. Sar. μὴ ϗ γένηται. MS. Ox. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo μὴ γένηται. ἐκπορευόμενον] Cyrillus πορευόμενον. ἐκ μήτρας μητρός] MS. Sar. & Complut. edit. addunt αὐτοῦ, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. ἥμισυ τῶν σαρκῶν] MS. Sar. ἥμισυ τῆς σαρκός. 14 ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήσεται ἔξω] Compl. edit. et Ald. ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήτω ἔξω. MS. Sar. & Rom. edit. ἑπτὰ ἡμέρας; ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω. MS. Ox. cum Cyrillo & Theodoreto qu. 23. in Levit. ἑπτὰ ἡμέρας; ἀφορισθήσεται ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω. ἕως καθαρισθῇ] MS. Ox. cum Cyrillo, ἕως οὗ καθαρισθῇ.

CAP. XIII.

1 ϗ παρενέβαλεν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo De adorat. 5. ϗ παρενέβαλον, qui tamen Glaph. in Numeros lectionem codicis noſtri ſequitur. 2 εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἕνα] MS. Sarravii, εἰς κατάσχεσιν ἄνδρα ἕνα ἄνδρα ἕνα, ubi voces, εἰς κατάσχεσιν, prout in Arabico, obelo notantur. illa verò ἄνδρα ἕνα poſteriore loco aſteriſco notantur, quæ etiam in Complut. edit. Ald. & Rom. abſunt. κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν] MS. Ox κατὰ δήμους κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν. ἀποστελεῖς αὐτούς, πάντα] In MS. Sar. vox αὐτοὺς obelo notatur. In Arabico, ἀπόστελλε μετ᾽ αὐτῶν πάντα. Et illa μετ᾽ αὐτῶν obelo notantur. 4 ϗ ἀπέστειλεν αὐτούς] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. cum Cyrillo, ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. 18 ϗ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς κατασκέψασθαι] MS. Ox. & Ald. edit. ϗ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν κατασκέψασθαι. 19 εἰ ὀλίγοι] Complut. edit. Ald. et Rom. ἢ ὀλίγοι. MS. Ox. & Sar. lectionem codicis noſtri confirmant. 20 εἰ καλή ἐστιν] Ald. edit. καλή ἐστιν. Rom. ἢ καλή ἐστιν. MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. lectionem codicis noſtri ſequuntur. τίνες αἱ πόλεις εἰς ἃς] Ald. edit. & Rom. τίνες αἱ πόλεις ἅς. MS. verò Ox. & Sar. cum Complutenſ. edit. cum codice noſtro concordant. 21 ἢ πίων] MS. Sar. εἰ πίων. ϗ αἱ ἡμέραι, ἡμέραι ἔαρος] Ald. edit. ϗ αἱ ἡμέραι, ἡμέρας ἔαρος. malè. In MS. Sar. vox ἔαρος obelo notatur. 22 ϗ ἦλθον ἕως Χεβρών] Ald. edit & Rom. ϗ ἀπῆλθον ἕως Χεβρών. 23 ϗ κατεσκέψαντο αὐτήν· ϗ ἔκοψαν] In Complut. edit. deſunt illa ϗ κατεσκέψαντο αὐτήν, quæ in MS. Sar. & utroque Arabico obelo notantur. ἕνα ἐπ᾽ αὐτοῦ] MS. Sar. ἕνα ἀπ᾽ αὐτοῦ, & voces ἀπ᾽ αὐτοῦ obelo notantur. ϗ ἦρον αὐτόν] Cyrillus De adorat. lib. 5. ϗ ἦραν αὐτό. ἐπ᾽ ἀναφορεῦσι] MS. Sar. addit δυσὶν ſub aſteriſco. 24 τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν] In reliquis omnibus exemplaribus & Cyrillo præfigitur copula ϗ, quæ in hebræo abeſt. Pro ἐπωνόμασαν ſcribendum forte ἐπωνόμασεν. 26 ϗ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν] Rom. edit. ϗ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν. 27 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ῥῆμα] Complut. edit. ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥήματα. ϗ εἶπαν] MS. Sar. & Ald. edit. addunt αὐτῷ, quæ vox in MS. Sar. aſteriſco notatur. 28 ϗ διηγήσαντο αὐτῷ, ϗ εἶπαν] MS. Ox. ϗ διηγήσαντο αὐτοῖς, ϗ εἶπον αὐτῷ. ϗ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς] In MS. Sar. deeſt καί. 29 τὸ κατοικοῦν τὴν γῆν] MS. Ox. & Rom. edit. cum Cyrillo, τὸ κατοικοῦν ἐπ᾽ αὐτῆς. MS. Sar. & reliqua omnia exemplaria lectionem codicis noſtri ſequuntur. ὀχυραὶ τετειχισμέναι] In MS. Sar. vox τετειχισμέναι aſteriſco notatur. μεγάλαι σφόδρα] MS. Sar. & Complut.

edit. ϗ μεγάλαι σφόδρα. 30 ϗ ὁ Εὐαῖος] In *MS*. Sar. & utroque Arabico hæ voces obelo notantur. κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ] MS. Ox. κατοικοῦσιν ἐν τῇ ὀρεινῇ. ϗ παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν] In MS. Ox. deeſt vox ποταμόν. 31 ϗ εἶπεν αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλά] In *MS*. Sar. & utroque Arabico voces illæ αὐτῷ, οὐχὶ ἀλλὰ obelo notantur. ὅτι δυνατοί] Complut. edit. ὅτι δυνάμενοι. 32 οὐκ ἀναβαίνομεν ὅτι] In utroque Arabico vox ὅτι obelo notatur, cum voces ſimiliter οὐκ ἀναβαίνομεν obelo notandæ ſint, in hebræo enim nihil eſt quod iis reſpondeat. μὴ δυνώμεθα] Complutenſ. edit. μὴ δυνησόμεθα. 33 ἔκστασιν τῆς γῆς] Schol. τὸ Σαμαρειτικὸν, ὄνειδος κατὰ τῆς γῆς· legendum fortè ἔνστασιν. αὐτὴν κατασκέψασθαι] In *MS*. Sar. vox αὐτὴν aſteriſco notatur. ϗ πᾶς ὁ λαός] In *MS*. Sar. deeſt πᾶς. ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ] MS. Ox. ἑωράκαμεν ἐκεῖ. Complut. edit. & Ald. ἑωράκαμεν ἐπ᾽ αὐτῆς. 34 ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας] MS. Sar. & uterque Arabicus addunt ſub aſteriſco υἱοὺς ἐνὰκ ἐκ τῶν γιγάντων.

CAP. XIV.

1 ἔδωκεν φωνήν] *MS*. Sar. addit ſub aſteriſco αὐτῶν. Rom. edit. ἐνέδωκε φωνήν. Cyrillus De adorat. 5 δέδωκε φωνήν. 3 εἰ ἀπεθάνομεν] In MS. Ox. & Complut. edit. deeſt εἰ. ϗ τὰ παιδία ἡμῶν] In Complut. edit. & Rom. cum Cyrillo deeſt ἡμῶν MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. agnoſcunt. ἔσονται εἰς διαρπαγήν] MS. Ox. ἔσονται ἐν τῷ πολέμῳ εἰς διαρπασμόν. βέλτιον ἡμῖν ἐστιν] Rom. edit βέλτιόν ἐστιν. Reliqua omnia exemplaria cum Cyrillo lectionem codicis noſtri ſequuntur. 4 ϗ εἶπαν ἕτερος] Complut. edit. et Ald. ϗ εἶπεν ἕτερος. τῷ ἑτέρῳ] MS. Sar. addit αὐτοῦ. 5 ἐπὶ πρόσωπον] *MS*. Sar. addit ſub aſteriſco αὐτῶν. ἐναντίον πάσης συναγωγῆς] In MS. Sar. & utroque Arabico, ἐναντίον πάσης ἐκκλησίας συναγωγῆς, & vox ἐκκλησίας aſteriſco notatur. 7 ἡ γῆ ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν] MS. Sar. ἡ γῆ ἣν παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, ϗ κατεσκεψάμεθα αὐτὴν, & illa παρήλθομεν ἐν αὐτῇ, ϗ obelo notantur. ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα] MS. Ox. καλή ἐστι σφόδρα σφόδρα. 9 μὴ ἀποστάται γίνεσθε] In MS. Sar. vox γίνεσθε obelo notatur, ita ut pro ἀποστάται ſcribendum forte ſit ἀποστῆτε. μὴ φοβηθῆτε τὸν λαόν] MS. Sar. μὴ φοβεῖσθε τὸν λαόν. κατάβρωμα ἡμῖν] MS. Ox. κατάβρωμα ὑμῶν, & Complut. edit. κατάβρωμα ὑμῖν. ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ᾽ αὐτῶν] *MS*. Sar. ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτῶν, & vox αὐτῶν priore loco, aſteriſco notatur: legendum forte τὸ κῦρος, niſi quod hebraica vox hoc loco interdum σκιὰν, σκέπην & στέγην ſignificat, & pro iis à LXX interpretibus uſurpatur. 10 ὤφθη ἐν νεφέλῃ] In Arabico ἐν τῇ νεφέλῃ, quæ & obelo notantur. ἐν πᾶσιν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ] MS. Ox. ἐπὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. In Rom. edit. deeſt ἐν. 11 παροξύνει με] Philo De migratione Abrahami παροξυνοῦσι. πιστεύουσί μοι] MS. Sar. & Philo πιστεύουσί μοι. ἐν πᾶσιν τοῖς θαυμασίοις] MS. Ox. & Sar. Compl. & Rom. cum Philone, ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις. Ald. ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις. 12 πατάξω αὐτούς] MS. Ox. ἄφες με, ϗ πατάξω αὐτούς. ποιήσω σε ϗ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου] In *MS*. Sar. & Arabico illa, ϗ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου obelo notantur, & in Compl. edit. abſunt. 14 ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ κύριε] *MS*. Sar. & Compl. edit. pro ὀπτάζῃ κύριε legit ὀπτάζῃ σὺ κύριε, & MS. Ox. cum Euſebio De demonſtr. lib. 5 ὀπτάνῃ σὺ κύριε, qui Aquilam locum integrum ſic reddidiſſe author eſt. ὅτι σὺ εἶ κύριε ἐν ἐγκάτῳ τοῦ λαοῦ τούτου ὃς ὀφθαλμὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ σὺ κύριε ἐφέστηκεν. ἐπ᾽ αὐτῶν] Ald. edit. ἐφέστηκεν ἐπ᾽ αὐτόν, malé. 16 εἰσαγαγεῖν αὐτούς] MS. Ox. & Sar. cum Complut. edit. Ald. et Rom. εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον. ὤμοσεν αὐτοῖς] MS. Ox. ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν. κατέστρωσεν αὐτούς] *MS*. Sar. ϗ κατέστρωσεν αὐτούς. 17 ὑψωθήτω ἡ χείρ σου] MS. Ox. & Sar. cum Ald. edit. & Rom. ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου. Complutenſ. edit. lectionem codicis noſtri ſequitur. 18 ϗ ἀληθινός] In utroque Arabico hæ voces obelo notantur. ἀδικίας ϗ ἁμαρτίας] In MS. Sar. illa, καὶ ἁμαρτίας obelo notantur. καθαριεῖ τὸν ἔνοχον] In MS. Sar. & in Arabico voces τὸν ἔνοχον obelo notantur. 20 ϗ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν] In Arabico illa πρὸς Μωϋσῆν obelo notantur, neque Complut. edit. agnoſcit. ἵλεως αὐτοῖς εἰμι] In MS. Sar. vox αὐτοῖς obelo notatur. 21 ϗ ζῶν τὸ ὄνομά μου] Ald. edit. ϗ ἀεὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου. Theodoretus qu. 27. in Leviticum, καὶ ζῇ τὸ ὄνομά μου. In MS. verò Sar. & Arabico illa, ϗ ζῶν τὸ ὄνομά μου obelo notantur. 22 ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ] In *MS*. Sar. & Arabico vox ταύτῃ obelo notatur, & in Rom. edit. abeſt: reliqua exemplaria cum Cyrillo Glaph. in Numeros agnoſcunt. 23 ἀλλ᾽ ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστι μετ᾽ ἐμοῦ ὧδε (Complut. edit. addit σήμερον) ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν ἢ κακὸν, πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν] In *MS*. Sar. & Arabico hæc omnia obelo notantur. οὐκ ὄψονται αὐτήν] In Arabico, ϗ οὐκ ὄψονται αὐτὴν, & ϗ obelo notatur. 24 ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον] In Rom. edit. deeſt vox ἐγενήθη. Reliqua exemplaria cum Cyrillo & Athanaſio ad Serapionem Spiritum non eſſe creaturam, lectionem codicis noſtri confirmant. ϗ εἰσάξω] In Rom. edit. deeſt ϗ, reliqua verò omnia exemplaria cum Cyrillo agnoſcunt. εἰς ἣν εἰσῆλθεν] Athanaſius, εἰς ἣν ἐκλήθη, & Cyrillus εἰς ἣν εἰσῆλθεν. ϗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ] MS. Ox. addit μετ᾽ αὐτοῦ. 25 κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι] Ald. edit. κατοικήσουσιν ἐν τῇ κοιλάδι. ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον] In MS. Sar. ὑμεῖς, ſub obelo additur vox αὐτοί. ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν] Complut. edit. ὁδὸν θαλάσσης ἐρυθρᾶς. 27 ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν] In MS. Sar. vox γογγύζουσιν obelo notatur. ἣν ἐγόγγυσαν] *MS*. Sar. ἣν αὐτοὶ ἐγόγγυσαν, & Compl. edit. ἣν αὐτοὶ γογγύζουσι. 28 εἰ μὴ ὃν τρόπον] Compl. edit. Ald. & Rom. ἢ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε] *MS*. Sar. & Ox. & reliqua exemplaria addunt εἰς τὰ ὦτά μου, prout in hebræo. 29 ϗ οἱ κατειλεγμένοι] MS. Sar. ϗ πάντες οἱ κατειλεγμένοι, & vox πάντες aſteriſco notatur. ἐγόγγυσαν ἐπ᾽ ἐμοί] Ald. edit. ἐγόγγυζον. Rom. ἐγόγγυζαν, malé. 30 ἐπ᾽ αὐτῆς] *MS*. Sar. ἐν αὐτῇ. 31 εἰς διαρπαγὴν ἔσονται] Complut. edit. & Ald. εἰς διαρπαγὴν ἔσεσθαι. Rom. ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι. εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν] In *MS*. Sar. illa εἰς τὴν γῆν obelo notantur. ϗ κληρονομήσουσι τὴν γῆν] In MS. Ox. & Compl. edit. deſunt hæc omnia. ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ᾽ αὐτῆς] In MS. Sar. vox ὑμεῖς obelo notatur, & in Arabico illa ἀπ᾽ αὐτῆς. MS. Ox. ἀφ᾽ ἧς ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ᾽ αὐτῆς. 33 ϗ ἀνοίσουσι] Schol. Ἄλλος, βαστάζοντες. τὴν πορνείαν αὐτῶν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. Ald. & Rom. τὴν πορνείαν ὑμῶν. ἀναλωθῇ] *MS*. Sar. & Ald. edit. ἐξαναλωθῇ. 34 κατεσκέψασθε] *MS*. Sar. ἐπεσκέψασθε. ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ] In *MS*. Sar. & in Arabico voces hæ geminantur, & poſteriore loco aſteriſco notantur. λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας] In utroque Arabico ſub obelo præfigitur καί. θυμὸν τῆς ὀργῆς μου] In MS. Sar. illa τῆς ὀργῆς obelo notantur. 35 εἰ μὴν οὕτω] MS. Sar. Complut. edit. & Rom. ἢ μὴν οὕτω. Ald. ὑμῖν οὕτω, malé. ποιήσω τῇ συναγωγῇ] In MS. Sar. & utroque Arabico, ποιήσω πάσῃ τῇ συναγωγῇ, & vox πάσῃ aſteriſco notatur. 36 πρὸς τὴν συναγωγήν] In *MS*. Sar. πρὸς πᾶσαν τὴν συναγωγὴν, & vox πᾶσαν aſteriſco notatur. 37 ἄνθρωποι οἱ κατείπαντες] MS. Ox. ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ κατείπαντες. 39 τὰ ῥήματα ταῦτα] In MS. Sar. & Ambroſio πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, & vox πάντα aſteriſco notatur. 40 ἐπὶ τὴν κορυφήν] MS. Ox. & Sar. Complut. edit. & Rom. εἰς τὴν κορυφήν. ἰδὲ οἵδε] In MS. Ox & Complut. edit. deeſt οἵδε. 41 ἵνα τί ὑμεῖς] *MS*. Sar. ἵνα τί τοῦτο ὑμεῖς, & vox τοῦτο aſteriſco notatur. εὔοδα ἔσται ὑμῖν] In *MS*. Sar. vox ὑμῖν aſteriſco notatur. 42 ἐστι κύριος μεθ᾽ ὑμῶν] MS. Ox. ἔσται κύριος μεθ᾽ ὑμῶν. 44 διαβιασάμενοι] Ald. edit. διαβησάμενοι, malé. ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς] In *MS*. Ox. Complut. edit. et Rom. deeſt vox μέσου. *MS*. Sar. cum Ald. edit. agnoſcunt. 45 ϗ ἐτρέψαλο αὐτούς] Fortè ἐτρέψατο. ϗ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν] Hæc verba in MS. Sar. & utroque Arabico, obelo notantur, & in Complut. editione deſiderantur.

VARIANTES LECTIONES ex *Annotatis viri ſummi & incomparabilis* D. HUGONIS GROTII *in univerſa Biblia, cum ejuſdem de iis judicio, collectæ opera ac ſtudio Doctiſſimi Viri* Thomæ Piercii *Presbyteri, Rectoris Eccleſiæ de* BRINGTON *in Comitatu* NORTHAMPTONIENSI.

AD GENESIN.

CAP. II.

V. 6. A*Scendebat*] In antiquiſſimo codice, quo uſus eſt Saadias, appoſita hic erat negans particula. Quod non improbem, ſi adſit plurium codicum conſenſus, ut rationem reddat Moyſes cur hortum illum de quo jam aget, Deus inter magna flumina conſtituerit, nempe quia de cœlo, adhuc ſuam puritatem retinente, non cadebant imbres, & recens facta aquarum à terris in ſuos alveos diſceſſione nullæ novæ ſcatebræ è terrâ ebulliebant. Nam quod hic in Hebræo eſt אד, πηγὴ eſt LXX interpre-ibus, & *fons* Latinis, ἐπιφλυσμὸς, ut hic poſuit Aquila, aut ἐπιβλυσμὸς, ut Symmachus. Frequens autem eſt illis LXX, ut & Novi Teſtamenti Scriptoribus, πηγὴν ponere pro qualicunque humoris eruptione: 11. *He-vilath*] In Hebræo eſt החוילה ſed Syri pro ה ponunt ח, et ſæpe addito א dicunt חויליתא. 17 *morte morieris*] Syri interpretes hic habebant, *mor-talis eris*: quod notant Ambroſius & Hieronymus.

CAP. III. v. 1. *Callidior*] LXX φρονιμώτερος. Aquila πανοῦργος 15 *Ipſa*] Hebræus textus & LXX habent *Ipſe*, eos ſequitur Irenæus IV. 78. & Cyprianus Teſtimonio XI. libri II. adverſus Judæos. *Inſidiaberis*] Videtur eſſe ex lectione Græca τηρήσεις, pro quo alii codices habent τειρήσεις· *i. e. mordebis.* quod propiùs accedit ad Hebræum vocabulum.

CAP. IV. v. 7. *Statim in foribus peccatum aderit*] Longè aliter Hebr. hæc legêre Græci, οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον· quam interpretationem ſequitur & Julianus, niſi quod pro ἥμαρτες recitat ἁμάρτημα, ſenſu eodem. 8 *Egrediamur foras*] Græcè διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. Quod addit & Samariticus, ut notatum & Hier. & Cyril. Addidere & Syrus & Hieroſolymitanus & Jonathan. In Hebræo per compendium id omittitur. 16 *in terra*] Omiſſum hic nomen terræ נוד Græcis ναὶδ. 21 *& organo*] Hebraicè עוגב, Græci κιθάραν. At Chaldæus אבובא.

CAP. V. v. 18. 162. *annis*] De multis diſcrepantiis quæ in hoc & ſequentibus capitibus circa numeros annorum apparent in codicibus Hebr. Samaritanis, Græcis, Capellus optimè egit. 22. *ambulavit Enoch cum Deo*] Græci vertunt, εὐαρέστησεν Ενὼχ τῷ Θεῷ. Idem ſenſus apud Syrum. 24 *& non apparuit, quia tulit eum Deus*] Samaritanus, *Accepit eum Angelus ejus.* Onkelos, *non occidit eum Deus*: *i. e.* non paſſus eſt mori. Jonathan, *ſublatus fuit, & aſcendit in cœlum ex mandato coram Domino.* Vide ad Hebræos 11. 5. 29 *Iſte conſolabitur nos*] Senſus idem, ſed etymologia nomini non reſpondet: itaque rectiùs Græci pro ינחמנו legerunt יניחנו, verterunt enim διαναπαύσει, quod originem nominis exacte oſtendit. Sic & Philo citat, *pejorem inſidiari meliori.* In Hieronymiano nominum indice, *Noe, ceſſatio, requies.* Samaritanus Paraphraſtes, *Suſtentabit opera noſtra, & oppreſſionem manuum noſtrarum. i. e.* erit ad ruris opera Vicarius noſter.

CAP. VI. v. 4. *Gigantes autem erant*] Symmachus non male, οἱ βίαιοι. Aquila, οἱ ἐπιπίπτοντες. *Iſti ſunt potentes*] הגברים, quod mutatione levi literæ affinis poteſt dici הכבירים, οἱ κάβειροι, Græcis Θεοὶ δυνατοὶ, Virgilio *Dii magni, divi*, repertores navigationis, Piratæ haud dubiè. 6 *Pœnituit eum*] Onkelos & Jonathan, ותב במימריה *reverſus eſt ad verbum ſuum.* i. e. in ſe. Symmachus ἀπέστρεψεν. At Aquila μετεμελήθη. 14 *arcam*] Nomen ex ſimilitudine ad quam facta erat. κιβωτὸν dixere hîc LXX. Et ſic Matthæi interpres 24. 38. Luc. 17. 27. 1 Pet. 3. 20. At λάρνακα eodem planè ſenſu Apollodorus in Bibliotheca.

CAP. VII. v. 4. *Subſtantiam*] יקום, quod hîc in Hebræo eſt, interpretibus Abeneſdrâ & Kimchi, ſignificat *quicquid vivit.* Ad originem ſi ſpectes eſt, *quod ſe erigit*, unde ἀνάστημα hîc vertêre Græci. At alibi ὑπόστασιν.

CAP. VIII. v 4. *Armeniæ*] Generali nomine. Vetus nomen habuere *Ararat*, dicti poſtea *Gordyæi*: quod nomen hîc habet Joſephus, duo Chaldæi interpretes, & Arabs, ſed literâ unâ corruptâ. 7 *Qui egrediebatur & non revertebatur*] Sic & Græci omnes, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἀνέστρεψε. Unde apparet olim hîc variâſſe codices. Hebræa lectio ſic exponi poteſt, ut corvus dicatur modò longiùs avolaſſe ab arca, modò eam propius advolaſſe, ſic tamen ut in arcam non intraret. 13 *exſiccata*] Nondum plene, ut menſe altero. Ideo Græci hic poſuere ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ· in ſequenti verò ἐξηράνθη. In Hebræo quoque verba differunt חרבו & יבשה. 21 *Et dixit*] In Hebræo hîc additur *ad cor ſuum.* Theodotion ad verbum πρὸς τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ, pro quo Symmachus πρὸς ἑαυτόν. *ab adoleſcentia ſua*] ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Onkelos, מזעירה *à parvitate.* Rabbi Salomo, *ex quo exceptus eſt à viſceribus matris ſuæ*, hyperbole tali qualis eſt Pſal. 58. 4. & 71. 6. Eſa. 48. S. Job 31. 18.

CAP. XIV. v. 1. *Ponti*] Ita Aquila. In Hebræo eſt אלסר. *Rex Gentium*] i. e. Convenarum. Symmachus παμφυλίας. 5 *Raphaim*] Græci, τοὺς γίγαντας. Chaldæus, גבריא. *Zuzim*] At LXX legerunt, עזוז, ἔθνη ἰσχυρά. *cum eis*] בהם: ſic & Græci, ἅμα αὐτοῖς. Chaldæus autem ut nomen loci accepit, & Syriacum in morem productâ terminatione extulit בהמתא.

CAP. XV. v. 2. *filius procuratoris*] *LXX* משק, hîc pro nomine proprio ejus qui pater aut progenitor Eliezeris fuerit, accepêre. Nec aliter Julianus apud Cyrillum. Latinus Aquilam & Theodotionem ſequi maluit. 11 *abigebat eas Abram*] Sufflando. Ita textus Hebræus quo utitur. Sic & Aquila ἀπεσόβησεν. At *LXX* συνεκάθισεν αὐτοῖς Αβραμ, facta derivatione à ישב, non à נשב. quod non improbandum, ut indicetur mora diutina Abrahami poſterûm in Ægypto. 12 *Sopor*] Atque ita Aquila, qui καταφορὰν, Symmachus, qui κάρον, vertunt. At *LXX* ἔκστασιν poſuêre, quibus conſentit & Maimonides.

CAP. XVII. v. 14. *Maſculus cujus præputii caro circumciſa non fuerit, delebitur anima illa de populo ſuo*] Chaldæus *qui non præciderit carnem præputii ſui.* Malè hîc neſcio à quo additum in Græco, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ. Quomodo ſæpe citat Auguſtinus.

CAP. XX. v. 16. *Mementoque te deprehenſam*] ונכחת. i. e. *recta.* Quod Chaldæus ſupplet *fuiſti.* *LXX* verò, *eſto.* πάντα ἀλήθευσον· hoc malim.

CAP. XXI. 3. *Iſaac*] Γέλωτα dixit Eupolemus. 13 *in gentem magnam*] Ex Græco. At Jonathan, *in populum prædatorem.* Non malé. Nam גוי de nationibus barbaris magis dicitur; de bene moratis אמים. Sic λαὸς *populus ſanctus*; cæteri, ἔθνη, unde ἐθνικός. Ita quod præcedit וגם erit adverſativa. Et illud *Iſaac tibi ſemen* ſignificabit *morum quoque filius.* 16 *è regione*] Ex Græco. At Hebræum מנגד rectè vertas *eminus*, ut apparet Pſal. 38. 12. Collato Pſalmi implemento. Mat. 26. 58. & 27. 35. Marc. 22. 54. & 23. 49. Luc. 22. 54. & 23. 49. Sic & 2 Reg. 2. 7. & cap. 14. 25.

CAP. XXII. v. 2. *Tolle*] In Hebræo appoſitum eſt נא, quod eſt adhortantis. 12 *Propter me*] Additum hoc ex Græco, Samaritano, & Syriaco. Qui conſenſus oſtendit in Hebræis codicibus id olim fuiſſe.

CAP. XXVI. v. 18. *Servi patris ſui Abraham*] Sic Samaritanus, Syrus, *LXX*, qui omnes pro בימי videntur legiſſe עמי, quod interdum παῖδες, interdum δοῦλοι vertitur. 20 *calumniam*] Græci ἀδικία· Id eſſet עשק cum Schin dexteri puncti. At nunc in Hebræo ſiniſtrum ſcribitur. Apparet ea diſcrimina olim non fuiſſe. 33 *abundantiam*] Hic quoque Latinus legit Schin ſiniſtrum. At Græci dextrum, ut Hebræi codices nunc habent, *Schibham*, *juramentum*, Hebraice, ὅρκος, Græcè, unde nomen *Beerſhebah* ſupra verſ. 23. ſit per prolepſin.

CAP. XXVII. v. 29. *tribus*] In Hebræo לאמים. *Regna* Chaldæus, *LXX* ἄρχοντες.

CAP. XXVIII. v. 19. *quæ prius Luza vocabatur*] Accepit אולם pro mera affirmatione, ut & Aquila. At *LXX* & alii, pro parte nominis, καὶ Οὐλαμλοὺζ ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

CAP. XXX. v. 11. *Feliciter*] Hebraice, *venit turma*, Græci alii ἐν τύχῃ, alii εὐτύχηκα.

CAP. XXXI. v. 7. *decem vicibus*] Aquila, δέκα ἀριθμούς. Symmachus, δεκάκις ἀριθμῷ. Bene Euſebius, ὁ Σύρος δεκάκις ἀντὶ τοῦ πολλάκις.

CAP. XXXII. v. 23. *traductiſque omnibus*] Illud *omnibus* videtur fuiſſe in codicibus Hebræis quibuſdam, ob tantum conſenſum Samaritani, Syri, Græci, Latini.

CAP. XXXVI. v. 24. *invenit aquas calidas*] Legit מים: At nos ימם, i. e. *mulos*, Græci Hebræam vocem retinuere ἰαμείν.

CAP. XXXVII. 2. *Sedecim*] In Hebræo eſt 17. Quod ſequuntur Græci. 25 *Iſmaelitas*] Onkelos *Saracenos* poſuit, rectè. Erat Συνοδία, ſeu *caravana*, ex variis Arabum populis; unde mox *Madianitæ* vocantur.

CAP. XXXVIII. v. 5. *Quo nato ultra parere ceſſavit*] Hebraicè, *Erat in Chezib, cum ipſa eum pareret.* Græcè, αὐτὴ δὲ ἦν ἐν Χασβὶ ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. Locum eſſe apparet Joſ. 15. 44. Micha 1. 14. ubi ſcribitur præpoſito א, quod in nominibus propriis frequens. Hic autem ſic appellatur hic locus per πρόληψιν. 18 *& armillam*] ὁρμίσκον LXX, στρεπτὸν Aquila. 21 *ubi eſt mulier*] In Hebræo קדשה, quod πόρνη vertitur à *LXX*. 23 *certe mendacii nos arguere non poteſt*] In Hebræo, *ne ſimus ludibrio*: Græci, μήποτε καταγελασθῶμεν. Non malé.

CAP. XXXIX *Eunuchus*] Sic & ſupra 37. 36. Ubi Græca verſio τῷ σπάδοντι. Quod obſtat quo minus εὐνοῦχον hîc ex origine magis quam ex uſu cubiculi præpoſitum intelligamus. Chaldæus vertit רבא quaſi dicas *megiſtana.* 2 *In cunctis proſpere agens*] *LXX*, ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων· Aquila, κατευθυνόμενος· Symmachus, εὐοδούμενος, non malè omnes. 11 *ut intraret Joſeph domum*] Nomen *Joſeph* ad ſenſum clariorem addendum hîc cenſuêre & *LXX*. Samarites quoque & Syrus.

CAP. XLI. v. 3. *in ipſa annis ripa*] Quod additur hîc *in locis virentibus*, neque in Hebræo eſt, neque in Græco. Error inde ortus, quod ubi in Græco eſt, παρὰ τὰς βόας, Latinus, παρὰ τὰς πόας, legit. 8 *conjectores*] Vox חרטמי non Hebraica eſt, ſed Ægyptiaca. *LXX* vertunt ἐξηγητάς. Aquila, κρυφιαστάς. Symmachus, μάγους. At in Exodo & Daniele dicuntur ἐπαοιδοί· alibi in Exodo φαρμακοί. Cum quibus nominibus bene conveniunt Magorum inſtituta, Plinio & aliis memorata. 34 *Præpoſitos*] ἐπιτρόπους. Græcam vocem hîc uſurpant Jonathan, & Hieroſolymitanus. *LXX* τοπάρχας. Onkelos מהימנין, quomodo Syrus ſolet interpretari εὐνούχους. 43 *genu flecterent*] quæ hîc in textu eſt vox אברך, & ipſa Ægyptia eſt, credo παιανισμὸς quidam. Ideoque omiſſus à *LXX*. Onkelos ex Syriaco interpretatur *Pater regis*, nam רך pro *rege* Syriacum. Sed alia lingua Ægyptia, alia Syriaca. Sunt qui *Pater tener* transferunt, quaſi duæ voces eſſent Hebrææ. Sunt qui ab Hebræa voce ברך formant, ut hic Latinus, parum probabiliter. 45 *Salvatorem mundi*] Vocem hic Ægyptiam quæ Hebraice ſcribitur צפנת פענח *LXX* & Joſephus ſcribunt ψονθομφανήχ. Interpretantur autem Joſephus idem, & Philo, Onkelos, Jonathan, Rabbi Solomo, Rabbi Levi, omnes κρυπτῶν εὑρετήν. Quare ab hac ſententia diſcedendum non eſt.

CAP. XLII. v. 11. *Pacifici venimus*] כנים. *LXX* εἰρηνικοί. Aquila ὀρθοί. Symmachus ἁπλοῖ.

CAP. XLIV. v. 2. *Scyphum*] *LXX* τὸ κόνδυ. Aquila σκύφον, Symmachus φιάλην. 31 *eum non eſſe nobiſcum*] Ex Græco qui ad ſenſum explendum μεθ' ἡμῶν addidit. *Mecum* Samaritanus & Syrus.

CAP. XLVI. v. 21. *Et Echi & Ros & Mophim*] In Hebræo אחי וראש מפים. Vetus in libris error, ut ex Græco apparet. At ſi quis conferat locum Num. 26. 38, 39. videbit hic ſcriptum olim fuiſſe אחירם רשפופם. Faciles tales lapſus in nominibus propriis.

CAP. XLIX. v. 6. *In cœtu illorum non ſit gloria mea*] Melius Chaldæus, *cum illi inter ſe coirent, non deſcendit gloria mea.* Legit תחרה, non תחד & ſumpſit tum hoc, tum quod præceſſit תבא, in ſenſu præterito. *Suffoderunt murum*] Græci & Hieroſolym., *exciderunt taurum.* 10 *Non auferetur ſceptrum de Juda*] ἐκ ἐκλείψει, יסור. Vox eſt & in Zacharia & quidem conjuncta cum voce שבט. i. e. *ſceptri*, ubi Græci, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθήσεται, qui locus hunc egregie illuſtrat. Chaldæus יסור per עבר bene expreſſit. Judæi commento novo per שבט aut tribum aut caſtigationes volunt intelligi, contra interpretes Veteres omnes, quorum Aquila σκῆπτρον dixit, ubi LXX ἄρχων, Symmachus ἐξουσία, Chaldæi שלטן ſenſu planè eodem. *Et Dux de femore ejus*] ex Græco καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ. Pro *Duce* Hebræus textus habet מחקק, quod optimè explicat Chaldæus *Scribæ.* i. e. Doctoris Vocabulo. Tales autem & Duces populi rectè dicuntur, ad ſcientiam ſcilicet. Unde Aquila ἀκριβαστὴν vertit, non incommode. Pro illo *de femore ejus* in Hebræo eſt, *de inter pedes ejus.* *donec veniat qui mittendus eſt*] Verba quæ hîc ſunt Hebræa Judæi nuperi mirè diſtorquent, interpretantes alii *Silo* locum, alii Saulem, alii Nebuchodonozorum. At Rabbini veteres omnes Meſſiam hic indicari conſentiunt. Sed vocem ipſam horum alii interpretantur aliter. Aliqui enim interpretantur *Silo* בנו *filium ejus,* à ſecundinis deducto vocabulo; alii *pacificum* à שלה verbo. Græci addidere participium τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. Alii Græci interpretes clariùs poſuere ᾧ ἀπόκειται, nempe πάντα, *cui omnia ſervantur cujus eſt regni jus*, ait Rabbi Salomo, poſt Hieroſolymitanum Paraphraſten. Juſtinus adverſus Tryphonem, modò his modò illis verbis utitur, affirmatque codices LXX ſui temporis habuiſſe ᾧ ἀπόκειται, quod de quibuſdam codicibus facilè credo. Mihi maximè ſe probat verſio Latina, ut ſit שילה pro שילח. Quid enim facilius, quàm aut variante dialecto aut ſcripturâ aberrante, mutari inter ſe literas tam vicinas & ſoni & figuræ? *Et ipſe erit expectatio Gentium*] יקהת pro diverſo ſignificatu in Hebræo viciniſque linguis diverſis modis vertitur; putà προσδοκία, *expectatio, obedientia, aggregatio.* Hieroſolymitanus hîc, *Ei ſervitura ſunt regna terræ.* Bereſchith Rabba hoc loco: *Futurum eſt, ut Gentes ſæculi deferant munera Meſſiæ filio David.* 14 *Iſſachar aſinus fortis*] חמר גרם. At *LXX* qui vertunt τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν legiſſe חמד ſatis apparet. 22 *& decorus aſpectu*] pro עלי עין videtur legiſſe עלין, ut & *LXX* qui verterunt ζηλωτός. *Filii diſcurrerunt ſuper murum*] At *LXX* pro בנות צעדה עלי־שור legêre בני נער עלי שוב, υἱός μου νεώτατος πρός με ἀνάστρεψον, unde apparet quanta fuerit codicum diverſitas. 23 *jurgati ſunt*] Legit & hic interpres & Rabbi Salomo, quaſi eſſet à רוב, non à רבב, ut nunc legimus: ſed quod habet Hebræus codex melius cum ſequentibus convenit. Et ſic legere Græci, ἐνεῖχον.

CAP. L. v. 5. *Quod fodi mihi*] Sic & Græci. Melius alii *Emi*, quomodo כרה ſumitur Deut. 2. 6. Oſeæ. 3. 2. Et inde מכר & מכרה *pretium.* Sumendum autem videtur *emi* pro *ex empto acquiſivi.* Emerat enim Abraham ab Hemore Act. 7. verſ. 10. Titulus Authoris eſt titulus hæredis. 19 *Num Dei poſſumus reſiſtere voluntati?*] In Hebræo nunc eſt, *Num quid pro Deo ego?* Sym. μὴ γὰρ ἀντὶ θεοῦ εἰμι ἐγώ; Aliqui interrogatione per negationem explicatâ, ὅτι μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ. At olim pro התחת fuit in codicibus Samaritanis vetuſtioribus quàm quæ nunc habemus, התחת; unde eſt, quod Scholiaſtæ Græci vertunt, καὶ γὰρ φοβούμενος θεόν εἰμι ἐγώ. Quod non eſt cur diſpliceat. Nam ſic & Chaldæus. 24 *vobiſcum*] Hoc, aut ad ſenſum explendum aut ex codicibus aliis apponunt Samaritanus, Syrus, LXX. quos Latinus ſequitur.

AD EXODUM.

CAP. III. v. 19. *niſi per manum validam*] Sic & Græci ἐὰν μή. Et ſenſus id exigit, ut apparet infrà. 6. 1. Videtur ergo fuiſſe in Hebræo בלא non ולא, quod ſenſum faceret ab hiſtoria alienum.

CAP. IV. v. 24. *occurrit ei Dominus*] יהוה. Aquila θεός, Symmachus & Theodotion, κύριος. At *LXX* ad ſenſum magis quam ad vocem ἄγγελος.

CAP. VI. v. 3. *Adonai*] pro יהוה, ut Hebræi legunt, ad ſervandam reverentiam nomini præcipuo. 9 *Propter anguſtiam ſpiritus*] *LXX* ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας. At alia vetus verſio ad corporis vitium ex laboribus contractum retulit dicens, ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. *& opus duriſſimum*] Hic addunt codices Samaritani hujus temporis, *Et dixerunt Moſi, deſiſte a nobis ut ſerviamus Ægyptiis, quia melius eſt nobis ſervire Ægyptiis, quam mori in deſerto.* Omiſſionis hujus cauſa reddita, frivola eſt. 20 *Patruelem ſuam*] Sic & Græci. Revera fuit amita, idque vox Hebræa ſignificat. Mutarunt quidam, malé.

CAP. VII. v. 1. *Deum Pharaonis*] Hebraicè אלהים. Onkelos *Principem* tranſtulit. Jonathan *timorem Pharaonis*, ac ſi Deus eſſet. Rabbi Solomo, *judicem*, optime. 22 *incantationibus ſuis*] Et hic vox Ægyptia eſt, לטי, quam *LXX* in Ægypto verſati transferunt, ταῖς φαρμακείαις. Alii, ἐν ἠρεμαίοις. Alii, διὰ τῶν ἀποκρύφων, *arcanis artibus*, quales magorum eſſe ſolebant.

CAP. XI. v. 8. *Et omnis populus qui ſubjectus eſt tibi*] Hebr. *qui in pedibus tuis*, niſi forte hîc fuerit ante literæ unius valde ſimilis factam mutationem ברגלין *ſub vexillis tuis.*

CAP. XII. v. 5. *Agnus abſque macula*] שה tam de caprugno, quàm de ovillo genere, partum ſignificat. Itaque unâ voce Latinâ reddi nequit. *LXX* laxius nomen ſumpſere πρόβατον. תמים τέλειον *LXX.* Alii ἄμωμον. 16 *nihil operis*] *LXX* hîc addunt *ſervilis.* 40 *in Ægypto*] LXX addunt, καὶ ἐν τῇ γῇ Χαναάν. In quibuſdam libris additur etiam poſt κατῴκησαν, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν. Aliter hîc habere LXX quam Hebræos codices notatum in utroque Thalmude. Illud *& in terra Canaan* ex *LXX* additum & Samaritano. Rabbi Salomon Jarchi vult ſubintelligi, *& in terris abiit.*

CAP. XIII. v. 18. *Armati aſcenderunt*] In Hebræo חמשים *quintati*, Theodotion πεμπτίζοντες. Id *LXX* interpretantur *generatione quinta.* At Kimchi, *accincti quintam coſtam militaliter.* Nam nomen חמש pro *quinta coſta* eſt, 2. Sam. 2. 23. Hunc ſenſum ſecuti Aquila, & Symmachus verterunt hîc καθωπλισμένοι. Et ipſi LXX. Joſh. 1. 14. εὔζωνοι. Et eodem libro 4. 12. διεσκευασμένοι.

CAP. XIV. v. 13. *quos nunc videtis*] Legit ut nos כי אשר. At LXX כאשר, ὃν τρόπον.

CAP. XVIII. v. 24. *Quæ illi ſugeſſerat*] Hic Samaritanus codex inſerit verſus qui infra ſunt Deut. 1. & 9. ad 17. Pari de cauſa ei quam ſupra in ſimili additione obſervavimus. Vetus hoc eſſe in Samaritano ex Procopio Gazæo ad Deuteronomii locum apparet. Qui autem ſequitur hic verſus, is in eodem codice omittitur, ut non neceſſarius, quia ex ſuperioribus 21. & 23. ſenſus idem ſatis intelligitur, verum neque additione, neque detractione opus.

CAP. XIX. v. 4. *Ægyptiis*] Sic & Græci & Samaritanus. Quare lectio recepta in Hebræo melior, quàm quæ eſt in aliis libris במצרים.

CAP. XX. v. 12. *non occides*] LXX ponunt hoc præceptum poſt illa, *non mœchaberis, non furaberis.*

CAP. XXI. v. 22. *Sed ipſa vixerit*] Hebraicè ולא יהיה אסון, *& non fuerit mors.* Similiter verſu ſequente. At Græci legerunt in utroque loco אסמון. vertunt enim ἐξεικονισμένον.

CAP. XXIV. v. 10. *Et viderunt Deum Iſrael*] Et ſic Hebræi: Chaldeus, *gloriam Dei. LXX* τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ὁ θεός.

CAP. XXVI. v. 5. *Ita inſertas*, &c.] Græci, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν. In Samaritano vetere fuit ut Græci referunt, διαδεχόμεναι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις, ſatis perſpicué. 17 *incaſtraturæ*] i. e. *Cardines*: ut hîc Chaldæus & Syrus. LXX dixere ἀγκωνίσκους. At Symmachus κατοχεῖς.

CAP. XXVII. v. 4. *omnia vaſa ex ære fabricabis*] Sic & Græci. Abundat ergo hîc particula ל, aut in Scriptura, aut in ſenſu, ut et infra 19.

CAP. XXVIII. v. 4. *Cydarim*] Græci quidam πῖλιον (*pileolum*,) alii *mitram.* 18 *Carbunculus*] ἄνθραξ *LXX.* Quos ſequitur Chryſoſtomus. 19 *Lyncurius*] Hîc hyacinthum habet Chryſoſtomus. 20 *Chryſolithus*] Chryſoſtomo, *Beryllus.* *Iaſpis*] ὀνύχιον Chryſoſtomo. In hac lapidum recenſione cum Hieronymo congruit Joſephus, Belli Judaici l. 15.

CAP. XXXI. v. 4. *Et ære*] Plus hîc eſt in Græco, quàm in Hebræo aut Latino; καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστόν. Addunt quidam codices, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην.

CAP. XXXII. v. 1. *Videns autem populus*] Tota hæc hiſtoriæ pars abeſt à Joſepho, verito, credo, Romanos offendere. 18 *vocem cantantium*] Minus rectè Samaritani codices שונה: quod Græci Scholiaſtæ vertunt φωνὴν ἁμαρτιῶν.

CAP. XXXIII. v. 7. *Extendit*] *Sibi* addit textus Hebræus. 12 *nomine*] Græci, παρὰ πάντας. *Faciem tuam*] LXX, σεαυτόν. Quidam Græci, δόξαν. Sed in Hebræo eſt, *viam tuam.*

CAP. XXXVI. v. 1. *ut ſcirent fabrè operari quæ in uſus ſanctuarii neceſſaria ſunt*] In Hebræo *ad opus miniſterii Sanctimoniæ. LXX.* πάντα τὰ ἔργα κατὰ ἅγια, καθήκοντα, ubi rectius legas, πάντα τὰ ἔργα ἅγια κατὰ τὰ καθήκοντα, præſertim cum tres poſtremas voces, ſed omiſſo ἅγια, habeant libri aliqui. 8 *Feceruntque*] Eſt hic tranſpoſitio in Græco: ſequuntur enim hîc illa quæ in Hebræo & Latino faciunt caput 39. uſque ad verſum 30. Deinde porrò ea quæ in Hebræo & Latino hîc habemus ad verſum 37. Poſtea additamenta quædam & verſus 21. cap. 38. Inde caput 37. ubi in initio quædam deſunt in Græco. Fini ejus capitis addita *labri* mentio. Poſt id ea quæ ſunt nobis capite 38. 24. ad finem. Deinde poſt additamenta quædam, ſequuntur ea quæ habemus 39. 31. ad finem uſque. Caput verò libri ultimum in Græcis eſt, ut in Hebræis & Latinis. Præterea in harum partium particulis mira diſcrepantia.

CAP. XXXIX. v. 29. *Scripſeruntque in ea opere gemmario*] Qualia ſolent eſſe ἔντυπα. Quam ob cauſam hic in LXX Salmaſius legendum putat, non ἐκτετυπωμένα, ſed ἐντετυπωμένα.

AD LEVITICUM.

CAP. VI. v. 2 *Depoſitum quod fidei ejus creditum fuerat*] Omiſit hîc Latinus quod in Hebræo eſt, viz. ובתשומת יד *in poſitione manus.* Quidam Græci, ἐν προθέσει χειρός. LXX. ἢ περὶ κοινωνίας. 6 *juxta æſtimationem menſuramque delicti*] Pro ביום legit בדם. Nam דם ſæpe eſt *æſtimatio.* At Græci, ita ut nunc in Hebræo habemus, & explicant, ἧ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ· *cum primum peccaſſe ſe cognoverit.* Bene.

CAP. XIII. v. 51. *Si lepra perſeverans eſt*] *LXX*, ἔμμονος. Alii ex vetere Samaritano φιλόνεικος, *dominans* Arabibus.

CAP. XVI. v. 8 *Capro emiſſario*] Ex Græco ἀποπομπαίῳ quod LXX habent. Hebræa vox compoſita ex עז, quod *caprum capramve* ſignificat & אזל, quod eſt *abire.* Unde alii vertere ἀφιέμενον. *LXX* v. 26. διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν. Aquila ἀπολελυμένον εἰς τὴν ἔρημον.

CAP. XVII. v. 4 *Et non obtulerit ad oſtium tabernaculi*] Quod hîc addunt LXX ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, poni debuerat poſt illa, ἔξω τῆς παρεμβολῆς· & deinde ſequi, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτό, ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα. Sed confuſæ ſunt duæ verſiones: altera quæ interpretamentum commodum generalibus illis verbis adhibuerat: altera quæ Hebræum κατὰ πόδας ſequebatur: unde ſecuta Repetitio inanis, quæ & ex Græco LXX in Samaritanum fluxit. Nam Samaritani quos nunc habemus codices facti ſunt ad

Græci

Græca exemplaria, ex quo Samaritani ab Juſtiniano coacti ſunt ſuſcipere Chriſtianiſmum.

CAP. XX. v. 20. *Abſque liberis morientur*] ערירים: Sic & Græci, ἄτεκνοι. At Sadducæi legere עריים, & interpretati ſunt *nudi morientur*.

CAP. XXV. v. 5. *uvas primitiarum tuarum*] Quidam Græci, τῆς ναζαραίας, ſubaudi γῆς, ſeparatæ ſeu requietæ illius terræ. Samaritanus Græcis citantibus τῶν χέρσων, bene: ſunt enim οἱ χέρσοι agri inculti. LXX non male, τοῦ ἁγιάσματος terræ ſepoſitæ extra uſum eo tempore & ſic Hebraicè נזר.

CAP. XXVII. v. 14. *Conſiderabit eam*] Hebraice, ויהעריבו *& æſtimaverit eam*. LXX καὶ τιμήσεται αὐτήν, & ſic vetus verſio Samaritana referentibus Græcis.

AD NUMEROS.

CAP. IV. v. 14. *& inducent vectes*] Omnino videtur hic ab exſcriptoribus illis quos ſequuti ſunt Maſoretæ omiſſum aliquid, nempe quod eſt in LXX ſecundum quaſdam editiones; καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν ἐπὶ φορεῖς. Vetus eſſe hoc apparet tum ex Samaritano antiquo, tum ex Origene Homilia IV. ad Numeros. 25 *Velamen ianthinum*] Hebr. hic habent מכסה, quod κάλυμμα ſolet verti. *i. e. operculum.* At vetuſti codices habuêre מסכה pro מסך, quod eſt *oppanſum*, ἐπίσπαστρον. Et ſic Græci quidem codices ex Samaritano. Sic & quos nunc habemus codices Hebræi Samaritanâ literâ.

CAP. V. v. 3. *Cum habitaverim vobiſcum*] *LXX*, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς. In Hebræo ad verbum, *in quorum medio ego.* Ubi pro *ego* Chaldæus poſuit שכינתי, ἡ ἐμὴ σκήνωσις.

CAP. X. v. 5. *Ego Dominus Deus veſter*] Hic incerta quædam habet codex Samaritanus minimè neceſſaria, deſumpſa ex Deut. 6. 1.

CAP. XI. v. 15. *Ne tantis malis afficiar*] In Hebræo nunc eſt ברעתי, ut eſt in Græco, τὴν κάκωσιν: ſed fuit olim in Hebræo ברעתך, *te male tractari*: ſed quia id de Deo ſonabat durius, ideo à poſterioribus mutatum eſt ut & alia quædam. 20 *in nauſeam*] *LXX*, εἰς χολέραν· derivantque à זור, quod *abalienationem* ſignificat. At Symmachus ἀπεψίαν· derivatque à זרה quod eſt *diſpergere*.

CAP. XII. v. 3. *vir mitiſſimus*] legit ענו, rectè: non עני, ut Hebræi quidam. 12 *ne fiat hæc quaſi mortua, & ut abortivum*] & abundat. Fuit hîc in antiquis codicibus אמנו *matris noſtræ*, & בשרנו *carnis noſtræ*, non malè. Sed melius fluit quod nunc legitur comparativè. LXX, μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς.

CAP. XV. v. 30. *quæ per ſuperbiam*] Hebr. *in manu excelſa*, pro quo Chaldæus poſuit בריש, quaſi dicas, *capitoſè, cerebroſé*.

CAP. XVI. v. 15. *Quod ne aſellum quidem unquam acceperim ab eis*] Nihil mutandum. *LXX* tamen legerunt חמד οὐκ ἐπιθύμημα αὐτῶν οὐδενὸς εἴληφα. Et eos ſecutus, ut ſæpe, Samaritanus Chriſtianorum codex. 30 *Sin autem novam rem fecerit Dominus*] Hebræi, *Si creationem creaverit Dominus*: legunt enim אם בריא יברא. At Græci legerunt, אם בארה יבאר, ἀλλ' ἢ ἐν χάσματι δείξει κύριος. Nam באר vertitur διασαφεῖν, & בארה idem eſſe quod באר monſtrat plurale בארות φρέατα, λάκκοι. Legendum autem in LXX χάσματι, non ut quidam libri habent φάσματι, oſtendunt et libri antiquiores, & Auguſtinus in queſtionibus ad hunc locum. 38 *in mortibus peccatorum*] Hebr. *Sanctificata ſunt thuribula peccatorum iſtorum in animabus eorum*, & ſic *LXX*.

CAP. XVII. v. 8, *Germinaſſe*] Fuit *gemmaſſe* פרח.

CAP. XX. v. 6. *Clamaveruntque ad Dominum, Domine Deus*, &c.] Totum hoc de Clamore, non eſt in Hebræo, nec in Græco, ſed nec in Chaldæis, quæ quidem nunc habemus.

CAP. XXI. v. 14. *Sicut fecit in mari rubro*] Hebræa hîc obſcura ſunt, credo unius literæ facto diſpendio, alterâque paulum mutatâ. Senſus enim exigit ſic fore את־מואב בסופה, *contra Moabum in Supha*, ſupple, *fæliciter bellatum eſt*, את pro *contra* ſæpe uſurpatur. Variaſſe hîc Scripturam ex LXX diſcas, qui pro והב habent ζωόβ, niſi & ibi olim μωάβ fuerit. XXXIII. v. 19. *ut mentiatur*] *LXX* διαρτηθῆναι. Alii, σαλευθῆναι. Philo [illegible].

CAP. XXIV. v. 7. *Tolletur propter Agag rex ejus, & auferetur regnum illius*] Melius in Hebræo, *Exaltabitur præ Agag rex ejus, & elevabitur regnum*. LXX, & Symmachus pro מאגג, legerunt מגוג. Habent enim illi, ὑψωθήσεται ἢ Γὼγ βασιλεία. Symmachus propius ad Hebræum, ὑψωθήσεται ὑπὲρ Γὼγ βασιλεὺς αὐτοῦ. Sed verius quod in Hebræo legitur. *Cinæum*] *Salmæum* Chaldæus. 22 *Et fueris electus de ſtirpe Cin*] *Male Kain* Legunt Hebræi. Legit Latinus בחור non לבער. At *LXX* legerunt, כי אם יהיה לבער קן ערמה, vertunt enim, καὶ ἐὰν γένηται τῷ [illegible] νοσσιὰ πανουργίας. Senſus in Hebræo eſt, *attamen erit Cin depaſtui*. *Aſſumptaque parabola*] Plus hîc legere Græci. Præmittunt enim, καὶ ἰδὼν Ὤγ, i e. *conſpiciens regnum Baſan*.

CAP. XXXII. v. 3. *Et Beon*] Sic & in Hebræo. Sed cogitandum an non ſcriptum fuerit מעון, ut infra 38. & Joſh. 13. 18. 12 *Et noluerunt ſequi me*] Hebr. *non compleverunt poſt me*. 33 *Et dimidiæ tribui Manaſſis*] Ex hoc loco ſubintelligenda eſt dimidia tribus Manaſſis: in eis locis ubi ſupra Rubenis & Gadis fit mentio. Samaritanus ut in aliis, ita hic nimiæ diligentiæ, etiam locis ſuperioribus dimidiam hanc tribum ſemper addidit. Quod & in Scholiis Græcis hic annotatum.

CAP. XXXIII. v. 30. *Et de Moſeroth*, &c.] Sed contrarium planè iter deſcribitur nobis, Deut. 10. 6, 7. verum ea duo commata exſcriptoris errore ibi poſita ſunt.

AD DEUTERONOMIUM.

CAP. I. v. 15. *Decanos*] Deſideratur hîc ושטרים: quod hîc γραμματοεισαγωγεῖς dixere Græci. Hebr. *moderatores*. *qui docerent vos ſingula*] *LXX* τοῖς κριταῖς ὑμῶν. Hebr. *per tribus veſtras*.

CAP. IV. v. 19. *adores ea & colas*] Græci, πλανηθεὶς προσκυνήσῃς. Sic & Chaldæus hoc loco. Alii, non minus probabiliter, *Dejicias te & incurves te*, poſito & pro *aut*. *quæ creavit Dominus Deus tuus in miniſterium cunctis Gentibus*] Latinus hic addit *in miniſterium*.

CAP. VI. v. 8. *movebuntur inter oculos veſtros*] Vide an Latinus ſcripſerit *non movebuntur*. Nam in Græco eſt ἀσάλευτα. Hebr. *frontalia* aut *conſpicilla*.

CAP. X. v. 6. *filii autem Iſrael moverunt caſtra*, &c.] Hoc comma, & quod ſequitur videri poteſt errore quodam librarii irrepſiſſe in locum alienum. Neque enim huc quicquam pertinent, atque itineratio alia eſt, Num. 33. 31. veterem tamen errorem eſſe ex Græco cognoſcas.

CAP. XIV. v. 1. *Non vos incidetis*] Græci libri hic habuerunt οὐ φοιβήσετε· ut ex Cyrillo & Theodoreto apparet.

CAP. XXIII. v. 17. *Scortator*] In Hebræo קדש, *meretorius, catamitus*, Græcè πορνεύων. Hîc *LXX* addunt, οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Quod nec in Hebræo eſt, nec in Latino.

CAP. XXIV. v. 11. *Et ille tibi proferat quod habuerit*] *Quod habuerit* non eſt in Hebræo, aut in *LXX*, ſed pro eo, *pignus foras*. 21 *non colliges remanentes racemos*] Hebr. *ne racemato*: LXX, οὐκ ἐπανατρυγήσῃς. Aquila, οὐκ ἐπιφυλλίσεις.

CAP. XXV. v. 12. *Nec flectaris ſuper eam ullâ miſericordiâ*] LXX, *non parcet oculus tuus ſuper eam*. In Hebræo *ſuper eam* deeſt.

CAP. XXXII. v. 2. *Concreſcat ut pluvia*] Legit יערף, ut Maſoretæ. At Chaldæus, & Græci, יערב, *grata ſit*, προσδοκάσθω. 8 *filiorum Iſrael*] *LXX* pro ישראל, tribus literis omiſſis, legêre אל, quod vertitur, *angelorum Dei*. 10 *Invenit eum in terra deſerta*] Sic & Aquila, & Theodotio. At *LXX*, αὐτάρκησεν αὐτὸν, *neceſſaria tribuit ei*. Ita etiam Chaldæus.

CAP. XXXIII. v. 12. *Quaſi in thalamo tota die morabitur*] Legit non חפף, *protexit*: ſed חפה. At Græci legerunt ut Maſoretæ, ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ. 17 *cornua rhinocerotis*] Hebr. *monocerotis*, & ſic *LXX*. Et Syris & Arabibus רים *monoceros*; ut Hebræis ראם. 25 *Sicut dies juventutis tuæ, ita & ſenectus tua*] Sumpſit nempe דבא pro זבא à זוב, quod eſt *fluo*. Dies fluxus, ſunt ſenectus. *LXX*, ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου. Congruit hoc Hebræo quod habemus. Alii legerunt דבריך fama tua. Alii, דבעך pro זבעך, *colores tui*. Optima eſt interpretatio Græca. 27 *Habitaculum ejus ſurſum*] Hebr. *Protectio ut Deus ſempiternus*. *LXX*, καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχή, *& teget te Dei Principatus*, אלהי קדם, non θεοῦ ἀρχή, ſed θεὸς ἀρχῆς, quomodo fortè ſcripſerunt *LXX*. vox קדם vertitur πρὸ αἰώνων, Pſal. 55. 22. & alibi.

AD JOSUEN.

CAP. I. v. 1. *Joſue filium Nun*] *LXX*, Ἰησοῦ υἱὸν Ναυῆ· Ναυῆ videtur ſcribarum eſſe vitium pro Ναυν.

CAP. VIII. v. 12. *Bethel*] Sic & Hebræi libri quibus utimur. At Orientales libri בית־און: Et Græci quidam codices Βηθαυν. Et ubi in Hoſ. 4. 15 eſt *Bethaven*, Jonathan poſuit *Bethel*. ut eſt etiam in Amos 5. 5. *Bethel*. 9 *ex occidentali parte ejuſdem civitatis*] Ex Hebræo quo utimur in quo לעיר. At Orientales Codices לעי, ut ſupra 9. Sic & Græci quidam, ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς γαί. Nec aliter hic Chaldæus. At *LXX*. omittunt γαί. Et marginalis Maſoreticus pro לעיר habet לעי. 32 *Deuteronomium legis*] Hebræi, *in exemplum legis*. In *LXX* deſunt omnia à verſu 29 ad finem capitis.

CAP. X. v. 13. *in libro juſtorum*] Hebr. *in libro recti*. In *LXX* deeſt hæc clauſula: videtur poema aliquod fuiſſe ἐπινίκιον in quo ישראל contractè ישר dicebatur, quaſi cæteris gentibus æquitate præſtans.

CAP. XIII. v. 3. *A fluvio turbido qui irrigat Ægyptum*] Heb. *A Sichor qui eſt ante* (vel *ſupra*) *Ægyptum*. At *LXX* pro שיחור videntur legiſſe שאין, vertunt enim ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, *ab inhabitata quæ ad faciem Ægypti*. 4 *Ad meridiem vero ſunt Hevæi*] Bene illud quidem והעוים trahit ad novam periodum, contra quam habet Hebræa diſtinctio, quæ cum præmiſiſſet ſe quinque numeraturam, numerat ſex.

CAP. XIX. v. 2 *Et Sabee*] שבע in Hebræo nunc legitur: ſed שמע legiſſe *LXX* apparet, qui vertunt σαμαά. Et שמע hic locus vocatur ſupra 15. 26. ubi in Græco malè σαλμαά ſcribitur pro σαμαά. Videtur idem eſſe locus qui Nehem. 11. 26. ſcribitur ישוע ubi forte fuerit ישמע præpoſita ad vocem litera י, ut ſupra 16. 3. & alibi.

CAP. XXI. v. 36. *De tribu Ruben*] Duo hæc commata in antiquiſſimis Hebræorum Codicibus non fuere: itaque nec Maſora hos numerat. Quare adjecti videntur ex Paralipomenis ut cenſet Kimchi; unde venere in verſiones Græcam, Syram, Latinam, & in Chaldaicorum codicum quoſdam: Reperiuntur enim & in libris quibuſdam voces paulum mutatæ, ut מנרשיה pro מנרשה, item קדמת, aut קדימות pro קדמות.

CAP. XXII. v. 2. *Feciſtis omnia*] ex Hebræo, שמרתם. At שמעתם legêre Græci; vertunt enim ἀκηκόατε *audiſtis omnia*.

CAP. XXIV. v. 11. *pugnaveruntque contra vos*] Sic & Hebræus textus. Græci, ἐπολέμησαν πρὸς ἡμᾶς, *bellaverunt contra nos*. 30 *Thamnathſare*, Jud. 2. 9. idem dicitur *Timnathcheres* in altero horum locorum literæ ſunt tranſpoſitæ. Latinus utrobique *Thamnathſare*. Græci codices variant.

IN LIBRUM JUDICUM.

CAP. I. v. 16. *Cinæi*] Chaldæus שלמי & hîc, & Gen. 15. 19. & alibi.

CAP. X. v. 16. *Qui doluit ſuper miſeriis eorum*] *LXX* proximè ad Hebræum,

bræum, ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν κόπῳ Ισραήλ. Hoc ut malè ſonans omiſit Jonathan. Maimonides vult hic ב poni pro מ in voce בעמל, ut Lev. 8.32. & 25.52.

CAP. XVIII. v. 30. *Filii Moyſi*] Legit interpres משה non מנשה, ut Hebræi codices habent, ſed emendatiores Nun ſuſpenſo, quo Maſoretæ indicarunt hanc literam eſſe παρένθετον. *Gerſamus Moſis filius*. Exod. 18. 2. 1 Paralip. 26. 24.

CAP. XIX v. 2. *Quæ reliquit eum*] Sic *LXX*. Quidam Græci codices habent ὠργίσθη αὐτῷ, *irata eſt ei*. In Hebræo eſt, *Scortata eſt cum eo* à זנה. Priores videntur legiſſe à זנח.

AD LIB. I. SAMUELIS.

CAP. I. v. 11. *Domine exercituum*] In Hebræo יהוה צבאות. At plus videtur fuiſſe in codicibus aliis. Nam *LXX* vertunt κύριε ἐλωὲ σαβαώθ. 16 *de filiabus Belial*] Hebr. *nequam*. *LXX* λοιμὴν in *ebriam*. Theodotio τῶν ἀπαιδεύτων. Græci modo vertunt παράνομοι, modo ἀσεβεῖς, modo ἄφρονες.

CAP. II. v. 32. *Et videbis æmulum tuum in Templo*] Hebr. *oppreſſorem in Sanctuario*, ſeu *anguſtiam habitaculi*. *LXX* hic multum variant.

CAP. III. v. 13. *noverat indigne agere filios ſuos*] In Hebræo eſt, מקללים להם ſed notant Hebræi pro להם olim fuiſſe לי: & ſic legerunt *LXX*, vertunt enim ὅτι κακολογοῦντες τὸν θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. 21 *juxta verbum Domini*] Hebr. *in verbo Domini*. Hic adduntur quædam à *LXX*.

CAP. V. v. 6. *in ſecretiori parte natium*] In Hebræo ſcribitur עפלים, legitur טחרים: ut & Deut. 28. 27. Quibus locis *LXX* εἰς τὴν ἕδραν, & εἰς τὰς ἕδρας. Symmachus, ἐπελύθησαν αὐτῶν αἱ ἕδραι. Aquila, referente Theodoreto, φαγέδαιναν putat. 9 *Et computreſcebant prominentes extales eorum*] In Hebræo ſenſus videtur eſſe, *Et ante ignotæ illic fuerant mariſcæ*, vel, *occultæ invaleſcebant in eos hæmorrhoides*. LXX hic multum variant.

CAP. VI. v. 18. *Uſque ad Abel magnum*] Legitur nunc in Hebræo אבל: ſed *LXX* legerunt אבן, vertunt enim λίθον. Et ſic etiam Tremellius.

CAP. X. v. 19. *Et dixiſtis, Nequaquam*] Apparet hunc interpretem pro לו legiſſe לא quomodo legerunt & *LXX*, & Aben Eſdra.

CAP. XIII. v. 5. *triginta millia curruum*] Nimium hoc præ numero equitum qui ſequitur. Itaque ſunt qui poſtremas duas literas abjiciendas cenſent, ut ſint *tria millia* שלש אלף.

CAP. XVII. v. 12. *Grandævus inter viros*] Multa hic deſunt in *LXX*. At non in Latino. Pro באנשים libri quidam habent verbum בשנים, quod non malè loco convenit. *Et prophetabat*] Chaldæus, *inſaniebat*.

CAP. XXV. 6. *Sit fratribus meis & tibi pax*] Legit hic interpres לאחי. At noſtrum Hebræum habet לחי, quod Græci vertunt εἰς ὥρας, *in horas*.

CAP. XXVI. v. 5. *dormientem in tentoriis*] LXX, ἐν λαμπήνῃ. Hebraicè, *in ambitu plauſtrorum*. *Lampene* vocatur currus regius.

CAP. XXVIII. v. 6. *habentem Pythonem*] LXX, ἐγγαστρίμυθον.

CAP. XXXI. v. 3. *& vulneratus eſt vehementer a ſagittariis*] Hebr. *timuitque valde a ſagittariis*. LXX, εἰς τὰ ὑποχόνδρια. Theodotio, εἰς τὸ μέρος ἐγγὺς τοῦ ἥπατος. Quomodo legerint, quæramus.

AD LIB. II. SAMUELIS.

CAP. I. v. 19. *Incluti*] הצבי, *decor*. At *LXX* legêre צב à יצב: vertunt enim illi στήλωσον. Aquila, ἀκρίβασον.

CAP. II. v. 23. *in inguine*] Hebr. *ad quintam*, ſcilicet *coſtam*. *LXX* ἐπὶ τὴν ψόαν.

CAP. III. v. 29. *& tenens fuſum*] imò ſcipionem. *LXX*, κρατῶν σκυτάλης. Aquila *cæcum* explicat. Hebr. *qui nititur ſcipione*.

CAP. V. v. 23. *ex adverſo Pyrorum*] Plures *moros* interpretantur. *LXX*, *prope plorationem*, legentes א pro ה transferentes hîc τοῦ κλαυθμῶνος.

CAP. VI. v. 1. *triginta millia*] *LXX*, *ſeptuaginta millia* ponunt. Vera lectio videtur eſſe *trecenta millia* quo nos trahit c. 12. cum initio capitis ſequentis. Paralip. 1. Hebr. *triginta millia*. 2 *Super quam* &c.] Bis hîc in Hebræo eſt שֵׁם, ſed priore loco fortè fuerit שָׁם *ibi*.

CAP. VII. v. 21. *Propter verbum tuum*] At in Paralip. 17. ubi cætera eadem, eſt *propter ſervum tuum*. Quomodo & hîc legêrunt in libris ſuis *LXX*, vertunt enim διὰ τὸν δοῦλόν σου.

CAP. VIII. v. 1. *frænum tributi*] In Hebræo eſt *frænum Ama*. LXX, τὴν ἀφωρισμένην, *ſeparatam*. 4 *mille ſeptingentis equitibus*] *LXX*, χίλια ἅρματα, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων, quomodo eſt in 1 Paralip. 18. 3. Jam olim variavit numerorum Scriptura.

CAP. X. v. 18. *Septingentos currus*] Rectius 1 Paralip. 19. 18. *ſeptem millia curruum*. Error numeri hîc commiſſus ab exſcriptoribus. *Sobach*] At 1 Paralip. 19. 18. *Sophath*. Utrum rectius non dixerim. Ea variatio eſt in Hebræo.

CAP. XIII. v. 18. *talari tunica*] In Hebræo eſt פסים· פסם, & *particulam* ſignificat, & *volam* quæ pars manus. Hinc quidam verterunt *variam* i. e. πολύμιτον, *verſicolorem*: quidam *manuleatam*, quam Græci & hîc Symmachus ita verterat, dixêre χειριδωτόν. *LXX*, & Aquila hîc καρπωτὸν, *intextam fructibus*. 21 *& noluit*, &c.] Reſiduum hujus verſus eſt in Græco & Latino: ſed non in Hebræo.

CAP. XIV. v. 17. *ut fiat verbum*] Potius optantis eſt ut *LXX* ſumpſere, εἴη δὴ, non εἰ ἤδη, ut vulgo legitur.

CAP. XV. v. 7. *Poſt quadraginta autem annos*] Haud dubius hîc error Scripturæ additis ad vocem ארבע literis duabus. Quatuor enim anni intercesserunt; ſic Joſephus & Theodoretus; & hoc verum eſſe res ipſa loquitur.

CAP. XVI. v. 12. *Si forte reſpiciat Dominus afflictionem meam*] Legit בעוני, ut & *LXX*. Libri alii habent בעני: i. e. *in oculum meum*. Sed notant Hebræi fuiſſe olim בענו, ut dicatur, *ſi forte reſpiciat Dominus in oculum ſuum*. i. e. ad ſe redeat: mutatum hoc quia videbatur ſonare durius.

CAP. XVII. v. 19. *quaſi ſiccans ptiſanas*] Hebr. *& expandiſſet ſuper illud molam*. Hebræam vocem הרפות, ut obſcuram *LXX* hic reliquerunt. 20 *guſtata paululum aqua*] Legit hic interpres מאכל. At Græci מיכל. Nam quod nunc in Hebræo habemus מיכל pro *rivo* nuſquam alibi comparet. 25 *Jetra de Jeſraeli*] Una litera mutata videtur hic olim fuiſſe poſitum ישמעלי, ut 1 Paralip. 2. 17.

CAP. XXIV. v. 7. *Tranſierunt prope mœnia Tyri*] LXX, *& venerunt in Mapſar Tyri*. Quod eodem modo reſtituendum in Græco Joſh. 19. 20. quo loco Græci pro עיר male videntur legiſſe עין & copula in Græco abundat. 13 *aut ſeptem annis*] At *LXX tres*, quomodo in Hebræo, 1 Paralip. 21. 12. Videntur numeri olim per notas ſcripti, ut & apud gentes alias; & inde facilis mutatio.

AD LIB. I. REGUM.

CAP. I. v. 18. *Te mi Domine*] Tam interpres hic, quam LXX legerunt אתה, ubi nunc in Hebræo legimus עתה.

CAP. XII. v. 16. *Vade in tabernacula tua Iſrael*] Olim legebatur לאלהיך *ad Deos tuos*, vel *ad Deum tuum*.

CAP. XIV. v. 1. *In tempore illo*, &c.] Tota hæc hiſtoria uſque ad comma 21. non eſt in *LXX*. 21 *Quadraginta*] Putant viri docti errorem eſſe numeri, & ſcriptum fuiſſe *viginti*; afferuntque in argumentum ſuæ ſententiæ, cap. 3. 7. 1 Paralip. 22. 5. & 10. 8. & 11. 17.

CAP. XV. v. 21. *reverſus eſt in Therſa*] Sic & *LXX* mutatis punctis, ut ſit à שוב, non à ישב.

CAP. XX. v. 1. *Benhadad*] LXX, *filius Adar*. Hoc caput apud LXX eſt 21. Et caput 21. apud eos eſt noſtrum 20.

CAP. XXI. v. 20. *Num inveniſti me inimicum tibi*] Legit איבך: non ut nos in Hebræo legimus איבי. *LXX* conſentiunt cum Hebræo.

CAP. XXII. v. 48. *non erat nunc Rex*] Addi debet ex Hebræo, *ſed Prorex*. Quatuor hic verſus deſunt in *LXX*.

AD LIB. II. REGUM.

CAP. VI. v. 25. *Et quarta pars cabi ſtercoris columbarum*] Ex Græco. In Hebræo textu hic eſt חריונים, ſed quia ea vox longo uſu facta eſt ſpurcior legitur pro ea hic דביונים: & Eſaiæ 36. 12. pro ea צואתם.

CAP. VIII. 10. *Dic ei, ſanaberis*] Legit לו, ut Critici Hebræi notant in margine; non לא, ut eſt in textu. Sic & *LXX* ζωῇ ζήσῃ.

CAP. IX. v. 13. *In ſimilitudinem tribunalis*] Hebr. *ad os* ſive *oſſa graduum*, i. e. non faſtigio graduum. Hebræam vocem גרם, *Garem* ſervarunt *LXX*. 32 *Quæ eſt iſta?*] *LXX*, τίς εἶ σύ; Legerunt מי את. At nos in Hebræo habemus, מי אתי, *quis mecum?*

CAP. XI. v. 19. *Et Cherethi & Phelethi legiones*] Errore quodam hæ voces in hunc locum irrepſerunt. Nam in *LXX* eſt τὸν Χοῤῥὶ, καὶ τὸν Ῥασίμ, retentis Hebræis vocibus. In Paralip. pro his vocibus aliæ ſunt.

CAP. XII. v. 13. *hydriæ*] *LXX*. θύραι ἀργυραῖ. At legendum videtur θυαί, i. e. *thuribula*. 17 *in Aphec*] Sic & LXX. Hebr *fortiter*, ſeu *in vehemente*.

CAP. XV. v. 1. *Anno 27.*] Viri valde docti putant erratum in numeris, nec plus ſcribendum quam 17. *Azarias*] Crediderim verum ejus nomen fuiſſe עזיה per dageſh. 8 *XXXVIII*] viri valde docti putant ſcriptum olim 28.

CAP. XVI. v. 6. *Et Idumæi venerunt in Ailam*] Legit אדומים *Idumæi*, ut & LXX. At verius eſt ארומים. Syri, ut habet Hebræus textus, & Joſephus. Non ſolent Reges potentes quæ ab hoſtibus ceperunt, iis reddere quorum olim fuerunt.

CAP. XVII. v. 34. *neque cuſtodiunt ceremonias ejus*] Illud *neque* eſt ex Hebræo quod nunc legitur אינם. Sed apparet LXX legiſſe איתם Chaldaico more, i. e. *ipſi*. Deinde bene verterunt חקתם, non *ceremonias ejus*, ſed *ſuas*, patrias ſc. & avitas. Et ſenſus ſane cum prioribus rectius ſic cohæret.

CAP. XVIII. v. 29. *de manu mea*] Legit מידי, ut habent Orientalium Judæorum libri, non מידו, ut noſtri & quibus uſi ſunt LXX. 34 *Ana & Ava*] Miror Symmachum *Ana & Ava*, quaſi verba eſſent, non propria nomina interpretatum.

AD LIB. I. CHRONICORUM.

CAP. VI. v. 28. *Vaſſeni & Abia*] Credibile eſt ſcriptum fuiſſe ושני אביה, *& ſecundus Abia*: Primogeniti nomen, quod fuit Joel 1 Sam. 8. 2. quia minus clarus fuit hic reticetur.

CAP. VII. 1 *Jaſub*] Sic nominatur & Num. 26. 23. Unde conjectura omiſſum per incuriam ש Gen. 46. 13.

I. PARALIP.

CAP. IX. v. 35. *Nomen uxoris*] Sic & LXX. Legerunt ergo non אחתו, ut nunc habent editi codices Hebræi, ſed אשתו. Nec deſunt libri Hebræi qui ſic habeant, ut dubitari non debeat quia multæ ſint lectiones diſcrepantes, etiam non annotatæ à Maſoretis.

CAP. XI. v. 25. *Ad auriculam ſuam*] LXX, ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. Legerunt enim משפחתו. Viri pereruditi putant ſcriptum duabus literis mutatis משמרתו, *ſuper cuſtodiam ſuam*.

CAP. XIII. v. 9. *ad aream Chidon*] videtur hic כירון ſcriptum pro נכון, quod eſt 2 Sam. 6. 6. Abeſt hæc vox hic in Græcis.

CAP. XXIV. v. 6. *unam domum*, &c.] Græci Hebraico loquendi genere ſic exprimunt εἷς εἷς τῷ Ελεάζαρ, καὶ εἷς εἷς τῷ Ιθάμαρ, unde apparet legiſſe eos bis אחד אחד, pro quo nunc legitur prius אחז אחז, deinde אחז אחז, minus commodé. 27. *Filius quoque Merari Ozian & Soamar & Zachur & Hebri*] *LXX*, υἱοὶ αὐτοῦ ισοαμ καὶ σακχοὺς, καὶ ἀβαί. Sed has voces omnes errore quodam huc irrepſiſſe ſunt qui cenſent, ducti argumento loci. cap. 1S. 21, 22, 23.

II. PARALIP.

CAP. II. v. 16. *ratibus*] In Hebræo, רפסדות. Ex Græco, ῥαψῳδία. Non Ezdræ tantum, ſed & Danielis temporibus; Græca quædam vocabula in Hebræum Chaldæumque ſermonem commercio penetraverunt.

CAP. VI. v. 42. *Ne averteris*] Aliæ editiones Latinæ *averſeris*, rectiùs.

CAP. X. v. 16. *Rege duriora dicente*] Hebr. *Rege non audiente illos*. Quidam codices addunt, ראו ante כי, i. e. *cum videret populus ſe a rege non audiri.*

CAP. XIII. v. 2. *Michaia*] In Hebræo מיכיהו: ſed credibile eſt olim ſcriptum fuiſſe מעכה, quomodo eſt ſupra, & in libris Regum.

CAP. XV. v. 19. *ad trigeſimum quintum*] Quidam hic legunt *quintum annum*, ob id 1 R. 15. 16.

CAP. XVI. v. 1. *trigeſimo ſexto*] Alii legendum putant *viceſimo*. 14 *& unguentis meretriciis*] Putavit eſſe Maſculinum pro fœminino זונות: ſed eſt vox Chaldæa, terminatione tantum Hebræa ſignificatque varia genera cujuſque rei.

CAP. XVII. v. 6. *etiam excelſa*] Legit ועוד, ut nunc habent Hebræi codices. Eruditi tamen viri exiſtimant ſcriptum hic olim fuiſſe ולא, ut conveniat hæc hiſtoria cum c. 20. 33. & 1 Reg. 22. 14.

CAP. XXII. v. 2. *quadraginta duorum*] Rectior lectio *LXX*, ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο. 6. *Ochozias*] Per errorem videtur hic in Hebræo irrepſiſſe עזריהו, pro אחזיהו. 10. *Et interfecit*] Vix eſt ut reperiatur hæc vox דבר pro *perdere*. Hinc quidam præferunt eos codices qui hic habuere ותאבד, quomodo 2 Reg. 11. 1.

CAP. XXIV. v. 24. *Ignominioſe*] Illud non eſt in Hebræo.

CAP. XXVIII. v. 15. *unxiſſentque propter laborem*] *Propter laborem* non eſt in Hebræo, aut in *LXX*. *qui & afflixit eum, & nullo reſiſtente vaſtavit*] Hebr. *anguſtia affecit eum*, non autem *confirmavit eum*. Eruditi putant על hic poſitum pro אל: præterea duas literas לא hic abundare, & verſu ſequente delendum eſſe לא.

AD LIB. ESDRÆ.

CAP. IV. v. 1.] Etiam hujus capitis commata ſex prima deſunt in *LXX*. 6. *In regno autem Aſſueri*] Editiones quædam Latinæ hic adjiciunt, *ipſe eſt Artaxerxes*. Sic in Eſtheræ libro *Ahaſuerus* eſt *Artaxerxes*, Græcis & Joſepho. 24 *Tunc intermiſſum*, &c.] Græci poſt hæc inſerunt ea quæ ſunt in libro Apocrypho, qui Eſdræ tertius dicitur, c. 3. Quæ & Joſephus habet.

AD LIB. NEHEMIÆ.

CAP. II. v. 13. *diſſipatum*] הם Hebræa vox habet hic literam מ qualis initio aut media voce ſcribi ſolet, poſitam in fine. Et ſic Eſa. 9. 17. Puto primi Scriptoris licentiam imitatos exſcriptores.

CAP. III. v. 30. *poſt eum*] Quidam Hebræi codices habent hic & paulo poſt, ut & infra 4. 16. & 5. 16. אחרי, *poſt me*.

CAP. V. v. 15. *depreſſerunt*] Hebr. *prægravabant*. In Græco Sixtinæ editionis hic eſt ἐξεσιάζονται.

AD LIB. ESTHER.

LXX huic hiſtoriæ Somnium quoddam Mordochæi præmittunt quod non eſt in Latino aut Hebræo.

CAP. VII. v. 9. *Dixitque Harbona*] LXX, *Bugathan*. In Joſepho, ἀβεχάδας· unde apparet quantum in nominibus Propriis variaverint codices.

CAP. IX. v. 6. *Extra* 10. *Filios Agagitæ, hoſtis Judæorum*] Mutavit interpres ordinem qui in Hebræo eſt, ubi nomina propria præcedunt, ſequitur id quod commune eſt. Plane in hoc libro major quam in aliis libris fuit interpretum libertas; forte & librorum in ſcribendo varietas.

AD LIB. JOB.

CAP. III. v. 5. *Et involvatur amaritudine*] Eruditi quidam putant hic poni כמרירי Reſh repetitâ pro כמרי: i. e. *ſacerdotes diei*, qui dierum fata diſtinguunt.

CAP. VII. v. 20. *Et factus ſum mihimetipſi gravis*] Hanc ſcripturam non eſſe illam antiquiſſimam etiam Maſoretæ farentur. Vetuſtiſſima enim ſcriptio fuit non עלי, ſed עליך. unde LXX, εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον, *ſum autem ſuper te onus.*

CAP. XIII. v. 10. *faciem ejus*] Legit פניך. Et ſic Chaldæus, Symmachus, Theodotion; quamvis in Hebræo hodierno ſit פנים.

CAP. XIV. v. 3. *eum tecum*] Legit אתו, ubi nos habemus אתי, *me tecum*. 19. *è alluvione paulatim terræ conſumitur: & hominem ergo ſimiliter perdes*] Hebr. ſic, *inundatione abripis è pulvere terræ ſponte naſcentia ejus: ita ſpem mortalis perdis.*

CAP. XV. v. 20. *Cunctis diebus impius ſuperbit*] Melius LXX, πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι· *omnis vita impiis in ſolicitudine*. Ad verbum ex Hebræo, *totâ vitâ impius eſt* ἑαυτοντιμωρούμενος.

CAP. XVIII. v. 7. *Arctabuntur greſſus virtutis ejus*] At LXX pro יצרו legerunt יצרו θηρεύσαισαν, & pro צעדי legerunt צערי, quod vertunt ἐλάχιστοι, minus commode.

CAP. XXIII. v. 2. *In amaritudine eſt ſermo meus*] מרי שחי. At *LXX* pro מרי legerunt מידי, ἐκ χειρός μου, *de manu mea eſt increpatio. manus plagæ meæ*] ſed pro ידי *LXX* legerunt ידו *manus ejus*. 7 *proponat æquitatem contra me*] Hebr. *Illic rectus diſputans cum eo*. Longè aliter hæc & alia legere *LXX*.

CAP. XXIV. v. 5. *Præparant panem liberis*] In Hebræo eſt *ſolitudo ei alimentum liberis*, ſed & *LXX*; & Symmachus aliis vocalibus legerunt ערבה: vertunt enim ἡδὺς & ἡδυώθη. 6. *agrum non ſuum demetunt*] Pro בלילו, quod vertitur *pabulum ejus*, legit diviſis vocibus בלי לו. Nec aliter Chaldæus, & LXX. Ita & de hac lectione quin ſit verior, dubitandum non arbitror.

CAP. XXVII. v. 19. *Dives cum dormierit, nihil ſecum auferet*] LXX, καὶ οὐ προσθήσει. Sed legendum videtur, προσθήσεται.

CAP. XXVIII. verſ. 17. *vel vitrum*] Sic & *LXX*, & Chald. Alii Græci ponunt κρύσταλλος. 18. *excelſa & eminentia*] Hebr. *Sandaſtri* aut *unionis*. Pro *Sandaſtro* quidam transferunt *coralia*. Pro *unione carbunculum*, ſive *Pyropum*. In vetere dicto Latino eſt, *Probitas eſt carbunculus.*

CAP. XXXII. v. 3. *condemnaſſent Job*] Sic emendarunt legis periti, poſueruntque את איוב, cum olim legeretur יהוה. 6 *idcirco demiſſo capite veritus ſum*] In textu, *expavi & timui*. In Chaldæo רחל eſt *timere*. Literæ autem ד & ז ſunt affines, faciléque inter ſe commutantur.

CAP. XXXVI. v. 11. *Complebunt dies ſuos in bono*] Sic & *LXX* legerunt ut nos, יכלו non male, quanquam alii codices habent יבלו: i. e. *vetuſtiſſent dies eorum.*

CAP. XXXVII. v. 9. *Ab Arcturo frigus*] Ab *Arcto* puto ſcripſiſſe interpretem. Græci quidam retinent ipſam vocem μαζὼρ, & infra 38. 38. μαζουρώθ.

CAP. XLI. v. 3. *Non parcam ei, & verbis potentibus, & ad deprecandum propoſitis*] Eſt hic חין pro חן quia Jod antiquitus etiam pro tſere ſcribebatur.

AD LIB. PSALMORUM.

PSA. IV. v. 3. *gravi corde*] Sic & *LXX*. Apparet eos legiſſe in Hebræo כבדך *aggravatio veſtra*. Sic & Chaldæus hic. Hebr. *Quouſque gloriam meam in dedecus?* 5. *Iraſcimini & ne peccate*] Poteſt verti, *Iraſcimini, at ne peccate*. Ita ורגזו ſcribendum erit cum punctis Indicativi.

PSA. V. v. 9. *dirige in conſpectu tuo vitam meam*] Legit לפניך דרכי, ut & *LXX*. In noſtro Hebræo eſt לפני דרכך. Ego illud præferam.

PSA. VII. v. 8. *Et exurge Jehova Deus meus*] Legit hic אלי cum chiric, non patach ſub Lamed. *LXX* quoque ſic legerunt. Nec aliter Syrus, aut Arabs.

PSA. XI. v. 1. *tranſmigra in montem velut paſſer*] Latinus hic & *LXX* legerunt נודו הר כצפור: non ut nos nunc legimus נודו הרכם צפור.

PSA. XIV. v. 3. *non eſt qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum*] Hic quæ inveniuntur Rom. 3. 13.-18. in quoſdam codices Græcos, item Latinos, Arabicos, Æthiopicos inſerta ſunt.

PSA. XV. v. 3. *opprobrium*] Syrus pro חרפה legit hic חרמה, *anathema.*

PSA. XVI. *Tituli inſcriptio*] Latinus, & *LXX* legerunt hic מכתב non ut nos מכתם. 9. *Lingua mea*] Ex LXX, qui videntur pro כבדי legiſſe non levi differentia לשני, quomodo & Lucas Act. 2. 26. 10. *ſanctum tuum*] חסידיך. In hac voce Hebræa poſt ד abundat י, quod et Scheva præcedens oſtendit.

PSA. XVII. v. 14. *Saturati ſunt filiis*] Hic in LXX vitio ſcriptorum, factum eſt ut pro υἱῶν irreperet ὑῶν aut ὑείων, quod & in Arabicum, & in Romanum Pſalterium fluxit. Eſtque ejus corruptæ lectionis apud Arnobium, Paulinum, & Auguſtinum mentio.

PSA. XVIII. v. 11. *& aſcendit ſuper Cherubim*] Videtur olim pro כרוב ſcriptum fuiſſe רכוב quod *currum* ſignificat: ut in loco perſimili, Pſal. 104. 3. 35. *& poſuiſti*] Ex *LXX*. Legerunt nimirum נחת, non ut nos nunc, נחתה.

PSA. XIX. v. 5. *ſonus eorum*] Apparet olim duplicem fuiſſe lectionem, קום quod nunc in Hebræo habetur, unde ὁ κανὼν, apud Aquilam; & קולם, unde *LXX* poſuere ὁ φθόγγος αὐτῶν. Quos ſequitur Paulus, Rom. 10. 8, quomodo & hîc Syrus, & Arabs, & Chryſoſtomus.

PSA. XX. v. 10. *exaudi nos*] Legerunt הענו, non ut noſtri codices Hebræi habent יעננו.

PS. XXII. v. 1. *Pro ſuſceptione matutina*] *Lxx*, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς. i. ad implorandū manè Dei auxilium. Videntur *LXX* pro eo quod habemus אילת legiſſe עזרת. 2. *delictorum meorū*] Apparet hinc *LXX* legiſſe שגגתי. At rectius eſt in hodierno textu שאגתי, quod Aquila vertit τοῦ βρυχήματός μου, Symmachus, τῶν ὀδυρμῶν μου. Alii, τῆς βοήσεώς μου· alii, τῆς δεήσεώς μου. 18 *foderunt manus meas, & pedes meos*] Hic duplex antiquitus lectio. Utramque Chaldæus conjunxit. Hebræi teſtantur fuiſſe כארו per ἐπένθεσιν literæ א. *LXX*, ὤρυξαν. Aquila, ᾔσχυναν. Nulla ergo hic fraus Chriſtianorum, inter quos eſt & interpres Æthiops: utraque lectio poteſt defendi.

PSA. XXIV. v. 2. *fundavit eum*] Hebr. *eam*. 7. *introibit Rex gloriæ*] Arca. 2 Sam. 6. 12. ib. *Portas*] Ut intromittatur Arca.

PSA. XXV. v. 1.] Commata in hoc Pſalmo non ſunt bene diſtincta. Nam ſecundum comma debet incipere ibi בך, & quintum ibi ילמדני, & initio verſus 17. deeſt vox קום *ſurge*. Verba autem illa פדה ad finem uſque acceſſio eſſe debent verſus præcedentis, non novum comma.

PSA. XXX. v. 8. *præſtitiſti decori meo ſalutem*] apparet LXX legiſſe hic non להררי, *in monte meo*, ſed להדרי, à רוד vel רדה, quod eſt *Dominari*, & ſic Syrus & Arabs.

PSA. XXXI. v. 16. *ſortes meæ*] LXX, καιροί μου, pro quo librarii ſcripſerunt κλῆροί μου, inde hæc verſio.

PSA. XXXIII. v. 15. *Qui finxit ſigillatim corda eorum*] LXX, καταμόνας. Legiſſe videntur יחיד, non יחד.

PSA. XXXVII. v. 3. *& paſceris in divitiis ejus*] Hebr. *& paſcere fide*: alii; *roborare veritate*: alii, *nutri te in fide*: alii, *paſce*: i. e. doce fidem. Syrus *inquire veritatem*. 20. *at honorificati fuerint, & exaltati*] Hebr. *at pretioſum equorum*. i. e. pinguedo eorum conſumitur, puta in Holocauſtis. 28. *in æternum conſervabuntur*] Incipere hic debet novus verſus & ל auferri. Sic & Pſal. 89. 3. eſt עולם poſitum pro לעולם. Talia qui annotat nullam Maſoretis facit injuriam. Aliter deerit in Alphabeto hoc ע, quod quis crediderit? 35. *Et elevatum ſupra Cedros Libani*] Legerunt LXX non ut nos, אזרח, ſed ארזה quod tam longe non abit quam quòd pro רענן legerunt לבנן. 36. *& tranſivi*] *LXX*, unde hoc ſumptum eſt, legerunt ואעבר. Quos ſequuntur, ut firme ſemper, Syrus & Arabs.

PSA. XXXVIII. v. 20. *vivunt*] Syrus pro חיים videtur legiſſe חזים, *a d me ſpectantes*.

PSA. XXXIX. v. 6. *menſurabiles*] Fuit haud dubiè in Græco παλαιστὰς pro παλαιστιαίας quod Symmachus vertit ὡς σπιθαμάς. Ex hac bona lectione fluxit corrupta παλαιὰς quam ſequuntur Ambroſius, Apollinaris & Pſalterium Romanum, &c.

PSA. XL. v. 5. *nomen*] Fuit ergo illic Schin forte cum tſere in voce שם, cum Hebræi Schin lene cum Camets habeant, & exponant *poſuit*. 7 *aures autem perfeciſti mihi*] Hebr *perfodiſti*. LXX ergo habuerunt ὠτία, quod & Scholia multa oſtendunt: qui repoſuerunt σῶμα verſionem aptârunt ad locum, Hebr. 10. 5. At is ſcriptor, ut & alii, ſæpe loca citat magis κατὰ διάνοιαν, quàm κατὰ λέξιν.

PSA. XLIV. v. 13. *Et non fuit multitudo in commutationibus eorum*] Hebr. *neque lucrum feciſti ex pretio eorum*: LXX, ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν αὐτῶν, *in pretio eorum*: Corruptè quidam codices habuêre ἐν ἀλαλάγμασι, quod vitium in Pſalterium Romanum, & Æthiopicum fluxit, & in Auguſtinum qui vertit *jubilationibus*.

PSA. XLVII. v. 10. *Principes populorum congregati ſunt cum Deo Abraham*] Hebr. *adjunxerunt ſe populo Abraham.* LXX legerunt עם cum Chiric, non ut nos, cum patach.

PSA. XLVIII. v. 15. *Ipſe reget nos in ſæcula*] variæ lectiones varias hoc loco & verſiones peperere. *LXX*, & Symmachus legêre עלמות per holem ad ain, & putarunt eſſe pro עלמים *ſæcula*, ſubaudito, ut & alibi, ל: Alii, iiſdem literis, ſed cum patach ſub ain, & ſchurech ante ultimam *à pueritiâ*. Alii iiſdem literis, vocalibus aliis, vertunt *in abſcondito.* Alii dividunt voces על־מות & על ſumpto pro עד, interpretantur *ad mortem.* Et hoc in verſione ex Hebræo ſequitur Hieronymus, ut & Kimchi.

PSA. XLIX. v. 13. *non intellexit*] Legerunt יבין. At noſtri codices, ילין: i. e. *non pernoctavit*.

PSA. LIV. v. 1. *Pro populo qui à ſanctis longe factus eſt, David in tituli inſcriptionem, cum tenuerunt eum allophyli in Geth*] *LXX* videntur pro יונה legiſſe אמה, & pro אלם legiſſe אלים, & pro מכתם legiſſe מכתב. Ex Hebræo verſio hæc optime fluit. *Principi cantorum de columba muta, Carmen columnæ inſcribendum de eo tempore quo tenebatur à Philiſtinis in Geth.*

PSA. LXIII. v. 1. *in deſerto Idumeæ*] ſcribendum hic, & in exemplaribus Græcis *Judææ*, tum ex textu Hebræo, tum ex hiſtoria 1 Sam. 22. 5. & cap. 23. 14, 15. 2. *quam multipliciter tibi caro mea*] Putarunt LXX כמה eſſe compoſitum ex כ & מה. At melius Hebræi pro uno verbo ſumunt quod *deſiderare* ſignificat: Itaque Aquila vertit ἐπετάθη, Symmachus ἱμείρεται.

PSA. LXV. v. 1. *Canticum Jeremiæ, &c.*] Habetur hoc ſolum in quibuſdam exemplaribus verſionis *LXX*.

PSA. LXVI. v. 1. *Canticum Pſalmi Reſurrectionis*] videtur Græca Eccleſia hoc addidiſſe.

PSA. LXXII. v. 16. *Et erit firmamentum*] Legit in LXX στήριγμα, quæ lectio pridem invaluit, cum corrupta ſit ἐκ σίτου δράγμα, *pugillus frumenti.*

PSA. XCIX. v. 9. *Sicut araneæ meditabuntur*] Forte legerunt aliter quam nos. 10 *& amplius eorum*] legerunt ורבם τὸ πλεῖστον αὐτῶν. At in Hebræo eſt ורהבם. i. e. *ipſum robur ejus.*

PSA. XCII. v. 11. *& ſenectus mea in miſericordia uberi*] LXX legerunt aliter quam eſt in hodierno Hebræo.

PSA. XCVI. v. 10 *Dominus regnavit*] Hic libros quoſdam Græcos addidiſſe ἀπὸ ξύλου affirmat Juſtinus, Tertullianus, & alii; urgentes pro Cruce contra Judæos.

PSA. CIX. v. 11. *ſcrutetur fœnerator*] Illaqueat. LXX legerunt יבקש. Nos hodie legimus ינקש.

PSA. CX. v. 4. *ſecundum ordinem Melchiſedech*] noſter textus Hebræus habet על־דברתי מלכי־צדק. i.e. *ſecundum meam conſtitutionem, O rex mi juſte.*

PSA. CXIX. v. 28. *dormitavit*] Hebr. *ſtillavit.* LXX ἔσταξε & inde librarii additis duabus literis fecere ἐνύσταξε, quod eſt *dormitavit.* 32 *Legem pone mihi*] Hebr. *Doce me.* 109. *in manibus meis*] Quidam pro μου habet σου, quod ſequitur Apollinaris, Æthiops, Arabs, Pſalterium Romanum.

PSA. CXXIX. v. 3. *Prolongaverunt iniquitatem ſuam*] Legerunt LXX למעלותם. In Hebræo melius ſic למענותם, *protraxerunt ſulcos ſuos.*

PSA. CXXX. v. 4. *Et propter legem tuam ſuſtinui te Domine*] Hebr. *ut reverenter colaris.* LXX pro תורא legerunt תורה. 6 *a cuſtodia matutina uſque ad noctem*] Hebr. *quam excubiarum erga matutinum, excubantium ad matutinum uſque.*

PSA. CXXXII. v. 15. *Viduam ejus benedicens benedicam*] Hebr. melius, *viatico ejus benedicendo benedicam.* Aquila, ἐπισιτισμὸν αὐτῆς. Sym. τὴν σιτίαν αὐτῆς. LXX verterunt θήραν, ut citat Hieronymus. Sed librarii literâ unâ mutatâ fecerunt χήραν, quod ſequuntur Hilarius, Apollinaris, Arabs, Æthiops, Pſalterium Romanum. & Gallicum, tam facilè fluunt errores.

PSA. CXXXIII. v. 3. *Sion*] Eruditi probabile putant vocem minus frequentem שיאן, qui eſt Hermon, mutatam in vocem ſimilis ſoni ציון.

PSA. CXXXIX. v. 3. *Et funiculum meum inveſtigaſti*] Hebr. *cubatum meum.* Credibile eſt LXX, κοῖτον vertiſſe, pro quo librarii σχοῖνον ſcripſerunt, unde hæc verſio. 4. *non eſt ſermo*] Hic quoque λόγος ſcripſerunt *LXX*. Sed librarii pro λόγος ſcripſere δόλος, quod ſequuntur Pſalterium vetus, Hilarius, Auguſtinus. 15 *& ſubſtantia mea in inferioribus terræ*] LXX hic pro רקמתי, legerunt רבשי.

PSA. CXLIV. *adverſus Goliath*] Non eſt in Hebræo. Sed fuit olim in Hexaplis ut & nunc in LXX.

PSA. CXLV. v. 13. *fidelis Dominus, &c.*] verſus hic eſt in *LXX*, Latino, Syro, Arabe. Non eſt dubitandum quin verſus hic in Hebræis codicibus exciderit librariorum culpâ. Nam deeſt verſus qui a Litera Nun incipiat. Quomodo ad hoc reſpondebunt qui nos jubent per omnia Maſoretarum ſtare decretis.

AD LIB. PROVERB:

CAP. III. v. 12. *Et quaſi Pater in filio complacet*] Bene ex Hebræo Latinus *LXX* non addictè ſequitur, niſi in Pſalmorum verſione ea quæ nunc recepta eſt. At *LXX* legerunt non וכאב ſed ויכאב: id enim eſt μαστιγοῖ & inter בן & ירצה ſubintellexerunt *quem*; quales ἐλλείψεις frequentes Hebræis.

CAP. V. v. 19. *delectare*] In Græco συμπεριφερόμενος, πολλοστὸς ἔσῃ. Apparet *LXX* legiſſe שגה cum ſiniſtro puncto in prima litera, ſic enim ſignificat *multiplicari.* At cum puncto dextro inter alia *delectari* ſignificat, Hab. 3. 1.

CAP. VIII. v. 22. *Poſſedit me*] Sic etiam Aquila, Symmachus & Theodotion. At *LXX* & Chaldæus, *Creavit me.*

CAP. XIII. v. 8. *Pauper eſt, increpationem non ſuſtinet*] *LXX* πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. Alii, οὐ φέρει ἐπιτίμησιν. Videntur pro שמע, legiſſe הניך, hoc ſenſu, *dives avertit periculum a ſe pecuniis, pauper non manet ſed fugit.*

CAP. XV. v. 33. *Timor, &c.*] Hebræam lectionem ſecutus hic eſt Latinus, non *LXX*, qui vertunt ἀποκριθήσεται αὐτῇ, ab ענה, quod eſt *reſpondere.* Tum vero & capita apud *LXX* in hoc libro diſtincta aliter, & multæ ſententiæ aut omiſſæ aut additæ, ut in Eclogis fieri ſolet: quæ cauſa eſt cur & eædem ſententiæ in hoc libro diverſis in locis inveniantur poſitæ, quia ad plures quaſi titulos referri poterant.

CAP. XVIII. v. 19. *frater qui adjuvatur, &c.*] Et ſic *LXX* videntur legiſſe non נפשע, ſed נפזו ſono accedente.

CAP. XXIV. v. 23. *Hæc quoque ſapientibus*] Melius ל per genitivum transferas, ut ſæpe, *Hæc quoque ſapientum.* Quæ ſequuntur ſententiæ adjectæ ſunt è ſapientum libris poſt Solomonem ante Ezechiæ tempora.

AD ECCLESIASTEN.

CAP. V. v. 8. *& inſuper univerſæ*] Videtur hic ו eſſe pro ב. Sed Hebr. rectius, *Jam emolumentum terræ pro omnibus eſt*; *Regi de agro ſervitur.*

CAP. VII. 28. *Dixit Eccleſiaſtes*] Sic etiam *LXX*. Palam eſt legiſſe eos אמר הקהלת, non ut nunc in Hebræo eſt אמרה קהלת.

CAP. VIII. v. 2. *Ego os regis obſervo*] Non *obſervo*, ſed *obſerva* legendum eſt. Et ſic *LXX* poſt Hebr. אני ſupplendum *vos moneo*, aut aliquid tale, 6. *& multa hominis afflictio*] At *LXX* pro רעת legerunt דעת, & verterunt γνῶσις. 10 *Et laudabantur*] ut in *LXX* ἐπῃνέθησαν. Apparet eos legiſſe וישתבחו, pro quo nos habemus וישתכחו.

CAP. IX. v. 1. *ut curioſe intelligerem*] ולבר את־כל־זה. pro quo *LXX* legerunt ולב ראה את־כל־זה, καρδία μου σύμπαν εἶδε τοῦτο. 4. *nemo eſt*, &c.] In Hebræo כי מי אשר יבחר אל־כל־החיים. Sed monent nos Hebræi pro יבחר reſcribendum יחבר. *Quiſquis ſociatur viventibus de eo ſpes eſt.*

CAP. X. v. 4. *Quia curatio*] Eſt quidem מרפא *Curatio.* Sed in hoc libro, & Proverbiorum frequens eſt ut א pro ה ponatur. Ita ſignificabit hic *otium, ſive vitam privatam.* 8. *Qui fodit foveam incidet in eam*] גומץ eſt vox Chaldaica, quam ſæpe uſurpat interpres Chaldæus, ubi in Hebræo eſt בור.

CANTICUM CANTICORUM.

CAP. III. v. 9. *Ferculum ſibi fecit*] In Hebræo eſt אפריון *thronus.* Id eſſe Græcum φορεῖον credidit Hieronymus. Et ſic vertunt *LXX*. φορεῖον eſt *Lectica* aut ſimile quid.

CAP. IV. v. 1. *Abſque eo quod intrinſecus latet*] Videntur legiſſe LXX & hic & bis infra שלמתך. At in Hebræo noſtro *intra comam tuam.*

CAP. VII. v. 9. *Guttur tuum ſicut, &c.*] Longe aliter legerunt *LXX*, quam nunc in Hebræo eſt, nempe ſic למשרים דובר שפתי ושנים. Nam דבר per ἱκανοῦν vertitur, 1 Sam. 20. 11. Et LXX hic habent ἱκανούμενος. At Symmachus προσφθεγγόμενος. Legit igitur is דובק, non malé. In Hebræo

bræo quod nos habemus mirus eſt ſenſus, *ad rectitudines faciens loqui labia dormientium*,

CAP. VIII. v. 6. *atque flammarum*] In nomine hoc, ſc. שלהבתיה abundat ש, ut apud Chaldæos ſæpe.

AD ESAIAM.

CAP. II. v. 21. *Talpas*] legit hic interpres unâ voce חרת־פרות ut & Aben-Eſdras, qui & ipſe *Talpas* intelligit. Nullum fere eſt Animantis genus, quod non in aliqua parte Ægypti ſit cultum pro numine. 22 *Et vittas*] vox hebræa *Involucra* ſignificat, circum frontem, ut videtur. Miror Græcos hoc tot verbis exprimere τὰ ὑακίνθινα καὶ τὴν βύσσον ζωὴν χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα.

CAP. VII. v. 8. *Et adhuc ſexaginta & quinque anni & deſinet Ephraim eſſe populus*] Videtur omnino error eſſe in Scriptura Hebræa, addito ים ad שש nam ab hoc tempore ad deportationem decem tribuum quam fecit Salmanaſſar. 2 Reg. 17. ſunt anni ſex & quinque, i. e. undecim; Ex quibus duo pertinent ad ultima tempora Phaceæ Regis; novem autem ad tempora Oſeæ. Vid. 2 Reg. 15. 27. & 16. 1. & 18 10. Videbis hæc eſſe veriſſima: at Hebræi ut codicum ſuorum fidem tueantur, hos 65 annos retro trahunt ad id tempus quo Amoſus contra Syrum & Iſraelitas vaticinari cœperat.

CAP. VIII. v. 22. *& non poterit avolare de anguſtia ſua*] in Hebræo, *non avolabit qui conſtrictus fuerit iſto tempore*: melius autem hæc verba capiti huic attexuere Græci & Latinus, quàm Hebræi capiti quod ſequitur. Sed in Græcis ἀπορηθήσεται ſcriptum videtur pro ἀποπτήσεται.

CAP. IX v. 5. *Quia omnis violenta prædatio cum tumultu, & veſtimentum miſtum ſanguine erit in combuſtionem, & cibus ignis*] In Hebræo ſic eſt: *Omnis pugna bellantium* (ſolet eſſe) *cum ſtrepitu & veſtimentis obvolutis ſanguine.* (Hæc vero erit ut) *pabulum ignis ad combuſtionem.*

CAP. X. v. 13. *Quaſi potens*] Hic כ habet Patach, א vero ſine puncto eſt, quæ Scriptura Syriaca eſt, ut apparet Jerem. 25. 36.

CAP. XIII. v. 20. *Et replebuntur Domus eorum Draconibus*] *Viverris.* Sic Hebræi: in Græco ἤχου. Sed credo eos retinuiſſe vocem Hebræam, & ſcripſiſſe ἤχιμ. *Et piloſi ſaltabunt ibi*] Δαιμόνια vertunt Græci. ſc. τραγόμορφα, ut hic explicat Kimchi. Alii *ſcopas*, aut *otos* hic volunt intelligi. 22. *Et reſpondebunt ibi ululæ in ædibus ejus*] *Alternis canent feles feræ in palatiis.* Sic Chaldæus.

CAP. XIV. v. 9. *ſuſcitavit tibi gigantes*] rectius *mortuos.* Nam ſic ſumi ſolet רפאים quam vocem Hebræam hic retinuere Interpretes Græci quidam. 32 *Et quid reſpondebitur nuntiis Gentis*] Legit, ut nos nunc in hebræo מלאכי, at Græci מלכי βασιλεῖς ἐθνῶν, i. e. quid ad hæc dicent reges illi gentium vicinarum?

CAP. XV. v. 5. *Vitulam conſternantem*] Scripſit interpres, ut quidam libri habent, *conternantem*, i. e. trimam. τριετὴς apud Græcos.

CAP. XIX. v. 6. *Et deficient flumina*] Hic in verbo Hebræo והאזניחו abundat Aleph. 13. *Emarcuerunt principes Mempheos*] Eſt hic in Hebræo נף, ſed rectius ſcribitur Oſeæ 9 6. מף. Sic mons ei adſitus μῶφι Herodoto. *Decceperunt Ægyptium angulum populorum ejus*] Pro Patach putem hic fuiſſe Holem פנת שבטיה: id eſt, eximii tribuum, ut Jud. 20. 2.

CAP. XXI. v. 8. *Et clamavit leo*] Legerunt Græci אוריה. i. e. Urias ille nominatus ſupra, 8. 2. quis enim dignior in ſpecula collocari, quàm Sacerdos?

CAP. XXIII. v. 6. *Tranſire Maria*] In Hebræo: *in Tharſiſch*, id eſt, ite in Tarteſſum. Græci, ἀπέλθατε εἰς Καρχηδόνα.

CAP. XXIV. v. 23. *Et erubeſcet Luna, & confundetur Sol*] Hæc LXX cùm putarent male ſonitura apud Platonicos, quales erant Ægyptii Reges, pro חפרה legerunt הפרסה *frangetur*, pro לבנה, mutatis tantum punctis לבנה quod eſt *later* pro חמה mutato Patach in holem, חמה quod eſt murus: itaque verterunt τακήσεται ἡ πλίνθος καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος, ſenſu non malo. Retinenda tamen lectio recepta, & per Solem & Lunam intelligendæ imagines Solis & Lunæ, quæ per tranſlationem dicuntur erubituræ, quod ſuos cultores ſervare nequiverint.

CAP. XXVI. v. 1. *Urbs fortitudinis noſtræ Sion*] Non eſt *Sion* in Hebræo, ſed gloſſematis vice additum. 14. *numquid glorificatus es?*] In Hebræo, *Gloriam tibi acquiſiviſti.* At Græci legerunt non נכברת, ſed נכברים, ἐνδόξοις.

CAP. XXVIII. v. 1. *væ coronæ ſuperbiæ, ebriis Ephraim & flori decidenti*] LXX hoc loco legerunt Schin cum ſiniſtro puncto. Vertunt enim οἱ μισθω- ί. 16. *qui crediderit non feſtinet*] Eſt hoc ex hodierno Hebræo לא יחיש ſed apparet olim fuiſſe לא יבוש. Nam *LXX* hic habent οὐ μὴ καταισχυνθῇ, quomodo & Petrus, 1. 2. 6. & hæc lectio haud dubiè meliorem ſenſum facit. 25. *ſeret Gith*] *Melanthium* Græcis, ut hic habent *LXX.* *Nigellam* Latinis ex Græco.

CAP. XXIX. v. 3. *Et circundabo quaſi ſphæram in circuitu tuo*] Caſtra, ſicut pilam, (id eſt, rotundata) tibi circumjiciam, pro כדור quaſi pila, *LXX* legerunt כדוד ὡς Δαβίδ.

CAP. XXX. v. 24. *commiſtum migma comedent*] ἄχυρα ἀναπεποιημένα κριθῇ habent hic *LXX.* In Hebræo eſt, *miſcuit Aſinus.* ἀναποιεῖν pro *miſcere* frequens interpretibus.

CAP. XXXII. v. 7. *ad perdendos mites in ſermone mendacii*] Ut homines miſeros, (id eſt, ענוים quomodo legunt Maſoretæ) per calumniam opprimat. 14. *Tenebræ & palpitatio facta ſunt ſuper ſpeluncas in æternum*] Legit ערפל יבהל, at nos habemus עפל ובחן ſenſu optimo.

CAP. XXXIII. v. 3. *A voce Angeli fugerunt populi*] In Hebræo eſt, *A ſono terribili.* Græci, Διὰ φωνὴν τοῦ φόβου. Strepitum Angeli adventantis intelligit: ita ut Latinus rem hic magis expreſſerit ex 2 Reg. 19. 35. quam verba.

CAP. XL. v. 6. *Et omnis gloria ejus quaſi flos agri*] Sic & Græci: καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ut & Petrus 1. 1. 24 legerunt nimirum non חסדו, ſed חו & rectius.

CAP. XLI. v, 1. *Taceant ad me inſulæ*] In Hebræo *Tacete*, ſed ſenſu eodem. i. e. cum ſilentio admiramini. At *LXX* legerunt non החרישו, ſed החדישו vertunt enim ἐγκαινίζεσθε.

CAP. XLII. v. 19. *Quis cæcus niſi qui venundatus eſt*] Legit hic interpres non משלם ſed משכר. Græci משלטן οἱ κυριεύοντες αὐτῶν. Lectio in Hebræo recepta non mala eſt, ſi vertas, *ſicut ſœderatus*: nempe Dei, populus Iſraeliticus.

CAP. XLIV. v. 20. *Pars cinis eſt*] Legit רבעה: nam רבע *quartam* proprie: improprie etiam alias partes ſignificat. Græci legerunt רעה. Videtur lectio recepta non mala hoc ſenſu, *paſcitur cinere cor deceptum.*

CAP. XLV. v, 2. *Et aperiam coram eo januas & portæ non claudentur. Ego ante te ibo, & glorioſos terræ humiliabo. Portas æreas conteram, & vectes ferreos confringam*] Hæc omnia ſignificant facturum Deum, ut ei nihil obſtet. Latinus interpres ubi nos habemus הדורים *inæqualia*, quod Græci vertunt ὄρη, legit אדורים. Senſus in hebræo bonus eſt: *iniqua loca adæquabo.* 25. *Dicet meæ ſunt juſtitiæ & imperium: ad eum venient, & contundentur omnes qui repugnant ei*] Hic lectio quàm ſecuti ſunt *LXX* melior eſt, nempe לו pro לי ut illud עדיו ſit quaſi repetitio illius לו genere loquendi Hebræis non infrequente.

CAP. XLVIII. v. 10. *Ecce excoxi te, ſed non quaſi argentum*] In Hebræo, *non in argentum.* At *LXX* legerunt שברתיך ולא בכסף πεπύρωκά σε οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου. eodem ſenſu quo infra, 52. 3.

CAP. XLIX. v. 5. *Et Iſrael non congregabitur. Glorioſus ero in oculis Domini*] Puto veram eſſe lectionem ſcriptam in textu לא quam ſequitur Latinus, non illam in margine לו: ſenſus eſt, Etiamſi Iſrael ad mea monita nolit converti, ego tamen Deo placebo, &c.

CAP. L v. 4. *Erigit mane, mane erigit mihi aurem, ut audiam quaſi magiſtrum*] In Hebræo, *à mane ad mane excitat mihi aurem ut audientiam præbeam, ſicut Doctores*, ſc. diſcipulis facere ſolent. At *LXX* ultimam vocem cum ſequentibus connectunt & videntur legiſſe כלמודים: idem enim valet ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μοι τὰ ὦτα, quod ὁ κύριος ἐν παιδείᾳ ἀνοίγει μοι τὰ ὦτα.

CAP. LI. v. 19. *ſicut oryx illaqueatus*] Miror quî legerint *LXX*, qui habent ὡς σευτλίον ἡμίεφθον· aut Chaldæus qui poſuit *ut lagunculæ confractæ.*

CAP. LIII. v. 8. *Propter ſcelus Populi mei percuſſi eum*] In Hebræo eſt *plaga ipſi.* Supple evenit, populi ſummo errore ac crimine, quidam codices Hebræi hic habuerunt לו, ſed למו idem ſignificat. Neque enim exemplis caret מ ἐπενθετικόν.

CAP. LVII. v. 2. *Veniat pax & requieſcat in cubili ſuo qui ambulavit in directione ſua*] Legit hic interpres non ut nos נכחו, ſed בכנו. 3. *vos autem accedite huc filii auguratricis*] ſecutus eſt quod nos habemus עננה. Sed & Chaldæus & Græci legerunt עונה, cum *He* paragogico, ſenſu meliore, υἱοὶ ἀνομίας, ſive ἄνομοι, ut hic habent *LXX.* 21. *non eſt pax impiis dicit Dominus Deus*] Scripſit puto interpres *Dominus meus*, ut eſt in Hebræo & Chaldaico, niſi forte Græcum ſequi maluit: nam Græci libri alii habent ὁ θεός, alii ὁ κύριος ὁ θεός.

CAP. LX. v. 4. *De latere ſurgent*] ſcripſit Interpres, *ſugent. lac ſugent* habet in Commentariis *Hieronymus.* videtur ergo pro צר legiſſe שר at Chaldæus & Græci pro תאמנה videntur legiſſe תעמסה 18. *& occupabit ſalus muros tuos*] Videtur legiſſe קריה à קרה, ſed ut nos habemus legerunt & Græci & Chaldæus. 21. *Germen plantationis meæ, opus manus meæ ad glorificandum*] Legit מטעי, ut Maſoretæ in margine poſuerunt, putantes ſc. id ſignificari, iſtos reduces velut à Deo conſitos in terra avita. Sed poteſt retineri lectio quæ eſt in textu מטעו.

CAP. LXI. v. 8. *Odio habens rapinam in holocauſto*] Et Græci & Chaldæus illud עולה legerunt punctis aliis, ut ſit à עול non à עלה: vertunt enim illi, ἅρπαγμα ἐξ ἀδικίας. Chaldæus, *Abominabilis eſt coram me falſitas & violentia.* & hoc magis probo.

CAP. LXIII. v. 3. *Conculcavi eos in ira mea.*] Eſt ex hebræo בחמתי, *LXX* legerunt כעפרות, aut ſimile aliquid: vertunt enim ὡς γῆν. 6, *Inebriavi eos in indignatione mea*] At Chaldæus pro בשכרם legit אשברם quod eſt, *confregi eos.* 9. *In omni tribulatione eorum non eſt tribulatus*] i. e. non eſt defatigatus eos adjuvando. Sed Hieronymus notat legi pro לא poſſe לו, ut ſenſus ſit, in omni eorum anguſtia ipſi anguſtia fuit. i. e. ipſe indoluit illorum malis.

CAP. LXV. v. 1. *Quæſierunt me qui ante non interrogabant*] Videntur quidam codices habuiſſe הדרשתי. quod εὑρέθην vertit Apoſtolus Rom. 10. in fine, nec aliter credo legiſſe *LXX*, qui verterunt ἐμφανὴς ἐγενήθην. 23. *Neque generabunt in conturbatione*] Ex hebræo לבהלה: at *LXX* legerunt לאלה εἰς κατάραν, quod Chaldæus bene interpretatur, *ad mortem*, ſc. ἄωρον, quæ inter κατάρας.

CAP. LXVI. v. 2. *Niſi ad pauperculum*] עני τὸν ταπεινὸν, ut hic vertunt *LXX*, id eſt modeſte de ſe ſentient, at Chaldæus ענו *manſuetum.* Sæpe hæ voces ejuſdem originis & vicini ſignificatus inter ſe permiſcentur. 3. *Qui recordatur Thuris quaſi qui benedicat Idolo.*] Chaldæus pro און legit עון vertit enim *rapinam.* 17. *Poſt januam*] Sic vertit hic Interpres, quod in hebræo legimus אחר אחד ut & Græci, ἐν τοῖς προθύροις, ſenſu non malo. at Chaldæus haud dubie legit אחר אחר, id eſt alius poſt alium, magno agmine. Si tamen lectio recepta retinenda eſt אחד ſumem pro Sole Deo Aſſyriorum, qui nomen habebat, unde & latinum eſt, quod ſolus ſit in ſuo genere, nec ſimile habeat. 19. *In Africam*] Ex Græcis qui legerunt פוט ubi nos habemus פול. Chaldæus tamen פולאי, id eſt, πύλαι, portæ Caucaſiæ. *In Italiam*] In hebræo eſt תובל nec aliter legere aut Græci aut Chaldæi. at poteſt dubitari, an quidam codices habuerint איטל.

AD JEREMIAM.

CAP. II. v. 10. *Mutavit gloriam ſuam in Idolum*] כבודו. Sed olim fuit כבודי *meam majeſtatem.* Sed quia illa vox poſterioribus temporibus mirabilem quandam Dei præſentiam ſignificare cœperat, ideo mutarunt hoc ſcribæ, ut & *Pſ.* 106. 20. 20 *A ſæculo confregiſti jugum meum, rupiſti vincula mea*] Sic & Græci vertunt Συνέτριψας ϗ διέῤῥηξας. legerunt ergo שברת & נתקת, in ſecunda perſona, & עלי, ubi Hebræa nunc lectio & Chaldæus habent primam, & עלך. Hieronymus etiam in Commentario græcam lectionem ſequitur. neuter ſenſus eſt incommodus. *Et dixiſti, non ſerviam*] לא אעבור, at Chaldæus legit לא העבור, ut & in hebræo margine ſcribitur, hoc ſenſu, promiſiſti te non ultra facturum talia contra legem, & fœdus. 24. *Attraxit ventum amoris ſui*] Legit hic Interpres & alii תאבתה, ubi nos habemus תאותה, id eſt *occurſus ſui*, nempe *auram obviam*.

CAP. III. v. 1. *Nunquid non contaminata & polluta erit mulier illa?*] Græci, quos hic interpres ſequitur, legerunt אשה pro ארץ.

CAP. IV. v. 16. *Cuſtodes venire*] Eſt χλευασμὸς, ex ambiguo. Theodotio pro נצרים, legit בצרים *vindemiatores*.

CAP. V. v. 24. *Plenitudinem annuæ meſſis cuſtodientem nobis*] Græci Interpretes legerunt שבעות, cum ſchin notato in ſiniſtro cornu. at Chaldæus & Hebræi codices cum ſchin notato in dextro.

CAP. IX. v. 6. *Habitatio tua in medio dolio renuerunt ſcire me*] Pro illis vocibus במרמה, מרמה *LXX* legerunt מרבה במרבה, quod eſt τόκος ἐπὶ τόκῳ.

CAP. XI. v. 9. *Inventa eſt conjuratio in viris Juda*] Quod hic in Hebræo eſt קשר in Chaldæo eſt רמרדן. Quæ vox rebellionem aut defectionem à rege ſignificat.

CAP. XV. 12. *Nunquid federabitur ferrum ferro ab Aquilone & Æs*] Multam hic fuiſſe verſionum varietatem notat Hieronymus. ea inde nata, quod alii legere ירע ut & nos habemus; Theodotio vero ידע *cognoſcit*. rurſum illud ירע alii derivant à רוע, ut ſit *nocebit*, alii à רעה, ut ſit *federabitur*, quomodo & Chaldæus accepiſſe videtur. ſenſus autem hic, eſto Judæi ſint duri ut ferrum, ego tibi ero pro duplici muro, altero chalybeo, altero aheneo.

CAP. XVI. v. 7. *Non frangent inter eos lugenti panem, & non dabunt iis potum calicis ad conſolandum ſuper patre tuo, &c.*] Apparet & hunc interpretem & *LXX* legiſſe לחם, non להם, melius haud dubie.

CAP. XIX. v. 2. *Quæ eſt juxta introitum Portæ fictilis*] Hebraice החרסות, aut החרסית nam duplex eſt lectio. præfero hanc interpretationem, ut illa fuerit porta, extra quam figuli fragmenta fictilium abjiciebant.

CAP. XXII. v. 15. *Nunquid regnabis quoniam confers te Cedro?*] Pro ארז quod *cedrum* ſignificat *LXX* manifeſte legerunt אחז, ut ſenſus eſſe poſſit longe optimus. *Ideone te feliciter regnaturum putas, quod Achazi exemplo peccas?*

CAP. XXXI. v. 2. *Invenit gratiam in deſerto populus*] Hic pro חן *LXX* ſenes legiſſe חם, recte obſervat Hieronymus. 8. *Inter quos erunt cæcus & claudus*] At *LXX* legerunt בעצרה פסח, id eſt tanquam in feſto Paſchatis, quo maxima multitudo confluebant. 32. *Et ego dominatus ſum eorum, dicit Dominus*] Vertere licet, *Et ego eorum maritus manſiſſem.* Sed *LXX* pro בעלתי legerunt בחלתי, ideoque verterunt ἐγὼ ἐμέλησα αὐτῶν. 40 *& univerſam regionem mortis*] Græci Hebræam vocem retinuere השרמות ἀσαρημώθ. Hieronymus legit השדמות derivatque à שדה & מות, quorum illud *Regionem*, hoc *mortem* ſignificat.

CAP. XXXIII. v. 16. *Et hoc eſt nomen, quod vocabunt eum, Dominus*] idem ſenſus qui ſupra 23. 6. niſi quod ibi de populo, hic de civitate agitur, & ideo ibi eſt יקראו, hic vero יקרא לה, pro quo tamen *LXX* & Chaldæus legerunt לו, & ad Judam referunt.

CAP. XL. v. 14. *Scito quod Baalis Rex filiorum Ammon miſit Iſmael filium Nathaniæ percutere animam tuam*] Græci libri quidem hic habent βασίλισσα βασιλέως υἱῶν Ἀμμὼν, id eſt, *Regina* (mater) *Regis Ammon*; tutelam ſc. regii Pueri gerens: pro שלח ergo legerunt שלחה, pro illo *ſcito*, in Hebræo eſt, *an plane ſcis?* i. e. annon intellexiſti rem tanti momenti?

CAP. XLIII. v. 12. *& amicietur terra Ægypti ſicut amicitur Paſtor pallio ſuo*] Terra Ægypti eſt hic ablativus, pro ſpoliis Ægypti. At Græci legerunt חטה, quod eſt interdum *purgare*, & explicant: ita perpurgabit Ægyptum, ut Paſtor abollam ſuam pediculis repurgat.

CAP. XLVII. v. 5. *Et reliquiæ vallis earum*] *LXX* pro עמקם legerunt ענקים, Ἐνακείμ, placet mihi hæc lectio. Nam reliquias Enacim fuiſſe illis in locis apparet Num. 13. 29.

CAP. 48. v. 30. *Ego ſcio jactantiam ejus & quod non ſit juxta eam victus ejus, nec juxta quod poterat conata ſit facere*] Legit hic interpres poſt Græcos בידיו, *quod in manu ejus erat*, quod poterat. 31. *Ad viros muri fictilis lamentantes*] Græci hic retinuerunt Hebræam vocem κεὶρ ἀρεσέθ· quare 16. 6. vocem mutilatam repone, κεὶρ ἀρεσέθ· & 11. pro ἐνεκαίνισας, ſcribe κεὶρ ἀρὰς. 45. *& devorabit partem Moab*] *Angulum Moab*, in Hebræo: at Chaldæus legit פאות, & explicat *principes*.

CAP. XLIX. v. 1. *Filiæ ejus igni ſuccendentur*] urbes minores ut & infra 3. Græci pro בנות legerunt כמות.

CAP. L. v. 38. *Et in portentis gloriantur*] At Græci legere איים: minus recte.

CAP. LI. v. 13. *Venit finis tuus, pedalis præciſionis tuæ*] Græci pro אמת בצעך legere אמן במעיך. 39 *ut ſopiantur*] Sic & Græci. ὅπως καρωθῶσιν. legerunt ſc. non יעלזו, quod eſt *exſultent*, ut nos habemus, ſed יעלפו, quomodo & Chaldæus legit. 40. *Deducam eos quaſi agnos ad victimam, & quaſi Arietes cum Hœdis*] Sed pro כרים Chaldæus legit שרים *Tauri.* 59 *Saraias autem erat princeps prophetiæ*] Et Græci & Chaldæus non מנוחה legerunt, ſed מנחה.

AD EZECHIELEM.

CAP. III. v. 15. *& ſede ubi illi ſedebant*] Interpretes ſecuti ſunt lectionem marginis, quæ eſt אשב. Textus habet אשר, ubi forte fuerit אשבר, ut ſenſus ſit, veniſſe ad regionem illam quæ eſt inter Chaboram, & flumen alterum quod Ptolemæus vocat Σαοκόραν quâ in parte illi morabantur.

CAP. VI. v. 9. *Quia contrivi cor eorum fornicans*] *LXX* legerunt non נשברתי, ſed נשבעתי, ὀμώμοκα. Chaldæus autem Niphal ſumit pro Pohal. *confringam cor eorum inſipiens.* 14.] Hieronymus ſuſpicatur irrepſiſſe ד pro ר, & ſcriptum olim fuiſſe רבלתה, ut ſit eadem Reblatha, cujus meminit Jeremias 39. at receptæ lectioni favent Chaldæus & Græci, videnturque mihi optime quidam interpretes vertere, *faciam terram* (Judæam) *deſolationem & vaſtiorem Deblatha*, quod eſt Deſertum Moabiticum.

CAP. VII. v. 13. *Et vir in iniquitate vitæ ſuæ non confortabitur*] Nequis ſe male agendo putet tutum fore. *LXX* legerunt עין non עון quod & Hieronymo notatum. 25. *anguſtia ſuperveniente*] קפרה pro quo *LXX* legerunt כפרה.

CAP. VIII. v. 17. *Et ecce applicant ramum ad nares ſuas*] Scribitur quidem אפם ſed olim אפי ſcriptum fuiſſe teſtantur Hebræi, & זמורה, *canticum* ridicule vocari ventris crepitum: quo ſenſu ea vox & in Aruch reperitur.

CAP. IX. v. 2. *Et atramentarium ſcriptionis ad renes ejus*] Nempe ut ſcriberet id quod infra dicitur v. 4. pro קסת, κάστυ poſuere Aquila & Theodotio, *LXX* pro ספר legunt ספיר, malé.

CAP. XI. v. 15. *Fratres tui, fratres tui viri propinqui*] גאלתך. *LXX* legerunt גלותך. i. e. *deportationes tuæ.* i. e. tecum deportati.

CAP. XVI. v. 43. *Et non feci juxta ſcelera tua in omnibus abominationibus tuis*] Legit Hieronymus עשיתי, ut & *LXX*. alii, עשית, & exponunt *non feciſti cogitationem de omnibus abominationibus tuis.*

CAP. XIX. v. 7. *Didicit viduas facere*] Chaldæus legit ירע אלמנותיו, *corrupit palatia eorum.* Optimé.

CAP. XXI. v. 10. *Qui moves ſceptrum filii mei, ſuccidiſti omne lignum*] Mira verba in quibus mirè ſe torquent interpretes. *LXX* aliter legiſſe apparet, nimirum ni fallor אל כשיל זבח בוז מאסת כל־עץ. vertunt enim ἑτοίμη εἰς παράλυσιν σφάζε, ἐξουδένει, ἀπωθοῦ πᾶν ξύλον. ut facile diſrumpat omnia. 14 *Qui obſtupeſcere eos facit*] Sic & Græci, & Chaldæus, legerunt ergo החרדת, non ut nos החדרת in *cubiculis*.

CAP. XXII. v. 6. *Ecce principes Iſrael ſinguli in brachio ſuo fuerunt in te*] *LXX* mutatâ vocali in זרעו, πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, id eſt, conſanguineis ſuis contrarii fuere, quos Hebræi זרע vocant.

CAP. XXIV. v. 10. *congere oſſa*] In Hebræo עצים *ligna*. Nec aliter Chaldæus & Græci: at Latinus legit עצמים. 14. *Juxta vias & juxta inventiones tuas te judicabo*] Græci quos hic interpres ſequitur legerunt שפטיך, at noſter Textus & Chaldæus שפטוך *punient te.* nempe Chaldæi meo juſſu.

CAP. XXVI. v. 2. *Implebor, deſerta eſt*] Ego ex illius ruinis creſcam: at Græci & Chaldæus legerunt המלאה, aut א ſumpſerunt pro ה: vertunt enim, *quæ plena fuerat deſerta eſt.*

CAP. XXVII. v. 5. *Abietibus de Sanir extruxerunt te cum omnibus tabulatis maris*] Latinus in Hebr. legit לחתים. contra *LXX*, pro את כל legerunt una voce אתכל, vertunt enim ταινίας, id eſt, *Apluſtria.* 6. *Quercus de Baſan dolaverunt in remos tuos*] אלונים alii *quercus* vertunt, alii *ulmos*, aut *Pinus*. Sed Chaldæus habeat בלטין quæ vox & Chaldæis & Arabibus ſignificat *Quercus*. *Et tranſtra tua fecerunt ex ebore Indico*] Pro קרשך *tranſtra tua*, græci legerunt קדשך, τὰ ἱερά σου. 11. *Et Pygmæi qui erant in turribus tuis pharetras ſuſpenderunt in muris tuis per gyrum*] *LXX* ג omiſſo, legere מדים μῆδοι. Chaldæus vero, ſecunda litera mutata, videtur legiſſe נפרים. Interpretatur enim *Cappadoces*. 13. *Et vaſa ærea adduxerunt populo tuo*] *Mercatui ſuo* מערבך: ſic Græci & Chaldæus. Videtur latinus legiſſe מערך Celebritas æris in Aſia. *Plin.* 34 2. 16. *Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum*]. *LXX* pro ארם male legere אדם, quod & idem obſervat Hieronymus. 23. *Ipſi negotiatores tui multifariam involucris Hyacinthi*] *LXX* hic voces duas Hebræas retinuere, ἐν μοχαλὴμ ϗ γαλίμ.

CAP. XXVIII. v. 14. *Tu cherub extenſus & protegens*] Videtur Hieronymus legiſſe ממשך non ממשח: ſenſus ſic eſt melior.

CAP. XXIX. v. 7. *Et diſſolviſti omnes renes eorum*] Melius *lumbos eorum*. Græci Συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφῦν. legerunt ergo & hi, & Latinus, immo & Chaldæus ערצת non עמדת melius haud dubie.

CAP. XXX. v. 17. *juvenes Heliopoleos*] און in Hebræo Textu, quod recte legi poteſt *On*, & ſic ſcribitur *Gen* 41. 45.

CAP. XXXII. v. 30. *Qui deducti ſunt cum interfectis*] Rectè: at *LXX* pro אשר legere אשור ἀσσὺρ. 32. *Quia dedi terrorem meum in terra viventium.*] Ita legitur in Margine. At Textus habet חתיתו *terrorem ejus.* τὸν φόβον αὐτοῦ, *LXX*.

CAP. XXXVI. v. 23. *Coram iis*] Sic & Chaldæus & Græci, qui omnes legere לעיניהם, non ut nos habemus לעיניכם.

AD DANIELEM.

CAP. I. v. 11. *Ad Malaſſar*] Theodotion legit ד pro ר, ejus enim verſio habet Ἀμελσάδ. alii codices habent μολσάδ.

CAP. V. v. 1. *Baltſaſſar Rex*] Græci ש in τ mutant, ut & ipſi Chaldæi ſæpe itaque ſcribunt Βαλτάσαρ.

CAP. VI. v. 18. *Cibique non ſunt allati coram eo*] *Cantus muſici adducti ad eum non fuere.* Ita Rabbi Saadia, quem ſequitur Jacchiades. putant enim דחון litera tranſpoſita dictum pro חדון.

CAP. VIII. v. 13. *Alteri neſcio cui*] τινὶ ποτε. Symmachus, *LXX*, Aquila, Theodotio, Clemens Conſtitutionum 7. 36. retinuere Hebræum φελμονὶ, vel φελμουνί.

CAP. XI. v. 6. *Et tradetur ipſa, & qui adduxerunt eam adoleſcentes ejus*] Illud הילדה, quod hic vertitur *Adoleſcentes*, ab aliis *Genitor*, optime ſcribes cum patach ſub Jod. 24. *Et contra firmiſſimas cogitationes inibit*] Scripſerat Interpres, *contra firmiſſima*. Græci legere בצרים

ἐπ' Αἴγυπτον, ut idem dicatur quod in ſequentibus.

CAP. XII v. 2. *Et alii in opprobrium, ut videant ſemper*] Legit hic Interpres לראון, ubi nos habemus melius לדראון, quomodo & Græci legere.

AD OSEEN.

CAP. II. v. 12. *Et ponam eam in ſaltum*] ליער. At *LXX*, ut *Hieronymus* notat, legerunt לעד, εἰς μαρτύριον. Vides quam vetus ſit ſcribendi varietas: lectio quâ nos utimur melior eſt, ut indicant ſequentia.

CAP. IV. v. 7. *Gloriam eorum in ignominiam commutabo*] Aiunt Rabbini olim fuiſſe כבודי: id eſt, *gloriam meam*, nempe Terram Iſraelis dedecore afficiam, ſed mutatum hoc a Sapientibus, quia ſc. temporibus ſerioribus כבוד uſurpari cœpit in ſolo ſenſu potentiæ majeſtatiſque Divinæ.

CAP. 5. v. 7. *Nunc devorabit eos menſis*] Græci non חדש legerunt, ſed חסיל, ut hic notat Hieronymus.

CAP. VI. v. 7. *Ipſi autem ſicut Adam tranſgreſſi ſunt pactum*] Græci pro עברו legunt עבר, participialiter.

CAP. VII. v. 16. *Reverſi ſunt ut eſſent abſque jugo*] Tam Chaldæus, quam Latinus על ſumpſere pro עול: & forte ubi nunc eſt Chametz, in libris aliis fuit Holem.

CAP. VIII v. 1. *In gutture tuo ſit Tuba*] *LXX* in ſuis codicibus minus recte habuerunt אל־חק כאפר: εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ. 9. *Quia ipſi adſcenderunt ad Aſſur, Onager ſolitarius ſibi*] *LXX* hic pro פרא, quod *Onagrum* ſignificat, legerunt פרח, quod eſt ἀνέθαλε.

CAP. IX. v. 8. *Speculator Ephraim cum Deo meo, Propheta laqueus ruinæ factus eſt, ſuper omnes vias ejus, inſania in domo Dei ejus*] Duræ ſunt omnes hujus loci expoſitiones, facilior ſe offert, ſi עם legas, non ſubſcripto Hiric, ſed Patach. 12 *Sed & væ eis*] *LXX* & Theodotion pro בשורי legerunt בשרי ut notat Hieronymus. 13. *Ephraim ut vidi, Tyrus erat fundata in pulchritudine*] Aquila, Symmachus, & Theodotion צור legere per Holem, pro Schurech, at *LXX* צור θήραν. quod ideo dico, ut vetus ſcripturæ varietas appareat.

CAP. X. v. 13. *Quia confiſus es in viis tuis, in multitudine fortium tuorum*] Pro דרכך *LXX* legerunt רכבך, ἐν τοῖς ἅρμασί σου.

CAP. XI. v. 6. *Et conſumet electos ejus*] Græci legerunt בידו.

CAP. XII. v. 8. *Omnes labores mei non invenient iniquitatem quam peccavi.*] Tam Græci quam Chaldæus legerunt יגיעו & לו.

CAP. XIII. v. 2. *His ipſi dicunt: immolate homines vitulos adorantes*] Duplex hic fuit lectio; Aquila legit ישקין vertit enim καταφιλοῦντες. melior forte erit lectio *LXX*, ישקטון, id eſt, *quieſcant vituli*. 5. *Ego cognovi te in Deſerto, in terra ſolitudinis*] Cognoſcere ſæpe eſt diligere, ſed *LXX*, & Chaldæus legerunt רעתיך *pavi te*.

CAP. XIV. v. 5. *Quia averſus eſt furor meus ab iis*] *quia averſus eſt furor ab eo*, ſupple *populo*: נו : at Orientis codices habuerunt ממני, *à me*: *abiit à me ira*.

AD JOELEM

CAP. I. v. 17. *Computruerunt jumenta in ſtercore ſuo*] Legerunt *LXX*, & Hieronymus פרות, nos habemus פרדות, id ſignificat *grana* Chaldaice.

AD AMOSUM.

CAP. I. v. 1. *In paſtoribus*] Pro נקדים *LXX* legerunt נקרים: & verterunt ἐν νακκαρείμ, pro quo ἐν ἀκκαρείμ in quibuſdam libris ſcriptum eſt. 4. *Et devorabit domos Benadad*] Græci pro ד legerunt ר in hoc nomine.

CAP. IV. v. 13. *Et annuncians homini eloquium ſuum*] In Hebræo, *conſilium ſuum*. *LXX* pro מה שחו legerunt משיחו τὸν χριστὸν αὐτοῦ.

AD MICÆAM.

CAP. I. v. 10. *In domo pulveris pulvere vos conſpergite*] In textu eſt התפלשתי, ſed in margine התפלשי.

CAP. VI. v. 7. *Aut in multis millibus Hircorum pinguium*] Sic & Græci: ἐν μυριάσι χιμάρων πιόνων· legerunt vero aliter quam in Hebræo eſt ברבבות נחלי שמן *In denis millibus fluentorum olei*. Quæ lectio ſi vera eſt, per *fluenta* intelligenda ſunt vaſa maximæ capacitatis. 9. *Audite Tribus & quis approbabit iſtud?*] alii, *audite virgam, & eum qui conſtituit eam*. Ut ſit מי pro אשר ut alibi, at Chaldæum apparet legiſſe שמען מטה ומי ועדה. 10. *Adhuc ignis in domo impii*] Legit אש cum *tſere*, non cum *hiric*: ſic & Græci.

AD HABACUCUM.

CAP. I. v. 5. *Et videte, admiramini, & obſtupeſcite*] Græci pro תמהו legiſſe videntur התמהו in imperativo Niphal à תמם quod eſt ἀφανίζεσθε. mihi lectio quæ eſt in noſtris libris Hebræis, quam & Hieronymus & Chaldæus ſequuntur, non ſordet. 12. *Et non moriemur.*] לא נמות, ut nunc legitur: olim fuit לא תמות, quod Chaldæus ſequitur optime: *von morieris tu*.

CAP. II. v. 4. *Ecce qui incredulus eſt, non erit recta anima ejus in ſemetipſo*] Apparet *LXX* legiſſe עלפה & נפשו, ſenſu optimo. *Juſtus autem in fide ſua vivet*] Legerunt Græci אמונתי *fide mea*. i. e. *in me*. 16. *Et conſopire*] Legit הרעל: at noſtri codices habent הערל.

CAP. III. v. 2. *Domine opus tuum in medio annorum vivifica illud.*] Græci pro שנים legerunt hoc loco חיים. 5. *Ante faciem ejus ibit mors*] Græci דבר legere, cum alio puncto, dicunt enim λόγος.

AD SOPHONIAM.

CAP. II. v. 14. *Corvus in ſuperliminari*] Apparet & *LXX* & Hieronymum legiſſe ערב ubi nos habemus חרב: probat illorum lectionem locus Eſaiæ ſimilis, 34. 2. Chaldæus legit חרב vertitque, *deſolabunt portam ejus*.

CAP. III. v. 9. *Quia tunc reddam populis labium electum, ut invocent omnes in nomine Domini*] Pro ברורה quod eſt *purum*, Græci legerunt ברדה εἰς γενεὰν αὐτῆς, ut & Hieronymus notavit.

AD AGGÆUM.

CAP. II. v. 8. *Et implebo domum iſtam gloria*] *LXX* hic pluraliter legere חמודת cum *Holem*, τὰ ἐκλεκτὰ, minus recte.

AD ZACHARIAM.

CAP. V. v. 3. *Quæ egreditur ſuper faciem omnis terræ*] Pro נקה Theodotion legit נכה *verberabitur*.

CAP. IX. v. 9. *Et ſalvator*] Mirum eſt, Latinum Græcos, & Chaldæum in hoc conſenſiſſe ut *ſalvatorem* verterent: nam in Hebræo legitur נושע. Aut ergo in codicibus melioribus quam quibus uſi ſunt Maſoretici, ſcriptum fuit יושע, aut (quod mirum eſt) omnes in eo convenerunt, ut paſſivum poſitum crederent pro activo, quomodo נדברו ſumitur, *Pſal.* 119. 23.

CAP. XI. v. 7. *Et alteram vocavi funiculum*] Sic & Græci, σχοίνισμα: unde apparet vocem חבלים ab iis lectam cum vocalibus aliis, quam quas aſſcripſere Maſoretici, nam eadem vox aliter lecta aut *diſſipantes* ſignificat, aut *funes*: poſterior autem lectio plane ſenſui congruit. 11. *Et cognoverunt ſic pauperes gregis qui cuſtodiunt mihi, quia verbum Domini eſt*] *LXX* hic pro כן עניי legerunt una voce minus recte כנעני quod & Hieronymus notavit.

CAP. XII. v. 10. *Et adſpicient ad me quem confixerunt*] Legit אלי, ut nos habemus, alii libri habent אליו, ſed perinde eſt. *LXX* commutatis literis perquam ſimilibus legerunt רקדו ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο. 11 *Sicut planctus Adadremmon in campo Mageddon*] *LXX* legerunt הדר ראון.

AD MALACHIAM

CAP. I. v. 13. *Et exſufflatis illud*] והפחתם, at *LXX* legerunt והפחתים, καὶ ἐξεφύσησα αὐτὰ· ita enim eſt in editione Sixtina omnium emendatiſſima, optimo ſenſu.

CAP. II. v. 3. *Ecce ego projiciam vobis brachium*] Legit ut Græci זרע, cum *Holem* ante *Aiin*, noſtri libri habent cum *Patach* ante *Aiin*, זרע, id eſt, *Semen*. Senſus autem Græcus eſt optimus.

AD JUDITHAM.

CAP. II. v. 14. *A torrente Mambræ*] In Latino fuerat credo, *Abre*, unde imperiti ſcribæ fecere *Mambræ*, ex loco *Gen.* 13. 18.

AD ESTERIS *additamenta*.

CAP. XIV. v. 16. *Quod abominer ſignum ſuperbiæ*] Hæc, ut & de trinoctii continentia apud Tobiam, videntur à Chriſtiano aliquo addita.

AD LIBRUM SAPIENTIÆ.

CAP. IX. v. 4. *Da mihi ſedium tuarum aſſiſtricem Sapientiam*] Scripſit puto *Aſſeſtricem*, πάρεδρον, latine potuit dicere *Aſſeſſorem*: nam ejus ſoni verbalia fœminino aptantur generi, ut *Dea ſponſor* apud Ovidium. 7. *Altare, ſimilitudinem Tabernaculi ſancti tui, quod præparaſti ab initio*] Deeſt *Et*; vult enim à Solomone ſtructum & Altare & Sanctum Sanctorum, quod imago eſt Cœli illius inconſpicui, *&c.*

CAP. X. v. 7. *Et incredibilis animæ memoria ſtans pigmentum ſalis*] Recte vertas, *incredulæ animæ*: ἀπιστούσης. deinde *columna ſalis*, στήλη.

CAP. XI. v. 8. *Qui cum minuerentur.*] Non eſt hoc in Græco, ſed connectendo melius ſenſui additum ab Interprete.

CAP. XII. v. 16. *Et ab hoc quod omnium Dominus es, omnibus te parcere facis.*] Puto ſcripſiſſe Interpretem: *& hoc quod omnium Dominus es, omnibus te parcere facit*. Ita enim in Græco, & ſenſus idem qui ſupra 11. 27. 22. *Cum ergo das nobis diſciplinam*] Puto ſcripſiſſe Interpretem, *Cum ergo das nobis Diſciplinam*. Non enim tempus deſignatur, ſed oſtenditur Deum multo lenius agere cum Iſraelitis, quam cum Idololatris.

CAP. XIV. v. 24. *Per invidiam occidit.*] Puto ſcripſiſſe Interpretem, *per inſidiam.* λοχῶν ἀναιρεῖ.

CAP. XVII. v. 14. *Aliquando animæ deficiebant traductione*] Scripſit Interpres, *Traditione*: id enim reſpondet Græco παραδόσει. 18. *Imago tenebrarum quæ ſuperventura erat illis*] *Quæ ſuperventuræ erant illis*, ſcripſit Interpres, nempe poſt hanc vitam exactam.

AD ECCLESIASTICUM.

CAP. I. v. 26. *Exercitatio autem peccatoribus ſapientia.*] Male ſcriptum eſt *Exercitatio* pro *Exſecratio.*

CAP. XIII. v. 22. *Quæ communicatio ſancto homini ad Canem?*] Eſt error Exſcriptoris; nam Interpres haud dubie ſcripſit *Hyænæ ad Canem*, quomodo eſt in Græco. Sed imperitus *Hyænæ* mutavit in *homini*, ac demum ad implendum ſenſum, addidit *Sancto*: tanta eſt Naturæ pugna inter *Hyænam* & *Canem*, ut conſpecta Hyænæ umbra, Canes obmuteſcant, *Plin.* 8. 10. *Aut quæ pars diviti ad pauperem?*] Et hic error eſt Exſcriptoris. Nam Interpres *Pax* ſcripſit, εἰρήνη.

CAP. XIV. v. 10. *Oculus malus ad mala & non ſaturabitur pane indigens, & in triſtitia erit ſuper menſam ſuam.*] Conjunxit duas lectiones. Nam ubi alii libri habent ἐλλειπής, ibi alii ἐν λύπῃ.

CAP. XX. v. 23. *Et ab imprudenti perſona perdet eam: perſonæ autem acceptione perdet ſe.*] Duplex Interpretatio ἐκ διττογραφίας nata irrepſit in Textum.

CAP. XXII. v. 14. *Non erudietur qui non eſt ſapiens in bono, &c.*] Varias Interpretationes ex varia lectione in unum miſcuerunt exſcriptores. 31. *Amicum ſalutare non confundar*] Scripſit Interpres *Salvare*, eſt enim in Græco σκεπάσειν.

CAP. XXV. v. 14. *Et occæcat vultum ſuum tanquam urſus, & quaſi ſaccum oſtendit.*] Hic quoque, ut alibi, duæ lectiones in Græco diverſæ, duas nobis Interpretationes peperere, quarum utraque tandem in Textum recepta eſt.

CAP. XXX. v. 23. *Et theſaurus ſine defectione ſanctitatis*] Interpres ſcripſit *ſanctitas*. 24. *Miſerere animæ tuæ placens Deo, & contine, &c.*] Hic quoque pari de cauſa interpres quædam addidit. 25. *Et non eſt utilitas in illa*] Hoc in Græcis quibuſdam deeſt, ſed eſt in Sixtina, & ſine eo brevior hæc eſt periodus cæteris & ſenſus eſt optimus. v. 27. *Splendidum cor & bonum in epulis eſt*] Ordo hujus Sententiæ in Sixtina, in Græco, & in Latino, alius eſt; atque alius.

CAP. XXXI. v. 2. *Cogitatus præſcientiæ avertit ſenſum, &c.*] Legit multo aliter quam nos habemus in Græco, nempe, μέριμνα ἀγρυπνίας ἀποθήσει αἴσθησιν, καὶ ἀῤῥώστημα βαρὺ ἐκνήψει θυμόν· ſed Græcus ſenſus optimus eſt, & huic loco conveniens, ſi pro ἐκνήψει ſcribas ἐκνίψει. 5. *Et qui ſequitur conſumptionem replebitur ea.*] Nihil hoc ad præſentem materiam, legimus in Græco, καὶ ὁ διώκων διαφορὰν, αὐτὸς πλησθήσεται. At olim ſcriptum fuiſſe pro certo habeo: καὶ ὁ διώκων διάφορον, αὐτὸς ὀλισθήσεται. 9. *Fecit enim mirabilia in vita ſua*] Legit, ἐν ζωῇ αὐτοῦ. Nos habemus ἐν λαῷ αὐτοῦ. 19 *Utere quaſi homo frugi his quæ tibi apponuntur, &c.*] Aliter hæc in Græco habent, καὶ ἐπὶ παντὶ ῥήματι διανοοῦ. (alii libri habent, πράγματι, ſenſu eodem.) 31 *Sic vinum corda ſuperborum arguet.*] Legit καρδίας, ut in Sixtinâ eſt; non ἐν καρδίᾳ, ut in aliis: pendet hoc ab eo quod præceſſit δοκιμάζει. At rectè legit ἐν μέθῃ, non ἐν μάχῃ ut habet Sixtina. 41. *Verba improperii non dicas illi, & non premas illum in repetendo*] Legit ἐν ἀπαιτήσει, ut eſt in quibuſdam libris: at melior lectio altera, ἐν ἀπαντήσει.

CAP. XXXII. v. 4. *Loquere major natu*] Alii codices habent, λάλησον πρεσβυτέρῳ· alii, λάλησον πρεσβύτερε· rectè. 16. *Et illic lude & age conceptiones tuas, & non in delictis*] Legit, μὴ ἐν ἁμαρτίαις. Sed melior eſt Sixtinæ: ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἁμάρτῃς λόγῳ, &c. 25. *Nec credas te viæ laborioſæ*] ἀπροσκόπτῳ habent quidam codices: at Sixtinus, ἀπροσκόπῳ. Sed legendum, ἀπροσκοπήτῳ. i. e. non bene exploratæ. 27. *In omni opere tuo crede ex fide animæ tuæ*] In Sixtina eſt: ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου. In aliis: ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, &c. Veram lectionem monſtrant ſequentia. Legendum enim: ἐν παντὶ ἔργῳ θεῷ πίστευε τῇ ψυχῇ σου.

CAP. XXXIII. v. 6. *Equus emiſſarius*] Scripſit, puto, Interpres, *Equus admiſſarius.* Nam in Græco, ἵππος εἰς ὀχείαν. 13. *Sit tibi quaſi anima tua*] Sic Græci multi: ἔστω σοι ὡς ψυχή σου. Sixtina (ſed ex margine ut puto) ἔστω σοι ὡς σύ.

CAP. XXXIV. v. 12. *Et plurimas verborum conſuetudines*] Legit, ut quidam, καὶ πλείονα τῶν λόγων μου σύνεσίς μου. Hanc lectionem veram putem præ altera: καὶ τὰ πλάσματα. 14. *Spiritus timentium Deum quæritur*] Legit ζητήσεται. Sed rectius in Græco ζήσεται.

CAP. XXXV. v. 12. *Et in bono oculo ad inventionem facito manuum tuarum*] Legit, καθάρεμα χειρός. Sed haud dubie legendum, καθ' εὕρημα χειρός. 24. *Donec reddas hominibus ſecundum actus ſuos & ſecundum opera Adæ, &c.*] Aliter legit quàm in Græco habemus. Habemus autem ſic: καὶ ἀνταποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα ἀνθρώπων, &c. verum pro certo habeo illa, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, nata ex gloſſemate illius, κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, deinde exſcribentium nimiâ diligentiâ in Textum recepta, qui rectius ſic habebit: καὶ ἀποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ καὶ κατὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ.

CAP. XXXVI. v. 10. *Et memento finis*] In Græcis multis, μνήσθητι ὀργῆς. Sed in Sixtina melius, μνήσθητι ὁρκισμοῦ. 13. *Et hæreditabis eos ſicut ab initio*] Eſt in Græco precativum, κατακληρονόμησαι. In aliis codicibus, κατακληρονομεῖν. Notet lector in exemplari quod ſecuta eſt Sixtina editio paginarum hic factam tranſpoſitionem magnam. Latini Interpretis exemplar melius habuit. 17 *Et ſuſcita prædicationes, &c.*] Lege ut in Sixtina eſt: καὶ ἔγειρον προφητείας, &c. non ut in aliis eſt codicibus, προφήτας.

CAP. XXXVII. v. 6. *Non obliviſcaris amici tui*] Legit hic interpres: μὴ ἀμνημονεύσῃ, quomodo & in Sixtina eſt: male in aliis μὴ μνημονεύσῃς. 10. *Ne forte mittat ſudem*] pro κλῆρον quod nos in Græco legimus, Interpres recte legit, σκληρὸν, durum aliquid, quale *ſudes*. 21 *Verbum nequam immutabit cor, ex quo partes quatuor oriuntur*] Aliter legit quam nos habemus. Lectio Græca non una eſt. Optimè in Sixtina, diſtinctione tantum immutata, ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει. 25 *Et fructus ſenſus illius laudabilis*] Legit αἰνετὸς, quod melius huic loco convenit quam πιστός. Utraque lectio invenitur in Græcis. Sed in Græco plus eſt, ἐπὶ στόματος.

CAP. XXXVIII. v. 2. *Et à Rege accipiet donationem*] Legit δόμα, ut in Sixtina, non ut in aliis, δόξαν. 15. *Incidet in manus medici*] Legit, ἐμπεσεῖ, nos habemus per optativum ἐμπέσοι. 23. *Memor eſto judicii mei*] κρίμά μου· ſed rectius in Sixtina eſt, κρίμα αὐτοῦ. 29. *Vapor ignis uret carnes ejus*] *Liquabit*, τήξει, id enim rectiùs quàm quod alii libri habent, πήξει. 30. *Vox mallei invocat aurem ejus*] Scripſit interpres, *vox mallei innovat aurem ejus*: eſt enim in Græco καινιεῖ. Quod autem quidam codices poſt σφύρας addunt, καὶ ἄκμονος, id rectiùs in aliis deeſt.

CAP. XXXIX. v. 13. *Et nomen ejus requiretur*] Legit, ζητήσεται. At nos habemus ζήσεται, *vivet*, non male. *proderit illi*] Legit hic interpres εὖ ποιεῖ αὐτῷ, rectè, non ut nos habemus: ὅτι ὡς διχομηνία ἐπληρώθην. 21. *opera Domini univerſa bona valde*] Quod hic in Sixtina ſequitur, καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται, &c. & quod inter iſta interjiciunt libri alii, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τί τοῦτό ἐστι· non in omnibus fuiſſe exemplaribus ex Latino apparet. 32. *Hæc omnia ſanctis in bona*] Legit, εἰς ἀγαθά. Sed melius libri alii, πάντα ταῦτα τοῖς εὐσεβέσιν ἀγαθά. 35. *Grando*] Legit χάλαζα, ut eſt in Sixtina, ſed alii libri habent θάλασσα. 37. *Neceſſitate præparabuntur*] Legit, εἰς χρείας, ut eſt in Sixtina, non ut in aliis, εἰς χεῖρας.

CAP. XL. v. 6. *Et ab eo in ſomnis quaſi in die reſpectus*] Legit σκοπᾷ; Græci codices nunc habent σκοπιᾶς. Sed vera lectio eſt σκοπιάσει.

CAP. XLI. v. 12. *Et ſi nati fueritis in maledictione naſcemini*] Secutus eſt lectionem vitioſam. Vera eſt; ἐὰν γὰρ πληθυνθῆτε, &c. deinde illud πληθυνθῆτε, quod eſt obſcurius, aliquis expoſuit per γεννήσητε. Quidam & pro ἀπώλειαν ſcripſere pari ſenſu κατάραν. Sed commodiſſima eſt quam poſuimus lectio. 14. *Nomen autem impiorum delebitur*] In Græco legendum οὐκ ἀγαθῶν, non οὐκ ἀγαθόν. Et quod in quibuſdam eſt ἁμαρτωλῶν, ex gloſſemate in Textum male irrepſit. 19. *Reveremini*] Legendum ἐντράπητε, ut in Sixtina, pro quo male in aliis ἐντραπήσεται. 25. *Et ab averſione vultus cognati*] Bene legit συγγενοῦς, ut eſt in Sixtina, non ut in aliis, εὐγενοῦς.

CAP. XLII. v. 11. *Et objectione plebis*] In Græco ἔκκλητον λαοῦ ſcribitur. Sed reſcribendum ἔγκλητον λαοῦ, *accuſatam à populo.* 20 *Qui eſt ante ſæculum*] Rectior eſt lectio ὅς ἐστι, quam quæ in Sixtina, καὶ ἕως ἐστί.

CAP. XLIII. v. 5. *Feſtinare fecit iter*] Eſt recta lectio, κατέσπευσε, quam habet Sixtina, præ κατέπαυσε, quod habent editiones aliæ. 6. *Et luna in omnibus in tempore ſuo*] καὶ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς. Sed melior alia lectio: εἰς στάσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς· nam ἐποίησε, quod quidam codices habent, ex gloſſemate eſſe puto. 10. *Mundum illuminans in excelſis Dominus*] Legit κόσμον & κύριος. Sed melior lectio: κόσμος φωτίζων ἐν ὑψίστοις κυρίου. 14. *Acceleravit nivem*] Hic quoque pro κατέσπευσε, quod eſt in Sixtina, quidam codices male habent κατέπαυσε. 17. *In conſpectu ejus, &c.*] Eſt hic & in Sixtina tranſpoſitio: ordo melior in aliis codicibus Græcis, ut prius de Tonitru agatur, deinde de Ventis. 25. *Cogitatione ſua placavit abyſſum, & plantavit in illo Dominus inſulas*] Græce habemus λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον καὶ ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους. Sed legendum eſt, ἄβυσσος, deinde, ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νῆσος· quantum peccent ſcribæ per ignorantiam, aut ſtudium perverſum Religionis, ex hoc loco intelligas: quidam enim ſic ſcripſere: καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν Ἰησοῦς quod & in Latina quædam exemplaria irrepſit: *& plantavit illum Dominus Jeſus.* 28 *Propter ipſum confirmatus eſt itineris finis*] Legit δι' αὐτὸν εὐοδοῖ τέλος αὐτοῦ, ut eſt in quibuſdam codicibus. Sed melior videtur lectio altera: δι' αὐτὸν εὐοδοῖ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ. Nam ἄβυσσος æque maſculinum ac fœmininum eſt.

CAP. XLIV. v. 2. *Multam gloriam fecit Dominus*] ἔκτισεν eſt in Græco: ſed rectiùs legas, ἐκτίσατο. Sequitur enim in Græco quod in Latino abeſt, ἐν αὐτοῖς. 13 *Et filii eorum propter illos uſque in æternum manent*] Interpres hic ſecutus eſt meliorem lectionem quæ eſt in Sixtina: ἔσται σπέρμα αὐτῶν, καὶ τέκνα αὐτῶν δι' αὐτοὺς ἕως αἰῶνος μενεῖ. Sic enim diſtinguendum.

CAP. XLV. v. 1. *Dilectus Deo & hominibus Moſes*] Ea lectio quam hic Interpres ſecutus eſt, ἠγαπημένος & Μωσῆς, non ἠγαπημένον & Μωσῆν, mihi placet. 4. *Sanctum fecit illum*] Videtur legiſſe, αὐτὸν ἡγίασεν, pro quo in Sixtina, una litera mutata, αὐτοῦ ἡγίασεν· in aliis, αὐτοῦ ἡγίασεν αὐτόν. 26 *Sacrificia Domini edent*] Legit Interpres, φάγωνται, non ut in Sixtina φάγονται. 30 *Principem ſanctorum & Gentis ſuæ*] Legit προστάτην, ut & nunc Græci Codices. Sed omnino legendum προστατεῖν ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ.

CAP. XLVI. v. 1. *Jeſus filius Nave*] Ex Ναυῶ facto Ναυῆ per errorem exſcriptoris. *Hoſtes ipſe Dominus percuſſit*] Legit πολεμίους, καὶ κύριος. Sed melior lectio quam habemus: τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπήγαγε. 17 *Cognitus eſt verbis ſuis fidelis quia vidit Deum lucis*] Et *per verba cognitus eſt fidus in viſis.* Nam πιστὸς ὁράσεως eſt in Sixtina, quod in aliis male deſideratur. Latinus autem id legit, ſed corrupte.

CAP. XLVII. v. 3. *Cum leonibus luſit*] Eſt in Sixtina ἔπαιξεν. Verum alii codices habent ἐπεξένωσεν, i. e. *apud Leones divertit. Nunquid non occidit Gigantem?*] οὐχὶ deeſt in pleriſque codicibus Græcis. Sed eſt in Sixtino, & eſt Admirantis. 15 *Cui ſubjecit Deus omnes hoſtes*] In Græcis quibuſdam: καὶ ἐνδοξάσῃ ὡς ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλόθεν αὐτοῦ. At in Sixtina brevius: ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσε κυκλόθεν, id eſt, τὰ κυκλόθεν. *Eruditus es in Juventute*] Rectius in Sixtina legitur ἐσοφίσθης, & ἐν νεότητί σου, quam cum aliis ἐσοφίσθη, & ἐν νεότητι αὐτοῦ. 19. *Et in nomine, &c.*] Partes hujus commatis recte connectuntur in quibuſdam cod. nec male poſt illud, addi, πάσης τῆς γῆς. 29. *Et Jerobiam filium Nabath*] υἱὸν Ναβὰτ eſt in Sixtina; at alii codices habent υἱὸς Ναβὰτ, ut ſubaudiatur *fuit*, qui.

CAP. XLVIII. v. 10. *Qui ſcriptus es in judiciis temporum lenire*, &c.] Variant hic multum Græcæ Lectiones, & inter ſe, & à Latina.

CAP. XLIX. v. 7. *Dederunt*, &c.] ἔδωκε hic rectius legitur quàm ἔδωκαν. 11. *Benefacere illis*, &c.] ἀγαθῶσαι eſt in Sixtina. Sed rectius legi puto ἠγάθωσε· cujus Gloſſema κατώρθωσε in alios libros irrepſit.

CAP. L. v. 1. *Corroboravit Templum*] ἐστερέωσε τὸν ναὸν, ut in Sixtina, non τὸν λαὸν, ut in aliis. 5. *Qui prævaluit amplificare civitatem*] Legit, ϗ ἰσχύσεν πόλιν ἐμπολιορκῆσαι. Sed alii libri habent, ϗ ἐνισχύσας πολιορκήσας. 20. *Et in magna domo auctus eſt ſonus ſuavitatis plenus*] Ita eſt in Sixtina: ἐν πλείστῳ οἴκῳ ἐγλυκάνθη μέλος, non male. Alia exemplaria habent ἐν πλήσῳ ἤχῳ. 23. *Et iteravit orationem ſuam*, &c.] Legit ἐδευτέρωσεν, & ἐπιδείξασθαι. Sed vera eſt lectio quæ in plurimis Cod. extat: ἐν προσκυνήσει ἐπιδέξασθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου. 25. *Det nobis jucunditatem cordis*] Hoc male abeſt ab aliis codicibus. Eſt autem in Sixtina, δῴη ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας. 28. *Qui ſedent in monte Sehir*] ἐν ὄρει Σηείρ, pro quo nunc legimus, ἐν ὄρει Σαμαρείας. Lectionem hanc quam in ſuis codicibus Græcis interpres Latinus repetit, præferam, &c. 31. *Quia lux Dei veſtigium ejus eſt*] Hic ubi Latinus hunc ſermonem finit, finit & Sixtina Græca editio. alii vero libri præterea aſcribunt, ϗ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν, εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, γένοιτο.

CAP. LI. v. 12. *De manibus Gentium*] eſt quidem in Sixtina, & ἐθνῶν, ſed alii codices ſatis bene habent, ἐχθρῶν. 13. *Exaltaſti ſuper terram habitationem meam*] In Græcis pleriſque: ἀνύψωσα ἀπὸ ὀργῆς ἱκετείαν μου. In Sixtina vero: ἀνύψωσα ἐπὶ γῆς ἱκετείαν μου. Unde media lectio vera exurgit ἀνύψωσα ἀπὸ γῆς ἱκετείαν μου. 25. *Et in faciendo eam confirmatus ſum*] In Sixtino eſt, ϗ ἐν ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην· & annotatur alios libros habere ϗ ἐν ποιήσει μου. Media lectio vera: ϗ ἐν ποιήσεσί μου διηκριβωσάμην. 26. *Inſipientiam ejus luxi*] Recte legit, ϗ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα. Pro quo in quibuſdam libris male, ἐπενόησα. 37. *In miſericordia ipſius*] Legit ἐπὶ τῷ ἐλέει αὐτῆς, non αὐτοῦ.

AD LIBRUM BARUCHI.

CAP. I. v. 17. *Et non credidimus diffidentes in eam*] Hic tres verſiones diverſæ illius, ϗ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ, in unam coaluerunt, ſcribentium vitio.

CAP. II. v. 21 *Inclinate numerum veſtrum*] Male admodum in Græcis omnibus κλίνατε τὸν νόμον, cum et ex Latino interprete, & ex ſenſu apparat legendum, τὸν ὦμον. 25. *Et in emiſſione*] Verſionum Græcarum aliæ habent ἐν ἀποστολῇ, pro quo aliæ ἐν λοιμῷ. 33. *Reminiſcentur*] Recte legit, ὅτι μνησθήσονται· non ut nunc in Græcis ſcribitur, ὅτι μνησθήσομαι. 34. *Dominabuntur eis*] Melius in aliis codicibus Latinis *ejus*. nam in Græco eſt κυριεύσουσιν αὐτῆς, ſc. τῆς γῆς.

CAP. V. v. 8. *Obumbraverunt*] Legit ἐσκίασαν, pro quo nos habemus ἐκαίρησαν.

CAP. VI. v. 19. *Et veſtimentum ipſorum, & non ſentiunt*] Legit recte in Græco ϗ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν ϗ οὐκ αἰσθάνονται. in noſtris codicibns ϗ illud deſideratur. 51. *Unde ergo notum eſt quia non ſunt Dii?*] Sequitur interpres Græcum, quale nunc eſt. Sed excidit negativa particula. Recta enim eſt lectio: τίνι οὖν γνωστόν ἐστιν, ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοί.

AD MACCABAICUM I.

CAP. I. v. 60. *Secundum edictum Regis*] Legit κατὰ τὸ σύγκριμα τοῦ βασιλέως. in noſtris Græcis male excidit κατὰ.

CAP. II. v. 2. *Gaddis*] Bene legit in Græco, Γαδδὶς (Joſepho Γαδδὶς) non ut nos habemus, Ἰαδδὶς. 16. *Conſtanter ſteterunt*] Legit hic interpres συνέστησαν, non ut nos habemus συνήχθησαν, & ut puto, rectius. 33. *Reſiſtitis & nunc adhuc*] In græco eſt, ἕως τοῦ νῦν ἐξελθόντες ποιήσατε κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. Sed apparet latinum legiſſe, ἕως ποτὲ· νῦν ἐξελθόντες, &c. 67. *Vindicate vindictam*] Videtur legiſſe ἐκδικήσατε ἐκδίκησιν, non male. In noſtris græcis illud verbum excidit, aut conſtructio eſt κατὰ σύλληψιν.

CAP. III. v. 48. *Et expanderunt libros Legis, de quibus ſcrutabantur Gentes ſimilitudinem ſimulacrorum ſuorum*] Eſt ſic in quibuſdam codicibus Græcis· at in aliis plenius, περὶ ὧν ἐξηρεύνων τὰ ἔθνη τοῦ ἐπιγράφειν ἐπ' αὐτῶν τὰ ὁμοιώματα τῶν εἰδώλων αὐτῶν. 8. *Gazer civitatem*] In Græco legitur τὴν Γαζὴρ· ſed Ιαζὴρ legendum, nam Joſephus habet Ἰάζωρον. 26. *Et in Alimis*] ἐν Ἀλέμοις hic in Græcis: ſed legendum videtur literis tranſpoſitis ἐν Μαλεέοις. *Et in Caſphor*] In Græco χασφὼρ. ſed reſcribendum χάσφων, χάσφωμα Joſepho. 66. *Perambulabat Samariam*] Pro Σαμάρειαν, lege Μάρισαν, ex Joſepho. nam Samaria longe abeſt ab iis locis, ubi tunc Bellum gerebatur.

VI. v. 1. *Elymaidem in Perſide*] Secutus eſt hoc loco interpres Joſephum qui urbem vocat Elymaida, quia in hoc libro quem plerunque ſequitur, legerat, Ελύμαις, &c. cum hoc tempore ſyncerior extet lectio, ἐν Ἐλύμαις ἐν τῇ Περσίδι. 38. *In Legionibus ejus*] Legit Latinus φάλαγξιν· ſed quam nos habemus in Græco lectionem, φάραγξιν, apparet ex Joſepho veram eſſe, qui ductum Peditem ἐπὶ τὰ στενὰ dicit. 39. *In clypeos aureos & æreos*] In Græco tantum eſt, χρυσᾶς ἀσπίδας: at in Joſepho, τάς τε χρυσᾶς ϗ χαλκᾶς ἀσπίδας. 39. *Eleazer filius Saura*] In Græco Ἐλεάζαρος ὁ Σαυαρὰν· ſed legendum, ut in aliis eſt Codicibus, Αὐαρὰν.

CAP. VII. v. 19. *Bethzecha*] Scripſit interpres *Bethzetha* in Græco Βηζαιθ pro Βηθσαιθ, Joſepho Βηθζηθώ. 22. *In Iſrael*] Legit ἐν Ἰσραὴλ· quod rectius, quam quod nunc habemus in Græco, ἐν Ἱερουσαλήμ. Natus error ex Scriptionum compendiis ΙΛ ΙΛΜ.

CAP. VIII. v. 1. *Quæ poſtulantur*] Legit hic interpres προστιθεμένοις, non προσιθεμένοις ut quidam habent Libri. 30 *Hi aut illi*] In Græco recte, οὗτοι ϗ οὗτοι, non οὗτοι ἢ οὗτοι, ut legiſſe videtur interpres.

IX. v. 50. *Et in Bethoron*] In Græco Βαιθὴλ· & in Joſepho Βεθήλαν, legendum forte Βιθὴρ, & in Joſepho Βεθηρὰν. 69. *Iratus*] Legit interpres ὠργίσθη, melius ſane quam ὠργίσθησαν.

X. v. 71. *Bellorum*] Legit πολέμων, non ut nos habemus, πόλεων, hanc tamen lectionem confirmat Joſephus, hunc ſcriptorem plurimum ſequens.

CAP. XI. 3. *Ptolemaus*] Recte legit interpres Πτολεμαῖος, non ut nos in Græco, Πτολεμαΐδος. 49. *Ad Emalchuel*] Puto recte ſcriptum hoc nomen in Latino, & inde emendandum Græcum, ut pro Ειμαλκουὲ, legatur Ελμαλκουὲλ.

CAP. XIII. v. 37. *Et Bahem*] τὴν Βαίνην in Græco, ſed legendum, ut legit interpres Latinus τὴν Βαΐν.

CAP. XIV. v. 23. *Scripſimus*] Legit ἐγράψαμεν, pro quo in Græco eſt ἔγραψαν. 35. *Actum Simonis*] Πίστιν *fidem Simonis*. Sed quia interpres ſcriptum reperit compendio πν. legit πρᾶξιν, quomodo & quidam habent libri Græci.

CAP. XV. *Et in Siden*] *Pamphyliæ urbem*, niſi forte legendum Σιδῶνα. In Græco Sixtino eſt, ϗ εἰς Σίδην. *Et in Rhodum*] Hoc nomen male deeſt in Græcis nonnullis. 27. *Et noluit ea accipere*] Legit ut nos habemus in Græco, καὶ οὐκ ἠβούλετο. Sed Joſephus vult nos legere καὶ ἠβ.

AD MACCABAIUM II.

CAP. I. v. 19. *In valle ubi puteus erat altus & ſiccus*] In Græco: ἐν κοιλώματι φρέατος τάξιν ἔχοντος ἄνυδρον. Pro quo eruditi recte monent ſcriptum olim fuiſſe βάσιν ἔχοντος ἄνυδρον, quod probo.

CAP. III. v. 4. *Contendebat, obſiſtente ſibi Principe Sacerdotum, iniquum aliquid in Civitate moliri*] Legit in Græco, quomodo eſt in Sixtina: διηνέχθη τῷ Ἀρχιερεῖ περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. At mihi verior videtur lectio aliorum librorum: ἀγορανομίας.

CAP. IV. v. 21. *Propter Primates*, &c.] Puto interpretem ſcripſiſſe *Primatus*. In Gr. διὰ τὰ πρωτοκλήσια, vel πρωτοκλίσια. Scribendum arbitror πρωτοκλεία. 29. *Soſtratus autem prælatus eſt Cypriis*] Legit: Σώστρατος δὲ ἐκράτησε ἐπὶ τῶν Κυπρίων. Sed nos habemus in libris Græcis omnibus: Σώστρατος δὲ Κράτητα τὸν ἐπὶ τῶν Κυπρίων. 40 *Duce quodam Tyranno*] Προηγησαμένου τινὸς Τυράννου, ut eſt in Sixtino; nam in aliis, αὐράνου.

CAP. V. v. 9. *Et qui multos de patria ſua expulerat peregrè periit.*] Bene legit in Græco, ὁ συχνοὺς τῆς πατρίδος ἀποξενώσας, ut eſt in Sixtino, non ὥσει χοῦς, ut eſt in aliis editionibus. 24. *Odioſum principem*] Legit hic interpres, μισάρχην, cum Græci codices nunc omnes habeant μυσάρχην.

CAP. VI. v. 1. *Antiochenum*] Scriptum fuiſſe credo per compendium αντν. pro Ἀντιόχειον. Librarii inde fecere ανθ. id eſt, Ἀθηναῖον.

CAP. VII. v. 28. *Ex nihilo fecit*] ἐξ οὐκ ὄντων. Alii libri habent οὐκ ἐξ ὄντων.

CAP. VIII. v. 23. *Ad hoc etiam ab Eſdra lecto illis ſancto libro*] Legit ἔτι δὲ ϗ δι' Εσδρα. At nos habemus: ἔτι δὲ ϗ Ελεάζαρον παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον. Ego legendum puto ἔτι δὲ ϗ Ελεαζάρου παραναγνοὺς τὴν ἱερὰν βίβλον. 27. *ſtillans in illos*] Legit στάξαντος αὐτοῖς, ut eſt in quibuſdam libris. Sixtina habet τάξαντος· prius præfero.

CAP. XI. v. 21. *Menſis Dioſcori*] Legit Διοσκούρου, pro eo quod Græci codices habent Διὸς Κορινθίου, mendoſe haud dubié. Ego ſcriptum fuiſſe puto Δίου. 36. *conferentes*] Legit ἐπισκεψάμενοι, quomodo habet & Sixtina. Sed præpono lectionem quæ eſt in libris aliis, ἐπισκεψόμενον.

CAP. XIV. v. 3. *Temporibus commiſtionis*] Legit ut in Sixtina eſt ἐν τοῖς τῆς ἐπιμιξίας χρόνοις. Male in aliis libris, ἀμιξίας· 19 *Theodotium*] Pro *Theodotion*; rectius in aliis Latinis, *Theodotium*. Eſt enim in Græco Θεόδοτον. 21. *Et ſingulis ſellæ prolatæ ſunt & poſitæ*] In Sixtina eſt ϗ παρ' ἑκάστου διαφόρους ἔθεσαν δίφρους. In aliis, παρ' ἑκάστῳ δίφραξ ἔθεσαν δίφρους. 38. *Continentiæ propoſitum*] In Græco, τῆς ἀμιξίας κρίσιν, &c.] ubi non dubitem pro ἀμιξίας reſcribendum ἐπιμιξίας, faventibus libris quibusdam.

CAP. XV. v. 39. *Concedendum eſt mihi*] Legit ἀφετέον μοι, nos habemus τοῦτο ἐφικτόν μοι.

AD MACCABAICUM. III.

ϗ εἶπον ὁμοθυμαδὸν] Ita quædam editiones. At Sixtina: ὁ μὲν οὖν Ἀρχιερεὺς Σίμων ἐξ ἐναντίας τοῦ ναοῦ κάμψας τὰ γόνατα ϗ τὰς χεῖρας προτείνας εὐτάκτως, ἐποιήσατο τὴν δέησιν τοιαύτην. Διά τε τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν] Sic recte in Sixtina: male in aliis συμπόνων. τοὺς ἐννενεμωμένους] Alii codices ἐννομουμένους. Sed vera lectio eſt ἀνομουμένους. προσκαλεσκηρωμένους] Legendum ut in Sixtina προσκατεσκιρρωμένους. τότε καταφημήσαντες] Rectius in Sixtina κατευφημήσαντες. ἰδίαν οἰκείαν] Rectius in Sixtina οἰκίαν.

AD MATTHÆUM.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον] Vetus Inſcriptio non habuit nude εὐαγγέλιον, ſed εὐαγγέλιον Ἰησοῦ Χριστοῦ, ut eſt initio Marci.

CAP. I. v. 18. ἡ γέννησις] Olim plerique codices habuere γένεσις· non multum intereſſe videtur, utro legamus modo. 23 ἕξει] Ita rectius quam ἔχει, quod legere videtur Hieronymus. καλέσουσι] Non dubitem ſequi optimorum codicum & Syri interpretis fidem. Præſertim cùm ita jam olim legerint Origenes & Chryſoſtomus. καλέσεις, quod quidam codices & Euſebius ſequuntur, eſt à Græco *LXX* ſenum, qui hic Hebraiſmum ſecuti ſunt.

CAP. II. v. 11. τοὺς θησαυροὺς] Quædam exemplaria Epiphanii tempore habebant hoc loco πήρας, quod ex interpretamento eveniſſe arbitror.

CAP. III. v. 8. Καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας] Lucas plurali numero dixit καρποὺς ἀξίους, quod hoc loco in codices quoſdem pervaſit, ſequente Syro. Sed illam lectionem Latinus & plurimi codices præferunt. 11. πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί] Librarii audaciores delerunt hoc loco voculam πυρὶ, quod in quibuſdam codicibus videre eſt.

CAP. IV. v 10. ὕπαγε] Quod in quibuſdam codicibus additur ὀπίσω μου, aliunde aſſutum eſt, quod & Syrus & Græci ad hunc locum Scriptores oſtendunt.

CAP. V. v. 10. αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν] Clementis temporibus diverſo modo hic locus legebatur. Ipſe citat ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται, quod ex ſequenti commate irrepſit. Ab aliis legi teſtatur ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι, atque etiam, ὅτι ἕξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται, quæ omnia gloſſemata eſſe arbitror explicantia quid eſſet βασιλεία τῶν οὐρανῶν hoc loco. 22. εἰκῆ] Hanc vocem Syrus Interpres tam propriam hoc loco exiſtimavit, ut retinere eam maluerit quàm vertere. Quo minus accedendum Hieronymo hanc vocem eradenti ex quorundam exemplarium fide. Præſertim cùm Græcos interpretes eam legiſſe appareat, & Juſtinus ipſe ita proferat hanc ſententiam; deinde & Irenæus duobus locis, l. 2. c 56. & lib. 4. c. 31. 32. καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμῆ, μοχᾶται] Abfuiſſe hanc particulam à quibuſdam exemplaribus teſtatur Auguſt. at nunc in omnibus legitur, ut & infra, c. 19. 45. γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς] In quibuſdam codicibus pro υἱοὶ legebatur ὅμοιοι, interpretamento in textum recepto, quod ex Chryſoſtomo apparet. 46. Pro [οἱ τελῶναι] quidam codices ſcribebant οἱ ἐθνικοί. 47 Ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς] Quod hic quidam codices habent φίλους, ex interpretamento eſt.

CAP. VI. v. 1. τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν] Cùm ita legiſſe Syrum & Arabem appareat, nec deſit librorum auctoritas, omnino hic accidiſſe arbitror (quod alibi ſæpe) ut altera lectio ex interpretamento gloſſematis nata ſit. Quia enim δικαιοσύνη in ſenſu ἐλεημοσύνης erat gloſſema; id eſt, vox minus uſitata, & Judæis Helleniſticis quam Græcis notior, ideo aſſcripta eſt vox altera uſus frequentioris. 13. ἀπὸ τοῦ πονηροῦ] Quod ſequitur [*Quoniam tuum eſt regnum, poteſtas, & gloria, in ſecula ſeculorum*] cùm in vetuſtiſſimis exemplaribus Græcis non extiterit, extet autem & in Syriaco & in Latino contextu, & in Arabico, argumentum nobis exhibet unde diſcamus, non Arabicam tantum & Latinam, ſed & Syriacam verſionem factam eſſe poſtquam Eccleſiarum λειτουργία formam certam acceperat: nam ex Græciæ conſuetudine cœpta eſt aſcribi hæc δοξολογία magis, quam pars precationis, Latinis omnibus ignota: ſed & *Amen* apparet non à Chriſto additum, ſed ex more veteris Eccleſiæ publicam vocum recitationem eâ voce approbantis. 18. ἀποδώσει σοι] ἐν φανερῷ, quod pauciores hic addunt, ex locis ſuperioribus repetitum eſt. 25. τί φάγητε καὶ τί πίητε] Aſſentior codicibus ita ſcribentibus.

CAP. VII. v. 14. τί στενὴ] Ita hoc loco legiſſe Græcos apparet, ita Syrum, ita Latinum interpretem: nihil mutandum. 25. Τεθεμελίωτο] Ita hæc vox extat in omnibus codicibus, cum uſus poſtularet ἐτεθεμελίωτο.

CAP. X. v. 8. καθαρίζετε] Quod hic quidam aſcribunt νεκροὺς ἐγείρετε, id non miror abeſſe à vetuſtiſſimis exemplaribus, neque agnoſci à Græcis hunc locum exponentibus: Nullum enim mortuum ab Apoſtolis vitæ redditum legimus, ante Chriſti Reſurrectionem: adjectum ex aliis locis eò eſt credibilius, quia Syrus & Latinus non eodem loco ponunt hoc membrum. 10. μηδὲ ῥάβδον] ῥάβδον non ῥάβδους legerunt Syrus & Latinus. 12. Ἀσπάσασθε αὐτήν] Alii poſtea, cum non putarent ſatis cohærere quod ſequitur, ἡ εἰρήνη ὑμῶν, voces aliquot ex Luca huc infarſerunt. 23. Διώκωσιν] Quia erat obſcurius, adjecta eſt olim interpretatio διώκωσιν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, quæ deinde (ut fieri ſolet) in aliquorum codicum textum admiſſa eſt. 25. Βεελζεβοὺβ] Ita Syrus, ita Latini veteres, ita Hebræus Sermo, quod alii ſcribunt Βεελζεβοὺλ, aut ſcriptoris aut pronunciationis eſt corruptio, quæ in poſtremas literas ſæpe incidit.

CAP. XII. v. 14. συμβούλιον ἔλαβον] Et hoc loco quidam codices ex interpretamento habent συμβούλιον ἐποίησαν. 20. ἕως ἂν ἐκβάλλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν] Non aſſentior Hieronymo ſuſpicanti omiſſum hic aliquid exſcribentium vitio.

CAP. XIII. v. 8. ὃ μὲν] ὃ cum accentu; ita enim optimi codices. 54. ἐν τῇ συναγωγῇ] Id rectius puto, quam quod Syrus & Latinus poſuerunt, *in Synagogis*. 55. Καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων] etiam & hic quidam codices habent Ἰωσήφ, ex vetere interpretamento haud dubié.

CAP. XIV. v. 3. Φιλίππου] Cum nomen hoc extet in Marci exemplaribus omnibus in antiquiſſimis etiam Matthæi & Lucæ, atque omnibus iſtis locis apud Syrum & Latinum interpretes, ſolicitanda lectio non eſt.

CAP. XV. v. 39. Μαγαδάν] Ita olim habuit Græca lectio, ut ex Hieronymo & Auguſtino apparet, atque etiam nunc optimæ notæ codices. Ita & Latinus vetus. Quare cum nunc etiam exemplaria quædam μαγαδὰν habeant, ea Scriptura pluribus teſtimoniis niti videtur.

CAP. XVI. v. 20. ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός] Ita omnino legendum, quomodo habet Syrus, vetuſtiſſimaque tum Græca tum Latina exemplaria. Et apparet non aliter legiſſe aut olim Origenem, aut poſtea Ambroſium, aut ſerius Theophylactum: quod nonnulli codices hic habent Ἰησοῦς, haud dubie interpretamentum fuit.

CAP. XVIII. v. 28. εἴ τι ὀφείλεις] Non auſim movere hanc veterum codicum lectionem. Nam ſolet εἰ ſæpe non Conditionem, ſed Generalitatem ſignificare. 35. τὰ παραπτώματα αὐτῶν] Vetuſtis codicibus, qui hæc verba habent adjecta, cum Chryſoſtomo & Theophylacto aſtipulatur Syrus Interpres.

CAP. XIX. v. 9. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ (non εἰ μὴ ἐπὶ)] Ita vetus editio Complutenſis. Atque ita legit Syrus: i. e. *cum non ſit adultera.* 17. τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός] Cum & vetuſtiora & emendatiora exemplaria hanc lectionem præferant, quam ſecutus eſt tum vetus quo nunc utimur Latinus Interpres, tum illi codices quibus uſi ſunt Auguſtinus, Hieronymus, atque alii, multo eſt credibilius, lectionem alteram ex Marco & Luca huc traductam (quod ſæpe accidit) quam iſtam aliunde irrepſiſſe. Antiquitas tamen diverſæ lectionis vel inde apparet, quod apud Origenem utriuſque fit mentio: Et Syrus ita hic habet ut in Marco & Luca eſt. εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός] Ut Antiqui codices habent, recte Syrus interpretatur addito Dei nomine. 20. ἐφυλαξάμην] Quod ſequitur, ἐκ νεότητός μου, nunc quidem hic & apud Syrum legitur. Sed Antiqui libri Latini non habebant, unde ſuſpicari licet ex Marco aut Luca adjectum.

CAP. XX. v. 4. ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον] Quæ verba & infra commate 7. repetunt nunc libri Græci; quos Syrus ſequitur: at olim ſubintelligebantur, ut ex priſcis Latinis exemplaribus apparet. 22. μέλλω πίνειν] Quod hic in quibuſdam exemplaribus ſequitur, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι, & commate ſequenti, τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε, quandoquidem & Hilarius, Ambroſius & Hieronymus non agnoſcunt videri poſſunt interpretamenti cauſa ex Marco adjecta, & codices Græci diſcrepant, veterem tamen eſſe & hanc & huic ſimiles adjectiones, apparet ex Syro & Origene.

CAP. XXI. v. 30. ἐγὼ κύριε] Recta lectio, Syro etiam agnoſcente, interque Græcos Theophyl: Euthym: lectiones alias ex interpretamento natas non dubito.

CAP. XXII. v. 10. ὁ γάμος] Ita plerique codices, nec aliter legerunt Origenes & Theophylactus. Unde quod alii habent νυμφών· ex interpretamento credendum eſt veniſſe, quod tamen ſequitur Syrus, ſive quod ita legit, ſive quod ſenſum reddere voluit apertiorem.

CAP. XXIII. v. 8. εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος ὁ Χριστός] Omnino διδάσκαλος legendum: quomodo & Syrus legit. Nam voci Rabbi & Rabboni ſcriptores noſtri ubique reddunt διδάσκαλε, nuſquam καθηγητά. 13. Quod hic in multis exemplaribus jampridem legitur comma, Οὐαὶ δὲ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα· judico παρεμβεβλημένον· cujus rei mihi magnum indicium eſt, quod qui habent codices, alii præponunt iſti ſententiæ de clavibus, alii ſubtexunt. Fermè enim videas quæ ſitu variant, aliunde adjecta; ut hic & Marco & Luca, additis mutatiſque verbis ad implendam cohærentiam.. Græcus Evangeliorum Indiculus, quem Canonem vocant, ad quem provocare Hieronymus ſolet, quique factus eſt ex optimis codicibus, in Matthæo hoc Comma non habet, Origenes tam diligens librorum ſcrutator non agnoſcit: habent quidem libri Syriaci, at Latini antiquiſſimi non habent; proinde hæc pars major videtur: adde quod detrahendi nulla fuit cauſa, addendi aliqua. 25. καὶ πάσης ἀκαθαρσίας] Hanc lectionem quam Latinus ſequitur, ſi veterum codicum accedat auctoritas, cæteris præferam. Inde enim natæ videntur lectiones aliæ propinquitate vocis: ut ἀκρασίας, quod quanquam Origeni lectum videtur, repudio, quia nuſquam Phariſæi, quod ſciam, ejus vitii arguuntur: & ἀδικίας, ex interpretamento, quod Syrus ſequitur 35. Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου] Ut iſte Zacharias patrem Jojadam, ita Propheta patrem habuit Barachiam: ita ut videri poſſint exſcriptores peccaſſe memoriæ fiduciâ, quia Prophetæ Zachariæ Patrem noverant, nec de altero Zacharia ſuccurrebat: quibus accedit, quod codex Hebræus Nazaræorum, quem non fruſtra & hoc etiam loco conſuluit Hieronymus, eadem hæc habebat: ſed pro Barachiæ nomine nomen Jojadæ: nec cauſa erat, cur hac in re aut Nazaræorum aut Ebionitarum fides argueretur, vetuſtatem tamen lectionis noſtræ, quam magno conſenſu tuentur Græci, Latini, Syri codices, una res poteſt defendere, quod apud Hebræos ſæpe nomina mutarentur in alia ejuſdem aut vicini ſignificatus, quomodo Rex Solomo dicebatur Jedidias. Et eadem eſt ſignificatio in nomine Jojadæ, quæ in nomine Barachiæ.

CAP. XXIV. v. 6. Δεῖ γὰρ πάντα] Latinus interpres pro πάντα legit ταῦτα. Syrus autem conjunctim πάντα ταῦτα, quod cum & codicum quorundam fide muniatur, præferendum puto. 18. τὰ ἱμάτια] Singulari numero vertunt Syrus & Latinus. *Penulam* intelligi non dubito, nec tamen mutem Gr. lectionem.

31. Μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης] Hic quædam exemplaria habent σάλπιγγος ϗ φωνῆς. 36. οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν] Non multum refert an hic legatur id quod addunt quidam, οὐδὲ ὁ υἱὸς, necne: cum apud Marcum nemo deleat. Mihi vero probabilius eſt, quibuſdam codicibus additum ex Marco, quàm deletum ex Matthæo: nulla enim erat delendi cauſa, cum in Marco relinqueretur, addita autem ſæpe videmus aliqua ex ſcriptorum inter ſe collatione: nec me movet, quod Marcus Matthæi Hiſtoriam contraxit, non enim ita ſe Matthæo adſtrinxit, ut non alicubi mutaret verba, adderet etiam aliquid; Petro, ut credi par eſt, ſiquid ſupra cæteros meminerat, ſuggerente. Interpretes qui *filii* hic faciunt mentionem, ad Marcum reſpexere: quod ex Origene apparet qui de filio hic agit, cum tamen edita ab Origene exemplaria iſtas voces hoc loco non haberent, ut teſtatur Hieronymus. Ab hac lectione ſtant Syrus, Latinus, & codicum pars multo major. 49. ἔσθιῃ δὲ ϗ πίνῃ] Ita multi codices. Ita Syrus: Ita Latinus, & Græci Interpretes nonnulli: quare pars hæc major videtur.

CAP. XXV. 1. Εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου] Non de nihilo eſt quod & Latinus & Syrus addunt ϗ νυμφῆς· atque ita legiſſe Origenem credet ſiquis ejus lectioni diligenter attenderit: ſuſpicari licet omiſſum ab his qui non videbant quomodo virgines, *i.e.* fideles dicerentur ſponte occurrere, cum ipſi ſint eccleſia, *i.e.* ſponſa. Sed id neminem movere debuit. 9. Μήποτε] Recta lectio, & haud dubie ἔλλειψις recuſationis cujus ratio redditur. 13. οὐδὲ τὴν ὥραν] Interpretamentum eſt quod hic Græci codices non omnes adjiciunt ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται, ignoratum Syro, Latino, Arabi. 16. ἐποίησεν] A quibuſdam ſubſtitutum eſt Interpretamentum ἐκέρδησεν. 29. Καὶ ὃ ἔχει] ὃ ἔχει facto ὃ δοκεῖ ἔχειν, ut Lucas loquitur, quod & hic quidam codices, ſed ex Luca ni fallor.

CAP. XXVI. v. 3. Οἱ Ἀρχιερεῖς ϗ οἱ γραμματεῖς] Vocem γραμματεῖς non legit Latinus: at Syrus & Arabs legerunt. 26. εὐλογήσας] Immo & hic quidam Græci codices habuerunt εὐχαριστήσας, atque ita citant veteres, inter alios Baſilius, ex Interpretamento ſcilicet. 40. οὕτως οὐκ ἰσχύσατε] Non aſſentior iis qui οὕτως à ſequentibus interſtinguunt. 72. ϗ λέγει αὐτοῖς] Ita codices Antiqui, & Syrus: quare illud τοῖς ἐκεῖ putem interpretamentum eſſe prolatum ab iis qui non meminerant αὐτοῖς Helleniſtis dici more Hebræo, etiam ubi nomen non anteceſſit. 74. Καταναθεματίζειν] In manuſcripto vetuſtiſſimo qui ex Græcia in Angliam venit eſt hic καταθεματίζειν, ſicut et in *Apoc.* XXII. 3. κατάθεμα.

CAP. XXVII. 9. Διὰ Ἱερεμίου] Quod quidam exiſtimant ab audace Librario adjectum nomen Jeremiæ, cum Matthæus Prophetam nominaſſet, probare non poſſum, quia video jam ab Origenis temporibus laboratum, ut hic nodus ſolveretur, qui labor ſupervacuus fuerat, ſi qua exemplaria caruiſſent nomine Jeremiæ: nec enim potuit unius exſcriptoris Error in omnia exemplaria manare; multo credibilius eſt, à Syro id nomen omiſſum, quia conſtabat in ſcriptis Jeremiæ iſtud non reperiri. At agnoſcit Arabs, & Latinus. & quicquid eſt veterum. 34. ὄξος μετὰ χολῆς] Ita pleraque exemplaria & Syrus. Nec aliter legit Origenes diligens exemplarium Inquiſitor. Nec tamen Latinum interpretem culpo, qui *vinum* vertit, ut nec eos qui Græco margini ad vocem ὄξος adjecere οἶνον interpretamenti gratiâ: quod poſtea in contextum quorundam librorum irrepſit. 35. βαλόντες κλῆρον] Quod in quibuſdam libris hic ſequitur, ἵνα πληρωθῇ, ex Joanne adjectum non dubito: quia Græca optima exemplaria, multa etiam Latina non habent; nec agnoſcit Syrus Arabe antiquior: etiam Origenes non legit. 42 πιστεύσομεν αὐτῷ] Hanc lectionem veriorem arbitror. 43. εἰ θέλει αὐτόν] Nullo modo ſollicitanda eſt hæc lectio. 52 τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη] Quidam putant mortuo Chriſto hos mortuos ſtatim reſurrexiſſe, quod aliquos movit, ut in eo quod ſequitur legerint non μετὰ τὴν ἔγερσιν, αὐτοῦ ſed αὐτῶν, inter quos eſt Arabs Interpres, & inter Græcos Glycas Sed vero eſt ſimilius, &c. 55 ϗ Ἰωσῆ μήτηρ] Pro *Joſe* veteres quidam Codices & Græci & Latini habebant *Joſeph*, ſed idem eſt nomen.

CAP. XXVIII. v. 8. ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι] Verba hæc cum ſint in pleriſque codicibus, & Syrus Græcique Interpretes agnoſcant, delere non auſim: 10. τοῖς ἀδελφοῖς μου] Non conſanguineis, at quidam volunt, ſed Diſcipulis. Unde & lectio altera Μαθηταῖς μου, ex veteri Interpretamento in textum quorundam Codicum penetravit.

AD MARCUM.

CAP. I. v. 2. ὡς γέγραπται ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ] De hujus Scripturæ veritate dubitari miror, cùm præter codicum auctoritatem, & Irenæum ita citantem, manifeſta ſit veterum interpretum, Syri, Latini, Arabis conſenſio. Nec vero Porphyrius adduxiſſet hunc locum contra Chriſtianos, niſi ea conſtans fuiſſet codicum lectio, nec Chriſtiani in ſolvenda Porphyrii objectione laboraſſent. Adde quod hujus lectionis mutandæ cauſa apparet, alterius mutandæ nulla eſſe potuit. 11. ἐν σοὶ εὐδόκησα] Ita Syrus & Latinus, & codices Græci aliquot. Quod alii habent, ἐν ᾧ, ex Matthæo eſt. 24. ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς] Percunctative legendum puto, ut apud Matthæum. 34. ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν] Adjecit aliquis ex Luca, Interpretamenti cauſa, χριστὸν εἶναι, quod non eſſe genuinum vetuſti codices & antiqui Interpretes evincunt.

CAP. II. v. 17. καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς] Subauditur εἰς μετάνοιαν. Quod adjectum eſt in codicibus Græcis non omnibus, & in epiſtola Barnabæ, ubi eadem ponitur quæ hic eſt ſententia: cum olim abfuiſſe & Syrus & Græci Interpretes teſtentur, & antiquiſſimus ille qui in Anglia eſt manuſcriptus. 23. ϗ ἐγένετο παραπορεύεσθαι] Hanc lectionem & Syrus ſequitur. Quare quod alii minus vetuſti Codices habent ἐγένετο πάλιν, puto veniſſe ex Latina verſione in qua *Iterum* poſitum eſt μεταβατικῶς, nì fallor; ſolet enim iſte Interpres nonnunquam adjicere aliquid ut infra quoque com. 24.

CAP. III. v. 4. ἀπολέσαι] Apparet ita legiſſe Syrum & Latinum: quare cùm nunc quoque ſint codices qui hanc lectionem præferant, ita potius ſcribendum videtur. 5. ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Ita Latinus, Syrus, & Arabs: quare aſſentior exiſtimantibus ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη, Interpretamenti loco adjectum ex Matthæo. Nam & alibi Marcus ſine adjectamento uſurpat, ut cap. 8. v. 25. 14. ϗ ἐποίησε Δώδεκα] Quod nonnulli codices hic adjiciunt, οὓς ϗ ἀποστόλους ὠνόμασεν, cum priſci interpretes non agnoſcant, haud dubito natum ex interpretamento. 18. Θαδδαῖον] Λεββαῖον habent quædam exemplaria, pro quo alios ſcripſiſſe Λευὶν ex Origene conjicio. Certe & Theodoretus videtur ita legiſſe; citat enim Θαδδαῖος ὁ ϗ Λεβὶ. 27. οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάζει] Διαρπάζει eſt & apud Matthæum: nec aliter legit Syrus, & magis Hebraiſmum ſapit. 29. αἰωνίου ἁμαρτίας] Κρίσιν pro *condemnatione*, aut *ſupplicio* paſſim in his libris reperimus. Sed cum præter veterem Latinum interpretem codices Antiqui habeant ἁμαρτίας, probabilius eſt ita ſcriptum à Marco, κρίσιν autem fuiſſe interpretamentum Hebraiſmi, quo *peccatum* ſumitur pro pœna peccati.

CAP. IV. v. 8. ἓν τριάκοντα, ϗ ἓν ἑξήκοντα ϗ ἓν ἑκατόν] Atque ita apparet legiſſe veteres interpretes; quare ita potius legendum quam ἐν. Vide ad v. 20. 10 οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα] Hoc autem περὶ αὐτὸν veteres explicarunt μαθηταὶ αὐτοῦ laxiore notione, quod deinde in textum quorundam codicum penetravit: voculas σὺν τοῖς quas omiſit Latinus interpres retinendas cenſeo: nam & Græci agnoſcunt & Syrus, & optimi codices. 20 ἓν τριάκοντα, &c.] Hic Syrum ἐν legiſſe apparet: nec dubium quin multi exſcriptores id prætulerint, ut vitarent τὸ σολοικοφανές· credibilius tamen eſt, ita fuiſſe ſcriptum ut ſupra commate 8. Nam & in Matthæo eſt ſimilis repetitio. 21. ἔρχεται] Non dubito quin vera hæc ſit lectio, vel eo argumento, quo ſæpe utor, quod diverſa ejus interpretamenta in textum irrepſerunt. Alii enim codices habent καίεται, alii ἅπτεται, quorum alterum legit Arabs يوقل At Syrus eo antiquior legit ἔρχεται, ut & Latinus. 25 ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, ϗ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Lectionis hujus veritatem defendunt codices antiqui, & veteres Metaphraſtæ; à quorum conſenſu ut ſæpe monui, non eſt temere recedendum. 37 γεμίζεσθαι] Ita interpretes veteres: ut agnoſcas βυθίζεσθαι eſſe interpretamentum. 40. τί δειλοί ἐστε; οὔπω πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν] Hanc veram puto lectionem.

CAP. V. v. 11. πρὸς τῷ ὄρει] Ita Syrus legit, Lucas ἐν τῷ ὄρει. 15. τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα] Cum & Syrus, & Arabs agnoſcant, retinendum cenſeo: eoque magis, quia credibilius eſt deletum eſſe ab iis qui ſupervacuum putabant, quam ab aliis additum. 19. ϗ ἠλέησέ σε] Ita optimi codices, quos Latinus ſequitur. 23. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς] Qui hic deeſſe aliquid putarunt adjecerunt ἐλθὲ, quod non legit Syrus. 33 πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν] Ita veteres interpretes: nec dubito quin quod præterea habent codices alii adjectum ſit ex Lucæ Hiſtoria. 34. ὕπαγε εἰς εἰρήνην] Ita & Lucas, male mutarunt quidam in ἐν εἰρήνῃ. 41. αὐτῇ] Rectè, neque mutandi cauſa.

CAP. VI. 1. ἐξεπλήσσοντο] Quod quidam codices habent ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, puto additum ex Latino interprete, qui ad ſenſum explendum quædam interdum verba addit. ὅτι ϗ δυνάμεις τοιαῦται -- γίνονται] rectius eſt ὅτι -- γίνονται, quam quod alii habent ἵνα γίνωνται. 3. ὁ τέκτων] P. 261. ad Mat. 13. 55. aut memoria fefellit Origenem aut Marci exemplaria eo tempore aliam habuerunt ſcripturam. Diſerte enim dicit οὐδαμοῦ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις φερομένων εὐαγγελίων τέκτων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀναγέγραπται. Ἰωσῆτος] Videtur mihi hæc vera eſſe lectio, ad Græcam flexionem perducto nomine. Nam & infra XV. 40. ita habent optimi codices, quod qui non intellexerunt, repoſuerunt vocem ἄκκλιτον. 7. τοὺς δώδεκα] Ita loqui ſolus Marcus: quare quod alii addunt μαθητὰς αὐτοῦ, haud dubie ex Matthæo adjectum eſt. 14. τὸ ὄνομα αὐτοῦ] Ita legendum cenſeo, ut ὄνομα ſit quarti caſus pro quo Interpretamenti vice quidam ſubſtituerunt ἀκοὴν αὐτοῦ. ϗ ἔλεγεν] Videndum num qui codices habeant ἔλεγον, ſicut olim legebant Latini. Nam Marcum ferme ſequitur Lucas. 15. ὅτι προφήτης ἐστὶν ὡς εἷς τῶν προφητῶν] Miror dubitari de hac lectione, quam codices plurimi præferunt, & præterea Syrus, & Arabs, & Latinus interpretes: adde quod interpoſitum ἢ ſenſum nullum reddit: cum hujus lectionis aperta ſit ſententia. 31. Δεῦτε ὑμεῖς ὑπάγωμεν αὐτοὶ κατ' ἰδίαν] Hunc in modum legiſſe mihi videtur Syrus, cum in aliis codicibus deſit ὑπάγωμεν, in aliis ὑμεῖς & αὐτοὶ· mihi iſta lectio non diſplicet, ut ſit αὐτοὶ poſitum pro ὑμεῖς. 32. ϗ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον] Etiam quæ hoc loco in codices quoſdam irrepſit lectio ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον oſtendit ab aliquo interpolatum eſſe Græcum Textum ad modum Latinæ verſionis. 33. ϗ προῆλθον αὐτοὺς] Quod hic noſtri codices poſt iſta verba habent, ϗ συνῆλθον πρὸς αὐτοὺς, ſupervacaneum eſt, nec agnoſcitur aut a Syro aut a Latino. Quare cum alii codices habeant ἦλθον & αὐτοῦ, ſuſpicari licet initio ſcriptum à Librariis ϗ ἦλθον πρὸς αὐτοῦ, quod interpretamentum erat eorum quæ poſuimus Marci verborum; ſed poſtea cum in Textum irrepſiſſet, mutatum, ne bis idem diceretur. 54. ἐπιγνόντες αὐτὸν] ἔλλειψις. Subintelligitur, quod expreſſit Matthæus οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου· quod & hic à Syro eſt additum, & ex interpretamento in quoſdam Græcos Codices ſe inſinuavit, cum non agnoſcat Latinus.

CAP. VII. v. 4. Ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς] Supple γενόμενοι, Qui deeſſe aliquid putarunt addiderunt ὅταν ἔλθωσι, quod à Syro non agnoſcitur, nec neceſſarium eſt. 5. κοιναῖς] ἀνίπτοις quod quidam habent codices interpretamentum ex commate 2 ſupra: Latinus quoq; legit κοιναῖς. Nec aliter Syrus: nam & ſupra is pro κοιναῖς τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις interpretatus eſt *illotis manibus*. 8. ϗ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα] Lectionem hanc tuentur conſtanter codices Græci, & Latinus interpres, & infra locutio eadem occurrit. 22. Ἀσέλγειαι] Pluralem numerum codices boni præferunt, atque ita legit Latinus.

CAP. VIII. v. 3. Ἥκασι] Hanc lectionem tuetur veterum interpretum Auctoritas. 10. Δαλμανουθὰ] Ita Syrus, Arabs, Latinus, & præſtantiſſimi codices, & Græci ſcriptores ad hunc locum: quare quod alii libri pridem habuerunt μαγεδὰν, Μαγδαλὰ, interpretamentum eſt ex Matthæo. 15. Ἡρώδου] Ita Priſci interpretes; quare quod alii habent Ἡρωδιανῶν ex Annotatione natum eſt. 25. ϗ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι] Cum hoc non haberet Syrus, & aliter legerit Latinus, unde nata eſt altera lectio, ϗ ἤρξατο ἀναβλέψαι, fieri poteſt ut adjectum ſit ab eo qui vim impoſitarum ſecundo manuum voluit exprimere. ἅπαντα] Cum & codices quidam ita habeant, atque ita legerint Syrus & Latinus, præferenda hæc lectio videtur.

CAP. IX. v. 1. Miror hoc comma in quibuſdam codicibus inchoare novam lectionem, cum rectius adhæreat præcedentibus, quomodo Diviſionem inſtituiſſe videntur Græci. 16. πρὸς αὐτοὺς] Ita Syrus legit, Diſcipulos intelligens: quod omnino exigere videtur comma 14. ſupra. 18. ῥήσσει αὐτὸν ϗ ἀφρίζει] Syrus hic pro ἀφρίζει legiſſe videtur συμπαράσσει· cum tamen μετ' ἀφροῦ ſit etiam apud Lucam. 20. ἐσπάραξεν αὐτὸν] Syrus legiſſe videtur ἔρρηξεν, Latinus ἐτάραξεν· utcunque ab interpretamento natum videtur. ἀφρίζων] forte hic τρίζων & ſupra τρίζει legit Syrus; noſtram lectionem defendit Lucas & rei convenit. 37. οὐκ ἐμὲ δέχεται] μόνον ex interpretamento adjectum. 40. καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν] Ita optimi codices, ita Syrus, Arabs, & Latinus; quare mutari non debet. 49. πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται] Joſepus Scaliger mutandam lectionem dixit, & ſcribendum πᾶσα γὰρ πυεία· volebat autem πυεὰν vocem eſſe novam à Marco confictam ad exprimendam vim vocis Hebrææ אשה. Sed ea vox πυεία neque apud Græcum nec apud Helleniſtam ullum legitur; nequid mutare audeam abſterret tanta codicum conſenſio, neque vero neceſſe eſt.

CAP. X. v. 17. γονυπετήσας αὐτὸν] Non movenda lectio, nam & ſupra 1.40. eſt γονυπετῶν αὐτόν. 29. ἢ γυναῖκα] Agnoſcit Syrus, & codices: neque inducendi cauſam video. 46. Βαρτίμαιος] Quod alicubi legiſſe ſe dicit Hieronymus *Barſemia*, puto non alterius ſignificatus, ſed corruptæ eſſe pronuntiationis. 50. Ἀναστὰς] Ita & Syrus. Quare non dubito quin alterum ἀναπηδήσας ſubſtitutum ſit in codicibus Græcis mutatis ad Latinum exemplar.

CAP. XI. v. 1, εἰς Βηθφαγῆ] Quod aliqui libri habent Βηθσφαγῆ, puto eſſe ex corrupta pronuntiatione. 10. Βασιλεία τοῦ πατρὸς ὑμῶν Δαβὶδ] Quod hic ex ſuperiori commate quidam codices repetunt ὀνόματι κυρίου vetus non eſt, ut præter Syrum Latinus docet, ſed habet Arabs. 27. ϗ πρεσβύτεροι] Quod additur in libris quibuſdam λαοῦ ex veteri interpretamento eſt: nam nec Syrus nec Latinus agnoſcunt.

CAP. XII. v. 20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Ita plurimi codices & Syrus: quare οὖν ex Latino videtur adjectum. 31. ὁμοία αὐτῇ] Ita congruenter Matthæo legerunt Syrus & Latinus, à quibus cur diſcedendum ſit non video.

CAP. XIII. v.9. ϗ εἰς τὰς συναγωγὰς δαρήσεσθε] Veram hanc eſſe lectionem quam præferunt antiqui codices non dubito ab ignaris ejus dicendi generis varie interpolatam. Nam alii ϗ poſt vocem συναγωγὰς addiderunt, alii pro εἰς τὰς συναγωγὰς repoſuerunt ἐν ταῖς συναγωγαῖς. 14. τῆς ἐρημώσεως] Quod hic in quibuſdam codicibus additur τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου puto ex Matthæo adjectum: nam Latini non agnoſcunt. 34. ἐξουσίαν] Ita Syrus.

CAP. XIV. 15. ἐστρωμένον] In quibuſdam libris ἕτοιμον ex Matthæo adjectum. Nec enim agnoſcit Latinus quanquam habet Syrus. 19. Μή τι ἐγώ] Recte monet vir diligentiſſimus, quod in quibuſdam codicibus adjicitur ϗ ἄλλος μή τι ἐγώ, ex interpretamento natum videri. Nam nec Syrus, nec Latinus, nec Arabs agnoſcunt; neque cohæret cum illo καθ' εἷς. 22. Λάβετε] φάγετε quod hic aliqui codices additum habent, ex Matthæo venit. Nam veteres Metaphraſtæ non agnoſcunt. Et deeſt in codicibus quibuſdam. Sic & infra v. 34. quidam codices additum habent μετ' ἐμοῦ. 45. ῥαββὶ ῥαββί] Ita optimi codices, & Syrus: quare lectio altera ex Matthæo profluxit. 69 Πάλιν ἤρξατο] Omnino aſſentior iis qui πάλιν cum ἤρξατο conjungunt: quomodo & Latinus interpres videtur accepiſſe. Nec terrere quenquam debet hac in parte Codicum auctoritas: nam cum veteres libros ſine diſtinctionibus ſcribi ſolitos, &c.

CAP. XV. v. 3. Πολλά] Quod hic addunt codices quidam αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο ex Matthæo adjectum eſt. Nam nec Latinus, nec Arabs agnoſcunt. 7. ἐπεποιήκεισαν] Hanc lectionem præferendam cenſeo, quam ſecuti ſunt & Syrus & Latinus. ἀναβοήσας] Apparet ita legiſſe Syrum & Græcos. Quare quod Vaticanus codex habet ἀναβὰς accedit ad ea argumenta quibus moveor ut credam quædam Marci exemplaria ad Latinam verſionem mutata. 11. ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον] Non puto aliter legiſſe Syrum, nec eum, qui Syrum ſæpe ſequitur, Arabem. 25. ἦν δὲ ὥρα τρίτη] Lectionis mutandæ cauſam non video, tanto Syri, Arabis, Latini conſenſu. 34 ἐλωί] Vetera exemplaria non omnia ita habuere. Nam ἠλεὶ (quod idem eſt cum eo quod apud Matthæum ἠλὶ) citat Euſebius. 36. λέγων ἄφετε] At Syrus legit hoc loco ἔλεγον· quod exemplaria Græca quædam habere dicuntur. Omiſſus Nominativus mutandæ cauſam dederit. 43. ἦλθεν] Ita legiſſe videntur Syrus & Latinus. Et ſane omnes ferme codices ita habent. 46. ϗ ἀγοράσας] In quibuſdam codicibus Joſephi nomen ex interpretamento repetitur.

CAP. XVI.] Omiſſam à Marco Reſurrectionis hiſtoriam nonnulla volunt exemplaria, ſed Latinus, Syrus, & Arabs omiſſam nolunt. Quare quod in quibuſdam Græcis exemplaribus hæc pars aut tota, aut ab illis verbis ἀναστὰς (nam in verbis ἐφοβοῦντο γὰρ deſiiſſe quoſdam libros & Gregorius Nyſſenus docet, & manuſcripti quidam oſtendunt) omiſſa fuit, exſcriptoribus tribuendum eſt, qui in hac parte eſſe putaverunt cum Matthæi verbis ἄσπονδον πόλεμον, quam omiſſionis cauſam & Hieronymus reddit. 2 Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου] Duæ illæ lectiones, ἔτι ἀνατείλαντος, cujus Nyſſenus meminit, & ἀνατέλλοντος quam exemplaria nonnulla præferunt, natæ ſunt ex interpretamento. 9 Ἀναστὰς δὲ] Imperiti aliqui expunxerunt hoc Comma ſimili temeritate qua totam hanc lectionem à quibuſdam omiſſam diximus.

AD LUCAM.

CAP. I. v. 29. ἡ δὲ ἰδοῦσα] Ita legit & Syrus. Neque recte ad mutandum quoſdam movit quod ſequitur, διεταράχθη τῷ λόγῳ. 35. γεννώμενον ἐκ σοῦ] Illud ἐκ σοῦ omnino retinendum cenſeo. Nam præter Syrum Arabs quoque agnoſcit, & veteres ſcriptores. 46] Si recte Origenem intelligo, hic dicit in quibuſdam codicibus omiſſum Mariæ nomen, & proinde à quibuſdam creditum hoc carmen eſſe Elizabethæ, quos refellit & librorum & Interpretum & veterum qui verbis hinc depromptis utuntur Auctoritas.

CAP. II. v. 5. αὐτῷ γυναικί] Offendit quoſdam male illud γυναικὶ, quod agnoſcit Latinus, & vetera exemplaria. 14. ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία] εὐδοκία, non εὐδοκίας aut εὐδοκία habet conſenſus Græcorum Codicum, & apparet Græcos ſcriptores conſtanter eum in modum legiſſe. Nam quod ex Origenis Homilia in hunc locum affertur nullius eſt ponderis, cum Græca Origenis non habeamus. --At Syrus & Arabs retento nominativo Copulam interjecerunt, quaſi aliter hiaret Oratio. 21. ϗ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς] Non eſt mutanda lectio. 22. τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς] Cum plerique codices, etiam ille vetuſtate conſpicuus qui in Anglia eſt, habeant αὐτῆς, Origenes ita legerit, nec aliter Syrus, erat omnino hæc lectio retinenda. Nam Arabs Syro recentior eſt, & non raro Latinum ſequitur. 38. τοῖς προσδεχομένοις ἀπολύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ] Lectionem hanc eſſe veram præter Græcorum Codicum conſenſum, Syrus docet, & Irenæus qui ita legit.

CAP. III. v. 1. ἡγεμονεύοντος] Id eſt, ἐπιτροπεύοντος, quod interpretamentum in codicibus quibuſdam contextum occupavit. 24. τοῦ Ἠλὶ, τοῦ Μελχί] Sic in antiquis exemplaribus fuiſſe, argumentis quibuſdam perſuadeor. Irenæus diſerte docet ſuo tempore tantum LXXII extitiſſe γενεὰς in Luca. Africanus vero non minus aperte citat Lucæ verba his duobus nominibus hoc loco omiſſis. 36. τοῦ Σαλὰ, τοῦ Ἀρφαξάδ] Sic habent MS. Græci aliquot, quorum meminit Beza. Et quod potiſſimum eſt, antiquiſſimâ literâ ſcriptus unus qui Lugdunenſis Eccleſiæ fuit Cantabrigiam poſtea delatus; & alter in Angliam è Græcia nuper miſſus. Irenæi quoque numerus oſtendit Cainani nomen non lectum eo tempore. Nec ejus quæ nunc apparet indicia reperias ante quartum ſeculum. Africanus id nomen non agnoſcit. Crediderim, à ſcriptore aliquo libri, unde multa exemplaria fluxerunt, ex penultimo hujus Commatis capite nomen Cainanis hoc loco errore quoque repoſitum.

CAP. IV. v. 6. τὴν δόξαν αὐτῶν] Ita & Latinus legit. At Syrus αὐτῆς, ut referatur ad ἐξουσίαν. Sed rectum puto αὐτῶν. αὐτήν] τὴν δόξαν, quomodo & Syrus legit. 8. εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, γέγραπται, προσκυνήσεις] Hæc haud dubie vetuſtior eſt lectio, quam & Latinus & Syrus agnoſcit, & Origenes et Ambroſius. Poſt quos omnes addi in Græcis codicibus atque etiam Arabicis cœpit, ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, & poſt γέγραπται additum γάρ, nimirum ex aliorum locorum collatione. Nec quiſquam eſt Græcorum Theophylacto antiquior, qui iſta verba hoc loco agnoſcat. 18 κηρύξαι] quod ante hanc vocem habent codices quidam ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, non fuiſſe in libris Græcis veteribus ex Origene apparet. Sed nec in antiquiſſimis Latinorum codicibus, ex Ambroſii in hunc locum explicatione facile eſt conjectu. Quare cum & nunc antiqui codices ſuperſint qui hanc particulam non habeant, probabilius eſt, additum ex Iſaia & interpretibus LXX, quam ab aliis exſcriptoribus omiſſam. 26. Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος] Non tacendum duxi, vetuſtiſſimum codicem hic pro Σιδῶνος habere Σιδωνίας, ut apertius ſit regionis vocabulum.

CAP. V. 7. ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά] Quod hic additur παρά τι videtur mihi adjectum ab his qui genus hoc loquendi emolliendum putabant; quos et Syrus ambiguitatis evitandæ cauſa eſt ſecutus. Latinorum codicum vetuſtiſſimi videntur hoc non habuiſſe 26. ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας] Iis non accedendum qui hic aliquid delendum ſuſpicantur. 36. οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα] Deeſt ἐπίβλημα in antiquiſſimo codice qui in Anglia.

CAP. VI. v. 5. ϗ τοῦ Σαββάτου] Quod hic habent inſertum nonnulli codices, de eo qui Sabbato opus faciebat, cui dictum eſt a Chriſto beatum eſſe ipſum ſi noſſet quid ageret; ſin minns, legis violatorem, ſpurium eſſe non dubito. Nam neque Metaphraſtæ veteres, nec qui ad hunc locum ſcribunt ejus meminere Hiſtoriæ. 7. κατηγορίαν αὐτοῦ] Satis Græce nec de lectione dubitandum. 9. ἐπερωτήσω ὑμᾶς τι] Ita legit & Syrus. 10. ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ] Verba illa, ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη, videntur ex Matthæo adſcripta, nam multi codices non habent, nec agnoſcit Latinus. Syrus agnoſcit illud ὡς ἡ ἄλλη, non illud ὑγιής. 35. μηδὲν ἀπελπίζοντες] Legit omnino Syrus μηδέν' ἀπελπίζοντες. At Græci ſcriptores & Latinus interpres vetus legunt μηδέν. 43. οὐ γάρ ἐστι δένδρον] Quanquam γὰρ illud Syrus & Arabs non habeant, tamen cum Græci codices præferant, habeat Latinus, agnoſcat & interpretetur Theophylactus, delere non auſim; nec ſatis eſt cauſæ.

CAP. VII. v. 12. ϗ αὐτὴ ἦν χήρα, ϗ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ] Hæc frequentior lectio, à qua ſtant Syrus & Latinus. Nec video quid obſtet. 15. ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ] Manuſcriptus autem ille in Anglia vetus apertius exprimit verbo ἀπέδωκεν. 25. ὑπάρχοντες] Cum ita legerint Latinus & Syrus, alteram lectionem διάγοντες apparet interpretamentum eſſe. 30. Τίνι οὖν ὁμοιώσω] Qui putarunt Lucam interlocutum verbis Chriſti, infarſerunt hic εἶπε δὲ ὁ κύριος· ſed hoc aſſumentum multi codices Græci Latinique non habent. Nec Ambroſius legit, nec Theophylactus, nec Euthymius, ſed nec Syrus nec Arabs: quare non dubito pronuntiare, eſſe παρεμβεβλημένον. 45. εἰσῆλθεν] Cum hanc lectionem Græci codices nonnulli adhuc præferant, & præter Syrum Arabs eam agnoſcat, præferendam alter cenſeo, quanquam ad ſenſum non multum refert.

CAP. VIII. v. 3. ὑπαρχόντων αὐταῖς] αὐτοῖς habent Græci codices optimi, Syrus, & Latini exemplaria quædam. 27. ἐκ τῆς πόλεως] Hanc partem Latino omiſſam agnoſcunt Syrus & Arabs. 38. ἐδέετο δὲ] Ita legit & Syrus: multoque id præſtant lectioni alteri. 51. ϗ Ἰάκωβον ϗ Ἰωάννην] Hunc ordinem Nominum ponunt Syrus & Latinus: quod ſequendum puto, cum & Græci codices accedant. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας] Hanc lectionem cum Syro Arabs quoque agnoſcit; credibile eſt omiſſam à Latino, quod non videret quomodo hoc conciliari poſſet.

CAP. IX. 1. τοὺς δώδεκα αὐτοῦ] Differens codicum lectio; cum alii adjiciant μαθητῶν, alii ἀποστόλων, indicio mihi eſt, utrumque natum ex interpretamento. 4. ϗ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε] Apparet ita legiſſe Græcos & Syrum: quare retinenda eſt hæc lectio 23. καθ' ἡμέραν] Retinendum omnino: non agnoſcunt Syrus, Arabs, Latinus. 38. ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ἐστί μοι] Ita legiſſe Latinum apparet. At Syrus & Arabs hunc in modum ἐπίβλεψον ἐπί με· υἱός μονογενής ἐστί μοι. Conſulant vetuſtos codices Græcos ſiquibus eſt copia. 39. Κράζει] Poſt hoc verbum Latinus legit ϗ ῥήσσει, quod interpretamentum eſſe videtur ex Marco additum, aut ex eo quod infra eſt commate 42. Syrus id ipſum habuiſſe videtur ante illud ϗ μόγις. ib. Συντρίβον αὐτὸν] Non temere rejicienda eſt altera lectio, συντρίβοντος. 44. εἰς τὰ ὦτα] agnoſcit hanc lectionem Syrus, ſed & Arabs. 48. ἔσται] Retinendam puto hanc lectionem quam agnoſcit & Syrus. 50. καθ' ἡμῶν] ὑμῶν legiſſe non Syrum tantum, ſed & Arabem & Latinum. 52. κώμην] Ita legit Theophylactus, & Tertullianus, Syrus quoque & Arabs. 54. ὡς ϗ Ἠλίας ἐποίησεν] Præter Syrum Arabs agnoſcit: & Tertullianus ſuo tempore ita legit, quare credibile eſt in Latinis ab aliquo expunctum, qui verebatur ne locus hic Marcioni faveret. 55. Hoc comma cum ſequenti deeſt in Manuſcripto qui in Anglia eſt: forte quod exſcriptori aſperius dicta hæc eſſe viderentur. 56. οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀπολέσαι] Ita legit Syrus & Latinus. Quare quod poſt ψυχὰς à nonnullis eſt poſitum ἀνθρώπων, interpretamentum videtur, antiquum tamen, quando & Arabs legit.

CAP. X v. 1. ἑβδομήκοντα] De lectionis hujus veritate ob conſenſum codicũ Græcorum & Syri, dubitandum non arbitror. Quod Latinus poſuit 72 non aliunde eſt quam ex antiqua Traditione. 11. εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν] præter Syrum Arabs quoque hanc particulam, & vetus ille in Anglia Manuſcriptus agnoſcit. 21. τῷ πνεύματι] ἁγίῳ quod addunt Syrus & Latinus non agnoſcit Arabs, neque Græcorum codicum pars antiquior: adjectum ab iis videri poteſt qui cum Didymo exiſtimarunt, quoties πνεύματι additur articulus, Sp. ſanctum intelligi. ib. στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν, εἶπε ταῦτα] Cum habeant hanc particulam Syrus & Arabs, credibilius eſt ab aliis ideo omiſſam, quia ſequenti commate idem loquendi genus repetitur.

CAP. XI. v. 1. Credibile eſt in Græcis codicibus adjecta ex Matthæo quæ Lucas omiſerat, cum non extent in Latinis antiquis illa, *Qui es in cœlis*: item *fiat voluntas tua ut in Cœlo, ita in Terra* (quod & Græci codices quidam omittunt:) item, *ſed Libera nos à malo.* 33. εἰς κρυπτὸν] Ita Syrus & Latinus: atque id malo quam quod alii codices præferunt κρύπτην. 42. ὅτι ἀποδεκατοῦτε] Cur quis hic malit οἱ quam ὅτι, ſane nihil probabilis cauſæ video. 45. Datur hinc colligi, quod in commate ſuperiore habent Græci libri, & ex illis Syrus & Arabs, γραμματεῖς ϗ φαρισαῖοι ὑποκριταί, aliunde adjectum; nam & Latinus interpres id non legit. 52. ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα] Vetus quidam Annotator ἤρατε expoſuerat ἐκρύψατε non male; quod & in Textum alicubi penetravit. 53. δεινῶς ἐνέχειν] συνέχειν, quod quidam codices habent, legiſſe videtur Arabs; at recentior iſta eſt lectio quam et Syrus agnoſcit. ibid. ἀποστοματίζειν] Non videtur diſcedendum ab hac lectione quam tot codices ſtabiliunt.

CAP. XII. v. 15. ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ] Hæc eſt receptior lectio, à qua mihi non videntur recedere vetuſti interpretes. 49. εἰ ἤδη ἀνήφθη] Ita habent omnes antiqui codices à quibus nulla eſt cauſa recedendi. 51. ἀλλ' ἢ διαμερισμόν] Videntur exemplaria quibus uſus eſt Tertullianus ex Matthæo habuiſſe μάχαιραν. διαμερισμὸν hic conſtanter agnoſcunt interpretes.

CAP. XIII. v. 9. εἰς τὸ μέλλον] Probo hanc lectionem, quam veteres codices tuentur. 15. ὑποκριτά] Singulariter legit Syrus. 25. ἐγερθῇ] Ita Syrus & Arabs. Latinum apparet legiſſe εἰσέλθῃ· ſed illud præferendum. 34. ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν] ἔρημος hic in quibuſdam libris ex Matthæo adſcriptum eſt, cum optimi codices non habeant; & Græci ſcriptores, ſed & quidam Latini non agnoſcant.

CAP. XIV. v. 17. ἀπὸ μιᾶς] Jam olim Arabs totam præteriit, ut ſolet non intellecta.

CAP. XV. v. 30. ὁ καταφαγών σου τὸν βίον] σου à Latino prætermiſſum, recte agnoſcunt Syrus & Arabs.

CAP. XVI. v. 8. ὅτι οἱ υἱοὶ] Interpretamenti cauſa adjectum à nonnullis, διὸ λέγω ὑμῖν, quod ſubaudiri ſatis eſt.

CAP. XVII. v. 35. ϗ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται] Quod hic in quibuſdam codicibus legitur de *repertis in agro*, ex Matthæo adjectum non dubitabit qui animadverterit à Græcis Scriptoribus diſcrimen hoc loco Matthæi & Lucæ diſerte annotari.

CAP. XVIII. v. 6. ϗ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς] Ita habet vetuſtiſſimus ille in Anglia Manuſcriptus. Ita legit Chryſoſtomus, ita Latinus Interpres, ita Syrus & Arabs: quare hanc lectionem retinendam puto, eoque magis, quia qui aliter habent codices non habent eodem modo; alii ϗ omittunt, alii ejus loco ναὶ reponunt, ut appareat variè interpolatum locum. 14. παρ' ἐκεῖνον] non dubito quin ita ſcripſerit Lucas, quia & multi codices hanc lectionem retinuerunt, & cæteros inde corruptos apparet, ut ἢ γὰρ ἐκεῖνος, quod quidam libri habent, & παρ' ἐκείνου, quod legit Latinus: at Latini vetuſtiores legerunt παρ' ἐκεῖνον, idemque Syrus & Arabs exprimunt. 31. τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου] Hæc frequentior lectio.

CAP. XIX. v. 23. ἐγὼ σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό] Rectius in Manuſcripto illo in Anglia, σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. 26. λέγω γὰρ ὑμῖν] Non puto aliter habuiſſe Græcos codices, quibus uſi Syrus & Arabs, ſed ſupplendi ſenſus cauſa addiderunt. 41. ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ] Agnoſcunt hoc comma Latinus, Syrus, Arabs; at Epiphanius teſtatur ſuo tempore non extitiſſe in publice receptis exemplaribus. Mutarunt homines temerarii & delicati, quibus flere Chriſto indignum videbatur.

CAP. XX. v. 34. ἐκγαμίσκονται] Manuſcriptus ille antiquus & hic & paulo poſt ἐκγαμίζονται, quod uſitatius. 47. Μακρά] Ita legendum, non μακρᾷ.

CAP. XXI. v. 6. ταῦτα ἃ θεωρεῖτε] Non accedo interrogationis notam interponentibus: neque vero Syrus aliter accepit. 11. Videtur Syrus codice uſus qui hoc loco voces aliquot additas haberet. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Nec puto aliter legiſſe Syrum, ſed rem ipſam expreſſiſſe addito geſtu.

CAP. XXII. v. 17. ϗ δεξάμενος τὸ ποτήριον] Non eſt quod duo hæc commata ſuſpecta habeamus, cum & Græci codices & Latini agnoſcant, & Arabici, ſed & Syricorum nonnulli. Interpolandi cauſam nonnullis præbuit Matthæi oratio. 29. Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ] Libri quidam vetuſtiſſimi ſic habent, διατίθεμαι ὑμῖν διαθήκην. 31. Σίμων] Latinus & Syrus legerunt Σίμωνι· at recepta lectione ſtat Arabs, & veteres Latini ſcriptores. 36. ἀράτω] Qui imperativum in futurum vertunt, eos apparet offenſos præcepti ſibi non intellecti novitate: ſed lectionem receptam defendit Interpretum conſenſus. 42. εἰ βούλει παρενεγκεῖν] Hoc loquendi genus non intellectum mutandæ Scripturæ locum præbuit. 43. ἄγγελοι ἀπ' οὐρανοῦ] Illaudabilis fuit & ſuperſtitio & temeritas eorum qui hanc particulam *de ſudore* deleverunt. 63. Δέροντες] Omiſit Syrus, quia ſequitur ἔτυπτον. 66. ἀνήγαγον] videtur hæc lectio verior quam ἀπήγαγον.

CAP. XXIII. v. 15. ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς] Hæc lectio cum multis codicibus fulciatur, & Arabi videatur placuiſſe, mihi non diſplicet; ſequentia enim rectius cohærent. Syrus legit, ἀνέπεμψα γὰρ αὐτὸν πρὸς αὐτόν. 23. ϗ τῶν ἀρχιερέων] Agnoſcunt has voces Syrus & Arabs, neque ſupervacuæ ſunt. 33. τὸν καλούμενον κρανίον] Si codices aſtipularentur, legerem κρανίων, quomodo & Latinum interpretem legiſſe ſuſpicor, aut κρανίου, quomodo legiſſe videtur Epiphanius. 41. οὐδὲν ἄτοπον] vetus quidam explicator expoſuerat πονηρὸν, quod in quorundam librorum textu legitur. 46. παραθήσομαι] Probo hanc lectionem eo magis, quia apud LXX in Pſalmo ita legitur. 54. ἡμέρα ἦν παρασκευή] recta lectio.

CAP. XXIV. v. 1. ϗ τινες σὺν αὐτοῖς] Delere has voces non licet, quas & libri plurimi, & Syrus & Arabs agnoſcunt. 18. παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ] ἐν deeſt in pluribus codicibus. 32. καιομένη] De lectionis hujus veritate non dubito, cùm conſentiant Syrus, Latinus, Arabs. 34. λέγοντας] Veram hanc eſſe lectionem cur nobis videatur ſupra diximus (ad v. 13.) fieri enim poteſt ut inibi pro λέγοντας codices quidam habuerint λέγοντες· quomodo annon legerit & Latinus & alii interpretes dubitari poteſt; recte tamen rem inſpicienti magis placebit recepta lectio λέγοντας. 36. εἰρήνη ὑμῖν] Poſt hæc verba, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖτε, (quod nunc in Græcis codicibus deeſt) legerunt Syrus, Latinus, Arabs: quare videndum ne elapſum ſit ſcribarum incuria, cùm & Ambroſius agnoſcat; conſulant antiquos codices ſi quibus eſt copia. 43. ϗ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν] Conſulendi & hic veteres codices, nam præter Latinum Arabs quoque addit, ϗ λαβὼν τὰ περισσεύματα ἔδωκεν αὐτοῖς· neque ut ſupervacuum videri poteſt. Ἀμὴν additum ab Eccleſia, quæ lectionem Evangelii hoc acclamatione excipere ſolebat. 1 Cor. 14. 16.

AD JOHANNEM.

CAP. I. v. 21. ὁ προφήτης εἶ σύ;] Græci Articulum & legunt & urgent. 28. ἐν Βηθαβαρᾷ] Lectionem hanc vetuſtiorem eſſe magno conſenſu Græci tradunt. Syriacum & Arabicum exemplar ex ſerioribus Græcis verſum aut depravatum, nec eſt mirandum in multis Latinis codicibus pro Bethabara ſcriptum Bethania, cum frequens ſit ut nomen minus notum in notius à librariis mutetur.

CAP. III. v. 25. μετὰ Ἰουδαίου] Sic habent antiquiſſima exemplaria Chryſoſt. & poſt eum Græci, etiam Nonnus ἑβραίου μετὰ φωτός. Nec aliter Syrus: quare hæc lectio ſequenda videtur. 39 μένει ἐπ' αὐτόν] Quod alii libri habent μενεῖ, quomodo & Syrus hic vertit, eſt interpretamentum.

CAP. IV. v. 5. Συχάρ] Σιχὰρ habent Græci codices plerique & Syriacus, & in Latinis legitur, & ſuo tempore lectum notat Hieronymus: alii codices Συχὰρ, & hoc ſequitur Arabs: pro ἐμ autem quòd ἀρ ſcribitur, putat librariorum vitium eſſe Hieronymus: alii rectius pronuntiationem corruptam temporibus putant. 35. ἔτι τετράμηνός ἐστι] At Manuſcriptus vetus ſine ἔτι habet τετράμηνός ἐστι. τὶς βασιλικός] Hæc lectio non tantum meliorum codicum fide nititur, ſed & Syri & Arabis auctoritate. 46. Ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν] αὐτοῦ non αὐτὸν legerunt omnes veteres interpretes: quare id rectius.

CAP. V. v. 4. κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ] At Manuſcriptus vetus ille pro κατέβαινεν habet ἐλούετο, quod non improbo. 15. ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Hoc ideo hic in quibuſdam libris omiſſum, quia repetitum ex ſequentibus credebatur. Sed habent Syrus & Arabs. 41. παρὰ ἀνθρώπων] In Manuſcripto illo antiquiſſimo παρὰ ἀνθρώπου.

CAP. VI. v. 11. διέδωκε τοῖς ἀνακειμένοις] Cùm & Græca quædam exemplaria ſic habeant, & Syrus & Latinus, credibilius eſt illas voces τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ, adjectas ab iis qui medicinam adferre voluerunt ei quam ſibi fingebant repugnantiæ. 36. ϗ οὐ πιστεύετε] In Manuſcripto illo vetere eſt πιστεύετέ μοι. 45. ϗ μαθὼν] Vetus Manuſcriptus poſt μαθὼν adjicit ἀλήθειαν.

CAP. VII. v. 1. οὐ γὰρ ἤθελεν] Videtur antiquiſſima lectio fuiſſe, οὐκ ἐδύνατο, quod mutatum à delicatis. 8. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην] Omnino fuit hæc vetus Scriptura: nam ſi οὔπω fuiſſet Porphyrii tempore, nunquam hinc Chriſtum calumniatus eſſet de mendacio; nam in voce οὔπω fuiſſet nodi ſolutio quem ut evaderent alii οὔπω ſcripſerunt, alii οὐκ ἀναβαίνω νῦν, alii rurſum deleverunt ταύτην· quibus omnibus nihil opus. 26. ἀληθῶς ἔγνωσαν] ἀληθῶς, id eſt certis indiciis: quod qui non intellexerunt, poſuerunt ἀληθῶς ante ἐστιν, quod ſecutus eſt Syrus: poſtea utrumque in quoſdam codices irrepſit. 39. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα] Ita puto ſcriptum fuiſſe: nam ἅγιον quod Græci codices, nec omnes, habent, & ſequitur Arabs, Syrus & Latinus vetereſque ſcriptores non agnoſcunt: itaque explicandi cauſa adjectum eſt: ſicut in Græcis quibuſdam ἐπ' αὐτοῖς, & in nonnullis, *datus*, ad vitandam calumniam Macedonianorum, quibus tamen minime opus eſt.

CAP. VIII. De Hiſtoria Adulteræ jam olim fuit Quæſtio, & nunc eſt: ego plane arbitror initio nec à Matthæo ſcriptam in Hebræo Evangelio, nec à Johanne in Græco. Vetuſtiora Græca exemplaria & Syriacum non habent, at habent Latina quædam, ſeriora Græca & Arabicum. Fuiſſe in Nazaræorum Hebræo ſatis ex Hieronymo conſtat. Quod quidam putant à Novatianis eraſam, credibile non eſt, cùm ex Euſebio & Hieronymo ſatis appareat, ante ea tempora deſideratam. 36. ἑωράκατε] Quidam libri pro ἑωράκατε habent & hic ἠκούσατε, ſed ex Interpretamento, ut arbitror. 49. διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν] Videtur hoc additum ex dicto Lucæ loco interpretamenti cauſa, ut et quod ſequitur ϗ παρῆγεν οὕτως, ex initio capitis ſequentis. Nam et vetuſtiſſimi codices Græci non habent, & in Latinis deeſt. At in Syriaco & Arabico aſſcriptum eſt.

CAP. IX. v. 8. ὅτι προσαίτης ἦν] Cùm in hanc lectionem conſentiunt Latinus, Syrus, Arabs, & quidam Græci codices, omnino præferendam cenſeo. 27. ϗ οὐκ ἠκούσατε] Sic & Syrus & Arabs, quare hanc lectionem præferendam cenſeo, ſed cum interrogandi nota.

CAP. X. v. 8. Πάντες ὅσοι ἦλθον] Πρὸ ἐμοῦ quod Nonnus et Arabs legerunt, puto rectius omitti, cum præter Latinum & Syrum multa Græcorum exemplaria conſentiant: et credibilius eſt adjectum hoc interpretamentum, quam ſine cauſa eraſum. 29 ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι μείζων πάντων ἐστί] Sic habent non Græci tantum, ſed & Syrus & Arabs. Quare omnino videtur hæc verior lectio.

CAP. XI. v. 1. Μαρίας ϗ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς] Habet hic paulo aliter Syrus. Sed Græcam lectionem præter Latinum Arabs confirmat. 17. ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς] Adjicit Manuſcriptus εἰς Βηθανίαν. 31. λέγοντες] *Cogitantes*, ut recte hic exponit Syrus. Hinc in quoſdam Græcos contextus irrepſit interpretamentum δόξαντες. 41. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Latinus hoc non habet. Sed nec Syrus, niſi quod Articulo addito refert ſe ad id quod ſupra dictum erat: at habent pleraque exemplaria Græca & Arabs; quare retinendum puto.

CAP. XII. v. 7. εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ τετήρηκεν αὐτό] Qui hoc loquendi genus non intellexerunt, mutarunt lectionem ut eſſet, *In diem ſepulpturæ meæ ſervat illud*, quod non Latini tantum codices habent, ſed & Græci quidam; habuit & codex quo uſus eſt Nonnus. At Syrus recte. 32. πάντας ἑλκύσω] Πάντας habent plerique codices Græci, & Syrus. 47. ϗ μὴ φυλάξῃ] Ita habent quidam codices & ille in Anglia antiquiſſimus: ſequitur Latinus, Nonnus. Quare hæc lectio vulgatæ πιστεύσῃ, quam ſequitur Arabs, præferenda videtur.

CAP. XIII. verſ. 30. ὅτε ἐξῆλθε] Ita habent, & cum ſuperioribus connectunt Græci codices longe plurimi & Syrus. Nam qui habent ὅτε οὖν ἐξῆλθε, non alii ſunt quam qui toti facti ſunt ad Latinum exemplar.

CAP. XIV. v. 2. εἰ δὲ μὴ εἶπον ἂν ὑμῖν] Hic interpungit Syrus: nec dubito quin id rectum ſit.

CAP. XVI. 22. λύπην μὲν νῦν ἔχετε] Antiquus ille in Anglia Manuſcriptus pro ἔχετε, habet ἕξετε. 31. Ἄρτι πιστεύετε] Puto rectius legi ſine Interrogatione.

CAP. XVII. v. 24. πρὸ καταβολῆς κόσμου] Non eſt interſtinguendum complete poſt κόσμου.

CAP. XVIII. v. 13. ϗ ἀπήγαγον] Cum modo dixiſſet primum ductum ad Annam, tacite ſatis indicavit inde ductum ad Caiapham. Quod cum quidam deeſſe putarent Textui addiderunt, ut ex Cyrillo diſcimus, contra omnes qui nunc extant codices & interpretes. 20. ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι] Vulgo & hic eſt πάντοτε, repetitum, ni fallor, ex loco ſuperiore: at πάντες legerunt Syrus, Arabs, Latinus. 24. ἀπέστειλεν αὐτόν] οὖν abeſt à pleriſque codicibus & rectius ut opinor.

CAP. XIX. v. 27. ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας] Manuſcriptus quem ſæpe jam laudavi, habet τῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας. 42. ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον] Per παρένθεσιν legendum.

CAP. XX. v. 25. δάκτυλόν μου εἰς τὸν τόπον τῶν ἥλων] Puto veram eſſe hanc lectionem quam ſecutus eſt Latinus, & oſtendit vetuſtiſſimus ille in Anglia Manuſcriptus, & malè apud alios repeti τύπον. Syrus autem utroque loco legit τύπον, quod itidem non probo.

CAP. XXI. v. 3. ἐξῆλθον] Huic voci rectius præponitur ϗ, ut eſt in vetere illo Manuſcripto.

AD ACTA APOST.

CAP. I. v. 10. ἐν ἐσθῆτι λευκῇ] Manuſcriptus vetuſtiſſimus habet ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς· ſed parum id refert.

CAP. 2. v. 23. Διὰ χειρῶν ἀνόμων] In Manuſcripto veteri eſt διὰ χειρὸς ἀνόμων· non male. 24. οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ] Arabs legit ὑπ' αὐτῶν, nempe τῶν ὠδίνων.

CAP. 4. v. 25. Δαβὶδ τοῦ παιδός σου] In veteri illo MS. eſt, ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαβὶδ παιδός σου εἰπών· ubi tranſpoſitæ à ſcriba voces videntur.

CAP. 5. v. 41. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ] In Manuſcripto illo veteri non additur τοῦ Ἰησοῦ· parique modo in Epiſt Johan. 3. 7. legitur in eodem MS. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος· nimirum ἀντονομαστικῶς.

CAP. 6. v. 8. πλήρης πίστεως ϗ δυνάμεως] In MS. quem dixi & in aliis MS. eſt πλήρης χάριτος· & ſic legere Syrus & Latinus.

CAP. 7. v. 17. ὤμοσεν ὁ Θεός] Codex ille qui in Anglia hic habet ὡμολόγησεν, quomodo legit & Latinus. 30. ἐν φλογὶ πυρός] MS. ille πυρὶ φλογός, quomodo legit Latinus.

CAP. 8. v. 39. πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον ϗ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ Εὐνοῦχος] MS. ille vetus ſic habet πνεῦμα ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν Εὐνοῦχον, Ἄγγελος δὲ κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον, ϗ οὐκ εἶδεν, &c. quomodo & alios quoſdam habere codices notatum Eraſmo & Bezæ, & ſic citat ipſe Hieronymus.

CAP. 9. v. 5. ὁ δὲ κύριος εἶπε] In Manuſcripto illo, ὁ δὲ ἐγώ εἰμι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζαραῖος ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι· quomodo & multos alios habere libros obſervatum eſt ab aliis. 20. ἐκήρυσσε τὸν Χριστὸν ὅτι ἐστί] Melius in Manuſcripto ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν ὅτι.

CAP. X. v. 39. ϗ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες] *MS.* ille ὑμεῖς μάρτυρες πάντων, non male.

CAP. 13. v. 6. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον] In Manuſcripto ὅλην τὴν νῆσον. 20. ϗ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις ϗ πεντήκοντα] Rectius codex ille in Anglia, & alii quibus uſus eſt interpres Latinus. Illa ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις ϗ πεντήκοντα, connectunt cum præcedentibus, & deinde ponunt μετὰ ταῦτα 23. ἤγειρε] MS. in Anglia & alii libri perveteres habent ἤγαγε. 33. ὡς ϗ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται] Olim ſcriptum fuit τῷ πρώτῳ, ut plures ex Hieronymo monuere quia olim in Hebræis codicibus, Pſalmi, qui nunc primus & ſecundus dicitur, cohærebant. 41. ᾧ οὐ μὴ πιστεύετε] Alii codices habent ὃ· quomodo & codex LXX interpretum. 42. εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον] omnino legendum εἰς τὸ μεταξὺ σαββάτων. 44. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ] Melius *MS.* τῷ δὲ ἐχομένῳ Σαββάτῳ. 45. ἀντιλέγοντες ϗ βλασφημοῦντες] Illa, ἀντιλέγοντες ϗ, ſicut in aliis multis libris deſunt, ita & in illo optimo MS.

CAP. 13. v. 8 περιεπεπατήκει] *MS.* περιεπάτησε.

CAP. XV. v. 20. ϗ τοῦ πνικτοῦ ϗ τοῦ αἵματος] Fuere jam olim codices in quibus deerat πνικτοῦ· fuere & in quibus poſt αἵματος additum ϗ ὅσα μὴ θέλωσιν αὐτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν· ſed in plurimis codicibus inque verſionibus omnibus & apud Origenem VII. contra Celſum alioſque hoc abeſt, illud vero adeſt, & certe prius illud huc pertinet, non & alterum. 29. ἔρρωσθε] Vetuſtiſſimi codices hoc loco, ſic non habuere, ſed φερόμενοι ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 33. πρὸς τοὺς ἀποστόλους] *MS.* ille, ut multi alii, rectius, πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτούς. 34. ἔδοξε δὲ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ] Hoc comma *MS.* ille non habet, ut nec interpres Syrus. 37. ἐβουλεύσατο] *MS.* ille vetus, & multi alii, pro ἐβουλεύσατο habet ἐβούλετο, quomodo legit & Syrus.

CAP. 16. v. 3. ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν] MS. ſimplicius habet, ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ὅτι Ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχε. 7. ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν] In Manuſcripto eſt εἰς τὴν Βιθυνίαν. 16. ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος] MS. tamen πνεῦμα πύθωνα, quod non probem. 33. ϗ οἱ αὐτοῦ] MS. ϗ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ πάντες.

CAP. 17. v. 14 πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν] Habet quidem MS. ille & alii ἕως· ſed ὡς verius arbitror. 15 οἱ δὲ καθιστῶντες] In MS. eſt καθιστάνοντες. 27. ζητεῖν τὸν κύριον] In MS. τὸν Θεόν, quia κύριος in his libris plerumque eſt Jeſus.

CAP. 18. verſ. 7. τινὸς ὀνόματι Ἰούστου] Τίτου legere et Syrus et Arabs: quidam codices habent utrumque nomen Τίτου Ἰούστου. 17. πάντες οἱ Ἕλληνες] Non eſt Ἕλληνες in illo Manuſcripto, neque Latinus in ſuis legit.

CAP. 19. v. 16. ϗ κατακυριεύσας αὐτῶν] ἀμφοτέρων pro αὐτῶν habet et ille Manuſcript. 27. κινδυνεύει ἡμῖν] Omnino legendum eſt ἡμῶν, quomodo et Syrum et Arabem arbitror legiſſe. 37. ἀγοραῖοι] ἀγόραιοι ſcribendum, ſi Suidam ſequimur et Gloſſarium.

CAP. XX. v. 4. Σώπατρος Βεροιαῖος] In Manuſcripto illo vetere, ut in multis aliis, eſt hic Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος. 7. συνηγμένων τῶν μαθητῶν] In Manuſcripto συνηγμένων ἡμῶν. 28. τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ] Manuſcript. ille habet τοῦ κυρίου, et multi alii, et Syrus ſic legit, qui vertit *Chriſti*. facilis lapſus compendioſæ ſcriptionis θυ· pro χυ.

CAP. 21. verſ. 6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους] In Manuſcripto eſt προσδεξάμενοι ἀπεσπάσμεθα ἀλλήλοις. 15. ἐπισκευασάμενοι] Sic et MS. non ἀποσκευασάμενοι.

CAP. 22. verſ. 16. τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου] In Manuſcripto illo, et in aliis, τὸ ὄνομα αὐτοῦ· quomodo et Syrus legit. 30. ϗ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν] Melius MS. συνελθεῖν. Non enim eos ad ſe vocavit, ſed in loco Majorum eos convenire juſſit.

CAP. 23. v. 6. υἱὸς φαρισαίου] In MS. eſt υἱὸς φαρισαίων· id eſt ex patre et matre natus ejus inſtituti. 23. ϗ δεξιολάβους διακοσίους] MS. δεξιοβόλους διακοσίους.

CAP. 24. v. 1. μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας] *In* Manuſcripto μετὰ δέ τινας ἡμέρας. ib. μετὰ τῶν πρεσβυτέρων] Melius MS. μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τινῶν. 16. συνείδησιν ἔχων] Melius alii codices ἔχειν. 20. εἴ τι εὗρον] *In* MS. τί εὗρον interrogative.

CAP. 25. v. 6. ἡμέρας πλείους, ἢ ὀκτώ] Alii libri οὐ πλείους ἢ δέκα· at MS. οὐ πλείους ὀκτὼ, ἢ δέκα· quod verum puto. ib. εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν] MS. non habet εἰς.

CAP. 26. v. 28. χριστιανὸν γενέσθαι] *In* MS. χριστιανὸν ποιῆσαι.

CAP. 27. v. 2. μέλλοντες πλεῖν] MS. μέλλοντι πλεῖν. 5. εἰς Μύρα τῆς Λυκίας] MS. et alii Λύστρα. 8. ᾧ ἐγγὺς πόλις Λασαία] *In* MS. ᾧ ἐγγὺς πόλις ἦν Ἄλασσα. et puto hanc veram eſſe lectionem. 13. Εὐροκλύδων] MS. Εὐροκύλων, haud obſcura commutatione δ in λ, quarum literarum perquam vicini ſunt ductus in MSS. vera lectio eſt quam ſecutus eſt Latinus interpres Εὐρακύλων. 19. ἐρρίψαμεν] ἔρριψαν habet MS. ille, nec aliter legit Latinus.

CAP. 28. v. 3. φρυγάνων πλῆθος] *In* Manuſcripto φρυγάνων τι πλῆθος. 23. διαμαρτυρόμενος] *In* Manuſcripto eſt παρατιθέμενος. 27. τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ] *In* Manuſcripto τοῦτο τὸ σωτήριον. 29. πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς ζήτησιν] Comma hoc totum, ſicut non fuit in codicibus Græcis, quibus uſi ſunt Syrus et Arabs, ita nec in vetere illo Manuſcripto comparet.

AD ROMAN.

CAP. I. v. 31. ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους] Videri poteſt eſſe παρονομασία, at non eſt. Syrus non niſi unam legit, ἀσυνθέτους, quæ vera eſt.

CAP. III. v. 3. ἠπίστησαν] Manuſcriptus hîc habet ἐπείθησαν, non malé. 22. διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto planius eſt, διὰ πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ib. εἰς πάντας ϗ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας. 25. διὰ τῆς πίστεως] In Manuſcripto deeſt τῆς πίστεως. 27. τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ] In Manuſcripto eſt τὸν ἐκ πίστεως Θεοῦ, non malé. Nam fides per Jeſum fertur in Deum. 28. λογιζόμεθα οὖν] In Manuſcripto λογιζόμεθα γὰρ, q. d. Hæc enim cogitamus quæ cogitare debemus, juſtitiam nobis ſine labore Dei dono adveniſſe. 31 ἱστῶμεν] MS. eodem ſenſu ἱστάνομεν.

CAP. IV. v. 11. ἔλαβε περιτομῆς] Manuſcripti plurimi, & ille in Anglia, habent περιτομήν, & ſic legit Syrus. 15 οὗ γάρ] Melius MS. ille οὗ δέ.

CAP. V. v. 2. τῇ πίστει] In Manuſcripto ἐν τῇ πίστει· quæ Paulo uſitatius: & ſolent facile excidere literæ repetitæ. 6. ἔτι] Legerunt hic alii εἰ, alii εἰς τὸ, ſed ἔτι rectum eſt, & conſtruitur cum ὄντων ἀσθενῶν. 7. ὑπὲρ δικαίου] Syrus legit ὑπὲρ ἀδίκου, ſenſu optimo. 13. οὐκ ἐλλογεῖται] In Manuſcripto οὐκ ἐλλογεῖτο, nec aliter legit & Syrus & Theophylactus. Recta locutio fuerat ἐνελογεῖτο, ſed omiſſi augmenti habemus & alia exempla. 17. τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι] In Manuſcripto eſt ἐν ἑνὶ παραπτώματι.

CAP. VI. v. 1. ἐπιμενοῦμεν] In Manuſcripto illo in Anglia eſt ἐπιμένωμεν. Recté. 15. ἁμαρτήσομεν] Manuſcriptus hic etiam habet ἁμαρτήσωμεν. Recté.

CAP. VII. v. 2. τοῦ ἀνδρός] Hoc abeſſe poteſt, ſicut abeſt in plurimis Manuſcriptis. 6. ἀποθανόντες] Alii codices habent ἀποθανόντος, cujus lectionis & Origenes meminit. Quomodo & Chryſoſtomum legiſſe apparet ex ejus interpretatione, ὁ δεσμὸς δι᾽ οὗ κατειχόμεθα ἐνεκρώθη. 9 ἔζησεν] Puto rectius legi ἔζησεν quàm ἀνέζησεν. 18. οὐχ εὑρίσκω] In Manuſcripto pro eo eſt οὐ, nempe παράκειται. 23. ἐν τῷ νόμῳ] Malè ita ſcribitur, cùm libri correctiores habeant τῷ νόμῳ.

CAP. 8. v. 11. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος] Non paulò melior eſt lectio altera τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα· Quomodo legere Syrus, Latinus, Origenes, Chryſoſtomus, Oecumenius, & alii. 24. τί καὶ ἐλπίζει] In Manuſcripto τί καὶ ὑπομένει. 28. ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα, &c.] MS. non malè, πάντα συνεργεῖ ὁ Θεὸς εἰς τὸ ἀγαθόν.

CAP. IX. v. 5. ἐπὶ πάντων Θεός] Ex Syro apparet in Vet. Codicibus abfuiſſe Θεὸς, quod conſuetæ locutioni Pauli melius convenit, qui cum de Patre & Filio loquitur, Patri nomen Dei, Filio nomen Domini tribuere ſolet. Et ſic fuiſſe in vetuſtis codicibus Cypriani, ſic etiam legiſſe Hilarium, nec aliter videri legiſſe Chryſoſtomum notavit Eraſmus. 15. οἰκτείρω] In Græco οἰκτειρῶ, melius. 28. λόγον γὰρ, &c.] In Paulino textu, qualem nunc habemus, ſatis abſurdum eſt poni primum γὰρ, deinde ὅτι. Omnino hæc lectio interpolata eſt ex LXX. Vetus autem lectio extat in Manuſcripto illo quem toties laudo, & ſic habet, λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, quæ ſufficiunt, ſatiſque exprimunt id quod vult Eſaias.

CAP. X. v. 5. Μωσῆς γὰρ, &c.] Non paulò melius MS. Μωσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτῇ.

CAP. XI. v. 1. μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ] In Manuſcripto hic non minus quam infra additur ὃν προέγνω, quod rectum puto. Et ita apparet legiſſe Origenem, Chryſoſtomum, Oecumenium, & alios: ut optimum ſit ἀντίθετον verborum προέγνω & ἀπώσατο. 2. λέγων] Abeſt in Manuſcripto. Bene. 6. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἔτι ἐστὶ χάρις, ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶ ἔργον] Hæc recte deſunt in Manuſcripto, nec legit Latinus interpres, ſed nec Origenes, nec Ambroſius, nec Chryſoſtomus. 21. μή πως οὐδὲ σοῦ φείσηται] In Manuſcripto tantum eſt, οὐδὲ σοῦ φείσεται, quomodo & Syrus legit. 25. παρ᾽ ἑαυτοῖς] MS. hic habet ἐν ἑαυτοῖς, quomodo Eſaiæ v. 21. 30. ὥσπερ γὰρ καί] In Manuſcripto abeſt καί.

CAP. XII. v. 13. χρείαις] Quidam codices habuere μνείαις. Sed hoc receptius præfero. 17. ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων, quomodo idem monitum habes, 2 Cor 8. 7.

CAP. XIV. v. 5. ἕκαστος ἐν τῷ] MS. ἕκαστος τῷ. 9. ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν] In Manuſcripto tantum eſt ἀπέθανε καὶ ἔζησε. Et ſic videtur legiſſe Latinus & Theophylactus. 11. ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων] Hæc huc non pertinent neque habentur in libris melioribus, neque Syrus id legit, neque Arabs, neque Origenes, neque Chryſoſtomus, neque Oecumenius. Irrepſit huc in quibuſdam libris ex loco Philip. 11. 10. 16. ὑμῶν] Syrus & Latinus legerunt ἡμῶν. 21. ἢ σκανδαλίζει ἢ ἀσθενεῖ] Hæc abſunt in Manuſcripto, neque legit Syrus. 23. ἁμαρτία ἐστίν] Poſt hæc verba in Manuſcripto illo quo ſæpe utimur, non minus quam in aliis MS. vetuſtiſſimis ſequuntur commata tria quæ fine Epiſtolæ habemus. Et hoc loco illa legiſſe apparet Chryſoſtomum, Oecumenium, Theophylactum. Videtur Paulus primum finire voluiſſe Epiſtolam, ſed poſtea aliquanto plus, quam ſperaverat, nactus temporis, alia quædam adjeciſſe. Marcionis exemplaria hic Epiſtolam finiebant, teſte Hieronymo.

CAP. 15. v. 2. ἕκαστος γὰρ ὑμῶν] MS. ἕκαστος ἡμῶν, quod cum præcedentibus melius cohæret. 8. λέγω δὲ] MS. λέγω γάρ. 19 πνεύματος Θεοῦ] In MS. πνεύματος ἁγίου, quomodo citat Athanaſius. 24. ὡς ἐὰν] In MS. ὡς ἂν, & ſic legere Græci Patres. Sic ὡς ἂν, 1 Cor. 11. 34. Ib. εἰς τὴν Ἱσπανίαν] MS. εἰς Σπανίαν· Alii codices εἰς τὴν Σπανίαν. Scribit ſic Strabo, Gloſ. vetus, & Scholiaſtes Juvenalis ad Satyram 14. & Martianus Capella. Sic habent & codices Juſtini & Curtii Manuſcripti. 28. Ἱσπανίαν] Libri meliores Σπανίαν. 29. εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto, ut & in aliis, εὐλογίας Χριστοῦ, quomodo legit & Origenes, & Ambroſius & Lat. interpres.

CAP. VI. v. 3. Πρίσκιλλαν] Origenes hoc loco docet Πρίσκαν ſcriptum fuiſſe hoc loco quomodo & habent quidam Manuſcripti & legit Latinus; & conjicit eandem eſſe quæ in Actis *Priſcilla* dicitur. Recté. v. 5. τῆς Ἀχαΐας] Ἀσίας legit Origenes & Latinus interpres: Et nunc quoque nonnulli codices ſic habent, & ſic quoque aliquoties citat Hieronymus; & id rectum arbitror. Nam ἀπαρχὴ Achaiæ, non Epænetus, ſed Stephanas, 1 Cor. 16. 15. 8. Ἀμπλίαν τόν] MS. habet Ἀμπλιατόν, quomodo & Origenes legit & Latinus. 20. συντρίψει] In Manuſcripto eſt συντρίψαι. Nec aliter legere Syrus, Latinus, & Origenes. Ad finem Epiſtolæ. Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη, &c.] Annotationes iſtæ quæ Paulinis Epiſtolis adjungi ſolent, nullius ſunt autoritatis; quia nec in omnibus exemplaribus apparent, & aliis ſunt aliæ, diſcrepantque & in Syriacis & Arabicis.

AD CORINTHIOS I.

CAP. I. v. 15. ἐβάπτισα] MS. habet ἐβαπτίσθητε, quomodo & Latinus legit, pari ſenſu. 20. τούτου] Non eſt in MS. nec ea opus. 22. σημεῖον] In MS. eſt pluraliter σημεῖα. ib. ζητοῦσι] In MS. eſt ἐπιζητοῦσι.

CAP. II. v. 1. τὸ μαρτύριον] In Manuſcripto eſt τὸ μυστήριον. Vide Rom. 16. 25. & ſic habuit codex quo uſus eſt Ambroſius, & is quo uſus Syrus. 4. πειθοῖς ··· λόγοις] πειθοῖς Græcum non eſſe multi notarunt: Legendum πειστοῖς· ſicut infra 13. ἐν διδακτοῖς &c. Syrus legit ἐν πειθοῖ & λόγων, ſenſu non malo: quomodo legit & Euſebius, & videtur legiſſe Origenes Philocalia cap. 17. Sed quod dixi præfero. 9. ἃ] MS. ὅσα. 10. αὐτοῦ] In MS. abeſt. 11. ἀνθρώπων] Nihil opus illo ἀνθρώπων, & abeſt in Manuſcripto. Ib. οἶδεν] In Manuſcripto eſt ἔγνω. 13. ἁγίου] In Manuſcripto non exprimitur, nec opus. 15. ἀνακρίνει μὲν] In Manuſcripto ἀνακρίνει τά.

CAP. IV. v. 9. ὅτι] Deeſt in Manuſcripto. 13. βλασφημούμενοι] In Manuſcripto eſt δυσφημούμενοι. 14. νουθετῶ] In Manuſcripto νουθετῶν, rectè: ut cohæreat cum illo ὡς.

CAP. V. v. 1. ὀνομάζεται] In Manuſcripto deeſt, quod nec Latinus in ſuo habuit codice. 3. ὡς] In Manuſcripto deeſt: non malé. 10. καὶ οὐ] Illud καὶ in Manuſcripto non comparet, & abeſt rectius. 12. καὶ τοὺς] Abeſt καὶ in Manuſcripto recté. 13. κρίνει] Rectius κρινεῖ. Ib. ἐξαρεῖτε] In Manuſcripto ἐξάρατε. Melius alii codices ἐξαίρετε, ſicut præceſſit κρίνετε· nam iſta cohærent, parentheſi, ut diximus, interpoſita.

CAP. VI. v. 4. ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ] Apparet ex Syro ſcriptum hic olim fuiſſe ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Nam ἀνὰ μέσον de uno non dicitur. Repetitio earundem vocum, ut ſæpe, occaſionem dedit poſteriores omittendi. 19. δοξάσατε δή] Quidam codices habuere δοξάσατε ἄρα· Unde imperiti Scribæ fecere ἄρατε. Ib. ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ] Hæc particula, & illa καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, abeſt in Manuſcripto; ſicut & abfuit à codicibus quibus uſi Latini. Græci verò & Syrus & Arabs hæc legerunt.

CAP. VII. v. 3. εὔνοιαν] Manuſcriptus ille & alii hic habent ὀφειλήν, eodem ſenſu, ita ut videatur alterum illud eſſe hujus interpretamentum. 14. τῷ ἀνδρί] MS. ἀδελφῷ. 17. ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός] MS. ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἐμέρισε. 35. συμφέρον] MS. habet σύμφορον, pari ſenſu. 38. ἐκγαμίζων bis] MS. bis γαμίζων. Ib. κοιμηθῇ] MS. ἀποθάνῃ.

CAP. VIII. v. 2. εἰδέναι] MS. habet ἐγνωκέναι, ut una vox ter repetatur. 8. οὔτε ἐὰν μὴ, &c.] In Manuſcripto eſt inverſus ordo, οὔτε γὰρ ἐὰν μὴ φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν φάγωμεν ὑστερούμεθα. 9. ἀσθενοῦσι] In Manuſcripto ἀσθενέσιν. 11. Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός] In Manuſcripto paulo aliter, Ἀπόλλυται οὖν ἐν τῇ σῇ γνώσει ὁ ἀδελφὸς, δι᾽ ὅν.

CAP. 9. v. 1. Οὐκ εἰμὶ, &c.] In Manuſcripto melius creſcit oratio, Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ Ἀπόστολος; Et ſic legiſſe Syrum & Arabem apparet. 10. ὅτι ἐπ᾽ ἐλπίδι, &c.] MS. ὅτι ὀφείλει ἐπ᾽ ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ᾽ ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. 13. προσεδρεύοντες] MS. παρεδρεύοντες. 21. Θεῷ ··· Χριστῷ] MS. Θεοῦ ··· Χριστοῦ, pari ſenſu, & ſic legere Græci qui ad hunc locum ſcripſere.

CAP. X. v. 1. δὲ] MS. γὰρ, melius: Quomodo & Latinus legit & Ambroſius aliique. Bene cohæret id cum ſequentibus. 3. τὸ αὐτό] In Manuſcripto non eſt τὸ αὐτὸ, neque hic neque in ſequente membro, ſed τὸ πνευματικὸν ἔφαγον βρῶμα & τὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα. 9. τὸν Χριστόν] Omnino legendum eſt τὸν Θεὸν, quomodo eſt in vetuſtiſſimo illo Manuſcripto. Error commiſſus ex notis ΘΝ. & ΧΝ. 11. τύποι] MS. τυπικῶς. 28. εἰδωλόθυτον] MS. ἱερόθυτον. 29. τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς] Rectius forte omittentur, ut male repetita: neque enim habet ea hoc loco Manuſcriptus. Syrus quoque, Latinus, Arabs non legerunt. 30. Εἰ δὲ] In MS. deeſt δὲ· ut cohæreat cum ſuperioribus.

CAP. XI. v. 17. παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ] MS. παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν, quomodo & Latinum legiſſe apparet & Syrum. 24. κλώμενον] Quidam MS. θρυπτόμενον, non malé. 27. τοῦ κυρίου ἀναξίως] Veteres libros multos hic poſt ἀναξίως habuiſſe τοῦ κυρίου docent nos Ambroſius & Chryſoſtomus hoc loco ſecundum quaſdam editiones: Oecumenius quoque hic: Baſilius cap. ultimo libri primi, & Quæſtione tertia libri 2. Auguſtinus contra Donatiſtas l. 5. c. 8. & l. 9. contra Fulgentium. 31. εἰ γάρ] *MS.* εἰ δὲ. Ib. ἐκρινόμεθα] ἐκρίνομεν habent Chryſoſtomus, Oecumenius.

CAP. XII. ἀνάθεμα Ἰησοῦν] *MS.* ἀνάθεμα Ἰησοῦς, ut ſit oratio μιμητική. 13. εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν] *MS.* ἓν σῶμά ἐσμεν. 24. τῷ ὑστεροῦντι] Manuſcript. τῷ ὑστερουμένῳ. 31. κρείττονα] Manuſcript. μείζονα.

CAP. XIII. v. 2. οὐδέν εἰμι] *MS.* οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 10. οὐδὲν αὐτῶν] In Manuſcripto deeſt. 19. διὰ τοῦ νοός] *MS.* τῷ νοΐ. 26. ἑρμηνείαν ἔχει] In Manuſcripto hæc omnia paulo aliter ſcripta ſunt ψαλμὸν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει. 34. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] MS. ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Ib. ἀλλ᾽ ὑποτάσσεσθαι] *MS.* ſimplicius ἀλλ᾽ ὑποτασσέσθωσαν τοῖς ἀνδράσι. 38. ἀγνοεῖ] In Manuſcripto ὅτι Θεοῦ ἐστιν ἐντολή. 40. πάντα] Melius in MS. & aliis quibuſdam libris πάντα δέ.

CAP. XV. v. 25. τοὺς ἐχθρούς] *MS.* τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. 36. ζωοποιεῖται] *MS.* ζωογονεῖται. 49. φορέσωμεν] Alii codices habent φορέσομεν, & ſic legerunt Syrus, Arabs, & ſic citat Origenes contra Celſum. 51. πάντες μὲν οὐ] Variant hic libri. Optime *MS.* οἱ πάντες μὲν οὐ κοιμησόμεθα· οὐ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα. *Neque omnes obdormiemus*: i. e. moriemur: *neque omnes mutabimur*. Veram hanc lectionem oſtendunt ſequentia. 52. ἐγερθήσονται] *MS.* ἀναστήσονται.

CAP. XVI. v. 1. λογίας] Niſi codicum conſenſus me retineret, libens hic legerem εὐλογίας. 2. ὅ, τι ἂν εὐοδῶται] In Manuſcripto clarius ὅ, τι ἂν εὐοδωθῇ. 7. ἐλπίζω δέ] Melius in Manuſcripto ἐλπίζω γάρ. 9. ἐνεργής] Melius in aliis codicibus ἐναργής. Ita apparet legiſſe hic Ambroſium.

AD CORINTHIOS II.

CAP. I. v. 5. εἴτε δὲ θλιβόμεθα] In Manuſcripto εἴτε παρακαλούμεθα, ut pendeat hoc à verbo præcedente περισσεύει. 6. καὶ σωτηρίας] Prætereundum non duxi in Manuſcripto verba præcedentia alio poſita ordine, hunc in modum, παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν μαθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν καὶ ἡ ἐλπίς.

8. ὑπὲρ] *MS.* περί. 10. ϗ ῥύεται] Hoc neque Græci commentatores legerunt, neque Syrus. 12. ἁπλότητι] *MS.* ἁγιότητι. 13. ἀλλ' ἢ ἃ, &c.] *MS.* ἀλλ' ἀναγινώσκετε, ϗ ἐπιγινώσκετε. Veram lectionem eſſe arbitror quam ſecutus eſt Syrus ἀλλ' ἃ ἀναγινώσκετε ϗ ἐπιγινώσκετε. 17. τὸ ναὶ ναί, ϗ τὸ οὒ οὔ] Omnino legendum hic eſt, qnomodo hic legit Syrus τὸ ναί, ϗ τὸ οὔ· i. e. ut propterea aliud faciam aliud dicam. 20. ϗ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν] In Manuſcripto διὸ ϗ δι' αὐτοῦ τὸ Ἀμήν. Et ſic legit & interpretatus eſt Syrus.

CAP. II. v. 10. ϗ γὰρ ἐγὼ εἴ τι, &c] In Manuſcripto eſt quomodo & Latinus legit, ϗ γὰρ ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς. Simplicius legit Arabs, ὃ κεχάρισμαι κεχάρισμαι δι' ὑμᾶς. 16. θανάτου … ζωῆς] *MS.* ἐκ θανάτου … ἐκ ζωῆς.

CAP. IV. v. 4. αὐγάσαι αὐτοῖς] In Manuſcripto eſt διαυγάσαι & deeſt αὐτοῖς, non malé.

CAP. V. v. 10. τὰ διὰ τοῦ] Optima exemplaria habent τὰ ἴδια τοῦ, & ſic legit Latinus.

CAP. VI. v. 16. Βελίαλ] Quidam libri habent Βελίαρ.

CAP. VII. v. 12. πρὸς ὑμᾶς] Sic Græci: At Syrus, & fortè melius, caret illo πρὸς ὑμᾶς, quod & in aliis codicibus deeſt.

CAP. X. v. 13. μέτρου] Videtur ſcripſiſſe Paulus μέτρον, & ita legiſſe Syrus & Arabs. 16. εἰς τά] Videtur Syrus legiſſe εἰς τό.

CAP. XI. v. 1. μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ] Melius codices alii, μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης. 10. οὐ σφραγίσεται] Melius alii codices, οὐ φραγήσεται.

CAP. XII. v. 7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι] Hæc verba in Manuſcripto hic non reperiuntur; & ſatis eſſet ſupra eſſe poſita. 11. καυχώμενος] In Manuſcripto deeſt. Nam ἄφρων hic idem valet quod καυχώμενος. 19. λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα] Puto auferendam διαστολὴν poſt λαλοῦμεν & legendum λαλοῦμεν τάδε πάντα.

CAP. XIII. v. 1. ἔρχομαι] In Manuſcripto eſt planius ita ut ſuprà, ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Et ſic legit Syrus. 4 ἐν αὐτῷ] *MS.* σὺν αὐτῷ, non malé. 5. ἑαυτοὺς δοκιμάζετε] Deeſt hoc in Manuſcripto. 13. Ἀμήν] Deeſt in Manuſcripto: additum hoc ab Eccleſia Corinthiaca, quæ id reſpondere ſolebat, quoties Epiſtola hæc lecta eſt.

AD GALATAS.

CAP. I. v. 3. κυρίου ἡμῶν] In Manuſcripto deeſt ἡμῶν. 18. Πέτρον] MS. Κηφᾶν, & ſic in omni hac Epiſtola, & credo ſic ſcripſiſſe Paulum, ſed exſcriptorem repoſuiſſe inter Græcos notius.

CAP. II. v. 1. δεκατεσσάρων] Aſſentior codicibus ſi qui pro δεκατεσσάρων habent τεσσάρων. Cum enim numeri per notas ſcriberentur facile fieri potuit ut ante δ per errorem ι adderetur. 4 καταδουλώσωνται] *MS.* καταδουλώσωσι. 6 πρόσωπον, &c.] In Manuſcripto πρόσωπον ὁ Θεὸς οὐ λαμβάνει, rectiùs. 9. ϗ Κηφᾶς] In Manuſcripto deeſt, quod rectius arbitror. ἵνα ἡμεῖς] *MS.* ἡμεῖς μὲν. 11. Πέτρος] In Manuſcripto rurſum Κηφᾶς. 13. συνυπεκρίθησαν] Si codices vetuſti aſſentirentur, legendum hic putarem συνυπεκλίθησαν, & mox τῇ ὑποκλίσει; & certè ſic legit Syrus. 14. τί τὰ] *MS.* πῶς τὰ, eodem ſenſu. 16. εἰδότες … νόμου] In Manuſcripto additur ὅτι ἐξ ἔργων νόμου. 18. συνίστημι] Manuſcript. συνιστάνω, pari ſenſu.

CAP. III. v. 1. ἐν ὑμῖν] In Manuſcripto melius omittitur. 5. ἐξ ἔργων νόμου] *MS.* ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, nec aliter putem ſcripſiſſe Paulum. 10. ἐπικατάρατος] *MS.* ὅτι ἐπικατάρατος, ut et v. 13. 15. κατὰ ἄνθρωπον λέγω] In Manuſcripto hic additur ἀδελφοί, quod & Latinus & Syrus legerunt. 17. εἰς Χριστόν] *MS.* deeſt. 19. τί οὖν, &c.] Melius alii codices τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη. Lectio Irenæi ὁ νόμος τῶν πράξεων προσετέθη, minus huic loco convenit. Ib. ᾧ] Alii codices ὃ. 23. συγκεκλεισμένοι] *MS.* συγκλειόμενοι. 28. πάντες … Ἰησοῦ] Manuſcript. brevius ac ſimplicius habet, ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ.

CAP. IV. v. 6. ὑμῶν] *MS.* ἡμῶν non malé. 8. μὴ φύσει] *MS.* φύσει μή. 15. τίς οὖν ἦν ὁ] *MS.* ποῦ οὖν ὁ, quomodo & alii habent codices perveteres. 17. ἐκκλεῖσαι] Syrus legit ἐγκλείειν, quomodo & multi codices Græci habent. Ib. ὑμᾶς] Sic & *MS.* non ἡμᾶς. 25 τὸ γάρ] *MS.* τὸ δέ. Ib. δουλεύει δέ] *MS.* δουλεύει γάρ. 30. παιδίσκην] *MS.* παιδίσκην αὐτήν. 31. ἀδελφοί] *MS.* ἡμεῖς ἀδελφοί.

CAP. V. v. 1. Τῇ, &c.] Hæc ſic rectè cohærent, male in quibuſdam codicibus divulſa, ita ut pars horum cap. præcedenti adhæreat. 7. ἀνέκοψε] MS. ἐνέκοψε, non ut quidam volunt ἀνέκοψε. 11. σταυροῦ] *MS.* σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. 18 ὑπὸ νόμον] Male in quibuſdam codicibus, ὑπὸ νόμου. 24. Χριστοῦ] *MS.* Χριστοῦ Ἰησοῦ.

CAP. VI. v. 10. ὡς] Aut ἕως ſcriptum fuit, aut ὡς poſitum pro ἕως. 15. ἰσχύει] *MS.* ἐστίν. 16. στοιχήσουσι] *MS.* στοιχοῦσιν.

AD EPHESIOS.

CAP. I. v. 1. ἁγίοις] *MS.* ἁγίοις πᾶσι. 6. ἐν ᾗ] *MS.* pari ſenſu ἧς. 7. χάριτος] *MS.* χρηστότητος. 11. ἐκληρώθημεν] *MS.* ἐκλήθημεν, non malé. 14. ὅς ἐστιν] *MS.* ὅ ἐστιν, pari ſenſu. 18. διανοίας] *MS.* καρδίας. 20. καὶ ἐκάθισεν] *MS.* καὶ καθίσας αὐτόν. Ib. ἐν δεξιᾷ] *MS.* ἐκ δεξιῶν.

CAP. II. v. 7. τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον] *MS.* ὑπερβάλλον πλοῦτος, quaſi πλοῦτος eſſet neutrum declinationis tertiæ. Et ita perpetuo in illo libro poni ſolet cum adjectivis neutris. 17. ϗ τοῖς ἐγγύς] *MS.* ϗ εἰρήνην ὑμῖν τοῖς ἐγγύς.

CAP. III. v. 2. τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ] *MS* τῆς χάριτος αὐτοῦ. 3. ἐγνώρισέ μοι] *MS.* ἐγνωρείσθη μοι, quomodo & Latinus legit & Syrus. 8. πάντων] In Manuſcriptis & in aliis libris additur τῶν ἁγίων. 14. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ] In Manuſcripto deſunt, & ſine illis melius cohærent ſequentia, & ſuo quoque tempore à Græcis hæc abfuiſſe docet nos Hieronymus: ſenſus idem manet. 20. ἡμῖν] Manuſcript. ὑμῖν.

CAP. IV. v. 6. ὑμῖν] *MS.* deeſt. 14. πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης] *MS.* πρὸς τὰς μεθοδείας τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου. 16. ἑκάστου μέρους] *MS.* melius ἑκάστου μέλους. 32. ὁ Χριστός] Plerique & optimi codices habent ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ. Sic legit & Syrus & Chryſoſtomus & Theophylactus & Latinus.

CAP. V. v. 4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα] *MS.* ἃ οὐκ ἀνῆκεν. 9. τοῦ πνεύματος] *MS.* τοῦ φωτὸς, quod cum præcedentibus melius cohæret. 14. ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός] Alii codices hic habuere ἐπιφαύσεις τοῦ Χριστοῦ, ſed minus rectè, ni fallor. 19. ᾄδοντες] *MS.* ἐν χάριτι ᾄδοντες, non male. 21. Χριστοῦ] Alii libri habent Θεοῦ. Sed *MS.* habet Χριστοῦ, nec aliter Syrus & Arabs. 27. παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ] *MS.* forte rectiùs, αὐτὸς ἑαυτῷ παραστήσῃ. 30. ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ϗ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ] In Manuſcripto abſunt, & poteſt fieri ut aliquis ad marginem adſcripſerit. 31. πρὸς τὴν γυναῖκα] *MS.* τῇ γυναικί.

CAP. VI. v. 12. τοῦ αἰῶνος] In Manuſcripto abeſt, quomodo legerunt & Syrus & Latinus. Ib. τὰ πνευματικά] Apparet Syrum legiſſe τὰ πνεύματα, rectè. 21. πάντα] Syrus non legit πάντα· & rectius ſine eo cohæret oratio: notatum etiam in quibuſdam libris eam vocem non extare. 23. ἀγάπη] *MS.* ἔλεος.

AD PHILIPPENSES.

CAP. I. v. 1. σὺν ἐπισκόποις] Ita plerique codices & Syrus, non ut Chryſoſtomus & ſecuti eum Græci legunt συνεπισκόποις. 16. ἐπιφέρειν] *MS.* ἐγείρειν, quomodo & Latinum legiſſe apparet. ib. Οἱ μὲν ἐξ, &c.] In Manuſcripto præcedit οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, &c. ſequitur vero οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας. Simili codice uſus eſt Latinus. 18. πλὴν] *MS.* πλὴν ὅτι, non malé.

CAP. II. v. 2. τὸ ἕν] *MS.* τὸ αὐτό. 4. ἀλλὰ ϗ, &c.] *MS.* ἀλλὰ ϗ τὸ ἑτέρων ἕκαστος τοῦτο φρονεῖτε. 13. ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν] *MS.* Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν δυνάμεις. 14. ὀργῆς] Codices plerique habent γογγυσμῶν· & ita legerunt & Syrus & Latinus. 24. ἐλεύσομαι] In Manuſcripto additur πρὸς ὑμᾶς. 26. ὑμᾶς] In Manuſcripto recte additur ἰδεῖν· & ita apparet hic legiſſe Syrum. 30 παραβουλευσάμενος] Omnino legendum eſt παραβολευσάμενος. Latinus interpres recepto vetuſtior poſuerat hic: *Parabolatus eſt animam ſuam.*

CAP. III. v. 11. τῶν νεκρῶν] *MS.* τὴν ἐκ νεκρῶν. 13. οὐ] *MS.* οὔπω· recte. 16 κανόνι] In Manuſcripto deeſt. 21. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτό] In Manuſcripto deeſt.

CAP. IV. v. 3. Καὶ ἐρωτῶ] *MS.* Ναὶ ἐρωτῶ. 7. τοῦ Θεοῦ] *MS.* τοῦ Χριστοῦ. 13. Χριστῷ] In Manuſcripto deeſt. 18. παρ' Ἐπαφροδίτου] In Manuſcripto hic non ponitur. 23. μετὰ πάντων ὑμῶν] *MS.* μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν quomodo legit & Latinus.

AD COLOSSENSES.

CAP. I. v. 2. Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ] In multis codicibus Græcis & Latinis abeſt hic, ut & in Syriaco. 4. τὴν εἰς] *MS.* ἣν ἔχετε εἰς· quomodo legit & Latinus. 6. ϗ αὐξανόμενον] In Manuſcripto abeſt. 10. ὑμᾶς] Abeſt in Manuſcripto, non male. Ib. εἰς τὴν ἐπίγνωσιν] *MS.* τῇ ἐπιγνώσει. 14. διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ] Videntur aſcripta hic ex Epheſ. 1. 7. Nam *MS.* non magis hoc habet quam Syrus, & Latinus, & Ambroſius. 23. διάκονος] In *MS.* amplius eſt κῆρυξ ϗ Ἀπόστολος. 27. ὅς ἐστι] *MS.* ὅ ἐστι. 28. ἄνθρωπον ἐν] *MS.* ἄνθρωπον τέλειον ἐν· & ſic legit Latinus.

CAP. 2. v. 7. ἐν αὐτῇ] In Manuſcripto deeſt. 11. τῶν ἁμαρτιῶν] In Manuſcripto deeſt, ut & in Latino. 17. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ] *MS.* hæc verba trahit ad ſequentem periodum, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω. Meminit hujus diſtinctionis Photius, & Iſychius ad Leviticum 15 22. τῇ ἀποχρήσει] Oecumenius & Theophylactus legerunt τῇ ἀποχρίσει.

CAP. 3. v. 14. ἥτις ἐστί] *MS.* ὅ ἐστι. 15. τοῦ Θεοῦ] *MS.* τοῦ Χριστοῦ. 16. τοῦ Χριστοῦ] *MS.* τοῦ Θεοῦ. Ib. ἐν τῇ καρδίᾳ] *MS.* ἐν ταῖς καρδίαις. 20. ἐν Κυρίῳ] Melius alii codices Κυρίῳ. 21. ἐρεθίζετε] *MS.* παροργίζετε. 22. τὸν Θεόν] *MS.* τὸν κύριον. 24. τῷ γὰρ κυρίῳ] *MS.* τῷ κυρίῳ Χριστῷ.

CAP. 4. v. 2. λαλῆσαι] *MS.* ἐν κυρίῳ λαλῆσαι. 8. ἵνα γνῷ τὰ περὶ] Legendum ex Manuſcripto ἵνα γνῶτε quomodo eſt Eph. 6. 22. 12. στῆτε] Latinus legit ἦτε. Ib. πεπληρωμένοι] *MS.* πεπληροφορημένοι. 13. ζῆλον πολύν] *MS.* πολὺν πόνον· Quomodo & Latinus legit. 16. Λαοδικείας] Hæc vera lectio, non ἐκ Λαοδικείας.

AD THESSALONICENSES I.

CAP. I. v. 1. ἀπὸ Θεοῦ, &c.] Illa ἀπὸ Θεοῦ, & ſequentia abſunt in codicibus nonnullis: neque ea legit Syrus. 3. ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ϗ πατρὸς ἡμῶν] Hoc neque Syrus legit, neque Arabs. 5. εἰς ὑμᾶς] *MS.* πρὸς ὑμᾶς, eodem ſenſu. 6. ϗ τοῦ κυρίου] Syrus ἐν τῷ κυρίῳ. *MS.* ϗ Θεοῦ.

CAP 2. v. 7. ἤπιοι] Latinus legit νήπιοι. At Græci codices & interpretes ἤπιοι. 11 ϗ μαρτυρούμενοι] abeſt in Manuſcripto. 12. καλοῦντος] *MS.* καλέσαντος. 19. καυχήσεως] *MS.* ἀγαλλιάσεως.

CAP. 3. v. 2. διάκονον τοῦ Θεοῦ ϗ συνεργὸν ἡμῶν] In quibuſdam codicibus διάκονον τοῦ Θεοῦ, in quibuſdam συνεργὸν ἡμῶν deeſt. Ib. παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς] *MS.* παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς. 13. ἁγιωσύνῃ] *MS* δικαιοσύνῃ. Ib. ἁγίων] Libri optimi habent ἁγίων. Quod quidam habent ἀγγέλων eſt interpretamentum ex 2 Theſſ. 1. 1. Matth. 16. 27. & 25. 31. Deut 33. 2.

CAP. 4. v. 1. Θεῷ] In Manuſcripto additur, καθὼς ϗ περιπατεῖτε· quod & Latinus legit. 8. ϗ δόντα] Abeſt ϗ à Manuſcripto. 13. κεκοιμημένων] *MS* κοιμωμένων· non male.

CAP. V. v. 4. κλέπτης] Puto melius habere Manuſcriptum κλέπτας. 6. ϗ οἱ] Abeſt ϗ in Manuſcripto. 17. τοῦτο γὰρ, &c] *MS.* clarius, τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα Θεοῦ εἰς ὑμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 27. ὁρκίζω] *MS.* ἐνορκίζω.

AD

AD THESSALONICENSES II.

CAP. I. v. I. Σιλουανὸς] Puto eſſe verum quod notat Hieronymus hic Σίλας olim ſcriptum fuiſſe non Σιλουανός. 4. καυχᾶσθαι] MS. ἐγκαυχᾶσθαι. 5. ἔνδειγμα] Theophylactus clarius habet εἰς ἔνδειγμα· nec aliter legit Syrus. 12. ϗ ὑμεῖς] MS. ϗ ἡμεῖς.

CAP. 2. v. 4. ὥστε αὐτὸν] Aut ſcribendum hic αὑτὸν, quod liberum nobis, cùm veteres codices iſtas ſpirituum, quos vocant, notas non habuerint, aut αὐτὸν ſcribendum pro ἑαυτὸν· quæ mutatio frequens eſt etiam apud idoneos ſcriptores. 8. ἀναλώσει] MS. ἀνελεῖ. Et videtur ſumptum hoc ex Eſa. 11. 21. ubi in Græco ἀνελεῖ. 10. ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις] In Manuſcripto τοῖς ἀπολλυμένοις, ſine ἐν· nec aliter legit Latinus. 11. πέμψει] MS. πέμπει. 17. ϗ στηρίξαι, &c.] MS. ϗ στηρίξαι (n. τὰς καρδίας) ἐν παντὶ ἔργῳ ϗ λόγῳ ἀγαθῷ. Pari codice uſus fuit Latinus interpres.

CAP. 3. v. 3. ὁ κύριος ὃς] MS. ὁ θεὸς ὃς καί. Et ita legit Latinus. 6. παρέλαβον] MS. παρελάβοσαν Bœoticâ flexione. 16. τρόπῳ] Probo lectionem quam ſecutus eſt Latinus interpres, & Græci quidam, ſc. τόπῳ· ut 1 Cor. 1. 2.

AD TIMOTHEUM I.

CAP. I. v. I. ϗ σωτῆρος ἡμῶν] In Manuſcripto & codicibus plurimis eſt σωτῆρος ἡμῶν καὶ· rectè. Nam ſic & ad Titum. Mutarunt qui meminerunt σωτῆρος nomen pleriſque in locis tribui Chriſto. 4. ζητήσεις] MS. ἐκζητήσεις. ib. οἰκονομίαν] Quidam libri habent οἰκοδομὴν· ſed illud rectius. 16. πρῶτον] Quidam codices hic habent πρώτην, ſenſu eodem. 17. σοφῷ] In Manuſcripto deeſt: Et ſic quidem Latini legerunt.

CAP. 2. v. 6. τὸ μαρτύριον] MS. deeſt. 7. εἰς ὃ ἐτέθην] MS. ὃ ἐπιστεύθην.

CAP. 3. v. I. Πιστὸς ὁ λόγος] Quidam codices hic habent ἀνθρωπινὸς λόγος· et ſic etiam in quibuſdam fuiſſe loco ſuperiore. 1. 15. notavit Hieronymus. Nimirum natus hic error ex ſcribendi compendiis non diſſimilibus πξ & αξ. 3. μὴ αἰσχροκερδῆ] Deeſt in Manuſcripto, ut & in Syriaco & Latino. 14. τάχιον] MS. ἐν τάχει· ſenſu eodem. 16. θεὸς] Suſpectam nobis hanc lectionem faciunt interpretes veteres, Latinus, Syrus, Arabs & Ambroſius, qui omnes legerunt ὅ· Addit Hincmarus opuſculo 55. illud θεὸς hic poſitum à Neſtorianis· Senſum bonum facit illud ὃ ἐφανερώθη.

CAP. 4. v. I. πνεύματι πλάνης] Latinus habet πνεύμασι πλάνης· Græci plerique πνεύμασι πλάνοις, quomodo & Latini non pauci legere. 3. ἀπέχεσθαι] Nihil opus mutare lectionem ut legamus ἀντέχεσθαι; quod contendit Iſidorus Peluſiota Epiſtolarum 4. 102. 6. ᾗ] MS. οἷς. 10. ϗ ὀνειδιζόμεθα] MS. ϗ ἀγωνιζόμεθα· non male. 12. ἐν πνεύματι] Hoc non habet Latinus, neque Syrus, neque Chryſoſtomus.

CAP. 6. v. 5. διαπαρατριβαὶ] In aliis libris eſt παραδιατριβαὶ· quod rectum. ib. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων] In Manuſcripto deeſt. Deeſt & in aliis multis & in Latino. Addiderunt ii qui ſenſum putarunt ſine his non plenum, cum contra ſe res habeat. 9. ἀνονήτους] Sic legit Latinus, non ἀνοήτους. 11. πραότητα] In Manuſcripto eſt πραϋπάθειαν. Et videtur ſic legiſſe Heſychius. Eſt enim apud eum πραϋπάθεια, πραότης. 13. ζωοποιοῦντος] MS. ζωογονοῦντος, pari ſenſu. 17. ἐν τῷ θεῷ] MS. ἐπὶ τῷ θεῷ. 19. τῆς αἰωνίου] MS. τῆς ὄντως ſenſu eodem. Et Latinus ſic legit; vertit enim *veram vitam*. 20. παρακαταθήκην] MS. & hic, & 2 Tim. 1. 12, & 14. παραθήκην. 21. μετὰ σοῦ] MS. μεθ' ὑμῶν.

AD TIMOTHEUM. II.

CAP. I. v. 5. λαμβάνων] MS. λαβών. 6. τοῦ θεοῦ] MS. τοῦ χριστοῦ. 11. ἐθνῶν] In Manuſcripto deeſt.

CAP. 2. v. 7. δῴη] MS. δώσει. Quomodo & Syrus videtur legiſſe. 15. τῷ θεῷ] MS. τῷ χριστῷ. 16. κενοφωνίας] MS. hic ut & ſupra 1 Tim. 6. 20. κενοφωνίας habet, non καινοφωνίας. 22. εἰρήνην, &c.] MS. εἰρήνην μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον. 25. ἀληθείας] MS. addit ἐλθεῖν.

CAP. 3. v. 3. ἄστοργοι, ἄσπονδοι] De his vide ad Rom. 1. 31. Et forte inde huc infarcta ſunt: nam deſunt in Syriaco. 6 ἐπιθυμίαις, &c.] MS. diſtinctius habet, ἐπιθυμίαις ϗ ἡδοναῖς ποικίλαις. 8. Ἰαμβρῆς] Latini interpretis Græcum exemplar habuit Μαμβρῆς. Et ſic Magus iſte vocatur Numenio. Nec aliter in Thalmudico titulo De Oblationibus. 9 ἄνοια] MS. διάνοια. 14. τίνος] MS. τίνων, à me & Barnaba. 17. ἐξηρτυμένος] Melius alii codices, ἐξηρτισμένος. Syrus comma poſuit poſt ἀγαθὸν, & copulam ante ἐξηρτισμένος.

CAP. 4. v. 2. παρακάλεσον] Deeſt apud Syrum. 5. κακοπάθησον] Additur hic in Manuſcripto ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ Ἰησοῦ. 10. Κρήσκης] Codices nonnulli hic habent Κρίσκης, quomodo Cynicus ille Juſtini Martyris hoſtis Tatiano dicitur. Nomen hoc in Syriaco male legitur *Criſpus*, in Arabico *Criſicus*. 14. ἀποδῴη] MS. ἀποδώσει· quomodo legit Syrus, atque ita fortè reſponſor ad Orthodoxos 125. At Clemens Alexandrinus legit ἀποδῴη Strom. 7. 18. καὶ ῥύσεταί με] In Manuſcripto nova hic eſt periodus: ῥύσεταί με ſine καί. 20. Μιλήτῳ] Omnino legendum cenſeo Μελίτῃ· Nam & Arabs hic eam vocem habet, quâ Melitem appellat Act. 28. 1.

AD TITUM.

CAP. I. v. 4. ἔλεος] Hoc à codicibus quibuſdam hic abfuiſſe ex Origene & aliis diſcimus, nec legit Syrus. 5. κατέλιπον] MS. ἀπέλιπον. ib. ἐπιδιορθώσῃ] MS. ἐπιδιορθώσῃς. 9. πιστοῦ λόγου] Ambroſius hic legit ἀνθρωπίνου λόγου· quem errorem ex ſcribendi compendio natum diximus 1 Tim. 3. 1. ib. ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ] MS. pro his verbis habet τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει. 10. ϗ ἀνυπότακτοι] Melius abeſt ϗ in MS. 12. ἀργαί] Favorinus citat ἀργοὶ, & exponit γαστριμάργους.

CAP. 2. v. 7. ἀδιαφθορίαν … ἀφθαρσίαν] MS. ἀφθορίαν· cujus interpretamentum illud ἀφθαρσίαν, quod à pluribus codicibus abeſt: neque id legere Chryſoſtomus, Oecumenius, Theophylactus. 15. λάλει] MS. δίδασκε.

CAP. 3. v. 5. τὸν αὐτοῦ ἔλεον] MS. τὸ αὐτοῦ ἔλεος. ib. διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας] MS. διὰ τοῦ λουτροῦ. 10. αἱρετικὸν] Syrus hic habet αἱρεσιώτην. Arabs גאהל i. *ignarum*.

AD HEBRÆOS.

CAP. I. v. I. ἐσχάτων] MS. ἐσχάτου. 3. αὐτοῦ] Manuſcripti, in quibus ſpiritus Grammaticales diſtinguuntur, habent αὑτοῦ, & ita legit Cyrillus 8. contra Julianum. ib. δι' ἑαυτοῦ] In Manuſcripto deeſt. 9. ἀνομίαν] MS. ἀδικίαν, pari ſenſu. 12. ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς] MS. ἑλίξεις αὐτοὺς ὡς ἱμάτιον. ib. ἑλίξεις] Videri poſſit hoc in Græcum textum irrepſiſſe pro ἀλλάξεις ex loco Eſaiæ 34. 4.

CAP. 2. v. 9. χάριτι] Quidam codices jam olim habuere χωρὶς, quod ſequuntur hic nonnulli codices Syriaci & Ambroſius 2. de fide ad Gratianum: unde apparet non debere hujus Scripturæ mutatæ culpam in Neſtorium aut Neſtorianos conjici.

CAP. 3. v. 9. ἔργα μου] Ponenda interpunctio poſt μου, ut in Hebræo & editione Sixti Græca. Et id exigunt quæ ſequuntur infra 17. & ipſa hiſtoriæ ſeries. 10. ἐκείνῃ] MS. ταύτῃ. 15. ἐν τῷ λέγεσθαι] Hoc quidam connectunt cum præcedentibus. Chryſoſtomus & qui eum ſequuntur Græci cum iis quæ ſequuntur, φοβηθῶμεν οὖν, ubi nos novam habemus Sectionem, non alia de cauſa quam quia ita viſum eſt exſcriptoribus, cum Græci aliis utantur Sectionibus. 17. τισὶ δὲ] MS. τισὶν δὲ καί. ib. ἁμαρτήσασιν] MS. ἀπειθήσασιν· forte ex Gloſſemate.

CAP. 4. v. 2. συγκεκραμένους] Ita habent MS. non pauci: ſed bona videtur lectio συγκεκραμένος. Poteſt tamen ferri & altera. 3. εἰσερχόμεθα] MS. εἰσερχώμεθα· non malè. 4. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ] Abeſt in MS. 7. εἴρηται] MS. clarius προείρηται.

CAP. 5. v. 3. ὑπὲρ] MS. περί. 5. γενηθῆναι] Manuſcriptus γενέσθαι.

CAP. 6. v. 3. ποιήσομεν] MS. ποιήσωμεν. 10. τοῦ κόπου] In MS. deeſt ut & in Latino.

CAP. 7. v. 11. ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο] MS. ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται. 13. προσέσχηκε] MS. προσέσχε· & eſt vox bene Græca, ſignificatque *operam dare*. Alii libri habent προσέστηκε. 14. ἱερωσύνης] MS. ἱερέων. 17. μαρτυρεῖ] MS. μαρτυρεῖται. 19. ἐγγίζομεν] MS. ἐγγίζωμεν. 26. ἡμῖν] *MS.* ἡμῖν καί. 27. ἀνενέγκας] *MS.* προσενέγκας, ut ſupra v. 1, 3, 7. & infra ſæpe.

CAP. 8. v. 1. ἐπὶ τοῖς] *MS.* ἐν τοῖς· 4. εἰ μὲν γάρ] *MS.* εἰ μὲν οὖν. ib. τῶν ἱερέων] Deeſt in Manuſcripto. 10. διαθήκη] *MS* διαθήκη μου. 12. ϗ τῶν, &c.] Syrus & Latinus unam tantum vocem legerunt hoc loco, & Græci quidam (quomodo in Hebræo) ita ut altera horum videri poſſit irrepſiſſe ex Gloſſemate.

CAP. 9. v. 1. σκηνὴ] In *MS.* abeſt illud σκηνὴ, ut & in Syro & Latino, & rectè. Eſt enim natum ex Gloſſemate, nec legerunt id Chryſoſtomus & ſecuti eum Græci. 2. ἁγία] Non ἁγία ſcribendum ſed ἅγια, ut ex ſequentibus apparet, & ſupra 8. 2. 9. καθ' ὃν] *MS.* καθ' ἣν· quomodo & Græcos quoſdam legiſſe apparet. 10. δικαιώμασι] *MS.* δικαιώματα· neque aliter legit Syrus. 14 αἰωνίου] Ita habent optimi codices, & ita legit Theophylactus, ut & Syrus. Græci alii & Latini ἁγίου. ib. ἡμῶν] Quidam libri habent ὑμῶν· ſed ἡμῶν eſt in Manuſcripto, & ſic Syrus legit, & ita verſum habent quidam codices Latini. 27. καθ' ὅσον] Alii dices habent καθ' ὃ· forte ſcriptum fuit καθὼς· Syrus איכנא: Latinus *quemadmodum*. 28. σωτηρίαν] *MS.* addit διὰ πίστεως· non malè.

CAP. 10. v. 2. ἐπεὶ ἂν] *MS* οὐκ ἂν· quomodo & Græci expoſitores legerunt, & monent id pronunciandum cum interrogationis nota. ib. κεκαθαρμένους] *MS.* habet κεκαθαρισμένους, non malè. 12. αὐτός] *MS.* οὗτος. ib. ἐν τῇ δεξιᾷ] *MS* ἐκ δεξιῶν. 15. εἰρηκέναι] *MS.* προειρηκέναι· ſed nihil refert. 17. ἁμαρτιῶν, &c.] Poſt hoc ſubauditur εἴρηκε. Quidam codices etiam adſcriptum habent τότε εἴρηκε. 22. ἐρραντισμένοι] *MS.* ῥεραντισμένοι· ex Dialecto ut puto aliqua. 34. δεσμοῖς μου, &c.] Legendum, ut in Manuſcripto eſt, δεσμίοις· quomodo infra 13. 3. Et apparet hic ita legiſſe Syrum & Latinum. ib. ἑαυτοῖς] *MS.* ἑαυτοὺς, & deeſt ἐν οὐρανοῖς, ut & in Latino. 38. δίκαιος] *MS.* δίκαιός μου· & ita ſcriptum in multis codicibus Græcis Abacuci. ib. πίστεως] Syrus hic legit πίστεώς μου· quomodo eſt in Hebræo.

CAP. 11. v. 3. τὰ βλεπόμενα γεγονέναι] *MS.* τὸ βλεπόμενον ἐποίησε. 4. λαλεῖται] *MS.* λαλεῖ. 8. καλούμενος] *MS.* ὁ καλούμενος· ut ſit πρόληψις. 11. ἔτεκεν] Abeſt in Manuſcripto: Bene. Nec aliter legit Latinus. 13. ἰδόντες] Quod hic poſt ἰδόντες, quidam codices habent ϗ πεισθέντες, id abeſt in Manuſcripto. 34. ἐνεδυναμώθησαν] *MS.* ἐδυναμώθησαν. 37. ἐπειράσθησαν] Hæc vox in textum irrepſit ἐκ διττογραφίας· Quod nec Syrus legit, nec Chryſoſtomus, nec Theophylactus. 39 τὴν ἐπαγγελίαν] *MS.* τὰς ἐπαγγελίας· quomodo plerumque hic ſcriptor loquitur ubi de veteribus promiſſis agit.

CAP. 12. v. 1. ἀπερίστατον] Plurimi codices habent εὐπερίστατον· & ſic legerunt Syrus & Latinus. 15. ἐνοχλῇ] Apparet ex Deut. 29. 18. legendum hic ἐν χολῇ. 19. προστεθῆναι] *MS.* προσθεῖναι. 24. παρὰ τὸν] Legendum eſt παρὰ τὸ· quomodo legerunt Græci veteres & Syrus. 25. ἔφυγον] *MS.* ἐξέφυγον. 26. σείω] *MS* σείσω, bene. 28. αἰδοῦς ϗ εὐλαβείας] *MS.* εὐλαβείας ϗ δέους.

CAP. 13. v. 9. περιφέρεσθε] *MS* παραφέρεσθε, i. *ne inſanite*. Et ita videtur legiſſe Latinus cùm vertit *abduci*, ut & Syrus. ib. περιπατήσαντες] *MS.* περιπατοῦντες. 11. περὶ ἁμαρτίας] Abſunt in Manuſcripto. 17. ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν] *MS.* ponit poſt ἀποδώσοντες. 18. πεποίθαμεν] *MS.* πειθόμεθα, pari ſenſu. 21. ἔργῳ] *MS.* λόγῳ ϗ ἔργῳ. 23. ἀδελφὸν] In Manuſcripto erant literæ aliquæ detritæ, , videbaturque ſcriptum fuiſſe ἀδελφὸν ὑμῶν, quomodo fuit & in exemplaribus quibus uſi ſunt Syrus & Latinus.

IN EPISTOLAM JACOBI.

CAP. I. v. 12. ἀνὴρ] MS. ἄνθρωπος. ib. ὁ κύριος] Abeſt in Manuſcripto. Nec aliter legerunt & acceperunt Syrus & Latinus. 19. ὥστε] MS. ἴστε· & ſic legit Latinus. 21. περισσείαν] MS. περίσσευμα. 23. ὅτι] Deeſt in Manuſcripto, ut & apud Syrum. 27. θρησκεία] In Manuſcripto connectitur hoc non male cum præcedentibus, hoc modo, θρησκεία γὰρ· & ſic legit Syrus.

CAP. 2. v. 3. αὐτῷ] Abeſt in Manuſcripto: 3. ὧδε] Abeſt in Manuſcripto. 5. ϗ κληρονόμους] Illud ϗ rectius abeſt in Manuſcripto. 6. ὑμῶν] MS. ὑμᾶς. 11. τηρήσῃ] MS. πληρώσῃ. 13. κατακαυχᾶται] MS. non male. κατακαυχάσθω. Et hunc ſenſum ſequitur Syrus. 15. ϗ λειπόμενοι] Pro ϗ in Manuſcripto eſt ἤ. 18. ἐκ τῶν ἔργων] Cum & Manuſcripti plurimi, & ille optimus quo utimur, & Latinus & Syrus & Arabs legerint χωρὶς τῶν ἔργων· omnino præſtat eam nos lectionem ſequi. 25. ἀγγέλους] Quidam codices habent hic (ſicut habetur 11. 31.) κατασκόπους. Et ſic vertunt Syrus & Arabs.

CAP. 3. v. 6. ϗ ἡ γλῶσσα &c.] MS. ϗ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα καθίσταται, ad quam lectionem propius accedit Latinus interpres. Sed Syrus optime legiſſe videtur ἡ γλῶσσα πῦρ τῷ κόσμῳ τῆς ἀδικίας καθίσταται. ib. φλογιζομένη] Forte ſcribendum φλογισομένη· quomodo legiſſe videtur Syrus. 9. τὸν θεόν] MS. τὸν κύριον. ib. γεγονότας] MS γεγεννημένους. 12. ἁλυκὸν, &c.] Recte hic MS. οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ, i. quomodo Latinum interpretem puto ſcripſiſſe, *Neque ſalſa dulcem poteſt facere aquam.* 14. εἰ δὲ] MS. εἰ δὲ ἄρα. ib. κατακαυχᾶσθε] MS. καυχᾶσθε. 16. ἐκεῖ] MS. non male ἐκεῖ δέ.

CAP. 4. v. 2. φονεύετε] Sunt qui legunt φθονεῖτε· non male, niſi quis malit φονεῖτε. 6. διὸ uſque ad finem verſus] Cum abſint hæc ob optimis MSS. & à Latinis codicibus nonnullis, credibile eſt hunc locum, ut ab eo quod hic tractatur alienum, annotatum fuiſſe in margine ex 1 Pet. 5 6 deinde, ut fieri ſolet, irrepſiſſe in textum. Et his omiſſis ſenſus melius cohæret. 7. ἀντίστητε] MS. ἀντίστητε δέ. 11. ϗ κρίνων] MS. ἢ κρίνων. 12. νομοθέτης] MS. adjicit ϗ κριτὴς, & ſic legere Latinus, Syrus, Arabs. ib. τὸν ἕτερον] MS. τὸν πλησίον, ſenſu eodem, & ita legerunt Syrus & Latinus. 13. ϗ αὔριον] Alii codices ἢ αὔριον· quomodo legerunt Syrus, & Latinus. ib. πορευσόμεθα] Hoc, & quæ ſequuntur verba tum hic tum infra v. 15. in futuro legerunt Syrus, Latinus, Arabs, & ſic optimi habent codices Græci, non in potentiali. 14. τὸ τῆς] MS. τὰ τῆς. ib. ἐστὶν] Rectius ἐστὶν quam ut in aliis codicibus quibuſdam ἔσται. Et ſic legere Syrus, Latinus, Arabs. 15. ϗ ποιήσομεν] Rectius Latinus & Syrus legere ποιήσομεν abſque ϗ præcedente. 16. καλὸν ποιεῖν] Syrus legit τὸ καλὸν ſine ποιεῖν· non male.

CAP. 5. v. 3. ὡς πῦρ] Arabs videtur legiſſe ὡς πῦρ ὅ. Mon male MS. repetit vocem ὁ ἰὸς poſt σάρκας ὑμῶν. 5. ἐν ἡμέρᾳ] MS. ἐν ἡμέραις. 10. λάβετε … μου] MS. ἔχετε quod ponit poſt μακροθυμίας, & deeſt μου. ib. ὀνόματι] Alii codices plenius habent ἐν ὀνόματι. 11. ὑπομένοντας] MS. melius ὑπομείναντας· quomodo legerunt & Syrus & Latinus. 12. εἰς ὑπόκρισιν] Syrus Latinus, Arabs legerunt ὑπὸ κρίσιν. 16. ἐξομολογεῖσθε, &c.] In MS. connectitur hoc cum ſuperioribus non male hoc modo ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας. 20. ψυχὴν] MS. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

IN EPISTOLAM I PETRI.

CAP. I. v. 12. Οἷς, &c.] MS. Οἷς ἀπεκαλύφθη αὐτὰ οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν. Sed præfero id quod Latinus hic ſequitur. 16. γένεσθε] MS. ἔσεσθε· quomodo apud LXX duobus Levit. locis. 20 ἐσχάτων] MS. ἐσχάτου. 22. διὰ πνεύματος] Deeſt hoc in Manuſcripto non minus quam in Latino & Syriaco. ib. ἐκ καθαρᾶς καρδίας] in Manuſcripto tantum eſt ἐκ καρδίας· quomodo Rom. 6. 17. & ita legit Latinus. 23. λόγου ζῶντος θεοῦ] MS. ζῶντος θεοῦ, ut apertum ſit ζῶντος cum voce θεοῦ, non cum voce λόγου hic conjungi. Sumpta enim verba ex Dan. 6. 26. 25. τὸ ῥῆμα τό] In Manuſcripto deeſt.

CAP. 2. v. 21. ἐπιποθήσατε] Adjicit hic MS. cum Syro & Latino εἰς σωτηρίαν recte. 5. οἰκοδομεῖσθε] MS. ἐποικοδομεῖσθε· nec aliter legit & Latinus. 7. λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, καί] Recte puto in Syriaco abeſſe hæc omnia, & tranſlata huc ex Matth. 21. 42. neque enim huc pertinent. MS. ſecundum locutionem receptiorem λίθος habet pro λίθον. 18. σκολιοῖς] Syrus duo habet adjectiva; quare videtur legiſſe δυσκόλοις ϗ σκολιοῖς. Facile autem fieri potuit ut à librariis de duabus vicinis vocibus altera omitteretur. 19. χάρις] Addit MS. παρὰ τῷ θεῷ· quomodo legit & Syrus. 20. κολαζόμενοι] Videntur & Syrus & Arabs legiſſe κολαζόμενοι· quanquam poteſt & κολαφιζόμενοι ferri, ut ſit ſpecies pro genere. 21. ὑπὲρ] MS. περὶ· quod recte cohæret cum ſequentibus. 24. ἁμαρτίαις] MS. ἁμαρτίαις ὑμῶν.

CAP. 3. v. 7. χάριτος] MS. ποικίλης χάριτος. ib. ἐκκόπτεσθαι] Latinus recte legit ἐγκόπτεσθαι. 8. φιλόφρονες] MS. ταπεινόφρονες· & inde eſt quod Latini quidam codices hic habent *humiles*. 9. εἰδότες] Deeſt in Manuſcripto & in Syro. 10. ἀγαπᾷν, ϗ ἰδεῖν] Syrus rectius legit ϗ ἀγαπῶν ἰδεῖν· eſt enim ex Pſal. 34. 13. ib. αὐτοῦ … αὐτοῦ] Utroque loco abeſt in Manuſcripto. 13. μιμηταί] MS. ζηλωταί· non male. 14. Ἀλλ᾽ εἰ καὶ] MS. εἰ δέ. 15. αἰτοῦντι] MS. ἀπαιτοῦντι· non male. ib. μετὰ] MS. non male ἀλλὰ μετὰ, & bene hæc conjunxit. 17. θέλει &c.] MS. θέλοι. Quidam Latini vertunt, *ſi velit Spiritus Dei*, quia voces per compendia ſcriptæ θμα. & πμα. vicinæ ſunt. 18. περὶ ἁμαρτιῶν] MS. plenius περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ ὑμῶν. 21. ᾧ] In Manuſcripto optimo & aliis hic eſt ὅ, ut nempe id referatur ad ὕδωρ, non ut idem ſignificetur ſed ſimile. 22. ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ] Hic in quibuſdam Græcis codicibus aliquanto plus fuiſſe docet Latina verſio.

CAP. 4. v. 1. ἐν σαρκί] MS. rectius σαρκί. 3. κατεργάσασθαι] Melius MS. κατειργάσθαι, quomodo videtur legiſſe & Syrus. 8. καλύψει] καλύπτει. 14. τὸ τῆς δόξης ϗ τό] MS. τὸ τῆς δόξης, ϗ δυνάμεως ϗ τό. Sed vera lectio eſt τὸ τῆς δόξης ϗ δυνάμεως, τό. ib. κατὰ μὲν uſque ad finem verſus] Abſunt à Manuſcripto non minus quam à Latino & Syro & Arabe. 16. τῷ μέρει] MS. locutione Latina τῷ ὀνόματι. Nec aliter legit Syrus.

CAP. 5. v. 2. ἑκουσίως] MS. ἑκουσίως κατὰ τὸν θεόν· Et ſic legit Latinus. 5. ὑποτασσόμενοι] In Manuſcripto deeſt, ut & in Latino & Syro. ib. ἐγκομβώσασθε] MS. ἐγκομβώσατε. 6. καιρῷ] MS. καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς. 10. καταρτίσαι, &c.] MS. καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, & abeſt ὑμᾶς & θεμελιώσει· nec aliter legit Latinus. 11. Αὐτῷ ἡ δόξα ϗ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων] In Manuſcripto tantum eſt αὐτῷ τὸ κράτος, &c. 12. εἰς ἣν ἑστήκατε] MS. ἐν ᾗ στῆτε. 14. ἐν φιλήματι ἀγάπης] Syrus legit ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

IN EPIST. II PETRI.

CAP. I. v. 2. ἡμῶν] MS. deeſt. 3. διὰ δόξης ϗ ἀρετῆς] MS. ἰδίᾳ δόξῃ ϗ ἀρετῇ. 5. ϗ αὐτὸ τοῦτο δὲ] MS. ϗ αὐτοὶ δέ. 8. ὑπάρχοντα] MS. παρόντα. 10. βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν] MS. plenius, ut & alii multi, ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν ὑμῖν τὴν παράκλησιν. Latinus in ſuo Græco habuit διὰ τῶν καλῶν ἔργων· ſed κλῆσιν non παράκλησιν. 12. διὸ οὐκ ἀμελήσω] MS. διὸ μελλήσω· inuſitate: & tamen Latinus videtur ſic legiſſe. 17. τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. 20. ἐπιλύσεως] Omnino aſſentior iis qui ἐπηλύσεως legendum cenſent; quod cum ſequentibus melius cohæret.

CAP. 2. v. 2. ἡ ὁδὸς τῆς] MS. ἡ δόξα τῆς. 11. παρὰ Κυρίῳ] Abeſt in Manuſcripto, & recte. 12. φυσικὰ γεγεννημένα] MS. γεγεννημένα φυσικά. At Latinus φύσει, quod rectum puto. 13. ἀπάταις αὐτῶν] Recte Latinus legit ἀγάπαις, quomodo & Judas loquitur. Sed auferendum αὐτῶν, quod Arabs non legit. 14. μοιχαλίδος] MS. μοιχαλίας· quod rectum puto. Et ita legit Latinus qui vertit *adulterii*. ib. ἀκαταπαύστους] Melius Latinus legit ἀκαταπαύστου. ib. πλεονεξίας] Ita MS. non πλεονεξίαις ut alii codices. 15. τοῦ Βοσὸρ] Arabs legit hic Βεὼρ, & præpoſuit vocem quæ *filium* ſignificat. Quod non improbem ſi exemplaria vetera faveant. Nam בעור pater Balaami. 16 παρανομίας] Latinus hic παρανοίας legit. 17. νεφέλαι] MS. diſtinctius ὁμίχλαι. 19. ὑπάρχοντες] MS. ὄντες. Nihil refert. 20. οἱ γάρ] Alii libri εἰ γάρ. Sed vera lectio eſt οἱ γὰρ, ut ſeries ſequentium indicat. 21. ἐπιστρέψαι ἐκ … αὐτῆς] MS. εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι ἀπὸ … αὐτῷ.

CAP. 3. v. 2. ὑμῶν] Alii habent ἡμῶν. Ego utrumque inferctum puto. 3. ἐμπαῖκται] MS. ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται· & ſic Latinus legit vertens, *in deceptione illuſores*. Auguſtinus citat expreſſius ad Græcum *illuſione illudentes*. 7. τῷ αὐτοῦ] Latinus legit τῷ αὐτῷ. 9. εἰς ἡμᾶς] MS. δι᾽ ἡμᾶς *noſtri cauſa*. 13. κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ] MS. ϗ τὰ ἐπαγγέλματα αὐτοῦ. Nec aliter hic legit Latinus. ib. κατοικεῖ] MS. ἐνοικεῖ. 14 ἀμώμητοι] MS. ἄμωμοι. 16. ἐν οἷς] MS. ἐν αἷς.

IN EPIST. I JOHANNIS.

CAP. 1. v. 3. ὑμῖν] MS. ϗ ὑμῖν. 4. ὑμῶν] Ita habent codices & plurimi & optimi, recte. 3. ἐπαγγελία] MS. ἀγγελία. Nec aliter legere aut Syrus aut Latinus.

CAP. 2. v. 4. ἔγνωκα] MS. ὅτι ἔγνωκα. 5. οὕτως] Supervacaneum eſt, & deeſt in Manuſcripto, Latino & Syro. 7. ἀδελφοί] MS. ἀγαπητοί. Nec aliter legerunt aut Syrus aut Latinus. Et ἀπ᾽ ἀρχῆς hic deeſt in Manuſcripto, apud Syrum autem & Latinum deeſt hoc ipſum in membro ſequente. 8. ἐν ὑμῖν] Forte ἐν ἡμῖν, ut in Manuſcripto. ib. σκοτία] MS σκιά. 12. τεκνία] MS. παιδία, melius. 10. γράφω] MS. ἔγραψα. 15 τοῦ πατρὸς] MS. τοῦ θεοῦ. 17. αὐτοῦ] MS. deeſt. 10. ὅτι] Abeſt in Manuſcripto, non male. 23. ἔχει] Addit hic *MS.* quod & alii Manuſcripti habent, & Latinus & Syrus, ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν ϗ τὸν πατέρα ἔχει. 29. ὅτι] *MS.* ὅτι καί.

CAP. 3. v. 1. κληθῶμεν] Addit *MS.* quod & Latinus legit & Syrus, ϗ ἐσμέν. 3. ἐάν] *MS.* ὅταν. 5. ἡμῶν] Deeſt in Manuſcripto. 7. τεκνία] Manuſcripti παιδία, non male. 14. ὁ μὴ, &c.] *MS.* τὸν ἀδελφὸν ὁ μὴ ἀγαπῶν. 19 γινώσκομεν] *MS.* γνωσόμεθα. 20. ὅτι μείζων] Hoc ὅτι abeſt in Manuſcripto, & bene: neque legit Latinus. 21. ἡμῶν] Prius ἡμῶν abeſt in Manuſcripto.

CAP 4. v. 3. Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα] In *MS.* deeſt. Quod autem Socrates dicit Hiſt. Eccleſ. 7. 32. ab initio hic ſcriptum fuiſſe πᾶν πνεῦμα ὃ λύει τὸν Ἰησοῦν, ſed à Neſtorianis id ſublatum: id quanquam verum non arbitror, agnoſco tamen iſtam lectionem eſſe veterem; non ex Latino tantum interprete, ſed & ex Irenæo 3. 18. Sed arbitror non ita ſcriptum primitus à Johanne, ſed mutatum ut congrueret in Gnoſticorum illos, qui alium dicebant eſſe Jeſum, alium Chriſtum, alium Μονογενῆ. 6. ἐκ τούτου] *MS.* ἐν τούτῳ. 7. ἀγαπῶν] *MS.* ἀγαπῶν τὸν θεόν. 10. αὐτός] *MS.* ἐκεῖνος. 16. πεπιστεύκαμεν] *MS.* πιστεύομεν. 18. φοβούμενος] Arabs recte legit κολουόμενος. 19. ἡμεῖς] *MS.* ἡμεῖς οὖν· quomodo in ſuis codicibus habuerunt & Syrus & Latinus. 19. ὅτι αὐτὸς] *MS.* ὅτι θεὸς, & infra v. 21. ἀπὸ θεοῦ.

CAP. 5. v. 2. τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ … τὸν θεόν] Trajectionem horum verborum libenter facerem, ſi librum aliquem veterem haberem auctorem. 6. δι᾽ αἵματος] *MS.* αἵματος ϗ πνεύματος. ib. τῷ αἵματι] *MS.* πνεύματι. ib. ἡ ἀλήθεια] Tam Syrus quàm Arabs legerunt ſine articulo, quod rectius. 7. Ὅτι uſque ad finem v. 8] *MS.* non aliud hic habet, quam ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες τὸ πνεῦμα, ϗ τὸ ὕδωρ, ϗ τὸ αἷμα· non adjecto illo, ϗ οἱ τρεῖς ἕν εἰσι, quod & Syrus & Arabs legere. Ego hanc quam à MS. poſui lectionem, & quæ à multis aliis confirmatur libris veteribus veram puto. 9. ἣν] *MS.* ὅτι. 10. μαρτυρίαν] MS. μαρτυρίαν τοῦ θεοῦ. ib. τῷ θεῷ] Latinus legit τῷ υἱῷ· quod rectius. 13. τοῖς πιστεύουσιν, &c] *MS.* melius ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ, nec aliter legere Syrus, Latinus, Arabs. 14. θέλημα] *MS.* ὄνομα. 16. ἁμαρτάνουσι μή] *MS.* μὴ ἁμαρτάνουσιν ἁμαρτίαν. 13. ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ] Sic legerunt & Syrus & Arabs. Et ſic habet *MS.* non ἡ γέννησις τοῦ θεοῦ. 20. ἥκει] Syrus & Arabs videntur legiſſe ἧκε, puto & Latinus. ib. τὸν ἀληθινόν] *MS.* & Latinus τὸν ἀληθινὸν θεόν. ib. Ἰησοῦ Χριστῷ] Non eſt in Manuſcripto nec in Latino.

AD JOHANNEM II.

Verſ. 1. καὶ οὐκ ἐγώ] MS. οὐκ ἐγὼ δέ. 2. μένουσαν] MS. οἰκοῦσαν, ſenſu eodem. 3. ἔσται μεθ' ὑμῶν] Deeſt in MS. 4. παρά] MS. ἀπό. 8. ἀπολέσωμεν, &c.] MS. ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε· quæ melius cohærent cum eo quod præceſſit. Nec aliter legit Latinus. 12. ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν] MS. ἐλπίζω γὰρ γίνεσθαι. 13. τῆς ἐκλεκτῆς] Alii libri Εὐδεκτῆς, quod verum puto, ut ſit nomen proprium ſicut Ἐκλεκτή: alii, ἐκλεκτῆς ſine articulo.

AD JOHANNEM III.

Verſ. 1. καὶ εἰς τοὺς ξένους] Lege ut in MS. καὶ ταῦτα ξένους· & ſic legit Latinus. 7. αὐτοῦ ... ἐθνῶν] MS. ἐθνικῶν ſine αὐτοῦ. 8. ἀπολαμβάνειν] MS. ὑπολαμβάνειν. 9. τῇ] MS. τι τῇ· at Latinus, ἂν τῇ. 12. οἴδατε] MS. οἶδας. 13. οὐ θέλω] MS. οὐκ ἐβουλήθην· 15. οἱ φίλοι] MS. οἱ ἀδελφοί.

AD JUDAM.

Verſ. 1. ἡγιασμένοις] MS. ἠγαπημένοις· quomodo legit Latinus. 3. κοινῆς] MS. κοινῆς ἡμῶν· pro quo Latinus legit κοινῆς ὑμῶν. 4 μόνον Θεὸν καὶ δεσπότην τὸν κύριον] MS. μόνον δεσπότην καὶ κύριον· datur Chriſto nomen δεσπότου etiam 2 Petri 2. 18. ubi de iiſdem hominibus agitur. 5. εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο] MS. εἰδότας ἅπαξ πάντα· quomodo & Latinus legit. 5. ὁ κύριος] Quod hic in Latino eſt *Jeſus* venit ex Græcorum librorum compendio in quibus ſcriptum fuit ις. pro κς. 7. ὑπέχουσαι] MS. ὑπερέχουσαι. 12. ἀγάπαις] Nonnulli codices ἀπάταις, errore manifeſto. 15. ἀσεβεῖς αὐτῶν] Abeſt αὐτῶν in MS. 18. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται] MS. ἐπ' ἐσχάτου χρόνου ἐλεύσονται. 22. ἐλεεῖτε διακρινόμενοι] MS. ἐλέγχετε διακρινομένους· nec aliter legit Latinus. 23. πυρὸς ἁρπάζοντες] Sequitur in MS. οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ. 24. αὐτοὺς] MS. ἡμᾶς· at Latinus legit ὑμᾶς, non male: quomodo & Rom. 16. 25. quem locum ob oculos videtur habuiſſe Judas. Ib. ἀμώμους] MS. ἀμέμπτους, ut 1 Theſſ. 3. 13. 25. ἡμῶν] MS. addit διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ Κυρίου. ib. καὶ νῦν, &c.] MS. πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν. Sic legit & Latinus.

IN APOCALYPSIN JOHANNIS.

CAP 1. v. 2. καὶ ἅτινά εἰσι, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι] MS. optimi hæc non habent, nec aliter legit Latinus: ex commate infra 19. huc irrepſere. 5. ἀγαπήσαντι] MS. ἀγαπῶντι, ut indicetur perpetua dilectio. ib. λούσαντι ... ἀπό] MS. λύσαντι ... ἐκ· meminit utriuſque lectionis Arethas. 6. ἡμᾶς, &c.] MS. ἡμῖν βασιλείαν τῷ Θεῷ. 8. Α καὶ τὸ Ω] MS. Ἄλφα καὶ τὸ Ω· non male. 9. καὶ ὑπομονῇ] Græci non videntur legiſſe καὶ ὑπομονῇ. Poteſt tamen id ferri ſi βασιλείαν interpreteris jus ad regnum. 12. ἐλάλει] MS. λαλεῖ quaſi in re præſenti. 13. τῶν ἑπτὰ, &c.] MS. τῶν λυχνιῶν ὁμοίωμα υἱοῦ ἀνθρώπου. 16. καὶ ἔχων] In MS. deeſt ἔχων. 20. ἃς εἶδες] In MS. deeſt, ut & in Latino.

CAP. 2. v. 2. καὶ ὅτι] In MS. deeſt καὶ, ita ut ὅτι ſit explicatio conſtantiæ. 3. καὶ, &c.] In MS. alius eſt ordo verborum, quem ſequitur codex Latinus, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας. 6. ἃ] Abeſt in MS. ſenſu ſalvo. 7. παραδείσου] MS. ἐν τῷ παραδείσῳ 8. τῆς ἐν] MS. τῷ ἐν. ib. πρῶτος] MS. πρωτότοκος. 9. οἶδα, &c.] In MS. tantum eſt, οἶδά σου τὴν θλῖψιν. 10. ἕξετε] MS. ἔχητε, i. *ut habeatis anguſtias.* 13. οἶδα, &c.] MS. οἶδα ποῦ κατοικεῖς· quomodo legit & Latinus. ib. ἐν αἷς ... πιστός] MS. ὁ πιστός μου & delet ἐν αἷς. 14. τὸν Βαλὰκ βαλεῖν] MS. τῷ Βαλὰκ βασιλεῖ. 16. ὁμοίως μετανόησον] MS. ὁμοίως μετανόησον οὖν ut ὁμοίως pertineat ad præcedens comma; & ſit πλεονασμὸς in οὕτως & ὁμοίως. Et quia iſte πλεονασμὸς quoſdam offenderet, eo factum eſt, ut in quibuſdam hic codicibus ὁμοίως mutaretur in ὃ μισῶ. 17. φαγεῖν] In MS. deeſt; quomodo legit Latinus. 18. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ] Deeſt αὐτοῦ in MS. ut in Latino. 20. ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου τὴν Ἰεζαβὲλ] Sic & MS. & ita legerunt veteres omnes. Scriptum autem hic per incuriam ἀφεῖς pro ἀφῇς. ib. ἡ λέγει] MS. ἡ λέγουσα 22. κλίνην] MS. φυλακήν· quod irrepſit per errorem ex v. 10. 24. τοῖς λοιποῖς] Ita MS. non καὶ τοῖς λοιποῖς.

CAP. 3. v. 2. ἔμελλες ἀποβαλεῖν] MS. ἔμελλον ἀποθανεῖν· quomodo legit Latinus. 3. ἐπὶ σέ] Deeſt in Manuſcripto. 7. κλείσει αὐτήν] Deeſt αὐτὴν in Manuſcripto. ib. εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων, καὶ, &c.] Κλείων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει. Latinus hæc & præcedentia legit ut in MS. 10. ὅτι ἐτήρησας] MS. καὶ ἐτήρησας, & ſic legit Latinus. 12. ἡ καταβαίνει] MS. ἡ καταβαίνουσα· quod ſatis redolet locutionem Johannis, qui rectis uti ſolet pro obliquis. 18. ἔγχρισον ἐπὶ τοὺς] MS. ἐγχρῖσαι τούς. 20. καὶ εἰσελεύσομαι] Abeſt καὶ in codicibus quibuſdam. Neque legit Latinus.

CAP. 4. v. 3. καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος] MS. brevius καὶ ὁ καθήμενος· nec aliter Latinus. ib. ὁμοία] MS. & alii multi habent ὅμοιος Attice. 5. φωναί, καὶ βρονταί] In plurimis MS. eſt βρονταὶ καὶ φωναί. 7. ὡς ἄνθρωπος] MS. ὡς ἀνθρώπου· quomodo & Latinus. 8. ἅγιος, &c.] In plurimis MS. ter tantum legitur, ut apud Eſaiam. 11. ὁ ἅγιος] Abeſt in Manuſcripto, ut & in Latino.

CAP. 5. v. 10. βασιλεῖς] MS. βασιλείαν. Et ita hic legit Latinus. ib. βασιλεύσουσιν] Alii MS. habent, ut & Latinus legit βασιλεύσομεν. 14. προσεκύνησαν] Quod hic in nonnullis codicibus additur, ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, deeſt in Manuſcripto.

CAP. 6. v. 8. καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων] MS. καὶ τὸ τέταρτον τῶν θηρίων. 9. μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου] In MS. & aliis libris deeſt τοῦ ἀρνίου· quomodo legit Latinus. 11. ἐδόθησαν &c.] MS. ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή. 12. σελήνη] MS. σελήνη ὅλη. 13. σειομένη] MS. σαλευομένη. 14. ἐκινήθησαν] MS. ἀπεκίνησαν.

CAP. 7. ἐπὶ τῆς γῆς] Deeſt in Manuſcripto. ib. πᾶν δένδρον] MS. δένδρου. 9 καὶ ἰδοὺ, &c.] MS. locutione magis Hebraica, ὄχλον πολὺν, καὶ ἀριθμῆσαι.

CAP. 8. v. 3. λιβανωτόν] Puto legendum λιβανωτὴν, ita ut χρυσοῦν ſit Attice dictum quomodo v. 5. legendum puto. ib. τῶν προσευχῶν] Latinus legit τὰς προσευχὰς, & recte. 4. ταῖς προσευχαῖς τῶν] Puto Latinum hic legiſſe τῶν προσευχῶν τῶν, & recte. 5. αὐτόν] Lege αὐτήν. 7. μεμιγμένον] MS. μεμιγμένα, & ſic legit Latinus. ib. κατεκάη] Additur in MS. καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων· per errorem ut puto. 12. σκοτισθῇ] MS. μὴ φανῇ.

CAP. 9. v. 2. καπνός] MS. καπνὸς καμίνου μεγάλης. 4. μόνους ... αὐτῶν] Abſunt in MS. 5. βασανίσωσι] MS. βασανισθήσονται. 6. φεύξεται] MS. φεύγει. 10. ἐξουσίαν ἔχουσι] MS. ἡ ἐξουσία αὐτῶν· at Latinus legit, ut quidam codices habent, καὶ κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν, &c. 11. ἄγγελον τῆς ἀβύσσου] MS. τὸν ἄρχοντα τῆς ἀβύσσου τὸν ἄγγελον.

CAP. 10. v. 4. καὶ μετὰ ταῦτα γράφεις] Melius alii, μὴ ταῦτα γράφῃς. 6. τὴν γῆν, &c.] Deſunt τὴν γῆν, & ſequentia in MS. 7. τελεσθῇ] MS. καὶ ἐτελέσθη. 9. δός μοι ... βιβλαρίδιον] MS. δοῦναί μοι ... βιβλιδάριον. ib. κοιλίαν] Forte cum MS. legendum καρδίαν.

CAP. 11. v. 5. οὕτω] Deeſt in MS. 7. τὸ θηρίον τό] MS. τὸ θηρίον τὸ τέταρτον· ſed puto ſcriptum fuiſſe τὸ τεράστιον.

CAP. 12. v. 3. δέκα] Quidam codices ἑπτὰ per errorem ex notis Numeralibus. 11. τὸν ποταμὸν ὃν] MS. τὸ ὕδωρ ὅ.

CAP. 13. v. 1. ὀνόματα] Multi libri ὄνομα· id vero eſt *Urbs æterna.* 4. τῷ δεδωκότι] MS. ὅτι ἔδωκε. τίς δύναται] MS. καὶ τίς δύναται· quomodo legit & Latinus. 5 βλασφημίαν] MS. βλάσφημα· non malé. ib. ποιῆσαι] Sic & MS. ſine voce πόλεμον quæ mox v. 7. ſequetur. 6. τὸ στόμα αὐτοῦ βλασφημίαν] MS. τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας· non malé. Nec aliter hic legit Latinus. 7 καὶ νικῆσαι αὐτούς] Abſunt hæc in MS. & hujus commatis præcedentia. Et ſatis comprehenduntur in verbis ante poſitis. ib. φυλήν] MS. φυλὴν καὶ λαόν· quomodo legit & Latinus. 9. αἰχμαλωσίαν] MS. εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν, &c. quod non improbo. 13. πληγή, &c.] MS. ἡ πληγὴ αὐτοῦ.

CAP. 14. v. 6. εὐαγγελίζεσθαι τούς] MS. εὐαγγελίζεσθαι ἐπὶ τούς. 8. ἐκ τοῦ] MS. ἡ ἐκ τοῦ quomodo & Latinus legit. 10. ἐν τῷ ποτηρίῳ] MS. ἐκ τοῦ ποτηρίου. 12. ὧδε ... ὧδε οἱ] MS. ὧδε ἡ ... οἱ· quomodo legit hic Latinus. 13. τὰ δέ] MS. τὰ γάρ· quomodo & legit Latinus. 18. ἐξῆλθεν] Deeſt in MS. ib. καὶ ἐκραύγασε] MS. ἐφώνησε ſine καί.

CAP. 15. v. 3. τῶν ἁγίων] MS. τῶν ἐθνῶν. 4. τίς οὐ μή, &c.] MS. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ ἐνώπιόν σου κύριε, ὅτι τὰ ἔθνη, omiſſis quæ in medio. 6. λίνον] Libri quidam λίθον, & ſic legit Latinus: per errorem ſcribarum, ut puto.

CAP. 16. v. 1. τὰς φιάλας] MS. τὰς ἑπτὰ φιάλας· quomodo legit & Latinus. 2. εἰς τούς] MS. ἐπὶ τούς· non male. 9. τὸ ὄνομα τοῦ] MS. ἐνώπιον τοῦ. 13. τρία] Abeſt in MS. 17. ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ] MS. ἐκ τοῦ ναοῦ ſine τοῦ οὐρανοῦ & ſic Latinus. 18. οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο] MS ἄνθρωπος ἐγένετο.

CAP. 17. v. 1. ἦλθεν] MS ἐξῆλθεν. 4 πορφύραν] MS. πορφυροῦν, ſc. ἱμάτιον. ib. καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς] Ita & MS. At alii codices habent καὶ ἀκαθάρτητος quomodo videtur legiſſe Latinus; Arethas vero καὶ τῶν ἀκαθάρτων τῆς. 5. πορνῶν] Arethas habet πορνειῶν· & ita legit Latinus. 8. βλέποντες] MS. βλεπόντων· non male. 16. καὶ τὸ θηρίον] Arethas habet ἐπὶ τὸ θηρίον, & libri multi: nec aliter legit Latinus. 17. καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν] Abſunt à MS. ut & à Latino.

CAP. 18. v. 2. δαιμόνων] MS. δαιμονίων· quomodo LXXII שעירים Eſa. 13. 21. vertunt. 3. πεπόνηκε] MS. πέπωκε· & ſic legit Latinus. 6. ὑμῖν] Abeſt à MS. non male. 12. ξύλον] MS. σκεῦος. 13. κινάμωμον] MS. addit καὶ ἄμωμον. 14. εὑρήσεις αὐτά] MS αὐτὰ εὑρήσουσι. 17. τῶν πλοίων πλέων] MS. τόπον πλέων, ſupple τοῦτον. Unde corrigenda Lat. verſio *in locum,* non *in lacum.* Quidam codices poſt πλέων addunt καὶ ναῦται· ſed nihil eo opus. 18 τὸν καπνόν] MS. τὸν τόπον· & ſic legit Latinus. 19. κλαίοντες καὶ πενθοῦντες] Deeſt in MS. 21. μύλον] MS. μυλινόν· non male. 22 πάσης τέχνης] Deeſt in MS.

CAP. 19. v. 11. καλούμενος] Deeſt in MS. 20. μετ' αὐτοῦ ὁ] MS. οἱ μετ' αὐτοῦ.

CAP. 20. v. 2. τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον] MS. ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος. 3. ἐπάνω αὐτοῦ] MS. ἐμμενῶς αὐτόν. 4. πεπελεκισμένων] MS. πεπολημένων· ſed puto ſcribam ſcribere voluiſſe πεπολεμένων. 8. ὧν ὁ ἀριθμός] MS. cum Hebraiſmo ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν.

CAP. 21. v. 1. καὶ ἡ, &c.] MS. καὶ τὴν θάλασσαν οὐκ εἶδον ἔτι. 2. Ἱερουσαλήμ] MS. Ἱερουσαλὴμ καινήν· quomodo legit & Latinus. 3. οὐρανοῦ] MS. θρόνου. 6 τῆς πηγῆς] Deeſt in *MS.* 8 φαρμακεῦσι] *MS.* φαρμακοῖς. ib τοῖς ψευδέσι] *MS.* τοῖς ψεύσταις. 10. τὴν μεγάλην] Abeſt in *MS.* ut & in Latino. 23. ἐν αὐτῇ] MS. αὐτῇ.

CAP. 22. v. 2. καὶ ἐντεῦθεν] *MS.* καὶ ἐκεῖθεν· non male. 3. κατανάθεμα] *MS.* κατάθεμα. 5. ἐκεῖ] *MS.* ἔτι· quomodo legit Latinus. ib. λύχνου καὶ φωτός] *MS.* φωτὸς λύχνου, καὶ φῶς· eodem nomine diverſe conſtructo. 8. ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν] *MS.* πρὸ ποδῶν. 11. καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω] Alii libri καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπωσάτω ἔτι. Deſunt in *MS.* videntur tamen retinenda: & legit hanc particulam Cyprianus. ib. δικαιοσύνην ποιησάτω] Ita *MS.* 14. οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] *MS.* οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν· & ſic legit Latinus. 18. ἑπτά] Multi codices Græci non habent, ut nec Latinus. Pro ἐπιθήσει *MS.* habet ἐπιθήσῃ, & mox ἀφελεῖ· & ſic legit Latinus, & ita citantur verba apud Aretham. 20. ναὶ ἔρχου] Deeſt ναὶ in Manuſcripto, ut & in Latino. 21. Ἡ χάρις, &c.] In Manuſcripto nihil aliud eſt quam Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου τοῦ Ἰησοῦ μετὰ πάντων.

Ne vacarent ſequentes paginæ hæc ſubjicere placuit.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Πιστεύω εἰς Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς· καὶ εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, Κύριον ἡμῶν, συλληφθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, γεννηθέντα ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου· παθόντα ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, σταυρωθέντα, θανόντα, καὶ ταφέντα· κατελθόντα εἰς ᾅδου· τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν· ἀνελθόντα εἰς οὐρανούς, καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς παντοκράτορος. ὅθεν μέλλει ἔρχεσθαι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Πιστεύω εἰς πνεῦμα ἅγιον· πιστεύω τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν καθολικήν, ἁγίων κοινωνίαν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, σαρκὸς ἀνάστασιν, ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

Η ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΑΙΑΝ ΣΥΝΟΔΩ ΕΚΤΕΘΕΙΣΑ ΠΙΣΤΙΣ.

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων· καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτὸς, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ· γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα· σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ

κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός· καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν· εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Ὅστις βούλεται σωθῆναι, πρὸ πάντων χρὴ κρατεῖν τὴν καθολικὴν πίστιν· ἣν εἰ μή τις ἕκαστος σώαν καὶ ἀμώμητον τηρήσῃ, ἄνευ δισταγμοῦ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπολεῖται. Πίστις δὲ ἡ καθολικὴ αὕτη ἐστίν, ἵνα ἕνα Θεὸν ἐν τριάδι καὶ τριάδα ἐν μονάδι σεβώμεθα· μήτε συγχέοντες τὰς ὑποστάσεις, μήτε τὴν οὐσίαν μερίζοντες. ἄλλη γάρ ἐστιν ἡ ὑπόστασις τοῦ Πατρός, ἄλλη τοῦ Υἱοῦ, ἄλλη τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος μία ἐστὶν ἡ θεότης, ἴση ἡ δόξα, συναΐδιος ἡ μεγαλειότης· οἷος ὁ Πατὴρ τοιοῦτος ὁ Υἱός, τοιοῦτο καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. ἄκτιστος ὁ Πατήρ, ἄκτιστος ὁ Υἱός, ἄκτιστον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· ἀκατάληπτος ὁ Πατήρ, ἀκατάληπτος ὁ Υἱός, ἀκατάληπτον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· αἰώνιος ὁ Πατήρ, αἰώνιος ὁ Υἱός, αἰώνιον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Πλὴν οὐ τρεῖς αἰώνιοι, ἀλλ' εἷς αἰώνιος· ὥσπερ οὐδὲ τρεῖς ἀκατάληπτοι, οὐδὲ τρεῖς ἄκτιστοι, ἀλλ' εἷς ἄκτιστος, καὶ εἷς ἀκατάληπτος. Ὁμοίως, παντοδύναμος ὁ Πατήρ, παντοδύναμος καὶ ὁ Υἱός, παντοδύναμον καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. πλὴν οὐ τρεῖς παντοδύναμοι, ἀλλ' εἷς παντοδύναμος. Οὕτω θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· πλὴν οὐ τρεῖς θεοί, ἀλλ' εἷς Θεός. Ὁμοίως Κύριος ὁ Πατήρ, Κύριος ὁ Υἱός, Κύριος καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. πλὴν οὐ τρεῖς Κύριοι, ἀλλ' εἷς ἐστι Κύριος· ὅτι ὡς ἰδίαν μίαν ἑκάστην ὑπόστασιν Θεὸν καὶ Κύριον ὁμολογεῖν τῇ Χριστιανικῇ ἀληθείᾳ βιαζόμεθα, οὕτω τρεῖς θεοὺς ἢ τρεῖς Κυρίους λέγειν, τῇ καθολικῇ εὐσεβείᾳ κωλυόμεθα. Ὁ Πατὴρ ἀπ' οὐδενός ἐστι ποιητός, οὔτε μὴν κτιστός, οὐ δὲ γεννητός· ὁ Υἱὸς ἀπὸ τοῦ Πατρὸς μόνου ἐστίν, οὐ ποιητός, οὐ κτιστός, ἀλλὰ γεννητός· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀπὸ τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, οὐ ποιητόν, οὐ κτιστόν, οὐ δὲ γεννητόν, ἀλλ' ἐκπορευτόν. Εἷς οὖν Πατήρ, οὐ τρεῖς πατέρες. εἷς Υἱός, οὐ τρεῖς υἱοί· ἓν πνεῦμα ἅγιον, οὐ τρία πνεύματα ἅγια. Κἂν ταύτῃ τριάδι οὐδὲν πρότερον ἢ ὕστερον, οὐδὲν μεῖζον ἢ ἔλαττον, ἀλλὰ σῶαι αἱ τρεῖς ὑποστάσεις καὶ συναΐδιαι εἰσὶν ἑαυταῖς καὶ ἴσαι. ὥστε κατὰ πάντα (καθὼς εἴρηται) καὶ τὴν μονάδα ἐν τριάδι σέβεσθαι δεῖ, καὶ τὴν τριάδα ἐν μονάδι. ὁ γοῦν βουλόμενος σωθῆναι, οὕτω περὶ τριάδος φρονείτω.

Πλὴν ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς αἰώνιον σωτηρίαν, ὅπως καὶ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτι ὀρθῶς πιστεύσῃ· ἔστι γὰρ πίστις ὀρθή, ἵνα πιστεύωμεν, καὶ ὁμολογῶμεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Θεὸς ἄνθρωπός ἐστι, Θεὸς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς πρὸ αἰώνων γεννηθείς, καὶ ἄνθρωπος ἐκ τῆς οὐσίας τῆς μητρὸς ἐν τῷ αἰῶνι τεχθείς. Τέλειος Θεός, καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ ἀνθρωπίνης σαρκὸς ὑφιστάμενος, ἴσος τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, ἐλάττων τοῦ πατρὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. ὃς εἰ καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπός ἐστιν, οὐ δύο ὅμως, ἀλλ' εἷς ἐστι Χριστός. εἷς δέ, οὐ τροπῇ τῆς θεότητος εἰς σάρκα, ἀλλὰ προσλήψει τῆς ἀνθρωπότητος εἰς θεόν. εἷς πάντως, οὐ συγχύσει τῆς οὐσίας, ἀλλ' ἑνότητι τῆς ὑποστάσεως. καὶ γὰρ ὡς ψυχὴ λογικὴ καὶ ἡ σάρξ, εἷς ἐστιν ἄνθρωπος· οὕτω καὶ ὁ θεάνθρωπος, εἷς ἐστι Χριστός. Ὃς ἔπαθε διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, κατῆλθεν εἰς ᾅδου, ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἐκ τῶν νεκρῶν. ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς, κάθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς καὶ θεοῦ παντοκράτορος, ὅθεν ἥξει κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. οὗ τῇ παρουσίᾳ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀναστήσονται μετὰ τῶν σωμάτων αὐτῶν, καὶ ἀποδώσουσιν ἐξ ἰδίων ἔργων τὴν ἀπολογίαν, καὶ οἱ μὲν τὰ ἀγαθὰ πράξαντες πορεύσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον· οἱ δὲ τὰ φαῦλα, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Αὕτη ἐστὶν ἡ καθολικὴ πίστις, ἣν ἐὰν μή τις πιστῶς πιστεύσῃ, σωθῆναι οὐ δυνήσεται.

Η ΕΚΤΕΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΕΝ ΚΑΛΧΗΔΟΝΙ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΙΣΤΙΣ.

Ἑπόμενοι τοίνυν τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦμεν υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ συμφώνως ἅπαντες ἐκδιδάσκομεν· τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν θεότητι, καὶ τέλειον τὸν αὐτὸν ἐν ἀνθρωπότητι θεόν· ἀληθῶς, καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς, τὸν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος· ὁμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. κατὰ πάντα ὅμοιον ἡμῖν, χωρὶς ἁμαρτίας, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ μακαρίας τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν Κύριον μονογενῆ ἐν δύο φύσεσιν, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωριζόμενον, οὐδαμοῦ τῆς τῶν φύσεων διαφορᾶς ἀνῃρημένης διὰ τὴν ἕνωσιν, σωζομένης δὲ μᾶλλον τῆς ἰδιότητος ἑκατέρας φύσεως, καὶ εἰς ἓν πρόσωπον καὶ μίαν ὑπόστασιν συντρεχούσης, οὐχ ὡς εἰς δύο πρόσωπα μεριζόμενον, ἢ διαιρούμενον, ἀλλ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν μονογενῆ θεὸν λόγον καὶ Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καθάπερ ἄνωθεν οἱ προφῆται περὶ αὐτοῦ καὶ ἡμᾶς αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐξεπαίδευσε, καὶ τὸ τῶν πατέρων ἡμῖν παραδέδωκε σύμβολον.

ΕΚ ΣΟΦΡΟΝΙΟΥ, ΚΑΙ ΔΩΡΟΘΕΟΥ.

Ματθαῖος ὁ καὶ Λευΐ, ἀπόστολος ἀπὸ τελωνῶν, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ πρῶτος διὰ τοὺς ἐκ περιτομῆς πιστεύσαντας εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ γράμμασι καὶ ῥήμασιν Ἑβραϊκοῖς συνέταξε· μετέφρασε δὲ τοῦτο Ἰωάννης ἀπὸ τῆς Ἑβραΐδος γλώττης, εἰς Ἑλληνίδα, ὡς λέγουσι.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής, καὶ πρῶτος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου, ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ μέχρι Πενταπόλεως. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κάλων λαβὼν κατὰ τοῦ τραχήλου, καὶ συρεὶς ἀπὸ τῶν καλουμένων Βουκόλου τόπων ἕως τῶν καλουμένων Ἀγγέλων, ἐκεῖ ἐκάη πυρὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλομανῶν, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τοῖς Βουκόλου

Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀντιοχεὺς μὲν τὸ γένος ἦν, ἰατρὸς δὲ τὴν τέχνην· συνεγράψατο δὲ τὸ μὲν εὐαγγέλιον κατ' ἐπιτροπὴν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου· τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων κατ' ἐπιτροπὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου· συναπεδήμησε γὰρ τοῖς ἀποστόλοις, καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, οὗ καὶ μνημονεύσας ὁ Παῦλος ἔγραψεν ἐν ἐπιστολῇ, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς ἐν Κυρίῳ· Ἀπέθανε δὲ ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

Ἰωάννης ὁ ἀδελφός, ὁ καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ Κυρίου γενόμενος, ὃν καὶ ἠγάπα ὁ Κύριος, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ὑπὸ δὲ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐξωρίσθη ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. ἐκεῖ δὲ ὢν καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἔγραψε, καὶ ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ] διὰ Γαΐου τοῦ ξενοδόχου, καὶ διακόνου, ᾧ καὶ Παῦλος ὁ ἀπόστολος μαρτυρεῖ, λέγων Ῥωμαίοις, Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Τραϊανοῦ ἐπάνεισιν ἀπὸ τῆς νήσου ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ παραμένει ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἔζησεν ἔτη ρκ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ Η ΤΕΤΡΑΣ ΟΣΑ ΓΡΑΦΕΙ

θαύματα Χριστοῦ τοῦ θεανθρώπου λόγου.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Τὰ Ματθαίου πρώτιστα κείσθω τοῖς λόγοις
Πρώτιστα λέπραν ἐξιᾶται τῷ λόγῳ,
Καὶ παιδίον ῥώννυσιν Ἑκατοντάρχου,
Ὁ πυρετὸς δὲ πενθερᾶς φεύγει Πέτρου,
Βάλλει τε μακρὰν καὶ νόσων ποικιλίας.
Θάλασσαν ἱστᾷ καὶ καταιγίδα ζάλης,
Σὺν ἀγέλῃ χοίρων τε δαίμονας πνίγει,
Παραλυτικὸς τὴν κλίνην ἐπηρμένος,
Αἱμόρροουσαν ἐξιᾶται κρασπέδῳ,
Καὶ πνεῖν δὲ ποιεῖ τὴν Ἰαείρου κόρην.
Τυφλοῖς δὲ δυσὶ τοῦ φάους βρύσιν χέει,
Φεύγει τε δαίμων, καὶ λαλεῖ κωφὸς μέγας.
Ῥήγνυσι δεσμὰ τῆς χειρὸς ἐν σαββάτῳ,
Σατὰν δέ, καὶ πώρωσιν αὖθ' ἑνὸς λύει
Ἐν πέντε δ' ἄρτοις πεντακισχιλίους τρέφει,
Καὶ δώδεκα πίμπλησι φορμοὺς ἐκ κόρου,
Κατὰ θαλάσσης ἀβρόχως διατρέχει
Πνεῦμα διώκει θυγατρὸς Χαναναίας,
Ἄρτοις δ' ἐν ἑπτὰ τοὺς τετρακισχιλίους
Τρέφει διαρκῶς ἄτερ ἑπτὰ σπυρίδων,
Μορφὴν ἀμείβει προσβλέπων Θαβωρίων
Παῖδα διώκει τῶν σελήνης ὀργίων,
Ἐξ Ἱεριχὼ τὸ σκότος τυφλῶν λύει,
Χωλοὺς τε πηροὺς ὑγιεῖς πράσσει δύο,
Ξηρὰν συκῆν δείκνυσιν ἐξ ἀκαρπίας.
Σταυρῷ δ' ἐπαρθείς, φωσφόρον κρύπτει ζόφῳ,
Θεῖον καταπέτασμα ῥήγνυται δόμου,
Ἡ γῆ στροβεῖται, καὶ διχάζονται πέτραι,
Νεκροὶ δὲ πολλοὶ κατέλειψαν τοὺς τάφους.
Αὐτὸς δ' ἀναστὰς ἐν τρισὶ τῶν ἡμέραις.
Ὤφθη μαθηταῖς ἀλλ' ἐνεργῶν μυρία.

ΜΑΡΚΟΣ.

Ὁ δ' αὖγε Μάρκος προστίθησι καὶ τάδε,
Τὸν δαίμονα πόρρωθεν ἐκβάλλει λόγῳ,
Παραλυτικὸν συνάγει στέγῃ μέσῃ
Πνεῦμα διώκει τῆς κόρης Φοινικίσσης,
Μογιλάλου τε τὴν πέδην γλώσσης λύει.
Ἔπειτα τυφλὸς πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπει,
Καὶ Βαρτιμαῖος εἶδεν ἡλίου σέλας.

ΛΟΥΚΑΣ.

Λουκᾶς δὲ πολλὰ συνετῶς διαγράφει,
Καὶ ταῦτα λαλῶν προσφέρει σοὶ καὶ τάδε,
Τὴν ἄγραν ἀβρὰν τὴν κλῆσιν τῶν ἰχθύων,
Ἐν Ναῒν ἐπνεῖ τὸν μόνον χήρας γόνον
Τὴν χρίσασαν μύροις δὲ τῷ λόγῳ χρίει:
Τὴν δ' αὖγε συγκύπτουσαν ὤρθωσε ξένως,
Ὑδρωπικοῦ τε συστολὴν γαστὴρ φέρει,
Καὶ τῶν δέκα λέπρωσιν ἐν λόγῳ ξέει,
Καὶ τὰ ἄλλα πάντα προσφυῶς διαγράφει.

ΙΩΑΝΝΗΣ.

Βροντῆς δ' ὁ παῖς, μάλιστα χαίρει τοῖς λόγοις,
Χριστοῦ πρὸ πάντων οὐ τόσον τερασίοις
Ὕδωρ πρὸς οἶνον ἐν Κανᾷ γάμῳ στρέφει,
Μακρὰν τε παράλυσιν ἐν στοᾷ λύει,
Καὶ Σιλωὰμ δείκνυσι τυφλὸν ἐμβλέπειν,
Σωοῖ λόγῳ Λάζαρον ἐξ ᾅδου φίλον,
Τὸ δ' αὖγε μακρὸν τῆς γραφῆς Ἰωάννου,
Περὶ θεοῦ λόγοι καὶ πνεύματος θ' ἅμα,
Καὶ διαθήκης ὑστέρας μυστηρίων,
Ἀποκρύφων ἄλλων τε μυστικωτέρων.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ ΔΕ ΕΝΤΑΥΘΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΑΘΡΕΙ

Εὐαγγελιστῶν τοῖς Θεοῦ λόγοις φίλος.

ΜΑΤΘΑΙΟΣ.

Ταύτας Ματθαῖος εὐστόχως διεγράφει,
Πρώτη μὲν οἴκου πρὸς πέτραν ἱδρυσμένου,
Σπόρου πεσόντος ὡς ἔτυχεν εἰς χθόνα,
Ἄλλος σπόρος δὲ συμμιγεὶς ζιζανίοις,
Δένδρον μέγα νάπυος ἐκ βραχυτάτου.
Ζύμην ἀλεύρου τοῖς σάτοις κεκρυμμένην,
Ὠνητὸν ἀγρὸν τοῦ χρυσοῦ πολλοῦ χάριν,
Πολύτιμόν τε μαργαρίτην ἐμπόρου.
Πανάγρον αὖθις ἐκ σαγήνης ἰχθύων,
Καὶ τὸ πλανηθὲν ἐξ ἑκατὸν ἀγέλης,
Πολλὴν ὀφειλὴν τῶν ταλάντων μυρίων,
Ἄνισον ἴσην ἐργατῶν μισθαρνίαν.
Τοὺς ἐναλλὰξ πρὸς λόγους πεπραχότας,
Εἰς ἄμπελον δὴ πατρικοὺς ὠθουμένους,
Κακοὺς γεωργοὺς καὶ φονεῖς τοῦ δεσπότου.
Φίλοι νόθοι καὶ γάμου πανδαισία,
Μωρῶν, φρονίμων παρθένων αἱ λαμπάδες,
Δούλοις νέμων τάλαντα τέχνῃ δεσπότης,
Τὰ δεξιὰς πρόβατα σὺν εὐωνύμοις.

ΜΑΡΚΟΣ.

Μάρκος δὲ τούτων τέσσαρας μόνας λέγει
Διπλῶν σπόρων ἄνισον εἰσφορᾶς δόσιν,
Καὶ τῶν λεγόντων ἐκκοπεῖν ζιζανίων,
Τοῦ νάπυός τε καὶ υἱὸν τοῦ δεσπότου,
Ὃς ἀμπελῶνος εἶχε τὸν κλῆρον μόνος.

ΛΟΥΚΑΣ.

Παραβολὰς πλείας δὲ Λουκᾶς συγγράφει,
Μεθ' ὧν ἀρίθμει δὲ νυνὶ γεγραμμένας,
Πρώτιστος οἶκος ἀσφαλὴς ὑπὲρ πέτρας.
Εὖ πολλὰ παθὼν καὶ φίλων ἔνθεν πλέον,
Λῃσταῖς πεσὼν ἄνθρωπος ἐξ ὁδοιπόρων,
Αἰτῶν ἀκαίρως λαμβάνων ἐκ τῆς βίας,
Ὄντα πονηρὰ τὸν λίθον καὶ σκορπίον,
Οὐ μὴ διδοῦσιν ἀντ' ἄρτου καὶ ἰχθύος.
Ἑπτὰ πονηρῶν πνευμάτων συνοικία,
Μένων τε δοῦλος ἐκ γάμου τὸν δεσπότην,
Μετὰ δὲ κόπρον καὶ συκῆν τεμεῖν δέον.
Σάρωσις οἴκου, καὶ χαρὰ δραχμῆς ξένη,
Πατὴρ ἀσώτου συμπαθὴς ὑπὲρ φύσιν,
Οἰκονόμος τε τῆς καλῆς ἀδικίας
Κλέπτων προμηθῶς ἐκ χρεῶν ἄλλην χάριν·
Ἕλκη Λαζάρου, καὶ κάμινος πλουσίου,
Κριτὴς ἀδικῶν καὶ ξένη χήρας βία.
Οἰκτρὸς τελώνης καὶ φαρισαίου τῦφος.
Καὶ μνῶν μερισμός. ἰσαριθμοῖ τοῖς δέκα
Τούτοις ὁ Λουκᾶς, ὁ δ' Ἰωάννης μόνος
Οὐκοῦν λόγον πέπραχε τούτων οὐδ' ὅλως,
Ἄλλων δὲ πολλῶν μυστικωτέρων λόγων.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Καὶ πράξεων δὴ τὰ τεράστια σκόπει.
Ἀνέρχεται μὲν εἰς πόλους ὁ δεσπότης,
Οὗ δ' αὖγε παράκλητος ἔρχεται κάτω.
Καὶ Πέτρος ἀνίστησι χωλὸν ἐν πύλαις,
Ἀνανίας καὶ Σάπφειρα νεκροῦνται ξένως,
Βαπτίζεται δὲ πρὸς Φιλίππου Κανδάκης,

Φάος μέγα σβέννυσι τὰς Παύλου κόρας,
Τὸν Αἰνέαν ῥώννυσι Πέτρος ἐκ κλίνης,
Καὶ τῇ Ταβιθᾷ τὴν ψυχὴν πάλιν νέμει,
Σκεῦος μέγα πάνζωον ἄνωθεν βλέπει·
Σφάττει τὸν Ἰάκωβον Ἡρώδης ξίφει.
Τυφλὸν δὲ ποιεῖ τὸν Ἐλύμαν ὁ Παῦλος.
Χωλάς τε βάσεις συμποδοῖ πρὸς τῇ σφυρᾷ,
Βάλλει δὲ καὶ Πύθωνος πνεῦμα μακρόθεν,
Σεισμὸς ποδῶν, ῥήγνυσι δεσμὰ σὺν Σίλᾳ,
Χρωτὸς τὰ σουδάρια τὰς νόσους λύει,
Ζωοῖ δὲ τὸν Εὔτυχον ἀπὸ θυρίδος.
Πρὸς Ἀγρίππαν, Φήλικα καὶ τὴν Βερνίκην,
Δ' ἄλογοι κράτιστοι, καὶ πλοῦς εἰς Ῥώμην,
Ναυάγιον, τεσσάρσις ἐνθάδε ξένη
Καὶ τὴν ἔχιδναν εἰς Μελίτην κλινύει,
Καὶ γαστέρα σφίγγει δὲ πατρὸς Πουπλίου,
Πρὸς τὴν Ῥώμην ἔπειτα διδάσκει τρέχων.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

Ἐπιστολῶν μάνθανε τὰς κλήσεις Παύλου.
Πρὸς Ῥωμαίους πρώτιστα τὴν πρώτην γράφει,
Τὴν δευτέραν, τρίτην τε πρὸς Κορινθίους,
Ἡδ' αὖ τετάρτη πρὸς Γαλάτας ἐγράφη,
Πέμπτη δὲ σαφῶς ἐστι πρὸς Ἐφεσίους.
Ἕκτην ἔχεις δὲ τὴν πρὸς Φιλιππησίους,
Μετὰ δὲ ταύτην ἐστὶν ἡ πρὸς Ῥοδίους,
Οὓς Κολοσσαεῖς ἐκ Κολοσσοῦ προσγράφει,
Διπλᾶς μετ' αὐτὰς τοῖς Θεσσαλονικεῦσι.
Πρὸς Τιμόθεον τὰς δύο στέλλει πάλιν,
Πρὸς Τίτον στέλλει δὲ τὴν δωδεκάτην,
Ἔχεις πρὸς Φιλήμονα τὴν ἄλλην πάλιν,
Ἐν ὑστέροις δὲ τὴν πρὸς Ἑβραίους γράφει,
Οὖσαν δεκάτην καὶ τετάρτην ἐν λόγῳ.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΙΣΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΑΛΛ' ΟΥ ΤΑΣ ΑΥΤΑΣ

λέξεις, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἐχούσας.

GENES.

1.1. Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας. Heb. 11. 3.
1.1. Οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι. 2 Pet. 3. 5.
1.27. Ἀδὰμ πρῶτος ἐπλάσθη. 1 Tim. 2.13.
2.22. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός. 1 Cor. 11. 8.
3. 4. Ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. 2 Cor. 11. 3.
3. 6. Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη. 1 Tim. 2. 14.
4. 4. Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ. Heb. 11. 4.
4 8. Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου. Mat. 23.35.
4. 8. Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν. 1 Joan. 3. 12.
4 8. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν. Judæ 12.
5. 24. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη. Heb. 11. 5.
6. 12. Ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία. 1 Pet. 3. 20.
6. 13. Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε. Heb. 11. 7.
6. 22. Ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα. 2 Pet. 2. 5.
7. 4. Ὥσπερ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Mat. 24.37.
9. 6. Πάντες οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Mat. 26. 52. Apoc. 13. 10.
12. 4. Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ: Heb. 11. 8.
14. 18. Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ. Heb. 7. 1.
16. 15. Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης. Gal. 4. 22.
17. 11. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς. Act. 7. 8 Rom. 4. 8.
18. 10. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάῤῥα. Heb. 11. 11.
18. 12. Ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ. 1 Pet. 3. 6.
19. 25. Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας. 2 Pet. 2. 6.
19. 25. Ὡς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα. Judæ 7.
19. 26. Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Luc. 17. 32.
19. 26. Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ. ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον. Luc. 17.27.
21. 1. Ἀβραὰμ υἱὸν ἔσχεν ἐκ τῆς ἐλευθέρας. Gal. 4. 23.
21. 1. Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραάμ. Heb. 11. 17.
22. 9. Ἀβραὰμ ἀνενέγκας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Jac. 2. 21.
22. 16. Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. Luc. 1. 55.
25. 22. Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαάκ. Rom. 9. 10.
25. 31. Μήτις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια. Heb. 12. 16.
27. 28. Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν. Heb. 11. 20.
48. 15. Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων. Heb. 11. 21.
49. 10. Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ Joan. 1. 46.
50. 24. Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν. Heb. 11. 22.

EXOD.

2. 2. Πίστει Μωσῆς γεννηθείς. Heb. 11. 23.
2. 11. Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος. Heb. 11. 24.
2. 11. Μωσῆς ἰδών τινα ἀδικούμενον. Act. 7. 24.
3. 2. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα. Act. 7.30.
12. 11. Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα. Heb. 11. 28.
14. 22. Εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο. 1 Cor. 10. 2.
14. 22. Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Heb. 11. 29.
16. 15. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα. Joan. 6. 49.
16. 15: Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Joan. 6.31.
16. 15. Πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικόν. 1 Cor. 10.3.
17. 6. Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. 1 Cor. 10. 4.
19. 6. Ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν. 1 Pet. 2. 9.
19. 12. Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους. Heb. 12. 20.
19. 16. Οὐ γὰρ προσεληλύθατε. Heb. 12. 18.
24. 8. Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς. Heb. 9. 19.
32. 6. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε. 1 Cor. 10. 7.
26. 1. Σκηνὴ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη. Heb. 9. 2.

LEVIT.

12. 3. Ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. Joan. 7. 22.
2. 3. Ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ. Luc. 2. 21.
12. 4. Ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ. Luc. 2. 22.
12. 6. Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ. Luc. 2. 24.
14. 4. Προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς. Mat. 8. 4. Marc. 1. 44.
16. 14. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων. Heb. 9. 13.
16. 17. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω. Luc. 1. 10.
19. 15. Μὴ ἐν προσωποληψίαις. Jac. 2. 1.
19. 17. Ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου. Mat. 18. 15. Luc. 17. 3.
20. 15. Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι. Joan. 8. 5

NUMER.

8. 16. Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν. Luc. 2. 23.
9. 18. Πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην. 1. Cor. 10. 1.
11. 7. Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Joan. 6. 31.
21. 7. Ὡς δὲ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Heb. 3. 2.
14. 37. Ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Heb. 3.17.
14. 36. Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐτῶν. 1 Cor. 10. 10.
16. 1. Τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Judæ 11.
19. 3. Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα. Heb. 13. 11.
20. 10. Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. 1 Cor. 10. 4.
21. 5. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν. 1 Cor. 10. 9.
21. 9. Καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Joan. 3. 14.
22. 23. Ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον. 2 Pet. 2. 16.
22. 39. Τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν. 2 Pet. 2. 15. Judæ 11.
24. 14. Διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τὸν Βαλάκ. Apoc. 2. 14.
25. 6. Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν. 1 Cor. 10. 8.
26. 64. Κατεστρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 1 Cor. 10. 5.
28. 8. Σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν. Mat. 12. 5.

DEUTER.

1. 16, 17. Μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε. Jac. 2. 1. 9.
10. 17. Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Rom 2. 11. Act. 10. 34. Col. 3. 25. Eph. 6. 9.
17. 6. Ἀθετήσας τις νόμον. Heb. 10. 28.
18. 1. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; 1 Cor. 9. 13.
24. 1. Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα. Mat. 5. 31. 19. 7. Marc. 10. 4.

JOSUE.

2. 1. Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη. Jac. 2. 25.
6. 20. Πίστει τὰ τείχη Ἰεριχὼ ἔπεσε. Heb. 11. 30.
6. 20. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη. Heb. 11. 31.

SAMUEL I.

21. 6. Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβίδ, ὅτε ἐπείνασεν. Mat. 12. 3. Mar. 2. 25. Lu. 6. 4

REGUM I.

2. 10. Ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. Act. 2. 29. 13. 36
10. 1. Βασίλισσα νότου. Mat. 12. 42. Luc. 11. 31.
17. 1. Ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία. Luc. 4. 25.
17. 1. Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν. Jac. 5. 17.

REGUM II.

4. 29. Μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Luc. 10. 4.
5. 13. Πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν. Luc. 4. 27.

PARAL. I.

23. 13. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλ' ὁ καλούμενος. Heb. 5. 4.

JOB.

1. 21. Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον. 1 Tim. 6. 7.
5. 17. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν. Jac. 1. 12.
34. 19. Οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός. Act. 10. 34.

PSALM.

41. 10. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει. Mat. 26. 24. Marc. 14. 21. Luc. 22. 22
13. 25. Δαβὶδ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. Act. 7. 46.

PROVERB.

11. 31. Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται. 1 Pet. 4. 18.
17. 27. Ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. Jac. 1. 19
20. 9. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν. 1 Joan. 1. 8.
24. 23. Μὴ ἐν προσωποληψίαις. Jac. 2. 1.
25. 6. Μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν. Luc. 14. 8.

ESAI.

8. 14. Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν. Luc. 2. 34.
13. 10. Εὐθέως μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24.
41. 8. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Luc. 1. 54.
54. 1. Μακάριαι αἱ στεῖραι. Luc. 23. 29.
58. 7. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Mat. 25. 35.
63. 2. Περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι. Apoc. 19. 13.

JEREM.

2. 21. Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης. Matt. 21. 33. Marc. 12. 1. Luc. 20. 9.
18. 6. Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι; Rom. 9. 20.

EZECH.

39. 2. Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Apoc. 20. 7.
12. 21. Ποῦ ἐστιν ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; 2 Pet. 3. 4.
18. 7. Ἐπείνασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Mat. 25. 35.

DANIEL.

7. 10. Καὶ χιλιάδες χιλιάδων. Apoc. 5. 11.
12. 7. Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Apoc. 10. 5.

JOEL.

3. 15. Ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. Mat. 24. 29. Marc. 13. 24.

MICH.

2. 10. Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν. Heb. 13. 14.
4. 7. Βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. Luc. 1. 33.

VARIANTES LECTIONES GRÆCÆ NOVI TESTAMENTI.

Habes hic (benigne lector) varias lectiones Græcas Novi Teſtamenti, per collationem plurimorum codicum antiquorum optimæ notæ, ſummo ſtudio collectas, & in unum corpus digeſtas quo facilius de iis judicare poſſis. Ut autem intelligas quibus notis ſinguli codices deſignentur, viſum eſt eas hic breviter explicare. Et quia ſæpius citatur ſub nomine (Cant.) *vetuſtiſſimum exemplar Evangeliorum & Actorum, quod ex Cœnobio B. Irenæi Lugdunenſis nactus erat Theod. Beza, & Academiæ Cantabrigienſi donavit, libuit hic apponere ejuſdem Bezæ epiſtolam ad eandem Academiam, in qua judicium ſuum de hoc MS. (quo ſæpius uſus eſt in annotationibus ſuis in N. Teſt.) aperit. Lectiones vero variantes MS. noſtri celebris, Alexandrini, quia in Bibliis noſtris poſt Græcum textum in qualibet pagina apponuntur, non neceſſe erat hic ſubjicere. Vale & fruere.*

B. W.

Steph. Rob. Stephani lectiones variæ quas ad marginem interiorem editionis ſuæ in Fol. annotavit, & ex ſexdecem exemplaribus collegit, quæ per numeros ſuos exprimuntur. Primum erat Complutenſe, quod etiam in Bibliis Regiis extat, quod olim ad antiquiſſima exemplaria fuit excuſum, cui cum Stephani mirus eſt in plurimis conſenſus. Secundum exemplar vetuſtiſſ. ex Italia. Tertium, 4. 5. 6. 7. 8. 10. 15. ea quæ ex Bibliotheca Regis Galliæ habuit: cætera, viz. 11. 12. 13. 14. 16. quæ undique corrogare licuit. Cum plures ſunt numeri plura exemplaria deſignantur.

Cant. Evangelia & Acta Græco-Lat. MS. exemplar illud vetuſtiſſimum, quod Cantabrigienſi Academiæ donavit Theod. Beza. Habet κεφάλαια reſpondentia Canonibus Euſebianis: & lectionum diſtinctionem uſui Eccleſiaſtico accomodatam: vide Bezæ epiſtolam.

Clar. Epiſtolæ S. Pauli Græco-Lat. MS. antiquiſſimum fratrum Puteanorum. Hunc codicem Claro-montanum ſuum vocat Beza in annotationibus poſtremis, & exiſtimat eſſe alteram partem codicis ſui vetuſtiſſimi: ſcriptus eſt literis majoribus, verſio Latina a vulgata ſæpe differt ubi utraque cum Græco convenit; unde probabile eſt, verſionem Latinam eſſe antiquam illam qua utebatur Eccleſia Latina ante Hieronymi emendationem.

Gon. Quatuor Evangelia MSS. in Collegio Gonvilli & Caii in Academia Cantabrigienſi, quondam Communitatis Fratrum Minorum Oxoniæ. Nullam habent annotationem κεφαλαίων, Lectionum aut στίχων.

Em. Epiſtolæ S. Pauli Græce in Collegio Emmanuelis Cantabrig. liber (teſte D. Jameſio in Catalogo librorum MSS. utriuſque Academiæ) præſtans ob antiquitatem, minutis characteribus deſcriptus.

Goog. Evangelia MSS. Henrici Googe, S. T. D. & Collegii S. Trinitatis apud Cantabrig. nuper ſocii. Habet hic liber diſtinctionem ordinariorum κεφαλαίων (ſed non quæ Euſebianis Canonibus ſunt accommodata) & Lectionum Eccleſiaſticarum cum præfixo Menologio. Liber ex Oriente advectus eſt.

Mont. Novum Teſtamentum quod olim fuit fratris Froy Franciſcani, poſtea Thomæ Clementis, deinde Guilielmi Clerk, & nuper Thomæ Montfortii, S. T. D. Cantabrig. In Evangeliis habet utraque κεφάλαια tum ordinaria tum Euſebiana cum στίχων numero.

Lin. Quatuor Evangelia, Acta & Epiſtolæ, vetuſtiſſimum exemplar in Collegio Lincolnienſi Oxoniæ.

Magd. 1. Novum Teſtamentum integrum, excepta Apocalypſi, in Coll. Magd. Oxon.

Magd. 2. Epiſtolæ ad Romanos & Corinthios, cum Oecumenio, in Magd. Coll. Oxon.

Nov. 1. Quatuor Evangelia, Acta, & Epiſtolæ S. Pauli cum ſcholiaſte, in Novo Collegio Oxon.

Nov. 2. Acta, & ſeptem Epiſtolæ Canonicæ, cum alio ſcholiaſte Græc. MSS. in Novo Collegio Oxon.

Bodl. 1. Quatuor Evangelia MSS. in Bibliotheca Bodleiana.

Trit. al. *Bodl.* 2. Evangelium S. Johannis (quod Joh. Trithemii aliquando fuit) in Bibliotheca Bodleiana.

March. Veleſ. Lectiones variæ quatuor Evangeliorum collectæ per Marchionem Veleſium Petrum Fraxardum Hiſp. facta Collatione ſexdecem exemplarium, quorum octo erant ex Bibliotheca Regis Hiſpaniæ Laurentiana.

Bib. Wech. Biblia Græca V. & N. T. Francofurt impreſſa Typis Wechelianis, quorum editionem procuravit Franciſ. Junius & lectiones varias annotavit, tum ex Stephano, tum ex aliis.

EPISTOLA THEODORI BEZÆ.

INCLYTÆ MODISQUE OMNIBUS CELEBRATISSIMÆ ACADEMIÆ CANTABRIGIENSI,
Gratiam & pacem a Deo Patre ac Domino noſtro Jeſu Chriſto.

Quatuor Evangeliorum & Actorum Apoſtolicorum Græco-Latinum exemplar, ex S. Irenæi Cœnobio Lugdunenſi ante aliquot annos nactus, mutilum quidem illud, & neque ſatis emendate ab initio ubique deſcriptum, neque ita ut oportuit habitum (ſicut ex paginis quibuſdam diverſo charactere inſertis, & indocti cujuſpiam Græci Calogeri barbaris adſcriptis alicubi notis apparet) veſtræ potiſſimum Academiæ, ut inter vere chriſtianas vetuſtiſſimæ plurimiſque nominibus celeberrimæ, dicandum exiſtimavi, Reverendi Domini & Patres, in cujus ſacrario tantum hoc venerandæ (niſi forte fallor) vetuſtatis monimentum collocetur.

Etſi vero nulli melius quam vos ipſi quæ ſit huic exemplari fides habenda æſtimarint, hac de re tamen vos admonendos duxi, tantam a me in Lucæ præſertim Evangelio repertam eſſe inter hunc codicem & cæteros quantumvis veteres diſcrepantiam, ut vitandæ quorundam offenſioni aſſervandum potius quam publicandum exiſtimem. In hac tamen non ſententiarum ſed vocum diverſitate, nihil profecto comperi, unde ſuſpicari potuerim a veteribus illis hæreticis fuiſſe depravatum. Imo multa mihi videor deprehendiſſe obſervatione digna; quædam etiam ſic a recepta ſcriptura diſcrepantia, ut tamen cum veterum quorundam & Græcorum & Latinorum Patrum ſcriptis conſentiant: non pauca denique quibus vetuſta Latina editio corroboratur: quæ omnia pro ingenii mei modulo inter ſe comparata, & cum Syra & Arabica editione collata, in majores meas annotationes a me nuper emendatas & brevi (Deo favente) prodituras congeſſi.

Sed age, res hæc tota veſtri, ſicuti par eſt, judicii eſto. Tantum a vobis peto (Reverendi Domini & Patres) ut hoc qualecunque ſummæ in veſtram amplitudinem obſervantiæ meæ veluti monimentum, ab homine veſtri ſtudioſiſſimo profectum, æqui bonique conſulatis. D. Jeſus Servator noſter, & univerſe vobis omnibus, & privatim ſingulis, totique adeo chriſtianiſſimæ Anglorum genti magis ac magis pro bonitate ſingulari ſua benedicat.

Genevæ, VIII. Idus Decembris, Anno Domini CIƆ IƆ LXXXI.

Veſtræ totius inclytæ Academiæ dignitati addictiſſimus,
THEODORUS BEZA.

Eſt hoc exemplar venerandæ vetuſtatis ex Græcia, ut apparet ex barbaris Græcis quibuſdam notis ad marginem adſcriptis, olim exportatum, & in S. Irenæi Monaſterio, Lugduni, ita ut hic cernitur mutilatum, poſtquam ibi in pulvere diu jacuiſſet, repertum, oriente ibi Civili bello, Anno Domini 1562.

EVANGELIUM ſecundum MATTHÆUM.

CAP. I.

VErſ. 3. Ζαρὰ] In MS. Magd. emendatur Θαρὰ. v. 4. Ναασσὼν bis] MS. Mont. utrobique Ἀασών. v. 5. ἐκ τῆς Ῥαχὰβ] In MS. Em. deeſt. Ib. τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥοὺθ· Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε] In MS. Em. deſunt. v. 7. ἐγέννησε poſterius] Em. deeſt. v. 8. ἐγέννησε τὸν Ἰωρὰμ· Ἰωρὰμ δὲ] Deſunt in Gon. ſed aſcribuntur in margine alia manu. v. 11. τὸν Ἰεχονίαν] MS. Lin. τὸν Ἰωακείμ. MSS. Bod. 1. Mont. Gon. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. τὸν Ἰωακείμ· Ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν. Sed in Gon. poſtea deleta ſunt. Steph. 14. τὸν Ἰακείμ· Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν. v. 12. Ab hoc verſu incipit textus Latinus in Cant. v. 13. Ἀβιοὺδ bis] Bodl. 1. Lin. Βιοὺδ. In Em. deſunt. ib. Ἐλιακεὶμ] Cant. Lat. *Eliacib*. v. 14. τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε] In Gon. deſunt. v. 16. Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος] In Em. deſunt. v. 18. πρὶν ἢ συνελθεῖν] Lin. deſunt; eadem & ſequens αὐτοὺς in Bodl. 1. v. 20. Ab hoc verſu incipit Græcus textus MS. Cant. ib. ἐστιν ἁγίου] MS. Cant. ἁγίου ἐστιν. v. 21. καλέσεις] Mont. καλέσουσι· ſed in marg. καλέσεις. v. 22. διὰ] Cant. Steph. 2. διὰ Ἡσαΐου. ib. λέγοντος] Lin. deeſt. v. 23. ἕξει] Mont. λήψεται. Ib. καλέσουσι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. καλέσεις. v. 25. ἐγίνωσκεν] Cant. Steph. 2. ἔγνω.

CAP. II.

V. 1. ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως] Goog. deſunt. Ib. Ἱεροσόλυμα] Steph. 3. 5. 8. 12. Ἱερουσαλήμ. v. 3. πᾶσα] Cant. deeſt. v. 4. παρ' αὐτῶν] Cant. Lin. deeſt. v. 5. οὕτω] Cant. Goog. Gon. Mont. Bodl. 1. οὕτως. v. 6. γῆ Ἰούδα] Mont. Steph. 2. τῆς Ἰουδαίας. ib. οὐδαμῶς] Steph. 2. μή. v. 8. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ἀκριβῶς] Bodl. 1. deeſt. ib. ἐπὰν] Cant. ὅταν. v. 9. ἔστη] Cant. ἐστάθη. ib. τὸ παιδίον] Cant. τοῦ παιδίου, Lat. *ſupra puerum*. v. 11. εὗρον] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. Comp. Steph. omn. εἶδον. ib. τὸ παιδίον] Cant. τὸν παῖδα. ut & v. 13. 14. 20. 21. v. 13. Ἀναχωρησάντων &c.] Cant. αὐτῶν δὲ ἀναχωρησάντων. Mont. Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν μάγων. ib. ἀπολέσαι] Steph. 6. ἀποκτεῖναι. ib. αὐτὸ] Cant. αὐτόν. v. 16. κατωτέρω] Cant. Veleſ. Steph. 2. κάτω. ib. ἠκρίβωσε] Cant. ἠκρίβασεν. v. 17. ὑπὸ] Cant. Steph. 2. ὑπὸ Κυρίου διά. Et in Steph. 2. τοῦ προφήτου deeſt. v. 18. ἤθελε] Cant. Steph. 2. ἠθέλησε. v. 20. πορεύου] Mont. πορεύθητι. v. 21. ἐγερθεὶς] Cant. διεγερθείς. v. 22. ἐπὶ] Gon. deeſt. ib. ἐκεῖσε] Cant. Gon. Goog. ἐκεῖ. v. 23. ἐλθὼν] Nov. 1. ἀπελθών.

CAP. III.

V. 1. δὲ] Cant. deeſt. v. 3. ὑπὸ] Cant. διά. v. 4. ἦν] Cant. deeſt. v. 6. Ἰορδάνῃ] Gon. Mont. Steph. 2. Ἰορδάνῃ ποταμῷ. v. 8. καρποὺς ἀξίους] Cant. Gon. Goog. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. καρπὸν ἄξιον. Cant. Lat. *fructum dignum*. v. 9. ἐκ] Steph. 4. καὶ ἐκ. ib. λέγω uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 10. δὲ καὶ] Deeſt καὶ in Cant. v. 11. μὲν] Steph. 14. μὲν οὖν. ib. καὶ πυρὶ] Gon. Magd. Goog. Em. Bodl. 1. Lin. Comp. Steph. 3. 4. 5. 6. 7. 12. deeſt. In Cant. Lat. *& igni*. v. 12. αὐτοῦ] Bodl. 1. Gon. Lin. Steph. 6. 8. 9. deeſt. ib. ἀποθήκην] Steph. 6. 8. 9. ἀποθήκην αὐτοῦ. v. 16. A ſeptimo ad hunc verſum Græcus textus Cant. alia manu ſcriptus eſt. ib. ἀνέβη εὐθὺς] Cant. εὐθὺς ἀνέβη· ſed Lat. *aſcendit mox*. ib. καταβαῖνον] Steph. 2. addit ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Cant. καταβαίνοντα. v. 17. λέγουσα, Οὗτός ἐστιν] Cant. λέγουσα πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶ.

CAP. IV.

V. 3. προσελθὼν ··· εἶπεν] Cant. προσῆλθεν ··· καὶ εἶπεν αὐτῷ. v. 4. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. ἐπὶ] Cant. Gon. ἐν. v. 4. ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος] Deſunt in Cant. Græc. ſed in Cant. Lat. *in omni verbo Dei.* v. 7. οὐκ ἐκπειράσεις] Cant. οὐ πειράσεις. v. 8. δείκνυσιν] Cant. ἔδειξεν. v. 9. λέγει] Cant. εἶπεν. v. 10. ὕπαγε] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. Steph. 2. 4. 6. 7. 8. 9. 12. 14. Comp. addunt ὀπίσω μου. v. 12. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. v. 15. γῆ] Cant. Græc. deeſt; & in Lat. ib. Νεφθαλείμ] Cant. Νεφθαλείν· ſed in Lat. *Nephthalim.* v. 16. σκότει] Cant. τῇ σκοτείᾳ. ib. εἶδε] Cant. εἶδον. ib. καὶ τοῖς καθημένοις] Cant. οἱ καθήμενοι. v. 18. περιπατῶν] Cant. Steph. 2. παράγων. Cant. Lat. *tranſiens.* ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Gon. Goog. Mont. Em. deeſt. ib. παρὰ] Magd. περί. v. 19. ὑμᾶς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 9. ὑμᾶς γενέσθαι. v. 20. εὐθέως] Gon. Steph. 4. 5. 9. deeſt. v. 23. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit ante ὅλην. ib. καὶ κηρύσσων] Cant. deeſt καί. v. 24. καὶ δαιμονιζομένους] Deeſt in Mont. ib. ἐθεράπευσεν αὐτοὺς] Cant. Steph. 2. πάντας ἐθεράπευσε. Ib. καὶ παραλυτικοὺς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς] Em. deſunt.

CAP. V.

V. 2. ἐδίδασκεν] Cant. ἐδίδαξεν. v. 4.] Quartus & quintus verſus in Cant. tam Græco quam Latino tranſponuntur. v. 9. αὐτοὶ] Cant. deeſt. v. 10. ἐστιν] Cant. ἐστε (f. ἔσται ut & Steph. 2.) v. 11. ὀνειδίσωσιν ⋯ διώξωσιν] Cant. tranſmutat. ib. πᾶν &c.] Cant. καθ' ὑμῶν πᾶν πονηρὸν ἕνεκεν δικαιοσύνης. ib. πονηρὸν] Mont. Nov. 1. deeſt. ib. ἕνεκεν ἐμοῦ] Steph. 2. ἕνεκα δικαιοσύνης. v. 12. τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῷ οὐρανῷ. ib. πρὸ] Cant. ὑπάρχοντας πρό. v. 13. μωρανθῇ] Lin. Nov. 1. μαρανθῇ. ib. ἁλισθήσεται] Nov. 1. ἀρτυθήσεται. ib. ἔτι] Cant. deeſt. v. 18. Ἀμὴν γὰρ] Steph. 5. Ἀμὴν ἀμήν. in Bodl. 1. Lin. γὰρ deeſt. ib. νόμου] Mont. νόμου καὶ τῶν προφητῶν. v. 19. ὃς δ' ἂν uſque ad οὐρανῶν v. 20.] Cant. deſunt, tam in Græc. quam Lat. v. 22. Ῥακὰ] Cant. Ῥαχὰ, Lat. *Raccha.* ib. μωρὲ] Steph. 8. τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, μωρέ. v. 24. διαλλάγηθι] Cant. Steph. 2. καταλλάγηθι. ib. ἐλθὼν] Goog. προσελθών. ib. πρόσφερε] Ita emendatur in Cant. ſed Lat. *offeres.* v. 25. ὅτου] Lin. Bodl. 1. Nov. 1. οὗ. ib. μετ' αὐτοῦ] Cant. ponit ante ἐν τῇ. ib. παραδώσει bis] Cant. παραδῷ. ib. ἀντίδικος] Gon. ἀντίδικός σου. ib. ἀντίδικος τῷ κριτῇ] Deſunt in Nov. 1. uſque ad παραδῷ σε ὑπηρέτῃ. ib. βληθήσῃ] Steph. 2. βληθῇς. v. 27. τοῖς ἀρχαίοις] Cant. Magd. Lin. Goog. deſunt. v. 28. βλέπων] Gon. ἐμβλέπων. Mont. βλέψας. ib. αὐτὴν] Cant. Mont. Goog. Em. αὐτῆς. v. 29. σου ὁ δεξιὸς] Cant. ὁ δεξιός σου. ib. βληθῇ εἰς γέενναν] Cant. March. Veleſ. ἀπέλθῃ εἰς γέενναν. Steph. 2. εἰς γέενναν ἀπέλθῃ. v. 30] Hic verſus deeſt in Cant. & Goog. v. 31. δὲ ὅτι] Cant. δέ. Goog. ὅτι. v. 32. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ὃς ἂν ἀπολύσῃ] Mont Steph. 3. 4. 5. 6. 8. πᾶς ὁ ἀπολύων. ib. μοιχᾶσθαι] Cant. Steph. 2. μοιχευθῆναι. ib. καὶ ὃς uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 33. Πάλιν] Steph. 12. Πλήν. v. 36. μίαν τρίχα, &c] Cant. ποιῆσαι τρίχα μίαν λευκὴν ἢ μέλαιναν. Steph. 8. λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν. v. 37. ἔστω] Mont. ἔσται. v. 38. καὶ ὀδόντα] Cant. ὀδόντα. v. 39. σου] Bodl. 1. Nov. 1. Lin. deeſt. ib. δεξιάν σου σιαγόνα] Cant. tantum σιαγόνα σου, ut & Lat. v. 40. τῷ θέλοντι] Cant. ὁ θέλων. ib. ἄφες] Cant. ἀφήσεις. v. 41. δύο] Cant. Steph. 2. ἔτι ἄλλα δύο. March. Veleſ. ἄλλα δύο. & in Lat. Cant. *adhuc alia duo.* v. 42. δίδου] Cant. δός. ib. τὸν θέλοντα] Cant. τῷ θέλοντι. ib. ἀπὸ σοῦ] Cant. deſunt. ib. ἀποστραφῇς] Mont. ἀποστρέψῃς. v. 44. τοὺς μισοῦντας] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Comp. Magd. Bodl. 1. Steph. omn. τοῖς μισοῦσι. ib. Καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς] Nov. 1. deſunt. ib. καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς] Gon. deſunt. v. 46. ἔχετε] Cant. ἕξετε, & in Lat. *habebitis.* March. Veleſ. Steph. 2. ἕξετε. ib. τὸ αὐτὸ] Cant. οὕτως. v. 47. ἀδελφοὺς] Gon. Steph. omn. Goog. Comp. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. φίλους. ib. τελῶναι οὕτω] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 4. ἐθνικοὶ τὸ αὐτό. Gon. ἐθνικοὶ οὕτω. Magd. τελῶναι τὸ αὐτό. v. 47] Hic verſus deeſt in Em. v. 48. ἐν οὐρανοῖς] March. Veleſ. Steph. 2. 3. 5. 7. οὐράνιος. emendatum eſt in Cant. ὁ οὐράνιος· ſed videtur primum fuiſſe ἐν τοῖς οὐρανοῖς, nam & Lat. *in cœlis.*

CAP. VI.

V. 1. προσέχετε] Gon. καὶ προσέχετε. ib. ἐλεημοσύνην] March. Veleſ. Steph. 2. δικαιοσύνην. v. 2. ἀπέχουσι] Mont. ὅτι ἀπέχουσι. v. 3. γνώτω] Mont. ἐπιγνώτω. v. 4. ᾖ &c.] Cant. ἡ ἐλεημοσύνη σου ᾖ. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. deſunt. Ib. αὐτὸς] Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 6. 8. Bodl. 1. deeſt. v. 5. ὥσπερ] Cant. ὡς. ib. φιλοῦσιν] Cant. φιλοῦσιν στῆναι. ib. προσεύχεσθαι] Cant. καὶ προσευχόμενοι. ib. ἂν] Cant. deeſt, ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 6. ἐν τῷ κρυπτῷ] Gon. deſunt. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. deſunt. v. 8. ἔχετε] March. Veleſ. ἕξετε. ib. αἰτῆσαι αὐτόν] Cant. ἀνοῖξαι τὸ στόμα. Steph. 2. ἀνοῖξαι στόμα. v. 9. προσεύχεσθε] March. Veleſ. προσεύξεσθε. v. 13. ὅτι σοῦ uſque ad finem verſus] Cant. Steph. 2. deſunt. Sed ἀμὴν habetur in Steph. ib. καὶ ἡ δύναμις] Mont. deſunt. v. 14. γὰρ] Gon. deeſt, & in Cant. ſuperſcribitur. ib. καὶ ὑμῖν] Cant. ὑμῖν. v. 15. καὶ παραπτώματα αὐτῶν] Cant. deſunt. ib. ἀφήσει] Cant. ἀφήσει ὑμῖν. v. 16. αὐτῶν. Cant. ἑαυτῶν. ib. ὅτι] Cant. Magd. deeſt. v. 17. ἄλειψαι] Cant. ἄλειψον. v. 18. ὅπως] Cant. ἵνα. ib. τῷ κρυπτῷ] Cant. in utroque loco κρυφαίῳ. ib. ἐν τῷ φανερῷ] Cant. Comp. Steph. omn. Goog. Em. deſunt. Magd. ταῦτα γὰρ πάντα. v. 24. οὐδεὶς] Steph. 8. Comp. οὐδεὶς οἰκέτης. v. 21. ὑμῶν] Em. ὑμῶν εἶπεν ὁ Χριστός. v. 22. οὖν] Mont. deeſt. v. 24. οὐδεὶς] Steph. Comp. οὐδεὶς οἰκέτης. v. 25. καὶ τί] Mont. Goog. ἢ τί. v. 27. μεριμνῶν] Gon. deeſt. v. 33. δὲ] Mont. deeſt. v. 34. ἀρκετὸν] Mont. ἀρκετὸν γάρ. ib. τὰ ἑαυτῆς] Bib. Wech. al. ἑαυτῇ.

CAP. VII.

V. 2. Ἐν ᾧ] Steph. 8. μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε, ἐν ᾧ. ib. ἀντιμετρηθήσεται.] Gon. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. μετρηθήσεται. v. 6. τὸ ἅγιον] Steph. 4. 9. τὰ ἅγια. v. 9. Ἢ τίς ἐστιν] Magd. Ἢ τίς. Mont. Τίνα δέ. ib. ἄνθρωπος &c.] Mont. τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἀποδώσει αὐτῷ; Sed in imo pag. habetur vulgata lectio. v. 10. καὶ ἐὰν &c] Mont. Ἢ καὶ ἰχθὺν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ κρέα ἐὰν αἰτήσῃ αὐτὸν, ἐπιδώσει σκορπίον; Sed in imo pag. habetur vulgata lectio. Hic verſus deeſt in Gon. v. 12. οὕτω] Mont. deeſt. v. 14. ὅτι] Magd. Gon. Steph. omn. Goog. Em. Comp. τί. v. 15. ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες] Gon. deſunt. v. 17. τὸ δὲ σαπρὸν] Totum hoc membrum deeſt in Gon. v. 18. καρποὺς καλοὺς] Mont. καρπὸν καλόν. Lin. Bodl. 1. καρποὺς ἀγαθούς. ib. οὐδὲ] Steph. 8. οὐδὲ πάλιν. v. 19. Πᾶν] Goog. Steph. 6. Πᾶν οὖν. v. 22. κύριε κύριε] Magd. κύριε. ib. καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν] Em. deſunt. ib. δαιμόνια] Nov. 1. δαιμόνια πολλά. v. 23. Καὶ] Mont. deeſt. ib. οἱ] Mont. Nov. 1. Steph. 6. 8 πάντες οἱ. v. 24. ὁμοιώσω αὐτὸν] Steph. March. Veleſ. ὁμοιωθήσεται. v. 29. γραμματεῖς] March. Veleſ. γραμματεῖς αὐτῶν καὶ Φαρισαῖοι.

CAP. VIII.

V. 2. ἐλθὼν] Mont. προσελθών. ib. προσεκύνει] Mont. Em. Lin. προσεκύνησεν. v. 3. αὐτοῦ] Magd. ἀπ' αὐτοῦ. v. 5. τῷ Ἰησοῦ] Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. αὐτῷ. v. 8. λόγον] Mont. Comp. Steph. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 12. Goog. Em. λόγῳ. v. 10. εἶπε] Gon. εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καί. v. 11. πολλοὶ] Em. deeſt. v. 13. σοὶ] Em. deeſt. ib. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ] Mont. ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. ib. ἐκείνῃ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 12. 14. addunt καὶ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὗρε τὸν παῖδα αὐτοῦ ὑγιαίνοντα. Sed in Lin. Nov. 1. deſunt ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, & in Steph. ultimum αὐτοῦ. v. 14. Ἰησοῦς] Mont. deeſt. v. 15. αὐτοῖς] Gon. Mont. Goog. αὐτῷ. v. 20. Καὶ] Goog. deeſt. v. 21. αὐτοῦ] Goog. deeſt. ib. πρῶτον] Steph. 3. 5. 7. deeſt. v. 24. καλύπτεσθαι] Gon. κατακαλύπτεσθαι. ib. κυμάτων] Gon. κυμάτων· ἦν γὰρ καὶ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. v. 25. αὐτοῦ.] Mont. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 27. ποταπὸς] Cant. Lat. *qualis.* v. 28. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ] Gon. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ. Cant. Lat. *& veniente eo.* ib. Γεργεσηνῶν] Gon. Γαδαρηνῶν. Cant. Lat. *Geraſenorum.* v. 29. Ἰησοῦ] Mont. deeſt. v. 32. εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων] Gon. εἰς τοὺς χοίρους. Cant. Lat. *in porcos.* ib. Καὶ εἶπεν uſque ad Καὶ ἰδοὺ[Em. deſunt. Sed inveniuntur alia manu alibi ſcripta. ib. καὶ τὰ τῶν δαιμ.] Cant. Lat. *omnia de Dæmoniacis.*

CAP. IX.

V. 1. ἐμβὰς] Steph. 6. ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς. v. 2. θάρσει] Bodl. 1. deeſt. ib. σοι] Gon. Steph. omn. Comp. deeſt. Em. σου. ib. σου] Cant. Gr. deeſt, ſed Lat. *peccata tua.* v. 4. τὰς ἐνθυμήσεις] Gon. τοὺς διαλογισμούς. ib. εἶπεν] Cant. Mont. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ὑμεῖς] Cant. deeſt. v. 5. σοι] Cant. Gon. Magd. Lin. Nov. Bodl. 1. Steph. σου. Mont. autem σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Cant. Lat. *tibi peccata.* v. 6. ἐξουσίαν ἔχει] Cant. ponit poſt ἀνθρώπου. ib. ἐγερθεὶς] Cant ἔγειρε καί. ib. τὴν κλίνην] Mont. τὸν κράββατον. v. 8. ἐθαύμασαν] Cant. Gon. Steph. 2. ἐφοβήθησαν. v. 9. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit poſt ἐκεῖθεν. ib. ἠκολούθησεν] Cant. ἠκολούθει. v. 10. καὶ ἰδοὺ] Cant. ἰδού. v. 11. καὶ ἰδόντες] Cant. εἰδόντες δέ. ib. ὁ διδάσκαλος ὑμῶν] Cant. ponit ante μετά. ib. ἐσθίει] Goog. Steph. 14. ἐσθίει καὶ πίνει. v. 12. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 13. εἰς μετάνοιαν] Cant. deſunt, ut & in Steph. 2. 14. v. 15. μὴ] Cant. μήτι. ib. ὅσον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅσον χρόνον. ib. νυμφῶνος] Cant. νυμφίου. Lat. *ſponſi.* ib. πενθεῖν] Cant. Mont. νηστεύειν. ib. ἀπαρθῇ] Cant. Steph. 2. ἀρθῇ. ib. νηστεύσουσιν] Cant. νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. v. 16. ἐπίβλημα] Cant. Lat. *commiſſuram panni novi.* ib. αἴρει] Cant. ἔρρει. v. 17. ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ] Cant. ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς. Lat. *rumpit vinum novellum utres.* ib. ἐκχεῖται] Cant. ἀπόλλυται. ib. ἀπολοῦνται] Cant. deeſt. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. ἀπόλλυνται. ib. ἀλλὰ uſque ad finem] Magd. Em. deſunt. ib. ἀλλὰ βάλλουσιν] Cant. βάλλουσιν δέ. ib. ἀμφότερα] Cant. Gon. Mont. Goog. Steph. omn. ἀμφότεροι. v. 18. αὐτοῦ] Mont. δὲ αὐτοῦ. ib. λαλοῦντος] Mont. λέγοντος. ib. αὐτοῖς] Mont. Magd. Goog. deeſt. ib. ἄρχων] March. Veleſ. ἄρχων τις προσελθών. ib. ἐλθὼν] Cant. Gon. Mont. Em. εἰσελθών. Magd. Bodl. Comp. Steph. 3. 5. 12. εἷς ἐλθών. Goog Mont. Magd. præponunt τίς. Steph. 2. 6. 8. 14. Comp. τὶς προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ. & ἄρχων εἷς ἐλθών. ib. λέγων] Gon. March. Veleſ. λέγων Κύριε. ib. ὅτι] Cant. Magd. Mont. deeſt. v. 19. ἠκολούθησεν] Cant. Bib. Wech. al. ἠκολούθει. ib. ἔτη] Steph. 2. ἔτη ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. v. 21. Ἐὰν] Bodl. 1. ὅτι ἐάν. ib. μόνον ἅψ.] Cant. ἅψ. μόνον. v. 22. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἐπιστραφεὶς] Mont. στραφείς. Cant. ἔστη στραφεὶς, & in Lat. *converſus ſtetit.* ib. σε] Bodl. 1. σε, ὕπαγε εἰς εἰρήνην. v. 24. Λέγει αὐτοῖς] Cant. ἔλεγεν. ib. αὐτοῦ] Mont. αὐτοῦ εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. v. 25. εἰσελθὼν] Cant. ἐλθών. ib. τῆς χειρὸς] Cant. τὴν χεῖρα. v. 26. αὕτη] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. Gon. τῷ Ἰησοῦ. v. 27. ἡμᾶς] Gon. Steph. 14. Mont. ἡμᾶς Κύριε. v. 28. Εἰσελθόντι δὲ] Cant. Καὶ ἔρχεται. ib. εἰς] Magd. αὐτῷ εἰς, ut & Gon. & Mont. ib. προσῆλθον] Cant. καὶ προσῆλθον. ib. τυφλοὶ] Cant. δύο τυφλοί. ib. Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 29. ὀφθαλμῶν] Cant ὀμμάτων. ib. αὐτῶν] Em. deeſt: ſed additur in margine. ib. λέγων.] Cant. καὶ εἶπεν. v. 30. αὐτῶν] Cant. ponit poſt ὀφθαλμοί. Steph. 4. αὐτῶν παραχρῆμα. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 31. ὅτι] Cant. Gon. Mont. Em. Comp. Steph. omn. deeſt. ib. ἐφάνη] Cant. ponit poſt οὕτως. v. 34.] Hic verſus deeſt in Cant. tam Græco quam Latino. v. 35. ἐν τῷ λαῷ] Cant. Magd. deſunt. Steph. 8. addit καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. v. 36. ἐκλελυμένοι] Cant. Comp. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 4. 5. 7. Gon. Mont. Goog. ἐσκυλμένοι. Sed in margine Mont. habetur altera lectio. ib. ὡσεὶ] Cant. Gon. ὡς.

CAP. X.

V. 1. πνευμάτων] Steph. 4. 8. κατὰ πνευμάτων. ib. μαλακίαν] Steph. 8. addit ἐν τῷ λαῷ. ib. ἀποστόλων] Bib. Wech. al. μαθητῶν. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 3. ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος] Cant. deſunt. ib. ὁ Κανανίτης] Steph. 2. 8. Κανναῖος. Cant. ὁ Χαναναῖος. v. 4. Λεββαῖος] March. Veleſ. Κανναῖος. ib. ὁ Ἰσκαριώτης] Goog. Em. ὁ Σκαριώτης. & Cant. Lat. *Scariotes.* ib. καὶ παραδοὺς] Mont. ὁ παραδούς. Gon. ὁ καὶ παραδιδούς. v. 5. δώδεκα] Em. μαθητάς. ib. λέγων] Cant. καὶ λέγων. ib. καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε] Gon. Em. deſunt. Sed habentur in marg. utriuſque. ib. Σαμαρειτῶν] Scriptum primo fuit in Cant. Σαμαριτάνων. v. 6. πορεύεσθε δὲ] Cant. ὑπάγετε. v. 7. λέγοντες] Cant. λέγοντες, μετανοεῖτε. v. 8. θεραπεύετε] Cant. θεραπεύσατε. ib. νεκροὺς ἐγείρετε] Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Bodl. 1. Steph. 2. 4. 5. 7. Comp. deſunt. Cant. ponit ante λεπρούς. ib. καθαρίζετε] Cant. καθαρίσατε. v. 9. μηδὲ bis] Cant. μήτε. ib. μὴ] Cant. μήτε. Gon. μηδέ. v. 10. μηδὲ ter] Cant. μήτε. ib. ῥάβδον] Steph. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 11. 12. Comp. ῥάβδους. ib. τῆς τροφῆς αὐτοῦ.] Steph. 14. τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. ib. ἐστιν] Cant. Magd. deeſt. v. 11. Εἰς ἣν &c.] Cant. Ἡ πόλις εἰς ἣν ἂν εἰσέλθητε εἰς αὐτήν. v. 12. αὐτήν] Cant. Comp. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 6. 14. αὐτὴν, λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. v. 13. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἐλθέτω] Cant. ἔσται, in Lat. *erit.* Magd. Steph. 4. εἰσελθέτω. ib. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία] Cant. εἰ δὲ μήγε, in Lat. *alioquin.* v. 14. ὃς ⋯ δέξηται ⋯ ἀκούσῃ] Steph. 8. ὅσοι ⋯ δέξωνται ⋯ ἀκούσωσιν. ib. τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης] Cant. tantum ἔξω τῆς πόλεως, in Lat. *foras civitate.* Mont. addit τῆς κώμης. ib. ὑμῶν] Steph. 14. ὑμῶν ἐπ' αὐτῇ. v. 15. Γομόῤῥων] Cant. Steph. 3. 6. 9. Γομόρρας, in Lat. *Gomorræ.* ib. ἐγὼ] Mont. deeſt. ib. ἀκέραιοι] Cant. ἁπλούστατοι. v. 17. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς. v. 18. ἡγεμόνας δὲ] Cant. ἡγεμόνων. Gon. ἡγεμόνας. ib. βασιλεῖς ἀχθήσεσθε] Cant. σταθήσεσθαι, & in Lat. *ſtabitis.* v. 19. παραδιδῶσιν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 14. Gon. Bodl. παραδώσουσιν. ib. δοθήσεται γὰρ &c.] integrum hoc membrum deeſt in Cant. & Gon. v. 20. ὑμῶν] deeſt in Cant. Gr. non in La

v. 23. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Gon. Steph. 4. ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. ib εἰς τὴν ἄλλην] Cant. Steph. 2. ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκωσιν ὑμᾶς φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Steph. 8. κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. ib. γὰρ] Cant. Magd. Em. deeſt. ib. τελέσητε] Steph. 4. πληρώσητε. ib. ἂν] Mont. οὐ. v. 24. αὐτοῦ] Cant. Goog. deeſt. v. 25. καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ Κύριος αὐτοῦ] Magd. deſunt. ib. ἐκάλεσαν] Cant. Steph. 2. καλοῦσιν. Gon. ἐπεκαλέσαντο. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐπεκάλεσαν. v. 27. εἰς τὸ] Gon. πρὸς τό. v. 28. ἀποκτεῖναι] Cant. σφάξαι. ib. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐν γεέννῃ] Cant. εἰς γέενναν. v. 29. ὑμῶν] Gon. Bodl. 1. Comp. Steph. 9. ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. v. 30. Ὑμῶν δὲ] Cant. Ἀλλά. ib. κεφαλῆς] Cant. κεφαλῆς ὑμῶν. v. 31. φοβηθῆτε] Cant. φοβεῖσθε. v. 32. ἐν αὐτῷ] Cant. deſunt. v. 33. αὐτὸν κἀγὼ] Cant. κἀγὼ αὐτόν. v. 34. ἐπὶ τὴν γῆν οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην] Em. deſunt. v. 37. ὁ φιλῶν uſque ad finem verſus] Cant. deſunt, tam in Lat. quam Græco. v. 38. οὐ] Mont. Lin. Nov. οὐ μή. v. 39. καὶ ὁ] Cant. ὁ δέ. v. 41. καὶ ὁ δεχόμενος uſque ad finem verſus] Deſunt in Cant. tam Lat. quam Gr. v. 42. μικρῶν] March. Veleſ. Steph. 2. ἐλαχίστων. ib. ψυχροῦ] Cant. ὕδατος ψυχροῦ. ib. μόνον] Steph. 2. 5. deeſt, ut in Cant. & Gon. ib. ἀπολέσῃ] Cant. ἀπόληται.

CAP. XI.

V. 1. ἐτέλεσεν] Goog. Bodl. 1. συνετέλεσεν. ib. Ἰησοῦς] Gon. Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους. v. 2. Χριστοῦ] Cant. Mont. Ἰησοῦ. ib. δύο τῶν] Cant. διὰ τῶν, in Lat. per diſcipulos. v. 4. καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. v. 5. καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι] Cant. deſunt. ib. νεκροὶ] Cant. καὶ νεκροί. v. 7. ἐξήλθετε] Cant. ἐξήλθατε, ut & v. 8, & 9. v. 8. ἱματίοις] Cant deeſt. v. 10. γὰρ] Cant. deeſt. v. 15. ἀκούειν] Cant. deeſt. v. 16. παιδαρίοις] Cant. Gon. Mont. Goog. Comp. Steph. omn. Em. March. Veleſ. παιδίοις. ib. ἐν ἀγοραῖς] Mont. Gon. Goog. Lin. Steph. 6. 7. 9. Nov. 1. Bodl. 1. ἐν ἀγορᾷ. Cant. καθημένοις ἐν τῇ ἀγορᾷ. ib. καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις (Gon. Mont. Goog. ἑτέροις) αὐτῶν. Καὶ λέγουσι] Cant. προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις λέγουσι. v. 17. ὑμῖν] Cant. deeſt. v. 18. γὰρ] Steph. 6. γὰρ πρὸς ὑμᾶς. ib. πίνων uſque ad πίνων proximi verſus] Gon. deſunt. v. 20. ἤρξατο] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Steph. 3. Bodl. 1. ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς. v. 21. Χοραζίν] Cant. Χοραζὰιν & Lat. Chorozain. Steph. 2. March. Veleſ. Χοραζαίμ, ib. καὶ σοι] Cant. καί. ib. Βηθσαϊδὰν] Cant. Lin. Gon. Nov. 1. Goog. Steph. 4. 6. 12. March. Veleſ. Βηθσαϊδά. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγεγόνησαν. ib. πάλαι] Cant. Steph. 6. πάλαι καθήμεναι. v. 23. Καπερναοὺμ] Cant. March. Veleſ. Καφαρναούμ. ib. ἡ ἕως] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. μὴ ἕως. Cant. Lat. ne uſque ad cœlum exaltaveris. ib. τοῦ οὐρανοῦ] Cant. Mont. deſunt. ib. ἕως] Cant. ἢ ἕως. in Lat. aut uſque. ib. ὑψωθεῖσα] Steph. 2. ὑψωθήσῃ ib. καταβιβασθήσῃ] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. καταβήσῃ. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. v. 24. ἢ σοὶ] Cant. Steph. 2. ἢ ὑμῖν. v. 25. σοι] Gon. σε. v. 29. πρᾶος] Cant. πραΰς.

CAP. XII.

V. 1. τοῖς σάββασιν] March. Veleſ. τῷ σαββάτῳ, ut & v. 5. ib. τίλλειν στάχυας] Cant. τοὺς στάχυας τίλλειν. v. 2. ἰδόντες] Cant. Steph. 2. 8. ἰδόντες αὐτούς. ib. σαββάτῳ] Steph. 4. τοῖς σάββασιν. v. 3. Ὁ δὲ] Lin. Nov. 1. Καί. ib εἶπεν] Bodl. 1. Em. Ἰησοῦς εἶπεν. ib. αὐτὸς] Cant. Steph. 2. Mont. deeſt. v. 4. Θεοῦ] Mont. Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθὰρ ἀρχιερέως. ib. προθέσεως] Cant. προθέσεως, in Lat. propoſitionis. ib. οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν] Cant. ὃ οὐκ ἦν ἐξόν, in Lat. quod non licebat. v. 5. τοῖς] Cant. ἐν τοῖς. v. 6. δὲ] Cant. γάρ. ib. μείζων] Cant. Goog. Gon. Magd. Steph. omn. μεῖζον] in Cant. Lat. major eſt. v. 8. καὶ] Cant. Gon. Goog. Steph. deeſt. ib. γὰρ] Magd. deeſt. v. 10. ἦν] Cant. Mont. Steph. 2. 6. 8. 14. ἦν ἐκεῖ. v. 11. ἔσται] Cant. Gon. ἐστιν. ib. ἄνθρωπος] Bodl. 1. deeſt. ib. ἐξ ὑμῶν] Cant. ἐν ὑμῖν. ib. ἕξει] Cant. ἔχει. ib. ἐὰν ··· τοῦτο] Cant. deſunt. ib. εἰς βόθυνον] Gon. deſunt. ib. κρατήσει] Cant. κρατεῖ. v. 12. καλῶς ποιεῖν] Cant. Em. καλοποιεῖν. v. 13. ἀνθρώπῳ] Em. Steph. 7. Comp. ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα. ib. ἀποκατεστάθη] Goog. ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. v. 14. ἔλαβον] Steph. ἐποίησαν. ib. ἐξελθόντες] Cant. ponit ante οἱ. v. 15. ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας. Καὶ ἐπετίμησεν] Cant. πάντας δὲ οὓς ἐθεράπευσεν ἐπέπληξεν, in Lat. omnes autem quos curavit comminatus eſt eis, ut. ib. μὴ] Gon. deeſt. ib. αὐτὸν] Mont. deeſt. ib. ἔλαβον] Steph. 8. ἐποίησαν. v. 18. ὃν] Cant. εἰς ὅν. ib. εἰς ὃν] Cant. ἐν ᾧ. v. 20. κάλαμον συντετριμμένον] Cant. deſunt. Sed in margine textus Latini habentur a manu recentiori, *Harundinem quaſſatam*. v. 21. ἐν] Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 22. τυφλὸν καὶ] Deſunt in Cant. Gr. & Lat. v. 23. ὁ υἱὸς] Lin. Nov. 1. Comp. ὁ Χριστὸς ὁ υἱός. v. 25. Εἰδὼς] Cant. Steph. 28. Ἰδών. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. καθ' ἑαυτῆς] Cant. ἐφ' ἑαυτὴν bis. ib. σταθήσεται] Cant. στήσεται. v. 26. καὶ εἰ] Cant. εἰ δὲ καί. v. 27. καὶ εἰ] Cant. εἰ δέ. ib. ἐκβάλλουσι. Mont. Steph. 4. 14. ἐκβαλοῦσι. ib. ὑμῶν &c.] Cant. κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. v. 28. ἐγὼ] Cant. Gon. Mont. Em. ponunt poſt Θεοῦ. Bodl. 1. deeſt. v. 31. τοῖς ἀνθρώποις] Mont. deeſt. v. 32. τούτῳ τῷ] Comp. Steph. 2. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 14. Gon. Mont. Goog. Em. τῷ νῦν. v. 33. καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλὸν] Gon. deſunt. v. 35. τῆς καρδίας] Cant. Gon. Steph. 7. Mont. Goog. Em. Magd. Bodl. 1. deeſt. ib. τὰ ἀγαθὰ] Cant. Gon. Mont. Goog. Magd. deeſt. v. 36. ἀργὸν] Steph. 14. πονηρόν. ib. ἐὰν λαλήσωσιν] Cant. λαλοῦσι. v. 37. καὶ ἐκ] Cant. Comp. Steph. omn. excepto octavo. ἢ ἐκ, ſed in Lat. & de. ib. καταδικασθήσῃ] Lin. Steph. 4. κατακριθήσῃ] v. 38. τινες] Cant. αὐτῷ τινες. ib. καὶ Φαρισαίων] Gon. deſunt. v. 40. ἦν] Cant. deeſt, ſed in Lat. erat. ib. ὁ υἱὸς] Cant. Gon. καὶ ὁ υἱός. v. 41. ἐν τῇ κρίσει] Lin. deſunt. ib. ὧδε.] Em. deeſt. v. 43. δὲ] Gon. deeſt. v. 44. ἐπιστρέψω] Cant. εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω. Gon. ὑποστρέψω. ib. εὑρίσκει] Cant. εὑρίσκει τὸν οἶκόν μου. ib. σεσαρωμένον] Cant. καὶ σεσαρωμένον. & ſic primo fuit in Mont. v. 45. παραλαμβάνει] Mont. λαμβάνει. ib. ἑαυτοῦ] Cant. αὐτοῦ. ib. ἔσχατα] Cant. ἔσχατα αὐτοῦ, in Lat. noviſſima ejus. v. 46. ἔτι &c. Cant. λαλοῦντος δὲ αὐτοῦ. ib. αὐτῷ λαλῆσαι] Cant. λαλῆσαι αὐτῷ. v. 47. ἔξω ἑστήκασι] Cant. Bodl. 1. ἑστήκασιν ἔξω. Lin. Nov. 1. ἔξω. ib. σοι λαλῆσαι] Cant. λαλῆσαί σοι. Steph. σε ἰδεῖν. v. 48. καὶ τίνες] Cant. ἢ τίνες, in Lat. aut qui ſunt. v. 49. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 50. ἂν ποιήσῃ] Cant. ποιεῖ. ib. αὐτὸς] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. ἐστί. ib. ἀδελφὸς] Mont. καὶ ἀδελφὸς, & Steph. 6. 9.

CAP. XIII.

V. 1. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐξελθὼν] Cant. ἐξῆλθε καί. Ib. ἀπὸ τῆς οἰκίας] Cant. deſunt. v. 3. σπείρειν] Cant. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σπεῖραι. ib. πολλὰ] Bodl. 1. deeſt. v. 4. ἦλθε] Cant. ἦλθον. ib. πετεινὰ] Mont. Magd. Steph. 3. 6. πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. v. 5. Ἄλλα] Cant. ἃ. ib. εὐθέως] Cant. εὐθύς. v. 6. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐκαυματίσθη] Cant. ἐκαυματίσθησαν. ib. ἐξηράνθη] Cant. ἐξηράνθησαν. v. 7. ἐπὶ ··· ἀπέπνιξαν] Cant. εἰς ··· ἔπνιξαν. v. 11. οὐ δέδοται] Steph. 6. 12. ἐν παραβολαῖς. v. 13. αὐτοῖς λαλῶ] Cant. λαλεῖ αὐτοῖς, ſed in Lat. loquor eis. ib. ὅτι uſque ad ἡ προφητεία v. ſeq.] Cant. ἵνα βλέποντες οὐ βλέπωσιν, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούσωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ τότε πληρωθήσεται ἐπ' αὐτοῖς. Steph. 6. ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι μηδὲ συνῶσι, καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς. ib. ἐπ'] Magd. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Goog. Em. deeſt. ib. λέγουσα] Cant. λέγουσα, πορεύθητι, καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ. ib. ἀκούσετε ··· βλέψετε] Steph. 4. 9. ἀκούσητε ··· βλέψητε. v. 16. ἀκούει] Cant. ἀκούουσιν· ita & Lin. & Nov. 1. & Bodl. 1. v. 17. ἃ] Mont. ἃ ὑμεῖς. ib. εἶδον] Cant. ἐδυνήθησαν εἰδεῖν. v. 19. ἁρπάζει] Steph. 6. αἴρει. ib. ἐσπαρμένον] Cant. σπειρόμενον. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτῶν· ſed in Lat. *ipſius*. ib. τῆς βασιλείας] Bodl. 1. deeſt. v. 21. εὐθὺς] Cant. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. εὐθέως. ib. ἢ] Steph. 5. καί. v. 22. σπαρεὶς] Cant. σπειρόμενος. v. 23. τὸν λόγον] Cant. ponit poſt ἀκούων. Steph. 4. τὸν λόγον τοῦτον. v. 23. δὴ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. συνιὼν] Cant. συνιείς. ib. τριάκοντα] Steph. 5. 6. τριάκοντα· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Bodl. 1. τριάκοντα, ταῦτα λέγων ἐφώνει. v. 24. ἀγρῷ αὐτοῦ] Cant. ἰδίῳ ἀγρῷ. v. 27. οἰκοδεσπότου] Cant. addidit ἐκείνου. ib. σῷ] Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. πόθεν] Mont. πῶς. ib. οὖν] Gon. deeſt. v. 28. οἱ δὲ, &c.] Cant. λέγουσιν αὐτῷ οἱ δοῦλοι. ib. οὖν] Cant. deeſt. v. 29. ὁ δὲ ἔφη] Cant. λέγει αὐτοῖς. ib. αὐτοῖς] Cant. καί. Mont. αὐτοῖς καί. ib. σῖτον] Cant. σῖτον σὺν αὐτοῖς. v. 30. ἄφετε] Mont. ἄφετε οὖν. ib. συναυξάνεσθαι, &c.] Cant. ἀμφότερα συναυξάνεσθαι ἕως. ib. εἰς] Cant. deeſt. ib. αὐτὰ, τὸν] Cant. τόν. ib. τὸν δὲ uſque ad finem verſus] Bodl. 1. deſunt. ib. συναγάγετε] Cant. συλλέγεται, in Lat. *colligite*. ib. μου] Em. deeſt. v. 31. παρέθηκεν] Cant. ἐλάλησεν. ib. ὁμοία ἐστιν] Mont. ὡμοιώθη. v. 32. σπερμάτων] Steph. λαχάνων. ib. μεῖζον] Lin. Nov. 1. Comp. Steph. 3.4. Bodl. 1. μεῖζον πάντων· ut & Goog. ib. ἐλθεῖν] Comp. κατελθεῖν. v. 33. ἐλάλησεν αὐτοῖς] Deſunt in Cant. Græc. & Lat. Gon. addit Ἰησοῦς. Steph. 8. addit λέγων. ib. ἐνέκρυψεν] Gon. Mont. Goog. Em. Comp. Lin. Nov. 1. ἔκρυψεν, & Steph. omn. v. 36. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. σπέρμα] Bodl. 1. σπόρον. v. 39. ἐστιν] Magd. τούτου. v. 40. συλλέγεται] Cant. συλλέγονται. ib. κατακαίεται] Cant. κατακαίονται. Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. & Steph. omn. καίεται. ib. τούτου] Cant. deeſt. v. 42. βαλοῦσιν] Cant. βάλλουσιν, & in Lat. *mittunt*. v. 43. ἐκλάμψουσιν] Cant. λάμψουσιν. ib. τοῦ πατρὸς αὐτῶν] Gon. Steph. 14. τῶν οὐρανῶν. v. 44. πάλιν] Cant. deeſt. ib. τῷ ἀγρῷ] Cant. Goog. deeſt. ib. ἄνθρωπος] Cant. τις. ib. πάντα] Mont. deeſt. ib. πωλεῖ] Cant. ponit ante πάντα. Mont. ante ὅσα. v. 45. ἀνθρώπῳ] Gon. deeſt. v. 46. Ὃς εὑρὼν] Cant. Steph. 2. 14. εὑρὼν δέ. ib. ἕνα] Cant. deeſt. ib. πέπρακε πάντα ὅσα] Cant. ἐπώλησεν ἅ. v. 47. ἐστιν] Mont. deeſt. ib. ἐκ παντὸς γένους] March. Veleſ. interjicit, ἰχθύων συναγαγούσῃ. v. 48. Ἣν ὅτε] Cant. Ὅτε δέ. ib. ἀναβιβάσαντες] Cant. ἀνεβίβασαν αὐτήν. ib. καὶ] March. Veleſ. ponit ante ἐπί. ib. καλὰ] Cant. κάλλιστα. v. 49. αἰῶνος] Cant. κόσμου. v. 50. αὐτοὺς] Gon. deeſt. v. 51. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veleſ. deſunt. Κύριε] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 52. ὁ δὲ εἶπεν] Cant. λέγει. ib. εἰς τὴν βασιλείαν] Cant. ἐν τῇ βασιλείᾳ. Em. τῇ βασιλείᾳ. ib. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 54. τῇ συναγωγῇ] Em. ταῖς συναγωγαῖς. ib. τούτῳ] Cant. Steph. 2. τούτῳ πᾶσα. Gon. deeſt. v. 55. Ἰωσῆς] Cant. Magd. Ἰωάννης. ib. καὶ Σίμων] Mont. Σίμων. v. 56. τούτῳ] Bodl. 1. αὐτῷ. ib. ταῦτα πάντα] Cant. πάντα ταῦτα. v. 57. πατρίδι αὐτοῦ] Cant. πατρίδι. ib. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ] Bodl. 1. deſunt. v. 58. τὴν ἀπιστίαν] Cant. τὰς ἀπιστίας, in Lat. *propter incredulitates*.

CAP. XIV.

V. 1. τῷ] Cant. δὲ τῷ. v. 2. ἐστὶν] Cant. Steph. 2. μήτι ἐστίν. ib. Βαπτιστὴς] Cant. Steph. 2. 4. addunt ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. ib. αὐτὸς] Mont. ἐστί. v. 3. καὶ ἔθετο] Mont. deſunt. ib. Φιλίππου] Cant. deeſt. v. 5. ἐφοβήθη] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 5. ἐφοβεῖτο. v. 6. γενεσίων δὲ γενομένων] Cant. γενεσίοις δὲ γενομένοις. Gon. γενεσίοις δὲ ἀγομένοις. ib. τῆς Ἡρωδιάδος] Cant. αὐτοῦ Ἡρωδιάς, ſed in Lat. Cant. *filia Herodiadis*. v. 7. αἰτήσηται] March. Veleſ. αἰτήσηται ἀφ' αὐτῶν. v. 8. δὸς] Cant. εἶπε δός. ib. ἐπὶ πίνακι] Cant. deſunt. v. 9. δὲ] Cant. deeſt. ib. τοὺς ὅρκους] March. Veleſ. τὸν ὅρκον. ib. καὶ τοὺς] Cant. καὶ διὰ τούς. v. 11. ἤνεγκε] Gon. Mont. ἤνεγκεν αὐτήν. v. 12. σῶμα] Steph. 9, 14. πτῶμα αὐτοῦ, Steph. 8. πτῶμα. Gon. σῶμα αὐτοῦ. in Lat. Cant. *corpus ejus*. ib. ἐλθόντες] Em. ἀπελθόντες. v. 13. Καὶ ἀκούσας] Cant. Mont. ἀκούσας δέ. v. 14. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. ib. πολὺν ὄχλον] Cant. ὄχλον πολύν. ib. ἐπ' αὐτοὺς] Bodl. 1. αὐτοῖς. Cant. περὶ αὐτῶν. Gon. Mont. Goog. ἐπ' αὐτοῖς. ib. ἀῤῥώστους] Cant. ἀῤῥωστοῦντας. v. 15. τοὺς ὄχλους] Lin. Nov. 1. τὸν ὄχλον. ib. εἰς τὰς κώμας] Goog. deſunt. Mont. εἰς τὰς κύκλῳ κώμας. v. 16. Ἰησοῦς] Cant. Mont. deeſt. ib. αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν] Cant. ὑμεῖς φαγεῖν αὐτοῖς. v. 17. αὐτῷ] Gon. deeſt. v. 18. ὧδε] Cant. deeſt. v. 19. τοὺς ὄχλους] Cant. τὸν ὄχλον. ib. τοὺς χόρτους] Cant. Mont. τὸν χόρτον. ib. καὶ λαβὼν] Cant. ἔλαβεν. Gon. Mont. Em. Goog. λαβών. In Bodl. 1. deſunt uſque ad ἀναβλέψας. ib. μαθηταῖς] Mont. μαθηταῖς αὐτοῦ. v. 21. γυναικῶν καὶ παιδίων] Cant. παιδίων καὶ γυναικῶν. v. 22. Ἰησοῦς ··· αὐτοῦ] Cant. Mont. deſunt. Magd. Ἰησοῦς. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 24. ἤδη &c. Cant. ἦν εἰς μέσον τῆς θαλάσσης. v. 25. ἀπῆλθε] Mont. ἦλθε. ib. πρὸς &c.] Cant. περιπατῶν πρὸς αὐτούς. in March. Veleſ. Ἰησοῦς deeſt. v. 26. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτόν. Mont. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταί. ib. τὴν θάλασσαν] Cant. Mont. τῆς θαλάσσης. v. 27. Εὐθέως δὲ] Cant. εὐθὺς δέ. Gon. εὐθέως. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 28. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. Em. Goog. deeſt. ib. πρὸς &c.] Cant. ἐλθεῖν πρὸς σέ. v. 29. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. v. 31. εὐθέως δὲ] Lin. Nov. 1. καὶ εὐθέως. v. 32. ἐμβάντων] Cant. ἀναβάντων. v. 33. ἐλθόντες] Mont. deeſt. ib. Θεοῦ υἱὸς] Cant. υἱὸς Θεοῦ. ib. εἶ] Cant. εἶ σύ. v. 34. εἰς] Cant. ἐπί. ib. Γεννησαρὲτ] Cant. Γεννησαρέτ, ſed in Lat. *Gennaſar*. March. Veleſ. Γεννησάρ. Steph. 2 Γεννησαρὲθ, & 3. Γεννησαρέθ. v. 35. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. v. 36. μόνον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. καὶ μόνον. ib. διεσώθησαν] Mont. καὶ ἐσώθησαν.

CAP. XV.

V. 1. τῷ Ἰησοῦ οἱ] Cant. πρὸς αὐτόν. ib. γραμματεῖς &c] Cant. Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς. v. 2. νίπτονται] Mont. νίπτουσι. v. 3. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 4. ἐνετείλατο λέγων] Cant. εἶπεν. ib. σου] Cant. Goog. Em. deeſt. v. 5. καὶ οὐ] Cant. Mont. οὐ. ib. μὴ] Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Mont. deeſt. ib. ἢ τὴν μητέρα. αὐτοῦ] Cant. deſunt. Gon. Mont. Goog. ἢ τὴν μητέρα. v. 6. τὴν ἐντολὴν] Cant. τὸν λόγον. v. 8. Ἐγγίζει μοι ··· τῷ στόματι αὐτῶν καὶ] Cant. deſunt. ib. ἀπέχει] Cant. ἐστιν. v. 11. οὐ τὸ] Cant. οὐ πᾶν τό. ib. ἐκπορευόμενον] Lin. Nov. 1. ἐξερχόμενον. v. 12. αὐτοῦ] Cant. Mont. deeſt. ib. εἶπον] Cant. Mont. λέγουσιν. ib. τὸν λόγον] Mont. deeſt. v. 13. ἀποκριθεὶς] Bodl. 1. deeſt. v. 14. ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί. ib. αὐτοὺς] Cant. τοὺς τυφλούς. ib. βόθυνον] Cant. Steph. 2. βόθρον. ib. πεσοῦνται] Goog. Lin. Nov. 1. ἐμπεσοῦνται] ut & Cant. & Em.

ſed March. Veleſ. πίπτουσι. v. 16. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἀκμὴν] Cant. ἄκμην, in Lat. *adhuc*. v. 17. οὔπω] Cant. οὐ. v. 18. ἐξέρχεται uſque ad διαλογισμοὶ ſeq.] Mont. deſunt. v. 18. κἀκεῖνα κοινοῖ] Cant. ἐκεῖνα κοινωνεῖ, in Lat. *communicant*: ſed in margine, *coinquinant*. v. 19. πορνεῖαι, κλοπαὶ, ψευδομαρτυρίαι] Gon. deſunt. v. 20. κοινοῦντα] Cant. κοινωνοῦντα, & in Lat. *quæ communicant*: ſed in margine, *coinquinant*. ib. τὸ δὲ uſque ad finem verſus] Mont. deſunt. v. 21. ἐκεῖθεν] Mont. deeſt. ib. εἰς] Bodl. 1. ἐκεῖθεν εἰς. v. 22. γυνὴ] Comp. γυνή τις. ib. ἐκραύγασεν αὐτῷ] Cant. Steph. 2. ἔκραξεν ὀπίσω αὐτοῦ. ib. υἱὲ] Cant. Lin. Nov. 1. υἱός. v. 24. ἀπεστάλην] Lin. Nov. 1. ἀπέσταλκα. ib. πρόβατα.] Cant. ταῦτα. v. 25. ἐλθοῦσα προσεκύνει] Lin. Nov. 1. προσελθοῦσα προσεκύνησεν. v. 26. εἶπεν] Mont. αὐτῇ. ib. οὐκ ἔστι καλὸν] Cant. Steph. 2. ἔξεστι. in Lat. *licet*. ib. βαλεῖν] Magd. δοῦναι. v. 27. ἐσθίει] Cant. ἐσθίουσι. v. 30. χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς] Cant. χωλοὺς, τυφλούς. Mont. κωφοὺς, χωλοὺς, τυφλούς. ib. κυλλοὺς] Cant. Lat. *ſideratos*. ib. παρὰ] Cant. ὑπό. ib. τοῦ Ἰησοῦ] Cant. Lin. Nov. 1. αὐτοῦ. ib. αὐτοὺς] Cant. πάντας. v. 31. αὐτοὺς] Steph. 2. addit πάντας. ib. τοὺς ὄχλους] Cant. τὸν ὄχλον. ib. κυλλοὺς ··· χωλοὺς] Cant. ϗ κυλλοὺς (in Lat. *ſideratos*, ut v. 30.) ··· καὶ χωλούς. ib. κυλλοὺς ὑγιεῖς] March. Veleſ. deſunt. ib. κωφοὺς] Bib. Wech. al. κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους. ib. λαλοῦντας] Gon. ἀκούοντας. v. 32. ὄχλον] Cant. ὄχλον τοῦτον. ib. ἡμέρας] Cant. ἡμέραι. ib. τρεῖς] Cant. εἰσιν καί. v. 33. πόθεν] Cant. Steph. 2. πόθεν οὖν. v. 34. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deeſt. ib. εἶπον] Cant. εἶπον αὐτῷ. v. 35. ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις] Cant. παραγγείλας τῷ ὄχλῳ. v. 36. ϗ λαβὼν] Cant. ἔλαβεν. ib. ϗ] Cant. deeſt. ib. ἔδωκε] Cant. ἐδίδου. ib. τῷ ὄχλῳ] Gon. τοῖς ὄχλοις. v. 37. ἦραν] Cant. ponit poſt κλασμάτων. v. 38. χωρὶς γυναικῶν ϗ παιδίων] Cant. deſunt. v. 39. ἐνέβη. Cant. ἐνβαίνει. Mont. Gon. ἀνέβη. ib. Μαγδαλὰ] March. Veleſ. Μαγηδάν. Cant. τῆς Μαγαδὰν, in Lat. *Magadan*. Steph. 2. Μαγαδάν.

CAP. XVI.

V. 1. ἐπηρώτησαν αὐτὸν] Cant. αὐτὸν ἐπηρώτησαν. ib. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] Gon. ponit poſt αὐτοῖς. v. 2. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. Εὐδία] March. Veleſ. Εὐδία ἔσται. v. 3. ϗ πρωῒ uſque ad Ὑποκριταὶ] Magd. March. Veleſ. deſunt. ib. οὐρανὸς] Cant. ἀὴρ, in Lat. *rubet enim triſte cœlum*. ib. Ὑποκριταὶ] Cant. deeſt. ib. δύνασθε] Steph. 4. 5. 7. 9. Mont. Em. συνίετε. Steph. 8. δοκιμάζετε v. 4. ϗ μοιχαλὶς] Cant. deſunt. ib. ἐπιζητεῖ] Cant. ζητεῖ. ib. τοῦ προφήτου] Cant. deeſt. v. 5. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. ἐπελάθοντο ἄρτους] Cant. ἐπελάθοντο οἱ μαθηταὶ ἄρτους. v. 6. ϗ Σαδδουκαίων] Mont. deſunt. ib. δὲ Ἰησοῦς] March. Veleſ. deſunt. v. 7. Οἱ δὲ] Cant. τότε, in Lat. *tunc cogitabant*. v. 8. αὐτοῖς] Cant. Magd. deeſt. ib. ἐλάβετε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἔχετε. in Lat. *habetis*. v. 9. τοὺς πέντε] Cant. ὅτε τοὺς πέντε. ib. τῶν πεντακισχιλίων] Cant. τοῖς πεντακισχιλίοις. v. 10. τετρακισχιλίων] Cant. τοῖς τετρακισχιλίοις. v. 11. ἄρτου] Gon. Mont. Steph. 4. 8. ἄρτων. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. ib. προσέχειν] Steph. 3. 4. 5. προσέχετε δέ. v. 12.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. τοῦ ἄρτου] Cant. deeſt. v. 13. ἐλθὼν] Mont. ἐξελθών. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 14. οἱ μὲν] Cant. deeſt. v. 15. αὐτοῖς] Steph. 5. Mont. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. v. 16. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτῷ. v. 17. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. Ἰωνᾶ] Bib. Wech. al. Ἰωάννα. v. 18. ταύτῃ τῇ πέτρᾳ] Cant. ταύτην τὴν πέτραν. v. 19. ϗ δώσω σοι] Cant. σοὶ δώσω. ib. ϗ ὃ ἐὰν λύσῃς uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. ib. ἐν τοῖς] Mont. ϗ ἐν. v. 20. διεστείλατο] Cant. ἐπετίμησεν, in Lat. *comminatus eſt*. Mont. Bodl. 1. διεστείλατο. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. αὐτὸς] Cant. ἐστί. ib. Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. Mont. Goog. Steph. 5. 7. 8. deeſt. v. 21. ἀπὸ] Cant. ὑπό. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. ϗ μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. ἐγερθῆναι] Cant. Bodl. 1. ἀναστῆναι. ut Lin. & Nov. 1. v. 22. ἐπιτιμᾶν &c.] Cant. αὐτῷ ἐπιτιμᾶν ϗ λέγειν. ib. ἵλεως] March. Veleſ. οὐ γένοιτο. v. 23. στραφεὶς] Cant. ἐπιστραφείς. ib. μου εἶ] Cant. εἶ ἐμοί. ib. τῶν ἀνθρώπων] Cant. τοῦ ἀνθρώπου. v. 27. ἀγγέλων] Cant. Steph. 2. ἁγίων ἀγγέλων. ib. τὴν πρᾶξιν] Gon. March. Veleſ. Steph. 14. τὰ ἔργα. v. 28. Ἀμὴν] Gon. Ἀμὴν δέ. Mont. Steph. 14. Ἀμὴν γάρ. ib. ἑστηκότων] Cant. Mont. ἑστώτων. ib. βασιλείᾳ] Steph. 9. δόξῃ. ib. αὐτοῦ] Gon. τῶν οὐρανῶν.

CAP. XVII.

V. 1. Καὶ] Cant. Καὶ ἐγένετο. ib. ἀναφέρει] Steph. 2. Cant. ἀνάγει. & poſt ἰδίαν Cant. habet λίαν. v. 2. μετεμορφώθη] Cant. μεταμορφωθεὶς ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ ἔλαμψε] Cant. ἔλαμψε. ib. τὸ φῶς] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. al. χιών. v. 3. ὤφθησαν] Cant. ὤφθη. v. 4. μίαν Ἠλίᾳ] Cant. Mont. Ἠλίᾳ μίαν. v. 5. αὐτοῦ ἀκούετε] Cant. ἀκούετε αὐτοῦ. ib. φωτεινὴ] Steph. 4. φωτός. ib. ᾧ] March. Veleſ. ᾧ ἐγώ. v. 6. Καὶ ἀκούσαντες] Cant. ἀκούσαντες δέ. v. 7. προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς] Cant. προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καί. ib. ἐγέρθητε] Cant. ἐγείρεσθε, in Lat. *ſurgite*. March. Veleſ. αὐτοῖς, ἐγέρθητε. v. 8. τὸν Ἰησοῦν μόνον] Cant. μόνον τὸν Ἰησοῦν. v. 9. Καταβαινόντων αὐτῶν] Cant. Καταβαίνοντες. ib. ἀναστῇ] Cant. ἐγερθῇ. v. 10. αὐτοῦ ··· πρῶτον] March. Veleſ. deſunt. v. 11. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς ··· πρῶτον ϗ] Cant. deſunt. ib. ἀποκαταστήσει] Cant. ἀποκαταστῆσαι. v. 12. ὅτι] Bodl. ὅτι καί. ib. Ἠλίας] Magd. deeſt. ib. οὐκ] Gon. deeſt. ib. ἐπέγνωσαν αὐτὸν] Steph. 9. ἐπίστευσαν αὐτῷ. ib. ἐν] Cant. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. deeſt. ib. οὕτω uſque ad finem verſus] Cant. ponit poſt finem verſus 13. v. 14. ἐλθόντων αὐτῶν] Cant. ἐλθών. March. Veleſ. ἐλθόντος αὐτοῦ. ib. προσελθὼν] Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. προσῆλθεν. ib. ἄνθρωπος] Steph. 5. 6. Bodl. 1. Mont. ἄνθρωπός τις. ib. αὐτῷ] Cant. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Comp. Steph. omn. Gon. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτόν. v. 15. πάσχει] Bib. Wech. al. ἔχει. ib. ϗ πολλάκις] Cant. ϗ ἐνίοτε. v. 16. αὐτὸν θεραπεῦσαι] Cant. θεραπεῦσαι αὐτόν. ib. προσήνεγκα] Steph. 9. 14. & Gon. προσήνεγκαν. v. 17. ἔσομαι] Cant. ponit poſt ὑμῶν. v. 18. ἐθεραπεύθη] Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἰάθη. v. 20. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. εἶπεν] Cant. Mont. λέγει. ib. γὰρ] Goog. deeſt. ib. ἐντεῦθεν] Cant. ἔνθεν. v. 21. δὲ] Mont. deeſt. ib. ἐκπορεύεται] March. Veleſ. ἐκβάλλεται. v. 22. ἀναστρεφόντων δὲ αὐτῶν] Cant. αὐτῶν δὲ ἀναστρεφόντων. ib. ἀνθρώπων] Gon. Bodl. 1. Steph. 9. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. Mont. ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. v. 23. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. ἐγερθήσεται] Gon. ἀναστήσεται. ib. ϗ ἐλυπήθησαν σφόδρα] Mont. deſunt. v. 24. ἐλθόντων δὲ] Cant. ϗ ἐλθόντων. τῷ Πέτρῳ] Cant. ponit poſt εἶπον. ib. εἶπεν] Lin. Nov. 1. εἶπον αὐτῷ. v. 25. Λέγει] Mont. Καὶ λέγει. ib. ὅτε εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθόντι. ib. οὐ] Bodl. 1. καί. v. 26. Hic verſus deeſt in Gon. ib. ὁ Πέτρος] Cant. deeſt. v. 27. εὑρήσεις] Cant. εὑρήσεις ἐκεῖ.

CAP. XVIII.

V. 2. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deeſt. ib. παιδίον] Cant. παιδίον ἕν. v. 4. τοῦτο] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 5. τοιοῦτον] Cant. Bodl. 1. Magd. addunt ἕν. v. 6. μύλος ὀνικὸς] Bib. Wech. al. λίθος μυλικός. ib. ἐπὶ] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. Em. Steph. omn. Comp. εἰς. ib. θαλάσσης] Mont. addit, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων, ſed delebantur a correctore aliquo. v. 7. ἐκείνῳ] Cant. Em. deeſt. v. 8. αὐτὰ] Cant. αὐτόν. ib. κυλλὸν] Cant. Lat. *ſideratum*. ib. χεῖρας ··· πόδας] Cant. πόδας ··· χεῖρας. v. 9. Καὶ εἰ] Cant. Τὸ αὐτὸ εἰ ϗ, in Lat. *ſimiliter & ſi*. ib. τοῦ πυρὸς] Cant. deeſt. v. 10. τῶν μικρῶν τούτων] Cant. τούτων τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ. v. 11. σῶσαι] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ζητῆσαι ϗ σῶσαι. v. 12. Τί] Cant. Τί δέ. ib. ἀφεὶς] Cant. ἀφίησιν. ib. πορευθεὶς] Cant. πορευόμενος. v. 14. ὑμῶν] Gon. ἡμῶν. Mont. μου. ib. εἷς] Cant. ἕν. v. 15. ϗ ἔλεγξον] Cant. Lin. Nov. 1. Goog. ἔλεγξον. v. 16. μαρτύρων] Cant. deeſt. v. 17. αὐτῶν] Magd. deeſt. Mont. αὐτοῦ. ib. ϗ ὁ] Cant. ϗ ὡς ὁ. v. 18. Ἀμὴν] Mont. Ἀμὴν γάρ. ib. τῷ οὐρανῷ poſtremum] Cant. τοῖς οὐρανοῖς. v. 19. Πάλιν ἀμὴν] Ita Steph. omn. ſed Cant. Mont. Πάλιν δὲ ἀμήν. Gon. Goog. Ἀμήν. Bib. Wech. al. Πάλιν. ib. ὅτι] Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἐὰν δύο ὑμῶν] Cant. δύο ἐὰν, & ἐξ ὑμῶν habet, & ponit poſt συμφωνήσωσιν. ib. αὐτοῖς] Lin. Nov. 1. ὑμῖν. v. 20. ἐκεῖ] Cant. παρ' οἷς οὐκ. v. 21. αὐτῷ &c.] Cant. Πέτρος εἶπεν αὐτῷ. Goog. ὁ Πέτρος εἶπε. v. 24. προσηνέχθη] Cant. προσήχθη. v. 25. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 26. οὖν] Cant. δέ. ib. δοῦλος] Cant. Steph. 2. 4. 8. δοῦλος ἐκεῖνος. ib. προσεκύνει αὐτῷ] Bib. Wech. alicubi, παρεκάλει αὐτόν. ib. κύριε] Cant. deeſt. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 28. ὅτι] Em. Bib. Wech. al. ὅ, τι. v. 29. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ] Cant. Em. deſunt. ib. παρεκάλει αὐτὸν] Em. deſunt: ſed habentur in margine, ut & priora. ib. πάντα] Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. deeſt. v. 31. δὲ] Cant. οὖν. Mont. deeſt. v. 32. αὐτὸν] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 33. ἔδει] Cant. Steph. 2. ἔδει οὖν. v. 34. πᾶν] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 35. μου] Steph. 4. ὑμῶν. ib. ἐπουράνιος] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. οὐράνιος. ib. ποιήσει ὑμῖν] Cant. ὑμῖν ποιήσει, & ponit ante ὁ πατήρ. ib. τὰ παραπτώματα αὐτῶν] Cant. deeſt.

CAP. XIX.

V. 1. ἐτέλεσεν] Cant. ἐλάλησεν. v. 3. αὐτῷ· εἰ] March. Veleſ. deeſt αὐτῷ. ib. λέγοντες] Cant. λέγουσιν, & in Lat. *dicunt*: ſed nunc corrigitur, & fit λέγοντες. ib. αἰτίαν] Steph. 5. ἁμαρτίαν. v. 4. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 5. πατέρα] Goog. πατέρα αὐτοῦ. ib. προσκολληθήσεται] Cant. κολληθήσεται. ib. τῇ γυναικὶ] Goog. Lin. Nov. 1. πρὸς τὴν γυναῖκα. v. 6. σὰρξ μία] Cant. μία σὰρξ, in Lat. *una caro*. ib. συνέζευξεν] Cant. συνέζευξεν εἰς ἕν. ib. χωριζέτω] Cant. ἀποχωριζέτω. v. 7. Λέγουσιν] Magd. Ἀπεκρίθησαν ϗ εἶπον. ib. αὐτὴν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 8. Μωσῆς] Cant. ponit poſt ὑμῖν. ib. οὐ γέγονεν] Cant. Em. οὐκ ἐγένετο. v. 9. ὅτι] Cant. deeſt. ib. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ] Cant. παρεκτὸς λόγου πορνείας, in Lat. *excepta ratione adulterii*. ib. ϗ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται] Cant. deſunt. v. 10. ἀνθρώπου] Cant. ἀνδρός. v. 11. δὲ] Lin. Nov. 1. δὲ Ἰησοῦς. ib. καί εἰσιν] Duo poſteriora Eunuchorum genera in Mont. tranſponuntur. v. 13. προσηνέχθη] Cant. προσηνέχθησαν. ib. τὰς χεῖρας] Cant. ponit poſt ἐπιθῇ. ib. μαθηταὶ] Gon. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 14. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ϗ μὴ κωλύετε (Cant. κωλύσετε) αὐτὰ] Mont. deſunt. v. 15. αὐτοῖς] Cant. ponit poſt χεῖρας. ib. εἷς] Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἷς τις. Mont. νεανίσκος. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. ib. ἀγαθὲ] Cant. deeſt. v. 17. λέγεις ἀγαθὸν] Cant. Steph. 4. 8. March. Veleſ. ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; ſed Cant. non habet articulum τοῦ. Cant. Lat. *Quid me interrogas de bono?* ib. οὐδεὶς uſque ad finem verſus] Cant. Steph. 4. 8. March. Veleſ. εἷς ἐστιν ὁ (deeſt ὁ in Cant.) ἀγαθός. March. Veleſ. addit etiam ὁ Θεός. ib. εἰσελθεῖν] Cant. ἐλθεῖν, & ponit poſt ζωήν. ib. τήρησον] Cant. τήρει. v. 18. οὐ μοιχεύσεις] Mont. deeſt. v. 19. μητέρα] Comp. μητέρα σου. v. 20. πάντα ταῦτα] Cant. Mont. ταῦτα πάντα. ib. ἐφυλαξάμην] Cant. ἐφύλαξα. ib. μου] Cant. deeſt. v. 21. οὐρανῷ] Cant. οὐρανοῖς. v. 22. δὲ] Cant. deeſt. v. 24. Πάλιν δὲ] Bib. Wech. al. Καὶ πάλιν. ib. διελθεῖν] Mont. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 5. 7. 8. 12. 14. εἰσελθεῖν. ib. τοῦ Θεοῦ] Bib. Wech. al. τῶν οὐρανῶν. ib. εἰσελθεῖν] Cant. ponit ante εἰς τὴν. Mont. διελθεῖν. v. 25. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. σφόδρα] Cant. ϗ ἐφοβήθησαν σφόδρα. v. 26. ἐστι] Mont. Gon. Em. Lin. Nov. 1. Goog. deeſt. v. 27. ἰδοὺ] Steph. 6. κύριε ἰδού. v. 28. αὐτοῖς] Cant. αὐτῷ, in Lat. *ei*. ib. ὑμεῖς] Cant. αὐτοὶ, in Lat. *vos*. ib. μοι, ἐν] Hanc diſtinctionem habent Steph. 3. 4. 5. 7. 12. ib. δώδεκα] Cant. δέκα δύο. v. 29. οἰκίας] Steph. 2. 7. Lin. Nov. 1. οἰκίαν. ib. ὃς] Cant. Mont. ὅστις. Lin. Nov. 1. ὃς ἄν. ib. ἢ πατέρα ··· ἢ γυναῖκα] Cant. deſunt.

CAP. XX.

V. 1 ἐξῆλθεν] Gon. ἦλθεν. v. 2. Συμφωνήσας δὲ] Gon. Em. Goog. Καὶ συμφωνήσας. v. 3. ἐξελθὼν] Cant. διεξελθών. ib. τὴν τρίτην ὥραν] Cant. ὥραν τρίτην. v. 5. πάλιν] Cant. πάλιν δέ. ib. ὥραν] Cant. ponit poſt ἕκτην. ib. ἐποίησεν uſque ad ὥραν] Magd. deſunt. v. 6. ὥραν] Cant. deeſt. ib. ἐξελθὼν] Cant. ἐξῆλθεν καί. ib. ἑστῶτας] Gon. deeſt. ib. ἀργοὺς] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. τί] Gon. διὰ τί. v. 7. ἀμπελῶνα] Cant. Steph. 3. 14. Gon. ἀμπελῶνά μου. ib. ϗ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 9. Καὶ ἐλθόντες] Cant. ἐλθόντες οὖν. v. 10. ἐλθόντες δὲ] Cant. ϗ ἐλθόντες. ib. πλείονα ··· ϗ ἔλαβον] Cant. πλείω ··· ἔλαβον δέ. v. 12. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ἡμῖν αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς ἡμῖν. ib. καύσωνα. Steph. 7. 12. cum interrogandi nota καύσωνα; v. 13. εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν] in Mont. primo fuit εἶπεν αὐτοῖς, ſed correctum eſt alia manu. Cant. ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν. ib. συνεφώνησάς μοι] Steph. 8. συνεφώνησά σοι. v. 14. τούτῳ] Cant. ponit poſt ἐσχάτῳ. v. 15. ἢ οὐκ] Cant. Οὐκ. ib. ἐν τοῖς ἐμοῖς] March. Veleſ. deſunt. v. 17. μαθητὰς] Cant. deeſt. ib. ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ] Steph. 8. Mont. ϗ ἐν τῇ ὁδῷ. in March. Veleſ. ἐν τῇ ὁδῷ deſunt. v. 18. θανάτῳ. Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν] Goog. deſunt. v. 20. παρ'] Cant. ἀπ'. v. 21. λέγει] Mont. ἡ δὲ λέγει. ib. οὗτοι] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. εὐωνύμων] Mont. Gon. Bodl. 1. Magd. Goog. addunt σου. v. 22. πιεῖν] Cant. ponit poſt ποτήριον. ib. μέλλω πίνειν. καὶ] Steph. 4. 5. 14. πίνω ἤ. ib. ϗ τὸ uſque ad λέγουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 23. Καὶ] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ τὸ uſque ad τὸ δὲ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. Gon. deſunt, ſed habentur in margine Gon. ib. μου, οὐκ] Cant. Magd. Gon. οὐκ. ib. δοῦναι] Cant. Mont. τοῦτο δοῦναι. ut & Steph. 2. 3. 14. v. 25. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. οἴδατε] Gon. οἶδα. v. 26. δὲ ἔσται] Gon. ἔσται. Cant. ἐστιν, in Lat. *eſt*. ib ἔστω] Cant. Steph. 2. 3. 7. 12. 14. Comp. ἔσται. v. 27. εἶναι] Lin. Nov. 1. γενέσθαι. ib ἔστω] Cant. Goog. ἔσται.

v. 29.] Inter versum 28 & 29 interponuntur in MSº Cant. hæc. Ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. Εἰσερχόμενοι δὲ καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλίνεσθε εἰς τοὺς ἐξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι, Ἔτι κάτω χώρει, καὶ καταισχυνθήσῃ· Ἐὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ, Σύναγε ἔτι ἄνω, καὶ ἔσται σοι τοῦτο χρήσιμον. *Vos autem quæritis de minimo crescere, & de magno minui: Introeuntes autem & rogati cœnare, ne discubueritis in eminentibus locis, ne forte dignior te superveniat, & accedens cœnæ invitator dicat tibi, Adhuc deorsum accede, & confundaris: Si autem discubueris in minimum locum, & superveniat minor, dicit tibi invitator cœnæ, Collige adhuc superius; & erit tibi hoc utile.* ib. ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς] Cant. ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. ib. ἐκπορευομένων αὐτῶν] Steph. 6. ἐκπορευομένου αὐτοῦ. v. 30. ἀκούσαντες … ἔκραξαν] Cant. ἤκουσαν … καὶ ἔκραξαν. ib. κύριε υἱὸς] Cant. υἱέ. v. 31. ἐλέησον &c.] Cant. κύριε ἐλέησον ἡμᾶς υἱέ. v. 33. ἀνοιχθῶσιν &c.] Cant. ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. v. 34. αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Steph. 2. 8. desunt.

CAP. XXI.

V. 1. ὁ Ἰησοῦς Cant. deest. ib. μαθητὰς] Gon. Bodl. 1. μαθητὰς αὐτοῦ. Mont. ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶν. v. 2. πορεύθητε] Cant. Mont. πορεύεσθε. ib. τὴν κώμην] Gon. deest. ib. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. v. 3. εἴπῃ τι] Cant. Steph. 2. τί ποιεῖτε; ib. εὐθέως δὲ] Cant. καὶ εὐθέως. ib. ἀποστελεῖ] Comp. & Steph. omn. Lin. Nov. 1. Goog. ἀποστέλλει. v. 4. ὅλον] Cant. deest. v. 5. ἐπὶ prius] Cant. Mont. deest. v. 6. καὶ ποιήσαντες] Cant. Mont. ἐποίησαν. ib. προσέταξεν] Cant. συνέταξεν. v. 7. Ἤγαγον] Cant. Καὶ ἤγαγον. ib. ἐπάνω αὐτῶν] Cant. ἐπ' αὐτόν. ib. ἱμάτια αὐτῶν] Cant. ἱμάτια. ib. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν] Magd. desunt. ib. ἐπεκάθισαν] Ita Bib. Wech. al. Gon. Goog. Em. ἐπεκάθισεν. Cant. ἐκάθητο. Mont. Magd. ἐκάθισαν. Lin. Steph. 3. 14. Nov. 1. ἐκάθισεν. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτοῦ. v. 8. ἐστρώννυον] Cant. ἔστρωσαν. v. 9. προάγοντες] Cant. Steph. 2. προάγοντες αὐτόν. ib. ἔκραζον] Cant. ἔκραξαν. v. 11. ὄχλοι ἔλεγον] Cant. πολλοὶ εἶπον. ib. Ἰησοῦς] Cant. ponit post προφήτης. v. 14. τυφλοὶ καὶ χωλοὶ] Magd. Bodl. 1. Gon. Mont. Goog. Em. χωλοὶ καὶ τυφλοί. v. 16. ὅτι] Cant. deest. ib. ἀκούεις] Steph. 5. οὐκ ἀκούεις. v. 18. ἐπανάγων] Cant. προάγων] v. 19. μίαν] Mont. deest. ib. ἡ συκῆ] March. Velef. deest. v. 20.] Hic versus & duo sequentes desunt in Magd. v. 21. κἂν … εἴπητε] Cant. καὶ … ἐὰν εἴπητε. v. 23. ἐλθόντι αὐτῷ] Cant. Steph. 2. 8. ἐλθόντος αὐτοῦ. v. 24. ἐρωτήσω] Cant. Gon. ἐπερωτήσω. ib. λόγον ἕνα] Cant. Goog. ἕνα λόγον. v. 25. οὖν] Cant. Mont. deest. v. 28. ἄνθρωπος] Mont. Gon. Goog. Steph. 5. 6. 14. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἄνθρωπός τις. ib. ἐν τῷ ἀμπελῶνι] Cant. εἰς τὸν ἀμπελῶνα. v. 29. ἀπῆλθε] Cant. ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα. v. 30. Καὶ προσελθὼν] Cant. προσελθὼν δέ. ib. δευτέρῳ] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ἑτέρῳ. ib. ἐγὼ κύριε] Cant. ἐγὼ κύριε ὑπάγω. Bib. Wech. al. ναὶ κύριε. al. ἐγὼ ὑπάγω. Mont. ὑπάγω κύριε. v. 31. ἐποίησε] Cant. ponit post πατρός. Gon. ante ἐκ. ib. ὁ πρῶτος] Cant. ὁ ἔσχατος. in Lat. *novissimus.* v. 32. οὐ] Cant. deest. Mont. οὐ δέ. v. 33. τις] Cant. deest. ut & in Magd. v. 34. καρπῶν] Gon. καρπῶν αὐτῶν v. 35. αὐτοῦ] Mont. deest. v. 36. πάλιν] Cant. πάλιν οὖν. v. 27. δὲ] Gon. deest. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἰς αὐτούς. ib. λέγων] Mont. λέγων, ἴσως. v. 38. κατάσχωμεν] Cant. σχῶμεν, in Lat. *habeamus.* v. 39. ἐξέβαλον &c.] Cant. ἀπέκτειναν καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. v. 42. ὃν] Cant. deest. v. 43. ὅτι] Lin. Nov. 1. deest. v. 44.] Hic versus deest in Cant. Græc. & Lat. v. 45. Φαρισαῖοι] Bodl. 1. Steph. 4. γραμματεῖς. v. 46. ἐφοβήθησαν] Magd. ἐφοβοῦντο. ib. ἐπειδὴ] Cant. ἐπεί.

CAP. XXII.

V. 1. αὐτοῖς] Cant. ponit post παραβολαῖς. v. 4. ἀπέστειλεν] Steph. 8. ἀποστέλλει. ib. ἡτοίμασα] Mont. Magd. ἡτοίμασαν. Cant. ἡτοίμακα. ib. σιτιστὰ] Mont. Bodl. 1. σιτευτά. v. 5. ὁ μὲν … ὁ δὲ] Cant. οἱ μὲν … οἱ δέ. ib. εἰς αὐτοῦ] Cant. ἐπὶ αὐτοῦ. v. 7. Ἀκούσας δὲ] Magd. Mont. Gon. Em. Bodl. 1. Goog. Lin. Nov. 1. Καὶ ἀκούσας. Cant. ἀκούσας, & ponit post βασιλεύς. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. Ἐκεῖνος ὁ βασιλεύς. Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Em. Goog. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος. Comp. & Steph. omn. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος. ib. τὰ στρατεύματα] Cant. τὸ στράτευμα. v. 8. ἕτοιμος] Gon. deest. v. 10. ἐκεῖνοι] Cant. αὐτοῦ. ib. ὅσους] Cant. οὕς. ib. γάμος] Steph. 8. νυμφών. v. 11. οὐκ] Cant. μή. v. 12. εἰσῆλθες] Cant. ἦλθες. v. 13. Δήσαντες &c.] Cant. Ἄρατε αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν, καὶ βάλετε αὐτὸν εἰς. ib. ἐκβάλετε] Mont. Gon. βάλλετε. v. 15. ἔλαβον] Mont. ἔλαβον κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. ib. ὅπως] Cant. πῶς, in Lat. *quomodo.* v. 16. αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτόν. ib. ἐν ἀληθείᾳ] Cant. ἐπ' ἀληθείας. Em. desunt. v. 17. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν] Cant. desunt. v. 20. Καὶ] Cant. deest. ib. αὐτοῖς] Cant. Steph. 8. March. Velef. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] v. 21. οὖν] Cant. deest. v. 24. ἐὰν] Mont. ἵνα ἐάν. ib. ἐπιγαμβρεύσει] Cant. ἵνα ἐπιγαμβρεύσῃ, in Lat. *ut nubat.* ib. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ] Cant. desunt. v. 25. δὲ] Cant. deest. ib. αὐτοῦ τῷ] Gon. τῷ. v. 26. Ὁμοίως] Bodl. 1. Ὁμοίως δέ. v. 30. ἐκγαμίζονται] Cant. γαμίζονται. ib. θεοῦ] Cant. θεοῦ ἐν οὐρανῷ. v. 32. ὁ θεὸς] Cant. deest. v. 34. ἐπὶ τὸ αὐτὸ] Cant. ἐπ' αὐτόν, in Lat. *ad eum.* v. 36. μεγάλη] Cant. ponit post νόμῳ. v. 37. Ὁ δὲ Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς, & ponit post αὐτῷ. ib. εἶπεν] Cant. Lin. Nov. 1. Gon. Mont. Em. Goog. ἔφη. v. 38. πρώτη καὶ μεγάλη] Cant. μεγάλη καὶ πρώτη. March. Velef. πρώτη καὶ μεγίστη. v. 39. αὐτῇ] Cant. ταύτῃ. v. 40. ταύταις] Bodl. 1. Magd. ταύταις δέ. v. 43. πνεύματι] Mont. πνεύματι ἁγίῳ. ib. κύριον &c.] Cant. καλεῖ αὐτὸν κύριον. v. 44. ὑποπόδιον] Cant. Steph. 2. 8. ὑποκάτω. v. 45. καλεῖ] Cant. Steph. 2. 3. 5. 14. ἐν πνεύματι καλεῖ. v. 46. αὐτῷ ἀποκριθῆναι] Cant. Bodl. 1. Goog. ἀποκριθῆναι αὐτῷ.

CAP. XXIII.

V. 1. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ponit post ἐλάλησε. v. 2. Μωσέως καθέδρας] Cant. καθέδρας Μωϋσέως. v. 3. ὑμῖν τηρεῖν] Cant. desunt. March. Velef. ὑμῖν. ib. καὶ ποιεῖτε] Magd. desunt. ib. κατὰ δὲ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε] Lin. Nov. 1. desunt. v. 4. γὰρ] Mont. δέ. ib. τῷ δὲ] Cant. αὐτοὶ δὲ τῷ. v. 5. δὲ] Cant. Gon. Steph. 2. γάρ. ib. τῶν ἱματίων αὐτῶν] Cant. March. Velef. desunt. v. 6. τὴν &c.] Steph. 8. τὰς πρωτοκλισίας. v. 8. Καθηγητὴς] Mont. Em. Steph. 3. Lin. Nov. 1. Goog. διδάσκαλος. ib. ὁ Χριστὸς] Cant. March. Velef. deest. v. 9. ὑμῶν] Cant. ὑμῖν, in Lat. *vobis.* ib. ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Steph. 8. οὐράνιος. Steph. 5. addit πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. v. 10. εἷς &c.] ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν εἷς ἐστιν. v. 11. δὲ] Cant. deest. ib. ὑμῶν] Mont. ἐν ὑμῖν. ib. ἔσται ὑμῶν] Gon. desunt. v. 14. τῶν οὐρανῶν] Mont. Gon. τοῦ θεοῦ, & Steph. 4. 5. Hic versus deest in Cant. v. 15. ποιῆσαι] Cant. Steph. 2. ἵνα ποιήσητε. v. 17. ἁγιάζων] Cant. ἁγιάσας. v. 19. Μωροὶ καὶ τυφλοὶ] March. Velef. desunt. Cant. Steph 4. 8. Τυφλοί. v. 21. ὀμόσας] Cant. Steph. 5. ὀμνύων, ut & Magd. ib. κατοικοῦντι] Cant. Lin. Nov. 1. Steph. 2. 6. 8. 9. 12. & Comp. Gon. Goog. κατοικήσαντι. v. 25. παροψίδος] Mont. Steph. 3. 14. παροψίδος τοῦ πίνακος. ib. γέμουσιν] March. Velef. deest. ib. ἐξ ἁρπαγῆς] Gon. Steph. 5. 6. 7. 14. ἐξαρπαγῆς. Cant. Lin. ἁρπαγῆς. ib. ἀκρασίας] Gon. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 4.5.6.7.9.12. Comp. ἀδικίας. v. 26. καὶ τῆς παροψίδος] Cant. desunt. ib. ἐκτὸς αὐτῶν] Cant. ἔξω αὐτῶν. Steph. 2.9.12. ἐκτὸς αὐτοῦ. v. 27. οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, … γέμουσιν] Cant. ἔξωθεν ὁ τάφος φαίνεται ὡραῖος … γέμει. v. 28. ἀνομίας] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. καὶ ἀνομίας. v. 30. ἤμεθα bis] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. Wech. al. utrobique ἦμεν. v. 32. πληρώσατε] Cant. Mont. ἐπληρώσατε, in Lat. Cant. *implestis.* v. 34. ἰδοὺ] Lin. Nov. 1. Magd. deest. ib. καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν] Cant. desunt. v. 35. ἐφονεύσατε] Steph. 5. ἐφόνευσαν. v. 36. ἥξει] Gon. Mont. Em. Magd. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. ὅτι ἥξει. v. 37. αὐτήν] Cant. Steph. 2. σέ. ib. ἠθελήσατε] March. Velef. ἠθέλησας. v. 38. ἀφίεται] March. Velef. ἀφήσεται. ib. ὑμῖν] Steph. 4. 5. 9. 14. deest. ut & in Lin. & Nov. 1. v. 39. οὐ] Cant. Mont. Gon. ὅτι οὐ. ib. Κυρίου] Cant. θεοῦ, in Lat. *Dei.*

CAP. XXIV.

V. 1. ἐπορεύετο] Cant. Steph. 8. March. Velef. ponunt post ἱεροῦ. ib. προσῆλθον] Lin. Nov. 1. Goog. προσῆλθον αὐτῷ. ib. αὐτοῦ &c.] Steph. 8. αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ. v. 2. Ἰησοῦς] Cant. Steph. 8. ἀποκριθείς. ib. οὐ] Cant. Steph. 2. 4.5.6.8. deest. ib. οὐ μὴ] Cant. ὅτι οὐ μή. ib. μὴ] Cant. Gon. Goog. Magd. deest. v. 3. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. deest. ib. τῆς παρουσίας] Cant. παρουσίας σοῦ. ib. αἰῶνος] Gon. αἰῶνος τούτου. v. 6. Μελλήσετε] Cant. Steph. 2. Μέλλετε. ib. πάντα] Cant. deest. Magd. ταῦτα πάντα. Steph. 9. πάντα ταῦτα. March. Velef. ταῦτα. v. 7. καὶ λοιμοὶ] Cant. desunt. v. 9. θλῖψιν] Steph. 8. θλίψεις. v. 11. ἐγερθήσονται] Cant. ἐξεγερθήσονται. v. 14. τοῦτο] Cant. Lin. Nov. 1. ponunt post εὐαγγέλιον. v. 16. ἐπὶ] Cant. εἰς. v. 17. καταβαινέτω] Cant. Magd. καταβάτω. ib. τὰ] Cant. Bib. Wech. al. τι. ib. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 18. ὀπίσω] March. Velef. deest. ib. τὰ ἱμάτια] Steph. 2. 3. 8. March. Velef. Cant. Goog. Comp. τὸ ἱμάτιον. v. 19. θηλαζούσαις] Cant. θηλαζομέναις. v. 20. ἐν σαββάτῳ] Lin. Nov. 1. Gon. Goog. Steph. 3. 6. 7. 9. 12. σαββάτῳ. Cant. Bodl. 1. Mont. σαββάτου, ut & Steph. 4. 5. 8. 14. ib. τότε] Mont. deest. ib. οὐ γέγονεν] Cant. οὐκ ἐγένετο] ib. ἕως τοῦ νῦν] Gon. desunt. ib. οὐδ' οὐ] Cant. οὐδέ. v. 23. ἢ ὧδε] Cant. Steph. 8. March. Velef. ἢ ἐκεῖ. Mont. ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ. v. 24. πλανῆσαι] Cant. March. Velef. Steph. 2. πλανηθῆναι. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πλανᾶν. v. 27. φαίνεται] Cant. φαίνει. ib. καὶ ἡ] Cant. Mont. Gon. Magd. ἡ. v. 28. γὰρ] Cant. deest. ib. οἱ] Cant. Lin. Nov. 1. καὶ οἱ. v. 29. φέγγος] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. φῶς. ib. ἀπὸ] Cant. Bodl. 1. ἐκ. v. 30. ἐν τῷ οὐρανῷ] Cant. Steph. 2. τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ib. τότε κόψονται] Cant. κόψονται τότε. ib. πᾶσαι] Bodl. 1. deest. ib. πολλῆς] Cant. March. Velef. Steph. 2. ponunt post δυνάμεως. v. 31. καὶ φωνῆς] Magd. Lin. Nov. 1. deest. ib. μεγάλης] Bib. Wech. al. πολλῆς. v. 32.] Ante hunc versum habentur in Cant. Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀναβλέψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. *Incipientibus autem his fieri, respicite & levate capita vestra, quia adproperat redemptio vestra.* ib. ἐγγὺς] Cant. ἐγγύς ἐστιν. v. 33. ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα] Em. desunt. v. 34. Ἀμὴν] Gon. Steph. 4. 8. Ἀμὴν δέ. ib. οὐ] Cant. ὅτι οὐ. v. 35. παρελεύσονται] Cant. Lin. Nov. 1. παρελεύσεται. v. 36. καὶ τῆς] Steph. 5. ἤ. ib. εἰ] Cant. οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ. ib. μου] Steph. 3. 4. 5. 8. 9. deest. ut & in Cant. v. 37. δὲ] Cant. γάρ. v. 38. ταῖς πρὸ] Cant. ἐκείναις πρό. ib. ἐκγαμίζοντες] Cant. γαμίζοντες. ib. ἧς ἡμέρας] Cant. τῆς ἡμέρας ἧς. v. 39. καὶ ἡ] Cant. ἡ. v. 40. παραλαμβάνεται … ἀφίεται] March. Velef. παραληφθήσεται … ἀφήσεται. v. 41.] Hic versus deest in Gon. Sed in Cant. Steph. 2. insuper adduntur, δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται, in Lat. *Duo in lecto, unus adsumetur, & unus relinquetur.* ib. μύλωνι] Steph. 3. 4. 6. μύλῳ. v. 43. τὴν οἰκίαν] Steph. 8. τὸν οἶκον. v. 44. ὥρᾳ] Cant. ponit post δοκεῖτε. ib. οὐ δοκεῖτε] in Lin. Nov. 1. & in marg. Mont. οὐκ οἴδατε. v. 45. ἄρα] Cant. γάρ, in Lat. *enim.* ib. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. θεραπείας] Steph. 8. οἰκετείας. Mont. οἰκίας. Sed superscribitur altera lectio. ib. τοῦ διδόναι] Cant. δοῦναι. Gon. τοῦ δοῦναι. v. 46. ποιοῦντα οὕτως] Cant. οὕτως ποιοῦντα. v. 48. ἐκεῖνος] Lin. Nov. 1. deest. ib. ὁ κύριός μου] Cant. μου ὁ κύριος. v. 49. συνδούλους] Cant. Mont. Steph. 6. 8. 9. 14. συνδούλους αὐτοῦ. ib. ἐσθίειν καὶ πίνειν] Cant. Gon. Magd. Steph. 2.6.8.14. March. Velef. ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ. v. 51. θήσει] Cant. ponit ante μετά.

CAP. XXV.

V. 1. ὁμοιωθήσεται] Gon. ὡμοιώθη. ib. νυμφίου] Cant. νυμφίου καὶ τῆς νύμφης. March. Velef. νυμφίου, καὶ τῇ νύμφῃ. v. 2. ἦσαν &c.] Cant. ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραί, καὶ πέντε φρόνιμοι. v. 3. Αἵτινες] Cant. Αἱ οὖν. ib. ἔλαιον] Cant. Bodl. 1. ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν. v. 4. αὐτῶν. prius] Cant. deest. v. 6. ἔρχεται] Cant. deest. v. 7. ἐκεῖναι] Cant. deest. v. 9. οὐκ] Cant. Steph. 3. 6. 7. 12. Em. οὐ μή. ib. πορεύεσθε] Bodl. 1. πορευθέντες. v. 10. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν] Cant. Ἕως ὑπάγουσιν. v. 11. ἔρχονται] Cant. ἦλθον ib. καὶ] Cant. deest. v. 13. ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται] Cant. March. Velef. Steph. 2. desunt. v. 14. γὰρ] Cant. deest. ib. αὐτοῖς] Gon. deest. v. 15. τὴν ἰδίαν δύναμιν] Cant. τὴν δύναμιν αὐτοῦ. Mont. τὴν δύναμιν. v. 16. ἐποίησεν] Cant. March. Velef. Steph. 2. 8. ἐκέρδησεν. v. 17. ὡσαύτως] Cant. ὁμοίως. Mont. ὡσαύτως δέ. ib. δύο] Cant. δύο τάλαντα λαβών. ib. καὶ αὐτὸς] Gon. desunt. v. 18. ἀπελθὼν] Cant. Gon. Steph. 2. 4. deest. ib. ἀπέκρυψε] Cant. Lin. Mont. ἔκρυψε. v. 20. ἐκέρδησα] Cant. March. Velef. Steph. 2. ἐπεκέρδησα. ib. ἐπ' αὐτοῖς] Cant. desunt. v. 21. δὲ] Cant. Mont. deest. ib. ἐπ'] Cant. ἐπεὶ ἐπ', in Lat. *quia in.* v. 22] Hic & sequens versus in Cant. desunt. v. 24. δὲ καὶ] Cant. δέ. ib. εἰληφὼς] Gon. λαβών. ib. σε] Cant. deest. ib. ὅθεν] Cant. ὅπου, & Lin. v. 25. ἀπελθὼν ἔκρυψα] Cant. ἀπῆλθον καὶ ἔκρυψα. v. 26. ᾔδεις] Magd. Em. εἰ ᾔδεις. v. 27. βαλεῖν] Magd. καταβαλεῖν. v. 28. τὰ δέκα] Cant. τὰ πέντε. v. 29. παντὶ] Cant. deest. ib. περισσευθήσεται] Cant. περισσεύσεται. ib. ἀπὸ] Cant. deest. ib. ἔχει] Mont. Gon. Goog. Magd. Steph. 4. 8. 9. 14. March. Velef. Comp. δοκεῖ ἔχειν. v. 30. ἐκβάλλετε] Cant. βάλετε ἔξω. ib. ὀδόντων] Em. ὀδόντων· ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. v. 31. ἅγιοι] Cant. Mont. deest. τότε usque ad finem versus] Lin. desunt. v. 32. συναχθήσεται] Cant. Mont. Gon. Em. Bodl. 1. συναχθήσονται. v. 37. κύριε] Mont. deest. v. 38.] Hic versus deest in Mont. v. 39. ἀσθενῆ] Cant. ἀσθενοῦντα. v. 40. τῶν ἀδελφῶν] Gon. τῶν ἐλαχίστων τῶν ἀδελφῶν. v. 41. ἡτοιμασμένον] Cant. Steph. 2. ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου. v. 44. αὐτῷ] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. ib. ἢ γυμνὸν] Mont. desunt. v. 45. ἀμὴν] Bodl. 1. ἀμὴν γάρ. ib. τῶν] Bodl. 1. τῶν ἀδελφῶν μου τῶν.

CAP. XXVI.

V. 1. ἐτέλεσεν] Gon. ἔλεγεν. ib. πάντας] Lin. Nov. 1. Goog. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 2. οἴδατε] Cant. deeſt. v. 3. καὶ οἱ γραμματεῖς] Cant. Gon. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 2. 4. deſunt. v. 4. κρατήσωσι δόλῳ] Cant. Mont. Gon. Bodl. 1. Goog. δόλῳ κρατήσωσι. ib. καὶ ἀποκτείνωσιν] Mont. deſunt. Gon. ἀπολέσωσι. v. 6. λεπροῦ] Cant. λεπρώσου. Sed ωσ deletur. v. 7. βαρυτίμου] Cant. Bodl. 1. Steph. 2. 4. 6. 8. πολυτίμου. ib. τὴν κεφαλὴν] Cant. τῆς κεφαλῆς. ib. ἀνακειμένου] Cant. Græc. addit αὐτοῦ, ſed in Lat. deeſt. v. 8. αὕτη] Mont. αὕτη τοῦ μύρου. v. 9. τὸ μύρον] Cant. Mont. March. Veleſ. deeſt. v. 10. εἶπεν] Gon. λέγει. ib. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 11. ἔχετε] March. Veleſ. ἕξετε. Hic verſus deeſt in Magd. v. 13. Ἀμὴν] Gon. Ἀμὴν γάρ. ib. ὅπου] Mont. ὅτι ὅπου. ib. μνημόσυνον] Steph. 4. μαρτύριον. v. 14. Ἰσκαριώτης] Cant. Σκαριώτης, in Lat. *Scariotes*. ib. εἶπε] Cant. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. v. 15. ἀργύρια] Cant. στατῆρας, in Lat. *ſtateras*. v. 16. παραδῷ] Cant. παραδῷ αὐτοῖς. ut Steph. 2. v. 17. αὐτῷ] Cant. Gon. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 18. ποιῶ] Cant. ποιήσω. v. 19. συνέταξεν] Mont. Steph. 6. 9. προσέταξεν. v. 20. δώδεκα] March. Veleſ. δώδεκα μαθητῶν αὐτοῦ. Steph. 8. δώδεκα μαθητῶν. v. 21. ἀμὴν] Steph. 6. ἀμὴν, ἀμήν. v. 22. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἕκαστος] Cant. Mont. εἷς ἕκαστος. v. 23. ὁ ἐμβάψας μετ' &c] Cant. Steph. 2. ὁ ἐμβαπτόμενος τὴν χεῖρα μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. March. Veleſ. habet ἐμβαπτόμενος, & ponit τὴν χεῖρα ante ἐν. v. 24. ὁ μὲν] Cant. ὁ μὲν οὖν. ib. δι' οὗ ὁ] Gon. δι' οὗ σκάνδαλα γίνονται, καὶ ὁ. ib. παραδίδοται] March. Veleſ. παραδοθήσεται. ib. καλὸν] Cant. διὰ τοῦτο καλόν. v. 25. εἶπε] Mont. εἶπεν αὐτῷ. v. 26. Ἐσθιόντων &c.] Cant. Αὐτῶν δὲ ἐσθιόντων. ib. εὐχαριστήσας] Ita Steph. 3.6.7.8.9.12.14. Sed Lin. Nov. 1. Cant. Bib. Wech. in quibuſdam εὐλογήσας. ib. καὶ ἐδίδου &c.] Cant. καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπε. Gon. καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Mont. καὶ τοῖς μαθηταῖς εἶπε. v. 28. περὶ] Cant. ὑπέρ. ib. ἐκχυνόμενον] March. Veleſ. ἐκχυθησόμενον. ib. γὰρ] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 29. ὅτι] Cant. deeſt. ib. τούτου] Mont. deeſt. ib. πίνω] Cant. πιῶ. v. 31. ὁ Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 33. εἰ καὶ] Cant. Gon. Em. εἰ. ib. ἐγὼ] Gon. ἐγὼ δέ. v. 34. ἀμὴν] Gon. ἀμὴν, ἀμήν. ib. ἐν] Cant. deeſt. v. 35. ὁμοίως καὶ] Gon. Mont. Em. Goog. Comp. Steph. 5. 6. 9. 12. ὁμοίως δέ. v. 36. ἔρχεται] Gon. εἰσέρχεται. ib. Γεθσημανῆ] Cant. Γεθσαμανεί, in Lat. *Gethſamani*. ib. μαθηταῖς] Cant. Gon. Mont. Em. μαθηταῖς αὐτοῦ. ib. ἕως οὗ] Cant. ἕως ἄν. v. 37. ἤρξατο] Gon. ἤρξαντο. ib. ἀδημονεῖν] In Lat. Cant. *deficere*. v. 38. αὐτοῖς] Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. v. 31. προελθὼν] Cant. Mont. Gon. προσελθών. v. 40. καὶ ἔρχεται] Gon. Mont. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἔρχεται. ib. μαθητὰς] Cant. μαθητὰς αὐτοῦ. ib. τῷ Πέτρῳ] Mont. αὐτοῖς. ib. οὕτως οὐκ] March. Veleſ. Steph. 3. 6. 7. 12. 14. οὕτως; οὐκ. v. 42. οὐ] Magd. deeſt. ib. ἀπ' ἐμοῦ] March. Veleſ. Cant. deſunt. v. 43. εὑρίσκει &c] Cant. πάλιν εὗρεν. Lin. Nov. 1. Goog. εὗρεν. Steph. 5. 8. Ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας. v. 44. Ἀπελθὼν πάλιν] Cant. Πάλιν ἀπελθών. Magd. Ἀπελθών. ib. ἐκ τρίτου] Cant. πάλιν. v. 45. ἁμαρτωλῶν] Steph. 9. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. v. 46. ἄγωμεν] Gon. Mont. ἄγωμεν ἐντεῦθεν. ib. ἤγγικεν] Lin. Nov. 1. Goog. Bodl. 1. deeſt. v. 47. καὶ ἔτι] Cant. ἔτι δέ. ib. ἰδοὺ] Gon. deeſt. v. 50. Ὁ δὲ &c.] Cant. Εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἑταῖρε] Cant. ponit poſt πάρει. v. 51. πατάξας] Cant. ἐπάταξεν. Lin. Nov. 1. κρατήσας. v. 52. Ἀπόστρεψον] Lin. Nov. 1. Ἐπίστρεψον. ib. σου] Mont. Bodl. 1. deeſt. ib. 52. ἀπολοῦνται] Comp. Steph. 5. 6. 9. 14. ἀποθανοῦνται. v. 53. μοι] Steph. 8. μοι ἄρτι. v. 54. πληρωθῶσιν] Cant. Steph. 2. πληρωθήσονται. v. 55. ξύλων] March. Veleſ. ξύλων ἀπεσταλμένοι. ib. με.] Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. με; cum interrogatione. ib. ἐκαθεζόμην] Cant. ἐκαθήμην. ib. διδάσκων] Cant. Goog. ponunt poſt ἱερῷ. v. 58. αὐτῷ] Mont. deeſt. ib. ἀπὸ] Steph. 4. 5. 8. Gon. Magd. deeſt. v. 59. καὶ οἱ πρεσβύτεροι] Cant. deſunt. ib. θανατώσωσι] Gon. ἀπολέσωσι. v. 60. εὗρον] Steph. 5. εὕρισκον. ib. πολλῶν &c.] Bodl. 1. deſunt omnia. Cant. πολλοὶ προσῆλθον ψευδομάρτυρες, καὶ οὐχ εὗρον τὸ ἑξῆς. ib. οὐχ εὗρον] March. Veleſ. Comp. deſunt. ib. προσελθόντες] Cant. προσῆλθον. ib. δύο] Mont. δύο τινές. ib. εἶπον] Cant. καὶ εἶπον. v. 61. οὕτως ἔφη] Cant. τούτου ἠκούσαμεν λέγοντος. ib. διὰ &c] March. Veleſ. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. v. 63. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς οὖν. ib. ἐξορκίζω] Cant. ὁρκίζω. ib. εἰ σὺ] Madg. Bodl. 1. εἰ σὺ εἶ. Lin. εἰ. ib. τοῦ θεοῦ] Gon. Bodl. 1. Mont. Steph. 4. τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. v. 64. ἀπ'] Cant. ὅτι ἀπ'. v. 65. ὅτι] Cant. deeſt. v. 66. ἀποκριθέντες ··· εἶπον] Cant. ἀπεκρίθησαν ··· καὶ εἶπον. v. 67. οἱ δὲ ἐράπισαν] Cant. ἄλλοι δὲ ἐράπισαν αὐτόν. v. 70. ἔμπροσθεν] Gon. ἐνώπιον. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 6. 7. 12. ἔμπροσθεν αὐτῶν. ib. λέγεις] Cant. λέγεις οὐδὲ ἐπίσταμαι. v. 71. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν] Cant. Ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ. in Steph. αὐτὸν deeſt. ib. ἄλλη] Cant. March. Veleſ. ἄλλη παιδίσκη. ib. τοῖς ἐκεῖ, καὶ] Lin. Nov. 1. Gon. Em. Goog. Steph. 5. 7. 9. αὐτοῖς ἐκεῖ, καί. v. 72. ὅτι] Cant. deeſt. Steph. 2. λέγων. v. 73. καὶ σὺ] Cant. deſunt. ib. δῆλόν σε ποιεῖ] Cant. ὁμοιάζει. v. 70. καταναθεματίζειν] Cant. Gon. Mont. Em. Goog Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Comp. Steph. omn. καταθεματίζειν. v. 75. αὐτῷ ὅτι] Cant. Mont. deſunt.

CAP. XXVII.

V. 1. ἔλαβον] Cant. Steph. 2. ἐποίησαν. ib. τοῦ λαοῦ] Goog. deeſt. ib. ὥστε θανατῶσαι] Cant. ἵνα θανατώσωσιν. Ab hoc verſu deeſt folium in Cant. Græc. i. e. uſque ad v. 12. v. 4. ἀθῷον] March. Veleſ. Steph. 8. δίκαιον, & Cant. Lat. *juſtum*. ib. τί πρὸς ὑμᾶς] Lin. Nov. 1. πρὸς ἡμᾶς. v. 5. τὰ] Bodl. 1. τὰ τριάκοντα τὰ ἀργύρια. v. 6. ἐξ αὐτῶν] Cant. Lat. deſunt. v. 8. ἀγρὸς] March. Veleſ. ἀκέλδημα, τοῦτο ἐστιν, ἀγρός. in Cant. Lat. *Echeldemach, hoc eſt, ager*. Totus hic verſus in Magd. deeſt. v. 11. Ὁ δὲ] Mont. Τότε. ib. Ἰησοῦς] Gon. deeſt. ib. λέγεις] Cant. Lat. *dixiſti*. v. 17. οὖν] Cant. δέ. v. 19. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. δὲ αὐτοῦ. ut & Bodl. 1. v. 22. ποιήσω] Cant. Goog. ποιήσωμεν. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 23. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη] Cant. Λέγει αὐτοῖς ὁ ἡγεμών. ib. οἱ δὲ uſque ad σταυρωθήτω] Gon. deſunt. v. 24. χεῖρας] Mont. χεῖρας αὐτοῦ. ib. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. ib. εἰμι] Cant. εἰμι ἐγώ. ib. τοῦ δικαίου] Cant. deeſt. v. 26. παρέδωκεν] Cant. παρέδωκεν αὐτοῖς. Magd. παρέδωκεν αὐτόν. ib. σταυρωθῇ] Cant. σταυρῶσιν αὐτόν. v. 28. ἐκδύσαντες αὐτὸν] Cant. ἐνδύσαντες αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ χλαμύδαν, in Lat. *Et veſtientes eum tunicam purpuream & chlamydem*. ib. αὐτῷ] Goog. deeſt. ib. κοκκίνην] Cant. κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ. v. 29. καὶ κάλαμον uſque ad καὶ] Em. deſunt. ib. ἐπὶ τὴν δεξιὰν] Cant. Steph. 2. ἐν τῇ δεξιᾷ. ib. ἐνέπαιζον] Cant. Bodl. 1. ἐνέπαιξαν. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. βασιλεῦ. v. 30. εἰς] Mont. deeſt. v. 32. Κυρηναῖον] Cant. εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, in Lat. *obviam ſibi venientem*. v. 33. ὅς ἐστι λεγόμενος] Cant. Gon. ὅ ἐστι. Mont. Steph. 3. ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ὅ ἐστι λεγόμενον. v. 34. ὄξος] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. οἶνον. v. 35. ἵνα uſque ad finem verſus] In Cant. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Gon. Em. Goog. Steph. omn. & Comp. & Syro Interprete deſunt. ib. ὑπὸ] Mont. διά. v. 37. Ἰησοῦς] Gon. Mont. Nov. 1. deeſt. v. 39. τὰς κεφαλὰς] Cant. τὴν κεφαλήν. v. 40. ὁ] Cant. οὐὰ ὁ in Lat. *va*. Steph. 2. οὐαὶ ὁ, ut & March. Veleſ. v. 41. καὶ πρεσβυτέρων] Cant. deſunt. Steph. omn. addunt καὶ Φαρισαίων. ib. ἔλεγον] Cant. λέγοντες ib. σῶσαι] Steph. 3.4.5.7.9.12.14. σῶσαι; ib. αὐτῷ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Gon. Mont. Em. Goog. Steph. omn. ἐπ' αὐτῷ. ib. εἰ ··· Ἰσραὴλ] Cant. deſunt. v. 43. πέποιθεν] Cant. εἰ πέποιθεν, in Lat. *ſi confidit*. ib. νῦν] Gon. Magd. deeſt. v. 44. συσταυρωθέντες] Cant. σταυρωθέντες σύν. ib. αὐτῷ]. Cant. Gon. Mont. Goog. Magd. αὐτόν. v. 46. σαβαχθανὶ] Cant. Ζαφθάνει, primo, ſed correctum a recentiori manu, σαφθάνει, in Lat. *Zapthani*. Magd. ἀβαχθανί. Lin. Nov. 1. βαχθανή. v. 47. ὅτι] Cant. deeſt. v. 48. δραμὼν] Gon. προσδραμών. v. 49] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ἔλεγον] Cant. εἶπον. ib. σώσων] Cant. καὶ σώσει. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σῶσαι. v. 50. πάλιν] Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 51] Ante hunc verſum Steph. 4. 8. interſerunt. ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευράν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα. v. 51. δύο] Cant. δύο μέρη. v. 52. ἠγέρθη] Cant. ἠγέρθησαν. v. 53. εἰσῆλθον] Cant. ἦλθον. v. 53. ἐνεφανίσθησαν] Cant. Steph. 2. ἐνεφάνησαν, ſed νε ſuprascripto in Cant. v. 55. ἐκεῖ] Cant. Lin. καί. Nov. 1. ἐκεῖ καὶ, ut & Bodl. 1. & Steph. 6. 8. v. 56. Ἰωσῆ] Cant. Ἰωσήφ, in Lat. *Joſeph*. v. 57. ἐμαθήτευσε] Cant. ἐμαθητεύθη. v. 58. προσελθὼν] Cant. προσῆλθε καί. ib. τὸ σῶμα] Gon. deeſt. v. 59. λαβὼν] Cant. παραλαβών. ib. αὐτὸ] Magd. ἐν. v. 60. ἔθηκεν] Gon. ἔθετο. v. 61. ἀπέναντι] Cant. κατέναντι. v. 62. Φαρισαῖοι] Gon. πρεσβύτεροι. v. 63. μετὰ] Cant. ὅτι μετά. v. 64. νυκτὸς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 13. deeſt. ib. εἴπωσι] Cant. ἐροῦσι. ib. ἠγέρθη] Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅτι ἠγέρθη. v. 65. δὲ] Gon. Mont. deeſt. ib. κουστωδίαν] Cant. φύλακας, in Lat. *cuſtodes*. Sed corrigitur κουστωδίαν. v. 66. λίθον] Gon. τάφον. ib. τῆς κουστωδίας] Cant. primo τῶν φυλακῶν, ſed corrigitur ut prius. March. Veleſ. ταῖς κουστωδίαις.

CAP. XXVIII.

V. 1. σαββάτων] March. Veleſ. σαββάτου. v. 2. ἄγγελος uſq; ad προσελθὼν] Gon. deſunt. ib. ἀπὸ τῆς θύρας] Cant. March. Veleſ. deſunt. Lin. Nov. 1. Mont. Bodl. 1. Steph. 5. 6. 8. 9. ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου. v. 4. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. ib. ὡσεὶ] Cant. ὡς, ut v. 3. v. 5. δὲ] Gon. deeſt. v. 6. εἶπε] Steph. 14. εἶπεν ὑμῖν. v. 7. ἀπὸ τῶν νεκρῶν] Cant. March. Veleſ. deſunt. ib. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. προάγει] Bodl. 1. Magd. Lin. Nov. 1. προάξει. v. 8. Καὶ] Gon. deeſt. v. 9. Ὡς δὲ uſque ad καὶ ἰδοὺ] Cant. Gon. deſunt. ib. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ] Bodl. 1. deſunt. ib. αὐτοῦ] Cant. ponit poſt πόδας. v. 10. ἀδελφοῖς] Comp. μαθηταῖς. ib. ὄψονται] Cant. ὄψεσθε, in Lat. *videbitis*. v. 12. ἀργύρια ἱκανὰ] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. ἀργύριον ἱκανόν. v. 15. μέχρι τῆς σήμερον] Cant. ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. v. 17. αὐτῷ] Cant. deeſt. Bodl. 1. αὐτόν. v. 18. οὐρανῷ] Cant. οὐρανοῖς. v. 19. πορευθέντες] Cant. πορεύεσθε. ib. οὖν] Cant. νῦν. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deeſt. v. 20. εἰμι] Cant. ponit ante μεθ'. ib. ἀμὴν] Cant. deeſt.

Ad finem Goog. habentur hæc. ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦτο μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

EVANGELIUM *ſecundum* MARCUM.

CAP. I.

VErſ. 2. ἐν τοῖς Προφήταις] Cant. Mont. Steph. 2. 8. March. Veleſ. ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ Προφήτῃ. ib. ἐγὼ ··· ἔμπροσθέν μου] Cant. deſunt. v. 3. αὐτοῦ] Cant. τοῦ θεοῦ ἡμῶν, in Lat. *Dei noſtri*. v. 4. βαπτίζων] Cant. ponit poſt ἐρήμῳ. v. 5. πάντες] March. Veleſ. Steph. 8. ponunt poſt Ἱεροσολυμῖται, ut & Cant. ib. ποταμῷ] Cant. deeſt. v. 6. τρίχας] Cant. δέρριν, ſed in Lat. *pilos cameli*. ib. καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ] Cant. deſunt. Gr. & Lat. v. 7. καὶ ἐκήρυσσε &c.] Cant. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι, ἔρχεται δὲ ὀπίσω μου ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, καὶ αὐτός. ib. τῶν ὑποδημάτων] Steph. 8. 5. τοῦ ὑποδήματος. v. 8. ἐβάπτισα] Steph. 2. βαπτίζω. ib. ἐν ὕδατι] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἁγίῳ] Lin. Nov. 1. ἁγίῳ καὶ πνεύ. v. 9. ὑπὸ Ἰωάννου] Lin. deſunt. Cant. ponit poſt Ἰορδάνην. v. 10. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἀπὸ Cant. ἐκ.] ib. σχιζομένους] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἠνοιγμένους. ib. πνεῦμα] Mont. πνεῦμα τοῦ θεοῦ. March. Veleſ. πνεῦμα ἅγιον. ib. ὡσεὶ ··· ἐπ'] Cant. ὡς ··· εἰς. ib. ἐπ'] March. Veleſ. καὶ μένον ἐπ'. v. 11. ἐγένετο] Cant. deeſt. ib. ᾧ] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 4. 8. σοί. v. 12. πνεῦμα] Cant. Steph. 2. πνεῦμα τὸ ἅγιον. ib. ἐκβάλλει] March. Veleſ. ἐξέβαλεν. v. 13. ἐκεῖ] Cant. deeſt. ib. ἐν τῇ ἐρήμῳ] Steph. 3. deſunt. ib. πειραζόμενος] Cant. καὶ πειραζόμενος. March. Veleſ. Steph. 8. καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, πειραζόμενος. v. 14. Μετὰ δὲ] Cant. Καὶ μετά. v. 15. Καὶ] Cant. deeſt. v. 16. Περιπατῶν δὲ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. καὶ παράγων. ib. τοῦ Σίμωνος] Bib. Wech. in Cod. quibuſdam deeſt. ib. βάλλοντας] Cant. Steph. 2. 4. 8. ἀμφιβάλλοντας. ib. ἀμφίβληστρον] Steph. 8. March. Veleſ. ἀμφίβληστρα. Cant. τὰ δίκτυα. v. 17. ὁ Ἰησοῦς] Gon. deeſt. v. 18. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν πάντα. v. 19. ἐκεῖθεν] Cant. deeſt. ib. ὀλίγον] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. δίκτυα] Mont. Steph. 2. 3. δίκτυα αὐτῶν. v. 20. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. ἠκολούθησαν αὐτῷ. v. 21. εἰσπορεύονται] Cant. εἰσεπορεύοντο. Mont. διεπορεύοντο. Steph. 5. εἰσπορεύεται. ib. ἐδίδασκε] Cant. ἐδίδασκεν αὐτούς. v. 22. ἐπὶ] Steph. πάντες ἐπί. ib. καὶ οὐχ] καὶ deeſt in Cant. ib. αὐτοὺς] Magd. deeſt. ib. γραμματεῖς] Mont. γραμματεῖς αὐτῶν. v. 23. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 24. ἔα] Cant. deeſt. ib. οἶδά σε] Steph. 8. οἴδαμέν σε. v. 25. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἐξ αὐτοῦ] ἐκ τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα ἀκάθαρτον· καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, in Lat. *exi de homine ſpiritus immunde: & exiit ſpiritus immundus*. March. Veleſ. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. v. 26. σπαράξαν ··· κράξαν] Cant. σπαράξας ··· κράξας. ib. τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον] Cant. deſunt. ib. ἐξ] Cant. ἀπ'. v. 27. αὐτοὺς] Gon. Cant. Mont. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 6. March. Veleſ. ἑαυτούς. ib. τί ib. τί ἐστι τοῦτο] Cant. deſunt. ib. ἡ καινὴ αὕτη] Cant. ἐκείνη ἡ καινὴ αὕτη ἡ ἐξουσία. ib. κατ᾽ ἐξουσίαν] Cant. deſunt; ut & in Magd. v. 28. Ἐξῆλθε δὲ] Cant. Καὶ ἐξῆλθε. ib. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. v. 29. Καὶ &c.] Cant. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, ἦλθεν ib. ἐξελθόντες ἦλθον] Steph. 2. 5. ἐξελθὼν ἦλθε. v. 30. Ἡ δὲ &c.] Cant. Κατέκειτο δὲ ἡ πενθερὰ Σίμωνος πυρέσσουσα. v. 31. προσελθὼν] Cant. προσελθὼν ἐκτείνας τὴν χεῖρα κρατήσας, in Lat. *extendens manum adprehenſam*. Sed poſtea omittuntur κρατήσας τῆς χειρός. ib. εὐθέως] Cant. ponit ante ἀφῆκεν. ib. διηκόνει] Mont. ἠγέρθη καὶ διηκόνει. v. 32. ἔφερον] Cant. ἤνεγκαν. Lin. φέρουσι. v. 33. θύραν] Cant. Steph. 2. θύραν αὐτοῦ. v. 34. πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις] Cant. tantum αὐτούς. ib. καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε] Cant. καὶ τοὺς δαιμόνια ἔχοντας ἐξέβαλεν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτῶν, in Lat. *& qui dæmonia habebant ejiciebat illa ab eis*. Mont. καὶ δαίμονας πολλοὺς ἐξέβαλε. ib. τὰ δαιμόνια] Cant. αὐτά. ib. αὐτὸν] Bodl. 1. Goog. ut & Steph. 5. 6. 8. 9. αὐτὸν Χριστὸν εἶναι. Mont. Cant. addunt αὐτὸν, καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν. v. 35. ἔννυχον] Cant. Steph. 6. 8. 12. ἔννυχα. ib. ἀναστὰς] Cant. deeſt. ib. ἐξῆλθε] Lin. ἐξῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον. ib. εἰς] Steph. 2. 3. Comp. ὁ Ἰησοῦς εἰς. v. 36. κατεδίωξαν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. κατεδίωξεν. ib. ὁ Σίμων] Cant. τότε Σίμων, in Lat. *tunc Simon*. v. 37. εὑρόντες] Cant. ὅτε εὗρον. ib. λέγουσιν] March. Veleſ. ἔλεγον. v. 38. ἄγωμεν] Bib. Wech. al. ἄγωμεν ἀλλαχοῦ. ib. εἰς τὰς &c.] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. εἰς τὰς ἐγγὺς κώμας, καὶ εἰς τὰς πόλεις. ib. ἐξελήλυθα] March. Veleſ. Goog. Steph. 3. Lin. Nov. 1. ἐλήλυθα. v. 39. κηρύσσων] Nov. 1. Lin. διδάσκων. ib. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς. v. 40. παρακαλῶν] Cant. ἐρωτῶν. ib. καὶ γονυπετῶν αὐτὸν] Cant. deſunt: & in Mont. αὐτὸν deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. Steph. 8. κύριε. v. 41. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς] Cant. καὶ ὀργισθεὶς, in Lat. *& iratus*. ib. χεῖρα] Cant. χεῖρα αὐτοῦ. v. 42. εἰπόντος αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. 8. deſunt. v. 44. μηδὲν] Cant. Mont. Bodl. 1. Steph. Comp. deeſt. ib. ἱερεῖ] March. Veleſ. ἀρχιερεῖ. v. 45. πολλὰ] March. Veleſ. deeſt. ib. αὐτὸν δύνασθαι] Cant. deſunt. ib. ἤρχοντο] March. Veleſ. συνήρχοντο.

CAP. II.

V. 1. πάλιν εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθὼν πάλιν. Gon. εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἰσῆλθε πάλιν. ib. ἡμερῶν] March. Veleſ. ἡμερῶν ὀκτώ. ib. εἰς οἶκον] Cant. Steph. 8. ἐν οἴκῳ. Mont. ἐκεῖ εἰς οἶκον. v. 2. μηκέτι χωρεῖν] Em. μὴ συγχωρεῖν. ib. αὐτοῖς τὸν] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον] Em. deſunt. v. 4. προσεγγίσαι] Steph. 8. προσενέγκαι. ib. διὰ τὸν ὄχλον] Cant. ἀπὸ τοῦ ὄχλου. ib. ἦν] Cant. ἦν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐξορύξαντες] Cant. deeſt. ib. ἐφ᾽ &c.] Cant. ὅπου ἦν κατακείμενος, in Lat. *quo erat jacens*. v. 5. σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου] Cant. σοῦ αἱ ἁμαρτίαι, ſed in Lat. *tibi peccata tua*. v. 6. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν λέγοντες. v. 7. οὗτος] Gon. deeſt. ib. οὕτως] Mont. deeſt. ib. λαλεῖ βλασφημίας] Cant. March. Veleſ. λαλεῖ; βλασφημεῖ· in Cant. Lat. *blaſphemat*. ib. εἷς] Cant. deeſt. v. 8. εὐθέως] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοὶ] Cant. deeſt. ib. οὕτως] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. οὕτως αὐτοί. v. 9. ἀφέωνταί σοι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 7. 8. 9. Em. ἀφέωνταί σου. Cant. ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σου εἰς τὸν οἶκόν σου, ἢ εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι. v. 10. ἀφιέναι] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. ponunt poſt γῆς. v. 11. σοὶ λέγω] Mont. deſunt. ib. ἔγειραι καὶ] Cant. Mont. ἔγειρε. v. 12. κράββατον] Mont. κράββατον αὐτοῦ. ib. λέγοντας] Cant. καὶ λέγειν. v. 13. πάλιν] Cant. deeſt. v. 14. παράγων] Gon. παράγων ὁ Ἰησοῦς· ita & Magd. ib. Λευῒν] Cant. Ἰάκωβον, in Lat. *Jacobum*. ib. τελώνιον] Gon. deeſt. v. 15. ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν] Cant. κατακειμένων αὐτῶν. ib. καὶ] Cant. deeſt. ib. καὶ ἠκολούθησαν] Cant. οἳ καὶ ἠκολούθησαν. March. Veleſ. οἳ καὶ ἠκολούθουν. Steph. 8. καὶ ἠκολούθουν. v. 16. ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα] Cant. καὶ ἰδὼν ὅτι ἤσθιεν. ib. τελωνῶν ··· ἁμαρτωλῶν bis] Cant. utrobique, ἁμαρτωλῶν ··· τελωνῶν. ib. ἔλεγον] Cant. καὶ ἔλεγον. ib. τί ὅτι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. διατί. ib. καὶ πίνει] Cant. deſunt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 8. καὶ πίνει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν. v. 17. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. οὐκ ἦλθον] Magd. οὐκ ἦλθον. Steph. 8. οὐ γὰρ ἦλθον. ib. εἰς μετάνοιαν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 18. τῶν Φαρισαίων] Cant. Mont. Φαρισαῖοι. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 19. Ὅσον uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 20. ἐκείναις ταῖς ἡμέραις] Cant. Mont. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. v. 21. Καὶ] Cant. Mont. Steph. 4. 5. 6. 8. 9. deeſt. ib. ἐπιῤῥάπτει] Cant. ἐπισυῤῥάπτει. ib. ἱματίῳ παλαιῷ] Cant. Steph. 2. 8. ἱμάτιον παλαιόν. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Mont. ἀπ᾽ αὐτοῦ. ib. τοῦ] Cant. ἀπὸ τοῦ. v. 22. ῥήσσει] Cant. ῥήξει. ib. ὁ νέος ··· ἐκχεῖται] Cant. deſunt. ib. ἀλλὰ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 23. παραπορεύεσθαι &c.] Cant. Steph. 2. πάλιν αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διαπορεύεσθαι. Bib. Wech. al. ἐν τῷ παραπορεύεσθαι &c. ib. ὁδὸν ποιεῖν] Cant. deſunt. ib. τίλλοντες] Cant. τίλλειν. v. 24. Καὶ οἱ] Cant. οἱ δέ. ib. ποιοῦσιν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 2. ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἔξεστι] Cant. ἔξεστιν αὐτοῖς. Mont. ἔξεστι ποιεῖν. v. 25. Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν] Cant. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ ὄντες. v. 26. πῶς] Cant. deeſt. ib. ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως] Cant. deſunt. ib. προθέσεως] Cant. προσθέσεως. ib. ἔδωκε &c.] Cant. ἔδωκε τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ οὖσι, & ponit ante οὓς οὐκ. v. 27.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 28. Ὥστε] Cant. Λέγω δὲ ὑμῖν.

CAP. III.

V. 1. ἐξηραμμένην] Cant. ξηράν. v. 2. παρετήρουν αὐτὸν εἰ] Cant. παρετηροῦντο αὐτὸν εἰ ἐν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 3. τῷ ἀνθρώπῳ] Mont. deeſt. ib. ἐξηραμμένην] Steph. 2. 8. ξηράν. Cant. ponit poſt χεῖρα. ib. ἔγειραι εἰς τὸ μέσον] Cant. ἔγειρε καὶ στῆθι ἐν μέσῳ. v. 4. λέγει αὐτοῖς] Cant. εἶπε πρὸς αὐτούς· τί. Steph. 5. λέγει αὐτοῖς· τί. cum interrogatione poſt σάββασι. ib. τοῖς] Cant. ἐν τοῖς. ib. ἀγαθοποιῆσαι ··· σῶσαι] Cant. τι ἀγαθὸν ποιῆσαι ··· σῶσαι μᾶλλον. v. 5. πωρώσει] Cant. νεκρώσει. ib. σου] Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ εὐθέως. March. Veleſ. αὐτῷ. ib. ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 6. Καὶ ἐξελθόντες] Cant. March. Veleſ. Ἐξελθόντες δέ. ib. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἐποίουν] Cant. ποιοῦντες, in Lat. *faciebant*. v. 7. Καὶ ὁ] Cant. Ὁ δέ. ib. ἀνεχώρησε ··· αὐτοῦ πρὸς] Cant. αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς. ib. πολὺ πλῆθος] Steph. 2. March. Veleſ. πολὺς ὄχλος. ib. ἠκολούθησαν αὐτῷ] Cant. deſunt. March. Veleſ. Steph. 4. 8. Comp. ἠκολούθησεν αὐτῷ· & March. Veleſ. ponit poſt Ἰουδαίας. In Gon. Mont. Goog. deeſt αὐτῷ. v. 8. ἀπὸ τῆς ··· Τύρον καὶ Σιδῶνα ··· ὅσα ··· ἦλθον] Cant. τῆς ··· Τύρου, καὶ οἱ περὶ Σιδῶνος ··· ἃ ··· ἦλθαν. ib. πλῆθος] Gon. καὶ πλῆθος. v. 9. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν πολλοί. v. 10. αὐτῷ] Cant. ἐν αὐτῷ. v. 11. ὅταν] Cant. ὅταν οὖν. ib. προσέπιπτεν ··· ἔκραζε, λέγοντα] Cant. Mont. προσέπιπτον ··· ἔκραζον λέγοντες. ib. ἔκραζε] Nov. 1. ἐκραύγαζε. ib. ὅτι] Cant. deeſt. ib. ὁ υἱὸς] Steph. 4. ὁ ἅγιος υἱός. v. 13. ἀπῆλθον] Cant. ἦλθον. v. 14. Καὶ uſque ad καὶ ἵνα] Gon. deſunt. ib. δώδεκα] Bib. Wech. in quibuſdam additur, οὓς καὶ Ἀποστόλους ὠνόμασεν. ib. κηρύσσειν] Cant. κηρύσσειν τὸ Εὐαγγέλιον. v. 15. ἔχειν] Cant. March. Veleſ. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς. v. 17. τοῦ Ἰακώβου] Gon. Mont. αὐτοῦ. v. 18. Ματθαῖον] Mont. Ματθαῖον τὸν τελώνην. ib. Θαδδαῖον] Cant. Steph. 2. Λεββαῖον. ib. Κανανίτην] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. Καναναῖον. v. 19. Ἰούδαν Ἰσκαριώτην] Cant. Ἰούδας Σκαριώτης, in Lat. *Judas Scariotes*. ib. ἔρχονται] Cant. Bodl. 1. εἰσέρχονται. v. 20. ὄχλος] Mont. ὄχλος πολύς. ib. μὴ] Steph. 6. μηκέτι. ib. αὐτοὺς] Cant. deeſt. ib. ἄρτον] Cant. ἄρτους. v. 21. ἀκούσαντες οἱ παρ᾽] Cant. ὅτι ἤκουσαν περί. Mont. ἀκούσαντες οἱ περί. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποί. v. 22. ὅτι] Cant. deeſt. v. 23. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ἔλεγεν] Cant. ἔλεγεν ὁ κύριος Ἰησοῦς. v. 25.] Hic verſus deeſt in Gon. & Bodl. 1. ib. σταθῆναι] Cant. ἑστάναι, & ponit poſt ἐκείνη. v. 26. εἰ] Cant. ἐάν. ib. ἔστη &c.] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Magd. Mont. ἀνέστη. Cant. σατανᾶν ἐκβάλλει, μεμέρισται ἐφ᾽ ἑαυτόν. v. 27. δύναται] March. Veleſ. δυνήσεται. ib. σταθῆναι] Cant. σταθῆναι ἡ βασιλεία αὐτοῦ. ib. οὐ δύναται οὐδεὶς] Cant. Mont. Gon. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οὐδεὶς δύναται. Steph. 8. ἀλλ᾽ οὐδεὶς δύναται. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. τὴν οἰκίαν] Mont. τὰ σκεύη. ib. διαρπάσαι] Cant. διαρπάζει, in Lat. *diripiet*. Mont. Gon. Goog. Steph. 3. 5. 7. 12. Comp. διαρπάσῃ. v. 28. τὰ ἁμαρτήματα] Cant. ponit poſt ἀνθρώπων. v. 29. Ὃς δ᾽ ἂν] Cant. Ἂν δὲ τις, in Lat. *Si quis autem*. ib. εἰς] Cant. deeſt. ib. ἔχει] March. Veleſ. ἕξει. ib. εἰς τὸν αἰῶνα] Cant. deſunt. ib. ἐστιν] Cant. March. Veleſ. ἔσται. ib. κρίσεως] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἁμαρτίας. Mont. κολάσεως. v. 30. ἔχει] Cant. ἔχειν, in Lat. *habere*. v. 31. Ἔρχονται] Cant. Καὶ ἔρχεται. Mont. ἔρχονται οὖν. ib. ἀπέστειλαν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἀπήγγειλαν. ib. φωνοῦντες αὐτὸν uſque ad εἶπεν] Magd. deſunt. v. 32. ὄχλος περὶ αὐτὸν] Cant. πρὸς τὸν ὄχλον. Hic verſus deeſt in Gon. ib. καὶ αἱ ἀδελφαί σου] Bib. Wech. in quibuſdam deſunt. v. 33. ἀπεκρίθη ··· λέγων] Mont. ἀποκριθεὶς λέγει. ib. μου] Mont. deeſt. ib. ἢ] Mont. Bodl. 1. Steph. 4. 8. καί. ib. μου] Cant. deeſt. v. 34. κύκλῳ &c.] Cant. τοὺς κύκλῳ καθημένους, in Lat. *qui in circuitu ejus ſedebant*. ib. κύκλῳ] Mont. deeſt. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. ib. ἴδε] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἰδού. v. 35. μου, καὶ μήτηρ] Cant. καὶ μήτηρ μου. Mont. Gon. Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. μου, καὶ μήτηρ μου.

CAP. IV.

V. 1. παρὰ] Cant. πρός. ib. ἐν τῇ θαλάσσῃ] Cant. πέραν τῆς θαλάσσης. ib. πρὸς τὴν θάλασσαν] Cant. πέραν τῆς θαλάσσης. Gon. ἐν τῇ θαλάσσῃ. ib. ἐπὶ τῆς γῆς] Cant. deſunt. Em. ἐπὶ τὴν γῆν. v. 2. πολλὰ] Cant. πολλαῖς. v. 3. τοῦ σπεῖραι] Cant. deeſt. v. 4. ἐγένετο] Cant. deeſt. ib. ἦλθε] Cant. ἦλθαν. ib. τοῦ οὐρανοῦ] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 4. 6. 7. deeſt. ib. κατέφαγεν] Cant. κατέφαγαν. v. 5. ἄλλο δὲ] Cant. Καὶ ἄλλα. ib. ἔπεσεν] Cant. ἔπεσαν. ib. τὸ πετρῶδες ὅπου] Cant. τὰ πετρώδη, καὶ ὅπου. ib. βάθος] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. βάρος. ib. γῆς] Cant. τὴν γῆν, in Lat. *altitudinem terræ*. v. 6. Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος] Cant. καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος. ib. ἐκαυματίσθη ··· ἐξηράνθη] Cant. ἐκαυματίσθησαν ··· ἐξηράνθησαν. v. 7. συνέπνιξαν] Cant. ἀπέπνιξαν. v. 8. εἰς] Cant. ἐπί. ib. αὐξάνοντα] Cant. αὐξανόμενον. ib. ἔφερεν] Cant. φέρει, in Lat. *adferet*. ib. ἓν ter] Comp. Steph. omn. ἐν ter. ib. τριάκοντα ··· ἑξήκοντα ··· ἑκατὸν] March. Veleſ. τριακοστὸν ··· ἑξηκοστὸν ··· ἑκατοστόν. v. 9. αὐτοῖς] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. deeſt. ib. ὁ ἔχων] Cant. ὃς ἔχει. ib. ἀκουέτω] Cant. ἀκουέτω, καὶ ὁ συνιῶν συνιέτω. v. 10. Ὅτε δὲ] Cant. Καὶ ὅτε. ib. ἠρώτησαν] Cant. ἐπηρώτων. ib. σὺν] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. ib. σὺν τοῖς δώδεκα] Cant. deſunt. ib. τὴν παραβολὴν] Cant. τίς ἡ παραβολὴ αὕτη, in Lat. *quæ eſſet parabola iſta*. v. 11. γίνεται] Cant. Em. λέγεται. v. 12. ἀφεθῇ] Cant. ἀφεθήσομαι, in Lat. *dimittam*. v. 13. πάσας] Gon. deeſt. v. 15. ὅπου] Cant. Steph. 2. οἷς. ib. αἴρει] Cant. ἀφαιρεῖ. v. 16. ὁμοίως ··· εὐθέως] Cant. deſunt. v. 17. ἢ] Cant. καί. ib. σκανδαλίζονται] Cant. σκανδαλισθήσονται. v. 18. οὗτοί εἰσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἄλλοι εἰσίν. Gon. Mont. Em. Goog. deſunt. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd. οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι. ib. οὗτοι poſterius] Deeſt in Steph. 4. 5. 7. 9. v. 19. τοῦ αἰῶνος τούτου] Cant. τοῦ βίου. ib. ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου] Cant. ἀπάται τοῦ κόσμου, in Lat. *errores mundi*. ib. καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι] Cant. deſunt. ib. ἄκαρπος γίνεται] Cant. ἄκαρποι γίνονται. v. 21. ἔρχεται] Cant. Steph. 2. ἅπτεται. Bib. Wech. al. καίεται. v. 22. τι κρυπτὸν ὃ ἐὰν] Cant. κρυπτὸν ἀλλ᾽ ἵνα. in Gon. Mont. Goog. τι deeſt. v. 23. Εἴ τις ἔχει] Magd. ὁ ἔχων. v. 24. ἐν ᾧ uſque ad καὶ] Bib. Wech. in quibuſdam vet. ponuntur ad finem verſus ſeq. ubi & repetuntur τοῖς ἀκούουσιν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. ib. μετρηθήσεται] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 5. 9. ἀντιμετρηθήσεται. ib. καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Cant. Steph. 2. deſunt: in March. Veleſ. deeſt τοῖς ἀκούουσιν. v. 25. δοθήσεται] Cant. προστεθήσεται. v. 26. ἐὰν] Cant. deeſt. ib. ἄνθρωπος] Bodl. 1. Em. deeſt. v. 27. ἐγείρεται] Cant. ἠγέρθη. v. 28. Αὐτομάτη γὰρ] Cant. Ὅτι αὐτομάτη, in Lat. *quoniam ultro*. ib. στάχυν] Cant. στάχυας, in Lat. *ſpicam*. ib. πλήρη σῖτον] Cant. πλήρης ὁ σῖτος. v. 29. Ὅταν δὲ] Cant. Καὶ ὅταν. v. 30. τίνι] Steph. 6. 8. πῶς. ib. ὁμοιώσωμεν] Lin. ὁμοιώσω. Steph. 4. ὁμοιώσομεν. ib. ποίᾳ] Steph. 6. 8. τίνι. v. 31. Ὡς] Cant. Ὁμοία ἐστί. ib. τῶν ἐπὶ] Cant. ἃ εἰσιν ἐπί. ib. κόκκῳ] Steph. 2. 5. 6. 7. 8. Gon. Mont. Goog. Comp. κόκκον. v. 32. Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει] Cant. deſunt. ib. μείζων] Cant. ponit ante πάντων. v. 33. πολλαῖς] Gon. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 34. αὐτοῖς] Steph. 6. αὐτοῖς τὸν λόγον. ib. πάντα] Cant. αὐτάς. v. 35. ὀψίας γενομένης] Lin. Nov. 1. deſunt. ib. πέραν] March. Veleſ. ἐναντίον. v. 36. ἀφέντες] Cant. ἀφίουσι. ib. πλοιάρια] Cant. March. Veleſ. Steph. 6. 9. πλοῖα. ib. ἦν] Cant. πολλὰ ἦσαν. ib. αὐτοῦ] Mont. αὐτῶν. v. 37. γίνεται] Cant. ἐγένετο. ib. τὰ δὲ] Cant. καὶ τά. ib. αὐτὸ] Cant. deeſt. ib. γεμίζεσθαι] Cant. γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. Steph. 6. βυθίζεσθαι. v. 38. ἐπὶ τῇ] Cant. Mont. Steph. 8. ἐν τῇ. ib. διεγείρουσιν ··· καὶ] Cant. διεγείραντες. v. 39. τῇ θαλάσσῃ] Cant. ponit poſt ἀνέμῳ. ib. πεφίμωσο] Cant. καὶ πεφιμώθητι. v. 40. οὕτω] Cant. Steph. 2. 8. deeſt. ib. πῶς οὐκ] Cant. Steph. 2. 8. March. Veleſ. οὔπω. v. 41. ὁ ἄνεμος &c.] Cant. ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοι. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt.

CAP. V.

V. 1. ἦλθον] Steph. 8. 9. ἦλθεν. ib. τῆς θαλάσσης] Cant. deeſt. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. Γερασηνῶν, in Lat. *Geraſenorum*. March. Veleſ. Steph. 8. 9. Γεργεσηνῶν. Steph. 2. Γερασηνῶν. v. 2. ἐξελθόντι αὐτῷ] Cant. Steph. 2. ἐξελθόντων αὐτῶν. Steph. 6. 8. ἐξελθόντος αὐτοῦ. ib. ἄνθρωπος] Cant. ponit ante ἐκ. v. 3. κατοίκησιν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οἴκησιν. ib. μνημείοις] Gon. Mont. Em. Gog. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. μνήμασι. ib. οὐδεὶς] Cant. Steph. 8. οὐκέτι οὐδείς. v. 4. Διὰ uſque ad ὑπ᾽] Cant. Ὅτι πολλάκις αὐτὸν δεδεμένον πέδαις καὶ ἁλύσεσιν ἐν αἷς ἔδησαν διεσπακέναι. ib. συντετρῖφθαι]

Cant. συντετριφέναι. ib. οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε] Cant. μηδένα αὐτὸν ἰσχύειν. v. 5. Καὶ διαπαντὸς] Cant. deſunt. ib. μνήμασι] Cant. μνημείοις. v. 6. ἀπὸ] Mont. deeſt. v. 8. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. v. 9. ὄνομα] Cant. ὄνομά ἐστιν. ib. λέγων] Cant. deeſt. ib. Λεγεὼν ὄνομά μοι] Cant. ἐστί μοι ὄνομα Λεγεών. v. 11. τὰ ὄρη] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. τῷ ὄρει. ib. μεγάλη] Cant. deeſt. v. 12. βοσκομένη] Steph. 8. βοσκομένων. ib. παρεκάλεσαν] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 3. παρεκάλουν. ib. πάντες] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 8. 9. deeſt. ib. οἱ δαίμονες λέγοντες] Cant. τὰ δαιμόνια εἰπόντα. ib. εἰσέλθωμεν] Cant. ἀπέλθωμεν. v. 14. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς] Cant. καὶ εὐθέως Κύριος Ἰησοῦς ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τοὺς χοίρους. Gon. Καὶ ἔπεμψεν αὐτούς &c. ib. ἦσαν δὲ] Cant. deſunt. v. 14. τοὺς χοίρους] Cant. Steph. omn. αὐτούς. ib. ἀνήγγειλαν] Cant. Gon. Mont. ἀπήγγειλαν. v. 15. τὸν δαιμονιζόμενον] Cant. αὐτὸν τὸν δαιμονιζόμενον. ib. καὶ] Cant. Magd. deeſt. ib. τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. deſunt. v. 16. Καὶ διηγήσαντο] Cant. Gon. Em. Goog. Magd. Bib. Wech. al. Διηγήσαντο δέ. In Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Καὶ deeſt. ib. τῷ] Cant. αὐτῷ τῷ. v. 17. ἤρξαντο παρακαλεῖν] Cant. παρεκάλουν. ib. ἀπελθεῖν] Cant. ἵνα ἀπέλθῃ. v. 18. ἐμβάντος] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 6. 8. ἐμβαίνοντος. ib. παρεκάλει] Cant. ἤρξατο παρακαλεῖν. v. 19. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ] Cant. Καὶ οὐκ. ib. ἀλλὰ λέγει … ἀνάγγειλον … ὁ Κύριος] Cant. καὶ εἶπεν … διάγγειλον … ὁ Θεός. ib. καὶ] Cant. ὅτι. v. 21. ἐν τῷ πλοίῳ] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. ib. πάλιν] Cant. deeſt. ib. συνήχθη] Cant. πάλιν συνήχθη. ib. ἐπ'] Cant. πρός. ib. καὶ ἦν] Cant. deſunt. v. 22. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. εἷς] Cant. τις. ib. ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. πίπτει] Cant. καὶ προσέπεσεν. v. 23. Καὶ uſque ad τὸ] Cant. Παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων. ib. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας] Cant. ἐλθὲ, ἅψαι αὐτῆς ἐκ τῶν χειρῶν σου, in Lat. *veni, tange eam de manibus tuis.* March. Veleſ. ἐλθὲ, ἐπίθες αὐτῇ τὴν χεῖρά σου. Steph. 2. ἐλθὲ, ἵνα ἐλθὼν &c. ib. ζήσεται] Cant. Steph. 2. ζήσῃ. v. 24. ἀπῆλθεν] Cant. ὑπῆγεν. v. 26. παρ'] Cant. deeſt. ib. εἰς … ἐλθοῦσα] Cant. ἐπί. v. 27. ἐν τῷ ὄχλῳ] Cant. ponit poſt αὐτοῦ. ib. ἥψατο] Cant. καὶ ἥψατο. v. 28. Ἔλεγε γὰρ] Cant. Λέγουσα ἐν ἑαυτῇ. ib. τῶν ἱματίων αὐτοῦ] Cant. τοῦ ἱματίου ἑαυτοῦ. v. 30. ὁ Ἰησοῦς] Magd. deeſt. Cant. καὶ ὁ Ἰησοῦς, & ponit poſt ἐπιγνοὺς. ib. ἐξ αὐτοῦ] Cant. ἀπ' αὐτοῦ. ib. ἐπιστραφεὶς] Cant. καὶ ἐπιστραφείς. Magd. καὶ στραφείς. ib. ἔλεγεν] Cant. εἶπεν. v. 31. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν αὐτῷ. v. 32.] Hic verſus deeſt in Magd. v. 33. καὶ τρέμουσα] Cant. διὸ πεποιήκει λάθρα, in Lat. *quod fecerat occultum.* Gon. deſunt. ib. ἐπ'] Cant. deeſt. ib. τὴν ἀλήθειαν] Bib. Wech. exemp. quædam, τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἔμπροσθεν πάντων. v. 34. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. εἰς εἰρήνην] Bib. Wech. al. ἐν εἰρήνῃ. v. 35. λέγοντες] Cant. λέγοντες αὐτῷ. v. 36. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. τὸν λόγον λαλούμενον] Cant. τοῦτον τὸν λόγον. v. 37. αὐτῷ &c.] Cant. παρακολουθῆσαι αὐτῷ. ib. Ἰακώβου] Cant. Mont. αὐτοῦ. v. 38. ἔρχεται … τὸν οἶκον] Cant. ἔρχονται … τὴν οἰκίαν. ib. κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας] Cant. κλαιόντων καὶ ἀλαλαζόντων. v. 40. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. ib. ὁ δὲ] Cant αὐτὸς δέ. ib. πάντας] Cant. τοὺς ὄχλους ἔξω. ib. εἰσπορεύεται] Cant. Mont. εἰσεπορεύετο. ib. ἀνακείμενον] Cant. deeſt. Bib. Wech. al. κείμενον. Magd. κατακεκλιμένον, ſed in ora libri habetur eodem, ut videtur, charactere, κείμενον. v. 41. τῆς χειρὸς] Cant. τὴν χεῖρα. ib. αὐτῇ] Cant. αὐτῇ Ῥαββί. Bib. Wech. al. αὐτῷ. ib. ταλιθὰ] Cant. ταβιτὰ, in Lat. *thabita.* v. 42. ἦν γὰρ] Cant. ἦν δέ. ib. ἐξέστησαν] Cant. ἐξέστησαν πάντες. v. 43. πολλὰ] Cant. deeſt. ib. δοθῆναι] Cant. δοῦναι.

CAP. VI.

V. 2. γενομένου σαββάτου] Cant. ἡμέρᾳ σαββάτων, Lat. *die ſabbatorum.* ib. ἐξεπλήσσοντο] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ib. ὅτι] Magd. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deeſt. Cant. Steph. 3. 7. ἵνα. v. 3. ἀδελφὸς δὲ] Cant. καὶ ἀδελφός. ib. καὶ Ἰούδα uſque ad καὶ οὐκ] Mont. deſunt. ib. ὧδε. Steph. 5. πᾶσαι ὧδε. v. 4. ἔλεγε δὲ] Cant. καὶ ἔλεγε. v. 5. ἐκεῖ] Gon. οὐδὲ ἐκεῖ. ib. ὀλίγοις ἀρρώστοις] Mont. ὀλίγους ἀρρωστοῦντας. v. 6. ἀπιστίαν] Cant. πίστιν, ſed Lat. *incredulitatem.* v. 7. τοὺς δώδεκα] Cant. τοὺς δώδεκα μαθητάς. Steph. 5. τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ. ib. καὶ ἤρξατο &c.] Cant. ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο. ib. ἐδίδου] Cant. δούς. v. 9. ἐνδύσησθε] March. Veleſ. Steph. 6. 8. ἐνδεδύσθαι. B. Wech. ἐνδύσασθαι. v. 10. ἐκεῖ] Mont. deeſt. v. 11. τὸν ὑποκάτω] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ἀμὴν uſque ad verſum ſeq.] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 13. ἤλειφον] Cant. ἀλείψαντες. ib. καὶ ἐθεράπευον] Cant. ἐθεράπευον. Mont. καὶ ἐθεράπευον αὐτούς. v. 14. Ἡρώδης] Steph. 6. Ἡρώδης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ. ib. ἔλεγεν] Cant. ἐλέγοσαν. Mont. ἔλεγον. ib. βαπτίζων] Cant. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Steph. 4. βαπτιστής. ib. ἠγέρθη] Cant. ἐγήγερται, & ponit ante ἐκ. v. 15. Ἄλλοι] Cant. Magd. Mont. Ἄλλοι δέ. ib. προφήτης ἐστὶν ὡς] Cant. deſunt. v. 16. ὅτι] Cant. deeſt. ib. Ἰωάννην] Cant. deeſt. ib. οὗτος] March. Veleſ. deeſt. ib. ἐστιν αὐτὸς] Bib. Wech. al. deſunt. v. 17. Αὐτὸς γὰρ ὁ] Bib. Wech. al. Ὁ γάρ. v. 18. ὅτι] Cant. deeſt. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 19. ἐνεῖχεν] Cant. Lat. *Herodes autem inſidiabatur.* v. 20. ἅγιον] Cant. ἅγιον εἶναι. ib. ἐποίει] Steph. 8. ἠπόρει. v. 21. ὅτε] Cant. deeſt. ib. γενεσίοις] Cant. Steph. 2. γενεθλίοις. ib. αὐτοῦ, καὶ] In Cant. αὐτοῦ deeſt. v. 22. Καὶ εἰσελθούσης] Cant. Εἰσελθούσης δέ. ib. αὐτῆς] Cant. Steph. 8. αὐτοῦ. ib. ὃ ἐὰν θέλῃς] Cant. ὃ θέλεις. v. 23. Καὶ uſque ad ἕως] Gon. deſunt. ib. αὐτῇ] Cant. αὐτῇ πολλά. ib. ὅτι ὃ ἐὰν] Cant. εἴ τι ἄν. ib. ἕως ἡμίσους] Cant. καὶ τὸ ἥμισυ, in Lat. *licet dimidium.* v. 24. βαπτιστοῦ] Steph. 8. βαπτίζοντος. v. 25. εὐθέως μετὰ σπουδῆς] Cant. deſunt. ib. ᾐτήσατο &c.] Cant. εἶπε, δός μοι ἐπὶ πίνακι ὧδε τὴν. ib. ἐξ αὐτῆς] Steph. 2. 4. deeſt. v. 26. Καὶ] Cant. deeſt, ſed Lat. *Et contriſtatus.* ib. βασιλεὺς] Cant. βασιλεὺς ὡς ἤκουσεν· ut & Steph. 2. ib. διὰ] Cant. καὶ διά. ib. ἀθετῆσαι] March. Veleſ. λυπῆσαι. v. 27. Καὶ] Cant. Steph. 2. Ἀλλά. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. deeſt. v. 28. αὐτοῦ … αὐτὴν] Cant. deſunt. v. 29. Καὶ ἀκούσαντες] Cant. Ἀκούσαντες δέ. v. 30. αὐτῷ] Mont. deeſt. ib. καὶ ὅσα] Cant. Lin. Nov. 1. ὅσα. v. 31. αὐτοῖς] Cant. Mont. ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς. ib. ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν] Cant. Steph. 2. ὑπάγωμεν. March. Veleſ. κατ' ἰδίαν. ib. ηὐκαίρουν] Cant. Steph. 2. εὐκαίρως εἶχον, in Cant. Lat. *ſpatium habebant.* v. 32. ἀπῆλθον &c.] Cant. ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον. Steph. 2. ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθον κατ' ἰδίαν. ib. οἱ ὄχλοι] Steph. omn. deeſt. v. 33. αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. deeſt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 8. 9. αὐτούς. ib. πρὸς αὐτὸν] Steph. 2. αὐτοῦ· in March. Veleſ. καὶ συνῆλθον deſunt. v. 34. εἶδεν &c.] Cant. καὶ ἰδὼν πολὺν ὄχλον ὁ Ἰησοῦς. v. 35. Καὶ ἤδη] Cant. Ἤδη δέ. ib. αὐτῷ] Cant. ponit poſt λέγουσιν. ib. τόπος] March. Veleſ. τόπος ἐστί. ib. πολλὴ] March. Veleſ. deeſt, ſed addit παρῆλθεν. v. 36. κύκλῳ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἔγγιστα. ib. κώμας] Cant. εἰς τὰς κώμας, ἵνα. ib. ἄρτους τί &c.] Cant. τί φαγεῖν. Steph. 8. τί φάγωσιν. March. Veleſ. βρώματα ἃ φάγωσιν. v. 37. Ὁ δὲ] Cant. Καί. ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. λέγουσιν] March. Veleſ. ἔλεγον. v. 38. Ὁ δὲ] Cant. Καί. ib. καὶ] Cant. deeſt. ib. λέγουσιν] Cant. Mont. λέγουσιν αὐτῷ. ib. πέντε] Cant. πέντε ἄρτους. v. 39. αὐτοῖς] Cant. ὁ Ἰησοῦς. ib. συμπόσια] Mont. unum deeſt. Cant. κατὰ τὴν συμποσίαν, in Lat. *ſecundum contubernia.* v. 40. ἀνὰ … ἀνὰ] Cant. κατὰ … κατά. v. 41. αὐτοῖς] Cant. κατέναντι αὐτῶν. v. 44. τοὺς ἄρτους] Cant. deeſt. ib. ὡσεὶ] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. deeſt. v. 45. εὐθέως] Cant. εὐθέως ἐξεγερθείς. ib. προάγειν] Cant. Mont. προάγειν αὐτόν. ib. ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ] Cant. αὐτὸς δὲ ἀπολύει, in Lat. *dum ipſe dimitteret.* v. 47. ἦν] Cant. ἦν πάλιν. ib. μέσῳ τῆς θαλάσσης] Cant. μέσῃ τῇ θαλάσσῃ. ib. καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς] Mont. deſunt. v. 48. εἶδεν] Cant. Bib. Wech. al. ἰδών. ib. ἐν τῷ ἐλαύνειν] Cant. καὶ ἐλαύνοντας. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. ὁ Ἰησοῦς. Mont. πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. v. 50. γὰρ αὐτὸν εἶδον] Cant. deſunt. ib. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς] Cant. πρὸς αὐτοὺς λέγων. v. 51. λίαν] Cant. deeſt. ib. ἐν ἑαυτοῖς] Lin. deeſt. ib. καὶ ἐθαύμαζον] March. Veleſ. deſunt. ib. ἐκ περισσοῦ] Cant. περισσῶς. v. 52. ἦν γὰρ] Steph. 2. 6. 8. ἀλλ' ἦν. v. 53. ἦλθον] Cant. ἐκεῖθεν ἦλθον. ib. Γεννησαρὲτ] Cant. Γεννησάρ, in Lat. *Genneſar.* ib. καὶ προσωρμίσθησαν] Cant. deſunt. ib. αὐτὸν] Steph. 9. αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου. v. 55. ὅλην] Cant. δὲ ὅλην. ib. περίχωρον] March. Veleſ. χώραν. ib. κραββάτοις] Cant. κραβάτοις, in Lat. *grabatis.* ib. τοὺς κακῶς &c.] Cant. φέρειν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. ib. ὅπου &c.] Cant. περιφέρειν γὰρ αὐτοὺς ὅπου ἂν ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν εἶναι. v. 56. ὅπου] Cant. ποῦ. ib. ἀγοραῖς] Cant. Steph. 2. πλατείαις. ib. ἥπτοντο] Cant. Steph. 2. 8. ἥψαντο. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτόν.

CAP. VII.

V. 2. ἀνίπτοις] Gon. ἀνίπτοις χερσί. ib. ἄρτους] Cant. αὐτούς. Lin. Nov. 1. ἄρτων. ib. ἐμέμψαντο] Cant. κατέγνωσαν, in Lat. *vituperaverunt.* v. 3. ἐσθίουσι] Cant. ἐσθίουσιν ἄρτον. v. 4. ἀγορᾶς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἀγορᾶς ὅταν ἔλθωσιν. ib. κρατεῖν] Cant. αὐτοῖς τηρεῖν. v. 5. Ἔπειτα] Steph. 2. 8. Καί. ib. γραμματεῖς] Cant. γραμματεῖς λέγοντες. ib. ἀνίπτοις] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. κοιναῖς. v. 6. καλῶς] Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Magd. ὅτι καλῶς. ib. ἀπέχει] Cant. ἀφέστηκε. March. Veleſ. ἐστίν. Bib. Wech. al. ἄπεστιν. v. 8. Ἀφέντες uſque ad βαπτισμοὺς] Cant. deſunt. ib. παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε] Cant. ἃ ποιεῖτε τὰ τοιαῦτα πολλά. Bib. Wech. al. παρόμοια τούτοις &c. ib. καὶ ποτηρίων] Gon. deſunt. v. 9. τηρήσατε] Cant. στήσητε, in Lat. *tractatis.* v. 10. σου] Cant. deeſt. v. 11. ἐὰν] Mont. ὅτι ἐάν. ib. πατρὶ] Cant. πατρὶ αὐτοῦ. ib. μητρὶ] Bodl. 1. μητρὶ αὐτοῦ. v. 12. καὶ οὐκ ἔτι ἀφίετε] Cant. οὐκ ἐναφίετε, in Lat. *jam non miſſum facitis.* ib. ἔτι] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. αὐτοῦ … αὐτοῦ] Cant. deſunt. Lin. αὐτοῦ …. v. 13. ὑμῶν] Cant. ὑμῶν τῇ μωρᾷ, in Lat. *traditionem veſtram ſtultam.* v. 14. πάντα] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. πάλιν. Em. ὁ Ἰησοῦς πάντα. ib. πάντες] Steph. 5. 8. deeſt. v. 15. ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ] Cant. Bib. Wech. al. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενα. Mont. ἐκπορευόμενα ἐξ αὐτοῦ ἅπαντα. v. 17. οἶκον] Cant. τὴν οἰκίαν. ib. οὐ] Steph. 8. οὔπω. v. 19. Ὅτι οὐκ] Cant. Οὐ γάρ. ib. εἰσπορεύεται] Cant. εἰσέρχεται. ib. αὐτοῦ] Cant. Bodl. 1. ponunt poſt καρδίαν. ib. ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται] Cant. ὀχετὸν ἐξέρχεται. Mont. Steph. 9. ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται. ib. καθαρίζον] Cant. Mont. καθαρίζειν, in Lat. Cant. *purgans:* & in marg. Mont. καθαρίζον. v. 20. ἐκεῖνο] Cant. ἐκεῖνα, in Lat. *illa.* v. 22. ἀσέλγεια … βλασφημία &c.] Gon. Mont. March. Veleſ. ἀσέλγειαι &c. Steph. 4. 9. ἀσέλγειαι. Steph. 4. βλασφημίαι &c. Comp. ἀσέλγειαι &c. Cant. hoc modo recenſet: πορνεία, κλέμματα, μοιχεῖαι, φόνος, πλεονεξία, δόλος, πονηρία, ἀσέλγεια, πονηρὸς ὀφθαλμὸς, βλασφημίαι, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. v. 24. μεθόρια] Cant. Steph. 8. ὅρια. ib. καὶ Σιδῶνος] Cant. deſunt. v. 25. Ἀκούσασα &c.] Cant. Γυνὴ δὲ εὐθέως ὡς ἀκούσασα. Steph. 8. Ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα &c. ib. αὐτῆς] Cant. deeſt. ib. πρὸς] Mont. εἰς. v. 26. Συροφοίνισσα] Cant. Φοίνισσα. Steph. 3. 8. Συροφοινίκισσα. Comp. Steph. 4. 5. 6. 7. 9. 12. Σύρα φοίνισσα. Mont. Gon. Em. Goog. Συροφοινίκισσα. Bib. Wech. al. Συροφοίνισσα al. Ἑλληνὶς, in Lat. Cant. *Syrophœniſſa.* ib. ἐκ] Cant. ἀπό. v. 27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν] Cant. καὶ λέγει. v. 28. ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγουσα. Gon. ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτῷ. ib. καὶ γὰρ] Cant. ἀλλὰ καί. ib. ἐσθίει] Cant. ἐσθίουσιν. v. 29. ὕπαγε] Cant. ponit ante διά. v. 30. τὸ δαιμόνιον … τὴν θυγατέρα] Hæc duo membra tranſponuntur in Cant. ib. τῆς κλίνης] Cant. τὴν κλίνην. v. 31. ἐξελθὼν] Mont. Lin. Nov. 1. ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς. ib. καὶ Σιδῶνος] Cant. deſunt. March. Veleſ. Steph. 2. 8. ἦλθε διὰ Σιδῶνος. ib. πρὸς τὴν] Cant. διὰ Σιδῶνος εἰς. v. 32. κωφὸν] Cant. Steph. 2. κωφὸν καί. v. 33. ἀπολαβόμενος] Comp. ὑπολαβόμενος. ib. πτύσας] Cant. ponit ſtatim poſt ἰδίαν. v. 34. ἐφφαθὰ] Cant. ἐφφεθὰ, in Lat. *effecta.* v. 35. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. διηνοίχθησαν] Cant. ἠνοίγησαν. v. 36. μηδενὶ] Cant. Steph. 2. μηδενὶ μηδέν. ib. ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο] Cant. deſunt: in Bodl. 1. αὐτοῖς deeſt. ib. μᾶλλον] Cant. αὐτοὶ μᾶλλον. ib. περισσότερον] Cant. Mont. περισσοτέρως.

CAP. VIII.

V. 1. ταῖς] Cant. δὲ ταῖς. ib. παμπόλλου] Mont. Cant. Gon. Steph. 2. 8. πάλιν πολλοῦ. ib. τί] Cant. αὐτῶν τί. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Mont. Gon. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. Gon. deeſt. v. 2. ἡμέρας] Cant. Gon. Mont. Steph. omn. excepto tertio. ἡμέραι. ib. προσμένουσί μοι] Cant. τρεῖς εἰσιν ἀπό ποτε ὧδέ εἰσιν. v. 3. Καὶ ἐὰν &c.] Cant. Καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον οὐ θέλω, μὴ ἐκλυθῶσιν, in Lat. *Et dimittere eos jejunos nolo in domo, ne fatigentur.* ib. τινὲς γὰρ] Cant. ὅτι καί τινες ἐξ. ib. μακρόθεν] Cant. Mont. ἀπὸ μακρόθεν. v. 4. ὧδε] Cant. deeſt. v. 6. ἄρτους] Cant. Lin. Nov. 1. Steph. 4. ἄρτους καί. v. 7. εὐλογήσας] Cant. εὐχαριστήσας. Mont. αὐτὰ εὐλογήσας. Steph. 5. 8. 9. εὐλογήσας αὐτά. ib. εἶπε &c.] Cant. καὶ αὐτοὺς ἐκέλευσε παραθεῖναι. ib. αὐτὰ] Mont. deeſt. v. 8. Ἔφαγον δὲ] Cant. Καὶ ἔφαγον. ib. ἐχορτάσθησαν] Mont. addit πάντες. ib. περισσεύματα] Cant. τὸ περίσσευμα τῶν. v. 10. εὐθέως ἐμβὰς] Cant. αὐτὸς ἀνέβη. ib. ἦλθεν] Cant. καὶ ἦλθεν. ib. μέρη Δαλμανουθὰ] Cant. Bib. Wech. vet. Μαγεδαδὰ, in Lat. Cant. *partes Magidan.* Steph. 2. ὅρια Μαγεδαδά. v. 11. ἐξῆλθον] Cant. ἐξήλθοσαν. ib. αὐτῷ] Cant. σὺν αὐτῷ. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. σημεῖον ἐπιζητεῖ] Cant. ζητεῖ σημεῖον. ib. εἰ] Steph. 4. οὐ. v. 14. λαβεῖν] Cant. οἱ μαθηταὶ λαβεῖν. Mont. Lin. Nov. 1. Steph. 5. οἱ μαθηταὶ λαβεῖν. ib. καὶ εἰ] Cant. εἰ. v. 15. ὁρᾶτε] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Magd. deeſt. ib. ἔχομεν] Cant. εἶχαν. Lin. Nov. 1. ἐλάβομεν. v. 17. διαλογίζεσθε] Cant. διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Mont. διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς. ib. ἔτι &c.] Cant. ἐστὶν ἡ καρδία &c. ib. ὑμῶν] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 18. καὶ οὐ] Cant. οὐδέ. v. 19. πόσους] Cant. καὶ πόσους. ib. δώδεκα] Em. δέκα. v. 20. ἑπτὰ] Gon. ἑπτὰ ἄρτους. ib. πόσων σπυρίδων πληρώματα] Cant. March. Veleſ. πόσας σπυρίδας. v. 21.

Cant. Goog. λέγει. ib. οὐ] Cant. Goog. Steph. 3. 6. οὔπω. v. 22. Βηθσαϊδὰν] Cant. Βηθανίαν· in Lat. *Vethaniam*. v. 23. ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς] Cant. λαβόμενος τὴν χεῖρα. ib. ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ] Madg. deſunt. v. 24. ἔλεγε] Cant. λέγει, ut & March. Veleſ. ib. ὅτι … ὁρῶ] Cant. Mont. Steph. 5. 6. Comp. deſunt. v. 25. Εἶτα] Cant. Καί. ib. ἐποίησεν αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἤρξατο. ib. καὶ ἀνέβλεψε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ὥστε ἀναβλέψαι. Bib. Wech. al. καὶ διέβλεψε διαυγῶς πάντα. ib. ἅπαντας] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. πάντα. v. 26. λέγων] Cant. καὶ λέγει αὐτῷ. ib. μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς] Cant. Mont. ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ib. μηδὲ εἴπῃς τινὶ] Cant. μηδενὶ εἴπῃς. Mont. καὶ ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην, μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς. ib. ἐν τῇ κώμῃ] Cant. εἰς τὴν κώμην. v. 27. τὰς κώμας Καισαρείας] Cant. Καισαρείαν. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 28. Οἱ δὲ uſque ad ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος] Mont. deſunt. ib. ἀπεκρίθησαν] Cant. addit αὐτῷ λέγοντες. ib. καὶ ἄλλοι … ἕνα] Cant. ἄλλοι δὲ ὡς ἕνα. v. 29. Καὶ &c.] Cant. Αὐτὸς δὲ ἐπηρώτα αὐτούς. Steph. 8. Καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς. ib. ὁ Χριστὸς] Steph. 8. ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. v. 30. λέγωσι] Cant. εἴπωσιν. v. 31. ἀπὸ] Cant. ὑπό. Steph. 4. ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ἀπό. Bib. Wech. al. eadem, ſed omiſſis πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ γραμματέων. v. 32. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος] Gon. deſunt. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 33. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 34. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ὅστις] Cant. Mont. March. Veleſ. Steph. 8. εἴ τις. ib. ὀπίσω μου] March. Veleſ. μοι. ib. ἀκολουθεῖν] Bib. Wech. quidam ἐλθεῖν. v. 35.] Hic verſus deeſt in Em. ib. ἕνεκεν] Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (Magd. τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ) ἕνεκεν. ib. ἐμοῦ καὶ] Cant. deſunt. ib. τοῦ] Cant. deeſt. v. 37.] Hic verſus deeſt in Mont. v. 38. γὰρ] Cant. deeſt. ib. ἐπαισχυνθῇ με … ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν] March. Veleſ. ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ … ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ.

CAP. IX.

V. 1. ὧδε ἑστηκότων] Cant. ἑστηκότων μετ' ἐμοῦ. v. 2. ἀναφέρει] Cant. Steph. 2. ἀνάγει. v. 3. οἷα &c.] Cant. ὡς οὐ δύναταί τις λευκᾶναι ἐπὶ τῆς γῆς. v. 5. ἦσαν συλλαλοῦντες] Cant. συνελάλει. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. ib. καὶ ποιήσωμεν] Cant. θέλεις ποιήσω. v. 6. ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι] Cant. ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. v. 7. λέγουσα] Magd. Bodl. 1. deeſt. v. 8. ἐξάπινα] Cant. εὐθέως. ib. οὐκέτι] Gon. deeſt. ib. ἀλλὰ] Cant. εἰ μή. ib. μεθ' ἑαυτῶν] Cant. deſunt. v. 9. Καταβαινόντων δὲ … ἀπὸ] Cant. Καὶ καταβαινόντων … ἐκ. ib. ἃ εἶδον] Cant. ἃ εἴδοσαν, & ponit ante διηγήσωνται. v. 10. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. Em. Οἱ δὲ καί. ib. τί ἐστι] Em. deſunt. ib. τὸ ἐκ &c.] Cant. ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, in Lat. *quod a mortuis ſurrexiſſet*. v. 11. ὅτι] Cant. Bodl. 1. deeſt. v. 12. Ἠλίας μὲν] Cant. εἰ Ἠλίας. ib. πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ] Cant. πρῶτος, ἀποκαθιστάνει. ib. καὶ πῶς] Steph. 3. καθώς. v. 14. περὶ] Cant. πρός. v. 15. ὄχλος] Mont. ὁ λαός. ib. ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη] Cant. ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν ἐξεθαμβήθησαν. March. Veleſ. ἰδὼν Ἰησοῦν ἐξεθαμβήθη, καὶ ἐξεφοβήθησαν. ib. προστρέχοντες] Cant. προσχαίροντες, in Lat. *gaudentes*. v. 16. τοὺς γραμματεῖς … πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς … ἐν ὑμῖν. v. 17. ἀποκριθεὶς … εἶπε] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ. ib. ἄλαλον] Cant. ἄλαλον καὶ κωφόν. v. 18. ὅπου] Gon. ὅπου δ' ἄν. ib. αὐτοῦ] Cant. Gon. deeſt. ib. ἴσχυσαν] Cant. ἴσχυσαν ἐκβαλεῖν αὐτό. v. 19. Ὁ δὲ] Cant. καί. ib. αὐτῷ] Cant. Steph. 8. αὐτοῖς. ib. ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν] Mont. deſunt. v. 20. πρὸς αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἐσπάραξεν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐτάραξεν. v. 21. ὡς] Steph. 8. ἐξ οὗ. Mont. ἐξ ὧν, ſed in marg. οὗ. ib. παιδιόθεν] Cant. ἐκ παιδός. v. 22. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἔβαλε] Cant. βάλλει, & ponit poſt ὕδατα. ib. ὕδατα] March. Veleſ. ὕδωρ. ib. ἡμῖν] Cant. ἡμῖν κύριε. v. 24. ἔλεγε] Cant. λέγει. ib. κύριε] Cant. deeſt. v. 25. Ἰδὼν δὲ ὁ] Cant. Καὶ ὅτε εἶδεν. ib. λέγων] Cant. εἰπών. ib. τὸ ἄλαλον] Mont. τὸ ἀκάθαρτον καὶ ἄλαλον. v. 26. κράξαν … σπαράξαν] Cant. κράξας … σπαράξας. ib. αὐτόν, ἐξῆλθεν] Cant. ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ib. ὡσεὶ … λέγειν] Cant. ὡς … λέγοντας. v. 27. αὐτὸν τῆς χειρὸς] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. Comp. τῆς χειρὸς αὐτοῦ. v. 28. εἰσελθόντα αὐτὸν] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. εἰσελθόντος αὐτοῦ. ib. ὅτι ἡμεῖς] Cant. Mont. διὰ τί ἡμεῖς. Steph. 3. διὰ τί, in 9. Τί ὅτι. v. 31. ἀνθρώπων] Cant. ἀνθρώπου, ſed in Lat. *hominum*. Steph. 4. ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. ib. ἀποκτανθεὶς] Cant. deeſt. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. Steph. 2. 8. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. ib. παραδίδοται] March. Veleſ. μέλλει παραδίδοσθαι. v. 33. Καὶ ἦλθε] Cant. Καὶ ἤλθοσαν. March. Veleſ. Καὶ ἦλθον. Mont. ἦλθε δέ. ib. πρὸς ἑαυτοὺς] Cant. deſunt. v. 34. γὰρ] Mont. δέ. ib. ἐν τῇ ὁδῷ] Cant. deſunt. ib. μείζων] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. μείζων γένηται αὐτῶν. v. 35. Καὶ] Cant. Τότε. ib. καὶ λέγει uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 37. ἓν] Cant. deeſt. ib. ἐπὶ] Cant. ἐν. v. 38. δὲ] Cant. Mont. deeſt. ib. λέγων] Cant. καὶ εἶπε. ib. ἡμῖν] Cant. μεθ' ἡμῶν. ib. ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 39. Ἰησοῦς] Cant. ἀποκριθείς. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 40. γὰρ] Mont. deeſt. ib. ὑμῶν bis] Lin. Nov. 1. Steph. 8. 9. utrobique ἡμῶν. v. 41. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Gon. deſunt. ib. οὐ] Cant. Lin. ὅτι οὐ. v. 42. μικρῶν] Cant. Bodl. 1. μικρῶν τούτων. ib. πιστευόντων εἰς ἐμὲ] Cant. πίστιν ἐχόντων. ib. λίθος μυλικὸς] Cant. μύλος ὀνικός, in Lat. *mola*. ib. βέβληται &c.] Cant. εἰς τὴν θάλασσαν ἐβλήθη. v. 43. ἀπελθεῖν] Cant. Bib. VVech. vet. βληθῆναι. ib. εἰς τὸ] Cant. ὅπου ἐστὶ τό. ib. τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον] March. Veleſ. τοῦ πυρὸς ἀσβέστου. v. 45. ζωὴν] Cant. ζωὴν αἰώνιον. v. 47. ἐὰν] Cant. εἰ, & ponit poſt σου. ib. ἀπελθεῖν] Ita Cant. Steph. 2. βληθῆναι. ib. τοῦ πυρὸς] Cant. deeſt. v. 49. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ] Em. deſunt. ib. καὶ πᾶσα] Cant. πᾶσα γάρ. Totum hoc membrum deeſt in Mont. ib. ἁλὶ] Gon. deeſt.

CAP. X.

V. 1. διὰ τοῦ] Cant. Mont. deeſt. ib. συμπορεύονται … ὄχλοι] Cant. συνέρχεται … ὄχλος. v. 2. προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι] Cant. deſunt. v. 4. Οἱ δὲ εἶπον] Cant. deſunt. ib. γράψαι] Mont. δοῦναι. Cant. δοῦναι, γράψαι. v. 5. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ὑμῖν τὴν] Cant. Μωυσῆς τήν. v. 6. κτίσεως] Cant. deeſt. ib. αὐτοὺς] Cant. deeſt. ib. καὶ εἶπεν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt: ſed habetur in Comp. v. 7. πρὸς τὴν &c.] Steph. 2. τῇ γυναικί. v. 10. ἐν τῇ οἰκίᾳ] Cant. εἰς τὴν οἰκίαν. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ λόγου. v. 12. ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς] Cant. ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρός. ib. γαμηθῇ ἄλλῳ] Cant. ἄλλον γαμήσῃ. v. 13. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 14. παιδία] Cant. παιδάρια. ib. τοῦ Θεοῦ] Steph. 4. τῶν οὐρανῶν. v. 15. ἀμὴν] Gon. bis. ib. εἰσέλθῃ] Cant. εἰσελεύσεται, & ponit poſt αὐτήν. v. 16. τιθεὶς … ηὐλόγει] Cant. ἐτίθει … καὶ εὐλόγει. v. 17. Προσδραμὼν εἷς] Steph. 3. Ἰδοὺ τις πλούσιος προσδραμών. Mont. Προσελθὼν εἷς πλούσιος. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. Προσελθών τις. ib. αὐτὸν] Bib. Wech. al. αὐτῷ· al. ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ib. ἐπηρώτα αὐτὸν] Cant. ἠρώτα αὐτόν, λέγων. ib. ποιήσω ἵνα] Steph. 4. ποιήσας. ib. αἰώνιον] Em. deeſt. v. 18. εἷς] Cant. μόνος εἷς. v. 19. φονεύσῃς] Cant. πορνεύσῃς, ſed in Lat. *occides*: in Mont. φονεύσῃς primo loco ponitur. ib. μὴ ἀποστερήσῃς] Gon. Em. deſunt. ib. σου] Cant. deeſt. v. 20. ταῦτα &c.] Cant. πάντα ταῦτα ἐφύλαξα. ib. μου] Steph. 3. μου τί ἔτι ὑστερῶ; v. 21. ὕπαγε] Steph. 3. 6. εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε. ib. ἄρας τὸν σταυρὸν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. deſunt. ib. σταυρὸν] Steph. 6. σταυρόν σου. v. 22. στυγνάσας ἐπὶ … ἀπῆλθε] Cant. ἐστύγνασεν ἐπὶ τούτῳ … καὶ ἀπῆλθε. ib. κτήματα πολλὰ] Cant. πολλὰ χρήματα. v. 24. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. ib. πάλιν] Gon. deeſt. v. 25.] Cant. hunc verſum præponit verſ. 24. ib. Εὐκοπώτερον &c.] Cant. Ταχεῖον κάμηλος (ſed in Lat. *camellum*) διὰ τρυ··τος ῥαφίδος διελεύσεται, ἤ. Comp. Lin. Nov. 1. Εὐκοπώτερον γάρ. ib. εἰσελθεῖν] Cant. deeſt. Pro priore εἰσελθεῖν Steph. 3. 4. διελθεῖν. v. 27. ἀδύνατον] Cant. τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι. ib. ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ Θεῷ] Cant. παρὰ δὲ τῷ Θεῷ δυνατόν. ib. πάντα uſque ad finem verſus] Cant. Lin. Bodl. 1. deſunt. v. 28. Καὶ ἤρξατο] Mont. Lin. Nov. 1. Goog. Ἤρξατο δέ. Gon. Ἤρξατο. v. 29. Ἀποκριθεὶς δὲ] Mont. Καὶ ἀποκριθείς. ib. εἶπεν] Cant. deeſt. ib. οἰκίαν] Cant. deeſt. ib. ἢ πατέρα] Cant. deeſt. ib. ἢ γυναῖκα] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. καὶ τοῦ] Cant. ἢ ἕνεκα τοῦ. Mont. Gon. Em. Goog. καὶ ἕνεκεν τοῦ, ut & Lin. Nov. 1. Bodl. 1. v. 30. Ἐὰν] Cant. Ὃς ἄν. ib. νῦν] Cant. deeſt. ib. καὶ μητέρας] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. Steph. 3. 5. 6. καὶ πατέρα, καὶ μητέρα. Mont. Gon. Bib. Wech. al. καὶ πατέρας, καὶ μητέρας. ib. διωγμῶν] Cant. διωγμοῦ. ib. αἰώνιον] Cant. αἰώνιον λήψεται. v. 32. καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο] Mont. Cant. deſunt. ib. πάλιν] Mont. πάλιν ὁ Ἰησοῦς. v. 34. καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ] Mont. deſunt. ib. καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. Steph. 2. 8. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. v. 35. λέγοντες] Cant. καὶ λέγουσιν αὐτῷ. ib. ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν] Cant. ἄν σε ἐρωτήσωμεν. v. 36. εἶπεν] Cant. λέγει. ib. θέλετε ποιῆσαί με] Cant. ποιήσω. v. 37. Οἱ δὲ] Cant. Καί. ib. σου] Cant. deeſt. v. 38. Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς ἀποκριθείς. ib. καὶ τὸ] Cant. Steph. 8. ἢ τό. v. 39. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 40. καὶ ἐξ] Cant. Steph. 8. ἢ ἐξ. ib. μου] Cant. Mont. deeſt. v. 41. Καὶ] Cant. deeſt. ib. δέκα] Cant. λοιποὶ δέκα. v. 43. γενέσθαι] Cant. εἶναι, & ponit poſt ὑμῖν. v. 44. ὑμῶν γενέσθαι] Cant. ὑμῶν εἶναι. Mont. March. Veleſ. Steph. 8. ἐν ὑμῖν εἶναι. ib. πάντων] Cant. ὑμῶν. v. 46. ἀπὸ Ἱεριχὼ] Cant. ἐκεῖθεν. ib. καὶ τῶν] Cant. μετὰ τῶν. v. 47. Ναζωραῖος] Cant. Ναζωρηνός, in Lat. *Nazarenus*. Steph. 3. 8. 9. Ναζαραῖος. ib. ἐστιν] Mont. παρέρχεται. v. 49. εἶπε] March. Veleſ. ἐκέλευσε. Steph. 6. 8. εἶπε, φωνήσατε. ib. καὶ φωνοῦσι &c.] Cant. οἱ δὲ λέγουσι τῷ τυφλῷ. ib. ἔγειραι] Gon. deeſt. v. 50. ἀναστὰς] Cant. Bib. Wech. cod. antiq. 2. ἀναπηδήσας. March. Veleſ. ἐξαλλόμενος. ib. τὸν Ἰησοῦν] Cant. αὐτόν. v. 51. λέγει] Cant. εἶπεν, & ponit poſt Ἰησοῦς. v. 52. ὕπαγε] Mont. ἀνάβλεψον. ib. εὐθέως] Mont. deeſt. ib. τῷ Ἰησοῦ] Cant. αὐτῷ.

CAP. XI.

V. 1. ἐγγίζουσιν] Cant. Steph. 2. ἤγγιζεν. ib. Βηθφαγὴ] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. λέγει] Cant. εἶπεν. v. 2. εἰς αὐτὴν] Cant. deeſt. March. Veleſ. ἐκεῖσε. ib. κώμην] Steph. 3. πόλιν. ib. ὃν] Bodl. 1. Steph. 3. 8. Nov. 1. Lin. ὃν οὔπω. v. 3. ποιεῖτε τοῦτο] Cant. λύετε τὸν πῶλον. ib. ὧδε] Cant. πάλιν ὧδε. v. 4. Ἀπῆλθον δὲ καὶ] Cant. Καὶ ἀπελθόντες. v. 6. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ἐνετείλατο] Cant. εἰρήκει αὐτοῖς. Mont. Gon. Steph. 5. ἐνετείλατο αὐτοῖς. v. 7. ἐπέβαλον] Cant. ἐπιβάλλουσιν. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτοῦ. ib. ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ] Cant. καθίζει ἐπ' αὐτόν. v. 8. τὰ ἱμάτια] Steph. 4. τοὺς χιτῶνας. ib. εἰς] Cant. deeſt. v. 9. ὡσαννὰ] Cant. deeſt. v. 10. ἐν ὀνόματι Κυρίου] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 11. εἰσῆλθεν] Cant. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. καὶ περιβ.] In Cant. deeſt καί. ib. δώδεκα] Cant. δώδεκα μαθητῶν. v. 12. ἐξελθόντων αὐτῶν] Cant. ἐξελθόντα. v. 13. συκῆν μακρόθεν] Cant. ἀπὸ μακρόθεν συκῆν. ib. εἰ ἄρα &c.] Cant. ἰδεῖν ἐάν τι ἐστὶν ἐν αὐτῇ. ib. ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρε] Cant. μηδὲν εὑρών. ib. φύλλα] Mont. φύλλα μόνον. v. 14. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 15. ἔρχονται] Steph. 8. ἔρχονται πάλιν. Cant. εἰσελθών. ib. εἰσελθὼν &c.] Cant. ὅτε ἦν ἐν τῷ ἱερῷ. ib. ἐκβάλλειν] Cant. ἐκβάλλειν ἐκεῖθεν. ib κατέστρεψε] Cant. deeſt. v. 17. οὐ] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 19. ἔξω] Cant. ἐκ. v. 21. ἐξήρανται] Cant. ἐξηράνθη. v. 22. ἔχετε] Cant. Mont. εἰ ἔχετε. v. 23. γὰρ … ὅτι] Cant. deſunt. Mont. γάρ. ib. ὅτι ἃ &c.] Cant. τὸ μέλλον ὃ ἂν εἴπῃ, γενήσεται αὐτῷ. March. Veleſ. ὅτι ὃ λέγει γίνεται, γενήσεται αὐτῷ. v. 24. λαμβάνετε] Steph. 8. ἐλάβετε. March. Veleſ. Steph. 2. λήψεσθε, ut & Cant. ib. προσευχόμενοι] Cant. προσεύχεσθε καί. ib. ὑμῶν] Cant. deeſt. v. 26. ἀφήσει] Cant. ἀφήσει ὑμῖν. ib. ὑμῶν] Hic addit Bodl. 1. Λέγω δὲ ὑμῖν αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. v. 27. ἔρχονται] Cant. Steph. 2. ἔρχεται. ib. πρεσβύτεροι] Cant. Steph. 2. addunt τοῦ λαοῦ. v. 28. καὶ τίς uſque ad finem verſus] Cant. Bib. Wech. vet. 3. deſunt. v. 29. Ἰησοῦς] Mont. deeſt. ib. ἐρῶ] Cant. ἐγὼ λέγω. v. 30. ἀποκρίθητέ μοι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. deſunt. v. 31. ἐλογίζοντο] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. Steph. 2. 3. 8. διελογίζοντο. ib. ἐὰν] Cant. Steph. 2. τί εἴπωμεν; ἐάν. ib. ἐρεῖ] Cant. λέγει ἡμῖν. v. 32. Ἀλλ'] Cant. Gon. Ἐάν. ib. ἐφοβοῦντο] March. Veleſ. φοβούμεθα. Cant. φοβοῦμεν, ſed ſupraſcripto θα. ib. εἶχον] Cant. Steph. 2. ᾔδεισαν. ib. ὄντως] Cant. ἀληθῶς. Steph. 6. 9. deeſt. v. 33. τῷ Ἰησοῦ] Cant. αὐτῷ. ib. καὶ ὁ &c.] Cant. Mont. ἀποκριθεὶς δὲ (δὲ deeſt in Cant.) ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς] Cant. αὐτῷ, ſed Lat. *illis*.

CAP. XII.

V. 1. λέγειν] March. Veleſ. Steph. 8. λαλεῖν. v. 2. ἵνα uſque ad finem verſus] Cant. ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ. v. 3. Οἱ δὲ] Cant. καί. ib. κενὸν] Cant. κενὸν πρὸς αὐτόν. v. 4. κἀκεῖνον] Cant. οἱ δὲ κἀκεῖνον. ib. λιθοβολήσαντες] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. deeſt. ib. ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἠτίμησαν. v. 5. πάλιν] Cant. deeſt. ib. ἀπέστειλε] Cant. ἀπέστειλε δοῦλον. ib. τοὺς … τοὺς] Cant. οὓς … ἄλλους. v. 6. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς] Cant. κἀκεῖνον ἀπέστειλεν. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. ἴσως. v. 7. γεωργοὶ] Steph. 6. γεωργοὶ θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτούς. Mont. γεωργοὶ ἰδόντες αὐτόν. ib. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ] Cant. March. Veleſ. Οἱ δέ. ib. εἶπον] Cant. εἶπαν, ut ſemper. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 8. ἔξω] Cant. αὐτὸν ἔξω. v. 9. γεωργοὺς] Steph. 6. γεωργοὺς τούτους. v. 12. ἀπῆλθον] Cant. ἀπῆλθαν. v. 13. πρὸς αὐτὸν] Cant. deſunt. Gon. πρὸς αὐτούς. ib. ἀγρεύσωσι] Cant. Steph. 2. παγιδεύσωσι. v. 14. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ] Cant. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι. ib. ἔξεστι] Cant. Mont. Bib. Wech. al. εἰπὲ οὖν ἡμῖν, ἔξεστι. Steph. 3. εἰπὲ οὖν, ἔξεστι. ib. κῆνσον Καίσαρι δοῦναι] Cant. ἡμᾶς δοῦναι ἐπικεφάλαιον Καίσαρι, in Lat. *nobis dare tributum Cæſari*. ib. δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν] Cant. deſunt. March. Veleſ. δῶμεν. v. 15. εἰδὼς] Cant. Ἰησοῦς ἰδών. v. 17. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 19. ὅτι] Cant. deeſt. ib. καὶ καταλίπῃ γυναῖκα] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. Cant. καὶ γυναῖκα ἔχῃ. ib. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 20. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Cant. Ἦσαν οὖν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί. Mont. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν παρ' ἡμῖν. Steph. 2. 8. ἑπτὰ οὖν &c. ib. ἀποθνήσκων] Cant. ἀπέθανεν, καί.

v. 21. ϗ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε] Bib. Wech. vet. μὴ καταλιπών. ib. ϗ ὁ τρίτος ὡσαύτως] Cant. desunt. v. 22. Καὶ] Cant. Καὶ ὡσαύτως. ib. ἐσχάτη usque ad finem versus] Cant. ϗ ἡ γυνὴ ἀπέθανε. Steph. 3. 5. 8. ἔσχατον &c. v. 23. ὅταν ἀναστῶσι] Cant. Steph. 2. 8. desunt. v. 24. Καὶ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. εἰδότες] Cant. γινώσκοντες. ib. Θεοῦ] Cant. Θεοῦ εἴδατε. v. 25. γαμίσκονται] Cant. γαμίζουσι. ib. οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Mont. Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. v. 26. ὡς] Steph. 6. 8. πῶς. v. 27. Θεὸς ζώντων] Cant. deest Θεός. v. 28. τῶν γραμματέων] Gon. γραμματεύς. ib. ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων] Mont. desunt. ib. εἰδὼς] Cant. ϗ ἰδών. Steph. 6. 8. ἰδών. ib. αὐτοῖς] Mont. deest. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν λέγων, διδάσκαλε. v. 29. Ὁ δὲ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. ib. ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν] Cant. πάντων πρώτη. Mont. ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή ἐστι. ib. ἡμῶν, κύριος] March. Velef. σου, ὁ Θεός· in Gon. deest κύριος. v. 30. κύριον] Mont. deest. ib. ϗ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου] Cant. desunt. v. 31. Καὶ δευτέρα] Cant. Δευτέρα δέ. ib. αὕτη] Gon. Steph. 5. 7. αὐτῇ. Cant. ταύτῃ. v. 32. καλῶς] Cant. καλῶς εἶπες· omisso εἶπας quod sequitur. ib. Θεὸς] Gon. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. deest. ib. ἄλλος] Cant. deest. v. 33. καρδίας] Gon. καρδίας σου. ib. συνέσεως ... ψυχῆς] Cant. δυνάμεως ... ψυχῆς αὐτοῦ. ib. ϗ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος] Cant. desunt. ib. πλεῖον] Steph. 8. περισσότερον. v. 34. αὐτὸν] Cant. Steph. 6. 8. deest. ib. οὐκέτι] Cant. deest. v. 35. ἔλεγε &c.] Cant. διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ εἶπε. v. 36. Αὐτὸς γὰρ] Cant. Καὶ αὐτός. ib. εἶπεν] Cant. Em. λέγει. ib. ὑποπόδιον] Cant. ὑποκάτω. v. 37. λέγει] Mont. καλεῖ. v. 38. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ] Cant. Ὁ δὲ διδάσκων ἅμα ἔλεγεν αὐτοῖς. ib. τῶν θελόντων] Cant. ϗ τῶν τελώνων, sed in Lat. *& qui volunt*. ib. ἀγοραῖς] Cant. ἀγοραῖς ποιεῖσθαι. v. 40. κατεσθίοντες τὰς] Cant. κατεσθίουσι. ib. προφάσει] Cant. ὀρφανῶν προφάσει, in Lat. *pupillorum ſub obtextu*. v. 41. βάλλει] Cant. ἔβαλλον. ib. χαλκὸν] Cant. πολλά· quæ ſequuntur in hoc verſu deſunt. v. 42. Καὶ &c.] Cant. Ἐλθοῦσα δέ. ib. μία] Mont. deeſt. ib. πτωχὴ] Cant. deeſt. v. 43. τοὺς] Cant. ὁ Ἰησοῦς τούς. ib. λέγει] Cant. εἶπε. v. 44. γὰρ] Cant. γὰρ οὗτοι. ib. περισσεύοντος αὐτοῖς] Cant. Steph. 6. περισσεύματος αὐτῶν.

CAP. XIII.

V. 1. τῶν] Cant. Mont. Gon. ἐκ τῶν. ib. οἰκοδομαὶ] Cant. οἰκοδομαὶ τοῦ ἱεροῦ. v. 2. Καὶ] Gon. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς &c.] Cant. ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ib. βλέπεις] Cant. Bib. Wech. al. βλέπετε. ib. οὐ μὴ] Cant. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μή. Mont. ἀμὴν λέγω σοι ὅτι οὐ μή. ib. λίθος] Cant. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 6. 8. ὧδε λίθος. ib. καταλυθῇ] Cant. addit ϗ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλος ἀναστήσεται ἄνευ χειρῶν. v. 3. αὐτοῦ] Mont. deeſt. v. 5. Ὁ δὲ &c.] Cant. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς. ib. αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. v. 6. ὅτι] Cant. deeſt. ib. εἰμι] Mont. εἰμι ὁ Χριστός. v. 7. θροεῖσθε] Cant. θορυβεῖσθε. ib. γενέσθαι] Steph. 9. March. Veleſ. ταῦτα γενέσθαι, B. Wech. γενέσθαι ταῦτα. v. 8. ἔσονται ... ϗ ταραχαὶ] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 9. Ἀρχαὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 6. Ἀρχή. ib. ταῦτα] Mont. ταῦτα πάντα. ib. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς] Cant. deſunt. ib. γὰρ ὑμᾶς] Cant. εἶτα ὑμᾶς αὐτοὺς, & ponit ante παραδώσουσι. ib. εἰς συναγωγὰς] Bib. Wech. vet. ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν. ib. σταθήσεσθε] Goog. Bib. Wech. al. ἀχθήσεσθε. v. 10. εὐαγγέλιον] Cant. addit ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. v. 11. Ὅταν δὲ] Cant. Καὶ ὅταν. ib. μελετᾶτε] Cant. deeſt. Steph. 9. προμελετᾶτε. ib. τοῦτο] Cant. αὐτό. v. 12. Παραδώσει δὲ] Cant. Καὶ παραδώσει. ib. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. ib. ὅπου οὐ δεῖ] Bib. Wech. vet. ἐν τόπῳ ἁγίῳ. ib. νοείτω] Cant. νοείτω τί ἀναγινώσκει. v. 15. Ὁ δὲ] Cant. Καὶ ὁ. ib. εἰς τὴν οἰκίαν] Mont. deeſt. v. 16. εἰς τὰ] Cant. deeſt. v. 17. δὲ] Cant. deeſt. v. 18. ἵνα uſque ad finem verſus] Cant. ἵνα μὴ χειμῶνος γίνωνται, in Lat. *hyeme veniunt*. March. Veleſ. ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος. Bib. Wech. al. ἵνα μὴ χειμῶνος ταῦτα γένηται ἢ σαββάτου. alias ἵνα χειμῶνος μὴ γένηται. ib. χειμῶνος] Mont. χειμῶνος μηδὲ σαββάτων. v. 19. θλίψις &c.] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. θλίψεις οἷαι οὐκ ἐγένοντο τοιαῦται. ib. τοιαύτη] Bib. Wech. in quibuſdam deeſt. ib. ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς] Cant. deſunt. ib. ϗ οὐ μὴ γένηται] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. οὐδὲ μὴ γένωνται. v. 20. ἡμέρας] Cant. ἡμέρας διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ. Mont. Bodl. 1. ἡμέρας ἐκείνας. v. 22. ψευδόχριστοι ϗ] Cant. deſunt. ib. δώσουσι] Cant. ποιήσουσι. ib. ϗ τοὺς] Cant. τούς. v. 24. φέγγος] Lin. Nov. 1. φῶς. v. 25. τοῦ ... ἐκπίπτοντες] Cant. οἱ ἐκ τοῦ ... πίπτοντες. Steph. 3. ἐκ τοῦ ... πίπτοντες. ib. αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῶν οὐρανῶν. v. 26. ἐν νεφέλαις] Cant. ἐπὶ τῶν νεφελῶν. ib. πολλῆς] Mont. Steph. 3. 5. 9. ponunt poſt δόξης. v. 27. αὐτοῦ bis] Cant. deeſt. ib. ἐπισυνάξει] Bib. VVech. al. ἐπισυνάξουσι. ib. ἄκρου] Cant. ἄκρων. v. 28. μάθετε] Gon. μαθέ. ib. φύλλα] Cant. φύλλα ἐν αὐτῇ. ib. ὅτι] Cant. ὅτι ἤδη. v. 29. ταῦτα ἴδητε] Cant. ἴδητε ταῦτα πάντα. Mont. πάντα ἴδητε. v. 30. Ἀμὴν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἀμὴν, ἀμήν. ib. μέχρις] Cant. Lin. Nov. 1. ἕως. v. 32. ϗ τῆς] Cant. Steph. 3. 5. 6. 8. 9. 12. ἢ τῆς. ib. πατὴρ] Mont. πατὴρ μόνος. v. 33. ϗ προσεύχεσθε] Cant. deſunt. ib. ἐστιν] Cant. deeſt. ib. Βλέπετε] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 34. ἀπόδημος] Cant. ἀποδημῶν. v. 35. γὰρ] Gon. deeſt. v. 36. ἐλθὼν] Cant. Em. ἐξελθών. v. 37. Ἃ δὲ] Cant. Ἐγὼ δέ. ib. πᾶσι λέγω] Cant. deſunt.

CAP. XIV.

V. 1. ϗ τὰ ἄζυμα] Cant. deſunt. ib. ἐν δόλῳ] Cant. deeſt. v. 2. δὲ] Cant. Steph. 8. γάρ. ib. μή ... μήποτε] Cant. μήποτε ... . ib. τοῦ λαοῦ] March. Veleſ. τῷ λαῷ. v. 3. αὐτοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. ib. ἐν Βηθανίᾳ] Mont. deeſt. ib. νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς] Cant. deſunt, ſed in Lat. *piſtici pretioſi*. ib. συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον] Bodl. 1. deſunt. Cant. θραύσασα τὸ ἀλάβαστρον. ib. αὐτοῦ &c.] Cant. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. v. 4. Ἦσαν δὲ &c.] Cant. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διεπονοῦντο ϗ ἔλεγον, in Lat. *Diſcipuli autem ejus indigni ferebant & dicebant*. ib. γέγονεν] Cant. deeſt. v. 5. γὰρ] Cant. deeſt. ib. τοῦτο πραθῆναι] Cant. πραθῆναι τὸ μύρον τοῦτο. Mont. τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι. ib. τριακοσίων δηναρίων] Cant. * τ', in Lat. * CCC. v. 6. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. αὐτῇ] Em. deeſt. ib. εἰς ἐμὲ] Cant. Mont. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. ἐν ἐμοί. v. 7. ἑαυτῶν] Cant. ὑμῶν. v. 8. εἶχεν] Steph. omn. ἔσχεν. ib. εἰς] Cant. πρός. v. 9. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 10. εἷς τῶν] Cant. ἐκ τῶν. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 11. ἀκούσαντες] Cant. deeſt. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ἵνα] Cant. σοὶ ἵνα. ib. ϗ λέγει αὐτοῖς] Cant. λέγων. v. 14. ὅπου] Cant. Gon. Steph. 6. 8. μου ὅπου. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. τὸ πάσχα &c.] Cant. μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγομαι τὸ πάσχα. v. 15. μέγα] Cant. οἶκον μέγαν. ib. ἕτοιμον] March. Veleſ. Steph. 7. deeſt. ib. ἐκεῖ] Cant. κἀκεῖ. v. 16. εὗρον] Cant. Steph. 2. ἐποίησαν. v. 17. Καὶ ὀψίας] Cant. Ὀψίας δέ. v. 18. εἶπεν] Cant. λέγει. Gon. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ὁ Ἰησοῦς] Gon. deeſt. v. 19. ϗ ἄλλος, μήτι ἐγὼ] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 20. ἀποκριθεὶς εἶπεν] Cant. λέγει. March. Veleſ. εἶπεν. v. 21. μὲν] Steph. 4. μὲν οὖν. ib. ὑπάγει] Cant. Steph. 2. παραδίδοται. ib. γέγραπται] Cant. ἐστι γεγραμμένον. ib. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου] Cant. deſunt. v. 22. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. εὐλογήσας] Cant. εὐλόγησε καί. Mont. ϗ εὐλογήσας. ib. φάγετε] Cant. deeſt, ut & in Steph. 2. 8. v. 24. καινῆς] Cant. deeſt. ib. περὶ] Cant. ὑπέρ. v. 25. Ἀμὴν] Cant. Steph. 3. 4. 5. Ἀμὴν δέ. ib. οὐκέτι] Cant. deeſt. ib. πίω] Cant. προσθῶ πιεῖν. v. 27. Καὶ] Cant. Τότε. ib. πάντες] Cant. πάντες ὑμεῖς. ib. ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ] Cant. deſunt. ib. διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα] Cant. τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται. Gon. διασκορπισθήσεσθε. ib. πρόβατα] Steph. 9. πρόβατα τῆς ποίμνης. v. 28. Ἀλλὰ μετὰ] Gon. Μετὰ δέ. v. 29. ἔφη] Cant. λέγει. ib. εἰ] Cant. ἐάν. ib. ἀλλ'] Comp. ἐν σοὶ, ἀλλ'. ib. οὐκ ἐγὼ] Cant. οὐκ ἐγὼ οὐ σκανδαλισθήσομαι. v. 30. ὅτι] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ὅτι σύ. ib. σήμερον ἐν] Cant. deeſt. ib. ἢ δὶς] Cant. deſunt. v. 31. Ὁ δὲ] Gon. Ὁ δὲ Πέτρος. ib. ἐκ περισσοῦ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐκπερισσῶς. Bib. VVech. al. περισσῶς. ib. ἔλεγε] Cant. ἐλάλει. Mont. λέγει. ib. μᾶλλον] Cant. deeſt. v. 32. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. ib. ἕως] Mont. ἕως ἀπελθών. v. 34. Καὶ] Cant. Τότε. ib. γρηγορεῖτε] Mont. Comp. addunt μετ' ἐμοῦ. v. 35. ἐπὶ] Cant. Gon. Steph. 2. 6. ἐπὶ πρόσωπον ἐπί. ib. ἵνα] Cant. ponit poſt ἐστι. ib. ὥρα] Cant. ὥρα αὕτη. v. 36. σοὶ] Cant. σοί ἐστιν. ib. ἀλλὰ τί σὺ] Cant. ἀλλ' ὡς σὺ θέλεις. v. 37. ἴσχυσας] Cant. Gon. Steph. 2. ἰσχύσατε. ib. γρηγορῆσαι] Mont. ἀγρυπνῆσαι. Em. γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ. v. 38. ἵνα] Cant. deeſt. ib. τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν] Cant. deſunt. v. 40. ὑποστρέψας] Cant. ἐλθών. ib. βεβαρημένοι] Cant. καταβαρούμενοι. Mont. addit ὕπνῳ. Gon. Goog. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 6. 8. καταβαρυνόμενοι. v. 41. ἀπέχει] Mont. Lin. Bodl. 1. ἀπέχει τὸ τέλος. ib. ἰδοὺ uſque ad proximum ἰδοὺ] Em. deſunt. v. 42. ὁ &c.] Cant. ἤγγικεν ὁ παραδιδών με. v. 43. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. Ἰούδας] Cant. addit Σκαριώτης. Mont. Gon. March. Veleſ. Steph. 3. addunt Ἰσκαριώτης. ib. ὢν] Cant. Mont. deeſt. ib. παρὰ] Gon. March. Veleſ. Steph. 6. ἀπεσταλμένοι παρά. v. 44. δὲ] Mont. γάρ. ib. σύσσημον αὐτοῖς] Cant. σημεῖον. Mont. σημεῖον αὐτοῖς. ib. ἀπαγάγετε] Cant. addit αὐτόν. v. 45. ἐλθὼν εὐθέως] Cant. deſunt. Gon. deeſt ἐλθών. ib. λέγει] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Em. λέγει αὐτῷ. ib. ῥαββὶ, ῥαββὶ] Cant. ῥαββεί. Mont. Gon. χαῖρε ῥαββί· ut & March. Veleſ. v. 46. ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν] Cant. τὰς χεῖρας αὐτῷ. Hic verſus deeſt in Em. v. 47. Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων] Cant. καί τις. v. 48. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ] Cant. ὁ δέ. ib. ὡς] Cant. deeſt. v. 50. πάντες ἔφυγον] Mont. οἱ μαθηταὶ ἔφυγον πάντες. v. 51. Καὶ &c.] Cant. Νεανίσκος δέ τις. ib. ἠκολούθει] Steph. 8. συνηκολούθει. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτοὺς, in Lat. *illos*. ib. οἱ νεανίσκοι] Cant. Steph. 2. 8. deeſt. v. 53. ἀρχιερέα] Mont. Steph. 3. addunt Καϊάφαν. ib. ϗ &c.] March. Veleſ. ϗ συνῆλθον οἱ ἱερεῖς. ib. αὐτῷ] Cant. Em. deeſt. v. 54. ἔσω] Cant. deeſt. ib. πρὸς τὸ φῶς] Gon. deſunt. March. Veleſ. πρὸς τὸ πῦρ, & ponit poſt ὑπηρετῶν. v. 55. εἰς τὸ θανατῶσαι] Cant. ἵνα θανατώσωσιν. v. 56. κατ'] Cant. ϗ ἔλεγον κατ'. Mont. deeſt. v. 57. τινες] Cant. ἄλλοι. ib. κατ' &c.] Cant. ϗ ἔλεγον κατ' αὐτοῦ. v. 58. Ὅτι uſque ad ὅτι] Mont. deſunt. ib. τοῦτον] Cant. deeſt. ib. οἰκοδομήσω] Cant. ἀναστήσω. v. 60. τὸν Ἰησοῦν] Mont. αὐτόν. v. 61. Ὁ δὲ ἐσιώπα] Cant. Ἐκεῖνος δὲ ἐσίγα. Mont. Gon. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. ib. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ ἀρχιερεύς. Mont. deeſt. ib. εὐλογητοῦ] Lin. εὐλογημένου. Bib. Wech. Θεοῦ ζῶντος. v. 62. εἶπεν] Cant. ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ. Nov. 1. εἶπεν αὐτῷ. ib. ϗ ἐρχόμενον] Cant. deſunt, ſed in Lat. *& venientem*. ib. μετὰ] Steph. 6. ἐπί. v. 63. αὐτοῦ] Gon. deeſt. ib. λέγει] Cant. ϗ λέγει. v. 64. τῆς &c.] Gon. πάντες τῆς &c. Steph. 6. πάντως τῆς. Cant. τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. Mont. πάντες τὴν βλασφημίαν τοῦ στόματος αὐτοῦ. March. Veleſ. τὴν βλασφημίαν. ib. φαίνεται] Cant. δοκεῖ. ib. εἶναι] Cant. deeſt. v. 65. αὐτῷ] Cant. τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. ib. ϗ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. κολαφίζειν ... λέγειν] Cant. ἐκολάφιζον ... ἔλεγον. ib. προφήτευσον] Mont. Em. Steph. 6. addunt ἡμῖν Χριστὲ (Steph. deeſt) τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; ib. οἱ ὑπηρέται] Cant. deeſt. v. 66. κάτω] Cant. deeſt. ib. ἔρχεται] Cant. ἔρχεται πρὸς αὐτόν. v. 67. Ἰησοῦ] Mont. deeſt. v. 68. σὺ] Cant. deeſt. v. 69. Καὶ ἡ &c.] Cant. Πάλιν δὲ ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ παιδίσκη. ib. ἐστι] Cant. ϗ αὐτός. Gon. ϗ αὐτὸς ἐστι. v. 70. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο] Cant. deſunt. ib. τῷ Πέτρῳ] Cant. deeſt. ib. ϗ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 71. ὀμνύειν] Cant. λέγειν. ib. τοῦτον] Cant. Em. deeſt. v. 72. Καὶ] Cant. Καὶ εὐθέως. ib. ἐκ δευτέρου] Mont. δεύτερον. Bib. Wech. quidam εὐθύς. ib. ἀνεμνήσθη] Bib. VVech. al. εὐθὺς ἀνεμνήσθη. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ὅτι uſque ad ϗ] Cant. deſunt. ib. ἐπιβαλὼν ἔκλαιε] Cant. ἤρξατο κλαίειν.

CAP. XV.

V. 1. ἐπὶ τὸ] Cant. deeſt. ib. ποιήσαντες ... δήσαντες ... ἀπήνεγκαν] Cant. ἐποίησαν ... ϗ δήσαντες ... ἀπήγαγον εἰς τὴν αὐλήν. v. 2. αὐτὸν] Gon. deeſt. ib. ὁ δὲ] Cant. καί. ib. εἶπεν αὐτῷ] Cant. αὐτῷ λέγει. ib. ἀποκριθεὶς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 3. κατηγόρουν] Cant. κατηγοροῦσι. ib. αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. VVech. in quibuſdam, deſunt: habentur autem in Comp. Steph. 6. v. 4. καταμαρτυροῦσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. κατηγοροῦσιν. v. 6. ἀπέλυεν] March. Veleſ. εἰώθει ἀπολύειν. v. 7. συστασιαστῶν] Cant. Lin. Nov. 1. στασιαστῶν. ib. οἵτινες ... πεποιήκεισαν] March. Veleſ. ὃς ... πεποιήκει. v. 8. ἀναβοήσας] Cant. ἀναβὰς ὄχλος. ib. αἰτεῖσθαι] Cant. αἰτεῖσθαι αὐτόν. v. 9. ἀπεκρίθη &c.] Cant. ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. v. 10. ἐγίνωσκε] Cant. ᾔδει. v. 11. ἀνέσεισαν] Cant. ἔπεισαν. ib. τὸν ὄχλον] Cant. τῷ ὄχλῳ. Mont. deeſt. v. 12. πάλιν] Cant. deeſt. ib. ὃν λέγετε βασιλέα] Cant. βασιλεῖ. v. 13. ἔκραξαν] Cant. Bodl. 1. ἔκραξαν, λέγοντες. ib. σταύρωσον] Bodl. 1. Em. bis habet. v. 14. οἱ δὲ uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. v. 15. βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι] Cant. deſunt. ib. ϗ] Cant. τὸν δέ. ib. παρέδωκε] Bodl. 1. παρέδωκεν αὐτοῖς. v. 16. ἔσω τῆς αὐλῆς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. εἰς τὴν αὐλήν. ib. ὅ ἐστι πραιτώριον] March. Veleſ. τοῦ πραιτωρίου. v. 17. ἐνδύουσιν] Cant. ἐνδιδύσκουσιν. ib. πορφύραν] Mont. χλαμύδαν κοκκίνην. ib. πλέξαντες] Cant. deeſt. v. 18. αὐτὸν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Em. Goog. Bib. VVech. al. αὐτὸν, ϗ λέγειν. v. 19. αὐτοῦ &c.] Cant. αὐτὸν καλάμῳ εἰς τὴν κεφαλήν. ib. ϗ τιθέντες uſque ad ἐξέδυσαν] Cant. deſunt. v. 20. ἐξέδυσαν] Cant. ϗ ὅτε ἐξέδυσαν. ib. πορφύραν] Mont. χλαμύδα. ib. τὰ ἴδια] Cant. deeſt. Gon. αὐτοῦ τὰ ἴδια. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 22. φέρουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἄγουσιν. v. 24. διεμέριζον] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Steph. 3. 5. 6. 7. 9. Comp. διαμερίζονται. ib. τίς τί ἄρῃ] Cant. deſunt. v. 25. ἐσταύρωσαν] Cant. ἐφύλασσον. v. 26. Καὶ ἦν] Cant. Ἦν δέ. ib. ὁ βασιλεὺς] Cant. οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. v. 27. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 28.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 29. παραπορευόμενοι] Cant. παράγοντες. ib. αὐτῶν] Cant. Gon. deeſt. v. 30. ϗ κατάβα] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. καταβάς. v. 31. Ὁμοίως ϗ] Cant. deſunt. ib. πρὸς] Cant.

v. 32. Ὁ Χριστὸς] Mont. Εἰ ὁ Χριστός ἐστι. ib. πεπιστεύωμεν] Cant. addit ἐν αὐτῷ. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 6. addunt αὐτῷ. v. 33. Γενομένης δὲ] Cant. Καὶ γινομένης. v. 34. ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς] Cant. ἐφώνησε. ib. λέγων] Cant. Bodl. 1. deest. ib. σαβαχθανὶ] Cant. Ζαφθάνει, in Lat. *Zaphthani*. ib. με ἐγκατέλιπες;] Cant. ὠνείδισάς με· sed in Lat. *dereliquisti me*. v. 35. ἰδοὺ] Cant. deest. ib. φωνεῖ] Cant. φωνεῖ οὗτος. v. 36. Δραμὼν δὲ] Cant. Καὶ δραμών. ib. γεμίσας] Cant. πλήσας. ib. ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων] Cant. desunt. ib. ἄφετε] Cant. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 2. 4. ἄφες. v. 38. δύο] Cant. δύο μέρη. v. 39. ἐξ] Cant. ἐκεῖ ἐξ. Gon. αὐτῷ ἐξ. ib. ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ] Cant. Gon. desunt. ib. ὅτι] Cant. deest. v. 41. καὶ διηκόνουν αὐτῷ] Cant. desunt. ib. προσάββατον] Cant. πρὶν σάββατον. v. 43. Ἦλθεν] Mont. Lin. Nov. 1. Gon. Goog. Ἐλθών. ib. σῶμα] Cant. πτῶμα. v. 44. πάλαι ἀπέθανε] Cant. ἤδη ἐτεθνήκει. v. 45. ἀπὸ] Cant. παρά. ib. σῶμα] Cant. πτῶμα αὐτοῦ. v. 46. Καὶ ἀγοράσας] Cant. March. Velef. Steph. 9. Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀγοράσας. ib. καὶ καθελὼν] Cant. λαβών. ib. τῇ σινδόνι] Cant. εἰς τὴν σινδόνα. ib. τοῦ μνημείου] Cant. addit καὶ ἀπῆλθεν. Gon. addit ἀπῆλθεν. v. 47. Ἰωσῆ] Cant. Ἰακώβου, in Lat. *Jacobi*. ib. ἐθεώρουν ποῦ τίθεται] Cant. ἐθεάσαντο τόπον ὅπου τεθεῖται.

CAP. XVI.

V. 1. Καὶ usque ad ἠγόρασαν] Cant. desunt. ib. ἠγόρασαν] Cant. Καὶ πορευθεῖσαι ἠγόρασαν. ib. ἐλθοῦσαι] Cant. deest. ib. ἀλείψωσιν αὐτὸν] Mont. ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Goog. ἀλείψωσι τὸν Ἰησοῦν. Cant. αὐτὸν ἀλείψωσι. v. 2. ἀνατείλαντος] Steph. 3. ἔτι ἀνατείλαντος. Cant. ἀνατέλλοντος. v. 3. ἐκ] Cant. ἀπό. ib. μνημείου] Cant. μνημείου, ἦν γὰρ μέγας σφόδρα, quae proximo versu desunt. v. 4. Καὶ &c.] Cant. Καὶ ἔρχονται, καὶ εὑρίσκουσιν ἀποκεκυλισμένον τὸν λίθον. v. 6. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς] Cant. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἄγγελος. ib. ἐκθαμβεῖσθε] Cant. φοβεῖσθε. ib. τὸν Ναζαρηνὸν] Cant. deest. ib. ἐσταυρωμένον] Steph. 6. 7. habent cum interrogatione. ib. ἴδε ὁ τόπος] Cant. ἴδετε ἐκεῖ τὸν τόπον αὐτοῦ. v. 7. εἴπατε] Cant. καὶ εἴπατε. ib. Πέτρῳ] Gon. Πέτρῳ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ib. ὅτι προάγει] Cant. ἰδοὺ προάγω. Gon. καὶ ἰδοὺ προάγει. ib. αὐτὸν … εἶπεν] Cant. με … εἴρηκα. v. 8. Καὶ ἐξελθοῦσαι] March. Velef. Αἱ δὲ ἐξελθοῦσαι. ib. ἔφυγον] Comp. Steph. omn. ταχὺ ἔφυγον. ib. δὲ … τρόμος] Cant. γὰρ … φόβος. ib. γὰρ] Bib. Wech. in vet. MS. haec adduntur, Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας. v. 9. Ἀναστὰς δὲ πρωῒ] Cant. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς πρωΐ. March. Velef. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἀναστὰς δὲ ὁ Ἰησοῦς πρωΐ. ib. σαββάτου] Steph. 3. 6. σαββάτων, ut & Bodl. 1. ib. ἐφάνη] Cant. ἐφανέρωσε. v. 10. τοῖς] Cant. αὐτοῖς τοῖς. v. 11. ἠπίστησαν] Cant. καὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ. v. 14. ἐγηγερμένον] Mont. addit ἐκ νεκρῶν. v. 15. αὐτοῖς] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. ἅπαντα] Cant. deest. ib. πάσῃ] Hinc usque ad finem in Cant. recentiori manu scribuntur, tam Graece quam Latine. v. 16. Ὁ] Cant. Ὅτι ὁ. v. 18. Ὄφεις] Cant. Καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις. v. 19. Κύριος] March. Velef. Mont. Steph. 3. Κύριος ὁ Ἰησοῦς. v. 20. ἐξελθόντες] Steph. 5. ἀκούσαντες. ib. ἀμήν] Bib. Wech. in plerisque abest.

EVANGELIUM secundum LUCAM.

CAP. I.

VErs. 8. αὐτὸν] March. Velef. Ζαχαρίαν. v. 9. κυρίου] Cant. Gon. θεοῦ. v. 11. τοῦ θυμιάματος] Gon. deest. v. 12. ἐταράχθη] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐφοβήθη. v. 13. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. σοὶ] Cant. deest. v. 14. σοὶ] Magd. σοι, καὶ ἀγαλλίασις, ut & Bodl. 1. v. 16. ἐπὶ] Bib. Wech. al. πρός. v. 20. πληρωθήσονται] Cant. πλησθήσονται. v. 21. προσδοκῶν] Cant. προσδεχόμενος. Gon. ἐκδεχόμενος. ib. ἐν τῷ] Cant. ἐπὶ τῷ. v. 23. ἀπῆλθεν] Cant. τότε ἀπῆλθεν. v. 24. αὐτοῦ] Em. Ζαχαρίου. v. 26. τῆς Γαλιλαίας] Cant. τὴν Γαλιλαίαν, in Lat. *Galilaeam*. ib. ᾗ ὄνομα Ναζαρὲτ] Cant. desunt. v. 28. γυναιξὶν] Bodl. 1. γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. v. 29. ἰδοῦσα] March. Velef. Bib. Wech. al. ἀκούσασα. Cant. deest. ib. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. ποταπὸς] Cant. ἐν ἑαυτῇ ποταπός. v. 30. Μαριὰμ] Cant. Μαρία. v. 33. τοὺς αἰῶνας] Cant. Lin. Nov. 1. τὸν αἰῶνα. v. 34. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. ἔσται] Gon. Em. Steph. 4. 6. 9. ἔσται μοι, ut & Bodl. 1. v. 35. γεννώμενον] March. Velef. Comp. addunt ἐκ σοῦ. v. 37. παρὰ] Steph. 7. deest. v. 38. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. v. 39. Μαριὰμ] Iterum Cant. Μαρία, ut & vers. 56. ib. Ἰούδα] Bib. Wech. al. Δαβίδ. v. 41. τὸ βρέφος] Cant. deest: sed pro αὐτῆς habet τῆς Ἐλισαβὲτ τὸ βρέφος αὐτῆς. v. 42. ἀνεφώνησε] Gon. Em. ἀνεβόησε. v. 43. ἔλθῃ] Mont. deest. v. 47. σωτῆρί μου] March. Velef. σωτηρίῳ. Bib. Wech. al. σωτηρίῳ μου. v. 48. ὅτι] Cant. κύριος ὅτι. March. Velef. deest. v. 49. μεγαλεῖα] March. Velef. Steph. 8. μεγάλα. ib. ὁ δυνατὸς] Cant. ὁ Θεὸς ὁ δυνατός. Lat. *Dominus qui potens est*. v. 50. γενεὰς γενεῶν] March. Velef. ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάς. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. γενεὰν καὶ γενεάν, ut & Steph. 4. 12. Mont. γενεὰν καὶ γενεάς. Steph. 8. γενεὰς καὶ γενεάς. v. 55. τῷ … τῷ σπέρματι] Mont. Nov. 1. τὸ … τὸ σπέρμα. ib. εἰς τὸν αἰῶνα] Gon. Bodl. 1. Em. Goog. Steph. 5. ἕως αἰῶνος. v. 56. ὡσεὶ] Cant. deest. v. 60. Ἰωάννης] Cant. τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης. v. 61. τῷ ὀνόματι τούτῳ] Cant. τὸ ὄνομα τοῦτο. Gon. ἐπὶ τῷ &c. v. 62. τὸ, τί] Cant. ὅτι. v. 63. λέγων] Cant. deest. ib. αὐτοῦ] Cant. hic addit καὶ παραχρῆμα ἐλύθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. v. 64. παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ] Cant. desunt: post αὐτοῦ Comp. addit διηρθρώθη. v. 65. φόβος] Cant. φόβος μέγας, & ponit ante ἐπί. v. 66. τῇ καρδίᾳ] Cant. τῆς καρδίας. ib. καὶ χεὶρ] Cant. Steph. 8. καὶ γὰρ χείρ. ib. ἦν] Cant. Gon. deest. v. 67. καὶ προεφήτευσε λέγων] Cant. καὶ εἶπε. v. 68. τῷ λαῷ] March. Velef. τοῦ λαοῦ. v. 70. τῶν ἁγίων &c.] Cant. ἁγίων προφητῶν αὐτοῦ τῶν ἀπ' αἰῶνος. v. 71. ἐξ ἐχθρῶν] Cant. ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. v. 72. καὶ] Cant. deest. v. 75. τῆς ζωῆς] Cant. March. Velef. Steph. 2. 8. deest. v. 76. σὺ] Cant. Bib. Wech. al. σὺ δέ. v. 77. αὐτῶν] Em. ἡμῶν. v. 79. τοῖς] Cant. φῶς τοῖς.

CAP. II.

V. 3. ἰδίαν] Cant. ἑαυτοῦ. ib. πόλιν] Cant. Steph. 2. πατρίδα. v. 4. τὴν Ἰουδαίαν] Cant. γῆν Ἰούδα. ib. διὰ usque ad finem versus] Cant. postponit versui quinto. v. 5. γυναικὶ] Cant. Steph. 8. deest. v. 6. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ] Cant. Ὡς δὲ παρεγένοντο. ib. ἐπλήσθησαν] Cant. ἐτελέσθησαν. v. 7. διότι usque ad finem versus] Em. desunt. ib. αὐτοῖς] March. Velef. αὐτῇ. v. 8. Καὶ ποιμένες] Cant. Ποιμένες δέ. v. 9. καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτοὺς] Em. desunt. ib. κυρίου] Cant. deest. v. 10. παντὶ] Cant. καὶ παντί. v. 11. σήμερον] Goog. deest. v. 12. σημεῖον] Cant. σημεῖον ἔσω. ib. κείμενον] Cant. deest. v. 14. εὐδοκία] Cant. March. Velef. εὐδοκίας. v. 15. καὶ οἱ ἄνθρωποι] Steph. 8. desunt. v. 17. τούτου] Cant. deest. v. 21. ἐπλήσθησαν] Cant. συνετελέσθησαν. ib. αὐτὸν] Ita Steph. 2. 3. 4. 7. 8. 9. Comp. sed Bodl. 1. τὸ παιδίον. ib. καὶ ἐκλήθη] Cant. ὠνομάσθη. ib. κοιλίᾳ] Cant. κοιλίᾳ μητρός. v. 22. αὐτῶν] Lin. Nov. 1. Cant. Mont. Bib. Wech. al. αὐτοῦ. Comp. March. Velef. αὐτῆς. ib. αὐτὸν] Em. οἱ γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν. v. 24. εἰρημένον] March. Velef. Steph. 5. γεγραμμένον. v. 25. ἰδοὺ] Cant. deest. ib. εὐλαβὴς] Bib. Wech. al. εὐσεβής. v. 26. Καὶ &c.] Cant. Κεχρηματισμένος δὲ ἦν. v. 27. εἰθισμένον] Cant. ἔθος. v. 32. ἐθνῶν] Cant. deest. v. 33. Ἰωσὴφ] Cant. March. Velef. ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Steph. 8. ὁ πατήρ. ib. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 34. αὐτοὺς] Steph. 9. αὐτόν. ib. ἀντιλεγόμενον] March. Velef. ἀντιλεξόμενον. v. 36. ἦν] Cant. deest. ib. αὐτὴ] Cant. καὶ αὐτή. ib. ἑπτὰ] Cant. ponit post ἔτη. v. 37. ὡς] Cant. deest. Steph. 8. 14. ἕως. ib. ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Cant. τοῦ ναοῦ. v. 38. αὕτη] Cant. deest. ib. κυρίῳ] Cant. θεῷ. ib. ἐν Ἱερουσαλὴμ] March. Velef. Steph. 4. ἐν τῷ Ἰσραήλ. v. 39. Ναζαρὲτ] Cant. addit καθὼς ἐρρέθη διὰ τοῦ προφήτου ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται. v. 40. παιδίον] Cant. παιδίον Ἰησοῦς. ib. πνεύματι] Cant. March. Velef. Steph. 2. deest. ib. ἐπ' αὐτὸ] Cant. ἐν αὐτῷ. v. 41. Καὶ ἐπορεύοντο] Cant. Ἐπορεύοντο δέ. v. 42. ὅτε] Gon. ὡς. ib. ἐτῶν δώδεκα] Cant. αὐτῷ ἔτη ιβ. ib. ἑορτῆς] Cant. ἑορτῆς τῶν ἀζύμων. v. 43. ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] Cant. March. Velef. Steph. 8. ἔγνωσαν οἱ γονεῖς· quibus addit Cant. αὐτοῦ. v. 44. Νομίσαντες δὲ] Cant. καὶ νομίσαντες. v. 45. αὐτὸν] Cant. March. Velef. deest. ib. ζητοῦντες] Cant. ἀναζητοῦντες. v. 46. ἐν τῷ ἱερῷ] Lin. Nov. 1. deest. v. 48. αὐτὸν] Gon. March. Velef. deest. ib. ἐξεπλάγησαν καὶ πρὸς αὐτὸν] Mont. desunt, sed habentur in margine. ib. ὀδυνώμενοι] Cant. addit καὶ λυπούμενοι. v. 50. Καὶ αὐτοὶ] Cant. Αὐτοὶ δέ. v. 51. καὶ ἦλθεν] Cant. desunt. ib. καὶ ἡ] Cant. ἡ δέ. ib. τὰ ῥήματα] Goog. ταῦτα. v. 52. ἀνθρώποις] Cant. παρὰ ἀνθρώπων.

CAP. III.

V. 1. Τιβερίου] Bodl. 1. deest. ib. ἡγεμονεύοντος] Cant. March. Velef. Steph. 2. ἐπιτροπεύοντος· in Lat. Cant. *procurante*. ib. καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας] Cant. desunt. v. 2. ἀρχιερέως] Bib. Wech. al. ἀρχιερέων. v. 3. λέγοντος] Cant. March. Velef. deest. v. 4. αὐτοῦ] Cant. ὑμῶν. v. 6. τοῦ θεοῦ] Cant. κυρίου. v. 7. οὖν] Cant. δέ. ib. ὑπ'] Cant. ἐνώπιον. v. 8. καρποὺς ἀξίους] Cant. καρπὸν ἄξιον. ib. ἄρξησθε] Cant. Steph. 8. δόξητε. v. 9. τῶν δένδρων] March. Velef. τοῦ δένδρου. ib. καρπὸν καλὸν] Cant. καρποὺς καλούς. ib. ἐκκόπτεται … βάλλεται] March. Velef. ἐκκοπήσεται … βληθήσεται. v. 10. ποιήσομεν] Cant. Steph. 2. ποιήσομεν, ἵνα σωθῶμεν. v. 12. τελῶναι] Cant. τελῶναι ὁμοίως. ib. βαπτισθῆναι] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 5. addunt ὑπ' αὐτοῦ. ib. ποιήσομεν] Cant. Steph. 2. ποιήσομεν, ἵνα σωθῶμεν, ut vers. 10. v. 13. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. Em. desunt. ib. πλέον] Magd. deest. ib. πράσσετε] Cant. πράσσειν, suprascripto πράσσετε, & ponit post πλέον. v. 14. αὐτὸν] Cant. deest. ib. καὶ ἡμεῖς] Cant. deest. ib. ποιήσομεν] Cant. hic iterum addit ἵνα σωθῶμεν. ib. καὶ &c.] Cant. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. v. 16. Ἀπεκρίνατο &c.] Cant. Ἐπιγνοὺς τὰ διανοήματα αὐτῶν εἶπεν. ib. μὲν &c.] Cant. ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν. ib. ἔρχεται δὲ ὁ] Cant. ὁ δὲ ἐρχόμενος. ib. μου] Cant. μου ὀπίσω. ib. τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ] Cant. τοῦ ὑποδήματος. ib. ἁγίῳ] Em. deest. v. 17. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 18. παρακαλῶν] Cant. Steph. 2. παραινῶν. ib. τὸν λαὸν] Lin. Nov. 1. τῷ λαῷ. v. 19. Φιλίππου] Cant. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 6. 7. 8. 9. deest. v. 22. ὡσεὶ … ἐπ' … ἐξ] Cant. ὡς … εἰς … ἐκ τοῦ. ib. λέγουσαν] Cant. deest. ib. σὺ εἶ usque ad finem versus] Cant. υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. v. 23. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ] Cant. Ἦν δέ. ib. ὢν] Cant. deest. ib. ἐνομίζετο] Cant. ἐνομίζετο εἶναι. ib. υἱὸς Ἰωσὴφ usque ad Ζοροβάβελ vers. 27.] Cant. hoc modo enumerat ex Matth. υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ματθάν, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἐλιούδ, τοῦ Ἰαχείν, τοῦ Σαδώκ, τοῦ Ἀζώρ, τοῦ Ἐλιακείμ, τοῦ Ζοροβάβελ, & sic deinceps: τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Ἰεχονίου, τοῦ Ἰωακείμ, τοῦ Ἐλιακείμ, τοῦ Ἰωσία, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Μανάσση, τοῦ Ἐζεκία, τοῦ Ἄχας, τοῦ Ἰωθάμ, τοῦ Ὀζία, τοῦ Ἀμασίου, τοῦ Ἰώας, τοῦ Ὀχοζίου, τοῦ Ἰωράμ, τοῦ Ἰωσαφάδ, τοῦ Ἀσάφ, τοῦ Ἀβιούδ. v. 24. Ματθὰτ] Lin. Nov. 1. Magd. Ματθάν, ut & Gon. Mont. Goog. ib. Ἰαννὰ] Bib. Wech. al. interseritur τοῦ Ἐλεέζαρ, τοῦ Φαρές, inter Ἰαννὰ & Ἰωσήφ. ib. Ἰωσὴφ] Inter hunc & Mattathiam Bib. Wech. al. interponunt τοῦ Ἰωείμ, τοῦ Ἰούδα. v. 25. Ματταθίου] Bib. Wech. Ματταθίου, τοῦ Ματτάθ, τοῦ Ἰακώβ. ib. Ἀμὼς] Inter Ἀμὼς & Ναοὺμ Bib. Wech. al. habetur τοῦ Λευΐ, τοῦ Ἰσαάκ. ib. Ναοὺμ] Inter Ναοὺμ & Ἐσλὶ Bib. Wech. vet. inserit τοῦ Συμεών, τοῦ Ἀβραάμ. ib. Ἐσλὶ] Inter Ἐσλὶ & Ναγγαὶ Bib. Wech. legit antiquus τοῦ Ἰούδα, τοῦ Θαρά. ib. Ναγγαὶ] Gon. Em. Ἀγγαί. ib. τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλί, τοῦ Ναγγαί, τοῦ Μαάθ] Magd. desunt. v. 26. Ἰωσὴφ] Magd. Steph. 4. 8. 9. Ἰωσήχ. v. 28. Ἰωσὴφ] Lin. Nov. 1. Magd. Bib. VVech. al. Ἰωσῆ. Steph. 8. Ἰησοῦ. v. 30. Ἰωνὰν] Magd. Gon. Ἰωάννα. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Ἰωνάμ. ib. Ἐλιακεὶμ] Lin. Nov. 1. Ἰωακείμ. v. 31. Μαϊνὰν] Steph. 8. Μεννά. v. 32. Σαλμὼν] Bodl. 1. Σαλώμ. v. 33. Ἀράμ] Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. Ἀράμ, τοῦ Ἰωράμ. v. 37. τοῦ Καϊνὰν] Cant. deest.

CAP. IV.

V. 1. εἰς τὴν ἔρημον] Cant. ἐν τῇ ἐρήμῳ. v. 2. Διαβόλου] Cant. Σατανᾶ. ib. ὕστερον] Cant. deest. ib. καὶ εἶπεν] Cant. εἶπε δέ. v. 3. τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος] Cant. ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γίνωνται. v. 4. ἀπεκρίθη … πρὸς αὐτὸν λέγων] Cant. ἀποκριθεὶς … εἶπε. ib. ὅτι] Cant. deest. ib. θεοῦ] Em. ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. v. 5. ὁ Διάβολος] Cant. March. Velef. deest. ib. ὑψηλὸν] Cant. ὑψηλὸν λίαν. ib. τῆς οἰκουμένης] Cant. Steph. 2. 4. τοῦ κόσμου. v. 6. αὐτῶν] Cant. τούτων. v. 7. ἐὰν] Steph. 3. ἐὰν πεσών. v. 8. Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ] Cant. March. Velef. Steph. 2. 7. 8. desunt. ib. γὰρ] Cant. Gon. Goog. Em. Mont. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. Comp. deest. v. 11. ὅτι] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. v. 12. ὅτι εἴρηται] Cant. γέγραπται. v. 13. καιροῦ] Cant. χρόνου. v. 14. περιχώρου] March. Velef. χώρας.

v. 15. αὐτῶν] Cant. deeſt. ib. πάντων] Mont. αὐτῶν, ſed in margine πάντων. v. 16. Καὶ ἦλθεν] Cant. Ἐλθὼν δέ. Em. Καὶ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ … αὐτῷ] Cant. deſunt. ib. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. v. 17. βιβλίον Ἡσαΐου προφήτου] Cant. ὁ προφήτης Ἡσαΐας. ib. ἀναπτύξας] Bib. Wech. al. ἀνοίξας. ib. τὸ βιβλίον] Cant. deeſt. v. 18. ἀπέσταλκέ με] Cant. ἀπέσταλμαι, ſed in Lat. *miſit me.* ib. ἰάσασθαι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 19. δεκτὸν] March. Veleſ. δεκτὸν, ϗ ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως. v. 21. ὅτι] Cant. deeſt. Hic verſus deeſt in Em. ut & prius membrum verſus ſequentis. v. 22. ἐπὶ] Em. Steph. 6. οἱ ὄχλοι ἐπί. v. 23. ἐν τῇ] Cant. εἰς. v. 24. ἀμὴν] Cant. ἀμὴν ἀμήν. ib. ὑμῖν] Gon. deeſt. v. 25. ἐπὶ] Cant. deeſt. v. 26. Σιδῶνος] Cant. Σιδωνίας, in Lat. *Sidoniæ.* v. 27. ἐν τῷ Ἰσραὴλ] Lin. Nov. 1. deſunt; ſed habentur in marg. Nov. 1. Cant. ponit ante ἐπί. v. 29. εἰς τὸ] Cant. ὥστε. v. 31. Γαλιλαίας] Cant. Γαλιλαίας τὴν παραθαλάσσιον ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβουλὼν ϗ Νεφθαλείμ, in Lat. *ad maritimum in finibus Zabulun & Nephthalim.* ib. αὐτοὺς] Lin. Nov. 1. Mont. deeſt. v. 32. ὅτι uſque ad finem verſus] Em. deſunt. v. 33. Καὶ ἐν … ἦν] Cant. Ἦν δὲ ἐν. ib. πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου] Cant. March. Veleſ. δαιμόνιον ἀκάθαρτον. v. 34. ἔα] Cant. Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 35. ϗ ἐπετίμησε] March. Veleſ. ἐπέταξε. ib. ἐξῆλθεν] Cant. ἀνακραυγάσαν τὸ ἐξῆλθεν. Steph. 2. ϗ ἀνακραυγάσαν ἐξῆλθεν. v. 36. θάμβος] Cant. addit μέγας. ib. πνεύμασι] Mont. Steph. 6. δαίμοσι. v. 37. ἐξεπορεύετο ἦχος] Cant. ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή. v. 38. εἰσῆλθεν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἦλθεν. Em. εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς. ib. Σίμωνος] Cant. Steph. 2. Σίμωνος ϗ Ἀνδρέου. ib. συνεχομένη] Cant. κατεχομένη. v. 39. ἐπιστὰς] Cant. ἐπισταθείς. ib. δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει] Cant. ὥστε ἀναστῆσαι διακονεῖν. v. 40. εἶχον … ἤγαγον] Cant. εἶχαν … ἔφερον. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 41. ἀπὸ] Steph. 4. πολλὰ ἀπό. ib. κράζοντα] Cant. κραυγάσαντα. ib. ὁ Χριστὸς] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 42. ἔρημον] Mont. ἕτερον. ib. ἐζήτουν … κατεῖχον] Cant. ἐπεζήτουν … ἀπεῖχον. v. 43. ϗ &c.] Cant. Mont. δεῖ με ϗ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις εὐαγγελίσασθαι. ib. ὅτι εἰς τοῦτο] Cant. εἰς τοῦτο γάρ. v. 44. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] Cant. εἰς τὰς συναγωγάς.

CAP. V.

V. 1. ϗ αὐτὸς ἦν ἑστὼς] Cant. ἑστῶτος αὐτοῦ, in Lat. *ſtante illo.* ib. παρὰ] Mont. Goog. Nov. 1. περί. v. 2. ἀπέπλυναν] Cant. ἔπλυνον. v. 3. τῶν πλοίων] Cant. πλοῖον. ib. ἀπὸ &c.] Cant. ἐπαναγαγὼν ἀπὸ τῆς γῆς ὅσον ὅσον. ib. ἐδίδασκεν &c.] Cant. ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκε. v. 4. Ὡς] Cant. Ὅτε. ib. εἰς] Bodl. 1. πρός. v. 5. Καὶ &c.] Cant. Ὁ δὲ Σίμων ἀποκριθείς. ib. ἐπιστάτα] Cant. Steph. 2. διδάσκαλε. ib. χαλάσω τὸ δίκτυον] Cant. οὐ μὴ παρακούσομαι. ib. τὸ δίκτυον] Steph. 4. 8. τὰ δίκτυα. v. 6. τοῦτο ποιήσαντες] Cant. εὐθὺς * χαλάσαντες τὰ δίκτυα. ib. διερρήγνυτο &c.] Cant. ὥστε τὰ δίκτυα ῥήσσεσθαι. ib. αὐτῶν] Lin. Nov. 1. addunt ὥστε μὴ δύνασθαι ἀναγεῖν αὐτό. v. 7. συλλαβέσθαι] Cant. βοηθεῖν. ib. ϗ ἦλθον ϗ] Cant. ἐλθόντες οὖν. ib. ὥστε] Cant. Steph. 2. ὥστε παρά τι. ib. αὐτὰ] Cant. deeſt. v. 8. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος] Cant. Ὁ δὲ Σίμων. ib. τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ] Cant. αὐτοῦ τοῖς ποσί. ib. λέγων] Cant. λέγων παρακαλῶ. v. 9. ϗ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ] Cant. deſunt. ib. ᾗ] Cant. ὧν. v. 10. Ὁμοίως &c.] Cant. Ἦσαν δὲ κοινωνοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος ϗ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου. ib. ϗ εἶπε &c.] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, δεῦτε, ϗ μὴ γίνεσθε ἁλιεῖς ἰχθύων, ποιήσω γὰρ ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. v. 11. Καὶ &c.] Cant. Οἱ δὲ ἀκούσαντες πάντα κατέλειψαν ἐπὶ τῆς γῆς, καί. v. 12. πλήρης λέπρας] Cant. λεπρός. ib. πεσὼν] Cant. ἔπεσεν. ib. ἐδεήθη αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 13. Καὶ ἐκτείνας] Cant. ἐκτείνας δέ. ib. εἰπὼν] Cant. λέγων. ib. ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ] Cant. ἐκαθαρίσθη. v. 14. ἀλλὰ ἀπελθὼν] Cant. ἀπῆλθε δέ. ib. εἰς μαρτύριον αὐτοῖς] Cant. ἵνα εἰς μαρτύριον ᾖ ὑμῖν τοῦτο. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν ϗ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι δύνασθαι αὐτὸν φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλὰ ἔξω ἦν ἐν ἐρήμοις τόποις, ϗ συνήρχοντο πρὸς αὐτὸν, ϗ ἦλθε πάλιν εἰς Καφαρναούμ. v. 15. ὑπ᾽ αὐτοῦ] Cant. Mont. Bodl. 1. deſunt. v. 16. ἐν ταῖς ἐρήμοις] March. Veleſ. ἐν τῇ ἐρήμῳ. v. 17. ϗ αὐτὸς ἦν διδάσκων] Cant. αὐτοῦ διδάσκοντος· in Mont. ϗ αὐτὸς deſunt: in March. Veleſ. pro ἦν eſt ἦτο. ib. ϗ ἦσαν &c.] Cant. συνελθεῖν τοὺς Φαρισαίους ϗ Νομοδιδασκάλους. ib. οἳ ἦσαν ἐληλυθότες] Cant. ἦσαν δὲ συνεληλυθότες. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. οἳ ἦσαν συνελθόντες. ib. ϗ Ἱερουσαλὴμ] Cant. deeſt. ib. ϗ δύναμις κυρίου ἦν] Cant. deſunt. ib. εἰς τὸ] Cant. τοῦ. v. 19. διὰ ποίας] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πῶς. Gon. διὰ ποίας ὁδοῦ. In Steph. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. διὰ deeſt. ib. ἀναβάντες] Cant. ἀνέβησαν. ib. διὰ uſque ad εἰς] Cant. ϗ ἀποστεγάσαντες τοὺς κεράμους ὅπου ἦν καθῆκαν τὸν κράββατον σὺν τῷ παραλυτικῷ. v. 20. Καὶ ἰδὼν … εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε] Cant. Ἰδὼν δὲ Ἰησοῦς … λέγει τῷ παραλυτικῷ. ib. σοὶ] Cant. deeſt. v. 21. Φαρισαῖοι] Cant. addit ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ib. τίς ἐστιν οὗτος, ὃς] Cant. τί οὗτος. ib. μόνος] Cant. εἷς. v. 22. ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. λέγει αὐτοῖς. ib. ὑμῶν] Cant. Steph. 2. ὑμῶν πονηρά. v. 24. παραλελυμένῳ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 8. παραλυτικῷ. ib. ἄρας τὸ κλινίδιόν σου] Cant. ἆρον τὸν κράββατόν σου, καί. v. 25. ἐφ᾽ ᾧ κατέκειτο] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τὴν κλίνην. v. 26. Καὶ uſque ad ϗ ἐπλήσθησαν] Cant. deſunt. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 27. μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, ϗ ἐθεάσατο] Cant. ἐλθὼν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν τὸν ἐπακολουθοῦντα αὐτῷ ὄχλον ἐδίδασκεν· ϗ παράγων εἶδεν. ib. τελώνην ὀνόματι Λευῒν] Cant. Λευεὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. v. 29. κατακείμενοι] Cant. ἀνακείμενοι. v. 31. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. v. 32. ἐλήλυθα] Cant. ἦλθον. v. 33. ὁμοίως ϗ οἱ τῶν Φαρισαίων] Cant. ϗ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων, & ponit poſt Ἰωάννου. ib. σοὶ] Cant. μαθηταί σου. ib. ἐσθίουσι ϗ πίνουσιν] Cant. οὐδὲν τούτων ποιοῦσιν. v. 34. Ὁ δὲ] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. μὴ uſque ad finem verſus] Cant. μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐφ᾽ ὅσον ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ᾽ αὐτῶν νηστεύειν. v. 36. ἱματίου] Cant. ἀπὸ ἱματίου. ib. καινοῦ] Cant. καινοῦ σχίσας, in Lat. *ſcindens.* ib. σχίζει … συμφωνεῖ] Steph. 2. 4. 8. σχίσει … συμφωνήσει. ib. καινοῦ] Cant. καινοῦ ἐπίβλημα. v. 37. ἀσκοὺς, ϗ] Cant. ἀσκοὺς παλαιοὺς, καί. v. 38. βλητέον … συντηροῦνται] Cant. βάλλουσι … τηροῦνται. v. 39.] Hic verſus deeſt in Cant.

CAP. VI.

V. 1. Ἐγένετο δὲ] Cant. Καὶ ἐγένετο. ib. δευτεροπρώτῳ] Cant. Lat. *ſecundo primo.* ib. ϗ ἔτιλλον &c.] Cant. οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο τίλλειν. v. 2. εἶπον αὐτοῖς] Cant. ἔλεγον αὐτῷ. ib. τί &c.] Cant. ἴδε τί ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι. ib. ποιεῖν] March. Veleſ. deeſt. v. 3. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. ib. οὐδὲ] Cant. οὐδέποτε. ib. μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες] Cant. σὺν αὐτῷ. v. 4. Ὡς εἰσῆλθεν] Cant. Εἰσελθών. ib. ἔλαβε ϗ] Cant. deſunt. ib. οὓς οὐκ ἔξεστι] Cant. οἷς οὐκ ἐξὸν ἦν. ib. μόνους τοὺς ἱερεῖς] Cant. Bodl. 1. μόνοις (Bodl. 1. μόνον) τοῖς ἱερεῦσι. v. 5. αὐτοῖς] Em. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Hunc verſum Cant. ponit poſt verſ. 10. v. 6.] Ante hunc verſum habentur in Cant. Steph. 2. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας ἐπικατάρατος, ϗ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. ib. Ἐγένετο &c.] Cant. Εἰσελθόντος αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν σαββάτῳ ἐν ᾗ ἦν ἄνθρωπος ξηρὰν ἔχων χεῖρα. v. 7. αὐτὸν] Steph. 3. 4. 5. 6. Comp. deeſt. ib. κατηγορίαν] Cant. κατηγορῆσαι. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. Steph. 3. 5. 8. κατ᾽ αὐτοῦ. v. 8. ᾔδει] Cant. γινώσκων. ib. ϗ εἶπε &c.] Cant. λέγει τῷ τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν. ib. εἰς τὸ μέσον] Cant. ἐν τῷ μέσῳ. ib. ὁ δὲ … ἔστη] Cant. ϗ … ἐστάθη. v. 9. ἐπερωτήσω] Steph. 8. ἐπερωτῶ. ib. τί] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. εἰ. ib. τοῖς σάββασι] Cant. Steph. 8. τῷ σαββάτῳ. ib. ἀπολέσαι] Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἀποκτεῖναι. Cant. Em. addunt οἱ δὲ ἐσιώπων. v. 10. εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ] Cant. ἐν ὀργῇ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, in Lat. *in ira dicit homini.* Gon. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. εἶπεν αὐτῷ. ib. ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ϗ ἐξέτεινε. In Mont. Lin. Nov. 1. οὕτω deeſt. ib. ὑγιὴς] Cant. Steph. 2. deeſt. ib. ἄλλη] Hic habet Cant. verſ. quintum. v. 11. διελάλουν] Cant. διελογίζοντο. ib. τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ] Cant. πῶς ἀπολέσωσιν αὐτόν. v. 12. ταύταις ἐξῆλθεν … προσεύξασθαι] Cant. ἐκείναις ἐξελθεῖν αὐτὸν … ϗ προσεύχεσθαι. ib. τοῦ Θεοῦ] Cant. deeſt. v. 13. ὠνόμασε] Cant. Magd. ἐκάλεσε. v. 14. Σίμωνα] Cant. πρῶτον Σίμωνα. ib. ὃν ϗ ὠνόμασε Πέτρον] March. Veleſ. deſunt. ib. Ἰωάννην] Cant. Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὓς ἐπωνόμασε Βοανήργες, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς, καί. v. 15. Θωμᾶν] Cant. Θωμᾶν, τὸν ἐπικαλούμενον Δίδυμον. v. 17. ϗ Ἱερουσαλὴμ, ϗ τῆς παραλίου Τύρου ϗ Σιδῶνος] Cant. ϗ ἄλλων πόλεων. ib. οἳ ἦλθον] Cant. ἐληλυθότων. v. 20. ἐπάρας] Cant. ἔπ ἄρας. ib. αὐτοῦ poſterius] Cant. deeſt. ib. πτωχοὶ] Em. addit τῷ πνεύματι. v. 21. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε] Cant. deſunt. v. 22. ὑμᾶς] Cant. deeſt. v. 23. ἰδοὺ γὰρ] Cant. ὅτι. v. 24. ὅτι] March. Veleſ. οἱ. v. 25. ὅτι] Bib. Wech. al. νῦν· ὅτι. v. 26. ὑμῖν] Steph. omn. deeſt. ib. πάντες] Steph. omn. deeſt. v. 29. πάρεχε] Cant. πάρεχε αὐτῷ. v. 31. ὁμοίως] Cant. deeſt. v. 32. ἁμαρτωλοὶ] Cant. ἁμαρτωλοὶ τοῦτο ποιοῦσι. v. 33. ἐὰν … τὸ αὐτὸ] Cant. εἰ … τοῦτο. v. 34. τὰ ἴσα] Cant. deeſt. v. 37. Καὶ] Cant. Steph. 2. deeſt. v. 38. τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ] Cant. ᾧ γὰρ μέτρῳ. v. 39. Εἶπε δὲ] Cant. Ἔλεγε δὲ καί. Steph. 8. εἶπε δὲ καί. v. 40. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 41. ἰδίῳ] Cant. σῷ. v. 42. ἀδελφὲ] Cant. deeſt. ib. τὸ ἐν τῷ uſque ad ὑποκριτὰ] Cant. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ϗ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ ὑπάρχει. v. 43. γὰρ] Cant. deeſt. ib. καρπὸν σαπρὸν] Cant. καρποὺς σαπρούς. v. 44. γὰρ] Gon. deeſt. ib. ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι] Cant. ἐκλέγονται ἐξ ἀκανθῶν. ib. ἰδίου καρποῦ] Cant. καρποῦ αὐτοῦ. v. 45. ἄνθρωπος poſterius] Cant. deeſt. ib. θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 46. καλεῖτε] Cant. λέγετε. ib. λέγω] Gon. ἐγὼ λέγω ὑμῖν. v. 49. προσέρρηξεν] Cant. συνέρρηξεν. ib. εὐθέως ἔπεσεν] Mont. συνέπεσεν. ib. ἐκείνης] Gon. deeſt.

CAP. VII.

V. 1. Ἐπεὶ &c.] Cant. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσε ταῦτα τὰ ῥήματα λαλῶν. ib. αὐτοῦ] Gon. ταῦτα. ib. εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ] Cant. deſunt. ib. εἰσῆλθεν] Cant. ἦλθεν. v. 2. δοῦλος] Cant. παῖς. ib. κακῶς ἔχων] Gon. ὑπάρχων. ib. ἔντιμος] Cant. τίμιος. v. 3. Ἀκούσας δὲ] Cant. Καὶ ἀκούσας. ib. πρὸς αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 4. πρὸς τὸν Ἰησοῦν] Cant. deſunt. ib. παρεκάλουν] Cant. ἠρώτων. v. 6. Ὁ δὲ &c.] Cant. Ἐπορεύετο δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἀπὸ] Cant. deeſt. v. 7. Διὸ uſque ad ἀλλὰ] Cant. deſunt. v. 8. ϗ τῷ ἄλλῳ ἔρχου, ϗ ἔρχεται] Mont. Gon. deſunt: ſed habentur in marg. Gon. v. 9. αὐτὸν] Cant. Mont. deeſt. ib. τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ] March. Veleſ. τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ ὄχλοις. Mont. Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτῷ deeſt. ib. λέγω ὑμῖν] Gon. deſunt. Cant. Em. ἀμὴν λέγω ὑμῖν. ib. οὐδὲ &c.] Cant. οὐδέποτε τοσαύτην πίστιν εὗρον ἐν τῷ Ἰσραήλ. v. 10. δοῦλον] Cant. deeſt. v. 11. ἐγένετο ἐν] Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἱκανοὶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deeſt. ib. πολὺς] Gon. τῆς πόλεως. v. 12. Ὡς δὲ] Cant. Ἐγένετο δὲ ὡς. ib. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. αὐτῇ χήρα] Cant. αὐτῇ χήρᾳ οὔσῃ. Magd. Bib. Wech. al. αὕτη ἦν χήρα. ib. ὄχλος … ἱκανὸς] Cant. πολὺς ὄχλος. ib. σὺν] Cant. συνεληλύθει. v. 13. Καὶ ἰδὼν] Cant. ἰδὼν δέ. ib. αὐτὴν ὁ Κύριος] Cant. ὁ Ἰησοῦς. v. 14. νεανίσκε] Cant. νεανίσκε, νεανίσκε. v. 16. ἐγήγερται] Cant. ἐξηγέρθη. ib. αὐτοῦ] Steph. 3. 5. addunt εἰς ἀγαθόν. v. 17. ϗ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ] Lin. deſunt. v. 18.] Pro hoc verſu Cant. habet ἐν οἷς ϗ μέχρι Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, ὅς. ib. τούτων] Steph. 6. τῶν ἔργων αὐτοῦ. v. 19. τινας … ὁ Ἰωάννης] Cant. deſunt. ib. ἔπεμψε &c.] Cant. λέγει, πορευθέντες εἴπατε αὐτῷ. v. 20. Παραγενόμενοι δὲ] Cant. Καὶ παραγενόμενοι. ib. ἄλλον] Cant. Em. ἕτερον. v. 21. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ] Bib. Wech. al. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ib. τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ] Cant. τυφλοὺς ἐποίει. v. 22. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Bib. Wech. al. deeſt. ib. ἀπαγγείλατε … ἃ εἴδετε ϗ ἠκούσατε] Cant. εἴπατε … ἃ εἶδον ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, ϗ ἃ ἤκουσαν ὑμῶν τὰ ὦτα. ib. κωφοὶ] Cant. ϗ κωφοί. v. 24. ἀγγέλων] Steph. 3. 5. 6. μαθητῶν. ib. πρὸς τοὺς ὄχλους] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τοῖς ὄχλοις. ib. ἐξεληλύθατε] Cant. ἐξήλθατε, ut & verſ. 25, & 26. v. 25. ὑπάρχοντες] Cant. Steph. 2. 3. διάγοντες. v. 26. προφήτου] Bib. Wech. vet. 3. deeſt. v. 27. οὗτος] Steph. 6. οὗτος γάρ. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. ib. σου prius] Cant. Magd. deeſt. ib. ἔμπροσθέν σου] Cant. deſunt. v. 28. Λέγω uſque ad ὁ δὲ] Cant. præponit verſ. 27. ib. προφήτης] Lin. Steph. 3. 5. 8. deeſt. ib. ὁ δὲ μικρότερος] Cant. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὁ μικρότερος αὐτοῦ. v. 29. πᾶς] Gon. deeſt. ib. ϗ οἱ τελῶναι] Bodl. 1. deſunt. ib. τὸν Θεὸν βαπτισθέντες] Magd. deſunt. v. 30. εἰς ἑαυτοὺς] Cant. deeſt. v. 31. εἶπε δὲ ὁ Κύριος] In Steph. omn. deeſt. v. 32. ϗ λέγουσιν] Cant. λέγοντες. ib. ὑμῖν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 33. ἄρτον … οἶνον] Cant. deſunt. v. 35. πάντων] Cant. Em. Magd. Bib. Wech. in quibuſdam deeſt. v. 36. τὴν οἰκίαν … ἀνεκλίθη] Cant. τὸν οἶκον … κατεκλίθη. v. 37. ἥτις ἦν] Cant. deeſt. ib. ἐπιγνοῦσα] Cant. γνοῦσα. Mont. Magd. Goog. ϗ ἐπιγνοῦσα. ib. μύρου] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt βαρυτίμου. v. 38. αὐτοῦ] Gon. τοῦ Ἰησοῦ. Bodl. 1. deeſt. ib. ὀπίσω] Cant. Steph. 6. 8. ponunt ante παρά. ib. ὀπίσω κλαίουσα … τῆς κεφαλῆς] March. Veleſ. deſunt. ib. ἤρξατο βρέχειν] Cant. τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξε. v. 39. ὁ καλέσας αὐτὸν] Cant. παρ᾽ ᾧ κατέκειτο. ib. λέγων] Cant. deeſt. ib. ἥτις ἅπτεται] Cant. ἡ ἁπτομένη. v. 40. φησὶ] Cant. ἔφη. v. 41. Δύο] Cant. Steph. 2. Ὁ δὲ εἶπε δύο. ib. ἕτερος] Cant. ἕτερος δηνάρια. v. 42. δὲ] Cant. deeſt, ut verſ. 43. ib. αὐτῶν, εἰπὲ] Cant. deſunt. v. 44. τῷ Σίμωνι εἶπε] Cant. ἔφη τῷ Σίμωνι. ib. ὕδωρ] Cant. ϗ ὕδωρ. ib. τῆς κεφαλῆς] Cant. deeſt. v. 45. εἰσῆλθον] Steph. 6. 14. εἰσῆλθεν. v. 46. μου τοὺς πόδας] Cant. deeſt. v. 47. ἀφέωνται] Bib. Wech. al. ὅτι ἀφέωνται. ib. αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαὶ] Cant. αὐτῇ πολλά. ib. ὅτι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 50. εἰς εἰρήνην] Cant. ἐν εἰρήνῃ.

CAP. VIII.

V. 1. κώμην] Steph. 4. χώραν. ib. δώδεκα] Gon. Steph. 5. δώδεκα Ἀπόστολοι. ib. σὺν αὐτῷ] Cant. μετ' αὐτοῦ. v. 2. ἀπὸ … ἀφ'] Cant. ὑπὸ … ἐξ. ib. πνευμάτων πονηρῶν] Steph. 6. præponit ϗ νόσων ϗ μαστίγων. ib. ἑπτὰ] Cant. deeſt. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. πολλά. v. 3. αἵτινες] Cant. αἵτινες καί. ib. αὐτῷ] Cant. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. αὐτοῖς. ib. αὐταῖς] Cant. αὐτῶν. v. 4. Συνιόντος … διὰ παραβολῆς] Cant. Συνελθόντος … παραβολὴν τοιαύτην πρὸς αὐτούς. v. 5. αὐτὸν … τοῦ οὐρανοῦ] Cant. deſunt. v. 6. ἕτερον] Cant. ἄλλο, ut & v. 7, & 8. ib. ἀγαθὴν] Cant. ἀγαθὴν καὶ καλήν. v. 9. λέγοντες] March. Veleſ. Cant. Steph. 2. 8. deeſt. v. 10. βλέπωσι] Cant. ἴδωσι. v. 13. οὗτοι] Cant. deeſt. v. 15. ἐν τῇ καλῇ γῇ] Cant. εἰς τὴν καλὴν γῆν. ib. οὗτοι] Gon. deeſt. ib. καλῇ καὶ] Cant. deeſt. ib. λόγον] Cant. λόγον τοῦ Θεοῦ. ib. ὑπομονῇ] Cant. Magd. addunt ταῦτα λέγων ἐφώνει (Magd. ἔφη) ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Gon. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Goog. addunt ὁ ἔχων ὦτα &c. v. 17. γνωσθήσεται … ὃ οὐ γνωσθήσεται] Cant. ἔσται … ἀλλὰ ἵνα γνωσθῇ. v. 18. αὐτῷ] Steph. 2. αὐτῷ, καὶ προστεθήσεται. ib. ϗ ὃ δοκεῖ ἔχειν] Cant. ponit poſt ſequens membrum. v. 19. μήτηρ] Cant. μήτηρ αὐτοῦ. v. 20. Καὶ ἀπηγγέλη] Cant. Ἀπηγγέλη δέ. Mont. Lin. Nov. 1. Καὶ ἀπηγγέλθη. ib. αὐτῷ, λεγόντων] Cant. αὐτῷ, ὅτι. March. Veleſ. αὐτῷ. Steph. 3. 5. αὐτῶν λεγόντων. Bib. Wech. αὐτῷ, αὐτῶν λεγόντων. ib. ἰδεῖν σε θέλοντες] Cant. Ζητοῦντές σε. v. 21. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. ib. καὶ ποιοῦντες αὐτὸν] Mont. deſunt. in Cant. Magd. Lin. Nov. 1. αὐτὸν deeſt. v. 22. Καὶ ἐγένετο] Cant. Ἐγένετο δέ. ib. καὶ αὐτὸς ἀνέβη] Cant. ἀναβῆναι αὐτόν. v. 23. ἀνέμου] Cant. ἀνέμου πολλή. v. 24. Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα] Cant. κύριε, κύριε. ib. τοῦ ὕδατος] Cant. deeſt. ib. ἐπαύσαντο] March. Veleſ. Steph. 3. 5. ἐπαύσατο. ib. γαλήνη] Steph. 3. 4. 5. γαλήνη μεγάλη. v. 26. Καὶ] Cant. deeſt. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. Γερασηνῶν. Steph. 8. Γεργεσηνῶν. v. 27. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ … ὑπήντησεν] Cant. Καὶ ἐξελθόντα … ϗ ὑπήντησεν. ib. τις … ἐκ … ϗ … οἰκίᾳ] Cant. ἀπὸ … ὃς … οἶκον. ib. μνήμασιν] Cant. Lin. μνημείοις. v. 28. ϗ ἀνακράξας] Cant. ἀνέκραξε. Mont. ἀνακράξας. ib. προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ] Cant. deſunt. ib. Ἰησοῦ] Gon. Cant. deeſt. ib. τοῦ Θεοῦ] Cant. deeſt. v. 29. Παρήγγειλε … πνεύματι … ἐξελθεῖν] Cant. Ἔλεγε … δαιμονίῳ … ἔξελθε. ib. ϗ ἐδεσμεῖτο … διαρρήσσων … ἠλαύνετο] Cant. ἐδεσμεῖτο γὰρ … διέρρησσε … ἠλαύνετο γάρ. v. 30. λέγων] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. λεγεὼν] Cant. λεγεὼν ὄνομά μοι. ib. ὅτι &c. Cant. πολλὰ γὰρ ἦσαν δαιμόνια. v. 31. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν] Cant. Παρεκάλει δέ. ib. ἀπελθεῖν] Steph. 6. 9. εἰσελθεῖν. v. 32. ἱκανῶν] Cant. deeſt. ib. βοσκομένων] Steph. 2. 3. 5. βοσκομένη. ib. ϗ παρεκάλουν] Cant. παρεκάλουν δέ. ib. ἵνα uſque ad finem verſus] Cant. ἵνα εἰς τοὺς χοίρους εἰσέλθωσιν· ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. v. 33. εἰσῆλθεν] Cant. ὥρμησαν. ib. καὶ ὥρμησεν] Cant. ὥρμησε δέ. v. 34. γεγενημένον] Cant. γεγονός. ib. ἔφυγον] Cant. ἔφυγαν. ib. ἀπελθόντες] Cant. Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. March. Veleſ. deeſt. v. 35. Ἐξῆλθον uſque ad παρὰ] Cant. Παραγενομένων δὲ ἐκ τῆς πόλεως ϗ θεωρησάντων καθήμενον τὸν δαιμονιζόμενον, σωφρονοῦντα ϗ ἱματισμένον καθήμενον παρά. ib. πρὸς] Mont. Lin. Nov. 1. εἰς. ib. ϗ] Cant. deeſt. v. 36. δὲ] Cant. γάρ. ib. δαιμονισθεὶς] Cant. λιων (ſed ſupraſcripto λεγαιών) in Lat. *Legion*. March. Veleſ. ἀπὸ τοῦ Λεγεῶνος. v. 37. Καὶ ἠρώτησαν] Cant. Ἠρώτησαν δέ. ib. περιχώρου] March. Veleſ. χώρας. ib. Γαδαρηνῶν] Cant. March. Veleſ. Γερασηνῶν. Steph. 8. Γεργεσηνῶν. ib. ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου] Cant. πάντες ϗ ἡ χώρα. ib. ὅτι φόβῳ] Cant. φόβῳ γάρ. ib. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον] Cant. ἐμβὰς δέ. v. 38. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ] Cant. Ἠρώτα δὲ αὐτόν. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 39. ὑπόστρεφε … ϗ διηγοῦ] Cant. πορεύου … διηγούμενος. ib. ἀπῆλθε … κηρύσσων] Cant. ἀπελθὼν … ἐκήρυσσε. ib. ὅλην] Cant. deeſt. v. 40. ἀπεδέξατο … ὁ ὄχλος] Cant. ὑποδέξασθαι … τὸν ὄχλον. ib. γὰρ] Lin. Nov. 1. δέ. v. 41. ἰδοὺ ἦλθεν … αὐτὸς] Cant. ἐλθὼν … ἐστί. ib. ὑπῆρχε, καὶ] Cant. deſunt. ib. παρὰ … τὸν οἶκον] Cant. ὑπὸ … τὴν οἰκίαν. v. 42. Ὅτι uſque ad αὐτὸν] Cant. Ἦν γὰρ θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐτῶν δώδεκα, ἀποθνήσκουσα· ϗ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι. ib. συνέπνιγον] March. Veleſ. Steph. 8. Συνέθλιβον. v. 43. γυνὴ] Lin. Nov. 1. Mont. Gon. γυνή τις. ib. ἥτις uſque ad finem verſus] Cant. ἣν οὐδεὶς ἴσχυεν θεραπεῦσαι. ib. εἰς ἰατροὺς] Gon. Mont. Em. Goog. Steph. omn. Lin. Nov. 1. Magd. ἰατροῖς. v. 44. ὄπισθεν … τοῦ κρασπέδου] Cant. deſunt. v. 45. Καὶ uſque ad ἀρνουμένων] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς τὴν ἐξελθοῦσαν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν, ἐπηρώτα, τίς μου ἥψατο. ib. μετ' αὐτοῦ] Cant. σὺν αὐτῷ. ib. τίς ὁ &c.] Cant. iterum τίς μου ἥψατο. v. 46. Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 47. αὐτῷ] Cant. deeſt. March. Veleſ. ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. v. 48. θάρσει] Cant. deeſt. ib. εἰς εἰρήνην] Cant. ἐν εἰρήνῃ. v. 49. ἔρχεταί τις παρὰ] Cant. ἔρχονται ἀπό. ib. λέγων] Cant. λέγοντες. ib. μὴ] Cant. μηκέτι. v. 50. ἀκούσας] Cant. March. Veleſ. ἀκούσας τὸν λόγον. ib. αὐτῷ] March. Veleſ. τῷ πατρὶ τῆς παιδός. ib. λέγων] March. Veleſ. deeſt. v. 51. εἰσελθὼν] Gon. Mont. Em. Goog. March. Veleſ. ἐλθών. ib. οὐδένα] Cant. σὺν αὐτῷ τινα. Steph. 8. οὐδένα σὺν αὐτῷ. ib. τῆς παιδὸς] Cant. Steph. 2. τοῦ κορασίου. v. 52. οὐκ] Cant. οὐ γάρ. ut & Steph. 8. ib. ἀπέθανεν] March. Veleſ. addit ἡ παῖς. Em. τὸ κοράσιον. v. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας ϗ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 55. διέταξεν] Cant. ἐπέταξεν. v. 56. ϗ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς] Cant. οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς θεωροῦντες ἐξέστησαν.

CAP. IX.

V. 1. δὲ] Bodl. 1. deeſt. ib. μαθητὰς αὐτοῦ] Cant. Gon. Mont. Magd. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deſunt. March. Veleſ. Steph. 8. Ἀποστόλους αὐτοῦ. v. 2. ἀσθενοῦντας] Cant. ἀσθενεῖς. v. 3. πρὸς αὐτοὺς] Mont. Lin. Nov. 1. αὐτοῖς. ib. ῥάβδους] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ῥάβδον. v. 4. ἐκεῖθεν] March. Veleſ. Steph. 9. ἐκεῖθεν μή. v. 5. ἀπὸ τῆς] Cant. ἐκ τῆς. Lin. Nov. 1. Mont. τῆς. ib. ἀποτινάξατε] Cant. ἐκτινάξατε, & ponit ante τόν. ib. ἐπ' αὐτοὺς] Magd. αὐτοῖς· ſed in marg. ἐπ' αὐτούς. v. 6. διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας] Cant. κατὰ πόλεις ϗ ἤρχοντο. v. 7. Ἤκουσε] Cant. Ἀκούσας. Em. deeſt. ib. ὑπ' αὐτοῦ πάντα, ϗ] Cant. deſunt. ib. διηπόρει] Cant. ἠπορεῖτο. ib. ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν] Cant. ἐκ νεκρῶν ἀνέστη. v. 8. εἷς] Cant. deeſt. v. 9. Καὶ εἶπεν] Cant. Εἶπε δέ. v. 10. ὑπεχώρησε] Cant. ἀνεχώρησε. ib. τόπον ἔρημον] Cant. deeſt. ib. πόλεως καλουμένης] Cant. κώμην λεγομένην. March. Veleſ. ὅς ἐστι. v. 11. θεραπείας] Cant. θεραπείας αὐτοῦ πάντας. v. 12. ἀπελθόντες] Cant. πορευθέντες. ib. τὸν ὄχλον] Gon. March. Veleſ. τοὺς ὄχλους. ib. καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμὸν] Cant. deſunt. v. 14. ἀνὰ] Cant. ὡσεὶ ἀνά. v. 15. καὶ κατέκλιναν ἅπαντας] Cant. deſunt. v. 16. εὐλόγησεν] Cant. Steph. 2. προσηύξατο καὶ εὐλόγησεν. ib. αὐτοὺς] Cant. ἐπ' αὐτούς. ib. ϗ κατέκλασε] Cant. deſunt. ib. τῷ ὄχλῳ] Cant. τοῖς ὄχλοις. v. 17. περισσεῦσαν αὐτοῖς] Cant. περίσσευμα. Steph. 2. περίσσευμα αὐτοῖς. v. 18. αὐτὸν] Cant. αὐτούς. ib. προσευχόμενον Cant. deeſt. v. 19. ἄλλοι δὲ ὅτι uſque ad finem verſus] Cant. ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. ib. ἀνέστη] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 20. τοῦ Θεοῦ] Cant. υἱὸν τοῦ Θεοῦ. v. 21. εἰπεῖν] Cant. λέγειν. v. 22. ἀπὸ … τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. ὑπὸ … μεθ' ἡμέρας τρεῖς. ib. ἐγερθῆναι] Cant. Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἀναστῆναι. v. 23. ἐλθεῖν] Cant. ἔρχεσθαι. ib. ϗ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν] Cant. deſunt. ib. καθ' ἡμέραν] Mont. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. deeſt. v. 24. οὗτος] Lin. deeſt. v. 25. κερδήσας] Cant. ἐὰν κερδήσῃ. ib. ὅλον] Gon. deeſt. ib. ἀπολέσας ἢ ζημιωθεὶς] Cant. ἀπολέσαι ἢ ζημιωθῆναι. v. 26. λόγους] Cant. deeſt. ib. αὐτοῦ ϗ] Gon. deeſt. ib. πατρὸς] Cant. πατρὸς αὐτοῦ. ib. ἁγίων] Mont. Gon. deeſt. v. 27. ὑμῖν] Cant. ὑμῖν ὅτι. ib. τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ] Cant. τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. v. 29. τὸ εἶδος] Cant. ἡ ἰδέα. ib. ἕτερον] Cant. ἠλλοιώθη. v. 30. οἵτινες ἦσαν] Cant. ἦν δέ. v. 31. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον δέ. Mont. ϗ ἔλεγον. ib. ἔμελλε] Cant. μέλλει. ib. ἐν] Cant. εἰς. ib. ἔξοδον] Em. δόξαν. v. 33. διαχωρίζεσθαι … πρὸς τὸν] Cant. διαχωρισθῆναι … τῷ. ib. ϗ ποιήσωμεν] Cant. θέλεις ποιήσω, in Lat. *vis facio*. ſed emendatur, ποιήσωμεν. v. 35. ἐγένετο] Cant. ἦλθεν. ib. λέγουσα] Gon. deeſt. ib. ἀγαπητὸς] Cant. Steph. 6. 8. addunt ἐν ᾧ ηὐδόκησα. v. 36. ϗ αὐτοὶ] Cant. αὐτοὶ δέ. ib. οὐδὲν] Cant. Bodl. 1. deeſt. ib. ἑωράκασι] Cant. ἐθεάσαντο. v. 37. ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ] Cant. διὰ τῆς ἡμέρας, in Lat. *per diem*. ib. κατελθόντων αὐτῶν] Cant. κατελθόντα αὐτόν. ib. συνήντησεν … ὄχλος πολὺς] Cant. συνελθεῖν … ὄχλον πολύν. v. 39. Καὶ &c.] Cant. Λαμβάνει γὰρ αὐτὸν ἐξαίφνης πνεῦμα, ϗ ῥήσσει. ib. κράζει] March. Veleſ. Steph. 2. κράζει ϗ ῥήσσει. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. ἀπ' αὐτοῦ] March. Veleſ. deeſt. ib. συντρίβον] Cant. συντρίβει. Bib. Wech. in vet. quibuſdam. συντρίβοντος. v. 40. ἐκβάλλωσιν αὐτὸ] Cant. ἀπαλλάξωσιν αὐτόν. v. 41. προσάγαγε ὧδε] Cant. προσένεγκε. v. 42. συνεσπάραξεν] Cant. συνετάραξεν. ib. ἰάσατο τὸν παῖδα] Cant. ἀφῆκεν αὐτόν. ib. αὐτὸν] Cant. τὸν παῖδα. v. 43. ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. ἐποίει. v. 44. ὦτα] March. Veleſ. καρδίας. v. 45. ἐρωτῆσαι αὐτὸν] Cant. ἐπερωτῆσαι. 46. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς] Cant. deſunt. v. 47. ἰδὼν] Steph. 3. 5. 6. εἰδώς. ib. αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ] Cant. παρ' ἑαυτόν. v. 48. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται] Cant. deſunt. ib. ὑπάρχων] Cant. deeſt. v. 50. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν] Cant. εἶπε δέ. ib. κωλύετε] Cant. κωλύετε αὐτόν. Steph. 6. 8. κωλύετε· οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν. ib. καθ'] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. μεθ'. ib. ἡμῶν … ἡμῶν] Cant. March. Veleſ. Magd. ὑμῶν … ὑμῶν. v. 51. συμπληροῦσθαι] Cant. πληροῦσθαι. v. 52. κώμην] March. Veleſ. Steph. 9. πόλιν. v. 55. δὲ] Em. δὲ ὁ Ἰησοῦς. ib. ϗ εἶπεν] March. Veleſ. deeſt. In Magd. deſunt uſque ad ϗ v. 56. ib. ἐστε ὑμεῖς] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 56. Ὁ γὰρ uſque ad ϗ] Cant. Gon. deſunt. v. 57. Ἐγένετο δὲ] Cant. καὶ ἐγένετο. ib. ἀπέρχῃ] Cant. ὑπάγεις. ib. κύριε] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 59. κύριε] Cant. deeſt. ib. ἀπελθόντι] Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 3. 4. 5. 9. ἀπελθεῖν. v. 6. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ib. ἀπελθὼν] Cant. πορευθείς. v. 62. Εἶπε &c.] Cant. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ. ib. ἐπιβαλὼν &c.] Cant. εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων, καὶ ἐπιβάλλων τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον. ib. βλέπων] Steph. 3. 6. 9. στραφείς.

CAP. X.

V. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος] Cant. Ἀνέδειξε δέ. ib. ἑβδομήκοντα] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. vetuſtiſſim. exempl. οβ'. Steph. 6. ἑβδομήκοντα μαθητάς. ib. δύο] Magd. Em. δύο δύο. ib. πᾶσαν &c.] Cant. πάντα τόπον ϗ πόλιν. ib. αὐτὸς] Cant. deeſt. ib. ἔρχεσθαι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. διέρχεσθαι. v. 2. οὖν] Cant. δέ. ib. μὲν … οὖν] Cant. deſunt. v. 3. ἄρνας] Magd. πρόβατα. ib. ἐν μέσῳ] Cant. μέσον. v. 5. εἰσέρχησθε] Cant. εἰσέλθητε. v. 6. ἀνακάμψει] Cant. ἀναστρέψει ἡ εἰρήνη ὑμῶν. v. 7. ἐστι] Cant. deeſt. v. 9. ἀσθενεῖς] Cant. ἀσθενοῦντας. ib. ἤγγικε] Mont. ὅτι ἤγγικε. ut & Lin. Nov. 1. v. 10. εἰσέρχησθε] Cant. εἰσέλθητε. v. 11 ὑμῶν] Cant. addit εἰς τοὺς πόδας. Em. Steph. 2. 3. 5. 8. addunt εἰς τοὺς πόδας ὑμῶν. ib. ἀπομασσόμεθα] Magd. ἀποτινασσόμεθα. ib. ἐφ' ὑμᾶς] Cant. deeſt. v. 12. δὲ] Gon. Mont. Em. Goog. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ] Cant. deſunt. ib. ἔσται] Cant. ἔσται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. v. 13. καὶ σοι Βηθσαϊδά] Cant. ϗ Βηθσαϊδά. ib. ἐγένοντο] Cant. ἐγενήθησαν. v. 14. ἐν τῇ κρίσει] Cant. deſunt. v. 15. ὑψωθεῖσα &c.] Cant. μὴ ὑψωθήσῃ; ἢ ἕως ᾅδου καταβήσῃ. in Lat. *nunquid exaltaberis*, &c. v. 16. ἐμὲ ἀθετῶν &c.] Cant. ἐμοῦ ἀκούων, ἀκούει τοῦ ἀποστείλαντός με. v. 17. ἑβδομήκοντα] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. οβ'. v. 19. δίδωμι] Steph. 10. δέδωκα. ib. οὐ μὴ] Cant. deeſt. 20. πνεύματα] Cant. δαιμόνια. ib. δὲ] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Bib. Wech. al. δὲ μᾶλλον. Sed in Steph. omn. deeſt μᾶλλον. ib. τοῖς οὐρανοῖς] Cant. τῷ οὐρανῷ. v. 21. πνεύματι ὁ Ἰησοῦς] Cant. πνεύματι τῷ ἁγίῳ. Steph. 2. 3. 8. addunt. τῷ ἁγίῳ. ib. ϗ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε] Mont. March. Veleſ. Steph. 8. deſunt. ib. μαθητὰς] Magd. μαθητὰς αὐτοῦ. v. 23. Καὶ στραφεὶς] Cant. Στραφεὶς δέ. ib. κατ' ἰδίαν] Cant. Steph. 2. αὐτοῖς. March. Veleſ. αὐτῷ. ib. βλέπετε] Cant. addit ϗ ἀκούοντες ἃ ἀκούετε. v. 24. καὶ βασιλεῖς] Cant. deeſt. ib. ἀκούετε] Cant. ὑμεῖς ἀκούετε. v. 25. Καὶ ἰδοὺ … ἀνέστη] Cant. Ἀνέστη δέ. v. 25. Διδάσκαλε] Cant. deeſt. v. 27. ἐξ ὅλης τῆς quater] Cant. ἐν ὅλῃ τῇ. ib. ϗ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου] Cant. deſunt. v. 29. δικαιοῦν ἑαυτὸν] Cant. ἑαυτὸν δικαιῶσαι. v. 30. εἶπεν] Cant. εἶπεν αὐτῷ. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. τυγχάνοντα] Cant. deeſt. ib. Ὑπολαβὼν] March. Veleſ. Ἀναβλέπων. v. 31. κατέβαινεν] Cant. καταβαίνων. v. 32.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ἐλθὼν] Cant. deeſt. ib. ἰδὼν] Cant. ἰδὼν αὐτόν. v. 35. ἐξελθὼν] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 36. τίς οὖν &c.] Cant. τίνα οὖν δοκεῖς. v. 37. οὖν αὐτῷ] Cant. δέ. v. 38. αὐτοὺς] Cant. αὐτόν. ib. καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν] Cant. εἰσελθεῖν. v. 39. Ἰησοῦ] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. κυρίου. ib. τὸν λόγον] Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Steph. 5. 9. 12. Comp. τῶν λόγων. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 40. ἐπιστᾶσα] Cant. ἐπισταθεῖς. ib. μοι συναντιλάβηται] Cant. μου ἀντιλάβηται. v. 41. μεριμνᾷς ϗ] Cant. deeſt. ib. τυρβάζῃ] Steph. 8. θορυβάζῃ. ib. περὶ πολλά· Ἑνὸς δέ ἐστι χρεία] Cant. deſunt. v. 42. δὲ … ἀπ'] Cant. deſunt.

CAP.

CAP. XI.

V. 1. ὡς] Cant. ϗ ὡς. ib. πρὸς αὐτὸν] Magd. deeſt. v. 2. Εἶπε δὲ αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπε. ib. προσεύχησθε] Cant. addit μὴ βαττολογεῖτε ὡς οἱ λοιποί, δοκοῦσι γάρ τινες ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· ἀλλὰ προσευχόμενοι. ib. ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] March. Veleſ. deſunt. in Magd. deſunt ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ib. σου· ἐλθέτω] Cant. σου ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐλθέτω. ib. βασιλεία σου] Cant. Magd. deeſt σου. v. 3. τὸ καθ᾽ ἡμέραν] Cant. March. Veleſ. σήμερον. v. 4. τὰς ἁμαρτίας] Cant. τὰ ὀφειλήματα. Gon. τὰ παραπτώματα. ib. ϗ γὰρ αὐτοὶ] Cant. ὡς ϗ ἡμεῖς. ib. παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν] Cant. τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. ib. ἀλλὰ uſq; ad finem verſus] Magd. March. Veleſ. deſunt. v. 5. πρὸς αὐτοὺς] Cant. deeſt. ib. εἴπῃ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 5. 6. ἐρεῖ. v. 6. μου] Cant. μοι. Mont. Em. Goog. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ὁδοῦ πρὸς μὲ] Cant. ἀγροῦ. v. 7. θύρα] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. θύρα μου. ib. εἰς τὴν κοίτην εἰσὶν] Cant. ἐν τῇ κοίτῃ ἐστί. ib. σοι] March. Veleſ. ſtatim ſcribit ϗ εἰ μεμένηκει κρούων. v. 8. εἰ ϗ] Cant. deſunt. ib. αὐτοῦ φίλον] Cant. αὐτὸν φίλον αὐτοῦ. v. 10. ἀνοιγήσεται] Cant. Steph. 2. ἀνοίγεται. v. 11. Τίνα δὲ] Cant. Em. Τίς δὲ ἐξ. ib. αἰτήσει] March. Veleſ. αἰτεῖ, & delet ὁ υἱός. ib. εἰ] Cant. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ἤ. v. 12. Ἢ &c.] Cant. Ἐὰν δὲ ϗ ᾠὸν αἰτήσῃ. v. 13. ὑπάρχοντες] Cant. Magd. Em. ὄντες. ib. ἀγαθὰ] Nov. 1. deeſt. ib. πατὴρ] Steph. 6. πατὴρ ὑμῶν. ib. ἐξ οὐρανοῦ] March. Veleſ. οὐράνιος. ib. πνεῦμα ἅγιον] Cant. ἀγαθὸν δόμα. March. Veleſ. Steph. 6. 8. πνεῦμα ἀγαθόν. v. 14. Καὶ ἦν uſque ad finem verſus] Cant. Ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, προσφέρεται αὐτῷ δαιμονιζόμενος κωφὸς, ϗ ἐκβαλόντος αὐτοῦ, πάντες ἐθαύμαζον. v. 15. Τινὲς δὲ] Cant. Καὶ τινες. ib. δαιμόνια] Cant. Steph. 2. 3. 5. 7. ϗ (Cant. ὁ δὲ) ἀποκριθεὶς εἶπε, πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; (Cant. ἐκβαλεῖν) v. 17. εἰδὼς] Cant. ἰδών. ib. ἐρημοῦται] March. Veleſ. ἐρημωθήσεται. ib. πίπτει] Cant. πεσεῖται. v. 19. Εἰ uſque ad οἱ υἱοὶ] Lin. Nov. 1. deſunt; ut & in Mont. & Gon. ſed in eorum marg. habentur. v. 20. δὲ] Cant. δὲ ἐγώ. v. 22. Ἐπὰν] Cant. Ἐάν. ib. αὐτοῦ ··· νικήσῃ αὐτὸν] Cant. deſunt. ib. σκῦλα] Steph. 3. σκεύη. ib. διαδίδωσι] March. Veleſ. διαδώσει. v. 25. ϗ] Cant. deeſt. v. 26. Τότε Cant. deeſt. ib. ἑπτὰ ἕτερα] Cant. ἄλλα ἑπτά. ib. πνεύματα] Mont. deeſt. ib. ἐκεῖ] Cant. deeſt. v. 28. Αὐτὸς δὲ] Cant. Ὁ δέ. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 29. πονηρὰ] Cant. March. Veleſ. Steph. 6. 8. γενεὰ πονηρά. ib. ἐπιζητεῖ] Steph. 6. 8. ζητεῖ. ib. τοῦ προφήτου] Cant. deeſt. v. 31. ἐν τῇ κρίσει] Cant. deſunt. ib. ϗ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος] Gon. deſunt. v. 32.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. Νινευῒ] Mont. Gon. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Νινευῖται. v. 33. φέγγος] Cant. Gon. φῶς. v. 34. σώματος ··· ὀφθαλμὸς] poſt utrumque addit Cant. σου. ib. ϗ ὅλον] Cant. πᾶν. Magd. Mont. Em. Goog. Bodl. 1. ὅλον· ut & in Lin. Nov. 1. ib. ἐστὶν] Mont. Gon. March. Veleſ. Steph. 3. ἔσται. ib. σκοτεινὸν] Steph. 3. 5. σκοτεινὸν ἔσται. v. 35. Σκόπει οὖν μὴ] Cant. Εἰ οὖν. ib. σκότος ἐστὶν] Cant. σκότος, σκότος πόσον. Hic verſus deeſt in Magd. v. 36.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 37. Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι] Cant. deſunt. ib. ἠρώτα αὐτὸν] Cant. Ἐδεήθη δὲ αὐτοῦ. ib. ὅπως παρ᾽ ··· αὐτῷ] Cant. ἵνα ··· μετ᾽ αὐτοῦ. v. 38. ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν, διὰ τί. v. 39. κύριος] Magd. Ἰησοῦς. ib. Φαρισαῖοι] Cant. Φαρισαῖοι ὑποκριταί. v. 40. ἔξωθεν ··· ἔσωθεν] Cant. ἔσωθεν ··· ἔξωθεν. v. 41. δότε] Steph. 3. 4. 5. πάντα δότε. ib. ἐστὶν] Cant. Steph. 6. ἔσται. v. 42. ταῦτα uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. Steph. 6. 8. ταῦτα δὲ &c. v. 43. ἀγοραῖς] Cant. addit ϗ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. v. 44. γραμματεῖς Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ] March. Veleſ. deſunt. ib. ὑποκριταὶ] Cant. deeſt. ib. ὡς τὰ] Cant. deeſt. v. 46. τοῖς φορτίοις] Cant. deeſt. v. 48. ϗ συνευδοκεῖτε] Cant. μὴ συνευδοκεῖν. Mont. ὅτι συνευδοκεῖτε. ib. αὐτῶν τὰ μνημεῖα] Cant. deſunt. v. 49. ϗ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν] Cant. deſunt. ib. ἀποστελῶ] Cant. ἀποστέλλω, in Lat. *mitto*. v. 50. ἐκζητηθῇ] Bodl. 1. Mont. ἐκδικηθῇ· ſed in margine Mont. ἐκζητηθῇ & ζητηθῇ. ib. ἀπὸ] Cant. deeſt. v. 51. Ἄβελ] Mont. Steph. 3. 4. 5. Ἄβελ τοῦ δικαίου. ib. Ζαχαρίου] Cant. Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου. ib. ἀπολομένου] Cant. ὃν ἐφόνευσαν ἀνὰ μέσον. ib. οἴκου] Cant. ναοῦ. v. 52. ἤρατε] Cant. Steph. 2. ἐκρύψατε. ib. κλεῖδα] Cant. κλεῖν. ib. αὐτοὶ] Cant. ϗ αὐτοί. ib. εἰσερχομένοις] Cant. εἰσπορευομένοις. v. 53. αὐτοῦ] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοὺς] Cant. αὐτοὺς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ. ib. γραμματεῖς ··· Φαρισαῖοι] Cant. Φαρισαῖοι ··· νομικοί. ib. ἀποστοματίζειν αὐτὸν] Cant. συμβάλλειν αὐτῷ, in Lat. *committere illi*. March. Veleſ. ἐπιστομίζειν. Steph. 4. 8. ἀποστομίζειν. ib. ἐνέχειν] Cant. ἔχειν. Mont. Goog. Steph. 5. Comp. συνέχειν. v. 54. αὐτὸν] Cant. αὐτῷ. ib. θηρεῦσαι uſque ad finem verſus] Cant. ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ, ἵνα εὕρωσι κατηγορῆσαι αὐτοῦ.

CAP. XII.

V. 1. Ἐν uſque ad ἤρξατο] March. Veleſ. Περιεστηκότων δέ. Cant. Πολλῶν δὲ ὄχλων συμπεριεχόντων κύκλῳ, ὥστε ἀλλήλοις συμπνίγειν. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 2. δὲ] Cant. γάρ. ib. οὐκ ἀποκαλυφθήσεται] Cant. οὐ φανερωθήσεται. v. 3. ἀκουσθήσεται] March. Veleſ. λεχθήσεται. v. 4. ϗ μετὰ ταῦτα μὴ] Cant. τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι, μηδέ. v. 5. φοβηθῆτε] Cant. deeſt. ib. ἐμβαλεῖν] Cant. βαλεῖν, & ponit poſt γέενναν. v. 7. ἠρίθμηνται] Cant. ἠριθμημέναι εἰσί. ib. φοβεῖσθε· πολλῶν] Cant. φοβηθῆτε· πολλῶν γάρ. ib. διαφέρετε] Cant. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1 Steph. 4. 5. Comp. addunt ὑμεῖς. v. 8. πᾶς] Cant. ὅτι πᾶς. ib. ϗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει] Gon. ὁμολογήσω κἀγώ. v. 9.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. ἐνώπιον] Cant. Mont. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔμπροσθεν. ib. ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον] Cant. ἀρνηθήσεται ἔμπροσθεν. v. 10. τῷ δὲ εἰς] Cant. εἰς δέ. ib. βλασφημήσαντι] Cant. deeſt. v. 11. ἐπὶ] Cant. εἰς. ib. ϗ τὰς ἀρχὰς] Mont. deeſt. ib. μεριμνᾶτε] Cant. Em. προμεριμνᾶτε. ib. ἢ τί] Cant. deeſt. v. 12. ἃ δεῖ εἰπεῖν] March. Veleſ. τί δεῖ εἰπεῖν ὑμᾶς. v. 14. δικαστὴν ἢ μεριστὴν] Cant. κριτήν. v. 15. τῆς] Cant. Steph. 2. 8. πάσης. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Steph. 4. 7. 12. 14. αὐτῷ. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτῷ. v. 18. μείζονας οἰκοδομήσω] Cant. ποιήσω αὐτὰς μείζονας. March. Veleſ. μείζονας ποιήσω. ib. τὰ γεννήματα] Steph. 8. τὸν σῖτόν μου. ib. ϗ τὰ ἀγαθά μου] Cant. Lin. deſunt. v. 19. κείμενα uſque ad εὐφραίνου] Cant. deſunt. v. 20. δὲ] Cant. οὖν. ib. τίνι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τίνος. v. 21.] Hic verſus deeſt. in Cant. v. 22.] Ante hunc verſum Cant. Magd. Em. Steph. 3. 4. 6. 7. 9. interſerunt hæc, Ταῦτα (Cant. addit δὲ) λέγων, ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω & in marg. Mont. quoque. v. 22. ὑμῶν] Cant. deeſt. ib. φάγητε] Gon. φάγητε, ἢ τί πίητε. v. 23. Ἡ] Cant. Magd. Ἡ γάρ. Mont. Lin. Nov. 1. Οὐχ ἡ. Steph. 5. 6. Οὐχὶ ἡ. v. 24. τοὺς κόρακας] Cant. τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. ib. οὐ ··· οὐδὲ ··· ταμεῖον οὐδὲ] Cant. οὔτε ··· οὔτε ··· οὔτε ταμεῖον οὔτε. ib. αὐτοὺς] Cant. αὐτά. ib. πόσῳ μᾶλλον] Cant. οὐχί. ib. τῶν πετεινῶν] March. Veleſ. αὐτῶν. v. 25. μεριμνῶν] Cant. Em. deeſt. v. 26. Εἰ uſque ad τί] Cant. deſunt. ib. τί] Cant. καί. ib. μεριμνᾶτε] Cant. τί μεριμνᾶτε. v. 27. αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει] Cant. οὔτε νήθει, οὔτε ὑφαίνει. v. 28. ἐν τῷ ἀγρῷ] Cant. Magd. τοῦ ἀγροῦ. v. 30. τοῦ κόσμου] Gon. deeſt. ib. ἐπιζητεῖ &c.] Cant. ζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν. v. 31. Πλὴν ζητεῖτε] Cant. Ζητεῖτε δέ. March. Veleſ. Πλὴν ζητεῖτε πρῶτον. ib. θεοῦ] March. Veleſ. addit καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ib. ταῦτα] Gon. deeſt. ib. πάντα] Steph. 6. 8. 9. deeſt. v. 32. φοβοῦ] Lin. φοβηθῆτε. ib. ὅτι] Cant. ὅτι ἐν αὐτῷ. v. 35. ἔστωσαν ··· αἱ ὀσφύες] Cant. ἔστω ἡ ὀσφῦς, in Lat. *ſit lumbus*. ib. περιεζωσμέναι] Cant. περιεζωσμένη. v. 37. διακονήσει αὐτοῖς] Cant. καὶ ἐὰν ἔλθῃ τῇ ἑσπερινῇ φυλακῇ, ϗ εὑρήσει, οὕτως ποιήσει. v. 38. ἔλθῃ] Cant. deeſt. ib. φυλακῇ bis] Cant. deeſt utrobique. ib. ἐν τῇ] Cant. deeſt. ib. ϗ εὕρῃ οὕτω] Cant. deſunt. ib. εἰσι] Mont. deeſt. ib. οἱ δοῦλοι] Cant. deeſt. v. 39. δὲ] Gon. καί. ib. ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ] Cant. deſunt. ib. ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ] Cant. deſunt. v. 40. οὖν] Cant. δέ. v. 41. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε· ut v. 42. ib. ἢ καὶ πρὸς πάντας] Cant. deſunt.] v. 42. ἐστὶν] Bib. Wech. ἔσται. ib. ϗ φρόνιμος] Cant. ὁ φρόνιμος ὁ ἀγαθός. v. 43. εὑρήσῃ] Cant. εὑρήσῃ αὐτόν. v. 44. Ἀληθῶς] Cant. Ἀμήν. ib. ὅτι] Gon. deeſt. v. 45. ἐσθίειν τε &c.] Cant. ἐσθίων δὲ ϗ πίνων ϗ μεθυσκόμενος. v. 46. τοῦ δούλου ἐκείνου] Cant. αὐτοῦ. v. 47. ϗ μὴ uſque ad δαρήσεται] Gon. deſunt. ib. ἑτοιμάσας μηδὲ] Cant. deſunt. v. 48. ἐδόθη ··· πολὺ ζητηθήσεται] Cant. ἔδωκε ··· ζητοῦσι. ib. παρ᾽ αὐτοῦ] Cant. ἀπ᾽ αὐτοῦ περισσότερον. v. 50. δὲ] Magd. deeſt. ib. οὗ] Cant. Magd. ὅπου. v. 51. δοῦναι ··· ἀλλ᾽ ἢ] Cant. ποιῆσαι ··· ἀλλά. v. 52. ἑνὶ] Cant. deeſt. ib. ἐπὶ ··· ἐπὶ] Cant. ἐν ··· ἐν. v. 53. ϗ υἱὸς uſque ad θυγατρὶ] Gon. deſunt. ib. πατρὶ] Cant. March. Veleſ. πατρὶ αὐτοῦ. ib. αὐτῆς] Cant. deeſt. v. 54. ὄμβρος] Cant. ὅτι ὄμβρος. v. 55. ὅτι] Cant. deeſt. v. 56. τὸν δὲ] Cant. πλὴν τόν. ib. πῶς] Cant. deeſt. ib. οὐ δοκιμάζετε] Steph. 8. οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν. v. 57. Τί δὲ] Cant. deſunt. ib. κρίνετε] Steph. 6. διακρίνετε. v. 58. ἀπηλλάχθαι] Cant. ἀπαλλαγῆναι. ib. κατασύρῃ] Cant. κατακρίνῃ. v. 59. καὶ τὸ &c.] Cant. ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

CAP. XIII.

V. 2. ἁμαρτωλοὶ] Cant. ponit poſt ἐγένοντο. v. 3. ὡσαύτως] Cant. ὁμοίως. v. 4. ἐν τῷ] Cant. τοῦ. ib. οὗτοι] Cant. deeſt. Steph. 3. 5. 6. 8. αὐτοί. ib. κατοικοῦντας ἐν] Cant. ἐνοικοῦντας. v. 6. δὲ] Lin. deeſt. ib. ἐν αὐτῇ] Cant. ἐπ᾽ αὐτῆς. ib. οὐχ εὗρεν] Cant. μὴ εὑρών. v. 7. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἔτη] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 8. ἔτη ἀφ᾽ οὗ. ib. ἔκκοψον] Cant. φέρε τὴν ἀξίνην, ἔκκοψον. Steph. 8. ἔκκοψον οὖν. ib. ἵνατί ··· καταργεῖ] Steph. 4. ἵνα μὴ ··· καταργῇ. v. 8. ϗ τοῦτο τὸ ἔτος] Cant. ἔτι τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. ib. κοπρίαν] Cant. κόφινον κοπρίων. March. Veleſ. Steph. omn. & Comp. κόπρια. v. 10. ἐν] Gon. ὁ Ἰησοῦς ἐν. ib. μιᾷ τῶν συναγωγῶν] Cant. τῇ συναγωγῇ αὐτῶν. ib. ἐν τοῖς σάββασι] Cant. τῷ σαββάτῳ. v. 11. ἦν &c.] Cant. ἐν ἀσθενείᾳ ἦν πνεύματος. v. 12. προσεφώνησε, καὶ] Cant. deſunt. ib. τῆς] Cant. ἀπὸ τῆς. v. 14. ἔλεγε τῷ ὄχλῳ] Cant. ponit ante ὅτι. v. 15. Ἀπεκρίθη ··· ϗ] March. Veleſ. Ἀποκριθεὶς. ib. οὖν ··· κύριος] Cant. δὲ ··· Ἰησοῦς. ib. Ὑποκριτὰ] Comp. Steph. 3. 7. 12. 14. Ὑποκριταί. ib. ἢ τὸν] Cant. ϗ τόν. v. 17. ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ] Cant. deſunt. ib. κατῃσχύνοντο πάντες] Cant. κατῃσχύνθησαν. ib. πᾶσιν] Cant. πᾶσιν οἷς ἐθεώρουν. v. 18. ϗ τίνι ὁμοιώσω αὐτὴν] Lin. deſunt. ib. εἰς δένδρον μέγα] Cant. δένδρον. ib. ἐν τοῖς κλάδοις] Cant. ὑπὸ τοὺς κλάδους. v. 20. τίνι &c.] Cant. τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ϗ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; v. 21. ἐζυμώθη] Cant. ζυμωθῇ. v. 23. ὀλίγοι] Cant. ὀλίγοι εἰσί. ib. εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. ἀποκριθεὶς εἶπε. v. 24. πύλης] Cant. Steph. 2. 8. θύρας. ib. ἰσχύσουσιν] Cant. εὑρήσουσιν. v. 25. οὗ &c.] Cant. ὅπου ἂν ὁ οἰκοδεσπότης εἰσέλθῃ. ib. ἐγερθῇ] Steph. 2. εἰσέλθῃ. ib. τὴν θύραν] Cant. deeſt. ib. καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν] Gon. deſunt. ib. κύριε] March. Veleſ. deeſt. ib. πόθεν ἐστὲ] March. Veleſ. πόθεν ἦτε. v. 26. ἐφάγομεν] Cant. κύριε ἐφάγομεν. v. 27. οὐκ οἶδα] Cant. οὐδέποτε εἶδον. ib. πόθεν ἐστὲ] Cant. Lin. Nov. 1. deſunt. ib. τῆς ἀδικίας] Cant. ἀνομίας. v. 31. εἰσὶν] Gon. deeſt. v. 31. αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ] Cant. ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. ib. τινες Φαρισαῖοι] Cant. αὐτῷ τινες τῶν Φαρισαίων. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. θέλει] Cant. ζητεῖ. v. 32. ἐπιτελῶ] Cant. ἀποτελοῦμαι. ib. τρίτῃ] Lin. τρίτῃ ἡμέρᾳ. v. 34. ὄρνις] Mont. Nov. 1. ἐπισυνάγει ὄρνις. v. 35. ὑμῖν] Gon. Lin. deeſt. ib. ἔρημος] Magd. Steph. 4. 6. 7. 12. 14. deeſt. ib. ὅτι] Cant. deeſt.

CAP. XIV.

V. 1. ἐλθεῖν] Cant. εἰσελθεῖν. v. 2. τις] Cant. deeſt. v. 3. λέγων, εἰ] Cant. deſunt. Gon. λέγων. ib. εἶπε] Bodl. 1. deeſt. v. 4. ϗ] March. Veleſ. αὐτὸς δέ. ib. ἰάσατο] Cant. ἰασάμενος, & ponit poſt καί. v. 5. ἀποκριθεὶς] Cant. Steph. 2. 3. 4. 8. deeſt. ib. ὑμῶν ὄνος] Cant. ἐξ ὑμῶν πρόβατον. Steph. 4. 6. 7. 12. 14. ὑμῶν υἱός. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου] Cant. ponit poſt ἐμπεσεῖται. v. 6. Καὶ &c.] Cant. οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν. v. 7. δὲ] Cant. Bodl. 1. δὲ καί. v. 8. ὑπό τινος] Cant. deſunt. ib. γάμους] Cant. γάμον. ib. ἢ κεκλημένος ὑπ᾽ αὐτοῦ] Cant. ἥξει. v. 9. ϗ αὐτὸν] Bodl. 1. κἀκεῖνον. ib. ἄρξῃ] Cant. ἔσῃ, ſed in Lat. *incipiens*. v. 10. τότε] Cant. ϗ τότε. v. 11. ταπεινωθήσεται ··· ὑψωθήσεται] Cant. ταπεινοῦται ··· ὑψοῦται. v. 12. σου] Cant. deeſt. ib. μηδὲ ἀδελφούς σου] Mont. deſunt. ib. μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου] Cant. deſunt. ib. γείτονας πλουσίους] Cant. τοὺς γείτονας μηδὲ τοὺς πλουσίους. v. 15. αὐτῷ] Cant. Mont. deeſt. ib. ἄρτον] Steph. omn. Gon. Em. Goog. Lin. Nov. 1. ἄριστον. v. 18. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐξελθεῖν ϗ] Cant. ἐξελθών. v. 19.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. Habetur in marg. ſed charactere plane diverſo. ib. ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον] Cant. διὸ οὐ δύναμαι ἐξελθεῖν. v. 20. ἕτερος] Cant. ἄλλος. ib. ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο] Cant. ἔλαβον, διό. v. 21. ἐκεῖνος] Cant. deeſt. ib. ταῦτα] Cant. πάντα ταῦτα. ib. τότε] Cant. ϗ. ib. εἰσάγαγε] Cant. ἔνεγκε. v. 23. δοῦλον] Cant. δοῦλον αὐτοῦ. v. 24. ἀνδρῶν ἐκείνων] Cant. ἀνθρώπων. ib. δείπνου] Mont. Gon. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 3. 6. 7. 9. addunt πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. v. 25. αὐτῷ] Gon. τῷ Ἰησοῦ. ib. πολλοὶ] Cant. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. v. 26. μητέρα] Cant. μητέρα αὐτοῦ. v. 27.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. ib. ὅστις] Cant. ὅς. ib. βαστάζει] Gon. λαμβάνει. ib. ἔρχεται] Mont. Lin. Nov. 1. ἀκολουθεῖ. v. 28. Τίς γὰρ] Cant. Τίς δέ. ib. τὰ πρὸς] Cant. εἰς. v. 29. ϗ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι] Cant. μὴ ἰσχύσῃ οἰκοδομῆσαι, καί. v. 30. ὅτι] Cant. deeſt. v. 31. ἑτέρῳ βασιλεῖ] Magd. Mont. Lin. Nov. 1. deſunt. Bodl. 1. βασιλεῖ. ib. οὐχὶ] Cant. οὐκ εὐθέως. v. 33. πᾶς ἐξ ὑμῶν] Cant. ϗ ἐξ ὑμῶν πᾶς.

ib. πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν] Cant. Bodl. 1. τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ. v. 5] Cant. δὲ καί. Em. deest. ib. μωρανθῇ] Lin. Nov. 1. μωρανθῆ.

CAP. XV.

V. 2. ὅτι] Bodl. 1. deest. v. 3. λέγων] Cant. deest. v. 4. ἔχων] Cant. ἔχει. ib. οὐ καταλείπει] Cant. οὐκ ἀφίησι. ib. πορεύεται ἐπὶ] Cant. ἀπελθὼν. ib. ἕως] Cant. ζητεῖ ἕως. Gon. Lin. ἕως οὗ. v. 6. Καὶ ἐλθὼν] ἐλθὼν δέ. ib. οἶκον] Mont. οἶκον αὐτοῦ, ut & Nov. 1. v. 7. Λέγω] Cant. λέγω δέ. v. 8. ἀπολέσῃ] Cant. καὶ ἀπολέσασα. ib. δραχμὴν] Cant. deest. ib. σαροῖ] March. Velef. καθαιρεῖ. ib. ὅτου] Cant. deest. v. 10. γίνεται] Cant. March. Velef. Steph. 2. ἔσται. v. 13. τὴν οὐσίαν αὐτοῦ] Cant. τὸν αὐτοῦ τὸν βίον. v. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 16. γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ] Cant. χορτασθῆναι. 17. τοῦ] March. Velef. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ. ib. λιμῷ] Cant. ὧδε λιμῷ. March. Velef. Steph. 8. λιμῷ ὧδε. v. 19. Καὶ] Cant. Steph. 3. 5. 6. 8. deest, ut v. 21. v. 21. ϗ usque ad finem versus] Cant. desunt. v. 22. Ἐξενέγκατε] Cant. March. Velef. Steph. 2. 8. ταχέως ἐξενέγκατε. ib. πόδας] March. Velef. πόδας αὐτοῦ. v. 23. ἐνέγκαντες] Cant. ἐνέγκατε. Mont. Nov. 1. Bodl. 1. ἐξενέγκαντες. ib. φαγόντες] Cant. φάγωμεν καί. v. 24. ··· ἦν] Em. Cant. desunt, ut & v. 32. in Cant. ib. εὑρέθη] Cant. εὑρέθη. v. 25. ϗ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε] Cant. ἐλθὼν, καὶ ἐγγίσας. v. 26. ταῦτα. Cant. τί θέλει τοῦτο εἶναι. Steph. 8. τίνα ἂν εἴη ταῦτα. v. 27. αὐ-] Cant. deest. ib. μόσχον τὸν σιτευτὸν] Cant. σιτευτὸν μόσχον αὐτῷ. v. 28. ὁ] Cant. ὁ δέ. ib. παρεκάλει] Cant.* ἤρξατο, sed in Lat. *rogabat*. v. 29.] Cant. πατρὶ αὐτοῦ. ib. ἐντολήν &c.] Cant. παρέβην σου ἐντολήν. ib.] Cant. ἔριφον ἐξ αἰγῶν. ib. εὐφρανθῶ] Cant. ἀριστήσω. v. 30. Ὅτε &c.] Τῷ δὲ υἱῷ σου τῷ καταφαγόντι. ib. τὸν βίον] Cant. πάντα. Mont. Lin. 1. Bodl. 1. τὴν οὐσίαν. ib. ἦλθεν] Cant. ϗ ἐλθόντι. ib. αὐτῷ] Cant. v. 31. τέκνον] Cant. deest.

CAP. XVI.

V. 1. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 2. αὐτὸν] Cant. deest. ib. σου. οὐ] Cant. οὐ. ἀπ' ἐμοῦ] Cant. μου. v. 4. τῆς] Cant. ἐκ τῆς. v. 5. τοῦ κυρίου] Magd. v. 6. βάτους] Cant. κάβους, in Lat. *ſiclos*. Em. March. Velef. Steph. κάδους. ib. ϗ εἶπεν] Cant. εἶπεν δέ. ib. σου] Gon. deest. ib. τὸ γράμ-] Cant. τὰ γράμματα, in Lat. *tuas literas*, ut & v. 7. ib. καθίσας ταχέ-] Cant. desunt. v. 7. σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν] Cant. desunt. ib. ϗ] Cant. ὁ δὲ λέγει. v. 8. ὅτι οἱ] Cant. Steph. 2. διὸ λέγω ὑμῖν. v. 9. τῆς ἀδικίας] Cant. ἀδίκου μαμωνᾶ. ib. ἐκλίπητε] Cant. ἐκλίπῃ. v. ἐλαχίστῳ] Cant. ὀλίγῳ. ib. ἐστι] Cant. γίνεται. v. 11. τὸ ἀληθινὸν usque ἕτερον v. 12.] Gon. Lin. desunt. v. 14. πάντα ϗ] Cant. desunt. καί. ib. ὑπάρχοντες] Em. ὄντες. v. 15. ἐνώπιον] Mont. Lin. Nov. 1. ἔμ-. ib. ἐστιν] Cant. Mont. Goog. deest. v. 16. Ἰωάννου] Cant. addit ἤρξατο. ib. πᾶς εἰς] Cant. ὁ βουλόμενος εἰσελθεῖν εἰς. ib. ϗ πᾶς εἰς αὐ-] βιάζεται] Lin. Em. desunt. v. 18. ϗ πᾶς] Cant. March. Velef. πᾶς ib. ἀπὸ ἀνδρὸς] Cant. Em. desunt. v. 19. Ἄνθρωπος δέ τις] Cant. 2. Εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολήν· Ἄνθρωπός τις. ib. εὐφραινόμενος] καὶ εὐφραινόμενος. v. 20. ἦν ··· ὃς] Cant. desunt. v. 21. πλουσίου] Velef. addit καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ, quæ etiam habentur in margine ib. ἀπέλειχον] Cant. ἔλειχον. v. 22. ὑπὸ τῶν ἀγγέλων] Cant. ponit Ἀβραάμ. ib. ἐτάφη. Καὶ &c.] March. Velef. ἐτάφη ἐν τῷ ᾅδῃ. ἐπάρας δέ. τοῖς κόλποις] Cant. March. Velef. τῷ κόλπῳ. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῦ ὀδυνώμενον. v. 25. σὺ] Cant. deest. ut & in Mont. v. 26. ὅπως Mont. Nov. 1. Bodl. 1. ἵνα. ib. ἐντεῦθεν] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ἔνθεν. Cant. deest. ib. πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν] Cant. ὧδε διαπεράσαι. πάτερ] Cant. πάτερ Ἀβραάμ. v. 28. ἵνα] Cant. deest. v. 29. Λέγει] Εἶπε δέ. ib. ἔχουσι usque ad ἀλλ' ἐὰν v. 30.] Gon. desunt. v. 30. Cant. ἐκ. v. 31. ἀκούουσιν] Cant. ἀκούσουσιν. ib. πεισθήσονται] Cant. καὶ πρὸς αὐτοὺς, πιστεύσουσιν.

CAP. XVII.

V. 1. μαθητὰς] Cant. Gon. Magd. Bib. Wech. in aliquibus, μαθητὰς αὐ-. ib. οὐαὶ] Cant. πλὴν οὐαί. v. 2. Λυσιτελεῖ] Cant. Συμφέρει δέ. ib. μύλος] Cant. March. Velef. Steph. 2. 6. 8. λίθος μυλικός. ib. περίκειται ··· ἔρριπται] Cant. περιέκειτο ··· ἔρριπτο. v. 3. δὲ] Cant. Steph. 5. deest. v. 4. σὲ] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. ib. ἑπτάκις τῆς ἡμέρας] Cant. ἑπτάκις. ib. ἐπὶ σὲ] Cant. πρὸς σέ. Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. Bodl. 1. desunt. ib. ἀφήσεις] Cant. ἄφες. v. 6. Εἶπε δὲ ὁ κύριος] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. ib. ἂν τῇ] Cant. ἂν τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβα ἐντεῦθεν ἐκεῖ, μετέβαινεν, ϗ τῇ. ib. ταύτῃ] Cant. deest. ib. ἐκριζώθητι &c.] Cant. μεταφυτεύθητι εἰς τὴν θάλασσαν. v. 7. ἐξ &c.] Cant. ἔχων ὑμῶν δοῦλον. ib. ὃς εἰσελθόντι] Cant. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt αὐτῷ. March. Velef. βοῦς, εἰσελθόντι. Steph. 4. ὃς ἐλθόντι. ib. ἐρεῖ] Cant. μὴ ἐρεῖ αὐτῷ. in Mont. & quæ sequuntur usque ad proximum ἐρεῖ· sed habentur in margi-. v. 8. οὐχὶ] Cant. deest. ib. αὐτῷ] Em. deest. ib. σὺ] Cant. deest. v. ἐκείνῳ] Cant. deest. ib. αὐτῷ] Gon. Mont. Goog. Em. Magd. Bodl. 1. v. 10. πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν] Cant. ὅσα λέγω. v. 11. διὰ μέσου] μέσον. v. 12. ἀπήντησαν] Cant. ὅπου ἦσαν. ib. οἳ] Cant. καί. v. 13. ἦραν φωνὴν, λέγοντες] Cant. ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ. ib. ἐλέησον ἡμᾶς] Lin. Nov. 1. βοήθησον ἡμῖν, ut & Bodl. 1. v. 14. ἰδὼν] Cant. ἰδὼν δέ. ib. αὐτοῖς] Cant. addit πιθεραπεύεσθε. ib. ἱερεῦσι] Magd. ἀρχιερεῦσι. ϗ ἐγένετο] Cant ἐγένετο δέ. v. 15. ἰάθη] Cant. Em. ἐκαθαρίσθη. v. 16.] Cant. πρός. Mont. Lin. Nov. 1. ἐπί. Gon. περί. ib. εὐχαριστῶν αὐ-] Cant. desunt. ib. ϗ αὐτὸς ἦν] Cant. ἦν δέ. v. 17. οὐχὶ] Cant. αὐ-. ib. δὲ] Cant. deest. v. 18. Οὐχ εὑρέθησαν &c.] Cant. Ἐξ αὐτῶν εὑρέθη ὑποστρέφων ὃς δώσει δόξαν. March. Velef. Οὐχ εὑρέθη ὑποστρέψας. v. 19. ἡ πίστις] Cant. ὅτι ἡ πίστις. v. 20. θεοῦ usque ad μετὰ] Gon. de-. v. 21. ἐκεῖ] Cant. ἐκεῖ μὴ πιστεύσητε. ib. ἰδοὺ γὰρ ἡ] Magd. ἡ γάρ. ib. Gon. deest. v. 22. δὲ] Cant. ὧδε. ib. ὅτε ἐπιθυμήσετε] Cant. τοῦ ἐπι- ὑμᾶς. ib. ἡμερῶν] Cant. ἡμερῶν τούτων. ib. ἰδεῖν] Cant. deest. v. ἐκεῖ] Bib. Wech. ἐκεῖ ὁ Χριστός. v. 24. ὑπ' οὐρανὸν &c.] Cant. ὑπὸ τὸν ἀστράπτει. ib. ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ] Cant. desunt. v. 27. ἦλθεν ὁ] Cant. ib. κατακλυσμὸς] Cant. κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος. v. 29. δὲ] Cant. de-. v. 30. ᾗ ··· ὁ υἱὸς] Cant. ἐν τῇ ··· τοῦ υἱοῦ. ib. ἀποκαλύπτεται] Cant. ᾗ ἀπο-. March. Velef. ἀποκαλυφθήσεται. v. 31. τῇ ἡμέρᾳ] March. Velef. ib. ἐπιστρεψάτω] Cant. ἐπιστραφήτω. v. 33. ἐὰν ζητήσῃ ··· σῶσαι] ἐὰν θελήσῃ ζωογονῆσαι ···. ib. ϗ ὃς] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὃς δ'. ib. ἀπολέσῃ αὐτὴν] In Cant. deest αὐτήν. v. 34. παραληφθήσεται ··· ἀφεθήσεται] Cant. παραλαμβάνεται ··· ἀφίεται. ib. ϗ ὁ usque ad versum 36] Em. desunt: sed habetur in margine. v. 36. Cant. Mont. Steph. 2. 3. 6. 7. Comp. præponunt huic versui Δύο ἔσονται (ἔσονται deest in Cant.) ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραληφθήσεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· quæ habentur etiam in margine Em. v. 36. αὐτῷ] Cant. deest. ib. σῶμα] Em. πτῶμα. ib. οἱ] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. ϗ οἱ.

CAP. XVIII.

V. 1. προσεύχεσθαι] Magd. addit αὐτούς. ib. ἐκκακεῖν] Bodl. 1. addit αὐτούς. v. 2. Λέγων] Cant. Mont. deest. v. 4. χρόνον] Cant. χρόνον τινά. ib. εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, εἰ καὶ] Cant. ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν, καὶ λέγει, εἰ. v. 5. ταύτην] Cant. deest v. 7. ϗ μακροθυμῶν &c.] Bib. Wech. ναὶ λέγω, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. ib. λέγω] Comp. Steph. 12. ναὶ λέγω. v. 9. λοιποὺς] Cant. λοιποὺς ἀνθρώποις. ib. τὴν παραβολὴν ταύτην] Cant. desunt. v. 10. ὁ ἕτερος] Cant. εἷς. v. 11. πρὸς] Cant. καθ'. v. 13. εἰς τὸ] Cant. March. Velef. deest εἰς. v. 14. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ] Cant. desunt. ib. ἢ γὰρ ἐκεῖνος] Cant. μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον τὸν Φαρισαῖον. March. Velef. Steph. 2. 8. παρ' ἐκεῖνον. v. 15. ϗ τὰ βρέφη] Cant. παιδία. ib. ἐπετίμησαν] Cant. ἐπετίμων. v. 16. προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν] Cant. προσεκαλεῖτο αὐτὰ, λέγων. v. 17. Ἀμὴν] Cant. Ἀμὴν γάρ. v. 18. λέγων] Cant. deest. v. 19. &c.] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. v. 20. σου posterius] Cant. deest. v. 21. μου] Cant. deest. v. 22. Ταῦτα] Cant. deest. ib. πάντα] Steph. 3. ὕπαγε, πάντα. ib. διάδος] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. δός. ib. οὐρανῷ] Cant. τοῖς οὐρανοῖς. v. 25. τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν] Cant. τρήματος βελόνης διελθεῖν. ib. ἢ usque ad finem versus] Gon. desunt. v. 28. ἀφήκαμεν πάντα ϗ] Cant. τὰ ἴδια ἀφέντες. v. 29. ὅτι] Cant. deest. ib. ἀδελφοὺς] Cant. ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφάς. ib. τέκνα] Cant. τέκνα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ. v. 30. Ὃς οὐ] Cant. Ἐάν. Gon. Καὶ οὐ. ib. πολλαπλασίονα] Cant. ἑπταπλασίονα. v. 31. δὲ] March. Velef. δὲ ὁ Ἰησοῦς. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. αὐτοῖς. ib. τῷ υἱῷ] Cant. March. Velef. Steph. 2. περὶ τοῦ υἱοῦ. v. 32. Παραδοθήσεται γὰρ] Cant. Ὅτι παραδοθήσεται. ib. ϗ ὑβρισθήσεται] Cant. desunt. March. Velef. ϗ μαστιγωθήσεται. ib. ϗ ὑβρισθήσεται, ϗ ἐμπτυσθήσεται] Gon. desunt. v. 34. τοῦτο] Cant. deest. v. 35. αὐτὸν] Mont. τὸν Ἰησοῦν, ut & Lin. Nov. 1. v. 39. Καὶ οἱ] Cant. Οἱ δέ. ib. σιωπήσῃ] Cant. σιγήσῃ. ib. πολλῷ] Cant. deest. Totus hic versus deest in Magd. v. 40. πρὸς αὐτὸν] Cant. deest. v. 42. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ἀποκριθείς. v. 43. λαὸς] Steph. 6. ὄχλος. ib. αἶνον] Cant. δόξαν.

CAP. XIX.

V. 1. ὀνόματι] Lin. Nov. 1. ἦν. ib. καλούμενος] Cant. March. Velef. deest. ib. ϗ αὐτὸς] Cant. οὗτος. ib. ϗ οὗτος] Cant. desunt. v. 4. προδραμὼν] Cant. προλαβών. Bib. Wech. al. προσδραμών. v. 5. ὡς &c.] Cant. ἐγένετο ἐν τῷ διέρχεσθαι αὐτὸν εἶδε, ϗ εἶπεν αὐτῷ, Ζακχαῖε. ib. σήμερον γὰρ] Cant. ὅτι σήμερον. ib. λέγοντες] Cant. deest. v. 8. κύριον] March. Velef. Bodl. 1. Em. Ἰησοῦν. v. 9. ὅτι] Lin. Nov. 1. deest. v. 11. αὐτοὺς] Cant. deest. v. 12. οὖν] Cant. δέ. ib. ἑαυτῷ] Cant. deest. v. 13. ἕως] Cant. ἐν ᾧ. v. 14. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. ἀπέστειλαν] Cant. ἔπεμψαν. v. 15. ἐν τῷ] Cant. desunt. ib. ἐπανελθεῖν] Nov. 1. διελθεῖν. ib. ϗ εἶπε] Magd. εἶπε. ib. τούτοις] Cant. deest. v. 17. Καὶ] Cant. Ὁ δέ. ib. εὖ ἀγαθὲ] Lin. Nov. 1. εὖγε. v. 18. ϗ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων] Cant. ὁ ἕτερος ἐλθὼν εἶπεν. v. 21. Ἐφοβούμην γὰρ] Cant. Ὅτι ἐφοβήθην. ib. Ὅτι &c.] Cant. ἄνθρωπος γὰρ εἶ αὐστηρός. ib. ἔσπειρας] Steph. 6. addit ϗ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· quæ habentur etiam in margine Mont. v. 22. Λέγει δὲ] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. In Bodl. 1. deest δέ. ib. αὐτῷ] In Mont. suprascribitur ὁ κύριος αὐτοῦ. ib. κρινῶ σε] March. Velef. κρίνω. ib. αἴρων] Cant. αἴρω. ib. ἔσπειρα] In Steph. 6. & in marg. Mont. adduntur, ϗ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. v. 23. Καὶ διατί] Cant. Διατί οὖν. ib. ἐπὶ τὴν τράπεζαν] Comp. τοῖς τραπεζίταις. v. 24. Καὶ τοῖς &c.] Cant. Εἶπε δὲ τοῖς παρεστῶσι. ib. ἀπ' αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. αὐτόν. ib. τὴν μνᾶν] Cant. deest. ib. δότε] Cant. ἀπενέγκατε. v. 25.] Hic versus deest in Cant. v. 26. γὰρ] Gon. deest. ib. δοθήσεται] Cant. προστεθήσεται. March. Velef. Steph. 9. δοθήσεται ϗ περισσευθήσεται. v. 27. ἐκείνους] Mont. Gon. Magd. deest. ib. θελήσαντάς με βασιλεῦσαι] Cant. θέλοντάς με βασιλεύειν. ib. μου] Cant. addit ϗ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς, ϗ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. v. 28. ἔμπροσθεν] Cant. deest. ib. ἀναβαίνων] Cant. ἀναβαίνων δέ. v. 29. ἐγένετο] Gon. deest. v. 30. Εἰπὼν] Cant. Λέγων. ib. δεδεμένον] Cant. deest. March. Velef. τῆς ὄνου δεδεμένον. ib. πώποτε ··· αὐτὸν] Cant. desunt. ib. λύσαντες] Cant. ϗ λύσαντες. v. 31. διατί λύετε] Cant. desunt. ib. αὐτῷ] Cant. deest. v. 32. Ἀπελθόντες δὲ] Cant. Καὶ ἀπελθόντες· quæ sequuntur usque ad finem versus 33. desunt. ib. αὐτοῖς] March. Velef. Steph. 6. αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν πῶλον. v. 34. Οἱ δὲ εἶπον] Cant. ἀπεκρίθησαν ὅτι. v. 35. ἤγαγον αὐτὸν] Cant. ἀγαγόντες τὸν πῶλον. ib. πρὸς Ἰησοῦν] Cant. desunt. ib. ϗ ἐπιρρίψαντες] Cant. ἐπέρριψαν. ib. τὸν πῶλον] Cant. αὐτὸν, καί. v. 36. ἐν τῇ ὁδῷ] Cant. deest. v. 37. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ] Cant. Ἐγγιζόντων δὲ αὐτῶν. ib. τῇ καταβάσει ··· ἤρξαντο] Cant. τὴν κατάβασιν ··· ἤρξατο. ib. ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν] March. Velef. πάντες οἱ ὄχλοι τῶν καταβαινόντων. ib. φωνῇ μεγάλῃ] Cant. desunt. ib. περὶ πασῶν] Cant. περὶ πάντων. Mont. desunt, sed habentur in margine. ib. δυνάμεων] Cant. γινομένων. v. 38. Βασιλεὺς] Cant. εὐλογημένος ὁ βασιλεὺς, & ponit post κυρίου. Gon. deest. v. 39. Καί τινες] Cant. Τινὲς δέ. v. 40. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. ἀποκριθεὶς δέ. ib. εἶπεν] Cant. λέγει. v. 42. καίγε] Cant. deest. ib. σου prius] Cant. Gon. deest. v. 43. ἐπὶ σὲ] Cant. ponit post βαλοῦσιν. ib. περιβαλοῦσιν] Cant. βαλοῦσιν. Gon. ἐπιβαλοῦσιν. ib. σοι] Cant. deest. v. 44. ἐν σοὶ] Cant. deest. v. 45. Καὶ εἰσελθὼν] Cant. Ἐλθὼν δέ. ib. ἀγοράζοντας] Cant. ἀγοράζοντας, ϗ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν, ϗ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων * αἱ περιστεραί. v. 46. ὁ] Cant. ὅτι ὁ. ib. ἐστιν] Gon. κληθήσεται. Steph. 8. ἔσται. v. 47. ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι] Cant. March. Velef. ponunt post λαοῦ. v. 48. τὸ, τί] Cant. τί. ib. ὁ] Cant. αὐτῷ· ὁ. ib. ἐξεκρέματο &c.] Cant. ἐκρέματο αὐτοῦ ἀκούειν.

CAP. XX.

V. 1. Καὶ ἐγένετο] Cant. Ἐγένετο δέ. ib. ἐκείνων] Cant. Lin. Nov. 1. Magd. Steph. 2. 4. 8. deest. ib. ἱερεῖς] Ita Steph. 3. 4. 6. 7. 12. Cant. Bib. Wech. quidam ἀρχιερεῖς. v. 2. λέγοντες] Cant. Steph. 2. deest. ib. ἢ] Cant. καί. v. 3. ἐρωτήσω] Cant. ἐπερωτήσω. ib. ϗ εἴπατέ] Cant. ὃν εἴπατέ. March. Velef. Gon. ϗ ἀποκρίθητέ. v. 5. συνελογίσαντο] Mont. Lin. Nov. 1.

διελογίζοντο. Magd. διελογίσαντο. v. 6. Ἐὰν δὲ] Cant. Καὶ ἐάν. ib. ἐξ] Cant. ἀπὸ τῶν. ib. πᾶς &c.] Cant. λιθάσει ἡμᾶς ὁ λαὸς ἅπας. ib. πεπεισμένος &c.] Cant. πεπεισμένοι γάρ εἰσι. ib. εἶναι] Cant. γεγονέναι. v. 7. εἰδέναι] Cant. εἰδέναι αὐτοὺς τό. v. 9. Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν] Cant. Ἔλεγε δέ. ib. τις] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Magd. Lin. Nov. 1. deest. ib. γεωργοῖς, ϗ] Cant. γεωργοῖς, αὐτὸς δέ. v. 10. Καὶ ἐν καιρῷ] Cant. Καιρῷ δέ. ib. οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες] Cant. δείραντες δέ. v. 11. προσέθετο πέμψαι] Cant. ἔπεμψεν. ib. δείραντες] Gon. τύψαντες. v. 12. προσέθετο πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ] Cant. τρίτον ἔπεμψε. ib. ἐξέβαλον] Cant. ἐξαπέστειλαν κενόν. v. 13. Εἶπε δὲ] Cant. Ὁ δὲ & ponit εἶπε post ἀμπελῶνος. ib. ἴσως] Cant. τυχόν. ib. ἰδόντες] Cant. deest. v. 14. οἱ γεωργοὶ] Cant. March. Velef. deest. ib. ἑαυτοὺς] Cant. ἀλλήλους. ib. δεῦτε] March. Velef. deest. v. 15. αὐτὸν] Mont. Goog. deest. ib. αὐτοῖς] Cant. deest. v. 16. τούτους] Cant. deest. ib. ἀκούσαντες δὲ] Cant. οἱ δὲ ἀκούσαντες. v. 19. ἐζήτησαν] Cant. March. Velef. Steph. 2. 4. 5. ἐζήτουν. ib. ϗ ἐφοβήθησαν] Cant. ἐφοβήθησαν δέ. ib. τὸν λαὸν] Mont. Lin. Nov. 1. Em. Goog. Magd. Bodl. 1. Steph. 6. 7. 9. 12. 14. Comp. deest. ib. ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ] Bodl. 1. desunt. ib. εἶπε] Cant. εἴρηκε, & ponit ante τὴν. v. 20. παρατηρήσαντες] Cant. ἀποχωρήσαντες. ib. εἶναι] Cant. deest. ib. λόγου] Cant. λόγων. Bib. Wech. al. λόγων. al. λόγοις. ib. τῇ ἀρχῇ ϗ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος] Cant. τῷ ἡγεμόνι. v. 21. οὐ] Cant. Steph. 2. οὐδενός. v. 23. Κατανοήσας] Cant. Ἐπιγνούς. ib. πανουργίαν] Cant. πονηρίαν. ib. πειράζετε] Gon. addit ὑποκριταί. ib. ἐπιδείξατε] Cant. δείξατε. ib. δηνάριον] Cant. τὸ νόμισμα. Mont. Magd. Bodl. 1. Gon. Steph. 3. 4. 5. 8. δηνάριον· οἱ δὲ ἔδειξαν· καὶ εἶπε. v. 25. Ὁ δὲ εἶπεν] Cant. εἶπε δέ. ib. τοίνυν] Cant. τὰ τοῦ. Em. οὖν. v. 26. καὶ οὐκ ἴσχυσαν] Cant. ϗ οὐκ ἴσχυσαν δέ. ib. ἐπιλαβέσθαι &c.] Cant. αὐτοῦ ῥήματος ἐπιλαβεῖν. v. 27. ἀντιλέγοντες] Cant. λέγοντες. v. 28. ἀποθάνῃ] Cant. ἀποθάνῃ ἄτεκνος. ib. ϗ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ] Cant. desunt. v. 29. Ἑπτὰ &c.] Cant. Ἦσαν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί. v. 30.] Hic versus deest in Cant. v. 31. Καὶ &c.] Cant. Καὶ ὁ δεύτερος ϗ ὁ τρίτος ὡσαύτως οἱ ἑπτά. ib. ἑπτὰ] Lin. Nov. 1. deest. ib. οὐ κατέλιπον τέκνα] Cant. οὐκ ἀφῆκαν τέκνον. ib. τέκνα] March. Velef. σπέρμα. v. 32. δὲ πάντων] Cant. desunt. Gon. πάντων. v. 33. ἐν usque ad οἱ] Gon. desunt. ib. γίνεται] Cant. March. Velef. Steph. 8. ἔσται. v. 34. Καὶ ἀποκριθεὶς] Cant. desunt. ib. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Cant. πρὸς αὐτούς. ib. γαμοῦσι &c.] Cant. γεννῶνται ϗ γεννῶσι, γαμοῦσι καὶ γαμοῦνται. v. 35. τοῦ ἐκ] Cant. τῶν. v. 36. δύνανται] Cant. μέλλουσι. ib. ϗ υἱοί εἰσι τοῦ θεοῦ] Cant. τῷ θεῷ. ib. ὄντες] Magd. γεγονότες. v. 37. ϗ Μωσῆς ἐμήνυσεν] Cant. Μωυσῆς ἐδήλωσεν. v. 40. δὲ] Magd. γάρ. ib. λέγουσι] Bib. Wech. al. λέγουσί τινες. v. 42. εἶπεν ὁ] Cant. λέγει. v. 43. ἂν θῶ] Cant. τιθῶ. ib. ὑποπόδιον] Cant. ὑποκάτω. v. 44. καλεῖ] Cant. λέγει. v. 45. αὐτοῦ] Cant. αὐτῶν. v. 47. κατεσθίουσι] Cant. κατέσθοντες. ib. προσεύχονται] Cant. προσευχόμενοι.

CAP. XXI.

V 2. ἐκεῖ] Cant. deest. ib. λεπτὰ] Cant. λεπτά, ὅ ἐστι κοδράντης. v. 4. περισσεύοντος αὐτοῖς] Bib. Wech. al. περισσεύματος αὐτῶν. ib. ἔβαλε] Steph. 9. 14. addunt, ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. v. 6. ἃ] Cant. Bib. Wech. al. deest. ib. λίθῳ] Cant. λίθῳ ἐν τοίχῳ ὧδε. v. 7. αὐτοὶ] Cant. αὐτὸν οἱ μαθηταί. ib. ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι] Cant. τῆς σῆς ἐλεύσεως. v. 9. πτοηθῆτε] Cant. φοβηθῆτε. v. 10. Τότε λέγει αὐτοῖς] Cant. desunt. ib. ἔθνος] Cant. γὰρ ἔθνος. v. 13. δὲ] Cant. deest. v. 14. εἰς τὰς καρδίας] Cant. ἐν ταῖς καρδίαις. ib. ὑμῶν] Lin. deest. v. 15. ἀντειπεῖν οὐδὲ] Cant. desunt. Goog. Bodl. 1. Nov. 1. ἀντειπεῖν ἤ. v. 20. γνῶτε] Cant. γνώσεσθε. v. 21. ἐκχωρείτωσαν] Cant. μὴ ἐκχωρείτωσαν. v. 23. δὲ] Cant. deest. ib. θηλαζούσαις] Cant. θηλαζομέναις. 24. ἄχρι usque ad finem versus] Gon. desunt. pro ἄχρι Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἄχρις οὗ. ib. καιροὶ ἐθνῶν] Cant. desunt. v. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Cant. καὶ ἀπορία. v. 26. τῶν οὐρανῶν] Cant. αἱ ἐν τῷ οὐρανῷ. v. 27. μετὰ &c.] Cant. ϗ δυνάμει πολλῇ ϗ δόξῃ. v. 28. ϗ ἐπάρατε] Desunt in textu Cant. sed habentur in margine. ib. ὑμῶν] Cant. deest. v. 30. ἤδη βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν] Cant. τὸν καρπὸν αὐτῶν. March. Velef. ἤδη ἐξ ἑαυτῶν. v. 31. γινόμενα] Cant. deest. v. 32. ὅτι] Gon. Lin. Nov. 1. deest. ib. ἂν] Cant. ταῦτα. v. 33. παρέλθωσι bis] Cant. utrobique παρελεύσονται. v. 34. δὲ] Gon. Cant. deest. v. 35. πάντας] Cant. deest. v. 36. οὖν] Cant. δέ. ib. καταξιωθῆτε] Magd. Bib. Wech. al. κατισχύσητε. ib. ταῦτα] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deest. ib. σταθῆναι] Cant. στήσεσθε. v. 37. τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος] Cant. deest.

CAP. XXII.

V. 2. Καὶ ἐζήτουν οἱ] Cant. Οἱ δὲ, & ponit ἐζήτουν post γραμματεῖς. ib. ἀνέλωσιν] Cant. ἀπολέσωσιν. ib. γὰρ] Cant. δέ. v. 3. ἐπικαλούμενον] Cant. Magd. καλούμενον. ib. τοῦ ἀριθμοῦ] March. Velef. deest. v. 4. ϗ τοῖς στρατηγοῖς τὸ] Cant. desunt. ib. αὐτοῖς] Cant. deest. v. 5. ἀργύριον] Mont. Steph. 3. 6. 14. ἀργύρια. v. 6. ἐξωμολόγησε] Cant. ὡμολόγησε. Magd. συνεξωμολόγησε. ib. αὐτοῖς] Cant. deest. v. 9. εἶπον] Cant. εἶπαν, ut sæpius. v. 10. αὐτοῖς] Cant. deest. ib. εἰσελθόντων ··· εἰς τὴν πόλιν] Cant. εἰσερχομένων ···· ἐν τῇ πόλει. ib. συναντήσει] Cant. ἀπαντήσει. v. 11. σοι] Cant. deest. v. 12. ἀνώγεον μέγα] Cant. ἀνάγαιον οἶκον, in Lat. *superiorem domum*. v. 13. εἴρηκεν αὐτοῖς] Cant. εἰρήκει αὐτὸς, in Lat. *dixerat illis*. v. 14. δώδεκα] Cant. deest. v. 16. ὅτι] Cant. deest. ib. οὐ μὴ φάγω ἐξ] Cant. μὴ φάγομαι ἀπ'. ib. πληρωθῇ] Cant. καινὸν βρωθῇ, in Lat. *novum edatur*. v. 17. τοῦτο, ϗ] Cant. ϗ deest. v. 18. ὅτι] Cant. ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 19. τὸ ὑπὲρ usque ad finem versus 20.] Cant. desunt. v. 20. αἵματι] Lin. Bodl. 1. ὀνόματι. ib. ἐκχυνόμενον] March. Velef. ἐκχυθησόμενον. v. 21. μετ' ἐμοῦ] Cant. Magd. deest. v. 22. ϗ ὁ μὲν] Cant. Ὅτι μὲν ὁ. ib. τῷ ἀνθρώπῳ] Cant. deest. v. 23. Καὶ αὐτοὶ] Cant. Αὐτοὶ δέ. ib. ἐξ αὐτῶν] Cant. deest. v. 34. αὐτῶν δοκεῖ εἶναι] Cant. τίς ἂν εἴη. v. 25. αὐτῶν posterius] Cant. deest. v. 26. νεώτερος] Cant. μικρότερος. v. 27. Τίς usque ad οὐχὶ] Cant. desunt. ib. οὐχὶ] Cant. μᾶλλον ἤ. in Lat. *magis quam qui recumbit*. ib. οὐχὶ usque ad finem versus] Magd. desunt. ib. ἐγὼ &c.] Cant. ἐγὼ γὰρ ἐν μέσῳ ὑμῶν ἦλθον. ib. ὡς] Cant. οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμενος, ἀλλ' ὡς. v. 28. Ὑμεῖς δὲ] Cant. Καὶ ὑμεῖς. ib. ἐστε &c.] Cant. ηὐξήθητε ἐν τῇ διακονίᾳ μου ὡς ὁ διακονῶν, in Lat. *crevistis in ministerio meo sicut qui ministrat*. v. 29. μου] Cant. deest. v. 30. ἐν τῇ βασιλείᾳ μου] Magd. Em. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. desunt. In Cant. μου deest. ib. θρόνων] Cant. δώδεκα θρόνοις. Gon. Steph. 16. δώδεκα θρόνων. v. 31. κύριος, Σίμων] March. Velef. κύριος Σίμωνι. v. 32. ϗ σύ ποτε ἐπιστρέψας] Cant. σὺ δὲ ἐπίστρεψον καί. v. 33. αὐτῷ] Gon. deest. ib. κύριε] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. v. 34. πρὶν ἢ] Cant. ἕως ὅτου. March. Velef. Steph. 3. 5. 12. ἕως οὗ. ib. τρὶς] Cant. τρίς με. v. 36. εἶπεν οὖν αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἀράτω] Cant. Steph. 2. ἀρεῖ. ib. πωλησάτω ··· ἀγορασάτω] Cant. Mont. Goog. Nov. 1. Comp. Steph. 4. 6. 7. 9. 12. 14. πωλήσει ··· ἀγοράσει. v. 37. ὑμῖν] Cant. deest. ib. ἔτι] Cant. Gon. deest. ib. τελεσθῆναι] Lin. πληρωθῆναι. ib. γὰρ τὰ] Cant. τό. v. 38. ἱκανόν ἐστι] Cant. ἀρκεῖ. v. 39. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 40. εἰσελθεῖν] Cant. εἰσέλθητε. v. 41. Καὶ αὐτὸς] Cant. Αὐτὸς δέ. ib. ἀπεσπάσθη] Cant. ἀπεστάθη, in Lat. *recessit*. v. 42. εἰ &c.] Cant. invertit membra hujus versus. ib. παρενεγκεῖν] Cant. Lin. Bodl. 1. March. Velef. Steph. 2. 5. παρένεγκε. v. 43. αὐτῷ] Bodl. 1. deest. ib. ἄγγελος] Nov. 1. Mont. ἄγγελος κυρίου. v. 45. πρὸς] Cant. Mont. Nov. 1. ἐπί. ib. μαθητὰς] Bodl. 1. μαθητὰς αὐτοῦ. v. 46. τί] Cant. deest. v. 47. ὄχλος] Cant. ὄχλος πολύς. ib. λεγόμενος] Cant. καλούμενος. ib. Ἰούδας] Cant. Ἰούδας Ἰσκαριώθ. ib. προήρχετο αὐτῶν] Cant. Lin. Bodl. 1. προῆγεν αὐτούς. ib. ϗ usq; ad finem versus] Cant. ϗ ἐγγίσας ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν. ib. αὐτὸν] Cant. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt τοῦτο γὰρ σημεῖον ἐδεδώκει αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν. v. 49. ἐσόμενον] Cant. γενόμενον. ib. αὐτῷ κύριε] Cant. τῷ κυρίῳ. v. 50. οὖς] Cant. ὠτίον, in Lat. *auriculam*. ib. ἁψάμενος &c.] Cant. ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, ϗ ἀπεκατεστάθη τὸ οὖς αὐτοῦ. v. 52. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deest. ib. παραγενομένους] Gon. ἐλθόντας. ib. ἱεροῦ] Cant. λαοῦ. ib. ἐξεληλύθατε] Cant. ἐξήλθατε. Gon. Lin. Magd. ἐξήλθετε. ib. ξύλων] Gon. ξύλων συλλαβεῖν. v. 53. μεθ' ὑμῶν] Gon. deest. v. 54. ϗ εἰσήγαγον αὐτὸν] Cant. March. Velef. desunt. In Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτὸν deest. ib. ἠκολούθει] Cant. ἠκολούθει αὐτῷ ἀπό. v. 55. Συγκαθισάντων αὐτῶν] Cant. περικαθισάντων. ib. ὁ ··· ἐν μέσῳ] Cant. ϗ ὁ ··· μετ'. ib. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν θερμαινόμενος, in Lat. *calfaciens se*. v. 57. αὐτὸν] Cant. Magd. deest. sed in Lat. Cant. *eum*. ib. γύναι] Cant. deest. v. 58. ἔφη, ϗ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ] Cant. εἶπε τὸ αὐτό. ib. Πέτρος] Cant. deest. v. 60. ὃ] Cant. τί. v. 61. Καὶ στραφεὶς] Cant. Στραφεὶς δέ. ib. κύριος] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἰησοῦς. ib. ὁ Πέτρος ··· ὅτι] Cant. desunt. ib. ἀπαρνήσῃ] Steph. 3. 5. 8. Σήμερον ἀπαρνήσῃ. ib. τρὶς] Cant. addit μὴ εἰδέναι με. v. 62. ὁ Πέτρος] Cant. Gon. Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. v. 63. Καὶ οἱ] Cant. Οἱ δέ. ib. τὸν Ἰησοῦν] Cant. αὐτόν. ib. δέροντες] Cant. deest. v. 64. αὐτὸν &c.] Steph. 3. αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἐπηρώτων. ib. ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες] Cant. ἔλεγον. v. 65. ἕτερα] Cant. ἄλλα. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτοὺς, sed Lat. *eum*. v. 67. εἰ] Cant. deest. ib. εἰπὲ ἡμῖν] Mont. desunt. ib. εἶπε δὲ] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. Em. ϗ εἶπεν. v. 68. δὲ ϗ] Cant. desunt. v. 69. νῦν] Cant. νῦν δέ. v. 70. οὖν] Cant. deest. ib. πρὸς αὐτοὺς ἔφη] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. v. 71. μαρτυρίας] Cant. μαρτύρων. ib. αὐτοὶ] Cant. deest. ib. ἠκούσαμεν] Lin. ἠκούσατε.

CAP. XXIII.

V. 1. ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν] Cant. ἀναστάντες. v. 2. ἔθνος] Cant. Gon. Goog. Lin. Steph. 3. 5. 8. ἔθνος ἡμῶν. ib. λέγοντα] Cant. λέγοντα δέ. v. 3. ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη] Cant. ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων. ib. ἔφη] Gon. εἶπε. v. 5. ὅτι] Cant. deest. v. 6. Γαλιλαῖος] Cant. ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, & ponit ante ὁ. v. 7. Καὶ ἐπιγνοὺς] Cant. ἐπιγνοὺς δέ. Gon. Καὶ γνούς. ib. πρὸς &c.] Cant. τῷ Ἡρώδῃ ὄντι αὐτῷ. ib. ταύταις] Cant. ἐκείναις. v. 8. Ἰησοῦν] Bodl. 1. Χριστόν. ib. ἐξ ἱκανοῦ] Lin. ἐξ ἱκανοῦ χρόνου. Cant. ἐξ ἱκανῶν χρόνων, & ponit post αὐτόν. ib. πολλὰ] Cant. Gon. deest. ib. γινόμενον] Gon. deest. v. 11. αὐτὸν] Gon. deest. ib. σὺν] Em. ϗ ἐμπαίξας σύν. ib. Πιλάτῳ] Cant. Πιλάτῳ· ὄντες δὲ ἐν τῇ ἀηδίᾳ, in Lat. *Cum essent autem in lite*. v. 12. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε] Cant. ἐγένοντο φίλοι, & ponit post Ἡρώδης. v. 13. τὸν] Cant. πάντα τόν. v. 14. προσηνέγκατε] Cant. κατηνέγκατε. ib. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ] Cant. κἀγὼ δέ. ib. ἐν τῷ &c.] Cant. αἴτιον ἐν αὐτῷ. ib. ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.] Cant. deest. v. 15. ἰδοὺ] Cant. deest. ib. ἀνέπεμψα &c.] Steph. 3. 5. 14. ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς. v. 17.] Hunc versum Cant. postponit versui 19. v. 18. αἶρε τοῦτον] Bis ponitur in Cant. v. 22 οὖν. Cant. δέ. ib. προσεφώνησεν] Cant. addit αὐτούς. Steph. 2. 8. προσεφώνησεν αὐτοῖς. v. 21. ἐπεφώνουν] Cant. ἔκραξαν. ib. λέγοντες] Cant. deest. ib. σταύρωσον bis] Cant. utrobique σταυροῦ. v. 22. πρὸς αὐτοὺς] Magd. αὐτοῖς. ib. οὐδὲν αἴτιον] Cant. οὐδεμίαν αἰτίαν. Steph. 6. 8. οὐδὲν ἄξιον. ib. εὗρον] Cant. εὑρίσκω. ib. αὐτὸν] Em. deest. v. 23. ϗ τῶν ἀρχιερέων] March. Velef. Steph. 8. desunt. v. 25. αὐτοῖς] Cant. Steph. 4. 7. 12. Comp. Gon. Em. Goog. Magd. deest. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τὸν Βαραββᾶν, ut & Mont. ib. διὰ στάσιν ϗ φόνον] Cant. ἕνεκα φόνου. v. 26. Καὶ ὡς] Cant. ὡς δέ. ib. αὐτὸν] Gon. αὐτὸν οἱ στρατιῶται. ib. Σίμωνος &c.] Cant. τινὰ Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον. v. 27. πολὺ] Cant. deest. ib. γυναικῶν] Cant. γυναῖκες. v. 28. ἐπ' ἐμὲ] Cant. ἐμέ, μηδὲ πενθεῖτε. ib. πλὴν ἐφ'] Cant. ἀλλ'. ib. ἐπὶ] Cant. deest. v. 29. ἰδοὺ ἔρχονται] Cant. ἐλεύσονται. ib. ἐθήλασαν] Cant. ἐξέθρεψαν. v. 32.] Hic versus deest in Magd. v. 33. ἀπῆλθον] Cant. ἦλθαν. ib. καλούμενον] Lin. Bodl. 1. λεγόμενον. ib. κρανίον] Nov. 1. κρανίου. v. 34. Ὁ δὲ usque ad διαμεριζόμενοι] Cant. desunt, sed recentiore manu ascribuntur margini. ib. διαμεριζόμενοι ··· ἔβαλον] Cant. διεμερίζοντο ··· βαλόντες. v. 35. θεωρῶν] Cant. ὁρῶν. March. Velef. προσδεχόμενος. ib. ἐξεμυκτήριζον δὲ] Cant. ἐμυκτήριζον δὲ αὐτόν. Gon. addit αὐτόν. ib. καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς] Cant. desunt. ib. λέγοντες] Cant. ϗ ἔλεγαν αὐτῷ. ib. ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν] Cant. ἔσωσας, σεαυτὸν σῶσον. ib. εἰ &c.] Cant. εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰ Χριστὸς εἶ ὁ ἐκλεκτός. v. 36. ϗ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ] Cant. ὄξος τε προσέφερον. v. 37. Καὶ] Cant. deest. ib. εἰ σὺ εἶ ὁ] Cant. Χαῖρε ὁ. ib. σῶσον σεαυτὸν] Cant. περιτιθέντες αὐτῷ ϗ ἀκάνθινον στέφανον. v. 38. γεγραμμένη ··· ϗ ··· καὶ] Cant. ἐπιγεγραμμένη. ib. οὗτός ἐστιν] Cant. ponit post Ἰουδαίων. v. 39. κρεμασθέντων] Cant. deest. ib. λέγων usque ad finem versus] Cant. desunt. v. 40. οὐδὲ] Cant. ὅτι οὐ. v. 41. μὲν] Cant. ἐσμέν, ϗ ἡμεῖς μέν. in Lat. *& nos sumus, & nos quidem juste*. ib. ἄτοπον] Cant. Steph. 2. πονηρόν. ib. οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἐποίησε] Gon. desunt. v. 42. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ] Cant. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν κύριον εἶπεν αὐτῷ. ib. ὅταν &c.] Cant. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεώς σου, in Lat. *in die adventus tui*. v. 43. Καὶ &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἐπιπλήσσοντι in Lat. ··· *qui objurgat*. ib. ἀμὴν λέγω σοι] Cant. θάρσει. v. 44. Ἦν δὲ] Cant. Καὶ ἦν. v. 45. Καὶ ἐσκοτίσθη] Cant. Ἐσκοτίσθη δέ. ib. ϗ usque ad finem versus] Cant. desunt, sed habentur post versum 46. v. 46. παραθήσομαι] Cant. παρατίθημι. March. Velef. Steph. 2. 3. παρατίθεμαι 6. 9.

πας

μαι. in Lat. Cant. *commendo*. ib. ϗ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν] Em. desunt. ταῦτα] Cant. τοῦτο δέ. v. 47. Ἰδὼν δὲ ὁ] Cant. Καὶ ὁ. ib. τὸ γενόμενον] φωνήσας. v. 48. ὄχλοι &c.] Cant. ἐπὶ θεωρίᾳ ὄχλοι θεωρήσαντες. ib. ἑαυτῶν] Cant. τὰ στήθη ϗ τὰ μέτωπα, ὑπέστρεφαν, in Lat. *pectora & frontes, rever*tur. v. 49. μακρόθεν] Cant. ἀπὸ μακρόθεν. v. 50. ἀνὴρ] Cant. deest. v. 51. ξει] March. Veleſ. ταῖς πράξεσιν. ib. ϗ αὐτὸς] Cant. Bodl. 1. desunt. Οὗτος] Cant. Καί. v. 53. αὐτὸ prius] Cant. deest. ib. αὐτὸ σινδόνι] τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν σινδόνι. ib. ἔθηκεν αὐτὸ] Cant. ἔθηκαν αὐτόν. Mont. ἔθετο. Nov. 1. ἔθηκεν. ib. μνήματι λαξευτῷ] Cant. μνημείῳ λελαξευμένῳ. κείμενος] Cant. addit, ϗ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκε μνημείῳ λίθον ὃν μόγις εἴκοσι Gon. addit, ϗ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. v. 54. usque ad finem versus] Cant. Ἦν δὲ ἡμέρα προσαββάτου. ib. ϗ] Gon. ἡ. Em. Goog. Lin. Nov 1. Bodl. 1. Comp. Steph. omn. deest. v. 55. Κατακολουθήσασαι &c.] Cant. Κατηκολούθησαν δὲ δύο γυναῖκες. ib. ϗ] Mont. Goog. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. ἐκ … ἐθεάσαντο] Cant. ἀπὸ … ϗ ἐθεάσαντο. ib. μνημεῖον] Cant. μνῆμα αὐτοῦ. ib. ϗ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ] Cant. desunt. v. 56. κατὰ τὴν ἐντολήν] Cant. desunt.

CAP. XXIV.

V. 1. Τῇ δὲ μιᾷ] Cant. Μιᾷ δέ. ib. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. ib. ἦλθον] Cant. ἤρχοντο. ib. ἀρώματα] Cant. deeſt. ib. αὐταῖς] Cant. addit, ἐλογίζοντο δὲ ἐν ἑαυταῖς τίς ἄρα ἀποκυλίσει τὸν λίθον. v. 2. Εὗρον δὲ] Cant. σαι δὲ εὗρον. v. 3. Καὶ εἰσελθοῦσαι] Cant. Εἰσελθοῦσαι δέ. ib. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ] Cant. desunt. v. 4. διαπορεῖσθαι] Cant. ἀπορεῖσθαι. ib. τούτου] Cant. ib. ϗ ἰδοὺ] Cant. ἰδού. ib. ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις] Cant. March. Veleſ. ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ. v. 5. Ἐμφόβων &c.] Cant. Ἔνφοβοι δὲ γενόμεναι ἔκλιναν τὰ ib. εἶπον] Cant. οἱ δὲ εἶπαν. v. 6. οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη] Cant. ib. μνήσθητε ὡς] Cant. μνήσθητε δὲ ὅσα. v. 7. λέγων] Cant. Mont. Nov. 1. deeſt. ib. ἁμαρτωλῶν] Cant. deeſt. v. 9. ἀπὸ τοῦ μνημείου] Cant. v. 10. Ἦσαν δὲ] Cant. Gon. desunt. ib. ἔλεγον] Cant. ἔλεγαν. v. 11. Cant. ταῦτα. v. 12.] Hic verſus deeſt in Cant. v. 13. Καὶ ἰδοὺ … ἦ Cant. Ἦσαν δέ. ib. ᾧ ὄνομα] Cant. ὀνόματι. ib. Ἐμμαοὺς] Cant. Οὐλαμμαοὺς, in Lat. *Vlammaus*. v. 14. Καὶ αὐτοὶ] Cant. desunt. ib. ὡμίλουν &c.] ὡμίλουν δὲ πρὸς ἑαυτούς. v. 15. αὐτὸς] Cant. deeſt. v. 17. Εἶπε δὲ πρὸς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἀλλήλοις] Cant. ἑαυτούς. ib. καί ἐστε] Cant. deest. Bib. Wech. al. καὶ ἔστησαν. v. 18. ϗ οὐκ] Cant. οὐκ. v. 19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς] Cant. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ib. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ] Cant. desunt. ib. ἐναντίον] Cant. ἐνώπιον. v. 21. σὺν] Cant. ἦν. ib. ταύτην] Cant. deeſt. ib. ἐγένετο] Cant. γέγονεν. v. 22. ἐξ ὑμῶν] Cant. deeſt. v. 24. εἶδον] Cant. οὐκ εἴδομεν. v. 25. Καὶ αὐτὸς] Cant. Ὁ δέ. ib. τοῦ πιστεύειν] Cant. deeſt. v. 26. Οὐχὶ] Cant. Ὅτι, in Lat. *Quod*. v. 27. ἀρξάμενος ἀπὸ] Cant. ἦν ἀρξάμενος. ib. πάσαις] Cant. deeſt. v. 28. προσεποιεῖτο] Steph. 2. 8. προσεποιήσατο. v. 29. ἐστὶ] Cant. deeſt. ib. ϗ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. ib. τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς] Cant. μεῖναι μετ' αὐτῶν. March. Veleſ. σὺν αὐτοῖς. v. 31. Αὐτῶν &c.] Cant. λαβόντων δὲ αὐτῶν τὸν ἄρτον ἀπ' αὐτοῦ ἠνοίγησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. v. 32. Καὶ] Cant. Οἱ δέ. ib. ἀλλήλους] Cant. ἑαυτούς. ib. καιομένη] Cant. Steph. 2. κεκαλυμμένη. ib. ἦν ἐν ἡμῖν] Cant. desunt. ib. ϗ ὡς διήνοιγεν] Cant. ὡς ἤνοιγεν. v. 33. ἀναστάντες] Cant. ἀναστάντες λυπούμενοι. v. 35. ὡς] Cant. ὅτι. v. 36. αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη] Cant. αὐτὸς ἐστάθη. Lin. Nov. 1. Mont. ϗ αὐτὸς ἔστη. ib. ϗ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν] Cant. desunt. v. 37. Πτοηθέντες δὲ] Cant. Αὐτοὶ δὲ πτοηθέντες. ib. πνεῦμα] Cant. φάντασμα. v. 38. Καὶ] Cant. Ὁ δέ. ib. διατί] Cant. ἱνατί. ib. ταῖς καρδίαις] Cant. τῇ καρδίᾳ. v. 39. με] Cant. deeſt. ib. ὅτι] Cant. τό. ib. θεωρεῖτε] Cant. βλέπετε. v. 40.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. ἐπέδειξεν] Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔδειξεν. v. 41. αὐτοῖς] Cant. deeſt. v. 42. Οἱ δὲ] Cant. Καί. ib. ϗ ἀπὸ μελισσίου κηρίου] Cant. desunt. v. 43. λαβὼν] March. Veleſ. φαγών. ib. ἔφαγεν] March. Veleſ. τὸ περισσεῦον λαβὼν ἔδωκεν αὐτοῖς. v. 44. Εἶπε δὲ] Cant. Καὶ εἶπε. ib. λόγοι] Cant. λόγοι μου. ib. ἔτι ὢν] Cant. ἐν ᾧ ἤμην, in Lat. *cum eſſem*. ib. Μωσέως] Lin. deeſt. v. 46. ϗ οὕτως ἔδει] Cant. desunt. ib. ἐκ νεκρῶν] Cant. deeſt. v. 47. εἰς πάντα] Cant. ὡς ἐπὶ πάντα. ib. ἀρξάμενον] Cant. March. Veleſ. Bib. Wech. al. ἀρξαμένων. v. 48. Ὑμεῖς δὲ] Cant. Καὶ ὑμεῖς, ſed in Lat. *Vos autem*. ib. ἐστε] Cant. deeſt. v. 49. ἰδοὺ] Cant. deeſt. ib. τοῦ πατρὸς … Ἱερουσαλὴμ] Cant. desunt. ib. οὗ] Cant. ὅτου. v. 50. ἕως εἰς] Cant. πρός. ib. ϗ ἐπάρας] Cant. ἐπάρας δέ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 51. διέστη] Cant. ἀπέστη. ib. ϗ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανὸν] Cant. desunt. v. 52. προσκυνήσαντες αὐτὸν] Cant. desunt. v. 53. ϗ εὐλογοῦντες] Cant. desunt. ib. ἀμὴν] Cant. deeſt.

Ad finem habentur in Goog. Τέλος τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου.
Ἐξεδόθη τοῦτο μετὰ χρόνους ιε'. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

EVANGELIUM ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

rſ. 2.] Hic verſus deeſt in Em. & Bodl. 1. v. 3. οὐδὲ ἓν] Cant. οὐδέν. Steph. 3. hoc modo diſtinguuntur, οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ &c. v. 4. prius] Cant. ἐστίν. ib. αὐτό. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. αὐτόν. v. 6. ὄνομα] nt. ἦν ὄνομα. v. 12. δὲ] Cant. deeſt. v. 13. ἐκ θελήματος σαρκὸς] Trit. nt. v. 14. πλήρης] Cant. Steph. 2. 4. πλήρη. v. 16. Καὶ ἐκ] Cant. Ὅτι ib. ἡμεῖς πάντες] Hinc uſque ad ῥαββὶ ὃς v. 26. cap. 3. Græcus textus deſideratur. v. 21. ϗ λέγει, οὐκ εἰμὶ] Gon. Em. καὶ ἀπεκρίθη, οὔ. ib. ὁ ue ad finem verſus] Em. deſunt. v. 22. Εἶπον οὖν αὐτῷ] Gon. deſunt. τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ] Trit. deſunt. v. 25. αὐτὸν] Magd. deeſt. v. 26. Steph. 5. 14. ὑμᾶς ἐν. v. 27. ἐγὼ] Gon. deeſt. ib. εἰμὶ ἄξιος] Magd. ib. ὑποδήματος] Steph. 5. addit ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ v. 28.] Hic verſus deeſt in Trit. ib. Βηθαβαρᾷ] Steph. omn. Βη- v. 29. ὁ Ἰωάννης] Gon. Magd. deeſt. v. 31. ἐγὼ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 36. θεοῦ] Gon. addit, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. v. 37. αὐτοῦ] deeſt. v. 39. ἴδετε] Steph. 8. ὄψεσθε. v. 40. παρὰ Ἰωάννου, ϗ ἀκολουθη-] Em. deſunt. v. 41. πρῶτος] March. Veleſ. Steph. 3. 14. πρῶτον. Ἰωνᾶ] Steph. 8. Ἰωάννου. v. 43. ὁ Ἰησοῦς] Mont. Goog. Em. Lin. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. αὐτῷ] Magd. Bodl. 1. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. v. 48. γι-] March. Veleſ. ἔγνως. v. 50.] Hic verſus deeſt in Trit. v. 51. Καὶ αὐτῷ] Mont. Lin. Nov. 1. deſunt.

CAP. II.

V. 3. ὑστερήσαντος] Gon. ὑστερήσαντες. v. 4. Λέγει] Gon. Καὶ λέγει. v. 6. Magd. deeſt. v. 10. πρῶτον] Bodl. 1. deeſt. ib. τότε] Magd. deeſt. v. ἔμειναν] Mont. Lin. Nov. 1. ἔμεινεν. v. 14. ϗ πρόβατα uſque ad ϗ τῶν ιστῶν v. 16.] Gon. deſunt. v. 15. φραγέλλιον] March. Veleſ. Steph. 8. φραγέλιον. ib. σχοινίων] Comp. Bib. Wech. omnes antiqui, σχοινίου. v. 17.] Steph. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. καταφάγεται. v. 22. ἔλεγε] Lin. 1. ἔλεγεν αὐτοῖς. v. 23. αὐτοῦ] Bodl. 1. deeſt. v. 24. πάντας] Bodl. 1. Bib. Wech. al. πάντα. v. 25. τὶς] Trit. deeſt. ib. ἐν] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἦν ἐν.

CAP. III.

V. 1. αὐτῷ] Mont. Steph. 4. deeſt. v. 2. τὸν Ἰησοῦν] Gon. Em. Trit. gd. αὐτόν. v. 3. ὁ Ἰησοῦς] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 5. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι] nt. Nov. 1. deſunt. ib. ἐὰν] Magd. ὅτι ἐάν. ib. γεννηθῇ] March. Veleſ. γεννηθῇ, ut bis v. præcedenti. v. 9. ταῦτα] Mont. Lin. Nov. 1. ταῦτα v. 16.] Hucuſque defuit textus Lat. in Cant. v. 18. κρίνεται] Cant. *judicabitur*. ib. εἰς τὸ ὄνομα] Cant. Lat. *in nomine*. v. 20. τὰ ἔργα αὐ-] Cant. Lat. *opera ejus de luce*. Bib. Wech. al. additur, ὅτι πονηρά ἐστι, v. 25.] Goog. Em. Magd. Steph. omn. Ἰουδαίου. Cant. Lat. *ad Judæos*. 26.] Hic reddit textus Græcus Cant. v. 27. τοῦ οὐρανοῦ] Mont. Lin. Nov. 1. 1. τῶν οὐρανῶν. v. 28. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 30. ἐμὲ] Magd. Trit. 1. Bodl. 1. ἐμὲ δέ. v. 31. ὁ ὢν ἐκ] Cant. ὁ δὲ ὢν ἀπό. ib. ἐπάνω πάντων Καὶ] Cant. deſunt. v. 32. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 36. Ὁ] Cant. Ἵνα ὁ.] Magd. Bib. Wech. al. μενεῖ.

CAP. IV.

V. 1. Κύριος] Cant. Mont. Goog. March. Veleſ. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. , ut & ed. Comp. v. 3. Ἰουδαίαν] Cant. Em. Bodl. 1. Ἰουδαίαν ib. πάλιν] Trit. Magd. Mont. Goog. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. Ἔρχεται] Trit. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς. v. 6. ὡσεὶ] Cant. ὡς. March. Veleſ. δὲ v. 7. Ἔρχεται] Em. Καὶ ἔρχεται. v. 9. οὖν] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. deeſt. ib. οὔσης] Cant. deeſt. ib. οὐ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 14. Ὃς δ' ἂν πίῃ] Cant. Ὁ δὲ πίνων. ib. οὐ μὴ uſque ad γενήσεται] Gon. deſunt. ib. δώσω] Cant. ἐγὼ δώσω. v. 17. εἶπεν] Gon. εἶπεν αὐτῷ. ib. ἔχω poſterius] Cant. ἔχεις, in Lat. *quia virum non habes*. v. 19. σὺ] Cant. deeſt. v. 23. ὥρα] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 24. Πνεῦμα uſq; ad ἐν] Em. deſunt, ſed recentiori manu in ora libri ſcribuntur. v. 25. οἶδα] Steph. 4. 8. οἴδαμεν. v. 27. εἶπε] Cant. εἶπεν αὐτῷ. ib. ἐθαύμασαν] Steph. 3. ἐθαύμαζον. v. 28. τοῖς ἀνθρώποις] Magd. πολίταις. v. 29. ἐστι] Cant. ἐκεῖνος. v. 30. Ἐξῆλθον οὖν] Cant. Καὶ ἐξῆλθον. In Trit. Lin. Nov. 1. Mont. Gon. Goog. οὖν deeſt. v. 31. δὲ] Cant. deeſt. ib. μαθηταὶ] Mont. Goog. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 33. Ἔλεγον &c.] Cant. Ἔλεγον δὲ ἐν ἑαυτοῖς οἱ μαθηταί. v. 34. ποιῶ] Cant. ποιήσω. ib. τελειώσω] Mont. Bodl. 1. τελέσω. v. 35. ὅτι] Mont. deſunt. In Cant. Em. Lin. ἔτι deeſt, ut & in Steph. 2. 4. 5. 8. Comp. ib. τετράμηνόν] Cant. Gon. Mont. Goog. Em. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. τετράμηνός. v. 36. ἵνα] Bodl. 1. deeſt. v. 38. κεκοπιάκατε … κεκοπιάκασι] Cant. ἐκοπιάσατε … ἐκοπίασαν. v. 42. Τῇ τε] Cant. Τῇ δέ. ib. λαλιὰν] Cant. μαρτυρίαν. v. 43. Καὶ ἀπῆλθεν] Cant. deſunt. v. 45. ἐδέξαντο … Ἱεροσολύμοις] Cant. ἐξεδέξαντο … Ἱερουσαλήμ. ib. ἑορτῇ] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. addunt, Καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. v. 46. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Gon. deeſt. ib. ϗ ἦν] Cant. ἦν δέ. v. 47. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 49. μου] Cant. deeſt. Magd. pro παιδίον habet υἱόν. v. 50. ζῇ· ϗ] Deeſt ϗ in Cant. v. 51. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. ἀπήντησαν] Cant. Magd. ὑπήντησαν. ib. ἀπήγγειλαν λέγοντες] Cant. ἤγγειλαν αὐτῷ. ib. παῖς] Cant. υἱός, ut Trit & Magd. v. 52. οὖν] Gon. δέ. v. 53. ἐκείνῃ] Nov. 1. deeſt. ib. ὥρᾳ] Lin. ὥρᾳ ἰάθη. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. deeſt.

CAP. V.

V. 2. Ἔστι] Bib. Wech. al. Ἦν. ib. ἐπὶ τῇ προβατικῇ] Bib. Wech. al. προβατικὴ, ut etiam in margine Mont. Cant. vero ἐν τῇ προβατικῇ. ib. ἐπιλεγομένη] Cant. λεγομένη. ib. Βηθεσδὰ] Cant. Βηζαθὰ, in Lat. *Belzetha*. March. Veleſ. Βηθσαϊδά. v. 3. ταύταις] Mont. ταύτῃ. ib. κατέκειτο] Cant. ἦν κατέκειντο. ib. πολὺ] Cant. deeſt. ib. ἐκδεχομένων] Cant. Steph. 2. παραλυτικῶν ἐκδεχομένων. Magd. ἀπεκδεχομένων. v. 4.] Hic verſus deeſt in Cant. ib. γὰρ] March. Veleſ. Steph. 3. 9. γὰρ κυρίου. ib. ἐτάρασσε] Comp. Steph. 4. 6. 12. ἐταράσσετο. v. 5. τις] Cant. deeſt. ib. ὀκτὼ] Cant. Gon. Em. Magd. ϗ ὀκτώ. ib. ἀσθενείᾳ] Cant. ἀσθενείᾳ αὐτοῦ, & Steph. 4. 8. v. 6. ἤδη] Bodl. 1. deeſt. v. 7. ἀπεκρίθη] Cant. λέγει. ib. καταβαίνει] Em. addit, ϗ λαμβάνει ἴασιν. v. 8. ἆρον] Cant. ϗ ἆρον. v. 9. εὐθέως] Cant. deeſt. ib. ἦρε] Cant. ἐγερθεὶς ἦρε, in Lat. *ſurgens ſuſtulit*. ib. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ] Cant. deſunt. v. 10. οὐκ] Cant. Lin. Steph. 2. 4. 8. 9. ϗ οὐκ. ib. κράββατον] Cant. Gon. March. Veleſ. κράβατόν σου. March. Veleſ. κράββατόν σου. v. 11. Ἀπεκρίθη] Lin. Bodl. 1. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη. v. 12.] Hic verſus deeſt in Em. & Magd. ſed defectus in Magd. videtur ſignari notula quadam. ib. οὖν] Cant. deeſt. v. 13. Ὁ δὲ ἰαθεὶς] Cant. Ὁ δὲ ἀσθενῶν. ib. ἐστιν] Cant. ἦν. v. 14. εἶπεν] Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. λέγει. v. 15. ὁ] Cant. οὖν ὁ. ib. ἀνήγγειλε] Cant. Gon. ἀπήγγειλε. ib. αὐτὸν] Cant. με, in Lat. *me ſanum*. v. 16. ϗ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. deſunt. v. 17. ἀπεκρίνατο] Cant. ἀπεκρίθη, ut & v. 19. v. 18. Διὰ] Gon. ϗ διά. v. 19. υἱὸς] Cant. υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ib. ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν] Cant. τι ἀφ' ἑαυτοῦ. ib. ποιῇ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ποιήσῃ. v. 20. φιλεῖ] Cant. ἀγαπᾷ. ib. δείκνυσιν] Cant. δεικνύει. ib. ἃ uſque ad ἵνα] Em. deſunt. ib. αὐτὸς ποιεῖ] Cant. ἂν αὐτὸς ποιῇ. ib. δείξει] Cant. δείκνυσιν. v. 24. ὅτι] Cant. deeſt. ib. μεταβέβηκεν] March. Veleſ. μεταβήσεται. v. 25. τοῦ υἱοῦ] Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. In margine autem Lin. habetur. ib. ζήσονται] Cant. ζήσουσιν. v. 26. Ὥσπερ] Cant. Ὡς. ib. πατὴρ] Cant. πατὴρ ὁ ζῶν. v. 28. αὐτοῦ] March. Veleſ. τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. v. 29. ἐκπορεύσονται] Cant. ἐξελεύσονται. ib. πράξαντες] Cant. πράσσοντες. v. 30. πατρὸς] Cant. Trit. Steph. 2. 3. 8. deeſt, ut & in March. Veleſ. v. 32. περὶ ἐμοῦ] Em. με. ib. οἶδα] Cant. οἴδατε, in Lat. *ſcitis*. Mont. Lin. Nov. 1. οἴδαμεν. ib. ἣν] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ ἦν. v. 34. ἀνθρώπου] Cant. ἀνθρώπων. v. 36. Ἐγὼ δὲ] Lin. Ἐγὼ γάρ. ib. τελειώσω] Em. πληρώσω.

Mont. Nov. 1. τελέσω. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. ib. ἀπέσταλκε] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἀπέστειλε. v. 37. αὐτὸς μεμαρτύρηκε] Cant. ἐκεῖνος αὐτὸς μαρτυρεῖ. v. 38. ἀπέστειλεν] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. ἀπέσταλκε. v. 40. ζωὴν] Cant. ζωὴν αἰώνιον. v. 41. ἀνθρώπων] Steph. 3. 4. 5. 6. ἀνθρώπου. v. 44. ἀλλήλων] Steph. 4. 5. Goog. Magd. ἀνθρώπων. ib. ζητεῖτε] Bodl. 1. ζητοῦντες.

CAP. VI.

V. 1. τῆς Γαλιλαίας] Bib. Wech. al. deeſt. ib. τῆς] Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τῆς. Cant. εἰς τὰ μέρη τῆς, in Lat. *in fines Tiberiadis*. v. 2. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἑώρων] Cant. ἐθεώρων. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. v. 3. Ἀνῆλθε δὲ] Cant. Ἀπῆλθεν οὖν. v. 4. Ἦν δὲ ἐγγὺς] Cant. Ἐγγὺς ἦν. v. 5. ὀφθαλμοὺς] Mont. Lin. Nov. 1. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. ib. λέγει] Cant. καὶ λέγει. v. 7. Ἀπεκρίθη] Cant. Ἀποκρίνεται. ib. τι] Cant. deeſt. v. 10. Εἶπε δὲ] Cant. Εἶπεν οὖν. v. 11. Ἔλαβε δὲ] Cant. Ἔλαβεν οὖν. ib. ἄρτους] Cant. Gon. πέντε ἄρτους. ib. τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ] March. Veleſ. Steph. 8. deſunt. ib. τοῖς ἀνακειμένοις] Hoc etiam deeſt in March. Veleſ. ib. εὐχαριστήσας διέδωκε] Cant. ηὐχαρίστησε καὶ ἔδωκε. ib. ὁμοίως] Cant. ὁμοίως δέ. v. 12. κλάσματα] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τῶν κλασμάτων. ib. ἀπόληται] Cant. ἀπόληται ἐξ αὐτῶν. v. 13. οὖν] Cant. δέ. ib. κριθίνων] March. Veleſ. addit ϗ ἐκ τῶν ἰχθύων. ib. ἐπερίσσευσε] Cant. ἐπερίσσευσαν. v. 14. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. ἀληθῶς] Cant. deeſt. v. 15. αὐτὸν ἵνα] Bodl. 1. αὐτὸν deeſt. ib. ἀνεχώρησε] March. Veleſ. ἔφυγε. ib. πάλιν] Trit. Magd. Comp. & Steph. omn. deeſt. ib. μόνος] Cant. addit κἀκεῖ προσηύχετο, in Lat. *& ibi orabat*. v. 17. πέραν] Cant. εἰς τὸ πέραν. ib. σκοτία ἤδη ἐγεγόνει] Cant. ἔλαβε δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία. ib. οὐκ] Cant. Steph. 2. 8. οὔπω. ib. Ἰησοῦς] Steph. 3. addit εἰς τὸ πλοῖον. v. 19. ὡς σταδίους] Cant. στάδια ὡσεί. v. 21. Ὁ δὲ] Gon. Ὁ δὲ Ἰησοῦς. ib. ἐγένετο] Cant. ἐγενήθη. v. 22. ἰδὼν] Cant. ἴδεν, in Lat. *viderunt*. ib. ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] March. Veleſ. Steph. 8. deſunt. In Cant. deeſt ἐκεῖνο. ib. αὐτοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. ib. πλοιάριον … μόνοι] Cant. πλοῖον … μόνον. ib. ἀπῆλθον] Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 23. Ἄλλα &c.] Cant. Ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων. ib. εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου] Cant. deſunt. March. Veleſ. εὐχαριστήσαντες τῷ θεῷ ϗ κυρίῳ. v. 24. ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα] Cant. ἔλαβον ἑαυτοῖς πλοιάρια. ib. τὸν Ἰησοῦν] Lin. Nov. 1. αὐτόν. v. 25. αὐτὸν] Mont. deeſt. ib. γέγονας] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐλήλυθας. v. 26. σημεῖα] Cant. addit ϗ τέρατα, in Lat. *& prodigia*. v. 27. ὑμῖν δώσει] Cant. δίδωσιν ὑμῖν. v. 28. ποιοῦμεν] Cant. ἐργασώμεθα. Steph. ποιῶμεν. ib. ἐργασώμεθα] Cant. ποιήσωμεν. v. 35. δὲ] Cant. οὖν. ib. πεινάσῃ] Cant. πεινάσει πώποτε. v. 37. ἔξω] Cant. deeſt. v. 38. ποιῶ] Cant. ποιήσω. ib. με] Cant. Steph. 4. με πατρός. Gon. deeſt. v. 39. Τοῦτο uſque ad ἵνα] Em. deſunt. ib. ἐξ αὐτοῦ] Cant. μηδέν. ib. ἀλλὰ] Cant. ἀλλ' ἵνα. v. 40. δὲ] Cant. Steph. 3. 4. 8. γάρ. ib. πέμψαντός με] Cant. πατρός μου. ib. ἐγὼ] Cant. deeſt. v. 41. οὖν] Cant. δέ. v. 42. οὗτος] Trit. deeſt. ib. οὗτος &c.] Cant. ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καταβεβηκέναι. ib. Ἰησοῦς] Lin. Steph. 4. deeſt. v. 45. οὖν] Cant. deeſt. ib. ἀκούσας] Cant. Gon. Em. Goog. Trit. Lin. Nov. 1. Steph. omn. præter 3. 8. Comp. ἀκούων. v. 46. πατέρα] Cant. θεόν. v. 49. τὸ μάννα] Cant. τὸν ἄρτον, & poſt ἐρήμῳ habet τὸ μάννα. v. 50. ἵνα uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. v. 51. ἣν ἐγὼ δώσω] Cant. March. Veleſ. deſunt. Trit. addit ὑμῖν. v. 52. πρὸς ἀλλήλους οἱ] Gon. deſunt. v. 53. φάγητε] Cant. λάβητε. v. 54. μου τὴν … μου τὸ] Cant. αὐτοῦ τὴν … αὐτοῦ τό. v. 55. ϗ uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. ib. ἀληθῶς … ἀληθῶς] Steph. 3. 5. 8. ἀληθὴς … ἀληθής. v. 56. αὐτῷ] Cant. Steph. 2. addunt hic, καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ. v. 57. ἀπέστειλε] Cant. ἀπέσταλκε. ib. τρώγων] Cant. Steph. 2. λαμβάνων. ib. ζήσεται] Cant. ζῇ. v. 58. τὸ μάννα] Cant. deeſt. ib. τρώγων] Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. Steph. 7. Comp. τρώγων μου. v. 59. Καπερναοὺμ] Cant. Steph. 2. addunt σαββάτῳ. v. 61. Εἰδὼς δὲ] Cant. Ὡς οὖν ἔγνω. ib. ἐν ἑαυτῷ ὅτι] Cant. ὅτι ἐν ἑαυτοῖς. v. 62. ὅπου] Cant. οὗ. v. 63. λαλῶ] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 4. 8. λελάληκα. v. 64. παραδώσων] Cant. Lin. παραδιδούς. v. 65. μου] Cant. deeſt. v. 67. οὖν] Cant. δέ. v. 68. Ἀπεκρίθη οὖν] Cant. Εἶπε δέ. ib. αὐτῷ] Bodl. 1. deeſt. v. 69. ὅτι] Cant. σὲ ὅτι. ib. ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς] Cant. ὁ ἅγιος. ib. τοῦ ζῶντος] Cant. March. Veleſ. Steph. 8. deeſt. v. 70. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς λέγων. Trit. Gon. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 71. Ἰσκαριώτην] Cant. Σκαριώθ. ib. ὢν] Cant. deeſt.

CAP. VII.

V. 1. μετὰ ταῦτα] Bodl. 1. deſunt. v. 3. σου ἃ. Cant. Mont. ἃ. Magd. ἃ σύ. v. 5. ἐπίστευον] Cant. ἐπίστευσαν. ib. αὐτὸν] Cant. αὐτὸν τότε. v. 8. ταύτην] Cant. Steph. 3. 5. 8. deeſt. ib. οὔπω ἀναβαίνω] March. Veleſ. ἐγὼ οὐκ ἀναβήσομαι. Cant. οὐκ ἀναβαίνω. v. 9. δὲ] Cant. Em. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. Steph. 3. αὐτός. ib. ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ] Cant. εἰς τὴν Γαλιλαίαν. v. 10. οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ] Em. deſunt. ib. εἰς τὴν ἑορτὴν] Gon. deſunt. ib. ὡς] Cant. deeſt. v. 12. τοῖς ὄχλοις] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τῷ ὄχλῳ. v. 14. μεσούσης] Cant. μεσαζούσης. v. 15. Καὶ ἐθαύμαζον] Cant. Ἐθαύμασαν οὖν. v. 21. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. πάντες] Cant. ὑμεῖς. v. 23. Εἰ] Cant. Steph. 2. Εἰ οὖν. Bib. Wech. al. Εἰ οὖν πρ. ib. ἐμοὶ] Cant. Steph. 2. πῶς ἐμοί. v. 26. μήποτε] Cant. μήτι. ib. ἀληθῶς] Cant. March. Veleſ. Bodl. 1. Steph. 2. 3. 8. Comp. deeſt. v. 28. οἴδατε, ϗ] Trit. Lin. Nov. 1. οἴδατε, ϗ οἴδατε. v. 29. ἀπέστειλεν] Cant. ἀπέσταλκεν. v. 31. ὅτι] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. μήτι] Cant. Em. μή. ib. τούτων] Cant. Mont. Goog. Nov. 1. Steph. 2. 8. deeſt. ib. ἐποίησεν] Cant. ἐποίει. v. 32. οἱ] Cant. δὲ οἱ. Steph. 9. οὖν οἱ. ib. ταῦτα] Cant. deeſt. ib. ἀρχιερεῖς] Magd. ἱερεῖς. March. Veleſ. ἄρχοντες. Cant. ἀρχιερεῖς ϗ οἱ Φαρισαῖοι. Bodl. 1. Nov. 1. Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Lin. Φαρισαῖοι ϗ οἱ ἄρχοντες v. 33. αὐτοῖς] Steph. omn. deeſt. v. 35. ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτὸν] Mont. Lin. deſunt. in Cant. ἡμεῖς deeſt. ib. μὴ] Cant. μήτι. v. 36. οὗτος] Mont. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. v. 37. πρὸς μὲ] Cant. deeſt. v. 39. ἅγιον] Cant. Steph. 2. ἅγιον ἐπ' αὐτούς. March. Veleſ. διδόμενον. in Lat. Cant. *in eos*. ib. οὐδέπω] Cant. Em. οὔπω. v. 40. Πολλοὶ] Cant. March. deeſt. ib. τὸν λόγον] Cant. αὐτοῦ τῶν λόγων τούτων. March. Veleſ. τῶν λόγων τούτων αὐτοῦ. Em. τὸν λόγον τοῦτον. Steph. 3. 8. τῶν λόγων τούτων. ib. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον ὅτι. Hinc uſque ad μὴ v. 41. deſunt in Gon. v. 41. Ἄλλοι uſque ad proximum ἄλλοι] Bodl. 1. deſunt. ib. ὁ prius] Lin. Nov. 1. ἀληθῶς ὁ. ib. Ἄλλοι δὲ] March. Veleſ. τινὲς δέ. Cant. Mont. Goog. Em. ἄλλοι. v. 42.] Hic verſus deeſt in Gon. ib. εἶπεν] Cant. ἔτι. ib. ὁ Χριστὸς ἔρχεται] Cant. ponit ante ὅπου. v. 43. ἐν τῷ ὄχλῳ] Cant. εἰς τὸν ὄχλον, & ponit poſt ἐγένετο. v. 46. οἱ] Cant. δὲ οἱ. ib. ἄνθρωπος poſterius] Cant. addit λαλεῖ. v. 48. ἐπίστευσεν] Cant. πιστεύει. v. 50. εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν] Cant. ponit ante ὁ. v. 51. ἡμῶν] Mont. deeſt. ib. παρ' &c.] Cant. πρῶτον παρ' αὐτοῦ. ib. γνῷ τί ποιεῖ] Cant. ἐπιγνωσθῇ τί ἐποίησεν. v. 52. ἴδε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἴδε τὰς γραφάς. ib. ἐγήγερται] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. ἐγείρεται. v. 53. ἐπορεύθη] Cant. Magd. ἐπορεύθησαν, ut & March. Veleſ. In Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Mont. ἀπῆλθεν. Hic verſus deeſt in Trit.

CAP. VIII.

V. 1. Ἰησοῦς δὲ] Em. Καὶ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐπορεύθη] Magd. ἐπορεύετο. v. 2. πάλιν] Steph. 2. 9. πάλιν βαθέος. ib. παρεγένετο] Em. παρῆλθεν. Cant. παραγίνεται. ib. λαὸς] Magd. ὄχλος. ib. πρὸς αὐτὸν] Lin. Nov. 1. Mont. deeſt. ib. πάλιν] Bodl. 1. πάλιν βαθέος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, & in fine verſus habentur hæc: ἐν τισι ἀντιγράφοις οὕτως. ib. καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτοὺς] Cant. deſunt. v. 3. πρὸς αὐτὸν] Cant. Em. Magd. Steph. 4. 9. deeſt. ib. γυναῖκα &c.] Cant. ἐπὶ ἁμαρτίᾳ γυναῖκα εἰλημμένην. ib. κατειλημμένην] Gon. καταληφθεῖσαν. v. 4. Λέγουσιν] Em. Εἶπον. ib. αὐτῷ] Gon. Steph. 5. αὐτῷ πειράζοντες. Cant. αὐτῷ ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ, in Lat. *tentantes eum ſacerdotes ut haberent accuſare eum*. ib. αὕτη &c.] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Comp. Steph. 4. 7. 9. 14. ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην. ib. κατειλήφθη] Cant. κατείληπται. Magd. εἴληπται. v. 5. Ἐν δὲ &c.] Cant. Μωϋσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσεν. ib. Μωϋσῆς ἡμῖν] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 7. 9. 14. Comp. ἡμῖν Μωυσῆς. ib. λιθοβολεῖσθαι] Cant. Em. March. Veleſ. Steph. 4. 6. 7. 9. 14. λιθάζειν. Bib. Wech. al. λιθάζεσθαι. ib. σὺ] Cant. δὲ νῦν. ib. λέγεις] Magd. Em. Steph. 4. 9. 14. Bodl. 1. λέγεις περὶ αὐτῆς. v. 6. Τοῦτο uſque ad ; δὲ] Cant. deſunt. ib. κατηγορεῖν] Mont. Em. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 4. 7. 9. 14. Comp. κατηγορίαν κατ'. ib. ἔγραφεν] Cant. Gon. κατέγραφεν. Magd. καταγέγραφεν. ib. μὴ προσποιούμενος] Ita Comp. Steph. 3. 4. 5. 9. Sed in Magd. deſunt. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ϗ προσποιούμενος. v. 7. ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτοὺς] Cant. ἀνέκυψε ϗ εἶπεν αὐτοῖς. Magd. ἀνέκυψε καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Em. Bib. Wech. al. ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς. v. 8. κάτω &c.] Cant. κατακύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν. ib. γῆν] Em. addit, ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας. Οἱ δὲ ἀκούσαντες] Cant. Ἕκαστος δὲ τῶν Ἰουδαίων. ib. ϗ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι] Cant. March. Veleſ. Magd. Steph. 8. Comp. deſunt. ib. ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς] Cant. ἐξήρχετο. ib. ἕως τῶν ἐσχάτων] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 5. deſunt. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. οὖσα] Ita Steph. omn. Sed Bib. Wech. al. ἑστῶσα. v. 10. καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς] Cant. Em. Magd. March. Veleſ. deſunt. ib. εἶπεν αὐτῇ, γύναι] Cant. εἶπε τῇ γυναικί. Em. Bib. Wech. al. εἶδεν αὐτὴν, ϗ &c. ib. γύναι] Mont. Gon. Goog. Bodl. 1. deeſt. ib. ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου] Cant. deſunt. In Magd. Bodl. 1. ἐκεῖνοι deeſt. v. 11. Ἡ δὲ εἶπεν] Cant. κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ. ib. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ δὲ εἶπεν. ib. κατακρίνω] March. Veleſ. Steph. 5. κατακρινῶ. ib. πορεύου καὶ] Cant. ὕπαγε, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. Magd. Lin. Nov. 1. Mont. Em. Steph. 4. 7. 9. 12. 14. Comp. πορεύου, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 12.] Hucuſque ab initio capitis (viz. hiſtoria adulteræ) deſunt omnia in MS. Trit. ib. αὐτοῖς] Mont. deeſt. v. 14. καὶ ποῦ] Cant. Mont. Goog. Steph. 3. 4. Nov. 1. Comp. ἢ ποῦ. ib. ἀληθής] Cant. ἀληθινή. ib. ὑμεῖς uſque ad finem verſus] Gon. Em. Magd. deſunt. v. 16. ἀληθὴς] Cant. ἀληθινή. ib. μόνος] Cant. μόνος ἐγώ. ib. πατὴρ] Cant. deeſt. v. 19. ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς, ϗ εἶπεν αὐτοῖς. ib. εἰ uſque ad finem verſus] Gon. deſunt. ib. ᾔδειτε … ᾔδειτε] Lin. Nov. 1. Mont. εἴδατε utrobique: ſed in margine Mont. ᾔδειτε utrobique habetur. v. 20. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 21. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. με] Magd. με, ϗ οὐχ εὑρήσετέ με. v. 23. εἶπεν … ἐγὼ] Cant. ἔλεγεν … ἐγὼ δέ. v. 24.] Hic verſus deeſt in Bodl. 1. ib. ἐὰν uſq; ad finem verſus] Magd. deſunt: ſed in margine habentur ἐὰν μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. charactere, ut videtur, recentiore. ib. πιστεύσητε] Cant. πιστεύσητέ μοι. v. 25. Καὶ εἶπεν] Cant. εἶπεν οὖν. v. 26. λαλεῖν] Mont. Gon. Nov. 1. ϗ λαλεῖν. ib. ϗ κρίνειν] Trit. deſunt. v. 27. ὅτι] Steph. 6. οὖν ὅτι. ib. αὐτοῖς &c.] Cant. Steph. 2. αὐτοῦ (in Lat. *ſuum.*) λέγει τὸν θεόν. March. Veleſ. αὐτοῦ ἔλεγεν τὸν θεόν. v. 28. ὁ Ἰησοῦς] Cant. πάλιν ὁ Ἰησοῦς. ib. μου] Cant. deeſt. v. 29. ὁ πατὴρ] Cant. deeſt. v. 33. αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτὸν, ϗ εἶπαν. Mont. Lin. Nov. 1. ϗ εἶπον αὐτῷ. ib. οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν] Cant. οὐ δεδουλεύκαμεν οὐδενί. ib. ὅτι] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 34. τῆς ἁμαρτίας] Cant. deeſt. v. 35. ἐν τῇ οἰκίᾳ … ὁ] Cant. εἰς τὴν οἰκίαν … ὁ δέ. v. 38. λαλῶ] Cant. ταῦτα λαλῶ. ib. ὃ &c.] Steph. 3. 4. 8. ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρός. ib. ποιεῖτε] Cant. ταῦτα ποιεῖτε. v. 39. λέγει αὐτοῖς] Cant. εἶπεν οὖν. v. 40. ἤκουσα] Cant. ἤκουσε, in Lat. *audivit*. v. 41. Ὑμεῖς] Cant. Ὑμεῖς δέ. ib. οὐ γεγεννήμεθα] Cant. οὐκ ἐγεννήθημεν. v. 43. οὐ poſterius] Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ὅτι οὐ. v. 44. πατρὸς prius uſq; ad proximum πατρὸς] Em. deſunt. v. 45. δὲ] Cant. deeſt. ib. λέγω] Cant. λαλῶ. v. 46.] Hic verſus deeſt in Cant. ὑμεῖς tantum occurrit. ib. ἐλέγχει] March. Veleſ. ἐλέγξει. v. 47. ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ] Cant. deſunt. v. 48. αὐτῷ] Trit. Bodl. 1. deeſt. v. 49. Ἰησοῦς] Trit. deeſt. ib. ἀτιμάζετε] March. Veleſ. Steph. 8. ἠτιμάσατε. v. 51. ἐάν τις] Cant. Steph. 2. ὃς ἄν. v. 52. εἰς τὸν αἰῶνα] Cant. deeſt. v. 53. πατρὸς ἡμῶν] Cant. deeſt. ib. σὺ] Cant. Mont. Steph. 3. 4. 8. Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 55. εἴπω] Lin. Nov. 1. Mont. ἐγὼ εἴπω. v. 57. οὔπω] Cant. οὐδέπω. v. 58. Εἶπεν] Cant. Εἶπεν οὖν. ib. γενέσθαι] Cant. deeſt. v. 59. Ἦραν οὖν] Cant. Τότε ἦραν. ib. Ἰησοῦς δὲ] Mont. Lin. Nov. 1. ὁ δέ. ib. ἐκρύβη] Cant. Lat. *abſcondit ſe*. ib. διελθὼν uſque ad finem verſus] Cant. March. Veleſ. deſunt.

CAP. IX.

V. 1. παράγων] Magd. March. Veleſ. παράγων Ἰησοῦς. ib. γενετῆς] Cant. Steph. 2. addunt καθήμενον. v. 2. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. λέγοντες] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 3. οὗτος ἥμαρτεν] Gon. deeſt. v. 4. Ἐμὲ δεῖ] Cant. Ἡμᾶς δεῖ, in Lat. *oportet nos*. v. 6. ἐπέχρισε τὸν πηλὸν] Cant. ἐπέχρισεν αὐτῷ τὸν πηλὸν τοῦ πτύσματος. ib. τοῦ τυφλοῦ] Cant. March. Veleſ. αὐτοῦ. v 7. αὐτῷ] Cant. deeſt. v. 8. τυφλὸς] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 8. προσαίτης. Lat. Cant. *mendicus*. v. 9. ἄλλοι δὲ ὅτε] Cant. ἕτερος δὲ ὅτι. March. Veleſ. ἄλλοι δὲ, οὐκ ἀλλ'. Steph. 8. ἄλλοι ἔλεγον, οὐχὶ ἀλλ'. ib. ἐκεῖνος] Steph. 4. ἐκεῖνος δέ. v. .10 Ἔλεγον] Cant. Εἶπον. v. 11. Ἀπεκρίθη] March. Veleſ. Ἀπεκρίθη ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς. ib. ἐπέχρισε] Lin. Nov. 1. & Bodl. 1. ἔχρισε. ib. τὴν κολυμβήθραν] Cant. deeſt. ib. τοῦ] Cant. τὴν. ib.

&c.] Cant. ἀπῆλθον οὖν ϗ ἐνιψάμην, ϗ ἦλθον βλέπων. v. 12.] Cant. λέγει αὐτοῖς. v. 13. Ἄγουσιν] Cant. Καὶ ἄγουσιν. v. 15. ἠρώ-] Cant. ἐπηρώτων. v. 16. ὁ ἄνθρωπος] Mont. Lin. Nov. 1. deest. ib.] Cant. ἄλλοι δέ. v. 17. Λέγουσι] Cant. Λέγουσι δέ. Steph. 8. Λέγουσιν Lin. Nov. 1. Λέγουσιν αὐτῷ. ib. πάλιν] Cant. deest. v. 18. περὶ αὐτοῦ] deest. ib. ὅτι τυφλὸς ϗ ἀνέβλεψεν] Cant. desunt. ib. ὅπου] Cant. οὐ. ib.] Cant. deest. v. 19. ἠρώτησαν … λέγοντες ἐστιν] Cant. ἐπηρώτησαν … εἰ ἔστιν v. 21. οὐκ οἴδαμεν prius] Lin. Nov. 1. deest. ib. ἢ usque ad αὐτὸς] desunt. v. 22. Χριστὸν] Cant. Χριστὸν εἶναι. v. 23. ὅτι] Cant. deest. ib. ήσατε] Cant. ἐρωτᾶτε. v. 24. ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον] Cant. αὐτὸν ἐκ τέρου. v. 25. ϗ εἶπεν] Cant. deest. v. 26. δὲ] Cant. Mont. οὖν. ib. πά-] Cant. deest. ib. πῶς] Cant. ϗ πῶς. v. 27. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς] Cant. Ὁ πεν. v. 28. Ἐλοιδόρησαν οὖν] Cant. Οἱ δὲ ἐλοιδόρησαν. ib. δὲ] Cant. deest. v. 29. Θεὸς] Cant. Θεὸς, ϗ ὅτι Θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει. v. 30. αὐτοῖς] Gon. deest. ib. γὰρ τοῦτο] Cant. τοῦτο οὖν. v. 31. δὲ] Cant. deest. ib. ἀκούει] Trit. desunt. v. 34. καὶ εἶπον αὐτῷ] Cant. αὐτῷ, ϗ εἶπαν. v. Ἤκουσεν usque ad ϗ] Gon. desunt. Cant. Καὶ ἤκουσεν &c. ib. εὑρὼν …] Cant. εὗρεν … δὲ εἶπε. ib. Θεοῦ] Cant. ἀνθρώπου. v. 36. τίς] Comp. τίς. v. 37. Εἶπε δὲ] Cant. Ἀπεκρίθη. v. 38. ϗ] March. Velef. ϗ πεσών. αὐτῷ] Cant. αὐτόν. v. 40. Καὶ ἤκουσαν] Cant. Ἤκουσαν δέ. ib. ταῦτα] March. Velef. deest. v. 21. Εἶπεν] Cant. Gon. Εἶπεν οὖν. ib. ἡ οὖν τία] Cant. Steph. 2. αἱ οὖν (οὖν deest in Cant.) ἁμαρτίαι. ib. μένει] Steph. 2. μένουσι.

CAP. X.

V. 1. ἀλλαχόθεν] Cant. deest. v. 2. ποιμήν ἐστιν] Cant. αὐτὸς ἐστιν ὁ ποι- v. 3. καλεῖ] Cant. φωνεῖ. v. 4. πρόβατα] Cant. πάντα. v. 7. ὅτι] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. deest. v. 8. Πάντες] Cant. deest. ib. πρὸ ἐμοῦ] Magd. Em. Steph. 4. 5. 6. 7. 12. 14. Comp. deest, ut & in March. Velef. ib. εἰσὶ] Steph. 5. ἦσαν. v. 10. ἐγὼ] Cant. ἐγὼ δέ. ib. περισσὸν ἔχωσιν] desunt. v. 11. τίθησιν] Cant. March. Velef. Steph. 2. δίδωσιν. v. 12.] Cant. deest. ib. τὰ πρόβατα] Cant. deest. v. 13. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει] desunt. v. 14. γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν] Cant. γινώσκουσί με τὰ ἐμά. & March. Velef. Steph. 2. 8. v. 15. μου] Cant. Mont. Nov. 1. de- ib. τίθημι] Cant. δίδωμι. v. 18. ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ] Cant. desunt. ib. λαβεῖν] Cant. ἆραι. ib. ἔχω πάλιν] Em. desunt. ib. μου] deest. v. 19. πάλιν] Em. deest. v. 20. δὲ] Cant. οὖν. ib. δαιμόνιον] ὅτι δαιμόνιον. Steph. 9. δαιμόνιον ἔχων. v. 22. τὰ] Cant. Lin. Nov. 1. ib. ϗ] Cant. deest. v. 25. αὐτοῖς] Cant. deest. ib. εἶπον] Cant. March. λαλῶ. ib. πιστεύετε] Cant. πιστεύετέ μοι. ib. ταῦτα] Cant. αὐτὰ, in Lat. v. 26. οὐ γὰρ] Cant. Magd. ὅτι οὐκ. ib. τῶν ἐμῶν] Mont. deest. ib. καθ- ὑμῖν] March. Velef. desunt. v. 27. ἀκούει] Hic Mont. addit ὅτι οὐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν ex versu præcedenti. v. 28. οὐχ ἁρπάσει] οὐ μὴ ἁρπάσῃ. v. 29. ὃς δέδωκε] Cant. ὁ δεδωκώς. v. 31. πάλιν] March. Velef. deest. v. 32. μου] Cant. deest. v. 33. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ. Nov. 1. Lin. οὖν. Mont. deest. ib. λέγοντες] March. Velef. deest.] Cant. deest. v. 34. ὑμῶν] Cant. deest. ib. ἐγὼ εἶπα] Cant. ὅτι ἐγὼ Steph. 8. 9. 12. ὅτι ἐγὼ εἶπα. v. 36. ἡγίασε] Bodl. 1. ἠγάπησε. v. 38. πιστεύ-] Cant. March. Velef. Steph. 2. θέλητε πιστεύειν, Lat. Cant. *vultis credere.* ib. ϗ πιστεύσητε] Cant. deest. ib. ἐν αὐτῷ] Cant. March. Velef. Bib. Wech. cod. vet. ἐν τῷ πατρί. v. 39. Ἐζήτουν οὖν] Cant. Καὶ ἐζήτουν. ib.] Cant. deest. ib. τῆς χειρὸς] March. Velef. τῶν χειρῶν. v. 41. ϗ ἔλε-] Gon. λέγοντες. ib. ὅτι μὲν] Cant. desunt. Trit. μέν. Gon. ὅτι. ib. ἀλη-] Mont. Nov. 1. ἀληθῶς. v. 42. ἐκεῖ] March. Velef. deest.

CAP. XI.

V. 1. ἀπὸ Βηθανίας] Lin. deest. v. 2. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. θριξὶν] Magd. τῆς κεφαλῆς. ib. ἧς ὁ] Cant. ἧς ϗ ὁ. v. 3. ἀδελφοὶ] Cant. ἀδελφοὶ αὐτοῦ. αὐτὸν] Cant. τὸν Ἰησοῦν. v. 4. ἀσθένεια] Cant. ἀσθένεια αὐτοῦ. v. 5. ἠγάπα] Cant. v. 6. ἔμεινεν] Cant. ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς. ib. ἐν ᾧ ἦν] Cant. ἐπὶ τῷ. v. 7.] Cant. εἶτα. ib. μαθηταῖς] Cant. Em. μαθηταῖς αὐτοῦ. v. 8. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 9. εἰσι ὧραι τῆς ἡμέρας] Cant. ὥρας ἔχει ἡ ἡμέρα. v. 11. ίμηται] Cant. κοιμᾶται. ib. ἵνα ἐξυπνίσω] Cant. τοῦ ἐξυπνίσαι. v. 12. οὖν] Cant. οὖν αὐτῷ. v. 14. εἶπεν] Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη- Magd. εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. ib. Λάζαρος] Cant. Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν. v. 16. μαθηταῖς] Cant. addit αὐτοῦ. Nov. 1. μαθηταῖς. v. 17. Ἐλθὼν … εὗρεν] Cant. Ἦλθεν … ϗ εὗρεν. ib. ὁ Ἰησοῦς] Mont. deest. Cant. ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθα- ib. ἤδη ἔχοντα] Cant. ἔχοντα, & ponit post μνημείῳ. v. 18. ὡς] Cant. v. 19. Καὶ πολλοὶ] Cant. Steph. 8. Πολλοὶ δέ. ib. Ἰουδαίων] Cant. Ἱε-λύμων. ib. τὰς περὶ] Cant. deest. March. Velef. Steph. 2. 8. τήν. ib. αὐ-] Cant. deest. v. 21. ἐτεθνήκει] Cant. ἀπέθανεν. v. 23. ὁ &c.] Cant. σου ἀδελφός. v. 24. ἐν τῇ ἀναστάσει] Magd. deest. v. 25. εἶπεν] Steph. 6. 9. εἶπεν v. 26. ζῶν ϗ] Em. deest. v. 27. αὐτῷ] Cant. Magd. deest. ib. Θεοῦ] March. Velef. Θεοῦ ζῶντος. ib. ἐρχόμενος] March. Velef. ἐλθών. v. 28. λάθρα] σιωπῇ. ib. εἰποῦσα] Cant. addit ὅτι. v. 29. ἐγείρεται] Cant. ἠγέρθη. v. Οὔπω δὲ] Cant. Οὐ γάρ. Bib. Wech. vet. Οὔπω γάρ. v. 31. λέγοντες] Cant. Steph. 2. 8. δόξαντες. v. 32. Ἰησοῦς] Em. Χριστός. ib. αὐτὸν] Cant. deest. ib.] Cant. πρός. ib. αὐτῷ] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. deest. v. 33. κλαίουσαν] deest. ib. συνελθόντας αὐτῇ] Cant. συνεληλυθότας μετ᾽ αὐτῆς, & ponit κλαίοντας. Mont. Gon. Lin. Nov. 1. συνεληλυθότας αὐτῇ. ib. ἐνεβριμή- usque ad finem versus] Cant. ἐταράχθη τῷ πνεύματι ὡς ἐμβριμούμενος. 34. κύριε] Gon. deest. v. 35. Ἐδάκρυσεν] Cant. Καὶ ἐδάκρυσεν. v. 37.] March. Velef. γεγεννημένου. ib. ποιῆσαι] Bodl. 1. deest. v. 38. εἰς] ἐπί. v. 39. γὰρ] Cant. deest. v. 41. Ἦραν οὖν] Cant. Ὅτε οὖν ἦραν. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Cant. March. Velef. Steph. 2. 4. 8. desunt.] Mont. Lin. Nov. 1. ὅπου ἔκειτο. ib. ἄνω] Magd. εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω. ib.] Cant. ϗ ὁ. ib. ὀφθαλμοὺς] Cant. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. v. 42. δὲ] Cant. deest. 43. ταῦτα] March. Velef. ταῦτα εὐθύς. v. 44. ἐξῆλθεν] Cant. Steph. 2. ἐξῆλθεν. v. 45. οἱ ἐλθόντες … ϗ θεασάμενοι] Cant. τῶν ἐλθόντων … ἑω- ib. Μαρίαν] March. Velef. Μαρίαν ϗ Μάρθαν. v. 46. εἶπον] Cant. ib. ἃ] Cant. ὅ. Mont. Goog. Nov. 1. ὅσα. v. 47. ὅτι] Cant. deest. πολλὰ] Cant. τοιαῦτα. v. 49. Καϊάφας] March. Velef. Καϊάφας ὄνομα. v. διαλογίζεσθε] Cant. λογίζεσθε. ib. ἡμῖν] Cant. Magd. March. Velef. ὑμῖν. 51. ἐκείνου] Cant. deest. v. 52. διεσκορπισμένα] Cant. ἐσκορπισμένα. v. 53. βουλεύσαντο] Cant. ἐβουλεύσαντο. v. 54. ἐκεῖθεν] Cant. deest. ib. χώραν] Cant. χώραν Σαμφουρείν, in Lat. *Sapfurim.* Steph. 2. χώραν Σαμφουρείμ. ib. αὐτοῦ] Cant. deest. ib. κἀκεῖ usque ad finem versus] Magd. desunt. v. 55. ϗ ἀνέβησαν] Cant. ἀνέβησαν οὖν. ib. πρὸ τοῦ] Cant. πρὶν τό. v. 56. τὸν] Cant. ϗ τόν. ib. δοκεῖ ὑμῖν] Cant. March. Velef. δοκεῖτε. v. 57. ἐντολὴν] Bodl. 1. deest.

CAP. XII.

V. 1. ἐκ νεκρῶν] Cant. Trit. Steph. 8. addunt ὁ Ἰησοῦς. v. 2. Ἐποίησαν οὖν] Cant. Καὶ ἐποίησαν. ib. συνανακειμένων] Cant. Magd. ἀνακειμένων σὺν, ut & Mont. Goog. Em. v. 3. λαβοῦσα] Cant. λαμβάνει. ib. λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς] Cant. λίτραν πιστικῆς νάρδου, in Lat. *libram pistici unguenti.* ib. ἤλειψε] Cant. ϗ ἤλειψεν. ib. ἡ δὲ] Cant. ϗ ἡ. v. 4. Σίμωνος] Cant. March. Velef. deest. ib. μαθητῶν αὐτοῦ] Em. δώδεκα. ib. Ἰσκαριώτης] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *Caryoto.* ib. ὁ &c.] Cant. ὃς ἔμελλεν παραδοῦναι αὐτόν. v. 6. εἶχε, ϗ] Cant. ἔχων. v. 7. Ἄφες] March. Velef. ἄφετε. ib. εἰς … τετήρηκεν] Cant. Steph. 8. ἵνα εἰς … τηρήσῃ. v. 8.] Hic versus deest in Cant. v. 9. Ἔγνω &c.] Cant. Ὄχλος δὲ πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἤκουσαν. ib. μόνον] Cant. deest. ib. ϗ τὸν] Cant. τόν. ib. ἐκ] Cant. Ἰησοῦς ἐκ. v. 11. τῶν Ἰουδαίων] Cant. ponit ante διά. ib. τὸν Ἰησοῦν] Magd. αὐτόν. v. 13. ὑπάντησιν] Cant. συνάντησιν. Mont. Gon. Goog. Lin. Nov. 1. ἀπάντησιν. ib. ἔκραζον] Cant. ἐκραύγαζον, λέγοντες. Magd. ϗ ἔλεγον. ib. εὐλογημένος] Cant. εὐλογητός. v. 16. ἔγνωσαν] Cant. ἐνόησαν. ib. ἐπ᾽ αὐτῷ] Cant. περὶ αὐτοῦ. v. 17. ὅτε] Magd. ὅτε καί. Steph. 2. 8. ὅτι. v. 19. ὠφελεῖτε] March. Velef. ὠφελοῦμεν. ib. κόσμος] Cant. March. Velef. Steph. 6. 8. κόσμος ὅλος. v. 22. ϗ πάλιν] In Cant. deest καί. ib. λέγουσι] March. Velef. ἔλεγον. v. 24. φέρει] Mont. Lin. Nov. 1. ἐκφέρει. v. 26. ἐμοὶ] Cant. τίς μοι. ib. ἐκεῖ] Cant. deest. ib. πατὴρ] March. Velef. πατήρ μου. v. 28. ὄνομα] Cant. hic addit, ἐν τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον παρὰ σοὶ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι, in Lat. *in gloria quam habebam apud te antequam mundus fieret.* ib. σου] Steph. 4. μου. ib. οὐρανοῦ] Cant. οὐρανοῦ λέγουσα. ib. οὐρανοῦ] March. Velef. οὐρανοῦ, λέγουσα. v. 39. ἑστὼς] Cant. Magd. ἑστηκώς. ib. ϗ] Cant. deest. ib. βροντὴν γεγονέναι] Cant. ὅτι βροντὴ γέγονεν. ib. Ἄλλοι] Mont. Ἄλλοι δέ. ib. ἄγγελος] Cant. ὅτι ἄγγελος. v. 30. γέγονεν] Cant. March. Velef. Steph. 2. ἦλθεν. v. 31. τούτου] Cant. March. Velef. Steph. 2. 5. 8. deest. ib. ἐκβληθήσεται] Cant. βληθήσεται. v. 32. ἐκ] Cant. ἀπό. ib. πάντας] Cant. Lin. March. Velef. Steph. 2. πάντα, in Lat. Cant. *traham omnia.* v. 34. ὅτι] Gon. Mont. Goog. Em. deest. v. 35. χρόνον] March. Velef. deest. ib. ἵνα usque ad πιστεύετε. v. 36.] Trit. desunt. ib. μεθ᾽ ὑμῶν] Cant. March. Velef. Steph. 2. 3. 8. ἐν ὑμῖν. ib. ἕως] Steph. 2. οὗ ἕως. Cant. οὗ ὡς, in Lat. *cum.* v. 36. ἀπελθὼν] Cant. ἀπῆλθε καί. v. 37. αὐτοῦ] Bodl. 1. deest. v. 38. ἡμῶν] Mont. αὐτῶν ἡμῶν, sed αὐτῶν videtur expungi. v. 39. ὅτι πάλιν] Cant. ϗ γάρ. v. 40. τοὺς ὀφθαλμοὺς, ϗ πεπώρωκεν αὐτῶν] Cant. desunt. ib. νοήσωσι] Cant. μὴ νοήσουσι. March. Velef. μὴ νοήσωσι. v. 41. Ταῦτα] Cant. Ταῦτα δέ. ib. αὐτοῦ] Cant. Steph. 2. τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ. v. 44. δὲ] Cant. οὖν. ib. εἶπεν] Cant. ἔλεγεν. v. 45. Καὶ] Cant. deest. Totus hic versus deest in Em. v. 47. πιστεύσῃ] Cant. March. Velef. Steph. 2. φυλάξῃ. In Lat. Cant. *custodierit.* v. 48. ὁ λόγος usque ad ἐν] Gon. desunt. v. 50. ἐγὼ] Cant. deest.

CAP. XIII.

V. 1. ἐλήλυθεν] Cant. ἦλθεν. ib. αὐτοῦ] Gon. deest. v. 2. Ἰούδα &c.] In Gon. Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest Ἰούδα. March. Velef. ἵνα αὐτὸν παραδῷ Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτου. ib. Ἰσκαριώτου] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *a Caryoto.* v. 3. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deest. ib. πρὸς] Cant. ὅτι πρός. v. 4. ἱμάτια] Cant. ἱμάτια αὐτοῦ. v. 5. βάλλει ὕδωρ] Cant. λαβὼν ὕδωρ βάλλει. March. Velef. ἔβαλεν ὕδωρ. v. 6. ϗ] Cant. deest. v. 8. οὐ μὴ] Cant. κύριε οὐ μή. ib. αὐτῷ] Cant. deest. v. 9. Σίμων] Cant. deest. ib. μου] Cant. Mont. deest. v. 10. ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι] Cant. τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ τοὺς πόδας μόνον. Mont. εἰ μὴ ἢ τοὺς &c. ib. ἀλλ᾽ ἔστι] Cant. ἐστι γάρ. v. 11. γὰρ] Cant. γὰρ ὁ Ἰησοῦς. ib. διὰ usque ad finem versus] Cant. desunt. v. 12. αὐτοῦ] Cant. deest. v. 14. ϗ ὑμεῖς] Cant. πόσῳ μᾶλλον ϗ ὑμεῖς. v. 15. ἐγὼ] Mont. Goog. Bodl. 1. deest. v. 17. αὐτὰ] Gon. Mont. ταῦτα. ib. ἐστε] March. Velef. ἔσεσθε. v. 18. οἶδα] Steph. 3. 4. γὰρ οἶδα, ut & Magd. ib. ὑμῶν] Magd. δέ. v. 20. λέγω ὑμῖν] Lin. desunt. ib. ὁ δὲ] Cant. ϗ ὁ. v. 21. ἀμὴν] Deest semel in Lin. Nov. 1. v. 22. οὖν εἰς] Cant. δὲ πρὸς, ut & Lin. Nov. 1. Bodl. 1. v. 23. ὃν] Cant. ὃ ϗ. v. 24. πυθέσθαι τίς ἂν εἴη] Cant. addit ἐστι. Steph. 8. ϗ λέγει αὐτῷ εἰπὲ, τίς ἐστι. March. Velef. ϗ εἶπεν αὐτῷ, τίς ἐστι. v. 25. δὲ] Cant. οὖν. ib. ἐκεῖνος] Magd. ἐκεῖνος ἐστι. v. 26. ὁ Ἰησοῦς] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ϗ λέγει. ib. ἐγὼ βάψας] Cant. ἂν ἐγὼ ἐνβάψας. ib. ἐμβάψας] Cant. βάψας. ib. ἐπιδώσω, ϗ ἐμβάψας τὸ ψωμίον] Gon. desunt. v. 27. μετὰ τὸ ψωμίον τότε] Cant. desunt. In Steph. 8. τότε deest. ib. λέγει οὖν] Cant. ϗ λέγει. v. 29. ἐπεὶ] Cant. ὅτι. v. 30. ἦν δὲ νὺξ ὅτε ἐξῆλθε] Gon. desunt. Steph. 8. aliter distinguit, viz. ἦν δὲ νύξ. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε. v. 31. Λέγει ὁ Ἰησοῦς] Mont. Nov. 1. addunt τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Lin. Bodl. 1. Εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. v. 32. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ] Cant. Gon. desunt. v. 33. ὅτι] Gon. deest. v. 34. καθὼς] Cant. καθὼς κἀγώ. Magd. καθὼς ἐγώ. Steph. 3. ἵνα καθὼς deleto ἵνα sequente. Hinc usq; ad finem versus desunt in Gon. Em. v. 35. τούτῳ] Cant. τοῦτο γάρ. v. 36. ἀπεκρίθη] Cant. λέγει. ib. ὑπάγω] Cant. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ἐγὼ ὑπάγω. ib. νῦν ἀκολουθῆσαι] Cant. συνακολουθῆσαι ἄρτι v. 37. ὁ Πέτρος] Cant. deest. ib. ἀκολουθῆσαι] Cant. συνακολουθῆσαι. ib. ἄρτι] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deest. ib. κύριε] March. Velef. deest. v. 38. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς] Cant. ὁ Ἰησοῦς, ϗ εἶπεν αὐτῷ. ib. οὐ] Cant. ὅτι οὐ.

CAP. XIV.

V. 1. Μὴ] Cant. March. Velef. Steph. 2. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, μή. v. 2. πορεύομαι] Cant. Mont. ὅτι πορεύομαι. v. 3. Καὶ usque ad πάλιν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. ib. ϗ ἑτοιμάσω] Cant. Steph. 9. ἑτοιμάσαι. ib. πρὸς ἐμαυτὸν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. desunt. suprascribuntur in Mont. sed diverso atramento. ib. ἦτε] Cant. ἔσθε, in Lat. *exitis.* v. 4. ἐγὼ] Cant. deest. v. 5. Θωμᾶς] Cant. Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος. ib. δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι] Cant. τὴν ὁδὸν οἴδαμεν. v. 7. με] Gon. deest. ib. ἐγνώκειτε ἂν] Cant. γνώσεσθε. ib. μου] Trit. deest. ib. γινώσκετε] March. Velef. γνώσεσθε. In Bodl. 1. Lin. Nov. 1. ϗ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν desunt, ut & in Gon. v. 8. κύριε] Trit. deest. cujus loco habet καί. v. 9. τοσοῦτον χρόνον] Cant. τοσούτῳ χρόνῳ. ib. ἔγνωκας &c.] March. Velef. ἐγνώκατέ με Φίλιππε, ὁ ὁρῶν ἐμὲ, ὁρᾷ ϗ τὸν πατέρα. v. 10. λαλῶ] Cant. λελάληκα. ib. ὑμῖν] Gon. deest. ib. αὐτὸς] Cant. deest. v. 11. Πιστεύετέ μοι] March. Velef. Οὐ πιστεύετε cum interrogatione. ib. μοι] Cant. deest. v. 12. μου] Cant. deest. ib. ϗ μείζονα τούτων ποιήσει] Gon. desunt. v. 13. αἰτήσητε] Steph. 4. 14. αἰτήσητέ με. Marc. Velef. aut hic addit, τὸν πατέρα aut v. seq. v. 15. τὰς ἐμὰς] Gon.

Magd. μου. v. 21. ὁ δὲ ἀγαπῶν με] Gon. deſunt. ib. καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτὸν] Gon. deſunt. v. 22. Ἰσκαριώτης] Cant. ἀπὸ Καρυώτου, in Lat. *Aſcariotes*. ib. τί γέγονεν] Cant. τί ἐστιν. v. 23. τὸν λόγον] Steph. 9. τὰς ἐντολάς. ib. ἐλευσόμεθα] Cant. ἐλεύσομαι. ib. μονὴν παρ' αὐτῷ] Cant. πρὸς αὐτὸν μονήν. ib. ποιήσομεν] Cant. ποιήσομαι. v. 24. τηρεῖ] Cant. τηρήσει. ib. λόγους] Lin. Nov. 1. τὸν λόγον. ib. λόγος] Cant. λόγος ὁ ἐμός. v. 26. πατὴρ] Cant. πατήρ μου. ib. πάντα] Steph. 6. ταῦτα. v. 27. εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν] Gon. deſunt. v. 28. εἶπον ··· μου] Cant. deſunt. v. 29. πιστεύσητε] Cant. addit μοι. v. 30. ἔχει] Steph. 3. 4. εὑρήσει. ib. οὐδὲν] Cant. οὐδὲν εὑρεῖν. v. 31. ὁ πατὴρ] Cant. deeſt.

CAP. XV.

V. 1. ἀληθινὴ] Steph. 4. 8. ἀληθινή, ὑμεῖς τὰ κλήματα. v. 2. αἴρει ··· καθαίρει] March. Veleſ. ἀρεῖ ··· καθαρεῖ. ib. καρπὸν φέρον] Cant. καρποφόρον. ib. καθαίρει] Cant. καθαρεῖ. v. 3.] Hic verſus & ſequens uſque ad ἀφ' ἑαυτοῦ deeſt in Cant. ſed aſcribitur oræ codicis eodem fere charactere. v. 4. Μείνατε uſque ad καθὼς] Gon. deſunt. v. 5. Ἐγὼ] Cant. ἐγὼ γάρ. v. 6. αὐτὰ] Cant. αὐτό. v. 7. Ἐὰν] Cant. Ἐὰν δέ. ib. γενήσεται] Steph. 9. δοθήσεται. v. 8. γενήσεσθε] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 8. γένησθε. v. 10. Ἐγὼ] Cant. κἀγώ. v. 11. Ταῦτα] Cant. Ταῦτα δέ. ib. μείνῃ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 9. ᾖ. v. 14. Ὑμεῖς] Cant. Ὑμεῖς γάρ. ib. ὅσα] Cant. ἅ. ib. ποιῆτε] Cant. ποιήσητε. v. 15. λέγω] March. Veleſ. λέξω. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. ἃ] Cant. ὅσα. v. 16. ἵνα ὑμεῖς] Magd. Lin. Nov. 1. ὑμεῖς deeſt. v. 17. ἵνα] Cant. deeſt. v. 18. ὑμῶν] Cant. deeſt. v. 19. δὲ] Gon. Cant. deeſt. ib. ἐστὲ] Cant. ἦτε, ſupraſcripto autem ἐστέ. v. 20. τοῦ λόγου οὗ] Cant. τοὺς λόγους οὕς. v. 21. πάντα] Cant. deeſt. ib. ὑμῖν] Cant. εἰς ὑμᾶς. v. 22. περὶ] Lin. διά. v. 24. πεποίηκεν] Cant. ἐποίησεν. ib. ἑωράκασι] Lin. ἑωράκασί με. ib. καὶ ἐμὲ] Cant. μέ. v. 25. ἵνα] Lin. Nov. 1. deeſt. ib. λόγος] Lin. Nov. 1. νόμος. v. 26. πατρὸς, bis] Cant. πατρός μου utrobique. v. 27. δὲ] Cant. deeſt.

CAP. XVI.

V. 3. ὑμῖν] Trit. Magd. Em. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. omn. deeſt. v. 4. Ἀλλὰ ··· ἵνα] Cant. deſunt. ſed a moderna manu adduntur. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 6. ἡ uſque ad συμφέρει v. 7.] Gon. deſunt. v. 7. γὰρ] Mont. Gon. Goog. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. γὰρ ἐγώ. ib. ἐὰν δὲ uſque ad finem verſus] Gon. Em. deſunt. v. 9. δὲ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. μου] Cant. deeſt. v. 10. οὐ πιστεύουσιν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. οὐκ ἐπίστευσαν. v. 11. δὲ] Bodl. 1. deeſt. v. 12. λέγειν] Lin. λαλεῖν. ib. βαστάζειν] Cant. αὐτὰ βαστάζειν. v. 13. δὲ] Cant. deeſt. ib. ὁδηγήσει ὑμᾶς] Cant. ἐκεῖνος ὑμᾶς ὁδηγήσει. ib. εἰς &c.] Cant. ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ. v. 14.] Hic verſus deeſt in Mont. & Gon. ib. λήψεται] Steph. 2. 5. 6. 7. 9. 14. Comp. λαμβάνει. v. 15. εἶπον] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. εἶπον ὑμῖν. v. 16. οὐ θεωρεῖτε] March. Veleſ. οὐκέτι ὄψεσθε. Iterum atque iterum loco θεωρεῖτε eſt ὄψεσθε. Steph. 8. οὐκέτι θεωρεῖτε. ib. ὅτι uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. ib. ἐγὼ] Magd. Em. Goog. deeſt. v. 17. οὐ θεωρεῖτε] Cant. οὐκέτι ὄψεσθε. v. 18. ἔλεγον uſque ad λέγει] Cant. deſunt. Latine etiam; ſed Græce ſupplentur diverſa manu. ib. τί λαλεῖ] Cant. ὃ λέγει. v. 19. οὖν] Cant. deeſt. ib. ἐρωτᾷν] Cant. ἐπερωτῆσαι περὶ τούτου. ib. μικρὸν uſque ad καὶ ὄψεσθε] Em. deſunt. v. 20. ὅτι] Lin. Nov. 1. Mont. Bodl. 1. deeſt. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 21. ὥρα] Cant. Steph. 2. ἡμέρα. ib. θλίψεως] Cant. Steph. 2. λύπης. v. 22. ἔχετε] Cant. ἕξετε. v. 23. ὅτι ὅσα ἂν] Cant. ἐάν τι. March. Veleſ. εἴ τι ἄν. v. 25. ἀναγγελῶ] Cant. ἀπαγγελῶ. v. 26. πατέρα] Cant. πατέρα μου. v. 27. καὶ πεπιστεύκατε] Gon. deeſt. ib. ἐξῆλθον] Cant. deeſt. v. 28. ἐλήλυθα] Cant. ἐξῆλθον καὶ ἦλθον. ib. πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον] Gon. deſunt. v. 30. ἀπὸ] Cant. παρά. v. 31. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 32. νῦν] Cant. deeſt, ſed ſupraſcribitur a manu recentiori. ib. πατὴρ] Mont. πατήρ μου. v. 33. ἔχετε] Mont. Em. Bib. Wech. al. ἕξετε.

CAP. XVII.

V. 1. ἐπῆρε ··· καὶ εἶπε] Cant. ἐπάρας ··· εἶπε. ib. ἵνα καὶ] καὶ deeſt in Cant. & Trit. ib. σου] Em. deeſt. ut in Bodl. 1. v. 2. δώσῃ αὐτοῖς] Cant. ἔχῃ. Steph. 6. δώσῃ αὐτῷ. v. 4. τὸ] Cant. καὶ τό. v. 5. τὸν κόσμον εἶναι] Cant. γενέσθαι τὸν κόσμον. v. 6. ἐκ τοῦ κόσμου] Bodl. 1. deeſt. v. 7. ἔγνωκαν] Steph. 6. ἔγνωκα. v. 8. ἃ δέδωκας] Cant. σου ἃ ἔδωκας. ib. καὶ ἔγνωσαν] Cant. deeſt. v. 9. οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ] Cant. deſunt in textu, ſed habentur in margine. v. 10. ἐμὰ] Cant. ἐμά ἐστι. v. 11. ἐν τῷ] Cant. ἐν τούτῳ τῷ. ib. ἔρχομαι] Cant. addit, οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰμί. ib. ὀνόματί σου] καὶ ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ ſupraſcribitur in Cant. ſed Lat. verſio non reſpondet: & ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου additur. ib. οὓς] Cant. ὅ, in Lat. *quod*. Lin. Nov. 1. Steph. omn. ᾧ. ſed emendatur οὓς in Cant. ib. ἡμεῖς] Gon. addit ἕν ἐσμεν. v. 12. ἐν τῷ κόσμῳ] Cant. deeſt. Eadem verba deſunt in March. Veleſ. forte hoc in loco. v. 13. ἐν τῷ] Cant. ἐν τούτῳ τῷ. v. 14. ἐμίσησεν] Cant. μισεῖ. ib. ἐκ τοῦ] Cant. ἐκ τούτου τοῦ. ib. καθὼς uſque ad finem verſus] Cant. deſunt. v. 16. ἐκ τοῦ] Cant. ἐκ τούτου τοῦ. ib. ἐγὼ] Mont. deeſt. v. 17. σου] Cant. deeſt. v. 18. τὸν bis] Cant. utrobique τοῦτον τόν. v. 20. πιστευσόντων] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Gon. Goog. πεπιστευκότων. Em. Comp. Steph. omn. πιστευόντων. v. 21. ἡμῖν ἓν] ἓν deeſt in Cant. v. 22. ἐσμὲν] Cant. deeſt. v. 23. Ἐγὼ &c.] Cant. Gon. Σὺ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς. ib. καὶ ἵνα] Cant. ἵνα. ib. ἐμὲ] Cant. σύ με. v. 24. οὓς] Cant. ὅ. ib. τὴν ἐμὴν] Cant. deeſt. v. 25. καὶ ὁ] Cant. ὁ. ib. κόσμος] Cant. addit οὗτος, corrupte. ib. ἔγνων] Cant. ἔγνωκα.

CAP. XVIII.

V. 1. τῶν Κέδρων] Cant. τοῦ Κέδρου. March. Veleſ. τοῦ Κέδρων. v. 4.] ἐξελθὼν εἶπεν] Cant. ἐξῆλθε καὶ λέγει. v. 5. ὁ Ἰησοῦς] Cant. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 7. τίνα] Cant. λέγων, τίνα. ib. εἶπον] Lin. Nov. 1. εἶπον αὐτῷ, ut & Mont. Cant. vero εἶπαν πάλιν. v. 8. ὁ Ἰησοῦς] Cant. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Mont. Lin. Nov 1. Bodl. 1. αὐτοῖς. v. 9. οὐκ] Cant. deeſt. v. 10. Σίμων οὖν] Cant. Τότε Σίμων. ib. τῷ δούλῳ] Cant. τοῦ δούλου ἐκείνου. v. 11. σου] Cant. Mont. Goog. Trit. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 13. ἀπήγαγον] Cant. Trit. ἤγαγον. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. Hic novus character incipit in Cant. v. 14. Ἦν δὲ] Cant. Ὢν δὲ καί. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Ἦν δὲ καί. ib. ἀπολέσθαι] Cant. ἀποθανεῖν. v. 16. τῇ θύρᾳ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. τὴν θύραν. ib. ὁ ἄλλος] Mont. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἐκεῖνος. v. 18 ἀνθρακιὰν πεποιηκότες] March. Veleſ. πρὸς τὰς ἀνθρακιάς. v. 20. ὅπου πάντοτε] Magd. Bib. Wech. al. ὅπου πάντες. v. 22. αὐτοῦ] Em. deeſt. v. 28. ἦν δὲ uſque ad ἵνα μὴ] Mont. deſunt. v. 29. αὐτοὺς] Steph. 8. αὐτοὺς ἔξω. v. 31. οὖν] Cant. δέ. v. 32. τοῦ Ἰησοῦ] Gon. τοῦ θεοῦ. v. 34. ἄλλοι σοι εἶπον] Steph. 3. 4. ἄλλος σοι εἶπε. ib. Ἀπεκρίθη] Cant. Καὶ ἀπεκρίνατο. v. 38. αἰτίαν] Mont. αἰτίαν θανάτου. v. 40. πάλιν] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. deeſt.

CAP. XIX.

V. 3. Καὶ] March. Veleſ. Steph. 3. 8. 9. καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν, καὶ, quæ habentur etiam in margine Mont. ib. ἔλεγον] Magd. ἔλεγον αὐτῷ. v. 4. οὖν] Cant. Gon. deeſt. v. 5. ἔξω] March. Veleſ. deeſt. ib. λέγει] Em. λέγει ὁ Πιλάτος. v. 6. λέγει] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 2. 3. 4. 5. 9. 12. αὐτὸν λέγει. v. 7. ἡμῶν] Cant. March. Veleſ. deeſt. v. 9. εἰσῆλθεν] Cant. εἰσῆλθον. v. 10. ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ] Trit. deſunt. v. 11. εἶχες] Cant. ἔχεις, ſed in Lat. *haberes*. v. 12. ἔκραζον] Cant. ἐκραύγασαν. Magd. ἐκραύγαζον. ib. πᾶς] Cant. πᾶς γάρ. v. 13. τοῦτον τὸν λόγον] Cant. March. Veleſ. Steph. 3. 5. 8. 12. Comp. τούτων τῶν λόγων. ib. δὲ] Cant. deeſt. v. 14. δὲ ὡσεὶ ἕκτη] Cant. ἦν ὡσεὶ τρίτη. Mont. ἦν ὡς ἡ ἕκτη. ib. ἕκτη] Bib. Wech. al. τρίτη. Sic legit Nonnus vetuſtiſſ. Paraphraſt. & vetus Camerarii codex, & ita ſcriptum fuiſſe in αὐτογράφῳ S. Johannis, quod in Eccleſia magna Epheſina ſuo tempore ſervatum erat, teſtatur author Chronici Alexandrini, quod continuatum eſt ad tempora Heraclii Imperat. circa annum Chriſti 620. vide Gerh. Voſſii Harmon. Evang. de paſſione, & Iſaac. Caſaubon. exercit. 16. ad annum 34. Baron. n. 162. & Joh. Boyſium defenſ. Vulg. Lat. in locum. Cum Chronico Alexand. conſentiunt MS. unum Petri Alexand. apud Reverendiſſ. Uſſerium, & alterum apud Petav. l. 12 de Doctr. Temp. c. 19. ubi eadem verba de hora tertia ex αὐτογράφῳ S. Johannis Epheſi ſervato. Hieron. in Pſalm. 77. & Theophyl. inter veteres; Cajetanus & Beza inter recentiores, cenſent corrigendum Johannem ex Marco, & legendum τρίτη. Probabile eſt librarium confudiſſe Epiſemon ς cum Γ. ut videtur Hieronymo in dict. pſalm. & aliis apud Theophyl. in Joh. 19. v. 15. ἐκραύγασαν] Cant. ἐκραύγαζον. v. 16. δὲ] Cant. οὖν. ib. ἀπήγαγον] Steph. 3. 4. 5. 7. 12. ἤγαγον. ib. παρέλαβον uſque ad finem verſus] Eliduntur in Mont. quorum loco in margine habentur, οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν στέφανον. ib. ἀπήγαγον] Cant. Gon. Mont. Goog. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. Steph. 3. 4. 5. 7. 12. ἤγαγον. March. Veleſ. ἤγαγον αὐτόν. Bib. Wech. in quibuſdam additur εἰς τὸ πραιτώριον. al. legunt ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. v. 17. εἰς τὸν] Gon. Em. εἰς τόπον. ib. ὃς λέγεται] March. Veleſ. deeſt. v. 23. ἐποίησαν] Cant. ποιήσαντες. v. 24. οὖν] Cant. δέ. v. 27. ἐκεῖνος] Ita Comp. Steph. 6. 9. 14. Sed in Trit. αὐτός. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 28. εἰδὼς] Steph. 4. 5. 7. 12. 14. ἰδών. ib. τετέλεσται] Em. τετήρηται. Mont. τέτελε. ib. τελειωθῇ] Cant. πληρωθῇ. v. 29. οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους] Mont. Bodl. 1. Lin. Nov. 1. deſunt. Sed aſcribuntur margini Mont. una cum μετὰ χολῆς. v. 30. τετέλεσται] Cant. τετελείωται. Steph. 6. addit περὶ αὐτοῦ. ib. πνεῦμα] Trit. addit, ὡς δὲ ἐξεπνεύσατο ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. v. 31. ἦν prius] Cant. deeſt. v. 35. ἵνα] Cant. ἵνα καί. v. 36. συντριβήσεται] Cant. συντρίψετε. ib. αὐτοῦ] Mont. Gon. Lin. Nov. 1. Steph. 4. ἀπ' αὐτοῦ. v. 39. σμύρνης] Gon. καὶ σμύρνης.

CAP. XX.

V. 1. τῶν σαββάτων] March. Veleſ. τοῦ σαββάτου. ib. τοῦ μνημείου] Cant. Lat. *oſtio monimenti*. v. 2. Τρέχει] March. Veleſ. Ἔδραμεν. ib. ἦραν] Magd. ὅτι ἦραν. v. 2. προέδραμε] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. ἔδραμε. Cant. etiam habet ἔδραμε, ſed expungitur, & προέδραμε aſcribitur margini. v. 8. εἶδε καὶ] Cant. εἶδε καὶ οὐκ, ſed in Lat. negatio deeſt. v. 9. γὰρ] Cant. δέ. v. 11. τὸ μνημεῖον] Cant. Goog. Magd. Steph. 3. 6. 7. 8. 12. τῷ μνημείῳ. v. 12. ἐν λευκοῖς καθεζομένους] Cant. deeſt, ſed in Lat. *in albis ſedentes*. ib. ἔκειτο] Bib. Wech. al. ἐθήκατο. v. 13. κλαίεις] Cant. κλαίεις; τίνα ζητεῖς; v. 15. ἐβάστασας] Cant. ἦρεις. v. 16. στραφεῖσα] Cant. στραφεῖσα δέ. v. 17. δὲ] Cant. οὖν. v. 18. ὅτι] Cant. αὐτοῦ ὅτι. ib. ταῦτα] Cant. ἅ. v. 19. οὖν] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. δέ. ib. συνηγμένοι] Cant. deeſt. v. 20. αὐτοῖς] Cant. Mont. deeſt. ib. αὐτοῦ] Cant. αὐτοῖς. ib. μαθηταὶ] Cant. μαθηταὶ αὐτοῦ. v. 21. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. ib. πέμπω] Cant. ἀποστέλλω. v. 22. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ἐνεφύσησε] Steph. 2. ἐνεφύσησεν αὐτοῖς. v. 23. ἀφίενται ··· κρατῆτε] Cant. ἀφέωνται ··· κρατήσητε. v. 24. ἦν] Steph. 8. ἦν ἐκεῖ. v. 25. ἑωράκαμεν] Cant. Mont. ὅτι ἑωράκαμεν. ib. ἐν ταῖς χερσὶν] Cant. εἰς τὰς χεῖρας. ib. καὶ βάλω ··· καὶ βάλω] Cant. invertit hæc duo membra. ib. τύπον] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. τόπον. ib. τὴν χεῖρά μου] Cant. μου τὰς χεῖρας. v. 26. ὁ] Cant. οὖν ὁ. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. deeſt. v. 27. δάκτυλόν σου] σου deeſt in Trit. v. 28. Καὶ] Cant. Bib. Wech. al. deeſt. v. 29. Θωμᾶ] Cant. Mont. Gon. Goog. Em. Trit. Magd. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. v. 31. ἐστιν ὁ Χριστὸς υἱὸς] Cant. Χριστὸς υἱός ἐστιν. ib. ζωὴν] Cant. Steph. 2. 8. ζωὴν αἰώνιον.

CAP. XXI.

V. 1. Μετὰ ταῦτα] Em. deſunt. ib. πάλιν] Mont. Goog. Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. τοῖς μαθηταῖς] Cant. Gon. Em. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Mont. Goog. Bodl. 1. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. v. 2. ὁ ἀπὸ] Cant. ὃς ἦν ἀπό. ib. τοῦ] Cant. υἱοί. Magd. υἱοὶ τοῦ. v. 3. αὐτοῖς] Cant. τούτοις. ib. εὐθὺς] Cant. deeſt. v. 4. εἰς τὸν] Cant. ἐπὶ τόν. v. 5. αὐτῷ] Lin. deeſt. v. 6. ἔβαλον οὖν] Cant. οἱ δὲ ἔβαλον. ib. ἴσχυσαν] March. Veleſ. Steph. 2. ἴσχυον. v. 7. ἐστιν] Cant. ἡμῶν ἐστιν. ib. ὅτι] Lin. Nov. 1. Bodl. 1. deeſt. ib. ἔβαλλεν ἑαυτὸν] Cant. ἥλλατο, in margine autem ἔρριψεν. v. 10. ἀπὸ] Cant. ἐκ. v. 11. ἐπὶ &c.] Cant. μεστὸν ἐπὶ τὴν γῆν. v. 12. ὁ Ἰησοῦς] Trit. deeſt. ib. μαθητῶν] March. Veleſ. ἀνακειμένων. v. 13. οὖν ὁ] Cant. deeſt. ib. λαμβάνει] March. Veleſ. ἔλαβε. ib. δίδωσιν] Cant. εὐχαριστήσας ἔδωκεν. March. Veleſ. ἐδίδου. Steph. 2. εὐχαριστήσας δίδωσιν. v. 15. Ἰωνᾶ] Cant. Ἰωάνου, in Lat. *Joannis*, ut v. 16. & 17. Steph. 8. Ἰωαννᾶ, ut & v. 16. & 17. March. Veleſ. Ἰωάννου, ut & v. 16. & 17. ib. σὺ] Cant. deeſt. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. ib. ἀρνία] Cant. πρόβατα. v. 16. πάλιν δεύτερον] Cant. δεύτερον ὁ κύριος. In March. Veleſ. deeſt δεύτερον. ib. πρόβατα] March. Veleſ. ἀρνία. ib. σὺ πάντα] Cant. πάντας. ib. ὁ Ἰησοῦς] Cant. deeſt. v. 18. ἄλλος σε ζώσει] Cant. ἄλλοι σε ζώσουσι. v. 19. Τοῦτο] Cant. Ταῦτα. v. 20. κύριε] Cant. αὐτῷ κύριε. ib. παραδιδοὺς] Cant. παραδιδών. v. 21. ἰδὼν] Cant. οὖν ἰδών. v. 22. μένειν] Cant. March. Veleſ. μένειν οὕτως. v. 23. ὅτι] Cant. καὶ ἔδοξαν ὅτι. ib. αὐτῷ] Cant. αὐτὸ, in Lat. *illud*. ib. ὅτι] Cant. deeſt. v. 25. Ἰησοῦς] Cant. Χριστὸς Ἰησοῦς. ib. Ἀμὴν] Cant. deeſt.

Habentur in MSº Goog. Τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνον λβ'. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.

ACTUS APOSTOLORUM.

CAP. I.

Titulus in Magd. est Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ πράξεις Ἀποστόλων. V. 2. ἀνελήφθη] ant. ponit ante ἐντειλάμενος, & hic habet καὶ ἐκέλευσε κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον. 4. συναλιζόμενος] Cant. συναλισκόμενος, sed a correctore aliquo συναλισχό-ος, in Lat. convivens. Mont. Nov. 1. 2. συναυλιζόμενος, sed in Nov. 1. eraditur. Cant. præterea addit μετ' αὐτῶν. ib. ἠκούσατέ μου] March. Veleſ. πατε (λέγει) διὰ στόματός μου. v. 5. ἁγίῳ] Cant. ἁγίῳ, καὶ ὃ μέλλετε λαμβάνειν. ἡμέρας] Cant. ἡμέρας ἕως τῆς Πεντηκοστῆς. v. 6. ἀποκαθιστάνεις] March. Veleſ. καθιστήσεις. v. 7. Εἶπε δὲ] Cant. καὶ εἶπε. v. 8. μοι] Cant. μου. v. 9. Καὶ τα εἰπὼν] Cant. ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ. ib. βλεπόντων αὐτῶν uſque ad finem erſus] Cant. νεφέλη ὑπέβαλεν (pro ὑπέλαβεν) αὐτὸν, καὶ ἀπήρθη ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-ν αὐτῶν. v. 10. ἐσθῆτι λευκῇ] March. Veleſ. ἐσθῆσι λευκαῖς. v. 11. εἰς τὸν οὐρα-] Cant. Lin. Mont. deeſt. ib. ἐλεύσεται] Lin. Nov. 1. ἐλεύσεται πάλιν. αὐτὴν] Nov. 2. deeſt. v. 14. ὁμοθυμαδὸν] Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τῇ δεήσει] ant. March. Veleſ. deeſt. ib. γυναιξὶ] Cant. addit καὶ τέκνοις, in Lat. & iis. v. 15. Καὶ ἐν] Cant. ἐν δέ. ib. μαθητῶν] March. Veleſ. Steph. 11. φῶν. ib. ὀνομάτων] March. Veleſ. ἀνθρώπων. v. 16. ἔδει] Cant. δεῖ, in . oportet. v. 17. Ὅτι] March. Veleſ. Ὅς. ib. σὺν] Cant. March. Veleſ. v. 18.] Hinc uſque ad verſ. 11. cap. ſeq. deſunt omnia in Nov. 2. ib. νὴς γενόμενος] March. Veleſ. ἀποκρεμάμενος. ib. ἀδικίας] Cant. ἀδικίας αὐτοῦ. 20. αὐτοῦ] Cant. March. Veleſ. αὐτῶν. ib. ἔσω] Cant. ἤ. ib. ἐπισκοπὴν] ant. Lat. epiſcopatum. ib. λάβοι] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 11. λαβέτω. 22. Ἰησοῦς] Cant. Ἰησοῦς Χριστός. v. 23. Ἰωσὴφ] Steph. 4. Ἰωσήν. ib. Βαρ-βᾶν] Cant. Βαρναβᾶν, in Lat. Barnabas. v. 24. σὺ] Cant. deeſt. ib. ἐκ] Cant. Magd. Lin. Nov. 1. Bib. Wech. al. ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ut & Mont. v. 25. κλῆρον] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. τόπον. v. 26. ρους] Steph. 10. αὐτοῖς κλῆρον. ib. ἕνδεκα] Cant. ΙΒ', in Lat. XII.

CAP. II.

V. 1. ἐν τῷ] Cant. ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ. ib. τὴν ἡμέραν] March. eleſ. τὰς ἡμέρας. ib. ἦσαν ἅπαντες] Cant. ὄντων αὐτῶν πάντων. Lin. Mont. b. Wech. al. addunt Ἀπόστολοι. v. 2. Καὶ] Cant. Καὶ ἰδού. ib. ὅλον] Cant. ib. καθήμενοι] Cant. καθεζόμενοι. v. 3. ἐκάθισέ τε] Cant. καὶ ἐκάθισαν. 6. ὅτι] Cant. καί. ib. ἤκουον εἷς] Nov. 2. ἤκουσεν. ib. τῇ ἰδίᾳ &c.] Cant. ντας ταῖς γλώσσαις αὐτῶν. v. 7. πάντες] Cant. Nov. 1. deeſt. ib. πρὸς ἀλλή-] March. Veleſ. deeſt. v. 8. τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ] Cant. τὴν διάλεκτον. v. 11. ομεν] March. Veleſ. ἠκούσαμεν. v. 12. ἄλλος] Nov. 1. deeſt. ib. ἄλλον] ov. 1. ἀλλήλους. Cant. ἄλλον ἐπὶ τῷ γεγονότι καί. v. 13. χλευάζοντες ἔλεγον] nt. διαχλευάζον λέγοντες. Nov. 2. διαχλευάζοντες ἔλεγον. ib. γλεύκους] Cant. γλεύκους. v. 14. ἕνδεκα] Cant. δέκα Ἀποστόλοις, ſed a correctore fit ἕνδεκα. ἐπῆρε] Cant. ἐπῆρε πρῶτος. ib. ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς] Cant. εἶπε. v. 16.] Cant. deeſt. v. 17. Καὶ] Cant. deeſt. ib. ὁ Θεὸς] Cant. Κύριος. ib. bis] Cant. αὐτῶν utrobique. ib. ὑμῶν bis] Cant. deſunt. ib. ἐνύπνια] ov. 1. Steph. 10. 11. Comp. ἐνυπνίοις. v. 18. ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις] Cant. ſunt. ib. καὶ προφητεύσουσι] Cant. deeſt. v. 19. αἷμα, καὶ πῦρ, καὶ ἀτμίδα καπνοῦ] nt. deſunt. v. 20. καὶ ἐπιφανῆ] Cant. deeſt. v. 22. καὶ αὐτοὶ] Cant. αὐτοί. 23. λαβόντες] March. Veleſ. deeſt. ib. χειρῶν] Cant. χειρὸς, in Lat. per nus. v. 24. ἀνέστησε] Nov. 2. ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. ib. θανάτου] March. Veleſ. eph. 2. ᾅδου. v. 25. κύριον] Cant. κύριόν μου. v. 27. ᾅδου] Cant. ᾅδην. 29. μνῆμα] Cant. μνημεῖον. ib. ἐν] Cant. παρ'. v. 30. ὀσφύος] Cant. ίας, in Lat. præcordia. ib. τοῦ θρόνου] Cant. Nov. 2. τὸν θρόνον. v. 31. ϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς] Cant. deſunt: ſed in marg. recentiori charactere bentur Προειδὼς &c. ib. οὐ κατελείφθη] Cant. Nov. 2. οὔτε ἐγκατελείφθη. Mont. in. οὐκ ἐγκατελείφθη. ib. ἡ ψυχὴ αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt. ib. εἰς ᾅδου] Cant. δην, in Lat. apud inferos. v. 32. τὸν] Cant. οὖν, in Lat. ergo. v. 33. τοῦτο ῦν ὑμεῖς] Cant. ὑμῖν ὃ καί. March. Veleſ. alias, ταύτην τὴν δωρεὰν ἣν νῦν, lias, τοῦτον ἐν νῦν ὑμεῖς. v. 34. λέγει δὲ] Cant. εἴρηκε γάρ. ib. εἶπεν ὁ] Cant. εν. v. 36. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 37. Ἀκούσαντες δὲ] Cant. Τότε πάντες οἱ ελθόντες καὶ ἀκούσαντες. ib. εἶπόν τε] Cant. καί τινες ἐξ αὐτῶν εἶπαν. ib. λοιποὺς] Cant. deeſt. ib. τί … ἀδελφοί] Cant. τί οὖν … ἀδελφοὶ, ὑποδείξατε ἡμῖν. v. 38. &c.] Cant. πρὸς αὐτοὺς φησι. ib. ἐπὶ] Cant. ἐν. ib. Ἰησοῦ] Cant. τοῦ κυρίου σοῦ. v. 39. ὑμῖν … ὑμῶν] Cant. ἡμῖν … ἡμῶν. v. 40. παρεκάλει] Cant. Mont. ρεκάλει αὐτοὺς, ut & Lin. Nov. 2. v. 41. ἀσμένως ἀποδεξάμενοι] Cant. πιστεύ-ντες. Deeſt ἀσμένως in March. Veleſ. v. 42. Ἦσαν δὲ] Cant. Καὶ ἦσαν. ib. ῇ διδαχῇ] Nov. 2. ὁμοθυμαδὸν τῇ διδαχῇ. v. 43. ἐγίνετο] Mont. March. eleſ. Steph. 11. Nov. 2. Lin. addunt ἐν (Nov. 2. Lin. εἰς) Ἱερουσαλήμ· φό-ς τε ἦν μέγας (Mont deeſt) ἐπὶ πάντας αὐτούς. (Mont. March. Veleſ. Lin. deeſt τούς.) v. 45. τὰ κτήματα καὶ τὰς] Cant. ὅσοι κτήματα εἶχον, ἤ. ib. αὐτὰ] Cant. τὰ καθ' ἡμέραν. ib. καθότι] Cant. τοῖς. v. 46. Καθ' ἡμέραν τε] Cant. Πάντες τε. ὁμοθυμαδὸν] Cant. deeſt. ib. κλῶντές τε κατ' οἶκον] Cant. καὶ κατ' οἴκους ἂν ἐπὶ αὐτὸ, κλῶντές τε. v. 47. Αἰνοῦντες] March. Veleſ. Συναινοῦντες. ib. λαὸν] Cant. σμον. ib. ἡμέραν] Cant. addit ἐπὶ τὸ αὐτό. ib. τοὺς σωζομένους] Nov. 2. τοῖς ζομένοις. ib. τῇ ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. deeſt. Prius verbum cap. ſeq. huic erſui adjungit Steph. 2. 5. poſito δὲ poſt Πέτρος.

CAP. III.

V. 1. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ] Cant. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις. ib. ἱερὸν] Cant. addit λινὸν, in Lat. ad veſperum. v. 2. Καὶ] Cant. Καὶ ἰδού. ib. ὑπάρχων] Cant. deeſt. ib. λεγομένην] Mont. καλουμένην. ib. παρὰ τῶν] Cant. παρ' αὐτῶν, in Lat. ab his. v. 3. Ὃς] Cant. Οὗτος ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καί. ib. ἐλεημοσύνην] Cant. αὐτοὺς ἐλεημοσύνην. Nov. 2. ἐλεημοσύνην λαβεῖν. v. 4. Ἀτενίσας] Cant. Ἐμβλέψας. ib. βλέψον] Cant. ἀτένισον. v. 5. ἐπεῖχεν] Cant. ἀτενίσας. v. 6. ἔγειραι καὶ] Cant. deeſt. v. 7. ἤγειρε] Nov. 2. ἤγειρεν αὐτόν. ib. παραχρῆμα δὲ] Cant. καὶ παραχρῆμα ἐστάθη, καί. v. 8. ἔστη] Nov. 1. ἀνέστη. ib. περιεπάτει] Cant. addit χαιρόμενος. ib. περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ] Cant. deſunt. v. 10. ἦν] Nov. 2. αὐτός. ib. καθήμενος] Cant. καθεζόμενος. ib. συμβεβηκότι] Cant. γεγενημένῳ. v. 11. Κρατοῦντος &c.] Cant. Ἐκπορευομένου δὲ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου συνεξεπορεύετο κρατῶν αὐτοὺς, οἱ δὲ θαμβηθέντες ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ. ib. τῇ καλουμένῃ] Nov. 2. καλοῦ. v. 12 Ἰδὼν &c.] Cant. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς. ib. ἰδίᾳ] Cant. ἡμῶν τῇ ἰδίᾳ. ib. εὐσεβείᾳ] March. Veleſ. ἐξουσίᾳ. v. 13. Ἰσαὰκ, καὶ] Nov. 2. March. Veleſ. Cant. Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ Θεός. ib. Ἰησοῦν] Cant. Ἰησοῦν Χριστόν. ib. παρεδώκατε] Cant. παρεδώκατε εἰς κρίσιν. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. ib. ἀπολύειν] Cant. ἀπολύειν αὐτὸν θέλοντος. v. 14. ἠρνήσασθε] Cant. ἐβαρύνατε, in Lat. gravaſtis. v. 15. ὃν] Cant. deeſt. v. 16. ἐστερέωσε] Cant. ὅτι ἐστερέωσε. v. 17. νῦν] Cant. νῦν ἄνδρες. ib. οἶδα ὅτι] Cant. ἐπιστάμεθα ὅτι. ib. ἐπράξατε] Cant. addit πονηρὸν, in Lat. iniquitatem, ut & Mont. v. 18. ἃ] Cant. ὅ. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. ib. Χριστὸν] Cant. Nov. 2. addunt αὐτοῦ. v. 20. προκεκηρυγμένον] Steph. omn. προκεχειρισμένον. v. 21. ὧν] Bib. Wech. al. περὶ ὧν. ib. ἀπ' αἰῶνος] Cant. deeſt. v. 22. γὰρ] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. deeſt. ib. πρὸς τοὺς πατέρας] Nov. 2. deeſt. Cant. Mont. Lin. addunt ἡμῶν. v. 23. λαοῦ] Nov. 2. λαοῦ αὐτῆς. v. 24. προκατήγγειλαν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. κατήγγειλαν. v. 25. Ὑμεῖς] Nov. 2. Ὑμεῖς δέ. v. 26. Ἰησοῦν] Cant. deeſt. ib. ἀπέστειλεν] Cant. ἐξαπέστειλεν. ib. τῶν πονηριῶν ὑμῶν] March. Veleſ. τῆς πονηρίας αὐτοῦ. Steph. 4. τῶν πονηριῶν αὐτοῦ, poſito ὑμῶν poſt ἕκαστος.

CAP. IV.

V. 1. λαὸν] Cant. λαὸν τὰ ῥήματα ταῦτα. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ] Cant. deſunt. v. 2. καταγγέλλειν uſque ad finem verſus] Cant. ἀναγγέλλειν τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν, in Lat. adnuntiarunt Jeſum in reſurrectione mortuorum. ib. ἐν τῷ Ἰησοῦ] March. Veleſ. εἰς τὸν Ἰησοῦν. ib. τὴν ἐκ] Nov. 1. Lin. Magd. τῶν. v. 3. ἐπέβαλον] Cant. ἐπιβαλόντες. ib. ἔθεντο] Mont. Lin. Nov. 2. ἔθεντο αὐτούς. ib. αὔριον] Cant. ἐπαύριον. v. 4. καὶ &c.] Cant. ἀριθμός τε ἐγενήθη ἀνδρῶν ὡς. v. 5. αὔριον] Cant. ἡμέραν. ib. συναχθῆναι &c.] Cant. συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πρεσβύτεροι. ib. εἰς] Cant. Nov. 2. ἐν. v. 6. Ἄνναν &c.] Cant. Nov. 2. ponunt omnia in caſu recto. ib. Ἰωάννην] Cant. Ἰωνάθας. v. 8. Ἰσραὴλ] Cant. Lin. λαοῦ Ἰσραήλ. March. Veleſ. Ἰσραὴλ, ἀκούετε. Nov. 2. Ἰσραὴλ, ἀκούσατε. v. 9. ἀνακρινόμεθα] Cant. addit ἀφ' ὑμῶν. v. 11. οἰκοδομούντων] Cant. Nov. 2. οἰκοδόμων. v. 12. ἡ σωτηρία] Cant. deeſt. ib. οὔτε] Cant. οὐ. ib. ὑπὸ τὸν οὐρανὸν] Magd. deeſt. v. 13. καὶ ἰδιῶται] Cant. deeſt. ib. τε] Nov. 2. δέ. v. 14. βλέποντες] Lin. θεωροῦντες. ib. εἶχον] Cant. εἶχον ποιῆσαι ἤ. v. 15. δὲ] Cant. deeſt. ib. ἀπελθεῖν] Cant. ἀπαχθῆναι, in Lat. abire. v. 16. τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, ὅτι μὲν γὰρ] Nov. 2. deſunt. ib. φανερὸν … ἀρνήσασθαι] Cant. φανερότερόν ἐστιν … ἀρνεῖσθαι. v. 17. Ἀλλ'] Cant. deeſt, in Lat. vero habetur Sed. ib. πλεῖον] Cant. πλέον τι. ib. ἀπειλῇ] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. αὐτοῖς] Cant. οὖν αὐτοῖς. v. 18. Καὶ καλέσαντες] Cant. Συγκατατιθεμένων δὲ αὐτῶν τὴν γνώμην, φωνήσαντες. ib. παρήγγειλαν αὐτοῖς] Cant. Nov. 2. Lin. παρήγγειλαν, ut & Mont. ib. τὸ καθόλου] Cant. κατὰ τό. v. 19. Ὁ δὲ … ἀποκριθέντες] Cant. Ἀποκριθεὶς δέ. v. 21. μηδὲν] Cant. μή. Nov. 2. μηδέ. ib. τὸ] Cant. αἰτίαν τι. ib. Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι] March. Veleſ. τὸ γεγονός. v. 22. τοῦτο] Cant. deeſt. v. 23. δὲ] Cant. Lin. δὲ οἱ Ἀπόστολοι. v. 24. ἀκούσαντες] Cant. ἀκούσαντες καὶ ἐπιγνόντες τὴν τοῦ Θεοῦ ἐνέργειαν. ib. δέσποτα σὺ ὁ Θεὸς] Bib. Wech. vet. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. v. 25. Ὁ διὰ στόματος] Cant. Ὃς διὰ πνεύματος ἁγίου διὰ τοῦ στόματος λαλήσας. March. Veleſ. Ὁ ἐν πνεύματι ἁγίῳ διὰ στόματος. Nov. 2. Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος. Bib. Wech. vet. Ὁ πνεύματι ἁγίῳ διὰ τοῦ παιδὸς ὑμῶν. ib. εἰπὼν] Cant. deeſt. v. 27. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Madg. deſunt, ut & in Lin. Nov. 1. ſed habentur in Steph. 2. 4. 5. 10. 11. v. 29. πάσης] Nov. 2. deeſt. v. 30. σε] Cant. deeſt. ib. παρρησίας] Cant. παρρησίας παντὶ τῷ θέλοντι πιστεύειν. v. 32. μία] Cant. μία, καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία. In Lat. διάκρισις redditur accuſatio. ib. αὐτῷ] Nov. 2. deeſt. v. 33. Κυρίου Ἰησοῦ] Cant. Steph. 10. 11. Comp. addunt Χριστοῦ. March. Veleſ. Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ Κυρίου ἡμῶν. v. 34. κτήτορες] Cant. κτήτορες ἦσαν. v. 35. ἑκάστῳ] Cant. ἑνὶ ἑκάστῳ. v. 36. Ἰωσῆς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. Ἰωσήφ. ib. ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον] Nov. 1. 2. μεθερμηνευόμενος. ib. Λευΐτης, Κύπριος] Cant. Κύπριος, Λευΐτης. v. 37. Ὑπάρχοντος &c.] Mont. Ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀγρόν. ib. ἀγροῦ] Cant. χωρίου. ib. πωλήσας] March. Veleſ. πωλήσας αὐτὸν καί. ib. παρὰ] Nov. 2. πρός.

CAP. V.

V. 2. τιμῆς] March. Veleſ. τιμῆς τοῦ χωρίου. ib. αὐτοῦ] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 3. Πέτρος] March. Veleſ. addit πρὸς τὸν Ἀνανίαν. ib. Ἀνανία] Cant. πρὸς Ἀνανίαν. ib. ἐπλήρωσεν] March. Veleſ. ἐπείρασεν. ib. τὸ] Steph. 4. εἰς τό. v. 4. σῇ] Cant. deeſt. ib. τὸ πρᾶγμα] Cant. ποιῆσαι τὸ πονηρόν. v. 5. Ἀκούων … τούτους] Cant. Ἀκούσας … τούτους, παραχρῆμα. ib. ταῦτα] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 6. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 8. αὐτῇ] Cant. Nov. 2. πρὸς αὐτήν. ib. εἰπέ μοι] Cant. ἐπερωτήσω σε. March. Veleſ. εἰπέ μοι, γύναι. v. 9. εἶπε] Cant. deeſt. v. 10. Ἔπεσε δὲ] Cant. Καὶ ἔπεσε. ib. παρὰ τοὺς πόδας] Cant. πρὸς τοὺς πόδας. Nov. 2. ἐνώπιον. Nov. 1. ἐπὶ τοὺς πόδας. ib. ἐξενέγκαντες] Cant. συστείλαντες ἐξήνεγκαν, καί. ib. πρὸς] Nov. 2. αὐτὴν πρός. v. 12. ἅπαντες] Cant. ἅπαντες ἐν τῷ ἱερῷ. v. 13. Τῶν &c.] Cant. Καὶ οὐδεὶς τῶν λοιπῶν. v. 14. προσετίθεντο πιστεύοντες … πλήθη] March. Veleſ. προσετίθετο πιστευόντων … πλῆθος. v. 15. κατὰ] March. Veleſ. εἰς. Steph. 4. 10. 11. καὶ εἰς. ib. ἀσθενεῖς] Cant. Nov. 2. ἀσθενεῖς αὐτῶν. ib. κλινῶν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. κλιναρίων. ib. αὐτῶν] Cant. Steph. 2. addunt ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας ἣν (Cant. ὡς) εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν (αὐτῶν deeſt in Steph. 2.) March. Veleſ. addit καὶ ἀπηλλάσσοντο πάντας ἀπὸ ἀσθενειῶν αὐτῶν. v. 16. οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες] Cant. καὶ ἰῶντο πάντες. v. 18. αὐτῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. δημοσίᾳ] Cant. addit καὶ ἐπορεύθη εἷς ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. v. 19. Ἄγγελος &c.] Cant. Τότε διὰ νυκτὸς ἄγγελος Κυρίου ἀνέῳξεν. ib. ἤνοιξε] Nov. 2. March. Veleſ. ἀνοίξας. v. 20. σταθέντες] Mont. πορευθέντες. ib. τῷ λαῷ] Cant. Lin. deeſt. v. 21. αὐτῷ] Cant. αὐτῷ ἐγερθέντες τὸ πρωΐ. ib. συνεκάλεσαν] Cant. καὶ συγκαλεσάμενοι. v. 22. οὐχ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. καὶ ἀνοίξαντες τὴν φυλακὴν οὐχ. ib. ἐν τῇ φυλακῇ] Cant. Steph. 2. ἔσω. v. 23. ἔξω] Cant. Mont. Steph. omn. deeſt. ib. πρὸ] Cant. Nov. 2. ἐπί. v. 24. ἱερεὺς καὶ ὁ] Cant. Lin. Nov. 2. deſunt. ib. αὐτῶν] Nov. 2. αὐτῶν πρὸς ἑαυτούς. v. 25. λέγων] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 26. ἐφοβοῦντο] Cant. φοβούμενοι. ib. ἵνα] Cant. deeſt. v. 27. ἀρχιερεὺς] Cant. ἱερεὺς, in Lat. Pontifex. v. 29. Ἀποκριθεὶς uſque ad πειθαρχεῖν] Cant. deſunt. ib. ἀνθρώποις] Cant. addit ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς. ib. ἁμαρτιῶν] Cant. τῶν ἁμαρτιῶν ἐν αὐτῷ. v. 32. αὐτοῦ] Cant. Mont. deeſt; ſed ſupraſcribitur in Cant.

ib. τῶν] Cant. πάντων τῶν. v. 34. ἐν τῷ συνεδρίῳ] Cant. ἐκ τοῦ συνεδρίου. v. 35. αὐτοὺς] Cant. τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς συνεδρίους. ib. ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις] Mont. deſunt. v. 36. μέγαν] Nov. 1. deeſt, ſed habet Comp. Steph. 4. 10. ib. προσεκολλήθη] Cant. March. Veleſ. Mont. Lin. Magd. Steph. omn. προσεκλίθη. ib. ὡσεὶ] Cant. Mont. Lin. ὡς. ib. ἀνῃρέθη] Cant. addit αὐτὸς δι' αὐτοῦ. ib. διελύθησαν] Cant. deeſt: ſed minutiore charactere additur fini lineæ. v. 37. ἱκανὸν] Cant. πολύν. ib. πάντες] Cant. deeſt. v. 38. νῦν] Cant. νῦν εἰσιν ἀδελφοί, ſed expuncto εἰσιν. ib. αὐτοὺς] Mont. αὐτοὺς μὴ μιάναντες τὰς χεῖρας. ib. αὕτη] Nov. 1. deeſt. v. 39. δύνασθε] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. δυνήσεσθε. ib. αὐτὸ] Nov. 2. αὐτούς. Cant. αὐτοὺς οὔτε ὑμεῖς οὔτε βασιλεῖς οὔτε τυράννους· ἀπέχεσθε οὖν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων. v. 41. οὖν] Cant. οὖν Ἀπόστολοι. ib. αὐτοῦ] Cant. deeſt. Mont. Lin. Nov. 2. Ἰησοῦ. v. 42. τε] Cant. δέ. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

CAP. VI.

V. 1. αὐτῶν] Cant. αὐτῶν ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν Ἑβραίων. v. 2. εἶπον] Cant. εἶπον πρὸς αὐτούς. ib. ἡμᾶς &c.] Cant. καταλιπόντας ἡμᾶς. v. 3. Ἐπισκέψασθε &c.] Cant. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί, ἐπισκέψασθε. ib. ἄνδρας &c.] Cant. ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἄνδρας. ib. ἁγίου] Cant. deeſt. v. 4. προσκαρτερήσομεν] Cant. ἐσόμεθα προσκαρτεροῦντες. Steph. 11. 13. προσκαρτερήσωμεν. v. 5. λόγος] Cant. λόγος οὗτος. ib. πλήθους] Cant. πλήθους τῶν μαθητῶν. ib. Στέφανον ἄνδρα] Mont. Lin. ἄνδρα Στέφανον ὀνόματι. ib. πίστεως καὶ] Mont. deeſt: ſed aſcribitur margini. v. 6. οὓς ἔστησαν] Cant. οὗτοι ἐστάθησαν. ib. καὶ] Cant. οὗτοι. v. 7. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. v. 8. πίστεως] Mont. Lin. Nov. 2. Steph. 2. 4. 10. 11. March. Veleſ. χάριτος. ib. λαῷ] Cant. Lin. Steph. 2. 4. λαῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 9. τῆς λεγομένης] Lin. τῶν λεγομένων. ib. καὶ Ἀσίας] Deeſt in Cant. Lat. & videtur recentius addi in Græc. v. 10. Καὶ οὐκ] Cant. Οἵτινες οὐκ. ib. σοφίᾳ] Cant. Steph. 2. σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν αὐτῷ. ib. πνεύματι] Cant. Steph. 2. addunt ἁγίῳ. ib. ἐλάλει] Cant. Steph. 2. addunt διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης παρρησίας· μὴ δυνάμενοι οὖν ἀντοφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ. v. 11. λέγοντος] Nov. 2. λέγοντος. v. 13. Ἔστησάν τε] Cant. Καὶ ἔστησαν. ib. ψευδεῖς] Cant. ψευδεῖς κατ' αὐτοῦ. ib. ὁ] Nov. 2. ὅτι ὁ. ib. βλάσφημα] Cant. deeſt. ib. τούτου] Cant. Nov. 1. Magd. deeſt. v. 15. Ἀτενίσαντες &c.] Gon. Ἠτένιζον δὲ αὐτοὶ πάντες. Ita videtur fuiſſe ex veſtigiis literarum eraſarum, quamvis emendetur ſecundum edita. ib. εἶδον] Cant. καὶ εἶδον. ib. ἀγγέλου] Cant. ἀγγέλου ἑστῶτος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

CAP. VII.

V. 1. εἰ] Cant. Steph. 2. τῷ Στεφάνῳ, εἰ. ib. ἄρα] Nov. 2. deeſt, ut & in Mont. ib. ταῦτα] Cant. τοῦτο. v. 2. ἀκούσατε] Nov. 2. ἀκούσατέ μου. v. 4. Τότε] Cant. Τότε Ἀβραάμ. ib. ἐν Χαῤῥὰν] Nov. 1. εἰς Χαῤῥάν. ib. κἀκεῖθεν] Cant. κἀκεῖ (ſupraſcripto θε) ἦν, in Lat. *& ibi erat.* ib. κατοικεῖτε] Cant. addit καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν οἱ πρὸ ἡμῶν. v. 5. ποδός· καὶ] Cant. March. Veleſ. ποδός· ἀλλ'. ib. αὐτῷ … αὐτὴν] In Lin. Cant. Bib. Wech. vet. permutantur. v. 6. οὕτως] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. αὐτῷ. ib. Θεὸς] Cant. Θεὸς πρὸς αὐτόν. ib. αὐτοῦ] Bib. Wech. al. Nov. 2. σου. ib. αὐτὸ] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. αὐτούς. v. 7. εἶπεν ὁ Θεὸς] March. Veleſ. λέγει ὁ Κύριος. v. 8. καὶ Ἰσαὰκ] Nov. 1. 2. Lin. Magd. τὸν Ἰσαάκ. v. 11. ὅλην τὴν γῆν] Cant. ὅλης τῆς γῆς. ib. τὴν γῆν Αἰγύπτου] March. Veleſ. τὴν Αἴγυπτον. v. 13. ἐν τῷ … ἐγένετο] Cant. ἐπὶ τῷ … ἐγνωρίσθη. ib. τοῦ Ἰωσὴφ] March. Veleſ. αὐτοῦ. v. 14. Ἰακὼβ] Nov. 2. deeſt. ib. αὐτοῦ] Lin. Nov. 1. 2. Magd. deeſt. ib. ψυχαῖς &c.] Cant. ο' καὶ ε' ψυχαῖς. v. 15. δὲ] Cant. deeſt. v. 16. μετετέθησαν] Cant. μετήχθησαν. v. 17. ὤμοσεν] Cant. ἐπηγγείλατο. Nov. 2. March. Veleſ. ὡμολόγησεν. v. 18. ἕτερος] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον. ib. ᾔδει τὸν] Cant. ἐμνήσθη τοῦ. v. 19. πατέρας ἡμῶν] Cant. ἡμῶν deeſt. ib. ζωογονεῖσθαι] March. Veleſ. ζωοποιεῖσθαι. v. 20. πατρὸς] Nov. 2. Lin. πατρὸς αὐτοῦ. v. 21. Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 11. Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ. Addit etiam Cant. Steph. 2. παρὰ τὸν ποταμόν. ib. αὐτὸν] Mont. Lin. deeſt. v. 22. πάσῃ σοφίᾳ] Cant. πᾶσαν τὴν σοφίαν. ib. ἔργοις] Cant. Nov. 2. ἔργοις αὐτοῦ. v. 23. ἐπληροῦτο] Nov. 2. ἐπληρώθη. v. 24. ἀδικούμενον] Cant. Steph. 2. addunt ἐκ τοῦ γένους, in Lat. *de genere ſuo.* ib. Αἴγυπτον] Cant. Steph. 2. addunt καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ. v. 26. μαχομένοις] Cant. addit καὶ εἶδεν αὐτοὺς ἀδικοῦντας. ib. συνήλασεν] Cant. Mont. συνήλλασσεν. ib. ἐστε ὑμεῖς] Cant. Τί ποιεῖτε, & ponit ante Ἄνδρες. v. 27. εἰπὼν] Cant. εἴπας. v. 30. Καὶ] Cant. Καὶ μετὰ ταῦτα. ib. αὐτῷ] Lin. Μωυσῇ. ib. φλογὶ πυρὸς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. πυρὶ φλογός. v. 31. προσερχομένου δὲ] Cant. καὶ προσερχομένου. ib. ἐγένετο &c.] Cant. ὁ Κύριος εἶπεν αὐτῷ, λέγων. ib. φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν] Nov. 2. deſunt. March. Veleſ. addit λέγουσα. v. 32. ὁ Θεὸς … ὁ Θεὸς] Nov. 2. deſunt. v. 33. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος] Cant. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν. ib. ἐν ᾧ] Cant. ἐφ' ᾧ. v. 34. μου] Cant. deeſt. ib. ἤκουσα] Cant. ἀκήκοα. v. 35. δικαστὴν] Cant. Nov. 2. Lin. addunt ἐφ' ἡμῶν. Mont. Steph. 10. addunt ἐφ' ἡμᾶς. ib. ἀπέστειλεν] Cant. ἀπέσταλκεν. ib. ἐν] Cant. March. Veleſ. Steph. 4. 11. σύν. v. 37. Κύριος] Cant. deeſt. ib. ὑμῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. αὐτοῦ ἀκούσεσθε] Magd. deſunt. v. 38. ἡμῶν … ἡμῖν] Nov. 2. ὑμῶν … ὑμῖν. ib. λόγια] Bib. Wech. al. λόγον. v. 39. Ὧ] Cant. Ὅτι· ſed in Lat. *Cui.* ib. ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις] Cant. ἀπεστράφησαν τῇ καρδίᾳ. Nov. 1. Lin. ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ. ib. αὐτῶν] Cant. deeſt. v. 40. γέγονε] Nov. 2. ἐγένετο. v. 43. ὑμῶν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. Βαβυλῶνος] Bib. Wech. al. Δαμασκοῦ. v. 44. ὁ λαλῶν] March. Veleſ. αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὁ λαλῶν. v. 46. Θεῷ] Cant. οἴκῳ. v. 48. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος] Cant. Ὁ δὲ ὕψιστος οὐ. ib. ἐν &c.] Cant. κατοικεῖ ἐν χειροποιήτοις ὡς. ib. ὁ προφήτης] March. Veleſ. διὰ προφήτου. v. 49. μοι] Cant. μου ἐστί. ib. ἢ τίς] Cant. ποῖος. ib. μου] Cant. μου ἐστίν. v. 51. τῇ καρδίᾳ] Cant. καρδίαις. Steph. 10. ταῖς καρδίαις ὑμῶν. March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. ib. ὡς] Cant. καθώς. ib. ὑμῶν καὶ ὑμεῖς] Cant. καὶ ὑμῶν, ſed in Lat. *veſtri & vos.* v. 52. τοὺς προκαταγγείλαντας] Cant. αὐτοὺς τοὺς προκαταγγέλλοντας. ib. δικαίου] Steph. 4. δικαίου τούτου οὗ νῦν. ib. γεγένησθε] Cant. Nov. 2. ἐγένεσθε. v. 54. Ἀκούοντες] Cant. Lin. Ἀκούσαντες. ib. ταῦτα] Cant. αὐτοῦ. v. 55. δὲ] Cant. Lin. δὲ Στέφανος. Nov. 2. Στέφανος δὲ ὑπάρχων. ib. πνεύματος] Nov. 2. Steph. 10. πίστεως καὶ πνεύματος. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον. v. 56. τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. v. 58. ἔξω] Steph. 4. αὐτὸν ἔξω. ib. ἐλιθοβόλουν] Cant. addit αὐτόν. ib. αὐτῶν] Mont. Magd. Nov. 1. deeſt. ib. νεανίου] Cant. addit τινός. v. 59. Ἰησοῦ] Mont. Lin. Ἰησοῦ Χριστέ. v. 60. Κύριε] Cant. March. Veleſ. λέγων, Κύριε. ib. ἐκοιμήθη] March. Veleſ. addit ἐν Κυρίῳ.

CAP. VIII.

V. 1. μέγας] Cant. μέγας, καὶ θλίψις. ib. πάντες τε] Cant. Nov. 1. 2. Steph. 9. 10. 11. 12. πάντες δέ. Mont. Lin. καὶ πάντες. ib. Ἀποστόλων] Cant. Ἀποστόλων, οἳ ἔμειναν ἐν Ἱερουσαλήμ. v. 2. δὲ] Cant. τε. ib. ἐποιήσαντο] Cant. Nov. 1. 2. ἐποίησαν. v. 3. Σαῦλος δὲ] Cant. Ὁ δὲ Σαῦλος. v. 5. Χριστὸν] Cant. addit ὡς δὲ ἤκουον πάντες ὄχλοι· ſed in Lat. deſunt. v. 6. τε] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. δέ. ib. τε οἱ ὄχλοι] In Cant. tantum ſupraſcribuntur. v. 7. ἐθεραπεύθησαν] Cant. ἐθεραπεύοντο. v. 8. Καὶ &c.] Nov. 2. Lin. deeſt Καί. Cant. Χαρά τε μεγάλη ἐγένετο. v. 9. προϋπῆρχεν] Cant. προϋπάρχων. v. 10. πάντες] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. μεγάλη] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. 10. 11. καλουμένη μεγάλη. v. 12. Ὅτε] Cant. Lin. Ὡς. ib. καὶ τοῦ ὀνόματος] March. Veleſ. ἐν τῷ ὀνόματι. v. 13. σημεῖα &c.] Magd. δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα. ib. μεγάλας] Nov. 1. deeſt. v. 14. Ἱεροσολύμοις] Cant. Ἱερουσαλήμ. ib. ἀπέστειλαν] Mont. Lin. ἐξαπέστειλεν. v. 16. Οὔπω] Cant. Nov. 2. Οὐδέπω. ib. ἦν] Mont. Lin. ἦν πνεῦμα ἅγιον. ib. ὑπῆρχεν] Nov. 2. ἦσαν. ib. Ἰησοῦ] Cant. Nov. 1. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 17. ἐπετίθουν] Nov. 2. ἐπετίθησαν. v. 18. Θεασάμενος] Cant. Nov. 2. Ἰδών. v. 19. Λέγων] Cant. Steph. 2. Παρακαλῶν καὶ λέγων. v. 20. αὐτὸν] Ab hoc loco per aliquot paginas deficit Latina verſio. v. 21. ἐνώπιον] Cant. Nov. 2. ἔναντι. v. 22. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. ib. καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ] Nov. 2. deſunt. v. 23. χολὴν πικρίας] Cant. πικρίαν χολῆς. v. 24. εἶπε] Cant. εἶπε πρὸς αὐτούς, παρακαλῶ. ib. ὑπὲρ] Mont. περί. ib. Κύριον] Lin. Θεόν. ib. μηδὲν] Nov. 2. Lin. μή. ib. ἐπ' ἐμὲ] Cant. μοι τούτων τῶν κακῶν. ib. εἰρήκατε] Cant. Steph. 2. addunt ὃς (Cant. μοι, ὃς) πολλὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν. v. 25. Κυρίου] Mont. Lin. Θεοῦ. ib. ὑπέστρεψαν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. ὑπέστρεφον, idem Steph. etiam εὐηγγελίζοντο. ib. Ἱερουσαλὴμ] Cant. Ἱεροσόλυμα. ib. κώμας] March. Veleſ. χώρας. ib. εὐηγγελίσαντο] March. Veleſ. Nov. 2. Bib. Wech. al. εὐηγγελίζοντο. ib. πολλὰς uſque ad finem verſus] Nov. 1. deſunt. v. 26. δὲ] Lin. deeſt. ib. ἀνάστηθι, καὶ πορεύου] Cant. ἀναστὰς πορεύθητι. v. 27. τῆς βασιλίσσης] Cant. βασιλίσσης τινός. ib. ὃς] March. Veleſ. deeſt. v. 28. καὶ] Cant. Mont. deeſt. ib. ἀνεγίνωσκε] Ita Comp. Steph. 10. Sed Cant. ἀναγινώσκων. Magd. Nov. 1. 2. καὶ ἀνεγίνωσκε. v. 29. Φιλίππῳ] Hinc deficit Græcus textus in Cant. per aliquot paginas. v. 31. ἐὰν] Mont. εἰ. v. 32. ἀνοίγει] March. Veleſ. ἤνοιξε. v. 33. ἤρθη] March. Veleſ. ἀρθήσεται. v. 34. ἑτέρου] Mont. Lin. ἄλλου. v. 36. ἐπορεύοντο] Bib. Wech. vet. addit συζητοῦντες μετ' ἀλλήλων. ib. τι] Lin. Mont. τό. ib. τί κωλύει] March. Veleſ. τίς κωλύει. v. 37.] Hic verſus deeſt in Magd. Nov. 1. Lin. Comp. Mont. Steph. 4. 5. 9. 13. Syr. interp. ib. ὁ Φίλιππος] Nov. 2. αὐτῷ. v. 39. Κυρίου] Nov. 2. Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. ἅγιον ἔπεσεν (Nov. 2. ἐπέπεσεν) ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δὲ Κυρίου.

CAP. IX.

V. 2. ἀγάγῃ] Lin. εἰσαγάγῃ. v. 3. καὶ &c.] Nov. 2. ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιέστραψε φῶς ἐκ. v. 4. φωνὴν λέγουσαν] Nov. 1. φωνῆς λεγούσης. v. 5. Εἶπε δὲ] March. Veleſ. Ὃς εἶπε. ib. Κύριος εἶπεν] Nov. 2. deſunt. ib. Ἰησοῦς] Steph. 11. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος. ib. σκληρὸν uſque ad ἀνάστηθι] Magd. Lin. Nov. 1. 2. Comp. Steph. omn. deſunt, in quibus legitur tantum διώκεις· ἀλλ' ἀνάστηθι. v. 7. πόλιν, καὶ] Lin. Steph. 4. 5. πόλιν κἀκεῖ. ib. τί σε] Nov. 2. ὅτε σε. v. 8. οὐδένα] March. Veleſ. οὐδέν. v. 9. ἦν] March. Veleſ. ἦν ἐκεῖ. v. 11. Ταρσέα] Nov. 2. τῷ γένει Ταρσέα. ib. ἐν ὁράματι] March. Veleſ. deeſt. v. 13. ὁ] Nov. 1. αὐτῷ ὁ. ib. ἀκήκοα] Nov. 2. ἤκουσα. v. 15. ἡμῶν τε] Mont. καὶ ἡμῶν. v. 16. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 17. Ἰησοῦς] Magd. Lin. Nov. 1. Mont. Steph. 5. 9. 13. deeſt. v. 18. παραχρῆμα] Magd. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 5. 9. 13. deeſt. v. 19. ὁ Σαῦλος] Lin. Mont. March. Veleſ. deeſt. ib. τῶν ἐν] Nov. 1. τῶν ὄντων ἐν. v. 20. ἐν ταῖς συναγωγαῖς] March. Veleſ. εἰσελθὼν εἰς τὰς συναγωγάς. v. 21. ἀγάγῃ] Nov. 1. ἀναγάγῃ. ib. ἐπὶ] Mont. εἰς, ſed in marg. ἐπί. v. 22. καὶ] Steph. 11. τῷ λόγῳ, καί. v. 24. παρετήρουν τε] Nov. 2. παρετηροῦντο δὲ καί. v. 25. αὐτὸν] Nov. 2. ponit poſt καθῆκαν. v. 26. Σαῦλος] Mont. Lin. Παῦλος. v. 27. τοῦ Ἰησοῦ] Mont. Nov. 1. τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Nov. 2. Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου. v. 28. καὶ ἐκπορευόμενος] Magd. Steph. 4. 9. 13. Comp. deeſt. ib. ἐν] Magd. Steph. 4. 13. Comp. εἰς. v. 29. ἐπεχείρουν] Nov. 2. ἐπετήρουν. March. Veleſ. ἐζήτουν. v. 30. αὐτὸν bis] Mont. Lin. deeſt utrobique. ib. καὶ] Steph. 11. καὶ νυκτός. v. 31. Αἱ &c.] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. partim 4. partim 2. omnia ponunt numero ſingulari. v. 34. Ἰησοῦς ὁ] Nov. 2. ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ut & March. Veleſ. v. 35. Σαρωνᾶν] Magd. Nov. 1. Steph. 11. Ἀσσάρωνα. v. 37. αὐτὴν] Nov. 2. deeſt. v. 38. δύο ἄνδρας] Magd. Nov. 1. Lin. Mont. Steph. 9. 13. deſunt. ib. αὐτῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 39. συνῆλθεν] Mont. συνεισῆλθεν. ib. παρέστησαν] March. Veleſ. περιέστησαν. ib. μετ' αὐτῶν οὖσα] March. Veleſ. αὐταῖς. v. 43. ἱκανὰς] Nov. 2. τινάς.

CAP. X.

V. 1. ἦν] Mont. Lin. Nov. 1. 2. deeſt. v. 3. ὡσεὶ] Nov. 2. ὡς περί. Steph. 4. 10. περί. v. 4. καὶ ἔμφοβος] Hic redit textus Latinus in Cant. ib. εἶπε δὲ] Mont. ὁ δὲ εἶπεν. ib. ἐνώπιον] Nov. 2. ἔμπροσθεν. ib. τί ἐστι] March. Veleſ. Τί εἰ. v. 5. τινα &c.] Ita Steph. 10. Sed Magd. Nov. 1. Lin. Mont. τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον. v. 6. οὗτος uſque ad finem verſus] Magd. Mont. Nov. 1. 2. Lin. deſunt. v. 7. τῷ Κορνηλίῳ] Nov. 2. March. Veleſ. αὐτῷ. v. 9. ἐκείνων] Nov. 2. αὐτῶν. ib. ἕκτην] Nov. 2. ἐννάτην. v. 10. ἐκείνων] Nov. 2. αὐτῶν. ib. ἐπέπεσεν] Nov. 2. ἐγένετο. Magd. Nov. 1. ἔπεσεν. v. 11. δεδεμένον] March. Veleſ. deeſt. ib. καὶ καθιέμενον] Nov. 2. deeſt. March. Veleſ. καὶ καθιέμενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. v. 12. τῆς γῆς] Lin. March. Veleſ. Nov. 2. Steph. 4. 10. ponunt poſt ἑρπετά. Nov. 2. etiam præponit τὰ ἐπί. ib. καὶ τὰ θηρία] March. Veleſ. deeſt. Lin. καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς, & poſt οὐρανοῦ ponit. Cant. Lat. *Quadrupedia & ſerpentes & volatilia cœli.* v. 14. πᾶν] Hic redit textus Græcus in Cant. ib. ἢ] Nov. 2. Steph. 10. καί. v. 15. Καὶ φωνὴ] Cant. Φωνήσας δέ, Lat. *Et vox.* ib. ἐκ δευτέρου] Nov. 1. deeſt. v. 16. καὶ πάλιν ἀνελήφθη] Lin. Mont. εὐθέως ἀνελήφθη πάλιν. M. Veleſ. εὐθέως ἀνελήφθη. Nov. 2. πάλιν deeſt. v. 17. διηπόρει] Cant. ἐγένετο, διηπόρει, Lat. *intra ſe factus eſt, hæſitabat.* ib. διερωτήσαντες] Cant. ἐπερωτήσαντες. Comp. διερωτήσαντες καὶ μαθόντες. v. 19. ἐνθυμουμένου] Cant. Mont. Magd. Lin. διενθυμουμένου. Nov. 2. διανοουμένου. ib. τρεῖς] Cant. Mont. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 13. deſunt. ib. διότι] Nov. 2. ὅτι. v. 21. Καταβὰς] Cant. Τότε καταβὰς ὁ. ib. τοὺς uſque ad εἶπεν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 9. 10. 13. deſunt. ib. τίς ἡ] Cant. τί θέλετε; τίς ἡ, in Lat. *Quid vultis? quæ cauſa?* v. 22. εἶπον] Cant. εἶπαν πρὸς αὐτόν. Nov. 2. Κορνήλιός τις. v. 23. Εἰσκαλεσάμενος] Steph. 2. Cant. Τότε εἰσαγαγών. March. Veleſ. Εἰσαγαγών. ib. ἐξένισε] Steph. 2. Cant. Πέτρος ἐξένισεν αὐτούς. ib. τῇ] Mont. καὶ τῇ. ib. ὁ Πέτρος] Cant. Steph. 2. March. Veleſ. ἀναστάς. Lin. Nov. 2. ἀναστὰς ὁ Πέτρος. v. 24. Καὶ τῇ] Cant. Τῇ δέ. ib. εἰσῆλθον] Cant. εἰσῆλθεν, in Lat. ingreſſus eſt. ib. προσδοκῶν αὐτούς] Cant. προσδεχόμενος αὐτούς, καί. v. 25. Ὡς &c.] Cant. περιέμεινε· Προσεγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς Καισαρείαν, προσδραμὼν ῶν δούλων διεσάφησεν παραγεγονέναι αὐτόν, ὁ δὲ Κορνήλιος ἐκπηδήσας καὶ συναντή- αὐτῷ, πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνησεν αὐτῷ· in Lat. ſuſtinuit: *Cum ap- pinquaret autem Petrus in Cæſaream, procurrens unus ex ſervis nunciavit niſſe eum; Cornelius autem exiliens & obvius factus eſt ei, procidens ad pedes us adoravit.* v. 26. ἀνάστηθι] Cant. τί ποιεῖς. Steph. 2. ἀνάστηθι, τί ποιεῖς. κἀγὼ] Mont. Lin. Steph. 4. 10. καὶ γὰρ ἐγώ. ib. αὐτὸς] Cant. deeſt. ib.] Cant. εἰμι, ὡς καὶ σύ. v. 28. Ἔφη τε πρὸς αὐτοὺς] Nov. 2. deſunt. ib. ἐπί- ε] Cant. βέλτιον ἐπίστασθε, in Lat. *melius ſcitis.* ib. ἀλλοφύλῳ] Cant. ἀνδρὶ οφύλῳ, in Lat. *ad allophylum.* ib. ἔδειξε] Cant. ἐπέδειξε. v. 29. μεταπεμ- είς] Cant. Mont. Steph. 2. 4. addunt ὑφ' ὑμῶν. v. 30. ταύτης τῆς] Cant. ἀπ. ib. ἡμῶν νηστεύων] March. Veleſ. deſunt. ib. καὶ ... ὥραν] Cant. de- nt. March. Veleſ. τὴν .... ὥραν. v. 31. Κορνήλιε] Mont. Lin. deeſt. v. 32. οἰκίᾳ &c.] Nov. 2. παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ. ib. Σίμωνος] Steph. 10. Σί- τινος. ib. ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι] Nov. 2. deſunt. In March. Veleſ. παραγενόμενος deeſt. v. 33. ἔπεμψα] Nov. 1. μετέπεμψα. ib. σύ τε ... παρα- μενος] Cant. σὺ δὲ ... ἐν τάχει παραγενόμενος. ib. τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. Nov. 2. τοῦ Κυρίου. ib. ἀκοῦσαι] Cant. ἀκοῦσαι βουλόμενοι παρὰ σοῦ, in Lat. *dire volumus a te:* ſed βουλόμενοι notulis expungitur. ib. πάντα] Cant. ſt. ib. ὑπὸ] Cant. ἀπό. ib. Θεοῦ] March. Veleſ. Κυρίου. v. 34. στόμα] ov. 2. στόμα αὐτοῦ. v. 36. Τὸν] Cant. Τὸν γάρ. ib. Κύριος] Mont. Lin. εἷς. 37. ῥῆμα] Cant. deeſt. ib. ἀρξάμενον] Cant. ἀρξάμενος γάρ, in Lat. *cum piſſet enim.* v. 38. ὡς ἔχρισεν αὐτὸν] Cant. ὃν ἔχρισεν· ſupraſcribitur αὐτόν, alia manu. ib. ὃς] Cant. οὗτος. v. 39. ἐσμὲν] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. ῶν] Cant. αὐτοῦ. ib. ὃν] Cant. Magd. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 10. Mont. ὃν καί. ib. ἀνεῖλον] Cant. ἀνεῖλαν. v. 40. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Cant. τὴν τρίτην ἡμέραν, in Lat. *poſt tertium diem.* v. 41. συνεπίομεν αὐτῷ] Cant. it καὶ συνεστράφημεν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. νεκρῶν] Cant. νεκρῶν ἡμέρας , in Lat. *dies XL.* v. 42. παρήγγειλεν] Cant. ἐνετείλατο. ib. ὑμῖν] Nov. 2. Lin. ἡμῖν. ib. αὐτὸς] Cant. οὗτος. v. 43. ὀνόματος] Nov. 2. αἵματος. πάντα τὸν πιστεύοντα] March. Veleſ. πάντες οἱ πιστεύοντες. v. 44. Ἔτι] Nov. Ἔτι δέ. ib. ἐπέπεσε] Cant. Nov. 2. ἔπεσε. v. 45. ἁγίου] Mont. Lin. Θεοῦ ἁγίου. v. 46. γλώσσαις] Cant. Lat. *prævaricatis linguis.* ib. τότε ἀπεκρίθη] nt. εἶπε δέ. v. 47. μὴ] Mont. Lin. Nov. 2. deeſt. ib. τούτους] Cant. αὐ- ib. καθὼς] Cant. ὥσπερ. Nov. 2. ὡς. v. 48. Προσέταξέ τε] Cant. Τότε σέταξεν. Mont. Lin. Nov. 2. Προσέταξε δέ. ib. τοῦ Κυρίου] Cant. Mont. ov. 2. Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Steph. 4. 10. 11. τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. ib. ἠρώτησαν] nt. παρεκάλεσαν. ib. ἐπιμεῖναι] Cant. πρὸς αὐτοὺς ἐπιμεῖναι. March. Veleſ. μεῖναι παρ' αὐτοῖς.

CAP. XI.

V. 1. Ἤκουσαν uſque ad λέγοντες verſ. 2.] Cant. Ἀκουστὸν δὲ ἐγένετο τοῖς Ἀπο- , καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὁ μὲν Πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλη- πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς πο- λόγον ποιούμενος διὰ τῶν χωρῶν διδάσκων αὐτούς, ὃς καὶ κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· Οἱ δὲ ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς . Eadem Latine quoque in Cant. habentur. v. 2. Καὶ ὅτε] Nov. 2. δέ. Nov. 1. Lin. Καὶ ὅτε. Steph. 13. deeſt. v. 3. εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες] ov. 2. Steph. 4. 10. 11. εἰσῆλθε, καὶ συνέφαγεν. v. 5. ἄχρις] Cant. ἕως. v. 7. δὲ] Cant. Nov. 2. Καὶ ἤκουσα. ib. φωνῆς λεγούσης] Cant. φωνὴν λέγουσαν. πᾶν] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 9. Ἀπεκρίθη &c.] Cant. Ἐγένετο δὲ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρός με. ib. μοι] Nov. 2. deeſt. v. 12. μηδὲν διακρινόμενον] Cant. nt. Nov. 2. μηδὲν διακρίνοντα. ib. σὺν ἐμοὶ] Mont. Lin. deeſt. v. 13.] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 15. λαλεῖν] Cant. αὐτοῖς. ib. ἐνέπεσε ... ὥσπερ] Cant. ἔπεσε ... ὡς. v. 17. ὁ Θεὸς] Cant. ib. Κύριον] Nov. 2. Κύριον ἡμῶν. ib. δὲ] Cant. Nov. 2. Steph. 10. ib. δυνατὸς] Mont. deeſt. ib. τὸν Θεὸν] Cant. addit τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον πιστεύσασιν ἐπ' αὐτῷ. Steph. 2. 11. τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον. 18.] Hic verſus deeſt in Mont. v. 19. ἐπὶ Στεφάνῳ] Cant. ἀπὸ τοῦ Στεφάνου· expungitur τοῦ. ib. μόνον] Cant. μόνοις. v. 20. Ἰησοῦν] Cant. Ἰησοῦν Χρι- v. 21. Καὶ ἦν] Cant. Ἦν δέ. ib. ἐπὶ] Mont. Nov. 2. πρός. ib. μετ'] Steph. 10. Comp. μετ' αὐτῶν τοῦ ἰᾶσθαι αὐτούς. v. 22. διελθεῖν] March. eſ. deeſt. v. 25.] Sic habetur hic verſus & ſeq. in Cant. Ἀκούσας δὲ ὅτι Σαῦ- εἰς Ταρσὸν ἐξῆλθεν ἀναζητῶν αὐτόν, καὶ ὡς συντυχὼν παρεκάλεσεν αὐτὸν ἐλθεῖν Ἀντιόχειαν. Οἵτινες παραγενόμενοι ἐνιαυτὸν ὅλον, συναχθῆναι ὄχλον ἱκανὸν ἐν ἐκ- καὶ διδάξαι, καὶ τότε πρῶτον χρηματίσαι ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. ὁ Βαρνάβας] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 26. αὐτὸν bis] Nov. 2. deeſt bique. In Mont. Lin. prius deeſt: in Magd. Nov. 1. poſterius. v. 27. χειαν] Cant. addit, ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις, in Lat. *erat autem magna ex- tio.* v. 28. Ἀναστὰς δὲ] Cant. Συνεστραμμένων δὲ ἡμῶν ἔφη. ib. ἐσήμανε] nt. σημαίνων. ib. μέλλειν] Mont. Nov. 1. 2. deeſt. ib. Καίσαρος] Cant. ch. Veleſ. deeſt. v. 29. Τῶν δὲ μαθητῶν] Cant. Οἱ δὲ μαθηταί. ib. αὐτῶν] nt. Lin. deeſt. v. 30. πρὸς] Mont. deeſt.

CAP. XII.

V. 1. δὲ] Mont. Lin. deeſt. ib. ἐκκλησίας] Cant. addit ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. v. 2. δὲ] Cant. Καὶ ἀνεῖλε. v. 3. Καὶ ἰδὼν] Nov. 2. Ἰδὼν δέ. ib. Ἰουδαίοις] nt. addit ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πιστούς, in Lat. *comprehenſio ejus ſuper dentes.* ib. ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων] Magd. deſunt. v. 4. Ὃν καὶ] Cant. ον. ib. ἔθετο] March. Veleſ. ἔβαλεν. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 5. προσευ- &c.] Cant. Πολλὴ δὲ προσευχὴ ἦν ἐν ἐκτενείᾳ περὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς Θεὸν περὶ αὐτοῦ. ib. ὑπὲρ] Mont. περί. v. 6. προάγειν] Nov. 2. προσαγαγεῖν. Mont. ἄγειν. Steph. 2. 4. προσάγειν. v. 7. ἐπέστη] Cant. ἐπέστη τῷ Πέτρῳ. ib. πατάξας] nt. νύξας. ib. ἐξέπεσον] Cant. Nov. 2. ἐξέπεσαν. ib. αὐτοῦ] Cant. ponit χειρῶν. v. 8. τε] Cant. Mont. Nov. 2. δέ. ib. περίζωσαι] Cant. Nov. ζῶσαι. v. 9. αὐτῷ] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. δὲ] Cant. γάρ, ut & Nov. 2. 10. τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς] Mont. deſunt. ib. ἐξελθόντες] Cant. ph. 2. ἐξελθόντες κατέβησαν τοὺς Ζ' βαθμούς, καί. Cant. Lat. *deſcenderunt em gradus.* v. 12. Συνιδών τε] Cant. Καὶ συνιδών. Mont. Συνιδὼν δὲ ὁ ος. Nov. 2. Lin. Συνιδὼν δέ. ib. καὶ] Comp. ἀδελφοὶ καί. v. 13. τοῦ Πέ-] Cant. Mont. αὐτοῦ. Lin. deeſt. v. 14. εἰσδραμοῦσα δὲ] Cant. καὶ εἰσδρα- v. 15. ἔλεγον] Cant. ἔλεγον πρὸς αὐτήν, τυχόν. v. 16. Πέτρος] Cant. ſt. ib. δὲ εἶδον] March. Veleſ. δὲ τὴν θύραν εἶδον. Cant. δὲ καὶ ἰδόντες. v. 17. σατο αὐτοῖς] Cant. ἐξῆλθε καὶ διηγήσατο αὐτοῖς. In Lin. αὐτοῖς deeſt.

v. 18. οὐκ ὀλίγος] Cant. deeſt. Nov. 2. μέγας. v. 20. δὲ] Cant. γάρ. ib. ὁ Ἡρώδης] Cant. Mont. Lin. deeſt. ib. ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν] Cant. οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων παρῆσαν πρὸς τὸν βασιλέα. ib. τοῦ βασιλέως] Cant. αὐτοῦ. ib. αὐτῶν τὴν χώραν] Cant. τὰς χώρας αὐτῶν. Mont. Lin. αὐτῶν τὴν πόλιν. March. Veleſ. αὐτῶν αἱ χῶραι. ib. ἀπὸ] Cant. ἐκ. ib. τῆς βασιλικῆς] March. Veleſ. αὐτοῦ. v. 23. τὴν δόξαν] Mont. Lin. αἶνον. ib. γενόμενος &c.] Cant. καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος γενόμενος σκωληκόβρωτος ἔτι ζῶν καὶ οὕτως ἐξέψυξεν· in Lat. — *vermibus comeſtus adhuc vivens, & ſic expiravit.* v. 25. Παῦλος] Magd. Nov. 1. 2. Lin. Σαῦλος. ib. ἐξ] Cant. Nov. 2. ἀπό. Mont. Nov. 1. Lin. Bib. Wech. al. εἰς. ib. εἰς Ἀντιόχειαν] Ita Comp. Steph. 10. ſed in Magd. Nov. 1. 2. Lin. Bib. Wech. al. deeſt. ib. ἐπικληθέντα] Mont. ἐπικαλούμενον.

CAP. XIII.

V. 1. τινὲς] Cant. Lin. deeſt. ib. ὅ, τε] Cant. ἐν οἷς ἦν καί. ib. καλούμενος] Cant. ἐπικαλούμενος. ib. Μαναὴν] Steph. 2. Μαναήλ. v. 3. ἀπέλυσαν] Cant. deeſt. v. 4. Οὗτοι] Cant. Οἱ. Nov. 2. Αὐτοί. ib. κατῆλθον] Cant. καταβάντες δέ· ſed Lat. *deſcenderunt Seleuciam.* v. 5. Καὶ γενόμενοι] Cant. Γενόμενοι δέ. ib. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. ib. ὑπηρέτην] Cant. ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς. v. 6. Διελθόντες δὲ] Cant. Διελθόντων δὲ αὐτῶν. Nov. 2. Διεξελθόντες. ib. τὴν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. ὅλην τήν. ib. τινὰ] Cant. Mont. Lin. ἄνδρα τινά. Nov. 2. Steph. 5. 10. ἐκεῖ ἄνδρα τινά. March. Veleſ. τινα ἄνδρα. ib. ᾧ ὄνομα] Cant. ὀνόματι καλούμενον. Nov. 2. ὀνόματι. ib. Βαριησοῦς] Steph. 5. Βὰρ Ἰησοῦν, 4. 13. Βαριησοῦν. v. 7. προσκαλεσάμενος] Cant. συγκαλεσάμενος. ib. ἐπεζήτησεν] Cant. καὶ ἐζήτησεν. v. 8. πίστεως] Cant. πίστεως ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκουεν αὐτῶν, in Lat. *quoniam libenter audiebat eos.* v. 10. εὐθείας] Cant. οὔσας εὐθείας· ſed expungitur οὔσας. v. 11. ἄχρι ... παραχρῆμα δὲ] Cant. ἕως ... καὶ εὐθέως. ib. ἐπέπεσεν] Cant. ἔπεσεν. v. 12. Τότε ἰδὼν] Cant. Ἰδὼν δέ. ib. ἐπίστευσεν] Cant. ἐθαύμασε καὶ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ. v. 13. ἀποχωρήσας] Mont. Lin. ἀναχωρήσας. Nov. 1. ὑποχωρήσας. v. 14. συναγωγὴν] Nov. 2. συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων. v. 15. εἰ] Cant. Nov. 2. Steph. 11. 14. εἴ τις. ib. λόγος] Cant. λόγος σοφίας, in Lat. *Si quis eſt ſermo & intellectus.* ib. παρακλήσεως πρὸς] Steph. 4. 10. παρακλήσεως, πρός. v. 17. Ἰσραὴλ] Mont. Magd. Nov. 1. Lin. deeſt. v. 18. τεσσαρακονταετῆ χρόνον] Cant. ἔτη Μ'. v. 19. κατεκληροδότησεν] Cant. Mont. Magd. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 9. κατεκληρονόμησεν. ib. αὐτῶν. Καὶ μετὰ &c.] March. Veleſ. αὐτῶν ὡσεὶ μετὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε κριτάς. Bib. Wech. cod. antiq. αὐτῶν ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε κριτάς. Cant. pro αὐτῶν ... ὡς habet τῶν ἀλλοφύλων ... ἕως. In Nov. 2. αὐτῶν deeſt, & καὶ μετὰ ταῦτα ponuntur poſt πεντήκοντα. v. 21. ὁ Θεὸς] Mont. Nov. 1. deeſt. v. 22. τοῦ Ἰεσσαὶ] Cant. Mont. υἱὸν Ἰεσσαί. v. 23. Τούτου &c.] Cant. Ὁ Θεὸς οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. ib. ἤγειρε] Nov. 1. Lin. March. Veleſ. Steph. 9. 11. 13. ἤγαγε. ib. σωτῆρα Ἰησοῦν] Mont. Lin. Steph. 9. 11. 13. σωτηρίαν. In Nov. 1. Ἰησοῦν deeſt. v. 24. εἰσόδου] March. Veleſ. παρουσίας. ib. παντὶ τῷ λαῷ] Magd. Nov. 1. deſunt. v. 25. ἄξιος] Nov. 2. ἱκανός. v. 26. λόγος] Nov. 2. Steph. 5. λόγος οὗτος. ib. ταύτης] Nov. 2. deeſt. ib. ἀπεστάλη] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. ἐξαπεστάλη. v. 27. ἀγνοήσαντες ... κρίναντες] Cant. ἀγνοοῦντες ... καὶ κρίναντες. v. 28. αἰτίαν] Mont. deeſt. ib. εὑρόντες] Cant. εὑρόντες ἐν αὐτῷ. ib. ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτὸν] Hæc deerant in Cant. ſed recentiori manu additur ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι. Hæc præterea adduntur, κρίναντες αὐτὸν παρέδωκαν Πιλάτῳ ἵνα εἰς ἀναίρεσιν. v. 29. καθελόντες] Cant. ᾐτοῦντο τὸν Πιλάτον τοῦτον μὲν σταυρῶσαι, καὶ ἐπιτυχόντες πάλιν καὶ καθελόντες. v. 30. Ὁ uſque ad finem verſus] Cant. Ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν. v. 31. Ὃς] Cant. Οὗτος. ib. ἐπὶ ἡμέρας πλείους] Cant. ponit poſt Ἱερουσαλήμ. ib. εἰσι] Cant. ἄχρι νῦν εἰσι. March. Veleſ. ἕως τοῦ νῦν εἰσι. Mont. Nov. 2. Lin. εἰσι νῦν. Steph. 5. 10. 11. νῦν εἰσι. v. 32. πατέρας] Cant. πατέρας ἡμῶν. v. 33. αὐτῶν, ἡμῖν] Cant. ἡμῶν. ib. Ἰησοῦν] Cant. τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ib. ὡς καὶ] Cant. οὕτως γάρ. ib. ἐν τῷ &c.] Cant. ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ γέγραπται, in Lat. *in primo Pſalmo ſcriptum eſt.* ib. σοῦ] Cant. addit Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς, in Lat. *Poſtula a me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & poſſeſſionem tuam terminos terræ.* v. 35. Διὸ ... ἐν] Cant. deſunt. v. 37. ἤγειρεν] Nov. 2. March. Veleſ. ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. v. 38. τοῦτο ὑμῖν] Mont. Lin. τοῦτο. ib. ἀπὸ] Cant. μετάνοια ἀπό. v. 39. πᾶς ... δικαιοῦται] Cant. σύμπας ... δικαιοῦται παρὰ Θεῷ. v. 40. Βλέπετε ... ἐπέλθῃ] Mont. βλέπετε ... ἔλθῃ. ib. ἐφ' ὑμᾶς] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 41. θαυμάσατε] Steph. 4. 10. 11. Comp. addunt καὶ ἐπιβλέψατε. ib. ἔργον ᾧ] Nov. 1. ὅτι ὁ Θεὸς σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει ὅ. Steph. omn. ἔργον ὅ. In Cant. Mont. Magd. ἔργον deeſt. v. 42. δὲ] Nov. 2. Lin. Cant. δὲ αὐτῶν. ib. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων] Cant. March. Veleſ. Nov. 2. Lin. deſunt. ib. εἰς τὸ] Nov. 1. τοῦτ' ἔσω εἰς τὸ ἐσόμενον εἰς τό. ib. ῥήματα &c.] Nov. 2. Lin. ῥήματα ταῦτα ſine τὰ ἔθνη, quod deeſt etiam in Cant. & Mont. & pro μεταξὺ Cant. habet ἑξῆς. v. 43. αὐτοῖς] Magd. Nov. 1. deeſt. ib. σεβομένων] March. Veleſ. addit τὸν Θεόν. ib. ἐπιμένειν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. προσμένειν. ib. Θεοῦ] Cant. addit Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως διελθεῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· in Lat. *Factum eſt autem per omnem civitatem tranſire verbum Dei.* v. 44. ἀκοῦσαι &c.] Cant. Steph. 2. ἀκοῦσαι Παύλου πολύν τε λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ Κυρίου, Καὶ ἰδόντες. ib. Θεοῦ] Mont. Nov. 2. Lin. Κυρίου. ib. πᾶσα] Cant. ὅλη. v. 45. τοῖς ὑπὸ] Cant. τοῖς λόγοις τοῖς ὑπό. ib. λεγομένοις] Mont. Lin. λαλουμένοις. ib. ἀντιλέγοντες καὶ] Mont. March. Veleſ. Nov. 2. Lin. Steph. 2. deeſt. v. 46. εἶπον] Cant. εἶπαν πρὸς αὐτούς. v. 47. τέθεικά &c.] Cant. ἰδοὺ φῶς τέθεικά σε τοῖς ἔθνεσι. v. 48. Ἀκούοντα δὲ] Cant. καὶ ἀκούοντα. ib. ἐδόξαζον] Cant. ἐδέξαντο, in Lat. *exceperunt.* ib. τὸν λόγον τοῦ Κυρίου] Mont. Lin. τὸν Θεὸν καὶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Cant. τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ib. τεταγμένοι] March. Veleſ. προστεταγμένοι. v. 49. Διεφέρετο δὲ] Cant. Καὶ διεφέρετο. ib. δι'] Mont. Lin. καθ'. v. 50. καὶ τὰς] Cant. Mont. Lin. Nov. 2. καὶ deeſt. ib. διωγμὸν] Cant. θλίψιν μεγάλην καὶ διωγμόν. v. 51. τῶν] Nov. 1. ἀπὸ τῶν. ib. αὐτῶν] Nov. 2. deeſt. ib. ἦλθον] Cant. κατήντησαν. v. 52. Οἱ δὲ] Mont. Nov. 2. Lin. Οἵ τε.

CAP. XIV.

V. 1. ὥστε] Cant. πρὸς αὐτοὺς ὥστε. ib. πλῆθος] Cant. addit Οἱ δὲ ἀρχισυνάγωγοι τῶν Ἰουδαίων, καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ἐπήγαγον αὐτοῖς διωγμὸν κατὰ τῶν δικαίων, in Lat. *Archiſynagogæ Judæorum, & principes ſynagogæ incitaverunt perſecutionem adverſus juſtos:* omiſſis autem Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν. v. 2. ἀπειθοῦντες] Mont. March. Veleſ. Lin. Nov. 2. Steph. 4. ἀπειθήσαντες. ib. ἀδελφῶν] Cant. addit ὁ δὲ Κύριος ἔδωκε ταχὺ εἰρήνην, in Lat. *Dominus autem dedit confeſtim pacem.* v. 3. διέτριψαν] Cant. διατρίψαντες.

v. 4. Ἐγένετο δὲ] Cant. Ἦν δὲ ἐσχισμένον. ib. τῆς πόλεως] Nov. 2. deeſt. ib. οἱ δὲ] Cant. ἄλλοι δέ. ib. Ἀποστόλοις] Cant. addit κολλώμενοι διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, in Lat. *adhærentes propter verbum Dei.* v. 6. εἰς] Mont. Lin. οἱ Ἀπόστολοι εἰς. ib. Λύστραν] Cant. εἰς Λύστραν. ib. περίχωρον] Cant. περίχωρον ὅλην. v. 7.] Ante hunc verſum Cant. Steph. 2. habent καὶ ἐκινήθη ὅλον τὸ πλῆθος ἐπὶ τῇ διδαχῇ. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον (διέτριψαν Cant.) ἐν Λύστροις. ib. ὑπάρχων] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. deeſt. ib. ἐν Λύστροις] Cant. deeſt. v. 8. λαλοῦντος] Cant. λαλοῦντος ὑπάρχων ἐν φόβῳ. Nov. 1. λέγοντος. ib. ὃς ἀτενίσας αὐτῷ] Cant. ἀτενίσας δὲ αὐτῷ ὁ Παῦλος. v. 9. φωνῇ] Cant. Nov. 2. Steph. 2. 5. 10. 11. Comp. addunt σοὶ λέγω, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ (Χριστοῦ deeſt in Nov. 2.) ib. ὀρθός] Cant. addit καὶ περιπάτει, καὶ εὐθέως παραχρῆμα. v. 12. αὐτῶν] Lin. Nov. 2. Cant. Mont. deeſt. ib. τοὺς πυλῶνας] Bib. Wech. al. τοῦ πυλῶνος. ib. Ὁ δὲ ἱερεὺς … ἐνέγκας … ἤθελε θύειν] Cant. Οἱ δὲ ἱερεῖς … ἐνέγκαντες … ἤθελον ἐπιθύειν. ib. ταύρους] Cant. ταύρους αὐτοῖς. v. 14. Ἀκούσαντες δὲ οἱ Ἀπόστολοι] Cant. Ἀκούσας δέ. ib. εἰσεπήδησαν] Cant. καὶ ἐξεπήδησαν. Nov. 2. ἐξεπήδησαν. v. 15. ὑμᾶς … ἐπιστρέφειν … ὃς ἐποίησε] Cant. ὑμῖν τὸν Θεὸν ὅπως … ἐπιστρέψητε … τὸν ποιήσαντα. v. 16. ἀγαθοποιῶν] Nov. 2. ἀγαθουργῶν. v. 17. αὐτοῖς] Mont. Nov. 2. Lin. Bib. Wech. cod. antiq. addunt ἀλλὰ πορεύεσθαι ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια· διατριβόντων δὲ αὐτῶν καὶ διδασκόντων. Cant. addit διατριβόντων αὐτῶν καὶ διδασκόντων. ib. ἡμῶν] Steph. 4. 11. ὑμῶν. v. 18. δὲ] Nov. 2. Lin. Cant. Mont. Bib. Wech. vet. deeſt. ib. Ἰουδαῖοι] Cant. τινὲς Ἰουδαῖοι, & ponit ante ἀπό. ib. καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους] Cant. καὶ ἐπισείσαντες τοὺς ὄχλους. Mont. Lin. Nov. 2. Bib. Wech. vet. καὶ διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἀνέπεισαν τοὺς ὄχλους ἀποστῆναι ἀπ' αὐτῶν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσι, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται. ib. λιθάσαντες] Nov. 2. λιθοβολήσαντες. v. 19. σὺν] Lin. Mont. ὁ Παῦλος σύν. v. 20. πόλιν] Cant. Λύστραν πόλιν. v. 23. Καὶ διελθόντες] Cant. Διελθόντες δέ. v. 24. λόγον] Mont. Lin. λόγον τοῦ Κυρίου. Bib. Wech. al. λόγον τοῦ Θεοῦ, al. λόγον τοῦ Κυρίου. ib. Ἀττάλειαν] Cant. addit εὐαγγελιζόμενοι αὐτούς. v. 26. ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν] Cant. ὁ Θεὸς ἐποίησεν αὐτοῖς μετὰ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. v. 27. ἐκεῖ] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. deeſt.

CAP. XV.

V. 1. κατελθόντες] Nov. 1. ἐξελθόντες. ib. Ἰουδαίας] Steph. 11. addit τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων. ib. περιτέμνησθε] Cant. Steph. 2. περιτμηθῆτε, καί. Nov. 2. περιτμηθῆτε. ib. Μωϋσέως] Cant. Steph. 2. Μωϋσέως περιπατῆτε. ib. δύνασθε] Nov. 2. δυνήσεσθε. v. 2. οὖν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. δέ. ib. συζητήσεως] Cant. Mont. Lin. Nov. 1. 2. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. ζητήσεως. March. Veleſ. deeſt. ib. πρὸς αὐτοὺς] Cant. σὺν αὐτοῖς. ib. ἔταξαν uſque ad finem verſus] Cant. ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος μένειν οὕτως καθὼς ἐπίστευσαν διϊσχυριζόμενος· οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ καί τισιν ἄλλοις ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοῖς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. ib. ἐξ αὐτῶν] March. Veleſ. ἐξ ἄλλων. v. 4. ἀπεδέχθησαν] Cant. Mont. Lin. παρεδέχθησαν. Cant. addit etiam μεγάλως, in Lat. *mire.* ib. ἀνήγγειλάν τε] Cant. ἀπαγγείλαντες. v. 5. Ἐξανέστησαν δὲ] Cant. Οἱ δὲ παραγγείλαντες αὐτοῖς ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, ἐξανέστησαν λέγοντες· omiſſo λέγοντες quod ſequitur. ib. πεπιστευκότες] Steph. 11. τῶν πεπιστευκότων. v. 6. τούτου] Mont. deeſt. v. 7. συζητήσεως] Mont. Nov. 2. Lin. ζητήσεως, ut verſ. 2. ib. ἀναστὰς … εἶπε] Cant. ἀνέστησεν ἐν πνεύματι … καὶ εἶπε. ib. λόγον τοῦ] Cant. Lin. λόγον τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ. v. 8. Καὶ ὁ] Cant. Ὁ δέ. ib. αὐτοῖς] Cant. ἐπ' αὐτούς. v. 11. διὰ τῆς χάριτος] Mont. τῇ χάριτι. ib. Χριστοῦ] Mont. Nov. 1. Lin. deeſt. v. 12. Ἐσίγησε δὲ πᾶν] Cant. Συγκατατιθεμένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις. v. 13. Ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων] Cant. Ἀναστὰς Ἰάκωβος εἶπεν. v. 14.] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 15. τούτῳ] Cant. οὕτως, in Lat. *ſic.* ib. καθὼς] Mont. Lin. ὡς. v. 16. Μετὰ … ἀναστρέψω] Cant. Μετὰ … δὲ ἐπιστρέψω. ib. κατεσκαμμένα] Mont. Lin. κατεστραμμένα. ib. καὶ ἀνορθώσω] Nov. 1. καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, καὶ ἀνορθώσω. v. 17. Κύριον] Cant. Θεόν. ib. πάντα] Cant. deeſt. v. 18. Γνωστὰ … ἐστι] Cant. March. Veleſ. Γνωστὸν … ἐστι. Bib. Wech. Comp. Ἃ ἐστι γνωστά. ib. ἐστι uſque ad finem verſus] Nov. 1. deeſt. ib. τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα] Cant. March. Veleſ. τῷ Κυρίῳ τὸ ἔργον. ib. αὐτοῦ] Comp. αὐτῷ. v. 20. ἀπὸ] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τοῦ πνικτοῦ] Cant. deſunt. ib. αἵματος] Cant. Steph. 2. 10. addunt καὶ ὅσα ἂν (ἂν deeſt in Cant.) μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν (Cant. ποιεῖτε.) Quæ addunt etiam verſ. 29. poſt πορνείας, quo loco etiam ed. Comp. addit: ſed pro θέλωσιν Comp. Steph. al. habent θέλετε. v. 21. κατὰ] March. Veleſ. ὅπου κατά. v. 22. ἐπικαλούμενον] Cant. Nov. 2. καλούμενον. ib. Βαρσαβᾶν] Cant. Βαῤῥαβᾶν, in Lat. *Barrabas.* v. 23. διὰ χειρὸς] Cant. ἐπιστολὴν διὰ χειρός. March. Veleſ. διὰ χειρῶν. ib. τάδε] Cant. περιέχουσαν τάδε. ib. καὶ οἱ ἀδελφοὶ] Mont. deſunt. Cant. ἀδελφοί. v. 24. ἐτάραξαν] Cant. ἐξετάραξαν. ib. λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον] Cant. March. Veleſ. deſunt. v. 26. τὰς ψυχὰς] Cant. τὴν ψυχήν. ib. Χριστοῦ] Cant. addit εἰς πάντα πειρασμόν, in Lat. *in omnem temptationem.* v. 28. τούτων] In Nov. 2. deeſt. v. 29. καὶ πνικτοῦ] Cant. deeſt. ib. πορνείας] Vide verſ. 20. ib. ἐξ] Cant. ἀφ'. ib. εὖ πράξετε] Cant. εὖ πράξατε φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. v. 30. ἦλθον] Cant. ἐν ἡμέραις ὀλίγαις κατῆλθον. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. κατῆλθον. v. 32. ὄντες] Cant. ὄντες πλήρεις πνεύματος ἁγίου. ib. πολλοῦ] Cant. deeſt. v. 33. μετ' εἰρήνης] Mont. deeſt. ib. ἀποστόλους] Cant. Nov. 2. ἀποστείλαντας αὐτούς. March. Veleſ. ἀπεσταλκότας αὐτούς. v. 34. αὐτοῦ] Steph. 2. addit μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη. Hic verſus deeſt in Mont. & Magd. & Nov. 1. v. 35. Παῦλος δὲ] Cant. Ὁ δὲ Παῦλος. March. Veleſ. μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη εἰς Ἱερουσαλήμ. Παῦλος δέ. v. 36. ἡμῶν] Cant. Nov. 2. Steph. 10. 11. deeſt. ib. κατηγγείλαμεν] Nov. 2. ἐκηρύξαμεν. v. 37. ἐβουλεύσατο] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἐβούλετο. ib. καλούμενον] Cant. Mont. Lin. March. Veleſ. Steph. 10. 11. ἐπικαλούμενον. v. 38. ἠξίου τὸν ἀποστάντα] Cant. οὐκ ἐβούλετο, λέγων ἀποστήσαντα. ib. αὐτοῖς] Cant. deeſt. ib. μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον] Cant. εἰς ὃ ἐπέμφθησαν τοῦτον εἶναι σὺν αὐτοῖς, in Lat. *in quod miſſi erant, non adſumerent ſecum.* v. 39. οὖν] Cant. Mont. Lin. δέ. ib. τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα … ἐκπλεῦσαι] Cant. τότε Βαρνάβας παραλαβὼν … ἔπλευσεν. v. 40. ἐπιλεξάμενος] Cant. ἐπιδεξάμενος, in Lat. *ſuſcepit.* ib. Θεοῦ] Cant. Mont. Lin. Κυρίου. ib. ὑπὸ] Cant. ἀπό. ib. ἐκκλησίας] Cant. addit παραδιδοὺς τὰς ἐντολὰς τῶν πρεσβυτέρων. March. Veleſ. παραγγείλας τὰς ἐντολὰς τηρεῖν, alias φυλάσσειν τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, quod ultimum ſervat Vulgata.

CAP. XVI.

V. 1. Κατήντησε δὲ] Cant. Διελθὼν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα κατήντησεν. Steph. 4. 5. 10. Nov. 2. addunt καί. ib. ἐκεῖ] Nov. 1. deeſt. ib. τινὸς Ἰουδαίας] March. Veleſ. χήρας. In Cant. Mont. Nov. 2. Lin. τινὸς deeſt, ut & in Steph. 4. 5. 10. 11. v. 3. τὸν πατέρα αὐτοῦ] Mont. Nov. 2. Lin. ὁ πατὴρ αὐτοῦ, & ponit poſt Ἕλλην. v. 4. Ὡς δὲ διεπορεύοντο] Cant. Διερχόμενοι δέ. ib. παρεδίδουν uſque ad Ἀποστόλων] Cant. ἐκήρυσσον καὶ παρεδίδοσαν αὐτοῖς μετὰ πάσης παῤῥησίας τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἅμα παραδιδόντες καὶ τὰς ἐντολάς. v. 6. Διελθόντες] Cant. Nov. 2. Lin. Διῆλθον. ib. λαλῆσαι τὸν λόγον] Cant. μηδενὶ λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. v. 7. Ἐλθόντες] Cant. Γενόμενοι δέ. Nov. 2. Lin. Steph. 3. Mont. Ἐλθόντες δέ. ib. Μυσίαν] Nov. 2. Ἀσίαν. ib. ἐπείραζον] Cant. ἤθελαν, in Lat. *volebant.* ib. κατὰ] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. εἰς. ib. πορεύεσθαι] Mont. Nov. 2. Lin. πορευθῆναι. ib. πνεῦμα] Cant. Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. addunt τοῦ Ἰησοῦ. v. 8. Παρελθόντες … κατέβησαν] Cant. Διελθόντες … κατήντησαν. v. 9. ὅραμα] Cant. ἐν ὁράματι. ib. ἀνὴρ &c.] Cant. ὡσεὶ ἀνὴρ Μακεδών τις ἦν ἑστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Steph. 2. ὡσεὶ ἀνήρ. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 10. Ὡς uſque ad ὅτι] Cant. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν καὶ ἐνοήσαμεν. ib. ἐξελθεῖν] Mont. Lin. ἐλθεῖν. ib. Κύριος] Nov. 2. Lin. Mont. Θεός. ib. αὐτοὺς] Cant. τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ. v. 11. Ἀναχθέντες οὖν] Cant. τῇ δὲ ἐπαύριον ἀχθέντες, in Lat. *alia die producti.* ib. τῇ τε] Cant. καὶ τῇ. ib. εἰς] Cant. ἡμέρᾳ εἰς. v. 12. Ἐκεῖθέν τε] Cant. Mont. κἀκεῖθεν. ib. πρώτη τῆς μερίδος] Cant. κεφαλή. ib. αὐτῇ] Nov. 2. Lin. ταύτῃ. v. 13. πόλεως] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. πύλης. ib. ἐνομίζετο] Cant. ἐδόκει· in Lat. *videbatur.* ib. συνελθούσαις] Cant. συνεληλυθυίαις. v. 15. ὁ] Cant. πᾶς. Nov. 2. αὐτὴ καὶ ὁ. ib. Κυρίῳ] Cant. Θεῷ. ib. αὐτῆς] Cant. διὰ τοῦτο, in Lat. *per hoc.* v. 17. κατακολουθήσασα] Cant. Nov. 2. κατακολουθοῦσα. ib. καταγγέλλουσιν] Cant. εὐαγγελίζοντες. v. 18. διαπονηθεὶς &c.] Cant. ἐπιστρέψας δὲ ὁ Παῦλος τῷ πνεύματι καὶ διαπονηθεὶς εἶπε. ib. ἐξελθεῖν] Cant. ἵνα ἐξέλθῃς. ib. ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ] Cant. εὐθέως ἐξῆλθεν. v. 19. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς] Cant. Ὡς δὲ εἶδον οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης. ib. ὅτι &c.] Cant. ἀπεστερῆσθαι τῆς ἐργασίας ἧς εἶχαν δι' αὐτῆς. v. 21. ἔθη] Cant. τὰ ἔθνη, in Lat. *gentes.* ib. οὐδὲ] Magd. ἤ. ib. οὖσι] Cant. ὑπάρχουσι. v. 22. Συνεπέστη ὁ ὄχλος] Cant. πολὺς ὄχλος συνεπέστησαν. ib. αὐτῶν, καὶ] Cant. αὐτῶν κράζοντες, τότε. v. 23. τηρεῖν] Cant. τηρεῖσθαι. v. 24. Ὃς] Cant. Ὁ δέ. ib. εἰληφὼς] Cant. λαβών. Nov. 2. λαμβάνων. ib. εἰς τὸ ξύλον] Cant. ἐν τῷ ξύλῳ. ib. αὐτῶν] Nov. 2. αὐτοῦ. v. 25. μεσονύκτιον] Cant. μέσον τῆς νυκτός. v. 26. ἀνέθη] Cant. ἀνελύθη. v. 27. Ἔξυπνος δὲ] Cant. Καὶ ἔξυπνος. v. 29. γενόμενος] Cant. ὑπάρχων. ib. προσέπεσε] Cant. addit πρὸς τοὺς πόδας, ſed expungitur. ib. Σίλᾳ] March. Veleſ. addit ἐπὶ τοὺς πόδας. v. 30. προαγαγὼν … ἔξω] Cant. προήγαγεν … ἔξω τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισάμενος. ib. ἔφη] Cant. εἶπεν αὐτοῖς. Nov. 2. εἶπε. v. 31. ὁ] Nov. 2. Lin. Mont. πᾶς ὁ. v. 32. καὶ πᾶσι] Cant. Nov. 2. Lin. Mont. σὺν πᾶσι. v. 33. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς] Mont. deſunt. v. 34. τε] Cant. Nov. 2. Lin. δέ. ib. αὐτοῦ] Nov. 2. deeſt. ib. ἠγαλλιάσατο … πεπιστευκὼς] Lin. ἠγαλλιάσαντο … πεπιστευκότες. ib. πανοικὶ … τῷ Θεῷ] Cant. σὺν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ … ἐπὶ τὸν Θεόν. v. 35. ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ] Cant. Steph. 2. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπέστειλαν. ib. ἀνθρώπους] Nov. 2. ἄνδρας. ib. ἐκείνους] Cant. Steph. 2. addunt οὓς ἐχθὲς παρέλαβες. v. 36. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ] Cant. Καὶ εἰσελθὼν ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήγγειλε. ib. τούτους … ἐν εἰρήνῃ] Cant. deſunt. Nov. 2. ἐν εἰρήνῃ. v. 37. δείραντες] Cant. ἀναιτίους δείραντες, in Lat. *anetios caſos.* ib. ἔβαλον] Mont. ἔβαλον ἡμᾶς. ib. αὐτοὶ] Nov. 2. Lin. αὐτοὶ ἡμᾶς. v. 38. Ἀνήγγειλαν] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. Ἀπήγγειλαν. Bib. Wech. vet. quidam Ἤγγειλαν ſine δὲ τοῖς στρατηγοῖς. ib. ταῦτα uſque ad finem capitis] Cant. Steph. 2. ταῦτα τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς· οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες, Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, λέγοντες, Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθετε, μήποτε πάλιν συστραφῶσιν ὑμῖν ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς ἦλθον (εἰσῆλθον Cant.) πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς διηγήσαντο ὅσα ἐποίησε Κύριος αὐτοῖς παρακαλέσαντες αὐτούς. (Cant. addit καὶ ἀπῆλθον.) v. 39. ἐξελθεῖν] Nov. 2. ἀπελθεῖν ἀπό. v. 40. εἰς] Mont. Magd. Nov. 1. 2. Lin. πρός.

CAP. XVII.

V. 1. καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον] Cant. καὶ κατῆλθον εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, κἀκεῖθεν. v. 2. Κατὰ δὲ] Cant. Καὶ κατά. ib. τῷ Παύλῳ] Cant. ὁ Παῦλος. ib. διελέγετο] Cant. Nov. 2. διελέχθη. ib. ἀπὸ] Cant. ἐκ. v. 3. ὅτι] Nov. 1. αὐτοῖς ὅτι. v. 4. τῶν τε σεβομένων] Cant. πολλοὶ τῶν σεβομένων. ib. Ἑλλήνων] Nov. 2. deeſt. ib. γυναικῶν τε] Cant. καὶ γυναῖκες. v. 5. Ζηλώσαντες] Magd. Cant. Steph. 7. 13. deeſt. ib. δὲ οἱ] Cant. οἱ δέ. ib. οἱ ἀπειθοῦντες] March. Veleſ. deeſt. ib. προσλαβόμενοι] Cant. συστρέψαντες. Steph. 7. 13. ponunt ante δὲ οἱ. ib. καὶ ὀχλοποιήσαντες] Cant. deeſt. ib. ἐθορύβουν] Cant. ἐθορυβοῦσαν. ib. ἐπιστάντες τε … ἀγαγεῖν] Cant. καὶ ἐπιστάντες … ἐξαγαγεῖν. v. 6. βοῶντες … οὗτοι] Cant. βοῶντες καὶ λέγοντες … οὗτοί εἰσι. ib. οἰκουμένην] March. Veleſ. πόλιν. Nov. 2. οἰκουμένην ὅλην. v. 8. Ἐτάραξαν δὲ] Cant. Καὶ ἐτάραξαν. v. 11. εὐγενέστεροι] Cant. εὐγενεῖς, in Lat. *nobiliores.* v. 12. Πολλοὶ] Cant. Τινές. ib. ἐπίστευσαν] Cant. ἐπίστευσαν, τινὲς δὲ ἠπίστησαν. ib. οὐκ ὀλίγοι] Cant. ἱκανοὶ ἐπίστευσαν. v. 13. καὶ ἐν uſque ad κἀκεῖ] Cant. λόγος Θεοῦ κατηγγέλη εἰς Βέροιαν, καὶ *ἐπίστευσαν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτήν. ib. σαλεύοντες] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. Comp. addunt καὶ ταράσσοντες. ib. ὄχλους] Cant. ὄχλους οὐ διαλιμπάνον. v. 14. Εὐθέως δὲ τότε τὸν] Cant. Τὸν μὲν οὖν. ib. πορεύεσθαι ὡς] Cant. ἀπελθεῖν. v. 15. αὐτὸν] Cant. Mont. deeſt. ib. Ἀθηνῶν] Cant. addit παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύξαι τὸν λόγον, in Lat. *tranſiit vero Theſſaliam; vetatus eſt enim ſuper eos prædicare ſermonem.* ib. ἐντολὴν … ἵνα ὡς τάχιστα] Cant. ἐντολὴν παρὰ Παύλου … ὅπως ἐν τάχει. v. 17. ἡμέραν] Nov. 1. deeſt. ib. παρατυγχάνοντας] March. Veleſ. παρακούσαντας. Cant. παρατυχόντας, in Lat. *qui forte aderant.* v. 18. ὅτι] Cant. deeſt. ib. αὐτοῖς] Nov. 1. 2. deeſt. v. 19. Ἐπιλαβόμενοι &c.] Cant. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἐπιλαβόμενοι αὐτοῦ ἤγαγον ἐπὶ Ἄρειον πάγον πυνθανόμενοι καὶ λέγοντες. v. 20. εἰσφέρεις] Cant. φέρεις ῥήματα. Nov. 1. φέρεις. v. 21. ξένοι] Cant. εἰς αὐτοὺς ξένοι. v. 22. ἔφη] Nov. 2. εἶπε. ib. ὑμᾶς] Lin. deeſt. v. 23. γὰρ] Lin. δέ. ib. ἐπεγέγραπτο] Cant. ἦν γεγραμμένον. ib. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε] Magd. deſunt. ib. ὃν … τοῦτον] Cant. ὃ … τοῦτο. v. 25. τινὸς] Cant. deeſt. ib. αὐτὸς διδοὺς] Cant. ὅτι οὗτος ὁ δούς. ib. κατὰ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. καὶ τά. v. 26. αἵματος] March. Veleſ. deeſt. ib. ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον] Nov. 2. ἐπὶ παντὸς προσώπου. In Nov. 1. ἐπὶ πᾶν deeſt. ib. προτεταγμένους] Mont. Nov. 1. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 13. Comp. προστεταγμένους. v. 27. ζητεῖν τὸν Κύριον] Cant. μάλιστα ζητεῖν *τὸ θεῖόν ἐστι, in Lat. *quærere quod divinum eſt.* Nov. 1. 2. Lin. ζητεῖν τὸν Θεόν. ib. ἀπὸ ἑνὸς … ὑπάρχοντα] Cant. ὂν ἀφ' ἑνός. v. 28. ἐσμεν] Cant. ἐσμεν τὸ καθ' ἡμέραν. ib.

ποιητῶν] Cant. deeſt. ib. τοῦ γάρ] Cant. τούτου γάρ. Magd. αὐτοῦ γάρ. v. 29. χρυσῷ] Cant. οὔτε χρυσῷ. v. 30. ἀγνοίας] Cant. ἀγνοίας ταύτης. ib. πᾶσι] ant. ἵνα πάντας. Nov. 2. πάντας. v. 31. διότι] Cant. καθότι. Nov. 2. καθό. ἐν ᾗ μέλλει] Cant. deeſt. ib. ἐν ἀνδρὶ] Cant. ἀνδρὶ Ἰησοῦ. ib. παρασχὼν] ant. παρέχειν. v. 34. Ἀρεοπαγίτης] Cant. addit εὐσχήμων, in Lat. complacens, ut verſ. 12. ib. καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις] Cant. deſunt.

CAP. XVIII.

V. 1. Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος] Cant. Ἀναχωρήσας δέ. ib. ἐκ] ant. ἀπὸ, ut & verſ. 2. v. 2. διατεταχέναι] Cant. Mont. Nov. 1. Lin. τεταχέναι. ib. Ῥώμης] Cant. addit οἳ * κεκατῴκησαν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, in Lat. qui & morati ſunt in Achaiam. ib. αὐτοῖς] Cant. αὐτοῖς ὁ Παῦλος. v. 3. ἦν] ant. deeſt. ib. παρ' αὐτοῖς] Cant. Nov. 2. πρὸς αὐτούς. ib. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην] Cant. deſunt. v. 4. Διελέγετο &c.] Cant. Εἰσπορευόμενος δὲ εἰς τὴν συναγωγήν. ib. σάββατον] Cant. σάββατον διελέγετο, καὶ ἐντιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. March. Veleſ. σάββατον, παρεντιθέμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. ib. τοὺς Ἰουδαίους καὶ] Cant. δὲ οὐ μόνον Ἰουδαίους, ἀλλὰ καί. v. 5. Ὡς δὲ κατῆλθον] Cant. γένοντο δέ. ib. συνείχετο τῷ πνεύματι] Cant. συνείχετο τῷ λόγῳ. March. Veleſ. ἐνέκειτο τῷ λόγῳ. ib. τὸν Χριστὸν] Cant. εἶναι τὸν Χριστὸν Κύριον. Nov. 2. εἶναι στόν. Steph. 5. 10. εἶναι τὸν Χριστόν. ib. Ἰησοῦν] Cant. addit Πολλοῦ δὲ λόγου γινομένου, καὶ γραφῶν διερμηνευομένων. v. 6. Ἀντιτασσομένων] Nov. 2. Ἀνθισταμένων. ib. ἱμάτια] Cant. ὁ Παῦλος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Nov. 2. Lin. τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ib. τὴν λὴν] Nov. 2. τὰς κεφαλάς. ib. ἀπὸ τοῦ] Cant. ἀφ' ὑμῶν. ib. πορεύσομαι] ant. πορεύομαι, in Lat. vado. v. 7. ἐκεῖθεν] Cant. ἀπὸ Ἀκύλας. ib. ἦλθεν] ant. Mont. Lin. εἰσῆλθεν. ib. Ἰούστου] March. Veleſ. Steph. 10. Τίτου Ἰούστου. σεβομένου] Bib. Wech. al. φοβουμένου. v. 8. τῷ Κυρίῳ] Cant. εἰς τὸν Κύριον. ib. τίζοντο] Cant. addit πιστεύοντες τῷ Θεῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ στοῦ. v. 10. σοὶ] Cant. deeſt. v. 11. Ἐκάθισέ τε] Steph. 2. addit ἐν Κορίνθῳ. ant. Καὶ ἐκάθισεν ἐν Κορίνθῳ. ib. ἐν αὐτοῖς] Cant. αὐτούς. v. 12. ἀνθυπατεύοντος] Cant. Mont. Nov. 1. Steph. 11. ἀνθυπάτου ὄντος. ib. τῷ Παύλῳ] Cant. λαλήσαντες μεθ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὸν Παῦλον. ib. ἤγαγον] Cant. ἐπιθέντες τὰς χεῖρας γον. v. 13. Λέγοντες] Cant. Καταβοῶντες καὶ λέγοντες. v. 14. Ἰουδαῖοι] Cant. arch. Veleſ. ἄνδρες Ἰουδαῖοι. v. 15. ζήτημα] March. Veleſ. Steph. 10. 11. τήματα. ib. ἐστι] Cant. ἔχετε. ib. γὰρ] Cant. deeſt. ib. ἐγὼ] Nov. 2. deeſt. b. βούλομαι] Cant. θέλω. v. 17. οἱ Ἕλληνες] March. Veleſ. deeſt. Nov. 2. οἱ δαῖοι. ib. Σωσθένην] Cant. ὅταν Σωσθένην. ib. καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι λε] Eraduntur ea quæ pro his ponuntur in Cant. Græc. in Lat. tunc llio fingebat eum non videre. v. 18. ἐξέπλει] Cant. ἔπλευσεν. v. 19. Κατήντησε … κἀκείνους] Cant. Καταντήσας … καὶ τῷ ἐπιόντι σαββάτῳ ἐκείνους. ib. αὐτοῦ] Cant. ont. Lin. ἐκεῖ. ib. διελέχθη] Cant. διελέγετο. v. 20. παρ' αὐτοῖς] Nov. 2. deeſt. 21. Ἀπετάξατο] Cant. Ἀποταξάμενος καί. Nov. 2. Ἀποταξάμενος αὐτοῖς, καί. εῖ uſque ad πάλιν] March. Veleſ. Nov. 2. deſunt. ib. ἑορτὴν τὴν] Cant. ἑορτὴν αν. ib. καὶ ἀνήχθη] Cant. Nov. 2. ἀνήχθη. v. 22. Καὶ κατελθὼν] Mont. in. Κατελθὼν ὁ Παῦλος. Nov. 1. καὶ καταβάς. ib. ἀναβὰς] Cant. καὶ ἀναβάς. 23. πάντας] Nov. 2. deeſt. v. 24. εἰς Ἔφεσον] Cant. ἐν Ἐφέσῳ. v. 25. τος] Cant. Ὅς. ib. τὴν ὁδὸν] Cant. ἐν τῇ πατρίδι τὸν λόγον. Nov. 2. τὸν γον. ib. τοῦ Κυρίου] Cant. Nov. 2. Ἰησοῦ. Mont. Lin. Χριστοῦ. v. 26. ἀκούσαντες δὲ] Cant. καὶ ἀκούσαντες. ib. τοῦ Θεοῦ] Nov. 2. March. Veleſ. τοῦ Κυρίου. v. 27. μένου &c.] Cant. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες Κορίνθιοι, καὶ ἀκούσαντες τοῦ, παρεκάλουν διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν, συγκατανεύσαντος δὲ οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα, ὃς μήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν * πολὺ συνεβάλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Mont. Κληθμένου &c. μαθηταῖς] Nov. 1. ἀδελφοῖς. ib. πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι] Mont. πολὺ πλῆθος τῶν πεπιστευκότων. ib. διὰ τῆς χάριτος] March. Veleſ. deſunt. v. 28. δημοσίᾳ] Cant. δημοσίᾳ διαλεγόμενος καί. ib. εἶναι &c.] Cant. τὸν Ἰησοῦν εἶναι ιστόν.

CAP. XIX.

V. 1. Ἐγένετο δὲ &c. Παῦλον διελθόντα] Cant. Θέλοντος δὲ τοῦ Παύλου κατὰ τὴν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα ὑποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν· διελθὼν δέ. ib. ἐλθεῖν] Cant. ἔρχεται. Mont. Lin. κατελθεῖν. v. 2. εἶπον ς] Cant. deſunt. ib. ἔστιν] Cant. λαμβάνουσί τινες. v. 3. Εἶπέ τε] Cant. δέ. Mont. Lin. Ὁ δὲ εἶπε. March. Veleſ. Αὐτὸς δὲ εἶπε. ib. πρὸς αὐτοὺς] Nov. 2. March Veleſ. deeſt. ib. εἶπον] Cant. ἔλεγον. v. 4. τῷ] Steph. 4. 11. πὶ τῷ. ib. Ἰησοῦν] Cant. deeſt. v. 5. δὲ] Cant. δὲ τοῦτο. ib. Ἰησοῦ] Cant. teph. 2. addunt Χριστοῦ (deeſt in Steph. 2.) εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. v. 6. ἦλθε] ant. εὐθέως ἐπέπεσε. v. 7. δεκαδύο] Cant. Nov. 2. δώδεκα. v. 8. εἰς] Cant. Παῦλος εἰς. ib. συναγωγὴν] Cant. συναγωγὴν ἐν δυνάμει μεγάλῃ. ib. μῆνας] Nov. 1. ἡμέρας. ib. Θεοῦ] Cant. Κυρίου. v. 9. Ὡς δέ τινες] Cant. Τινὲς μὲν οὖν τῶν. ib. ὁδὸν] March. Veleſ. ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Steph. 4. 11. ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. ib. τοῦ θους] Cant. τοῦ πλήθους τῶν ἐθνῶν. Nov. 1. παντὸς τοῦ πλήθους. ib. τινός] ant. Steph. 2. addunt ἀπὸ ὥρας Ε' ἕως δεκάτης. v. 10. ἀκοῦσαι τὸν λόγον] Cant. ἤκουσαν τοὺς λόγους. ib. Ἰησοῦ] Cant. Nov. 2. deeſt. v. 12. ἢ] Cant. Steph. 4. 5. 0. 11. καί. ib. ἐξέρχεσθαι] Cant. ἐκπορεύεσθαι. ib. Ἰησοῦ] Mont. Lin. deeſt. ὁρκίζομεν] Cant. March. Veleſ. ὁρκίζω. Nov. 2. ἐξορκίζομεν. ib. τὸν] March. eleſ. Steph. 11. διά τιν. v. 14. Ἦσαν &c.] Cant. Ἐν οἷς καὶ υἱοὶ Σκευᾶ τοῦ ἱερέως ἠθέλησαν τὸ αὐτὸ ποιῆσαι, ἔθος εἶχον τοὺς τοιούτους ἐξορκίζειν, καὶ εἰσελθόντες ὸς τὸν δαιμονιζόμενον, ἤρξαντο ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα, λέγοντες, παραγγέλλομέν σοι ἐν σοῦ ὃν Παῦλος * ἐξελθεῖν κηρύσσει. v. 15. Ἀποκριθὲν δὲ] Cant. Τότε ἀπεκρίθη. b. εἶπε] Cant. Mont. Nov. 2. Lin. εἶπεν αὐτοῖς. v. 16. κατακυριεῦσαν] Cant. σας. Nov. 2. κρατήσας. Comp. Steph. 5. 9. 10. 13. κατακυριεύσας. ib. τῶν prius] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 2. 4. 11. ἀμφοτέρων. v. 17. πεσε φόβος] Cant. φόβος ἔπεσεν. v. 18. πεπιστευκότων] Cant. πιστευόντων. 19. καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν] Nov. 1. deſunt. ib. ἀργυρίου] Nov. 1. ρίων. Lin. ἀργυρίου αὐτῶν. v. 20. ὁ uſque ad finem verſus] Cant. ἴσχυε, καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. v. 21. Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα] Cant. Τότε. 22. Ἀποστείλας δὲ] Cant. Καὶ ἀποστείλας. ib. εἰς τὴν Ἀσίαν] Cant. ὀλίγον ἐν τῇ ίᾳ. v. 23. ὁδοῦ] March. Veleſ. ὁδοῦ τοῦ Κυρίου. v. 24. ἀργυροῦς] Mont. Lin. addunt ὡς σκευώρια μικρά. Quod Scholion e margine irrepſiſſe videtur. 25. Οὓς] Cant. Οὗτος omiſſo καὶ ſequente. ib. ἐργάτας] Cant. τεχνίτας. πεν, ἄνδρες] Cant. ἔφη πρὸς αὐτούς, ἄνδρες συντεχνῖται. ib. ἡμῶν] Cant. v. 2. ἡμῖν. v. 26. ὅτι] Cant. deeſt. ib. Ἐφέσου, ἀλλὰ] Cant. ἕως Ἐφέσου, καί. ib. ἐστὶν … ὅτι] Cant. τις ποτὲ … ὅτι ἔστοι. ib. χειρῶν] Mont. Lin. χειρῶν ἀνθρώπων. v. 27. λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι] Cant. λογισθήσεται, καὶ ρεῖσθαι μέλλει. ib. τὴν μεγαλειότητα] Steph. 4. 5. 10. [illegible] μεγαλειότητος.

v. 28. Ἀκούσαντες δὲ] Cant. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντες. ib. θυμοῦ] Cant. Steph. 2. addunt δραμόντες εἰς ἄμφοδον, in Lat. Cant. currentes in amphodum. v. 30. οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ] Cant. οἱ μαθηταὶ ἐκώλυον. v. 31. ὄντες] Cant. ὑπάρχοντες. v. 32. πλείους] Cant. πλεῖστοι. v. 33. τὴν χεῖρα] Cant. March. Veleſ. Steph. 4. 11. τῇ χειρί. v. 34. ἐπιγνόντων] Comp. Steph. omn. ἐπιγνόντες. ib. ὡς ἐπὶ] Mont. Lin. ὡσεὶ περί. v. 35. Καταστείλας] Cant. Καταστείσας. ib. Ἐφεσίων] Cant. ἡμετέραν. ib. θεᾶς] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. καὶ τοῦ] March. Veleſ. καὶ τῆς. v. 37. τούτους οὔτε … οὔτε] Cant. τούτους ἐνθάδε μήτε … μήτε. ib. τὴν θεὰν] Mont. Lin. τὸν θεόν. Nov. 1. 2. τὴν θεόν. v. 38. Δημήτριος] Cant. addit ἐστί. ib. πρὸς &c.] Cant. ἔχουσι πρὸς αὐτούς τινα λόγον. v. 39. περὶ ἑτέρων] Nov. 2. Steph. 10. περαιτέρω. March. Veleſ. περὶ ἑτέρου. v. 40. ἐγκαλεῖσθαι &c.] Cant. σήμερον ἐγκαλεῖσθαι στάσεως. ib. ὑπάρχοντος] Cant. ὄντος. ib. οὗ] Mont. Magd. Lin. Nov. 1. οὐ οὐ. ib. τῆς] Nov. 2. Lin. περὶ τῆς.

CAP. XX.

V. 1. προσκαλεσάμενος] Nov. 2. μεταπεμψάμενος. ib. μαθητὰς] Cant. μαθητὰς πολλὰ παρακαλέσας. Mont. Nov. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. μαθητὰς παρακαλέσας. ib. καὶ &c.] Steph. 4. 5. 11. ἀσπασάμενός τε. ib. πορευθῆναι] Cant. deeſt. Mont. Nov.2. Lin. πορεύεσθαι. v.2. τὰ μέρη] Cant. πάντα τὰ μέρη. ib. αὐτοὺς] Cant. deeſt. v. 3. γνώμης] Cant. γενηθείσης. ib. μέλλοντι ἀνάγεσθαι] Cant. ἠθέλησαν ἀναχθῆναι. ib. ἐγένετο γνώμη τοῦ] Cant. εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα αὐτῷ. v. 4. Συνείπετο δὲ αὐτῷ] Cant. Μέλλοντος οὖν ἐξιέναι αὐτοῦ. In Nov. 1. αὐτῷ deeſt. ib. Σώπατρος] Cant. Σώπατρος Πύρρου. March. Veleſ. Σωσίπατρος Πύρρου. Steph. 4. 9. 13. Σωσίπατρος. Steph. 5. 10. 11. Nov. 2. Comp. Σώπατρος Πύρρου. ib. Δερβαῖος] Cant. Δουβέριος, in Lat. Duverius. ib. Ἀσιανοὶ] Cant. Ἐφέσιοι. v. 5. ἡμᾶς] Cant. αὐτόν. v. 6. ἄχρις ἡμερῶν πέντε] Cant. πεμπταῖοι, in Lat. quintani. ib. οὗ] Cant. ἐν ᾗ καί. v. 7. μιᾷ] Cant. μιᾷ πρώτῃ. ib. τῶν μαθητῶν] Cant. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἡμῶν. v. 8. λαμπάδες] Cant. ὑπολαμπάδες. ib. ἦσαν] Steph. omn. & Comp. ἦμεν. v. 9. Καθήμενος] Cant. Nov. 2. Καθεζόμενος. ib. τῆς θυρίδος, καταφερόμενος] Cant. τῇ θυρίδι κατεχόμενος. ib. ἀπὸ] Cant. Nov. 1. ὑπό. ib. ἤρθη] Cant. ἐπήρθη. v. 10. αὐτῷ] Cant. ἐπ' αὐτῷ. ib. συμπεριλαβὼν] Cant. addit καί. Nov. 2. addit αὐτόν. v. 12. Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα] Cant. ἀσπαζομένων δὲ αὐτῶν ἤγαγε τὸν νεανίσκον. v. 13. προελθόντες ἐπὶ] Cant. κατελθόντες εἰς. ib. μέλλων] Cant. Nov. 2. ὡς μέλλων. ib. Ἄσσον hic & verſu ſeq.] Nov. 2. Νῆσον. v. 15. καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ] Nov. 2. March. Veleſ. deſunt. v. 16. ὅπως &c.] Cant. μήποτε γενηθῇ αὐτῷ κατάσχεσίς τις. ib. εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ] Cant. deſunt. v. 17. μετεκαλέσατο] Cant. μετεπέμψατο. v. 18. εἶπεν αὐτοῖς] Cant. ὁμοῦ τε ὄντων αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτούς. March. Veleſ. καὶ ὁμόσε ὄντων εἶπεν &c. Steph. 2. ὁμόσε ὄντων αὐτῶν, (al. ὁμοθυμαδὸν) εἶπεν &c. ib. ἐπίστασθε] Cant. ἐπίστασθε ἀδελφοί. Steph. 4. 11. ἀδελφοὶ ἐπίστασθε. ib. πῶς] Cant. ὡς τριετίαν καὶ πλεῖον πῶς. v. 19. μετὰ] Nov. 2. μεθ' ὑμῶν μετά. ib. πολλῶν] Cant. deeſt. v. 20. ὑμᾶς] Cant. deeſt. v. 21. τὴν εἰς &c.] Cant. διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 22. εἰδὼς] Cant. γινώσκων. v. 23. πόλιν] Cant. πᾶσαν πόλιν. March. Veleſ. πάσας πόλεις. ib. διαμαρτύρεται] Cant. Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. addunt μοι. ib. μένουσιν] Cant. March. Veleſ. Steph. 2. addunt μοι (deeſt in Steph. March. Veleſ.) ἐν Ἱεροσολύμοις. v. 24. μετὰ χαρᾶς] Cant. March. Veleſ. deeſt. ib. οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι] March. Veleſ. οὐδὲν τούτων φοβοῦμαι. ib. ἣν ἔλαβον] Cant. τοῦ λόγου ὃν παρέλαβον. March. Veleſ. τοῦ λόγου ὃν &c. Nov. 2. ὃν παρέλαβον. ib. τιμίαν ἐμαυτῷ] March. Veleſ. τιμιωτέραν ἐμαυτοῦ. ib. διαμαρτύρασθαι] Cant. Steph. 2. addunt Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι. ib. Κυρίου] Nov. 1. 2. Lin. Κυρίου Ἰησοῦ. v. 25. τοῦ Θεοῦ] Cant. τοῦ Ἰησοῦ. Nov. 2. deeſt. v. 26. ἐγὼ] Cant. Nov. 2. εἰμι. ib. πάντων] Mont. Lin. Steph. 10. 13. πάντων ὑμῶν. v. 28. τοῦ Θεοῦ] Cant. Nov. 2. τοῦ Κυρίου. Mont. Lin. Magd. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ. v. 29. τοῦτο] Cant. Nov. 2. deeſt. ib. βαρεῖς] March. Veleſ. ἅρπαγες. v. 30. ἀποσπᾷν] Cant. ἀποστρέφειν. v. 31. ἕκαστον] Cant. Steph. 4. 10. 11. addunt ὑμῶν. v. 32. ἀδελφοὶ] Cant. Mont. Lin. deeſt. ib. Θεῷ] Cant. Lin. Κυρίῳ. ib. ἐποικοδομῆσαι] Cant. οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς. ib. ὑμῖν] Cant. deeſt. ib. πᾶσιν] Cant. τῶν πάντων. v. 33. οὐδενὸς] Cant. οὐδενὸς ὑμῶν. v. 34. χρείαις μου] Cant. χρείαις μου πᾶσιν, ſed corrigitur. ib. αὗται] Cant. μου. v. 35. τῶν λόγων] March. Veleſ. τοῦ λόγου. v. 36. αὐτοῖς] Nov. 2. deeſt. v. 38. ᾧ εἰρήκει] Cant. deeſt.

CAP. XXI.

V. 1. ὑμᾶς] Nov. 1. deeſt. Lin. Nov. 2. ἡμᾶς. ib. ἤλθομεν] Cant. ἥκομεν. ib. ἑξῆς εἰς τὴν] Cant. ἐπιούσῃ εἰς. ib. Πάταρα] Cant. Πάταρα καὶ Μύρα. v. 2. Φοινίκην] Hinc uſque ad verſ. 10. verbo προφήτης textus Græcus in Cant. deeſt. v. 3. καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον] Nov. 2. deſunt. Lin. Καὶ κατήλθομεν. v. 4. Καὶ ἀνευρόντες] Mont. Lin. Nov. 2. Ἀνευρόντες δέ. ib. ἐπεμείναμεν] Nov. 2. ἐπέμειναν. ib. αὐτοῦ … οἵτινες] Cant. Lat. apud eos … quidam. ib. ἀναβαίνειν &c.] Nov. 2. ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. v. 5. ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα] Cant. Lat. ſequenti autem die exeuntes ambulamus viam noſtram. ib. προσηυξάμεθα] Nov. 2. προσευξάμενοι. v. 6. Καὶ ἀσπασάμενοι] Nov. 2. Ἠσπασάμεθα. ib. ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον] Cant. Lat. deſunt. Nov. 2. καὶ ἀνέβημεν &c. v. 8. οἱ περὶ τὸν Παῦλον] Cant. Lat. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. Comp. deſunt, & pro ἦλθον ſubſtituunt ἤλθομεν, quod & Lin. quoque. ib. ὄντος] March. Veleſ. ὄντος ἑνός. v. 10. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 11. τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον] Nov. 2. deſunt. ib. δήσουσιν] Nov. 2. δήσουσιν αὐτόν. v. 12. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα] March. Veleſ. Ὃ δὲ ἀκούσαντες. ib. ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι] Cant. ἡμεῖς τὸν Παῦλον. ib. ἀναβαίνειν] Cant. ἐπιβαίνειν. v. 13. Ἀπεκρίθη δὲ] Cant. Εἶπε δὲ πρὸς ἡμᾶς. ib. Παῦλος] Mont. Lin. Steph. 10. Παῦλος, καὶ εἶπε. ib. συνθρύπτοντες] Cant. θορυβοῦντες. ib. δεθῆναι] Cant. addit βούλομαι. ib. Ἰησοῦ] Cant. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 14. εἰπόντες … Κυρίου] Cant. εἰπόντες πρὸς ἀλλήλους … Θεοῦ. v. 15. τὰς ἡμέρας ταύτας] Cant. τινὰς ἡμέρας. ib. ἀποσκευασάμενοι] Cant. ἀποταξάμενοι, in Lat. refecimus. March. Veleſ. Steph. 10. παρασκευασάμενοι. Mont. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 5. 11. 13. Comp. ἐπισκευασάμενοι. ib. ἀνεβαίνομεν] Mont. ἀνέβημεν. v. 16. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν] Cant. deſunt, ſed aſcribuntur margini charactere recentiori. ib. δὲ καὶ] Steph. 4. 10. καί τινες τῶν. ib. ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν] Cant. οὗτοι δὲ ἤγαγον ἡμᾶς πρὸς οὓς ξενισθῶμεν καὶ παραγενόμενοι εἰς τινὰ κώμην ἐγενόμεθα παρά. ib. Μνάσωνι] March. Veleſ. Ἰάσονι. v. 17. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς] Cant. Lat. Inde exeuntes venimus. ib. ἀσμένως ἐδέξαντο] Cant. ὑπεδέξαντο δὲ ἡμᾶς ἀσμένως, in Lat. ſuſceperunt autem nos cum lætitia. Steph. 4. ἀσπασάμενοι ἐδέξαντο.

v. 18. εἰσῄει] Mont. εἰσῆλθε. ib. πρεσβύτεροι] Mont. addit συνηγμένοι. v. 19. αὐτοὺς ἐξηγεῖτο] Cant. διηγεῖτο. v. 20. Κύριον] Mont. Nov. 2. Lin. Θεόν. ib. εἶπόν τε] Cant. εἰπόντες. ib. αὐτῷ] Cant. deeſt. ib. Ἰουδαίων] Cant. ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Mont. ἐν τοῖς Ἰουδαίοις. ib. πάντες] Cant. πάντες * οὗτοι. v. 21. Κατηχήθησαν] Cant. Κατήχησαν, in Lat. *diffamaverunt*. ib. πάντας] Cant. ὄντας, in Lat. *ſunt*. ib. τοῖς ἔθεσι] Cant. ἐν τοῖς ἔθνεσι (ſed ν videtur expungi) αὐτοῦ, in Lat. *gentes ejus ambulant*. Steph. 11. τοῖς ἔθεσι πατρῴοις πορεύεσθαι. v. 22. δεῖ πλῆθος συνελθεῖν] Nov. 2. deſunt. In Magd. συνελθεῖν deeſt. ib. γὰρ ὅτι ἐλήλυθας] Nov. 2. ὅτι ἐληλυθότες. v. 24. ἐπ' αὐτοῖς] Cant. εἰς αὐτούς. ib. γνῶσι] Cant. Nov. 2. Lin. γνώσονται. ib. ὧν] Nov. 2. περὶ ὧν. v. 25. ἡμεῖς] Cant. οὐδὲν ἔχουσι λέγειν πρὸς σέ, ἡμεῖς γάρ. ib. μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ] March. Veleſ. deſunt. ib. αἷμα, καὶ πνικτὸν] Cant. καὶ πνικτὸν deeſt. Nov. 2. αἷμα πνικτόν. ib. φυλάσσεσθαι &c.] March. Veleſ. ἀπέχεσθαι ἑαυτοὺς εἰδωλοθύτου, καὶ αἵματος, καὶ πνικτοῦ, καὶ πορνείας. v. 26. ἐχομένῃ] Cant. ἐπιούσῃ. ib. εἰσῄει ··· ὅπως οὗ] Cant. εἰσῆλθε ··· ὅπως. v. 27. Ὡς &c.] Cant. Συντελουμένης δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας. ib. συντελεῖσθαι] Nov. 2. συμπληροῦσθαι. ib. Ἰουδαῖοι ··· ἐπέβαλον] Cant. Ἰουδαῖοι ἐληλυθότες ··· ἐπιβάλλουσιν. v. 28. κεκοίνωκε] Cant. ἐκοινώνησε, in Lat. *communicavit*. v. 29. προεωρακότες] Magd. Mont. Nov. 1. Lin. Bib. Wech. al. ἑωρακότες. ib. ἐνόμιζον] Cant. ἐνομίσαμεν. v. 30. τοῦ λαοῦ] Nov. 2. deeſt. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. v. 33. Τότε ἐγγίσας] Magd. Nov. 1. Lin. Mont. Ἐγγίσας δέ. v. 34. ἄλλο τι] Cant. ἄλλα. ib. ἐβόων] Cant. Nov. 2. ἐπεφώνουν. ib. μὴ δυνάμενος δὲ] Cant. καὶ μὴ δυναμένου αὐτοῦ. v. 35. ὅτε ··· συνέβη] Cant. εἰς ··· συνέβη τὸν Παῦλον. ib. αὐτὸν] Cant. deeſt. ib. ὄχλου] Cant. λαοῦ. v. 36. τοῦ λαοῦ] Cant. deeſt. ib. κράζον] Nov. 2. κράζοντες. ib. αἶρε] Cant. αἱρεῖσθαι. v. 37. ὁ Παῦλος] Cant. deeſt. ib. λέγει &c.] Nov. 2. εἶπε. Cant. τῷ χιλιάρχῳ ἀποκειθεὶς εἶπε. ib. εἰπεῖν τι] Cant. λαλῆσαι. v. 38. Οὐκ ἄρα] Cant. Οὐ. ib ἄνδρας] Nov. 2. deeſt. v. 39. Ταρσεὺς] Cant. ἐν Ταρσῷ δέ. ib. οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης] Cant. γεγεννημένος. ib. ἐπίτρεψον] Cant. συγχώρησαι. v. 40. αὐτοῦ] Cant. τοῦ χιλιάρχου. ib. κατέσεισε ··· τῷ λαῷ. πολλῆς δὲ] Cant. κατασείσας ··· πρὸς αὐτούς, πολλῆς τε ἡσυχίας.

CAP. XXII.

V. 2. προσεφώνει] Cant. Mont. Nov. 1. Lin. προσφωνεῖ. Nov. 2. προσεφώνησε. ib. παρέσχον ἡσυχίαν] Cant. ἡσύχασαν. v. 3. πεπαιδευμένος] Cant. παιδευόμενος. ib. ὑπάρχων] Cant. deeſt. ib. Θεοῦ] March. Veleſ. νόμου. v. 4. Ὃς] Cant. Καί. ib. ἄχρι] Cant. Mont. Lin. μέχρι. ib. φυλακὰς] Cant. φυλακήν. v. 5. μαρτυρεῖ ··· πᾶν] Cant. μαρτυρήσει ··· ὅλον. ib. πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς] Cant. παρὰ τῶν ἀδελφῶν. v. 6. Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι] Cant. deſunt. v. 7. Ἔπεσά τε] Cant. Καὶ ἔπεσον. v. 9. καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο] Lin. March. Veleſ. deſunt. v. 10. Κύριος] Cant. deeſt. ib. περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι] Mont. τί σε δεῖ. ib. τέτακταί σοι] M. Veleſ. δεῖ σε. ib. ποιῆσαι] Lin. ποιεῖν. ib. πάντων] Hinc deeſt folium in Cant. viz. uſque ad καὶ φυλάσσων verſ. 20. v. 12. εὐσεβὴς] Mont. Nov. 1. 2. Lin. Comp. Steph. omn. εὐλαβής. March. Veleſ. deeſt. ib. Ἰουδαίων] Nov. 1. 2. Lin. Comp. Steph. omn. ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαίων. v. 13. εἰς αὐτὸν] Cant. Lat. deeſt. v. 15. τοῦ Κυρίου] March. Veleſ. Nov. 2. αὐτοῦ. Cant. Lat. *ejus*. v. 18. σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ] Cant. Lat. *teſtimonium meum*. v. 20. ἐξεχεῖτο] Nov. 2. ἐξεχύνετο. ib. μάρτυρός σου] Steph. 5. Comp. πρωτομάρτυρός σου. Steph. 10. πρῶτον μάρτυρος. ib. τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ] Cant. Lat. deſunt. v. 23. αὐτῶν] Cant. deeſt. Steph. 10. αὐτῶν ἐπὶ πλεῖον. ib. ἀέρα] Cant. οὐρανόν. v. 24. ἄγεσθαι] Cant. Nov. 2. εἰσάγεσθαι. ib. ἐπεφώνουν αὐτῷ] Cant. κατεφώνουν περὶ αὐτοῦ. v. 25. προέτεινεν] Cant. προέτειναν. Steph. 10. 11. Comp. προσέτειναν. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. ib. ὁ Παῦλος] Cant. deeſt. ib. ἑστῶτα] March. Veleſ. ἀφεστῶτα ἑαυτῷ. Steph. 10. ἐφεστῶτα. ib. εἰ &c.] Cant. εἰ ἔξεστιν ὑμῖν ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον μαστίζειν. v. 26. Ἀκούσας &c.] Cant. Τοῦτον ἀκούσας ὁ ἑκατοντάρχης ὅτι Ῥωμαῖον αὐτὸν λέγει. ib. ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ] Cant. March. Veleſ. τῷ χιλιάρχῳ καὶ (deeſt καὶ in Cant.) ἀπήγγειλεν αὐτῷ. ib. λέγων] Cant. deeſt. v. 27. Προσελθὼν δὲ ··· εἶπεν αὐτῷ] Cant. Τότε προσελθὼν ··· ἐπηρώτησεν αὐτόν. ib. εἰ] Cant. Mont. Nov. 1. 2. Lin. Steph. 4. 10. deeſt. ib. ἔφη, ναὶ] Cant. εἶπεν, εἰμί. v. 28. Ἀπεκείθη τε ὁ χιλίαρχος] Cant. Καὶ ἀποκειθεὶς ὁ χιλίαρχος εἶπεν. ib. πολλοῦ] Cant. οἶδα πόσου. ib. πολιτείαν] March. Veleſ. πόλιν. ib. ὁ δὲ Παῦλος] Cant. Παῦλος δέ. v. 29. Εὐθέως οὖν] Cant. Τότε. ib. ἀπ' αὐτοῦ] Hinc omnia uſque ad finem libri deſiderantur in Cant. MS. tam Græce quam Latine. v. 30. ἀπὸ τῶν δεσμῶν] Nov. 2. March. Veleſ. deſunt. ib. ἐλθεῖν] Nov. 2. March. Veleſ. συνελθεῖν. ib. ὅλον] Nov. 2. πᾶν. ib. αὐτῶν] Nov. 2. deeſt.

CAP. XXIII.

V. 1. ἡμέρας] Steph. 10. ὥρας. v. 2. ἐπέταξε] Nov. 2. ἐκέλευσε. v. 3. κάθῃ· κρίνων] March. Veleſ. καθήμενος κρίνεις. v. 5. ἄρχοντα] Nov. 1. ὅτι ἄρχοντα. ib. σου] Lin. deeſt. v. 6. τὸ δὲ] Nov. 1. καὶ τό. ib. Φαρισαίου] Nov. 2. March. Veleſ. Bib. Wech. al. Φαρισαίων. v. 7. καὶ τῶν Σαδδουκαίων] Magd. deſunt. ib. ἐσχίσθη] March. Veleſ. ἐλύθη. v. 9. οἱ γραμματεῖς] March. Veleſ. deeſt. Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. τινὲς τῶν γραμματέων. ib. τοῦ μέρους τῶν] March. Veleſ. τινὲς τῶν. ib. εἰ δὲ] March. Veleſ. τί εἰ. ib. μὴ θεομαχῶμεν] March. Veleſ. deeſt. v. 10. εὐλαβηθεὶς] Nov. 2. φοβηθείς. ib. καταβὰν] Magd. Nov. 1. καταβῆναι καί. Lin. αὐτοῦ præponit. v. 11. Παῦλε] Nov. 2. deeſt. v. 12. τινὲς τῶν Ἰουδαίων] Nov. 2. οἱ Ἰουδαῖοι. ib. λέγοντες] Nov. 1. deeſt. v. 13. πεποιηκότες] Nov. 2. ποιησάμενοι. v. 14. ἀναθέματι] Lin. deeſt. v. 15. σὺν τῷ] Steph. 11. 13. καὶ τῷ. ib. αὔριον] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 17. ἔφη] Nov. 2. εἶπε. ib. ἀπάγαγε] Lin. ἐπανάγαγε. Nov. 1. ἄπαγε. ib. ἔχει uſque ad καί φησιν verſ. 18.] Nov. 1. deſunt. v. 18. καί φησιν] Lin. εἰπών. ib. προσκαλεσάμενος] March. Veleſ. deeſt. v. 19. ἐπυνθάνετο] March. Veleſ. καὶ ἐπύθετο αὐτόν. v. 23. στρατιώτας] Steph. 4. 10. στρατιώτας ἐνόπλους. v. 24. ἵνα] Nov. 2. ὅπως. v. 28. δὲ γνῶναι] Nov. 2. τε ἐπιγνῶναι. v. 30. εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων] March. Veleſ. τὴν ἐτοίμασιν αὐτῷ. In Nov. 2. omnia deſunt præter ἔσεσθαι. ib. ἐξαυτῆς ἔπεμψα] March. Veleſ. ἔπεμψα αὐτόν. ib. ἔρρωσο] Lin. Nov. 1. ἔρρωσθε. v. 31. Ἀντιπατρίδα] Nov. 2. πατρίδα. v. 33. εἰσελθόντες] Nov. 2. March. Veleſ. ἐλθόντες. v. 34. ὁ ἡγεμὼν] Nov. 2. March. Veleſ. deeſt. v. 35. ὅταν καὶ] In Nov. 2. καὶ deeſt.

CAP. XXIV.

V. 1. τῶν πρεσβυτέρων] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. πρεσβυτέρων τινῶν. v. 3. κατορθωμάτων] Nov. 2. διορθωμάτων πολλῶν. v. 5. λοιμὸν] Lin. deeſt. ib. στάσιν] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. στάσεις. v. 6. καὶ κατὰ uſque ad παρ' οὗ verſ. 8.] Magd. Lin. Nov. 1. deſunt. v. 7. ἀπήγαγε] March. Veleſ. ἀφείλετο αὐτόν. Steph. 8. ἀφείλετο καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλε. Comp. ἀφείλετο. v. 8. οὗ] Steph. 11. ὧν. v. 9. Συνέθεντο] Steph. omn. Συνεπέθεντο. v. 10. κρείττω] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. κρείττω δίκαιον. ib. εὐθυμότερον] March. Veleſ. Steph. 4. 10. εὐθύμως, ut & Nov. 2. v. 11. γνῶναι] Steph. 2. Lin. ἐπιγνῶναι. ib. ἢ] Magd. Nov. 1. 2. Lin. deeſt. v. 13. με] Nov. 2. Steph. 4. Comp. deeſt. ib. δύνανται] Steph. 4. 10. δύνανταί σοι. Bib. Wech. al. δυνήσονταί σοι. Nov. 2. σοὶ δύνανται. v. 14. πατρῴῳ Θεῷ] March. Veleſ. τῷ πατρὶ καὶ τῷ Θεῷ μου. ib. καὶ τοῖς] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. καὶ τοῖς ἐν τοῖς. v. 16. ἔχειν] Nov. 1. 2. Lin. Steph. 5. 10. 13. Comp. ἔχων. v. 17. προσφορὰς] March. Veleſ. προσφορὰς καὶ εὐχάς. v. 12. ἀπὸ τῆς &c.] Nov. 2. τῶν ἀπὸ τῆς ··· Ἰουδαίων. ib. δεῖ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἔδει. ib. εἴ τι &c.] Comp. Steph. omn. τι εὗρον. In Nov. 1. 2. Lin. εἰ deeſt. v. 22. διαγνώσομαι] March. Veleſ. ἀκούσομαι. Steph. 10. ἀκριβέστερον διαγνώσομαι. ib. τὰ καθ' ὑμᾶς] March. Veleſ. ὑμῶν. v. 23. τὸν Παῦλον] Nov. 2. αὐτόν. v. 24. γυναικὶ] Nov. 2. ἰδίᾳ γυναικί. ib. αὐτοῦ] Nov. 1. 2. Lin. deeſt. ib. Χριστὸν] Nov. 2. Lin. Steph. 10. 11. 13. Χριστὸν Ἰησοῦν. v. 25. ἔσεσθαι] Nov. 2. deeſt. v. 26. ὑπὸ] Nov. 1. 2. Lin. αὐτῷ ὑπό. ib. ὅπως λύσῃ] Nov. 1. ἵνα ἀπολύσῃ. ib. ὡμίλει] Nov. 2. διελέγετο. v. 27. τε χάριτας] March. Veleſ. Steph. 4. 10. δὲ χάριν.

CAP. XXV.

V. 2. Ἐνεφάνισαν δὲ] March. Veleſ. Ἐνέτυχησάν τε. Steph. 4. 10. Ἐνεφάνισάν τε. ib. ὁ ἀρχιερεὺς] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. οἱ ἀρχιερεῖς. v. 3. κατ'] Nov. 2. Steph. 10. παρ'. v. 4. ἐν τάχει] Lin. deeſt. v. 5. ἐστιν] March. Veleſ. ἐστὶν ἔγκλημα. Comp. Steph. 4. 5. 11. ἐστὶν ἄτοπον. ib. τούτῳ] Nov. 2. τούτῳ ἄτοπον. v. 6. πλείους ἢ] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 5. 10. 11. οὐ πλείους ὀκτὼ ἤ. v. 7. περιέστησαν] Nov. 2. Steph. 4. 10. περιέστησαν αὐτόν. v. 11. γὰρ] Nov. 2. οὖν. ib. αὐτοῖς] Nov. 2. τούτοις. v. 12. Καίσαρα ἐπικέκλησαι] Nov. 2. Lin. deſunt: & pro ἐπὶ quod ſequitur habent πρός. v. 13. τινῶν] Nov. 2. deeſt. v. 14. διέτριβον] Steph. 8. 11. Comp. διέτριβεν. v. 15. αὐτοῦ] March. Veleſ. deeſt. ib. δίκην] Steph. 4. 10. καταδίκην. v. 16. τινα ἄνθρωπον] Steph. 10. τινι ἀνθρώπῳ. ib. εἰς ἀπώλειαν] Steph. 10. deeſt. v. 18. ἐγὼ] March. Veleſ. ἐγὼ τὸ πονηρόν. Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. ἐγὼ πονηράν. v. 20. τούτου] Nov. 2. Steph. 10. τούτων. v. 21. πέμψω] Steph. 4. 5. 10. 11. ἀναπέμψω. v. 22. ἀκούσῃ] Magd. ἀκούσω. v. 24. τοῦτον &c.] March. Veleſ. τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, &c. Steph. 11. τοῦτον; περὶ τούτου ἅπαν τι. v. 25. καταλαβόμενος] Steph. 11. κατελαβόμην. ib. σεβαστὸν] Lin. addit Καίσαρα. ib. αὐτὸν] Nov. 2. deeſt. v. 26. κυρίῳ] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. κυρίῳ μου. ib. γράψαι] March. Veleſ. Steph. 4. 10. γράψω.

CAP. XXVI.

V. 1. ἐπιτρέπεται] Steph. 4. 10. ἐπιτέτραπται. ib. ὑπὲρ] Nov. 2. Steph. 4. 10. περί. ib. χεῖρα] Nov. 2. χεῖρα οὕτως. v. 3. γνώστην] Nov. 2. ἐπιστάμενος γνώστην. ib. σε] Steph. 5. σε εἰδώς. Steph. 10. σε ἐπιστάμενος. v. 6. πατέρας] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. πατέρας ἡμῶν. v. 7. Εἰς ἣν] March. Veleſ. Ἐν ᾗ. ib. βασιλεῦ Ἀγρίππα] Nov. 2. deeſt. v. 14. λαλοῦσαν] Nov. 2. λέγουσαν. ib. καὶ λέγουσαν] Magd. Nov. 2. deeſt. v. 15. ὁ δὲ] Nov. 2. ὁ δὲ Κύριος. v. 16. σοὶ] Nov. 2. deeſt. v. 17. λαοῦ] Steph. 4. 11. λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. ib. ἀποστέλλω] Nov. 2. Steph. 4. 10. ἐξαποστελῶ. v. 20. ἀπαγγέλλων] Nov. 2. Steph. 4. Comp. ἀπήγγελλον. Steph. 10. κατήγγελλον. ib. τὸν Θεὸν] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. τὸν ζῶντα Θεόν. v. 21. ἐν τῷ] Nov. 2. ὄντα ἐν τῷ. ib. ἐπειρῶντο] March. Veleſ. addit λέγοντές με. v. 22. παρὰ] Nov. 2. ἀπό. v. 24. ἀπολογουμένου] March. Veleſ. λαλοῦντος καὶ ἀπολογουμένου. v. 25. Ὁ δὲ] Nov. 2. Ὁ Παῦλος. v. 29. εἶπεν] Nov. 2. Lin. ἔφη. ib. πολλῷ] March. Veleſ. Steph. 4. μεγάλῳ. v. 31. πράσσει] March. Veleſ. ἔπραξεν. v. 32.] Uſque ad εἰ μὴ deſunt in Lin.

CAP. XXVII.

V. 1. ἡμᾶς] March. Veleſ. αὐτόν. Lin. Steph. 5. τοὺς περὶ τὸν Παῦλον. ib. παρεδίδουν] March. Veleſ. καὶ παραδίδοσθαι. Steph. 8. 11. παρεδίδου. v. 2. μέλλοντες πλεῖν] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. μέλλοντι πλεῖν ἐπί. v. 4. ἀνέμους] Lin. * τόπους ἀνέμους. v. 5. κατήλθομεν] Steph. 4. Comp. κατήχθημεν. ib. εἰς Μύρα] March. Veleſ. εἰς Λύστραν. v. 6. ὑμᾶς] Nov. 1. 2. Lin. ἡμᾶς. v. 9. παρῄνει ὁ Παῦλος] March. Veleſ. παρεκάλει αὐτούς. v. 16. καλούμενον] Nov. 2. deeſt. ib. Κλαύδην] Bib. Wech. al. Καύδην. v. 17. μὴ εἰς] Steph. 4. 10. μήπως εἰς. ib. τὸ σκεῦος] Nov. 1. τὰ ἱστία. ib. ἐφέροντο] Nov. 2. ἐφερόμεθα. v. 19. ἐρρίψαμεν] Nov. 2. Steph. 4. 11. ἔρριψαν. v. 20. οὐκ ὀλίγου] Magd. πολλοῦ. v. 22. οὐδεμία] Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 10. οὐδεμιᾶς. v. 23. οὗ εἰμι ᾧ καὶ] Nov. 2. οὗ ἐγώ. v. 25. ὅτι] Nov. 1. deeſt. v. 28. βραχὺ δὲ] March. Veleſ. βραχὺ δὲ ἐκεῖθεν. ib. καὶ πάλιν βολίσαντες] March. Veleſ. deſunt. v. 29. ἐκπέσωμεν] Ita Lin. Steph. 4. 5. 9. 10. 13. Bib. Wech. in excuſis quibuſdam ἐκπέσωσι. ib. τέσσαρας] Nov. 1. deeſt. v. 33. τροφῆς] Steph. 4. 11. τινὸς τροφῆς. ib. προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε] Nov. 2. ἐπιτελεῖτε προσδοκῶντες καὶ ἄσιτοι διαμένετε. v. 34. προσλαβεῖν] Nov. 2. μεταλαβεῖν. ib. οὐδενὸς γὰρ] March. Veleſ. ὅτι οὐδενός. ib. πεσεῖται] Nov. 2. Lin. ἀπολεῖται. v. 35. κλάσας] Lin. deeſt. v. 39. δύναιντο] Nov. 1. 2. Lin. δυνατόν. v. 41. τῶν κυμάτων] March. Veleſ. τοῦ σάλου.

CAP. XXVIII.

V. 1. τότε] Nov. 1. οἱ περὶ τὸν Παῦλον. Steph. 5. 10. οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς τότε. ib. Μελίτη] March. Veleſ. Μιτυλήνη. v. 3. ἐκ ··· ἐξελθοῦσα] Comp. Steph. 4. 10. ἀπὸ ··· διεξελθοῦσα. v. 5. ἀποτινάξας] Nov. 1. 2. ἀποτιναξάμενος. v. 6. νεκρὸν] March. Veleſ. καὶ ἀποθανεῖν. v. 11. ἀνήχθημεν] Nov. 1. Steph. 5. 8. 13. ἤχθημεν. v. 14. ἐπ' αὐτοῖς] Steph. 4. οὐ μετρίως ἐπ' αὐτοῖς. Nov. 2. Steph. 10. παρ' αὐτοῖς. ib. ἐπιμεῖναι] Lin. ἐπιμείναντες. v. 16. ἤλθομεν] Steph. 4. 5. 10. εἰσήλθομεν. ib. ὁ uſque ad τῷ δὲ] March. Veleſ. deſunt. v. 17. τὸν Παῦλον] Nov. 2. αὐτόν, ut & March. Veleſ. ib. λαῷ] March. Veleſ. νόμῳ. ib. ἢ τοῖς &c.] March. Veleſ. ἢ τῷ ἔθει τῷ πατρῴῳ. v. 19. οὐχ uſque ad finem verſus] Lin. deſunt. v. 23. αὐτῷ] Nov. 2. deeſt. ib. ἧκον] Nov. 2. ἦλθον. v. 24. οἱ μὲν] Nov. 2. οἱ μὲν αὐτῶν. ib. λεγομένοις] Lin. addit ὑπὸ τοῦ Παύλου. v. 27. βαρέως] Nov. 2. αὐτῶν βαρέως. v. 28. τὸ] Nov. 2. τοῦτο τό. v. 31. Θεοῦ] Lin. Θεοῦ, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον. ib. Χριστοῦ] Nov. 1. Lin. deeſt.

EPISTOLA ad ROMANOS.

CAP. I.

rſ. 3. γινομένου] March. Veleſ. γινομένου αὐτοῦ. v. 4. Χριςοῦ] Magd. 1. deeſt. μου] March. Veleſ. Steph. 11. μοι. v. 10. Πάντοτε] Bib. Wech. in vet. & hryſoſtomo deeſt. v. 13. τινα] Magd. 2. deeſt. v. 16. τοῦ Χριςοῦ] March. deeſt. v. 17. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 18. ἀδικίᾳ] March. Veleſ. ἐν ἀδικίᾳ. v. 25. τῶν καρδιῶν] March. Veleſ. τῆς καρδίας. v. 27. ἐν τῇ αὐτῶν] Em. deſunt. v. 30. καταλάλους, θεοςυγεῖς, ὑβριςὰς] Lin. deſunt. αὐτὰ … ἀλλὰ καὶ] March. Veleſ. οἱ αὐτὰ … ἀλλὰ οἱ. ib. ἐπιγνόντες] Clar. όντες, οὐκ ἐνόησαν.

CAP. II.

1. κρίνεις] Comp. κρίματι κρίνεις. v. 4. καταφρονεῖς] Lin. deeſt: ſed videſſe margini aſcriptum. v. 5. ὀργὴν] Lin. deeſt. v. 16. εὐαγγέλιόν μου] Magd. 1. deeſt. v. 17. Ἴδε] March. Veleſ. Steph. 4. 11. Comp. Εἰ δέ. v. 18. μα] March. Veleſ. θέλημα αὐτοῦ. v. 20. τῆς γνώσεως] Nov. 1. deeſt. 3. τοῦ νόμου] Magd. deeſt. v. 26. λογισθήσεται] Bib. Wech. al. γραφήσε-

CAP. III.

2. ἠπίστησαν] Magd. 1. ἐπίστευσαν. ib. Πολὺ] Bib. Wech. al. Πολλή. καταργήσει] March. Veleſ. κατήργησε. v. 4. γινέσθω] March. Veleſ. γινε- v. 6. τὸν κόσμον] March. Veleſ. τοῦτον τὸν κόσμον. v. 9. προῃτιασάμεθα] March. eſ. ᾐτιασάμεθα. v. 10. ὅτι] Nov. 1. Magd. 1. 2. Steph. 2. Comp. deeſt. 11. οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεὸν] Em. deſunt. v. 19. ἐν τῷ νόμῳ] Steph. 11. νόμον. v. 25. ἁμαρτημάτων. Ἐν τῇ &c.] Magd. 1. 2. ἁμαρτημάτων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ· πρός. v. 26. Ἰησοῦ] March. Veleſ. Ἰησοῦ Χριςοῦ. Steph. 4. Comp. v. 27. καύχησις] March. Veleſ. καύχησίς σου. v. 28. οὖν] Steph. 4. 10. v. 30. Ἐπείπερ] Steph. 4. 5. Εἴπερ. ib. δικαιώσει] March. Veleſ. δικαιοῖ. 31. ἱςῶμεν] March. Veleſ. ἵςαμεν. Steph. 11. συνιςάνομεν.

CAP. IV.

V. 1. πατέρα] Steph. 4. 11. προπάτορα. ib. εὑρηκέναι] March. Veleſ. ponit post ἐροῦμεν. v. 6. δικαιοσύνην] March. Veleſ. addit (hic, ut puto) κατὰ [illegible] τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. v. 9. περιτομὴν] March. Veleſ. addit μόνον μένει. περιτομὴν μόνον. v. 10. οὐκ uſque ad finem verſus] Deſunt in Em. 11. περιτομῆς] Steph. 5. 10. περιτομήν. v. 15. γὰρ] Steph. 11. δέ. v. 16.] Magd. 2. deeſt. v. 17. ἐπίστευσε] March. Veleſ. ἐπίστευσας. ib. ὡς] εἰς. v. 18. σπέρμα σου] March. Veleſ. addit ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς θαλάσσης. v. 23. αὐτῷ] March. Veleſ. αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. v. 24.] March. Veleſ. Ἰησοῦν Χριςόν. v. 25. δικαίωσιν] Steph. 4. δικαιο-

CAP. V.

V. 2. δόξης] March. Veleſ. δόξης τῶν υἱῶν. v. 6. Ἔτι γὰρ] March. Veleſ. ἔτι γάρ. Clar. Ἔτι γὰρ, ſed legendum Εἰς τί· nam Codicis verſio habet quid, & iterum ἔτι repetitur poſt ἀσθενῶν. v. 10. τῷ Θεῷ] Lin. deeſt. 11. καυχώμενοι] Steph. 11. καυχώμεθα v. 13. ἐλλογεῖται] March. Veleſ. λογεῖται. v. 16. ἁμαρτήσαντος] March. Veleſ. ἁμαρτήματος. v. 17. τῆς] Steph. 5. 11. τὴν δωρεάν. v. 18. δικαιώματος] Clarom. δικαί-

CAP. VI.

V. 3. ἀγνοεῖτε] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί. ib. Ἰησοῦν] deeſt. v. 4. ζωῇ] Magd. 1. 2. οὖν, ut & Nov. 1. & Lin. v. 12. αὐτῇ] Bib. Wech. al. deeſt. Steph. 9. 10. αὐτῷ. ib. ἐν] Lin. Bib. Wech. al. v. 15. οὖν] Steph. 11. οὖν ἐροῦμεν, ut cap. ſequenti verſ. 7. v. 17. Χά-] March. Veleſ. Χάριτες. v. 21. εἴχετε τότε] Lin. deeſt. March. Veleſ. τότε ἐν ἐκείνοις.

CAP. VII.

V. 2. ἀνὴρ] March. Veleſ. ἀνὴρ αὐτῆς, ut & verſ. ſeq. v. 3. νόμου] March. eleſ. νόμου τοῦ ἀνδρός. v. 4. ἑτέρῳ] Nov. 1. ἑτέρῳ ἀνδρί. Comp. ἀνδρὶ ἑτέρῳ. καρποφορήσωμεν] March. Veleſ. καρποφορήσηται. v. 6. ἀποθανόντες] March. eleſ. θανάτου. Clar. τοῦ θανάτου· ſic legit Origenes alia lectione improbata. Wech. al. ἀποθανόντος, ut Chryſoſtomus. v. 8. κατειργάσατο] Lin. κα- v. 15. θέλω] March. Veleſ. θέλω ἀγαθόν. ib. μισῶ] March. Veleſ. κακόν. v. 25. Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ] Clar. March. Veleſ. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. ph. 11. Χάρις δὲ &c. ib. τῷ μὲν νοῒ] Steph. 10. τῷ νοΐ μου.

CAP. VIII.

V. 1. μὴ uſque ad finem verſus] Clar. deſunt Græce & Latine. ib. κατὰ πνεῦμα] March. Veleſ. deſunt, ut & in Syro interprete, & in nnullis exemplaribus. v. 5. πνεύματος] March. Veleſ. πνεύματος φρονοῦσι. ἔχθρα εἰς Θεὸν] March. Veleſ. ἐχθρὸν τῷ Θεῷ. v. 19. ἀλλ' ἐν πνεύματι] deſunt. v. 10. ζωὴ] March. Veleſ. ζῇ. v. 11. τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα] arch. Veleſ. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ &c. Lin. Steph. 11. Comp. τοῦ ἐνοικοῦντος πνεύματος. Et ita hunc locum allegant D. Athanaſius & Baſilius. 13. τοῦ σώματος] Clar. τῆς σαρκός. v. 15. πάλιν] Lin. deeſt. v. 17. κλη-] Steph. 11. συγκληρονόμοι. v. 18. γὰρ] Steph. 10. δέ. v. 20. ἐπ'] arch. Veleſ. αὐτὴν ἐπ'. v. 21. τῆς δόξης] Magd. 1. deeſt. Nov. 1. ponit δόξης. v. 23. ἀλλὰ] March. Veleſ. ἐκεῖνα, ἀλλά. ib. αὐτοὶ] Clar. ἡμεῖς ib. υἱοθεσίαν] March. Veleſ. υἱοθεσίαν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ. ib. τοῦ πνεύματος] agd. 1. deeſt. v. 25. ἐλπίζομεν] Magd. 1. deeſt. v. 26. ταῖς ἀσθενείαις] March. eleſ. Steph. 9. 11. τῇ ἀσθενείᾳ. v. 28. δὲ] Steph. 5. 10. γάρ. ib. οὖσιν] March. eleſ. οὖσιν ἁγίοις. v. 29. συμμόρφους] March. Veleſ. συμμόρφους γενέσθαι. v. 35.] Magd. 2. Θεοῦ. v. 37. ἀγαπήσαντος] Steph. 5. 11. addunt Χριςοῦ. 38. ἀρχαὶ] Em. ἀρχαὶ, οὔτε ἐξουσίαι. ib. μέλλοντα] March. Veleſ. μέλ-, οὔτε ἰσχύς. v. 39. ὕψωμα] Clar. δύναμις, οὔτε ὕψωμα. Sequens Τὶς eeſt.

CAP. IX.

V. 1. Χριςῷ] March. Veleſ. Χριςῷ Ἰησοῦ. v. 2. μεγάλη] Magd. 2. deeſt. v. 4. αἱ διαθῆκαι] March. Veleſ. ἡ διαθήκη. v. 7. ὅτι] March. Veleſ. εἰ. v. 10. κοίτην] March. Veleſ. κοίτου. v. 11. γὰρ] Lin. deeſt. ib. γεννηθέντων] Steph. 11. addit αὐτῶν. v. 15. καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω] Em. deſunt. v. 20. Μενοῦνγε] March. Veleſ. delet. v. 23. Καὶ] Steph. 4. deeſt. v. 24. ἡμᾶς] Magd. 2. deeſt. v. 25. ἠγαπημένην] March. Veleſ. addit καὶ τὴν οὐκ ἠλεημένην, ἠλεημένην. v. 32. νόμου] March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt.

CAP. X.

V. 1. τοῦ Ἰσραὴλ] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 11. αὐτῶν. v. 3. ἰδίαν δικαιοσύνην] Clar. δικαιοσύνην deeſt. v. 5. γράφει] March. Veleſ. ἔγραψε. ib. ὅτι] March. Veleſ. ponit ante τήν. ib. αὐτὰ] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. ζήσεται ἐν αὐτοῖς] March. Veleſ. ἐν αὐτῇ ζήσεται. v. 8. λέγει] Clar. March. Veleſ. Lin. Steph. 4. 11. λέγει ἡ γραφή. ib. ἐν τῷ] Steph. 5. σφόδρα ἐν τῷ. v. 14. πῶς uſque ad proximum πῶς] Lin. deſunt. v. 17. Θεοῦ] Steph. 5. 9. 10. Χριςοῦ. v. 21. ἀντιλέγοντα] March. Veleſ. ἀντιλέγοντά μοι.

CAP. XI.

V. 2. λέγων] Clar. deeſt. v. 3. ψυχήν μου] Em. ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν. v. 5. γέγονεν] March. Veleſ. Θεοῦ σωζόμενον γέγονεν. v. 6. εἰ δὲ ἐξ uſque ad finem verſus] Clar. deſunt, ſicut & in Verſione, non ſecus ac in Vulgata; nec ea agnoſcunt Origenes, Chryſoſtomus & Ambroſius. In March. Veleſ. εἰ δὲ ἐξ ἔργων deſunt. v. 7. ἐπιζητεῖ] March. Veleſ. Steph. 4. ἐπεζήτει. ib. ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν] Lin. Magd. 1. deſunt. v. 9. αὐτῶν] March. Veleſ. αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν. v. 13. γὰρ] Steph. 11. δέ. ib. ἐγὼ] Em. deeſt. v. 21. μήπως] Steph. 10. deeſt. v. 31. αὐτοὶ] Steph. 4. αὐτοὶ ὕστερον. v. 32. Θεὸς τοὺς πάντας] March. Veleſ. Θεὸς τὰ πάντα.

CAP. XII.

V. 2. συσχηματίζεσθε … μεταμορφοῦσθε] Lin. Steph. 9. 11. συσχηματίζεσθαι … μεταμορφοῦσθαι. v. 3. χάριτος] Steph. 4. 11. χάριτος τοῦ Θεοῦ. ib. παντὶ τῷ ὄντι] March. Veleſ. πᾶσι τοῖς οὖσι. Nov. 1. παντὶ τῷ πιςεύοντι. ib. πίςεως] Steph. 5. χάριτος. v. 11. καιρῷ] Em. Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. Comp. Κυρίῳ. v. 17. ἐνώπιον] March. Veleſ. οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐνώπιον. v. 19. ἐκδικοῦντες] March. Veleſ. διεκδικοῦντες. ib. ἐκδίκησις] March. Veleſ. ἐκδίκησιν, καί. v. 20. Ἐὰν οὖν] March. Veleſ. Steph. 4. 9. 11. Ἀλλ' ἐάν.

CAP. XIII.

V. 1. ἐξουσίαι] March. Veleſ. Clar. deeſt. v. 2. δὲ] Nov. 1. γάρ. ib. ἑαυτοῖς] March. Veleſ. αὐτοὶ ἑαυτοῖς. v. 3. τῶν &c.] Clar. Steph. 5. τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ March. Veleſ. τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ. v. 9. οὐ ψευδομαρτυρήσεις] Lin. Magd. 1. deeſt. v. 10. τῷ πλησίον] March. Veleſ. Comp. τοῦ πλησίον.

CAP. XIV.

V. 2. ἐσθίει] March. Veleſ. ἐσθιέτω. v. 5. μὲν] Lin. μὲν γάρ. v. 6. καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ] March. Veleſ. Clar. & ejuſdem Verſio deſunt; ſicut in Vulgata: nec ea legunt Origenes & Ambroſius. ib. εὐχαριςεῖ γὰρ] Nov. 1. καὶ εὐχαριςεῖ. v. 8. τῷ Κυρίῳ ζῶμεν] Lin. deſunt. ib. ἀποθνήσκομεν] Em. ἀποθάνομεν. v. 9. Χριςὸς καὶ] Lin. deeſt. ib. καὶ ἀνέζησεν] March. Veleſ. deeſt. Em. Magd. 1. 2. Comp. Steph. omn. ἔζησεν. Lin. καὶ ἔζησεν. v. 11. γόνυ] Comp. addit ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. Quæ habentur quoque, ſed alia manu, in margine Em. v. 14. Κυρίῳ] Em. Χριςῷ. v. 15. δὲ] Steph. 4. 5. 9. γάρ. ib. ἀπόλλυε] Em. κατάλυε· ſed in marg. eadem manu γρ. ἀπόλλυε. v. 16. ὑμῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 18. τούτοις] March. Veleſ. Steph. 4. τούτῳ, ut & Lin. ib. Χριςῷ] Em. Θεῷ. ib. Θεῷ] Em. Χριςῷ. v. 19. ἀλλήλους] March. Veleſ. ἀλλήλους τηρῶμεν. v. 22. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ] Magd. 2. deſunt. v. 23. Fini huic capitis in Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. Comp. Em. Steph. omn. aſcribuntur tres ultimi verſus cap. 16. idque fraude Marcionis ut D. Hieronym. teſtatur, qui Epiſtolam ad Rom. hoc loco terminari voluerit. Hoc etiam in loco exponuntur a Chryſoſtomo.

CAP. XV.

V. 2. γὰρ] Steph. 13. δέ. In cæteris omnibus deeſt. Em. Nov. 1. Lin. Magd. 1. Comp. deeſt. v. 4. καὶ τῆς] Nov. 1. Em. καὶ διὰ τῆς. Magd. 1. διὰ τῆς. v. 8. δὲ] Lin. Steph. 4. 5. γάρ. v. 9. ἔθνεσι] March. Veleſ. Steph. 4. 13. Comp. addunt Κύριε. v. 14. ἀγαθωσύνης] March. Veleſ. ἀγάπης. ib. ἀλλήλους] Nov. 1. Em. Steph. 5. 11. Comp. ἄλλους. v. 16. εἰς τὰ] Steph. 9. εἰς πάντα τά. v. 18. τολμήσω … κατειργάσατο] March. Veleſ. τολμῶ … κατεργάζεται. v. 19. Θεοῦ] March. Veleſ. Θεοῦ ἁγίου. Steph. 11. ἁγίου. v. 20. φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι] March. Veleſ. ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο. v. 22. ὑμᾶς] March. Veleſ. ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην μέχρι νῦν. v. 24. ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς] Clar. deſunt. v. 28. δι' ὑμῶν] Magd. 1. δι' ἐμοῦ. v. 30. τοῦ Πνεύματος] March. Veleſ. τοῦ Πνεύματος ἁγίου. ib. προσευχαῖς] Clar. προσευχαῖς ὑμῶν.

CAP. XVI.

V. 3. Πρίσκιλλαν] Clar. March. Veleſ. Lin. Magd. 1. 2. Em. Steph. 5. 9. 11. 13. Πρίσκαν. Ita & Origenes. v. 5. Ἀχαΐας εἰς Χριςὸν] March. Veleſ. vel Ἀσίας ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, vel τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀσίας ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ. In Steph. 5. Ἀσίας &c. in Steph. 7. ἐν Χριςῷ. v. 8. Ἀμπλίαν τὸν] Bib. Wech. al. Ἀμπλιάτον. v. 11. Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου] Lin. deſunt. v. 15. Ἰουλίαν] Steph. 13. Ἰουνίαν. v. 16. τοῦ] Lin. Steph. 4. 5. 11. πᾶσαι τοῦ. ib. Χριςοῦ] Magd. 2. Θεοῦ. v. 18. Ἰησοῦ] Nov. 1. deeſt. ib. καὶ εὐλογίας] Magd. 2. καὶ καινῆς ἀπάτης. Nov. 1. deeſt. v. 19. πάντας] March. Veleſ. πάντα τόπον. v. 20. ὑμῶν prius] Nov. 1. deeſt. ib. μεθ' ὑμῶν] Step. 11. addit ἀμήν. v. 22. Κυρίῳ] Em. addit Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. v. 23. τῆς ἐκκλησίας ὅλης] March. Veleſ. ὅλη ἡ ἐκκλησία. v. 25.] Vide verſ. 23. cap. 14. v. 27. ᾧ ἡ] Nov. 1. εἴη. In Comp. deeſt ᾧ. ib. αἰῶνας] Steph. 4. αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Inſcriptio ad finem hujus Epiſtolæ abeſt a Clar. ſicut & cæteræ omnes. Ad finem Em. habetur Στίχων φα'.

EPISTOLA I. ad CORINTHIOS.

CAP. I.

VErſ. 2. ἁγίοις] Bib. Wech. al. ἁγίοις σύμπασι. v. 6. μαρτύριον] Steph. 15. κήρυγμα. ib. Χριστοῦ] Em. Θεοῦ. v. 8. ἡμέρᾳ] March. Veleſ. ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας. Claromontanus codex παρουσίᾳ. v. 10. γνώμῃ] March. Veleſ. γνώσει. v. 13. Μεμέρισται] Steph. 11. Μὴ μεμέρισται. v. 14. Θεῷ] Lin. Θεῷ μου. v. 15. ἐβάπτισα] March. Veleſ. Steph. 4. 5. ἐβαπτίσθητε. Steph. 11. ἐβαπτίσθη. v. 18. γὰρ] Lin. deeſt. v. 22. σημεῖον] March. Veleſ. σημεῖα. v. 23. Ἕλλησι] March. Veleſ. Steph. 4. 11. ἔθνεσι, ut & Clarom. v. 26. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 27. ἵνα uſque ad proximum ἵνα] Magd. 2. deſunt. v. 28. τοῦ Θεοῦ] Ita Steph. omn. Magd. 2. Bib. Wech. in excuſis quibuſdam αὐτοῦ. v. 29. αὐτοῦ] Em. τοῦ Θεοῦ.

CAP. II.

V. 1. μαρτύριον] Em. Steph. 4. μυστήριον. ib. Θεοῦ] Idem Steph. Χριστοῦ. v. 6. οὐδὲ τῶν ἀρχόντων αἰῶνος τούτου, οὐδὲ] Magd. 1. deſunt. v. 9. ἃ] March. Veleſ. ὅ. v. 10. δὲ] Lin. γάρ. v. 12. ὑπὸ] Lin. ἐκ. v. 13. διδακτοῖς] March. Veleſ. Steph. 11. διδαχῇ. v. 16. ὃς συμβιβάσει] March. Veleſ. ἢ ὃς συνεβίβασε.

CAP. III.

V. 1. Καὶ] Nov. 1. Καὶ γάρ. v. 2. καὶ οὐ] Deeſt καὶ in Steph. 4. 5. 11. v. 3. διχοστασίαι] March. Veleſ. deeſt. ib. σαρκικοὶ] March. Veleſ. ἄνθρωποι. v. 5. Τίς … Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν] March. Veleſ. Τί … Ἀπολλῶς; τί δὲ Παῦλος; διάκονοι αὐτοῦ ᾧ. v. 9. γεώργιον] Bib. Wech. al. γεώργιόν ἐστε. v. 10. ἕκαστος δὲ βλεπέτω ὡς ἐποικοδομεῖ] Magd. 1. deſunt. v. 13. ἀποκαλύπτεται] March. Veleſ. ἀποκαλυφθήσεται. ib. δοκιμάσει] Lin. αὐτὸ δοκιμάσει. v. 17. οἵτινες] March. Veleſ. ὅς. v. 18. ἑαυτὸν] Lin. deeſt. v. 20. γινώσκει] March. Veleſ. ἔγνω. v. 21. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 23. Ὑμεῖς] Nov. 1. Ἡμεῖς.

CAP. IV.

V. 1. Χριστοῦ … Θεοῦ] Lin. Θεοῦ … Χριστοῦ. v. 2. ζητεῖται] Steph. 5. 11. 15. ζητεῖτε, ut & Lin. v. 6. ἡμῖν] Bib. Wech. al. ὑμῖν. ib. φρονεῖν· ἵνα μὴ] March. Veleſ. deeſt. ib. φυσιοῦσθε] March. Veleſ. φυσιούσθω. v. 8. ἐβασιλεύσατε … ἐβασιλεύσατε] March. Veleſ. βασιλεύετε … βασιλεύσοιτε. ib. καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε] Em. deſunt. v. 14. νουθετῶ] Steph. 5. 11. νουθετῶν. v. 16. γίνεσθε] March. Veleſ. γίνεσθε καθὼς κἀγώ. Bib. Wech. vet. γίνεσθε καθὼς ἐγώ. Steph. 11. καθὼς ἐγὼ Χριστοῦ. v. 17. Χριστῷ] Steph. 4. 5. 11. Χριστῷ Ἰησοῦ.

CAP. V.

V. 1. ὀνομάζεται] March. Veleſ. Steph. 5. deeſt. v. 2. ἐξαρθῇ] Lin. ἀρθῇ. ib. ποιήσας] Lin. πράξας. v. 5. Ἰησοῦ] Steph. 11. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Nov. 1. ἡμῶν Ἰησοῦ. Comp. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 6. ζυμοῖ] Clar. δολοῖ. Verſio ejus Latina in hoc & ſequenti verſu nihil differt a Vulgata, niſi quod οὖν, *igitur*, verſ. 7. deeſt. v. 7. οὖν] Magd. 1. Steph. 4. 10. 13. 15. deeſt. v. 11. ἐάν τις ἀδελφὸς] March. Veleſ. αὐτὸς ὁ ἀδελφός. ib. ἢ] Ita Steph. 10. 13. Comp. ἤ. v. 13. κρίνει] Steph. 4. 5. 9. 10. κρινεῖ. ib. καὶ ἐξαρεῖτε] March. Veleſ. ἐξάρατε. Lin. Steph. 11. καὶ ἐξάρετε. Steph. 5. 9. ἐξαίρετε. Comp. καὶ ἐξαιρεῖτε.

CAP. VI.

V. 2. οὐκ] Steph. 4. 11. ἢ οὐκ. ib. κρίνεται] March. Veleſ. κριθήσεται. v. 4. καθίζετε] March. Veleſ. καθίζετε κριτάς. v. 5. διακρῖναι] Em. Lin. ἀνακρῖναι. v. 7. ἀποστερεῖσθε] Em. ἀδικεῖσθε. v. 19. τὸ σῶμα] March. Veleſ. τὰ μέλη. Em. Lin. Steph. 4. 9. 11. τὰ σώματα. v. 20. δοξάσατε] March. Veleſ. δοξάσατε καὶ βαστάσατε. ib. καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ] In Clar. & ejus Verſione, & March. Veleſ. deſunt; ut & in Vulgata.

CAP. VII.

V. 1. μοι] Lin. deeſt. v. 3. Τῇ] Lin. Τῇ δέ. ib. ὀφειλομένην εὔνοιαν] Steph. 5. ὀφειλήν· ut & Clemens lib. 3. Strom. Pro εὔνοιαν alicubi τιμὴν ſubſtituitur. v. 5. τῇ νηστείᾳ καὶ] Clar. Steph. 5. 11. deeſt: nec agnoſcunt Chryſoſtomus & Theophylactus. ib. ὁ Σατανᾶς] Magd. 1. deeſt. v. 7. γὰρ] Lin. δέ. v. 8. μείνωσιν] March. Veleſ. διαμείνωσιν. v. 13. αὐτὸς] Lin. οὗτος. ib. ἀφιέτω αὐτὸν] March. Veleſ. ἀφείτω τὸν ἄνδρα. v. 14. γυναικὶ … ἀνδρὶ] March. Veleſ. Bib. Wech. lib. antiq. γυναικὶ πιστῇ … ἀνδρὶ πιστῷ. Poſt γυναικὶ Clar. addit τῇ πιστῇ. v. 19. καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν] Nov. 1. deſunt. v. 20. Ἕκαστος] Em. Ἕκαστος δέ. v. 30. ὁ καιρὸς] Steph. 4. 11. ὅτι ὁ καιρός. ib. τὸ] Steph. omn. tollunt punctum ante τό. v. 33. γυναικί. Μεμέρισται &c.] March. Veleſ. Steph. 5. 11. γυναικὶ καὶ μεμέρισται· καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ. v. 35. εὐπρόσεδρον] Lin. Steph. 2. 11. Comp. εὐπάρεδρον. Steph. 4. 5. εὐπρόσδεκτον. v. 36. γαμείτωσαν] March. Veleſ. ἐὰν γαμῇ. v. 37. καρδίᾳ … καρδίᾳ αὐτοῦ] Lin. καρδίᾳ αὐτοῦ … ἰδίᾳ καρδίᾳ. ib. & verſ. 38. ποιεῖ ter] Steph. 5. ποιήσει. v. 38. Ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων, καλῶς ποιεῖ] Magd. 2. Lin. deſunt. Clar. ὁ γαμίζων τὴν παρθένον ἑαυτοῦ &c. v. 39. αὐτῆς poſterius] Em. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 40. ἐστιν] March. Veleſ. ἔσται.

CAP. VIII.

V. 2. εἰδέναι] Lin. εἰδ. v. 4. ἕτερος] Clar. Lin. deeſt. v. 6. Ἀλλ' ἡμῖν] March. Veleſ. ἡμῖν δέ. v. 8. παρίστησι] Steph. 4. 11. παραστήσει. v. 9. ἀσθενοῦσιν] Steph. 5. 11. ἀσθενέσιν.

CAP. IX.

V. 1. Ἀπόστολος … ἐλεύθερος] March. Veleſ. ἐλεύθερος … Ἀπόστολος, quomodo & Steph. 4. 11. v. 8. ταῦτα] Magd. 1. deeſt. v. 9. μὴ τῶν] Lin. μὴ περὶ τῶν. v. 10. τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι] March. Veleſ. Steph. 11. ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. v. 12. ἐχρησάμεθα] Magd. 2. ἐχρησάμην. v. 16. δὲ] Steph. 5. 9. 11. Lin. γάρ. v. 20. ὡς] Lin. deeſt. v. 21. ἵνα] March. Veleſ. Steph. 11. μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα. ib. Θεῷ … Χριστῷ] Bib. Wech. al. Θεοῦ … Χριστοῦ. v. 23. Τοῦτο δὲ] Clar. March. Veleſ. Πάντα δέ. Sic Chryſoſtomus. ib. εὐαγγέλιον] Steph. 11. addit τοῦ Θεοῦ. v. 25. οὖν] Steph. 5. deeſt. v. 27. Ἀλλ' ὑπωπιάζω] Verſio Clar. *Sed lividum facio.*

CAP. X.

V. 1. δὲ] Lin. Steph. 5. γάρ. v. 2. ἐβαπτίσαντο] Lin. ἐβαπτίσθησαν. v. 9. Χριστὸν] Lin. Κύριον. ib. ἐπείρασαν] Lin. ἐξεπείρασαν. v. 11. τύποι συνέβαινον] Steph. 9. 11. τυπικῶς συνέβαινεν. v. 13. εἴληφεν] March. Veleſ. εἰληφέτω. ib. ὑμᾶς poſterius] Em. deeſt. v. 14. διόπερ &c.] Comp. διὸ ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. v. 16. τὸν ἄρτον] March. Veleſ. Steph. 4. ὁ ἄρτος. ib. Χριστοῦ poſterius] Em. αὐτοῦ. v. 17. ἄρτου] March. Veleſ. ἄρτου, καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς ποτηρίου. v. 19. ὅτι uſque ad finem verſus] ὅτι εἰδωλόθυτόν ἐστί τι· οὐχ ὅτι εἴδωλόν ἐστί τι. Sic in Clar. cujus Latina Verſio; *Quia ſimulacro immolatum eſt aliquid: non quod idolum ſit aliquid*; Cum negatione citat Tertullianus de Spectac. c. 13. & de Corona militis cap. 7. v. 24. ἕκαστος] March. Veleſ. deeſt. v. 28. τοῦ γὰρ uſque ad finem verſus] Hic deſunt in Clar. March. Veleſ. Steph. 11. ut & in Vulgata, Syra & Arabica Verſionibus. v. 29. ἄλλης] March. Veleſ. ἀλλοτρίας.

CAP. XI.

V. 10. ἐξουσίαν] March. Veleſ. περιβόλαιον. ib. κεφαλῆς] March. Veleſ. κεφαλῆς ἑαυτῆς. v. 13. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς] Clar. Ὑμεῖς αὐτοί. v. 16. αἱ ἐκκλησίαι] March. Veleſ. ἡ ἐκκλησία. v. 17. παραγγέλλων (March. Veleſ. παραγγέλλω) οὐκ ἐπαινῶ] Lin. Steph. 5. 11. παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν. v. 23. Ἰησοῦς] Magd. 2. Nov. 1. Ἰησοῦς Χριστός. v. 24. κλώμενον] March. Veleſ. παραδοθησόμενον. v. 25. αἵματι] Nov. 1. ὀνόματι. ib. ὁσάκις ἂν πίνητε] Nov. 1. deſunt. v. 27. ἀναξίως] Nov. 1. Lin. Steph. 7. 10. 11. addunt τοῦ Κυρίου, ut & Magd. 1.

CAP. XII.

V. 2. ὅτι] Comp. Steph. 4. 5. ὅτε. Magd. 1. Bib. Wech. al. deeſt. v. 3. Κύριον Ἰησοῦν] March. Veleſ. Steph. 5. Κύριος Ἰησοῦς. v. 5. καὶ ὁ] Magd. 1. ὁ δέ. v. 9. ἄλλῳ δὲ uſque ad finem verſus] Magd. 2. Lin. deſunt. ib. χαρίσματα] March. Veleſ. χάρισμα. v. 10. ἐνεργήματα] March. Veleſ. ἐνέργημα. v. 11. ἰδίᾳ] March. Veleſ. deeſt. v. 12. τοῦ ἑνὸς] March. Veleſ. Steph. 9. 11. deeſt. ib. σῶμα] March. Veleſ. deeſt. v. 13. εἰς ἓν σῶμα uſque ad verſ. ſeq.] Bib. Wech. vet. ſic, εἰς ἓν πόμα ἐποτίσθημεν εἰς ἓν πνεῦμα. ib. πνεῦμα] Magd. 1. 2. Nov. 1. πόμα. ib. ἐποτίσθημεν] Lin. ἐφωτίσθημεν. v. 15. οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος] Nov. 1. deſunt. v. 20.] Hic verſus deeſt in Lin. v. 23. ἀτιμότερα] Clar. addit μέλη. v. 24. Τὰ uſque ad ἀλλ'] Lin. deſunt. ib. τὸ σῶμα] Nov. 1. deeſt. v. 27. μέρους] March. Veleſ. μέλους. v. 28. γένη] March. Veleſ. ἑρμηνείας. ib. γλωσσῶν] Bib. Wech. additur in veteris editionis exemplaribus ἑρμηνείας γλωσσῶν. v. 31. κρείττονα] Lin. Steph. 4. 5. 11. μείζονα.

CAP. XIII.

V. 1. ἠχῶν] Lin. deeſt. v. 2. καυθήσωμαι] Bib. Wech. al. καυχήσωμαι. v. 4. ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ] Magd. 1. ἡ ἀγάπη deeſt. ib. ἡ ἀγάπη poſtremum] March. Veleſ. deeſt. v. 5. Οὐκ ἀσχημονεῖ] March. Veleſ. Οὐ φιλοτιμεῖ. v. 8. εἴτε γλῶσσαι, παύσονται] Lin. deſunt. v. 9. γὰρ] Nov. 1. Steph. 9. 10. 13. 15. Comp. δέ. v. 12. δι'] Nov. 1. ὡς δι'. ib. ἐν] Steph. 4. 11. ὡς ἐν. v. 13. τούτων] Bib. Wech. al. πάντων.

CAP. XIV.

V. 2. γλώσσῃ] Steph. 11. γλώσσαις. ib. ἀκούει] Steph. 11. ἀκούει αὐτοῦ. ib. πνεύματι] March. Veleſ. πνεῦμα. v. 3. οἰκοδομὴν] March. Veleſ. πρὸς οἰκοδομήν. v. 10. φωνῶν] March. Veleſ. γλωσσῶν. ib. αὐτῶν] Bib. Wech. al. deeſt. v. 19. διὰ τοῦ νοός] Clar. Steph. 4. 9. 11. τῷ νοΐ. v. 22. ἡ δὲ προφητεία] March. Veleſ. αἱ δὲ προφητεῖαι. ib. καὶ οὕτω prius] Steph. 5. 11. deeſt. v. 26. διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει] Nov. 1. deſunt: διδαχὴν ἔχει deeſt in Magd. 1. ib. γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει] Magd. 2. Lin. deſunt. v. 31. πάντες] Steph. 5. ἕκαστοι. v. 33. ἁγίων] March. Veleſ. Lin. Steph. 11. addunt διδάσκω. v. 34. ὑμῶν] Steph. 4. deeſt. ib. ἐπιτέτραπται] Lin. Steph. 4. 11. ἐπιτρέπεται. ib. ὑποτάσσεσθαι] Iidem ὑποτασσέσθωσαν. v. 38. ἀγνοείτω] March. Veleſ. ἀγνοηθήσεται. v. 38. ἀδελφοὶ] Nov. 1. Magd. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. ἀδελφοί μου. v. 40. Πάντα] Steph. 4. 11. Πάντα δέ.

CAP. XV.

V. 5. εἶτα τοῖς δώδεκα] Clarom. καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ἕνδεκα. Ita legit S. Ambroſius, ſicque nonnullos legiſſe commemorat S. Auguſtinus l. 3. de conſenſu Evang. c. 33. March. Veleſ. εἶτα τοῖς ἕνδεκα. v. 10. αὐτοῦ] Lin. τοῦ Θεοῦ. v. 11. ἐπιστεύσατε] Steph. 4. ἐπιστεύσαμεν. v. 23. οἱ τοῦ Χριστοῦ] March. Veleſ. addit οἳ εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἐπίστευσαν. v. 25. ἐχθροὺς] Steph. 11. ἐχθροὺς αὐτοῦ. v. 26. Ἔσχατος] March. Veleſ. Ἐσχάτως. v. 29. τῶν νεκρῶν poſterius] Nov. 1. αὐτῶν τῶν νεκρῶν. March. Veleſ. Steph. 4. 9. 11. αὐτῶν. v. 31. ἀποθνήσκω] Lin. ἀποθνήσκοντες. ib. ἡμετέραν] March. Veleſ. Steph. 4. 10. 13. Comp. ὑμετέραν. ib. καύχησιν] Steph. 11. addit ἀδελφοί, ut & Lin. ſed poſt ἔχω. v. 32. ἀποθνήσκομεν] March. Veleſ. ἀποθανοῦμεν. v. 34. δικαίως] March. Veleſ. δίκαιοι. v. 36. ἀποθάνῃ] Clar. ἀποθάνῃ πρῶτον. v. 38. ἠθέλησε] March. Veleſ. θέλει. v. 39. σὰρξ ἀνθρώπων] Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. deeſt σάρξ. ib. σὰρξ κτηνῶν] March. Veleſ. σὰρξ deeſt. v. 42. σπείρεται uſque ad finem verſus] Lin. deſunt. v. 44. ἔστι] Lin. Steph. 5. 14. εἰ ἔστι excluſo ſequenti καί. v. 45. Ἀδὰμ prius] Magd. 1. deeſt. v. 47. ὁ Κύριος &c.] Clar. abeſt: abeſt etiam dictio *cœleſtis*. March. Veleſ. ἐξ οὐρανοῦ ἐπουράνιος. v. 49. φορέσομεν] Clar. March. Veleſ. Steph. 4. 10. 13. Comp. φορέσωμεν. Verſio Clar. *portemus*. v. 50. κληρονομῆσαι οὐ δύναται] Magd. 2. οὐ κληρονομήσουσιν. v. 51. πάντες μὲν &c.] March. Veleſ. πάντες ἀναβιώσομεν, ἀλλὰ οὐ πάντες ἀλλαγησόμεθα. Verſio Clar. (nam Græca eraduntur) *omnes quidem reſurgemus, non omnes autem immutabimur*. v. 52. σαλπίσει γὰρ] March. Veleſ. addit σάλπιγξ. v. 54. τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν] March. Veleſ. deeſt. ib. κέντρον … νῖκος] Lin. March. Veleſ. νῖκος … κέντρον. Clar. νεῖκος … κέντρον. Verſio autem ejus *victoria … ſtimulus*: unde forte ſcribendum νῖκος.

CAP. XVI.

V. 2. σαββάτων] Bib. Wech. al. σαββάτων τὴν κυριακήν. v. 19. ἐνεργὴς] March. Veleſ. ἐναργής. v. 12. ἀδελφοῦ] Clar. addit δηλῶ ὑμῖν ὅτι. March. Veleſ. addit γνωρίζω ὑμῖν ὅτι. v. 15. Στεφανᾶ] Clar. Lin. Steph. 11. addunt καὶ Φορτουνάτου. March. Veleſ. addit καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ut verſ. 17. v. 19. ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. παρὰ τοῖς καὶ ξενίζομαι. Clar. παρ' οἷς καὶ ξενίζομαι· ſic quoque S. Ambroſius. v. 23. Κυρίου] Magd. 2. Κυρίου ἡμῶν. ib. Χριστοῦ] Em. Magd. 1. deeſt.

In fine Clar. habetur Πρὸς Κορινθίους α' ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Κορινθίους β'. Verſio Lat. *Ad Corinthios I. explicit, incipit ad Corinthios II.* Em. ad finem habet Στίχων αο'.

EPISTOLA II. ad CORINTHIOS.

CAP. I.

VErſ. 4. ἐπὶ] Nov. 1. Lin. Em. ἐν. v. 6. σωτηρίας τῆς uſque ad finem erſus] March. Veleſ. σωτηρίας εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως ϗ ηρίας τῆς ἐνεργουμένης τὴν ὑπομονὴν τῶν &c. ib. ὑπομονῇ] Steph. 10. addit ῆ. v. 7. Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν] Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. eph. 4. 7. 10. 11. 13. Em. Comp. ponunt v. 6. poſt πάσχομεν. v. 10. τη- θανάτου] March. Veleſ. τηλικούτων κινδύνων. v. 11. ἡμῶν] Nov. 1. Em. eph. 4. 7. 10. 13. Comp. ὑμῶν. v. 13. ἀναγινώσκετε &c.] March. Veleſ. γνωτε ϗ ἐπέγνωτε. ib. ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε] Magd. 1. 2. deeſt. v. 14. Ἰη-] Lin. Comp. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 17. ναὶ ναί, ϗ τὸ οὐ οὔ] March. eleſ. ναί, καὶ τὸ οὔ. Bib. Wech. al. ναὶ ϗ οὔ. v. 18. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. 19. ἡμᾶς] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 20. ϗ ἐν αὐτῷ] Lin. eph. 11. διὸ ϗ δι' αὐτοῦ.

CAP. II.

V. 3. λύπην ἔχω] March. Veleſ. Steph. 11. Comp. λύπην ἐπὶ λύπῃ ἔχω. n. λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. v. 10. χαρίζεσθε] March. Veleſ. ἐχαρίσατε. v. 17. άτου ... ζωῆς] Steph. 11. ἐκ θανάτου ... ἐκ ζωῆς. v. 18. ὡς] Lin. ὥσπερ. πολλοὶ] Em. Lin. Steph. 5. 7. λοιποί.

CAP. III.

V. 1. εἰ μὴ] March. Veleſ. Steph. 5. ἢ μή. ib. συστατικῶν] March. Veleſ. eeſt. v. 6. διακόνους] Gon. Magd. 1. 2. Nov. 1. Lin. διακόνοις. ib. γράμ- ατος ... πνεύματος] March. Veleſ. γράμματι ... πνεύματι. v. 9. κατακρίσεως] ov. 1. κρίσεως. ib. δόξα] March. Veleſ. ἐν δόξῃ. v. 10. οὐδὲ] Em. Steph. 15. Comp. οὐ. v. 13. τὸ τέλος τοῦ] March. Veleſ. τὸ πρόσωπον τοῦ. v. 14. μερον] Lin. σήμερον ἡμέρας.

CAP. IV.

V. 4. αὐγάσαι] Lin. Steph. 9. 11. διαυγάσαι. ib. αὐτοῖς] Lin. deeſt. ib.] Steph. 4. 11. Comp. Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. v. 5. Κύριον] Magd. 2. deeſt. ib. οῦ] Lin. Χριστόν. Steph. 4. Χριστοῦ. v. 6. τοῦ Θεοῦ] Lin. αὐτοῦ. ib. ἐν προσώ-] Steph. 5. διὰ τῆς παρουσίας. v. 8. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι v. 10. ματι] March. Veleſ. σώμασι, ut & Lin. v. 14. διὰ] Lin. March. Ve- Steph. 5. σύν. v. 17. Τὸ γὰρ παραυτίκα] March. Veleſ. addit πρόσκαι- καί. v. 18. ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα] Lin. deſunt.

CAP. V.

V. 1. οἰκοδομὴν] March. Veleſ. ὅτι οἰκοδομήν. v. 3. εὑρεθησόμεθα] March. eleſ. εὑρεθῶμεν. v. 4. ἐπειδὴ] Em. Nov. 1. 2. Lin. Noy. 1. Steph. omn. φ'. v. 5. Θεὸς] Steph. 10. Θεός, καὶ χρίσας ἡμᾶς. v. 10. πρὸς ἃ ἔπραξ- Em. Gon. Magd. 1. deſunt. ib. κακὸν] Lin. φαῦλον. v. 11. ἐλπίζω] eph. 11. ἐλπίζομεν. v. 12. καυχήματος] Em. καυχήσεως. v. 14. Χριστοῦ] agd. 2. Lin. Θεοῦ. ib. εἰ] Steph. 4. 11. 13. deeſt. v. 15. αὐτῶν] Em Magd. 1. ντων. Magd. 2. αὐτῶν πάντων. v. 15. γινώσκομεν] March. Veleſ. ἐγνώκαμεν. 18. Ἰησοῦ] Lin. deeſt. v. 19. Ὡς] Steph. 5. deeſt.

CAP. VI.

V. 4. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. ἐπιγινωσκόμενοι] Magd. 1. μὴ ἐπι- νωσκόμενοι. ib. ὡς παιδευόμενοι, ϗ μὴ θανατούμενοι] Nov. 1. deſunt. v. 13. ὴν] March. Veleſ. αὐτὴν ἔχοντες. v. 14. ἀνομίᾳ] Nov. 1. ἀτιμίᾳ. ib. τίς] Lin. ἢ τίς. v. 15. Βελίαλ] Magd. 2. Em. Lin. Nov. 1. Βελίαρ. v. 16. εῖς ... ἐστε] Lin. Steph. 5. 9. 11. ἡμεῖς ... ἐσμέν.

CAP. VII.

V. 1. ἀγαπητοὶ] Lin. ἀδελφοί. ib. ἁγιωσύνην] Nov. 1. δικαιοσύνην. v. 2. ἐ- φθείραμεν] Nov. 1. διεφθείραμεν. v. 10. ἀμεταμέλητον] Magd. 1. ἀμετανόητον. arch. Veleſ. ἀμετακίνητον. ib. κατεργάζεται] Magd. 2. ἐπιφέρει. v. 11. κα- γάσατο] March. Veleſ. κατεργάζεται. v. 12. οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος] agd. 1. deſunt. ib. ἡμῶν ... ὑμῶν] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. eleſ. Comp. ὑμῶν ... ἡμῶν. v. 13. παρακεκλήμεθα &c.] In Lin. March. eleſ. Steph. 4. 11. 13. hoc modo diſtinguuntur, παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ ακλήσει ὑμῶν (ἡμῶν March. Veleſ.) περισσοτέρως μᾶλλον. v. 15. παντὶ] arch. Veleſ. πᾶσι. v. 16. ὅτι] Steph. 11. οὖν ὅτι.

CAP. VIII.

V. 4. διακονίας] Nov. 1. δυσκολίας. ib. δέξασθαι ἡμᾶς] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 9. 10. 11. 13. deſunt. Item in Clar. Syro & Arabe. v. 6. προενήρξατο] Magd. 1. καὶ ἐνήρξατο. v. 7. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. ὑμεῖς ... πλουτήσητε] Magd. 1. ἡμεῖς ... πλουτήσωμεν. v. 12. τις] March. Veleſ. Steph. 11 13. deeſt. v. 16. τὴν αὐτὴν] Bib. Wech. al. τοιαύτην. v. 14. ἀδελφὸν] Steph. 11. ἀδελφὸν ἡμῶν. v. 19. σὺν τῇ] Magd. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 11. ἐν τῇ. ib. αὐτοῦ] Lin. deeſt. Nov. 1. Steph. 5. αὐτήν. v. 21. Προνοούμενοι] Steph. 5. 13. Προνοοῦμεν γάρ. v. 22. πολλάκις] Nov. 1. deeſt. v. 23. δόξα] March. Veleſ. δόξης. v. 24. ϗ εἰς] Gon. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. Steph. omn. Comp. ϗ deeſt.

CAP. IX.

V 4. τῆς καυχήσεως] Clar. March. Veleſ. deeſt. Nec hoc nomen legit S. Ambroſius. v. 6. ʒ] March. Veleſ. δὲ λέγω. v. 8. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 9. αἰῶνα] Lin. March. Veleſ. Steph. 5. αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. v. 10. χορηγήσαι, καὶ πληθύναι ... αὐξήσαι] Lin. March. Veleſ. Steph. 11. χορηγήσει ϗ πληθυνεῖ ... αὐξήσει. ib. τὰ γεννήματα] March. Veleſ. τὴν αὔξησιν τῶν γεννημάτων. ib. δικαιοσύνης] Lin. διακονίας. v. 11. Ἐν παντὶ] March. Veleſ. Ἵνα ἐν πᾶσι. v. 13. κοινωνίας] Nov. 1. διακονίας.

CAP. X.

V. 5. αἰχμαλωτίζοντες] Lin. αἰχμαλωτεύοντες. v. 6. παρακοὴν] Steph. 11. παράβασιν ϗ παρακοήν. ib. ὑμῶν] Lin. πρότερον ὑμῶν. v. 8. οὐκ αἰσχυνθήσομαι] Magd. 2. οὐ καταισχυνθήσομαι. ib. περισσότερον] Lin. περισσόν. ib. ὁ Κύριος] Lin. ὁ Θεός. v. 12. οὐ συνιοῦσιν] March. Veleſ. deeſt. v. 15. ἐλπίδα] Lin. ἐλπίδα δέ. ib. περισσείαν] March. Veleſ. addit, ἔτι.

CAP. XI.

V. 1. μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ] March. Veleſ. Steph. 5. 11. μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης. March. Veleſ. quoque ponit μου poſt ἀφροσύνης. v. 3. ἀπὸ τῆς] March. Veleſ. καὶ ἐκπλέσωσιν ἐκ τῆς. v. 4. λαμβάνετε] Nov. 1. ἐλάβετε. v. 6. ἐν uſque ad finem verſus] March. Veleſ. dupliciter legit, vel, ἐν πᾶσι δὲ φανερωθέντες ὑμῖν, vel, ἐν πᾶσι ʒ φανερωθεὶς ὑμῖν. v. 9. ἀδελφοὶ] Steph. 9. ἀδελφοί μου. ib. παντὶ] March. Veleſ. πᾶσι. v. 10. φραγήσεται] March. Veleſ. καταρραγήσεται. v. 14. θαυμαστὸν] Lin. θαῦμα. v. 17. κύριον] Lin. Χριστόν. v. 21. ἠσθενήσαμεν] Clar. March. Veleſ. ἠσθενήσαμεν ἐν τούτῳ τῷ μέρει. v. 23. εἰσι] March. Veleſ. addit, ϗ ἐγώ. ib. πληγαῖς ... φυλακαῖς] Clar. invertit. v. 31. ἡμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 32. θέλων] Clar. deeſt. v. 33. ἐξέφυγον] March. Veleſ. οὕτως ἐξέφυγον.

CAP. XII.

V. 1. Καυχᾶσθαι &c.] March. Veleſ. Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ (οὐ συμφέρει δέ). Lin. Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ &c. v. 2. τοιοῦτον] Magd. 1. τοιοῦτον ἄνθρωπον. v. 3. ἄνθρωπον] Magd. 1. deeſt. v. 6. εἰς ἐμὲ ... με] March. Veleſ. με ... εἰς ἐμέ. v. 7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι] March. Veleſ. deſunt. v. 9. ἥδιστα οὖν μᾶλλον] March. Veleſ. ἡδέως οὖν. v. 10. διωγμοῖς, ἐν] Lin. διωγμοῖς καί. v. 11. καυχώμενος] March. Veleſ. Clar. Steph. 4. 5. deeſt. v. 12. ἐν σημείοις] Lin. σημείοις τε. ib. τοῦ ἀποστόλου] March. Veleſ. τῆς ἀποστολῆς μου. ib. ἐν ὑμῖν] March. Veleſ. ἐφ' ὑμᾶς. v. 14. τρίτον] Lin. Steph. 5. 11. Comp. τρίτον τοῦτο. v. 16. κατεβάρησα] Lin κατενάρκησα. v. 17. τινὰ] March. Veleſ. διά τινος. v. 20. ἀκαταστασίαι] March. Veleſ. addit, ἐν ὑμῖν ὦσι. v. 21. ἐλθόντα με] Lin. ἐλθόντος μου.

CAP. XIII.

V. 1. Τρίτον] Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. Comp. Ἰδοὺ τρίτον. v. 2. γράφω] Clar. deeſt. ut & in March. Veleſ. qui ὑμῖν addit poſt δεύτερον. v. 4. γὰρ] Steph. 11. deeſt. ib. ζησόμεθα] March. Veleſ. ζῶμεν. Lin. ζήσομεν. v. 6. γνώσετε] March. Veleſ. γινώσκετε. v. 4. Εὔχομαι] March. Veleſ. Steph. 9. Εὐχόμεθα. v. 7. πρὸς τὸν] Em. Magd. 1. 2. Lin. Nov. 1. πρὸς τὸν Θεόν. v. 9. ὅταν] March. Veleſ. ὅτι. v. 13. κυρίου] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. κυρίου ἡμῶν. ib. Θεοῦ] In margine Gon. additur ϗ πατρός. Eadem clauſula in Clar. additur quæ in Epiſtola priori. Subſcriptio τῆς Μακεδονίας deeſt in Em. ſed addit στίχων φϛ.

EPISTOLA ad GALATAS.

CAP. I.

VErſ. 3. ἡμῖν] Em. Nov. 1. Lin. ὑμῖν. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. ponit ſt πατρός. v. 4. ὑπὲρ] Magd. Gon. Em. περί. v. 5. τῶν αἰώνων] Lin. de- v. 6. Χριστοῦ] Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Nov. 1. Bib. Wech. al. Θεοῦ. v. 15. καλέ-] Nov. 1. καλέσας με.

CAP. II.

V. 2. δοκοῦσι] March. Veleſ. δοκοῦσιν εἶναί τι. v. 3. περιτμηθῆναι] March. Veleſ. addit, ἀλλά. v. 6. δοκοῦντες] March. Veleſ. δοκοῦντες εἶναί τι. v. 9. Ἰά- &c.] Clar. tam Græc. quam Lat. *Petrus & Jacobus & Johannes.* v. 11. Πέτρος] March. Veleſ. Steph. 11. Κηφᾶς. v. 13. Βαρνάβας συναπήχθη] Steph. 5. 13. Βαρνάβαν συναπαχθῆναι. ib. αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει] March. Veleſ. αὐτῶν εἰς τὴν ὑπόκρισιν. v. 14. Πέτρῳ] March. Veleſ. Steph. 11. Κηφᾷ. v. 16. Εἰδότες] Steph. 9. 11. Εἰδότες δέ. ib. ἐπιστεύσαμεν] March. Veleſ. πιστεύομεν.

CAP. III.

V. 1. ἐν ὑμῖν] Nov. 1. deeſt. v. 6. καθὼς] March. Veleſ. καθὼς γέγραπται. v. 9. εὐλογοῦνται] March. Veleſ. εὐλογηθήσονται. v. 10. ἀποκατάρατος] Em. Lin. Nov. 1. ἐπικατάρατος. v. 12. ἄνθρωπος] Clar. deeſt. ib. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 13. γέγραπται γὰρ] Lin. ὅτι γέγραπται. v. 15. Ἀδελ-] Lin. deeſt. v. 18. δὲ] Nov. 1. ἐξ. v. 19. τῶν παραβάσεων] March. Veleſ. τῆς παραβάσεως. v. 27. Χριστὸν] Nov. 1. Χριστὸν Ἰησοῦν.

CAP. IV.

V. 4. γενόμενον] Steph. 4. 7. 11. 15. γεννώμενον. v. 7. Χριστοῦ] Lin. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 14. μου prius] Lin. deeſt. v. 15. τίς οὖν ἦν] March. Veleſ. Steph. 4. 5. Ποῦ οὖν. In Lin ἦν deeſt. v. 17. ὑμᾶς] Bib. Wech. al. ἡμᾶς. v. 20. ἀποροῦμαι] Nov. 1. ἀπορῶ. v. 21. ἀκούετε] March. Veleſ. Steph. 11. ἀναγινώσκετε. v. 24. αὗται] March. Veleſ. ταῦτα. v. 25. ὄρος ἐν τῇ] Nov. 1. ὄρος ἐστὶν ἐν ὑμῖν. Em. ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ. ib. δὲ] Steph. 5. 9. 11. γάρ, ut & Lin. v. 26. πάντων] Steph. 4. 5. deeſt. v. 28. Ἡμεῖς ... ἐσμὲν] Steph. 5. Ὑμεῖς ... ἐστέ. v. 31. ἐλευθέρας] March. Veleſ. adjungit priora verba Cap. ſeq. hoc modo, ἐλευθέρας, τῆς ἐλευθερίας ᾗ Χριστὸς &c. Steph. 4. 5. 11. ἐλευθέρας τῇ ἐλευθερίᾳ ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν, καί.

CAP. V.

V. 6. γὰρ] Lin. deeſt. v. 7. ἀνέκοψε] Magd. Em. Lin. Nov. 1. Steph. omn. ἐνέκοψε. v. 9. ζυμοῖ] Clar. δολοῖ. Verſio ejus ut Vulgata. v. 10. ὅστις ἂν ᾖ] March. Veleſ. ὅστις αὐτός ἐστιν. v. 11. ἀδελφοὶ] Lin. ἀδελφοί μου. ib. σταυροῦ] Lin. σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. v. 13. ἀγάπης] March. Veleſ. ἀγάπης πνεύματος. v. 14. πληροῦται] Lin. πεπλήρωται. v. 17. ἃ ἂν] March. Veleſ. ἅ τινα. v. 18. Εἰ ϗ] Lin. Nov. 1. Εἰ δέ. v. 19. μοιχεία] March. Veleſ. deeſt. v. 22. εἰρήνη] March. Veleſ. εἰρήνη, ἀνοχή. ib. ἐγκράτεια] March. Veleſ. ἐπιείκεια, ἐγκράτεια, ἁγνεία.

CAP. VI.

V. 1. προληφθῇ] Lin. προσβληθῇ. ib. ἄνθρωπος] Steph. 4. addit ἐξ ὑμῶν. v. 12. Ὅσοι] March. Veleſ. Ὅσοι γάρ. v. 13. περιτεμνόμενοι] Magd. Nov. 1. Steph. 5. 7. Comp. περιτετμημένοι. Ad finem hujus Cap. ſubſcribitur in Em. Στίχων Cϛγ'.

EPISTOLA ad EPHESIOS.

CAP. I.

VErſ. 1. ἁγίοις] Steph. 11. ἁγίοις πᾶσι. v. 3. Εὐλογητὸς uſque ad ὁ εὐλογήσας] Nov. 1. deſunt. ib. Χριστῷ] Magd. Em. Lin. Nov. 1. Comp. Steph. omn. ἐν Χριστῷ. v. 6. ἐν ᾗ] Steph. 5. 9. ἧς. ib. ἠγαπημένῳ] Clar. addit, υἱῷ αὐτοῦ. v. 10. Εἰς οἰκονομίαν] March. Veleſ. ἐν οἰκονομίᾳ. ib. τά τε ἐν] Magd. Em. Nov. 1. τὰ ἐπί. v. 11. πρόθεσιν] Steph. 11. πρόθεσιν τοῦ Θεοῦ τοῦ. v. 14. περιποιήσεως] Nov. 1. addit ἡμῶν. v. 15. ἁγίοις] Steph. 10. ἁγίοις, ἀδελφοί. v. 16. ὑμῶν poſterius] Lin. deeſt. ib. ἐπὶ] Steph. 11. πάντοτε ἐπί. v. 17. ἐν ἐπιγνώσει] March. Veleſ. εἰς ἐπίγνωσιν. v. 18. διανοίας] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. καρδίας. v. 20. ἐκάθισε] March. Veleſ. Bib. Wech Steph. 9. 11. Καθίσας. v. 22. πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ] March. Veleſ. πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν.

CAP. II.

V. 1. ἁμαρτίαις] Clar. Steph. 11. ἁμαρτίαις ὑμῶν. v. 3. τὰ θελήματα] March. Veleſ. τὸ θέλημα. ib. διανοιῶν] Nov. 1. ἐπιθυμιῶν. v. 4. διὰ] Lin. κατά. ib. ἀγάπην αὐτοῦ] Gon. Em. αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν. v. 5. χάριτι] Clar. March. Veleſ. οὗ τῇ χάριτι. v. 11. τὰ ἔθνη] March. Veleſ. οἱ ἦτε τὰ ἔθνη. v. 12. Ὅτι] March. Veleſ. Οἵ. v. 15. Τὴν ἔχθραν] Hic & v. 16. March. Veleſ. τὰς ἔχθρας. v. 17. ϗ τοῖς] Clar. ϗ εἰρήνην τοῖς. v. 19. συμπολῖται] March. Veleſ. πολῖται. v. 22. πνεύματι] March. Veleſ. πνεύματι ἁγίῳ. v. 20. αὐτοῦ] Clar. λίθου αὐτοῦ.

CAP. III.

V. 1. ἐθνῶν] Steph. 11. addit πρεσβεύω. al. κεκαύχημαι. v. 3. ἐγνώρισε] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. ἐγνωρίσθη. v. 5. πνεύματι] Comp. πνεύματι ἁγίῳ. v. 7. τὴν δοθεῖσαν] Lin. March. Veleſ. Steph. 9. 11. τῆς δοθείσης. v. 9. κοινωνία] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Comp. Steph. omn. οἰκονομία. ib. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ] Clar. deſunt: nec illa legunt Syrus, Hieronymus & Ambroſius. v. 16. αὐτοῦ, δυνάμει] March. Veleſ. αὐτοῦ δύναμιν. v. 20. ὑπὲρ] Clar. deeſt.

CAP. IV.

V. 4. ὑμῶν] Nov. 1. ἡμῶν. v. 6. ὑμῖν] Lin. Nov. 1. Steph. 7. 13. Comp. ἡμῖν. v. 7. χάρις] Steph. 11. χάρις αὕτη. v. 17. λοιπὰ] Clar. Bib. Wech. al. deeſt. v. 19. ἀπηλγηκότες] March. Veleſ. Clar. ἀπηλπικότες. Clar. Lat. *Qui deſperantes:* ſic & Ambroſius. ib. πάσης ἐν πλεονεξίᾳ] Lin. ϗ πάσης πλεονεξίας. v. 28. ταῖς χερσὶν] March. Veleſ. Steph. 9. 11. Comp. ταῖς ἰδίαις χερσίν. v. 29. τῆς χρείας] Clar. March. Veleſ. τῆς πίστεως. Ita legit S. Ambroſius. v. 31. ϗ ὀργὴ] Magd. deeſt. ib. εἰς ἡμέραν] March. Veleſ. ἐν ἡμέρᾳ. v. 32. ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ] Pro his Steph. 13. Θεός. Comp. Χριστός.

CAP. V.

V. 4. τὰ οὐκ ἀνήκοντα] March. Veleſ. ἃ οὐκ ἀνῆκεν. ib. μᾶλλον] Steph. 5. μόνον. v. 5. ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης] March. Veleſ. ὅ ἐστιν εἰδωλολατρεία. v. 9. τοῦ πνεύματος] March. Veleſ. Clar. Steph. 5. 11. τοῦ φωτός. Ita legit Syrus interpres & Theophylactus. Clar. Lat. *Fructus enim luminis.* v. 15. οὖν] March. Veleſ. οὖν ἀδελφοί. v. 18. ἀλλὰ] Steph. 11. ἀλλὰ μᾶλλον. ib. ἐν πνεύματι] March. Veleſ. τοῦ πνεύματος ἁγίου. v. 19. τῇ καρδίᾳ] Clar. March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. v. 21. Θεοῦ] Steph. 4. 9. 13. Comp. Χριστοῦ. v. 22. ὑποτάσσεσθε] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. ὑποτασσέσθωσαν. v. 27. αὐτὴν] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. 11. αὐτός. v. 29. ὁ Κύριος] Steph. 11. Χριστός. v. 31. πατέρα] Magd. Lin. Nov. 1. πατέρα αὐτοῦ. v. 33. ἄνδρα] March. Veleſ. ἄνδρα αὐτῆς.

CAP. VI.

V. 7. τῷ] Nov. 1. Steph. 5. 9. 11. Comp. 2. ὡς τῷ. v. 8. Εἰδότες &c.] Clar. Εἰδόντες ὅτι ἕκαστος ὃ ἂν ποιήσῃ. v. 9. ὑμῶν αὐτῶν] March. Veleſ. Steph. 5. Comp. ϗ αὐτῶν ϗ ὑμῶν. Nov. 1. ὑμῶν ϗ αὐτῶν. v. 12. τοῦ αἰῶνος] Clar. March. Veleſ. deeſt. v. 18. ἐν πνεύματι] Nov. 1. deeſt. ib. αὐτὸ τοῦτο] Clar. αὐτόν. Lat. *in illo.* v. 19. δοθείη] Em. Lin. Nov. 1. δοθῇ. Ad finem capitis habetur in Em. Στίχων τιβʹ. Hanc Epiſtolam ſequitur Epiſtola ad Coloſſenſes in Clar.

EPISTOLA ad PHILIPPENSES.

CAP. I.

VErſ. 3. μνείᾳ ὑμῶν, Πάντοτε ἐν πάσῃ] Lin. deſunt. v. 8. ἐν] March. Veleſ. τῆς ἐν. v. 9. ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει. v. 10. Χριστοῦ] Lin. Κυρίου. v. 14. λαλεῖν] Clar. λαλεῖν τοῦ Θεοῦ. Lin. Steph. 9. 11. τὸν Θεοῦ λαλεῖν. v. 16. & 17.] Clar. March. Veleſ. invertunt ordinem horum verſuum, & pro ἐπιφέρειν Clar. habet ἐγείρειν. Verſio Clar. hujuſmodi eſt. *Quidam ex charitate, ſcientes quia in defenſionem Evangelii poſitus ſum: Quidam autem ex diſſentione Chriſtum adnuntiant non ſancte exiſtimantes tribulationem ſuſcitare vinculis meis.* Syrus eundem verſuum ordinem ſequitur. v. 21. ἀποθανεῖν] Lin. θανεῖν. v. 22. τοῦτο] March. Veleſ. ἐστί. v. 23. γὰρ] Em. Steph. omn. Comp. δέ. ib. πολλῷ] Lin. Steph. 5. 11. πολλῷ γάρ. v. 30. ἀκούετε ἐν ἐμοὶ] March. Veleſ. ἠκούσατε περὶ ἐμοῦ.

CAP. II.

V. 2. Πληρώσατε uſque ad τὴν] Nov. 1. deſunt. v. 4. σκοπεῖτε] March. Veleſ. Steph. 11. σκοποῦντες. ib. ἕκαστος] March. Veleſ. deeſt. v. 5. φρονείσθω] Clar. φρονεῖσθε. v. 10. Ἰησοῦ] Nov. 1. αὐτοῦ. v. 12. πολλῷ] Nov. 1. deeſt. v. 14. γογγυσμῶν] Comp. ὀργῆς. ib. ϗ διαλογισμῶν] Nov. 1. deeſt. v. 19. ὑμῶν] Magd. ὑμῶν ταχέως. v. 22. εἰς] Lin. Τιμόθεος εἰς. ib. εὐαγγέλιον] Steph. 11. addit Χριστοῦ. v. 23. πέμψαι] March. Veleſ. πέμψαι πρὸς ὑμᾶς. v. 26. ὑμᾶς] Em. Magd. Lin. Steph. 7. 11. ὑμᾶς ἰδεῖν. ib. ὅτι ἠσθένησε] Clar. αὐτὸν ἠσθενηκέναι. v. 28. αὐτὸν] Lin. αὐτὸν Ἐπαφρόδιτον. v. 29. παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ] March. Veleſ. παραδιδοὺς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Clar. παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ. Verſio Lat. *Parabolatus animam ſuam.*

CAP. III.

V. 1. ἀσφαλὲς] March. Veleſ. ἀναγκαῖον. v. 3. Θεῷ] Em. Steph. 4. 11. 15. Comp. Lin. Nov. 1. Θεοῦ. v. 13. οὐ] Steph. 13. οὔπω. v. 15. ἀποκαλύψει] March. Veleſ. ἀπεκάλυψε. v. 17. ἡμᾶς] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 21. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ] Clar. deſunt.

CAP. IV.

V. 3. Καὶ ἐρωτῶ] Clar. Ναὶ ἐρωτῶ, ut & Em. Lin. Nov. 1. v. 8. ἔπαινος] March. Veleſ. ἔπαινος τῆς παιδείας. Clar. ἔπαινος ἐπιστήμης. v. 16. ἐν Θεσσαλονίκῃ] March. Veleſ. εἰς Θεσσαλονίκην. v. 18. τῷ Θεῷ] Lin. τῷ Κυρίῳ. v. 19. πληρῶσαι πᾶσαν χρείαν] March. Veleſ. πληρώσῃ πᾶσαν ἐπιθυμίαν. v. 22. πάντες] Nov. 1. deeſt. v. 23. ἡμῶν] Em. Lin. Nov. 1. deeſt. ib. πάντων] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. τοῦ πνεύματος. Finit hæc Epiſtola in Clar. ut præcedentes, Πρὸς Φιλιππησίους ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Em. ad finem habet Στίχων σηʹ.

EPISTOLA ad COLOSSENSES.

CAP. I.

VErſ. 4. τὴν εἰς] Lin. ἣν ἔχετε εἰς. ib. ἁγίοις] March. Veleſ. ἁγίοις ἔχετε. v. 6. κόσμῳ] March. Veleſ. addit ἐστι. ib. καρποφορούμενον] March. Veleſ. Steph. 7. 11. Comp. addunt ϗ αὐξανόμενον· quomodo junguntur poſtea. v. 10. ὑμᾶς] Lin. deeſt. ib. εἰς τὴν ἐπίγνωσιν] March. Veleſ. Steph. 5. 11. ἐν τῇ ἐπιγνώσει. v. 12. τῷ πατρὶ] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. Comp. τῷ Θεῷ ϗ πατρί. v. 14. διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 9. 13. 15. Comp. deſunt. v. 20. τοῦ αἵματος] Steph. omn. deeſt. ib. δι' αὐτοῦ] Steph. 9. 11. deeſt. v. 21. θανάτου] Lin. Steph. 9. 11. θανάτου αὐτοῦ. v. 24. Νῦν] Clar. March. Veleſ. Bib. Wech. al. Ὃς νῦν. v. 25. ἐγενόμην] Lin. deeſt. v. 26. νυνὶ δὲ] Steph. 9. 11. ὁ νῦν. v. 27. ἐν ὑμῖν] Bib. Wech. al. εἰς ὑμᾶς. v. 28. πάντα ἄνθρωπον poſterius] Nov. 1. March. Veleſ. Comp. deeſt. Prius autem deeſt in Lin. v. 29. ἐν ἐμοὶ] Magd. deeſt.

CAP. II.

V. 1. γὰρ] Steph. 11. δέ. ib. Λαοδικείᾳ] Steph. 11. Λαοδικείᾳ, ϗ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. v. 2. συμβιβασθέντων] March. Veleſ. Steph. 5. 9. 11. συμβιβασθέντες. ib. πατρὸς καὶ τοῦ] Magd. πατρὸς τοῦ. v. 4. μή τις] Lin. μηδείς. v. 7. αὐτῇ] March. Veleſ. αὐτῷ. v. 11. τῶν ἁμαρτιῶν] March. Veleſ. Clar. deeſt. ib. σαρκὸς] March. Veleſ. σαρκὸς, ἀλλά. v. 13. ἡμῖν] Steph. 5. 9. ὑμῖν. v. 14. τοῖς δόγμασιν] March. Veleſ. τοῦ δόγματος. v. 20. οὖν] Steph. 4. 10. 11. 13. δογματίζεσθε, Μὴ &c.] March. Veleſ. δογματίσετε, Μὴ ἅψησθε, μηδὲ γεύσησθε, μηδὲ θίγητε.

CAP. III.

V. 3. Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ] Lin. Θεῷ ἐν Χριστῷ. v. 8. κακίαν] Nov. 1. deeſt. v. 12. οἰκτιρμῶν] Em. March. Veleſ. Steph. 5. 10. 11. 13. Comp. οἰκτιρμοῦ. v. 13. Χριστὸς] Clar. Κύριος. v. 14. ἀγάπην] March. Veleſ. ἀγάπην ἔχετε. v. 14. τῆς τελειότητος] Clar. *unitatis.* ἑνότητος. ib. Θεοῦ] Steph. 11. Χριστοῦ. v. 16. ἐν τῇ καρδίᾳ] Clar. March. Veleſ. ἐν ταῖς καρδίαις. Lin. ϗ ψάλλοντες ἐν ταῖς καρδίαις. ib. Κυρίῳ] Clar. Θεῷ. v. 19. πικραίνεσθε] Steph. 4. παραπικραίνεσθε. v. 21. ἐρεθίζετε] Lin. March. Veleſ. Steph. 11. παροργίζετε. v. 22. Θεὸν] Lin. Κύριον. v. 23. ἐργάζεσθε] Em. ἐργαζόμενοι. v. 25. προσωποληψία] March. Veleſ. addit, παρὰ τῷ Θεῷ.

CAP. IV.

V. 1. οὐρανοῖς] Lin. οὐρανῷ. v. 3. Χριστοῦ] Magd. Θεοῦ. v. 7. ὑμῖν] Lin. deeſt. v. 8. γνῷ ····· ὑμῶν] Steph. 11. γνῶτε ···· ἡμῶν. v. 9. πάντα] March. Veleſ. οἱ πάντα. v. 11. συνεργοὶ] Clar. συνεργοί μου. ib. Χριστοῦ] Lin. Χριστοῦ Ἰησοῦ. v. 12. πεπληρωμένοι] Steph. 11. πεπληροφορημένοι. v. 13. ζῆλον] Clar. κόπον. March. Veleſ. Steph. 5. ἀγῶνα. 11. πόθον. v. 15. αὐτοῦ] Lin. Steph. 4. 10. αὐτῶν. v. 16. ϗ τὴν &c.] March. Veleſ. ϗ ἡ ἐκ Λαοδικείας ὑμῖν ἀναγινώσκηται. v. 18. χάρις μεθ'] March. Veleſ. χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ'. In Clar. finit hæc Epiſtola ut aliæ, Πρὸς Κολασσαεῖς ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Φιλιππησίους. Em. ad finem habet, Στίχων σηʹ.

EPISTOLA ad THESSALONISENSES I.

CAP. I.

VErſ. 1. ἀπὸ uſque ad finem verſus] March. Veleſ. deſunt. v. 3. τοῦ κόπου τῆς] March. Veleſ. ϗ κόπου ϗ τῆς. v. 6. Καὶ] Lin. deeſt. ib. Κυρίου] Lin. Steph. 11. Χριστοῦ. v. 7. τύπους] March. Veleſ. Steph. 5. 9. τύπον. v. 10. ῥυόμενον] March. Veleſ. ῥυσάμενον.

CAP. II.

V. 5. καθὼς οἴδατε] Lin. deeſt. v. 7. ἤπιοι] Lin. March. Veleſ. Clar. Steph. 9. νήπιοι. v. 11. ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν] Magd. deſunt. v. 12. καλοῦντος] March. Veleſ. Steph. 9. καλέσαντος. ib. Θεοῦ] Nov. 1. Χριστοῦ. v. 13. λόγον] March. Veleſ. αὐτὸν οὐ ὡς λόγον. v. 15. ἰδίους] Clar. deeſt. March. Veleſ. ἡμᾶς. v. 16. ὀργὴ] Clar. ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. v. 18. ϗ ἐνέκοψεν] Nov. 1. ϗ ἐνέκοψεν. v. 19. Χριστοῦ] March. Veleſ. Χριστοῦ ἐστε. Magd. Nov. 1. deeſt.

CAP. III.

V. 2. καὶ συνεργὸν ἡμῶν] March. Veleſ. deſunt. ib. ὑμῶν] Steph. 9. ἡ- v. 12. τῇ ἀγάπῃ] March. Veleſ. τὴν ἀγάπην ὑμῶν. v. 13. ἁγιωσύνῃ] Steph. 9. δικαιοσύνῃ. ib. ὑμῶν] Gon. Lin. Nov. 1. ἡμῶν. ib. αὐτοῦ] March. Veleſ. Nov. 1. ἀμήν. ib. Χριστοῦ] Em. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. Θεῷ] Clar. Lin. March. Veleſ. Steph. 9. Θεῷ, καθὼς ϗ περιπατεῖτε. Sic S. Ambroſius. v. 6. καθὼς] Lin. Nov. 1. καθὼς καί. v. 8. εἰς ἡμᾶς] Steph. omn. εἰς ὑμᾶς. v. 9. ἔχετε] March. Veleſ. Steph. 5. ἔχομεν. v. 11. ἰδίαις] Clar. deeſt. v. 13. θέλω] Em. Magd. Lin. Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. Comp. θέλομεν. ib. κεκοιμημένων] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 13. κοιμωμένων. ib. ἵνα μὴ λυπῆσθε] Nov. 1. deſunt. v. 18. τούτοις] Nov. 1. τούτοις τοῦ πνεύματος.

CAP. V.

V. 3. τῇ ··· ἐχούσῃ] March. Veleſ. τῆς ··· ἐχούσης. v. 4. ἡμέρα] March. Veleſ. ἡμέρα ἐκείνη. ib. Ὑμεῖς δὲ] Nov. 1. Ὑμεῖς γάρ. v. 5. Πάντες] Lin. Πάντες γάρ. ib. υἱοὶ poſterius] Magd. deeſt. v. 18. ὑμᾶς] March. Veleſ. πάντας ὑμᾶς. v. 21. δοκιμάζετε] Nov. 1. δοκιμάζοντες. v. 24. ποιήσει] Comp. ποιήσει τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν. v. 27. ἐπιστολὴν] March. Veleſ. ἐπιστολὴν ταύτην. Ad finem Em. habet. Στίχων ςζς'.

EPISTOLA II. ad THESSALONISENSES.

CAP. I.

Verſ. 5. Ἔνδειγμα] Em. ἐνδείγματι. ib. εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασι- Θεοῦ. Em. deſunt. ib. εἰς uſque ad ὑπὲρ] Em. deſunt. ib. τῆς βασιλείας] ch. Veleſ. ἐν τῇ βασιλείᾳ. v. 6. θλῖψιν] March. Veleſ. ἀνταπόδοσιν. v. 7.] Comp. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 8. πυρὶ φλογὸς] Clar. March. Veleſ. φλογὶ ib. Χριστοῦ] Em. deeſt. v. 9. Κυρίου] Lin. Κυρίου Θεοῦ. v. 10. πιστεύου-] Em. Magd. Lin. March. Veleſ. Steph. 5. 7. 11. 13. Comp. πιστεύσασιν. v. Χριστοῦ] Em. Nov. 1. deeſt.

CAP. II.

V. 2. νοὸς] Clar. Nov. 1. νοὸς ὑμῶν. v. 3. ἁμαρτίας] Lin. Steph. 5. 9. ἀνο- v. 4. πάντα March. Veleſ. Bib. Wech. vet. πᾶν τό. ib. ὡς Θεὸν] Steph. 5. deeſt. ib. ὅτι ἔτι] March. Veleſ. ὡς ἂν ᾖ. v. 8. αὐτοῦ poſterius] March. Veleſ. αὐτόν. v. 13. Κυρίου] Clar. March. Veleſ. Θεοῦ. ib. ὑμᾶς] March. Veleſ. ἡμᾶς. ib. ἀπ' ἀρχῆς] March. Veleſ. ἀπαρχάς. Lin. ἀπαρχήν.

CAP. III.

V. 3. ὁ Κύριος] Clar. ὁ Θεός. v. 4. παραγγέλλομεν] March. Veleſ. παρηγγείλαμεν. ib. ϗ ποιήσετε] Em. Magd. deſunt. v. 5. Κύριος] Nov. 1. Θεός. v. 6. παρέλαβε] Em. Steph. 5. 7. 9. 10. 13. Comp. Lin. March. Veleſ. παρέλαβον. Nov. 1. παρελάβετε. v. 8. ἐφάγομεν] Em. Magd. ἐλάβομεν. v. 9. ὅτι ··· ἔχομεν] March. Veleſ. ὡς ··· ἔχωμεν. v. 11. Ἀκούομεν] March. Veleſ. Ἠκούσαμεν. v. 16. τρόπῳ] Clar. Bib. Wech. al. τόπῳ. Ita Ambroſius & Chryſoſtomus. Ad finem Clar. habet, Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τιμόθεον α'. Em. Στίχων ρς'.

EPISTOLA I. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 1. Θεοῦ] Steph. 11. τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ, deletis σωτῆρος & Χριστοῦ. mp. Θεοῦ πατρὸς, ϗ, deleto ϗ Κυρίου. ib. ϗ Κυρίου] Nov. 1. deeſt. v. 2.] March. Veleſ. ἀπαντητοῦ. v. 9. Εἰδὼς] March. Veleſ. Εἰδότες. v. 10.] Magd. deeſt. v. 11. Κατὰ] March. Veleſ. Ἢ ἐπὶ κατά. v. 12. ἐνδυ-] Steph. 11. ἐνδυναμοῦντι. v. 13. ἠλεήθην] March. Veleſ. ἠλεήθην Θεοῦ. v. 17. ἀφθάρτῳ] Clar. ἀθανάτῳ. Verſio ejus Lat. *immortali.* Sed Græco textu immutatum eſt alia manu & atramento, ut appareat ἀ- ib. σοφῷ] March. Veleſ. deeſt. v. 19. πίστιν] Steph. 4. 11. πιστήν.

CAP. II.

V. 6. τὸ μαρτύριον &c.] Steph. 13. τὸ μυστήριον &c. March. Veleſ. οὗ τὸ ριον καιροῖς ἰδίοις ἐβεβαιώθη. v. 7. ἐν Χριστῷ] Em. Gon. Magd. Clar. ph. 5. 9. 13. deeſt. v. 9. κοσμίῳ] Nov. 1. τιμίᾳ. v. 13. πρῶτος] Steph. ρῶτον. v. 15. μείνωσιν] March. Veleſ. μείνῃ.

CAP. III.

V. 1. Πιστὸς] Clar. Ἀνθρώπινος. v. 2. κόσμιον] March. Veleſ. κόσμιον, σώ- v. 3. μὴ αἰσχροκερδῆ] Em. Magd. Clar. Steph. 4. 5. 9. 7. 16. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete. ib. ἀφιλάργυρον] Nov. 1. ἀφιλόνεικον. v. 10.] Clar. ϗ οὕτω. v. 14. γράφω] March. Veleſ. γράφω, τέκνον Τιμόθεε. ib.] March. Veleſ. με ἐλθεῖν. ib. τάχιον] Clar. ἐν τάχει. v. 15. δεῖ] ch. Veleſ. δεῖ σε. v. 16. Θεὸς] Clar. March. Veleſ. ὅ. Verſio Clar. Vulgata. Sed in Clar. alia manu & atramento extra lineæ ſeriem ad- eſt litera θ, & ambeſa paululum ο ut appareret Sigma; ſed præpoſtera ndatio facile conſpicitur. Sic legit S. Ambroſius. ib. ἀγγέλοις] Steph. ἀνθρώποις.

CAP. IV.

V. 1. πίστεως] Bib. Wech. cod. vetuſtiſſ. hic addit, ἔσονται γὰρ νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς ϗ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπεβάθησαν. ib. πλάνοις] March. Veleſ. Steph. 4. 7. 10. 11. Comp. πλάνης. v. 11. ὀνειδιζόμεθα] Lin. ἀγωνιζόμεθα. ib. ἠλπίκαμεν] March. Veleſ. ἐλπίζομεν. ib. σωτὴρ] Nov. 1. πατὴρ deleto ἀνθρώπων quod ſequitur. v. 12. ἐν πνεύματι] Clar. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete. v. 14. τῶν χειρῶν] Lin. deeſt. v. 16. Ἔπεχε] March. Veleſ. Steph. 5. πρόσεχε.

CAP. V.

V. 4. μανθανέτωσαν] March. Veleſ. μανθανέτω. ib. καλὸν ϗ] Em. Magd. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. deeſt. v. 5. ἤλπικεν] March. Veleſ. ἐλπιζέτω. ib. προσμένει] March. Veleſ. προσμενέτω. v. 7. ταῦτα] March. Veleſ. τοῦτο. v. 13. αἱ ἀργαὶ] Em. Magd. 1. Lin. Nov. 1. καὶ ἀργαί. v. 14. νεωτέρας] Lin. Nov. 1. νεωτέρας χήρας. v. 16. Ἢ πιστὴ] March. Veleſ. deeſt. ib. ϗ μὴ] March. Veleſ. ἵνα μή. v. 21. ἐνώπιον] Magd. τοῦ ἐνώπιον. ib. ἐκλεκτῶν] Nov. 1. ἐκλεκτῶν αὐτοῦ. ib. πρόσκλισιν] Em. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 9. 10. 11. πρόσκλησιν.

CAP. VI.

V. 1. Θεοῦ] Clar. Κυρίου. v. 2. ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν] Em. deſunt. v. 4. γίνεται] Clar. γεννῶνται. v. 5. παραδιατριβαὶ] Steph. omn. διαπαρατριβαί. ib. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων] Clar. deſunt. v. 8. ἀρκεσθησόμεθα] March. Veleſ. ἀρκεσθῶμεν. v. 9. παγίδα] Clar. March. Veleſ. παγίδα τοῦ Διαβόλου. Ibidem Verſio Clar. habet, ut Vulgata, *deſideria multa inutilia & nociva.* Græcus tamen textus ἐπιθυμίας ἀνοήτους &c. v. 15. δείξει] Steph. 9. δείξει ἡμῖν. v. 17. ἐν τῷ νῦν αἰῶνι] Clar. τοῦ νῦν αἰῶνος. v. 19. αἰωνίου] Clar. March. Veleſ. Steph. 9. ὄντως. Sic S. Ambroſius & Syrus interpres. Finit hæc Epiſtola ut cæteræ in Clar. In Em. habetur, Στίχων σλ'.

EPISTOLA II. ad TIMOTHEUM.

CAP. I.

Verſ. 2. πατρὸς] Magd. 1. πατρὸς ἡμῶν. v. 6. ἐπιθέσεως] Steph. 9. πίστεως θέσεως. v. 9. κλήσει] March. Veleſ. κλήσει αὐτοῦ. v. 12. παραθήκην] Em. παραθήκην. Nov. 1. Steph. 9. Comp. παρακαταθήκην, & v. 14. v. 15.] Em. Nov. 1. οἶδας. ib. Φύγελλος] March. Veleſ. Φιλητός. v. 17. σπου- τερον] Clar. σπουδαίως. in Lat. *ſolicite.*

CAP. II.

V. 3. Σὺ οὖν] Clar. deeſt. v. 5. στεφανοῦται] March. Veleſ. στεφανωθήσεται. v. 7. δῴη] March. Veleſ. δώσει. v. 10. αἰωνίου] March. Veleſ. οὐρανίου. v. 13.] Lin. Steph. 5. γὰρ ἑαυτόν. v. 14. Κυρίου] Nov. 1. Θεοῦ. v. 16. προσ-] March. Veleſ. προσκόπτουσι. v. 17. ἕξει] March. Veleſ. ἔχει. v. 19.] Lin. Nov. 1. Em. Steph. 4. 5. 10. Comp. Κυρίου. v. 22. μετὰ τῶν] Steph. 9. μετὰ πάντων τῶν. v. 25. ἀντιδιατιθεμένους] March. Veleſ. addit ἀλήθειαν. v. 26. τῆς ··· παγίδος] March. Veleſ. τῶν ··· παγίδων.

CAP. III.

V. 2. γὰρ] Nov. 1. deeſt. v. 7. μανθάνοντα] Lin. μανθάνοντες. ib. ἐπίγνωσιν] Em. γνῶσιν. ib. ἐλθεῖν δυνάμενα] March. Veleſ. ἔφθασαν. v. 9. πλεῖον] Nov. 1. τὸ πλεῖστον. v. 12. Ἰησοῦ] Lin. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. οὖν ἐγὼ] Clar. deſunt. In Lin. & Steph. 5. 9. οὖν deeſt. v. 2. λόγον] Steph. 9. λόγον τοῦ Θεοῦ. v. 3. διδασκαλίας] Steph. 4. πίστεως ϗ διδασκαλίας. v. 5. πληροφόρησον] March. Veleſ. σωφρόνησον. v. 8. πᾶσι] Clar. deeſt. v. 13. φέρε] March. Veleſ. φέρε μετὰ σοῦ. v. 14. ἀποδῴη] March. Veleſ. Steph. 5. ἀποδώσει. v. 18. ῥύσεται] March. Veleſ. ἐῤῥύσατο. v. 19. Πρίσκαν] March. Veleſ. Nov. 1. Comp. Πρίσκιλλαν. v. 21. ἀσπάζεται] March. Veleſ. ἀσπάζονται. v. 22. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν] Clar. ἔῤῥωσο ἐν εἰρήνῃ. Verſio Lat. *vale in pace.* Ita quoque apud S. Ambroſium. Finit hæc Epiſt. in Clar. ut aliæ. Πρὸς Τιμόθεον β ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τίτον. Em. habet Στίχων ροβ'. In Subſcriptione a τῆς uſque ad ἐγράφη] Bib. Wech. deeſt in quibuſdam antiquis.

EPISTOLA ad TITUM.

CAP. I.

Verſ. 4. γνησίῳ] March. Veleſ. ἀγαπητῷ. ib. ἔλεος] Clar. March. Veleſ. Abeſt quoque ab Ambroſio, Hieronymo & Syro interprete, atque Origenes in Epiſtola ad Titum non inveniri. v. 7. οἰκονόμον] Nov. 1. διάκονον. ib. αἰσχροκερδῆ] Steph. 11. αἰσχρολόγον. v. 9. ἐλέγχειν] Magd. διελέγχειν.

CAP. II.

V. 5. ἁγνὰς] March. Veleſ. ἁγνὰς, νηφαλέοις. ib. Θεοῦ] Steph. 4. Θεοῦ, καὶ ἡ διδασκαλία, v. 7. ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα] March. Veleſ. ἐν τῇ ἀδιαφθορίᾳ, ἐν τῇ σεμνότητι. ib. ἀφθαρσίαν] Clar. March. Veleſ. Verſio Lat. Clar. deeſt. v. 10. πᾶσιν] Steph. 4. 5. πᾶσιν ἀνθρώποις. v. 11. ἡ σωτήριος] March. Veleſ. τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. v. 14. περιφρονείτω] Nov. 1. Steph. 10. καταφρονείτω.

CAP. III.

V. 8. τούτων] Steph. 7. τούτου. ib. πεπιστευκότες. March. Veleſ. πιστεύοντες. v. 15. χάρις] Clar. χάρις τοῦ Κυρίου. Finit hæc Epiſtola in Clar. ut præcedentes. Em. ad finem habet, Στίχων ϟζ'.

EPISTOLA ad PHILEMONEM.

CAP. I.

VErſ. 2. τῇ ἀγαπητῇ] Clar. deeſt. v. 6. ἐνεργὴς] March. Veleſ. ἐναργής. ib. παντὸς] Nov. 1. March. Veleſ. Steph. 10. Comp. παντὸς ἔργου. v. 7. Χάριν] March. Veleſ. Bib. Wech. al. Χαράν. v. 12. τουτέστιν] March. Veleſ. ὡς. v. 15. ὥραν] March. Veleſ. ὥραν ἀπὸ σοῦ. v. 18. ἀποτίσω] Clar. ἀποδώσω. v. 19. Κυρίῳ] Steph. 11. Χριστῷ. Em. ad finem habet. Στίχων λζ'. Subſcriptio in Lin. eſt. Ἐπιστολὴ πρὸς Φιλήμονα καὶ Ἀπφίαν δεσπότας τοῦ Ὀνησίμου καὶ πρὸς Ἄρχιππον τὸν Διάκονον τῆς ἐν Κολασσαῖς ἐκκλησίας. Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διʼ Ὀνησίμου τοῦ οἰκέτου.

EPISTOLA ad HEBRÆOS.

CAP. I.

VErſ. 2. ἐσχάτων] Lin. March. Veleſ. Em. Steph. 4. 5. 7. 10. Comp. ἐσχάτου. v. 3. ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν] March. Veleſ. ἁμαρτιῶν, καθίζει. v. 9. ἀνομίαν] Nov. 1. ἀδικίαν. v. 12. ἑλίξεις] Nov. 1. March. Veleſ. ἀλλάξεις.

CAP. II.

V. 7. καὶ κατέστησας uſque ad finem verſus] Em. Magd. Lin. Nov. 1. deſunt. v. 10. διὰ παθημάτων τελειῶσαι] March. Veleſ. διὰ παθήματος αὐτὸν τελειοῦσθαι.

CAP. III.

V. 1. Χριστὸν] Clar. deeſt. v. 6. οὗ] Steph. 5. ὅς. v. 8. πειρασμοῦ] Lin. παραπικρασμοῦ. v. 9. με, καὶ] In Clar. deeſt με. ib. μου &c.] Steph. 4. ſic diſtinguit, μου. τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα &c. v. 10. ἐκείνῃ] Steph. 5. 9. ταύτῃ. v. 11. Ὡς] March. Veleſ. Οἷς. v. 12. ἀδελφοὶ] Nov. 1. ἀδελφοί μου. v. 17. κῶλα] March. Veleſ. πτώματα. v. 18. εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt.

CAP. IV.

V. 1. ὑμῶν] March. Veleſ. Steph. 4. ἡμῶν. v. 2. συγκεκραμένος] Em. Lin. Nov. 1. Steph. 4. 5. 7. 10. 11. Comp. συγκεκραμένοις. ib. ἀκούσασιν] March. Veleſ. ἠκουσμένοις. v. 7. ὑμῶν] Steph. 4. ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. ib. καθὼς εἴρηται] Nov. 1. deeſt. Lin. καθὼς προείρηται. v. 8. αὐτοὺς] Steph. 10. 11. αὐτός. v. 14. κρατῶμεν] March. Veleſ. κρατῶμεν τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. v. 15. ταῖς] Nov. 1. ἡμῖν ταῖς. v. 16. χάριτος] March. Veleſ. χάριτος αὐτοῦ.

CAP. V.

V. 3. ταύτην] March. Veleſ. Steph. 11. ταῦτα. v. 6. Σὺ] Nov. 1. Σὺ εἶ. v. 8. υἱὸς] March. Veleſ. υἱὸς τοῦ Θεοῦ. v. 9. πᾶσιν] Clar. ponit ante τοῖς. v. 12. λογίων] March. Veleſ. Steph. 11. 13. λόγων.

CAP. VI.

V. 10. τοῦ κόπου] Clar. March. Veleſ. Steph. 5. deeſt. Abeſt quoqne a Syro interprete. Nov. 1. τοῦ κόπου, καί. v. 12. κληρονομούντων] March. Veleſ. κληρονομησόντων. v. 18. προκειμένης] Nov. 1. addit ἡμῖν. v. 19. τῆς ψυχῆς] Nov. 1. τῆς ἐλπίδος.

CAP. VII.

V. 5. ἐξεληλυθότας] Nov. 1. ἐξελθόντας. v. 6. ἐπαγγελίας] Nov. 1. εὐλογίας. v. 9. λαμβάνων] March. Veleſ. λαβών. Em. ἀπολαμβάνων. v. 14. ἱερωσύνης] Clar. March. Veleſ. ἱερέων. v. 17. Σὺ] Nov. 1. Σὺ εἶ. ut v. 22. Lin. Nov. 1. ib. κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ] M. Veleſ. deſunt.] niſi ad v. 21. ſpectet.] v. 25. παντελὲς] M. Veleſ. διηνεκές. ib. τοὺς προσερχομένους] M. Veleſ. προσερχόμενος. ib. αὐτῶν] March. Veleſ. ἡμῶν. v. 27. ἔπειτα] Lin. ἔπειτα δή.

CAP. VIII.

V. 2. ὁ Κύριος] March. Veleſ. ὁ Θεός. v. 4. τῶν ἱερέων] Clar. deeſt. ib. κατὰ τὸν νόμον] Magd. deeſt. v. 11. τὸν πολίτην] Em. Steph. 5. 10. 11. Comp. Lin. τὸν πλησίον. ib. ἕκαστος poſterius] Lin. deeſt. v. 12. καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν] March. Veleſ. deſunt.

CAP. IX.

V. 1. σκηνὴ] Clar. Em. Nov. 1. deeſt. Abeſt quoque a Syro interprete, & Em. Magd. Habetur autem in margine Em. alia manu. v. 3. ἅγια] Steph. 4. 13. τὰ ἅγια τῶν. v. 6. εἰσίασιν] March. Veleſ. εἴσισαν. v. 9. εἰς τὸν &c.] March. Veleſ. ὅτι τοῦ καιροῦ ἐνεστηκότος, καθʼ ἥν. ib. καθʼ] Steph. 5. καθέστηκε, καθʼ. v. 10. ἐπικείμενα] March. Veleſ. ἐπικειμένοις. v. 14. αἰωνίου] Clar. March. Veleſ. Lin. ἁγίου. ib. Θεῷ] Steph. 4. 9. Comp. Θεῷ ἡμῶν. ib. καθαριεῖ] March. Veleſ. ἐκαθάρισε. v. 15. κεκλημένοι] Steph. 13. κληρονόμοι. ib. κληρονομίας] Steph. 4. ζωῆς. v. 27. ὅσον] Bib. Wech. al. ὅ.

CAP. X.

V. 1. αὐταῖς] Em. Magd. Nov. 1. deeſt. ib. προσφέρουσι] Nov. 1. προσφέρει. v. 2. οὐκ ἂν] In March. Veleſ. Steph. 5. Comp. οὐκ deeſt. v. 6. εὐδόκησας] Steph. 13. ἐζήτησας. v. 7. Θεὸς] Nov. 1. Θεός μου ἐβουλήθην. v. 8. θυσίαν καὶ προσφορὰν] Clar. θυσίας καὶ προσφοράς. v. 9. ὁ Θεὸς] Lin. deeſt. Nov. 1. ὁ Θεός μου. v. 10. ἐσμὲν οἱ διὰ] Steph. 5. 7. 9. ἐσμὲν διά. v. 11. ἱερεὺς] Steph. 4. Comp. ἀρχιερεύς. v. 16. διδοὺς] March. Veleſ. δώσω. v. 17. Καὶ] Steph. 10. Ὕστερον λέγει, καί. 9. Τότε εἴρηκε. v. 27. μέλλοντος] March. Veleſ. Steph. 11. μέλλων. v. 30. λέγει Κύριος] Clar. deeſt. ib. Κύριος κρινεῖ] Clar. ὅτι κρινεῖ Κύριος. v. 34. δεσμοῖς] March. Veleſ. δεσμίοις, ut & Steph. 5. 7. ib. ἑαυτοῖς] March. Veleſ. ὑμᾶς. Steph. 4. 5. ἑαυτούς. ib. ἐν οὐρανοῖς] Clar. March. Veleſ. deeſt. v. 35. ἀποβάλητε] Clar. ἀπόλλητε. v. 38. ζήσεται] March. Veleſ. ζῇ. v. 39. ὑποστολῆς] March. Veleſ. ὑποστολῆς υἱοί.

CAP. XI.

V. 4. λαλεῖται] Steph. 5. 9. λαλεῖ. v. 5. εὑρίσκετο] Steph. 9. ηὑρίσκετο. v. 6. δεῖ τὸν] Lin. δεῖ πρῶτον τόν. v. 11. αὐτὴ] Nov. 1. deeſt. ib. Σάῤῥα] March. Veleſ. Clar. Σάῤῥα στεῖρα. Steph. 2. Comp. Σάῤῥα στεῖρα οὖσα. v. 12. ταῦτα] March. Veleſ. τούτου. v. 13. καὶ πεισθέντες] Magd. March. Veleſ. Em. deeſt, ut & in Lin. Nov. 1. ib. μὴ λαβόντες] Lin. μὴ λογισάμενοι. v. 21. αὐτοῦ] Nov. 1. deeſt. v. 25. πρόσκαιρον] March. Veleſ. πρόσκαιρος. v. 29. ξηρᾶς] Clar. ξηρᾶς γῆς. ib. κατεπόθησαν] Steph. 11. κατεποντίσθησαν. v. 34. ἔφυγον] March. Veleſ. ἐτρέποντο. v. 37. ἐπειράσθησαν] Nov. 1. deeſt.

CAP. XII.

V. 1. περικείμενον] March. Veleſ. κείμενον. ib. εὐπερίστατον] Comp. ἀπερίστατον. v. 2. Θεοῦ] Nov. 1. πατρός. ib. ἐκάθισεν] March. Veleſ. καθίζει. Lin. Nov. 1. κεκάθηκεν. v. 3. γὰρ] Comp. οὖν. v. 5. διαλέγεται] March. Veleſ. λαλεῖ, λέγων. v. 7. Εἰ παιδείαν] Clar. Εἰς παιδείαν. March. Veleſ. Ἐν παιδείᾳ. v. 9. πνευμάτων] Nov. 1. πατέρων. v. 10. ἐπαίδευον] Clar. ἐπαίδευον ἡμᾶς. v. 11. ἀποδίδωσι] March. Veleſ. ἀποδώσει. v. 18. κεκαυμένῳ] March. Veleſ. προσπιπτ. v. 19. μὴ] Comp. deeſt. v. 20. ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται] Lin. Nov. 1. Gon. deſunt. v. 24. κρείττονα] Steph. 5. 7. 9. 10. 11. Comp. κρεῖττον. v. 25. οὐρανῶν] March. Veleſ. οὐρανῶν χρηματίζοντα ὑμῖν. v. 26. σείω] March. Veleſ. Steph. 5. σείσω. v. 28. λατρεύωμεν] Comp. Steph. 7. 10. 11. 13. λατρεύομεν.

CAP. XIII.

V. 4. πόρνους δὲ] Clar. πόρνους γάρ. v. 14. ἔχομεν] Steph. 4. deeſt. v. 15. τουτέστι] Nov. 1. deeſt. v. 21. ἔργῳ] Clar. deeſt. v. 23. ἀδελφὸν] Clar. ἀδελφὸν ἡμῶν. v. 24. Ἰταλίας] March. Veleſ. addit ἀδελφοί. Ad finem in Clar. nihil adjectum eſt quia, ut apparet, ſpatium deerat.

EPISTOLA JACOBI CATHOL.

CAP. I.

VErſ. 5. πᾶσιν] Nov. 2. deeſt. ib. ἁπλῶς] March. Veleſ. ἀθρόως. v. 8. ἀνὴρ] Lin. Ἀνὴρ γάρ. v. 9. τῷ ὕψει] March. Veleſ. τῇ ὑψώσει. v. 13. πειράζομαι] March. Veleſ. πειράζεται. v. 17. ἀπὸ] Nov. 1. παρά. v. 18. Βουληθεὶς] Steph. 10. Βουληθεὶς γάρ. ib. τῶν αὐτοῦ κτισμάτων] March. Veleſ. τοῦ κτίσματος αὐτοῦ. v. 19. Ὥστε] March. Veleſ. Ἴστε. v. 22. δὲ ... λόγου] Steph. 13. οὖν ... νόμου. Nov. 2. δὲ ... λόγων. v. 23. λόγου] In margine Lin. habetur νόμου pro λόγου. ib. ἐν] Steph. 10. ὡς ἐν. v. 25. τέλειον τὸν τῆς] March. Veleſ. τελείας τῆς. ib. ἐπιλησμονῆς] Steph. 13. ἐπιλήσμων.

CAP. II.

V. 1. προσωποληψίαις] Nov. 1. προσωποληψίᾳ. v. 4. Καὶ οὐ διεκρίθητε] March. Veleſ. Ὁ διακρίνετε. v. 5. τούτου] Magd. Nov. 1. 2. deeſt. v. 8. τὴν γραφὴν] March. Veleſ. τὰς γραφάς. v. 16. καὶ χορτάζεσθε] Lin. deeſt. v. 18. ἐκ τῶν] March. Veleſ. ἐκτός. Steph. 11. χωρίς. v. 24. τοίνυν] Nov. 2. deeſt. v. 25. ἀγγέλοις] Lin. Nov. 2. ἀγγέλοις τοῦ Ἰσραήλ. Steph. 11. κατασκόποις.

CAP. III.

V. 1. ληψόμεθα] March. Veleſ. λαμβάνετε. v. 5. ὀλίγον] March. Veleſ. ἡλίκον. v. 6. γενέσεως] Steph. 10. addit ἡμῶν, quod quoque in margine Lin. habetur. v. 8. ἀκατάσχετον] March. Veleſ. Steph. 10. ἀκατάστατον. v. 12. ἐλαίας] March. Veleſ. σταφυλάς. ib. τις &c.] Comp. Steph. 10. εἴ τις σοφὸς καὶ ἐπιστήμων δειξάτω. v. 14. τῇ καρδίᾳ] March. Veleſ. ταῖς καρδίαις. ib. κατακαυχᾶσθε] Nov. 1. καυχᾶσθε. v. 17. εὐπειθὴς] March. Veleſ. addit τοῖς ἀγαθοῖς συνευδοκοῦσα.

CAP. IV.

V. 1. μάχαι] Nov. 2. πόθεν μάχαι. ib. ὑμῖν] Nov. 1. 2. ἡμῖν. v. 2. οὐκ ἔχετε δὲ] Nov. 2. καὶ οὐκ ἔχετε· ut & Lin. In Nov. 1. δὲ deeſt. v. 4. καὶ μοιχαλίδες] March. Veleſ. deeſt. v. 5. ἐπιποθεῖ] Nov. 1. 2. Lin. ἐπιποθῆ. ib. κατῴκησεν ἐν ἡμῖν] March. Veleſ. κατοικεῖ ἐν ὑμῖν. v. 7. ἀντίστητε] Nov. 1. ἀντίστητε δέ. v. 9. καὶ κλαύσατε] Nov. 2. deeſt. v. 11. καὶ κρίνων] Steph. 10. 11. 13. ἢ κρίνων. ib. οὐκ] Nov. 1. Steph. 7. 10. οὐκέτι. v. 12. νομοθέτης] Nov. 2. Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 7. 10. 11. addunt καὶ κριτής. ib. Σὺ &c.] Steph. 4. 11. Σὺ δὲ τίς εἶ ὁ κρίνων τὸν πλησίον; ib. ἕτερον] March. Veleſ. πλησίον σου. v. 13. καὶ αὔριον] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἢ αὔριον. Inter hunc verſum & præcedentem interſeruntur in Nov. 2. ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλʼ ἐν Θεῷ τὰ διαβήματα ἀνθρώπων κατευθύνεται. ib. ἕνα] Nov. 2. deeſt. v. 16. καυχᾶσθε] Steph. 10. κατακαυχᾶσθε.

CAP. V.

V. 1. ἐπερχομέναις] Steph. 4. 11. addunt ὑμῖν. v. 3. ὑμῶν ὡς] Lin. Nov. 1. Steph. 10. Comp. ὑμῶν. ὡς. ib. ὂν] March. Veleſ. ὑμῖν ὀργὴν ἐν. v. 4. αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων] March. Veleſ. ἡ βοὴ αὐτῶν. v. 6. Κατεδικάσατε] March. Veleſ. Ἠγάπετε. ib. δίκαιον &c.] Steph. 9. δίκαιον, οὐκ ἀντιτασσόμενον ὑμῖν. ib. ἀντιτάσσεται] March. Veleſ. ἀντετάξατο. v. 7. ἀδελφοὶ] Steph. 10. ἀδελφοί μου. ib. ὁ γεωργὸς] Nov. 2. deeſt. ib. ὑετὸν] March. Veleſ. Steph. 13. deeſt.

v. 9. ἀδελφοὶ] Nov. 1. 2. deest. ib. κειθῆτε] Steph. omn. κατακειθῆ-… v. 10. τῆς κακοπαθείας &c. March. Velef. ἀδελφοί τῆς κακοπαθείας, ϗ τῆς …υμίας, ϗ τῆς κακοπαθείας, ϗ τῆς ὑπομονῆς. v. 11. πολύσπλαγχνος] Lin. … Steph. 9. Comp. πολυεύσπλαγχνος. ib. ὁ Κύριος] Nov. 2. deest. v. … ὑμῶν] Steph. 11. ὁ λόγος ὑμῶν. ib. εἰς ὑπόκεισιν] March. Velef. Steph. … ὑπὸ κρίσιν. v. 15. ἀφεθήσεται] March. Velef. Steph. 10. ἀφεθήσονται. v. 16. ἀλλήλοις] Nov. 2. Steph. 2. ὅπως ἀλλήλοις. v. 17. ἐπὶ τῆς γῆς] March. Velef. ponit statim post βρέξαι. ib. βρέξαι] Steph. 4. 10. 11. βρέξαι ὑετόν. v. 18. τὸν καρπὸν] Lin. τοὺς καρπούς. v. 19. Ἀδελφοὶ] Steph. 4. 10. 11. Ἀδελφοί μου. ib. ἀπὸ] Steph. 10. 11. ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, ut & Nov. 2. v. 20. ψυχὴν] Steph. 4. 10. 11. ψυχὴν αὐτοῦ. ib. καλύψει] March. Velef. καλύπτει.

EPISTOLA I. PETRI.

CAP. I.

Vers. 2. πρόγνωσιν] Steph. 5. πρόθεσιν. v. 3. πολὺ] March. Velef. μέγα. … ζῶσαν] Steph. 13. ζωῆς. v. 5. ἀγαλλιᾶσθε] March. Velef. ἀγαλλιάσεσθε. … λυπηθέντες] March. Velef. λυπεῖσθαι. Lin. Nov. 2. Steph. 5. 13. λυπη-… v. 8. εἰδότες] Steph. 10. ἰδόντες. ib. ὁρῶντες] March. Velef. ὁρῶν-… πιστεύετε. v. 9. ψυχῶν] March. Velef. ψυχῶν ὑμῶν. v. 12. ἡμῖν] Magd. … 1. 2. March. Velef. Steph. 4. 5. 10. 13. ὑμῖν. ib. εἰς ἃ] March. Velef. … v. 16. γένεσθε] Nov. 2. March. Velef. Steph. 4. ἔσεσθε. v. 20. ἐσχά-… Nov. 2. ἐσχάτου. v. 21. πιστεύοντας] March. Velef. Steph. 13. πιστούς. v. … ἡγνικότες … τῆς ἀληθείας] March. Velef. ἁγνίζοντες … τῆς ἀγάπης. ib. … πνεύματος … ἀνυπόκριτον] March. Velef. desunt. v. 23. Θεοῦ] Nov. 2. … v. 24. ἀνθρώπου] March. Velef. Steph. 2. Nov. 2. αὐτῆς. ib. ἄνθος … του] Lin. χόρτος.

CAP. II.

V. 2. τὸ λογικὸν, ἄδολον] March. Velef. λογικοὶ ϗ ἄδολοι. ib. αὐξηθῆτε] … 1. 2. Lin. March. Velef. Steph. 4. 10. 11. 13. addunt εἰς σωτηρίαν. v. 5. …δομεῖσθε] Nov. 2. Lin. ἐποικοδομεῖσθε. ib. ἱεράτευμα] Nov. 2. Steph. 4. 10. … ἱεράτευμα. v. 6. Διὸ ϗ] Magd. Lin. Nov. 1. 2. Bib. Wech. al. Διότι. ib. … τῇ γραφῇ] March. Velef. ἡ γραφή. v. 7. λίθον] March. Velef. Steph 13. … v. 8. Οἳ] Nov. 2. Ὅσοι. ib. λόγῳ] Nov. 2. λίθῳ. v. 9. εἰς περιποίη-… March. Velef. τῆς περιποιήσεως. v. 11. Ἀγαπητοὶ] Steph. 5. Ἀδελφοί. ib. …μαι … ἀπέχεσθαι] March. Velef. post utrumque addit ὑμᾶς. v. 15. φι-… Steph. 13. ὑμᾶς φιμοῦν. ib. τῶν ἀφρόνων] Lin. deest. v. 19. Χάρις] … 4. Χάρις Θεοῦ. Steph. 10. παρὰ τῷ Θεῷ. 11. χάρις Θεῷ. Nov. 2. χάρις … Θεῷ. ib. Θεοῦ] Nov. 2. ἀγαθήν. v. 20. Ποῖον γὰρ κλέος] March. Velef. … γὰρ χάρις. ib. κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε] Steph. 10. 13. κολαζόμενοι ὑπομενεῖτε. … March. Velef. μακροθύμως, αὕτη ἡ. v. 21. ἔπαθεν] Nov. 2. Steph. 4. 9. … ib. ἡμῶν … ἡμῖν] Steph. 4. 9. ὑμῶν … ὑμῖν. v. 23. κρίνοντι] March. … Velef. κρίνοντι ἑαυτόν. v. 24. αὐτοῦ] Nov. 1. 2. Steph. 4. 10. deest.

CAP. III.

V. 2. ἁγνὴν] March. Velef. ἁγίαν. v. 3. ἐμπλοκῆς … περιθέσεως] March. … Velef. ἐμπλοκή … περίθεσις. v. 7. συγκληρονόμοι] March. Velef. Steph. 10. 11. συγκληρονόμοις. ib. ζωῆς] Steph. 4. 11. ποικίλης ζωῆς. Lin. Nov. 1. Comp. ζῶ-… ib. ἐκκόπτεσθαι] Nov. 2. Lin. M. Velef. Steph. 4. 5. 9. 11. Comp. ἐγκόπτε-… v. 8. Τὸ δὲ τέλος] March. Velef. Ἐν τῇ πίστει δέ. ib. φιλόφρονες] Lin. … Steph. 4. 10. 11. 13. ταπεινόφρονες. March. Velef. φιλοταπεινόφρονες. v. 9. ἐκλή-… Steph. 11. ἐκληρώθητε. v. 12. Κυρίου] Nov. 2. deest. v. 13. μιμηταὶ] March. Velef. Steph. 4. 10. ζηλωταί. v. 14. Ἀλλ' εἰ] Steph. 4. 10. Εἰ δέ.

v. 15. Θεὸν] Steph. 11. Χριστόν. ib. μετὰ] Steph. 4. 10. ἀλλὰ μετά. v. 16. ἀγαθὴν] Steph. 10. ἁγνήν. ib. ὡς κακοποιῶν] March. Velef. deest. v. 18. ἁμαρτιῶν] Steph. 4. 10. 11. ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ib. ἔπαθε] March. Velef. Steph. 4. 10. ἀπέθανε. Nov. 2. ὑπὲρ ἡμῶν ἔπαθε. ib. θανατωθεὶς … ζωοποιηθεὶς] March. Velef. θανατωθέντας … ζωοποιηθέντας. v. 19. πνεύμασι] March. Velef. πνεύματι. Steph. 11. κατακεκλεισμένοις πνεύμασι. v. 20. ἅπαξ ἐξεδέχετο] Nov. 1. 2. Steph. 4. 5. 7. 11. Comp. ἀπεξεδέχετο. ib. ὀλίγαι] March. Velef. Steph. 4. 11. ὀλίγοι. v. 21. Ὃ ϗ ἡμᾶς] Comp. Ὧ, & ϗ ἡμᾶς ponit post νῦν. v. 22. Θεοῦ] March. Velef. addit, καταπιὼν τὸν θάνατον ἵνα τῆς αἰωνίου ζωῆς κληρονόμοι γενώμεθα.

CAP. IV.

V. 1. ὑπὲρ ἡμῶν] March. Velef. desunt. v. 2. ἐπιθυμίαις] Nov. 2. ἐπιθυμίαις ἀγαθαῖς. ib. σαρκὶ] Lin. Χριστῷ. v. 3. ἡμῖν] March. Velef. deest. ib. τοῦ βίου] March. Velef. deest. ib. θέλημα] Nov. 2. βούλημα. ib. ἐπιθυμίαις] Nov. 2. deest. v. 6. ἀνθρώποις] Nov. 2. ἄνθρωπον. v. 7. ἤγγικε] March. Velef. ἐγγίσει. v. 8. καλύψει] Lin. Nov 1. 2. March. Velef. Steph. 4. 10. 11. 13. καλύπτει. v. 9. γογγυσμῶν] March. Velef. Steph. 4. 10. γογγυσμοῦ. v. 10. οἰκονόμοι] Steph. 5. κληρονόμοι. v. 11. τῶν αἰώνων] Nov. 1. deest. v. 13. καθὸ κοινωνεῖτε] March. Velef. κοινωνοῦντες. v. 14. τῆς δόξης] March. Velef. τῆς τιμῆς τῆς δόξης τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Steph. 4. 10. 11. Nov. 2. τῆς δόξης ϗ δυνάμεως. ib. τοῦ Θεοῦ] March. Velef. αὐτοῦ. ib. ἀναπαύεται] Nov. 1. March. Velef. Steph. 4. Comp. ἀναπέπαυται. ib. κατὰ μὲν usque ad finem versus] March. Velef. desunt. v. 15. γὰρ] March. Velef. δέ. ib. κακοποιὸς] Nov. 2. Steph. 10. κακοῦργος. v. 16. μέρει] March. Velef. Steph. 4. ὀνόματι. v. 18. σώζεται] March. Velef. σωθήσεται. v. 19. ὡς] Steph. 13. deest. ib. ἀγαθοποιΐᾳ] Lin. March. Velef. Steph. 4. 10. ἀγαθοποιΐαις.

CAP. V.

V. 1. τοὺς] Steph. 4. 11. ὅπως τούς. ib. ὁ] Comp. ὡς. ib. ἀποκαλύπτεσθαι] Lin. deest. v. 2. ἑκουσίως] March. Velef. Steph. 10. 11. ἑκουσίως κατὰ Θεόν. v. 3. τῶν κλήρων] Lin. τοῦ κλήρου. ib. τύποι] M. Velef. τύπος. ib. ποιμνίου] M. Velef. ποιμνίου ἀνυπόκριτοι. v. 5. Ὁμοίως] Nov. 2. Ὁμοίως δὲ οἱ. ib. ὑποτασσόμενοι] M. Velef. deest. Steph. 13. ὑποτάσσεσθε. v. 6. καιρῷ] M. Velef. Steph. 4. 11. καιρῷ ἐπισκοπῆς. v. 8. ὅτι] Lin. Nov. 1. 2. deest. ib. καταπίῃ] Lin. Steph. 4. 5. 9. 11. καταπιεῖν. v. 10. καταρτίσαι … στηρίξαι, σθενῶσαι, θεμελιῶσαι] In Lin. Nov. 1. 2. March. Velef. Steph. 4. 10. 13. ponuntur in futuro. Sed in March. Velef. deest θεμελιώσει. v. 11. κράτος] Nov. 2. Lin. Καὶ τὸ κράτος. ib. τῶν αἰώνων] Nov. 2. deest. v. 12. ἑστήκατε] March. Velef. ἵστατε. Steph. 4. 10. 13. στῆτε. v. 24. ἀγάπης] Nov. 1. March. Velef. Steph. 4. ἁγίῳ.

EPISTOLA II. PETRI.

CAP. I.

Vers. 1. Συμεὼν] Comp. Steph. 4. 11. 13. Σίμων. ib. Θεοῦ] Steph. 13. Κυ-… & delet ϗ σωτῆρος. v. 2. πληθυνθείη] March. Velef. πληρωθείη. ib. Ἰη-… Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ. Steph. 4. 11. Comp. Χριστοῦ Ἰησοῦ. v. 3. ζωὴν] … 13. ζωὴν, σωτηρίαν. ib. δεδωρημένης] March. Velef. δεδωρημένα. ib. διὰ δό-… ϗ ἀρετῆς] Nov. 2. March. Velef. ἰδίᾳ δόξῃ ϗ ἀρετῇ. v. 4. ὧν] March. … Velef. οὗ. Steph. 11. ὅν. ib. ἐν ἐπιθυμίᾳ] Steph. 14. ἐπιθυμίας καί. v. 5. Καὶ … τοῦτο δὲ] March. Velef. Ὑμεῖς δέ. Steph. 11. ϗ αὐτοὶ δὲ τοῦτο. v. 8. ὑμῖν … πλεονάζοντα] March. Velef. εἰ μὴ ὑμῶν παρόντα. Steph. 4. 11. 13. ὑμῖν παρόντα. … 9. ἁμαρτιῶν] Nov. 1. 2. ἁμαρτημάτων. v. 10. βεβαίαν … ποιεῖσθαι] Nov. 2. … March. Velef. Steph. 4. 11. 13. ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν … ποιῆσθε. … 11. αἰώνιον] Steph. 4. ἐπουράνιον. v. 12. Διὸ οὐκ ἀμελήσω] March. Velef. Δι' … ἕξομαι. Steph. 11. Δι' ὃ οὐ μελλήσω. v. 14. ταχινὴ] Nov. 2. ταχίστη. ib. … σκήνωματος] Nov. 1. σώματος. v. 15. Σπουδάσω] Nov. 1. Σπουδάσατε. ib. … Magd. Nov. 1. 2. μετά. v. 16. σεσοφισμένοις] March. Velef. ἀδιδάκτοις. … παρουσίαν] March. Velef. πρόγνωσιν. v. 17. ἐγὼ] Nov. 1. deest. ib. εὐδόκησα] … March. Velef. addit, αὐτοῦ ἀκούετε. v. 19. τὸν &c.] Steph. 5. τῶν προφητικῶν λό-… v. 20. ἐπιλύσεως] Steph. 13. διαλύσεως.

CAP. II.

V. 1. ἐν τῷ λαῷ] Steph. 13. desunt. v. 2. ἀπωλείαις] Magd. Lin. Nov. 1. 2. March. Velef. Steph. 4. 5. 7. 10. 11. 13. Comp. ἀσελγείαις. ib. ὁδὸς] Steph. 13. … v. 4. ζόφου] March. Velef. ᾅδου. ib. εἰς … τετηρημένους] March. Velef. … κολαζομένους εἰς … τηρουμένους. Lin. Steph. 4. 11. 13. εἰς … κολαζομένους τηρεῖν, … 5. 9. 10. Comp. Nov. 1. 2. εἰς … τηρουμένους. v. 6. μελλόντων … Lin. desunt. v. 7. ἀθέσμων] March. Velef. ἀθέσμων ἀδικίαις καί. v. 8. ἀνόμοις] Steph. 4. 13. ἀθέσμοις. ib. ἐβασάνιζεν] March. Velef. ἐβασάνιζον. v. 10. τρέμουσι] March. Velef. τρέμουσι παρεισάγοντες. v. 11. παρὰ Κυρίῳ] March. Velef. Steph. 13. deest. Steph. 4. Κυρίου. v. 12. φυσικὰ] Nov. 2. deest. ib. γεγενημένα] March. Velef. Steph. 13. deest. v. 14. μοιχαλίδος] March. Velef. μοιχείας. v. 15. τοῦ Βοσὸρ] March. Velef. ἐκ Βοσόρ. v. 16. παρανομίας] March. Velef. παραφρονίας. ib. ἄφωνον] March. Velef. ἄφωνον ζῶον. ib. παραφρονίαν] Lin. Steph. 4. 13. παραφροσύνην. v. 17. νεφέλαι] Lin. Steph. 4. 10. 11. 13. ϗ ὁμίχλαι. ib. λαίλαπος] March. Velef. λαιλάπων. v. 18. ὄντως] March. Velef. ὀλίγοις. Comp. ὀλίγον. Steph. 11. 13. ὀλίγως. v. 21. δικαιοσύνης] Steph. 4. ἀληθείας. ib. ἐπιστρέψαι ἐκ] Steph. 4. 11. εἰς τὰ ὀπίσω ἐπικάμψαι ἀπό. March. Velef. εἰς τὰ ὀπίσω ἐπιστρέψαι ἐκ. Steph. 13. ἐπιστρέψαι εἰς τὰ ὀπίσω ἐκ.

CAP. III.

V 1. ἤδη] March. Velef. ἰδού. v. 2. ἁγίων] Nov. 1. deest. ib. τῆς … ἐντολῆς] March. Velef. ἐντολῶν. ib. ϗ σωτῆρος] Nov. 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 3. ἐσχάτου] March. Velef. Steph. 4. 10. ἐσχάτων. ib. ἐμπαῖκται] March. Velef ἐν ἀπάτῃ ἐμπαῖκται. Steph. 4. 10. 11. 13. ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται. v. 7. αὐτοῦ] March. Velef. Steph. 10. 11. τῷ αὐτῷ. Lin. Nov. 1. 2. τῷ αὐτοῦ. v. 8. ἀγαπητοὶ] Steph. 4. 10. ἀδελφοί. v. 9. εἰς &c.] Steph. 10. 13. εἰς ὑμᾶς. M. Velef. Steph. 4. δι' &c. v. 10. ἐν νυκτὶ] M. Velef. deest. ib. στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται] Nov. 1. desunt. v. 11. οὖν] Steph. 4. δέ. Steph. 10. 13. οὕτως. v. 12. τήκεται] Nov. 2. March. Velef. Steph. 10. Comp. τακήσεται. v. 13. τὸ ἐπάγγελμα] March. Velef. Steph. 4. τὰ ἐπαγγέλματα. v. 15. ἡμῶν] March. Velef. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. In Nov. 2. ἡμῶν deest. v. 17. ἀγαπητοὶ] March. Velef. Steph. 11. ἀδελφοί. v. 18. Χριστοῦ] Steph. 13. Χριστοῦ ϗ Θεοῦ πατρός. ib. δόξα ϗ] Lin. δόξα ϗ τὸ κράτος. ib. νῦν &c.] Steph. 4. νῦν ϗ ἀεὶ, ϗ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

EPISTOLA I. JOHANNIS.

CAP. I.

Vers. 4. ἡ χαρὰ ὑμῶν] March. Velef. χαρῆτε ϗ ἡ χαρὰ ὑμῶν. v. 5. ἐπαγγελία] Magd. Em. Lin. Nov. 1. 2. March. Velef. Steph. 4. 9. 11. ἀγγε-… v. 7. καθαρίζει] Steph. 5. 10. καθαριεῖ. 4. καθαρίσει.

CAP. II.

V. 3. αὐτὸν] March. Velef. τὸν Θεόν. v. 4. τηρῶν] Lin. ποιῶν. ib. ἀλήθεια] Steph. 11. ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. v. 7. Ἀδελφοὶ] Nov. 2. March. Velef. Steph. 4. 5. 10. 11. Ἀγαπητοί. v. 9. τῇ σκοτίᾳ] Magd. τῷ σκότει. v. 12. τεκνία] Steph. 10. 13. παιδία. v. 13. Γράφω] Steph. 4. Ἔγραψα. v. 14. Γράφω] Nov. 2. Steph. 4. 5. 10. 11. ἔγραψα. ib. ἔγραψα usque ad proximum ἔγραψα] March. Velef. Complut. desunt. v. 15. πατρὸς] Nov. 2. Θεοῦ καὶ πατρός. v. 17. τοῦ Θεοῦ] Nov. 1. αὐτοῦ. v. 20.

v. 20. πάντα] Steph. 13. πάντες. v. 23. ἔχει] Nov. 2. Lin. Steph. 4. 10. 11. 13. addunt ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, ϗ τὸν πατέρα ἔχει. v. 27. μένει] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. μενέτω. ib. τὸ αὐτὸ] Nov. 2. Steph. 4. 10. 11. 13. τὸ αὐτοῦ. ib. μενεῖτε] March. Veleſ. Steph. 4. 10. 11. μένετε.

CAP. III.

V. 1. κληθῶμεν] Nov. 2. Steph. 4. 5. 11. 13. καὶ ἐσμέν. v. 3. ἐκεῖνος] Lin. αὐτός. v. 6. αὐτὸν poſterius] Nov. 2. deeſt. v. 7. Τεκνία] Nov. 2. Τεκνία μου. v. 10. ποιῶν δικαιοσύνην] March. Veleſ. ὢν δίκαιος. v. 11. ἀγγελία] Steph. 5. 10. ἐπαγγελία. ib. ἀγαπῶμεν] March. Veleſ. ἀγαπᾶτε. niſi ad alium locum ſpectet. v. 13. μου] Nov. 2. deeſt. v. 16. Ἐν] Steph. 10. Καὶ ἐν. ib. ἐγνώκαμεν] Lin. γινώσκομεν. ib. ἀγάπην] Comp. ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. v. 17. ἀπ' αὐτοῦ] Magd. Nov. 2. deeſt. v. 18. μου] Nov. 2. deeſt. v. 19. γινώσκομεν] Nov. 2. Lin. Steph. 5. 10. γνωσόμεθα. 13. γινωσκόμεθα. v. 22. λαμβάνομεν] March. Veleſ. ληψόμεθα. v. 23. τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ] Nov. 2. τῷ υἱῷ. ib. ἡμῖν] Nov. 1. deeſt.

CAP. IV.

V. 1. γινώσκετε] Magd. March. Veleſ. γινώσκεται. Steph. 13. γινώσκομεν, 11. γινώσκεται. v. 3. ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα] March. Veleſ. ὃ καταλύει τὸν Ἰησοῦν. ib. ὃ ἀκηκόατε] Steph. 4. ὅτι ἀκηκόαμεν. March. Veleſ. περὶ οὗ ἀκηκόατε. ib. τὸ τοῦ Ἀντιχρίστου] March. Veleſ. ὁ Ἀντίχριστος. v. 4. αὐτοὺς] March. Veleſ. αὐτόν. v. 8. οὐκ ἔγνω τὸν Θεὸν] Steph. 4. οὐ γινώσκει τὸν Θεόν. 13. ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν. v. 9. Ἐν] Steph. 4. 10. Ὅτι ἐν. ib. ὁ Θεὸς] Nov. 2. deeſt. v. 10. αὐτὸς] March. Veleſ. αὐτὸς πρῶτος. v. 16. αὐτῷ] Magd. αὐτῷ μένει, ut & Nov. 1. 2. v. 19. Ἡμεῖς] Steph. 4. 11. Ἡμεῖς οὖν. ib. αὐτὸν] Lin. τὸν Θεόν. ib. αὐτὸς πρῶτος] Steph. 4. 11. ὁ Θεὸς πρῶτον.

CAP. V.

V. 2. αὐτοῦ] Nov. 1. deeſt. ib. τηρῶμεν] March. Veleſ. ποιῶμεν. v. 4. πᾶν τὸ γεγεννημένον] Steph. 4. πᾶς ὁ γεγεννημένος. v. 5. Τίς] Nov. 2. Steph. 5. 10. Τίς δέ. v. 6. ὕδατος] Steph. 4. 5. 10. ὕδατος καὶ πνεύματος. ib. αἵματος &c.] Nov. 2. Lin. αἵματος ϗ πνεύματος ἁγίου (ἁγίου deeſt in Nov. 2.) Χριστὸς Ἰησοῦς. ib. ὕδατι] Steph. 5. 11. πνεύματι. ib. τὸ πνεῦμα] March. Veleſ. ὁ Χριστός. v. 7.] Hic verſus deeſt in Magd. ib. ἐν τῷ uſque ad τὸ πνεῦμα verſ. 8.] Lin. Nov. 1. 2. deſunt. ib. ἐν τῷ οὐρανῷ] Steph. 4. 5. 7. 9. 10. 11. 13. deeſt. ib. ἕν] Comp. εἰς τὸ ἕν. v. 8. ἐν τῇ γῇ] Magd. deeſt. v. 9. ἣν] March. Veleſ. τοῦ Θεοῦ ἣ μείζων ἐστὶν, ὅτι. Steph. 4. 5. ὅτι. v. 10. μαρτυρίαν] Steph. 4. 5. 11. μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ. ib. Θεῷ] March. Veleſ. Steph. 4. 11. υἱῷ. v. 12. υἱὸν] March. Veleſ. Steph. 11. υἱὸν τοῦ Θεοῦ. v. 13. ἔγραψα] March. Veleſ. γράφω. ib. τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 4. 5. deſunt. ib. καὶ ἵνα πιστεύητε] March. Veleſ. Steph. 4. 5. οἱ πιστεύοντες. v. 15. ᾐτήκαμεν] March. Veleſ. αἰτοῦμεν. v. 16. Ἐάν τις ἴδῃ] March. Veleſ. Ὅστις οἶδεν. ib. αἰτήσει &c.] March. Veleſ. αἰτήτω, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ζωή. v. 18. ὁ γεννηθεὶς ἐκ] March. Veleſ. γένεσις. v. 20. Οἴδαμεν δὲ] Lin. Nov. 2. Steph. 5. 10. Καὶ οἴδαμεν. ib. ἀληθινὸν] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. addunt, Θεόν. ib. ἐσμὲν] March. Veleſ. ὦμεν. ib. ἐν τῷ ··· Ἰησοῦ Χριστῷ] March. Veleſ. deſunt. v. 21. Τεκνία] Steph. 11. Τεκνία μου. ib. ἑαυτοὺς] Nov. 1. Steph. 5. 9. 10. ἑαυτά.

JOHANNIS II. EPISTOLA.

VErſ. 2. Διὰ τὴν ἀλήθειαν] Nov. 2. deſunt. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. ὑμῶν. v. 3. Ἔσται] March. Veleſ. Εἴη. Nov. 2. Ἔσται δέ. ib. Κυρίου] Lin. deeſt. v. 5. γράφω] Steph. 5. 11. 13. γράφων. ib. εἴχομεν] Steph. 10. ἔχομεν. v. 6. ἵνα] Lin. Nov. 1. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ponunt ante καθώς. v. 7. εἰσῆλθον] Nov. 2. March. Veleſ. ἐξῆλθον. ib. ἐρχόμενον] March. Veleſ. ἐλθόντα. ib. οὗτος] Steph. 10. εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκί. v. 8. ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα ··· ἀπολάβωμεν] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε ··· ἀπολάβητε. v. 11. πονηροῖς] March. Veleſ. addit, ἰδοὺ προεῖπον ὑμῖν ἵνα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου μὴ αἰσχυνθῆτε. v. 12. ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν] March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ἐλπίζω γὰρ γενέσθαι. Nov. 2. ἐλπίζω γὰρ ἐλθεῖν. Lin. ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 9. 10. ὑμῶν. Lin. Nov. 1. deeſt. v. 13. Ἀμήν] March. Veleſ. deeſt.

JOHANNIS III. EPISTOLA.

VErſ. 3. γὰρ] Steph. 4. 5. deeſt. v. 4. τούτων] Steph. 5. ταύτης. ib. χαρὰν] March. Veleſ. Steph. 10. χάριν. v. 5. ϗ εἰς τοὺς] Lin. ϗ τοῦτο. March. Veleſ. ϗ τοῦτο εἰς τούς. v. 7. αὐτοῦ] Ita Comp. Steph. 11. Sed Magd. Lin. Nov. 1. 2. Bib. Wech. al. deeſt. ib. λαμβάνοντες] Steph. 5. 10. λαβόντες. ib. ἀπὸ] Lin. παρά. ib. ἐθνῶν] Lin. Steph. 10. ἐθνικῶν. v. 8. τῇ ἀληθείᾳ] March. Veleſ. Steph. 4. 11. τῆς ἀληθείας. v. 9. τῇ] Steph. 10. τι τῇ. v. 10. καὶ μὴ] March. Veleſ. καὶ μὴ ὡς. ib. βουλομένους] March. Veleſ. δεχομένους. Steph. 5. 10. ἐπιδεχομένους. v. 11. ἑώρακε] March. Veleſ. ὁρᾷ. v. 12. οἴδατε] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. 4. 5. 10. οἶδας.

JUDÆ EPISTOLA.

VErſ. 1. ἡγιασμένοις] March. Veleſ. Steph. 4. 10. ἠγαπημένοις. v. 2. πληθυνθείη] March. Veleſ. πληρωθείη. v. 3. κοινῆς] Nov. 2. Lin. Steph. 5. 10. κοινοῦς ἡμῶν. 4. 11. κοινῆς ὑμῶν. v. 4. δεσπότην Θεὸν] Comp. Θεὸν καὶ δεσπότην. In Nov. 2. Θεὸν deeſt. v. 5. ὑμᾶς] Nov. 2. March. veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος] March. Veleſ. πάντα, ὅτι &c. Steph. 5. 10. πάντα, ὅτι Ἰησοῦς ἅπαξ. 4. 11. ὅτι ὁ Θεὸς λαόν. v. 9. ἐπιτιμήσαι] Steph. 4. 11. ἐπιτιμήσει. v. 11. ὅτι τῇ] March. Veleſ. οἱ ἐν τῇ. v. 12. ἀγάπαις ὑμῶν] March. Veleſ. ἀγάπαις αὐτῶν. Steph. 5. εὐωχίαις ὑμῶν. ib. σπιλάδες] March. Veleſ. σπῖλοι. ib. συνευωχούμενοι] Steph. 5. 10. Comp. ὑμῖν. v. 14. ἁγίαις] Lin. ἁγίαις ἀγγέλων. Steph. 11. ἁγίων ἀγγέλων. v. 15. ἀσεβείας αὐτῶν] Steph. 5. 10. deeſt. In Nov. 2. deeſt ἀσεβείας. ib. σκληρῶν] Steph. 10. 11. σκληρῶν λόγων. v. 16. πορευόμενοι] Comp. addit, τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ παρανομίᾳ. ib. ὑπέρογκα] March. Veleſ. τὴν ἀλαζονείαν. v. 18. Ὅτι] March. Veleſ. Οἱ. ib. ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ] March. Veleſ. ἐσχάτοις χρόνοις. Nov. 2. Steph. 5. 10. ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. Lin. Steph. 4. 11. ἐπ' ἐσχάτου χρόνου. ib. ἔσονται] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ἐλεύσονται. v. 19. ψυχικοὶ] Steph. 4. 5. 10. 11. ἑαυτοὺς ψυχικοί. v. 20. ὑμῶν] March. Veleſ. Steph. 5. 10. Comp. ἡμῶν. v. 22. ἐλεεῖτε διακρινόμενοι] Lin. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. ἐλέγχετε διακρινομένους. v. 23. ἐν φόβῳ] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. deeſt. ib. ἁρπάζοντες] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 10. addunt, οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ. Steph. 11. οὓς δὲ ἐλέγχετε ἐν φόβῳ. v. 24. αὐτοὺς] Lin. Nov. 2. March. Veleſ. Steph. 4. 5. 10. 11. ὑμᾶς. ib. στῆσαι] Nov. 2. Steph. 11. ἀσπίλους στῆσαι. ib. ἀγαλλιάσει] March. Veleſ. addit ἐν τῇ παρουσίᾳ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. v. 25. Σοφῷ] March. Veleſ. Steph. 5. 10. deeſt. ib. σωτῆρι ἡμῶν] Lin. ἡμῶν ϗ σωτῆρι. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 4. 10. addunt διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ (τοῦ deeſt. in March. Veleſ.) Κυρίου ἡμῶν. Lin. Nov. 2. addunt. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ib. ἐξουσία] March. Veleſ. addit, πρὸ πάντων αἰώνων] Lin. Nov. 2. Steph. 4. 10. addunt, πρὸ παντὸς αἰῶνος. ib. πάντας] Nov. 2. deeſt. ib. αἰῶνας] March. veleſ. αἰῶνας τῶν αἰώνων.

APOCALYPSIS JOHANNIS.

CAP. I.

VErſ. 2. ὅσα τε εἶδε] Comp. ὅσα εἶδε, ϗ ἅτινά εἰσι, ϗ ἃ χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. v. 4. τοῦ ὁ] Steph. 15. Θεοῦ ὁ. v. 6. βασιλεῖς] Steph. 15. March. Veleſ. Comp. βασιλείαν. v. 8. Κύριος] Idem Steph. & Comp. Κύριος ὁ Θεός. v. 9. συγκοινωνὸς] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. κοινωνός. ib. Ἰησοῦ Χριστοῦ] Steph. 15. Comp. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. v. 11. ἐγὼ uſque ad ὁ] Steph. 15. Comp. deſunt. ib. ἐκκλησίαις] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. ἑπτὰ ἐκκλησίαις. v. 12. ἐπέστρεψα] Steph. 15. Comp. ἐπέστρεψα ἐκεῖ. ib. ἐλάλησε] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐλάλει. v. 19. ἃ] Steph. 15. 16. Comp δεῖ ἅ.

CAP. II.

V. 1. τῆς Ἐφεσίνης] Steph. 16. Comp. τῆς ἐν Ἐφέσῳ. v. 3.] Hic verſus deeſt in March. Veleſ. In Steph. 15. 16. hoc modo habetur. Καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, ϗ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, ϗ οὐκ ἐκοπίασας. v. 4. σοῦ] March. Veleſ. σοῦ ὀλίγα. v. 5. ταχὺ] March. Veleſ. deeſt. v. 6. μισεῖς] March. Veleſ. μεμίσηκας. v. 7. ἐν μέσῳ &c.] March. Veleſ. Steph. 15. ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου. v. 9. τὴν βλασφημίαν] March. Veleſ. βλασφημῇ. v. 13. ϗ ἐν] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 14. ἐν τῷ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τόν. v. 15. ὃ μισῶ] Steph. 15. ὁμοίως. v. 17. φαγεῖν ἀπὸ] March. Veleſ. Steph. 15. deſunt. ib. τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου] March. Veleſ. τὸ μάννα κεκρυμμένον. v. 19. ϗ τὰ ἔργα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 20. ἐᾷς] Steph. 15. Comp. ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰεζάβελ, ἣ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, ϗ διδάσκει, ϗ πλανᾷ. v. 21. ϗ οὐ μετενόησεν] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. ϗ οὐ θέλει μετανοῆσαι. March. V. μετανοῆσου. v. 22. αὐτῶν] Steph. 15. 16. Comp. αὐτῆς. v. 24. τὰ βάθη] March. V. τὸ βάθος. v. 27. συντρίβεται] Steph. 15. 16. Comp. συντριβήσεται.

CAP. III.

V. 1. πνεύματα] Steph. 15. 16. Comp. ἑπτὰ πνεύματα. ib. ὅτι] Bib. Wech. vet. καί. v. 2. μέλλει ἀποθανεῖν] Bib. VVech. al. ἔμελλες ἀποβάλλειν. ib. Θεοῦ] Steph. 15. Comp. Θεοῦ μου. verſ. 3. καὶ ἤκουσας, ϗ τήρει] Comp. deſunt. v. 4. Ἔχεις] Steph. 15. 16. Comp. Ἀλλ' ἔχεις. v. 5. ἐξομολογήσομαι] Steph. 15. 16. Comp. ὁμολογήσω. v. 7. οὐδεὶς κλείει uſque ad finem verſus] Iidem. οὐδεὶς κλείσει αὐτὴν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων· καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. v. 8. ϗ οὐδεὶς] Iidem. ἣν οὐδείς. v. 9. δίδωμι] March. Veleſ. δώσω. v. 11. Ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 12. ἡ καταβαίνουσα ἐκ] Steph. 15. 16. Comp. ἡ καταβαίνει ἀπό. v. 14. τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων] Steph. 15. Comp. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας. v. 17. ὅτι] Iidem. deeſt. v. 18. ἔγχρισον] Steph. 5. ἵνα ἐγχρίσῃς.

CAP. IV.

V. 3. Καὶ ὁ καθήμενος ἦν] Comp. ed. deſunt. In March. Veleſ. ϗ deeſt. v. 3. ὅμοιος] March. Veleſ. Comp. ὁμοία. v. 4. εἶχον] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 6. θάλασσα] Comp. ὡς θάλασσα. v. 8. καθ' ἑαυτὸν εἶχον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον. ib. ἅγιος] In Steph. 16. & Comp. ſexies continue iteratur. v. 9. εὐχαριστίαν] March. Veleſ. εὐλογίαν. v. 10. Πεσοῦνται] March. Veleſ. προσέπιπτον. ib. προσκυνοῦσι ··· βάλλουσι] March. Veleſ. προσεκύνουν ··· ἔβαλλον. Steph. 15. προσκυνήσουσι ··· βαλοῦσι. v. 11. ὦ Κύριε] Steph. 15. 16. Comp. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος. ib. εἰσι] Steph. 15. 16. ἦσαν.

CAP. V.

V. 1. ὄπισθεν] March. Veleſ. Comp. ἔξωθεν. v. 4. καὶ ἀναγνῶναι] March. Veleſ. Steph. 15. deeſt. v. 5. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. ib. ὢν] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 8. ἔλαβε] March. Veleſ. ἤνοιξε. v. 9. ᾄδουσιν] March. Veleſ. ᾖδον. ib. εἶ] March. Veleſ. εἶ Κύριε. v. 10. ἡμᾶς] Steph. 15. Comp. αὐτούς. ib. βασιλεύσομεν] Iidem βασιλεύσουσιν. v. 11. πρεσβυτέρων· καὶ] March. Veleſ. πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν. Steph. 15. Comp. πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καί. v. 12. πλοῦτον] March. Veleſ. θεότητα. v. 13. ἐν τῇ γῇ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐπὶ τῆς γῆς. ib. ἐπὶ τῆς θαλάσσης] March. Veleſ. ἐν τῇ θαλάσσῃ. ib. αἰώνων] Steph. 15. Comp. addunt Ἀμήν.

v. 14. ἔλεγον] Steph. 15. 16. Comp. λέγοντα τό. ib. ἔπεσαν] March. Veleſ. ſαν ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν. ib. ζῶντι εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων] Steph. 15. Comp. deſunt.

CAP. VI.

V. 1. ὅτε] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὅτι. ib. σφραγίδων] March. Veleſ. Comp. ἑπτὰ σφραγίδων. v. 6. λέγουσαν] March. Veleſ. λεγόντων. v. 7. λέγουσαν] March. Veleſ. Comp. ed. λέγοντος. v. 8. ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. ἠκολούθει αὐτῷ. ib. αὐτοῖς] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. αὐτῷ. ib. ὑπὸ τῶν θηρίων] March. Veleſ. τοῖς θηρίοις. v. 9. τὴν] Steph. 15. Comp. τοῦ ἀρνίου τὴν. v. 11. ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ] Steph. 15. ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκή. ib. μικρὸν] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. πληρώσονται] March. Veleſ. Comp. πληρωθῶσι. Steph. 15. πληρώσωσι. v. 12. σελήνη] Steph. 15. 16. Comp. σελήνη ὅλη. v. 15. δυνατοὶ] Steph. 15. Comp. ἰσχυροί.

CAP. VII.

V. 1. πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ] March. Veleſ. πνέωσιν ἐπί. ib. ἐπὶ πᾶν] March. Veleſ. Comp. ed. ἐπί τι. v. 5. ἐσφραγισμένοι] Bib. Wech. In multis exemplaribus neque hic neque in decem proxime ſequentibus locis habetur illud ἐσφραγισμένοι. v. 10. σωτηρία] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. σωτηρία Θεῷ ἡμῶν. v. 11. θρόνου … πρόσωπον] Steph. 15. 16. Comp. θρόνου αὐτοῦ … πρόσωπα. March. Veleſ. θρόνου … πρόσωπα. v. 13. λέγων] March. Veleſ. ϗ ἔλεγε. v. 14. Κύριε] Steph. 15. 16. Comp. Κύριέ μου. ib. ἐπλάτυναν] Bib. Wech. in codicibus impreſſis ἔπλυναν. ib. στολὰς αὐτῶν ἐν] March. Veleſ. Comp. αὐτὰς ἐν. v. 17. ζώσας] March. Veleſ. Steph. 15. ζωῆς.

CAP. VIII.

V. 3. θρόνου] March. Veleſ. θρόνου τοῦ Θεοῦ. v. 5. λιβανωτὸν] March. Veleſ. λιβανωτὸν χρυσοῦν. v. 7. τρίτον τῶν] Steph. 15. τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, ϗ τὸ τρίτον τῶν. v. 8. πυρὶ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 9. τῶν κτισμάτων &c.] March. Veleſ. τοῦ κτίσματος τῶν ἐχόντων ψυχὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ. v. 11. τρίτον] March. Veleſ. τρίτον τῶν ὑδάτων, ut & Steph. 15. Comp. v. 13. ἀγγέλου] March. Veleſ. Comp. ed. ἀετοῦ. ib. τῆς σάλπιγγος] March. Veleſ. deeſt.

CAP. IX.

V. 2. καμίνου] Steph. 15. Comp. καμίνου καιομένης. v. 3. καπνοῦ] March. Veleſ. καπνοῦ τοῦ φρέατος. v. 4. ἐρρέθη] March. Veleſ. παρηγγέλη. v. 7. ὅμοιοι χρυσῷ] Steph. 15. Comp. χρυσοῖ. v. 8. ὡς] March. Veleſ. ὡς οἱ ὀδόντες. v. 10. ſαν hic & verſ. 11.] March. Veleſ. utrobique εἶχον. ib. κέντρα &c.] Steph. 15. Comp. ϗ κέντρα· καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι. v. 11. ϗ ἐν … que ad finem verſus] March. Veleſ. Ἑλληνιστὶ ὁ Ἀπολλύων, Ῥωμαϊστὶ ἔχων ὄνομα Ἐξτέρμινανς. v. 13. ἐνώπιον] March. Veleſ. ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν. v. 16. στρατευμάτων τοῦ] March. Veleſ. τοῦ στρατεύματος. ib. ἱππικοῦ, δύο] Steph. 15. Comp. ἵππου. Steph. 16. τῶν ἵππων. v. 18. Ὑπὸ] March. Veleſ. Καὶ ὑπό. Steph. 15. 16. Comp. Ἀπό. Qui etiam addunt πληγῶν poſt τριῶν. v. 19. Αἱ … que ad αἱ γὰρ] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι, ϗ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν.

CAP. X.

V. 1. ἄλλον] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. στύλοι] March. Veleſ. στύλος. v. 2. βιβλαρίδιον] Steph. 15. 16. βιβλίον. Comp. βιβλιδάριον. ib. θάλασσαν … τὴν γῆν] Steph. 15. 16. Comp. τῆς θαλάσσης … τῆς γῆς. v. 4. μοι] Iidem deeſt. v. 5. αὐτοῦ] Iidem addunt δεξιάν. v. 7. τελεσθῇ] March. Veleſ. τελεσθήσεται. ib. τοῖς &c.] Steph. 15. 16. Comp. τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. v. 8. ϗ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα … λαλοῦσα … λέγουσα] March. Veleſ. ϗ ἤκουσα … λαλούσης … λεγούσης. ib. ἐν τῇ χειρὶ] March. Veleſ. ἐκ τῆς χειρός. v. 9. … Steph. 15. δοῦναι.

CAP. XI.

V. 1. ῥάβδῳ] Comp. addit ϗ εἱστήκει ὁ ἄγγελος. v. 2. ἔσωθεν] March. Veleſ. Comp. ed. ἔξωθεν. v. 4. Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. Κυρίου. v. 6. ἐν ταῖς &c.] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν. v. 8. πτώματα] March. Veleſ. σώματα. ib. ἡμῶν] March. Veleſ. Steph. 15. αὐτῶν. v. 9. βλέψουσιν] Steph. 15. Comp. βλέπουσιν. ib. μνήματα] Comp. ed. μνῆμα. v. 13. ὥρᾳ] Steph. 15. 16. Comp. ἡμέρᾳ. v. 15. … ντο αἱ βασιλεῖαι] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Complut. ἐγένετο ἡ βασιλεία. ib. κόσμου] March. Veleſ. κόσμου τούτου. ib. αἰώνων] March. Veleſ. addit Ἀμήν. v. 16. Θεοῦ &c.] Steph. 15. 16. θρόνου τοῦ Θεοῦ οἱ κάθηνται. … ϗ ὁ ἐρχόμενος] Steph. 15. 16. Comp. deeſt. v. 19. αὐτοῦ] Steph. 15. Comp. τοῦ Κυρίου. ib. ϗ σεισμὸς] Steph. 15. 16. Comp. deeſt.

CAP. XII.

V. 2. κράζει] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. ἔκραζε. v. 4. … ει] March. Veleſ. ἔσυρε. v. 6. ἔχει] March. Veleſ. εἶχε. ib. τρέφωσιν] March. Veleſ. τρέφῃ. v. 7. ἐπολέμησαν] March. Veleſ. ἐπολέμουν. Steph. 15. Comp. … πλεμῆσαι. v. 8. ἴσχυσαν … αὐτῶν] Steph. 15. Comp. ἴσχυσεν … αὐτῷ. v. 12. τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν ϗ τὴν θάλασσαν] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. τῇ γῇ ϗ τῇ θαλάσσῃ. v. 14. ὅπου τρέφεται] Steph. 15. Comp. ὅπως τρέφηται. v. 17. …] Steph. 15. Comp. deeſt.

CAP. XIII.

V. 1. ὄνομα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὀνόματα. v. 2. ὡς] March. Veleſ. ὡς πόδες. ib. ϗ τὸν θρόνον αὐτοῦ] March. Veleſ. deſunt. v. 3. ἐθαυμάσθη ἐν … τῇ γῇ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ. v. 4. τίς … ται] March. Veleſ. ϗ τίς δυνήσεται. Steph. 15. 16. Comp. τίς δυνατός. v. 7. αὐτῷ] Bib. Wech. Comp. αὐτῷ ἐξουσία. ib. φυλὴν] March. Veleſ. φυλὴν ϗ λαὸν, ut & Steph. 15. v. 8. προσκυνήσουσιν] March. Veleſ. προσεκύνησαν. ib. τὰ ὀνόματα &c.] Steph. 15. Comp. τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ. v. 10. Εἴτις] March. Veleſ. Ὅστις εἰς. v. 11. δύο] Steph. 15. 16. Comp. deeſt. v. 12. ποιεῖ τὴν] March. Veleſ. ἐποίησε τὴν, ut & proximum ποιεῖ mutat. Bib. Wech. Comp. ἐποίει τήν. v. 13. ποιῇ καταβαίνειν] Steph. 15. 16. Comp. καταβαίνῃ, & ponit ponit οὐρανοῦ. v. 14. πλανᾷ] March. Veleſ. ἐπλάνησε. ib. τοὺς] Steph. 15. 16. Comp. τοὺς ἐμοὺς τούς. ib. ἔχει] Steph. 15. 16. Comp. εἶχεν. ib. πληγὴν &c.] Steph. 15. 16. πληγὴν, … ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας. v. 16. ἵνα δώσῃ αὐτοῖς] March. Veleſ. pro … is habet ἔχειν. Pro δώσῃ Steph. 15. 16. habent δώσωσιν. Comp. ed. δῶσιν. ib. χάραγμα] Steph. 15. 16. Comp. χαράγματα.

CAP. XIV.

V. 1. τοῦ πατρὸς] Steph. 15. Comp. αὐτοῦ, ϗ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός. v. 2. ϗ φωνὴν ἤκουσα] March. Veleſ. ϗ φωνὴν ἣν ἤκουσα ὡς. Steph. 15. Comp. ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς. v. 3. ᾄδουσιν] March. Veleſ. ᾖδον. v. 4. οὗτοι poſterius] Steph. 15. Comp. οὗτοι ὑπὸ Ἰησοῦ. v. 5. δόλος] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ψεῦδος. v. 6. κατοικοῦντας] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. καθημένους. v. 7. Λέγοντα] March. Veleſ. Steph 15. Comp. Λέγων. ib. Θεὸν] Steph. 15. Comp. Κύριον. ib. ϗ θάλασσαν] March. Veleſ. θάλασσαν, ϗ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. v. 8. ἄγγελος] Steph. 15. Comp. addunt δεύτερος, & delent ἡ πόλις & ὅτι. v. 9. τρίτος ἄγγελος] Steph. 15. Comp. ἄλλος ἄγγελος τρίτος. ib. λαμβάνει] March. Veleſ. λάβῃ. v. 11. τοῦ βασανισμοῦ] March. Veleſ. τῶν βασανισμῶν. v. 13. ναὶ] March. Veleſ. ἤδη. v. 15. σοὶ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 18. βότρυας] March. Veleſ. Steph. 15. 16. Comp. βότρυας τῆς ἀμπέλου. v. 19. αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν] March. Veleſ. αὐτοῦ τὸ ὀξύ.

CAP. XV.

V. 2. ϗ ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ ἐκ] March. Veleſ. deſunt. ib. τοῦ ὀνόματος] Steph. 16. τῶν ὀνομάτων. v. 3. ἁγίων] March. Veleſ. αἰώνων. Steph. 15. Comp. ἐθνῶν. v. 4. ὅσιος] Steph. 15. Comp. ἅγιος. v. 5. ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 6. ναοῦ] Comp. ed. οὐρανοῦ. Steph. 15. ναοῦ οἳ ἦσαν. ib. λίνον] March. Veleſ. λίθον.

CAP. XVI.

V. 1. φιάλας] March. Veleſ. Comp. ed. ἑπτὰ φιάλας. v. 2. πρῶτος] March. Veleſ. πρῶτος ἄγγελος. ib. τὴν &c.] Bib. VVech. al. τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. v. 4. ἄγγελος] March. Veleſ. deeſt. v. 5. Κύριε] Steph. 15. Comp. deeſt. ib. ὅτι] March. Veleſ. ὅς. v. 7. ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου] March. Veleſ. deeſt. v. 13. πνεύματα] March. Veleſ. ἐξελθεῖν πνεύματα. ib. ὅμοια βατράχοις] Steph. 15. Comp. ὡς βάτραχοι. v. 14. ἐκπορεύεσθαι] March. Veleſ. ϗ ἐκπορευόντας. Steph. 15. Comp. ἃ ἐκπορεύεται. ib. τῆς γῆς, ϗ] Steph. 15. Comp. deeſt, ut & March. Veleſ. v. 16. Συνήγαγεν] March. Veleſ. Συνάξει. v. 17. τοῦ οὐρανοῦ] March. Veleſ. deeſt. v. 18. φωναὶ &c.] In Bib. Wech. al. ponuntur omnia in ſingul. v. 21. αὐτῆς] Steph. 15. 16. αὕτη.

CAP. XVII.

V. 4. γυνὴ ἡ] March. Veleſ. Comp. ed. ἣν. ib. βδελυγμάτων] March. Veleſ. βδελύγματος. ib ἀκαθάρτητος] Steph. 15. Comp. τὰ ἀκάθαρτα τῆς. v. 5. πορνῶν] March. Veleſ. πορνειῶν. Steph. 15. Comp. πόρνων. v. 8. ὅ,τι] March. Veleſ. ὅ. ib. καίπερ ἐστιν] March. Veleſ. deeſt. v. 9. ὅπου] March. Veleſ. ἐφ' ὧν. v. 11. αὐτὸς ὄγδοος] March. Veleſ. αὐτὸ ὄγδοον. v. 12. λαμβάνουσι &c.] March. Veleſ. λήψονται μετὰ τὸ θηρίον. v. 13. διαδιδώσουσιν] Steph. 15. Comp. διδόασιν. v. 15. ϗ ὄχλοι] March. Veleſ. deeſt. v. 16. ἐπὶ τὸ] Steph. 15. Comp. ϗ τό. v. 17. ϗ ποιῆσαι μίαν γνώμην] March. Veleſ. deſunt.

CAP. XVIII.

V. 1. ἄγγελον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἄλλον ἄγγελον. v. 2. ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ] Steph. 15. Comp. ἰσχυρᾷ φωνῇ. In March. Veleſ. φωνῇ μεγάλῃ deeſt. v. 5. ἠκολούθησαν] March. Veleſ. ἔφθασαν. Steph. 15. Comp. ἐκολλήθησαν. v. 8. Κύριος] March. Veleſ. deeſt. v. 9. αὐτὴν] March. Veleſ. αὐτοῦς, & ponit poſt κόψονται. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 10. τοῦ βασανισμοῦ] March. Veleſ. τῶν βασανισμῶν. v. 11. κλαίουσι ϗ πενθοῦσι] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. κλαύσουσι ϗ πενθήσουσι. ib. ἀγοράζει] March. Veleſ. ἀγοράσει. v. 12. βύσσου ϗ πορφύρας] Steph. 15. βυσσίνου ϗ πορφυροῦ. v. 13. κινάμωμον] March. Veleſ. κινάμωμον ϗ ἄμωμον. ib. σωμάτων] March. Veleſ. ἀνδραπόδων. v. 14. ἀπῆλθον] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ἀπώλοντο. ib. εὑρήσῃς] March. Veleſ. εὑρήσωσι. v. 15. τούτων] March. Veleſ. ἀνθρώπων. v. 17. τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος] March. Veleſ. τῆς λίμνης πλέων. Steph. 15. Comp. τῶν πλοίων πλέων. v. 18. καπνὸν] March. Veleſ. τόπον. v. 21. οὕτως] March. Veleſ. τούτῳ. ib. ἅγιοι] Steph. 15. Comp. ἅγιοι, ϗ οἱ.

CAP. XIX.

V. 1. φωνὴν] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. ὡς φωνήν. ib. ὄχλου πολλοῦ] March. Veleſ. ὄχλων πολλῶν. ib. λέγοντες] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. λεγόντων. ib. ἡ σωτηρία] March. Veleſ. ὁ αἶνος. ib. ἡ δόξα uſque ad finem verſus] Steph. 15. Comp. ἡ δύναμις ϗ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. v. 2. ὅτι] March. Veleſ. ὅς. v. 6. ὄχλου πολλοῦ] March. Veleſ. σάλπιγγος μεγάλης, vel ὄχλου μεγάλου. ib. λέγοντας] March. Veleſ. Comp. λεγόντων. ib. Θεὸς] Steph. 15. Comp. Θεὸς ἡμῶν. v. 8. καθαρὸν ϗ λαμπρὸν] March. Veleſ. λαμπρὸν ϗ λευκόν. v. 12. ὄνομα γεγραμμένον, ὃ] Steph. 15. Comp. ὀνόματα γεγραμμένα, καί. v. 13. καλεῖται] March. Veleſ. ἐκαλεῖτο. v. 15. ὀξεῖα] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. δίστομος. v. 16. τὸ ὄνομα] March. Veleſ. deeſt. v. 17. ϗ συνάγεσθε] March. Veleſ. delet συνάγεσθε. Steph. 15. συνάχθητε. ib. τοῦ μεγάλου] March. Veleſ. Comp. τὸ μέγα τοῦ. v. 20. μετὰ τούτου] Steph. 15. ὁ μετ' αὐτοῦ. ib. τὴν καιομένην ἐν] March. Veleſ. τοῦ καιομένου, καί. v. 21. ἐκπορευομένῃ] Steph. 15. Comp. ἐξελθούσῃ.

CAP. XX.

V. 2. σατανᾶς] Steph. 15. Comp. addunt ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην. v. 3. ἔκλεισεν] Bib. VVech. vet. ἔδησεν. ib. πλανήσῃ] Steph. 15. πλανᾷ. v. 4. τὸ μέτωπον … ϗ … τὴν χεῖρα] March. Veleſ. τὰ μέτωπα … ἢ … τὰς χεῖρας. v. 5. ἀνέζησαν] March. Veleſ. Comp. ἔζησαν. v. 6. μετ' αὐτοῦ] Steph. 15. μετὰ ταῦτα. v. 7. ὅτε ἐτελέσθησαν] Bib. VVech. al. ὅταν τελεσθῇ. ib. πλανῆσαι] March. Veleſ. ϗ πλανήσει. ib. συναγαγεῖν] March. Veleſ. ϗ συνάξει. v. 12. Θεοῦ] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. θρόνου. v. 13. ἐν αὐτοῖς] March. Veleſ. Comp. ἑαυτῶν. v. 14. θάνατος] Steph. 15. Comp. addunt ἡ λίμνη τοῦ πυρός. v. 15. εἴτις] March. Veleſ. ὅστις.

CAP. XXI.

V. 2. ἐγὼ Ἰωάννης] Steph. 15. Comp. deſunt, & εἶδον ponunt poſt καινήν. v. 4. ὁ Θεὸς] Steph. 15. Comp. deeſt. v. 5. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. v. 6. εἰμι] Steph. 15. Comp. γέγονα. v. 7. πάντα] March. Veleſ. ταῦτα. v. 8. ἀπίστοις] Steph. 15. Comp. ἀπίστοις, ϗ ἁμαρτωλοῖς. v. 9. πρός με] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. v. 10. τὴν μεγάλην] Steph. 15. deeſt. v. 11. τιμιωτάτῳ] March. Veleſ. τιμίῳ. v. 12. ἀγγέλους] March. Veleſ. γωνίας. v. 14. ἐν αὐτοῖς] Steph. 15. Comp. ἐπ' αὐτῶν. ib. ὀνόματα] March. Veleſ. δώδεκα ὀνόματα. v. 15. κάλαμον] March. Veleſ. μέτρον καλάμινον. ib. ϗ τὸ τεῖχος αὐτῆς] Steph. 15. Comp.

deſunt. v. 21. διαφανὴς] Steph. 15. Comp. διαυγής. v. 23. ἐφώτισεν] March. Veleſ. φωτίσει. v. 24. τῶν σωζομένων] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. deeſt. ib. ἐν τῷ φωτὶ] Steph. 15. Comp. διὰ τοῦ φωτός. Bib. Wech. in nonnullis ita legitur, Καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς. ib. φέρουσι] Steph. 15. φέρουσιν αὐτῷ.

CAP. XXII.

V. 1. καθαρὸν] March. Veleſ. deeſt. v. 2. ἐντεῦθεν poſterius] March. Veleſ. Steph. 15. ἐκεῖθεν. v. 3. κατανάθεμα] Steph. 15. Comp. κατάθεμα. v. 5. ἐκεῖ] March. Veleſ. ἔτι. ib. λύχνου, καὶ φωτὸς] March. Veleſ. φωτὸς τοῦ λύχνου, μηδὲ φωτός. ib. φωτίζει] March. Veleſ. φωτίσει. Steph. 15. Comp. φωτιεῖ. v. 6. ἁγίων] March. Veleſ. Steph. 15. Comp. πνευμάτων τῶν. v. 7. Ἰδοὺ] Steph. 15. Comp. Καὶ ἰδού· ſed verſ. 12. expungunt Καί. v. 8. ὁ βλέπων &c.] March. Veleſ. ὁ βλέψας καὶ ἀκούσας ταῦτα. v. 9. λέγει] March. Veleſ. εἶπε. ib. λόγους] March. Veleſ. λόγους τῆς προφητείας. v. 11. ῥυπῶν ῥυπωσάτω] Comp. ῥυπαρὸς ῥυπαρωθήτω. ib. δικαιωθήτω] Steph. 15. Comp. δικαιοσύνην ποιησάτω. v. 13. ἀρχὴ καὶ τέλος] March. Veleſ. ponit poſt ἔσχατος. v. 14. ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ] March. Veleſ. πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. ib. ἔξω] March. Veleſ. ἦ. v. 16. ὀρθρινὸς] Steph. 15. Comp. πρωϊνός. v. 17. ἐλθὲ … ἐλθὲ … ἐλθέτω] Steph. 15. Comp. ἔρχου … ἔρχου … ἐρχέσθω. v. 18. Συμμαρτυροῦμαι γὰρ] Steph. 15. Comp. Μαρτυρῶ ἐγώ. ib. πρὸς ταῦτα, ἐπιθήσει] Comp. ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσαι. v. 19. βίβλου] Steph. 15. Comp. ξύλου. v. 21. ὑμῶν] Steph. 15. Comp. τῶν ἁγίων.

BODLE... BIBLIOTHECA

FRANCISCI LUCÆ BRUGENSIS

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundùm MATTHÆUM.

CAP. I.

Erſ. 11. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν ϗ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ] Decimusquar- e ſedecim vetuſtis codicibus, cum quibus Pariſienſes olim contulerunt ecam Novi Teſtamenti editionem, legit Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακείμ, Ἰακεὶμ ννησε τὸν Ἰεχονίαν ϗ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ubi generationem unam ſtudioſe aliquo adjectam non dubium eſt eſſe, ad evitandas difficultates illas, s in Commentario tractavimus. Nam ut a cæteris Græcis libris non ag- itur illa generatio, ita neque a Syricis aut Latinis, neque ab ullis omni- tractatoribus, nominatim, inter veteres, Hieronymo atque Ambroſio nis, & Authore operis in Matthæum imperfecti atque Euthymio Græ- ; ut prætercam, Jechoniæ filii Joakim, non plures, ſed unicum fratrem eriri in ſacris litteris, Sedechiam inquam, 1 Paralip. 3. verſ. 16. nec Ἰα- dictum eſſe patrem, ſed Ἰωακείμ. Quare temerarium eſt, ex unius, ejuſ- alieni, nec viſi fortaſſe, codicis, auctoritate, veterem & quidem conſtan- mutare ſacræ ſcripturæ lectionem: quod fecit Theodorus Beza, cujus nſlatio eſt; *Joſias autem genuit Jakim; Jakim autem genuit Jechoniam & res ejus.* v. 14. ἐγέννησε τὸν Ἀκείμ· Ἀκεὶμ δὲ] Legitur & Ἀχεὶμ, ut La- ; quin & Ἀχεὶν, ut Syriace. v. 22. διὰ τοῦ προφήτου] Secundus Pariſienſium ex β. addit Ἠσαΐου· cui, cum cæteris Græcis libris, refragantur Latini & ci. Non dubium eſt quin adjectum ſit *Iſaiæ* nomen, præpoſtera alicujus gentia. v. 23. ϗ καλέσουσι τὸ ὄνομα] Idem ille ſecundus codex ſcribit καλέ- , *vocabis*, pro καλέσουσι, *vocabunt*. Atqui καλέσεις eſſe Prophetæ, καλέσουσι vero angeliſtæ, præter Latinos & Syricos libros, etiam ea docent quæ ad Pro- ecam olim notavimus.

CAP. II. V. 1. εἰς Ἱεροσόλυμα] In quatuor exemplaribus, γ. ε. η. ιϛ. eſt Ἱερουσαλήμ. v. 2. προσκυνῆσαι αὐτῷ] In quibuſdam libris eſt quartus caſus , loco tertii αὐτῷ· utrumque admittit illius verbi conſtructio. v. 6. Καὶ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ] Secundus codex legit Καὶ σὺ Βηθλεὲμ Ἰουδαίας, μὴ ἐλαχίστη εἶ; *Et tu Bethlehem Judææ, numquid minima es?* lectio ſpuria eſt, & de induſtria ficta contra omnium fidem. ibid. ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται] Quidam libri addunt μοὶ (ἐκ σοῦ γάρ μοι) quod quanquam opheta dixerit, Latini tamen & Syri Novi Teſtamenti codices, quin & meli- s Græci, omittunt. v. 11. εἶδον τὸ παιδίον] Sic legunt meliora exemplaria aca, Regium ex Complutenſi, omnia Pariſienſium, Euthymii textus, de- que Syra ipſa, εἶδον, *viderunt*, pro eo quod in aliis eſt, Latino conſenta- , εὗρον, *invenerunt*. v. 16. ϗ κατωτέρω] Secundus Pariſienſium liber habet tivum κάτω, *infra*, quo modo Latinus vertit, pro comparativo κατωτέρω, *rius*. v. 17. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος] Rurſus ſecundus ille dex a reliquis varians, ſcribit, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ Ἱερεμίου, λέγοντος· *quod um eſt a Domino per Jeremiam, dicentem:* quo in ſcribendo modo imitatus detur ſuperiora loca, 1. verſ. 22. & 2. verſ. 15.

CAP. III. V. 6. ἐν τῷ Ἰορδάνῃ] Exemplaribus δ. & ε. additur ποταμῷ, vio, ut Syro: cætera omittunt cum Latino. Marcus cap. 1. verſ. 5. illud nſtanter legit. v. 8. καρπὸν ἄξιον] Hoc modo, ſingulari inquam numero, gunt optimi quique Græci libri, conſentanee Latinæ editioni. Nam qui in buſdam libris eſt numerus pluralis καρποὺς ἀξίους, quanquam exſtet & Syri- , eſſe videtur Evangelii ſecundum Lucam, cap. 3. verſ. 8. v. 9. ἐκ τῶν ῶν] Quartus codex præponit ϗ conjunctionem, quo clarius exprimatur phaſis. v. 11. ϗ πυρὶ] Septem Pariſienſium Græci codices α. γ. δ. ε. ϛ. ζ. omittunt illud ϗ πυρὶ, adſtipulantibus Græcis enarratoribus Theophy- cto atque Euthymio: atque videri poſſit illud ex Luc. 3. verſ. 16. huc ad- ctum fuiſſe. Cæterum vetuſtiores tractatores iis codicibus ſuffragantur qui dunt, Chryſoſtomus, Auctor operis imperfecti, Hilarius, Hieronymus; qui- s & Latini ac Syrici libri volunt. Conjiciunt quidam, eraſum illud ab ali- ibus fuiſſe, odio hæreticorum, qui ad Chriſti baptiſmum igni ſeu cauterio lebant utendum. v. 12. τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην] Sextus codex addit μου; τὸν μου σῖτον,) Idem cum octavo & nono transfert pronomen αὐτοῦ e medio in em, ita ut jungatur voci ἀποθήκην, quod tametſi Syro conſonet, recepta tio certior eſt. v. 16. καταβαῖνον] Fruſtra addit ſecundus codex ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, *cælo*.

CAP. IV. V. 10. Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ] Sic legunt Regia Biblia cum s octo Pariſienſium, ita tamen ut notent, ab aliis libris omitti, ὀπίσω μου, quod te omittunt multi codices, quibus Syricum Evangelium, & Enarratores, ryſoſtomus, manifeſtiuſque Origenes tractatu in Matthæum primo, Hiero- mus, & Euthymius, ſuffragantur. Similis varietas eſt in libris Latinis, ſed iſſio eſt, ut plerorumque, ita & optimorum. Credo ego, illud ὀπίσω μου, non jus eſſe loci, ſed ex capite 16. verſ. 23. huc adjectum. v. 17. Ἀπὸ τότε] on eſt præmittenda conjunctio καί. v. 19. ϗ ποιήσω ὑμᾶς] Addunt deinde æci codices ſecundus & nonus γενέσθαι, Syro Latinoque conſentanee, quod men plerique non agnoſcunt. v. 20. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες] Immerito tranſ- gitur verbum εὐθέως ab exemplaribus δ. ε. θ.

CAP. V. V. 3. ὅτι αὐτῶν ἐστι] Non eſt legendum ἔσται, *erit*, quod eſt in pro ἐστὶν, *eſt*. V. 11. ἕνεκεν ἐμοῦ] Errore ſumto ex verſu proxime præce- nti ſcribit β. ἕνεκα δικαιοσύνης. v. 18. Ἀμὴν γὰρ λέγω] Quintum exemplar, co conjunctionis γὰρ, repetit ἀμὴν, contra omnium fidem. v. 22. ὁ ὀργιζό- ενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῆ] D. Auguſtinus libri primi Retractationum cap. 19. ſtatur a ſuis Græcis libris abeſſe εἰκῆ, *ſine cauſa*: quibus hodie conſentit dex Græcus Bibliothecæ Vaticanæ, &, ex B. Hieronymi emendatione, vul- ta editio Latina. Cæteri Græci libri quos vidimus, ſuffragantibus tractato- bus Græcis, & Syricis exemplaribus, omnes illud legunt: nec facile eſt illis uferendum, ut nullo modo Latinis addendum, qua de re alias egimus latius. bid. ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρὲ] Octavum antigraphum legit ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μωρέ. Addidit ſcriptor, id quod ἀπὸ κοινοῦ ex ſuperioribus ſubaudiendum ſe, etiam Hieronymus monet. v. 25. ϗ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ] Eodem ſenſu gitur in 2. codice βληθῇς. v. 27. ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις] Ab aliis codicibus on agnoſcitur τοῖς ἀρχαίοις, *antiquis*, Syricæ editioni conformiter. v. 30. βληθῇ εἰς γέενναν] In uno exemplari, eoque ſecundo, eſt εἰς γέενναν ἀπέλθῃ, propius ad editionem Latinam, quæ habet, *eat in gehennam*. v. 32. ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ] In manuſcriptis γ. δ. ε. ϛ. η. eſt ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων, eodem tamen ſenſu. ibid. ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι] Secundus codex, pro μοιχᾶσθαι, *mœchari*, habet paſſivum μοιχευθῆναι, *vitiari*, *ſtuprari*: quæ mutatio, conſilio ſapientioris quam oportuit, accidit. ib. ϗ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται, *& qui dimiſſam duxerit, adulterat.*] D. Auguſtinus libri, De adulterinis conjugiis, cap. 10. annotat, pericopen hanc, in nonnullis codicibus Græcis ac Latinis non haberi: quaſi ex cap. 19. verſ. 9. huc eſſe potuiſſet aſſumta: vel, quod ipſe arbitratur, *quia explicatus hic ſenſus putari potuit in eo quod ſuperius dictum eſt, facit eam mœchari: quomodo enim dimiſſa ſit mœcha, niſi fiat qui eam duxerit mœchus?* Porro nos illud hodie conſtanter legimus apud Latinos, Græcos, & Syros. v. 33. Πάλιν ἠκούσατε] In duodecimo exemplari, pro πάλιν, *iterum*, quod legitur etiam Latinis & Syris, eſt πλὴν, *præterea*. v. 36. λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι] In octavo codice, ſublata disjunctiva ἢ, eſt λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν· ita ut planus ſenſus ſit, unum album capillum reddere nigrum, aut e contra. Atqui, non Græce tantum, ſed & Latine ac Syriace, Disjunctiva legitur. v. 41. μετ' αὐτοῦ δύο] In β. eſt μετ' αὐτοῦ ἔτι ἄλλα δύο, *cum illo adhuc alia duo*: id quod non dubium eſt auctum eſſe ex Latino, cujus exemplaria quædam legunt, *cum illo & alia duo*. v. 44. καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς] In aliis legitur pro tertio quartus caſus, τοὺς μισοῦντας. v. 45. ὅπως γένησθε υἱοὶ] Unus Chryſoſtomus pro υἱοὶ, *filii*, diſerte legit ὅμοιοι, *ſimiles*. v. 46. τίνα μισθὸν ἔχετε] Rurſus β. pro præſenti ἔχετε habet futurum ἕξετε, adeo libenter conſonat editioni Latinæ: tametſi Latinus interpres futurum dediſſe potuit, non quod Græce legerit, ſed quod præſens futuri loco poſitum intellexerit. v. 47. τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν] Ita cum Græcis quibuſdam exemplaribus Latina & Syra legunt. In plurimis autem aliis Græcis, illius loco ſcribitur τοὺς φίλους ὑμῶν, id quod alibi non invenio. ibid. οὐχὶ ϗ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν] Hæc vulgaris lectio, conformis Syro, iterum publicanos huc adfert. Atqui vetuſti codices, 2. & 4. adſtipulante non ſolum editione Latina, ſed & enarratore Chryſoſtomo, habent οὐχὶ ϗ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. v. 48. ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς] Exemplaria 2. 3. 5. & 7. legunt οὐράνιος, *cæleſtis*, Latino conformiter, pro eo quod alia habent ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, *qui in cœlis eſt*.

CAP. VI. V. 1. προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν] Secundus codex pro τὴν ἐλεημοσύνην, *eleemoſynam*, legit τὴν δικαιοσύνην, *juſtitiam*, quo modo eſt Latine: qua de re conſule Commentarium. v. 4. αὐτὸς ἀποδώσει σοι] Antigrapha 4. 6. & 8. omittunt αὐτὸς, *ipſe*, conformiter Latinæ editioni. Alia addunt cum Syriaco Evangelio: quando, vel redundat Hebraico more, vel Emphaſeos gratia exprimitur, quo dilucidius Deus Pater opponatur hominibus, a quibus alii mercedem vanam referunt. ibid. αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ] D. Auguſtinus circa initium libri ſecundi De ſermone Domini in monte, teſtatur, ab iis quæ conſuluit Græcis exemplaribus, omiſſum fuiſſe ἐν τῷ φανερῷ· quibus hodie conſonat codex Græcus Bibliothecæ Vaticanæ, &, ex B. Hieronymi haud dubium correctione, vulgata editio Latina. Cæteri Græci libri quos vidimus, ſuffragantibus tractatoribus Græcis, & Syricis exemplaribus, omnes illud legunt: nec facile eſt illis auferendum, ut neque Latinis addendum, qua de re latius egimus in Notationibus noſtris in varias Bibliorum lectiones. v. 6. ἐν τῷ φανερῷ] Eadem librorum, editionum, tractatorumque, varietas eſt hic, quæ mox verſ. 4. v. 8. πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν] Quod hujus loco legit 2. exemplar πρὸ τοῦ ὑμᾶς ἀνοῖξαι τὸ στόμα, *antequam vos aperueritis os*, Commentarius eſt. v. 13. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία ϗ ἡ δύναμις ϗ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας] Unus Pariſienſium Græcus codex omittit hæc verba, ſecundus inquam ille: unus eorundem Latinus codex addit, S. Germani latus, quem vocant. Hunc ad Græca, illum ad Latina, caſtigatum, vehemens mihi ſuſpicio eſt, cum ex hoc loco (eo quod cæteri omnes libri, Græci addant, Latini omittant) tum ex aliis pluribus. Porro Græcis libris qui addunt, ſuffragantur enarratores Græci, Chryſoſtomus, Theophylactus, Euthymius, &, ſive is Græcus ſive Latinus fuerit, Auctor operis in Matthæum imperfecti; Denique Syricus Interpres. Latinis libris omittentibus adſtipulantur Latini tractatores, Tertullianus, Cyprianus, Hieronymus, Ambroſius, libris quinto & ſexto De Sacramentis, Auguſtinus, & poſteriores; Denique modus ipſe recitandi orationem Dominicam in Eccleſia Latina, jam inde ab Apoſtolorum, credo, temporibus continuus. Veriſimile ſit, a Græcis, ad Evangelii textum adſcriptam fuiſſe hanc coronidem, ex liturgia, aut ſolemni alioqui conſuetudine, ex quali Angelicæ ſalutationi adnectunt, ὅτι σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν, *quia ſalvatorem peperiſti animarum noſtrarum*; quæ ſimiliter non ſunt Evangelii verba. v. 18. ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ] Omnes Pariſienſium Græci codices, numero ſedecim, qui quidem manuſcripti ſunt plerique, cum aliis non paucis, omittunt illud ἐν τῷ φανερῷ hoc loco, quod legerunt ſuperioribus verſibus quarto & ſexto: quibus conſona ſunt Syra. Vaticanum exemplar & editio Latina, conſtantia ſibi, ut non ſuperioribus, ita nec hoc loco agnoſcunt. Cæterum, quod in Notationibus addidimus, Chryſoſtomus & Origenes videntur illud etiam hoc loco legiſſe, niſi forte ex ſuperioribus ſubaudierint. v. 24. οὐδεὶς δύναται] Quod exemplaria primum & octavum interjiciunt οὐδεὶς οἰκέτης δύναται, additum eſt ex Luc. 16. verſ. 13. v. 34. μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς] Hæc vulgaris eſt lectio Græcorum codicum, cujus ſenſus eſt, *curabit ſua*, ſolicitus erit de rebus ſuis. Eſt porro alia in codice Victoriano, cujus in Commentario meminimus, μεριμνήσει ἑαυτῇ, *ſolicitus erit ſibi ipſi*, quæ videtur veteris Interpretis fuiſſe, quin & veterum Patrum, Cypriani, cum in orationem Dominicam, tum lib. 3. ad Quirinum, cap. 11. & Auguſtini lib. contra Adimantium, cap. 4. quorum verſio habet, *nam craſtinus dies ipſe cogitabit ſibi*. Atqui ſenſus lectionis idem unus eſt utriuſque.

CAP. VII. V. 1. ἵνα μὴ κριθῆτε] Sequitur in octavo codice μὴ καταδικάζετε, ϗ οὐ μὴ καταδικασθῆτε, id quod ex Luc. 6. v. 37. huc allatum adjectumque eſſe, quemadmodum etiam contigit Latinis libris, indubium eſt. v. 6. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ] Exemplaria quartum & nonum legunt τὰ ἅγια, numero plurali: quem ad modum, clarioris ſententiæ ergo, locum mutatum fuiſſe arbitror. v. 12. οὕτω ϗ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς] Hæc recepta eſt lectio, Syro conformis. Chryſoſtomi interpres notat, in aliquibus exemplaribus, pro οὕτω haberi ταῦτα· ego in duobus, & Theophylacto Romæ impreſſo, neutrum legi, nec οὕτω, nec ταῦτα, quo modo & veriora Latinæ editionis antigrapha ſcribunt, *& vos facite illis.* ibid. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος] Quidam Græci codices, Janſenio teſte, cum Euthymio enarratore, legunt οὕτως, *ſic*, pro οὗτος, *hæc*: *Sic enim eſt lex*; quod ſit, ſic determinant, ſic præſcribunt Lex & Prophetæ. Verum illud ita conſulto ab aliquibus mutatum fuiſſe videtur, ad evitandas difficultates quæ ex germana moventur lectione: quas movet inter alios Beatus Auguſtinus, cum in proprio loci commentario, tum libri de Trinitate octavi c. 7. v. 13. οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς] Hæc recepta eſt lectio, conformis Latinæ, *qui intrant per eam*. Porro exemplaria 6. 8. & 12. pro εἰσερχόμενοι, *intrant*, legunt ἐρχόμενοι, *incedunt*, quomodo & Syrus vertit *d'ozelin, qui vadunt*. v. 14. Τί στενὴ ἡ πύλη] Sic in melioribus eſt libris, Complutenſi, Regio, & Pariſienſium omnibus, ſuffragantibus Theophylacto atque Euthymio Græcis enarratoribus, adhæc Syriaca interpretatione, denique verioribus exemplaribus interpretationis Latinæ. Quare ſpurium eſt, quod in quibuſdam legitur ὅτι pro τί, quemadmodum quod Latine *quoniam* pro *quam*. v. 16. μήτι συλλέγουσι] Quidam codices legunt μήτινες, *numqui*, pro μήτι, *numquid*, contra probatiorum, Latinorum item & Syricorum, denique, inter Græcos enarratores, Euthymii manifeſte, fidem. v. 18. οὐδὲ δένδρον σαπρὸν] Octavum exemplar addit πάλιν· οὐδὲ πάλιν, *neque rurſus*, vel *neque contra*: id quod alibi non invenimus. v. 19. Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν] Sextum exemplar addit particulam οὖν (Πᾶν οὖν δένδρον) ſed, quod mihi videtur, loco non congruentem, uti ab aliis non legitur. v. 3. οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν] Exemplaria 6. & 8. præponunt πάντες· quod ut non legitur Syriace, ita Evangelio adjectum videtur ex Pſalmi 6. verſ. 9. tam Græce a quibuſdam, quam Latine ab aliis, ut eſt Pſalmus ille frequens, primus eorum qui pœnitentibus ſerviunt. v. 24. ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ] In quarto codice eſt ita ut in Latinis & Syricis, hic quemadmodum proximo loco verſ. 26. ὁμοιωθήσεται, *adſimilabitur*, vel *ſimilis erit*. In aliis pleriſque eſt ὁμοιώσω αὐτὸν, *adſimilabo eum*, quomodo & apud D. Hilarium Latine legitur, *ſimilem æſtimabo*. Varietatis meminit Græcus Enarrator Euthymius.

CAP. VIII. V. 5. εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ] Ita legunt meliores libri, αὐτῷ pro τῷ Ἰησοῦ, Latinæ editioni conformiter. v. 8. ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ] Multi codices ſcribunt εἰπὲ λόγον, *dic verbum*, id eſt, effare ſermonem, pronuntia ſententiam. Octo autem Pariſienſium, inter quos eſt Complutenſis, habent, ita ut Latinus Interpres & Syrus legerunt, εἰπὲ λόγῳ, *dic verbo*; ſed nullum in re diſcrimen eſt. Luc. 7. verſ. 7. omnes poſteriori hoc modo legunt. v. 11. ϗ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ ϗ Ἰσαὰκ ϗ Ἰακὼβ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν] Horum loco Euthymius legit ϗ ἀνακλιθήσονται ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραὰμ, *& recumbent in ſinibus Abrahæ*, Chryſoſtomo diſerte adſtipulante: *Recumbent autem*, id eſt, *requieſcent*, inquit. v. 13. τῷ ἑκατοντάρχῳ] In multis eſt τῷ ἑκατοντάρχῃ prima declinatione. ibid. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ] Poſthæc in nonnullis exemplaribus, nominatim δ. ιϛ. ιδ. ſequitur ϗ ὑποστρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, εὗρε τὸν παῖδα ὑγιαίνοντα, *& reverſus Centurio in domum ſuam in illa ipſa hora, invenit puerum ſanum.* Id quod mihi videtur ab aliquo ex Luca huc eſſe additum, mutatis verbis ad modum narrandi quo hactenus uſus fuerat Matthæus; conferantur cum iſtis Lucæ verba, cap. 7. verſ. 10. v. 14. Καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς] In Regia & contemporaneis editionibus, εἰσελθὼν, *ingreſſus*, legitur, pro eo quod eſt in aliis, conformiter Latinæ & Syriacæ editionibus, ἐλθὼν, *cum veniſſet*. v. 15. ϗ διηκόνει αὐτῷ] Sic legunt exemplaria primum, tertium, quintum, ſeptimum, &, ex primo, quod eſt Complutenſe, Regium. In aliis pro ſingulari αὐτῷ eſt plurale αὐτοῖς. Eadem varietas eſt tam in Syricis, quam in Latinis libris. Latini habent, alii *ei*, alii *eis*: Syriaci typis excuſi ܠܗܘܢ *lehum* plurale, manuſcriptus ܠܗ *leh* ſingulare. Crediderim ego, ex Marco & Luca, Matthæo, Græce certe, mutatum fuiſſe ſingulare *ei* cum plurale *eis*; idque temere, cum illi quidem plurium ante meminerint, Matthæus autem ſolius Jeſu. v. 17. τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἀνέλαβε] In Regia & æqualibus editionibus eſt ἀνέλαβε, quaſi dicat, in humeros accepit, pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ἔλαβε, *accepit*. v. 21. ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν] Quartus codex omittit πρῶτον, contra aliorum omnium fidem.

CAP. IX. V. 1. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον] Non eſt addendum ὁ Ἰησοῦς. v. 5. ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι] Ita eſt in Regia editione, & omnibus Pariſienſium exemplaribus, σου, *tua*, pro σοὶ, *tibi*. v. 8. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν] In ſecundo Græcorum codicum eſt ἐφοβήθησαν, id quod ſupicor eſſe ex Latino mutatum, quod habet, *timuerunt*. Veriſimilius eſt Interpretem legiſſe ἐθαμβήθησαν, quod in Commentario diximus. v. 11. ἐσθίει] Addit codex ιδ. ϗ πίνει· id quod uti Latine & Syriace non legitur, ita D. Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 27. annotat, a Marco poſitum, non a Matthæo. v. 13. ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν] Pariſienſium exemplaria β. & ιβ. tollunt εἰς μετάνοιαν· quibus Syra adſtipulantur, & optimi quique libri Latini, denique B. Auguſtinus loco mox citato, ubi docet a ſolo Luca fuiſſe additum illud *ad pœnitentiam*. Porro libris pleriſque Græcis, quibus illud etiam hic legitur, volunt Græci Enarratores, Chryſoſtomus, Theophylactus, atque Euthymius. Nihilominus tamen crediderim ego, illud jam olim Græce Matthæo & Marco, ex Luca fuiſſe adjectum. v. 17. ϗ ἀμφότεροι συντηροῦνται] Sic legit textus Regius ex vetuſtis exemplaribus, pro ἀμφότερα genere neutro, quod eſt in aliis ἀμφότεροι genere maſculino: nam & οἶνος & ἀσκὸς Græcis maſculina ſunt. v. 18. ἰδοὺ ἄρχων εἷς] Ita legendum videtur, quo modo & Latine ad verbum eſt & Syriace. Quidam libri omittunt εἷς, quidam ſubſtituunt τις. v. 19. ἠκολούθησεν αὐτῷ, *ſequutus eſt eum*] Ita legunt Græci libri. Unus β habet ἠκολούθει, *ſequebatur*, quomodo Latine eſt. v. 20. αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη] Ita Græci, Syrici, & Latini libri. Unus β Græcus addit δώδεκα ἔτη ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, *duodecim annos habens in ea infirmitate*: id quod ideo adjectum videtur, quod dure cohæreat δώδεκα ἔτη cum αἱμοῤῥοοῦσα. v. 26. ἡ φήμη αὕτη] In β. rurſus, pro αὕτη, eſt αὐτοῦ, *ejus*, quod ſit, de eo; diſſimiliter etiam Latinæ editioni. v. 27. ἐλέησον ἡμᾶς] Omitte quod ſequitur in quodam codice Κύριε. v. 30. αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Interjicit quartus codex παραχρῆμα, *ilico*. v. 33. οὐδέποτε ἐφάνη] Quidam libri præponunt ὅτι, quod optimi quique omittunt: quod nec Latine expreſſum eſt, uti tamen plerumque alias quando Græcis legitur. v. 35. ϗ πᾶσαν μαλακίαν] Sequitur in pleriſque omnibus codicibus Græcis, ἐν τῷ λαῷ, *in populo*: id quod duo, α & ιβ. non legunt, conformiter Latino & Syro. Nam & veriſimile eſt huc adjectum eſſe ex verſu 23. capitis 4. ſuperioris. Quod deinde adhuc ſequitur in η. ϗ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ, *& multi ſequuti ſunt eum*, & ipſum adjectitium eſt. v. 36. ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι] Ita legunt ſex Pariſienſium exemplaria, & ex eorum primo, Complutenſi inquam, Regium: quæ lectio fuit & interpretum Latini ac Syri. Alii libri pro ἐσκυλμένοι habent ἐκλελυμένοι· vide Commentarium.

CAP. X. V. 1. ἐξουσίαν πνευμάτων] Quod quartum & octavum exemplaria addunt κατὰ πνευμάτων, ſubaudiendum eſt, non legendum: vide Commentarium. ibid. ϗ πᾶσαν μαλακίαν] Non addas ἐν τῷ λαῷ, quod eſt in octavo codice: nec enim eſt hujus loci, ſed ſupra, 4. verſ. 23. v. 4. Σίμων ὁ Κανανίτης] In ſecundo & octavo codicibus eſt Καναναῖος, ea forma qua Latinus & Syrus utuntur. Majoris momenti eſt, quod in Commentario diſputatur, legendumne ſit Καννίτης aut Κανναῖος. v. 8. λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε] Illud νεκροὺς ἐγείρετε merito fortaſſis poſſet omitti, prout ipſa Regia Biblia obeliſcum præfigunt, idque ob eas cauſas quas alias dedimus intelligendas. Novem Pariſienſium exemplaria & Syrica Imperatoris editio prætereunt, ſuffragantibus Enarratoribus Euthymio & Theophylacto. v. 10. μηδὲ ῥάβδους] Pariſienſium exemplaria primum, 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 11. 12. & ex primo, quod eſt Complutenſe, Regium, legunt numero plurium μηδὲ ῥάβδους, *neque virgas*. Porro ſingulari numero μηδὲ ῥάβδον, qui eſt in aliis exemplaribus, præter Latinum Interpretem, favere videntur Græci Tractatores. ibid. τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν] Pro τῆς τροφῆς in 14. exemplari legitur τοῦ μισθοῦ, ex Luc. 10. v. 7. v. 12. ἀσπάσασθε αὐτήν] Nihil amplius eſſe legendum, nec addendum eſſe quod ſequitur in Regio & aliis quibuſdam libris λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ, puto in Notationibus a nobis monſtratum eſſe. v. 13. εἰσελθέτω ἡ εἰρήνη] Ita eſt in Regio opere & quarto Pariſienſium codice, verbum compoſitum εἰσελθέτω, *ingrediatur*, pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ſimplici ἐλθέτω. v. 14. Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ] Non eſt legendum ex octavo codice, numero plurium, Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσι. ibid. τῶν ποδῶν ὑμῶν] Quod additur in 14. exemplari ἐπ' αὐτῇ, ſumtum eſt ex Luc. 9. verſ. 5. v. 15. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Noli addere γὰρ, quod eſt in η. & ιδ. v. 19. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς] Exemplar 14. legit aoriſtum παραδώσωσιν. v. 23. ἐν τῇ πόλει ταύτῃ] Exemplar quartum habet ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, contra omnium fidem. ibid. φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην] Codex octavus pergens addit in hac verba, Κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν, *Et ſi ex hac exegerint vos, fugite in aliam.* Secundus vero addit in iſta, Ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκουσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην, *Si autem in hac alia perſequuntur vos, fugite in aliam.* Cæterum addititia ſunt iſta, omninoque prætermittenda. ibid. οὐ μὴ τελέσητε] Quod in quarto exemplari eſt πληρώσητε, illius expoſitio eſt. v. 25. Βεελζεβοὺλ] Atqui Βεελζεβοὺβ, quomodo habet exemplar ſecundum, litera ultima βῆτα, legendum eſſe, non λάμβδα, Βεελζεβοὺλ, docet Commentarius: quod quidem ut manifeſtum, deinde ſemper ſequimur. v. 28. ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων] Hæc melior eſſe ſcriptura videtur, præſentis inquam temporis, ea quæ aoriſtum habet ἀποκτενόντων. v. 29. ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν] Quod ſequitur in nono codice τοῦ ἐν οὐρανοῖς, aliunde huc adſcitum eſt. v. 42. ἕνα τῶν μικρῶν τούτων] Secundum exemplar pro τῶν μικρῶν ſcribit τῶν ἐλαχίστων, ut Latino reſpondeat. ibid.] Exemplaria ſecundum & quintum omittunt μόνον, quod a reliquis legitur, ſuffragantibus editionibus Latina & Syra.

CAP. XI. V. 16. ὁμοία ἐστὶ παιδίοις] Sic lege ex melioribus libris potius quam παιδαρίοις. ibid. ἐν ἀγορᾷ] Sic legunt Regia Biblia & exemplaria Pariſienſium, quintum, ſeptimum, nonum, conformiter editioni Latinæ. In aliis eſt pluralis numerus ἐν ἀγοραῖς, *in foris*. v. 18. Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης] Non addas πρὸς ὑμᾶς, *ad vos*, quod ſextus codex. v. 20. Τότε ἤρξατο] Omitte ὁ Ἰησοῦς, quod eſt in tertio exemplari, tametſi Syriace legatur. v. 21. Χοραζίν] In 2. exemplari eſt Χοραζαΐμ· vide Commentarium. ibid. Βηθσαϊδὰ] Sic legendum eſt ex pluribus libris, non ex aliis Βεθσαϊδὰν, addita ad finem litera ν. ibid. ϗ σποδῷ] Non eſt addendum καθήμεναι, *ſedentes*, ex ſexto codice. v. 23. ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ] Vaticanus codex & Pariſienſium Italicus, id eſt, ſecundus, interrogando legunt μὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως ᾅδου καταβήσῃ, id quod conſonat Latinæ editioni. Syriaca editio receptæ Græcorum lectioni favet: qua de re latius in Notationibus, quas ſæpe diximus. v. 24. ἢ σοὶ] Non eſt hoc mutandum cum ἢ ὑμῖν, ex ſecundo codice.

CAP. XII. V. 2. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες] Quod ſequitur in ſecundo & 8. exemplaribus αὐτοὺς, ſubaudiendum eſt, non legendum. ibid. ἐν σαββάτῳ] Ita legunt codices Græci, excepto quarto Pariſienſium, qui habet plurali numero ἐν τοῖς σάββασιν. Latine hic legitur *ſabbatis*, Græce *ſabbato*: verſu ſuperiori Græce *ſabbatis*, Latine *ſabbato*: confunduntur enim hæc quod ad ſenſum. v. 3. ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς ϗ οἱ μετ' αὐτοῦ] Quinque Pariſienſium antigrapha, conformiter Latino & Syro, omittunt pronomen αὐτὸς, quod alia clarius addunt. v. 6. τοῦ ἱεροῦ μείζων ἐστὶν ὧδε] Pariſienſium omnia exemplaria legunt μεῖζον neutro genere, *Templo majus quid eſt hic*; ſubauditur enim τι. Quod quidem energiam videtur habere majorem, & conſonare ei quod infra, verſ. 41. & 42. dicitur; *Et ecce plus quam Jonas, plus quam Salomon, hic.* v. 8. τοῦ σαββάτου] Regium & omnia Pariſienſium exemplaria omittunt ϗ, Syrica editione adſtipulante: id quod alia addunt (ϗ τοῦ σαββάτου) ſuffragante editione Latina, habetque emphaſim minime negligendam, apud alios Evangeliſtas conſtanter legitur. v. 10. ἄνθρωπος ἦν] Sequitur in ſecundo, ſexto, octavo, & decimoquarto ἐκεῖ, *illic*, quod & Syriace legitur. Latina porro editio cum aliis Græcis libris ſubaudit illud. v. 13. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ] Quod ſequitur in nonnullis libris τὴν ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, ſuperfluum eſt, prout etiam Regius illud obeliſco transfigit. v. 14. συμβούλιον ἔλαβον] Exemplar octavum pro ἔλαβον legit ἐποίησαν, quo modo Latine eſt *faciebant*. v. 21. Καὶ τῷ ὀνόματι] Sic legunt Regium & omnia Pariſienſium. Alia addunt ἐν præpoſitionem, Καὶ ἐν τῷ, quemadmodum Latini libri ac Syrici: vide Commentarium Matth. 7. verſ. 22. v. 23. Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς Δαβίδ;] Exemplar Regium ex Complutenſi addit ὁ Χριστὸς, quod non alibi reperio. v. 25. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς] Ita legendum eſt, non ἰδὼν quod eſt in 2. codice. v. 32. οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι] Sic legit Regium ex Complutenſi cum aliis novem Pariſienſium exemplaribus, pro eo quod eſt in aliis οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι. v. 35. ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ] Addunt libri quidam τῆς καρδίας, quod non eſt hujus Evangelii, ſed illius quod eſt ſecundum Lucam, cap. 6. verſ. 45. v. 36. πᾶν ῥῆμα ἀργὸν] Minime legendum eſt πονηρὸν pro ἀργόν. v. 37. καὶ ἐκ τῶν λόγων σου] Exemplar ſecundum habet ἢ ἐκ τῶν, qui ſenſus eſt, non ipſa verba Evangelii. v. 47. ζητοῦντές σοι λαλῆσαι] Quod in 6. exemplari eſt ζητοῦντές σε ἰδεῖν, Lucæ eſt cap. 8. verſ. 20. v. 50. αὐτός μου ἀδελφὸς] Sextum & nonum exemplaria addunt conjunctionem αὐτός μου ἀδελφός.

CAP. XIII. V. 4. καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ] Quod addunt tertius & ſextus codex τοῦ οὐρανοῦ, ex Luca ſumtum eſt, apud quem illud ab omnibus legitur, præterquam a Syro. v. 11. ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται] Ita legendum eſt: nam quod quidam habent ἐκείνοις δὲ ἐν παραβολαῖς, rurſus ex ſecundum Lucam Evangelio acceptum eſt. v. 13. 14. ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι. Καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία] Horum loco legit codex ſextus ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι, μηδὲ συνιῶσι. Καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς ἡ προφητεία, manifeſte accommodatus Lucæ Evangelio celeberrimo in templis. ibid. καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς] Præter ſextum illum, quinque alii Pariſienſium codices, γ. ζ. η. θ. ιβ. omittunt ἐπὶ præpoſitionem, quam alii præponunt voci αὐτοῖς. ibid. ἀκοῇ ἀκούσετε (&c.) καὶ βλέποντες βλέψετε] Sic legitur & Latine; *Auditu audietis* (&c.) *& videntes videbitis.* In 4. & 9. eſt ἀκούσητε & βλέψητε, quod crediderim aliunde huc eſſe tranſlatum, eo quod propius conſonet cum verbis Hebraicis. v. 19. καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον] Evangelii ſecundum Lucam eſt αἴρει, quod ſextus codex legit loco ἁρπάζει. v. 21. ἢ διωγμοῦ] Ita legit & Syrus. Quintus ex Græcis habet καὶ διωγμοῦ, ut Latinus. v. 23. Ὁ δὲ τριάκοντα] Quod ſequitur in quinto & ſexto codicibus ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω, non eſt hujus loci. v. 24. ἀνθρώπῳ σπείραντι] Sic lego ex Regia editione & manuſcriptis Pariſienſium 3. & 14. conformiter editioni Latinæ, quæ habet, *homini qui ſeminavit*, ipſique ſententiæ loci. Alii codices ſcribunt σπείροντι, tempus præſens, pro aoriſto. v. 32. μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ] Sic legunt boni libri, cum Euthymii enarratoris textu, & editionibus Latina ac Syriaca, aliis omittentibus πάντων. ibid. ὥστε κατελθεῖν] Sic Regia editio ex Complutenſi legit compoſitum κατελθεῖν, eodem ſenſu quo alii libri ſimplex ἐλθεῖν. v. 33. ἐλάλησεν αὐτοῖς] Quod octavum exemplar addit λέγων, intelligendum eſt, non legendum, cum nec Syriace addatur, nec Latine, nec denique Græce, niſi in illo uno. ibid. ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου] In aliis eſt ſimplex ἔκρυψεν, eodem ſenſu. v. 40. καὶ πυρὶ καίεται] Similiter eſt in aliis κατακαίεται. ibid. τοῦ αἰῶνος] Rectius omittitur τούτου quam addatur. v. 43. τοῦ πατρὸς αὐτῶν] Noli hujus loco legere τῶν οὐρανῶν, quod eſt in 14. codice. v. 46. ὃς εὑρὼν ἕνα] In 2. & 14. exemplaribus eſt εὑρὼν δὲ ἕνα, ut Latine & Syriace. v. 54. ἡ σοφία αὕτη] Superfluit quod additur in ſecundo codice πᾶσα ἡ σοφία αὕτη. v. 55. Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς] Codex Vaticanus pro Ἰωσῆς legit Ἰωσὴφ, quemadmodum Latini libri: vide Notationes Marci 15. v. 47.

CAP. XIV. V. 2. οὗτός ἐστιν Ἰωάννης] Exemplar ſecundum præponit μήτι, *numquid hic*: id quod adjectum eſt conciliandi Matthæi gratia cum Luca cap. 9. verſ. 9. ibid. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής] Quidam libri ſubjungunt ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· quod quidem certum eſt addititium eſſe, ex Marc. 6. v. 16. huc aſſutum. v. 5. ἐφοβήθη τὸν ὄχλον] In 4. & 5. exemplaribus legitur præterito imperfecto ἐφοβεῖτο. v. 12. ἦραν τὸ σῶμα] Octavus codex habet πτῶμα, id quod eſt Marci cap. 6. verſ. 29. Sequitur in 9. & 14. αὐτοῦ, quod, etſi addat etiam Syrus, nolim tamen idcirco Græce addere. v. 34. τὴν γῆν Γεννησαρὲτ] Quidam libri ſcribunt Γεννησαρὲθ, quidam Γεννησαρέ· res eadem unum eſt, imo & idem unum nomen.

CAP. XV. V. 4. τὸν πατέρα] Hæc exemplaria addunt, illa demunt σου· res eſt parvi momenti. v. 14. ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν] In exemplaribus ſecundo & octavo, quæ libenter conſonant editioni Latinæ, legitur hoc verborum ordine τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ τυφλῶν· quo & Syriace quidem legitur, ſed non patitur ejus linguæ ratio priorem ordinem. ibid. εἰς βόθυνον] In ſecundo exemplari eſt εἰς βόθρον, eodem ſenſu. v. 19. φόνοι, μοιχεῖαι] Quædam exemplaria pro φόνοι, *cædes*, legunt φθόνοι, *invidiæ*: atqui & Latina & Syrica lectio facit pro priori φόνοι. v. 22. γυνὴ τις Χαναναία] Regia Biblia ex Complutenſibus legunt τις (*mulier quædam Chananæa*) quod alia omittunt. ibid. ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα] In ſecundo exemplari eſt ἔκραξεν ὀπίσω αὐτοῦ λέγουσα, *clamavit poſt eum dicens*, nemine alio adſtipulante. v. 27. καὶ γὰρ τὰ κυνάρια] In exemplari tertio eſt καὶ γὰρ καὶ τὰ κυνάρια, quod Latino reſpondet; *Nam & catelli.* v. 30. καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς] Exemplar ſecundum addit πάντας, *omnes*, quod alibi non legitur. v. 31. καὶ ἐδόξασαν] In tribus Pariſienſium codicibus eſt ἐδόξαζον, *glorificabant*, præterito imperfecto, ut Latine. v. 33. πόθεν ὑμῖν] Secundum exemplar addit, quod eſt Latine, οὖν, *ergo*· πόθεν οὖν ὑμῖν. v. 39. εἰς τὰ ὅρια] Perperam ſcriptum fuit in quodam codice εἰς τὰ ὄρη, *in montes*, cum non tantum reliqui libri Græci, ſed & Latini omnes & Syrici reclament. ibid.] Pro Μαγδαλὰ eſt in exemplari ſecundo Μαγαδὰν, quomodo Latine legimus, & quidem veriſimilius, quod in Commentario docuimus.

CAP. XVI. V. 3. οὐ δύνασθε] In exemplaribus 4. 5. 7. 9. eſt οὐ συνίετε, quam expoſitionem eſſe alicujus, probabile eſt: quemadmodum id quod eſt in octavo οὐ δοκιμάζετε, ex Luc. 12. verſ. 56. ſumtum eſſe, non eſt dubium. v. 8. οὐκ ἐλάβετε] Ita habet & Syrus. Secundum exemplar legit ut Latinus οὐκ ἔχετε. v. 11. οὐ περὶ ἄρτου] In quarto & octavo eſt ἄρτων plurali numero. ibid. οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης] Exemplaria tertium, quartum, quintum legunt οὐ περὶ ἄρτου (vel ἄρτων) εἶπον ὑμῖν προσέχειν, προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης· *Non de pane dixi vobis cavere, cavete autem a fermento*: ſ. εἶπον, *dixi*. Huic legendi modo vult Syrus, qui habet, *Non de pane dixi vobis, ſed ut caveretis a fermento.* v. 15. Λέγει αὐτοῖς] Exemplar quintum addit id quod Latine additur ὁ Ἰησοῦς, Jeſus. v. 20. ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς] Quidam Græci libri omittunt Ἰησοῦς (ε. ζ. η.) quibus vult Syriaca editio, & Origenis in Matthæum, Ambroſii in Lucam, Commentarius: vide Latinas varietates. v. 26. Τί γὰρ ὠφελεῖται] In 2. codice eſt ὠφεληθήσεται, futuro tempore. v. 27. μετὰ τῶν ἀγγέλων] Exemplar ſecundum, Syro adſtipulante, addit ἁγίων. ibid. κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ] In 14. codice eſt τὰ ἔργα pro τὴν πρᾶξιν· vide Latinas varietates. v. 28. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Quod additur in 14. codice γὰρ, nuſquam alibi invenio. ibid. ἐν τῇ βασιλείᾳ] Id quod nonus codex habet ἐν τῇ δόξῃ, expoſitio alicujus eſt.

CAP. XVII. V. 1. καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς] In 2. codice eſt καὶ ἀνάγει αὐτοὺς, quod propius accedit ad Latinum *ducit*, niſi quod φέρειν & ἄγειν ſæpe permutentur. v. 2. ὡς τὸ φῶς] In ſecundo iterum codice eſt ὡς χιὼν, *ſicut nix*, quemadmodum eſt Latine: qua de varietate aliud dicere nequeo, quam quod ſecundum illud exemplar, β, Latinæ editioni, contra alia omnia, ſæpe conſonet, & aliquando erroribus potius ejus editionis inolitis, quam germanæ lectioni: vide Latinas varietates. v. 5. νεφέλη φωτεινὴ] In 4. exemplari eſt νεφέλη φωτὸς, *nubes lucis*, Hebraico idiotiſmo. v. 12. καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν] In exemplari nono eſt καὶ οὐκ ἀπίστευσαν αὐτῷ, *& non crediderunt ei.* ibid. ἐποίησαν ἐν αὐτῷ] Exemplaria 2. & 9. omittunt ἐν præpoſitionem (ut certe ſuperfluit ſenſui) ſed quæ Syriace exprimitur, ut & Latine, ex Syriaco ſive Hebraico idiotiſmo. v. 14. ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν] In duobus exemplaribus additur ἄνθρωπός τις, *homo quidam*: in multis eſt αὐτῷ pro αὐτόν. v. 16. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν] In 9. & 14. legitur plurali numero καὶ προσήνεγκαν αὐτὸν, *& obtulerunt eum*, quod ſit, & oblatus eſt. Atqui, non Latine tantum, ſed & Syriace, ſingularis numerus conſtans legitur. v. 22. ἀνθρώπων] Exemplar θ. addit ἁμαρτωλῶν, *peccatorum.*

CAP. XVIII. V. 6. ἐπὶ τὸν τράχηλον] In aliis eſt εἰς τράχηλον. v. 11. ἦλθε γὰρ] Totum hunc verſiculum undecimum quidam annotant omitti a nonnullis Græcis libris. Atqui Syriace & Latine conſtanter legitur, ut præteream tractatores, etiam Græcos, qui eum diſerte exponunt, Chryſoſtomum, Theophylactum, Euthymium. v. 19. Πάλιν ἀμὴν λέγω] A quibuſdam codicibus omittitur ἀμὴν, quemadmodum a Latina & Syrica editionibus. Atqui ut Regius, ita veteres omnes Pariſienſium, legunt. v. 26. Ὁ δοῦλος] Exemplaria β. δ. η. addunt ἐκεῖνος, ut Latine eſt *ille*. ibid. προσεκύνει αὐτῷ, *adorabat eum*] Ita legunt plerique codices Græci; quidam παρεκάλει, *rogabat*. v. 28. εἴ τι ὀφείλεις] Rectius legitur, ὅ, τι, *quod*, ut eſt in aliis libris, quam εἴ τι, *ſi quid*. v. 29. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ] Quidam libri Græci omittunt hæc verba, conſentanee Latinis, quemadmodum ſupra verſ. 26. a nemine leguntur, ubi eiſdem verbis utitur Evangeliſta, narrans ſervi erga dominum demiſſionem. Atqui Syriace & in pleriſque omnibus Græcis libris exſtant. ibid. καὶ πάντα ἀποδώσω σοι] Sex Pariſienſium codices, α. δ. ζ. θ. ιβ. ιδ. omittunt πάντα, quod tamen & Latine legitur, & Syriace. v. 31. τὰ γενόμενα] Legendum potius eſt priori loco γινόμενα præſenti tempore, poſteriori γενόμενα aoriſto, Latino conformiter, ut eſt in aliis libris, quam utrobique γενόμενα aoriſto. v. 33. Οὐκ ἔδει καί σε] Annotant Pariſienſes, a 2. codice addi οὖν. Annotat alius a ſuo manuſcripto Latine abeſſe *ergo*: *Nonne ergo oportuit & te.* Syriace non legitur οὖν, *ergo*. v. 35. καὶ ὁ πατήρ μου] Non eſt legendum καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ut eſt in quarto exemplari.

CAP. XIX. V. 3. κατὰ πᾶσαν αἰτίαν] Codex quintus pro αἰτίαν legit ἁμαρτίαν, quæ expoſitio non dubium alicujus fuit. v. 9. μὴ ἐπὶ πορνείᾳ] Sic legunt omnes Pariſienſium antiqui codices, cumque illis Regius ex Complutenſi. Alii quidam præponunt εἰ conjunctionem, εἰ μὴ ἐπὶ, quæ fuit lectio Latini Interpretis, cujus editio conſtanter habet, *niſi ob fornicationem*: lege Commentarium. v. 17. Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεὸς] Hæc ut Regiorum Bibliorum, ita plerorumque omnium exemplarium, eſt lectio, adſtipulantibus libris Syricis, & Enarratoribus Theophylacto atque Euthymio. Cæterum exemplaria, Vaticanum, & inter Pariſienſia 2. atque 8. Latinis libris conſonantia, ſcribunt, Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός. Origenes tractatu 8. in Matthæum, utramque lectionem ponit & exponit: Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 63. Matthæi Evangelio tribuit, *Quid me interrogas de bono?* Marci & Lucæ, *Quid me dicis bonum?* id quod ego credo verum eſſe, ob rationes alias a nobis expoſitas. v. 24. Πάλιν δὲ] Ita eſt & Syriace. In quibuſdam eſt Καὶ πάλιν, ſimiliter Latino. ibid. ῥαφίδος διελθεῖν] In quinque vetuſtis codicibus eſt εἰσελθεῖν pro διελθεῖν. v. 27. Ἰδοὺ ἡμεῖς] Sextum exemplar præponit Κύριε, qua in re ſingulare eſt. v. 29. ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν] Singulari numero οἰκίαν, quo modo eſt & Latine, ſcribunt codices 2. & 7. cum Regio. In aliis eſt οἰκίας numero plurium.

CAP. XX. V. 4. & 7. εἰς τὸν ἀμπελῶνα] Non eſt addendum pronomen μου, quod in quibuſdam libris invenitur. v. 13. συνεφώνησάς μοι;] Octavum exemplar legit συνεφώνησά σοι; *conveni tecum?* quod illi ſingulare eſt. v. 17. ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν] In 8. rurſus eſt, quod nuſquam alibi, tranſpoſita conjunctione, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν. v. 22. ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν] Exemplaria 4. 5. & 14. ſcribunt ὃ ἐγὼ πίνω· quod reſpondet quidem ei quod ſequitur, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, ſed videndum an non ex Marco utrumque tranſcriptum ſit. ibid. καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι, & v. 23. καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε] Leguntur hæc a Græcis libris Græciſque Interpretibus, Syro adſtipulante, tam ſecundum Matthæum quam ſecundum Marcum, niſi quod ſecundum & octavum exemplaria omittant ſecundum Matthæum, conformia Latinis libris Latiniſque tractatoribus, Hilario, Ambroſio, Hieronymo, & poſterioribus, qui illa in ſolo agnoſcunt Marco. v. 23. οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι] Codices 2. 3. & 14. addunt τοῦτο δοῦναι, *hoc dare*. v. 26. ἔστω ὑμῶν διάκονος] In codicibus, α. β. γ. ζ. ιβ. & ιδ. eſt futurum ἔσται, pro imperativo ἔστω, res eodem redit. v. 29. Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν] Sextus codex habet numerum ſingularem Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ· cui Syrus ſuffragatur ſcribens, *Quumque exiret Jeſus.* Atqui ut in reliquis Græcis, ita & in Latinis libris, eſt numerus pluralis. v. 34. ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ] Exemplaria 2. & 8. auferunt duo hæc verba αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, credo ut Latinæ editioni reſpondeant: vide Commentarium.

CAP. XXI. V. 1. καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγῆ] Pariſienſium exemplaria manuſcripta omnia legunt Βηθσφαγῆ, præpoſito σ ante φ. Atqui prior ſcriptura, ut Latino, ita & Syro reſpondet. v. 2. τὴν κατέναντι ὑμῶν] Alii ἀπέναντι, quod idem unum eſt. v. 3. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι] Exemplar 2. addit ποιεῖτε· *Et ſi quis vobis dixerit, quid facitis.* ib. εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτοὺς] Alii libri pro futuro tempore legunt præſens ἀποστέλλει. Cæterum futurum Marci Evangelio conſonat, tractatoribus Hilario & Auctore operis in Matth. imperfecti ſuffragantibus. v. 7. καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν] In quibuſdam libris eſt ἐπεκάθισεν, quod eſt *inſedit*, in quibuſdam ἐκάθισεν, *ſedit*, (ad quem modum Syriace eſt *equitavit*,) in aliis ἐπεκάθισαν, *collocarunt*, ſive *ſedere fecerunt*, conſentanee editioni Latinæ. Rurſus pro ἐπάνω αὐτῶν, *ſuper eos*, ſive ut eſt Latine *deſuper*, quidam typis excuſi codices ſcribunt ἐπάνω αὐτῆς, *ſuper eam*, ſcilicet aſinam; Syrus *ſuper eum*, ſcilicet pullum; eadem, ut arbitror, ratione, qua Latine in verbis proxime præcedentibus, quidam ſcribunt *eum* pro *eos*. v. 9. οἱ προάγοντες] In 2. codice additur αὐτὸν, *eum*, quod Syriace quidem ſimiliter additur, ſed ut non exſtat Latine, ita nec apud pleroſque omnes Græce. ibid. ὡσαννὰ] Vox, etſi duplex, una eſt tamen, nequaquam diſtrahenda in duas, ut ſit a pleriſque, ὡς ἀννά. ibid. εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος] Quidam habent nomen εὐλογητὸς pro participio εὐλογημένος. v. 16. ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν] Exemplar 5. præponit οὐκ, *non audis*. v. 23. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ] Exemplaria 2. & 8. legunt genitivos abſolute poſitos καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ eodem ſenſu. v. 28. ἄνθρωπός τις εἶχε] Non omittas τὶς, ut quidam libri, quod etiam Latine & Syriace extat. v. 30. καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ] In quibuſdam codicibus, pro δευτέρῳ, *ſecundum*, eſt ἑτέρῳ, *alterum*: qui, cum Latinæ Syriacæque editioni reſpondeant, videntur hac parte veriores. ibid. ἐγὼ κύριε] Quidam legunt ναὶ κύριε, quidam ὑπάγω κύριε, quidam ἐγὼ κύριε ἐγὼ ὑπάγω· quæ omnia veriſimile eſt fuiſſe ſubſtituta, ab iis qui non intellexerint primam illam germanamque lectionem ἐγὼ κύριε, *ego domine*, quæ ut eſt plerorumque Græcorum codicum, ita eſt & Syricorum. v. 45. οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι] Omnes conſtanter legunt οἱ φαρισαῖοι, non οἱ γραμματεῖς, quod eſt in 4. codice ſuppoſitum.

CAP. XXII. V. 4. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους] Octavus codex legit præſens ἀποστέλλει. v. 7. ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος] Cum Regio, omnia Pariſienſium exemplaria notantur addere ἐκεῖνος. v. 20. Καὶ λέγει αὐτοῖς] Octavum exemplar addit ὁ Ἰησοῦς, conſentanee Latino & Syro. v. 44. ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου] Pro ὑποπόδιον ſcribunt β. & η. ὑποκάτω. v. 45. Εἰ οὖν Δαβὶδ] Subjiciunt exemplaria β. γ. ε. ιδ. ἐν πνεύματι, quod ut Latina & Syra non agnoſcunt, ita repetitum videtur a ſtudioſo ex verſ. ſuperiori 43.

CAP. XXIII. V. 8. εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστὸς] In quinto exemplari pro καθηγητὴς legitur διδάσκαλος. ibid. πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε] Illud idem antigraphum quintum, verba iſta, ex hoc loco, quo ab omnibus aliis, etiam Latinis & Syricis, leguntur, transfert in verſum proximum, proxime poſt verba iſta εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Quo quidem loco videri poſſint melius convenire: ſed verendum ne de induſtria hic mutatus ſit liber, ad tollendam difficultatem quæ prima fronte ſe offert. v. 18. μωροὶ καὶ τυφλοὶ] Sic legunt etiam Syriaca: ſed Latina omittunt hic μωροὶ καὶ, quemadmodum & exemplaria Græca 2. & 8. v. 20. ἐν τῷ κατοικήσαντι αὐτὸν] In aliis legitur præſens κατοικοῦντι, pro aoriſto κατοικήσαντι. v. 24. γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς] Melius legitur in manuſcriptis ε. ϛ. ζ. ιδ. conjunctim ἐξαρπαγῆς, quam in aliis diviſim ἐξ ἁρπαγῆς. ibid. καὶ ἀδικίας] Sic legitur ut in Complutenſi & Regio, ita in manuſcriptis 4. 5. 6. 7. 9. & 12. ἀδικίας, *injuſtitia*, Syro conformiter, pro eo quod in aliis ἀκρασίας, *intemperantia*. v. 25. καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν] Pro numero plurali αὐτῶν, qui extat & Syriace, exemplaria β. θ. ιϛ. ſcribunt ſingularem αὐτοῦ. Latine neutrum exſtat. v. 34. ὃν ἐφονεύσατε] In 5. codice legitur tertia perſona ἐφόνευσαν. v. 35. ὅτι ἥξει ταῦτα πάντα] Non videtur omittendum ὅτι quod in optimis quibuſque libris legitur. v. 37. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν] Quatuor exemplaria δ. ε. θ. ιδ. omittunt pronomen ὑμῖν, contra fidem reliquorum, conſonantium Latinæ & Syriacæ editioni.

CAP. XXIV. V. 1. ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Octavus codex legit eo ordine quo Latina Syriacaque editio, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο. v. 2. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν] Secundum & octavum exemplaria ſcribunt cum Latinis ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ibid. οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα] Regia aliaq; exemplaria præponunt negationem οὐ, cum Syrica editione, ſed β. δ. ε. ϛ. & η. rectius omittunt cum Latina. v. 17. ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ] Sic legunt plurimi boni libri. Alii cum Latino Interprete legunt numero ſingulari ἆραί τι. v. 18. ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ] In Regiis aliiſque eſt numero ſingulari τὸ ἱμάτιον, quemadmodum Latine, in aliis eſt plurali τὰ ἱμάτια. v. 20. μηδὲ ἐν σαββάτῳ] In aliis, omiſſa præpoſitione, eſt, quibuſdam σαββάτῳ, quibuſdam σαββάτου. v. 30. ἐν τῷ οὐρανῷ] Exemplar 2. legit τοῦ ἐν οὐρανοῖς, id quod ad Filium hominis refertur, non ad ſignum. v. 31. μετὰ σάλπιγγος καὶ φωνῆς μεγάλης] Sic legunt Regia Biblia poſt Complutenſia, cum tribus aliis exemplaribus, quemadmodum & Latina editio. Alii libri omittunt conjunctionem καί. v. 34. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Exemplaria 4. & 8. addunt δὲ, ἀμὴν δέ. v. 36. εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος] Judico omittendum pronomen μου (εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνος) ſequutus antigrapha γ. δ. ε. η. θ. & editiones Syriacam ac Latinam. v. 42. ἐν τῷ μύλωνι] Exemplaria 3. 4. 6. legunt, ſed eodem ſenſu, μύλῳ pro μύλωνι. ibid. ſecundum Pariſienſium manuſcriptum addit δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται ſed incorrupta lectio, adſcribit hoc Lucæ proprium, quemadmodum alibi oſtendimus. Nam quod veteres illud hic exponant *fit*, quia ſimile eſt ſententiis iis quæ hic leguntur; cæteroqui, Auctor imperfecti, Titus & Euthymius, diſerte teſtantur, duos in lecto a Luca, duos in agro a Matthæo, nominatos fuiſſe. v. 49. τοὺς συνδούλους] Quanquam a pleriſque omittitur pronomen αὐτοῦ, additur tamen a 6. 8. 9. & 14. exemplaribus, conformiter editionibus Latinæ ac Syricæ, & Græco Euthymii textui. ibid. ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν] In antigraphis 2. 6. 8. & 14. legitur ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ, quomodo eſt & Latine.

CAP. XXV. V. 9. μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ] In quibuſdam legitur μήποτε οὐ μὴ ἀρκέσῃ, in quibuſdam μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ. v. 13. οὐδὲ τὴν ὥραν] Quod ſequitur in Regio & pleriſque libris ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται, ut Latine non legitur, nec Syriace, ita neque in exemplaribus Græcis β. γ. η. v. 16. καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε] Exemplaria 2. & 8. pro ἐποίησεν ſcribunt ἐκέρδησεν, expoſitionis haud dubium cauſa. v. 18. ἀπελθὼν ὤρυξεν] Secundum & quartum omittunt ἀπελθὼν, etiam contra Latina & Syra. v. 20.] Pro ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς ſecundus codex unicam habet vocem ἐπεκέρδησα, Latino conformiter *ſuperlucratus ſum*. Quidam alii codices ſcribere dicuntur ἐν αὐτοῖς pro ἐπ' αὐτοῖς. v. 29. καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν] Ita legitur in 1. 4. 8. 9. 14. & Regiis exemplaribus, ſuffragante editione Latina: in aliis legitur καὶ ὃ ἔχει, adſtipulante Syro. v. 41. τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ] Exemplar 2. legit ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου τῷ διαβόλῳ· quo modo legunt veteres Latini, Irenæus lib. 3. c. 35. Cyprianus ſermone de eleemoſyna, Auguſtinus in Pſalmum 85. Leo ſermone de jejunio decimi menſis, Auctor libri de mirabilibus ſacræ Scripturæ lib. 1. c. 2. *Quem præparavit* aut *paravit, pater meus diabolo*.

CAP. XXVI. V. 3. καὶ οἱ γραμματεῖς] Exemplaria 2. & 4. hoc auferunt, conformiter Latinæ editioni; quod pleraque legunt conformiter Syriacæ. v. 7.] Pro βαρυτίμου, in quibuſdam libris eſt πολυτίμου, nominatim in iis qui Latinæ editioni libenter reſpondent, 2. & 8. v. 13. εἰς μνημόσυνον αὐτῆς] Non recte ſcribit 4. exemplar εἰς μαρτύριον αὐτῆς. v. 16. ἵνα αὐτὸν παραδῷ] Exemplar 2. addit αὐτοῖς, *eis*, quod tamen nec Latine aut Syriace additur. v. 19. ὡς συνέταξεν] In 6. & 9. legitur ὡς προσέταξεν. v. 20. μετὰ τῶν δώδεκα] Exemplar 8. addit μαθητῶν, conformiter Latino & Syro. v. 21. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Sextus codex repetit ἀμὴν, contra omnium fidem. v. 23. ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτος] Secundum exemplar ſcribit ὁ ἐμβαπτόμενος τὴν χεῖρα μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον, οὗτος, quæ potius ſecundum Marcum eſt lectio. v. 26. καὶ εὐλογήσας ἔκλασε] Pariſienſium exemplaria 3. 6. 7. 8. 9. 12. 14. pro εὐλογήσας ſcribunt εὐχαριστήσας, quibus ſuffragantur Græci tractatores, Chryſoſtomus, Titus, Theophylactus, & Euthymius. Latini porro & Syriaci libri volunt aliis exemplaribus, quæ legunt εὐλογήσας. v. 28. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου] Quædam exemplaria omittunt conjunctionem γὰρ cum Syro; pleraque addunt cum Latino. v. 35. οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι] Codices α. ϛ. θ. ιβ. ιδ. ſcribunt ſubjunctivo modo, ſeu potius potentiali, ἀπαρνήσωμαι, *abnegavero*. ibid. ὁμοίως δὲ καὶ πάντες] Sic legunt Regia Biblia poſt α. ε. ϛ. θ. ιδ. Alia omittunt δὲ, *autem*, Latino conformiter. v. 40. οὕτως οὐκ ἰσχύσατε] Exemplaria 3. 6. 7. 12. 14. poſt οὕτως ponunt interrogationis notam, οὕτως; οὐκ ἰσχύσατε· quo modo & Latina quædam exemplaria ſcribunt. v. 43. Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας] In exemplaribus 5. & 8. legitur Καὶ ἐλθὼν πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας· quo ordine etiam legunt Latina & Syra. v. 45. εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν] Non eſt addendum ἀνθρώπων, *hominum*: ex codice 9. qui ea in re eſt ſingularis. v. 48. Ὁ δὲ παραδοὺς αὐτὸν] In aliis libris eſt præſens Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτόν. v. 50. ἐφ' ᾧ πάρει] Quidam annotat etiam legi ἐφ' ὃ πάρει; quarto, nam tertio caſu. v. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται] Huic lectioni, quæ eſt codicum Pariſienſium 5. 6. 9. ac 14. & Complutenſis cum Regio, conſonant Syra: alteri, quæ pro ἀποθανοῦνται, *morientur*, ſcribit ἀπολοῦνται, *peribunt*, adſtipulatur editio Latina. v. 60. Καὶ οὐχ εὗρον, καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὗρον] Sic legunt Græci libri plerique omnes, quo modo & apud Origenem, Theophylactum, & Euthymium Græcos, ut quidem Latine nobis verſi exſtant, legitur. Pariſienſes notant, primo exemplari, id eſt, Complutenſi, deeſſe poſterius καὶ cum poſteriori οὐχ εὗρον, hoc modo, Καὶ οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων· quo modo legitur, non ſolum Latine, ſed etiam Syriace, eo excepto quod Syrus conjunctionem repetat, hoc ſenſu; *Et non invenerunt, etiam multis falſis teſtibus productis*. v. 63. ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ] Quartum exemplar addit τοῦ ζῶντος, ſed non eſt ſequendum. v. 70. ἔμπροσθεν πάντων] Exemplaria 6. 7. & 12. interjiciunt vocem αὐτῶν, quæ etſi Syriace, non tamen Latine legitur. v. 71. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν] Exemplar 8. omittit pronomen αὐτὸν hoc loco, eo quod mox repetatur. ibid. καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, καὶ οὗτος ἦν] Codices 5. 7. 9. ſic legunt & diſtinguunt, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν· quæ etiam Syri, tum diſtinctio, tum lectio eſt, ita ut hallucinatus ſit illius Interpres vertens; *Et ait illis qui illic aderant, erat & iſte cum Jeſu Nazareno*, pro eo quod vertere debuiſſet; *Et ait illis; Illic erat etiam iſte cum Jeſu Nazareno*. Cæterum vulgaris lectio probatior eſt. v. 72. ὅτι οὐκ οἶδα] Secundus codex pro ὅτι ſcribit λέγων, quod quanquam eſt clarius, non tamen verius. v. 74. καταναθεματίζειν] In aliis eſt ἀναθεματίζειν.

CAP. XXVII. V. 33. ὅς ἐστι λεγόμενος] Exemplar 3. ſcribit ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, quod ex Marco acceptum eſt, cap. 15. verſ. 22. v. 34. πιεῖν ὄξος] Sic legunt etiam Syra, ſuffragantibus enarratoribus Græcis, Chryſoſtomo, ejuſque diſcipulis. Exemplar 2. conſentanee Latinæ editioni, ſcribit οἶνον, *vinum*, pro ὄξος, *acetum*: vide Commentarium. v. 35. βάλλοντες κλῆρον] Quod ſequitur in libris vulgaribus ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον, a Regio codice obeliſco prænotatur, ab omnibus Pariſienſium exemplaribus, inter quæ eſt editio Complutenſis, omittitur. Græci enarratores, Chryſoſtomus, Titus, & Theophylactus, non attingunt. Euthymius Commentario etiam ſuo haud obſcure docet ſibi non lectum fuiſſe. Origenis textus non habet, quanquam Commentarius videatur agnoſcere, his verbis; *Et ſunt uſque nunc, qui ipſum quidem non habentes; veſtimenta autem, verba in ſcripturis poſita, habent, nec ipſa ad plenum, ſed ex parte, nihilominus hoc ipſum propheta dicente myſterium, quod nunc eſt impletum*. Multi Latini auctores annotant abfuiſſe a ſuis exemplaribus Græcis. Non videntur igitur hæc Græce addenda, cum præter hæc nec Syriace legantur, nec Latine legenda in Latinis varietatibus doceamus. Veriſimile eſt, ad marginem hic annotata ex Johan. 19. verſ. 19. aut Pſal. 21. verſ. 19. tandem in textum irrepſiſſe. v. 40. Ὁ καταλύων τὸν ναὸν] Non præponas Græce οὐὰ, quod eſt in 2. exemplari, tametſi Latine addatur *Vah*. v. 41. καὶ πρεσβυτέρων καὶ φαρισαίων] Videtur addendum καὶ φαρισαίων, quod omnia Pariſienſium exemplaria, & poſt Complutenſe Regia addunt, ſuffragante Syro: quamvis Latina editio, cum quibuſdam aliis Græcis codicibus, haud agnoſcat. v. 42. ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι] A pluribus manuſcriptis additur nota interrogationis. ibid. καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ] Omnia Pariſienſium exemplaria addunt ἐπὶ, ſicut Regia Plantini Biblia. v. 46. λαμὰ σαβαχθανὶ] Notant Pariſienſes, pro λαμὰ, in quibuſdam codicibus ſcribi λειμὰ, in quibuſdam λιμὰ, in aliis λεμά. Varietas nata eſt, partim ex ignoratione linguæ Hebraicæ, partim ex diverſarum apud Hebræos vocalium ſuppletione. v. 49. ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν] His verbis exemplaria 4. & 8. ſubjiciunt ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα· *Alius autem accepta lancea confodit ipſius latus, & exiit aqua & ſanguis*. Quod quanquam & apud Chryſoſtomum legatur, non eſt tamen aut hujus loci aut hujus Evangeliſtæ, ſed proprium eſt Johanni, cap. 19. verſ. 34. narranti hoc poſt mortem Domini Jeſu. Cæterum videtur iſtud & in Latinis quibuſdam exemplaribus Evangelii ſecundum Matthæum lectum fuiſſe, circa tempora Clementis Papæ V. & Concilii Viennenſis. Hinc enim nata fuit opinio quorundam, Jeſu adhuc vivi latus lancea apertum fuiſſe: quam damnavit cum Concilio illo Pontifex, docens, Johannem tenuiſſe rectum factæ rei ordinem, narrando, Chriſto jam mortuo, quod unus militum lancea latus ejus aperuit. Lege Clementinam 1. & ejus gloſſam. v. 55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες] Exemplaria 6. & 8. interjiciunt conjunctionem καὶ γυναῖκες, *& mulieres*, quæ videtur eſſe Evangelii ſecundum Marcum, cap. 15. verſ. 40. v. 56. ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ] Pro Ἰωσῆ, quod legitur etiam Syriace, quædam exemplaria Græca ſcribunt Ἰωσὴφ, quemadmodum Latina editio *Joſeph*. Origenes tractator Græcus etiam legit Ἰωσὴφ, quod Commentarius ejus loquitur, niſi fuerit ab Interprete auctus. Alii Græci tractatores, ut plerique omnes Græci libri, Ἰωσῆς ſcribunt, Epiphanius in hæreſim 78. Theophylactus, Euthymius, atque adeo Latinus Hieronymus libri adverſus Helvidium capitibus 6. & 7. non ſemel. v. 64. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς] Vocem νυκτὸς alia exemplaria omittunt, cum Latina; alii addunt, cum Syriaca editione.

CAP. XXVIII. V. 2. ἀπὸ τῆς θύρας] Hoc, nec quid amplius, legunt Græci plerique omnes codices, Syro adſtipulante. Sed exemplaria 5. 6. 8. & 9. addunt

τοῦ

σημείων. Latinus nullum agnoſcit horum omnium verborum. v. 6. ἠγέρ- γὰρ, καθὼς εἶπε] Non addas ὑμῖν, quod eſt in 14. exemplari. v. 8. ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ] Sequitur in Regio & pleriſque omnibus codicibus ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, *Ut autem ibant nuntiatum diſcipulis ejus:* quod quanquam etiam apud Theophylactum & Euthymium legatur, non dubito tamen quin ſit omittendum. Inprimis enim, Interpres Latinus & Syrus id non legerunt, ut neque Latine neque Syriace additur. Deinde, non tantum Latini Patres omittunt, verumetiam Chryſoſtomus, cujus hic eſt Commentarius: *Cum etiam exiviſſent cum timore & gaudio, & ecce Jeſus occurrit illis* &c. Ad hæc Pariſienſes ex exemplari transfigunt illa verba ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, & forte obeliſcus quo transfigunt, errore delapſus eſt in hæc poſteriora verba, cum eſſet collocandus ante ὡς δὲ ἐπορεύοντο, ita ut omnia complecteretur. Præterea, his ſublatis manet integra ſententia, additis autem dure cohærent ſequentia ϗ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς &c. quanquam ſimilis loquendi modus inveniatur ſupra. 9. v. 10. & frequenter apud Lucam. Poſtremo, videntur addita hæc verba, ab iis qui intellexerunt, occurſum Jeſu, de quo loquitur verſus 9. ſubſequens, accidiſſe, cum mulieres irent nuntiatum diſcipulis ea de quibus hactenus hoc capite actum eſt: quod verum non eſſe, Commentarius noſter oſtendit. v. 10. ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου] Cave pro ἀδελφοῖς *fratribus* ſcribas μαθηταῖς *diſcipulis.* v. 12. ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις] Pro pluralibus ἀργύρια ἱκανὰ, ſecundus codex ſcribit ſingulari ἀργύριον ἱκανὸν, quo modo videri poſſit & Latinus interpres legiſſe. v. 13. ἡμῶν κοιμωμένων] Non eſt legendum ſecundæ perſonæ pronomen ὑμῶν, quod eſt in quibuſdam libris, pro primæ ἡμῶν, quod eſt in pleriſque omnibus: quia etiam Latina primæ perſonæ pronomen ſervant, & præſertim Syrus, apud quem non eſt tam facilis lapſus ex uno in aliud quam apud Latinos & Græcos. v. 19. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε] Manuſcripta Pariſienſium omittunt conjunctionem οὖν. Atqui alii libri, ſuffragantibus Interpretibus Latino & Syro, illam legunt.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum MARCUM.

CAP. I.

VErſ. 2. ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις] Pariſienſium codices, octavus, &, cui conſonat noſter ad Vaticanum collatus, ſecundus, pro ἐν τοῖς προφήταις, legunt ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ. Sic quoque legunt Evangelium Latinum, exemplaribus mire inter ſe concordibus, & editio Syriaca. Sic Latini tractatores omnes, cum recentioribus veteres, nominatim Hieronymus, & alii a nobis citati in Notationibus prolixioribus. Sic inter Græcos, Auctor homiliarum in Marcum, Chryſoſtomo adſcriptarum. Denique, niſi ſic Græce legiſſet Porphyrius, rem in calumniam vertere non potuiſſet. Quare quod in pleriſque hodie Græcis libris exſtat ἐν τοῖς προφήταις *in prophetis*, & ſequuntur enarratores Græci ætate poſteriores Theophylactus & Euthymius, certum eſt de induſtria eſſe ſuppoſitum, ad vitandam difficultatem, quæ ex germana lectione ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ *in Iſaia propheta*, oritur. v. 5. καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες] Exemplar octavum jungit πάντες *omnes* cum οἱ Ἱεροσολυμῖται, quemadmodum Latina & Syra. v. 7. τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ] Non eſt legendum, quod in 5. & 8. libris eſt, τοῦ ὑποδήματος numero ſingulari. v. 8. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα] Sic lege, tametſi in ſecundo codice ſit præſens βαπτίζω, quo non male ſignificetur, in media actione hæc a Johanne eſſe dicta. In fine verſus non addas ϗ πυρὶ, nec etiam eſt hujus Evangeliſtæ. v. 10. σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς] In 2. exemplari, pro σχιζομένους, eſt ἠνοιγμένους *apertos,* quo modo Latine ad verbum. v. 11. ἐν ᾧ εὐδόκησα] Ex Pariſienſium manuſcriptis 3. 4. & 8. ſuffragantibus Evangelio Latino & editione Syriaca, legendum credo ἐν σοὶ, potius quam quod eſt in aliis codicibus ἐν ᾧ, perſona mutata. v. 12. ϗ εὐθὺς τὸ πνεῦμα] Codex ſecundus addit τὸ ἅγιον explicationis ergo. v. 13. ϗ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ] Codex tertius aufert ἐν τῇ ἐρήμῳ, alius ἐκεῖ: videtur enim alterum ſupereſſe. Latine non legitur ἐκεῖ *illic*: at Syriace utrumque exſtat, ut in pleriſque libris Græce. ibid. ἡμέρας τεσσαράκοντα] Octavus codex addit ϗ νύκτας τεσσαράκοντα cum textu Latino. v. 16. περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν] In exemplaribus ſecundo & tertio legitur ϗ παράγων παρὰ, quomodo Latine *& præteriens ſecus.* ib. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος] Omnia Pariſienſium exemplaria, & ex eorum uno, Complutenſi inquam, Regia editio, ſic legunt; addunt τοῦ Σίμωνος, vitandæ amphibologiæ cauſa: id quod tamen, cum aliis Græcis libris, Latini & Syrici non agnoſcunt. ib. βάλλοντας ἀμφίβληστρον. Exemplaria 2. 4. 8. pro βάλλοντας habent ἀμφιβάλλοντας, quaſi dicas *circumponentes*, vel *circumjicientes*, Rurſus 8. ſcribit plurali numero ἀμφίβληστρα, quemadmodum eo numero latine legitur *retia.* v. 19. καταρτίζοντας τὰ δίκτυα] Secundus codex & tertius addunt αὐτῶν cum Syro: quod alii codices cum Latino non agnoſcunt.. v. 20. ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ] Hujus loco idem ille ſecundus codex ſcribit, ut eſt latine, ἠκολούθησαν αὐτῷ *ſecuti ſunt eum.* v. 22. ϗ ἐξεπλήσσοντο] Non addas πάντες, quod exemplar quintum. v. 24. οἶδά σε τίς εἶ] Octavum exemplar, pro ſingulari οἶδα, ſcribit plurale οἴδαμεν, contra aliorum fidem. v. 29. ἐξελθόντες ἦλθον] Sic legunt exemplaria pleraque omnia, conſonantibus Latinis & Syris. Secundum & quintum, cum Euthymii textu, ſcribunt numero ſingulari ἐξελθὼν ἦλθεν *egreſſus venit:* quod quidem ſuppoſitum arbitror, quia proxime de ſolo Chriſto præcedat mentio. Atqui reſpicitur ad ſuperiora. v. 11. *Et ingrediuntur in Capharnaum.* v. 33. πρὸς τὴν θύραν. Quod additur in ſecundo codice, αὐτῆς, nuſquam alibi lego. v. 34. ὅτι ᾔδεισαν αὐτὸν] Addunt codices ε. η. θ. Χριστὸν εἶναι, quod nec Latine nec Syriace legitur, ut neque in emendatioribus Græcis. Puto ex Luca huc eſſe a quibuſdam tranſlatum. Luc. 4. v. 41. v. 35. ϗ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς] nomen Ἰησοῦς omittitur a Latinis & Syricis libris, græco Euthymii textu adſtipulante. v. 36. ϗ κατεδίωξαν] Ita legitur, numero plurali, in pleriſque omnibus libris, ſuffragante Græco Euthymii textu, necnon Syrico. In quibuſdam eſt κατεδίωξεν, numero ſingulari, Latino ſuffragante. v. 38. εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις] Ita Græce legitur, Euthymio explicante. Porro ſecundum exemplar habet εἰς τὰς ἐγγὺς κώμας ϗ εἰς τὰς πόλεις· ſed jamdiu diſcimus, exemplar illud, pro audacis ſcribæ arbitrio, diſcrepare frequenter a cæteris, & fere quidem ad Latinam editionem mutatum: quanquam ſi hoc voluit ille hoc loco, non tanta opus fuerat mutatione, ſed una ſolum voce in duas diſtracta. εἰς τὰς ἐχομένας κώμας καὶ πόλεις (*in proximos*, habet Interpres *vicos & civitates*) quo modo & Syrus legiſſe videtur, qui eodem modo vertit quo Latinus. ib. εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα] Sic eſt in pleriſque omnibus Græcis exemplaribus & Euthymii textu, quod eſt, *in hoc enim egreſſus ſum.* Tertius codex habet ἐλήλυθα *veni:* quomodo veriſimile eſt legiſſe interpretes Latinum & Syrum, qui vertunt: *Ad hoc enim veni.* v. 40. ὅτι ἐὰν θέλῃς] Octavus codex pro ὅτι legit κύριε, quod Matthæi eſt. v. 42. ϗ εἰπόντος αὐτοῦ] Sic pleraque Græcorum codicum, cum Latina editione. Porro β. & η. omittunt εἰπόντος αὐτοῦ cum textu Syrico. v. 44. ὅρα μηδενὶ εἴπῃς] Multi Græci codices addunt alterum μηδὲν, Atticiſmo a Latino idiomate alieno, quo duæ negationes magis negant. Verum in Complutenſi eiſque quæ ex ea ſunt editionibus, & octavo Pariſienſium exemplari, μηδὲν non eſt adſcriptum.

CAP. II. V. 1. ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι] Quod in 8. codice legitur ἐν οἴκῳ, expoſitio eſt veræ lectionis. V. 4. ϗ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ] Sic legit etiam Syrus: *Et cum non poſſent appropinquare ei.* Porro in 8. codice, pro προσεγγίσαι eſt προσενέγκαι *offerre*, quomodo legit Interpres Latinus. v. 8. ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται] Non eſt omittendum αὐτοί. v. 9. ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι] Ita eſt & Latine. Porro in quinque exemplaribus eſt σοῦ *tua* pro σοὶ *tibi.* Syriace eſt utrumque. v. 14. εἶδεν λευΐν] Quidam codices ſcribunt λευῒ, alii λευὶ, optimi λευΐν. Idem unum eſt nomen, quod arbitror, ab his declinatum, illis ἄκλιτον. v. 15. ϗ ἠκολούθησαν αὐτῷ] Octavus codex utitur præterito imperfecto ἠκολούθουν, ut Latina editio. v. 16. τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν] Secundus codex ſcribit διατί *quare*, ut Latinus, pro τί ὅτι *quid quod.* ib. ἐσθίει καὶ πίνει] Addit octavus codex ὁ διδάσκαλος ὑμῶν, ut fere Latini *magiſter veſter.* vide Latinas varietates. v. 17. οὐκ ἦλθον καλέσαι] Rurſus in 8. codice eſt, ut Latine, οὐ γὰρ ἦλθον. ib. ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς] Subdunt plerique libri εἰς μετάνοιαν, ſuffragantibus Theophylacto atque Euthymio: id quod 2. & 8. non legunt, uti nec Latine aut Syriace legitur, quod eſt argumentum, nec Interpretes Latinum & Syrum id olim Græce legiſſe. vide Matthæum. v. 21. ϗ οὐδεὶς ἐπίβλημα] A quinque exemplaribus, Latino ac Syro conformiter, omittitur conjunctio ϗ, quæ ab aliis præponitur minus ſcite. v. 23. ϗ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν] Secundus codex, ut Latino rurſus conſonet, addit πάλιν *iterum*; quidam alii addunt ἐν τῷ παραπορεύεσθαι, quod quidem optime congruit ei quod Latinus & Syrus dederunt *cum ambularet.* v. 24. ἴδε τί ποιοῦσιν] Iterum 2. exemplar cum Latinis addit οἱ μαθηταί σου. quanquam in Latinis varietas ſit.

CAP. III. V. 4. ἢ ἀποκτεῖναι] Quidam annotat, in duobus exemplaribus legi ἢ ἀπολέσαι· quæ lectio Latino Syroque conſentanea ſit, & quidem melior, Commentarii noſtri judicio. v. 7. ϗ πολὺ πλῆθος] Secundum exemplar πολὺς ὄχλος, ut Latine. ib. ἠκολούθησαν αὐτῷ. Primum, 4. & 8. exemplaria habent numero ſingulari ἠκολούθησεν, ut Interpres Latinus, *ſequuta eſt.* v. 11. ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ] Quintus codex addit ἅγιος, quod eſt aliunde huc adſcitum. v. 16. ϗ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι] Ante hæc verba habent nonnulli codices πρῶτον Σίμωνα, probabiliter admodum, qua de re lege Commentarium. v. 17. βοανεργὲς] Legendum forte tranſpoſitis literis βοαρεγὲς, de quo lege Notationes; vel potius, expuncta o litera βανεργὲς, de quo Commentarium. v. 27. οὐδεὶς δύναται] Octavus codex præponit ἀλλὰ, id quod explicationis cauſa videtur adjectum, cum alibi non legatur. ib. ϗ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει] In quibuſdam libris, pro futuro Indicativi, eſt Conjunctivus διαρπάσῃ, qui Græco ſermoni aptius convenit, quam Hebraico, quem Evangeliſta videtur imitatus. v. 29. αἰωνίου κρίσεως] Sic legit etiam Syrus. Secundus Codex, pro κρίσεως, habet ἁμαρτίας, ut Latinus. v. 31. ἔρχονται οὖν] In quibuſdam libris impreſſis eſt ϗ ἔρχονται, ut Latine *& veniunt.* ib. οἱ ἀδελφοὶ ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Rurſus eſt in quibuſdam impreſſis codicibus, verſo ordine, ἡ μήτηρ αὐτοῦ ϗ οἱ ἀδελφοὶ, ut Latine & Syriace. v. 32. εἶπον δὲ αὐτῷ] In uno codice ſcriptum invenitur ϗ λέγουσιν αὐτῷ Latino conformiter. ib. ϗ οἱ ἀδελφοί σου] Quinque Pariſienſium codices, cum Regia editione, addunt ϗ αἱ ἀδελφαί σου· quod ut non Latine, ita nec Syriace legitur, nec addendum proinde eſt Græce, v. 33. ἢ οἱ ἀδελφοί μου] Quartum & 8. Pariſientium exemplaria, conſonantia Latino & Syro, habent ϗ *&* pro ἢ *aut.* v. 34. καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους] Ita legunt Regius & meliores libri. Quidam habent ϗ περιβλεψάμενος τοὺς κύκλῳ περὶ αὐτὸν μαθητὰς καθημένους· quomodo legiſſe videntur Interpretes Latinus & Syrus (præpoſito inquam articulo τοὺς adverbio κύκλῳ) niſi quod μαθητὰς cum prioribus libris omiſerint.

CAP. IV. V. 4. ϗ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ] Non videtur addendum τοῦ οὐρανοῦ, quod ut quatuor Pariſienſium libri non agnoſcunt, ita nec Interpres Syrus. Latini libri ſimiliter variant, ſed videtur illud Lucæ proprium eſſe. v. 8. ϗ ἔφερεν, ἓν τριάκοντα, ϗ ἓν ἑξήκοντα, ϗ ἓν] Manuſcripta Pariſienſium ſcribunt ἐν tertio hic repetitum, non aſpero ſpiritu, ita ut ſignificet *unum*, quomodo vertit Latinus, ſed leni, ita ut ſit præpoſitio. Vide Commentarium. v. 9. ϗ ἔλεγεν] Non addas αὐτοῖς, quod quidam. v. 15. ὅπου σπείρεται] Ita eſt & Latine, *ubi ſeminatur:* quare loci ſenſus eſt, quod in ϛ. legitur, οἷς pro ὅπου. v. 18. ϗ οὗτοί εἰσιν] In 8. codice eſt ϗ ἄλλοι εἰσὶν, ut Latine. Quod autem mox repetitur οὗτοί εἰσιν, codices δ. ε. ζ. θ. omittunt, Latine agnitum. Vide Commentarium. V. 21. μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται] Ut non eſt his verbis præponenda vox ἴδετε, ita pro ἔρχεται non eſt legendum ἅπτεται, quod eſt in 2. exemplari, nec καίεται, quod eſt in alio, nec denique ἥκεται. Sunt hæc, partim ex ſimilibus locis, partim ex conjecturis accepta. v. 22. ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ] Non legas εἰ μὴ ἵνα φανερωθῇ. v. 24. 25. βλέπετε τί ἀκούετε· ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, ϗ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· ϗ ὃς οὐκ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ] Sic legunt Regius & optimi quique libri, conſpirantibus Latinis & Syris, & faventibus Theophylacti atque Euthymii enarrationibus. Porro quidam libri invertunt ordinem, & repetunt quædam, hoc pacto, βλέπετε τί ἀκούετε, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. ὃς ἔχει γὰρ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν· haud recte, meo judicio. v. 24. μετρηθήσεται ὑμῖν] In exemplaribus quinto & nono legitur ἀντιμετρηθήσεται, quod Matthæi eſt cap. 7. v. 2. ib. καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν] Deerant hæc verba in 2. exemplari, ut deſunt in quibuſdam Latinis libris, nec a Theophylacti expoſitione attinguntur. Cæterum ut in pleriſque & Græcis & Latinis libris exſtant, ita & in Syricis, Euthymii enarratione ſuffragante : niſi quod participium illud τοῖς ἀκούουσιν, nec Latine legatur, nec ab Euthymio tractetur. v. 30. τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν] Exemplaria 6. & 8. pro τίνι, legunt πῶς, & pro ποίᾳ ſcribunt τίνι, quæ non ſunt magni momenti. Pluris refert, quod pro conjunctivis legantur futuri indicativi, in 4. exemplari ὁμοιώσομεν, in primo παραβαλοῦμεν· qua de re lege Commentarium. v. 31. ὡς κόκκῳ σινάπεως] Sex Pariſienſium exemplaria 1. 2. 5. 6. 7. 8. legunt quarto caſu ὡς κόκκον. v. 34. οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς] Superfluit quod in 6. exemplari repetitur τὸν λόγον. v. 36. καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ] Codices ſextus & nonus legunt πλοῖα, quemadmodum Latine eſt *naves*. v. 37. ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι] In ſexto codice eſt βυθίζεσθαι, quod eſt in profundum iret ſive mergeretur. v. 40. τί δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;] Ita legunt Græci & Syrici codices, Euthymio manifeſte ſuffragante; quod eſt: *Quid timidi eſtis adeo? quomodo non habetis fidem?* Latinus loco trium vocularum οὕτω, πῶς οὐκ, unicam habet οὔπω *nondum*, quo modo legitur in 2. & 8. Græcanicis exemplaribus.

CAP. V. V. 1. καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν] Ita eſt & Latine, *venerunt*. Octavum porro & nonum exemplaria legunt numero ſingulari ἦλθεν *venit*, conformiter Syro. ib. εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν] Ita Græca pleraque omnia exemplaria, cum hic apud Marcum, tum apud Lucam cap. 8 v. 26. ſcribunt, Γαδαρηνῶν *Gadarenorum*: quo modo Syrus ſecundum tres ipſos Evangeliſtas uniformiter & conſtanter habet. In 8. & 9. Græcis exemplaribus, hic ſecundum Marcum eſt, Γεργεσηνῶν *Gergeſenorum*: quam lectionem hic eſſe probatiorum librorum, annotant, Victor Antiochenus, Theophylactus, & is cujus ſcholia Euthymii ſcholiis admiſta ſunt: nam ſecundum Matthæum cap. 8. v. 28. Græci libri conſtanter id legunt. Porro ſecundus Græcorum codicum hic apud Marcum Γερασηνῶν ſcribit: quo modo apud omnes Evangeliſtas in Latinis omnibus conformiter eſt, *Geraſenorum*: quanquam mutatum opinor Græcum iſtum ad Latinos, uti alias frequenter. Adducor autem ut credam, Matthæum Γεργεσηνῶν *Gergeſenorum* dixiſſe; Marcum & Lucam (qui in deſcribendis hiſtoriis ſibi mutuo fere conſonant) Γαδαρηνῶν *Gadarenorum*; denique Latinum Interpretem ubique dediſſe *Geraſenorum*. Quibus tribus nominibus eandem regionem ſignificari exiſtimo, ſitam trans Jordanem, in tribu Manaſſe, antiquitus a Gergeſæis habitatam, quam Strabo Gadaridem vocat. Lege noſtrum in Matthæum Commentarium. v. 2. καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ] Hæc recepta eſt lectio, conformis Latinæ: *Et exeunti ei*. Codices 6. & 8. habent καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ *& egreſſo eo*, quibus favet Syrus; 2. ſcribit καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν *& egreſſis illis*. Pluralem numerum alibi niſi in hoc uno non lego. v. 3. ἐν τοῖς μνήμασι] Ita eſt in melioribus libris, pro eo quod in aliis μνημείοις, quamquam idem unum ſit. ib. καὶ οὔτε ἁλύσεσιν] Subdit exemplar 8. οὐκέτι. *Et neque catenis amplius*: id quod alibi non lego, niſi forte reſpondeat ei quæ Latine eſt voculæ *jam*. v. 5. ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν] Hoc ordine legunt Regia Biblia & qui ex illis ſunt rivuli, quo etiam eſt Latine & Syriace: Nam alii Græci codices invertunt ordinem, ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν. v. 11. ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὸ ὄρει] Sic legunt Complutenſia & quæ ex illis ſunt Biblia, ſic omnia Pariſienſium manuſcripta, ſic Euthymii textus, ſic denique editiones Latina & Syriaca, πρὸς τῷ ὄρει *ad montem*, numero ſingulari: quanquam vox Syra addito uno apiculo fiat pluralis. Quare melius eſt illud quam quod in aliis libris legitur plurali numero πρὸς τὰ ὄρη *ad montes*: tametſi erat tota hæc regio maxima ex parte aſpera, intercurſantibus montibus Galaad. ib. βοσκομένη] Ita eſt & Latine, referturque ad ἀγέλη· βοσκομένων, quod eſt in 8. codice, ad χοίρων. v. 12. καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν] In tertio codice eſt præterito imperfecto παρεκάλουν, quomodo Latine & Syriace. ib. πάντες οἱ δαίμονες] Ex 3. 8. & 9. Pariſienſium exemplaribus, conformibus editioni Latinæ & Syriacæ, videtur omittendum πάντες. v. 13. ἦσαν γὰρ ὡς δισχίλιοι] In codice Regio & qui ex eo ſunt, legitur ἦσαν γάρ, in aliis rectius ἦσαν δέ. Veriſimile eſt autem utrumque adjectitium eſſe, ubi nec Latinus nec Syrus aliud legere, quam ὡς δισχίλιοι. v. 14. οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους] Ita in omnibus pene legitur libris. In uno octavo, Latino & Syro conformiter, eſt αὐτοὺς *eos*, pro τοὺς χοίρους *porcos*, aptius; quod mihi quidem videtur. v. 15. καὶ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα] Secundum exemplar omittit hæc verba τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, Latinæ editioni accommodatum, veriſimile eſt. v. 18. καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ] Ex 3. 6. & 8. exemplaribus, Latinæ editioni conſonantibus, legendum potius videtur præſens ἐμβαίνοντος. v. 33. ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς] Secundus codex præponit ἐλθὲ, male imitatus textum Latinum: qua ratione & mox ſcribit ζήσῃ pro ζήσεται.

CAP. VI. V. 2. καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο] Præſenti tempore ἀκούοντες legitur etiam Latine: tria autem exemplaria aoriſtum ἀκούσαντες habent: qua ratione & Syrus præterito utitur. Porro ſecundum exemplar adjicit ſuperioribus verbis ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, quo conſonet editioni Latinæ, ubi ſimiliter additur *in doctrina ejus*. ib. καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; Ita legit Regia editio, quo modo & legiſſe videtur Latinus Interpres. Alii libri præponunt ὅτι, tertius & ſeptimus, præpoſito ἵνα ſcribunt ſubjunctivo modo γίνωνται. vide Commentarium. v. 3. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας] Quidam annotat in antiquis aliquot libris legi οὐκ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς καὶ Μαρίας; *Nonne hic eſt ille fabri filius & Mariæ?* id quod ego quidem nuſquam invenio, ut non Græce, ita nec Latine aut Syriace, refragantibus & veteribus tractatoribus; & ſi quidem uſquam inveniatur, veriſimile eſt emendationem eſſe imperiti Lectoris, perſuaſi artem fabrilem non potuiſſe decere Chriſti Majeſtatem. ib. καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ] Sequitur in 5. codice πᾶσαι, quod ex Matthæo huc eſſe aſſutum videtur. v. 7. καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα] Non addas μαθητὰς αὐτοῦ, quod exemplar quintum. v. 9. καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας] Exemplaria ſextum & octavum legunt ἐνδεδύσθαι, quibus favent Latina & Syra. Plerique vero libri, pro modo infinito, legunt imperativum ἐνδύσησθε *induamini*, qui durius hæret. v. 11. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ] Hunc verſiculum omittunt Græci codices 2. & 8. quorum teſtimonium, ſi non tam ſtudioſe faverent editioni Latinæ quam faciunt, multum valere poſſit ad adſtruendam ſententiam illorum, qui putant hunc verſiculum, Græce Marco ex aliis Evangeliſtis adjectum eſſe. v. 14. ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης] Sequitur in 6. codice τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, id quod Matthæi eſt cap. 14. v. 1. ib. Ἰωάννης ὁ βαπτίζων] Quartum exemplar legit ὁ βαπτιστὴς pro βαπτίζων: ſed eſt participium nominis loco poſitum, more Hebræo, quod facile intellexerunt Interpretes. v. 15. ὡς εἷς τῶν προφητῶν] Alii libri præponunt conjunctionem ἢ *aut*, ut ſit hæc ſententia: Alios dixiſſe, Jeſum eſſe prophetam novum a Deo miſſum, vel certe unum aliquem ex veteribus illis prophetis, qui reſurrexerit: quaſi cunctabundi præ admiratione non ſatis noſſent utrum pronuntiare de Jeſu deberent, novuſne eſſet propheta, an unus ex antiquis redivivus. Latine & Syriace non legitur disjunctiva illa: quo modo Marci narratio, reſpondet ipſius Lucæ narrationi cap. 9. v. 8. v. 20. καὶ ἀκούσας αὐτοῦ] Melius ἀκούσας *audito eo*, quam id quod in ſeptimo exemplari eſt ἀκούων *audiens eum*. ib. πολλὰ ἐποίει] Quæ eſt recepta lectio, conſonat Latino & Syro: nam ſingularis eſt illa, quæ eſt in 8. codice, πολλὰ ἠπόρει *multum hæſitabat*. v. 22. τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος] Nullo modo pro αὐτῆς legendum eſt αὐτοῦ, quod eſt in 8. codice: nec enim, aut Herodis fuit filia, aut Herodias appellata. v. 25. ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς] Non eſt omittendum, quod omittunt codices 2. & 4. ἐξαυτῆς, tum quia Latine & Syriace legitur, tum quia eſt ejus loco quod Matthæus habet ὧδε, denique quia emphaſin habet conformem menti ſaltatricis. v. 20. γενόμενος ὁ βασιλεὺς] Superfluit quod ſubditur in 2. exemplari ὡς ἤκουσε *ut audivit*. v. 31. δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς] Quod eſt in 2. exemplari δεῦτε ὑπάγωμεν εἰς, Syro conſonat. v. 33. καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας] Superfluit quod in codicibus quibuſdam ſequitur οἱ ὄχλοι *turbæ*. ibid. καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοὶ] Exemplaria 3. 6. 8. & 9. legunt αὐτοὺς *eos*, pro αὐτὸν *eum*, quibus Syricum Evangelium adſtipulatur. Vide Commentarium. ibid. καὶ προσῆλθον αὐτοὺς, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν] Varia eſt admodum pericopes iſtius lectio, atque adeo veriſimile eſt totam adjectitiam eſſe. Latinus omnino non legit poſteriorem partem: & quidem variant ii a quibus legitur. Nonnulli enim ἦλθον *venerunt*, alii συνῆλθον *convenerunt*, quidam πρὸς αὐτὸν *ad eum*, quidam αὐτῷ *eo* ſcribunt. Priorem partem omnino non habuit Thomas Cajetanus Græce. Neutram denique agnoſcit Interpres Syrus, ut & Euthymius Græcanicus Scholiaſtes. Quocirca adducor ut credam, additum primo fuiſſe ab aliquo, Commentarii loco, καὶ προσῆλθον αὐτοὺς, id quod tandem in textum irrepſerit. Hujus difficultatem cum alii animadverterent, mutaſſe cum ἦλθον ſeu συνῆλθον πρὸς αὐτόν. Poſtremo ab aliis utrumque conjunctum fuiſſe: id quod tandem invaluerit. v. 36. εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς] In ſecundo exemplari eſt ἔγγιστα pro κύκλῳ· id quod Latinæ editioni reſpondet, legenti *proximas*. ibid. ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσι. In 8. codice horum loco eſt ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσι, proxime editioni Latinæ. v. 37. ἀγοράσωμεν. δῶμεν] Euthymii textus habet ἀγοράσομεν *ememus*, δώσομεν *dabimus*. Syrus quoque futuris utitur, ſed quæ utroque modo verti poſſint. v. 52. ἦν γὰρ ἡ καρδία] Exemplaria β. ς. & η. legunt ἀλλ' ἦν ἡ καρδία. Atqui priori lectioni Latina Syraque adſtipulantur. v. 53. Γεννησαρὲτ] ſive per unicum ν ſive per duplex ſcribas, licet. v. 54. ἐπιγνόντες αὐτὸν] Addit codex nonus οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου *ejus loci viri*. & quidem Latini libri cum aliis Græcis non legunt, viderique proinde poſſit ex Matthæo illud huc eſſe adjectum, niſi & Syrus hic legeret, & eo addito mollior eſſet hujus loci participiorum junctura. v. 56. ἐν ταῖς ἀγοραῖς] Secundum exemplar legit ἐν ταῖς πλατείαις, qua voce Latinus utitur. ib. ὅσοι ἂν ἥπτοντο] In ſecundo & octavo codicibus eſt pro imperfecto aoriſtus ἥψαντο.

CAP. VII. V. 4. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς] Addit exemplar ſecundum, ὅταν ἔλθωσιν, ſequutum errorem plerorumque Latinorum codicum. Vide Latinas varietates. v. 5. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν] In ſecundo & octavo eſt καὶ ἐπερωτῶσι, quo modo & Latine, necnon Syriace. ibid. ἀλλὰ ἀνίπτοις] Secundus codex habet ἀλλὰ κοιναῖς, ut eſt Latine. v. 14. πάντα τὸν ὄχλον] Exemplaria 2. & 8. pro πάντα legunt πάλιν, quo modo Latinus Interpres legiſſe videtur. Syrus πάντα. ibid. ἀκούετέ μου πάντες] Non eſt omittendum πάντες, quod omittitur ab ε. & η. v. 18. 19. οὐ νοεῖτε] Non eſt legendum οὔπω νοεῖτε, nec ver. proximo ἐκβάλλεται pro ἐκπορεύεται, quæ Matthæi ſunt. v. 22. ἀσέλγειαι] Ita legimus numero multitudinis ex α. δ. θ. exemplaribus, quibus Græca Regis editio & textus Latinus conſonant. In aliis eſt ſingulari numero ἀσέλγεια. v. 24. εἰς τὰ μεθόρια] Non eſt legendum ὅρια, ut eſt in 8. codice, quanquam Latine ſit *fines*. v. 25. ἀκούσασα γὰρ] Octavus codex addit εὐθὺς (tametſi cum conjunctione ἀλλά, ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα) quod conforme eſt tam Syro quam Latino. v. 26. Σύρα φοινίκισσα] Ita eſt, ut in Regiis Bibliis, ſic & apud Euthymium. In quibuſdam eſt Σύρα φοίνισσα. In multis unica dictione Συροφοίνισσα aut Συροφοινίκισσα. Sed præferendum videtur συροφοίνισσα, quod etiam Latinus dedit, cum Juſtinus Martyr, Dialogo cum Tryphone habito, & Tertullianus libro adverſus Marcionem tertio, regionis Syrophœnices meminerint. v. 31. ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθε] Pariſienſium codices 2. & 8. legunt ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθε διὰ Σιδῶνος *ex finibus Tyri venit per Sidonem*, quemadmodum eſt Latine. Atqui multum vereor ne ex Latina editione mutati ſint: libenter enim illi conſonant contra alios omnes, id quod hactenus ſæpe vidimus. Lege Commentarium. v. 33. καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν] Sic legunt Regia Biblia ex Complutenſibus, ἐπιλαβόμενος, quo modo legit & Latinus Interpres, dum vertit *apprehendens*. In pleriſque vero codicibus eſt ἀπολαβόμενος *abducens*.

CAP. VIII. V. 1. παμπόλλου ὄχλου] Exemplaria 2. & 8. ſcribunt πάλιν πολλοῦ *iterum multa*, rurſus ut editioni Latinæ reſpondeant. Vide Commentarium. v. 3. εἰς οἶκον αὐτῶν] Quintum exemplar legit οἴκους numero plurali. ibid. μακρόθεν ἥκασι] In ſeptem exemplaribus, pro primo aoriſto, eſt ſecundus ἥκουσι. v. 6. εὐχαριστήσας] Exemplar quartum præponit καὶ conjunctionem.

junctionem. v. 7. ϗ εὐλογήσας] Quintum 8. & 9. Pariſienſium exemplaria addunt αὐτὰ, ϗ εὐλογήσας αὐτὰ: quod ſi non eſt legendum, eo quod ſequatur εἶπε παραθεῖναι ϗ αὐτά, at ſubaudiendum venit, cum & Latine & Syriace exprimatur. v. 10. εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθὰ] Exemplar 2. habet εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλὰ, ex Matthæi Evangelio, in quo tamen Μαγδαλὰ legitur, quo modo alterum hic exemplar ſcribit Μαγδαλὰ pro Δαλμανουθά. Cæterum Δαλμανουθὰ germana Marci ſcriptura eſt. Lege Latinas varietates. v. 11. συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ] Annotat quidam, in quibuſdam codicibus ſuis, ſcriptum fuiſſe συζητεῖν αὐτῷ καὶ ζητεῖν παρ' αὐτοῦ; in uno συζητοῦντες παρ' αὐτοῦ. Atqui prima ſcriptura, ut eſt celeberrima, ita Syriacæ Latinæque editioni reſpondet: niſi quod Syriace ſit *Et petebant ab illo*, quod pro ſecunda faciat. v. 12. εἰ δοθήσεται] *ſi dabitur*, In quarto exemplari pro εἰ eſt οὐ· ſic & in quodam Latino manuſcripto invenimus *non* pro *ſi*. Sed gloſſa eſt hæc, non textus. v. 14. καὶ ἐπελάθοντο] Exemplar 5. Pariſienſium addit οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, expoſitionis cauſa. v. 15. ϗ τῆς ζύμης Ἡρώδου] Quidam notat, in libris quibuſdam, pro Ἡρώδου haberi Ἡρωδιανῶν· quod ego quidem nuſquam vidi, ſive in exemplaribus, ſive in tractatoribus Marci. v. 21. πῶς οὐ συνίετε] In exemplaribus tertio & 6. eſt οὔπω *nondum*, quo modo eſt & Latine ac Syriace, pro οὐ *non*. In impreſſis quibuſdam libris eſt νοεῖτε pro συνίετε. v. 24. βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατοῦντας] Sic legunt exemplaria antiqua 5. & 6. ex Complutenſibus Bibliis Regia, adſtipulantibus Latina & Syriaca editionibus, necnon commentario illo qui Chryſoſtomo adſcribitur. Pleraque exemplaria Græca addunt voculas duas ὅτι & ὁρῶ, hoc modo, βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας *Video homines, quoniam velut arbores cerno ambulantes*: quæ ex commentario in textum irrepſiſſe poſſint, quanquam Euthymius non obſcure declarare videatur a ſe lectas. v. 26. καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι] Ita legitur in omnibus codicibus, ſuffragantibus Euthymii & Theophylacti textibus: niſi quod 2. codex habeat καὶ ἤρξατο ἀναβλέψαι, quo modo eſt Latine, & in commentariis Victoris Antiocheni, illoque qui Chryſoſtomo adſcribitur. Syrus hanc pericopen omittit. ibid. ϗ ἀποκατεστάθη ϗ ἀνέβλεψε] Sic legunt Regia Biblia ex Complutenſibus. Alia ſcribunt ϗ ἀνέβλεψε· quædam ϗ διέβλεψε· ſecundum, ὥστε ἀναβλέψαι, ad quem modum Latinus Interpres vertit *ita ut videret*, quod legitur & apud Victorem ac Chryſoſtomum ut Latine ſunt verſi. ibid. τηλαυγῶς ἅπαντας] Sic pleraque omnia exemplaria Græca legunt, maſculinum ἅπαντας *omnes*, conſonantibus Euthymii & Theophylacti textibus. Exemplar autem 2. legit neutrum πάντα *omnia*, ſuffragantibus editionibus Latina ac Syriaca, & commentario illo Chryſoſtomo adſcripto: atque hoc, neutrum inquam, congruentius videtur. v. 26. λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ] Hæc eſt vulgata lectio, cui adſtipulatur editio Syriaca. Quidam codices ſcribunt λέγων· ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδενὶ εἴπῃς μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ. Hoc propius accedit ad verſionem Latinam, cujus author vertit ac ſi legiſſet λέγων, ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδενὶ εἴπῃς· eſt enim ejus verſio: *dicens, Vade in domum tuam, & ſi in vicum introieris, nemini dixeris.* Porro hæc omnium commodiſſima foret lectio Græca, ſi in Græcis libris exſtaret. Author homiliarum illarum apud Chryſoſtomum, diſerte explicat illud *Vade in domum tuam*, ſed pro hoc *& ſi in vicum introieris nemini dixeris*, legit atque interpretatur hoc, *Et in vicum ne introieris, & nemini dixeris*; quo modo & Theophylacti, Victoris, atque Euthymii commentaria intelligunt, ſic prohiberi, ne in vicum ingrediatur; quod eſt primo propoſitæ lectionis. v. 29. λέγει αὐτοῖς] Non eſt mutandum cum ἐπηρώτα αὐτοὺς, ex octavo codice, cum & Syra & Latina receptæ lectioni ſuffragentur. ibid. Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς] Octavus codex addit ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, quemadmodum & Syrica editio *Filius Dei viventis*. Cæterum veriſimile fit hæc ex Matthæo huc eſſe adjecta, cap. 16. ver. 16. v. 31. ϗ ἀποδοκιμασθῆναι] Quod ſequitur in quarto exemplari ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ſuperfluit. v. 34. ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν] In 8. codice eſt εἴτις *ſi quis*, quemadmodum Latine, pro ὅστις *quiſquis*: Rurſus in primo & nono, quibus Regii codices conſonant, eſt ἀκολουθεῖν *ſequi*, etiam ut Latine, pro ἐλθεῖν *venire*.

CAP. IX. V. 2. ϗ ἀναφέρει] In ſecundo eſt ϗ ἀνάγει, quemadmodum ſecundum Matthæum. v. 3. ϗ μετεμορφώθη] Non eſt addendum καὶ ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτοὺς μετεμορφώθη *& dum orant illi transfiguratus eſt*. v. 5. ϗ ποιήσωμεν] In quibuſdam libris eſt ποιήσομεν *faciemus*, futuro indicativi: id quod Syrus quidem præmittit, ſed non fit hoc illo veriſimilius. Quidam aliis legit, θέλεις ποιήσωμεν *vis faciamus*, quod Matthæi eſt. v. 6. τί λαλήσῃ] Euthymius enarrator legit τί λαλήσει futuro indicativi, id eſt, *quid locuturus eſſet*: & interpretatur, neſciſſe Petrum quid aliud melius loquuturus eſſet, vel loqui poſſet, quam ſcilicet, cum videret Moſem & Eliam parare abitum, optaret rogaretque ſpectaculi illius voluntatem eſſe perpetuam. Alius quidam annotat, in quibuſdam ſcribi τί λαλῆσαι modo infinito, in eundem ſenſum. ibid. ἦσαν γὰρ ἔμφοβοι] In aliis eſt ἔκφοβοι. v. 12. καὶ πῶς γέγραπται] In 3. exemplari pro ϗ πῶς eſt καθὼς *ſicut*. v. 19. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ] Sic puto legendum eſſe, ut Syriace, ita Græce, quamvis in codice numero plurium legatur αὐτοῖς ut Latine. v. 21. ὡς τοῦτο γέγονεν] Iterum reſpondet Latino 8. codex, pro ὡς legens ἐξ οὗ *ex quo*. v. 22. καὶ εἰς τὸ ὕδωρ] In aliis libris eſt ϗ εἰς ὕδατα. v. 27. κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ] In aliis exemplaribus eſt κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς *prehendens eum manu*, eodem ſenſu. v. 28. ϗ εἰσελθόντα αὐτὸν] In octavo codice ſunt genitivi abſoluti poſiti ϗ εἰσελθόντος αὐτοῦ *& ingreſſo eo*. ibid. ὅτι ἡμεῖς] In uno exemplari eſt τί ὅτι ἡμεῖς *quid quod nos*; in 3. διὰ τί ἡμεῖς *quare nos*. ſunt hæ explicationes lectionis germanæ. v. 31. εἰς χεῖρας ἀνθρώπων] Exemplar quartum addit ἁμαρτωλῶν *peccatorum*. ibid. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] Codices β. & η. id eſt 2. & 8. habent μετὰ τρεῖς ἡμέρας, quod eſt alterius loci, ſupra 8. ver. 31. v. 34. τίς μείζων] Rurſus 2. codex, ex Latino, quod veriſimile eſt, addit γένηται αὐτῶν. v. 35. ἔσται πάντων ἔσχατος] In codice, pro futuro indicativi ἔσται *erit*, eſt imperativus ἔστω *ſit*, qui ſenſus eſt loci. v. 37. οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν] Hæc eſt germana lectio, Latino Syroque conformis. Altera quæ eſt quorundam librorum, οὐκ ἐμὲ δέχεται μόνον, ἀλλὰ ϗ τὸν, illius interpretatio eſt. v. 40. ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστι] Non mutes ſecundæ perſonæ pronomina, cum pronominibus primæ, ut quidam libri. Vide Latinas varietates.

CAP. X. V. 2. ἐπηρώτων αὐτὸν] *Interrogabant eum*, quo modo eſt Latine. In aliis libris eſt ἐπηρώτησαν αὐτὸν *interrogaverunt eum*. V. 6. ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς] Subdit Regius codex ex Complutenſi ϗ εἶπε, qua de re vide Latinas varietates. v. 14. ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ] Quartus codex pro τοῦ θεοῦ habet τῶν οὐρανῶν, non dubito quin ex Matthæo cap. 19. v. 14. nam & Syriace & Latine hic *Dei* eſt. v. 17. προσδραμών τις ϗ] In pleriſque libris eſt εἷς pro τίς. In tertio exemplari legitur ἰδού τις πλούσιος προσδραμών ϗ *ecce quidam dives procurrens &*, quæ adjectitia eſſe videntur. ibid. τί ποιήσω ἵνα ζωὴν] Quartus codex legit τί ποιήσας ζωὴν, quæ Lucæ ſcriptura eſt. v. 20. ἐκ νεότητός μου] Tertius codex addit hic, id quod Matthæi eſt, τί ἔτι ὑστερῶ; v. 21. ἕν σοι ὑστερεῖ] Addunt 3. & 6. exemplaria εἰ θέλεις τέλειος εἶναι· ſimiliter ex Matthæo. Frequens eſt enim, evangelia ex ſe mutuo augeri a librariis quando plura eandem hiſtoriam narrant. ibid. ἄρας τὸν σταυρὸν] Secundus codex iſtud omittit, Latinæ editioni ſimiliter. Reliqui legunt cum Syrica editione & interpretibus Theophylacto atque Euthymio. Sextus codex addit etiam σου *tuam*. Vide Commentarium. v. 25. εὐκοπώτερόν ἐστι] In uno codice additur γὰρ *enim*: quod ut ab aliis Græcis, ita a Latinis & Syricis libris, non agnoſcitur: eſt autem Evangelii ſecundum Lucam. ibid. τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν] In quibuſdam eſt διελθεῖν· eadem varietas & ſecundum Matthæum eſt. Vetus Interpres utrobique διελθεῖν legiſſe videtur. ibid. ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν] Annotat quidam hæc verba a duobus vetuſtis codicibus abeſſe, ut certe facile eſt illa ex præcedenti verſiculo ſubaudire. Cæterum etiam Latine & Syriace conſtanter a nobis leguntur. v. 30. ϗ μητέρας] Hujus loco in tribus exemplaribus (γ. ς. ε.) eſt ϗ πατέρα ϗ μητέρα· quæ lectio aptiſſima eſſet & deſideratiſſima, ſi plurali numero exſtaret ϗ πατέρας ϗ μητέρας. Porro recepta lectio Latino conſonat & Syro. v. 34. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται] Quod ſecundo & octavo libris eſt ϗ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, aliunde acceptum eſt. v. 38, & 39.] Octavus codex, ut Latino reſpondeat, legit utrobique ἢ *aut*, pro eo quod etiam Syrus ſervat ϗ *&*. v. 43. ἔσται ὑμῶν διάκονος] Pro ἔσται non eſt legendus imperativus ἔστω, qui in uno exemplari legitur. Matthæi enim eſſe videtur: ſicut & illud Matthæi eſt, quod codex 8. ver. proximo, pro ὑμῶν γενέσθαι, habet ἐν ὑμῖν εἶναι, vel certe Latinæ editionis ſecundum Marcum. v. 47. ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστι] Quidam libri, loco ω vocalis ultimæ, quæ eſt in ſecunda ſyllaba vocis Ναζωραῖος, ſcribunt vocalem primam α, Ναζαραῖος, primigenia lingua utrumque permittente. ibid, ὁ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ] In duobus libris ſcribitur vocandi caſu υἱὲ, in uno non legitur Ἰησοῦ, quod neque Syriace. v. 49. εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι] Duo exemplaria, præter fidem aliorum, habent εἶπε, φωνήσατε αὐτὸν *Dixit; vocate eum*. 6. & 8. v. 51. ῥαββουνὶ] Ut Regium, ita omnia Pariſienſium exemplaria, media diphthongo ſcribunt ῥαββουνὶ, pro ῥαββονί. v. 52. ϗ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ] Codex ſeptimus & primus, ex quo etiam Regius, habent aoriſtum ἠκολούθησε· ſed præteritum imperfectum Latinæ Syriacæque editioni reſpondet.

CAP. XI. V. 1. ϗ ὅτε ἐγγίζουσιν] Exemplar 2. habet præteritum imperfectum ſingulare ἤγγιζεν, quod non videtur verum eſſe. ibid. εἰς Βηθφαγὴ] Tametſi Pariſienſium omnia exemplaria & hic legant Βηθσφαγὴ, addito σ, quemadmodum in Matthæo, adulterinum tamen hoc eſſe videtur. v. 2. ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην] Non legas πόλιν *civitatem*, quod eſt in 3. exemplari, pro κώμην *vicum*. ibid. ἐφ' ὃν οὐδεὶς] Exemplaria tertium & octavum addunt ἐφ' ὃν οὔπω οὐδεὶς, quod & Latinus Interpres legit. v. 7. ϗ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ] In quibuſdam libris extat quarto caſu ἐπ' αὐτὸν, eodem ſenſu *ſuper eum*, ſcilicet pullum. In quibuſdam numero plurali ἐπ' αὐτῶν *ſuper ea*, ſcilicet veſtimenta. In quibuſdam genere fœminino ἐπ' αὐτὴν *ſuper eam*, ſcilicet aſinam, quod non eſt hujus loci. v. 8. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν] In 4. codice, pro τὰ ἱμάτια, legitur τοὺς χιτῶνας *tunicas*, quod nullam habet veriſimilitudinem. ibid. ἐκ τῶν δένδρων] In uno codice ſcriptum erat ἐκ τῶν ἀγρῶν *ex agris*. v. 10. εὐλογημένη] Codex tertius præponit ϗ conjunctionem, conformiter Syro. Sequitur ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ] Malim omittere ἐν ὀνόματι κυρίου, ex eo quem citat Auctor quidam vetuſto codice Græco, cui adſtipulantur editiones Latina & Syriaca. Plerique quidem interponunt illud ἐν ὀνόματι Κυρίου *in nomine Domini*, quod referatur ad ἐρχομένη, ſitque idem quod *Deo faciente*: ſed ut ſententiam turbat, ita ſane adjectum repetitumque videtur ex ver. ſuperiori. v. 15. ϗ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα] Non eſt addenda vox πάλιν, addita ab octavo codice. v. 24. πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε] In 8. exemplari pro λαμβάνετε eſt ἐλάβετε, in 2. λήψεσθε. v. 26. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν] A multis exemplaribus omittitur, putaturque huc adſcitus ex Matth. 6. ver. 15. Cæterum non omittitur ab antiquis exemplaribus Pariſienſium, nec a Regiis poſt Complutenſe, nec a Syriaca editione, ut neque a Latina. Quare alii exſtimant, omiſſam fuiſſe incuria Scribarum, qui fere ſoleant labi, quoties eadem dictio diverſas claudit ſententias. v. 27. ϗ ἔρχονται πάλιν] Unum exempar β. contra omnium fidem, legit ἔρχεται numero ſingulari. ibid. ϗ οἱ πρεσβύτεροι] Solum illud exemplar addit τοῦ λαοῦ *populi*. v. 31. ϗ ἐλογίζοντο] Exemplar β. γ. η. pro ſimplici legunt compoſitum verbum διελογίζοντο, quod eſt in Matthæo. ibid. ἐὰν εἴπωμεν] Rurſus ſolum illud β. pro ἐὰν *ſi*, legit τί *quid*. v. 32. ἀλλ' εἴπωμεν] Sic optima quæque Græca exemplaria, nec ἐὰν addunt nec τί, ſed tantum ἀλλ' εἴπωμεν legunt, Euthymio adſtipulante. ibid. ἅπαντες γὰρ εἶχον] Et hic exemplar illud β, pro εἶχον *habebant*, ſcribit ᾔδεισαν *noverant*. ibid ὅτι ὄντως] Non omittas ὄντως, quod codices ſextus & nonus.

CAP. XII. V. 4. κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, ϗ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον] Horum loco octavus codex legit, ut eſt Latine, κἀκεῖνον ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἠτίμησαν. v. 6. ὅτι ἐντραπήσονται] Non eſt legendum ἴσως pro ὅτι. v. 7. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ] Subdit codex ſextus θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς, qui commentarius eſt, non textus. v. 9. ϗ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς] Addit codex ſextus τούτους. v. 13. ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι] Secundum exemplar legit παγιδεύσωσι, ut ſecundum Matthæum. v. 14. ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦναι] Secundum & Sextum exemplaria præponunt εἰπὲ οὖν *Dic igitur*, id quod nuſquam alibi invenio, niſi quod videatur ex Matthæo irrepſiſse. v. 20. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν] Exemplaria 2. & 8. addunt οὖν *ergo*: quod Latine quidem legitur, ſed additum ab Interprete claritatis gratia. v. 22. ἐσχάτη πάντων] Ita eſt & Latine.

In tribus manuſcriptis γ. ε. η. eſt ἔσχατον, neutrum loco adverbii. v. 23. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι] Ita legitur & Latine, Atqui ſecundum & octavum exemplaria, Latino hic diſſentientia, omittunt hæc verba ὅταν ἀναστῶσι *cum reſurrexerint*, conformiter Syro: videri enim poſſint ſuperflua. v. 27. οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν] Sic quidam repetunt nomen Θεὸς, quemadmodum Græce Matthæus: alii non repetunt, ut nec Latina & Syra. v. 28. εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη] Exemplaria 6. & 8. pro εἰδὼς *intelligens*, legunt ἰδὼν *videns*, conformiter Latino ac Syro. v. 31. ϗ δευτέρα ὁμοία, αὕτη] Codices quintus & 7. pro primo caſu αὕτη, legunt 3. αὐτῇ, quo modo eſt etiam Syriace ac Latine. v. 34. ἰδὼν αὐτὸν] Exemplaria 6. & 8. omittunt pronomen αὐτὸν, ſimiliter editioni Latinæ, quod alia pleraque addunt ſimiliter Syriacæ. v. 40. ϗ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι] Non eſt ſcribendum nomen μακρᾷ, loco adverbii μακρά. v. 44. ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον] In 6. codice legitur ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν ἔβαλον, id quod huic codici ſingulare eſt, quanquam congruentius fortaſſe, quia ſequitur ἐκ τῆς ὑστερήσεως, non autem ἐκ τοῦ ὑστεροῦντος.

CAP. XIII. V. 2. βλέπεις ταύτας] Quidam annotat in aliis exemplaribus legi plurale βλέπετε, quod tamen eſt etiam contra Latina & Syra. ibid. οὐ μὴ ἀφεθῇ] In exemplaribus 6. & 8. ſubjungitur ὧδε *hic*, quod etiam Syriace additur: ſed ut non legitur a pleriſque codicibus Græcis, ita neque a Latinis, ſecundum Marcum. v. 8. ἀρχαὶ ὠδίνων] In exemplaribus 2. 6. & 8. eſt numerus ſingularis ἀρχὴ, quemadmodum Latine. v. 11. μηδὲ μελετᾶτε] Unus codex θ. ſcribit προμελετᾶτε *præmeditemini*. v. 14. τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου] Legunt hoc plerique omnes Græci codices cum Syriacis, ſuffragantibus enarratoribus Græcis Theophylacto atq; Euthymio. Omittunt vero tanquam Matthæo proprium, duo Pariſienſium exemplaria, ſecundum (cui conſentit noſtra ad Vaticanum collatio) & octavum, cum Latina editione, cui adſtipulatur D. Auguſtinus epiſtola 80 & lib. 2. De conſenſu cap. 77. v. 25. ϗ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες] Sic habent pleraque omnia exemplaria. In duobus 3. & 6. legitur ϗ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες. Huic lectioni Syra, illi Latina volunt. v. 26. μετὰ δυνάμεως πολλῆς ϗ δόξης] Sic legunt etiam Latina & Syra. Quare minus probabilis eſt lectio exemplarium 3. 5. 9. poſtponentium τὸ πολλῆς, voci δόξης. v. 28. καὶ ἐκφυῇ τὰ φύλλα] Sic ſcribunt exemplaria 1. 3. 6. & Regia poſt primum, ἐκφύῃ pro ἐκφυῇ, verbum pro nomine. v. 32. ϗ τῆς ὥρας] In ſex Pariſienſium manuſcriptis pro ϗ legitur disjunctiva ἤ. v. 34. ϗ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν] Quidam annotat, in quibuſdam codicibus, pro ἐξουσίαν *poteſtatem*, ſcribi οὐσίαν *ſubſtantiam*: quod certe Euthymii textus habet, quanquam Commentarius non agnoſcat. Cæteroqui & Græce & Latine & Syriace eſt ἐξουσίαν *poteſtatem*.

CAP. XIV. V. 2. ἔλεγον δὲ] Octavus codex pro δὲ legit γὰρ, ut Latina editio. v. 6. εἰργάσατο ἐν ἐμοὶ] Ita legunt plerique omnes libri ἐν ἐμοὶ, pro eo quod alii εἰς ἐμὲ, quemadmodum non v. 8. ἔσχεν pro εἶχεν. v. 14. ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα] Exemplaria 6. & 8. addunt pronomen μοῦ cum editione Latina; alia pleraque omnia omittunt cum Syriaca. v. 15. ἐστρωμένον, ἕτοιμον] Septimum Pariſienſium exemplar omittit ἕτοιμον, conformiter Latino; Alia omnia addunt, conſentanee Syro. Lege Commentarium. v. 16. καὶ εὗρον καθὼς] Secundus codex pro εὗρον legit ἐποίησαν, contra omnium fidem. v. 19. ϗ ἄλλος, μήτι ἐγώ; Quidam annotat, hæc verba defuiſſe in duobus codicibus: ut ſane deſunt Latine ac Syriace, & ſeries ipſa contextus loquitur ea redundare. v. 21. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει] Exemplar 4. addit ὁ μὲν οὖν υἱὸς, 2. vero pro ὑπάγει ſcribit παραδίδοται· quibus in rebus ſunt ſingularia. v. 22. λάβετε, φάγετε] Exemplaria 2. & 8. omittunt φάγετε, conformiter editionibus Latinæ & Syriacæ. v. 25. ἀμὴν λέγω ὑμῖν] Tria exemplaria addunt conjunctionem δέ. V. 27. τὰ πρόβατα] Non addas τῆς ποίμνης, quod ex Matthæo quidam huc adſcripſerunt. v. 29. ϗ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ] Regia Biblia ex Complutenſibus addunt ἐν σοὶ *in te*, quod alia omittunt. v. 30. ὅτι σὺ σήμερον] Plerique libri omittunt pronomen σὺ, quod tamen & Latine & Syriace additur, non parva cum Emphaſi. v. 31. ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ] Secundum exemplar pro ἐκ περισσοῦ ſcribit περισσῶς. v. 34. ϗ λέγει αὐτοῖς] Quædam exemplaria hoc jungunt verſui præcedenti, lectum per infinitivum ϗ λέγειν αὐτοῖς. ibid. ϗ γρηγορεῖτε] Non addas μετ' ἐμοῦ, quod neque Latine aut Syriace legitur. Veriſimile eſt acceptum ex ſimili loco Matth. 26. v. 38. v. 35. ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς] Non interjicias ἐπὶ πρόσωπον, quod ſimiliter acceptum eſt ex Matth. 26. v. 39. Nam Marcus ejus loco ait ἐπὶ τῆς γῆς. v. 36. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω] Non eſt omittendum verbum θέλω. v. 37. οὐκ ἴσχυσας] Quidam libri legunt numero plurali οὐκ ἰσχύσατε, ſed male, etiam contra Latina & Syra: Matthæi enim eſt ἰσχύσατε cap. 26. 40. v. 40. βεβαρημένοι] Pro hac voce aliquot libri ſubſtituunt καταβαρυνόμενοι. v. 43. παραγίνεται Ἰούδας] Exemplar 3. addit ὁ Ἰσκαριώτης, conformiter Latino & Syro. ibid. παρὰ τῶν ἀρχιερέων] Exemplar 6. præponit ἀπεσταλμένοι, quod ſubaudiri poteſt, addi non debet. v. 45. χαῖρε ῥαββὶ] Plerique omnes libri, omiſſo χαῖρε, congeminant ῥαββὶ, conformiter Syro. Quidam annotat, in duobus exemplaribus, tantum ſcriptum fuiſſe ῥαββὶ, idque ſemel, quibus Latinæ editionis vetuſta exemplaria ſuffragantur. Regii codices legunt quod diximus, χαῖρε ῥαββὶ, quemadmodum legitur ſecundum Matthæum cap. 26. v. 49. v. 51. ϗ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι] Regia, ut pleraque alia exemplaria, addunt οἱ νεανίσκοι, quod tamen omittunt manuſcripta 2. & 8. Latina & Syriaca editionibus ſuffragantibus. v. 53. πρὸς τὸν ἀρχιερέα] Tertio codici, explicationis gratia, additum eſt Καϊάφαν ex Matthæo, quanquam etiam Syriace legatur. v. 59. ϗ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν] Quidam legunt plurali numero ϗ οὐδὲ οὕτως ἴσαι ἦν αἱ μαρτυρίαι αὐτῶν· contra antiquorum codicum fidem. v. 62. μετὰ τῶν νεφελῶν] Exemplar ſextum habet ἐπὶ τῶν νεφελῶν, quod eſt Matthæi cap. 26. v. 64. v. 64. ἠκούσατε τῆς βλασφημίας] Exemplar ſextum interjicit πάντως *omnino*. v. 65. προφήτευσον] In eodem exemplari ſequitur τίς ἐστιν ὁ παίσας σε· verum illud ex Matthæo aut Luca acceptum eſt.

CAP. XV. V. 3. οἱ ἀρχιερεῖς πολλὰ] Sequitur in editione Complutenſi, & quæ ex ea eſt Regia, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ſed quod Latinus textus & Syrus, cum pleriſque omnibus Græcis exemplaribus, haud agnoſcunt. Veriſimile eſt additum ab aliquibus fuiſſe ex Matth. 27. v. 12. v. 4. Pro καταμαρτυροῦσιν] Exemplar ſecundum ſcribit κατηγοροῦσιν, quod proprius accedit ad verſionem vulgatam *accuſant*. v. 11. ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον] Quidam annotat a nonnullis legi ἀνέπεισαν *perſuaſerant*: verum illud ex Matth. 27. v. 20. acceptum eſſe, veriſimile eſt. v. 16. ἔσω τῆς αὐλῆς] Exemplar 2. legit εἰς τὴν αὐλήν. v. 18. ἀσπάζεσθαι αὐτὸν] Non addas ϗ λέγειν, quod neque Latine aut Syriace legitur. ibid. χαῖρε ὁ βασιλεὺς] Ita optimi quique codices, ὁ βασιλεὺς legunt primo caſu, pro quinto βασιλεῦ· ponitur enim nonnunquam primus loco quinti. v. 22. καὶ φέρουσιν αὐτὸν] Exemplar ſecundum legit ἄγουσιν pro φέρουσιν, explicationis gratia. ibid. ἐπὶ γολγοθᾶ τόπον] Codices 3. 4. 7. ſcribunt γολγοθᾶν, Græco more inflexum. v. 24. διεμέριζον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ] Sex exemplaria, pro imperfecto διεμέριζον habent præſens διαμερίζονται. v. 29. οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν] Non legas οὐαὶ *væ*, quod eſt male precantis, pro οὐὰ *vah*, quod eſt irridentis. v. 30. σῶσον σεαυτὸν, ϗ κατάβα] Exemplar octavum ſcribit σῶσον σεαυτὸν καταβὰς, quemadmodum Latina editio. v. 31. ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι] Omnia Pariſienſium manuſcripta addunt notam interrogationis. v. 32. πιστεύσωμεν] In ſexto codice additur pronomen αὐτῷ *ei*, ſicut etiam Syriace. v. 34. ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου] Non eſt omittendum alterum μου. v. 36. λέγων· ἄφετε, ἴδωμεν] Syrus habet pluraliter ϗ ἔλεγον, exemplaria 2. & 4. ſcribunt ſingulariter ἄφες. Videri igitur queat legendum ϗ ἔλεγον· ἄφες, ἴδωμεν, propter rationes in Latinis varietatibus declaratas. v. 43. ϗ τολμήσας] Non eſt omittenda conjunctio ϗ, quæ multis codicibus omittitur. v. 46. ϗ ἀγοράσας σινδόνα] in nono exemplari legitur ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀγοράσας σινδόνα, quemadmodum habent Latina & Syriaca editiones.

CAP. XVI. V. 2. ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου] Exemplar tertium præponit ἔτι. v. 6. τὸν ἐσταυρωμένον] Quidam addunt notam interrogationis, ſed minus apte, quod videtur: vaticinatur enim Angelus, quid illæ in animo habeant. v. 8. ϗ ἐξελθοῦσαι] Sequitur in quibuſdam libris ταχὺ, quod meliores omittunt: veriſimile eſt, acceptum ex Matth. 28. v. 8. v. 9. ἀναστὰς δὲ] D. Hieronymus epiſtolæ 150. ad Hedibiam quæſtione tertia, teſtatur hunc locum, ab his verbis uſque ad finem hujus Evangelii, a pleriſque Græciæ libris ſuo tempore abfuiſſe: & Euthymius hoc loco: *Quidam*, inquit, *interpretum aſſerunt, hoc loco completum eſſe Marci Evangelium*; ut certe Victor Antiochenus illud huc uſque nec ultra enarrat. Atqui, ut omnes hodie, tam Græci quam Latini & Syriaci libri, hoc capitulum legunt, ſuffragantibus veteribus Patribus & Græcis & Latinis, a quibus paſſim citatur, prout ab Irenæo libri tertii adverſus hæreſes cap. 11. Athanaſio in Synopſi divinæ ſcripturæ, Auguſtino lib. 3. de conſ. Evang. & Theophylacto in proprio commentario, univerſum citra hæſitationem vel exponitur vel agnoſcitur: ita nihil dubitandum eſt de ejus auctoritate, poſtquam a Catholica Eccleſia receptum eſt, nominatim a Conſilio Tridentino ſeſſione quarta. Occaſionem autem huic varietati dederat, quod hæretici quidam, Manichæi; veriſimile eſt; huic capitulo, ubi dicitur verſu 14. *quia iis qui viderant eum reſurrexiſſe, non crediderunt*, adjecerant hæc verba: *Et illi ſatisfaciebant, dicentes; Seculum iſtuc iniquitatis & incredulitatis ſubſtantia eſt, quæ non ſinit per immundos ſpiritus veram Dei apprehendi virtutem, idcirco jam nunc revela juſtitiam tuam*, D. Hieronymo teſte lib. 2. adverſus Pelag. c. 6. Quæ cum ſpuria ac proinde omittenda eſſe facile deprehenderetur: factum eſt ut & cætera ab imperitis hac occaſione omiſſa ſint. Quia autem illis omiſſis mutilum cenſebatur hoc Evangelium (ut vere erat) eo quod non apte finiretur; hinc alii quidam, congrui finis loco, adjecerunt πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα, τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. μετὰ δὲ ταῦτα, ϗ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ἀπὸ ἀνατολῆς ϗ ἄχρι δύσεως, ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν ϗ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας· quod eſt, *Omnia autem quæ ipſis fuerant nuntiata, continuo Petro & iis qui cum illo renuntiarunt. Poſtea vero etiam ipſe Jeſus, ab Oriente ad Occidentem uſque, promulgavit per eos ſacram illam & incorruptam prædicationem æternæ ſalutis:* quæ omnia adulterina ſunt, & ab alio prorſus auctore quam Marco profecta. Quare non eſt recedendum, ab ea quæ hodie vulgata eſt, Græcorum, Latinorum, Syriacorumque librorum editione, in qua nihil eſt, quod vel cum cæterorum Evangeliſtarum narratione pugnet, vel diverſi a Marco auctoris ſtylum arguat. ibid. ἀναστὰς δὲ] Regium exemplar ſubjungit ὁ Ἰησοῦς, ſed pleraque illud omittunt cum Syro. Nam & Latina editio variat. ibid. πρωῒ, πρώτῃ σαββάτου] Exemplaria tertium & ſextum ſcribunt numero plurali σαββάτων. v. 19. ὁ μὲν οὖν κύριος] Tertius codex ſubjungit Ἰησοῦς, quod ſimiliter Latine & Syriace additur. v. 20. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες] Pro ἐξελθόντες, in quinto exemplari ſcribitur ἀκούσαντες, nulla, quod noverim, fide.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum LUCAM.

CAP. I.

VErſ. 22. ϗ διέμεινε κωφὸς] In aliis libris, pro aoriſto, qui Latinæ editioni conſonat, eſt præteritum imperfectum διέμενε. v. 34. πῶς ἔσται τοῦτο] Exemplaria quartum, ſextum, nonum, addunt μοι pronomen (πῶς ἔσται μοι τοῦτο) quod alia omittunt conformiter Latino & Syro. v. 35. τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον] Non eſt omittendum ἐκ σοῦ, tametſi a multis omittatur, quod veteres Græci agnoſcunt & urgent, quemadmodum oſtendimus ad varietates Latinas. v. 37. παρὰ τῷ Θεῷ] Ex ſeptimo codice non omittas παρὰ, quod etiam Latine exſtat. v. 49. ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα] In octavo exemplari eſt μεγάλα. v. 50. εἰς γενεὰς γενεῶν] Exemplaria 4. & 12. ſcribunt εἰς γενεὰν ϗ γενεὰν: quomodo & exemplar quoddam Latinum legit. Octavum habet εἰς γενεὰς ϗ γενεὰς· quomodo fere manuſcripta Latina *in progenies & progenies*. v. 55. εἰς τὸν αἰῶνα] In quinto exemplari legitur ἕως αἰῶνος. v. 64. ϗ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ διηρθρώθη] A pleriſque omnibus libris omittitur ttit vox διηρθρώθη, conformiter Latino & Syro. v. 66. ϗ χεὶρ κυρίου] tavum exemplar interjicit γὰρ (ϗ γὰρ χεὶρ) ut Latinæ conſonet editioni. 5. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν] Codices ſecundus & octavus omit- τῆς ζωῆς, conformiter Latino ac Syro,

CAP. II. V. 3. εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν] Exemplar ſecundum pro πόλιν bit πατρίδα, qua in re eſt ſingulare. v. 5. τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ] emplaria ſecundum & octavum omittunt vocem γυναικὶ, conformiter Sy- Atqui ut pleraque Græca, ita omnia Latina exemplaria illud addunt : eturque de induſtria ſublatum, ab iis qui exiſtimarint, contraria eſſe μεμνηστευμένην & γυναῖκα. v. 15. ϗ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες] Rurſus exemplar tavum omittit ϗ οἱ ἄνθρωποι, idque conformiter Latino & Syro. v. 21. περιτεμεῖν αὐτὸν] Hoc modo ut in Regiis, ita in pluribus eſt libris, eti- ſecundo & octavo. Atqui aliis pleriſque, qui pro relativo αὐτὸν ſcri- nt nomen τὸ παιδίον, adſtipulantur Syra. Similis varietas invenitur La- v. 22. τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς] Hoc modo legunt Regia Biblia ex Com- tenſibus, αὐτῆς fœmininum numeri ſingularis, conſentiente editione La- a. Alii plerique Græci libri, pro ſingulari αὐτῆς, ſcribunt plurale αὐ- , conſentiente Syriaca editione, & legentibus non ſolum, verumetiam erpretantibus, Origine homil. 14. in Lucam, & Euthymio in proprio jus loci commentario. v. 24. κατὰ τὸ εἰρημένον] Quintum exemplar ha- γεγραμμένον. v. 33. ϗ ἦν Ἰωσὴφ] Pro Ἰωσὴφ octavus codex habet ὁ ὴρ, ſicut Latina editio : aliis codicibus retinentibus Ἰωσὴφ, ſuffragatur a. v. 34. ϗ εὐλόγησεν αὐτοὺς] Non legas ex nono codice ſingulare αὐ- , pro plurali αὐτοὺς, quod eſt in aliis omnibus, adſtipulantibus editioni- Latina & Syrica, & Theophylacto diſerte interpretante. v. 37. χήρα ἐτῶν] Sic cum Regiis pleraque omnia exemplaria, conſpirante Syro : octavo & 14. pro ὡς eſt ἕως, quæ fuit lectio Latini Interpretis. v. 38. ρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ] Pro ἐν Ἱερουσαλὴμ exemplar Vaticanum habet τοῦ ὴλ, exemplar quartum Pariſienſium ἐν τῷ Ἰσραήλ· Similis varietas at Latine. v. 40. ϗ ἐκραταιοῦτο πνεύματι] Secundus codex cum editi- e Latina omittit πνεύματι, quod & Titus enarrator omittit, ſubaudit n *corpore*. Alii codices addunt cum editione Syriaca, quod etiam The- ylactus, & clarius Euthymius, interpretantur. Supra 1. v. 80. ab om- bus concorditer de Johanne legitur. v. 42. ἀναβάντων αὐτῶν] In octa- codice eſt præſens ἀναβαινόντων, ut Latine *aſcendentibus*. v. 43. ϗ οὐκ Ἰωσὴφ ϗ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] Rurſus in octavo codice eſt καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ς αὐτοῦ, ſicut Latine *& non cognoverunt parentes ejus*.

CAP. III. V. 1. ἡγεμονεύοντος ποντίου] Secundum exemplar pro ἡγεμονεύοντος dicit ἐπιτροπεύοντος, quod eſt *procurante*, quomodo Latine legi- . v. 8. ϗ μὴ ἄρξησθε λέγειν] In octavo codice ſcriptum erat, ut ſecun- n Matthæum, δόξητε pro ἄρξησθε. v. 10. τί οὖν ποιήσομεν] Non addas hic vel infra, v. 12. ex ſecundo codice ἵνα σωθῶμεν *ut ſalvemur*, quod lus alius legit. v. 12. βαπτισθῆναι] Codices tertius & quintus addunt ὑπ' αὐτοῦ, quod alibi non lego. v. 18. παρακαλῶν] Hanc vocem exponens ndus codex legit παραινῶν. v. 19. τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φιλίπ-] Pariſienſium exemplaria 4. 6. 7. 8. 9. & Euthymii ſcholiaſtæ tex- , omittunt nomen Φιλίππου· quod quæ legunt, alia habent ante, a poſt τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Vide Latinas varietates. ibid. ὧν ἐποίησε] Se- ndum exemplar legit ὧν ἐποίει *quæ faciebat*. v. 23.] Pro ἀρχόμενος *in- piens*, Euthymius legit & exponit ἐρχόμενος *veniens* ſeu *incedens*, nulla iſimilitudine. v. 26. τοῦ Σεμεΐ, τοῦ Ἰωσὴφ] Sic eſt in pleriſque libris, ſuf- agantibus Latinis & Syricis. In tribus Pariſienſium pro Ἰωσὴφ eſt Ἰω- ῆ. v. 29. τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ] In octavo codice, pro Ἰωσῆ, quomo- eſt & Syriace, legitur Ἰησοῦ, quomodo Latine: in alio eſt Ἰησῶ. ibid. Ιωρείμ, τοῦ Ματθὰτ] Non legas Ματθὰ pro Ματθάτ. v. 36. τοῦ Καϊ- , τοῦ Ἀρφαξὰδ] Nihil moratus Theodorus Beza auctoritatem ſive Evan- liſtæ ſive LXXII Interpretum, manu temeraria, ne dicam ſacri- ga, expunxit omiſitque τοῦ Καϊνὰν, ſequutus, quod ait, auctoritatem oſis.

CAP. IV. V. 5. τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης] Exemplaria ſecundum quartum, pro τῆς οἰκουμένης, legunt τοῦ κόσμου, quod Matthæi eſt c. 4. 8. v. 7. Σὺ ἐὰν οὖν προσκυνήσῃς] Exemplar tertium ex Matthæo addit σοί. ibid. ἔσται σου πᾶσα] Sic legunt, Regium, Complutenſe, & omnia ſta Pariſienſium exemplaria. In aliis pro πᾶσα eſt πάντα, quo modo tine legitur. v. 8. ϗ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε ὀπίσω μου Σα- ᾶ γέγραπται, προσκυνήσεις. Hæc verba ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, Græci dices, Vaticanus, & Pariſienſium ſecundus, ſeptimus, octavus non agno- nt, ut neque editiones Latina & Syriaca, nec Tractatores, Origenes, mbroſius, Beda, & poſteriores Latini. Probabile eſt huc ex Matthæo fu- e adſcriptum, tametſi Euthymius legat. Similiter addiderunt quidam γὰρ njunctionem poſt verbum γέγραπται, quam, præter noſtra, octo Pari- nſium exemplaria omittunt, ſuffragantibus ſimiliter Latina & Syrica edi- onibus. v. 11. ϗ ὅτι ἐπὶ χειρῶν] Quidam transfodiunt conjunctionem , ut non legitur in Pſalmo, neque hic Syriace. Cæterum Interpres atinus eam hoc loco legit. v. 22. ϗ ἐθαύμαζον] Sextus codex addit οἱ ὄ- λοι *turbæ*, ſuperflue. v. 35. εἰς μέσον] Sequitur in ſecundo exemplari ϗ ανακραύγασεν *& exclamaſſet*, quod ex Mar. 4. v. 26. acceptum videtur. 36. τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν] Exemplar ſextum pro πνεύμασι ſcribit δαι- σι, qua in re eſt ſingulare. v. 38 εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος] Secundum ex- plar addit ϗ Ἀνδρέου, ex Marco, contra omnium fidem. v. 41. ἐξήρχετο ϗ δαιμόνια] Male addit quartus codex πολλὰ *multa*.

CAP. V. v. 5. ἐπιστάτα] Secundus codex ſcribit διδάσκαλε, quæ in- rpretatio eſt veræ lectionis. ibid. χαλάσω τὸ δίκτυον] Exemplaria δ. η. gunt numero plurali τὰ δίκτυα *retia*. v. 7. ὥστε βυθίζεσθαι αὐτὰ] Secun- s codex addit παρά τι *pene*, cum Syro & quibuſdam Latinis codicibus. 17. εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτοὺς] Ita eſt etiam tam Syriace quam Latine, necnon pud enarratorem Euthymium manifeſte. Annotat porro quidam, ſe le- ſſe in uno codice αὐτὸν pro αὐτοὺς, eamque putat germanam eſſe lectio- em, ut αὐτὸν referat Ἰησοῦν, & a parte anteriori conſtruatur, hoc ſenſu: Adfuiſſem illic virtute Domini, ut ipſe Jeſus ſanaret eos, nempe qui opus habebant. v. 19. ϗ μὴ εὑρόντες ποίας] Meliores libri hoc modo legunt, omiſſo διὰ (διὰ ποίας) quod addunt alii. v. 22. ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν] Secundus codex addit πονηρὰ, ſequutus errorem ſcribarum Latinorum, potius quam Matthæi evangelium. Vide Latinas varietates. v. 24. εἶπε τῷ παραλελυμένῳ] In octavo codice eſt τῷ παραλυτικῷ. v. 25. ἄρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο] Secundi Exemplaris ſcriptor dedit ἄρας τὴν κλίνην, imitatus quorundam Latinorum librorum lectionem. Vide Latinas varietates. v. 30. οἱ γραμματεῖς αὐτῶν] Quidam libri omittunt αὐτῶν, conformiter Syro: ſed melioribus, qui id legunt cum Euthymii textu, Latina conſonant. v. 36. σχίζει, ϗ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ] Ita eſt & Latine: *Rumpit & veteri non convenit*. Porro exemplaria 2. 4. & 8. legunt futuro tempore, σχίσει, συμφωνήσει, *rumpet*, *conveniet*.

CAP. VI. V. 5. ϗ τοῦ σαββάτου] Sequitur in exemplari Pariſienſium ſecundo, τῇ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος ϗ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. quod eſt: *Eodem die cum quendam conſpexiſſet operantem ſabbato, dixit ei; Homo, ſiquidem noſti quid agas, beatus es: ſin autem non noſti, execrabilis es & trangreſſor legis.* Verum hæc ab Eccleſia non agnoſcuntur. v. 6. ἐν ἑτέρῳ] Plerique libri præponunt ϗ, quod Latine etiam legitur. v. 7. παρετήρουν δὲ] Additur in aliis Græcis libris αὐτόν· quod Syriace exſtat, Latine non. ibid. εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει] Quidam addunt αὐτὸν, quod alii rectius omittunt. ibid. ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ] Codices 3. 5. & 8. addunt κατ' (κατ' αὐτοῦ) quod ſi non legendum, at ſubaudiendum videtur. v. 9. ἐπερωτήσω ὑμᾶς] In 8. codice legitur præſenti tempore ἐπερωτῶ, ut fere Latine *interrogo*. Syriace eſt futurum. ibid. τί ἔξεστι] Sic eſt in pleriſque omnibus Græcis & Syriacis libris. Porro idem ille octavus codex legit εἰ ἔξεστι, quemadmodum Latina. Vide Commentarium. ibid. ἢ ἀποκτεῖναι] Non pauci libri, Latino Syroque adſtipulante, legunt ἢ ἀπολέσαι. v. 10. ὁ ϗ ἐποίησεν οὕτω] Secundum exemplar horum loco legit ϗ ἐξέτεινε. Vide Commentarium. ibid. ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς] Rurſus exemplar ſecundum omittit ὑγιὴς, quemadmodum Syrus: & quanquam adſcriptum illud hic eſſe opiner ex Matthæo, ex illius tamen unius Græci exemplaris auctoritate, nolim Græce omitti. Vide varietates Latinas. v. 26. οὐαὶ ὅταν καλῶς εἴπωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι] Quidam libri addunt ὑμῖν poſt οὐαὶ & πάντες ante οἱ ἄνθρωποι, ſed nulli ex antiquis Pariſienſium. Syriace legitur ὑμῖν, ſed omittitur πάντες· Latine contra, πάντες fere legitur, fere autem omittitur ὑμῖν. v. 28. προσεύχεσθε ὑπὲρ] Quidam libri præmittunt ϗ conjunctionem, quemadmodum Syrus. v. 37. ϗ μὴ κρίνετε] Quintum & ſeptimum Pariſienſium exemplaria, conformia Latino & Syro, omittunt conjunctionem καί. v. 39. εἶπε δὲ παραβολὴν] Octavus codex addit ϗ παραβολὴν, quemadmodum eſt Latine.

CAP. VII. V. 11. ϗ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς] Octavus codex habet ἐν τῷ ἑξῆς, ut ſubaudias καιρῷ, juxta id quod Latinus Interpres vertit *Deinceps*. Receptæ lectioni favet Syrica editio, exprimens vocem ἡμέρᾳ· *Et factum eſt die poſtero.* ibid. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ] Secundus & octavus codices omittunt ἱκανοὶ, quemadmodum Latini & Syriaci. v. 15. τὸν λαὸν αὐτοῦ] Tertius & quintus codices addunt εἰς ἀγαθὸν, quod non eſt hujus loci. v. 18. περὶ πάντων τούτων] Sextus codex addit τῶν ἔργων αὐτοῦ, ex Commentario aliquo. v. 24. τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου] Tres libri pro τῶν ἀγγέλων legunt μαθητῶν, 3. 5. 6. Huic lectioni Syrus, illi Latinus adſtipulatur. v. 27. ἐστὶ περὶ οὗ] Exemplar ſextum addit γὰρ ex Matthæo. v. 28. μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης] Exemplaria 3. 5. & 8. omittunt vocem προφήτης, quam & Theophylactus omiſiſſe videtur, ut nec legitur apud Euthymium. Atqui cum pleriſque omnibus Græcis libris, agnoſcunt eam Latinus & Syrus veteres Interpretes, & inter veteres tractatores Ambroſius. Videri poſſit omiſſa fuiſſe ab eis qui Johannis laudem amplificare ſtuduerint, præſertim cum Matthæus, cujus ſcriptura celebrior eſſet, nihil hujuſmodi reſtrictionis addiderit. v. 31. τίνι οὖν ὁμοιώσω] Omnia Pariſienſium Græca exemplaria, ſuffragantibus Syricis multiſque Latinis, concorditer omittunt, id quod alia quædam his verbis præponunt εἶπε δὲ ὁ κύριος. v. 41. δύο χρεωφειλέται] Secundum exemplar præmittit ὁ δὲ εἶπε· quod non eſſe legendum, ſed ſubaudiendum, cætera exemplaria Græca cum Latinis docent, tametſi Syrus expreſſerit: *Dixit ei Jeſus.* v. 45. αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον] Legendum ut 6. & 14. codices, εἰσῆλθεν tertia perſona, pro eo quod in pleriſque omnibus eſt libris εἰσῆλθον, prima. Vide Latinas varietates.

CAP. VIII. V. 1. κατὰ πόλιν ϗ κώμην] Contra omnium fidem eſt in quarto codice χώραν pro κώμην. ibid. ϗ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ] Male addit quintus codex ἀπόστολοι. v. 2. αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι] Nihilo majoris momenti eſt quod ſequitur in ſexto antigrapho ἀπὸ νόσων ϗ μαστίγων ϗ· hæc enim in eo comprehenduntur quod mox ſequitur ϗ ἀσθενειῶν. v. 3. αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ] Exemplaria 4. 7. 9. 12. & 14. pro ſingulari αὐτῷ, legunt plurale αὐτοῖς, cum Syro. Latina editio & ipſa nonnihil variat. v. 5. κατέφαγεν αὐτὸ] Euthymii textus præponit ϗ pro *etiam*, quod alibi non lego. v. 9. λέγοντες τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη] Plerique libri præponunt λέγοντες, quod omittitur a 2. & 8. exemplaribus, adſtipulantibus editionibus Latina & Syra: nec videtur loco convenire, niſi pro εἴη legas ἐστὶ, ita ut ſit recta oratio. v. 18. δοθήσεται αὐτῷ] Exemplar ſecundum ſubjungit ϗ περισσευθήσεται, quod non eſt hujus loci, ſed Matthæi 13. v. 12. v. 20. ϗ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων] Unus Græcus codex omittit λεγόντων cum Latino Interprete. Duo alii legunt αὐτῶν pro αὐτῷ, ut ſit *ipſis dicentibus*. Syrus horum loco aliud non habet quam, *Et dixerunt illi.* v. 24. ἐπιστάτα] Plerique Græci codices, ſuffragantibus Syricis, geminant nomen ἐπιστάτα, quemadmodum fieri ſolet ab iis qui in extremo periculo conſtituti citam alicujus opem implorant. Porro Græcus Regii operis textus, & alii quidam, ut Latina editio, ſemel ſcripſiſſe contenti ſunt. ibid. καὶ ἐπαύσαντο] Ita numero inquam multitudinis, fere legunt codices Græci, ſuffragantibus Syricis. Duo autem, tertius & quintus, ita ut Latine eſt, ἐπαύσατο habent, numero ſingulari. ibid. καὶ ἐγένετο γαλήνη] Non eſt addendum μεγάλη, quod in quibuſdam hic legitur, ex prioribus Evangeliſtis aſſumptum. v. 26. εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν] In 8. exemplari eſt Γεργεσηνῶν, in ſecundo Γερασηνῶν, ex arbitrario arbitraria, quod exiſtimo, emendatione: tametſi 8. exemplar ſibi conſtet infra ver. 37. & utrumque Marc. 5. v. 1. ubi hac de varietate latius. v. 31. εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν] In ſexto & nono eſt εἰσελθεῖν, erronee, quod arbitror. v. 32. ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων] Ita eſt & Latine: *Grex porcorum multorum paſcentium.* Porro ſecundus, tertius & quintus codices habent βοσκομένη *paſcens*, quo modo etiam Syrum ſcriptum & verſum eſt. v. 34. τὸ γεγονὸς] In aliis eſt τὸ γεγενημένον. v. 42. οἱ ὄχλοι

Συνέπνιγον αὐτόν] In octavo codice eſt συνέθλιβον. v. 43. ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα] Ita legitur in optimis quibuſque libris, pro eo quod in aliis ἥτις εἰς ἰατρούς. v. 51. οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον] Octavus codex addit οὐδένα σὺν αὐτῷ *neminem ſecum*, conformiter Latino. ibid. ϗ Ἰωάννην ϗ Ἰάκωβον] Ab aliis libris præponitur Jacobus: qui ordo Latinis & Syricis libris conſonat. ibid. ϗ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς] In ſecundo exemplari eſt τοῦ κορασίου. v. 52. οὐκ ἀπέθανε] Sic legitur etiam Latine. Octavum exemplar habet οὐ γὰρ ἀπέθανεν, *non enim mortua eſt*. v. 54. ἐκβαλὼν ἔξω πάντας ϗ] Secundum & octavum exemplaria, omiſſis his verbis, legunt αὐτὸς δὲ κρατήσας. Latino conſentanee: qua de re latius in Commentario.

CAP. IX. V. 1. τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ] Octavus codex pro μαθητὰς habet ἀποστόλους, quemadmodum Latina editio. Syrus neutrum habet. v. 3. μήτε ῥάβδους] Rurſus 8. codex conformiter Latino legit ῥάβδον numero ſingulari. V. 4. ϗ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε] Quemadmodum eſt Latine unus codex qui omittat negationem: ita Græce unus (ϑ) qui addat ϗ ἐκεῖθεν μὴ ἐξέρχεσθε. v. 11. ἰᾶτο] In 6. & 8. codicibus eſt ἰάσατο. v. 15. ϗ ἀνέκλιναν ἅπαντας] In aliis pro quarto caſu eſt primus ἅπαντες. Vide Latinas varietates. v. 16. εὐλόγησεν αὐτοὺς] Rejiciendum eſt illud quod additur a 2. exemplari προσηύξατο ϗ εὐλόγησεν *oravit & benedixit*: nullius eſt enim auctoritatis. v. 17. ϗ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν. In 2. & 4. eſt τὸ περίσσευμα, quod idem unum eſt. v. 23. καθ' ἡμέραν] Græcorum librorum, alii legunt particulam hanc; alii, primus, 4. 7. 9. 12. 14. demunt. His ſuffragantur enarratores Theophylactus & Euthymius, dum non attingunt: illis volunt veteres interpretes Latinus & Syrus, qui expreſſerunt. v. 31. τὴν ἔξοδον αὐτοῦ] D. Chryſoſtomus homilia in Matthæum 57. legit & exponit τὴν δόξαν αὐτοῦ. Euthymius notat ita legi in quibuſdam exemplaribus, exponens & ipſe, qui crux gloria fuerit Chriſti. Atqui vetus hoc fuiſſe mendum, ſatis loquuntur conſonantia hodie exemplaria Græca, conſpirantibus Latina & Syrica editionibus. v. 35. ὁ ἀγαπητὸς] Exemplaribus 6. & 8. additum eſt hic ex Matthæo ἐν ᾧ εὐδόκησα. v. 39. ϗ ἐξαίφνης κράζει] Subdit exemplar ſecundum ϗ ῥήσσει, ut Latinæ editioni reſpondeat, quæ ſimiliter ſubjicit *& elidit*. Cæteroqui non eſt iſtud ſive Græce ſive Syriace, viderique poſſit Latine huc eſſe adjectum ex ver. 42. ſubſequente. ibid. Συντρίβον αὐτὸν] Minus probatur quod in quibuſdam codicibus eſt συντρίβοντος αὐτόν. v. 43. οἷς ἐποίησεν] Exemplar 8. ſcribit οἷς ἐποίει ut propius reſpondeat Latino, quaſi aoriſtus non poſſit imperfecto reddi. v. 47. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν] In quibuſdam codicibus eſt εἰδὼς *cum cognoviſſet*, quo modo & Syrus vertit *idah*. Atqui vulgaris lectio Latino conſonat. v. 50. μὴ κωλύετε] Sequitur in codicibus ſexto & 8. οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν *Non enim eſt adverſum nos*: quod ſuperfluum eſſe non dubium eſt. v. 52. εἰς κώμην Σαμαρειτῶν] Ita eſt etiam Syriace. Codex nonus pro κώμην legit πόλιν, quemadmodum eſt Latine. v. 59. ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι] Quod exemplaria tertium, quartum, quintum & nonum, pro ἀπελθόντι legunt ἀπελθεῖν, Evangelii ſecundum Matthæum eſt. v. 62. ϗ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω] In tribus libris pro βλέπων eſt στραφείς.

CAP. X. V. 1. ϗ ἑτέρους ἑβδομήκοντα] & v. 17. ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα] Hæc eſt conſtans lectio Græcorum librorum, niſi quod unus eorum quos invenerimus, priori loco, alter poſteriori, ſcribit ἑβδομήκοντα δύο, ut Latini libri. Lege Notationes olim a nobis editas. v. 11. ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν] Quod ſequitur in exemplaribus, ſecundo, tertio, quinto, & octavo, εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν, quamvis legatur apud Syrum, non videtur tamen hujus eſſe loci, ſed Matth. 10. v. 14. vel Marci 6. ver. 11. v. 20. χαίρετε δὲ] Non addas μᾶλλον. v. 21. ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι] Exemplaria Græca 2. 3. & 8. addunt ἁγίῳ, ut Syriaca & integriora Latina. Vide Latinas varietates. v. 22. πάντα μοι παρεδόθη] Ante hæc verba legunt plerique Græci codices cum Syricis ϗ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε *Et converſus ad diſcipulos dixit*; Cæterum octavus Pariſienſium codex & noſter Regius, cum Latina editione, ea non agnoſcunt. Ac videri poſſint in textum relata, ex alicujus ad marginem adnotatione, volentis docere, eadem hic ſubaudienda, quæ mox verſu 23. exprimuntur: cum tamen potius, ex eo quod illic ſequantur, intelligere hic oporteat, Salvatorem, non ad diſcipulos ſe convertiſſe, ſed manſiſſe vultu ad Patrem in cœlos defixo. v. 23. κατ' ἰδίαν εἶπε] Secundus codex omittit κατ' ἰδίαν ut Latini, & ejus loco legit αὐτοῖς. Vide Commentarium. v. 36. παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ]; Pro Ἰησοῦ in octavo codice eſt κυρίου, quemadmodum Latine & Syriace; Pro quarto caſu τὸν λόγον in α. ε. ϑ. ιδ. eſt ſecundus pluralis τῶν λόγων. v. 41. ϗ τυρβάζῃ] Octavus ϗ θορυβάζῃ.

CAP. XI. V. 2. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ ϗ ἐπὶ τῆς γῆς] Exemplar Bibliothecæ Vaticanæ omittit hanc partem, conformiter editioni Latinæ. v. 4. ϗ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν] Sunt qui addant ϗ, hoc modo, ϗ γὰρ ϗ αὐτοὶ, *etenim & ipſi*. v. 5. ϗ εἴπῃ αὐτῷ] Exemplaria 2. 3. 5. & 6. pro εἴπῃ ſcribunt futurum indicativi ἐρεῖ, quod & Latine legitur. v. 8. ὅσων χρῄζει] Exemplaria Pariſienſium omnia, pro genitivo plurali ὅσων, ſcribunt accuſativum ſingularem ὅσον· utrique enim caſui jungitur χρῄζω, ſed cum illo vertendum potius *quotquot opus habet*, cum hoc *quotquot eſt*. v. 10. ϗ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται] Secundus codex, pro ἀνοιγήσεται, legit præſens ἀνοίγεται *aperitur*. v. 11. τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα] In quibuſdam codicibus legitur pro quarto primus caſus, τίς δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα, quemadmodum Latine. v. 13. ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ] Sextus codex addit pronomen ſecundæ perſonæ ὁ πατὴρ ὑμῶν, quod etiam Latine & Syriace legitur. ib. πνεῦμα ἅγιον] Exemplaria 6. & 8. pro ἅγιον *ſanctum*, quod Grace & Syriace vulgo legitur, habent ἀγαθὸν *bonum*, cum Latina editione. Verſui 15. finienti in hæc verba ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, quatuor libri ſubjiciunt καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; quod non eſt hujus loci, ſed ex Marco acceptum cap. 3. v. 23. v. 22. ϗ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσι] Tertium exemplar pro τὰ σκῦλα *ſpolia*, ſcribit τὰ σκεύη *vaſa*: id quod eſt ex aliis Evangeliſtis huc adſumtum. v. 29. ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι.] Exemplaria 6. & 8. conſentanee editioni Latinæ, addunt alterum γενεὰ (ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι.) Alii Græci libri omittunt poſterius γενεὰ cum textu Syrico. v. 33. εἰς κρυπτὴν τίθησιν] Omnia Pariſienſium exemplaria antiqua, cum Regia, pro adjectivo κρυπτὸν *occulto* ſeu *abſcondito*, legunt ſubſtantivum κρυπτὴν *cryptam*. v. 34. φωτεινόν ἐστιν] Exemplar tertium, pro præſenti ἐστὶν *eſt*, habet futurum ἔσται *erit*, quomodo Latine & Syriace legimus. Illud idem cum quinto, in fine hujus verſiculi, poſt vocem σκοτεινὸν, addit ἔσται *erit*, ſicut Latina & Syra: id quod alia exemplaria Graca relinquunt ſubaudiendum. v. 38. ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν, ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη] Exemplar ſecundum habet ὁ δὲ Φαρισαῖος ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν, διατί οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη, quæ fuit lectio veteris Interpretis. v. 41. τὴν τὰ ἐνόντα] Sequitur adjectum in tribus exemplaribus πάντα, quod cum aliis nec Latina aut Syra agnoſcunt. ibid. καθαρὰ ὑμῖν ἐστι] Futurum ἔσται, quod legitur in 6. codice, explicatio eſt praſentis ἐστί. v. 42. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι] Exemplaria 6. & 8. addunt conjunctionem δὲ *autem*, quemadmodum Latina & Syra editiones, quam alia exemplaria omittunt. v. 44. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς ϗ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα] Sic legitur, non tantum Grace, ſed & Syriace. Manuſcriptum η. conformiter Latinæ editioni, omittit hæc verba γραμματεῖς ϗ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, quæ veriſimile eſt addititia eſſe, qua de re lege Commentarium. v. 51. ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ] Sequitur τοῦ δικαίου in codicibus tertio, quarto, quinto, quod non eſt hujus loci, ſed Matt. 23. v. 35. v. 52. ὅτι ἤρατε] In exemplari ſecundo pro ἤρατε eſt ἐκρύψατε *abſcondiſtis*, qui eſt ſenſus germanæ lectionis. v. 53. δεινῶς συνέχειν] Regius textus ex Complutenſi, pro ἐνέχειν, quod in pleriſque eſt, habet συνέχειν. ibid. ἀποστοματίζειν] Quartus & octavus codices ἀποστομίζειν· quidam Euthymii Interprete annotante ἐπιστομίζειν.

CAP. XII. V. 7. πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς] Codices, quintus, quartus, primus, & ex hoc Regius, addunt ὑμεῖς, quod videri poſſit huc adſcriptum ex Matthæo 10. ver. 13. v. 15. ἀπὸ τῆς πλεονεξίας] Exemplaria 2. & 8. pro articulo τῆς, ſcribunt nomen πάσης, conformiter editionibus Syriacæ & Latinæ. ibid. τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ] In 4. 7. 12. & 14. pro ſecundo caſu αὐτοῦ, eſt tertius αὐτῷ. v. 18. πάντα τὰ γεννήματά μου] Octavus codex ſcribit πάντα τὸν σῖτόν μου, qua in re eſt ſingulare. v. 21. ϗ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν] Sequitur in exemplaribus γ. δ. ς. ζ. & θ. ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω· quod nec Latine nec Syriace exſtat hoc loco. v. 23. ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι] Exemplaria 5. & 6. præponunt οὐχὶ *nonne*, ex Matth. 6. v. 25. haud dubie huc adſcriptum. v. 31. ϗ ταῦτα πάντα] Non videtur omittendum πάντα, tametſi a 6. 8. & 9. exemplaribus abſit. v. 56. πῶς οὐ δοκιμάζετε] Octavum exemplar habet πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν; v. 59. ϗ τὸν ἔσχατον λεπτὸν] Ita eſt & in omnibus Pariſienſium codicibus: in aliis eſt neutro genere τό.

CAP. XIII. V. 5. ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε] In quibuſdam libris, pro præſenti, eſt aoriſtus μετανοήσητε, quemadmodum Latina *pœnitentiam egeritis*. v. 7. ἰδοὺ τρία ἔτη] Subdit octavus codex ἀφ' οὗ, ut exprimat id quod Latine legitur *ex quo*: quemadmodum mox ubi ſequitur ἔκκοψον αὐτήν, addit οὖν, quia Latine eſt *ergo*. ibid. ἱνατί ϗ τὴν γῆν καταργεῖ] Quartum exemplar habet ἵνα μὴ ϗ τὴν γῆν καταργῇ, *Ne etiam terram occupet*. v. 8. ϗ βάλω κόπρια] Ita eſt & in omnibus Pariſienſium: in aliis eſt generis fœminini numero ſingulari κοπρίαν. v. 15. ὑποκριταὶ] In aliis libris legitur numero ſingulari ὑποκριτὰ, conſentiente Syro: plurale autem ab Euthymio diſerte explicatur. v. 24. διὰ τῆς στενῆς πύλης] Secundus codex cum 8. pro πύλης legit θύρας, contra aliorum omnium fidem. v. 25. ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ] Pro ἐγερθῇ eſt εἰσέλθῃ in ſecundo, ut Latine *intraverit*. v. 34. τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν] Quidam in uno codice legit participium præſens ἀποστελλομένους, quo modo eſt Latine. v. 35. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος] Manuſcripta 3. 4. 5. 6. 7. 8. omittunt vocem ἔρημος, adſtipulantibus Euthymio & Theophylacto, tamquam huc adjectam ex ſimili loco Matthæi, cap. 23. v. 37. Vide Latinas varietates.

CAP. XIV. V. 5. ϗ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε] Exemplaria 2. 3. 4. 8. omittunt ἀποκριθεὶς conformiter Syro, quod alia legunt conſentanee Latino. ibid. τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς] Codices 4. 6. 7. 12. & 14. pro ὄνος *aſinus*, legunt υἱὸς *filius*, ſuffragante Syro, & Enarratoribus Tito ac Theophylacto. Euthymius porro alteri lectioni favet; ut & Latina editio. v. 15. ὃς φάγεται ἄριστον] Regium ex Complutenſi & reliqua omnia Pariſienſium exemplaria ſcribunt ἄριστον *prandium*, quomodo etiam legitur apud Euthymium & Theophylactum. Porro alia exemplaria ſcribunt ἄρτον *panem*, conſonantibus editionibus Latina & Syra. v. 24. μου τοῦ δείπνου] Sequitur in 3. 6. 7. & 9. codicibus πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί; ſed ſuperflue: non enim eſt hujus loci.

CAP. XV. V. 10. χαρὰ γίνεται] Secundus pro γίνεται habet ἔσται, ut Latine non ſolum, verum etiam ut Græce ſupra v. 7. nam & Latine utrobique eſt futurum *erit*, Syro conſentiente. v. 17. ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι] Octavus interjicit ὧδε *hic*, ſuffragante Latino & Syro. v. 19. ϗ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος] Exemplaria γ. ε. ς. η. omittunt ϗ conjunctionem, quam Syriaca editio addit, nam Latina variat. v. 21. ϗ οὐκέτι] Et hic β. & ε. omittunt ϗ conjunctionem, idque conformiter editioni Latinæ, in qua nullam hoc loco varietatem inveni: nam Syriaca addit ut ſupra. v. 22. ἐξενέγκατε] Exemplaria præponunt adverbium ταχέως *cito*, ut editio Latina. v. 26. ἕνα τῶν παίδων] Nec δούλων addendum eſt, nec αὐτοῦ, quæ neque vel a Latina vel a Syriaca editione agnoſcuntur.

CAP. XVI. V. 6. ἑκατὸν βάτους ἐλαίου] Exemplaria 2. & 8. pro βάτους ſcribunt κάδους, ut eſt Latine *cados*; Syrus *metretas*. Metreta nomen eſt Græcum, batus Hebraicum, cadus tribus linguis commune, unius ejuſdemque menſuræ. v. ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου] Secundus codex his verbis præponit διὸ λέγω ὑμῖν *propterea dico vobis*, quod alibi non legitur. v. 19. ἄνθρωπος δέ τις ἦν] Rurſus ſecundus codex his verbis præponit εἶπε δὲ ϗ ἑτέραν παραβολὴν, & conſequenter omittit conjunctionem δέ· quæ profecto manifeſte adulterina ſunt.

CAP. XVII. V. 1. πρὸς τοὺς μαθητὰς] Addit αὐτοῦ *ſuos*, quod Latine quoque & Syriace legitur, in tribus exemplaribus Græcis, ut quidam annotat. v. 2. εἰ μύλος ὀνικὸς] In exemplaribus ſecundo, 6. & 8. eſt εἰ λίθος μυλικός. Huic lectioni Latina, illi Syra ſuffragantur. v. 3. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ] Quintum exemplar omittit δὲ *autem*, adſtipulantibus editionibus Syrica & Latina. v. 4. ἐπιστρέψῃ ἐπί σε] Quidam libri omittunt ἐπί σε. quod in aliis legitur conformiter Latino ac Syro. v. 7. εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ] Quartus codex pro εἰσελθόντι habet ἐλθόντι. v. 23. ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ] Non eſt addendum ὁ Χριστὸς poſt ἐκεῖ. v. 36. δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραληφθήσεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.] Hoc Regia Biblia ex Complutenſibus legunt, cum quatuor aliis Pariſienſium codicibus β. γ. ς. ζ. ſuffragante Syriaca editione. Complures autem Græci codices omittunt, ſuffragantibus enarratoribus, Euthymio, Theophylacto, & Auctore operis in Matthæum imperfecti. Et hi quidem, Auctor imperfecti atque Euthymius, in Matthæum ſcribentes, annotant Matthæum poſuiſſe duos in agro, pro eo quod Lucas duos in lecto. Eadem varietas eſt in libris Latinis. v. 37. ὅπου τὸ σῶμα] In aliis libris eſt πτῶμα· ſed veram lectionem eſſe σῶμα, & hoc quidem Lucæ, illud Matthæi eſſe, teſtatur Euthymius. ibid. ϗ οἱ ἀετοὶ] Alii libri omittunt ϗ´. Vide Latinas varietates.

CAP. XVIII. V. 8. ναὶ λέγω ὑμῖν] Plerique libri omittunt ναὶ, conformiter Latinis & Syricis. v. 9. εἶπε δὲ πρός τινας] Alii libri interponunt δὲ cum Latinis, alii omittunt cum Syricis. v. 13. εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ] Exemplaria 3. & 8. omittunt εἰς præpoſitionem. v. 14. ἢ γὰρ ἐκεῖνος] A quibuſdam omittitur γὰρ, a 2. & 8. legitur παρ' ἐκεῖνον. v. 22. πάντα ὅσα ἔχεις] Non eſt præponendum ὕπαγε, quod in tertio codice legitur ex prioribus Evangeliis, quanquam etiam Syriace apud Lucam exſtet. v. 31. τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου] Exemplar 2. imitatum editionem Latinam, ſcribit περὶ τοῦ υἱοῦ.

CAP. XIX. V. 21. ϗ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας] Exemplar ſextum addit ϗ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας, quemadmodum & verſu 22. proximo addit ϗ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· verum illud haud dubium ex Matthæo huc tranſlatum eſt, qui hoc ſcripſit loco ejus quod habet Lucas αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα. v. 23. τοῖς τραπεζίταις] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus. Alii libri hujus loco legunt, quod Latino Syroque conforme, ἐπὶ τὴν τράπεζαν. v. 26. δοθήσεται] Exemplar 9. addit ϗ περισσευθήσεται, quod non eſt hujus Evangelii, ſed illius quod ſecundum Matthæum cap. 13. 12. & 25. v. 29. v. 32. καθὼς εἶπεν αὐτοῖς] Sextus codex addit, quod ne additur, ἑστῶτα τὸν πῶλον *ſtantem pullum.* v. 46. οἶκος προσευχῆς ἐστιν] In octavo codice, pro præſenti ἐστιν, quod Latino conſonat & Syro, legitur futurum ἔσται.

CAP. XX. V. 1. τῶν ἡμερῶν ἐκείνων] Non omittas ἐκείνων, tametſi exemplaria, ſecundum, quartum, & octavum, cum Latina editione, omittant. ibid. οἱ ἀρχιερεῖς] Non mutes cum ἱερεῖς, tametſi nonnulli codices id faciant. v. 2. λέγοντες] Non eſt omittendum ex fide unius β. tametſi Syrica editio conſentiat. v. 19. ϗ ἐφοβήθησαν] Multi libri addunt vocem τὸν λαόν· quam Pariſienſium exemplaria, & ex Complutenſibus Regia omittunt: quanquam & Latinus & Syrus Interpretes eam legerint. v. 20. ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου] In 2. codice eſt numero plurali τῶν λόγων. v. 21. ϗ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον] Rurſus in 2. Codice pro οὐ eſt οὐδενός· Latine tamen & Syriace nihil amplius eſt quam οὐ *non.* v. 24. ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον] Sequitur in 3. 4. 5. & 8. exemplaribus, οἱ δὲ ἔδειξαν. ϗ εἶπε] *Illi autem oſtenderunt. Et ait.* quæ adjectitia eſſe, manifeſtum vel ex eo fit, quod nec a Latinis & Syris agnoſcantur. v. 35. οὔτε ἐκγαμίσονται] Ita eſt in Regiis ἐκγαμίσονται futurum, a præſenti, ſive ἐκγαμίζονται, ſive ἐκγαμίσκονται, quod eſt in pleriſque libris, Syro conformiter. Latina variant. v. 47. ϗ προφάσει μακρὰ προσεύχονται] Citra dubium ſcribendum eſt adverbium μακρὰ, non, quod in Regiis & pleriſque eſt libris, nomen μακρᾷ.

CAP. XXI. Verſui quarto ſubjicitur a nono & 14. exemplaribus ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω] Verum id alius non legit hoc loco. v. 16. ϗ ὑπὸ γονέων, ϗ συγγενῶν, ϗ φίλων, καὶ ἀδελφῶν] In aliis eſt ordo, ut ἀδελφῶν ponatur proxime poſt γονέων, probatus etiam Latinis ac Syris. v. 25. ἐν ἀπορίᾳ] Euthymius legiſſe videtur ἐν ἀπορροίᾳ, jungens ſequentibus, hoc ſenſu: Per defluxum reſonante mari ac fluctu. *Defluxum*, inquit, *dicit*, *Tranquillitatem ventorum*: *Nam abſque ventis reſonabit præter naturam mare ac fluctus ejus.* v. 26. ἐν τῇ οἰκουμένῃ] Alii libri omittunt ἐν præpoſitionem, Latino conſentanee. v. 24. ϗ αἰφνίδιος] Exemplaria 3. 5. 6. legunt adverbium αἰφνιδίως. v. 36. ἐκφυγεῖν πάντα] Alii libri addunt ταῦτα πάντα, prout etiam Latini.

CAP. XXII. V. 5. ἀργύριον δοῦναι] Exemplaria 3. 6. & 14. pro ſingulari ἀργύριον, legunt plurale ἀργύρια, id quod prope accedit ad Matthæum ſcribentem τριάκοντα ἀργύρια. v. 30. ἐν τῇ βασιλείᾳ μου] Hoc omittunt quidam Græci libri, quinque Pariſienſium, ſuffragantibus Euthymii & Theophylacti commentariis: ſed pleriſque qui addunt, adſtipulantur editiones Syriaca & Latina. ibid. ϗ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων] Omnia Pariſienſium exemplaria, & ex Complutenſi Regium, ſcribunt futurum indicativi καθίσεσθε· atqui conjunctivus καθίσησθε, ut quadrare aptius videtur, ita reſpondet editioni Latinæ. Mox decimusſextus codex, voci θρόνων præponit δώδεκα, ſed quod alibi non inveniatur. v. 34. πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ] In tribus codicibus, 3. 5. & 12. pro πρὶν ἢ *prinſquam*, legitur ἕως οὗ *uſque quo*, quod eſt Evangelii ſecundum Johannem cap. 13. ver. 38. v. 36. ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀράτω] Secundum exemplar legit futurum indicativi ἀρεῖ, contra alia omnia. ibid. πωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγοράσει μάχαιραν] Regium exemplar ex Complutenſi, cum ſex aliis Pariſienſium, legit futura indicativi, πωλήσει, ἀγοράσει· ſed imperativa πωλησάτω ac ἀγορασάτω, reſpondent, & Græcorum commentariis, & editioni Latinæ. v. 41. εἰ βούλει παρενεγκεῖν] Exemplaria ſecundum & 5. pro infinitivo, legunt imperativum παρένεγκε, ſimiliter Latinæ editioni. v. 47. φιλῆσαι αὐτὸν] Quod ſequitur in Bibliis Regiis τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδώκει αὐτοῖς, ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι, quanquam Syriace legatur, in pleriſque tamen omnibus Græcis libris haud exſtat, ut nec Latina editio agnoſcit. Veriſimile eſt, ex prioribus Evangeliſtis, huic, ad marginem, commentarii loco, adſcriptum, in textum tandem relatum eſſe. v. 61. ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι] Non addas σήμερον *hodie*, quod quidam. v. 64. ϗ περικαλύψαντες αὐτὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων] Tertius codex non amplius habet quam ϗ περικαλύψαντες αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἐπηρώτων· omittit voculas αὐτὸν & ἔτυπτον, ſed male (opinor) contra fidem Latinorum & reliquorum Græcorum codicum. Syrus ſimiliter legit voculas illas, ſed verſu ſuperiori omittit δέροντες *cædentes.* Certe videri poſſit alterum ſuperfluere, vel verſu 63. δέροντες, vel verſu 64. αὐτὸν ἔτυπτον, quanquam non facile id ſtatuendum eſt. v. 66. ϗ ἀπήγαγον αὐτὸν] Rectius in aliis libris eſt ἀνήγαγον.

CAP. XXIII. V. 1. ἤγαγεν αὐτὸν] In quibuſdam libris ſcribitur plurale ἤγαγον, quod legit Latinus Interpres. v. 2. διαστρέφοντα τὸ ἔθνος] Exemplaria 3. 5. & 8. addunt pronomen ἡμῶν, conformiter Latino & Syro, quod alia omittunt. v. 15. ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν] Sic legunt plerique omnes libri cum Latinis & Syricis. Quidam Pariſienſium γ. ε. ιδ. ſcribunt e converſo ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς *remiſit enim eum ad nos.* v. 20 προσεφώνησε] Exemplaria ſecundum & octavum addunt αὐτοῖς, quemadmodum Latine & Syriace legitur *ad eos.* v. 21. οἱ δὲ ἐπεφώνουν] In quibuſdam libris eſt ſimplex ἐφώνουν. v. 22. οὐδὲν αἴτιον θανάτου] Sic legitur etiam Latine. Exemplaria 6. & 8. pro αἴτιον legunt ἄξιον. Syrus utrumque junxit, ut paraphraſtem aliquando agit: *Nullam cauſam dignam morte.* v. 23. ϗ τῶν ἀρχιερέων] Octavum exemplar omittit iſtud, quemadmodum Latina editio: Syriaca vero legit. v. 25. ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς] Quidam codices omittunt αὐτοῖς, quod tamen etiam Latine & Syriace legitur. v. 41. οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε] Secundus codex explicat ἄτοπον per πονηρόν. v. 46. παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου] Pro futuro παραθήσομαι, reperitur præſens παρατίθεμαι in exemplaribus ſecundo, tertio, quinto, παρατίθημι in ſexto & 9. ad quem modum Latinus & Syricus Interpres dederunt præſentia. v. 54. ϗ σάββατον ἐπέφωσκε] Omnia Pariſienſium exemplaria omittunt conjunctionem ϗ, neſcio quo conſilio.

CAP. XXIV. V. 18. σὺ μόνος παροικεῖς Ἱερουσαλὴμ] Sic Regius textus & ſex alia Pariſienſium exemplaria omittunt præpoſitionem ἐν, quam alii addunt. v. 21. ϗ αὐτὸς προσεποιεῖτο] In ſecundo & octavo eſt προσεποιήσατο. v. 32. καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν] Exemplar 2. pro καιομένη *ardens*, legit κεκαλυμμένη *obtectum.*

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Græcæ Evangelii ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

VErſ. 3. ϗ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν] Exemplar tertium diſtinguit hoc modo ϗ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν. De hac interpungendi diverſitate lege Latinas varietates: prior fere Græcorum, poſterior Latinorum Interpretum eſt, quanquam & Cyrillus poſteriorem ſequatur. v. 14. πλήρης χάριτος] Manuſcripta ſecundum & quartum, pro primo caſu πλήρης, legunt quartum πλήρη; quem & Theophylactus legiſſe videtur, cum referat ad δόξαν, non ut Nonnus & Euthymius ad λόγος. v. 26. ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι] Codices 5. & 12. addunt ὑμᾶς: ſed quod, ut non a pleriſque Græcis, ita nec a Latinis ac Syriacis, agnoſcatur. v. 27. τοῦ ὑποδήματος] Sequitur in quinto exemplari ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί, quod non eſt hujus loci, ſed Matth. 3. v. 11. v. 28. ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο] Ita legunt, ut Regia Biblia, ſic omnia Pariſienſium Græca exemplaria, præter illa alias a nobis nominata, adſtipulantibus editionibus Latina & Syriaca. Alii libri pro Βηθανίᾳ ſcribunt Βηθαβαρᾷ, quos emendatiora eſſe exemplaria Chryſoſtomus cum Theophylacto & Euthymio diſcipulis ſuis credit. Hac de varietate latius olim in Notationibus egimus. v. 39. ὥρα ἦν] Sic Regius ex Complutenſi & omnes Pariſienſium codices, omittunt conjunctionem δὲ, quam alii addunt cum Latinis & Syriacis. v. 41. εὑρίσκει οὗτος πρῶτος] Antigrapha γ. & ιδ. pro πρῶτος legunt πρῶτον, conſentiente editione Latina, & adſtipulante Græca Nonni paraphraſi. v. 42. ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ] Pro Ἰωνᾶ, in octavo codice eſt Ἰωάννου, quemadmodum Nonnus poeta ait Ἰωάνναο. Vide infra 21. v. 15.

CAP. II. V. 15. ϗ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων] Octavus codex addit ὡς φραγέλλιον, conformiter Latino; cæteri omittunt ὡς, ſimiliter Syro. Aliud exemplar pro plurali σχοινίων legit ſingulari σχοινίου, quo modo & Syra ſcribuntur. v. 17. καταφάγεταί με] In aliis, pro futuro καταφάγεται, eſt aoriſtus κατέφαγε. v. 22. ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς] Pronomen αὐτοῖς, ut aufertur ab omnibus Pariſienſium Græcis exemplaribus, ita a Latina verſione & Syriaca.

CAP. III. V. 25. ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων] Omnia Pariſienſium exemplaria, præter Complutenſe, legunt numero ſingulari Ἰουδαίου, quo modo legit & Syriaca editio, addens *had*, *uno* (*cum Judæo uno*) & exponunt enarratores, Chryſoſtomus, Theophylactus, Euthymius, & Nonnus paraphraſtes. Porro Cyrillus Alexandrinus & Latina editio, Latinique tractatores, adſtipulantur numero plurali Ἰουδαίων.

CAP. IV. V. 1. ὡς οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦς] Pro Ἰησοῦς, quod legitur etiam Latine ac Syriace, multi Græci libri habent κύριος. v. 14. γενήσεται ἐν αὐτῷ] Exemplaria tertium & nonum omittunt præpoſitionem ἐν. v. 25. οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται] Exemplaria quartum & octavum legunt plurale οἴδαμεν, pro ſingulari οἶδα, quod tamen eſt etiam Latine ac Syriace. v. 27. καὶ ἐθαύμασαν] In tertio codice eſt præteritum imperfectum ἐθαύμαζον, ut Latine. v. 35. ὅτι τετράμηνός ἐστι] Multi libri addunt ἔτι *adhuc*, conformiter Latino. Rurſus quidam pro maſculino ſcribunt neutrum τετράμηνον. v. 41. ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν] Legitur εἰς αὐτὸν, etiam Syriace: ſed plerique libri omittunt. Latini ſimiliter variant.

CAP. V. V. 2. ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα] Sic cum Regio, plerique omnes libri, ſcribunt, prius nomen tertio, poſterius primo caſu. Quidam utrumque ſcribunt tertio caſu ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ. Theophylacti Romæ excuſi textus, commentario conſentiente, omiſſis præpoſitione & articulo, utrumque ſcribit primo caſu προβατικὴ κολυμβήθρα. Lege Latinas varietates, & Notationes noſtras in varias Bibliorum lectiones. ibid. ἑβραϊστὶ Βηθεσδὰ] Non temere mutandum Βηθεσδὰ cum Βηθσαϊδὰ, docemus in varietatibus Latinis. v. 3. ξηρῶν] Sequitur in ſecundo codice παραλυτικῶν, quod nullus alius legit. v. 4. ἄγγελος γὰρ] Exemplaria tertium & nonum ſubjiciunt κυρίου, quemadmodum editio Latina.

ibid. καὶ ἐτάρασσε] In quatuor eſt ἐταράσσετο. v. 5. ἐν τῇ ἀσθενείᾳ] Sequitur αὐτοῦ in octavo & quarto, ut Latine *ſua*. v. 10. οὐκ ἔξεστι] Non præponas conjunctionem καί. v. 16. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι] Hoc plerique omnes codices legunt, Syro conſentiente : ſecundus & octavus omittunt, cum editione Latina, & Nonno Græco paraphraſte, adſtipulante quoque Cyrilli commentario. v. 30. τοῦ πέμψαντός με πατρὸς] A ſecundo, tertio & octavo antigraphis omittitur πατρὸς, conformiter editionibus Syriacæ ac Latinæ. v. 32. ἡ μαρτυρία] Non ſubjicias ex β. pronomen αὐτοῦ. v. 41. δόξαν παρ' ἀνθρώπων] In quatuor eſt ſingulare ἀνθρώπου. v. 44. δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες] Non mutes ἀλλήλων cum ἀνθρώπων, quod eſt in quarto & quinto.

CAP. VI. V. 11. διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις] Octavum exemplar non aliud habet quam διέδωκε τοῖς ἀνακειμένοις, cui Interpretes Latinus & Syrus, necnon Nonnus poeta, ſuffragantur. ib. ὅσον ἤθελον] In quibuſdam libris eſt ὅσον ἤθελεν numero ſingulari, *quantum volebat*, ſcilicet Jeſus : quod cum non perinde inveniatur in bonis libris, minoris eſt auctoritatis. Nam & contradicunt Latini Syricique codices. v. 15. πάλιν ἀνεχώρησε εἰς τὸ ὄρος] Multi libri omittunt πάλιν, adſtipulante Syro : multi addunt, adſtipulante Latino. v. 17. καὶ οὐκ ἐληλύθει] In 2. & 8. codicibus eſt οὔπω *nondum*, pro eo quod ex aliis exemplaribus Latino Syroque conſonat, οὐκ *non*. ibid.] Ei quod ſequitur πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς non eſt addendum εἰς τὸ πλοῖον, quod additur a tertio codice. v. 22. ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ] Legunt hanc pericopen plerique omnes hodie Græci codices, ſuffragantibus Syricis. Unus porro Pariſienſium octavus omittit, adſtipulantibus Latinis : cui vult & Nonnus Græcus Paraphraſtes, dum illius loco addit ἀνέμπλοος *non navigans* (εἰ μὴ νηῦς μία μούνη ἀνέμπλοος *niſi una ſolum navis non navigans*) in diverſum longe ſenſum. Porro facile poteſt pericope illa intelligi ex eo quod ſequitur : *Et quia non introiſſet cum diſcipulis ſuis Jeſus in navem, ſed ſoli diſcipuli ejus abiiſſent.* Syri eam legunt hoc pacto : *Niſi illa quam conſcenderant diſcipuli* : quod autem poſtremum eſt verſus, *ſed ſoli diſcipuli ejus abiiſſent*, quia eis quæ præcedunt ſatis ſit ſignificatum, omittunt. Similiter potuerit Interpres Latinus, hoc ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ſiquidem legerit, prætermiſiſſe, quia eis quæ ſequuntur ſatis ſignificetur. v. 24. ἐνέβησαν αὐτοὶ] Quidam legunt καὶ αὐτοὶ *& ipſi*, quod non exſtat ſive Latine ſive Syriace. v. 25. πότε ὧδε γέγονας] Pro γέγονας in ſecundo exemplari eſt ἐλήλυθας *veniſti*, quæ eſt expoſitio veræ lectionis. v. 28. τί ποιοῦμεν] In aliis eſt modo conjunctivo ſive potentiali ποιῶμεν. v. 38. τοῦ πέμψαντός με] Non addas ex 4. codice πατρός. v. 40. τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα] Exemplaria 3. 4. & 8. cum verſu ſuperiori legatur δὲ *autem*, hoc verſu ſcribunt γὰρ *enim*, conformiter Syriacæ editioni & paraphaſi Nonni. Latini libri ſimiliter variant. v. 42. οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς] Non eſt omittendum nomen *Jeſus* cum quarto codice. v. 45. πᾶς οὖν ὁ ἀκούων] In aliis, pro præſenti ἀκούων, eſt aoriſtus ἀκούσας, conformis Latino. v. 55. ἀληθῶς ἐστι] In exemplaribus γ. ε. θ. bis hoc verſu, pro adverbio, legitur nomen ἀληθής. v. 56. κἀγὼ ἐν αὐτῷ] Quæ ſequuntur in 2. codice καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ, nullus alius hoc loco legit. v. 57. καὶ ὁ τρώγων με] Rurſus in 2. codice pro τρώγων eſt λαμβάνων. v. 58. ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον] Non addas pronomen μου. v. 59. ἐν Καπερναοὺμ] Quod ſequitur in β. σαββάτῳ, veriſimile eſt aliunde huc adſcitum eſſe, tametſi legatur apud D. Auguſtinum in titulo tractatus 27. v. 63. ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν] Tres codices, pro præſenti λαλῶ, ſcribunt præteritum λελάληκα, ut Latina editio. v. 69. τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος] Octavum exemplar, cum Nonni paraphraſi & Latina editione, omittit ζῶντος, quod legit Syriaca editio cum pleriſque omnibus libris Græcis. v. 70. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Non eſt omittendum nomen ὁ Ἰησοῦς.

CAP. VII. v. 8. ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην] Exemplaria 3. 5. &. 8. omittunt ταύτην pronomen, quod tamen etiam Latine ac Syriace additur. v. 9. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν] Exemplar 3. pro tertio caſu αὐτοῖς, legit primum ſingularem αὐτὸς, hac diſtinguendi ratione, ταῦτα δὲ εἰπὼν, αὐτὸς ἔμεινε· cui ſuffragantur Latina & Syra. v. 12. ἐν τοῖς ὄχλοις] Secundus codex ſcribit ἐν τῷ ὄχλῳ, numero ſingulari, ut eſt Latine. v. 23. εἰ περιτομὴν λαμβάνει] Idem codx addit conjunctionem οὖν, quæ tamen nec Latine legitur. ibid. ἐμοὶ χολᾶτε] Et hic addit ac præponit πῶς, ſingulariter. v. 26. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς] Plerique libri repetunt adverbium ἀληθῶς poſt ἐστίν· ſed Regius ex Complutenſi, & Pariſienſium β. γ. η. Nonno paraphraſte & editione Latina ſuffragantibus, rectius omittunt. Syrus poſteriori hoc loco legit, ſed non priori. v. 31. πλείονα σημεῖα] Non videtur addendum τούτων, quod in quibuſdam libris ſequitur. v. 32. ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι] Nonum exemplar interponit οὖν *igitur*. v. 33. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς] Sic Regium ex Complutenſi, & omnia Pariſienſium exemplaria, omittunt pronomen αὐτοῖς, Euthymio adſtipulante, quod alii libri addunt. Syrus non legit, Latini codices variant. v. 39. οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν] Non mutes præſens, cum aoriſto πιστεύσαντες, ex octavo codice. ibid. οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον] Sequitur in ſecundo exemplari ἐπ' αὐτοὺς, in Vaticano δεδομένον, quemadmodum in Latina editione & Syriaca, *datus*. Græci tractatores non legunt, ſed ſubaudiunt ejuſmodi quid. Vide Latinas varietates. v. 40. ἀκούσαντες τὸν λόγον] In tertio & octavo eſt τῶν λόγων τούτων, ut Latine. v. 52. ἐρεύνησον καὶ ἴδε] Sequitur in 2. codice τὰς γραφὰς, quod quidam Latini libri ſubjiciunt voci ἐρεύνησον. ibid. οὐκ ἐγήγερται] Rurſus 2. codex, ut Latini, οὐκ ἐγείρεται.

CAP. VIII. Verſum ultimum capitis ſuperioris καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ] & primum reliquoſque hujus octavi capitis, ad duodecimum uſque, complectentes hiſtoriam mulieris in adulterio deprehenſæ, multi Græci codices olim, aut omiſerunt, aut obeliſco confoderunt, quod teſtatur Euthymius in hunc locum ſcribens, ubi & ait, Nullum hæc eſſe interpretatum; ut certe, Chryſoſtomus, Nonnus, & Theophylactus Græci, quos nos vidimus, ea minime attingunt, ſicut & abſunt ab Evangelio Syriaco. Cæterum de canonica & ſacroſancta horum veritate, quod genuina ac legitima ſint hujus Evangelii pars, non eſt dubitanti relictus locus, poſtquam id Conſilii Tridentini definitione declaratum eſt. Nam ſi multi olim Græci hæc omiſerunt, multi e diverſo legerunt. Chryſoſtomus enim, etſi proptio loco, homilia inquam 51. in hoc Evangelium, hæc minime attingat : paulo poſt tamen, homilia inquam 60. (ubi in aliud, veriſimile eſt, incidiſſet evangelii exemplar) meminit hiſtoriæ de adultera, quam nec Athanaſius præterit in Synopſi veteris ac novi teſtamenti, quanquam verſui 20. hujus capitis poſtponere videatur. Denique Hieronymus lib. 2. adverſus Pelagianos cap. 6. *In evangelio ſecundum Johannem*, inquit, *In multis & Græcis & Latinis codicibus invenitur de adultera muliere.* Sed his verbis non adſerit Hieronymus, hæc etiam in aliquibus Latinis codicibus defuiſſe : nullam enim fuiſſe in Latinis codicibus varietatem, ut nec hodie eſt, intelligere licet ex D. Ambroſio lib. 7. epiſtola 58. ad Studium, B. Auguſtino, aliiſque Latinis tractatoribus, qui abſque ulla varietatis exemplarium mentione hæc enarrant : quæ, D. Auguſtinus lib. 2. de adulterinis conjugiis cap. 7. aſſerit, nonnullos veræ fidei inimicos, abſtuliſſe de codicibus ſuis; Græcis nimirum. Porro quia Græci fere perſuaſi fuere hæc ſuperfluere, idcirco illi licentius ea mutarunt & variarunt, quemadmodum liquet ex variis lectionibus ſubſequentibus, quæ reperiuntur in Græcis exemplaribus hodie exſtantibus, minimeque omittentibus pleriſque. v. 2. ὄρθρου δὲ πάλιν] In 4. & 9. exemplaribus ſequitur βαθέος· quod additur quidem & apud Euthymium, ſed Latine non exſtat. v. 3. πρὸς αὐτὸν γυναῖκα] Eadem exemplaria, tam editione Latina quam Euthymii textu adſtipulante, omittunt πρὸς αὐτόν. v. 4. λέγουσιν αὐτῷ] Sequitur in quinto exemplari, conſonante Euthymii textu, πειράζοντες, quod Latine non additur. ibid. ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην] Sic legit Regius codex ex Complutenſi, cum quatuor aliis Pariſienſibus antigraphis & Euthymii textu. In quibuſdam vero eſt αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη, quemadmodum Latine. v. 5. ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωσῆς ἐνετείλατο] Sic Biblia Regia cum antigraphis Pariſienſium α. ς. ζ. θ. ιδ. Alii libri, loco ſecundi caſus ἡμῶν præpoſiti, ſcribunt tertium ἡμῖν, poſtpoſitum voci Μωσῆς, quemadmodum cum Euthymio Interpres Latinus. ibid. λιθοβολεῖσθαι] In 4. 6. 7. 9. & 14. eſt λιθάζειν, in quibuſdam λιθάζεσθαι. ibid. σὺ οὖν τί λέγεις] Quartus, nonus, & 14. codices, addunt cum Euthymio περὶ αὐτῆς, quod Latine non legitur. v. 6. ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ] Sic cum Regio α. δ. ζ. θ. ιδ. & textus Euthymii : alia vero exemplaria, cum editione Latina, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ibid. εἰς τὴν γῆν μὴ προσποιούμενος] Sic iterum cum Regio ſcribunt α. γ. δ. ε. θ. Sed alii libri, cum Euthymio & editione Latina, omittunt illud μὴ προσποιούμενος *Diſſimilans*. v. 9. καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι] *redarguente ipſos conſcientia.* Hoc præteritur a codicibus primo, octavo, aliiſque, ab Euthymio, ab editione denique Latina. ibid. ἕως τῶν ἐσχάτων] *uſque ad poſtremos*, ut Latine hoc non legitur, ita nec in Græcis exemplaribus γ. ε. Porro Euthymii textus cum aliis addit. ibid. ἐν μέσῳ οὖσα] Sic omnes Pariſienſium libri cum Euthymio, οὖσα, pro eo quod eſt in aliis, Latino conformiter, ἑστῶσα. v. 10. καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ] Horum loco, exemplaria quædam & Euthymii textus, hoc ſolum ſcribunt εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ. Latina editio nec hoc quidem habet εἶδεν αὐτὴν καὶ, ſed ſolummodo, εἶπεν αὐτῇ. ibid. ποῦ εἰσιν] Alii libri cum Euthymii textu & editione Latina præponunt γύναι aut ἡ γυνή. v. 11. οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω] Exemplar 5. ſuffragante editione Latina, ſcribit futurum κατακρινῶ. ibid. καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι. Alii libri omittunt ἀπὸ τοῦ νῦν. v. 14. καὶ ποῦ ὑπάγω] Exemplaria α. γ. δ. pro conjunctiva καὶ, ſcribunt disjunctivam ἢ, Latinæ editioni ſimiliter. v. 25. ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν] Quidam libri diviſim ſcribunt ὅ, τι, tanquam relativum, quo modo Nonnus paraphraſtes illud accepit. Sed Chryſoſtomus cum Theophylacto & Euthymio exponunt conjunctim ſcriptum ὅτι, ut plerique libri ſcribunt, tanquam conjunctionem. Vide Notationes noſtras prolixiores. v. 27. οὐκ ἔγνωσαν] Sequitur in ſexto codice οὖν, conjunctio illativa, cujus loco Latine & Syriace præponitur καὶ &. ibid. ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν] Secundum exemplar legit ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγει τὸν θεὸν, ut plerique Latini codices. Genitivum ſingularem αὐτοῦ, pro dativo plurali αὐτοῖς, legunt & alii quidam Græci libri, ſed non addunt τὸν θεόν. Vide Latinas varietates. v. 29. οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατὴρ] Octavus codex, conformiter Syro, præponit καὶ, quæ & Latine additur in pleriſque exemplaribus, ſed non ſequente nomine patris. v. 38. καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε. Exemplaria 3. 4. 8. ſcribunt καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ποιεῖτε, quomodo legitur & apud Chryſoſtomum : ſed Nonnus, Theophylactus, & Euthymius adſtipulantur lectioni vulgari, prout etiam Latina & Syra. v. 42. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς] Sic cum Regiis Bibliis codices 3. & 12. Syriacaque editio. Alii codices interjiciunt conjunctionem οὖν, ſicut Latini. v. 49. καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με] In octavo codice, pro præſenti, eſt aoriſtus ἠτιμάσατε, quemadmodum Latine præteritum *inhonoraſtis*. v. 51. ἐάν τις τὸν λόγον] Secundus pro ἐάν τις legit ὃς ἂν *quicunque*, ut Syrus. v. 53. τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς] Tertius, quartus, & octavus omittunt σύ.

CAP. IX. V. 1. τυφλὸν ἐκ γενετῆς] Non addas καθήμενον, quod ſecundus codex. v. 8. ὅτι τυφλὸς ἦν] Codices ſecundus & octavus pro τυφλὸς habent προσαίτης, quemadmodum editiones Latina & Syriaca. v. 9. ἄλλοι δὲ, ὅτι ὅμοιος] Exemplar octavum ſcribit ἄλλοι ἔλεγον, οὐχὶ, ἀλλ' ὅμοιος. quomodo Syriace legitur, &, ſi omittas ἔλεγον, Latine quoque. ibid. ἐκεῖνος ἔλεγεν] Exemplar 4. interponit Conjunctionem δὲ, ut Latina & Syra. v. 17. λέγουσιν οὖν] Sic exemplar 8. cum Regiis Bibliis, addit οὖν, ſuffragante editione Latina, quod alii omittunt conformiter Syro. v. 36. καὶ τίς ἐστι κύριε] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus, præponunt καὶ, quod alii libri omittunt cum Latino & Syro. v. 41. ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει] Exemplar 2. ſcribit numero plurali αἱ οὖν ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσιν.

CAP. X. V. 8. πάντες ὅσοι ἦλθον] Sic Regia Biblia ex Complutenſibus, cum ex aliis Pariſienſium exemplaribus, πρὸ ἐμοῦ, quod alii libri addunt, omittunt, ſuffragantibus editionibus Latina & Syriaca, nec non inter Græcos enarratores Euthymio manifeſtiſſime. ibid. κλέπται εἰσὶ] Quintum exemplar pro εἰσὶ ſcribit ἦσαν, male. v. 11. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησι] Exemplar 2. pro τίθησιν habet δίδωσιν, quo modo legunt plerique Latini libri *Dat* : Nam Syriaci ſervant *ponit*. v. 14. καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν] Sic ſcribit etiam Syrus. Porro 2. & 8. inter Græcos Pariſienſium codices, habent, καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμά, quemadmodum editio Latina *cognoſcunt me meæ*. v. 21. μὴ δαιμόνιον] Non addas ἔχων, quod nonus codex.

v. 26. καθὼς εἶπον ὑμῖν] Hoc cum plerique codices jungunt eis quæ præcedunt, ſuffragantibus pleriſque enarratoribus Græcis: duo, γ. & δ. cum Euthymio, connectunt ſubſequentibus. v. 32. διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον] Exemplaria 4. & 7. legunt numero plurali ἔργων. Latina editio favet numero ſingulari. v. 34. Ἐγὼ εἶπα] Codices η. θ. ιδ. præponunt conjunctionem ὅτι, quemadmodum editiones Latina & Syriaca. v. 38. κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύετε] Exemplar 2. κἂν ἐμοὶ μὴ θέλητε πιστεύειν, ut Latina.

CAP. XI. V. 19. πρὸς τὰς περὶ τὴν Μάρθαν] Exemplaria ſecundum & octavum ſcribunt πρὸς τὴν Μάρθαν, quæ explicatio eſt prioris lectionis. v. 31. λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει] Eadem hic pro λέγοντες ſcribunt δόξαντες, *putantes*, conformiter Syro. v. 41. οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος] Eadem exemplaria una cum 4. omittunt hæc verba, conſentanee editionibus Latinæ & Syriacæ, necnon paraphraſi Nonni: quanquam Euthymius ea diſerte legat. v. 54. εἰς τὴν χώραν] Addit ſecundus codex Σαμφουρείμ, qua in re eſt ſingularis, ut nec alibi legi mentionem regionis *Samphurim*. ibid. εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην] Octavus codex pro Ἐφραὶμ habet Ἐφρὲμ, ut eſt etiam apud Nonnum: quinetiam Latine legitur *Ephrem*, ſed fortaſſis Interpres, vocales αι, non diviſim legit, at conjunctim, ut diphthongum, extulitque non *Ephraim*, ſed *Ephrem*, prout etiam Syra utroque efferri poſſunt modo. D. Hieronymi libro de locis Hebraicis exemplaria variant, *Ephraim*, *Ephram*, &c. v. 57. ϗ οἱ ἀρχιερεῖς] Exemplaria 3. 4. 6. auferunt ϗ conjunctionem; minus recte, opinor, tametſi nec Latine nec Syriace addatur.

CAP. XII. V. 1. ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν] Octavus codex addit ὁ Ἰησοῦς, conformiter Latino & Syro. v. 7. εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό] Idem octavus codex, ut libenter conſonat editioni Latinæ, ſcribit ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό· cui ſuffragatur illa ad Vaticana collatio, quam in Notationibus prolixioribus citavimus; quinetiam Nonni poetæ paraphraſis. v. 17. ὅτε τὸν Λάζαρον] Pro ὅτε, *quando*, quod eſt in pleriſque libris, Latina editione adſtipulante, codices 2. & 8. legunt ὅτι, *quod*, Syrico teſtamento & Græco Nonni carmine diſerte ſuffragantibus. v. 19. ἴδε ὁ κόσμος] Additur ὅλος a codicibus 6. & 8. a Latina & Syrica editionibus, denique a Nonno poeta. A pleriſque vero Græcis libris hodie omittitur. v. 28. δόξασόν σου τὸ ὄνομα] Quartus codex habet pronomen primæ perſonæ μου, pro ſecundæ σου, quod eſt in pleriſque omnibus, Latinis & Syris ſuffragantibus. v. 31. τοῦ κόσμου] Multi libri addunt τούτου cum Syro, quod alii demunt cum Latino. v. 32. πάντας ἑλκύσω] Ita legunt omnes pene libri Græci, cum Syricis, & tractatoribus Græcis. In uno β. eſt neutro genere πάντα, quemadmodum in Latinis & codicibus & tractatoribus. v. 41. τὴν δόξαν αὐτοῦ] Et hic β. præponit τοῦ Θεοῦ ipſi αὐτοῦ, quod nequeo probare. v. 47. ϗ μὴ πιστεύσῃ] Tertio hic β. pro πιστεύσῃ legit φυλάξῃ, ut Latina & Syra.

CAP. XIII. V. 2. Καὶ δείπνου γενομένου] In 2. exemplari, pro aoriſto γενομένου, eſt præſens γινομένου, *Cum cœna fieret*, contra editionem Latinam, quæ habet *Et cœna facta*. v. 18. ἐγὼ οἶδα] Exemplaria 3. & quartum interjiciunt conjunctionem γὰρ, conformiter Syro, quæ ab aliis omittitur, quemadmodum Latine. v. 24. πυθέσθαι τίς ἂν εἴη] Horum loco eſt in octavo codice ϗ λέγει αὐτῷ, εἰπὲ τίς ἐστι· fere ut Latine, *Et dixit ei*, *Quis eſt?* v. 27. τότε εἰσῆλθεν] Rurſus octavus codex omittit τότε, quemadmodum quædam exemplaria Latina. v. 30. ἦν δὲ νύξ· ὅτε ἐξῆλθε· λέγει] Idem codex hæc verba ſic diſtinguit ac legit, ἦν δὲ νύξ· ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει, eodem prorſus modo quo Latina editio, *Erat autem nox. Cum ergo exiſſet, Dixit.* v. 34. καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα ϗ ὑμεῖς] In tertio exemplari hoc ordine leguntur hæc verba, ἵνα καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ϗ ὑμεῖς.

CAP. XIV. V. 1. Μὴ ταρασσέσθω] Exemplar 2. præponit Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, quemadmodum exemplaria Latina minus emendata: vide Latinas varietates. v. 3. Καὶ ἐὰν πορευθῶ ϗ ἑτοιμάσω] Exemplar nonum legit Καὶ ἐὰν πορευθῶ ἑτοιμάσαι, quemadmodum Syrum: nam Latina editio priori eique vulgatæ Græcorum lectioni conſentit. v. 13. Καὶ ὅ,τι ἂν αἰτήσητε] Non videtur hic addendum pronomen με, quod eſt in 4. & 14. codicibus: vide Latinas varietates. v. 22. ϗ τί γέγονεν] Noli omittere καί. v. 23. τὸν λόγον μου τηρήσει] In nono eſt τὰς ἐντολάς μου τηρήσει, *mandata mea ſervabit*. v. 26. ὑμᾶς διδάξει πάντα] Non mutes πάντα cum ταῦτα quod eſt in ſexto codice. v. 30. ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων] Quidam libri addunt τούτου, quemadmodum Latina editio. ibid. ϗ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν] Codices tertius & quartus ſcribunt εὑρήσει, *inveniet*, pro ἔχει, *habet*, quod conſonat Latino ac Syro.

CAP. XV. V. 1. ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή] Quod ſequitur in codicibus 4. & 8. ὑμεῖς δὲ τὰ κλήματα, non eſt hujus verſus, ſed quinti. v. 7. αἰτήσεσθε ϗ γενήσεται ὑμῖν] Tria exemplaria pro αἰτήσεσθε, *petetis*, quod eſt etiam Latine, legunt αἰτήσασθε, *petite*, modo imperandi. Syrus legit modo infinito αἰτήσασθαι, *petere*. v. 11. ἐν ὑμῖν μείνῃ] Exemplaria 2. & 9. pro μείνῃ, *maneat*, habent ᾖ, *ſit*, ut Latina & Syra.

CAP. XVI. V. 3. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν] Omnia Pariſienſium exemplaria omittunt ὑμῖν, conformiter Syro, quod tamen Latine legitur. v. 14. ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται] Septem Pariſienſium codices ſcribunt præſens λαμβάνει, pro futuro λήψεται. Atqui futurum conſonat Latino, Syro, Græcorum Commentariis, & verſui denique proximo: quanquam Regius textus verſu proximo λαμβάνει dicat, cum hic ſcripſerit λήψεται. v. 16. ϗ οὐ θεωρεῖτέ με] In octavo codice, pro οὐ, eſt οὐκ ἔτι, quemadmodum Latine *jam non*. v. 21. ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς] Secundus codex pro ὥρα habet ἡμέρα· Syrus *dies partus*.

CAP. XVII. V. 2. δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον] Exemplar nonum mutat plurale αὐτοῖς, quod legitur etiam Latine, cum ſingulari αὐτῷ. v. 7. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι] Hæc vera eſt lectio, conformis editioni Latinæ. Porro ſextus Pariſienſium codex, pro tertia plurali ἔγνωκαν, ſcribit primam ſingularem ἔγνωκα, conformiter Syro: cujus ſcripturæ meminit Theophylactus, eamque, Chryſoſtomum præceptorem ſequutus, merito reprehendit. v. 11. τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι] Pro accuſativo plurali οὓς, quem legit etiam Latinus Interpres (*quos dediſti mihi*) omnia Pariſienſium exemplaria, ſcribunt dativum ſingularem ᾧ, relatum ad illud quod proxime præcedit nomen ὀνόματι (*quod dediſti mihi*) poſito relativo eodem caſu cum antecedente. Huic dativi caſus lectioni favent Syra non ſolum, verum etiam enarrationes Euthymii & Theophylacti. Denique Cyrilli Commentarius, ut Latine verſus exſtat, quam pertinaciter legit maſculinum plurale *quos*, tam conſtanter explicat neutrum ſingulare *quod*, docens, quomodo pater filio, quod æternum habuerat, nomen Deitatis, dederit ut homini. v. 12. οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα] Rurſus octavus codex, pro οὓς hic legit ᾧ, præcedentibus jungens, & conjunctionem ϗ præponens verbo ἐφύλαξα, ſed nemine favente, niſi uno Cyrillo. v. 20. ἀλλὰ ϗ περὶ τῶν πιστευόντων] Sic Biblia Regia cum omnibus Pariſienſium exemplaribus & Syrico textu. Alii porro libri, pro participio præſentis temporis πιστευόντων, legunt futuri temporis πιστευσόντων, ſuffragante editione Latina. Quinetiam Græci enarratores, ſi non legerunt, certe intellexerunt futurum.

CAP. XVIII. V. 14. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας] *Erat autem Caiphas qui conſilium dederat*] His verbis præmittit textus, Cyrilli Alexandrini Græci tractatoris, prout Latine verſus exſtat, Commentario additus; *Miſerunt autem eum ligatum ad Caipham pontificem*, quod ſit, ἀπέστειλαν δὲ αὐτὸν δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα· id quod, Theodorus Beza, in Textum ſuæ verſionis tranſtulit, mutato numero plurali in ſingularem, hoc modo; *Is vero* (Annas) *miſit eum vinctum ad Caipham pontificem*: quod fecit etiam Franciſcus Nanſius ad Nonni paraphraſin; temere uterque. Non enim his verbis Evangeliſta declaravit, Jeſum ab Anna tranſmiſſum ad Caipham: ſed id fecit, tacita uſus tranſitione, quod Commentarius noſter docet. Nuſquam enim alibi exſtant ea verba hoc verſu, nec apud alium ullum veterem tractatorem ſive Græcum ſive Latinum inveniuntur: &, ſi etiam Cyrilli Commentarius diligentius introſpiciatur, magna dubitandi cauſa deprehenditur, num legerit ea verba Cyrillus. Subjicit enim illi textui Cyrillus hujuſmodi Commentarium; *Auctoritate atque conſilio impietatis in Chriſtum præfuit Caiphas, & paulo poſt quaſi fructum ſui conſilii vinctum Jeſum ſuſcipiet*: ubi non tantum non explicat ea verba *Miſerunt autem eum ligatum ad Caipham pontificem*; verum etiam ſignificat, non hic, ſed poſtea, nimirum verſu 24. ea a ſe lecta fuiſſe. Verum quidem eſt, quod in verſum 24. hoc modo ſcribat; *Quaſi currentem equum narrandi progreſſum Evangeliſta utiliter revocat, & ad priora rurſus orationem reducit. Quare ſic? quia negationem Petri tertio factam exponere voluit.* Sed ego illud intelligerem de his maxime verbis; *Erat autem Simon Petrus ſtans & calefaciens ſe*, niſi ſequeretur; *Repetit ergo breviter, & miſſum ab Anna* JESUM *ad Caipham iterum dicit, Petrumque interrogatum exponit*, &c. quis enim auſit dicere, ſuppoſititium eſſe adverbium *iterum?* Quare, etſi non eſt res certa, magna tamen cauſa dubitandi eſt, an Cyrilli textui verba illa *Miſerunt autem*, &c. non fuerint ſtudioſe ab aliquo addita. Certe enim videri poſſit, Cyrilli locum alterum alteri ita conciliari poſſe, ut quando dicit, *paulo poſt a Caipha ſuſcipiendum eſſe Jeſum vinctum*, loquatur de verbis diſertis, quibus hoc poſtea dicitur: & rurſus cum dicit, *miſſum ab Anna* JESUM *ad Caipham iterum dicit*, loquatur de eo, quod id prius dictum fuerat, tacito inſinuandi modo. Operæpretium foret Græcum Cyrilli exemplar conſulere poſſe. Quidquid ſit, neutiquam referenda in textum Evangelii verſ. 14. ſed tacite intelligenda ſunt, ea verba, *Miſerunt* aut *miſit autem eum ligatum ad Caipham pontificem*. v. 24. Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα] Annotant quidam auctores, a nonnullis exemplaribus addi conjunctionem οὖν, *ergo*: Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν, quæ & legitur apud Cyrillum, ut Syriace additur δὲ, *autem*: vide varietates Latinas, & Commentarium noſtrum, hoc ipſo loco. v. 29. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς] Exemplar octavum addit ἔξω, *foras*, quod additur etiam Latine & Syriace. v. 34. ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ] Exemplaria 3. & 4. ſcribunt numero ſingulari ἢ ἄλλος σοι εἶπε περὶ ἐμοῦ; contra omnium aliorum fidem. v. 40. Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν] Quidam libri cum editione Syriaca omittunt πάλιν, quod tamen plerique omnes cum Latina editione addunt.

CAP. XIX. V. 3. Καὶ ἔλεγον] His verbis manuſcripta Pariſienſium 3. 8. 9. præponunt Καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν· id quod etiam Latinus Interpres legit, quod teſtatur his verbis; *Et veniebant ad eum & dicebant.* Cæterum Syrus hoc non agnoſcit. v. 6. σταύρωσον αὐτόν] Alii libri omittunt αὐτὸν, alii addunt. Similis varietas eſt Latine. v. 13. ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον] In quibuſdam libris legitur ſecundo caſu numeri pluralis, ἀκούσας τούτων τῶν λόγων. v. 14. ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη] Auctores aliquot notant in uno codice, pro ἕκτη, *ſexta*, legi τρίτη, *tertia*. Atqui videtur mutatio illa de induſtria facta fuiſſe, ex opinione Theophylacti & aliorum quorundam, ita conciliantium Marcum, cap. 15. verſ. 25. cum Johanne hoc loco, quod hoc loco, errore notariorum, ἕκτη ſcriptum ſit, cum τρίτη ſcribendum fuiſſet, ut eſt apud Marcum. Scholiaſtes Nonni, pro certo habet, τρίτη ſecundum Johannem a Nonno lectum fuiſſe: atqui ego pro certo teneo ἕκτη eum legiſſe. Paraphraſis Nonni eſt; *Eratque protenſa tertia mortifera hora.* Si tertia fuit protenſa, quomodo fuerit ὡσεὶ τρίτη, *circiter tertia?* Nonnus pro eiſdem habens, horam fuiſſe circiter ſextam, & horam tertiam fuiſſe protenſam, hoc pro illo eſt uſus, eadem opera Marcum cum Johanne concilians, hac ratione, quod tertia fuerit protenſa, id eſt, ſpatium illud medium, quod eſt inter ſignum tertiæ & ſignum ſextæ horæ, longe fuerit progreſſum, ac proinde imminuerit ſexta. v. 16. ϗ ἀπήγαγον] Quinque manuſcripta legunt ſimplex ἤγαγον, cui alii libri addunt εἰς τὸ σταυρῶσαι, alii εἰς τὸ πραιτώριον· verum hæc ſuperfluunt, addita a ſciolis, tametſi εἰς τὸ πραιτώριον legatur apud Euthymium. v. 28. εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς] Sic etiam eſt Latine & Syriace, εἰδὼς, *ſciens*. Cæterum exemplaria Pariſienſium 4. 5. 7. 12. & 14. pro εἰδὼς, *ſciens*, ſcribunt ἰδὼν, *videns*. ibid. ἤδη τετέλεσται] Non addas περὶ αὐτοῦ. v. 36. Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ] Codicum alii omittunt, alii addunt præpoſitionem ἀπό· addentibus ſuffragantur editiones Latina & Syriaca, cum Nonni paraphraſi. v. 40. ἐν ὀθονίοις] Et hic omittitur ab aliis libris præpoſitio.

CAP. XX. V. 11. πρὸς τὸ μνημεῖον] In quibuſdam libris eſt dativo caſu πρὸς τῷ μνημείῳ. v. 22. ἐνεφύσησε] Sequitur in ſecundo codice αὐτοῖς, ſuffragante Syro. Atque pleriſque libris, qui illud omittunt, Latina editio adſtipulatur. v. 29. Ὅτι ἑώρακάς με] Quidam libri addunt Θωμᾶ· Regius cum aliis omittit, Syro ſuffragante. v. 31. ζωὴν ἔχητε] Codices 2. & 8. interjiciunt αἰώνιον, conformiter Syro: quod plerique omnes omittunt, cum editione Latina, faventibus Euthymio & Theophylacto.

CAP. XXI. V. 6. ἑλκῦσαι ἴσχυσαν] Exemplaria 3. & 8. pro aoriſto ἴσχυσαν, ſcribunt imperfectum ἴσχυον, ut editio Latina *valebant*. v. 13. ϗ δίδωσιν αὐτοῖς] Exemplar ſecundum, conjunctioni ϗ ſubjicit participium εὐχαριστήσας, contra aliorum omnium fidem, Chryſoſtomo ipſo ejuſque diſcipulis annotantibus, quod non egerit jam Jeſus ſicut antea, non ſuſpexerit in cœlum, &c. v. 15. 16. 17. Σίμων Ἰωνᾶ] Pro Ἰωνᾶ octavum exemplar ubique habet Ἰωαννᾶ· cui favet Nonnus poeta ſcribens Ἰωάνναο (nec enim ſcripturæ vitium ſubeſſe, loquitur menſura carminum) denique Hieronymus, ſcribens in cap. 16. Matthæi, quem citavimus ad varietates Latinas.

FRANCISCI LUCÆ BRUGENSIS
Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundùm MATTHÆUM.

CAP. I.

V*erſ*. 2. Abraham genuit Iſaac: Iſaac autem] *Male a libris quibuſdam additur* autem *poſt* Abraham, *& ab aliis tollitur poſt* Iſaac. *v.* 18. Mater ejus Maria] *Legendum eſt* ejus, *juxta Sixtina Biblia non ſolum, verum & juxta antiqua manuſcripta, eaque reſpondentia Græco ac Syro; non* Jeſu, *quod eſt in quibuſdam libris ex conſuetudine recitationis Eccleſiaſticæ. Cum enim Evangelium Vigiliæ Nativitatis Domini incipiat ab his verbis, neceſſario illic ponendum fuit* Jeſu *pro* ejus, *quod hic minime neceſſarium eſt, cum* ejus *ad Chriſtum referatur, cujus ſtatim præcedit mentio: imo videri poſſit, de alio quopiam quam de Chriſto Evangeliſta ordiri ſermonem, ſi* Jeſu *legas pro* ejus; *id quod etiam obſit ſenſui. v.* 23. Et vocabunt nomen ejus] *Sic legendum eſt hoc loco ex Sixtinis cæteriſque optimis libris,* vocabunt *numero plurali, non tantum Græco & Syro, ſed & Hieronymo in ſeptimum Iſaiæ caput ſuffragante. Quare ſpuria ſunt quæ a nonnullis leguntur* vocabitur *&* vocabis: *lege Græcas varietates.*

CAP. II. *Verſ.* 1. *&* 5. In Bethlehem Judæ] *Sic legunt optimi libri ex B. Hieronymi caſtigatione,* Judæ *ſive* Juda, *non* Judææ, *quod eſt in quibuſdam conformiter Græco: quanquam res eadem ſit, de quo lege Commentarium. v.* 6. Qui regat] *In aliis eſt futuro indicativi* reget, *quomodo Græce* ποιμανεῖ· *varietas ſcripturæ nil varians ſenſum. v.* 14. Qui conſurgens] *Sic meliores libri* conſurgens, *pro ſimplici* ſurgens, *quo alii utuntur. v.* 23. Quod dictum eſt per Prophetas] *Quidam libri legunt* Prophetam *numero ſingulari: ſed meliores, ſuffragantibus Græcis,* Prophetas *habent, numero plurium; quibus veteres Tractatores tam Latini quam Græci volunt. Syrica editio ita punctis affecta eſt, ut* Prophetam *numero ſingulari reddat: verum mutatis ſitu duobus apiculis, pluralis eſt numerus.*

CAP. III. *V.* 2. Appropinquavit enim regnum cœlorum] *Sic legunt Sixtina Biblia poſt vetera manuſcripta, nominatim Brugenſe D. Donatiani,* appropinquavit *præterito tempore, non futuro* appropinquabit; *quibus Græca Syraque & B. Hilarius adſtipulantur. Quare Epanorthotes ille noſter annotat;* Appropinquavit enim, *juxta Græcum, antiquos & Hieronymum; moderni* appropinquabit. *Quin & ratio ipſa futurum rejicit; Prophetarum enim fuit dicere* Appropinquabit regnum cœlorum; *aliquando propinquum erit: Chriſtus autem ejuſque prodromus Johannes, factum eſſe propinquum prædicarunt. Et quod quæſo aliud hi tempus prædicarint, quo futurum eſſet regnum cœlorum propinquum, quum jam propinquiſſimum, quinimo præ foribus eſſet? Unde non ita diu poſt Salvator Judæis;* Pervenit, *inquiebat,* in vos regnum Dei. *v.* 3. Hic eſt enim qui dictus eſt] *Sic legendum eſt juxta exemplaria integriora, ſuffragantibus Græcis & Syris, non* de quo dictum eſt. *v.* 7. Quis demonſtravit vobis] *Neutiquam legendum eſt futuro tempore* demonſtrabit. *ibid.* Fugere a ventura ira] *Inter alia, manuſcripta Biblia Cathedralium Eccleſiarum Audomarenſis & Brugenſis, legunt* futura, *quomodo eſt Græce* μελλούσης, *pro* ventura. *v.* 9. Quoniam potens eſt Deus] *Sic legunt optimi quique libri,* potens eſt, *non* poteſt. *v.* 10. Excidetur & in ignem mittetur] *Quatuor exemplaria notavit Johannes Hentenius legere* Exciditur & in ignem mittitur, *præſenti tempore, non futuro: de quorum fide ſi conſtaret, præferenda haud dubium foret lectio iſta priori: ut enim magnam adfert imminentis periculi emphaſin, ita ſibi faventes habet libros Græcos & Syricos, atque inter veteres patres Cyprianum, ubi orationem Dominicam explanat, ſub finem. v.* 12. Triticum ſuum in horreum] *Hæc Bibliorum Sixtinorum lectio, vera eſt lectio antiquorum codicum, etiam Epanorthote teſte: cui & libri Græci plerique omnes adſtipulantur, quod ex Græcis varietatibus diſcere licet. Quare non eſt legendum* triticum in horreum, *omiſſo pronomine, ut quidam libri habent; neque* triticum in horreum ſuum, *pronomine juncto poſteriori nomini, ut alii. v.* 15. Tunc dimiſit eum] *Injuria omittuntur a quibuſdam libris hæc verba. v.* 16. Baptizatus autem Jeſus confeſtim aſcendit] *Nomen* Jeſus *& adverbium* confeſtim *non ſunt auferenda, ut a quibuſdam libris auferuntur. ibid.* Et venientem ſuper ſe] *Interpres vertit* ſuper ſe, *juxta codices antiquos, non* ſuper ipſum, *quod habent quidam novi: qua de re latius in Notationibus olim editis.*

CAP. IV. *V.* 4. Non in ſolo pane vivit homo] *Etſi libri nonnulli futuro tempore* vivet *legant, quemadmodum eſt Græce: tamen plerique omnes, & quidem optimi quique, præſenti tempore ſervant* vivit, *ita ut intelligere liceat, Latinum Interpretem, ſenſum non verbum reddidiſſe, quemadmodum fecit & Syrus. v.* 6. Quia Angelis ſuis mandavit de te] *Non pauca nec contemnenda manuſcripta, pro præterito tempore* mandavit, *ſcribunt futurum* mandabit, *adſtipulantibus codicibus Græcis ac Syricis, necnon Hebræo & LXXII. v.* 7. Rurſum ſcriptum eſt] *Sic diſtinguunt præter alios, antiqui Epanorthotæ codices, ut* rurſum *ſequentibus jungatur, non præcedentibus. v.* 10. Tunc dicit ei Jeſus; Vade Satana] *Non eſt omittendum adverbium* tunc, *nec addendum eſt* retro *aut* poſt me: *quod ex Matth.* 16. *verſ.* 23. *aut Mar.* 8. *verſ.* 33. *huc a quibuſdam adjectum credo: lege Græcas varietates & Notationes noſtras prolixiores. v.* 13. In Capharnaum maritima] *Superfluit quod addunt codices quidam* civitatem maritimam: *porro accuſandi caſu, quemadmodum Græce eſt, ſcribunt vetuſti quidam libri, pro auferendi caſu* maritima. *v.* 15. Via maris] *Latina Complutenſis Regiaque editio legit, ita ut eſt Græce,* viam maris, *quarto caſu. ibid.* Galilæa Gentium] *Sic legunt, cum Sixtinis Bibliis, Regia editio & alia quædam exemplaria, primo caſu* Galilæa, *conformiter Græco. In multis aliis libris eſt* Galilææ *ſecundo caſu, ubi ſubaudire oportet* terra *aut* regio. *ibid.* Populus qui ſedebat in tenebris] *Quod libri quidam, pro* ſedebat, *legunt* ambulabat, *huc ex Propheta adſumtum eſt, cum Matthæus aut ejus Interpres, ſententiam Prophetæ reddens, non verba adnumerans,* καθήμενος, ſedens, *dixerit, uti eſt & Syriace. v.* 16. In regione umbræ mortis] *Præter duos codices quos notavit Johannes Hentenius, Biblia manuſcripta, Eccleſiarum Cathedralium Audomarenſis ac Brugenſis, & Cænobiorum Lobienſis ac Clarimariſci, ſpectatiſſima illa, legunt* & umbra mortis, *Græco Syroque conformiter. In aliis eſt* umbræ mortis, *quo modo Interpres vertit Prophetam, qui conjunctionem non addit. v.* 17. Appropinquavit enim] *In paucioribus Latinis libris eſt hoc loco error ille, qui ſupra* 3. *verſ.* 2. *futuri* appropinquabit *ſcripti pro præterito* appropinquavit. *v.* 18. Ambulans autem Jeſus] *Sic eſt etiam Græce. Porro a quatuor illis quæ mox nominavimus Bibliis manuſcriptis, omittitur vox* Jeſus *Syriaca editione adſtipulante. v.* 24. Et abiit opinio ejus] *Quod duo codices legunt* fama *pro* opinio, *gloſſam eſſe ſuſpicor, pro textu obſcuriore ſubſtitutam. v.* 25. Et de Jeroſolymis] *Omittitur præpoſitio* de, *a quibuſdam bonis libris.*

CAP. V. *V.* 1. Videns autem Jeſus turbas] *Correctores Bibliorum Sixtinorum non judicarunt omittendum nomen* Jeſus *(quod legitur etiam Syriace) quo clarior ſit ſententia, tametſi a veteribus pleriſque manuſcriptis Græco conformiter omittatur. v.* 8. Beati mundo corde] *Græce eſt* οἱ καθαροὶ, mundi, *primo caſu, quem in Latinis libris nondum invenimus, quanquam ad ſenſum parum referat. v.* 9. Quoniam filii Dei] *Donatianica Biblia, inter alia, & antiqua Epanorthotæ, addunt pronomen* Quoniam ipſi, *quod etiam Græce legitur. v.* 11. Cum maledixerint vobis & perſec.] *Non eſt addenda vox* homines, *quæ a melioribus libris abeſt, adſtipulantibus Græcis & Syris: videtur ex Luc.* 6. *v.* 22. *huc tranſlata. v.* 20. Dico enim vobis] *Sic cum Sixtinis Bibliis manuſcripta exemplaria emendatiora, ſic Græca, ſic Syra: quare non eſt mutandum* enim *cum* autem. *v.* 22. Omnis qui iraſcitur fratri ſuo] *Non eſt addendum* ſine cauſa, *quod jam olim ex hac editione Divus Hieronymus ſuſtulit: lege Græcas varietates & Notationes prolixiores. v.* 24. Et vade prius reconciliari fratri tuo] *Plerique libri legunt* reconciliari *modo infinito: ſed imperandi modo* reconciliare, *ſcribunt, inter alios, Brugenſis, Lobienſis, & antiqui Epanorthotæ, conformiter Græco & Syro. ibid.* Offeres munus tuum] *Brugenſe manuſcriptum, pro futuro* offeres, *legit imperativum* offer, *juxta Græca & Syra, necnon B. Auguſtinum, eo libro quo hunc Domini ſermonem tractat. v.* 30. Abſcide eam] *Sic eſt in Sixtinis Bibliis ex veteribus manuſcriptis, voce deducta a* cædo, *pro eo quod alia habent* abſcinde *a* ſcindo. *Simile infra* 18. *verſ.* 8. *Mar.* 9. *verſ.* 43. *& alibi. v.* 32. Et qui dimiſſam duxerit, adulterat] *De ea quæ olim B. Auguſtino obſervata eſt hujus ſententiæ a quibuſdam omiſſione, lege Græcas varietates. v.* 37. Sit autem ſermo veſter] *Hoc verborum ordine legunt boni libri, pro* Sit ſermo autem veſter. *v.* 38. Et dentem pro dente] *Non recte a quibuſdam exemplaribus omittitur conjunctio. v.* 39. In dexteram maxillam] *Non eſſe omittendum* dexteram, *quod olim a quibuſdam libris abfuit, docuimus in Notationibus in varias Bibliorum lectiones. v.* 40. Et ei qui vult tecum judicio contendere] *Sic legunt optimæ fidei exemplaria, omiſſa præpoſitione* in judicio. *v.* 41. Vade cum illo & alia duo] *Quidam libri tollunt vocem* alia, *quod Græce non legatur, quodque nihil amplius intelligendum videatur, quam duplum concedendum, ſimplum extorquenti, quemadmodum de maxilla & veſte præceſſit. Atqui, ut pleraque, ita cum Sixtinis optima quæque editionis noſtræ exemplaria,* τὸ, alia, *legunt: quod etiam B. Auguſtinus & imperfecti operis Auctor, pervetuſti tractatores, explicant. Exiſtimarim itaque veterem Interpretem dediſſe illud, nec tam Græce legiſſe (tametſi in ſecundo Pariſienſium Græco codice inveniatur) quam de ſuo addidiſſe, ne, propterea quod converterat* μίλιον *mille paſſus, ambigua eſſet oratio. Vidit enim, illo addito, in ſententia nullam diſcrepantiam fieri; non enim ita urgere Dominum alterum miliare, quaſi non & tertium & quartum ferri velit, potius quam reſiſtat quis malo. Porro* & *conjunctionem* (& alia duo) *egregia exemplaria manuſcripta omittunt. v.* 46. Si enim diligitis] *Manuſcriptum Brugenſe habet conjunctivum* diligatis, *conformiter Græco* ἀγαπήσητε. *ibid.* Quam mercedem habebitis] *In duobus codicibus a Johanne Hentenio annotatis, eſt præſens* habetis: *quibus volunt Græca, Syra, & imperfecti operis Auctor. v.* 48. Pater veſter cœleſtis] *Non legas* qui in cœlis eſt, *pro* cœleſtis; *ſicut nec e diverſo Græce* οὐράνιος, *pro* ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

CAP. VI. *V.* 4. Reddet tibi] *Unus ille Pariſienſium codex qui addit* in palam, *vel Græco accommodatus eſt, vel ſervat ſcripturam, quam olim emendavit Hieronymus ſublato illo* in palam, *ſeu* palam: *lege varietates Græcas, & noſtras in Biblia Notationes. v.* 6. Tu autem cum oraveris] *In aliis bonis libris eſt futurum indicativi* orabis, *pro conjunctivo* oraveris. *ibid.* Et clauſo oſtio] *Additur pronomen* tuo, *a multis bonis libris, conformiter Græco & Syro. v.* 7. Sicut ethnici] *Non eſt addendum* faciunt; *quod cum Sixtinis Bibliis antiqua manuſcripta omittunt, & tam Græca quam Syra ignorant. v.* 10. Adveniat regnum tuum] *In quibuſdam libris legitur ſimplex verbum* veniat, *quemadmodum Græce* ἐλθέτω. *v.* 11. Panem noſtrum ſuperſubſtantialem da nobis hodie] *Quidam codices ſcribunt* quotidianum, *quomodo ante Hieronymum editio iſta habuit: unde adhuc conſuetudo ſic recitandæ Dominicæ orationis. Hieronymus mutavit* quotidianum *cum* ſuperſubſtantialem, *ut propius exprimeret Græcam vocem* ἐπιούσιον. *Quare Sixtina Biblia, & fide digniſſima quæque, tum noſtra tum Epanorthotæ manuſcripta, legunt* ſuperſubſtantialem: *lege Notationes. v.* 13. Sed libera nos a malo] *Sequitur in codice S. Germani lato, a Pariſienſibus notato;* Quia tuum eſt regnum & potentia & gloria in ſecula ſeculorum: *quod ex Græco additum eſſe, non dubium eſt: lege varietates Græcas. ibid.* A malo. Amen] *Vetera manuſcripta, Brugenſe, Clarimariſcenſe, Lobienſe, & tria Audomarenſia, omittunt* Amen, *quibus Syriaci libri typis excuſi ſuffragantur. At Syriacum manuſcriptum, Græcique omnes libri quos vidi, iis adſtipulantur Latinis exemplaribus quæ addunt* Amen. *Cyprianus & Auguſtinus non attingunt: Hieronymus cum Euthymio diſerte explicat, vocatque ſignaculum Dominicæ orationis, ut eſt confirmandi particula, quemadmodum docet idem duabus ad Marcellam epiſtolis, & Apoſtolus ipſe* 1 *Corinth.* 14. *verſ.* 16. *v.* 15. Si autem non dimiſeritis hominibus] *Tria ex noſtris manuſcriptis addunt* peccata eorum, *conformiter Græco; alia demunt, ſimiliter Syriaco, & emendationi Sixtinæ. ibid.* Nec pater veſter dimittet vobis peccata veſtra] *Quidam boni libri omittunt* vobis, *quod neque Græce exſtat. v.* 16. Ut appareant hominibus] *In aliis libris, pro compoſito, legitur ſimplex verbum* pareant, *minus congrue. ibid.* Quia receperunt mercedem ſuam] *Ut Sixtina Biblia, ita vetera manuſcripta non omittunt* quia, *adſtipulantibus Græco*

&

& Syro : tametſi ſenſui ſuperfluat, nec legatur ſuperioribus verſibus ſecundo & quinto. v. 22. Lucerna corporis tui eſt oculus tuus] *Inter alia, Lobbienſe manuſcriptum omittit pronomina* tui *&* tuus, *conſentanee editionibus Græcæ & Syriacæ, citationique B. Hieronymi in Dialogo adverſus Luciferianos. Credi poſſint addita, ſive ex Evangelio Lucæ (cap.* 11. *verſ.* 34.) *ſive quod accommodando ſimilitudinem ſubjungat Salvator :* Si oculus tuus fuerit ſimplex : *ubi, poſt Græca & Syra, Regii operis Latinus textus addit conjunctionem ;* Si igitur oculus tuus. *v.* 25. Quid manducetis] *Quod D. Hieronymus annotat, quibuſdam codicibus addi,* neque quid bibatis, *jam nulla addunt, licet Græce & Syriace legatur: lege Commentar. v.*30. Quanto magis vos modicæ fidei?] *Optima quæque manuſcripta noſtra legunt* minimæ *pro* modicæ, *ita ut* modicæ, *ex aliis locis celebrioribus, quibus id vertit Interpres (ut infra* 8. *ver.*26. *&* 14. *v.*31.) *huc tranſumtum videri poſſit. v.* 33. Quærite ergo primum regnum Dei] *Antiqui codices Epanorthotæ, & ex noſtris Brugenſis ac Lobbienſis, pro* ergo *legunt* autem, *quod eſt Græce ac Syriace. v.* 34. Sufficit diei] *Non eſt addendum* enim.

CAP. VII. *V.* 1. Ut non judicemini] *Hoc Matthæi eſt ; Lucæ cap.*6. *v.*37. Et non judicabimini : *unde etiam illud huc tranſlatum eſt a quibuſdam* Nolite condemnare ut non condemnemini, *quanquam, ut conſimile eſſet ei quod præcedit, mutatum ſit,* & non condemnabimini *cum* ut non condemnemini. *Non tantum enim Græca & Syra, ſed & fide digniſſima quæque Latina manuſcripta, cum Sixtinis Bibliis, illud hoc loco ignorant, faventibus Tractatoribus veteribus, Hilario, Hieronymo, Auguſtino, Chryſoſtomo, & imperfecti operis Auctore, ut & a recentioribus pleriſque omnibus præteritur. v.* 4. Sine ejiciam] *Non eſt præponendum* frater, *quod ut non legitur in Græcis & Syricis, ita neque in emendatioribus Latinis codicibus. Lucæ ſimiliter eſt cap.* 6. *verſ.* 42. *ibid.* Et ecce trabs eſt] *Antiqui noſtri libri ſcribunt* trabes *pro* trabs. *Utraque forma Latinis nota eſt. v.* 6. Et converſi dirumpant vos] *Nec antiqui libri addunt* canes (& canes converſi) *quod ex ſcholio in ſcripturæ ſeriem haud dubium eſt deveniſſe : legunt autem quidam* diſrumpant *pro* dirumpant. *v.* 11. Noſtis bona data dare] *Quidam boni libri omittunt* data, *tametſi Græce Syriaceque legatur. v.*12. Ut faciant vobis homines] *Non eſt addendum* bona, *quod jam olim ſublatum eſt a caſtigatore. ibid.* Et vos facite illis] *Quidam libri præponunt* ita (ita & vos) *adſtipulantibus Græcis pleriſque codicibus ac Syricis, & inter veteres Cypriano atque Auguſtino. Sed integerrima quæque hujus editionis exemplaria, tum noſtra tum Epanorthotæ, cum Sixtinis, omittunt, quibus & Græca quædam conſentiunt, de quibus in varietatibus Græcis. v.* 13. Quia lata porta & ſpatioſa via eſt] *Quidam boni libri omittunt verbum ſubſtantivum* eſt. *v.*14. Quam anguſta porta & arcta via eſt] *Non eſt legendum* quoniam *vel* &, *pro* quam : *vide Græcas varietates. A quibuſdam autem libris abeſt* eſt. *v.* 19. Excidetur & in ignem mittetur] *Quemadmodum Græce & Syriace eſt præſenti tempore* Exciditur & in ignem mittitur, *ita etiam Latine ſcriptum eſſe in pervetuſtis exemplaribus, annotant quidam ; ſed qualia ego non viderim. v.* 23. Diſcedite a me qui operamini] *Recte ſuſtulit Sixtina correctio vocem* omnes, *ut quæ ab optimis quibuſque Latinis libris omittatur, conformiter Syricis & Græcis pleriſque omnibus. Et quanquam Pſalmi* 6. *verſ.* 9. *ad quem hic alluditur, addatur ; videri tamen poſſit hic in Evangelio non ſine gratia omiſſa : vide Græcas varietates. v.* 25. 27. Et deſcendit pluvia] *Non eſt omittenda conjunctio* &, *etiam Epanorthotæ judicio, quæ Græce quoque & Syriace legitur. v.*29. Et non ſicut Scribæ eorum] *Quidam antiqui libri omittunt* & *conjunctionem, quam alii, Græco Syroque ſimiliter, præponunt : plerique vero addunt pronomen* eorum, *Syro conſentanee, quod aliqui rurſus Græco conformiter auferunt.*

CAP. VIII. *V.* 1. Cum autem deſcendiſſet] *Non eſt addendum nomen* Jeſus, *quod ab antiquis libris, Græco & Syro conſonantibus, abeſt. v.* 9. Nam & ego homo ſum ſub poteſtate conſtitutus] *Multi antiqui libri, conſentanee Græco ac Syro, omittunt vocem* conſtitutus, *quæ ex Luc.* 7. *verſ.* 8. *huc adſcripta creditur. v.* 10. Audiens autem Jeſus] *Non addas pronomen* hæc. *v.* 11. Cum Abraham & Iſaac] *Non eſt omittenda* & *conjunctio. v.* 13. In illa hora] *Legendum eſt* in, *non* ex. *v.* 15. Et miniſtrabat eis] *Sic legunt cum Sixtino antiqui libri noſtri,* eis *numero plurali, Brugenſ. Lob. Leod. Clarmar. & Audomarenſia tria : alii libri habent* ei *numero ſingulari. Similis varietas eſt tam in Syricis quam in Græcis codicibus : lege varietates Græcas. v.* 17. Et ægrotationes noſtras portavit] *Quidam boni libri, Græco ſimiliter, non repetunt, ſed e proximo intelligendum relinquunt, pronomen* noſtras. *Atqui etiam Syriace repetitur, & apud Prophetam Hebraicis. v.* 18. Juſſit ire trans fretum] Τὸ diſcipulos, *quod interponunt quidam, antiqua exemplaria reſpuunt, conformiter Græco & Syro. Quare merito correctores Sixtini textu expulerunt. Quidam* diſcipulos, *ut Hilarius ; quidam* turbas, *ut Chryſoſtomus, ſubaudiunt : tametſi illud longe ſit veriſimilius. v.* 20. Et dicit ei Jeſus ; Vulpes] *Brugenſe & Lobbienſe manuſcripta omittunt* & *conjunctionem, conſentanee Syro, quam alii libri præponunt ſimiliter Græco. ibid.*] *Pro* nidos *manuſcriptum Brugenſe legit* tabernacula. *ibid.* Ubi caput reclinet] *Sic legunt optimi quique libri, omiſſo pronomine* ſuum, *conſentanee editioni Græcæ : nam Syrus pro more linguæ ſuæ adjecit. v.* 25. Et acceſſerunt ad eum diſcipuli ejus, & ſuſcitaverunt eum] *Quidam vetuſti libri omittunt* ad eum diſcipuli ejus, *tametſi* diſcipuli ejus *Græce & Syriace addatur. v.* 26. Et dicit ei Jeſus ; Quid timidi] *Nomen* Jeſus, *quamvis Syriace legatur, omittitur a Græcis & multis Latinis libris. v.*28. Et cum veniſſet] *Non hic ex quibuſdam libris addas* Jeſus, *etiamſi Syrus exprimat.* Veniſſet *autem numero ſingulari legendum eſt, non plurali* veniſſent, *qui error eſt in libris nonnullis. v.* 29. Veniſti huc] *Non eſt præponendum adverbium* cur. *v.* 31. Si ejicis nos hinc] *Plerique libri omittunt adverbium* hinc, *cum Græcis ac Syricis. v.* 32. Et ecce impetu abiit] *Vox* magno, *quam interjiciunt quidam, non hic, ſed Marci* 5. *verſ.* 13. *ab Interprete data eſt. v.* 33. Nuntiaverunt omnia] *Superfluit* hæc, *quod addunt quidam* (hæc omnia.) *v.* 34. Rogabant ut] *Similiter redundat hic* cum ; Rogabant eum ut.

CAP. IX. *V.* 1. Et aſcendens in naviculam] *Omittendum eſt quod additur in quibuſdam libris nomen* Jeſus. *v.* 5. Dimittuntur tibi peccata tua] *Sic cum Sixtinis Bibliis, manuſcripta Brugenſe, Clarmariſcenſe, & Lobbienſe ex noſtris, ſimiliter editioni Syriacæ. Alia omittunt* tua, *ut Græce alterum duntaxat legitur, aut* σȣ̃, *aut* σοὶ : *vide Græcas Varietates. v.* 13. Sed peccatores] *Quod in nonnullis codicibus ſequitur* ad pœnitentiam, *ut a pleriſque, ita ab omnibus bonis præteritur, ſuffragantibus Syricis : quippe quod hujus loci non ſit, ſed Luc.* 5. *verſ.* 32. *lege Græcas varietates. v.* 17. Et vinum effunditur] *Quidam libri omittunt* &, *quod tamen Græce legitur. v.* 18. Acceſſit & adorabat] *Sic legendum,* adorabat *imperfectum, potius quam perfectum* adoravit. *ibid.* Domine, filia mea modo defuncta eſt] *Quædam manuſcripta, nominatim tria noſtra & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ, omittunt* Domine, *conſentanee Græco & Syro. ibid.* Impone manum tuam ſuper eam] *Multi boni libri auferunt pronomen* tuam, *quanquam Græce ac Syriace addatur. v.* 24. Dicebat ; Recedite] *In quodam codice, pro* dicebat, *eſt* dixit ad eos, *propius ad Græca, ubi eſt* λέγει αὐτοῖς, dicit illis. *v.* 25. Et tenuit manum ejus] *Quod ſequitur in multis libris ;* Et dixit, Puella ſurge, *non hujus loci eſt, ſed Luc.* 8. *v.* 54. *Nam hic, ut non a Sixtinis, ita nec ab antiquis libris, nec a Græcis codicibus aut Syricis agnoſcitur. v.* 38. Ut mittat operarios] *Notat Epanorthotes, antiquorum codicum hoc loco lectionem eſſe,* ejiciat *pro* emittat *aut* mittat : *id quod & nos ita fere invenimus. Lucæ decimo, inquit ille, eſt* mittat, *Luc.* 10. *verſ.* 2. *Utraque verſio bona eſt, ex eodem uno verbo* ἐκβάλῃ, *ſed* ejiciat *ſingularis emphaſeos.*

CAP. X. *V.* 2. Duodecim autem Apoſtolorum] *Non eſt legendum hoc loco* Diſcipulorum *pro* Apoſtolorum. *v.* 3. Jacobus Alphæi] *Cum Sixtinis Bibliis Lobbienſe manuſcriptum, Græco conſentaneum & reliquæ hoc loco enumerationi, omittit* & *conjunctionem : quam alii libri præponunt nomini* Jacobus, *cum obſcuret conjugationis rationem ab Evangeliſta ſignificatam. ibid.* Et Thaddæus] *Regium opus ex Complutenſi habet ;* Et Lebbæus qui cognominatus eſt Thaddæus : *quod cum alibi non inveniam, adducor ut credam ex Græco adjectum eſſe. v.* 4. Et Judas Iſcariotes] *Ita ſcribunt meliores libri hoc loco. Alii* Scariotes *habent, omiſſa* I *litera initiali : lege Commentarium. v.* 5. Præcipiens eis, dicens] *Multi boni libri interponunt* & *conjunctionem* (& dicens) *tametſi Græce illa non legatur. v.* 7. Quia appropinquavit regnum cœlorum] *Sic legunt etiam antiqui libri,* appropinquavit *præteritum, Epanorthote quoque teſte, quod Græco conſonat & Syro. Nam futurum* appropinquavit, *nullius eſt auctoritatis. v.* 8. Infirmos curate, mortuos ſuſcitate] *Manuſcriptum H litera ſignatum, B. Hieronymo ſuffragante, omittit* τὸ mortuos ſuſcitate, *quod alii libri addunt, parva ſimilitudine veri : quanquam judico merito relictum eſſe a Correctoribus Sixtinis, ut certe vetus eſt, & facile potuit ab Interprete fuiſſe datum : lege varietates Græcas, & Notationes prolixiores in varias Bibliorum lectiones, denique Commentarium. v.* 10. Dignus eſt enim operarius cibo ſuo] *Annotat Epanorthotes, ex antiquis libris, legendum hic eſſe* cibo ſuo ; *ſecundum Lucam autem cap.* 10. *verſ.* 7. mercede ſua. *v.* 12. Salutate eam dicentes, Pax huic domui] *Hæc verba,* dicentes, Pax huic domui, *omittuntur a manuſcriptis duobus Latinis, Syricis libris, & pleriſque Græcis, denique ab Euthymio inter Græcos, & inter Latinos B. Hieronymo, non in textu ſolum, verum & in Commentario ; id quod in Notationibus, quas ſæpe diximus, monſtratum a nobis eſt. Videri poſſint huc adjecta, ex Evangelio ſecundum Lucam, cap.* 10. *verſ.* 5. *ubi habes* dicite pax huic domui, *loco ejus quod hic dicitur* ſalutate eam : *quanquam hic & a D. Hilario exponantur. v.* 13. Veniet pax veſtra. Pax veſtra revertetur] *Sic legunt cum plerique tum optimæ editionis noſtræ codices, conformiter Syro. In quibuſdam porro pro futuris indicativi, ſunt conjunctiva,* veniat, revertatur, *ſuffragante Græco, & inter tractatores Hilario. v.* 14. De domo vel civitate] *Manuſcriptum quoddam a Johanne Hentenio notatum addit* illa (vel civitate illa) *quod Græce quoque legitur & Syriace. v.* 18. Et ad præſides & ad reges] *Hoc ordine legunt etiam Græci libri & Syrici : quem invertentes Latini quidam habent ;* Et ad reges & ad præſides. *v.* 22. Et eritis odio omnibus propter] *Quidam boni libri tollunt, quidam addunt* hominibus. *Illis volunt Græca. v.* 23. Fugite in aliam] *Vetus codex Eccleſiæ noſtræ, continens quatuor Evangelia, ſignatus F, addit ;* Et cum in aliam perſequentur vos, fugite in tertiam ; *qualia & Græce a quibuſdam addita notavimus ad varietates Græcas. v.* 26. Nihil enim eſt opertum, quod non revelabitur, & occultum quod non ſcietur] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis antiqui codices, futura indicativi, pro iis quæ in aliis ſunt conjunctivis,* reveletur, ſciatur : *quæ quidem eſſe Lucæ, annotat Epanorthotes, Luc.* 12. *verſ.* 2. *v.* 28. Et animam & corpus] *Non eſt omittenda conjunctio* &, *vel priori loco. v.* 30. Veſtri autem capilli] *Plerique libri tam ſcripti quam impreſſi interjiciunt* & (& capilli) *conſentanee Græco ac Syro. v.* 39. Perdet illam] *Ita legendum eſt futuro indicativi* perdet, *non imperativo* perdat, *quomodo legitur in manuſcripto Brugenſi.*

CAP. XI. *V.* 12. Rapiunt illud] *Alii codices antiqui habent* Diripiunt illud. *v.* 17. Cecinimus vobis] *Exemplar illud Eccleſiæ noſtræ quod mox diximus ſignari litera F, legit* Cecinimus vobis tibiis : *addit vocem* tibiis, *quæ certe neceſſaria eſt ad exprimendam integram ſignificationem Græci verbi* ηὐλήσαμεν *: ſed ex Luca eam huc adjeciſſe crediderim. Luc.* 7. *verſ.* 32. *v.* 30. Et onus meum leve] *Antiqui libri, cum Epanorthote, tum noſtri, repetunt verbum* eſt ; Leve eſt.

CAP. XII. *V.* 2. Quod non licet facere] *Sic legunt, ut Sixtina Biblia, ita quatuor codices ab Hentenio ad Bibliorum marginem notati, conformiter Græco & Syro. Alii libri addunt pronomen* eis (quod non licet eis) *minus recte, ut quod nec legunt poſteriores Evangeliſtæ : conſtat enim Phariſæorum fuiſſe ſententiam, factum illud Diſcipulorum Chriſti prohibitum fuiſſe generali ſabbati mandato. v.* 10. Et ecce homo] *Unus Hentenii liber addit* erat, *ex Græco. v.* 18. Ecce puer meus quem elegi] *Male addunt quidam* electus quem elegi. *v.* 20. Arundinem quaſſatam non confringet] Conteret *quod legunt quidam, ex Propheta ſumptum eſt. v.* 25. Omne regnum diviſum contra ſe, deſolabitur] *Manuſcriptum Brugenſe, legit præſenti tempore* deſolatur, *quomodo eſt Græce, pro futuro* deſolabitur. *v.* 30. Et qui non congregat mecum, ſpargit] Diſpergit *quod eſt in quibuſdam, non Matthæi eſt, ſed Luc.* 11. *verſ.* 23. *v.*31. Spiritus autem blaſphemia] *Sic legendum eſt juxta emendationem Sixtinam : id quod quidam ita correxerunt, ut pro nominativo* blaſphemia, *ponerent genitivum* blaſphemiæ, *& genitivum* ſpiritus *acciperent pro nominativo, imperite. v.* 32. Qui autem dixerit contra Spiritum ſanctum] *Quidam codices repetunt* verbum, *refragantibus melioribus, Græcis quoque & Syricis, qui e proximo illud ſubaudiendum relinquunt. v.* 44. Invenit eam vacantem] *Tria bona manuſcripta, Græco conformiter, omittunt pronomen* eam. *v.* 47. Foris ſtant quærentes te] *Nonnulli libri habent* quærentes loqui tecum, *nonnulli* quærentes te alloqui, *quæ ex Græco mutata ſunt. v.* 50. Ipſe meus frater]

Egregia quædam manuſcripta præponunt conjunctionem &, *etiam fratris nomini* (& frater) *quæ quidem magnam adfert orationi emphaſim.*

CAP. XIII. *V.* 3. Ecce exiit qui ſeminat ſeminare] *Male in quibuſdam libris additur* ſemen ſuum: *ex Luca enim, cujus ſcriptura, quod in Eccleſia Evangelii loco legatur, familiarior eſt, Matthæo adjectum eſſe conſtat. v.* 4. Et venerunt volucres cœli] *Multi boni libri omittunt vocem* cœli: *quibus Græci codices plerique omnes cum Syricis adſtipulantur. Veriſimile eſt ſimiliter ex Luca huc eſſe tranſlatum. v.* 8. Aliud centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud triceſimum] *Sic reddidit eleganter Interpres, juxta ſenſum, numero ordinali. Nec enim probabilis eſt illius manuſcripti lectio, quod verba Græca* κατὰ πόδα *imitatum habet:* Aliud centum, aliud ſexaginta, aliud triginta. *v.* 11. Noſſe myſteria] *Male alii libri numero ſingulari* myſterium *legunt, ex poſterioribus rurſus Evangeliſtis. v.* 12. Et quod habet auferetur ab eo] *Infra* 25. *verſ.* 29. *legitur* & quod videtur habere. *v.* 14. Et adimpletur in eis] *Hæc melior eſt lectio, quam illa quæ eſt aliorum librorum*, ut adimpleatur *vel* adimpleretur, *cum Græco etiam illa conſonat ac Syro. Quidam porro antiquus codex omittit* in *præpoſitionem ante* eis, *cui Græci aliquot ſuffragantur. ibid.* Prophetia Iſaiæ dicentis] *Pro genitivo* dicentis, *in aliis bonis eſt nominativus* dicens, *conſentanee prototypo Græco. v.* 16. Quia vident (*&c.*) quia audiunt] *Sic legendum eſt, non* qui vident, qui audiunt; *conjunctio inquam legenda eſt, non pronomen. v.* 20. Qui autem ſuper petroſa] *Non legas* petram *pro* petroſa, *ſubſtantivum pro adjectivo. v.* 28. Vis imus] *Latina Regis editio addit* igitur; Vis igitur imus: *quod quidem eſt Græce, ſed non Syriace; ut nec in vetuſtis Latinis manuſcriptis, magis quam in Sixtinis Bibliis. v.* 33. In farinæ ſatis tribus] *Luc.* 13. *verſ.* 21. *eſt* ſata tria. *v.* 36. Ediſſere nobis parabolam] *In quibuſdam eſt* diſſere, *ſed pro* ediſſere *accipiendum; in nonnullis* Enarra, *quod eſt alterius Interpretis. v.* 43. Qui habet aures audiendi] *Quædam antiqua manuſcripta auferunt vocem* audiendi, *neſcio qua auctoritate. v.* 47. Et ex omni genere piſcium congreganti] *Quidam libri omittunt* piſcium, *ut nec Græce nec Syriace agnoſcitur: ſed quia vetuſtiſſimi & optimi quique illud legunt, videtur ab Interprete additum. v.* 48. Elegerunt bonos in vaſa] *Non addas* ſua, *quod quidam. v.* 51. Dicunt ei; Etiam] *Tametſi Græce & Syriace addatur* Domine: *vetuſtiores tamen & fide digniores Latini libri, quos viderimus, cum Sixtina editione illud non legunt. v.* 55. Et fratres ejus, Jacobus & Joſeph] *Pro* Jacobus *quidam boni libri habent* Jacob, *pro* Joſeph *autem, Græci & Syriaci* Joſes: *qua de re late egimus in Notationibus ad locum Mar.* 15. *v.* 47.

CAP. XIV. *V.* 2. Hic eſt Johannes Baptiſta] *Non addas* quem ego decollavi. *v.* 3. Propter Herodiadem uxorem] *Subſequitur in quibuſdam libris impreſſis* Philippi: *quod Græce quidem & Syriace legitur, ſed cum deſit pleriſque omnibus, atque optimis quidem, Latinis codicibus, clarum fit non eſſe Latine legendum, ut quod Interpres non dederit. v.* 6. In medio] *Quidam addunt* triclinio, *quæ gloſſa eſt, non textus. v.* 12. Tulerunt corpus ejus] *Bonorum librorum, alii legunt, alii auferunt, pronomen* ejus. *v.* 14. Et miſertus eſt eis] Eis *legendum eſt, tertio caſu pluralis numeri, non* ejus, *ſecundo ſingularis. v.* 19. Diſcipuli autem turbis] *Superfluit quod quidam libri addunt* dederunt: *nam nec Græce legitur, quanquam Syrus addat* appoſuerunt. *v.* 22. Et ſtatim compulit] *Sic legunt Sixtina Biblia ex D. Hieronymi caſtigatione, non* juſſit, *ſed* compulit, *quod Græcæ Syræque vocis vim exprimit: lege D. Hieronymi Commentarium. v.* 32. Et cum aſcendiſſent] *Quidam numero ſingulari ſcribunt* aſcendiſſet; *male.*

CAP. XV. *V.* 2. Tranſgrediuntur traditionem] *Sic eſt, numero ſingulari, ut in Sixtinis, ita in multis aliis bonis libris, Græco ſimilibus: quibus & ſeries ipſa hiſtoriæ adſtipulatur: de unica enim traditione eſt quæſtio, quæ & exprimitur. Minoris itaque facienda eſt altera lectio,* traditiones *numero plurali. v.* 4. Honora patrem] *Antiquorum codicum, alii addunt, alii demunt*, tuum. *v.* 5. Quodcunque eſt ex me] *Annotat quidam, abeſſe a nonnullis manuſcriptis verbum ſubſtantivum* eſt: *quæ lectio nobis probata, adſtruitur Commentario. v.* 9. Doctrinas & mandata hominum] *Abſque media conjunctione* & *legunt vetuſti quidam libri Latini, conformiter Græcis, quin & textui Prophetæ Hebraico. Syricum Evangelium in eandem ſententiam habet,* doctrinas quæ (*ſunt*) mandata hominum. *Alii vetuſti libri, cum quibus Sixtina Biblia addunt conjunctionem, reſpondent Græcæ editioni virorum LXXII, quam hac præcipue parte Salvator ſequutus eſt: erat enim ea, illo tempore, non minus, ne dicam magis, Judæis in uſu, quam fons Hebraicus. v.* 12. Audito verbo hoc] *Abeſt ab antiquis codicibus non paucis pronomen* hoc: *ſed quia non lectum, ſubaudiendum eſt, viſum fuit Correctoribus illud relinquendum, ut non pauca alia ſimilia. v.* 14. Et duces cæcorum] *Conjunctio* &, *ab optimis quibuſdum manuſcriptis ignoratur, ut a Græcis omnibus ac Syricis. v.* 31. Mutos loquentes] *Sequitur in Regio opere ex Complutenſi;* Debiles ſanos: *id quod adjectum eſſe ex Græco, clarum facit Commentarius. v.* 33. Panes tantos] *In quibuſdam manuſcriptis emendatum eſt manu poſteriore* panes tanti: *ſed placuit Interpreti uti Antiptoſi, quod etiam Epanorthotes annotat. v.* 36. Et gratias agens] *Quidam libri, inter quos eſt Brugenſis ille D. Donatiani, omittunt* & *conjunctionem, ſuffragantibus codicibus Græcis. v.* 38. Erant autem qui manducaverunt] *Quidam libri præterito pluſquam perfecto legunt* manducaverant. *ibid.* Quatuor millia hominum] *Brugenſe illud manuſcriptum, pro* hominum *legit* virorum, *quomodo eſt & Græce & Syriace.*

CAP. XVI. *V.* 2. 3. Facto veſpere dicitis] *Et cætera uſque ad finem tertii verſus* non poteſtis ſcire, *quomodo olim a quibuſdam immerito omiſſa fuerint, pluribus aliis oſtendimus. Cæterum merito omitti a pleriſque verbum* ſcire, *quod poſtremum addunt quidam* (non poteſtis ſcire) *pro quo etiam quidam habent* cognoſcere, *noſtra ſententia eſt, nec aliud legendum quam* non poteſtis, *ut non eſt aliud in pleriſque libris Græcis quam* οὐ δύνασθε, *ſubaudito ex præcedentibus verbo* διακρίνειν, dijudicare. *ibid. v.* 3. Faciem ergo cœli] *Nonnulli libri præponunt* hypocritæ, *Græco Syroque conformiter: ſed plerique omnes, & quidem optimi quique, cum Sixtinis, demunt, viderique poſſit, cum ex Græco textu, tum ex Luc.* 12. *verſ.* 56. *huc eſſe adſumtum. Nam & conjunctio* ergo *ſubſequens, non perinde admittit illud. v.* 4. Niſi ſignum Jonæ prophetæ] *Quidam libri addunt* prophetæ *adſtipulantibus Græcis & Syricis, alii omittunt. v.* 7. 8. Intra ſe, intra vos] *Alii legunt* inter *pro* intra. *v.* 8. Sciens autem Jeſus dixit] *Quædam exemplaria, Græco & Syro conformiter, legunt; alia auferunt, pronomen* eis (dixit eis.) *v.* 9. Quinque panum in quinque millia] *Tria manuſcripta Eccleſiæ S. Audomari & unum Clarimariſci, habent conjunctionem* & *loco præpoſitionis* in; Quinque panum & quinque millia. *Fons ſi conſulatur, probabile fit, Interpretem vertiſſe* Quinque panum quinque millium, *abſque media ſive conjunctione ſive præpoſitione, (ut a quibuſdam legitur ſecundus caſus* millium) *quod a ſciolis mutatum ſit. v.* 10. Septem panum in quatuor millia] *Eadem eſt hujus loci ratio quæ proximi. v.* 13. Quem dicunt homines eſſe Filium hominis?] *Regia editio ex Complutenſi, cum alio uno atque altero exemplari, addit pronomen* me; Quem me dicunt *&c. ſuffragantibus libris Græcis, necnon Syricis, B. Hilario quoque tractatore. Atqui ut plerique omnes, ita optimi quique & fide digniſſimi libri, cum Sixtinis, non agnoſcunt* τὸ me, *ut nec B. Hieronymi Commentarius. Nullo itaque modo legendum Latinis eſt, quod Græcis etiam obſcuritatem adfert in re clara. Veriſimile eſt, Interpreti illud non lectum Græce; ac omnino explicationem eſſe illius* Filium hominis, *quæ in textum irrepſerit. v.* 19. Erit ligatum & in cœlis. Erit ſolutum & in cœlis] *Exemplaria manuſcripta multa & inſignia, ſuffragantibus Græcis & Syricis libris, omittunt illud* & (& in cœlis) *utroque loco. v.* 20. Quia ipſe eſſet Jeſus Chriſtus] *Hæc eſt lectio Latinorum codicum plerorumque, & quidem optimorum quorumque: quibus & Græca pleraque exemplaria ſuffragantur, & D. Hieronymi Commentarius. Quidam Latini libri omittunt nomen* Jeſus, *ſex ab Hentenio adnotati; quidam etiam Græci, tres Pariſienſium* ε. ζ. η. *His volunt, Syrica editio, & veteres tractatores Origenes atque Ambroſius. Crediderim ego, vocem illam* Jeſus, *quæ ſenſui obeſt, additam olim a librario quopiam ſciolo fuiſſe, non quidem Latinæ editioni (videtur enim illam Interpres dediſſe) ſed Græcæ. v.* 23. Vade poſt me Satana] *Pro* poſt me *quidam boni libri habent* retro, *quod tamen ex Mar.* 8. *verſ.* 33. *ſumtum videri poſſit. v.* 27. Secundum opera ejus] *Multa bona manuſcripta, tum noſtra, tum Epanorthotæ, pro plurali* opera, *legunt ſingulari* opus, *Græco textu ſuffragante, ubi eſt* κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ, *quanquam in* 14. *Pariſienſium exemplari ſit* κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. *Veriſimile eſt, & iſtud* τὰ ἔργα, *& illud quod Latine legi ſolet* opera, *ex alio huic ſimili loco acceptum, ut illo Pſal.* 61. *verſ.* 12. Tu reddes unicuique juxta opera ſua, *vel illo Rom.* 2. *verſ.* 6. Qui reddet unicuique ſecundum opera ejus: *quanquam, quod ad ſenſum, nihil referat utro modo legatur.*

CAP. XVII. *V.* 1. Aſſumit Jeſus] *Antiqui codices Epanorthotæ cum quibuſdam noſtris ita legunt, ut Sixtina Biblia,* aſſumit *præſenti tempore. Alii codices legunt* aſſumſit *præterito tempore. Porro illud eo magis probandum eſt, quod ſequatur præſenti tempore* ducit, *in omnibus quos viderimus. Annotat Epanorthotes, in Eccleſia legi* aſſumſit, duxit, *tempore præterito. v.* 2. Facta ſunt alba ſicut nix] *Non diſſimilis vero fit conjectura, Latine non minus quam Græce & Syriace, ſcriptum fuiſſe* ſicut lux, *idque mutatum eſſe cum* ſicut nix, *primum ob ſummam vocularum* lux *&* nix *affinitatem, quæ non eſt ſive Græce ſive Syriace, deinde, quod Marcus nivis meminerit; denique quod albedo nivi magis propria ſit quam luci. Atqui, ſi reliquorum Evangeliſtarum, Marci inquam & Lucæ, verba conſideres, videbis ab illis duo attribui veſtimentis Chriſti, unum quod alba fuerint, alterum quod lucida. Marcus;* Veſtimenta, *inquit,* ejus facta ſunt ſplendentia, candida (*alba*) nimis velut nix. *Lucas;* Et veſtitus ejus albus refulgens. *Hoc igitur eſt & quod Matthæus vult, dum ait* alba ſicut lux. *v.* 4. Tibi unum, Moyſi unum] *Alii libri interjiciunt conjunctionem* (& Moyſi unum) *conformiter Græco ac Syro. v.* 7. Surgite & nolite] *A quibuſdam bonis libris abeſt* &, *quod nec Syriace exſtat. In aliis legitur, Græco conformiter. v.* 9. Præcepit eis Jeſus] *Manuſcripta integerrimæ fidei, Brugenſe, Lobienſe, Clarmariſcenſe, & D. Audomari duo, demunt pronomen* eis: *quod quanquam Græce addatur, Interpres tamen, pro decoro orationis, videri poſſit maluiſſe omittere, & verbo* præcepit *dare caſus præcedentes* deſcendentibus illis, *qui alioqui Græce abſolute ponuntur: etſi ſecundum Marcum hoc non obſervarit. v.* 11. Elias quidem venturus eſt] *Subjiciunt quidam codices* primum, *ex Græco, non dubium, emendati. v.* 16. Reſpondens autem Jeſus] *Librorum, alii addunt, conformiter Græco; alii demunt, conſentanee Syro, conjunctionem* autem. *v.* 19. Et dixerunt] *Bonorum librorum, alii addunt* ei, *alii omittunt. Syriace legitur, Græce non. ibid.* Ejicere illum] *Nicolaus Zegerus annotat, in codice Corſendoncenſi legi* illud *neutro genere, quod in noſtris non invenio. v.* 20. Dixit illis Jeſus] *Quidam boni libri addunt, cum Græcis & Syris, alii tollunt nomen* Jeſus. *ibid.* Tranſi hinc illuc] *Optimi quique noſtri Latini libri, omittunt* illuc, *quod licet Græce legatur, non tamen exſtat Syriace. v.* 24. 25. Didrachma] *Ita legendum eſt neutro genere, numero plurali; non* didrachmam *numero ſingulari generis fœminini.*

CAP. XVIII. *V.* 8. Abſcide eum] *Vetera manuſcripta cum Sixtinis Bibliis conſtanter legunt* abſcide *a* cædo, *pro* abſcinde *a* ſcindo. *Pro* eum *porro, Regius textus ex Complutenſi legit* ea, *quemadmodum eſt Græce. v.* 9. Bonum eſt tibi cum uno oculo in vitam] *Ita legunt meliores libri, etiam Epanorthotæ,* cum uno oculo, *pro eo quod eſt in aliis* unum oculum habentem. *Quidam conjiciunt legendum* unoculum, *quomodo eſt Græce* μονόφθαλμον. *v.* 12. Nonne relinquit] *Hæc lectio merito probatur, præ ea quæ futuro tempore ſcribit* relinquet. *ibid.* In montibus] *Male in quibuſdam libris habetur* in deſerto: *id quod ex Luc.* 15. *verſ.* 4. *ſumtum eſſe, etiam Epanorthotes annotavit. v.* 13. Quia gaudet ſuper eam] *Ita legitur in multis libris, præſens tempus, Græco conformiter; in aliis eſt futurum* gaudebit. *v.* 14. Ut pereat unus] *D. Donatiani codex legit neutro genere* unum: *quo modo & quidam legit Græce* ἓν, *ut referat, inquit,* παιδίον. *v.* 15. Lucratus eris] *Unum manuſcriptum, pro futuro* eris, *legit præſens* es, *quod quidem Græco ſimilius eſt,* ἐκέρδησας. *v.* 16. Si autem te non audierit] *Quidam annotat abeſſe pronomen* te *ab uno codice manuſcripto, quomodo abeſt ab editione Græca, etſi non Syriaca. Nos in tribus manuſcriptis, & apud Epanorthoten, invenimus tranſpoſitum,* Si autem non te. *ibid.* Adhibe tecum adhuc unum] *Codex D. Donatiani omittit* adhuc, *conformiter editioni Syriacæ, quod in aliis legitur ſimiliter Græce. v.* 17. Si autem Eccleſiam] *Manuſcripta Brugenſe & Lobienſe addunt* & (& Eccleſiam) *quod Græce quoque & Syriace legitur. v.* 22. Dicit illi Jeſus] *Ita legunt optimi quique libri, Græco conſentanee,* dicit *præſenti tempore, non præterito* dixit. *v.* 24. Qui debebat ei decem] *Omittitur ab aliis libris pronomen* ei.

CAP. XIX. *V.* 4. Quia qui fecit hominem] *Optimi noſtrorum librorum tollunt* hominem *&* homines, *Græco conſentanee. Ex Commentario (veriſimile eſt) irrepſit in textum. v.* 5. Dimittet homo] *Quidam libri habent* relinquet homo, *ex Geneſi aut Epiſtola ad Epheſios, quod notat Epanorthotes: meliores enim hic legunt* dimittet. *v.* 7. Dare libellum] *In aliis bonis libris eſt* dari *paſſive,*

paſſive, pro activo dare. *v.* 10. Cauſa hominis] *Noſtra vetera manuſcripta legunt tertio caſu* homini, *pro ſecundo caſu* hominis, *qui in plerisque libris exſtat Græco conſentanee.* *v.* 12. Qui ſeipſos caſtraverunt] *Antiqui libri Epanorthotæ, &, ex noſtris, Brugenſis ille D. Donatiani, habent* Qui ſeipſos eunuchizaverunt; *vocem fictam ad imitationem Græci verbi* εὐνούχισαν. *v.* 14. Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire] *Quidam manuſcriptus codex tranſponit verba hunc in modum*; Sinite parvulos venire ad me, & nolite prohibere eos. *Et quanquam hoc ordine etiam Syrus legat, tamen Marci & Lucæ eam exiſtimo eſſe ſcripturam, non Matthæi. ibid.* Talium eſt enim] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *quæ & Græce & Syriace exſtat, quanquam omittatur a quibuſdam antiquis libris.* *v.* 18. Dicit illi; Quæ?] *Non eſt legendum nominativo caſu* ille, *ſed dativo* illi. *v.* 19. Honora patrem tuum] *Quidam boni codices omittunt* tuum; *alii Græco & Syro conſentanee addunt. ibid.* Et matrem tuam] *Quædam manuſcripta auferunt pronomen* tuam: *quibus Græci libri adſtipulantur, præter Regium ex Complutenſi addentem* ϗ τὴν μητέρα σε. *ibid.* Et diliges proximum] *Conjunctio copulans additur, non tantum ex Græcis & Syris, quantum ex optimis Latinis exemplaribus.* *v.* 20. Omnia hæc cuſtodivi a juventute mea] *Illud* a juventute mea, *Epanorthotes ſentit huc additum ex Marco & Luca. Nam quanquam Græca Syraque illud, non minus ſecundum Matthæum, quam ſecundum Marcum & Lucam, legant: Latina tamen exemplaria antiqua docere intelligit, illud Græce ſecundum Matthæum Interpreti non lectum, nec Latine proinde datum fuiſſe: ut certe etiam noſtra antiqua manuſcripta illud omittunt.* *v.* 21. Vade, vende quæ habes] *Noli legere,* Vade & vende omnia quæ habes, *additis voculis* &, *&* omnia.

CAP. XX. *V.* 1. Simile eſt regnum] *Conjunctio* enim *quæ Græce Syriaceque additur, nec Latine videtur omittenda, poſtquam in duobus Janſenii & totidem noſtris Latinis manuſcriptis exſtat.* *v.* 4. *&* 7. Ite & vos in vineam meam] *Quædam tum Latina tum Græca exemplaria, Syro conſentanee, utroque loco ignorant pronomen* meam. *Porro quod Nicolaus Zegerus legendum putat, poſteriori loco ut priori:* Et quod juſtum fuerit accipietis; *ego potius Græcis Syriciſque exemplaribus ſuperfluere exiſtimem, quam Latinis deeſſe. Hilarius & Hieronymus non videntur illud agnoviſſe: lege Commentarium.* *v.* 15. Quod volo facere] In meis *tametſi Græce Syriaceque exſtet, & a veteribus legatur, ego tamen non exiſtimem, quod Zegerus, noſtræ editioni adjiciendum.* *v.* 17. Duodecim diſcipulos] *Non addas pronomen* ſuos. *v.* 21. Et unus ad ſiniſtram] *Sic legendum eſt,* unus, *non* alius, *quod Marci eſt.* *v.* 23. Ad dexteram meam vel ſiniſtram] *In quibuſdam libris eſt* & *conjunctiva, pro disjunctiva* vel, *Græco conformiter.* *v.* 25. Poteſtatem exercent in eos] *Non eſt legendum* inter eos, *ut quidam legunt male, pro* in eos. *v.* 28. Animam ſuam redemtionem] *Non addas* in *præpoſitionem,* in redemtionem.

CAP. XXI. *V.* 1. Et cum appropinquaſſent Jeroſolymis, & veniſſent] *Sic legunt omnes boni libri, numero plurali, conformiter Græco: Quod in aliis eſt ſingulari numero* appropinquaſſet, veniſſet, *tametſi Syrus ſic legat, ex Eccleſiaſtico officio mutatum notat Epanorthotes. ibid.* Miſit duos diſcipulos] *Non addas* ſuos, *quod ex Luca quidam huc adſcripſerunt.* *v.* 3. Et confeſtim dimittet eos] *Sic legendum eſt, futuro tempore,* dimittet, *non præſenti* dimittit: *vide Græcas varietates.* *v.* 4. Hoc autem totum factum eſt] *Additur* totum *conſentanee Græco & Syro, quod tamen quidam boni libri omittunt.* *v.* 5. Sedens ſuper aſinam] *Alii libri præponunt* & *conjunctionem, conformiter Græco & Syro.* *v.* 7. Et impoſuerunt ſuper eos] *Quidam, loco pluralis* eos, *quod ibi legitur Græce ut Latine; ſcribunt ſingulare* eum, *cujus loco Syrus dixit* pullum. *Sed hæc de induſtria mutata videri queant, ad evitandam difficultatem, quæ ex recepta lectione putatur emergere.* *v.* 9. Filio David] *Cave legas quintum caſum* o fili, *ut quidam, pro tertio* filio. *v.* 16. Jeſus autem dixit eis] *Præſens* dicit, *pro præterito* dixit, *legunt libri noſtri integriores, conformiter Græco.* *v.* 17. Ibique manſit] *Quod quædam manuſcripta addunt* Et docebat eos de regno Dei, *Epanorthotes ex Eccleſiaſtico officio acceptum notat.* *v.* 21. Tolle & jacta te in mare] *Ita vulgo legitur: quam lectionem eſſe depravatam, quanquam citra detrimentum ſententiæ, legendumque imperativis paſſivis* Tollere & jactare in mare, *non ſolum Græca loquuntur, ſed & ſimilia loca Mar.* 11. *verſ.* 23. *& Luc.* 17. *verſ.* 6. *Quamvis ergo non ſuppetant exemplaria quæ ſcribant* tollere & jactare; *tamen res eſt adeo clara, judicio Epanorthotæ, hanc eſſe Interpretis ſcripturam, ut ſine difficultate in textum recipiendam putet, annotans literam* r, *mutatam eſſe in* t, *ubi legitur* tolle te. *v.* 24. Reſpondens Jeſus] *Non addas* autem, *tametſi Græce legatur.* *v.* 25. Baptiſmus Johannis unde erat?] *Antiqui libri conſtanter legunt* Baptiſmum, *non* Baptiſmus. *Uſus eſt enim Interpres hac voce, non hic tantum, ſed & ſecundum Marcum & Lucam, tanquam ſi Latine dicatur neutro genere* baptiſmum: *quod & facit D. Auguſtinus non ſemel, ſcribens in caput primum Evangelii ſecundum Johannem, quin & illo poſterior D. Gregorius homilia* 20. *in Evangelia.* *v.* 26. Omnes enim habebant Johannem] *Alii Latini libri cum Græcis legunt præſens* habent, *pro imperfecto* habebant, *quod Marci eſſe putatur a nonnullis.* *v.* 27. Ait illis & ipſe] *Non eſt omittendum medium illud* &, *quod etiam Græce legitur. ibid.* Nec ego dico vobis] *Non eſt legendum futurum* dicam, *ſed præſens* dico. *v.* 28. Hodie operare in vinea mea] *Ita lege ex Bibliis Sixtinis, modum imperativum* operare, *& caſum ſextum* vinea mea, *conformiter Græco; potius quam modum infinitum* operari, *aut caſum quartum* vineam meam. *v.* 30. Eo Domine] *Quidam conjiciunt, pro verbo* eo, *legendum eſſe pronomen* ego, *quod eſt Græce & Syriace.* *v.* 31. Dicunt ei, Primus] *Quidam libri omittunt pronomen* ei, *quod tamen etiam Græce legitur & Syriace. Pro* primus *porro, olim, D. Hieronymo teſte, nonnulla exemplaria legere* noviſſimus: *quæ lectio fuit D. Hilarii, dicit enim Phariſæorum reſponſionem fuiſſe, voluntati patris juniorem obediſſe, eum qui ſpondens fefellit; in qua deinde enucleanda mire ſe torquet: ſed adulterina fuit ea ſcriptura, exemplarium minime verorum. ibid.* Præcedent vos in regnum Dei] *Sic legendum eſt, cum Sixtinis Bibliis, quarto caſu* regnum, *potius quam ſexto* regno. *Porro pro futuro* præcedent, *in aliis libris eſt præſens* præcedunt, *conſentanee Græco & Syro.* *v.* 32. Venit enim ad vos] *Non legas* autem *pro* enim. *v.* 33. Et ædificavit turrim] *Non addas* in medio ejus, *quod quidam ex Iſa.* 5. *verſ.* 2. *huc adſcripſerunt.* *v.* 37. Verebuntur filium meum] *Omittendum eſt* forſitan, *quod ex Luc.* 20. *verſ.* 13. *huc adjectum a quibuſdam fuit.* *v.* 41. Et vineam ſuam locabit] *Quidam boni libri, nominatim Eccleſiæ noſtræ, omittunt pronomen* ſuam, *conſentanee Græco & Syro. ibid.* Qui reddant ei fructum] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis antiqui libri, conjunctivum* reddant, *pro futuro indicativi* reddent.

CAP. XXII. *V.* 1. Eis dicens] *Non poſtponas* eis; Dicens eis. *v.* 3. Et miſit ſervos ſuos] *Non legas numero ſingulari* ſervum ſuum, *quomodo, Hieronymo teſte, olim quidam: ex Lucæ Evangelio, vero ſimile eſt. Luc.* 14. *v.* 17. *v.* 5. Ad negotiationem ſuam] *Quidam boni libri omittunt pronomen* ſuam, *quod tamen etiam Græce & Syriace exſtat.* *v.* 6. Et contumeliis affectos] *Libri Eccleſiæ noſtræ & Clarmariſcenſis legunt numero ſingulari* contumelia. *v.* 13. Ligatis manibus & pedibus ejus] *Hic ordo Græco & Syro conſentaneus eſt: verum manuſcripta noſtra præponunt pedes manibus*; Ligatis pedibus ejus & manibus. *v.* 14. Multi enim ſunt vocati] *Non eſt legendum* autem *pro* enim, *tametſi in multis antiquis libris ſit* autem. *v.* 15. Ut caperent eum] *Legendum eſt pronomen* eum, *non autem nomen* Jeſum, *quod ex officio Eccleſiaſtico acceptum eſt.* *v.* 17. Licet cenſum dare Cæſari] *Non eſt mutandum activum* dare *cum paſſivo* dari. *v.* 30. Sed erunt ſicut] *In plerisque libris, pro futuro* erunt, *legitur præſens* ſunt, *Græco conformiter.* *v.* 37. Ex toto corde tuo, & in tota anima tua] *Sic etiam libri antiqui, priori loco legunt* ex, *poſteriori* in.

CAP. XXIII. *V.* 13. Væ autem vobis] *Non eſt omittenda conjunctio* autem. *ibid.* Quia clauditis] *Alii legunt pronomen* qui, *pro conjunctione* quia, *quæ Græce exſtat.* *v.* 14. Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis judicium] *Hunc verſum plurimi boni Latini codices omittunt, etiam tres hujus noſtræ Audomarenſis Eccleſiæ manuſcripti: a quibus autem legitur, variis & loco & modo legitur: D. Hieronymus & alii quidam Tractatores non agnoſcunt: Canones Evangeliorum ſolis Marco & Lucæ aſcribunt: prout hæc latius a nobis declarata ſunt in Notationibus noſtris prolixioribus. Quare videri poſſit ex D. Hieronymi correctione jugulandus & prætermittendus verſus iſte: niſi propter auctoritatem veterum Tractatorum, Græcorum, & inter Latinos Hilarii, conſultum haud eſſet illum prorſus expungere.* *v.* 15. Quicunque juraverit per templum] *Non addas* Dei. *v.* 18. Cæci, quid enim majus eſt] *Regia Biblia, haud dubium ex Complutenſibus, addunt*, Stulti & cæci quid, *quemadmodum eſt Græce & Syriace: Atqui reliqui Latini libri non agnoſcunt τὸ* ſtulti *hoc loco.* *v.* 20. Et in eo qui habitat in ipſo] *Non eſt legendum antecedens* templo *pro relativo* ipſo. *v.* 24. *&* 25. Calicis & parophſidis] *Alii loco vocalis quartæ ſcribunt primam,* parapſidis: *utroque enim modo vox effertur.* *v.* 24. Intus autem pleni eſtis rapina] *Meo judicio, ſalvo meliore, legenda eſt tertia perſona* ſunt, *pro ſecunda* eſtis: *ſic enim ſcribunt vetera manuſcripta noſtra (D. Donatiani unum, D. Audomari duo, & Clarimariſci unum) cum antiquis Epanorthotæ, & ſeptem ab Hentenio annotatis, & aliis. Cæterum ſeptem illa Hentenii ſignantur legere* plena ſunt *neutro genere: noſtra vero retinent maſculinum* pleni. *Neutrum genus melius congruat ſermoni Latino: ſed maſculinum certius eſt, & in eundem ſenſum accipiendum. Huic lectioni tertiæ perſonæ diſerte ſuffragantur Græca & Syra.* *v.* 25. Ut fiat id quod deforis eſt mundum] *Videtur addendum* & (ut fiat & id) *quod ut legitur Græce & Syriace, ita a pluribus bonis libris.* *v.* 28. Qui ædificatis ſepulchra] *Omnes boni libri quos vidimus, hic legunt* qui, *tametſi Græce ſit conjunctio* ὅτι, quia. *Syrum ambiguum eſt.* *v.* 33. Ideo ecce ego mitto] *Non eſt addendum* Ideo dico vobis, ecce ego mitto. *v.* 36. Sub alas] *Non addas pronomen* ſuas. *ibid.* Et noluiſti] *Quædam manuſcripta, conformiter Græco & Syro, legunt numero plurali* noluiſtis.

CAP. XXIV. *V.* 12. Et quoniam abundavit iniquitas] *In aliis libris eſt futurum* abundavit, *quod Græco conſonat, pro præterito* abundavit. *v.* 20. In hyeme vel ſabbato] *Alii libri omittunt* in *præpoſitionem.* *v.* 23. Ecce hic eſt Chriſtus aut illic] *A quibuſdam libris omittitur* eſt *conformiter Græco: a quibuſdam repetitur* ecce (aut ecce illic) *ſed non eadem fide.* *v.* 28. Illic congregabuntur & aquilæ] Illuc *adverbium motus ad locum legendum videtur ex antiquis libris, non* illic: *ſimiliter omittenda conjunctio* & (& aquilæ) *quæ nec Græce aut Syriace additur.* *v.* 30. Cum virtute multa] *Annotat vetus Epanorthotes, ſecundum Matthæum* multa, *ſecundum Lucam* magna *legendum eſſe.* *v.* 33. Quia prope eſt in januis] *Non eſt interponendum conjunctio,* eſt & in. *v.* 34. Donec omnia hæc fiant] *Non eſt omittendum pronomen* hæc. *v.* 36. Neque angeli cœlorum] *Quod quidam libri addiderunt olim, adduntque hodie,* neque filius; *D. Hieronymus, ſequutus meliora exemplaria, ſuſtulit, noſtram hanc corrigens editionem. Quare legendum hic non eſt ſecundum Matthæum, etſi a veteribus tractatoribus non paucis hic explicetur, ſed relinquendum eſt Marco proprium.* *v.* 38. Et nuptui tradentes] *Alii legunt* nuptum *pro* nuptui. *v.* 42. Duabus molentibus] *Subjiciunt multi codices Latini*; Duo in lecto, unus aſſumetur, & unus relinquetur. *Cæterum non eſſe illud Evangelii ſecundum Matthæum, quanquam multi veterum Patrum illud hic exponant, ſed Evangelii ſecundum Lucam, clare docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus, quibus Sixtina Biblia ſuffragantur.* *v.* 43. Qua hora fur venturus eſſet] *Boni libri legunt optativum* eſſet, *non indicativum* eſt. *v.* 44. Quia qua neſcitis hora] *In quibuſdam libris eſt* quia qua hora neſcitis, *conformiter Græco*; *In aliis* quia neſcitis qua hora; *In aliis denique* quia qua hora non putatis, *quod poſtremum eſt Lucæ cap.* 12. *verſ.* 40. *v.* 47. Super omnia bona ſua] *Quidam libri omiſſa voce* bona *legunt* ſuper omnia ſua.

CAP. XXV. *V.* 11. Noviſſime vero veniunt] *Non eſt omittendum* vero, *quod etiam Græce & Syriace legitur.* *v.* 13. Vigilate itaque] *Quod quidam libri adjungunt* & orate, *non eſt hujus loci.* *v.* 18. Fodit in terram] *In aliis bonis libris eſt* terra, *ſexto caſu, ut Græce.* *v.* 22. Ecce alia duo lucratus ſum] *Sic legendum eſt hoc loco: nam viceſimi verſus eſt verbum, non ſimplex, ſed compoſitum* ſuperlucratus. *v.* 27. Oportuit ergo te] *Non addas* & te. *v.* 31. Et omnes angeli cum eo] *Non eſt addendum* ejus; Angeli ejus. *v.* 38. Et cooperuimus te] *Unum Clarimariſci & tria Eccleſiæ noſtræ Audomarenſis manuſcripta omittunt pronomen* te, *conformiter Græco.* *v.* 41. Tunc dicet & his] *Non eſt addenda vox* Rex; Tunc dicet Rex. *ibid.* Qui paratus eſt diabolo] *Codex D. Donatiani, pro verbo ſimplici* paratus, *legit compoſitum* præparatus. *v.* 42. Et non dediſti mihi potum] *Hic legitur* potum, *ſupra vero* bibere, *annotante Epanorthote.* *v.* 44. Aut ſitientem] *Non eſt omittenda conjunctio* aut.

CAP. XXVI. *V.* 2. Ut crucifigatur] *Non eſt addenda interrogationis nota, quam addunt manuſcripta multa : pronunciando enim dictum eſt, non interrogando.* *v.* 10. Quid moleſti eſtis huic mulieri?] *Alii boni libri omittunt pronomen* huic. *ibid.* Opus enim bonum operata eſt in me] *Manuſcriptorum exemplarium, alia omittunt conjunctionem* enim, *ſimiliter editioni Syriacæ : alia addunt, conformiter Græcæ.* *v.* 11. Me autem non ſemper habetis] *Futurum* habebitis, *poſteriori hac verſus parte, legunt multi vetuſti codices : alii autem, ut eſt Græce, ſcribunt tempus præſens* habetis. *v.* 14. Qui dicebatur Judas Iſcariotes] *Quidam antiqui libri legunt præſens* dicitur, *pro imperfecto* dicebatur. *Sed &* Scarioth *habent pro* Iſcariotes, *in quo miror eos variare a forma Græca.* *v.* 17. Prima autem die Azymorum] *Quædam manuſcripta omittunt vocem* die, *conformiter Græco.* *v.* 23. At ipſe reſpondens ait] *Legenda eſt adverſativa* at, *non copulativa* &. *ibid.* In paropſide] *Antiqui libri ſcribunt primam vocalem loco quartæ,* in parapſide : *vide ſupra* 23. *verſ.* 24. *v.* 24. Per quem Filius hominis tradetur] *Pro futuro* tradetur, *eſt in quibuſdam libris præſens* traditur, *conſentanee Græco & Syro.* *v.* 25. Qui tradidit eum, dixit] *Non eſt interponendum conjunctio* & dixit. *v.* 28. Hic eſt enim ſanguis meus] *Etſi quædam Cypriani exemplaria, epiſtola* 63. *legant neutro genere* Hoc eſt enim, *& eum vertendi modum, patiantur etiam Græca : nulla tamen ratione* hic *maſculinum cum neutro* hoc *mutandum eſt.* *ibid.* Qui pro multis effundetur] *Male quidam legunt* vobis *pro* multis : *nam* vobis *Lucæ eſt, cap.* 22. *verſ.* 20. multis *autem Matthæi & Marci.* *Porro etſi Græce & Syriace ſit præſens* effunditur : *Latinus tamen Interpres futurum* effundetur *dedit : nec ſimplex* fundetur, *ſed compoſitum* effundetur, *quale eſt Græce.* *v.* 39. Sed ſicut tu] *Non eſt addendum verbum* vis. *v.* 40. Et venit ad diſcipulos ſuos, &] *Quædam exemplaria manuſcripta omittunt pronomen* ſuos, *conformiter Græco.* *ibid.* Sic non potuiſtis] *Quidam libri collocant interrogationis notam poſt adverbium* ſic : *nonnulli, pro plurali* potuiſtis, *habent ſingulare* potuiſti ; *ſed hoc quidem male.* *v.* 45. Ecce appropinquavit hora] *Licet antiqui libri legant futurum* appropinquabit, *retinendum tamen eſt præteritum* appropinquavit, *quod tam ſententia, quam Græca & Syra, requirunt.* *v.* 46. Ecce appropinquavit qui me tradet] *De hoc præterito* appropinquavit, *idem judicium eſt quod de ſuperiori. Porro futurum* tradet, *quidam libri mutant cum præſenti* tradit, *quod quidem conforme eſt Græco ac Syro.* *v.* 50. Amice, ad quid veniſti?] *Multi antiqui libri, pro* quid *interrogativo, manifeſte ſcribunt relativum* quod, *enunciando non interrogando legendum : Et quidem videri poſſit error ex eo natus, quod multi eam voculam contracte ſcribant, ita ut utroque modo legi queat : ſic tamen non legunt tantum, verum etiam interpretantur, Remigius a D. Thoma ad Cathenam citatus, & ipſe D. Thomas in proprio Commentario* ; Ad quod veniſti, *ſupplent* hoc fac. *Quinetiam Euthymius ſic intelligit Græca : Ad quod veniſti ſc.* hoc citra ſimulationis velamen operare : *crediderim iſtos ſtudioſe interrogationem vitaſſe, eo quod judicarent, non fuiſſe inquirendum Jeſu propoſitum Judæ, quod non ignoraret : vide Commentarium noſtrum.* *v.* 53. Et exhibebit mihi modo] *Hæc eſt germana lectio editionis Latinæ, conſonantis Syricæ : tametſi quidam Latini libri cum Græcis, τὸ* modo *rejiciant in prius hujus periodi membrum.* *v.* 59. Principes autem ſacerdotum] *Optimi quique libri ſic legunt,* principes *numero plurali, non* princeps *ſingulari, ſuffragantibus Græca & Syriaca editionibus.* *v.* 61. Reædificare illud] *Interpres dedit verbum compoſitum* reædificare, *tametſi Græce & Syriace ſit ſimplex* ædificare. *v.* 63. Si tu es Chriſtus Filius Dei] *Non addas* vivi, *quod quidam codices, ut nec Græca & Syra illud agnoſcunt. Eſt enim alterius loci, ſupra* 16. *verſ.* 16. *v.* 64. Dicit illi Jeſus] *Legendum eſt præſens* dicit, *non præteritum* dixit. *ibid.* Sedentem a dextris virtutis Dei] *Multa exemplaria manuſcripta, antiqua & fide digna, omittunt* Dei, *conformiter Græco & Syriaco : quod legitur Luc.* 22. *verſ.* 69. *loco prorſus ſimili.* *v.* 67. Alii autem palmas] *Interlinearis gloſſa notat, quod pro* palmas, *alias legatur* alapas : *id quod ex Marco fortaſſis eſt ſumtum.* *ibid.* In faciem ejus dederunt] *Antiqua Eccleſiæ noſtræ manuſcripta unanimiter legunt tertium caſum* ei, *pro ſecundo* ejus ; *ſicut & Clarimariſci exemplar.* *v.* 71. Vidit eum alia ancilla] *Quidam libri omittunt* ancilla, *quia neque Græce Syriaceve legitur : ſed videtur vox illa ab Interprete ſuppleta.* *v.* 72. Quia non novi hominem] *In quibuſdam bonis libris eſt* Quia non noviſſet hominem, *niſi hoc potius eſſet verſus* 74. *ſubſequentis.* *v.* 73. Acceſſerunt qui ſtabant] *Non addas* ad eum. *ibid.* Vere & tu ex illis es] *Non omittas* &. *v.* 75. Verbi Jeſu quod dixerat] *Non eſt legendum* verbi quod dixerat ei Jeſus ; *quod eſt Evangelii ſecundum Marcum.* *ibid.* Priuſquam gallus cantet] *In quodam manuſcripto præponitur* quia, *quemadmodum Græce & Syriace.*

CAP. XXVII. *V.* 3. Et ſenioribus, dicens] *Non addas* populi ; Et ſenioribus populi, *quod quidam.* *v.* 8. Propter hoc vocatus eſt ager ille Haceldama, hoc eſt, ager ſanguinis] *Vix dubium eſt, quin voculæ iſtæ tres* Haceldama, hoc eſt, *ex Act.* 1. *verſ.* 19. *additæ ſint huic Evangelio, quia neque Græce neque Syriace hic leguntur ; tantum,* Propter hoc vocatus eſt ager ille, ager ſanguinis. *v.* 9. Quod dictum eſt per Jeremiam prophetam] *Non dubito, ſalvo ſuperiorum judicio, quin ſit omittendum nomen* Jeremiam, *juxta fidem veteris illius Evangelii manuſcripti, quod citavimus in Notationibus noſtris prolixioribus, adſervati in collegio ſocietatis Jeſu Lovanienſi. Nam & Auguſtinus lib.* 3. *de conſ. Evang. cap.* 7. *teſtatur, ſuo tempore a quibuſdam Latinis codicibus abfuiſſe : quod etiam Lyranus annotat in antiquis libris haud legi. Huc accedit Syriacum Evangelium, quod nullum hic prophetam nominat. Suffragatur denique mos Evangeliſtæ, qui ita conſuevit plerumque ſcripturas laudare,* Quod dictum eſt per prophetam, *nullo propheta nominatim expreſſo ſup.* 1. *v.* 22. *&* 2. *v.* 6. 15. 23. *&* 13. *v.* 35. *&* 21. *v.* 4. *Quare doctiſſimi quique viri hodie ſentiunt ita potius legendum eſſe, nullius prophetæ nomine addito, Janſenius, Maldonatus, Baronius. Quidam, etiam Veterum, conjiciunt pro* Jeremiam *legendum eſſe* Zachariam (*locus enim præſens, ex Zacharia ſumtus eſt, non ex Jeremia*) *ſed nullos adferunt codices qui legant* Zachariam. *Nam quod* Jeremiæ *potius nomen additum fuerit quam* Zachariæ, *ex eo profectum fuiſſe videtur, quod apud Interpretes LXX. quorum editio olim erat in vulgari uſu, exſtet Jeremiæ* 32. *clara hiſtoria de agro, quem Jeremias juſſu Domini emerit a ſuo patruele : Zachariæ autem prophetia, ut apud illos legitur, plurimum ab Evangeliſtæ teſtimonio diſtet.* *v.* 12. Et ſenioribus] *Non addas* populi. *v.* 15. Quem voluiſſent] *Sic legendum eſt numero plurali, non ſingulari* voluiſſet. *v.* 16. Tunc vinctum inſignem] *Non addas* unum, *quod quidam.* *v.* 17. Quem vultis dimittam vobis, Barabbam, an Jeſum qui dicitur Chriſtus?] *Origenis Commentario adſcriptus textus ſic legit :* Quem v. d. vobis, Jeſum Barabbam, an Jeſum qui dicitur Chriſtus? *Et ne putetur error eſſe notariorum, ſic commentatur ipſe Auctor :* In multis exemplaribus non continetur, quod Barrabbas etiam Jeſus dicebatur, & forſitan recte, ut ne nomen Jeſu conveniat alicui iniquorum : *& paulo poſt* ; Et puto quod in hæreſibus tale aliquid ſuperadditum eſt, ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis ſuis, de ſimilitudine nominis Jeſu & Barabbæ. *Hæc Origenes recte. Erroris anſa ex eo accepta fuit, quod exiſtimatum fuerit, diſtinctionis cauſa additum fuiſſe* qui dicitur Chriſtus, *quod additum potius fuit commendationis cauſa.* *v.* 32. Exeuntes autem] *Ita legendum eſt, verbum compoſitum* exeuntes, *non ſimplex* euntes. *ibid.* Hominem Cyrenæum] *Non addas* venientem obviam ſibi, *aut* venientem de villa ; *quod quidam ex Marco & Luca huc tranſtulerunt.* *v.* 33. Qui dicitur Golgotha] *Quarta vocali, non prima, legunt ſecundam ſyllabam vocis* Golgotha, *libri meliores, id quod Hebræo & Syro conſentit.* *v.* 35. Sortem mittentes] *Quod ſequitur in Sixtinis Bibliis & quibuſdam antiquis manuſcriptis :* Ut impleretur quod dictum eſt per prophetam dicentem ; Diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem, *ab aliis antiquis manuſcriptis omittitur, nominatim, duobus Eccleſiæ Cathedralis Audomaropolitanæ, uno Lobienſis, & uno Clarmariſcenſis. Hentenius annotavit tredecim manuſcripta quæ omittant : Lyranus & Epanorthotes negant in antiquis libris ſuis exſtare, adduntque Hieronymo non fuiſſe lectum. Certe Hieronymi Commentarius loquitur lectum ab ipſo non fuiſſe, licet textui, ut eſt nobis excuſus, adſcribatur. Hilarius ad hæc non attingit. Auguſtinus præterea, conferens inter ſe ſcripta Evangeliſtarum de veſtium Chriſti partitione, tam tractatu* 118. *in Johannem, quam lib.* 3. *de conſ. Evang. c.* 12. *hæc ſecundum Matthæum non agnoſcit. Denique nec Chriſtianus Druthmarus, vetus ante annos* 500. *enarrator Evangelii ſecundum Matthæum, ea habet. Non videntur igitur hæc Latine hoc loco legenda* (*quæ etiam Nicolai Zegeri ſententia eſt*) *cum præter hæc omnia, nec Syriace legantur* (*quamvis is qui Syra Latine interpretatus eſt, Latine addiderit*) *nec Græce legenda eſſe, in Græcis varietatibus doceamus : quanquam nec facile delenda ſint prorſus. Veriſimile eſt autem, ad marginem hic annotata, ex Evangelio ſecundum Johannem, aut potius ex Pſalmi* 21. *v.* 19. *tandem in textum irrepſiſſe.* *v.* 37. Hic eſt Jeſus] *Non addas* Nazarenus, *hoc enim Johanni proprium eſt, cap.* 19. *verſ.* 19. *v.* 40. Vah qui deſtruis] *Non eſt omittendum* vah, *quod plerique omnes Latini libri addunt, adſtipulantibus, Græco uno, & altero Syriaco, manuſcriptis. Hinc enim intelligitur, Latinus Interpres illud dediſſe, licet Græci plerique omnes codices, cum Syriacis, qui typis excuſi ſunt, illud omittant.* *ibid.* Qui deſtruis templum Dei, & in triduo illud reædificas] *Tertia perſona,* deſtruit, reædificat, *legunt optima noſtra manuſcripta Latina, nominatim tria hujus Eccleſiæ Cathedralis & unum Abbatiæ Clarimariſci : eaque genuina eſſe videtur lectio editionis vulgatæ, addentis interjectionem* vah, *prout latius docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus : licet in multis libris, pro tertia perſona, legatur ſecunda* deſtruis, reædificas, *eaque ex Græco recte etiam vertatur.* *v.* 42. Et credimus ei] *Quamvis Græce & Syriace, ut in quibuſdam Latinis libris, legatur futuro tempore* credemus : *Interpres tamen vertit præſens* credimus, *quod emaculatiſſima quæque manuſcripta, Sixtinis Bibliis conſonantia, teſtatum faciunt.* *v.* 43. Liberet nunc ſi vult eum] *Noſtri libri jungunt pronomen* eum *cum verbo* liberet : *Sixtina Biblia rectius adjungunt verbo* vult. *Græce & Syriace repetitum adjungitur utrique verbo : ſed ſi ſubaudiendum eſt ad alterum, facilius eſt illud ex communi ſenſu ſubaudire ad prius verbum* liberet *quam ad poſterius* vult. *v.* 46. Eli, Eli] *Non legas, addita* o *vocali,* Eloi, Eloi : *hoc enim eſt Marci, illud Matthæi.* *ibid.* Lama ſabactani] *Varie ſcribuntur hæc verba Hebraica, & hic & Marci* 15. *verſ.* 34. *utpote peregrina Latinis. Biblia manuſcripta hujus Eccleſiæ Cathedralis, in Matthæo ſcribunt* lamazaptani, *in Marco* lema ſabactani. *Codex quatuor Evangeliorum ejuſdem Eccleſiæ manuſcriptus, in Matthæo habet* lamazaptani, *in Marco* lama ſabathani. *Alter ſed minoris formæ, in Matthæo* lama ſabacthani, *in Marco* lemazab-dani. *Biblia Clarimariſci, in Matthæo* lama zaptani ; *in Marco* lama ſabathani. *Biblia Eccleſiæ Cathedralis Brugenſis, in Marco habent* lamaſaphthani. *Nicolaus Zegerus in ſuo Epanorthote ad Matthæum, teſtatur Caroli Magni codicem & D. Donatiani Brugenſem habere* lamazaptani, *Gemblacenſem vero* lema ſabacthani. *Lyranus legit* lamazabtani, *monet enim legendum eſſe, duabus dictionibus,* lama azabtani, *poſteriori dictioni præpoſita litera* ain, *quæ ſonet* a *formatum in gutture. Hæc varietas poſſit nos in dubitationem adducere, utrum Evangeliſtæ ſcripſerint, & Salvator clamaverit, Syriace ſive Chaldaice* ſabactani, *an Hebraice* azabtani : *de* lama *enim, quin ſit per ſe una dictio, eaque legenda vocali prima utraque ſyllaba, & unico* m, *non eſt dubium, quanquam parvi referat, ſi duplici* m, *aut alia vocali legatur. Nam qui libri habent* lamazaptani, lamazaphtani, *aut* lemazabdani, *inſignes certe, omnino favent Hebræo* azabdani, *prout recte monet Lyranus : facile enim, dum ex duabus dictionibus unam faciunt, abſumunt alterum* a, *& pro litera* b, *ſcribunt tenuem* p, *aut adſpiratam* ph : *Nam & ſunt hæ literæ ejuſdem organi, labiorum ſcilicet, ac proinde facile inter ſe permutabiles. Biblia impreſſa Lugduni anno Domini* 1522. *manifeſte legunt* lama azabthani, *cum aliis nonnullis impreſſis. Sed plerique impreſſi codices, ut &, quos vidimus, omnes Græci libri impreſſi, habent* λαμὰ σαβαχθανί· *nec Pariſienſes ex manuſcriptis ſuis Græcis ullam notarunt lectionis varietatem. Hoc autem Chaldaicum ſive Syriacum eſt, quanquam ſcribendum potius foret* σαβακτανί· *& Syriaca voce hic uſum Dominum, ſententia Epiphanii eſt, ſub finem ubi refutat hæreſin* 69. *Ariomanitarum.* *v.* 61. Erat autem ibi] *Omnes boni libri, ſcribunt* erat *numero ſingulari, quanquam Latinus ſermo facile poſtularet numerum pluralem* erant. *Græce eſt* ἦν, *quod ita eſt ſingulare, ut pluraliter aliquando accipiatur.*

CAP. XXVIII. *V.* 3. Et veſtimentum ejus ſicut nix] *In aliis bonis libris eſt* veſtimenta *numero plurali, quanquam ſingulari numero adſtipulentur Græca. Quidam addunt* facta ſunt alba, *quod non eſt hujus loci, ſed illius qui exſtat ſupra* 17. *verſ.* 2. *v.* 6. Venite & videte locum] *Quidam antiqui codices omittunt* & *conjunctionem, conformiter Græco & Syro.* *v.* 7. Et ecce præcedit vos] *Non eſt mutandum præſens* præcedit *cum futuro* præcedet. *ibid.* Ecce prædixi vobis] *In uno Eccleſiæ noſtræ manuſcripto legitur tertia perſona* ſicut dixit vobis, *quod ſpurium eſt, & ex Marc.* 16. *verſ.* 7. *acceptum. In tribus aliis, pro compoſito* prædixi, *eſt ſimplex* dixi, *quemadmodum eſt etiam Græce & Syriace.* *v.* 15. Sicut erant edocti] *Tria noſtræ & unum Clar-*

mariſcenſis

ariſcenſis Eccleſiæ lectiſſima manuſcripta, cum aliis quibuſdam, habent ſimplex docti, *quod & Græco conformius, & per ſe congruentius videtur, quam compoſi-*
m edocti. *v.* 17. Quidam autem dubitaverunt] *Non eſt addendum pronomen* eorum, *quod quidam Latini libri addunt, tametſi Syriace addatur. v.* 19. Euntes ergo docete] *Non mutes* ergo *cum* autem. *v.* 20. Uſque ad conſummationem ſeculi] *Manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis & Clarmariſcenſis addunt* Amen, *ſicut additur Græce & Syriace.*

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundum MARCUM.

CAP. I.

VErſ. 2. Viam tuam ante te] *Exemplaria manuſcripta Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ, tria numero, & unum Cœnobii Clarmariſcenſis, omittunt* ante te, *quibus Syriaca editio ſuffragatur. Legitur* ante te, *ut in Sixtinis & pleriſque aliis Latinis exemplaribus quæ vidimus, ita in omnibus Græcis. Propheta non ſcripſit illud niſi ſemel, hoc inquam loco: nam additum ab Evangeliſtis eſt illud quod in medio verſiculi eſt* ante faciem tuam. *v.* 5. In Jordanis flumine] *Antiqui codices noſtri ſcribunt* Jordane *ſexto caſu, quomodo eſt & Græce, pro* Jordanis *ſecundo. v.* 6. Pilis cameli] *Legendum eſt numero ſingulari* cameli, *non plurali* camelorum. *v.* 7. Venit fortior me] *Cave legas futurum* veniet *pro præſenti* venit. *v.* 8. Ego baptizavi vos aqua] *Quidam antiqui libri addunt* in *præpoſitionem* (in aqua) *prout Græce & Syriace additur. v.* 10. Et ſpiritum] *Non addas* ſanctum, *quod fruſtra quidam. v.* 15. Appropinquavit regnum Dei] *Non eſt legendum futurum* appropinquabit, *ſed præteritum, ſecundum Matthæum. v.* 19. Et ipſos componentes retia in navi] *Integerrima hujus Eccleſiæ & Abbatiæ Clarmariſcenſis Biblia, conſentanee Græco & Syro, legunt hoc ordine* Et ipſos in navi componentes retia: *quo loco eſſe legendum τὸ* in navi, *etiam Epanorthotes dat intelligendum. v.* 24. Veniſti perdere nos] *Non eſt addendum* ante tempus, *quod quidam hic adſcripſerunt ex Matth. 8. verſ. 29. v.* 27. Etiam ſpiritibus immundis] *Pro* etiam *quædam manuſcripta legunt* &, *quod eſt æquivalens: quædam neutrum legunt, male. v.* 45. In deſertis locis eſſet] *Quidam boni libri manuſcripti, pro optativo* eſſet, *legunt infinitivum* eſſe.

CAP. II. *V.* 1. Intravit Capharnaum poſt dies] *Spurium eſt quod additur in quibuſdam libris* octo: Poſt dies octo. *v.* 2. Et convenerunt multi] *Quidam codex ab Hentenio annotatus addit* confeſtim: Et confeſtim convenerunt, *Græcis conformiter: quod alii cum Syris non agnoſcunt. ibid.* Ita ut non caperet] *Sic cum Sixtinis legere videntur meliores libri,* caperet *numero ſingulari: alii habent plurali numero* caperent: *lege Commentarium. v.* 8. Spiritu ſuo] *Non legas* Spiritu ſancto. *v.* 14. Vidit Levi Alphæi] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ habent* Levin *declinatum quarto caſu ad morem Græcorum: quod alii ſcribunt* Levi *tanquam indeclinabile. v.* 15. Qui & ſequebantur eum] *Plerique addunt* &, *quidam demunt;* Qui ſequebantur eum. *Exiſtimo ego vocularum iſtarum alteram eſſe omittendam, ſive* & *ſive* qui. *Qui Græce & Syriace non legitur: & non exſtat in quibuſdam Latinis libris: crediderim Interpretem mutaſſe* & *cum* qui. *v.* 16. Manducat & bibit magiſter veſter] *Sex codices ab Hentenio annotati tollunt* magiſter veſter, *concinentes Græco ac Syro. Videri poſſit, ea verba, Marco ex Matthæo a librariis fuiſſe addita, & Phariſæos Jeſum lacerantes præ contemtu ne nominaſſe quidem: cæterum B. Auguſtinus in Marco ut in Matthæo ea legiſſe videtur, ſi conſideres cap. 27. lib. 2. de conſenſu Evangeliſtarum. v.* 17. Non neceſſe habent ſani medico] *Brugenſis, Lobienſis, & antiqui Epanorthotæ,* medicum *legunt quarto caſu; moderni, inquit Epanorthotes,* medico, *ſexto caſu. v.* 22. Et nemo mittit vinum novum] *Pro* novum *iidem libri legunt* novellum. *Epanorthotes, infra novum ait, in fine ſcilicet iſtius verſus. ibid.* Alioqui dirumpet vinum utres] *Sic legendum ex optimis libris;* dirumpet *futuro, pro præſenti* dirumpit; *quemadmodum & mox* effundetur *pro præſenti* effunditur, *tametſi Græce præſentis temporis ſint verba. ibid.* In utres novos mitti debet] *Quod ſequitur in quibuſdam libris* & ambo conſervantur, *non Evangelii ſecundum Marcum eſt, ſed ſecundum Matthæum. v.* 23. Cum Dominus ſabbatis ambularet. *Alii libri omittunt* Dominus, *cum Græcis. ibid.* Et Diſcipuli ejus cœperunt] *Manuſcripta Lobienſe & Leodienſe, quemadmodum & Syrus, omittunt* &, *ſenſu clariore. ibid.* Cœperunt progredi] *Brugenſe, Lobienſe, Leodienſe, Clarmariſcenſe, & tria Audomarenſia, fide digniſſima manuſcripta, cum aliquot Zegeri, legunt* prægredi, *quod eſt antecedere, non* progredi: *& quanquam hoc ſimilius Græco, quod habet ὁδὸν ποιεῖν iter facere, illud tamen clariorem habet ſenſum, ab Interprete videtur datum atque intellectum. v.* 24. Ecce quid faciunt] *Quidam boni libri addunt* diſcipuli tui, *quod in aliis non exſtat conformiter Græco Syro, quos ſequuti correctores textu illud expulerunt. Et quidem citra dubium intelligendum venit: ſed fieri potuerit, ut Phariſæi, ira tumentes, nullo illos dignati ſint nomine. v.* 26. Niſi ſacerdotibus] *Quidam libri addunt* ſolis, *quod non eſt hujus Evangeliſtæ. ibid.* Et dedit eis qui] *Quidam libri addunt alterum* &; Et dedit eis & qui: *quod conforme foret Græco ac Syro; ſi modo τὸ præponeretur* eis; Et dedit & eis qui. *Atqui interpres claritatis cauſa omiſit alterum illud* &.

CAP. III. *V.* 5. Contriſtatus ſuper cæcitate] *Antiqui noſtri libri legunt quartum caſum* cæcitatem, *non ſextum* cæcitate. *ibid.* Et reſtituta eſt manus] *Brugenſe manuſcriptum, pro* illi *legit* ejus, *quomodo eſt Græce & Syriace.* 6. Exeuntes autem Phariſæi ſtatim] *Hoc ordine legunt meliores libri, conſentanee Græcæ editioni ac Syricæ. In aliis præponitur adverbium* ſtatim *nomini* Phariſæi. *ibid.* Conſilium faciebant adverſus eum] *Brugenſe & Lobienſe exemplaria ſcribunt* Jeſum *pro* eum. *v.* 7. Jeſus autem cum] *In quibuſdam antiquis eſt* Et Jeſus cum, *Græco Syroque ſimiliter. v.* 8. Et trans Jordanem] *Quibuſdam libris explicationis ergo additum eſt* de (& de trans) *quod alii meliores omittunt. v.* 9. Ut navicula ſibi deſerviret] *Male legitur in quibuſdam libris;* Ut in navicula ſibi deſervirent, *addita præpoſitione & mutato numero ſingulari cum plurali. v.* 10. 11. Quotquot habebant plagas. Et ſpiritus immundi] *Quædam vetera manuſcripta addunt* autem (Quotquot autem) *quod Græco conſonat. Eadem cum quibuſdam aliis hoc modo interpungunt:* Quotquot habebant plagas, & ſpiritus immundi. *Ex illis unum Audomarenſe legit tertium caſum* immundis, *alterum Clarmariſcenſe inter lineas annotat quartum* immundos. *Lege Commentarium. v.* 14. Et fecit ut eſſent duodecim cum illo] *Sentio legendum hoc verborum ordine,* Et fecit duodecim ut eſſent cum illo: *id enim non tantum Græca & Syra loquuntur, verum etiam ſeries ipſa contextus. Nam ſi legas ut vulgo* Et fecit ut eſſent duodecim cum illo, *non perinde cohæret id quod ſequitur* & ut mitteret eos prædicare. *ibid.* Et ut mitteret eos prædicare] *Non addas* evangelium, *quod quidam. v.* 16. Nomen Petrus] *Unum manuſcriptum Eccleſiæ noſtræ, conformiter Græco legit* nomen Petrum, *quarto caſu. v.* 17. Boanerges] *Videtur efferendum* Banerges, *expuncta vocali quarta* o, *quemadmodum in Commentario; vel* Bonareges, *tranſpoſitis literis, quod in Notationibus, diximus. Ad poſteriorem modum accedit idem illud Eccleſiæ noſtræ manuſcriptum, in quo eſt* Boanne reges. *v.* 19. Et Judam Iſcarioten] *Antiqui libri* Scarioth *legunt pro* Iſcarioten. *v.* 21. Et cum audiſſent ſui] *Nequaquam addas* diſcipuli, *quod inepte quidam. v.* 26. Et non poterit ſtare] *Quidam boni libri, Græco ac Syro ſimiliter, habent præſens* poteſt, *pro futuro* poterit. *v.* 27. Ingreſſus in domum] *Quidam liber addit* ejus (in domum ejus) *quod quidem Græco conſonat, nec diſſonat a Syro. v.* 29. Non habebit remiſſionem in æternum, ſed reus erit] *Quædam exemplaria, conformiter Græco, ſcribunt præſens tempus* habet, *pro futuro* habebit. *Unde colligas proxime legendum ſimiliter cum Græcis præſenti tempore:* Sed reus eſt, *quo modo ſcriptum invenitur in codice Leodienſi.*

CAP. IV. *V.* 1. Cœpit docere] *Quidam libri interjiciunt nomen* Jeſus, *male. ibid.* Ita ut navim aſcendens] *Addunt quidam boni libri* in *præpoſitionem, quæ etiam Græce ac Syriace legitur. v.* 4. Et venerunt volucres cœli] *Antiqua noſtra manuſcripta omittunt* cœli, *quemadmodum etiam Syrus, & quidam Græci libri. v.* 8. Unum triginta, unum ſexaginta, & unum centum] *Hanc germanam lectionem Evangelii ſecundum Marcum eſſe, emaculatiſſima manuſcripta cum Sixtinis Bibliis diſerte docent. Nam quia ſemel Interpres reddidit numerum ordinalem pro cardinali, Matt. 13. v. 8. idcirco etiam huc varietatem adduxit Scribarum temeritas, ut dicerent,* Unum trigeſimum, unum ſexageſimum, & unum centeſimum. *v.* 10. Duodecim, parabolam] *Sic legas* parabolam *numero ſingulari, pro eo quod quidam* parabolas: *nec addas* exponere, *quod alii. v.* 19. Et ſine fructu efficitur] *Non eſt legendum numero plurali* efficiuntur. *v.* 20. Unum triginta, unum ſexaginta, & unum centum] *Eadem eſt ratio hujus verſus, quæ octavi ſuperioris. Subſequitur autem hic in quodam manuſcripto;* Qui habet aures audiendi, audiat; *ſuperflue. v.* 22. Quod non manifeſtetur] *Non mutes* manifeſtetur *cum* reveletur. *ibid.* Sed ut in palam veniat] *Hæc eſt germana lectio Evangelii ſecundum Marcum, Græco conſentanea. Ex Matthæo porro & præſertim Luca, quidam correxerunt* quod non in palam *&c. v.* 24. Et adjicietur vobis] *Quidam libri ab Hentenio annotati omittunt hæc verba, ſed noſtri nequaquam. V. Beda explicat ea, & alii Latini poſt eum, Lyranus, Richelius &c. Denique Græce & Syriace adduntur, niſi quod Pariſienſes annotarint abeſſe a ſecundo codice Græco. Alius liber ab Hentenio annotatus, non ſolum legit verba illa, verum etiam adjicit* qui auditis, *ſcribens,* Et adjicietur vobis qui auditis: *ſic enim habent Græca omnia & Syriaca exemplaria, ſecundo illo Pariſienſium manuſcripto excepto. v.* 28. Deinde plenum frumentum in ſpica] *Pro* frumentum *non eſt ſcribendum* fructum. *v.* 29. Et cum produxerit fructus] *Ita legunt Sixtina Biblia: ſed quia, ut nomen* fructus *Græce eſt primi caſus, ita manuſcripta exemplaria omnia quæ vidimus, addunt pronomen* ſe (Et cum ſe produxerit fructus) *omnino videtur Interpres dediſſe pronomen illud* ſe: *cui ſervato quidam præpoſuerunt præpoſitionem* ex (& cum ex ſe) *eodem conſilio quo alii illud abſtulerunt, nimirum, ut clara eſſet ſententia, nomine quidem* fructus *accepto quarto caſu, nomine autem* terra *ſubaudito ex verſu præcedente: lege Commentarium. v.* 32. Et cum ſeminatum fuerit, aſcendit] *Male legitur in quibuſdam libris* natum *pro* ſeminatum: *nec minus male additur* in arborem, *quod ex Matthæo aut potius Luca huc eſſe adſcriptum, indubium eſt. v.* 36. Aſſumunt eum ita ut erat in navi] *Quidam codices Latini legunt* erant, *numero plurium, ſed male.*

CAP. V. *V.* 5. Dixit; Quid mihi & tibi] *In Brugenſi & Lobienſi manuſcriptis eſt;* Dicit ei; Quid *&c. ibid.* Jeſu Fili Dei altiſſimi] *Antiqui libri tum Epanorthotæ tum noſtri legunt* ſummi *pro* altiſſimi, *quod* altiſſimi *Epanorthotes notat eſſe Evangelii ſecundum Lucam cap. 8. verſ. 28. v.* 8. Dicebat enim illi] *Non eſt addendum* Jeſus, *ſed ſubaudiendum. v.* 9. Et dicit ei; Legio] *Brugenſe manuſcriptum, Syro conforme, omittit & conjunctionem: Lobienſe & Leodienſe ſcribunt præteritum* dixit *pro præſenti* dicit, *tolluntque pronomen, Græco ſuffragante, ubi legitur,* Et reſpondit dicens, Legio. *v.* 11. Grex porcorum magnus, paſcens] *Quod ſubſequitur quibuſdam in libris* in agris, *tranſfodiendum eſt: nam ut non Græce neque Syriace legitur, ita abeſt & ab antiquis codicibus Latinis. ibid.* In mare ad duo milia] *Non eſt legendum,* in mare: erant autem quaſi ad duo milia, *quomodo legitur in quodam libro, tametſi ita ſit Græce: vide varietates Græcas. v.* 15. Et veniunt ad Jeſum] *Non eſt legendum præteritum* venerunt, *ſed præſens* veniunt. *ibid.* Et ſanæ mentis] *Subdit codex Corſendoncenſis* eum qui habuerat legionem, *ex Græco, veriſimile eſt: lege Commentarium. v.* 19. Et non admiſit eum] *Sic multi boni, & quidem plerique libri, Syro ſuffragante: Brugenſe & Lobienſe, ſpectatiſſima exemplaria, legunt* Jeſus autem non admiſit eum, *ſuffragante Græco: quanquam in Lobienſi ſit* permiſit, *quod non videtur eſſe ab Interprete datum. Prius videri poſſit germanum; poſterius, claritatis gratia ſubſtitutum. v.* 21. Et cum tranſcendiſſet] *Non eſt legendum* Et cum aſcendiſſet. *v.* 23. Impone manum] *In aliis bonis libris eſt* manus *numero plurium, Græco conſentanee. ibid.* Ut ſalva ſit & vivat] *Nicolaus Zegerus docet, Latine, ut Græce, legendum eſſe futurum* vivet: *ſed nullum citat Latinum exemplar, ut neque nos vidimus aliquod. v.* 34. Ille autem dixit ei] *Non eſt legendum* Jeſus *pro* ille. *v.* 35. Veniunt ab archiſynagogo] *Sic legendum eſt ex correctione Sixtina, juxta exemplaria manuſcripta non pauca, ſuffragantibus Græcis & Syricis: non eſt addendum* nuntii, *nec legendum quarto caſu* ad archiſynagogum, *qui error pleroſq; libros invaſit. v.* 40. Et ingreditur] *Plerique libri habent plurale* ingrediuntur: *ſed ſingulare, quod eſt Sixtinorum Bibliorum, reſpondet Græco ac Syro. v.* 41. Talitha cumi] *Multi libri erronee*

Tabitha *legunt, mutam pro liquida, ſumta erroris occaſione ex ſimili hiſtoria Act. 9. verſ. 40. ubi Petrus reſuſcitat diſcipulam quandam, cujus nomen proprium* Tabitha, quod interpretatum, *ait Lucas*, dicitur Dorcas, *caprea. Porro* Talitha *nomen eſt appellativum, quod interpretatum puellam ſignificat. v. 42.* Et obſtupuerunt] *Non eſt addendum* omnes. *v.* 43. Et dixit dari illi manducare] *Quidam libri pro* dixit *habent* juſſit, *quæ interpretatio eſt ſumta ex Luc. 8. verſ. 55. Porro* date *quoque imperativus, non eſt ſubſtituendus pro infinito paſſivo* dari.

CAP. VI. *V.* 3. Nonne hic eſt faber] *Non eſt legendus genitivus* fabri, *pro nominativo* faber. *v.* 4. Niſi in patria ſua, & in domo ſua, & in cognatione ſua] *Antiqui libri & noſtri & Epanorthotæ legunt hoc ordine*, niſi in patria ſua, & in cognatione ſua, & in domo ſua, *præponunt cognationem domui, concinentes Græcis & Syris: lege Commentarium. v.* 5. Virtutem ullam] *Hoc Marci eſt: id autem quod habent quidam* virtutes multas, *Matthæi eſt cap. 3. verſ. 58. v.* 11. Et quicunque non receperint vos, nec audierint vos] *Injuria libri quidam omittunt hæc verba* vos nec audierint vos, *quæ ab optimis leguntur, adſtipulantibus Græcis & Syricis. v.* 13. Et ſanabant] *Sic legunt Sixtina Biblia ex antiquis manuſcriptis exemplaribus, conſentanee Græco & Syro, activum plurale* ſanabant. *Non eſt igitur legendum, aut paſſivum* ſanabantur, *aut ſingulare* ſanabat. *v.* 14. Et dicebat; Quia Johannes] *V. Beda & S. Thomas, in hujus loci Commentariis, clariſſime* dicebant *legunt, numero plurali. Hoc modo etiam D. Auguſtinus lib. 2. de conſ. Evang. cap. 43. non ſemel nec ambigue legit: lectio iſta, & narrationi Lucæ, & ordini ipſius Marci, optime convenit, de qua Janſenius doctiſſime diſſerit. Et quanquam codices Evangeliorum, Græci, Latini, Syrici, concorditer* dicebat *numero ſingulari habeant: non tamen dubito quin genuina Latinæ noſtræ editionis lectio ſit numerus pluralis, fretus auctoritate Bedæ & Thomæ, qui citra controverſiam noſtræ editionis codicibus ſunt uſi. Nam Auguſtinus, etſi magnum auctoritatis pondus huic lectioni addat, non tamen eandem prorſus habuit qua nos utimur Latinam editionem. v.* 21. Herodes natalis ſui cœnam fecit] *Ita legendum ex melioribus libris, pro eo quod alii habent* in natali ſuo, *quanquam ex Græco ad verbum hac ratione vertas. v.* 25. Petivit dicens] *Præteritum* petivit *eſt, ut in Bibliis Sixtinis, ita in bonis manuſcriptis Latinis, quemadmodum & in Græco: in aliis bonis eſt præſens* petit. *v.* 27. Sed miſſo ſpiculatore] *Quidam Latinus codex addit* confeſtim: *quod Græce quidem & Syriace legitur, ſed videtur Latinus Interpres non dediſſe. Porro pro* ſpiculatore, *S. Donatiani Biblia ſcribunt, vocali, non tertia, ſed ſecunda,* ſpeculatore, *id quod & Græco conſentaneum eſt & probatur a Commentario noſtro. v.* 28. Et decollavit eum in carcere: & attulit caput ejus in diſco] *Verba iſta abſunt a duobus manuſcriptis Eccleſiæ noſtræ, errore ſcribarum necne, equidem dubito. Exſtant & Græce & Syriace, addito ſuppoſito* qui abiens: *Latine abſque expreſſo ſuppoſito obſcura ſunt. v.* 37. Date illis vos manducare] *Non eſt omittendum pronomen* vos, *ſingularis emphaſeos illud. v.* 40. Per centenos & quinquagenos] *Fide digniſſima manuſcripta, repetunt præpoſitionem* per, *Græco conformiter. v.* 48. Et videns eos laborantes in remigando] *Quidam liber habet* vidit *præteritum tempus: ſed alii, & quidem optimi, retinent* videns *participium. v.* 52. Non enim intellexerunt de panibus] *In vetuſtis quibuſdam manuſcriptis legitur præteritum pluſquam perfectum* intellexerant, *pro perfecto* intellexerunt, *quod eſt in aliis.*

CAP. VII. *V.* 3. Tenentes traditionem ſeniorum] *Melior eſt hæc ſcriptura, quippe Græcæ conſentanea, ea quæ plurali numero habet* traditiones. *v.* 4. Et a foro] *Addititium eſt quod ſequitur in quibuſdam libris* venientes, *omiſſum ut a Sixtinis, ita ab omnibus bonis, adſtipulantibus Beda tractatore & editionibus Græca ac Syriaca. v.* 5. Et Scribæ: Quare] *Non interponas participium* dicentes, *quod quidam. v.* 6. Longe eſt a me] *In quibuſdam bonis codicibus pro ſimplici verbo* eſt, *legitur compoſitum* abeſt, *quomodo & Græce uſus eſt verbi compoſiti* ἀπέχει. *In aliis legitur verbo ſimplici, ut eſt ſecundum Matthæum. v.* 7. Doctrinas & præcepta hominum] *Eadem eſt hic lectionis ratio quæ ſecundum Matthæum, quibuſdam antiquorum codicum interponentibus, quibuſdam negligentibus, copulativam*; Doctrinas præcepta. *Pro his ſunt libri Græci & Syriaci Evangeliſtæ, ſed & prototypon Prophetæ. Pro illis facere poſſit editio LXX duorum ſenum. v.* 8. Tenetis traditionem hominum] *Ita legendum numero ſingulari, ut ex Sixtinis, ita ex melioribus manuſcriptis, Græco reſpondentibus: pro eo quod alii habent numero plurali* traditiones, *quanquam hoc intelligendum putem. v.* 9. Bene irritum facitis præceptum Dei] *Sic legendum eſt etiam ex antiquis libris, Græco & Syro conformibus, præſens* facitis, *non præteritum feciſtis. v.* 15. Illa ſunt quæ communicant hominem] *Brugenſis, Leodienſis, & antiqui Epanorthotæ libri, legunt,* coinquinant, *pro* communicant. *v.* 19. Quia non intrat in cor ejus, ſed in ventrem vadit, & in ſeceſſum exit] *Multi antiqui codices legunt præterito tempore* introiit *ſive* introivit; *quidam eorum mox etiam* exiit. *Sed* intrat *&* exit, *præſenti tempore quod eſt in aliis, & Græco reſpondet, aptius congruere videtur. Porro quod poſt ea verba* ſed in ventrem *ſequitur* vadit, *tria Eccleſiæ noſtræ, unum Clarimariſci, & vetuſta Zegeri manuſcripta omittunt, quod nec in Beda exſtat: ſubaudiunt autem e propinquo* intrat. *Certe nec Græce nec Syriace ullum hic additur verbum. Videri itaque poſſit, ex Matthæo huc eſſe adjectum,* τὸ vadit. *v.* 26. Erat enim mulier gentilis] *Videtur legendum eſſe, non* enim, *ſed* autem, *ex optimis manuſcriptis, Græco & Syro reſpondentibus, Bedæ tractatoris textu conſentiente. v.* 28. At illa reſpondit & dixit ei] *Antiqua exemplaria noſtra,* dicit *præſenti tempore, quomodo & Græca habent, pro præterito* dixit. *v.* 29. A filia tua] *In aliis eſt* de filia tua. *v.* 31. Ad mare Galilææ, inter] *Non addas* quæ *aut* quod eſt inter. *v.* 37. Et ſurdos fecit audire] *Non eſt omittenda conjunctio* &.

CAP. VIII. *V.* 1. Cum turba multa eſſet] *Non eſt addendum* cum Jeſu, *licet officio Eccleſiaſtico ſit additum, ubi hiſtoria iſta recitatur Evangelii loco, Dominica ſexta poſt Pentecoſten. v.* 8. Quod ſuperaverat] *In uno ſcripto eſt* ſupererat. *v.* 9. Erant autem qui manducaverant] *In aliis eſt præteritum perfectum* manducaverunt. *v.* 10. In partes Dalmanutha] *Plerique codices D D. Auguſtino & Hieronymo viſi, ut in Matthæi, ita & hoc loco in Marci Evangelio, pro* Dalmanutha *legerunt* Magedan. *Sed qui nunc extant Latini libri, ſimiliter & Syrici, quinetiam plerique omnes Græci, hic ſecundum Marcum* Dalmuna ha *ſcribunt: ea quæ late a nobis in Notationibus olim dicta ſunt. Hoc jam addendum, ex eo videri poſſe,* Dalmanutha *genuinam eſſe ſecundum Marcum lectionem, quod, cum nuſquam alibi ejus loci mentio fiat, ab ipſo Marco quidem ſcriptus ſit, ab aliis vero, qui arbitrati ſunt Marci Evangelium a Matthæi diſſidere, ſi unum* Magedan, *alterum* Dalmanutha *dicat, hoc ex illo correctum ſit. v.* 12. Si dabitur generationi iſti ſignum] *In quodam codice legimus pro* ſi, non, *expoſitionis cauſa ſubſtitutum. v.* 13. Aſcendit iterum navim & abiit] *In quibuſdam antiquis libris, nominatim tribus Eccleſiæ noſtræ, & uno Clarimariſci, Græco ſimiliter, legitur*; Aſcendens iterum navim abiit. *v.* 15. Videte & cavete] *Quidam boni libri, duo Eccleſiæ Audomarenſis, unus Lobienſis, quartus Clarimariſcenſis, Græco Syroque ſimiliter, omittunt mediam conjunctionem* &. *v.* 19. Quot cophinos] *Alii libri præponunt conjunctionem* &, *ſed quæ ſenſui obſit, ut nec exſtat aut Græce aut Syriace. v.* 20. Quando & ſeptem panes] *Hic plures codices omittunt* & *conjunctionem, male. v.* 22. Et veniunt Bethſaidam] *Noſtri antiqui libri non declinant nomen proprium, ſed ſcribunt* Bethſaida, *pro* Bethſaidam, *ut alii cum Græcis. v.* 28. Johannem Baptiſtam] Tò alii, *quod præponunt quidam, ſuperfluum eſt, ex Matthæo huc adſcitum, quod etiam notat Epanorthotes. v.* 32. Cœpit increpare eum] *Redundat quod ſubjiciunt quidam libri*; Dicens, Domine propitius eſto tibi, nam hoc non erit tibi. *Matthæi enim illud proprium eſt. v.* 37. Aut quid dabit homo commutationis pro anima ſua?] *Hæc ſecundum Marcum germana ſcriptura eſt; ſecundum Matthæum autem iſta*; Aut quam da. ho. commutationem pro anima ſua? *v.* 38. Qui enim me confuſus fuerit *&c.* & Filius hominis confundetur eum] *Ita prorſus legendum eſt omnium judicio,* confuſus, confundetur, *non* confeſſus, confitebitur. *Errori cauſam dedere, tam inſolens Interpretis phraſis, quam loca Matth. 10. verſ. 32. & Luc. 12. verſ. 8. ibid.* Cum Angelis ſanctis] *Spurium eſt* ſuis, *quod quidam adjiciunt, quidam pro* ſanctis *ſubſtituunt.*

CAP. IX. *V.* 1. Et poſt dies ſex aſſumit] *Ab hoc verſu exordiuntur Sixtina Biblia nonum caput, jungentia præcedentem proxime verſiculum præcedenti capiti, quem alii plerique libri faciunt initium noni capitis, minus congrue. ibid.* Et poſt dies ſex aſſumit] *Ita eſt, præſenti tempore, ut in Sixtinis, ita in quibuſdam aliis bonis libris, Græco ſuffragante: in aliis eſt* aſſumſit *præterito tempore: ſed præſens tempus probatur etiam eo quod ſubſequitur præſenti* ducit. *ibid.* Seorſum ſolos] *Male eſt in quibuſdam codicibus primus caſus* ſolus, *pro quarto* ſolos. *v.* 2. Splendentia & candida nimis] *Conjunctio* &, *ut a Latinis quibuſdam, ita a Græcis omnibus libris ommittitur. v.* 4. Et, faciamus tria] *Quidam omittunt* & *conjunctionem, male: nam etiam Græcus & Syrus illam legunt. v.* 14. Et confeſtim omnis populus videns Jeſum] *In optimis noſtris manuſcriptis, Græco Syroque conſentanee, legitur pronomen* eum, *pro nomine* Jeſum. *ibid.* Et accurrentes] *Sic legendum eſt prima voculi, non quarta* occurrentes. *v.* 18. Qui reſpondens, eis dixit] *Ita ſcribendum Latine cum Sixtinis Bibliis, tametſi in quibuſdam Latinis & pleriſque Græcis ſit* ei *numero ſingulari. v.* 21. In ignem] *Repetunt conjunctionem* & *manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis, Lobienſis & Clarimariſcenſis, Græco reſpondentia*; Et in ignem. *ibid.* Et in aquas] *Ita legunt boni libri, non* aquam *numero ſingulari. v.* 22. Omnia poſſibilia ſunt credenti] *Ab aliis bonis codicibus non legitur verbum* ſunt, *quemadmodum nec a Græcis. v.* 25. Et exclamans] *In aliis bonis libris eſt ſimplex* clamans. *v.* 32. Qui cum domi eſſent] *Ita legendum,* eſſent, *numero plurium, quod etiam Commentario docetur. v.* 34. Erit omnium noviſſimus] *Non eſt addendum,* Erit quaſi omnium, *&c. v.* 36. Non me ſuſcipit] *Redundant* ſolum, *quod quidam ex Commentario addunt, annotante etiam Epanorthote. v.* 39. Qui enim non eſt adverſum vos, pro vobis eſt] *Quidam Latini & quidam Græci libri habent primæ perſonæ pronomina,* adverſus nos, pro nobis eſt: *ſed ut plerique tam Græci quam Latini ſervant ſecundam perſonam, ita & Syriaci. v.* 40. Calicem aquæ] *Quod quidam ſubdunt* frigidæ, *eſt alterius loci, videlicet Matth. 10. verſ. 42. teſte etiam Epan. v.* 42. Abſcide illam] *Sic eſt in veteribus manuſcriptis a* cædo, *pro eo quod alia habent* abſcinde *a* ſcindo. *v.* 43. 45. 47. Non moritur, & ignis non extinguitur] *D. Donatiani codex legit futuro tempore* Non morietur, & ignis non extinguetur, *quomodo eſt apud Prophetam. v.* 48. Omnis enim igne ſalietur] *Non eſt interponenda vox* homo.

CAP. X. *V.* 5. Scripſit vobis] *Non addas* Moſes. *v.* 6. Fecit eos Deus] *Quidam antiqui Latini codices ſubjungunt* & dixit; *ſic & quidam Græci, nominatim Regius,* ϗ εἶπεν. *Atqui, cum Syro, plerique tum Latini tum Græci libri, omittunt, viderique poſſit ex Matthæo huc eſſe adjectum, qui conſtanter illud legit capite 19. verſ. 5. v.* 11. Adulterium committit ſuper eam] Super eam *legendum, non, ut quidam,* ſuper terram. *v.* 15. Quiſquis non receperit regnum Dei] *Male legitur a quibuſdam* verbum Dei. *v.* 17. In viam] *Alii libri habent ſextum caſum* in via, *pro eo qui etiam Græce eſt quarto* in viam. *ibid.* Rogabat eum. Magiſter] *Quidam boni libri addunt* dicens *cum Syro, plures omittunt cum Græco. v.* 20. Magiſter hæc omnia] *Non eſt hic addendum* Magiſter bone. *v.* 28. Et cœpit ei Petrus dicere] *Non eſt addendum poſt* hæc, *quod a nonnullis additur. v.* 30. Qui non accipiat] *In quibuſdam libris eſt conjunctivus* accipiat, *qui conſonat Græco* λάβῃ, *in quibuſdam præſens indicativi* accipit, *in aliis* accipiet *futurum indicativi. v.* 32. Et ſequentes timebant] *Non legas* dicebant *pro* timebant; *nec addas pronomen* eum. *ibid.* Quæ eſſent ei eventura] *Libri noſtri antiqui habent ſimplex* ventura, *pro compoſito* eventura. *v.* 35. Quodcunque petierimus] *Non eſt addendum* a te. *v.* 37. Et alius ad ſiniſtram tuam] *Boni libri non omittunt pronomen* tuam. *v.* 40. Non eſt meum dare vobis] *Omittitur* vobis *a manuſcripto Conſtantienſi, quod quidam teſtatur, & a quibuſdam aliis ab Hentenio annotatis: quæ Græcæ Syriacæque editionibus ſibi conſtantibus conſentiunt. v.* 46. Et veniunt Jericho] *Antiqui libri conſtanter legunt* Jerichum, *tanquam quartum caſum a primo* Jerichus, *non tantum noſtri, ſed & Epanorthotæ. Sed quia inſolens eſt illa declinandi forma, viſum eſt etiam Epanorthotæ retinere* Jericho *indeclinatum. v.* 47. Jeſu fili David] *In bonis quibuſdam libris, quemadmodum & in exemplaribus Græcis, eſt hic verborum ordo*; Fili David Jeſu. *v.* 49. Præcepit illum vocari] Juſſit *quod habent quidam libri, Lucæ eſt;* præcepit *Marci.*

CAP. XI. *V.* 1. Et cum appropinquarent] *Ita legendum eſt numero plurali* appropinquarent, *non ſingulari* appropinquaret, *tametſi ita habeat Syrus. ibid.* Mittit duos] *Non legas præteritum* miſit. *v.* 2. Pullum ligatum] *Quidam ex Evangelio Lucæ huic addunt* aſinæ (Pullum aſinæ ligatum) *id quod minime ſequendum eſt. v.* 3. Et ſiquis vobis dixerit] *Superfluit* aliquid, *quod quidam addunt. v.* 5. Dicebant illis] *Legendum eſt* dicebant *numero plurali, non*

non dicebat *ſingulari.* v. 6. Et dimiſerunt eis] *Quarto caſu* eos *legunt antiqui codices Epanorthotæ, conſentanee Græco ac Syro. In aliis libris eſt tertius caſus* eis, *ut ſubaudias pullum.* v. 7. Et imponunt illi veſtimenta ſua] *Quidam codices Epanorthotæ, & ex noſtris, Brugenſis inter alios, legunt* imponentes, *pro eo quod in pleriſque, Græco ac Syro conſentanee,* & imponunt. *ibid.* Et ſedit ſuper eum] *In aliis legitur ſexto caſu* ſuper eo. v. 18. Timebant enim eum] *Non legas conjunctionem* vero *pro* enim. v. 22. Habete fidem Dei] *Male a quibuſdam libris omittitur vox* Dei. v. 23. Tollere & mittere] *Ita legunt plerique omnes libri, imperativa paſſiva, conformiter Græco: perperam itaque in quibuſdam ſunt imperativa activa,* tolle & mitte. v. 24. Et evenient vobis] *In antiquis quibuſdam manuſcriptis eſt* venient *pro* evenient; *in uno* fiet. v. 30. Baptiſmus Johannis de cœlo erat] *Antiqui libri legunt conſtanter* baptiſmum *pro* baptiſmus, *quemadmodum ſecundum Matthæum.* v. 31. Dicet: Quare ergo non] *Non eſt addendum pronomen* nobis (dicat nobis) *quod nec Græce legitur, tametſi Syrus addat.* v. 32. Timemus populum] *Complura exemplaria ex melioribus legunt præteriti imperfecti perſonam tertiam* timebant, *Græco ſimiliter, pro prima perſona præſentis* timemus, *quæ videri poſſit eſſe Matthæi.* v. 33. Dicunt Jeſu] *Pro præſenti* dicunt, *non legas præteritum* dicebant *aut* dixerunt; *nec omittas* & *proxime, ubi dicitur:* Et reſpondens Jeſus.

CAP. XII. *V.* 1. In parabolis loqui] *Manuſcriptum quoddam legit* parabolice loqui. *ibid.* Et circumdedit ſepem] *Antiqui libri Epanorthotæ, & inter noſtros Brugenſis, legunt* ſepe *ſexto caſu, pro quarto* ſepem. *Minime vero addendum hic eſt pronomen* ei. v. 3. Et dimiſerunt vacuum] *Nec hic addas pronomen* eum. v. 4. Et illum in capite vulneraverunt] *Manuſcripta Biblia Audomarenſia & Brugenſia, omiſſa* in *præpoſitione, legunt:* & illum capite. v. 14. Nec enim vides in faciem hominum] *Non eſt omittenda præpoſitio* in, *nec mutandus facile numerus pluralis* hominum *cum ſingulari* hominis. *ibid.* Licet dari] *In pleriſque bonis libris eſt paſſivum* dari, *tametſi Græce ſit activum* δοῦναι, *idem quod in cæteris Evangeliis.* v. 15. Qui ſciens verſutiam illorum] *Quidam libri, pro* verſutiam *legunt* ſimulationem, *ex alia verſione.* v. 16. At illi attulerunt ei] *Hic legitur* attulerunt, *ſecundum Matthæum* obtulerunt. *ibid.* Et inſcriptio] *Secundum Matthæum vertit* ſuperſcriptio, *hic* inſcriptio. v. 25. Sed ſunt ſicut Angeli in cœlis] *Non eſt hic addenda vox* Dei, *quæ Mat. eſt cap.* 22. v. 30. v. 27. Sed vivorum] *Hic lege* vivorum; *ſecundum Matthæum* viventium. v. 29. Dominus Deus tuus] *Ex noſtris libris meliores, conſentanee Græco Evangelio & Syriaco, necnon legi ipſi Hebraicæ, ſcribunt* noſter, *pronomen primæ perſonæ, non ſecundæ* veſter *aut* tuus: Dominus Deus noſter. *ibid.* Deus unus eſt] *Quidam libri legunt* Dominus, *cum Græcis, Syriacis, & Hebraicis:* Dominus unus eſt. v. 32. Quia unus eſt Deus] *Duo manuſcripta Eccleſiæ noſtræ, cum uno Leodienſi, & altero Clarimariſcenſi, omittunt vocem* Deus, *conformiter Syro, quam alia addunt ſimiliter Græco.* v. 34. Et nemo jam audiebat eum interrogare] *Quædam antiqua exemplaria addunt* amplius, *id quod tamen ex altera interpretatione vocis* ἔτι *videtur additum, quam interpres ſuo more vertit* jam. v. 37. Eum libenter audivit] *In noſtris antiquis libris, conſentanee Græco, fere eſt imperfectum* audiebat, *pro perfecto* audivit.

CAP. XIII. *V.* 7. Oportet enim hæc fieri] *Antiqua noſtra manuſcripta omittunt pronomen* hæc, *conformiter Græco.* v. 8. Gens contra gentem, & regnum ſuper regnum] *Pro* contra *legendum eſſe* ſuper, *priori hujus ſententiæ membro, ut poſteriori, intelligere videmur ex antiquis noſtris manuſcriptis.* v. 19. Erunt enim dies illi tribulationes tales] *Legendus eſt nominativus pluralis* tribulationes, *non genitivus ſingularis* tribulationis. v. 20. Breviavit dies] *In quibuſdam antiquis libris, pro præterito* breviavit, *eſt futurum* breviabit: *ſed Græce & Syriace præteritum legitur.* v. 22. Signa & portenta] *Hic* portenta, *ſecundum Matthæum* prodigia, *legit Latina editio incorrupta.* v. 26. In nubibus] *Non eſt addendum* cœli. v. 28. Cognoſcitis quia] *Non eſt legendus imperativus* cognoſcite, *pro indicativo* cognoſcitis, *tametſi ex ancipiti verbo Græco uterque poſſit verti.* v. 32. De die autem illo vel hora] *Meliores libri legunt disjunctivam* vel *pro copulativa* &.

CAP. XIV. *V.* 2. Dicebant autem] *Sic legunt cum Sixtinis alii quidam Latini libri, conformiter Græco, quo modo legitur & apud V. Bedam, & ſecundum Matthæum quoque. Alii plerique libri habent* enim *pro* autem. *ibid.* Ne forte tumultus fieret in populo] *Alia exemplaria pro* in populo *ſcribunt* populi: *& hoc quidem Marci eſſe, illud Matthæi, annotat Epanorthotes.* v. 3. Et cum eſſet Bethaniæ] *Non eſt addendum nomen* Jeſus, *nec omittendum* Bethaniæ. *ibid.* Nardi ſpicati] *Sic habent cum Sixtinis Bibliis omnes libri Latinæ editionis incorrupti, ſcripti & excuſi, veteres & novi, ita ut dubium eſſe non poſſit, quin legendum ſit* ſpicati, *pro eo quod quidam minoris fidei codices habent* piſtici, *mutati vel ex Græco Marci textu, vel ex Johannis Evangelio, cap.* 12. v. 3. *Copioſius de hoc diſputavimus in Notationibus olim editis.* v. 4. Indigne ferentes intra ſemetipſos, & dicentes] *Quidam boni libri omittunt* & *conjunctionem, junguntque* τὸ intra ſemetipſos, *cum* dicentes; *ſed contra fidem plerorumque, conſentientium Græcis & Syricis.* v. 7. Habetis vobiſcum] *Et mox* Non ſemper habetis. *Meliores libri utrobique ſcribunt præſens* habetis, *conformiter Græco; non futurum* habebitis. v. 8. Quod habuit hæc, fecit] *Monet Epanorthotes legendum eſſe fœmininum* hæc, *non neutrum* hoc: *quemadmodum & mox, quarto caſu* ſepulturam *legendum eſt, non ſexto* ſepultura. v. 10. Et Judas Iſcariotes] *Libri antiqui, etiam Epanorthotæ, legunt* Scariotes, *abſque litera* I *in initio.* v. 14. Ubi eſt refectio mea] *A quibuſdam libris additur* & diverſorium meum, *quod ex Luca huc tranſcripſit ſciolus, ignorans ejuſdem rei alteram eſſe interpretationem.* v. 20. Qui intingit mecum manum in catino] *Variant hic libri vetuſti, noſtri certe & Zegeri: alii enim addunt, alii omittunt* manum. *Addentibus ſuffragantur antiqui codices Epanorthotæ; omittentibus Græca & Syra: vid:rique poſſit huc additum ex Mat.* 26. v. 23. v. 21. Per quem Filius hominis traditur] *Unus quidam liber legit præſenti tempore* traditur, *conformiter editioni Syriacæ & Græcæ.* *ibid.* Si non eſſet natus] *Sic lege ſecundum Marcum; ſecundum Matthæum autem* Si natus non fuiſſet. v. 25. De hoc genimine] *Antiqui codices omittunt pronomen* hoc, *quod Matthæo eſſe proprium annotat Epanorthotes.* v. 27. Omnes ſcandalizabimini in me] *Multa Latina exemplaria auferunt* in me, *quod tamen legunt alia cum Syriacis & Græcis.* *ibid.* Et diſpergentur oves] *Non eſt addendum* gregis, *quod Matthæi eſt c.* 26. v. 31. v. 29. Etſi omnes ſcandalizati fuerint in te] *Regia Biblia ex Complutenſibus, ut Græce, ita etiam Latine, addunt* in te, *quod Sixtina quoque Biblia ſequuntur.* v. 34. Et vigilate] *Non addas* mecum, *quod non eſt hujus loci, ſed Mat.* 26. v. 38. v. 37. Una hora vigilare] *Nec eſt hujus loci* mecum, *ſed Mat.* 26. v. 40. v. 38. Spiritus quidem promptus eſt] *Duo manuſcripta hujus Eccleſiæ Cathedralis omittunt verbum* eſt, *conformiter editionibus Græcæ & Syriacæ.* *ibid.* Caro vero infirma] *Matth.* 26. v. 41. *pro* vero *legitur* autem. v. 43. Judas Iſcariotes] *In antiquis libris eſt* Judas Scarioth. *ibid.* A ſummis ſacerdotibus] *Non eſt præponendum participium* miſſi. v. 45. Ave Rabbi] *Multi boni libri omittunt* Ave, *ut Matth. proprium cap.* 26. v. 49. v. 47. Unus autem quidam de circumſtantibus] *Notat Epanorthotes ab antiquis libris omitti* quidam: *quam lectionem ego facile probarem, etiamſi Græce addatur* quidam, *ſi quæ ego vidi antiqua exemplaria reſponderent.* v. 49. Sed ut impleantur Scripturæ] *In aliis bonis libris legitur verbum decompoſitum* adimpleantur. v. 52. At ille, rejecta ſindone] *Pro* rejecta, *quidam libri habent* relicta: *quod quidem Græce & Syriace ita legitur, ſed Interpres neglecto verbo rem dedit, ſi exemplarium conſtantiæ fides eſt adhibenda.* v. 53. Et convenerunt omnes] *Pro præterito* convenerunt, *manuſcripta Brugenſe & Lobienſe legunt, conformiter Græco, præſens* conveniunt. *Nullo autem modo addendum eſt* in unum, *quod addunt quidam codices non boni.* v. 54. Et ſedebat cum miniſtris ad ignem & calefaciebat ſe] *Alius eſt ordo verborum in optimis noſtris manuſcriptis, ut etiam in Græca & Syriaca editionibus: poſtponitur enim* τὸ ad ignem: Et ſedebat cum miniſtris, & calefaciebat ſe ad ignem. v. 55. Quærebant adverſus Jeſum teſtimonium] *Non addas* falſum, *quod ſolius Matth. eſt cap.* 26. v. 59. v. 58. Ego diſſolvam templum hoc] *Ita legitur etiam Græce, futuro tempore* diſſolvam: *in quibuſdam tamen bonis libris ſcribitur præſens* diſſolvo, *prout etiam Syrus vertit, ſed is addit conſequenter & præſens* ædifico, *quod Latine non lego, ut nec Græce.* *ibid.* Et per triduum] *Quidam legunt* & poſt triduum: *ſed Matth. eſt* poſt *cap.* 26. v. 61. *Marci* per. v. 61. Et dixit ei] *Pro præterito* dixit, *legitur ab optimis manuſcriptis, Græco conſonantibus, præſens* dicit. *ibid.* Tu es filius Dei benedicti] *Vox* Dei *omittitur ab antiquis Epanorthotæ manuſcriptis, a ſeptem Hentenii, & a quatuor noſtris, nominatim tribus hujus Eccleſiæ Cathedralis S. Audomari, & celeberrimo illo Eccleſiæ D. Donatiani Brugenſis, ſuffragantibus editionibus Græca & Syra.* v. 62. A dextris virtutis Dei] *Nec hic addenda videtur vox* Dei. *Quare Epanorthotes annotat, vocem* Dei, *non Matthæi aut Marci, ſed Lucæ eſſe cap.* 22. *verſu* 69. v. 68. Et gallus cantavit] *Non eſt addenda vox* ſtatim, *quæ eſt alterius loci.* v. 69. Cum vidiſſet illum ancilla] *Vox* alia, *quam hic addunt quidam codices, ex Matthæo accepta eſt, cap.* 26. v. 70.

CAP. XV. V. 6. Unum ex vinctis] *Hæc eſt lectio editionis noſtræ ſecundum Marcum: nam ſecundum Matthæum eſt* unum vinctum. v. 7. Qui cum ſeditioſis erat vinctus] *In quodam manuſcripto hujus Eccleſiæ Cathedralis, ſignato litera F. expuncta erant* qui *&* erat, *nec aliud legebatur quam* Cum ſeditioſis vinctus, *quæ lectio, ut conſonat Græco, ita veriſimiliter germana eſt noſtræ editionis:* Erat autem qui dicebatur Barabbas, cum ſeditioſis vinctus. *Eam qui non intellexerunt, addiderunt ſuperiora; veriſimile eſt; quinetiam conjunctionem* & *præpoſuerunt ei quod ſequitur:* Qui in ſeditione. v. 8. Sicut ſemper faciebat illis] *Male ſuppletur hic locus in quodam manuſcripto* per diem ſolemnem, ut dimitteret unum vinctum. v. 15. Et tradidit Jeſum] *Quidam libri antiqui addunt* eis Jeſum: *ſed veriſimile eſt* eis *eſſe Evangeliorum, ſecundum Matth. cap.* 27. v. 22. *& ſecundum Johannem cap.* 19. v. 16. v. 16. Duxerunt eum in atrium] *Antiqui libri addunt adverbium* intro, *conſentanee Græco & Syro:* Duxerunt eum intro in atrium. v. 20. Ut crucifigerent eum] *Quidam libri omittunt pronomen* eum, *quippe ſuperfluum, quod tamen Græce etiam legitur.* v. 25. Erat autem hora tertia] *D. Hieronymus tractans Pſalmum* 77. *vel quiſquis eſt illius commentarii auctor, errore ſcriptorum,* tertia *hic legi putat, pro* ſexta: *ſed non eſt veriſimile.* v. 28. Et cum iniquis reputatus eſt] *Quidam antiqui libri legunt* deputatus *pro* reputatus; *mutam* d *pro liquida* r. v. 29. Vah qui deſtruis templum Dei, & in tribus diebus reædificas] *Epanorthotæ judicio, ſequuti ſua antiqua manuſcripta, legendum eſt, tertia perſona,* deſtruit, ædificat, *non ſecunda* deſtruis, ædificas; *ſimplex verbum* ædificat, *non compoſitum* reædificat; Templum *abſolute, non addita voce* Dei; *hoc modo:* Vah qui deſtruit templum, & in tribus diebus ædificat: *cui ſuffragantur & noſtra manuſcripta. Denique ſubaudiendum eſt pronomen* illud, *non adſcribendum* (Ædificat illud) *quod quidam.* v. 31. Summi ſacerdotes illudentes] *Antiqui codices Epanorthotæ, noſtri quoque Brugen. Lob. Leod. Clarimariſc. & Audomarenſis ille qui eſt ſignatus littera E. legunt verbum ſimplex* ludentes, *pro compoſito* illudentes. *Vide Commentarium noſtrum.* v. 34. Lama ſabactani] *Lege ea quæ notavimus Matth.* 27. *verſu* 46. v. 36. Dicens; Sinite, videamus] *Annotavimus olim, videri locum hunc depravatum, neque adhuc poſſumus mutare ſententiam: quanquam vetus eſt error, ſi error eſt. Fortaſſe pro participio ſingulari* dicens; *legendum eſt verbum plurale* dicebant *aut* dixerunt, *prout habet Evangelium Syriacum:* Et dixerunt; Sinite, videamus; *aut potius numero ſingulari* Sine videamus. *Sunt quidam libri, tam Græci quam Latini, quos alias nominavimus, qui ſingulari* ſine *ſcribunt: quod judicium eſt, verbum dicendi ab aliquibus plurali numero lectum fuiſſe. Cum enim hic ſermo ſit de uno & pluribus, ſi verba, quæ prolata fuiſſe narrantur, ad unum dirigantur, intelliguntur a pluribus prolata fuiſſe: quanquam ſinendi verbum, ſive pluraliter ſive ſingulariter legas, non multum refert.* v. 38. A ſummo uſque deorſum] *Annotat Epanorthotes, ſecundum Matthæum legendum eſſe* a ſummo, *ſecundum Marcum* a ſurſum, *quod tamen nos in noſtris codicibus non invenimus.* v. 40. Erant autem & mulieres] *Nec eſt addendum adverbium* ibi (erant autem ibi & mulieres) *nec legendum eſt* ibi *pro* &. v. 41. Et cum eſſet in Galilæa] *Latinus textus Bibliorum Regiorum præponit relativum* quæ (quæ & cum eſſet) *quod tam congruit ſententiæ quam Græcæ editioni.* v. 42. Quod eſt anteſabbatum] *Ut Græce* προσάββατον, *ita Latine* anteſabbatum, *unica dictio eſt, minime diſtrahenda in duas.* v. 44. Interrogavit eum] *Non eſt legendum præteritum imperfectum* interrogabat *pro perfecto.*

CAP. XVI. *V.* 7. Quia præcedit vos] *Non magis hic quam ſecundum Matthæum, mutandum eſt præſens* præcedit, *cum futuro* præcedet. *ibid.* Sicut dixit vobis] *Cave legas primam perſonam* dixi, *pro tertia* dixit, *tametſi Matthæus ſcribat* Ecce prædixi vobis. v. 2. Surgens autem mane] *Sic legunt libri boni, cum Syro & pleriſque omnibus exemplaribus Græcis. Alii boni libri addunt nomen* Jeſus (ſurgens autem Jeſus) *quibus ſuffragatur editio Græca Bibliorum Regiorum.* v. 14. Illis undecim apparuit] *Non addas nomen* Jeſus; *ut nec paulo poſt* a mortuis, *ubi dicitur* qui viderant eum reſurrexiſſe. v. 19. Et ſedet a dextris Dei] *Optima manuſcripta noſtra fere legunt præteritum* ſedit, *conformiter Græco ac Syro, pro præſenti* ſedet.

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundum LUCAM.

CAP. I.

V*Erſ.* 8. Cum ſacerdotio fungeretur] *Manuſcripta noſtra addunt nomen* Zacharias, *quod alii libri omittunt conſentanee Græco & Syro.* v. 28. Ave gratia plena] *Non eſt interponendum nomen* Maria. v. 29. Quæ cum audiſſet] *Duo manuſcripta ab Hentenio annotata, unum ex noſtris, Brugenſe, & quædam alia Zegeri, pro* audiſſet, *ſcribunt* vidiſſet, *concinentibus Græcis libris ac Syricis, & Divo Ambroſio adſtipulante qui habet:* Ipſa autem ut vidit eum mota eſt, *&c.* v. 30. Inveniſti enim gratiam apud Deum] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *nec mutandum* Deum *cum* Dominum. v. 35. Quod naſcetur ex te ſanctum] *Manuſcripta Biblia Eccleſiarum Cathedralium D. Donatiani & S. Audomari, cum aliis exemplaribus ab aliis annotatis omittunt illud,* ex te, *quibus Græci libri plerique adſtipulantur. Atqui plerique Latini libri, conſentientibus Syriacis & nonnullis Græcis, nominatim Complutenſi ac Regiis, illud ſervant: quod quidem Titus Boſtrorum Epiſcopus & legit & interpretatur clariſſime. Athanaſius autem epiſtola ad Epictetum Corinthiorum Epiſcopum etiam urget adverſus hæreticos illos, qui Chriſti corpus non ex virginis corpore formatum volebant. Veriſimile eſt igitur, ab hujus farinæ hominibus, eraſum aliquando fuiſſe illud* ex te. v. 45. Et beata quæ credidiſti, quoniam perficientur ea quæ dicta ſunt tibi a Domino] *Plerique & quidem antiqui quidam libri ſic legunt, ſecunda perſona* credidiſti, tibi. *Porro alii, & quidem multi antiqui, Epanorthotæ aliorumque, ſcribunt tertiam perſonam* credidit, ei. *Græca ad utramque lectionem ambigua ſunt, quod in Notationibus prolixioribus oſtendimus.* v. 50. A progenie in progenies] *Ita uſus Eccleſiaſticus. Porro antiqui libri evangeliorum, tum noſtri tum Epanorthotæ & Zegeri, ſcribunt* In progenies & progenies. *Unus* In generationem & generationem. *Similis eſt in Græcis varietas. Sententia eadem una eſt.* v. 54. Recordatus miſericordiæ ſuæ] *Ita rurſum Eccleſiaſticus uſus, quem legendi modum, utpote commodiorem, ex D. Hieronymi emendatione profectum, arbitratur Zegerus. Nam manuſcriptorum antiquorum pleraque, pro* recordatus, *ſcribunt* memorari, *quo modo ad verbum vertas ex Græco.* v. 66. Quis putas puer iſte erit] *Rurſus manuſcripta, pro maſculino* quis, *fere legunt neutrum* quid, *ex Græco ambiguo.* v. 68. Redemptionem plebis ſuæ] *Pro genitivo* plebis, *in antiquis libris non paucis, eſt dativus* plebi, *conſentanee Græco.*

CAP. II. *V.* 4. In civitatem David] *Sic cum Sixtinis Bibliis Regia, conſentiente Græco ac Syro: obſcurum eſt enim, quod alii libri omittunt præpoſitionem* in. *ibid.* Quia non erat eis locus] *Quidam libri habent pronomen numeri ſingularis* ei: *ſed meliores ſervant plurale* eis, *adſtipulantibus editionibus Græca & Syrica.* v. 11. Quia natus eſt vobis] *Nec omittendum eſt ſecundæ perſonæ pronomen* vobis, *nec mutandum cum primæ perſonæ* nobis. v. 13. Multitudo militiæ cœleſtis] *Notat Epanorthotes, pro* militiæ, *quoſdam legere ex antiphona* exercitus: *alios utrumque jungere* militiæ cœleſtis exercitus: *neutrum probat.* v. 14. Gloria in altiſſimis Deo] *Non mutes* altiſſimis *cum* excelſis. *ibid.* Hominibus bonæ voluntatis] *Quidam libri præmittunt præpoſitionem* in, *ſicut textus Græcus:* in hominibus. v. 15. Quod factum eſt, quod Dominus oſtendit nobis] *Hæc, ut eſt Bibliorum Sixtinorum, ita & antiquorum exemplarium lectio, conformis Græco ac Syro. Quare non mutanda cum hac aliorum,* Quod factum eſt, quod fecit Dominus & oſtendit nobis. v. 18. Mirati ſunt & de his] *Unus atque alter liber omittunt mediam conjunctionem* &, *quæ certe obſcuritatem parit, nec legitur aut Græce aut Syriace. Ambroſius quoque:* A paſtoribus, *inquit,* populus ad Dei reverentiam congregatur: mirati enim ſunt de iis quæ dicebantur a paſtoribus ad ipſos. v. 21. Ut circumcideretur puer] *Quædam antiqua manuſcripta omittunt* puer, *nominatim Brugenſia & Audomarenſia Biblia, ut & quidam libri Græci. Alia addunt faventibus pleriſque Græcis, ad hæc Syriacis, & D. Ambroſii Commentario.* v. 26. Niſi prius videret] *Non omittas adverbium* prius. v. 33. Et erat pater ejus & mater mirantes] *Interpres vertit ſingulare* erat *ex Græco* ἦν, *quod tamen pluraliter aliquando accipitur contractum ex* ἦσαν. *Simile Matth. 27. ver. 61. Porro quod ſubſequitur* pater ejus & mater, *non eſt mutandum cum* Joſeph & mater ejus, *quod quidam fecerunt imitati Græcos codices.* v. 37. Et hæc vidua uſque ad] *Non eſt addendum verbum ſubſtantivum* erat. v. 38. Qui expectabant redemptionem Iſrael] *Pro fœminino* redemptionem *nullo modo legendum eſt maſculinum* redemptorem, *quod legitur apud Bedam: ſed pro* Iſrael, *olim annotavimus, manuſcripta antiqua ſcribere* Jeruſalem: *quibus jam accedere obſervavimus tria hujus Audomarenſis, & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ. Porro* τὸ Jeruſalem, *dicebamus debere, vel genitivum eſſe quietis, ſi ſequi placeat Græca pleraque omnia exemplaria, quæ addunt præpoſitionem* in; *vel poſitum intelligi pro* ipſius Jeruſalem, *ſi ſequaris Syra, quæ abſque præpoſitione addunt notam genitivi.* v. 40. Et confortabatur] *Non addas* ſpiritu, *quod codex unus aut alter. Vide Græcas varietates. ibid.* Et gratia Dei erat in illo] *Non ſubſtituas* cum *pro* in. v. 42. Aſcendentibus illis Jeroſolymam] *Quidam antiqui libri addunt, quidam auferunt, præpoſitionem* in. v. 46. Audientem illos & interrogantem eos] *Manuſcriptorum quædam omittunt, alia addunt poſterius* eos. v. 50. Non intellexerunt verbum] *Non eſt omittendum* τὸ verbum. v. 51. In corde ſuo] *Non præponas participium* conferens, *quod quidam, acceptum ex verſu ſuperiori* 19.

CAP. III. *V.* 9. Ad radicem arborum poſita eſt] *Hæc, ut Bibliorum Sixtinorum, ita multorum codicum lectio, quæ vocem* radicem *numero ſingulari,* arborum *plurali ſcribit, conſonat Græco. In aliis libris quibuſdam legitur* radices *pluraliter, quibuſdam* arboris *ſingulariter: quorum hoc minime veriſimile eſt. ibid.* Excidetur & in ignem mittetur] *Hentenius unum exemplar attulit, quod legat* exciditur & in ignem mittitur, *præſenti tempore, quo modo legitur Græce & Syriace: de quo tale eſto judicium quale Matthæi 3. ver. 10.* v. 16. Veniet autem fortior me, cujus] *Manuſcriptum D. Donatiani cum aliis Epanorthotæ, legit præſens tempus* venit, *pro futuro* veniet. *Quidam ad hæc libri, cum Syro typis excuſo, addunt* poſt me (fortior me poſt me) *ſed alii plerique cum Græco & Syro manuſcripto omittunt. Marci eſt, cap. 1. v. 7.* v. 19. Uxore fratris ſui] *Quod quidam Latinus liber typis excuſus & multi Græci addunt* Philippi, *quanquam Syriace legatur, videtur huc eſſe adjectum ex Mar. 6. ver. 17. Certe variant Græci codices: porro Latina omnia manuſcripta cum Sixtinis Bibliis tollunt, ita ut, quicquid tandem ſit de germana Græcorum lectione, Latinis conſtet non eſſe legendum, ut quod Interpres non dederit.* v. 20. Et incluſit Johannem in carcere] *Alii libri, pro ſexto, ſcribunt quartum caſum* carcerem. v. 22. In te complacui mihi] *Ita legunt Sixtina Biblia, prima perſona* complacui, *pro tertia* complacuit, *quæ eſt in aliis pleriſque libris.* v. 31. Qui fuit Melea] *Sic cum Sixtinis Bibliis legunt unum Clarmariſcenſis & tria Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ manuſcripta* Melea, *ut eſt Græce & Syriace, non* Melpha, *media vocali* e, *mutata cum muta adſpirata* ph, *quod eſt in pleriſque aliis.*

CAP. IV. *V.* 1. Regreſſus eſt ab Jordane] *Non eſt mutandum* regreſſus eſt, *quod eſt, revertit, cum* egreſſus eſt. *ibid.* A ſpiritu] *Alii libri habent* in *pro* a, *eodem ſenſu. ibid.* In deſertum] *Sic legunt cum V. Beda optimi libri, quarto caſu; adſtipulantibus Græcis. In aliis eſt ſexto caſu* in deſerto. v. 2. Et conſummatis illis eſuriit] *Notat Hentenius in quodam codice addi* poſtea, *quod ſuperfluere arbitror, licet Græce legatur & Syriace.* v. 4. Quia non in ſolo pane vivit homo] *In aliis libris legitur futurum tempus* vivet, *ſimiliter archetypo Græco, pro præſenti* vivit. v. 5. Et duxit illum diabolus in montem excelſum, & oſtendit illi] *Antiquiſſimi & lectiſſimi codices, nominatim Brug. Lob. Leod. Clarmar. & tres Eccleſiæ S. Audomari, omittunt hæc verba* in montem excelſum: *quæ alii addunt, non abſque varietate tamen, cum quidam* excelſum, *quidam* altiſſimum *ſcribant. Videri poſſint ea ex Evangelio ſecundum Matthæum huic fuiſſe adſcripta, nec interpreti fuiſſe Græce lecta: quanquam nunc exſtent & Græce & Syriace. Jam exemplar illud vetuſtum cœnobii D. Germani Pratenſis, ad muros Pariſienſes ſiti, quod Jacobus Faber teſtatur ſervare, eundem tentationum Jeſu a diabolo ordinem, in hoc Evangelio, quem habet Matthæi Evangelium, nihil moror, cum ſit ſingulare. Nam quod D. Ambroſius in Lucam ſcribens, eo ordine explanat quo narrat Matthæus: non raro Ambroſius, in Lucam licet ſcribat, Matthæi textum ediſſerit. Lege Notationes noſtras prolixiores.* v. 7. Tu ergo ſi adoraveris] *Non addas* procidens, *quod ex Matthæo quidam.* v. 9. Super pinnam templi] *Annotat Epanorthotes, ſecundum Lucam legendum eſſe* pinnam, *ſecundum Matthæum* pinnaculum. v. 10. Mandavit de te] *Pro præterito* mandavit, *præſtantiſſima manuſcripta Brugenſe & Lobienſe, adſtipulantibus editionibus Græca & Syriaca, legunt futurum* mandabit. v. 14. Et regreſſus eſt Jeſus] *Ita legendum eſt,* regreſſus, *quod eſt reverſus, non* egreſſus *aut* ingreſſus. *Simile ſupra v. 1.* v. 18. Sanare contritos corde] *Hæc verba, ut a Sixtino & pleriſque aliis libris, ita & a Græcis ac Syriacis noſtris, Euthymio exponente, leguntur. Verum manuſcripta quædam Latina, nominatim D. Donatiani unum, S. Bernardi ad Clarummariſcum unum, & D. Audomari tria, omittunt ea, quemadmodum omittuntur ab Origene, homilia 32. in Lucam, hunc locum enarrante, & ab Euſebio lib. 9. demonſtr. Evang. cap. 10. atque Auguſtino lib. 2. de conſ. Evang. cap. 42. locum citantibus. V. Beda, ut primum adducit hujus loci textum, non legit ea: tamen an non explicet poſtea, ſit dubium. Explicat enim, ſed ita ut pro eiſdem habere videatur, cum iis verbis quæ ſequuntur* Dimittere confractos in remiſſionem. *Fortaſſis exiſtimavit duplicem eſſe verſionem rei ejuſdem, ad quam ſententiam accedit Forerius ſcribens in Iſaiam, Editio LXX. Interpretum, quomodo recitatur a D. Hieronymo ad Prophetam, utrumque habet, quemadmodum legitur hoc Evangelii loco: eadem ut ſeorſum Græce exſtat impreſſa, Euſebio jam laudato adſtipulante, habet ſolum illud* ſanare contritos corde, *omiſſo altero* dimittere fractos in libertatem: *quod quidem Hebræo fonti ſimilius eſt. Theophylactus in hoc evangelium ſcribens, prius enarrat, poſterioris non meminit: Ambroſius neutrum attingit, etſi reliqua non prætereat.* v. 23. Quanta audivimus] *Non eſt præmittendum* Dixerunt Phariſæi ad Jeſum. v. 27. Et nemo eorum mundatus eſt] *Non addas* a lepra. v. 28. Omnes in ſynagoga ira] *Non eſt omittendum illud* in ſynagoga. v. 34. Scio te quis ſis, ſanctus Dei] *Quidam libri ſcribunt conjunctionem* quia, *hoc ſenſu, Scio te quod ſis ſanctus Dei: ſed Interpres dedit pronomen* quis, *aut certe* qui, *poſitum pro* quis, *quomodo eſt Græce.* v. 36. Imperat immundis ſpiritibus] *Non eſt auferendum epitheton* immundis. v. 38. Surgens autem Jeſus] *Quædam manuſcripta omittunt nomen* Jeſus, *conformiter Græco: quod alia addunt, ſimiliter Syro.*

CAP. V. *V.* 3. Rogavit eum a terra reducere puſillum] *Alii boni libri habent,* Rogavit eum ut a terra reduceret puſillum. *Hanc probat Epanorthotes: illam attribuit modernis, ut loquitur.* v. 7. Ita ut pene mergerentur] *Quidam libri addunt* pene, *ſimiliter Syris: alii omittunt, ſimi-*

liter Græcis. v. 12. Et procidens in faciem] *Quidam libri Græco conformiter, omittunt* & *conjunctionem.* v. 16. Secedebat in deſertum] *In Brugenſi & aliis quibuſdam manuſcriptis legitur* in deſerto, *ſexto caſu, quemadmodum Græce* ἐν ταῖς ἐρήμοις. v. 17. Ad ſanandum eos] *Male quidam libri pro* eos *legunt* infirmos. v. 20. Quorum finem ut vidit] *Non addas nomen* Jeſus, *tametſi Syriace legatur.* v. 22. Quid cogitatis in cordibus veſtris] *Quidam libri addunt* mala, *male : nam Matthæi illud, non Lucæ eſt.* v. 25. Conſurgens coram illis] *Antiqui libri noſtri legunt verbum ſimplex* ſurgens, *pro compoſito* conſurgens. *ibid.* Tulit lectum in quo jacebat] *Rurſus libri antiqui tollunt vocem* lectum, *conformiter Græcis libris. Nam Syrus interpretans illud* in quo jacebat, *ejus loco ſcribit* lectum fu-um. *Creditur explicationis gratia a quibuſdam addita Latina vox* lectum. v. 26. Et ſtupor apprehendit omnes, & magnificabant Deum] *Zegerus partem iſtam in dubium vocat, quod in uno manuſcripto non invenerit eam niſi ad marginem. Atqui fieri facile poſſit, ut ſcribam fugerit pars iſta, quam poſtea ad marginem ſtatuerit, præſertim cum non tantum in cæteris Latinis libris manuſcriptis impreſſiſque, ſed in Græco ac Syro, ſimiliter conſtanterque legatur. Nam quod ait, huic ſimile mox conſequi, nihil refert : quodque ex Ambroſio colligere nititur, parum movet.* v. 32. Non veni vocare juſtos] *Bonorum librorum, quidam addunt conjunctionem* enim (non enim veni) *quidam Græco ac Syro conformiter tollunt.* v. 35. Cum ablatus fuerit] *Antiquorum manuſcriptorum, alia præponunt* & *conjunctionem, Græco ſimiliter ; alia tollunt, conſentanee Syro.*

CAP. VI. *V.* 4. Quos non licet manducare] *Alii libri habent* licebat *imperfectum, pro præſenti* licet. v. 6. Factum eſt autem & in alio] *Quidam libri omittunt* & *conjunctionem, quemadmodum Syra & quædam Græca.* v. 9. Interrogo vos] *Tres codices ab Hentenio annotati legunt futuro tempore* interrogabo, *conformiter Græco & Syro.* v. 10. Et reſtituta eſt manus ejus] *Quidam libri addunt* ſanitati, *quemadmodum Græce fere additur* ὑγιὴς ſana, *alii, & quidem optimi, cum Sixtino, rectius omittunt, ſicut Syrici. Non dubito quin ex Matthæo huc adſcriptum ſit, tam Græcum* ὑγιὴς, *quam Latinum* ſanitati. v. 11. Quidnam facerent Jeſu] *Ita legendum eſt, & non, ut quidam, addita præpoſitione,* de Jeſu. v. 15. Matthæum & Thomam] *Hoc ordine legunt etiam Græca & Syra. Quædam antiqua manuſcripta præponunt* Thomam. v. 16. Et Judam Jacobi] *Pleri-que libri præponunt* & *conjunctionem, ut Syrum : tres Eccleſiæ noſtræ, & unus Clarmariſcenſis, manuſcripti, omittunt, ut Græcum. ibid.* Et Judam Iſcarioten] *Antiqui libri legunt* Scarioth *pro* Iſcarioten. v. 17. Et deſcendens cum illis] *Hujus loco quidam legunt,* Et deſcendens Jeſus de monte, *quod ex officio Eccleſiaſtico acceptum eſſe clarum eſt. ibid.* Et maritima & Tyri] *Latinus textus Regiorum Bibliorum, & quædam exemplaria Nicolai Zegeri, conſonantia editionibus Græcæ & Syriacæ, omittunt* & *conjunctionem ante vocem* Tyri. v. 24. Quia habetis conſolationem veſtram] *In multis bonis libris eſt relativum* qui *: ſed conjunctio* quia *reſpondet Græco.* v. 26. Væ cum benedixerint vobis homines] *Quidam libri addunt alterum* vobis *poſt* væ ; *male : multi ante* homines *inſerunt adjectivum* omnes, *Syris & pleriſque Græcis omiſſum. ibid.* Secundum hæc enim faciebant pſeudoprophetis patres eorum] *Non omittas conjunctionem* enim, *nec mutes* pſeudoprophetis *quinqueſyllabum cum* prophetis *triſyllabo, quod quidam ex loco ſimili ſupra verſu* 23. v. 29. Præbe & alteram] *Non addas pronomen* ei. v. 33. His qui vobis benefaciunt] *Sic legendum eſt, non ut quidam* his qui vos diligunt. v. 37. Dimittite & dimittemini] *Brugenſe manuſcriptum, pro* dimittemini, *legit* dimittetur vobis. v. 38. Menſuram bonam & confertam] *Omittunt* & *conjunctionem plerique libri noſtri antiqui, Græco conſentanei. ibid.* Eadem quippe menſura] *Non legas* vero *pro* quippe. v. 39. In foveam cadunt] *Sic cum Sixtino legunt plures boni libri,* cadunt *præſenti tempore : in quibuſdam eſt futuro tempore* cadent, *conformiter Græco.* v. 42. Trabem non videns] *Noli mutare participium* videns *cum verbo* vides. v. 45. De malo theſauro] *Meliores libri fere non hic repetunt* cordis ſui, *tametſi Græce & Syriace repetatur.* v. 46. Quid autem vocatis me] *Non legas* enim *pro* autem. v. 48. Fundamentum ſuper petram] *Vetera manuſcripta etiam Epanorthotæ, ſcribunt* fundamenta *numero plurali. ibid.* Fundata enim erat ſuper petram] *Non addas* firmam petram. v. 49. Qui autem audit & non facit] *Exemplar Donatianicum legit :* Qui autem audivit & non fecit, *Græco conſentanee. ibid.* Et continuo cecidit] *Antiqui codices Epanorthotæ, & quidam noſtri, habent* concidit : *alii* cecidit, *ait Epanorthotes.*

CAP. VII. *V.* 3. Et ſalvaret ſervum ejus] *Epanorthotes legendum docet* ſanaret, *juxta libros antiquos, quibus e noſtris conſentiunt Brug. Lobb. Lond.* Sed Græcus, *inquit,* & moderni, habent ſalvaret. v. 4. Dicentes] *Quædam exemplaria omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco ac Syro.* 11. Deinceps ibat in civitatem] *Non eſt addendum nomen* Jeſus *ex officio Eccleſiaſtico.* v. 22. Quæ audiſtis & vidiſtis] *Ordo verborum in vetuſtis codicibus, conformis Græco & Syro, eſt* Quæ vidiſtis & audiſtis. v. 23. Quicunque non] *In aliis bonis eſt* qui non. v. 24. Cœpit de Johanne] *Non addas nomen* Jeſus, *tametſi Syrus addat. ibid.* Arundinem vento agitatam] *Pro* agitatam, *pleraque antiqua manuſcripta, tum noſtra tum Epanorthotæ, legunt* moveri : *notatque Epanorthotes Matthæi eſſe* agitatam. *Matth.* 11. *v.* 7. v. 27. Hic eſt de quo] *Non addas* enim, *quod quidam ex Matth.* v. 28. In regno Dei] *Sic legendum eſt hoc loco ; ſecundum Matthæum autem* in regno cœlorum. v. 29. Baptizati baptiſmo] *Brugenſe & quædam alia manuſcripta, pro ſexto caſu* baptiſmo, *legunt quartum* baptiſmum, *phraſi ea quæ eſt Græce.* v. 31. Ait autem Dominus: Cui ergo] *Multi boni Latini, nec pauciores boni Græci libri, ſuffragantibus Syricis, omittunt illud* ait autem Dominus. v. 32. Cantavimus vobis tibiis] *Non eſt hic omittenda vox* tibiis, *ut ſecundum Matth.* v. 33. Venit enim Johannes] *In aliis libris eſt* autem, *ſed* enim *reſpondet Græco ac Syro.* v. 37. Quod accubuiſſet in domo] *Non eſt addenda vox* Jeſus. v. 39. Quæ & qualis eſt mulier] *In aliis libris pro* eſt *legitur* eſſet. v. 40. Et alius quinquaginta] *A quibuſdam libris abeſt* & *conjunctio, quemadmodum mox proximo verſu pronomen* illis : Non habentibus illis. v. 42. Quis ergo eum plus diligit] *In quibuſdam libris eſt futurum* diliget, *quemadmodum Græce.* 44. Et capillis ſuis terſit] *Hoc modo legitur etiam Syrice. Annotat porro Zegerus, quoſdam Latinos codices, legere quemadmodum eſt Græce :* Et capillis capitis ſui terſit. v. 45. Hæc autem ex quo intravit] *Ita legendum eſt ex Sixtino & optimis libris, nominatim Brugenſi, Lobbienſi, unoque Audomarenſi,* intravit *tertia perſona, pro prima* intravi, *adſtipulantibus Syricæ editione, & quibuſdam exemplaribus Græcæ, denique ipſa hiſtoriæ ſerie, qua docetur, mulierem hanc ingreſſam domum, dudum poſt ipſum Jeſum. ſupra ver.* 37.

CAP. VIII. *V.* 1. Per civitates & caſtella] *Multi boni libri, ſingulari numero, conformiter Græco, ſcribunt* per civitatem & caſtellum. *Illa lectio, hujus expoſitio eſt.* v. 2. Uxor Chuzæ] *Brugenſe manuſcriptum habet* Chuza. v. 3. Quæ miniſtrabant ei] *Duo Eccleſiæ noſtræ & unum Clarmariſcenſis manuſcripta habent numero plurali* eis, *adſtipulante Syro. Græca magis variant quam Latina.* v. 4. Cum autem turba plurima convenirent] *Alii libri legunt ſingulare* conveniret, *ut Græca.* v. 13. Nam qui ſupra petram] *Non addas,* hi ſunt. *ibid.* Qui ad tempus credunt] *Quædam exemplaria legunt* qui *relativum, adſtipulantibus libris Græcis ; alia conjunctionem* quia. v. 18. Videte ergo quomodo audiatis] *Quanquam conjunctivus* audiatis *Latinior ſit : indicativus tamen* auditis, *eſt in optimis quibuſque manuſcriptis, Græco conformiter. Porro* quomodo *non eſt hic mutandum cum* quid : *hoc enim Marci, illud Lucæ eſt.* v. 19. Et non poterant adire eum] *Antiqui libri, repetita præpoſitione* ad, *fere legunt* ad eum. *Sed procul abſit ut pro* adire *legas* audire, *quod eſt* ἀκούειν. v. 23. Et navigantibus illis] *Rurſus antiqui libri, conſpirantibus Græcis, habent* Navigantibus autem illis. *ibid.* Et complebantur] *Spurium eſt quod quidam codices legunt* compellebantur *pro* complebantur, *quod eſt* implebantur. v. 24. Increpavit ventum & tempeſtatem aquæ. *In quibuſdam Eccleſiæ Audomarenſis libris eſt* increpavit vento & tempeſtati aquæ. v. 26. Et navigaverunt ad] *Manuſcripti codices optimi, tum noſtri tum Epanorthotæ, Græco & Syro adſtipulante, legunt* Enavigaverunt autem ad, *quod Commentario declaratur.* v. 29. Agebatur a dæmonio in deſerta] *Ita legendum eſt: Male eſt enim in quibuſdam ſextus caſus numeri ſingularis* deſerto. v. 39. Redi in domum tuam] *Quidam ex optimis libris omittunt* in *præpoſitionem.* v. 40. Erant enim omnes] *Cum Sixtinis Bibliis tria noſtræ & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ manuſcripta, conformiter Græco & Syro, legunt* enim, *pro* autem, *quod alii.* v. 43. Mulier quædam erat] *Veriſimile eſt Interpretem ſcripſiſſe, ita ut eſt Græce,* mulier quæ erat. v. 46. Nam ego novi] *Multi boni libri addunt* & *conjunctionem* (nam & ego novi) *tametſi nec Græce illa nec Syriace addatur.* v. 49. Venit quidam ad principem ſynagogæ] *Diu quæſita, inventa eſt tandem, genuina hujus loci lectio, in manuſcripto Eccleſiæ noſtræ continente quatuor Evangelia, F. litera inſignito, quod habet non* ad principem *caſu quarto, ut vulgo, ſed* a principe *caſu ſexto ; ſic enim eſſe legendum, Græca & Syra clamant, mutatione facta ab iis qui non intellexerunt hanc loquendi formam : uti & ſecundum Marcum cap.* 5. *verſ.* 35. *mutaverant* ab archiſynagogo *cum* ad archiſynagogum, *quod illic notavimus. ibid.* Noli vexare illum] *Sic legunt cum Sixtino libri antiqui* illum : *notatque Epanorthotes* magiſtrum *eſſe Evangelii ſecundum Marcum, quanquam & hic Græce Syriaceque legatur.* v. 52. Non eſt mortua puella ſed dormit] *Duo Audomarenſis & unum Clarmariſcenſis Eccleſiæ manuſcripta tollunt vocem* puella, *cum Græcis libris & Syricis. Notat Epanorthotes Matth.* 9. *v.* 24. *& Marci* 5. *v.* 39. *addi* puella. v. 55. Et juſſit illi dari manducare] *Sic legendum ex Sixtinis Bibliis & optimis manuſcriptis,* dari *paſſivum Græco ſimiliter, pro* dare *activo.*

CAP. IX. *V.* 3. Nihil tuleritis in via] *Non eſt legendum* in viam *quarto caſu, ſi meliores ſequaris libros : ſed intelligendus eſt ſextus caſus pro quarto poſitus, ut alias frequenter.* v. 4. Et inde ne exeatis] *Unus codex ab Hentenio annotatus omittit negationem, conformiter Græco & Syro :* Et inde exeatis. v. 6. Circuibant per caſtella] *Non eſt omittenda præpoſitio* per, *tametſi omittatur a codice Donatianico.* v. 15. Et diſcumbere fecerunt omnes] *Huic lectioni receptæ ſuffragatur Syrus, dum utitur verbo conjugationis Hiphil. Quorundam librorum lectio eſt,* Et diſcubuerunt omnes, *qua quidem non repetitur res eadem, ut priora illa. Græca ſimiliter variant.* v. 19. Et dixerunt : Johannem Baptiſtam] *Non eſt interponenda vox* alii, *quæ Evangelii ſecundum Matthæum eſt.* v. 28. Petrum & Jacobum & Johannem] *Manuſcripta quædam antiqua præponunt Johannem Jacobo, Græco conformiter. Aliis, quæ Jacobum præponunt Johanni, conſonant Syra.* v. 29. Et veſtitus ejus albus & refulgens] *Optima noſtra manuſcripta, abſque media conjunctione* &, *legunt* albus refulgens, *ſimiliter editioni Græcæ.* v. 32. Petrus vero & qui cum illo erant] *Non addunt ſed ſubaudiunt* erant, *manuſcripta Eccleſiæ Audomaropolitanæ, cum Græcis libris & Syris.* v. 37. Occurrit illis turba multa] *Manuſcripta noſtra meliora, Græco conſentanee, legunt ſingulare* illi. Illis *autem quod in aliis eſt plurali numero, conſentit Syro.* v. 47. Apprehendit puerum & ſtatuit] *Optimi noſtri libri, Græco ſimiliter, legunt* apprehendens puerum ſtatuit. v. 49. Quia non ſequitur nobiſcum] *Non eſt addendum pronomen* te (non ſequitur te) *quod optimi libri, cum Sixtino & Græcis, non agnoſcunt, quanquam Syrus explicationis gratia addat.* v. 50. Et ait ad illum Jeſus] *Quædam exemplaria ſcribunt plurali numero* ad illos, *conformiter Syro: ſed optima, numero ſingulari* ad illum, *conſentanee Græco. ibid.* Nolite prohibere] *Non eſt præponendum* Sinite illos &, *id quod aliunde quidam huc adſciverunt. ibid.* Qui enim non eſt adverſum vos, pro vobis eſt] *Sic legunt, ut Sixtinus, ita optimi libri Latini, ſuffragante Syro. Sex ab Hentenio annotati habent prima perſona* adverſum nos, pro nobis eſt, *adſtipulante Græco.* v. 51. Ut iret in Jeruſalem] *Antiqui codices omittunt* in *præpoſitionem, tametſi Græce addatur.* V. 53. Euntis in Jeruſalem] *Eadem hujus loci ratio eſt.* v. 54. Et conſumat illos] *Quod ſequitur in quibuſdam Latinis libris* ſicut & Elias fecit, *tametſi Græce & Syriace legatur, ut non eſt Sixtini, ita nec optimorum librorum, videturque Interpres non dediſſe neque Græce legiſſe. Tractatores, Ambroſius, Titus, Theophylactus, & Euthymius, annotant, Apoſtolos ad Eliam reſpexiſſe : ex hujuſmodi fortaſſis annotatiuncula ad marginem ſcripta, potuerit illud in textum, etiam Græcum, irrepſiſſe.* v. 56. Non venit animas perdere] *Non addas* hominum, *quod quidam* (animas hominum) *tametſi legatur Græce : nec enim Latinus tantum, ſed & Syrus omittit,*

tit. v. 57. Sequar te quocunque ieris] *Non ſubdas* Domine, *quod quidam, licet in Syricis & Græcis pleriſque libris legatur: nam cum Sixtino antiqui verique codices Latini non agnoſcunt.* v. 58. Dixit illi Jeſus] *Antiqui libri noſtri præmittunt conjunctionem* & *cum Græcis, &* ait *legunt pro* dixit. *ibid.* Ubi caput reclinet] *Quidam antiqui libri addunt* ſuum (caput ſuum) *cum Syro; plures omittunt, cum Græco.* v. 59. Primum ire & ſepelire] *Quidam antiqui libri non addunt hic* & *conjunctionem* (& ſepelire) *quemadmodum nec Græca editio. Matthæi itaque conjicio propriam eſſe conjunctionem illam, cap.* 8. *v.* 21. v. 60. Tu autem vade, & annuntia] *Alii libri omittunt* &, *quod nec legitur Græce aut Syriace.* v. 61. His quæ domi ſunt] *Alii libri maſculino genere legunt* his qui domi ſunt. v. 62. Nemo mittens manum ſuam ad aratrum & reſpiciens retro] *Antiqui libri noſtri habent* in *pro* ad, *&* adſpiciens *pro* reſpiciens.

CAP. X. *V.* 1. Et alios ſeptuaginta duos] *Et infra verſu* 17. Reverſi ſunt autem ſeptuaginta duo. *Hæc eſt conſtans lectio Latinorum librorum, niſi quod in uno manuſcripto invenerimus, priori loco* viros *pro* duos, *poſteriori* viri *pro* duo. *Non minus conſtans eſt lectio Græcorum & Syriacorum librorum, omittentium* duos *&* duo, *nimirum* ſeptuaginta *dumtaxat ſcribentium, niſi quod unus codex Græcus priori loco, alter poſteriori addat* δύο duo. *De hac varietate late diſſeruimus in Notationibus noſtris prolixioribus, allatis in medium iis quæ pro utravis parte faciunt.* v. 2. In meſſem ſuam] *Manuſcripta optima noſtra omittunt pronomen* ſuam, *tametſi Græce & Syriace legatur, tam hic quam Matth.* 9. *v.* 38. v. 4. Nolite portare] *Non eſt addenda conjunctio* ergo. v. 6. Requieſcet ſuper illum] *Antiqua noſtra manuſcripta Brug. Lobb. Leodienſia, Clarmariſc. & tria Audomarenſia, pro maſculino* illum, *legunt fœmininum* illam, *ut ſubaudias domum, adſtipulante Beda, qui non ſolum ita legit, ſed & interpretatur, cum ait:* Pax requieſcit in domo, ſi in ea fuerat filius pacis. *quæ quidem verba, Beda ex D. Gregorio accepit, hom.* 17. *in Evangelia.* v. 9. & 11. Appropinquavit] *Præteritum legendum eſt, quod cum Sixtinis Bibliis ſervant manuſcripta Audomarenſia, & Clarmariſcenſe, non futurum* appropinquabit, *licet hoc in quibuſdam antiquis ſit.* v. 10. In quamcunque autem] *Non videtur omittendum* autem, *quod etiam Græce & Syriace legitur.* v. 13. Væ tibi Corazain] *Manuſcripti libri, cum Sixtinis Bibliis, non minus hoc loco ſcribunt* Corazain *per* n *tertiam liquidam, quemadmodum Græca & Syra, quam ſecundum Matthæum, licet quidam per* m *ſecundam liquidam dicant* Corazaim. v. 21. In ipſa hora exſultavit] *Unum manuſcriptum addit* Jeſus, *Græco & Syro conformiter. ibid.* Exſultavit Spiritu ſancto] *Sic cum Sixtino legunt antiqui libri, ſuffragantibus Syricis & quibuſdam Græcis, pro eo quod alii omittunt* ſancto, *alii addunt* in *præpoſitionem.* v. 22. Quis ſit Filius, niſi pater; & quis ſit Pater] *In antiquis pleriſque libris, pro* quis, *utrobique eſt* qui, *eodem ſenſu.* v. 30. Suſpiciens autem Jeſus] *Nullo modo pro* ſuſcipiens, *quod eſt, accipiens partes reſpondendi, legendum eſt* ſuſpiciens, *quod eſt, ſurſum adſpiciens.*

CAP. XI. *V.* 1. Sicut docuit & Johannes] *Antiqui libri, conformiter Græco ac Syro, legunt hoc ordine:* Sicut & Johannes docuit. *v.* 2. Pater, ſanctificetur] *Exemplaria antiqua cum Sixtinis Bibliis non agnoſcunt* noſter quis es in cœlis. *Quædam addunt, ex ea forma qua Dominicam orationem recitare conſuevimus. ibid.* Adveniat regnum tuum] *Non ſubjicias hic* Fiat voluntas tua, ſicut & in cœlo & in terra, *quod quidam libri, tametſi Græce & Syriace legatur: qua de re late egimus in Notationibus noſtris in varias Bibliorum lectiones.* v. 3. Da nobis hodie] *Alii codices ſcribunt* hodie, *alii* quotidie. *Hoc veriſimilius fit eſſe editionis Latinæ ſecundum Lucam, nam illud Matthæi indubitato eſt.* v. 4. Et ne nos inducas in tentationem] *Nec hoc loco adjiciendum eſt ex quibuſdam libris* Sed libera nos a malo: *quod tametſi Græca & Syra legant, non fit tamen veriſimile eſſe hujus Evangelii.* v. 11. Aut piſcem] *Quædam manuſcripta, nominatim Brugenſe, addunt* ſi: Aut ſi piſcem. *Græce eſt* εἰ ϗ ἰχθῦν *ſi & piſcem. Syriace: Et ſi piſcem rogaverit eum.* v. 13. Pater veſter de cœlo] *Non eſt addenda vox* cœleſtis, *quam omnes boni libri omittunt.* v. 17. Deſolabitur, & domus ſupra domum cadet] *Plures boni libri legunt præſenti tempore* deſolatur, cadit, *quemadmodum eſt etiam Græce, pro futuris* deſolabitur *&* cadet, *quæ leguntur ab aliis. Crediderim vero Interpretem dediſſe* ſuper, *quod ſit adverſus, pro* ſupra *(ut facilis hic eſt lapſus) neque enim ſenſus eſt, domum unam caſuram ſupra alteram.* v. 20. Profecto pervenit in vos] *In duobus manuſcriptis Eccleſiæ noſtræ, pro* pervenit, *eſt* prævenit, *utrumque admittente voce Græca* ἔφθασε. prævenit in vos, *occupavit vos inexpectatum. Vide Commentarium.* v. 22. Auferet in quibus confidebat, & ſpolia ejus diſtribuet] *Multi boni libri habent* aufert, diſtribuit, *præſenti tempore, Græco Syroque conformiter, pro futuris* auferet, diſtribuet. v. 23. Qui non eſt mecum, contra me eſt. *Antiqui libri legunt* adverſum: contra *reſervant Matthæo.* v. 24. Ambulat per loca inaquoſa] *In aliis libris eſt verbum compoſitum* perambulat: *cæterum* inaquoſa *non eſt mutandum cum* arida, *quod Evangelii ſecundum Matthæum eſt.* v. 25. Invenit eam ſcopis mundatam] *Alii libri omittunt pronomen* eam. *ibid.* Scopis mundatam & ornatam] *Manuſcripta Eccleſiæ S. Audomari, & unum Clarmariſcenſe, cum V. Beda, omittunt duo hæc verba* & ornatam, *ſicut & antiqua Epanorthotæ, qui notat ea eſſe Matthæi. Græce tamen & Syriace etiam hic ſecundum Lucam ea leguntur.* v. 26. Septem alios ſpiritus ſecum] *Alii libri omittunt* ſecum, *conformiter Græco.* v. 29. Niſi ſignum Jonæ prophetæ] *Antiqui libri hic non addunt* Prophetæ, *quod notat Epanorthotes Matthæi eſſe, cap.* 12. *verſ.* 39. *quanquam Græce Syriaceque etiam hic legatur.* v. 31. Et ecce pluſquam Salomon hic] *Antiqui codices legunt* plus Salomone, *conformiter Græco, pro* plus quam Salomon, *quod Epanorthotes Matthæo attribuit, cap.* 12. *v.* 42. v. 23. Et ecce plus quam Jonas hic] *Eadem hujus loci eſt ratio quæ proximi, antiquis legentibus* plus Jona. v. 36. Si ergo corpus tuum totum] *Non eſt omittenda vox* totum. v. 42. Sed væ vobis Phariſæis] *Non videtur mutandus dativus* Phariſæis *cum nominativo* Phariſæi. *ibid.* Quia decimatis] *Sic eſt etiam Græce. Alii boni libri, pro conjunctione, legunt relativum* Qui decimatis. *Syrum eſt ambiguum.* v. 44. Quæ non apparent] *Pro* apparent, *Gloſſa interlinearis annotat legendum, vel* parent, *vel* patent. *Unus ex noſtris libris, Lobbienſis, ſcribit* parent, *reliqui* apparent, *nullus* patent, *quanquam nec hæc lectio eſt a loco aliena.* v. 46. Qui oneratis homines] *Quidam libri antiqui ſcribunt pronomen* qui: *ſed alii cum Græcis habent conjunctionem* quia. v. 51. A ſanguine Abel] *Non addas* juſti, *quod Matth. eſt cap.* 23. *ver.* 35. v. 52. Quia tuliſtis] *Alias legitur* qui. v. 53. Cum autem hæc] *Multi antiqui libri omittunt conjunctionem* autem, *tametſi Græce addatur.*

CAP. XII. *V.* 1. Turbis circumſtantibus] *Non legas* concurrentibus. v. 2. Nihil autem opertum eſt] *Sic legunt optimi quique libri cum Græco & Syro* autem *pro* enim. v. 3. Et quod in aurem] *Potius quartus caſus legendus videtur, quam ſextus* aure. v. 4. Non habent amplius quid faciant] *In aliis libris eſt* quod *pro* quid. v. 7. Multis paſſeribus pluris eſtis vos] *Omittitur ab optimis libris noſtris* vos, *quemadmodum a pleriſque Græcis. Matthæi videtur eſſe cap.* 10. *verſ.* 31. v. 8. Confeſſus fuerit me.(&c.) confitebitur illum] *Quidam libri legunt* in me, in illo, *qua de re olim egimus in Notationibus noſtris.* v. 9. Negabitur coram Angelis Dei] *Noſtri antiqui libri habent compoſitum* denegabitur, *ſimiliter Græco, pro eo quod alii habent ſimplici* negabitur. v. 12. Quid oporteat vos dicere] *Antiqui libri, tum Epanorthotæ, tum noſtri, ſcribunt* quæ *numero plurali, & tollunt pronomen* vos, *Græco conſentanee:* Quæ oporteat dicere. v. 22. Animæ veſtræ quid manducetis, neque corpori quid induamini] *Antiqui libri noſtri non magis addunt pronomen,* animæ veſtræ, *quam* corpori veſtro: *nec legunt* induamini, *ſed* veſtiamini. *Epanorthotes Matthæo adſcribit alteram lectionem. Matth.* 6. *verſu* 25. v. 23. Et corpus plus quam veſtimentum] *Manuſcripta Eccleſiæ noſtræ inter alia, omittunt* plus, *conſentanea editioni Græcæ.* v. 27. Conſiderate lilia] *Non addas* agri, *quod quidam ex Matth.* 6. *ver.* 28. *ibid.* Nec Salomon] *Quidam libri præponunt* quia, *quod tamen nec Græce exſtat hoc loco.* v. 30. Hæc enim omnia] *Non eſt legendum* autem *pro* enim. *ibid.* Quoniam his indigetis] *Non interjicias vocem* omnibus. v. 31. Verumtamen quærite primum regnum Dei & juſtitiam ejus: & hæc omnia] *Vetera manuſcripta conſtanter tollunt* primum & juſtitiam ejus, *leguntque,* Verumtamen quærite regnum Dei: & hæc omnia: *quibus Græca & typis excuſa Syra ſuffragantur (nam manuſcriptum Syriacum addit* & juſtitiam ejus) *denique poſt D. Ambroſium Beda enarrator adſtipulatur: Quare videri poſſint adjectitia illa eſſe* primum & juſtitiam ejus, *ex Matth.* 6. *v.* 33. *huc adſcripta.* v. 35. Et lucernæ ardentes in manibus veſtris] *Præter manuſcripta complura, alias a nobis citata, tria hujus Eccleſiæ Audomaropolitanæ, & unum Clarmariſcenſis, omittunt* in manibus veſtris, *quibus ſuffragantur Græca ac Syra, & adſtipulatur V. Beda, tum hic, tum clarius infra ad verſum* 49. *De reliquis tractatoribus & auctoribus, qui pro hac, qui pro illa lectione faciant, diximus in Notationibus ad varias Bibliorum lectiones.* v. 41. Ait autem ei Petrus] *Quædam manuſcripta Latina omittunt pronomen* ei, *tametſi refragentur Græca & Syra.* v. 42. Quem conſtituit Dominus] *Duo codices ab Hentenio annotati, pro* conſtituit, *legunt futurum* conſtituet, *conformiter Græco & Syro.* v. 43. Cum venerit Dominus] *Interpres non addidit pronomen* ejus, *tametſi legatur Græce & Syriace.* v. 44. Vere dico vobis] *Non eſt hic legendum* Amen *pro* vere, *ſed ſecundum Matth.* v. 45. Percutere ſervos & ancillas] *Optima noſtra Latina manuſcripta legunt* pueros, *pro eo quod alii* ſervos. v. 47. Et non præparavit] *Non eſt addendum pronomen* ſe, *licet forte ſubaudiendum.* v. 49. Niſi ut accendatur] *Quidam vetuſti libri omittunt* ut, *conſonante textu V. Bedæ.* v. 51. Pacem veni dare in terram] *Quidam libri, pro quarto caſu, legunt ſextum,* terra, *qui Græce eſt. Porro hic legendum eſt* dare, *Matth.* 10. *v.* 34. mittere. v. 53. Dividentur pater in filium &c.] *Quidam conjiciunt, legendum eſſe numero ſingulari* dividetur, *quo modo eſt Græce & Syriace: quod eo eſt veriſimilius, quod Latini libri ſuum* dividentur *fere adjungant verſui ſuperiori:* Et duo in tres dividentur, *quo ſcilicet aptius congruat.* v. 54. Dicebat autem & ad turbas] *Non omittas medium* & *pro* etiam *poſitum. ibid.* Et ita fit] *Quidam antiqui legunt futurum* fiet *pro præſenti* fit. v. 58. Ne forte trahat te ad judicem] *Non hic legendum eſt* tradat *pro* trahat, *ſed mox* tradat te exactori.

CAP. XIII. *V.* 4. Sicut illi decem & octo] *Codex D. Donatiani præponit conjunctionem* & *adverbio* ſicut, *Bedæ textus poſtponit. Græce & Syriace legitur conjunctio* ἢ aut, *loco adverbii* ſicut. v. 5. Sed ſi pœnitentiam non egeritis] *Annotat etiam Epanorthotes, in antiquis libris, hic quidem eſſe* egeritis, *ſupra autem ver.* 3. habueritis. v. 6. Dicebat autem & hanc ſimilitudinem] *Alii libri omittunt* &, *conſentanee Græco ac Syro.* v. 12. Quam cum videret Jeſus] *In quibuſdam antiquis manuſcriptis, pro* videret *eſt præteritum* vidiſſet. *ibid.* Vocavit eam ad ſe] *Pronomen* eam *aufertur ab antiquis tum noſtris tum Epanorthotæ, conformiter Bedæ textui & Græcæ editioni.* v. 15. Reſpondens autem ad illum Dominus dixit] *In pleriſque vetuſtis manuſcriptis eſt* Reſpondens autem ad illum Dominus, *conformiter Græco & Syro, niſi quod in Syro, pro* Dominus *eſt* Jeſus, *quemadmodum & in uno veteri manuſcripto. ibid.* Hypocritæ, unuſquiſque veſtrum] *Quidam libri cum Syro legunt ſingulare* hypocrita: *ſed plurale, ut eſt in melioribus, ita etiam a Beda explicatur. Græca ſimiliter variant.* v. 18. Et cui ſimile æſtimabo illud] *Videtur, ex bonis manuſcriptis, addendum quidem* eſſe (ſimile eſſe) *ſed non mutandum* æſtimabo *cum* exiſtimabo. v. 24. Quærent intrare] *Non videtur mutandum futurum* quærent, *quod conforme eſt Græco & Syro ipſique ſententiæ, cum præſenti* quærunt, *quod eſt in multis antiquis manuſcriptis, & ipſo Beda.* v. 25. Incipietis foris ſtare] *Manuſcripta noſtra pleraque omnia cum Sixtinis Bibliis, omittunt* & *conjunctionem, ab aliis præpoſitam verbo* incipietis: *quam certe Interpres non videtur dediſſe, tametſi legatur Græce Syriaceque, ex eo quod mutata orationis ſerie verterit* incipietis, *non* inceperitis. v. 27. Omnes operarii iniquitatis] *Hujus loco non eſt ſcribendum* Maledicti in ignem æternum. v. 30. Qui erunt primi: & ſunt primi, qui erunt noviſſimi] *Sic emendarunt, poſt alios correctores, Sixtini, ut utrobique legatur futuro tempore* erunt, *ex ſuis haud dubium codicibus, quibus V. Beda diſerte ſuffragatur: nam & Græce eſt* ἔσονται, *& Syriace* ܢܗܘܘܢ nehevoun, *futuro tempore, denique præcedentibus hæc lectio aptiſſime cohæret. Cæterum manuſcripta noſtra Latina omnia legunt utrobique præteritum imperfectum* erant: *cujus etſi ſenſus eodem redeat, videri tamen poſſet acceptum ex imitatione ſimilium locorum Matthæi & Marci.* v. 32. Ite & dicite] *Quædam manuſcripta tollunt* & *conjunctionem.* v. 33. Et ſequenti die ambulare] *Manuſcripta antiqua tum noſtra*

noſtra tum *Epanorthotæ*, *omittunt* die, *V. Beda ſuffragante.* *v.* 34. Qui mittuntur ad te] *In quibuſdam libris, pro præſenti* mittuntur, *legitur præteritum* miſſi ſunt : *etſi vero etiam Græca præteritum fere legant, non dubito tamen quin ex Matth. hoc mutatum ſit.* *v.* 35. Ecce relinquetur vobis domus veſtra deſerta] *Plerique codices addunt* deſerta, *quemadmodum etiam Syra: ſed optima manuſcripta, nominatim tria Eccleſiæ noſtræ Audomarenſis cum uno Clarmariſcenſis, omittunt, adſtipulantibus, inter Græcos enarratores, Euthymio & Theophylacto, inter Latinos Beda. Nam etſi adſcriptum ſit* deſerta *textibus Bedæ & Theophylacti : commentaria tamen eorum, ſi preſſe conſiderentur, loquuntur non fuiſſe eis lectum. Quocirca non dubito, quin vox iſta, huic loco Lucæ addita ſit ex Matthæo, tam Græce quam Latine : ſimilis enim varietas eſt codicum Græc. Cæterum pronomen* vobis, *neutiquam eſt omittendum.*

CAP. XIV. *V.* 1. Cum intraret Jeſus] *Nomen* Jeſus *omittunt ex noſtris manuſcriptis meliora, conformiter Græco & Syro.* *v.* 7. Dicens ad illos] *Unum manuſcriptum omittit* ad illos, *quod tamen etiam Græce & Syriace legitur.* *v.* 12. Neque vicinos, divites] *Non eſt interjiciendum alterum* neque : Neque divites. *ibid.* Te & ipſi reinvitent] *Codex Donatianicus habent ſimplex* invitent, *cum tamen etiam Græce compoſitum ſit.* *v.*13. Claudos & cæcos] *Manuſcripta noſtra Brug. Lobb. Clarm. & tria Audomarenſia, omittunt mediam conjunctionem* &, *conformiter Græco ac Syro.* *v.* 14. In reſurrectione juſtorum] *Non ſcribas* retributione *pro* reſurrectione. *v.* 15. Beatus qui manducabit] *Regius codex habet præſens* manducat : *atqui etiam Græce & Syriace legitur futurum.* *v.* 27. Et qui non bajulat crucem ſuam & venit poſt me, non poteſt meus eſſe diſcipulus] *Quidam libri omittunt hunc verſiculum, tanquam aliunde huc adſcriptum, ſed nulla auctoritate fulciti.* *v.* 28. Non prius ſedens] *Quidam libri habent* nonne, *& hic & infra v.* 31. *ſed* non *rectius videtur.* *v.* 34. Si autem ſal evanuerit] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ addunt* quoque (ſal quoque) *conformiter Syro, quod alii omittunt ſimiliter Græco.*

CAP. XV. *V.* 8. Si perdiderit drachmam unam] *Non eſt præmittenda* & *conjunctio.* *ibid.* Nonne accendit lucernam] *Unum manuſcriptum pro* nonne *habet* non, *de quo in Notationibus in varias Bibliorum lectiones.* *ibid.* Et everrit domum] *Ita recte emendarunt Romani correctores, pro* evertit *quod plerique omnes libri habent*, everrit, *quod eſt* verrit *ſive* ſcopat, *ut ait Epanorthotes noſter manuſcriptus. Omnes enim hactenus annotarunt ita eſſe legendum, quia ſic clare & Græca & Syra habeant : ſed fere defuerunt libri. Hentenius invenit unum, qui ſcribat* verrit : *nos in Regio textu, ex Complutenſi expreſſo, & in Miſſali Romano Pii Quinti juſſu edito, Dominica tertia poſt Pentecoſten, quemadmodum jam in Sixtinis Bibliis, legimus* everrit. *Zegerus indicat ita apud Chryſologum legi. D. Gregorius homil.* 34. *in Evangelia, etſi exponat* evertit, *quod eſt perturbat, notat tamen in aliis codicibus ſcribi* emundat, *quomodo certe habet Ambroſius initio epiſtolæ primæ* & mundans domum ſuam. *Fuit hæc altera verſio, quam ſi Interpres ſequutus fuiſſet, aut certe vertiſſet* & ſcopis mundat domum, *ut ſupra* 11. *ver.* 25. *non fuiſſet relictus depravationi locus.* *ibid.* Donec inveniat] *Non eſt addendum pronomen* eam. *V.* 14. Et poſtquam omnia conſummaſſet] *Vetuſti codices fere habent* conſummaſſet : *unus notatur habere* conſumſiſſet, *alter* diſſipaſſet, *quo modo & Beda. Græca vox* δαπανᾷν *non ambigue ſignificat conſumere ac diſſipare.* *v.* 17. Quanti mercenarii in domo patris mei] *Antiquorum codicum, alii omittunt* in domo, *alii addunt. Omittentibus volunt Græca, addentibus Syra. Ambroſii & Bedæ textus omittunt, commentaria non perinde ſunt clara.* *v.* 19. Jam non ſum dignus] *Plura antiqua manuſcripta, una cum textu V. Bedæ, præponunt* & (& jam non ſum) *ſicut & Syra : nam Græca variant.* *v.* 22. Et calceamenta in pedibus ejus] *Pronomen* ejus *omittitur ab omnibus noſtris manuſcriptis, conformiter editioni Græcæ & commentario Bedæ.* *v.* 24. Et cœperunt epulari] *Non eſt addendum* omnes. *v.* 26. Et interrogavit quid hæc eſſent] *Manuſcripta noſtra numero plurali habent* quæ hæc eſſent, *ſicut & textus Bedæ.* *v.* 28. Pater ergo illius] *Non mutes* ergo *cum* autem. *v.* 31. At ipſe dixit illi] *Non eſt legenda conjunctio copulativa* &, *loco adverſativæ* at.

CAP. XVI. *V.* 1. Et ad diſcipulos] *Non omittas* & *pro* etiam *poſitum.* *v.* 6. At ille dixit] *Non eſt mutandum præteritum* dixit, *cum præſenti* dicit. *v.* 11. Quod verum eſt quis credet vobis] *Noli ſcribere* credat, *pro futuro* credet ; *multoque minus* veſtrum *pro* verum, *quod hic opponitur iniquo, quemadmodum verſu proximo* veſtrum *alieno.* *v.* 18. Omnis qui dimittit] *Quidam antiqui libri præponunt* & *conjunctionem, ſed quæ nec Græce legatur nec Syriace, meliuſque certe omitti videatur.* *v.* 19. Qui induebatur] *Manuſcripta noſtra legunt* & *conjunctionem, conformiter Græco ac Syro, & Latino Bedæ textui, pro relativo* qui. *v.* 21. Et nemo illi dabat] *Hæc verba a quibuſdam antiquis libris leguntur, a pluribus ignorantur. His ſuffragantur, inprimis Beda, deinde Evangelium Græcum, denique Syriacum. Conjiciunt quidam adjecta huc eſſe ex hiſtoria filii prodigi, ſupra* 15. *v.* 16. *ibid.* Ulcera ejus] *In quibuſdam vetuſtis libris eſt* vulnera, *ſed ſervandum eſt* ulcera, *quod eſt* ἕλκη. *v.* 23. Elevans autem oculos] *Quædam manuſcripta omittunt conjunctionem* autem, *duo nominatim hujus Eccleſiæ : qua omiſſa, liceat Latinum textum ita diſtinguere :* In inferno elevans oculos : *quemadmodum diſtinguuntur textus Græcus & Syricus, quamquam non ſine addita conjunctione :* Et in inferno elevans oculos. *v.* 31. Reſurrexit, credent] *Non addas pronomen* ei, *ut quidam.*

CAP. XVII. *V.* 3. Si peccaverit in te frater tuus] *Complura manuſcripta, & quidem noſtra omnia, ſeptem numero, omittunt* in te, *conſentiente Syriaca editione & tractatore Beda. Porro Græci libri illud addunt, ſuffragante D. Ambroſii commentario.* *v.* 6. Si habueritis (*&c.*) dicetis huic (*&c.*) & obediet vobis] *Manuſcripta optima fere legunt :* Si haberetis (*&c.*) diceretis huic (*&c.*) & obediret vobis. *Altera lectio accepta videtur ex Matth.* 17. *v.* 20. *v.* 7. Arantem aut paſcentem] *In quibuſdam vetuſtis libris, etiam Epanorthotæ, additur* boves (boves paſcentem) *nominatim in Brugenſi ; in quibuſdam* oves, *duobus hujus Eccleſiæ, E. & F. Complures libri neutrum legunt, conſonante Beda : neque Græce eſt horum alterum, duntaxat* ποιμαίνοντα*: ſed ſi alterum horum addere oportet, favent Græca iis potius qui* oves *addunt, quam qui* boves, *quia* ποιμαίνειν *proprie de paſtoribus ovium dicitur. Quocirca & D. Ambroſius* oves *aut legit aut intelligit : & Syrus agens Paraphraſim textu* Ducentem par boum aut paſcentem oves: *bobus enim arabatur.* *ibid.* Dicat illi ; Statim tranſi] *Quidam libri, pro conjunctivo* dicat, *habent indicativum* dicit, *tam hoc quam proximo verſu : quidam ita diſtinguunt, ut* ſtatim *adjungatur iis quæ præcedunt :* Dicit illi ſtatim ; Tranſi. *v.* 20. Reſpondens eis dixit] *Alii pleriq; libri habent* Reſpondens eis & dixit, *quomodo legitur etiam Græce Syriaceque.* *v.* 23. Ecce hic & ecce illic] *Quidam libri antiqui legunt abſque media conjunctione* & : *quanquam Græce interjiciatur* aut, *Syriace* &. *v.* 28. Similiter ſicut factum eſt] *Non eſt omittendum adverbium* ſicut. *v.* 31. In illa hora] *Sic nobis legendum videtur Latine, tametſi Græce & Syriace, & in quibuſdam Latinis libris, pro* hora *legatur* die. *v.* 35. Duo in agro, unus aſſumetur, & alter relinquetur] *Hoc plerique Latini libri legunt, ſuffragantibus quibuſdam Græcis, editione Syriaca, & enarratoribus Ambroſio ac Beda. Porro quidam Latini libri omittunt : præter eos quos citavimus in Notationibus noſtris in Biblia, unus hujus Eccleſiæ Audomarenſis, ſignatus litera F. His favent plerique Græci & libri & enarratores: vide Græcas varietates. Veriſimile eſt, hunc verſiculum, Lucæ ex Matthæo fuiſſe adſcriptum ; quemadmodum Matthæo ex Luca, ſimilem verſic. de duobus in lecto.* *v.* 37. Illuc congregabuntur & aquilæ] *Quidam antiqui libri, conformiter Syro, non interponunt* &. *Græca ſimiliter variant.*

CAP. XVIII. *V.* 9. Parabolam iſtam] *Non ſubdas* dicens. *v.* 10. Aſcenderunt in templum] *Alii libri ſcribunt imperfectum* aſcendebant. *v.* 13. Mihi peccatori] *Minime addendum eſt* Amen. *v.* 15. Quod cum viderent] *Non videtur mutandum neutrum* quod *cum maſculino* quos. *v.* 28. Ait autem Petrus] Ei *pronomen quod addunt libri quidam cum Syro, alii plerique Græco conſentanee non legunt.* *v.* 31. Jeſus duodecim] *Non addas* diſcipulos ſuos, *quod quidam ex Matth.* *v.* 35. Cum appropinquaret Jericho] *Non eſt interjiciendum nomen* Jeſus.

CAP. XIX. *V.* 8. Dixit ad Dominum] *Non mutes* Dominum *cum* Jeſum. *v.* 9. Eo quod & ipſe filius ſit Abrahæ] *Non eſt omittendum* &. *v.* 21. 22. Homo auſterus] *Vetera manuſcripta ſcribunt* auſteris, *tanquam ſi tertia declinatione diceretur, quemadmodum contrarium* lenis. *v.* 23. Ut ego veniens] *Alii libri pro* ut *legunt copulativam* & *conformiter Græco.* *ibid.* Exegiſſem illam] *In quibuſdam libris pro fœminino legitur neutrum* illud, *ſ. argentum : nam quæ præcedit vox Græca* ἀργύριον, *neutro genere & pecuniam ſignificat & argentum.* *v.* 26. Quia omnia habenti dabitur & abundabit] *Codices antiqui, noſtri, Zegeri, Epanorthotæ, & aliorum, omittunt* & abundabit, *Syricis & pleriſque omnibus Græcis conſonantibus. Matth. eſſe proprium cap.* 13. *v.* 12. *&* 25. *v.* 29. *annotat etiam Epanorthotes.* *v.* 29. Cum appropinquaſſet] *Non addas nomen* Jeſus. *v.* 30. Quod contra eſt] *Non eſt addendum pronomen* vos (quod contra vos eſt] *quod ex prioribus Evangeliſtis quidam huc adſcripſerunt : nam cum Sixtinis Bibliis antiqui libri, Græco conformiter, illud omittunt.* *v.* 37. Omnes turbæ diſcipulorum] *Sic legendum eſt*, diſcipulorum, *quomodo eſt in Sixtino & aliis quibuſdam libris, aut certe, ut in nonnullis*, diſcentium, *Græco Syroq; conformiter ; non* deſcendentium, *quod eſt in pleriſque, Beda ſuffragante.* *v.* 46. Domus orationis eſt] *Hic legendum eſt* eſt; *at ſecundum Mat. & Mar.* vocabitur.

CAP. XX. *V.* 3. Reſpondens autem Jeſus] *Nomen* Jeſus, *meliores libri noſtri cum Græcis omittunt.* *ibid.* Interrogabo vos] *Non legas præſens* interrogo, *loco futuri.* *v.* 4. Baptiſmus Johannis de cœlo erat] *Antiqui libri legunt* baptiſmum *pro* baptiſmus, *hic ut ſecundum Matth. & Marc.* *v.* 5. Cogitabant intra ſe] Inter *non* intra *invenio in melioribus libris noſtris, quod & melius eſſe videtur.* *v.* 9. Homo plantavit] *Boni libri omittunt* quidam, *quod nec Græce legitur.* *v.* 10. Et in tempore miſit] *Quidam addunt* vindemiæ *aut* fructuum : *verum hæc ex commentario in textum irrepſerunt.* *v.* 14. Cogitaverunt intra ſe] *Legendum videtur potius* inter *quam* intra ; inter ſe ; *mutuo ſcil. quanquam Syrus vertat* in animabus ſuis. *v.* 20. Ut traderent eum] *In multis libris legitur* &, *quemadmodum etiam Syr. verum* ut *propius accedit Græco.* *v.* 21. Et non accipis perſonam] *Non eſt addendum vox* hominis. *v.* 24. Reſpondentes dixerunt ei] *Quidam libri omittunt pronomen* ei, *ſicut nec Græce nec Syr. illud legitur.* *v.* 26. Et mirati in reſponſo ejus] *Non legas numero plurali* reſponſis. *v.* 28. Et hic ſine liberis fuerit] *In aliis libris pro* liberis *eſt* filiis. *v.* 30. Et ipſe mortuus eſt ſine filio] *Legendum eſt* filio *numero ſingulari, non plurali* filiis ; *juxta manuſcripta veriora : quanquam proximis duobus verſibus Interpres dederit plurale, non enim numeri hic ratio habetur, ſed ſpeciei.* *v.* 32. Noviſſime omnium] *In quibuſdam libris eſt nomen* noviſſima: *adverbium Græco conſonat.* *v.* 34. Neque nubent neque ducent uxores] *Ita eſt, ut in Sixtinis Bibliis, ita & in melioribus manuſcriptis. In quibuſdam bonis, pro futuris leguntur præſentia:* Neque nubunt neque ducunt uxores, *ſimiliter Syro. Græca variant.* *v.* 36. Neque enim ultra] *Non eſt omittenda conjunctio* enim, *quæ etiam Græce & Syriace exſtat.* *v.* 39. Dixerunt ei ; Magiſter] *Alii libri omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco.*

CAP. XXI. *V.* 8. Et tempus appropinquavit] *Ita legendum eſt tempore præterito* appropinquavit, *non futuro* appropinquabit. *v.* 9. Sed nondum ſtatim finis] *In aliis libris eſt* non *pro* nondum, *Græco ſimiliter.* *v.* 11. Et ſigna magna erunt] *Sequitur in manuſcripto codice Eccleſiæ noſtræ Audomaropolitanæ, continente quatuor Evangelia, ſignato litera F.* & tempeſtates : *quod & D. Gregorius homil.* 35. *in Evang. admonet a quibuſdam libris addi. Gregorio antiquior Origenes Græcus, tractatu* 28. *in Matth. annotat a Luca adjici* & hyemes (*ſic enim vertit ejus Interpres, quod alii* tempeſtates) *denique Syriacum teſtamentum, poſtquam dixit* Et ſigna magna e cælo apparebunt, *ſubdit:* Et hyemes *ſeu* tempeſtates magnæ erunt. *v.* 17. Et eritis odio omnibus] *Non addas* hominibus, *quod quidam.* *v.* 20. Tunc ſcitote quia appropinquavit deſolatio ejus] *Non eſt legendum numero ſingulari* ſcito, *nec futuro tempore* appropinquabit. *v.* 21. Fugiant ad montes] *In aliis bonis libris legitur* in *pro* ad. *v.* 36. Iſta omnia quæ futura ſunt] *Non legas* ventura *pro* futura. *v.* 38. Et omnis populus manicabat ad eum] *Ita cum Sixtino legunt plerique omnes codices* manicabat: *ſed quia inſolens eſt ea vox, quidam eam mutarunt cum* manitabat, *quidam cum* mane ibat, *quidam cum* mane accelerabat, *quidam denique cum* diluculo veniebat, *quemadmodum oſtendimus in Notationibus prolixioribus : his enim modis exponenda eſt ea vox.*

CAP. XXII. *V.* 2. Quomodo Jeſum interficerent] *Alii libri pro nomine* Jeſum *legunt pronomen* eum, *conformiter Græco ac Syro.* *v.* 3. Qui cognominabatur Iſcariotes] *Libri antiqui ſuo more* Scarioth *habent pro* Iſcariotes. *v.* 10. Occurret vobis homo quidam] *Optimi noſtrorum librorum omittunt* quidam.. *v.* 13. Sicut dixit illis] *Non eſt addendum nomen* Jeſus. *v.* 19. Quod pro vobis datur] *Non eſt legendum* tradetur *pro* datur *: nam* tradetur *ex Apoſtolo* 1 *Corinth.* 11. *v.* 24. *acceptum eſt.* *v.* 20. Hic eſt calix novum teſtamentum] *Male legunt quidam* Hic eſt calix novi teſtamenti. *v.* 22. Per quem tradetur] *Unum manuſcriptum habet præſens* traditur, *quemadmodum eſt Græce ac Syriace.* *v.* 26. Fiat ſicut minor] *Manuſcripta noſtra Brug. Lobb. Clarmar. Leod. & Audomarenſia tria, cum textu V. Bedæ, pro* minor *ſcribunt* junior, *quo modo ad verbum vertas ex Græca voce* νεώτερος. *v.* 31. Ait autem Dominus; Simon, Simon] *Non mutes priorem vocativum* Simon *cum dativo* Simoni. *v.* 34. At ille dixit] *Non eſt mutandum conjunctio adverſativa* at, *cum copulativa* &. v. 36. Sed nunc qui habet ſacculum, tollat] *Non mutes* tollat *cum futuro indicativi* tollet. *v.* 37. Dico enim vobis] *Quidam pro* enim *ſcribunt* autem, *male.* *v.* 43. Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum: & factus in agonia prolixius orabat. 44. Et factus eſt ſudor ejus, ſicut guttæ ſanguinis decurrentis in terram] *Hi duo verſiculi, tametſi olim defuerint in quibuſdam & Græcis & Latinis libris, teſtibus Hilario lib.* 10. *de trinitate, & Hieronymo lib.* 2. *adverſus Pelagianos cap.* 6. *hodie tamen a nullis libris abſunt, nec Latinis, nec Græcis, nec Syriacis : ut certe jam palam eſt, temere aliquando fuiſſe a quibuſdam omiſſos.* *v.* 55. In medio atrii] *Quidam libri antiqui, pro ſecundo caſu* atrii, *conſonante editioni Græcæ, ſcribunt ſextum* atrio. *v.* 63. Et viri qui tenebant illum] *Quidam libri pro* illum *legunt* Jeſum, *ut eſt Græce & Syriace, ſed non meliores.* *v.* 64. Et percutiebant faciem ejus] *Manuſcriptum Eccleſiæ noſtræ quod F. litera notavimus, pro* faciem *legit* caput *(quamquam utramque annotet lectionem) quod nuſquam alibi lego.* *ibid.* Prophetiza, quis eſt] *Non hic addas* nobis Chriſte, *quod Matth. eſt cap.* 26. *v.* 68.

CAP. XXIII. *V.* 2. Tributa dare Cæſari] *Alii libri legunt paſſivum* dari, *pro activo* dare. *v.* 5. Commovet populum] *Optimi quique codices habent præſens* commovet, *quo modo etiam legitur Græce, non præteritum* commovit. *ibid.* Incipiens a Galilæa] *Multi boni libri præponunt copulativum* &, *quam alii Græco conformiter omittunt.* *v.* 8. Eo quod audierat multa de eo] *Alii libri pro* audierat *ſcribunt* audiret. *v.* 9. At ipſe nihil illi reſpondebat] *Ut non eſt mutandum adverſativum* at *cum copulativo* &, *ita non omittendum pronomen* illi *: ſed neque* autem *vertendum in* etiam, *aut* accuſantes *in* accuſabant, *ubi ſequitur* : Stabant autem principes ſacerdotum & ſcribæ conſtanter accuſantes eum. *v.* 12. In ipſa die] *Quidam libri habent* ex *pro* in. *v.* 15. Nam remiſi vos ad illum] *Epanorthotes notat in hæc verba :* Nam remiſi vos ad illum, Græcus, antiqui, habent; moderni, Nam remiſit illum ad vos, ſed male. *hæc ille.* *Unde intelligere licet, etiam Latinos quoſdam codices ſic legere, quemadmodum Græci illi de quibus diximus ad varietates Græcas :* Nam remiſit illum ad nos. *v.* 16. Emendatum ergo] *Cave mutes conjunctionem* ergo *cum pronomine* ego. *v.* 35. Et ſtabat populus ſpectans] *Quidam codices cum textu juncto commentariis Bedæ & Sixtinis Bibliis, ita legunt, atque omnino ſic legendum eſt, ex* θεωρῶν contemplans *Græco, & ejuſdem ſignificationis Syrico vocabulo* ; ſpectans *inquam, ſimplex verbum, quod ab imperitis mutatum eſt cum verbo compoſito* exſpectans, *quamvis hoc antiqui omnes, quos ego quidem habeo, codices contineant.* *Forte* adſpectans *ſcripſerit interpres, quod facile degenerarit in* exſpectans. *ibid.* Si hic eſt Chriſtus Dei electus] *Non legas verbum unicum* dilectus *pro duobus* Dei electus, *ut quidam.* *v.* 36. Offerentes ei, & dicentes] *Quidam libri omittunt conjunctionem* &, *alii interponunt, idque conformiter Græco ac Syro.* v. 38. Scripta ſuper eum] *In quibuſdam antiquis libris eſt compoſitum* inſcripta, *pro ſimplici* ſcripta. *v.* 40. Quod in eadem damnatione es] *Quia obſcurius dixerat Interpres* quod *ex* ὅτι, *quidam mutarunt cum* quia, *alii cum* qui. *v.* 41. Nam digna factis recipimus] *Non mutes præſens* recipimus, *cum præterito* recepimus. *v.* 45. Et obſcuratus eſt ſol] *Origines tractatu* 35. *in Matthæum annotat his verbis :* In quibuſdam exemplaribus (*Lucæ*) non habetur Tenebræ factæ ſunt, & obſcuratus eſt ſol, ſed ita, Tenebræ factæ ſunt ſuper omnem terram ſole deficiente. Et forſitan auſus eſt aliquis, quaſi manifeſtius aliquid dicere volens, pro & obſcuratus eſt, ponere deficiente ſole, exiſtimans quod non aliter potuiſſent fieri tenebræ, niſi ſole deficiente. Puto autem magis quod inſidiatores Eccleſiæ Chriſti mutaverunt hoc verbum, *&c.* *v.* 54. Et dies erat Paraſceues] *Manuſcriptum D. Donatiani, pro genitivo* paraſceues, *legit nominativum* paraſceue, *quemadmodum Græca.*

CAP. XXIV. *V.* 11. Et non crediderunt illis] *Antiqui libri noſtri, pro præterito perfecto* crediderunt, *legunt imperfectum* credebant, *conformiter Bedæ textui & Græco fonti.* *v.* 12. Linteamina ſola poſita] *Non eſt omittendum* ſola. *v.* 28. Et appropinquaverunt] *In quibuſdam libris eſt imperfectum* appropinquabant. *v.* 39. Et pedes] *Non additur* meos *in melioribus libris, tametſi Græce legatur & Syriace.* *v.* 49. Et ego mitto promiſſum] *Biblia Regia addunt* ecce (& ecce ego) *ſicut Græca, quod alii libri omittunt ut Syra. Rurſus pro præſenti* mitto, *quod conſonat fonti Græco, in quibuſdam eſt futurum* mittam, *ſimiliter Syro.* *ibid.* Quouſque induamini virtute] *Quidam antiqui libri, pro ſexto caſu* virtute, *habent quartum* virtutem. *v.* 53. Amen] *In fine hujus Evangelii, a Sixtino & aliis quibuſdam bonis libris additur, conformiter Græcis & Syris : a quibuſdam omittitur, ut nec Beda inter Latinos, & Euthym. inter Græcos tractatores, agnoſcunt.*

Notæ ad Varias Lectiones Editionis Latinæ Evangelii ſecundum JOHANNEM.

CAP. I.

VErſ. 3. Et ſine ipſo factum eſt nihil, quod factum eſt, in ipſo vita erat] *Conſulto prudenterque uſi ſunt correctores Sixtini, ambiguo hoc diſtinguendi modo, quo illud* quod factum eſt, *& præcedentibus jungi poteſt & ſubſequentibus : eo quod diverſi auctores diverſimode diſtinguant atque intelligant, Chryſoſtomus priori modo, Auguſtinus poſteriori.* *v.* 9. Venientem in hunc mundum] *Quidam antiqui libri omittunt pronomen* hunc, *plures addunt.* *v.* 15. Hic erat quem dixi] *Non mutes imperfectum* erat *cum præſenti* eſt. *v.* 18. Ipſe enarravit] *Non eſt mutandum verbum compoſitum cum ſimplici* narravit. *v.* 26. Quem vos neſcitis] *Antiqui codices fere ſcribunt* quem vos non ſcitis. *v.* 29. Altera die vidit] *In quibuſdam legitur* Poſtera die videt, *ſed minus ſpectatis.* *ibid.* Ecce qui tollit peccatum mundi] *Manuſcripta Brugenſ. Lobb. & Audomarenſia tria, omittunt adverbium* ecce, *conformiter Græco ac Syro.* *Porro ſingulare* peccatum, *non eſt commutandum cum plurali* peccata. *v.* 31. Sed ut manifeſtetur in Iſrael] *Antiqui codices fere omittunt præpoſitionem* in, *intelligentes, quod notat etiam Epanorthotes,* Iſrael *eſſe dativi caſus (propter quod & exemplaria quædam ſcribunt* Iſraeli*) id quod conforme eſt Græco textui.* *v.* 42. Filius Jona] *Non ſcribas* Johanna *aut* Johannis, *pro* Jona, *hoc quidem loco, monente quoque Epanorthote.* *Vide infra* 21. *v.* 15. *v.* 45. Et prophetæ] *Cave legas* & prophetis *ſexto caſu.* *v.* 51. Videbitis cœlum apertum] *Regius textus præponit* amodo, *conformiter Græco ac Syro.*

CAP. II. *V.* 2. Vocatus eſt autem & Jeſus] *Non omittas medium* &. *v.* 3. Dicit mater Jeſu ad eum] *Non præteritum* dixit *legendum eſt, ſed præſens* dicit. Similiter, *inquit Epanorthotes*, infra, dicit, per totam ſeriem de nuptiis. *v.* 21. Et tu in tribus diebus] *Quidam antiqui libri omittunt præpoſitionem* in *tametſi ea Græce addatur.* *v.* 22. Quia hoc dicebat] *Non addas* de corpore ſuo.

CAP. III. *V.* 2. Hic venit ad Jeſum nocte] *Antiqui fere legunt* eum, *pro* Jeſum, *tametſi nomen* Jeſum *etiam Græce & Syriace exſtet.* *v.* 3. Niſi quis renatus fuerit denuo] *Antiqui libri noſtri, pro compoſito* renatus, *ſcribunt hoc loco verbum ſimplex* natus, *conformiter Græco : nam & ſequitur* denuo, *quod iterationem ſignificat.* *Infra ver.* 5. *conſtanter legitur* renatus. *v.* 4. Iterato introire & renaſci] *Pro* iterato *quidam ſcribunt* iterum, *quidam* rurſus. *Pro* renaſci *& hoc loco habent noſtra manuſcripta ſimplex* naſci, *Græco ſimiliter :* iterum *enim ad utrumque referunt, & ad* introire, *& ad* naſci. *v.* 5. Ex aqua & Spiritu ſancto] *Antiqui codices fere omittunt* ſancto, *conſentientibus D. Auguſtino in hunc locum & S. Ambroſio lib.* 3. *de Spiritu ſancto cap.* 11. *nec non editionibus Græca & Syriaca.* *v.* 8. Sed neſcis unde veniat aut quo vadat] *Rurſus in antiquis noſtris manuſcriptis, pro* neſcis *leguntur duæ voces* non ſcis, *& pro disjunctiva* aut *legitur conjunctio copulativa* &, *Græco Syroque conſentanee : ſed nihil variant ſenſum omnes iſtæ verborum varietatulæ.* *v.* 17. Filium ſuum in mundum] *Non omittas* in mundum. *v.* 18. Quia non credit in nomine] *Manuſcripta Brugenſ. Clarm. Lob. & Audomarenſia duo, inter alia legunt præteritum* credidit, *conformiter Græco ac Syro, pro præſenti* credit. *v.* 20. Omnis enim qui male agit] *In quibuſdam libris, pro adverbio* male, *reperitur nomen* mala, *v.* 22. In terram Judæam] *Alii libri converſo ordine legunt* In Judæam terram. *Hæc lectio conſonat Græco, illi favet Syrum, quod habet* in terram Judææ. *v.* 25. Facta eſt autem quæſtio] *Hujus Eccleſiæ Manuſcripta cum Clarmariſcenſi legunt* ergo, *ſimiliter Græco : alia ſervant* autem *cum Syro.* *v.* 31. Qui eſt de terra, de terra eſt] *Non eſt omittendum alterum* de terra eſt *: nec auferenda poſteriori loco præpoſitio* de. *v.* 33. Qui accepit ejus teſtimonium] *Quidam libri adjiciunt* autem, *quod Syriace quidem additur, ſed non Græce.* *Quidam mutant præteritum* accepit, *cum præſenti* accipit *: Græce præteritum exſtat.* *v.* 36. Non videbit vitam] *Non addas* æternam.

CAP. IV. *V.* 4. Per Samariam] *Superfluit quod quidam libri addunt* mediam. *v.* 5. Quæ dicitur Sichar] *D. Hieronymus, epiſtolæ* 27. *cap.* 6. *quæ eſt epitaphium Paulæ, obiter annotat, pleroſque errantes, pro* Sichem, *legere* Sichar, *quanquam nec Græci aut Syrici libri hodie aliter legant quam* Sichar, *ubi canina litera* r *poſtrema legitur.* *v.* 6. Hora erat quaſi ſexta] *Sic eſt non tantum in melioribus libris, verumetiam in autographo Græco, omiſſa conjunctione* autem. *v.* 18. Et nunc quem habes] *Male quidam adverbium* nunc *mutarunt cum pronomine* hunc. *v.* 21. Quia venit hora] *In quibuſdam bonis libris eſt futurum* veniet, *pro præſenti* venit, *ex Græco* ἔρχεται. *v.* 30. Exierunt ergo de civitate] *Non videtur omittendum* ergo, *quod Græce etiam legitur : nam Syriace ejus loco eſt* &. *v.* 31. Rogabant eum diſcipuli] *Quidam libri addunt* ejus, *Græco ac Syro conformiter.* *v.* 32. Ille autem dicit eis] *In aliis libris, pro præſenti* dicit, *eſt præteritum* dixit. *v.* 33. Diſcipuli ad invicem] *Huc non eſt adjiciendum pronomen* ejus. *v.* 34. Voluntatem ejus qui miſit me] *Non eſt ſupponendum nomen* patris mei, *pro pronomine* ejus. *v.* 36. Et congregat fructum] *Non eſt addendum relativum* qui. *v.* 37. In hoc enim eſt] *Non redundat conjunctio* enim. *v.* 41. Et multo plures crediderunt in eum] *Latinorum librorum, quidam addunt conſentanee editioni Syriacæ ; quidam omittunt*, in eum. *Græcorum librorum ſimilis eſt varietas.* *v.* 48. Non creditis] *In quibuſdam libris eſt futurum* credetis. *v.* 51. Et nuntiaverunt dicentes] *Non addas pronomen* ei.

CAP. V. *V.* 2. Eſt autem Jeroſolymis probatica piſcina] *Alii addunt præpoſitionem* ſuper *vel* in probatica. *Prior, ut Bib. Sixt. ita plerorumque Lat. lib. tam manu quam typis ſcriptorum, lectio eſt: cui adſtipulantur Latini tractatores, præter recentiores, Beda & libro de locis Hebraicis Hieronymus ; nec non inter Græcos Theophylactus, dum abſque præpoſitione & legit & explicat, piſcina cur probatica dicta fuerit. Denique favet huic lectioni Syriacum Evangelium, quod habet* Eſt autem illic in Jeruſalem locus quidam ablutionis qui vocatur. *Altera lectio quæ addit præpoſitionem* ſuper, *eſt non paucorum Latinorum librorum, tum manu tum typis ſcriptorum (nam qui habent* in *præpoſitionem ſunt illi ſolummodo typis excuſi, & quidem minoris fidei) quibus volunt libri Gr. qui conſtanter addunt præpoſitionem* ἐπὶ, *ea tamen varietate, ut quidam ſcribant nomina probaticæ & piſcinæ eodem caſu, tertio inquam* (ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ) *plerique diverſo, prius tertio, poſterius primo caſu,* ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα *ut & Latina ſcriptura* ſuper probatica piſcina, *ambigua eſt ad utrumque, ut utrumque nomen accipias, vel eodem caſu, vel diverſo, prius ſexto, poſterius primo. Græcis libris conſonant auctores Græci, Nonnus & Euthymius, quorum ille paraphraſi, hic enarratione ſua, intelligit, ad probaticam ſeu in probatica, fuiſſe piſcinam. Hæc alias a nobis latius tractata ſunt in Notationibus.* *ibid.* Quæ cognominatur Hebraice Bethſaida] *In quibuſdam legunt meliores libri, præſens* cognominatur, *non imperfectum* cognominabatur. *Porro pro* Bethſaida, *quidam libri impreſſi ſcribunt* Betheſda, *ut etiam quidam Græci pro* Βηθσαϊδὰ *ſcribunt* Βηθεσδά *ſed ut Latinos illos ex Græcis conſulto eſſe mutatos, dubium non eſt ; ita Græcos hos ex Latinis credibile eſt. Recepta Græcorum lectio eſt* Βηθεσδὰ Betheſda, *quod prout ſcribitur a Syro, ſignificat domum miſericordiæ : Latinorum* Bethſaida, *quod interpretari licet domum piſcationis : utra verior, incertum. Lege Notationes noſtras prolixiores.* *v.* 9. Sanus factus eſt homo ille] *Quidam boni libri omittunt pronomen* ille, *nomen enim* homo *nudo* *ullo modo omittendum eſt.* v. 10. Qui ſanatus fuerat] *Participium* ſanatus *non eſt commutandum cum nomine* ſanus. v. 24. Et in judicium non venit] *Non ſcribas futurum* veniet *pro præſenti* venit. *ibid.* Sed tranſiit a morte in vitam] *Præteritum* tranſiit *reſpondet commentario Bedæ, & textui Græco: præſens* tranſit *fere eſt in noſtris manuſcriptis: futurum* tranſiet *rejiciendum eſt, & exploditur, ut a Bedæ, ita & a D. Auguſtini tractatu. Denique præpoſitio* in *a quibuſdam mutatur cum* ad. v. 27. Et poteſtatem dedit ei judicium facere] *Multi libri addunt* & *aut* etiam *ante* judicium, *conformiter Græco ac Syro: verum nec Auguſtinus nec Beda illud agnoſcunt.* v. 28. Audient vocem Filii Dei] *Antiqui libri tum noſtri tum Epanorthotæ, conſentanee Græcis ac Syriacis, pro* Filii Dei, *ſcribunt pronomen* ejus. *Supra v. 25. legendum* vocem Filii Dei, *notat Epanorthotes.* v. 30. Non poſſum ego] *Pro* ego *male a quibuſdam ſubſtituitur conjunctio* ergo: *quinetiam male mox præponitur conjunctio* ſed, *ante* Sicut audio judico, *quanquam Syrus addat: ut & in fine verſus, ſuperflue additur nomen* patris, *tametſi & ſit in quibuſdam libris Græcis.* v. 32. Verum eſt teſtimonium] *Non ſubjicias pronomen* ejus. v. 36. Quæ dedit mihi pater] *Non omittas pronomen* mihi. v. 43. Et non accipitis me] *In aliis libris eſt præteritum* accepiſtis: *ſed præſens* accipitis *conforme eſt etiam Græco ac Syro.*

CAP. VI. *V.* 3. Subiit ergo in montem] *Non eſt legendum* abiit *pro* ſubiit. v. 10. Dixit ergo Jeſus; Facite] *Sic legunt antiqui libri cum Græcis & Syricis, præteritum* dixit, *non præſens* dicit. *ibid.* Erat autem fœnum] *Brugenſis D. Donatiani codex, pro* autem *ſcribit* enim, *contra alios omnes tamen.* v. 13. Ex quinque panibus ordeaceis] *Non addas* & duobus piſcibus, *quod quidam.* v. 19. Ambulantem ſupra mare] *Alii libri habent* ſuper. v. 21. Ad terram in quam ibant] *Quidam boni libri omittunt præpoſitionem* in, *alii addunt* in *vel* ad, *quomodo eſt Græce* εἰς ἣν ὑπῆγον. v. 23. Gratias agente Domino] *Ita emendarunt Correctores Sixtini e ſuis aliorumque libris: abſque dubio enim id Græca volunt,* εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου *(quanquam Nonnus intelligat genitivos eſſe, non abſolute poſitos, ſed rectos a præcedenti nomine* ἄρτον*) id & Syrica, quæ ad verbum habent:* Quum benedixiſſet Jeſus. *Noſtra manuſcripa legunt* Domino, *ſed æque* agentes *primo caſu. Res certa eſt, ab imperitis notariis, ablativum* agente *mutatum cum nominativo* agentes, *& tandem etiam* Domino *cum* Deo, Gratias agentes Deo; *quæ eſt multorum codicum ſcriptura.* v. 28. Ut operemur opera Dei] *Non addas* bona. v. 33. Panis enim Dei eſt] *Non eſt mutanda vox* Dei *cum voce* verus. v. 36. Et vidiſtis me & non creditis] *Ut non eſt ſcribendum præſens* videtis *pro præterito* vidiſtis: *ita nec præteritum* credidiſtis *pro præſenti* creditis. v. 37. Ad me veniet] *Non legas præſens* venit *pro futuro* veniet. v. 39. Hæc eſt autem voluntas] *Conjunctio* autem *non eſt mutanda cum* enim, *hoc certe loco, ſed facile infra v. 40. loco prorſus ſimili: priori enim loco* autem, *poſteriori* enim, *legendum eſſe, videntur, non tantum optima manuſcripta, cum libris Syriacis & quibuſdam Græcis, verumetiam ſententia ipſa exigere. Cæterum ut in multis Latinis, ita in pleriſque Græcis libris, utrobique exſtat* δὲ autem. *ibid.* Non perdam ex eo] *Non addas* quidquam. v. 41. Ego ſum panis vivus] *Vox* vivus *omittitur ab omnibus noſtris manuſcriptis, & pleriſque aliorum, conformiter Græco ac Syro: videturque non hujus eſſe loci, ſed infra v. 51.* v. 43. Nolite murmurare in invicem] *Non eſt omittenda præpoſitio, quæ etiam Græce ac Syriace exſtat: nam* in invicem *dixit interpres pro* inter vos mutuo. v. 45. Eſt ſcriptum in prophetis] *Non legas* in proverbiis. v. 61. Et quis poteſt eum audire] *Sex eaque optima manuſcriptorum noſtrorum, cum aliis, auferunt conjunctionem* &, *conſentanee Græco ac* Syro. v. 65. Qui eſſent non credentes] *Eadem manuſcripta noſtra, Brug. Lobb. Leod. Clarm. & Audomarenſia duo, cum aliis Zegeri, auferunt ex his verbis negationem* non: *ſed refragantur Græca ac Syra, cum aliis Latinis libris, quamvis Cyrilli commentario adjunctus textus ſimiliter omittat.* v. 69. Et nos credidimus] *Hæc Sixtinorum Bibliorum lectio, qua pro præſenti* credimus, *quod vulgo legitur, ſcribitur præteritum* credidimus, *conformis eſt D. Auguſtini, non tantum textui, verum etiam tractationi, & autographo Græco.* *ibid.* Chriſtus Filius Dei] *Non addas* vivi, *quod pauci quidam libri ex Græco.* v. 70. Reſpondit eis Jeſus] *Non addas* ergo, *neque* & dixit. v. 71. Judam Simonis Iſcariotem] *Quidam antiqui libri ſcribunt* de Juda Simonis Schariothis: *ſed prior lectio, ut eſt in aliis antiquis libris, ita conſonat Græco.*

CAP. VII. *V.* 1. Poſt hæc autem ambulabat] *Quidam boni libri omittunt* autem *conformiter Syro: Græce tamen ejus loco eſt* ϗ &. *ibid.* In Galilæam, non enim volebat in Judæam ambulare] *Pauci quidam libri, pro quarto caſu, ſcribunt ſextum,* Galilæa; Judæa, *ſimiliter ut textus Græcus.* v. 4. Manifeſta teipſum] *Pro imperativo, cave legas præſens indicativi* manifeſtas. v. 6. Semper eſt paratum] *Quidam libri, pro ſimplici* eſt, *ſcribunt compoſitum* adeſt. v. 8. Ego autem non aſcendo] *Quidam libri omittunt* autem *conformiter Græco ac Syro, quidam mutant cum* enim. *Sunt pauci qui pro* non *ſcribant* nondum, *quemadmodum eſt Græce ac Syriace, ſed contra D. Auguſtinum alioſque tractatores Latinos, quinetiam Cyrillum Græcum. Denique nonnulli habent futurum* aſcendam, *pro præſenti* aſcendo, *probato a Græcis & Syris.* v. 12. Et murmur multum] *Plerique libri incongrue habent maſculino genere* multus. v. 25. Quem quærunt interficere] *Non addas* Judæi. v. 26. Et ecce palam loquitur] *Non eſt omittendum* &, *nec mutandum cum* atqui, *ſed ita exponendum.* v. 29. Ego ſcio eum, quia ab ipſo ſum] *Sic legendum eſt, non autem ut multi codices:* Ego autem ſcio eum, & ſi dixero quia neſcio eum ero ſimilis vobis mendax; & ego ſcio eum quia ab ipſo ſum: *non enim ſunt hæc hujus loci, ſed huc adjecta ex ſequentis cap. 8. v. 55. quod monet etiam Epanorthotes noſter manuſcriptus. Zegerus, qui putat hoc a Cyrillo hic & legi & exponi, fallitur, dum Judocum Clichtovæum legit pro Cyrillo.* v. 32. Et miſerunt principes] *Quidam libri addunt* ſacerdotum, *conformiter Græco ac Syro, ſed ut non Sixtini, ita nec meliores.* *ibid.* Ut apprehenderent eum] *Non ſubſtituas nomen* Jeſum, *pro pronomine* eum. v. 33. Dixit ergo eis Jeſus] *Manuſcripta noſtra fere omittunt pronomen* eis, *quod neque a Syricis legitur libris, neque a melioribus Græcis.* *ibid.* Et vado ad eum] *Non mutes pronomen* eum *cum nomine* Patrem. v. 34. & 36. Quæritis me] *Non videtur ſcribendum præſens* quæritis *pro futuro* quæretis, *quod etiam Græce ac Syriace legitur.* v. 39. Nondum enim erat Spiritus datus] *Hæc eſt germana lectio editionis Lat.; Syr. et quorundã etiã Græcorũ codicum, deniq; non paucorum veterum, præſertim Lat. auctoritate probata. Pauci codices Latini, vel omittunt participium* datus, *vel mutant cum nomine* ſanctus, *ut plerique omnes codices Græci; Græcis tractatoribus ita ſuffragantibus, ut doceant,* datus *ſubaudiendum eſſe; nominatim Theophylactus. Lege Notationes noſtras prolixiores.* v. 46. Sicut hic homo] *Non addas* loquitur, *tametſi Syrus addat, ſed ſubaudias e proximo.* v. 50. Dixit Nicodemus] *Pro præterito* dixit, *noſtra manuſcripta habent præſens* dicit, *conforme Græco.* v. 52. Scrutare ſcripturas] *Multi boni libri omittunt vocem* ſcripturas, *conſentientibus Græcis ac Syricis.* *ibid.* Propheta non ſurgit] *Unus codex habet præteritum* ſurrexit, *quod eſt etiam Græce, quidam futurum* ſurget: *ſed* ſurgit *præſens, Latinæ editionis eſt, poſitum pro non ſolet ſurgere.*

CAP. VIII. *V.* 6. Hoc autem dicebant] *Manuſcripta noſtra numero plurali ſcribunt* hæc, *ſed ſingulare eſt etiam Græce.* v. 7. Cum ergo perſeverarent] *Rurſus manuſcripta noſtra pleraque pro* ergo *ſcribunt* autem, *idque Græco ſimiliter.* v. 9. Audientes autem] *Non ſubjicias pronomen* hæc. *ibid.* Et remanſit ſolus Jeſus] *Exemplaria Brugenſ. Clarm. Lobb. & Audomarenſia duo, omittunt nomen* Jeſus *quod tamen etiam Græce additur.* v. 11. Dixit autem Jeſus] *Quidam libri interjiciunt pronomen* ei, *Græco conformiter.* *ibid.* Et jam amplius] *Non omittas* jam. v. 12. Non ambulat in tenebris] *Duo meliora hujus Eccleſiæ manuſcripta, unum Clarmariſcenſe & quinque ab Hentenio annotata, pro præſenti* ambulat, *ſcribunt futurum* ambulabit, *ſuffragantibus D. Auguſtino & editionibus Græca ac Syra.* v. 14. Unde venio aut quo vado] *Brugenſe & Lobbienſe manuſcripta habent* unde veniam aut quo vadam, *quod quidem Latinius eſt.* v. 24. Moriemini in peccato veſtro] *Bis hoc legitur iſto verſu, ſemel plurali numero* in peccatis veſtris, *iterum ſingulari* in peccato veſtro. *Atqui utrobique plurale legunt Græca & Syra, nec non pauci quidam Latini libri, ſed non integriores illi.* v. 25. Principium qui & loquor vobis] *Hæc eſt Latinorum plerorumque omnium codicum lectio,* qui *relativum generis maſculini: pro quo unum manuſcriptum legit* quod, *duo* quia. *Græci libri fere ſcribunt conjunctionem* ὅτι *quæ declarat* quia, *adſtipulantibus enarratoribus Chryſoſtomo ejuſque diſcipulis, & inter Latinos Auguſtino: quidam tamen diviſim ſcribunt* ὅ, τι, *pro relativo neutro* quod, *ſuffragante Nonno. Lege Notationes noſtras in varias Bibliorum lectiones.* v. 27. Quia patrem ejus dicebat Deum] *Antiqui libri tum noſtri tum aliorum, pro genitivo ſingulare* ejus, *legunt dativum pluralem* eis, *quibus Auguſtinus ſuffragatur, & plerique Græci necnon & Syriaci codices, quinetiam tractatores Græci, Chryſoſtomus, Nonnus, & Euthymius. Eſt altera hoc loco varietas, quorumdam Latinorum librorum, omittentium vocem* Deum, *conformiter Græcis pleriſque libris ac Syriacis, & enarratoribus, Græcis quidem, Chryſoſtomo, Nonno, Theophylacto, atque Euthymio, Latino autem Auguſtino. Cæterum ut plerique, ita integerrimi quique, Latini libri, ſervant* Deum, *quod potuit Interpres explicationis cauſa addidiſſe. De his latius in Notationibus prolixioribus.* v. 29. Et non reliquit me ſolum] *Manuſcripta noſtra Brugenſ. Lobb. Clarmar. & Audomarenſia tria omittunt* & *conjunctionem, ſicut plerique omnes Græci codices, & ſicut D. Auguſtinus: ex illis Brugenſe, Clarmariſcenſe, & unum Audomarenſium, legunt etiam præſens* relinquit, *ſed non eadem fide.* v. 31. Ad eos qui crediderunt ei Judæos] *Ita legendum eſt, monente etiam Epanorthote,* Judæos, *non* ex Judæis. v. 33. Reſponderunt ei] *Non addas* ergo. v. 35. Filius autem monet] *Conjunctio* autem, *a quibuſdam ſimiliter Syro additur; a pleriſque Græco conformiter tollitur.* v. 38. Ego quod vidi apud Patrem meum] *Pronomen* meum *omittitur a pleriſque Latinis libris, & quidem optimis noſtris: ſed qui addunt conſentiunt Græcis ac Syricis.* v. 42. Ego enim ex Deo proceſſi] *Non eſt mutandum nomen* Deo *cum pronomine* eo. v. 45. Ego autem ſi veritatem dico, non] *Pro* ſi, *in antiquis tum noſtris tum Epanorthotæ pluribuſque aliis legitur* quia, *conformiter Græco & Syro: quod certe ſententia ipſa videtur exigere, prout ab Euthymio enarratore urgetur. Monet autem Epanorthotes, non hic, ſed verſu proximo, legendum eſſe* ſi, *ubi dicitur:* Si veritatem dico vobis, quare *&c.* v. 46. Quis ex vobis arguet me] *Manuſcripta Audomarenſia duo, unum Lobbienſe, & quædam alia, pro futuro* arguet, *habent præſens* arguit, *conformiter Græco & Syro.* v. 49. Et vos inhonoraſtis me] *Quidam Latini libri habent præſens* inhonoratis, *quemadmodum Græci & Syrici.* v. 54. Quia Deus veſter eſt] *Manuſcripta Brugenſ. Clarm. Lobb. & Audomarenſia tria, ſcribunt primæ perſonæ pronomen* noſter, *ſicut Syri, pro ſecundæ* veſter, *quod eſt Græce.* v. 56. Vidit & gaviſus eſt] *Manuſcripta noſtra antiqua, & non pauci alii Latini libri, præponunt* & *conjunctionem, etiam ipſi vocabulo* vidit, *quemadmodum Græca & Syra.*

CAP. IX. *V.* 1. Et præteriens Jeſus] *Antiqui libri fere omittunt nomen* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro.* v. 4. Venit nox] *Non mutes præſens* venit *cum futuro* veniet. v. 8. Itaque vicini & qui viderant eum prius] *Voci* vicini *non eſt addendum pronomen* ejus, *tametſi Syriace legatur: ſed plusquam perfectum* viderant, *multi boni libri, nominatim unus D. Donatiani, unus Clarmariſci, tres S. Audomari, mutant cum imperfecto* videbant *quod Græcæ lectioni propius reſpondet.* v. 11. Vade ad natatoria] *Plerique libri, pro neutro plurali* natatoria, *ſcribunt fœmininum ſingulare* natatoriam, *quale eſt Græce.* *ibid.* Et abii, lavi, & video] *Alii codices præponunt conjunctionem etiam verbo* lavi (& lavi) *necnon præſens* video *mutant cum præterito* vidi, *quod legitur Græce.* v. 16. Alii autem dicebant] *Manuſcripta noſtra, Græco conformiter, omittunt conjunctionem* autem, *quam alii libri addunt cum Syro.* v. 30. In hoc enim mirabile eſt] *Non eſt omittenda conjunctio* enim. v. 40. Et audierunt quidam ex Phariſæis] *Exemplaria noſtra manuſcripta omittunt* quidam, *conformiter Græco ac Syro.*

CAP. X. *V.* 8. Omnes quotquot venerunt] *Non eſt addendum* ante me, *quod quidam addiderunt ex quibuſdam libris Græcis.* v. 9. Ego ſum oſtium] *Non addas* ovium, *quod non eſt hujus verſus, ſed ſeptimi ſuperioris.* v. 11. Animam ſuam dat] *Manuſcripta Brugenſe & Lobb. cum antiquis Epanorthotæ, pro* dat, *legunt* ponit, *conformiter Græco & Syro. Epanorthotes recentioribus libris adſcribit* dat. *ibid.* Pro ovibus ſuis] *A quibuſdam libris abeſt pronomen* ſuis, *ut etiam a Græcis.* v. 14. Et cognoſco meas] *Non interjicias nomen* oves, *quod quidam.* v. 15. Pro ovibus meis] *Quidam libri ab Hentenio annotati omittunt pronomen* meis, *conſentanee Græco & Syro.* v. 17. Ut iterum ſumam eam] *Nonnulla manuſcripta pro* ut *ſcribunt copulativam* &: *verum* ut, *& ab Auguſtino legitur, & a Græcis ac Syriacis.* v. 18. Et poteſtatem habeo ponendi eam] *Manuſcripta noſtra antiqua, ſeptem numero, omittunt iſtud* &, *Græcæ editioni ſimiliter.* v. 26. Quia non eſtis ex ovibus meis] *Sequitur in textu Regio,* ſicut dixi vobis, *quemadmodum etiam Græce ac Syriace: verum Latini libri manuſcripti illud cum D. Auguſtino ignorant & prætereunt.* v. 29. Pater meus quod dedit mihi, majus omnibus eſt] *Hæc eſt Latinorum et librorum & tractatorum ſcriptura. Nam quæ eſt in quibuſ-*

dam impreſſis libris, neutro genere mutato cum maſculino : Pater meus qui dedit mihi, major omnibus eſt, *Græcorum eſt tam auctorum quam codicum. Syrum ad utramque lectionem ambiguum eſt. ibid.* Et nemo poteſt] *Non præponas conjunctionem* ideo. *v.* 31. Suſtulerunt ergo lapides] *Sic Biblia Sixtina, cum antiquis Epanorthotæ libris , & Brugenſi ex noſtris , addunt* ergo , *conſentanee Græco & Syro. Porro* iterum , *quod præterea additur a quibuſdam libris ex Hentenii recognitione annotatis, tametſi Græce & Syriace ſimiliter legatur , non agnoſcitur ab illis. v.* 36. Vos dicitis quia blaſphemas] *Sic legendum eſt ſecunda perſona* blaſphemas.

CAP. XI. *V.* 1. Mariæ & Marthæ ſororis ejus] *Ita Sixtina Biblia ex vetuſtis manuſcriptis, ſcribunt ſingulare* ſororis, *conformiter libris Græcis : qui cum pro* ejus *habeant* αὐτῆς, *manifeſtum eſt* τὸ ejus, *non ad Lazarum referendum, ſed Mariam. Quidam antiqui libri ſcribunt plurale* ſororum, *tanquam* ejus *ad Lazarum referatur : quibus certe ſuffragatur Lyranus, horum loco* A Bethania, de caſtello Mariæ & Marthæ ſororum ejus, *ſcribens :* Ex Bethania caſtello, frater Mariæ & Marthæ. *v.* 8. Judæi lapidare] *Non mutes* lapidare *cum* interficere. *v.* 11. Et poſt hæc dicit eis] *Quidam libri habent ſingulare* hoc, *cum Græcis. v.* 13. De dormitione ſomni] *Non ſcribas duplici* i, ſomnii. *v.* 15. Et gaudeo propter vos] *Non eſt mutandum* & *copulativum, cum adverſativo* ſed. *v.* 16. Ut moriamur cum eo] *Nec hic mutanda eſt* ut *cauſativa, cum* & *copulativa conjunctione. v.* 20. Martha ergo ut audivit] *Rurſus quidam libri commutant* ergo *cum* autem, *male. v.* 27. Filius Dei vivi] *Multi antiqui codices omittunt* vivi, *conſentanee Græco ac Syro, tanquam aliunde acceptum. ibid.* Qui in hunc mundum veniſti] *Quidam libri ab Hentenio annotati auferunt pronomen* hunc, *quod tamen veriſimile eſt ab Interprete eſſe datum. v.* 29. Surgit cito] *Quædam manuſcripta, pro præſenti* ſurgit, *quod eſt etiam Græce, habent præteritum* ſurrexit, *quod Syriace. v.*32. Non eſſet mortuus frater meus] *Supra v.* 21. *eſt hic verborum ordo :* frater meus non fuiſſet mortuus. *v.* 37. Oculos cœci nati] *Manuſcripta antiqua, Epanorthotæ, noſtra, aliorumque, omittunt* nati, *quod neque Græce aut Syriace additur, niſi quod* ἐμφατικωτέρως *dicatur* illius cæci. *ibid.* Ut hic non morietur] *Manuſcripta noſtra interponunt* & *conjunctionem :* Ut & hic, *conformiter Græco ac Syro. v.* 44. Dixit eis Jeſus] *Rurſus manuſcripta noſtra antiqua, ſeptem numero, pro præterito* dixit, *ſcribunt præſens* dicit, *prout textus Græcus. v.*45. Ad Mariam & Martham] *Jam quarto manuſcripta noſtra omnia, uno excepto, nec non antiqui libri Epanorthotæ, cum D. Auguſtino, omittunt* & Martham, *conſpirantibus Græcis & Syriacis codicibus. Supra v.* 19. *utraque nominata fuit. ibid.* Quæ fecit Jeſus] *Hoc denique loco auferunt manuſcripta noſtra nomen* Jeſus, *quod tamen & Græce & Syriace additur. v.*47. Concilium & dicebant] *Non interponas* adverſus Jeſum. *ibid.* Quid facimus] *Non eſt mutandum præſens* facimus, *cum futuro* faciemus. *v.* 48. Noſtrum locum & gentem] *Antiqui libri Epanorthotæ, cum pleriſque noſtrum, geminant conjunctionem* & locum & gentem, *conformiter Græco quam male quidam ab Hentenio annotati, præponunt pronomini* noſtrum. *v.* 49. Caiphas nomine] *Manuſcripta Hentenii, Epanorthotæ, noſtra, aliorumque, fere omittunt* nomine, *conformiter Græco, quod alii libri addunt conſonante Syro. v.* 50. Quia expedit vobis] *Multi boni libri habent pronomen primæ perſonæ* nobis, *ut etiam Græca & Syra. v.* 52. Sed ut Filios Dei] *Quidam libri Latini cum Græcis, & Syricis, interjiciunt conjunctionem :* Sed ut & Filios Dei.

CAP. XII. *V.* 3. Nardi piſtici] *Recentiores quidam libri, qui pro neutro* piſtici, *legunt fœmininum* piſticæ, *ex Græco mutati ſunt. ibid.* Et exterſit pedes ejus capillis ſuis] *Alii libri hoc verborum ordine legunt :* Et exterſit capillis ſuis pedes ejus, *Græco ac Syro conformiter. v.* 4. Dixit ergo unus] *Quidam boni libri legunt præſens* dicit, *quemadmodum eſt Græce, pro præterito* dixit. *ibid.* Judas Iſcariotes] *Antiquiores libri legunt* Scariothes. *v.* 6. Ea quæ mittebantur portabat] *Male quidam, ſimplex verbum* portabat, *mutarunt cum compoſito* exportabat, *non aſſequuti, ut oportebat, commentarium D. Auguſtini. v.* 7. Sinite illam] *Antiqui Epanorthotæ, Hentenii, & noſtra, manuſcripta, legunt, non plurale* ſinite, *ſed ſingulare* ſine, *conformiter Græco ac Syro. ibid.* Ut in diem ſepulturæ meæ ſervet illud] *Hæc eſt germana lectio Latinæ editionis. Altera, quæ eſt recentiorum quorundam codicum typis excuſorum ,* In diem ſepulturæ meæ ſervavit illud, *ex Græco mutata eſt. Porro multi Latini libri, pro quarto caſu* diem, *legunt ſextum* die, *ſed minus veriſimiliter. v.* 8. Me autem non ſemper habetis] *Pro præſenti* habetis, *quod reſpondet Græco, alii libri ſcribunt futurum* habebitis. *v.*19. Poſt eum abiit] *Legendum eſt præterito tempore* abiit, *non præſenti* abit. *v.*27. Pater ſalvifica me] *Donatianica Biblia habent* Pater ſalvum me fac, *quemadmodum Interpres ſolet vertere. v.* 28. Vox de cœlo] *Non ſubdas* dicens. *v.* 40. Et non intelligant corde] *Manuſcripta noſtra, non legunt, ſed e proximo ſubaudiendum relinquunt,* non, *conſpirantibus D. Auguſtini tractatu & libris Græcis cum Syricis. v.* 42. Et ex principibus] *Non videtur omittendum* &, *quod licet non ab omnibus antiquis libris, tamen a Græcis & Syriacis additur. v.* 47. Sed ut ſalvificem] *Donatianicum manuſcriptum* ſed ut ſalvam faciam, *ut ſupra verſ.* 27.

CAP. XIII. *V.* 2. In cor] *Non addas* Judæ. *ibid.* Judas Simonis Iſcariotæ] *Quidam librorum typis excuſorum ita legunt, genitivum* Iſcariotæ, *alii nominativum* Iſcariotes. *Sic & quidam librorum manuſcriptorum habent* Scariothis, *alii* Scariothes. *Græce eſt genitivus* Ἰσκαριώτȣ, *Syra ambigua ſunt* Scariouto. *v.* 5. Deinde mittit aquam] *Sic legunt cum Sixtinis Bibliis multi antiqui codices, conformiter Græco, præſens* mittit, *pro præterito* miſit. *v.* 7. Scies autem poſtea] *Non eſt omittenda conjunctio* autem. *v.* 8. Non habebis partem mecum] *Quatuor exemplaria ab Hentenio notata, pro futuro* habebis, *quod eſt in antiquis, legunt præſens* habes, *quod eſt Græce. v.* 12. Et accepit veſtimenta ſua cum recubuiſſet] *Prima conjunctio* & *non eſt transferenda in medium ſententiæ, ante* cum recubuiſſet. *v.* 18. Qui manducat mecum panem] *Cave legas* meum *pro* mecum. *ibid.* Levabit contra me] *Tria Hentenii exemplaria, & unum noſtrum, pro futuro* levabit, *habent præteritum* levavit, *conformiter Græco ac Syro. v.* 27. Introivit in eum] *Manuſcripta Nicolai Zegeri, noſtra, aliaque, præponunt adverbium* tunc, *conformiter Græco ac Syro. v.* 38. Pro me pones] *Non legas præſens* ponis, *pro futuro* pones ; *nec affirmando, quod interrogandum legendum eſt.*

CAP. XIV. *V.* 1. Non turbetur cor veſtrum] *His verbis non eſt præponendum* Et ait diſcipulis ſuis, *quod optima quæque manuſcripta, cum Græcis ac Syricis libris, prætereunt, adſtipulantibus tractatoribus tam Græcis quam Latinis. Ut autem hoc non eſt præponendum, ita nec iſtud, quod alii libri habent,* neque formidet, *poſtponendum : eſt enim, non hujus loci, ſed verſus* 27. *ſubſequentis. v.* 6. Et veritas] *Non omittas conjunctionem. v.* 7. Et amodo cognoſcetis eum] *Duo manuſcripta in margine Lovanienſium Bibliorum annotata, pro futuro* cognoſcetis, *legunt præſens* cognoſcitis, *conformiter Græco ac Syro, nec non tractatui D. Auguſtini. v.* 9. Et non cognoviſtis me] *Unum Hentenii manuſcriptum legit numero ſingulari* cognoviſti, *cui præter Græca ac Syra & Græcorum commentaria, favet D. Auguſtini tractatio. ibid.* Qui vidit me, videt & Patrem] *In quibuſdam libris legitur præterito tempore* Qui vidit me, vidit & Patrem , *quemadmodum Græce. ibid.* Quomodo tu dicis] *Rurſus quidam libri præponunt* & *conjunctionem, quemadmodum Græci & Syrici. v.* 10. Non creditis quia ego in Patre] *Pro plurali* creditis, *manuſcripta noſtra aliorumque legunt ſingulare* credis, *adſtipulantibus, non ſolum Græcis & Syriacis libris atque auctoribus, verumetiam D. Auguſtino diſertis verbis. Porro infra ver.* 11. *citra controverſiam plurale legendum eſt. v.* 13. Et quodcunque petieritis Patrem] *Quinque manuſcripta noſtra, Brugenſ. Lob. Clarm. & Audomarenſia duo, aliaque Hentenii, Zegeri, & Epanorthotæ, omittunt* Patrem, *conſentanee Græco, & Syro, ac faventibus tractatoribus veteribus, Auguſtino, & Græcis, niſi quod Nonnus hujuſmodi quid addat paraphraſten agens. Eo porro modo, Latinis quibuſdam codicibus, adjectum fuiſſe videtur hoc nomen,* Patrem, *quemadmodum quibuſdam Græcis pronomen* me, *de quibus in varietatibus Græcis. v.*14. Si quid petieritis me] *Manuſcripta exemplaria complura, in ea quæ hic repetitur ſententia, omittunt* me, *quemadmodum mox* Patrem, *nixa eiſdem fundamentis : ac videri quidem poſſit, vox* Patrem *congruentior quam vox* me, *ut etiam exemplar unum* Patrem *hic legebat loco* me : *ſed utriuſque omiſſionem crediderim genuinam. v.* 17. Quia non videt eum] *Quidam antiqui libri ſcribunt præteritum* vidit, *pro præſenti* videt, *quod eſt Græce. ibid.* Vos autem cognoſcetis eum] *In aliis libris eſt præſens* cognoſcitis, *conſentanee libris Græcis ac Syris, pro futuro* cognoſcetis, *quod tamen Nonnus Græcus paraphraſtes agnoſcit. ibid.* Quia apud vos manebit] *Quidam notat pro futuro* manebit, *quod explicat D. Auguſtinus , legi a quibuſdam manuſcriptis, præſens* manet, *quod eſt Græce ac Syriace, explicantibus Euthymio & Theophylacto. Sed facile eſt, Græce pro* μένει manet, *mutato accento legere* μενεῖ manebit, *quemadmodum fecit Nonnus, quod conſtat ex ejus paraphraſi. v.* 19. Vos autem videtis me] *Sic cum Sixtinis Bibliis manuſcripta optima quæque , faventibus codicibus Græcis. Quidam autem libri, præſens* videtis *mutant cum futuro* videbitis : *& quanquam illi minoris ſint fidei, conſentiunt tamen Syriacæ editioni, & D. Auguſtini Græcorumque enarratorum expoſitionibus. v.* 26. Et ſuggeret vobis omnia] *Quoddam egregium manuſcriptum omittit* omnia.

CAP. XV. *V.* 2. Tollet eum] *Non mutes futurum* tollet *cum præſenti* tollit , *etiamſi ita ſit in uno manuſcripto ab Hentenio annotato , reſpondente Græcæ & Syriacæ editionibus : Interpres enim, præſentia hujus verſiculi verba, ut pro futuris poſita accepit. v.* 6. Et areſcet] *Quidam libri , pro futuro* areſcet, *ſcribunt præſens* areſcit. *Græce eſt præteritum* exaruit, *quod Interpres pro futuro haud dubium accepit, quemadmodum Euthymius manifeſte. ibid.* Et colligent eum & in ignem mittent] *Rurſus quidam libri mutant futura hæc cum præſentibus,* colligunt, mittunt, *ut Syriace & Græce legitur : ſed jam diximus aliquoties, Interpretem accepiſſe tempus unum pro alio. Majoris momenti eſt quod pro ſingulari* eum, *quidam codices habeant plurale* eos , *nominatim duo noſtri , iique integriores hujus Eccleſiæ Audomarenſis.* Eum *circa dubium refert* palmitem; *cujus præceſſit mentio : cui lectioni favent Interpres Syrus & Nonnus paraphraſtes , qui Græce legiſſe videntur* αὐτὸ *numero ſingulari. Porro* eos , *refert* palmites *numero plurium , quorum tacita mentio includitur in verbo colligendi, quod non perinde conſuevit de uno dici : atque hoc modo legimus nos Græce* αὐτὰ *viz.* τὰ κλήματα, *Euthymio diſerte ſuffragante. ibid.* Et ardet] *id eſt, ita ut ardeat. Complura manuſcripta legunt numero plurium* & ardent, *etiam quædam eorum quibus præceſſit ſingulare* eum : *quo magis videri poſſit Interpres dediſſe pluralia* eos & ardent. *nam plurale* ardent, *congruere non poteſt præcedente ſingulari* eum. *Græce eſt ſingulare* καίεται, *quod ſingulariter quidem vertendum eſt, ſi præcedat ſingulare* αὐτὸ eum, *ut fecerunt Syrus & Nonnus : pluraliter autem, ſi plurale* αὐτὰ eos, *ut fecit Euthymius. Cæterum, utrovis modo ſive legas ſive vertas, ſententia eſt eadem. v.* 15. Jam non dicam vos ſervos] *Non pauca noſtra & Hentenii manuſcripta , pro futuro* dicam *habent præſens* dico, *conformiter Græco ac Syro: v.* 21. Sed hæc omnia facient] *Non omittas* omnia. *v.* 26. Spiritum veritatis] *Interpres dedit quartum caſum, id quod Græca patiuntur, non primum* ſpiritus. *v.*27. Et vos teſtimonium perhibebitis] *Pro futuro* perhibebitis, *in quibuſdam legitur præſens* perhibetis , *nominatim in illo hujus Eccleſiæ qui in Capitulo adſervatur, idque conſentanee Græco ac Syro : quanquam præſens eſt loco futuri.*

CAP. XVI. *V.* 5. Et nunc vado] *Manuſcripta noſtra omnia, pro copulativa* &, *legunt adverſativam* at, *conformiter Græco ac Syro. v.* 7. Ut ego vadam] *Non eſt interponendum* & ; *neque mox addendum* ego, *cum ſequitur* ſi enim non abiero, *tametſi Græce & Syriace legatur. v.* 9. Quia non crediderunt in me] *Quidam antiqui libri legunt* crediderunt *præteritum, alii cum Græcis & Syricis præſens* credunt. *v.* 11. Jam judicatus eſt] *Manuſcripta noſtra omnia, uno Leodienſi excepto , omittunt adverbium* jam, *ſuffragantibus Græcis ac Syricis libris, necnon D. Auguſtini tam tractatione quam textu favente : quanquam apud Theophylactum & Græce & Latine addatur* ἤδη jam. *v.* 13. Docebit vos omnem veritatem] *Annotat D. Auguſtinus, alios codices habere* deducet vos in omni veritate : *quæ lectio, propius quidem exprimit Græcam ſcripturam,* ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, *ſed non exſtat hodie in libris Latinis. v.* 16. Modicum & jam non videbitis me] *In uno manuſcripto eſt præſens* videtis, *ut Græce : ſed Interpres intellexit præſens poſitum eſſe loco futuri, quomodo etiam Syrus. v.*19. Cognovit autem Jeſus] *Lobienſia Biblia, habent* ergo, *quod eſt Græce, pro* autem , *quod cum pleriſque omnibus Latinis libris habent Syriaci. ibid.* Quia dixi] *Non addas pronomen* vobis. *v.* 22. Nemo tollet a vobis. *Non eſt mutandum futurum* tollet, *cum præſenti* tollit , *tametſi Græce ſit præſens. v.* 23. Et in illo die me non rogabitis quidquam] *In quibuſdam antiquis libris eſt* interrogabitis, *in pluribus* rogabitis. *D. Auguſtinus legit* rogabitis , *monens , & hanc Latinam vocem* rogare , *& Græcam* ἐρωτᾶν , *ambiguam eſſe, ad petere & interrogare. v.* 26. In illo die] *Manuſcripta*

ſcripta noſtra omittunt in *præpoſitionem.* v. 27. Quia vos me amaſtis] *Antiquiora manuſcripta legunt præſens* amatis, *conſentanee enarrationi D. Auguſtini. Cæterum Græce & Syriace præteritum exſtat.* v. 32. Et non ſum ſolus] *Cave addas* tamen.

CAP. XVII. *V.* 1. Ut filius tuus] *Lobienſe manuſcriptum interponit* &, *quemadmodum Græca: alia omittunt, ut Syra.* v. 3. Solum Deum verum] *Multi antiqui libri legunt hoc verborum ordine* ſolum verum Deum, *quo etiam Auguſtinus & Græca editio.* v. 20. Non pro eis autem rogo tantum] *Manuſcripta noſtra, pronomen relativum* eis, *mutant cum demonſtrativo* his, *ſuffragantibus D. Auguſtini lectione & Græca editione,* τούτων. *ibid.* Sed & pro eis] *Non omittas* &. v. 21. Sicut tu pater in me] *Librorum antiquorum, alii addunt* & (ſicut & tu) *alii cum Græcis & Syriacis omittunt.* v. 25. Mundus te non cognovit] *Exemplaria, Lobienſe, Leodienſe, & Audomarenſia tria, cum textu D. Auguſtini, præponunt* & *conjunctionem* (& mundus) *conſentanee Græco & Syro.*

CAP. XVIII. *V.* 4. Super eum] *Sic cum Sixtinis Bibliis legunt antiqua manuſcripta,* eum, *non* ſe. v. 11. Mitte gladium tuum in vaginam] *Quidam antiqui libri omittunt pronomen* tuum, *ut & Syrus, licet Græce addatur. ibid.* Non bibam illum?] *Transfodiendum eſt, quod quidam libri addunt* Non vis ut bibam illum: *tametſi additum ſit etiam libris veterum.* v. 13. Erat enim ſocer Caiphæ] *Non legas* autem *pro* enim. v. 16. Diſcipulus alius] *Quædam exemplaria interponunt pronomen* ille, *quod magis congruat, ſi ſuffragentur exemplaria emaculatiora.* v. 20. Locutus ſum mundo] *Non addas* in *præpoſitionem.* v. 22. Unus aſſiſtens miniſtrorum] *Non eſt mutandus nominativus* aſſiſtens *cum genitivo* aſſiſtentium. v. 24. Et miſit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem] *Ut obſervavi olim, in uno aut altero manuſcripto,* emiſit *vocem unam, ſcriptam pro duabus* & miſit: *ita id facile probem, nam Græce quoque nihil aliud legitur quam* ἀπέστειλεν *amandavit ſeu miſit. Cæterum veriſimile ſit, deeſſe conjunctionem tum Græce tum Latine, & addendam, non tam* &, *quam* autem, *quæ legitur Syriace, aut* ergo *quæ apud Cyrillum, & apud Bezam annotantem ſe ex fide duorum codicum reſtituiſſe particulam* ἂν· *quam & Toletus Græce legi affirmat. Nam & copulativam, adſcriptam fuiſſe videri poſſit, ab iis qui intellexerunt:* Et hoc ipſo miſit eum Annas, *quaſi poſt inflictam Jeſu alapam miſerit Annas Jeſum ad Caipham: quod non eſt verum, tametſi multi, etiam veteres, ejus ſententiæ ſint. Quidam, parentheſcos nota includi volunt hunc verſiculum: alii ſuſpicantur, non ſuo loco poſitum ſive Latine ſive Græce aut Syriace, id ſcriptum ab Evangeliſta fuiſſe proxime ante verſum decimumquintum:* Sequebatur autem Jeſum *&c. ubi quidem optime congruat, ſed nos in Commentario ſequuti ſumus, id quod probatius eſt.* v. 26. Dicit ei unus ex ſervis pontificis] *Optimi noſtri libri omittunt pronomen* ei, *conformiter Græco.* v. 28. A Caipha in prætorium] *Multi libri antiqui legunt* ad Caipham, *qui vetus eſt error, quo etiam D. Auguſtinus hunc locum tractans falſus fuit. Nam tam ex Græco quam ex Syro, certum eſt legendum eſſe* a Caipha, *pro eo quod eſt, a domo Caiphæ: quomodo habent cum Sixtinis manuſcripta Biblia Eccleſiarum Audomarenſis & Clarmariſcenſis, ut etiam, quod Epanorthotes annotat, Biblia Caroli, haud dubium, Magni, quæ Aquiſgrani extant. Synecdoche eſt, qua res poſſeſſa indicatur nomine poſſeſſoris.* v. 39. Eſt autem conſuetudo vobis] *Quidam inſignes libri omittunt iſtud* vobis, *tametſi Græce & Syriace legatur.* v. 40. Clamaverunt ergo rurſum omnes] *Quidam libri manuſcripti cum Græcis addunt, alii omittunt* ergo.

CAP. XIX. *V.* 3. Et dabant ei alapas] *Quidam pro* alapas *legunt* palmas, *quomodo vertit Interpres Matth.* 26. *verſ.* 67. v. 4. Exivit ergo iterum Pilatus] *Addunt* ergo *Sixtina & Regia Biblia, conſonantia Græco.* v. 5. Exiit ergo Jeſus] *Unum manuſcriptum addit* foras, *prout additur Græce & Syriace.* v. 6. Crucifige, crucifige eum] *Quidam boni libri omittunt* eum: *ſimilis varietas eſt Græce.* v. 7. Et ſecundum legem debet mori] *Unus liber ab Hentenio annotatus, & Regia Biblia, addunt pronomen* noſtram, *ut Græca ac Syra.* v. 12. Et exinde quærebat] *Antiquorum codicum, quidam legunt ut Syra, quidam demunt conjunctionem* &, *ut Græca. ibid.* Omnis enim qui ſe regem facit] *Conjunctio* enim *additur in bonis manuſcriptis, quemadmodum & Syriace, licet Græce non legatur.* v. 13. Pilatus autem] *Optima manuſcripta, conſentanee Græco, legunt* ergo *pro* autem, *quod exſtat Syriace. ibid.* Lithoſtrotos] *Cave legas* Lichoſtrotos, *tertia alphabeti litera.* v. 16. Et eduxerunt] *Non addas pronomen* eum, *quod quidam libri.* v. 25. Stabant autem juxta crucem] *Non legas ſingulare* ſtabat *pro plurali* ſtabant. v. 26. Et diſcipulum ſtantem] *Non omittas participium* ſtantem; *ſed neque mutes cum compoſito* adſtantem, *quanquam ita ſit Græce.* v. 27. Accepit eam diſcipulus in ſua] *Legendum eſſe neutrum plurale* ſua, *prout Romani correctores ſcripſerunt, non fœmininum ſingulare* ſuam, *olim fuſe docuimus in Notationibus noſtris prolixioribus.* v. 28. Quia omnia] *Plerique libri interponunt adverbium* jam, *Græco conſentanee.* v. 30. Et inclinato capite tradidit ſpiritum] *Sequitur in uno vetere codice;* Cum autem exſpiraſſet, velum templi ſciſſum eſt a ſummo uſque deorſum: *id quod etiam Cyrillus, Græcus tractator, & legit & interpretatur hoc loco. Atqui certum eſt, ex prioribus Evangeliis huic a quibuſdam adſcriptum fuiſſe, ac propterea a Johanne omiſſum fuiſſe, quia cæteri Evangeliſtæ dixerant.* v. 40. Et ligaverunt illud linteis] *Sic legitur etiam Græce, quanquam optima quæque manuſcripta, habeant pronomen maſculinum* eum, *quod ad* Jeſum *referatur, pro neutro* illud, *quod ad* corpus *refertur, & congruit verbis textus.* v. 41. In quo nondum quiſquam poſitus erat] *Pluſquam perfectum* fuerat *eſt in optimis manuſcriptis pro imperfecto* erat. v. 42. Poſuerunt Jeſum] *Legendum videtur* Jeſum, *juxta meliores libros conformes Græco & Syro, non ejus loco pronomen* eum.

CAP. XX. Et vidit lapidem ſublatum] *Pro* ſublatum *non legas* revolutum: *hoc enim eſt priorum Evangeliorum.* v. 2. Tulerunt Dominum] *Non addas pronomen* meum, *quod huic loco non quadrat, ſicut quadrat infra v.* 13. v. 4. Et venit primus ad monumentum] *Brugenſe manuſcriptum legit comparativum* prior, *in alio eſt adverbium* prius, *pro nomine ſuperlativo* primus. v. 9. Quia oportebat] *In quibuſdam libris eſt* oporteret. v. 12. Et vidit duos angelos] *Unum manuſcriptum, pro præterito, legit præſens* videt, *ut Græca.* v. 19. Die illo, una ſabbatorum] *Quidam libri, pro maſculino* illo, *legunt fœmininum* illa: *id quod congruentius videri poſſit, ne ſtatim mutetur genus ſine cauſa, niſi plerique libri aliter ſciberent. ibid.* Et ſtetit in medio] *Non addas* diſcipulorum. v. 21. Dixit ergo eis iterum] *Regius textus addit* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro.* v. 22. Hæc cum dixiſſet] *Manuſcriptorum, alia ſic legunt, plurale* hæc, *cum Syro: alia habent ſingulare* hoc *cum Græco.* v. 25. Niſi videro in manibus ejus fixuram clavorum] *Pro* fixuram, *manuſcripta quinque, nominata in Notationibus noſtris prolixioribus, & duo hujus Eccleſiæ, quæ jam a nobis obſervata adduntur, legunt* figuram, *ut Græce eſt* τὸν τύπον, *quod eſt, typum, figuram, veſtigium: pro quo Syrus legit* τὸν τόπον, *quod eſt, locum.* v. 29. Quia vidiſti me Thoma] *Manuſcripta noſtra & Zegeri omittunt* Thoma, *conformiter Syro: Græcorum librorum ſimilis eſt varietas.* v. 31. Quia Jeſus eſt Chriſtus Filius Dei] *Cave omittas nomen* Chriſtus. *ibid.* Vitam habeatis in nomine ejus] *Non videtur addenda vox* æternam, *etiamſi ſit in quibuſdam veteribus manuſcriptis.*

CAP. XXI. *V.* 1. Manifeſtavit ſe iterum Jeſus diſcipulis] *Ita, cum Sixtinis Bibliis, quatuor libri ab Hentenio annotati, & Regiorum Bibliorum textus, addunt vocem* diſcipulis, *prout etiam Græca ac Syra.* v. 4. Mane autem facto] *Manuſcripta noſtra aliique codices addunt* jam, *ut Græce additur* ἤδη, *quod tamen Syrus omittit. ibid.* Quia Jeſus eſt] *Non mutes nomen* Jeſus *cum pronomine* ipſe. v. 6. Mittite in dexteram] *Non addas* ergo. *ibid.* Miſerunt ergo] *Nec hic addas nomen* rete, *ſed ſubaudias.* v. 7. Tunica ſuccinxit ſe] *Quædam vetera exemplaria legunt* tunicam *quarto caſu.* v. 8. Non enim longe erant a terra] *Non eſt mutandus numerus pluralis* erant *cum ſingulari* erat. v. 12. Et nemo audebat diſcumbentium] *Unum manuſcriptum ab Hentenio annotatum, pro* diſcumbentium, *quod eſt, convivarum, legit* diſcentium, *quod eſt, diſcipulorum, quo modo Græce & Syriace eſt* τῶν μαθητῶν, *diſcipulorum: nec infrequens eſt Latinis patribus voce* diſcentium *uti pro* diſcipulorum. v. 13. Et accipit panem & dat eis] *Quidam libri præterita ſcribunt,* accepit, dabat, *pro præſentibus,* accipit, dat, *Græco textui conſonantibus.* v. 14. Manifeſtatus eſt Jeſus diſcipulis ſuis] *Non omittas pronomen* ſuis. v. 15. 16. 17. Simon Johannis] *Duo manuſcripta ab Hentenio annotata, pro* Johannis *ſcribunt* Jona, *ut pleraque omnia exemplaria Græca. Syrus habet* Barjona, *quemadmodum Matth.* 16. *verſ.* 17. *nimirum exprimens* bar *fili, quod Græce ac Latine ſubauditur. Porro Græca quædam exemplaria favent lectioni Latinorum vulgatæ, de quibus in varietatibus Græcis: & omnino, D. Hieronymo auctore, legendum hoc loco eſſe* Johannis, *manifeſtum ex eo eſt, quod ſcribit in illum Matthæi locum: ubi ponens hic legi* Johannis, *recenſet ut probabilem illorum ſententiam, qui putant* Jona, *quod ſecundum Matthæum legitur, ſcriptorum vitio depravatum eſſe ex* Johanna (*quod ſit* Johannis) *una detracta ſyllaba, quanquam poſſit eſſe contractum* Jona *ex* Johanna, *ac proinde idem unum eſſe nomen, nam & ſupra* 1. *verſ.* 42. Jona *legitur.* v. 17. Tu omnia noſti] *Manuſcripta noſtra aliorumque legunt* ſcis *pro* noſti. *ibid.* Dicit ei; Paſce] *Unum Hentenii manuſcriptum interponit nomen* Jeſus, *conformiter Græco ac Syro.* v. 18. Extendes manus tuas] *Non mutes futurum indicativi, cum præſenti conjunctivi,* extendas. *ibid.* Quo tu non vis] *Alii boni libri omittunt pronomen* tu. v. 22. 23. Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te?] *Fuſe olim tractavimus in Notationibus noſtris, triplicem hujus loci lectionem; unam per adverbium ſimilitudinis* ſic, *alteram per conjunctionem conditionalem* ſi, *tertiam per utrumque conjunctum* ſi ſic; *& quidquid faceret pro unaquaque, adferre conati ſumus. Plerique Latini libri cum Latinis tractatoribus primam ſervant: quidam Latini libri, cum Syricis ac pleriſque Græcis tum libris tam tractatoribus, ſecundam: tertia in quibuſdam Latinis & quibuſdam Græcis libris exſtat. Hoc ſolum habemus quod jam addamus, ſecundam, quæ eſt per conjunctionem conditionalem* Si eum volo, *utroque loco integre ac manifeſte, citraque omnem raſuram & corruptelæ ſuſpicionem, exſtare etiam in manuſcripto codice quatuor Evangeliorum, vetuſto illo & emaculato, qui in Capitulo Eccleſiæ hujus Cathedralis S. Audomari adſervatur: eamque lectionem probari, ab iis qui ab eo tempore in hoc Evangelium ſcripſerunt, doctiſſimis viris, Franciſco Toleto & Johanne Maldonato.* v. 23. Et non dixit ei Jeſus; Non moritur] *Quidam libri addunt* quia (quia non moritur) *conformiter Græco, alii rectius omittunt.* v. 25. Mundum capere poſſe eos] *Manuſcripta antiqua noſtra, & Nicolai Zegeri, omittunt* poſſe, *conſentanee Græco*

VARIÆ LECTIONES NOVI TESTAMENTI VULGATÆ LATINÆ EDITIONIS AB LUCA Brugenſe, Hentenio, aliiſque Theologis Lovanienſibus collectæ; & cum codicibus Græcis, Syriacis, Bibliis Regis, veterumque Eccleſiæ Patrum & ſcriptorum verſionibus & explicationibus collatæ.

Explicatio Notarum quæ in his Lectionibus occurrunt.

* *Aſteriſcus ſive ſtellula, ſignificat eorum, quibus præfigitur, additionem.* - *Obelus ſive veru, rejectionem.* ∴ *Hujuſcemodi tria punctula, alterius dictionis, ad ambiguitatem ejus, quæ in textu eſt, tollendam, poſitionem.*

MS. *deſignat exemplaria MSS. Latina, quorum numerus fere adjungitur.*

R. *indicat lectionem concordare cum Bibliis Regiis.*

Rab. *ſic Rabanum legere ſignificat,* Aug. *Auguſtinum,* Hier. *Hieronymum,* B. *Bedam,* Greg. *Gregorium,* Hil. *Hilarium,* Am. *Ambroſium,* Rad. *Radulphum,* Pr. *Primaſium: Nomen vero expreſſius poſitum, ut* Hieron. *inſinuat ex ejus colligi Commentariis ita lectum, licet in ejus textu legatur aliter: & ſic in reliquis.*

G. *oſtendit lectionem congruere textui Græco Bibliorum Regiorum.* G. q. *cum aliis quibuſdam Græcis exemplaribus.*

S. *Syriacum textum Regii operis notat.*

MS. q. *MSS quædam ſic legere ſignificat.*

o. *Significat lectiones illas eſſe exigui momenti.*

Q. N. *hoc eſt, Quære Notationes, librum ſcilicet Lucæ Brugenſis ſingularem: ubi de his varietatibus uberius differitur.*

Obſervandum etiam has notas referri ad Edit. Bibl. Lovan. A. 1584.

MATTHÆUS.

CAP. I.

VErſ. 23. *Vocabunt*] Vocabitur. o.

CAP. II. V. 1. *Judæ*] Judææ 7. MS. G. v. 6. *regat*] reget 5 MS. G. v. 14. *conſurgens*] ſurgens 3. MS. G. S.

CAP. III. V. 2. *appropinquabit*] appropinquavit 4 MS. R. Hil. G. S. v. 3. *qui dictus*] de quo dictum. o. v. 9. *potens eſt*] poteſt MS. v. 10. *excidetur & in ignem mittetur*] exciditur & in ignem mittitur, 4 MS. G. S. v. 16. *ſe*] ipſum 1 MS. Q. N.

CAP. IV. V. 4. *vivit*] vivet 2 MS. R. G. v. 6. *mandabit*] mandavit MS. q. Hier. v. 10. *vade*] * retro 5 MS. G. Q. N. v. 15. *via*] viam 2 MS. G. v. 16. *Galilææ*] Galilæa 2 MS. R. G. S. ib. *ſedebat*] ambulabat MS. H. ib. *umbræ*] & umbra 3 MS. R. G. S. v. 17. *appropinquabit*] appropinquavit 11 MS. R. G. S. v. 24. *opinio*] fama 2 MS. G. S.

CAP. V. V. 1. *autem*] * Jeſus MS. Hier. S. v. 9. *quoniam*] * ipſi 2 MS. R. G. S. v. 11. *vobis*] * homines MS. q. Hier. v. 23. *ſuo*] * ſine cauſa MS. G. S. Q. N. v. 25. *reconciliari*] reconciliare 6 MS. R. G. S. v. 39. - *dexteram*] Q. N. v. 40. - *in*] MS. G. S. v. 41. - *alia*] 6 MS. G. S. v. 42. *avertatis*] averſatus fueris, Aug. v. 46. *habebitis*] habetis 2 MS. Hier. G. v. 48. *cæleſtis*] qui in cœlis eſt, 2 MS. G. S.

CAP. VI. V. 4. *tibi*] * in palam 1 MS. G. S. Q. N. v. 6. *oſtio*] * tuo MS. Hier. G. S. ib. *tibi*] * in manifeſto G. S. Q. N. v. 7. *ethnici*] * faciunt MS. q. R. v. 10. *Adveniat*] Veniat 2 MS. G. S. v. 11. *ſuper ſubſtantialem*] quotidianum 11 MS. Q. N. v. 13. *inducas*] inferas Q. N. v. 16. - *quia*] MS. S. v. 18. *tibi*] * in propatulo G. q. Q. N. v. 22. - *tui*] 6 MS. G. S. ib. - *tuus*] 5 MS. G. S. ib. *Si*] * igitur 1 MS. R. G. S. v. 30. *minimæ*] modicæ MS. R. Hil. Hier. G. S. v. 33. *ergo*] autem MS. G. S.

CAP. VII. V. 1. *Judicemini*] Nolite condemnare ut non condemnamini, MS. q. v. 4. *tuo*] * Frater MS. q. Hier. v. 11. - *data*] MS. q. Hier. v. 12. *homines*] * ita 5 MS. G. S. v. 14. *Quam*] Quoniam 3 MS. G. q. v. 19. *excidetur*] exciditur G. S. ib. *mittetur*] mittitur G. S. v. 23. *me*] * omnes MS. G. q. v. 29. - *eorum*] 4 MS. Hier. G.

CAP. VIII. V. 9. - *conſtitutus*] 14 MS. Hier. G. S. v. 16. *ei*] eis MS. Hier. G. q. S. v. 17. *ægrotationes*] * noſtras MS. Hier. S. v. 18. *juſſit*] * diſcipulos MS. q. Hil. Hier. v. 25. - *ad eum*] MS. G. S. * diſcipuli ejus, MS. R. G. S. v. 26. *eis*] * Jeſus MS. S.

CAP. IX. V. 1. *aſcendens*] * Jeſus MS. Hier. G. q. v. 5. *peccata*] * tua MS. Hier. S. v. 13. *peccatores*] * ad pœnitentiam 2 MS. Hil. G. v. 18. *adorabat*] adoravit MS. S. ib. - *Domine*] 13 MS. Hier. G. S. v. 24. *dicebat*] dixit ad eos 1 MS. G. S. v. 26. *ejus*] * & dixit; Puella, ſurge o. v. 38. *emittat*] ejiciat 6 MS. Hil.

CAP. X. V. 3. - *&*] G. v. 4. *&*] * Lebbæus qui cognominatus eſt, 1 MS. R. G. S. v. 8. - *mortuos ſuſcitate*] MS. G. Q. N. v. 12. - *dicentes, Pax huic domui*] 2 MS. Hier. G. q. S. Q. N. v. 13. *veniet*] veniat MS. Hil. G. ib. *revertetur*] revertatur MS. Hil. G. v. 14. *civitate*] * illa 1 MS. G. S. v. 22. *omnibus*] * hominibus o. v. 27. *aure*] aurem G.

CAP. XI. V. 23. *nunquid uſque in cœlum exaltaberis? uſque*] quæ uſque in cœlum exaltata es, uſque, Q. N.

CAP. XII. V. 2. - *eis*] 4 MS. R. G. S. v. 10. *homo*] * erat 1 MS. R. G. S. v. 20. *judicium*] * Q. N. v. 31. *blaſphemia*] blaſphemiæ, o. v. 47. *te*] loqui tecum 2 MS. te alloqui R. G. S. v. 50. *meus*] * & 9 MS. G. q.

CAP. XIII. V. 3. *ſeminare*] * ſemen ſuum o. v. 8. *centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud triceſimum*] centum, aliud ſexaginta, aliud triginta, 1 MS. G. ſic paulo poſt verſ. 23. v. 11. *myſteria*] myſterium o. v. 14. *& adimpletur*] ut adimpleatur o. ib. *dicens*] dicentis MS. Hier. S. v. 28. *vis*] * igitur R. G. v. 36. *ediſſere*] diſſere MS. Hier. enarra, MS. v. 38. ∴ *nequam*] τοῦ πονηροῦ. v. 47. - *piſcium*] 3 MS. R. G. S. v. 51. *Etiam*] * Domine MS. R. G. S. v. 55. *Joſeph*] Joſes G. S. Q. N.

CAP. XIV. V. 3. *uxorem*] * Philippi 2 MS. R. Hier. G. S. v. 12. *corpus*] * ejus MS. Hier. G. q. S. v. 22. *juſſit*] compulit 8 MS. R. Hier. G. S. v. 32. *aſcendiſſent*] aſcendiſſet o.

CAP. XV. V. 2. *traditionem*] traditiones MS. q. Hier. v. 9. - *&*] 5 MS. G. S. v. 14. *ſunt*] * &, o. v. 33. *tantos*] tanti 1 MS. G. v. 36. - *&*] 6 MS. o.

CAP. XVI. V. 2. - *Facto veſpere dicitis, Serenum erit, rubicundum eſt enim cœlum: Et mane, Hodie tempeſtas, rutilat enim triſte cœlum.* * *Faciem ergo cœli dijudicare noſtis: ſigna autem temporum non poteſtis* *] - Q. N. * Hypocritæ MS. G. S. * ſcire MS. Hier. G. q. S. v. 4. - *prophetæ*] MS. q. v. 9. *in*] & 3 MS. R. v. 10. *millia*] millium MS. R. ib. *in*] & 2 MS. R. v. 13. *Quem*] * me 3 MS. R. G. S. at Hier. ſe non legiſſe aperte loquitur. v. 19. - *&*] 9 MS. Hier. G. S. v. 20. - *Jeſus*] 6 MS. G. Q. S.

CAP. XVII. V. 1. *aſſumit*] aſſumpſit MS. S. v. 11. *eſt*] * primum 1 MS. R. G. S. v. 17. *Reſpondens*] * autem MS. R. Hier. G.

CAP. XVIII. V. 8. *eum*] ea R. G. v. 22. *Dixit*] Dicit 3 MS. Hier. G.

CAP. XIX. V. 4. *fecit*] * hominem MS. q. R. v. 20. - *a juventute mea*] 8 MS. v. 21. *vende*] * omnia MS. q.

CAP. XX. V. 1. *eſt*] * enim 2 MS. G. S. v. 4. *vineam*] * meam MS. Hier. G. q. v. 7. *vineam*] * meam MS. G. q. Addunt hic quoque G. & S. Et quod juſtum fuit accipietis. v. 22. *ſum*] Q. N. v. 23. *&*] vel MS. q. ib. - *vobis*] G. S. Q. N.

CAP. XXI. V. 5. *aſinam*] aſinum Q. N. v. 7. *eos*] eum MS. S. ſed contradicunt G. v. 21. *Tolle*] Tollere G. S. ib. *jacta te*] jactare G. v. 26. *habent*] habebant MS. q. Hieron. v. 31. *Eo*] Ego G. Q. N.

CAP. XXIII. V. 3. *vobis*] * ſervare G. S. v. 14. - *Væ vobis Scribæ & Phariſæi hypocritæ: quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes, propter hoc amplius accipietis judicium*] 10 MS. Q. N. v. 19. *debet*] * Stulti & R. G. S. v. 26. *pleni eſtis*] plena ſunt 7 MS. G. S. v. 35. *Barachiæ*] Jojada Q. N. v. 37. *noluiſti*] noluiſtis 4 MS. G. S.

CAP. XXIV. V. 6. *enim*] autem G. S. v. 20. - *in*] 2 MS. G. v. 36. *cœlorum*] * neque filius 3 MS. Q. N. ib. *ſolus pater*] pater ſolus MS. G. v. 41. *relinquetur*] * duo in lecto: unus aſſumetur, & unus relinquetur MS. Hil. G. q. Q. N.

CAP. XXV. V. 1. - *& ſponſæ*] G. Q. N. v. 2. *fatuæ*] G. & S. invertunt.

CAP. XXVI. V. 5. *fieret*] fiat G. S. v. 11. *habetis*] habebitis MS. q. v. 13. ∴ ejus] αὐτῆς. v. 14. *dicebatur*] dicitur 6 MS. v. 17. - *die*] 5 MS. G. v. 24. *tradetur*] traditur 2 MS. G. S. v. 28. *Hic enim eſt ſanguis meus novi teſtamenti, qui pro multis effundetur*] Q. N. *effunditur* G. S. Q. N. v. 40. *Sic? non*] Sic non MS. Hier. G. S. v. 46. *appropinquavit*] appropinquabit o. ib. *tradet*] tradit 5 MS. G. S. v. 53. *poſſum*] * modo 2 MS. G. ib. - *modo*] 2 MS. G. v. 59. *Principes*] Princeps MS. q. v. 61. *poſt*] per G. S. ib. *reædificare*] ædificare 1 MS. G. S. v. 63. *Dei*] * vivi MS. G. q. v. 71. - *ancilla*] 3 MS. G.

CAP. XXVII. V. 8. - *Haceldama, hoc eſt*] G. S. Q. N. v. 9. - *Jeremiam*] 1 MS. S. Q. N. v. 33. *Golgotha*] Golgoltha Q. N. v. 34. *vinum*] acetum MS. v. 35. - *ut impleretur quod dictum per prophetam dicentem, Diviſerunt ſibi veſtimenta mea; & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem*] 5 MS. Hier. G. S. v. 40. - *Vah*] 2 MS. G. S. ib. *deſtruis*] deſtruit MS. ib. *reædificas*] reædificat MS. Q. N. v. 43. *vult*] * eum G. S. v. 56. *Joſeph*] Joſe G. S.

CAP. XXVIII. V. 3. *veſtimentum*] veſtimenta MS. q. v. 6. - *&*] 3 MS. G. S. v. 7. *præcedit*] præcedet MS. q.

MARCUS.

CAP. I.

VErſ. 2. *Iſaia propheta*] prophetis G. Q. N. v. 10. *Spiritum*] * ſanctum o. v. 24. *veniſti*] * ante tempus o. v. 45. *eſſet*] eſſe MS. q. B.

CAP. II. V. 1. *dies*] * octo MS. q. B. v. 2. *&*] * confeſtim 1 MS. G. ib. *caperet*] caperent 6 MS. B. G. v. 14. *Levi*] Levin 9 MS. G. v. 16. - *magiſter veſter*] 6 MS. G. S. v. 17. *medico*] medicum MS. B. v. 22. *novum*] novellum MS. B. ib. *dirumpit*] dirumpet MS. R. B. v. 24. *faciunt*] * diſcipuli tui MS. B. G. q. v. 27. *eis*] * &, MS. R. etiam, G. S.

CAP. III. V. 8. *&*] * de MS. v. 17. *Boanerges*] Bonareges Q. N. v. 26. *poterit*] poteſt MS. G. S. v. 27. *domum*] * ejus 1 MS. R. G. S. v. 29. *habet*] habebit MS. q.

CAP. IV. V. 8. *triginta*] triceſimum. ib. *ſexaginta*] ſexageſimum. ib. *centum*] centeſimum MS. q. v. 20. *triginta, ſexaginta, centum*] ut ſupra verſ. 8. v. 23. *ſed ut in palam veniat*] quod non veniat in palam MS. S. v. 24. - *& adjicietur vobis*] 8 MS. G. q. * qui auditis 1 MS. R. G. S. v. 29. *cum*] * ex MS. q. R. v. 32. *ſeminatum*] natum o. ib. *aſcendit*] * in arborem o.

CAP. V. V. 7. *altiſſimi*] ſummi 6 MS. v. 23. *manus*] manum MS. v. 35.

v. 35. *ad archiſynagogum*] ab archiſynagogo 11 MS. G. quibus favent Syri, legunt enim, E domo principis ſynagogæ. v. 43. *dixit*] juſſit MS. q. B.

CAP. VI. V. 11. - *nec audierint vos*] MS. q. v. 13. *ſanabant*] ſanabantur MS. q. B. v. 14. *dicebat*] dicebant Q. N. v. 21. *natalis ſui*] in natali ſuo 8 MS. v. 27. *miſſo*] * confeſtim 1 MS. G. S. v. 48. *videns*] vidit 1 MS. G. S.

CAP. VII. V. 6. *eſt*] abeſt 8 MS. G. v. 7. *doctrinas*] * & MS. q. v. 9. *fecitis*] feciſtis o. v. 26. *enim*] autem 1 MS. B. G. S. v. 31. *Tyri, venit per Sidonem*] Tyri & Sidonis venit Q. N. v. 32. *deprecabantur*] deprecantur G.

CAP. VIII. V. 1. *eſſet*] * cum Jeſu o. v. 8. *ſuperaverat*] ſuperat 1 MS. v. 10. *Dalmanutha*] Magedan Q. N. v. 19. - *&*] 1 MS. G. S. v. 28. *dicentes*] * Alii MS. R. B. v. 38. *confuſus*] confeſſus o. ib. *confundetur*] confitebitur o.

CAP. IX. V. 2. *aſſumit*] aſſumpſit MS. B. S. v. 22. *aqua*] aquam MS. G. v. 33. *eſſet*] eſſent MS. B. S. v. 40. *vos pro vobis*] nos pro nobis, MS. G. q.

CAP. X. V. 17. *via*] viam 5 MS. B. G. ib. *eum*] * dicens MS. B. S. v. 38. *baptiſmo*] baptiſmum MS. G. v. 39. *baptiſma*] baptiſmo MS. R. B. v. 40. - *vobis*] 6 MS. G. S. v. 43. *major*] * in vobis G. S.

CAP. XI. V. 5. *dicebant*] dicebat MS. q. v. 32. *timebant*] timemus MS. q. B.

CAP. XII. V. 25. *angeli*] * Dei o. v. 29. *tuus*] veſter MS. G. q. noſter 7 MS. G. S. v. 30. *Deus*] Dominus 7 MS. G. S.

CAP. XIV. V. 1. *enim*] autem 1 MS. B. G. S. v. 2. *populi*] in populo MS. R. B. S. v. 3. *ſpicati*] piſtici 2 MS. G. Q. N. v. 7. *habetis*] habebitis MS. q. v. 20. - *manum*] 9 MS. G. S. v. 21. *tradetur*] traditur 1 MS. G. S. v. 25. *quia*] quod MS. q. B. ib. *de*] * hoc MS. q. v. 27. - *in me*] 10 MS. B. ib. *oves*] * gregis MS. G. q. v. 29. *fuerint*] * in te R. G. v. 41. *tradetur*] traditur G. S. v. 42. *tradet*] tradit G. S. v. 43. *lignis*] * miſſi MS. G. q. v. 52. *rejecta*] relicta MS. G. S. v. 58. *per*] poſt MS. B. v. 62. - *Dei*] 8 MS. G. S. ib. *virtutis*] * Dei o.

CAP. XV. V. 8. *aſcendiſſet*] vociferata eſſet G. S. Q. N. v. 29. *deſtruit*] * deſtruis MS. R. Q. N. ib. *templum*] * Dei o. ib. *ædificat*] reædificat MS. R. Q. N. v. 36. *dicens; Sinite*] Q. N. v. 40. *Joſeph*] Joſe G. S. ib. *Salome*] * quæ R. G. S. v. 47. *Joſeph*] Joſe G. S. Q. N.

CAP. XVI. V. 7. *præcedit*] præcedat MS. q. B. v. 9. *autem*] * Jeſus MS. B. R. G. v. 19. *ſedit*] ſedet MS. q. B.

LUCAS.

CAP. I.

VErſ. 8. *fungeretur*] * Zacharias MS. q. Ambr. v. 29. *audiſſet*] vidiſſet MS. Ambr. G. S. v. 35. - *ex te*] 8 MS. G. q. v. 45. *credidit*] credidiſti. ib. *ei*] tibi MS. Amb. Q. N. v. 50. *a progenie in progenies*] in generationem & generationem 1 MS. G. q. in progenies & progenies 8 MS. G. q. S. v. 54. *recordatus*] memorari 11 MS. R. G. v. 68. *plebis*] plebi 8 MS. G.

CAP. II. V. 2. - *a*] Amb. G. S. v. 4. *Judæam*] * in 1 MS. R. G. S. v. 7. *eis*] ei MS. q. Amb. v. 14. *pax*] * in 5 MS. G. ib. *bonæ voluntatis*] bona voluntas G. S. v. 33. *pater ejus*] Joſeph MS. R. G. S. ib. *mater*] * ejus MS. R. G. S. v. 34. *contradicetur*] contradicitur Aug. G. v. 37. *vidua*] * erat MS. q. R. v. 39. *Iſrael*] Jeruſalem 23 MS. G. S. Q. N.

CAP. III. V. 7. ∻ *oſtendit*] ὑπέδειξεν. v. 9. *arborum*] arboris MS. S. ib. *excidetur, & in ignem mittetur*] exciditur & in ignem mittitur 1 MS. G. S. v. 16. *veniet*] venit MS. Amb. G. S. v. 19. *ſui*] * Philippi R. G. S. v. 31. *Melcha*] Melca G. S.

CAP. IV. V. 2. *deſerto*] deſertum MS. Amb. G. S. ib. - *&*] G. ib. *illis*] * poſtea 3 MS. R. G. S. v. 4. *vivet*] vivit MS. Amb. S. Q. N. v. 34. *qui*] quia 8 MS. quis G. v. 41. *es*] * Chriſtus G. S.

CAP. V. V. 7. *ut*] * pene MS. Amb. G. q. S. v. 12. - *&*] 5 MS. G. S. v. 22. *cogitatis*] * mala MS. Amb. G. q.

CAP. VI. V. 4. *dedit*] * & G. v. 9. *Interrogo*] Interrogabo 3 MS. G. S. v. 10. *eſt*] * ſanitati MS. G. ib. *ejus*] * ut altera G. S. v. 11. *facerent*] * de o. v. 18. - *&*] 1 MS. R. G. S. v. 24. *quia*] qui MS. q. Amb. v. 26. *Væ*] * vobis 3 MS. G. q. S. ib. - *omnes*] 1 MS. G. S. ib. *pſeudoprophetis*] prophetis o. v. 29. *præbe*] * ei MS. S. v. 39. *cadunt*] cadent 5 MS. R. G.

CAP. VII. V. 3. *ſalvaret*] ſanaret 1 MS. v. 11. *ibat*] * Jeſus MS. q. Amb. ib. *Naim*] Nain G. S. v. 24. *vento*] * agitatam MS. R. G. S. v. 31. - *ait autem Dominus*] 12 MS. G. q. S. v. 33. *autem*] enim 6 MS. G. S. v. 42. *ergo*] * eorum G. S. v. 43. *diligit*] diliget MS. G. S. v. 45. *intravi*] intravit MS. G. q. S.

CAP. VIII. V. 13. *quia*] qui 2 MS. G. v. 18. *audiatis*] auditis 7 MS. G. v. 23. *complebantur*] compellabantur o. v. 24. *dicentes*] * Præceptor G. q. S. v. 26. *Et navigaverunt*] Enavigaverunt autem MS. G. S. v. 46. *tam*] * & o. v. 49. *ad principem*] a principe G. S. v. 55. *dare*] dari 6 MS. G.

CAP. IX. V. 3. *in via*] in viam MS. G. S. v. 4. - *ne*] 1 MS. G. S. v. 14. *autem*] enim G. S. v. 19. *dixerunt*] * Alii 1 MS. v. 37. *illi*] illis MS. S. v. 50. *vos, pro vobis*] nos, pro nobis 6 MS. R. G. v. 54. *dicimus*] dicamus G. ib. *illos*] * ſicut & Elias fecit 8 MS. G. S. v. 57. *ieris*] * Domine MS. G. S. * Et MS. G. v. 58. *caput*] * ſuum MS. Amb. S. v. 60. *vade*] * & o. v. 61. *qui*] quæ MS.

CAP. X. V. 1. - *duos*] G. S. Q. N. v. 17. - *duo*] G. S. Q. N. v. 21. *exultavit*] * Jeſus 1 MS. G. S. ib. *ſpiritu*] in ſpiritu ſancto MS. S. ſpiritu ſancto 1 MS. G. q. v. 30. *Suſcipiens*] Suſpiciens o. v. 42. *plurima*] plura MS.

CAP. XI. V. 3. *tuum*] * Fiat voluntas tua ſicut in cœlo & in terra 8 MS. G. S. Q. N. ib. *hodie*] quotidie 21 MS. G. S. v. 8. - *ſi ille perſeveraverit pulſans*] 2 MS. G. S. v. 11. *Quis autem ex vobis patrem petit panem*] Q. N. v. 13. *veſter*] * cœleſtis MS. q. v. 17. *deſolabitur*] deſolatur 5 MS. G. ib. *cadet*] cadit 5 MS. G. v. 22. *auferet*] aufert 9 MS. G. S. ib. *diſtribuet*] diſtribuit 7 MS. G. S. v. 25. *invenit*] * eam MS. R. S. v. 36. *& ſicut*] ut ſi cum. Ex G. S. & ſyllabarum vicinitate videri poteſt, Interpretem ſic vertiſſe.

CAP. XII. V. 2. *autem*] enim MS. R. Ambr. v. 8. *fuerit*] * in 1 MS. G. S. ib. *illum*] in illo 1 MS. G. S. Q. N. v. 9. *negabitur*] denegabitur 6 MS. G. v. 12. *quid*] quæ 3 MS. Amb. G. ib. - *vos*] 3 MS. Amb. G. v. 15. *cujuſquam*] cuiquam G. v. 31. - *primum*] 21 MS. Amb. G. S. ib. *Dei*] * & juſtitiam ejus o. v. 35. - *in manibus veſtris*] 26 MS. Amb. G. S. Q. N. v. 42. *conſtituit*] conſtituet 2 MS. G. S. v. 51. *terram*] terra MS. G.

CAP. XIII. V. 5. *habueritis*] egeritis 4 MS. v. 15. *Hypocrita*] Hypocritæ MS. R. Amb. G. v. 18. *ſimile*] * eſſe 2 MS. ib. *æſtimabo*] exiſtimabo 4 MS. v. 20. *æſtimabo*] exiſtimabo 3 MS. v. 30. *erunt, erunt*] erant o. v. 33. - *die*] 4 MS. G. v. 34. *mittuntur*] miſſi ſunt MS. G. S. v. 35. *relinquetur*] relinquitur G. S. ib. - *deſerta*] 2 MS. G. q.

CAP. XIV. V. 8. *fueris*] * ab aliquo G. S. v. 15. *manducabit*] manducat R. v. 28. *non*] nonne MS. q. R. v. 34. *ſal*] * quoque MS.

CAP. XV. V. 4. *nonne*] non Q. N. v. 8. *nonne*] non 1 MS. ib. *evertit*] everrit 1 MS. R. G. S. ib. *inveniat*] * eam MS. S. v. 30. *ſuam*] tuam G. S.

CAP. XVI. V. 6. *cados*] batos G. Hier. q. 6. ad Algaſiam. v. 14. hæc] * & G. v. 19. *&*] qui MS. v. 21. *divitis*] * & nemo illi dabat MS. q. v. 23. *eſt in inferno. Elevans autem*] eſt. Et in inferno elevans, Aug. ſerm. 25. de diverſis, & alibi G. S. v. 26. *chaos*] chaſma eſt Græce, quod hiatum ſignificat: cujus ſignificationis eſt Syriaca vox.

CAP. XVII. V. 3. - *in te*] 19 MS. S. v. 7. *paſcentem*] * boves o, oves Amb. G. S. v. 8. *dicit*] dicat 7 MS. R. v. 28. - *&*] 4 MS. G. v. 31. *hora*] die 3 MS. G. S. v. 35. - *duo in agro: unus aſſumetur, & alter relinquetur*] 4 MS. G. q. Q. N.

CAP. XVIII. V. 9. *iſta*] * dicens MS. q.

CAP. XIX. V. 8. *Dominum*] Jeſum MS. S. v. 15. - *&*] 6 MS. G. S. v. 26. *dabitur*] * & abundabit MS. G. q. v. 29. *contra*] * vos o. v. 37. *deſcendentium*] diſcipulorum 5 MS. G. S. v. 42. *cognoviſſes*] ſcires Hier. in c. 2. Michææ, & alibi.

CAP. XX. V. 9. *homo*] * quidam MS. G. q. S. v. 10. *tempore*] * vindemiæ 6 MS. Amb. legiſſe videtur fructuum. v. 14. *hæres*] * venite G. S. v. 20. *&*] ut 6 MS. G. v. 35. *nubunt, neque ducunt*] nubent neque ducent MS. R. G. ib. *neque*] * enim 4 MS. G. S.

CAP. XXI. V. 17. *omnibus*] * hominibus MS. q. v. 38. *manicabat*] mane ibat 3 MS. manitabat 1 MS. Q. N.

CAP. XXII. V. 10. *homo*] * quidam MS. q. v. 22. *tradetur*] traditur 1 MS. G. S. v. 26. *junior*] minor MS. S. v. 31. *Simon, Simon*] Simoni, Simon o. v. 36. *tollat*] tollet MS. G. q. S. ib. *vendat*] vendet G. S. ib. *emat*] emet G. S. v. 43. *Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum. Et factus in agonia, prolixius orabat. Et factus eſt ſudor ejus ſicut guttæ ſanguinis decurrentis*] Q. N. decurrentes G. v. 49. *percutimus*] percutiemus G. S. v. 63. *illum*] Jeſum MS. R. G. S.

CAP. XXIII. V. 5. *Commovet*] Commovit MS. q. v. 11. - *&*] o. v. 35. *expectans*] ſpectans MS. R. G. S. v. 36. *ei*] * & 3 MS. G. S. v. 40. *quod*] qui MS. S. quia MS. G. v. 46. *commendo*] commendabo G. quo modo in Pſalmis etiam R. H. G. & C. habent. v. 53. *eum*] illud G. S.

CAP. XXIV. V. 25. *invenerunt*] viderunt G. S. v. 29. *intravit*] * ut maneret G. S. v. 32. *loqueretur*] * nobis G. S. v. 39. *pedes*] * meos 3 MS. G. S. v. 49. *Et*] * ecce 1 MS. R. G. ib. *mitto*] mittam MS. S.

JOHANNES.

CAP. I.

VErſ. 4. *nihil quod factum eſt. In*] nihil. Quod factum eſt in MS. Aug. G. q. v. 9. - *hunc*] 5 MS. S. v. 28. *Bethania*] Bethabara Q. N. v. 29. *Altera die vidit*] Poſtera die videt 3 MS. G. ib. *peccatum*] peccata MS. q. v. 31. *in Iſrael*] Iſraeli MS. Aug. G. S. v. 42. *Jona*] Johanna MS. q. Johannis G. q. v. 51. *vobis*] * modo R. G. S.

CAP. III. V. 2. ∻ *magiſter*] διδάσκαλος. v. 3. *natus*] renatus MS. q. R. ib. *denuo*] deſuper G. v. 4. *naſci*] renaſci MS. q. R. v. 5. *ſpiritu*] * ſancto MS. Aug. v. 8. *&*] aut MS. q. v. 13. ∻ *aſcendit*] ἀναβέβηκεν. v. 18. *credidit*] credit MS. q. v. 20. *male*] mala 5 MS. G. S. v. 33. *Qui*] * autem MS. Aug. S.

CAP. IV. V. 5. *Sichar*] Sichem legendum putat Hier. v. 7. *erat*] * autem MS. q. v. 21. *veniet*] venit 2 MS. G. S. v. 41. *crediderunt*] * in eum 5 MS. G. S. v. 42. *mundi*] * Chriſtus G. S. v. 46. *regulus*] Q. N. v. 49. *creditis*] credetis MS. G. S.

CAP. V. V. 2. - *ſuper*] 30 MS. Q. N. in, MS. ib. *Bethſaida*] Betheſda Hier. G. S. v. 4. *autem*] enim G. S. v. 24. *tranſiet*] tranſit 7 MS. Aug. G. S. v. 27. *etiam*] & 4 MS. Aug. G. ib. *Judicium facere, quia filius hominis eſt. Nolite mirari hoc*] Q. N. v. 28. *ejus*] filii Dei o. v. 32. *teſtimonium*] * ejus MS. G. q. S. v. 36. *dedit*] * mihi MS. R. G. S. v. 43. *accipitis*] accepiſtis MS. q.

CAP. VI. V. 7. *unuſquiſque*] eorum G. S. v. 10. *Dicit*] Dixit MS. G. S. v. 13. *ordeaceis*] * & duobus piſcibus o. v. 21. *terram*] * in MS. ad

MS. Aug. G. S. v. 22. *una*] Q. N. v. 23. *agente Domino*] agentes Deo MS. v. 39. *enim*] autem MS. Aug. G. S. v. 40. *autem*] enim MS. Aug. G. q. S. v. 41. *panis*] * vivus MS. R. v. 43. *murmurare*] * in 4 MS. G. S. v. 61. - *&*] MS. Aug. G. S. v. 69. *credimus*] credidimus 1 MS. Aug. G. v. 70. *Dei*] * vivi 2 MS. Aug. G. S. v. 71. *Judam*] de Juda MS. S. ib. *Iſcariotem*] Scariotis MS. S.

CAP. VII. V. 1. *hæc*] autem MS. R. G. ib. *Galilæam*] Galilæa MS. G. S. ib. *Judæam*] Judæa 2 MS. G. S. v. 8. *ego*] * autem o. ib. *non*] nondum 3 MS. G. S. ib. *aſcendo*] aſcendam MS. q. v. 12. *multos*] multum 2 MS. Aug. v. 26. *Et*] Atqui MS. v. 32. *principes*] * ſacerdotum 1 MS. G. S. v. 39. - *datus*] 1 MS. Aug. ſanctus 4 MS. G. Q. N. v. 47. *homo*] * loquitur MS. S. v. 52. *Scrutare*] * ſcripturas MS. Aug. G. q. ib. *ſurgit*] ſurrexit 1 MS. R. G. S.

CAP. VIII. V. 6. *terra*] terram MS. G. v. 7. *ergo*] autem 3 MS. G. v. 8. *terra*] terram MS. G. v. 9. *autem*] * hæc MS. q. v. 12. *ambulat*] ambulabit 5 MS. Aug. G. S. v. 24. *peccato veſtro*] peccatis veſtris 1 MS. Aug. G. S. v. 25. *qui*] quia 2 MS. Aug. G. quod 1 MS. Q. N. v. 27. *eis*] ejus MS. G. q. Q. N. ib. - *Deum*] 3 MS. Aug. G. S. v. 38. *Patrem*] * meum 4 MS. Aug. G. S. v. 46. *arguet*] arguit 4 MS. G. S. v. 49. *inhonoraſtis*] inhonoratis MS. R. G. S.

CAP. IX. V. 1. - *Jeſus*] 8 MS. G. S. v. 8. *vicini*] * ejus 1 MS. S. ib. *viderant*] videbant 7 MS. Aug. G. v. 12. *Et dixerunt*] Dixerunt ergo 1 MS. G. v. 17. *qui*] quia G. v. 21. *loquatur*] loquetur G. v. 22. - *eſſe*] 3 MS. Aug. G. v. 25. - *eis*] 4 MS. Aug. G. v. 27. *&*] * non G. S. v. 39. - *ei*] 1 MS. G. S. v. 42. *Peccatum*] * ergo MS. G. S.

CAP. X. V. 8. *venerunt*] * ante me 1 MS. G. q. v. 11. *dat*] ponit MS. R. G. S. ib. - *ſuis*] 6 MS. G. S. v. 15. - *meis*] 5 MS. G. S. v. 26. *meis*] * ſicut dixi vobis R. G. S. v. 29. *quod dedit mihi, majus*] qui dedit mihi, major R. G. S. v. 31. *Suſtulerunt*] * ergo iterum 4 MS. R. G. S.

CAP. XI. V. 1. *languens*] infirmus 1 MS. ib. *ſororis*] ſororum o. ib. ∴ *ejus*] αὐτῆς. v. 11. *hæc*] hoc MS. G. v. 27. *Dei*] * vivi MS. q. ib. - *hunc*] 7 MS. S. v. 29. *ſurgit*] ſurrexit MS. S. v. 37. *cæci*] * nati MS. q. ib. *ut*] * & 3 MS. Aug. G. S. v. 47. *facimus*] faciemus MS. Aug. S. v. 48. *tollent*] * & 9 MS. G. v. 49. - *nomine*] 8 MS. Aug. G. v. 50. *nobis*] vobis o. v. 52. *ut*] * & MS. G. S. v. 54. *Ephrem*] Ephraim G. Hier. l. de locis Hebraicis, Syra utro modo legantur, licet.

CAP. XII. V. 3. *piſtici*] Q. N. v. 7. *Sine*] Sinite o. ib. *diem*] die MS. q. ib. *ſervet*] Q. N. v. 8. *habebitis*] habetis 4 MS. G. v. 28. *cœlo*] * dicens MS. q.

CAP. XIII. V. 5. *miſit*] mittit 8 MS. G. v. 8. *habebis*] habes 4 MS. G. v. 18. *levabit*] levavit 3 MS. R. G. S.

CAP. XIV. V. 1.] * Et ait diſcipulis ſuis MS. q. G. q. v. 7. *cognoſcetis*] cognoſcitis 2 MS. Aug. G. S. v. 9. *cognoviſtis*] cognoviſti 1 MS. Aug. G. S. ib. *videt me, videt*] vidit me vidit 5 MS. G. ib. *patrem*] * Et 2 MS. R. G. S. v. 10. *credis*] creditis o. v. 13. *petieritis*] * patrem MS. q. v. 14. - *me*] 3 MS. Aug. G. v. 18. *cognoſcitis*] cognoſcetis MS. Aug. ib. *manebit*] manet MS. G. S. v. 30. - *hujus*] G.

CAP. XV. V. 2. *tollet*] tollit 1 MS. G. S. ib. *purgabit*] purgat G. S. v. 6. *areſcet*] areſcit 2 MS. S. ib. *colligent eum*] colligunt eos 3 MS. G. ib. *mittent*] mittunt 4 MS. G. S. ib. *ardet*] ardent 4 MS. G. v. 15. *dico*] dicam MS. q. Aug. v. 26. *ſpiritum*] ſpiritus MS. S. G. autem dubia ſunt. v. 27. *perhibebitis*] perhibetis 5 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 5. *Et*] At 1 MS. cui favent Aug. G. S. habent enim: Nunc autem. v. 7. *enim*] * ego R. G. v. 9. *credunt*] crediderunt MS. q. Aug. v. 13. *docebit vos omnem veritatem*] deducet vos in omni veritate MS. teſte Aug. G. S. v. 16. - *jam*] G. S. ib. *videbitis*] videtis 1 MS. G. v. 22. *tollet*] tollit 1 MS. G.

CAP. XVII. V. 1. *ut*] * & G.

CAP. XVIII. V. 11. *non*] * vis ut MS. q. Aug. v. 13. *illius*] Q. N. v. 16. *diſcipulus*] * ille 6 MS. G. S. v. 18. *calefaciebant ſe*] calefiebant 7 MS. G. S. v. 24. - *Et miſit*] G. Emiſit 1 MS. Q. N. v. 28. *a Caipha*] ad Caipham MS. Aug.

CAP. XIX. V. 4. *Exivit*] * ergo R. G. S. v. 5. *Jeſus*] * foras R. G. S. v. 6. - *eum*] 6 MS. G. q. v. 7. *legem*] * noſtram 1 MS. R. G. S. v. 12. *habet*] * Et MS. S. ib. *omnis*] * enim MS. Aug. S. v. 16. *eduxerunt*] * eum 3 MS. S. v. 17. *Hebraice*] * autem MS. Aug. S. v. 26. *ſtantem*] aſtantem R. G. S. v. 27. *ſua*] ſuam MS. q. Q. N.

CAP. XX. V. 9. *oportebat*] oporteret MS. v. 12. *vidit*] videt MS. G. S. v. 21. *eis*] * Jeſus R. G. S. v. 25. *fixuram*] figuram 5 MS. G. Q. N. v. 29. - *Thoma*] MS. Aug. G. S.

CAP. XXI. V. 1. *Jeſus*] * diſcipulis 4 MS. R. G. S. v. 12. *diſcumbentium*] diſcentium 1 MS. diſcipulorum G. S. v. 13. *accipit*] accepit MS. Aug. G. S. ib. *dat*] dabat MS. S. v. 15. *Johannis*] Jona, & bis infra 2 MS. G. S. v. 17. *ſcis*] noſti MS. ib. *ei*] Jeſus 1 MS. G. S. v. 18. *quo*] * tu MS. q. v. 22. *Sic*] Si 3 MS. R. G. S. Si ſic 9 MS. q. Q. N. v. 23. *Sic*] Si 4 MS. G. S. Si ſic MS. Q. N.

ACTA APOSTOLORUM.

CAP. I.

VErſ. 4. *conveſcens*] Q. N. v. 14. ∴ *ejus*] αὐτοῦ. v. 15. *hominum*] nominum 1 MS. G. Q. N. v. 20. *eorum*] ejus 4 MS. B. G. S.

CAP. II. V. 1. *complerentur*] compleretur G. v. 3. ∴ *ignis*] πυρός. v. 4. *variis*] aliis MS. G. v. 7. *dicentes*] * adinvicem MS. G. S. v. 8. *audivimus*] audimus 1 MS. G. S. v. 11. *audivimus*] audimus 1 MS. G. S. v. 22. *ſicut*] * & 5 MS. G. S. v. 29. *quem*] * & 4 MS. G. S. v. 33. *hunc quem*] hoc donum quod MS. S.

CAP. III. V. 11. *teneret*] tenerent MS. videret o. v. 12. *pietate*] poteſtate MS. v. 16. *videtis*] vidiſtis o. ib. *dedit*] * illi 1 MS. R. G. S. v. 18. *qui*] quæ 5 MS. G. quemadmodum S. v. 24. *ſunt*] * & 5 MS. G. S.

CAP. IV. V. 2. *Jeſum*] Jeſu 7 MS. G. v. 8. *ſeniores*] * Iſrael 3 MS. G. * audite MS. S. v. 24. *tu*] * Deus 2 MS. R. G. S. v. 32. - *unum*] 5 MS. G. v. 33. - *noſtri*] 6 MS. G. S. v. 36. *Barnabas*] Barſabas o.

CAP. V. V. 3. *Petrus*] * ad Ananiam o. ad eum MS. G. q. S. v. 8. - *mulier*] 6 MS. G. S. v. 15. *& liberarentur omnes ab infirmitatibus ſuis*] 5 MS. G. S. v. 34. *foras ad breve homines fieri*] puſillum foras Apoſtolos ſecedere 5 MS. G. S. v. 36. *qui*] quicunque 5. MS. G. ib. *redacti*] redactus eſt 10 MS. v. 38. - *itaque*] 1 MS. G. S. v. 39. *eos*] illud 2 MS. G. S.

CAP. VI. V. 5. *Timonem*] Timotheum o. v. 6. *Dei*] Domini MS. q.

CAP. VII. V. 5. *&*] ſed o. v. 6. - *ei*] 6 MS. G. v. 7. *dixit Deus*] dicit Dominus MS. q. v. 14. *cognationem*] * ſuam MS. R. G. S. v. 31. *Domini*] * dicens MS. q. v. 34. - *&*] 5 MS. G. S. v. 40. *Moyſes enim hic*] Moyſi enim huic MS. q. v. 44. - *Deus*] 4 MS. G. S. v. 48. *propheta*] per prophetam o. v. 51. *reſiſtitis*] reſtitiſtis o. v. 56. *dextris*] * virtutis o. v. 60. - *dicens*] 3 MS. G. ib. *obdormivit*] * in Domino o.

CAP. VIII. V. 4. *verbum*] * Dei MS. S. v. 11. *magicis ſuis*] * magiis G. S. * artibus 9 MS. v. 12. *&*] in MS. S. v. 16. *venerat*] ſupervenerat 1 MS. R. G. v. 27. *Candaces*] Candacis MS. q. R. v. 33. *tolletur*] tollitur 1 MS. G. S. v. 36. *quis*] quid 1 MS. G. S.

CAP. IX. V. 9. *erat*] * ibi o. v. 20. *in ſynagogas, prædicabat*] in ſynagogis prædicabat 8 MS. G. S. v. 25. *diſcipuli*] * ejus MS. q. v. 34. *ſanet*] ſanat 5 MS. G. S.

CAP. X. V. 11. *vidit*] videt 1 MS. G. v. 15. *Quæ*] Quod MS. v. 25. *adorabit*] * eum o. v. 41. *tuis*] * per dies quadraginta 1 MS. Q. N.

CAP. XI. V. 8. *quia*] * omne R. G. S. v. 9. *autem*] * mihi R. G. S. v. 23. *omnes*] * in MS. q. v. 28. *Claudio*] Cæſare 1 MS. G. S.

CAP. XII. V. 4. *tradens*] tradenſque o. ib. *cuſtodiendum*] ad cuſtodiendum eum MS. R. G. S. v. 8. *caligas tuas*] ſandalia tua G. S. v. 13. *eo*] Petro 3 MS. G. v. 16. *aperuiſſent*] * oſtium o.

CAP. XIII. V. 7. *Bar-jeſu*] Barieu MS. Q. N. v. 33. *noſtris*] veſtris o. eorum vobis 1 MS. G. q. Q. N. ib. - *ſecundo*] 1 MS. primo MS. G. q. Q. N. v. 37. *ſuſcitavit*] * a mortuis o. v. 38. *annuntiatur*] * & 1 MS. R. G. S. v. 43. *& colentium * advenarum*] * Deum MS. R. & etiam advenæ, ſeu proſelyti qui timebant Deum S. ∴ καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων· hoc eſt, & colentium proſelytorum G.

CAP. XIV. V. 2. *fratres*] * Deus autem pacem facit MS. & G. q. teſte Beda. v. 7. *erant*] * Et commota eſt omnis multitudo in doctrina eorum, Paulus autem & Barnabas morabantur Lyſtris MS. B. R. G. q. v. 9. *voce*] * Tibi dico, In nomine Domini Dei Jeſu Chriſti MS. B. G. S. v. 16. *noſtra*] veſtra 1 MS. G. q. v. 18. *lapidanteſque Paulum*] & lapidato Paulo MS. G. S. v. 24. *Pergen*] Perge 1 MS. G. S.

CAP. XV. V. 2. *aliis*] illis R. G. S. v. 23. *eorum*] * epiſtolam continentem hæc 4 MS. hæc G. hoc modo S. v. 34. - *Judas autem ſolus abiit*] 7 MS. G. S. * Jeruſalem o. nam etſi G. q. præcedentia habeant verba; hanc tamen dictionem in nullis invenimus. v. 38. *opus*] * quo miſſi fuerant MS. q. v. 42. - *præcipiens cuſtodire præcepta Apoſtolorum & ſeniorum*] 4 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 1. *viduæ*] cujuſdam Judææ 3 MS. R. G. S. v. 6. *verbum*] * Dei MS. S. v. 12. *conſiſtentes*] conferentes o. v. 22. *cucurrit*] concurrit MS. G. ib. ∴ *magiſtratus*] οἱ στρατηγοὶ, * & o. ib. *eorum*] ſuis 1 MS. Q. N.

CAP. XVII. V. 6. *orbem*] urbem o. v. 12. *viri*] virorum MS. B. G. v. 17. *aderant*] adierant MS. audierant o. v. 18. *ſeminator verborum*] ſeminiverbius MS. B. G. v. 22. - *ſuperſtitioſos*] ſuperſtitioſiores 2 MS. G. S. v. 27. *aut*] & R. G. S.

CAP. XVIII. V. 4. - *interponens nomen Domini Jeſu*] MS. R. G. S. minus vero probanda videntur illa MS. quæ totum hunc verſum tollunt. v. 10. *nemo apponetur tibi ut noceat te*] nullus nocere poterit tibi 3 MS. S. v. 11. *autem*] * ibi MS. quibus favent G. q. & S. addunt enim, in Corintho. v. 24. *genere*] natione MS. v. 26. *Domini*] Dei 5 MS. R. G.

CAP. XIX. V. 9. *viam*] viæ 1 MS. ib. *Domini*] 1 MS. G. at Syri, viam Dei, legunt. v. 13. - *&*] R. B. G. v. 20. *confirmabatur*] confortabatur 1 MS. invaleſcebat G. v. 23. - *Domini*] 5 MS. G.

CAP. XX. V. 4. *eum*] * uſque in Aſiam 3 MS. G. S. ib. *Soſipater*] Sopater 5 MS. G. S. v. 14. *inveniſſet*] conveniſſet 1 MS. v. 16. - *die*] 1 MS. G. ib. *Pentecoſten*] Pentecoſtes R. G. S. v. 24. *miniſterium*] * verbi o. v. 29. *rapaces*] graves 1 MS. G. S. autem lupi efferi. v. 33. *&*] aut MS. G. S. ib. *concupivi*] * ſicut o.

CAP. XXI. V. 7. *explicita*] expleta 12 MS. G. v. 9. - *unus*] 2 MS. G. v. 16. *Jaſonem*] Mnaſonem MS. G. S. v. 39. *municeps*] civis MS. R.

CAP. XXII. V. 12. *vir*] * timoratus 1 MS. R. G. juſtus S. v. 16. *ablue*] abluere 3 MS. G. S. autem dubia ſunt. v. 17. *ſtuporem mentis*] Q. N. v. 28. *civitatem*] civilitatem MS. R. B. πολιτείαν G. jus municipii S.

CAP. XXIII. V. 3. *ſedens judicas*] ſedes judicans R. G. S. v. 6. *Phariſæorum*] Phariſæi R. G. S. v. 13. - *viri*] 5 MS. G. at R. & S. legunt. v. 18. *Paulus*] * vocans MS. R. G. S. v. 25. - *(Timuit enim ne forte raperent eum Judæi, & occiderent, & ipſe poſtea calumniam ſuſtineret, tanquam accepturus pecuniam)*] 9 MS. G. S. v. 35. *cum*] * & 4 MS. G.

CAP. XXIV. V. 6. *apprehenſum*] apprehendimus 2 MS. B. G. S. ib. - *voluimus ſecundum legem noſtram judicare. Superveniens autem tribunus Lyſias, cum vi magna eripuit eum de manibus noſtris, jubens accuſatores ejus ad te venire*] 3 MS. B. G. q. Q. N. v. 14. *patri*] patrio 2 MS. G. S. ib. - *meo*] 7 MS. G. v. 19. *tumultu*] * Et apprehenderunt me, clamantes & dicentes, Tolle inimicum noſtrum MS. q.

CAP. XXV. V. 21. *ad Auguſti cognitionem*] Auguſti cognitioni MS. v. 24. *Jeroſolymis*] * & hic 4 MS. G. S.

CAP. XXVI. V. 3. *omnia*] omnes R. G. S. v. 7. *in qua*] in quam 1 MS. G. S. v. 17. *populis*] populo 2 MS. G. S. v. 21. - *volentes me*] 4 MS. G. S. v. 31. *fecit*] facit 2 MS. G.

CAP. XXVII. V. 2. *Adrumetinam incipientes*] Adrumentinam MS. Q. N. incipientem MS. G. q. S. v. 5. *Lyſtram*] Myræ G. S. v. 9. *quod*] * & 6 MS. G. v. 9. *conſolabatur*] conſulebat S. παρῄνει, id eſt, ſuadebat, admonebat G. * eos MS. v. 17. *navem*] * & 3 MS. G. S.

CAP. XXVIII. V. 1. *Mitylene*] Melita R. G. S. v. 6. *&*] aut R. G. ib. *expectantibus*] ſperantibus MS. q. v. 17. *plebem*] legem o.

EPISTOLA ad ROMANOS.

CAP. I.

VErſ. 3. - *ci*] 2 MS. G. S. v. 13. *habeam*] * & 4 MS. Amb. G. q. S. v. 15. *ita*] itaque 9 MS. Amb. S. v. 17. *vivit*] vivet 2 MS. R. G. S. v. 18. -*Dei*] 1 MS. G. S. v. 20. - *ita*] 2 MS. G. S. v. 25. *mendacium*] mendacio 2 MS. G. S. v. 28. *conveniunt*] convenit 1 MS. S. v. 32. - *non intellexerunt*] G. S. Q. N. ib. - *qui*] 1 MS. G. S. ib. - *qui*] 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 1. *quæ*] qui 1 MS. G. v. 4. *contemnis, ignorans*] contemnis? ignoras MS. Amb. S. Q. N. v. 5. *die*] diem 2 MS. S. v. 7. *quærunt*] quærentibus MS. Amb. G. Q. N. v. 12. *lege*] * & 2 MS. G. S. v. 16. *cogitationum accuſantium, aut etiam defendentium*] cogitationibus accuſantibus, aut etiam defendentibus MS. Amb. Q. N. v. 18. - *ejus*] 1 MS. G.

CAP. III. V. 3. *evacuavit*] evacuabit 5 MS. R. G. v. 4. *Eſt*] Eſto G. v. 6. - *hunc*] 4 MS. S. v. 9. *Cauſati*] Præcauſati 1 MS. R. G. S. v. 25. *propitiationem*] propitiatorem 1 MS. Amb. S. & poſſunt hoc modo etiam verti G. v. 27. - *tua*] 1 MS. G. S. v. 30. *juſtificat*] juſtificabit 3 MS. G.

CAP. IV. V. 2. *operibus*] * legis MS. Amb. v. 5. - *ſecundum propoſitum gratiæ Dei*] 2 MS. G. S. v. 8. *imputavit*] imputabit 6 MS. R. Amb. G. v. 9. *circumciſione*] * tantum MS. Amb. ib. - *manet*] 3 MS. G. S. v. 16. - *ut*] Amb. S. ib. *gratiam*] * ut 1 MS. Amb. G. S. v. 17. *cui credidiſti*] cui credidit 2 MS. G. v. 18. - *ci*] 1 MS. Amb. G. S. ib. - *ſicut ſtellæ cœli, & arena maris*] 1 MS. Amb. G. S. v. 19. *ſuum*] * jam 2 MS. G. v. 23. - *ad juſtitiam*] 3 MS. G. ib. - *Chriſtum*] 1 MS. G.

CAP. V. 1. *habeamus*] habemus G. Q. N. v. 2. *per fidem*] fide 1 MS. G. ib. -*filiorum*] G. S. v. 8. *quoniam*] * ſi o. Q. N. ib. *eſſemus*] * ſecundum tempus MS. v. 13. *imputabatur, cum lex non eſſet*] imputatur cum lex non eſt 5 MS. G. v. 16. *peccatum*] peccantem 5 MS. G. v. 24. *in mortem*] in morte 1 MS. G. S.

CAP. VI. V. 3. *ignoratis*] * fratres MS. G. S. v. 17. *qua*] quam Amb. G. S. v. 21. - *in illis*] 5 MS. G.

CAP. VII. V. 2. *vivente*] viventi G. S. ib. *legi*] lege Amb. G. S. ib. -*ejus*] 1 MS. G. ib. *ſoluta*] liberata 1 MS. G. v. 3. - *viri*] 1 MS. G. S. v. 6. *mortis*] mortui G. S. Verum textus conformis eſt MS. R. Amb. G. q. v. 15. *volo*] * bonum MS. S. ib. *odi*] * malum MS. v. 25. *Gratia*] * autem MS. G. q. ib. *Dei*] Deo G. Q. N.

CAP. VIII. V. 1. *ambulant*] * ſed ſecundum ſpiritum G. at textus noſter Amb. conſonat & S. v. 7. *inimica eſt Deo*] inimicitia eſt in Deum 1 MS. S. ib. *eſt ſubjecta*] ſubjicitur 3 MS. G. S. v. 10. *vivit*] vita 1 MS. Amb. G. S. ib. *juſtificationem*] juſtitiam 1 MS. G. S. v. 16. - *enim*] 5 MS. Amb. G. S. v. 20. - *eam*] 5 MS. G. ib. *in ſpe*] in ſpem MS. Q. N. v. 23. -*Dei*] 5 MS. Amb. G. S. v. 28. - *ſancti*] G. S. v. 30. *glorificavit*] magnificavit 19 MS. Amb. v. 32. *filio*] * ſuo MS. q. ib. *donavit*] donabit G. S. v. 33. *Quis accuſabit adverſus electos Dei? Deus qui juſtificat*] Q. N. v. 34. *qui*] * & 1 MS. Amb. G. S. v. 35. - *ergo*] Amb. G. S. v. 37. *propter*] per Aug. G. S. Q. N. v. 39. - *neque fortitudo*] 1 MS. Amb. G. S. Q. N.

CAP. IX. V. 1. *Chriſto*] * Jeſu MS. Amb. v. 4. *teſtamentum*] teſtamenta 3 MS. Amb. G. S. v. 7. *qui*] quia 15 MS. R. Amb. G. S. v. 10. - *illa*] 2 MS. G. illi 4 MS. hic S. ib. *concubitu*] concubitum G. S. ib. *patris noſtri*] patre noſtro 5 MS. G. S. v. 15. *cui*] cujus MS. ib. *miſerebor*] miſereor G. v. 19. *Dicis*] Dices R. G. S. v. 22. *apta*] aptata MS. R. Amb. G. S. v. 25. - *& non dilectam, dilecta*] 8 MS. Q. N. v. 28. ÷ *verbum*] λόγον. v. 31. *ſectando*] ſectans 6 MS. G. S.

CAP. X. V. 5. *Moyſes enim ſcripſit, quoniam juſtitiam quæ ex lege eſt, qui fecerit homo, vivet in ea*] Q. N. v. 8. -*ſcriptura*] 3 MS. G. S. v. 9. *ſuſcitavit*] excitavit 4 MS. v. 13. *quicunque*] qui 1 MS. G. S. v. 16. *obediunt*] obedierunt 2 MS. G. S. v. 21. - *mihi*] 6 MS. R. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 4. *genua*] * ante MS. q. ib. - *Baal*] MS. q. v. 5. -*ſalvæ*] 2 MS. G. S. Q. N. v. 9. *eorum*] * coram ipſis MS. S. v. 11. - *ſic*] G. S. v. 13. *quamdiu*] ad quantum G. Q. N. ib. *honorificabo*] honorifico 1 MS. G. S. v. 19. *Dicis*] Dices 2 MS. G. S. v. 32. *omnia*] omnes Aug. G. S. Q. N. v. 33. *divitiarum*] * & G. S.

CAP. XII. V. 1. *rationabile*] rationale Q. N. v. 2. *quæ ſit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta*] Q. N. v. 10. *Charitatem*] Charitate 4 MS. G. Q. N. v. 11. *Domino*] Tempori Amb. Q. N. v. 13. *Neceſſitatibus*] Memoriis Q. N. v. 17. - *non tantum coram Deo, ſed etiam*] G. S. v. 19. *vindictam*] vindicta 1 MS. R. G. * & MS. q.

CAP. XIII. V. 1. *ordinata*] ordinatæ 2 MS. G. S. v. 5. *neceſſitate*] neceſſitati MS. Q. N. v. 10. *proximi*] proximo 1 MS. G. q. S. v. 12. *præceſſit*] Q. N. v. 14. *induimini*] induite 4 MS. Amb. S. G. vero utrovis modo transferri poſſunt.

CAP. XIV. V. 1. *manducet*] manducat 1 MS. G. S. v. 6. *ſapit*] * & qui non ſapit diem, Domino non ſapit G. S. v. 9. *Chriſtus*] * & 10 MS. Amb. G. S. ib. *reſurrexit*] revixit 6 MS. Q. N. v. 11. *flectetur*] flectet 5 MS. G. S. v. 14. *ipſum*] ſeipſum G. S. v. 16. *noſtrum*] veſtrum 1 MS. R. G. v. 19. - *cuſtodiamus*] 6 MS. G. S. v. 21. *offenditur*] offendit 4 MS. Amb. G.

CAP. XV. V. 2. *veſtrum*] noſtrum 4 MS. G. q. S. v. 4. *ſcripta*] anteſcripta G. S. v. 12. *eum*] eo 3. MS. G. v. 13. *&*] in 1 MS. G. S. v. 16. - *&*] 5. MS. G. v. 17. *Jeſu*] * In iis quæ G. v. 18. *efficit*] effecit 1. MS. G. S. v. 20. *prædicavi*] annitens prædicare G. S. v. 22. *vos*] * & prohibitus ſum uſque adhuc o. v. 23. - *præcedentibus*] G. S. ib. *annis*] * ſed 2 MS. v. 24. *cæpero*] * veniam ad vos, nam G. ib. *videam*] videbo 2. MS. Amb. G. S. v. 25. *proficiſcar*] proficiſcor 1 MS. G. S. ib. -*in*] MS. v. 27. *facti ſunt Gentiles*] factæ ſunt gentes 1 MS. Amb. G. S. v. 29. *benedictionis*] evangelii G. S. v. 30. - *ſancti*] 1 MS. G. S. ib. - *pro me*] MS. q. v. 31. *oblatio*] * in Jeroſolymam 14. MS. G. ib. - *in Jeruſalem*] 14. MS. G. Q. N. v. 32. *ut*] & 9 MS. Amb. G S. ib. *refrigerer*] requieſcam 1. MS. G. S.

CAP. XVI. V. 5. *Aſiæ*] Q. N. ib. *Chriſto*] * Jeſu MS. q. v. 6. *nobis*] vobis MS. Amb. G. q. S. v. 7. *Juliam*] Iuniam 1 MS. R. G. S. v. 10. *Ariſtobuli*] * domo MS. S. At textus conſentit G. v. 15. *Olympiadem*] Olympiam G. S. v. 19. *omnem locum*] omnes G. S. v. 20. *conterat*] conteret 4. MS. Amb. G. S. v. 23. *univerſa eccleſia*] univerſæ eccleſiæ 6. MS. Amb. G. S. v. 27. - *cui*] 1. MS. R. G. S. Q. N. ib. - *honor*] 1. MS. Amb. G. S. ib. - *&*] 3 MS.

I CORINTH.

CAP. I.

VErſ. 10. *in eodem ſenſu, & in eadem ſcientia*] eadem mente & eadem ſententia 3 MS. G. S. v. 14. *Deo*] * meo MS. S. v. 16. *alium*] * veſtrum o.

CAP. II. V. 1. *in ſublimitate*] per ſublimitatem 2 MS. G. v. 12. - *hujus*] 3 MS. S. v. 13. *Spiritus*] * ſancti 2. MS. G. v. 14. *quia*] ea quæ 4 MS. quæ 2 MS. ib. *examinatur*] examinantur 6. MS. R. Q. n. v. 16. *Domini, qui inſtruat eum*] Domini? aut quis inſtruxit eum MS. q.

CAP. III. V. 4. *homines*] carnales 3 MS. G. S. v. 11. *quod*] qui 3 MS. v. 13. - *Domini*] 3 MS. G. S.

CAP. IV. v. 8. *regnetis*] regnaretis 9 MS. ib. *regnemus*] regnaremus 5 MS. v. 16. *eſtote*] * ſicut & ego Chriſti MS. G. q.

CAP. V. V. 4. *ſic*] * hoc 1 MS. G. S. ib. *Jeſu*] * Chriſti 9 MS. G. S. v. 5. - *noſtri*] 3 MS. Amb. G. ib. - *Chriſti*] 3. MS. G. q. v. 7. *Expurgate*] * igitur 4 MS. G. verum nec in S. nec in G. q. invenitur. ib. *noſtrum*] * pro nobis G. S.

CAP. VI. V. 2. *de*] * hoc in MS. Amb. v. 11. *quidem*] quidam 1 MS. R. Ambroſ. G. S. v. 13. *has*] hanc o. hæc o. v. 18. *omne*] * enim MS. S. v. 19. *ſunt*] eſt MS. Amb.

CAP. VII. V. 5. *vacetis*] * jejunio & R. G. S. v. 8. *permaneant*] maneant 12. MS. G. v. 24. *frater*] fratres 3 MS. R. G. S. ib. *permaneant*] maneant o maneat MS. Amb. G. S. v. 26. *ergo*] enim MS. autem MS. q. v. 34. *diviſus eſt. Et mulier innupta & virgo*] diviſa eſt mulier & virgo. Quæ innupta eſt 2 MS. G. Q. N. v. 35. *obſervandi*] obſecrandi MS. R. v. 36. - *ſi*] 1 MS. G. S. v. 39. *eſt*] * a lege MS. q.

CAP. VIII. V. 6. *illum*] illo MS. Amb. S. v. 7. *autem*] * cum MS. q. v. 11. *ſcientia*] conſcientia MS. q.

CAP. IX. v. 2. *Et*] MS. Amb. G. v. 10. *utique*] * hoc MS. G. q. S. v. 13. - *Et*] 8. MS. G.

CAP. X. V. 7. *idololatræ*] idolorum cultores 2. MS. S. v. 13 *apprehendat*] apprehendit R. G. S. v. 17. *omnes qui*] nam omnes 6. MS. Ambroſ. G. S. ib. *pane*] * eſt de uno calice MS. v. 26 *Domini*] * enim MS. Amb. G. S. v. 27. *infidelium*] * ad cœnam MS. q. v. 28. *immolatum*] immolatitium 7. MS. Amb. v. 29. *aliena*] alia 3 MS. Amb. G. S. v. 31. - *aliud*] 2 MS. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 6. *mulier*] * & 21 MS. G. S. v. 7. - *ſuum*] 5 MS. Ambroſ. G. v. 10. *poteſtatem*] velamen MS. ib. *mulier*] * ſuum MS. S. v. 16. *eccleſia*] eccleſiæ 2 MS. G. v. 22. *Laudo*] Laudabo G. S. ib. *vos in hoc? non*] MS. G. q. v. 24. *tradetur*] frangitur Amb. G. S.

CAP. XII. V. 3. *Jeſu*] Jeſum MS. G. S. v. 10. *ſermonum*] linguarum G. S. v. 13. *in uno ſpiritu potati ſumus*] unum ſpiritum potavimus 1 M.S. Amb. S. v. 27. *de membro*] ex parte G. in loco veſtro. S. ib. *linguarum*] * interpretationes ſermonum MS Amb.

CAP. XIII. V. 1. - *velut*] G. v. 3. - *ita*] 3. MS. Amb. G. S. v. 13. *manent*] manet 5. MS. G.

CAP. XIV. v. 2. *Spiritu*] Spiritus o. v. 3. -*ad*] 3 MS. G. S. v. 11. - *hoc*] 2 MS. G. S. v. 16. *qui ſupplet locum idiotæ*] quis ſupplet locum idiotæ? o. v. 21. *lege*] * enim MS. q. Amb. v. 22. *prophetiæ*] prophetia 1 MS. Amb. R. G. v. 23. *quod*] quid MS. v. 32. *ſubjecti ſunt*] ſubjectus eſt MS. Amb. S. v. 33. - *doceo*] 2. MS. G. S. Q. N. v. 38. *ignorabitur*] ignoret. G. S. Q. N. v. 40. - *in*] 1 MS. Amb. G. S.

CAP. XV. V. 21. *quidem*] enim 3. MS. G. v. 23. -*qui*] 2. MS. G. S. ib. *adventum*] adventu 1 MS. Amb. G. S. ib. - *crediderunt*] 2 MS. v. 26. *Noviſſima*] Noviſſime MS. q. v. 31. *per*] propter MS. Q. N. v. 34. *juſti*] juſte 4 MS. G. S. v. 35. *dicit*] dicet 4. MS. G. S. ib. *venient*] veniunt 8 MS. G. v. 38. *vult*] voluit 8. MS. Amb. G. v. 39. *alia*] * quidem 1 MS. Amb. G. ib. *alia*] * vero 1 MS. Amb. G. v. 42. *ſurget*] ſurgit 1 MS. G. S. v. 51. *Omnes quidem reſurgemus: ſed non omnes immutabimur*] Q. N. v. 52. - *tuba*] 8 MS. S. Q. N. v. 54. *autem*] * corruptum hoc induerit incorruptionem, & 1 MS. G. S.

CAP. XVI. V. 12. - *vobis notum facio, quoniam*] 3 MS. G. S. v. 15. - *& Fortunati*] * G. S. Q. N. * & Achaici. o. v. 19. *vos*] * omnes MS. S. ib. *eccleſia*] * apud quos & hoſpitor MS. Amb. v. 23. - *Chriſti*] MS. q. Amb.

II CORINTH.

CAP. I.

VErſ. 6. *ſalute*] * ſive conſolamur pro veſtra conſolatione MS. Q. N. ib. - *& ſalute*] 15 MS. Amb. S. ib. *tolerantiam*] in tolerantiam 9 MS. G. Q. N. v. 7. *Et ſpes noſtra firma eſt*] Ut ſpes noſtra firma ſit MS. v. 11. *nobis*] vobis 4 MS. G. Q. N. v. 12. - *hoc*] 2 MS. S. v. 13. *legiſtis*] legitis 2 MS. G. ib. *cognoſcitis*] cognoviſtis o. Q. N. v. 18. *fuit*] fit 10 MS. v. 20. *noſtram*] per nos Amb. G. S. v. 21. *nos vobiſcum*] vos nobiſcum 3 MS. G. Q. N. ib. *Chriſto*] Chriſtum 1 MS. G. Q. N.

CAP. II. V. 4. *quam charitatem habeam*] charitatem quam habeo G. S. Amb. habeo 3 MS. v. 10. *donaſtis*] donatis 3 MS. G. S.

CAP. III. V. 6. *litera, ſed Spiritu*] literæ, ſed Spiritus MS. G. v. 9. - *in*] 8 MS. Amb. G. S. v. 12. *utimur*] utamur 1 MS. Amb. v. 14. *quoniam*] quod 6 MS. R. G. S.

CAP. IV. *fulgeat*] * eis 2 MS. R. Amb. G. S. v. 5. - *noſtrum*] 2 MS. G. v. 6. - *ipſe*] 11 MS. Amb. qui 3 MS. G. *ipſe qui* S. v. 7. *ſit virtutis*] virtutis ſit G. S. v. 9. *derelinquimur*] * humiliamur, ſed non confundimur MS. v. 17. - *in*] 2 MS. G. S.

CAP. V. V. 13. *excedimus*] excidimus MS. Syra tranferuntur: Inſanimus ſimiliter verti poſſunt Græca. Textus conformis eſt Amb.

CAP. VI. V. 1. *autem*] * & 7 MS. Amb. G.

CAP. VII. V. 3. *condemnationem*] * veſtram MS. S. v. 12. *vobis*] * ad vos 6 MS. G.

CAP. VIII. V. 6. *vobis*] vos 2 MS. Amb. G. ib. - *inſuper*] 6 MS. G. S. v. 8. *ingenium*] ingenuum 1 MS. G. Pro ingenium bonum Amb. tantum legit Bonum: Syri, conſtantiam. v. 15. *multum*] * habuit 11 MS. Amb. S. v. 23. *vos*] vobis MS. Amb. S. ib. *gloriæ*] gloria 2 MS. G.

CAP. IX. V. 9. *æternum*] ſeculum ſeculi MS. G. q.

CAP. X. *Deus*] Dominus] 3 MS. Amb. G. S.

CAP. XI. V. 17. *Deum*] Dominum 2 MS. G. S. v. 21. - *in hac parte*] 1 MS. G. S. v. 23. - *& ego*] 2 MS. Amb. G. S. v. 26. *profundum*] profundo 1 MS. R. Amb. G. v. 33. - *ſic*] 4 MS. Amb. G. S.

CAP. XII. V. 6. *quis*] * in 1 MS. G. S. ib. - *in*] 5 MS. Amb. G. S. v. 11. *fui*] feci MS. R. Amb. Q. N. v. 12. *Apoſtolatus mei*] Apoſtoli 6 MS. Amb. G. S.

CAP. XIII. V. 2. *præſens*] * bis 4 MS. G. S. Q. N. v. 3. *vobis*] vos 1 MS. G. v. 4. *vivemus*] vivimus 9 MS. G. v. 6. *cognoſcitis*] cognoſcetis 9 MS. Amb. G. S.

EPIST. ad GALAT.

CAP. II.

VErſ. 2. - *aliquid eſſe*] 7 MS. Hier. G. majores eſſe MS. q. v. 4. - *ſed*] MS. q. v. 5. - *Quibus*] 15 MS. Amb. Q. N. ib. *ſubjectioni*] ſubjectione 3 MS. Q. N. v. 6. - *aliquid*] 6 MS. Hier. G. v. 11. *Cephas*] Petrus MS. R. Hier. G. v. 16. *credimus*] credidimus 3 MS. Hier. G.

CAP. III. V. 1. *obedire*] credere 21 MS. Hier. Q. N. v. 6. *Sicut*] * ſcriptum eſt MS. q. v. 7. *Cognoſcite*] Cognoſcitis 6 MS. Hier. Q. N. v. 11. *vivit*] vivet 3 MS. R. Hier. G. S. v. 19. *tranſgreſſiones*] trangreſſionem MS. S. v. 21. *poſſet*] poſſit 3 MS.

CAP. IV. V. 6. *filii*] * Dei MS. Hier. v. 14. *veſtram*] meam R. G. Textus conſonat MS. & Hier. v. 24. *a*] in o.

CAP. V. V. 7. *obedire*] * Nemini conſenſeritis o. Q. N. v. 8. *Perſuaſio*] * hæc MS. G. veſtra Hier. S. v. 13. *charitatem*] * ſpiritus MS. v. 20. - *impudicitia*] 9 MS. Hier. G. S. v. 24. - *ſuam*] 1 MS. Hier. G.

CAP. VI. V. 6. *verbo*] verbum 5 MS. Hier. G. S. v. 12. *Quicunque*] * enim o.

EPIST. ad EPHES.

CAP. I.

VErſ. 6. - *filio ſuo*] 2 MS. Hier. G. Q. N. v. 9. *in diſpenſatione*] in diſpenſationem 2 MS. G. S. v. 15. *Domino*] Chriſto MS. q. Syri habent; In Domino noſtro Jeſu Chriſto. v. 18. *agnitione*] agnitionem MS. v. 23. *ſupra omnem Eccleſiam*] ſuper omnia ipſi Eccleſiæ 5 MS. Hier G. S. ib. *ipſius*] * & MS. S.

CAP. II. V. 1. *vos*] * convivificavit MS. q. v. 3. *voluntatem*] voluntates 2 MS. Hier. G. v. 11. *vos*] * qui MS. q. ib. - *eratis*] 2 MS. Hier. G. S. v. 14. *inimicitias*] inimicitiam 4 MS. Hier. G. S. v. 16. *Et*] Ut MS. Hier. ib. *inimicitias*] inimicitiam 8 MS. Hieron. G. S. ib. *ſemetipſo*] Q. N.

CAP. III. V. 10. *innoteſcat*] * nunc R. Hier. G. ib. *principibus*] principatibus 3 MS. R. Hier. G. S. v. 15. *cœlis*] cœlo 9 MS. v. 16. *virtutem*] virtute 3 MS. R. Hier. G. S. ib. *interiori homine*] interiorem hominem 3 MS. Hier. G.

CAP. IV. V. 4. *ſicut*] * & MS. Hier. v. 22. *Deponite*] Deponere MS. R. Hier. G. S. v. 29. *fidei*] opportunitatis 3 MS. G. Q. N. v. 30. *in die*] in diem 8 MS. G. S.

CAP. V. V. 4. *pertinet*] pertinent 1 MS. R. Hier. G. S. v. 5. *(quod eſt idolorum ſervitus)*] qui eſt idolorum ſervus R. G. Q. N. v. 11. *autem*] * & 4 MS. Hier. G. v. 13. *manifeſtatur*] manifeſtat 1 MS. S. Q. N. v. 18. *ſpiritu*] * ſancto o. v. 23. - *ejus*] 7 MS. Hier. G. S. v. 26. *verbo*] * vitæ MS. q. v. 27. *ipſe*] ipſam 1 MS. R. G. At textus Hier. & G. q. conſentit. v. 33. *autem*] * 7 MS. Hier. G. ib. - *ſuum*] 7 MS. Hier. G.

CAP. VI. V. 13. *in omnibus perfecti*] omnibus perfectis 1 MS. G. Q. N. v. 23. *Patre*] * noſtro MS. q.

EPIST. ad PHILIP.

CAP. I.

VErſ. 1. *diaconibus*] diaconis 2 MS. G. v. 18. *annuntietur*] annuntiatur 1 MS. G. v. 22. *hic*] hoc R. G. v. 24. *carne*] * magis 4 MS. G. valde Ambr. v. 30. *audiſtis*] auditis 1 MS. Amb. G. S.

CAP. II. V. 1. *miſerationis*] ac miſerationes 7 MS. Amb. G. S. v. 10. *cœleſtium*] * & 2 MS. G. S. v. 22. *Evangelio*] Evangelium 1 MS. G.

CAP. III. V. 3. - *&*] 4 MS. Amb. G. S. ib. *confidentiam*] * & 2 MS. Amb. G. S. v. 9. *Chriſti*] * Jeſu MS. q. v. 10. *paſſionum*] paſſionis MS. q. v. 15. *revelavit*] revelabit 6 MS. R. G. S. v. 17. *noſtram*] nos 1 MS. G.

CAP. IV. V. 1. - *meum*] 1 MS. G. ib. - *mea*] Amb. v. 2. *Euchodiam*] Euodiam 3 MS. R. G. S. Euhodiam Amb. v. 8. - *diſciplinæ*] 2 MS. G. S. v. 17. *in ratione veſtra*] in rationem veſtram 2 MS. Amb. G.

EPIST. ad COLOS.

CAP. I.

VErſ. 12. *Deo & Patri*] Patri 2 MS. Amb. G. q. Deo Patri 19 MS. S. Q. N. v. 14. *redemptionem*] * & MS. S. v. 25. *vobis*] vos 2 MS. Amb. G.

CAP. II. V. 2. *Dei*] * & 3 MS. R. G. ib. *Patris*] * & 7 MS. R. G. S. v. 6. *Dominum*] * noſtrum MS. Amb. G. v. 7. - *in illo*] o. in ea 3 MS. Amb. G. S. v. 11. *corporis*] * peccatorum G. Q. N. ib. *carnis*] * ſed o. v. 14. *decreti*] decretis 3 MS. Amb. G. S. v. 16. - *feſti*] o. v. 20. - *hujus*] 2 MS. G. S. v. 21. *Ne tetigeritis, neque guſtaveritis, neque contrectaveritis*] Ne tetigeris, neque guſtaveris, neque contrectaveris MS. G. S.

CAP. III. V. 1. - *cum*] 1 MS. G. S. v. 4. *Cum*] * autem MS. G. q. S. enim 12 MS. v. 11. *eſt*] * maſculus & fœmina MS. v. 14. - *habete*] 1 MS. Amb. G. S. v. 16. *voſmetipſos*] * in MS. q. v. 17. *Chriſti*] * facite 9 MS. S. v. 19. *uxores*] * veſtras MS. Amb. S. v. 20. - *in*] MS. q. Amb. v. 25. - *apud Deum*] 2 MS. G. S.

CAP. IV. V. 9. *Omnia*] qui omnia MS. q. v. 16. *eam quæ Laodicenſium eſt, vos legatis*] ea quæ Laodicenſium eſt vobis legatur MS. q. v. 18. *Gratia*] * Domini noſtri Jeſu Chriſti MS. q.

I THESSALON.

CAP. I.

VErſ. 1. *pax*] * a Deo Patre noſtro & Domino Jeſu Chriſto 3 MS. R. G. v. 8. *ſed*] * & 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 2. *habuimus*] habuerimus 1 MS. v. 7. - *vobis*] 4 MS. G. S. ib. *oneri*] honori 1 MS. ib. *parvuli*] lenes 2 MS. G. S. Q. N. v. 13. - *illud*] 5 MS. Amb. G. v. 16. *prævenit*] pervenit MS. S. Q. N. ib. *enim*] autem 8 MS. Amb. G. S.

CAP. III. V. 12. *Charitatem*] Charitate Amb. G. * veſtram MS. S.

CAP. IV. V. 1. - *ſicut & ambulatis*] ſic & ambuletis MS. R. - G. S. Q. N. v. 2. *dederim*] dederimus 2 MS. R. G. S. v. 6. *ſicut*] * & 2 MS. Amb. G. S. v. 8. - *hæc*] 2 MS. G. v. 15. *in adventu*] in adventum 6 MS. Amb. G. v. 17. *Chriſto*] Domino 4 MS. G. S. Domino Chriſto Amb.

CAP. V. V. 3. *in utero habenti &*] parturientis 1 MS. habentis MS. q. v. 27. - *hæc*] 2 MS.

II THESSALON.

CAP. I.

VErſ. 3. *uniuſcujuſque*] * omnium 3 MS. R. Amb. G. S. v. 5. *habeamini*] * in o. v. 6. *tribulationem*] retributionem o. v. 11. *bonitatis*] * ſuæ MS. q.

CAP. II. V. 2. *- miſſam*] 1 MS. G. S. v. 4. *tanquam*] quia 1 MS. G. v. 13. *vos*] nos MS. Q. N. v. 20. *in quam*] ad quod 20 MS. G. S.

CAP. III. V. 4. *præcipimus*] præcepimus MS. Amb. S. v. 11. *Audivimus*] Audimus 1 MS. G.

I EPISTOLA ad TIMOTH.

CAP. I.

VErſ. 2. *- &*] 4 MS. Amb. G. v. 9. *ſciens*] ſcientes. o. v. 12. *confortavit*] * in o. v. 15. *- hunc*] 1 MS. S. v. 16. *informationem*] deformationem o.

CAP. II. V. 6. *- cujus*] 14 MS. G. S. ib. *- confirmatum eſt*] 14 MS. Q. N. v. 15. *permanſerint*] permanſerit MS. Q. N.

CAP. III. V. 2. *ergo*] enim o. ib. *- pudicam*] 5 MS. Q. N. v. 4. *cupidum*] * ſed MS. q. v. 14. *ſcribo*] * fili Timothee MS. q.

CAP. IV. V. 7. *- autem*] 13 MS. Amb. v. 10. *quia ſperamus*] quod ſperavimus 1 MS. G. v. 13. *exhortationi*] * & MS. Amb. S.

CAP. V. V. 4. *diſcat*] diſcant 2 MS. G. S. v. 5. *ſperet*] ſperat 10 MS. Amb. S. ſperavit 3 MS. R. G. Q. N. ib. *inſtet*] inſtat 10 MS. Amb. R. C. S. v. 8. *Si quis*] Iſtud ad viduam pertinere admonent Græcanica ſcholia. Itaque *Si quis*, pro *Si qua* poſitum eſſet. v. 14. *retro*] * poſt o. v. 16. *&*] ut MS. q. v. 18. *infrænabis*] alligabis MS. G. S. v. 24. *autem*] & 4. MS. R. Amb. G.

CAP. VI. v. 7. *- hunc*] 1 MS. S. v. 9. *- Diaboli*] 1 MS. Amb. G. S. ib. *multa*] & MS. q. v. 16. *imperium*] * in MS. S.

II EPISTOLA ad TIMOTH.

CAP. I.

VErſ. 2. *miſericordia*] * & MS. S. v. 3. *Deo*] * meo MS. ib. *progenitoribus*] * meis MS. S. v. 9. *- ſua*] 4 MS. Amb. G. S. v. 14. *Scis*] * enim. o. v. 15. *Phigelus*] Phigellus 5. MS. R. G. Q. N. Philetus. o.

CAP. II. V. 4. *- Deo*] 1 MS. Amb. G. S. v. 5. *coronatur*] coronabitur. o. v. 8. *- Dominum*] 6 MS. Amb. G. S. v. 14. *Domino*] Deo MS. q. ib. *- ad*] in 5 MS. quod S. - 5 MS. ib. *- enim*] MS. G. S. ib. *- eſt*] 5 MS. G. S. ib. *- niſi*] 2 MS. G. S. Q. N. v. 17. *proficiunt*] proficient 7 MS. R. Amb. G. S. ib. *ſerpit*] ſerpet 7 MS. R. G. S. v. 25. *- veritati*] 10 MS. Amb. G. S. Q. N. v. 26. *captivi*] capti 3 MS. Amb.

CAP. III. V. 16. *corrigendum*] corripiendum MS. q.

CAP. IV. V. 5. *Sobrius eſto*] 2 MS. Amb. G. S. Q. N. v. 11. *miniſterium*] miniſterio MS. q. v. 14. *reddet*] reddat 7 MS. R. Amb. G. Q. N. v. 16. *imputetur*] reputetur 2 MS. v. 17. *impleatur*] impleretur 6. MS. Amb. v. 18. *Liberavit*] Liberabit autem 3 MS. Amb. G. S. v. 19. *Priſcam*] Priſcillam MS. R. Amb. G. S. Q. N. v. 21. *Salutant*] Salutat 3 MS. Amb. G. S. v. 22. *vobiſcum*] nobiſcum. G. q. tecum S.

EPISTOLA ad TITUM.

CAP. I.

VErſ. 8. *benignum*] * prudentem 17. MS. R. Q. N. v. 9. *ſit*] * & 4. MS. G. S.

CAP. II. V. 5. *- ſobrias*] 3. MS. G. S. Q. N. v. 7. *in integritate & gravitate*] integritatem, gravitatem 1 MS. G. S. Textus conformis eſt Hier. v. 11. *ſalvatoris noſtri*] ſalutaris 1 MS. G. S. forte interpres noſter legit σωτῆρ@ pro σωτήει@.

EPISTOLA ad PHILEMON.

VErſ. 6. *omnis*] * operis 2 MS. R. G. Q. N. ib. *- quod eſt*] quæ eſt 5 MS. 4. MS. R. G. ib. *- in vobis*] in nobis 7 MS. Amb. G. - MS. Q. N. v. 11. *- tibi*] 3 MS. G. v. 12. *ut*] id eſt 6 MS. Hier. G. v. 20. *Domino*] Chriſto MS. Hier. G. 4. S.

EPISTOLA ad HEBRÆOS.

CAP. I.

VErſ. 2. *noviſſime*] noviſſimus MS. G. S. v. 3. *ſedet*] ſedit 1 MS. G. v. 12. *mutabis*] involves 1 MS. G. S. v. 14. *capient*] capiunt MS. q. R. B. Q. N.

CAP. II. V. 5. *- Deus*] 2 MS. G. S. v. 9. ∴ *gratia*] χάριτι v. 10. *paſſionem*] paſſiones 6 MS. G. S. ib. *conſummare*] conſummari MS. q.

CAP. III. V. 1. *Jeſum*] * Chriſtum 6 MS. G. S. v. 19. *introire*] * in requiem ipſius MS. q.

CAP. IV. V. 3 *perfectis*] factis 4 MS. G. S. v. 10. *ſicut*] * & MS. q. v. 14. *teneamus*] * ſpei noſtræ. o. v. 16. *gratia*] ejus MS. B. S.

CAP. V. V. 7. *offerens*] * & 10 MS. G. S. v. 8. *filius*] * Dei MS. q. v. 11. *interpretabilis*] in interpretabilis 10 MS. R. G. S. Q. N.

CAP. VII. V. 9. *accepit*] accipit 6 MS. G. Q. N. v. 14. *ſacerdotibus*] ſacerdotio 1 MS. R. G. S. v. 25. *accedens*] accedentes 13 MS. R. G. S. Q. N. ib. *nobis*] eis 7 MS. G. S.

CAP. VIII. V. 2. *Dominus*] Deus MS. B. S.

CAP. IX. V. 7. *offert*] offeret MS. B. v. 12. *aut*] & MS. G. S. v. 14. *emundavit*] emundabitis MS. R. G. S. ib. *noſtram*] veſtram 7 MS. G. q. v. 26. *in conſummatione*] in conſummationem MS. q. ib. *deſtitutionem*] deſtructionem 15 MS. Q. N.

CAP. X. V. 16. *Dando*] Dabo MS. Haymo S. v. 30. *vindictam*] vindicta 1 MS. G. S. v. 30. *retribuam*] reddam 4 MS. ib. *- Quia*] 3 MS. G. S. v. 38. *vivit*] vivet R. G. S. v. 39. *- filii*] 6 MS. G. S.

CAP. XI. V. 6. *- Deo*] 5 MS. G. Q. N. v. 17. *qui*] in quo MS. q. B. v. 34. *effugaverunt*] effugerunt 4. MS. G. S.

CAP. XII. V. 1. *- ad*] 9 MS. G. S. v. 2. *ſedet*] ſedit 2 MS. G. S. v. 4. *- enim*] 1 MS. G. S. v. 11. *reddet*] reddit 6 MS. G. v. 18. *acceſſibilem*] accenſibilem 4 MS. R. G. S. v. 19. *audierunt*] audierant 1 MS.

CAP. XIII. V. 1. *- in vobis*] 5 MS. G. Q. N. v. 2. *placuerunt*] latuerunt 1 MS. G. Q. N. v. 9. *ſtabiliri*] ſtabilire MS. v. 25. *- fratres*] 8. MS. G. S.

EPISTOLA JACOBI.

CAP. I.

VErſ. 5. *affluenter*] ſimpliciter. G. S. v. 18. *voluntarie*] * enim MS. B. G. q. v. 25. *in lege perfectæ*] in legem perfectam 1 MS. G. S.

CAP. II. V. 8. *ſcripturas*] ſcripturam R. G. S. v. 13. *fecit*] fecerit 2 MS. v. 18. *dicit*] 3 MS. R. G. v. 20. *- otioſa*] mortua 5 MS. R. G. S.

CAP. III. V. 1. *ſumitis*] ſumemus G. S. v. 2. *poteſt*] potens 1 MS. G. v. 3. *Si*] Sicut MS. ib. *equis fræna*] equorum frænos Q. N. ib. *etiam*] 4 MS. B. G. S. v. 4. *Et ecce*] Ecce & MS. G. ib. *- autem*] tamen MS. q. - 3 MS. B. G. S. v. 5. *quantus*] quantulus G. S. v. 12. *falſa*] falſam 1 MS. G. Q. N. v. 14. *- ſint*] 7 MS. G. S. v. 17. *- bonis conſentiens*] 4 MS. G. S.

CAP. IV. V. 4. *Adulteri*] * & adulteræ 1 MS. R. G. v. 5. *An*] Aut MS. ib. *dicat: Ad invidiam concupiſcit*] dicat ad invidiam? Concupiſcit Q. N. ib. *vobis*] nobis 1 MS. G. S. v. 11. *- meis*] 6 MS. G. v. 12. *- enim*] 1 MS. G. v. 14. *eſt*] * enim 1 MS. R. G.

CAP. V. V. 3. *- vobis iram*] 7 MS. G. Q. N. v. 5. *Adduxiſtis*] Addixiſtis] 6 MS. G. S. Q. N. v. 6. *- &*] MS. G. ib. *- &*] MS. G. ib. *reſtitit*] reſiſtit 7 MS. G. v. 8. *appropinquabit*] appropinquavit 5 MS. G. S. v. 10. *fratres*] * exitus mali & longanimitatis, & MS. B. v. 13. *Triſtatur*] * autem MS. q. v. 20. *ejus*] ſuam MS. Q. N. ib. *operit*] operiet 3 MS. R. Beda G. S.

I EPIST. PETRI.

CAP. I.

VErſ. 6. *exultabitis*] exultatis 6 MS. G. v. 7. *revelatione*] revelationem o. v. 8. *- creditis*] 1 MS. G. S. v. 9. *animarum*] * veſtrarum MS. S. v. 12. *quem*] quam S. G. S. v. 13. *perfecte*] perfecti MS. q. ib. *revelatione*] revelationem MS. q. v. 15. *Sanctum*] * ut o. v. 21. *Deo*] Deum 1 MS. G. S. v. 25. *vobis*] vos MS. R. G.

CAP. II. V. 2. *rationabiles*] rationabile 4 MS. R. B. G. S. v. 3. *- tamen*] 3 MS. G. S. ib. *dulcis*] ſuavis 3 MS. v. 5. *domos ſpirituales*] domus ſpiritualis 3 MS. R. G. Q. N. v. 8. *quod*] quo 3 MS. B. G. Q. N. v. 11. *- obſecro vos*] 2 MS. G. v. 20. *gloria*] gratia MS. q. ib. *facientes*] & 3 MS. B. G. S. ib. *patienter*] patientes 2 MS. B. G. S. v. 21. *nobis, vobis*] vobis, vobis MS. G. q. nobis, nobis 3 MS. G. q. S. Q. N. v. 23. *ſe injuſte*] juſte G. Q. N.

CAP. III. V. 2. *caſtam*] ſanctam MS. v. 4. *qui*] quod MS. q. v. 8. [illegible]] In fine 4 MS. G. S. S. Q. N. v. 11. *Declinet*] * autem MS. q. v. 14. *&*] ut MS. q. v. 15. *ſpe*] * & fide MS. Q. N. v. 18. *- noſtris*] 5 MS. G. ib. *mortificatus quidem carne, vivificatus*] mortificatus quidem carne, vivificatus 5 MS. G. S. v. 19. *ſpiritu*] ſpiritibus MS. G. S. Q. N. v. 21. *vos*] nos 3 MS. R. G. Pro lectione textus faciunt B. S. & ut videtur Scholiaſtes Græcanicus.

CAP. IV. V. 4. *in quo*] in quibus nunc obſtupeſcunt 13 MS. ib. *admirantur*] peregrinantur 3 MS. G. v. 6. *- in*] 1 MS. G. S. v. 7. *appropinquabit*] appropinquavit 8 MS. G. S. v. 8. *voſmetipſis*] voſmetipſos 3 MS. G. S. v. 12. *peregrinari*] mirari MS. B. S. Q. N. v. 14. *quod eſt honoris, gloriæ, & virtutis Dei, & qui eſt ejus ſpiritus : ſuper vos requieſcet*] gloria Dei ſpiritus in vobis requieſcit 1 MS. S. gloriæ & Dei Spiritus in vobis requieſcit 3 MS. G. Q. N. v. 18. *juſtus*] * quidem. o. ib. *ſalvabitur*] ſalvatur 2 MS G. S.

CAP. V. V. 1. *- qui*] MS. Q. S. v. 3. *formæ facti gregi*] forma facti gregis MS. B. S. ib. *- ex animo*] G. S. v. 13. *coelecta*] collecta o.

II PETRI.

CAP. I.

VErſ. 1. *Simon*] Simeon 1 MS. G. q. v. 2. - *Chriſti*] 10 MS. G. q. v. 3. *donata ſunt*] donata eſt 7 MS. G. utramque lectionem agnoſcit Beda. v. 4. *quem*] quæ 7 MS. G. quam 8 MS. B. Textus conſentit G. q. v. 8. *ſi vobiſcum aſſint*] vobis cum adſint 5 MS. Utrovis modo intelligi poſſunt Græci. v. 16. *indoctas*] doctas 3 MS. Q. N. ib. *præſcientiam*] præſentiam 5 MS. R. G. ib. ∻ *illius*] ἐκείνȣ.

CAP. II. V. 7. - *injuria ac*] 1 MS. R. G. impudica 1 MS. Q. N. v. 9. *Dominus*] Deus MS. q. v. 10. ∻ *ſectas*] δόξας. ib. - *introducere*] 6 MS. G. v. 11. *ſe*] * a Domino 1 MS. R. G. v. 13. *coinquinationis*] coinquinationes 1 MS. G. v. 16. - *animal*] 4 MS. B. G. * in MS. R. B. G. v. 18. *Superba*] Superbia o.

CAP. III. V. 9. *promiſſionem ſuam*] promiſſi 4 MS. G. promiſſis MS. q. v. 12. *Domini*] Dei 1 MS. G. v. 13. *ſecundum*] & o. v. 15. *noſtri*] * Jeſu Chriſti MS. q.

I JOHAN.

CAP. I.

VErſ. 4. - *gaudeatis, &*] 3 MS. Aug. G. S.

CAP. II. V. 4. *eum*] Deum MS. q. v. 8. - *&*] R. Aug. G. S. v. 14. *Scribo*] Scripſi 1 MS. G. q. S. ib. *patrem*] Q. N. ib. *Scribo vobis juvenes*] Scripſi vobis adoleſcentes 3 MS. G. S. v. 17. *tranſit*] tranſibit MS. q. Aug. v. 22. *non*] 5 MS. Q. N.

CAP. III. V. 10. *non eſt juſtus*] non facit juſtitiam R. G. S. v. 11. *diligatis*] diligamus R. Aug. G. v. 17. *ſubſtantiam*] * hujus MS. q.

CAP. IV. V. 3. *ſolvit Jeſum*] Q. N. ib. *Antichriſtus*] Antichriſti G. Q. N. v. 4. *eum*] eos 4 MS. G. S. v. 10. *ipſe*] * prior MS. q. v. 14. - *ſuum*] 1 MS. G. v. 17. *charitas*] * Dei MS. q. ejus S. v. 20. *videt*] vidit MS. R. G. v. 21. *a Deo*] ab eo 5 MS. Aug. G. S.

CAP. V. V. 5. *eſt*] * autem MS. q. v. 6. *Chriſtus*] Spiritus G. S. v. 7. - *in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus ſanctus: & hi tres unum ſunt. Et tres ſunt qui teſtimonium dant*] 5 MS. B. S. Q. N. v. 8. - *& hi tres, unum ſunt*] 15 MS. R. G. Q. N. v. 12. *filium*] * Dei MS. G. q. v. 13. *ſcribo*] ſcripſi 7 MS. B. G. S. v. 14. *eum*] Deum MS. q. v. 15. *poſtulamus*] poſtulavimus 2 MS. G. S. v. 16. *petat, & dabitur ei vita, peccanti*] petet, & dabit ei vitam, peccantibus 6 MS. G. S. v. 17. *peccatum*] * non G. S.

II JOHAN.

VErſ. 11. *malignis*] * Ecce prædixi vobis, ut in die Domini non confundamini MS.

III JOHAN.

VErſ. 4. *Majorem horum, non habeo gratiam*] Majus horum non habeo gaudium R. G. Q. N. v. 6. *benefacies, deducens*] benefaciens, deduces o. v. 11. *Deum*] eum MS. q.

JUDÆ EPISTOLA.

VErſ. 3. *ſupercertari*] ſupercertare 2 MS. Q. N. v. 10. *Imperet tibi*] Increpet te MS. G. v. 11. *qui*] quia 3 MS. R. G. ib. - *in*] 5 MS. G. v. 12. *circumferuntur*] conferuntur R. Q. N. v. 15. *eum*] Deum MS. q. v. 16. *ſuperbiam*] ſuperba 4 MS. R. G. v. 18. *in noviſſimo tempore*] in noviſſimis temporibus MS. ib. *in impietatibus*] impietatum 4 MS. G. in impietate MS. q. v. 20. *noſtræ*] veſtræ 8 MS. B. G. q. v. 21. *vosmetipſos*] ipſos vos 3 MS. v. 24. - *in exultatione*] o. ib. - *in adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti*] 3 MS. B. G.

APOCALYPSIS.

CAP. I.

VErſ. 13. - *aureorum*] 1 MS. Pr. G. v. 15. *aurichalco*] aurichalco libani Pr. G. χαλκολιβάνω.

CAP. II. V. 1. - *Et*] 7 MS. G. v. 4. - *pauca*] 9 MS. Pr. G. v. 8. *vivit*] vixit R. G. v. 19. - *tuam*] 1 MS. Pr. G. v. 22. *mittam*] ego mitto 1 MS. R. Pr. G. v. 23. *in mortem*] in morte 8 MS. G. v. 24. *dico*] * & MS. G. q. ib. *altitudinem*] altitudines 5 MS. G. v. 26. *&*] * qui 3 MS. v. 27. - *&*] 1 MS. Pr. G.

CAP. III. V. 2. *invenio*] inveni 3 MS. Pr. G. v. 20. *aperuerit*] * mihi MS. q. Pr.

CAP. IV. V. 1. - *cito*] 7 MS. Pr. R. G. v. 2. *poſt hæc. Statim*] Poſt hæc ſtatim MS. q. Et 5 MS. R. G. v. 5. *qui*] quæ 2 MS. R. G.

CAP. V. V. 5. *dixit*] dicit 6 MS. Pr. G. v. 9. - *Domine*] 3 MS. Pr. G. v. 10. *regnum*] reges G. ib. *regnabimus*] regnabunt 12 MS. G. Q. N. v. 12. *divinitatem*] divitias Pr. G. v. 14. - *in facies tuas*] Pr. G. ib. - *viventem in ſecula ſeculorum*] 7 MS. G. verum R. Pr. & G. q. legunt.

CAP. VI. V. 6. *dicentium*] dicentem 6 MS. R. Pr. G. ib. ∻ *Bilibris*] χοῖνιξ. ib. ∻ *bilibres*] χοίνικες. v. 13. *de cœlo*] cœli 2 MS. v. 14. *inſulæ*] inſula R. G.

CAP. VII. V. 1. *ne flarent*] ne flaret ventus 4 MS. G. v. 3. *&*] neque 4 MS. Pr. G.

CAP. VIII. V. 3. - *de*] 2 MS. G. Q. N. ib. - *Dei*] 7 MS. Pr. G. v. 5. *thuribulum*] * aureum MS. q. v. 12. *noctis*] nox 3 MS. nocti 5 MS. Q. N. v. 13. *vocibus*] * tubæ 2 MS. G.

CAP. IX. V. 5. *datum*] dictum o. ib. *cruciarentur*] cruciarent R. G. Textus conformis eſt G. q. v. 8. *ſicut*] * dentes MS. q.

CAP. X. V. 1. *columna*] columnæ 1 MS. R. Pr. G.

CAP. XI. V. 16. - *Amen*] 6 MS. Pr. G.

CAP. XII. V. 2. - *&*] 5 MS. R. G. Q. N. ib. *clamabat*] clamat 9 MS. G. q. v. 3. *ejus*] ſuis 2 MS. R. v. 6. *paſcant*] paſcat o. v. 7. - *magnum*] 5 MS. Pr. G.

CAP. XIII. V. 2. *ſicut*] * pedes MS. q. v. 10. *vadit*] vadet MS. Pr. v. 15. *faciat*] facit MS. G. Q. N.

CAP. XIV. V. 5. - *ante thronum Dei*] 4 MS. G. Q. N. v. 6. *cœli*] cœlum 1 MS. R. v. 7. *mare & omnia quæ in eis ſunt*] & mare MS. Pr. G.

CAP. XV. V. 3. *tuæ*] * Domine o. ib. *ſeculorum*] ſanctorum 2 MS. G. q. Q. N. v. 6. *lapide*] lino 2 MS. R. G. Quibus accedit Pr. legens, Veſtiti antea munda.

CAP. XVI. V. 2. *primus*] * angelus MS. q. v. 3. - *angelus*] 5 MS. Pr. v. 5. *aquarum*] quartum o. ib. *quia*] qui MS. q. v. 8. - *angelus*] MS. q. v. 10. - *angelus*] MS. q. v. 12. - *angelus*] MS. q. v. 13. *prophetæ*] * exire MS. Pr. v. 17. - *angelus*] MS. q.

CAP. XVII. V. 4. *abominatione*] abominationum 11 MS. Pr. G. ib. *ejus*] Pr. legit, plenum abominationum & immunditiæ fornicationis totius terræ. Cui conſentit Aretha Græcus. v. 10. - *&*] 7 MS. G. v. 12. *accipient*] accipiunt 5 MS. Pr. G. ib. *poſt beſtiam*] cum beſtia Pr. quomodo G. rectiſſime vertuntur.

CAP. XVIII. V. 2. *fortitudine*] forti voce 18 MS. G. Q. N. v. 5. *Deus*] Dominus MS. q. v. 8. *eſt*] * Dominus R. G. ib. *judicabit*] judicavit 4 MS. R. G. v. 12. *margaritæ*] margariti MS. G. ib. *cocci*] coccini 5 MS. R. G. v. 13. *cinnamomum*] cinnamomi Pr. Q. N. * & amomum o. v. 15. *horum*] hominum o. v. 20. *Exulta ſuper eam cœlum*] Exultate ſuper eam cœli 7 MS. Pr.

CAP. XIX. V. 1. *turbarum*] tubarum o. v. 2. *Laus, & gloria, & virtus Deo noſtro eſt*] Salus & virtus, & gloria Dei noſtri R. G. Q. N. v. 3. *dixerunt*] dixit R. G. v. 6. *turbæ*] tubæ o. v. 11. *cum*] in 2 MS. G. v. 13. *vocatur*] vocabatur MS. v. 15. *gladius*] * ex utraque parte MS. R. Pr. G. Q. N. v. 20. *ardentis &*] ardens 2 MS. Alia nonnulla legunt, ardentis ſulphure: Pr. habet, ardentis igne & ſulphure; Græca legunt ardens in ſulphure.

CAP. XX. V. 4. - *ejus*] 5 MS. Pr. G. v. 11. *eis*] eorum Pr. ab eis o.

CAP. XXI. V. 4. *quæ*] quia 1 MS. R. Pr. G. v. 11. *iaſpidis, ſicut cryſtallum*] iaſpidi cryſtallizanti G. Q. N. v. 12. *angelos*] angulos o. v. 15. *arundineam*] arundinem 6 MS. Pr. G. Q. N. v. 16. *arundine*] * aurea MS. q. v. 23. *illuminavit*] illuminabit MS. q.

CAP. XXII. V. 1. *vivæ*] vitæ MS. R. Pr. G. v. 5. *illuminat*] illuminabit MS. R. Pr. G. Textus conformis eſt G. q. v. 9. *verba*] * prophetiæ MS. q. Pr. v. 11. *juſtificetur*] juſtitiam faciat 9 MS. G. Q. N. v. 14. *Beati qui lavant ſtolas ſuas*] Q. N. * in ſanguine agni o.

Hebræa, Chaldæa, Græca & Latina nomina Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Urbium, Fluviorum, Montium, cæterorumque locorum quæ in Bibliis utriuſque Teſtamenti leguntur in veteri interprete, cum aliquot appellativis Hebraicis, Chaldaicis, & Græcis vocibus: adjecta eorum expoſitione & explicatione. Locorum præterea deſcriptio ex Coſmographis.

Typographus Chriſtiano lectori S.

Ne quid tibi deeſſet, Chriſtiane lector, quod ſacra tua ſtudia juvare queat, libellum hunc de interpretatione nominum propriorum quæ paſſim in ſcripturis ſacris leguntur, prout in editione vulgata Latina a vetere interprete ſcripta ſunt, emendatiorem multo quam antea tibi impreſſum damus. In quo præter diligentem locorum deſcriptionem ex optimis quibuſque auctoribus, Ptolemæo, Plinio, Pomponio Mela, Strabone, Joſepho, Volaterrano, & quibuſdam recentioribus viris in hac re diligentiſſimis; ſingula nomina literis Hebraicis cum ſuis apicibus, & punctis adſcripſimus ex ſuis locis: quos ſi quando conferre libeat, ut ii promptius occurrant, & velut digito commonſtrentur, ultra libri & capitis indicationem adjectus eſt & verſuum numerus. Quoniam autem vetus interpres in ſcriptura iſtorum propriorum nominum ut plurimum LXX *interpretes ſequutus eſt, etiam Græcis characteribus ipſa nomina ex* LXX *adjecimus. Ne autem mireris quædam appellativa nomina, tanquam propria interſeri, hoc ideo factum eſſe ſcito, quod vetus interpres, etiam* LXX *nonnunquam, propria quædam nomina vertit ut appellativa; cujuſmodi, Murus coctī lateris, pro Cir-hares; Tentatio pro Maſſa. Ad hæc, nomina quorum characteres proprii ignorabantur, quibus dictiones fuerunt conſcriptæ, ut Abaron, D. literam adjunctam habent, quæ dubiam eſſe interpretationem indicaret: ſicut Græca nomina, ut* ἀβεχ, *G. literam, quæ petitam eſſe a Græcis interpretationem ſignificat. Feliciter utere hoc libello, ac vale.*

Notandum, Literis minoribus Alphabeti quæ hic inter capitum & verſuum numeros interſeruntur, ſcil. a. b. c. d. &c. deſignari ſectiones capitum in antiquis codicibus Vulg. Lat. factas antequam verſuum diſtinctio apponeretur, Nomina item Græca eſſe ſecundùm editionem Bibl. Reg. & Complut. quæ quomodo cum noſtra conveniunt vel ab ea differunt, ex variis noſtris Lectionibus Græcis τῶν ο'. quibus B. Complut. cum noſtris collata ſunt, quiſque perſpicere poteſt.

A A

אהרן ἀαρών AAron, Mons ſive Montanus: aut docens, vel concipiens. Filius Amran, Exod. 4. c. 14. & 1 Par. 6. a. 2.

Aaronitæ, Idem, pluralis numeri, 1 Par. 27. c. 17.

אחסבי ἀασβὰ Aasbai, Confidens in me, vel frater circundans: aut ex Hebræo & Syro, frater ſenectutis. Filius Machati, 2 Reg. 23. d. 34.

אבדון ἀβαδδών Abadon, Exterminans, vel perditio. Abyſſus, Apo. 9. b. 11.

אבנה ἀβανά Abana, Lapideus, vel ædificatio: ſive pater obſecro nunc. Nomen fluvii Damaſci, 4 Reg. 5. d. 12. Varia eſt lectio in Hebraico codice, nam legitur & אמנה

עברים ἀβαρίμ Abarim, Tranſitus, pluralis numeri, ſive tranſeuntes: aut furores, vel prægnantes: aut Syriace, frumenta. Mons eſt Moabitarum contra Jericho, ſupra Jordanem, idem ille cum montanis Arabiæ, in quorum vertice eſt mons Nebo in ſummitate Phaſga, ubi Iſraelitæ caſtra fixerant XLI. manſionem Eremi, Numer. 21. c. 11. ubi legitur Jeabarim: & 33. f. 48. morte Moſis notus, Num. 27. c. 12. Deut. 32. g. 49. Teſtatur Hieronymus in locis Hebr. oſtendi Abarim, aſcendentibus de Libyade in Heſebon antiquo vocabulo juxta montem Phogor, nomen priſtinum retinentem, a quo circa eum regio uſque nunc appellatur Phaſga.

ἀβαρίμ Abaron, Idem, ſingularis numeri: vel robur, aut fortitudo. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mach. 2. a. 5.

Abacuc, Vide Habacuc.

ἀββὰ אבא Abba, Pater, Syrum eſt, Mar. 14. d. 36. Rom. 8. c. 15. Gal. 4. a. 6.

עבדא ἀβδὰ ἀβδίας Abda, Servus, aut ſervitus: vel ex Græco & Syro, nubes iſta. Pater Adoniram, 3 Reg. 4. a. 6. & 2 Eſd. 11. c. 16.

עבדי ἀβδὶ Abdai, Servus aut ſervitus: vel nubes abundans. Pater Cis Levitæ, 2 Par. 29. c. 11.

עבדאל ἀβδεήλ Abdeel, Servus Dei, vel nubes abundantiæ Dei. Pater Selemiæ, Jerem. 36. f. 26.

עבד מלך ἀβδεμέλεχ Abde-melech, Servus regis, vel ſervus conſilii. Nomen Æthiopis cujuſdam eunuchi, Jerem. 38. b. 8.

עבדנגו ἀβδεναγὼ Abdenago, Servus claritatis, vel ſervus anxius, aut faciens ſplendorem. Nomen viri qui & Azarias dicitur, Dan. 1. b. 44.

עבדי ἀβδὶ Abdi, Servus meus, aut ſervitus, vel nubes abundans. Filius Maloch filii Azabiæ, 1 Par. 6. a. 7.

עבדיה ἀβδίας ἀβδειοῦ Abdias, Servus Domini. Diſpenſator domus regis Achab, 3 Reg. 18. a. 3. & 2 Par. 34. c. 12. Propheta item, Abd. 1. a. 1.

עבדיאל ἀβδιήλ Abdiel, Servus Dei, aut nubes abundantiæ Dei. Filius Guni, e tribu Gad, 1 Par. 5. b. 15.

עבדון ἀβδών ἀβδών Abdon, Servus aut nubes judicii. Filius Michai ſive Micha, 2 Par. 34. b. 19. qui 4 Reg. 22. c. 12. Achobor dicitur. Nomen item civitatis in tribu Aſer, Joſ. 21. c. 30. 1 Par. 6. g. 47. Fuit & nomen judicis in Iſrael, Judic. 12. d. 12.

ἀβήδ עבד Abed, Servus vel operarius. Nomen viri, 1 Eſd. 8. a. 6.

אבל ἀβελ Abel per א, Luctus. Civitas quæ (ut Hieronymus inquit) duodecim a Gadaris miliaria, Orientem verſus, diſtat, 1 Regum 6. d. 18. & 3 Reg. 15. d. 20. & 4 Reg. 15. f. 29. Eſt & villa in ſeptimo Philadelphiæ lapide, ubi Jephte cum Ammonitis manum conſeruit.

הבל ἄβελ Abel per ה in principio, Vanitas, ſive anhelitus: aut Syriace, vapor. Filius Adam, Gen. 4. a. 2.

אבלה ἀβελά Abela, Luctus, Nomen urbis, 2 Reg. 20. e. 15. quæ & Abel. Vide paulo ante: tantum ה eſt additum ad motum.

אבל מים ἀβελμαΐμ Abel-maim, Luctus aquarum, Civitas, quam (ut narrat hiſtoria Paralipomenon, 2 Par. 16. a. 4.) rex Aſa per Benadan Syrum expugnavit, 3 Reg. 15. d. 20.

אבל מחולה ἀβελμαουλά Abel-mehula, Luctus infirmitatis, aut luctus chori, vel tympani: ſive ex Hebræo & Syro, luctus veniæ. Nomen loci, Judic. 7. f. 22. & 3 Reg. 4. b. 10. & 19. c. 16. Hieronymus in locis Hebraicis ait vicum eſſe in Aulone.

אבלהשטים ἀβελσαττίμ Abel-ſatim, Luctus ſpinarum, ſive declinationum, aut prævaricationum. Non procul a Jordane locus in deſerto ad Meridiem Moabitarum, Num. 33. f. 49. Illic fuit XLII. manſio Judæorum. Dicitur & Sitim ſive Setim, Num. 25. a. 1.

Aben-boen, Lapis pollicis, aut pollex, vel lapis in eis. Nomen loci, Joſ. 18. c. 17. אבן בהן λίθος βοαν

Abes, Ovum ſive cœnoſus, aut lineus. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 20. אבץ ἀβὲς

Abeſan, Pater ſcuti, aut patris ſcutum vel arma, aut pater frigiditatis. Nomen judicis in Iſrael de Bethlehem, Jud. 12. c. 8. אבצן ἀβεσάν

Abeſſalom, Pater pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis, aut patris pax, ſive patris conſummatio, ſive patris retributio. Pater Maacha, ſive Michai matris Abiam, 3 Reg. 15. a. 2. qui 2 Par. 13. a. 2. dicitur Uriel. אבישלום ἀβεσσαλώμ

Abgatha, Pater torcularis, vel patris torcular. Eunuchus Aſſueri regis Perſarum, Eſth. 1. b. 10. אבגתא ἀβαγαθὰ

Abi, Pater meus. Mater Ezechiæ regis Judæ, 4 Reg. 18. a. 2 quæ 2 Par. 29. a. 1. dicitur Abia. אבי ἀβὶ

Abia, pater Domini, aut voluntas Domini. Mater Ezechiæ regis Judæ. 2 Par. 29. a. 1. quæ 4 Reg. 18. a. 2. dicitur Abi. Filius Samuelis prophetæ, 1 Reg. 8. a. 2. & 1 Par. 6. b. 29. Filius item Roboam, 1 Par. 3. b. 10. qui 3 Reg. 14. g. 31. dicitur Abiam juxta quædam exemplaria Hebræa. Uxor Eſron filii Phares, 1 Par. 2. c. 24. Filius item Jeroboam, 3 Reg. 14. a. 1. אביה ἀβία

Abi-albon, Pater ſuperintelligens, aut pater ſuperædificans: aut ex Hebræo & Syro, pater injuriæ. Nomen viri. 2. Reg. 23. d. 30. 1 Par. 11. f. 32. dicitur Abiel. אבי עלבון ἀβὶ ἀλβὼν

Abiam, Pater maris. Filius Roboam, 3 Reg. 14. g. 31. & 15. a. 1. qui Abia, 1 Par. 3. b. 10. dicitur. אבים ἀβία

Abiaſaph, ſive Abiſaph. Pater congregans, ſive pater conſummans vel finiens. Filius Core, 1 Par. 6. c. 33. & 9. c. 19. Exod. 6. d. 24. Filius Elcanæ, 1 Par. 6. b. 23. & 9. c. 19. אביסף vel אביאסף ἀβιασάφ

Abiathar, Pater excellens, aut pater reſidui vel remanentis: ſive pater explorationis vel contemplationis, aut pater funiculi. Filius Achimelech ſacerdotis, 1 Reg. 22. d. 21. & ipſe Achimelech, Marc. 2. d. 26. אביתר ἀβιάθαρ

Abida, Pater ſcientiæ, vel ſcientia patris. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. אבידע ἀβιδὰ

Abidan, Pater judicii: aut ex Hebræo & Syro, pater meus iſte. Filius Gedeonis, Num. 1. b. 11. אבידן ἀμιδὰν

Abiel, Pater meus Deus. Filius Seror, 1 Reg. 9. a. 1. Pater Ner, 1 Reg. 14. g. 50. Nomen item cujuſdam alterius. 1 Par. 11. f. 32. qui 2. Reg. 23. d. 30. dicitur Abi-albon. אביאל ἀβιήλ

Abiezer, Pater adjutorii, ſive patris adjutorium, vel pater atrii, aut patris atrium. Filius Manaſſe, Joſue 17. a. 2. Unus ex fortibus David, 2 Reg. 23. d. 27. & 1 Paral. 7. d. 19. Alius item Judic. 6. g. 34. אביעזר ἀβιέζερ

Abiezerita, Vide Ezer.

Abi-gabaon, Pater collis, ſive pater calicis, vel ſcyphi, aut pater dorſi peccati. Vertendum ex Hebræo, princeps Gabaon, cujus nomen erat Jabiel, & uxor ejus Maacha, 1 Par. 8. c. 29. & 9. c. 35. אבי גבעון πατὴρ γαβαὼν

Abigail, Pater exultationis, vel patris exultatio. Nomen uxoris Nabal, 1 Reg. 25. a. 3. & 30. a. 5. Uxor David mortuo Nabal, 1 Paral. 3. a. 1. Eſt & filia Naas, ſoror Sarviæ, mater Joab, 1 Paral. 2. b. 16. quæ 2 Reg. 17. g. 25. Abigal dicitur Hebraice. B. Ambroſius epiſtola 13. paternæ gratiæ rorem Abigail interpretatur. אביגיל ἀβιγάιλ אביגל

Abihail, per ח in penultima, Pater fortitudinis, aut pater exercitus, ſive pater divitiarum, aut pater antemuralis, vel pater doloris. Pater Suriel principis Moholitarum, Num. 3. e. 35. ubi corrupte legitur Abihaiel. Uxor item Roboam filii Salomon, 2 Par. 11. d. 18. אביחיל ἀβιχαΐλ

Abihail, per ה in penultima, Pater luminis, vel laudis. Uxor Abiſur filii Semei, filii Onam, 1 Par. 2. d. 29. אביהיל ἀβιὴλ

Abilina, Lugens vel plorans, ſive pater manſionis, vel murmurationis. [illegible] rationis. D. Nomen regionis, cui præerat Lyſanias a Romanis conſtitutus, Luc. 3. a. 1.

אבימאל ἀβιμαήλ Abimael, Pater a Deo, vel de Deo. Filius Jectam, Gen. 10. d. 25.

אבימלך ἀβιμέλεχ Abi-melech, Pater regis, ſive regum ſummus, rex dignitate reliquos reges antecellens. Generale nomen eſt Palæſtinorum regum: perinde atque Cæſar Romanorum imperatorum. Rex igitur fuit Geraræ, Gen. 20. a. 3. Filius item Gedeonis, Judic. 8. g. 32. Filius etiam Jerobeſeth, 2 Reg. 11. c. 20.

אבינדב ἀμιναδάβ Abi-nadab, Pater ſpontaneus, aut pater voventis, vel voti, ſive pater principis. Filius Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 8. Filius Saul, 1 Par. 8. d. 32. Vide etiam 1 Reg. 7. a. 1. & 2 Reg. 6. a. 3. & 1 Par. 2. b. 13. & 9. g. 39. & 10 a. 2. & 13. c. 7.

אבינעם ἀβινεὲμ Abinoem, Pater pulchritudinis, vel jucunditatis, aut pater motionis eorum. Pater Barac ducis exercitus populi Judæorum, Judic. 4. a. 6.

אבירם ἀβιρὼν Abiram, Pater celſitudinis, vel electionis, aut pater fraudis, vel projectionis. Primogenitus Hiel reædificatoris Jericho, 3. Reg. 16. g. 34.

אבירם ἀβειρὼν Abirom, Idem. Heb. Abiram. Filius Eliab, Num. 16. a. 1. Deut. 11. a. 6.

אבישג ἀβισὰγ Abiſag, Patris ignorantia, vel patris error, ſive pater apprehendens vel attingens: aut pater multiplicans. Virgo adoleſcentula quæ calefaciebat regem David ſenio confectum, 3 Reg. 1. a. 3.

אבישי ἀβεσσαΐ Abiſai, Patris munus, vel pater muneris. Filius Sarviæ ſororis Abigail, frater Joab. 1 Reg. 26. a. 6. & 2. Reg. 10. c. 14. & 1 Paral. 2. b. 16. & 11. e. 20.

אבי-שוע ἀβισοὺ Abi-ſue, Pater ſalutis, vel exclamationis: aut pater reſpiciens, ſive Pater magnificus vel potens. Filius Phinees filii Eleazar filii Aaron, 1 Paral. 6. a. 4. Filius item Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Paral. 8. a. 4.

אבי-שור ἀβισοὺρ Abiſur, Pater muri, aut pater bovis, ſive pater cantantis, vel pater aſpicientis, aut pater rectitudinis. Filius Semei filii Onam filii Jerameel, 1 Paral. 2. d. 29.

אביטל ἀβιτὰλ Abital, Pater roris: vel ex Hebræo & Syro, pater umbræ. Mater Saphatiæ filii David, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 3.

אבי-טוב ἀβιτώβ Abitob, Pater bonitatis. Filius Mehuſim, 1 Par. 8. b. 11.

אבי הוא ἀβιοὺδ Abiu, Pater ipſe, vel pater eſt. Filius Aaron, filii Amram, filii Caath, filii Levi, Exod. 6. d. 23. & 1 Par. 6. a. 3.

אבי-חוד ἀβιοὺδ Abiud, Pater laudis vel confeſſionis. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 8. a. 3.

אבינר ἀβεννὲρ Abner, Patris lucerna, vel patris novale. Nomen principis militiæ Saul, filius Ner patruelis Saul, 1 Reg. 14. g. 49.

ἀβοῦβος Abobi, Pater incantationis, vel abſconſionis. D. Nomen viri, 1 Mach. 16. c. 15.

ἄβρα Abra, Ancilla vel famula. G. Judith 8. d. 32.

אברהם ἀβραὰμ Abraham, Pater multitudinis. Filius Thare, ſic nominatus a Deo, cum prius Abram diceretur, Gen. 17. a. 5.

ἀβρὰμ אברם Abram, Pater excelſus, Filius Thare Chaldæus, Gen. 11. d. 31.

עברון ἀχρὰν Abran, Tranſitus, aut ira ſive imprægnatio, vel nubes cantici: aut Syriace, frumentum. Nomen civitatis, Joſue 19. c. 28. Heb. Ebron.

אבשלום ἀβεσσαλὸν ἀβεσσαλώμ Abſalom, Pater Pacis, ſive pater conſummationis, ſive pater retributionis, aut patris pax, ſive patris conſummatio, aut patris retributio. Filius David de Maaca, 2 Reg. 3. a. 3. & 1 Par. 3. a. 2.

ἀψαλῶμος Abſolomi, Pater pacis, ſive pater conſummationis, vel retributionis. D. Nomen viri, 1 Mach. 15. g. 72.

A C

עקן ἰακάμ Acan, Tribulatio, vel ſtridor, aut antemurale. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 28.

עקר ἰακὰρ Acar, Sterilis, ſive enervans, aut evellens, vel truncus. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27.

הקין ἐκὲν Accain, Poſſeſſio, ſive emptio, aut nidus. Nomen civitatis, Joſ. 15. g. 56.

עקרון ἀκκαρὼν Accaron, Sterilitas, ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus. Nomen urbis in tribu Dan, Jer. 25. e. 20. Joſ. 13. a. 3. & 15. f. 44. & 1 Reg. 17. g. 51.

עקרונים ἀκαρωνῖται Accaronitæ, Steriles, ſive enervati, aut evulſi vel trunci. Populi, 1 Reg. 5. d. 10.

עקש ὀκκίς Acces, Perverſus aut pravus. Pater Hira, 2 Reg. 23. d. 26. & 1 Par. 11. f. 28.

עכו ἀκχὼ Accho, Compreſſus, vel confractus. Nomen urbis, Judic. 1. f. 31.

הקוץ ἀκκώς Accos, Spina, vel æſtas, aut tædium, ſeu vigilia, vel finis. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 9. & 1 Eſd. 2. c. 59.

עקוב ἀκοῦβ Accub, Veſtigium vel ſupplantatio: aut pravitas, vel calcaneum, ſive retributio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 9. c. 17. & 2. Eſd. 8. b. 7.

Aceldema, Vide Haceldema.

אחאב ἀχαάβ Achab, Frater patris, vel fratris pater, ſive arula patris. Filius Amri regis Iſrael, 3 Reg. 16. f. 29.

אכד ἀχάδ Achad, Amphora, vel hydria, aut ſcintilla. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 11. quæ nunc dicitur Niſibis.

ἀχαΐα Achaia, interpretatur dolor vel triſtitia. G. Græciæ regio & peninſula, ipſa enim Ægæo & Ionio cingitur æquore, ab Iſthmo incipit: de qua lege Plinium lib. 4. cap. 5. Strabonem in 8. Ptolemæum, lib. 3. cap. 15. Rom. 15. f. 26. & 1. Cor. 16. c. 15.

ἀχαϊκὸς Achaicus, Dolens ſive triſtis. G. Nomen viri, 1. Cor. 16. c. 11.

עכן ἄχαν Achan, Conterens, ſive conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ, Joſ. 7. a. 1. & 22. d. 20. qui 1. Par. 2. a. 7. dicitur Achar.

עכר ἀχάρ Achar, Conturbans. Filius Charmi filii Zabdi filii Zaræ filii Judæ, 1. Par. 2. a. 7. qui Joſ. 7. a. 1. dicitur Achan.

אחז ἄχαζ Achas, Apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Filius Joatham regis Juda, 4 Reg. 16. a. 1. & 1 Par. 3. c. 13. Qui alias Eliezer, Luc. 3. f. 29. dicitur.

Achazib, Mendax, mendacium, aut ceſſans, ſive fluens utique. Nomen urbis tribus Aſer, Jud. 1. f. 13. quæ Achzib, Joſ. 19. c. 29. dicitur. אכזיב ἀχζίβ

Achia, ſive Achias, Frater Domini. Filius Achitob fratris Ichabod, 1 Reg. 14. a. 3. Filius item Jerameel filii Eſron, 1 Par. 2. d. 26. אחיה ἀχία

Achimaas, Frater conſilii, vel frater conſiliarius, aut frater ex ligno. Pater Achinoam uxoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49. Filius item Sadoc ſacerdotis, 2 Reg. 15. f. 36. & 1 Par. 6. a. 8. אחימעץ ἀχιμαὰς

Achiman, Frater præparatus, vel frater dexteræ, aut frater quis? Filius Enac, Num. 13. d. 23. אחימן ἀχιμὰν

Achimelech, Frater meus rex, aut frater regis vel conſilii. Nomen viri ſacerdotis, 1 Reg. 21. a. 1. Item filius Abiathar, 2 Reg. 8. d. 17. qui 1 Par. 18. d. 16. Abimelech dicitur. Achimelech dicitur Abiathar, Mar. 2. d. 16. אחימלך ἀχιμέλεχ

Achimoth, Frater mortis, vel frater mortuus, vel frater dierum. Filius Elcana, 1 Par. 6. b. 25. אחימות ἀχιμώθ

Achin, Parabo, ſive præparabo, vel firmabo. D. Filius Sadoc, Matt. 1. b. 14. ἀχεὶμ

Achinoam, Fratris pulchritudo vel jucunditas, aut frater motionis. Nomen uxoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49. Uxor item David Jezrahelitis, 1 Reg. 25. g. 43. & 1 Par. 3. a. 1. אחינעם ἀχινάμ

Achior, Fratris lumen, aut frater ignis. D. Dux filiorum Ammon, Judith 5. a. 5. ἀχιώρ

Achiram, Fratris celſitudo vel elatio, aut fratris dolus vel projectio. Filius Benjamin, Num. 26. c. 38. אחירם ἀχειράμ

Achiramitæ, Idem p. n. Num. 26. c. 38. δῆμος ἀχειραμί. האחירמי

Achis, Utique eſt, vel ſic eſt. Rex Geth, 1 Reg. 21. c. 11. Filius Maoch, 1 Reg. 27. a. 2. אכיש ἀκχίς

Achiſamech, Frater ſuſtentationis vel firmitatis: aut frater conjungens. Pater Ooliab de tribu Dan, Exod. 31. a. 6. אחיסמך ἀχισαμάχ

Achitob, Frater bonitatis. Pater Achias, 1 Reg. 14. a. 3. Pater Achimelech ſacerdotis, 1 Reg. 22. b. 9. Pater item Sadoc, 2 Reg. 8. d. 17. & 1 Par. 6. a. 7. & 9. b. 11. אחיטוב ἀχιτώβ

Achitophel, Frater ruinæ, vel frater defectus, aut frater inſipiditatis, id eſt rei inſulſæ. Conſiliarius regis David, 2 Reg. 15. b. 12. Pater Eliam, 2 Reg. 23. d. 33. & 1 Par. 27. d. 33. אחיתפל ἀχιτόφελ

Achobor, Mus, vel conterens ſive comprimens puteum. Filius Michai, 4 Reg. 22. c. 12. Pater item Balanan ſeptimi regis in Edom, Gen. 36. d. 39. עכבור ἀχοβώρ

Achor, Turbatio. Vallis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 7. ad Septentrionem Jericho haud procul a Galgal: a tumultu & turbatione Iſraelitici populi appellationem habens, & non ab Achan ſacrilego qui illic lapidatus eſt propter anathematis furtum, Joſ. 7. d. 26. עכור ἀχώρ

Achſa, compoſita, vel adornata, aut laſciviens: ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, 1 Par. 2. f. 49. quæ Joſ. 15. d. 16. & Judic. 1. c. 12. Axa ſcribitur. עכסה ὀξά

Achſaph, Veneficus, ſive conterens utique, aut labium utique. Nomen urbis in tribu Aſer, Joſue 11. a. 1. quæ cap. 19. b. 26. ſcribitur Axaph. Hæc Hieronymo Chaſalus dicitur in octavo lapide Diocæſariæ, ad radicem montis Thabor in campeſtribus ſita. אכשף χασάφ

Achzib, ſive Achziba, Mendax, ſive ceſſans, aut fluens utique. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 43. & 19. b. 29. In primo capite Michææ. d. 14. legitur. Domos mendacii in deceptionem regibus Iſrael. Ubi legendum, Domos Achzib in deceptionem, ſive in mendacium regibus Iſrael. Vide Achazib. אכזיב ἀχζίβ

Acron, Sterilitas, ſive enervatio, aut evulſio, vel truncus. Nomen civitatis in tribu Dan, quæ & Accaron appellatur, Joſ. 19. d. 28. עקרון ἀκκαρών

A D

Ada, Cœtus, vel congregatio, ſive ornata, vel teſtificans, aut tranſiens, vel præda: aut Syriace, ablata. Altera uxor Lamech, Gen. 4. d. 20. Uxor etiam Eſau, filia Elon, Gen. 36. a. 2. עדה ἀδά

Adad per א, Interitus, aut nubes, vel vapor, ſeu fons. Nomen viri Idumæi, 3 Reg. 11. c. 17. qui ibidem paulo ante, verſu 14. & paulo poſt verſu 19. ſcribitur per ה. אדד ἀδάρ

Adad per ה, Sonitus, aut clamor, ſive celeuſma: ſeu mamilla, vel dilectio. Filius Badad, rex Edom quartus, Gen. 36. d. 36. Vide 3 Reg. 11. c. 14. & d. 19. הדד ἀδάδ

Adada, Teſtimonium cœtus vel congregationis, aut teſtimonio ornata: vel teſtis tranſitus, ſive prædæ ejus, genere fœminino: aut præda ſuæ prædæ, vel æternitas ſui teſtimonii. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. d. 21. ערעדה ἀδαδά

Adadezer, Vide Adarezer.

Adadremmon, Celeuſma mali-granati, ſive altitudinis. Urbs juxta Jezrahelem, quæ hodie vocatur Maximianopolis, Zach. 12. d. 12. הדדרמון ῥόοι

Adaia ſive Adaias, Teſtis Domini, ſive ornatus vel præda Domini, aut tranſitus vel æternitans Domini. Filius Ethan filii Zamma, 1 Par. 6. c. 41. & 8. b. 20. & 1 Eſd. 10. d. 29. ubi quædam exemplaria Hebraica legunt, עדיה. Filius item Jeroham, 1 Par. 9. d. 12. Pater Idida matris Joſiæ, 4. Reg. 22. a. 1. עדיה ἀδία

Adalia, Hauriens, ſive paupertas: aut nubes, vel interitus laboris. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8. אדליא ἀδαλία

Adam, Homo, ſive terrenus, aut rufus, vel ſanguineus. Nomen primi hominis creati a Deo, Gen. 2. d. 15. Luc. 3. d. 38. Nomen etiam commune quo vocavit Deus hominem & mulierem, Gen. 1. c. 26. Eſt & nomen urbis, Joſ. 3. d. 16. אדם ἀδάμ

Adama, Terra, aut rufa, aut ſanguinea. Urbs Pentapoleos, Gen. 10. c. 18. אדמה ἀδαμά

Adami, Homo, vel humanus, ſive terrenus, aut rufus, vel ſanguineus, aut nubes, vel vapor, ſive interitus aquarum. Nomen civitatis quæ & Neceb dicitur, Joſ. 19. c. 33. אדמי ἀδαμί

Adan, Vide Adin.

Adar, Pulchritudo, ſive habitaculum, aut generatio. Octavus הדר ἀδέρ rex in Edom, Gen. 36. d. 39. qui 1 Par. 1. d. 46. dicitur Adad.

הדרעזר ἀδαρεζὲρ

Adarezer, Decor aut pulchritudo auxilii, ſive habitaculum aut generatio auxilii: aut atrium pulchritudinis ſive habitaculi, vel generationis. Filius Rohob, rex Soba, 2 Reg. 8. a. 3. & 3 Reg. 11. d. 23. quibus in locis quædam exemplaria legunt Adadezer, at 1 Par. 18. a. 3. ubique legitur Adarezer.

ἀδασὰ

Adarſa, Teſtificans ſolem vel ſurdum, aut teſtimonium arantis. D. Nomen loci, 1 Mac. 7. f. 40.

ἀδασὰ

Adazer, Teſtis, vel teſtimonium auxilii. D. Nomen urbis, 1 Mach. 7. g. 45.

אדבאל ἀβδιὴλ

Adbeel, Vapor vel nubes apud Deum vel cum Deo, ſive contriſtari faciens Deus. Filius Iſmaelis, Gen. 25. b. 13. & 1 Par. 1. b. 29.

אדרה vel אדר אדר ἀδδαρὰ

Addar, ſive Addara, Pallium, ſive potentia, aut magnitudo. Nomen civitatis, Joſ. 15. a. 3. Nomen item menſis, ſive lunationis duodecimæ: quandoque integre, & aliquando pro parte noſtro reſpondentis Februario, 1 Eſd. 6. c. 15. Poſtremo filius Balæ filii Benjamin, 1 Par 8. a. 2.

ἀδδὶ

Addi, Teſtis, vel teſtimonium, ſive ornatus, vel tranſitus, aut præda. Pater Melchi patris Neri, Luc. 3. f. 28.

עדו ἀδδὼ

Addo, Teſtis, ſive ornatus, aut tranſitus, vel præda. Filius Joha, 1 Par. 6. b. 21. Pater item Barachiæ patris Zachariæ, Zac. 1. a. 1. Nomen prophetæ, יעדו, 2 Par. 9. g. 29. Vide Nehe. 12. a. 4. עדוא.

אדון vel אדן ἀδδὰν

Addon, Dominus, aut baſis, vel Syriace, auris. Nomen loci, 1 Eſd. 7. e. 6. qui Adon, 1 Eſd. 2. c. 57. ſcribitur.

ἀδιδὸς

Addus, Novitas, vel menſis, aut trituratio. D. Nomen loci, 1 Mac. 13. b. 13.

אלחנן ἐλλανὰν

Adeodatus, Latinum eſt, quod in Hebræo dicitur Elhanan: & interpretatur a Deo datus, ſive gratia Dei, aut miſericordia vel donum Dei. Filius Saltus, 2 Reg. 21. d. 19. & 1 Par. 20. c. 5.

ἀδιδὰ

Adiada, Teſtimonium manus, ſive teſtimonium teſtimonii, aut præda manus. D. 1 Mac. 12. e. 38.

עדיאל ἀδιὴλ

Adiel, Teſtimonium Dei, ſive ornatus, vel tranſitus Dei, aut præda vel æternitas Dei. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 36. Filius Jezra, 1 Par. 9. b. 12. & 27. c. 24.

עדין ἀδδὶν

Adin, Delicioſus, ſive voluptuoſus, aut ornatus: vel Syriace, temporalis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 15. & 8. a. 6.

ἀδινὰ עדינא

Adina, Idem. Filius Siza, 1 Par. 11. g. 42.

עדיתים ἀγεθθαὶμ

Adithaim, Cœtus ſive congregationes, aut teſtimonia. Nomen urbis, Joſ. 15. e. 36.

עדלי ἀδλαὶ

Adli, Teſtis mihi, ſive ornatus mihi, aut tranſitus, vel præda, vel æternitas mihi. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 29.

אדמתא ἀδμαθὰ

Admatha, Nubes, vel vapor mortis, ſive interitus mortis, vel terreſtris, aut rubens. Principis nomen, Eſth. 1. c. 14.

אדמים ἀδαμμὶμ

Adommim, Terreni, vel rufi, aut ſanguinei. Nomen loci, Joſue 15. b. 7. & 18. c. 17.

אדן ἀδὰν

Adon, Dominus, aut baſis: vel Syriace, auris. Nomen loci, 1 Eſd. 2. c. 59. qui Addon, 2 Eſd. 7. e. 60. ſcribitur.

יהוה κύριος

Adonia, Beatus Hieronymus, Exod. 6. a. 1. pro nomine Dei tetragrammaton, id eſt quatuor literarum, Adonai tranſtulit: in aliis autem locis ſemper interpretatus eſt Dominus. Chaldæus paraphraſtes pro hoc poſuit triplex י hoc modo יי.

אדניה ἀδωνία

Adonia, ſive Adonias, Dominator Dominus, aut baſis Domini: vel ex Syro & Hebræo, auris Domini. Filius David ex Aggith, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 2.

אדניבזק ἀδωνιβεζὲκ

Adoni-bezec, Domini fulgur, ſive Dominus fulguris, aut Dominus in compedibus. Nomen viri, Judic. 1. a. 5.

אדניקם ἀδωνικὰμ

Adonicam, Dominus ſurrexit. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 13.

אדנירם ἀδωνιρὰμ

Adoniram, Dominus excelſus, ſive Dominus celſitudinis, vel elationis. Filius Abda qui erat ſuper tributa Salomonis, 3 Reg. 4. a. 6.

θαμμοὺζ תמוז

Adonis, In Hebræo eſt Thamuz, id eſt conſumptus, ſive incendium: Syrum eſt. Nomen idoli, Ezec. 8. f. 14.

אדניצדק ἀδωνισεδὲκ

Adoni-ſedec, Domini juſtitia, ſive Dominus juſtitiæ. Rex Jeruſalem, Joſ. 10. a. 1.

ἀδωρα

Ador, Generatio, vel habitatio, aut teſtimonium lucis vel ignis. D. Nomen loci, 1 Mac. 13. c. 20.

הדורם ἀδωρὰμ

Adoram, Decor eorum, aut laus, vel confeſſio ſublimis, ſive clamor excelſus. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. & 1 Paral. 18. c. 10. & 2 Par. 10. d. 18.

אדרמלך ἀδραμέλεχ

Adramelec, Pallium regis, ſive magnitudo vel potentia regis vel conſilii. Filius Sennacherib regis, 4 Reg. 19. g. 36. Eſa. 37. g. 38. Deus item Sepharvaim, 4. Reg. 17. f. 31.

ἀδρία

Adria, Nomen maris contra Ravennam, quod per oſtia Padi fluvii intratur, ſumpto vocabulo ab Adria proxima civitate quæ idem nomen mari Adriatico dedit Straboni in 5. Hoc pelagus Paulus emenſus eſt, Act. 27. e. 27.

ἀδραμυττηνῷ

Adrumetina, In Græco, Adramytena: & interpretatur ſoliditas munda vel terſa. Adrumetum ſive Adrumetium civitas eſt Myſiæ. Eſt & Adramitis inſula Lyciæ, & Adrumes Adrumetis, civitas Aphricæ. Hieronymus autem aut ſi quis alius fuit auctor, in Catalogo locorum Actorum Apoſtolorum indicat Adrumetum eſſe civitatem in Bazatio regione Aphricæ. Plinius Adrumetum vocat neutro genere, Act. 27, a. 2.

עדלם ὀδολλὰμ

Adullam, Civitas, Joſ. 12. d. 15. & 15. c. 35. quæ & Odollam. Vide Odollam.

אדרם ἀδωρὰμ

Aduram, Pallium eorum, ſive potentia vel magnitudo eorum: aut vapor excelſus, ſive nubes excelſa: aut dolor ſive interitus ſublimitatis. Nomen viri qui erat ſuper tributa regis David, 2 Reg. 20. g. 24. & 3 Reg. 12. c. 18.

אדורים ἀδωρὰμ

Aduram, In Hebræo Adoraim, Fortitudo vel potentia maris, aut vapor, ſive interitus elevatus, vel nubes elevata. Nomen civitatis ædificatæ a Roboam, 2 Par. 11. b. 9.

A E

מצרית αἰγυπτία

Ægyptia, Anguſtians, ſive tribulans, Gen. 16. a. 1.

מצרים

Ægyptii, Anguſtiantes, ſive tribulantes, Num. 14. b. 13.

Ægyptius, Idem. f. n. Exod. 2. b. 11. מצרי αἰγύπτιος.

αἴγυπτος מצרים

Ægyptus, Anguſtiæ, ſive tribulationes. Ægyptus ad Occidentem Judææ ſita, Aphricæ regio eſt. Plinius tamen lib. 5. cap. 9. naturalis hiſtoriæ, & Pomponius Mela in primo, Aſiæ attribuunt proxime Aphricam. Hæc ab Oriente jungitur Aſſyriæ & Mari rubro: ab Occidente habet Libyam atque Cyrenem: a Meridie limitem qui Syenen ab Æthiopia dirimit, atque Oceanum a Septentrione, mare magnum, ſinumque Arabicum & terram ad Syriam uſque: irrigatur Nilo. Auctores ſunt Joſephus lib. 5. cap. 11. de bel. Judaico. Egeſippus lib. 4. Inferiorem ejus partem Nilus dextra lævaque diviſus, amplexu ſuo determinat. Ideoque inſulam quidam dixerunt Ægyptum: ita ſe findente Nilo, ut triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multi Græcæ literæ vocabulo Δ, deltam appellavere Ægyptum. ita Plinius lib. 5. cap. 9. & Strabo lib. 17. Ptolemæus lib. 4. cap. 6. Ammia. Marcel. lib. 22. Oppida inſignia, Saiis, Memphis, Siene, Bubaſtis, Elephantis, Thebæ, Alexandria, Peluſium: teſtis Mela in 1. Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis. Vide Raph. Volaterr. lib. 12. Geographiæ. Non eſt autem negligendum, Ægyptum prophetis appellatam Miſraim a Miſraim filio Cham, ejuſdem appellationis. Joſephus lib. 1. cap. 12. antiq. Judaicarum Meſrim & Meſraim nominatam refert. Hæc quondam Aeria dicta eſt, veluti Euſebius in Chronicis annotavit. Adde quod Pſal. 77. e. 51. & 104. c. 23. Ægyptus dicitur Cham, quod ejus filius Meſraim occupaverit Ægyptum.

עילם ἠλὰμ αἰλὰμ

Elam, Adoleſcens vel virgo, maſculini generis, ſive occultus, aut ſeculum. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. Filius item Seſac, 1 Paral. 8. c. 24. & 1 Eſd. 2. a. 7. Eſt & nomen Regionis Perſici regni, in qua ſita ſunt Suſa: de qua Dan. 8. a. 2. Eſa. 11. c. 11. a qua Ælamitæ dicuntur Judæi incolæ Elam, aut Perſæ regionem illam habitantes. Ælamitæ videntur poni Act. 2. b. 9. pro ipſis Perſis, quod Medis vicinis conjunguntur Perſæ. Scribendum Elam & Elamitæ.

עין αἴν

Aen, Oculus, ſive fons. Nomen civitatis, Joſ. 15. e. 32. 1 Paral. 4. f. 32. eadem Civitas quæ & Ain dicitur Joſ. 9. a. 7.

αἰνείας

Æneas, Laudatus. G. Nomen viri, Act. 9. f. 33.

Ænon, Vide Enon.

כוש

Æthiopia, In Hebræo dicitur Chus: & interpretatur nigra, vel nigredo. αἰθιοπία autem, Græce ardorem ſive incendium ſignificat. Æthiopum regio ab Indo flumine conſurgens, juxta Ægyptum, inter Nilum & Oceanum, & in Meridie ſub ipſa ſolis vicinitate jacet. Gens ipſa univerſa primum Ætheria appellata eſt: deinde Atlantia: mox a Vulcani filio Æthiope, Æthiopia: auctor eſt Plinius hiſtoriæ mundi, lib. 6. cap. 30. Multa de hac congeſſit Raphael Volaterran. lib. 12. Geographiæ, quem conſule: ſimiliter Ptolemæum lib. 4. cap. 7. Plinium in 5. cap. 8. ubi quoque de duabus Æthiopiis clariſſime legis, Ezech. 29. c. 10. & 30. a. 4. Nah. 3. b. 9. Eſa. 11. c. 11.

כושי vel כושים

Æthiops, Hebraice Chuſi, id eſt niger. αἰθίοψ ardens, ſive incenſus, Act. 8. e. 27. & 2 Par. 14. c. 9.

כשיים

Æthiopes, Idem, p. n. 2 Par. 12. a. 3, Soph. 2. d. 13. Amos 9. b. 7.

χουσιείμ ציים

Æthiopes, Pſal. 71. b. 9. & 73. b. 15. In Hebræo eſt Siim, & interpretatur ſiccitates, aut naves, ſive trieres, ſive dæmones.

כשית

Æthiopiſſa, In hebræo dicitur Cuſith, & interpretatur nigra. αἰθιοπίσση vero, ardentem vel incenſum ſignificat, Num. 12. a. 1.

A F

Africa, Vide Aphrica.

A G

ἄγαβος

Agabus, Locuſta vel feſtivitas patris. D. Nomen prophetæ, Act. 11. d. 28. & 21. b. 10.

אגג ἀγάγ

Agag, Tectum, vel ſolarium, quod ſcilicet eſt in ſuperiori parte domus. Nomen regis Amalec, 1 Reg. 15. b. 9.

אגגי ἀγαῖος

Agagites, Idem, de ſtirpe Agag, Eſth. 3. a. 1.

הגר ἄγαρ

Agar, Advena, ſive peregrina, aut ruminans, vel timens. Ancilla Abraham, Gen. 16. a. 1.

הגרי ἀγαρεί

Agarai, Advena, ſive peregrinus aut ruminans, vel timens, Nomen viri, 1 Par. 11. g. 39.

הגראים ἀγαρηνοί

Agareni, Idem. Nomen populi, 1 Par. 5. b. 10.

Agarenus, Idem, 1 Par. 27. d. 31.

אגא ἀγά

Age, Vallis ſive profunditas. Pater Semma, 2 Reg. 23. b. 11.

חגי ἀγγαίας

Aggeus, Feſtivus, ſive ſolennis, vel gyrans. Nomen prophetæ. Agg. 1. a. 1.

חגי ἀγγὶς

Aggi, Idem. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16.

החגי ἀγγὶ

Aggitæ, Feſtivitates vel ſolennitates, vel gyrantes, Num. 26. b. 15. Familiæ nomen, ab Aggi filio Gad.

חגית ἀγγὶθ

Aggith, Feſtiva, vel ſolennis, vel gyrans. Mater Adoniæ filii David, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3 a. 2. Vide Haggith.

ἀγρίππας

Agrippa, Latinum eſt, dictum ab eo quod ægros, id eſt difficiles partus faciat: vel dicitur ille qui in naſcendo prius emittit pedes. Filius Herodis Agrippæ illius inter Herodes tertii qui occidit Jacobum, & in carcerem conjecit Petrum, Act. 25. d. 13.

A H

אחלב ἀχλάβ

Ahalab, Frater cordis, ſive lacteus, vel lactans, aut adeps. Nomen urbis, Judic. 1. f. 31.

אחרח ἀαρά

Ahara, Frater redolens, aut pratum odoris. Filius Benjamin 1 Paral. 8. a. 1. qui Gen. 46. c. 14. Gera dicitur.

אחרחל ἀδελφὸς ῥηχάβ

Aharehel, Alter exercitus, ſive noviſſimus exercitus: aut alter dolor, ſive noviſſimus dolor, aut ovis fratris. Filius Arum, 1. Paral. 4. b. 8.

Ahaiath, Corrupte ſcriptum, 4. Reg. 17. d. 24. de Cutha & de Ahaithu, pro Ava.

Ahaſel, Frater Joab, Vide Aſael.

אחשתרי

Ahaſthari, Curſor, vel veredarius, ſive feſtinatio turturis, aut feſtinatio exploratoris, ſive frater qui explorat: vel ex Syro & Hebræo, princeps turturis, vel princeps explorationis. Filius Aſhur ex Maara, 1. Par. 4. a. 6.

ἀχουὰ אחוא Ahava, Eſſentia, ſive generatio. Fluvii nomen, 1.Eſd.8. f. 31.

ἀχάζ אחז Ahaz, Apprehendens ſive poſſidens, aut videns. Filius Micha filii Meribaal, 1. Par.8. d.35.

ἀκχίος אחזי Ahazi, Videns, ſive apprehendens. Nomen viri, Neh.11. b. 13.

ἀχὲρ אחר Aher, Alter, ſive poſterior, aut noviſſimus. Nomen viri, 1. Par. 7. c. 12.

אחי ἀχὶ Ahi, Frater meus, vel fratres mei. Filius Somer filii Heber filii Bariæ, 1. Par. 7. g. 35.

אחיה ἀχία Ahia, ſive Ahias, Frater Domini. Filius Siſa, princeps exercitus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 3. & 1.Par. 11. g. 29. Pater Baaſa. 4. Reg. 9. b. 9. Fuit & propheta quidam Silonites. 3. Reg. 12. c.15.

אחיאם ἀχιάμ Ahiam, Frater matris, aut frater gentis: Filius Sarar, 2. Reg. 23. d. 33. qui 1. Par. 11. g. 35. dicitur filius Sacar.

אחיקם ἀχικὰμ Ahicham, Frater reſurgens, vel frater vindicans. Filius Saphan, 4. Reg. 22. c. 12.

אחיעזר ἀχιέζερ Ahiezer, Frater adjutorii, vel fratris adjutorium, aut fratris atrium. Filius Ammiſaddai, Princeps tribus ſuæ Dan, Num. 1. a. 12. & 2. d. 26. & 7. e. 66. & 10. c. 25. & 1. Par. 12. a. 3.

אחיחד ἀχιοὺδ Ahihud, Frater unitatis, ſive frater acuminis, aut frater ænigmatis vel gaudii, Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7.

אחילוד ἀχιλοὺδ Ahilud, Frater natus, vel frater genitus. Pater Joſaphat illius qui erat a commentariis Davidi, 2. Reg. 8. d. 16. & 3. Reg. 4. b. 12.

אחימן ἀχιμὰν Ahiman, Frater præparatus, ſive frater dexteræ, aut frater meus quid? Nomen viri, 1. Par. 9. c. 17. Filius Enac, Joſ. 15. c. 14. Judic. 1. b. 10.

אחימלך ἀχιμέλεκ Ahimelech, Frater meus rex, vel frater regis ſive conſilii. Nomen viri de filiis Ithamar, 1. Par. 24. a. 3.

ἠείμ אחין Ahin, Frater vini, vel fratres. Filius Semidæ filii Galaad, 1.Par. 7. d. 19.

אחינדב ἀχιναδάβ Ahinadab. Frater ſpontaneus, aut frater voventis vel voti, ſive frater principis. Filius Addo, 3. Reg. 4. b. 14.

אחיו ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ahio, Frater ejus, vel fratres ejus. Filius Abigabaon, 1. Par. 8. c. 30. Filius item Jehiel, 1.Par. 9. f. 37. Filius Abinadab, 2.Reg. 6. a. 3. Filius Beriha, 1. Par. 8. b. 14.

עיון αἰν Ahion, Intuitus, aut fons, vel oculus. Nomen urbis, 3.Reg. 15. d. 20. &. 4. Reg. 15. f. 29. & 2. Par. 16. b. 4.

אחירע ἀχιρεέ Ahira, Frater iniquitatis, ſive frater ſocii, aut frater paſtoris, vel fratrem confringens. Filius Enan, princeps tribus ſuæ Nephthali, Num. 1. b. 15.

אחישר ἀχισάρ Ahiſar, Frater principis, ſive frater directionis vel cantici, aut frater inſidians. Præpoſitus domus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 6.

אחישחר ἀσαείς Ahiſahar, Frater auroræ, ſive frater matutinus, aut frater niger vel nigredinis. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1. Par. 7. c. 10.

אחיחוד ἀχιώρ Ahiud, Frater laudis vel confeſſionis. Filius Salomi, princeps tribus Aſer, Num. 34. d. 27.

אחבן ἀβὰν Ahoban, Frater filii, vel fratris filius, ſive frater intelligentiæ, aut frater ædificans, vel abſconditus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1. Par. 2. d. 29.

אהד ἀὼδ Ahod, Laudans, ſive confitens. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Heb. Ohad, qui 1. Par. 4. e. 24. dicitur Jarib.

ἀὼθ אחוד Ahod, Idem. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1. Paral. 7. c. 11.

ἀὼδ אחוד Ahod, Unitas ſive gaudium, aut ænigma, vel acumen. Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7.

ἀὼδ אחוח Ahoe, Tribulus vel ſpina, ſive fraternitas, aut hamus. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1. Par. 8. a. 4.

Ahohimam, 1. Par. 1. c. 39. legendum Homam.

אחוחי ἀχωχεὶ Ahohites, Frater vivus, aut tribulus vel ſpina mea, 2. Reg. 23. b.9.& 1. Par. 27. a. 4.

אחומי ἀχιμαΐ Ahumai, Pratum aquilarum, vel frater aquarum. Filius Jahath filii Subal, 1. Par. 4. a. 2.

A I

Ai, Urbs Ammonitarum, Vide Hai.

איה αἰά Aia, per א, Vultur, vel heu, ſive ubi eſt? aut inſula ejus. Filius Sebeon filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 24. & 1. Par. 1. c. 41. Item pater Reſpha concubinæ Saulis, 2. Reg. 3. b. 7. & 21. b. 11. Eſt & civitas, 1. Par. 7. f. 28. ubi legitur אוה & איה

αἰά עיה Aia, per ע, Acervus, Neh. 11. d. 31.

αἰλὼν אילון Ajalon, Ilex vel quercus, aut fortitudo, ſive cervus. Nomen civitatis conſtructæ a Roboam, 2. Par. 8. b. 13. & 11. b. 10. & 28. c. 18. Vallis item nomen, Joſ. 10. c. 13. Judic. 1. g. 35. quod LXX. reddiderunt tanquam appellativum, ἄρκτοι. Civitas de tribu Dan data Levitis, Joſ.21. c. 24. Civitas refugii, 1. Par. 6. f.69. ubi pro Aialon corrupte legitur Helon. Fuit & altera civitas in tribu Zabulon, ut Judic. 12. d. 11. legimus juxta Hebræum, Mortuuſque eſt ac ſepultus in Aialon in terra Zabulon.

ἀγγαὶ עית Aiath, Hora ſive coacervatio. Eſt ea urbs Juda aut Benjamin cujus meminit Eſaias cap. 10. g. 28. per quam Sennacherib tranſiit oppugnaturus Jeruſalem.

ἐλὼθ אילת Aila, Urbs quæ & Ailath, 4. Reg. 14. f. 22. & 16. a. 6. quam ædificavit Azarias, qui & Ozias dictus eſt.

Ailam, 1. Par. 8. c. 24. Scribe Ælam. Vide Ælam.

αἰλὰθ אילות Ailath, Ilices, vel quercus, aut cervæ, vel fortitudines. Nomen civitatis regni Edom, ad mare rubrum, unde ex Ægypto Indiam verſus & inde ad Ægyptum navigatur. Hæc & Aila dicitur, quam ædificavit Ozias qui & Azarias dictus eſt, 3. Reg. 9. d. 26. & 2. Par. 8. d. 17. & 26. a 2.

αἰν עין Ain, Oculus, ſive fons. Civitas eſt in termino Judæ ad Orientem, Num. 34. c. 11. quam tribus Iuda, atque Simeonis ſorte accepit, Ioſ. 19. a. 7. & 1. Par. 4. f. 32. quæ deinceps Levitis eſt tradita, Ioſ. 21. b. 16. Eadem urbs dicitur Aen, iiſdem conſonantibus & punctis, Hieronymo Bed-hen-nim dicta. Vide Aen.

A L

Alam, Occultatio, ſeu contemptus. Nomen viri. 1.Eſd. 8. a.7. עילם ἐλάμ

Alamath, ſive Alameth, Occultatio, ſive juventus, aut ſecula, vel ſuper mortem. Filius Ioada, 1. Par. 8. d. 35. & 9. g. 42. Vide Almath. עלמת ἀλεμὲθ

Alcimus, Fortis. G. Nomen ſacerdotis impii, 1. Mac. 7. a. 5. ἄλκιμος

Alexander, Adjutor virorum, vel auxiliator virilis, vel fortiſſimus. G. Nomen regis Macedonum, 1. Mac. 1. a. 1. Mar. 15. b. 21. Fuit & vir quidam qui receſſit a fide, quem Paulus Satanæ tradidit, 1. Tim. 1. d. 20. ἀλέξανδρος

Alexandria, Hebraice dicitur No, & interpretatur crudum ſive irritatio, aut prohibitio. At Alexandria Græce, Latine dicitur adjutorium virorum, ſive auxilium virile vel fortiſſimum. Chaldæus paraph. pro No, vertit Alexandriam, Iere. 46. f. 25. Inter Ægyptum, Aphricam, & mare quaſi clauſtrum poſita, ab Alexandro magno condita in parte Aphricæ, teſte Plinio, lib. 5. ca. 10. נא ἀλεξάνδρεια

Alexandrini, Adjutores virorum, ſive auxiliatores viriles, vel fortiſſimi. G. Act. 6. c. 9. ἀλεξανδρεῖς

Alexandrinus, Idem. G. Act. 18. f. 24. ἀλεξανδρεὺς

Alian, Folia, vel excelſus. Filius Sobal, 1. Par. 1. c. 40. qui Gen. 36. c. 23. Alvan dicitur. עלין ἀλουὰν

Alicarnaſſum, Vide Halicarnaſſum.

Alimis, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo. D. Nomen civitatis, 1. Mac. 5. c. 26. ἀλέμος

Allon, Quercus vel fortis. Pater Sephei patris Ziza, 1. Par. 4. f. 37. אלון σηλὼν

Almath, Occultatio, ſive juventus, aut ſecula, vel ſupra mortem. Nomen civitatis in Tribu Benjamin, 1. Par. 6. e. 60. Eadem urbs quæ & Almon. Filius item Bechor filii Benjamin, 1. Paral. 7. b. 8. Vide Alamath. עלמת ἀλαμὼθ

Almon, Occultum, aut juventus, vel ſeculum ipſius. Civitas tribus Benjamin, Joſ. 21. b. 18. Eadem urbs quæ & Almath. עלמון ἐλμὼν

Alohes, Incantator, aut tacens. Nomen viri, 2. Eſd. 3. c. 21. חלוחש Ϛαλώης

Alphæus, Milleſimus, vel doctus, aut dux. D. Pater Iacobi apoſtoli, Mat. 10. a. 3. Marc. 2. b. 14. Luc. 6. e. 15. ἀλφαῖος

Alva. Aſcenſus ejus, ſive prævaricatio ipſius. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40. γωλὰ עלות

Alvan, Superior, vel excelſus, aut Syriace, perverſus. Filius Sobal, G. 36. c. 23. qui 1. Par. c 40. dicitur Alian. עלון τωλὰμ

Alus, Commiſtio ſive conſperſio. Nomen loci ad quem deſcenderunt filii Iſrael a Daphca aſcendentes in terram Chanaan, Num. 33. b. 13. אלוש αἰλοὺς

A M

Amaad, Populus teſtimonii, aut populi tranſitus, vel præda, ſive populus æternitatis, Civitas tribus Aſer, Joſ. 19. d. 26. עמעד ἀμαάδ

Amadathi, Conturbans legem, vel menſura. Heb. Ammadatha. Pater Aman, Eſth. 3. a. 1. המדתא ἀμαδάθος

Amal, Labor, aut iniquitas. Filius Helem, 1. Par. 7. g. 35. עמל ἀμάλ

Amalec, Populus lambens: vel ex Hebræo & Syro, populus percutiens. Filius Eliphez ex Thamna concubina, Gen. 36. b.12. A quo Amalecitæ. עמלק ἀμαλὴκ

Amalecitæ, Populi lambentes, vel ex Hebræo & Syro, populi percutientes. Nomen populi, Gen 14. a 7. & 1. Reg. 30. a.1. עמלקי ἀμαλὴκ

Amalecites, Idem. ſ. n. 1. Reg. 27. c. 8.

Amam, Mater ſive timor eorum, aut ulna ſive cubitus eorum. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15 d. 25. אמם ἀμάμ

Aman, Conturbans, aut tumultuans, ſive præparans. Nomen principis, Eſth. 3. a. 1. המן ἀμάν

Amana, Fides, ſive veritas, aut credulitas, vel nutrix. Fluvius Damaſci, qui & Abana dicitur, 4. Reg. 5. d. 12. Eſt & mons Ciliciæ, qui & Amanus dicitur, in quo oppidum Bonite eſt: hic a Syris (ut Plinius inquit lib. 5. cap. 22.) Ciliciam ſeparat. Hujus mentio fit Cantic. 4. c. 8. אמנה vel אבנה ἀμανὰ

Amaria ſive Amarias, Dicit Dominus, aut celſitudo Domini: vel ex Syro & Hebræo, agnus Domini. Pater Godoliæ patris Chuſi patris Sophoniæ prophetæ, Sopho. 1. a. 1. Filius item Meraioth filii Zaraiæ, 1. Par. 6. a. 7. & 2. Par. 31. c. 15. אמריה vel אמריהו ἀμαρία

Amaſa, Populus parcens, ſive populum tollens, vel populum elevans. Filius Abigail ſororis Sarviæ, cujus Amaſæ pater Jether dicebatur, 2. Reg. 17. f. 25. & 1. Par. 2. b. 17. Filius item Hadali, 2. Par. 28. b. 12. עמשא ἀμεσσὰ

Amaſai, per א in prima, Fortis vel robuſtus. Filius Bani filii Somer, 1. Par. 6. d. 46. אמצי ἀμασεὶ

Amaſai, per ע in prima. Populi munus, vel cum munere. Filius Elcana filii Joel filii Azariæ, 1. Par. 6. c. 24. 12. c. 18. & 15. c. 23. Pater item Mahath, 2. Par. 29. d. 11. עמשי ἀμασαὶ

Amaſia ſive Amaſias, Fortitudo Domini. Pater Joſa principis, 1. Par. 4. f. 34. Filius Elciæ filii Amaſai, 1. Par. 6. d. 45. Nomen item ſacerdotis, Amos 7. c. 12. Denique rex Juda filius Joas filii Ochoziæ filii Joram filii Achab, 4. Reg. 14. a. 1. & 1. Par. 3. c. 12. אמציה ἀμασίας

Amaſias, Onus Domini. Filius Zechri, 2. Par. 17. d. 15. עמסיה ἀμασίας

Amaſai, Populi conculcatio. Nomen viri, 2. Eſd. 11. b. 12. עמשסי ἀμασαῒ

Amathi, Verax ſive timens: aut cubitus, vel famulatus. Pater Jonæ prophetæ, 4. Reg. 14. f. 25. אמתי ἀμαθὶ

Amathitis, Idem. D.

Amelech, Rex, ſive conſiliarius, 3. Reg. 22. d. 26. & 2. Par. 18. f. 25. & Jer. 36. f.26. & 38. b.6. in his locis eſt appellativum, non proprium. המלך βασιλεὺς

Amen, Fiat, efficiatur, vel firmum ſit, aut potius veritas, Deut. 27. c. 15. & 1. Corinth. 14. c. 16.

Ami, Mater, aut timor, ſive cubitus, vel Syriace, gens. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 55.

Aminadab, Populus ſpontaneus, ſive populus vovens, aut populi princeps. Filius Ram filii Eſron filii Phares, 1. Paral. 2. b. 10. Pater item Nahaſſon principis tribus Juda, Num. 1. a. 7. Ruth. 4. d. 20.

Amital, Calor roris, aut indignatio roris: vel ex Hebræo & Syro, caloris ſui umbra. Mater Joachaz filii Joſiæ, 4. Reg. 23. f. 31. Mater item Sedeciæ fratris Joachaz, 4. Reg. 24. d. 18.

Amizabad, Populi dos vel donatio. Nomen viri, 1. Par. 27. a. 6.

Amma, Obſcurata, ſive cooperta: aut populus ejus, ſive cum ea. Civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. c. 30.

Ammanites, Popularis. ſ. n. 2. Eſd. 2. b. 19.

Ammanitis, Popularis. f. g. 3. Reg. 14. f. 31.

Ammaum, Populus abjectus, ſive populus obſcuratus. D. Nomen civitatis, 1. Mac. 9. e. 50.

Ammiel, Populus Dei, ſive mecum Deus. Pater Beth ſua matris Salomonis, 1. Par. 3. b. 5. quæ & Bethſabee dicta eſt. Filius item Gemalli, Num. 30. a. 13. Pater Machir de Lodaber, 2. Reg. 9. a. 4. Filius Obed Edom, 1. Par. 26. a. 5.

Ammiſaddai, Populus Omnipotentis, ſive mecum Omnipotens, aut mecum devaſtator. Pater Ahi-ezer principis tribus Dan, Num. 1. a. 12.

Ammiud, Populus laudis vel confeſſionis, ſive mecum laus vel confeſſio. Pater Eliſama principis tribus Ephraim, Num. 1. a. 10. Pater item Samuel principis tribus Simeon, Num. 34. d. 21. Pater Hutai, 1. Par. 9. a. 4.

Ammiur, Populus libertatis vel foraminis, ſive populus albedinis. Pater Tholmai, 2. *R*eg. 13. g. 37.

Ammon, Populus ejus. Viri nomen, 1. Reg. 11. & 14. g. 47. Eſa. 11. d. 14.

Ammon, Gen. 19. g. 35. ubi primo loco legitur Ammon, legendum Ben-ammi, quod interpretatur filius populi mei, qui mox Ammon Hebraice dicitur. Filius Lot ex filia ſua minore.

Ammoni ſive Ammonites, Popularis, 2. Reg. 53. d. 36.

Ammonitæ, Idem. p. n.

Ammonitæ, 2. Par. 26. a. 8. ubi dicitur. Et contra Ammonitas: interpretatur habitacula, ſive afflicti, aut delinquentes, vel reſpondentes. Heb. Meonitæ.

Ammonitides, Populares. f. g. 3. Reg. 11. a. 1.

Ammonitis, Popularis. f. g. 2. Par. 24. g. 26.

Ammon, Fidelis, aut verax, ſive nutritius, vel pædagogus, aut matris filius. Primogenitus David, ex Achinoam uxore, 2. Reg. 3. a. 2. & 1. Par. 3. a. 1. Iſte diminutive per contemptum dicitur Hebraice אמינון, 2. *R*eg. 13. d. 20. Nunquid Aminon frater tuus concubuit tecum? quo loco paſſim legitur Ammon. Filius Simonis, 1. Par. 4. c. 20.

Amoc, Vallis, aut profunditas. Nomen viri, 2. Eſd. 2. a. 7.

Amon, Fidelis, aut verax, ſeu artifex, vel nutritius, aut pædagogus. Filius Manaſſe, Rex Juda, 4. *R*eg. 21. d. 18. & 1. Paral. 3. c. 14. & 2. Par. 33. d. 28. Pater Joſiæ, Jer. 1. a. 2. & 25. a. 3. Soph. 1. a. 1. Matt. 1. b. 19. Princeps item Samariæ civitatis, 3. *R*eg. 22. d. 28. & 2. Paral. 18. f. 25. Tertius quidam, de quo Neh. 7. 58.

Amona, Numerans, ſive præparans, aut multitudo ejus, ſive tumultus ejus: vel Syriace, veritas. Urbs in terra Iſrael verſus mare mortuum quod eſt in parte Orientali Judææ, juxta quam Gog ſepultus jacet, Ezec. 39. d. 16.

Amorrhæus, Amarus, aut rebellis, aut loquax. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15.

Amorrhæi, idem p. n. Populus qui Libanum montem a tergo Phœnicis tenet. Alius eſt populus qui Galaad montem, inter flumina Jaboc & Arnonem habitat. Alius quoque qui montana Pharan inter Sina & Cadeſ-barne, Gen. 15. d. 20.

Amos per א in principio, Fortis vel robuſtus. Pater Eſaiæ prophetæ, Eſa. 1. a. 1.

Amos per ע in principio, Oneratus, vel onerans. Propheta unus ex duodecim, Amos 1. a. 1.

Amoſa. Jurgium, vel adinventio, ſive azymum, aut compreſſio, Nomen civitatis tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 26.

Amphipolis, Vallata vel circundata civitas. G. Civitas Macedoniæ, per quam etiam Paulus profectus eſt, de qua Volaterr. lib. 8. Geograph. primum Novem viæ appellata. Stephanus Cradennam & Ariadraomum antiquitus vocatam dicit. Alia ejuſdem nominis in Syria apud Euphratem a Seleuco condita, quam Turmedam Syri vocant. Hæc *R*aphael Volater. lib. 8. titulo de Macedonia, Act. 17. a. 1.

Ampliatus, Latinum eſt, a verbo Amplio, amplias. Paulo amiciſſimus hic fuit, *R*om. 16. b. 8.

Amram, Populus excelſus, vel manipulus eorum, aut cum excelſo. Filius Caath filii Levi, Ex. 6. c. 18. 1. Par, 6. a. 3. & 23. b. 12.

Amramites, Idem. ſ. n. 1. Par. 26. c. 22.

Amraphel, Loquens ruinam, aut loquens occultum, vel loquens judicium. *R*ex Sennaar, Gen. 14. a. 1.

Amri per א, Amarus, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriace, aries. Pater Zacchur, Nehem. 3. a. 2.

Amri per ע, Manipulus, vel dominium, ſive populus rebellis vel amarus. Princeps militiæ ſuper Iſrael, rex tandem conſtitutus, 3. *R*eg. 16. d. 16. Mich. 6. d. 15. Pater Athaliæ matris Ochoziæ filii Joram, 4. *R*eg. 8. g. 26. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1. Par 7. b. 9.

Amſi, Fortis, vel robuſtus. Nomen viri, 2. Eſd. 11. b. 11.

Amthar, Species, ſive forma, vel figuratus, vel depictus, ſive mortem maledicens. Nomen loci in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 13. והמתאר ἀμαθὰς.

A N

Ana, Reſpondens, vel cantans, ſive affligens, vel pauper. Pater Oolibama uxoris Eſau, Gen. 36. a. 2. Filius item Sebeon filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 24. & 1 Par. 1. c. 38. ענה ἐνὰν

Ana, Commotio, vel motus. Nomen idoli, vel potius regionis, 4 Reg. 18. g. 34. & 19. c. 13. Eſa. 37. c. 13. הנע ἀνὰ

Anab, Uva, aut Syriace, nodus. Nomen civitatis ſive montis, Joſ. 11. d. 21. & 15. f. 49. ענב ἀνὼβ

Anaharath, Ariditas, aut incenſio, vel ira, ſive hinnitus, aut raucedo, vel Syriace, ſuffocatio. Civitas in tribu Iſſachar, Joſue 19. b. 19. אנחרת ἀνεςὲθ

Anamelech, Reſponſio, aut canticum regis, ſive afflictio, vel paupertas regis vel conſiliarii. Unum ex idolis Sepharvaim, 4 Reg. 17. f. 31. quo loco LXX. non legerunt nomen illud, ideo non tranſtulerunt. ענמלך

Anamim, Fons, ſive oculus aquarum: aut reſponſio, vel afflictio, ſeu canticum aquarum. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13. ענמים αἰνει μεὶμ

Anan, Nubes, ſive augurium, aut divinatio. Nomen viri, Nehem. 10. b. 26. ענן ἐνὰν

Anani, Nubes, ſive auguratio, aut divinatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. ענני ἀνανίας

Anania, ſive Ananias, Nubes Domini, aut divinatio Domini. Civitas in qua filii Benjamin habitarunt poſt Babylonicam captivitatem, 2 Eſdr. 11. d. 32. Nomen item viri cujuſdam de quo Act. 5. a. 1. Vide Hanania. ענניה ἀνανίας

Anath, Reſponſio, ſive canticum, aut afflictio, ſive paupertas. Pater Samgar judicis Iſrael, Judic. 3. d. 31. ענת ἀνὰθ

Anathoth, Idem, p. n. Urbs tribus Benjamin, tribus milliaribus diſtans a Jeruſalem, patria Jeremiæ prophetæ, una ex illis urbibus per quas tranſiit Sennacherib, cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 30. Jerem. 1. a. 1. Joſ. 21. b. 18. Item filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. c. 9. ענתות ἀναθὼθ

Anathothia, Reſponſiones, vel cantica Domini, aut afflictiones, vel inopiæ Domini. Filius Seſac, 1 Par. 8. c. 24. ענתתיה ἀναθὼθα

Anathothites, Reſponſio, ſive canticum: aut afflictio, ſive paupertas, Jer. 29. f. 27. ענתתי ἐζεναθὼθ

Andreas, Virilis, vel fortiſſimus. G. Nomen Apoſtoli, Mat. 4. c. 18. & 10. a. 2. qui ante vocationem ſuam diſcipulus erat Joannis Baptiſtæ, Joan. 1. f. 40. ἀνδρέας

Andronicus, Vir victorioſus. G. Nomen viri, 2 Mac. 4. c. 34. & Rom. 16. a. 7. ἀνδρόνικος

Anem, Reſponſio, aut canticum eorum, ſive afflictio, vel paupertas eorum: aut Syriace, ovis eorum. Nomen civitatis, 1 Par. 6. g. 73. ענם ἐνὰμ

Aner, Reſponſio, aut canticum lucernæ, ſive affligens lucernam. Frater Membre, Gen. 4. c. 13. Nomen item civitatis in tribu Manaſſe, 1 Par. 6. f. 70. ענר αὐνὰν ἀνὴρ

Ani, Reſponſio, ſive canticum, ſive afflictus, vel pauper. Nomen janitoris & cantoris, 1 Par. 15. b. 18. c. 20. עני ἀνὶ

Ania, Reſponſio, aut canticum Domini, ſive afflictus vel pauper Domini. Nomen viri, 2 Eſdr. 8. a. 4. עניה ἀνανίας

Aniam, Ego populi, ſive navis populi, aut dolor, ſive fortitudo populi. Filius Samidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1 Par. 7. d. 19. אניעם ἐνιὰμ

Anim, Reſpondentes, ſive cantantes, aut afflicti, ſive pauperes. Nomen civitatis, Joſ. 15. f. 49. ענים ἀνὶμ

Anna, Gratioſa, ſive miſericors, aut requieſcens, vel donans. Altera uxor Elcanæ, 1 Reg. 1. a. 2. Heb. Hanna. Nomen item prophetiſſæ cujuſdam filiæ Phanuel, de qua Luc. 2. e. 36. חנה ἄννα

Annas, Affligens, vel humilians, aut reſpondens. D. Nomen pontificis Judæorum, ſoceri Caiphæ etiam pontificis, Joan. 18. c. 13. Luc. 3. a. 2. & Act. 4. a. 6. ἄννα

Anob, Uva, aut Syriace, nodus. Filius Cos, 1 Par. 4. b. 8. ענוב ἀνὼβ

Antilibanus, Excelſus mons ad Septentrionem Judææ ex adverſo Libani: de quo Plinius lib. 5. cap. 20. a quo omnis regio ſupra Libanum ad Orientalem plagam reſpiciens, Antilibanus appellatur, citra regionem Damaſci quæ cecidit in ſortem tribus Manaſſe. Quibuſdam videtur non eſſe mons proprius a Libano, ſed jugum, aut cornu in occaſum Brumalem protenſum, junctum huic circa Cæſaream Philippi: tanta vero magnitudine, ut mons proprius juſte dici poſſit. ἀντιλίβανος

Antiochia, Pro vehiculo, vel curru, id eſt loco currus: ſive contra vehiculum vel currum. G. Antiochiæ duæ ſunt clariſſimæ civitates: altera Syriæ Cœles, alias Emath dicta, Zach. 9. a. 2. in hac diſcipuli primum cœperunt dici Chriſtiani, Act. 11. d. 26. in qua Barnabas & Paulus ſunt ordinati, Act. 13. a. 3. De hac multa Procopius lib. 1. de bello Perſico. Strabo in 15. Altera Piſidiæ provinciæ, de qua Plinius li. 5. cap. 27. Strab. lib. 12. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt, Act. 13. c. 14. & Gal. 2. c. 14. ἀντιόχεια חמת ἐμὰθ

Antiocheni, Idem. p. n. G. 2 Mach. 4. b. 9. ἀντιοχεῖς

Antiochenus, Idem. ſ. n. G. Act. 6. b. 5. ἀντιοχεὺς

Antiochus, Idem quod Antiochia. G. 1 Mac. 1. b. 11. ἀντίοχος

Antipas, Pro omnibus, vel contra omnes. G. Apoc. 2. d. 13. ἀντίπας

Antipater, Pro patre, vel contra patrem. G. Filius Jaſonis, 1 Mach. 12. c. 16. ἀντίπατρος

Antipatris, Palæſtinæ civitas nunc diruta, quam Herodes rex Judææ ex patris ſui Antipatris nomine vocaverat: de hac Raphael Volaterr. lib. 11. Geographiæ. Ad hanc Paulus ductus eſt captivus, Act. 23. g. 31. ἀντιπατρὶς

A O

אהוד ἀὼδ Aod, Laudans, ſive confitens. Filius Gera filii Jemini, Judic. 3. b. 15.

A P

אפדנו ἀφαδανῶ Apadno, Ornamentum ejus, ſive ira judicii ejus. Nomen loci, Dan. 11. g. 46. Quo loco pro Apadno eruditiores interpretes legunt Palatii ſui.

ἀπάμεια Apamea ſive Apamia, Expellens vel abigens. G. Jud. 3. d. 14.

ἀπελλῆς Apelles, Expellens vel abigens. G. Vir commendatus a Paulo, Rom. 16. b. 10.

Aphadno, Vide Apadno.

הפרה ἀφαρὰ Aphara, Vacca, ſive frugifera: aut accreſcens, ſive irritans. Urbs tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 23.

אפרסתכיא ἀρφασαθαχαῖοι Apharſathachæi, Dividentes, ſive dilacerantes pavones. Populi nomen, 1 Eſdr. 4. b. 9.

אפרסכיא ἀρφασαχαῖοι Apharſachæi, Dividentes, ſive dilacerantes, 1 Eſdr. 5. b. 6. & 6. b. 6.

אפרסיא ἀρφασαῖοι Apharſæi, Idem. Populi, 1 Eſdr. 4. b. 9.

vel אפק אפקה ἀφεκκὰ Aphec, ſive Apheca, Pelagus vel fortitudo, aut vigor: vel Syriace, exitus. Urbs in tribu Manaſſe, Joſ. 12. d. 18. & 13. a. 4. Eſt & urbs in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 53. Hieronymo in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem caſtellum grande Apheca nomine, juxta oppidum Palæſtinæ. Urbs præterea in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 30. quæ אפיק Hebraice dicitur, Jud. 1. f. 31. juxta vicum Eſron civitatis Jezrael, ubi dimicavit Saul in ſorte Aſer: & ubi Philiſtiim contra Iſrael poſuerunt caſtra, 1 Reg. 4. a. 1. & 29. a. 1. ibi Benadad rex Syriæ vincitur, 3 Reg. 20. d. 30.

אפיח ἀφὲκ Aphia, Flans, vel exufflans, ſive loquens, aut illaqueans. Filius viri Jemini, 1 Reg. 9. a. 1.

λιβύη Aphrica, juxta Geographos, maxime Plinium in prologo tertii, tertia orbis pars eſt inter Aſiam & Europam ad Auſtrum ſita, incipiens ab Ægypto, & in Gaditano freto deſinens, in qua populi habitant Mauri, Getuli, Numidæ, Garamantes, & Carthago urbs. Mare quo cingitur Aphrica, a Septentrione Libycum, a Meridie Æthiopicum, ab Occidente Atlanticum dicimus: teſtis Pompo. Mela libro 2. Vide Plinium libro 5. cap. 4. hiſtoriæ mundi. Strabo. libro 2. Geographiæ. Hæc Aphrica eadem quoque Libya dicitur, Plinio teſte in prologo quinti. Cujus regionis Nahum. 3. b. 9. fit mentio, & alibi ſæpe in Scripturis.

פול φοὺδ Aphrica, Eſa. 66. f. 19. in Hebræo dicitur Pul, & interpretatur Caſus vel ruina, aut faba.

פוט Aphrica, Nahum. 3. b. 9. in Hebræo eſt Put: & interpretatur craſſa, vel pinguis, Syrum eſt. LXX tanquam appellativum eſſet, tranſtulerunt hoc nomen, & præcedentibus junxerunt, καὶ οὐκ ἔστι πέρας τῆς φυγῆς σου, & non eſt finis fugæ tuæ.

הפצץ ἀφεσσῆ Aphſes, Comminuens, vel eripiens, aut aperiens, aut deſtruens. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 15.

Aphuthæi, Vide Phuthæi.

ἀποκάλυψις Apocalypſis, Revelatio. G. Apoc. 1. a. 1.

ἀπολλῶς Apollo, Perdens, vel deſtruens. G. Vir quidam Alexandrinus, Act. 18. f. 24.

ἀπολλοφάνης Apollophanes, Perditionem vel deſtructionem oſtendens. G. Nomen viri, 2 Mach. 10. g. 37.

ἀπολλωνία Apollonia, Perditio vel deſtructio. G. Civitas Macedoniæ, per quam Paulus profectus eſt, Act. 17. a. 1. Achedoro tantum fluvio a Theſſalonica diviſa. Volater. libr. 8. Geograph. Eſt & altera in provincia Aphrica quæ dicitur Pentapolis.

ἀπολλώνιος Apollonius, Perdens, vel deſtruens. G. Nomen viri quem occidit Judas Machabæus, 1 Mach. 3. b. 10.

ἀπολλύων Apollyon, Exterminans, vel perdens, vel deſtruens. G. Apocal. 9. b. 11.

ἀπόστολος Apoſtolus, Miſſus, legatus. G. Sic vocavit Chriſtus quos miſit ad prædicandum Evangelium ſuum, Luc. 6. b. 13.

אפים ἀφεὶμ Apphaim, Vultus vel facies, aut furores, ſive nares, vel piſtores. Filius Nadab filii Semei filii Onan, 1 Par. 2. d. 30.

ἀπφία Apphia, Producens, vel pullulans. G. Nomen fœminæ, ad Philem. a. 2.

Σαπφοῦς Apphus, Indignationis conſilium, aut volans conſilium, vel ſcrutator. D. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mach. 2. a. 5.

φόρος ἀππίου Appii forum, Hieronymus de locis Hebr. in Actis Apoſtolorum, (ſi tamen illius ſit) putat fuiſſe nomen fori Romani ab Appio quondam Conſule appellatum: a quo & via Appia cognominata fuerit. Verum Appii forum oppidum fuit, longius a Roma quam Aricia diſtans; quod Horatius lib. 1. Serm. Satyra 5. oſtendit his verbis.

Egreſſum magna me excepit Aricia Roma
Hoſpitio modico, rhetor, comes Heliodorus,
Græcorum linguæ doctiſſimus, inde forum Appi
Diſſertum nautis, cauponibus atque malignis. Ad hanc urbem Paulus venit cum deduceretur Romam, Act. 28. d. 15.

A Q

Aquæ contradictionis, Num. 20. b. 13. d. 24. Pſalm. 95. b. 8. Ezec. 47. d. 19. Vide Meribath.

אמה ἀμμὰ Aquæ ductus, Heb. Amma. Collis in tribu Benjamin, juxta Giah, & Gabaon, ubi Aſael frater Joab confoſſus fuit ab Abner, 2 Reg. 2. f. 23.

ἀκύλας Aquila, Latinum eſt. Vir Judæus ex Ponto, Act. 18. a. 2.

A R

ער ἀρωὴρ Ar, Suſcitatio ſive vigilia: aut evacuatio, vel denudatio, ſeu civitas, aut æmulus. Præcipua urbs Moabitarum, ad Arnon ſita, Deut. 2. b. 10. d. 18. f. 29. Num. 21. d. 15. f. 27. In Eſaia vero, 15. a. 1. Ar-Moab dicitur, non Ar ſimpliciter.

Ara, Mons, aut prægnans, ſive demonſtratio. Urbs Aſſyriorum, cujus recordatur liber primus Par. 5. d. 26. Hieronymus in quæſt. Heb. ipſam Rages eſſe ſcribit Medorum civitatem, de qua Tob. 1. c. 16. ארא ἀῤῥὰ

Ara, Maledicens, aut videns. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38. ארא ἀρὰ

Araas, Ira, vel calor confidentiæ ſive protectionis. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 4 Reg. 22. c. 14. qui 2 Par. 34. c. 21. dicitur Haſra. חרחס ἀραὰς

Arab, Inſidians, vel multiplicans, aut feneſtra, ſive locuſta. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. ארב ἐρὲβ

Araba, Idem. D. Nomen viri, 1 Mach. 15. d. 22. ἀράβη

Arabathane, Inſidiatio fortis, aut feneſtræ vel locuſtæ fortitudo vel donum: aut multiplicatio fortitudinis vel doni. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. a. 3. ἀκραβαττίνη

Arabes, Veſpertini, aut fidejuſſores, ſive ſuaves, aut campeſtres, vel corvi, aut ſalices, vel miſtiones, 2 Par. 26. a. 7. ערביים ἄραβες

Arabes, Pſal. 71. d. 10. In Hebræo eſt Saba, id eſt converſio ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio, Act. 2. b. 11. שבא ἄραβες

Arabia, Veſpera, aut veſpertina, vel fidejuſſio, ſive ſuavitas: aut corvus, ſive corvina, ſeu deſertum, vel ſalix, aut commiſta. Regio Aſiæ majoris inter Judæam & Ægyptum, Caſſio monte nobilis, quem Sinam eſſe affirmant. De hac plura Plinius lib. 5. cap. 11. & lib. 6. cap. 28. Ptolemæus lib. 5. cap. 17. Strabo lib. 16. Pomp. Mela in 2. Hæc (ut ſcribit auctor de locis Heb. in Actis Apoſtolorum in Tom. D. Hieronymi) gentes habet multas, Moabitas, Ammonitas, Idumæos, Saracenos alioſque quamplurimos, Ezech. 27. d. 21. hujus fit mentio. Arabum regionem triplicem fecit Ptolemæus: Petræam, Arabiam eam nominat quæ ſupra Palæſtinam ad Caſſium montem & mare rubrum excurrit. Nomen habet a Petra vetuſtiſſimo oppido. Hanc Arabiam Strabo in 16. Nabathæam vocat. Altera, Arabia deſerta quæ Felici a Meridie, a Septentrione Syria & Meſopotamiæ parte finitur, ut Ptolemæus libr. 5. cap. 19. ſcribit; hanc Sceniten, & Arabas illic Scenitas, id eſt vagos Nomades, & in tabernaculis habitantes nominant Plinius lib. 5. cap. 11. & 24. & Strabo lib. 16. Tertiam Ptolemæus lib. 6. c. 8. Felicem nominat, divitem & Beatæ cognomine inclytam, quæ peninſulæ forma, inter Perſicum & Arabicum ſinum in Meridiem tenditur, de qua plura Pomp. Mela libr. 3. Geograph. Græcis (ut habet ille) εὐδαίμων appellatur, id eſt felix, quod ſit thurifera, odores creans: hæc alias Sabæa dicta eſt, Job 1. c. 15. Pſalm 72. b. 10. In hac Paulus prædicavit, Gal. 1. d. 17. ערב ἀραβία

Arabia, Pſal. 71. c. 15. in Hebræo eſt Saba, id eſt Converſio, ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio. שבא ἀραβοὶ

Arabs, Veſpertinus, aut fidejuſſor, vel ſuavis ſive campeſtris, aut corvus, vel ſalix, ſeu miſtio, 2 Eſdr. 2. d. 19. ערבי ἀραβὶ

Aracæus, Nervus, aut Syriace, fugitivus. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 16. qui Arcas oppidum condidit contra Tripolim in radicibus Libani ſitum. ערקי ἀρουκαῖος

Arach, Longitudo, ſive medicina, vel ſanitas. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. Hanc & Edeſſam vocari teſtatur Hieronymus in quæſt. Heb. ſuper Geneſim. ארך ὀρὲχ

Arachites, Longus, vel procerus, ſive ſanans, aut medicina, 2 Reg. 15. g. 32. ארכי ἀρχὶ

Arad, Onager, aut Syriace, draco. Civitas Amorrhæorum ad ſortem Juda pertinens, ad Auſtrum ſolitudini Cades vicina, in qua habitaverunt filii Obab ſoceri Moyſis in medio Iſraelis. Refert Hieronymus in locis Hebraicis uſque ad ſuam ætatem oſtendi villam ab oppido Malatis quarto lapide, ab Hebron viceſimo, Num. 21. a. 1. Judic. 1. d. 16. ערד ἀρὰδ

Aradius, Maledictionis abundantia, aut deſcendens, vel imperans. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. ארודי ἀράδιος

Aradius, Ezech. 27. b. 8. Imperans, aut deſcendens. ארוד ἀράδιοι

Arado, Stupor, aut tremor, ſive deſcenſio, vel dominium. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. ἀραδὸν

Aram, Celſitudo, aut ſublimitas, ſeu decipiens, aut maledictio eorum. Filius Sem, Gen. 10. c. 23. a quo Armenii, ſive Syri Græcis, Geneſ. 22. d. 21. Num. 23. a. 6. & 1 Par. 2. c. 23. Vide Syria. Filius item Somer filii Heber, 1 Par. 6. g. 37. ארם ἀρὰμ

Aram, In Hebræo, Ram. Filius Eſron filii Phares, Ruth 4. d. 19. Matt. 1. a. 3. Luc. 3. g. 33. interpretatur excelſus, vel ſublimis, aut projiciens. רם ἀρὰμ

Arama, Excelſa, ſive ſublimis, aut vermis, ſive projiciens. Civitas tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 36. הרמה ῥαμὰ

Aran, Mons, ſive montanus, aut prægnans, ſive concipiens, vel cantans, aut præco. Filius Thare patris Abraham, Gen. 11. d. 26. & 1 Par. 23. a. 9. הרן ἀρὰν

Aran, Arca, ſive exultans, aut maledictio eorum. Filius Diſon filii Seir, Gen. 36. c. 28. 1 Par. 1. c. 42. Filius item Jerameel, 2 Par. 2. c. 25. ubi legimus, Et Buna, & Aran: Hebraice legitur Oran. ארן ἀρὰν ארן

Arapha, Medicina, ſive relaxatio, aut gigantiſſa, vel montis os, ab ore ſcilicet; aut mons hic, id eſt, in hoc loco. Nomen quorundam gigantum, qui ſic dicebantur quod animos videntium ſe, diſſolverent, 2 Reg. 21. c. 16. הרפה γίγας

Ararat, Maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, ſive lux currentis. Eſt regio Armeniæ, aut ipſa Armenia, 4 Reg. 19. g. 36. Eſa. 37. g. 38. Juxta Bocatium, mons eſt majoris Armeniæ. ארדט ἀραρὰτ ἀρμενία

Arari, ſive Ararites, Montanus, 1 Paral. 11. g. 35. & 2 Reg. 23. d. 31. הררי ἀραρὶ

Arbattis, Fidejuſſor, vel ſuavis, aut miſtus, vel veſpertinus, ſive planities. Nomen loci. D. 1 Mach. 5. c. 23. ἀρβάττοις

Arbathites, Idem, 2 Reg. 23. d. 30. ערבתי ἀραβωθίτης

Arbee, Quatuor, ſive accubatio. Nomen civitatis, quæ & Hebron ארבע ἀρβὸκ bron & Mambre dicitur; ea eſt Cariath-arbe, ſed hic nomen Cariath, appellativum fecit, Gen. 23. a. 2. & 35. d. 27.

ἄρβηλα Arbella, Suſcitatio vetuſtatis, ſive inſidians ei, vel multiplicans eam, ſive locuſta ejus. D. Terminus Judææ ortum ſolis aſpiciens, de quo Hieronymus in locis Hebraicis. Eſt uſque hodie vicus Arbel trans Jordanem in finibus Pellæ civitatis Palæſtinæ. Et alius hoc vocabulo in campo prægrandi, diſtans ab oppido Legionis millibus novem. ἄρβηλοι Hæc Hieronymus. Srabo lib. 16. hujus etiam meminit, 1 Mach. 9. a. 2.

ארבי ἀρβὶ Arbi, Locuſta, vel feneſtra: ſive inſidiator, aut multiplicans. Nomen loci, 2 Reg. 23. d. 35.

ἀρχέλαος Archelaus, Princeps populi. G. Filius Herodis illius qui innocentes occidit: Rex Judææ, Matt. 2. d. 22.

ארכי ἀρχαταρὼθ Archi, Longitudo, aut ſanitas, vel cicatrix. Nomen populi in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. a. 2.

ἄρχιππος Archippus, Princeps, vel præfectus equorum. G. Nomen viri, Coloſſ. 4. d. 17. ad Philem. a. 2.

ἀρχιτρίκλινος Architriclinus, Princeps triclinii, id eſt, trium menſarum. G. Joan. 2. a. 8.

ארדון ἀρδὼν Ardon, Imperans, ſive deſcendens, aut maledictionis judicium. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 Par. 2. c. 18.

ארח ἀρὲς Area, Via, ſeu ſemita, aut viator: vel odorans, ſive annona, id eſt, diurna portio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 5. & Neh. 6. d. 18.

הרבה ἀρεμβὰ Arebba, Magna, ſive multa, aut projiciens, vel litigioſa, ſive mons in ea. Nomen civitatis, Joſ. 15. g. 60.

הרקון ἀρεκκὼν Arecon, Vacuus, ſive mons lamentationis: vel mons poſſeſſionis. Nomen civitatis, Joſ. 19. d. 46.

ארד ἀρὰδ Ared, Imperans, ſive deſcendens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

ארח ἀρὲε Aree, Via, ſive ſemita, aut viator, vel odorans, ſive annona. i. diurna portio. Filius Olla, 1 Par. 7. g. 39.

אראלי ἀρηλὴς Areli, Altare, ſive lux Dei, aut viſio Dei. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. qui & Ariel dicitur.

Aren, Vide Harim.

ἀρεοπαγίτης Areopagita, De colle Martis. G. Act. 17. g. 34.

ἄρειος πάγος Areopagus, Collis Martis. G. auctore Stephano de urbibus, promontorium Athenis clariſſima Græciæ urbe fuit, in quo judicia necis ferro factæ exercebantur: ſic appellatum quaſi dicas vicum Martis. Nam & Juvenalis Curiam Martis appellat: qua de re Auguſtin. lib. 8. de Civitate Dei, cap. 10. Valerius Max. lib. 2. cap. 1. de inſtitutis antiquis. Unde & Areopagitæ, judices ſeveriſſimi ac innocentiſſimi dicti ſunt.

ἀρέτας Aretas, Virtuoſus, aut placidus. G. Socer Herodis Tetrarchæ, Arabiæ Petrææ & Damaſcenæ civitatis dominus, 2 Mach. 5. b. 8. & 2 Cor. 11. g. 32.

ארונה ὀρνὰ Areuna, Arca, vel canticum, ſive exultatio: aut lux noſtra, ſive maledictio nunc. Viri nomen, 2 Reg. 24. c. 16. qui 1 Par. 21. c. 15. dicitur Ornan.

ארגב ἀργὼβ Argob, Gleba, vel glarea, aut maledictio putei vel dorſi, ſive lux altitudinis. Nomen regionis Baſanitidis, Deut. 3. b. 13. & 3 Reg. 4. b. 13. & 4 Reg. 15. e. 25. quæ in ſortem dimidiæ tribus Manaſſe cecidit, vocata terra Raphaim, Trachonitis & Baſan.

ארידי ἀριδαὶ Aridai, Leo abundans, aut maledictionis abundantia. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9.

ארידתא ἀριδαθὰ Aridatha, Leonis lex, ſive maledictionis lex, vel ritus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8.

אריה ἀριὲ Arie, Leo, ſive lux Domini. Nomen loci vel viri, 4 Reg. 15. e. 25.

אריאל ἀριὴλ Ariel, Altare, ſive leo Dei, aut lux Dei. Leonem ſignificat, 1 Par. 11. e. 22. At Eſa. 29. a. 1. accipitur pro civitate Jeruſalem, in qua altare holocauſti. In 43. e. 16. vero Ezechielis, altare ſignificat. Eſt & nomen viri, Num. 26. b. 17. & 1 Eſd. 8. c. 16.

אראלי ἀριὴλ Ariel, Altare, ſive lux Dei, aut viſio Dei. Nomen viri, Num. 26. b. 17. Heb. Areli.

אראלי δῆμος ὁ ἀριηλ Arielitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 17.

ἀριμαθαία Arimathæa, Leo mortuus Domino, vel lux mortis Domini. D. Nomen civitatis, Matt. 27. g. 27. Vide Ruma.

אריוך ἀριὼχ Arioch, Longus, vel procerus, ſive ſatietas, vel ebrietas tua, aut leo tuus. Rex Ponti, Gen. 14. a. 1.

אריסי ἀρισαὶ Ariſai, Sponſus: aut Syriace colonus, ſive venenum. Filius Aman, filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9.

ἀρίσταρχος Ariſtarchus, Optimus princeps. G. Nomen viri Macedonis Theſſalonicenſis, Act. 19. f. 29. & 27. a. 2. Coloſſ. 4. b. 10.

ἀριστόβουλος Ariſtobulus, Optimus conſultor, vel optimum conſilium. Magiſter Ptolemæi, 2 Mach. 1. b. 10. Rom. 16. b. 10.

ἀρμαγεδδὼν Armageddon, Mons Evangelii, vel evangelizationis, aut mons pomorum, vel fructuum. ſ. electorum. D. Nomen loci, Apocal. 16. c. 16.

אררט ἀραράτ Armenia, Hebraice dicitur Ararat, ſive potius terra Ararat, ut Ararat ſit nomen viri: & interpretatur maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, ſive lux currentis. Nomen regionis Orientalis, (nam nomine Orientis, intelligitur Armenia, Gen. 11. a. 2.) ſuper cujus montes requievit arca Noe, Gen. 8. a. 4. Dicitur & Aram, ab Aram filio Sem. Sunt qui opinantur eſſe nomen montis, Eſa. 37. g. 38.

Armenii, Idem.

הרמון τὸ ὄρος τὸ ἑρμών Armon, Malum granatum, vel mons numerationis, aut mons præparationis, ſive mons doni ſive muneris. Nomen loci, Amos 4. a. 3. juxta veterem interpr. Alii legentes ארמון, ſic transferunt locum, Et dejicietis palatium, dicit Dominus.

ארמני ἀρμωνὶ Armoni, Aula, ſive palatium, aut maledictio numerationis, vel præparationis, aut luminis munus. Filius Saul ex Reſpha, 2 Reg. 21. b. 9.

ארנן ἀρνὰν Arnan, Exultans, ſive arca eorum, aut lux filii: vel lux, aut maledictio permanens vel æterna. Filius Raphaiæ filii Jeſeiæ filii Phaltiæ, 1 Par. 3. d. 21.

ארנון ἀρνὼν Arnon, Idem. Fluvius eſt Moabitarum, qui Joſepho lib. 4. Antiquit. Judaic. cap. 4. de montibus Arabiæ fluit, ac per totam ſolitudinem labens, in Aſphaltiten lacum erumpit, ſejungens Moabitiden & Ammonitida. Hieronymo vero in epiſt. ad Fabiolam de XLII manſionibus, manſ. 39. eſt rupes excelſa in limite Amorrhæorum & Moabitarum, Num. 21. c. 14. Deut. 2. e. 36. Joſ. 12. a. 1. & 13. c. 9. Judic. 11. c. 13. Eſt etiam Arnon civitas Moabitarum & deinceps Sehon regis Amorrhæorum, Num. 21. e. 23. Joſ. 12. a. 1.

ארוד ἀροάδ Arod, Imperans, ſive deſcendens. Filius Gad, filii Jacob, Num. 26. d. 17.

ערד ἀρὰδ Arod, Onager, aut Syriace, draco. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 15.

ארודי ἀροηδὴς Arodi, Imperantes, ſive deſcendentes. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16.

ἀροαδὶ Aroditæ, Idem. Num. 26. b. 17.

הארדי ἀρωδὶ Arodites, Idem, 2 Reg. 23. d. 33. ubi nunc Ararites legimus juxta quorundam exemplarium Hebraicorum lectionem.

ערער ἀροὴρ ערוער Aroer, Myrica, ſive ſuſcitatio vigiliæ, aut vigilia vigiliæ, vel denudatio pellis, aut denudatio æmuli. Urbs Moabitarum ſita ſuper ripam torrentis Arnon, extructa a filii; Gad, Joſ. 12. a. 2. & 13. c. 25. Eſt contra Rabbath, Joſ. 13. c. 25. ceſſit tribui Gad, Judic. 11. f. 33. fit ejus mentio, 1 Reg. 30. g. 28. & 2 Reg. 24. a. 5. Num. 32. g. 34. & 4 Reg. 10. g. 33. Eſt & regio circa Damaſcum, vel (ut alii volunt) Arnonis, cujus meminit Eſaias cap. 17. a. 1.

ערערי ἀραρὶ Arorites, ab Aroer, Myrica mea, vanitas vel humilitas, aut ſuffoſſio mea, 1 Par. 11. g. 44.

הררי ἀρωρεὶ Arorites, ab Arari, Montanus, 1 Par. 11. f. 28.

ארפד ἀρφὰδ Arphad, Lux redemptionis, aut ſternens, ſcilicet aliquid ad reclinandum. Nomen inſulæ in Phœnicia ſitæ non longe a Damaſco. Plinius lib. 5. cap. 31. Pomp. Mela. lib. 1. Eſa. 10. b. 9. & 4 Reg. 18. g. 34. Jer. 49. e. 23.

ארפכשד ἀρφαξὰδ Arphaxad, Sanans, vel laxans quaſi deprædationem, aut quaſi mammillam: vel laxans aut ſanans ſicut dæmon. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. Luc. 3. g. 36. a quo Chaldæi.

ארצא ὠρσᾶ Arſa, Terra, ſive voluntas, aut curſus, ſive maledictionis exitus. Nomen præfecti civitatis Therſæ, 3 Reg. 16. c. 9.

ἀρσάκης Arſaces, Elevans ſcutum, aut elevatio ſcuti. G. Nomen viri, 1 Mach. 15. d. 22.

ἀρταβαὶ Artaba, Genus eſt menſuræ, Dan. 14. a. 2. D.

ארתחששתא ἀρθασασθὰ Artaxerxes, Lumen, ſive maledictio, ſilentium vel feſtinationem ponens, aut fervor lætitiæ. Generale nomen eſt (ut Lyrano in 1 Eſd. cap. 4. & Metaſtheni Perſæ placet) regum Perſarum, quemadmodum Cæſar Romanorum imperatorum, 1 Eſd. 4. b. 7.

ארתחשסתא ἀρθασασθὰ Artaxerxes, Luminis ſive maledictionis ſilentium, vel feſtinationem perſuadens, aut fervor direptionis, 1 Eſd. 7. c. 21. & 8. a. 1. Neh. 2. a. 1. & 5. c. 14. & 13. a. 6.

ἀρτεμᾶς Arteman, Integer, vel incolumis, aut venuſtus. G. Nomen viri, Tit. 3. d. 12.

ארבות ἀραβὼθ Aruboth, Cataractæ, ſive feneſtræ, aut inſidiæ, vel locuſtæ. Nomen civitatis, 3 Reg. 4. a. 10.

הרום ἀρὶμ Arum, Excelſus, ſive ſublimis, aut ſeparans, ſive projiciens. Pater Aharehel, 1 Par. 4. b. 8.

A S

אסא ἀσὰ Aſa, Medicus, aut ſanans, Syrum eſt. Filius Abian regis, 3 Reg. 15. b. 8. & 1 Par. 3. b. 10. Filius item Helcana, 1 Par. 9. c. 16.

Aſaa, Vide Aſaia.

עשהאל ἀσαήλ Aſael, Fecit Deus, ſive factura Dei. Filius Sarviæ, 2 Reg. 2. d. 18. Frater item Joab, 2 Reg. 23. d. 24. & 1 Par. 2. b. 16. & 2 Par. 31. c. 13. Corrupte in quibuſdam codicibus ſcribitur Aſahel, ut 1 Par. 11. f. 26. & 27. a. 7. & 2 Par. 17. b. 8.

עשיה ἀσαΐα Aſaia, Fecit Dominus, ſive factura Domini. Servus Joſiæ regis, 4 Reg. 22. c. 14. Nomen item principis, 1 Par. 4. f. 36. & 6. c. 30. & 9. a. 5. & 15. a. 6. In 2 Par. 34. d. 20. corrupte legitur Aſaæ pro Aſaiæ.

הצללפוני ἀσελαφώνι Aſalelphuni, Umbra vel ſubmerſio vultus, aut ſonitus vel tinnitus vultus. Filia Etam, 1 Par. 4. a. 3.

אצליהו ἀσέλιος Aſalia, Prope Dominum, ſive ablatio vel ſeparatio Domini. Pater Sapham ſcribæ, 4 Reg. 22. a. 3. ubi corrupte legitur Aſſia.

עשן ἀσὰ Aſan, Fumus, aut fumigans. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. f. 42. & 19. a. 7. & 1 Reg. 30. g. 30. & 1 Par. 4. f. 32. & 6. e. 62.

הסנאה σαναὰ Aſana, Rubus, aut Syriace, inimicus. Pater Oduia, 1 Paral. 9. b. 7.

אסף ἀσὰφ Aſaph, Congregans, ſive colligens, aut finiens. Filius Barachiæ filii Samua, 1 Par. 6. c. 39. Pater item Zechri, 1 Par. 9. c. 15.

אסרחדון ἀσορδὰν Aſar-haddon, Ligans acumen, vel lætitiam: aut Syriace, prohibens novitatem vel unitatem. Filius Sennacherib, qui poſt eum regnavit, 4 Reg. 19. g. 37. Eſa. 37. g. 38.

σαραμὲλ Aſaramel, Beatitudo populi Dei, aut veſtigium circumciſionis. D. nomen loci, 1 Mach. 14 d. 28.

אשראלה ἀσεηρημὰ Aſarela, Beatitudo Dei, aut intuens fortem vel quercum, ſive greſſus Dei. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 2.

Aſarmoth, Vide Haſarmoth.

Aſaſon-thamar, Vide Haſaſon-thamar.

הצביים σαβαΐν Aſbaim, Damulæ, vel pulchritudines, ſive militiæ. Nomen viri, 2 Eſd. 7. e. 59.

אשבל ἀσβὴλ Aſbel, Ignis vetuſtatis, aut ignis defluens vel decidens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 7. b. 11. Jadiel dicitur.

אשבלי ἀσυβηλὶ Aſbelitæ, Idem. p. n. Num. 36. e. 38.

אשקלון ἀσκαλὼν Aſcalon, Appenſio vel ſtatera, ſive ignis infamiæ. Civitas ampla Palæſtinæ, ſive ut Joſephus habet libr. 5. cap. 3. Jud. Antiquit. ſuperioris Idumææ quam Judas expugnavit, Judic. 1. d. 18. Ubi Samſon triginta viros percuſſit, Judic. 14. d. 19. quæ a conditore Aſcalo Hymenæi filio id nominis, Stephano teſte, invenit. Hæc ſecundum Egeſippum lib. 3. cap. 4. ſeptingentis viginti ſtadiis ab Hieroſolyma diſtat. De qua Volaterr. lib. 11. Geograph. Jer. 25. d. 20. Amos 1. b. 8. Soph. 2. a. 4. Zach. 9. a. 5. Ab hac reguli Philiſtinorum, Aſcalonitæ appellantur, Joſ. 13. a. 3.

ἀσκάλωνα Aſcalona, Idem. D. 1 Mach. 10. g. 86.

אשקלוני ἀσκαλωνῖται Aſcalonitæ, Idem. p. n. Populi nomen, Joſ. 13. a. 3.

אשכנז ἀσχανάζ Aſcenez, Ignis quaſi diſtillans, vel quaſi aſpergens. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3. Populi item quos Græci Rheginos vocant, Jer. 51. c. 26. ſecundum Joſephum. Euſebio autem, gentes ſunt Gothicæ.

מעלה עקרבים προσανάβασις ἀκράβεως Aſcenſus ſcorpionis. Heb. Maale-acerabbim. Locus tribus Judæ, in parte Auſtrali terræ ſanctæ, Joſ. 15. a. 3. Judic. 1. g. 36. de quo Hieronymus in locis Hebraicis, qui confinium Amorrhæorum Acrabitenen dictum refert.

הצביים ἀσεβωείμ Aſebaim, Damulæ, ſive pulchritudines, aut militiæ. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 57.

אשדות ἀσιδὼθ Aſedoth, Effuſiones, ſive declivia, aut campeſtria, vel deprædationes. Nomen regionis & civitatis in tribu Reuben, urbs Amorrhæorum, Joſ. 10. g. 40. & 12. b. 3. & 13. c. 20.

אצל ἀσὴλ Aſel, Prope, aut juxta, ſive ablatio vel ſeparatio. Filius Elaſa filii Rapha, 1 Par. 8. d. 37. 9. g. 43, 44.

עצם ἀσὸμ Aſem, Os ab oſſe, aut fortitudo, aut clauſura, ſcilicet oculorum, vel lignum eorum. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. Appellatur & Aſom, 1 Par. 4. e. 29. iiſdem conſonantibus & punctis.

עצמונה ἀσεμωνὰ Aſemona, Os nunc, ab oſſe: ſive fortitudo noſtra, vel clauſura noſtra, ſive lignum vel conſilium numerantis vel præparantis. Urbs tribus Judæ, Joſ. 15. a. 4.

אסנא ἀσενὰ Aſena, Periculum, ſive infortunium, vel rubus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 50.

אשנה ἀσνὰ Aſena, Mutatio, vel duplicitas, aut dormitatio, ſive ignis nunc. Nomen urbis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 33.

אסנפר ἀσενναφὰρ Aſenaphar, Periculum, ſive infortunium tauri, aut periculi incrementum. Nomen viri, 1 Eſdr. 4. b. 10.

אסנת ἀσενὲθ Aſeneth, Periculum, ſive infortunium. Filia Phutipharis uxor Joſeph, Gen. 44. f. 44. & 46. c. 20.

אסיר ἀσείρ Aſer, Vinctus, ſive incarceratus: aut Syriace, prohibitus. Heb. Aſir. Filius Caath filii Levi, 1 Par. 6. b. 22. ſive filius Core filii Iſaar filii Caath, Exod. 6. d. 24.

אשר ἀσὴρ Aſer, Beatitudo ſive felicitas. Octavus filius Jacob ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ſuæ, Gen. 30. b. 13. Nomen item loci, Joſ. 17. b. 11. & 3 Reg. 4. b. 14. Aſer conſecutus eſt ſortem ad Occidentem & ad Auſtralem partem, id eſt, ad Auſtrum vergentem, Joſ. 19. c. 34. In chartis male collocatur hæc tribus.

אשרות ἄλσος Aſeroth, Nemora, ſive luci, aut beatitudines, vel inſidiæ, ſive greſſus. Nomen idoli, Judic. 3. a. 7.

אשחור ἀσοὼρ Aſhur, Denigratus, ſive ignis libertatis, vel albedinis, aut foraminis. Filius Eſron filii Phares, ex Abia uxore, 1 Par. 2. c. 24. Pater item Thecuæ, 1 Par. 4. a. 5.

ἀσία Aſia, Limoſa, vel cœnoſa. Minor pars Aſiæ quæ tertia pars orbis cenſetur: iſta continet provincias, Phrygiam, Pamphyliam, Ciliciam, Lycaoniam, Galatiam, Cariam, & alias, Epheſum quoque ſpecialiter. Hæc præter Orientalem partem qua ad Cappadociam Syriamque progreditur, undique mari eſt circumflua. Hanc ſuſpicantur hodie Turciam dici. Auctor Hieronym. hujus multa fit mentio in Actis Apoſtolorum & epiſtolis Pauli.

ἀσιανοὶ Aſiani, Limoſi, vel cœnoſi, G. Act. 20. a. 4.

עשיאל ἀσιὴλ Aſiel, Fecit Deus, ſive factura Dei. Filius Saraiæ filii Joſabiæ, 1 Par. 4. f. 35.

אשימא ἀσιμὰ Aſima, Delictum, ſive poſitio, aut ignis maris. Nomen idoli virorum Emath, 4 Reg. 17. f. 30.

עציון גבר ἀσιὼν γαβὲρ Aſion-gaber, Lignum viri vel robuſti, aut conſilium viri vel robuſti. Urbs maritima ſita in litore Maris rubri, id eſt, in ea litoris parte quæ pertinet ad ſinum Elamiticum, ſic dictum ab Elam. Aſion-gaber pertinet ad Idumæam, 3 Reg. 9. d. 26. & 2 Par. 8. d. 17. In Aſion-gaber caſtrametati ſunt filii Iſrael egreſſi de Hebrona, Num. 33. d. 35. Deut. 2. b. 8.

אסיר ἀσὶρ Aſir, Vinctus, ſive incarceratus: aut Syriace, prohibitus. Filius Jechoniæ, filii Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 17. Filius item Core, 1 Par. 6. b. 22.

ἀσμοδαῖος Aſmodæus, Deſtructor vel diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſive ignem menſurans. D. Nomen dæmonii, Tob. 3. b. 8.

הסנאה ἀσενναὰ Aſnaa, Rubus: aut Syriace, inimicus. Nomen viri, 2 Eſd. 3. a. 3.

אצם ἀσὸμ Aſom, Feſtinatio eorum, ſive jejunans. Sextus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 15. Filius item Jerameel primogeniti Eſron, 1 Par. 2. d 26.

עצם ἀσὸμ Aſom, Os ab oſſe, vel fortitudo: ſive clauſura, ſcilicet oculorum, aut lignum eorum. Civitas in tribu Simeon, 1 Par. 4. e. 29. quæ dicitur Aſem, Joſ. 18. a. 3. iiſdem conſonantibus & punctis.

חצור ἀσὼρ Aſar, Nomen urbis aut regionis ſitæ in Arabia, Jer. 49. e. 28. Judic. 4. a. 2. Vide Haſor.

אסרחדן ἀσορχαδὰν Aſor-haddan, Ligans acumen vel lætitiam: aut Syriace, prohibens unitatem vel novitatem. Rex Aſſur, 1 Eſd. 4. a. 2.

עשות ἀσὼθ Aſoth, Faciens, vel factura, aut tineæ, ſ. veſtimentorum. Filius Jephlat filii Heber, 1 Par. 7. g. 33.

ἀσφὰρ Aſphar, Plaſmatio onagri, aut feſtinatio tauri. D. Nomen lacus in agro Thecuæ, 1 Mach. 9. d. 33.

אשפנז ἀσφανὲζ Aſphenez, Pharetra aſperſionis vel diſtillationis, ſive magus aſperſus. Præpoſitus eunuchorum regis Nabuchodonoſor, Dan. 1. a. 3.

אשראל ἀσερὴλ Aſrael, Beatitudo Dei, vel intuitus fortis, aut greſſus Dei. Filius Jaleleel, 1 Par. 4. c. 16.

אשריאל ἐσριὴλ Aſriel, Idem. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 31. qui Joſ. 17. a. 2. Eſriel dicitur.

האשראלי ἐσριηλὶ Aſrielitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 31.

הצדים Aſſedim, Venationes, aut inſidiæ, vel latera: aut Syriace, deſtructiones. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 35.

השם ἀσὸμ Aſſem, Nomen, vel nominatus, ſive poſitio, vel poſitus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 34.

Aſſia, Vide Aſalia.

ἀσιδαῖοι Aſſidæi, Milvi, vel herodii, aut venantes, vel inſidiantes. D. Genus hominum inter Judæos, 1 Mach. 7. b. 13. 2 Mac. 14. a. 6.

ἄσσον Aſſon, Appropinquatio, vel approximatio. G. Complures ſunt hujus nominis urbes, una Lyciæ civitas maritima in edito ſita promontorio, adeo ut parum tutum ſit accedere. Unde jocus Nicoſtrati citharœdi, Aſſon eas, ut citius ad exitii terminos pervenias. Altera in Æolide. Tertia in Myſia. Quarta in Lydia. Quinta in Epiro minore, Cleanthis philoſophi patria, quæ eadem & Apollonia ſit dicta, ſuffragante & Plinio in 5. lib. cap. 36. Hanc poſtremam Paulus adnavigavit, Act. 20. c. 13. & 27. c. 13.

אחשורוש ἀσσυῆρος Aſſuerus, Princeps & caput. Pater Darii regis Medorum, Dan. 9. a 1. & 1 Eſd. 4. b. 5. Hic a Metaſthene Perſa Artaxerxes Aſſuerus vocatur.

אשור ἀσσὺρ Aſſur, Inſidians, ſive beatus, aut aſpiciens, vel gradiens. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. de terra Sennaar egreſſus, Gen. 10. b. 11.

אשורי ἀσρεὶ Aſſuri, Beatitudo, aut intuitus, vel greſſus. Nomen loci, 2 Reg. 2. b. 8.

אשורים ἀσσυριείμ Aſſurim, Inſidiantes, ſive beati: aut aſpicientes, vel gradientes, Filius Dedan filii Jecſan, Gen. 25. a. 3.

Aſſyrii, Idem. Heb. Aſſurim. Aſſyrii poſt Euphratem loca tenent, amne tantum a Babyloniis diviſi. Herodotus eoſdem populos cum Syris eſſe dicit: ſed a Græcis Syros, a Barbaris Aſſyrios vocari. In Aſſyria autem fuerunt XVIII regna: tam ampla & potens regio fuit. Lege Raphaelem Volater. lib. 11. Geograph. Strabonem lib. 16. Geograph. Aſſyria eſt ad Orientem Terræ ſanctæ.

אשור Aſſyrius, Idem. ſ. n. Eſa. 7. c. 17.

עשתרת ἀσταρὼθ Aſtaroth, Greges, ſive divitiæ, aut faciens explorationem, ſeu tinea legis. Urbs in campeſtribus Moab in dimidia tribu Manaſſe, Og regis Baſan regia, Deut. 1. a. 3. Joſ. 9. b. 10. & 12. b. 4. & 13. d. 12. gigantum terra quos Codorlahomor interfecit, Gen. 14. a. 5. quo loco dicitur Aſtaroth Carnaim, עשתרות קרנים in ſupercilio Sodomorum ſita, poſtremo Levitis conceſſa, 1 Par. 6. f. 71. Fuit & deus Palæſtinorum. Joſephus lib. 6. cap. 14. Judaic. Antiquit. teſtis: quem ſuſtulerunt Judæi Samuelis juſſu, 1 Reg. 7. a. 3. Eſt & alius quem adoravit Salomon, 3 Reg. 11. a. 5. ubi עשתורת legitur: a Græcis ἀστάρτη dictum. Vide Aſtarte. Aſtaroth, idola formam ovium præ ſe ferentia.

Aſtaroſt-addar, Joſ. 18. b. 11. legendum Ataroth-adar.

עשתרתי ἐσθαρωθὶ Aſtarothites, Greges, ſive divitiæ, aut faciens explorationem, ſive tinea legis, 1 Par. 11. g. 44.

עשתרת ἀστάρτης Aſtarthen, Idem. Idolum Sidoniorum, quod colebat Salomon, 3 Reg. 11. a. 5. idem quod Aſtaroth præcedens. De quo & 4 Reg. 23. c. 13. fit mentio: quo in loco Aſtoreth legendum eſſet pro Aſtaroth.

ἀστυάγης Aſtyages, Civitatis ductor, vel dux. G. Rex Perſarum, Dan. 13. g. 64.

ἀσύγκριτος Aſyncritus, Incomparabilis. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

A T

אטד ἀτάδ Atad, Rhamnus, ſive ſpinetum. Locus trans Jordanem, ubi exequias atque planctus peregerunt filii Iſrael ſuper morte Jacob, tertio ab Jericho lapide, duobus milibus a Jordane: qui locus dictus eſt poſtea Planctus Ægypti, Gen. 50. b. 10. Nunc Bethagla, quod interpretatur locus gyri, eo quod ibi more plangentium circuierunt in funere Jacob. Hieronymus in locis Hebraicis. Hebraice legitur Goren Atad: i. Area Atad.

עטרה ἀταρὰ Atara, Corona. Altera uxor Jerameel primogeniti Eſron filii Phares filii Judæ, 1 Par. 2. d. 26.

עטרות ἀταρὼθ Ataroth, Coronæ, ſive calamus inebriationis, vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis, vel ſaturitatis. Civitas in tribu Gad, Num. 32. a. 3. g. 34. Eſt & nomen regionis in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. c. 7.

עטרותאדר ἀταρὼθ ἀδδάρ Ataroth-addar, Coronæ ſive calamus inebriationis, vel ſaturitatis pallii ſive potentiæ aut magnitudinis. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 16. b. 5. & 18. b. 11.

אטר ἀτήρ Ater, Siniſter, vel clauſus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 16.

עתך ἀθὰχ Athach per ע, Hora tua, ſive tempus tuum. Nomen civitatis, 1 Reg. 30. g. 30.

התך ἀθὰχ Athach per ה, Percutiens, vel humilians, aut ſubjiciens. Nomen Eunuchi, Eſth. 4. b. 5.

עתיה ἀθαὶ Athaias, Hora vel tempus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 4.

עתלי θαλὶ Athalai, Hora mea, ſive tempus meum vel mihi. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 28.

עתליהו γοθολία Athalia, Hora, vel tempus Domino. Mater Ochoziæ filii Joram regis Judæ, filia Amri regis Iſrael, 4 Reg. 8. g. 26.

אתני ἠθανὶ Athanai, Fortis, ſive aſininus, aut donans. Filius Zara, filii Adaia, 1 Par. 6. c. 41.

עתר ἐθὲρ Athar, Oratio, aut deprecatio. Nomen civitatis in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 7.

ἀθῆναι Athenæ, Sine cumulo, vel ab Athena, id eſt, Minerva, Minervales. G. Civitas Achaiæ, philoſophiæ dicata ſtudiis & idolorum cultui, ubi Paulus etiam Chriſtum prædicavit, Act. 17. d. 16. hujus urbis Piræus portus (cujus Terentius in Eunucho meminit) ſeptemplici muro quondam communitus fuiſſe deſcribitur. Athenæ hodie ſub Turcæ imperio ſunt, a Barbaris corrupto vocabulo Sethniæ vocantur, Raphaele Volater. libr. 38. Paralipomenon auctore.

ἀθηναῖοι Athenienſes, Idem. G. Act. 17. e. 21.

ἀθηνόβιος Athenobius, Minervæ arcus. G. Nomen viri, 1 Mach. 15. f. 32.

התרשתא ἀθερσαθὰ Atherſatha, Diſſolvens fundamentum, vel contemplans fundamentum vel potum, ſive turturis fundamentum: aut ex Hebræo & Syro, contemplans annum vel tempus. Filius Achelai, 2 Eſd. 10. a. 1. de quo & 1 Eſd. 2. d. 61. Sic dicebatur & Nehemias, Neh. 7. f. 65. & 8. c. 10.

חמטה ἀμματὰ Athmatha, Lacerta vel ſtellio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53. Heb. Humeta.

ἀττάλεια Attalia, Augens, vel nutriens. G. Civitas Pamphyliæ maritima, a Ptolemæo Philadelpho ædificata, juxta Raphaelem Volater. lib. 10. Geographiæ, quam Paulus & Barnabas pertranſierunt, Act. 14. 45.

ἄτταλος Attalus, Auctus ſive nutritus. G. Nomen viri, 1 Mac. 15. d. 22.

עוה αὐά Ava, Iniquitas. Nomen idoli, 4 Reg. 17. d. 24. & 18. g. 34. & 19. c. 13. Eſa. 37. c. 13.

αὔγουστος Auguſtus, Latinum eſt, vel ab augurio dictus, vel (ut alii volunt) ab augendo. Romanorum Imperator ſecundus, patre Octavio ſenatore genitus, Cæſaris nepos, Imperavit annos 56. Hic cum quadrageſimo ſecundo anno imperii ſui firmiſſimam veriſſimamque pacem compoſuiſſet, Chriſtus Dominus in Bethlehem natus eſt; cujus adventui pax iſta famulata eſt, quemadmodum ſcribit Eutropius rerum Romanorum lib. 7. cap. 2. Et Lucas Evangeliſta cap. 2. a. 1. refert ab hoc edictum exiiſſe ut cenſeretur orbis univerſus.

עוים αὐίμ Avim, Iniqui ſive perverſi. Nomen civitatis tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 23.

עוית γιθίμ Avith, Iniqua ſive perverſa, aut temporalis. Nomen civitatis in qua regnavit Adad quartus rex in Edom, Gen. 36. d. 35.

Aulon, Vide Vallis ſylveſtris.

חורן αὐρανίτις Auran, Foramen, ſive libertas, aut albedo. Locus in vicinia Damaſci, Ezec. 47. c. 17. Heb. Hauran.

עוץ ὖς Auſitis, Hebraice dicitur Hus, & interpretatur conſilium aut lignum: aut Syriace, affixus aut affixio. Nomen loci, Jer. 25. e. 20.

A X

עכסה ἀχσα Axa, Compoſita vel adornata, aut laſciviens, ſive confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, Joſ. 15. d. 16. Judic. 1. c. 12. quæ 1 Par. 2. f. 49. Achſa ſcribitur.

אכשף ἀχσάφ Axaph, Veneficus, ſive utique conterens. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 25. quæ cap. 11. a. 1. ſcribitur Achſaph.

A Z

Aza, Vide Gaza.

עזא ἀζά Aza, Fortitudo, aut capra. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 47.

Azael, Vide Hazael.

אזניה ἀζανίας Azanias, Auris Domini, ſive auſcultatio Domini, vel arma Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 9.

אזנות תבור ἀζανὼθ θαβώρ Azanoth-thabor, Aures electionis, ſive puritatis: aut ex Hebræo & Syro, aures contritionis vel confractionis. Civitas, terminus tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 34.

עזראל ἀζαρὴλ Azareel, Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 6. & 25. c. 8.

עזריה ἀζαρίας Azarias, Auxilium Domini, ſive atrium Domini. Filius Amaſiæ regis Judæ, 4 Reg. 14. e. 21. qui 2 Par. 26. a. 1. Ozias dicitur. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Par. 26. c. 17. Filius Johanan, 2 Par. 28. b. 12. Filius item Ethan filii Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. b. 8. Vide & 1 Par. 6. a. 9. & b. 13.

עזריקם ἐζρικάμ Azaricam, ſive Azricam, Auxilium reſurgentis vel vindicantis, aut fortitudo vacua. Nomen viri, 2 Eſd. 11. c. 14.

חזו ἀζαῦ Azau, Videns aut prophetans. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. Heb. Hazo.

ἀζάζ עזז Azaz, Fortis, Pater Bala, 1 Par. 5. a. 8.

ἀζίας עזזיהו Azazias, Fortitudo Domini. Nomen viri, 2 Par. 31. c. 13.

ἀσβαΐ אזבי Azbai, Hyſſopus mea. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37.

עזבוק ἀζβὺχ Azboc, Hircus vel fortitudo vacuitatis, aut fortis diſſipatio. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 16.

עזקה ἀζηκά Azeca, Fortitudo ſive murata, vel ſepta: aut Syriace, annulus. Civitas Amorrhæorum, quæ forte ceſſit tribui Juda, Joſ. 15. e. 35. Neh. 11. d. 30. Hieronymo inter Eleutheropolin & Æliam ſita: quo loci Deus grandine & lapidibus gentes perdidit, Joſ. 10. c. 11. Philiſthiim illic caſtra contra Iſrael fixerunt, 1 Reg. 17. a. 1. Hanc reparavit Roboam rex Juda, 2 Par. 11. b. 9. & rex Babylonis eandem debellavit, Jer. 34. b. 7.

ἀζὲρ עזר Azer, Adjutorium, ſive atrium. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 19.

עזגד ἀζγάδ Azgad, Fortis exercitus, aut fortitudo felicitatis: vel ex Hebræo & Syro, fortis ſciſſura. Viri nomen, 1 Eſd. 2. a. 1. & 8. b. 12.

עזיה ἀζία Azia, Fortitudo Domini, ſive hircus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 3.

ἀζιζά עזיזא Aziza, Fortitudo, aut fortis. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 27.

עזמות ἀζμαὼθ Azmaveth, Fortis mors, ſive hircus, aut fortitudo mortis. Nomen viri cujuſdam, 2 Reg. 23. d. 30. qui 1 Par. 11. f. 33. dicitur Azmoth, iiſdem conſonantibus & punctis, 1 Eſd. 2. b. 22.

עזמות ἀσμώθ Azmoth, Idem. Filius Joada filii Achaz, 1 Paral. 8. d. 36. & 12. a. 3. & 27. g. 24. Filius item Jore, 1 Par. 9. f. 42. Nomen præterea cujuſdam alterius, 1 Par. 11. f. 33. qui 2 Reg. 23. d. 30. dicitur Azmaveth iiſdem conſonantibus & punctis.

ἀζώρ Azor, Adjutor, vel accinctus: aut Syriace, converſus. D. Filius Eliacim filii Abiud, Matt. 1. b. 14.

אשדודיות ἀζώτιοι Azotidæ, Hebraice dicitur Aſdodioth, & interpretatur deprædatrices, ſive ignis dilectionum, 2 Eſd. 13. d. 23.

אשדודי ἀζώτιοι Azotii, In Hebræo dicitur Aſdodi, id eſt, ignis dilecti vel patrui. Genus populi in terra Chanaan contra Aquilonem.

Azotius, Ignis dilecti vel patrui mei, Joſue 13. a. 3. & 1 Regum 5. a. 3.

אשדוד ἄζωτος Azotus, Hebraice dicitur Aſdod, id eſt, deprædatio, ſive ignis dilecti, aut ignis patrui. Inſignis Palæſtinæ urbs inter Aſcalonem & Joppen in tribu Dan, in qua gigantes habitarunt, capta a Joſue duce, Joſ. 11. d. 22. Sorte ceſſit tribui Judæ, Joſ. 15. f. 46. Hæc una e quinque civitatibus Allophylorum, templo Dagon idoli nobilitata, 1 Reg. 6. c. 17. Quam, ut ait Stephanus, condidit quidam e Mari rubro profugus, ex nomine uxoris ſuæ Azes. Volater. lib. 11. Geograph. Cujus in Scripturis multa eſt mentio, Jer. 25. d. 20. Amos 1. b. 8. Soph. 2. a. 4. Zach. 9. a. 6. Eſa. 20. a. 1. & 2 Par. 26. a. 6. In hac Philippus prædicavit Chriſtum, Act. 8. g. 40.

Azriel, Vide Azareel.

Azuba, Derelicta, ſive deſerta, aut fortitudo ejus in ea. Mater Joſaphat filia Salai, 3 Reg. 22. f. 43. & 2 Par. 20. g. 31. Uxor item Caleb filii Efron filii Juda, 1 Par. 2. b. 18. עזובה ἀζουβά

Azur, Adjutus ſive adjutor. Pater Ananiæ prophetæ, Jer. 28. a. 1. Pater item Jezoniæ, Ezech. 11. a. 1. עזור ἀζώρ

Azymus, Infermentatus, Act. 12. a. 4. & 1 Cor. 5. c. 7. ἄζυμος

Azzi, Fortitudo mea, ſive hircus meus. Nomen viri, 2 Eſdr. 11. c. 22. עזי ὀζεί

B

Baal, Idolum, aut dominans, vel ſubjiciens, aut poſſidens. Baal eſt proprie idolum Sidoniorum, 3 Reg. 16. g. 31. quod idolum aliter dicitur Aſtoreth. Accipitur etiam pro quocunque idolo, Jer. 2. b. 8. Græci Martem putant, Num. 22. g. 40. quod deſtruxit Gedeon, Judic. 6. e. 25. Eſt & nomen loci, 1 Par. 5. d. 23. Filius item Joel, 1 Par. 5. a. 5. Filius Abigabaon, ſive Jahiel, 1 Par. 8. c. 29. & 9. f. 35. בעל βάαλ

Baal, In Oſee 10. d. 15. legitur, vindicavit Baal: quum legendum ſit, vindicavit Arbel: & interpretatur Pugnavit Deus, ſive vindicavit Deus, aut ultus eſt pro Deo. ארבעל

Baala, Idolum ejus, aut dominans ei, vel ſubjecta, aut poſſeſſa, ſive in aſcenſione, vel in elevatione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 9. quæ & Cariath-jarim & Cariath-baal dicitur. בעלה βαάλ

Baalath, Subjecta, ſive poſſeſſa: aut in exaltatione, vel aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. a. 8. d. 44. Civitas a Salomone condita, 3 Reg. 9. c. 18. בעלת βααλώθ

Baal-berith, Idolum fœderis vel pacti, aut ſubjiciens vel poſſidens fœdus vel pactum. Nomen idoli, Judic. 9. a. 4. בעל ברית βάαλ βερίθ

Baal-gad, Idolum fortunæ vel felicitatis, ſeu exercitus: aut ſubjiciens ſive poſſidens felicitatem vel exercitum: aut ex Hebræo & Syro, idolum ſciſſuræ. Nomen montis ſub monte Hermon, Joſ. 11. c. 17. & 13. a. 5. בעל גד βααλγάδ

Baal-hamon, Idolum populi, aut dominans populo, aut poſſidens populum. Nomen loci, Cant. 8. c. 11. בעל המון βεελαμών

Baal-haſor, Idoli atrium vel fœnum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Locus eſt infra Ephraim urbem Benjamin, 2 Reg. 13. d. 23. בעל חצור βααλασώρ

Baal-hermon, Idolum aut auctor ſive poſſeſſor deſtructionis, ſive anathematis, vel retis, ſive retiaculi, aut dedicati vel conſecrati, Deo ſcilicet. Mons circa Libanum in Paleſtinæ finibus, Judic. 3. a. 3. בעל חרמון βάαλ ἑρμών

Baali, Idolum meum, ſive dominans mihi, aut ſubjiciens vel poſſidens me, Oſee 2. c. 17. בעלי βααλείμ

Baalia, Idoli dominus, id eſt, deus idoli, vel ſubjiciens aut poſſidens dominus, ſive in aſcenſu vel in cœnaculo. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5. בעליה βααλία

Baaliada, Idolum apertum vel manifeſtatum, ſive poſſeſſor ſcientiæ, Filius David, 1 Par. 14. b. 7. בעלידע βααλιαδά

Baalim, Idola, ſive dominantes, aut ſubjicientes vel poſſidentes. Nomen idoli, 1 Reg. 7. a. 4. & 2 Par. 28. a. 2. Jer. 2. e. 23. Corrupte 2 Reg. 6. a. 2. de viris Juda legitur: pro de Baale Juda, id eſt, de Cariath-jeharim: ut vides, Joſ. 15. c. 9. בעלים βααλείμ

Baal-meon, Idolum habitaculi, vel idolum ex peccato, aut ſubjiciens ſive poſſidens habitaculum, ſive dominium ex peccato. Civitas Amorrhæorum, quæ forte obtigit filiis Ruben, Num. 32. g. 38. Joſ. 13. c. 17. Hæc eadem dicitur Beel-meon. בעל מעון βεελμών

Baal-pharaſim, Idolum diviſionum, aut ſubjiciens ſive poſſidens diviſiones. Nomen loci in terra Chanaan, 2 Reg. 5. d. 20. & 1 Par. 14. b. 11. בעל פרצים βααλφαρασίν

Baal-thamar, Idolum palmæ, aut ſubjiciens, vel poſſidens palmam arborem, aut idolum commutationis, ſive ſubjiciens aut poſſidens commutationem. Vicus juxta Gabaa, in tribu Benjamin, Judic. 20. e. 33. בעל תמר βααλθαμάρ

Baana, In reſponſione, ſive in afflictione, aut in cantico: vel Syriace, deprecatio. Filius Remmon Berothitæ, 2 Reg. 4. a. 2. Pater item Heleb, 2 Reg. 23. d. 29. Filius item Ahilud, 3 Reg. 4. b. 12. Filius etiam Huſi, 3 Reg. 4. b. 14. In his duobus locis ſcribitur בענא. בענה βαανά בענא

Baaſa, In factura, ſive in tinea, aut in compreſſione, vel ſcrutationem tollens. Nomen regis Iſrael, 3 Reg. 15. c. 17. & 2 Par. 16. a. 1. Filius Ahia, 4 Reg. 9. b. 9. בעשא βαασά

Babel, Confuſio ſive commiſtio. Nomen civitatis, Gen. 11. b. 9. quæ Stephano Seleucia quoque dicta eſt. בבל σύγχυσις βαβυλών

Babylonem eſſe duplicem Coſmographorum conſenſus eſt: una in Aſſyria, de qua 4 Reg. 17. d. 24. altera vero in Chaldæa, de qua 4 Reg. 25. a. 1. in campo Senaar, caput regni Chaldæorum, regia Nemrod, ſita ad Orientem terræ Juda, quæ a confuſis labiis nomen habet, teſtes Moſes, Ge. 10. b. 10. & 11. b. 9. Joſeph. lib. 1. ca. 9. Antiq. Judaic. Auguſtinus lib. 16. cap. 4. de civitate Dei. Plura de hac Babylone lege apud Plinium lib. 6. naturalis hiſt. cap. 26. Strabonem lib. 15. & 16. Herodotum lib. 1. Pomp. Melam lib. 1. Ptolem. lib. 5. cap. 20. & 6. cap. 26. Ab hac & regio circumpoſita, Babylonia vocatur. In hac populus Judæorum LXX annis captivus detentus fuit, juxta prophetiam Jeremiæ, cap. 25. c. 12. per Nabuchodonoſor regem Babyloniorum tranſmigrare coactus, 4 Reg. 25. c. 11. & 2 Par. 36. b. 10. Nunc Seleucia vocata Straboni lib. 16. Geograp.

& Stephano de urbibus. Ipſa Babylonia Meſopotamiæ conjuncta eſt inter Euphratis ipſius converſiones: Auſtralior eſt: Syriam tamen Ptolemæo Plinioque non excedit: auctor Raphael Volater. lib. 11. Geograph. Plinius lib. 6. cap. 26. naturalis hiſt. Strabo in 6. refert eam Tygri & Euphrate irrigari. Hanc Babylonem Darius rex Medorum primus omnium evertit & ſolo æquavit ita ut poſtea habitata non fuerit, Eſa. 13. a. 1. lege Hieronymum in eo loco. Quidam tertiam faciunt Babylonem ipſam urbem Romam, ex qua B. Petrum primam ſuam ſcripſiſſe epiſtolam ait Papias Jeroſolymitanus, & ex eo Euſebius libr. 2. Eccleſiaſt. hiſt. cap. 14. Hieronymus de Eccleſiaſticis ſcript. & Beda in 1 Petri 5. eamque per μεταφορὰν ab ipſo Petro Babylonem vocatam eſſe, dum ait: Salutat vos Eccleſia quæ eſt in Babylone collecta.

Babylonia, Idem.

Βαβυλώνιοι Babylonii, Confuſi, ſive commiſti, 1 Eſd. 4. b. 9.

בקבקר Βακβακὰρ Bacbacar, Vacua, vel inanis viſitatio, aut matutinatio, vel vapulatio, aut inanis vacca. Viri nomen, 1 Par. 9. c. 15.

Βακχήνορ Bacchenor, Ebrius, vel vinoſus. G.

Βακχίδης Bacchides, Idem. G. Nomen viri, 1 Mach. 7. b. 8.

Βακήνωρ Bacenor, Puto idem eſſe nomen cum Bacchenor, & iſtud eſſe corruptum. Nomen viri, 2 Mac. 12. f. 35.

בדקר Βαδεκὰρ Badacer, In compunctione, ſive in transfixione, aut in confoſſione, ſive vectis frigiditatis, vel ſola frigiditas. Nomen ducis exercitus Jehu, 4 Reg. 9. e. 25.

בדד Βαρὰδ Badad, Solitarius, ſive in mamilla, vel in dilectione. Pater Adad regis quarti in Edom, Gen. 36. d. 35.

בדיה Βαδαίας Badaias, Solus Dominus, vel vectis Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 31.

בדן Βαδὰν Badan, Vectis, vel ſolus, aut in judicio. Nomen viri, 1 Reg. 12. b. 11. Filius Ulam filii Sares, 1 Par. 7. d. 17.

בגתא Βαγαθὰ Bagatha, In torculari. Nomen eunuchi, Eſth. 1. b. 10.

בגתן Bagathan, In torculari, aut cibum tribuens. Nomen eunuchi, Eſth. 2. d. 21. Hoc nomen LXX. non tranſtulerunt.

בעלים Βασίλισσα Bahalis, In lætitia, ſive in arrogantia. Rex filiorum Ammon, Jerem. 40. d. 14.

Βαὶν Bahem, In eis, vel cum eis. D. 1 Mac. 13. e. 37.

בחרים Βαχχείμ Bahurim, Electi, ſive juvenes, aut in foraminibus, ſive in libertatibus. Nomen civitatis in tribu Benjamin, 2 Reg. 3. c. 16.

בלה vel בלהה Βάλλα Βαλὰκ Bala, Inveterata, ſive turbata, aut defluens. Nomen civitatis in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. & 1 Paral. 4. c. 29. Ancilla item Rachel uxoris Jacob, Geneſ. 29. f. 29. uxor item Nephthali, 1 Par. 7. c. 14.

בלע Βαλὰκ Βαλαὰ Bala, Deglutiens, ſive deſtruens. Nomen urbis quæ Segor, item Saliſſa, ſive vitula conternans in ſacris literis dicitur, Geneſ. 14. b. 9. Eſt & filius Azaz filii Semma filii Joel, 1 Par. 5. a. 7.

בלעם Βαλαὰμ Balaam, Vetuſtas populi vel abſque populo, ſive devoratio, aut deſtructio eorum. Filius Beor ariolus, Num. 22. a. 5. Joſ. 13. c. 22. Eſt & nomen civitatis, 1 Par. 6. f. 70.

בלהן Βαλαὰμ Balaan, Inveteratus, ſive turbatus. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 27.

בלק Βαλάκ Balac, Involvens, aut deſtruens, vel cum lambente, aut Syriace, cum percutiente. Filius Sephor, Num. 22. a. 1.

בלאדן Βαλαδὰν Baladan, Abſque imperio, vel abſque judicio, aut vetuſtas imperantis, vel judicii. Nomen viri, 4 Reg. 20. c. 12. Eſa. 39. a. 1.

בלהן Βαλαὰν Balan, Inveteratus, ſive turbatus. Filius Jadihel filii Benjamin, 1 Par. 7. c. 11.

בעל חנן Βαλενὼν Balanan, Idoli gratia vel donum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Filius Achobor, ſeptimus Rex Edom, Gen. 36. d. 39. & 1 Paral. 27. d. 27. Heb. Baal-hanan.

בלדד Βαλδὰδ Baldad, Vetuſta dilectio, vel mamilla, ſive inveteratus motus, aut abſque motu, ſive abſque dilectione vel mamilla. Nomen viri, Job 8. a. 1.

בעלות Βαλὼθ Baloth, Subjectæ ſive poſſeſſæ, aut in aſcenſione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 24.

בעל שלשה Βαὰλ σαλισὰ Balſaliſa, Idolum tertium, aut idolum ducis, vel principis, ſive poſſeſſor trium, aut poſſeſſio ducatus vel principatus. Nomen loci, 4 Reg. 4. g. 42.

בלשאצר Βαλτάσαρ Balſaſar, Non portans anguſtiam, vel non theſaurizans: aut ex Syro & Hebræo, ſcrutator theſauri. Filius Nabuchodonoſor, Dan. 5. a. 1. f. 22. g. 30. & 7. a. 1. & 8. a. 1. Secundum Joſephum filius fuit Evilmerodach.

בלטשאצר Βαλτάσαρ Baltaſſar, Abſcondite theſaurizans, ſive in malleatore theſaurizans, vel occulte portans anguſtiam. Nomen prophetæ, qui & Daniel dicebatur, Dan. 1. b. 7. & 5. c. 12.

במהל Βαμαὰθ Bamaal, In circumciſione, aut in miſtione. Filius Jephlat filii Heber filii Bariæ, 1 Par. 7. g. 34. ubi corrupte legitur Chamaal.

במות Βαμὼθ Bamoth, Altaria vel excelſa, ſive in morte. Nomen vallis, Num. 21. c. 19.

במות בעל Βαμὼθ Βαὰλ Bamothbaal, Altaria, ſive excelſa idoli, aut in morte idoli. Civitas in tribu Dan, Joſ. 13. c. 17.

בנעה vel בנעא Βαανὰ Banaa, In motu. Filius Moſa filii Zamri, 1 Paralip. 8. d. 36. & 9. f. 43.

בניהו vel בניה Βανέας Banaia, ſive Banaias, Filius Domini, aut intelligentia Domini, ſive ædificatio Domini. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 20. Nomen principis cujuſdam, 1 Paralip. 4. f. 36. & 15. b. 20. & 2 Paralip. 31. c. 13. Pater item Pheltiæ, Ezechiel 11. a. 1. Filius Jojadæ, 2 Reg. 8. d. 18.

בני ברק Βανὴ Bane, Filii, aut ædificantes, ſive intelligentes. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 45. Quamvis putem legendum Beneberac, ut unius civitatis nomen ſit, non duarum, cum Hebræis jungantur hæ duæ voces.

בניה Βανεά Banea, ſive Baneas, Filius Domini, aut intelligentia, vel ædificatio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 25.

בני Βανὶ Bani, Filius meus, aut ædificatio, vel intelligentia mea. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 33. & 2 Eſd. 9. a. 4.

בנינו Βανέα Baninu, Filii noſtri, aut ædificatores noſtri, ſive intelligentes nos. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 13.

בני Βανὶ Banni, Idem quod Bani. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 36. Filius Somer filii Moholi, 1 Par. 6. d. 44.

בערא Βααρὰ Bara, Incendium, ſive expurgatio, aut paſtus, vel jumentum ſive inſipientia, vel in vigilia. Nomen alterius uxoris Saharaim, 1 Par. 8. a. 8.

ברע Βαλλὰ Bara, In malo, ſive in ſocio, aut in clamore, vel in paſtu, ſive in conſtructione. Rex Sodomæ, Gen. 14. a. 2.

Βαραββᾶς Barabbas, Filius patris vel magiſtri, aut filius confuſionis, vel ignominiæ. D. Nomen inſignis cujuſdam latronis, Matt. 27. b. 16. Joan. 18. g. 40.

ברק Βαρὰκ Barac, Fulgur, ſive in vanum, vel in vacuum. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 45. Vide Bane. Filius Abinoem, Judic. 4. a. 6.

ברכה Βαραχία Baracha, Benedictio, aut genuflexio. Nomen viri, 1 Paral. 12. a. 3.

ברכאל Βαραχιὴλ Barachel, Benedicens Deum, aut genu flectens Deo. Nomen viri, Job 32. a. 2.

ברכיה Βαραχίας Barachia, ſive Barachias, Benedicens Domino, aut genu flectens Domino. Pater Zachariæ prophetæ, Zachar. 1. a. 1. Filius Moſollamoth, 2 Paral. 28. b. 12. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20.

ברד Βαρὰδ Barad, Grando, ſive in deſcenſu, aut in imperio. Nomen loci in deſerto Sur, Gen. 16. d. 14.

בראיה Βαρεία Baraia, Creatura Domini, ſive impinguatio aut electio Domini, ſive in viſione. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 20.

Βόσορρα Baraſa, In egeſtate, aut filii plaſmatio, ſive in curſu, vel in beneplacito. D. Nomen civitatis Galaad, 1 Mac. 5. c. 26.

ברד Βαρὰδ Bared, Grando, ſive in deſcenſu: aut in imperio. Filius Suthalæ filii Ephraim, 1 Par. 7. d. 21.

בריעה Βαρεία Baria, In ſocietate, ſive in malitia, aut in ululatione, aut in paſtu. Nomen viri, 1 Par. 8. b. 13.

בריח Βερία Baria, Sera, vel vectis, ſive fugitivus, aut in odore. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22.

בריעה Βαρεία Baria, In malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 30. & 8. b. 13. & 23. b. 10. qui Beria Geneſ. 46. b. 17. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis.

Βαριησοῦς Barieu, Maleficus, vel magus, ſive in nequitia. D. Cognomen pſeudoprophetæ, Act. 13. a. 6.

Βαριωνᾶ Bar-jona, Filius columbæ, ex Syro & Hebræo. D. Matthæi 16. c. 17.

Βαρνάβας Barnabas, Filius prophetæ, vel filius conſolationis, id eſt, plenus conſolatione, aut ad conſolandum valde idoneus. D. Nomen viri, Act. 4. g. 36.

Βαρσαβᾶς Barſabas, Filius reverſionis, vel converſionis, aut filius quietis, vel filius juramenti. D. Nomen viri, Act. 1. d. 23. & 4. g. 36.

Barſaith, Vide Barzaith.

Βαρθολομαῖος Bartholomæus, Filius ſuſpendentis aquas. D. Nomen Apoſtoli, Matt. 10. a. 3. & Luc. 6. c. 14.

Βαρτιμαῖος Bartimæus, Beatus Hieronymus dicit corrupte legi, ſcribi autem debere Barſemæus: quod Syriace interpretatur filius cæcus, vel filius cæcitatis. D. Nomen cæci cujuſdam a nativitate, quem Jeſus ſanavit, Marc. 10. g. 46.

ברוך Βαροὺχ Baruch, Benedictus, vel genuflexus. Filius Neriæ, Jerem. 32. c. 10.

ברזית Βαρζὲθ Barzaith, Filius anguli, aut puritas anguli, ſive frumentum anguli. Filius Melchiel filii Baree filii Aſer filii Jacob, 1 Paralip. 7. f. 31.

בעשיה Βασία Baſai, In factura Domini. Filius Melchiæ filii Athanai, 1 Paral. 6. c. 40.

בשן Βασὰν Baſan, In dente, ſive in ebore: aut in mutatione, vel in ſomno, ſeu in dormitatione: aut confuſio vel ignominia. Regio Og regis, quæ paſcuis ac nemoribus abundans, cecidit in ſortem dimidiæ tribus Manaſſe, Eſa. 2. c. 13. & Num. 21. g. 32. quæ & Havoth-air, חות יאיר Deut. 3. c. 14. dicitur, & Terra Raphaim.

Βασκαμὰ Baſcama, Confuſio, vel erubeſcentia iræ vel caloris. D. Nomen loci, 1 Mach. 13. c. 23.

בצקת Βασχὰθ Baſcath, Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſue 15. e. 39. appellatur & Beſecath.

בשמת Βασεμὰθ Baſemath, Aromata, vel confuſio mortis, aut in deſolatione, ſive in poſitione, aut in nominibus. Altera uxor Eſau, Gen. 26. g. 33. Filia item Salomonis, 3 Reg. 4. b. 13.

בתואל Βαθουὴλ Bathuel, Filiatio Dei, aut menſura Dei, vel deſertum Dei. Filius Nachor ex Melcha, Geneſ. 22. d. 22. Nomen civitatis tribus Simeon, 1 Par. 4. e. 30.

בת χοῖνιξ Batus, Genus menſuræ liquidorum, Ezec. 45. d. 14.

בוי Βαβαὶ Bavai, In væ, id eſt, in luctu, vel in miſeria. Syrum eſt. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 18.

בחרומי Βαχαρουμὶ ברחמי Bauramites, Eligens aquas, aut eligens quis? Vir, 1 Par. 11. f. 33. qui 2 Reg. 23. d. 30. dicitur Beromi. Heb. Barhumi.

בזתא Βαζαθὰ Bazata, Contemptus vel deſpectus, ſive deprædatio, aut in oliva. Nomen eunuchi cujuſpiam, Eſth. 1. b. 10.

בזיותיה Βαζιωθιὰ Baziothia, Contemptus vel deſpectiones ejus, ſive prædæ ejus: aut in oliva Domini. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 27.

B E

Bean, Vide Beon.

בבי Βαβαὶ Bebai, Pupilla, ſive concavus aut vacuus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 11.

Becbecia

בקבקיה Βοκβεκίας Becbecia, Evacuatio vel diſſipatio Domini, ſive laguncula Domini. Nomen viri, Neh. 11. c. 17.

בקבוק Βακβοὺκ Bacbuc, Vacuitas, aut evacuatio, vel diſſipatio, ſive laguncula. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49.

בכר Βεχὲρ Becher, Primogenitus, aut primitiæ, ſive in ariete. Filius Ephraim, Num. 26. d. 35.

בכרי Βεχερὶ Becheritæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 35.

Βεχὼρ Bechor, Idem quod Becher, iiſdem conſonantibus & punctis ſcriptum. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

בכורת Βεχωρὰθ Bechorath, Primogenitura, vel primitiæ. Filius Aphia, 1 Regum 9. a. 1.

Bedan, Vide Badan.

בעל פעור Βεελφεγὼρ Beel-phegor, Idolum hiatus vel aperturæ. Nomen idoli Moabitarum, Oſee 9. c. 10. Num. 25. a. 3. Deut. 4. a. 3.

פעור Φογὼρ Beelphegor, Apertura ſive hiatus. Nomen idoli, Joſ. 22.d.17. Heb. Phegor.

בעל מעון Βεελμεὼν Beelmeon, ſive Baal-meon, Idoli habitaculum, vel idolum de peccato, aut poſſeſſio habitaculi, vel poſſeſſio ex peccato. Nomen civitatis, Ezech. 25. b. 9. & 1 Par. 5. a. 8. Idem oppidum quod Baal-meon dicitur.

בעל צפון Βεελσεφὼν Beel-ſephon, Idolum Aquilonis, vel idolum occultum ſpeculæ, vel poſſeſſor Aquilonis vel ſpeculationis aut ſecreti. Nomen loci, ſive urbis in Ægypto, Exod. 14. a. 2. Num. 33. a. 7. Joſephus libr. 2. cap. 13.

בעל טעם Βεελτὲμ Beelteem, Idolum, ſive poſſeſſor ſaporis vel guſtus aut rationis, vel eloquii. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 8. & 9. c. 17. d. 23.

בעל זבוב Βεελζεβοὺλ Beel-zebub, Idolum muſcæ, vel poſſeſſor muſcæ. Nomen idoli Accaronitarum, 4 Reg. 1. a. 2. & Luc. 11. b. 15. Alias Beelphegor appellabatur: a Gentibus Priapus. Dicebatur idolum muſcæ a copia muſcarum ſectantium ſanguinem immolatitium.

בארה Βεηρὰ Beera, Puteus, ſive explanatio vel declaratio: aut in luce ejus. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 6.

בארי Βεὼρ Beeri, Puteus, ſive explanans, aut declarans: vel in luce, ſive in leone. Pater Judith uxoris Eſau, Gen. 26. g. 33. Pater item Oſee prophetæ, Oſee 1. a. 1.

באר ראמת Βηρραθμαὼθ Beer-ramath, Puteus vel declaratio celſitudinis, aut jaculationis, ſive in luce excelſa. Urbs tribus Simeon, Joſ. 19. a. 8.

Beer-ſeba, Vide Berſabee.

בגוי Begoai, In corpore meo, ſive in gente: aut Syriace intrinſecus. Nomen loci, 2 Eſd. 7.b.7.

Beguai, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

Begui, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 14.

בהמות Behemoth, Multitudinem animalium terreſtrium ſignificat. Unde plerumque pro Satanæ potentia accipitur, Job 40. a. 10.

בל Bel, Vetuſtus, aut nihil, ſive defluens. Nomen idoli Babyloniorum, Eſa. 46. a. 1.

בלע Βαλὰ Bela, Deglutiens, ſive deſtruens. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. & 1 Par. 7. b. 7. & 8. a. 1. Num. 26. e. 38. Nomen item urbis quæ alias Segor, Gen. 14. a. 2. dicitur: & Soar, & Saliſſa, teſte Hieronymo. Filius item Beor rex Edom, Gen. 36. c. 33.

בלעי Βαλεὶ Belaitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 38.

בלגה Βελγὰ Belga, Refrigerium, vel confortatio, aut vetuſtas vultus. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 13. & 2 Eſd. 12. a. 4.

בלגי Βελγαὶ Belgai, Refrigerium, ſive confortatio, aut vetus vallis. Nomen viri, Nehem. 10. a. 8.

בליעל Βελίαρ Belial, Perverſus, vel abſque jugo: ſive non aſcendens. Pro diabolo ſumitur, Jud. 19. f. 22. & 1 Reg. 10. d. 27. Nah. 1. d. 14. & 2 Cor. 6. c. 15.

Βελμαὶ Belma, Nihilum aut vetuſtas nimia. D. Nomen loci, Judith 7. a. 3.

בלשן Βαλασὰν Belſan, In lingua, aut in detractione, ſive vetuſtas dentis, aut vetus ebur: aut Syriace, ſcrutans. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

בן υἱὸς Ben, Filius, vel ædificans, aut intelligens. Vir de familia Merari, 1 Par. 15. b. 18.

בן אבינדב υἱὸς ἀβιναδὰβ Ben-abinadab, Filius patris ſpontanei, aut filius patris voventis vel principis. Unus præfectorum annonæ Salomonis, 3 Regum 4. b. 9.

בן הדד υἱὸς ἄδερ Ben-adad, Filius ſonitus vel clamoris, aut filius dilecti aut patrui, ſive mamillæ. Rex Syriæ filius Tabremon, 3 Reg. 15. d. 8. Jer. 49. e. 27. & 2 Par. 16. a. 4.

בן דקר υἱὸς δακὰρ Ben-decar, Filius compunctionis, vel transfixionis. Præfectus annonæ domus Salomonis in Macces, 3 Reg. 4. a. 8.

בני יעקן Βαναιακὰν Bene-jaacan, Filii tribulationis vel laboris, aut ædificatores tribulationis vel laboris, aut intelligentes laborem vel tribulationem. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Moſeroth, Num. 33. d. 31.

בן הנם Βενεννὸμ Ben-ennom, Filius divitiarum ſuarum, aut filius decipientis vel contriſtantis eos. Nomen vallis in tribu Benjamin, quæ alias Tophet dicitur, 2 Par. 28. a. 3. & 33. a. 6.

בן גבר υἱὸς γαβὲρ Ben-gaber, Filius viri, aut filius robuſti vel potentis. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Ramoth-galaad, 3 Reg. 4. b. 11.

בן חיל υἱὸς δυνατῶν Ben-hail, ſive Ben-chail, Filius fortitudinis vel exercitus, aut filius divitiarum, vel antemuralis ſive doloris. Nomen viri, 2 Par. 17. b. 6.

בן חסד Βενεσὲδ Ben-heſed, ſive Ben-cheſed, Filius miſericordiæ, vel opprobrii. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Aruboth 3 Reg. 4.a.10.

בן חור Βενὼρ Ben-hur, Filius libertatis vel foraminis, aut albedinis. Præfectus annonæ regis Salomonis in monte Ephraim, 3 Reg. 4. a. 8.

בני Beni, Filius meus, aut intelligentia, ſive ædificatio mea. Vide Bani.

בנימן Βενιαμὶν Benjamin, Filius dexteræ. Filius duodecimus Jacob ex Rachel uxore, ab ipſa matre Ben-oni nominatus, Gen. 35. c. 18. Eſt & nomen tribus, 3 Reg. 4. b. 18.

מנימין Βενιαμὶν Benjamin, 2 Par. 31. c. 15. ubi dicitur, Eden & Benjamin: legendum ex Hebræo Miniamin, & interpretatur de dextera, ſive præparatio dexteræ. Nomen viri.

Βανέα Benni, Idem quod Beni. Nomen viri, 2 Eſd. 3. d. 17.

בנו υἱὸς αὐτοῦ Benno, Filius ejus, aut ædificatio, vel intelligentia ejus. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 26.

בנוי Βαανία Bennoi, Ædificatio, aut filiatio: ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1 Eſd. 8. g. 33.

בנוי Βανεὶ Bennui, Ædificatio, vel filiatio: ſive in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30.

בן אוני υἱὸς ὀδύνης μου Ben-oni, Filius doloris mei. Filius duodecimus Jacob ex Rachel, qui & Benjamin, Gen. 35. c. 18. dicitur.

בנות Βανὼθ Benoth, Filiæ, ſive intelligentiæ, vel ædificationes. Nomen idoli Babyloniorum, 4 Reg. 17. f. 30.

בן זוחת υἱὸς ζωχὰθ Ben-zoheth, Filius ſeparationis, aut filius iſtius formidinis vel contritionis. Filius Jeſi frater Zoheth, 1 Par. 4. d. 20.

בען Βαιὰμ Beon, In afflictione, vel in reſponſione, aut in cantico, vel ſcrutatio earum: aut Syriace, deprecatio. Civitas Amorrhæorum ultra Jordanem, Num. 32. a. 3.

בעור Βαιὼρ Beor, Incendium, vel expurgatio, aut inſipiens ſive jumentum, vel paſtus. Pater Bela regis Edom, Gen. 36. c. 32. Pater item Balaam arioli, Num. 22. a. 4.

בארה Βηρὰ Bera, Puteus, ſive explanatio, vel declaratio, aut in luce ejus. Nomen loci, Judic. 9. c. 21. Filius Supha filii Helem, 1 Paralip. 7. g. 38.

ברקוס Βαρκὸς Bercos, Filius conciſionis vel ſeparationis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 53.

Βερέα Berea, Puteus ejus, vel filia ejus, aut declaratio ejus. D. Nomen urbis, 1 Mach. 9. a. 4.

בראשית γένεσις Bereſith, Primus liber Legis ſic vocatur, id eſt, in principio: more Hebræorum qui libros ab eorum principiis ut plurimum denominare ſolent. Græce vero vocatur Γένεσις, id eſt, generatio, quod ibi generationes cœli & terræ continentur.

ברי Βηρεὶ Beri, Filius meus, ſive purus, vel electus, aut frumentum meum. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

בריעה Beria, In malo, ſive in clamore, aut in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. qui 1 Par. 7. f. 31. Baria dicitur. Filius item Ephraim, 1 Par. 7. e. 24.

ברית Berith, Pactum, ſive fœdus. Nomen idoli Sichimorum, Judic. 9. f. 46.

Βερνίκη Bernice, Gravis victoria, vel pondus victoriæ. G. Nomen viri, Act. 25. d. 13.

בראדך Βαρωδὰχ Berodach, Creans contritionem, vel electio interitus, aut interitus, vel vaporis tui, ſive frumentum vel puritas nubis, vel vaporis tui. Rex Babyloniorum, 4 Reg. 2. c. 12. qui Eſa. 39. a. 1. dicitur Merodach. מראדך

ברחמי Βαρχμίτης Beromi, Filius caloris, vel indignationis, aut puritas, ſive frumentum indignationis, vel fugiens aquam. Heb. Barhumi. Nomen patrium Barhumites, 2 Reg. 23. d. 31. quod 1 Par. 11. f. 33. ſcribitur Baharumi ſive Baharumites. בארומי

בארות Βηρὼθ Beroth, ſive Beeroth, Putei, ſive explanationes, vel declarationes, aut in luminibus. Una manſionum filiorum Iſrael in deſerto, Deut. 10. b. 6. Item civitas Hevæorum, Joſ. 9. c. 17. non longe ab Hai, ſpatio trium dierum, in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 22. & 2 Reg. 4. a. 2. Inde Berothites, 2 Reg. 23. d. 37. בארתי

ברתי ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν Beroth, Putei, ſive pacta, vel puritas, aut cupreſſus. Nomen urbis, 2 Reg. 4. b. 8. Heb. Berothai.

ברותה Βερωθὰ Berotha, Idem. ſ. n. Terminus terræ Iſraeliticæ, Ezechiel 47. c. 16.

בארתים Βηρωθαῖοι Berothitæ, Putei, ſive explanationes, vel declarationes, aut in luminibus, 2 Reg. 4. a. 3.

Βηρωθαῖος Berothites, Idem. ſ. n. 2 Reg. 4. a. 2. בארתי

ברתי Βηρωθὶ Berothites, 1 Par. 11. g. 40. interpretatur puteus ſive pactum, vel puritas, aut cupreſſus.

Βέῤῥοια Berrhœa, Gravis, vel ponderoſa. G. Civitas Macedoniæ ad Citorum montem, Act. 17. b. 10.

Βεῤῥοιαῖος Berrhœenſis, Gravis, vel ponderoſus. G. Act. 20. a. 4.

ברשע Βιρσὰ Berſa, In malo, vel in iniquitate, ſive in condemnatione, aut filius reſpiciens. Rex Gomorrhæ, Gen. 14. a. 2.

בארשבע Βηρσαβεὲ Ber-ſabee, Puteus fons ſive juramenti, ſive puteus ſaturitatis, aut puteus ſeptem, nempe aquarum, quas Abraham dederat regi Abimelech pro puteo. Finis atque terminus terræ Iſraelis ab Auſtro, Joſephus lib. 8. cap. 13. Jud. Antiquit. 1 Reg. 3. d. 20. & 8. a. 2. Item 2 Reg. 24. a. 2. & 3 Reg. 19. a. 3. & 4 Reg. 23. b. 8. Hæc & in ſortem filiorum Simeonis cecidit, Joſ. 19. a. 2. & 1 Paralipom. 4. e. 28. A juramento & percuſſo fœdere Abrahæ cum Abimelech rege Gerar, Geneſ. 21. d. 29. ſimiliter Iſaac cum eodem Abimelech, Geneſ. 26. g. 32. nomen habens. Beer enim fontem ſignificat: Saba jusjurandum, vel ſeptem, quod ſeptem agnas Abimelech de manu Abrahæ acceperit, Geneſ. 21. b. 13. d. 29. Illic judicabant Joel & Abia filii Samuelis ſiniſtre, 1 Regum 8. a. 2. Hanc nunc Barbari Gibelinam nominant, auctore Volaterrano libr. 11. Eodem loci habitavit aliquandiu Iſaac Geneſ. 28. b. 10. Hanc Ptolemæus Berſanam appellat. Vide Hieronymum in locis Heb. Eſt in finibus Judææ & Ægypti, Amos 5. b. 5. Neh. 11. d. 26.

ברזלי Βερζελλαὶ Berzelai, Ferreus: aut ex Syro & Hebræo, filius contemptus vel deſpectus. Vir, 2 Reg. 17. g. 27. qui regem David traduxit Jordanem, 2 Reg. 19. f. 31. Pater item Hadrielis generi Saul ſic vocabatur, 2 Reg. 21. b. 9. Eſt & alius Galaadites, de quo 1 Eſd. 2. d. 61. & Neh. 7. f. 63.

בסי Βησὶ Beſai, Neh. 7. a. 1. Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri.

בצי βασαι Beſai, Ova, ſive cœnoſus, vel humidus, aut in navi. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 17. & 2 Eſd. 7. c. 23.

בצקת βασουχὼθ Beſecath, Maſſa, ſive inflatio, aut in anguſtia, vel in effuſione. Nomen civitatis tribus Judæ, 4 Reg. 22. a. 1. Eadem & Laſcath dicitur.

בסי βασὶ Beſee, Conculcatio, ſive contemptio, vel deſpectus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49.

בשלם ἐν εἰρήνῃ Beſelam, In pace, vel in retributione, vel decoctio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 7.

בצלאל βεσελεὴλ Beſeleel, In umbra Dei. Filius Uri filii Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, Exod. 31. a. 2. & 1 Par. 2. c. 20.

בצלות βασαλὼθ Beſluth, ſive Beſloth, In umbris, aut in aſſatione: vel Syriace, in oratione. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. Neh. 7. e. 54.

בסודיה βασωδία Beſodia, In ſecreto Domini, ſive in conſilio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 6.

בשור βοσὸρ Beſor, Evangelizatio, ſive incarnatio, aut in bove vel in muro. Nomen torrentis in regione Palæſtinorum, 1 Reg. 30. b. 9.

בטח βατὰχ Bete, Fiducia, vel confidentia, aut in linitione. Civitatis nomen, 2 Reg. 8. b. 8.

בטן βεθὲν Beten, Venter, ſive terebinthus. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 25.

βηθαβαρὰ Bethabara, Domus tranſitus aut iræ: vel Syriace, frumenti. D. Nomen loci trans Jordanem, Joan. 1. d. 28. ubi male Bethania legitur.

בית הכרם βηθαχαρμὰ Beth-acharem, Domus vineæ, ſive domus cognitionis eorum. Nomen loci, Jer. 6. a. 1. & 2 Eſd. 3. c. 14.

בית ענת βηθανὰθ Beth-anath, Domus cantici, vel reſponſionis, aut domus afflictionis. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38. Judic. 1. g. 33.

βηθανία Bethania, Domus obedientiæ vel afflictionis, aut domus cantici, ſive domus gratiæ Domini. D. Villa in latere montis Oliveti, Matth. 21. b. 17. Luc. 19. d. 29. ubi Salvator noſter Lazarum ſuſcitavit, Johan. 11. a. 1. diſtans ab Jeroſolymis ſtadiis quaſi quindecim, Joan. 11. b. 18.

ישבי בית ענת κατοικοῦντες ✝ βεθανὲθ Beth-anithæ, Hebraice legitur, Habitatores Beth-anath, id eſt, habitatores domus cantici, vel reſponſionis, aut domus afflictionis. Dicebantur populi qui habitabant in Beth-anath, Judic. 1. g. 33.

Bethanim, Vide Ethanim.

בית ענות βηθανὼθ Beth-anoth, Idem. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 59.

בית הערבה βαιθαραβὰ Beth-araba, Domus planitiei, ſive domus ſuavitatis, aut domus fidejuſſionis, vel domus veſpertina, aut domus ſalicis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. b. 6. g. 60. Civitas item tribus Benjamin, Joſ. 18. d. 22.

בית הרם βηθαρὰμ Beth-aram, Domus celſitudinis, aut domus prægnantium, vel montium eorum. Civitas in tribu Gad, quam ipſi Gaditæ ædificaverunt, Joſ. 13. d. 27. Eadem dicitur Beth-aran, Num. 32. g. 36.

בית הרן βαιθαρρὰν Beth-aran, Domus montis vel prægnantis, ſive domus cantantis, vel præconizantis. Urbs in tribu Gad, Numer. 32. g. 36. quæ & Beth-aram, Joſ. 13. d. 27. dicitur. Antea civitas Amorrhæorum.

בית און βαιθαβὲν Beth-aven, Domus vanitatis vel doloris, aut domus fortitudinis vel iniquitatis. Urbs Chananææ terræ tribus Ephraim, in tribu Benjamin collocata, Oſee 4. d. 15. & 1 Reg. 13. a. 5.

בית עזמות ἀζαμὼθ Beth-azmoth, Domus fortitudinis mortis. Nomen civitatis, 2 Eſd. 7. c. 27.

בית ברה βαιθβηρά Beth-bera, Domus filii ejus, ſive domus electa, aut domus puritatis, vel frumenti ejus. Nomen civitatis a Gedeone expugnatæ, Judic. 7. g. 24.

בית בראי βεθβαρεὶ Beth-berai, Domus creatoris mei, aut domus ſanitatis, vel pinguedinis, vel electionis meæ. Civitas, 1 Par. 4. e. 31. quam inhabitaverunt poſteri Simeonis.

βαιθβασὶ Beth-beſſe, Domus confuſionis, vel domus erubeſcentiæ. D. Nomen urbis in deſerto, 1 Mach. 9. f. 42.

בית כר βαιθχὸρ Beth-char, Domus agni, ſive domus cognitionis, aut domus fodiens. Urbs juxta quam filii Iſrael percuſſerunt Philiſthæos, 1 Reg. 7. c. 11.

בית דגון βηθδαγὼν Beth-dagon, Domus frumenti, vel domus piſcis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 41. & 1 Mach. 10. g. 83. Item civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 27.

בית אל βαιθὴλ Beth-el, Domus Dei. Nomen urbis in tribu Benjamin, ſic primum cognominatæ a Jacob, Gen. 12. b. 8. & 1 Par. 7. f. 29. Jud. 4. a. 5. Eadem & Luza dicta, Gen. 28. d. 19. Jud. 1. e. 23. Eſt & nomen montis 1 Reg. 13. a. 2. Alia eſt Beth-el, 3 Reg. 13. a. 1.

בית עמק βηθαεμὲκ Beth-emec, Domus vallis vel profunditatis. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 27.

בתר ὄρη κοιλωμάτων Bether, Diviſio, ſive in turture, aut in exploratione, vel contemplatione: aut Syriace, poſterior. Nomen montis, Cantic. 2. d. 16. ubi legitur, Montes Bether.

βηθεσδὰ Beth-eſda, Domus effuſionis; i. locus ad quem aquæ pluviales confluebant. D. Nomen piſcinæ, Joan. 5. a. 2.

בית גדר βηθγεδώρ Beth-gader, Domus muri vel maceriæ. Nomen loci, 1 Paral. 2. g. 52.

בית גמול οἶκος γαμώλ Beth-gamul, Domus retributionis, ſive domus ablactationis, aut domus cameli. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 23.

בית חגלה βηθαγλά βαιθαγλά Beth-hagla, Domus feſtivitatis, vel revolutionis ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. a. 6. & in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 19.

בית חנן βεθανὰν Beth-hanan, Domus gratiæ ſive miſericordiæ, vel doni. Nomen civitatis, 3 Reg. 4. a. 9.

Beth-azmaveth, Vide Beth-azmoth.

בית חרון βαιθωρών Beth-horon, Domus iræ, ſive domus libertatis, aut foraminis, vel albedinis. Civitas eſt terræ Chanaan quæ ducta ſorte, tribui Ephraim obtigit, quemadmodum legis, Joſ. 16. a. 3. & 1 Par. 7. e. 25. Hæc Levitis conceſſa eſt, Joſ. 21. e. 22. A Sara filia Ephraim ædificata, 1 Par. 7. e. 25. Ipſam Salomon reparavit, 3 Reg. 9. c. 17. & 2 Par. 8. a. 5. Fit ſuperioris ſimul & inferioris Beth-horon paſſim in Scripturis mentio, Joſ. 16. b. 5. & 18. b. 13. &c. 14. & alias non raro.

בתיה φαθθεία Bethia, Filia Domini, vel menſura Domini. Filia Pharaonis uxor Mered, 1 Par. 4. c. 18.

בית הישמות βηθσιμὼθ Beth-jeſimoth, Domus deſolationum, aut domus repoſitionum, vel nominationum. Urbs in campeſtribus Moabitarum, quæ forte ceſſit filiis Ruben, Joſ. 13. c. 20. Ezec. 25. a. 9.

בית לבאות βηθλεβαώθ Beth-lebaoth, Domus leænarum, aut domus cordis, literæ, vel ſigni, ſive domus venientibus. Nomen civitatis in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 6.

בית לחם βηθλεέμ Beth-lehem, Domus panis, ſive domus belli. Beth-lehem duæ ſunt: una in tribu filiorum Zabulon, de qua Joſ. 19. b. 15. Ex hac erat Abeſſan Judex populi Iſraelitici, Judic. 12. c. 8. Alia eſt tribus Judæ, civitas David, e qua fuit Levita cujus uxorem illicito concubitu necarunt Gabaonitæ, Judic. 19. a. 1. ubi rex David habitabat, 1 Reg. 16. d. 18. Hæc fuit patria Jeſu Chriſto, Mich. 5. a. 2. Mat. 2. a. 6. Olim dicta Ephratha, Gen. 35. c. 19. & 48. a. 2. Hanc Roboam ædificiis munivit, 2 Par. 11. a. 6. Vide multa de hac apud Hieron. in locis Heb. 2 Eſd. 2. a. 2. Vocatur & civitas David, Luc. 2. a. 4. Joan. 7. f. 42.

Bethlehemites, Idem, 1 Reg. 16. a. 1. בית הלחמי βηθλεέμ

בית מעכה βαιθμααχά Beth-maacha, Domus compreſſa vel contrita, aut domus fixa. Civitas eſt Chananææ regionis, ad quam uſque perſequutus eſt Joab perduellem Seba, 2 Reg. 20. e. 14.

בית מעון οἶκος μαών Beth-maon, Domus habitaculi, vel domus ex peccato. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 23.

בית מרכבות βηθαμαρχαβώθ Beth-marchaboth, Domus quadrigarum, ſive domus amaritudinis extinctæ. Nomen civitatis in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 3. & 1 Par. 4. e. 31.

בית נמרה βηθαμρά Beth-nemra, Domus pardi, ſive domus rebellionis vel amaritudinis, aut domus commutationis. Nomen civitatis quam ædificaverunt filii Gad, Numer. 32. g. 36. quæ alias fuerat Amorrhæorum.

בתרון παρατείνουσα Bethoron, Diviſio, ſive in exploratione ipſius, aut filia cantici: vel Syriace, poſterius. Nomen civitatis, 2 Reg. 2. g. 29.

βηθφαγὴ Beth-phage, Domus oris vallium, vel domus buccæ vallis, ſive domus ficuum præcoquarum. D. Villula in monte Oliveti, vicina Bethaniæ: ad quam venit JESUS ſalvator noſter, Matt. 21. a. 1. Luc. 19. d. 29.

בית פלט βηθφαλέθ Beth-phalet, ſive Beth-phelet, Domus liberationis ſive expulſionis: aut ex Hebræo & Syro, domus vomitus. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 26. & 2 Eſd. 11. d. 26.

בית פצץ βηθφασὴς Beth-pheſes, Domus diviſionis, vel confractionis. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21.

בית פעור βαιθφογὼρ Beth-phogor, Domus hiatus, ſive domus aperturæ. Civitatis nomen in tribu Ruben, Joſ. 13. c. 20.

בית רפא βηθραφά Beth-rapha, Domus ſanitatis, vel medicinæ, aut domus laxationis. Filius Eſthon, 1 Par. 4. b. 12.

בת שבע βηρσαβεέ Beth-ſabee, Filia juramenti, vel ſaturitatis, aut filia ſeptima. Filia Eliam, uxor Uriæ, 2 Reg. 11. a. 3. & 12. f. 24. mater Salomonis, 3 Reg. 1. b. 11. & 2. c. 13. Pſal. 50. a. 2.

βηθσαϊδά Beth-ſaida, Domus frugum vel cibariorum, aut domus venatorum, vel inſidiantium. D. Civitas Galilææ, ex qua Petrus & Andreas, & Philippus Apoſtoli, Joan. 1. f. 44. Matt. 11. c. 21. Luc. 10. c. 13.

בית שמש βαιθσαμὴς βεθσαμὴς πόλις ἡλίου Beth-ſames, ſive Beth-ſemes, Domus ſolis: vel ex Hebræo & Syro, domus ſervitii vel miniſterii. Ante Abel dicta, Hieronymo teſte in quæſt. Heb. 2 Par. 28. c. 18. Joſephus lib. 6. cap. 1. Urbs ad tribum Juda pertinens, Joſ. 15. c. 10. quæ poſtea filiis Aaronis Levitis eſt aſſignata, Joſ. 21. b. 16. & 1 Reg. 6. b. 9. & 1 Par. 6. e. 59. & 4 Reg. 14. c. 11. Eſt alia in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38. e qua priſtinos habitatores non potuit expellere tribus Nephthali, Judic. 1. g. 33. Numeratur præterea & alia Beth-ſemes in ſorte filiorum Iſſachar, Joſ. 19. b. 22. Eſt præterea urbs Ægypti quæ Græcis Heliopolis dicitur, Jer. 43. d. 13.

בית השמשי ἐκ βαιθσαμὴς Beth-ſamitæ, Idem, 1 Reg. 6. c. 14.

Beth-ſamites, Idem.

בית שן vel בית שאן βηθσάν Beth-ſan, Domus dentis vel eboris, aut domus mutationis vel dormitionis, vel Beth-ſean, id eſt, domus tumultus, aut domus opulentiæ. Urbs tribus Manaſſe in Iſſachar & Aſer, Joſ. 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. cujus ſitum habes, 3 Regum 4. b. 12. & 1 Paral. 7. f. 30. quæ Stephano & Joſepho libr. 5. cap. 14. Antiquit. Scythopolis appellatur. In hac corpus Saulis ſuſpenderunt Philiſthini, 1 Reg. 31. d. 12. & 2 Reg. 21. c. 12. Hieronymus in quæſt. Heb. duas Beth-ſan fuiſſe ſcribit.

βαιθσαμὴς Beth-ſemes, Vide Beth-ſames.

Beth-ſemitæ, Idem, Judic. 1. g. 33.

בית השטה βαιθασεττά Beth-ſeta, Domus deviationis, aut domus extenſionis, ſive domus ſpinæ. Locus Palæſtinæ, Judic. 7. f. 22.

בית הישמות βηθσιμώθ Beth-ſimoth, Domus deſolationum, ſive domus repoſitionum, vel nominationum. Eadem civitas quæ & Beth-jeſimoth dicitur, Joſ. 12. a. 3. Num. 33. f. 49.

בית צור βεθσούρ Beth-ſor, ſive Beth-ſur, iiſdem literis & punctis, Domus rupis vel fortitudinis, ſive domus plaſmationis, aut domus obſidionis vel vinculi. Nomen civitatis in montanis locis ſitæ in tribu Juda, Joſ. 15. g. 57. conſtructæ a Roboam, 2 Par. 11. b. 7.

בת שוע βηρσαβεέ Beth-ſua, Filia ſalvationis vel exclamationis. Mater Salomonis, 1 Par. 3. b. 5. quæ 3 Reg. 1. b. 11. dicitur Beth-ſabee, ſive corrupte Berſabee.

Beth-ſura, Idem quod Beth-ſor. D. Eadem civitas quæ & Beth-ſor, ſive Beth-ſur, 1 Mach. 4. g. 61.

ביתתפוח βηθφουε Beth-thaphua, Domus pomi, vel inflationis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53.

בתול βατὸλ Bethul, Virgo. Civitas tribus Simeonis, Joſ. 19. a. 4.

βετυλουὰ Bethulia, Virgo Domini, aut domus parturiens Dominum. D. Nomen urbis, Judith. 6. b. 7.

βαιθζαχαρία Beth-zachara, Domus memoriæ vel recordationis. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 6. d. 33.

βηζὲθ Beth-zecha, Domus tribulationis, ſive domus compedum, aut domus conflationis: vel ex Hebræo & Syro, domus utris. D. 1 Mach. 7. c. 19.

בטנים βοτανὶμ Betonim, Ventres, vel terebinthi. Civitas in tribu Gad, Joſ. 13. c. 26.

בזק βεζὲκ Bezec, Fulgur, ſive in compedibus. Chananææ urbs regia, Judic. 1. a. 4.

B I

βιθυνία Bithynia, Violenta properatio. G. Provincia Aſiæ minoris, quæ & quondam Bebrycia Solino, & deinde Mygdonia dicta eſt, & major Phrygia, Iera flumine a Galatia diſterminata: habet civitatem ejuſdem nominis. Hæc ab Heraclea Ponti uſque ad os protenditur, quo ex Occidentis parte terminatur, ex Oriente Sangario flumine, ab Auſtro Epicteto, Ponto vero ab Aquilone. Hæc Raphael Volaterran. lib. 10. Geograph. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolemæum lib. 5. cap. 1. Strabonem libr. 12. Hujus mentio fit, 1 Pet. 1. a. 1.

B L

βλαστὸς Blaſtus, Germinans, vel producens. G. Nomen viri, Act. 12. d. 20.

B O

βοανεργὲς Boanerges, Beatus Hieronymus docet debere ſcribi Banereem, quod interpretatur filii tonitrui. Sic a Chriſto cognominati fuerunt Jacobus & Johannes filii Zebedæi. Marc. 3. c. 17. Heb. Benereges. Aliquando autem Græci verterunt Seva in a, ut in hac dictione Manaſſe: aliquando in o, ut in Solomon, ut ſit corruptum Boane, pro bene, vel o pronuntiatum fuerit per oa.

בקי βοκκὶ Bocci, Vacuus, aut diſſipatio, ſive in vomitu. Filius Jogli, princeps tribus filiorum Dan, Num. 34. d. 22. Filius Abiſue filii Phinees, 1 Par. 6. a. 5.

בקיהו βοκχίας Bocciau, Evacuatio, vel diſſipatio Domini. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

בכרי βοχρεὶ Bochri, Primogenitus, vel primitiæ, ſive in ariete. Pater Sebe, 2 Reg. 20. a. 2.

בכרו πρωτότοκος Bochru, Idem. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37. & 9. g. 44.

בהן βαιὸν Boen, Pollex, ſive in eis. Lapis in tribu Juda a filio Ruben ſic appellatus, Joſ. 15. b. 6. Hebræis dicitur Aben-boen, id eſt, lapis Boen, Joſ. 18. c. 17.

בני βανὶ Boni, Filius meus, aut ædificans, ſive intelligens. Filius Somer, 1 Par. 6. d. 46.

καλοὶ λιμένες Boni portus, p. n. Latinæ dictiones ſunt. Civitas, opinor, Cretenſium, cui nomen καλὴ ἀκτὴ, id eſt pulchrum litus: cujus meminit B. Stephanus, Act. 27. b. 8.

בני βοννείας Bonni, Ædificans me, ſive adoptans, aut intelligens me. Pater Omrai, 1 Par. 9. a. 4. & 2 Eſd. 9. a. 4.

בעז βοὸζ Booz, In fortitudine, aut in hirco. Filius Salmon filii Nahaſſon, conſanguineus Elimelech Bethlehemitæ, Ruth. 2. a. 2. &. 4. d. 13. & 1 Par 2. b. 11. Nomen item ſecundæ columnæ lateris ſiniſtri in porticu Salomonis, 3 Reg. 7. c. 21. & 2 Par. 3. d. 17. tanquam dicat Salomon, in eo fortitudo, in ea domo perennitas, id eſt, templum quod tibi ædificavi o Domine; nunquam corruet, neque unquam evertetur.

ברית πόα Borith, Herba acrimoniæ ſaporis, Jer. 2. e. 22.

בוצץ βοζὴς Boſes, Cœnum, aut in ipſo flos, ſive in ipſo reſpiciens. Nomen ſcopuli, 1 Reg. 14. a. 4.

ספרד σεφραθ Boſphorus, Hebraice dicitur Sepharad, & interpretatur liber ſive codex deſcendens vel imperans: aut finis vel conſummatio deſcenſionis vel imperii. Regionis nomen, Abd. 1. g. 20.

בצר βασὰρ Boſor, Munitio, vel vindemia, ſive ablatio, vel prohibitio: aut in anguſtia, vel in tribulatione. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 38. Nomen item civitatis Moabitarum trans Jordanem, Orientem verſus, ad ſolitudinem nonnihil vergentis, 1 Mach. 5. c. 26. Deuter. 4. g. 43. Joſ. 20. c. 8. & 1 Paral. 6. g. 78. de tribu Ruben Levitis data.

בצרה βασοῤῥὰ Boſra, Idem. Civitas in Edom, Gen. 36. d. 33. Eſa. 34. b. 6.

בעשתרה βεεσθερὰ Boſra, In grege ejus, aut in divitiis, ſive in tinea legis, vel in tinea explorationis. Hebr. Beeſthara. Civitas de media tribu Manaſſe data Levitis, Joſ. 21. c. 27.

B R

בריעה βαρουὰ Bric, In malitia, vel in ſocietate, aut in clamore, ſive in ululatione, vel in paſtu. Filius Aſer filii Jacob, Num. 26. c. 44.

בריעי δῆμος βαρειαὶ Brieitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 44.

B U

βουγαῖος Bugæus, Jactator. G. Eſth. 12. c. 26.

בול βοὺλ Bul, Germen, ſive vetuſtas, aut defluens. Nomen menſis octavi, noſtro Octobri reſpondentis, 3 Reg. 6. d. 37.

בונה βουνὰ Buna, Ædificans, ſive intelligens, aut adoptans. Filius Jeramecl, primogeniti Eſron filii Phares, 1 Par. 2. d. 25.

בוז βοὺζ Buz, Contemptus, ſive deprædatus. Nomen loci in terra Cedar, Jer. 25. e. 23. Filius item Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 21. Pater Jeddo, 1 Par. 5. d. 14.

בוזי βουζὶ Buzi, Idem. Pater Ezechielis prophetæ, Eyech. 1. a. 3.

בוזי βουζίτης Buzites, Idem, Job. 32. a. 2.

C A

קהת καὰθ CAath, Congregatio, ſive ruga, aut obtuſio. Filius Levi filii Jacob, Gen. 46. b. 11. & 1 Par. 6. a. 1.

קהתי δῆμος καὰθ Caathitæ, Congregationes, ſive rugæ, aut obtuſiones, Num. 26. f. 57. & 1 Par. 6. d. 54.

קבצאל καϐσεὴλ Cabſeel, Congregatio Dei. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 21. & 2 Reg. 23. c. 20. & 1 Par. 11. e. 22.

כבול χαϐὼλ Cabul, Compeditus, vel quaſi germinans, aut quaſi defluens, vel quaſi veteraſcens. Regio Galilææ eſt, quæ Joſepho libr. 8. cap. 5. Antiq. Judaic. lingua Phœnicum a diſplicendo: aliis, a terra tenaci, ob copiam argillæ qua figuli utuntur, nomen accepit. Hanc Salomon Hiram regi Tyri dedit, 3 Reg. 9. c. 13. Eſt quoque civitas tribus Aſer, Joſ. 29. b. 27.

קדמות καδιμὼθ Cademoth, Antiquiores, vel priores, ſive orientales; aut incendium, vel incurvatio mortis. Nomen ſolitudinis, Deut 2. e. 26. ſive nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, quod Joſ. 13. c. 18. Cedimoth dicitur.

קדש καδὴς Cades, Sanctitas. Nomen urbis in deſerto Sin, in finibus Idumæorum, Numer. 20. d. 22. & 33. e. 36. Appellatur & fons Miſphat. Quod autem legitur in fine primi capitis Deuteronomii g. 46. Sediſtis ergo in Cadesbarne, &c. legendum tantum in Cades.

קדשברנע κάδης βαρνὴ קדשה Cadeſ-barne, Sanctitas filii inſtabilis, aut ſanctitas frumenti, vel puritatis commotæ vel inſtabilis. Eſt locus in deſerto Paran unde exploratores miſſi ſunt a Moſe in Terram ſanctam, Deuter. 1. a. 2. Joſ. 14. a. 6. Hic locus dicitur ſimpliciter Cades, Numer. 13. e. 27. Cadeſ-barnea, Joſ. 10. g. 41. & 15. a. 3. eſt nomen loci in terra ſancta potius quam urbis, quod in catalogo urbium ſingulis tribubus aſſignatarum, nulla ſit urbs hoc nomine.

קדומים καδημὶμ Cadumim, Antiqui, vel priores, ſive Orientales, aut antiquum, ſive Orientale mare, aut incendium, vel humiliatio aquarum. Nomen torrentis, Judic. 5. c. 21.

καῖσαρ Cæſar, A cæſo matris utero dictus eſt: vel a Cæſarie, id eſt, coma vel capillatura, cum qua ortus eſt: vel quod cæſios, id eſt, glaucos habuerit oculos, ut quidam volunt, Latinum eſt, Matth. 22. b. 17.

καισαρεία Cæſarea, Idem. Urbs maritima Palæſtinæ, in litore Magni maris ſita, quam Herodes Aſcalonita pater Herodis tetrarchæ Trachonitidis inſtauravit in honorem Auguſti Cæſaris, quæ prius πύργος Turris Stratonis vocabatur: de qua Joſephus lib. 1. bel. Judaici, cap. 3. & cap. 16. Plinius lib. 1. cap. 13. Egeſippus libr. 1. capit. 18. de excidio Jeroſolymorum: & libr. 3. capit. 19. Similiter lib. 15. cap. 10. Antiq. Judaic. Hujus fit mentio, Act. 9. e. 30. & 10. a. 1. quod in ea Cornelius Centurio baptizatus ſit: & 21. b. 6. quod Philippus Evangeliſta domum in ea habuerit. In hac Cæſarea Herodes etiam templum albo marmore extruxit Auguſto Cæſari. Auctor Joſephus lib. 15. cap. 12. Antiquit. in qua nepos ejus Herodes Agrippa ab angelo percuſſus eſt, Act. 12. d. 23. de hac Raphael Volaterra. libr. 11. Geographiæ. Alia Cæſarea, civitas ad radices Libani ſita, juxta Jordanis fontem, a Philippo tetrarcha Ituræ & Trachonitidis, Luc. 3. a. 1. Filio Herodis majoris, & fratre tetrarchæ, qui Johannem decollavit, ampliata, & in Tiberii Cæſaris honorem Cæſarea appellata: quæ mutato deinceps nomine, Paneas dicta eſt, in provincia Phœnices, ubi Jordanis e duobus oritur fontibus, Ior & Dan. Auctor Hieronymus. Quam magis poſtea exornans Agrippa in honorem Neronis, Neroniam appellavit, veluti ſcribit Joſephus libro 18. cap. 3. Antiquit. Judaic. & libro 20. cap. 16. ejuſdem. Hujus fit mentio Matth. 16. b. 13. Marc. 8. c. 27. Raphael Volaterra. libro 12. hanc primum Leſer, deinde Dan, poſtremo Cæſaream, nunc Belinam vocitatam ſcribit. Eſt etiam tertia Cæſarea Cappadociæ Metropolis, cujus ſimiliter in Actis Apoſtolorum cap. 18. f. 22. fit mentio: Profectus ab Epheſo, & deſcendens Cæſaream, aſcendit, & ſalutavit Eccleſiam. Hebraice dicitur דאר. Vide Dor.

καΐαφας Caiphas, Inveſtigator, vel ſagax, ſeu vomens ore, aut vomitus oris. D. Princeps quidam ſacerdotum inter Judæos qui fuit tempore Chriſti, Matt. 26. f. 57. Joan. 11. f. 49.

קין καῒν Cain, Poſſeſſio, vel poſſeſſus. Filius Adam, Gen. 4. a. 1.

קינן καϊνὰν Cainan, Poſſeſſor, vel emptor, aut lamentator, vel nidus. Filius Enos, Gen. 5. b. 9. Luc. 3. g. 37.

γαῖος Caius, Lingua latina priſca interpretatur Dominus. Latinum eſt. Nomen viri Macedonienſis, Actor. 19. f. 29. Hoſpes Pauli, Rom. 16. d. 23.

כלנו χαλανὴς Calano, Conſummatio ejus, vel totus ipſe. Civitas Babyloniæ. Eſai. 10. b. 8.

כלב χαλὲβ כלבי Caleb, Quaſi cor, aut canis, ſive caniſtrum. Filius Jephone, Num. 13. a. 6. Joſ. 14. a. 13. Hinc כלבי qui eſt de genere Caleb. 1 Reg. 25. a. 3. ἄνθρωπος κυνικός.

καλλισθένης Caliſthenes, Pulchrum robur, ſive pulchra potentia. G. 2 Mach. 8. g. 33.

קליטה κωλίτας Calita, Refugium, ſive contractio, aut vox declinans. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 23.

Calor, Heb. חמת Populi, 1 Par. 2. g. 55. Vide Emath.

χαλφὶ Calphi, Vox oris, vel conſummatum aut perfectum os. D. Nomen viri, 1 Mach. 11. g. 72.

כלובי χαλωϐὶ Calubai, Caninus, aut caniſtrum meum, ſive totus ipſe in me. Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. a. 9. qui ibidem f. 47. dicitur Caleb, ut in aliis locis.

קמון καμὼν Camon, Reſurrectio, ſive confirmatio ejus. Nomen loci, Judic. 10. b. 5.

ביתעקד βαιθακὰδ Camera, Nomen loci, 4 Reg. 10. c. 12. & 14. Hebraice legitur ביתעקד domus alligationis ſive tonſionis, id eſt, in qua paſtores tondebant oves ſuas. Et domum alligationis vocat, quod tempore tonſionis pedes ovium alligantur.

קמואל καμουὴλ Camuel, Surrexit Deus, vel ſuſcitavit aut confirmavit eum Deus. Filius Nachor ex Melcha, pater Syrorum, Gen. 22. d. 21. & 1 Par. 27. c. 17. Filius item Sephtan, Num. 34. d. 24.

קנה κανά Cana, Zelus vel æmulatio, ſive poſſeſſio, aut lamentatio, vel nidus

dus ejus, aut canna, id eſt, arundo. Eſt Cana major civitas in tribu Aſer, Joſ. 19. c. 28. Eſt & Cana minor in tribu Zebulon, Joan. 2. a. 1. & 4. f. 46.

κανανίτης Cananæus, Sic vocabatur Simon qui fuit unus ex duodecim Apoſtolis, & interpretatur zelotes, aut æmulator, ut habetur Matt. 10. a. 4. Non enim erat ex Chanaan, ſed ex Cana vico Galilææ, quæ in zelum, vel æmulationem convertitur. D.

קְנָת καάθ Canath, Emptio, ſive poſſeſſio, aut lamentatio. Urbs in tribu Manaſſe, quæ & Nobe, Num. 32. g. 42.

κανδάκη Candace, Poſſidens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, poſſeſſio munda vel puriſſima. D. Nomen commune omnibus reginis Æthiopum, Act. 8. e. 27.

כְּפִירָה κεφίρα Caphara, Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, vel villa, aut oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 26. Videtur eadem quæ & Caphira dicitur.

καφαρναούμ Capharnaum, Ager pœnitentiæ, vel villa conſolationis, aut propitiatio pœnitentis. D. Juxta ſtagnum Genezareth uſque hodie oppidum in Galilæa gentium, ſitum in finibus Zabulon & Nephthali, Matth. 4. b. 13. Luc. 4. d. 23. in quo Chriſtus Centurionis filium ſanum fecit, Matth. 8. a. 3. In hac Chriſtus verſatus eſt multum, & plurima miracula edidit, unde & ejus civitas appellata eſt, Matt. 9. a. 1. & 11. c. 23. Egeſippo lib. 3. cap. 26. eſt fons in regione Genezaris, Capharnaum nomine.

καφαρσαλαμά Capharſalama, Ager, vel villa pacis vel retributionis. D. Nomen urbis quæ & Antipatris, 1 Mach. 7. e. 31.

καφεναθά Caphetetha, Manus doni, aut Syriace, vinculum vel colligatio. D. Nomen muri, 1 Mach. 12. e. 37.

כְּפִירָה καιφίρα Caphira, Leuncula, aut propitiatio, ſive linitio, vel villa, aut oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen civitatis, Joſ. 9. c. 17. Eadem videtur eſſe quæ & Caphara dicitur.

כַּפְתֹּרִים καφθοριείμ Cathtorim, Sphærulæ vel poma, aut vola vel palma turturum vel exploratorum. Nomen populorum qui Cappadoces dicuntur, Gen. 10. b. 14.

כַּפְתֹּרִים καππαδόκες Cappadoces, In Hebræo eſt Caphthorim, & interpretatur Sphærulæ, ſive poma, aut vola, vel palma turturum vel exploratorum, Deut. 2. e. 24.

כַּפְתּוֹר καππαδοκία Cappadocia, Idem. f. n. Aſiæ regio Pontica eſt, Armeniæ confinis, quam ab Oriente claudit, ab Septentrione longo litore in Euxinum expanditur, ſicut anguſto excurſu a Meridie Ciliciam attingit, ab Occaſu Galatia & Paphlagonia reliqua terminata, ut ait Ptolemæus libr. 5. cap. 6. Nomen habet a Cappadoce amne: ejus populi, Cappadoces, antea Leucoſyri dicti: auctor Plinius lib. 6. cap. 3. Strabo lib. 12. a principio. Plura Pomponius Mela lib. 1.

קַרְקָעָה Carca, Pavimentum ſive frigiditatem diſſolvens. Urbs in tribu Juda, Joſ. 15. a. 3. LXX. τὸ κατὰ δυσμὰς κάδης.

καρὲε קָרֵחַ Caree, Calvus, ſive glacies. Pater Johanan, 4 Reg. 25. f. 23.

κορεΐμ קָרְחִים Carehim, Idem. p. n. Nomen loci, 1 Par. 12. a. 6.

καρεία Caria, Capitalis. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

קִרְיַת πόλις Cariath, Civitas, vel vocatio: aut lectio, vel occurſus. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28.

Cariathaa corruptum, pro Caraa. Vide Carcaa.

קִרְיָתַיִם καριαθαίμ Cariathaim, Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Urbs Moabitarum in tribu Ruben, Joſ. 13. c. 19. Num. 32. g. 37. Jere. 48. a. 1. Ezech. 25. b. 9. ubi olim Emim gigantes habitarunt, Geneſ. 14. a. 5. Inter urbes Nephthali Levitis conceſſas cenſetur, 1 Par. 6. g. 36. Hieronymus in ecloga deſcribit eam juxta Medabam urbem Arabiæ, & appellari Coraiatha.

קִרְיַת אַרְבַּע πόλις ἀρβόκ Cariath-arbe, Civitas quatuor. Civitas in tribu Juda, ſic dicta ab Arbea ſive Arba qui illam condidit, aut illi præfuit: non autem a quatuor Patriarcharum, Adam, Abraham, Iſaac & Jacob, qui ibi ſepulti ſunt, ſepulchris, ut quidam interpretantur. Joſue 15. c. 13. quæ & Hebron dicitur, Joſue 20. c. 7. חֶבְרוֹן Hoc autem nomen ſortitus eſt gigas qui quatuor viris robore præſtaret, Joſue 14. d. 15.

קִרְיַת עָרִים καριαθαρείμ Cariath-arim, Civitas civitatum vel oppidorum, aut civitas vigilantium: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicorum. Nomen viri, 1. Eſd. 2. b. 24.

קִרְיַת בַּעַל καριαθβαάλ Cariath-baal, Civitas idoli, vel imperantis aut poſſidentis. Civitas in tribu Juda, quæ Carith-jarim dicitur Joſ. 15. g. 59. & 18. c. 14. Jer. 26. f. 20. Dicitur & Baala.

קִרְיַת יְעָרִים πόλις ἰαρείμ Cariath-jarim, Civitas ſylvarum. Civitas Hevæorum in tribu Juda, Joſ. 15. b. 9. Jer. 26. f. 20. quæ & Cariath baal, & Baala dicitur Joſ. 15. g. 59. & 18. c. 14. Uno tantum miliario ab Ælia, qua pergimus Dioſpolim, diſtat.

קִרְיַת סֵפֶר πόλις γραμμάτων Cariath-ſepher, Civitas literarum. Nomen civitatis in tribu Juda, quæ & Dabir dicitur, Joſue 15. c. 15. & Cariath-ſenna, Joſ. 15. f. 48. In hac civitate floruerunt literæ, unde nomen accepit.

קִרְיַת סַנָּה πόλις γραμμάτων Cariath-ſenna, Civitas rubi: vel ex Hebræo & Syro, civitas inimicitiæ. Civitas in tribu Juda, quæ & Dabir, Joſ. 15. f. 48. & Cariath-ſepher, Joſ. 15. c. 15.

קְרִיּוֹת πόλεις Carioth, Civitates, aut vocationes, ſive lectiones, vel occurſus. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. d. 24. Jer. 48. f. 41.

כְּרִית χορράθ Carith, Conciſio, ſive confoſſio, aut exterminatio. Nomen torrentis qui eſt contra Jordanem, 3 Reg. 17. a. 3.

כַּרְמֶל Carmel, Cognitio circunciſionis, vel agnus circunciſus, aut teneritudo illa ſegetum, vel coccinus. Civitas. Vide Carmel.

כַּרְמְלִית καρμηλίτης Carmelites, Idem. 1 Par. 11. g. 37.

Carmelitis, Idem. fœm. gen. 1 Par. 3. a. 1.

כַּרְמֶל κάρμηλος Carmelus, Idem. Carmelus mons eſt excurrens in mare Mediterraneum unde Latine dici poteſt promontorium, Jerem. 46. c. 17. Carmeli duo ſunt montes: unus Tyriorum Ptolemaidi ad mare imminet. Inde cognomen Carmelus maris accepit, verſus Ortum extenſus tantum ut campum magnum, quem Eſdrelon vocant, ab uno latere claudat. Ideoque a Joſepho tribui Iſſachar aſſcriptus: finiſque Zabulonitarum ad mare Galilææ, ſicut Aſſeritarum ad mare magnum, traditur. Ferax eſt admodum vini, Joſ. 19. b. 26. In hoc Elias videns frequenter verſabatur, 3 Reg. 18. c. 19. In hoc etiam Nabal habitavit, 1 Reg. 25. a. 2. Hujus plurima fit mentio ſparſim in Prophetis, 1 Reg. 15. c. 12. Eſaiæ 33. b. 9. Jerem. 24. f. 26. Amos 1. a. 2. & 9. a. 3. Michææ 7. c. 14. Nahum 1. b. 4. Cant 7. b. 5. Vide quoque Joſephum lib. 3. cap. 2. de bello Judaico. Alius in Judæa qua itur in Ægyptum ad Meridionalem plagam, de quo Eſa. 29. f. 27. & Joſ. 25. g. 25. in quo civitas ejuſdem nominis extructa videtur. In his duobus locis poſterioribus legitur Charmel.

Carnaim, Cornua. Populi civitatis Aſtaroth, Gen. 14. a. 5. Eſt & civitas, 1 Mach. 5. c. 26. Vide Aſtaroth. קַרְנַיִם καρναΐν

Carnion, Cornu. G. Nomen præſidii, 2 Mach. 12. d. 21. καρνίον

Carpus, Fructus, vel fructuoſus. G. Nomen viri, 2. Timoth. 4. c. 13. κάρπος

Cartha, Civitas, ſive vocatio, aut lectio, vel occurſus. Civitas Levitarum in Zabulonia tribu, Joſ. 21. d. 34. קַרְתָּה καριτὸς

Carthaginenſes, In Hebræo eſt Tharſis, & interpretatur contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis. ſ. pretioſus, aut mare. Nomen populi, Ezech. 27. c. 25. תַּרְשִׁישׁ καρχηδόνιοι

Carthan, Civitas, vel vocatio, aut lectio, vel occurſus, ſive frigiditatem dans. Civitas refugii atque Sacerdotum in tribu Nephthali, Joſ. 21. c. 32. קַרְתָּן καρθὰν

Caſaia, Duritia, aut gravitas ejus, ſive ſcandalum ipſius. Pater Ethan, 1 Par. 15. b. 17. קוּשָׁיָהוּ κασαίας

Caſaloth, Temeritates, ſive fiduciæ, aut ilia. Nomen civitatis, Joſ. 19. b. 12. כְּסֻלֹּת ἀχασελὼθ

Caſbon, Numeratio, vel cogitatio, aut feſtinans filius. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. d. 36. χασφὼν

Caſed, Quaſi dæmon, aut quaſi deprædator, vel quaſi mammilla, aut quaſi ager. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. a quo Chaſdim, id eſt Chaldæi. כֶּשֶׂד χαζὰθ

Caſis, Conciſio, aut finis. Nomen vallis, Joſ. 18. d. 21. קְצִיץ κασὶς

Caſleu, Spes, aut temeritas ejus, ſive thronus vel calix illius, aut ilia ejus. Decimus menſis noſtro Decembri quandoque reſpondens. Zach. 7 a. 1. כִּסְלֵו χασλεῦ

Caſphin, Argentaria, ſive cupiditas: aut Syriace, verecundia. D. Nomen civitatis 2 Mach. 12. b. 13. χάσπιν

Caſphor, Argenteus, aut deſiderabilis mons. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 5. c. 26. χασχὼρ

Caſſia, Speciei genus. Secunda filia Job. Job 42. d. 14. קְצִיעָה κασία

Caſtra, Nomen proprium loci trans Jordanem non procul a monte Galaad, qui aliter dicitur Mahanaim, Gen 32. a. 2. & 2 Reg. 2. b. 8. c. 12. g. 29. & 17. g. 27. & 19. f. 32. & 3 Reg. 2. b. 8. Vide Mahanaim. Hæc vox perperam ſcribitur in quibuſdam excuſis codicibus per c minuſculum, in locis citatis. מַחֲנַיִם παρεμβολαὶ מַחֲנַיְמָה

Cateth, Tædium ſive contentio. Terminus Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. b. 15. קַטָּת καττὰθ

C E

Cedar, Nigredo, aut triſtitia. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 13. & 1 Par. 1. b. 29. Arabiæ item regio eſt Hieronymo in Agarenorum. i. Saracenorum ſolitudine, a Cedar filio Iſmahelis ita cognominata. Ferunt quidam Cedar eſſe civitatem quæ Joſepho Camamala vocatur. Meminit Eſaias cap. 60. b. 7. Ezech. 27. d. 21. Pſal. 120. b. 5. Jer. 2. c. 10. קֵדָר κηδάρ

Cedem, Oriens. Filius Iſmaelis, frater Cedar, Jer. 49. e. 26. qui Cedimoth, Gen. 25. b. 14. Vide Orientis filii. קֶדֶם κέδεμ

Cedes, Sanctitas. Urbs eſt in tribu Judæ, ut Joſ. 15. d. 23. Alia urbs Galilææ in Montanis Nephthali, Joſ. 10. g. 41. deputata fugitivis, qui neſcii homicidium perpetraverant, Joſ. 20. c. 22. & Levitis quoque attributa, Joſ. 21. c. 32. & 1 Par. 6. g. 72. קֶדֶשׁ κέδες

Cedimoth, Antiquiores, vel priores, aut Orientales: ſive incendium vel incurvatio mortis. Nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, Joſue 13. c. 18. quod ſolitudo Cademoth in Deuter. 2. e. 26. dicitur. קְדֵמוֹת καδημὼθ

Cedma, Antiquus, vel prior, aut Orientalis. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. Idem dicitur Cedem, Jer. 49. e. 28. קֵדְמָה κεδέμα

Cedmiel, Antiquitatis vel prioritatis Deus, aut Orientis Deus. Nomen viri, 1 Eſd. 3. c. 9. קַדְמִיאֵל κεδμιὴλ

Cedmonæi, Antiquiores, vel priores, aut Orientales. Nomen populi, Gen. 15. d 16. קַדְמֹנִי κεδμωναῖοι

Cedron torrens, id eſt, Torrens obſcuritatis. Torrens erat non longe a Jeruſalem, ſitus in valle profunda & obſcura, quæ inter Jeroſolymam & montem Olivarum eſt, 2 Reg. 15. e. 23. & 4 Reg. 23. a. 4. Joan. 18. a. 1. Jer. 31. g. 40. קִדְרוֹן κεδρῶν

Ceelatha, Cœtus vel congregatio, ſive eccleſia. Nomen loci ad quem venerunt filii Iſrael profecti de Reſſa, Num 33. c. 22. קְהֵלָתָה μακηλὰθ

Ceila, Diſſolvens eam ſive dividens, aut ſcindens eam, vel fixio ejus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 44. & 1 Reg. 23. a. 1. & 1 Par. 4. c. 19. & 2 Eſd. 3. d. 17. קְעִילָה κειλὰ

Celai, Levis ſive torrefactus, aut vox mea. Nomen viri, Nehem. 12. a. 19. קַלָּי καλλαῒ

Celaia, Vox Domini, aut alleviatio Domini, ſive torrefactio. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 23. קֵלָיָה κωλία

Celita, Refugium vel contractio, aut vocis declinatio. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7. קְלִיטָא κωλιτὰς

Cenchreæ, Milium, legumen. G. Portus Corinthiorum, ab urbe ſtadia ad LXX. longinquus, Straboni libro 8. Rom. 16. a. 1. κεγχρεαὶ

Cendebæus, Zelus, vel poſſeſſio doloris, aut zeli emanatio. D. Nomen ducis, 1 Mach. 15. g. 38. κενδεβαῖος

כנרת χενέρεθ Cenereth, Cithara, vel quaſi lucerna. Urbs in tribu Nephthali, Joſue 19. c. 25. Eſt & ad Orientem Judææ mare. Numer. 34. b. 11. Deuter. 3. c. 17. Joſ. 13. d. 27. Alias mare Tiberiadis, & lacus Genezarethicus, ſeu Galilææ dicitur, XL. ſtadiis in latitudine diffunditur, centumque in longitudine extenditur, teſte Joſepho libro 3. belli Judaic. cap. 18. per hujus medium Jordanis Judææ amnis profluit. Porro Ptolemæus ex hoc duos facit. Oncelus Chaldæus Paraphraſtes vocat, Numer. 34. b. 11. lacum iſtum ſive mare ים גינוסר, id eſt lacum Ginnoſar, unde manifeſtum eſt Matthæum & Lucam ſequutos fuiſſe nomen Chaldæum potius quam Hebræum.

כנרות χενερὲθ Ceneroth, Idem. p.n. Urbs juxta lacum Genezareth, Joſue 12. a. 3. quam Herodes magnificis ornavit ædificiis, atque in honorem Tiberii Cæſaris, Tiberiaden nominavit, a qua & lacus & regio circumjacens nomen invenerunt, ut ait Joſephus lib. 18. cap. 4. Antiq. Ben-adad rex Syriæ hanc cepit, 3 Reg. 15. d. 20. כנרות At Joſue 11. a. 2. Ceneroth plurale, eſt lacus, non nomen urbis: eſt autem plurale pro ſingulari, vel plurative uſurpatur propter loca ipſi lacui adjacentia.

קנז κενὲζ Cenez, Nidus iſte, aut lamentatio hæc, ſive poſſeſſio vel emptio hæc. Filius Eliphaz, filii Eſau ex Ada uxore, Geneſ. 36. b. 11. Civitas principum Idumæorum, Gen. 36. d. 42.

Cenezæi, Idem. p. n. Nomen populi, Gen. 15. d. 18.

קנזי κενεζαῖος Cenezæus, Idem. Num. 32. b. 12. Hoc LXX. non habent, ſed pro eo verterunt διακεχωρισμένος, neſcio quam lectionem ſecuti.

קיני κενεζὶ Ceni, Poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Regio Philiſthinorum, 1 Reg. 27. d. 10.

κηφᾶς Cephas, Petrus a Petra. Syrum eſt. Sic dictus fuit Simon Petrus frater Andreæ, Joan. 1. f. 42. & 1 Cor. 15. a. 5.

כפירה χαφηρὰ Cephira, Leuncula, aut propitiatio, ſive lenitio, aut villa vel oppidum, ſive glacies: aut Syriace, negatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 28. Eſt & nomen urbis, 2 Eſd. 7. c. 29. Eadem Caphara & Caphira dicitur.

כרתי χερεθὶ Cerethi, Conciſio, ſive transfoſſio, vel exterminatio. Populi qui & Philiſthiim, ut Lyranus ait in libro differentiarum: ſive nomen legionum aut bellatorum Davidis, 1 Reg. 30. d. 14. & 2 Reg. 8. d. 18. & 15. d. 18. & 20. g. 23. & 1 Par. 18. d. 17. Alii dicunt gentem fuiſſe Palæſthinæ nobilem, quæ incolebat maritimam ejus partem, de qua Ezec. 25. d. 16. pro quo vetus interpr. vertit, interfectores pacis.

כרי χορρὶ Cerethi, 4 Reg. 11. d. 19. Milites, ſive curſores, aut arietes. Heb. Cari.

קירוס κορὲς Ceros, Uncinus aut incurvatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

כסיל χασὶλ Ceſil, Arcturus, nomen ſtellæ, ſive ſtultitia, aut ilia. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 30.

קשיון κισῶν Ceſion, Duritia, ſive ſtipula, aut cucumerarium. Civitas Levitarum in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19.

כתים κίτιοι Cethim, Conterentes, ſive contritio maris, aut diadema, ſive aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Filius Iavan, Gen. 10. a. 4. Ab hoc Beroſus dicit Italos eſſe appellatos. Interpres noſter, Daniel. 11. e. 31. tranſtulit Romanos. Vide Italia & Romani. Sunt & Græcorum inſulani, Macedones, Eſaiæ 23. a. 1. Cyprus quæ & Citium dicitur.

כתליש καθαλὶς Cethlis, Paries eſt, aut ex Syro & Hebræo, caterva leænæ: vel Syriace, quaſi evulſus. Nomen civitatis in tribu Judæ, Joſ. 15. e. 40.

קטורה Cetura, Aromatizans, vel fumigans, ſive ligata. Altera uxor Abrahæ, Gen. 25. a. 1.

χαβεὶν Chabri, Socius vel particeps, ſive incantator, aut livor. D. Nomen civitatis, Judith 8. a. 9.

Chabul, Vide Cabul.

χαιρέας Chæreas, Gaudens, vel lætus. G. Nomen viri, 2 Mach. 10. f. 32.

כלל χαλὴλ Chalal, Conſummatio, vel totalitas, aut quaſi nox: vel Syriace, corona. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30.

כלנה χαλάννη Chalanne, Omnes nos, ſive omnia hæc: aut conſummatio noſtra, vel ſicut manens, aut quaſi murmurans. Civitas in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. quæ nunc Seleucia a Seleuco rege, & Cteſiphon dicitur, Amos 6. a. 2.

Chalannus, Idem.

כלכל χαλχὰλ Chalcol, Nutriens, ſive conſummans omnia, aut ſuſtinens omnia. Filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31. Filius item Zaræ filii Judæ, 1 Par. 2. a. 6.

כשדים χαλδαία Chaldæa, Quaſi dæmones, aut quaſi deprædatores, vel quaſi mamillæ, aut quaſi agri. Regio ad Orientem Judææ inter Babyloniam & Arabiam, Tigrin & Euphratem: de qua Plin. libr. 6. cap. 28. Strabo libr. 16. Volaterr. libr. 11. Geograph. Jer. 50. b. 8. & 51. d. 24. Heb. Chaſdim.

χαλδαῖοι Chaldæi, Idem. Populi, Eſa. 13. d. 19. Heb. Chaſdim. In 2 Par. 36. a. 6. pro Chaldæorum, lege Babylonis ſive Babel.

Chaldæus, Idem. ſ. n.

כלח χαλὰχ Chale, Opportunitas, vel quaſi viriditas, vel quaſi humiditas, aut quaſi tabula. Civitas quam ædificavit Aſſur, Gen. 10. b. 12.

חלי ἀλὶ Chali, Infirmitas, ſive deprecatio, aut expectatio, vel principium, aut gemma, vel monile. Civitas quæ terminus Aſer eſt, Joſue 19. b. 25.

חם χὰμ Cham, Calidus, vel calor, aut niger. Filius Noe, Geneſ. 5. d. 32. Ab hoc ſæpe in ſacris literis Ægyptus, Terra Cham dicitur, ut Pſal. 105. a. 2. teſtis eſt Hieronymus in quæſtionibus Hebraicis.

כמהם χαμαὰν Chamaam, Sicut illi, aut ſimiles eis, vel quaſi turbatio. Nomen urbis juxta Beth-leem, Jer. 41. d. 17. Proprium item nomen viri, 2 Reg. 19. g. 37.

כמוש χαμὼς Chamos, Quaſi palpans, aut quaſi recedens, vel quaſi auferens. Nomen idoli Moabitarum, Num. 21. f. 28. & 3 Reg. 11. b. 7. & 4 Reg. 23. c. 13. & Jer. 48. g. 46.

כנען χαναὰν Chanaan, Mercator, vel negotiator, ſive contritus, vel confractus, aut recte reſpondens, vel recte affligens. Filius Cham, Gen. 9. c. 18. & 10. a. 6. In libro Judicum 10. b. 12. legitur Amalec & Chanaan: quum legendum ſit Amalec & Maon, quod ſignificat habitaculum, ſive delictum, aut ex peccato. Chanaan etiam pro terra Chananæorum accipitur, ut Gen. 11. d. 31. Ut irent in terram Chanaan. Et 13. c. 12. Habitavit in terra Chanaan, & aliis innumeris locis. Terræ autem Chanaan ſive Terræ ſanctæ limites ſunt: Ad Orientem, eſt Jordanis fluvius & magnus Euphrates: Ad Occidentem, eſt Ægyptus & Mare magnum, quod Mediterraneum dicitur: Ad Auſtrum, hoc eſt Meridiem, jacet deſertum Arabiæ: Ad Aquilonem ſive Septentrionem mons Libanus eminet.

כנענה χαναὰν Chanaana, Mercatrix, vel negotiatrix, ſive contrita, vel confracta, aut recte reſpondens, vel recte affligens. Pater Sedeciæ prophetæ, 3 Reg. 22. d. 24. Filius Balan filii Jahiel filii Benjamin, 1 Par. 7. c. 11.

χαναναία Chananæa, Idem, Mat. 15. c. 22.

כנענים χαναναῖοι Chananæi, Mercatores, ſive negotiatores, aut contriti, vel confracti, ſive recte reſpondentes, vel recte affligentes, Nomen populi, quod omnes gentes Palæſtinæ complectitur, quæ inter Jordanem ſunt & mare Syriæ, Syriamque & Arabiam Petræam, Geneſ. 15. d. 28.

χαναναῖος Chananæus, Idem. ſ. n. Num. 21. a.

כנענית χαναν̃ῖτις Chananitis, Idem. f. g. Gen. 46. b. 10.

כנני χανανὶ Chanani, Præparatio vel baſis mea. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 4.

χάρακα Characa, Involutio aut indumentum, ſive pallium. D. Nomen loci, 2 Mach. 12. c. 17.

כרן χαρρὰν Charan, Quaſi cantans, aut quaſi clamans, ſive agnus vel cognitio eorum. Filius Diſon filii Seir Horræi, Gen. 26. c. 26.

חרן χαρρὰν Charan, Ira, ſive iraſcens: vel Syriace, libertas. Meſopotamiæ civitas, ad quam Abraham conceſſit, ubi & Thare pater ejus mortuus eſt, Geneſ. 11. d. 31. Haran Hebraice. A Charra Syriæ fluvio nomen invenit Stephano. Ibi Romanus cæſus eſt exercitus, & Craſſus dux captus. Lucan.

Aſſyrias Latio maculavit ſanguine Charras. Eadem eſt Charræ & Charan, Act. 7. a. 2.

כרכמיש χαρχαμεὶς Charchamis, Agnus quaſi ablatus, aut agnus quaſi palpans; vel ex Syro & Hebræo, civitas ablata. Urbs Syriæ ſita in ripa Euphratis, Eſa. 10. b. 9. Jerem. 46, a. 2. & 2 Par. 35. e. 20.

כרכס χαρχάς Charchas, Agni cooperimentum, aut agni thronus vel calix, vel quaſi tortuoſum, non planum. Nomen Eunuchi, Eſth. 1. c. 10.

כרמל χαρμὲλ Charmel, Cognitio circunciſionis, vel agnus circunciſus, aut teneritudo illa ſegetum, vel coccinus. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 54. Item locus in Moab in deſerto, in ſexto lapide Chebronis contra Orientalem plagam, Eſaiæ 29. f. 17.

כרמי χαρμὶ Charmi, Vinea, ſive cognitio aquarum, vel agnus aquarum, aut quaſi celſitudo. Filius Ruben, Gen. 46. a. 9. & 1 Par. 5. a. 3. Filius item Juda, 1 Par. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Her. Filius præterea Zabdi filii Zaræ filii Juda, pater Achar ſive Achan, Joſ. 7. a. 1. Item nomen civitatis, Judith 8. b. 9.

χαρμεὶ Charmitæ, Idem, Num. 26. a. 6.

Charran, Vide Charan.

כסלון χασελὼν Chaſelon, Fiducia, vel temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix ſive tegumentum manſionis. Pater Elidad principis, Num. 34. d. 21.

כרשנא χαρσενά Charſena, Agnus anniculus, ſive agnus dormiens vel mutatus. Nomen viri, Eſth. 1. c. 14.

כסלחים χασλωνιὶμ Chaſluim, Tegumentum tabularum, vel ſedes tabularum, aut ſepes vel temeritas vitæ. Filius Meſraim, Geneſ. 10. b. 14. Hebr. Chaſluhim. Populi nomen, qui & Philiſthiim, ſive corrupte Palæſthini.

כספיא χασφίε Chaſphia, Argentaria, ſive cupiditas, aut Syriace verecundia. Nomen regionis quæ a Caſpio mari vocabulum ſumpſit, ut quidam putant. Nicolaus Lyranus in Babylonis regione locum eſſe putat, ubi plures Levitarum poſt captivitatem manſerint, 1 Eſd. 8. c. 17.

כבון χαββὼ Chebbon, Extinguens vel extinctus, aut quaſi intelligens, vel quaſi ædificans. Civitas tribus Juda. Joſ. 15. e. 40.

χεβρὼν Chebron, Societas, ſive participatio, aut adhæſio, ſive incantatio, vel livor. D. 1 Mach. 5. g. 65.

χελλὼν Chellon, Conſummatio, vel perfectio, aut allevians dolorem vel triſtitiam. D. Nomen terræ, Judith 2. c. 13.

כלאב χελεὰβ Cheleab, Totus vel omnis pater, ſive conſummatio vel prohibitio patris. Secundus filius David de Abigail uxore Nabal Carmeli, 2 Reg. 3. a. 3.

כלוהי χελίας Cheliau, Omnis vel totus ipſe, aut conſummatio ejus, ſive prohibens eum. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 34.

כליון χελεὼν Chelion, Conſummatus, ſive perfectus, aut totus columbinus. Filius Elimelech Bethlemitæ, Ruth 1. a. 2.

כלמד χαλμὰδ Chelmad, Quaſi docens, aut totus menſurans, ſive omne indumentum, conſummatio vel ceſſatio menſuræ vel indumenti. Nomen urbis, Ezec. 27. e. 23.

κυάμωνος Chelmon, Exercitus præparatio vel numeratio, aut ſomnium ejus. D. Nomen loci inter Belma & Bethuliam, Judith 7. a. 3.

כלוב χαλοὺβ Chelub, Caniſtrum, vel caninus. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 26.

כנה χαναὰν Chenne, Baſis, aut rectitudo, ſive præparatio. Nomen urbis, Ezech. 27. e. 23.

כרוב χεροὺβ Cherub, Quaſi puer, vel quaſi multiplicans, aut quaſi pugnans, vel cognitionis, aut ſcientiæ multitudo. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57. In 2 Regum 22. b. 11. legendum Cherub, non Cherubim.

כרבים χερουβὶμ Cherubim, Idem. p. n. Gen. 3. d. 24.

כסלתתבר χασελαθθαβώρ Cheseleth-thabor, Temeritates, ſive fiduciæ, aut ilia electionis, vel puritatis. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſue 19. a. 12.

כסלון χασαλών Cheſlon, Fiducia aut temeritas ejus, ſive ilia ejus, aut thronus manſionis, vel calix, ſeu tegumentum manſionis. Nomen villæ in Hieroſolymæ finibus, Joſ. 15. c. 10.

חתיה χετταία Chetæa, Confracta, ſive formidoloſa: aut Syriace, deſcendens, Ezech. 16. a. 2.

חתות χετταῖαι Chetææ, Idem. p. n. 3 Reg. 11. a. 1.

כידן χαιδών Chidon, Jaculum, vel infortunium, ſive quaſi judicans. Nomen loci, 1 Par. 13. c. 9.

Chimham, Vide Chamaam.

χίος Chium, Aperta, vel apertura. G. Inſula inter Cycladas atque Bithyniam: cujus nomen Syra lingua maſticen deſignat, eo quod ibi maſtix gignatur. Hanc aliqui Chiam appellavere, a Chione Nympha Coos, Act. 20. c. 15.

χλόη Chloe, Familiæ Corinthiorum nomen, 1 Cor. 1. b. 11.

כבר χοβάρ Chobar, Fortitudo vel potentia, aut quaſi filius, ſive quaſi puritas, vel quaſi frumentum, aut jam, id eſt quod jam præteriit. Flumen eſt in terra Chaldæorum, apud quod Ezechiel viſionem vidit, Ezechiel. 1. a. 3. Hoc quidem Euphratem interpretantur, alii Aborram putant, de quo Ptolemæus & Strabo.

כדכד χοδχόδ Chodchod, Jaſpis, aut hydria hydriæ, Ezech. 27. c. 16.

כדרלעמר χοδολλογομώρ Chodorlahomor, Quaſi generatio ſervitutis, aut quaſi habitatio ſervitutis, ſive ſphærula vel rotunditas manipuli. Rex Ælamitarum, Gen. 14. a. 4.

כלחוה χαλεζέ Chol-hoza, Omnis propheta, ſive omnis videns, aut omne pectus. Pater Sellom, 2 Eſd. 3. c. 15. & 11. a. 5.

כוניהו χωνενίας Chonenias, Præparatio, aut firmitas, vel rectitudo Domini. Frater Semei, 2 Par. 31. c. 13.

חרי χορραῖοι Chorrhæi, Furores, aut libertates, ſive foramina. Populi gigantes, expulſi a filiis Edom ex monte Seir, Gen. 14. a. 6. qui & Horrhæi Deut. 2. c. 12. dicuntur.

Χριστός CHRISTUS, Unctus. G.

כוב χρῆτες Chub, Extinguens. Nomen gentis, Ezech. 30. a. 5.

כון Chun, Præparatio, ſive placenta: aut Syriace, feneſtra. Nomen urbis, 1 Par. 18. b. 8. LXX. ex nomine proprio fecerunt appellativum, καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πολέων.

כוש χοῦς Chus, Æthiops aut niger. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. b. 8. a quo deſcenderunt Æthiopes. Vide Chuſi.

חושי χουσί Chuſai, Senſus, aut feſtinans vel ſilens. Amicus David, 2. Reg. 15. g. 32. 37. & 17. a. 5. c. 15. & 1 Par. 27. d. 33.

כושן רשעתים χουσαρσαθαΐμ Chuſan-raſathaim, Æthiops, vel nigredo iniquitatum. Nomen regis, Meſopotamiæ, Judic. 3. a. 8.

כושי χουσί Chuſi, Æthiops, aut niger. Pater Seleniæ patris Nathaniæ patris Judi, filius Jemini, 2 Reg. 18. e. 21. & Jer. 36. d. 14. Legitur Pſal. 7. a. 1. Chuſi, quum legendum ſit Chus.

χουζᾶ Chuza, Videns, aut prophetans, vel viſio, Luc. 8. a. 3. D.

C I

קבצים καβσέμ Cibſaim, Congregationes. Civitas ex tribu Ephraim data Levitis, Joſ. 21. b. 22.

κιλικία Cilicia, Volvens, vel revoluta. G. Regio maritima Aſiæ in ſinu Iſſico, ubi porticus in Tharſo celebris ad Septentrionem Judææ, de qua multa Strabo lib. 14. Mela in 1. Plinius libro 5. cap. 27. Ptolemæus in 5. cap. 8. quam Cydnus amnis interſecat, & mons Amanus (ita Hieronymus) a Syria Cœle ſeparat. Vide Volaterran. libr. 11. Geograph. Ex hac Paulus Apoſtolus fuit oriundus, Act. 23. g. 34. & Chriſtum in ea prædicavit, Galat. 1. d. 21.

קין νοσσία Cin, Poſſeſſio, vel emptio, ſive nidus, aut lamentatio. Nomen viri, a quo Cinæi, Num. 24. d. 22.

קינה κινά Cina, Idem. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 22.

קיני κεναῖοι Cinæi, Idem p. n. Nomen populi, Gen. 15. d. 18.

κεναῖος Cinæus, Idem. Num. 24. d. 20. & 1 Reg. 15. a. 6.

קינות θρῆνοι Cinoth, Lamentationes, quæ Græce θρῆνοι.

קירחרשת קירחרש Cir-hareſeth, & Cir-hares, id eſt, murus lateris. Urbs Moab, præclaris cincta muris, Eſaiæ 16. b. 7. d. 11. ubi legitur, Muros cocti lateris.

קיש κίς Cis, Durus, aut ſtipula, vel cucumerarium. Filius Abiel, pater Saul regis, 1 Reg. 9. a. 1. Filius Moholim, 1 Par. 23. c. 21. Filius item Abigabaon, 1 Par. 8. c. 29. Sic vocabatur filius Abdai Levitæ, 2 Par. 29. c. 11.

קישון κισών Ciſon, Idem. Torrens Galilææ juxta montem Thabor. Hic a monte Thabyrio in mare cadit, Judic. 4. a. 7. & 3 Reg. 18. g. 39. & Pſal. 82. c. 10.

קטרון κιτρών Citron, Aromatizans, vel fumigans, aut colligatio, vel vinculum, ſive attediati canticum: aut Syriace, nodus. Civitas in tribu Zabulon, Judic. 1. f. 30. ubi corrupte legitur Tethron.

עיר דוד πόλις Δαυίδ Civitas David, 2 Reg. 5. b. 7. & 9.

Civitas palmarum. Vide Urbs palmarum.

בורהסירה φρέατος σειρά Ciſterna ſira, Nomen loci, 2 Reg. 3. e. 26.

C L

κλαύδη Clauda, Vox fracta, vox flebilis. G. Inſula ſpectans Cretam inter Meridiem & Occidentem, Act. 27. a. 16.

κλαυδία Claudia, Latinum eſt. 2 Tim. 4. d. 21.

κλαύδιος Claudius, Idem. Nomen Imperatoris Romanorum, Act. 11. d. 28. & 18. a. 2.

κλήμης Clemens, Latinum eſt, ſignificatque mitem, vel modeſtum. Nomen viri, Phil. 4. a. 3.

κλεοπάτρα Cleopatra, Gloria patriæ vel patris. G. Filia Ptolemæi, uxor Alexandri, 1 Mach. 10. e. 57.

κλεόπας Cleophas, In Græco Cleopas, & interpretatur gloria omnis, vel omnimoda gloria. Nomen alterius viri qui proficiſcens in Emaunta, Chriſtum alloquebatur in itinere, Luc. 24. c. 18. Joan. 19. e. 20.

C N

Cnidus, Atriplex, genus herbæ purgativæ vel laxativæ. Inſula oppoſita Aſiæ, 1 Mach. 15. d. 23. Act. 27. b. 7. κνίδος

C O

Coa, Spes vel congregatio, ſive linea, aut regula, 3 Reg. 10. d. 28. & 2 Par. 1. d. 15. Juxta veterem interpr. videtur fuiſſe inſula. Alii autem interpretes, inter quos Sanctes & Vatablus, vertunt locum illum, Ex Ægypto: & congregatio mercatorum regiorum capiebant congregationem equorum, &c. מקוא vel מקוה δὲ ἐκουὲ

Cocti lateris murus, Civitas. Vide Cir-hareſeth.

Cœleſyria, ſive Cœles Syria. Curva ſive depreſſa Syria. G. 2 Mach. 3. a. 5. & 10. f. 69. κοιλησυρία

Coheleth, Eccleſiaſtes, vel concionator, Eccleſ. 1. a. 1. קהלת ἐκκλησιαστής

Colaia, Vox Domini, aut alleviatio Domini, ſive torrefactio. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 6. קוליה

Colia, Idem. Pater Achab. Jer. 29. e. 21. κωλόνια

Colonia, Latinum eſt a colendo, id eſt habitando dicta, Act. 16. b. 12. κολία κολωνία

Coloſſenſes, puniti, vel ſupplicio affecti. G.

Coloſſæ, Punitio vel ſupplicium. G. Civitas Phrygiæ quæ eſt in Aſia minore, Coloſ. 1. a. 2. κολασσαεῖς κολόσσαι

Coo, Vertex vel ſummitas. Nomen inſulæ, 1 Mach. 15. d. 23. Dicitur & Græce κῶς, & κέως quondam, unde & Plinius admonet dictam fuiſſe Ceam & κόον. κῶς

Corban, vel Corbana, Donum vel oblatio, Mar. 7. b. 11. קרבן κορβᾶν

Core, Calvus vel calvitium, ſive glacies vel gelu. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 21. & 1 Par. 6. c. 37. in eodem cap. b. 22. dicitur filius Caath. Filius item Hebron ſic vocabatur, 1 Par. 2. f. 43. Sic & filius Eſau ex Oolibama uxore, Gen. 36. a. 5. קרח κορὲ

Core, 1 Par. 9. c. 19. ubi dicitur, Sellum vero filius Core, & 26. a. 1. & 2 Par. 31. c. 14. interpretatur vocans, vel legens, aut perdix. Filius Jemna. קורא κορὲ

Corinthus, Saturitas, vel ſatietas, aut ornamentum. G. Civitas Achaiæ maritima, quæ & Ephyra dicebatur, Act. 18. a. 1. κόρινθος

Corinthi, Saturati, vel ſatiati, aut ornati. G. Act. 18. c. 8. κορίνθιοι

Coritæ, Idem ſignificat quod קורה. p. n. 1 Par. 9. c. 19. Heb. Corthim. קרחים κορεῖνοι

Corites, Idem. ſ. n. 1 Par. 9. c. 19.

Cornelius, Latinum eſt, a cornu. Nomen viri, Act. 10. a. 1. κορνήλιος

Cornu ſtibii, Hebraice, Ceren-hapuch. Nomen tertiæ filiæ Job, Job 42. d. 14. קרן הפוך ἀμαλθαίας κέρας

Corozaim, Hoc ſecretum, vel hic eſt myſterium. D. Galilææ oppidum eſt nunc deſertum, inquit Hieronymus in ecloga, in ſecundo lapide a Capharnao, Luc. 10. b. 13. Mat. 11. c. 21. χοραζίν

Cos, Spina, aut æſtas, ſive tædium, vel vigilia, aut finis. Pater Anob & Soboba, 1 Par. 4. b. 8. קוץ κῶς

Coſam, Divinans. D. Pater Addi, patris Melchi, Luc. 3. f. 28. κωσάμ

Cozbi, Mendax, aut ceſſans, ſive quaſi fluens, aut quaſi fluxus. Filia Suri, illa quæ cum Zamri occiſa eſt, Madianitis, Numer. 25. d. 18. כזבי χασβί

C R

Creſcens, Latinum eſt, a creſcendo. Nomen viri, 2 Tim. 4. b. 10. κρήσκης

Creta, Carnea vel carnalis. G. Græciæ inſula inter Cyrenen & Græciam: ab Septentrione, Ægæo perfunditur pelago, ſimul & Cretico: ab Auſtro autem, Aphricano alluitur, Ægyptium attingente pelagus. Hæc dicta eſt ἑκατόμπολις, id eſt centum urbibus inſtructa: hodie Candia vocatur: ditionis Venetorum eſt. De hac lege Strabonem libr. 10. Ptolemæum libr. 3. cap. 19. Plinium in 4. cap. 12. Virgilium 3. Æneid. Pomp. Melam libr. 2. Meminit Lucas Act. 2. b. 11. Paulus ad Titum 1. b. 5. Hieronymus refert hanc famigeratam divitiis, maxime æris, quod prima illic ejus metalli inventio & utilitas fuerit, 1 Mach. 10. f. 67. Act. 27. b. 7. κρήτη

Cretenſes, Idem. p. n. G. Tit. 1. d. 12. κρῆτες

Cretes, Idem. G. Populi, Act. 2. b. 11. κρῆτες

Criſpus, Latinum eſt. Princeps ſynagogæ Judæorum, Act. 18. b. 8. & 1 Cor. 1. b. 14. κρίσπος

Cuſi, Durus, ſive ſtipula, aut cucumerarium. Filius Abdi filii Maloch, 1 Par. 6. d. 44. קישי κουσί

Cutha, Combuſtio, ſive contuſio. Regio eſt Perſidis, a flumine Cutha (ſicuti Joſephus libr. 9. cap. 15. Antiq. Judic. ſcriptum reliquit) vocata. Inde Cuthæi, de quibus idem libr. 11. cap. 2. Antiq. in hunc modum ſcribit, Salmanaſar etenim tranſmigrans Iſraelitas in eorum regione conſtituit Cuthæorum gentem quæ prius in interiore parte Perſidis & Mediæ morabatur, 4 Reg. 17. f. 30. כות χοῦθ

C Y

Cypriarches, Princeps Cypri, vel princeps pulchritudinis. G. 2 Mach. 12. a. 2. κυπριάρχης

Cyprii, Pulchri. G. Act. 11. c. 20. κύπριοι

Cyprius, Idem. ſ. n. G. Act. 4. g. 36. κύπριος

Cyprus, Pulchra, vel pulchritudo. G. Nomen inſulæ, 1 Mach. 15. d. 23. Act. 11. c. 19. & 27. a. 4. κύπρος

Cyprus, Cantic. 1. c. 14. & 4. d. 13. Camphora interpretantur nonnulli, aroma quoddam ſic vocatum. כפר כפרים κύπρος

Cyrene, Paries, ſive trabes, aut frigiditas, vel occurſus. Nomen urbis aut regionis in Aſſyria, 4 Reg. 16. b. 9. quæ & Pentapolis dicitur a quinque urbibus quibus fulget: hæ ſunt, Heſperia, alias Berenice dicta, Plinio auctore libr. 5. cap. 5. Apollonia: Ptolemais, antiquo nomine Barce appellata: Arcinoe, aliquando Teuchira vocitata: atque unde terris nomen eſt, ipſa Cyrene, omnium harum clariſſima. Vide plura in Pomp. Mela libr. 1. Plinio libr. 5. cap. 5. Strabone in 17. Ammiano Marcellino libr. 22. Hujus mentio fit, Act. 2. b. 10. קיר κυρήνη

Cyrenæi, Idem. p. n.

Cyrenenſes, Idem. Act. 6. c. 9. E ſynagoga Judæorum privatæ ſectæ homines.

κυρηναῖος Cyrenenſis, Idem. ſ. n. Act. 13. a. 1.

Cyrenæus, Idem. 2 Mach. 2. e. 24. Matt. 27. d. 32.

κυρήνιος Cyrinus, In Græco Cyrinius, quod interpretatur dominans. Præſes Syriæ, Luc. 2. a. 2.

כּוֹרֶשׁ κῦρος Cyrus, Quaſi miſer, vel quaſi hæres, aut venter. Rex Perſarum, 1 Eſd. 1. a. 1. Act. 13. a. 1.

D

דָּבְרַת δαβερὰθ DAbereth, Verbum, ſive res, aut apes, vel ſubjectio: aut Syriace, ductrix. Civitas quæ de tribu Iſſachar data fuit Levitis, Joſ. 19. a. 12. & 21. c. 28. Civitas item refugii, 1 Par. 6. g. 72.

דְּבִיר δαβὶρ Dabir, Oratorium, ſive verbum, aut res, vel ſubjectio: aut Syriace, ductor. Rex Eglon, Joſ. 10. a. 3. Nomen urbis in tribu Juda & Simeonis, Joſ. 11. d. 21. & 21. b. 15. quæ & Cariath-ſepher dicitur, Joſ. 15. c. 15. Judic. 1. b. 11. & Cariath-ſenna, Joſ. 15. f. 49. In quam confugiebant qui homicidium imprudentes perpetrarant, 1 Par. 6. c. 58. Eſt & altera in tribu Gad. Joſ. 13. c. 26.

דִּבְרִי δαβρὶ Dabri, Oratorium, ſive verbum meum: aut res vel apes, ſive ſubjectio mea: aut Syriace, ductor meus, Levit. 24. b. 11. Scribe Dibri.

דְּדָן δαδὰν Dadan, Mamilla, vel dilectio, aut patruus, vel judicans. Filius Regma, Gen. 10. a. 7. Filius Jecſan, Gen. 25. a. 2. Gens Æthiopiæ in Occidente.

דָּגוֹן δαγὼν Dagon, Frumentum vel piſcis. Nomen idoli Philiſthinorum, Judic. 16. f. 23. & 1 Mach. 10. g. 84.

דְּלָיָה דְּלָיָהוּ δαλέα Dalaia, ſive Dalaias, Pauper Domini ſive exhauſtio aut ramus Domini, vel macilentus. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. Filius Semeiæ, Jer. 36. c. 12.

דְּלִילָה δαλιλὰ Dalila, Paupertas, vel ſitula ejus, aut ramus ejus, ſive exhauriens, aut macilenta. Nomen mulieris quam amavit Samſon, Judic. 16. a. 4.

δαλμανουθὰ Dalmanutha, Situla præparata, vel exhauſtio numerata, ſive macies, vel ramus præparatus vel numeratus. D. Nomen regionis, Marc. 8. b. 10.

δαλματία Dalmatia, Lampas fruſtratoria, aut fulgur vanitatis. G. Pannoniæ ad Hadriaticum mare regio. De qua plura Plinius lib. 3. naturalis hiſt. cap. 22. & 25. in quam Titus ad prædicandum Evangelium profectus eſt, 2 Tim. 4. b. 10.

δάμαρις Damaris, Uxorcula, ſive parva uxor. G. Mulier quæ Paulo prædicante Chriſto credidit, Act. 17. g. 34.

Damaſceni, Sanguinis ſacci, vel ſanguinis pocula, aut ſanguis femorum vel incendiorum vel procuratoris. Populi a Damaſcene ſic dicti, quæ eſt regio Syriæ inter Libanum & Antilibanum montes ad Septentrionem Judææ, unde deſcribitur terra a Dan uſque Berſabee, 1 Reg. 3. d. 19. & 2 Reg. 24. a. 2. in ea eſt Damaſcus: a qua tota regio appellationem ſumpſit. De hac Mela lib. 1. Plin. lib. 5. cap. 12.

דַּמֶּשֶׂק δαμασκὸς Damaſcus, Idem. Filius procuratoris domus Abraham, Gen. 15. a. 2. Eſt & Damaſcus potens & inſignis Phœnices civitas, quæ quondam in omni Syria tenuit principatum, terminus Judææ ad Septentrionem, Ezec. 47. c. 16. Eſa. 7. b. 8. & 10. b. 9. & 2 Reg. 8. a. 6. & 3 Reg. 11. e. 24. quæ Stephano a conditore Damaſco Mercurii & Alimedes filio: Juſtino lib. 36. a Damaſco rege: Hieronymo vero in Heb. quæſt. a Damaſec Eliezer, cujus in libro 1. Moſis fit mentio, nomen accepit, Gen. 15. a. 2. de hac & Ezec. 27. d. 18. Amos 1. a. 5. Cant. 7. a. 4. Jere. 49. f. 24. nunc Saracenorum metropolis. Tertullianus lib. 3. adverſus Marcionem, Damaſcum civitatem Syrophœnices ſcribit, quæ quondam Arabiæ deputabatur inter Libanum & Antilibanum ſita, e qua Paulus per murum demiſſus fuit, Act. 9. d. 25.

דּוּמֶּשֶׂק δαμασκὸς Damaſcus, 4 Reg. 16. b. 10. Similitudo incendii, aut oſculi, vel poculi, ſive ſacci, aut ſimilis femori, vel tacitum oſculum, aut poculum. Heb. Dumeſec. Licet exemplaria quædam Hebraica legant דמשק.

דַּמֶּשֶׂק

דִּמְנָה δαμνὰ Damna, Sterquilinium, aut cruentatio, vel taciturnitas, aut ſimilitudo noſtra. Civitas in terra Zabulon data Levitis, Joſ. 21. c. 35.

דָּן δὰν Dan, Judicans ſive judicium. Nomen loci, Gen. 14. c. 15. Filius item quintus Jacob ex Bala, ancilla Rachel uxoris ſuæ, Gen. 30. a. 6. Eſt & civitas in valle Bethrohob procul a Ptolemaide M. P. XIV. contra Boreales partes, non procul ab urbibus Galgalis & Maſaloth, regionis quidem tribus Aſer, poſſeſſionis autem Dan, unde & nomen impoſitum: antehac Laſem appellata, Joſ. 19. d. 47. & Lais, Judic. 18. c. 29. ſive Laiſa, Eſa. 10. g. 30. Ipſa fuit terminus terræ Iſrael ab Aquilone, 1 Reg. 3. d. 20. Ezec. 27. d. 19. Unde dicitur a Dan uſque Berſabee, id eſt, ab Aquilone Terræ ſanctæ ad Auſtrum. In qua Jeroboam rex Iſrael vitulum adorandum erexit, 3 Reg. 12. g. 29. Amos 8. d. 14. Hieronymus in Heb. traditionibus Paneas vocatam putat, quæ alias Cæſarea Philippi.

דָּנִיאֵל δανιὴλ Daniel, Judicium Dei. Nomen prophetæ quem præpoſitus eunuchorum Nabuchodonoſor vocavit Baltaſſar, Dan. 1. b. 6. Filius item ſecundus David ex Abigail Carmelitide, 1 Par. 3. a. 1.

דַּנָּה δεννὰ Danna, Judicium, vel judicans: aut Syriace, iſta. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 49.

דָּפְקָה ραφακὰ Daphca, Pulſatio, ſive impulſio. Nomen loci in quem venerunt filii Iſrael a deſerto Sin, Num. 33. b. 12.

δάφνη Daphne, Laurus. G. 2 Mach. 4. e. 33.

Daphnim, Num. 34. b. 11. ubi dicitur, fontem Daphnim, non eſt in Hebræo.

דָּרַע δαρδὰ Dara, Generatio ſive habitatio paſtoris aut ſocietatis, ſive iniquitatis: vel Syriace, brachium. Filius Zaræ filii Judæ, 1 Par. 2. a. 6.

דַּרְקוֹן δορκὼν Darcon, Generationis vel habitationis poſſeſſio vel emptio: aut Syriace, draco. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 54.

דָּרְיָוֶשׁ δαρεῖος Darius, Requirens, aut inquirens. Rex Medorum, Dan. 5. g. 31. & 1 Eſd. 4. b. 5.

דַּרְמֶשֶׂק δαμασκὸς Darmaſcus, Generationis aut habitationis procuratio, aut generatio: vel habitatio incendii vel procuratoris. Videtur eadem civitas quæ Damaſcus, 1 Par. 18. b. 6. & 2 Par. 16. a. 2. & 24. f. 23. & 28. a. 5.

Dathan, Ritus, aut lex. Filius Eliab, Num. 16. a. 1. Deut. 11. a. 6. דָּתָן δαθὰν

Dathema, Legis præparatio, vel legis munus. D. Nomen urbis, 1 Mach. 5. a. 9. διαθεμὰ

David, Dilectus. Filius Iſai, 1 Reg. 17. b. 12. & 1 Par. 2. b. 15. דָּוִד vel דָּוִיד δαυὶδ

D E

Debbaſeth, Melliflua, aut infamiam apponens. Nomen civitatis, terminus Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. a. 11. דַּבָּשֶׁת δαβασθὲ

Debelaim, Palathæ, id eſt, maſſæ ex ficubus compactæ, maſſæ ficuum ſiccarum, caricæ. Nomen viri, Oſee 1. a. 2. דִּבְלַיִם δεβηλεὶμ

Debera, Oratorium, ſive verbum, aut res, vel apes, aut ſubjectio: vel Syriace, ductrix. Nomen loci, Joſ. 15. b. 7. דְּבִרָה δαβειρὰ

Deblatha, Palatha, id eſt, maſſa ficuum ſiccarum, aut maſſa de ficubus compacta. Civitas eſt apud Ezechielem 6. d. 14. quam ego plane רבלתה eſſe credo. nam ſimilitudo literarum ר & ד ſæpenumero multis imponit, propterea quod hæc parvo admodum apice inter ſe differant. דִּבְלָתָה δεβλαθὰ

Deblathaim, Idem. p. n. Nomen civitatis in terra Moab, Jer. 48. d. 22. Eadem videtur quæ & Helmon-deblathaim. דִּבְלָתַיִם δεβλαθαὶμ

Debora, Apes, vel verbum, aut res, ſive ſubjectio: vel Syriace, ductrix. Nutrix Rebeccæ, Gen. 35. b. 8. Uxor item Lapidoth prophetæ, Judic. 4. a. 4. דְּבֹרָה δεββωρὰ

Decapolis, Decem civitatum, ſub. regio. G. Regio decem urbium ultra Jordanem ad Orientem Judææ ſita, cujus fit mentio, Matt. 4. d. 25. Marc. 5. d. 20. & 7. d. 31. de qua Plinius lib. 5. cap. 18. nat. hiſtoriæ, & Hieronymus in ecloga. δεκάπολις

Decla, Comminutio ejus: vel Syriace, palma arbor. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. דִּקְלָה δεκλὰ

Denan, Mammilla, vel dilectio earum: aut patruus, vel judicans. Nomen urbis, Jer. 25. e. 23. דְּדָן δαιδὰν

Dedanim, Idem. p. n. Filii Dedan, Eſa. 21. d. 13. דְּדָנִים δαιδὰν

Delean, Pauper, afflictus, ſive pauperis reſponſio, vel canticum, aut exhauſta ſive macilenta afflictio vel reſponſio: vel ex Hebræo & Syro, pauper ovis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 38. דִּלְעָן δαλλὰν

Delphon, Stillicidium, aut pauperem reſpiciens, ſive exhauſtum vel macilentum reſpiciens. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. דַּלְפוֹן δελφὼν

Delos, Manifeſtata, vel oſtenſa. G. Nomen inſulæ, 1 Mac. 15. d. 23 δῆλος

Demas, Popularis vel plebeius, aut pinguis. G. Nomen viri, Coloſſ. 4. d. 14. & 2 Tim. 4. b. 10. δημᾶς

Demetrius, Cerealis, a Cerere, quam Gentiles deam frumenti putabant. Seleuci filius, 1 Mach. 7. a. 1. Nomen etiam argentarii cujuſdam, Act. 19. e. 24. δημήτριος

Demophon, Populi interfector, aut populi cædes. G. Nomen viri, 2 Mach. 12. a. 2. δημοφῶν

Denaba, Judicium ejus in ea, aut judicium præbens. Urbs eſt in Edom, in qua regnavit Bela, Gen. 36. d. 32. דִּנְהָבָה δενναβὰ

Derbe, Circumſepta, vel vallata. G. Nomen civitatis Lycaoniæ, ſive Iſauriæ, ut Strabo ait lib. 12. Act. 14. a. 6. δέρβη

Derbeus, Circumceptus, vel vallatus. G. Act. 20. a. 4. δερβαῖος

Deſſau, Pinguedo, aut cinis. D. Nomen caſtelli, 2 Mac. 14. c. 16. δεσσαοὺ

D I

Diabolus, Criminator ſive calumniator, aut accuſator. G. 1 Mac. 1. e. 38. Luc. 8. b. 12. Joan. 6. g. 70. διάβολος

Diabolus, Habacuc 3. a. 5. in Hebræo, Reſeph, & interpretatur volucris, ſive flamma, vel lampas, vel ſagitta. רֶשֶׁף

Diana, Latinum eſt: & facta eſt a die, eo quod habeat lucem æmulam diei. Nam luna hoc nomine appellatur. Nomen deæ quam colebant Epheſii, Act. 19. e. 24. & g. 35. ἄρτεμις

Dibon, Abundans filius, aut abundantia intelligentiæ vel ædificationis: aut Syriace fluxus. Nomen excelſi Moabitarum ubi colebantur idola, Eſa. 15. a. 2. Num. 21. f. 29. Jer. 48. d. 18. Eſt & urbs Moabitarum primo, & poſtea Sehon regis Amorrhæorum, in tribu Ruben, ultra Jordanem ad Orientem poſita, Joſ. 13. c. 17. דִּיבוֹן δεβὼν

Dibon, Eſa. 15. d. 9. ubi legitur, Quia aquæ Dibon repletæ ſunt ſanguine. Ponam enim ſuper Dibon, &c. in Hebræo habetur Dimon, & interpretatur ſanguinolenta, ſive ſterquilinium. Civitas in tribu Gad ſita. Eadem quæ & in tribu Ruben recenſetur, ſed limitaneam eſſe urbem ex hoc facile colligitur. דִּמוֹן διβῶν

Dibon-gad, Abundantia filii felicis, aut abundantia intellectus vel ædificationis felicis, ſive abundantia filii accincti. Nomen loci, in quo filii Iſrael fixere tentoria, profecti de Oboth, Num. 33. f. 45. דִּיבֹן גָּד δαιβὼν γὰδ

Dibre-hajamim, Verba dierum. Sic vocatur liber Chronicorum, Græce autem παραλειπομένων, id eſt, relictorum, quod in eo libro ea maxime tractentur quæ in libris Regum relicta ſunt. דִּבְרֵי הַיָּמִים

Didymus, Geminus, vel gemellus, qui cum alio uno & eodem partu naſcitur. G. Sic dicebatur Thomas Apoſtolus, Johan. 11. b. 16. & 20. f. 24. δίδυμος

Dies, Heb. Jemina. Prima filia Job, Job 42. d. 14. יְמִימָה ἡμέρα

Dievi, De generatione, aut exiſtentes, 1 Eſd. 4. b. 9. Syrum eſt. דֶּהָוֵא δαυαῖοι

Dilaiau, Pauper Domini, ſive exhauſtio, vel ramus Domini, aut macilentus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 17. דְּלָיָהוּ δαλαιὰ

Dimona, Sterquilinium, ſive coacervatio, aut abundans numerus vel munus. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. d. 22. דִּימוֹנָה διμονὰ

Dina, Judicium, vel judicans: aut Syriace, iſta. Filia Jacob ex Lia uxore, Gen. 30. c. 21. דִּינָה δῖνα

Dinæi, Judices, ſive judicia. Nomen populi, 1 Eſd. 4. b. 9. דִּינָיֵא δηναῖοι

Dionyſius, Divinitus ſtimulatus vel compunctus. G. Vir Athenienſis, prædicante Paulo ad fidem CHRISTI converſus, Act. 17. g. 34. διονύσιος

Dioſcorus, Divina ſaturitas, vel divinum ornamentum. G. Nomen menſis, 2 Mach. 11. d. 21.

Diotrephes, A Jove nutritus. G. Vir peſſimus, ut teſtatur Joannes in tertia ſua epiſtola.

Diſan, Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis, aut abundans dens vel ebur. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 21.

Diſon, Trituratio, ſive pinguedo, vel cinis. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 21. Filius Anæ filii Sebeon, ibidem, 25.

Dithalaſſum, Duo maria, ſive bimaris, qui utrinque mari alluitur, quod in navigatione vix ſine periculo evenire ſolet. G. Act. 27. g. 45.

D O

Doch, Commotus, ſive impulſus, aut comminutus. D. Munitiunculæ nomen, 1 Mach. 16. c. 15.

Dodau, Dilectio, aut mammilla ejus, vel patruus ejus. Nomen viri, 2 Par. 20. g. 37.

Dodanim, Dilecti vel patruelis ſomnus, aut mammilla dormientis. Filius Javan, Gen. 10. a. 4. a quo Rhodii.

Dodanim, 1 Par. 1. a. 7. Imperantes, ſive deſcendentes, aut imperantis vel deſcendentis ſomnus. Heb. Rodanim & Dodanim. Filius Javan, qui Gen. 10. a. 4. dicitur Dodanim.

Doeg, Solicitus, ſive anxius, aut piſcator. Unus ex paſtoribus Saulis, 1 Reg. 21. b. 7.

Dommim, Sanguinei, aut ſilentes, vel ſimiles, vel Syriace, pecuniæ. Nomen regionis, 1 Reg. 17. a. 1.

Domus ſolis, Græce Heliopolis, urbs Ægypti in qua ſol adorabatur. Vide Beth-ſemes, Jer. 43. d. 13.

Dor, Generatio, vel habitatio. Nomen civitatis maritimæ in tribu Manaſſe, Joſ. 11. a. 2. & 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. & 1 Par. 7. f. 30. & 1 Mach. 15. d. 25. Quidam falſo Stratonis Cæſaream appellatam exiſtimant.

Dorcas, Caprea, vel damula. G. Nomen mulieris quæ & Tabitha Syriace dicebatur, Act. 9. g. 39.

Dorda, Habitaculum ſcientiæ, vel generatio ſcientiæ. Filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31.

Doryx, Rapidus, aut velox. D. Eccleſ. 24. d. 41.

Doſitheus, Deodatus. G. Nomen ducis, 2 Mac. 12. c. 19.

Dothan, ſive Dothain, Ritus aut lex. Locus eſt ubi Joſeph reperit fratres ſuos pecora paſcentes, Gen. 37. d. 16. qui etiam temporibus Hieronymi ſupererat in duodecimo a Sebaſte miliario contra Aquilonis plagam, 4 Reg. 6. c. 13.

D R

Druſilla, Rore conſperſa. G. Uxor Felicis præſidis Judææ, Act. 24. f. 25.

D U

Dudia, Dilectus, aut patruus meus. Nomen viri, 1 Par. 27. a. 4.

Duel, Cognoſcite Deum, aut ſcientia Dei. Pater Eliaſaph principis tribus Gad, Num. 1. b. 14.

Duma, Silentium, vel ſimilitudo. Regio quædam Idumææ, ad Auſtrum vergens, quæ hodie dicitur Eleutheropolis, viginti diſtans milibus, juxta quam ſunt montes Seir, auctor Hieronymus in comment. In Eſaiam. De hac lege Eſai. 21. c. 11. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 14. Eſt & civitas in tribu Juda, juxta veterem interpretem & LXX. quos ſecutus eſt, ῥῦμα Joſ. 15. f. 52.

Dura, Generatio, vel habitatio, aut pyra ignis. Vallis provinciæ Babylonis, Dan. 3. a. 1.

E

EBal, Acervus vetuſtatis, aut acervus defluens. Filius Sobal filii Seir, Gen. 36. c. 23.

E C

Eccetan, Parvus, ſive minimus. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 12.

Eccleſiaſtes, Concionator, vel congregans, Hebraice Coheleth, id eſt, concionator, Eccleſiaſtes. 1. a. 1.

Ecbathana, Frater mortis. D. Nomen regionis, 2 Mach. 9. a. 3.

Ecbathanis, Idem. Chaldaice, Ahmatha. Metropolis majoris Mediæ a Seleuco, ut inquit Volaterranus libr. 12. ſeu ut Judith 1. a. 3. dicitur, ab Arphaxato Medo condita, ubi reges, eo quod frigida ſit, æſtivare ſolent. Hæc Ptolemæo libr. 6. ἀγβάτανα: Stephano vero interdum ἀγβάτανα, interdum ἐχβάτανα dicitur, 1 Eſd. 6. a. 2. quo loco quidam vertunt, ſcrinium in quo ſchedæ reponebantur & authentica.

Echaia, Frater Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. b. 26.

Echi, Frater meus. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. Rapha dicitur.

E D

Eddo, Vapor, aut nubes, vel interitus ejus. Nomen viri, 1 Eſd. 8. c. 17.

Edema, Terra, aut rufa, ſive ſanguinea. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 36.

Eden, Voluptas, ſive deliciæ: aut Syriace, tempus. Proprium viri, Eſa. 37. c. 12. & 4 Reg. 19. c. 12. & 2 Par. 29. c. 11. Cujus filii incoluerunt regionem Syriæ quæ dicitur Thalaſſar.

Eder, Grex, ſive defectio, vel privatio. Filius Muſi, filii Merari, 1 Par. 23. e. 23. Urbs item in tribu Juda, Joſ. 15. e. 21. Eſt quoque turris nomen ubi filii Jacob tabernaculum fixerunt, Gen. 35. d. 21. ubi legitur, Fixit tabernaculum trans turrem gregis: Hebraice, turrem Eder. Idem, Mich. 4. c. 8. Et tu turris gregis: Hebraice, Et tu turris Eder.

Editſa, Myrtus: aut Syriace, lætitia. Nomen mulieris, quæ & Eſther, Eſth. 2. b. 7.

Edna ſive Ednas, Voluptas: aut Syriace, tempus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 30.

Ednas, 1 Par. 12. d. 20. Æterna requies, ſive teſtimonium quietis. Princeps militum in Manaſſe.

Edom, Rufus, ſive terrenus, aut ſanguineus. Sic cognominatus fuit Eſau, Gen. 25. d. 30. & 36. a. 1. Nomen regionis, quæ & Idumæa, 3 Reg. 11. c. 14. Eſa. 34. b. 6. Hæc in Syria ad Meridiem Judææ ſita, habet Arabiam ab Auſtro, Phœniciam a Borea. Alias porro Gabalene, item & Amalechitis ab Amalech vocitatur: ut Joſephus lib. 2. cap. 1. indicat. Veruntamen idem Joſephus lib. 5. cap. 3. antiq. duplicem Idumæam ponit, ſuperiorem & inferiorem. Superiorem elegit tribus Judæ, quæ in longum quidem extenditur uſque ad Hieroſolymam: latitudine vero uſque ad paludem Sodomæ conſtituta eſt. In hac autem ſorte civitates erant Aſcalon & Gaza: iſtam, Palæſthinam alias dicunt. Inferior Idumæa ſorte ceſſit Simeonis tribui: hæc circa Ægyptum eſt, & Arabiæ montem. Hæc ille. Edomitæ noluerunt filiis Iſrael tranſitum permittere per terram ipſorum, Numer. 20. g. 18. Saul iſtos expugnavit, 1 Reg. 14. g. 47. David ipſos ſibi ſervire fecit, 2 Reg. 8. e. 14. & 1 Par. 19. d. 19.

Edom, Joſ. 3. d. 16. Homo, ſive rufus, aut terrenus, vel ſanguineus. Heb. Adam, & eſt nomen urbis.

Edrai, Fortitudinis vel magnitudinis acervus, aut nubes, ſive interitus iniqui aut ſocii vel paſtoris ſive confractionis. In regione Amorrhæorum urbs regis Og, ubi ipſe contra Iſrael pugnavit & cæſus eſt, Deut. 1. a. 3. & 3. a. 1. Num. 21. g. 23. Joſ. 12. d. 12. Eſt & alia in tribu Nephthali, Joſ. 19. e. 37.

E G

Egeus, Meditatio, ſive loquela, vel gemitus, aut ablatio. Eunuchus Perſarum regis, Eſth. 2. a. 3.

Egla, Vitula, aut currus, ſive rotunda. Uxor David, 2 Reg. 3. a. 5. & 1 Par. 3. a. 3.

Eglon, Vitulus, aut currus, ſive rotundus. Nomen urbis in tribu Judæ, cujus rex fuit Dabir, Joſ. 10. a. 3. & 15. e. 39. Nomen regis Moab, Judic. 3. b. 12.

E L

Ela, Ilex vel quercus, ſive fortitudo: aut maledictio, vel juramentum, ſcilicet imprecationis: aut Syriace, Deus. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 41. Pater Oſee prophetæ, 4 Reg. 15. f. 30. Filius Caleb filii Jephone,, 1 Par. 4. c. 15. Pater Semei præfecti in Benjamin, 3 Reg. 4. b. 18. Filius Ozi, 1 Par. 9. b. 8. Filius Baaſa regis Iſrael, 3 Reg. 16. b. 6. & c. 8.

Elad, Dei æternitas, vel Dei teſtimonium, aut Dei præda. Filius Suthalæ filii Zabad, 1 Par. 7. d. 22.

Elada, Dei cœtus vel congregatio, aut Dei æternitas ſive teſtimonium, vel Dei præda. Filius Tahath, filii Bared filii Suthalæ filii Ephraim, 1 Par. 7. d. 21.

Elai, Fortis, vel Deus meus. D. Judith 8. a. 1.

Elam, Regio Perſidis in qua erat Suſa regio regum Perſarum, a qua Elamitæ dicuntur, Act. 2. b. 9. Eſa. 21. a. 2. in Jer. 49. g. 35. Elam ſcribe, non Ælam. Vide Ælam.

Elaſa, Dei factura. Filius Helles filii Azariæ filii Jehu, 1 Par. 2. e. 39. Filius Rapha filii Banaa, 1 Par. 8. d. 36. Filius Saphan, Jer. 29. a. 1. Filius Pheſhur, 1 Eſd. 10. c. 22.

Elath, Cerva, ſive fortitudo, aut ilex, vel quercus. Nomen civitatis regni Edom, ad quam profecti ſunt filii Iſrael, egreſſi de Heſiongaber, Deut. 2. b. 8.

Elcana, Deus zelotes, aut Dei profeſſio, vel Dei calamus, ſive Deus nidus ejus. Filius Core filii Iſaar, filii Caath, Exod. 6. d. 24. Maritus Annæ matris Samuelis, 1 Reg. 1. a. 4. Alius de quo 1 Par. 12. a. 6. Filius Aſir, 1 Par. 6. b. 24. & 2 Par. 28. a. 7.

Elceſæus, Dei durities, vel ſerotinus. Viculi nomen in Galilæa, unde Nahum propheta, Nahum 1. a. 1.

Eldaa, Dei ſcientia, aut Dei cognitio. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4.

Eldad, Dei dilectio aut dilectus. Nomen viri, ſuper quem requievit Spiritus Domini in caſtris, Num. 11. f. 26.

Eleale, Dei aſcenſio, ſive Dei holocauſtum. Civitas Amorrhæorum in Galaaditide regione, tribui Judæ adſcripta, Eſaiæ 15. b. 4. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 37.

Eleazar, Dei adjutorium, ſive Dei atrium. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 22. & 1 Par. 6. a. 3.

Eleazarus, Idem. Filius Mathathiæ, filii Joannis, 1 Mach. 2. a. 5. Pater item Phinees, filius Moſollamiæ, 1 Par. 9. d. 20.

Electa, Latinum eſt, & Græce idem ſignificat. Mulier ad quam ſcribit Johannes, 2 Joan. 1. a. 1.

Elehanan, Dei gratia, ſive Dei miſericordia, aut Dei donum. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 24. & 1 Par. 11. f. 26.

Eleph, Mille, ſive doctrina, aut bos, vel dux. Urbs in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28.

Eleutherus, Liber, vel ingenuus. G. Nomen fluvii, 1 Mac. 11. a. 7.

Eli, Deus meus, Matt. 27. e. 46. Pſal. 22. a. 1.

Elia, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 26. & 1 Eſd. 10. d. 21.

Eliab, Deus meus pater, ſive Deus patris. Filius Phallu Flii Ruben, Num. 26. a. 8. Primogenitus filiorum Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 6. & 1 Par. 2. b. 13. Filius etiam Helon, princeps tribus ſuæ Zabulon, Num. 1. a. 9

Eliaba, Deus aut fortis abſcondet. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 32. & 1 Par. 11. f. 33.

Eliacim, Dei reſurrectio aut affirmatio, ſive Deus reſurrectionis vel firmitatis, aut Deus vindicans. Filius Helciæ, Eſaiæ 22. f. 20. & 4 Reg. 18. d. 18. præpoſitus domus regis Ezechiæ. Filius item Joſiæ regis, a Pharaone Nechao Joacim appellatus, 4 Reg. 23. g. 34. Pater etiam Jona, Luc. 3. f.

Eliada, Dei ſcientia, vel Dei cognitio. Pater Razon, 3 Reg. 11. d. 23. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 8.

אֱלִיעָם ἠλιὰμ Eliam, Dei populus, aut Deus populi. Filius Achitophel, 2 Reg. 23. d. 34.

אֵלִיָּהוּ ἠλίας Elias, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Nomen prophetæ, 3 Reg. 17. a. 1.

אֶלְיָסָף ἐλιασὰφ Eliaſaph, Deus augens, vel Deus augmentationis, aut Deus finiens. Filius Duel princeps tribus ſuæ Gad, Num. 1. b. 14.

אֶלְיָשִׁיב ἐλιασοὺβ Eliaſib, Deus converſionis, aut Dei ſeſſio vel habitatio, ſive Dei inſufflatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 24. b. 11. & 1 Eſd. 10. a. 7.

אֱלִיאָתָה ἐλιαθὰ Eliatha, Deus meus tu, aut Deus meus venit. Nomen viri, 1 Par. 25. b. 4.

אֱלִיקָא ἐλικὰ Elica, Dei pelicanus, aut fortis vomitus. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 25.

ἐλικοὶ Elici, Nigri, aut circunvoluti, vel retorti. G. Populi, Judith 1. b. 6.

אֱלִידָד ἐλδάδ Elidad, Dei dilectus, vel Dei dilectio. Filius Chaſelon, princeps tribus Benjamin, Num. 34. d. 21.

אֱלִיאֵל ἐλιὴλ Eliel, Deus meus Deus, vel Dei fortitudo, ſive Dei potentia. Filius Thohu, 1 Par. 6. c. 34. & 8. b. 19. Mahumites, 1 Par. 11. g. 46. & 2 Par. 31. c. 13.

אֱלִיעֶזֶר ἐλιέζερ Eliezer, Dei adjutorium, ſive Dei atrium. Nomen filii procuratoris domus Abraham, Geneſ. 15. a. 2. Filius item Moyſis, Exod. 18. a. 4. & 1 Par. 23. b. 15. Filius etiam Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 9. Filius Jorim, Luc. 3. f. 29.

אֱלִיחֹרֶף ἐλιχόρεφ Elihoreph, Dei hyems, aut Deus juventutis, ſive forte opprobrium: aut ex Hebræo & Syro, Deus acuminis. Filius Siſa princeps exercitus Salomonis, 3 Reg. 4. a. 4.

אֵילִם αἰλὶμ Elim, Arietes, aut fortes, vel cervi, ſive valles. Nomen civitatis Moabitarum, non procul a limite, ad quam pervenerunt filii Iſrael profecti de Mara, Exod. 15. d. 27. & 16. a. 1. Num. 33. b. 9. Eſt & nomen putei, Eſa. 15. b. 8. aut nomen civitatis, ubi legendum Beer-elim.

אֱלִימֶלֶךְ ἐλιμέλεχ Elimelech, Deus meus rex, aut Dei conſilium. Nomen Bethlehemitæ cujuſdam mariti Noemi, Ruth. 1. a. 2.

עֶלְיוֹעֵינַי ἐλιωναὶ Elioenai, Ad ipſum oculi mei, ſive ad ipſum fontes mei, aut ad ipſum afflictio vel paupertas. Filius Naariæ filii Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 23. & 4. f. 36. Filius item Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 9. & 8. b. 19.

אֶלְיְהוֹעֵינַי ἐλιωναΐ Elioenai, 1 Par. 26. a. 3. & 1 Eſd. 8. a. 4. Ad Dominum oculi mei, aut Deus ipſe oculorum meorum.

אֱלִיפַל ἐλιφὰλ Eliphal, Dei miraculum, vel Dei judicium. Filius Ur, 1 Par. 11. g. 36

אֱלִיפָלֶט ἐλιφαλὰδ Eliphalet, Deus liberationis, ſive Deus expellens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 7. Idem 1 Par. 14. b. 5. Hebraice ſcribitur אלפלט Elphalet. Eſt & filius Eſec, 1 Par. 8. d. 38.

אֶלְפֶּלֶט

אֱלִיפְלֵהוּ ἐλιφαλ Eliphalu, Deus mirabilis, ſive Deus judicii. Nomen ſacerdotis. 1 Par. 15. b. 18.

אֱלִיפָז ἐλιφάζ Eliphaz, Dei niſus vel conatus, aut Dei obrizum. Filius Eſau ex Ada uxore, Gen. 36. a. 4.

אֱלִיפֶלֶט ἐλιφαλὰτ Elipheler, Deus liberationis, ſive Deus meus expellens. Filius Aasbai, 2 Reg. 23. d. 34. Filius item David, 1 Par. 3. b. 8.

אֱלִישָׁה ἐλισὰ Eliſa, Deus eſt, aut Dei agnus, ſive Deus commodans. Filius Javan, Gene. 10. a. 4. Ab hoc Æoles ſive Inſulæ Ionii maris, Ezech. 27. a. 7.

אֱלִישֶׁבַע ἐλισάβεθ Eliſabeth, Deus juramenti, vel ſaturitatis, ſive Dei ſeptenarium. Uxor Aaron filia Aminadab, Exo. 6. d. 23. Uxor item Zachariæ, mater Joannis Baptiſtæ, Luc. 1. a. 5,

אֶלְצָפָן vel אֱלִיצָפָן ἐλισαφὰν Eliſaphan, Deus Aquilonis, ſive Deus abſconditus, aut Deus ſpeculator. Filius Oziel filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 22. Filius item Pharnach, Num. 34. d. 25.

אֱלִישָׁפָט ἐλισαφὰτ Eliſaphat, Deus judicans. Filius Zechri, 2 Par. 23. a. 1.

אֱלִישָׁמָע ἐλισαμὰ Eliſama, Deus exauditionis, ſive Dei exauditio. Filius Ammiud princeps tribus ſuæ Ephraim, Num. 1. a. 10. & 1 Par. 7. f. 27. Filius item David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 6. Pater Nathaniæ, 4 Reg. 25. g. 25. Sic nominabatur filius Icania filii Sellum filii Siſamoi, 1 Par. 2. e. 41.

אֱלִישָׁע ἐλισαῖος Eliſeus, Dei ſalus, vel Deus ſalvans. Nomen prophetæ filii Saphat, 3 Reg. 19. c. 16. & 4 Reg. 3. b. 11. Luc. 4. e. 27. Græce ἐλισαῖος apud Lucam 4. e. 27. ſcribitur: at in libris Regum ubique ſcribitur ἐλισεαί.

אֱלִישׁוּעַ ἐλισουὲ Eliſua, Idem. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 6.

אֱלִיצוּר ἐλισοὺρ Eliſur, Dei fortitudo, ſive Dei petra, aut Dei pſalmatio vel colligatio. Filius Sedeur princeps tribus ſuæ Ruben, Num. 1. a. 5.

אֱלִיהוּא ἐλιοὺ Eliu, Deus meus ipſe, aut fortitudo ipſius. Filius Jeroham patris Elcana, 1 Reg. 1. a. 1. Nomen principis militiæ, 1 Par. 12. d. 20. & 26. a. 7. & 27. c. 18.

ἐλιοὺδ Eliud, Deus laudis, ſive Deus confeſſionis, aut Dei laus vel confeſſio. D. Filius Achim filii Sadoc, Matt. 1. b. 14.

ἑλλὰς Ellas, Vide Hellas.

אֵלֶּה הַדְּבָרִים Elle-haddebarim, Hæc ſunt verba. ſic incipit quintus liber legis, qui a Septuaginta δευτερονόμιον, id eſt, ſecundaria lex dicitur, Deut. 17. d. 18. non quod alia ſit quam ea quæ in monte Sinai data eſt, ſed quod denuo repetita ſit novo pacto per miniſterium Moſis coram iis qui priorem in monte Sinai non audierant.

הִלֵּל ἐλλὴλ Ellel, Laudans, ſive lucifer, aut ſtultitia. Pater Abdon judicis in Iſrael, Judic. 12. d. 12.

ἐλμωδὰν Elmadan, Deus menſuræ eorum, vel Deus indumenti eorum. D. Luc. 3. d. 28. In quodam veteri Græco codice legitur Elmadad.

אַלַּמֶּלֶךְ ἐλμέλεχ Elmelech, Dei regnum, vel Dei conſilium. Nomen civitatis in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 26.

אַלְמוֹדָד ἐλμωδὰδ Elmodad, Dei menſura, aut atrium dilecti. Filius Jectan, Gen. 10. d. 24.

אֶלְנַעַם ἐλναὰμ Elnaam, Dei pulchritudo, ſive Deus monens eos. Pater Joſaia & Jeribai, 1 Par. 11. g. 46.

אֶלְנָתָן ἐλνακὶμ ἐλναθὰν Elnathan, Deus dedit, ſive Dei donum. Filius Achobor, Jer. 26. g. 22. Pater Noeſta matris Ioachim, 4 Reg. 24. b. 8.

Elon, Ilex, vel quercus, aut fortis. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Judex Iſraelitici populi, Judic. 12. d. 11. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 33. In 3 Reg. 4. a. 9. Hebraice ſcribitur אֵילוֹן. Tale fuit nomen patri Baſemath & Ada uxorum Eſau, Gen. 26. g. 34. & 36. a. 2. אֵלוֹן ἐλὼμ אֵלוֹן אֵילוֹן

Elonitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 26. אֵלֹנִי

Elphaal, Dei opus, vel Dei operatio. Filius Mehuſim, 1 Par. 8. b. 11. ἐλφαὰλ אֶלְפַּעַל

Elthece, Ex Hebræo & Syro, Dei theca vel capſa. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 44. quæ Joſ. 21. b. 23. Eltheco dicitur ab interprete, cum in Hebræo eadem ſit lectio cum ſequente per א in fine. ἐλθεκὰ אֶלְתְּקֵה ἐλθεκώ

Eltheco, Idem. Nomen civitatis, Joſ. 21. b. 23. quæ Joſ. 19. d. 44. dicitur Elthece per ה in fine. אֶלְתְּקֵא ἐλτεκώ

Elthecon, Dei correctio, ſive Dei præparatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 59. אֶלְתְּקֹן ἐλθεκὲν

Eltholad, Dei generatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 30. in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 3. אֶלְתּוֹלַד ἐλθουλὰδ

Elul, Ululatus, ſive pernoctatio. Nomen ſextæ lunationis, partim Auguſto noſtro, partim Septembri reſpondentis, 2 Eſd. 6. d. 15. & 1 Mach. 14. d. 27. אֱלוּל ἐλοὺλ

Eluzai, Dei fortitudo. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5. אֶלְעוּזַי ἐλιοζὶ

Elymais, Panicea, a panico, quod eſt genus ſeminis. G. Nomen civitatis in Perſide, 1 Mach. 6. a. 1. ἐλυμαΐς

Elymas, Magus, ſive corruptor, vel perniciosus. G. Nomen magi, Act. 13. b. 8. ἐλύμας

Elzabad, Dei dotatio. Nomen principis, 1 Par. 12. b. 12. & 26. a. 7 אֶלְזָבָד ἐλζαβὰδ

E M

Emalchuel, Rex Deus, aut regnum Dei, vel nuntius Dei. D. Nomen viri, 1 Mach. 11. d. 39. Σιμαλκούαι

Eman, Multus, aut tumultuans: vel Syriace, fidelis. Filius Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. a. 6. הֵימָן ἐμὰν

Emath, Ira vel indignatio, aut calor, ſive murus, aut uter, vel lagena. Urbs ſita in finibus Syriæ non procul a Damaſco, 4 Reg. 14. f. 25. Jer. 49. f. 23. Etiam colligi poteſt hanc urbem eſſe Syriæ. Eſt etiam nomen regionis quæ ab urbe nomen habet, 4 Reg. 23. g. 33. In 1 Par. 18. a. 3. & c. 9. recte ſcribitur Hemath. Vide Hieronymum in locis Hebr. Ipſa eſt terminus Chananæorum a Sidone, Joſ. 13. a. 5. cujus mentionem habes 4 Reg. 14. g. 28. & 25. e. 21. Eſa. 10. b. 9. & 11. c. 11. Zach. 9. a. 2. Hebr. Hemath. חֲמָת ἀμὰθ

Emath, Nehem. 12. c. 37. interpretatur centum. Heb. Meah. Nomen turris. מֵאָה μεά

Emer, Dicens, vel loquens, ſive exaltatio: aut Syriace, agnus. Nomen loci, 1 Eſd. 2. c. 36. & 57. אִמֵּר ἐμμὴρ

Emim, Timores, aut terribiles, vel populi, ſive inſula aquarum. Gigantes quos expulerunt Moabitæ a terra ipſorum, Deute. 2. c. 11. In Gene. 14. a. 5. non eſt proprium nomen, ſed vertendum Terribiles vel horrendos, quod fecit Chaldæus paraphraſtes: ſic etiam transferendum eſſe dicit Hieronymus in quæſtionibus ſuis Hebraicis in Geneſin: licet LXX. ἐμμαῖοι tranſtulerint. Puto tamen populos eſſe Raphaim, a Moabitis, Emim dictos: ab Ammonitis vero, Zomzommim, Deut. 2. c. 11. & d. 20. אֵמִים Σομμὶμ

Emmanuel, Nobiſcum Deus, Eſa. 7. c. 14. Matt. 1. d. 23. עִמָּנוּאֵל ἐμμανουὴλ

Emmaus, Timens conſilium, vel matris aut gentis conſilium, ſeu populus abjectus. D. Nomen caſtelli diſtantis ab Jeruſalem ſtadiis 60. Luc. 24. b. 13. ἐμμαοὺς

Emmer, Dicens, ſive loquens, vel exaltatio: aut Syriace, agnus. Pater Baſhur ſacerdotis, Jer. 20. a. 1. & 1 Eſd. 2. b. 36. Pater item Moſollamith, 1 Par. 9. b. 12. & 24. b. 12. אִמֵּר ἐμμὴρ

E N

Enac, Gigas, aut torques, vel monile, ſive oneratus: Gigantes, Num. 13. d. 22. quos expulerunt Chananæi, Deut. 2. b. 21. עֲנָק ἐνὰχ

Enacim, Idem. p. n. Deut. 2. c. 11. עֲנָקִים ἐνακὶμ

En-agallim, Fons ſive oculus vitulorum, vel curruum, aut rotunditatum. Nomen vici in principio maris Mortui, Ezech. 47. b. 10. עֵין עֶגְלַיִם ἐν ἀγαλεὶμ

Enaim, Fons vel oculus eorum. Villa in tribu Juda, Joſ. 15. e. 34. Hodieque villa eſt Bethemin circa Terebinthum. Hieronymus in locis Hebraicis. Heb. Enam. עֵינָם ἠναΐμ

Enan, Nubes, vel augurium, ſive fons, aut oculus earum. Nomen villæ ſive viculi, Num. 34. b. 9. Ezech. 48. a. 1. Pater item Ahira principis tribus Nephthali, Num. 1. b. 15. עֵינָן αἰνὰν

Encænia, Renovatio, vel dedicatio, id eſt, feſtum pro renovatione vel dedicatione templi. G. Joan. 10. d. 22. ἐγκαίνια

En-dor, Fons, ſive oculus generationis vel habitationis. Urbs tribus Manaſſe in Jezrahel juxta Naim vrbem ſita, Joſ. 17. c. 11. & 1 Reg. 28. a. 7. Pſal. 82. c. 11. עֵין דּוֹר vel עֵין דֹּאר ἐνδὼρ

En-gaddi, Fons, ſive oculus hœdi vel fœlicitatis: aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus inciſionis, vel ſciſſuræ. Urbs in tribu Juda juxta mare Mortuum contra Occidentem. Dicitur & Haſaſonthamar, 1 Reg. 24. a. 1. Ezech. 47. b. 10. Cantic. 1. d. 14. עֵין גֶּדִי ἐνγαδδὶ

En-gannim, Fons hortorum ſive oculus protectionum. Locus tribus Judæ, Joſ. 15. e. 34. Et Hieronymo in locis Hebr. eſt vicus juxta Beth-el. Alia civitas ſacerdotum in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. עֵין גַּנִּים ἐνγαννὶμ

En-hadda, Oculus acutus, vel lætus: aut fons acuminis vel lætitiæ: ſive ex Syro & Hebræo, fons vel oculus unus ſive novus. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. עֵין חַדָּה ἀνναδὰ

En-haſor, Fons ſive oculus atrii vel veſtibuli, aut fontis fœnum vel herba. Civitas tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33. עֵין חָצוֹר πηγὴ ἀσὼρ

Ennom, Ecce illi, ſive divitiæ eorum: aut decipiens vel contriſtans eos. Nomen viri, Joſ. 15. b. 8. Jer. 7. g. 31. & 4 Reg. 23. c. 10. הִנֹּם ἐννὸμ

Enon, Nubes, vel obnubilatio, ſive fons aut oculus ejus, vel augurium. Terminus Damaſci, Ezech. 47. d. 17. Eſt & Enon juxta Salim oppidum haud longe a Jordane, ubi baptizabat Johannes, ſicut עֵינוֹן αἰνὼν

Johan. 3. c.23. ſcriptum eſt. Hieronymus in locis Hebraicis ad ſuam ætatem locum in octavo lapide Scythopoleos ad Meridiem juxta Salim & Jordanem eſſe memorat.

אֱנוֹשׁ ἐνὸς Enos, Homo vel vir, ſive oblitus aut deſperatus. Filius Seth Gen. 4. d. 27. Luc. 3. g. 38.

עֵין שֶׁמֶשׁ πηγὴ σαμὲς En-ſemes, Fons ſive oculus Solis, aut ex Hebræo & Syro, fons ſive oculus miniſterii vel famulatus. Nomen loci, Joſ. 18. c. 17.

E P

ἐπαίνετος Epænetus, Laudabilis. G. Amicus Pauli, Rom. 16. a. 5.

ἐπαφρᾶς Epaphras, Spumans. G. Viri fidelis nomen, Col. 4. c. 12.

ἐπαφρόδιτος Epaphroditus, Venuſtus, ſive jucundus. G. Phil. 2. d. 25.

עֵיפָה γιφὰς Epha, Laſſus, aut volans; vel Syriace, plicatus vel complicatus. Filius Madian filii Abraæ, Gen. 25. a. 4. Ab eo Arabia Felix, Deſerta ſive Petræa dicta eſt Epha, Eſai. 60. a. 6. Fuit & nomen concubinæ Caleb, 1 Par. 2. f. 46. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47.

עֵפֶר ἀφεὶρ Epher, Pulvis ſive hinnulus, aut plumbum. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. & 1 Par. 1. c. 33. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17. & 5. d. 24.

ἐφέσιοι Epheſii, Deſiderabiles. G. Act. 19. g. 35.

ἔφεσος Epheſus, Idem. ſ. n. G. Minoris Aſiæ metropolis, & emporium celeberrimum, Amazonum opus, Ionicarum clariſſima, a nomine & ipſa Amazonis appellata, pluribus ante nominibus dicta, Urychia, Ortygia, Ptelea, Arſinoe ab uxore Lyſimachi. In hac templum Dianæ celeberrimum, a tota Aſia annis CC. ædificatum. Hæc Raphael Volaterran. libr. 10. Geograph. In Epheſo etiam Paulus prædicavit, Act. 18. e. 19. Hujus meminit Apoſtolus, 1 Cor. 16. b. 8. Apoc. 1. c. 11. & 2. a. 1. Extat & Pauli epiſtola ad Epheſios.

μέτρον אֵיפָה Ephi, Genus eſt menſuræ, Ezech. 45. d. 34.

אֵפוֹד ἐφὼδ Ephod, Superhumerale, aut ornamentum, Judic. 8. f. 27. & 17. b. 5. & 1 Reg. 2. d. 17. & 1 Par. 15. d. 26. Sic vocabatur pater Hamiel, Num. 34. d. 23.

עָפְרָה ἐφρά Ephra, Pulverulenta, ſive plumbea, aut damula. Civitas Joas patris Gedeonis, ſita in tribu Manaſſe, Judic. 6. b. 11. & 8. f. 32. Eſt & alia עפרה in tribu Benjamin, quæ Joſ. 18. d. 23. dicitur Ophera, licet eadem ſit orthographia hujus cum præcedenti in Hebræo, 1 Reg. 13. d. 17.

אֶפְרַיִם ἐφραΐμ Ephraim, Frugifer, aut creſcens. Filius ſecundus Joſeph, Gen. 41. g. 52. & 1 Par. 6. f. 66. Ab hoc tribus Ephraim nomenclaturam habet, quæ a Jordane flumine uſque ad Gazer longitudinem habuit: latitudinem vero, quæcunque a Bethel uſque ad campum maximum terminatur, Joſepho libr. 5. cap. 3. Jud. antiq. Vide Ezechielem cap. 48. a. 5. Eſt etiam mons qui inter Jerichontem & Jeroſolyma extenditur, & ab hoc fine aſcendit contra Septentriones per tractum maris uſque Gazeram urbem, quem poſſederunt filii Joſeph, Joſ. 16. b. 4. & 17. b. 10. Dictæ ſunt quoque decem tribus Iſrael, ſive regnum Iſrael, Ephraim, ob Jeroboam Ephrathæum, quem primum regem ſubierunt decem illæ tribus quæ defecerunt a Juda, 3 Reg. 11. e. 26. Eſa. 7. a. 2. & 9. c. 9. Oſee 5. a. 5. Legimus & Pſal. 59. a. 9. Heb. 60. Ephraim fortitudo capitis mei: & Pſal. 77. g. 67. Heb. 78. Tribum Ephraim non elegit. Similiter Pſal. 107. g. 9. Heb. 108.

אֶפְרָת אֶפְרָתָה ἐφραθ Ephratha, Ubertas, ſive frugifera, vel creſcens, aut incinerata. Uxor fuit Caleb filii Eſron poſt defunctam priorem uxorem Azubam, 1 Par. 4. a. 4. Ipſa peperit ipſi Caleb Hur filium, 1 Par. 2. c. 19. Ab hac Calebis uxore Ephrata urbs nomenclaturam accepit, quæ eſt in tribu Judæ, Gen. 35. c. 16. Alias Bethlehem dicta, Geneſ. 48. b. 7. Videtur eadem eſſe quæ Caleb Ephratha appellatur, 1 Par. 2. c. 24. ubi mortuus eſt Heſron. Vide de hac re etiam Hieronymum in traditionibus Hebraicis.

אֶפְרָתִי ἐφραθὶ Ephratæus, Idem. ſ. n. Qui eſt de tribu Ephraim, Judic. 12. b. 5. & 3 Reg. 11. e. 26. vel de Ephratha, id eſt de Beth-lehem, 1 Reg. 17. b. 12.

חָפְרַע οὐαφρῆ Ephree, Cooperimentum iniqui vel ſocii aut confracti, ſive portus iniqui vel ſocii aut confracti. Rex Ægypti, Jerem. 44. g. 30. Heb. Hophra.

אֶפְרַיִם ἐφραΐμ Ephrem, Frugifer, aut creſcens. Nomen civitatis, Pſal. 77. g. 67. Heb. 78. Heb. Ephraim. Joan. 11. g. 54.

עֶפְרוֹן עֶפְרַיִן ἐφρὼν Ephron, Pulvis, ſive hinnulus, aut plumbeus. Filius Seor, Gen. 23. b. 8. a quo civitas in tribu Juda, quæ עפרין dicitur, 2 Par. 13. d. 19. & 1 Mach. 5. e. 6.

ἐπικούρειος Epicurei, Adjutores, ſive auxiliatores. G. Act. 17. d. 18.

ἐπινίκιον Epinicium, Canticum victoriæ. G. 2 Mach. 8. g. 33.

E R

ἔραστος Eraſtus, Amabilis G. Miniſter Pauli, Act. 19. d. 22. Rom. 16. d. 23. & 2 Tim. 4. d. 20.

אַרְכְּוָיֵא ἀρχουαῖοι Erchuæi, Longi, aut ſanantes, ſive maledictio combuſtionis. Populi, 1 Eſd. 4. b. 9.

ἀριώχ Erioch, Longus, aut procerus; ſive ſatietas vel ebrietas tua: aut leo tuus. D. Rex Elicorum, Judith 1. c. 6.

E S

אֶשְׁעָן ἐσάν Eſaan, Innixus, vel ſuſtentatus, ſive ignis afflictionis vel reſponſionis. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. & 52.

יְשַׁעְיָהוּ ἡσαΐας Eſaias, Salus Domini, Eſa. 1. a. 1.

עֵשָׂו ἡσαῦ Eſau, Faciens, vel operans, aut tinea ejus. Filius Iſaac, Gen. 25. c. 25. qui & Edom Gen. 36. a. 1. dicitur.

אֶשְׁבַּעַל ἐσβάαλ Eſhaal, Ignis idoli, ſive ignis dominantis aut ſubjicientis, vel poſſidentis. Filius Saul, 1 Par. 8. d. 32. & 9. f. 39.

אֶצְבּוֹן ἀσεβὼν Eſbon, Feſtinans intelligere, ſive feſtinans ædificare. Filius Bale filii Benjamin, 1 Par. 7. b. 7.

אֶשְׁכֹּל ἐσχώλ Eſcol, Botrus, ſive orbatio, aut ignis omnis. Frater Mambre, Gen. 14. b. 14. Eſt & vallis & torrens terræ Chanaan in vicinia Hebronis, Num. 13. e. 23. & 24.

Eſdras, Adjutor, ſive atrium. Nomen prophetæ ſacerdotis, 1 Eſd. 7. a. 5. עֶזְרָא ἔσδρας

Eſdrelon, Adjutorium fortitudinis, vel quercus auxilii. D. Civitas in campo magno Eſdrelon ſub Dothan, Judith 1. c. 8. ἐσδρηλών

Eſdrin, Adjutorium. D. Nomen viri, 2 Mach. 12. f. 36. ἔσδριν

Eſeban, Ignis filii, vel ædificantis aut intelligentis. Filius Diſon Horræi, Gen. 36. c. 26. אֶשְׁבָּן ἀσβάν

Eſebon, Feſtinatio filii, aut feſtinatio intelligentis vel ædificantis. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. Filius item Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. אֶצְבֹּן θασοβάν

Eſec, Violentia, ſive calumnia. Frater Aſer filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. עֵשֶׁק ἰζεκὶ

Eſelias, Liberans vel reſervans Dominus, aut prope Dominum. Pater Saphan, 2 Par. 34. b. 7. qui 4 Reg. 22. a. 3. Aſalias dicitur ab interprete. אֲצַלְיָהוּ ἐσελίος

Eſem, Os ab oſſe, ſive fortitudo aut lignum eorum, vel conſilium eorum, aut clauſura. ſ. oculorum. Civitas in tribu Juda, Joſue 15. e. 29. עֶצֶם ἀσὲμ

Eſer, Cellarium, ſive theſaurus, aut anguſtians. Filius Seir Horræi, Gen 36. c. 21. אֵצֶר ἀσάρ

Eſna, Mutatio, vel dormitatio, aut iteratio, vel ſecundatio. Nomen civitatis, Joſ. 15. f. 43. אַשְׁנָה ἀσνάμ

Eſphatha, Congregatio, ſive collectio, aut conſummans vel finiens. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. אַסְפָּתָא ἀσφαθά

Eſriel, Beatitudo Dei, aut intuitus fortis, vel greſſus Dei. Filius Galaad filii Machir, Joſ. 17. a. 2. & 1 Par. 7. c. 15. qui Numer. 26. d. 31. dicitur Aſriel. אַשְׂרִיאֵל ἐσριὴλ

Eſron, Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici: aut atrium vel fœnum. Filius Ruben, Gen. 46. b. 9. Filius item Juda, 1 Par. 4. a. 1. Filius item Phares filii Juda, Gen. 46. b. 12. Nomen præterea loci, Joſ. 15. a. 3. Heb. Heſron. חֶצְרוֹן ἐσρώμ

Eſronitæ, Idem. Num. 26. c. 21. חֶצְרֹנִי ἐσρωνί

Eſthaol, Poſtulans, aut mulier fortis, vel mulier ſtulta, ſive ignis laboris. Urbs tribus Judæ ſive Dan, inter Azotum & Aſcalonem in Palæſthina, Joſ. 15. e. 33. & 19. c. 41. ubi filii Iſrael poſuerant caſtra contra Philiſthiim, Judic. 13. d. 25. juxta quam ſepultus erat Samſon, Judic. 16. g. 31. Hieronymo villula Aſco dicta. אֶשְׁתָּאוֹל ἐσθαώλ

Eſthaolitæ, Idem. p. n. 1 Par. 2. g. 54. אֶשְׁתָּאֻלִי ἐσθαολί

Eſthamo, Exauditio, vel mulieris uterus. Nomen civitatis, 1 Reg. 30. g. 28. & 1 Par. 4. c. 17. quæ (ut videtur) dicitur Eſthemo & Eſthemoa. אֶשְׁתְּמֹעַ ἐσθεμώ

Eſthemo, ſive Eſthemoa, Idem. Civitas quæ Aaronis nepotibus e tribu Judæ eſt aſſignata, Joſ. 21. b. 14. & 1 Par. 6. e. 50. eadem quæ & Eſthamo iiſdem literis & punctis vocalibus. σημώ

Eſther, Occulta, ſive abſcondita, vel demoliens: aut ex Syro & Hebræo, medicinæ exploratio, vel contemplatio, aut medicina turturis. Nomen mulieris quæ & Ediſſa filia Abihail dicta eſt, Eſth. 2. b. 7. אֶסְתֵּר ἐσθὴρ

Eſthon, Uxor ejus, aut ignis donum. Filius Mahir, 1 Par. 4. b. 11. אֶשְׁתּוֹן ἐσαθών

E T

Etam, Avis eorum, ſive involutio eorum, vel calamus eorum: aut Syriace, conſilium eorum. Nomen viri, 1 Par. 4. a. 3. Eſt & petra munita quæ in tribu Juda erat, ubi Samſon aliquando habitaverat, juxta torrentem, Judic. 15. b. 8. Joſephus lib. 5. antiq. cap. 13. Eſt quoque civitas Judæ, 1 Par. 4. f. 32. a Roboam ædificiis munita, 2 Par. 11. b. 6. עֵיטָם ἠθὰμ

Ethai, Robuſtus, ſive ſignum meum, aut vomer, ſive adventus. Nomen viri, 2 Reg. 15. d. 19. qui & Ithai, 2 Reg. 23. d. 29. אִתַּי ἐθὶ

Ethai, Hora, vel tempus, ſive paratus. Filius Roboam ex Maacha, 2 Par. 11. d. 20. עַתַּי ἐθθὶ

Etham, Fortitudo eorum, aut vomer vel adventus eorum, ſive ſignum eorum. Nomen ſolitudinis, ad quam venerunt filii Iſrael profecti de Socoth. Eadem dicitur & Sur per ש, Exod. 13. d. 20. Numer. 33. a. 6. אֵתָם ἐθὼμ

Ethan, Fortitudo ſive vomer earum, aut inſulæ donum. Vir quidam ſapiens, filius Maol, 3 Reg. 4. d. 31. Filius Zaræ filii Juda, 1 Par. 2. a. 6. Filius Cazaiæ, 1 Par. 15. b. 17. Filius Zamma filii Semei, 1 Par. 6. c. 43. Filius Chuſi filii Abdi, 1 Par. 6. d. 44. אֵיתָן αἰθὰν

Ethanim, Robuſti, vel fortes, aut munera, ſive fortitudo maris. Nomen menſis ſeptimi, qui noſtro Septembri reſpondet, 3 Reg. 8. a. 2. Corrupta exemplaria legunt Bethanim. אֵתָנִים ἀθανὶμ

Ethbaal, Ad idolum, ſive ad dominantem, vel ad ſubjicientem, ſive ad poſſidentem: aut ſignum idoli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen regis Sidoniorum, 3 Reg. 16. g. 31. אֶתְבַּעַל ἐθβαάλ

Ethecæ, p. n. Ezech. 41. c. 15. Ædificia quædam in atrio templi fundata, ſeu muro templi juncta. Judæi angulos vocant & ſtatuas. Beatus Hieronymus in 42. cap. Ezech. verſu 5. tranſtulit porticus. Rabbi David Kimhi dicit eſſe generale vocabulum ad cameram & gazophylacium. LXX. pro eo habent ὑπόφαυσιν. אַתִּיקֵהָא אַתִּיקִים

Etheel, Mecum Deus, ſive ſignum Dei, aut adventus vel vomer Dei. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 6. אִיתִיאֵל ἐθιὴλ

Ethæi, Hora mea, vel tempus meum. Filius filiæ Seſan ex ſervo Ægyptio, 1 Par. 2. e. 36. עַתַּי ἐθὶ

Ether, Oratio ſive deprecatio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 42. עֶתֶר ἀθὲρ

Ethi, Hora vel tempus meum. Nomen viri, 1 Par. 12. b. 11. עַתַּי ἐθθὶ

Ethnan, Donum, aut merces vel ſignum filii, aut adventus filii. Filius Aſhur ex uxore Halaa, 1 Par. 4. b. 7. אֶתְנָן ἐθνά

E U

Eubulus, Prudens, aut bene conſulens. G. Nomen viri, 2 Tim. 4. d. 21. εὔβουλος

Euæi, Vide Hevæi.

Euergetes, Benefactor, ſive beneficus. G εὐεργέτης

Eui,

אוי εὐΐ Evi, Væ, aut deſiderans, vel deſiderium meum. Rex Madianitarum, Num. 31. a. 8.

אוילמרודך ἐβὶλ μερωδὰχ Evil-merodach, Stulti amaritudinem conterens, aut ſtultus amare contritus. Rex Babylonis, 4 Reg. 25. g. 27.

εὐμένης Eumenis, Mitis, ſive benevolus. G. 1 Mach. 8. b. 8.

εὐνίκη Eunice, Bona victoria. G. Mater Timothei, 2 Tim. 1. b. 5.

εὐωδία Euodia, Bonus odor, ſive bene olens. G. Phil. 4. a. 2. Mulieris nomen.

εὐπάτωρ Eupater, Bonus Pater. G.

εὐπάτωρ Eupator, Idem. G. Filius Antiochi, 1 Mach. 6. b. 6.

פרת εὐφράτης Euphrates, Frugifer, ſive fructificans, aut creſcens. Magnus fluvius Syriæ Meſopotamiæ e paradiſo promanans Moſi, Geneſ. 2. c. 14. Ptolemæo vero, in Armenia majore oritur in monte Periardæ ad Orientem, in Septentrionem flexus, terræ Chananææ terminus, Deut. 1. b. 7. Joſ. 1. a. 4. Joſephus lib. 1. cap. 2. Judaic. antiquit. Vide Plinium libr. 5. cap. 24. Strabonem lib. 16. Volaterranum lib. 11. Geograph. in fine. Ultra hunc, Aſſyriorum ſita eſt terra. Euphrates dicitur quaſi הוא פרת. Hic fere ſemper in Scriptura dicitur נהר & הנהר, id eſt, fluvius, & ille fluvius, ſive illud flumen, Eſa. 7. c. 20. & 8. b. 7.

εὐπόλεμος Eupolemus, Bene pugnans, vel bonus pugnator. G. Nomen viri, 1 Mach. 8. c. 27.

εὔτυχος Eutychus, Felix, aut bene fortunatus. G. Nomen adoleſcentis quem ſuſcitavit Paulus, Act. 20. b. 9.

E Z

חזקיה ἐζεκίας Ezechias, Fortitudo Domini, ſive apprehenſio Domini. Rex Juda filius Achaz, 4 Reg. 18. a. 1. & 1 Par. 3. c. 23.

יחזקאל ἐζεκιὴλ Ezechiel, Fortitudo Dei, ſive apprehenſio Dei. Nomen prophetæ, 1 Par. 24. c. 15. Ezech. 1. a. 3.

יחזיאל ἐζιὴλ Ezechiel, 1 Eſd. 8. a. 5. Videns Deum. Nomen viri, Heb. Jahaziel.

האזל Ezel, Ambulatio, ſive vilificatio, aut ſtillatio. Nomen lapidis viatorii in agro urbis Saul, ſub quo latuit David in ſupremo digreſſu a Jonatha, 1 Reg. 20. d. 19. LXX non habent.

עזר ἔζερ Ezer, Adjutorium, ſive atrium. Filius Hur primogeniti Ephratha, 1 Par. 4. a. 4. Filius item Suthalæ filii Zabad, 1 Paral. 7. d. 22. & 12. b. 9.

עזיאל ἐζιὴλ Eziel, Fortitudo Dei, ſive hircus Dei. Filius Haraia, 2 Eſdr. 3. b. 8.

עזרה ἐσρὰ Ezra, Adjutorium, ſive atrium. Nomen viri, 1 Paral. 4. c. 17.

אזרחי ἐζραίτης Ezrahites, Indigena, ſive Orientalis, 3 Reg. 4. d. 21.

עזראל ἐσριὴλ Ezrel, Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 4.

עזרי ἐζραὶ Ezri, Adjutorium ſive atrium meum. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 26. At Judic. 6. b. 11. ubi legitur, Ad Joas patrem familiæ Ezri: legendum Ad Joas Abiyezeritam, nam ubi nomen generale componitur ex duobus, aliquando ה, ſecundo præponitur אבי העורי.

עזריקם ἐζρικὰμ Ezricam, Auxilium reſurgentis vel vindicantis, ſive atrium reſurgentis vel vindicantis. Dux domus Achaz, 1 Par. 3. d. 23. & 28. a. 7. Filius Naariæ filii Semeiæ, 1 Par. 3. d. 23. Filius Haſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37.

עזריאל ἐζριὴλ Ezriel, Auxilium Dei, ſive atrium Dei. Pater Saraiæ, Jer. 36. f. 26. & 1 Par. 5. d. 24.

F

φῆλιξ FElix, Latinum eſt. Præſes fuit Judææ, Act. 24. f. 23.

φῆστος Feſtus, Latinum eſt. Nomen Portii præſidis Palæſtinæ & Judææ, Act. 24. g. 28. & 25. a. 1.

φορτουνᾶτος Fortunatus, Latinum eſt. Nomen viri, 1 Cor. 16. c. 17.

G

γαὰλ געל GAal, Abjectio, ſive abominatio. Filius Obed, Judic. 9. e. 35.

געש γαὰς Gaas, Tempeſtas, vel commotio. Nomen montis juxta Thamnath-ſare, in cujus Septentrionali parte Joſue ſepultus eſt, Joſ. 24. g. 30. Judic. 2. b. 9. & 2 Reg. 23. d. 30.

גבע γαβαὰ Gaba, Collis, ſive calix. Civitas tribus Judæ, Eſa. 10. g. 29. quæ & Gabaa dicitur, Joſ. 15. g. 57.

גבעה γαβαὰ βουνὸς Gabaa, Idem. Nomen ejuſdem civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 57. & 4 Reg. 23. b. 8. & 1 Par. 1. a. 6.

Gabaa, ſive Gabaath filiorum Benjamin, & Gabaa Benjamin, & Gabaa Saul, ſunt nomina ejuſdem urbis ſitæ in tribu Benjamin, 1 Reg. 11. b. 4. & 10. d. 26. & 13. c. 16. & 2 Reg. 23. d. 29. quam ædificavit Aſa rex Juda, 3 Reg. 15. e. 22. & 2 Par. 16. b. 6. Eadem eſt civitas quæ Geba, Judic. 20. a. 5. collis urbis Cariath-jarim in quo erat arca Domini. Eſt & alia ab ea quæ eſt in tribu Juda, 1 Par. 2. f. 49.

גבעא מגרון βουνὸς Gabaa, 1 Reg. 14. a. 2. ubi dicitur, Sub malo granato quæ erat in agro Gabaa. In Hebræo eſt Migron, pro in agro Gabaa & interpretatur, De gutture, aut timor, ſive horreum ejus.

גבעת βουνὸς Gabaath, Collis, aut calix, ſive excelſa hora. Nomen oppidi in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 28. & 2 Reg. 23. d. 29. quod Eſa. 10. g. 29. dicitur Gabaath-Saulis, quod illic domicilium haberet Saul. Vide 1 Reg. 10. d. 26. & 15. g. 34.

גבעתי γαβααθὲ Gabaathites, Idem, 1 Par. 12. a. 3.

גבע γαβαὰ Gabae, Collis, aut calix. Civitas tribus Benjamin, Joſ. 21. b. 17. quæ Gabee dicitur, Joſ. 18. d. 24. Eadem dicitur & Gabaa, ſive Gabaath Benjamin, ſive Gabaath Saulis. Vide Gabaa filiorum Benjamin.

גבעון γαβαὼν Gabaon, Collis, vel calix, aut deorſum, vel elevatio iniquitatis. Metropolis Hevæorum, ab Jeroſolymis 50. ſtadiis diſtans, Joſ. 18. d. 25. Jer. 28. a. 1. Hæc e tribu Benjamin, filiis Aaron eſt adſcripta, Joſ. 21. b. 17.

גבענים γαβαωνῖται Gabaonitæ, Idem. p. n. 2 Reg. 21. a. 2.

גבעוני γαβαωνίτης Gabaonites, Idem. f. n. 1 Par. 12. a. 4. Collis meus.

Gabbatha, Eminens, vel excelſum. Græce dicitur λιθόστρωτος, id eſt, lapidibus ſtratus, & erat locus editior, vel ſtratum lapideum eminens Jeroſolymis, ubi Judicum erat ſedes, Joan. 19. c. 13. γαββαθᾶ

Gabathon, Dorſum, vel elevatio ejus, aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Civitas in tribu Dan, Joſ. 21. b. 23. quæ in 19. d. 44. dicitur Gebbethon, iiſdem conſonantibus & punctis. גבתון γαβαθὼν

Gabee, Vide Gabae.

Gabelus, Terminus, vel limes, aut confinium. D. Nomen viri, Tob. 1. c. 17. γαβαῆλος

Gaber, Vir, aut virilis, vel fortis, aut Syriace, gallus gallinaceus. Filius viri, 3 Reg. 4. b. 19. גבר γαβὲρ

Gabim, Ciſternæ, aut locuſtæ, ſive altitudines. Nomen urbis ſitæ in Juda aut Benjamin quæ eſt una ex illis per quas tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 31. גבים γαβὶμ

Gabriel, Vir Deus vel Dei, aut fortitudo Dei, vel fortis meus Deus. Nomen angeli, Dan. 8. e. 16. Luc. 1. b. 26. גבריאל γαβριὴλ

Gad, Felix, vel accinctus. Filius Jacob ſeptimus, ex Zelpha ancilla Liæ uxoris ejus, Gen. 30. b. 11. qui 1 Par. 5. c. 18. dicitur גדי Hebraice. Nomen item prophetæ, 1 Reg. 22. a. 5. גד γὰδ

Gaddel, Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 46. גדל γεδδὴλ

Gaddi, Hœdus, ſive felix, aut accinctus, vel Syriace, inciſus. Filius Suſi, princeps tribus Joſeph, Num. 13. b. 12. Nomen loci, גדי 1 Par. 12. b. 8. qui & Gadi dici videtur, cum Hebræis, iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדי γαδδὶ גדי

Gaddis, Acervus, vel congeries, ſive felix, vel accinctus vir. D. Filius Mathathiæ, 1 Mach. 2. a. 2. γαδδὶς

Gaditæ, De Gad, quod interpretatur hœdus ſive felix vel accinctus, Joſ. 1. c. 12. גדי γὰδ

Gader, Murus, ſive maceria, vel ſepes. Civitas in tribu Juda, Joſ. 12. d. 13. quæ Joſ. 15. e. 36. dicitur Gedera, & a Stephano Antiochia, item & Seleucia. גדר γαδὲρ

Gaderoth, Idem. p. n. Nomen urbis in tribu Juda, 2 Paralip. 28. c. 18. גדרות γαδηρὼθ

Gaderothites, Idem. ſ. n. 1 Par. 12. a. 4. גדרתי γαδηρωθὶ

Gadgad, Felicitas felicitatis, aut accinctus exercitus. Nomen loci in quo aliquando caſtrametati ſunt filii Iſael, Num. 33. d. 32. Quæ dictio, Deut. 10. b. 7. Hebraice ſcribitur גדגדה, eademque eſt interpretatio. גדגד γαδγὰδ גדגדה

Gadi, Hœdus, ſive felix, aut accinctus: vel Syriace, inciſus. Pater Manahem, 4 Reg. 15. c. 14. Eſt & nomen loci, 2 Reg. 23. d. 36. qui & Gaddi dici videtur, cum Hebræis iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדי γαδδὶ

Gador, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen loci, 1 Par. 4. f. 39. Eadem videtur eſſe urbs quæ & Gedor, cum Hebræis, iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. גדר γεδὼρ

Gaham, Educens eos, ſive exitus eorum, aut exitus caloris. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen. 22. d. 24. גחם γαὲν

Gaher, Exitus caloris vel iræ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 47. גחר γαὴρ

Galaad, Acervus teſtimonii. Filius Machir filii Manaſſe filii Joſeph, Num. 26. d. 29. Pater Jara patris Hari, 1 Par. 5. b. 14. Regio item Galilææ ad Orientem ultra Jordanem, Gen. 31. c. 21. ubi & dimidia tribus Manaſſes accepit poſſeſſionem cum tribubus Ruben & Gad, Num. 32. g. 39. & Deut. 3. c. 15. & Joſ. 13. b. 11. Eſt autem ad tergum Phœnices & Arabiæ, collibus Libani copulatus: extenditur per deſertum ad Amorrhæos, ubi Sehon regnavit, Pſal. 59. b. 9. Heb. 60. & 107. b. 92. גלעד γαλαάδ

Galaaditæ, Idem. p. n. 4 Reg. 15. d. 25. גלעדים γαλααδῖται

Galaadites, Idem. ſ. n. Qui eſt ex Galaad regione, vel ex familia Galaad, Num. 26. d. 29. Judic. 12. c. 7. גלעדי γαλααδίτης

Galaaditis, Idem. Nomen loci, 1 Mach. 5. b. 17. γαλααδῖτις

Galal, Rota, ſive revolutio, aut confinium, vel marmor. Nomen viri, 1 Par. 9. c. 15. גלל γαλὰλ

Galalai, Idem, 2 Eſd. 12. c. 35. גללי γελωλαὶ

Galatæ, Lactantes, vel lactei, G. Gal. 3. a. 1. γαλάται

Galatia, Lactans, vel lactea. G. Alias Gallogræcia Aſiæ minoris provincia, Bythiniæ contermina, a Gallis vocabulum trahens, qui in auxilium a rege Bythinæ evocati, regnum cum eo, parta victoria, diviſerunt: ſicque deinde Græcis admixti, Gallogræci, deinde Galatæ appellati ſunt. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolem. in 5. cap. 4. & Strabonem in 4. γαλατία

Galgal, ſive Galgala, Rota, ſive revolutio, vel ablatio, aut acervus acervi, vel revolutio acervi. Nomen civitatis ultra Jordanem, non procul ab Jericho, Oſee 9. d. 15. & 2 Eſd. 12. b. 28. Joſ. 4. d. 20. & 5. c. 8. & 1 Reg. 10. b. 8. גלגל γαλγὰλ

Galilæa, Volubilis, ſive volutabilis, aut rota. Syriæ regio ad Septentrionem Judææ ſita, quæ ab ſolis occaſu Ptolemaide civitate & Carmelo monte diſterminatur. Ab Oriente eam Hippene ſive Joppe & Gadara ſuis finibus reſecant. A Meridiano latere Scythopolis & Samaria ſuis utraque excipiuntur regionibus, nec ultra fluenta Jordanis patiuntur extendi. Septentrionalia ejus a dextro latere Tyrus claudit, ſicut ſcribit Egeſippus lib. 3. cap. 6. de Jeroſolymorum excidio, & Joſephus cap. 2. lib. 3. belli Judaici. Tradunt vero hiſtorici duplicem eſſe Galilæam, ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior juxta Tyrum, Sidonem & Cæſaream Philippi ſita eſt, qua gentes attingit ad Aquilonem. Iſta Galilæa Gentium, Eſai. 9. a. 1. Matth. 4. c. 18. appellatur: vel quia illic Gentes uſque ad Salomonis tempora habitarint, vel quod Hiram regi Tyriorum oblata ſit, 3 Reg. 9. b. 11. Hæc in tribu Nephthali ſita eſt. Inferior Galilæa circa Tiberiaden & ſtagnum Geneſareth in tribu Zabulon poſita eſt, de qua Matth. 3. c. 13. & 4. c. 18. Chriſtus frequenter verſatus eſt in Galilæa, Johan. 4. a. 3. Unde etiam Galilæus vocatus eſt, Matth. 26. g. 69. aut גליל γαλιλαία propter Nazareth & Capharnaum, in quibus illi domicilium, Luc. 2. g. 51. & 4. c. 16. Quapropter etiam Julianus Imperator Chriſtianos ſolebat Galilæos nuncupare, quod Euſebius libr. 10. cap. 35. Eccleſiaſticæ hiſtoriæ, & alias ſæpe memorat. Galilæi vero dicti ſunt quod vicini ſint Gentibus: & Galilæa interpretatur confinium, ſicut Joſ. 13. a. 2. in Hebræo כל גלילות הפלשתים omnes limites Philiſthiim: pro quo vetus interpres habet, Galilæa Philiſthiim. Vide Joſephum libr. 3. cap. 2. de bello Judaico, & Egeſippum lib. 3. cap. 6.

גלילות ὅρια Galilæa, Joſ. 13. a. 2. plurale Heb. Geliloth, ſignificat confinia & limites, vide paulo ante.

γαλιλαῖοι Galilæi, Volubiles, ſive volutabiles, aut rotantes, Luc. 13. a. 1.

γαλιλαῖος Galilæus, Idem. ſ. n. Marc. 14. g. 70.

גלים γαλλίμ Gallim, Coacervantes, ſive tranſmigrantes, vel revolventes, aut diſcooperientes. Nomen vici Accaronis, unde dicitur fuiſſe Phalti, qui Michol duxerat uxorem poſt fugam David, 1 Reg. 25. g. 44. At Eſa. 10. g. 30. Filia-gallim, vel Bath-gallim, eſt nomen urbis ſitæ in tribu Benjamin aut Juda, per quam tranſiit Sennacherib quum iret oppugnatum Hieruſalem. In eo autem Eſaiæ loco, Filia Gallim ſcribitur, non Gallim ſimpliciter.

אגלים γαλλίμ Gallim, Eſa. 15. b. 8. Guttæ, aut gutta maris, ſive coacervantes, vel tranſmigrantes, aut revolventes. Heb. Eglaim. Civitas non procul a limite Moabitarum.

γαλλίων Gallion, Lactans, vel lacteus. G. proconſul Achaiæ, Act. 18. c. 12.

גמליאל γαμαλιήλ Gamaliel, Retributio Dei, aut camelus Dei, ſive ablactatus Dei. Filius Phadaſſur, princeps tribus ſuæ Manaſſe, Numer. 1. a. 10. quidam item Phariſæus, Actor. 5. f. 34. Præceptor Pauli, Act. 22. a. 3.

גמריה γαμαρίας Gamarias, Conſummatio Domini, ſive conſumptio Domini. Filius Helciæ, Jerem. 29. a. 3. Filius item Saphan ſcribæ, Jerem. 36. c. 11.

גמול γαμοὺλ Gamul, Retributio, ſive ablactatio. Nomen viri, 1 Paralip. 24. c. 16.

גמזו γαμζώ Gamzo, Etiam iſte, aut ſcirpus vel juncus iſte. Nomen urbis, 2 Par. 28. c. 18.

גרב γαρὲβ Gareb, Scabies, aut Syriace, hydria. Nomen collis, Jer. 31. g. 39. Nomen item viri, 2 Reg. 23. d. 38. & 1 Par. 11. g. 40.

גרזים γαριζίν Garizim, Secures, vel ſciſſores. Mons Samariæ juxta Galgal ultra Jordanem, Sichimorum imminens civitati, Judic. 9. a. 7. & Deut. 11. d. 29. & 2 Mach. 6. a. 2.

גרמי γαρμί Garmi, Oſſeus, vel oſſa, aut peregrinationis aqua: vel Syriace, cauſa mea, 1 Par. 4. d. 19.

גשפא γεσφάς Gaſpha, Appropinquatio oris, ſive accedens huc. Nomen loci, 2 Eſd. 11. c. 21.

געתם γαθὲμ Gatham, Tactus eorum, vel mugitus eorum, aut mugitus perfecti vel ſimplicis. Filius Eliphaz filii Eſau, ex Ada uxore, Gen. 36. b. 11.

גולן γωλάν Gaulon, Tranſmigratio eorum, vel reſolutio eorum: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis refugii in Baſan, Joſ. 20. c. 8. & 1 Par. 6. f. 71.

עזה γάζα Gaza, Fortis aut capra. Nomen urbis Palæſtinæ, Geneſ. 10. c. 18. & 1 Reg. 6. d. 17. Act. 8. e. 26. Hæc urbs reſpectu tribus Juda magis vergebat ad Meridiem quam ad Occidentem, Joſ. 10. g. 41. & 4 Reg. 18. b. 8.

גזבר γαζβαραῖος Gazabar, Theſaurarius, 1 Eſd. 1. d. 8. In Hebræo eſt appellativum, per manum Mithridatis theſaurarii.

גזם γαζάμ Gazam, Æruca, vel vellus eorum, aut tranſitus eorum, ſive tondens eos. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 48.

עזים γαζαῖοι Gazæi, Fortes, aut capræ, vel hirci. Nomen populi, Joſue 13. a. 3.

Gazaris, Vide poſt Gazer.

οἱ ἀπὸ τῆς γάζης Gazenſes, Fortes, aut capræ, vel hirci. D. 1 Mach. 11. f. 26.

גזר γαζερά Gazer, ſive Gazera, Præſciſſio, aut diviſio, vel ſententia. Nomen civitatis a Salomone ædificatæ, 3 Reg. 9. c. 15. Joſ. 10. f. 33. & 16. a. 3. quæ ex tribu Ephraim data fuit Levitis, Joſ. 21. b. 21. & 1 Paral. 6. f. 67. & 7. f. 29. & 14. d. 16. in quarto miliario Nicopolis.

γάζαρος Gazaris, Idem. D. 1 Mach. 13. g. 54.

γαζοφυλάκιον Gazophylacium, Ubi gaza, id eſt, theſauri templi ſervabantur, ex Perſico & Græco, Luc. 21. a. 1.

G E

גבע γαβαά Geba, Collis, aut calix, ſive vas. Nomen civitatis de tribu Benjamin, poſteris Aaron datæ, 2 Eſd. 11. d. 31. quæ & Gaba, Gabai, Gabaa Benjamin, & Gabaath dicitur. Vide Gabaa.

גבל γαβάλ Gebal, Terminus vel limes. Nomen civitatis Syriæ, Pſal. 82. b. 8. quæ nunc Gebel dicitur teſte Volaterrano: appellatur & Biblus.

גבי γαβὲς Gebbai, Dorſum, ſive elevatio, aut ciſterna, vel locuſta: aut Syriace, exactor. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 8.

גבר γαβὲρ Gebber, Vir, aut virilis, ſive fortis: vel Syriace, gallus gallinaceus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 20.

גבתון γαβαθών Gebbethon, Dorſum ſive elevatio ejus, aut palpebræ ejus, ſive excelſum donum. Nomen civitatis Levitis datæ in tribu Dan in terra Philiſthinorum, Joſ. 19. d. 44. quæ cap. 21. c. 23. dicitur Gabathon. Vide & 3 Reg. 15. f. 27.

גדל γεδδήλ Geddel, Magnus, ſive magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 56.

גדלתי γεδδελαθὶ Geddelthi, Magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1 Paral. 25. b. 4.

גדיאל γουδιήλ Geddiel, Hœdus Dei; ſive felicitatis Deus, aut accinctionis vel expeditionis Deus. Filius Sodi, Num. 13. b. 11.

גדליהו γοδολίας Gedelias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Phaſſur, Jer. 38. a. 1.

Gedeon, Conterens vel confringens: aut ex Syro & Hebræo, ab ciſſio iniquitatis. Filius Joas, judex in Iſrael, Judic. 6. b. 13. qui Joas & Jerobaal dictus eſt, Judic. 6. f. 32. Heb. גדעוני. Pater Abidan principis tribus Benjamin, Num. 1. a. 11. גדעון γεδεών

Gedera, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. e. 36. quæ a Stephano Antiochia, item & Seleucia vocatur: vetus interpres vertit ſepes, 1 Par. 4. d. 23. גדרה γαδηρά

Gederites, Idem. 1 Par. 27. d. 28. גדרי γεδδωρίτης

Gedorathaim, Idem. p. n. Nomen urbis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 36. גדרתים γαδιρά

Gedor, Murus, ſive maceria, aut ſepes. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſ. 15. g. 58. & 1 Par. 4. c. 18. & 12. a. 7. Eadem videtur eſſe urbs quæ & Gador, quum Hebræis iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. Filius Phanuel, 1 Par. 4. a. 4. Filius Abigabaon, 1 Par. 8. c. 30. גדור γεδώρ

Gehenna, Vallis deceptionis vel triſtitiæ ſive divitiarum: aut Syriace, infernus. D. Nomen loci, Matt. 18. b. 9. γέεννα

Ge-hennom, Vallis decipiens vel contriſtans eos, ſive vallis divitiarum ſuarum: aut Syriace, infernus. Nomen vallis, Joſ. 15. b. 8. tribui Benjamin datæ, 18. c. 16. Interdum ſcriptum reperias Ge-ennom. גיהנם φάραγξ ἐννόμ

Gehon, Pectus, ſive eductio, aut exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fluvius qui e paradiſo terreſtri labitur, Gen. 2. b. 13. Joſephus Nilum vocat. גיחון γηών

Gelboe, Revolutio inveſtigationis, vel ſcrutationis, aut acervus tumoris vel inflationis: aut ex Hebræo & Syro, revolvens deprecationem. Montis nomen, 1 Reg. 28. a. 4. & 31. a. 1. & 1 Par. 10. a. 1. גלבוע γελβουέ

Gelonites, Exultans, ſive revolvens, aut tranſmigrans, aut revelans vel detegens, 2 Reg. 23. d. 34. גלני γελωνίτης

Gemalli, Retributio vel merces, aut ablactatus, vel camelus. Pater Amiel, Num. 13. b. 13. גמלי γαμαλὶ

Gemelli, Vallis ſalinarum, aut nautarum, ſic interpretatur Hieronymus, 2 Reg. 8. d. 13. Nomen vallis. גיאמלח γεμελὲχ

Genezar, ſive Genezareth, Hortus principis, vel protectio principis. D. Stagnum Galilææ, juxta quod Chriſtus Apoſtolos vocavit, Luc. 5. a. 1. alias mare Galilææ & Cinnereth appellatum. Habes elegantiſſimam hujus lacus, ſimul etiam regionis vicinæ deſcriptionem in Egeſippo lib. 3. cap. 26. de excidio Jeroſolymorum, Marc. 6. g. 53. & 1 Mach. 11. g. 67. Vide Cenereth & Ceneroth. γεννησαρὲτ

Geneſar, Matt. 14. d. 34. in Græco Genneſaret: & Hebraice interpretatur hortus vel protectio principis, ſive hortus vel protectio miniſtrantis. D. γεννησαρὲτ

Gennæus, Generoſus. G. Nomen viri, 2 Mach. 12. a. 2. γενναῖος

Genthon, Hortus, vel viridarium, aut protectio ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 6. גנתון γααννάθων

Genubath, Furtiva, vel furtum, aut protectio, vel hortus filiæ. Filius Addad Idumæi adverſarii Salomonis, 3 Reg. 11. d. 20. גנבת γανιβάθ

Gera, Ruminatio, ſive peregrinatio, aut certatio, vel conflictus. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. Ahara dicitur: quo loco dicitur filius Bela filii Benjamin. Pater item Aod, Judic. 3. b. 15. Pater item Semei viri de cognatione domus Saul, 2 Reg. 16. b. 5. גרא γηρά

Gerara, Peregrinatio, vel certatio, aut conflictus. Metropolis terræ Palæſtinæ, in qua natus eſt Iſaac, Gen. 10. c. 19. & 20. a. 1. & 26. a. 1. Ab hac Geraritica regio nomenclaturam ſumpſit, 2 Par. 14. d. 13. quæ olim terminus Chananæorum fuit ad Auſtralem plagam. גרר γεραρά

Geraſeni, In Græco Gergeſeni: & Hebraice interpretatur peregrinationi ſive conflictui, aut ruminationi appropinquantes. D. Nomen civitatis quæ eſt ultra Galilæam, Matth. 8. d. 28. γεργεσηνοί

Geraſeni, Marc. 5. a. 1. & Luc. 8. d. 26. in Græco Gadareni: & Hebraice interpretatur ſepti vel murati. D. γαδαρηνοί

Gergeſæi, Peregrinationi, vel conflictui, aut ruminationi appropinquantes. Populi, Gen. 15. g. 20. גרגשי γεργεσαῖοι

Gergeſæus, Idem. ſ. n. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 16. γεργεσαῖος

Gerreni, Incolæ, ſive peregrini, aut certantes, vel confligentes. D. Populi, 2 Mach. 13. g. 24. γερρηνοί

Gerſan, Advena ibi, ſive peregrinus nominatus. Filius Moſis, Exod. 2. d. 21. Heb. Gerſom. גרשם γηρσάμ

Gerſom, Idem. Filius Moſis, 1 Par. 6. e. 61. f. 71. & 15. a. 7. qui Exod. 2. d. 21. Judic. 18. g. 30. Hebraice dicitur Gerſom, licet ibi & aliis aliquot locis corrupte impreſſum ſit Gerſam. Eſt & alius Gerſom de filiis Phinees, 1 Eſd. 8. a. 2. גרשום γερσώμ

Gerſon, Exilium ejus, vel peregrini mutatio. Filius Levi filii Jacob, Gen. 46. b. 11. & 1 Par. 6. a. 1. & 23. b. 6. גרשון γηρσών

Gerſonni, Exul, vel peregrini mutatio, pro Gerſonite, 1 Par. 26. c. 21. גרשני γηρσωνί

Gerſonitæ, Idem, Num. 26. f. 57. γερσωνοι

Geruth, Peregrinatio. Nomen loci, pro quo vetus interpres vertit peregrinantes, Jer. 41. d. 17. גרות βαρώθ

Gerzi, Securis, ſive ſciſſor. Nomen pagi, 1 Reg. 27. c. 8. גרזי γερζαῖος

Geſan, Appropinquans, aut vallis mutationis ſive eboris vel ſomni. Filius Jehaddai, 1 Par. 2. f. 47. גישן γεισάν

Geſſen, Appropinquatio, vel approximatio. Regio Ægypti, ubi Jacobus Patriarcha cum ſuis habitavit liberis, quam nonnulli (ut Hieronymus in Hebraicis quæſtionibus auctor eſt) Thebaidem vocant, Gen. 46. c. 28. גשן πόλις ἡρώων

Geſſur, Vallis aſpectus, aut vallis bovis, ſive vallis murus, aut pons. Nomen regionis Syriæ, 2 Reg. 3. a. 3. & 1 Par. 2. c. 23. & 3. a. 2. גשור γεσσίρ

Geſſuri, Idem. Regio Syriæ, quæ & Geſſur, Deut. 3. b. 14. Joſ. 13. a. 2. & 1 Reg. 27. c. 8. גשורי γεσουρί

גַּת γὲθ Geth, Torcular. Nomen civitatis Palæſtinæ a Roboam conſtructæ, 2 Par. 11. b. 8. Unde Jonas propheta, 1 Reg. 6. d. 17. & 17. g. 51. & 4 Reg. 14. f. 25. Quæ alias & Anthedon, item & Agrippa, auctore Volaterrano lib. 11. dicitur.

גִּתַּיְמָה γεθαὶμ Gethaim, Idem. p. n. Nomen civitatis ad quam fugerunt Berothitæ interfectores Isboſeth, 2 Reg. 4. a. 3. & 2 Eſd. 11. d. 33.

גִּתִּי γεθαῖος Gethæus, Torcular, 2 Reg. 6. b. 11.

גִּתִּים γεθαῖοι Gethæi, Torcularia. Nomen populi, Joſ. 13. a. 3. & 2 Reg. 15. d. 19.

יָתִיר ἰαθὴρ Gether, 1 Reg. 30. g. 27. ſcribe Jether, & vide יתיר.

גֶּתֶר γαθὴρ Gether, Vallis explorationis vel contemplationis, ſive torcular explorationis, aut vallis turturis. Filius Aram, Gen. 10. d. 22. Ab hoc Acarnanii ſive Carii (ut refert Hieronymus in quæſt. Heb.) originem traxere.

גַּתָּה חֵפֶר γεθαεφὲρ Geth-hepher, Torcular fodiens, vel explorans, ſive torcular confundens aut exprobrans. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 13.

גַּת־רִמּוֹן γεθρεμμὼν Geth-remmon, Torcular mali punici, aut torcular excelſum. Nomen civitatis. Duæ autem fuerunt: altera data tribui Dan in poſſeſſionem, Joſ. 19. d. 45. altera tribui Manaſſe. Ambæ autem Levitis poſtea aſſignatæ, Joſ. 21. c. 25.

גֵּיאשְׁמָנִים γεθσημανῆ Gethſemani, Vallis pinguedinum, ſive vallis olei, aut vallis pinguiſſimus. Eſa. 28. a. 1. pro Gethſemani, vetus interpres vertit, Vallis pinguium. Scribi debet Ge-ſemani. D. Nomen vallis quæ eſt ad radices montis oliveti, Matt. 26. d. 36. Mar. 14. d. 32.

גֶּזֶר γαζηρὰ Gezer, Præſciſſio, ſive diviſio, aut ſententia. Nomen civitatis, 2 Reg. 5. d. 25. Eadem civitas quæ & Gazer dicitur.

Gezem, qui & Gazam, 2 Eſd. 7. e. 51. Vide Gazam.

ἀσαρημώθ Gezeron, Præſciſſio doloris, ſive fortitudinis, aut diviſio, vel ſententia doloris ſive fortitudinis. D. Nomen civitatis, 1 Mach. 4. b. 15.

γωυνὶ גִּזוֹנִי Gezonites, Tondens, ſive tranſiens, 1 Par. 11. f. 34.

גָּזֵז γαζὴζ Gezez, Tondens, aut vellus, ſive tranſitus. Filius Caleb, 1 Paralip. 2. f. 46.

G I

גִּיחַ γὶε Giah, Eductio, extractio, derivatio, eruptio, aut gemitus, ſive ſuſpirium. Nomen loci, 2 Reg. 2. f. 23. in tribu Benjamin: pro quo interpres vertit vallis.

גִּבְלִים γίβλιοι Giblii, Termini vel confinia, aut terminus maris. Populi civitatis Gebal, in Syria habitantes: de qua Pſal. 82. b. 8. Heb. 83. Ezec. 27. b. 9. & 3 Reg. 5. d. 18. aut ſimpliciter Lapicidæ.

גְּדֵרוֹת γαδηρὼθ Gideroth, Muri, ſive maceriæ, aut ſepes. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 41.

גֵּיחֲזִי γιεζὶ Giezi, Vallis viſionis, aut vallis pectoris. Famulus Eliſei, 4 Reg. 4. b. 12.

גִּחוֹן vel גִּיחוֹן γηὼν Gihon, Pectus aut eductio, vel exitus, ſive vallis gratiæ vel manſionis. Fons in civitate David, qui aliter dicitur Siloe, Joan. 9. a. 7. & 3 Reg. 1. e. 33. & 2 Par. 32. f. 30. & Eſa. 8. c. 6. & apud paraphraſten Chaldæum. Juſſit David filium ſuum Salomonem ungi in regem juxta fontem Gihon, qui optaret regnum filii ſui perpetuum & perenne eſſe, ſicuti aquæ Gihon perennes erant. Hæc Hebræi.

גִּלֹה γηλὼ Gilo, Exultatio, ſive revolutio, vel tranſmigratio, aut revelatio vel detectio. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. f. 51. & 2 Reg. 15. b. 12.

גִּילֹנִי γηλωναῖος Gilonites, Exultans, ſive revolvens, vel tranſmigrans, aut revelans, vel detegens, 2 Reg. 15. c. 12.

גִּינַת γινὴθ Gineth, Hortus, vel protectio. Pater Thebni, 3 Reg. 16. e. 21.

Gnidus, Vide Cnidus.

G O

גֹּעָתָה ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων Goatha, Tactus ejus, aut mugitus ejus. Nomen loci non procul a Jeroſolyma diſtantis, Jer. 31. g. 39. Hunc Lyranus Golgotha eſſe putat.

גּוֹב γὼβ Gob, Ciſterna vel locuſta, aut altitudo. Nomen loci, 2 Reg. 21. d. 18.

גְּדַלְיָהוּ γοδολίας Godolias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Ahicam filii Saphan, 4 Reg. 25. e. 22. Filius item Amariæ, Sophon. 1. a. 1.

גּוֹג γὼγ Gog, Tectum vel ſolarium, ſive tegulatum. Nomen regis Magorum ſive Gogitarum, Ezech. 38. a. 2. & 39. c. 11. Apoc. 20. c. 8. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4.

גּוֹלָן γαυλὼν Golan, Tranſmigratio ſive revolutio: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen civitatis in Baſan, Deuter. 4. g. 43. quæ Joſ. 20. c. 8. dicitur Gaulon, licet Hebraice Golan legatur, ſicut & hic.

γολγοθᾶ Golgotha, Calvaria, ubi ſcilicet ſunt calvariæ mortuorum. Syrum ſive Chaldaicum vocabulum, quantum ad terminationem attinet. Mons craniorum eſt in parte Aquilonari urbis Jeruſalem, in quo crucifixus fuit Chriſtus Dominus noſter, Joan. 19. d. 17.

גָּלְיָת γολιὰθ Goliath, Tranſmigratio, aut accumulatio, ſive revolutio, vel detectio. Nomen gigantis quem expugnavit David, 1 Regum 17. a. 4.

גֹּמֶר γαμὲρ Gomer, Conſummans, vel conſumens, aut deficiens. Filius Japheth, Gen. 10. a. 2. a quo Gomeritæ, qui nunc Galatæ dicuntur. Secundum Hebræos, dedit nomen Africæ. Hoc nomen habuit & filia Debelaim uxor Oſee, Oſee 1. a. 3.

עֹמֶר γομὸρ Gomor, Genus menſuræ, id eſt, decima pars ephi, Exod. 16. g. 36.

עֲמֹרָה γομόῤῥα Gomorrha, Populus rebellis, aut populus timens, ſive manipulus, vel ſervitus: aut Syriace, lana. Civitas Pentapoleos, ad Orientalem plagam terræ Judæ ſita in vicinia Sedom, Ge. 19. e. 23.

Gomorrhæi, Idem. Gen. 18. c. 20.

Gorgias, Terribilis, vel velox. G. Nomen viri, 1 Mach. 3. e. 38. γοργίας

Gortyna, Pharetra. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. γορτύνα

Goſem, Appropinquatio, vel approximatio. Nomen duarum regionum, quarum altera eſt in Ægypto, de qua Gen. 46. c. 28. & 47. a. 1. Altera vero in Terra ſancta, in tribu Juda, Joſ. 10. g. 41. & 11. c. 16. & 15. f. 51. Pro Goſem legitur Geſſen in Latinis & Græcis codicibus, Gen. 46. c. 28. d. 34. & 47. a. 1. גֹּשֶׁן γεσὲμ

Goſſem, Pluvia, aut appropinquatio eorum: vel Syriace, corporalis. Nomen viri, 2 Eſd. 2. d. 29. גֶּשֶׁם γησὰμ

Gothoniel, Hora, ſive tempus meum Deus. Nomen viri, 2 Par. 27. b. 15. עָתְנִיאֵל γοθονιὴλ

Gozan, Tonſio, aut vellus, ſive tranſitus, vel corpus nutriens: aut ex Syro & Hebræo, intus nutriens. Nomen fluvii in Meſopotamia, 4 Reg. 17. a. 6. & 19. c. 12. & 1 Par. 5. d. 26. Eſa. 37. c. 12. גּוֹזָן γοζὰν

G R

Græci, Hebraice dicitur Jevanim, id eſt, deceptores vel contriſtantes, ſive cœnoſi, aut columbini. Græce vero, robuſti vel fortes interpretatur, Joel. 3. b. 6. יְוָנִים ἕλληνες

Græcia, Eſa. 66. f. 19. Ezech. 27. d. 19. In Hebræo eſt Javan, qui fuit filius Japheth, a quo denominata eſt Græcia vel Ionia, & interpretatur decipiens, vel contriſtans, ſive cœnoſa, aut columbina. Græce vero robuſta vel fortis, Act. 20. a. 2. יָוָן ἑλλὰς

Græcus, Idem. m. g. Galat. 3. d. 28. ἕλλην

G U

Guel, Redemptio Dei, ſive exaltatio Dei. Filius Machi, princeps tribus Gad, Num. 13. b. 15. גְּאוּאֵל γουδιὴλ

Guni, Hortus, ſive protegens. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. & 1 Par. 7. c. 14. גּוּנִי γωυνὶ

Gunitæ, Idem. Num. 26. f. 48. γαυνὶ

Gur, Catulus, ſive habitatio, aut collectio, vel timor. Clivus montium Jeblaam, 4 Reg. 9. f. 27. גּוּר γοὺρ

Gur-baal, Catulus idoli vel dominantis, aut ſubjicientis vel poſſidentis: aut peregrinatio, ſive timor, aut habitatio idoli vel dominantis aut ſubjicientis vel poſſidentis. Nomen loci, 2 Par. 26. a. 7. in quo Arabes habitaverunt. Eadem quæ Gerara. גּוּר בַּעַל

H

HAba, Abſconſio, vel dilectio: aut Syriace, peccatum, vel obligatio. Filius Somer, 1 Par. 7. g. 34. יְחֻבָּה ἰαβὰ

Habaccuc, Luctator, vel amplexans. Nomen prophetæ, Habac. 1. a. 1. חֲבַקּוּק ἀμβακοὺμ

Haber, Socius, aut particeps, ſive incantator, aut livor. Filius Baria filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32. Judic. 4. b. 11. vir Cinæus. חֶבֶר χοβὲρ

Haberitæ, Idem. p. n.

Habia, Abſconſio Domini, aut dilectio Domini: vel ex Syro & Hebræo, debitum, vel obligatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 7. f. 63. qui 2 Eſd. 2. c. 61. dicitur Hobia. חֲבַיָּה ἐβία

Habor, Socius aut particeps, ſive incantatio, aut livor. Nomen fluvii, 4 Reg. 17. a. 6. & 18. c. 11. & 1 Par. 5. d. 26. חָבוֹר ἀβὼρ

Habſanias, Debitum clypei Domini, ſive dilectio, vel abſconſio clypei Domini. Pater Jeremiæ filii Jezoniæ, Jer. 35. a. 3. חֲבַצִּנְיָה χαβασείμ

Hacathan, Vide Eccetan.

Hacel-dema, Ager ſanguinis. Syrum eſt. Nomen agri pecuniis illis quibus Chriſtum vendiderat Judas proditor, empti in ſepulturam peregrinorum: qui hodie monſtratur in Ælia ad Auſtralem plagam montis Sion, teſte Hieronymo in locis Hebraicis, Mat. 27. a. 8. Act. 1. c. 19. חֲקַל דְּמָה ἀγρὸς αἵματος

Hachamoni, Sapiens, vel ſapientiſſimus, aut hamus numerationis vel muneris, ſive expectatio muneris. Pater Jesbaam, 1 Par. 11. c. 11. Pater Jahiel, 1 Par. 27. d. 32. חַכְמוֹנִי ἀχαμανὶ

Hachelai, Expectans dominum, ſive hamus Domini. Pater Atherſatha, 2 Eſd. 10. a. 1. חֲכַלְיָה ἀχαλία

Hachila, Spes in ipſa, aut hamus in ipſa, ſive palatum, vel dulcedo in ipſa. Collis eſt in ſorte tribus Judæ, ad deſertum Ziph, in quo latuit David, 1 Reg. 23. c. 19. & 26. a. 1. arcem habens natura munitiſſimam, olim ab Herode extructam Meſida nomine, id eſt, munitionem. חֲכִילָה ἐχελὰ

Hacoc, Sculptor, aut ſcriba, ſive legiſlator. Civitas, 1 Par. 6. g. 75. hæc eadem eſſe videtur, quæ alias Hucuca dicitur in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 34. חוּקֹק vel חֻקֹּקָה ἰκὼκ

Hacupha, Præceptum oris, aut ſculptura oris. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. חֲקוּפָא ἀκοῦφα

Hacces, Vide Acces.

Hacus, Spina, ſive æſtas, aut tædium, ſive vigilia, vel finis. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 21. חַקּוֹץ ἀκκὸς

Hadad, Acutus, vel gaudens; aut Syriace, novus vel unitas. Filius Iſmahelis, 1 Par. 1. b. 30. qui Gen. 25. b. 15. dicitur חדר Hadar. חֲדַד ἀδὰδ

Hadali, Ceſſatio, vel vetatio, aut defectus. Pater Amaſa, 2 Par. 28. b. 12. חַדְלָי ἀδαλὶ

Hadaſſa, Novitas, aut menſis: vel ex Syro & Hebræo, unus aries. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 37. חֲדָשָׁה ἀδασὰ

Hadid, Acutus, ſive gaudens: aut Syriace, novitas: vel ex Syro & Hebræo, una manus. Civitas, de qua 2 Eſd. 11. d. 34. חָדִיד ἀδὼδ

Hadrach, Acumen, ſive gaudium teneritudinis, vel cubiculum tuum: aut ex Syro & Hebræo, unitas, vel novitas teneritudinis. Civitatis nomen, Zach. 9. a. 1. Quidam Syriam fuiſſe putant. Hieronymus in locis Heb. terram Damaſci credidit. חַדְרָךְ σεδράχ

Hadriel, Grex Dei, aut ablatio Dei, ſive privatio Dei. Gener Saulis, maritus Merob, 1 Reg. 18. e. 19. עַדְרִיאֵל ἐδριὴλ

Hadſi, Novitas, aut menſis, aut ex Syro & Hebræo, unius munus, aut novum munus. Nomen loci, 2 Reg. 24. a. 6. חָדְשִׁי χάδσης

Hagab, Locuſta. Nomen viri, 1 Eſd. 2. e. 46. חָגָב ἀγὰβ

Hagaba, Idem. Nomen etiam viri, 1 Eſd. 2. e. 45. חֲגָבָה ἀγαβὰ

Haggia,

חגיה ἀγία Haggia, Feſtivitas Domini, vel ſolennitas Domini, aut gyrus Domini. Filius Merari, 1 Par. 6. c. 29.

Haggith ſcribendum, non Aggith, cum per ח ſcribatur Hebraice. Vide Aggith.

העי γαὶ Hai, Acervus, vel coacervatio. Civitas Amorrhæorum trans Jordanem ſupra Jericho ſita, juxta Beth-aven, ad Orientalem plagam oppidi Bethel, non longe ab eo diſtans, Joſue 7. a. 2. & 12. c. 9. Cujus regem ſuſpenderunt filii Iſrael, Joſ. 8. f. 23. Hæc Eſa. 10. f. 28. Ajath appellatur. Hieronymus in locis Hebraicis Agai quoque appellat. Hujus mentio habetur etiam Gen. 12. b. 8. Joſ. 12. b. 9. & 1 Eſd. 2. b. 28. Hai autem, cujus mentio fit Jer. 49. a. 3. eſt Ammonitarum, & ſcribitur Hebraice עי ſine ה emphatico.

עיה Hai, Cumulus. Eadem urbs quæ & העי, Nehem. 11. d. 30. Legendum per ע Ajah, LXX non habent.

חלח ἐλαὰ Hala, Dolor ſive infirmitas maxillæ, ſive principium humilitatis vel teneritudinis. Nomen fluvii, 4 Reg. 17. a. 6. & 18. c. 11.

חלאה ἔλαα Halaa, Infirmitas, ſive rubigo. Altera uxor Aſhur, 1 Paralip. 4. a. 5.

חלקת ἐλκὰθ Halcath, Portio, ſive diviſio, aut lenitas, vel lubricatio. Civitas in tribu Aſer, data Levitis, Joſ. 19. b. 25. Quæ & Helcath dicitur, Joſ. 21. c. 30.

חלחול ἀλοὺ Halhul, Dolor, ſive principium doloris vel immunditiæ: aut expectatio doloris vel prophanationis, ſive obſtetricatio doloris. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 58.

ἀλικάρνασσος Halicarnaſſus, Caput maritimæ habitationis, vel maritima Cariæ inſula. G. Urbs Cariæ, principum regia circa initium Tauri ſita, 1 Mach. 15. d. 23.

הללויה ἀλληλουΐα Hallelu-ja, Laudate Dominum, Pſal. 146. a. 1. Heb. 147.

חמתי ἀμαθὶ Hamathæus, Indignatio, ſive calor: aut murus, ſive uter vel lagena. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. & 1 Par. 1. b. 16. a quo Hamath urbs quam Macedones Epiphaniam nuncupaverunt, alii Antiochiam, ut nonnullis placet. Videtur quibuſdam eſſe urbs tribus Nephthali, quæ Emath dicitur: a qua circumjacens regio ſic dicta eſt.

חמדן ἀβαδὰν Hamdan, Cupiditas, aut calor judicii. Filius Diſan filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 26. qui 1 Par. 1. c. 41. dicitur חמרן Hamran.

חמת דאר ἀμαθδὼρ Hammoth-dor, Indignatio vel calor generationis, aut pilæ vel ſphæræ ſive habitationis. Civitas, Joſ. 21. c. 32. quæ de tribu Nephthali non ſolum Levitis, imo etiam profugis homicidis pro tutiſſimo aſylo eſt aſſignata.

חמון ἀμὼν Hamon, Calor, aut ſol, ſive ira ejus. Nomen civitatis, Joſ. 19. b. 28. & 1 Par. 6. g. 76. in tribu Nephthali.

חמרן ἀμαδὰν Hamran, Aſinus, vel lutum, aut vinoſus. Filius Diſan filii Seir Horræi, 1 Par. 1. c. 41. qui Gen. 36. c. 26. dicitur Hamdan.

חמואל ἀμουὴλ Hamuel, Calor, ſive ira Dei: aut ex Syro & Hebræo, viderunt Deum. Filius Maſma, 1 Par. 4. d. 26.

חמול ἰεμουὴλ Hamul, Pius, ſive miſericors. Filius Phares filii Judæ, Geneſ. 46. b. 12. & 1 Par. 2. a. 5.

ἀμουλὶ Hamulitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 21.

חנמאל ἀναμεὴλ Hanameel, Gratia ex Deo, ſive miſericordia vel donum a Deo. Filius Sellum patruelis Jeremiæ prophetæ, Jer. 32. a. 7.

חנן ἀνὰν Hanan, Gratioſus, vel pius ſive miſericors, aut donans. Filius Maacha, 1 Par. 11. g. 43. Filius Sizac, 1 Par. 8. c. 22. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 37. & 9. g. 44. & 2 Eſd. 7. c. 48. & 8. b. 7. Filius Jegedeliæ, Jer. 35. a. 4. & 1 Par. 4. c. 20.

חננאל ἀνανεὴλ Hananeel, Gratia Dei, ſive miſericordia Dei, aut donum Dei. Nomen turris Jeroſolymæ, 2 Eſd. 3. a. 1. Jer. 31. g. 38.

חנני ἀνανεὶ Hanani, Gratioſus, aut donans, vel pius, ſive miſericors. Pater Jehu prophetæ, 3 Reg. 16. a. 7. & 2 Par. 16. c. 7. Nehem. 12. c. 35.

חנניה ἀνανίας Hanania, ſive Hananias, Gratia Domini, ſive miſericordia Domini, aut donum Domini. Pater Selemiæ patris Jeriæ, Jer. 37. c. 12. Pater item Sedeciæ principis, Jerem. 36. c. 12. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 Par. 3. d. 19. & 8. c. 23. Nomen prophetæ, Jerem. 28. a. 1. Unus item e ducibus regis Oziæ, 2 Paral. 26. b. 11. ubi ſcribitur Hebraice חנניהו. Etiam hoc nomine vocabatur ille qui cum Daniele propheta a Nabuchodonoſor in captivitate enutritus fuit, cui præpoſitus eunuchorum, Sidrach nomen impoſuit, Dan. 1. b. 7.

חנתון ἀναθὼν Hanathon, Gratiæ, vel miſericordiæ donum. Civitas in terra Zabulon, Joſ. 19. b. 14. Scribendum Nathon, id eſt, dando, aut dare.

חנס θάνεις Hanes, Gratiæ vexillum, ſive gratiæ tentatio, vel fuga: aut ex Hebræo & Syro, gratiæ miraculum. Civitas Ægypti, Eſa. 30. a. 4.

חניאל ἀνιὴλ Haniel, Gratia, ſive miſericordia Dei, aut requies vel donum Dei. Filius Ola, 1 Par. 7. g. 39. Filius Ephod, princeps tribus Manaſſe, Num. 34. d. 23.

עני ἀνααὶ Hanni, Afflictus, vel pauper, ſive reſpondens. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 9.

חנון ἀννὼν Hanon, Gratioſus, ſive miſericors, vel donans, ſive requieſcens. Filius Naas regis filiorum Ammon, 2 Reg. 10. a. 1. & 1 Paral. 19. a. 2.

ἀνοὺμ Hanun, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 3. c. 30.

חפם ὀφὰμ Hapham, Thalamus eorum, ſive coopertura eorum, aut litus eorum. Filius Hir, 1 Par. 7. c. 13.

חפרים ἀφαρὲμ Hapharaim, Fodientes, aut explorantes, ſive confundentes, aut explorans ſive confundens mare. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19.

חפציבה ἑψιβὰ Haphſi-ba, Voluntas mea in ea. Mater Manaſſe, 4 Reg. 21. a. 1.

חפים ἠφὰμ Happhim, Thalami, ſive cooperti, aut litus maris. Filius Machir, 1 Par. 7. c. 15.

חרד Harad, Stupor, aut tremor. Nomen fontis, Judic. 7. a. 1.

vel חרדה χαραδὰ Harada, Idem. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Sepher, Num. 33. c. 24.

חרהיה ἀραχίας Haraia, Calor, aut ira Domini. Pater Eziel, 2 Eſd. 3. b. 8.

Haram, Vide Harim.

חרמה Harama, Vide Harma, 1 Reg. 30. g. 30.

חרן ἀῤὰν Haran, Ira, ſive iraſcens: aut Syriace, libertas. Charræ, civitas Meſopotamiæ, a Charra Syriæ fluvio, in qua habitavit Thare, Gen. 11. d. 32. & 12. a. 5. & 27. g. 44. & 28. b. 10. & 29. b. 4. De qua & 4 Reg. 19. c. 12. Eſa. 37. c. 12. Ezech. 27. e. 23. Dicitur & Charan a Græcis, Act. 7. a. 2. Eſt & nomen viri, 1 Par. 2. f. 46. ubi dicitur, Peperit Haran.

חרבנא χαρβωνὰ Harbona, Deſtructio, ſive gladius ejus nunc, aut ſiccitas ejus nunc, ſive ira ædificantis vel intelligentis. Nomen eunuchi, Eſth. 1. b. 10.

Harem, 2 Eſd. 6. d. 35. Vide Harim.

חריף ἀρὴβ Hareph, Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia: aut Syriace, acutus. Nomen viri, 2 Eſd. 7. c. 24. & 10. a. 19.

חרס ἄρες Hares, Sol, aut teſta. Nomen montis in quo ſita eſt Ajalon, Judic. 1. g. 35.

חרת χαρὲθ Hareth, Sculptura, aut libertas. Nomen villæ ad Occidentem, 1 Reg. 22. a. 5.

חרחור ἀροὺρ Harhur, Calefactus, ſive arefactus: aut ira, ſive calor albedinis vel foraminis, aut libertatis. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 51.

חרם vel חרים χαρεὶμ Harim, Deſtructus, ſive anathematizatus, aut rete, vel retiaculum: ſive dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 24. b. 8. & 1 Eſd. 2. b. 32. & 10. c. 21. & 2 Eſd. 7. d. 35. g. 42. & 10. a. 5. b. 27.

חרף ἀρὴφ Hariph, Hyems, ſive opprobrium, vel adoleſcentia, aut Syriace, acutus. Filius Hur, 1 Par. 2. g. 51.

חרמה ἑρμὰ Harma, ſive Harama, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Civitas in tribu Juda & Simeon, Joſ. 15. e. 30. & 1 Reg. 30. g. 30. Joſ. 19. a. 4. quo loco vetus interpres habet Horma, Judic. 1. d. 17. dicitur Sephath.

חרנפר ἀρναφὲρ Harnapher, Ira tauri, ſive ira creſcens: aut ex Syro & Hebræo, libertas tauri, ſive ira creſcens. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

חרדי ἀρωδὶ Harodi, Tremefactus, ſive ſtupefactus, vel caloris aut iræ abundantia. Nomen civitatis, 2 Reg. 23. b. 2.

חרומף ἀρωμάφ Haromaph, Deſtructio, ſive anathema oris: aut ex Hebræo & Syro, ira cooperimenti. Filius Jedaia, 2 Eſd. 3. c. 10.

חרשת ἀρισὼθ Haroſeth, Artificium, vel aratura, ſive teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriace, ſylva. Civitas quæ juxta Joſephum lib. 5. Antiq. Judaic. ſuper paludem Samachonitidem ſita eſt, quam incoluit Siſara dux exercitus Jabin regis Chananæorum, Judic. 4. a. 2.

חרשא ἀρσὰ Harſa, Artificium, vel aratura, ſive teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriace, ſylva. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52.

חרופי χαραφὶ Haruphites, Opprobrium, aut hyems, vel juventus, aut Syriace, acutus, 1 Par. 12. a. 5.

חרוץ ἀροὺς Harus, Inciſus, ſive aureus, aut ſolicitus, ſive trituratus. Pater Meſſalemeth matris Amon regis Juda, 4 Reg. 21. d. 19.

חשבה ἀβαβὰ Haſaba, Numeratio, ſive æſtimatio, vel cogitatio, aut artificium, vel feſtinatio, aut ſilentium in ea. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20.

חשביה ἀβαβία Haſabia, ſive Haſabias, Numeratio, vel æſtimatio, aut cogitatio Domini, ſive artificium Domini, aut feſtinatio, vel ſilentium in Domino. Filius Amaſiæ, 1 Par. 6. d. 45. Princeps Levitarum, 1 Par. 25. a. 3. & 2 Par. 35. b. 9.

חסדיה ἀσαδία Haſadias, Miſericordia Domini. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20.

חצרמות ἀσαρμὼθ Haſar-moth, Atrium mortis, vel fœnum mortis. Filius Jectan, Gen. 10. d. 25. & 1 Par. 1. b. 20.

חצר שועל ἀσερσουὰλ Haſar-ſuhal, Atrium, vel fœnum vulpis, aut fœnum ſemitæ. Nomen civitatis, 1 Par. 4. e. 28. Hæc & Haſer-ſuhal appellatur, Joſ. 19. a. 3.

חצר סוסים ἀσερσουσὶμ Haſar-ſuſim, Atrium equorum, aut fœnum equorum. Nomen civitatis, 1 Par. 4. e. 31. quæ & Haſer-ſuſa.

חצצון תמר ἀσασονθαμάρ Haſaſon-thamar, Glarea, vel lapillus commutationis, aut diviſio ſive ſagitta palmæ, id eſt, dactyli. Nomen oppidi, quod & En-gaddi dicitur, Gen. 14. b. 7. & 2 Par. 20. a. 2.

חשבדנה ἀσαβδανὰ Haſbadana, Feſtinans, aut cogitans judicium ſuum, ſive ſilens aut computans judicium ſuum. Nomen viri, 2 Eſd. 8. a. 4.

חשביה ἀσαβία Haſebia, Numeratio vel æſtimatio Domini, aut cogitatio Domini, ſive artificium Domini, aut feſtinatio vel ſilentium in Domino. Filius Merari, 1 Par. 9. c. 14.

חשבנה ἀσεβανὰ Haſebna, Numeratio, ſive feſtinatio intelligentis aut ædificantis. Nomen viri, 1 Eſd. 10. a. 15.

חשבניה Haſebnia, Numeratio Domini, ſive ſilentium, vel feſtinatio filii Domini. Nomen viri, Nehem. 9. a. 5.

σεβονίας Haſebonias, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 20.

חשם ἀσὲν Haſem, Silentium eorum, ſive feſtinatio eorum. Nomen viri, 2 Eſd. 7. c. 22.

חצר גדה ἀσεργαδδὰ Haſer-gadda, Atrium hœdi ejus, vel felicitatis ejus: aut ex Hebræo & Syro, atrium inciſionis vel ſciſſuræ. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 27.

חצרים ἀσηρὼθ Haſerim, Atria, ſive veſtibula, aut ſagitta excelſa. Civitas in dorſo montis Seir inter Ægyptum & Chananæam, in qua Havim, id eſt, Hevæi gigantes habitarunt, ad Caphthorim expulſi, Deut. 2. e. 23. alias Haſeroth, ut quibuſdam videtur appellata.

חצרות ἀυλὼν Haſeroth, Atria, ſive veſtibula. Nomen eremi, per quam tranſierunt Iſraelitæ aſcendentes in terram Chanaan ex Ægypto, Deut. 1. a. 1. Num. 13. a. 1. & 33. c. 18.

חצר שועל ἀσερσουὰλ Haſer-ſual, Atrium vulpis, vel fœnum vulpis, aut ſemitæ vel pugilli. Civitas in tribu Judæ & Simeonis, Joſ. 19. a. 3. quæ 1 Par. 4. e. 28. Haſar-ſuhal dicitur.

חצר־סוסה ἀσερσουσιμ Haſer-ſua, Atrium equi, aut fœnum equi. Civitas in tribu Simeonis, Joſ. 19. a. 5. quæ & Haſer-ſuſim.

חשם ἀσιμ Haſim, Tacentes, ſive feſtinantes, aut ſilentium vel feſtinatio maris. Nomen viri, 1 Par. 7. c. 12.

חשם ἀσὸμ Haſom, Silentium, vel feſtinatio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 33.

חצור ἀσὼρ Haſor, Atrium, aut fœnum. Civitas regni Jabin Chananæorum regis, quæ & Heſron dicitur, in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 36. Judic. 4. a. 2. quam ſolam Joſue incendit, Joſ. 11. a. 11. & 1 Reg. 12. b. 9. & 4 Reg. 15. f. 29. quæ principatum tenuerat inter omnia regna Amorrhæorum, Joſ. 11. b. 10. & 12. d. 19. Fuit & altera in tribu Juda, Joſ. 15. d. 23. Fuit in eadem tribu altera, quæ Haſor-haddatha dicitur, ſive Haſor nova, Joſ. 15. d. 25.

חסרה ἀσὴς Haſra, Defectus, ſive deficiens. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 2 Par. 34. e. 22. qui 4 Reg. 22. c. 14. dicitur Araas.

חשמון ἀσεμὼν Haſſemon, Legatio, ſive acceleratus numerus, vel feſtinata portio, aut ſilentium numeri vel portionis. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 27.

חשוב ἀσοὺβ Haſſub, Æſtimatus aut numeratus, ſive cogitatio vel artificium. Filius Ezricam, 1 Par. 9. c. 14.

חשוב ἀσοὺβ Haſub, Æſtimatus, aut numeratus, ſive cogitatio vel artificium. Nomen viri, 2 Eſd. 11. c. 11.

חשם ἀσοὺμ Haſum, Silentium, aut feſtinatio eorum. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 19. & 2 Eſd. 8. b. 4.

חשופא ἀσουφὰθ Haſupha, Diſcooperta, aut exhauſta, vel nudata. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

חתת ἀθὰθ Hathath, Contritio, aut timor. Filius Othoniel, 1 Paral. 4. c. 13.

חטיל ἀτὴλ Hatil, Peccati ululatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57.

חטיפא ἀτιφὰ Hatipha, Rapina, ſive peccati coma, aut reliquiæ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 54.

חטיטא ἀτιτὰ Hatita, Peccati declinatio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43.

חטוש ἀττοὺς Hattus, Peccatum derelinquens. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. & 1 Eſd. 8. a. 2. Nehem. 10. a. 4. & 12. a. 2.

חותיאיר πόλεις ἰαὴρ ἀβὼθ ἰαὴρ Havoth-jair, Oppida illuminationis, vel annuntiationes luminis. Havoth-jair ſunt oppida LX in regione Baſanitide, quæ & expugnavit, & de nomine ſuo ita appellavit Jair filius Segub nepos Manaſſe. Hæc LX oppida dicuntur eſſe in regione Galaad ob vicinitatem Galaad & Baſan, Deut. 3. c. 14. & 3 Reg. 4. b. 13. Num. 32. g. 41. Sunt & alia XXX oppida ejuſdem nominis in regione Galaad quæ nomen acceperunt a Jair qui fuit unus e Judicibus Iſrael, Judic. 10. a. 4.

חזאל vel חזהאל ἀζαὴλ Hazael, Videns Deum. Nomen viri, 3 Reg. 19. c. 17. & 2 Par. 22. b. 6. Succeſſor Ben-adad in regnum Syriæ, 4 Reg. 8. d. 12. Amos 1. a. 4.

חזיה ἀζία Hazaia, Videns Dominum. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 5.

חזיר ἠζὴρ Hazir, Porcus: aut Syriace, converſus vel reverſus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 20.

עובל γεβὰλ Hebal, Acervus vetuſtatis, ſive acervus defluens. Filius Jectan, Gen. 10. d. 28. Eſt & mons ultra Jordanem in terra Chanaan, non longe ab Jerichonte, in quo altari conſtructo poſuit Moyſes maledictiones & benedictiones. Joſephus lib. 4. cap. 6. Antiq. Jud. Scribitur & עיבל, Deut, 11. d. 29. & 27. a. 4.

עיבל

חבר vel חבר χοβὼρ Heber, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 4. c. 18. & 7. f. 32. & 8. b. 17. ubi dicitur, Et Hezeci & Heber: interpretatur ſocius aut particeps, vel adhærens, ſive incantator, aut livor. Item Num. 26. e. 45. filius Brie.

עבר ἔβερ Heber, Tranſiens, vel tranſitus, aut ira, ſeu prægnans: vel Syriace frumentum. Filius Sale, Gen. 10. d. 23. Luc. 3. g. 35. a quo Hebræi dicti ſunt, ut doctioribus placet, 1 Par. 5. b. 13. Filius item Elphaal filii Mehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

עבריה Hebræa, Tranſiens, vel irata, aut prægnans, Jer. 34. b. 9.

עברים ἑβραῖοι Hebræi, Tranſeuntes, ſive irati, aut prægnantes, vel Syriace, frumenta, 1 Reg. 4. b. 6.

עברי ἑβραῖος Hebræus, Idem. ſ. n. Gen. 41. b. 12. Jer. 34. b. 9.

עברי ἀβαὶ Hebri, Idem. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 27.

חברון χεβρὼν Hebron, Societas, ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. Civitas in terra Chanaan in montanis Judææ, civitas Amorrhæorum, quondam Philiſtinorum metropolis. Hæc dicta eſt & Convallis Mambre quæ eſt in Hebron, Geneſ. 13. d. 19. Num. 13. b. 23. & 1 Paral. 3. a. 4. & Arbee, Gen. 23. a. 2. & Cariath-arbe, Joſ. 15. c. 13. Filius item Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. & 1 Paral. 2. f. 42. & 6. b. 18. De hac ſic Hebræi, Hebron ſignificat metropolim agri Hebronitici, Joſ. 21. b. 11. & agrum ipſum cum urbibus illi metropoli ſubjectis, Joſ. 14. d. 13. & 15. d. 13.

עברנה ἑβρωνὰ Hebrona, Tranſiens, aut iraſcens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, Num. 33. d. 34.

חברני χεβρωνὶ Hebroni, Societas, ſive participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel livor. Sunt Hebronitæ, Num. 26. g. 58.

Hebronites, Idem. ſ. n. 1 Par. 26. d. 21.

חכליה χαχαλίας Hechelias, Expectans Dominum, ſive hamus Domini. Pater Nehemiæ, 2 Eſd. 1. a. 1.

הדי ἠδαὶ Heddai, Laudatio, ſive confeſſio, aut clamor. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 30. qui Huri, 1 Par. 11. f. 32. dicitur.

עדר ἐδὲρ Heder, Grex, ſive defectio, aut privatio. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 15.

חגלה ἐγλὰ Hegla, Feſtivitas aut gyratio ejus. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num. 26. d. 33.

חילם vel חילאם χαλαμὰ Helam, Exercitus matris vel gentis ſive ancillæ: aut dolor ſive expectatio matris vel ancillæ aut gentis, vel ſomnium. Civitas, 2 Reg. 10. d. 16. & 17. haud procul a Jordane.

Helba, Lac, ſive adeps, aut manſit in ea, ſive principium vel dolor in ea. Nomen civitatis quæ ſorte tribui Aſer evenit, Judic. 1. f. 31. חלבה ἑλβὰ

Helcath, Portio ſive pars, aut lenitas. Civitas quæ de tribu Aſer data fuit Levitis, Joſ. 21. c. 31. Hæc etiam Halcath dicitur, Joſ. 19. b. 25. חלקת χαλκὰθ

Helci, Portio ſive pars, aut lenis. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 15. חלקי ἑλκὶ

Helcia, ſive Helcias, Portio ſive pars Domini, aut lenitas Domini. Pater Eliacim, 4 Reg. 18. d. 18. Eſa. 22. f. 20. Eſt & nomen ſacerdotis, 4 Reg. 22. a. 4. Pater item Jeremiæ prophetæ, Jer. 1. a. 1. & 1 Par. 6. a. 13. & 2 Eſd. 12. a. 6. חלקיה vel חלקיהו χελκίας

Heleb, Mundus, id eſt, orbis, vel muſtela: aut Syriace, rubigo. Filius Baana, 2 Reg. 23. d. 28. חלב ἐλεὰβ

Helec, Portio, ſive pars, aut levitas. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe filii Joſeph, Num. 26. d. 30. Joſ. 17. a. 2. חלק χελὲγ

Helecitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 30. חלקי χελεκὶ

Helem, Somnians, aut ſanans, ſive expectatio eorum, aut dolor eorum. Nomen viri, Zach. 6. d. 14. חלם ἐλὲμ

Helem, per ה, Percuſſio. Nomen viri, 1 Par. 7. g. 35. הלם

Heleph, Mutatio, ſive tranſitus, aut perforatio. Nomen civitatis, Joſ. 19. c. 33. Terminus Nephthali. חלף μεελὲφ

Heles, Armatus, ſive liberatus, aut nudatus. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 26. חלץ χάλλις

Heli, Elevatio, ſive oblatio, aut elevans, vel offerens, ſeu pila. Nomen ſacerdotis illius qui Samuelem unxit in prophetam 1 Reg. 1. a. 3. Pater item Joſeph mariti Mariæ virginis, Luc. 3. e. 6. qui Matt. 1. c. 13. dicitur Jacob. עלי ἠλὶ

Heliadh, Vide Eleaſaph.

Heliodorus, Solis donum. G. Nomen viri, 2 Mach. 3. b. 7. ἡλιόδωρος

Heliopolis, Hebraice dicitur On, & interpretatur dolor, ſive triſtitia, aut fortitudo. Græce vero Heliopolis, Solis civitas interpretatur. Urbs Ægypti, Gen. 41. f. 50. quæ Ezec. 30. e. 17. Hebraice dicitur Aven. Hæc urbs vocatur etiam Thebæ. און ἡλιόπολις און

Hellas, Græcia, 1 Mach. 8. b. 9. ἑλλὰς

Helles, Idem quod Heles. Filius Azariæ filii Jehu filii Obed, 1 Par. 2. e. 39. & 11. f. 26. & 27. b. 10. חלץ ἀλλὰς

Helmon-deblataim, Duo nomina ſunt, Helmon quod interpretatur occultatio, ſive adoleſcentia, aut ſeculum vel contemptus: Deblathaim, palatæ, id eſt, maſſæ de ficubus compactæ. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Dibon-gad, Num. 33. f. 47. עלמן דבלתים דבלתימה γελμὼν δεβλααθαὶμ

Helon, Feneſtra, vel prophanatio, ſive dolor, vel infirmitas, Pater Eliab principis tribus Zabulon, Num. 1. a. 9. & 2. a. 7. & 10. b. 16. Eſt & nomen urbis in terra Moab, quæ Hebraice dicitur, חולון, Jer. 48. d. 21. חלון ὠλὰμ חלון

Hemam, Turbatio eorum, aut tumultus eorum. Filius Lotan filii Horræi, Gen. 36. c. 22. qui 1 Par. 1. c. 39. dicitur Homam. Vide Homam. הימם ἱμὰν

Heman, Multus, aut tumultuans: vel Syriace, fidelis. Filius Moal, 3 Reg. 4. d. 31. Filius Joel, 1 Paral. 6. c. 33. & 15. b. 17. & 16. d. 41. הימן αἱμὰν

Hemath, Vide Emath.

Hemona, Popularis, ſive populus noſter. Nomen civitatis in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 24. עמוני καφαρεμμωνὰ

Hemor, Aſinus, ſive lutum, aut vinoſus: vel Syriace, gravis aut ponderoſus. Pater Sichem, Gen. 33. d. 19. & 34. a. 2. Act. 7. b. 16. חמור ἑμὼρ

Hen, Gratia, ſive miſericordia, aut manſio, vel requies. Nomen viri, Zach. 6. d. 14. LXX non habent. חן

Henadad, Gratia vel miſericordia dilecti. Nomen viri, 2 Eſd. 3. c. 18. חנדד ἀνναδὰ

Henoch, Dedicatus, vel diſciplinatus, aut morigeratus. Filius Cain, Geneſ. 4. c. 18. Filius præterea Jared, Gen. 5. c. 18. Luc. 3. g. 12. Filius etiam Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. Filius item Ruben, Gen. 46. a. 9. & 2 Par. 5. a. 3. Civitas item quam Cain extruxit, illique filii nomen indidit, Gen. 4. c. 18. חנוך ἐνὼχ

Henochitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 5. חנכי δῆμος τοῦ ἐνὼχ

Hepher, Fodiens, aut explorans, ſive opprobrium, vel confuſio. Filius Aſhur ex Naara uxore, 1 Par. 4. a. 6. Portio regni terræque Chanaan, quam Joſue expugnavit, Joſ. 12. d. 17. & 4 Reg. 14. f. 25. חפר ἐφὲρ

Hepherita, Idem. p. n. Num. 26. d. 32. חפרי ὀφερὶ

Hephethach, Adaperire, imperativi modi paſſivæ vocis, Marc. 7. d. 34. הפתח ἐφαθὰ

Her, Vigil, aut denudans, vel effundens, ſive æmulus, vel civitas. Filius Judæ ex Sue uxore ſua, Gen. 38. a. 3. & 1 Par. 4. c. 21. Pater Elmadan, Luc. 3. f. 28. ער ἢρ

Heran, Vigilia aut magiſter earum. Filius Suthala filii Ephraim, Num. 26. d. 36. ערן ἐδὲν

Heranitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 36. הערני ἐδενὶ

Hercules, Junonis vel dominatricis gloria. G. 2 Machab. 4. c. 19. ἡρακλῆς

Hered, Imperans, ſive deſcendens. Filius Balæ filii Benjamin, Num. 26. e. 40. Heb. Ared. ארד ἀδὰρ

Hered, Joſ. 12. d. 14. Onager: aut Syriace, draco. Nomen civitatis. ערד ἀρὲδ

Hereditæ, Imperantes, ſive deſcendentes, Num. 26. e. 40. ארדי δῆμος ὁ ἀδαεὶ

Herem, Deſtructio, ſive anathema, aut rete vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Nomen viri, 1 Eſdræ 10. d. 31. חרם ἠρὰμ

Heri, Vigil, ſeu denudans, aut effundens, vel civitas mea: aut Syriace, inimicus. Filius Gad filii Jacob, Gen. 46. b. 16. ערי ἀηδὶς

Heritæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 16. ערי ἀδδὶ

חרמה ἑρμὰ Herma, Deſtructio, ſive anathema, aut rete vel retiaculum, ſive dedicatum vel conſecratum. ſ. Deo. Civitas in tribu Juda, Joſ. 12. d. 14. Vide Harma.

ἑρμᾶν Herman, Suſtentaculum, vel inauris. G. Vir quidam, Rom. 16. b. 14.

ἑρμῆς Hermes, Mercurius, aut lucrum, vel refugium. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

ἑρμογένης Hermogenes, Mercurio genitus, aut lucri generatio, vel refugium generationis. G. Vir quidam, 2 Tim. 1. d. 15.

חרמון ἑρμὼν Hermon, Deſtructio ſive anathema, vel rete ſive retiaculum: aut dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen montis quem Sidonii Sarion, Amorrhæi Sanir vocant, Deut. 3. b. 8. Joſ. 13. a. 5. Pſal. 88. b. 13. Hebr. 89. Vide item 1 Par. 5. d. 23. Alias dicitur & שיאון Sion, Deut. 4. g. 48. Hic mons quia ad Orientem Terræ ſanctæ ſitus erat, pro Oriente aliquando ponitur, Pſal. 88. b. 13. Hebr. 89. A nonnullis traditur, duos eſſe חרמון nomine montes, unum non procul a Gelboa juxta Jordanem, alterum vero multo altiorem ſupra Tarachonitidem regionem. Quod equidem haud obſcure etiam David, Pſal. 41. b. 7. Heb. 42. innuere videtur dum inquit, De terra Jordanis & Hermoniim a monte modico. Doctiores tradunt hoc loco non eſſe nomen proprium montium, ſed Hermoniim, ſignificare Hermonitas, id eſt, accolas ſive incolas montis Hermon.

חרמונים ἑρμωνιεὶμ Hermonii, Idem. p. n. Pſal. 41. b. 7. Heb. 42.

ἡρώδης Herodes, Pellis gloria, vel pellibus glorians, aut mons gloriæ vel arrogantiæ: aut Syriace, draco ignitus. D. Præſes ſive procurator Galilææ conſtitutus a Romanis, Luc. 3. a. 1. rex Judææ, Luc. 1. a. 5.

ἡρωδιανοὶ Herodiani, Idem. p. n. D. Matt. 22. b. 16.

ἡρωδιάς Herodias, Idem. fœm. gen. D. Matt. 14. a. 3.

ἡρωδίων Herodion, Junonis vel dominatricis cantilena. G. Cognatus Pauli, Rom. 16. b. 11.

חשבון ἐσεβὼν Heſebon, Numerus, ſive cogitatio, aut feſtinans intelligere vel ædificare. Nomen civitatis in Galaad Moabitarum, in qua habitavit Sehon rex Amorrhæorum, Eſa. 15. b. 4. Num. 21. f. 33. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 37. & 1 Par. 6. g. 81.

חצר ἀσὼρ Heſer, Atrium, aut fœnum. Nomen civitatis a Salomone ædificatæ, 3 Reg. 9. c. 15.

ἐσλὶ Heſli, Prope me, vel juxta me, ſive auferens vel ſeparans. D. Pater Nahum patris Amos, Luc. 3. e. 25.

חשמנה ἀσεμωνὰ Heſmona, Feſtinatio numerationis vel muneris, aut feſtinatio præparationis, vel legatio. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Methca, dividens Ægyptum & ſortem tribus Judæ ad mare uſque tendentem, Num. 33. d. 29.

חצרי ἀσαρὲ Heſrai, Atrium, ſive fœnum: Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 35. qui Heſro, 1 Par. 11. g. 37. dicitur.

חצרו ἐσεὶ Heſro, Atrium, aut fœnum ejus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37. qui 2 Reg. 23. d. 35. dicitur Heſrai.

חצרון ἐσρὼν Heſron, Sagitta exultationis, ſive diviſio cantici, aut atrium vel fœnum. Nomen civitatis, quæ & Haſor in tribu Juda, Joſ. 15. a. 3. Filius Ruben, Gen. 46. b. 9. Item filius Juda, ſive potius filius Phares filii Juda, Gen. 46. b. 12. & 1 Par. 4. a. 1.

חצרוני ἐσρωνὶ Heſronitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 8.

חת χὲθ Heth, Confractio, vel formido, aut ſtupor: vel Syriace, deſcenſus. Nomen viri, Gen. 23. a. 3. & b. 10.

חתלון αἰθαλὼμ Hethalon, Contritio manſionis, aut formidabilis manſio, ſive involutio ejus. Nomen urbis, terminus Judææ ad Septentrionem, Ezech. 47. c. 15.

חת χετταῖος Hethæus, Confractus, vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15. a quo Hethæi.

חתי χετταῖοι Hethæi, Idem. p. n. Nomen populi, Geneſ. 15. d. 20. & 4 Reg. 7. b. 6. Cyprum Hieronymus eſſe dicit.

χεττὶμ חתים Hethim, Idem. p. n. Nomen loci, Judic. 1. f. 26.

חוה ζωὴ Heva, Viva, vel vivens. Prima mulier creata a Deo, Geneſ. 3. d. 20.

עוים ἑβαῖα Hevæi, Iniqui, perverſi, vel iniquitates, perverſitates, ſubverſiones. Populi habitantes ad Meridiem, quos expulerunt Cappadoces, Deut. 2. e. 23. Joſ. 13. a. 3. & 4 Reg. 17. f. 31.

εὐαῖος חוי Hevæus, Vita mea. ſ. n. Filius Chanaan, Gen. 10. e. 17.

חוילה εὐειλὰ Hevila, ſive Hevilath, Dolens ſive parturiens, aut loquens illi, ſive annuntians illi. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. Filius item Jectan, Gen. 10. d. 29. Nomen item regionis, Gen. 2. b. 11. & 25. b. 18. & 1 Reg. 15. b. 7. Getuli a Joſepho dicuntur.

חזקי ἐζεκὶ Hezeci, Fortis, ſive apprehendens. Filius Elphaal, 1 Paral. 8. b. 17.

חזקיה Hezecias, 2 Eſd. 7. c. 21. Vide Ezechias.

חזיון ἀζιὼν Hezion, Viſio vel prophetia. Pater Tabremon patris Benadad regis Syriæ, 3 Reg. 15. d. 18.

חזיר χιζεὶρ Hezir, Porcus: aut Syriace, converſus, vel reverſus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 15.

H I

חיאל χιὴλ Hiel, Vivit Deus, ſive vita Dei. Nomen viri illius qui reædificavit Jericho, 3 Reg. 16. g. 34.

ἱεράπολις Hierapolis, Sacra civitas. G. Civitas Phrygiæ haud procul a Coloſſis & Laodicea, Coloſſ. 4. d. 13.

ἱερώνυμος Hieronymus, Sacrum nomen. G. Nomen viri, 2 Mac. 12. a. 2.

Hiim, Vide Jim.

Hieroſolyma, Vide Jeruſalem.

Hillel, Vide Ellel.

הין ἵν Hin, Menſura erat liquidorum, Ezech. 4. c. 11.

עירו ἰεῦ עירואלה Hir, Civitas, aut vigil, ſive effundens, aut denudans, aut pullus, ſcilicet aſini. Filius Caleb filii Jephone, 1 Par. 4. c. 15. Sunt qui dicant hoc loco legendum eſſe Hiruela, nomine compoſito, non autem Hir & Ela: tunc lege interpretationem dictionis Ela, & hujus dictionis Hir.

עירא ἰρὰ Hira, Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis. Filius Acces, 2 Reg. 23. d. 26. & 38. & 1 Par. 27. b. 9. Vide Ira.

חירם χειρὰμ Hiram, Vitæ celſitudo. Rex Tyri, 2 Reg. 5. b. 11. qui 2 Par. 2. a. 3. c. 11. & 4. c. 11. & 8. a. 2. dicitur Huram Hebraice.

חורם חורם χειρὰμ Hiram, 2 Par. 2. a. 3. c. 11. & 4. c. 11. & 8. a. 2. Albedo eorum, ſive foramen vel libertas eorum, aut deſtruens, vel anathematizans. Heb. Huram. Rex Tyri, qui 2 Reg. 5. b. 11. dicitur Hiram.

עירם ἰρὰμ Hiram, Gen. 36. d. 43. & 1 Par. 1. d. 45. Civitas eorum, ſive vigilia eorum, aut denudatio, vel effuſio eorum, ſive acervus excelſus. Civitas Idumæorum.

חירה εἱρὰς Hiras, Libertas, aut ira. Nomen viri Odolamitis, Geneſ. 38. a. 1. c. 12.

ὑρκανός Hircanus, Civitatis poſſeſſor, ſeu vigilans æmulator. D. Nomen viri, 2 Mach. 3. b. 11.

עיר שמש πόλις σαμὲς Hir-ſemes, Civitas ſolis: aut ex Hebræo & Syro, civitas ſervitii vel miniſterii. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 41.

ἱσπανία Hiſpania, Rara, id eſt, pretioſa. G. Europæ regio latiſſima, Rom. 15. f. 24.

H O

חובה χωβὰλ Hoba, Dilectio, vel abſconſio: aut Syriace, obligatio vel peccatum. Regio Syriæ ad dextram Damaſci, id eſt, Euphratem verſus, dicta etiam Soba & Sophene, Gen. 14. c. 15.

חבב ὀβὰβ Hobab, Dilectus. Filius Raguel ſoceri Moyſi, Num. 10. d. 29. Judic. 4. b. 11.

Hobia, Vide Habia.

הוד ἰωὰδ Hod, Laus, ſive confeſſio. Filius Supha filii Helem, 1 Paral. 7. g. 37.

חדש χόδες Hodes, Menſis, aut novitas. Uxor Saharaim, 1 Par. 8. a. 9.

חלדי חלדה ὀλδαΐ Holda, vel Holdai, Mundus vel orbis, aut muſtela: vel Syriace, rubigo. Nomen viri, 1 Par. 27. b. 15. Zach. 6. b. 10. Item prophetis uxor Sellum filii Thecue, 4 Reg. 22. c. 14.

ὀλοφέρνης Holofernes, Fortis dux, ex Hebræo & Syro. D. Princeps militiæ regis Nabuchodonoſor, Judith 2. a. 5.

חלון χλῶν Holon, Feneſtra, ſive prophanatio, aut dolor. Civitas quæ de tribu Judæ ſeu Simeonis, Levitis data eſt, Joſ. 15. f. 51. & 21. b. 15.

הומם ἰμὰμ Homam, Tumultus, ſive turbatio eorum. Filius Lotan filii Seir, 1 Par. 1. c. 39. qui Gen. 36. c. 22. dicitur Heman.

Homri, Vide Amri.

און αὐνὰν Hon, Dolor, ſive fortitudo, aut iniquitas. Filius Pheleth, Num. 16. a. 1.

חפה ὀφφὰ Hoppha, Thalamus ſive coopertorium, aut litus vel ripa ejus. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 13.

הר ὢρ Hor, Mons, ſive concipiens, aut demonſtrans, ſive oſtendens. Nomen montis, Num. 20. d. 22. & 33. e. 38. in finibus terræ Idumææ ad Meridiem ſitæ prope Petram civitatem.

הורם ἐλὰμ Horam, Mons eorum, ſive manifeſtans eos, aut concipiens eos. Rex Gazer, Joſ. 10. f. 33.

חרב χωρὴβ סיני Horeb, Deſertum vel ſolitudo, ſive deſtructio, aut ſiccitas vel gladius. Nomen montis in regione Madianitarum, Exod. 3. a. 1. Pſal. 105. c. 19. Heb. 106. Qui סיני alias dicitur, in quo data fuit lex Moyſi. Eſt & nomen petræ, Exod. 17. b. 6.

חרים Horrhæi, Principes, vel liberi, aut ingenui, vel iraſcentes. Gigantes quos expulerunt filii Edom a monte Seir, Deut. 2. c. 12. d. 22. qui Gen. 14. a. 6. Chorræi dicuntur, iiſdem conſonantibus & punctis.

חרי χορραῖος Horrhæus, Idem. ſ. n. Gen. 36. c. 20.

חרם ὠρὲμ Horem, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38.

חרי χορρὶ Hori, Princeps, vel liber, aut ingenuus, vel iraſcens. Filius Lotan filii Seir, Gen. 36. c. 22.

הרמה ῥαμὰ Horma, Joſ. 19. c. 29. Excelſa ſive projecta, aut vermis. Civitas in tribu Aſer.

חרמה ἑρμὰ Horma, Deſtructio, ſive anathema, aut rete, vel retiaculum, ſive dedicatum aut conſecratum. ſ. Deo. Nomen loci juxta Hor montem, in quo Iſraelitæ occiderunt Chananæos, Num. 21. a. 3. Urbs item in tribu Simeon, quæ & Sephath dicebatur, Jud. 1. d. 17. & 1 Par. 4. e. 30. In Joſ. 15. e. 30. ſcribitur Harma: in Joſue vero 19. a. 3. Bethul-arma, ubi unica dictio eſt, quum ſeparatim legendæ ſint, duæ enim ſunt civitates.

חרני ἀρωνὶ Horonites, Ira, vel furor: aut Syriace, libertas, 2 Eſd. 2. b. 10.

Horrim, Vide Horrhæi, Deut. 2. c. 12.

חסה ὡσὰ Hoſa, Confidens, vel protegens. Nomen viri, 1 Par. 26. b. 10. Nomen item cujuſdam janitoris, 1 Par. 16. d. 38. Civitas item quæ tribus Aſer terminus eſt, non procul a mari, inter Tyrum & Axaph, Joſ. 19. c. 29.

חושה ὡσὶ Hoſa, 1 Par. 4. a. 4. Feſtinans, ſive tacens, aut ſenſualis. Nomen viri.

הושענא ὡσαννὰ Hoſanna, Salva obſecro, vel ſalva nunc, Matt. 21. a. 9. Heb. Hoſiah-na.

חותם ὀθὰμ Hotham, Sigillum, aut ſignaculum, ſive clauſura. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32. & 11. g. 44.

חוזי ὁρῶντες Hozai, Videns. Nomen prophetæ, 2 Par. 33. d. 19.

חזיאל ὀζιὴλ Hoziel, Videns Deum. Filius Semei filii Gerſon, 1 Paral. 23. a. 9.

Hozriel, Vide Ozriel & Ezriel.

H U

חקקה ἰκκὰλ Hucuca, Sculptura, vel præceptum, aut legiſlatio. Nomen civitatis in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 34.

Hul,

חוּל οὔλ Hul, Dolor, vel infirmitas, ſive arena, vel præſtolatio, aut obſtetricatio. Filius Aram, Gen. 10. d. 23. Hic a Joſepho lib. 1. Antiquit. Jud. traditur Armeniam inſtituiſſe, quam alii verius arbitrantur ab ejus patre nomen inveniſſe.

חוּפָם ὀφὰν Hupham, Thalamus eorum, aut operimentum eorum, ſive litus vel ripa eorum. Filius Benjamin, Num. 26. e. 39.

חוּפָמִי ὀφαμὶ Huphamitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 39.

חוּר οὔρ Hur, Libertas, ſive albedo, aut foramen. Filius Juda filii Jacob, 1 Par. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Onan. Filius Caleb ex Ephratha uxore, 1 Par. 2. c. 19. Rex item Madianitarum, Num. 31. a. 8.

חוּרַי οὐρὶ Hurai, Idem. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 32. qui 2 Reg. 2. d. 30. dicitur Heddai.

חוּרָם ἀχρὰμ Huram, Libertas eorum, ſive albedo eorum, aut foramen eorum. Filius Bela filii Benjamin, 1 Par. 8. a. 5.

חוּרַי חוּרִי ζουρεὶ Huri, Iraſcens, vel libertas, ſive albedo, aut foramen. Pater Saphat, Num. 13. b. 6. Pater Abihail, 1 Par. 5. b. 14.

עוּץ ὗς Hus, Conſilium, aut lignum: vel Syriace, fixus. Filius Aram Gen. 10. d. 23. Is juxta Joſephum atque Hieronymum Trachonitidis & Damaſci conditor extitit. Nam principatum tenuit inter Palæſtinam & Cœleſyriam. Hujus regionis fit mentio in Job 1. a. 1. præterea Thren. 4. d. 21. Sic vocabatur etiam primogenitus Nachor, Gen. 22. d. 21. Filius etiam Diſon filii Seir, Gen. 36. c. 28. & 1 Par. 1. c. 42.

חֻשָׁם ἀσὸμ Huſam, Feſtinatio eorum, aut ſilentium eorum, vel ſenſualitas eorum. Rex tertius qui regnavit in Edom, Gen. 36. d. 34.

חֻשָׁתִי ἀσωθὶ Huſathi, Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Civitatis nomen, 2 Reg. 21. d. 18.

ἀσωθὶ Huſathites, Idem, 1 Par. 27. b. 11.

חוּשַׁי χουσὶ Huſi, Feſtinans, vel tacens, aut ſenſualitas. Pater Baana, 3 Regum 4. b. 16.

חֻשִׁים ὡσείμ Huſim, Idem. p. n. Altera uxor Saharaim, 1 Par. 8. a. 8. Filius Dan filii Jacob, Gen. 46. c. 23.

H Y

ὑμέναιος Hymenæus, Carmen nuptiale. G. Nomen viri qui a fide Chriſti excidit, 2 Tim. 2. c. 17.

I

יָבָל ἰωβὴλ JAbel, Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans, ſive jubileus, aut buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, Gen. 4. c. 20.

יָבֵשׁ ἰαβὴς Jabes, Siccitas, vel confuſio. Pater Sellum, 4 Regum 15. b. 10. A quo Jabes Galaad civitas, Judic. 21. b. 8. & 1 Regum 11. a. 1.

יַעְבֵּץ ἰαβὶς Jabes, Triſtitia, ſive dolor. Nomen loci, 1 Par. 2. g. 55. Eſt & nomen viri, 1 Par. 4. b. 9.

יָבֵשׁ גִּלְעָד ἰαβὶς γαλαάδ Jabes-galaad, Siccitas, vel confuſio acervi teſtimonii. Nomen civitatis, Judic. 21. b. 8. & 1 Reg. 11. a. 1. procul VI. M. a Pella pergentibus Gadaram.

יָבִין ἰαβὶν Jabin, Intelligens, ſive ædificans. Rex Aſor, Joſ. 11. a. 1. Judic. 4. a. 2. Pſal. 82. c. 10. Heb. 83.

יַבְנֵה ἰαβνὰ Jabnia, Ædificans, aut intelligens. Nomen civitatis, 2 Paral. 26. a. 6.

ἰαβὼχ יַבֹּק Jaboc, Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen vadi in Jordanem profluentis, Gen. 32. f. 22. Jeboc etiam appellatur.

יַעֲקָן ἰακὰν עֲקָן Jacan, Tribulatio, vel labor, aut ablatio poſſeſſionis vel nidi. Filius Eſer filii Seir, 1 Par. 1. c. 42. qui in Gen. 36. c. 28. dicitur Acan, Deut. 10. b. 6.

יָקְנְעָם ἰεκνὰμ Jacanam, Poſſidens populum, ſive nidificatio populi. Nomen loci in Carmelo, Joſ. 12. d. 22.

יַעְכָּן ἰωαχὰν Jachan, Conterens, vel comprimens, ſive ablatio baſis. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13.

יָכִין ἰαχὶν Jachin, Confirmet, ſtabiliat, aut ſtabile reddat. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Nomen item columnæ lateris dextri in porticu Salomonis, 3 Reg. 7. c. 21. & 2 Par. 3. d. 17. quaſi dicat, ſtabile reddat ipſum templum. Nomen item ſacerdotis, 1 Par. 9. b. 10.

הַיָּכִינִי ἰαχεινεὶ Jachinitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12.

Jachur, 1 Par. 1. b. 31. legendum Jetur. Vide Jetur.

יָקִים ἰαχείμ Jacim, Surgens, aut confirmans. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 19. & 24. b. 12.

ἰακὼβ יַעֲקֹב Jacob, Supplantator, vel calcaneus, aut planta, id eſt, veſtigium. Filius Iſaac, Gen. 25. c. 26. & 27. f. 36.

ἰακαβὰ יַעֲקֹבָה Jacoba, Idem. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 36.

ἰάκωβος Jacobus, Idem. Apoſtolus filius Zebedæi, Matt. 4. c. 20.

יִדּוֹ ἰαδδαὶ Jaddo, Manus ejus, aut poteſtas ejus, ſive confeſſio ejus. Nomen viri, 1 Par. 27. c. 21.

יָדָע ἰαδὰ Jada, Sciens, vel cognoſcens. Filius Onan filii Jerameel ex Atara uxore, 1 Par. 2. d. 28.

יְדַעְיָה ἰεδουὰ Jadaia, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 36.

ἰδασώνης Jadaſon, Cognitio ovis, vel cognitio mutationis. D. Judith 1. c. 6.

יֶחְדְּיָהוּ ἰαδίας Jadaias, Simul, vel ſolus Dominus, aut gaudium, ſive acumen Domini: vel ex Syro & Hebræo, unus Dominus. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 30.

יְדִיעֲאֵל ἰεδιήλ Jadihel, Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Benjamin, 1 Par. 7. b. 6. & 11. g. 45. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Asbel.

יָדוֹן ἰαδὼν Jadon, Judicans, aut litigans, vel manus ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 3. b. 7.

יָגוּר ἰαγοὺρ Jagur, Colonus, vel advena, aut timens, ſive congregans. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. e. 21.

יַחְדַּי ἰαδὶ Jahaddai, Simul vel Solus ego, aut acutus, vel gaudens: aut Syriace, unitas mea. Nomen viri, 1 Par. 2. f. 47.

Jahala, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 2 Eſd. 7. e. 57. יַעְלָא ἰελὰ

Jahas, In Eſaia. Vide Jaſa.

Jahath, Confractus, aut formidans, vel ſtupens: aut Syriace, deſcendens. Filius Lobni filii Gerſon, 1 Par. 6. b. 20. Filius Raia filii Subal, 1 Par. 4. a. 1. & 24. c. 22. Præpoſitus inſtaurantibus templum, de filiis Merari, 2 Par. 34. c. 12. יַחַת ἰαὰθ

Jahazia, Viſio Domini, 1 Eſd. 10. c. 15. יַחְזְיָה

Jahaziel, Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen Sacerdotis, 1 Par. 16. a. 6. Filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19. Filius Jahath, 1 Par. 24. c. 23. & 2 Par. 20. c. 14. יַחֲזִיאֵל ἰεζιὴλ

Jahel, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Uxor Haber Cinæi, Judic. 4. c. 16. יָעֵל ἰαὴλ

Jahelel, Cœpit Deus, vel inchoatio Dei, aut ſpes Dei, vel vivat Deo. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. יַחְלְאֵל ἀχοὴλ

Jahiel, Vivit Deus. Nomen viri, 1 Par. 15. b. 18. & 16. a. 5. & 23. a. 8. & 29. c. 8. & 2 Par. 21. a. 2. & 29. c. 14. & 31. c. 13. & 35. b. 8. & 1 Eſd. 8. b. 9. & 10. a. 3. יְחִיאֵל ἰαιὴλ, ἰαὴλ ἰειὴλ

Jair, Illuminans, vel illuminatus. Filius Segub filii Eſron e filia Machir filii primogeniti Manaſſe: unde filius, id eſt, nepos Manaſſe ſæpe dicitur, 1 Par. 2. c. 22. Deut. 3. b. 14. & 3 Reg. 4. b. 13. Num. 32. g. 41. Joſ. 13. d. 30. Fuit & nomen judicis in Iſrael, Judic. 10. a. 3. יָאִיר ἰαείρ

Jairi, Lux mea, ſive illuminans, aut illuminatus, Eſth. 11. b. 2. non eſt Hebraicum. יָאִירִי ἰαρὶ

Jairites, Illuminatus, aut flumen, aut fluvialis, 1 Reg. 20. g. 26. ἰαιερὸς

Jairus, Idem. D. Nomen viri, Mar. 5. b. 22. Luc. 8. f. 41.

Jala, Aſcendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 56. יַעְלָה ἰελὰ

Jalaleel, ſive Jaleleel, Laudans Deum, aut claritas, ſive illuminatio Dei. Nomen viri, 1 Par. 4. c. 16. יְהַלֶּלְאֵל λαλοεὴλ

Jalel, Expectans Deum, aut orans Deum, ſive incepit Deus. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Heb. Jahelel. יַחְלְאֵל ἀχοὴλ

Jalelitæ, Idem, Num. 26. c. 26. יַחְלְאֵלִי ἀλληλὶ

Jalon, Manens, ſive murmurans. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17. יָלוֹן ἰαλὼν

Jambri, Amaricans, ſive rebellans, aut commutans. D. Nomen viri, 1 Mach. 9. d. 37. ἰαμβρὶ

Jamin, Dextera, vel dexter, aut Auſter vel Auſtralis. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. & 1 Par. 4. e. 24. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27. יָמִין ἰαμὶν

Jaminitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12. יָמִנִי ἰαμεινὶ

Jamnia, Ædificans, aut intelligens. Nomen civitatis, 1 Mach. 4. b. 15. ἰαμνεία

Jamnitæ, Idem. p. n. D. 2 Mach. 12. b. 9. ἰαμνεῖται

Jamnor, Maris lucerna, aut dextera lucis, vel dexteræ lumen. D. Nomen viri, Judith 8. a. 1. ἀνανίας

Jamra, Rebellis aut amaricans, ſive commutatio. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. יִמְרָה ἰεμβρὰ

Jamuel, Dies ejus Deus, aut mare Dei. Filius Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. qui 1 Par. 4. d. 24. dicitur Namuel. יְמוּאֵל ἰεμουὴλ

Janai, Reſpondens, ſive affligens, aut depauperans. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12. יַעְנַי ἰωανὶ

Janne, Reſpondens, vel incipiens loqui, aut afflictus ſive humiliatus, vel pauper. D. Pater Melchi patris Levi, Luc. 3. e. 24. ἰαννὰ

Jannes, Idem. D. Nomen viri qui Legis Moſaicæ acerrimus hoſtis fuit. Sunt qui putent hunc fuiſſe unum e Magis qui reſtiterunt Moyſi: quod Paulus confirmare videtur in ſua epiſtola ſecunda ad Tim. 3. b. 8. ἰαννὴς

Janoe, Requieſcens, aut manens, ſive deducens. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 16. c. 6. & 4 Reg. 15. f. 29. יָנוֹחָה ἰανώχα

Janum, Dormiens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 53. יָנוּם ἰανοὺμ

Japheth, Dilatatus, aut pulcher, vel perſuadens. Filius Noe, Gen. 5. d. 32. Hic Aphricam tenuit ſecundum Beroſum, a quo Gentiles, Judith 2. d. 15. יֶפֶת ἰαφὲθ

Japhia, Illuminans, ſive apparens, aut gemens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 16. & 1 Par. 3. b. 7. & 14. b. 6. Rex item Lachis, Joſ. 10. a. 3. יָפִיעַ ἰαφίε

Japhie, Idem. Nomen oppidi in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 12. ἰαφίε

Japho, Vide Joppe.

Jara, Odorans, ſive aſpirans, aut luna, vel menſis. Pater Huri, 1 Par. 5. b. 14. יָרוֹחַ ἰαρουέ

Jara, Sylva, aut favus, ſive denudans, vel effundens, aut evigilans. Filius Achaz, 1 Paralip. 9. f. 42. qui cap. 8. d. 36. dicitur Joada. יַעְרָה ἰωδὰ

Jaramoth, Altitudines, ſive timens mortem, aut projectio mortis. Nomen civitatis in tribu Iſſachar, data Levitis, Joſ. 21. c. 29. יַרְמוּת ἰερμώθ

Jare, Luna, vel menſis, ſive odorans. Filius Jectan, Geneſ. 10. d. 26. יֶרַח ἰεράχ

Jared, Imperans, vel deſcendens. Filius Maalaleel, Gen. 5. b. 15. Filius item Ezra, 1 Par. 4. c. 18. יֶרֶד ἰαρὲδ

Jarephel, Sanitas Dei, aut medicina Dei, ſive relaxans Deus. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27. יִרְפְּאֵל ἰερφὴλ

Jarib, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Paral. 4. e. 24. qui Geneſ. 46. b. 10. dicitur Ahod. יָרִיב ἰαρὶβ

Jarim, Saltus, vel ſylvæ. Pars montis, Joſ. 15. c. 10. יְעָרִים ἰαρύμ

Jaſa, Rixa vel contentio, aut exitus Domini. Nomen civitatis quæ de tribu Ruben, Merari nepotibus data eſt juxta Joſuam ex Hebræo, Num. 21. e. 23. Deut. 2. f. 32. Judic. 11. d. 20. & 1 Par. 6. g. 78. Eadem Joſ. 13. c. 18. Jaſſa dicitur. יַהְצָה ἰασσὰ

Jaſa, Eſa. 15. b. 4. Rixa vel contentio. Heb. Jahas. Urbs ſita in finibus Moabitarum. יַהְצָה vel יָהַץ ἰασσὰ

יצר Jaſer, Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Vide Jeſer.

יצרי Jaſeritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49.

ישר ἰασοὺς Jaſer, Rectus aut cantans, ſive reſpiciens, aut dominans, vel prævalens. Filius Caleb ex Azuba prima uxore, 1 Par. 2. c. 18. Joſ. 21. d. 39. Eſa. 16. c. 8. & 9. Loci nomen.

ἐπινους יעשי Jaſi, Faciens, vel factor meus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 37.

יחצאל ἀσιὴλ Jaſiel, Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali, Geneſ. 46. c. 24. quod 1 Par. 7. c. 13. יחציאל ſcribitur.

יעשיאל ἐασιὴλ Jaſiel, 1 Par. 11. g. 47. & 27. c. 21. Opus Dei, vel factura Dei. Vir de Maſobia.

ἰάσων Jaſon, Sanans, vel medicans. G. 1 Mach. 8. c. 17. & 12. c. 16. Nomen viri, Act. 17. b. 7. Rom. 16. d. 21.

μνάσων Jaſon, Act. 21. c. 16. Græce Mnaſon, id eſt, indagator, aut ſpondens, vel reminiſcens. G.

ישוב ἰασοὺβ Jaſub, Converſio, aut habitatio, aut ſeſſio. Filius Eſaiæ prophetæ, Eſa. 7. a. 3. Filius item Iſſachar, 1 Par. 7. a. 1. qui Gen. 46. b. 13. dicitur Job.

ישבי ἰασουβὶ Jaſubitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 24.

Jaſſa, Joſ. 13. c. 18. Vide infra.

ἰασὴν ישן Jaſſen, Antiquus, ſive dormiens. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 32.

יטבה ἰτεβὰ Jateba, Benefaciens, vel bonitas ejus, aut divertens vel declinans in ea. Nomen loci, 4 Reg. 21. d. 19.

יתניאל ἰαθανιὴλ Jathaneel, Donum Dei. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 2.

ἰωϊὰν יון Javan, Decipiens, vel contriſtans, aut cœnoſus, vel columbus. Filius Japheth, Geneſ. 10. a. 1. A quo Iones, ſive Græci, Ezechiel 27. c. 19.

יעוש ἰώας Jaus, Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 10.

יעזר ἰαζὴρ Jazer, Auxiliator, ſive adjutor. Urbs Amorrhæorum, ſive Moab, Eſa. 16. c. 9. Num. 21. g. 32. quam conſtruxerunt filii Gad, Num. 32. g. 35. Joſ. 13. c. 25.

יזיאל ἐζιὴλ Jaziel, Aſperſio Dei, vel diſtillatio Dei. Filius Azmoth, 1 Par. 12. a. 3.

ἰεϊὴλ יעזיאל Jaziel, Fortitudo Dei. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 15. b. 18.

יזיז ἰαζὶζ Jaziz, Splendor: aut Syriace, diſceſſio. Nomen proprium viri, 1 Paral. 27. d. 31.

I C

יקמיה ἰακεμία Icamia, Reſurrectio Domini, aut confirmatio Domini, vel vindicans Dominus. Filius Sellum filii Samoi filii Elaſa, 1 Paral. 2. e. 41.

Icces, Vide Acces.

איכבוד ἐχαβὼθ Ichabod, Ubi gloria, aut væ gloriæ. Filius Phinees filii Heli Sacerdotis, 1 Reg. 4. d. 21.

ἰκόνιον Iconium, Veniens. G. Celeberrima urbs Lycaoniæ eſt, de qua Plinius lib. 5. cap. 27. Strabo lib. 12. Volater. lib. 10. Geograph. Eſt aliud Iconium Ciliciæ civitas, cujus Lucas meminit, Act. 14. a. 1. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt. Hujus etiam fit mentio in ſecunda ad Tim. 3. c. 11.

יקותיאל ἰεχουτιὴλ Icutiel, ſive Jecutiel, Spes Dei, aut congregatio Dei. Nomen viri, 1 Paral. 4. c. 18.

I D

ידיה ἰεδδία Idaia, Manus Domini, vel confeſſio Domini. Pater Allon patris Sephei, 1 Par. 4. f. 37.

ידעיה ἰωιαδὰ. ἰαδεία Idaia, Nehem. 7. d. 38. & 11. b. 9. Zach. 6. d. 14. Scientia Domini. Nomen viri.

ידידה ἰεδδιδὰ Idida, Dilecta, ſive amabilis, vel manus ejus: aut per tranſlationem, poteſtas manus ejus. Mater Joſiæ, 4 Reg. 22. a. 1.

ידותון ἰδουθοὺν Idithun, Lex ejus, vel legalis, ſive laudem vel confeſſionem dans. Pater Galal, 1 Par. 9. c. 16. Pſal. 38. a. 1.

ὦξ Idox, Jucundus, vel lætus, aut triturans. D. Judith 8. a. 1.

אדום ἰδουμαία Idumæa, Rufa, vel terrena, aut ſanguinea. Regio Syriæ, ſic dicta ab Edom filio Eſau, Eſa. 11. d. 14. & 2 Reg. 8. d. 14. Heb. Edom. Vide Edom.

אדמית Idumææ, Idem. p. n. f. g. 3 Reg. 11. a. 1.

ἰδουμαῖοι Idumæi, Rufi, ſive terreni, aut ſanguinei, 4 Regum 8. f. 21. ἐδὼμ אדום Idumæi, inquit Volaterranus lib. 11. Geographiæ, in litore Palæſtinæ verſus Ægyptum & Arabiam ſiti ſunt. Gens ex Nabathæis vicinis Arabiæ populis profecta. Inter hos ſunt oppida Philiſtinorum ab Hebræis appellatorum, qui iidem cum Palæſtinis ſunt, mutatis literis. Idumæa ſita eſt ad Meridiem reſpectu Terræ ſanctæ.

אדמי ἰδουμαῖος Idumæus, Idem. ſ. n. 1 Reg. 21. b. 7.

J E

עיי העברים αἰεβαρὶμ Je-abarim, Acervi Hebræorum vel tranſeuntium, aut acervi iraſcentium vel prægnantium: aut ex Hebræo & Syro, acervi frumenti. Triceſima octava Iſraelitarum manſio in Moabitarum finibus, Num. 21. c. 11. & 33. f. 44.

יבחר ἰεβαὰρ Jebahar, Electio ſive electus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 6. & 14. b. 15.

יבניה ἰεχνίας Jebanias, Ædificatio Domini, ſive filiatio Domini, vel intellectus Domini. Pater Rahuel, 1 Par. 9. b. 8.

יבלעם ἰαβλαὰμ Jeblaam, Inveteratio populi, vel defluens populus, aut germinatio populi, ſive deglutiens eos. Nomen urbis in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c. 11. Judic. 1. f. 27. & 4 Reg. 9. f. 27.

יבנאל ἰαβνιὴλ Jebnael, Ædificatio Dei, ſive intellectus Dei. Nomen civitatis, terminus tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33.

Jebneel, Idem. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. c. 11. Dicitur alias Jamnetorum portus.

יבק ἰαβὸκ ἰαβὼχ Jeboc, Evacuatio, vel diſſipatio, aut lucta. Nomen torrentis terminus filiorum Ammon, Num. 21. e. 24. Deut. 2. g. 37. Joſ. 12. a. 2. Dicitur & Jaboc, Gen. 32. f. 22.

Jebſem, Aromatizans, vel ſiccitas eorum, aut confuſio, vel erubeſcentia eorum. Filius Thola filii Iſſachar filii Jacob, 1 Paral. 7. a. 1. יבשם ἰαβσὰν

Jebus, Conculcatio, aut volutatio, vel præſepium. Nomen civitatis quæ & Jeruſalem dicitur, Joſ. 18. d. 28. Judic. 19. c. 10. In Joſ. 18. d. 28. ſcribitur יבוסי pro יבוס per metonymiam. יבוס ἰεβοὺς יבוסי

Jebuſæi, Conculcati, vel volutati, aut præſepia, Gen. 15. d. 20. ἰεβουσαῖοι

Jebuſæus, Idem. ſ. n. Filius Chanaan, Geneſ. 10. c. 16. & 2 Reg. 5. a. 8. a quo primum Jeruſalem, Jebus: & Jeroſolymitæ, Jebuſæi vocati ſunt. ἰεβουσαῖος

Jecemia, Reſurrectio Domini, ſive confirmatio Domini, aut vindicta Domini. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18. יקמיה ἰεκεμία

Jechelia, Conſummatio Domini, vel poteſtas Domini. Mater Azariæ regis Juda, 4 Reg. 15. a. 2. יכליהו ἰεχελία

Jechonias, Præparatio Domini, aut firmitas Domini. Filius Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 16. Rex Juda, Eſth. 2. a. 6. qui Jer. 22. f. 28. & 37. a. 1. Hebraice dicitur Chonias. Dicitur & Joachin, 4 Reg. 24. a. 6. Fuit & Jechonias filius Joſiæ, qui Matt. 1. b. 11. & 1 Par. 3. c. 16. dicitur Joacim. יכניה ἰεχονίας

Jechonias, Jerem. 22. f. 28. & 37. a. 1. Præparatus ipſe. Hebr. Chonias, qui 1 Par. 3. c. 16. dicitur Jechonias. כניהו ἰεχονίας

Jecmaam, Reſurrectio populi, ſive confirmatio, vel vindicta populi. Civitas in tribu Ephraim, 3 Reg. 4. b. 12. & 1 Par. 6. f. 68. Item filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19. יקמעם vel יקמעם ἰεγμαὰμ

Jecnam, Poſſeſſio populi, ſive emptio, aut nidificatio populi. Nomen civitatis in tribu Zabulon, Joſ. 21. c. 34. quæ Joſ. 19. a. 11. dicitur Jeconam, iiſdem conſonantibus & punctis. יקנעם ἰεκνὰμ

Jeconam, Idem. Eadem civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. a. 11. quæ Joſ. 21. c. 34. Jecnam. ἰεκνὰμ

Jecſan, Durities, ſive ſcandalum: aut Syriace, colliſio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a. 2. יקשן ἰεκτὰν

Jectan, Parvulus, aut tædium, ſive contentio. Filius Heber, Gen. 10. d. 25. יקטן ἰεκτὰν

Jectehel, Congregatio Dei. Nomen civitatis tribus Judæ, Joſue 15. e. 38. Item rupis, 4 Reg. 14. b. 7. Euſebio P. vero רקם dicitur. יקתאל ἰεκθοὴλ ἰεκταὴλ

Jedaia ſive Jedei, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen ſacerdotis, 1 Par. 9. b. 10. & 24. b. 7. ידעיה ἰωδαὲ

Jedaia, Manus Domini, ſive confeſſio Domini. Filius Haromaph, 2 Eſd. 3. c. 10. ידיה ἰεδαΐας

Jedala, Manus juramenti aut maledictionis ſive execrationis: aut ex Hebræo & Syro, manus Dei. Civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 15. quædam exemplaria habent יראלה. ידאלה ἰεδαλὰ

Jeddo, Solus ipſe, vel unus ipſe, aut lætitia ejus, ſive acumen ejus: vel Syriace, novitas ejus. Filius Buz, 1 Par. 5. b. 14. יחדו ἰεδδὼ

Jeddoa, Scitus vel cognitus. Nomen viri, 2 Eſdræ 12. a. 11. b. 21. ידוע

Jeddu, Manus ejus, ſive confeſſio ejus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 43. & 2 Eſd. 12. a. 10. ידי ἰαδαὶ

Jeddua, Scitus aut cognitus. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 21. ידוע ἰεδδοὺς

Jedebos, Mellifluus, aut manus confuſionis vel erubeſcentiæ. Filius Etam, 1 Par. 4. a. 3. ידבש ἰεδεβὰς

Jedidiah, Vide Idida.

Jedei, 1 Par. 23. b. 7. Vide Jedaia, Scientia, &c.

Jediel, Unitas Dei, ſive lætitia Dei, aut acumen Dei: vel ex Syro & Hebræo, renovatio Dei. Nomen principis, 1 Par. 5. d. 24. יחדיאל ἰεδιὴλ

Jedihel, Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Samri, 1 Par. 11. g. 45. Princeps militum, 1 Par. 12. d. 20. ידיעאל ἰαδιὴλ

Jedlaph, Diſtillatio, vel ſtillicidium: aut ex Hebræo & Syro, manus juncta. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. ידלף ἰελδὰφ

Jegaal, Redemptor, vel redemptus, ſive inquinatus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. יגאל ἰεγαὰλ

Jegbaa, Exaltatio, ſive altitudo. Civitas eſt, Num. 32. g. 35. Lxx καὶ ἐξεναντίας ναβὲ, quam ædificaverunt filii Gad, Judic. 8. c. 11. יגבהה

Jegedelia, Magnitudo Domini. Pater Hanan, Jer. 35. a. 4. יגדליהו γοδελίας

Jehedeia, Unus Dominus, aut lætitia Domini, ſive acumen Domini: aut ex Syro & Hebræo, renovatio Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 20. יחדיהו ἰαδαία

Jeheth, Confractus vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 10. יחת ἰεὲθ

Jeheziel, Videns Deum, vel viſio Dei. Nomen viri, 1 Paral. 12. a. 4. יחזיאל ἰεζιὴλ

Jehias, Vivit Dominus. Sacerdos, 1 Par. 5. c. 23. 15. c. 23. יחיה ἰεχία

Jehiel, Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Nomen ſcribæ, 2 Par. 26. b. 11. Nomen item cantoris, 1 Par. 9. f. 35. & 11. g. 44. & 15. c. 18. & 16. a. 5. & 2 Par. 35. b. 9. & 1 Eſdr. 8. b. 13. & 10. d. 43. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 7. Princeps item Gabaon, ex Hebræo, 1 Par. 9. b. 35. יעיאל ἰειὴλ ἰεὴλ

Jehieli, Vivit Deus. Nomen viri, 1 Par. 26. c. 21. יחיאלי ἰειὴλ

Jehojachin, Vide Joachin.

Jehojacim, Vide Joacim.

Jehu, Ipſe, ſive exiſtens. Filius Joſaphat, 4 Reg. 9. a. 2. Nomen prophetæ filii Anani, 3 Reg. 16. a. 1. Filius Namſi, 3 Reg. 19. c. 17. Filius Obed filii Ophlal, 1 Par. 2. e. 38. Filius Jozabiæ, princeps, 1 Par. 4. f. 35. & 12. a. 3. יהוא ἰοὺ, ἰηοὺ

Jehuel, Abſtulit Deus, aut coacervans Deus. Filius Zara, 1 Par. 9. a. 6. יעואל ἰεὴλ

Jehus, Tinea corroſus, aut compreſſus, vel congregatus. Filius Eſau ex Oolibama, Geneſ. 36. a. 5. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 Paralip. 1. c. 25. & 7. c. 11. Secundus filius Eſec, 1 Par. 8. d. 39. יעוש ἰεοὺλ ἰηοὺς ἰηοὺς

Jehus, 1 Par. 8. a. 10. Conſilians vel ligneus: aut Syriace, fixus. Filius Saharaim, ex Hodes uxore ſua. יעוץ ἰωὰς

Jemai

יחמי ἰαμὶ Jemai, Calefaciens, aut calidus. Filius Thola filii Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 2. Heb. Jahemai.

Jemima, Filia Job, Job 42. d. 14. Vide Dies.

ימיני ἰεμιναίου Jemini, Dextera, vel dexter. Pater Aphia, 1 Reg. 9. a. 1. & Reg. 16. c. 11. Pſal. 7. a. 1. Judic. 3. b. 15. & 19. d. 16.

ἰεμινὶ Jemineus, Idem, 2 Reg. 20. a. 1.

ימלה ἰαμλὰ Jemla, Repletio, aut circuncifio. Pater Michææ prophetæ, 3 Reg. 22. b. 8. 9.

ימלך ἀμαλὴκ Jemlech, Regnans, aut Syriace, conſulens. Nomen principis cujuſdam, 1 Par. 4. f. 14.

ימנה ἰεμνὰ, ἰαμινὰ Jemna, Dextera, aut numerans, ſive præparans: vel Syriace, conſtituens. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Pater Core, 2 Par. 31. c. 14.

ימנע ἰαμνὰ Jemna, 1 Par. 7. g. 35. Prohibitio, aut impedimentum, ſive mare commotum. Filius Helem.

ימנה ἰαμεινὶ Jemnaitæ, Dexteræ, aut numerantes, ſive præparantes, vel conſtituentes, Num. 26. e. 44.

יעוש ἰεὺς Jeus, Tinea corroſus, aut compreſſus ſive congregatus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par. 11. d. 19.

יפדיה ἰεφαδία Jephdaia, Redemptio Domini. Filius Seſac, 1 Par. 8. c. 25.

ἰαφλὲτ יפלט Jephlat, Liberatus, aut expulſus. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1 Par. 7. f. 32.

ἰεφλητὶ Jephleti, Idem. Nomen populi in ſorte filiorum Joſeph, Joſ. 16. a. 2.

ἰεφοννὴ יפנה Jephone, Aſpiciens, ſive intuens. Pater Caleb, Num 13. a. 7.

ἰεφοννῆ יפנה Jephonne, Idem. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38.

ἰεφθὰ יפתה Jephta, Aperiens. Civitas quæ in ſortem tribus Judæ ceſſit, Joſue 15. f. 43.

יפתחאל γαιεφθαὴλ Jephtahel, Aperiens Deus. Nomen vallis, terminus tribus Zabulonis, Joſ. 19. b. 14.

יפתח ἰεφθάε Jephte, Aperiens. Filius Galaad ex meretrice, Judex in Iſrael, Judic. 11. a. 1.

ἰερεὰ ירחא Jeraa, Luna, aut menſis, ſive odoratio. Servus Ægyptius Seſan filii Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. e. 34.

ירחמאל ἰεραμαὴλ Jerameel, Miſericordia Dei: aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. b. 9.

ירחמאלי Jerameelita, Idem. 1 Reg. 27. c. 10.

ירקעם ἰερκαὰμ Jercaam, Extenſio eorum, ſive viriditas populi, aut ſputum populi, vel armatura, vel evacuatio populi. Civitas eſt quæ ſorte miſſa, tribui Dan obtigit ſecundum doctores Hebræorum, 1 Par. 2. f. 44

ירקון ἰερακὼν Jercon, Ærugo, aut viriditas, ſive ſputum, vel armatura aut evacuatio. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 46.

ירמיה ἱερεμίας ירמיהו Jeremia, ſive Jeremias, Celſitudo Domini, vel ſublimitas Domini, aut exaltans Dominum. Nomen principis, 1 Par. 5. d. 24. Eſt & nomen prophetæ filius Helciæ, Jere. 1. a. 1. Fuit & pater Amital matris Sedeciæ, Jer. 52. a. 1.

ירחמאל ἱερεμεὴλ Jeremiel, Miſericordia Dei, aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Amelech, Jer. 36. f. 36.

יראיה ἰερουίας Jerias, Timor Domini, vel viſio Domini: aut projectio Domini. Filius Selemiæ filii Hananiæ, Jer. 37. c. 12.

ἰεριὰ יריהו Jeriau, Idem. Filius Hebron, 1 Par. 23. c. 19.

יריבי ἰεριβαὶ Jeribai, Pugnans, ſive objurgans, aut multiplicans. Filius Elnaem, 1 Par. 11. g. 46.

ירחו ἰεριχὼ יריחו Jericho, Luna vel menſis, aut odor ejus. Civitas opulentiſſima in Benjamin tribu, ab Jeroſolymis CL. & ab Jordane LX. diſtans ſtadiis, Num. 22. a. 1. Joſ. 2. a. 1. Quam ædificavit Hiel de Beth-el, Heb. יריחו 3 Reg. 16. 34. & 2 Par. 28. c. 15. Matth. 20. d. 29. Luc. 18. f. 35. & 12. a. 1. Nobilis palmetis & balſami viridariis. Unde etiam Civitas palmarum appellatur, Deut. 34. a. 3. & 2 Par. 28. c. 15. & Thamar, Ezec. 48. d. 27.

יריאל Jerichontinus, Idem, Jer. 39. b. 15.

ἰερουὴλ Jeriel, Timor Domini, aut viſio vel projectio Dei. Filius Thou filii Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 2.

vel ירמוה vel ירמות ירמות ἰερμὼθ ἰεριμὼθ ἰεριμὼθ ἰαριμὼθ Jerimoth, Altitudines, ſive timens mortem, aut videns mortem, ſeu projectio mortis. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. Filius item Beciæ, 1 Par. 8. b. 14. & 2 Par. 31. c. 13. Eſt & nomen civitatis in tribu Juda, cujus rex dicebatur Pharan, Joſ. 10. a. 3. & 15. e. 35. In tribu item Iſſachar data Levitis, quæ Jarimoth, dicitur, Joſ. 21. c. 29.

ירימות Jerimuth, Idem. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 5.

יריעות ἰεριὼθ Jerioth, Cortinæ, ſive linteamina, aut ululationes ſive confractiones. Filius Caleb ex Azuba uxore, 1 Par. 2. b. 18.

ἰερεμὶ ירמי Jermai, Altitudo mea, ſive timens vel projiciens aquas. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 33.

ירבעל ἰεροβοὰλ ἰεροβαὰλ Jerobaal, Id eſt, Ulciſcatur ſe Baal, ſub. de eo. Vel Cauſam ſuam agat ſive tueatur Baal, ſub. in eum. Nomen Judicis in Iſrael, qui & Gedeon dicebatur, Judic. 6. f. 32. ubi & ratio hujus nominis ponitur, his verbis. Et vocavit eum in die illo Jerobaal, dicens; Ulciſcatur ſe de eo Baal, 1 Reg. 12. b. 11.

ירבשת ἰεροβαὰλ Jerobeſeth, Impugnans confuſionem vel ignominiam, aut impugnans idolum. Nomen viri. 2 Reg. 11. c. 21.

ירבעם ἰεροβοὰμ Jeroboam, Impugnans vel objurgans populum, vel multiplicans populum. Filius Joas filii Joachaz regis Iſrael, 4 Reg. 14. f. 23. Fuit item alius ejuſdem & nominis & regni rex impius 3 Reg. 11. e. 26.

ירחם ἰεροὰμ Jeroham, Miſericors: aut Syriace, dilectus. Filius Elcana filii Caath, 1 Par. 6. b. 27. & 12. a. 7. & 27. c. 22. Filius Phaſor, 1 Par. 9. b. 12. Filius Eliu filii Thau, 1 Reg. 1. a. 1. & 2 Par. 23. a. 1.

יראון ἰερὸν Jeron, Timor vel viſio, aut projiciens dolorem vel fortitudinem. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 38.

ירושלם ἱεροσόλυμα Jeroſolyma, Viſio pacis, aut viſio perfecta vel conſummata, ſive timor perfectus vel conſummatus. Vide Jeruſalem.

Jeroſolymæ, Idem.

Jeroſolymita, Idem.

Jeroſolymitæ, Idem. p. n. Mar. 1. a. 5. ἱεροσολυμῖται

Jerſia, Lectulus ſive ſtratum Domini, aut abſtulit paupertatem Dominus. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 27. יערשים ἰερσία

Jeruel, Timor Dei, aut viſio Dei. Dicitur Vallis benedictionis inter Engaddi & Thecuam, 2 Par. 20. d. 16. ירואל ἰεριὴλ

Jeruſa, Hæreditas, vel exilium. Mater Joathan filia Sadoc, 4 Reg. 15. g. 33. & 2 Par. 27. a. 1. ירושה ἰερουσὰ

Jeruſalem, Dicitur quaſi יראה-שלם, id eſt, videbit perfectum vel pacificum. Judææ metropolis a Melchiſedecho, teſte Joſepho, condita, alias Salem, Gen. 14. d. 18. & Pſal. 78. a. 3. Hebr. 79. item & Jebus a Jebuſæo Chananæi filio, Joſ. 18. d. 28. Poſtremo Helia (ut Volaterr. lib. 11. ait) ab Helio Hadriano dicta eſt. Is enim imperator partem ejus extruxit: montem Calvarium, Chriſti ſepulchrum, & Golgatha, loca extra mœnia antea ſita muro cinxit. Porro hæc olim urbs bifariam diviſa eſt, in ſuperiorem ſcilicet & inferiorem. Superior in vertice Sionis, una cum templo in ejuſdem montis latere ſita erat: quæ a conditore interdum civitas Davidis nominabatur. Templo autem adhærebat inferior civitatis pars, 1 Par. 3. b. 4. In fine cap. 18. d. 28. Joſue, traditur Jeruſalem eſſe ſitam in tribu Benjamin. Hebræi Jeruſalaim dicunt, Chaldæi Jeruſalem, quos imitati ſunt LXX. ubique ſcribentes ἱερουσαλὴμ, Latini converterunt η in e longum. Matthæus dicere ſolet ἱεροσόλυμα, Lucas modo ἱεροσόλυμα, modo ἱερουσαλήμ. ירושלם

Jeſaar, Claritas, ſive oleum, aut Meridianus. Filius Caath filii Gerſon, Num. 3. c. 19. יצהר ἰσσαὰρ

Jeſaaritæ, Idem. p. n.

Jeſaia, ſive Jeſaias, Salus Domini. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 15. & 2 Eſd. 11. b. 6. Vide Eſaias. ישעיהו ἰεσσία

Jeſamari, Cuſtos vel cuſtodia. Filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 18. ישמרי ἰασαμαρὶ

Jeſana, Dormiens, aut antiqua, vel annoſa, ſive mutatio. Nomen civitatis, 2 Par. 13. d. 19. ישנה ἰεσυνὰ

Jesba, Laus, ſive tranquillitas. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17. ישבח ἰεσβὰ

Jesbaam, Sedens populus, aut converſio populi, ſive inſufflatio, aut captivitas populi, Filius Hachamoni, 1 Par. 11. c. 11. Filius Jeroam, 1 Par. 12. a. 6. ישבעם ἰεσβαὰμ

Jesbacaſſa, Eſt requirens vel deprecans, aut ſeſſio dura, vel inſufflatio ſive converſio dura, Nomen viri, 1 Par. 25. b. 4. ישבקשה ἰεσβοκασὰ

Jesbi-benob, Sedens in prophetia, vel in locutione, vel in germinatione: aut converſio, ſive inſufflatio in prophetia, vel in locutione, ſive in germinatione: aut captivans in prophetia, vel in loquutione, ſive in germinatione. Gigas quidam de quo 2 Reg. 21. c. 16. ישבי בנוב ἰεσβὶ ἀπὸ νὰβ

Jesboam, Converſio populi, ſive ſeſſio populi, aut inſufflatio vel captivitas populi. Nomen principis filii Zabdiel, 1 Par. 27. a. 2. ישבעם ἰεσβοὰμ

Jesboc, Eſt vacuus, vel evacuatus: aut Syriace derelictus, vel derelinquens. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a. 2. ישבק ἰεσβὸκ

Jeſcha, Ungens, ſive cooperiens, aut protegens, vel obumbrans: aut Syriace, ſpeculans. Filia Aran filii Thare, quæ & Sarai dicebatur, Gen. 11. d. 29. יסכה ἰεσχὰ

Jeſeias, Salus Domini. Filius Phaltiæ filii Ananiæ filii Zorobabel, 1 Par. 3. d. 21. ישעיה ἰεσεαὶ

Jeſema, Appoſitus, vel nominatus: aut admiratio, ſive deſolatio. Filius Etam, 1 Par. 4. a. 3. ישמא ἠσαμὰ

Jeſer, Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulatio, vel anguſtians. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. & 1 Par. 7. c. 13. יצר ἰασαὰρ

Jeſeritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49. יצרי ἰασρὶ

Jeſeſi, Antiquus, ſive ſexagenarius, aut exultans, vel eſt munus. Filius Jeddo, 1 Par. 5. b. 14. ישישי Cουσὶ

Jeſi, Salus, aut reſpiciens. Filius Apphaim filii Nadab filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 31. & 4. d. 20. Pater Phaltiæ, 1 Par. 4. g. 42. & 5. d. 24. ישעי ἰεσὶ, ἰεσουεῖ ἰεσουὲ, ἰεσοῦ vel ישיה

Jeſia, ſive Jeſias, Eſt Dominus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola, 1 Par. 7. a. 3. & 24. c. 21. Vide 1 Par. 12. a. 6. & 23. c. 20. ישיהו ἰεσία ἰωσία ἰωσείας

Jeſiel, Dividens Deus, vel dimidians Deus, aut feſtinatio Dei. Filius Nephthali, Num. 26. f. 48.

Jeſielitæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 48. ἀσιὴλ יחצאל ἰασιὴλ יחצאלי

Jeſimon, Deſolatio, aut ſolitudo. Nomen deſerti, 1 Reg. 23. d. 24. Pro Jeſimon ſcribitur 1 Reg. 26. a. 2. ſolitudo. ישימון ἰεσσεμοῦ

Jeſmachias, Adhærens, vel innitens Domino aut junctus Domino. Nomen viri, 2 Par. 31. c. 13. יסמכיהו σαμαχία

Jeſmaias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Nomen viri, 1 Par. 27. c. 19. ישמעיהו σαμαίας

Jeſpha, Iaſpis, lapis ſcilicet pretioſus: aut eſt hic, id eſt, in hoc loco, vel labium, ſive conterens. Filius Beriæ, 1 Par. 8. b. 16. ישפא ἰεσφὰ

Jeſphan, Abſconditus, ſive confractus, aut cuniculus. Filius Seſac, 1 Par. 8. b. 22. ישפן ἰεσφὰν

Jeſraeli, Idem quod Iſrael, quod interpretatur prævalens ſive dominans cum Deo, 2 Reg. 17. f. 25. Ubi alii interpretes legunt, Fuitque Micha filius cujuſdam viri, nomine Iithara Jſraelitæ, &c. ישראלי ἰσραὴλ

Jeſſæ, Ens, ſive exiſtens, aut munus, vel oblatio. Pater David Eſa. 11. c. 10. qui & Iſai dicitur. ישי ἰεσσαὶ

Jeſſui, Planus, ſive æqualis, aut ponens, ſive poſitus. Filius Aſer filii Jacob, Gen. 46. b. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Filius Saul, 1 Reg. 14. g. 49. ישוי ἰεσσουὶ ἰσὰλ, ἰησουὶ

Jeſſuitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 44. ἰησουὶ

Jeſu, Luc. 3. f. 26. In Græco eſt Joſe: & Hebraice poteſt interpretari Parcens, vel elevatus, aut exiſtens. D. ἰωσὴ

Jeſua, Salvator. Nomen viri, 1 Par. 24. b. 11. ישוע ἰασοῦ

Jeſua, Gen. 46. c. 17. & 1 Par. 7. f. 30. Planities ſive æqualis, aut ponens, vel poſitus. Filius Aſer filii Jacob. ישוה ἰεσουὰ, ἰασουὰ

Jeſue, Salvator, 2 Par. 31. c. 15. & 1 Eſd. 2. b. 36. ἰησοῦς

Jeſue, 1 Eſd. 10. d. 31. Eſt Dominus. Nomen viri, Heb. Jeſia. ישוע

JESUS,

'ιεσια ישׁיה JESUS, Salvator. Sic vocatus fuit Chriſtus Dominus noſter, Matt. 1. c. 16. Luc. 2. c. 21.

ישׁוע 'ιησῦς יהושׁע Jeſus, Agg. 1. a. 1. Zac. 3. a. 1. & 6. c. 11. Dominus Salvator, vel Domini ſalus. Sacerdotis nomen filii Joſedec. De quodam Jeſu loquitur & Paulus, Coloſſ. 4. c. 11.

Jeſus pro Joſue, Act. 7. f. 45.

יטה vel יוטה 'ιεττὰ Jeta, Declinans, vel divertens. Civitas quæ Levitis e tribu Judæ vel Simeonis eſt data, Joſ. 21. b. 16. Eadem videtur eſſe quæ Jota dicitur, Joſ. 15. g. 55. licet plerique diverſe ſentiant, aſſerentes hanc alias Jetan dici: illam Jota nempe, alias Loche.

Jeteba, Vide Jateba.

יטבה vel יטבתה ἐτεμαθὰ Jeteba, ſive Jetebatha, Bonitas ſua, ſive declinans filia ejus, aut declinans deſertum. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Gadgad monte, 4 Reg. 21. d. 19. Numer. 33. d. 33. Deut. 10. b. 7.

יחת 'ιαάθ Jeth, Confringens, vel formidans, aut ſtupens: vel Syriace, deſcendens. Filius Gerſon filii Levi, 1 Par. 6. d. 43. Heb. Johath.

יתלה ιεθλὰ Jethela, Pendens, vel ſuſpenſio, ſive coacervatio. Nomen civitatis in tribu Dan, Joſ. 19. d. 42.

יתנן 'ιονὰν Jethnan, Merces, ſive donum: aut Syriace, fumigans. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 23.

יתיר 'ιεθὲρ, 'ιεθὲρ Jether, Excellens vel reſiduus, ſive remanens, vel explorans, aut funiculus. Civitas de tribu Juda, Levitis data, Joſ. 15. f. 48. & 21. b. 14. & 1 Par. 6. e. 58. Primogenitus Gedeonis, Judic. 8. d. 20. Filius Ezra, 1 Par. 4. c. 17.

יתר 'ιαθὴρ, 'ιεθὲρ Jether, 1 Reg. 30. g. 27. Nomen civitatis, nomen item viri, 1 Par. 7. g. 38. & interpretatur excellens, aut reſiduum, ſive remanens, aut explorans, ſive funiculus.

יתר 'ιεθὲρ Jether, Idem, 1 Par. 2. b. 17. Ille idem qui & Jethra, 2 Reg. 17. g. 25. dicitur. Filius item Jada filii Onam filii Jerameel, 1 Paral 2. e. 32. Sic dicitur & Jethro ſocer Moſis, Exod. 4. e. 18. in codice Hebræo.

יתת ἰεθὲρ Jetheth, Donans. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40. 1 Paral. 1. d. 51.

יתמה 'ιεθὰμ Jethma, Orphanus, ſive admiratio, aut conſummatio ſive perfectio. Vir Moabites, 1 Par. 11. g. 46.

'ιονὰν יתנן Jethnan, Narrabit, vel planget. Civitas, Joſ. 15. e. 23.

יתרא 'ιεθὲρ Jethra, Excellens, ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Pater Amaſa filii Abigail ſororis David, 2 Reg. 17. g. 25. & Iſraelites erat. In 1 Par. 2. b. 17. dicitur Jether Iſmaelites.

יתרעם 'ιεθραὰν Jethraham, Excellentia populi, aut reſiduus populi, ſive exploratio vel funiculus populi. Filius David ex Egla, 2 Reg. 3. a. 5. & 1 Par. 3. a. 3.

יאתרי ἰεθρὶ Jethrai, 1 Par. 6. b. 21. Explorans: aut Syriace, locus. Filius Zara.

יתרן 'ιεθρὰν, 'ιθρὰν Jethran, Excellens, ſive reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37. Filius item Diſon filii Seir Horrhæi, Gen. 36. c. 26.

יתרי 'ιεθρὶ, ἰθρὶ Jethræus, Idem. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb, 1 Par. 2. g. 53. & 11. g. 40.

יתרו 'ιοθὸρ Jethro, Idem. Socer Moſis, Exod. 3. a. 1. qui Exod. 2. c. 17. dicitur Raguel, & Cini קיני, Judic. 1. d. 16. Vide Raguel & Jether, Exod. 4. e. 18.

יתרי 'ιεθραῖος Jethrites, Idem. 2 Reg. 23. d. 38.

קדמות Jethſon, Joſ. 21. d. 36. In Hebræo eſt Cedemoth: quod interpretatur antiquiores, vel priores, aut Orientales, ſive incendium, vel incurvatio mortis. Nomen civitatis. Vide Cademoth. Non legitur apud LXX.

יטור θετοὺρ, 'ιετοὺρ Jetur, Cuſtodiens, aut ordo vel ſeries: aut Syriace, montanus. filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. & 1 Par. 1. d. 31.

יעושׁ 'ιεὺς Jeus, Tinea corroſus, aut compreſſus, ſive congregatus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par. 11. d. 19.

יוזבד 'ιωζαβὰδ Jezabad, Dotatus. Vir Gaderothites. 1 Par. 12. a. 4.

איזבל 'ιεζαβὲλ Jezabel, Inſula habitaculi, vel væ habitaculo: aut ex Hebræo & Syro, inſula ſterquilinii, vel væ ſterquilinio. Filia regis Sidoniorum, uxor regis Achab, 3 Reg. 16. g. 31. & 21. b. 5.

איעזר ἀχιεζὲρ Jezer, Inſula adjutorii, ſive inſula atrii, aut væ adjutorio vel atrio. Filius Galaad *filii* Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 30. qui Joſ. 17. a. 2. dicitur Abi-ezer.

יעזיר 'ιαζὴρ Jezer, 1 Par. 6. g. 81. Auxiliator, ſive adjutor. Civitas Amorrhæorum: quæ Levitis & homicidis pro aſylo e tribu Gad eſt attributa. Eadem eſſe videtur quæ & Jezer dicitur.

איעזרי ἀχιεζρὶ Jezritæ, De Jezer, quod interpretatur inſula adjutorii, ſive inſula atrii: aut væ adjutorio vel atrio, Num. 26. d. 30.

'ιεζρὰ יזרח Jezrites, Oriens, aut clarus, 1 Par. 27. b. 8.

ἀζιὰ יזיה Jezia, vel Jeziah, Diſtillatio vel aſperſio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 15. d. 25.

יזליאה 'ιεζλιὰ Jezlia, Diſtillatio vel aſperſio laborioſa. Filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 18.

יאזניהו 'ιεζονίας Jezonias, Auſcultatio Domini, aut ſtatera Domini, vel arma Domini. Filius Maachati, 4 Reg. 25. f. 23.

יאזניה 'ιεχονίας, 'ιεζονίας Jezonias, Jer. 35. a. 3. & 40. c. 8. & 42. a. 1. Ezech. 8. d. 11. & 11. a. 1. interpretatur Nutrimentum Domini, aut auſcultatio, vel arma Domini.

יחזרה ἰεζρὰ Jeſra, Porcinus: aut Syriace, converſus. Filius Moſollam, 1 Par. 9. b. 12.

יזרעאל 'ιεζραὴλ Jezrael, Semen Dei, aut diſtillans contritionem vel malum Deus, ſive diſtillatio amicitiæ Dei, vel aſperſio paſtoris Dei. Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. g. 56. & 17. b. 16. & 19. b. 18. Judic. 6. g. 33. & 1 Reg. 25. g. 43. Filius item Oſee ex Gomer uxore, Oſee 1. b. 3.

יזרעאלי Jezraelites, Idem, 3 Reg. 22. a. 1. 'ιεζραηλίτης

יזרעאלית Jezraelitis, Idem. fœm. gen. 1 Reg. 27. a. 3. 'ιεζραηλιτὶς

יזרחיה 'ιεζριὰς Jezraia, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. d. 41.

I G

Igaal, Redemptus, ſive coinquinatus. Filius Nathan de Soba, 2 Reg. 23. d. 36. יגאל 'ιγαὰλ

Igal, Idem. Filius Joſeph, Num. 13. b. 8. 'ιγὰλ

I H

Ihelom, Occultus, ſive adoleſcens, aut caprea eorum, vel ſeculum. Filius Eſau ex Oolibama uxore, Gen. 36. a. 5. יעלם 'ιεγλὸμ

I I

Iim, Acervi, Civitas tribus Judæ, Joſ. 15. e. 29. עיים αὐὶμ

I L

Ilai, Aſcendens, vel ſuperior, aut acervus mihi, 1 Par. 11. f. 29. עילי ἠλὰ

Illyricum, Exhilaratio, aut lætificatio. G. Regio Epiri contermina, propinqua Italiæ, Rom. 15. d. 19. 'ιλλυρικὸν

I N

Incendens, Heb. Saraph. Proprium viri, 1 Par. 4. d. 22. שׂרף Σαρὰφ

Incenſio, Heb. Thagera. Nomen loci, Num. 11. a. 3. תבערה ἐμπυρισμὸς

Indi, De India, quæ Hebraice dicitur Hodu, id eſt, laudatio ſive confeſſio, aut decora vel pulchra. Regio latiſſima ad Orientem ſita, cujus imperium Aſſuerus tenuit, Eſth. 1. a. 1. Alias Hodu, Hevila, & Chus appellata: cujus ſpatium ex Strabone lib. 15. Geog. & Plinio lib. 6. cap. 16. intra Indum ab Occaſu, a Septentrione Tauri jugis, ab Ortu Æolo pelago, a Meridie ſuo, hoc eſt Indico clauditur, ſpatioſiſſima ipſa: & non gentium tantum & oppidorum prope innumerorum, ſed omnium rerum proventu, ære tantum & plumbo excepto, felix: flumina cum plurima, tum maxima, præcipua tamen Ganges & Indus, quorum irriguo procurſu fit ut in udo ſolo proximantis ſolis vis nihil non magna quantitate gignat. Maxime autem ſi reliquas terras cogitas, Orienti ſuppoſita videtur. Vide etiam Ptolemæum lib. 7. cap. 1. & Pomp. Melam in 3. הדו ἰνδικὴ

India, Job 28. c. 19. dicitur Ophir, Cinis, incineratio, fructificatio. אופיר

I O

Joab, Paternitas, vel habens patrem, vel voluntarius. Frater Abiſai, 1 Reg. 26. a. 6. Filius item Sarviæ filiæ Iſai, 2 Reg. 2. c. 13. & 1 Par. 2. b. 16. Filius item Saraiæ, 1 Par. 4. c. 14. יואב 'ιωὰβ

Joachas, Domini apprehenſio, ſive Domini poſſeſſio, aut Dominus videns. Filius Joſiæ regis Judæ, 4 Reg. 23. f. 34. Filius item Jehu regis Iſrael, 4 Reg. 10. g. 35. Filius Joram, 2 Par. 21. d. 17. Sic dicitur & pater Joas, 2 Par. 25. f. 23. qui 2 Reg. 14. d. 13. dicitur Ochozias. LXX. eo loco Paral. legunt Ochozias, videtur erratum in codice Hebraico. יהואחז 'ιωαχὰζ

Joachaz, 2 Par. 34. b. 8. Apprehendens, ſive poſſidens, aut videns. Pater Joha, qui a commentariis erat Joſiæ regi. יואחז 'ιωαχὰζ

Joachin, Domini præparatio, ſive Domini firmitas. Filius Joacim, ſive Eliacim, 4 Reg. 24. b. 6. quem Jeremias 29. a. 2. & 37. a. 1. vocat Jechoniam. יהויכין 'ιωακεὶμ

Joacim, Domini reſurrectio, ſive Domini confirmatio, vel Dominus vindicans. Filius Joſiæ regis, qui prius Eliacim dicebatur, 4 Reg. 23. g. 34. & 1 Par. 3. c. 15. Hic dicitur etiam Jechonias, Matth. 1. b. 11. יהויקים 'ιωακὶμ

Joacim, Nehem. 12. a. 10. Reſurgens, ſive confirmans, aut vindicans. יויקים 'ιωακεὶμ

Joada, Domini cœtus, vel congregatio, aut Domini tranſitus vel teſtimonium, vel Domini ornatus vel præda: aut ex Hebræo & Syro, Domini ablatio. Filius Achas filii Micha, 1 Par. 8. d. 36. qui 9. f. 42. dicitur Jara. יהועדה 'ιωδὰ

Joadan, Domini deliciæ, vel Domini voluptas: aut ex Hebræo & Syro, Domini tempus. Mater Amaſiæ regis Judæ, 4 Reg. 14. a. 2. & 2 Par. 25. a. 2. יהועדן 'ιωαδὰν 'ιωδαεὶμ

Johah, Fraternitas, vel habens fratrem. Filius Zemma, 1 Par. 6. b. 21. & 2 Par. 29. c. 12. Filius item Jochaz illius qui fuit Joſiæ regi a commentariis, 2 Par. 34. b. 8. יואח 'ιωὰδ, 'ιωὰχ

Joahe, Idem. Filius Aſaph. 4 Reg. 18. e. 18.

Joaha, Idem. 1 Par. 26. a. 4. & 2 Par. 29. c. 12. 'ιωὰ

Joarim, Domini exaltatus, vel Domini exaltatio. D. Nomen viri, 1 Mach. 2. a. 1. 'ιωαρὶβ

Joas Diſſidens, vel deſperans, aut ignitus vel urens. Pater Gedeonis, Judic. 6. b. 11. Filius Achab regis Iſrael, 3 Reg. 22. d. 26. Filius item Ochoziæ filii Joram filii Achab, 4 Reg. 11. a. 2. & 12. d. 20. & 13. a. 1. & 1 Par. 3. c. 11. item 4 Reg. 14. d. 17. ubi dicitur, Vixit autem Amaſias filius Joas, uſque ad finem capitis. Filius Joachaz filii Jehu, rex Iſrael, 4 Reg. 13. b. 9. c. 13. & 14. a. 1. ubi dicitur, In anno ſecundo Joas. Pater Jeroboam regis Iſrael, 4 Reg. 14. f. 27. יואשׁ 'ιωὰς, 'ιωὰζ

Joas, Domini ignis, vel Domini oblatio. Rex Juda, filius Ochoziæ, filii Joram, filii Achab, 4 Reg. 11. d. 21. & 12. a. 2. b. 7. & in principio literæ d. 18. ubi dicitur, Quam ob rem tulit Joas, & 13. d. 25. ubi dicitur, Porro Joas, Item 14. b. 8. c. 13. d. 16. יהואשׁ 'ιωὰς

Joas, 1 Par. 7. b. 8. & 27. d. 28. interpretatur Tinea corroſus, ſive compreſſus, vel congregatus. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob. יועשׁ ἰωὰς

Joatham, Conſummatus, ſive perfectus. Filius Oziæ ſive Azariæ regis Juda, 4 Reg. 15. d. 23. & 2 Par. 26. a. 1. a LXX. 'ιωαθὰμ & 'ιωθὰμ transfertur. Filius item Jerobaal ſive Gedeonis, Judic. 9. a. 5. Filius item Jahaddai, 1 Par. 2. f. 46. Filius Azariæ filii Amaſiæ, 1 Par. 3. c. 12. יותם

Job, Dolens, vel gemens, ſive ululans, aut exoſus, vel patiens inimicitiam. Nomen viri, Job 1. a. 1. איוב 'ιὼβ

Job, Gen. 46. c. 13. Dolens, vel gemens, aut ululans. Filius Iſſachar, qui 1 Par. 7. a. 1. dicitur Jaſub. יוב ἀσοὺμ

Jobab, Idem. Filius Jectan, Gen. 10. d. 29. Filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9. Filius item Zaræ, rex Edom, Geneſ. 36. d. 33. יובב 'ιωβὰβ

יבניה ἰεβναὰ Jobania, Ædificatio Domini, ſive filiatio, aut intellectus Domini. Filius Jeroham, 1 Par. 9. b. 8.

יוכבד ἰωχαβὲδ Jochabed, Glorioſa, aut gravis, vel ponderoſa. Filia Levi, uxor Amran filii Caath, filii Levi, Exod. 6. c. 20.

יועד ἰωὲδ Joed, Teſtificans, vel ornans, ſive prædans, aut tranſiens: vel Syriace, auferens. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 7.

יואל ἰωὴλ Joel, Volens, ſive incipiens, aut jurans. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 35. Nomen prophetæ filii Phathuel, Joel. 1. a. 1. Pater Sammua, 1 Par. 5. a. 8. Filius item Gerſom, 15. a. 7. Filius præterea Azariæ, 2 Par. 29. c. 11. Primogenitus Samuelis prophetæ, 1 Reg. 8. a. 2. Filius Gad 1 Par. 5. b. 12.

יועאלה ἰωήλα Joela, Elevatio, ſive proficiens, aut auferens maledictionem. Filius Jeroham, 1 Par. 12. a. 7.

יועזר ἰωεζὲρ Joezer, Adjuvans. Nomen viri, 1 Par. 12. a. 6.

יגלי ἰογλὶ Jogli, Revelatio, aut tranſmigratio, ſive revolutio, aut exultatio. Pater Bocci, principis tribus Dan, Num. 34. d. 22.

יוחא ἰοχὰ, ἰωχὰ Joha, Vivificans. Filius Bariæ, 1 Par. 8. b. 16. Vir Thoſaites, 1 Par. 11. g. 45.

יוחנן ἰωανὰν, ἰωνὰν Johanan, Gratioſus, ſive donans, aut pius, ſive miſericors. Filius Caree, 4 Reg. 25. f. 23. Primogenitus Joſiæ regis Juda, 1 Par. 3. c. 15. Filius Azariæ, 1 Paral. 6. a. 9. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. Principis nomen, 1 Paral. 12. b. 12. Nehem. 12. b. 23.

יהוחנן ἰωναθὰν, ἰωνὰν Johanan, 1 Par. 26. a. 3. & 2 Par. 17. d. 14. & 23. a. 1. & 28. b. 12. & 2 Eſd. 10. d. 28. Nehem. 6. d. 18. & 12. d. 41. Domini gratia ſive Domini donum, aut Domini miſericordia.

ἰωάννα Johanna, Domini gratia, ſive Domini donum, aut Domini miſericordia. D. Mulier quæ ſequebatur Chriſtum, uxor Chuſæ, Luc. 8. a. 3. & 23. g. 49.

ἰωάννης Johannes, Idem. D. Nomen Apoſtoli fratris Jacobi, quorum pater Zebedæus dicebatur, Matth. 4. d. 21. Fuit & nomen præcurſoris Chriſti, cognomento Baptiſtæ, Luc. 1. f. 63.

יהוידע ἰωαδὲ, ἰωδαὲ Joiada, Domini ſcientia, aut Domini cognitio. Nomen ſacerdotis, 4. Reg. 11. b. 15. Jer. 29. f. 26.

יוידע ἰωδαὲ Joiada, Scitus, aut cognitus, Nehem. 3. b. 6. & 12. a. 10. & 13. d. 28.

יויריב ἰωαρεὶβ Joiarib, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans, Nehemiæ 12. a. 19.

יהויריב ἰωρεὶβ, ἰαρεὶβ Joarib, 1 Par. 9. b. 10. & 24. b. 7. Domini pugna, ſive Domini objurgatio, vel Domini multiplicatio. Nomen ſacerdotis.

יונה ἰωνᾶς Jona, ſive Jonas, Columba, ſive depopulans, vel multiplicans. Nomen prophetæ filii Amathi, 4 Reg. 14 f. 25. Pater Joſeph patris Judæ patris Simeon, Luc. 3. f. 30. Pater item Petri Apoſtoli, Johan. 1. f. 42. & 21. c. 15.

יונדב ἰωναδὰβ Jonadab, Spontaneus, vel vovens, ſive principalis. Filius Semmaa fratris David, 2 Reg. 13. a. 3. Filius item Rechab, Jer. 35. b. 8.

יהונדב ἰωναδὰβ Jonadab, 2 Reg. 13, a. 5. ubi dicitur, Cui reſpondit Jonadab, &c. & 4 Reg. 10. d. 15. interpretatur Domini Spontaneus, aut Domini princeps, vel Domini votum. Filius Rechab.

יהונתן ἰωναθὰν Jonathan, Domini donum. Filius Gerſom filii Moſi, Judic. 18. g. 30. Filius Saul, 2 Reg. 1. a. 1. & 1 Par. 8. c. 33. Nomen ſcribæ cujuſdam, Jer. 37. c. 14.

יונתן ἰωνάθαν Jonathan, Filius Saulis regis, 1 Reg. 13. a. 2. & 14. a. 1. & 21. b. 7. & 1 Par. 10. a. 2. Filius Abiathar ſacerdotis. 2 Reg. 15. f. 27. & 17. d. 17. & 3 Reg. 1. f. 42. Filius Jada filii Onam filii Jeramecl, 1 Par. 2. e. 32. Filius Sage, 1 Par. 11. g. 34. & 1 Eſd. 8. a. 6. Filius Aſael, 1 Eſdræ 10. b. 16. Nehem. 12. a. 11. Filius Caree, Jer. 40. c. 8. In omnibus his locis interpretatur Columbæ donum, vel donans. Ac ubique ſcribi debet Jonathan per n in fine, non per s.

יפו ἰόππη Joppe, Pulchritudo, aut decor. Oppidum in ora curvæ Syriæ in monte ſitum, una cum portu, qui a Barbaris nunc Sappho appellatur, Joſ. 19. c. 45. & 2 Par. 2. d. 16. & 1 Eſd. 3. b. 7. Jon. 1. a. 3. & 1 Mach. 10. f. 75. Act. 9. f. 38.

ἰοππῖται Joppitæ, Pulchri, ſive decori. D. 2 Mach. 12. a. 3.

יורה ἰωρὰ Jora, Temporaneus, aut oſtendens, ſive demonſtrans, vel projiciens: aut Syriace, lebes. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 18.

יורי ἰωρεὶ Jorai, Idem. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13.

יורם ἰωρὰμ Joram, Excelſus, ſive ſublimis, aut projectus. Filius Thou regis, 2 Reg. 8. c. 10. Filius item Joſaphat, 1 Par. 3. c. 11. qui 3 Reg. 22. g. 51. dicitur Hebraice יהורם.

יהורם ἰωρὰμ Joram, Filius Joſaphat regis Juda, 3 Reg. 22. g. 51. Filius item Achab regis Iſrael, frater Ochoziæ, 4 Reg. 1. d. 17. & 3. a. 1. & 8. d. 25. & 9. d. 15. & 12. d. 18. & 2 Par. 21. a. 4. & 22. a. 1. Matt. 1. b. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Par. 17. c. 7. In omnibus his locis interpretatur Domini celſitudo, aut Domini ſublimitas, aut Domini projectio. Præterquam in fine 4 Reg. 9. f. 29. ubi dicitur, Anno undecimo Joram.

ירדן ἰορδάνης Jordanis, Fluvius judicii, aut demonſtratio, vel projectio judicii, ſive deſcenſio: aut ex Syro & Hebræo, lebes judicii. Fluvius Judææ, Deut. 1. a. 1. Joſ. 1. a. 2. qui ab Hebræis ſic dicitur quaſi מדן יורד, id eſt, a Dan defluens, defluit enim a Dan, Gen. 13. c. 10. eximiæ dulcedinis, Solino Paneadis: Egeſippo vero, Joſephoque, Phiala fonte decurrens, regiones perquam amœnas præterlabitur: mox in lacum, quem multi Genezaram vocant, ſe fundit, deinde mare mortuum petit, natura dirum, a quo poſtremo abſorbetur.

ἰωρεὶμ Jorim, Dominus exaltans, vel Domini exaltatio, aut rivi. D. Nomen viri, Luc. 3. f. 29.

יושה ἰωσὰ Joſa, Ens, vel exiſtens, aut obliviſcens, vel debens. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 34.

יהושבע Joſaba, Domini ſaturitas, aut Domini ſatietas, vel Domini juramentum, ſive Domini ſeptenarium. Filia regis Joram, ſoror Ochoziæ, 4 Reg. 11. a. 2.

Joſab-heſed, Habitaculum, vel ſedes miſericordiæ, aut inſufflatio, vel converſio miſericordiæ. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 20. יושב חסד ἰωσὰβ ἐσὲδ

Joſabeth, Domini ſatietas, vel Domini juramentum, aut Domini ſeptuplum, ſive Dominus convertens horam. Nomen mulieris, 2 Par. 22. d. 11. quæ 4 Reg. 11. a. 11. dicitur Joſaba. יהושבעת ἰωσαβεαὰθ

Joſabia, Habitaculum vel ſedes Domini, ſive converſio aut inſufflatio Domini, vel captivitas Domini. Filius Saraiæ filii Aſiel pater Jehu principis, 1 Par. 4. f. 35. יושביה ἰωσαβία

Joſaia, Æquitas Domini, vel planities Domini, aut apponet Dominus. Filius Elnaem, 1 Par. 11. g. 46. יושויה ἰωσαΐα

Joſaphat, Dominus judex, vel Domini judicium. Filius Aſa regis, 2 Reg. 15. e. 24. & 1 Par. 3. b. 10. Filius Ahilud, 2 Reg. 8. d. 16. Filius item Pharvæ, 3 Reg. 4. e. 17. At Joel. 3. a. 2. videtur eſſe nomen vallis. יהושפט ἰωσαφὰτ

Joſaphat, Judicatus vel judicatio. Vir Mathanites, 1 Par. 11. g. 43. יושפט

Joſedec, Dominus juſtus, vel Domini juſtitia. Filius Saraiæ filii Azariæ, 1 Par. 6. a. 14. Pater Jeſu ſacerdotis, Agg. 1. a. 1. יהוצדק ἰωσεδὲκ

Joſedec, 1 Eſd. 3. a. 2. & 5. a. 2. & 10. c. 19. Nehem. 12. c. 26. interpretatur Juſtificatus vel juſtificatio. יוצדק

Joſeph, Augmentum, vel præfectus. Undecimus filius Jacob ex Rachel uxore, Gen. 30. d. 24. Pater item Igal, Num. 13. a. 8. Filius Aſaph, 1 Par. 25. a. 2. יוסף ἰωσὴφ

Joſeph, Pſal. 80. a. 1. Heb. 81. Domini augmentum vel Domini profectus. יהוסף

Joſeph, Matth. 13. g. 55. & 27. f. 56. ubi dicitur. Et Joſeph mater, Marc. 6. a. 3. & 15. d. 40. ibi. Et Joſeph mater, & ibi, Maria & Joſeph, & Act. 4. g. 36. in omnibus his locis in Græco eſt Joſes: quod Hebraice poteſt interpretari parcens, vel elevatus aut exiſtens. D. ἰωσῆς

Joſephus, Augmentum vel profectus. D. 1 Mach. 5. b. 18. ἰώσηπος

Joſias, Ignis Domini, aut urens Dominus. Rex Juda filii Amon filii Manaſſe, 4 Reg. 22. a. 3. יאשיהו ἰωσίου

Joſphias, Augmentum vel profectus Domini, aut conſummans, vel finiens Dominus. Filius Selomith, 1 Eſd. 8. b. 10. יוספיה ἰωσηφία

Joſue, Dominus ſalvator. Filius Nun, princeps tribus Ephraim, Oſee prius nominatus, Num. 13. b. 17. & 1 Par. 7. f. 27. Poſt Moyſen dux populi Iſraelitici, Joſ. 1. a. 1. יהושע ἰησοῦς ἰωσὴε

Joſue, 1 Eſdr. 2. a. 6. & 3. a. 2. & 4. a. 3. & 5. a. 2. & 8. g. 33. & 10. c. 18. Item Nehem. 3. e. 19. & 8. b. 7. & 9. a. 4. & 12. a. 1. in omnibus his locis interpretatur Salvator. ישוע ἰησοῦ, ἰησοῦς

Jota, Declinans, vel divertens. Civitas in tribu Judæ, Joſ. 15. g. 55. Eadem videtur eſſe quæ Joſ. 21. b. 16. Jeta appellatur. Vide Jeta. יוטה ἰεττὰ

Jovis, τοῦ διὸς, Obliquus a ζεὺς Jupiter, quaſi juvans pater, Act. 14. b. 13. & 19. g. 35.

Jozabad, Domini dos, vel Domini dotatio. Nomen ſervi Joas regis, a quo occiſus eſt ipſe Joas, 4 Reg. 12. d. 21. & 1 Par. 26. a. 4. & 2 Par. 17. d. 17. & 24. g. 26. יהוזבד ἰωζαβὰθ ἰωζαβὰδ

Jozabad, vel Jozabed, Dotatus. Princeps militiæ, 1 Par. 12. d. 20. 1 Eſd. 10. c. 21. Nehem. 11. c. 16. & 2 Par. 31. c. 13. & 35. b. 9. & Nehem. 8. b. 7. ἰωζαβὲδ יוזבד ἰωζαβὰτ

Jozachar, Memorans, ſive maſculinus. Filius Semaar, ſervus Joas regis Juda: qui Jozachar occidit ipſum regem Joas, adjutus a Jozabad conſervo, 4 Reg. 12. d. 21. Hic. 2 Par. 24. g. 26. dicitur Zabad. ἰωζασαβὰθ יוזכר ἰωζάχαρ

I R

Ira, Civitas, aut vigil, ſive denudatio, aut effuſio, vel acervus viſionis. Nomen ſacerdotis, 2 Reg, 20. g. 26. Jethræus quidam, de quo 1 Par. 11. f. 28. Vide Hira. עירא ἰρὰς

Irad, Onager, ſive acervus deſcenſionis, vel acervi deſcenſio, aut acervus imperii: vel Syriace, draco. Filius Enoch, Gen. 4. c. 18. עירד γαϊδὰδ

Irai, Vigil, aut civitas, ſive denudans vel evacuans: aut pullus. ſ. aſini. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. עירי ἰρὶ

I S

Iſaac, Riſus. Filius Abraham ex Sara, Gen. 17. c. 19. & 21. a. 3. Heb. Iſhac. Scribitur & ישחק per ש ſiniſtrum, loco צ, Jer 33. d. 26. & Amos 7. b. 9. d. 16. יצחק ἰσαὰκ

Iſaar, Oleum, ſive claritas, aut Meridianus. Filius Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. & 1 Par. 6. a. 2. c. 38. & 23. b. 12. qui Num. 3. c. 19. dicitur Iſaar, iiſdem tamen conſonantibus & punctis. יצהר ἰσαὰρ, ἰσσαὰρ

Iſaari, Idem. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 22. יצהרי

Iſaaritæ, Idem. p.n. 1 Par. 26. c. 23. ἰσσαὰρ

Iſai, Munus, aut ens, ſive exiſtens, vel debitor. Pater David quem Græci Jeſſæ vocant. Filius Obed filii Booz, Ruth, 4. d. 17. & 1 Reg. 16. a. 3. & 1 Par. 2. b. 12. ישי ἰεσσαὶ

Iſaias, Vide Eſaias.

Iſari, Figmentum, ſive plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 11. יצרי ἰεσρὶ

Isbaab, Seſſio vel habitatio patris, aut converſio, vel inflatio, ſive captivitas patris. Nomen viri, 1 Par. 23. b. 13. ישבאב ἰσβαὰβ

Iſ-boſeth, Vir confuſionis vel ignominiæ, aut viri mora. Filius Saul regis Iſrael, 2 Reg. 2. b. 12. איש בשת ἰσβόσεθ

Iſcariotes, Hebraice interpretatur, Vir occiſionis, vel vir exterminationis vel mortis. Sic cognominatur Judas ille Chriſti proditor, Mat. 10. a. 1. Sunt qui & Iſchariotem dictum exiſtiment, per ch ſcribentes, quod de tribu Iſſachar eſſet: cui tale cognomen ex ipſo quoque facinore optime conveniat: nam mercede vendidit Chriſtum, Iſſachar ſiquidem ex 30. c. 18. Geneſeos, a שכר, quod mercedem ſignificat, inclinatum eſt. ἰσκαριώτης

Iſmael, Exauditio Dei. Filius Abraham ex Agar ancilla, Gen. 16. c. 11. Filius item Nathaniæ, 4 Reg. 25. f. 25. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. & 9. g. 44. ישמעאל ἰσμαὴλ

Iſmaelitæ,

ישמעאלים ἰσμαηλῖται Iſmaelitæ, Idem. p. n. Gen. 37. f. 25. Populi quos Moyſes (ut quidam dicunt) Madianitas vocat: Euſebius Agarenos, ſive Saracenos. Alii tamen dicunt Iſmaelitas & Agarenos eſſe nomina duorum populorum.

ישמעאלי Iſmaelitis, Idem, 1 Par.2. b.17. ἰσμαηλίτης

ישמיאל ἰσμιὴλ Iſmiel, Nominatio Dei, aut admiratio vel ſtupor Dei. Nomen principis, 1 Par.4. f.36.

ישראל ἰσραὴλ Iſrael, Prævalens ſive dominans cum Deo. Nomen Jacob, inditum ei ab angelo, Gen. 35. b. 10. Regnum item decem tribuum vocatum eſt Iſrael.

ישראלי ἰσραηλίτης Iſraelitæ, Idem. p. n. Populi ab Iſrael ſic cognominati, 2 Reg. 3. c. 18.

Iſraelites, Idem. Levit. 24. b. 10.

ישראלית Iſraelitis, Idem. fœm.gen. Levit.24. b.10. ἰσραηλῖτις

Iſraeli, Vide Jeſraeli, & Iſraeli.

ישראלה ἰασαρηλὰ Iſreela, Prævalens, aut dominans Deus, ſive rectitudo Dei, aut canticum Dei. Nomen viri, 1 Par. 25. c. 14.

יששכר ἰσσάχαρ, ἰσάχαρ Iſſachar, Eſt merces vel præmium. Nonus filius Jacob ex Lia uxore ſua, Gen.30. c.18. Nomen tribus, 3 Reg. 4. b. 17.

אשתמה ἀσθεμώ Iſthemo, Ignis admirationis vel conſummationis, ſive ignis perfectionis vel ſimplicitatis. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f.50.

איש טוב Iſ-tob, Vir bonus. Nomen viri, 2 Reg. 10. b.8. ἰσὼϐ

ישוחיה ἰεσουία Iſuhaia, Comprimens vel humilians Dominus, ſeu meditatio Dei. Nomen principis, 1 Par.4. f. 36.

I T

ἰταλία Italia, Ab Italo rege dicta eſt: vel ab Italis, id eſt, vitulis, eo quod illa regio vitulis abundet. Latinum eſt, Act. 27. a. 6.

כתים κιτιαῖοι Italia, Num.24. d. 24. Ezec.27. a.6. In Hebræo eſt Cithim: & interpretatur conterentes, vel contritio maris, ſive diadema, aut aurum, vel tinctura, vel ex Syro & Hebræo, coacervatio maris. Regio & patria Romanorum, ab Italo rege vocabulum traxit, quæ ab Aphrico & a Borea Mari magno cincta, reliqua Alpium obicibus obſtructa eſt. Hæc quinque appellata eſt nominibus: Saturnia, a Saturno primo habitatore, Trogo: Italia, a rege, Plinio: Auſonia, Livio: Oenotria, Dionyſio: Heſperia, Virgilio. Vide Volaterr. lib.4. Geograph.

תובל θοϐὲλ Italia, Eſa. 66. f. 19. Hebraice dicitur Thubal: & interpretatur orbis, aut confuſio, vel ignominia, ſive portatus vel adductus. Sunt qui Iberes non Italos eſſe dicant.

σπείρη ἰταλικὴ Italica cohors, Ab Italia dicta eſt, Act.10. a.1.

vel אתי איתי ἐθεὶ Ithai, Robuſtus, aut ſignum, vel vomer: aut Syriace, veniens. Filius Rubai, 2 Reg. 23. d.29. qui & Ethai, 1 Par. 11. f. 31.

איתמר ἰθάμαρ Ithamar, Inſula, palmæ vel dactylorum, aut inſulæ commutatio vel permutatio, ſeu væ palmæ aut commutationi. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 23. & 1 Par. 6. a. 3.

ἰτουραία Ituræa, Cuſtodita: vel Syriace, montana, vel montoſa. D. Trachonitidis regio juxta deſertum Arabiæ: cujus Tetrarcha fuit Philippus, Luc.3. a. 1. de quo Hieronymus in locis Hebr. A Jetur filio Iſmahelis.

יטור ἰτουραῖοι Ituræi, Cuſtoditi vel cuſtodiæ, aut coordinati; vel Syriace, montani ſeu montoſi. Populi, 1 Par. 5. c. 19.

J U

יובל ἰουϐὰλ Jubal, Defluens, ſive apportans, vel inveteraſcens, aut germinans ſive jubileus, vel buccina. Filius Lamech ex Ada uxore, Gen. 4. d. 21.

יובל ἀφέσεως σημασία Jubileus, Buccina, vel defluens, ſive apportans, aut germinans, ſive inveteraſcens, Levit.25. b.11. Num.36. b.4.

יקדעם ἰεκδαάμ Jucadam, Incurvatio populi, ſive incendium populi. Civitas eſt in tribu Juda, Joſ.15. g.56.

יהוכל Juchal, Domini omnia, aut Domini perfectio, ſive conſummatio. Filius Selemiæ. Jer 37. a.3. ἰωαχὰλ

יוכל ἰωχὰλ Juchal, Jer.38.a.1. interpretatur potens, ſive perfectus, vel conſummatus, Filius Selemiæ.

יהד ἰοὺδ Jud, Laudans, ſive confitens. Civitas in tribu Dan, Joſ.19. c.45.

יהודה ἰούδα Juda. Laudatio, ſive confeſſio. Filius Jacob, Gen.29.d.35. Tribus Juda ad Auſtrum, Joſ. 15. a. 1.

ἰουδαία Judæa, Idem. Judæa aliquando tota terra duodecim tribuum appellatur, velut Marc. 3. a. 7. Pſal 75. a. 2. Hebr. 76. Notus in Judæa Deus. Aliquando duæ tantum tribus, Juda & Benjamin appellitantur, ad diſtinctionem Galilææ & Samariæ, aliarumque in terra repromiſſionis regionum. Obſervabis itaque apud hiſtoricos Judæam pertinere ad Palæſthinam: Galilæam vero atque Samariam ad Phœnicem. Neque obſcurum eſt poſt Salomonis mortem, decem tribus Iſrael defeciſſe a Roboam ad Jeroboam Ephratæum, 3 Reg. 12. e. 10. Exinde duæ tribus, Judæ ſcilicet & Benjamin, quæ ſemini Davidis adhæſerant, nunc domus David, nunc regnum Juda, Jeruſalem, aut Benjamin in ſcripturis potiſſimum a Prophetis nuncupatæ. Sicut decem tribus quæ defecerant, regnum Iſrael, domus Jacob & Joſeph, Ephraim, regnum Samariæ, Jezrael, Beth-el, Beth-aven appellari notum eſt.

Judæa quæ & Chananæa, & Repromiſſionis terra, quæ ſancta in Scripturis ſacris nuncupata eſt, Syriæ regio, in Aſia majore, ad Orientem habet Mare mortuum, quod & Salſum, Num. 34. a. 3. ubi quondam Sodoma & Gomorrha urbes ſitæ erant: ultra quod Jordanis fluvius, qui Mare mortuum ingreditur: deinde Amorrhæi habitant. Poſt quos Moabitæ terram occupant: deinceps Ammonitæ & Magnus Euphrates. Ultra illos Babylon atque Chaldæorum eſt regio. Perſia deinceps inchoat. Ad Aquilonem Galilæa cubat, in cujus tergo Libanus mons terminus Judææ eminet. Damaſcus deinde, & Euphrates celebre flumen: ultra quod Syria & Aſſyria ſitæ ſunt, quæ reſpiciunt & extenduntur ad Orientalem plagam. Ulterius Sidon & Tyrus Occidentem verſus declinant & extenduntur. Occidentem verſus, Philiſthiim, quæ Palæſthina & Allophylorum terra dicitur, incipit: ultra quam Mare magnum, quod & Mediterraneum, horret, Exod.23.g.31. hoc, Palæſthinorum mare appellatur. Ad Meridiem Amalecitæ habitant, Num. 13. f. 30. poſt quos Seir mons, & Edomitæ, ultra illos Madianitæ ſedent, deinde eſt Mare rubrum: ultra quod Ægyptus ſita eſt ad Occidentem Judææ extenſa. Habes paucis verbis limites ſeu terminos terræ promiſſionis a Moſe & Prophetis.

Judæi Laudantes, ſive confitentes, 4 Reg. 25. g. 25. יהודים ἰουδαῖοι

Judæus, Idem. ſ.n. Zach.8.d.23. יהודי ἰουδαῖος

Judaia, Laudatio ſive confeſſio Domini. Uxor Ezra, 1 Par. 4. c. 18. יהדיה ἰουδεία

Judaiſmus, Laudatio, ſive confeſſio. Religio Judæorum, Galat. 1. c. 14. ἰουδαϊσμὸς

Judaice, 4 Reg. 18. e.26. יהודית

Judas, Idem. Filius Mathathiæ filii Johannis, 1 Mac.2.a.4. Unus ex duodecim Apoſtolis, Matt.10. a. 4. Eſt & nomen cujuſdam Galilæi, de quo Act.5. g.37. ἰούδας

Judi, Idem. Filius Nathaniæ filii Selemiæ filii Chuſi, Jerem. 36. c. 14. יהודי ἰουδὴν

Judith, Laudans, ſive confitens, aut Judæa. Altera uxor Eſau, Gen.26.g.34. Fuit & nomen viduæ cujuſdam nobilis, Judith 8.a.1. יהודית ἰουδὶθ, ἰουδὴθ

Julia, Lanuginoſa. G. Rom.16. b.17. ἰουλία

Julius, Lanuginoſus, vel lanugo. G. Nomen centurionis cujuſdam, Act.27.a.1. ἰούλιος

Junia, A Junone, id eſt dominatrice. G. Nomen viri concaptivi Pauli, Rom.16.a.7. ἰουνία

Jupiter, Vide Jovis.

Juſtus, Latinum eſt. Cognomen Joſeph qui dicebatur Barſabas, Act. 1. d.23. ἰοῦστος

I Z

Izrahia, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 3. יזרחיה ἰεζρία

L

LAabim, Inflammati, ſive flammæ, aut gladii. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13. Ab hoc, Libya, quæ prius (ut Hieronymus refert in Hebraicis quæſtionibus) Phutenſis regio appellata eſt, nomen habet. להבים λαϐιεὶμ

Laad, Laudans, vel ad laudandum, vel ad confitendum. Filius Jahath filii Subal filii Juda, 1 Par.4.a.2. להד λαάδ

Laada, Pro ornatu, vel ad congregandum, ſive ad teſtificandum, aut tranſiens, vel prædans: aut Syriace auferens. Filius Sela filii Judæ, 1 Par.4. d. 21. לעדה λααδὰ

Laadan, Pro voluptate, ſeu devorans judicium, aut pro ornatu, vel pro teſtimonio: aut Syriace, ad tempus. Filius Thaan filii Thale, 1 Par.7. e.26. לעדן λααδὰν

Laban, Albus, vel candidus, aut later. Frater Rebeccæ filiæ Bathuelis filii Nachor ex Melcha, Gen. 24. d. 29. Eſt & locus in deſerto ubi Moſes Deuteronomium prælegit filiis Iſrael, Deut.1.a.1. לבן λαϐὰν

Labana, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ. 15. f. 42. Eadem videtur quæ & Lebna, Joſ. 10. e. 29. dicitur, quum Hebræis, iiſdem punctis & conſonantibus ſcribatur. לבנה λεϐνὰ

Labanath, Idem. Civitas, quæ tribus Aſer terminus eſt, Joſue 19. b. 26. לבנת λαϐαναὰθ

Lacedæmones, Lacus dæmonum, vel puteus inſanientium. G. 2 Mach.5. b.9. λακεδαίμονες

Lachis, Ambulans, vel vadens extitit, aut tibimet exiſtens. Civitas tribus Judæ, Joſ.10. a.3. & 15. e.39. & 4Reg.18. c. 14. Conſtructa a Roboam, 2 Par. 11.b.9. לכיש λαχὶς, λαχὴς

Lael, Ipſi Deo, aut ipſi forti, vel potens. Filius Eliaſaph principis, Num.3.c. 24. לאל δαὴλ

Lahela, Humiditas humida, aut tabula humida, vel viridis, ſive maxilla humida. Nomen fluvii, 1 Par.5. d.26. Scribendum eſt Hela, abjecto l. Vide ſuo loco. לחלה ἀλὰ

Lahem, Panis, vel pugna aut bellum. Nomen loci, 1 Par.4. d.22. לחם λεέμ

Lais, Leo. Nomen urbis ſitæ in valle quæ eſt in regione Rohob, vel potius ex Heb. Beth-rehob, quæ & Dan & Leſem dicta eſt, Judic. 18. g. 27. Joſ. 19. d. 47. ubi male excuſum eſt, Leſemodan, quum ſit hoc modo diſtinguendum, Leſem Dan, id eſt, vocaverunt Dan ipſam Leſem, quam expugnaverunt. Pater Phaltiel mariti Michol filiæ regis Saul, 1 Reg.25. g.44. & 2 Reg. 3. c.15. Vide Dan & Leſem. ליש λαϊσά. λαὶς

Laiſa, Leæna. Urbs in Juda aut Benjamin de earum numero per quas tranſiit Sennacherib dum iret oppugnandum Jeruſalem, Eſa. 10. g. 30. לישה λαϊσὰ

Lamech, Pauper, vel humiliatus, aut percuſſus. Filius Mathuſael, Gen.4. d.18. Nomen etiam filii Mathuſala, Gen. 5. d.25. Luc. 3. g. 36. למך λάμεχ

Lamma, Ut quid? Mat.27. e.46. & Pſal. 22. a.1. למה λαμά

Lamuel, Illis Deus, vel cum illis Deus, aut cum quo eſt Deus. Nomen regis. Prover.31.a.1. למואל ὑπὸ θεοῦ

Laodicea, Populus juſtus. G. Civitas in Aſia minore, haud ita procul ab Hierapoli & Coloſſis, Col.4.c.13. Apo.1.c.11.&3.c. 14. λαοδικεία

Laodicenſes, Idem. p.n.G. Coloſſ.4.d.16. λαοδικεῖς

Laomim, Gentes, ſive abſque aquis. Filius Dedan filii Jecſan, Gen. 25.a.3. לאמים λααμιείμ

Lapidoth, Fulgura, vel lampades. Maritus Deboræ prophetidis, Judic.4.a.4. לפידות λαφιδώθ

Lapis adjutorii, Nomen loci, 1 Reg.7. c. 12. λίθος τοῦ βοηθοῦ אבן העזר ἀϐενέζερ

Laſa, Ad clamandum, vel ad ſalvandum, aut liniendum. Nomen civitatis, quæ Hieronymo in Hebraicis quæſtionibus Callirhoe dicitur, Gen. 10. c. 19. לשע λασά

Laſthenis, Lapidis robur. G. Nomen viri, 1 Mac.11. c.32. λασθένης

Latitudo,

רחבת Latitudo, Nomen putei, Gen. 26. c. 22. εὐρυχωρία

לטושים λατουσιείμ Latuſſim, Malleatores, ſive limatores. Filius Dedan filii Jecſan, Gen.25. a.3.

λάζαρος Lazarus, Cui auxilio eſt Deus. D. Nomen viri, Luc. 16. e. 20. Eſt & nomen cujuſdam alterius in Bethania, amici Chriſti, fratris Mariæ & Marthæ, Joan. 11. a. 1. quem Chriſtus ſuſcitavit a mortuis, ibidem, f. 44.

L E

לבנה λεβανά Lebana, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 45.

לבאות λεβαώθ Lebaoth, Leænæ, ſive cordis ſignum, aut ad introitum. Civitas fortis Judæ, Joſ.15. e.32.

λεββαῖος Lebbæus, qui cognominatus eſt Thaddæus, Mat.10. a.3. Ad veniendum. D.

לבנה λεβνά Lebna, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Locus in deſerto, ubi XVII Iſraelitarum manſio fuit, egreſſorum de Remmon Phares, Num. 33. c. 20. Eſt & civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ.10. e. 29. Dicitur & Labana, Joſ.15. f.42. ſiquidem Hebræis, iiſdem punctis & conſonantibus ſcribitur.

Lebni, Vide Lobni.

לבונה Lebona, Idem. Nomen oppidi, Judic.21, c.19. λεβωνά

לכה λαχά Lecha, Ambulans, vel vadens. Nomen loci, 1 Par.4. d. 21.

לחי λεχί Lechi, Maxilla. Locus, cui Samſon ſic nomen indidit, Judic. 15. b. 9.

לקחי λοχεί Leci, Lex, ſive doctrina, aut aſſumptio mea. Filius Semidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1 Par.7.d.19. Hebraice, Lichi.

לקום λακούμ Lecum, Reſurgens, vel confirmans, ſive ad reſurgendum, vel confirmandum. Civitas quæ Nephthaliæ tribus terminus eſt, Joſ. 19. c. 33.

לעדן λααδάν Ledan, ſive Leedan, Pro voluptate, vel devorans judicium, ſive pro ornatu vel teſtimonio: aut tranſitus vel deprædatio earum: aut Syriace, ad tempus. Vir de cognatione Gerſon filii Levi, 1 Par. 23. a.7. & 26. c. 21.

לחמם λαμμάς Lehemam, Panis eorum, aut pugna vel bellum eorum. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. f. 40.

לחמי λαχμί Lehemites, Panis meus aut pugna mea, 1 Par.20. c.5.

לשם λεσέν Leſem, Nomen, vel ponens, aut ipſi nominato vel poſito, aut lygurius lapis pretioſus, de quo Exod. 28. c. 19. Nomen urbis in tribu Aſer, in poſſeſſione vero Dan, Joſ. 19. d. 47. quæ & Lais dicitur, & Dan. Hæc ea putatur a pleriſque quæ tandem a Philippo Tetrarcha ſenioris Herodis filio, in honorem Tiberii, Cæſarea Philippi appellata eſt. Vulgo a Barbaris nunc Belina vocitatur. Vide Dan, Joſ. 19. f.47. male ſcribitur Leſem-dan, pro Leſem, Dan. Vide Lais.

לוי λευί Levi, Copulatus. Tertius filius Jacob ex Lia, Gen. 29. g. 34. Sic vocabatur & Matthæus Apoſtolus, Mat.9. a.9. Luc.5.e.27. Pater Matthat, Luc.3. e.24.

לויתן δράκων Leviathan, Copulatio, vel ſocietas ſua, aut ſibimet traditus. Magnus piſcis marinus, Job 40. c.20. Pſal.104. c. 26.

לוי λευΐτης Levita, Copulatus, Judic. 17. c. 9.

λευῖται Levitæ, Idem. p.n. Lev. 25. e. 32.

λευΐτης Levites, Idem. ſ.n. Act.4. g. 36.

L I

לאה λεία Lia, Laborioſa, vel fatigata. Major filia Laban, Gen.29. d.16.

לבנון λίβανος Libanus, Albus, vel candidus, aut thus, vel cordis filiatio. Mons altiſſimus teſte C. Ptolemæo lib.5. in Syria: a thure quod ibi colligitur, dictus, Deut.1. a.1. Judic. 3. a. 3. Eſa. 2. c. 13. in fine Terræ promiſſionis verſus Aquilonem, a quo denominata eſt terra quæ eſt circa montem illum, Joſ. 13. a. 5. In hoc monte cedri creſcunt longiſſimæ, 3 Reg.5. a.6.

λιβερτῖνοι Libertini, Latinum eſt, filii manumiſſorum, Act. 6. c.9.

פוט λίβυες Libya, vel Libye. Heb. dicitur Phut, & interpretatur Aphrica: aut Syriace, craſſa vel pinguis. Regio Ægypto contermina, auctore Plinio in prologo 5. Hujus pars eſt Libya Mareotis, de qua idem in 5. cap. 6. Hieronymus duas Libyas ponit, unam Cyrenaicam, de qua Act. 2. b. 10. Et partes Libyæ, quæ eſt circa Cyrenen. Hac porta Ægypti in parte Aphricæ prima eſt, & Mari Libyco cognomentum dedit, poſt quam Libya Æthyopum uſque ad Meridianum pertingens Oceanum. De hac Volater. lib. 12. Geographiæ, Jer. 46. b. 9. Ezec. 27. b.10. & 30. a. 5. & 38. a.5. Nahum 3. b. 9.

לבים λίβυες Libya, Dan. 11. g. 43. In Hebræo eſt Lubim, id eſt, cor maris: vel corda in plurali numero, Act.2. b.10.

לובים λίβυες Libyes, 2 Par.12. a. 3. & 16.c.8. Nahum 3. c.9. in Hebræo eſt Lubim, id eſt, Cor maris, vel corda, p.n. Populus Libyæ.

λῖνος Linus, Rete, vel retiaculum. G. Nomen viri, 2 Tim.4. d. 21.

λιθόστρωτος Lithoſtrotos, Lapidibus ſtratus. G. Nomen loci in quo ſedit Pilatus, Chriſtum noſtrum morti adjudicaturus, Joan. 19. c.13.

L O

לבנה λεβνά λοβνά Lobna, Luna, ſive albedo, aut thus, vel later. Civitas ſacerdotum in tribu Juda, Joſ.21. b.13. & 4 Reg.8. f. 22. & 23. f. 31. & 1 Par.6. e.57. Eadem eſſe videtur quæ & Lebna & Labana, quæ iiſdem punctis & conſonantibus notatur.

לבני λοβενὶ τῶ λοβενί Lobni, Idem. Filius Gerſon filii Levi, Exod.6.c.17. Num.26.g. 58. qui Lebni, Num.3.c.18. 1 Par.6.b.17.

Lobniticus, Idem, Qui eſt de familia filiorum Lobni, Numeri 3. c. 18.

לוד λώδ Lod, Nativitas, vel generatio. Nomen civitatis, quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 Par.8. b.12.

לודבר λωδαβάρ Lodabar, Ipſimet verbum, aut ipſimet peſtis vel mors, ſeu generatio electa: vel ex Hebræo & Syro, nativitas filii. Oppidum Galaad montis, in ambitu, ut videtur 2 Reg.9. b.4.

לוד חדיד λωδαδίδ Lod-hadid. Naſcens gaudens, vel naſcens acutus: aut ex Hebræo & Syro, generatio vel nativitas nova. Nomen loci, 1 Eſd.2. b.33. & 2 Eſd.7. d.37.

Lois, Melior, G. Avia Timothei, 2 Tim.1. a.5. λωΐς

Lot, Involutus, ſive colligatus, aut coopertus, vel reſina pretioſa, quæ dicitur ſtacte. Filius Aran, Gen. 11. d.27. לוט λώτ

Lotan, Idem. Filius Seir Horræi, Gen.36.c.20. לוטן λωτάν

L U

Lucas, Hebraice poteſt interpretari, Ipſi reſurrectio, vel Latine a luce. D. Col.4.d.14. λουκᾶς

Lucius, A luce. Latinum eſt. Nomen prophetæ, Act. 13. a. 1. Rom.16. d.21. λούκιος

Lud, Nativitas, vel generatio. Filius Sem, Gen.10.c.22. Ab hoc Lydii dicti. לוד λούδ

Ludim, Idem. p.n. Filius Meſraim, Gen.10.b.13. לודים λουδιείμ

Luith, Tabulatum, vel tabulæ, aut viriditas. Mons eſt Lyrano & Hebræorum commentatori in Commentariis ſuper Eſaiam, cap. 15.c.5. Euſebio vero Pamphylo, vicus inter Areopolin & Joaram. Aliis inter Petram & Segor. Heb. Luhith. לוחית λουίθ

Luza, Amygdalus, ſive diſceſſio, vel declinatio. Civitas Chananææ, quæ cecidit in ſortem filiorum Joſeph juxta Sichem, in tertio lapide ipſius Sichem, ſive Neapoleos, Joſ. 16. a. 2. & 18. b. 13. Quæ alias, Gen. 28. d. 19. & 35.b. 6. nuncupatur Beth-el a Jacob. Eſt & tertia Luza in terra Hethim, a veteris Luzæ proditore condita, Judic. 1. e. 23. לוזה vel לוז λουζά

L Y

Lycaonia, Lupina. G. Provincia Aſiæ eſt mediterranea, Tauro a Cilicia Trachea diviſa: a Septentrione, Cappadociæ contermina, Volaterr. lib.10. in qua Barnabas & Paulus prædicarunt. Act. 14. a.6. λυκαονία

Lycia, Idem. G. Provincia Aſiæ, 1 Mac.15. d.23. Act.27, a.5. λυκία

Lyda, ſive Lydda, Stagnum. ſ. aquarum. G. Civitas Palæſthinæ in littore magni maris ſita, quæ Dioſpolis appellatur, 1 Mach.11. d.34. Act. 9. f.35. & g.38. λύδδη

Lydi, ſive Lydii, Nativitas, vel generatio. Populi. Vide Lud, Jer.46. b.9. לודים λυδοί

Lydia, Idem, Aſiæ minoris provincia inter Cariam & Phrygiam auctore Strabone lib. 13. cujus ſitum his verbis deſcribit Plinius libro 5. cap. 29. Lydia perfuſa flexuoſi amnis Mæandri recurſibus ſuper Ioniam procedit, Phrygiæ ab exortu ſolis vicina, ad Septentrionem Myſiæ, Meridiana parte Cariam amplectens, Mæonia ante appellata, &c. Hujus mentio fit, Act.16.c.14. Jer.46.b. 10. Ezec. 27. c.10. & 30.a. 5. Eſa. 66.f.19. Eſt & nomen mulieris purpurariæ, de qua Act.16. c.14. λυδία

Lyſanias, Diſſolvens triſtitiam. G. Procurator conſtitutus a Romanis ſuper Abilinam regionem, Luc.3.a.1. λυσανίας

Lyſias, Diſſolvens, Princeps quidam exercitus, ſive tribunus, 1 Mach.3.e.32. Act.24.f.23. & 23. f.26. & 24. b.7. λυσίας

Lyſimachus, Diſſolvens pugnam. G. Frater Menelai, 2 Mach. 4. d. 29. λυσίμαχος

Lyſtra, Diſſolvens. G. Nomen civitatis in Lycaonia, Act. 14.a.6. λύστρα

Lyſtra, Act.27. a.5. in Græco ſcribitur Myra, & interpretatur virgultum, ſive unguentum odoriferum. G. Civitas Lyciæ. Vide Plinium, lib.5. cap.27. Act. 27. a.5. μύρα

M

MAacha, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22.d.24. Filia Tholmai regis Geſſur, 2 Reg.15. 3.a.3. & 1 Par.3.a.2. Filia Abeſſalom mater Abiam regis, 3 Reg. a.2. quæ 2 Par.13. a. 2. dicitur Michaia. Concubina item Caleb, 1 Par. 2. f.48. Uxor Machir patris Manaſſe, 1 Par. 7. d. 16. Uxor Jahiæ, 1 Par.9. f.35. מעכה μααχά

Maachati, ſive Machati, Compreſſus, vel attritus, aut fixus, ſeu ventris contritio. Pater Aasbai, 2 Reg. 23. d.34. Pater Jezoniæ, 4 Reg. 25. f. 23. Civitas Amorrhæorum ſuper Jordanem juxta montem Hermon, Joſ.12. b.5. & 13. b.11. & 1 Par.4. d.19. מעכתי μααχαθί

Maadi, Solennis, vel feſtivus, aut ornatus, ſeu labilis, vel teſtificans, aut tranſiens: aut Syriace, auferens. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 34. מעדי μοοδίας

Maai, Venter aut coacervatio. Nomen viri, 2 Eſd. 12. c. 35. מעי μαΐ

Maala, Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num. 26. d.33. Joſ. 17. a.3. Heb. Mahala. מחלה μααλά

Maara, Spelunca, ſive evacuatio, aut effuſio, vel diſcooperiens, aut evigilans. Nomen loci, Joſ. 13. a. 4. מערה σιδώνιοι

Maaſai, Opus meum. Filius Adiel, 1 Par.9. b. 12. מעשי μαασαί

Maaſia, ſive Maaſias, Opus Domini. Filius Achaz, 1 Par. 15. c. 18. & 2 Par. 28. a. 7. Nomen cujuſdam doctoris, 2 Par. 26. b. 11. Pater Sophoniæ, Jer. 21. a. 1. Princeps Civitatis Jeruſalem, 2 Par. 34. b.8. מעשיהו μαασίας μαασαίας

Maaſias, Jer. 32. c.12. & 51. g.59. interpretatur protectio, ſive confidentia Domini. Pater Neriæ patris Baruch & Saraiæ. Heb. Mahaſias. מחסיה μαασαῖος

Maaziau, Fortitudo Domini, vel refugium Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. c.18. & 2 Eſd. 10. a. 8. מעזיהו μααζίας

Mabſam, Aromatizans, vel confundens eos. Filius Iſmahelis, Gen.25. b.13. & 1 Par.4. e.25. מבשם μαβσάμ

Mabſar, Munitus, vel muratus, ſive prohibens, vel auferens, aut vindemians. Vicus grandis Gabalene, pertinens ad urbem Petram, Gen.36. d.42. מבצר μαζάρ

Macces, Finis, vel finiens, ſive tœdium, aut evigilans, vel æſtas, ſive æſtuans, aut ſpinans, Nomen loci, 3 Reg. 4. a. 9. מקץ μακάς

Maceda, Incendium, aut adoratio, vel incurvatio. Civitas tribus Judæ, Joſ.10. b.10. & 15. f.41. מקדה μακηδά

Macedo, Hebraice, idem. Græce vero, excelſus vel eminens. μακεδών

G. qui ex Macedonia, 1 Mac.1. a.1. Act.16. b.9.

μακεδόνες Macedones, Idem. p.n. G. Act.19. f.29.

μακεδονία Macedonia, Excelſa, vel eminens. G. Provincia. Act.16. b.9.

מקהלות μακηλών Maceloth, Eccleſiæ, vel cœtus, aut congregationes. Nomen loci ad quem profecti ſunt filii Iſrael de Harada, Numer.33. d.25.

מקלות μακεδδὼθ μακελλὼθ Maceloth, 1 Par.8. c.31. & 9. g. 37. & 27. a. 4. Virgæ aut baculi, ſive voces, aut levitates, vel deſpectiones. Filius Abigabaon, filius Jahiel, 1 Par.9. f.35.

מקניהו μακκενία Macenias, Poſſeſſio Domini, ſive emptio Domini, aut pecus vel armentum Domini, ſive nidificatio Domini. Sacerdos 1 Par. 15. c. 18.

מעכה μααχὰ Macha, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Nomen regis, 2 Reg. 10. b. 6.

μακκαβαῖος Machabæus, Percutiens. Græce vero, pugnator. D. Filius Mathathiæ, 1 Mach.2. a.4.

Machati, Vide Maachati.

מכבני μαχαβαναὶ Machbanai, Miſer, ſive pauper filius meus, aut paupertas, vel humiliatio filii aut intelligentiæ vel ædificationis. Nomen principis, 1 Par.12. b.13.

מכבנה μαχβανὰ Machbena, Paupertas, vel poſſeſſio filii ejus, aut paupertas ſive percuſſio intelligentiæ vel ædificantis. Nomen loci, 1 Par.2. f.49.

מכי μαχὶ Machi, Percuſſor, aut pauper, vel humilis. Pater Guel principis tribus Gad, Num.13. a.16.

מכיר μαχὶρ Machir, Vendens, ſive cognoſcens. Filius Manaſſe, Gen.50.d.23. Pater Galaad, Num.26. d.29. & 1 Par.2. c.21. & 23. & 7. c.14.& 15. Filius Ammihel, 2 Reg.9. b.4.

מכירי μαχιρεὶ Machiritæ, Vendentes, ſive cognoſcentes. Familia quædam, Num.26. d.29.

מכמש μαχμάς Machmas, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans, ſive tangens vel auferens. Nomen vici magni ſive oppidi in confinio Benjamin, & Ephraim, 1 Reg. 13. a. 2. in quo partem impedimentorum depoſuit Sennacherib, ut celerius iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa.10. g.28.

מכמס μαχμὰς Machmas, 1 Eſd.2. b.27. Nehem.7. e.31. Occultatio, vel percuſſoris aut pauperis tributum.

מכמתת μαχθὼθ Machmethath, ſive Machmathath, Percuſſoris vel pauperis donum, aut percuſſoris vel humilis mors. Terminus tribus Manaſſe in ſorte Ephraim, Joſ.16. b.6. & 17. b.7.

Machtes. Vide Pila.

μηδαβὰ Madaba, 1 Mac.9. d.36.37. Vide Medaba.

מדי μαδαΐ Madai, Menſura, ſive judicans, aut indumentum. Filius Japheth, Gen.10. a.2. Hic primus Medorum genti nomen indidit.

מדן μαδὰλ Madan, Litigium, ſive judicans, aut menſura, vel indumentum. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25. a.2.

מעדיה μααδίας Madia, Solennitas, vel feſtivitas Domini, ſive adornatio vel teſtimonium aut fœdus Domini, vel tranſiens Dominus. Nomen viri, 2 Eſd.12. a.5.

מדין μαδιὰν Madian, Judicium vel judicans, ſive litigans, aut objurgans. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a.2. & 36. d. 35. A quo civitas trans Arabiam ad Meridiem Judææ ſita, in deſerto Saracenorum contra Orientem Maris rubri: unde Madianitæ. Alia urbs eſt juxta Arnonem & Ariopolin, cujus nunc ruinæ tantum demonſtrantur, ubi Hobab, ſive Jethro ſocer Moſis ſacerdos Madian habitavit, Exod.2. c.15. Act.7. d.29.

מדיני Madianita, Madianitæ, Idem. μαδιναῖος

מדינים Madianitæ, Idem. p.n. Gen.37. f.28. μαδιναῖοι

מדינית Madianitis, Idem. ſ.n. f.g. Num.25. b.6. μαδιανίτη

מדמנה μαδμηνᾶ Madmena, Menſura numeri vel muneris, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut numerus vel ſterquilinium. Civitas tribus Judæ, 1 Par.2. f. 49. quæ & Berſabee dicitur. Sunt tamen qui ſentiant non ipſam eſſe Berſabee, verum in ejus vicinia ſitam. Dicitur & Madmen.

מדון μαδὼν Madon, Jurgium aut indumentum, vel menſura ejus. Civitas regis Jobab, Joſ.11. a.1.

מעגלה στρογγύλωσις Magala, Semita, vel circulus, aut rotunditas, ſive currus, vel plauſtrum, aut vitula. Nomen loci, 1 Reg. 17. c.20.

μαγδαληνὴ Magdalena, Magnifica vel magnificata, aut exaltata, vel turris. D. Mulieris nomen, Mat.27. f. 56. Luc.8. a.2.

מגדל גד μαγδαλγάδ Magdal-gad, Turris felix vel accincta, ſive magnitudo felicitatis, vel magnitudo accincta. Civitas tribus Judæ, Joſ.15. e.37.

מגדלאל μαγδαλιὴλ Magdal-el, Turris ſive magnitudo Dei. Civitas in tribu Nephthali, Joſ.19. c.38.

מגדל μαγδαλῶ Magdalum, Turris vel magnitudo. Urbs Ægypti, Jer. 44. a.1. Exod.14. a. 2. Num.33. b.7.

מגדיאל μαγεδιὴλ Magdiel, Annuntians, vel evangelizans Deum, ſive pomum Dei, id eſt fructus electus Dei. Civitas eſt Idumæorum principum, Gen. 36. d. 43. & 1 Paral. 1. d. 59. Eſt & in quibuſdam exemplaribus civitas tribus Iſſachar, Joſ. 19. c. 38. ſed illic debet legi Magdalel.

μαγδαλὰ Magedan, Matt. 15. d. 39. in Græco, Magdala, & Hebraice interpretatur turris, vel magnitudo. D. Civitas eſt in litore ſtagni Genezareth, ſive maris Galilææ. Hieronymus hanc regionem nunc Macedan contra Jeraſan ſcribit in locis Hebraicis. A quibuſdam dicitur & Dalmanutha regio, & Magdalum, ſita inter lacum Genezar & Thabor.

מגדו μαγγεδῶ Mageddo, Annuntiatio, vel evangelizatio, aut pomum, ſive fructus electus. Civitas in tribu Manaſſe, Joſ. 12. d. 21. & 17. c. 11. quam inſtauravit Salomon, 3 Reg.9. c.15. & 1 Par. 7. f.29. Locus in quo occiſus eſt Joſias, 4 Reg.23. f.29.

מגדון Mageddon, Idem. Zach. 12. d.11. πεδίον ἐκκοπτομένων

μακὲδ Mageth, Torcular, aut liquefactio. D. Civitas Galaad, 1 Mach. 5. c. 26.

μάγοι Magi, Sapientes, vel philoſophi: aut qui præſunt ſacris, id eſt ſacerdotes. Perſicum eſt, Matt.2. a. 1.

Magog, Tegens, vel tegulans, aut tabefactus, vel liquefactus. Filius Japheth, Gen. 10. a. 2. A quo Scythæ genus ducunt, qui primum Magogi dicti ſunt, Apoc.20. c.8. מגוג μαγὼγ

Magron, Timor, ſive horreum, aut de gutture. Urbs in Juda aut Benjamin, per quam tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa.10. g.28. מגרון μαγγεδῶ

Mahalath, Chorus, ſive infirmitas: aut Syriace, venia, Pſal.52. a.1. Heb.53. & 87. a.1. Heb. 88. in titulo. Uxor Roboam, 2 Par. 11. d. 18. מחלת μαελὲθ

Mahalon, Idem. Filius Elimelech Beth-lehemitæ, Ruth 1. a. 2. μααλών מחלון

Mahanaim, numero duali, Caſtra, turmæ. Nomen loci non procul a monte Galaad, in quo obviam facti ſunt angeli patri noſtro Jacob, ab ipſo propterea impoſitum, quod duas turmas vidiſſet in eo loco, ſuam, & angelorum, Gen. 32. a. 2. Joſ. 13. c. 26. d. 30. & 3 Reg. 4. b. 14. Joſ. 21. c. 38. & 1 Par. 6. g. 80. Vide Manaim & Caſtra. מחנים μααναΐμ

Maharai, Accelerans, ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 2 Reg.23. d.28. & 1 Par.11. f.30. מהרי μαχαρεῒ

Mahath, Abſtergens, aut delens, ſive confringens, aut formidans: aut Syriace, percuſſio. Filius Amaſai filii Elcana, 1 Par. 6. c.35. & 2 Par.29. b.12. & 31. c.13. מחת μαὰθ

Mahazioth, Videns ſignum, aut videns literam. Nomen viri, 1 Par. 25. b.4. מחזיאות μαζιὼθ

Maheleth, Chorus vel cithara, aut infirmitas: vel Syriace, venia. Tertia uxor Eſau, filia Iſmahelis, Gen.28. b. 9. מחלת μαελὲθ

Mahida, Ænigma, aut acumen, vel radens ſive abſtergens manum: aut Syriace, percuſſa manus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 52. & 2 Eſd.7. e.54. מחידא μεϊδὰ

Mahir, Pretium. Filius Chelub fratris Sue, 1 Par.4. b.11. μαχὶρ מחיר

Mahol, Chorus, vel cithara, aut infirmitas, ſive arenoſus: aut Syriace, venia. Nomen viri, qui fuit Binomius: Ezrahah enim aliter dicitur, unde Etham Ezrahites, id eſt, filius Ezrah, 3 Reg.4. d. 31. מחול μαχὼλ

Mahumites, Nuntians, vel delens, aut radens, vel medullæ. Nomen viri, 1 Par.11. g.46. מחוים μαουὶμ

Maiman, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1 Par.24. b.9 מימן μαμεὶμ

Malachias, Angelus, ſive nuntius meus. Heb. Malachi. Nomen prophetæ, Malach.1. a.1. ἄγγελος מלאכי

Malachim, Regum. ſ. liber. Scribendum Melachim. מלכים

Malalai, Circunciſio, vel locutio mea. Nomen viri. 2 Eſd.12. c. 35. LXX. non tranſtulerunt. מללי

Malaleel, Laudans Deum, vel illuminatio Dei. Filius Cainan, Gen.5. b.12. Luc.3. g.37. Heb. Mahalaleel. מהללאל μαλελεήλ

Malaſar, Circunciſio anguſtiæ, vel vinculi, ſive diſpenſator. Nomen viri, Dan.1. c.11. מלצר μολσὰρ

Malchus, Rex, vel regnum, aut conſiliarius. D. Nomen illius cui Petrus auriculam abſcidit, Joan.18. b.10. μάλχος

Mallotæ, Adimplentes, vel adimpleti. D. Nomen populi, 2 Mach. 4. e. 30. μαλλῶται

Maloch, Regnans, aut conſulens. Filius Azabiæ filii Amaſiæ, 1 Par. 6. d. 44. מלוך μαλὼχ

Mambre, Rebellis, aut amarus, vel commutans, vel permutans. Civitas, Gen.13. d.18. quæ & Hebron & Arbee dicitur, Gen.23. d. 19. & 35. d. 27. Sunt tamen qui dicunt locum eſſe in Hebron, dictum in quercubus, procul ſex ſtadiis ab Hebrone. Frater Eſchol & Aner, Gen.14. b.13. Heb. Mamre. ממרא μαμβρῆ

Mambres, Idem. ſed in Græco ſcribitur Jambres: & Hebraice poteſt interpretari mare cum egeſtate vel paupertate. D. Unus ex illis qui Moyſi reſtiterunt, 2 Tim.3. b.8. ἰαμβρῆς

Mammona, Pecunia vel divitiæ, aut cupiditas. Syrum eſt, D. Luc.16. c.9. μαμωνᾶ

Mamuchan, Paratus, vel certus, aut depauperatus, vel percuſſus. Dux Perſarum, Eſth. 1. c. 16. מומכן μεμουχάν

Mamzer, De ſcorto natus, Deut.23. a.2. ἐκ πόρνης ממזר

Man, Donum, aut munus, aut quid? Exod.16. g.31. d. 15. מן μάν

Manahath, Requies, aut munus, ſive præparata formido, vel confractio, aut numerus ſtuporis: vel ex Hebræo & Syro, præparata deſcenſio, vel numerus deſcendens. Filius Sobal filii Seir, Gen. 36. c.23. & 1 Par.1. c.40. Eſt & regionis nomen, 1 Par.8. a.6. מנחת μαναάθ

Manahem, Conſolator, aut ductor eorum, ſive præparatio caloris, aut munus incenſum, vel numerans calefactionem. Filius Gaddi, 4 Reg.15. c.14. מנחם μαναήμ

Manaim, Caſtra. Civitas quæ eſt terminus tribus Gad in regione Galaaditide, Levitis, & in urbem refugii data, Joſ. 13. d. 26. & 21. d.38. & 1 Par.6. g.80. & 3 Reg.4. c. 14. Ubique ſcribendum ex Hebræo, Mahanaim: & idem locus cum eo qui Gen. 32. a.2. Mahanaim ſcribitur. מחנים μαναΐμ

Manaſſe, ſive Manaſſes, Oblitus, aut oblivio. Filius primogenitus Joſeph, Gen. 41. f. 51. Pater Eſrihel, 1 Par. 7. c. 14. Filius Ezechiæ regis Juda filii Achaz, 4 Reg. 21. a.1. & 1 Par. 3. c. 13. Matt.1. b. 10. מנשה μανασσῆς

Mane, Numeratus, vel numerans, Dan. 5. g.25. μανὴ מנא

Man-hu? LXX. interpretantur, τί ἐστι τοῦτο; Quid hoc? rectius, Man-hu, id eſt, donum eſt, Exod.16. c.15. מן הוא

Manlius, Solutus, vel non ligatus. G. μάνλιος

Manna, Idem quod Man, Joan.6. e.49. μάννα

Manue, Requies, aut munus. Pater Sampſon, Judic.13. a. 2. μανῶε מנוח

Maoch, Compreſſus, vel attritus, aut fixus. Pater Achis regis Geth, 1 Reg.27. a.2. מעוך μαὼχ

Maon, Habitaculum, ſive delictum, vel de peccato. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 55. Filius Sammai filii Recem, 1 Par. 2. f. 45. Eſt & nomen ſolitudinis in campeſtribus ad dextram Jeſimon, 1 Reg. 23. d.24. מעון μαών

Maonathi,

מעונתי μαωναθει Maonathi, Idem. Filius Othoniel filii Cenez, 1 Par.4.c.13.

מעזים μαωζεὶμ Maozim, Fortificati, vel fortitudines, aut refugia. Nomen idoli, Dan.11.f.38.

מרה πικρία Mara, Amara, vel amaritudo. Quinta Iſraelitarum manſio fuit: illuc enim Moyſes projecto ligno, amaras aquas in dulces vertit, Exod.15.d.23. Num.33.a.8. μαρὰθ

מהרי μααρὶ Marai, Accelerans, ſive dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 1 Par.27.b.13.

מריה ἀμαρίας Maraia, Amaritudo, vel myrrha Domini, aut docens, vel præceptor Dominus. Nomen viri, 2 Eſd.11.a.12.

מריות μαριὼθ Maraioth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes, vel permutationes. Nomen viri, 2 Eſd.12.a.15. Vide Meraioth.

μαρὰν ἀθὰ Maran-atha, Dominus noſter venit. Syrum eſt, 1 Cor.16.d.22.

μάρκος Marcus, Limatus, vel fricatus, aut expolitus, id eſt, a rubigine abſterſus. D. Act.12.c.12. conſobrinus Barnabæ, Coloſſ.4.b.10. Marcus, cognomen cujuſdam Johannis, de quo Act.15.g.37.

מרדכי μαρδοχαῖος Mardochai, Amara contritio, vel myrrha contrita, ſive docens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Nomen viri, 1 Eſd.2.a.2.

μαρδοχαῖος Mardochæus, Idem. Filius Jair filii Semei, patruus Eſther, Eſth.2.a.5. & 2 Eſd.7.b.7.

ים סוף θαλάσση ἐρυθρὰ Mare rubrum, ad Auſtrum Judææ, a Græcis Erythræum mare dicitur, Auctore Pomp. Mela lib. 3. Strabone lib. 16. Aliis etiam Sinus Perſicus & Arabicus, teſte Plinio libro 6. cap. 24. Hebræis dicitur Jam ſuph, in eſt, Mare junceum, vel cannoſum, quod ejus in littore abundent junci vel cannæ. Alii volunt ex fundo maris illas prodire & naſci cannas. Obſervandum etiam, Mare Suph, aliquoties ſumi pro Mari ſalſo vel mortuo, quod ſit carectoſum. Illic juxta rubrum pelagus ſeptima fuit manſio Iſraelitarum, Num. 33.b.10.

מרס μέρες Mares, Irroratio, vel diſtillatio: aut Syriace, apoſtema vel confractio. Nomen principis cujuſdam, Eſth.1.c.14.

מראשה μαρησὰ Mareſa, A capite, vel a principio, aut caput, vel principium, ſive hæreditas, aut amaritudo mulieris, vel amara mulier. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.f.44. eadem quæ & מרשה

מרשה μαρισὰ Mareſa, 1 Par. 4.d.21. & 2 Par.11.b.8.& 14.c.9. & 20.g.37. interpretatur a capite, vel a principio, aut hæreditas, vel amaritudo agri. Civitas in tribu Juda, patria Michææ prophetæ, nam inde מורשתי appellatur, Mich.1.a.1. Quam munivit ſive inſtauravit Roboam, 2 Par.11.b.8. Nomen viri, 1 Par.2.e.42.& 4.d.21.

מערת μααρὼθ Mareth, Spelunca, vel evacuatio, aut effuſio, ſive diſcooperiens, aut evigilans. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.g.59.

מרים μαριὰμ Maria, Exaltata, vel amaritudinis mare, aut myrrha maris, ſive doctrix, vel magiſtra maris: aut ex Syro & Hebræo, domina maris. Filia Amran filii Caath, ſoror Aaron & Moſis, Exod,6.c.20. & 15.c.20. Num. 12.a.1. Filius Ezra, 1 Par.4.c.17. Nomen item Virginis quæ Chriſtum tulit in utero, Matth. 1.c.16. Soror item μαρία Marthæ ſororis Lazari, Luc.10.g.39. Joan.11.c.19. Hebr. Miriam. De quadam Maria loquitur & Paulus, Rom. 16.a.6.

Mariam. Idem. Viri proprium, 1 Par.4.c.17.

מרמות μαριμὼθ Marimuth, Amaritudo, vel myrrha mortis, aut altitudines ſive fraudulentiæ. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.35.

מרמה μαρμία Marma, Dolus vel fraudulentia, ſive altitudo, vel extollens ſe. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 Par.8.b.10.

מרסנא μαρσενὰ Marſana, Amaritudo, aut myrrha rubi vel inimici, aut oſtendens rubum vel inimicum. Nomen principis, Eſth.1.c.14.

μάρθα Martha, Provocans, ſive amaricans: vel Syriace, domina vel doctrix. D. Soror Mariæ ſororis Lazari illius quem ſuſcitavit Chriſtus, Luc.10.g.38. Joan.11.b.20.

μισσὰλ Maſaa, Corrupte legitur, Joſ. 21.c.30. De tribu autem Aſer, Maſaa & Abdon, pro Meſſal.

משל μασὰλ Maſal, Parabola, aut imperans, vel dominans. Civitas in tribu Aſer, 1 Par.6.f.74. quæ Joſ.19.b.26. dicitur Meſſal.

μεσαλὼθ Maſaloth, Idem. p.n. D. Urbs, 1 Mach.9.a.2.

מצפה μασηφὰ Maſepha, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.f.38. quæ alias Maſpha dicitur.

משרפות מים μασερεφὼθ μασρεφὼθ Maſerephoth, In Hebræo eſt Maſerephoth-maim, id eſt, aduſtiones, incendia, combuſtiones aquarum. Locus eſt ubi excoquunt aquam ad ignem, refrigerandoque ſalem faciunt. Commentator Hebræorum ſuper Joſue ſic inquit, Salinæ ſunt ubi aqua maris trahitur ad foſſas ad hunc uſum factas, & ſole ſiccatur, Joſ.11.b.8. & 13.a.6. Regio Sidoniorum.

משרע μασερεὶ Maſerei, Stratum, ſive auferens, vel tangens ſocium vel amicum aut paſtorem vel malitiam. Filius Sobal filii Hur, primogenitus Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par.2.g.53.

משמע μασμὰ Maſma, Exauditio, ſive audiens, vel obediens. Filius Iſmahelis, Gen.25.b.14. & 1 Par.4.e.25.

משמנה μασμανὰ Maſmana, Pinguedo, aut oleum ejus, ſive tangens, vel auferens præparationem vel munus aut numerum. Nomen viri principis, 1 Par. 12.b.10.

מצביה μασαβία Maſobia, Statio Domini, ſive ſtans Dominus, aut damula. Nomen loci, 1 Par.11.g.47.

מצפה σκοπία, μασηφὰ, μασφὰ Maſpha, ſive Maſphe, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Juda, quam ædificavit Aſa rex Juda, 3 Reg.15.e.22. quæ Joſ. 15.f.38. Maſepha dicitur iiſdem conſonantibus & punctis, & Maſphe, Joſ. 13.d.26. Eſt & locus Galaad, 1 Reg.22.a.3. & 4 Reg.25.f.23. ubi pactum inierunt Laban & Jacob, Gen.31.g.49.

מצפתה μασηφὰ Maſphath, Speculatio, ſive ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas quæ & Maſpha dicitur in tribu Juda, 1 Reg.7.b.7. Jer.40.b.6.& 41.d.14.& 16.

משרקה μασεκκὰς Maſreca, Sibilus, vel ſibilans, aut attractio vanitatis, vel tangens vanitatem vel vacuitatem, aut vitis. Civitas Idumææ, regia Semlæ quinti regis in Edom, Gen. 36.d.36. & 1 Par. 1.d.47.

Maſſa, Tentatio. Nomen loci, qui & מריבה jurgium dicitur, Exod.17.b.7.

Maſſa, Onus, ſive aſſumptio: vel aliquando tranſlative, prophetia. Filius Iſmahelis, Gen.25.b.14. & 1 Par.1.b.30. משא μασσῆ, μασσὰ

Matthan, Donum, vel lumbus, ſive mors eorum: aut Syriace, expectatio, vel ſpes. Pater Saphatiæ, Jer. 38.a.1. Sacerdos Baal, 2 Par. 23.d.17. מתן ματθὰν

Mathana, Idem. Solitudinis nomen, Num.21.d.18. מתנה

Mathanai, Idem. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.33. ματθαναὶ μανθαναείμ

Mathania, ſive Mathanias, Donum Domini, vel lumborum Dominus, aut ex Syro & Hebræo, ſpes Domini. Filius Joſiæ, patruus Joachin, frater Joacim ſive Eliacim, a Nabuchodonoſor Sedecias nominatus, 4 Reg.24.d.17. Filius item Micha, 1 Par.9.c.15. & 2 Par.29.c.13. מתני מתניה ματθανίας

Mathaniau, Donum Domini, vel lumborum Dominus: aut ex Syro & Hebræo, expectatio Domini. Nomen viri, 1 Par.25.a.4. מתניהו ματθανίας

Mathanites, Donum, aut lumbus: aut Syriace, ſpes, vel expectans, 1 Par.11.g.43. מתני ματθανὶ

Mathat, Donum, vel donans. D. Pater Heli patris Joſeph viri Mariæ, Luc.3.e.24. ματθὰτ

Mathat, ſive Mathathath, Donum ejus. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.33 מתתה ματθαθὰ

Mathathia, ſive Mathathias, Donatus a Domino, vel donum Domini. Pater Judæ Machabæi, 1 Mach.2.a.2. Primogenitus Sellum Coritæ, 1 Par.9.e.31. Sacerdos, 1 Par.15.c.18. מתתיה ματταθίας

Mathias, Donum Domini. D. Act.1.d.23. ματθίας

Mathuſael, Mortem ſuam poſtulans, aut mors ſua infernus vel ſepulchrum. Filius Mauiael, Gen.4.c.18. מתושאל μαθουσαλὰ

Mathuſala, Mortem ſuam miſit, aut mortis ſuæ arma: vel ex Hebræo & Syro, mortem ſuam ſpolians, vel mortis ſpolium. Filius Henoch filii Jared, Gen.5.c.21. Luc.3.g.37. מתושלה ματθουσάλα

Matred, Virga deſcendens, aut virga imperantis, ſive lectuli deſcenſio vel imperium: aut Syriace, labor. Pater Meetabel uxoris Ader regis in Edom ſeptimi, Gen.36.g.39. מטרד ματραὶθ

Mathatha, Idem quod Mathathia, Luc.3.f.31. ματταθὰ

Mathathias, Idem. Luc.3.e.26. ματταθίας

Matthæus, Donatus. D. Nomen apoſtoli, Matth. 9.a.9. qui & Levi dictus eſt, Mar.2.b.14. ματθαῖος

Matthias, 2 Mach.14.c.29.

Mauiael, Annuntians Deum, aut radens vel delens Deus: vel ex Syro & Hebræo, percuſſus a Deo. Filius Irad, Gen. 4.c.18. מהויאל μαιὴλ

Mauman, Turbatus, aut tumultuans, vel multitudo. Nomen eunuchi cujuſdam, Eſth.1.b.10. מהומן ἀμὰν

M E

Mecherathites, Venditio, aut cognitio, 1 Par.11.g.36. מכרתי μεχωραθὶ

Mechmas, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans vel tangens, ſive auferens. Nomen oppidi in tribu Ephraim, 2 Eſd.11.d.31. qui 1 Reg.13.a.2. dicitur Machmas, iiſdem conſonantibus & punctis. מכמש μαχμὰς

Mechnedebai, Percuſſor, vel pauper vovens, ſive ſpontaneus: aut percuſſio, vel paupertas voventis vel principis aut ſpontanei. Nomen viri, 1 Eſd.10.d.40. מכנדבי μαχαδὰ

Medaba, aquæ doloris: vel ex Hebræo & Syro, aquæ manantes. Urbs Arabiæ in tribu Ruben, Num.21.f.30. Joſ. 13.b.9. & 1 Par.19.b.7. Eſa.15.a.2. מידבא μηδαβὰ

Medalaa, Corruptum in quibuſdam exemplaribus pro Medaba, Joſ. 19.a.11.

Medad, Menſurans, ſive aquæ dilectionis vel uberum aut patrui. Nomen viri ſuper quem requievit Spiritus Domini in caſtris, Num.11.f.26. מידד μωδὰδ

Meddin, Judicium, ſive litigans, aut objurgans. Civitas in tribu Juda, Joſ.15.g.61. Hebraice Middin. מדין μαδδὶν

Medemena, Menſura muneris vel numeri, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut ſterquilinium. Civitas tribus Judæ, quæ alias Berſabee dicitur, Joſ. 15.e.31. Per quam tranſiit Sennacherib cum iret oppugnatum Jeruſalem, Eſa.10.g.31. Sunt tamen qui Medemena ſentiant diverſam eſſe a Berſabee civitatem, ſed tamen vicinam. מדמנה μεδμηνὰ מדמנה

Medena, Menſura, vel abundans, ſive indumentum. Provincia, de qua 1 Eſd.6.a.2. Heb. Madai. מדי

Medi, Idem. p.n. Populi, Eſa.13.c.17. Act.2.b.9. πόλις μήδων

Media, Idem. ſ.n. Provincia Aſiæ ab ortu habet Caſpios & Parthos, a Meridie Sittacenem & Suſianem & Perſida, ab Occaſu Adiabenen, a Septentrione Armeniam. Plinius auctor libro 6.cap.26. Hanc appellatam a Madai Japheth filio, Joſephus lib.1.cap.14. Judaic. antiq. refert. Strabo vero in 11. a Medo Medeæ filio. De hac Ptolemæus lib.6. cap. 2. Plinius libro 6. cap. 14. Hieronymus ipſam inter flumina Indum & Tigrim collocat, Jer.25.e.25. Huic provinciæ attribuit ſacra Scriptura Aracuſiam, Parthiam, Aſſyriam, Perſidem, Jer.51.c.28. & 1 Mach.14.a.1. μῆδοι μηδία

Meetabel, Quam bonus Deus, ſive benefaciens Deus. Uxor Adar regis in Edom ſeptimi, Gen.36.d.39. מהיטבאל μετεβεὴλ

Megbis, Eminens, ſive altitudo. Nomen viri, 1 Eſd.2.b.30. מגביש μαγβὲς

Megphias, Corpus compreſſum vel congregatum, aut corporis vel veſtimenti tinea. Nomen viri, 2 Eſd.10.a.20. מגפיעש μαγὰβ

Mehuſim, Tacentes, aut feſtinantes, ſive ſenſuales. Pater Abitob, 1 Par.8.b.11. מחשים μεωσεὶμ

Melcha, Regina, vel conſiliatrix. Uxor Nachor filii Thare, filia Aran fratris mariti ſui Nachor, Gen.11.d.29. Filia item Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num.26.d.33. מלכה μελχὰ

Melcha, Luc.3.f.31. Idem. ſed in Græco ſcribitur Melea, & Hebraice interpretatur adimplens, vel adimpletus. D. Pater Eliacim patris Jona. μηλεᾶ μελχί Melchi, Rex meus, ſive conſilium meum. D. Pater Levi patris Matthat, Luc.3. e.24.

מלכיה μελχίας Melchias, Rex Dominus, aut conſiliator Dominus. Pater Phaſſur, Jer. 21. a. 1. Filius Amelech, Jer. 38. b. 6. Filius Athanai filii Zara, 1 Par.6. c.40.

מלכיאל μελχιήλ Melchiel, Rex meus Deus, aut regnum Dei, ſive conſiliator meus Deus. Filius Beriæ filii Aſer, Gen.46.b.17. & 1 Par.7.f.31.

מלכיאלי Melchielitæ, Idem. Num.26. e.45. δῆμος ὁ μελχιηλί.

מלכירם μελχιράν Melchiram, Rex excelſus, aut conſiliator, vel conſilium excelſum. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par.3. c.18.

מלכי צדק μελχισεδέκ Melchi-ſedec, Rex juſtitiæ. Sacerdos & rex Solymæ, ſive Jeruſalem fuit, Gen.14. c.18. Heb.7.a.1.

מלכישוע μελχισουέ Melchiſua, Rex ſalvator, aut rex vel conſilium ſalvatoris vel ſalutis, ſive rex magnificus. Filius Saul, 1 Reg.14. g.49. & 31. a.2. & 1 Par.8. c. 33.

מלכום μολώχ Melchom, Rex eorum, vel conſiliator eorum. Idolum quod colebant filii Ammon, 4 Reg.23. c.13. & 1 Par.20. a.2. Jer.49. a.1. qui Moloch, 4 Reg.23. c.10. dicitur.

מלך μέλεχ Melech, Rex, aut conſiliarius. Filius Micha filii Meribbaal, 1 Par. 8. d.35.

μελίτη Melite, Melliflua. G. Inſula inter Epirum & Italiam, ſpectans Siciliam ad Septentrionem, Act.28. a.1.

מלוא ἄκρα. μααλώ ἀνάλημμα Mello, Plenitudo, vel repletio. Ambitus montis Sion interior, quem reges incluſerant muro. Vel ut alii volunt, urbs non ita procul illinc, cujus cives Abimelech regem ſibi conſtituerunt, Judic. 9. a. 6. Ab hoc loco David cœpit munire Terram, 2 Reg. 5. b.9. Salomon hanc reparavit, 3 Reg. 9. c. 15. & 4 Reg.12. d.20. & 2 Par. 32. b.5.

מלותי μαλλιθί Mellothi, Plenitudo, vel circunciſio. Nomen viri, 1 Par.25. b.4.

מלוך μαλούχ Melluch, Regnans, vel conſulens. Nomen viri, 1 Eſd. 10.d.32.

Melothi, Idem quod Mellothi. D. Civitas, Judith 2.c.13. In Græco Complutenſi non legitur.

מלטיה μαλτίας Meltias, Liberatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd.3 . b. 7.

μέμμιος Memmius, Maculatus, vel vituperatus. D. 2 Mach.11. g. 34.

נף μέμφις Memphis, Hebraice dicitur Noph, & interpretatur favus, aut diſtillatio, vel elevatio, aut cribrum. Civitas Ægypti, Eſa.19. b.13.

מף μέμφις Memphis, Oſee 9. b.6. Hebraice dicitur Moph, id eſt, ab ore: vel Syriace, coopertorium.

Mendacium, Michææ 1.d.14. domos mendacii. Vide Achzib. vide & 1 Par.4. d.22. viri mendacii item.

μενέλαος Menelaus, Potentia, aut robur populi. G. Nomen viri, 2 Mach. 4. d. 23.

μαϊνάν Menna, Numeratus, vel remuneratus, aut præparatus. D. Pater Melcha, ſive (ut Græce habetur) Melea, Luc.3. f.31.

מני Menni, Præparatio, vel munus, aut numerus. Nomen regionis, Jer. 51. c. 27.

מנית μανίθ Mennith, Idem. Urbs in terra Gad, Judic.11. f.33.

מפעת μαϊφάθ Mephaath, Aquarum apparitio, ſive aquarum impetus. Civitas Levitarum in tribu Ruben, in terra Moab, Joſ.13. c. 18. & 21. d. 36. Jer. 48. c. 21.

מריות μαριώθ Meraioth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes vel permutationes. Filius Achitob, 1 Par.9. b.11. Filius Zaraiæ filii Ozi, 1 Par.6. a 6.& 7.d.52. Vide Maraioth.

מרעלה μαραλά Merala, Sopor, vel inebriatio, aut amaritudo aſcenſionis, vel holocauſti, aut myrrhæ holocauſtum, ſive folium, aut docens holocauſtum vel aſcenſum. Limes eſt Zabuloniæ tribus, Joſ. 19.a.11.

מררי μερερί Merari, Amarus, ſive irritatus, aut provocatus. Filius Levi filii Jacob, Gen.46.b.11. & 1 Par.6. a.1.b.16.

Meraritæ, Idem. p.n. Num.26.g.57. δῆμος ὁ μερερεί.

ἑρμῆς Mercurius, A mercibus dictus eſt: quia mercaturæ Deus putabatur a Gentibus, Latinum eſt, Act.14. b.12.

מרגמה σφενδόνη Mercurius, Pro.26. b.8. In Hebræo eſt Margema. Sunt qui dicant ſignificare fundam qua jaciuntur lapides. Alii acervum lapidum. Poteſt etiam derivari ab ארגמן, quod ſignificat purpuram: ut ſit ſenſus, Sicut qui ligat lapidem vel ſaxum in purpura: ita qui tribuit inſipienti honorem.

מרד μωράδ Mered, Rebellis, vel deſcendens, aut imperans. Filius Bethiæ filiæ Pharaonis, 1 Par.4. c.17.

מרמות μαρειμώθ Meremoth, Amaritudo, ſive myrrha mortis, aut altitudines vel deceptiones. Nomen viri, 1 Eſd.8. g.33.

מריבה Meriba, Jurgium, contentio. Nomen loci, qui & Tentatio dicitur. Vide Jurgium, Pſal.95. b.8.

מריב בעל מרי בעל μεριβαάλ Merib-baal, Rebellio, vel impugnatio idoli vel dominantis, ſive ſubjicientis aut poſſidentis. Filius Jonathan filii Saul, 1 Par.8.d.34. & 9. g. 39.

מרמות μεριμώθ Merimuth, Fraudulentia, aut amaritudo, vel myrrha mortis, ſive altitudines. Nomen viri, 2 Eſd. 3. e. 21. & 10. a.5. & 12. a. 3.

מרב μερόβ Merob, Pugnans, ſive objurgans, aut multiplicans: vel Syriace, magiſterium. Primogenita regis Saul, 1 Reg.14.g.49. & 18.d.17.

מראדך βαρωδάχ μαιωδάχ Merodach, Amara contritio, vel myrrha contrita: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Rex Babyloniorum, Eſaiæ 39. a.1. Jer. 50. a.2. qui 4 Reg.20.c.12. dicitur Berodach.

מרום μαρών Merom, Altitudines. Aqua ſeu flumen in terra Chanaan, juxta quod Gentes convenerant adverſus Iſraelitas, Joſ. 11. a.5. b. 7. Hieronymus in locis Hebraicis Merrum vicum fuiſſe dicit in XII. milliario urbis Sebaſtæ juxta Dothain.

מרומי ὕλη ἀγροῦ Merome, Altitudines, ſive amaritudo aquarum. Nomen loci, Judic.5. c.18. Ubi alii interpretes pro, in regione Merome, legunt, in excelſis campi.

מרונתי μεροναθών Meronathites, Cantatio mea, ſive exultans, aut exclamans: vel Syriace, dominans, 1 Par.27.d.30. & 2 Eſd.3. b.7.

מרוז μερώζ Meroz, Secretum, vel macies. Urbs Galilææ, Judic.5. c.23.

מש μοσόχ Mes, Auferens, vel tangens. Filius Aram, Gen. 10. c. 23. qui 1 Par.1.b.17. dicitur Moſoch. Ab hoc Mæones traxerunt originem.

Meſa, Salus, vel aqua ſalutis, aut aquas aſpiciens. Rex Moab 4 Reg. 3. a. 4. Filius item Caleb fratris Gerameel, 1 Par. 2. e. 42. מישע μέσα

Meſelemia, Pax Domini, vel perfectio Domini, aut retributio Domini, vel parabola Domini, aut dominium Domini. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 1. משלמיהו μεσελεμία

Meſezebel, Auferens fluxum Deus: vel ex Syro & Hebræo liberatio vel ſalus Dei. Pater Barachiæ, 2 Eſd. 3. a.4. & 11. d. 24. משיזבאל μασεζουβήλ

Meſizabel, Idem. Nomen viri, 2 Eſd.10. a.21. μεσοζεβήλ

Meſollam, Vide Moſollam.

Meſopotamia, Majoris Aſiæ Syriæque pars. Regio eſt inter Babyloniam & Arabiam, ad lævam Tigridis fluvii, ubi habitaverunt ſapientes Babyloniæ, auctore Strabone libr. 11. & 17. & Ammiano libr. 23. Meſopotamia eſt inter amnes Tigridem & Euphraten, a Septentrione Tauro excepta, quæ ipſo vocabulo Græco in medio fluminum eſſe poſita monſtratur. μέσος enim medius: ποταμὸς vero fluvius interpretatur, Act. 7. a. 2. Hebraice vero, Gen. 24. b. 10. Deut. 23. a. 4. Judic. 3. a. 8. & 1 Par. 19. b. 6. & in titulo Pſal. 59. a. 2. Heb. 60. dicitur Aram Naharaim, id eſt, Syria fluviorum. ſ. duorum, nam dictio ipſa dualis eſt numeri. In aliis vero locis pro Meſopotamia, in Hebræo eſt Padan Aram, quod interpretatur redemptio ædis, vel domus: vel Syriace, parilitas, aut conjunctio ædis. Hæc nomina ſortitur & Syria, Gen.25. c. 20. & 28. a.5. b. 6. μεσοποταμία ארם נהרים פדן ארם

Meſopotamia, Joſ. 24. a. 3. in Hebræo eſt Eber hanaar, id eſt, trans flumen. עבר הנהר

Meſphar, Numerus, vel narratio, aut librarius vel ſcriba, ſive tributi taurus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a.2. מספר μάσφαρ

Meſpharath, Numerans, vel narrans, aut tributi fructificatio vel augmentatio. Nomen viri, 2 Eſd.7. b.7. מספרת μασφαράθ

Meſphe, Speculatio, vel ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Civitas in tribu Benjamin, Joſ.18. d.26. מצפה μασηφά

Meſraim, Anguſtiæ, ſive tribulationes. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. b. 13. Ab hoc Ægyptus Hebræa lingua Meſraim nuncupatur: quæ & ſæpe in Sacris literis dicitur terra Cham, a Cham filio Noe, Pſal. 105. d. 22. Heb. 106. ut teſtatur Hieronymus in quæſt. Hebraicis. מצרים μεσραείμ

Meſſa, Onus, vel aſſumptio: & aliquando tranſlative, prophetia. Regio Judææ juxta Hieronymum in locis Hebraicis, in qua habitaverunt filii Jectan, Gen.10. d.30. משא μασσῆ

Meſſa, 4 Reg.11. b.6. Eradicatio, ſive conculcatio. Nomen viri. מסה μασσαί

Meſſal, Poſtulans, vel poſtulatus, aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea, ſive ablatio, aut tactus Dei. Civitas in tribu Aſer, Joſ.19. b.26. & 21.d.30. quæ & Maſſal, 1 Par. 6. g. 74. dicitur. משאל μασάλ

Meſſalemeth, Solutio, aut pacificatio, vel perfectio, aut retributio, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Mater Amon regis Juda, 4 Reg.21. d. 19. משלמת μεσολλάμ

MESSIAS, Unctus. Græce autem dicitur Chriſtus, Joan. 1. f.41. & 4.d.25. משיח μεσσίας

Meſſulam, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens, aut parabola eorum, ſive poteſtas eorum. Pater Aſalia patris Saphan ſcribæ, 4 Reg.22. a.3. משלם μεσολλάμ

Metabeel, Quam bonus Deus, aut benefaciens Deus. Nomen viri, 2 Eſd. 6. c. 10. מהיטבאל ματαβεήλ

Methca, Dulcedo, aut ſuavitas. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Thare, Num.33. d.28. מתקה μαθεκκά

Metri, Pluvia, ſive cuſtodia, vel carcer. Nomen viri, 1 Reg. 10 .c. 21. מטרי ἀματταρεί

Meza, Diſtillatio, vel aſperſio, aut ex iſto: vel Syriace, incenſio vel conſumptio. Filius Rahuel filii Eſau, Gen.36. b.13. מזה μοζέ

Mezaab, Deauratus, vel aquæ auri, ſive quid aurum? Pater Matred patris Meetabel uxoris Adar regis in Edom ſeptimi, Gen. 36. d.39. & 1 Par. 1. d. 30. מי זהב μεζοόβ

M I

Miamin, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1 Eſd.10. d.25. & 2 Eſd.10. a.7. & 12.d. 40. מימין μεϊμίν

Mibahar, Electus, ſive electio, aut juventus. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 38. מבחר μαβαάρ

Micha, Pauper, vel humilis, aut percutiens vel percuſſus, ſive quis hic? id eſt in hoc loco: ſive aquæ hic. Pater Abdon, 2 Par. 34. d. 20. qui 4 Reg. 22. b.12. dicitur Michaia. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 5. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 Par. 8. d. 35. Filius Miphiboſeth, 2 Reg. 9. d. 12. מיכה μιχαίας מיכא

Michael, Quis ſicut Deus? aut humilitas, ſive paupertas Dei, vel percuſſio Dei, ſive percutiens Deus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 3. Pater Galaad, 1 Par. 5. b. 13. Pater item Sthur principis tribus Aſer, Num. 13. b. 14. Eſt & nomen Angeli, Dan.10. c. 13. מיכאל μιχαήλ

Michaia, Quis ſicut Dominus? aut paupertas vel humilitas Domini, ſive percutiens Dominus, vel percuſſio Domini. Pater Achobor, 4 Reg. 22. c. 12. Filius Meribbaal filii Jonathan, 1 Par. 8. d. 34. Mater item Abiam regis Juda, 2 Par.13. a.2. quæ 3 Reg.15.a. 2. dicitur Maacha, 2Eſd.12. d.40. מיכיה μιχαίας

Michas, Idem. Nomen viri de monte Ephraim, Judic.17. a.1. מיכיהו μιχὰ

Michæa, ſive Michæas, Idem. Filius Gamariæ filii Sapham ſcribæ, Jer. 36. c. 11. Filius item Jemla, 3 Reg. 22. b. 8. מיכיה μιχαίας

Michæas, Jer. 26. e.18. Michææ 1. a. 1. Pauper vel humilis, aut percutiens, vel percuſſus, ſive quis hic? id eſt, in hoc loco, vel aquæ hic. Nomen prophetæ qui prophetavit ſub Joatham, Achaz, & Ezecia. מיכה μιχαίας

Michol, Quis omnia? q. d. tu. aut quæ perfecta vel conſummata? q. d. nulla niſi tu, ſive aqua tota, aut aquarum perfectio vel con- מיכל μεχόλ conſummatio, ſeu prohibitio. Nomen filiæ minoris regis Saul, 1 Reg. 14. g. 49.

Middin, Vide Meddin.

μύνδος Mido, Cura, ſive conſilium. G. Græca exemplaria legunt Myndus, 1 Mach. 15. d. 23.

μίλητον Miletum, Rubra, vel coccinea. G. Civitas in Aſia maritima, decem ſtadiis ab oſtio Mæandri amnis ſecreta, Act. 20. c. 15.

מליכו ἀμαλοὺχ Milicho, Regnum ejus, vel conſilium ejus. Nomen viri, 2 Eſd. 12. d. 14.

Minnith, Vide Mennith.

מפיבשת μεφιβόσεθ Miphiboſeth, De ore ignominia, ſive de ore confuſio, aut oris ignominia vel confuſio, aut verecundia, vel mora. Filius Jonathæ filii Saul, 2 Reg. 4. a. 4. & 9. b. 11. Hic dicitur & filius Saul præterito patre Jonatha, 2 Reg. 19. e. 24. & 21. b. 7.

משעם μισαάμ Miſaam, Salvator eorum, ſive reſpiciens eos, aut auferens, vel tangens populum: vel Syriace, lenitas eorum. Filius Elphaal filii Nehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

מישך μισάχ Miſach, Prolongans, ſive attrahens, aut aquas vallans vel ſepiens. Vir qui & Miſael dicitur, Dan. 1. b. 8.

מישאל μισαήλ Miſael, Quis poſtulatus aut commodatus? ſive quis poſtulans aut commodans? ſive abſtulit Deus, vel receſſit. Nomen viri quem princeps Eunuchorum regis Nabuchodonoſor vocavit Miſach, Dan. 1. b. 8. Filius item Oziel filii Caath, Exod. 6. c. 22.

מישור Miſor, Planities, aut ſerra, ſive murus vel muratus, aut bos, vel bovinus. Heb. legitur Jaheſa, Joſ. 21. d. 39.

משפט κρίσις Miſphat, Judicium. Fons Miſphat, ſive judicii, alias Cades, Gen. 14. a. 7.

μιτυλήνη Mitylene, Munditia, vel abſterſio torcularis. G. Inſula contra Aſiam, quæ a proximo continenti abeſt quinquaginta ſeptem millia paſſus, Act. 20. c. 14.

מתרדת μιθριδάτης Mithridates, Explorans, vel contemplans legem, aut ſolvens legem, ſive mortis deſcenſus vel dominium, 1 Eſd. 1. d. 8.

M N

מנה μνᾶ Mna, Libra, talentum, genus ponderis quod continet certum numerum unciarum, Ezec. 45. e. 12. & Luc. 19. b. 13.

μνεσθεύς Mneſtheus, Alacritas, aut ira, vel robur Dei. Nomen viri, 2 Mach. 4. c. 21.

M O

מואב μωάβ Moab, De patre: quoniam de patre eum filia concepit. Filius Lot ex filia ſua majore, Gen. 19. g. 36. A quo urbs Arabiæ (quæ alias, ut Euſebius refert, Areopolis dicitur) & regio nomen acceperunt, Eſa. 11. d. 14. Eſt & regnum filiorum Lot ad Orientem Judææ ſitum, proximum Mari mortuo & Jordani. Eſt præterea nomen regis, 1 Reg. 12. b. 9. & 22. a. 3. & 1 Par. 4. d. 22.

מאבים Moabitæ, Idem. Deut. 2. b. 9. c. 11. μωαβῖται

מואבי Moabites, Idem. Deut. 23. a. 3. μωαβίτης

מואביות Moabitides, Idem. p. n. f. g. 3 Reg. 11. a. 1. μωαβίτιδες

מואבית Moabitis, Idem. ſ. n. f. g. Ruth 1. a. 1. & 5. μωαβίτις

מועדיה μωαδαί Moadia, Solennitas, vel feſtivitas Domini, ſive adornatio, vel teſtimonium, aut fœdus Domini, vel tranſitus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. a. 17.

מבני μεβουναί Mobonnai, Filius vel filiatio, ſive ædificatio, aut intellectus vel intellectio. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 27.

מכנה μαβνῆ Mochona, Baſis, vel ſuſtentaculum, aut præparatio. Civitas, 1 Eſd. 11. d. 28.

מכרי μαχχεὶ Mochori, Venditio, vel cognitio. Pater Ozi, 1 Paralipom. 9. b. 8.

μωδείν Modin, Judicium, vel judicatio, aut jurgium. D. Civitatis nomen in monte ſitæ ut videtur Baala, ſuper torrentem qui apud Secronam effunditur: patria Machabæorum, ubi eſt eorum memorabilis ſepultura, ſeptem pyramides ex quadrata mole ſurgentes, 1 Mac, 2. a. 1.

מחלה μααλά Mohola, Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia. Nomen viri, 1 Par. 7. d. 18.

מחלי μοολὶ Moholi, Idem. Filius Merari filii Levi, Exod. 6. c. 19.

מולדה μωλαδᾶ Molada, Nativitas, vel generatio. Civitas quæ in tribu tam Judæ quam Simeonis reperitur, Joſ. 15. e. 26. & 19. a. 2. & 1 Par. 4. e. 28.

מחלתי μαελαθὶ Molathi, ſive Molathites. Chorus, vel cithara, ſive infirmitas: aut Syriace, venia, 1 Reg. 18. e. 19. & 2 Reg. 21. b. 8.

מלכם μελχώμ Molchom, Rex eorum, vel conſiliarius eorum. Filius Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9. Sic vocabatur & Moloch, Ammonitarum idolum, Jer. 49. a. 1.

מוליד μωλίδ Molid, Generatio, vel nativitas, aut circumciſio manus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 29.

מלך μολὼχ Moloch, Regnans, aut conſiliarius. Idolum Ammonitarum, 4 Reg. 23. c. 10. Act. 7. e. 43. quod & Melchom dicitur.

μολὸχ מלכם μελχὸμ Moloch, 3 Reg. 11. f. 33. Rex eorum, aut conſiliarius eorum. Heb. Milchom. Idolum Ammonitarum.

מעץ μαάς Moos, lignum, vel ligneus, ſive conſiliarius. Filius Ram primogeniti Jerameel, 1 Par. 2. d. 27.

מפים μαμφὶν Mophim, Ex ore: vel Syriace, cooperimenta. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

מורשתי μωρασθίτης Moraſthi, Hæres, vel paupertas, aut de paupertate, vel de hæreditate. Vicus contra Orientem Eleutheropoleos, patria Michææ prophetæ, Jer. 26. e. 18.

Moraſthites, Idem. Mich. 1. a. 1.

מוריה ἀμωρία Moria, Amaritudo vel myrrha Domini, aut potius doctrina, ſive timor Domini, a ירה vel ירא: ſive ex Syro & Hebræo, dominatio Domini. Collis, 2 Par. 3. a. 1. qui Terra Viſionis, Gen. 22. a. 2. dicitur, a latere montis Sion. Moria, inquiunt doctiores, eſt mons in tribu Benjamin in quo fuit ædificatum templum a Salomone. Hic mons eſt multijugus: & in uno e jugis ejus juſſus eſt Abraham immolare filium ſuum Iſaac. Non deſunt qui dicant hunc montem partem eſſe montis Sionis. Rectius ſentiunt qui affirmant montem Moria & montem Sion eſſe eundem montem, quum ex Joelis 3. f. 21. Pſal. 2. b. 6. & aliis locis clarum ſit, templum Domini fuiſſe conſtructum in Sion, & auctor Paralipomenon ſcribat illud fuiſſe conſtructum in monte Moria, Gen. 22. a. 2. & 2 Par. 3. a. 1. Eſt ergo Moria & Sion idem mons, ſed Moria vetus eſt montis appellatio, & Sion recens.

Moſa, Azymum, aut inventus, vel exitus, ſive exprimens, vel emungens. Filius Caleb ex Epha concubina, 1 Par. 2. f. 46. Filius Zamri filii Joada, 1 Par. 8. d. 36. מוצא μωσὴ

Moſa, 1 Par. 8. a. 9. interpretatur Onus, ſive aſſumptio vel prophetia aliquando tranſlative, aut aquarum elevatio. Filius Saharaim ex Hodes uxore. מישא μισὰ

Moſera, Eruditio, ſive diſciplina, aut vinculum: vel Syriace datio vel traditio. Nomen montis ubi Aaron mortuus eſt & ſepultus, Deut. 10. b. 6. qui Hor, Num. 20. d. 27. & Moſeroth, Num. 33. d. 30. dicitur. מסרה μοσερὰ

Moſeroth, Idem. p. n. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Heſmona, Num. 33. d. 30. Eadem quæ Moſera dicitur. μασουρὼθ

Moſobab, Reverſus, aut averſus, vel converſus. Nomen principis, 1 Par. 4. f. 34. משובב μωσωβάβ

Moſoch, Attrahens, vel prolongans, aut vallans, vel ſepiens. Filius Japheth, Geneſ. 10. a. 2. Ab hoc Cappadoces originem traxerunt, Ezec. 27. c. 30. Filius item Aran, 1 Par. 1. b. 17. qui Gen. 10. f. 23. dicitur Mes. משך μοσὸχ

Moſollam, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum, ſive poteſtas eorum. Nomen viri, 1 Par. 3. d. 19. & 5. b. 13. & 8. b. 17. & 9. b. 8. Præpoſitus inſtauratoribus templi, 2 Par. 34. c. 12. משלם μεσολλάμ

Moſollamia, Pax Domini, ſive perfectio Domini, aut retributio Domini, vel parabola, aut dominium Domini. Vide Meſelemia, 1 Par. 9. d. 21. משלמיהו μεσολλαμία

Moſollamith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Filius Emmer, 1 Par. 9. b. 12. משלמית μασελμώθ

Moſollamoth, Pacificatio, aut perfectio, ſive retributio, aut parabola mortis, vel dominium mortis. Pater Barachiæ principis, 2 Par. 28. b. 12. משלמות μασαλμώθ

Moyſes, Attractus, vel aſſumptus, ſubaudi de aquis, ut Exod. 2. b. 10. legitur. Filius Amram filii Caath filii Levi, 1 Par. 6. c. 38. & 23. b. 13. Act. 7. c. 20. Heb. Moſe. משה μουσῆς μωσῆς

Mozel, Ambulans, vel vadens. Nomen regionis, Eze. 27. d. 19. מאוזל μοοζιὴλ

M U

Munim, Habitacula, ſive afflicti, aut delinquentes, vel reſpondentes. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 50. מעונים μουνὶμ

Murus-Moab, Urbs Moabitarum, Eſa. 15. a. 1. קיר מואב τεῖχος τῆς μωαβίτιδος

Murus cocti lateris. Vide Cir-hareſeth.

Muſach, Unctio, ſive cooperimentum, aut libatio, 4 Regum 16. d. 18. מוסך καθέδρα

Muſi, Auferens, vel tangens, aut recedens, vel ablatus. Filius Merari filii Levi, Exod. 6. c. 19. & 1 Par. 6. b. 19. מושי μουσὶ

Muſitæ, Num. 3. e. 33.

M Y

Mydo, vel potius Myndus, Muta. G. Nomen inſulæ in mari Icario, 1 Mach. 15. d. 23. μύνδος

Myſia, Scelesta vel abominabilis. G. Provincia Aſiæ nunc Æolis dicta, quam Paulus adnavigavit, Act. 16. b. 7. Eſt & altera ejuſdem nominis juxta Danubium flumen. Suntque auctores, qui dicant tranſiſſe ex Europa Meſas & Brigas & Hunos, a quibus appellantur in Aſia Myſi, Phryges & Bithynii. μυσία

N

NAalol, Laudatus, ſive lucidus, aut ſtolidus. Civitas Levitarum in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 15. & 21. d. 35. & Judic. 1. f. 30. נהלול vel נהלל ναλώλ

Naama, Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 41. Mater item Roboam, 3 Reg. 14. e. 21. נעמה νομὰ, ναάμα

Naaman Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. qui 1 Par. 8. a. 2. dicitur Nohaa. Princeps militiæ regis Syriæ, 4 Reg. 5. a. 1. & Luc. 4. e. 27. Filius item Bela filii Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. נעמן νοεμὰν

Naamathites, Pulchritudo, vel jucunditas ſive motus mortis meæ, Job 11. a. 1. & 2. c. 11. & 20. a. 1. & 42. b 9. נעמתי μιναῖος

Naara, ſive Naaratha, Puella, vel juvenis, aut excuſſio, vel vigilans. Terminus tribus Ephraim, Joſ. 16. c. 7. Altera uxor Aſhur, 1 Par. 4. a. 5. נערה vel נערתה νοερὰ

Naarai, Pueri mei, vel juvenes mei, ſive excutientes, aut vigilantes mei. Nomen viri, 1 Par. 11. g. 37. נערי ναραὶ

Naaria, Puer Domini, aut excuſſio Domini, ſive vigil Domini, vel vigilans Dominus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. & 4. g. 42. נעריה νεαρία

Naas, Coluber, vel ſerpens, aut augurans, vel divinans, ſive æneus. Civitas, 1 Par. 4. b. 12. Rex Ammonitarum, 1 Reg. 12. c. 12. & 1 Par. 19. a. 2. Eſt & nomen cujuſdam viri de quo 1 Reg. 11. a. 1. & 2 Reg. 17. g. 27. נחש ναὰς

Nabaioth, Loquelæ, ſive prophetiæ, aut fructus, vel germinationes. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 13. Ab hoc omnis regio ab Euphrate uſque ad mare Rubrum uſque hodie Nabathena dicitur, quæ pars Arabiæ eſt, Eſa. 60. b. 7. נביות ναβεώθ

Nabal, Stultus, vel inſipiens. Viri nomen, cujus uxor Abigail dicebatur, 1 Reg. 25. a. 3. & d. 19. נבל ναβὰλ

Nabat, Aſpiciens, ſive intuens. Pater Jeroboam ſervi Salomonis, 3 Reg. 11. e. 26. נבט ναβὰτ

Nabath, Idem. Conſobrinus Tobiæ, Tob. 11. d. 20.

נבו ναβαδ ναβωθ Nabo, Loquela, ſive prophetia: aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Civitas in terra Moab, in tribu Ruben, Eſa. 15. a. 2. & Jer. 48. d. 22. quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 38. Eſt & nomen montis ejuſdem nominis. Dicitur & Nebo. Idoli præterea nomen, Eſa. 46. a. 1.

ναβȣ̃θ נבות Naboth, Idem. Nomen viri, 3 Reg. 21. a. 3.

נבו ναβȣ̃ Nabu, Loquela, ſive prophetia: aut loquens, vel prophetans ſive fructificans aut germinans. Nomen unius ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3. In codicibus Hebræis, unius eſt nomen proprium, Semegarnebu: Vide Semegar.

נבכד נאצר ναβȣχοδονόσωρ Nabuchodonoſor, Gemitus ſive planctus judicii, anguſtiæ vel preſſuræ, ſive coartans judicium anguſtiæ vel preſſuræ. Rex Babyloniorum, 4 Reg. 24. c. 10.

נבוכד ראצר ναβȣχοδονόσωρ Nabuchodonoſor, In toto Jeremia, excepto cap. 27. a. 8. & 28. c. 11. & 29. a. 1. & 34. a. 1. & 39. a. 1. Ezec. 26. a. 7. & 29. d. 18. & 30. c. 10. In quibus omnibus locis in Hebræo codice ſcribitur Nabuchodoroſor, quod interpretatur gemitus ſive planctus generationis, anguſtiæ vel preſſuræ, aut coartatio generationis, anguſtiæ vel preſſuræ.

נבושזבי ναβȣσεζβαν Nabuſezbaz, Loquela, ſive prophetia, vel germinatio manans vel fluens: aut ex Hebræo & Syro, fructus vel germinatio liberationis. Nomen viri, Jer. 39. c. 13.

ναβαταῖοι Nabuthæi, Loquentes, ſive prophetantes, aut germinantes. D. 1 Mach. 5. c. 25.

נבוזראדן ναβȣσαρδὰν Nabuzardan, Germinatio, vel prophetia extranei ſive ventilati aut effuſi judicii, vel germinatio, ſive prophetia extranei, ſive ventilati, aut effuſi dominii vel baſis. Princeps exercitus regis Babyloniorum, 4 Reg. 25. b. 8.

נחור ναχὼρ Nachor, Raucus, vel aridus, aut iratus, vel incenſus: aut Syriace, ſuffocatus. Filius Sarug, Gen. 11. c. 22. Luc. 3. f. 34. Filius item Thare, Gen. 11. d. 27.

ναχῶν נכון Nachon, Paratus, vel certus. Nomen loci, 2 Reg. 6. a. 6.

נדב ναδὰβ Nadab, Spontaneus, aut vovens, vel princeps. Filius Aaron, Exod. 6. d. 23. Filius item Semei filii Onam filii Jeremeel, 1 Par. 2. d. 28. Filius Jahiel, 1 Paral. 9. f. 36. Filius Jeroboam, 3 Reg. 14. e. 20.

נדביה ναδαβία Nadabia, Votum Domini, ſive ſpontaneus, aut princeps Domini. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

ναγγαὶ Nagge, Claritas, vel ſplendor. D. Nomen viri, Luc. 3. e. 25.

נחבי ναβὶ Nahabi, Occultus, vel abſconditus, ſive dilectus meus, aut requieſcens mecum, ſive ductor mecum. Filius Vapſi, Numer. 13. b. 15.

נחליאל ναθαναὴλ Nahaliel, Torrens Dei, ſive hæreditas Dei, aut vallis Dei. Locus ubi caſtra fixerunt Iſraelitæ, Num. 21. d. 19.

נחם ναȣ̃μ Naham, Conſolatio, vel pœnitentia, ſive ducens eos, aut requies eorum. Frater Odaiæ mulieris, 1 Par. 4. d. 19.

נעם νοὲμ Naham, 1 Par. 4. c. 15. Filius Caleb filii Jephone, interpretatur pulcher, ſive jucundus, aut movens eos.

נחמני νααμανὶ Nahamani, Conſolator, ſive pœnitens, aut requiei munus vel numerus, ſive requiei præparatio. Nomen viri, 2 Eſd. 7. b. 7.

נחרי ναραὶ Naharai, Naris, ſive naſus, aut hinniens, vel calefactio, ſive ariditas, vel raucedo: aut Syriace, ſuffocatio. Armiger Joab, 2 Reg. 23. d. 37. & 1 Par. 11. g. 39.

נחשון ναασσὼν Nahaſſon, Idem. Filius Aminadab, frater Eliſabeth uxoris Aaron, Exod. 6. d. 23.

נחת ναχὼθ. ναὰθ Nahath, Requies, vel ductor: aut Syriace, deſcenſio. Filius Rahuel, filii Eſau, Gen. 36. b. 13. & 2 Par. 31. c. 13.

נחום ναȣ̃μ Nahum, Conſolator, ſive pœnitens, aut ductor eorum. Nomen prophetæ, Nahum 1. a. 1. & 2 Eſd. 7. b. 7.

ναὶν Nain, Pulchritudo, ſive jucunditas, vel commotio aut motus eorum. D. Civitas in ſecundo miliario Thabor montis contra Auſtrum ad pedem Hermon minoris montis juxta Hendor villam, Luc. 7. b. 11.

ניות ναβὰθ Naioth, Pulchritudo, ſive decor, aut habitaculum. Nomen loci, 1 Reg. 19. c. 18.

נמשי ναμεσσεὶ Namſi, Ablatus, ſive auferens, aut tangens, vel dormitionis munus. Pater Jehu regis Iſrael, 3 Reg. 19. c. 16.

נמואל ναμȣὴλ Namuel, Dormiens Deus, vel dormitio, ſive ſomnus Dei. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Par. 4. e. 24. qui Gen. 46. b. 10. dicitur Jamuel.

נמואלי Namuelitæ, Idem. Num. 26. b. 12. ναμȣηλεὶ

ναναία Nanea, id eſt, Diana, ſic enim appellabatur Diana lingua Perſica, 2 Mach. 1. c. 13.

נפג ναφὲκ Naphog, Imbecillis, aut remiſſus, aut laxatus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c. 21. Filius item David, 1 Par. 14. b. 6.

נפיש ναφεὶς Naphis, Anima, vel refrigeratus, aut requieſcens: vel Syriace, multiplicans. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 15. & 1 Par. 5. c. 19.

νάρκισσος Narciſſus, Stupefactus, vel negligens. G. Nomen viri, cujus meminit Paulus, Rom. 16. b. 11.

נציח νεσιὰ Naſia, Victor, ſive æternus, aut fortis. Nomen viri, 1 Eſdr. 2. c. 54.

נתן νάθαν Nathan, Dans vel donatus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. & 1 Par. 3. b. 5. Nomen item prophetæ, 2 Reg. 7. a. 2. Filius item Ethei filii filiæ Seſan ex ſervo, 1 Par. 2. e. 36.

נתנאל ναθαναὴλ Nathanael, Donum Dei. Frater Semeiæ & Choneniæ, 2 Par. 35. b. 9. Filius Suar, princeps tribus ſuæ Iſſachar, Num. 1. a. 8. Quartus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 14.

Nathanel, Idem.

נתניה ναθανίας Nathania, ſive Nathanias, Donum Domini. Pater Iſmahelis, 4 Reg. 25. f. 23.

נתן מלך νάθαν Nathan-melech, Donum regis, ſive donum conſilii. Nomen Eunuchi, 4 Reg. 23. c. 11.

Nathinæi, Dati, vel donati, 1 Par. 9. a. 2. & 2 Eſd. 7. d. 46. נתינים ναθιναῖοι

Nathon, Dare, vel dando. Civitas in tribu Zabulon, Joſ. 19. b. 14. נתן ἀναθὼν

Nave, Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens, vel pulchritudo, ſive habitaculum: aut Syriace, piſcis. D. Idem qui & Nun, pater Joſue, Eccl. 46. a. 1. ναυῆ

Nazaræi, Separati, ſive coronati, aut ſanctificati, Thren. 4. b. 7. Amos 2. c. 11. d. 12. ναζηραῖοι, ἡγιασμένοι נזרים

Nazareni, Idem. Sed ſi per צ ſcribatur, interpretatur cuſtodientes, vel floridi, aut virgulta. D. Act. 24. b. 5. ναζωραῖοι

Nazaræus, Separatus, ſive coronatus, aut ſanctificatus, Judic. 13. a. 5. נזיר ναζηραῖος

Nazaræus, Matt. 2. d. 9. Idem: vel per צ literam, cuſtos, ſive flos, aut virgultum. D. ναζωραῖος

Nazarenus, Idem. ſ. n. D. Matth. 26. g. 71. & Luc. 4. f. 34. & Marc. 1. c. 24. ναζωραῖος ναζαρηνὸς

Nazareth, Sanctificata, aut ſeparata, vel coronata. Si autem per צ ſcribatur, interpretatur Cuſtodita, vel florida, aut virgultum. D. Viculus Galilææ juxta montem Thabor, in quo fuit nutritus JESUS ſalvator noſter, Matt. 2. d. 23. Luc. 4. c. 16. ædificata ſuper montem. ναζαρὲθ ναζαρὲτ

NE

Neapolis, Nova civitas. G. Civitas Cariæ aut Thraciæ, Act. 16. b. 11. Hanc vocari Sichem, teſtis eſt Hieronymus in Hebraicis quæſtionibus. νεάπολις

Nebahaz, Fructificans vel germinans viſionem, aut loquens, vel prophetans. Idolum Hevæorum, 4 Reg. 17. f. 31. נבחז νιβαχὰζ

Nebai, Fructificans, vel germinans, aut loquens, vel prophetans. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 19. ניבי νωβαὶ

Neballat, Prophetia, ſive loquela involuta, vel abſcondita, aut germinans, vel fructificans, ſive prophetans involute vel abſcondite. Civitas, 2 Eſd. 11. d. 34. נבלט ναβαλλὰτ

Nebo, Loquela, ſive prophetia, aut loquens, vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Urbs eſt & mons terræ Moabitarum ſupra Jordanem contra Jerichuntem civitatem, in ſorte tribus Ruben, Num. 32. a. 3. Deut. 32. g. 49. & 34. a. 1. & 1 Par. 5. a. 8. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 29. & 10. d. 43. Vide Nabo. נבו ναβῶ

Nebſan, Loquela, ſive prophetia, aut germinatio dormitationis vel mutationis, ſive germinatio vel loquela dentis vel eboris. Nomen civitatis in tribu Juda, Joſ. 15. g. 62. נבשן νεβσὰν

Nebuzar-adan, Vide Nabuzar-adan.

Nechao, Claudus, vel percuſſus. Nomen Pharaonis regis Ægypti, illius videlicet cui Joſias rex Juda fuit in occurſum, 4 Reg. 23. f. 29. & 2 Par. 35. c. 20. נכה νεχαὼ

Neceb, Foramen, aut maledictio, ſive vocatio, aut nominatio, vel explicatio. Civitas tribus Nephthali, quæ & Adami dicitur, Joſ. 19. c. 33. נקב ἀννεκὲβ

Necoda, Depictus, ſive varius, aut punctuatus, vel paſtor, aut incurvatus, vel incenſus. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 48. 60. נקודא νεκωδὰ

Nehel-eſchol, Torrens botri, aut vallis botri. Nomen torrentis, Num. 13. e. 25. Ubi apud alios interpretes legitur. Vocatus eſt locus ille torrens Eſchol: qui torrens eſt in vicinia Hebronis. Eo irrigatur vallis dicta Botri. Vide Eſchol. נחל אשכול φάραγξ βότρυος

Nehelamites, Somniator, vel ſomnus, ſive torrens, aut vallis aquarum, vel hæreditas aquarum, Jer. 29. f. 24. נחלמי νεελαμίτης

Nehemias, Conſolatio, vel requies Domini, aut pœnitens Dominus, ſive directio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2. נחמיה νεεμίας

Nehiel, Commotio, vel motus Dei. Civitas quæ terminus eſt Aſer, Joſ. 19. b. 27. נעיאל ναιὴλ

Nehuſta, Ænea, vel ærea, aut augurans, vel ſerpens, aut ſerpentina. Mater Joachin, filii Joacim, 4 Reg. 24. b. 8. נחשתא νεεσθὰν

Nehuſtan, Æneum, vel cupreum, aut augurium, ſive ſerpentis datum, vel donum, 4 Reg. 18. a. 4. נחשתן νεεσθὰν

Nemra, Leopardus, ſive rebellio, aut amaritudo, vel commutatio. Civitas, Num. 32. a. 3. נמרה ναμβρὰν

Nemrim, Idem. p. n. Regio irrigua, aut locus irriguus in Moabitide, Eſa. 15. c. 6. נמרים νεβεὶμ

Nemrod, Rebellis, vel dormitio deſcenſionis, aut dormiens dominans. Filius Chus, Gen. 10. b. 8. נמרד νεμβρὼδ

Neomenia, Novilunium. G. Col. 2. d. 16. νεομηνία

Nephath-dor, Favus habitationis vel generationis, aut diſtillans ſive elevans, vel cribrans habitationem vel generationem. Civitas in tribu Manaſſe, eadem quæ Dor Dicitur. Vide ſuo loco, 3 Reg. 4. b. 11. ubi corrupte legitur Nephad-dor. Ex Hebræo verti poterat in omni termino Dor. נפת דאר νεφαδὼρ

Nepheg, Imbecillis, aut remiſſus, vel laxatus. Filius David, 2 Reg. 5. c. 15. & 1 Par. 3. b. 7. נפג ναφὴγ

Nephi, Purificatio. D. 2 Mach. 1. g. 36. νέφθαρ

Nephthali, Comparatio, vel æquiparatio, aut retorſio, vel tortuoſitas. Una e tribubus Iſrael ſita ſupra tribum Aſer, ſi Tobiæ credimus, cap. 1. a. 1. Nomen loci, 3 Reg. 4. b. 15. & 4 Reg. 15. f. 29. Sextus filius Jacob ex Bala ancilla Rachel uxoris ipſius Jacob, Gen. 30. b. 8. נפתלי νεφταλεὶμ νεφταλὶ

Nephthalitæ, Idem.

Nephthar, Purificatio. D. 2 Mach. 1. g. 36. νέφθαρ

Nephtoa, Apertus, ſive apertio, ſive ſculptura. Nomen fontis, Joſ. 15. b. 9. & 18. c. 15. נפתוח ναφὼ, ναφτὼ

Nephtuim, Idem. p. n. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13. נפתחים νεφθυεὶμ

Nephuſim, Diminuti, aut dilacerati. Nomen viri, 1 Eſdræ 2. c. 50. נפוסים νεφȣσεὶμ

Ner, Lucerna, ſive novale. Pater Abner, 1 Reg. 14. g. 51. Pater Cis patris Saul, 1 Par. 8. c. 33. Filius Jahiel, 1 Par. 9. f. 36. נר νὴρ

Neregel, Explorans, vel pedeſter, ſive lucerna diſcooperta נרגל νηργὲλ vel coacervata, aut novale diſcoopertum vel revolutum. Unus ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3.

νεργέλ Nergel, Idem. Idolum Cuthæorum, 4 Reg. 17. f. 30.

νηρεὺς Nereus, Lucerna, vel novale. Græce vero magnus interpretatur. D. Nomen viri, Rom. 16. b. 15.

νηρὶ Neri, Lucerna, vel novale. D. Luc. 3. f. 27.

נֵרִיָּה νήριος Neri, Jer. 32. b. 12. Lucerna Domini, aut novale Domini, Heb. Nerias. Pater Baruch, filius Maaſiæ.

νηρίας Nerias, Idem. Jer. 36. a. 4. & 51. g. 59.

νεσεὶβ נְצִיב Neſib, Stans, ſive ſtatio, vel erectio, ſcilicet alicujus tituli: aut Syriace, plantatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 43.

נִסְרֹךְ νεσερὰχ ἀσαρὰχ Neſroch, Fuga vel tentatio tenera vel delicata, aut vexillum delicatum: vel Syriace, tabula tua. Idolum quod adorabat Sennacherib, 4 Reg. 19. g. 37. & Eſa. 37. g. 38.

νησεὺς Neſteus, Jejunus, vel jejunans. G.

נְטוֹפָתִי νετωφαθεὶ Netophathi, Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi. Nomen loci, 1 Par. 2. g. 54.

νετωφαθίτης Netophathites, Idem. 2 Reg. 23. d. 28. & 4 Reg. 25. f. 23. & 1 Par. 11. f. 30.

נְטוֹפָה νετωφὰθ Netupha, Gutta, ſive diſtillatio, aut gummi, vel declinatio oris. Nomen loci, 1 Eſd. 2. b. 22.

Netuphati, Idem. Nomen loci, 2 Eſd. 12. b. 28.

νουμήνιος Neumenius, Novus menſis, vel novilunium. G. Filius Antiochi, 1 Mach. 12. c. 16.

N I

νικάνωρ Nicanor, Victor, vel victorioſus. G. 1 Mach. 3. e. 38. Eſt & nomen diaconi, Act. 6. b. 5.

νικόδημος Nicodemus, Hebraice interpretatur innocens ſanguis: Græce vero, victoria populi. D. Nomen viri Phariſæi, Judæorum principis, Joan. 3. a. 1.

νικολαῖται Nicolaitæ, Victoriæ plebis. G. Apoc. 2. b. 6. d. 15.

νικόλαος Nicolaus, Idem. ſ. n. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5.

νικόπολις Nicopolis, Victoriæ civitas, vel victorioſa civitas. Thraciæ civitas, quæ Iſtro flumini imminet, ad Titum 3. d. 12.

νίγερ Niger, Latinum eſt. Cognomen prophetæ cujuſdam, Act. 13. a. 1

שִׁחוֹר μεταβόλων Nilus, Hebraice dicitur Sihor, & interpretatur niger vel turbidus, aut matutinus. Fluvius Ægypti, Eſa. 23. a. 3.

נִינְוֵה νινευῆ Ninive, Pulchra, ſive ſpecioſa, aut habitaculum. Civitas quam ædificavit Aſſur, metropolis Aſſyriæ, Gen. 10. b. 12. & 4 Reg. 19. g. 36. quæ & Ninus dicitur: Niſibis autem ab Euſebio. Suidas ſcribit nomen Ninives fuiſſe mutatum in nomen Babylonis a Semiramide regina Aſſyriorum.

νινευῖται Ninivitæ, Pulchri, ſive ſpecioſi, aut habitacula, Luc. 11. d. 30.

נִסָן νισὰν Niſan, Vexillum, ſive probatio, aut tentatio, vel fuga: aut Syriace, miraculum. Menſis reſpondens noſtro Martio, 2 Eſd. 2. a. 1.

N O

נֹעָה νοὰ Noa, Movens, vel commota. Filia Salphaad filii Epher filii Galaad, Num. 26. d. 33. Civitas item quæ terminus eſt tribus Zabulon, Joſ. 19. a. 13.

נוֹעַדְיָה νωαδία Noadia, Teſtificatio, vel cœtus aut congregatio Domini, ſive ornatus Domini, aut tranſiens Dominus: vel ex Syro & Hebræo, ablatio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 8. g. 33.

נֹבֶה νοβὰ Nobe, Heb. Nob, 2 Eſd. 11. d. 32. Loquela ſive prophetia, aut loquens vel prophetans, ſive fructificans, vel germinans. Civitas Sacerdotum, ſita in tribu Benjamin non procul a Jeruſalem, 1 Reg. 21. a. 1. & 22. b. 9. d. 19. Eſa. 10. g. 32.

ναβὲ נֹבַח Nobe, Num. 32. g. 42. Judic. 8. e. 11. Latrans vel latratus. Civitas quæ & Canath dicebatur, in tribu Manaſſe, 1 Reg. 21. a. 1.

נוֹדָב ναδὰβ Nodab, Vovens, ſive ſpontaneus, aut principalis. Nomen viri, 1 Par. 5. c. 19.

νῶε נֹחַ Noe, Ceſſatio, vel requies. Filius Lamech filii Mathuſalæ, Gen. 5. d. 29. Luc. 3. g. 36.

נַעֲמָה νοεμὰ Noema, Pulchra, ſive decora, aut movens valde. Filia Lamech ex Sella uxore ſua, Gen. 4. d. 22.

נַעֲמָן νοεμᾶν Noeman, Pulcher, ſive decorus, aut motum præparans. Filius Bale filii Benjamin, Num. 26. e. 40.

νοεμανὶ נַעֲמִי Noemanitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 40.

נָעֳמִי νοεμὶ Noemi, Pulchra, ſive decora. Uxor Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 2.

ναγὲ נֹגַהּ Noga, Claritas, ſive ſplendor. Filius David, 1 Par. 14. b. 6.

νογὲ Noge, Idem. Filius David, 1 Par. 3. b. 7.

נוֹחָה νωὰ Nohaa, Requieſcens, aut ducens vel ductor. Filius Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Naaman.

נוֹפַח Nophe, Inſufflans, aut timidus, ſive illaqueans. Nomen loci, Num. 21. f. 30.

נֶפֶת νοφὲθ Nopheth, Favus, aut cribrum, ſive diſtillatio. Urbs in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c. 11.

נַעֲרָן νοαρὰν Noraan, Puer, vel juvenis, ſive excutiens, aut vigilans, vel movens canticum. Nomen loci, 1 Par. 7. f. 28.

N U

νουμήνιος Numenius, Novus menſis, vel novilunium. G. 1 Machab. 12. c. 16.

נוּן vel נוֹן ναυὴ. νοῦμ Nun, Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens: aut Syriace, piſcis. Pater Oſee cujuſdam, Num. 13. a. 9. Pater item Joſue, Joſ. 1. a. 1. Filius Eliſama filii Ammiud, 1 Par. 7. f. 27.

N Y

νύμφα Nympha, Sponſa. G. Col. 4. d. 15.

O

עֹבַדְיָה ὀβδίας OBadia, Servus Domini, vel operarius Domini. Filius Arnan filii Raphaiæ filii Jeſaiæ, 1 Par. 3. d. 21. Filius Jezrahia filii Ozi, 1 Par. 7. a. 3.

עוֹבָל Obal, Perverſitas vetuſtatis, aut perverſitas fluxus. Filius Jectan. Vide Hebal.

Obdia, ſive Obdias, Idem quod Obadia. Filius Aſel filii Elaſa, 1 Par. 8. d. 38. & 9. g. 44. & 12. b. 9. ἀβδία

Obed, Servus, vel operarius. Pater Gaal, Judic. 9. d. 26. Filius Booz, pater Iſai, Ruth 4. d. 17. & 1 Par. 2. b. 11. Filius Ophlal filii Zabad, 1 Par. 2. e. 37. & 11. g. 47. עֹבֵד vel עוֹבֵד ἀβεὴδ. ὠβὴδ

Obed-edom, Servus hominis, vel terreni, aut ſanguinei vel rufi. Nomen viri, 2 Reg. 6. b. 10. עֹבֵד אֱדֹם ὀβηδεδὼμ

Obedia, Servus, vel operarius Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 9. עֹבַדְיָה ἀβαδίας

Oboth, Pythones, ſive utres, aut patres, vel deſideria. Nomen loci, Num. 21. c. 10. triceſima ſexta Iſraelitarum manſio, cum ex Ægypto proficiſcerentur in terram Chanaan, Num. 33. f. 44. אֹבֹת ὠβὼθ

O C

Ochozath, Poſſeſſio, ſive apprehenſio, vel collectio, aut viſio, ſeu fratris oliva. Amicus Abimelech regis Geraræ, Gen. 26. f. 26. אֲחֻזַּת ὀχοζὰθ

Ochozias, Apprehenſio, ſive poſſeſſio Domini, aut viſio Domini. Filius Achab regis Iſrael, 3 Reg. 22. g. 50. Filius Joram regis Judæ, 4 Reg. 8. f. 24. & 1 Par. 3. c. 11. אֲחַזְיָהוּ ὀχοζίας

Ochran, Turbidus, vel conturbans. Pater Phegiel principis tribus Aſer, Num. 1. b. 13. עָכְרָן ἐχρὰν

O D

Odaia, ſive Odaias, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Soror Naham, 1 Par. 4. d. 19. & 2 Eſd. 9. a. 5. הוֹדִיָּה ὠδία. ὠδουΐας

Odaren, Laudis canticum, vel teſtimonium arcæ. D. Nomen viri, 1 Mach. 9. g. 66. ὀδομηρὰ

Oded, Suſtentans, vel tenens, aut erigens. Nomen viri prophetæ, 2 Par. 15. a. 1. & 28. b. 9. עוֹדֵד ὠδὴδ

Odevia, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Nomen viri. In toto cap. 2 Eſd. 10. b. 13. ſcribe Odaia. הוֹדִיָּה ὠδουΐα

Odia, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7. הוֹדַוְיָה ὠδουΐας

Odoia, Idem quod Oduia. Nomen viri, 1 Par. 5. d. 24. ὠδουΐα

Odollam, Teſtimonium, ſive ornamentum illis, aut teſtimonium ſive ornamentum ſuæ miſeriæ, vel tranſitus, aut præda ſuæ miſeriæ. Civitas in Juda, a Roboam conſtructa, 2 Par. 11. b. 7. Mich. 1. d. 15. Videtur eſſe eadem quæ Adullam dicitur, Joſ. 12. d. 15. & 15. e. 35. & 1 Eſd. 2. b. 40. Nomen item ſpeluncæ, 1 Reg. 22. a. 1. עֲדֻלָּם ὀδολλὰμ ὀδολὰμ

Odollamites, Idem. Gen. 38. a. 1. עֲדֻלָּמִי ὀδολλαμίτης

Odovia, ſive Oduia, Laus Domini, ſive confeſſio Domini. Filius Aſana, 1 Par. 9. b. 7. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. & 1 Eſd. 2. b. 40. הוֹדַוְיָה ὠδουΐα

O G

Og, Subcineritius panis vel torta, aut ſubſannatio: vel Syriace, detentus, aut impeditus. Rex Baſan, Num. 21. g. 33. עוֹג ὤγ

O H

Oham, Væ eis, ſive tumultuans, vel conturbans. Rex Hebron, Joſ. 10. a. 3. הוֹהָם ἐλὰμ

Ohel, Tabernaculum, ſive tentorium, aut ſplendor. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1 Par. 3. d. 20. אֹהֶל ὀὰλ

Oholai, Deprecans, vel expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Filius Seſan filii Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. d. 31. אַחְלַי ἀλαὶ

Oholi, Idem. 1 Par. 11. g. 41. Filius Zabad. אַחְלַי ἀλαὶ

O L

Olda, Vide Holda, 2 Par. 34. e. 22.

Oliveti mons, ſive mons olivarum, ſive olivetum. Mons ad Orientem Jeroſolymæ, ut Zach. 14. a. 4. ſcribitur, torrente Cedron interfluente, ſabbathi habens iter ab Jeruſalem, Act. 1. b. 12. Luc. 19. d. 29. ὄρος ἐλαιῶν

Olla, Elevatio, vel holocauſtum, aut infans, vel parvulus, aut folium. Pater Haniel, 1 Par. 7. g. 39. עֻלָּא ὀλλὰ

Olon, Vide Holon.

Olympias, Cœleſtis. G. ὀλυμπᾶς

Olympias, Rom. 16. b. 15. Idem. In Græco Olympan. ὀλυμπᾶν

Olympius, Cœleſtis. G. 2 Mach. 6. a. 2. ὀλύμπιος

O M

Omar, Dicens, vel loquens, ſive amarus vel exaltans. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada uxore, Gen. 36. b. 11. אוֹמָר ὠμὰρ

Omrai, Dicens, vel loquens, aut exaltans, ſive amarus: aut Syriace, agnus. Pater Amri, 1 Par. 9. a. 4. אִמְרִי ἰμβρεὶ

O N

Onam, Dolor, aut fortitudo ſive iniquitas eorum. Filius Soba filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 23. Filius item Jerameel ex Atara uxore, 1 Par. 2. d. 26. אוֹנָם ὠμὰν ἰανὰμ

Onan, Dolor, ſive iniquitas, aut fortitudo. Filius Judæ ex Sue uxore ſua, Gen. 38. a. 4. אוֹנָן αὐνὰν

Oneſimus, Utilis. G. Nomen viri fidelis, Coloſſ. 4. b. 9. ad Philem. b. 10. ὀνήσιμος

Oneſiphorus, Utilitatem afferens. G. Vir quidam fidelis, 2 Tim. 1. d. 16. ὀνησιφόρος

Onias, Fortitudo Domini, aut navis. D. Summus ſacerdos apud Judæos, 1 Mach. 12. a. 7. ὀνίας

Ono, Dolor, aut fortitudo, ſive iniquitas ejus. Civitas quam ædificavit Samad filius Elphaal, 1 Par. 8. b. 12. In 1 Eſd. 2. b. 33. & 2 Eſd. 6. a. 2. & 7. d. 37. fit mentio Vallis Ono. אוֹנוֹ ὠνὼ

O O

Oola, Tabernaculum, vel tentorium, ſive ſplendor ejus, Ezech. 23. a. 4. אָהֳלָה ὀολλὰ

Ooli, Deprecans, ſive expectans, aut incipiens, vel dolens, ſive frater mihi. Pater Zabad, 1 Par. 11. g. 41. Hebr. Ahelai. אַחְלַי ἀλαὶ

Ooliab, Tabernaculum, vel tentorium patris, aut ſplendor patris. Filius Achiſamech, Exod. 31. a. 6. אָהֳלִיאָב ἐλιὰβ

Ooliba, Tabernaculum, vel tentorium meum in ea, aut ſplendor meus in ea, Ezec. 23. a. 4. אָהֳלִיבָה ὀολιβὰ

אהליבמה ἐλιβεμὰς ἐλιβεμά Oolibama, Tabernaculum, vel tentorium meum excelſum, ſive ſplendor excelſorum. Uxor Eſau filia Anæ, Gen. 36. a. 2. Civitas Idumæorum principum, Gen. 36. d. 41. & 1 Par. 1. d. 52.

אחזם ὀζὰμ Ooſam, Apprehenſio eorum, ſive poſſeſſio eorum, aut viſio eorum. Filius Aſhur ex Naara uxore ipſius, 1 Par. 4. a. 6.

O P

אופז μοφὰς Ophas, Aurum obrizum. Nomen loci, Jer. 10. b. 9.

עפל ὀφὲλ Ophel, Turris, aut obſcuritas, vel nebula. Nomen muri, 2 Par. 27. b. 3. & 33. c. 14. Aut potius turris Jeroſolymæ, non procul a templo, 2 Eſd. 3. f. 26.

ὠφὰλ Opher, Joſ. 12. d. 17. & 4 Reg. 14. g. 25. Vide Hepher.

עפרה ἀφαρά Ophera, Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 23. lege Ophra.

עיפי ὀφεὶ Ophi, Laſſus, aut volans: vel Syriace, plicatus, vel complicatus, aut folium. Nomen viri, Jer. 40. c. 8.

חפים ὀφιμὶν Ophim, Thalamus, ſive coopertus, aut litus maris. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21. Heb. Huppim.

אופר οὐφεὶρ Ophir, Cinis, vel incineratio, aut fructificatio. Filius Jectan, Gen. 10. d. 29. Inde Ophira regio, 3 Reg. 9. d. 28. quæ (ut refert Joſephus libr. 8.) etiam aurea terra nuncupatur, unde aurum Ophirizum, quod Obrizum vocant.

אפלל ἐφαὲλ Ophlal, Judicans, vel orans. Filius Zabad filii Nathan filii Ethei, 1 Par. 2. e. 37.

חפני ὀφνὶ Ophni, Pugnus, vel pugillus, aut cooperiens. Filius Heli ſacerdotis, 1 Reg. 1. a. 3. Heb. Hophni.

עפני ἀφνὶ Ophni, Joſ. 18. d. 24. Interpretatur volans, ſive laſſitudo: aut Syriace, plicatio, vel complicatio. Nomen civitatis.

עפרה ἐφρά Ophra, Pulvis, aut plumbum, vel hinnulus. Filius Maonathi filii Othoniel filii Cenez, 1 Par. 4. c. 14.

O R

עורב ὠρὴβ Oreb, Corvus, vel ſuavis, aut fidejuſſor, vel commiſcens, ſeu veſpertinus. Vir Madianita a tribu Ephraim interfectus, Judic. 7. d. 25. & 8. a. 2. Pſal. 82. b. 12. Heb. 83. Eſa. 10. f. 26.

קדם κέδεμ Orientis filii, pro filiis Cedem, ſive Cedma, filii Iſmaelis, Jer. 49. e. 28.

ארנן ὀρνὰν Ornan, Exultans, ſive arca earum, aut lux filii, vel lux ſive maledictio permanens vel æterna. Nomen viri, 1 Par. 21. c. 18. qui 2 Reg. 24. d. 20. dicitur Areuna.

הררי ἀρωδὶ Orori, Montanus. Civitas, 2 Reg. 23. d. 33.

הרנים ἀρωνίϊμ Oronaim, Iræ, vel furores: aut Syriace, libertates. Duo vici, quæ via eſt ad Aſſyrios, ſive duæ urbes Moabitarum: una ſuperior, altera inferior, Eſa. 15. c. 5. Et hanc ob rem vox Hebraica eſt dualis numeri. Heb. Horonaim. Civitas Moabitarum.

ערפה ὀρφὰ Orpha, Cervix, vel cervicoſa, ſive ſuſcitatio oris vel denudatio oris. Uxor Chelion filii Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 4.

ὀρθωσιὰς Orthoſias, vel potius Orthoſis, idis, Recta, vel rectificata. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. g. 37.

O S

הושעיה ἀσαΐας Oſaias, Salvator Dominus, aut ſalus Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 12. c. 32. Jer. 42. a. 1.

הושע αὐσὴ ὠσηὲ Oſee, Salvator, aut ſalus. Filius Ela, 4 Reg. 15. f. 30. Nomen item prophetæ filii Beeri, Oſee 1. a. 1. Filius Nun, Num. 13. a. 8. qui ibidem, b. 17. dicitur Joſue a Moyſe, item filius Ozaziu, 1 Par. 27. c. 20.

עותי ἐθὶ Othei, Tempus, vel hora mea, aut iniquitas mea. Filius Ammiud filii Amri, 1 Par. 9. a. 4.

הותיר ἀθεὶρ Othir, Excellens, ſive reſiduus, aut remanens. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

עתני ὀθνὶ Othni, Tempus, ſive hora mea. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 7.

עתליה ὀθολία Otholia, Tempus Domino, ſive hora Domino. Filius Jeroam, 1 Par. 8. c. 26.

עתניאל γοθονιὴλ Othoniel, Tempus Dei, ſive hora Dei. Filius, id eſt, nepos Cenez, frater Caleb, Joſ. 15. d. 17. & 1 Par. 4. c. 13.

O Z

עזא ὀζὰ Oza, Fortitudo, aut capra. Horti nomen, 4 Reg. 21. d. 26. Nomen viri, 1 Par. 6. c. 29. & 8. a. 7.

עזה ὀζὰ Oza, Idem. Filius Abinadab, 2 Reg. 6. a. 3.

עזן ὀζὰ Ozan, Fortitudo earum, aut capra earum. Pater Phaltiel principis tribus Iſſachar, Num. 34. d. 26.

עזזיהו ὀζίε Ozaziu, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1 Par. 15. c. 21. & 27. c. 20.

אזן שארה ἐζενσαρά Ozen-ſara, Auricula carnis vel conſanguinitatis, aut auricula fermentata vel remanens, ſive ſtatera carnis vel conſanguinitatis aut reſidui. Urbs condita a Sara filia Ephraim, 1 Par. 7. e. 24.

עזי ὀζὶ Ozi, Fortis, vel fortitudo mea, aut hircus meus. Filius Bocci filii Abiſue, 1 Par. 6. a. 5. Filius item Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 2. vide & 9. b. 8.

אוזי οὐζαί Ozi, 2 Eſd. 3. f. 25. Tunc, ſive aut iſte. Nomen viri.

עזיהו ὀζίε Ozia, Fortitudo Domini, ſive hircus Domini. Filius Amaziæ regis Juda, 2 Par. 26. a. 1. Eſa. 1. a. 1. qui 4 Reg. 15. a. 1. dicitur Azairas. Filius Caath filii Levi, 1 Par. 6. b. 23.

יעזיהו ἰοζίας Oziau, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1 Par. 24. d. 26.

עזיאל ὀζιὴλ Oziel, Fortitudo Dei, ſive hircus Dei. Filius Bela filii Benjamin filii Jacob, 1 Par. 7. b. 7. Filius Caath filii Levi, Exod. 6. c. 18. Vide & 1 Par. 4. g. 42. & 2 Par. 29. c. 13.

עזאלי ὀζιηλ Ozielitæ, Idem. Num. 3. d. 27. & 1 Par. 26. c. 23.

אזני ἀζὶ Ozni, Auris, vel auſcultatio mea, ſive ſtatera. Filius Gad filii Jacob, Num. 26. b. 16.

ἀζενὶ Oznitæ, Idem. Num. 26. b. 16.

עזריאל ἀσεριήλ Ozriel, 1 Paral. 27. c. 19. Adjutorium Dei, ſive atrium Dei. Pater Jerimoth.

P

Pacificus, Hebr. ש Selomoh, Cant. 8. d. 11. Vide Salomon. σολομὼν

Palæſtina, Conſperſa, ſcilicet cinere vel pulvere: ſive ruina appoſita, vel ruina duplex, aut ruinæ potus, vel cecidit bibens. Eſt ea Syriæ regio quæ Hebræis dicitur Peleſeth, ad mare mediterraneum pertingens, cujus ſunt urbes illæ, Azotus, Gaza, Accaron, Geth, Aſcalon. Auctor eſt Joſephus libr. 1. Judaicarum antiq. cap. 12. 1 Reg. 6. d. 17. de hac Pomponius Mela in 1. Plinius in 5. cap. 12. & 13. Palæſtina non eſt eadem cum Judæa, quamvis id ſcribat Ptolemæus in quarta Aſiæ tabula, cum diphthongo ſcribitur juxta Græcorum ſcripturam. פלשת παλαιστίνη

Palæſtini, Idem. p. n. m. g. Gen. 21. d. 33. Populi quos interpretes ἀλλοφύλους, id eſt, alienigenas vocant. Hi etiam Philiſtæi dicuntur a veteri interprete Latino, ut 2 Reg. 21. c. 12. d. 18. Judic. 3. a. 3. & ſexcentis aliis locis. פלשתים

Palmyra, Hebraice dicitur Thamor, & interpretatur palma, vel dactylus, aut commutatio vel permutatio, ſive amaritudo. Urbs Syriæ nobilis, quæ & Hebraice alias Thadmor dicitur. תמר

Palmyra, Hebraice Thadmor, interpretatur confeſſio vel laus amaritudinis, aut confeſſionis vel laudis myrrha: ſive ex Hebræo & Syro, laus præceptoris vel Domini. Nomen civitatis in Syria, quam ædificavit Salomon, 3 Reg. 9. c. 18. & 2 Par. 8. a. 4. quæ alias Thamor ſive Thamar dicitur Hebraice. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis dicta fuit. תדמר θαμώρ θεδμώρ

Pamphilia, Tota dilecta vel amabilis. G. Provincia Aſiæ ab Ortu Ciliciam habet, ab Occaſu Lyciam & Aſiæ minoris partem, a Septentrione Galatiam & Cappadociam, a Meridie Mediterraneum mare, quod illic Pamphilii maris nomen habet. Tota Tauri expatiantis jugis ſepta. De hac Ptolemæus lib. 5. Plinius lib. 5. cap. 27. Pomp. Mela in 1. In hac ſita eſt urbs Perge: cujus meminit Lucas, Act. 13. b. 13. & Mela lib. 1. Volaterranus lib. 10. hanc etiam Meſopiam appellatam ſcribit. παμφιλία

Paphus, Cypri eſt civitas, Veneri quondam ſacra, in qua ante nuptias puellæ dotem quæſituræ, in honorem Veneris in litore ſe proſtituerunt, ut ſcribit Juſtinus lib. 18. De hac Pomponius Mela libr. 2. Strabo in 14. Plinius lib. 5. cap. 31. Hæc frequenti terræmotu lapſa, nunc ruinarum tantum veſtigiis, quid olim fuerit, oſtendit. Hæc Hieronymus, Act. 13. a. 6. πάφος

Paracletus, Conſolator, vel advocatus. G. Joan. 14. b. 16. παράκλητος

Paraſceue, Præparatio. G. Luc. 23. g. 54. Joan. 19. g. 43. παρασκευὴ

Parmena, Permanens. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. παρμενᾶς

Parthia, Aſiæ majoris eſt regio circa Perſas inter flumen Indum & Arios populos ab Oriente, & Tigrim atque Mediam ab Occaſu ſita: a Meridie terminatur deſerto Carmaniæ, ab Aquilone Hyrcania, teſte Plinio libr. 6. cap. 25. Ptolemæus libr. 6. cap. 5. De illis Juſtinus lib. 41. Strabo in 15. Habes ejus mentionem, Act. 2. b. 9. παρθυαία

Parthi, Lingua Scythica, dicuntur fugaces vel exules. D. Nomen provinciæ, Act. 2. b. 9. πάρθοι

Paſcha, Tranſitus, vel claudicatio. Idem Phaſe ſignificat, Ezec. 45. f. 21. Matt. 26. a. 2. Marc. 14. b. 12. Joan. 2. b. 13. & 6. a. 4. & 1 Cor. 5. c. 7. Chaldaice dicitur פסחא unde πάσχα, ח mutato in χ, ut in Charan pro Haran. פסח

Patara, Calcata, vel mortifera. G. Civitas Lyciæ provinciæ in Aſia, Act. 21. a. 1. πάταρα

Patmos, Lethalis, vel mortifera. G. Exigua inſula in Ægæo mari, Sporadum una, Plinio libr. 4. cap. 12. Straboni in 10. ad quam relegatum ferunt Johannem apoſtolum a Domitiano imperatore Romano, Apocalypſinque ſcripſiſſe in ea, Apoc. 1. b. 9. Euſeb. lib. 3. cap. 18. Eccl. hiſt. πάτμος

Patroba, Paternalis. G. Nomen viri, Rom. 16. b. 14. πατρόβας

Patroclus, Patris, vel patriæ gloria. G. Nomen, 2 Machab. 8. b. 9. πάτροκλος

Paulus. Hieronymus in epiſt. ad Philemonem ſcribens, admonet mirabilem ſonare, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Alii, os tubæ, nimirum ex Hebræo & Græco dictionem conflantes. Conſtat tamen aut Græcam eſſe vocem, & quietum ſonare a verbo παύομαι, aut Romanam ſive Latinam puſillum ſignificantem: de qua ſignificatione lege Auguſtinum cap. 7. De ſpir. & litera, & ſerm. 107. in novis ſermonibus.

P E

Peluſium, Hebraice dicitur Sin, id eſt, rubus, teſte Strabone libr. 17. Geographicorum. Ægypti eſt civitas ambitu XX ſtadiorum: unde nomen eſt præterfluenti oſtio Peluſiaco. Hujus etiam meminit Plinius lib. 5. cap. 9. & 10. Pomp. Mela lib. 2. Joſephus lib. 6. cap. 8. & lib. 10. cap. 1. Antiq. Jud. Alias Libna appellata & Sin, Ezec. 30. d. 15. סין σαίν

Pentapolis, Quinque civitatum, ſcilicet regio. G. Syriæ regio ad Orientem Judææ, a quinque civitatibus, Sodoma, Gomorrha, Adama, Seboim, Segor (quibus olim fuerat inclyta) fuit appellata, igne & ſulphure everſa, de qua Gen. 19. e. 24. πεντάπολις

Pentateuchus, Quinque volumina, a πέντε quod eſt quinque: τεῦχος, volumen. Sic vocantur a Græcis quinque libri Moyſi, Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, & Deuteronomium: & a Rabinis Hebræorum החומש, id eſt, quinarius, ſive תורה, id eſt, Lex. πεντάτευχος

Pentecoſte, Quinquageſima. G. Act. 2. a. 1. & 20. c. 16. πεντηκοστὴ

Peregrinantes. Vide Geruth.

Pergamus, Altitudo, vel ſublimitas. G. Clariſſima Aſiæ civitas, atque ipſius Troados, quam Silenus intermeat fluvius, præfluit Cetius profuſus Pindaſo monte, ſicut ſcribit Plinius lib. 5. cap. 30. hiſt. mundi. De hac etiam Strabo lib. 13. Geogr. Ad hujus Eccleſiam Johannes apoſtolus ſcripſit, Apoc. 1. c. 11. & 2. c. 12. πέργαμος

Perge

πέργη Perge, Valde terreſtris. G. Pamphiliæ provinciæ urbs eſt: cujus meminit Plinius in 5. cap. 27. Mela lib. 1. Strabo libr. 14. Lucas, Act. 13. c. 13.

פֶּרֶס πέρσαι Perſa, ſive Perſis, Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Eſt ad Orientem Judææ ſita, alta, cincta montibus regio, quæ a Septentrione Mediam, ab Occaſu Suſianam, ab Oriente duas Carmanias, ab Auſtro partem Perſici ſinus habet, auctore Volaterrano lib. 12. Ezech. 27. c. 10. & 38. a. 5.

πέρσαι Perſæ, Idem. p. n. Populi, 2 Par. 36. d. 20. Ezec. 27. b. 10.

περσέπολις Perſepolis, Perſæ civitas. G. 2 Mach. 9. a. 2.

פָּרַס πέρσης Perſes, Frangens, ſive dividens, aut ungula, vel gryphus. Qui ex Perſa ſive Perſia eſt.

Perſia, Idem quod Perſa.

περσὶς Perſis, Idem. Mulier Paulo chariſſima, Rom. 16. b. 12.

סֶלַע πέτρα Petra, Arx, & civitas princeps in regno Moab, in finibus Arabiæ ſita, Eſa. 16. a. 1. Ab hac, Arabia Petræa dicta eſt, de qua Egeſippus lib. 1. cap. 14.

πέτρος Petrus, Saxum, vel petra. Nomen unius ex duodecim apoſtolis, a Chriſto ſic cognominati, Joan. 1. f. 16. qui prius Simon dicebatur, Matt. 4. c. 18. Marc. 3. b. 16.

P H

פֶּקַח φακέε, φακεαὶ Phacee, Aperiens. Filius Romeliæ, rex Iſrael, 4 Reg. 15. e. 25. & 16. a. 1.

פְּקַחְיָה φακεία Phaceia, Aperiens Dominus. Filius Manahem, 4 Reg. 15. e. 22. Heb. Pecahia.

פְּדָיָה φαδαία Phadaia, Redemptio Domini. Pater Zebda matris Joacim, 4 Reg. 22. a. 1. & 23. g. 36. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

פְּדָה צוּר φαδασσοὺρ Phadaſſur, Redemptor fortis, vel redimens petra, aut redemptio plaſmationis. Pater Gamaliel principis tribus Manaſſe, Num. 1. a. 10.

פָּדוֹן φαδὼν Phadon, Redemptio ejus: aut Syriace, jugum vel juga, ſcilicet boum. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 44.

פַּחַת מוֹאָב φαὰθ μωὰβ Phahath-moab, Dux Moab, vel dux ex patre, ſive fovea ex patre. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 6.

פָּעִי vel פָּעוּ φαοὺ, φογὼρ Phai, Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, 1 Par. 1. d. 50. quæ Geneſ. 36. d. 39. dicitur Phahu.

פְּלָאיָה φαλαίας Phalaia, Miraculum Domini, ſive occultum Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7.

פֶּלֶג φαλὲκ Phaleg, Diviſio. Filius Heber filii Sale, Gen. 10. d. 25. Luc. 3. g. 35.

פִּלְחָא Phaleha, Fragmen, vel fruſtum, aut ſciſſura: vel Syriace, obſequium. Nomen viri, 2 Eſd. 10. b. 24.

פָּלָל φαλὰλ Phalel, Cogitans, ſive orans, aut judicans. Nomen viri, 2 Eſdræ 3. f. 25.

פֶּלֶט φαλὲτ Phalet, Liberatio, ſive expulſio. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 27. Filius Azmoth, 1 Par. 2. f. 47. & 12. a. 3.

פֶּלֶת φαλὲτ Phaleth, Ruina, vel judicatio. Filius Jonathan filii Jada filii Onam, 1 Par. 2. d. 33.

פְּלוֹנִי φαλλωνὶ Phallonites, Cadens, ſive occultus, 1 Paralip. 11. f. 27. & 27. b. 10.

פַּלּוּא φαλλοὺ Phallu, Mirabilis, aut occultus. Filius Ruben filii Jacob, Gen. 46. b. 19. & 1 Par. 5. a. 3.

פַּלֻּאִי φαλλουεὶ Phalluitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 5.

פַּלְטִי φαλτὶ Phalti, Liberatio, ſive expulſio. Filius Raphu, Num. 13. b. 10. Filius Lais, 1 Reg. 25. g. 44. Eſt & nomen urbis, 2 Reg. 23. d. 26.

פְּלַטְיָה φαλτίας, φελτίας Phaltias, Liberatio Domini, aut expulſio Domini. Filius Ananiæ filii Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 4. g. 42.

פַּלְטִיאֵל φαλτιὴλ Phaltiel, Liberatio Dei, aut expulſio Dei. Filius Ozan, Num. 34. d. 36. princeps tribus Iſſachar. Filius Lais, 2 Reg. 3. c. 15.

פְּנוּאֵל φανουὴλ, εἶδος τοῦ Θεοῦ Phanuel, Videns Deum, ſive facies Dei. Locus juxta torrentem Jaboc, in finibus Amorrhæorum, in Rubenia ſorte: ubi Jacob qui deinceps Iſrael, tota nocte luctatus eſt cum Angelo, Gen. 32. g. 30. ita appellatus quod vidiſſet illic Dominum. Hæc civitas Gedeonis exercitui panes negavit, cujus turrim propterea deſtruxit & habitatores occidit, Judic. 8. b. 8. & 17. Hanc Strabo lib. 16. Faciem Dei appellat. Eſt autem continua Tripoli, apud eamque mons Libanus deſinit. Jeroboam ipſam ædificiis reparavit, 3 Reg. 12. f. 25. Fuit hoc nomine pater Gedor, 1 Par. 4. a. 4. Item filius Seſac, 1 Par. 8. c. 25. Pater item Annæ Propheteſſæ, Luc. 2. e. 36.

פֻּרָה φαρὰ Phara, Frugifer, vel fructificans, aut creſcens, ſive vacca. Famulus Gedeonis, Judic. 7. c. 10. Nomen item urbis, 1 Machab. 9. e. 51.

φαραθωνὶ φαραϊ פַּעֲרַי Pharai, Hiatus, vel apertio. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 35.

פִּרְאָם φερὰμ Pharam, Onager eorum, vel ferocitas eorum, aut fructificatio matris, vel taurus matris. Rex Jerimoth, Joſ. 10. a. 3.

פָּארָן φαρὰμ φαρὰν Pharan, Pulchritudo, ſive laus, aut gloriatio, vel propagines. Nomen oppidi, Gen. 14. a. 6. Eſt item generale nomen deſerti Saracenorum trans Arabiam contra Auſtralem plagam, per quod Iſrael perrexit tranſiens ex Ægypto in terram Chanaan duce Moyſe, in quo ſunt multa loco terminata, XVIII. ſcilicet manſiones, quarum una eſt Haſeroth, Num. 10. b. 12. & 13. a. 1. & 4. e. 27. Accipitur Pharan pro prima parte deſerti Arabiæ prope montem Sinai. At Deut. 1. a. 1. pro ultima parte verſus terram promiſſionis. Et Aſſeroth eſt in medio, Gen. 14. a. 6. & 21. c. 21. Num. 33. d. 36. dicitur deſertum Sin per צ. Eſt etiam Pharan, mons Sinai contiguus, cujus meminit Abacuc 3. a. 3. Deut. 33. a. 2.

פַּרְעֹה φαραὼ Pharao, Diſſipans, vel diſcooperiens, aut nudans: vel Syriace, vindicans. Rex Ægypti, cui cognomen Nechao, 4 Reg. 23. f. 33.

Pharathon, Diſſipatio, vel ruptura, aut denudatio ejus: vel Syriace, vindicta ejus. Civitas in Ephraim in monte Amalec, Judic. 12. d. 15. פִּרְעָתוֹן φαραθὼν

Pharathonites, Idem, Judic. 12. d. 13. & 15. & 2 Regum 23. d. 30. פִּרְעָתוֹנִי ἐφαραθωνίτης

Phares, Diviſio. Filius Judæ ex Thamar nuru ſua, Gen. 38. g. 29. 1 Par. 4. a. 1. פֶּרֶץ φαρὲς

Phares, 1 Par. 7. d. 16. Eques aut dividens, ſive exponens vel declarans. Filius Machir ex Maacha. פֶּרֶשׁ φαρὲς

Phareſitæ, Diviſi, Num. 26. c. 20. פַּרְצִי δῆμος ὁ φαρεσὶ

Pharida, Diſperſa, diviſa, vel jumentum. Vir, 2 Eſd. 7. e. 57. פְּרִידָא φαριδὰ

Pharphar, Comminutus, aut fructificatio fructus, ſive taurus tauri. Nomen fluvii Damaſci, 4 Reg. 5. c. 12. פַּרְפַּר φαρφὰρ

Phariſæi, Diviſi. D. Sectæ nomen apud Judæos, quæ dicebat reſurrectionem eſſe, Act. 13. b. 6. φαρισαῖοι

Phariſæus, Diviſus. D. Act. 23. b. 6. φαρισαῖος

Pharnach, Taurus percutiens, vel percuſſus, aut contuſus, ſive fructificatio aromatum. Pater Eliſaphan principis tribus Zabulon, Num. 34. d. 25. פַּרְנָךְ φαρνὰχ

Pharos, Pulex, vel culex, ſive fructus tineæ. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 3. & 8. a. 3. פַּרְעשׁ φόρος

Pharſandatha, Revelatio menſtrui, vel commotionis ſuæ, aut equitis commotio, ſive ſtercus menſtruorum vel commotionis ejus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 7. פַּרְשַׁנְדָּתָא φαρσανδαθὰ

Pharua, Floridus: aut Syriace, volans. Nomen viri, 3 Reg. 4. b. 17. פָּרוּחַ φαρουὲ

Pharuda, Separatio, vel diſperſio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 55. פְּרוּדָא φαρουδὰ

Pharurim, Lebetes, ſive ſuburbana, 4 Reg. 23. c. 11. Hebr. Pharvarim. פַּרְוָרִים φαρουρεὶμ

Phaſe, Tranſitus. Vide Paſcha.

Phaſea, Idem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 49. פָּסֵחַ φασὴ

Phaſelis, Tranſitus, vel claudicatio nativitatis vel generationis. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. φασηλὶς

Phaſeron, Oris canticum, ſive os planum. D. 1 Mac. 9. g. 66. φασιρὼν

Phaſga, Collis, ſive altitudo, aut munitio. Nomen montis Moabitarum, Num. 21. d. 20. Joſ. 13. c. 20. פִּסְגָּה φασγὰ

Phaſhur, ſive Phaſſur, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Sacerdos, filius Emmer, Jer. 20. a. 1. Filius item Melchiæ, Jer. 21. a. 1. & 1 Par. 9. b. 12. Pater Gedeliæ, Jer. 38. a. 1. & 2 Eſd. 7. d. 41. פַּשְׁחוּר φασοὺρ

Phaſpha, Diminutio oris, vel os diminutum. Filius Jether, 1 Par. 7. g. 38. פִּסְפָּה φασφὰ

Phathahia, ſive Phathaia, Porta Domini, ſive aperiens Dominus. Nomen viri, 1 Eſd. 10. c. 23. & 2 Eſd. 9. a. 5. פְּתַחְיָה φεθεία

Phathuel, Buccella Dei, ſive perſuaſio Dei, aut dilatatio Dei. Pater Joelis prophetæ, Joel 1. a. 1. פְּתוּאֵל βαθουὴλ

Phathures, Buccella roris, aut perſuaſio, ſive dilatatio ruinæ vel diſtillationis. Nomen loci in Ægypto, Jer. 44. a. 1. Ezec. 29. c. 14. Idem videtur eſſe quod Phethros, cum Hebræis iiſdem punctis & conſonantibus ſcribatur. פַּתְרוֹס παθουρῆς

Phau, Ululans, aut gemens, vel apparens. Nomen urbis Adar regis ſeptimi in Edom, Gen. 36. d. 39. quæ 1 Par. 1. d. 49. dicitur Phai. פָּעוּ φογὼρ, φαοὺ

Phedael, Redemptio Dei. Filius Ammiud princeps tribus Nephthali, Num. 34. d. 28. פְּדַהְאֵל φαδαὴλ

Phegiel, Obviatio Dei, ſive deprecatio Dei. Filius Ochran princeps tribus ſuæ Aſer, Num. 1. b. 13. פַּגְעִיאֵל φαγεὴλ

Pheldas, Ruina trituræ, aut judicium trituræ. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. פִּלְדָּשׁ φαλδὰς

Pheleia, Miraculum Domini, ſive occultum Domini. Filius Elioenai filii Naariæ, 1 Par. 3. d. 24. פְּלָיָה φελία

Pheleia, Cogitans Dominum, aut orans Dominum, ſive judicium Domini. Nomen viri, Nehem. 11. b. 12. פְּלַלְיָה φελελία

Pheleth, Ruina, ſive judicatio. Pater Hon, Num. 16. a. 1. פֶּלֶת φαλὲκ

Phelethi, Idem. Nomen populi ſive legionum quarundam David, 2 Reg. 8. d. 18. & 20. g. 23. & 1 Par. 18. d. 17. פְּלֵתִי φελθὶ, φελεθὶ

Phelethi, 4 Reg. 11. d. 19. In Hebræo eſt Raſim, & interpretatur curſores. רָצִים ῥασεὶμ

Phelonites, Cadens, ſive occultus, 1 Par. 11. g. 36. פְּלוֹנִי φελωνὶ

Phelthi, Liberatio, vel expulſio. Nomen viri, de quo 2 Eſd. 12. a. 17. פִּלְטַי φελετὶ

Pheltia, ſive Pheltias, Liberatio Domini, aut expulſio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 22. Filius Banaiæ, Ezec. 11. a. 1. פְּלַטְיָה φαλτίας

Phenenna, Gemma, ſive facies noſtra. Altera uxor Elcanæ, 1 Reg. 1. a. 2. פְּנִנָּה φεννανὲ

Pherezæi, Rurales, id eſt, habitantes in villis abſque muro. Nomen populi qui Samariam & Gabaon urbis regionem tenet, Gen. 15. d. 20. פְּרִזִּי φερεζαῖοι

Pherezæus, Idem. ſ. n.

Phermeſtha, Ruptura fundamenti, vel rupturam ponens: aut ex Hebræo & Syro, taurus anniculus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9. פַּרְמַשְׁתָּא φαρμασθὰ

Pheſdomim, Portio vel diminutio ſanguinum, aut diminutio tacentium vel aſſimilantium. Nomen loci, 1 Par. 11. c. 13. פַּס דַּמִּים φασοδαμὶμ

Pheſhur, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Nomen viri, 1 Eſd. 2. b. 38. פַּשְׁחוּר φασοὺρ

Pheſſe, Tranſitus, ſive claudicatio. Filius Eſthon, 1 Par. 4. b. 12. פָּסֵחַ φασὲ

Phethehia, Porta Domini, ſive aperuit Dominus. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 16. פְּתַחְיָה φεθία

Phethros, Buccella roris, aut perſuaſio vel dilatatio ruinæ, vel diſtillationis. Nomen regionis, quæ Arabia Petræa dicitur, Eſa. 11. c. 11. Idem videtur eſſe quod Phathures, quum apud פַּתְרוֹס βαβυλὼν

Hebræos iiſdem punctis & conſonantibus ſcribatur.

פַּתְרֻסִים πατροσονιείμ Phetruſim, Idem. p. n. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 14.

פִּיכֹל φιχὼρ Phichol, Os omnium, id eſt, omnis lingua, aut oris perfectio, ſive conſummatio. Princeps exercitus Abimelech regis Geraræ, Gen. 21. c. 22.

פִּי־הַחִירֹת στομαερώθ Phi-hahiroth, Os vel labium libertatis, aut os ſculptum, ab ore, non oſſe. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt Hebræi, revertentes de Ægypto, Exod. 14. a. 2. ſive quarta manſio Hebræorum, Num. 33. b. 8. Ibidem dicitur פְּנֵי־הַחִירֹת.

φιλαδελφία Philadelphia, Amor fratris, vel fraternitatis. G. Civitas Decapolis eſt juxta Plinium lib. 5. cap. 18. & Strabonem in 16. ad cujus Eccleſiam Joannes ſcripſit, Apoc. 1. c. 11. & 3. b. 7. Dicta in Hebræo Rabbath, id eſt, magna. Et Civitas aquarum, quod apud eam concipiantur fontes Jaboc fluvii.

φιλάρχης Philarches, Amator principis. G. 2 Mach. 8. g. 32.

φιλήμων Philemon, Deoſculans. G.

φιλητὸς Philetus, Amabilis. G. Vir quidam, qui a fide Chriſti excidit, 2 Tim. 2. c. 17.

φιλιππήσιοι Philippenſes, Bellicoſi, ſive amatores equorum. G.

φίλιπποι Philippi, Bellicoſi, ſive amatores equorum. G. Macedoniæ urbs apud Stridonem fluvium a conditore Philippo Græciæ domitore ſic appellata, Act. 16. b. 12. & 20. b. 6. & 1 Theſ. 2. a. 2.

φίλιππος Philippus, Bellicoſus vel amator equorum. G. Pater Alexandri regis, 1 Mach. 1. a. 1. Frater item Herodis, procurator Iturææ & Trachonitidis conſtitutus a Romanis, Luc. 3. a. 1. Eſt & nomen Apoſtoli, Matt. 10. a. 2. Johan. 1. f. 43. Nomen cujuſdam diaconi, Act. 6. b. 5.

פְּלֶשֶׁת ἀλλόφυλοι Philiſthæa, Conſperſa, ſcilicet cinere vel pulvere, ſive ruina appoſita, vel ruina duplex, ſeu ruinæ potus, vel cecidit bibens, Eſa. 14. g. 31. Heb. Peleſeth.

פְּלִשְׁתִּים ἀλλόφυλοι Philiſthæi, Conſperſi, ſcilicet cinere vel pulvere, aut ruinæ appoſitæ, vel ruinæ duplices, ſive ruinæ potus, aut ceciderunt bibentes, 2 Par. 17. c. 11.

פְּלִשְׁתִּי φυλιστιαῖος Philiſthæus, Idem. ſ. n. 1 Reg. 17. c. 23.

φυλιστιείμ Philiſthiim, Idem. p. n. Nomen populi, Gen. 10. b. 14.

Philiſthini, Judic. 3. a. 3.

φιλόλογος Philologus, Amator literarum, vel amator verbi. G. Nomen viri, Rom. 16. b. 15.

φιλομήτωρ Philometor, Amator matris. G. Ptolemæus Philometor, 2 Mach. 4. c. 21.

פִּינְחָס φινεὲς Phinees, Aſpectus, vel facies confidentiæ vel protectionis. Filius Eleazari filii Aaron, Exod. 6. d. 25. Filius item Heli ſacerdotis, 1 Reg. 1. a. 3. Hebraice Pinhas.

פִּינֹן φινὼν Phinon, Gemma, ſive aſpiciens, aut os æternitatis, vel os filii: aut ex Hebræo & Syro, os piſcis, ab ore, non ab oſſe. Civitas Idumæorum, Gen. 36. d. 41.

פִּישׁוֹן φισὼν Phiſon, Oris mutatio, ſive multitudo, aut extenſio. Magnum Indiæ flumen eſt e paradiſo fluens, Gen. 2. b. 11. quod ab Euſebio & Hieronymo in quæſt. Hebr. Ganges dicitur, ſive Getha Joſepho lib. 1. cap. 2. Jud. antiq. Salomon commentator Nilum vocat, Gen. 2. b. 11.

פִּתֹם φιθὼμ Phithom, Buccella eorum, aut oris conſummatio, ſive perſuaſio vel dilatatio eorum. Nomen urbis quam ædificaverunt filii Iſrael Pharaoni regi Ægyptiorum, Exod. 1. b. 11.

פִּיתוֹן φιθὼν Phithon, Buccella ejus, aut perſuaſio vel dilatatio ejus, vel oris donum. Filius Micha filii Meribbaal, 1 Par. 8. d. 35. & 9. g. 41.

φλέγων Phlegon, Comburens. G. Viri nomen, Rom. 16. b. 14.

פֹּכֶרֶת φαχεράθ Phochereth, Oris exterminatio, vel oris conciſio. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 57.

φοίβη Phœbe, Lucida, vel pura. G. Mulieris nomen, Rom. 16. a. 1. Hujus accuſativus eſt Phœben.

φοινίκη Phœnix, ſive Phœnicia, Rubea, vel purpurea, aut palma, ſcilicet, arbor. G. Syriæ pars eſt, in qua Sidon & Tyrus ampliſſimæ urbes ſitæ ſunt Straboni lib. 16. Geograph. De Phœnicia plura Pomponius Mela lib. 1. Geograph. Plinius lib. 5. cap. 12. natural. hiſt. Hieronymus refert hujus partes Samariam, Galilæam, aliaſque regiones, Act. 11. c. 19. Eſt & portus Cretæ hujus nominis, Act. 27. e. 12.

פְּעוֹר φοβὼρ Phogor, Hiatus, vel apertio. Mons in terra Moab in ſupercilio Libyadis, reſpiciens ſolitudinem, in quem Balac rex Moab Balaam ariolum duxerat ad maledicendum Iſraeli, Num. 23. d. 28. In hoc Baal a Gentibus fuit cultus, Num. 25. a. 3. Juxta hunc in valle ſepultus eſt Moſes, Deut. 34. b. 6. Hic mons aliter dicitur Phegor, ut in illa voce Beel-phegor, Numer. 25. a. 3. Eſt etiam idolum Moabitarum, Num. 25. d. 18. Deut. 3. e. 29. & 4. a. 3. Joſ. 22. c. 17.

פְּעֻלְּתַי φελλαθὶ Phollathi, Opera mea, ſive opus meum. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 5.

פּוֹרָתָא φοραδαθὰ Phoratha, Fructificatio, ſive multiplicatio, aut ſortilegus. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 8.

פָּסַךְ φασὲχ Phoſech, Fragmentum tuum, ſive diminutio tua. Filius Jephlat filii Heber filii Barie, 1 Par. 7. f. 33.

φρυγία Phrygia, Sicca, vel ardens. G. Aſiæ minoris regio ampliſſima, a Septentrione, Galatiæ contermina: a Meridie, Lycaoniæ, Piſidiæ, Mygdoniæ: ab Oriente Cappadociam attingit: ita Plinius lib. 5. cap. 32. nat. hiſt. Hieronymus ſcribit duas Phrygias, quarum major Smyrnam habet, minor vero Ilium. Phrygiam peragravit Paulus, Act. 2. b. 10. & 16. b. 6.

φρὺξ Phryx, Siccus, vel ardens. G. 2 Mach. 5. d. 22.

פּוּאָה φουὰ Phua, Hic, adverbium loci, aut os oris. Filius Iſſachar, Gen. 46. b. 13. Num. 26. c. 23.

פּוּעָה φουὰ Phua, Gemens, vel ululans, aut apparens. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, Exod. 1. c. 15.

Phua, Angulus, aut coma. Pater Thola ducis in Iſrael, Judic. 10. a. 1. Filius Iſſachar filii Jacob, 1 Par. 7. a. 1. פּוּאָה φουὰ

Phul, Ruina, aut faba. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 15. d. 19. & 1 Par. 5. d. 26. פּוּל φοὺλ

Phuaitæ, Aſpiciens, vel facies mea, Num. 26. c. 23. פּוּנִי φουαὶ

Phunon, Gemma, ſive aſpiciens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Salmona, Num. 33. f. 42. פּוּנֹן φινὼ

Phur, Sors, Eſth. 3. b. 7. פּוּר κλῆρος

Phurim, Sortes, Eſth. 9. f. 26. פֻּרִים φουρὶμ κλῆροι

Phut, Aphrica: aut Syriace, craſſa vel pinguis. Filius Cham, Gen. 10. a. 6. a quo Libyes. פּוּט φοὺθ

Phuthæi, Seducens, aut buccella, ſive latitudo. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par. 2. g. 53. פּוּתִי ἀφφουθὶ

Phutiel, Aphrica Dei: vel ex Syro & Hebræo, pinguedo Dei. Nomen viri, Exod. 6. d. 25. פּוּטִיאֵל φουτιὴλ

Phutiphar, Aphricæ taurus: aut ex Syro & Hebræo, ſaginatus taurus, vel pinguedinis fructificatio. Eunuchus Pharaonis, Gen. 37. g. 36. פּוֹטִיפַר πετεφρῆ

Phutiphar, Gen. 41. f. 45. & 46. c. 20. ex Syro & Hebræo, pinguedinem diſſipans, vel pinguedinis denudatio: aut Syriace, pinguedinis vindicta. Nomen ſacerdotis urbis Heliopoleos, ſoceri Joſeph filii Jacob. פּוֹטִי פֶרַע πετεφρῆ

Phygellus, Fugitivus. Vir quidam, de quo Paulus, 2 Tim. 1. d. 15. φύγελλος

P I

Pila, Hebraice dicitur Machthes, id eſt, contuſio, vel pila, aut mortariolum. Nomen loci, Soph. 1. c. 11. מַכְתֵּשׁ κατακεκομμένη

Pilatus, Conſtringens vel conſtrictus. Nomen procuratoris Judææ a Romanis conſtituti, Luc. 2. a. 1. qui Chriſtum morti adjudicavit, Matt. 27. a. 2. c. 26. πιλᾶτος

Piſidia, Picea, id eſt, pice denigrata. G. Minoris Aſiæ provincia eſt, de qua Plinius lib. 5. cap. 27. Hæc Antiochiam inſignem urbem habet. Strabo lib. 12. meminit ipſius, & Lucas, Act. 13. b. 14. & 14. d. 24. πισιδία

Piſtica, Fidelis. G. Joan. 12. a. 3. πιστική

Plantationes, Heb. נְטָעִים. Nomen loci, 1 Par. 4. d. 23. נְטָעִים νεταείμ

P O

Polonites, Cadens, aut occultus. Vide Phallonites & Phelonites, פְּלוֹנִי

Ponticus, Ex Ponto regione Aſiæ, Act. 18. a. 2. ποντικός

Pontius, Marinus. G. Prænomen Pilati procuratoris Judææ, Matt. 27. a. 2. πόντιος

Pontus, Mare. G. Lata regio Aſiæ ad mare Ponticum, quod idem & Euxinum, Aſiam Europamque diſterminans, appellatur, ſita. Cappadociam, Armeniam, Colchidem, aliaſque provincias complectitur. De hac Strabo libr. 12. Ptolemæus in quinto, ca. 1. Act. 2. b. 9. Hebraice dicitur Elaſar: & interpretatur auferens Deus, vel ablatio Dei, ſive recedens a Deo, Gen. 14. a. 1. πόντος אֶלָּסָר

Portius, Vitulus, aut vitulinus. G. Præſes Palæſtinæ & Judææ, cognomento Feſtus, Act. 24. g. 28. πόρκιος

Poſidonius, Potum præbens. Nomen viri, 2 Mac. 14. c. 19. ποσειδώνιος

P R

Priapus, In Hebræo eſt Miphleſeth, & interpretatur ſimulachrum, ſive tremor, vel concuſſio. Nomen idoli, 3 Reg. 15. b. 13. & 2 Par. 15. d. 16. מִפְלֶצֶת ἀσταρτὴ

Priſca, Latinum eſt. i. antiqua. Adjutor fuit Pauli, Ro. 16. a. 3. πρίσκιλλα

Priſcilla, Idem: diminutivum a Priſca. Uxor Aquilæ Pontici, Act. 18. a. 2. πρίσκιλλα

Probatica, Ovina, id eſt, locus ubi pecora ſacrificanda retinebantur. G. Joan. 5. a. 2. προβατικὴ

Prochorus, Expeditus, vel facilis, aut promptus vel paratus. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. πρόχορος

Proſelytus, Advena, vel peregrinus. G. Act. 2. b. 11. προσήλυτος

P T

Ptolemais, Bellicoſa. G. Civitas eſt in Judæa, maritima prope montem Carmelum, quæ quondam a quodam Ptolemæo ſic dicta eſt, Act. 21. b. 7. & 1 Mach. 5. b. 15. πτολεμαῒς

Ptolemæi, Idem. p. n. G. Sic vocabantur reges Ægypti. πτολεμαῖοι

Ptolemæus, Sulcus qui fit aratro: ſive ſuſpendens aquas, aut coadunatio aquarum, Græce vero bellicoſus. Filius Dorymini, 1 Mach. 3. e. 38. תַּלְמַי πτολεμαῖος

P U

Pubaſtus, Os conculcationis, vel contemptus, ab ore. Nomen civitatis Ægypti, Ezech. 30. e. 17. Appellatur & vicus Judæorum. פִּי־בֶסֶת βουβαστὸς

Publius, Latinum eſt, Act. 28. b. 7. Nomen viri. πόπλιος

Pudens, Latinum eſt. Nomen viri, 2 Tim. 4. d. 21. πούδης

Puteoli, Latinum eſt. Civitas, colonia Campaniæ, eadem Cea dicta, Act. 28. c. 13. ποτίολοι

P Y

Pygmæi, Hebraice dicitur Gamadim: & interpretatur Nani, vel cubitales. Nomen populi, Ezec. 27. b. 11. גַּמָּדִים μῆδοι

Pyrrhus, Flavus rubens. Pater Soſipatris, Act. 20. a. 4. πύῤῥος

Q

Quartus, Latinum eſt. Nomen viri, Rom. 16. d. 24. κούαρτος

Quintus, Latinum eſt. Prænomen Memnii legati Romanorum, 2 Mach. 11. g. 34. κοΐντος

R

Raab, Superba, aut fortis, vel tumultuans. Ægyptum eſſe quidam memorant, Pſal. 86. a. 4. Heb. 87. רַהַב ῥαὰβ

Raaia, vel Raia, Viſio Domini. Filius Sobal filii Juda, 1 Par. 4. a. 2. & 1 Eſd. 2. c. 47. & 2 Eſd. 7. e. 50. רְאָיָה ῥεΐα

Raamias, Tonitruum Domini, ſive malum a Domino, aut ſocius a Domino, vel paſtor a Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 7. b. 7. רַעַמְיָה ῥεεμαὶ

רבה ῥαββά Rabba, Multa, ſive grandis, aut jurgium, ſive impugnatio. Licet diverſe a Rabbath ſcribatur, videtur tamen eadem eſſe civitas, Joſ. 13. c. 25.

רבת ἄκρα ῥαββάθ Rabbath, Idem. Civitas filiorum Ammon, Deut. 3. b. 11. & 2 Reg. 12. f. 26. Jer. 49. a. 2. Quam Euſebius Philadelphiam eſſe credit.

ῥαββί Rabbi, Magiſter, Mat. 23. a. 7. Marc. 9. a. 5. Joan. 1. f. 38.

ῥαββονί Rabboni, Magiſter, Syrum eſt, Marc. 10. g. 51. Joan. 20. d. 26.

רבית ῥαβώθ Rabboth, Fœnus, vel uſura, aut multitudo, vel jurgium, ſive impugnatio. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 20.

רבשקה ῥαψάκης Rabſaces, Magiſter, vel præpoſitus bibentium, aut magiſtri oſculum vel ſacculus, ſive multum bibens aut oſculans, vel magnus ſaccus. Princeps in excercitu Sennacherib, 4 Reg. 18. c. 17.

רבסריס ῥαψαεὶς ῥαβσάρης Rab-ſares, ſive Rabſaris, Magiſter, vel præpoſitus Eunuchorum. Princeps quidam ſub rege Sennacherib, 4 Reg. 18. c. 17. Item alius ſub rege Nabuchodonoſor, Jer. 39. a. 3.

ῥακά Raca, Vacuus, vel vanus. D. Matt. 5. c. 22.

רכל ῥαχάλ Rachal, Suſurro, aut aromatarius, ſive negotiator. Civitas quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 Reg. 30. g. 29.

רחל ῥαχήλ Rachel, Ovis. Filia Laban, altera uxor Jacob, Gen. 29. b. 9.

רדי ῥεδδαΐ Raddai, Deſcendens, vel dominans. Quintus filius Iſai, 1 Par. 2. b. 14.

רעו ῥαγαύ Ragau, Socius aut paſtor ejus, ſive malum vel confractio ejus. Filius Phaleg, 1 Par. 1. b. 25. qui Reu, Gen. 11. c. 19. dicitur, Luc. 3. g. 35. Heb. Reu.

ῥάγοι Rages, Tempeſtas, vel commotio. D. Civitas apud Medos, Tob. 1. c. 16.

רעואל ῥαγουήλ Raguel, Paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Sacerdos in urbe Madian, ſocer Moyſi, Exod. 2. c. 19. qui Exod. 3. a. 1. dicitur Jethro, & קיני Cinæi, Judic. 1. c. 16. Doctus inter Hebræos in Exod. 2. c. 19. & Judic. 1. c. 19. ſcribit Raguelem fuiſſe patrem Jethro ſoceri Moſis, alias dicti Hoba & קני.

רחב ῥαάβ Rahab, Lata, ſive dilatata, aut platea. Mulier quæ hoſpitio ſuſcepit exploratores miſſos a Joſue in Jericho, Joſ. 2. a. 1.

רחביהו ῥααβία Rahabia, Latitudo ſive platea Domini. Nomen viri, 1 Par. 26. e. 25.

רחם ῥαάμ Raham, Vulva, ſive miſericordia: aut Syriace, amicus. Filius Samma filii Hebron, 1 Par. 2. f. 44.

רעליה ῥεελίας Rahelaia, Sopor Domini, vel inebrians Dominus, aut ſocius vel paſtor ipſi Domino. Nomen viri, 1 Eſd. 2. a. 2.

רעואל ῥαγουήλ Rahuel, Paſtor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Filius Eſau ex Baſemath uxore, Gen. 36. a. 4. Filius Jebaniæ, 1 Par. 9. b. 8.

רם ἀράμ, ῥάμ Ram, Excelſus, vel ſublimis, aut projiciens Filius Eſron filii Phares, 1 Par. 2. b. 9. Filius item Jerameel primogeniti Eſron, 1 Par. 2. d. 25.

רמה ῥαμά Rama, Excelſa, vel ſublimis, aut projecta. Civitas in tribu Benjamin, haud procul a Gabaon, Joſ. 18. d. 25. Judic. 4. a. 5. & 19. d. 13. quam reædificavit Baaſa rex Iſrael in Juda, 3 Reg. 15. c. 17. Jer. 40. a. 1.

ראמת Ramath, Idem quod ראמות Urbs. Vide Joſ. 19. a. 8.

רמתה ἀρμαθαΐμ ἀρμαθέμ Ramatha, Idem quod Rama. Urbs Syriæ in monte Ephraim de qua 1 Reg. 1. c. 19. & 15. g. 24. Hieronymus in Thamnitica regione juxta Dioſpolin ſitam ſcribit. Vocatur etiam Ramathe, 1 Mach. 11. d. 34.

רמתים ἀρμαθαΐμ ῥαθαμίν Ramathaim, Idem quod Rama, dual. num. Per Ramathaim intelligi debent duo oppida ejuſdem nominis, quorum alterum differentiæ cauſa dicebatur רמתים צפים, id eſt, Ramath in qua habitabant viri prophetæ & Sacrarum literarum ſtudioſi, 1 Reg. 1. a. 1. dicitur & רמת המצפה, Joſ. 13. d. 26.

רמתי ῥαμαθαῖος Ramathites, Excelſus, vel exaltatus, aut projiciens vel projectus, 1 Par. 27. d. 27.

רמת לחי ἀναίρεσις σιαγόνος Ramath-lechi, Elevatio maxillæ. Locus, Jud. 15. d. 17.

Ramathe, Excelſa, vel ſublimis, aut projecta. D. Civitas, 1 Mac. 11. d. 34. Eadem eſt quæ Ramatha & Ramathaim. ῥαθαμίν

רעמסס ῥαμεσσή Rameſſes, Tonitruum, vel exprobratio tineæ, aut malum delens ſive diſſolvens, vel confractionem diſſolvens, aut confractus a tinea. Civitas eſt in extremis finibus Ægypti ab Iſraelitis condita, olim (ut Hieronymus ait in Hebraicis quæſtionibus) pagus Arcenoitis dicta fuit, Gen. 47. e. 11. Num. 33. a. 3.

רמת ῥαμώθ Rameth, Sublimis, vel excelſa, aut projecta. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 21. Heb. Remeth.

רמת ῥαμώθ Ramoth, Idem. p. n. Civitas ſacerdotum atque fugitivorum in tribu Gad, non procul a monte Galaad, Joſ. 13. d. 26. Heb. Ramath. At 1 Reg. 30. g. 27. Hebraice legitur Ramoth-negueb, vetus interpres vertit, Ramoth ad Meridiem.

vel ראמת רמות ῥαμώθ Ramoth, Deut. 4. g. 43. Joſ. 20. c. 8. & 3 Reg. 22. a. 3. & 1 Par. 6. g. 73. Videns mortem, vel intuitus mortis, vel altitudines. Eadem civitas quæ & Ramoth ſive Ramath in tribu Gad.

רפא ῥαφά Rapha, Medicina, vel medicus, aut relaxatio, vel gigas. Filius Benjamin, 1 Par. 8. a. 2. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Echi. Filius item Baana, 1 Par. 8. d. 37. & 20. d. 6.

ῥαφά רפח Rapha, 1 Par. 7. e. 25. Relaxatio laquei. Nomen viri.

ῥαφαήλ רפאל Raphael, Medicina Dei. Vir, 1 Par. 26. a. 7.

רפיה ῥαφαΐα Raphaia, Medicina Domini, ſive relaxatio Domini. Filius Jeſeiæ filii Phaltiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 4. g. 42. Filius Thola, 1 Par. 7. a. 2. Filius Baana, 1 Par. 9. g. 43.

רפאים ῥαφαΐμ [illegible] Raphaim, Gigantes, vel medici, aut relaxati. Populi ſunt quos Moabitæ, Emim: Ammonitæ, Zomzommim vocant, Deut. 2. c. 12. d. 21. Vide Emim. Item nomen vallis juxta Jeruſalem, Joſ. 15. b. 9. Eſa. 17. b. 5. Eadem quæ Ephela dicitur, forſan latius patens ad Auſtrum.

רפידים ῥαφιδίν Raphidim, Reclinatoria, ſive ſtramenta, aut remiſſæ manus, vel medicina manuum. Locus in ſolitudine, non procul ab Horeb monte, ubi undecima Iſraelitarum manſio fuit, Exod. 17. a. 1. Num. 33. c. 14.

ῥαφών Raphon, Medicina, vel relaxatio, aut gigas. D. Locus trans torrentem, opinor Jaboc, 1 Mach. 5. d. 37.

רפוא ῥαφά Raphu, Idem. Pater Phalti, Num. 13. b. 10.

ῥασίς Raſias, Secretum Domini, vel myſterium Domini. D. Nomen viri, 2 Mach. 14. f. 37.

רצין ῥασσών Raſin, Voluntas, vel voluntarius, aut curſor ſive veredarius. Rex Syriæ, 4 Reg. 15. g. 37. & 16. a. 5. & 1 Eſd. 2. c. 48.

רזון ῥεζών Razon, Tenuis, vel macilentus, ſive ſecretum, aut ſecretarius, vel princeps. Filius Eliada, 3 Reg. 11. e. 23.

R E

רבע ῥοβά Rebe, Quartus vel quadratus, ſive accubans, vel accubatio. Rex Madianitarum, Num. 31. a. 8. Joſ. 13. c. 21.

רבקה ῥεβέκκα Rebecca, Saginata, ſive impinguata, aut contentio obtuſa, vel contentio impedita. Filia Bathuel filii Nachor, uxor Iſaac, Gen. 22. d. 23.

רבלה ῥεβλά ῥεβλαθά Rebla, ſive Reblatha, Rixa, vel magnitudo illi, aut jurgium inveteratum vel conturbatum, ſive jurgium defluens. Civitas Syriæ, Num. 34. b. 11. & 4 Reg. 23. g. 33. & 25. b. 16. Jer. 39. a. 5 quæ poſtea (ut Hieronymus tradit) Antiochia dicta eſt. ſunt tamen qui id negant. Poſtremo Juſtiniani principis tempore (Volaterrano lib. 11. auctore) Theopolis dici cœpit.

רב מג ῥαβαμάγ Rebmag, Multitudinem diſſolvens, vel liquefaciens, aut magiſter vel princeps liquefactionis, ſive magiſter vel princeps liquefactus vel tabefactus. Princeps quidam, cujus meminit Jeremias 39. a. 3.

רקת ῥακκάθ Reccath, Vacuitas, ſive ſputum aut ſaliva, vel tempus, quod pars capitis eſt. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 35.

רקם ῥεκέν Recem, Vacuus, aut vanus, vel pictura varia, aut ſaliva eorum. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27. Nomen ducis, Joſ. 13. c. 21. Filius Hebron, 1 Par. 2. f. 43. Rex item Madianitarum, Num. 31. a. 8. quem Joſephus lib. 4. ſcribit ſui nominis in Arabia condidiſſe urbem: a Græcis poſtea Petram dictam.

רכה ῥηχά Recha, Tenera vel delicata. Nomen viri, 1 Par. 4. c. 12.

רכב ῥηχάβ Rechab, Quadriga, aut equitatus, vel equitans. Pater Jonadab, 4 Reg. 10. c. 15. Filius Remmon Berothitæ, 2 Reg. 4. a. 2. & 1 Par. 2. g. 55.

רכבים ῥαχαβεὶμ Rechabitæ, Idem. p. n. Jer. 35. a. 2.

רעמה ῥαγμά Reema, Tonitruum, ſive exprobratio, aut malum quoddam, ſive ſocietas quædam, vel confractio quædam. Regio ſic dicta a Regma filio Chus, Ezech. 27. e. 22.

מלכת μαλχάθ Regina, Hebraice Molecheth: ſoror Bedan, 1 Par. 7. d. 18.

רעמה ῥεγμά Regma, Idem quod Reema. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. & 1 Par. 1. a. 9.

רגם ῥεγμά Regom, Lapidans, vel lapidatus, aut purpureus. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47.

רחום ῥεούμ. ῥαούμ Rehum, Pius, miſericors: aut Syriace, amicus. Vir, 1 Eſd. 2. a. 2. & 2 Eſd. 3. d. 17. & 12. a. 3.

רעי οἱ ἑταῖροι Rei, Socius, aut paſtor, ſive malum, vel confractio mea. Nomen viri, 3 Reg. 1. b. 8.

ראיה ῥαΐα Reia, Viſio Domini. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 5.

רמיה ῥαμία Remeia, Sublimis vel excelſus Dominus, aut projectio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 25.

רמון ῥεμμών Remmon, Malum granatum, ſive altitudo. Civitas in tribu tam Judæ quam Simeonis, Joſ. 15. e. 31. & 19. a. 7. Item Petra in tribu Benjamin, Judic. 20. g. 47. Vallis item apud Zachariam 14. b. 44. ſive civitas ſecundum Lyranum, non procul a Mageddo, quæ a quibuſdam nunc Maximianopolis dicitur. Sic vocabatur & pater Baana & Rechab ſervorum Isboſeth, 2 Reg. 4. a. 6. Nomen idoli, 4 Reg. 5. e. 18.

רמן־פרץ ῥεμὼν φαρὲς Remmon-phares, Mali granati diviſio, aut malum granatum diviſionis, vel altitudinis diviſio. Decima ſexta Iſraelitarum manſio, Num. 33. c. 19.

רמונו ῥεμμών Remmono, Malum granatum ejus, ſive altitudo ejus. Civitas ſacerdotum in tribu Zabulon, 1 Par. 6. g. 77.

כיון ῥεμφάν ῥεμφᾶ Rempha, Pro hoc in Hebræo legitur Chiun, quod interpretatur placenta, id eſt, torta adipe conſperſa, ſive præparatus, aut compoſitus. Hebræi vero dicunt, Chiun lingua Arabica vel Punica Saturnum ſignificare. Idolum, Amos 5. g. 26. Act. 7. e. 43.

ῥησά Reſa, Luc. 3. f. 27. Caput, vel voluntas, aut curſus. D. Vir.

רסן δασὲμ Reſen, Frænum. Civitas ab Aſſur ædificata inter Chale & Niniven, Gen. 10. b. 12.

רשף ῥασήφ Reſeph, Volucris, aut diabolus, vel ſagitta, ſcilicet ignita. Nomen viri, 1 Par. 7. e. 25.

רצף ῥασέφ Reſeph, 4 Reg. 19. c. 12. Eſa. 37. c. 12. Pavimentum, vel extenſio, aut pruna, id eſt, calculus ignitus. Urbs Syriæ, ut ait Hieronymus. Alii dicunt fuiſſe Petram Arabiæ civitatem.

רציא ῥασιά Reſia, Voluntas, aut voluntarius, ſive curſor, aut veredarius. Filius Olla, 1 Par. 7. g. 39.

רצפה ῥεσφά Reſpha, Extenſio, ſive pavimentum, aut pruna, id eſt, calculus ignitus. Concubina Saul, filia Aja, 2 Reg. 3. a. 7.

רסה ῥεσσά Reſſa, Irroratio, vel ſtillicidium. Nomen loci, in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael profecti de Lebna, Num. 33. c. 21.

רתמה ῥαθαμά Rethma, Juniperus, ſive ſonitus, aut ſtrepitus. Locus ad quem venerunt filii Iſrael de Aſeroth, Num. 33. c. 18.

רעו ῥαγαύ Reu, Socius vel amicus, aut paſtor, ſive malum, aut confractio. Filius Phaleg, Gen. 11. c. 18. qui Ragau, 1 Par. 1. b. 25. dicitur, iiſdem tamen conſonantibus & punctis apud Hebræos.

R H

ῥήγιον Rhegium, Ruptura vel fractura: quoniam illic terra rupta eſt inter regnum Neapolitanum & Siciliam. G. Siciliæ civitas maritima, viginti millia paſſuum a promontorio Peloro ſecreta, Act. 28. c. 13.

ῥόδη Rhode, Roſa. G. Nomen puellæ, Act. 12. c. 13.

ῥόδοχος Rhodochus, Roſeus currus. G. Judæus quidam de quo 2 Mach. 13. f. 21.

ῥόδος Rhodus, Roſa. G. Cycladum inſularum nobiliſſima, & ab Oriente prima, quondam Ophiuſa vocata, diſtans a portu Aſiæ nonaginta millibus paſſuum, Act.21. a.1. & 1 Mach. 15. d. 23.

R I

רִיבַי ῥιβαὶ Ribai, Pugnans, vel objurgans, ſive multiplicans. Pater Ithai, 2 Reg. 23. d. 29.

רִנָּה ῥεννὰ Rinna, Canticum, ſive exultatio. Filius Simeonis, 1 Paral. 4. d. 20.

רִיפַת ῥειφὰθ Riphath, Medicina, ſive relaxatio, vel bovile, hoc eſt, ubi boves clauduntur. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3. Ab hoc Riphæi dicuntur, qui Paphlagones cognomentum ſortiti ſunt.

R O

רָהְגָּה ῥααγὰ Roaga, Saturatus, vel inebriatus meditatione vel eloquio, aut ſaturatus vel inebriatus abſtractione vel ſeparatione. Filius Somer filii Heber, 1 Par. 7. g. 34.

רְחַבְעָם ῥοβοάμ Roboam, Dilatans populum, aut latitudo vel platea populi, ſive odor vel odorans cum populo. Filius Salomonis, 3 Reg. 11. g. 43. & 1 Par. 3. b. 10.

רֹגֵל ῥωγὴλ Rogel, Pes, ſive pedeſtris, aut explorans, vel delator ſive accuſator: aut Syriace, conſuetudo. Fons prope Jeruſalem in tribu Juda ad Septentrionem, Joſ. 15. b.8. & 18.c.16. & 3 Reg.1.b.9.

רֹגְלִים ῥογελλὶμ Rogelim, Idem. p. n. Oppidum Galaad, videtur eſſe in vicinia Mahanaim, 2 Reg. 17. g. 27.

רֶגֶם־מֶלֶךְ ῥογὼμ ὁ βασιλεὺς Rogom-melech, Lapidans regem vel conſiliarium, aut purpura regis vel conſiliarii. Princeps Darii regis, Zach. 7. a. 2.

רְחֹב ῥοὼβ Rohob, Latitudo, ſive dilatatio, aut platea. Civitas Levitarum in tribu Aſer, Joſ. 19. b. 28. & 1 Par. 6. g. 75. Num. 13. d. 22. Rex Soba, 2 Reg. 8. a. 3.

רְחַבְיָה ῥαβία Rohobia, Latitudo, ſive dilatatio Domini, aut platea Domini. Filius Eliezer filii Moyſi, 1 Par. 23. b. 17.

רְחֹבוֹת Rohoboth, Latitudines, ſive dilatationes, aut plateæ. Civitas Idumææ eſt prope flumen, patria Saulis Idumæorum regis, Gen. 36. d. 37. Legitur Gen. 10. b. 11. Et ædificavit Ninive, & plateas civitatis. Pro, plateas civitatis, LXX transferunt τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, id eſt, Rohoboth civitatem: ſicque Chaldæus interpres, tunc civitatis nomen erit ab Aſſur conſtructæ.

רְאוּמָה ῥεμὰν Roma, Excelſa, ſive ſublimis, aut rhinoceros, vel intuens nimis. Concubina Nachor fratris Abraham, Gen. 22. d. 24.

ῥώμη Roma, Valens, aut potens vel robuſta. G. Civitas Italiæ, 2 Tim. 1. d. 17. Act. 18. a. 2. & 19. d. 21.

ῥωμαῖοι Romani, Idem. p. n. G. Joh. 11. f. 48. Act.2.b.10.& 22.g.29.

כִּתִּים κήτιοι Romani, Dan.11. e.30. Hebraice legitur Chithim, & interpretatur conterentes, vel contritio maris, ſive diadema, aut aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo coacervatio maris. Vide Cethim & Italia.

ῥωμαῖος Romanus, Valens, ſive potens, aut robuſtus. G. Act. 2. b. 10. & 16. g. 38.

רְמַלְיָהוּ ῥωμελία Romelia, Excelſus Domini, ſive celſitudo Domini, aut projectus a Domino. Pater Phaceæ regis Iſrael, 4 Reg.15. e.27. & 16.a.1.

רֹמַמְתִּי עֶזֶר ῥωμαμθὶ ἔζερ Romamthiezer, Exaltans adjutorem, vel auxilium, ſive exaltavi atrium. Nomen viri, 1 Par. 25. a. 4.

ῥὼς רֹאשׁ Ros, Caput, vertex, ſummitas, ſive principium. Filius Benjamin, Gen. 46. c. 21.

עֲטָרוֹת Roth, Coronæ, ſive calamus inebriationis vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis vel ſaturitatis. Civitas tribui Gad data in poſſeſſionem, Num. 32. g. 35. Hebr. Atroth. apud LXX non legitur.

R U

רְאוּבֵן ῥουβὴν Ruben, Videns filium, ſive videte filium, vel viſio filii, aut viſionis filius. Filius Jacob ex Lia, Gen. 29. f. 32.

Rubenitæ, Idem.

רְאוּבֵנִי Rubenites, Idem. 1 Par. 11. g. 42. ῥουβηνὶ

ῥοῦφος Rufus, Latinum eſt, Marc. 15. b. 21. Rom. 16. b. 13. Vir.

רוּמָה ῥουμὰ Ruma, Excelſa, ſive ſublimis, aut projecta. Civitas in tribu Juda, Judic. 9. f. 41. & 4 Reg. 23. g. 36. quæ alias Remphtis, item & Arimathæa, teſte Euſebio, vocatur. Legitur Joſ. 15. f. 52. Ruma, juxta LXX, ubi ex Hebræo legendum Duma.

רוּת ῥοὺθ Ruth, Saturata, vel inebriata. Uxor Mahalon filii Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 4.

S

שְׁאָל σαὰλ SAal, Poſtulans, ſive poſtulatus, aut commodatus, ſive ſepulchrum, vel infernus, aut fovea. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 29.

צַעֲנַנִּים σεενανὶμ Saananim, Motiones, vel motus dormientis. Civitas eſt, limes tribus Nephthali, Joſ. 19. c. 33.

שַׁעַף σαὰφ Saaph, Cogitans, aut qui volat, vel prævolans. Filius Jahaddai, 1 Par. 2. f. 47.

שַׁעֲרַיִם σαρεὶμ Saaraim, Portæ, ſive æſtimationes, aut appretiationes, vel capilli, ſive hordeum, aut tempeſtates, ſive dæmones, aut piloſi, vel hirci. Civitas in tribu Juda, in qua poſteri Simeonis habitaverunt, 1 Par. 4. e. 31. Vide Saraim.

שְׁבָא σαβὰ Saba, Converſio, ſive captivitas, aut canities, vel ſeſſio. Filius Regma, Geneſ. 10. a. 7. a quo civitas regalis Æthiopiæ nomen accepit, 3 Reg. 10. a. 1. Eſa. 60. b. 6. Hanc Joſephus lib. 2. a Cambyſe rege, Meroen ex ſororis vocabulo cognominatam ſcribit. Filius item Jectan, Gen.10. d.28. Poſtremo, ſic nominabatur filius Jecſan, Gen. 25. a. 3.

סְבָא σαβὰ Saba, Gen. 10. a. 7. & 1 Par.1. a. 9. ubi dicitur, Saba & Evila. Pſal.71.c.10,15.Eſa.43.a.3.interpretatur circuitio, aut ebrius: vel Syriace ſenex. Filius Chus. Inde Sabæi populi qui felicem Arabiam incolunt, ſunt dicti. Eſt & Arabum metropolis nomine Saba, in monte ſita.

Sabaa, 1 Reg. 13. d. 18. ubi dicitur, In terra Sabaa: iſta non ſunt in Hebræo.

שְׁבַקְתָּנִי σαβαχθανὶ Sabacthani, Dereliquiſti me. Chaldaicum verbum, Matth. 27. e. 46.

שְׁבָא σαβὰ Sabæi, Captivantes, ſive convertentes, aut cani, vel ſedentes. Populi, Job 1. c. 15. Joel 3. b. 8.

שְׁבָאִים סְבָאִים σεβαεὶμ Sabaim, Circuitiones, aut ebrii: vel Syriace, ſenes, Eſa. 45. c. 14. In ſecundo Eſdræ, cap. 7. e. 59. ubi legitur Sabaim, legendum Asbaim. Vide ſuo loco.

שְׂבָם σαβαμὰ Sabam, Captivitas eorum, aut captivans eos. Civitas, Num. 32. a. 3.

שִׂבְמָה σεβαμὰ Sabama, Converſio, ſive captivitas nimia, aut canities, vel ſeſſio multa. Civitas quam ædificaverunt filii Ruben, Num. 32. g. 38. Joſ.13. c.19. Locus hic vitifer in vicinia Jazer, Eſa.16. c.8. Jerem. 48. e. 32.

שְׁבַנְיָה σαβανίας Sabanias, Convertens, vel captivans Dominus, aut intelligens vel ædificans Dominus, ſive intellectus vel filiatio Domini. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 4.

צְבָאוֹת δυνάμεις, σαβαὼθ Sabaoth, Exercitus, p. n. ſive militiæ, aut fortitudines, Jerem. 11. d. 20. Rom. 9. f. 29. Jacob. 5. a. 4.

שְׁבָרִים ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς Sabarim, Confractiones, ſive ſpes, vel expectationes, aut frumenta. Locus eſt trans Jordanem in terra Amorrhæorum, qui a frangendo, hoc nominis invenit, quod ibi Iſraelitarum acies fracta fuerit, Joſ. 7. a. 5.

סִבְרַיִם σαβαρεὶμ Sabarim, Ezech. 47. c. 16. Circuitus altitudinis: aut Syriace, opiniones, vel cogitationes, aut ſperantes, vel ſpes. Nomen loci qui eſt inter terminum Damaſci & confinium Emath.

שְׁבָט σαβὰτ Sabat, Sceptrum, vel virga, aut tribus. Menſis quandoque Februario noſtro reſpondens, Zach. 1. b. 7.

סַבְתָּה σαβαθὰ Sabatha, Circuitus, vel circuiens, aut cauſans: aut Syriace, ſenectus. Filius Chus, Geneſ. 10. a. 7. Ab hoc Sabatheni, qui a Græcis Aſtabari dicuntur, nomenclaturam ſortiti ſunt, 1 Paralip. 1. a. 9.

סַבְתְּכָא σαβαθακὰ Sabathaca, Circuiens percuſſionem, vel cauſa percuſſionis: aut ex Syro & Hebræo, ſenectutis percuſſio. Filius Chus, Gen. 10. a. 7. & 1 Par. 1. a. 9.

שַׁבְּתַי σαββαθαῖος Sabbathai, Sabbathum meum, vel requies, aut ceſſatio mea. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 16.

σαββατισμὸς Sabbathiſmus, Requies, vel ceſſatio. D. Heb. 4. c. 9.

שָׁבַת σαββατίζω Sabbathizo, Exod. 16. f. 30.

שַׁבָּת σάββατον Sabbathum, Requies, ſive ceſſatio, 4 Reg.4. d.23.

שֶׁבַע σαβὲ Sabee, Septem, vel ſeptimus, aut ſaturitas, ſive juramentum. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 2.

שֶׁבֶר σαβὰβ Saber, Confractio, aut ſpes, vel frumentum. Filius Caleb ex Maacha concubina, 1 Par. 2. f. 48.

סְכָכָה σαχὰ Sachacha, Umbraculum, vel operimentum, ſive protectio, aut unctio: vel Syriace, ſpeculatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 61.

שָׂכָר ζαχὰρ Sachar, Merces, ſive pretium, aut ſicera, vel ebrietas. Nomen viri, 1 Par.11.g. 35. Filius Obed-edom, 1 Par.26. a. 4. qui 2 Reg. 23. d. 33. dicitur Sarar.

Σαδδουκαῖοι Sadducæi, Juſti, aut juſtificati: vel Syriace, ſciſſi, vel ſchiſmatici. D. Secta inter Judæos, negans eſſe reſurrectionem, Act. 5. d. 17. & 23. b. 7. Luc. 20. e. 27.

צָדוֹק σαδοὺκ σαδὼκ Sadoc, Juſtus, aut juſtificatus. Filius Achitob, 2 Reg. 8. d. 17. & 1 Par. 6. a. 8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2 Reg. 15. e. 24. Filius item Merajoth, 1 Par. 9. b. 11.

שָׁגֵא σαγαὶ Sage, Ignorans, ſive comprehendens, vel attingens: aut Syriace multus, ſive multiplicans. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 34.

צֹחַר σωὰρ, σαὰρ Sahar, Lucidus, aut candidus. Filius Aſhur ex Halaa uxore, 1 Par. 4. b. 7. Filius item Simeon filii Jacob, Geneſ. 46. b. 10. Heb. Sohar.

שַׁחֲרַיִם σεωρεὶμ Saharaim, Nigri, vel turbidi, aut matutinantes, vel mane euntes. Nomen viri, 1 Par. 8. a. 8.

Salabim, Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Vide Salebim.

שַׁעַלְבֹנִי σαλαβωνίτης Salaboni, Vulpis intellectus, vel filius, aut vulpis ædificium, vel pugilli, aut pugni ædificium vel intellectus, ſive ſemita ædificii, vel intellectus, aut filii. Nomen loci, 2 Reg. 23. d. 32.

σαλαβωνὶ Salabonites, Idem. 1 Par. 11. f. 33.

שִׁלְחִי σαλαὶ Salai, Miſſio, vel mittens: ſive ramus, aut propagines, vel telum, aut arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriace, ſpolians, vel ſpoliatus. Mater Azuba, 3 Reg. 22. f. 42.

שְׁלֻמִיאֵל σαλαμιὴλ Salamiel, Pax Dei, ſive perfectio Dei, aut retributio Dei. Filius Suriſaddai, princeps ſuæ tribus Simeon, Num. 1. a. 6.

σαλαμὶς Salamina, ſive Salamis, Commota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Inſula Cypri, in mari Euboico, contra Athenas, velut auctor eſt Pomponius Mela lib. 2. & Strabo lib. 14. In ea inſula, eſt ejuſdem nominis oppidum, teſte Plinio lib. 5. cap. 31. quod poſtea appellatum Conſtantia, auctore Hieronymo. Hoc Judæi funditus demoliti ſunt, Trajani principis temporibus, extinctis omnibus accolis, velut ſcribit Euſebius in Chronicis, & Hieronymus. In Salamine Paulus & Barnabas annuntiaverunt ſermonem Dei, Act. 13. a. 5.

צִלְּתַי σαλαθὶ Salathi, Umbra, ſive tinnitus, aut aſſans vel torrefaciens: aut Syriace, orans. Nomen principis militum, 1 Par. 12. d. 20.

שְׁאַלְתִּיאֵל σαλαθιὴλ Salathiel, Poſtulatus Dei, ſive commodatus Dei. Pater Zorobabel ducis Juda, Agg. 1. a. 1. & 1 Eſd. 3. a. 2. c. 8. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 17.

שֶׁלַח σαλὰ Sale, Miſſio, vel mittens, ſive ramus aut propagines vel telum: aut arma, ſ. miſſilia: aut Syriace, ſpolians vel ſpoliatus. Filius Arphaxad, Gen. 10. d. 24. Luc. 3. g. 35. dicitur filius Cainan filii Arphaxad.

שעלבים Salebim, Reſpiciens corda, ſive pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel ſemita in mari. Nomen loci, Judic. 1. g. 35. & 3 Reg. 4. a. 9.

סלכה Σελχά Salecha, Caniſtrum tuum, aut elevatio, ſive conculcatio tua. Civitas eſt in Baſan, Joſ. 12. b. 5. Dicitur & Selcha.

סלד Σαλὲδ Saled, Afflictio: vel Syriace, calefactio, vel aduſtio. Filius Nadab filii Semei filii Onam, 1 Par. 2. d. 30.

שלם Σαλήμ Salem, Conſummata, perfecta, completa. LXX interpretantur pacem. Nomen urbis in Sichimis, quæ eſt in terra Samariæ, civitas Jacob, ſita in finibus Ephraim. Videtur quoque dicta Sichem. Hæc non eſt Jeruſalem, Gen. 14. d. 18. & 33. d. 18. Alia fuit Salem, de qua vide Jeruſalem.

שלמות Σαλωμὶθ Salemoth, Pacificatio, ſive perfectio, aut retributio. Nomen viri, 1 Par. 24. c. 22.

שלף Σαλέφ Saleph, Evaginans, vel evellens, aut diſcalceans. Filius Jectan, Gen. 10. d. 26.

שעלים Σαλὶμ Salim, Vulpes. p. n. aut pugilli, ſive pugni, vel ſemitæ. Nomen loci, 1 Reg. 9. a. 4. Joan. 3. c. 23.

שלישה Σαλισσά Saliſa, Trina, aut principalis, ſive ternaria, vel principiſſa, aut duciſſa. Regio eſt, 1 Reg. 9. a. 4.

שלם Σαλλὴμ Sallem, Pax ſive perfectio, aut retributio. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. qui Sallum, 1 Par. 7. c. 13. dicitur.

שלמא vel שלמה Σαλμών Salma, Pax ſive perfectio, aut retributio, ſive veſtimentum. Filius Nahaſſon filii Aminadab, 1 Par. 2. b. 11. qui Salmon & Salma in fine quarti cap. Ruth. dicitur. Filius item Hur primogeniti Caleb ex Ephrata concubina, 1 Par. 2. g. 51.

צלמנע Σαλμανά Salmana, Umbra prohibita, aut umbra vel imago commotionis, vel tinnitus commotionis, vel ſubmerſio prohibitionis, aut commotionis. Rex Madiam, Judic. 8. b. 6. Pſal. 82. c. 12. Heb. 83.

שלמן Salmana, Pacificus ſive perfectus, aut retribuens. Nomen regis cujuſdam, de quo Oſee 10. d. 15.

שלמנאסר Σαλμανασάρ Salmanaſar, Pax ligata, ſive perfectio vel retributio ligata: aut pax, vel perfectio ſive retributio nunc ablata, vel nunc recedens. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 17. a. 3.

שלמיה Σαλμίας Salmias, Pax Domini, ſive perfectio, aut retributio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 39.

שלמון Σαλμών Salmon, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nahaſſon filii Aminadab, Ruth 4. d. 21.: qui & ibidem, & 1 Par. 2. b. 11. dicitur Salma.

Σαλμώνη Salmon, Fluctuatio, vel commotio, aut conquaſſatio. G. Civitas maritima Cretæ inſulæ, Act. 27. b. 7.

צלמנה Σαλμωνά Salmona, Umbræ munus vel numerus, ſive tinnitus numeri vel muneris, aut imago noſtra. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de monte Hor, Num. 33. e. 41.

סלוא Σαλώ Salo, Caniſtrum, vel exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatus. Filius Moſollam, 1 Par. 9. b. 7.

Σαλώμη Salome, Pacifica, vel perfecta, aut retribuens. D. Mulieris nomen, Marc. 15. d. 40. & 16. a. 1.

שלמי Σελεμὶ Salomi, pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Pater Abiud principis filiorum Aſer, Num. 34. d. 27.

שלמית Σαλωμὶθ Salomith, Idem. f. g. Filia Zorobabel filii Phadaiæ, 1 Par. 3. d. 19. Filius Semei, 1 Paral. 23. a. 9. Filius Roboam, 2 Paral. 11. d. 20.

שלמה Σαλωμών Σολομών Salomon, Pacificus. Filius David ex Bethſabee uxore Uriæ, 2 Reg. 5. c. 15. & 12. f. 24. Heb. Selomoh.

Σαλών Salon, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens. D.

צלפחד Σαλπαὰδ Salphaad, Umbra formidinis, ſive tinnitus formidinis, vel aſſationis, vel ſubmerſionis formido. Filius Hepher filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 33. & 1 Par. 7. c. 15. Heb. Salphahad.

יערי ארגים Saltus polymitarius, Latina ſunt. Heb. Jaharæ Orgim, id eſt ſylvæ polymitarii. Pater Adeodati, 2 Reg. 21. d. 19. & 1 Par. 20. c. 5.

סלוא Σαλώ Salu, Caniſtrum, ſive exaltatio, aut conculcatio, vel æquiparatus. Pater Zamri illius qui cum Madianitide occiſus eſt, Num. 25. d. 14.

שלמית Σαλωμὶθ Salumith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Filia Dabri, Levit. 24. b. 11.

שלשה Saluſa, Trinus, vel principalis, aut dux. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

שמע Σαμαά Sama, Audiens, vel obediens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. d. 20. Nomen item viri, 1 Par. 8. b. 13.

הושמע Ὡσαμά Sama, Exauditus, ſive ipſe exaudiens vel obediens. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18.

שמעה Σαμαά Samaa, Audiens, vel obediens. Frater David, 2 Reg. 21. d. 21. Filius Merari, 1 Par. 6. c. 30, 39. & 12. a. 3.

שמאה Σαμαά Samaa, Nominatus, vel appoſitus, aut perditio, vel deſolatio. Filius Macelloth filii Abigabaon, 1 Par. 8. 32. qui 9. f. 38. dicitur Samaam.

שמאם Σαμαάμ Samaam, Nomen matris, vel gentis, aut nomen timoris, vel ponens timorem, aut appoſitus matri vel genti, aut ibi timor, vel mater aut gens. Filius Macelloth, 1 Par. 9. g. 38. qui 8. c. 32. dicitur Samaa.

סמכיהו Σαμαχίας Samachias, Adhærens Domino, vel innitens, aut junctus Domino. Nomen viri, 1 Par. 26. a. 7.

שמד Σαμὲδ Samad, Deſtruens, ſive exterminans, aut conterens. Filius Elphaal filii Mehuſim, 1 Par. 8. b. 12.

שמעיה Σαμαίας ישמעיה Samaia, ſive Samaias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Pater Semri patris Idaiæ, 1 Par. 4. f. 37. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4. Alius fuit Gabaonites, qui 1 Par. 12. a. 4. dicitur Hebraice ישמעיה

שמהות Σαμαώθ Samaoth, Deſolatio, vel perditio, aut ſtupor, ſive ibi iniquitas, aut nomen iniquitatis, vel deſolans, aut perdens iniquitatem. Nomen viri, 1 Par. 27. b. 8.

צמרים Σαμαρὶμ Samaraim, Lanæ, aut medullæ, ſ. arborum. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 22.

שמרת Σαμαράθ Samarath, Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina, ſeu fæx. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 21.

צמרי Σαμαραῖος Samaræus, Lana, vel medulla, ſcilicet arborum. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 18. Hic Edeſſam incoluit.

שמרון Σωμορών Samaria, Cuſtodia, vel adamas, aut vepres, vel ſpina, ſeu fæx ejus. Nomen montis. 3 Reg. 16. e. 24. Urbs item Syriæ inter Judæam & Galilæam media, auctore Joſepho lib. 3. cap. 2. ab Amri Iſraelitici populi rege condita. iſte enim, Simeron ſive Sameron, vel (ut tranſtulit vetus interpres) Samariam montem a quodam Semer emit: civitatemque quam in montis vertice extruxerat, a vendentis nomine, Simeron, ſive, (ut tranſtulit vetus interpres, 3 Reg. 16. e. 24.) Samariam appellavit. Hac deinde reges Iſraelitarum pro regia uſi ſunt. Alias, ut Euſebius teſtatur, Ecthenias eſt dicta. Mox poſt Hircani Judæorum pontificis expugnationem, ab Herode rege iterum ædificata, atque in honorem Auguſti, Græco vocabulo σεβαστὴ nominata eſt. Stephano, Neapolis quoque nominatur, Joſ. 11. a. 1. & 4 Reg. 6. f. 24. Eſa. 7. b. 9. & 10. b. 9.

vel שמריהו שמריה Σαμαρείας Samaria, ſive Samarias, 1 Par. 12. a. 5. & 1 Eſd. 10. d. 32. Cuſtodia Domini, aut adamas Domini, ſeu vepres vel ſpina Domini. Nomen viri.

שמרון Σαμαρῆται Samaritani, Cuſtodes, vel adamantini, ſive ſpinoſi, aut fæces, vel fæculenti. Populi, Luc. 9. g. 52. & 2 Eſd. 4. a. 2.

Σαμαρείτης Samaritanus, Idem. ſ. n. Luc. 17. d. 16.

Σαμαρεῖται Samaritæ, Idem quod Samaritani. 4 Reg. 17. e. 29.

Sameron, Vide Semeron meron.

שמגר Σαμεγάρ Samgar, Nominatus advena, ſive ibi peregrinus, vel certans, aut nominis ruminatio, vel deſolatio, ſive ſtupor advenæ vel ruminantis aut certantis. Filius Anath, judex in Iſrael. Judic. 3. d. 31.

שמיר Σαμὶρ Samir, Cuſtodia, ſeu vepres, vel ſpina, aut adamas, vel fæx. Civitas in tribu Juda, in montanis Ephraim, Joſ. 15. f. 48. Judic. 10. a. 1. Nomen viri, filius Micha, 1 Par. 24. c. 24.

שמה Σαμμά Σαμά Samma, Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi, ſive nomen aut nominatus, vel appoſitus. Filius Iſai patris David, 1 Reg. 16. b. 9. qui 1 Par. 2. b. 13. dicitur Simmaa. Filius Rahuel filii Eſau, Gen. 36. b. 13. 17, & 1 Par. 1. c. 37. Filius Supha filii Helem, 1 Par. 7. g. 37.

שמע vel שמא Σαμά Samma, 1 Par. 2. f. 43. & 8. b. 13. Audiens, vel obediens. Filius Hebron. Filius item Azaz, 1 Par. 5. a. 8. Filius Hota, 11. g. 44.

שמי Σαμαΐ Sammai, Nomen meum, aut deſolatio vel perditio mea, ſive ſtupor, aut cœli. Filius Recem filii Samma, 1 Par. 2. f. 44. Filius Ezra, 1 Par. 4. e. 17.

שמות Σαμμώθ Sammoth, Nomina, vel deſolationes, aut perditiones, ſive ſtupefactiones. Nomen viri, 1 Par. 11. f. 27.

שמוע Σαμοῦ Sammua, Audiens, vel obediens. Filius Zechur, Num. 13. a. 5. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. qui 1 Par. 3. b. 5. dicitur Simmaa.

Σαμοθρᾴκη Samothrace, Arenoſa, & aſpera. G. Inſula in ſinu Pacuſiaco, e regione Thraciæ: ſic dicta quod eam inſulam Samii & Thraces incoluerint, Act. 16. b. 11.

שמרי Σαμβρὶ Samri, Cuſtodiens, ſive ſpina, aut fæx, vel adamas. Nomen viri, 2 Par. 29. c. 12. Pater Jedihel, 1 Par. 11. g. 45.

שמשי Σαμψαί Samſai, Sol meus, aut nomen muneris, ſive ibi munus: aut Syriace miniſter. Nomen viri, 1 Eſd. 4. b. 8.

Σαμψάμη Samſame, Nomen auditum, vel famoſa auditio. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

שמשרי Σαμψαρὶ Samſari, Nomen cantantis, vel dominantis, aut ibi cantor, vel ibi dominans. Filius Jeroham, 1 Par. 8. c. 26.

שמשון Σαμψών Samſon, Sol ejus, aut nominis iteratio vel ſecundatio, ſive mutatio, vel nomen dormientis, aut ibi dormiens: vel Syriace, ſervitium, aut miniſterium ejus. Melius vertas parvus ſol, ut ſit diminutivum a שמש Filius Manue, Judic. 13. d. 24.

שמואל Σαμουήλ Samuel, Poſitus a Deo, aut nomen ejus a Deo. Filius Ammiud, Num. 34. d. 20. Filius Thola filii Iſſachar, 1 Par. 7. a. 2. Filius Elcanæ ex Anna uxore altera, Propheta, 1 Reg. 1. c. 20. & 1 Par. 6. c. 33.

שמוע Σαμαά Samua, Audiens, vel obediens. Filius David, 2 Reg. 5. c. 14. & 1 Par. 14. b. 4. qui Sammua 1 Par. 3. b. 5. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis apud Hebræos.

Σάμος Samus, Arenoſa. G. Inſula in mari Ægæo, Act. 20. c. 15. & 1 Mach. 15. d. 23.

סנבלט Σαναβαλλάτ Sanaballat, Rubus in abſcondito, vel in involutione: aut ex Syro & Hebræo, inimicus in abſcondito vel in involutione. Nomen viri, 2 Eſd. 2. b. 10.

צנן Σενάμ Sanan, Frigiditas, ſive ſcutum, vel arma. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 37.

שניר Σανὶρ Σανείρ Sanir, Dormiens lucerna, vel novale, ſive iteratio vel mutatio, aut ſecundatio lucernæ vel novalis, aut mutatio vel iteratio, aut ſecundatio docentis vel oſtendentis. Mons qui & Hermon, & Sarion dicitur, Deut. 3. b. 9. Ezec. 27. a. 5. Vide 1 Par. 5. d. 21. Vocatur & ש Sion, Deut. 4. g. 48. Vide Hermon.

סף Saph, Pelvis, crater, phiala, limen, poſtis qui utrinque in porta erigitur: finis vel conſummatio: juncus vel pelagus. Nomen gigantis, 2 Reg. 21. d. 18.

ספי Σαφὶ Saphai, Limen, vel ſuperliminare, aut hydria vel phiala, ſeu finis vel conſummatio. Nomen gigantis, 1 Par. 20. c. 4. qui 2 Reg. 21. d. 18. dicitur Saph.

שפם Σαφάν Sapham, Barba, ſive labium aut riga eorum, vel confractio aut ſolitudo eorum. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12.

שפן Σαφάν Saphan, Hericius aut cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus, aut labium vel ripa, ſive confractio earum. Scriba quidam filius Aſalia, 4 Reg. 22. a. 3.

שפט σαφάτ Saphat, Judex, vel judicans. Filius Huri, Num. 13. a. 6. Filius Eliſei, 3 Reg. 19. c. 16. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1 Par. 3. d. 22. Filius Gad, 1 Par. 5. b. 12.

שפטיה σαφατίας Saphatia, ſive Saphatias, Judicans Dominus: ſive judicium Domini. Filius David ex Abital, 2 Reg. 3. a. 4. & 1 Par. 3. a. 3. Filius Rahuel, 1 Par. 9. b. 8. Vir Aruphites, 1 Par. 12. a. 5. Vide Jerem. 38. a. 1. & 2 Eſd. 7. e. 59.

σαπφείρη Sapphira, Narrans, vel numerans, aut libraria vel literaria: aut Syriace, formoſa. D. Uxor Ananiæ illius qui Deo mentitus, ad verbum Petri mortuus eſt, Act. 5. a. 1.

שפמי σαφαμί Saphomites, Labium, vel ripa aquarum, ſive contritio aquarum, 1 Par. 27. d. 27.

צפון σαφών Saphon, Aquilo, ſive Abſconditus, aut ſpeculator. Nomen loci, Joſ. 13. d. 27.

שרה σαῤῥᾶ Sara, Domina, vel princeps. Uxor Abraham, Gen. 17. c. 15. Vide שרי Sarai.

שרח σαρά Sara, Gene. 46. b. 17. Nume. 26. e. 46. & 1 Paral. 7. f. 46, Odorans vel domina odoris, aut canticum odoris. Filia Aſer filii Jacob.

צרעה σαρά σαραά Sara, ſive Saraa, Joſ. 19. c. 41. Judic. 13. a. 2. & 16. g. 31, & 2 Eſd. 11. d. 29. Lepra, aut ſcabies. Civitas in tribu Dan. Eadem & Sarea, Joſ. 15. e. 33. dicitur.

שארה σαρά Sara, 1 Par. 7. c. 24. Caro, vel conſanguinitas, aut fermentum, ſive reſiduum vel remanens. Filia Ephraim.

שרביה σαρεβία Sarabia, ſive Sarabias, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 1 Eſd. 8. a. 4. & 18. e. 24.

שרי σάρα Sarai, Domina mea, vel princeps mea. Uxor Abraham, Gen. 11. d. 29. fila Aran fratris mariti ſui, quæ & Jeſcha ibidem dicitur, dicta eſt & Sara. Vid שרה Sara.

צרעי σαραθί Sarai, 1 Par. 2. g. 54. Leproſus, vel ſcaber. Nomen viri.

Saraitæ, Idem. 1 Par. 2. g. 53.

שרי σαρρά Sarai, 1 Eſd. 10. d. 40. Dominus aut princeps meus, ſi per ש vel canticum meum, ſi per ש ſcribatur.

שריה σαραιά σαραίας Saraia, ſive Saraias, Princeps Domini, vel canticum Domini. Filii Cenez, 1 Par. 4. c. 14. & 6. a. 14, & 2 Reg. 8. d. 17. Filius Ezriel, Jer. 36. f. 26. Vide 4 Reg. 25. d. 18.

שערים σεβαρείμ Saaraim, Idem quod Saraim, Joſ. 15. e. 36. & in Reg. 17. g. 52.

שרר σαράρ Sarar, Umbilicus, aut cogitatio, vel inſidiatio, ſive cantans, vel Dominus. Pater Ahiam, 2 Reg. 23. d. 33. qui 1 Par. 11. g. 35. dicitur Sachar.

שראצר σαρασάρ Saraſar, Præpoſitus theſauri, vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, ſeu qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Filius Sennacherib, 4 Reg. 19. g. 37. Eſa. 37. g. 38. Principis cujuſdam nomen, de quo Zac. 7. a. 2.

צרת השחר σάρ θ καὶ σιώρ Sarath-aſar, Plaſmatio matutina, aut anguſtia vel colligatio matutina, ſive anguſtia vel figura nigredinis. Civitas in tribu Ruben in monte Beth-phogor, Joſ. 13. c. 19. Heb. Sarath-aſahar.

Sarathi, Leproſus, vel ſcaber, Vir, 1 Par. 4. a. 2. σαραθὶ

צרעתי σαρδεῖς Sardi, Sardorum, Princeps jucunditatis, aut canticum lætitiæ, vel id quod remanet vel relinquitur: aut Syriace, cortina. D. Civitas, Apoc. 1. c. 11. & 3. a. 4.

צרעה σαραά Sarea, Lepra, vel ſcabies. Urbs tribus Judæ ſive Dan, Joſ. 15. e. 33. Eadem quæ & Sara ſive Saraa dicitur.

שריה σαραίας Sareas, Princeps Domini, aut canticum Domini. Filius Thanehumeth, Jerem. 40. c. 8.

שרביה σαραβίας Sarebias, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 9. b. 4.

סרד σερέδ Sared, Ablatio dominii vel deſcenſionis: aut Syriace, cortina. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14.

צרדה σαρειρά Sareda, Anguſtia, vel colligatio dominii vel deſcenſionis, aut pſalmatio dominii vel deſcenſionis. Patria regis Jeroboam, 3 Reg. 11. e. 26.

צרדתה Saredatha, Idem. Nomen loci, 2 Par. 4. d. 17. σαριδαθὰ

סרדי σαρδεί Sareditæ. Ablatio dominii, vel deſcenſionis: aut Syriace, cortina, Num. 26. c. 26.

צרפתה σαρέπτα Sarepta, Anguſtia buccellæ, vel panis, ſive conflatio vel conflatorium, aut anguſtiæ dilatatio vel perſuaſio. Civitas quaſi in medio inter Tyrum & Sidonem ſita, 3 Reg. 17. a. 9. quidam Franciam ſeu Galliam eſſe dicunt, Abdiæ g. 20.

שרש σάρος Sares, Radix, vel catenula. Frater Phares filii Machir, 1 Par. 7. d. 16.

Sareth, 1 Reg. 9. a. 1. non legitur in emendatioribus codicibus Latinis ut nec Hebraice.

סרגון ναρνά Sargon, Auferens protectionem, vel corpus aut colorem, ſive auferens hortum: aut Syriace, rete vel retiaculum. Nomen regis, alias Sennacherib dicti, Eſa. 20. a. 1.

שעריה σαρία, σααρία Saria, Porta Domini, ſive æſtimatio vel appretiatio: aut capillus Domini, vel hircus Domini, ſive hordeum vel tempeſtas Domini, aut dæmonis Dominus. Filius Aſel, 1 Par. 8. d. 38, & 9. g. 44. Heb. Saaria.

Sarias, Idem quod Sareas.

שריון σαριών Sarion, Lorica, vel planities, aut canticum columbæ. Mons a Sidoniis ſic vocatus, quem Amorrhæi Sanir vocant, Deut. 3. b. 9. Vide Sanir & Hermon.

שריד σαρίδ Sarid, Relictus, vel remanens aut principis manus, ſive canticum manus. Terminus eſt Zabuloniæ tribus, Joſ. 19. a. 10.

שרוחן ἀγροὶ αὐτῶν Sarohen, Princeps gratiæ, vel principis gratia, ſive canticum gratiæ. Civitas in tribu Simeon, Joſ. 19. a. 6.

שרון σαρών Saron, ſive Sarona, Planities, aut canticum ejus. Regio eſt, teſte Hieronymo, inter Tabirinum montem & Lacum Tyberiadis, & a Cæſarea uſque, ad Joppen ſe ultra extendens. Hæc pinguis & fertiliſſima eſt, 1 Par. 27. d. 29. Eſa. 33. b. 9. Act. 9. f. 35. Eſt & urbis nomen in qua filii Gad habitaverunt, 1 Par. 5. c. 16.

שרוני σαρωνίτης Saronites, Planities, vel planus, ſive cantans. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 29.

שר סכים ναβουσαρσαχίμ Sar-ſachim, Præpoſitus cooperimentorum, vel unctionum. Unus ex principibus regis Babylonis, Jer. 39. a. 3.

צרתן σάρθαν Sarthan, vel Sarthana, Tribulatio ſive anguſtia, aut colligatio, ſive plaſmatio, aut figuratio, vel anguſtiam dans. Locus non procul a Jezrahele, 3 Reg. 4. b. 12. & 7. g. 46. Joſ. 3. b. 16.

שרוג σορύχ Sarug, Palmes, vel ſarmentum, ſive ramus, aut convolutio. Filius Reu, Gen. 11. c. 20. Luc. 3. g. 36.

צרויה σαρουία Sarvia, Anguſtia vel tribulatio Domini, aut colligatio ſive plaſmatio vel figuratio Domini. Mater Abiſai, filia Iſai patris David, 1 Reg. 26. a. 6. & 1 Par. 2. b. 16.

ששבצר σασαβασάρ Saſſabaſar, Gaudium in tribulatione vel anguſtia, aut gaudii perhibitio vel munitio, ſive gaudium vindemiæ, vel ſexta anguſtia, aut linum vel byſſus anguſtiæ. Princeps in tribu Judæ, 1 Eſd. 1. d. 11.

שעשגז γαί Saſagazi, Qui facit tranſitum vel tonſionem, aut reſpiciens tranſeuntem vel tondentem, ſive comprimens vellus. Eunuchus regis Aſſueri, Eſth. 2. c. 14. Heb. Saaſagaz.

שטן διάβολος Satan, Contrarius, vel adverſarius, 2 Reg. 19. d. 22. Zach. 3. a. 1. & Job 1. b. 6.

σατανᾶς Satanas, Idem. Matth. 4. b. 10. & 16. d. 23. Marc. 4. b. 10. Luc. 10. c. 18.

שוה σαυή Save, Planities, vel æquitas, aut ponens vel poſitus. Civitas ſive vallis, Gen. 14. a. 5. quæ & Vallis regis ibidem c. 17. dicitur.

שאול σαούλ Saul, Poſtulatus, ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus. Sextus rex in Edom, qui fuit ex Rohoboth, Gen. 36. d. 37. Filius item Simeonis filii Jacob, Gen. 46. b. 10. & 1 Par. 4. d. 24. & 6. b. 24. Filius poſtremo Cis, 1 Reg. 9. a. 2.

שאולי σαουλί Saulitæ, de Saul, quod interpretatur poſtulatus ſive commodatus, aut fovea, ſive ſepulchrum, vel infernus. Num. 26. b. 13.

σαῦλος Saulus, Poſtulatus, ſive commodatus, aut ſepultus. ſic dicebatur Paulus apoſtolus ante converſionem, Act. 8. a. 1.

σαύρα Saura, Salamandra, genus lacertæ. G. 1. Mac. 6. e. 43.

S C

σκευᾶ Sceva, Diſpoſitus, vel præparatus. Vir Judæus, Act. 19. c. 14.

Scenofactoria, ſcilicet ars, ex græco τ σκηνῆς, & facio verbo Latino: ars faciendi tabernacula, quam artem exercebat Paulus Apoſtolus, Act. 18. a. 3.

σκηνοπηγία Scenopegia, Feſtum tabernaculorum. G. Joan. 7. a, 5.

שבלת στάχυς Schibboleth, Spica, aut fluctus, ſ. aquarum, ſive alveus, Judic. 12. c. 6.

σκύθαι Scythæ, Coriarii, vel cerdones. Sunt qui interpretantur poculis vacantes, quod σκύθος genus ſit poculi. G. Coloſ. 3. b. 11.

σκυθοπολῖ Scythopolitæ, Coriarii cives. G. 2 Mac. 12. e. 30.

S E

שבע σαβεαί Seba, ſive Sebe, Septem, vel ſeptimus, ſive ſaturitas, vel juramentum. Nomen viri, 1 Par. 5. b. 13. Filius Bochri, 2 Reg. 20. a. 1.

שבניה σεβανίας Sebenia, ſive Sebenias, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2 Eſd. 10. a. 4. & 12. a. 3. Sacerdos quidam, 1 Par. 15. c. 24.

צבעון σεβεγών Sebeon, Stans iniquitas, ſive inflatio vel tumor peccati: aut Syriace, tinctus vel intingens. Pater Anæ Patris Oolibama alterius uxoris Eſau, de filiabus Chanaan, Gen. 36. a. 2.

Sebethai, Vide Sebthai.

צביה σεβία Sebia, Damula, vel caprea, aut pulchra vel præcipua, ſive ſtans Dominus: aut Syriace, voluntaria. Mater Joas, filii Ochoziæ filii Joran filii Achab. 4 Reg. 12. a. 1. Filius item Saharaim ex Hodes uxore, 1 Par. 8. a. 9.

Sebnia, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2 Eſd. 9. a. 5.

צבים σεβωείμ Seboim, Damulæ, vel capreæ, ſive pulchri, vel præcipui, aut inflati: vel Syriace, voluntarii. Urbis nomen, Gen. 10. c. 19.

צבעים σαβαΐν Seboim, 1 Reg. 13. d. 18. & 2 Eſd. 11. d. 34. Intincti, aut tincturæ, vel ſtantes acervi. Vallis nomen. Σεβωείμ

Seboleth, Vide Schibboleth.

שבתי σαββαθαῖος Sebthai, Sabbathum, ſive requies, vel ceſſatio. Nomen viri, 2 Eſd. 8. b. 7.

שכם συχέμ συχέμ Sechem, Pars, ſive portio, vel humerus, aut matutinatio, vel itio quæ fit mane. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 31. Filius Semida. 1 Par. 7. d. 19. Ab hoc, metropolis Samariæ in tribu Manaſſe, quæ Sichem dicitur. Vide Sichem.

Sechemitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 31. שכמי συχεμί

σαμαρί Sechen, Joſ. 17. a. 2. Scribe Sechem.

שכניה σεχενίας Sechenias, Vicinus Dominus, aut habitatio Domini. Filius Obdiæ filii Avan filii Raphaiæ, 1 Par. 3. d. 21. & 24. b. 11. & 2 Par. 31. c. 15.

שכיא vel שכיה σεχία Sechia, Protectio, vel ramus Domini, ſive ſepiens, aut vallans Dominus, vel ceſſatio Domini. Filius Saharaim ex Hodes uxore ſua, 1 Par. 8. b. 10.

שכרונה σαχαρωνά Sechrona, Ebrietas, aut pretium, vel merces ejus. Civitas in tribu Dan, Joſ. 15. c. 11.

σεκοῦνδος Secundus, Latinum eſt Nomen viri, de quo Act. 20. a. 4.

יואש ἰωάς Securus, Proprium viri, quod tantum appellativum vertit vetus interpres, 1 Par. 4. d. 22.

צדדה σαδαδά Sedada, Latus ejus, ſive cibarium aut venatio ejus, vel inſidiæ ejus. Terminus eſt tribus Judæ, Num. 34. b. 8. Ezech. 47. c. 16.

צדקיהו σεδεκίας Sedecias, Juſtus Domini, vel juſtitia Domini. Filius Joſiæ regis, ſic nominatus a Nabuchodonoſor, quum prius Mathanias diceretur, 4 Reg. 24. d. 20. & 1 Par. 3. c. 15. Filius item Hananiæ, Jerem. 36. c. 12. Hoc nomine vocabatur propheta ille blaſphemus, 3 Reg. 22. b. 11. filius Chanaana. Fuit & filius Joacim filii Joſiæ, 1 Par. 3. c. 15.

ἀσάδιας Sedei, Omnipotens, vel devaſtator, aut ager, ſeu mamilla. D. Baruch 1. a. 1.

שדיאור σεδειὺρ Sedeur, Ager luminis, vel ignis, ſive ubera luminis, aut omnipotentis lumen, vel devaſtatoris ignis. Pater Eliſur principis tribus Ruben, Num. 1. a. 5.

צוער Ζόγορα, σηγὼρ, σηγὼρ Segor, Parva. Oppidulum eſt Sodomorum, in finibus Moabitidis, Gen. 13. b. 10. & 19. e. 22. Eſa. 15. c. 5. quod Gen. 14. b. 8. dicitur Bala. Dicitur & vitula conternans, juxta Hieronymum.

שגוב σεγοὺβ Segub, Fortificatus, aut exaltatus. Filius Hiel reædificatoris Jericho, 3 Reg. 16. g. 34. Filius Eſron filii Phares, ex filia Machir patris Galaad, 1 Par. 2. c. 21.

שחצימה σασιμα Seheſima, Humiliatio jejunii, aut fovea, ſive meditatio jejunii, vel ſuperbia maris. Civitas in tribu Iſſachar. Joſ. 19. b. 22.

סיחון σηὼν Sehon, Eradicatio, ſive concluſio. Rex Amorrhæorum. Num. 21. e. 21. Joſ. 13. b. 10.

שעיר σηὶρ, σοιοσηὶς Seir, Hiſpidus, ſive piloſus, aut hœdus, vel dæmon, ſeu hordeaceus, vel tempeſtas: Mons eſt Idumææ, inter Aſphaltiten & Ægyptum, qui ab Eſau hujus montis accola, eo quod eſſet hirſutus, nomen accepit, 1 Par. 4. g. 42. Eſa. 21. c. 11. Eſt & nomen viri cujuſdam Horræi, Gen. 36. c. 20.

צעירה σιὼρ Seira, Parva, ſive tribulata. Civitas eſt Idumææ, 4 Reg. 8. f. 21.

שעירתה σηρωθὰ Seirath, Hœdus, ſive piloſus, aut dæmon, ſive tempeſtas, vel hordeum. Nomen loci, Judic. 3. d. 26.

שלה σηλὼμ, σηλὼ Sela, Diſſolvens, ſive diſcalceans: vel Syriace, illudens, ſive decipiens. Filius Judæ ex Sua uxore, Gen. 38. a. 5. & 1 Par. 4. d. 21.

צלע σελὰ Sela, Coſta, ſive latus, aut claudicatio. Civitas in tribu Benjamin, Joſ. 18. d. 27.

שלחי σελεὶ Selahi, Ramus, vel propagines, ſive miſſio vel mittens, aut telum vel arma, ſcilicet miſſilia: vel Syriace, ſpolians, vel ſpoliatus. Mater matris Joſaphat regis Judæ, 2 Par. 20. g. 31.

שלני σηλωνὶ Selaitæ, Diſcalceans, ſive diſſolvens: vel Syriace, illudens, ſive decipiens. Nomen familiæ, Num. 26. c. 20.

סלכה σελχὰ Selcha, Caniſtrum tuum, vel elevatio aut conculcatio tua. Civitas regis Og in Baſan, Deut. 3. b. 10. & 1 Par. 5. b. 11. Salecha eadem appellatur.

שעלבין σαλαβὶν Selebin, Vulpis intellectus, vel filius, aut pugnus vel pugillus intellectus, ſive ſemita intellectus vel filii, aut reſpicientis intellectus. Civitas in tribu Dan, Joſ. 19. d. 42.

צלק σελὴκ, σελλὴκ Selec, Umbra, vel tinnitus lambentis vel percutientis, aut aſſans vel torrefaciens lambentem vel percutientem. Nomen viri, 2 Reg. 23. d. 37. & 1 Par. 11. g. 39.

שלמיהו σελεμίας Selemiau, Pax Domini, ſive perfectio Domini, aut retributio Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 41.

שלמיה σελεμίας, σελεμίας Selemias, Idem. Pater Juchal, Jerem. 38. a. 1. Pater etiam Jeriæ, Jerem. 37. c. 12. Filius Hananiæ, ibidem. Filius Abdeel, Jerem. 36. f. 26.

שלמית σαλαμὶθ Selemith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1 Par. 26. c. 25.

צלף σιλὲφ Seleph, Umbra, vel tinnitus concuſſionis: aut ex Hebræo & Syro, umbra conjuncta. Nomen viri, 2 Eſd. 3. g. 30.

צלתי σιλαθὶ Selethai, Umbra, ſive aſſatio, vel torrefactio, aut tinnitus meus: vel Syriace, oratio mea. Filius Semei, 1 Par. 8. b. 20.

σιλευκεία Seleucia, Commota, vel conquaſſata, aut fluctuans. G. Civitas in promontorio Syriæ Antiochiæ ſita, a Seleuco Nicanore condita, auctore Joſepho libro 18. antiquit. Juda. 16. & Egeſippo, lib. 4. cap. 1. quam Paulus peragravit, Act. 13. a. 4. & 1 Mach. 11. a. 8.

σέλευκος Seleucus, Commotus, vel conquaſſatus, aut fluctuans, G. Pater Demetrii, 2 Mach. 7. a. 1.

שלחים σιλὴμ Selim, Miſſi, vel propagines, aut rami, ſive arma, ſcilicet miſſilia: aut Syriace, ſpoliantes. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 32.

צלה σελλὰ Selia, Umbra, vel aſſatio, vel torrefactio, ſive tinnitus: aut Syriace, oratio. Uxor Lamech, Gen. 4. c. 19.

σελλὰ סלא Sella, 4 Reg. 12. d. 20. Exaltatio, ſive conculcatio, vel æquiparatio: aut Syriace, caniſtrum.

σαλλεὶ סלי Sellai, Idem. Nomen viri, 2 Eſd. 11. b. 8.

שלם σιλλὴμ Sellem, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Nephthali, Num. 26. f. 49. qui Gen. 46. c. 24. Sallem, & 1 Par. 7. c. 13. Sallum dicitur.

σελεμὶ שלמי Sellemitæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49.

שלש σελὲς Selles, Trinus, aut princeps, vel dux. Filius Helem, 1 Paral. 7. g. 35.

סלא σαλλοὺ Sellu, Caniſtrum, aut exaltatio, ſive conculcatio, aut æquiparatio. Nomen viri, 2 Eſd. 11. a. 7.

שלם σελλὴμ, σελλοὺμ Sellum, Pacificus, ſive perfectus, aut retribuens. Filius Jabes, 4 Reg. 15. b. 10. Filius Siſamai filii Elaſa, 1 Par. 2. e. 40. & 4. e. 25. Filius Joſiæ, 1 Par. 3. c. 13. Jer. 22. c. 11. Filius Nephthali, 1 Par. 7. c. 13. qui Gen. 46. c. 24. dicitur Sallem: & Num. 26. f. 49. Sellem. Filius Sadoc, 1 Par. 6. a. 12. Pater Ezechiæ principis, 2 Par. 28. b. 12.

שלון σολὼν Sellun, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens. Filius Cholhoza, 2 Eſd. 3. c. 15.

σελμεὶ שלמי Selmai, Veſtis mea. Pater Hagaba, 2 Eſd. 7. e. 48.

צלמון σελμὼν Selmon, Obſcuritas, aut imago ejus, ſive umbra muneris, vel numerationis, aut tinnitus numerationis vel muneris. Mons eſt in Ephraim umbroſus & caliginoſus, cujus meminit Judicum liber 9. f. 48. Pſal. 67. b. 15. Heb. 68. Eſt & nomen viri, 2 Reg. 23. d. 28.

שלומית σελωμὼθ Selomith, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1 Eſd. 8. b. 10.

שם σὴμ Sem, Nomen, vel fama, ſeu ponens vel poſitus, aut ibi. Filius Noe, Gen. 5. d. 32. Luc. 3. g. 36.

שמעת σαμαὰθ Semaath, Audiens, vel obediens. Mulier, Par. 24. g. 26.

Semaia, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Filius Secheniæ, 2 Eſd. 3. g. 29. שמעיה Σαμαίας

Semarith, Cuſtodita, vel adamantina, aut ſpina, vel fæx. Nomen mulieris, 2 Par. 24. g. 26. שמרית σαμαρὶθ

Semathei, Nominatus, vel poſitus, ſive deſolatus, aut ſtupefactus. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1 Par. 2. g. 53. שמתי σαμαθὶ

Semeber, Nomen, vel fama robuſti vel fortis, aut nomen alæ vel pennati, ſeu deſtruens fortitudinem vel alam aut pennam. Rex Seboim, Gen. 14. a. 2. שמאבר συμὸρ

Semegar, Aromata peregrini, vel advenæ aut ruminantis, vel certantis. Unus ex principibus rex Babyloniorum, Jer. 39. a. 3. In exemplari tamen Hebraico, Semegar-nabu, unius eſt nomen proprium, non duorum. Vide interpretationem in Nabu. סמגר σαμαγὰρ

Semei, Audiens, vel obediens, aut nomen acervi, vel deſtruens acervum. Filius Gerſon filii Levi, Exod. 6. c. 17. Filius Gera, 2 Reg. 16. b. 7. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 Par. 3. c. 19. Filius Joel, 1 Par. 5. a. 4. Filius Maſma, 1 Par. 4. e. 26. Filius Jeth filii Gerſon, 1 Par. 6. c. 42. Frater Choneniæ, filius Heman, 2 Par. 29. c. 14. & 31. c. 13. שמעי σεμεεὶ

Semei, 1 Par. 2. d. 27. Nomen meum, aut deſolatio ſive perditio mea, vel ſtupefactio, aut cœli. Filius Onan filii Jerameel ex Atara uxore. שמי σεμεὶ, σαμεὶ

Semeia, ſive Semeias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Pater Uriæ prophetæ, 3 Reg. 12. f. 22. Jer. 26. f. 20. Filius Haſſub, 1 Par. 9. c. 14. & 2 Eſd. 12. d. 41. & 2 Par. 29. c. 13. & 31. c. 15. & 35. b. 9. שמעיה σεμεΐας

Semeias, 1 Par. 25. c. 17. & 27. d. 27. Obediens, ſive nomen acervi, aut deſolatio acervi. Filius Eliſaphan. שמעי σεμαεὶ, σεμεεὶ τῶ σεμεὶ

Semeiticus, Idem, Num. 3. c. 21.

Semer, Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres, aut ſpina, vel fæx. Nomen viri, 3 Reg. 16. f. 24. שמר σεμμὴρ

Semeria, Cuſtodia Domini, aut adamas Domini, ſeu vepres vel ſpina Domini. Nomen viri, 1 Eſd. 10. d. 41. שמריה σαμβρὶ

Semeron, Vide Samaria, cujus Hebræum eſt שומרון

Semeron, 2 Par. 13. a. 4. Lanæ, aut medullæ, ſcilicet arborum. Nomen montis, Heb. Semaraim. צמרים σομοεὶμ

Semeron, Joſ. 19. b. 15. Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres, vel ſpina, aut fæx. Civitas in tribu Zabulon. שמרון σεμερὼν

Semeron, Joſ. 12. d. 20. Hebraice legitur Semeron meron, & exponitur Cuſtos amaritudinis, vel myrrhæ fortis, vel doloroſæ, aut iniquæ: aut adamas, vel ſpina, ſive fæx myrrhæ, doloris aut iniquitatis, vel fortitudinis. שמרון מראון ἀμβρὼν

Semida, Nomen ſcientiæ, vel cognitionis, aut ponens ſcientiam: vel deſolationis, vel ſtupefactionis cognitio vel cœlorum ſcientia. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Num. 26. d. 32. & 1 Par. 7. d. 19. שמידע σαμαὴρ, σαμείδα

Semidaitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 32. שמידעי σαμαδὶ

Semiramoth, Cœlorum altitudines, aut nominis ſublimitas. Sacerdotes quidam, 1 Par. 15. b. 18. שמירמות σεμιραμὼθ

Semla, Linteum, ſive ſiniſtra ejus, aut nomen illi, vel ſtupor illi, ſive appoſitus illi. Quintus rex in Edom, Gen. 36. d. 36. שמלה σεμαὰ

Semlai, Linteum, vel ſiniſter, aut nomen mihi, vel ſtupefactio mihi, ſive appoſitus mihi. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 46. שמלי σελλαμὶ

Semma, Perditio, ſive deſolatio, vel ſtupor, aut ibi: ſive nomen, aut nominatus, ſive appoſitus, Filius Age, 2 Reg. 23. b. 11. d. 25. שמה σαμαίας

Semmaa, Audiens, vel obediens. Pater Jonadab, frater David, 2 Reg. 13. a. 3. שמעה σαμαὰ

Semran, Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres, vel ſpina, aut fæx ejus. Filius Iſſachar filii Jacob, Num. 26. c. 24. שמרן σαμβρὰν

Semranitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 24. שמרני σαμβρανὶ

Semri, Idem. f. n. Filius Samaia, 1 Par. 4. f. 37. Filius Merari, 26. b. 10. σαμβρὶ שמרי

Sen, Deus, aut ebur, vel mutatio, aut dormiens. Nomen loci procul a Lapide adjutorii verſus Auſtrum, quantum Lapis diſtat a Maſphath, 1 Reg. 7. c. 12. שן σαλαιὰ

Senaa, Rubus: vel Syriace, inimicus. Civitas, 1 Eſd. 2. d. 35. סנאה σηναὰ

Senaab, Dens patris, aut mutationis pater, vel dormitio patris. Rex Adamæ, Gen. 14. a. 2. שנאב σενναὰρ

Sene, Rubus: aut Syriace, inimicus. Rupes oppoſita rupi Boſes, 1 Reg. 14. a. 4. סנה σηνὰ

Senna, Scutum, vel haſta, aut frigus. Nomen loci, Num. 34. a. 4. צנה ἐννὰκ

Sennaar, Dormientis vigilia, vel ſuſcitatio, aut dentis evacuatio vel denudatio, aut excuſſio, vel dens æmuli, ſive mutatio civitatis. Regio eſt Babylonis in qua regnavit Nemrod, Gen. 10. b. 10. quæ Babylonia ſive Chaldæa interdum dicitur, Eſa. 11. c. 11. Heb. Sinar. Pro Sinar Chaldæus paraphr. vertit Babel, Gen. 10. b. 10. & 11. a. 2. שנער σηναὰρ

Sennacherib, Rubus deſtructionis, aut rubus gladii, ſive rubus ſolitudinis, vel ſiccitatis: aut ex Syro & Hebræo, inimici gladius, vel deſtructio. Rex Aſſyriorum, 4 Reg. 18. c. 13. סנחריב σενναχηρὶβ

Senneſer, Dentis, vel eboris theſaurus, aut dormientis theſaurus, vel mutationis anguſtia, vel theſaurus, aut inimicus anguſtiæ vel tribulationis. Filius Jechoniæ filii Joacim, 1 Par. 3. c. 18. שנאצר σανάσαρ

Senſenna, Ramus, vel propagines, ſive rubus rubi: aut ex Hebræo & Syro, rubus inimici. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e. 31. סנסנה σανσαννὰ

Senua, Rubus: vel Syriace, inimica. Nomen viri, 2 Eſdræ 11. b. 9. סנואה ἀσὰμ

Seon, Sonitus, ſive ſtrepidus, aut murus fortitudinis vel doloris. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 19. שיאון σηὼν

Seor, Candidus, vel lucidus. Pater Ephron. Gene. 23. b. 8. Heb. Sohar. צחר σαὰρ

Seorim,

שערים Ϲεωρὶν Seorim, Portæ, ſive æſtimationes, vel appretiationes, aut capilli, ſive hordeum, vel tempeſtates, aut dæmones, vel piloſi, ſive hirci. Nomen ſacerdotis, 1 Par.24. b. 8.

גדרה Sepes, Nomen loci, 1 Par. 4. d. 23. γαδειρά

שפם Ϲαφὰμ Sepham, Barba vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum ſive contractio eorum. Filius Hir, 1 Par. 7. c. 12.

שפמה Ϲεπφαμὰ Sephama, Barba vel labium ejus, aut ripa vel litus quoddam, ſive conterens aut confracta valde. Terminus Judæ ad ſolis Ortum, Num. 34. b. 10.

שפמות Ϲιφαμὼθ Sephamoth, Barbæ vel labia, ſive ripa vel litus mortis, aut labium mortis, vel conterens mortem. Civitas quam David ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1 Reg. 30. g. 28.

ספרה σωφηρὰ Sephar, Liber, aut ſcriba, ſive narratio, aut numerus, vel Syriace, portus. Mons Indiæ, Gen. 11. d. 30.

ספרוים Ϲεπφαρουὶν Sepharvaim, Libri, vel ſcribæ, aut narrationes, vel numeri: ſive liber, vel numerus maris: aut ex Syro & Hebræo, portus maris. Civitas Aſſyriorum, de qua 4 Reg.18. g.34.

צפת Ϲεφὲθ Sephath, Specula, ſive cooperimentum, aut enatatio, vel expectatio, aut favus. Civitas in qua filii Judæ Chananæos ad unum interfecerunt, eamque Harma nominaverunt, Judic. 1. d. 17. in tribu tam Judæ quam Symeonis, Num. 21. a. 3.

שפתה Ϲοφφᾶς Sephatha, Idem. Nomen vallis, 2 Par.14. c.10.

Sephatia, 1 Eſd. 2. a. 4. Idem quod Saphatias.

שפעי σωφὶ Sephei, Inundatio, ſive multitudo. Pater Ziza principis, 1 Par. 4. f. 37.

Ϲεφήλα Sephela, Humilis vel campeſtris, aut planities, 1 Mach. 12. e. 38. D.

שפר ἀρσαφὰς Sepher, Tuba, vel pulchritudo: aut Syriace, bonitas. Mons in quo caſtrametati ſunt filii Iſrael, profecti de Ceelatha, Numeri 33. c. 23.

Sephet, Civitas, Tob. 1. a. 1.

צפי Ϲεπφουὴ Sephi, 1 Par. 1. c. 36. Speculator, vel favus, aut cooperimentum, vel expectatio. Filius Elipha filii Eſau: qui Gen. 36. b.11. dicitur Sephua, ſive Sepho juxta Hebræum.

שפי Ϲαπφὶ Sephi, 1 Par. 1. c. 40. Filius Sabal filii Seir Horræi, qui Gen. 36. c. 23. dicitur Sepho: & interpretatur ſolitudo, vel labium, aut ripa vel litus eorum, ſive confractio.

שפים Sephim, Barba, vel labium eorum, aut ripa vel litus eorum, ſive confractio eorum. Nomen viri, 1 Par. 20. b. 16.

צפו σωφὰρ Ϲεπφουὴ Sepho, Speculator, ſive cooperimentum, aut expectatio vel favus. Filius Eliphaz, Gen. 36. b. 15. qui 1 Par. 1. c. 36. dicitur Sephi per י.

שפו σωφὰν Ϲαπφὶ Sepho, Solitudo, vel deſertum, aut labium, ſeu ripa vel litus, aut confractio. Filius Sobal filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 23. qui 1 Par. 1. c. 40. dicitur Sedhi per י.

צפיון Ϲαφὼν Sephon, Aquilo, vel Aquilonaris, ſive abſconditus, aut ſpeculator. Filius Gad, Gen. 46. b. 16.

צפוני Sephonitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 15. Ϲαφωνὶ

צפור Ϲεπφὼρ Sephor, Avis vel paſſer, aut corona, vel deſertum: aut Syriace, mane, id eſt, matutinum tempus, vel hœdus. Pater Balac, Num. 22. a. 2.

שפרה σεφώρα Sephora, Pulchra, aut tuba: vel Syriace, benefaciens, vel bonitas. Nomen obſtetricis cujuſdam Hebræorum, Exod.1. c. 15.

צפורה σεπφώρα Sephora, Exod. 2. d. 21. & 4. f. 25. & 18. a. 2. interpretatur avis vel paſſer, aut corona vel ſertum: aut Syriace, mane, id eſt, matutinum tempus, vel hœdus. Filia Raguel ſive Jethro ſacerdotis Madian, uxor Moyſis.

שפטן σαφτὰν Sephtan, Judex, vel judicans. Pater Camuel principis tribus Ephraim, Num. 34. d. 24.

שפופן σεπφὰμ Sephuphan, Ceraſtes, ſerpentis genus. Nomen viri, 1 Par. 8. a. 5. Filius Bela filii Benjamin.

Sepulchra concupiſcentiæ. Nomen loci, cujus mentio fit, Num. 11. g. 34.

צר τύρος Ser, Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, vel colligatio, ſeu plaſmatio, vel fortitudo, aut petra. Civitas in tribu Nephthali, Joſ. 19. c. 35.

שרפים Seraphim, Ardentes, vel igniti, Eſa. 6. a. 1. σεραφὴμ

שרביה σαραβίας Serebia, Siccitas Domini, vel prævalens cum Domino, aut pſallens in Domino, vel cum Domino. Nomen viri, 2 Eſd. 9.a.5.

שראצר σαρασὰρ Sereſer, Princeps theſauri, vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, vel qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo, caſtrametatio anguſtiantis. Unus ex principibus regis Babyloniorum, Jer. 39. a. 3.

צרת σαρὴθ Sereth, Anguſtia, ſive tribulatio, aut vinculum, ſive colligatio, ſeu plaſmatio. Filius Aſhur ex Halaa, 1 Par. 4. a. 7.

σέργιος Sergius, Rete, vel retiaculum. G. Nomen proconſulis cognomento Pauli, Act. 13. b. 7.

σήρων Seron, Princeps mœroris, vel cantans triſtitiam, aut planities. D. Princeps exercitus Syriæ, 1 Mach. 3. b. 13.

צרור σαρεὰρ Seror, Anguſtians, ſive vinculum, aut colligatio, vel lapillus. Filius Bechorath, 1 Reg.9. a. 1.

צרועה Serva, Leproſa, aut crabro. Mater Jeroboam ſervi Salomonis, 3 Reg. 11. e. 26. non legitur apud ſeptuaginta.

שישא σιζὰ Siſa, Sextus, vel ſenarius, aut marmoreus, vel jucundus, vel muneris elevatio. Pater Ahiæ, 3 Reg. 4. a. 3.

שישק σουσὰκ Seſac. Munus ſacci, aut munus oſculi vel poculi, ſive donum femoris. Rex Ægypti, 3 Reg. 11. g. 40.

שושק σουσὰκ Seſac, 3 Reg. 14. f. 25. & 2 Par. 12. a. 2. ubi dicitur, Aſcendit Seſac rex Ægypti: interpretatur vanus, vel vacuus ſacculus, aut vanitatis oſculum vel poculum, ſive vanitatis femur.

ששק σισὰχ Seſac, 1 Par. 8. b. 14. Lini vel byſſi ſaccus, vel ſenarius, aut ſextus ſaccus, ſive lætitiæ oſculum vel poculum, aut femur. Filius Bariæ.

Seſach, Linum, vel byſſus tua, aut gaudium tuum, ſive ſenarius tuus. Rex Babylonis, Jer. 25. e. 26. & 51. e. 41. ſecundum commentatorem Hebræorum ſuper Jeremiam: ſecundum Lyranum vero, Rex Ægypti. ששך σησὰχ, σισὰκ

Seſai, Senarius, vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus, vel lineus. Filius Enac, Joſ, 15. d. 14. Judic. 1. b. 10. ששי σουσὶ, σισὶ

Seſan, Lilium, ſive roſa, vel lætitia, aut linum vel byſſus. Filius Jeſi filii Apphaim, 1 Par. 2. e. 34. ששן σισὰν

Seth, Poſitus, vel poſuit. Filius Adam, Gen. 4. d. 25. Num. 24. c. 17. Luc. 3. g. 38. שת σὴθ

Sethar, Explorans, aut putrefactus vel putrefaciens. Nomen ducis, Eſth. 1. c. 14. שתר ζηθὰρ

Sethri, Occultus, vel abſconditus, aut demoliens, ſive refugium meum. Filius Oziel filii Caath filii Levi, Exod. 6. d. 22. סתרי ζεχρὶ

Setim, Expanſiones, aut divertentes, ſive flagella, vel ſpinæ. Locus in campeſtribus Moab, non procul a Jordane & Phogor monte, unde Joſue miſit exploratores ad inveſtigandam Jerichontis terram, Num. 25. a. 5. Joſ. 2. a.1. Vide Sitim. שטים σαττιεὶν, σαττὶν

Setrai, Exactor, vel præpoſitus: aut Syriace, obligatio vel contractus. Nomen viri, 1 Par. 27. d. 29. שטרי σατραὶ

S I

Siaa, Motus: aut Syriace, adjutorium. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 44. סיעהא σιὰα

Siaha, Splendor, vel candor, aut ſiccitas. Nomen loci, 2 Eſd. 11. c. 21. ציהא σιαὰ

Siba, Exercitus, vel militia, aut fortitudo, vel cervus, ſive navis veniens. Servus Saul, 2 Reg. 9. a. 2. Puer item Miphiboſeth, 2 Reg.16. a. 1. ציבא σιβὰ

Siban, Vide Sivan.

Sibboleth, Onus, Judic. 12. c. 6. סבלת στάχυς

Siceleg, Effuſio ſextarii vel menſuræ, aut coanguſtans ſextarium vel menſuram. Civitas in tribu Juda & Symeonis, Joſ. 15. e.31. & 19. a. 5. & 1 Reg. 27. b. 6. & 1 Par.4. e. 30. צקלג σικελὲθ, σικελὰγ, σεκελὰγ

Sicera, Heb. ש Sechar, ſignificat omne id quod inebriare poteſt, Deut. 29. a. 6. Luc. 1. b. 5. שכר σίκερα

Sichar, Concluſio, vel clauſura, aut inebriatio, vel merces. Dicit autem Hieronymus quod corrupte ponitur pro Sichem: quod interpretatur humerus, ſive portio, aut matutina itio. Sed in Græco Sichar invenitur. D. Johan. 4. a. 5. σιχὰρ

Sichem, Humerus, ſive pars, aut matutina itio. Nomen proprium viri, Gen. 33. d. 19. & 34. a. 2. Metropolis item Samariæ in limitibus Manaſſe, Gen. 12. b. 5. Joſ. 20. c. 7. Act.7. b.16. quam ædificavit Jeroboam. 3 Reg. 12. f. 25. Hanc poſtea dictam Neapolim Hieronymus in traditionibus Heb. refert. Dicitur & Sichar corrupte. Filius Emor. Gen. 33. d. 26. שכם σιχὲμ

Sichima. Idem: eademque metropolis, Judi.9. d.26. & 21. c.19. Pſal. 107. a.8. Heb. 108. σίκημοι, Ϲίκημα

Sichimi, Idem. Gen. 33. d. 18. σίκημοι

Sichimitæ, Idem. Judic. 9. g. 56.

Siclus, Genus ponderis, Ezec. 45. d. 12. שקל σάθμιον

Sicion, Effuſio vel anguſtia. G. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23. Exemplaria tamen quædam habent Ϲικυόνη Sicyone, id eſt, Cucumerarium. σικίων

Siden, Venatio, aut inſidiatio, ſive viaticum vel cibarium, aut navis judicii. D. Nomen loci, 1 Mach. 15. d. 23.

Sidon, Idem. Filius Chanaan, Gen.10. c.15. & 1 Par.1. a.13. Eſt & urbs in Phœnicia, ad mare ſita in termino Judæ, a Sidon filio Chanaan condita, Joſ. 11. b. 8. quæ ſorte ducta, tribui Aſer obvenit, Joſ.19. c. 28. Matt. 11. e. 21. Act. 27. a.3. צידן σιδῶν, σιδῶν

Sidonia, Idem. Luc. 4. e. 26. צדנית

Sidoniæ, Venatrices, aut inſidiatrices, vel cibaria. 3 Regum 11. a. 1. σιδωνίαι

Sidonii, Idem. p. n. Joſ. 13. a. 4. & 3 Reg. 5. b. 6. & 4 Reg. 23. c.13. & 1 Eſd. 3. b. 7. Act. 12. d. 20. צידנים σιδόνιοι

Sidonius, Idem. ſ. n. Judic. 3. a. 3. צידני Ϲιδώνιος

Sidrach, Mamilla tenera, vel delicata, aut deprædatio tenera, ſive ager delicatus: aut Syriace, miſſus tuus. Nomen viri qui & Ananias dicebatur, Daniel. 1. b. 7. שדרך σεδρὰχ

Siha, Splendor, vel candor, aut ſiccitas. Nomen viri, 1 Eſd. 2. c. 43. ציחא σουαὰ

Sihor, Niger vel turbidus, aut matutinus. Nilus, Ægypti flumen, Joſ. 19. b. 26. & 1 Par. 13. b. 5. θεῖον αἰγύπτου שיחור σιὼρ

Silas, Conſiderans, vel animadvertens. G. Nomen viri, Act. 15. d. 22. e. 27. & 18. b. 5. σίλας

Silo, Diſſolvens, vel diſcalceans, ſeu pax, aut abundantia: aut Syriace, illuſus vel decipiens. Civitas in tribu Ephraim, Joſ. 21. a. 2, & 22. b. 9. Jerem.7. c.12. Judic.21. e.19. שלוה vel שלו σηλὼ

Siloe, Miſſus, vel mittens, aut ramus, aut telum, aut arma, ſ. miſſilia: aut Syriace, ſpolians vel ſpoliatus. Fons, piſcina, aut amnis eſt ad radices montis Sion, perennibus aquis ebulliens, cujus fit mentio Eſa. 8. b. 6. Dicitur & Gihon, 3 Reg. 1. e. 33. & 2 Par. 32. g. 39. Johan. 9. b. 7. שלח σιλωὰμ

Siloe, Gladius, aut feneſtra, 2 Eſd. 3. d. 15. שלח σιλωὰ

Siloni, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriace, illudens vel decipiens, Nomen viri, 1 Par. 9. a. 5. שילוני σηλωνὶ

Silonita, ſive Silonites, Idem. 3 Reg. 12. d. 15. & 2 Paralip. 9. g. 29. σηλωνίτης

Silvanus, Latinum, a ſilva. Nomen viri, 2 Corin. 1. d. 19. ſive per y, ſi per i ſcribas, non refert. σιλουανὸς

Simeon, Audiens, vel exauditio. Secundus filius Jacob ex Lia, Gen. 29. d. 33. & 1 Par. 4. d. 20. Fuit & nomen cujuſdam qui CHRISTUM ſuſcepit in ulnas quum inferretur in templum. Luc. 2. d. 28. שמעון συμεὼν

Simeonitiæ, Idem. p. n. 1. Par. 27. c. 16. συμεών שמעוני

Simeron, Cuſtodia, ſive adamas, vepres vel ſpina, ſeu fæx ejus. Filius Iſſachar, Gen. 56. b. 13, & 1. Par. 7. a. 1. שמרון σιμβρών

Simmaa, Audiens vel obediens. Filius David, 1. Paralip. 3. b.5. qui 2. Reg. 5. c. 14. dicitur Samua. Tertius filius Iſai, 1. Paralip. 2. b. 13: qui 1. Reg. 16. b. 9, & 17. b. 13. dicitur Samma. שמעא σαμαά

Simon, Audiens vel obediens. D. Filius Mathatiæ filii Johannis, 1. Mach. 2. a. 3. Simon magus, Act. 8. b. 9. Nomen apoſtoli, Matth. 10. a. 2. Fuit & alius ſic nominatus, ille qui poſt Chriſtum, crucem coactus bajulavit, Matth. 27. d. 32. σίμων

Simon, 1. Para. 4. d. 20, Ponens vel poſitus, aut munus præparationis vel numeri, ſeu pinguedo aut oleum. Nomen viri. שימון συμών

Sin, Rubus. Eremus inter Elim & Sinai, in qua octava Iſraelitarum manſio fuit, Exod. 16. a. 1. & Num. 33. b. 11. Vetus interpres pro hoc tranſtulit Peluſium, Ezech. 30. d. 15. סין σίν

Sin, Num. 13. d. 22, & 20. a. 1, & 27. c. 14, & 33. c. 36. & 34. a. 3, & Deu. 32. g. 51, & Joſ. 15. a. 1, in omnibus his locis interpretatur arma, vel ſcutum, aut frigiditas. Deſertum in terra Edom, quod alias Cades, vel deſertum Pharan dicitur. Vide Cades. צן σίν

Sina, Idem, Joſ. 15. a. 3. Mons Arabiæ, Gal. 4. c. 25. צנה σινά

Sina, Deut. 33. a. 2. Eccli. 48. a. 7. interpretatur rubus: vel Syriace, inimicitia. Hebr. Sinai. Mons in deſerto Pharan, ſuper quem Lex data fuit Moyſi, Exod. 19. a. 2. סיני σινά

Sinai, Idem, Exod. 16. a. 1. & 19. a. 1.

Sinæus, Rubus: aut Syriace, inimicitia. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 17. & 1 Par. 1. d. 15. הסיני ἀσινναῖος

Sion, Acervus, aut tumulus, vel ſpecula, (σκοπατήριον inquit Euſebius Pamph. de demonſt. 5.) aut ſiccitas. Mons Jeroſolymæ (qui alias Mons Domini, item & mons ſanctus dicitur) in cujus vertice erat arx conſtructa: quæ a Davide civitas Davidis eſt vocata, 2. Regum 5. b. 7. Eſt in parte Aquilonari Jeruſalem, Pſal. 47. a. 3. & Eſa. 14. d. 32. ציון σιών

Sion, Deut, 4. g. 48. Sonitus ſive ſtrepitus, aut minus fortitudinis vel doloris. Nomen montis Amorrhæorũ, qui & Hermon dicitur. שיאן σηών

Sior, Parvulus, aut navis vigilantis vel ſuſcitati, aut æmuli vel denudati. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. f. 54. ציער σιώρ

Sira, Olla, lebes, vel ſpina, aut rebellio, 2. Reg. 3. e. 26. Nomen loci. סרה σιρά

Sirach, Sibilus, aut canticum fratris, vel munus vacuum. D. Eccl. 50. d. 29. σιράχ

Sis, Flos, aut germen, ſive cincinnus, aut aſpectus: vel Syriace, ala vel penna. Clivus eſt, de quo legitur 2. Par. 20. c. 16. ציץ σίς

Siſa, Vide Seſa, 3. Reg. 4. a. 3.

Siſai, Senarius vel ſextus, ſive gaudens vel lætus, aut byſſinus vel lineus. Filius Enach, Num. 13. d. 23. ששי σισί

Siſamoi, Equus vel hirundo aquarum, aut tinea aquarum: vel Syriace, cæcitas. Filius Elaſa filii Helles, 1. Par. 2. e. 40. ססמי σισαμεί

Siſara, Hirundinem videns, aut tineam, vel equum videns. Vir, 1. Eſd. 2. c. 53. Dux exercitus Jabin regis Chanaan, Judic. 4. a. 2. Magiſter militiæ Aſor, 1. Re. 12. b. 9. Pſa. 82. c. 9. Heb. 83. סיסרא σισάρα

Sitim, Expanſiones, vel divertentes ſeu flagella, vel ſpinæ. Nomen torrentis, Joel, 3. d. 18. ubi legitur, Irrigabit torrentem ſpinarum. Vide Setim. שטים σχοῖνος

Siva, Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Scriba regis David, 2. Reg. 20. g. 25. שוא σαυσά

Sivan, Rubus, vel ſpinoſus. Nomen menſis, Eſth. 8. e. 9. ubi corrupte legitur Siban. סיון σιουάν

Siza, Munus hoc, aut munus aſpergens. Pater Adina, 1. Paral. 11. g. 42. שיזא σιζά

S M

Smyrna, Myrrha, Apoc. 1. c. 11. & 2. b. 8. Clariſſima civitas Ioniæ, auctore Plinio in 5. lib. cap. 29. & Strabone lib. 14. σμύρνα

S O

Soam, Onyx, lapis pretioſus: aut Syriace, detentio vel mora eorum. Nomen viri. 1. Par. 24. d. 27. שהם σοάμ

Soba, Exercitus, ſive militans, aut præceptum in ea, vel inflatio, aut tumor. Nomen loci, 1. Reg. 14. g. 47. & 2. Reg. 8. a. 3. & 1. Par. 18. a. 3. & Pſal. 59. a. 2. צובה σουβά

Sobab, Reverſus, aut averſus, vel converſus: aut Syriace, ſcintilla. Filius David, 2. Reg. 5. c. 14. & 1. Paral. 14. b. 4. Filius Caleb ex Azuba, 1. Par. 2. c. 18. שובב σωβάβ. σοβάβ

Sobach, Rete, vel retiaculum, aut cancellus, vel captivitas ſive converſio tua: aut Syriace, columbarium. Magiſter militiæ Adarezer regis, 2. Reg. 10. d. 16. שובך σωβάχ

Sobai, Converſio, vel captivitas, aut ſeſſio, vel ſedens. Janitor quidam, 1. Eſd. 2. c. 42. שובי σωβαί

Sobal, Semita, vel ſpica, aut crura, vel femur, ſeu vana vetuſtas. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 20. Filius Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1. Par. 2. f. 50. Filius Juda, 1. Paral. 4. a. 2. qui Gene. 46. b. 12. dicitur Sela. Male ſcribitur Pſal. 59. a. 2. Sobal, cum ſcribendum ſit Soba. שובל σωβάλ

Sobec, Æquiparatus vanitati, vel appoſitus vacuitati vel diſſipationi, aut vana evacuatio: vel Syriace, derelictus. Nomen viri, 2. Eſd. 10. b. 24. שובק σωβήκ

Sobi, Converſio, vel captivitas, aut ſeſſio vel ſedens. Filius Naas de Rabbath filiorum Ammon, 2. Reg. 17. g. 27. שבי σωβί

Sobna, Sede nunc, aut connectere nunc, ſive captiva nunc, vel ædificans, aut qui intelligit. Nomen ſcribæ, 4. Reg. 8. d. 18. Eſa. 22. d. 15. שבנה σωβνάς

Sobnas, Idem.

Soboba, Exercitus, vel militia in ea, ſive inflatio vel tumor in ea. Filius Cos, 1. Par. 4. b. 8. צבבה σωβηβά

Sobochai, Ramus, vel propagines, aut tugurium. Nomen viri, 2. Reg. 21. d. 18. & 1. Par. 20. c. 4. סבכי σοβαχχί

Socho, Protectio, vel vallatio, aut ramus, ſive ceſſatio. Duæ ſunt in tribu Juda hujus nominis civitates, Joſ. 15. c. 35. & f. 48. ubi leges Socoth depravate, 1. Reg. 17. a. 1. & 19, d. 22. & 3. Reg. 4. b. 10. & 2. Paral. 28. c. 18. Urbs conſtructa a Roboam, 2. Par. 11. b. 7. שכו שוכה σωχώ. σοχχί σοκχώθ σοχώ

Sochoth, 3. Reg. 7. g. 46. Vide Socoth.

Socoth, Tabernacula vel tentoria. Tribus Gaddi civitas eſt montis Galaad in vicinia Penuel, in via fugæ Madian munitiſſima, inquit Joſephus, & optima civitas, Joſ. 13. d. 27. Cui Jacob patriarcha hoc nomen impoſuit, Gen. 33. d. 17. Eſt & regio a Græcis τρωγλοδῦτις dicta, quæ ad Rubrum mare excurrit, ubi Troglodytæ habitant, Nume. 33. a. 5. Prima manſio filiorum Iſrael, poſtquam reliquerunt primas ſedes Rameſſes. סכות σοχώθ σοχώθ

Socoth-benoth, Tabernacula filiarum vel ædificationum, ſive auſcultationes, vel unctiones filiarum, vel ædificiorum. Idolum Babyloniorum, 4. Reg. 17. e. 30. סכות בנות σοκχώθβανώθ

Sodi, Secretum meum. Pater Geddiel, Num. 13. a. 11. סודי σουδί

Sodi, Flumen, Baruch 1. a. 4. σούδ

Sodoma, Secretum eorum, ſive calx, aut cæmentum eorum. Civitas Syriæ, Gen. 10. c. 19. & 19. a. 1. סדם

Sodomitæ, Idem, Gen, 13. c. 13. σοδόμοι

Soha, Candor, vel ſiccitas. Nomen viri. 2. Eſd. 7. d. 46. צחא σηά

Sohar, Lucidus, vel candidus. Filius Simeon filii Jacob, Gen. 46. b. 10. Exod. 6. c. 15. צחר σαάρ

Sohoria, Mane Domini, aut matutinatio Domini, ſive matutina itio Domini, ſeu niger Domini. Filius Jeroam, 1. Par. 8. c. 26. שחריה σαραΐα

Somer, Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres vel ſpina, aut fæx. Filius Moholi filii Muſi, 1. Par. 6. d. 46. Filius Heber filii Bariæ filii Aſer filii Jacob, 1. Par. 7. f. 34. שמר σεμμήρ. σωμήρ

Somoria, Cuſtodia Domini, ſive adamas Domini, aut vepres vel ſpina Domini. Filius Roboam ex Abihail, 2. Par. 11. d. 19. שמריה σαμαρία

Sopater, Servans patrem, aut ſalus patris. Viri nomen, Act. 20, a. 4. σώπατρος

Sophach, Effundens, vel effuſus, aut vanus lecythus. Princeps militiæ regis Adar-ezer, 1. Par. 19. d. 16. שופך σωφάχ

Sophai, Speculator, aut favus, ſive natatio, vel cooperimentum, aut expectatio. Filius Elcana, 1. Par. 6. b. 26. צופי σωφί

Sophan, Cuniculus, vel chœrogryllus, ſive abſconditus vel reconditus, aut conterens, ſive contractio. Civitas poſſeſſa a filiis Gad, Num. 32. g. 35. In Hebræo hæc dictio jungitur præcedenti dictioni Ataroth, ut ambæ ſint unius civitatis nomen, Ataroth-ſophan. In aliquibus tamen codicibus, & apud alios interpretes ſeparatim invenies. שופן σοφάρ

Sophar, Matutinus, aut corona ſeu circulus, vel paſſer: aut Syriace, hœdus. Nomen viri, Job. 2. c. 11. & 11. a. 1. צופר σωφάρ

Sopher, Scriba, vel liber, aut narrans vel numerans. Appellativum eſt, non proprium: vertendum fuit ſcriba. 4. Reg. 25. e. 19. ספר γραμματεύς

Sophereth, Numerans, vel narrans, ſive narratio, aut librarius vel ſcriba. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 55. ספרת σεφηρά

Sophim, Speculæ, vel ſpeculantes, ſive cooperti, aut natantes, vel expectantes, aut favus. Mons eſt in tribu Ephraim, 1. Reg. 1. a. 1. צופים σοφίμ

Sophonias, Abſconſio Domini, ſive ſecretum Domini, aut ſpeculator noſter Dominus, vel Aquilo Domini. Sacerdos filius Maaſiæ, 4. Reg. 25. c. 18. Jer. 21. a. 1. & 37. a. 3. Nomen item prophetæ filii Chuſi filii Godoliæ. Soph. 1. a. 1. צפניה σοφονίας

Sophtim, Judices, & inde liber Judicum, κριταί שופטים

Sorec, Vinea, vel vitis, aut ſibilus vel ſibilans. Torrentis nomen eſt in tribu Dan, in terra Philiſthinorum prope Eſthaol, juxta quem Samſon adamavit Dalila, Judic. 16. a. 4. שורק σωρήκ

Sori, Anguſtiator, ſive vinculum, aut colligatio, vel plaſmatio, aut reſina vel theriaca, ſive petra vel fortis. Nomen viri, 1. Par. 25. a. 3. צרי σουρί

Soſipater, Salvans patrem, vel ſalus patris. G. Nomen ducis, 2. Macha. 12. c. 19. Cognatus Pauli, Rom. 16. c. 21. In Act. 20. a. 4. Legitur Græce Sopater. σωσίπατρος

Soſthenes, Salvator potens, vel robuſtus. G. Princeps ſynagogæ Judæorum, Act. 18. e. 17. & 1. Cor. 1. a. 1. σωσθένης

Soſtratus, Salvans exercitum, vel ſalus exercitus. G. Nomen viri. 2. Mach. 4. d. 27. σώστρατος

Sotai, Prævaricatio, ſive declinatio. Nomen viri, 1. Eſ. 2. c. 55. סוטי σωτάι

S P

Spartiani, Seminati, vel ſeminantes. G. Populi, 1. Mac. 14. c. 20. σπαρτιανοί

Spartiatæ, Idem. G. 1. Mach. 12. a. 2. σπαρτιάται

Specioſa, Nomen urbis quæ Ninive alio loco dicitur, Sopho. 2. c. 13. נינוה νινευί

S T

Stachys, Spica. G. Pauli amicus, Rom. 1. b. 9. hujus accuſativus eſt Stachyn. στάχυς

Stephanas, Corona, ſive coronata. G. Nomen viri, 1. Cor. 1. b. 16. & 16. c. 15. & 17. στεφανᾶς

Stephanus, Corona, vel coronatus. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. στέφανος

Sthar-buzanai, Computrefaciens contemnentes me, vel qui explorat contemptores meos. Nomen viri, 1. Eſd. 5. a. 3. שתר בוזני σαθαρβουζάνης

Sthur, Occultus, vel abſconditus, ſeu deſtruens vel demoliens. Filius Michael, princeps tribus Aſer, Num. 13. b. 14. סתור σαθούρ

Stoici, ἀπὸ τῆς στοᾶς, id eſt, porticu, in qua diſputabant, ſic philoſophi illi dicti ſunt. G. Act. 17. d. 18. στωικοί

S U

Sua, Clamans, vel ſalvans, aut potens, vel magnificus ſeu reſpiciens. Pater uxoris Judæ filii Jacob, Gen. 38. a. 2. c. 12. שוע σαυά

Sua, 4. Reg, 17. a. 4. Modius, vel menſura, aut velamen. Rex Ægypti. סוא σουά

Sua, 1. Par. 4. b. 11. Foſſa, aut natatio, ſive humiliatio, aut meditatio, vel loquela, aut germinans. Frater Caleb. שוחה σουά

שׁוּעָא σουά Suaa, Clamans, vel ſalvans, aut potens vel magnificus, ſeu reſpiciens. Filius Heber filii Barie, 1. Par.7. f.32.

שׁוּעָל σουάλ Sual, Vulpes, aut ſemita, ſive pugnus aut pugillus. Filius Supha filii Helem, 1. Par.7. g.36. Eſt & nomen regionis, 1. Reg. 13. d. 17. ubi mendoſe in quibuſdam codicibus legitur Saul.

צוּעָר σωγάρ Suer, Parvulus, aut præceptum vigiliæ, vel civitatis aut æmuli vel denudationis vel evacuationis : vel Syriace, anguſtiator. Pater Nathanael principis tribus ſuæ Iſſachar, Num.1. a.8.

שׁוּבָאֵל σουβαήλ Subael, Converſio Dei, ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Vir quidam 1. Par.24. c.20.

שְׁבוּאֵל σουβιήλ Subuel, Converſio Dei, ſive captivitas Dei, aut ſedes Dei. Filius Gerſon filii Moyſi, 1. Par.23. b.16.

שׁוּחַ σωέ. σουέ Sue, Loquens, ſive orans, aut foſſa, vel humiliatio, aut natatio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25. a.2.& 1. Par.1. c. 32.

שְׁוא σουί Sue, 1. Par. 2. f. 49. Vanitas, aut elevatio, vel tumultus. Filius Jahaddai.

סוּחַ σουέ Sue, 1. Par. 7. g. 36. Eradicatio, vel conculcatio. Filius Supha filii Sue.

שׁוּחָם σαμοῖ Suham, Locutio, ſive meditatio eorum, aut fovea vel humiliatio eorum, ſive natatio vel germinatio eorum. Filius Dan filii Jacob, Num. 26. e. 42.

שׁוּחָמִי Suhamitæ, Idem, Num. 26. e. 43. σαμοί

שׁוּחִי σαυχίτης Suhites, Meditatio, aut fovea, vel incurvatio, aut humiliatio, ſive natatio, aut natans, Job. 2.11.& 8. a. 1.

שׁוּלַמִּית σουλαμίτις Sulamitis, Pacifica, ſive perfecta, aut retribuens, Cantic.6.d.12.

שׁוּנֵם σωνάμ. σουνάμ Sunam, Mutatio, ſive dormitatio eorum, aut vana dormitatio, vel iteratio, aut ſecundatio eorum. Civitas de qua 1. Regum 28. a. 4. & 4. Reg.4. b. 8.

שׁוּנַמִּית σουναμίτις Sunamitis, Dormiens, vel mutata aut vana dormitio, vel iteratio aut ſecundatio dormitionis, 3. Reg. 1. a. 3.& 4.Reg. 4. b. 12.

שׁוּנֵם σουνήμ Sunem, Idem quod Sunam. Civitas in tribu Iſſachar, Joſ. 19. b. 18. Eadem quæ Sunam.

שׁוּנִי σαυνίς Suni, Mutatus, vel dormiens, aut iteratus, vel ſecundarius. Filius Gad filii Jacob, Gen.46. b.16. Num. 26. b.15.

Sunitæ, Idem, Num. 26. b. 15. σουνεί.

צוּף σώφ. σούφ σίφ Suph, Favus, ſive ſpecula, aut cooperimentum vel natans, aut expectans. Filius Thau patris Eliu, 1. Reg. 1. a. 1. Filius Elcana filii Joel, 1. Par.6. c.35. Nomen loci, 1. Reg.9. a. 5.

צוֹפַח σουφά Supha, Lecythus, aut præceptum illaqueans, vel præceptum flatus, ſive præceptum inflationis. Filius Helem, 1. Par.7. g. 35.

שְׁפוּפָם σωφαν Suphan, Conterens eos, ſive barba, aut labium eorum, aut ripa vel litus eorum. Filius Benjamin, Num. 26. e. 39. Heb. Sephupham.

שׁוּפָמִי Suphamitæ, Idem. Num. 26. e. 39. σωφανί

שׁוּר σοῦρ Sur, Murus, aut bos, vel aſpiciens. Syria dicitur, Geneſ. 16. b. 7. & 20. a. 1. Solitudinis nomen eregione Ægypti, quæ & Etham dicitur, 1. Reg. 15. b. 7.

צוּר σούρ Sur, Pater Cozbi Madianitidis illius quæ cum Zambri interfecta eſt in genitalibus : qui quidem Sur princeps erat Madianitarum, Num. 25. d. 15. & 31. a. 8. Joſ. 13. c. 21. Fuit & nomen filii Abigabaon, 1. Par. 8. c. 30. & 9. f. 36. & interpretatur Petra vel fortis, aut obſidens, vel anguſtians, ſive plaſmator vel figurator, aut ligatus vel ligans.

צוּר ὁδῶν Sur, 4. Reg. 11. a. 6. Receſſio ſive rebellio. Nomen portæ in templo Salomonis.

צוּרִיאֵל σουριήλ Suriel, Petra Dei, ſive fortitudo Dei, aut plaſmatio ſive figuratio Dei, ſive vinculum aut colligatio dei, vel obſidio Dei. Filius Abihaiel, princeps Moholitarum, Num. 3. e. 35.

צוּרִישַׁדָּי σουρισαδαί Suriſaddai, Petra vel fortitudo omnipotentis vel devaſtantis, aut plaſmatio, ſive figura omnipotentis vel devaſtantis, aut vinculum ſive obſidio omnipotentis vel devaſtantis. Pater Salamiel principis tribus Simeon, Num. 1. a. 6.

שַׁוְשָׁא σουσά Suſa, Vanitatis elevatio, aut exultans. Scriba quidam, de quo 1. Par. 18. d. 16.

שׁוּשַׁן Σουσί Suſan, Lilium vel roſa, aut lætitia. Metropolis Perſici regni, Dan. 8. a. 2. A qua Suſiana regio apud Perſas nomen accepit, a Dario Hyſtaſpis filio condita. Plinio libr. 6. cap. 27. Hallucinatur autem Plinius : nam condita erat Suſa antequam natus eſſet hic Darius. Straboni vero, Tithoni Patris Memnonis eſt ædificium, cognominata Stephano a fontibus quibus locus abundat. Hac enim dictione ait in ea regione ita fontem dici. Aurigallus vult dictam non aliter ac Florentiam aut Rhodum, a flore ſeu roſa, imo vero a liliis. Idem auctor legit perperam apud Stephanum κρηνῶν pro κρίνων, Dan. 8. a. 2. Nehe. 1. a. 1. Eſth. 1. a. 1. Lege Joſephum lib. 10. cap. 14. & libr. 11. cap. 5. Antiq. Judaic.

שׁוּשַׁנְכָיֵא σουσαναχαῖοι Suſanachæi, Lilia vel roſæ, aut gaudium claudorum vel percutientium, 1. Eſd. 4. b. 9.

σωσαννά Suſanna, Lilium vel roſa, aut lætitia. D. Uxor Joacim, Dan. 13. a.2. Eſt & nomen alterius mulieris quæ Chriſtum ſequebatur, Luc. 8. a. 3.

סוּסִי σουσί Suſi, Equus, vel hirundo, aut tinea. Pater Gaddi, Nu.13. a.12.

שׁוּתֶלַח σουταλά σουθαλαά Suthala, Plantatio viriditatis vel humiditatis, aut potus humidus, ſive ponens humiditatem vel viriditatem. Filius Ephraim, Num.26. d.35. Filius item Zabad filii Tahath, 1.Par. 7. d. 21.

שֻׁתַלְחִי τοῦ σουταλα Suthalaitæ, Idem, Num.26. d.35.

S Y

סְוֵנֵה συήνη Syene, Rubus: vel Syriace, inimicitia. Urbs in confinibus Æthiopiæ, ſupra Alexandriam, verſus Meridiem quinquaginta milia ſtadiorum, Ezech. 29. b.10.

Sylvanus, Vide Silvanus.

συντύχη Syntyche, Colloquens, vel confabulans. G. Mulieris nomen, Philip. 4. a.2. Hujus accuſativus eſt Syntychen.

סִרָה σειρά Syra, Spina, aut olla vel lebes, ſive rebellio, aut receſſio. Locus eſt qui ſecundum Joſephum viginti ſtadiis ab Hebrone diſtat, 2. Reg. 3. e. 26.

אֲרַמִּיָּה σύρα Syra, In Hebræo eſt Aramia, quæ mulierem de Aram, id eſt, de Syria, ſignificat : & interpretatur Sublimis, vel excelſa, aut decipiens, 1.Par.7. b.14.

συρακοῦσαι Syracuſæ, Attrahens violenter. G. Urbs Siciliæ ſub Pachinno monte, Act. 28. c, 12.

אֲרָם συρία Syria, Hebraice dicitur Aram, & interpretatur excelſa vel ſublimis, aut decipiens, vel maledictio eorum. Regio Aram dicta, ab Aram filio Sem, qui Aramæos inſtituit, quos Græci Syros appellant. Inde Syria quondam terrarum maxima, & pluribus diſtincta nominibus. Vide Meſopotamia, 2. Reg. 8. b. 5. & 4.Re. 16. a. 5. Syria eſt ad Orientem Terræ ſanctæ, Eſa.9. c.12.

אֲרַם צוֹבָה συρία Syria ſoba, In titulo Pſalmi 59. a. 2. Heb. 60. ea eſt quæ Palæſthina dicitur.

συριακός Syriacus, 2. Mach. 15. g.35.

אֲרָמִית Syriace, 4. Reg.18. e.26.& 1. Eſd.4. b.7. συριστί.

συροφοινίσσα Syrophœniſſa, Attracta rubedo, vel attractio purpurea. G. Marc. 7. c. 26.

σύρτις Syrtis, Attrahens, vel attractio. G. Arenoſa in mari magno loca, multum terribilia & metuenda, eo quod omnia ad ſe diripere ſoleant, & appropinquantes vadoſo mari hæreant. Hæ autem ad mare Ægyptium vicinæ ſunt, & pariter admiſcentur, Act.27.c.26.

אֲרָם σύρος Syrus, Hebraice dicitur Aram, id eſt, excelſa vel ſublimis, aut decipiens, ſive maledictio eorum, 2. Reg. 10. b. 6. Gen.22. d.21. Amos 9. c. 7.

T

טַבָּעוֹת ταβαώθ **T**Abboth, Annuli vel circuli, aut ſubmerſi, vel bonum tempus, aut bona hora. Nomen viri, 1. Eſd.2. c.43.

טֶבַח ταάδ Tabee, Jugulatio, vel occiſio, aut coquus. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22. d. 24.

טָבְאַל ταβεήλ Tabeel, Bonus Deus. Nomen viri, 1.Eſd.4. b.7. Eſa.7. b.6.

טְבַלְיָהוּ ταβελία Tabelias, Intinctus a Domino, vel baptiſmus Domini, ſive bonitas ipſi Domino. Nomen viri, 1.Par. 26. b.11.

Tabernæ, Vide Tres tabernæ.

ταβιθά Tabitha, Dorcas, id eſt, Damula vel caprea. Syrum eſt, Act. 9. f.36. g.40.

טַבְרִמֹּן ταβρεμών Tabremon, Bonum malum-granatum, ſive bonitas excelſa vel ſublimis, aut umbilicus præparatus vel numeratus vel muneratus. Pater Benadad regis Syriæ. 3.Reg. 15. d. 18.

עִתָּה קָצִין Cιν Tacaſim, Hora vel tempus principis, ſive nunc princeps. Civitas tribus Zabulon, Joſ. 19. b. 13. Heb. Ita-caſin.

תַּחַת θαάθ Tahath, Subter vel ſubtus, aut pavor ſive formido : vel Syriace, deſcenſio. Filius Aſir filii Abiaſaph, 1. Par. 6. c. 37. Filius Bared filii Suthalæ, 1. Par. 7. d. 20.

Talitha cumi, Ex Syro & Hebræo, Puella ſurge, Marc.5. d.41. ταλιθὰ κοῦμι

צֹעַן τάνις Tanis, Hebraice dicitur Soan, & interpretatur movens, vel motio ſive motus. Soan, maxima Ægypti civitas in oſtio Tanitico, ut Strabo libr. 17. indicat. Pro hac ubique fere Chaldæus interpres טנס vertit, Num.13. d.23. Eſt etiam Tanis altera, צען Soan etiam dicta Hebraice: diſtat a Memphi, auctore Joſepho, ſtadiis CLXXX. Hanc celebrant Sacræ literæ, ut Pſal. 77. b. 12. e. 43. Hebr. 78. Eſa. 19. e.13. Ezec.30. a. 4. ubi dicitur, Dabo ignem in Taphnis.

טָפַת ταφάθ Tapheth, Diſtillatio, aut gutta, vel parvula. Salomonis filia 3. Reg, 4. b. 11.

תַּחְפְּנֵיס τεχεφενής Taphne, Occulta tentatio vel fuga, aut coopertum vexillum : vel ex Hebræo & Syro, occultum miraculum. Uxor Pharaonis regis Ægypti, 3. Reg.11. d.19.

צֹעַן Taphnis, Ezech.30.d.14. ubi legitur, Ignē in Taphnis lege Tanis.

ταφνή תְּחַפְנְחֵס τάφναις Taphnis, Ezech. 30. e. 18. ubi legitur, In Taphnis nigreſcet dies. Hebraice legitur Taphnehes. Videtur eadem urbs eſſe quæ & Tanis altera.

תַּחְפַּנְחֵס ταφνῆς Taphnes, ſive Taphnis, Operimentum confidentiæ vel protectionis, aut occulta confidentia vel protectio. Civitas Ægypti de qua Jerem.2. d.16, & 43. c.7, & 8. b. 9, & 44. a. 1, & 46. d. 14.

תַּעְנָךְ θαναάχ Tanach, Confringens te, vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Nomen urbis in tribu Aſer. Judic.1. f. 27. Vide Thanach.

טִפְסָר βελοσάσεις Taphſar, Princeps, vel exercitus, ſive parvulos auferens, aut diſtillationem vel guttam auferens. Nomen appellativum quod interpres vertit ut proprium regionis, Jerem.51. c.27.

תַּפּוּחַ ταφφοῦ Taphua, Pomum, vel inflatio aut inſufflatio, vel illaqueatio. Villa, terminus Palæſthinæ ad Ægyptum, procul XIIII. M. a Raphaim. Eſt & altera Taphua terræ Manaſſe, Joſ.12. d.17. & 15.c. 34, data filiabus Salphaad, Joſ.17.b.7. Filius Hebron, 1.Par.2.f.43.

Tarſenſes, Alati, vel pennati. G. 2. Mach.4. c.20. ταρσοῖς

Tarſenſis, Idem. ſ.n.G.Act.21. g.36. ταρσεὺς

ταρσός Tarſus, Alata vel pennata. G. Metropolis Ciliciæ regionis, unde Paulus Apoſtolus, Act.21. g.39, & 22. a. 3. Vide Tharſis.

T E

טִבְחַת ταβάθ Tebath, Jugulatio, vel occiſio, aut coquus, ſeu bene formidans, vel bene confractus. Nomen urbis, 1. Paralip. 18. b. 18. b. 8.

טַבַּת Tebbath, Bona vel bonitas. Nomen loci, Jud.7. g. 23.

ταβάθ טַבָּעוֹת Tebbaoth, Annuli, vel circuli, aut ſubmerſi, ſeu bonum tempus, vel bona hora. Nomen viri, 2.Eſd.7. e.46. ταβαώθ

טֵבֵת Tebeth, Idem, Nomen menſis. Eſth. 2. c.16.

θενά תְּחִנָּה θεεννά Tehinna, Deprecatio, aut miſericors, ſive gratioſus, vel gratia. Filius Eſthon, 1.Para.4. b.12.

טֶלֶם τελέμ Telem, Agnus, ſive ros eorum : aut Syriace, Umbra eorum. Civitas in tribu Juda, Joſ.15. e.24.

טַלְמוֹן τελμών Telmon, Ros præparatus, vel roris præparatio, aut roris munus, vel ros numeratus : aut ex Syro & Hebræo umbræ præparatio vel munus. Nomen viri. 1.Paral.9. c.17, & 1. Eſd. 2. c. 42, & 2. Eſd. 11. c. 19.

מַסָּה Tentatio, Nomen loci, quod & Jurgium dicitur, Exod.17.b.7. Vide Maſſa.

טרפליא τερφαλαῖοι Terphalæi, Raptores fatigati vel laborioſi, aut ſeries miraculoſa vel ruinoſa : aut ex Syro & Hebræo, Mos vel cuſtos miraculi vel ruinæ aut folium arboris. Populi, 1.Eſd. 4. b. 9.

Terra viſionis, Vide Moria.

τέρτιος Tertius, Latinum eſt. Nomen viri, Rom.16. a.22.

τέρτυλλος Tertullus, Falſa annuntians, vel mendax, aut monſtroſus. G. Nomen oratoris cujuſdam, accuſatoris Pauli, Act.24. a. 1.

Tethron, Vide Cithron.

T H

תחש τόχος Thaas, Hyacinthinus, vel feſtinans, aut ſilens. Filius Machor ex Roma concubina, Gen.22. d.24. Heb.Thahas.

תבור θαβώρ Thabor, Electio, ſive puritas: aut Syriace, contritio vel confractio. Mons eſt altiſſimus in medio Galilææ campo, mira ſublimis rotunditate. Nam ejus altitudo (ut lib.4.Egeſippus ait) xxx. eſt ſtadiorum: vertex autem ipſe campeſtris, xxIII. ſtadiis jacet. Jere.46.d. 18. Situs eſt hic mons ad Occidentem Terræ Sanctæ, unde pro Occidente ponitur, Pſal. 88.b.13.Heb.89.Chald. Paraphraſtes. Civitas in tribu Zabulon Levitis data, 1.Para.6.g.77.& 1.Reg.10.a.3.

תרעל θαργάλ Thadal, Conterens jugum, ſeu ſcientia elevationis vel aſcenſionis. Rex Gentium Gen. 14.a. 1.

θαδδαῖος Thaddæus, Laudans, ſive confitens. D. Unus ex Apoſtolis, Matth. 10. a. 3. qui ibidem juxta lectionem Græcam dicitur Lebbæus, Marc. 3. c. 13.

תחן θαάν Thahan, Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus vel gratia. Filius Thale, 1. Par. 7. e. 25.

תחת θαάθ Thahath, Subter vel ſubtus, aut pavor ſive formido : vel Syriace, deſcenſio. Viceſimatertia Iſraelitarum manſio, Num. 33. d. 26. Nomen item viri, 1. Paral. 6. c. 37, & 7. d. 20.

λασαῖα Thalaſſa, In Græco eſt Laſæa : & interpretatur ſpiſſa, vel prudens. G. Civitas eſt litoralis Cretæ, haud procul a loco qui Boni portus dicitur, Act. 27. b. 8.

תלשר θαλασσάρ Thalaſſar, Suſpenſio principis, vel tumulus principis: aut ſuſpendens canticũ, vel tumulus canentis. Regio Syriæ quam incoluerunt filii Eden, Eſa.37. c.12. Appellatur & Thelaſſar. 4. Reg.19. c. 12.

תלאשר תלח θαλά Thale, Humectatio, aut viriditas, ſive humectans aut vireſcens. Nomen viri, 1. Par. 7. e. 25.

תמר θάμαρ Thamar, Palma, vel dactylus, ſive commutatio vel permutatio, aut amaritudo. Uxor Her primogeniti Judæ, Gen. 38. a. 6. Eſt & urbs Syriæ nobilis, quæ nunc Palmyra dicitur, olim a Salomone conſtructa, Ezech. 48. d. 28. Hæc ab Hadriano principe Hadrianopolis. Filia item David, 2. Reg. 13. a. 1, & 1. Par. 3. b.9. Sic vocabatur & filia Abſalom, 2. Reg.14 f. 27.

תמנע θαμνά Thamna, Vetita ſive prohibita, aut perfecta vel conſummata commotio. Concubina Eliphaz filii Eſau. Gen. 36. b. 12. In 1. Par. 1. c. 36. legitur inter filios Eliphaz. Soror Lotan filii Seir Horræi. Civitas Idumæorum. Gene. 36. d. 40.

תמנה θαμνά Thamna, 2. Para. 28. c. 18. Imago vel figura, aut numeratio vel numerans : aut Syriace, conſtituens. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. g. 57.

θαμναθά Thamnas, Idem. Gen. 38. c. 13.

Thamnatha, Idem. Judic. 14. a. 1.

תמני Thamnathæus, Item. Judic. 15. b. 6. θαμναθαῖος

תמנת סרח θαμναθασαρά Thamnath-ſara, ſive Thamnah-ſare, Figura vel imago extenſa, vel remanens aut fœtens, ſive numeratio reſidua, aut numeratio extenſionis vel fœtoris : aut ex Syro & Hebræo, conſtituta extenſio vel fœtor, aut ſtatuta reſiduitas. Civitas in montanis Ephraim, ab Iſraelitis Joſue duci, tanquam hæreditaria hæreditas attributa, Joſ. 19. d. 50. & 24. g. 30. eadem quæ & Thamnath-hares, per literarum tranſpoſitionem.

תמנת חרס θαμναθαρές Thamnath-hares, Imago vel figura ſolis, aut imago vel figura teſtea vel fictilis, aut numerus ſolis vel teſtæ : aut ex Syro & Hebræo, conſtitutus ſol vel teſta. Eadem urbs quæ Thamnath-ſara vocatur, Judic. 2. b. 9.

תענך θαανάχ Thanach, Confringens te, vel humilians te, ſive reſpondens tibi. Civitas, 3.Reg.4.b.12.& 1 Par.7. f.29. data dimidiæ tribui Manaſſe, Joſ. 21. c.25. Judic.1. f.27, & 5. c.19. Vocatur & Thenach, Joſ.17. c.11, iiſdem punctis & conſonantibus.

תאנת שלה θηναθασηλώ Thanath-ſelo, Ficum, vel ficulneam diſſolvens vel diſcalceans vel decorticans, ſeu ficulnea errans vel mentiens, aut ficulnea abundantiæ vel pacis, ſeu occaſio erroris vel mendacii : aut occaſio (ſ. eſt) abundantia vel pax. Nomen loci, Joſ.16. b. 6.

תנחמת θανεμαάθ Thanehumeth, Conſolatio, vel pœnitentia, aut doni laguncula vel murus, ſive donum indignationis vel caloris, aut requies mortis. Pater Saraiæ, 4. Reg.25. f.23. Jerem.40. e.8.

תפסח θάψα. θεφσά Thaphſa, ſive Thapſa, Tranſitus, vel claudicatio aut paſcha, id eſt, locus ubi paſcha fit. Civitas, 3. Reg.4. c.24, & 4. Reg.15.c.16. Hebraici interpretes dicunt eſſe nomen regionis ſitæ trans Euphratem ad Occidentem Judææ, 3. Reg.4. c. 7.

תחרע θάρεα Thara, Ululans, aut malefaciens, vel cubiculum malitiæ, aut cubiculum paſtoris vel ſocii : aut Syriace eventus, ſive terreſtris vel inferior. Filius Micha filii Meribbaal, 1.Paralip.8. d.35.

תחרע θαραά Thara, 1. Paral. 9. g. 14, Ira, vel contentio prava, aut ira vel contentio ſocii vel paſtoris. Filius Micha.

θάρρα Thara, Eſth. 12. a. 1, Idem quod Thares, quod interpretatur hæres, aut miſer vel exul. D.

תרהקה θαρακά Tharaca, Explorator, vel contemplator obtuſus, ſive legis hebetudo aut impedimentum, vel turturis obtuſio vel hebetudo. Rex Æthiopiæ, 4. Reg.19. b.9. Eſa.37. b.9.

תרחנה θαρανά Tharana, Explorator, vel contemplator gratiæ vel miſericordiæ : aut turtur gratiæ vel miſericordiæ. Filius Caleb, ex Maacha concubina, 1.Paral.2. f.48.

תרח θαρά Thare, Odorans, vel ſpirans, aut abigens. Filius Nachor, Geneſ.11. c.24. Nomen loci, Nume.33. d.27.

תראלה Tharela, Exploratio, vel turtur maledictionis, aut turtur fortitudinis vel ilicis, aut explorans ilicem vel fortitudinem. Civitas in tribu filiorum Benjamim, Joſ.18. d.27. θαρηλά

Thares, Hæres, aut miſer, vel exul. Eunuchi nomen, Eſth. 2. d. 21. non legitur apud Septuaginta. תרש

Tharſæa, Vide Thraſæa.

Tharſis, Contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſive chryſolithus lapis, ſ. pretioſus, aut mare. Filius Janan, Gene.10. a.4. Eſt & nomen regionis, Cilicia olim dictæ, a Tharſis filio Javan, 3.Reg.10. d.22. Pſal.71. c.10.Heb.72.Eſa.2.c. 16. Ezech. 10. b. 9. unde ejus regionis metropolis, θ mutata in τ, Tarſus nomen obtinuit. In actis igitur apoſtolicis ubique ſcribe hanc dictionem abſque aſpiratione. Vide Tarſus. Quidam volunt Tharſin nonnunquam Mare mediterraneum ſignificare apud Jonam prophetam, & Pſal. 71. b.10. Heb.72. At Eſa.23. a.1, & Jerem.10. b.9, capitur pro Africa, teſte Jonathan. Quidam capiunt pro mari, Eſa. 60. b. 8. Alii in Jona, cap.1. a.3. capiunt pro Tuneto aut certe Carthagine urbibus Aphricæ. תרשיש θαρσεῖς

Tharthac, Concatenatus, ſive retruſus, vel concluſus. Idolum Hevæorum, 4. Reg. 17. f. 31. תרתק ταρθάκ

Thartan, Explorans, vel contemplans donum, aut turturis donum, vel lex ipſarum. Nomen principis, Eſa. 20. a. 1, & 4. Reg. 18. c. 17. תרתן θαρθάν

Thaſſi, Oblitus, vel obliviſcens, aut debitor. D. Filius Matthathiæ filii Johannis, 1. Mach. 2. a.3. θασσί

Thathanai, Donans, vel donator. Nomen viri, 1. Eſd.5. a. 3. תתני θαθθαναί

Thau, Signum Ezech.9. b.4. c. 6. תו σημεῖον

Thebes, Cœnoſus, aut ſericeus, vel ovum : aut Syriace, lineus. Urbs terræ Chananææ, Judic.9. g.50. & 2. Reg.11. c. 21. תבץ θηβής

Thebni, Palea, aut fœnum : vel intelligens, aut filiatio. Filius Gineth, 3. Reg.16. e.21. תבני θαβνί

Thecel, Appenſio, Daniel 5. g. 25. תקל θεκέλ

Thecua, Tuba, vel clangor, aut fixa. Civitas in Juda, ſex miliaribus a Beth-lehem diſtans, a Roboam conſtructa, 2.Reg.14. a.2, & 23. d. 26, & 1. Paral.4. a.5, & 2. Paral.11. b.6, & 20. d. 20. Jerem. 6. a.2. תקועה θεκουέ

Thecua, Spes, vel funiculus, aut linea, vel congregatio. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 4. Reg. 22. c.14 : qui Thecuath 2.Par.34. e.22. dicitur. Pater item Jaaziæ, 1.Eſdr.10. c. 16. θεκοΐ תקוה θεκουέ

Thecuath, Signum, vel figurationem aſſumens. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 2.Para.34. e. 22 : qui 4. Reg. 22. c. 14. dicitur Thecua. תוקהת θεκωέ

Thecueni, Tubæ, vel clangentes, aut fixi. 2. Eſd.3.b.5, & f. 27. θεκωείμ. תקועים

Thecuites, Idem. ſ. n. 1 Par.11. f. 28, & 27. b.9. θεκωίτης תקועי

Thecuitis, Idem. f. gen. 2. Reg.14. a.4. θεκωῖτις תקועית

Theglath-phalaſar, Captivitatem miraculoſam, vel ruinoſam abſtulit vel ligavit: aut ex Hebræo & Syro, captivitatem miraculoſam vel ruinoſam prohibuit. Rex Aſſur, 4.Reg.15. f.29. תגלת פלאסר θεγλάθ θαλασάρ

Thehen, Deprecans, aut miſericors, ſive gratioſus, vel caſtrametans. Filius Ephraim, Num.26. d.35. תחן θανάν

Thehenitæ, Idem. p.n. Num. 26.d.35. τοῦ θαναί תחני

Thelaſſar, Coacervationem, vel ſuſpenſionem auferens, aut coacervationis, vel ſuſpenſionis receſſus. Regio Syriæ, 4. Reg.19. c.12. Eadem dicitur & Thalaſſar, Eſa.37.c.12. תלאשר θαλασσά

Thelgath-phalnaſar, Nivem cadentem prohibens: vel ligans, ex Syro & Hebræo. Rex Aſſyriorum, 1 Par. 5. a. 6. d, 26. & 2 Par 28. d. 20. θεγλάθ φαλασάρ תלגת פלנאסר

Thel-harſa, Coacervatio, vel ſuſpenſio aratri vel ſurditatis, aut ſilentii, ſive artificii vel teſtæ : aut ex Hebræo & Syro, acervata vel ſuſpenſa ſylva. Nomen loci, 1. Eſd.2. c. 59, & 2.Eſd. 7. f. 61. תל חרשא θαρησά

Thel-mela, Acervus ſalis, vel nautæ, aut ſuſpenſio, vel appenſio ſalis vel nautæ. Nomen loci, 1. Eſd.2. c. 59, & 2. Eſd.7. f. 61. תל מלח θελμελέχ θελμαλέχ

Thema, Admiratio, vel conſummatio, aut Auſter. Filius Iſmaelis, Gene. 25. b. 15. Eſt & nomen loci, de quo Job 6. c. 19. & Jere. 25. e. 23. תימא θεμάν

Thema, 1. Eſd.2. c.53, & 2. Eſd.7. e.55. interpretatur Delens, vel radens, aut abſtergens : vel Syraice, percutiens. Nomen viri. תימא θαιμάν

Theman, Auſtralis, vel Aphricus, aut conſummatus, vel perfectus : aut Syriace, ibi. Civitas principum Idumæorum, quæ a Theman filio Eliphaz ex Ada uxore nomen accepit, Geneſ. 36. d.15. Jerem.49. d.20. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada, Gene. 36. b. 11. תימן θεμάν

Themani, Perfectiſſimus, vel Auſtralis : aut Syriace, conſtitutus. Filius Aſhur ex Naara uxore, 1. Para. 4. a. 6. Nomen loci, 1. Para. 1. d. 44. תימני θεμανεῖ

Themanites, Idem. Job.4. a. 1. θαιμανίτης תימני

Themna, Imago, vel figura, aut numeratio, vel numerans: aut Syriace, conſtituta. Civitas maxima in tribu Dan, ſita in monte Ephraim contra Septentrionalem plagam Liddæ, interque Æliam & Dioſpolim. Inde ſub imperio Romano dicta eſt præfectura Thamnitica, Joſ. 19. d. 43. תמנתה θαμνά

Thenach, Confringens te, vel humilians te, aut reſpondens tibi. Civitas in tribu Manaſſe, Joſ. 17. c.11. Eadem quæ Thanach appellatur : apud Hebræos iiſdem punctis & conſonantibus ſcribuntur. תענך θανάχ

Theodas, Act. 5. f. 36, legendum Theudas.

Theodotius, Dei datio, vel Deo datus. G. Nomen viri, 2. Machab. 14. c. 19. θεόδοτος

Theophilus, Amicus Dei, vel Deo dilectus. G. Vir ad quem ſcribit Lucas, Luc. 1. a. 3. θεόφιλος

Theraphim, Simulachra, ſpeciem humanam referentia, Judic. 17. b.5 : vel ſtatuæ, aut figuræ, vel imagines, Oſeæ 3. b. 4. תרפים θεραφίν

Therſa, Complacens, vel volens, aut ſuavis, vel currens. Civitas eſt in alto ſita monte, qua Iſraelitarum reges ante conditam תרעה θερσά

Samariam, pro regia uſi ſunt, 3. Reg. 14. e.17,& 4.Reg.15.c.14. Fuit & Salphaad filia ejuſdem nominis, Num.26. d.33.

תִּשְׁבִּי θεσβίτης Thesbites, Captivans, vel convertens, aut ſedens, vel habitans. Qui eſt ex Thesba, ſive Thisba, 3 Reg.17. a.1.

θεσσαλονίκη Theſſalonica, Dei altera victoria, aut ſitus ſive poſitio alterius victoriæ. G. Civitas Macedoniæ, prius Halia nuncupata, Act.17.a.1.

θεσσαλονικεῖς Theſſalonicenſes, Idem. p. n. G. Act.2. a.4.

θεσσαλονικεύς Theſſalonicenſis, Idem. ſ. n. G. Act.27. a.2.

θευδᾶς Theudas, Fluens aqua. G. Nomen viri, Act. 5. f. 36. is Judæos ſeduxit.

תִּיכוֹן θηχών Thichon, Medius, vel intermedius, aut præparatio. Nomen pagi, Ezech.47. c.16.

תִּילוֹן θιλών Thilon, Murmuratio, ſive acervus ejus, aut ſuſpenſio ejus. Filius Simon, 1. Para.4. d.30.

Thirſa, vide Therſa.

תִּירָס θειράς Thiras, Demolitor, ſive deſtructor, aut irrorans vel irroratus. Filius Japheth, Gen.10. a.2. A quo Thirenſes, quos Græci Thraces vocant.

תִּרְיָא θιριά Thiria, Exploratio, vel contemplatio. Filius Jaleleel, 1. Paral. 4. c. 16.

תֹּכֶן ἐθεκέν Thochen, Medium, vel intermedius, aut præparatus. Civitas, 1. Par. 4. f. 32.

תֹּגַרְמָה θεργαμά Thogorma, Oſſeus, vel robuſtus, ſive incolatus nimius, aut peregrinus valde, vel timens valde, ſeu anxioſa celſitudo. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3, & 1. Paral. 1. a. 6. Ab hoc Tygranæi, qui a Græcis Phryges dicuntur, denominati ſunt. Unde Hebræis Turcæ nominantur, Ezech.27. c.13. Quidam Germanos interpretantur.

תֹּחוּ θωκέ Thohu, Vivens, vel nuntians. Filius Eleu patris Jeroham, 1. Reg.1. a.1.

תּוֹחַ θοῦ Thohu, Telum, vel jaculum. Filius Suph filii Elcanæ, 1. Paral. 6. c.34. Heb. Thoah.

תּוֹלָע θωλά Thola, Vermis, aut vermiculus, vel coccus aut coccineus. Filius Iſſachar, Gene.46. b.13. Nume.26. c.23, & 1. Para.7. a.2. Filius item Phua, dux in Iſrael, Jud.10. a.1.

תּוֹלָד θολάθ Tholad, Nativitas, vel generatio. Civitas Simeonis, 1. Paral. 4. e. 29.

תּוֹלָעִי θωλαεί Tholaitæ, Vermes, aut vermiculi, vel coccus, aut coccinei. Nume. 26. c. 23.

תַּלְמַי θολμί θολμαΐ Tholmai, Sulcus eſt qui fit cum aratro: aut ſuſpendens aquas, vel coadunatio aquarum. Filius Enac, Joſ. 15. d.14. Judi.1. b.10. Nume.13. c.23. Rex Geſſur, 2.Reg.3. a.3, & 1.Para.3. a.2.

θολμί Tholomai, Idem. Filius Ammiud rex Geſſur, 2. Reg.13. g.37.

θωμᾶς δίδυμος Thomas, Geminus, a תאם geminavit: & Græce didymus appellatur, quod interpretatur gemellus, id eſt ille qui cum alio, uno & eodem partu naſcitur. D. unus ex Apoſtolis, Matth. 10. a. 3. Johan.11. b.16.

תֹּפֶל τοφέλ Thophel, Ruina, aut ſtultitia, ſive inſulſitas, aut inſipiditas. Locus eſt in deſerto trans Jordanem eregione Jericho, ubi Moyſes quintum librum edidit, Deut.1. a. 1.

תֹּפֶת τόφεθ Thopheth, Tympanum, vel ſeductio, aut dilatatio. Locus eſt in valle filii Ennon, 4.Re.23. c. 10. qui cernitur in Jeroſolymæ ſuburbanis, ubi quondam parentes filios igni exuſtos devovebant, & immolabant dæmonio Moloch, Eſa.30. g.33. Jere.7. g.31. & 19. b.6. c.11, & 12. d.13. 14.

τιφώ Thopo, Locus. G. Nomen loci, 1. Mach.9. e. 50. Scribe Topo, vel Tepho.

תִּיצִי θωσί Thoſaites, Diſſipatio, vel diſſipatus, aut exiens, 1. Paralip.11. g. 45.

תֹּעוּ vel תֹּעִי θοῦ Thou, Errans. Rex Emath, 2. Reg.8. c. 9, & 1. Paral. 18. c. 9.

θρᾶκες Thraces, Aſperi, vel ſaxoſi. G. Populi, 2. Mac.12. f. 35.

θρασέα Thraſea, Audax, vel temerarius. G. 2. Mach. 3. a. 5. ubi male legitur Tharſææ.

תֻּבַל θοβέλ Thubal, Orbis, vel mundanus, aut confuſio vel ignominia, ſeu portatus vel adductus. Filius Japhet, Gene.10.a.2. A quo Iberes (licet quidã Italos ſuſpicentur) originem traxerunt, Ezech. 27. c.13.

θυάτειρα Thyatira, Odor ſive ſacrificium laboris vel contritionis. G. Urbs Lydiæ regionis in Aſia minore: Macedonum habitatio, quam nonnulli Myſorum ultimam dicunt, Apoc.1. c.11, & 2.g.24.

T I

τιβεριάς Tiberias, Bona viſio, vel umbilicus, aut confractio. D. Urbs Galilææ ad mare ſita, quod ab ipſa civitate appellatur mare Tiberiadis. Johan.6. a.1, & Lacus Geneſareth, Vide Genezar. Hanc civitatem olim Cenereth appellatam, Herodes Tetrarcha in honorem Tiberii Cæſaris condidit, & Tiberiadem vocavit, teſte Joſepho lib. 18. capite 4. antiquit. Judaic. & Egeſippo lib.2.cap.3. juxta quem Dominus ſtupendo miraculo pavit fere quinque millia hominum quinque panibus, Johan.6. a.1.

τιβέριος Tiberius, Idem. D. Imperator quidam apud Romanos, Luc.3.a.1.

הִדֶּקֶל τίγρις Tigris, Hebraice dicitur Hidecel, & interpretatur acumen velocitatis, aut acutus ſonitus vel vox, ſeu lætus ſonitus, vel læta velocitas: aut ex Syro & Hebræo, una vox, vel uniſonus, aut unica velocitas. Fluvius qui Meſopotamiã amplectitur, & in Armeniæ majoris regione caput tollit, mire quam lucido, conſpicuoq; fonte in loco edito, qui Elongoſine nominatur, Euphratem in ſinum defert Perſicum cum amne Choaſpe. Hæc Solinus. Gene.2.c.14.

τιμαῖος Timæus, Cæcus vel cæcitas. D. Pater Bartimæi, Marc.10.g.46.

τίμων Timon, Honorabilis, vel pretioſus. Nomen diaconi cujuſdam, Act. 6. b.5.

τιμόθεος Timotheus, Honor Dei, vel honorans Deum, aut pretioſus Deo. G. Diſcipulus quidam Paulo charus, de quo Act. 16. a. 1, & 1. Mach. 5. a. 6.

τιτᾶνες Titan, Judith 16. b.8. Nomen populi.

τίτος Titus. Honorabilis. G. Nomen viri, cognomento Juſti, Act. 18. b. 7.

T O

Tob, Bonus, ſiue bonitas. Nomen terræ ad quam fugit Jepthe, Judic.11. a.3. Veriſimile eſt eſſe in tribu Gad: fugere enim noluit ad alienigenas Ammonitas, vel Geſſuri. טוֹב τώβ

Tob-adonias, bonus dominator Dominus, aut bona baſis Domini. Nomen viri, 2. Para. 17. b.8. טוֹב אֲדוֹנִיָּה τωβαδωνία

Tobia, ſive Tobias, Bonus Dominus, ſive bonitas Domini. Nomen viri, 1.Eſd.2. c. 60. Zach.6. d.14, & 2. Paralip.17. b. 8. טוֹבִיָּה τωβίας

Toparchia, Territorium. G. 1. Mach.11. c.28. τοπαρχία

T R

Trachonitis, Saxoſa, vel aſpera. G. Syriæ regio, quæ & Ituræa dicta eſt, juxta Arabiæ deſertum, quod Boſræ jungitur contra Auſtralem plagam, quaſi ad Damaſcum reſpiciens, cui præerat Philippus frater Herodis procuratoris Galilææ, Luc.3. a. 1. τραχωνῖτις

Tres tabernæ, Loci nomen juxta Romam, Act. 28. d. 15. τρεῖς ταβέρναι

Tripolis, Trium civitatum, ſ. regio. 2. Mach. 14. a. 1. τρίπολις

Troas, Perforata. G. Civitas Aſiæ, maritima, eadem Antigonia dicta, Act. 16. b. 8. τρωάς

Trophimus, Nutritus, vel educatus. G. Vir Epheſius, Act. 20. a. 4, & 21. f. 29. τρόφιμος

Troglodytæ, Hebraice dicitur Suchiim, & interpretatur uncti vel ungentes, aut cooperti vel obumbrati, id eſt, in tabernaculis vel tuguriis habitantes. Populi, 2. Para. 12. a. 3. סֻכִּיִּים σουχιείμ

Tryphæna, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Rom. 16. b.12. τρύφαινα

Tryphon, Delicioſus, vel delicatus. G. Vir quidam, 1. Machab. 11. d. 39. τρύφων

Tryphoſa, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Ro. 16. b. 12. τρυφῶσα

T V

Tubal-cain, Mundana poſſeſſio, vel æmulatio, aut mundi nidus, ſeu confuſionem poſſidens, vel ignominiam æmulans. Filius Lamech ex Sella uxore ſua, Gen.4. d.22. תּוּבַל־קַיִן θοβέλ

Tubianæi, Paleæ, vel paleati, aut bene reſpondentes, vel bene gratificantes. D. Arabes, iidem Nabathæi, 2. Mach. 12. c. 17. legendum Tubiaeni. τουβιανοί

Tubin, Bene menſurata, vel bona menſura, aut bonum vinum. Nomen loci. D.1.Mach.5. b.13. τουβίου

T Y

Tychicus, Caſualis, vel contingens. G. Vir Aſianus, Act.20. a. 4. Coloſſ. 4. b. 7. τυχικός

Typhonicus, Turbulentus, vel tempeſtuoſus. Unus e ventis ſubitis ac repentinis nomine τύφων, Act. 17. c. 14. τυφωνικός

Tyrannus, Imperans, vel princeps. G. Eſth. 6. c.9. Act.19. b.9. τύραννος

Tyrii, Hebraice dicitur Sorim, & interpretatur tribulantes, ſive obſidentes, aut anguſtiantes, vel ligantes, ſive vinculati, vel figurantes, aut plaſmantes, ſive fortes, vel petræ. 2. Eſd. 13. c. 16. Act. 12. d. 20. צֹרִים τύριοι

Tyrius, Idem, ſ. n. 3. Reg.7. b.14, & 2. Para. 2. c.14. צֹרִי τύριος

Tyrus, Hebraice dicitur Sor, & interpretatur tribulatio vel obſidio, ſive anguſtia, aut vinculum vel colligatio, ſeu plaſmatio, aut figuratio, vel fortitudo, aut petra. Civitas maritima, munita, metropolis Phœnices: quondam inſula ſeptingentis paſſibus diviſa a Continente, mari præ alto: ſed vix credibili opere, comportatis aggeribus, per Alexandrum Magnum adjuncta Continenti. Eſt in tribu Nephthali, viceſimo ferme milliario a Cæſarea Philippi, Joſ. 19. b.29. Iſaiæ 23. a.1. Matth.11. c.21. צוֹר τύρος

V

VAgao, Interior, vel intimus, aut elatus vel elevatus, aut corporeus. D. Nomen viri, Judic.12. b.10. βαγώα

Vaicra, Et vocavit. Liber Levitici, ſic vocatus ab Hebræis: quia ſic incipit. וַיִּקְרָא

Vaiedabber, Et loquutus eſt, ſive loquutuſque eſt. Liber Numerorum: quia ſic incipit. וַיְדַבֵּר

Vaiezatha, Aſpergens thalamum, vel cubiculum: aut ex Syro & Hebræo, Væ olivæ. Filius Amam filii Amadatha. Eſth.9. b.9. וַיְזָתָא βαιζαθά

Vallis pinguium, Heb. גיא שמנים. Nomen loci, Vide Gethſemani. גֵּיא שְׁמָנִים

Vallis ſalinarum, 2. Reg.8. d.13. Vide Gemelli. γεμιλέχ גֵּיא־מֶלַח

Vallis ſylveſtris, ſive campeſtris, Hebraice ע Emechaſſidim, vallis eſt, quæ poſtea palus effecta, lacus Aſphaltis cœpit vocari, ut ait Joſephus: cui conſentit quod R. Selomoch ſcribit in Geneſin, his verbis, עמק השדים, vocatur vallis camporum, quod ibi eſſent campi multi. Nunc autem eſt mare ſalſum: nam ſucceſſu temporum diffudit ſe mare in mediũ ejus, & facta eſt mare ſalſũ. Gen.14.a.3. עֵמֶק הַשִּׂדִּים φάραγξ

Vania, Nutrimentum Domini ſive arma Domini. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 36. וַנְיָה ουανία

Vapſi, Fragmentum, vel particula, aut diminutio, vel diminutus. Pater Nahabi principis tribus Nephthali, Num. 13. b. 15. וָפְסִי ἀβί

Vaſſeni, Secundus, vel dualis, ſive mutatꝰ, aut coccineus, vel dens, aut annus meus. Primogenitus filiorum Samuelis, 1. Paral.6. b.28. וַשְׁנִי καὶ ὁ δεύτερος

Vaſthi, Bibens, vel potans, aut duplicans vel ponens, aut ſtamen. Uxor Aſſueri regis, Eſth. 1. b. 9. וַשְׁתִּי ἀστί

U B

Ubil, Adductus, vel portatus, aut luctuoſus vel veteraſcens. Nomen viri, 1. Par.27. d.30. אוֹבִיל ἀβίλ

V E

Vel, Aut Deus, ſive aut fortis, vel deſiderans, aut concupiſcens Deum. Nomen viri, 1. Eſd.10. d.34. אוּאֵל ὀυήλ

Velle-ſemoth, Secundus liber Legis: & interpretatur, Et hæc nomina: quia ſic liber ille incipit in Hebræo. Græce autem Exodus vocatur, id eſt, exitus: quia in eo filiorum Iſrael exitus de Ægypto continetur. וְאֵלֶּה שְׁמוֹת

U L

Ulai, Fortitudo, vel ſtultitia, aut forſitan. Nomen fontis, unde flumen Ubal oritur juxta Danielem, cap. 8. a.2. אוּלַי οὐλαΐ

Ulam, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo, vel ſtultitia eorum. Flius Sares filii Machir, 2. Paral. 7. d.16. Primogenitus Eſec, 1. Par. 8. d. 39. אוּלָם οὐλάμ

U R

אור χώρα ὤρ Ur, Ignis, vel lumen, aut lux. Significat etiam vallem. Urbs Chaldæorum, ſic dicta (ut quidam volunt) quod in valle ſita ſit: unde Nachor, Gen.24.b.10.& Thare pater Abraham, Gen.11.d.31. Sic dicebatur pater Elipal. 1. Para. 11.g. 35.

οὐρβανὸς Urbanus, Latinum eſt. Adjutor Pauli in evangelio, Rom. 16.b.9

עיר התמרים πόλις τῶν φοινίκων Urbs, ſive civitas palmarum, Deut. 34.a.3. Judic. 3.b. 13. quæ & Jericho dicitur, 2.Paralip.28.c.15.

אורי οὐρί Uri, Ignis, vel lumen, aut lux. Filius Hur filii Caleb ex Ephrata uxore, 1.Para.2.c.20. Pater Gaber, 3.Reg.4.b.19.

אוריה οὐρίας Uria, ſive Urias, Ignis Domini, ſive lumen Domini, aut lux Domini. Sacerdos quidam, Eſaiæ 8. a. 2, & 4. Reg. 16. b. 11. Propheta, filius Semei, de Cariath-jarim, Jerem. 26. f. 20. Maritus Beth-ſabee, 2 Reg.11.a.3.& 1. Paralip. 11.g.41.

אוריאל οὐριήλ Uriel, Ignis Dei, aut lumen Dei, ſive lux Dei. Pater Maacha ſive Michai matris Abiam regis Juda, 2.Para.13.a.2. qui 3 Reg.15 a. 2. dicitur Abeſſalom. Filius Thahath, 1. Para.6.b.24.

U T

עותי οὐθαί Uthai, Perverſitas, aut hora, vel temporalis. Viri nomen. 1 Eſd. 8.b.14.

U Z

אוזל αἰζήλ Uzal, Ambulans, ſeu velificans, aut diſtillans. Filius Jectan, Gen.10.d.27.

X

ξανθικὸς XAnthicus menſis, eſt menſis Aprilis. G.2.Machab. 11.g.30.

Z

זבד ζαβάδ ZAbad, Dos, ſive dotatus Filius Nathan filii Hethæi filii Seſan. 1.Para.2.e.36, & 2. Para. 24.g. 26,& 1. Eſd. 10. d.27,& 33. Filius item Thahath, 1.Para.7. d.20. Filius Ooli, 1.Para.11.g.41.

ζαβαδαῖοι Zabadæi, Idem.p.n.D.1.Mach.12.e. 31.

זבדיה ζαβαδία Zabadias, Dos Domini, ſive dotavit Dominus, aut dotatio Domini. Filius Beriæ, 1.Para.8.b.15,& 27.a.7.

זבי ζαβοῦ Zabbai, Fluxus, ſive fluens. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.28.

זבדי ζεβδὶ ζαβδὶ Zabdi, Dos, vel dotatus, ſive fluxus abundantia. Pater Charmi patris Achan, Joſ.7.a.1. Filius Semei, 1. Para.8. b. 19.

Zabdias, Idem, Nomen viri, 1.Para.27.d.27.

זבדיאל ζαβδιήλ Zabdiel, Dos Dei, ſive dotatus Dei. Nomen viri, 1. Paralip. 27. a.2, & 1. Mach. 11.b.17.

זבינא ζαβεννά Zabina, Fluxus, vel fluens nunc: aut Syriace, venditio, vel emptio. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.43.

זבוד ζαβούδ Zabud, Dotatus, vel dos. Filius Nathan ſacerdos, 3Reg.4.a.5.

זבלון ζαβουλών Zabulon, Habitaculum, vel habitans. Decimus filius Jacob ex Lia uxore ſua, Gen.30.c. 20. Terminus Zabulon pertinet uſque ad Sidonem, Gen.49.b.13.

Zabulonitæ, Idem.p.n.1.Para.27.c.19.

Zabulonites, Idem.ſ.n.Judic.12.d.11.

זבולני ζαβουλωνίτης ζακχαῖος Zacchæus, Purus, aut nitidus: vel Syriace, juſtus aut juſtificatus. D. Nomen viri, 2 Mach.10.d.19. Luc.19.a.2.

Zacchai, Purus, aut nitidus: vel Syriace, juſtus. Nomen viri, 1 Eſd.2.a.9.

זכי ζακχαία זכור ζαχοὺρ Zacchur, Memor, ſive memorans, aut maſculinus. Filius Maſma, 1 Par.4.e.26,& 24.d. 27.

זכריה ζαχαρείας Zacharias, Memoria Domini, aut maſculus Domini. Nomen principis filii Moſollamiæ, 1. Para. 5. a. 7, & 9. d.21. Filius Barachiæ, Eſa. 8. a. 2. Filius item Jeroboam filii Joas regis Iſrael, 4.Reg.14.g. 29.

זכר ζεχρὶ Zacher, Memoria, ſive maſculus. Filius Abigabaon, 1 Par. 8. c.31: qui 9. f.37, dicitur Zacharias.

זמה ζεμμά Zamma, Cogitatio, aut ſcelus, vel turpitudo. Filius Semei filii Jeth, 1.Paral.6.c.42,& filius Jahath filii Lobni, 1. Paral.6.b.20.

זמרי ζαμρὶ ζαμβρὶ Zambri, Cantans, vel pſallens, ſeu vitis, vel palmes, aut amputatio vel præſciſſio. Regionis nomen, Jer.25.e.25. Filius Salu, Num.25.d.14. Filius Ela filii Baaſa, 3. Reg.16.c.9. Filius item Joada filii Ahas, 1. Para.8.d. 36. Scribe ubique Zamri.

זמירה ζαμρία Zamira, Cantus, cantio, vel ſurculus, ſive propago. Filius Bechor filii Benjamin filii Jacob, 1 Par.7.b.8.

זמרן ζεμβρὰν Zamran, Cantor, ſive cantus. Filius Abrahæ ex Cetura, Geneſ. 25.a.2.

זמרי ζαμβρὶ Zamri, Idem quod Zambri. Filius Zaræ filii Juda ex Thamar, 1 Par.2.a. 6.

זנוח ζανὼ ζανοὲ Zanoe, Oblivio, ſive abjectio, vel iſta requies, aut iſta conſolatio. Civitas in tribu Juda, Joſ. 15. e.34. & 1 Par.4. c.18,& 2 Eſ.11.d.30.

זרח ζαρεσομαὶ ζαρὲ Zara, ſive Zare, Oriens, vel Orientalis, aut claritas. Filius Rahuel filii Eſau, Gen. 36.b. 13. Filius Judæ ex Thamar, Gen. 38. g.30. Filius Simeonis filii Jacob, 1 Par.4.d.24. qui Gen. 46.b.12, Jachin dicitur. Rex Æthiopum, 2 Par. 14.b.9. Filius Gerſon filii Levi, 1 Par.6.c.41. Pater Jobab regis Edom. Gen. 36.d.33. Pater item Zabdi patris Charmi, Joſ. 7. a.1.

זרחי Zarahi, Idem.1.Par.27.b.11.

זרחיה Zarahias, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Bocci, 1 Par.6.a.6.

ζαρέα Zare, Vide Zara.

זרד ζαρὲδ Zared, Aliena deſcenſio, aut extranea vel ſparſa poteſtas. Torrens in deſerto Moab, Num.21.c.12. Deut.2.c.14.

Zarehe, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 1 Eſdr.8.a.4. זרחיה σαραία

Zareitæ, Orientales, aut clari, Num.26.b.13.c.20. זרחי ζαραὶ

Zares, Extranea miſeria, vel extranea hæreditas: aut ſparſa miſeria vel hæreditas: ſeu ſurculus vel corona miſeriæ vel hæreditatis. Uxor Aman filii Amadathi, Eſth.5.c.10.d.14. זרש ζωσάρα

Zatham, Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, vel iſte ſimplex. Nomen viri, 1 Para.26.c.22. זתם ζηθάν

Zavan, Tremens, aut tremor, vel vexatio. Filius Eſer filii Seir Horræi, Gen. 36.c. 27. זעון ζουκάμ

Z E

Zeb, Lupus. Nomen viri Madianitis ab Ephraim interfecti, Judic.7.g.25. Pſal.82.c.12. Heb.83. זאב ζήβ

Zebedæus, Dos, ſive dotatus, aut fluxus vehemens. Nomen viri, 2 Eſd.11. c. 17. Pater Jacobi & Johannis apoſtolorum, Matthæi, 4.d.21. זבדי ζεχρὶ ζεβεδαῖος

Zebedia, Dos Domini, ſive dotavit Dominus. Nomen viri, 1 Eſd.8. a.8. זבדיה ζαβδίας

Zebee, Victima, aut ſacrificium, vel decollatio, aut jugulatio. Rex Madianitarum, Judicum 8.a.5. Pſal. 82.c.12. Heb.83. זבח ζεβεὲ

Zebida, Dotata, ſive dotatio. Mater Joacim ſive Eliacim, 4.Reg. 23.g.36. זבודה ζαβουδά

Zebul, Habitaculum: aut Syriace, ſterquilinium. Servus Abimelech filii Gedeonis, Judic.9.d.28. זבל ζεβοὺλ

Zechri, Memor, vel memorans, ſive maſculinus. Filius Iſaar filii Caath filii Levi, Exod. 6. c.21,& 1 Par.8.b.19,& 9.c.15,& 2 Par. 28. a. 7. זכרי ζεχρὶ

Zechur, Idem. Pater Sammua, Num.13.a.5. זכור ζαχοὺρ

Zelotes, Æmulator. G. Cognomen Simonis Apoſtoli, Luc. 6. c.15. ζηλωτὴς

Zelpha, Diſtillatio oris, aut vilitas vel contemptus oris. Ancilla Liæ uxoris Jacob, Gen.29.e.24. זלפה ζελφὰ

Zemma, Scelus, aut cogitatio ſc. perverſa. Nomen viri, 2 Par. 29.c.11. זמה ζεμμά

Zenas, Vivens. G. Legiſperitus quidam, Tit.3.d.13. ζηνᾶς

Zephrona, Ex Syro,& Hebræo, falſitas cantici vel exultationis. Terminus eſt Judæ, Num.34.b.9. ζεφρωνὰ זפרנה

Zetham, Oliva eorum, ſive iſte perfectus, aut iſte conſummatus, ſive iſte ſimplex. Nomen viri, 1 Par. 23.a.8. זתם ζηθὰμ

Zethan, Oliva, vel olivetum. Filius Balan filii Jadihel filii Benjamin, 1 Par. 7.c.10. זיתן ζηθὰν

Zethar, Iſte explorans, vel contemplans, aut oliva explorationis vel contemplationis, ſive iſte turtur, vel oliva turturis. Nomen eunuchi, Eſth. 1.b.10. זתר ζηθὰρ

Zethu, Olivetum. Nomen viri, 2 Eſd.10.a.14. זתוא σαθθουία

Zethua, Idem. Nomen viri, 1 Eſd.2.a.8. ζαθουὰ

Z I

Zie, Sudor, aut tremor. Nomen viri, 1 Paral.5.b. 13. זיע ζιὰ

Zina, Fornicatio: aut Syriace nutrimentum vel arma. Nomen viri, 1 Par.23. b.10. זינא ζιζὰ

Zio, Iſte: vel Syriace, ſplendor aut claritas. Nomen ſecundi menſis, qui Aprilis apud nos dicitur, 3. Reg.6. a.1. זו δεύτερος μήν

Ziph, Iſtud os, vel iſta bucca: aut Syriace, falſitas, vel falſus. Duæ ſunt hujus nominis in tribu Juda civitates: ex quibus altera nomen magnæ dedit ſolitudini, Joſ.15.c.24,& g.55.& 1 Reg.23. b.14.& 1. Par.2.e.42. quam ædificavit Roboam, 2 Par.11.d.8. זיף ζὶφ

Ziph, Idem. Filius Jaleleel, 1 Par.4.c.16. זיף & זיפא ζιφὰ

Ziphæi, Idem.p.n.1.Reg.23.c.19. זפים ζιφαῖοι

Ziza, Univerſalis, vel omnimodus, ſeu beſtia, vel fera aut reſplendens: vel Syriace, recedens. Filius Jonathan filii Juda filii Onam, 1 Par.2.e.33. Eſt & nomen principis, 1 Paral.4. f.37. זיזא ζιζὰ ζηζὰ

Z O

Zoheleth, Reptans, vel trahens. Rupes eſt juxta fontem Rogel nomine, 3.Reg.1.b.9. זחלת ζωελὲθ

Zoheth, Separatio, aut iſte ſtupens vel pavidus, ſeu iſte confractus: vel ex Hebræo & Syro, iſte deſcendens. Filius Jeſi, 1 Par.4. d.22. זוחת ζωχὰθ

Zomzommim, Scelus, vel turpitudinem cogitantes, ſeu ſcelus ſceleratorum. Populi ſunt qui alias ab Ammonitis Raphaim nuncupantur, Deut.2.d. 20. זמזמים ζομμὶμ

Zoom, Abominans, vel immundus. Filius Roboam ex Abihail, 2 Par.11.d.19. זחם ζαὰμ

Zorobabel, Alienus a confuſione, aut aliena vel extranea confuſio, ſive extranea commiſtio, aut diſperſio confuſionis vel commiſtionis, ſeu ſurculus commiſtionis vel confuſionis. Dux in Juda, Agg. 1. a. 1. Filius Phadaia filii Jechoniæ, 1 Paral. 3. c. 19, & 1 Eſd.2.a.2. זרבבל ζοροβάβελ

Z U

Zuzim, Poſtes, vel ſuperliminaria, aut ſplendentes: vel Syriace, recedentes, aut pecuniæ. In Gen.14.a.5. non eſt nomen proprium LXX. enim, gentes fortes; Chaldæus interpres robuſtos, interpretantur; quod & annotavit Hieronymus in quæſtionibus in Geneſin, dicens ſic debere legi in eo loco, Et robuſti in Ham; ut ſit proprium loci: non autem legatur in eis. זוזים ἔθνη ἰσχυρά

INDEX RERUM ET SENTENTIARUM VETERIS AC *NOVI TESTAMENTI.*

In quo advertendum multas dictiones quæ in initio vocali levi ſcribi ſolent, hic ab aſpirata incipi, & ediverſo, juxta veram orthographiam. Præterea quæ in generalioribus poni ſolent, hic in ſpecialioribus tantum poſuimus : ut quod in dictione Chriſtus poni ſolet, Chriſtus paralyticum ſanat, id nunc in dictione Paralyticus invenies : & ita in ſimilibus. Sunt etiam exacte obſervandæ diphthongi æ, & œ, ut ſcias quo quamque dictionem loco quærere oporteat, ut ærugo, fœcundus, fœlicitas, hœdus, mœchus.

A.

A Et Ω Deus, apocal. 1, 8. 2, 6.22, 13.
Aaronis acta leguntur, exod. 4, 14. 28, 1.29, 4.32. *lev.*2, 3.*& ſeq. num. cap.*17. *& cap.*20.*heb.*9, 4.
*Abalienari a Deo, Iſa.*1, 4.*Oſee*, 9, 10.
*Abba, pater, rom.*8, 15.*galath.* 4, 6.
*Abarim mons Moabitarum, num.*27, 12. *& in hoc moritur Moyſes conſpecta promiſſionis terra, deut.*34, 5.
*Abdemelech, æthiops eunuchus, jerem.*38, 7.*& ſeq.*
*abdenago, Vir qui & Azarias dicitur, dan.*1.7.
abdias abſcondit prophetas Dei, 3 *reg.*18, 4.
*abdias prophetat adverſus Edom.abdi.*1, 1.
abdon judex in Iſrael 40. *habens filios, judic.* 12, 13.
*abel paſtor ovium gratus Deo, gen.*4, 2.18. *heb.*11, 4. *matth.*23.35.
abela civitas in qua habitabant viri ſapientes, 2 *reg.*20, 18.
abeſam judex in Iſrael habens 30. *filios & totidem filias, jud.*12, 8.
*abire in via cordis ſui, vel in pravitate cordis ſui, aut in voluntatibus & pravitate cordis ſui, iſa.*57, 17. *jerem.*7, 24.*&* 11, 8.
abia ſive abiam rex Juda. 3. *reg.*15, 1.
abiathar filius Achimelech, 1 *reg.*22, 2.*&* 3 *reg.*1, 2. 22, 27.
abgail uxor Nabal, 1 *reg.*25, 3.
abijici a ſe neminem vult Deus, 2 *reg.*14, 14.
*abimelech rex Geraræ, gen.*20, 2, 3, 21. 22.26.5.8.
abimelech filius Gedeonis occiſis 70 *fratribus regnat ſuper Iſrael, jud.*9.
abinadab vir in cujus dome fuit arca Dei, 1 *reg.*7, 41.
*abiron rebellis cum Dathan & Core num.*16, 1.
abiſag pulchra puella, 3 *reg.*1, 3. *c.*2, 17.
abiſai frater Joab, 2 *reg.*20, 6.10.
*abiu & Nadab, exod.*24, 1. *levit.*10, 1 *num.*3, 2.4.
ablactatio Iſaac, gen. 21, 8.
ablactatio Samuelis, 1 *reg.* 1, 24.
*abluit Deus peccata, iſa.*4.41. *corinth.*6.11.
abnegatio ſui in Davide, 2 *reg.*15, 30.
*abnegemus nos, matth.*16, 24.
abner acta & mors, a. 1 *reg.* 16. *uſque* 2 *reg.*3.
abominatur Deus populum ſibi inobedientem, Levit. 26, 40.
*abominationes gentium prohibet Deus imitari, lev.*18, 26. *quod non ſervat tribus Juda,* 3 *reg.*14, 24.
*abominatio Dei idola & idolatria, deut.*27, 15.
abominatio coram Deo quod excelſum eſt coram hominibus, luc. 16, 15.
*abominatio ſtans in loco ſancto, luc.*21, 24.
*abrahæ acta leguntur, a gen.*11. *uſque ad* 25.
abrahæ fides, rom. 4, 9.12.13.*heb.*11, 8. *ejuſque obedientia, gen.* 22, 13. 16. *hoſpitalitas & commiſeratio erga proximos, gen.*18, *& ſeq.*
*abrahæ filii qui dicantur, Joan.*37, 39.*Gal.* 3, 6.29.
abſalon acta, a 2 *reg.*3 *uſque ad* 19.
*abſcondit faciem ſuam Deus, deut.*31, 17, 18, *&* 32, 20.
abſcondi jubetur Elias, 3 *reg.*17, 3.
abſcondit ſe populus Iſrael metu, 1 *reg.*13, 6.
*abſtinentia Moyſi & Eliæ, exod.*34, 28. 3 *reg.*19, 9.
abundantia rerum ſervientibus Deo, deut. 8, 9. *&* 28, 47.
abundantia, inopia, 2 *cor.*14.
*abundantia rerum temporalium non dat vitam homini, luc.*13, 15.
*abyſſus, gen.*1, 2. *Luc.*8.31.
*abyſſus judicia Dei, Pſal.*35,
Accaronitarum acta, 1 *reg.*5.10.
accepimus omnia a Deo, 1 *corinth.* 4, 7.
*acceſſus ad Deum per Chriſtum, rom.*5, 2. *epheſ.*2.18, *&* 3.11. *heb.*7, 3.
aceto potatur Chriſtus in ſiti, matth. 27, 48.*marc.*15, 36. *Joan.*19, 29.
achab acta & mores a, 3 *reg.* 16. *uſque ad,* 22.
acham lapidatur, & quæ illius erant comburuntur, joſ. 7, 24.
achaz rex Juda idololatra, 4 *reg.*16, 1.*& ſeq.*2 *par.* 28.*iſa.*7.10.
achias 1 *reg.*14, 3.
achimaas, 2 *reg.*17, 17.*&* 18, 19.
achimeleh, 1 *reg.*21, 2.2, 14.
achinoam uxor David, 1 *reg.*25, 43.
achior judith, 6.7.*&* 14, 6.
achis, 1 *reg.*21, 11.*&* 27, 2.
achitophel, 2 *reg.*15, 16, 17.
*achor vallis, joſ.*7, 24.
acquiſitionis populus Chriſtiani, 1 *pet.* 2, 9.
Adac uxor Lamech, gen. 4, 14, 20.
adad adverſarius Salomoni, 3 *reg.* 11, 17.
*adæ creatio & quæ de eo ſequuntur, gen.*1.2, 3, 4, 5.
*adam figura futuri Adæ Chriſti, rom.*5. 14.
adam prior & poſterior, 1 *corinth.* 15, 14.
adarezer, 2 *reg.* 8, 3.*&* 10, 16.
*adeps hoſtiarum, levit.*7. 23. *deut.*32, 14.
*ahærendum Deo, deut.*4.4. *&* 11. 22. *&* 13.4. *joſ.*22. *&* 23.8.
adhortatur Deus Salomonem ut ſimplici corde ambulet, 3 *reg.*9.1.
adhortatur Moyſes ad ſervanda præcepta Dei, deut. 4, 1.
adjuratio, 1 *reg.*22.3. 1 *theſ.*2.12. 2 *timoth.* 4.1.
adjutores Dei ſunt prædicatores, 1 *corinth.* 3.9.
*adjutorium viri eſt mulier, gen.*2, 18.
adoleſcentulæ quales eſſe debeant, tit. 2.1.
adoleſcentis modeſtia, eccl. 32. 2.
*adoleſcens nudus fugiens quum Chriſtus comprehenderetur, marc.*14.52.
adoniæ filii Davidis acta, 3 *reg.*1, 2.3.
*adonibezec rex, judic.*1. 5.6.
adoptati ſumus a Deo, epheſ. 1.5.*rom.*6.4.*gal.*4.5.
*adorandus Deus, deut.*6.*c.*10.*d. matth.*4.1. *Apoc.*14. 7.*&* 19.10.
*non adorandi Dii alieni, exod.*23.24.*&* 24.1.
*adorantes idola puniuntur, judic.*2.12.
adoratores veri, joan. 4.13.14.
adorari non vult angelus, apocal. 19.10.22. 2.
*adorat Gedeon, judic.*7.15.*item & Iſraelitæ, exo.*4.31.
adorare aliquem, pro incurvare ſe coram eo honoris & reverentiæ gratia, gen. 18. 23. 33. 42. 43. 44. *&* 3 *reg.*1.
de Advenis quid lex ſtatuat, deut. 24, 19. *&* 26.11. 12.*&* 28.43. *levit.*10.33. *exod.* 22.9. 21.
*adventus Domini, malach.*3.2. *Iſa.*35. 1.2.*& ſeq. &* 62, 1.2. *& ſeq.*
adventus Chriſti ad judicium, matth. 24.27.37. *luc.* 39. 2 *pet.*3.*c.*22.23.*& ſeq.* 2 *pet.*3, 4.12. *iſa.*3. *&* 13. *dan.*3.*&* 7. *apoc.*3.6.11.
adventum Domini expectant fideles, 1 *corinth.*1.8.
adventum ſuum quare differt Dominus, 2 *pet.*3.12.
adverſa ſuſtinenda, pſal. 4.
adulatio, prov. 24.24.*&* 27.2. *&* 28.23.
non adulatur Paulus, 1 *theſ.* 2.15.
non adulterandum, 14. *exod.*20.*gen.*26.10.11.
*adulter & adultera puniendi, levit.*18.20. *deut.*10. 22.1. *cor.* 6.9.*heb.*13.4.
*adulterium ſpirituale, pſal.*71. *verſu.* 26.
adulterium Davidis, 2 *reg.*11.4.
advocatus noſter, Chriſtus, 1 *joan.* 2. 1.
aduram lapidatur, 3 *regum.*12.18.
Ædificare pro facere, gen. 2.22.
ædificavit Rachel domum Iſrael, ruth 4. 11.
*ædificavit Deus domos obſtetricibus, exod.*1, 21.
ædificium Dei, Chriſtiani, 1 *corinth.*3.9.
*Ægyptii abominantur Hebræos & paſtores ovium, gen.*43.42.46.34.
*de Ægyptiis multa, exod.*11.12. *ſapien.*19.1. *Jer.* 46.1. *Ezech.*32.12.
Ægypti deſtructio plangitur, ezech. 29.*& c.*30.
*Ægyptiorum & Æthiopum captivitas prædicitur, iſa.*20.3.
*in Ægyptum fugit Chriſtus, matth.*2.13.
Ægyptii non abominandi, deut. 23. 7.
*æmulator Deus, exod.*34.14. *deut.* 4, 2.24.*&* 5.9.
æmulatur Paulus Corinthios, 2 *corinth.*11.2.
*Æneas ſanatur a Petro, act.*9.34.
Ærugo, propter peccata, 3 *reg.* 8.37.
Æſtu percutiuntur non obtemperantes Deo, deut. 28. 22.
Ætas mundi ultima, noſtra, 1 *corinth.*9.7.
Æthiopum interitus, ſopho. 2.12.
*affinitatis gradus, levit.*18.1. *& ſeq.*
*afflictiones ſequentibus deos alienos, deut.*30.17.
*afflictionibus exercitati Judæi, deut.*8.41.
de afflictionibus liberat Deus, deut. 26. 7.
*affligere animas, levit.*23.37. *iſa.* 58. 5.
*afflictis ſuccurrendum, eccl.*7, 4.36.
*Agabus propheta, act.*11.28.*&* 21.10.
Agag rex Amalecitarum, 1 *reg.* 15.9.32.
Agar ancilla Saræ, gen. 16. *&* 21.
*ager quomodo ſerendus, levit.*19.19.
agrorum termini non transferendi, deut. 19.19.
Aggæus propheta, 1 *Eſd.* 5. *& ejus prophetia, agg.*1.
*aggravare Cor.*1. *Reg.* 6.6.
agni paſchalis ritus Exod. 12.1.*& ſeq.*
agnus Chriſtus, Joan. 1.29.
agricola Adam, geneſis 3.18.
agricola Eſau, geneſis, 25.27.
agricola Eliſæus vocatur ad prophetiam, 3 *reg.*19, 16. 17.19.
*agricola Deus, Joan.*15.1.
Agrippa rex, actorum, 26. 1. *& ſequen.*
Ahias propheta, 3 *reg.* 11. 30.
Ahio filius Abinadab, 3 *reg.*6.3.
*Alapa percutitur Jeſus, joan.*18.22.
Alcimus impius, 1 *macha.*7.5.9.55. 2 *macha.*14.3.
Alexander Antiochi Nobilis filius, 2 *macha.* 10.1.
Alexander ærarius, 2 *tim.*4.14.
alienos deos adorantes lapidantur, deut. 17.3.
*allegoria de duobus filiis Abrahæ, galath.*4.24.
*altare terreum & ejus forma, exod.*20.24. *& ſeq. c.*27, 1.
altare thymiamatis, & ejus forma. exod. 30.1. 37. 1.40.5. *& ſeq.*
*altare holocauſti, exod.*27.1.*& ſeq.c.*38.1.*& ſeq.*
*altaris expiatio, exod.*29.36. *levit.*16.18.
altari ſerviens de eo vivere debet, 1 *corinth.*9.13.
*altare noſtrum Chriſtus, heb.*15.10.
*de Amalecitis, exod.*17.8. *num.*24.20. *deut.*25.17. 1 *reg.*14.48.
*Aman impius ſuſpenditur cum filiis, Eſth.*7.9.*c.*9.13.
*amaritudo auferenda, epheſ.*4.31. *heb.*12.5.
Amaſa dux exercitus Abſalom, 2 *reg.*17.25.
Amaſias rex Juda, 4 *reg.*12.22. *c.*14.1.*& ſeq.*
Amaſias ſacerdos Bethel, amos 7.10.
ambitioſa non eſt charitas, 1 *corinth.*13.5.
ambulare cum Deo, geneſis 5.22.
ut Ambulemus in viis ſuis petit Deus, deut. 10.12. *c.*11.19.
amentia percutiuntur non obtemperantes Deo, deut. 28.28.
*amicorum & inimicorum dilectio, matth.*5.43.44.
*amicos quare dicat Chriſtus Apoſtolus, joan.*15.14.
amicitia hujus mundi, inimicitia apud Deum, Jacob 4.4
*amici e mammona parandi, luc.*16.9.
*de amicis multa legis, prov.*12.17. *eccl.* 6.22.37.
*de Ammonitis, gen.*19.38. *deut.*23.3. *Judg.*11.14. 2. *par.*20.1.
*contra Ammonitas, jerem.*49.1. *ezech.* 25. 1. *amos* 1.13.
Ammonis inceſtus, 2 *reg.*13.6.
Amon rex juda, 4 *reg.* 21.10.
amare, vide diligere.
amandus Deus ex toto corde, deut. 11.1.
amat Salomon mulieres idololatras, 3 *reg.*11.1.*& ſeq.*
*amans parentes plus quam Chriſtum, matth.*10.37.
de Amorrhæis, gen. 14. 7. *num.*32.33. *deut.*1.44. *c.*20.17. *judic.*1.34. 3 *reg.*9.20.
Amos propheta, amos 1. 1.
amphoræ viſio, zach. 5.6.
*de amplexu multa habes, gen.*33.4. *c.*45.14.
Amram filius Cath. exod. 6.20.
Amri rex Iſrael, 3 *reg.*16.16. *& ſeq.*
Ananias cum uxore Saphira moritur, act. 5.1.
*Ananias diſcipulus Chriſti, acto.*9. 10.
*Ananias princeps ſacerdotum, act.*23.2.
*Anathema Jericho, joſ.*6.7.*& ſeq.c.*7.1.
anathema, qui Chriſtum negat, 1 *corinth.*16.22.
*anathema eſſe pro fratribus optat Paulus, rom.*9.3.
*de Ancillis Judæorum, exod.*21.7. *levit.*19.20.*c.*25.7. *deuteronom,* 15.17.

ancilla

ancilla Agar, gen.16.1. c.21.10.
ancillæ Rachelis & Liæ, gen.30.
ad ancillæ vocem Petrus negat Chriſtum, matth. 26.69.
Andreas & frater ipſius Simon ſequuntur chriſtum, joan. 1.40. & ambo ab eo vocantur, matth.4.18.
Andronicus interficitur, 2 machab.4.38.
Angelorum creatio, coloſ.1.16.
angeli miniſtri ſunt Dei, heb.1.7.
per Angelos data lex, act.7.38. gal. 3.19. heb. 2.2.
angeli hoſpitio ſuſcepti, gen.18.c.19.1. heb.13.2.
angeli per ſcalam aſcendentes & deſcendentes, gen. 28.21.
angeli apparent Jacob, gen.28.12.
cum Angelo luctatur Jacob, gen.32.3.
angelus præcedit caſtra Judæorum, exod.14.23.
angelus Raphael, Tobiæ, 5. uſque ad 12.
angelus occidit caſtra Sennacherib, 4 reg.19.35.
angelus cum Daniele & ſociis ejus, dan. 3.91.6, 35.
angelus Joannem naſciturum annuntiat, lucæ 1.13. & ſeq.
angelus chriſtum naſciturum & natum annuntiat, lucæ 1.34. c.2.10.
angeli chriſto miniſtrant, matth.4.11. cumque confortant in horto, lucæ 22.43.
angeli reſurrectionem chriſti annuntiant, matth.28.5. luc.24.4. joan.20.12.
angelus Herodem percutit, act. 12.23.
angelus Apoſtolos, & rurſum Petrum educit de carcere, act.5.19. c.12.7,8.
angelorum miniſterium tempore judicii, matth.24.31. 2 theſ.1.7.
angelorum variæ viſiones, apoc.7.8.10. 14.15.18.20.
angelorum gaudium ſuper peccatore converſo, luc. 15.10.
angeli cuſtodes puerorum, & item aliorum, mat.18.10. act.12.15.
in Angelum lucis transfigurat ſe ſatanas, 2 corinth. 11.14.
in Anguſtiis conſtitutos exaudit Deus, deut. 26.7.
anguſtiæ Annæ, & David, 1 reg.21.5.c.20.1.c.27,11.
anima in ſanguine, levit.11.14.
anima pro homine, gen.46.22.
animarum epiſcopus chriſtus, 1 pet.2.55.
animæ purificantur obediendo evangelio, 1 pet.1.22.
animas commendent Deo afflicti, 1 pet.4.19.
animam ſuam invenire, matth.10.38.
animalium creatio & nominum ipſorum impoſitio, gen. 1.30. c.2.19.
animalia munda & immunda levit.11,2. deut.14.4.
animalis homo, 1 corinth.2.14.
animale corpus, 1 corinth. 15.44.
Anna uxor Elcanæ parit Samuelem, 1 reg.1.19.
Anna Tobiæ junioris mater, tobiæ 1.9.c.2.19.c.10.3. c.11.5.
Annas Caiphæ ſocer, joan. 18.13.
Anna prophetiſſa, luc.2.36.
Annus diſtinctus ſole, luna & ſtellis, gen.1.14.
Antichriſtus quis, 1 joan.2, & 4.2. theſ.2.4.
Antichriſti potentia, dan.7,25. 8,24.
Antiochus Eupator, 1 mach. 1.11. c. 6.15. & ſeq. 2 mach.10.10.
Antiochus Nobilis, 2 macha 5.1.c.9.1.
Antiochi ſimulata pœnitentia, 2 macha.9,19.
Antiochenſes primum dicti chriſtiani, act.11.26.
Anus quales eſſe debent, tit.2.3.
Aod judex in Iſrael, judic.3.15.20.
Aperire os ſuum Deo, pro vovere, judic.11.36.
Apollo vir doctus in ſcripturis, act.18.24.
Apollonius a Jonatha devincitur, 1 machab.10.69.
Apoſtoli teſtes reſurrectionis, Lucæ 24.48. act. 1.8. c.2.24. c.10.40. item ſunt lux mundi & ſal terræ. matth.5.4. Item miniſtri Chriſti & diſpenſatores myſteriorum Dei, 1 cor.4.1. adjutores & cooperatores Dei, 1 cor.3.9.
Apoſtolos mittit chriſtus ad prædicandum, varia præcipiens, ac præmonens quid paſſuri eſſent, matth.10.
apoſtoli primum exhortantur ad pœnitentiam, & deinde chriſtum veniſſe docent, mar. 6. matth.10.2.
apoſtoli meſſuerunt Judæos, 4.38.
apoſtoli accepto Spiritu ſancto loquuntur variis linguis, act.2.4. prædicant in templo & circa domos, act.5.40. conjiciuntur in carcerem, act.4,3. 5,18.
apoſtoli quare in eccleſia conſtituti, 1 cor.12.28.
apoſtolus noſter chriſtus, heb.3.1.
apparet Dominus Abrahæ, eumque conſolatur, gen 17.1
appropinquat nobis Deus ſi oramus, deut.4.7
apum examen Samſonis, judic.14.8.
Aquæ creantur, eiſque vis datur piſcis gignendi, gen. 1.10.20.
aquas comportantes inter Iſraelitas, deut.9.9. joſ.9.23.
aqua fluminis verſa in ſanguinem, exod.4.9. c.7.15.
aquæ amaræ, exod.15.23. & ſeq.
aquæ e petra dantur Iſraelitis, exod. 17.1.
aquis ſervientium ſibi benedicit Deus, exod.23.25.
aqua Samſoni datæ e molari dente aſini, judic.15.19.
aquæ datæ ſine vento & pluvia, 4 reg.3.17.
aquam bibebat Timotheus epiſcopus, 1 timo.5.23.
aqua & pane cibatur Elias, 3 reg.19.6.
aquam effundunt coram Deo jejuni Iſraelitæ, agnoſcentes peccatum, 1 reg.7.6.
aquam pallio dividunt Elias et Eliſeus, 4 reg.2,18.14
aquæ contradictionis, num.20.13.
aqua purgantur ſpolia quæ igne nequeunt, num.31.23.
de Aquis tribulationum eripit Deus, 2 reg.22.17.
aquæ, populi & gentes, apoc.17.15.
aquam in vinum mutat chriſtus, joan.2.7.
aquas vivas dat chriſtus, dans ſpiritum ſanctum, joan.4.10. c.7.38.
aquæ lavacro conſecrati chriſtiani, epheſ.5.26.
aquilam non comedunt Judæi, deut.14.9.
Aquila & Priſcilla, act.18.2. 1 corinth.16.19.
Aras Gentium deſtrui jubet Deus, exod.34.13.
Arabum ruina, & quare, iſa.13.20. c.21.13.
in Arabiam profectus Paulus, gal.1.17.
Arad rex Chananæus occiditur, num.21.1.
Aran filius Tharæ genuit Lot, gen.11.26.
Arapha gigantis filii a Davide occiduntur, 2 reg.21.16
Arbee quæ & Hebron. gen,35.27.
Arbores in victum hominis creantur verbo Dei, gen. 1,4.8.
arbores fructiferæ reſerventur in bello, deut.20.19. quod tamen erga Moabitas ſervari non vult Deus, 4 reg. 3.14.
arborum præputia auferenda, levit. 19.23.
arbores plenæ fructibus dantur obtemperantibus Deo, levit.26.4. deut.28.41.
arbor bona fructus bonos facit, mala malos, matt.12.33.
arbor non faciens fructum bonum, exciditur, matth.3, 10. 7,17.
arbor vitæ, arbor ſcientiæ, gen.2,9.13,22.
Arca Noe, gen.6.7,8. & 1 pet.3.20.
arcæ Dei forma & uſus, deut. 10, 1. c.31.25. joſu.3, 3.4. exod.25.10.c.26.33. & ſeq. 1 reg.4, 5. 6. 7. 2 reg.6.1. & ſeq. c.15,24. 3 reg.8,1. & ſeq.
Arcana Dei non inquirenda curioſius, eccleſ.3.11.
ad Archangeli vocem mortui ſurrecturi, 1 theſ.4.16.
Architectus Paulus, 1 corinth.3.10.
Arcta via ducit ad vitam, matth. 7.14.
Arcus cœleſtis in nubibus, gen.9.13.
Ardore percutiuntur inobedientes Deo, deut.28.22.
Areuna dat arcam Davidi, 2 reg.24.18.
Argentum nulliꝰ pretii tempore Salomonis, 3 reg.10.27
argentum, aurum, æs & ferrum in excidio Jericho anathemata erant, i. Domino conſecrata, joſ.6,19.24.
Arguenda opera mala, epheſ.5.13.
arguendus frater, non odiendus, levit.19.17.
Arida, quæ & terra, gen.1.10.
aridum lignum, infidelis, luc.23.31.
Arioli non conſulendi, levit.19.31. deut.18.10.
ariolos & magos aufert Saul, 1 reg.28.3. idem facit Joſias, 4 reg.23.24.
Ariſtarchus concaptivus Pauli, coloſ.4.10.
arma David contra Goliath, 1 reg. 17.54.
arma Pauli, 2 corinth.10.7.
armatura Dei fides ac juſtitia. epheſ.6.11, & 13.
armentorum offerendorum ritus, levit.1.3.
aromatibus condiuntur corpora mortuorum, gen.50, 2.26.
Arphaxad generatio & ætas, gen.11.10.
Arrhabo & pignus hæreditatis, Spiritus ſanctus, 2 cor. 1,22.5,15. epheſ.1.13.
arrogantia vitanda, rom.12.17.
Arſaces Demetrium vincit, 1 machab.14,23.
Artaxerxis epiſtolæ in Judæos exemplar. eſth.13. & pro Judæis, eſth.16.
de artificibus quibus conſiſtit civitas, eccleſ.38.26.
artificum Salomonis numerus, 3 reg,5.15. 2 par.2.14.
Arundo quaſſata aut vento agitata, matt.11,7.12,20.
Arcem Sion capit David, appellans civitatem David, 2 reg.5.7.
arcis Sion capit obſidio, 1 machab.6.26.
arcem Sion occupat Simon frater Judæ, 1 mach.13, 49. & ſequent.
Aſæ regis Judæ acta, 3 reg.15. 2 par.14,15.16.
Aſael frater Joab occiditur. 2 reg. 2,18.21.
Aſaph frater Heman cantor, 1 paral.6.39.
Aſarhaddon regnavit pro Sennacherib, 4 reg.19.37.
Aſcalonem urbem capit Judas, judic.1.18.
Aſcendit Chriſtus in cœlum, mar. 16. 19. luc.24.51. act.1.9.
Aſeneth uxor Joſeph, gen.41.45.
Aſer filius Jacob ex Zelpha, gen.30.13. ipſiuſque benedictio & ſors, deut.33.24. joſ.19,24.31.
Aſeroth & Baalim idolis ſerviunt Judæi, judic. 3.5.
Aſianis prohibitus eſt Paulus a Spiritu ſancto prædicare evangelium, tandem tamen prædicat, act.16.6. c.19.10.
Aſina Balaam loquitur, numer.22.25.
aſinis utuntur Iſraelitæ, gen.43.18. jud.12.14.
aſinas patris quærit Saul, 1 reg. 9.3.
aſini caput emptum 80. argenteis, 4 reg.6.25.
Aſor urbs expugnatur, joſ.11.10.
Aſſueri regis acta habes in libro Eſther.
aſſur de terra Sennar egreſſus, gen.10.11.
de Aſſyriis, 4 reg.16,17.18. Iſa.10,17.30. nahum.2.13
aſtaroth idolum adorant Iſraelitæ, judic. 2. 13. 1 reg. 7.3.
aſtarthen deam Sidoniorum colit Salomon, 3 reg.11, 5.33.4. reg,23.4.
athalia regina regnat ſuper Judam, 4 reg.11.
athenienſibus annuntiat Paulus chriſtum, act.17,21.22
atrii forma & ejus ſitus, exod.27,38,40.
Avaritia fugienda, prov.15.27. eccleſ.10.9. c.49.3. iſa.33.15. jer.8.10. epheſ.5.3. luc.12.15.
avaritiam ſequuntur filii Samuel judic. 1 reg.8.3.
avari phariſæi irrident Chriſtum, luc.16.14.
avari, rapaces & fures regnum Dei non ingredientur, 1 cor.6.10.
avari divitis calamitas, eccleſ.6.2.
avaritia eſt idolorum ſervitus, epheſ.5.2. coloſ.3.5.
Audienda Dei vox, exod.15.26. deut.13.3.c.27,9.
audiens vocem Dei eſt Dei populus, exod.19,5.
audiendus Chriſtus, deut.18,14. & ſeq. matth.17.5.
ut ipſum audiamus convertit nos Deus, deut,4.10.
ad audiendum veloces, tardi ad loquendum ſimus, jac.1,19.
ad audiendum verbum ſuum hortatur Chriſtus, mat. 3.10. mar.4.9. luc.8.8.
aves verbo Dei creantur, gen.1.22.
aves mundæ & immundæ, levit.11, 13.
avium offerendarum ritus, levit.1, 14.
ab Auferente quæ tua ſunt, ne repetas, luc.6.30.
Auguria prohibentur, levit.19.26. deut. 18. 10. nec eis credendum eſt, eccleſiaſt.34,5.
auriga Iſraelis Elias, 4 reg.2.12.
auris perforata ſervis exod.21.6. deut. 15.17.
auri pondus in reditus Salomonis, 3 reg.10.14.
aurum ædificare ſuper fidem in Chriſtum, 1 cor.3.12.
abſque auro & argento mittuntur apoſtoli ad prædicandum, matt.10.9.
auſcultari mavult Deus præceptis ſuis, quam victimas ſibi offerri, 1 reg.15.22.
auſtro flante ſignum æſtus, luc.12.55.
auxilium noſtrum a Chriſto, heb.4,15.16.
auxilium Iſrael a Deo, deut.33.29.
Axa filia Caleb petit hæreditatem, joſ.15.16.
Azarias patri Amaſiæ ſuſtituitur, 4 reg.14,21.
azarias rex Judæ leproſus, 4 reg.15.1.
azarias propheta, 2 paral.15.1.
azariæ qui & Abdenago oratio, dan.3.25.
azymi panes, exod.12.18.
azymorum ſolennitas, exod.23.15. c.34.18.
in azymis ſincerioris vitæ epulandum, 1 cor.5.7,8.

B.

BAal prophetæ occiduntur ab Elia, 3 reg.18.40. item ab Jehu, 4 reg. 10.19. rurſumque ejus ſacerdotes occiduntur a Joſa, 2 par.23.17.
baal idolo comminuto, Jehu facit ex ejus templo cloacas 4 reg.10.28.
baalim & Aſtaroth idolis ſerviunt Iſraelitæ, judic. 2. 11. c.3.7. c.8.33.
baupharaſim locus, 2 reg.5.20.
baana & Rechab occidunt Isboſeth, 2 reg.15.16.
Baaſæ regis Iſrael acta 3 reg.15.16.
Babel turris ædificatur, gen.11.9.
de Babylone vide apocalyp.18.
babylonis everſio, iſa.13.14,21.23.47.50.51.
Babylonica captivitas prædicitur, 4 reg.20.17. jer.20.4
Bacchides dux Demetrii regis interficitur, 1 machab. 9,12.32. cum baculo ſuo mittit Eliſeus Giozi ad ſanandum filium hoſpitæ, 4 reg.4.29.
Bala ancilla tradita Racheli, gen.29.29.c.30.3. et ſeq.
Bala civitas quæ & Segor, gen.14.2.
de Balaam ariolo, num.22,23.25. 2 pet.2.15.
balac rex Moabitarum, num.22.2.c.24.10.
baldad unus amicorum Job, job.8.1.c.18.1.
Baltaſar rex Babyloniorum, dan.5.12.
baltaſar qui & Daniel propheta, dan.1.7.c.5.1.
banaias occidit Joab, 3 reg.2.34.
baptiſma unum, epheſ.4.5. & 6.
baptizatur Chriſtus, matth.3.13.
ut baptizaret miſſus Johannes matth. 21. joan.3.22.
baptizant diſcipuli Chriſti, joan.4.1.
baptizari in nomine patris, &c. aut in nomine Jeſu, mat.28.19. act.2.38.c.19.3.
non ad baptizandum miſſus Paulus, quoſdam tamen baptizavit, 1 corinth.1.13.

baptizari

baptizari in Chriſto, Chriſtum induere, rom.6.3. galath.3.17.
baptizabantur quidam ſuperſtitioſe pro mortuis, 1 corinth. 15.29.
baptizat Chriſtus in Spiritu ſancto, matth.3.11.
baptiſmo baptizari pro ferre mortem, mar. 10.38. & 39.
barrabas latro liberatur, matth. 27. 16.
barac & Debora liberarunt Iſraelem, judi. 4.6.
barbam non radat ſacerdos, levit.21.5.
barba tonſa, ſignum luctus Judæis, iſa. 15.2.
barbarorum humanitas erga naufragos, act. 28.2.
barnabas & Paulus ſegregantur ad prædicandum, act. 13.2.
baruch excipit ex ore Jeremiæ, jer.36.4.
baſan terra gigantum, deut. 3.10.
baſes æneæ in templo Salomonis, 3 reg.7.27.
bathuel pater Rebeccæ, gen.22.23.
beati qui ſint dicendi, matth.5.3.& ſeq.
beatus qui Jeſum novit eſſe Chriſtum, matth.16.17.
beati viri deſcriptio, pſal. 1.
beatudinis deſcriptio, pſal.118.
beelphegor ſequentes occiduntur, deut. 4.3.
beelzebub conſulit Ochozias infirmus, 4 reg.1.2.
bel evertit Daniel, dan.14.21.
behemoth ejuſque malitia, job 40.10.
bella & lites unde, Jacob 4.1.
bellum propter peccata populi, 3 reg.8.44. levit.26.37.
belli jus in expugnandis urbibus, deut.20.9.
qui ad bellum non ibant, 20.1.c.24.5.
bellat Deus pro obedientibus ſibi, joſ.23.7. exod.23, 27.29.
belli victoria Deo tribuenda, judic.7.2.7. 1 reg.14.6. 3 reg. 22,17.19.
ben adad regis Syriæ acta, 3 reg.15.20. 4 reg.13.24.
benedixit Deus maſculo & fœminæ, quum vim dedit generandi, gen.1.28.c.5.2.
benedicendi populi a ſacerdote modus numer. 6.23. gen.48.20.
benedicere Deum, pro gratias agere, gen.14.19.
benedictiones ſervantibus mandata, exod.23.25. levit. 26. 1.
benedictiones in monte Garizim, deut.17.12.
benedicendus Deus poſt cibum, deut.8.10.mat.26.26.
benedictio pro munere, gen.33.6.& 11. 2 corinth.9.5.
benedicere pro maledicere, 3 reg.21,10.13.job.2.9.
benedictis Dei regnum æternum paratum, matt.25.34.
benefaciendum omnibus, gal.6.10.
beneficia Dei tribuenda ſuæ bonæ voluntati ac promiſſioni, 2 reg.7.1[illegible].& ſeq.
beneficiorum commemoratione hortatur Moyſes ad ſervanda Dei mandata, deut. 29.2.8. idem facit Joſue, joſ.24.
benevolentia Pauli erga fratres Judæos, rom. 10. 1. & ſeq.
benjamin naſcitur, gen. 35.18. vide de eo, gen.43.44. 46. deut. 33. 12. & de filiis ipſius, gen. 46. 19. 1.par.7.6.
benjaminitæ occiſi, & quare, judic. 20.
benigni ſimus, epheſ.4.32. 1 corinth. 3.4.
benignitas Chriſti apparuit nobis, tit.3.4.
berzellai acta, 2 reg.19. 13. 3 reg.2.7.
beſeleel & Oliab artifices, exod.31.2. c.35.30.
beſtiæ terræ creantur, gen.1.24.
beſtiæ variæ, apocal,11.7. c.13.1.
cum beſtiis pugnavit Paulus, 1 corinth. 15.32.
cum beſtiis fuit Chriſtus in deſerto, mar. 1.13.
Bethel ſive Luza, gen. 28. 19. judic.1.22. 1 reg. 10. 3.
bethlehem quæ & Ephrata, gen.35.19. luc. 2. 15. matth. 2.1.
bethſabee dormit cum Davide, 2 reg.11.3. c.12.24. 3 reg.1.11.
bethſaidæ civitatis infidelitas, mar. 11.21.
bethſamitæ percuſſi a Deo, 1 reg.13.& ſeq.
Bethulia obſidetur ac liberatur, judith. 7.1. c.15.7.
Bibere non poſſunt Ægyptii aquam fluminis, exod. 7. 18.
bibit de torrente Elias, 3 reg.17.4.
bibere non vult David aquam, antea deſideratam, 2 reg.23.17.
bigamia Lamech & Eſau, gen.4.18. c.36,2.6.
bilinguis homicida, prov.18.8.
Blaſphemia in Spiritum ſanctum, marc. 3.28.
blaſphemia Sennacherib, 4 reg.18,30. 19,11.
blaſphemia Nicanoris, 2 mach.15.5.
blaſphemus lapidatur, levit.24.14.
blaſphemia vitanda, epheſ.4.31. coloſ.3.8.
blaſphemi Syri, 3 reg.20.3. & ſeq.
blaſphemare fecit David inimicos nomen Domini ſuo adulterio, 2 reg. 12.14.
blaſphemias loquitur beſtia in Deum & nomen ejus, apoc.13.
Boanerges, Jacobus & Johannes, mar.3.17.
bonus ſolus Deus, matth.19.16.
bonum non habitat in noſtra carne, rom.7.18. & ſeq.
bonum ſectemur, rom.12.9. 1 theſſ.5.15.
bona prudenter agenda coram hominibus, rom.12.17.
bonum pro malo reddit David, 1 reg.24.18.
bona temporalia danda miniſtris verbi Dei, galat.6.6.
bona temporalia danda pauperibus, luc.16.1.
bonis abundat obtemperans Deo, deut. 28.11.
Booz acta, ruth.2.3.4.
Bos cornupeta, exod.20.24. c.24.29.
boves in fruſta concidit Saul, 1 reg. 11.5.
boum fuſilium fabricatio, 2 par.4.3.
bovi trituranti non alligandum os, deut. 25. 4. 1 corinth.9.9.
botrus a duobus portatur, num.13.24.
Brachium & potentia Dei ubique audita, 2 reg.8.42.
bravium & vitam æternam arripiamus, philip.3.14.
bubulam comedunt Judæi, deut.14.5.
buccinæ clangor, cum daretur lex, exod.19.16.
buccina clangit Gedeon, judic.6.34.
butyrum dat ſuis Deus, deut.32. 14.
butyrum & lac dat peregrinis Abraham, gen.18.8.
butyri & mellis torrens, job 20.17.
in butyro lavare pedes, job 29.6.
butyrum & mel comedit Chriſtus, iſa.7.15.

C

CAath filii, exod.6.18. joſ.21.4.
cadere in faciem ſuam, gen.17.17. ruth.2.10.
cadere pro mori, 2 reg.3.29.& alibi frequens.
cæci duo ſanantur a Chriſto, matth.9.28.
cæcum ſanat Chriſtus, marc.8.20.
cæcus natus in gloriam Chriſti, illuminatur, joan.9.1.
cæcus cæcum ducens, matth.15.14.
cæco non objiciendum offendiculum, levit.19.14.
cæcitate percutiuntur inobedientes Deo, deut.18. 29.
cæcitate percutiuntur hoſtes Eliſæi, 4 reg.6.18.
cæcitas cordis, rom.11.25.4.18.
ob cæcitatem Phariſæorum contriſtatur Chriſtus, mar.3.5.
cæſus ter virgis Paulus, 2 cor.11.25. act. 16.22.
cæduntur Apoſtoli in concilio, act.5.40.
cælum quod & firmamentum creatur, gen.1.1.
cælum veſpere rubicundum, matth.16.2.
cælum ſuum aperit Deus obedientibus, deut.28. 12. claudit vero inobedientibus, deut.11.17.3 reg.8.35.
cæli militiam adorantes lapidabantur, deut. 17.3.
cæli novi & terra nova, 2 pet. 3.7. apocalypſ.21,1. & ſeq.
cæleſtis homo ſecundus, Chriſtus, 1 corinth. 15.47.
Cæſari tributa reddenda, matth.22.17. rom.13.6.
Cain nativitas & acta, gen.4.1. joan 3.12.
Caiphæ acta, joan.11.30. matth. 26.4. & ſeq.
Caius hoſpes & comes Pauli, rom.16.23. act.19.29.
calceamenta non attrita Judæis in deſerto, deut.29.5.
calceamentum ſolvere, ruth.4. exod.3.5. mar.1.7.
Caleb acta, num.13.9.c.14.11. joſ.14. 6.
calendarum ſacrificia, ezech. 46. 1.
calix & panis quem in Chriſti memoriam ſumimus, 1 cor.10.16.
calix pro morte & cruce, matth.20.22.c.26. 39.
Callide nihil agendum, deut.15.10.
calvitium ſuper mortuo, deut. 14.1.
calvum vocantes Eliſeum devorantur ab urſis, 4 reg. 2.23.
calumniam ſuſtinet inobediens Deo, deut.28.29.
calumnia vitanda, levit.19.13. eccleſ.4.1.
camelus non edebatur, ſed bene camelopardus, deut. 14.7.
in Cana Galilææ primum Chriſti miraculum, joan. 2.11.
candelabri forma & ſitus, exo.25.31.c.37.17.c.40.24
a Canibus comeditur Jezabel, 4 reg.9.10.
canes, Gentes a Chriſto dictæ, matth.15.26.
canes, pſeudoprophetæ, phil.3.2.
canis reverſus ad vomitum, 2 pet.2.21.
canendum Deo, & gratiæ agendæ, judic.5.1.
canticum Moyſi, exod.11. deut.32. item Mariæ, & Zachariæ cantica, luc.1.46.68. item Annæ, 1 reg.2.1.
canticum Deboræ & Barac. judic. 5.1.
cantandi in corde pſalmi, epheſ.5. 10.
cantandum Deo ſpiritu & mente, 1 cor.14.19.
cantores Davidis, 1 par.6.31.
coram cano capite conſurgendum, levit.19. 32.
capharnaum incredula civitas, matth.11,23.
capillus non periturus patienti propter Chriſtum, luc. 21. 18.
capilli capitis numerati, matth.10. 30.
Cappadoces expulerunt Hevæos de terra ſua, deut.2.23.
capream & capram comedunt Judæi, deut.14.4.
captiva mulier ducitur in uxorem, deut.21. 11.
captivitatem minatur Deus Judæis, deut.28.41. & ſeq. ex qua reducentur, ſi ad ipſum convertantur, deut.30.3.
captivitas Babylonica prædicitur, 4 reg. 20,14.17. jer.25.8.
a captivitate reditus prænuntiatur, ezech. 20. 4,42. jer.29. 10,14.
captivi peccatores, rom.7.14.
caput pulvere conſperſum, ſignum luctus, 1 reg.1.11.
in caput aut caudam conſtitui, deut.28.13.
in capite funiculus, ſignum ſervitutis, 3 reg.20.32.
caput Chriſti, Deus : viri, Chriſtus : mulieris, vir, 1 cor.11.3.
caput eccleſiæ Chriſtus, epheſ.4.15. coloſſ.1.18.
caput quare non velet vir, 1 corinth.11.4.
carbones ignis ſuper caput congerere, rom.12.20.
carceris Pauli cuſtos credit Chriſto, act.16.27.
in carcerem conjecti Apoſtoli, act.5.25. c.12.4.& ſeq.
in carcerem conjectus Paulus, 2 cor.6.5. c.11.23. act.16.23.
cardines terræ creavit Deus, 1 reg.2.8.
cariath-arbe quæ & Hebron, joſ.14.15. judic.1.10.
cariath-ſepher quæ & Dabir, joſ.15.15.
carmina Salomonis, 3 reg.4.32.
caro cum ſanguine non edenda, gen.9.4. lev.19.26.
in carnem unam maritus & uxor, gen.2.24.
carnes pluit Deus populo Iſrael, num.11.4.& 18.
carnibus veſcitur Elias, 3 reg.17.6.
caro homo eſt ſine ſpiritu Dei, gen.6.3.
caro & ſanguis pro ipſo homine, matt.16.17, joan.1.13.
caro adverſatur ſpiritui, gal.6.12.
carnis prudentia, mors, rom.7.5. c.8.1.
in carne eſſe, vivere ſecundum vires humanas, rom.8.3.
carnis curæ & deſideria vitanda, rom.13.14.gal. 5. 16.17.
carnalia vocat Paulus, bona temporalia, 1 cor.9.11.
carnales Corinthii ob contentiones & æmulationes, 1 cor.3.1.
caro Chriſti manducanda, joan.6.50.
carnis ſtimulus Paulo datus, & quare, 2 cor.12.7.
caſtitas Dei donum, ſap.8.26.27.
caſtitas Joſeph, gen.39.12. Suſannæ, dan.13.1 Saræ & Tobiæ, tobiæ, 3.17.
extra caſtra levandus venter, deut.23.10,& 14.
caſtrare ſeipſum ob regnum cælorum, matth.19.12.
ſuper cathedram Moyſi ſedere, matth.23.2.
Ceila urbs liberatur a Davide, 1 reg.23.2. & ſequ.
cellaria obedientium Deus multiplicat, deut. 28.8.
Cendebæus dux exercitus Antiochi, 1 machab.15.38.
centuplum qui accepturi, matth.19.29.
centuriones conſtituti a Moſe, exod.18.21.
centurio aliique chriſtum cuſtodientes fatentur Dei filium, matt.27,34.
ceremonias & ſacrificia Judæorum rejicit deus, Iſa 1.14.c.66.3 heb.9.10.
cervicis duræ populus Iſrael, exod.32.9. deut.9.b.6. & 13.
cervum comedunt Judæi, deut.14. 5.
Cetura uxor Abrahæ, gen.25.1.
Chaldæorum ferocitas, jerem. 5.16.
Cham irridet patrem ebrium, gen.9.22.
Chamaam comitatur Davidem, 2 reg.19.37.
Chamos idolum Moabitarum, 3 reg. 11. 7. 4. reg. 23.13.
Chanaam maledicitur, gen.9.25.
Chanaan filii, unde populi Chananæorum, gen. 10.13.
Chanaan terra promittitur Abrahæ, gen.11.31.c.12.5.
Chananæi occidunt Iſraelitas, num.14.43.
Chananæos quare paulatim expulit Deus, exod.23.26.
Chananæos expugnat Judas, judi. 1.3.& 9.
Chananæi tributarii filiis Manaſſe, Ephraim, Zabulon, Aſer & Nephthali, judic.1. 27.& 32.
Chananæa Jeſum pro filiæ ſalute inſtanter orat, matt. 15.22.
charitas Deus, 1 joan.4.8.& 16.
charitas Dei manifeſtata fuit cum filium ſuum pro nobis tradidit, rom.5.5. 1 joan. 4.9.
charitas fidem & ſpem antecellit, 1 cor.13.1.& 2.
charitas per ſpiritum ſanctum diffunditur, rom. 5.5.
charitatem quando habeamus perfectam, 1 joan. 2.4.
charitatem ſi quis non habeat, nihil proſunt aliæ virtutes, 1 cor. 13.1.
charitas fraterna commendatur, rom.12.10.
charitatis vis, 1 cor.13. toto capite.
charitatis præcepta, proverb.3.27.
charitatem perpetuo debemus proximo noſtro, rom.13.8
charitas amat, etiam cum ſævit, proverb.27.5.
chariſmata meliora imitemur, 1 cor.12.31.
cherubim ante paradiſum voluptatis gen.3.25.
cherubim forma & ſitus, exod. 25.18.
chirographum nobis contrarium delevit Chriſtus, coloſ. 2.14.
Choreæ Iſraelitarum coram vitulo, exod.32.19.

Chriſtus

chriſtus Deus æternus, joan.1.13.
chriſti nomina, Iſa. 9. 6.
per chriſtum inſtaurata omnia, ephe.1.10.
chriſtus promiſſus Adæ ſalvator, gen. 3. 15. Item Abrahæ, gen. 12. 3.
chriſti adventus prædicitur, Num. 24. 17. iſa. 40.9.
chriſtus concipitur, luc. 1. 31. naſcitur, mat. 1. 18. luc. 2. 7.
chriſtus circumciditur. luc. 2. 21.
chriſtus a Magis adoratur & fugit in Ægyptum, Matt. 2. 11. & ſeq.
chriſtus baptizatur, Matt. 3. 16.
chriſtus puer in medio doctorum, luc. 2. 46.
chriſtus parentibus ſubditus, luc. 2. 51.
chriſtus jejunat, 40. diebus, & tentatur a diabolo, matth. 4. 21.
chriſtus angelis minor effectus, Heb. 2. 7. Pſal. 8.
chriſtus miſſus omnibus ſalutaris, Iſa. 61. 1, 3. luc.2, 16. 4, 43. 5, 21.
chriſtus Dei patris imago, 2 cor.4.4.col.1.15. heb.1.3.
chriſtꝰ verba patris loquitur, joan.3.34.regnũ Meſſiæ appropinquaſſe prædicat,hortaturq; ad pœnitentiam, & ut credant evangelio, matt. 4. 12. 17. 9, 36.
chriſtus lux vera, joan. 1, 4. 8. 12. 1 Joan. 1. 5.
chriſtus mediator & advocatus noſter, 1 Timoth. 2.5. Heb. 8, 6. 9, 12. 1 joan. 2. 1.
chriſtus apoſtolus & pontifex noſter, heb. 1. 9.
chriſtus caput eccleſiæ, eph. 1, 9. 4, 16.
chriſtus audiendus. matth.17.5. heb.2. 1,2,3.
chriſtus ingemiſcit, mar. 8. 2. eſurit.matth.4.2. fatigatur ex itinere, joan. 4. 6. flet, infremit & turbat ſeipſum, joan. 11. 35. luc.19.41.
chriſtus pauperrimus, matth. 8. 20.
chriſtus diſcumbit apud Matthæum, matth.9. 9. apud phariſæum luc. 7, 3.6.14,4. cœnat apud Lazarum, joan.12.2.
chriſtus reprehenſus quod cum peccatoribus manducet matth.9.11.
chriſtus in nuptiis mutat aquam in vinum, joan. 2. 1.
chriſtus ſe a Deo miſſum, Deique filium eſſe probat, joan. 7, 17. 8, 12, 93. 9.
chriſtus via, veritas & vita, joan.14.6.
chriſtꝰ medicꝰ peccatorum, mat.9.2.mar.2.6.luc.5.20.
chriſtus paſtor bonus joan.10.11. pſal.22. jerem.23.5.
chriſtus oſtium per quod intratur ad vitam, joan.10.7.
chriſtus ſuper aſinam Jeruſalem ingreditur, matth.21. 1, 10.
chriſtus lavat pedes diſcipulorum, eiſque tradit ſuum: corpus & ſanguinem, joan.13.5. matth. 20. 28.
ut chriſtum comprehendant mittunt phariſæi miniſtros, joan.7.32,45.
chriſtus morbos corporis & animi ſanat, matth. 4. 22.
chriſtus ſua voluntate dedit vitam pro peccatis noſtris, joan.10.11.
chriſtum vendit Judas ſacerdotibus, matth. 26.14,15.
chriſti anima triſtis uſque ad mortem, matth. 26.37.
chriſtus mortem deprecatur, matth. 26. 39.
chriſtus morti adjudicatur, matth. 27.35.
chriſtus pro perſecutoribus orat, luc.23.32.
chriſtus moritur, matth. 27.50.
chriſti vulnera, zacha. 13. 7.
chriſtus reſurgit, matth. 28.6.
chriſti triumphus, pſal.67. verſu 18.
chriſtus aſcendit in cœlum, mar. 16. 19. luc. 24. 51. act.1.9.
chriſtus ſedet ad dexteram patris, coloſſ. 3.1. heb.1.13.
chriſtus ſecundo apparebit, heb.9.28.
chriſti judicium, matth.16.17. c. 25.21. malac.3.9.
chriſtus cum ſuis uſque ad conſummationem ſeculi, matth. 28.20.
chriſtiani primum dicti Antiochiæ, act. 11.26.
chuſai viri probi acta, 2 reg. 15. c. 17, 5. & ſeq.
ciborum omnium conceſſio præter ſuffocatum, gen.9. 3.
cibus immundus, Levit. 11. 34.
cibus nullus chriſtiano immundus eſt. act. 10.15. rom. 14. 15.
cibus Chriſti, obedientia patris, joan.4.34.
ciconiam non comedant Judæi, deut. 14. 17.
cinæi ſoceri Moyſi filii, jud. 1. 16.
cinæorum deſtructio prædicitur, num. 24. 21.
cinere aſpergi caput, ſignum luctus, 2 reg. 13. 19. judith. 4. 16. eſth. 4.1, 3. c.9. 38. job. 42.6. jere. 6, 26. c. 25. 34.
ciniphes in hominibus & jumentis, exod. 8. 16.
circunciſio præcipitur Abrahæ, gen. 17. 10.
circunciſio ſecunda ſub Joſue, joſ. 5. 2.
circunciditur chriſtus, luc. 2. 21.
circuncidi Gentes non vult Paulus, Act.15.10.
circuncidit Timotheum Paulus, & quare, act. 16. 3.
circuncidendum præputium cordis, deut.10.16.c.30, 6. jer.4,4.
circunciſio in ſpiritu, rom. 2. 29. col.2.11.deut.30. 6.
Ne circumveniamus fratres noſtros, 1 theſſ. 4. 6.
civitas prima Henoch. gen.4. 17.
civitas Deo relicto alienos adorans deos, comburenda, & cives occidendi, deut.13.16.
civitates refugii, deut. 4. 41. c. 19. 2. joſ. 20. 4.
civitatem hic permanentem non habemus, heb. 13.14.
civitas ſupra montem poſita, matth. 5. 14.
clamantes in afflictione reſpicit Deus. deut. 26. 7. exod. 14. 10. 1 reg.9.16.
clamor peccati Sodomorum, gen. 18. 20.
clamor. ſanguinis Abel, gen.4. 10.
clamor tollatur a nobis, epheſ. 4. 31.
claudicat Jacob, gen. 32. 31.
claudus ex utero matris ſanatur, act. 3.2.
claudicare utroque pede, 3 reg. 18. 21.
claves Petro promittit Chriſtus, matth. 1. 19. joan. 20. 22.
clemens Deus in quem vult. exod. 33.19.
cleopatra Ptolemæi filia. 1 machab.10.57.
In cleros ne dominentur presbyteri. 1 pet.5.3.
cœlum, vide cælum.
In cœnis primi recubitus, matt. 23. 6.
cœna Domini cum diſcipulis, matth.26, 19. & 26.
cœna Domini cum diſcipulis, matth. 26, 19. & 26.
cœna dominica in memoriam Chriſti facienda, luc. 22. 14. 1cor.11.24.
cogitatio cordis hominis prava ab adoleſcentia, gen.6.5.
cogitare bonum ex nobis ne poſſumus, 2 cor.3.6.
cogitationes cordis non ſequamur, num.15.39.
cognoſcere Deum eſt mandata ejus facere, 1 joan. 2. 3.
cognoſci a Deo, galat.4.19.
coitus illiciti, levit.18. deut.27.21.
colaphis cæditur Chriſtus, matth.26.67.
collecta, die ſeptimo immolati Phaſe, deut. 16. 2.8.
collectæ in uſus pauperum, 1 cor. 16. 1, 3.
colloquia mala corrumpunt mores bonos, 1 corinth. 15. 33.
columba emiſſa ex arca, gen. 8. 8.
columna nubis præcedit Iſraelitas, exod. 13. 21.
columnarum tabernaculi forma, exod. 27. 12.
columnarum æ nearum templi Salomonis forma, 2 para. 3. 15.
comam nutrire viro ignominia eſt, mulieri vero decorum, 1 cor. 11. 4.
coma non attondenda in rotundum, lev.19.27.
comburenda filia ſacerdotis fornicans, lev.21.9.
comburendus vivus qui ſupra filiam uxorem, duxerit matrem ejus, levit. 20. 14.
comburuntur a Deo murmuratores, num. 11. 2.
Non comburendi filii in honorem deorum, deut. 12. 31.
combuſtum corpus Saul & filiorum, 1 reg. 31. 13.
Ut comedamus dat Deus frumentum, &c. deut.11.15.
Non comedenda morticina, deut. 14. 19.
comeſſationes vitandæ, proverb. 23. 20. rom. 13. 13.
Poſtquam comederunt & ſaturati ſunt Iſraelitæ, converſi ſunt ad idola, deut. 31.20.
commodati lex, exod. 22. 14, 25.
commodandum fratri ſine uſura, deut. 23. 20.
communes manus, non lotæ, mar. 7. 2.
communio rerum omnium fidelibus primis, act. 2. 44.
communicare Chriſti paſſionibus, quid ſit, 1 pet. 4.13.
concordia res firmiſſima, proverb. 18. 13.
Ad concordiam exhortatio, rom. 12.
concordia inter fideles ſacrificiis anteponitur, matth. 5. 22.
concubina pro uxore, judic. 19. 25. gen. 25. 6.
concubinæ Salomonis trecentæ, 3 reg.11.3.
Non concupiſcendum, deut.5.21.exod.20.17. 1 corinth. 10. 6.
concupiſcit populus carnes, & punitur, num. 11. 29. & ſeq.
concupiſcentiam peccatum eſſe dixit lex, rom. 7.7,8.
concupiſcentia in juſtificatis, qui tamen illi non obediunt ; rom. 6. 12.
Ex concupiſcentiis bella, Jacob. 4. 2. & ſeq.
concupiſcentiæ ſuffocant verbum Dei, mar.4.19.
condemnatio vitæ alienæ prohibetur, matth. 7, 1. 12,7.
conditio omnium eadem eſt, ſapien. 7. 7.
confidendum in tribulationibus, joan. 16. 33.
confitetur Moyſes peccatum populi coram Deo, exod. 2. 30.
confitebatur ſacerdos peccata populi, levit.16. 21.
confeſſio peccati ad Deum, 3 reg.8.28. & ſeq.
confitentur peccata accedentes ad fidem, matth. 3. 6.
confitentibus peccata datur remiſſio, 1 joan.1.9.
confiteri Jeſum eſſe Chriſtum, donũ Dei eſt, mat.16.17.
confiteri Deo pro laudare, frequens eſt in Pſalmis.
conflatiles deos ne faciant Iſraelitæ, exod. 34. 17. lev. 19. 4.
conformes fieri imagini Dei, rom. 8.29.
confortat Deus Paulum, act. 23. 11. 2 timoth. 4. 17.
congregari vel colligi ad populum ſuum pro mori. gen. 25, 8. 49. 29. Num. 20. 24.
conjugii confirmatio, gen.91. mat.5,31. 19,5. 1 cor. 7, 1. 25. 32.
Nuper conjugati abſolvebantur primo anno a muneribus deut.24.1,5.
conjuratio Abſalom, 2 reg.15.15.
conjuratio Samri, 3 reg.16.10,11.
connubium commendatur : heb. 13. 14.
conſcientia impii ſemper pavida, proverb. 28. 1.
conſcientiæ tranquillitas optabilis, prov.15,14.
conſcientiæ ſecuræ ac lætæ commendatio, prov. 15,13. 17, 12.
conſcientiæ teſtimonium Paulo gloria eſt, 2 cor. 1. 12.
conſecrationis ſacerdotum modus, exod.29.1.
conſecratio Levitarum, num.8.12.
conſepulti Chriſti per baptiſmum, rom.6.3.
conſilium juvenum ſequutus eſt Roboam, 3 reg.12.14.
conſilia Dei nemo novit, rom.11.33.
conſilium humanum nihil poteſt contra Dominum, pſal. 32.10,11. iſa.19.11.
conſilium malum conſultori peſſimum, eccle. 27.30.
conſilia hominum diſſipat Deus, pſal. 32. 10.
conſiliis propriis innitentibus minatur Deus, ezech. 11.2,5.
conſilium Achitophel diſſipatur, 2 reg.17. 6.
conſolator afflictorum Deus, 2 corinth. 1, 4. c. 7, 6. gen. 28, 13. 46, 3.
conſolatur ſuos Chriſtus adverſus perſecutiones, joan. 15. 26.
conſolatio Iſrael, Chriſtus, luc. 2. 25.
conſolemur invicem : maxime puſillanimes, 1 theſſ.4. 18. c. 5, 14.
conſpuitur Chriſtus, matth. 26. mar. 14. 65.
conſtellationes ſyderum non ſunt metuendæ, Jerem.10.2.
conſuetudo mali, indelebilis, Prov. 22. 23.
conſulunt Deum Iſraelitæ, judic. 1, 3. 20, 18. & 28. 1 reg. 10.12.
conſulturi Dominum olim adibant prophetas, 1 reg. 2. 9. 4 reg. 22. 13.
De conſummatione rerum omnium prophetia, Soph. 1, 2. 4. 6, 12.
contemnentes Deum ignobiles, 1 reg. 2. 30.
contentio opus tenebrarum, rom. 3. 13. 1 Cor. 1,11.
Qui non continent, contrahant matrimonium, 1 cor. 7, 2.
converſis ab impietate promittitur miſericordia, iſa. 55. 1,2,
ad converſionem veram adhortatio, joel. 2. 2. & ſeq.
convertamur & efficiamur velut parvuli, mat. 18. 3.
converſis ad ſe parcit Deus, 3 reg. 8. 35. & 47.
convertitur ad nos Deus memor promiſſionum, 4 reg. 13.5,23.
convertit Deus populum per tribulationes, deut. 4.
converſatio Gentium ante cognitum Chriſtum, ephe. 2. 11. 1 pet. 4. 6.
converſatio Chriſtianorum in cœlis eſt, phil. 3. 20.
converſationem ſanctorum conſiderantes imitemur fidem eorum, heb.13. 5,6,7.
convivæ quales admittendi, eccleſ. 9. 22.
Ad convivium invitat Tobias timentes deum, tob.2.9.
ad convivia vult Chriſtus pauperes invitari, luc.14.13.
Ad convivia invitati poſtremum locum occupent, luc. 20. 46.
cooperabatur Chriſtus Apoſtolis prædicantibus, mar. 16.20.
coquere non licebat cibos in ſabbatho, exod. 16. 23.
cor pane fulcitur, judic. 19. 8. pſal.103.17.
cor hominis pravum, gen.6.5, deut.29.18. jerem.17.9.
cordis incircunciſio, jer.9.26. deut.10.16.
De corde exeunt cogitationes malæ, matth.15. 18.
cordium intima novit Deus, 1 reg. 16. 3 reg.8.18.
cor bonum bona loquitur : & contra, malum mala, matth.12.34. & 35. luc. 6. 45.
cor noſtrum circuncidit Deus, deut.30.6. ezech.11.19.
In cordibus fidelium leges ſcripſit Deus, heb. 8. 10.
A corde metitur dona Deus, mar.12.34.
corde toto quærendus Deus, deut.4.29.c.6,5,6.
corde toto convertamur, deut. 30. 6. 1 reg. 7.3. 4 reg. 23.3. & 25.
corda noſtra inclinanda ad Deum, joſu. 24. 14.
In cordis ſimplicitate ambulandũ, 2cor.1.20.1pet.1.22.
In cordis lætitia Deo ſerviendum, deut. 28.47.
cordis cuſtodia, prov.4. 21. & 23.
core rebellio ac percuſſio a Deo, num.16.
Apud coriarium hoſpitatur Petrus, act. 9.43.
cornelio centurioni prædicat Petrus, act. 10,31. 44.
cornu & potentia ſalutis noſtræ Deus, 2 reg.22.3.
cornuta & ſplendens facies Moyſi. exod. 34. 29.
corona regni cœleſtis reportanda, 1cor.9.25. 2 tim.4.8.
corpus chriſti, eccleſia, epheſ.1.23.
corpus unum ſunt omnes fideles, rom.12.4. epheſ.4.4.
corpora noſtra conſecrata chriſto, 1 cor.6,15. & ſeq.
corpus noſtrum vas fictile, 2 cor.4.10.domus terreſtris, 2 cor.5.6. tabernaculum, 2 cor.5.8. 2 pet.1.13.
corpora reſurgentia qualia ſint futura, 1 cor. 15. 44.
corpus ſuum ſubegit Paulus, 1 cor. 9.17.

corozaim infidelitatem exprobrat Chriſtus, mat.11.21.
corripit Deus juſtos in bonum, Job 5.17.c.36.10. 2 machab.6,16.
correptio fraterna, prov.25. gal.6.3.
ad correptionem noſtram ſcripta ſunt quæ Deus Judæis inflixit, 1 cor.10.6.
corrupta terra coram Deo, gen.6.11.
cortinarum fabricatio in tabernaculo, exod.36,8.
corvus emittitur ex arca, gen.8.7.
corvorum miniſterio paſcitur Elias, 3 reg.16,14.
corvum non comedunt Judæi, deut.14.14.
e coſta Adæ creatur mulier, gen.2.22.
coturnices & man pluit Deus Iſraelitis, exod.16.13. num.11.31.
Cozbi fornicaria occiditur a Phinees, numer.25.15.
Crapula fugienda, lucæ 21.34.
craſſus factus Iſrael & pinguis reliquit Deum, deut. 31.20.
in craſtinum non gloriandum, proverb.27,1.
creator ex creaturis cognoſcitur, ſap.13.5. Job 12. eccleſ.43.1.
creatio hominis, gen.1.26.
creata omnia per Chriſtum, col.1,15. heb.1,22.
creaturis utitur deus pro ſua voluntate, iſa.45.7.et ſeq.
creaturis fidentes decipiuntur, iſa.30.13,& 17.
creatura Dei omnis bona, 1 tim.4,4.
creatura omnis vanitati ſubjecta non volens, rom.8,20.
creaturæ univerſæ ut prædicetur evangelium, præcipit Chriſtꝰ, Mar.16.15.idque factũ dicit Paulꝰ, col.1.23
creatura nova ſumus per fidem in Chriſtum, gal.6.5.
credat oportet qui ad Deum accedit, heb.11.6,11.
credere eſt donum Dei, matt.13.11.16,17.act.17.32.
ut credamꝰ Jeſum eſſe Chriſtum, idque credendo vitam habeamus, ſcripſit Joannes evangelium, joan.20.31.
credendo in Chriſtum remittuntur peccata, act.10.43.
credentibꝰ datur Spiritus ſanctꝰ, epheſ.1.14.joan.4.13.
credenti omnia poſſibilia, marc.9.23.
credens in Chriſtum non morietur in æternum, joan. 11.25.
credunt multi in nomine Jeſu, quibus ipſe Jeſus non ſe credit, joan.2.23.
Cretenſes mendaces, tit.1.1,12.
criminatores ne ſimus, levit.19.16.
Criſpus archiſynagogus Chriſto credit, act.18.8.
ad crucem ducitur Chriſtus, matth.27,31.
in cruce quanta fuerit Chriſti anguſtia, pſal.21.1.
crux ſua cuique Chriſtiano ferenda, matth.10,16. c.16,24. In cruce, & afflictionibus gloriatur Paulus, gal.6,16. 2 corinth.12,7.
crucifigere carnem ſuam cum concupiſcentiis, gal.5.24.
crucifixus mundus Paulo, & Paulus mundo, gal.6.14.
Cuculum non comedebant Judæi, deut.14,15.
culicem excolabant Phariſæi, matth.23,24.
cultus Dei externus ſine fide, rejicitur, iſa.43,23.
cultus Dei verus, iſa 1,16,17. & ſeq.
cuniculus immundum animal, deut.14,15.
cupiditas inexplebilis, prov.27,20.
cupiditas radix omnium malorum, 1 tim.6,10.
in curioſos nihil agentes, 2 theſſ.3,11.
a curis hujus vitæ maxime cavendum, luc.21.34.
cura Dei pro Jacob ne noceat ei Laban, gen.31.24.
cura Dei erga populum ſuum, jerem.6.14. 1 pet.5.2.
curribus ferratis utuntur Chananæi, jud.1,19.c.4,13.
currus Salomonis 1400. 3 reg.10,26.
currus Iſrael Elias dicitur ab Eliſeo, 4 reg.2,11.
cuſtodit Deus populũ ut pupillam oculi ſui, deut.32,10.
cuſtos Jacob ubique fuit Deus, gen.28,15.
ut cuſtodiat nos Deus, orandum, num.6.24.
Cygnum non comedunt Judæi, deut.14.16.
Cyri regis Perſarum acta, iſa.14,4.45,1.5. 1 eſdr.1.

D.

DAbir urbs, alias Cariath-ſenna, ſive Cariat-ſepher expugnatur, joſ.10.38.c.15,15.& 49.
dæmonibus non offerendum, levit.17.7.
dæmoniis et idolis conſecrant Iſraelitæ filios, 4 reg. 17.11.
dæmonia oratione & jejunio expelluntur, matt.17.18.
dæmonia Jeſum eſſe Chriſtum agnoſcunt, matth.8.29. mar.3.31.
dæmon confitetur ſe Jeſum noſſe & Paulum, act.19.15.
quod dæmonia nobis ſubdantur non gloriandum, luc.10. 18.19.20.
dæmoniorum doctrinæ quæ ſint, 1 tim.4.1.
demoniacum ſanat Chriſtus, matth.12.22.
dæmoniaci duo ſanantur a Chriſto, matth.8.16.
Dagon deus Philiſtinorum corruit, 1 reg.5.2.
Dalila meretrix prodit Samſonem, jud.16.
Damaſcenis vaſtitas futura ab Aſſyriis, iſa.17.1.
Damaſci prædicat Paulus, act.9.19.
Damaſcus vaſtatur a rege Aſſyriorum, 4 reg.16.9.
Damaris mulier credit Chriſto, act.17.34.
damnationis miniſtratio, lex, 2 cor.3.6,7.& ſeq.
de damno facto, exod.22.1.& ſeq.
Dan filiꝰ Jacob, gen.30,c.49,16. deut.33.22. joſ.19.47.
Dan viri 600 proficiſcuntur Lais, judic.18 11.
Dan urbs quæ & Lais, judic.18. 29.
Dandum & dabitur nobis, luc.6.38.
dare beatius quam accipere, act.20.33.
dat omnia Deus, gen.33.11.
datorem hilarem diligit Deus, 2 corinth.9.7.
Danielis acta habes per totum librum ipſius.
Darii Medi acta, dan.5.31.c.6,25.28.1 eſdr.6,1.et ſeq.
Dathan rebellis in Deum, comburitur, num.16,1,12,24.
david ex quibus ortus, Ruth 4.17. & ſeq.
davidis acta a 1 reg.11. uſque 3 reg.2.
david neceſſitate compulſus comedit panes Deo conſecratos, matth.12.3.
davidis commendatio, eccleſ.47.1.
davidis cor rectum coram Deo, 3 reg.14.9.c.15,3.
propter Davidi factas promiſſiones non aufert Deus regnum a Salomone, 3 reg.11.33.
davide major Chriſtus, matth.22.45.
debita ſeptimo quoque anno remiſſio, deut.15.2.
debitum & jus inter Chriſtianos, charitas, rom.13.9.
debora nutrix Rebeccæ moritur, gen.35.8.
debora uxor Lapidoth judicat Iſraelem, judic.4.4.
decalogi præcepta, exod.20.1.
decalogi repetitio, deut.5.1.
decanos conſtituit Moyſes, exod.18.21.
decem tribus Iſrael a Deo ejectæ, iſa.9.14,c.17,3,4.
decimæ erant Dei, levit.27.30.
decimis qui alebantur, deut.14.18.
non decipiendus frater, levit.19.11.
decuriones conſtituit Moyſes, deut.1.15.
dedicatum templum Salomonis, 3 reg.8.26,63,65.
pro Delicto lex hoſtiæ, levit.7.1.
demetrii filii Seluci acta, ſparſa a 1 machab.5. uſque 2. mach.14.
dentem excutienti dens excutiendus, exod.21.27.levit. 42.20.
depoſiti lex, exod.22.7.& ſeq.
non derelinquit Deus populum agnoſcentem peccatum, 1 reg.12.22.
derelictũ ſe a Deo clamat in cruce Chriſtꝰ matt.27.46.
derelinquit Deus derelinquentes ſe, deut.31.6.8.& 16.
deſcenſus Chriſti ad inferos, pſal.15.v.10.
in deſertis moratur Chriſtus, mar.1.13.
deſerunt viam Dei Iſraelitæ, exod.32.1.5.
deſperantium Iſraelitarum confirmatio, ezech.33.c.37.
deſperant Iſraelitæ de ſalute, exod.14.11. deſperat Cain, gen.4.13.
deſpexit David Deum adulterando, 2 reg.12.13.
deſideria noſtra ne faciamus, 2 tim.2.22. 1 pet.1.14. c.2,11.
detrahunt Moyſi Aaron & Maria, num.12.2.
detractio vitanda, jac.4.11. 1 pet.2,1,12.
detractor occultus cui ſimilis, eccleſ.10.20.
deus, ſpiritꝰ eſt, joan 4.24. Deꝰ, chriſti caput. 1 cor.11.3.
deum nemo vidit unquam, joan.1.18.
deus unus, & pater omnium, 1 cor.8.6.
deus non habitat in manufactis templis, act.17. 24.
dei nomen, exod.3.14.
deus ubique eſt, & cuncta intuetur, jerem.23.24.
deo omnia poſſibilia, gen.18.14. matt.19.26. luc.1.37.
deo nihil eſt ab homine adjutorii, job 26.1. & ſeq.
deum patrem novit, qui Chriſtum novit. joan.14.1.
ex deo omnia & nos per illum, & in illo, rom.11.29.
deus alius non quam Deus Iſrael, deut.4.35. 1 reg.2.2. 3 reg.18.46.
deus vult cognoſci Deus per ſigna ſua, exod.7.17.
Deo & mammonæ ſervire non poſſumus, matth.6.24.
Deus non tentandus, deut.6.14.
Deus quos amat, arguit & caſtigat, heb.12.7. apocal. 3.4. & ſeq.
a Deo abducens propheta, deut.13.2.
Dei ſolius eſt peccata remittere, luc.5,21.
Deo & idolis ſervientes Samaritani, 4 reg.17.31.
deos alienos ſi adoraverimus, peribimus, deut.5, 6. 9.c.6,15.
Dei non ſunt, qui manibus fiunt, act.19.26. Baruc. 6.15.
Deus hujus ſeculi, ſatan 2 cor.4.4.
deos pro judicibus accipit etiam ſcriptura, exod.22.8, 9,28.
Deuteronomium legat rex, & quare, deut.17,18.
Deuteronomium, legis explanatio, deut.1.1.
deuteronomium traditur Levitis & ſenioribus, deut. 31.9.
deuteronomium legit Joſias coram populo, 4 reg.23. 2,3.
ad dexteram Chriſti ſedere volunt filii Zebedæi, mat.20.21.
Diabolus mulierem ſeducit, & maledicitur, gen.3.1. & ſeq.
diabolus Princeps aeris hujus, epheſ.2.2. accuſator fidelium, Apoc.12.13. adverſarius & hoſtis noſter, 1 Pet.5.8. Epheſ.6,11.12.
diaboli ſemen, infideles, matth.13.28.
diabolum vincimus fide in Chriſtum, 1 joan.14,15.
diabolo & angelis ejus paratus ignis æternus, matt. 25,41.
diaconorum mores quales eſſe debeant, 1 tim.3.8.
dies verbo Dei creatur, gen.1.5.
dies longiores aut breviores tribuit deus, deut.30.20.
dies extremi judicii propinquꝰ, rom.13,12.1 cor.10.11.
dies judicii inopinatus ut fur, theſſ.5.2.
diei noviſſimi adventus, apoc.6.18.
dies longiſſimis temporibus Joſue, joſ.10.14.
dies boni, 1 pet.3.10. mali, epheſ.5.16.
Difficilia quatuor cognitu, prov.30.8.
difficile nihil eſt Deo, gen.18.14.
qui diffidens poſtulat aliquid a Domino, non accipiet. Jac.1.6.
digiti ſeni in manibus & pedibus cujuſdam gigantis, 2 reg.21.20.
digito Dei ſcriptæ tabulæ Moyſi, exod.31.18.
digitus & potentia Dei, exod.8.19.
dii hominum manu fabricati, deut.4.28.
dii Gentium neminem ſalvant, Baruch.6.11.
dii vocantur ad quos ſermo Dei factus eſt, joan.10.34.
Dilexit nos prior Deus, 1 Joh.4.11.
quod dilexiſſet patres, docuit Deus Iſraelem, deut.4.3.
diligens nos Deus miſit filium ſuum, Joh.3.16. 1 joan. 4.11.
diligunt Deum qui mandata ejus faciunt, 1 joan.5.1.
diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, rom. 8. 28.
diligamus invicem, ſicut Chriſtus dilexit nos, rom.12. 10. 1 Joh.3.23.c.4,9.
dilectio proximi, legis impletio, rom.13.8.
diligens Chriſtum implet ejus mandata, joh.14.21, & ſeq.
diligendi amici et inimici, lev.19.18.mat.5.43,& ſeq.
diligendus Deus ex toto corde, deut.6.5. luc.10.27.
ut diligamus ipſum, purgat corda noſtra Deus, deut. 30.6, & 16.
diluvium temporibus Noe, gen.6.7.8.
dimittit Joſeph injuriam fratribus, gen.50.18.
Dina filia Jacob rapitur, gen.34.1.
Dionyſius Areopagita Chriſto credit, act.17.34.
Diotrephes reprehenſus a Johanne, 3 joh.9.
Diſcalceati domus, quæ erat Iſraelitis, deut.25.10.
diſcipuli Chriſti qui in ejus fide permanent, joh.8.31.
diſcipuli Chriſti quo dignoſcantur, joh.13.35.
diſcipulꝰ Chriſti patrem odit præ Chriſto, matt.10.42.
diſciplina Dei & tribulatio bona, heb.12.5,7,9.
diſciplinã non recipientibus minatur Deus, lev.26.14.
diſciplinæ Dei utilitas, prov.13, 18.15,5.
diſcamus timere Deum, deut.14.23. c.31,12.
diſcordiarum autor deteſtandus, proverb.6.19.
non diſſenſionis, ſed pacis autor Deus, 1 cor.14.13.
diſpenſatores evangelii, apoſtoli, 1 cor.4.1.
diſputationes quales vitandæ, tit.3.9,10.
Dives, qui in divitiis non fidit, matt.13,22.
divitibus væ, & quare, luc.6.24. jac.5.1.
de divitibus loquitur Paulus, 1 tim.6.9. & ſeq.
dives non facile ſuſcipit evangelium, matth.19.23.
divitis cujuſdam parabola, luc.12.16.
divites Abraham & Lot, gen.13.2.& ſeq.
divites Jacob & Eſau, gen.30,30. c.36,7.
divites reddit Deus mendicos, eſurientes autem bonis replet, luc.1.53.
dives beatus qui non fidit in divitiis, eccleſ.31.8.
divitis perſonam non conſideret judex, levit.19.15.
divitis & pauperis collatio, eccleſ.13.30.
divitiarum & paupertatis autor Deus, prov.22.2.
ob divitias ne obliviſcamur Dei, deut.8.13.14.
divitiarum fallacia, marc.4.19.
divitiis renunciandum, luc.16.19.
divitiis & Deo ſervire, matt.6.19.
divini occidantur, levit.20.28.
divinos ne conſulamus, deut.18.14.
divinam naturam quomodo participamus, 2 pet.1.3,4.
divortium non quærant qui connubio juncti ſunt, 1 cor.7. 11.
Docti a Deo Chriſtiani, joan.6.45.
doctor fidelium Spiritus ſanctus, joan.14.26.
doctores in eccleſia conſtituti, 1 cor.12.28.
doceamus ſinguli ſingulos, 1 theſſ.5.14.
doctores fugiant quæſtum & quæſtiones, 1 tim.6.5.11.
docentes placentia et fabulas, 2 tim.3.14.c.4.1.tit.1.3.
doctrina Dei, donum, rom.12.7.
doctrinam eandem tradit Paulus omnibus eccleſiis, 1 cor.14.33.
doctrina ſana quæ ſit, tit.1.9.
doctrina dæmoniorum quæ ſit, 1 tim.4.1.
doctrinam aliam afferentes quam Chriſti, non ſunt recipiendi, 2 Joh.9.col.8.9.

doctrina & veritas in rationali judicii, exod. 28.30.
docuit Deus Iſraelem, deut.4.1.c.32.10.c.33.1.
Docendi filii verbum dei, deut.6,11.19.
Doeg prodit Davidem Sauli, 1 reg.22,9.18.
dolus non erat in ore Chriſti, 1 pet.2.22.
dolus abſit a Chriſtianis, 1 pet.2,1.2.22.
Dominus unus, Deus, deut.6.4. epheſ.4.5.
dominus tecum, ſalutatio, Jud.6.12. ruth.2.4.
dominorum officium in ſervos, epheſ.6.8.
dominari populo in timore dei, 2 reg.23.3.
domus leproſæ conſideratio, levit.14.35.& ſeq.
domus venditio, levit. 25.29.
domus pulchras ubi ædificaverimus, meminerimus dei qui dedit eas, deut. 8.12.
Domus Domini, templum, 2 reg.12.8.
domus dei, Iſraeliticus populus, Num.12.7.
domus dei ſpirituales, fideles, 1 pet.2,5.c.4,17.
domus, corpus noſtrum, 2 cor.5.1.
domus orationis, domus dei, matt.21,13.
domeſticis fidei benefaciendum, galat.6.10.
Donum Dei eſt quod ſalvamur, epheſ.2.8.
donum dei eſt fides, matt.16.17. Joh.6,29.
donum dei eſt ſcripturas intelligere, luc. 24, 25. & ſeq.46.
dona dei ſunt quæcunque habemus, ut vides de talentis, matt.25.4. & ſeq.
dona varia dedit Chriſtus aſcendens in cœlum, ad ædificationem eccleſiæ, epheſ.4,8. 2 pet.1.17.
donum linguarum inferius prophetia, 1 cor.14.3,4,5.
dona dei adminiſtremus in alterutrum, 1 pet.4.10.
Dormituri meditemur verbum dei, deut.11.8.
dormire pro mori, gen.47.30. 1 theſſ.4,14.15.
dormientium primitiæ Chriſtus, 1 cor.15,20.
dormientis cum ancilla punitio, levit.19.20.
Draco magnus in cœlo, præliatur cum Michaele, apoc. 12.3,4,7.
draconem interficit Daniel, dan.14.25.
draco diabolus, ligatus, apoc.20.2.
de dragma perdita, luc.15.8.
Duritia populi Iſraelitici, deut.9.6.
dux populi Iſrael, Deus, deut.20.12.
duces quare mittantur a regibus, 1 pet.2.14.
dux incredulus providentiæ Dei moritur, 4 reg.7,2.18.

E.

EBrietas regibus fugienda, prov.31.4.
ab ebrietate & crapula cavendum, luc.21.37.
ebrietatis incommoda, prov.23.1.& ſeq.
ebrioſi regnum Dei non poſſidebunt, 1 cor.6. 10.
ebrius Noe irridetur a filio, gen.9.21.
ebrius Ela rex Iſrael occiditur, 3 reg.16.c.item Ammon, 2 reg.13.20. rurſum Holofernes, Judith, 13.4. ad hæc Nabal ebrius poſt decem dies percutitur a Domino, 1 reg.25.36,& ſeq.
Eccleſia domus dei, 1 tim.3.5.
eccleſia principium habuit in Jeruſalem, iſa 2,2. Pſal. 47.v.2.
eccleſia ſponſa Chriſti, Pſalm.44.
eccleſiæ fœlicitas prædicitur, & in ea peccatorum remiſſio, iſa.33.16,19,26.
eccleſia non contendit, 1 cor.11.16.
eccleſiæ Dei concordia, iſa.11.6.
Edom quare ſic dictus, gen.25.30.& ejus generationes, gen.36.1.
Edom negat tranſitum Iſraelitis, Num.20.14.
Edom recedit a Juda, 4 reg.8.20.
Edomitæ percutiuntur ab Amaſia, 4 reg.14.7.
De effœminatis, 3 reg.14,20.22,30.4 reg.23.7.
Egenis ſuccurrendum, prov.28.27.
Egeſtas inobedientibus Deo, deut. 28.22.
de Eglon rege Moabitarum, Jud.3.12.& ſeq. Joſ.10.3.
egreſſio filiorum Iſrael ex Ægypto, exod.12.31, et ſeq.
Ela rex Iſrael, 3 reg.16.6,9.
Elatio Corinthiorum reprehenditur, 1 cor.4.16,17.
Elcanæ uxores, 1 reg.1.1.
Eldad & Medad prophetant, Num.11.26,27.
Eleazarus filius Aaron, exod.6,23. Joſ.24.1.
Eleazar occidit maximum elephantem, 1 mach.6.43.
Eleazari paſſio, 2 mach.6.18,24.
electi Chriſtiani ante creatum mundum, epheſ.1,4.1 pet.2,4.
electi pauci, matt.20.16.
electio ex gratia Dei, non operibus, rom.9.5,& ſeq.
electos nemo poteſt accuſare, rom.8,33.
eleemoſynæ faciendæ, & quomodo, luc. 12,33. matth. 6.2,3,4.
eleemoſynæ, hoſtia accepta, phil.4.10,14,18.
de eleemoſyna, eccleſ.17,12.c.29.11,15,16.
elementa calore ſolvenda, 2 pet,3,10.
elementa mundi quæ dicat Paulus, gal.4.3.
Eliacim, qui & Joacim, 4 reg.23.34.
Eliæ prophetæ acta, a 3 reg.17.uſque 4 reg.2.
Elias promiſſus Mal.4. erat Joannes Baptiſta, Matt. 11.4. c. 17.10,11,17.
de Elia & Eliſeo, luc.4.25.
Eliezer filius Moyſi, exod.2.22.
Elimelech Bethlehemita cum uxore Noemi, Ruth.1.2.
Eliphaz amicus Job, job 3,4.5.15.
Elizabeth uxor Aaron, exod.6.23.
Elizabeth uxor Zachariæ parit Joannem, luc.1.57.
Elizei acta 3 reg.19. 4 reg.2. uſque 13.
de Eliu amico Job, job 32.34.36.37.
Elon judicat Iſraelem, Jud.12.11.
eloquens Aaron, exod. 4. 27.
eloquium Dei purum, 2 reg.22.31. pſal.17,31.
Elymas magus Paulo reſiſtens, excæcatur, act.13.8.
Emim populus qualis, deut.2.10.
Emmanuel dictus Chriſtus, iſa.7.15. matt.1.23.
in Emaus proficiſcuntur duo diſcipuli, luc.24.13.
Emor occiditur a Simeone, gen.34.27.
Enacim interficiuntur, Joſue 11.21. judic.1.20.
encæniorum inſtitutio, 1 mach.4.52.& ſeq.
Enoch filius Jared transfertur, gen.4,17.c.5,25.
Enoch fides, heb.11.5.
Enos filius Seth, gen. 4.26. vixit 905 annis, gen.5.6.
Epænetus Chriſtianus, rom.16.5.
Epaphras evangelizavit Coloſſenſibus, col.1.7.
Epheſii Dianæ cultores, act.19.2,28,29.
ephod lineo accinctus Samuel, 1 reg.2.18.
ephod accinctus David ſaltat ante arcam Dei, 2 reg. 6.14.
Ephraim genus & acta, gen.41,52.c.48.
Ephraimitæ inſurgunt in Gedeonem, judic.8.1. Item in Jephte, judic.12.
Ephrata quæ & Bethlehem, gen.35,6.
Epicurei & Stoici cum Paulo diſputant, act.17,18.
epiſcopus animarum noſtrarum Chriſtus, 1 pet.2.25.
epiſcopus Timotheus, 1 tim. 46. Item Titus, tit.1.7.
epiſcopi mores, 1 tim.32. 2 tim. 16. tit. 2 1.
epiſtolæ Chriſti fuerunt Corinthii, 2 cor.3.1.
epiſtolæ Pauli difficiles, 2 pet.3.16.
epulari ac lætari coram Domino, deut.16.11.
epulandum nobis ob paſcha noſtrum immolatum, 1 cor.5.8.
Equorum Salomonis numerus, 3 reg.4.26.
equos ne multiplicet ſibi rex, deut 17.16.
equi albi, rufi, nigri, pallidi viſio, apoc.6.2. & ſeq.
ne erubeſcamus Chriſtum confiteri, luc.9.26. 2 tim. 2.8.
ne erubeſcamus patientes propter Chriſtum, 1 pet.4.16.
erudivit Deus Iſraelem 40 annis, deut.8.5.
Eſau nativitas & acta, gen.25. uſque ad 36. caput.
ab eſca ſcandalizante fratrem abſtinendum, 1 cor.3.13 c.8,13.
eſca ſpiritualis manna, 1 cor.10.3.
Eſdras aſcendit Jeroſolymam, 1 Eſd.7.6.
Eſt & Non, in ſermonibus Pauli non fuit, neque in promiſſionibus Dei, 2 cor.1,17.
Eſther reginæ acta, eſth.2.4.5.7.14.
eſurienti Eliæ miniſtrat angelus, 3 reg.19.1.
eſuriit Chriſtus, matt.4.2.
eſurientibus juſtitiam promittit Deus ſatietatem, matth.5.6.
Ethai proſelytus ſequitur Davidem, 2 reg.15.19.
tanquam ethnicus ſit, qui non audit eccleſiam, matt. 8.17.
Evangelium eſt quod Chriſtus mortuus pro peccatis noſtris ac ſepultus reſurrexit, 1 cor.15.1. eph.1,13.
evangelii definitio, rom.1.15.
evangelium paſtoribus nuntiatur, luc.2.10.
evangelium in Galilæa a Chriſto prædicatur, mat.4,23
ut evangelium prædicaret, venit Chriſtus, mar.16.15.
evangelii prædicatoribus debetur victus, matt.10,9. 1 cor.9,7. & ſeq.
evangelium parit bona diſſidia, matth.10.33.
evangelium varie ſuſcipitur, & in paucis facit fructum, matth.13.3.
evangelium non ſuſcipiunt Scribæ & Phariſæi, nec ſinunt ut alii illud ſuſcipiant, mat.23,13.& 39.
in evangelii contemptores, 2 theſſ.2.12.
eucharistiæ ſacramentum quomodo ſit a Chriſto inſtitutum, 1 cor.11.24.
ob euchariſtiæ indignam ſumptionem multi infirmi & mortui, 1 cor.11.25.
Eunice mater Timothei, 2 tim.1.5.
eunuchi non admittebantur in eccleſiam, deut.23.1.
eunuchus credit Chriſto, act.8.34.& ſeq.
eunuchi qui ſeipſos caſtraverant propter evangelium, matth.19.12.
evomuit terra Chananæos habitatores ſuos, lev.18.25. & 28.
Eupator venit in Judæum, 2 mac.13.1.
Euphrates fluvius, gen.2.14.
Eutychum ſuſcitat Paulus, act. 20. 9.
qui ſe Exaltant humiliabuntur, luc.18.14.
exaltabuntur qui exemplo Chriſti ſe humiliant, Philippen.2.9. Luc.14.11.
non exaſperandus Deus, 1 reg.12.15.
exaudit Deus Eliam dando ignem, 3 reg.18.21,& 30.
exaudit Deus afflictos clamantes, exod. 22.27.
exauditur Moyſes orans pro Iſraele, deut.9.19.
excæcationis noſtræ cauſa peccatum, iſa.59.1,& ſeq.
excelſa ædificat Jeroboam, 3 reg.12.31.
in excelſis immolabat populus ante templi ædificationem, 3 reg.3,2.
excelſa diſſipantur ab Ezechia, 4 reg.18,22. Item a Joſia 4. reg.23,13. & ab Aſa, 2 par.14,3.
Excommunicandi modus Pauli, 1 cor.5.5.
excommunicandus qui contemnit eccleſiam, mat.18,17.
exemplar noſtrum Chriſtus, Joh.13.15. Philip.2. 1.
exemplar vitæ & doctrinæ Pauli, philip.3.4.
exemplar bonorum ſit epiſcopus, tit. 2.7.
ad exemplar in monte monſtratum jubetur Moyſes omnia facere, exod.25.40.
Exequiæ Jacob, gen.50,7.12.
exhortari poſſe, dei donum eſt, rom.12,8.
exhortatio ut Chriſtum adeamus, heb.4,11.c.10.19, 12,22,26,29.
exhortemur invicem per ſingulos dies, heb.3.13.
exiſtimans ſe eſſe aliquid ob dona Dei quæ habet, ſeipſum ſeducit, gal. 6,3,
exorciſtæ vulnerantur a diabolo, act.19.13.
experientia rerum magiſtra, eccleſ.34.9.
expiatio juramenti & aliorum peccatorum, levit.5.1. & ſeq.
expiationis dies, levit.23.27.
exploratores, terræ promiſſionis detrahentes, occiduntur a Deo, num.13.23. deut.1.41.
exploratores mittuntur in Jericho, joſ.2.1.
Ezechiæ acta leguntur, 4 reg.18.2 par.29. iſa.37.38.39.
Ezechielis prophetia in libro ipſius.
Ezechielis laudes, eccleſ.49.50.

F.

FAber erat Joſeph pater Chriſti putativus, mat.13.55.
faber ferrarius primus Tubalcain, gen.4.22.
faber ferrarius non erat in Iſrael, 1 reg.13,19.
fabulæ vitandæ prædicatoribus, 1 tim.4,17.
fabulas non ſunt ſecuti apoſtoli, 2 pet.1.16.
in fabulā vulgi fuerunt Judæi inobedientes, deut.28,37.
faciendum aliis quod nobis fieri volumus, matth.7.12.
factor noſter Deus, deut.32.6.
factores verbi habentur juſti, non auditores, matth.7. 24. & ſeq. rom.2.24. jac.1.25.
facies dei præcedit Iſraelitas, exod.33.14.
facie ad faciem locutus Deo Moyſes, exod.33.11.
ut faciem ſuam oſtendat Deus, orandum, num.6.25. deut.31.17,18.
juxta faciem non judicat Deus, 1 reg.16.10.
fallit patrem Saulem Michol, 1 reg.19.16,17.
fallit David Saulem, 1 reg.20.1. item regem Achis, 1 reg.27.9,11.
falſi prophetæ operibus cogniti, matt.7.18.
falſum teſtimonium non dicendum, exod.20.16.
fama bona, prov.15.30.
fames non cuſtodientibus præcepta Dei, levit.26. deut. 28,20,48. 32,24.
fames propter peccata, 3 reg 8.37.
fames in Ægypto, gen. 41. 42,43,44.
fames vehemens in Samaria, 3 reg. 18. 2. item alia in qua mulier filium coctum comedit, 4 reg.6.30.
fames in Jeruſalem ſub Sedecia, 4 reg.25.3.
in fame fidelis Sarepthana nutritur, 3 reg.17.16,17.
famem fugit Sunamitis, 4 reg.8. item Noemi, Ruth 1.1
famem futuram univerſo orbi prædicit Agabus propheta, act. 11,28.
fames verbi Dei prædicitur, amos 8,11.
familia curanda, prov.27,27.
familiam ſuam circumcidit Abraham gen.18.23.
Febri percutiuntur inobedientes, deut.27.22.
a febre ſocrus Petri ſanatur, matth.8.15. item filius reguli, Joh.45,& 60.
fel germinans in corde infidelis, deut.29,18.
feminalibus utitur Aaron, exod.28.42.
feriæ a Judæis celebrandæ, levit.23.2,27.
fermentum non erat in oblationibus, levit.2.11.
fermentum non edebatur diebus paſche, exod.12.15. 13. 1,2. & ſeq.
fermenti parabola, matth.13.33.
fermentum pro peſtilenti doctrina, matth. 16,6.
fermentum veteris malitiæ expurgandum, 1 cor.5.5.
ferrum natare fecit Eliſeus, 4 reg.6.5,6.
ferreum jugum inobedientibus, deut.28,23.& ſeq.
feſta anni tria, levit.23,24. exod. 34.22. deut.16.9.
feſtivitates Judæorum quare rejicit Deus, Amos 5.21.
feſto die quare non captus Chriſtus, matth.26.6.
feſtuca in oculo fratris, mat.7.3. luc.6,41.
Fici parabola, matt.21,19.c.24,32. luc.13,6.

fides quid ſit, heb.11.1.
fides adhibenda verbo Dei, heb.4.2.
fides ex auditu verbi Dei, rom.10.17.
fides Abrahæ in promiſſiones Dei, gen. 24.2.
fides neceſſaria accedenti ad Chriſtum, heb.11.6.
fide purificantur corda, act.15,9. Joh.15,12.17.
fidei finis ſalus animarum, 1 Pet.1.7.
fide reſiſtimus diabolo, 1 pet.5.9.
fidei ſcutum in omnibus habeamus, epheſ.6.16.
fide accipitur ſpiritus ſanctus, gal.3.5,7,8.
fides ſine operibus mortua, jac.2.c.20.26.
fides ſe exerat per opera, 2 pet.1.5.
fidem demonſtrant opera, phil.5. 1 joh.2.15.
fides charitatem habeat, 1 tim.1.2.
fidem imitemur apoſtolorum, heb.13.7.
fide quid fecerint ac paſſi ſint patres, heb.11.30. 21.& ibi multa de fide.
fidem ſibi adaugeri orant apoſtoli, luc.17.5.
pro fide Petri oravit Chriſtus, luc.22.32.
fide accipimus quod petimus, mat. 21.21.
fide plena accedamus ad Chriſtum, heb.10.22.
ad fidem exhortemur invicem, heb.3.12.
fidei probatio eſt afflictio, 1 pet.1.7.
in fide perſeverandum, coloſſ.1.23.
fideles omnes ſunt unum corpus, rom.12.3.
fideles ſunt domus Dei, 1 pet.4.19. heb.3.6.
fidelis manet Deus in promiſſis, 1 cor.1.9.
fidelitas in miniſtris verbi, 1 cor.4.2.
fidentes in homine, maledicti, jer.17.5.
cum fiducia Chriſtum adeamus, heb.4.16.
figmentum non conqueritur adverſus figulum, rom. 9.20.
figulus facit ex luto quod vult, jer.18. 6. iſa.45.9.
figura mundi præterit, 1 cor.7.31.
filium ſuum lactat Anna, 1 reg.1.23.
filii caſtigandi, prov. 13.24.c.29.15.
filii Iſrael habitarunt in Ægypto 430. annis, ex.12.40
filii non occidendi pro patribus, deut.24,16. 4 reg.4.7. ezec.18,19.
filii docendi myſterium paſchæ, exod.12.21.& ſeq.
filium ſuum Solomonem tradit David in manus Nathan prophetæ, 2 reg.12.24.
filii inobedientis pœna, deut.21.20.
filiorum officium erga parentes, epheſ.6.1.
filios conſecrant idolis Iſraelitæ, 4 reg.17.17.
filii Abrahæ, fideles, rom.9.7.
in filios Dei adoptati ſumus, epheſ.1.1.
filii Dei ſumus per fidem, gal.3.26.
de filio prodigo parabola, luc.15.11.
filiorum duorum parabola, mat.21,28.
filii Dei ſunt qui ſpiritu Dei aguntur, rom.8.14.
filia prudens, viro ſuo hæreditas, eccleſ.22.1.
filiam luxurioſam oportet obſervare, eccleſ.42.8.
Fimbriæ per angulos veſtimenti, num.15.38.
fimbriæ veſtimenti Chriſti tactu ſanatur mulier, mat. 9.20.
fimbriæ veſtimenti Chriſti tactu ſanantur infirmi, mat.14.36.
Fingit David inſaniam, 1 reg.21.12.
fingit Samuel quod immolet, 1 reg. 16.2.
Finis hominis inſperatus, eccleſ.9.12.
finis omnium appropinquavit, 1 pet.4.7.
Firmamenti creatio, gen.1.6.
Flagellatur Chriſtus, matt.27.26.
flagellatur Paulus, act.16.19.
flagellantur apoſtoli, act. 5.40.
flagellantur præfecti filiorum Iſrael, exod.5.14.
Flet Jeſus, johan.11,3.5. luc.19.41.
flentes beati, & quare, luc.6.20. & ſeq.
flendum cum flentibus, rom.12.15.
fluvius irrigans paradiſum, gen.2,10.13.14.
Fœcundam facit Deus Liam, gen.29.16.
fœdus Dei cum Noe, gen.6,18.c.9,12,& ſeq.
fœlicitate neſcit uti ſtultus, prov.26.3.
fœnum dat Deus jumentis timentium ſe, deut. 11.15.
non fœnerandum fratri, deut.23.19.
folio volante terrentur Deo non obtemperantes, lev. 26.36.
Fons irrigans terram, gen.2.6.
fons gratiæ & veritatis, Chriſtus, zach.13.1.
Formidoloſi non procedant ad bellum, deut.20.8.
Fornax ferrea, Ægyptus, deut.4.20.
Fornicatio vitanda, 1 cor.6.18. 1 theſſ.4.3.
fornicatio ne nominanda quidem, epheſ.5.3.
fornicatorem excommunicat Paulus, 1 cor.5.9.
fornicationes morte puniendæ, quæ, levit.18,22.& ſeq.
fornicatores regnum Dei non poſſidebunt, 1 cor.6.4.
fornicatrix comburebatur, gen.38.24.
fornicator Zamri occiſus a Phinees, num.25.28.
fornicari cum diis alienis, exod.34,15,16.
Fortis Deus noſter, 2 reg.22.3.
fortitudo Dei oſtenſa in Pharaone, exod.5.& ſeq.
fortitudo noſtra Deus, exod.15.2.
fortitudinem aufert Deus inobedientibus, deut.28.32.
quod Fortunæ vulgo tribuitur, ſcriptura ad Deum refert, ut patet exod.21,12.
Fractio panis, act.2.46.
Fratris mortui abſque liberis uxorem accipiebat alter frater, gen.38.8. deut.25.5.
frater abducens a fide, occidendus, deut.13.6.
fratris nomine compellat Jacob ignotos, gen.29.4.
fratres ſuos dicit nos Chriſtus, heb.2.12.
pro Fratribus animas ponere debemus, 1 joh.2.9,10, & ſeq.
fratres ſunt omnes Chriſtiani, matth.23.8.
inter fratres primogenitus Chriſtus, rom.8.29.
fratri peccanti remittendum, matth.18.35.
fraternitatem diligamus, rom.12.10. 1 pet.1.17.
fratres ſive cognati chriſti non credunt in eum, joan.7.5
Fraudulenti non ſalvabuntur, 1 cor.6.8.
fraus ferenda, non inferenda, 1 cor.6,9.10.
a Fructibus cognoſcitur arbor, matth.7.16.
fructus juſtitiæ & peccati, rom.6,21.27.
fructificemus Deo per opera, rom.7.45.
ad frugalitatem adhortatio, prov.27.27.
Fruges conſumuntur inobedientibus, deut.28.42.
frumentum dat Deus diligentibus ſe, deut.11.14.
Fugiendum, ſi perſequantur nos, mat.10.23.
fugit Paulus ne lapidetur, act.14.6.
Furis pœna, exod.22.4.
Fugit Elias Jezabel, 3 reg.19.3.
Fugiunt Chriſti diſcipuli, dum ille a Judæis capitur, matth.26.57.
cum fure non verſandum, prov.29.24.
furtum non faciendum, exod.20.15.
fures non ſalvabuntur, 1 cor.6.10.
fures laborent manibus, & quare, epheſ.4.28.
furis parabola, matth.24.43. luc.12.33.
fures & latrones vocat Chriſtus Phariſæos, Joh.10.8.
Furore mentis percutit Deus inobedientes, deut.28.28.

G.

GAal filii Obeb acta, Jud.9. 26. & ſeq.
Gabaa Benjamin ædificatur, 3 reg.15.22.
Gabaonitarum calliditas, joſu.9.22.
Gabaonitæ a quinque regibus obſeſſi, a Joſue liberantur, joſ.10,1.& ſeq.
Gabelus venit ad nuptias Tobiæ, tob.9.8.
Gabriel ſalutat Mariam, luc.1.26.
Gad filius Jacob, gen.30,11.49,19. joſ.22.4.
Gad propheta, 1 reg.22,5. 2 reg.24.11.
Galaad mons quare ſic dictus, gen.31,19.
Galatas inſenſatos Paulus vocat, gal.3.1.
de Gallina pullos congregante, matt.23.37.
Galilæi Chriſtum ſuſcipiunt, joh.4.45.
Gamalielis conſilium pro apoſtolis, act.5.34.
Garizim mons ad benedicendum, deut.27.11.
in Gaudio ſerviendum Deo, deut.28.47.
gaudent apoſtoli ſe affligi propter Chriſtum, act.5.41.
gaudendum in Domino, coloſ.4.2.
gaudendum cum gaudentibus, rom.12.15.
gaudium a ſpiritu ſancto, rom.14.17.
ut Gauderemus venit Chriſtus, Joh.17.13.
gaudium cordis prorogat vitam, eccleſ.30.16.
Gazam urbem capit Judas, judic.1.18.
Gazer ubs expugnata a Joſue, joſ.10.33.
Gedeonis acta leguntur, judic.6.7.8.
in Gehenna ignis perpetuus, marc.9.43,45.
Gehon fluvius, gen.2. 13.
Gemunt filii Dei, & quare, rom.8.23.
Genuit nos Deus, deut. 32.15.
Generandi vim dedit Deus omnibus quæ ſuper terram ſunt, gen.1. & 9.1.
Gentes in gloriam Dei creatæ, deut.26.19.
gentes & populos diviſit Deus per regiones, deut.32.8.
gentium ſocietatem prohibet Deus Judæis, deut.7.1. & ſeq.
ne Gentium opera imitemur, epheſ.4.17.
gentes peccatores, gal.2.15.
gentium converſatio ante fidem, epheſ.2.2.
gentes dicuntur canes a Chriſto, matt.15.16.
gentes dimiſit Deus agere quod vellent, dans tamen eis pluvias, &c. uſque ad tempus, act.14.16.
gentium electio, pſal.17.v.48. pſal.2.v.8.
gentium converſio, iſa.2.2.
gentium vocatio per prædicationem, iſa.66.18.
gentes convertit Deus, act.11,18. c.14,27.
gentium ingreſſus in eccleſiam, matth.12,21. luc.2.32. act.28,28.
gentium ingreſſus fuerunt Samaritani, Joh.4.21.
gentium miniſter & doctor Paulus, rom.15.16. gal.1. 16. 1 tim.2.7.
gentibus datur Spiritus ſanctus, act.10,30.
gentes concives ſanctis, eph.2.13.
gentes ne glorientur ob ſuam electionem, rom.11.25.
gentes meminerint quales fuerint, epheſ.2.11.
gentes ex pura miſericordia laudant Deum, Judæi vero ex promiſſionibus, pſal.116. rom.15.9.
ex gentibus plures Chriſto credunt quam ex Judæis, iſa.54.3.
Giezi famul' Eliſei lepra percutitur, 4 reg.5,20.et ſeq.
gigantes in terra Chanaan, Num.13.34.
gigantes viri potentes, gen.6.4.
Gladio percutientes gladio peribunt, matt.26 52.
gladii jus, gen.9,6. exod.21,10.13. levit.24,17.
gladium quare portat magiſtratus, rom.13.4.
gladius ſpiritus aſſumendus, epheſ.6,17.
Gloria Domini in nube, exod. 16,7.10.
gloria Domini impletur templum, 3 reg.8,11.
in gloriam Domini electus Iſrael, deut.26.19.
in gloriam Dei infirmatur Lazarus, Joh.11,4.
gloria ſoli Deo debetur, phil.4,19.20.
in gloriam Dei omnia faciat fidelis, 1 cor.9.15.& ſeq.
gloria poſt tribulationes, 1 pet.1.11.
gloriam non quæſivit Paulus, 1 theſſ.2.13.
gloriæ inanis cupiditas fugienda, gal.5.26.
gloriam ab invicem quærentes non poſſunt Chriſto credere, Joh.5,44,12,43.
non gloriandum in ſuis viribus, aut in dono accepto, 1 cor.4,7.11,16.
gloriandum in Dei cognitione, jer.9.23.
ut glorificetur Deus, fiant opera noſtra, matt.5.16.
glorificandus Deus, exod.15.2. deut.28,28.
Godolias moritur, 4 reg.25.25. jer. 41,2.
Gog interitus, ezech.38.11.
Goliath interficitur a Davide, 1 reg.17,23.
Gomor quæ menſura ſit, exod.16.52.
Gomorrha comburitur, gen.19.24.
Gradus affinitatis in lege prohibiti, lev.18,6.
græci ſapientiam quærunt, 1 cor.1.22.
de grano frumenti cadente in terram, Joh.12.24.
gratia Dei redemptio, rom.7.27. epheſ.1.6.
gratia Dei ſalvamur, epheſ.2.8.
gratiæ Deo agendæ poſt cibum, deut.8.10. matt.26.27.
gratias agit Chriſtus, matth.15,36.
gratiæ Deo ſemper agendæ, epheſ.5,4.& 20.
gratis communicandum evangelium, matt.10.8.
gregem paſcens de lacte gregis manducat, 1 cor.9.7.
greges multiplicantur ſervantibus præcepta, deut.28.4
Gula opus tenebrarum, rom.13.13.

H.

HAbacuc paſcit Danielem, dan.14.32.
Habacuc Deo conqueritur de proſperitate malorum, habac.1.1.
habitant fideles confidenter, deut.33.28.
habitaculum Dei terra Chanaan, exod.15.13.
habitaculum Dei facti Chriſtiani per ſpiritum ſanctum, epheſ.2.20.
hæreditas levitarum Deus, deut. 18.2.
de hæreditate mortui abſque maſculo, num.27,7.8. & ſeq.
hæreditas Dei populus Iſrael, exod. 15.17.
hæreditas cœleſtis datur ex promiſſione & operibus, gal. 3.18. matt.25.40.tit.3.15. 1 pet.1.3.
hæres univerſorum Chriſtus, heb.1.3.luc.2.49.
hæreditatem non vult Chriſtus dividere inter fratres, luc.12.13.
hæreſes oportet eſſe, & quare, 1 cor.11,19.
hæretici vitandi, tit.3.10.
hæreſis phariſæorum, pro ſecta bona, act.26.1.
Hai urbs exploratur, ac poſtea ſuccenditur, joſ.7.8.
Haliæetum non comedunt Judæi, deut.14.12.
Hananiæ falſa prophetia, jer.28.1.
Hanon injuria in ſervos David, 2 reg.10.1. & ſeq.
in Haran qui et Charan moritur Thare, gen.11.31, et 32
Hazaelis regis Syriæ acta, 3 reg.19. uſque 4 reg.13.
Hebal mons ad maledicendum, deut.27.11,& 29.
hebdomadarum ſolennitas, exod. 34.22.
Hebdomadarum 70. viſio, dan.9,24.
Heber naſcitur, gen.10.24.c.11,14.
Hebræum ſe jactat Paulus, 2 cor.11.22.
Hebron quæ & Arbee, gen.35.27.
Hebron expugnatur a Joſue, omniaque occiduntur cum rege ipſorum, joſ.10,36.
Heli ſacerdos judicavit Iſrael 4. annis, 1 reg.1,2.3.4.
Heman cantor, 1 paral.6.33.
Hemor occiditur a Simeone & Levi filiis Jacob, gen. 34.26.
Henoch filius Cain, gen.4.19.
Henoch filius Jared tranſlatus a Deo, gen.5.18.
Her filius Judæ occiditur a Deo, gen.38,7.46,12.
herbæ verbo Dei creantur, gen.1.11.
Hermon mons qui & Sarion & Sanir, deut.3.8.
Herodes Aſcalonita occidit innocentes, mat.2.13.
Herodis Antipæ opinio de Jeſu, mat.14.1.& ſeq.
Herodes hic natalem ſuum celebrat, marc.6,16.& ſeq.
Herodem vocat Chriſtus vulpem, luc.13.33.

Herodes & ipſius exercitus ſpernunt Chriſtum, Luc. 23. 11.
Herodes Agrippa occiſo Jacobo Petrum recludit in carcere. Act. 12. 1.
Herodes hic a vermibus conſumptus expirat, Act. 12, 19. 10,
Hethæi penitus delendi, Deut. 20. 17.
Heva ſeducitur a ſerpente, Gen. 3.20. 2 Cor. 11, 3.
Hevæos jubet deus deleri, Deut. 20,17.
Hevæus induratus a Deo reſiſtit Iſraeli. Joſ. 11,19.
hilarem datorem diligit Deus, 2 Cor. 9.7.
in Hilaritate miſerendum, Rom. 12. 8.
Hiram regis Tyri acta, 2 Reg. 5. 3 Reg. 5, 1.9,11.
Hiram artifex ærarius eximius, 3 Reg, 7.13.
hircus peccatis populi onuſtus, in deſerta emiſſus, Lev. 16,15.
Hobab qui & Raguel ſocer Moyſi. Num. 10. 29.
hædus in lacte matris non coquendus, Exod. 23. 19.
hædi a Chriſto vocantur maledicti, Matt. 25.32.
holocauſti lex, Lev. 6, 9.
holocauſtum devorat ignis a Domino, Leu. 6,26.
Holofernis acta ſcribuntur, Judith 7. uſque ad 15. cap.
homicidii ultor Deus, Gen. 9,5.
homicidii lex, Num. 35.19. Exod. 21. 12.
homicida voluntarius occidendus, non autem involuntarius, Deut. 19,3.
homicida diabolus ab initio, Joh. 8,44.
homo ad imaginem Dei factus, Gen. 1,26.
homini formato datur anima vivens. Gen. 2, 7.
homo pulvis, Gen. 3, 19.
homini dat Deus vim generandi, Gen. 1.28
homini providet Deus de victu, Gen. 1, 29.
homo addicitur labori, Gen. 3. 27.
homini omnia ſubjecta, Gen. 1,29.9,1.
homo in manu Dei, ut lutum in manu figuli Jer. 18,6.
hominis fragilitas prædicatur, Eſa. 40,6.
hominis cor novit Chriſtus, Joh. 2.25.
homines natura filii iræ, Eph. 2, 3.
homo dividitur in ſpiritum, animam & corpus, 1. Theſſ. 5,23.
homo primus, Adam: ſecundus Chriſtus, 1 Cor. 15,45.
homo Dei, Moyſes, Deut. 13. 3. Joſ. 14. 7.
homo exterior, corpus, 2 Cor. 4,16.
honor tribuendus, cui debetur, Rom. 13. 7.
honor credentibus in Chriſtum, 1 Pet. 2. 7.
honoremus omnes propter Deum. 1 Pet. 2. 17.
honore invicem præveniamus, Rom. 12,10.
honorificans Deum, eique fidens honoratur ab eo, 1 Reg. 2, 30.
honorificat patrem Chriſtus, Joh. 8, 49.
horæ diei duodecim, Joh. 11,9.
Horeb mons, qui & Sinai, Deut. 1,2.
horrea benedicuntur obedientibus Deo, Deut. 28, 3.
Horrendum incidere in manus Dei. Heb. 10,27.
Horrhæi expulſi a filiis Eſau, Deut. 2. 22.
hoſpitales ſimus invicem, Rom. 12.13.
hoſpitalitas Abrahæ & Lot, Gen. 18, 3. 19, 2.
hoſpitalis Martha Chriſtum ſuſcipit, Luc. 10, 38.
de Hoſtiis variis, lege Leviticum.
hoſtia munda, gentium, Malac. 1, 11.
hoſtiæ & munera Chriſtum ſignificabant, Heb. 6, 18. 19.
hoſtiam obtulit Chriſtus ſeipſum, Heb. 7. 27.
hoſtias rejicit Deus unica Chriſti hoſtia contentus Heb. 10, 5.
hoſtia laudis offeratur per Chriſtum, Heb. 13. 15.
hoſtibus tradit Deus inobedientes, Deut. 28. 25.
hoſtibus ſuis vindictam retribuit Deus, Deut. 32,41.
Humanæ vitæ vanitas. Pſal. 38. v. 8. 9.
Humilitatis laus, Prou. 10, 15.
humilibus & inferioribus ſe accommodandum, Rom. 12, 16.
humiles & coram mundo abjectos exaltat Deus, Luc. 1, 51.
humilium & afflictorum conſolator Deus, 2 Cor. 7,6.
qui ſe humiliat exaltabitur, Matt. 23. 12.
humilibus dat Deus gratiam, 1 Pet. 5. 5.
humiliemur ſub potenti manu Dei. 1 Pet. 5, 6.
ad humilitatem cordis invitat Chriſtus, Mat. 11,28. Luc. 14,8. ſic & Paulus Eph. 4, 2.
Hydropicus ſabbatho ſanatur a Chriſto, Luc. 14, 2.
hypocriſis, Prov. 12. 20. 30, 11.
hypocritarum cæcitas, Malac. 3, 5.
hypocritæ Judæi convincuntur, Jerem. 2. 13.
hyſſopi faſciculus, Exod. 12, 22.

I.

JAbel invenit tentoria, gen. 4. 20. & ſeq.
Jabes Galaad habitatores, Jud. 21. 8. 1. reg. 11, 1. 31, 11.
Jabin rex Chanaan, Jud. 4.1.
Jacob nativitas & acta, Gen. 25. uſque 49.
Jacob dilectus a Deo, rom. 9.13. malac. 1. 2.
Jacobi & Joannis vocatio, mat. 4. 21.
Jacobo viſus Chriſtus poſt reſurrectionem, 1 cor. 15. 15.
Jacobus frater Joannis occiditur, act. 12,2.
jactantia fugienda. prov. 25,6.
Jahaziel propheta, 2 paral. 20.14.
Jahel uxor Heber occidit Siſaram, judic. 4,16.
Jair judex in Iſrael, judic. 10.4.
Jairi principis ſynagogæ filiam ſuſcitat Chriſtus, mat. 9, 18.
Jannes & Mambres reſtiterunt Moyſi, 2 tim. 3, 8.
Japhet generatio, gen. 9,23.10,1.
Jared ætas 962. anni. gen. 5, 15. 18, & 20.
Ibin non comedunt Judæi, deut. 14. 16.
Ichabod naſcitur, 1 reg. 4.21.
in Iconio prædicat Paulus, act. 14. 1.
in Ictu oculi reſurgent mortui, 1 cor. 15. 52.
Idola gentium ſtulta, Iſa. 49, 7.
idola unde traxerint originem, ſap. 14. 8, 11, 12,27, 29, 30.
idolorum nulla potentia, iſa. 44. 9. 1 cor. 8. 1.
idolum non faciendum, lev. 26, 1.
idola fugienda, deut. 18, 19, 20.
idolorum ac idololatrarum ſubſannatio, ſap. 13. c. 15. 16. iſa. 40,18. 41,22.23.44,19.
idololatra occidendus, Exod. 22,18.
idololatriæ mala, ſap. 14. 30.
idololatriæ abominationes, Ezech. 8. 3. & ſeq.
idololatriam omnem abjiciamus. 1 cor. 10, 7.
idololatræ non ſalvabuntur, 1 cor. 6. 9. & ſeq.
de idolothytis, 1 cor. 8, 1. 4.
Idumæi non abominandi, deut. 23. 7.
Idumææ vaſtatio, amos, 6. iſa. 11. 14.
Jebus quæ & Jeruſalem, Joſ. 18. 28.
Jebuſæos vult Deus penitus deleri, deut. 20,17.
Jehu regis Iſrael acta. 3 regum 19. uſque 4 regum 10. 31. 16,12.
Jehu propheta occiditur a Baaſa, 4 reg. 15, 28.
jejunium quomodo faciendum, mat. 6. 16.
jejunium quod optat Dominus, Iſa. 58. 5, & 6.
jejunio & oratione ejicitur dæmonium, mat. 17. 21.
jejunium ſine operibus miſericordiæ non eſt gratum, Zach. 7,6.8. iſa. 58.3,5.
jejunium prædicat Joſaphat populo, 2 par. 20,3.
jejunio animam ſuam humiliavit Chriſtus, pſalm. 34. v. 16.
jejunavit Chriſtus diebus, matth. 40. 4. 2. ſimiliter Moyſes, Exod. 34, 28. item Elias, 3. reg. 19, 8.
jejunant & orant Paulus & Barnabas, act. 14,23. jejunant & Iſraelitæ, judic. 20, 26. item David, 2 reg. 1.12. & 12, 16. viri jabes, 1 reg. 31. 13. Achab, 3 reg. 21.27. judith, 8.6. Eſther, 4. 16. Sara, tob. 3. 10. Anna vidua, luc. 2.37. Eſdras 1. Eſdræ 8. 23. Ninivitæ. jon. 3. 5.
quod non jejunent reprehenduntur apoſtoli a Phariſæis. Mat. 9.14.
jejunium proprium non objiciendum Deo, iſa. 58,4.
Iephte acta. jud. 11. 12.
Ieremiæ genus & acta leges in prophetia ipſius.
Ieremiæ perſequutio, Eccle. 49,8.
in Iericho mittuntur exploratores, joſ. 2. 1. & ſeq.
Iericho deſtruitur, joſ. 6. 1. & ſeq.
Iericho urbem reædificavit Hiel, 3 reg. 16. 34.
Ierobaal quare vocatus Gedeon, jud. 6. 32.
Ieroboam acta, a 3 reg. 11. uſque ad 15. caput.
Ieroboam idololatria, Eccl. 47, 28.
Ieruſalem quæ & Iebus, joſ. 15.8. expugnatur a Iuda judic. 1. 7.
contra Ieruſalem prophetant iſaias, jeremias & ezech.
Ieruſalem transfertur in Babylonem, 4. reg. 24, 14.
Ieruſalem reſtauratur, 2 eſd. 3. 8.
in Ieruſalem moriturus Chriſtus, luc. 13,22,32,34.
Ieruſalem chriſtus ingreditur, mat. 23.42.
Ieruſalem futurum excidium ob contemptum chriſtum mat. 23, 37.
Ieruſalem deplorat chriſtus, mat. 23. 30.
Ieruſalem civitas nova, Pſal. 86. apoc. 3.12. c. 21,2.
Ieruſalem ſuperna & cœleſtis, galat. 4, 21.
Ieſus filius Ioſedech, zach. 3. 1. hag. 1, 1.
Ieſus chriſti & meſſiæ nomen, mat. 1. 16. luc. 1. 31.
ad Ieſu nomen omnia ſe ſubjiciunt, Philip. 2, 10.
Ieſum ore confiteri oportet, rom. 10, 9.
Ietro ſocer Moyſi, exod. 3,1. c. 18, 1.
Iezabel impia acta. 3 reg. 16,18.19.21 : 4 reg. 9,30.
de igne egreſſo acervos frugum comburente, exod. 22,6.
de igne in puteo recondito, 2 mach. 1. 18.
per ignem filios conſecrant Iudæi, 4 reg. 17, 17. idem fecit achaz 4 reg. 16.4. quod prohibetur, deut. 18,10.
ignis non accendebatur in ſabbatho, exod. 35, 3.
ignis perpetuus, levit. 6, 13.
ignis conſumpturus adverſarios fidei, heb, 10,27.
ignis columna deducens Iſraelem, exod. 40,38.
ignea lex, deut. 33, 2.
igneis ſerpentibus percuſſi Iſraelitæ, num. 21,6.
igneo curru tollitur Elias, 4 reg. 2, 11.
ignobiles qui Deum contemnunt, 1. reg. 2, 30.
ignobilia mundi elegit Deus, 1 cor. 1, 28.
ignoti habiti apoſtoli cum maxime noti eſſent Deo, 1 cor. 10, 3.
Illuditur chriſtus, mat. 27, 29.31.
Imago nulla viſa quum daretur lex. deut. 4,16.
imagines gentium ſubverti præcepit Deus. deut. 7, 5.
ad imaginem Dei factus homo, gen. 1,27.
imago Dei chriſtus, 2 cor. 4, 4.
imago Dei & gloria, vir 1 cor. 11, 7.
imitandus Deus, ephe. 5,1.
imitator Chriſti Paulus, 1 cor. 4,17.
imitari Paulum quomodo oporteat, 2 theſſ. 3, 7.
immaculata Dei via, 2 reg. 22, 31.
immiſericordes Socothitæ & Phanuelitæ puniuntur. jud. 8, 16.
immolans diis occidatur, exod. 22. 20.
immortalis Deus, 1 tim. 1. 17.
mortalis fuiſſet Adam, ſi de ligno ſcientiæ non ediſſet, gen. 2, 17. 3,19.
immunda animalia, deut. 14. 3. lev. 11. 4.
immundum non tangendi lex, num. 19, 13.
immunditia omnis ne nominanda quidem. eph. 5. 3.
imperium Dei contemnentes puniuntur, num. 14,44.
imperium datum chriſto, 1 reg. 2, 10.
impius non credens evangelio, 1 pet. 4. 14.
impii & infidelis deſcriptio, pſalm. 1.
impiorum proſperitas ac repentinus interitus, job. 21. 7, 16. 17.
impii dicuntur a chriſto ſcandala, mat. 12. 41.
impii chriſtum negantes quales ſint, judæ 8, & ſeq.
impiorum gemitus in extremo judicio, ſap. 5. 2. & ſeq.
impiorum noviſſima, pſal. 72. v. 18.
impiorum cæcitas iſa. 27, 4.
Incantatores nulli ſint, deut. 18.11.
incantatores Pharaonis a Deo percuſſi, exod. 7, 11.22.
Incarnatio chriſti, gaudium fidelium, ſa. 4,2.
Incedit Deus adverſum nos quando punit, lev. 26,20. & ſeq.
incenſa, orationes ſanctorum, apoc. 8 ,3 . 4.
de Inceſſus cuſtodia, prou. 4, 26.
inceſtus Lot cum filiabus, gen. 19, 33. 34.
incidebant ſe ſacerdotes Baal, 3 reg. 18,28.
incircunciſus non manducat Phaſe, exod. 12,45 . 48.
incircunciſa mens, lev. 26,41.
incircunciſus labiis Moyſes, exod. 6, 12.
inclinanda corda ad Deum, joſ. 24,43.
inconſtantia, ubi contentio, jac. 3. 16.
incredulitate abjecti Judæi, rom. 11,20.23.
increduli non ingrediuntur regnum, heb. 3. 19.
incredulitatem apoſtolorum increpat chriſtus, Mat. 16, 14.
incredulitatem ſuam ut adjuvet, orat chriſtum pater dæmoniaci. mat. 9.24.
increduli Nazaræi. mat. 13. 58.
indignatio tollenda a nobis, eph. 4, 31.
indulgentia Heli erga liberos, 1 reg. 2,29.3 ,13.
induimus chriſtum per baptiſmum, gal. 3, 27.
ut induamus chriſtum exhortatio, rom. 13, 12.
ne induremus corda noſtra adverſus proximum. deut. 15, 7.
indurat Deus quem vult, rom. 9, 18.
induravit Deus hevæos, joſ. 11, 20.
induravit Deus cor Pharaonis, exod. 7. 8. 9. 11. 14. 18.
induratur a Deo cor Sehon, deut. 2, 30.
per Infamiam & bonam famam exhibeamus nos Dei miniſtros, 2 cor. 6. 4.
ſicut infantes modo geniti ſimus, 1 Pet. 2. 2.
infantibus ſimiles nos eſſe oportet, mat. 19.13. & ſeq.
infernus deſcribitur, iſa. 30. 33.
inferorum poteſtates non prævalent fidei, mat. 16, 18.
infidelium mentes a ſatana excæcatæ, 2 cor. 4.4.
cum Infidelibus nullum commercium habendum, 2 cor. 6, 15.
infirmitates inobedientibus Deo, deut. 7. 15 : 28. 59. exo. 23. 25.
infirmitates non inducit Dominus iis qui cuſtodiunt præcepta ipſius. deut. 7. 15. & ſeq.
in infirmitate Deus orandus, eccl. 38,21.
infirmus fide olus manducat, rom. 14. 2.
infirmi fide tolerandi, rom. 14.1. cor. 8. 10. 11.12. 1 theſſ. 5. 14.
infirmitatibus noſtris compatitur chriſtus, heb. 4, 15.
infirmitates ob peccata immitti, job. 5. 9. matt. 9.35.
infirmitates ad ſolam Dei gloriam quandoque immittuntur, job. 9,11. 4.
infirmus presbyteros accerſat. jac. 5. 15.
infœcunda nulla, ſi obediatur Deo, exod. 23. 26.
ingemiſcit omnis creatura, rom. 8.22.
Ingratitudo Laban, gen. 31. 7. item pincernæ Pharaonis,

nis, gen. 40. 23. filiorum Ammon, 1 reg. 11. 2. Saulis, 1 reg. 19. 20. Nabal. 1 reg. 25. 10. Judæorum. ezech. 20, 8. iſa. 3, 3. mich. 6. 11. oſee, 13, 6. Jeruſalem, ezech. 16, 15. matth. 23. 33, 36. & ſequ.
ingredi viam univerſæ terræ, pro mori, 3 reg. 2. 2.
inimici diligendi, mat. 5. 43. prov. 25, 21.
de inimici malo non gaudendum, prov. 24, 17.
inimicum non ulciſcitur David, 2 reg. 16. 11. parcit & inimico Sauli, 1 reg. 24,7.26,9.
inimicos cibat rex Iſrael, 4 reg. 6, 23.
pro inimicis orat chriſtus, luc. 23, 34.
inimicos ſuos reconciliavit ſibi Deus, coloſ. 1. 21.
iniquitates aufert Deus, deut. 34,1.2.3. &c.
iniquitates hominum deſcribit job, job. 24. 1. & ſeq.
ſuper iniquitate non gaudet charitas, 1 cor. 13, 6.
iniqui non ſalvabuntur, 1 cor. 6. 9.
injuria propria non ulciſcenda, mat. 5, 39.40.
injuriæ ne ſimus memores, lev. 19, 18.
injuriam Joſeph remiſit fratribus, gen. 45. 50, 51.
injuriam Semei fert David, 2 reg. 16, 10.
injuſtitiam abominatur Deus, deut. 25, 16.
innocens nullus apud Deum, exod. 34,7.
innocentia Samuelis, 1 reg. 12, 3.
innocentiam ſuam oſtendit job, job. 31, 1. & ſeq.
inobediens ſacerdoti punitus, deut. 17, 12.
inobedientibus verbo Dei maledict. deut. 28. 15. 3 reg. 13. 19, 20.
inobedientia Adæ nos peccatores conſtituit, Rom. 5. 19.
Inſatiabilia tria & quartum inexplebile, prov. 30.16.
inſons non occidendus, exod. 23, 7.
ut intelligant Iudæi optat Deus, deut. 32,29.
intelligentia replentur artifices, exod. 31, 3.
cor intelligens Dei erga ſe beneficia, deut. 29,3.
intercedit Abraham pro Sodomitis, gen. 18, 24.
interceſſor noſter Chriſtus, rom. 8,34.
interficiuntur idololatræ a Levitis, exod. 32.27.
interpretatio ſomniorum eſt Dei, gen. 40, 8.
interpretatio, donum Dei eſt, & a ſpiritu Dei, 1 cor. 12, 10.14,12. & ſeq.
interrogandus Deus in infirmitatibus, 4 reg. 1. 16.
invident Palæſthini puteos Abrahæ, gen. 26,14.
invidi filii Laban ob divitias Iacob, gen. 31, 1.
invidia filiorum Iacob in Ioſeph fratrem, gen. 37, 8.
invidet Saul laudem victoriæ Davidi tribui, 1 reg. 18, 10.
invidi fugiendi, prov. 23, 6.
invidit nemini charitas 1 cor. 13, 4.
invidia rejicienda, gal. 5.21. 1 pet. 2, 1.
invocatus deus in tribulatione exaudit, 2 reg. 22,4.
invocantibus deum, ſalus, rom. 10. 12.
invocandus deus corde puro, 2 tim. 2.22.
invocare nomem dei ſuper aliquem, num. 6, 27.
invocantes Baal irridet Elia, 3. reg. 18, 24. 25.
Ioab principis militiæ David acta, 2 reg. 3, 24.11,14. 1.20. 18.10,11, 19. 5. 3 reg. 1, 1. 2.5. & ſeq.28.
Ioachaz acta, 4. reg. 10, 13. 23.
Ioachin ſuccedit fratri Ioachim, 4 reg. 24, & ſeq.
Ioas pater Gedeonis, Iud. 6, 29.
Ioas filius Ochoziæ, & Ioas fil. Ioachaz, 4 reg. 11, 12. 13. 14.
Ioatham filius Gedeonis, jud. 9, 5.7.
Ioatham regnat pro Azaria, 4 reg. 15. 30, 32, 36.
Iob vitam & acta habes in libro ipſius: cujus patientiam imitari debemus, jac. 5. 11.
Iochabed uxor Amram, exod. 6, 20.
Iohanan acta, jer. 40,41.42.43.
Iohanna uxor Chuſæ Chriſtum ſequitur, luc. 8, 3.
Ioannis baptiſtæ nativitas, acta, & mors, luc. 1, 3. matth. 3,11. mar. 9. johan. 1,3.
Iohannes hortatur ad pœnitentiam, Chriſtum veniſſe ſalvatorem annuntians, matt. 3, 1.
Iohannes evang. & Iacobus vocantur a Chriſto, mat. 4. 21.
Iohannes & Iacobus cupiunt ut ignis in Samaritanos deſcendat, luc. 9. 54.
de hoc Iohanne multa apud Evangeliſtas, item in apocalypſi, & in epiſtolis ipſius.
Iohannes Marcus miniſter Pauli, act. 13, 5.
de Iojade pontifice, vide 4 reg. 11. 4,17.
Ionadab filius Semmaa prudens ſecundum carnem, 2 reg. 13. 3.
Ionadab filius Rechab, pius, 4 reg. 10.15,18. & ſeq.
de Iona, vide ipſius prophetiam.
Ionæ ſigno oſtendit chriſtus ſe tertio die reſurrecturum, mat 12,39.
Ionathan filius Gerſon, jud. 18,30.
Ionathæ filii Saulis acta & mors, 1 reg. 14, 18. 19. 20. 31.
Ionathas frater Iudæ dux Iudæorum, 1 mach. 9.11.12.
Ioppitarum facinus in Iudæos, 2 mach. 12, 3.
Ioram regis Iudæ acta, 3 reg. 22. 4 reg. 8.16, 21.
Ioram frater Ochoziæ, 4 reg. 1, 17.
Ioram filius Achab impius, 4 reg. 2.6.8.9.
Iordanis terra irrigua, gen. 13, 10. & ſeq.
per Iordanem ſiccum tranſeunt filii Iſrael, joſ. 3.15.
in Iordane lavatur Naaman, 4 reg. 5.10,14.
Ioſaphat pius rex Iudæ, 3 reg. 15. 22. 4 reg. 3. 17.
Ioſeph filii Iacob acta, a 30. gen. ca. uſque ad finem libri.
Ioſeph fides, heb. 11. 21. ejuſque commendatio. eccl. 49, 17.
Ioſeph ab Arimathæa diſcipulus chriſti, mat. 27, 57.
Ioſeph cognominatus Barſabas, act. 4, 36.
Ioſiæ regis Iudæ prænuntiatio, acta & mors, 3 regum, 13, 2. 4 regum 21, 24. c. 22. 23.
Ioſue acta vide, exod. 17,9. c. 24,13.32,17. num. 11, 28.13,14. deut. 1, 38. & toto libro Ioſue.
Ioſue laudes. eccl. 46, 1.
Iram Dei timens Moyſes orat pro populo, deut. 9.19.
ira Dei ſuper omnes deſævit uno peccante, joſ. 22,18.
iram furoris Dei facere, 1 reg. 28, 18.
iratus Deus claudit cœlum, deut. 11, 16.
iræ Dei in populum cauſa, deut. 29, 25.
ira Dei ſuper incredulos. coloſ. 3, 8.
iræ Dei filii ſumus natura. epheſ. 2. 3.
ab Ira ventura liberati ſumus per chriſtum, 1 theſ. 1. 10.
ad iram & ad loquendum tardi ſimus, jac. 2,19.
ira abjicienda, rom. 12, 19.
ad iram provocarunt Deum Iudæi, num, 11, 1.16, 1. 21,1. deut. 9, 17.32,27.
qui iraſcitur fratri, reus eſt judicio, matt. 5. 22.
cum iracundo non ſit tibi amicitia, prov. 22. 24.
cum iracundo non rixandum, eccl. 8. 9.
ire ad patres, pro mori, gen. 15, 15.
ire vel venire ad chriſtum, credere ei, joh. 6, 29.
Iris in nubibus, gen. 9. 14.
irridet Elias deum Baal, 3 reg. 18, 27.
irridentes pueri Eliſeum devorantur, 4 reg. 2,23.
irridetur chriſtus joha. 19, 3.
non irritatur charitas, 2 cor. 13.5.
Iſaac filii Abrahæ prænuntiatio, nativitas & acta, gen. 15,1.17,19.18,6. & 21. uſque ad 27. caput.
Iſaac commendatio, eccleſ. 44. 24.
Iſai pater Davidis, ruth. 4, 17. 1. reg. 16. 17, 3. 1 Paral. 2, 12.
Iſaiæ prophetæ acta, 4 reg. 19,20. Iſ. 1. 6.
Isboſeth acta & mors, 2 reg. 2.3.4.
Iſmaelis vita, gen. 16. 17. 21. 25.
Iſraelem vocat Deus Jacob, gen. 32, 32.
Iſraelitarum ſeu Judæorum vita deſcribitur quinque Libris Moyſi, Joſuæ, Judicum, regum, Eſdræ Machab.
Iſrael quare in populum Dei aſſumptus, & quare rejectus, jer. 13, 11.
Iſraelis ultima converſio & exaltatio, oſee. 2, 16. ſophoniæ. 3,8. mich. 5. 7, 8.
qui Iſraelitæ veri, rom. 9.6.
Iſrael Dei, chriſtiani. gal. 6.16.
Iſraelita verus Nathanael, joh. 1.49.
Iſrael eſt inexcuſabilis. rom. 10, 19. 21.
Iſraelis excæcatio quare facta, qui tamen poſt gentium plenitudinem ſalvus erit, rom. 11, 25.
Iſraelitæ quare ad juſtitiam per legem non pervenerunt, rom. 9, 31.
Iſſachar, filius Jacob, gen. 30,18.49,14.
Itineris Jacob comes Deus, gen. 28,12,13.35,3.
itineris filiorum Iſrael dux fuit Deus diu ac noctu, exod. 13,21. Jubal citharæ inventor, gen. 4, 21.
Jubilæus annus, levit. 25. 10.
Juda filius Liæ naſcitur, gen. 29. 35.
Judæ conjugium & inceſtus, gen. 38. 1,15.
Judæ ſupra omnes fratres datur regia poteſtas, gen. 49,8.
Judæ filiorum genealogia, 1 par. 4, 1.
Judæ & Jeruſalem perditio, 4 reg. 21, 11. 23, 26.
Juda dux belli conſtituitur, Jud. 1, 2.
de Juda proditore conqueritur Chriſtus, pſal. 54.
Judas Chriſtum tradit, joh. 18, 2.
Judam proditorem facti pœnitet, mat. 27, 3.
Judas ſuſpenſus crepat medius, act. 1. 16.
de Juda machabæo vide libros machabæorum.
Judæi ex medio nationum ſeparati a Deo in populum ipſius, deut. 4. c. rom. 9. 1.
Judæorum gens obſtinata, iſa. 48. 4. act. 7, 51.
Judæi transferuntur in Babylonem, 4 reg. 25.25.
Judæ & Iſraelis unio, ezech. 37. 16.
Judæ reductio a captivitate, oſee. 6. 11.
Judæorum reliquiæ ſalvandæ, iſa. 10. 21,22.
Judæorum & gentium unio in chriſto, iſa. 19. 23. & ſeq.
Judæi ſub Moyſe baptizati in nube, & in mari, 1 cor. 10. 2.
Ex Iudæis ſalus, Chriſtus, Ioan. 4.22. rom. 9. 5.
ut Iudæos ſalvaret, miſſus chriſtus, mat. 15. 24.
ad Iudæos primum mittuntur Apoſtoli, mat. 10,5.
Iudæi chriſtum Iona et Salomone majorem non audiunt, mat. 12. 41, 42.
Iudæos regno ejiciendos ſuſceptis gentibus oſtendit Chriſtus parabola vineæ, mat. 21, 41.
de Iudæis eſt maxima pars eorum quæ in evangeliis & epiſtolis ſcripta leguntur.
Iudææ captivitas prophetatur, oſee. 8,3. amos 2, 44.
judicat Moyſes populis lites, exod. 18, 13.
in judicio non acquieſcendum plurimorum ſententiæ, ut a vero recedatur, exod. 23,1.
judicii æquitas, exo. 23.2,3,6. levi. 19,35. 24,22.
judicabant juxta legem judices, deut. 17, 8.
judicio non contendendum chriſtianis, matth. 5, 40. 1 corinth. 6, 7.
judicat omnes mortales Deus, gen. 18, 25.
judicat Deus ſecundum corda, non ſecundum faciem, 1 regum 16, 7.
judicium pro afflictione, frequens, ut, 1 pet. 4.17.
Iudicatus eſt qui Chriſto non credit, joh. 3. 18.
Iudicabitur quiſque ſecundum opera ſua, matt. 16. rom. 2. 12. 2 cor. 5. 10.
judicium generale, iſa. 2,12. 27,1.
judicium extremum ſigna præcedent, mat. 24, 15.
ad judicium Chriſtus cum angelis venturus, mat. 25, 31.
Iudicia Dei admiranda ſap. 16.18.
Iudicia Dei juſta, vera, & incomprehenſibilia, rom. 11. 33. apoc. 16.7.
judicaturi Apoſtoli duodecim tribus, mat. 16, 27. 19. 28.
judicare fratrem non oportet, mat, 7. rom. 14, 10. 13.
non judicandum ſecundum faciem, johan. 7. 24.
judicis officium, exo. 33, 1.
judici non obediens occiditur, deut. 17. 12.
judex ne accipiat perſonas, lev. 19, 15.
judicibus non detrahendum, exod. 22. 28.
judex vivorum & mortuorum Chriſtus, act. 10, 42.
Iudith viduæ acta, Iudith 8. uſque ad finem libri.
jugum ferreum Inobedientibus deut, 28, 48.
jugum ſuave chriſti ferendum, matt. 11,29.
juramentum ſuum cuſtodit Deus, deut. 7,8. luc. 1.73.
juramentum factum Gabaonitis, & a Saule violatum, punitionem adfert, 2 reg. 21, 2,
jurat Paulus ad aliorum utilitatem, 2 cor. 1. 17.
non Jurandum per nomen Idolorum, exod. 23, 13. ſed per nomen Dei, deut. 6,23.10,20.
non Jurandum fruſtra, deut. 5. 11.
jurantibus in nomine Domini mendaciter, maledictio, Zac. 5. 3.
jusjurandum exigit Judex a fure, exo. 22. 11.
juramentum in controverſiis, heb. 2. 6.
cum Iuramento negat Petrus chriſtum. matt 26, 72.
non jurandum omnino, matt. 5, 34. jaco. 5,12.
jus gladii, gen. 9. 6. matt. 26, 19.
jus belli in expugnandis urbibus, deut. 20. 10.
jus publicum non violandum, prov. 16, 15.
jus publicum Dei opus eſt, prov. 16,15.
juſtitia & mandata Dei facienda, deut. 27. 10.
juxta Iuſtitiam retribuit Deus cuique, 1 reg. 26. 23.
juſtitiæ victimas immolare, deut. 13, 19.
juſtitiæ Dei comparatione nulla eſt hominis juſtitia, job, 4, 17. 9, 2. 25, 4.
juſtus nemo ſi Deo comparetur, job. 4. 17. pſal. 142. v. 2.
juſtitia noſtra a Deo eſt, per fidem in chriſtum, phil. 3. 9.
pro Iuſtitia ad mortem uſque certandum, eccl. 4. 33.
juſtitiam qui facit ex Deo natus eſt, 1 joan. 2.29.
Iuſtificamur quomodo, tit. 2, 12.3,7. act. 13,31.
juſtificamur fide in chriſtum, rom. 4. 5.
non juſtificamur ex operibus legis, gal. 3, 8.
juſtificati ſecundum chriſtum ambulent, rom. 8. 34.
juſtificamur & condemnamur ex verbis noſtris, mat. 12, 37.
juſtus Deus, deut. 32. 4.
juſtus chriſtus, 1 pet. 2. 20.
juſti & beati, pſal. 31. rom. 4.3.
juſto non eſt lex poſita, gal. 3, 11.
juſtus fide vivit, Heb. 10, 38.
juſtus vix effugit tribulationes, 1 pet. 4,18.
juſtificatus publicanus, luc. 18, 9.
juſtus primum accuſator ſui, prov. 18.17.
juſti poſt judicium ut ſol fulgebunt, matt. 13. 49.
juſto avertenti ſe a via recta, mors, Ezech. 18. 26.
juſtorum finis incognitus, iſa. 57. 1.
juſti judicabunt impios, prov. 14, 19.
Iuvenum ſequutus conſilium Roboam, punitur, 3 reg. 12, 10. 14.
juvenes quales eſſe debent, tit. 2. 6.
juvenilia deſideria fugienda, 2 tim. 2. 22.
a juventute benefaciendum, eccle. 11,9.12,1. thren.3.

La

L.

LAban fratris Rebeccæ acta, gen. 24, 32. aſque ad 31. cap.
labiorum fructus, laus Deo exhibita, heb. 13. 5.
labor perpetuus hominis vita, job, 7,1.
labori homo addicitur, gen. 3, 17.
laboribus propriis vivendum, prov. 6.6.1 theſſ. 4.1.
qui non Laborat, non manducet, 2 theſſ. 3.8,12.
laborat manibus Paulus, 1 cor. 4.9,12. act. 18,3.
labore omnia florent, prov. 14, 4.
labores manuum ab aliis comeduntur, iis qui Deo ſunt inobedientes, deut. 28,.17.
laborantes & onuſti peccatis accedunt ad Chriſtum mat. 10. 10.
lacte fluit terra Chanaan, exod. 3, 8.
lac & butyrum peregrinis apponitur, gen. 18,8.
lacte opus parvulis, heb. 5, 12.
lac rationabile concupiſcamus, 1 pet. 2. 2.
lactat filium ſuum Anna, 1 reg. 1,23.
lachrymis pedes Chriſti rigat peccatrix, luc. 7, 38.
cum Lachrymis monet Paulus fratres, act. 20.19,31.
lætatur Deus benefacere nobis, deut. 28, 63.
lætitia obedientibus Deo, deut. 16, 15.
Laganorum oblatio, levit. 2,4.
Laici panes quibus veſci omnibus licebat, 1 reg. 21,4.
Lais habitatores occiduntur, judic. 18, 29.
Lamech bigamus & homicida, gen. 4, 23.
lamentatione ſua Johannes non pellexit Judæos ad pœnitentiam, matt. 11, 17.
laminæ ſacræ forma, exod. 26,29.
languores inobedientibus Deo, deut. 28, 61.
lapides pluit, joſ. 10, 11.
lapidem erigit Jacob in titulum gen. 28,18.
lapides collecti in acervum in teſtimonium fœderis, gen. 31. 45, 46.
lapis vivus Chriſtus, mat. 21. 42. 1 pet. 2. 7. pſal. 117. v. 21.
lapis offenſionis Chriſtus, 1 pet. 2,8.
lapides vivi Chriſtiani, 1 pet. 2. 4.
lapidatur Naboth innocens, 3 reg. 21. 10, 14.
lapidatur Paulus, act. 14, 19.
lapidare volunt Chriſtum Judæi, Ioan. 8, 5,
lapidetur filius inobediens, deut. 21, 21.
lapidetur blaſphemus : lev. 24,14. ſimiliter is qui ligna ſabbatho collegit, num. 15, 35.
lapidetur qui dat de ſemine ſuo Moloch, lev. 20, 2.
lapidetur abducens a fiducia in Deum, quantumuis amicus. deut. 13, 6.
Laquei mortis, 2 reg. 22,6.
Latitudo cordis datur Salomoni, 3 reg. 4, 29.
Latro alter cum Chriſto pendens ſalvatur, luc. 23.39.
Latus Chriſti aperitur, joan. 19,34.
lavacro regenerationis ſalvamur, tit. 3,5.
laus noſtra Deus, exod. 15,2. deut. 10,21.
in Laudem ſuam elegit nos Deus, deut. 26, 19.
laudant aſſidue Deum Apoſtoli, luc. 24, 53.
laudis hoſtia offerenda per Chriſtum, heb. 13,15.
laudes immodicæ, ſuſpectæ, prov. 28. 21.
lavatur David & ungitur relicta ſui afflictione, 2 reg. 12, 20,
lavabantur pedes hoſpitio ſuſceptis, judic. 19, 21.
lavabant judæi mortuos, act. 9.37.
de Lazaro quem ſuſcitavit Jeſus, joan. 11, 1.& ſeq. c. 12. & ſeq.
Lebna expugnatur, joſ. 10.29.
Legatione pro Chriſto fungitur Paulus, 2 cor. 5,20.
leones in gentes impias immiſſi, 4 reg. 17. 25.
leonem occidit Samſon, judic. 14. 6. item David, 1 reg. 17. 34.
a Leone percutitur inobediens propheta, 3 reg. 20. 36.
leo de tribu Juda, apoc. 5, 5.
a Lepra cavendum, deut. 24.8.
lepræ a lepra diſtinctio, levit. 13,14.
leproſi Samaritani ſaturantur, 4 reg. 7. 3, 8.
leproſus a Chriſto ſanatur, mat. 8, 2. & ſeq.
leproſi decem ſanantur, luc. 17, 12.
leporem non comedunt Judæi, levit. 11, 6.
levare manum in cœlum ſolebant juraturi, gen. 14, 22. deut. 32, 40.
Levi naſcitur, & occidit Sichimitas, gen. 29, 34. 34, 25.
Levitæ electi in miniſterium Dei, nume. 3.39,40.
de Levitis multa in exodo, levitico, num. & deuteromio.
a Levitis interfecti idololatræ, exod. 32, 27.
in Levitarum locum filii Joſeph, joſ. 14. 3,4.
lex ignea, deut. 33,2.
lex cum datur, terrentur Iſraelitæ, exod. 19, 13. 20, 18.19. deut. 5,23. & ſeq.
lex injuſtis, homicidis, &c. poſita, 1 tim. 1.7. & ſeq.
varias Leges populo Iſraelitico datas habes in exodo, levitico, numeris & deuteronomio.
legem explanat Moyſes, deut. 1. 5.
legem non faciens, maledictus, deut. 27.26.
lex in corde & ob oculos, levit. 19.19.
ad Legem ſervandam exhortatio, deut. 4.5.
ante Legem peccatum non putabatur eſſe peccatum, rom. 5. 13.
lex data per angelos, gala. 3. 17.
per Legem, cognitio peccati, rom. 3. 20.
lex poſita propter tranſgreſſiones, rom. 5. 20.
lex pædagogus ad Chriſtum, gala. 3. 24.
lex bona, 1 tim. 1.8. rom. 7. 16.
lex Moyſi & circuncisio jugum a Petro vocantur, act. 15. 5.
legem nullus Judæorum obſervabat. joan. 7. 19.
lex non vivificabat, gala. 3. 21.
lex & prophetæ duobus mandatis comprehenduntur, mat. 22.40. gala. 5. 14.
legis impletio eſt proximi dilectio, rom. 13. 10.
lex & prophetæ ſabbathis legebantur, act. 13. 15.
legis finis & perfectio, Chriſtus, rom. 10.4.
legem abolevit Chriſtus, & quare, ephe. 2. 15. 2 cor. 3. 19. act. 15. 38. heb. 7. 11.
lex regia dilectio proximi, jacob. 2. 8.& ſeq.
lex ſcripta in cordibus fidelium, heb. 8. 10.
legi Dei ſervit homo mente, rom. 7. 23. quod facere non poteſt carnis ſapientia, rom. 8. 7.
legiſperitos reprehendit Chriſtus, luc. 11. 52.
legum conditores iniquos reprehendit Iſaias, iſa. 10. 1.
Lia parit Ruben, gen. 29. 32.
libamentum lex, levi. 6. 14.
in Libro vitæ ſcribi, phil. 4. 3.
de Libro Dei deletur peccator, exo. 32. 32.
libri curioſa ſectatorum combuſti, act. 19. 19.
Libellus repudii, deut. 24. 1.
Liber Paulus non eſt ſua libertate uſus, niſi ubi neceſſarium erat, 1 cor. 9.1.
liberi ſunt Chriſtiani, 1 pet. 2. 16. joan. 8. 33. iſai. 43. 20.
libertas ſpiritus, 1 cor. 9. 22. 2 cor. 3. 17.
libertas non danda in occaſionem carnis, galat. 5. 13.
liberat de tribulatione Deus, 2 reg. 4. 10, 14, 16.
liberatio ex Ægypto, exod. 13.13.
liberavit nos Chriſtus a peccato, luc. 1.74. joan. 8.32.
Libido opus tenebrarum, rom. 13. 13.
ob Libidinem hominum diluvium, gen. 6. 2.
Ligare & ſolvere conceditur Apoſtolis, matt. 18. 18. jo. 20. 22.
Lignum ſcientia boni & mali, gen. 2. 16.
lignorum cæſores inter Iſraelitas, deut. 29. 1.
lignorum parabola, judic. 9. 8.
ligno immiſſo, aquæ dulceſcunt, exod. 15. 25.
limites non transferendi, prov. 22,28.23,10
Lingua una in terra, gen. 11.1.
lingua coercenda. 1 pet. 3.10.
linguæ mala, jacob, 3. 2. & ſeq.
de Linguarum dono, 1 cor. 14. 2. act. 2. 3.
linguæ bona & mala, prover. 12,18.13,1.14,2.
in Linguam venenatam, prov. 26. 2.
lingua lambentes aquam, judic. 7.5.
Lites fugiendæ, prov. 20.3. 2 tim. 2.23.
Literas mortis ſuæ fert Urias, 2 reg. 11. 15.
litera quæ occidit, lex Moyſi eſt : qua irritat ad peccatum, quod mortem generat, 2 cor. 3. 6.
Lobna rebellat contra Judam, 4 reg. 8.22.
Locuſtæ viſio, amos. 7. 1.
de Loide avia Timothei, 2 tim. 1. 5.
Longanimitas Dei, ſalus noſtra, 2 pet. 3. 15.
Loquentem Deum non fert populus, exo. 20. 19.
loquitur Chriſtus verba Patris, deut. 18. & ſeq.
loquacitas fugienda, eccl. 19.1. c. 20.5.
Lot fratris Abrahæ acta, gen. 11.13.19. deut. 2.9.19.
Lot uxor verſa in ſtatuam ſalis, gen. 19.26. luc. 17.32.
Lucas medicus, coloſſ. 4. 14.
Lucernarum forma, exod. 25.37. levi. 24.2.
lucerna noſtra Deus, 2 reg. 22. 29.
Lucerna Iſrael David, 2 reg. 21. 17.
Lucri gratia docentes, tit. 1.7.
Lucus plantatio, deut. 16. 21.
Luci gentium excidi jubentur, exod. 34.13. quod fecit Ezechias, 4 reg. 18. 4. Item Joſias 4 reg. 23.6.
Luctu mulieris Thecuitidis ficto revocatur Abſalon, 2 regum 14.4.
Ludunt coram vitulo Iſraelitæ, exod. 32. 6. & ſeq.
ludit David coram arca, 2 reg. 6. 5.
Luget Jacob filium ſuum Joſeph, gen. 37. 34.
luget David Amnonem filium, 2 reg. 23. 33.
lugendi non ſunt mortui, 1 theſſ. 4. 17.
lugentibus conſolatio promittitur, luc. 6.25.
Lumbi mentis ſuccingendi. 1 pet. 1.13. luc. 12.35.
Luminaria in mundo, Chriſtiani, phil. 2.15.
luminaria ſol, luna & ſtellæ, creantur, gen. 1. 14.
Luna a Deo creata, nocti præeſt, gen. 1. 16.
lunam, ſolem ac cœli militiam adorantes occidebantur deut. 17.3.
lunæ gloria alia quam ſolis, 1 cor. 15. 41.
Lunaticus ſanatur a Chriſto, matt. 17. 15.
Luteres ænei in templo Salomonis, 3 reg. 7. f. 38.
Lux verbo Dei creatur, geneſ. 1.3.
lux Deus eſt in quo non ſunt tenebræ, 1 joan. 1. 7
lux Chriſtus oculos illuminans, joan. 1,9.3,19.8,9.5.
lux mundi Apoſtoli, math. 5. 14.
cum Luce ſocietatem habere, 1 joan. 1, 7. 2,9.
lucis opera, omnis bonitas, epheſ. 5. 9.
lux gentes poſt Chriſtum genitum, epheſ. 5. 6.
Luxuriæ & luxus in vino epheſ. 5. 18.
Luza, quæ & Bethel, gen. 28. 19.
Lyſias dux Antiochi, 1 machab. 3.38.

M.

MAceda urbs capitur, joſ. 10.28.
Macedonibus prædicat Paulus act. 16.9.
Maceriam & inimicitias inter gentes ac Judæos abſtulit Chriſtus, epheſ. 2.14.
Machabæorum & matris eorum paſſio, 2 mach. 7.4.
Machiritarum poſſeſſio, deut. 3. 15.
Madianitas jubet Deus occidi, num. 25,14. 31,2.
Magi Pharaonis, exod. 7, 11. 12.
Magi Chriſtum adorant, matt. 2.7.
ad Magos non declinandum, levit. 19. 31.
Magos abſtulit Saul, 1 Reg. 28.3.
Magiſter noſter Chriſtus, matth. 23. 8. joan. 13. 13.
magiſtri fieri ne ambiamus, matth. 23.8. jaco. 3, 4. 1.
magiſtri mendaces, quales, 2 pet. 2.1.
magiſtratibus parendum, rom. 13.1.
magiſtratui tributum ſolvit Chriſtus, matth. 17.27.
magiſtratus Deum timentes, exod. 18.21. deut. 1.13.
magiſtratui non detrahendum, exod. 22.28.
magiſtratus malus malo populo datur, job. 34. 30. joſ. 29. 10.
magiſtratus impii, prov. 29. 8.
magnifica Dei erga Iſraelem, 1 reg. 12. 19.
magnificentia Deo danda, deut. 32.3.
Majeſtas Dei, quæ & gloria, exod. 40. 35.
Major in eccleſia, quis, mat. 18. 3.
Malcho amputata auricula, joan. 18. 10.
Maledicta terra ob Adæ peccatum, geneſ. 3. 17.
maledictiones inobedientibus, lev. 26. 15.
maledicere Iſraelitis non poteſt Balaam contra Dei voluatatem, num. 22,18.23,14. deut. 23. 44.
maledictiones in monte Hebal, deut. 27. 13.
maledicit Eliſeus in nomine Domini pueris ipſum irridentibus, 4 reg. 2. 24.
maledicuntur Gabaonitæ ut perpetuo ſint in miniſterio, joſ. 9. 23.
maledictus, qui legem non implet, galat. 3. 10. deut. 11. 26.
maledictus qui pendet in ligno, deut. 21. 23.
maledictum factus pro nobis Chriſtus, galat. 3.13.
non maledicendum perſecutoribus, ſed potius benedicendum, luc. 6.28. roma. 12.14. 1 pet. 3.9.
maledicenti non maledicit Chriſtus, 1 pet. 2.23.
maledicenti Semei non maledicit David, 2 reg. 16.10.
maledicentibus benedicit Paulus, 1 corinth. 4. 12.
maledicit Paulus iis qui Galatas abduxerunt ab evangelii veritate, galat. 5. 12.
maledici non poſſidebunt regnum, 1 corint. 6. 10.
maledicti a Chriſto hœdi, matth. 25.41.
maledicens nomini Dei lapidatur, levit. 24. 11,15.
Malefacta beneficiis vincenda, roma. 12.17.
Malefici occidendi, deut. 18. 10.
Malum omne, contagioſum, prov. 6. 27.
malum odio habendum, rom. 12. 9.
malum pro malo non reddendum, rom. 12. 9. exemplo Eliſei, 4 regum, 6.22.
mala pro bonis non reddenda, prove. 17.13. ſicut fecit Nabal Davidi, 1 reg. 25.15. & ſeq.
mala quæ perfert David, Deo accepta refert, non inimicis, 2 reg. 16. 12.
malum venditionis Joſeph Deus vertit in bonum, gen. 50. 15.
mali ſumus a corrupta natura, luc. 11.48. gen. 6. 5.
mali & infideles ſemen diaboli, Matth. 13. 20.
mali e cœtu Chriſtianorum auferendi. 1 corinth. 5. 13.
malitia hominis multa, gen. 6.5.
malitia omnis auferenda, eph. 4. 24. coloſſ. 3.8.
malitia pueri efficiamur, non ſenſu, 1 corinth. 14. 20.
malitiæ veteris fermentum a nobis expurgandum, 1 cor. 5.13.
ie Malitia perſeverantes pereunt, 1 reg. 12. 25.
Mambre quæ & Hebron dicitur, gen. 23.17, 19.
Mammona iniquo parandi amici, luc. 16.9.
Mamzer non admittendus in eccleſiam, deut. 23. 2.
Manna cibus patribus primum incognitus, deut. 8.3.
Man pluit Iſraelitis, exod. 16.4.

man faſtidit populus, num. 11. 1.
manna deficit, joſ. 5. 12.
manna non erat panis verus dans vitam, joan. 6. 31.
Manahem occidit Sellum, 4 reg. 15. 16.
Manaſſes filius Joſeph, gen. 41,51. 48,1.13. joſ. 13, 29. 14, 2. 22, 1. 7.
Manaſſes rex Juda impius, 4 reg. 21.
Mandata ſervantibus benedictio, exod. 23. 20. deut. 11. 27.
per mandatum libido peccandi, rom. 7. 8,12.
mandatum Chriſti novum, dilectio, joan. 13. 34.
mandata ſervat qui diligit, joan. 14.21.1 joan.2.3.
mandata ſervando vitam æternam haberi docet Chriſtus : mat 19.17.
mandatis hominum adverſantium Deo non attendendum tit. 1. 14.
mandragora Liæ, gen. 30. 14.
non manducet qui non laborat, 2 theſſ. 3. 10.
manducet Chriſtianus in gloriam Dei, 1 corinth. 9. 10, 31.
manducare Chriſti carnem, joan. 6.52.
manere in Chriſto, 1 joan. 2.6.
quando Manet Deus in nobis, 1 joan. 3. 24.
manſiones paratæ fidelibus, joan. 14. 2.
manſiones filiorum Iſrael, num. 33. 1.
manſuetudinis commendatio, prov. 16. 19. eph. 4. 2. eccl. 10. 10.
manſuetudo Pauli, 1 corinth. 4.21.
manſuetiſſimus Moyſes, num. 12.8.
Manue pater Samſonis, judic. 13.8.
Manus abſcindenda falſo teſti, deut. 19. 21.
manus Jeroboam areſcit, 3 reg. 13.4.
manus lavare ante cibum, mat. 15.2.
manus non lavat Chriſtus ante cibum, luc. 11. 38.
manibus noſtris operemur, 1 theſſ. 14.11.
manuum opera fructificare facit Deus obedientibus ſibi, deut. 30. 9.
manus propria ſcandalizans nos, abſcindatur, mat. 5. 30.
manus arida ſanatur, mat. 12. 10.
Manuum cancellatarum impoſitione Jacob filiis Joſeph benedicit, gen. 48. 14.
manuum impoſitione ſanat Chriſtus, luc.4.40.
ut Manus imponeret eis, adducunt pueros ad Chriſtum, mat. 19. 13.
manuum Moyſi impoſitione Joſue repletur ſpiritu, deut. 34. 9.
manuum impoſitione replentur Spiritu ſancto Chriſtiani. act. 19. 6. 1 tim. 4. 14. 2 tim. 1. 9.
manum non cito imponat cuiquam Timotheus, 1 tim. 5. 21.
manus Domini facta ſuper Eliam, 3 reg. 18. 46.
manum Domini nemo evadit, amos 9. 2. deut. 32. 39.
manus Dei ſuper aliquem, quum illum percutit, ut de Judæis legimus, judic. 2. 15. 1 reg. 7. 13.
in Mara veniunt filii Iſrael, Exod. 15.23.
Marcus conſobrinus Bernaba, coloſſ. 4. 10.
Mardochai acta. eſth. 4. 6. 13.
Mare dividit Moyſes, exod. 14. 16.
Maria ſunt congregationes aquarum, gen. 1. 10.
maris fuſilis fabricatio, 3 reg. 7. 23. 2 paral. 4. 2.
maris vitrei viſio, apoc. 15. 2.
Margaritæ lapidis pretioſi parabola, mat. 13.45.
Mariæ virginis acta, luc. 1. 2. joan. 2. 5.
Mariæ ſororis Moyſi acta, exod. 15. 20. num. 12, 10. 15. 20, 1. deut. 24, 9.
Mariæ ſororis Marthæ acta, joan. 11, 1. 12, 3. luca. 10. 39. mat. 28. 2.
maria magdalene currit ad monumentum: videt Chriſtum: annuntiat ſurrexiſſe, mat. 27.61, c.28. joan. 20.
maritum vocat Sara dominum, gen. 18.12. 1 pet. 3.6.
de maritorum principatu, eſth. 1.18.
martha hoſpitio Chriſtum ſuſcipit, luc. 10. 38, 40, 41. joan. 12. 2.
marthæ fides 10.11,19,20,30. & ſeq.
martyrum felicitas, ſap. 3. 1,2.
maſculi & fœminæ creatio, gen. 1. 27. c. 5. 2.
maſculorum concubitores, 3 reg. 14,24.15, 12,22.47. 1 cor. 9. 9.
in maſpha congregati iſraelitæ, judic. 20. 1.
matrem qui non honorat, maledictus, deut. 27. 16.
matres & fratres Chriſti qui ſint, matth. 12. 48.
matrem ſuam commendat Chriſtus Joanni, joan. 19.27.
matrimonii inſtitutio, gen. 2. 22.
matrimonii caſti exemplum in Sara Tobiæ uxore, tob. 3. 16.
matrimonium quomodo ſit ſuſcipiendum, tob. 6. 2.
matrimonii commendatio, prov. 18. 22. heb. 13. 4.
matrimonium violantes arguuntur, mal. 2. 14.
de matrimonio, 1 corinth. 7.
matham ſacerdos Baal 4 reg. 11. 18.
matthanias qui & Sedecias, 4 reg. 24. 17.
mathathiæ acta, 1 machab. 2.
mathias electus in locum Judæ, act. 1. 26.
mathæus vocatur a Chriſto, mat. 9. 9.
mathuſale naſcitur, gen. 4. 18.
mathuſale ætas, 969. anni, gen. 5. 26, 27.
maxilla aſini occiduntur Philiſthæi, judic. 15. 14.
maxillam percutienti altera danda, mat. 5. 39.
Medad & Eldad prophetant, num. 11. 25.
mediator inter Iſraelitas & Deum, deuter. 5. 2,24.
mediator noſter Chriſtus, 1 tim. 2. 5.
medicina a Deo creata, eccl. 38. 4.
meditandum verbum Dei, deut. 11. 19. joſ. 18.
mel in cadavere leonis, jud. 14. 18.
melchiſedech offert Abraham munera, gen. 14. 18. heb. 7. 1.
mello ædificatur a Salomone, 3 reg. 9. 24.
membrorum unione Paulus ad concordiam nos hortatur, 1 corinth. 12.16.
membra noſtra ſerviant Deo, rom. 6. 19.
membra noſtra templum Spiritus ſancti, 1 corinth. 6. 19.
membra corporis peccati mortificanda, coloſ. 3. 5.
memoranda tempora antiqua & Dei opera conſideranda, Deut. 32. 7.
mendax omnis homo, iſa. 30. 9. pſalm. 115. ver. 2.
mendax giezi, 4 reg. 5. 22.
mendaces Spiritui ſancto Ananias cum uxore, act. 5.3.
mendacium non ſuſcipiendum a judice, exod. 23. 1.
mendacii pater diabolus, joan. 8.44. 1 joan. 2, 21.
mendacium fugiendum. epheſ. 4. 25.
mendax qui negat Chriſtum, 1 joan. 2.21.
mendax ſpiritus in prophetis, 3 reg. 22.122.
mendici nulli futuri, ſi obediatur Deo, deut. 15. 4.
menſæ tabernaculi forma, exod. 25. 23.
menſtruoſa mulier, lev. 15. 15.
menſuræ æquitas, lev. 19. 35.
menſura qua menſi fuerimus remetietur nobis, marc. 4. 24.
non mentitur Deus, ſed præſtat promiſſa, tit. 1. 2. heb. 6. 18.
meraritarum ſors & urbes, joſ. 21.7. & ſeq.
mercatores terræ flent Babylonem deſtructam, & quare, apoc. 8. 3.
mercenariorum merces non deneganda, lev. 19. 13. deut. 24. 14. jac. 5. 4.
mercenarius paſtor, joan. 10. 12.
merces perſecutionem paſſis, mat. 5. 12.
merces vinitoribus ex æquo datur, mat. 20. 8.
merces ſecundum opus, 1 corinth. 3. 8.
merces Abraha, Deus, gen. 15. 1.
meretrix fugienda, prov. 23. 27.
meretrix & ſcortator non ſint in populo Iſrael, deut. 23. 18.
meretricis magne viſio, apoc. 17. 1.
meretrici adhærens efficitur cum ea unum corpus, 1 cor. 6. 16.
meretrices ingrediuntur regnum Dei, mat. 21. 31.
mergulum non comedunt Judæi, deut. 14.17.
merob davidi promiſſa uxor, 1 reg. 18.17.
meſa rex moab tributarius regi Iſrael, 4. reg. 3. 4.
meſſiæ tempus deſiderat fidelis, iſa. 45. 8.
de meſſe lex, levit. 19. 9.
meſſis abundans obedientibus Deo, levit. 26. 5.
meſſem Joab ſuccendi jubet Abſalon, 2 reg. 14. 30.
meſſis multa populi, prædicatione evangelii colligenda, mat. 9. 33. joan. 4. 35.
metens ſegetes relinquat pauperibus, lev. 19. 9.
non metuendum fideli in afflictionibus, deut. 7. 18.
cum metu operemur opera ſalutis, philip. 2.12.
micha filius miphiboſeth, 2 reg. 9. 12.
michææ propheta Dei acta, 3 reg. 22.
michas de Ephraim, judic. 17. 1, 4. & ſeq.
michaelis pugna cum dracone, apoc. 12. 7. judæ, 9.
michol uxoris Davidis acta, 1 reg. 18, 19. 25. 44. 2 reg. 3. 13. & ſeq. 6. 16.
militat nemo ſuis ſtipendiis, 1 corinth. 9. 7.
militibus dat Joannes præcepta, luc. 3. 14.
militia eſt vita hominis, job. 7. 1.
milvum non comedunt Judæi, deut. 14. 13.
minima terræ quatuor, quæ ſunt ſapientibus ſapientiora, pro. 30. 24.
minimus in regno Dei, mat. 5. 19.
miniſtri Dei quales, lev. 21. 13, 14.
contra miniſtros Dei murmurans, contra Deum murmurat, exod. 16. 3, 8.
miniſterium reconciliationis accepit Paulus, evangelium nuntians, 2 corinth. 5.18.
miniſterium verbi prædicatio evangelii, act. 20. 24.
miniſter noſter Chriſtus, mat. 20. 26. heb. 8. 2.
miniſteria varia Chriſtianis data, epheſ. 4. 7.
miniſtri Dei prædicatores, 1 corinth. 3, 5. 14, 1.
miniſtris verbi victus debetur, mat. 10. 10.
miniſtri verbi a Deo petendi, matth. 9. 38.
miniſter ſit qui primatum quærit, mat. 20. 26.
miniſtrationes ſpiritus diverſæ, 1 corinth. 12. 5.
miphiboſeth acta, 2 reg. 4,4.9,6.16,4. 19,24, & ſeq.
mirabile nomen Dei, judic. 13. 18.
miracula confirmatio verbi, marc. 16. 20.
miraculis Chriſti glorificatur pater, mat. 15. 31.
miracula per ſe fieri in gloriam Chriſti, orant apoſtoli, act. 4. 29.
miraculis probatus eſt Chriſtus a patre miſſus, act. 2. 24.
miraculis inducti multi credunt Chriſto, joan. 2, 23. 4, 48. 53.
miraculis potuit cognoſci Chriſtus, joan. 10. 25.
miraculis mentientes ſe Chriſtum, mat. 24. 10.
miracula pſeudoprophetarum, jerem. 23. 32.
miraculis pſeudoprophetarum tentat Deus an diligamus eum, deuter. 13. 3.
miraculis a fide abducens occidendus, deut. 13. 5.
miſerationis multæ Deus, exod. 34. 6.
miſeretur Deus cujus vult, exod. 33. 19.
miſeretur Deus propter promiſſiones ſuas, 4 regum, 13. 23.
ut miſereatur noſtri Deus, orandum, num. 6. 25.
miſereatur tui Deus, benedictio erat, gen. 43. 29.
miſeri ſumus, ut felices efficiamur, jacob, 4. 9.
miſericors Deus diligentibus ſe, exod. 20. 34. deut. 5. 1.
miſericors Deus neminem derelinquit, deut. 4. 31.
in miſericordia Deus dives, epheſ. 2. 4.
miſericordia Dei æterna ſuper timentes eum, luc. 1. 50.
miſericordiæ Dei debentur divitiæ cæteraque corpori neceſſaria, deut. 8. 18.
miſericordia Dei pœnitenti promittitur, deut. 30. 2.
miſericordia Dei liberamur per Chriſtum, iſa. 52. 1.
miſericordia motus venit Chriſtus, tit. 3. 5.
miſeranti Deo attribuenda ſalus, rom, 9. 9.
miſericordiam Dei erga ſe confitetur Paulus, ne deſperemus 1 tim. 1. 2.
miſericordiam conſequutæ Gentes. rom. 11. 30.
miſericordia potior ſacrificio, mat. 9. 13. oſee. 6. 7.
miſericordes ſimus exemplo Dei, luc. 6. 36.
miſerendum in hilaritate, rom. 12. 8.
miſericordibus miſericordia promittitur, matth. 5. 7.
miſericordibus benedicit Deus, proverb. 11, 17.22,6
miſericordia purgantur, proverb. 15, 27. c. 16. 6.
miſericordia Davidis erga Saul, 1 reg. 24, 6. 26, 9.
miſericordiæ laus, proverb. 14, 21. 19, 17.
miſericordiæ opera quanti faciat Chriſtus, mat. 12, 7. 25. 35.
miſphat alias Cades, gen. 14. 7.
miſſus a Deo Chriſtus, joan. 8.18.
mites & humiles corde eſſe diſcamus a Chriſto, mat. 11. 29.
mites manſueti quid a Deo accepturi, mat. 5. 5.
mitiſſimus moyſes, num. 12. 3.
mna, Ezech. 45. 12. luc. 19. 16.
moab filius Lot ex filia majore, gen. 19. 37.
de moabitis multa, num, 21. 13. & ſeq. deuter. 29. 3 reg. 11. 4 reg. 4. 23.
modeſti ſimus, 1 pet. 3. 8. philip. 45. 5.
modius æqualis, deut. 25. 15.
non mœchandum, exod. 20. 14.
mœrore conſumitur inobediens, deut. 28. 65.
mola inferior & ſuperior, deut. 24. 6.
molles non poſſident regnum Dei, 1 cor. 6. 9,
Moloch idolum Ammonitarum, 3 reg. 11. 7. levit. 20, 2. 3. 4.
moneamus alter alterum, rom. 15. 14.
moneamus nos hymnis &c. coloſſ. 3. 16.
monet Paulus cum lacrymis, act. 20. 31.
montem Sinai qui tetigiſſet, lapidandus erat, exod. 19. 12.
mons Gelboe, 1 reg. 31. 8. 2 reg. 1, 6. 19, 21.
monumenta aperta in morte Chriſti, matth. 27. 52.
morbos corporis & animi ſanat Chriſtus, matth. 8. 13.
morbos ob peccata immittti, matth. 9. 2. joan. 5.14.
ne mordeamus invicem, galat. 5. 15.
mores bonos corrumpunt colloquia prava, 1 cor. 15. 33.
mors ex inobedientia, gen. 3. 17. deut. 30. 15.
moriendum ſemel omnibus, heb. 9. 27.
mortem optant Iſraelitæ. exod. 16. 3. num. 15. 2. item moyſes, num. 21. 7. rurſum job, job. 6. 8. item Elias, 3 reg. 19. 4.
mortis dies incertus, luc. 12. 35.
mortuam Saram plangit Abraham, gen. 23. 2.
mortui in tabernaculo lex, num. 19. 14.
mortui ungebantur, gen. 50, 21. 26.
mortui lavabantur, act. 9. 37.
mortuorum exequiis non interſit ſacerdos, levit. 21. 11.

a mortuis

a Mortuis nihil quærendum, iſa. 8. 19.
mortuos conſulit Saul, 1 reg. 28, 8. 9. 10.
mortuo apparenti non credit, qui ſcripturæ non credit, luc. 16. 30.
ſuper Mortuo non incidendæ carnes, deut. 14. 1.
in Mortuis tibicines, matth. 9. 22.
de Mortuis non multum lugendum, 1 theſſ. 4. 16. eccl. 22. 11.
mors abſorpta per Chriſtum, 1 cor. 15. 54.
mori Chriſtus vocat dormire, matth. 9. 24.
morte Petri & aliorum martyrum glorificatur Chriſtus, joan. 21. 19. phil. 1. 23.
mortem ſibi propinquam dicit Paulus, 2 tim. 4. 6.
mori optabat Paulus ſi expediret, philip. 1. 20.
mortis ſuæ præmonet Chriſtus Apoſtolos, matth. 16, 21. 17, 21. 20, 18. joan. 7, 30. 14, 2. 16, 19.
mori cupit Chriſtus pro nobis, luc. 12. 50.
mortem deprecatur Chriſtus, matth. 26. 39.
moritur Chriſtus, matth. 27. 50. joan. 19. 30.
mortuus Chriſtus pro peccatis noſtris, rom. 4. 25. heb. 9. 15.
mors ſtipendium peccati, rom 5, 10. 11. 12.
ex mortuis primus reſurrexit Chriſtus, 1 cor. 15.26.
in mortem Chriſti baptizari, rom. 6. 3.
mortem & reſurrectionem Chriſti prædicat Petrus, act. 2. 25. & ſeq.
mori debemus pro fratribus, 1 joan. 3. 14.
mors ſecunda, apoc. 20, 13. 21, 8.
moriuntur non credentes, id eſt ira Dei manet ſuper eos, joan. 3. 36.
mortem non vident credentes, joan. 5. 24.
mortui audientes Chriſtum vivent, joan. 5. 25.
morticinium non comedendum, levit. 17. 15. imo nec tangendum, num. 19. 13.
mortificanda membra corporis peccati, coloſſ. 3. 5.
mortificata Davidis voluntas, 2 reg. 15. 30.
mortificantur Chriſtiani propter Chriſtum, roman. 8. 36.
Moyſi nativitatem & acta habes ab initio exodi uſque ad finem Deuteronomii.
Moyſi laus, eccl. 45. 1.
Moyſi fides, heb. 11. 23.
Moyſes quare & quando tegebat faciem, exod. 34.30. 2 cor. 3. 13.
Moyſi locutum eſſe Deum credunt Judæi, Chriſtum autem neſcire ſe dicunt, joan. 9, 28. 29.
Moyſes Judæos accuſaturus, joan. 5. 45.
Moyſes & prophetæ ſcriptura veteris teſtamenti, luc. 16, 29. 30.
Moyſen repulerunt Judæi, act. 7. 37.
per Moyſen lex data, joan. 1. 17.
Moyſes adventum Chriſti prædixit, act. 3. 22.
Moyſes & Elias in transfiguratione, matth. 17, 3. 4.
Mulæ Davidis imponitur Salomon, 3 reg. 1, 33. 38.
mulier creatur e coſta Adæ, geneſis, 2. 22.
mulier ſeducitur a ſerpente, gene. 3. 1.
mulier gloria viri, 1 corin. 11. 7. & adjutorium ejus, geneſis, 2. 18.
mulierem non tangere bonum eſt, 1 corint. 7. 1.
de Muliere multa, 1 cor. 11. 6. & ſeq. 14. 12. & ſeq. & in prov. & Eccleſiaſtico.
mulierum ornatus & mores qui eſſe debeant, eph. 5. 22. coloſſ. 3. 18.
mulier familiam curet, prov. 12. 4. tit. 2. 3.
mulieri non dandus primatus, 1 timo. 2. 11.
mulier veſte virili ne utatur, deut. 22. 5.
a Muliere initium peccati, eccli. 25. 33.
mulier litigioſa cui comparanda, prov. 27, 15.
mulier bona, eccl. 36. 16.
mulier adultera, prov. 30. 20.
de Muliere forti, prov. 31, 10. 17.
mulieris ira & nequitia, eccl. 25.
mulier vovens, num. 30. 4. & ſeq.
mulier captiva, deut. 21. 11.
mulier formoſa & fatua, prov. 11. 22.
mulier litigioſa fugienda, prov. 21, 29. 7, 15.
mulieres cohæredes gratiæ, 1 pet. 3. 7.
mulieribus legendum deuteronomium, deuter. 31. 12. joſ. 8. 35.
mulieres cantant canticum cum Maria, exodus, 15. 20.
mulieres reſerventur in expugnatione urbium, deuter. 20. 14.
mulier pulchra & prudens Abigail, 1 reg. 25. 3.
mulieris prudentis conſilium, 2 reg. 20. 18.
mulierem Chriſtus in fide inſtruit, joan. 4, 15. 16. & ſeq.
mulier ſanguinis fluxum patiens ſanatur a Chriſto, matth. 9. 20.
mulieres Chriſtum ſurrexiſſe prædicant, matth. 28. 5. & ſeq.
mulieribus prædicat Paulus, act. 16. 1.
mulieres ſalvantur per liberorum generationem, 1 timot. 2. 14.
mulier ſedens ſuper beſtiam coccineam, apoc. 17, 3. 4.
mulo inſidet Abſalon, 2. reg. 18. 9. & ſeq.
mundus nemo coram Deo, job. 25. 4. & ſequent.
mundi ſeu mundati Apoſtoli per fidem, joan. 15. 3.
mundi corde Deum videbunt, matth. 5. 33.
Mundus per Chriſtum factus, joan. 1. 10.
mundus in maligno poſitus, 1 joan. 2, 17. 5, 19.
mundi figura tranſit, 1 cor. 7. 31. 1 joan. 2. 17.
mundum non diligamus, 1 joan. 2. 15.
mundi amicitia eſt inimicitia apud Deum, jaco. 4. 4.
mundus non cognovit, joan. 17.21. & ſeq. nec Jeſum eſſe Chriſtum verum lumen, joan. 1. 10.
pro Mundo non orat Chriſtus, joan. 17. 9.
mundi ultima eſt hæc ætas, 1 cor. 7. 29.
mundum judicabunt fideles, 1 cor. 6. 2.
munera excæcant oculos, deute. 16. 19. exod. 23. 8. eccl. 20. 31.
munera accipiunt filii Samuel judices & male judicant, 1 reg. 8. 2. non autem Samuel, 1 reg. 12. 3.
munera non accipit Deus, deut. 10. 17,
munera non accipit Eliſeus a Naaman: quæ Giezi accipiens leproſus efficitur, 4 reg. 5, 16. 20. 26.
mures aurei Philiſthinorum, 1 reg. 6. 4.
murmurant Iſraelitæ, num. 11. exod. 15, 16. 17.
murmurat Moyſes, num. 11. 11.
murmurans populus interficitur, num. 16. 47. & ſeq.
ſine Murmurationibus omnia fiant, philip. 2.14.
non Murmurandum contra Deum, 1 cor. 10. 10.
mutatur Saul in alium virum a Spiritu Dei, 1 reg. 10. 6.
mutui lex, exod. 22. 14.
mutuum dandum omnibus, deuter. 15, 6. 8. matth. 5. 42. eccl. 29. 2.
mutuat aliis quia dives, qui ſervat Dei præcepta, deut. 28. 11. & ſeq.
mutum fecit Deus, exod. 4. 11.
mutus ſanatur a Chriſto, matth. 9. 12.
Myſterium abſconditum ſalus noſtra, rom. 16. 25.
myſteriorum Dei diſpenſator Paulus, 1. cor. 4. 1.

N.

Naaman leproſus ſanatur, 4 reg. 5, 9. 17.
Naas obſidet Jabes Galaad, 1 reg. 11. 1.
Nabal impius moritur, 1 reg. 25. 38.
Naboth juſſu impiæ Jezabel lapidatur, 3 reg. 21. 9. 14. 15.
Nabuchodonoſor acta, 4 reg. 24. 1. dan. 1. 2. 3. 4. jer. 27. 8. judith 1. 2.
Nachor avus Abrahæ, gen. 11, 22. 26. 22, 21.
Nadab & Abiu comburuntur, levit. 10. 1.
Nadab filius Jeroboam rex Iſrael, 3 reg. 14. 15.
Nahaſſon filius Aminadab, num. 1, 7.
Nahum vaticinatur Dei vindictam in Aſſyrios, nahum, 1. 1.
Natalis ſui cœnam celebrat Herodes, marc. 6. 21.
Nathan prophetæ acta, 2 reg. 7. 3 reg. 1. 22.
Nathanael verus Iſraelita, joan. 1. 47.
naturæ impuritas, job. 25, 4. 5.
natus ex Deo qui Chriſto credit, joan. 1. 3. 1 joan. 5. 1.
natus ex Deo peccatum non facit, 1 joan, 3. 9.
naufragium Pauli, act. 27. 41.
in Nazareth educatur Chriſtus, matth. 2. 23. luc. 4. 16.
Nazareni non honorant Chriſtum, matth. 13. 55. & ſeq. 57. ſed magis præcipitare conantur de monte, luc. 4. 24. 29.
Nazaræorum lex, num. 6. 153.
Nebo mons, deut. 32. 49.
Nebula impletur templum, 3 reg. 8. 10.
non ex Neceſſitate aut triſtitia, ſed ſponte & hilariter ſubveniendum eſt pauperibus, 1 cor. 9, 10. 11.
neceſſitate coactus comedit David panes propoſitionis, 1 regum. 21. 6.
negat Chriſtum Petrus, matth. 26. 70.
negabit nos Chriſtus ſi negaverimus eum, 2 timoth. 2. 12.
Nehemiæ acta, 2 libro Eſdræ, qui & Nehemiæ dicitur
Nehemiæ laus, eccl. 49. 15.
Nemrod robuſtus venator, gen. 10. 9.
Nemus plantat Abraham, gen. 21. 33.
Nephthali, gen. 30. 8. 46. 24. joſu. 19, 32. 39.
Nervum femoris non comedunt Judæi, gen 32. 32.
Nicanoris acta, 1 mach. 7. 26. 2 mach. 15. 1. 38, 35.
Nicodemus magiſter in Iſrael, occultus Chriſti diſcipulus, joan. 3, 1. 19, 39.
de Nido invento lex, deut. 22. 6.
Ninive ædificatur, gen. 10. 11.
Ninive evertenda prædicitur, nahum 3. 7.
Ninivitarum reſipiſcentia, jonæ 3. 5. qui Judæos in judicio condemnabunt, matth. 12. 41.
Nobe civitatem deſtruit Saul, 1 reg. 22. 19.
noctuam non comedunt Judæi, deuter. 14. 15. levit. 11. 16.
Noe nativitas & acta, gen. 5. 6. 7. 8. 9.
Noe arca, 1 pet. 3. 20.
Noe fides, heb. 11. 7.
Noe laus, eccl. 44. 17.
Noe juſtitiæ præco ſervatus, 2 pet. 2, 5. 3, 20.
Noemi uxor Elimelech, ruth. 1. 4.
Nomina imponit Adam cunctis animantibus, geneſis 2. 20.
nomina imponebant matres, gen. 29.30. judic. 13.24.
nomina patrum invocata ſuper Ephraim & Manaſſen, gen. 48. 16.
nominis boni habenda ratio, eccli. 41. 15.
nomen Dei tempore Henoch cœptum invocari, gene. 4. 26.
nomen Dei ſum qui ſum, exod. 3, 13. 15.
nomen ſuum Jehova non indicavit Deus patribus Judæorum, exod. 6. 3.
nomen Dei protectio noſtra, proverb. 18. 10.
nomen Dei auditum ubique, 3 reg. 8. 42.
in nomine Domini benedicit David populo, 2 regum 6. 18.
in nomine Domini maledicit Eliſeus pueris ipſum irridentibus, 4 reg. 2. 24.
nomen Dei non aſſumendum fruſtra, exod. 20. 7.
nomen Dei invocare ſuper aliquem, num. 6. 27.
nomen Dei polluitur perjurio, levit. 19. 12.
novacula non raduntur pili Nazaræorum, num. 6. 5. judic. 13. 5. 1 reg. 1. 11.
noviſſima prævidenda, deut. 32. 29.
noviſſima tempora, 1 timoth. 4. 1.
noviſſimi primi, matth. 20. 16.
Nova creatura in Chriſto, galat. 6. 15.
in Novitate vitæ ambulandum, in novitate ſpiritus Deo ſerviendum, rom. 6, 4. 7, 6.
novus homo, Ephe. 4. 24.
novum teſtamentum, gene. 3. 15. heb. 8, 10. 10, 16. in peccatorum remiſſionem, matth. 26. 28.
Nox verbo Dei creatur, gene. 1. 5.
Nubes diſcurrentes, deut. 33. 26.
ad Nubis motum movebantur caſtra Iſraelitarum, exod. 40. 36. num. 9, 17. 20. 21.
in Nube loquitur Deus Moyſi, exod. 33, 9. 16, 10.
nubes in occaſu orta, pluvia, luc. 12. 54.
nubant qui non poſſunt continere, 1 corinth. 7. 9.
nubere qui prohibent, 1 timoth. 4. 3.
nubebant filiæ majores ætate ante minores, gene. 29. 26.
nudi Adam & Heva, gene. 2. 25.
nudus Iſrael inter hoſtes exod. 32. 25.
nuditas obedientibus, deuter. 28. 48.
numerantur filii Iſrael apti ad pugnam, nume. 1. 1.
nuptias celebrat Laban filiæ, gen. 29. 22.
nuptiæ Rebeccæ in timore Dei, gen. 24, 51. 59.
nuptiarum ſanctitas, tob. 6. 17.
nuptiis interfuit Chriſtus, joan. 2. 1.
in Nuptiis poſtremus locus accipiendus, & quare, luc. 14. 8.
nuptialem veſtem non habens, matth. 22. 12.
ut Nutrix fovet filios ſuos, ſic Paulus Theſſalonicenſes, nihil ab eis exigens, 1 theſſalon. 2. 7.
Nycticoracem non comedunt Judæi, deuter. 14. 18.

O.

Obed filius Ruth, ruth. 4. 17.
Obed edom benedicit Deus, 2 reg. 6. 10.
Obed propheta arguit Iſraelitas, 2 paralip. 28. 9.
obediendum voci Dei, deuter. 30. 20. 1 pet. 1. 14.
obedientibus verbo Dei benedictio, deut. 11. 27.
non Obediens Saul Deo rejicitur, 1 reg. 28. 18.
obedientia victimis potior, 1 reg. 15. 22.
obediens Chriſtus patri uſque ad mortem, heb. 5. 8. cujus obedientia ſalvamur, roman. 5. 15.
obedientia parentibus exhibenda, exod. 10. 5. levit. 19. 3. deuter. 5. 16. tob. 4. 1.
obediendum Deo potius quam hominibus, act. 5. 29.
obediendum magiſtratibus ac præpoſitis, roma. 13. 1. deuter. 17, 10. 12. hebr. 13. 17.
obedit Chriſtus patri putativo, luc. 2. 51.
obedit Chriſtus voci Joſue, joſ. 10. 12.
de Oblationibus variis, levit. 2, 3. 6, 9. nume. 7, 15. 28. 29.
qui Obliviſcuntur Dei peribunt, deut. 18. 9.
ne Obliviſcamur Dei, in divitiis, deuter. 6, 12. 8, 11.
oblitus Dei Iſrael, percutitur, deuter. 32. 18. judic. 3. 7. & ſeq.

Obſecrat Epheſios Paulus, ephe. 4. 1. Romanos, roma. 12. 1. corinthios, 2 corin. 5.28. galatas, galat. 4.12.
Obſtetricum Ægyptiarum pietas, exod. 1. 20.
obſtinatorum interitus, ezech. 6. 10. & ſeq.
Occidit Deus quem vult, deut. 32. 39.
occidere vult Dominus Moyſen, exod. 4. 24.
occidens hominem moriatur, levit. 24. 17. deut. 19.21.
occidens hominem maledictus, deut. 27. 24.
occidatur gladio, qui gladio occidit, geneſis, 9. 6. matth. 26. 52.
de Occiſi cadavere, deut. 21. 1.
in Occulto auditum Evangelium prædicaverunt palam apoſtoli, matth. 10.27.
Ochoziæ filii Achab acta, 3 reg. 22, 40. 4 reg. 1, 2. 5, 18.
ochoziæ filii Joram acta, 4 reg. 8. 24, 25, 26, 9. 27, 29.
ochoziæ filius Joas abſconditur, 4 reg. 11. 1, 2.
oculis Dei omnia aperta, heb. 4. 13.
oculum eruenti eruitur oculus, exod. 21. 26.
oculi eruuntur Samſoni, judic. 16. 21
oculi effodiuntur Sedeciæ, 4 reg. 25, 7.
oculos excelſos humiliat Deus, 2 reg. 12. 28.
oculi deficientes inobedientibus Deo, deut. 28. 65.
de Oculi eruitione, matth, 5. 35, 38.
oculos videntes dat Deus obedientibus ſibi, deut. 29. 3, 4.
oculus bonus, aut nequam ſeu malignus, matth. 6.23. Deut. 15. 9, 10.
odientes ipſum punit Deus, deut. 5. 9.
odium cordis prohibetur, levit. 19, 17.
odio habitus Chriſtus a mundo ſine cauſa, joan. 7, 15. 23. 24. 25.
odio ſunt Chriſtiani mundo, matth. 10. 22. joan. 15. 18.
odientibus nos benefaciendum, luc. 6. 27.
odientes ipſum diligebat David, 2 reg. 19. 6.
odiens fratrem homicida eſt, 1 joan. 2. 9.
ab Odientibus liberat Deus invocantes ſe, 2 reg. 22. 18.
odoratur Deus ſacrificium pii. gene. 8. 21.
Offendiculum fratri non objiciendum, rom. 14. 13.
ſine Offendiculo ſit Chriſtianus, 1 corinth. 9. 12.
offerendarum pecudum, armentorum &c. ritus, lev. 1.
offerendum Deo, non dæmonibus, levit. 17. 8.
non Offerenda hoſtia vitioſa, deute. 17. 4.
Og rex Baſan percutitur, nume. 21. 33. deut. 1. 4, 3, 1. 11.
Olda prophetiſſa, 2 para. 34. 22.
oleribus veſcitur infirmus, roma. 14. 2.
oleum dat Deus diligentibus ſe, deute. 11. 14.
oleo ſuo non ungentur inobedientes, deut. 28. 40.
oleum fundit Jacob ſuper lapidem quem erexerat in titulum, gene. 28, 18. 35, 14.
olei ſancti confectio, exod. 30, 24. 25.
olea Chriſtus, rom. 11, 24.
oleaſter populus gentium, rom. 11. 17.
oleo uncti ab Apoſtolis ſanantur, marc. 6. 13.
oleo ungatur infirmus a presbyteris, jaco. 5. 14.
oleo ungitur rex Saul, 1 reg. 10. 1.
olivarum reliquiæ, advenis, &c. deut. 24. 20.
olla liquefacta, ezech. 24. 3.
Omnipotens Deus, gene. 17, 35. 11, 48. exod. 15. 3. num. 24, 4. 16.
Onan filius Judæ percutitur a Deo, gen. 38, 4. 8.
Oneſimus ſervus Philemonis, phile. 10.
Oneſiphori domui miſericordia, 2 tim. 1, 16. 4, 19.
Onias ſummus ſacerdos, 2 macha. 4, 1. 33. 34. & ſeq.
onocrotalum non comedunt Judæi, deut. 14. 18. lev. 21. 18.
onus Chriſti leve ferendum, mat. 11. 30.
onus grave imponunt populo Scribæ & phariſæi, mat. 23. 4.
onus importabile lex Moyſi, act. 15. 28.
onerati & laborantes accedant ad Chriſtum, mat. 11. 29.
onus & infirmitas fratris ferenda, galat. 6. 2.
onus ſuum quiſque portabit, galat. 6. 5.
Ooliab artifex, exod. 31, 6. 35, 34. 36, 1. 38, 23.
Oolla & Ooliba, ezech. 23. 4.
Operimentum tabernaculi, exod. 26, 11. 35, 11.
Ophni & Phinees filii Heli, 1 reg. 1, 3. 2, 34. 4, 11. 17.
in Ophir mittit Salomon claſſem, 3 reg. 9. 28. item Joſaph. 3 regum, 22. 49.
non Opprimendus proximus, levit. 19. 13.
opprimetur inobediens Deo, deut. 28. 33.
opus Dei credere in Chriſtum, joan. 6. 29.
opera Dei perfecta, deut. 32. 4.
opera Dei non ſcrutanda curioſius, job. 7.13.
opera Dei inperveſtigabilia, eccl. 8. 17.
opera Dei revocanda in memoriam, deut. 4, 9. 7, 18.
opera legis qui non facit, maledictus, deut. 27, 26.
ut Opera ſancta & juſta faceremus, electi ſumus a Deo & redempti, luc. 1, 73. epheſ. 1, 45. 2, 10. tit. 2, 12. 13. 14.
ante Opera bona mundemur oportet per Chriſtum, joan. 9, 4. 15, 3. & ſeq. tit 2. 11.
opus bonum Deus incipit & perficit in nobis, phil. 1,4. prov. 16, 3. 20, 11.
opera teſtantur fidem, phile. 5. heb. 6. 10. mat. 7.16. 2 pet. 1. 20.
opera lucis, epheſ. 5, 9. 11.
ad Opera bona provocemus invicem, heb. 10. 24.
operibus bonis præſint credentes, tit. 3. 8.
opera bona non faciens abſcindetur de vite Chriſto, joan. 15. 2.
opera charitatis non habenti non prodeſt fides, jac. 2, 14. 17. 18.
ad Opera fidei provocat Chriſtus, mat. 5. 16. ſic & Paulus, act. 26. 17, 18.
opera miſericordiæ, matth. 25, 37.
non propter Opera liberati ſumus, tit. 3. 5. epheſ. 2. 9.
operum bonorum exemplum epiſcopus, tit. 2. 7.
opera mala operatur diabolus, epheſ. 2. 2.
opera coinquinantia hominem, marc. 7. 18.
opera tenebrarum abneganda, tit. 2, 9, 10, 12. rom. 13. 12.
opera Gentium non imitanda, epheſ. 4. 17. levit. 18, 24. 25.
ut Operarios extrudat orandus Deus, mat. 9. 37.
operarius cibo dignus, mat. 10. 10.
operarii iniquitatis, mat. 9, 37.
operandum manibus, 1 theſſ. 4. 11.
operatur manibus Paulus, act. 18. 3.
opera manuum Iſrael benedicit Deus, deut. 2. 7. & fructificare facit, deut. 28, 4. 5. 6. 30, 9.
operatus cum Deo Jonathæ, 1 reg. 14. 45.
Orat Chriſtus pro nobis joan. 17. 9.
orat Chriſtus pro Petro, luc. 22. 43.
orat Chriſtus apud patrem pro nobis, heb. 7,22. 9,24.
ad Orandum ſpe exorandi exhortatur Chriſtus propoſitis exemplis, matth. 7. 9. luc. 18. 1.
orando cum fiducia, accipiemus quod petimus, marc. 11. 24.
orandum ſpiritu & mente, 1 corinth. 14. 14.
orationibus noſtris adeſt Deus deut. 4. 2.
orandi modum docet Chriſtus, mat. 6, 5. 6. 7.
orandum continue, matth. 7. 7. luc. 11, 1. 18, 1. rom. 12. 12. eph. 6. 18. coloſſ. 4. 3. 1 theſſ. 5. 25.
in oratione pernoctat Chriſtus, luc. 6. 12.
oratio ſine intermiſſione ab eccleſia pro liberatione Petri, act. 12. 12.
oratio juſti aſſidua multum valet, jac. 5.17,18.
in Orationibus unanimiter perſeverant apoſtoli, act. 1. 24.
orat Paulus ſine intermiſſione, 1 theſſ. 1. 2.
oratione aſſidua victus Deus, judic. 10, 15. 11. 31.
orat Chriſtus ter eundem ſermonem, matth. 26, 36. 39. 41. 42. 44.
orans Chriſtus procidit in faciem, oculos in cœlum attollit, genua ponit, matth. 26. 36. joan. 17. 1. luc. 22. 46. Sic Paulus orat cum fratribus poſitis in terram genibus, act. 20 36. epheſ. 3.14. item Moyſes extenſis in monte manibus, exod. 17, 11. 13.
oraturus Chriſtus ſecedit in deſerta, aut in montem, luc. 5, 18. 9, 28. 21, 36. mat. 14. 23. marc. 1. 35.
orat Petrus in ſuperiori parte domus, act. 10. 9.
orent in omni loco viri levantes puras manus, 1 tim. 2. 8.
orat Paulus in litore maris, act. 21. 5. item in templo, 22. 17.
oratione fidelium cupit Paulus juvari, rom. 15.70. 2 corinth. 1. 7. heb. 13. 18.
orandum pro nobis invicem, jac. 5. 16.
orandum pro Regibus & ſimilibus, 1 timoth. 2. 8.
orat Abraham pro Sodomitis, gen. 18. 23.
orat Moyſes, proſtratus coram Deo, 40. diebus, & 40. noctibus, objiciens illi ſuas promiſſiones, deut. 9. 26. exod. 32. 11.
orat qui benefacit & recedit ab injuſtitia, eccl. 35. 3.
oret in triſtitia conſtitutus, jac. 5. 13.
oratio & jejunium, act. 13, 3. 14, 22. mat. 17, 11.
oraculi ſive propitiatorii forma, exod. 37. 6.
orbis totius deſolatio, iſa. 24. 4.
orbis deſcriptio Cæſaris, luc. 2. 1.
Oreb occiditur, judic. 7. 25.
organorum inventor Jubal gen. 4. 25.
ornatus Aaron & filiorum, exod. 28. 6. & ſeq. 39. 1. & ſeq.
orphanos non reliquit Apoſtolos Chriſtus ſed miſit eis Spiritum ſanctum, joan. 14. 18.
Orygem comedunt Judæi, deut. 14. 5.
Os hominis fecit Deus exod. 4. 24.
Oris & oculorum cuſtodia, proverb. 4. 11.
Oſculatur Rachelem Jacob, gen. 29. 11.
oſculatur Eſau fratrem ſuum Jacob, gen. 33.4.
oſculantur alterutrum Jonathas & David, 1 reg. 20. 41.
in Oſculo ſancto ſalutent ſe Chriſtiani, rom. 16. 16, 2 cor. 13. 12.
oſculantur Paulum fratres, act. 20. 37.
oſculatur pedes Jeſu peccatrix, luc. 7. 38.
oſculo Chriſtum prodit Judas, matth. 26. 48, 49.
Oſee qui & Joſue, num. 13. 9.
Oſee regis Iſrael acta, 4 reg. 15,30. 17. 1,2,3. & ſeq.
Oſee prophetia, oſee, 1. 1.
Oſſium Eliſei contactu reſuſcitatur mortuus, 4 reg. 13. 21.
oſſa Joſeph ſecum effert Moyſes, exod. 13. 19.
oſſa prophetæ ſervantur a Joſia cæteris combuſtis, 4 reg. 23. 18.
oſſa arida filii Iſrael, ezech. 37. 1. & ſeq.
Oſtium Chriſtus, joan. 10. 7, 9.
Othoniel judex Iſrael, judic. 1, 13. 3, 9.
Otium vitandum, proverb. 20, 13. 21, 4.
in Ovium tonſione fiebant convivia, 1 reg. 25. 36. 2 reg. 13. 27.
ovem comedebant Judæi, deut. 14. 4.
ovium parabolam proponit Micheas, 3 reg. 22. 17. item Chriſtus matth. 9. 36.
ovis perditæ & inventæ ſimilitudo, mat. 18. 12.
ovium caulæ multiplicantur obedientibus Deo, deut. 28. 4.
de Ovibus oblatio, levit. 3. 6.
oves errantes Judæi, mat. 15. 24.
oves Chriſti vocem ejus audiunt, joan. 10. 3.
oves benedicti Dei, matth. 25. 33.
Ovile eccleſia Chriſti ex Judæis & Gentibus, joan. 10. 16.
Oza & Ahio filii Abinadab, 2 reg. 6, 3. 6. 7. 8.
Oziæ regis Judæ acta, 4 reg. 14. 13. 2 par. 26. 1. & ſeq.

P.

PAcificus Salomon, 1 paralip. 22. 9.
pacificorum hoſtiæ, levit. 3, 1. 7, 1. 11, 3.
Pactum Dei cum Noe, geneſis 9. 9.
pacti Dei commemoratio, jerem. 14. 21. c. 32. 40.
pacti ſui memor Deus non deſerit populum ſuum, 4 reg. 13. 23.
pactum Joſiæ & populi cum Deo, 4 reg. 23. 3.
pactum Deus vocat circuncisionem, gen. 17.13.
Pædagogus erat lex, galat. 3. 24.
pallium Eliæ & Eliſæi, 3 reg. 19. 19. 4 reg. 2, 8. 13. 14.
palmas in faciem Chriſti, mat. 26. 67.
palpat in meridie, inobediens Deo, deut. 28. 29.
pane fulcitur cor, gen. 18. 5. judic. 19. 5. pſalm. 103, 16.
panis in ſudore vultus comedendus, gen. 3. 19.
non in Pane ſolo vivit homo, deut. 8. 3. mat. 4. 4.
panes pluit Deus de cœlo, exod. 16. 19.
panibus obedientium ſibi benedicit Deus, comeduntque in ſaturitate, levit. 26. 5.
pane & carnibus per corvum paſcitur Elias, 3 reg. 17. 6.
pane & aqua cibatur Elias, 3 reg. 19. 6.
panibus ſeptem 4000. hominum ſatiati, mat. 15. 33. & ſeq. item quinque panibus ſatiantur 5000.
panis laicus, 1 reg. 21, 3. 4.
panes primitiarum ſub Eliſeo multiplicati, 4 reg. 4. 42.
panum oblatio, levit. 2. 4.
panes propoſitionis, levit. 24. 5.
panis evangelii, Judæorum primum erat, mat. 15.26.
panis vitæ, caro Chriſti, joan. 6, 23. 26.
panis unius & calicis participatio, 1 corinth. 10, 16. 17.
parabolæ Salomonis, 3 Regum 4. 32.
ſine Parabolis non loquebatur Chriſtus turbis, matth. 13. 13. marc. 4. 34.
parabolas ſeorſum interpretatur Chriſtus ſuis Apoſtolis, marc. 4. 33.
parabola lignorum, judic. 9. 8.
parabola duarum aquilarum, ezech. 17. 3.
Paracletus promittitur, joan. 14, 16. 15, 26. 16, 8.
e Paradiſo voluptatis ejectus Adam, gen. 3. 23.
Paralyticus ſanatur a Chriſto, matth. 9. 2. mar. 2. 10.
Parentes honorandi & timendi, exod. 20. 12. levit. 19. 3.
parentes honorare eſt illis benefacere, matth. 15. 4. marci 7. 10.
parentes percutiens aut maledicens occidatur, exod. 21. 12.
ob Parentum inhonorationem mittitur populus in exilium, ezech. 22. 7.
parentes doceant filios verbum Dei, deut. 11. 18.
parentes non plus diligendi quam Chriſtus, marc. 10. 37.

Pars Dei Iſrael, deuter. 32. 9.
Parſimonia opes auget, proverb. 13. 21.
participes Chriſti facti, hebr. 3. 14.
parvulis legendum deuteronomium, deutero. 31. 12.
parvuli in Chriſto, 1 corinth. 3. 1.
paſcha quid ſignificat, exod. 12.
paſchæ myſterium doceantur filii, exod. 12, 3. 7.
paſchalis agnus quo modo edendus, exod. 12, 4. 8.
paſcha manducat Chriſtus cum diſcipulis, marc. 26. 19. & ſeq.
paſcha noſtrum Chriſtus, 1 corinth. 5. 7.
paſcit David unctus jam in regem, oves patris, 1 reg. 17. 34.
paſcit David populum Iſrael, 2 reg. 5, 2. 7, 7,
paſcant greges epiſcopi, 1 petr. 5. 2.
paſcens gregem edit de lacte, 1 cor. 9. 7.
paſſerculus non occiditur ſine Dei voluntate, matth. 10. 29.
paſſiones hujus vitæ, rom. 8. 18.
paſſionibus Chriſti communicare, 1 pet. 4. 13.
in Paſſionibus exultandum, 1 pet. 1. 11. coloſſ. 1. 24.
paſſiones & affectus peccati, rom. 7. 5.
Paſtores ovium, filii Jacob, gen. 46. 32.
paſtores ovium deteſtabantur Ægyptii, gen. 46. 34.
paſtor Chriſtus promittitur, ezech. 34. 23.
paſtoribus nuntiatur Chriſtus, natus, luc. 2. 8.
paſtor bonus, Chriſtus, joan. 10, 11. 14. 1 pet. 5. 4.
paſtores qui intrant per oſtium Chriſtum, joann. 10. 2.
paſtores populi ſeductores, jerem. 12. 10.
paſtores gregem lacerantes, jerem. 23. 1.
paſtores quæ ſua ſunt quærentes, ezech. 34. 2.
paſtoris non corrigientis populum, pœna, ezech. 3. 18.
paſtoris evangelici officium, ezech. 33. 2.
Patrum officium erga filios, epheſ. 6. 4.
patri non maledicendum, proverb. 20. 20.
patres pro filiis non occidentur, deut. 24. 16.
pater Chriſtianorum Deus, 2 corinth. 6. 18.
pater Chriſti pater noſter, joan. 20. 17.
patrem invocemus Deum, galat. 4,2.6.
pater noſter, Deus, deut. 32, 6. 7. mar. 23.9.
patrem quum invocemus Deum, in timore converſemur, 1 pet. 1. 17.
pater Corinthiorum Paulus, 1 corinth. 4.15.
patiens Deus, exod. 34. 7. rom. 15.8.
patientia ſua provocat Deus ad pœnitentiam, rom. 2, 4. 2 petr. 3. 9.
patientia Dei erga Paulum, 1 tim. 1. 16.
patientiæ exemplum Job, jacobi 5. 11.
patientia Job, job. 1. & 2. item Tobiæ, tob. 2. 12.
patientiæ commendatio, prov. 16. 32.
patientes ſimus, 1 theſſ. 5. 12. 2 theſſ. 1. 4.
in Patientia fructum referentes, luc. 8. 15.
patientia neceſſaria in tribulationibus, heb. 10. 36.
ut patiamur exemplo Chriſti vocati ſumus, 1 pet. 3, 12. 4, 1.
pati propter juſtitiam, beatum, 1 pet. 3. 14.
patria Chriſti, Nazareth, mat. 13. 54.
pavidum cor inobedientibus, deut, 28. 65.
Pauli acta ſcribuntur in actis Apoſtolorum & in epiſtolis ipſius: in Pauli epiſtolis quædam difficilia intellectu, 2 pet. 3. 16.
Paulus hortatur ad pœnitentiam & fidem in Chriſtum, act. 17, 26. 28. 13, 22. & ſeq. 18. 5.
Pavor cordibus inobedientium Deo, lev. 26. 36.
Pauperes ſemper futuri, deut. 15. 11. mat. 26. 11.
pauperi mutuo data pecunia, exod. 22. 25.
pauperes curandi in charitate, deut. 15. 8. eccl. 4. 1.
pauper Chriſtus factus pro nobis, 2 cor. 8. 14.
pauperibus quod fit, Chriſto fit, mat. 25. 40.
pauperibus abunde largiendum, luc. 19. 18.
pauperes ad convivium vocandi, luc. 14. 13.
pauperum curam habuit Paulus, gal. 2. 10. 1 cor. 16. 1.
pauperis perſona non conſideranda in judicio, levit. 14. 21.
pauperi non exprobrandum, prov, 14, 31. 17, 5.
pauperes ſpiritu, mat. 5. 3.
pauper probus diviti improbo præferendus, prover. 28. 6.
pauperem ſuperbum odit Dominus, eccl. 25, 3.
Pauperibus annuntiatur Chriſtus, matt. 11. 5.
paupertas ubique contempta, prov. 14, 32. 19, 17.
paupertas cum timore Dei, prov. 15. 15.
paupertatis author Deus, prov. 14. 33.
in paupertate naſcitur Chriſtus, luc. 2. 7.
paupertatem ſuam objicit Chriſtus Scribæ cupienti eum ſequi, luc. 9. 58.
pax vobis ſalutatio Hebræorum, gen. 43. 23.
pacis author Deus, 1 theſ. 5. 23. 1 cor. 14. 33.
pax cum omnibus habenda, rom. 12. 14.
pacifici filii Deo, matt. 5. 9.
pax a domeſticis non expectanda Chriſtiano, matth. 10. 34.
pax ab inimicis obedientibus Deo, lev. 26. 6.
pax ſub Salomone, 3 reg. 4, 24.5,9.10.11.12.& ſeq.
pax eccleſiæ Dei in Galilæa, Judæa & Samaria, act. 9. 31.
pax Dei incomprehenſibilis, philip. 4. 7.
pax in eccleſia, iſa. 26, 12. 66, 12.
pax facta a Deo per Chriſtum. col. 1. 20.
pax Gentibus & Judæis, eph. 2, 14. 15. 17. & ſeq.'
pax conſcientiæ per fidem, rom. 5. 1.
cum pacem & ſecuritatem putarint eſſe homines, aderit judicii dies, 1 theſſ. 5. 3.
pacem Chriſtus apoſtolis imprecatur, luc. 24. 36. joh. 14, 27. 16, 32. 20, 21. 26.
ad pacem vocati ſumus, col. 3. 15.
pacem erga Deum dat fides in Chriſtum, rom. 5. 1.
Peccatum Adæ in omnes, gen. 3. 6. rom. 5. 12.
peccatum qui facit, ex diabolo eſt, 1 joh. 3, 14. 23.
peccatum ſtimulus mortis, 1 cor. 15. 65.
peccatum eſt quod ex fide non fit, rom. 14. 23.
peccatum non inducit quicquid extra hominem eſt, matth. 15. 11.
peccatum faciens ſervus eſt peccati. joh. 8. 34. 2 pet. 3. 4.
peccatores omnes ſunt & omnibus Chriſto opus eſt, iſa. 41, 27. 53, 8. joh. 1, 17. 29.
peccator & impius, quiſquis non credit evangelio, 1 pet. 4. 18.
peccati pœna mors, rom. 5. 12.
peccatum per legem cognoſcitur, rom. 7. 7.
peccati proprii pœna cuique portanda, jer. 21. 9. ezech. 18. 4. deut. 24. 16.
peccatorum variorum expiatio, levit. 23. 27. num. 15. 24. & ſeq.
a Peccatis expiatio, lev. 23. 16. num. 19.
peccatorum antiqua confeſſio, lev. 16. 22.
peccata aufert Deus, num. 14. 18.
a peccatis converti, Dei donum, jer. 21. 14.
ad peccati agnitionem timor & metus, 1 reg. 12. 19.
peccata agnoſcentibus, remiſſio, ezech. 32. 10. levit. 26. 43.
Peccata fide & miſericordia purgantur, proverb. 15. 28.
peccatum confitentur Iſraelitæ, 1 reg. 7, 6. 12. 19.
peccati confeſſio exigitur antequam dimittatur, num. 5, 6. 7.
ob Peccatum populi contra naturam puniuntur etiam qui non peccaverunt, gen. 19. 15. judic. 20. 21.
peccatum nullum in Chriſto, 1 pet. 2. 22.
peccatum factus Chriſtus pro nobis, 1 corin. 5. rom. 8. 3. 1 pet. 2. 24.
peccatores venit Chriſtus vocare, mar. 9. 13.
peccatorum remiſſio ex abundanti miſericordia, luc. 1. 77. matt. 1. 21. act. 13. 38.
peccatrici condonantur peccata, quod multum dilexerit, luc. 7. 47.
peccatum in ſpiritum ſanctum irremiſſibile, marc. 3. 28. matt. 12. 31. 1 johan. 5. 6.
peccato mortui, juſtitiæ vivamus, 1 pet. 2. 24. 3, 10.
peccatorum noſtrorum non recordabitur amplius Deus, heb. 8, 12. 10, 17.
peccantes voluntarie & recedentes a Chriſto, nulla hoſtia purgantur, heb. 6. 6.
a peccatorum ſomno ſurgendum, rom. 6. 11.
peccatorum multitudinem operit charitas, 1 petri 4. 8.
peccata confitentibus remittentur, mat. 18. 18.
peccantes arguendi coram omnibus ab epiſcopis, 1 tim. 5. 22.
peccanti fratri ſemper remittendum, mat. 18. 18.
erga peccatores reſipiſcentes oſtenditur Dei Benignitas in filio prodigo, luc. 15. 20.
ſuper peccatore uno reſipiſcente quantum ſit in cœlis gaudium, luc. 15. 7.
pecudum offerendarum ritus, levit. 1. 10.
Peculiaris Dei populus Iſrael, deut. 7. 6.
de pecunia depoſita apud amicum, exod. 22. 7.
nec pecunia, nec alia res ad uſuram fratri danda, deut. 23. 19.
pecuniis conſtituti ſacerdotes a Jeroboam, 3 reg. 13. 33.
pecuniis confidentes difficile regnum Dei ingredientur, marc. 10. 24.
pecunia donum ſpiritus non poſſidetur, act. 8. 20.
pediculi in hominibus, exod. 8. 17.
pedes hoſpitibus lavabantur, gen. 18, 4. 19, 2.
pedes ſanctorum ſervat Deus, 1 reg. 2. 9.
pedes dolet Aſa, 3 reg. 15. 23.
pedes Chriſti ungit peccatrix, luc. 7. 38.
pedes diſcipulorum lavat Chriſtus, joh. 13. 12.
ad pedes Chriſti ſedet Maria, luc. 10. 39.
pedes calceati ad prædicandum evangelium, epheſi. 6. 15.
pedibus nudis & flens ac operto capite fugit David a facie filii Abſalom, 2 reg. 15. 30.
pedibus Dei appropinquantes docentur ab eo, 2 reg. 7. 6. deut. 33. 3.
pelicanum non comedebant Judæi, deut. 14. 15.
pentecoſtes feſtum, exod. 23. 15.
penuria rerum inobedientibus, deut. 28. 48.
percutiens hominem moriatur, levit. 24. 18. exod. 21. 12.
percutiens parentes, aut mulierem prægnantem, moriatur, exod. 21, 15. 22.
de perdito bove, ove, aut alia re proximi quid agendum, deut. 22. 1.
peregrinari a corpore fidelibus optabile, 2 corinth. 5. 8.
peregrinamur nunc a Domino, 2 cor. 5. 6.
peregrinatio vita Jacob, gen. 47. 9.
peregrinos amat Deus, deut. 10. 18.
peregrini ſuſcipiendi, exod. 23. 9. deut. 14. 21.
peregrini decimis tertii anni alebantur, deuter. 14. 29.
perfecti ſimus cum Deo, deut. 18. 13. matth. 5. 48.
ut perfectus ſit, hortatur Deus Abraham, gen. 17. 1.
perfectus eſt, qui eſt ſicut magiſter ſuus Chriſtus, luc. 6. 40.
perfectorum, omnibus venditis & datis pauperibus ſequi Chriſtum, matth. 19. 21.
ad perfectionem exhortatio, 1 cor. 1, 10. 14, 20.
perfectus qui verbo non labitur, jac. 3. 2.
in periculo Deus adeſt ſuis, exod. 14, 15. 16. 18.
ut peripſema omnium Paulus, 1 corint. 4. 13.
non Pejerandum, lev. 19. 12.
de Perſarum regibus vaticinium, dan. 11. 2.
perſecutiones a Deo, pſalm. 38. verſ. 12.
de perſecutionibus inter prædicandum præmonet Chriſtus Apoſtolos, mat. 10. 23. luc. 21. 12.
perſecutionem patientur pie viventes, 2 timoth. 3. 11.
perſecutiones ſcandalizant infirmos, marc. 4. 8.
ſi perſequantur nos fugiendum, matth. 10, 2. 3.
perſecutores non timendi, matth. 10. 19.
perſecutionem patientes, beati, mat. 5. 10.
pro perſequentibus orandum, mat. 5. 44. rom. 12. 14.
ad perſeverantiam hortatur Chriſtus, joh. 15. 4.
perſeverans ſalvabitur, matth. 10, 22. 24, 13.
perſeverantiam dat Chriſtus fidelibus, 1 corinth. 1. 8.
perſona judici non ſpectanda, levit. 19. 15. deut. 1. 17. 16, 19. prov. 24. 23.
perſonam Deus non accipit, deut. 10. 17.
peſtilentia inobedientibus præceptis Dei, levit. 26. 25.
peſtem elegit David, 2 reg. 24. 14.
quicquid petierimus a Deo ſecundum voluntatem ipſius dabit nobis, 1 joh. 3, 22. 5, 14. 15. 16.
petentibus in fide nihil denegatur, marc. 11. 24.
petentes in nomine Chriſti obtinebimus, joh. 14, 13. 14.
in petra ſtat Moyſes ad videndum Deum, exod. 33. 21.
e petra datur aqua, exod. 17. 6.
petra ſcandali Chriſtus, 1 pet. 2. 8.
petra Chriſtus, de qua hauſerunt fideles Judæi, 1 cor. 10. 4.
ſuper petram Chriſtum fundata eccleſia, mat. 16. 18.
petræ ſciſſæ in morte Chriſti, mat. 27. 51.
Petrus ducitur ad Chriſtum ab Andrea, joh. 1. 40.
Petrus & Andreas vocantur, mat. 4. 18.
Petrus & Joannes idiotæ, act. 4. 19.
Petri acta leguntur apud Evangeliſtas, & acta Apoſtolorum & galat. 1. 18.
Phaceia rex Iſrael, 4 reg. 15. 22. & ſeq.
Phaleg filius Heber, gen. 10, 25. 11, 16. 17.
Phanuelitæ immiſericordes, jud. 8. 17.
Pharaonis acta, gen. 12, 17. 40, 2. 41, 45. exod. 1. 5. 9. 12. 14.
Phares & ejus filii, gen. 38, 29. 46, 12.
Phariſæus Paulus, act. 23. 6.
Phariſæi aſſerunt reſurrectionem, act. 23. 8.
de Phariſæis, multa in evangeliis.
Phaſe ritu perpetuo celebrandum, exod. 12, 11. 21. 43. 48.
Phaſe Domini præcipitur, deut. 16. 1.
Pheltias moritur, ezech. 11. 13.
Phenenna uxor Helcanæ altera, 1 reg. 1, 2. 4.
Phereſæos penitus excidi jubet Deus, deut. 20. 1. judic. 1. 4.
Phialarum templi fabricatio, 2 paral. 4. 11.
Philetus excidit a Chriſto, 2 tim. 2. 17.
Philippi vocatio, joan. 1. 43. de hoc plura joan. 12, 21. 14, 8.
Philippus diaconus, act. 8, 26. 21, 8.
Philiſthiim e quibus egreſſi, gen. 10. 14. 1 paral. 1. 12.
de Philiſthæis multa, judic. 3, 10. 13. 14. 15. 16. 1 reg. 4, 5.6.7.13.14.17.23.28.31. 2 reg. 5, 8. 21. 23.

ne per philoſophiam ſeducamur, coloſ. 2. 8.
Phinees filius Eleazari, exod. 6. 25. jud. 20. 28.
Phinees occidit Zambri & Cozbi, num. 25. 7. & hujus laus, eccleſ. 45. 28.
Phinees filius alter Heli, 1 reg. 1. 3.
Phiſon fluvius, gen. 2. 11.
Phithon urbs ædificatur, exod. 1. 11.
Phygellus defecit a Chriſto, 2 tim. 1. 15.
Pie volentes vivere in Chriſto Jeſu perſecutionem patientur. 2 timoth. 3. 12. act. 14. 21.
Pietas reges facit fœlices, prov. 25. 6.
pietas ſperat vitam, tit. 1. 1.
in pietatibus ſimus aſſidui, 2 pet. 3. 11.
piger excitatur ad laborem, prov. 6. 6.
piger laborem fugiens in egeſtate erit, proverb. 20, 21. 22, 13.
pigritiæ incommoda, prov. 24. 30.
in pigrum, proverb. 21, 25. 22, 13. 26, 15.
pigrorum iter quale, prov. 15. 19.
pignora quando reddenda, exod. 22. 26.
de pignoribus vide, deut. 24. 6, 10, 12, 17.
pignus & arrabo promiſſæ nobis ſalutis ſpiritus ſanctus, 2 cor. 1, 22. 5, 5.
Pilati acta, joh. 18, 4. 20, 27. 19, 1. 2. 13. & ſeq.
Pilati uxor nititur Chriſtum a morte liberare. mat. 27. 19.
Pilatus minus peccavit quam Judai, joh. 1. 9, 8. & ſeq.
Piloſus Elias, 4 reg. 1. 8.
pinguis Iſrael derelinquit Deum, deut. 32. 15.
piſcina in Jeruſalem, joh. 5. 2.
piſces verbo Dei creantur, gen. 1. 21.
piſces mundi & immundi, lev. 11. 9. & ſeq.
pius ſolus Deus, apoc. 15. 4.
pios de tentatione & afflictione eripit Deus; 1 pet. 2. 9.
Placatur Deus oratione Moyſi, exod. 32. 14.
ut placeamus Deo orat Paulus, heb. 13. 21.
non ut placeret hominibus prædicavit Paulus, ſed Deo, 1 theſ. 3. 4. galat. 1. 10.
non placere nobis debemus, ſed proximo ad ædificationem, rom. 15. 1.
Plagarum modus, deut. 25. 2.
qui plagis multis vapulabunt a Deo, luc. 12. 48.
plagæ Ægyptiorum, exod. 7. 8. 9. 10. 12.
plagæ corporis Chriſti, pſalm. 21. zach. 13. 6.
plangitur Jacob ab Ægyptiis, 70. diebus, gen. 50. 4.
plangitur Moyſes, 30. diebus ab Iſraelitis, deut. 34. 8.
plangitur propheta mortuus ab altero proph. 3 reg. 13. 29.
planctus ſuper mortuum, 2 reg. 11, 27. 14, 1.
plantavit Paulus Corinthios in Chriſto, 1 cor. 3. 6, 7, 8.
plantans & rigans nihil ſunt, ſed qui incrementum dat Deus, ibidem.
plantans vineam de fructu ejus edit, 1 cor. 9. 7.
plantatio non plantata a Deo eradicabitur, mat. 15. 13.
plebs Dei, Iſrael, non eſt ab eo repulſa, rom. 11. 4, 22.
plenitudo & corpus Chriſti Eccleſia, eph. 1. 23.
plorandum in hac vita peccatoribus, jac. 4. 9.
plorat populus agnoſcens peccatum, deut. 1. 45.
pluit coturnices & man Deus, exod. 16, 4. 13.
pluit lapides, joſ. 10. 11.
pluvia de cœlo danda terræ promiſſionis, deut. 11. 11.
pluviæ temporaneæ & ſerotinæ obedientibus, ibidem.
pluviæ interdum propter peccata non dantur, 3 reg. 8, 36. 17, 1.
ſine pluvia promittit Deus aquas regi Joram, 4 reg. 3. 17.
pœna homicidii, exo. 21. 12. item furis & domus fractæ exo. 22. 2, 3.
pœna talionis, gen. 9. 6. exod. 21. levit. 24. deut. 19. 19.
pœnitet deum, quando immutat quod fecerat, 1 reg. 15. 11. alio modo dicitur pœnitudine non flecti, 1 reg. 15. 35.
pœnitet Deum feciſſe hominem, gen. 6. 6.
pœnitenti peccatori vita, ezec. 18, 21. 33, 14. deut. 30, 1. 3 reg. 21. 29.
pœnitentia ad Deum vera, jerem. 4. 8.
pœnitentiam dat Deus, Act. 5, 31. 11, 18. 28. 2 tim. 2. 25.
ad pœnitentiam hortatur Johannes, mat. 3. 2, 11.
pœnitentiam & regnum cœlorum appropinquaſſe, Joannes, Chriſtus & Apoſtoli prædicarunt, matth. 3. 2, 4, c. 10. 4. marc. 6. Sic Paulus cum lachrymis, act. 20. 19, 31. Sic & Petrus, act. 2. 38. 3. 19.
pœnitenti fratri remittendum, mat. 18. 22.
polluebant nomen Dei ſacrificantes idolo Moloch, lev. 18. 21.
polluitur nomen Dei perjurio, lev. 19. 12.
pollutionis nocturnæ expiatio, deut. 23. 10.
ponderis æquitas, deut. 25. 13, 15. iniquitas, oſee, 12. 7.
pontifex non adſit exequiis, levit. 21. b. 10.
pontifex ad quid conſtitutus, heb. 5. 18, 1.
pontifex noſter Chriſtus, heb, 2. 19, 8. 1.
in populos ſeparati homines, deut. 32. 6.
populos diligit deus, deut. 33, 4. 33.
in populum dei aſſumpti filii Iſrael, exod. 6, 7. 19, 5. deut. 4, 6. 3 reg. 8, 52.
populis omnibus miſſus Chriſtus, luc. 2. 10.
populus dei Chriſtiani, 1 pet. 2. 9.
in porcos abeunt dæmones, mat. 8. 32.
ante porcos margaritæ non mittendæ, mat. 7. 6.
porphyrionem non comedunt Judæi, deut. 14. 17.
in porta civitatis ſedebant judices, deut. 22. 15.
portæ inimicorum pro potentia, gen. 22, 17. 24, 60.
portæ inferi non prævalebunt adverſus eccleſiam, mat. 16. 18.
portavit Deus filios Iſrael, exod. 19. 4.
poſſeſſio Levitarum Deus, deut. 10. 9.
poſteriora Dei videt Moyſes, exod. 33. 23.
potentia Dei non minuitur, iſa. 50. 2.
potentia Dei in vaſa iræ, rom. 9. 22.
poteſtas omnis ſubdatur Deo, pſalm. 23.
poteſtas omnis a Deo, rom. 13. 1.
poteſtatibus parendum, rom. 13. 1. 1 pet. 2. 13.
potus immundus, levit. 11. 34.
potus ſpiritualis, 1 cor. 10. 4.
Præcepta decalogi, exod. 20. 2. deut. 5. 17.
præcepta divina ſcrutanda, proverb. 3. 1.
præcepta implenda, deut. 6, 2. 8, 1.
præcepta fiant in charitate, 2 joh. 5.
præcepta cuſtodientibus Deus miſericors, deut. 7. 9.
præcepta ſervantibus benedictio, non ſervantibus maledictio, exod. 23. 22.
præcepta Dei inculcanda filiis, deut. 6. 25.
ad præceptorum Dei obſervationem exhortatur Moyſes beneficiorum commemoratione, deut. 4, 1. 30, 2. & ſeq. idem facit Joſue, joſ. 24. 2. & ſeq. David item Salomonem ad idem hortatur, 3 reg. 2. 3.
præcurſor noſter Chriſtus, heb. 6. 20.
præda ex æquo dividenda, deut. 20. 14. 1 reg. 30. 22. joſ. 22. 8.
prædeſtinaverat nos Deus ante conſtitutum mundum, Epheſ. 1, 5. 2 tim. 1. 9.
prædeſtinati, Paulo dicuntur etiam præſciti, rom. 8. 29, 30.
ob prædeſtinationem non diſceptandum cum Deo, rom. 9. 18, 19.
prædicat Chriſtus in navi, mat. 13. 2. marc. 4. 1.
prædicavit Chriſtus ſemper palam, joh 18. 20.
prædicare non poſſunt, niſi miſſi, Rom. 10. 15.
qui prædicat, ſermones Dei prædicet, 1 pet. 4. 11.
prædicantibus apoſtolis dabat Deus incrementum, act. 2. 47.
prædicatoribus jus conceditur, ut ab eis alantur quibus prædicant, 1 corinth. 9. 4.
prædicatores promittit Deus, iſa. 30. 20.
prædicatores mendaces, 2 pet. 2. 1. & ſeq.
prædo vendens hominem, moriatur, deut. 24. 7.
præfecti Salomonis 550. 3 reg 9. 22.
prægnantem percutiens rixando, exod. 21. 22.
prægnantes ſcinduntur a Manahem, 4 reg. 15. 16.
ad prælium docet Deus, 2 reg. 22. 35.
præparanda corda Deo, ſoli illi fidendo & ſerviendo, 1 reg. 7. 3.
præpoſitis obediendum, heb. 13. 7.
præputium nihil prodeſt Chriſtiano, aut circunciſio, 1 cor. 7, 19.
præputia lignorum auferenda, lev. 19. 23.
præſciti Paulo dicuntur qui & prædeſtinati, rom. 8. 29.
in præſepio natus Chriſtus, luc. 2. 7.
præſidendum in ſolicitudine, rom, 12. 11.
ad prandium invitatur Chriſtus a Phariſæo, luc. 11. 37.
presbyteri in ſingulis civitatibus, act. 14. 23. tit. 1. 5.
presbyteros & epiſcopos pro eiſdem accipit Paulus, act. 20. 28. tit. 1. 5. philip. 1. 1.
presbyteros quales eſſe oporteat, tit. 1. 6.
ad presbyteros exhortatio, act. 20. 28. 1 pet. 5. 1.
pretio mortis Chriſti redempti, 1. cor. 6, 20. 7, 23.
primatum tenet Chriſtus, coloſ. 1. 18.
de primatu contendunt apoſtoli, mat. 18. 2.
primitiarum lex, num. 5. 8, 9.
primitiæ reddendæ ſolicite, exod. 22, 29. 34, 26. lev. 23. 10.
primitiæ ſacerdotum erant, num. 5, 18.
de primitiis, ezech. 45, 1. 13, 16.
Primitias ſpiritus habentes Apoſtoli rom. 8. 23.
primitiæ reſurgentium Chriſtus, 1 cor. 15. 26. coloſſ. 1. 18.
primogenita ſua parvipendit Eſau, gen. 25, 32. 33.
primogenita, Dei erant, exod. 13, 2 13. & ſæpius alibi.
primogenita Ægyptiorum moriuntur, exod. 12. 29.
primogenituræ jus non dandum filiis ex affectibus, deut. 21, 15. 16. 17.
primogenitus Chriſtus inter fratres, rom. 8. 29. colo. 3. 12. 1 cor. 15.
principes Dei miniſtri, rom, 13. 3. tit. 3. 1.
principum ſtatus mutat Deus, job. 12. 21.
principes quales eſſe oportet, deut. 1. 12.
ad principes Iſrael exhortatio, ezech. 45. 7.
in principes pauperum oppreſſores, amos, 4, 1. 6, 1. ſophon. 3. 3.
principis impii, ſunt & miniſtri impii, prover. 29. 12.
principi non maledicendum, exod. 22. 28.
principes ex Judæis multi credunt in Chriſtum non audentes eum confiteri propter Phariſæos, joh. 12. 42.
principis in terra promiſſionis portio, ezec. 45, 78. 48, 21. 12.
principis holocauſtum ſpontaneum, Ezech. 46. 12.
principes Judæorum ignorantes crucifixerunt Chriſtum, 1 cor. 2. 6. act. 3. 17.
princeps aeris, diabolus, epheſ. 2. 2. coloſ. 2. 15. joh. 12. 31.
principatus omnis caput, Chriſtus, coloſſ. 2. 10.
Priſca & Aquila, rom. 16. 3. act. 18, 18. 26. 2 tim. 4. 19.
probanda omnia, 1 theſſ. 5. 21.
probatio ſpem auget, rom. 5. 4.
Probemus an ſimus in fide, 1 cor. 11. 28.
prodigalitas prohibetur, proverb. 5. 9.
prodigia in morte Chriſti, mat. 27. 51.
proditores Ziphæi, 1 reg. 23. 39.
non prohibendi quomodocunque verbum Dei vere annuntiantes, marc. 9. 38. philip. 1. 14, 15.
projicere ſermones Dei, 1 reg. 15. 26.
promiſſionis terra qualis, deut. 8. 7.
promiſſiones omnes adimplevit Deus Judæis, joſ. 21. 45. 23. 15.
promiſſiones etiam indignis complet Deus, lev. 26. 44.
promiſſiones Dei indignis dantur, 1 reg. 2, 30.
propter promiſſiones Dei ad Abraham, &c. omnia egit Deus erga Judæos. Exod. 2, 24. 6, 3. 1 reg. 12. 19.
promiſſionum Dei memor Jacob orat, gen. 32. 9.
promiſſiones Deo objicit orans Moyſes pro peccato Iſrael, exod. 32. 10. deut. 9. 26.
quod promiſimus Deo, reddendum, deut. 23. 21.
promiſſionis verbum Abrahæ factum, rom. 5. 1. & ſeq.
promiſſionis filii, rom. 9. 8.
promiſſiones ſuas implevit Deus miſſo filio ſuo Chriſto, act. 3, 13. 13, 23.
promiſſio patris ſpiritus ſanctus, act. 1. 4.
Prophana vitet epiſcopus, 2 tim. 2. 16.
propheta olim dicebatur Videns, 1 reg. 9. 9.
per prophetas reſpondebat Deus, 1 reg. 28. 6.
prophetis in viſione & per ſomnium loquebatur Deus, ſoli Moyſi facie ad faciem, num. 12. 6.
propheta Dei loquitur quod illi ponit in os, 3 reg. 22. 22. num 22, 18. 35, 38. 23, 8. 24, 13.
prophetæ Dei autoritas mich. 3, 5. 6. 9. 4 reg. 5, 8.
propheta corripit Jeroboam. 3 reg. 13. 2.
prophetæ centum abſconſi, 3 reg. 18, 13.
propheta inobediens verbo Dei occiditur a leone, 3 reg. 13. 18.
prophetæ de ſalute noſtra per Chriſtum, & de remiſſione peccatorum prophetaverunt, 1 Pet. 1. 10. act. 10. 13.
prophetæ cupierunt videre Chriſtum, matt. 13. 17.
prophetæ exemplum patientiæ, jac. 5. 10.
propheta Abraham, gen. 20. 7.
propheta Moyſi erat Aaron, exod. 7. 1.
ut prophetet omnis populus optat Moyſes, num. 11. 25.
in prophetarum contemptores Judæos, jer. 7. 13. act. 7, 48. 52.
prophetat Eliſæus pſalte canente, 4 reg. 3, 15. 16.
prophetæ in eccleſia interpretentur, 1 Cor. 12. 28.
prophetarum ſpiritus prophetis ſubjectus eſt, 1 cor. 14. 32.
prophetarum filii pauperes & eſurientes, 4 reg. 4, 38. 6, 1.
prophetiſſa Debora, Judic. 4. item Holda, 4 reg. 22. 14.
propheta falſus unde dignoſcitur, deut. 18. 20. jere. 28. 5. & ſeq.
propheta poſt eventum ſuæ prophetiæ abducens a Deo, occidatur, deut. 13. 5.
prophetæ falſi 850. ſolus Elias Dei propheta, 3 reg. 18. 13.
de prophetis falſis conqueritur Jeremias, jere. 14. 13.
prophetas Baal occidit Elias, 3 reg. 18. 40.
ad prophetiam ex agricultura vocatur Eliſæus, 3 reg. 19. 22.

propheta noſter Chriſtus, deut. 18. 15.
prophetia Dei donum, rom.12.6.
prophetiæ donum optandum, 1 cor.14.3.
prophetiæ interpretatio a Deo, 2 pet. 1. 20,21.
propinquitatis juri quomodo cedebant Judæi, ruth. 4. 4, 6.
propitiatorii forma, exod. 25.10.
propitiatio pro peccatis Chriſtus, 1 joh.2,2.4.1, 10.
propoſitionis panes, levit.24.5.
propoſitionis panes comedit David, 1 reg.21.7.luc.6.4.
proſelytos faciebant Judæi, matth.23.15.
proſpera & adverſa a Deo, prov.3.12.
proſperitas impiorum, job.21.7.
proſtibuli merces non offerenda, deut.23.18.
protector noſter Deus, pſal.17,3.31.26,30.3,32. &c.
protector Abrahæ Deus, gen.15,1.20,7.
Proverbium: Num & Saul inter prophetas ? 1 reg.10, 12.19,24.
in proverbium facti Judæi, deut.28.37.
Providentia Dei erga ſervos ſuos, pſal. 144,8. 146,8. pro.15,3.19,17.etiam ab utero matris, pſa.138,12.
providentia Dei erga ingratos, 3 reg.18.2.
providentiæ Dei omnia committenda, eccl.11.13.
providentia Dei ſuper Elia, 3 reg.17.3,9.
providentiam Dei negantes, Iſa.40.7.
proximorum contemptores, malac.2.10.
proximus omnis indigens ope noſtra, luc.10.29.
proximo placendum ad ædificationem, rom.15.2.
proximi dilectio eſt legis impletio, rom.13.8.
proximi cura cuique commiſſa, eccl.17.12.
proximi res perdita non negligenda, deut.22.1.
proximo dandum mutuum, eccl. 29, 1. 2.
prudentes & ſimplices ſimus, matth.10.15.
prudentia ſpiritus & carnis, rom. 8.6.
prudens David in omnibus, 1 reg. 18,14.15.
prudentiæ carnis non innitendum, Abdiæ, 1.7,8.
prurigine percutiuntur inobedientes, deut. 28. 27.
Pſallendum Deo ſpiritu & mente, eique gratiæ agendæ, 1 cor.14.26.
Pſalmis, hymnis & canticis Deo canendum, eph. 5.15. col.3.16.
pſallente Davide recedit ſpiritus malus a Saule, 1 reg. 16.17,18.
pſaltes egregius David, 2 reg.23.1.
a pſeudoapoſtolis cavendum, phil.3.18.
pſeudoapoſtoli operarii ſubdoli, 2 cor.11.13.
pſeudopropheta quomodo dignoſcendus, deut. 18. 20.
de pſeudoprophetarum doctrina, ezech.13,3.22,25.
pſeudoprophetarum miracula, jerem.23.26.
pſeudoprophetæ ſurrecturi, matth.24.11,24.
Ptolemæus rex Ægypti, 1 mac. 10, 51. 11, 3.8. 13. & ſeq.
Publicani evangelio credunt, matth. 21.31,32.
publicani Deum laudant, luc.7.34,39.
publicani non plus exigant, quam conſtitutum eſt eis, luc. 3. 12.
publicani & phariſæi parabola, matth.18.17.
puella vovens, an teneatur voto, num.30.4.
pueris angeli cuſtodes, matth.18.13.
pueri adducuntur ad Chriſtum, matth.19. 13.
puerum amplectitur Chriſtus, marc.9,36.10,14.
puer efficiatur qui vult ingredi regnum Dei, matth. 18. 3.
puerorum eſt regnum cœlorum, matth.19.14.
pueri non ſcandalizandi, matth.18.6.
pueri laudant Chriſtum, matth.21.15.
pueritia virgis coercenda, proverb. 13, 24. 22, 18. 23,13.
pueri irridentes Eliſæum devorantur ab urſis, 4 reg.2. 23,24.
Pugnator noſter Deus, exod.15.3.
pugnat pro Iſraelitis Deus, exod.14.18.
pulcherrima Sarai, gen.12.11,14.
pulcherrima Rebecca, gen. 24. 16. item Rachel, geneſ. 29.17.
pulchra Abigail, 1 reg. 25. 3. item Bethſabee, 2 reg. 11.2. & Thamar, ſoror Abſolom, 2 reg.13.1.
pulchri, David & Abſalom, 1 reg.16. 12.2 reg.14.25.
pulicem ſe dicit David præ Saule, 1 reg.26.20.
pulvis homo, gen.3,19.18,27.
pulvere caput aſpergebant Judæi dolentes, joſ.7.6. 1 reg. 4.12.
pulvis pedum excutiendus in contemptores evangelii, matth.10.14.
ut pupilla oculi cuſtoditus Iſrael, deut.32.10.
pupillam oculi Dei tangit, qui Chriſtos ſuos tangit, zac.2.8.
pupillo judicium facit Deus, deut.10.18.
pupilli decimis tertii anni alendi, deut.14.29.
de pupillis, deut. 24, 17. 26,12.27,19. proverb.13,10. eccl.4.10.
purgatio peccatorum per Chriſtum, heb. 1.3.
purificatio Levitarum, num.8.6.
puſillanimes conſolandi, 1 theſſ.5.41.
puteos Abraham obturant Philiſthæi, gen.26.15.
puteos a Philiſthiim obſtructos refodit Iſaac, gen. 26. 15.22,32.
Pygargum comedunt Judæi, deut.14.5.
Pythones non conſulendi, deut.18.11.
Pythones habentes, moriantur, levit.20.27.
pythonem habentem mulierem conſulit Saul, 1 reg. 28. 3,7.
pythones aufert Joſias, 4 reg. 23. 24.

Q.

QVærendus Deus toto corde, & ſic invenietur, deut. 4. 29.
quæſtiones vitandæ, 2 tim.2.23. tit.3.9.
in quæſtionarios, 1 tim.6.4.
Quæſtus magnus, pium eſſe, 1 tim.16.6.
ſine querela vivendum, phil.21.5. 1 theſſ.3.13.
quieti ſimus, 1 theſſ.4.11.
quinquagenarios conſtituit Moyſes ſuper Iſraelem, exod.18.21.
quinquagenarii duo cum ſibi ſubditis ad verbum Eliæ igne cœleſti abſorpti, 4 reg. 1. 11.
qui ſtat, videat ne cadat, 1 cor. 10. 12.

R.

RAbba obſidetur a Joab, 2 reg.11.1.
Rabbath urbs Ammonitarum, 2 reg.12.29.
Rabbi cupiebant vocari ſcribæ & Phariſæi, matth. 23. 7.
Rachelis acta, gen.29,30.31,35.
ſicut Rachel fœcunda, ruth.4.11.
radix David Chriſtus, rom.15.12. apoc.22.16.
radix Judæorum ſancti patres, rom.11.16.
Raguel ſacerdos Madian, exod. 2. 18.
Raguel ſocer Tobiæ junioris, tob.7,13.8,4.21,10.8,10.
Rahab meretrix, aut potius caupona, joſ.2.6.
Rama ædificatur ac deſtruitur, 3 reg.15.17,21,22.
Rameſſes terra datur filiis Iſrael, gen.47.11.
Rameſſes ædificatur, exod.1.11.
rami naturales oleæ, Judæi, rom.11.18.
Ramoth Galaad obſidetur, 3 reg. 22.3.
ranæ ſuper terram Ægypti, exod. 8.7.
rapiuntur bona non obedientium Deo, deut.18.19.
raptores alienarum rerum, 1 cor.6.10.
Raphael deducens Tobiam juniorem, tob.5,6.9,12.
Rationale judicii quale, exod.28,15.39,27.
rationi propriæ non fidendum, deut.12.9. prov. 3. 5.
rationem reddet unuſquiſque Deo, rom.14.10.
ratio omnibus reddenda de ſpe noſtra ſi interrogaverint, 1 pet.3.15.
Razin rex Syriæ, 4 reg.16.6,9.
Raziæ mors, 2 machab.14.37.
Razon adverſarius Salomonis, 3 reg.11.23.
Rebeccæ uxoris Iſaac acta, gen. 22,23. 24,25. 26,27. rom.9.10.
rebelles in Moyſen deglutiit terra, num. 16. 31. pſal. 105.27,28.
rebelles Iſraelitæ, deut.9.31,37.
rebellio Core, num.16.1.
recalcitravit Iſrael, 32.15.
non recedendum a Deo, deut. 11.16.
recedere a tergo Domini, 1 reg.12.20.
Rechab occidit regem Isboſeth, 2 reg.4.6.9.
Rechabitarum obedientia erga patrem, jerem. 35. 2. & ſeq.
recipere Chriſtum, ſive in eum credere, joh.1.12.
reconciliavit ſibi Deus per Chriſtum, rom,5.10.
reconciliemur cum fratre, matth.5.24.
recordatur noſtri Deus cum nos liberat, aut aliquid donat, 1 reg.1.17. gen.30.22.
ut recordemur beneficiorum Dei exhortatio, deut.8.2.
rectoris officium, eccleſ. 32.1.
rectum coram Deo faciendum, exod.15.26.
rectus Deus, deut.32.4.pſal.91. ver. ult.
redemptio per ſanguinem Chriſti, 1 pet.1.19.
redemptio quæ, epheſ.16.heb.9.12.
redemptor noſter Chriſtus, 1 cor.1.30.marc.10.45.
redemptionem percipiemus in die judicii, luc. 21.28.
reductio populi a Babylone, jerem.30.3.
refugii urbes, joſ. 20.1. num.35.6. deut.4.41.19,2.
refugium noſtrum Deus, 2 reg.22.3. pſal.9.10. jerem. 16.19.
regeneratio ſpirituum per Chriſtum, iſa. 65. 16.
regina Saba audit Salomonem, 3 reg. 10. 1, 19.
regiones a filiis filiorum Noe primum diviſæ, gen. 10.31.
regiones albæ ad meſſem, joh.4.35.
regnabit Deus in perpetuum, exod.15.18.
regnabat Deus ſuper Iſraelem, antequam regem peterent, 1 regum.12.12.
regni lex, 1 reg.8,1.10,25.
regnorum mutatio a Deo, job.34.19.
de regnis quatuor mundi, Dan.7.17.zach.6.1.
regnum Dei ſacerdotale, Iſrael, exod. 19.6.
regni Chriſti deſcriptio, Iſa.32.1.
regnum Chriſti æternum, iſa.9.7. dan.7.27.
regnare nolentes Chriſtum, jubet coram ſe occidi, luc. 19.33.
regnum Dei gratis datum, luc.12.32.
regnum Chriſtus diſponit ſuis, luc.22.29.
regnum Dei paratum electis, matth.25.34.
in regnum Dei per multas tribulationes intratur, act. 14. 22.
regnum cœlorum eccleſia, matth. 13.52.
de regno Dei multa apud evangeliſtas.
regnum Dei intra nos, luc.17.21.
regnum Dei primum quærendum, matth.6.33.
regnum Dei quando ſit venturum interrogabant Phariſæi, luc. 17.20.
regnum Davidis Chriſtum reſtituturum credebant Judæi, marc.11.10.act.1.3.
ne regnet peccatum in nobis, rom.6.12.
regula æqua, levit.19.35.
regulam Chriſti ſequentes, galat.6.16.
in regula eadem permaneamus, philip.3.16.
religio munda, quæ, jac.1.26.
non relinquit nos Deus, deut.4.29.
relinquentes Deum affliguntur, joſ.24. 20. jud. 10. 6.
relinquere patrem, & c. propter Chriſtum, matth.19. 29. luc.18.29.
reliquiæ populi Iſrael ſervandæ, jerem.23.1.rom.9.27. 11,5.
remiſſio jubilæus, levit.25.10.
remiſſio debiti anno ſeptimo, deut.15.1.
remiſſio peccatorum gratuita, act.2.38.coloſſ.1.14.
remittendum ex corde fratribus, coloſſ.3.8.
renaſcimur per verbum Dei, 1 pet. 23.2,2.
renatus ex aqua & ſpiritu ſancto, joh.3.4.
Renes accincti in eſu agni paſchalis, exod.12.11.
ut renovaremur venit Chriſtus, tit.3.5.
renuntiandum omnibus quæ poſſidemus, luc.14.33.
de reprobis, matth.1.13,14.
reprobum ſe non eſſe dicit Paulus, 2 cor. 13. 7.
reptilia terræ creantur verbo Dei, geneſ. 1. 20, 21, 24,25.
reptile immundum, levit.11.2,44.
repudium permittit Moyſes, deut.24. 1. matth. 19. 7.
repulerunt Deum Iſraelitæ, num.11.20.
requies nulla inobedientibus, deut.28.65.
requies ferentibus jugum Chriſti, matth.11.24.
in requiem Dei ingreſſuri credentes, heb.4.3.
requies tribulatis, 2 theſſ.1.7.
requievit Deus die ſeptimo, gen.2.2.
reſipiſcere omnes deſiderat Deus, 2 pet.3.9.
reſipiſcentia Iſraelis, jerem.3.25.
Reſpæ acta, 2 reg. 3.7.21,8.
reſpicere dicitur Deus populum, quando a quovis malo liberat, ruth.1.6.
reſpicit Deus ſuper obedientes, levit.2,25.26,9.
ut reſpiciat ipſum Deus, orat Iſrael, deut. 26.7.
reſpublicæ quando florent, prov.28,16.29,4.
reſurrectionem Chriſti prædixit David, act. 2.31.
reſurgunt in morte Chriſti corpora ſanctorum, matth. 27.52.
reſurrexit Chriſtus, matth.28.6.act.2, 24,31.
reſurrectionis Chriſti virtus, oſee 6.1.
reſurrexit Chriſtus propter juſtificationem noſtram, rom.4.25.
de reſurrectione Chriſti, 1 cor.15.12,13,21.
reſurrexiſſe Chriſtum teſtantur apoſtoli, act.4.33.
reſurrectio & vita Chriſtus, joan. 11. 25.
reſurgere cum Chriſto, rom.6.9.
reſuſcitat Chriſtus in ſe credentes, joan.6.39.
de reſurrectione prophetia, job.14.12.dan.12.2.
reſurgent omnes, 2 cor.4.14.
de reſurrectione mortuorum, 1 cor.15.12,13,14.
in reſurrectione non contrahēt matrimoniū, mat.22.30.
retribuit Deus cuique juxta juſtitiam, 1 reg.26.23.
retribuit Deus obedientibus ſe, deut.32.41,43.
Reu naſcitur, gen.11.18.
revelat Deus aurem alicujus, cum aliquid illi prænuntiat, 1 reg.20.13. 2 reg.7.27.
rex ad quid conſtituitur, 3 reg.10.9.
rex juſtus, prov.29.4,14.
rex qualis eſſe debet, deut.17.16. & ſeq.
regibus ebrietas fugienda, prov.31.4.
regis jus, 1 reg.8.9.
regis cor in manu Dei, prov.21.1.
a regis indignatione cavendum, prov.16,14.20,2.
ſub rege puero infœlicitas, eccl.10.16.
rex legat deuteronomium, deut. 17. 18.
regem honorificemus, 1 pet.2.17.
pro regibus orandum, 1 tim.2.2.

regem petunt Iſraelitæ, 1 reg. 8, 5. 10, 19.
rex Saul conſtituitur invitus, 1 reg. 10. 24.
rex Salomon petit a Deo ſapientiam, 3 reg.3.11,12.
rex ſeculorum immortalis, inviſibilis, 1 tim.1.87.
regem volunt Chriſtum conſtituere, joan. 6. 15.
reges & ſacerdotes Dei Chriſtiani, Apoc. 1, 5. 5, 10. 1 pet. 2. 9.
Rhamni parabola, judic. 9. 14, 15.
Rhode puella, act. 12. 13.
Ridentibus væ, & quare, luc. 6. 25.
rigavit Apollo, 1 cor. 3.6. Rixa, opus carnis. gal.5.29.
de rixantibus, lex, exod. 21. 18.
de rixarum ſuſcitatione, prov. 10, 12. 15, 18.
Roboam acta, 3 reg. 11, 43. 12, 14.
non roboratur homo in fortitudine ſua, ſed ex ſolo Deo, 1 reg. 2. 9.
rogat Paulus eos quibus evangelizat, 1 theſſ. 4, 1. 10. 5, 12. 2 theſſ. 2. 1.
Roma concubina Nachor, gen. 22. 24.
de Romano imperio vaticinium Balaam, num. 24. 24.
Romanos venturos timent Judæi joan. 11. 48.
Romanum ſe dicit Paulus, act. 16,37. 22,25.
Romani neminem condemnant indicta cauſa, act. 25. 16.
Romanis prædicandum evangelium, act. 23. 27.
Romam appulit Paulus, act. 28. 17.
Romani non prohibent Paulo prædicare omnibus evangelium, act. 28. 22. & ſeq.
ros in ſolitudine, qui & man ſive manna, exod. 16.13.
rore caligantes cœli, deut. 33. 28.
ros & pluvia non data eſt tribus annis, temporibus Achab, 3 reg.17.1.
ros & pluvia non deſcendant ſuper montes Gelboe, 2 3 reg.1.21.
rotarum viſio, ezech. 1. 15, 16. 18. & ſeq. 10. 6. 12.
Ruben nativitas & ejus acta, gen. 29, 32. 35, 22. 37, 21. 42, 2. 37. deut.33.6.
Rubenitæ interficiunt Agarenos, 1 Paral.5.10.
Rubenitarum habitatio, joſ. 13. 6.
rubus ardens non comburitur, exod. 3, 2. 3.
ruinam præcedit exaltatio, & gloriam dejectio, prov. 16. 18.
in ruinam Judæis reliquit Deus Chananæos, judic.2.3.
ruituros per Chriſtum multos Judæos prædicit Simeon, luc. 2. 34.
Ruth acta vide in ſuo libro.

S.

SAba Regina inviſit Salomon, 3 reg. 10, 4. 10, 13. matth. 12. 24.
Sabbathum benedicit Deus, gen. 2. 3. exod. 20. 11.
ſabbathum præcipitur, exod. 16, 23. 20. 8, 10.
ſabbathi ſanctificatio, jerem. 17. 21.
ſabbathum quare inſtitutum, exod.20,10.23,12. deut. 5. 12.
ſabbathum, cujus ſignum, exod. 31. 16. ezech. 20. 11.
ſabbathi violatores increpantur, exod. 16.25. num.15. 32. 2 eſd. 13. 15.
ſabbathum terræ, exod. 25. 10. levit. 25. 4.
ſabbatho legit Chriſtus prophetas, luc. 4. 16.
ſabbathum propter hominem factum, & non e diverſo, marc. 2. 27.
ſabbathi Dominus Chriſtus, matth. 13. 8.
ſabbathis benefaciendum, matth. 12. 10, 11.
ſabbatho Chriſtus mulierem incurvatam ſanat, luc. 13. 14.
de ſabbatho violato reprehenditur Chriſtus, joh. 5,10. 19, 18. 7, 22. 9, 14. luc. 13. 14.
ſabbatha perpetua, Iſa. 66. 23.
ſabbathiſmus, ceſſatio ab operibus mortuis, iſa. 56, 2. 58, 13.
de ſabbatho & requie Chriſtianorum poſt tribulationes, heb. 4. 9.
ſaccus in lumbis ſignum doloris, 3 reg.20,31.21,27.
ſacerdoti Levitico obſervanda, lev. 10,6. & ſeq. 19.2.
ad ſacerdotis officia qui non ſuſcipiebantur, lev.21. 21.
ſacerdotum conſecrandorum modus, exod. 29. 44.
ſacerdos virginem ducat, lev. 21. 13.
ſacerdotum hæreditas, Deus, deut. 18. 1.
ſacerdotum officium præcipuum, malach. 2. 1.
a ſacerdotibus legem accipiat rex, deut. 17. 18.
ſacerdotis filia fornicans, levit. 21. 9.
ſacerdotes Baal occiduntur, 3 reg. 18, 40. 4 reg. 10, 25. 23, 45.
in ſacerdotes, Oſee, 5 Jer. 2. 8.
ſacerdotum avaritia, Iſa. 52. 11. Malach. 2. 2.
ſacerdotum principes fuerunt cauſa mortis Chriſti, matth.26.3,27.6,12,20,41,62.luc.19,47.20,4.19.
ſacerdotes prohibent Chriſtum annuntiari, act. 4. 24.
ſacerdotum turba obedit fidei, act. 6. 7.
ſacerdotium Levi tranſlatum, heb.5,6.7,1.8, 4. Pſal. 109.
ſacerdotes Chriſtiani ſpirituales, qui hoſtias ſpirituales offerunt per Chriſtum, 1 pet.2.apoc.1,6.5.10.
ſacerdotale Dei regnum, Iſraelitæ, exod. 19. 6.
ſacramentum, Chriſtus natus, 1 tim. 3. 16.
Sacramentum Dei revelatum Paulo, coloſſ. 1. 27.
ſacrificii lex, levit. 6. 14. deut. 18. 1.
ſacrificia carnalium ſubſannantur, Oſee 4.19.
ſacrificia Judæorum polluta, agg. 2. 14.
ſacrificia veteris legis rejicit Deus, Pſal. 49.8. jer.6. 20. mal. 2. 13.
ſacrificia quæ requirit Dominus, mic. 6. 7.
ſacrificio miſericordia potior, matt. 9. 13. Oſee 6. 7.
ſacrificiis major dilectio, marc. 12. 33.
ſacrificia Deo accepta, malach.3.4. pſal. 50. 18. pſal. 49. 24.
Sacras literas noverat Timoth. ab infantia, 2 timoth. 3. 15.
ſacrorum vaſorum forma, exod.25. 9,31.
Sadducæi negant reſurrectionem, act. 23. 6,7,8.
Sadoc ſacerdos, 1 reg. 2. 3. 35.
ſagenæ parabola, matth.13. 47.
ſaga tabernaculi, exod. 26. 7.
ſagittis ſuis minatur Deus Iſraeli, deut. 32. 23.
in ſalis ſtatuam verſa uxor Loth. gen. 19. 26.
ſal ſeminavit Abimelech ſuper ſolum urbis Sichem a ſe vaſtatæ, judic. 9. 45.
ſalis ardore comburendi inobedientes, deut. 29. 23.
ſale conditum ſacrificium, levit. 2. 13.
ſale condita victima, marc. 9. 49.
ſal terræ Apoſtoli, matth. 5. 13.
Sale conditus ſit ſermo, coloſſ. 4.6.
ſale naſcitur, gen. 11. 13.
ſalmana occiditur, judic. 8. 5.
ſalmanaſſar transfert Iſraelem in Aſſyrios, 4 reg.18.9.
ſalomonis nativitas & acta, 2 reg. 12. 24. uſque 3 reg. 12. 14.
ſalomonis oratio pro ſapientia habenda, ſap. 9. 1.
ſalomonis commendatio, eccleſ. 47. 15, 26.
quæ ſalomon a Deo expetivit, 3 reg.3.10. prov. 30.1.
ſalphaad filiæ, num. 27, 1. 36, 2.
ſaltantem Davidem ridet Michol, 2 reg. 6. 14.
ſalutare in pace, 1 reg. 10. 1.
ſalutatio, Dominus tecum, vobiſcum, judic.6.12. ruth. 2. 4.
ſalutatio Angeli ad Mariam, luc. 1. 29.
ad ſalutationem Mariæ exultat Johannes in utero, luc. 1. 41.
ſalutare in oſculo ſancto, philip. 4. 21.
ſalutationes in foro, math. 23. 7.
ſalutare neminem per viam, luc. 10. 4. 4 reg. 4. 29.
Salvator noſter Deus, 2 reg. 22. 2.
ſalvat Deus abſque gladio, 1 reg. 17. 47.
ſalutem feciſſe dicitur Deus, quando dedit victoriam, 2 reg. 23. 10, 12.
ſalvus fieri a morte petit Chriſtus, johan. 12. 27.
ſalvare animam ſuam, matth. 10. 39.
ſalvator ſive liberator Iſraelis Othoniel, jud. 3. 9.
ſalvator omnium Deus, 1 tim. 4. 10.
ſalutare Dei Chriſtus, gen. 49. 8. luc. 2. 30.
ſalutem habemus per Chriſtum, 1 theſſ. 5. 8.
ut ſalvos faceret peccatores, venit Chriſtus, 1 tim. 1. 15.
ſalus a Deo, pſal. 3, 8. & 64, 6.
ſalus vera a Deo petenda, jerem. 17. 14.
ſalus ex Judæis, joan. 4. 22. ſalutis autor Chriſtus, heb. 2. 10.
ſalvi facti ex gratia Dei, eph. 2. 8.
ſalutis dies, dies Chriſti, 2 cor. 6. 3.
ſalus nuſquam niſi in Chriſto, act. 4. 12.
ſalvos nos omnes vult Deus, 1 tim. 2. 4.
ſalvandorum numerus parvus, luc. 13. 23.
Samariæ mons, 3 reg. 16. 24.
Samariæ mala, Oſee 14. 1.
ſamaria obſidetur, 3 reg. 20. 4 reg. 6. 24.
ſamaritæ Deo & dæmonibus ſerviunt, 4 reg. 17. 33.
ſamaritani parabola, luc. 10. 33.
ſamaritani Chriſtum nolunt recipere, luc. 8. 37.
ſamaritanæ hiſtoria, joh. 4. 9.
ex ſamaritanis Chriſto credunt, joan. 4. 39.
ſamaritanum eſſe Chriſtum blaſphemant Judæi, johan. 8. 48.
ſamaritanis annuntiat Philippus Chriſtum, act. 8. 1. quos ſimon magus multis annis dementaverat, act. 8. 25.
ſamgar percutit Philiſthæos vomere, judic. 3. 31.
ſamſai ſcriba, 1 eſdr. 4. 8, 9.
ſamſonis acta, judic. 13. 14, 15.
ſamuelis nativitas & acta, 1 reg. 1. uſque ad cap. 25.
ſamuelis laudes, eccl. 46. 16.
ſanctificare pro conſecrare, levit. 27. ſæpius.
a ſanctificatorum eſu quibus ſit abſtinendum, lev. 22.
ſanctificare annum, hoc eſt celebrare, levit. 25. 10.
ſanctificari vult Deus, levit. 10. 3.
ſanctificare Dominum coram populo, num. 20. 13. deut. 32. 51.
ſanctificemus Chriſtum in cordibus, 1 pet. 3. 15.
ut ſanctificet pater Apoſtolos, orat Chriſtus, Johan. 17. 17, 19.
ſanctificat ſeipſum patri Chriſtus pro nobis & immolat, ibid.
ſanctificatio noſtra Chriſtus, 1 cor. 1. 30.
ſanctificati Chriſtiani per Chriſtum, 1 cor.6.11.
ſanctificemus nos, 1 joan. 3. 3.
ſanctificator noſter Deus, levit. 20. 8.
ſanctus, ſolus Deus, 1 reg. 2. 2.
ſancti ſumus Deo, deut. 14. 21.
ſanctos vocat Paulus chriſtianos, rom. 16. 2. & ſeq. eph. 1. 4. phil. 4. 8.
ut ſanctos nos faceret & mundos, miſit Deus filium ſuum, coloſſ. 1. 22.
ſancti ſimus in omni converſatione, 1 pet. 1. 15.
pro ſanctis ſive chriſtianis ſemper orandum, epheſ. 6. 18.
ſancta ſanctorum in qua intravit Jeſus, cœlum eſt, heb. 9. 3.
ſancti in manu Dei ſunt, deuter. 33. 2.
ſanctus panis, 1 reg. 21. 4. item locus, exod. 3. 5. joſ. 5. 15.
ſanctuarii forma, exod. 25. 8.
ſanctuarii expiatio, lev. 16. 16.
ſanctuarium Dei metuendum, lev. 19. 30.
ſanctuarium Dei terra Chanaan, exod. 15. 17.
ſanctum non dandum canibus, matth. 7. 6.
ad ſanctitatem hortatur nos Deus, quod ipſe ſanctus ſit, levit. 11, 44. 19, 2. 20, 7. 21. 8.
ſanctimoniam ſectemur, heb. 12. 14.
ſanguis anima eſt omnis carnis, lev. 12. 11.
ſanguis prohibetur Judæis, deut. 12. 16. 23. 27. 15. 23. gen. 9. 4.
ſanguinem comedens populus peccat, 1 reg. 14. 33. 34.
ſanguine fiebat expiatio peccatorum, levit. 17. 13.
ſanguine holocauſti aſpergitur populus, exod. 24. 6.
ſine ſanguine nihil pene expiabatur in veteri teſtamento, Hebræorum 9. 21.
ſanguis Chriſti petit remiſſiones, heb. 12. 24.
ſanguine Chiiſti redemptio, matth. 26. 28. heb. 9. 12. 1 pet. 1. 2.
ſanguinem Chriſti pollutum ducentes, heb. 10. 29.
ſanguis & aqua exeunt de latere Chriſti, joan. 19.34.
ſanguis pro homine occiſo, judic. 9. 24.
ſanguis uvæ, deut. 32. 14.
ſanati ſumus a peccatis per Chriſtum, 1 pet. 2. 24.
ſanator noſter Deus, exod. 15. 2, 26.
Saph gigas occiditur, 2 reg. 21. 18.
ut ſapiant Judæi, optat Deus, deut. 22. 29.
ſapientia Judæorum, verbum et præcepta Dei, deut.4.6.
ſapientia timor Domini, job 28. 28.
ſapientia Dei dives & profunda, rom. 11. 33.
ſapientia Dei Chriſtus, luc. 11. 42. matth. 23. 34.
ſapientiæ theſauri in Chriſto, coloſſ. 2. 3.
ſapientia Dei abſcondita, evangelium quod nunc revelatum eſt, 1 cor. 2. 7.
ſapientiam docet ſpiritus Dei, job. 32. 10.
ſapientia & cor intelligens, idem, 3 reg. 3. 11.
ſapientiæ laudes & commoda, prov. 1. 2. 3. 4. & libro Sapientiæ.
ſapientiam petit Salomon, 3 reg. 3. 11.
ſapientia a Deo poſtulanda, jac. 1. 5.
ſapientes in bono, rom. 16. 19.
ſapiendum quomodo, rom. 12. 3.
ne ſapiamus alta, rom. 11. 20.
ſapientia mundi, ſtultitia apud Deum, 1 cor. 1, 17. 3, 19.
ſapientia carnis non poteſt ſubjici legi Dei, rom. 8. 1 cor. 3. 19.
ſapiens audit conſilia, & gaudet argui, prov. 13, 14. 25, 12.
ſapientes ſui amantes vix corriguntur, prov. 26. 12.
ſapientis & ſtulti differentia, eccleſ. 10. 10.
ſapiens vir artificioſus, exod. 28. 35, 40.
ſapientia replentur artifices, exod. 31. 2.
ſapienter ambulandum, coloſſ. 4. 5.
Sarai ſive Saræ uxoris Abrahæ acta, gen. 11. 16. 17. 18. 20. 21. 23. Saræ fides, heb. 11. 11.
Sara obediens Abrahæ & dominum vocans, 1 pet. 3. 6.
Sara uxor Tobiæ iunioris, tob. 3. 7. 10.
Sarephtana mulier, 3 reg. 17. 10.
Sarviæ ſororis David filii, 1 paral. 2. 16.
Sarviæ filios timet David, 2 reg. 3. 39. unius tamen eorum conſilium reſpuit, 2 reg. 16, 9. 19, 21, 22.
Satan Deus hujus ſæculi, 2 cor. 4. 3.
Satan impetrata a Deo facultate, percutit ſubſtantiam & corpus Job, job 1, 6. 2, 2.
Satan apoſtolos appetiverat, luc. 22. 3.
Sananæ traditur fornicator, 1 corinth. 5. 5.
a Satana impeditur Paulus, 1 theſſ. 2. 18.
Satanas in angelum lucis transfiguratur, 2 cor. 11. 14.
Satanas ligatus ſolvetur, apoc. 20. 2, 7.
Satanam vocat Chriſtus Petrum, marc. 8. 33.

ſatiati ne obliviſcamur Dei, deut.8.10.
ſaturat Deus obedientes ſibi, deut.11.15.
ſaturat ne obliviſcamur Dei, deut.6.11. & ſeq.
ſaturatus Iſrael relinquit Deum, deut. 31. 20.
ſaturis væ, & quare, luc.6.25.
Saulis acta, 1 reg. 9. uſque ad 31. caput.
Saulis mors nuntiatur Davidi, 2 reg.1.5.
Saulis regnum decreſcit, 2 reg.3.1.
Saulis ſeptem filii ſuſpenſi, 2 reg.21.7,8.
Saulis & Jonathæ oſſa ſepelit David, 2 reg.21,6.12.
Saulus qui & Paulus, act.7,58.13,9.
Scabie percutiuntur inobedientes, deut.28.27.
ne ſcandalo ſint, præcipit Deus idololatras occidi, deut. 7.26.
ſcandala ſunt impii, matth.13.41.
ſcandalum paſſi Apoſtoli, matth.26. 33.
ſcandalizantur diſcipuli aliquot a Chriſto recedentes, joan. 6.61.
ne ſcandalo ſint Judæi firmi infirmis veſcendo quoſlibet cibos, 1 cor.8,13.
ſcandalizati Phariſæi, matth.15.12.
a ſcandalis dehortatur Chriſtus, matth.18.6.
ſcandalizantur cives Nazareth in Chriſto, mat.13.57.
ſcenofactoriam artem exercet Paulus, act. 18.3.
Scenopegiæ oblationes, ezech. 45. 23.
Schiſmaticus arguitur, prov.6.12.
ſchiſmata vitanda, 1 cor.1.10.
ſchiſmata Corinthiorum vitanda, 1 cor.3.3.
ſcientia ſalutis, luc.1.77.
ſcientia Jeſu Chriſti, præ qua Paulus cætera arbitratur ſtercora, phil.3.8.
arboris ſcientiæ boni & mali interdictio, gen. 2.17.
ſcientia veritatis, 2 tim.3.7.
quæ ſcientia inflet, 1 cor.8.1.
ſcientiarum dominus eſt Deus, 1 reg.2.3.
ſcintillam ſuam vocat vidua filium ſuum unicum, 2 reg. 14.7.
ſcortatores ne ſint in Iſrael, deut.23.17.
ſcortatio vitanda proverb.5,3.7,5.
Scribæ cuidam objicit Chriſtus ſuam paupertatem, matth.8.19.
ſcribarum opera reprehendit Chriſtus, matth.23,2.13.
ſcribit Deus legem ac mandata, exod. 24.4,12.
ſcribatur verbum Dei in oſtiis, deut.6.9.11,20.
ſcripturis non credunt Judæi, joan.5. 39.
ſcripturis utitur Chriſtus contra diabolum, matt.4.4.
ſcripturis probat Chriſtus ſe a Patre miſſum, joan. 5. 39.
ut ſcripturas impleret, venit Chriſtus, luc.24.27.
ſcripturis revincit Apollo Judæos, act.18.28.
ſcripturas ſcrutantur viri nobiles Theſſalonicenſium, act.17.11.
ſcripturarum utilitas, 2 tim.3.16. rom.15.4.
ſcripturis prophetarum attendendum, 2 pet.1.20.
ſcrutator cordium Deus, rom.8.27. jerem. 17.10.
Sculptile qui facit ut adoretur, maledictus, deuter. 27.15.
ſcurrilitas vitanda, eph.5.4.
ſcutum auxilii Deus, deut.33.29. reg.22.31.
ſcuta aurea Salomonis, 3 reg.14.27.
Sebæ acta, 2 reg.20.1,2,6,7.
Sectæ, opus carnis, gal.5.20.
ſecta Chriſtianorum, act.28.22.
in Sectarum introductores, 2 pet. 2. 10.
ſecuritas populo promittitur, exod. 34.
Sedecias falſus propheta, 3 reg. 22. 11.
Sedeciæ regis Judæ, qui & Mathanias, acta 4 reg.24. 17. 25. 2, 4, 7. jerem. 37. 39, 52. ezech. 12, 12. 21,25.
Sedentes in domo meditemur verbum Dei, deut.11.9.
ſeditioſi damnantur, proverb.24.19.
ſeductores proficiunt in pejus, 2 tim.3.13.
ut ſeductor habitus Chriſtus, matth. 27.63.
ſeductor quis dicendus, 2 joan. 17.
ſedulitas patrisfamilias, proverb. 20. 13.
de ſegete proximi, deut. 23. 25.
Segor civitas ſervatur, gen.14,2.19,22.
Sehon occiditur, deut. 2. 31.
Seir mons, deut. 33, 2.
Sela filius Judæ tertius, gen. 38. 5.
Sellum interficit Zachariam, 4 reg.15.10.
Sem generatio, gen. 9, 23. 26.10,31.11,10.
Semei acta, 2 regum 16, 7. 19, 18. 3 reg. 2, 8. 36. 38,40.
de Semeia prophetia, 3 reg. 12. 22.
Sementis & meſſis non ceſſent, gen. 8. 22.
Semini dat Deus corpus, 1 cor.15.38.
ſemen paucum inobedientibus, deut. 28. 38.
ſeminis fratri ſuſcitandi lex, deut. 25. 5, 7.
ſemen Abrahæ qui ex Iſaac nati ſunt, gen. 21. 12,13.
ſemen Davidis Chriſtus, 2 reg. 7. 12.
ſemen ex Judæis Apoſtoli, rom. 9. 29.
ſemen verbum Dei, matth.13.23,24.
ſemen tacite fructificans, marc. 4. 27.
ſeminantis parabola, matth. 13. 1.
quæ ſeminamus, metemus, galat. 6. 8.
Seminifluus vir, levit. 15, 2. 10, 15.
Semer civitas ædificatur, 3 reg. 16. 24.
Semma percutit Philiſtæos, 2 reg. 23. 11.
ſenum conſilium, 3 reg. 12. 6.
ſeniores 70. ſuper Iſraelem, num. 11. 24, 25. & ſeq.
ſenioribus traditur Deuteronomium, deut. 31. 9.
ſenes quales eſſe debeant, tit. 2. 2.
ſenes honorandi, levit. 19. 32.
ſenes ſenſibus florebunt, Iſa. 65. 20.
ſenectutis commendatio, proverb. 16. 30.
Sennacherib exercitus occiditur, 4 reg. 19. 30, 36.
in ſenſum reprobum tradi, Iſa. 57.
ſenſum Dei nemo novit, rom. 11. 34. 1 cor. 2. 16.
ſenſum Chriſti tenet Paulus, 1 cor. 2. 17.
non ſenſu, ſed malitia pueri ſimus, 1 cor. 14. 14.
in ſenſu ſuo abundet quiſque, rom. 14. 5.
Separatur populus Iſrael a cæteris populis, lev. 20.24, 25, 26.
Sepelitur Moyſes a Deo, ſed ignoratur ejus ſepulchrum, deut. 34. 6.
quod ſepeliſſent Saulem viri Jabes, benedicuntur a Davide, 2 reg.2. 5.
ſepeliri vult propheta in ſepulchro alterius prophetæ, 3 reg. 13. 31.
ſepelitur Joannes Baptiſta, matth. 14. 12.
ſepelitur Chriſtus, matth. 27. 60.
Sephora uxor Moyſi, exod. 4. 25.
ſeptuaginta duo diſcipuli prædicant, luc. 10. 1, 17.
ſepulchrum Moyſi ignoratur, deut. 34. 6.
ſepulchra concupiſcentiæ, num. 11. 34, 35.
ſepulchrum Chriſti, matth. 27, 61. 28, 1.
ſepulchra dealbata Phariſæi, & quare, matth. 23. 27.
ſepulchra prophetarum extruentes, matth. 23. 24.
Sequendus Deus, deut. 13. 2. 1 reg. 12. 14.
ſequitur Caleb Deum, deut. 1. 36. joſ. 14. 24.
ſequi veſtigia Chriſti, 1 pet. 2. 21.
ſequi volens Chriſtum ſcriba propter temporalia, matt. 8. 19, 22.
ſequi volens Chriſtum, tollat crucem ſuam, matth. 10. 38.
Sequentibus Chriſtum nihil deeſt, ut patet in multiplicatione quinque panum, matth. 14. 13.
ſequens chriſtum, animo ſit immobilis, matth. 8. 19.
Sergius Paulus, act. 13. 7.
ſermonem Dei quærere, i. ejus voluntatem inveſtigare, 1 reg. 22. 2.
ſermones Dei projicere. i. inobedientem eſſe, 1 regum 15. 26.
ſermones Dei loquatur qui loquitur populo, 1 pet. 4. 11.
ſermo chriſtianorum eſt eſt, non non, matth.5. 37. jacob. 5. 12.
in ſermone confirmet nos Deus, 2 theſſ. 2, 15. 17.
ſerit Iſrael & perdit omnia, & quare, judic. 6.3.
Serpens ſeducit mulierem & maledicitur, gen. 3. 1, 13, 14.
ſerpentes igniti immittuntur in populum, num. 21. 6.
ſerpens æneus erigitur, num. 21. 9. joſ. 3. 14. & confringitur, 4 reg. 18. 4.
ſerpentes, Phariſæi, matth. 23. 33.
ſerviamus invicem, gal. 5. 13.
ſervire Deo, joſ. 22. 27.
ſerviendum ſoli Deo, exod. 23. 25. heb. 12. 28. deut. 28. 47. joſ. 24. 2.
ſervire Deo, & dæmonibus, 4 reg. 17. 33.
ut ſerviremus ei, redemit nos Chriſtus, 1 theſſ. 1. 9. the. 1. 9.
ſervitus, cicuncidi, gal. 2. 4.
a ſervitute legis liberati, heb. 2 15.
ſervi Judæorum, peregrini, levit. 25. 42, 44.
de ſervis emendis & liberandis, exod. 21. 2. deut. 15.2.
ſervus quomodo tractandus, prov. 29. 19, 21.
ſervi quales eſſe debeant, epheſ. 6. 5.
ſervus probus Jacob, gen. 31. 38, 39.
ſervus fidelis erat ſervus Abraham, gen. 24. 2.
ſervi regis omnes ſubditi, 1 reg. 8. 11, 12, 13.
ſervus Dei Moyſes fideliſſimus, num. 12. 7, 8. deut. 34. 5. heb. 3. 2.
ſervi Dei Iſraelitæ, levit. 25. 55.
ſervi Dei ſumus, liberati a peccato, Joan. 8. 34. rom. 6. 20.
ſervi ſumus juſtitiæ, rom. 6. 18.
ſervi Dei, omnes nos, quibus data talenta, luc.12.37. 38. 17, 7, 9.
ſervus non eſt major domino, joan. 15. 25.
ſervus Chriſti eſſe non poteſt, qui quærit hominibus placere, gal. 1. 10.
ſervus omnium, Paulus, 1 cor. 9. 19.
ſervi peccati, Joan. 8. 34. 2 pet. 2. 19.
Seſac Rex Ægypti, 3 reg. 11, 40. 14, 25.
Seth naſcitur, gen. 4. 25.
Severitas Dei in Judæos rejectos, rom. 11.22.
Sibæ ſervi Miphiboſeth acta, 2 reg. 9. 2,9, 10,11. 16. 1, 2, 3. & ſeq.
Siccitas in Judæa, jerem. 14. 1.
Siceleg civitas Davidis, 1 reg. 27, 6. 30, 1.
Siceram non biberunt Judæi 40. annis, deut. 29. 6.
Sichem occiditur, gen. 34. 2.
Sichimitæ deſtruuntur, judic. 9. 46, 47.
Sichem ædificat Jeroboam, 3 reg. 12. 25.
Siclus, exod. 30. 13. ezech. 45. 12.
in Sidonem ſermo Domini, ezech. 28. 21, 22.
Sidrach cum ſociis mittitur in fornacem, dan. 3. 12.
ſignati Dei, apoc. 7. 2.
in Signa conſtituit Deus ſolem & lunam, gen. 1. 14.
ſignum petit Abraham, gen. 15, 8. 17, 11.
ſignum petit Gedeon, judic. 6. 17.
ſignis confirmatur Saul, 1 reg. 10. 1.
ſignis confirmatur Jonathas, 1 reg. 14. 10.
ſignum Ezechiæ datum in horologio, 4 reg. 20. 20.
ſigna petunt Judæi, matth. 12. 38.
ſigna ſequentia credentes, marc. 16. 17.
ſigna præcedentia judicium in ſole & luna, matth. 24. 24. marc. 13. 22. luc. 21. 25.
ſilentium ſervandum in tempore, prov. 17. 20.
In Silo domus Dei, joſ. 18, 31. 20, 18.
in Silo ceſſat apparere Deus Heli, 1 reg. 3. 4.
Silvanus, 1 Pet. 5. 12.
Simeonis acta, gen. 29, 34. 42. 46. 49. joſ. 19.9.
Simeon ſuſcipit Chriſtum in ulnas, luc. 2. 25.
ſimilæ oblatio, lev. 2. 1.
Simile ſimili conjungitur, eccl. 13. 19, 20.
Simon frater Judæ, 1 mach.13, 14. 11, 16. c.13. 34. 14. 4, 17, 16, 14, 16.
Simon dicitur Petrus, marc. 3. 16.
apud Simonem Phariſæum manducat Chriſtus, luc. 7. 40.
Simon magus, act. 8. 9.
ſimplex vir Jacob erat, gen. 25. d. 27.
ad ſimplicitatem hortatur Chriſtus, matth. 10. 16.
in ſimplicitate tribuendum, rom. 12. 8.
in ſimplicitate converſatus Paulus, 2 cor. 1. 12.
ſimplici corde diligendum, 1 pet. 1. 22.
ſimplices in malo, rom. 16. 19.
ſimulachrorum ſervitus, avaritia, col. 3. 5.
ſimulachrorum cultus fugiendus, act. 15. 20.
ſimulat David inſaniam, 1 reg. 21. 13.
ſimulationes abſint a Chriſtianis, 1 pet. 2. 1.
Sinai mons, exod. 19. 1. gal. 4. 24, 25.
ſinapis parabola, matth. 13. 31.
Sion arx quæ & civitas David, 1 Paral. 11. 5.
Siſara occiditur, judic. 4, 14. 20. 22.
ſitiens David non vult bibere allatam aquam, 2 reg. 23.
ſitiens Chriſtus potatur aceto, joan. 19. 28.
ſitis inobedientibus, deut. 28. 48.
ſitientes invitat Chriſtus, joan. 7. 37.
Sobach occiditur, 2 reg. 10. 16, 18.
Sobna præfectus Ezechiæ, Iſa.22,15. 36, 3. 22.
ad ſobrietatem exhortatio, 1 theſſ. 5. 6, 8.
ad Sobrietatem ſapiendum, rom. 12. 3.
ſocietatem habere cum Deo & ejus filio, eſt credere in Chriſtum, 1 joan. 1. 3.
Socothitæ occiduntur, judic.8.16.
Socrus Petri ſanatur, matth. 8. 41.
de Sodomitis, gen. 13, 14. 18, 19. ezech. 16,46,47, 48. 2 pet.2.6.
Sodomitæ ſubverſi, matth.10.15. deut. 29. 23.
Sol verbo Dei creatur, gen. 1. 14.
Sol obedit Joſue, joſ. 10. 12, 13. in Sole & luna ſigna, luc. 21. 25.
ſolis & lunæ equi, 4. reg. 23. 11.
ſolennitates Judæorum, exod. 23. 15, 16.
ſolicitudines hujus ſæculi, luc.8,14. 14,18. 21,35.
a Solicitudine temporalium cavendum, matth. 6.25.
ſolicitudo Pauli pro Eccleſia, 2 cor.7,11.11,28.
ſoliciti ſervare unitatem, epheſ.4.3.
ſolicitus Deus pro Abraham, gen.12.17.
ſolitarii moleſtia vana, eccleſ. 4. 9.
ſolus eſt Deus, Deus noſter, deut. 32. 12.
ſolus Deus ſalvat a malis & tribulatione, 1 regum 10. 19.
ſoli Deo ſerviendum, deut. 10. 20.
in Somnis videt Jacob ſcalam, gen. 28. 12.
per Somnium loquitur Deus Abimelech, gen. 20. 3.
per Somnium loquebatur Deus prophetis, num. 12. 6.
ſomnia Joſeph, gen. 37. 5,6,8.
ſomnium Madianitæ, judic. 7. 13.
ſomniorum interpretatio Dei eſt, gen. 40. 8.
ſomnia non obſervanda, levit.19.26.
ſoror Abrahæ erat Sara & uxor, gen. 20. 12.
ſortem mittit Joſue in dividenda terra coram Deo, joſ. 18.8.

ſortem facit cadere Deus, prov. 16. 33.
in ſortem Chriſti fideles, epheſ. 1. 11.
ſortem mittunt Apoſtoli pro Mathia, act. 1. 26.
Sopater comes Pauli, act. 20. 4.
Soſthenes princeps ſynagogæ, act. 18. 17.
ab omni Specie mali abſtinendum, 1 theſſ. 5. 22.
Spectaculum facti mundo Apoſtoli, 1 cor. 4. 9.
in Speculo fidei Deum intuemur, 1 cor. 13. 12.
de Speculis mulierum factum labrum æneum, exod. 38. 8.
ſpeluncam latronum fecerant domum Dei Judæi, matt. 21. 13.
ſpes a Deo, 2 theſſ. 2. 10.
ſpes non eſt de eo quod videtur, rom. 8. 24.
ſpes in Chriſto, 1 pet. 1. 21. matth. 12. 21.
ſperans in Deum Abia, victor eſt, 2 Paral. 13. 18.
ſpes noſtra, qua ſperamus vitam æternam, heb. 9. 15. epheſ. 4. 4.
ſpes, galea noſtra, 1 theſſ. 5. 8.
ſpe gaudendum, rom. 12. 12.
ſpes impiorum vana, Sapien. 5. 15.
ſpe ſalvi Chriſtiani, rom. 8. 20.
ſpem augent ſcripturæ, rom. 15. 4.
ſpes non confundit, rom. 5. 2.
ſpicas licebat manu decerpere de ſegete proximi, deut. 23. 25.
ſpinæ & tribuli, propter peccatum, gen. 3. 18.
ſpinea corona coronatur Chriſtus, matth. 27. 24.
ſpiritus, ventus, gen. 8. 1.
per Spiritum ſanctum ſanctificatio, 1 pet. 1. 2.
ſpiritus ſancti miſſio, joel. 2. 28. act. 2. 2.
ſpiritum ſanctum promittit Chriſtus Apoſtolis, luc. 24. 39. joan. 14. 26. act. 1. 8. dat illum, act. 2. 4.
Spiritus ſanctus datur obedientibus evangelio, gal. 2. 2.
Spiritus ſanctus datus fidelibus, ſignum eſt eos eſſe ex Chriſti ovibus, eph. 1. 13. eſt & arrabo ac pignus ſalutis, 2 cor. 1, 22. 5, 5.
ſpiritum Dei non habens non eſt ejus, rom. 8. 9.
Spiritus ſancti templum membra noſtra, 1 cor. 6. 17.
Spiritum ſanctum ne contriſtemus, eph. 4. 30.
ſpiritus & caro invicem adverſantur, gal. 5. 17.
a Spiritu ſancto innovantur, joan. 3. 6, 8. 1 cor. 12. 10, 11, 13.
ſpiritus Dei dat ſapientiam, job 32. 8.
ſpiritus Dei omnia ſcrutatur, 1 cor. 2. 10.
Spiritus ſanctus facit credere Chriſto, joan. 3. 5.
Spiritus ſanctus teſtatur conſcientiis noſtris quod ſimus filii Dei, rom. 8. 16.
a Spiritu ſancto diffunditur charitas in viſcera noſtra, rom. 5. 5.
Spiritus ſancti opera, gal. 5. 22.
Spiritu Dei facta carnis mortificantur, rom. 8. 13.
Spiritus ſanctus orat in nobis, rom. 8. 16.
Spiritus ſanctus dat quod fideles reſpondeant adverſariis, matth. 10. 20.
Spiritus ſancti gratiæ ſunt variæ, 1 cor. 12. 3.
in Spiritum ſanctum blaſpemia non remittitur, matt. 12. 31.
in Spiritu adorandus Deus, joan. 4. 23.
ſpiritus bonus petendus, luc. 11. 13.
ſpiritu ſimus ferventes, rom. 12. 11.
ſpiritualis omnia dijudicat, prov. 18. 1
ſpiritui omni non credendum, 1 joan. 4. 1, 2 3.
ſpiritu & mente pſallendum, 1 cor. 14. 17.
ſpiritus mendacii in ore prophetarum, 3 reg. 22, 23.
ſpiritus odii inter Abimelech & Sichimitas, judic. 9. 23.
ſpiritus mendaces, iſa. 19. 14.
ſpolia hoſtium ex æquo dividenda, deut. 20. 14.
Sponſa Chriſti, eccleſia, pſal. 44.
Sponſorem inſtruit Salomon, prov. 6. 1.
Stans videat ne cadat, 1 cor. 10. 12.
Statera æqua, levit. 19. 36.
ſtatuas ſicut apud Gentes fieri, prohibet Deus, deu. 16. 22
ſtatuæ gentium confringendæ, exod. 23, 24. 34, 13. deut. 7. 5.
ſtellæ verbo Dei creatæ, gen. 1. 16.
ſtellarum ſeptem ſacramentum, apoc. 1. 16.
Stephani electio, accuſatio, defenſio & lapidatio, act. 6. 7.
Stephanæ familia, 1 cor. 1. 16.
ſterilis nulla inter obedientes Deo Judæos, exod. 23. 26.
ſterilitas opprobrio Judæis, luc. 1. 36.
ſtigmata Chriſti circunfert Paulus, gal. 6. 17.
ſtipendium peccati mors, rom. 6. 23.
Stoici & Epicurei cum Paulo diſputant, act. 17. 18.
ſtolis albis amicti in conſpectu Agni, qui ſint, Apoc. 7. 13.
Struthionem non comedunt Judæi, deut. 14. 15.
ſtulti virga caſtigandi, prov. 26. 3.
de ſtultis, prov. 12, 13. 14. 15. 16. 17. 18. 23. 26.
ſtulta mundi elegit Deus, 1 cor. 1. 25.
ſtultam fecit Deus ſapientiam mundi, 1 cor. 1, 20. 3, 18.
Sua uxor Judæ, gen. 38. 12.
Sua rex Ægypti, 4 reg. 17. 4.
Subcinericei panes, exod. 12. 39.
ſubditi ſimus invicem, epheſ. 5. 22.
ſubjecti ſimus regibus & ducibus, 1 pet. 2. 18.
in Sudore vultus acquirendus victus, gen. 3. 19.
ſufficientiam didicerat Paulus, phil. 4. 11. 2 cor. 3. 5.
ſuffocatum prohibetur, gen. 9. 4.
ſulphur ſuper terram inobedientium, deut. 29. 23.
ſum qui ſum eſt nomen Dei, exod. 3. 14.
Sunamitis hoſpita Eliſei, 4. reg. 4.
Sunamitis peregrinatur tempore famis, 4 reg. 8. 1.
ſuperbi dejecti a Deo, iſa. 29. 19.
ſuperbus, non credens evangelio, 1 tim. 6. 4.
ſuperbis reſiſtit Deus, 1 pet. 5. 5.
non ſuperbe de ſe ſentiendum, phil. 2. 3.
ſuperhumerale quale, exod. 28. 6.
ſuperſtitio Athenienſium taxatur. act. 17. 22.
ſupportemus invicem, epheſ. 4. 4, 6, 13, 25.
ſurdum facit Deus, exod. 4. 11.
ſurdo non maledicendum, levit. 19. 4.
ſurdus ſanatur, marc. 7. 37.
ſurgentes verbum Dei meditemur, deut. 11. 19.
ſus, immundum animal, levit. 11. 7.
Suſannæ hiſtoria, Daniel. 13.
ſuſcitabit nos Deus, 1 cor. 6. 14.
ſuſcitandi ſeminis fratri lex, deut. 25. 5, 7.
ſuſpenſus, ipſa die ſepeliebatur, deut. 21. 23.
ſuſurro in populo, levit. 19. 16. prov. 26. 20.
Synagoga impia vocatur ad pœnitentiam, Oſee 2. 1.
de Syris, 2 reg. 8. 5, 6. 10. 4 reg. 5. 6. 7. 13.

T

in Tabernaculis habitat Abraham, gen. 12. heb. 11.
Tabernaculi forma, exod. 26, 1. 36, 8. 39, 32. & ſeq.
Tabernaculorum feſtum, exod. 23. 15.
Tabernaculum corpus noſtrum, 2 cor. 5. 4.
Tabitha ſuſcitatur, act. 9. 40.
Tabulæ teſtimonii, exod. 32. 15, 16.
Tabulas frangit Moyſes, exod. 32. 19. aliaſque parat, exod. 34. 1.
Taciturnitas laudatur, prov. 17. 27, 28.
Talenta auri 420. allata ex Ophir ad Salomonem, 3 reg. 9. 28.
talentorum parabola, matth. 25. 15.
Talionis lex, gen. 9. exod. 21. 14.
Tectum domus muro muniendum, deut. 22. 8.
Temeritas infelix, prov. 15. 16.
Templum Salominis, 3 reg. 6, 3. 8, 63.
ad Templum qui admittendi, ezech. 44. 9.
Templum Salomonis ſe rejecturum minatur Deus, ſi idola coluerint, 3 reg. 9. 7.
Templum diripitur, 4 reg. 14, 13. 25, 1. 12. 13.
Templi reſtauratio, agg. 1. 8. 1 eſdr. 4. 1.
Templi ſecundi gloria, agg. 2. 2.
Templi everſio prædicitur, Amos 9. 1. Zach. 11. 1.
Templum ſpoliatur, 2 machab. 5. 15. Violatur, 2 mach. 6. 2.
e Templo ejecti vendentes, 21. 12.
in Templo orant Apoſtoli, act. 2. 40.
in Templis manufactis non habitat Deus, acto. 7. in quibus habitet, Iſa. 66. 3.
Templum Dei membra noſtra, 1 cor. 3, 6. 6, 19.
Templum pro corpore, joan. 2. 21.
Tempora diſtincta, gen. 1, 14. 8, 22.
Temporibus ſuis omnia fiunt, eccleſ. 3. 11.
Tempora noſſe non eſt noſtrum, act. 1. 7.
Tempus vitæ breve, 1 cor. 7. 29.
Tempus redimendum, col. 4. 5.
Tenebræ ſuper abyſſum, gen. 1. 2.
Tenebræ Ægypti, exod. 10. 21, 22.
Tenebræ non ſunt in Deo, 1 joan. 1. 5.
Tenebræ gentes, epheſ. 5. 8.
Tenebrarum opera, rom. 13. 12.
in tenebris eſt qui odit fratrem, 1 joan. 2. 9, 11.
tenebras Deus illuminat, 2 reg. 22. 29.
tentat Deus populum ſuum, exod. 15, 24. 25. 16, 4.
tentat Deus Abraham, gen. 22. 1.
tentat nos Deus miraculis pſeudoprophetarum, deut. 13. 3.
in tentationibus orandum, pſal. 33.
tentandus non eſt Deus, deut. 6. 16. matth. 4. 7. 1 cor. 10. 9.
tentant Deum Iſraelitæ petentes aquam, exod. 17. 3.
tentaverunt decies Deum Iſraelitæ in ſolitudine, num. 14. 22.
tentatio perpetua vita noſtra, job 7. 1.
tentatur Chriſtus, matth. 4. 1. heb. 2. 18.
in tentationibus Chriſti manſerunt cum eo Apoſtoli, luc. 22. 28.
tentari non ſinit nos Deus ultra vires, 1 cor. 10. 13.
tentorii forma, exod. 26. 36.
tepidus evomendus, apoc. 3. 16.
termini non transferendi, deut. 19, 14. 27, 17.
terræ creatio, gen. 1. 1.
terra maledicta, gen. 3. 17.
terræ a quibus primum diviſæ, gen. 10. 11.
terra omnis Dei eſt, exod. 9. 29.
terræ fructus maledictus inobedientibus, deut. 11, 10. 28, 18. 29. 22, 24. & ſeq. levit. 26. 19.
terræ venditio, levit, 25. 23.
terra bibens imbrem, & non proferens fructus, reproba eſt, heb. 6. 7.
in terram revertetur homo, gen. 3. 19.
terræ motus in morte & reſurrectione Chriſti, matth. 27, 51. 28, 2.
terra, & quæ in ipſa ſunt opera, exurentur in die judicii, 2 pet. 3. 10.
terrenus primus homo, 1 cor. 15. 74.
terribilis Deus noſter, deut. 10. 17.
teſtamentum vetus dedicat Moyſes ſanguine, exod. 24. 12. heb. 9. 20.
teſtamenti veteris repetitio, joſ. 24. heb. 9. 15.
teſtamentum novum, heb. 10. 16, 28. matt. 26. 28.
de teſtamento novo, heb. 8. 8. gal. 3. 15. 1 corinth. 11. 25. 2 cor. 3. 6.
teſtimonium falſum, exod. 20, 16. 23, 1.
teſtimonium Dei de filio, 1 joan. 5. 10.
teſte uno nemo occidebatur, num, 35. 30.
teſtium duorum teſtimonium, deut. 17. 6.
teſtis falſi pœna, deut. 19. 16. prov. 19. 9.
teſtes Chriſti apoſtoli, luc. 28. 48.
teſticuli attriti vel amputati, deut. 23. 1.
Thamar viduæ acta, gen. 38.
Thamar ſoror Amnon, 2 reg. 13. 1.
Thamar filia Abſalom, 2 reg. 14. 27.
Thare generatio, gen. 11. 27.
Thebes civitas oppugnatur. judic. 9. 50.
theſauri templi diripiuntur, 3 reg. 7, 51. 14, 26.
theſauri in terra non recondendi, ſed in cœlo, matth. 6. 29.
theſaurus cordis, matth. 12. 35.
theſauri abſconditi parabola, matth. 13. 44.
in theſaurizantes, luc. 12. 33.
theſauri ſapientiæ in Chriſto, coloſſ. 2. 3.
Theſſalonicenſibus prædicat Paulus, act. 17. 1.
Thola judex Iſrael, judic. 10. 1.
de Thoma, joan. 11, 16. 14, 5. 20, 24. 21, 2.
Topheth deſtruitur, 4 reg. 23. 10.
Thou rex Emath, 3 reg. 8. 9.
Thuris oblatio, levit. 2. 1.
Thymiamatis confectio, exod. 30. 35.
Tibicines in mortuis, matth. 9. 23.
Tigris fluvius, gen. 2. 14.
timendus Deus, levit. 19. 32. deut. 6. 2. matth. 10. 28. act. 10. 22.
timendi parentes, levit. 19. 3.
timentibus Deum miſericordia, luc. 1. 50.
de timore Dei, deut. 4, 10. 14, 23. 17, 19. 31. 12. exod. 33. 2. prov. 24. 21. mal. 1. 1.
timore Dei revocamur a peccatis, levit. 19. 14.
abſque timore, ſervantes præcepta Dei, levit. 26. 3.
timebunt hoſtes obedientium Deo, deut. 11. 18.
ut timerentur Iſraelitæ fecit Deus, deut. 2. 24.
timor tribuendus cui debetur, rom. 13. 7.
in timore dominari populo, 2 reg. 23. 3.
ut ſine timore Deo ſerviremus, redempti ſumus, luc. 1. 74.
ne timeamus non datum iri nobis regnum æternum, luc. 12. 50.
de Timotheo Epiſcopo, 1 cor. 4, 17. 16, 10. phil. 2. 19. act. 16. 1.
tintinnabula in tunica Aaronis, exod. 28. 33.
Titus gentilis non circunciſus, gal. 2. 3.
titulus crucis Chriſti, matth. 27. 37. marc. 15. 26. joh. 19. 19, 20.
Tobiæ ſenioris ac junioris acta, in libro Tobiæ.
tonitruis percutiuntur Ægyptii, exod. 9. 23.
tonitrua quum lex datur, exod. 19. 16.
tonante Deo conteruntur Philiſtæi ad preces Samuelis, 1 reg. 7. 10.
in Tonſione ovium celebrabantur convivia, 1 reg. 25. 36.
tradit Deus idololatras Judæos in manus diripientium, jud. 2, 3. 6. 4, 1. 6, 1.
tradit Deus hoſtes in manus Iſraelitarum, num. 21. 34. deuter. 2. 30, 33. joſ. 2. 10, 11. judic. 13, 7. 10. 11. 20.
tragelaphum comedebant Judæi, deut. 14. 5.
trahuntur a Deo patre ad Chriſtum credentes, joan. 6. 44.
transferuntur Henoch & Helias, gen. 5. 24. 4 reg. 2. 12.
transfiguratur Chriſtus, matt. 17. 2.
tranſgreſſione Adæ omnes conſtituimur peccatores, Geneſ. 3. 14.
tranſgreſſionum expiatio, num. 5. 6.

tranſit Deus ante populum.i.deducit eum, Deut.31.3.
tranſire ad numerum.i recenſeri, Exod.30.13.
tranſitus victima, agnus paſchalis, Exod.12.23.
tria quæ bene gradiuntur, Prov.30.29.
per tria movetur terra, Pro.30.21.
tribulationes credentibus Chriſto, 1 Pet.1.10,11.
tribulationes prædicatoribus, 1 Theſſ.3,4.
tribulationes pati, donum Dei, Phil.1.29.
per tribulationes oportet intrare regnum Dei, Act.14.22.
tribulationes ad probationem, 1 Pet.4.29.
tribulatio patientiam parit, Rom.5.3. 12.12.
tribulationibus convertit nos Deus ad ſe, Deuter.4.29. Iſa.26.16.
ad tribulationes perferendas exhortatio, Joan. 15.19. 16.37. Heb.12.3.
tribulationem patientibus requies, 2 Theſſ.1.8.
a tribulationibus eripit ſolus Deus, 1 Reg.10.19.
in tribulatione fidendum & canendum, Iſai. 8. 20. Pſal.41. vide Exemplo Job, Pauli & Silæ, Job 1. Act. 16.23.
tribulationes non patiantur fideles ob homicidia & hujuſmodi, 1 Pet. 4.19.
tribulatio non ſeparat nos a dilectione Dei, Rom.8.35.
tribulationis dies. 4 Reg.19.3.
tribulati oratio ad Deum, Pſal. 42. v. 1.
tribulatoribus piorum, pœna æterna, 2 Theſſ.1.7.
ad tribunal Chriſti oportet omnes ſiſti, 2 Cor.5.10.
tribuni conſtituti ſuper Iſraelem,. Exod18.21.
tribuendum in ſimplicitate, Rom.12.8.
tribuum ſortes, Ezech.48.1.19.
tributaria civitas, Deut.20. 8.11.
tributa reddenda & cenſus, Mat.22.21. Rom.13.77.
tributum ſolvit Chriſtus, Mat.17.25.
Trinitatis myſterium inverbo, Faciamus, Geneſ.1.26. 2.8. in verbo, Nobis, Geneſ.3.22. Item in tribus illis, quos Abraham except hoſpitio, Gen.18.2.
a triſtitia mors, Mat.21.38.
triſtitia ſalutaris, & qu. mortem adfert, 2 Cor.7.10.
in triſtitia conſtitutus, oet, Jacob.5.13.
triſtis Chriſtus ob cæcitaem Judæorum, Mar.3.6.
non ex triſtitia aut neceſitate pauperibus ſubveniendum, 2 Cor.9.7.
trullæ cæmentarii viſio, Imos 7.7,8.
Tryphon dux exercitus Atiochi, 1 Mach.13.1.12.14.
tubæ argenteæ, & earum ſſicia, Num 10.2.
tubarum feſtum, Lev. 23.24.
Tubalcain ærarius, Gen.4.22.
tunica Aaron, & tunicælineæ filiorum ejus, Exod. 28. 40.
tunica Chriſti, Joan.19.3.
turbator terræ Achab, 3 Reg.18.18.
turpiloquium abjiciendum Epheſ.5.4.
cum tympanis canunt Demulieres, Exod. 15. 20. Jud.11.34.
tyranni imago, Prov.28.
Tyrus evertenda, Ezech.26.27.

V

VAcca ruſa, Num.19.2
Vaccæ lactantes reducunt acam Dei, 1 Reg.6.12.14.
Vagao eunuchus, Judith 12.10.
Vaniloquia vitanda, 1 Tim2.16.
Vanitati ſubjecta creatura, Rom.8.20.
Vanitates idola, 1 Reg. 12.1. 3 Reg.16.26.
Vaſa ad uſum tabernaculi, Exod.25. 37.16.
Vaſa pro corporibus hominum, 1 Reg.21. 5.
Vaſa fictilia, corpora noſtra, Cor. 4. 7.
Vaſthi regina repudiatur, Eſh.1.9.
Vectigal pendendum, Rom.13.7.
Vectium tabernaculi forma, Exod.26.29.
Velum tabernaculi quale, Exod. 26. 31.
Velum templi ſciſſum, Mat.7.51.
Velamen ſuper faciem Moſi, Exod. 34. 33. 2 Cor. 3. 13.
Velamen ſuper cor Judæorum, 2 Cor. 3.4.
Velamen tabernaculi, Heb. 10.0.
Velle & perficere operatur Des, Philip. 2.13.
Vellus Gedeonis, Judic. 6.37.
Venator robuſtus Nemrod, Ge.10. 9.
Venator Eſau, Gen.25. 28.
de venditionibus, Lev.25.
de venditore, Eccl.26.23.
Vendere & dare pauperibus, Matth. 19.21. Act.2. 45. 34.
Venduntur hoſtibus inobediente. Judic. 2.14. Deut. 32. 30.
Venire ad Chriſtum, Joan.6.35
ventris fructus multiplicatur obedientibus, Deuter. 28. 44.
venter levandus extra caſtra, Deuter. 23.12, 13.
venundatus Achab, ut faceret malum, 3 Reg. 21. 25.
verax Deus, Exod.34.6. Joh.3.33.
verberibus cæduntur impii, Deut. 25. 2.
verbo Dei creatur lux, Gen. 1.3.
verbum Dei ſapientia noſtra, Deut. 4.2.
ex verbo Dei vitæ ratio petenda, Iſa. 8.20.
verbo Dei prædicato convertuntur corda, Jerem. 23. 22.
verbo Dei ſcortatio vitatur, Prov. 2.16.
de verbo Dei vivo ex Eccleſia manante, Zach.14.8.
verbo Dei paſcimur, Matth. 4. 4. ſicut patet in Elia, 4 Reg. 8. 2. item in Moyſe. Deut. 9. 11. & ſeq.
verbum Dei quomodo tractandum, Deut.6.6.
verbo Dei obediendum, 1 Reg.15.24.
verbo Dei obedientibus benedictio, Deut. 11.18.
verbi Dei contemptoribus pœna, Iſa.28.13,14.
verbi Dei commendatio, Pro.30.1,2.
verbo Dei nihil addendum, Deut.4.2.12.
verbum Dei ſit in corde, Deut.6.9. 11.18.
verbum Dei ſequendum, Deut.5.5.
verbum Dei filii docendi, Deut. 11.18.
verbum Dei Chriſtus, Johan. 1. 1.
verbum Dei æternum Evangelium, Epheſ.1.13.
verbum veritatis, Evangelium, Epheſ.1.13.
verbum Dei audiens & faciens cui ſimilis, Matth.7. 24.26.
verbum Dei habitet in nobis, Col.3.16.17.
ut verbum Dei currat, orandum, 2 Theſſ.2.1.
verbi miniſtris victus dandus, Rom.15.26.
verbum Dei recte tractet Epiſcopus, 2 Tim.2. 15.
verbi Dei fames, Amos 5. 16.
verbum opportune dictum laudabile, prov.25.11.
verba bona de corde bono, matth.12. 36.
verbo non offendens perfectus, jac. 3. 2.
de omni verbo otioſo reddenda ratio, matth. 12. 36.
verborum pugnæ vitandæ, 1 tim. 6. 4.
verbis non contendendum, 2 tim.2. 14.
verecundia Saræ, gen. 18.11.
veritas Dei in promiſſionibus, gen. 32. 10.
in veritate ambulandum, 3 reg. 2. 4.
in veritate ſerviendum Deo, joſ. 24. 14.
veritas tandem vincit, proverb. 28. 24.
contra veritatem non acquieſcendum, mich. 7. 20.
veritas in judicibus, exod. 18. 21.
veritas cinctorium renum, epheſ. 6. 14.
veritatem loquamur, epheſ. 4. 24.
veritas, Chriſtus, Johan. 14. 6.
veritas, Evangelium, 2 pet. 1. 12.
in reſiſtentes veritati Evangelii, 2 tim. 2. 3, 8.
veritatis doctrina a Deo petenda, zach. 10. 1.
a vero non deviet judex, exod. 23. 2.
vermis mœroris cor rodens, marc. 9. 44., 45, 46.
veſicæ in hominibus, exod. 9. 9.
veſpertilionem non comedunt Judæi. deut. 14. 18.
veſtimenti textura non ſit ex lana & lino, deut.22.11.
veſtimentis fimbriæ faciendæ, deut. 22. 13.
veſtimentum viduæ loco pignoris non accipiendum, deut. 24. 27.
veſtimentorum ſciſſio, Judæis ſignum triſtitiæ & indignationis, Joſ.7. 6. Jud. 11, 35. Matt. 26, 65. 2 Reg. 1, 11.
veſtimentum auferenti danda tunica, lucæ 6. 29.
veſtimenta Chriſti partita, matt. 27. 35.
veſte virili nonutatur mulier, nec e diverſo, deut.22.3.
veſtem non habentibus demus, luc. 3.11.
veſtitum et victum habentes, ſimus contenti, 1 tim.6.8.
veſtitum & viaticum petit Jacob a Deo, gen. 28. 20.
veſtis nuptialis, matt. 22. 11.
vetus teſtamentum, vide Teſtamentum.
vetus homo exuendus & crucifigendus, Rom. 6. 6. col. 3. 9.
viæ Dei rectæ & judicia. deut. 32. 4. rom. 11. 33.
de via Dei recedentibus maledictio, deut. 11. 28.
viam Dei deferunt Iſraelitæ, exod. 32.8. & ſeq.
via dura, adinventiones & idola adorata, jud. 2. 19.
via regia, num. 21. 22.
via Chriſtus, johan. 14. 6.
via veritatis, 2 pet. 2. 20.
via arcta, matth. 7.14.
viæ Jacob cuſtos Deus, gen. 28. 20.
viam noſtram dirigit Deus, 2 reg. 22. 32.
vias ſuas non dirigit inobediens Deo, deut. 28. 29.
juxta vias cujuſque reddit Deus, 3 reg. 8. 32.
viam univerſæ terræ ingredi, pro mori, joſ. 23. 14. 3 reg. 2. 2.
vicinus bonus, prov. 27. 10.
victimas ſale ſalitur, marc. 9. 49.
victimas juſtitiæ immolare, deut. 33. 19.
victimæ & jejunia obſtinatis non proſunt, jer. 14.12.
victoria Dei eſt, 1 reg. 14. 4. gen. 14. 20.
victor David Deo pugnante, 2 reg. 5. 20.
victus parandus in ſudore, gen. 3.19.
victum providet Deus omnibus, gen. 1. 29.
victum ac veſtitum dat Deus pupillo, viduæ & peregrino, deut. 10. 18.
victus, vide veſtitus.
videre Deum nemo poteſt, exod. 33. 20.
vidit Deum Moyſes, exod. 24. 10.
vidit Jacob Deum, gen. 32. 30.
videns pro propheta, 1 reg. 9. 9.
videntes oculi, obedientibus, deut. 29. 4.
de viduis præcepta, exod. 22. 23. deut. 14,29. 24,17, 19, 20, 21. 26, 12. 27, 19.
viduæ judicium facit Deus, deut. 10. 18.
viduæ quæ ab iniquo judice crebris interpellationibus judicium habuit, Parabola, lucæ 18. 3, 5.
viduarum miniſterium, act. 6. 1.
de viduis junioribus, & iis quæ vere viduæ ſunt, 1 tim. 3. 4, 5, 9, 15.
viduæ filius ſuſcitatur, Lucæ 7. 12.
viduarum domos devorant Phariſæi, luc. 20. 47.
vigilandum omnibus, matth. 24, 42. 25, 3.
vigilemus, & ſobrii ſimus, 1 theſſ. 5. 6.
vigilemus in orationibus, coloſſ. 4. 4.
villici parabola, lucæ 16. 1.
vinctorum meminerimus, heb. 10, 34. 13, 3.
vindemia abundans obedientibus, levit. 26. 5.
vindemiæ leges, levit. 19. 9. deut. 24. 19.
vindex Deus, 1 Theſſ. 4. 6.
vindicta Dei eſt, rom. 12. 19.
vindicta prohibetur, prov. 20. 22. 1 reg. 11. 13.
vindictam reſervat David Deo, 1 reg. 24. 11.
Vinea plantata inebriatur Noe, gen. 9. 20.
vinearum leges, exod. 22. 5. deut. 20. 6. 22, 9. 23, 24.
vineæ ſuæ racemos non comedit inobediens, deuter. 28. 30.
vineæ Dei fructus mali, Iſa. 5. 5, 7.
vinum lætificat cor, judic. 9. 13. pſal 103. 15.
vinum dat Deus obedientibus, deut. 11. 14. non autem inobedientibus, deut. 28. 39.
vinum quare creatum, eccleſ. 31, 22.
vinum felle miſtum propinatur Chriſto, matt. 27. 34.
vinum Judæorum, fel draconum, deut. 32. 33.
vino interdicitur ſacerdotibus, levit. 10. 9.
vinum non biberunt Judæi 40. annis, deut. 29. 6.
vini potorem Chriſtum criminantur Judæi, matth. 11. 19.
in vinum aqua mutatur, johan. 2. 3.
vino non ebriemur, epheſ. 5. 18.
viperarum genimina, matth. 3. 7.
a vipera morſus Paulus, act. 28. 3.
vir ne utatur veſte muliebri, nec e diverſo, deut. 22. 18.
vir uxorem ſuam habeat, 1 cor. 7. 2.
de viris multa, 1 cor. 7. 11. eph. 5. 22. col. 3. 18.
virorum raritas in excidio Jeruſalem, iſa. 4. 1.
vir Dei, propheta, 1 reg. 12,23. 3 reg. 12. 24.
viriliter agamus, deut. 31. 6. Joſ. 1. 18. pſal. 26 v. ult.
virago aut vira ſeu viriſſa dicitur mulier, quod de viro ſumpta ſit, gen. 2. 23.
vires tribuit Deus, deut. 8. 18.
de viribus diffidit Gedeon, judic. 6. 15.
vim patitur regnum cœlorum, matt. 11. 12.
virga Moyſi verſa in colubrum, exod. 4. 2.
virga Aaronis germinat, num. 17. 8.
virga percutit petram Moyſes, exod. 17. 9.
virga Pauli erga Cor. 1 cor. 4. 21.
virgis ter cæſus Paulus, 2 cor. 11. 25.
virginis conſtupratæ lex, exod. 22. 16. deut. 22. 28.
virgines raptæ in choreis, judic. 21. 11, 12.
virgines in bello captæ, numer. 31. 18.
de virginibus conſilium Pauli, 1 cor. 7. 25, 28. 34. & ſeq.
virginum parabola, matth. 25. 11.
virginitatem filiæ quomodo teſtabantur parentes apud Judæos, deut. 22. 15.
viridi ligno Chriſto non parcitur, luc. 23. 31.
virtus Dei qua ſalvat, Evangelium, Rom.1.16.
virtute Dei cuſtodimur in fide, 1 Pet.1. 5.
virtute indui ex alto, Luc.24. 49.
virtus in infirmitate perficitur, 2 Cor. 12.10.
virtutes operatur Deus in nobis, Gal. 3.5.
viſcera miſericordiæ Dei, Luc. 1.78.
per viſionem loquitur Deus Abrahæ, Gen.15.1.
in viſione raro manifeſtabat ſe Deus temporibus Heli in Silo, 1 Reg.3.1.
viſio calathorum ficuum, Jer.24.14.
viſio quatuor animalium & rotarum, Ezech.1.2. 13.
viſitat Deus peccata, cum punit, Exod. 32.34.
vita hominis, vapor, Jac. 4.14.
vitæ hujus tempus breve, 1 Cor.7.29.
vita hominis, militia, Job 7.1.
vita hominis, vanitas, Pſal.38.v.6.
vitæ hujus brevitas & miſeria per peccatum, Pſalm. 89.

vita longior obedientibus parentibus, Epheſ. 6.2.
vita longior obedientibus Deo, Deut. 30.19.
vitæ ſuæ non credit inobediens, Deut. 28.66.
vita æterna Chriſtus, Johan. 14.6. Col. 3.3.
vita per Chriſtum datur, Joh. 1.4.
vita æterna cognoſcere Deum ſolum, & quem miſit Jeſum Chriſtum, Johan. 17.2.3.
vita æterna revelata noſtris temporibus; Epheſ. 1.2.
vita æterna datur gratia Dei, Rom. 6.22,23.
vita æterna datur ex obſervatione mandatorum, Matt. 19. 16,17.
vita Chriſtianorum abſcondita in Chriſto, Colloſſ. 3. 4.
vitæ arbor, Gen. 2.9.
vitis Chriſtus, Joh. 15.1.4.5,
quos vitare debeamus, 2 Tim. 3. 2.
vitulum aureum adorant Iſraelitæ, Exod. 32. 4.
vitulus aureus dicitur peccatum, Deut. 9.16.
vitulus aureus comminuitur, Exod. 32. 24. Deut. 9. 21.
vituli aurei, 3 Reg. 12.28. 4 Reg. 17.16.
vitulam ſuam vocat Sampſon uxorem ſuam, Jud. 14. 18.
vivens Deus, Joſue 3.10.
vivere facit Deus, & occidit, Deut. 32.39.
vivit anima tua, aſſeveratio, 1 reg. 1. 26.
ut vivamus, mandata ſervanda, deut. 4.32.47.
vivit homo in verbo Dei etiam in fame, deut. 8.3.
vivendum in lætitia, eccleſ. 8.10. 9.4.
vivo ego, juramentum Dei, deut. 32.4.
vivit Dominus, jurantis vox, Ruth 3.13. judic. 8.19. 2 reg. 2.27.
vivat rex, 1 reg. 10.24.
vivit Chriſtus in Chriſtianis, gal. 2.20.
vivimus ac morimur in gloriam Dei, rom. 4.7.
vivere Deo opera Dei facere, rom. 6. 8.
vivunt omnes Deo, luc. 20.38.
ulcera in hominibus, exod. 9.9.
ulcere percutiuntur inobedientes, deut. 28.35.
ultio non quærenda, lev. 19.18. luc. 9.54.
ultionem capere, Dei eſt, deut. 32.35.
ulciſcitur David injuriam ſervis ſuis factam, 2 reg. 10.
ululam non comedunt judæi, deut. 14.18.
umbra vetus teſtamentum, heb. 8.5.
unanimitas commendatur, philip. 1.27. 2.2.
unctionis oleum, exod. 30.31.
unctio Chriſti, Spiritus ſanctus, 1 Johan. 2.27.
unctio Chriſti, Dan. 9, 25.
ungebantur reges, 1 reg. 9.16. 10. 1 16.12.
ungebantur corpora mortuorum, gen. 50.2.
non unguntur oleo ſuo inobedientes, deut. 18.20.
unitas fidei Chriſtianorum, joan. 17.22. act. 4.24.
unitas ſpiritus commendatur, eph. 4.3.
unum ſumus in Chriſto, gal. 3. 28.
vocat Adam Deus, ut oſtendat ei peccatum ſuum. Gen. 3. 9.
vocatur Samuel a Deo, 1 reg. 3.4.
ut vocaret peccatores, venit Chriſtus, Matth. 9.13.
quos vocavit Deus, credunt, Act. 2. Matth. 20.8.
vocati multi, mat. 20.16. rom. 9.24.
vocatio gentium & judæorum, rom. 15.9.
vocationem noſtram, certam faciamus operibus, 2 Pet. 1.10.
vocationis noſtræ bravium vita æterna, phil. 3.14.
volatilibus cœli dantur cadavera inobedientium, deuter. 28.26.
voluntate ſua creavit Deus omnia, epheſ. 1. 11. apoc. 4. 11.
voluntati Dei omnia tribuit David, 2 reg. 7. 18.
voluntati Dei nemo reſiſtit, gen. 50. 19.
voluntas Dei immutabilis, pro. 19. 21.
voluntate Dei venditus eſt Joſeph, gen. 45. 8.
voluntate Dei diviſum regnum Roboam, 2 paralip. 11. 4.
non volentis eſt, ſed Dei miſerentis, rom. 9.16.
voluntas Dei eſt, ut qui Chriſto credit, habeat vitam æternam, johan. 6. 39. 40.
voluntatem patris implere deſiderat Chriſtus, johan. 4. 34.
voluntatem Dei ſciens & non faciens, vapulabit plagis multis, luc. 12. 47.
voluntatem Dei faciens, mater, ſoror, &c. Chriſti eſt, Matt. 12.10.
voluntas quidem bona adeſt Chriſtiano, quam tamen ex ſe non poteſt perficere, rom. 7.18.
voluntate Dei excæcati Judæi, ſap. 2.19.
voluntati Dei committendum quod agimus, jacob. 4. 15.
voluntati Dei committit iter ſuum Paulus, rom. 15. 32.
voluntas propria vitanda, eccleſ. 18.26.
voluptates ſeculi impediunt fructum verbi, luc. 8.14.
vomere percuſſi Philiſthæi, judic. 3. 41.
vota Dei reddenda, num. 30.3. Deut. 23.2.
vota varia, & redemptio eorundem, lev. 27.2.
vota Jacob, Iſraelitarum, Jephte, adjecta conditione, gen. 28. 20. num. 21.2. judic. 11.20.
votum Annæ, 1 reg. 1. 11.
vovere Deo pro conſecrare Deo, levit. 27. frequenter.
vox Dei audienda, exod. 15. 26. deut. 30. 20.
vox non audiebatur cum Anna oraret, 1 reg. 1.13.
vocem ſuam ut audiamus, convertit nos Deus. deut. 4. 12.
vocem Dei non audientes puniuntur, num. 13, 33. 14, 26. deut. 9. 23.
vocum novitates vitandæ, 1 tim. 6. 10. & ſeq.
upupam non comedunt Judæi, deut. 14. 18.
urbes refugii, deut. 4. 32.
urbium protector deus, 4 reg. 19. 34.
urias maritus Bethſabee, 2 reg. 11.8, 10, 11, & ſeq.
urias ſacerdos, 4 reg. 16. 11.
urſum occidit David, 1 reg. 17. 34, 36, 37.
uſuram capiant ab extraneis Judæi, non a fratribus, deut. 23. 20.
ad utilitatem datur ſpiritus, 1 cor. 12. 7.
uva Judæorum uva fellis, deut. 32. 32.
vulpes Sampſonis, judic. 15. 4.
vulpes foveas habent, matth. 8. 20. &c.
vulpes Herodes, luc. 13. 32.
vulturem non comedunt Judæi, deut. 14. 13.
ut vultum convertat ad nos Deus, orandum, num. 6. 26.
vulvam Annæ concluſerat Deus, 1 reg. 1. 5, 6.
uxor prudens, Dei donum, prov. 19. 14.
uxores adoleſcentes quales eſſe debeant, tit. 2.2.
uxores viris ſubditæ ſint, epheſ. 5.22.
de uxorum obedientia edictum Aſſueri, eſth. 5. 14. &c.
uxor diligenda, eph. 5.25, 28. prov. 5.18, 19.
uxor, parentes, aut filii non amentur ſupra Chriſtum, matth. 10. 37.
ab uxore non licet ſeparari, niſi ob ſolam fornicationem, matth. 5, 32. 19, 9.
uxores de filiabus Chavaan non licebat Judæis accipere. exod. 34. 16.
uxores alienigenas accipientes arguuntur, malac. 2. 8.
uxorem ducentes immunes primo anno, deut. 24. 5.
de uxore non inventa virgine, deut. 22. 13. & ſeq.
uxoris adulterium, quo modo deprehendi poſſit, num. 5. 13, 14.
cum uxore inobedientis Deo dormit alienus, deut. 28. 30.
uxor abducens a fide occidenda, deut. 13. 6.
uxor Pilati, matth. 27. 19.
uxor Lot ſit nobis exemplo, luc. 9. 60.
uxores Davidis captivæ, 1 reg. 30. 3.
uxores & concubinas accipit David in Jeruſalem, 2 regum 5. 13.
uxores Salomonis 700. & concubinæ, 300. 3 reg. 11. 3.

Z

ZAbulonis nativitas & genialogia, geneſ. 30, 20. 46, 14. 49, 13. deut. 33, 18.
de Zachæo publicano, luc. 19. 1.
Zacharias filius Jeroboam rex Iſrael, 4 reg. 14. 29.
Zacharias pater Johannis Bapt. & ejus canticum, luc. 1.68.
Zacharias filius Barachiæ Zachar. 1. 2. matth. 23. 35. 2 paralip. 24.
Zacharias propheta filius Joidæ, 2 paral. 24.20.
Zambri, regis Iſrael acta, 3 reg. 16. 15.
Zara filius Judæ, gen. 38. 30.
Zeb occiditur, judic. 7.25.
Zebee occiditur, judic. 8. 3.
de Zebedæi filiis, matth. 2020.
Zebel princeps civitatis Sichem, judic. 9. 28. & ſeq.
Zelotes nomen Dei, exod. 205. 34. 14.
Zelotypiæ lex, num. 5. 18.
Zelpha ancilla Liæ, gen. 2; 24. 30, 9.
Zelus dei in impios, deut. 2. 20.
Zelus Moyſi & Phinees, exod. 32.19. num. 25. 11.
Zelus Eliæ, 3 reg. 18. 40.7.
Zelus Jehu pro Deo, 4 reg. 0. 16.
Ziphæi produnt Davidem, reg. 23. 19.
Zizaniorum parabola, mah. 13. 25.
Zomzommim gigantes, de. 2. 20.
Zona pellicea accinctus Eas, 4 reg. 1.8. item Johannes Baptiſta, matth. 3. 4.
Zorobabel filius Salathie Agg. 1. 1.
Zorobabel & Joſue ædificat altare, 1 eſdr. 3. 1.
Zorobabel typus Chriſti Agg. 2. 22, 24.

FINIS.

In [illegible] linguarum literis, apicibus, & punctis, errata quædam irrepere poſſe, etiamſi omnis adhibeatur diligentia, nemo rei Typographicæ aſſuetus ignorat; omneſque editiones Biblicæ, etiam caſtigatiſſimæ, teſtantur. Præcipua, quæ in his Bibliis occurrunt, ſequens Catalogus exhibet. Quæ in Latinis Verſionibus (exceptis Vulg. Lat. & Tranſlatione Verſ. LXX) reperiuntur, non notavimus, quia ex collatione cum textibus propriis, deprehendi poſſunt: pleraque quæ in Chaldaica Paraphraſi, Verſione Samarit. & Æthiopica &c. obſervata ſunt, inter annotationes Tomo ult. habentur.

TOM. I. In Præfat. p. 1. lin. ult. poſt *eſt*, pone comma. p. 3. l. 24. lege 1515. Gen. 18. 26. lege יהוה. 19.16. l. בחמלת. 24. 51. ולך. 27. 8. אתך. v. 21. בני. 32. 29. ויברך. 35. 16. מבית אל. 42. 3. וירדו. v. 12. באתם. 44. 28. אך. 47. 1. מארץ. v. 6. & 11. בארץ. Exod. 12. 33. In verſione interlineari dele *eos* poſterius. 18. 15. l. לחתנו. v. 16. * והודעתי. 28. 14. העבתת. v. 31. את מעיל. 29. 27. את חזה. Levit. 6. 15. המזבח. 10. 15. והיה. 20. 11. גלה. Num. 11. 11. את משא. 16. 50. נעצרה. 19. 17. ונתן. 20. 14. אחיך. 26. 13. השאולי.

TOM. 2. Joſ. 6. 13. lege * *ſex diebus*. 11. 9. l. מרכבתיהם. Jud. 7. 3 * הגלעד. Ruth. 4. 4. אמרתי. 4. 11. * והזקנים. 1. Sam. 1. 6. הרעמה, dagheſſatâ literâ ר. 5. 9. ויך. 10. 20. שבט. v. 24. המלך. 11. 7. גבול. v. 15. הגלגל pro בגלגל priore loco. 12. 17. ויתן. v. 22. בעבור. 14. 3. אי כבוד. 2. Sam. 5. 8. שנאו. 11. 19. המלחמה. 1. Par. 15. 24. מחצצרים. 2. Par. 6. 14. אלהים, abſque ה. 14. 6. מצורה. Eſth. 9. 31. הצומות.

TOM. 3. Job. 5. 9. נפלאות. Pſal. 103. 10. כעונתינו. Eſai. 44. 5. ליהוה ſecundò. Ezech. 32. 31. * חללי. 48. 31. על שמות. Dan. 8. 17. אצל.

TOM. VI. Inter varias lectiones B. Aſcher & B. Napthali ſequentia habentur abſque deſignatione locorum. והיה כי. Jud. 21. 22. ממערה גבע. 20. 33. אשר על. 1 Sam. 13. 5. את כל. Eſa. 10. 12. אבם יהודה. v. 22. והיתה. 28. 4. יון תובל. Ezech. 27. 13. Sic omnino legendum pro אז תובל, quod nuſquam occurrit.

In Verſione Vulgat. Lat.

Tom. 1. Gen. Cap. 24. ver. 39. lege *ſi noluerit*. 26. 10. *induxeras*. 42. 20. *probare*. Exod. 28. 15. *hyacintho*. 33. 23. *autem autem*. del. *autem*. 36. 38. *baſes*. Levit. 6. 3. *pejeraverit*. 13. 3. *mutatos, colorem* del. *comma*. 20. 12. *nuru*. Numer. 20. 12. *velociter*. Deut. 7. 23. *tuus*. 12. 4. *Domino*. 33. 3. *appropinquant*.

Tom. 2. Joſ. 9. 5. *induti*. 9. 11. *occurrite*. Judic. 9. 51. *propugnacula*. 20. 27. *ſuper ſtatu* Reg. ſeu Sam. 1. 13. 12. *holocauſtum*. 17. 34. *patris, ſui* del. *comma*. 24. 1. *tutiſſimis*. Reg. 3. 14. 11. *canes*. Reg. 4. 8. 1. *repereris:* Eſd. lib. 1. 9. 6. *Deus meus*. Eſd. 2. ſeu Nehem. 7. 14. *ſeptingenti*. 13. 17. *Sabbati?* Eſth. 9. 18. *quartodecimo*.

Tom. 3. Pſal. 10. 3. *ſagittas*. 67. 17. *beneplacitum*. 108. 15. *diſpereat*. 114. 6. *humiliatus*. 150. 5. *cymbalis*. Proverb. 6. 17. *ſublimes*. 6. 19. *inter*. 8. 36. *peccaverit*. Eccleſ. 9. 9. *Perfruere*. Eſai. 13. 10. *ſplendebit*. 22. 11. *fecerat*. 31. 5. *exercituum*. 32. 10. *confidentes*. 45. 13. *exercituum*. 46. 4. *ego portabo*. 50. 10. *ſervi ſui?* 60. 2. *autem*. 65. 14. *lætabuntur*. Jerem. 9. 3. *veritatis:* 20. 11. *confundentur* 39. 13. *Babylonis* 42. 18. *exercituum*. 52. 26. *duxit*. Lament. 3. 62. *meditationes*. Ezech. 1. 28. *ſplendoris* 17. 15. *ut daret* 34. 6. *requireret*. 41. 9. *domus in* 43. 11. *deſcriptionem* Amos. 2. 2. *devorabit*. 3. 3. *eis?* Mich. 4. 6. *afflixeram*. 3. 2. *turris*. 8. 17. *juramentum*.

Tom. 4. 3. Eſdr. 8. 39. *Ex filiis* 4 Eſdr. 15. 50. *Sicut flos* Tob. 12. 3. *poterimus* Eſth. 12. *poſt ver.* 6. *ſubſtantias* 14. 8. *manuum ſuarum*. Sap. 2. 13. *Promittit* 7. 17. *diſpoſitionem* 7. 29. *diſpoſitionem* 9. 18. *placent* 16. 25. *ad voluntatem* Eccleſ. 1. 2. *dinumeravit* 1. 10. *omnem carnem* 1. 31. *abſcondit* 5. 3. *ſubjicit* 11. 10. *delicto* 14. 12. *mundi, morte* 24. 24. *agnitionis* 39. 26. *eſt iſtud?* Baruch. 3. 19. *ſurrexerunt* 1 Maccab. 1. 44. *Antiochi*. 2. 1. *illis*. 4. 40. *tubis*. 6. 62. *munitionem*. 2 Maccab. 5. 20. *exaltabitur*.

Tom. 5. S. Matth. 7. 13. *ſunt qui* 24. 47. *vobis*. S. Marc. 4. 31. *quod* 12. 41. *gazophylacium* S. Luc. 1. 41. *Spiritu S.* 9. 54. *illos?* Act. Apoſt. 19. 20. *confirmabatur*. Rom. 3. 7. *judicor?* 5. 4. *probationem*, 1 Cor. 14. 36. *pervenit?* Gal. 4. 15. *perhibeo* Epheſ. 5. 4. *gratiarum actio*. Heb. 10. 14. *conſummavit* 12. 15. *germinans*. 13. 19. *deprecor*. Jac. 4. 5. *in vobis?* Apocal. 14. 8. *cecidit, cecidit* 16. 21. *ſicut talentum*.

In Verſ. LXX. Interp. Græca, & in MS. A.

TOm. 1. *Gen. Cap.* 16. 4. *lege* ἠτιμάσθη. 24. 2. l. ἄρχοντι. 40. 5. (ϛ) MS. A. ἀρχιοινοχόος. 44. 24. τοῦ παιδός. 45. 4. ἀδελφός. 45. 26. πάσης. 47. 31. προσεκύνησεν. Exod. 1. 1. εἰσπορευομένων. 18. 21. δικαίους. *Cap. 25. V. 6. totus hoc modo incluſus uncis* [ ] *delendus a noſtra eſt*, [Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.] 28. *poſt. v. 24. ad fin. pag. adde*, Καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον. 31. 15. MS. A. (ο) θανάτῳ. 33. 16. MS. A. (ψ) ἐνδοξασθησόμεθα. 34. 1. MS. A. (λ) ὡς τὸ *del.* τό. 34. 15. αὐτῶν *del.* τ. 35. 3. Καὶ καὶ, *del.* καί. Levit. 2. 8. προσοίσει. 2 MS. A. Κεφ. δ. *leg.* β'. 3. 2. δώρου. 4. 3. ἀρχιερεύς. 11. 9. χειμάῤῥοις. 11. 42. βδέλυγμα. 12. 6. ὁλοκαύτωμα. 15. 31. σκηνήν. 26. 25. διαθήκης. Numer. 4. 26. λειτουργοῦσιν. 7. 12. προσφέρων. Deut. 5. 25. φωνήν. 12. 5. MS. A. (θ) ἐπικληθῆναι. 14. 23. βοῶν. 14. 26. ψυχή. 31. 28. γραμματοεισαγωγεῖς.

Tom. 2. Joſ. 10. 42. συνεπολέμει. 24. 30. ἐξήγαγεν. Jud. 3. 5. Χαναναίου. 5. 16. ἀγελῶν; 8. 12. ὀπίσω. 1 Sam. ſeu Reg. 4. 4. MS. A. (ζ) διαθήκης. 14. 36. ὑπολείπωμεν. 26. 22. διελθέτω. 2 Sam. ſeu Reg. 2. 9. τὸ Βενιαμίν. 8. 10. ἀπέστειλε. 11. 17. καὶ ἐπολέμουν. 14. 22. κύριέ. 18. 32. εἰρήνη. 23. 17. ποιῆσαι τοῦτο. 3 Reg. 7. 45. ἄρδην. 8. 40. MS. A. (α) προσώπου. 55. διαπεπετασμένοι. 13. 33. τοῦτο. 4 Reg. 12. 21. πατέρων. 2 Paralip. 6. 32. βραχίονά. 21. 15. πονηρῷ. 1 Eſd. 7. 28. ἀναβῆναι. Nehem. 5. 10. ἐγκαταλίπωμεν. 13. 11. ἔστησα. Eſth. 8. 5. ἀποστραφῆναι. 9. 3. τοὺς Ἰουδαίους.

Tom. 3. Job. 2. 5. πρόσωπόν. 10. Ὥσπερ. 3. 23. MS. A. (α) κύριος. 22. 3. ἤδει. Pſalm. 18. 6. ἀγαλλιάσεται. 21. 23. διηγήσομαι. 26. 4. ἐπισκέπτεσθαι. 36. 6. μεσημβρίαν. 77. 16. ἐξήγαγεν. 121. 8. εἰρήνην.

Proverb. 3. 32. συνεδριάζει. 24. *ubi* 30. 4. συνέστρεψε. 29. *ubi* 31. 14. *in* MS. A. (ρ) τὸν πλ. Eccleſiaſt. 2. 7. Ἐκτησάμην. 12. 13. φύλασσε. Cantic. 3. *In Tit.* κεφ. γ'. 3. 4. ἠγάπησεν. Eſai. 7. 16. καταλειφθήσεται. 13. 10. σελήνη. 17. οὐ λογίζ. *Ib.* 16. MS. A. (ο) ἐνώπιον. 18. 4. Διότι. 22. 23. πατρός. 28. 2. καταφερομένη. 33. 13. ἐγγίζοντες. 37. 17. ἄνοιξον. Jerem. 2. 7. ἤγαγον. 4. 7. ἔθνη. 7. 9. ὀμνύετε. 22. 7. κέδρους. 23. 9. συνεχόμενος. *Ib.* MS. A. (λ) ἄνθρωπος. 27. 12. σφόδρα. 36. *In Tit.* κεφ. λϛ'. 43. 16. Ἀναγγέλλοντες. 32. Ἱερεμίου. 47. 26. Ῥίπτω. Lament. 1. 4. αἱ παρθένοι. Ezech. 16. 3. Χετταία. 24. 7. καλύψαι. 34. 5. MS. A. (ι) διεσπάρησαν. 40. 32. διεμέτρησεν. 34. ξηρασίας. Dan. 7. 11. MS. A. (ξ) ἀνῃρέθη. Hoſ. 2. 7. τὸν ἄνδρα. Jon. 1. 15. Ἰωνᾶν. Mich. 4. 13. MS. A. *poſt* (π) Ἀνάστα *adde* (ς) θυ-. Ambac. 3. 1. μετά. Sophon. 1. 9. ἐκδικήσω. 14. 5. MS. A (θ) ἕως.

Tom. 4. 3. Eſd. 3. 6. περιβαλέσθαι, καὶ ἐν χρυσ. 6. 19. MS. A. (ο) οἰκοδομηθῆναι. Jud. 7. 10. θεραπόντων. 11. 7. αὐτόν. 12. 10. οὐκ ἐκάλεσεν. 16. 8. αὐτόν. Eſth. 12. 1. φυλασσόντων. 13. 2. περάτων. 13. 4. ξενίζουσαν. 16. 14. δυναστεύων. Sap. 1. 4. κατάχρεῳ. 3. 10. ἀποστάντες. 3. 14. πονηρά. 5. 12. τμηθείς. 14. 25. φθορά. 16. 3. γεύσεως. Ecclus. *In Prol. lin. penult.* βουλομένοις. *Ib.* ἐν ἐν, *dele* ἐν. 26. 2. Γυνή. 48. 19. τὴν πόλιν. 48. 25. ὁράσει. 50. 29. βιβλίῳ. Baruch. 1. 14. ἐν οἴκῳ. 6. 40. ἀξιοῦσι. Hiſt. Suſannæ. 27. MS. A. (σ) πρεσβύτεροι. Cant. 3. Puer. 57. κύριον. Maccab. 1. 5. 15. Πτολεμαΐδος. 7. 8. Βακχίδην. 9. 38. σκέπην. 11. 18. ὀχυρώμασι. 11. 57. ἀρχιερωσύνην. Maccab. 2. 5. 6. ἐποιεῖτο. 10. 28. ἔχοντες. 14. 27. ἔγραψε. 15. 20. ἐσομένην. Maccab. 3. 6. 2. ξένον.

Tom. 5. S. Matth. 4. 10. προσκυνήσεις 9. 22. σέσωκέ σε. 19. 9. *In Can. ut in exemp. deeſt a latere num* ρζ *hic reponendus*. 20. 23. δεξιῶν.
β
21. 33. ληνόν. S. Marcus. 2. 8. διαλογίζεσθε. S. Lucas. 1. 42. καρπός. 2. 21. MS. A. (κ) περιτεμεῖν. 4. 43. βασιλείαν. 11. 11. ἰχθύν. S. Johan. 1. 33. Πνεύματι. 3. 9. γενέσθαι; 6. 71. Ἰσκαριώτην. Act. Apoſtol. 7. 2. κατοικῆσαι. 10. 6. παρά τινι. 10. 16. ἀνελήφθη. 16. 16. MS. A. (χ) προσευχήν. 21. 18. ἐπιοῦσῃ. 25. 12. ἐπικέκλησαι; 26. 25. σωφροσύνης. 1 Cor. 1. 14. Εὐχαριστῶ 4. 12. διωκόμενοι. 10. 18. κοινωνοί. 12. 23. περισσοτέραν. 2 Cor. 11. 2. Ζηλῶ γάρ. *ib.* 12. ἐκκόψω. *ib.* 13. ψευδαπόστολοι. Ad Gal. 4. 30. ἐλευθέρας. Ad Philip. 1. 18. καταγγέλλεται. Ad Coloſſ. 1. 10. ἐπίγνωσιν. 2. Ad Theſſ. 3. 6. περιπατοῦντος. 2 Tim. 2. 26. παγίδος. Ad Tit. 4. 18. MS. A. (ν) δόξα. Ad Heb. 11. 15. καιρόν. 2 Pet. 2. 3. ἐμπορεύσονται. 1 Joan. 3. 23. MS. A. (τ) Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Joan. 5 MS. A. (δ) ξένους. Apocal. Joan. 2. 13. πίστιν. 19. 10. προσκύνησον. 20. 4. MS. A. (κ) λοιποί. 12. βιβλίον. *ib.* γεγραμμένων. 22. 19. MS. A. (ζ) ξύλου.

In Tranſlat. Latina Verſ. Græc. LXX. Interp.

TOm. I. Geneſ. Cap. 11. Ver. 9. lege *illos*. c. 18. 6. l. *menſuras*. 34. 3. *virginis*. 36. 2. *filiam*. 40. 18. *Hæc eſt*. 41. 47. *l. ſeptem*. Erratum in Roman. Exod. 25. 6. delendus eſt totus. 26. 10. *unius*. 28. poſt. v. 24. ad. fin. pag. adde, *& duas aſpidiſcas impones ſuper utroſque humeros ſuperhumeralis ad faciem*. 35. 25. del. *&*. Levit. 1. 6. *membratim*. 12. 8. *columbarum*. Numer. 4. 14. *operimentum*. 6. 25. *ſuam*. 14. 16. *proſtravit*. *v.* 25. *convalle*. Deut. 4. 14. *ingredimini*. 5. 21. *concupiſces*. 6. 24. *Timere*. 11. 25. *quemadmodum*. 13. 17. *multiplicet*. 29. 25. *de terra*.

Tom. II. Joſ. 17. 13. *exterminarunt*. Judic. 5. 4. *terra*. 1 Sam. 10. 17. *Dominum*. 2 Sam. 4. 8. *inimico*. 6. 21. *populum*. 22. 32. *Dominum*. 1 Reg. 14. 26. *omnes*. Lib. Nehem. 2. 12. *jumentum quod*. *v.* 13. *murum quem*.

Tom. III. Job 31. 31. *carnibus*. 40. 18. *inundatio*. Pſal. 36. 24. *hominis*. 130. 1 *exaltatum*. 142. 7. *ſpiritus*. 147. *Alleluja*. Proverb. 4. 9. *tuo cap*. 4. 13. *dimittas*. 13. 12. *deſiderium*. Eſai. 32. 11. *obſtupeſcite*. 36. 12. *Dominum*. Jerem. 11. 19. *memoretur*. 52. 7. *antemurale*. Lam. 5. 16. *peccavimus*. Ezech. 38. 13. *auferendum*. 40. 49. *& latitudo*. Jon. 4. 6. *cucurbitæ*. Zachar. 7. 9. *judicate*.

Tom. IV. Eſth. 13. 4. *conſummans*. Sapient. 3. 13. *thorum*. Eccleſiaſt. 5. 5. *propitiato*. 21. 16. *inundatio*. 1 Maccab. 10. 29. *dimitto*. 10. 89. *regum*. 3 Machab. 6. 2. *Omnipotens*.

Tom. V. Matth. 9. 35. *languorem*. Luc. 1. 78. *miſericordiæ*. 5. 21. *ratiocinari*. 10. 30. *exuentes*. 20. 31. *ſimiliter*. 1 Cor. 4. 10. *glorioſi*. 15. 43. *ſeminatur*. 1 Theſſ. 5. 27. *ſanctis*. Tit. 1. 13. *præciſe*. Heb. 1. 3. *ſplendor*.

Tom. VI. *p. 139. inter Err. corr. lin. 3. & 6. pro Gen. leg. Exod. & lin. penult. miſericordiæ. p. 140. col. 3. lin. 7.* ἀναμαρτήτους.

TOM. I.

IN *Heb. Sam.* Gen. C. 1. 19. Leg. ࠅࠉࠄࠉ·ࠏࠓࠁ·ࠅࠉࠄࠉ·ࠁࠒࠓ· 2. 7. *l.* ࠅࠉࠉࠑࠓ. C. 3. 17. ࠅࠋࠀࠃࠌ· *v.* 22. *l.* ࠏࠅࠓ· C. 5. 26. ࠌࠀࠅࠕ· C. 6. 7. *l.* ࠏࠅࠐ. C. 7. 4. ࠌࠏࠋ· 8. 2. *l.* ࠅࠉࠊࠋࠀ. *v. 19. poſt* ࠄࠓࠌࠔ *deeſt* ࠄࠓࠌࠔ· C. 9. *l.* ࠀࠐࠓࠔ. 10. *v.* 4. *In Tranſl. l. Elis.* 13. *l.* ࠋࠅࠃࠉࠌ· C. 11. 3. *l.* 3. ࠍࠋࠁࠍࠄ· *v.* 17. *l.* ࠐࠋࠂ. C. 12. 11. *l.* ࠅࠉࠀࠌࠓ· C. 13. 3. *l.* ࠁࠉࠕ· C. 16. 5. *l.* ࠅࠕࠀࠌࠓ· 19. *v.* 16. *l.* ࠉࠄࠅࠄ. 17. *l.* ࠏࠋ· 20. 13. ࠍࠁࠅࠀ· C. 21. 26. *f. l.* ࠌࠉ· C. 22. 3. *l.* ࠅࠁࠑࠒ. C. 23. 3. *l.* ࠇࠕ· C. 25. 22. *l.* ࠀࠕ· *v.* 25. *l.* ࠔࠌࠅ· *v.* 34. *l.* ࠄࠁࠊࠓࠄ· 27 *v.* 12. *In Tr. l.* inducesque. 16. *l.* ࠂࠃࠉࠉ· *v. 30 omittitur* ࠌࠉࠉࠃࠅ· 28. 3. *l.* ࠔࠃࠉ· *v.* 15. *l.* ࠅࠔࠁࠕࠉࠊ. & ࠅࠄࠔࠁࠕࠉࠊ· C. 30. 27. *l.* ࠅࠉࠁࠓࠊࠍࠉ. *v.* 32. *l.* ࠁࠏࠆࠉࠌ. C. 31. 31. *In Tr. l. rapias*. C. 36. 6. *l.* ࠉࠏࠒࠅࠁ· *v.* 35. *In Tr. l. Avith*. C. 37. 34. *l.* ࠁࠌࠕࠍࠉࠅ· C. 38. 2. *l.* ࠉࠄࠅࠃࠄ. C. 41. 28. *l.* ࠄࠃࠁࠓ· C. 44. 8. *l.* ࠀࠔࠓ· C. 49. 11. *In Tr. l.* palmitem. Exod. 1. 11. *l.* ࠌࠎࠉࠌ. 4. 3. *l.* ࠇࠕࠌࠍࠅ· *v.* 7. ࠔࠁࠏ *videtur hîc & Gen. 27. 19. i. q.* ࠔࠁࠄ· C. 12. 11. [illegible] 14. 12. *l.* ࠔࠅࠀࠌࠍࠅ· 15. 7, 13. *l.* ࠕࠔࠋࠇ· 16. 24. ࠏࠃ·ࠄࠁࠒࠓ· [illegible] *l.* [illegible] 21. 8. *l.* ࠋࠍࠊࠓࠄ· *v.* 18. *l.* ࠀࠉࠔ· *v.* 29. *l.* ࠉࠅࠌࠕ

v. 35. l. ࠊࠎࠐࠅ. 22. 2. l. ࠄࠂࠍࠁ. 28.41. l. ࠀࠄࠓࠍ. 29. 20. l. ࠄࠃࠌ. v.45. l. ࠁࠕࠅࠊ. 34. 2. *dele* ࠅࠏࠋࠉࠕ ࠁࠁࠒࠓ ࠀࠋ ࠄࠓ ࠎࠉࠍࠉ ࠅࠍࠑࠁࠕ. 35. 15. *deeſt* ࠋࠐࠕࠇ. 36. 12. l. ࠁࠌࠇࠁࠓࠕ. 37. 3. l. ࠈࠁࠏࠅࠕ. 39. 16. l. ࠆࠄࠁ. 40.9. l. ࠄࠌࠔࠊࠍ. Levit. 3. 13. l. ࠌࠀࠃࠌ. 5.3. *dele* ࠀࠕ. v. 12. *poſt* ࠇࠈࠀࠕ d. ࠄࠉࠀ. 6.9. l. ࠀࠄࠓࠍ. 7. 12. l. ࠌࠓࠁࠊࠕ. C. 10. 9. *In Tr. l.* orrhopygium. v.31. *dele* ࠅࠄࠉࠄ ࠄࠇࠆࠄ ࠋࠀࠄࠓࠍ ࠅࠋࠁࠍࠉࠅ. *ib. l.* ࠕࠓࠅࠌࠄ. 11.40. l. ࠉࠊࠁࠎ. 13. 5. l. ࠐࠔࠄ. 14. 28. l. ࠄࠉࠌࠍࠉࠕ. 15. 26. l. ࠆࠅࠁࠄ. 16.14. *deeſt* ࠀࠋ. 23.23. l. ࠅࠉࠃࠁࠓ. 24.1. l. ࠐࠍࠉࠅ. 26.2. l. ࠔࠁࠕࠕࠉ. v.32. l. ࠅࠄࠔࠌࠕࠉ. Num. 3.13. l. ࠌࠀࠃࠌ. 5.3. *dele* ࠀࠕ. v. 22 *l. in Annot. Sam.* putrifaciendum. 6 16. l. ࠅࠏࠔࠄ. 7.3. l. ࠔࠍࠉ. 9.15. l. ࠅࠁࠏࠓࠁ. v. 17. l. ࠉࠎࠏࠅ. 16.14. *deeſt.* ࠀࠋ. 22.36. l. ࠌࠅࠀࠁ. 24.1. l. ࠐࠍࠉࠅ. 32. 3. l. ࠁࠏࠅࠍ. 33. 4. l. ࠁࠁࠅࠀ. Deut. 15. *v.* 19. *l. operaberis.* 21. l. ࠅࠋࠀࠁࠉࠅࠍࠊ. 16. 18. l. ࠔࠁࠈࠉࠊ. 27. 23. l. ࠇࠕࠍࠕࠅ. 28. 56. l. ࠌࠄࠕࠏࠍࠂ. *In Verſione Samar. Gen.* 1. 27. l. ࠁࠉࠅࠓࠕ. C. 3. 3. l. ࠕࠉࠊࠋࠅࠍ. C. 4. 7. l. ࠕࠉࠈࠁࠕ. C. 5. 4. l ࠁࠓࠉࠊ. C. 6. 16. l. ࠑࠄࠓ. C. 10. 9. ࠊࠍࠌࠆࠒ* *Aſteriſcus innuit mendum.* C. 11. 3. l. ࠂࠁࠓ. C. 13. 5. l. ࠋࠋࠅࠈ. C. 20. 7. l. ࠂࠁࠓࠄ. v. 13. ࠃࠕࠏࠁࠃࠉ. C. 26. 14. l. ࠅࠌࠍࠎࠅ. C. 27. 19. ࠀࠆࠏࠓ *err. Par.* C. 32. 5. l. ࠕࠅࠓ ࠇࠌࠅࠓ. C. 33. 19. l. ࠌࠍ *ib. l.* ࠁࠌࠀࠄ. C. 37. 23. l. ࠉࠅࠎࠐ. C. 40. 7. l. ࠁࠉࠕ. C. 41. 48. l. ࠉࠕ. C. 44. 23. l. ࠕࠀࠌࠓࠕ. C. 46. 21. l. ࠌࠐࠏࠀࠉࠕࠄ. Exod. C. 8. 4. l. ࠌࠃࠌࠌࠉࠌ. C. 12. 4. l. ࠊࠐࠔࠕ. C. 21. 29. l. ࠉࠒࠈࠋ. C. 28. 18. l. ࠆࠃࠓࠄ. C. 35. 5. ࠀࠓࠏࠉࠅ. C. 36. 11. l. ࠅࠏࠁࠓ. Levit. C. 4. 15. l. ࠊࠐࠔࠕࠄ. 11. 16. l. ࠐࠉࠉࠄ. v. 17. l. ࠒࠁࠅࠁࠄ. C. 26. 4. ࠀࠕࠍ: *at in P. noſtris.* Num. C. 3. 7. l. ࠊࠐࠔࠕࠄ. 4. 25. l. ࠕࠓࠇ. 18. 15. l. ࠁࠓࠍ. 20. 15. l. ࠅࠋࠀࠁࠄࠕࠍࠍ. 33. 15. l. ࠅࠍࠈࠋࠅ. 35. 30. l. ࠍࠐࠔ. Deut. 14. v. 2. l. ࠒࠃࠔ. 16. l. ࠅࠉࠕ. 29. 10. l. ࠉࠅࠌࠄ.

TOM. I. *Gen.* 5. 4. *lege* ܘܐܬܝܠܕܝܢ. C. 6. 1. *l.* ܫܦܝܪ̈ܢ. C. 6. 7. *l.* ܡܕܪܐ. *v.* 17. ܕܐܝܬ. C. 8. 20. ܒܡܕܒܚܐ. C. 9. 7. ܒܐܪܥܐ. *v.* 15. ܕܐܪܬܐ. C. 10. 29. ܘܐܘܦܝܪ. C. 11. 3. ܠܒܢܬܐ. *v.* 25. ܘܐܘܠܕ. C. 14. 8. ܕܨܒܘܝܡ. *v.* 13. ܕܐܫܟܘܠ. C. 17. 7. ܠܕܪܝܗܘܢ. *Ib.* ܠܡܗܘܐ. *c.* 19. 9. ܐܬܐ. *c.* 23. 6. ܪܒܐ. *v.* 11. ܡܪܝ. *c.* 24. 2. ܒܟܘܠ. *v.* 40. ܡܪܝ. *v.* 48. ܒܪܬ. *c.* 28. 13. ܕܐܒܪܗܡ. *v.* 18. ܒܪܝܫܗ. *c.* 29. 29. ܐܡܬܗ. *c.* 33. 13. ܚܕ. *c.* 36. 29. ܥܢܐ. *c.* 40. 8. ܠܗ. *c.* 42. 14. ܓܫܘܫܐ. Exod. 3. 16. *d. in Tr.* vobis in Ægypto. *c.* 28. 2. ܕܩܘܕܫܐ. *c.* 40. 33. ܕܬܪܥܐ. Levit. 13. 5. ܢܬܚܙܝܘܗ. *c.* 16. 5. *in Tr. l.* expiationum. *c.* 22. 14. ܒܫܘܫܐ. *c.* 25. 4. ܢܣܒܠ. *c.* 26. 14. ܕܬܪܥܢ. Numer. 11. 8. ܘܡܬܒܫܠܝܢ. 13. 28. ܕܥܢܩ. *c.* 15. 14. ܬܘܬܒܐ. *c.* 19. 12. ܢܬܕܟܐ. *c.* 21. 3. ܕܐܢܘܢ ܗܘ. *c.* 26. 5. ܕܐܝܣܪܐܝܠ. *v.* 10. ܐܪܥܐ. *c.* 35. 23. ܒܟܐܦܐ. Deuter. 5. 16. ܕܢܓܪܘܢ. *c.* 32. 4. ܡܗܝܡܢܐ.

TOM. II. Joſ. 8. 6. *l.* ܘܢܪܕܦܘܢ. *c.* 17. 4. ܐܡܪܝܢ. Judic. 19. 10. ܝܒܘܣܝܢ. *c.* 20. 6. ܘܦܫܓܬܗ. *c.* 20. 25. ܒܢܝܡܝܢ. Ruth. 2. 9. ܐܫܬܝ. *v.* 10. ܕܐܫܬܘܕܥܬܢܝ. 1 Sam. 4. 6. ܥܒܪ̈ܝܐ. *c.* 6. 8. ܒܩܛܬܐ. *c.* 10. 18. ܡܠܟܘܬܐ. *c.* 12. 4. ܠܐ ܥܠ. *c.* 13. 7. ܕܓܠܥܕ. 2 Sam. 1. 10. ܘܫܘܫܠܬܗ. *c.* 17. 21. ܒܟܝܠ. 1 Reg. 6. 5. ܠܗܝܟܠ. *c.* 7. 29. ܒܫܝܐ. *c.* 12. 11. ܐܟܣܢ. *v.* 20. ܘܗܘܝܗܘܢ. *c.* 16. 23. ܐܬܡܠܟ. 2 Reg. 2. 5. ܢܣܒ. *c.* 5. 13. ܫܦܝܪ.

TOM. III. Pſal. 8. 10. ܡܪܢ. Iſai. 44. 11. in Lat. verſionis Syr. l. *inſenſati.*

TOM. IV. 3 Eſdr. 6. 18. *l.* ܢܦܩ. Tob. 6. 15. ܗܘܝܢ. Sapient. 18. 13. ܗܝܡܢܘ. Ecclus. 10. 33. ܡܣܟܢܐ. *c.* 38. 29. ܘܡܬܟܬܫܐ. *Baruchi ſine punctis cap.* 1. 12. ܚܝܝܢ. *c.* 2. 5. ܫܡܥܝܢ. *v.* 28. ܕܦܩܕܬ ܠܗ. 1 Machab. 2. 34. ܘܡܫܡܠܝܢ. *c.* 9. 67. ܘܫܡܥܘ. 2 Machab. 1. 25. ܝܗܒ. *v.* 35. ܘܐܬܟܠܝܢ. *c.* 2. 7. ܕܝܕܥܐ. *c.* 3. 27. ܘܢܒܠܗܘܢ. *c.* 13. 24. ܫܒܩ. *c.* 15. 17. ܫܦܝܪ̈ܬܐ.

TOM. V. Mar. 4. *p.* 173. 4. *Tit. l.* ſecundum Marcum. Act. 10. 14. *dele* &.

TOM. VI. *In Excerptis ex Gregorio Syro ad Pſal.* 22. 2. ܪܝܡܐ *prout in apographo l. potius* ܪܐܡܐ, *& locus ita vertendus,* eſt autem monoceros cervo magno ſimilis. 23. 4. l. Cum unico Nun. *Ad finem Annot. in verſionem Æth. N. T. poſt unumquodque trium* ፀ *deeſt* P.

Quæ aſteriſco notantur, in exemplaribus quibus uſi ſumus, ita ut in noſtris, reperta ſunt.

In Verſ. Arab.

Tom. 1. Gen. 2.4. سرح 6.12. ولما 19. بكرن 10.4. وبدو 15.17. عابر 16.2. ادخل 15. وسمي 17.7. اثبت 19.34. الغد 23.3.13. حضرة 24.11. اناخ 24.36. شيخوخة 24.37. احلفني 24.48. سجدت 25.34. وازري 26.5. —استمع 26.31. مضوا 27.44. واقم 28 20. نذرا 29.3. دحرجوا 31.34. جميع 32.17. بين 34.24. من 37.11. كلامه 41.56. بلد 35. فضتهم 42.7. واخوته 44.34. هو 45.6. حرث 48.14. البكر 50.11. العوسج Exod. 3.19. تمضوا 16.24. موسي 23.14. مرات 30.8. السرج Levit. 2.6. *l. potius* ثرده *quamvis in Par. bis cum* د 10. الفاضل 5.4. شفيه 6.18. هارون 9.10. موسي 11.45. لكم 15.16. الي 26.45. تستدرون 26.43. ورسومي Numer. 2.23. واربع 6.10. الثامن 25. يبروك 15.14. كذلك 16.19. لجميعهم من عد 20.17. نجوز 26.9. تلقعوا Deut. 8.1. وتدخلوا 13.17. مثلغ* 17.18. التورية 23.9. فاحترس 32.6. حكيم

Tom. 2. Joſ. 2.7. علق 4.21. بنوكم 10.25. اشتدوا 14.6. *d. in Tranſl.* Amico ejus Moſi.* Judic. 20.3. القطيع 21.12. وجد *Ad finem* سفر. Ruth 1.14. تفارقها 3.10. الاغنياء 3.13. فامكثي 4.11. نصير 4.16. حملت 1 Sam. 12.2. سيرتي 21.10. موضوع 24.4. ورقد 2 Sam. 18.3. utiliores 19.3. تعيب الشعب 23.9. بعده باركهم 1 Reg. 1.26. وبنايا 43. صير 3.3. البخور 20. حضنها 4.31. جميع *Ib.* ساع 7.2. ذراعا 12.4. جعلة 21.10. سبيت

Tom. 3. Job 37.19. اقول Pſal. 30.22. In Verſ. Arab. Lat. *munita.* 93 20. يكون 135.19. رحمة Iſai. 65. 16. يباركون Ezech. 3.19. يموت 14.14. الرجال

In Verſione Perſica Pentateuchi.

Gen. 4.4. بهديهي *oblationem.* 5.4. روزكاران Exod. 2. 5. نيزار Levit. 11.32. پيرايهي 27.18. كم ſine 3 punctis.

In ejuſdem tranſlatione Lat.

Gen. 2.12. *Sardonyx.* 17.14. dele *in.* 15. *tuæ.* 24.17. *:ipſum* 25.17. in quibuſdam exemplaribus l. *expirans.* 32.3. *Edom.* 42.5. *frumentum.* 45.6. *fames.* Exod. 3.18. dele *&.* 4.21. *pertinax.* 9.14. *ego.* 38.26. *Dimidium.* Num. 29.12. *decimaquartâ.* Deut. 25.5. *ſimul.*

Pag. 48. in annotationibus in Perſicam verſionem Pent. col. 2. l. 6. pro lege و. Pag. 60. in annotat. in Evang. col. 1. lin. 3. ix. lin. 8. *correptus.*

In Perſ. Evang. & eorum verſ. Lat.

Mat. 1.6. dele comma poſt *uxore.* 3.3. dele *clamantis.* 5.3. dele *ex eo.* 13.46. lege *pretioſiſſimum,* & *illum.* 24.29. *ſuum.* Mar. 3.7. *Galilæa.* 3.18. *toti.* Luc. 6.44. *cognita.* 17.20. *percontatus.* Joh. 3.11. *tibi.* 6.7. *Producentis.* 13 *collegiſſent.* 10.16. *quæ.* 16.13. دارد 19.27. *diſcipulo.* In præf. ad Lect. annotationibus D. Gravii præfixa, lin. 10. l. *quæ*

In Præf. corrigenda C. pag. 4. lin. 6. lege *Pſalmorum & Cant. Cantic. Æthiop. verſionem Latinam, ubi a Græca* τῶν ό *diſcrepant, procudit, ut & Syriacæ per Job, ubi ab Arabica differt.* ibid. lin. 17. poſt *vertit,* addantur *(exceptis quibuſdam libris, quos tranſtulit D. Caſtellus.)*

بكر
7.7.

. 36.

وار

9. 3.
كَلاَ

5. 6.

. 19.

Le-

الغا

الي .

واربع

لحج

وتد

.

0.25.

20. 3,
نعار

حَمَلَ

Sam.

يَعَد

4.31.

س

22. In

i. 65,

---

od. 2.

5.17. in
. 45. 6.
nidium.

6. pro
eptus.

---

e *ex eo.*
Galilaa.
tibi. 6.
27. *di-*
10.l. *que*

. *Cantic.*
dit, ut &
addantu